Virgil – Dictionaries

LEXIKON

ZU

VERGILIUS

MIT ANGABE SÄMTLICHER STELLEN

VON

H. MERGUET.

325915
4. 4. 36.

LEIPZIG-R.
KOMMISSIONSVERLAG VON RICHARD SCHMIDT.
1912.

PH
6952
M14'1

Printed in Germany

A, ab, von, von — her, von — herab, aus, seit, nach, infolge, auf Seiten, in Bezug auf, an, gegen: I. **nach Verben:** iam pridem a me illos (capreolos) abducere Thestylis orat; E II 43. abduxere retro longe capita ardua ab ictu; V 428. toto ardentis (Turni) ab ore scintillae absistunt; XII 101. Tithoni prima quot (annos) abest ab origine Caesar; G III 48. absint et picti squalentia terga lacerti pinguibus a stabulis; G IV 14. cum sese a moenibus heros Priamides multis Helenus comitantibus adfert; III 345. generos externis adfore ab oris; VII 270. adsum dirarum ab sede sororum; VII 454. socios in coetum litore ab omni advocat Aeneas; V 43. (apes) agmine facto ignavom fucos pecus a praesepibus arcent; G IV 168. cum (apes) agmine . .; I 435. Acestes aequaevom ab humo miserans attollit amicum; V 452. tum vero ardentes oculi atque attractus ab alto spiritus; G III 505. hic iuvenem in latebris aversum a lumine nympha collocat; G IV 423. Caci mens quattuor a stabulis praestanti corpore tauros avertit; VIII 207. nec tam aversus equos Tyria Sol iungit ab urbe; I 568. hic Venus dictamnum genetrix Cretaea carpit ab Ida; XII 412. illa (carmina) manent immota locis neque ab ordine cedunt; III 447. ille etiam patriis agmen ciet Ocnus ab oris; X 198. (Iuno) luctificam Allecto dirarum ab sede dearum infernisque ciet tenebris; VII 324. hos germani Sarpedonis ambo et Clarus et Thaemon Lycia comitantur ab alta; X 126. quae manus interea Tuscis comitetur ab oris Aeneau; X 164. invidia postquam pellacis Ulixi (Palamedes) superis concessit ab oris; II 91. conclamat ab agmine Volscens: „state, viri“; IX 375. primus ab adversa conclamat mole Caicus: „quis globus“ . .? IX 35. Lyncea vibrauti gladio conixus ab aggere dexter (Turnus) occupat; IX 769. quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto consequitur columbam; XI 721. vespere ab atro consurgunt venti; V 19. viridem ab humo convellere silvam conatus video . .; III 24. neque a ‖ ab ‖ terra (me) moveat convellere funem; G I 457. obvius ambustum torrem Corynaeus ab ara corripit; XII 298. Laocoon ardens summa decurrit ab arce; II 41. tunsa ceres silicum rapido decurrit ab ictu; Mo 27. (Simylus) opposita manu lumen defendit ab aura; Mo 14. dum teneras defendo a frigore myrtos; E VII 6. (Tarchon) tum summa ipsius ab hasta defringit ferrum; XI 747. quamvis solus (Eurytion) avem caelo deiecit ab alto; V 542. levis aetheriis delapsus Somnus ab astris; V 838. tum satus Anchisa delectos ordine ab omni oratores ire iubet; VII 152. stabunt demissae ab Iove gentis nomina; G III 35. Iulius, a magno demissum nomen Iulo; I 288. harum (Dirarum) unam celerem demisit ab aethere summo Iuppiter; XII 853. (Iuppiter) Maia genitum demittit ab alto, ut . .; I 297, (Euandrus) subligat ensem demissa ab laeva pantherae terga retorquens; VIII 460. depulsos a lacte domi quae (Phyllis) clauderet agnos; E VII 15. (equus) haec iam primo depulsus ab ubere matris audeat ‖ gaudeat ‖; G III 187. (Tarchon) dereptum ab equo dextra complectitur hostem; XI 743. hoc tunc Ignipotens caelo descendit ab alto; VIII 423. instructos acie Tiberino a flumine Teucros descendere; XI 449. illum non flexit coniurato descendens Dacus ab Histro; G II 497. portis ab equo regina sub ipsis desiluit; XI 499. hic demum lentum destillat ab inguine virus, hippomanes; G III 281. (pastor) validum dextra detraxit ab arbore truncum ‖ truncum detraxit ab orno ‖; Cul 192. segnem Menoeten in mare praecipitem puppi deturbat (Gyas) ab alta; V 175. qui (Helenus) Chaoniam omnem Troiano a Chaone dixit; III 335. qui (mons) nunc Misenus ab illo dicitur; VI 234. a quo (Thybri) post Itali fluvium cognomine Thybrim diximus; VIII 331. Clandia nunc a quo (Clauso) diffunditur et tribus et gens per Latium; VII 708. heu, quid ab officio digressa est gratia? Cul 223. liceat dimittere ab armis incolumem Ascanium; X 46. genitor Iuturnam parat fratris dimittere ab armis; XII 844. crimine ab uno disce omnis (Danaos); II 65. tum vero (Aeneas) ingentem gemitum dat pectore ab imo; I 485. series longissima rerum per tot ducta viros antiqua ab antiquae ‖ ab origine gentis; I 642. progeniem Troiano a sanguine duci (Iuno) audierat; I 19. ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnim; E VIII 68. 72. 76. 79. 84. 90 94. 100. 104. penates, quos mecum ab Troia mediisque ex ignibus urbis extuleram; III 149. ut belli signum Laurenti Turnus ab arce extulit; VIII 1. iam Argiva phalanx instructis navibus ibat a Tenedo; II 255. vos celsis nunc primum a navibus itis? II 375. ocius ensem Aeneas eripit a femine; X 788. primam (vocem) loquentis ab ore eripuit pater; VII 118. adsum Aeneas, Libycis ereptus ab undis; I 596. quae (ventorum proelia) gravidam late segetem ab radicibus imis sublimem expulsam eruerent; G I 319. Neptunus totam a sedibus urbem ernit; II 611. quae (arbos) stirpibus exit ab imis; G II 53. expello: ſ. eruo. unam (navem) ipsius (Aeneae) ante oculos ingens a vertice pontus in puppim ferit; I 114. eccc super maesti magna Diomedis ab urbe legati responsa ferunt; XI 226. tum pater Aeneas puppi sic fatur ab alta: „Troiugenas“ . .; VIII 115. aethere ab alto Aurora in roseis fulgebat lutea bigis; VII 26. fundit preces rex pectore ab imo; VI 55. *cristis a vertice flamma funditur; X 270. nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo; E I 58. ad terram gurgite ab alto quam multae glomerantur aves; VI 310. qualis hyperboreis aquilo cum densus ab oris incubuit; G III 196. praesertim si tempestas a vertice silvis incubuit; G II 310. praefatus divos solio rex infit ab alto: „ante“ . .; XI 301. ut ab Euandro (Aeneas) castris ingressus Etruscis regem adit; X 148. hic pater omnipotens ter caelo clarus ab alto intonuit; VII 141. tum cruor et volsae labuntur ab aethere plumae; XI 724. virgineo libata ab anne lilia; Copa 15. hoc acrior idem (Nisus) ecce aliud summa telum librabat ab aure; IX 417. deus aethere missus ab alto stimulat . .; IV 574. (Apollo)

simul haec effatus ab alto aethere se misit ‖ mittit ‖; IX 644. qui (Antores) missus ab Argis haeserat Euandro; X 779. ecce autem Boreas angusta ab sede l'elori missus adest; III 687. quod nisi me ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix; E IX 15. ei mihi qualis erat (Hector), quantum mutatus ab illo Hectore, qui . .! II 274. hic domus Aeneae dominabitur et nati natorum et qui nascentur ab illis; III 98. (regina) nodum informis leti trabe nectit ab alta; XII 603. inde toro pater Aeneas sic orsus ab alto: „infandum“ . .; II 2. ipse hostis se ortum antiqua Teucrorum a ‖ ab ‖ stirpe volebat; I 626. ipsum (Aenean) obtestemur veniamque oremus ab ipso; XI 358. via prima salutis Graia pandetur ab urbe; VI 97. quis (vinculis avis) innexa pedem malo pendebat ab alto; V 511. cui (bovi) crurum tenus a mento palearia pendent; G III 53. (Dido) pendet iterum narrantis ab ore; IV 79. *tigridis exuviae per dorsum a vertice pendent; XI 577. interdum locuples a paupere plura petebat; Mo 65. pacem Troiano ab rege petendum; XI 230. Tartareum ille (Alcides) manu custodem in vincla petivit ipsius a solio regis; VI 396. munera, quae patriis ad me portatis ab oris, vertite ad Aenean; XI 281. ab ipsa Ida faces altrix cupidis praebebat alumnis; Cul 311. gemini custodes limine ab alto praecedunt canes; VIII 461. iam piger aurata procedit Vesper ab Oeta; Cul 203. qui genus alto a sanguine Teucri proderet; IV 230. Arcades, genus a Pallante profectum; VIII 51. illum (Dardanum) Corytbi Tyrrhena ab sede profectum; VII 209. hunc illum fatis externa ab sede profectum portendi generum; VII 255. multi etiam ‖ iam excretos prohibent a matribus haedos; G III 398. prohibe infandos a navibus ignis; I 525. Iovis coniunx Aeneam classemque Sicnlo prospexit abusque ‖ ab usque ‖ Pachyno; VII 289. cum vastos ab rupe Cyclopas prospicio; III 647. vix lumine quarto prospexi Italiam summa sublimis ab unda; VI 357. navita quos iam inde ut Stygia prospexit ab unda ire; VI 385. huic (ulmo) a stirpe pedes temo protentus in octo (aptatur); G I 171. pullulat ab radice aliis (arboribus) densissima silva, ut cerasis ulmisque; G II 17. quem (puerum) praepes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis; V 254. ubi quaesitum matri multis balatibus agnum Martius a stabulis rapuit lupus; IX 566. quos (infantes) ab ubere raptos abstulit atra dies; VI 428. quem (cervum) matris ab ubere raptum nutribant . .; VII 484. nec vero a stabulis pluvia impendente (apes) recedunt longius; G IV 191. ulta virum poenas inimico a fratre recepi; IV 656. infelix virgo nequiquam a morte recepta; Ci 517. redit a nobis Aurora diemque reducit; G I 249. [amissam classem, socios a morte reduxi]; IV 375. Inachiis sese referebat ab Argis saeva Iovis coniunx; VII 286. refugit ab litore templum; III 536. Tityre, pascentes a flumine reice capellas; E III 96. cum Laomedontia pubes gramineo ripae religavit ab aggere classem; VII 106. iuvenis referens a navibus ignis Argolicis Phrygios torva feritate repulsos; Cul 302. altius omnem expediam prima repetens ab origine famam; G IV 286. si prima repetens ab origine pergam; I 372. labitur interea resoluta ab litore classis; Ci 459. cum te restitui superis leti iam limine ab ipso; Cul 224. retorquco: vgl. demitto; VIII 460. marmorea caput a cervice revolsum cum Hebrus volveret; G IV 523. Venus telum alta ab radice revellit; XII 787. revocat pedem Tiberinus ab alto; IX 125. qua servetis revocatum a morte Dareta; V 476. ab litore funem rumpite; III 639. ruit alto ‖ alta a culmine Troia; II 290. totum (mare) a sedibus imis una Eurusque Notusque ruunt; I 84. quis ruit tantus diversa clamor ab urbe? XII 621. sic genus amborum scindit se sanguine ab uno; VIII 142. donec omnes quattuor amissis servatae a peste carinae; V 699. dea Arruntem tumulo speculatur ab alto; XI 853. divom inclementia sternit a culmine Troiam; II 603. esset par aetas et idem si robur ab annis; XI 174. quoi (Camerti) genus a proavis ingens clarumque paternae nomen erat virtutis; XII 225. iterum in Teucros Aetolis surgit ‖ surget ‖ ab Arpis Tydides; X 28. prosequitur surgens a puppi ventus euntis; III 130. V 777. ab umbris mortalem infernis ad lumina surgere vitae; VII 770. Aeneas volucrem traiecto in fune columbam malo suspendit ab alto; V 489. contra ille (Venulus) repugnans sustinet a iugulo dextram; XI 750. iam sibi tum ‖ a ‖ curvis male temperat unda carinis; G I 360. quis talia fando Myrmidonum Dolopumve temperet a lacrimis? II 8. Sergestus, domus tenet a quo Sergia nomen; V 121. (Aeneas) solio se tollit ab alto; VIII 541. imo trahens a pectore vocem; I 371. trahebatur a templo Cassandra adytisque Minervae; II 404. ingens visus ab Aurora caelum transcurrere nimbus Idaeique chori; IX 111. (Ascanius) regnum ab sede Lavini transferet; I 270. Alcestis ab omni inviolata vacat cura; Cul 262. color est nec de lacte nitens, quia tot variatur ab herbis; Mo 106. quos (Leucaspim, Oronten) simul ab ‖ *a ‖ Troia ventosa per aequora vectos obruit auster; VI 335. (Pyrrhus) postis a cardine vellit aeratos; II 480. improviso vibratus ab aethere fulgor cum sonitu venit; VIII 524. nihil ipsa (regina) nec aurae nec sonitus memor aut venientis ab aethere teli; XI 802. vidit ab adverso venientis aggere Turnus; XII 446. [materno veniens ab avo Cyllenia proles]; IV 258. quantus ab occasu veniens pluvialibus haedis verberat imber humum; IX 668. postera lux ubi gelida venientem ignem quatiebat ab Oeta; Ci 350. primus ab aetherio venit Saturnus Olympo; VIII 319. Troiae qui (vir) primus ab oris Italiam venit; I 1. vos qui tandem quibus aut venistis ab oris? I 369. quibus Hector ab oris exspectate venis? II 282. aliae (apes) turpes horrent, ceu pulvere ab alto quom venit viator; G IV 96. ille (Dares) ictum venientem a vertice velox praevidit; V 444. parcite, ab urbe venit, iam parcite, carmina, Daphnis; E VIII 109. leo specula cum vidit ab alta stare taurum; X 454. vitam ab omni vindicabimus cura; Cat V 10. Iuno socium furens a navibus agmen ferro accincta vocat; II 613. urget ab alto arboribus notus sinister; G I 443. tris (naves) Eurus ab alto in brevia et syrtis urguet; I 110. putet aëriam sed gurgite ab alto urgueri volucrum nubem; VII 704.

II. **nach Adjectiven und Adverbien:** (?) fortunate puer, tu nunc eris alter ab illo; E V 49. alter ab undecimo tum me iam acceperat annus; E VIII 39. *usque coloratis amnis devexus ab Indis; G IV 293. dexter: vgl. I. conitor. quo (senex) fessus ab undis se recipit; G IV 403. portus ab accessu ventorum immotus et ingens ipse; III 570. tu modo praecipuum iam inde a teneris impende laborem; G III 74. tu procul a patria Alpinas nives sola vides; E X 46. inter quas Phoenissa recens a vulnere Dido errabat silva in magna; VI 450. quarum (zonarum) una torrida semper ab igni; G I 234. effigies culicis illi (pastori) tristis ab eventu cecinit convicia mortis; Cul 209 usque; ſ. I. prospicio; VII 289.

III. **nach Substantiven:** Troiano a sanguine clarus Acestes; I 550. regina implevit mero pateram, quam Belus et omnes a Belo soliti; I 730. primus init bellum Tyrrbenis asper ab oris Mezentius; VII 647. illius aram saepe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus; E I 8. adsis favens teneram ab radice ferens, Silvane, cupressum; G I 20. hinc fore ductores revocato a sanguine Teucri; I 235. geminos iugalis (equos) semine ab aetherio, spirantis naribus ignem; VII 281. addam bis triumphatas

utroque ab litore gentes; G III 33. Italiam quaero patriam et genus ab Iove summo; I 380. Dardanidae magni, genus alto a sanguine divom; V 45. Deiphobe armipotens, genus alto a sanguine Teucri; VI 500. quorum (generorum) a ‖ ab ‖ stirpe nepotes omnia sub pedibus vertique regique videbunt; VII 99. ferebatur Latinus Laurentis ab ea (lauro) nomen posuisse colonis; VII 63. te memorande canemus pastor ab Amphryso; G III 2. ab Iove principium musae: Iovis omnia plena; E III 60. a te principium, tibi desinam; E VIII 11. ab Iove principium generis; VII 219. astabant alii ab origine reges Martiaque volnera passi; VII 181. hinc tibi, quae semper, vicino ab limite saepes somnum suadebit inire; E I 53. fecerat Ignipotens illic genus omne futurae stirpis ab Ascanio; VIII 629. Antonius victor ab Aurorae populis et litore rubro; VIII 686. quibus (lateribus) omnis ab alto frangitur unda; I 160. huc ager ille malus dulcesque a fontibus undae ad plenum calcentur; G II 243.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen**: 1. **Raum** (vgl. 1. do, ferio, gemo, intono, libro, ordior, pando, protendo u. a.); adytis cum lubricus anguis ab imis gyros traxit; V 84. pater omnipotens radiis ardentem lucis et auro ostendit ab aethere nubem; VII 143. hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus; IV 661. qui (Iuppiter) caelo tandem miseratus ab alto est; V 727. capite a summo regis ⟨mirabile dictu⟩ candida caesarie ‖ caesaries ‖ frondebant ‖ florebant ‖ tempora lauro; Ci 120. cuperem cum vertere ab imo perinrae moenia Troiae; V 810. a portu diversa petamus; VII 132. dat signum specula Misenus ab alta aere cavo; III 239. hoc ubi, (vites) non a stirpe valent; G II 312. ecce autem gemini a Tenedo angues incumbunt pelago; II 203. stivaque ‖ stivae ‖ (aptatur), quae currus a tergo torqueat imos; G I 174. videbis noctis per umbram flammarum longos a tergo albescere tractus; G I 367. numquam incursus luporum aut inpacatos a tergo horrebis Hiberos; G III 408. hos (cervos) tota armenta secuntur a tergo; I 186. (eraut) postes relicti a tergo; II 455. regina necdum etiam geminos a tergo respicit anguis; VIII 697. tu, ne qua manus se attollere nobis a tergo possit, custodi; IX 322. (Aulestes) miser oppositis a tergo involvitur aris in caput inque umeros; XII 292. iam fragilis poteram ab terra contingere ramos; E VIII 40. iubeo stabula a ventis hiberno opponere soli ad medium conversa diem; G III 302. quattuor addunt, quattuor a ventis obliqua luce feuestras; G IV 298. Nereïs ab unda signa dabat; Cul 345.

2. **Zeit, Reihenfolge** (vgl. II. inde): me pauper in arma pater primis huc misit ab annis; II 87. (Pallas) primis te miretur ab annis; VIII 517 Clymene a Chao densos divom numerabat amores; G IV 347. qui (dies) nascentur ab illo (die) exactum ad mensem; G I 435. terrae pingue solum primis extemplo a mensibus anni fortes in vortant tauri; G I 64. morbi corripiunt spemque gregemque simul cunctamque ab origine gentem; G III 473. immo age, et a prima dic origine nobis insidias Danaum; I 753. Dardanidae duri, quae vos a stirpe parentum prima tulit tellus, eadem ..; III 94. non extimui, quod a ‖ ab ‖ stirpe fores geminis coniunctus Atridis; VIII 130. durum a stirpe genus natos ad flumina primum deferimus; IX 603.

3. **Weise, Beziehung**: neve haec nostris spectentur ab annis, quae ferimus; IX 235. magnus ab integro saeclorum nascitur ordo; E IV 5.

V. **logisches Subject beim Passiv**: ast ego magna Iovis coniunx vincor ab Aenea; VII 310. nunc etiam interpres divom Iove missus ab ipso mandata detulit; IV 356. nunc et Iove missus ab ipso interpres divom fert iussa; IV 377. numina nulla premunt, mortali urgemur ab hoste mortales; X 375. perennt Hypanisque Dymasque confixi a sociis; II 429. portus ab euroo fluctu curvatus in arcum; III 533. vgl. I. vario.

VI. **Ellipsen, Lücke**: genus a quo (Dardano) principe nostrum; III 168. ipse gubernator puppi Palinurus ab alta: „heu“ . . ! V 12. Mnestheus agit Pristim, ⟨mox Italus Mnestheus, genus a quo nomine Memmi⟩; V 117. alter ab Arcadio Tegeaeae sanguine gentis; V 299. et mi genus ab Iove summo; VI 123. † fulminibus veluti fragor est a turbine nisi; Cul 318.

a (‖ ah ‖), ach! (capella) gemellos, spem gregis, a, silice in nuda conixa reliquit; E I 15. quem fugis, a, demens? E II 60. a Corydon Corydon, quae te dementia cepit! E II 69 a virgo infelix, quae te dementia cepit! E VI 47. a virgo infelix, tu nunc in montibus erras; E VI 52. (Scyllam) gurgite in alto a! timidos nautas canibus lacerasse marinis; E VI 77. Alpinas a! dura nives et frigora Rheni me sine sola vides. a, te ne frigora laedant! a, tibi ne teneras glacies secet aspera plantas! E X 47. a nimium ne sit mihi fertilis illa (tellus)! G II 252. frigida lingua a! miseram Eurydicen anima fugiente vocabat; G IV 526. terreor, a, tantis insistere terreor umbris! Cul 239. ego Ditis opacos cogor adire lacus, viduos, a, lumine Phoebi; Cul 373. ut patris, a demens (Scylla), crinem de vertice sectum mitteret hosti; Ci 185. ut ‖ a! ‖ quid ego ameus diem potui producere vitae? Ci 294. a pereat cui sunt prisca supercilia! Copa 34. an quae dicunt, a, nimio pocula ducta mero? Cat XI 2.

Abaris, Rutuler: (Euryalus) Fadumque Herbesumque subit Rhoetumque Abarimque, ignaros; IX 344.

Abas, A. Grieche: aere cavo clipeum, magni gestamen Abantis, postibus figo; III 286. — B. Troer: qua (nave) vectus Abas, et qua grandaevos Aletes; I 121. — C. Etrusker: una torvos Abas; X 170. (Lausus) primus Abantem oppositum interimit, pugnae nodumque moramque; X 427.

abdo, verbergen, verstecken, einschließen: [(Tyndaris), Troiae et patriae communis erinys, abditerat sese]; II 574. (coluber) iam fuga timidum caput abdidit alte; G III 422. iam silvis domisque vagae (capellae), iam vallibus abdunt corpora; Cul 48. (Pyrrhus) lateri capulo tenus abdidit ensem; II 553. hunc quoque (equum) abde domo; G III 96. velut ille continuo in montis sese avius abdidit altos lupus; XI 810. (Amata) natam frondosis montibus abdit; VII 387. sagitta abdita iutus spiramenta animae letali voluere rupit; IX 579. pater omnipotens (ventos) speluncis abdidit atris; I 60.

abduco, wegführen, entführen, zurückziehen: tollite me, Teucri; quascumque abducite terras: hoc sat erit; III 601. iam pridem a me illos (capreolos) abducere Thestylis orat; E II 43. abduxere retro longe capita ardua ab ictu; V 428. squalent abductis arva colonis; G I 507. quid (Troianos) soceros legere et gremiis abducere pactas? X 79. perfidus alta petens abducta virgine praedo; VII 362.

Abella, Stadt in Campanien: quos maliferae despectant moenia Bellae ‖ Abellae ‖; VII 740.

abeo, weggehen, sich entfernen, fortziehen, gehen: 1. si formonsus Alexis montibus his abeat, videas et flumina sicca; E VII 56. vina quae Acestes dederat abeuntibus heros; I 196. nos abiisse rati et vento petiisse Mycenas; II 25. (Aeneas) ardet abire fuga dulcisque relinquere terras; IV 281. Nisus abit; IX 386. quo feror? unde abii? X 670. (Simylus) inde abit adsititque molae; Mo 19. (pietatis honores) in vanas abiere vices; Cul 226. — II. tertius Argolica hac galea contentus abito; V 314. quid iuvat aestivo defessum pulvere abisse, quam . .? Copa 5. quo tantum mihi dexter abis? V 162. (Proteus) in aquas tenuis dilapsus abibit; G IV 410.

„quo diversus abis?“ iterum Gyas revocabat; V 166. „cur“ inquit (Opis) „diversus abis?“ XI 855. nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit; V 305. inconsulti abeunt sedemque odere Sibyllae; III 452. nec tu carminibus nostris indictus abibis, Oebale; VII 733. Itala cornus stomacho infixa sub altum pectus abit; IX 700. si peritурus abis; II 675. tuone nunc puella talis et tuo stupore pressa rus abibit? Cat VI 4. primus abit longeque ante omnia corpora Nisus emicat; V 318. dum genitor nati parma protectus abiret; X 800. pone animos et pulsus abi; XI 366. ipsa (Venus) Paphum sublimis abit; I 415. haut secus Androgeos visu tremefactus abibat; II 382. bellis hoc (eco Mezentius) victor abibat omnibus; X 859. alter (taurus) victus abit longeque ignotis exulat oris; G III 225.

abicio, niederwerfen, wegwerfen: (Mezentius) tum super abiectum (Orodeu) posito pede nixus et hasta; X 736. (Simylus) contempta (coria) passim spargit humi atque abicit; Mo 96.

abies, Tanne, Schiff, Speer: labitur uncta vadis abies; VIII 91. plantis nascitur casus abies visura marinos; G II 68. abies in montibus altis (pulcherrima); E VII 66. — II. ductores Danaum secta intexunt abiete costas; II 16. ungo: ſ. I. labitur. — III. quos eduxit laera abietibus iuvenes patriis et montibus aequos; IX 674. — IV. furit Volcanus per pictas abiete puppis; V 663. — V. colles nigra nemus abiete cingunt; VIII 599. intexere: ſ. II. cuius (Ennei) apertum adversi (virgo) longa transverberat abiete pectus; XI 667.

abigo, treiben, forttreiben: pater omnipotens abigat ‖ adigat ‖ me fulmine ad umbras noctemque profundam, ante quam . .; IV 25. militia ex illa diversum ad litus abacti (Menelaus, Ulixes); XI 261. inde ubi prima quies medio iam noctis abactae curriculo expulerat somnum; VIII 407. (lotos) impia, quae socios Ithaci maerentis abegit; Cul 125.

abitus, Abzug, Ausgang: equites omnem abitum custode coronant; IX 300. cum Amphitryoniades abitum pararet; VIII 214.

abiungo. ausſpannen: arator maerentem abiungens fraterna morte iuvencum; G III 518.

abiuro, abſchwören: abstractae boves abiurataeque rapinae caelo ostenduntur; VIII 263.

abluo, abwaſchen, reinigen: me (penatis) attrectare nefas, donec me flumine vivo abluero; II 720. (fluvius Turnum) laetum sociis abluta caede remisit; IX 818. date, vulnera lymphis abluam; IV 684.

abnego. verweigern, abſchlagen, ſich weigern: I. (pater) abnegat, inceptoque et sedibus haeret in isdem; II 654. — II. dum medicas adhibere manus ad volnera pastor abnegat; G III 456. genitor abnegat excisa vitam producere Troia; II 637. — III. rex tibi coniugium et quaesitas sanguine dotes abnegat; VII 424.

abnuo, ablehnen, zurückweiſen: I. abnueram bello Italiam concurrere Teucris; X 8. — II. quis talia demens abnuat? IV 108. nec maximus omen abnuit Aeneas; V 531.

aboleo, zerſtören, vernichten, tilgen: memor ille (deus) matris Acidaliae paulatim abolere Sychaeum incipit; I 720. da, pater, hoc nostris aboleri dedecus armis, omnipotens; XI 789. abolere nefandi cuncta viri monimenta iuvat, monstratque sacerdos; IV 497. nec viscera quisquam aut undis abolere potest aut vincere flamma; G III 560.

abolesco, erlöſchen: nec vestra feretur fama levis tantique abolescet gratia facti; VII 232.

abripio, fortreißen, zerreißen: non potui abreptum divellere corpus et undis spargere? IV 600. tris (naves) Notus abreptas in saxa latentia torquet; I 108. ubi abreptis fugit praesepia vinclis tandem liber equus; XI 492.

abrumpo, abreißen, zerreißen, abbrechen, verletzen, enden, pass. losbrechen, part. ſteil: (virgo) praeterit abruptas Scironis protinus arces; G i 465. ille (Threïcius rex) fas omne abrumpit; Polydorum obtruncat et auro vi potitur; III 55. invisam quaerens (Dido) quam primum abrumpere lucem; IV 631. ingeminant abruptis nubibus ignes; III 199. nempe abruptis turbata procellis nocte natat (iuvenis) caeca serus freta; G III 259. his medium dictis sermonem abrumpit (Dido); IV 388. ubi ad terras abrupto sidere nimbus it mare per medium; XII 451. nec somnos abrumpit cura salubris; G III 530. sua quaeque continuo puppes abrumpunt vincula ripis; IX 118. nunc, o nunc ‖ nunc o ‖ liceat crudelem abrumpere vitam; VIII 579. quando aliter nequeo crudelem abrumpere vitam; IX 497.

abruptum, Tiefe, Abgrund: tertur in abruptum magno mons improbus actu; XII 687. Charybdis imo barathri ter gurgite vastos sorbet in abruptum fluctus; III 422.

abscessus, Abzug: Rutulum abscessu invenis tum iussa superba miratus stupet in Turno; X 445.

abscido, abhauen: Turnus curru abscisa duorum suspendit capita; XII 511.

abscindo, abreißen: pontus undis Hesperium Siculo latus abscidit; III 418. hic plantas tenero abscindens de corpore matrum deposuit sulcis, hic . .; G II 23. regina flaventis abscissa comas „pro Iuppiter! ibit hic?“ ait; IV 590. tum pius Aeneas umeris abscindere vestem; V 685.

abscondo, verbergen, verheimlichen, entſchwinden laſſen: protinus aërias Phaeacum abscondimus arces; III 291. ante tibi Eoae Atlantides abscondantur, quam . .; G I 221. donec humo tegere (cadavera) ac foveis abscondere discunt; G III 558. neque ego hanc abscondere furto speravi (ne finge) fugam nec . .; IV 337.

absens, abweſend, fern: illum (Aenean Dido) absens absentem auditque videtque; IV 83. sequar atris ignibus absens; IV 384. absenti Aeneae currum geminosque iugalis (equos iubet duci); VII 280. qui absenti ferat inferias decoretque sepulchro; IX 215. (hospitium) cum iungeret absens Caedicus; IX 361. illum (Turnum) Aeneas absentem in proelia poscit; X 661. ille (lupus) asper et improbus ira saevit in absentis (agnos); IX 63. ut (Nisus) stetit et frustra absentem respexit amicum; 389.

absisto, ſich entfernen, ausgehen, abſtehen, ablaſſen, aufhören, unterlaſſen: I. nec (Aeneas) prius absistit, quam septem corpora fundat humi; I 192. hic tibi certa domus, certi (ne absiste) penates; VIII 39. breviter cum talia Nisus „absistamus“ ait; IX 355. — II. nec (viri) victi possunt absistere ferro; XI 307. nec custos absistit limine Ianus; VII 610. profani, toto absistite luco; VI 259. — III. toto ardentis (Turni) ab ore scintillae absistunt; XII 102. — IV. non tamen absistam coeptum detexere munus; G i 9. nunc absiste precando viribus indubitare tuis; VIII 403. iam iam fata, soror, superant; absiste morari; X 676. nullae hic insidiae tales (absiste moveri); VI 399. nunquam animam talem dextra hac (absiste moveri) amittes; XI 408.

abstineo, ſich halten, enthalten: I. hic Priamus, quamquam in media iam morte tenetur, non tamen abstinuit; II 534. — II abstinuit tactu pater; VIII 618.

abstraho, rauben: abstractae boves abiuratae rapinae caelo ostenduntur; VIII 263.

abstrudo, verbergen: [ut (usus) silicis venis abstrusum exculperet ignem]; G I 135. quaerit pars semina flammae abstrusa in venis silicis, pars . .; VI 7.

absum, fern, entfernt, getrennt ſein, fern bleiben, fehlen: I. nos si pellant, nihil afore credunt, quin omnem Hesperiam penitus sua sub iuga mittant; VIII 147. — II Tityrus hinc aberat; E I 38. Tithoni prima quot annos abest ab origine Caesar; G III 48. unus abest, medio in fluctu quem vidimus ipsi submersum; I 584. nusquam abero et tutum patrio te limine sistam; II 620. sic te ut posita crudelis abessem; IV 681. nec Teucris addita Iuno usquam aberit; VI 91. nec longis inter se passibus absunt; XI 907. Aeneas ignarus abest; X 25. „Aeneas ignarus abest“: ignarus et absit; X 85. ſ. lacerti. alqd: ſ. I. nec dextrae erranti deus afuit; VII 498. absint et picti squalentia terga lacerti pinguibus a stabulis meropesque aliaeque volucres et manibus Procne pectus signata cruentis; G IV 13. at secura quies et nescia fallere vita, dives opum variarum, at latis otia fundis (speluncae vivique lacus et frigida tempe mugitusque boum mollesque sub arbore somni) non absunt; G II 471. primum aspera silva lappaeque tribolique absint; G III 385. remo ut luctamen abesset; VIII 89. meropes: ſ. lacerti. mugitus: ſ. lacus. non illinc narcissus abest; Cul 408. otia, quies: ſ. lacus. at rabidae tigres absunt et saeva leonum semina; G II 151. silva: ſ. lappae. somni, speluncae, tempe: ſ. lacus. tigres: ſ. semina. timor omnis abesto, quod superest; XI 14. triboli: ſ. lappae. vita: ſ. lacus. volucres: ſ. lacerti.

absumo, verzehren, verbrauchen, hinwegraffen, töten, vernichten: non (potui) socios, non ipsum absumere ferro Ascanium? IV 601. me primam absumite ferro; IX 494. vos animam hanc potius quocumque absumite leto; III 654. quo tempore Glauci Potniades malis membra absumpsere quadrigae; G III 268. ante, quam vos dira fames ambesas subigat malis absumere mensas; 257. sin absumpta salus; I 555. socios: ſ. alqm. absumptae in Teucros vires caelique marisque; VII 301.

abversus ſ. **averto.**

abunde, reichlich: tum contra Iuno „terrorum et fraudis abundest“; VII 552.

abundo, überſtrömen, austreten, ſich ergießen, Ueberfluß haben: I. *ecce fugae medio summis Amasenus abundans spumabat ripis; XI 548. praesertim incertis si mensibus amnis abundans exit; G I 115. rursus abundabat fluvidus liquor; G III 484. — II quam dives pecoris (sim), nivei quam lactis abundans; E II 20. — III. apibus fetis idem atque examine multo primus abundare; G IV 140. quolibet ut requie victu contentus abundet; Cul 92.

abusque, bis von; Iovis coniunx Aenean classemque Siculo prospexit abusque ‖ ab usque ‖ Pachyno; VII 289.

Abydus, Stadt in Troas: quibus pontus et ostriferi fauces temptantur Abydi; G I 207.

ac ſ. **atque.**

acalanthis, Diſtelfink, Stieglitz: cum litora alcyonem resonant, acalanthida dumi; G III 338.

Acamas, Sohn des Theſeus: se promunt Ulixes Acamasque Thoasque; II 262.

acanthus, Bärenklau, Akazie, Schotendorn: I. quid tibi referam bacas semper frondentis acanthi? G II 119. tibi prima munuscula tellus mixta ridenti colocasia fundet acantho; E IV 20. hic et acanthos et rosa purpureum crescens pudibunda ruborem ‖ purpureo crescit . . rubore ‖; Cul 398. — II. nec flexi tacuissem vimen acanthi; G IV 123. — III. bacae: ſ. I. frondet. vimen: ſ. II — IV. Alcimedon molli circum est ansas amplexus acantho; E III 45. (Aeneas) ferre iubet circumtextum croceo velamen acantho, ornatus Argivae Helenae; I 649. misceri: ſ. I. ridet. mirantur [pallam et pictum croceo velamen acantho] I 711.

Acarnan, Akarnanier: quorum alter Acarnan, alter . .; V 298.

Acca, Freundin der Camilla: I. I. iuveni ingentem fert Acca tumultum; XI 897. — 2. haec (Camilla) ita fatur: „hactenus, Acca soror, potui“; XI 823 — II. (Camilla) tum sic expirans Accam ex aequalibus unam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias; 820.

accedo, herankommen, ſich nähern, betreten: I. nec cuiquam irasci propiusque accedere virtus; X 712. — II. cum subito Aeneas concursu accedere magno Anthea Sergestumque videt fortemque Cloanthum Teucrorumque alios; I 509. accessi viridemque ab humo convellere silvam conatus video . .; III 24. accessi et cupidus Phenei sub moenia duxi (Anchisen); VIII 165. quod Venus audaci nymphae indignata licere accessit; XII 787. tribus exactis ubi quarta accederit ‖ accesserit ‖ aestas; G III 190. — III. huc ubi delatus Cymaeam accesseris urbem divinosque lacus et Averna sonantia silvis; III 441. Ditis tamen ante infernas accede domos; V 732. lacus: ſ. Averna. explorare, quas vento accesseris oras, constituit; I 307. sin has ne possim naturae accedere partis frigidus obstiterit circum praecordia sanguis; G II 483. (Aeneas) tutus quos optas portus accedet Averni; V 813. vos et Scyllaeam rabiem penitusque sonantis accestis scopulos; I 201. celsam Buthroti accedimus urbem; III 293. ſ. Averna.

accelero (adc.), herbeieilen, eilen: accelerat simul Aeneas, simul agmina Teucrum; V 675. „adceleremus“ ait (sacerdos); VI 630. „adceleremus“ ait (Euryalus); IX 221. adcelerant acta pariter testudine Volsci; IX 505. adcelera et fratrem, si quis modus, eripe morti; XII 157. agmina ſ. V 675.

accendo, anzünden, entzünden, entflammen, erregen, reizen, ſteigern: I. si nulla accendit tantarum gloria rerum; IV 232. continuo pugnae accendit maioris imago; XII 560. — II. his accensa (Saturnia) super iactatos aequore toto Troas arcebat longe Latio; I 29. is (Iarbas) amens animi et rumore accensus amaro dicitur orasse . .; IV 203. sic accensa (Dido) profatur: „nec tibi“ . .; IV 364. quia (Dido) peribat misera ante diem subitoque accensa furore; IV 697. talibus accensi firmantur et agmine denso consistunt; IX 788. Arcadas accensos monitu et praeclara tuentis facta viri dolor armat; X 397. illa (Camilla) furens acrique accensa dolore tradit ecum comiti; XI 709. haut secus accenso gliscit violentia Turno; XII 9. ille (Aeneas) furiis accensus et ira terribilis „tune“ . .? XII 946. medios cum sol accenderit aestus; G IV 401. quae prima causa bello animos accendit agrestis; VII 482. accendam animos insani Martis amore; VII 550. Iapyx primus animos accendit in hostem; XII 426. potuisti infandum accendere bellum; XII 804. disce et odoratam stabulis accendere caedrum; G III 414. pronuba nec castos accendet pinus honores; Ci 439. quae tantum accenderit ignem causa latet; V 4. illis ‖ illic ‖ sera rubens accendit lumina Vesper; G I 251. quo (Miseno) non praestantior alter Martem accendere cantu; VI 165. furiis accensas pectore matres idem ardor agit . .; VII 392. fratres, animosa phalanx accensaque luctu, caeci ruunt; XII 277. ter circum accensos cincti fulgentibus armis decurrere rogos; XI 188. hic laeta extremis spes est accensa duobus superare . .; V 183. ite, puellae, ite, quibus taedas accendit ‖ accendens ‖ tristis Erinys; Cul 246. quos (viros) merita accendit Mezentius ira; VIII 501. *regalis accensa (virgo) comas, accensa coronam insignem gemmis; VII 75. (Pallas) nunc prece, nunc dictis virtutem accendit amaris; X 368.

acceptus, angenehm, willkommen: saeclis accepta futuris carmina; Cat IX 15. non ego te,

dis et mensis accepta secundis, transierim, Rhodia (vitis): G II 101.

accessus, Zugang, Andrang: I. Tiryntbius omnem accessum lustrans hinc ora ferebat et illuc; VIII 229. — II. portus ab accessu ventorum immotus et ingens ipse: III 570.

accido, widerfahren, treffen: accidit haec fessis etiam fortuna Latinis, quae . . ; XII 593.

accido, abhauen, zerſchneiden: cum te, nate, fames accisis coget dapibus consumere mensas, tum . .; VII 125. ornum cum ferro accisam crebrisque bipennibus instant ernere agricolae certatim; II 627.

accingo, umgürten, wappnen, rüſten, ſich rüſten, ſich anſchicken (accingier: ſ. IV): I. accingunt omnes operi; II 235. — II. illi se praedae accingunt dapibusque futuris; I 210. Iuno socium furens a navibus agmen ferro accincta vocat; II 614. hinc ferro accingor rursus; II 671. Aeneas paribus accingitur armis; VI 184. continuo sontis ultrix accincta flagello Tisiphone quatit insultans; IV 570. ille fido accingitur ense; VII 640. te pugnae accinge pedestri; XI 707. (Turnus) lateri accinxerat ensem; XI 489. omnis facibus pubes accingitur atris; IX 74. — III. mox tamen ardentis accingar dicere pugnas Caesaris; G III 46. — IV. testor deos magicas invitam accingier artis; IV 493. (ratio) longe alind studium atque alios accincta labores; G 6.

accio, herbeirufen, berufen: Aenean acciri omnes, populusque patresque, exposcunt; IX 192. (Latinus) primos suorum imperio accitos alta intra limina cogit; XI 235. qui bello exciti ‖ acciti ‖ reges; VII 642.

accipio, empfangen, erhalten, annehmen, verſtehen, gelten laſſen, aufnehmen, vernehmen, hören: I. hos tibi dant calamos, en accipe, Musae; E VI 69. accipio adgnoscoque deos; XII 260. tamen haec, etsi non accipis ‖ aspicis ‖, audis; G 415. tribus exactis ubi quarta acceperit ‖ accesserit ‖ aestas; G III 190. — II. hunc (Latinum) Fauno et nympha genitum Laurente Marica accipimus; VII 47. — III. alter ab undecimo tum me iam acceperat annus; E VIII 39. me vero primum dulces ante omnia Musae accipiant; G II 475. cum te gremio accipiet laetissima Dido; I 685. „heu quae nunc tellus“ inquit, „quae me aequora possunt accipere?“ II 70. haec (tellus) fessos tuto placidissima portu accipit; III 79. illos (Teucros) porticibus rex accipiebat in amplis; III 353. quae (Pallas) prima accepit ovantis; III 544. hinc Drepani me portus et inlaetabilis ora accipit III 708. quis me ratibus superbis invisam accipiet? IV 541. navita sed tristis nunc hos nunc accipit illos; VI 315. nec vero Alciden me sum laetatus euntem accepisse lacu nec Thesea Pirithoumque; VI 393. simul (Charon) accipit alveo ingentem Aenean; VI 412. hinc illum (Dardanum) aurea nunc solio stellantis regia caeli accipit; VII 211. nymphae tuque, o Thybri tuo genitor cum flumine sancto, accipite Aenean; VIII 73. ut te, fortissime Tenerum, accipio adgnoscoque libens! VIII 155. primus Iulus accepit trepidos; IX 233. *Latinus multa se incusat, qui non acceperit ultro Dardanium Aenean; XI 471. (?) qui non acceperit ante; XII 612. *non illum (Metabum) tectis ullae, non moenibus urbes accepere; XI 568. non thalamus Tyrio fragrans accepit amomo, nullae illam (Scyllam) sedes; G 512. accipe et haec, manuum tibi quae monimenta mearum sint, puer; III 486. accipite haec; IV 611. accipite haec animis laetasque advertite mentes; V 304. accipe quae peragenda prius; VI 136. vgl. I. dulces exuviae, accipite hanc animam; IV 652. in primis regina quietum accipit in Teucros animum mentemque benignam; I 304. velut alii (Cyclopes) taurinis follibus auras accipiunt redduntque, alii . .; G IV 172. alii (Cyclopes) ventosis follibus auras accipiunt redduntque, alii . .; VIII 450. accipe iussis carmina coepta tuis; E VIII 11. quam cladem miserae postquam accepere Latinae; XII 604. fusos cervix cui (puero) lactea crinis accipit; X 138. accipite ergo animis atque haec mea figite dicta; III 250. X 104. haec tamen interea, quae possumus, accipe dona meo multum vigilata labore promissaeque ‖ promissa atque ‖ diu iam tandem exordia curae; G 46. galeamque ensemque vocati (aequales) accipiunt; V 472. (Mezentius) iugulo haut inscius accipit ensem; X 907. exordia: ſ. dona. accipe daque fidem; VIII 150. ille (Volcanus) repente accepit solitam flammam; VIII 389. curvi formam accipit ulmus aratri; G I 170. nec tiliae leves aut torno rasile buxum non formam accipiunt; G II 450. ni frenum accipere et victi parere fatentur; XII 568. gemitum cadentum (virorum) accipio; X 675. hinc maxima porro accepit Roma et patrium servavit honorem; V 601. laxis laterum compagibus omnes (naves) accipiunt inimicum imbrem rimisque fatiscunt; I 123. consulis imperium hic (Brutus) primus saevasque secures accipiet; VI 820. accipe nunc Danaum insidias; II 65. illum (iuvenem) unda accepit sinu vasto misitque sub amnem; G IV 362. tum te quoque, medica ‖ Medica ‖, putres accipiunt sulci; G I 216. qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem; I 676. ſ. animum. (Scylla) non accepta piis promittens munera divis; G 219. neque (Phoenissa) oculis aut pectore noctem accipit; IV 531. (apes) onera accipiunt venientum; G IV 167. cum (apes) onera accipiunt venientum; I 434. cumba multam accepit rimosa paludem; VI 414. tres praemia primi accipient; V 309. te vero, venerande puer, iam pectore toto accipio; IX 277. hic sceptra accipere et primos attollere fasces regibus omen erat; VII 173. secures: ſ. imperium. portis patentibus omnis accipiunt socios; II 267. nec sociis aperire viam nec moenibus audent accipere orantis; XI 885. stupet inscius alto accipiens sonitum saxi de vertice pastor; II 308. delectam aerea sortem accepit galea; V 491. neque vim plumis ullam nec volnera tergo accipiunt (harpyiae); III 243. ille denm vitam accipiet; E IV 15. accepit vocem lacrimis Lavinia matris flagrantis perfusa genas; XII 64. (Hector) volnera illa gerens, quae circum plurima muros accepit patrios; II 279. ſ. vim. — IV. te (ne) maximus orbis auctorem frugum tempestatumque potentem accipiat; G I 28. nec non Tarquinium eiectum Porsenna iubebat accipere; VIII 647. euntem: ſ. III. alqm; VI 393. quas ego te terras et quanta per aequora vectum accipio, quantis iactatum, nate, periclis! VI 693. hunc (Iulium) tu olim caelo, spoliis Orientis onustum, accipies secura; I 290. potentem: ſ. auctorem praecipuum toro et villosi pelle leonis (Euandrus) accipit Aenean; VIII 178 eadem (tellus) vos ubere laeto accipiet reduces; III 96. *accipe, testor, diva tuam, quae nunc dubiis committitur auris; XI 559. vectum: ſ. iactatum. ille (fluvius) suo cum gurgite flavo accepit venientem (Turnum); IX 817. vigilat: ſ. III. dona. si (Silvius Aeneas) umquam regnandam acceperit Albam; VI 770.

accipiter, Habicht, Falke: quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto consequitur pinnis sublimem in nube columbam comprensamque tenet pedibusque eviscerat uncis; XI 721.

accitus, Ruf: regius accitu cari genitoris ad urbem puer ire parat; I 677.

accliuis (adel.), ſich anlehnend: genitor corpus levabat arboris adclinis trunco; X 835.

acclivis (adel.), ſchräg: sin tumulis adclive solum collisque supinos (metabere) G II 276.

accola, Anwohner, Nachbar: hinc amnis vadosi accola Volturni; VII 729.

accolo, in der Nähe wohnen: qua Pellaei gens fortunata Canopi accolit effuso stagnantem flumine Nilum; G IV 288. dum domus Aeneae Capitoli immobile saxum accolet; IX 449.

accommodo, anlegen: (Coroebus) lateri Argivom accommodat ensem; II 393

accommodus (adc.), geeignet: est curvo anfractu valles, adcommoda frauli armorumque dolis; XI 522.

accubo, bei Tische liegen, ruhen: furiarum maxima iuxta accubat; VI 605. sicubi nigrum ilicibus crebris sacra nemus accubet umbra; G III 334.

accumbo, sich zu Tische legen: tu das epulis accumbere divom; I 79.

accumulo (adc.), überhäufen: animam nepotis his saltem adcumulem donis; VI 885.

accurro, herbeieilen: primus accurrit Acestes; V 451. accurrit Halaesus Auruncaeque manus; X 352.

acer, scharf, stechend, schmerzlich, heftig, leiden schaftlich, tatkräftig, eifrig, kühn, feurig, durchdringend: continuo adversis Tyrrhenus et acer Aconteus conixi incurrunt hastis; XI 612. dum (Aeneas) nititur acer et instat; XII 783. hic (Turnus) gladio fidens, hic (Aeneas) acer et arduus hasta; XII 789. stetit acer in armis Aeneas volvens oculos; XII 938. Danai invadunt, acerrimus Aiax et gemini Atridae; II 414. Ascanius acer equo turbata petivit castra; V 668. fugit acer Atinas; XI 869. soli pro portis Messapus et acer Atinas sustentant aciem ‖ acies ‖; XII 661. ipse (Camers erat) acerrimus armis; XII 226. moenia lincunt Catillusque acerque Coras, Argiva iuventus; VII 672. quibus (caestibus) acer Eryx in proelia suetus ferre manum; V 402. ferire venam Bisaltae quo more solent acerque Gelonus; G III 461. bellis acer Halaesus tendit in adversos; X 411. (Telamonius heros, Hector) acer uterque; Cul 317. strictum rotat acer Lucagus ensem; X 577. terra colitur acri quondam regnata Lycurgo; III 14. tecum acer Messapus erit; XI 518. ubi nunc Mezentius acer et illa effera vis animi? X 897. laetus Mnestheus successuque acrior ipso petit . . ; V 210. post acer Mnestheus adducto constitit arcu; V 507. Nisus erat portae custos, acerrimus armis, Hyrtacides; IX 176. hoc acrior idem (Nisus) ecce aliud summa telum librabat ab aure; IX 416. pius Aeneas nunc acris Oronti casum gemit; I 220. quoi non dictus umero Pelops insignis eburno, acer equis? G III 8. non secus ac patriis acer Romanus in armis viam quom carpit; G III 346. quem (lucum) Romulus acer Asylum ‖ asylum ‖ rettulit; VIII 342. instat Mnestheus acerque Serestus; IX 171. conveniunt Mnestheus acerque Serestus; IX 779. Mnestheus acerque Serestus nituntur; XII 549. ne mox acrem dubites poscere Turnum: VIII 614. (Turnus) rapit acer totam aciem in Teucros; X 308. acri quondam quoi (Iapygi) captus amore ipse suas artes Apollo dabat; XII 392. convertere animos acris oculosque tulere cuncti ad reginam Volsci; XI 800. acris venabor apros; E X 56. acris tendunt arcus; VII 164. intendunt acris arcus ammentaque torquent; IX 665. mediis fervoribus (asilus) acrior instat; G III 154. acrior illum (lupum) cura domat; G III 538. (Iuno) stetit acri fixa dolore; VII 291. illa (Camilla) furens acrique accensa dolore; XI 709. *aeque iuvenemque (equum) magistri exquirunt calidumque animis et cursibus acrem; G III 119. signum, quod regia Iuno monstrarat, caput acris equi; I 444. puer Ascanius mediis in vallibus acri gaudet equo; IV 156. [ut (Turnus) acris concussit equos]; VIII 3. (matres) acri carpere prata fuga; G III 141. haec (Italia) genus acre virum Marsos pubemque Sabellam extulit; G II 167. quid lynces Bacchi variae et genus acre luporum atque canum? G III 264. heros acrior ad pugnam redit; V 454. ſ. Hector. iuvenis acer in excessum ‖ inexcussus ‖; Cul 302. conveniunt quibus aut odium crudele tyranni aut metus acer erat; I 362. praecipites metus acer agit quocumque rudentis excutere; III 682. una velocis Spartae catulos acremque Molossum pasce sero pingui; G III 405. quae trahunt acri vultus nasturcia morsu; Mo 85. oculis micat acribus ignis; VII 102. ne tenues pluviae rapidive potentia solis acrior adurat; G I 93. puer regius velocis iaculo cervos cursuque fatigat, acer, anhelanti similis; V 254. velocem Mnestheus agit acri remige Pristim; V 116. iam tum acer curas venientem extendit in annum rusticus; G II 405. (serpens) acrior instat lumina diffundens intendere; Cul 175. (Proteus) aerem flammae sonitum dabit; G IV 409. saepe viri nares acer iaculatur apertas spiritus; Mo 107. Mars Latinis stimulos acris sub pectore vertit; IX 718. arma acri facienda viro; VIII 441. cum (Euandrus) metuens moneret acris esse viros; XI 48. mollibant aurae ‖ tendebant acres ‖ venientis (serpentis) ad omnia nisus ‖ visus ‖; Cul 168.

acerbo, verbittern, verschlimmern: I. contempsisse dolor quem numina vincit acerbans ‖ acerbus ‖; Cul 244. — II. cum artificis scelus formidine crimen acerbat; XI 407.

acerbus, scharf, bitter, herb, schmerzlich, feindlich: A. frater ut Aeneas iactetur odiis Iunonis acerbae ‖ iniquae ‖, nota tibi; I 668. Aeneas saevire animis Entellum hau ‖ haud ‖ passus acerbis; V 462. pater Aeneas, casu concussus acerbo; V 700. quem (diem) semper acerbum, semper honoratum habebo; V 49. contempsisse dolor quem numina vincit acerbans ‖ acerbus ‖; Cul 244. quandoquidem (Camilla) fatis urgetur acerbis; XI 587. quos (infantes) atra dies funere mersit acerbo; VI 429. quem (Pallanta) atra dies . . ; XI 28. scio acerba meorum circumstare odia; X 904 adsuetus coluber (pestis acerba bonm) pecori aspergere virus; G III 419. ad quae delatus acerbas cogor adire vices! Cul 210. nunc volnus acerbum conficit; XI 823. — B, I. stat quidquid acerbist morte pati; XII 678. — II. quis mihi nunc tot acerba deus expediat? XII 500. stabat acerba fremens Aeneas; XII 398. rursus acerba fremunt, Paris hunc (Aeaciden) quod letat; Cul 325. est volitans, quoi nomen asilo Romanumst, asper, acerba sonans; G III 149. territus ille (leo), asper, acerba tuens, retro redit; IX 794.

acernus, aus Ahorn: (Euandrus) Aenean solio invitat acerno; VIII 178. cum iam hic trabibus contextus acernis staret ecus; II 112. lucus fuit nigranti picea trabibusque obscurus acernis; IX 87.

acerra, Weihrauchfäßchen: (larem, penetralia Aeneas) farre pio et plena supplex veneratur acerra; V 745.

Acerrae, Stadt in Campanien: talem (terram) arat vacuis Clanius non aequos Acerris; G II 225.

acervus, Haufen: I. 1. cetera (corpora) confusaeque ingentem caedis acervom (Latini) nec numero nec honore cremant; XI 207. quando tot stragis acervos Teucrorum tua dextra dedit; XI 384. fusus erat terra frumenti pauper acervus; Mo 16. cum scutorum incendi victor acervos; VIII 562. cum tamen ingentis Rutulorum linquis acervos; X 509. populat ingentem farris acervom curculio atque inopi metuens formica senectae; G I 185. velut ingentem formicae farris acervom cum populant hiemis memores tectoque reponunt; IV 402. heu magnum alterius frustra spectabis acervom; G I 158. crastina lux ingentis Rutulae spectabit caedis acervos; X 245. — 2. arator pecori signum

aut numeros impressit acervis; G I 263. — 3. te procubuisse super confusae stragis acervom; VI 504. — II quoi (Apollini) pineus ardor acervo pascitur; XI 786.

Acesta, Stadt in Sicilien: urbem appellabunt permisso nomine Acestam; V 718.

Acestes, König in Sicilien: I. primus accurrit Acestes aequaevomque ab humo miserans attollit amicum; V 451. hic gravis Entellum dictis castigat Acestes; V 387. adhibete penates et patrios epulis et quos colit hospes Acestes; V 63. vina quae Acestes dederat abeuntibus heros; I 195. bina boum vobis Troia generatus Acestes dat numero capita in navis; V 61. Troiano a sanguine clarus Acestes; I 550. hic Erycis fines fraterni atque hospes Acestes; V 630. est tibi Dardanius divinae stirpis Acestes; V 711. hoc Helymus facit, hoc aevi maturus Acestes; V 73. gaudet regno Troianus Acestes; V 757. miratus adventum sociasque rates occurrit Acestes; V 36. vina bonus quae cadis onerarat Acestes litore Trinacrio; I 195. si id pio sedet Aeneae, probat auctor Acestes; V 418. haut mora consiliis, nec iussa recusat Acestes; V 749. extremus galeaque ima subsedit Acestes; V 498. amissa solus palma superabat Acestes; V 519. — II, I. Aeneas laetum amplexus Acesten muneribus cumulat magnis; V 531. (Aeneas) primum ante omnis victorem appellat Acesten; V 540. extemplo (Aeneas) socios primumque arcessit Acesten; V 746. cumulo: ſ. amplector. genero: ſ. I. dat. sive Erycis finis regemque optatis Acesten; I 570. regem petamus Acesten; I 558. quae Dardanium tellus mihi servat Acesten; V 30. — 2. quos Aeneas consanguineo lacrimans commendat Acestae; V 771. — III. Helymus Panopesque, adsueti silvis, comites senioris Acestae; V 301. cetera Trinacrii pubes senioris Acestae fertur equis; V 573. quae (mater) magni nec moenia curat Acestae; IX 218. quam (genetricem tenuerunt) non moenia regis Acestae; IX 286. fama finitimos et clari nomen Acestae excierat; V 106.

acetum, Eſſig: (Simylus) exigui super vires infundit aceti: Mo. 114.

Achaemenides, Sohn des Adamaſtus: I. [talia monstrabat relegens errata retrorsus litora Achaemenides, comes infelicis Ulixi]; III 691. — 2. sum comes infelicis Ulixi, nomine ‖ nomen Achaemenides: III 614.

Achaicus, achäiſch: unde videri Danaum solitae naves et Achaica castra; II 462. o miserae, quas non manus Achaica bello traxerit ad letum patriae sub moenibus; V 623. ite inflata rhoso non Achaico verba; Cat V 2.

Achates, Troer: I, 1. ni iam praemissus Achates adforet; VI 34. his animum arrecti dictis et fortis Achates et pater Aeneas iamdudum erumpere nubem ardebant; I 579. celerat: ſ. tendit. prior Aenean compellat Achates: „nate dea“ . .; I 581. Italiam primus conclamat Achates; III 523. erumpit: ſ. ardet. primum silici scintillam excudit Achates; I 174. exierat Aeneas inter primos et fidus Achates; VIII 586. [fidus quae tela gerebat Achates]; I 188. cui (Aeneae) fidus Achates it comes; VI 158. filius huic (Euandro), illi (Aeneae) comes ibat Achates; VIII 466. obstipuit simul ipse (Aeneas), simul percussus Achates laetitiaque metuque; I 513. Epulonem obtruncat Achates; XII 459. interea Aenean Mnestheus et fidus Achates Ascaniusque comes castris statuere cruentum; XII 384. haec celerans iter ad navis tendebat Achates; I 656. defixi ora tenebant Aeneas Anchisiades et fidus Achates; VIII 521. dona Cupido regia portabat Tyriis duce laetus Achate; I 696. — 2. constitit (Aeneas), et lacrimans „quis iam locus“, inquit, „Achate, non . .?“ I 459. — II fidum Aeneas adfatur Achaten: „suggere tela mihi“; X 332. arrigo: ſ. I, 1. ardet. deligo: ſ. I, 1. tenet. percutio: ſ. I, 1. obstipescit. Aeneas rapidum ad navis praemittit Achaten; I 644. ſ. I, 1. adest. — III. (Numitor) magni femur perstrinxit Achatae; X 344. iam validam Ilionei navem, iam fortis Achati vicit hiems; I 120. — IV. ipse (Aeneas) uno graditur comitatus Achate; I 312.

Acheloïs, Tochter des Acheloüs, Najade: sunt quae Acheloïs lilia vimineis attulit in calathis; Copa 15.

Acheloüs, des Achelous: vestro si munere tellus pocula inventis Acheloia miscuit uvis; G I 9.

Acheron, Fluß der Unterwelt: I, 1. sacerdos imis Acheronta adfatur Avernis; VII 91. flectere si nequeo superos, Acheronta movebo; VII 312. quando hic dicitur tenebrosa palus Acheronte refuso; VI 107. ruptoque ingens Acheronte vorago pestiferas aperit fauces; VII 569. — 2. (Aeneas) animam vocabat Anchisae magni manisque Acheronte remissos; V 99. — 3. qui solus honos Acheronte sub imost; XI 23. — II, felix, qui metus omnis et inexorabile fatum subiecit pedibus strepitumque Acherontis avari; G II 492. hinc via Tartarei quae fert Acherontis ad undas; VI 295.

Achilles, Sohn des Peleus: I. cum Achilles milia multa daret leto; V 806. quos neque Tydides nec Larisaeus Achilles domuere; II 197. non ille, satum quo te mentiris, Achilles talis in hoste fuit Priamo; sed erubuit . .; II 540. cum Troïa Achilles exanimata sequens impingeret agmina muris; V 804. uti fugerent hac Phryges, instaret curru cristatus Achilles; I 468. alius Latio iam partus Achilles, natus et ipse dea; VI 89. quem nec Priami regnorum eversor Achilles (potuit sternere); XII 545. ter circum Iliacos raptaverat Hectora muros Achilles; I 484. sequitur: ſ. impingit. postquam illum (Hectora) vita victor spoliavit Achilles; VI 168. sternit: ſ. potest. hic Dolopum manus, hic saevos tendebat Achilles; II 29. Phrygia arma tremescunt [nunc et Tydides et Larisaeus Achilles]; XI 404. examinum auro corpus vendebat Achilles; I 484. (Dido) rogitans nunc, quales Diomedis equi, nunc, quantus Achilles; I 752. — II, 1. hic etiam inventum Priamo narrabis Achillem; IX 742. iterum ad Troiam magnus mittetur Achilles; E IV 36. pario: ſ. I nascitur. ibo animis contra, vel magnum praestet Achillem ille licet; XI 438. videt Atridas Priamumque et saevom ambobus Achillem; I 458. — 2. Troilus infelix puer atque impar congressus Achilli; I 475. — 3. satus: ſ. I. est. — III. talis magni currus Achillei; G III 91. cui (Aeneae) Liger „non Diomedis equos nec currum cernis Achillis“; X 581. una ingens Periphas et equorum agitator Achillis, armiger Automedon succedunt; II 476. nec (Dolon) equis adspirat Achillis; XII 352. qui (Hector) redit exuvias indutus Achilli; II 275. ernet ille ipsum Aeaciden, genus armipotentis Achilli; VI 839. (Saturnia) Troas, reliquias Danaum atque immitis Achilli, arcebat; I 30. serva reliquias . .; III 87.

Achillens, des Achilles: nos stirpis Achilleae fastus invenemque superbum servitio enixae tulimus; III 326.

Achivi, Griechen: I, 1. ille caesis insignis Achivis; VI 837. si omnis uno ordine habetis Achivos; II 102. *aut hoc inclusi ligno occultantur Achivi aut . .; II 45. — 2. hoc ipsum ut struerent (invenis) Troiamque aperiret Achivis; II 60. nos (conamur), an miseros qui Troas Achivis obiecit? X 89. se quoque principibus permixtum (Aeneas) agnovit Achivis; I 488. — 3. Antenor potuit mediis elapsus Achivis Illyricos penetrare sinus; I 242. — 4. Pandare, qui quondam in medios telum torsisti primus Achivos; V 497. — II. ipse Mycenaeus magnorum ductor Achivom coniugis dextra oppetiit; XI 266. ecce autem telis Panthus elapsus Achivom; II 318.

Acidalius, der Quelle Acidalia: memor ille (deus) matris Acidaliae paulatim abolere Sychaeum incipit; I 720.

acidus, sauer: pocula laeti fermento atque acidis imitantur vitea sorbis; G III 380.

acies, Schärfe, Schneide, Schwert, Sehkraft, Auge, Glanz, Schimmer, Schlachtreihe, Heer: I. ubi vidit hinc acies atque hinc acies adstare Latinas; IX 550. muros cinxere Assaraci duo et senior cum Castore Thymbris, prima acies; X 125. circumerrant: ſ. errant. obvia cui (Turno) Volscorum acie comitante Camilla occurrit; XI 498. quae quemque (regem) secutae complerint campos acies; VII 643. inter sese paribus concurrere telis Romanas acies iterum videre Philippi; G I 490. haut aliter Troianae acies aciesque Latinae concurrunt; X 360. concurrunt Tyrrhenae acies; X 691. quos omnes undique Graiae circum errant ‖ circumerrant ‖ acies; II 599. qua rara est acies; IX 508. (insequuntur) Sacranae acies et picti scuta Labici; VII 796. acies omnibus uni, uni odiisque viro telisque frequentibus instant; X 691. una acies iuvenum, ducit quam parvos ovantem Priamus; V 563. tum Etrusca resedit hoc acies campo, monitis exterrita divom; VIII 504. conversae ruunt acies; XII 369. sequuntur: ſ. complent, stat ferri acies mucrone corusco stricta, parata neci; II 333. videtur: ſ. II, 1 obtundo. — II. 1. extremi addensent acies nec turba moveri tela manusque sinit; X 432. adgnovit eoas acies et nigri Memnonis arma; I 489. arrectae amborum acies; XII 731. Iuno aspectabat ambas Laurentum Troumque acies; XII 137. illae animae quantas acies stragemque ciebunt! VI 829. ille (Aeneas) ut vestigans Turnum huc atque huc acies circumtulit; XII 558. Messapus primas acies (coercet); IX 27. aeratas acies in proelia cogit quisque suas; IX 463. totae adeo conversae acies; XII 548. ſ. I. ruunt. deletas Volscorum acies; XI 898. cum campo stetit agmen aperto, derectaeque acies; G II 281. derexere ‖ direxere ‖ acies; VII 523. dicam acies actosque animis in funera reges; VII 42. duco: ſ. I. ovat. correptis mediis (silvis) extenditur una horrida per latos acies Volcania campos; X 408. exterreo: ſ. I. residit. hinc geminas nunc flecte acies; VI 788. hi Fescenninas acies aequosque Faliscos (habent), hi . .; VII 695. postquam totas implicuere inter se acies legitque virum vir; XI 632. Arcadas insuetos acies inferre pedestris ut vidit Pallas Latio dare terga sequaci; X 364. instaurant acies Volcani stirpe creatus Caeculus et Umbro; X 543. iam iam linquo acies; XII 875. nec quisquam aeratas acies ex agmine tanto misceri putet, sed . .; VII 703. castra Aeneas acicmque movebat; XI 446. neque tum stellis acies obtunsa videtur nec . .; G I 395. Aeneas strictam aciem venientibus offert; VI 291. Aeneadae duri murorum in parte sinistra opposuere aciem; IX 469. paro: ſ. I. stat. si qua possent tectam aciem perrumpere; IX 513. (Iuno) Iliacam aciem et Laurentia castra petivit; X 635. poscant acies et foedera rumpant; VIII 540. regina ut prospicit nusquam acies contra Rutulas, nulla agmina Turni; XII 597. (Turnus) rapit acer totam aciem in Teucros; X 309. Tyrrhenas, i, sterne acies; VII 426. qualis eram, cum primam aciem Praeneste sub ipsa stravi; VIII 561. stringo: ſ. offero. I. stat. neu struere auderent aciem neu credere campo; IX 42. soli pro portis Messapus et acer Atinas sustentant aciem ‖ acies ‖; VII 662. donec (Thraecissa) manibus iam tangeret aequis, laeva aciem ferri, dextra nervoque papillam; XI 862. tego: ſ. perrumpo. (Amata) sanguineam torquens aciem; VII 399. extemplo turbatae acies; XI 618. aetheria plaga crinitus Apollo desuper Ausonias acies urbemque videbat; IX 639. postquam (Dira) acies videt Iliacas atque agmina Turni; VII 861. Dido sanguineam volvens aciem; IV 643. — 2. ubi ductores acie revocaveris ambo; G IV 88. — 3. (Iuturna) in medias acies, in medias dat sese acies; XII 224. is (Numanus) primam ante aciem digna atque indigna relatu vociferans ibat; IX 595. primas laeta ante acies exultat imago; X 643. (Catillus, Coras) primam ante aciem densa inter tela feruntur; VII 673. ruit omnis in urbem pastorum ex acie numerus; VII 574. flammis cincta sub ipsa starem acie; XII 812. — III. medias acies mediosque perignis (viri) invenere viam; VII 296. — IV. 1. classibus hic locus, hic acie certare solebant; II. 30. Asilas mille rapit densos acie atque horrentibus hastis; X 178. instructos acie Tiberino a flumine Teucros descendere; XI 449. quantum acie possent oculi servare sequentum; VI 200. (prima actas) ipsa acie nondum falcis temptanda; G II 365. Podalirius Alsum, pastorem primaque acie per tela ruentem, superimminet; XII 305. — 2. hic iuvenis primam ante aciem stridente sagitta, Almo, sternitur; VII 531. vgl. II, 3. nil amat hic animus, quod oportet amari; sed media ex acie mediisque ex hostibus; Ci 264. ipsi (reges) per medias acies insignibus alis ingentis animos angusto in pectore versant; G IV 82.

aclys, Wurfspeer mit Schwungriemen: teretes sunt aclydes illis tela; VII 730.

Acmon, Troer: fert ingens toto conixus corpore saxum Lyrnesius Acmon, nec Clytio genitore minor nec fratre Menestheo; X 128.

Acoetes, Arkader: I. corpus ubi exanimi positum Pallantis Acoetes servabat senior; XI 30. — II. ducitur infelix aevo confectus Acoetes; XI 85.

aconitum, Eisenhut: nec miseros fallunt aconita legentis; G II 152.

Aconteus, Latiner: continuo adversis Tyrrhenus et acer Aconteus conixi incurrunt hastis: excussus Aconteus fulminis in morem aut tormento ponderis acti praecipitat longe et vitam dispergit in auras; XI 612.

acquiro (adq), dazu erwerben, gewinnen: mobilitate viget (Fama) viresque adquirit eundo; IV 175.

Acragans, Stadt in Sicilien: arduos inde Acragans ostentat maxima longe moenia, magnanimum quondam generator equorum; III 703.

Acrisione, des Acrisius Tochter Danae: altera non fama dixerit esse prior: regia non Semele, non Inachis Acrisione; Cat IX 33.

Acrisioneus, des Acrisius: quam dicitur urbem Acrisioneis Danaë fundasse colonis; VII 410.

Acrisius, Sohn des Abas, Vater der Danae: et Turno Inachus Acrisiusque patres mediaeque Mycenae; VII 372.

acriter, eifrig: *quo magis exhaustae (apes) fuerint, hoc acrius omnes incumbent generis lapsi sarcire ruinas; G IV 248. acrius hoc Teucri clamore incumbere magno et glomerare manum; IX 791.

Acron, Grieche: sternitur infelix Acron et calcibus atram tundit humum expirans infractaque tela cruentat; X 730. venerat antiquis Corythi de finibus Acron, Graius homo; X 719.

acta, Meeresufer, Strand: procul in sola secretae Troades acta amissum Anchisen flebant; V 613.

Actaeus, attisch: canto, quae solitus Amphion Direaeus in Actaeo Aracintho; E II 24. sunt Pandioniis vicinae sedibus urbes Actaeos inter colles et candida Thesei litora; Ci 102.

Actias, Athenerin: flerunt Getae atque Hebrus et Actias Orithyia; G IV 463.

Actius, von Actium: Actius haec cernens arcum intendebat Apollo desuper; VIII 704. in medio classis aeratas, Actia bella, cernere erat; VIII 675. Actia Iliacis celebramus litora ludis; III 280.

Actor: A. Troer: illam (matrem) incendentem luctus Idaeus et Actor corripiunt; IX 500. — B.

Aurunfer: I. te maximus Actor, te Turni nunc dextra gerit; XII 96. — II. (Turnus) exim validam vi corripit hastam, Actoris Aurunci spolium; XII 94.

actum, Tat: qui (iudex) vitae post mortem vindicat acta; Cul 276.

actus, Schwung: fertur in abruptum magno mons improbus actu; XII 687.

actutum, ſogleich: cetera (praemia) reddet actutum pius Aeneas; IX 255.

acumen, Spitze, Stachel, Geſchoß: I, 1. deus virginis in tenera defixerat omnia (tela) ‖ defixit acumina ‖ mente; Ci 162. — 2 † crescit quae ‖ crescitque ‖ in acumina radix; Mo 77. — II. umoris alumnus mortem vitare monet per acumina; Cul 184.

acuo, ſchärfen, antreiben, reizen, erregen: quam (Allecto) Inno his acuit verbis ac talia fatur: „hunc“ . .; VII 330. pater curis acuens mortalia corda; G I 123. quae moenia clausis ferrum acuant portis in me excidiumque meorum; VIII 386. postquam visa (dea) satis primos acuisse furores; VII 406. variis acuunt rumoribus iras; IX 464. illae (apes) magnis acuunt stridoribus iras; XII 590. malus ille puer idem tum tristis acuebat parvulus iras; Ci 138. ubi auditis lupos acuunt balatibus agni; G IV 435. nec minus interea maternis saevos in armis Aeneas acuit Martem; XII 108. hae (Dirae) acuunt metum mortalibus aegris; XII 850.

acus, Nadel: stabat Arcentis filius pictus acu chlamydem et ferrugine clarus Hibera; IX 582. (Chloreus) pictus acu tunicas et barbara tegmina crurum; XI 777. (Simylus) producit acu stuppas umore carentis; Mo 11.

acutus, ſcharf, ſpitz, durchdringend, hell: (taurus) frondibus hirsutis et carice pastus acuta; G III 231. ferratas trudes et acuta cuspide contos (nantae) expediunt; V 208. quidam ferro faces inspicat acuto; G I 292. tiliae, buxum ferro cavantur acuto; G II 450. Turnus ferro praefixum robur acuto in Pallanta diu librans iacit; X 479. talis Saturnus altum Pelion hinnitu fugiens implevit acuto; G III 94. telorum seges iaculis increvit acutis; III 46. (Mezentius) manus ambas iaculis oneravit acutis; X 868. *(Metabus) iaculo palmas armavit acuto; XI 574. acuto in murice remi obnixi crepuere; V 205. hic stirpes obruit arvo quadrifidasque sudes et acuto robore vallos; G II 25. illum (Aiacem Pallas) scopulo infixit acuto; I 45. Cymothoe simul et Triton adnixus acuto detrudunt navis scopulo; I 144. stabat acuta silex, altissima visu; VIII 233. pro molli viola carduos et spinis surgit paliurus acutis; E V 39. nos telo lumen terebramus acuto ingens; III 635. macies pedibus teneris ungues adfixit acutos; Ci 507. citharae voces imitatus acutas lapis; Ci 107.

ad, nach — hin, bis zu, zu, bei, an, gemäß, gegen, in Bezug auf, hinſichtlich (nachgeſtellt: ſ. I. ago; VI 836. defluo. demitto. effugio. gradior. perduco. pervenio; X 472. remitto. reservo. respicio subdo. surgo; VIII 415. trabo; II 550. veho; VII 198. venio; XII 739. volo; IV 257); I. **nach Verben:** militia ex illa diversum ad litus abacti (Menelaus, Ulixes); XI 261. pater abigat ‖ adigat ‖ me fulmine ad pallentis umbras Erebo ‖ Erebi ‖ noctemque profundam; IV 25. „quis“ inquit (culex) „meritis“ ‖ „en quid“ ait „meritus“ ‖ ad quae delatus acerbas cogor adire vices!“ Cul 210. adigo: ſ. abigo. alitur vitium vivitque tegendo, dum medicas adhibere manus ad volnera pastor abnegat; G III 455. Aristaeus tristis ad extremi sacrum caput adstitit amnis; G IV 319. subito cum creber ad auris visus adesse pedum sonitus; II 731. tum salii ad cantus incensa altaria circum adsunt; VIII 285. nunc ultro ad cineres ipsius et ossa parentis adsumus; V 55. maximus unde pater Teucrus Rhoetcas primum est advectus in ‖ ad ‖ oras; III 108. ipse (Aeneas) ardua montis per deserta iugo superans adventat ad urbem; XI 514. illi (Caesari) victor ego centum quadriiugos agitabo ad flumina currus; G III 18. dum se laetus ad auras palmes agit; G II 364 ille triumphata Capitolia ad alta Corintho victor aget currum; VI 836. ad pariles agor eventus; Cul 229. non ulli pastos illis egere diebus frigida, Daphni, boves ad flumina; E V 25. Dictaeas ageres ad gramina nota capellas; Ci 300. bis Tusci Rutulos egere ad moenia versos; XI 629. evertunt actas ad sidera pinus ‖ pinos ‖; XI 136. undam: ſ. defero. quantos ille virum magnam Mavortis ad urbem campus aget gemitus! VI 872. hae (Dirae) Iovis ad solium saevique in limine regis apparent; XII 849. qua novus ad superum sedes haliaeetus et qua candida concessos ascendet ciris honores; Ci 205. cum gaudet nivali vertice se attollens pater Appenninus ad auras; XII 703. Opis ad aetherium pinnis aufertur Olympum; XI 867. hinc alta sub rupe canet frondator ad auras; E I 56. ille frementis ad iuga cogit equos; VII 639. socios ad litora cogant; IV 289. Aeneas testatur deos, iterum se ad proelia cogi; XII 581. tum vita per auras concessit maesta ad manis corpusque reliquit; X 820. (Entellus) ultro ipse gravis graviterque ad terram pondere vasto concidit; V 447. nate, ad te confugio; I 666. (apes) collectum haec ipsa ad munera gluten servant; G IV 40. (Simylus) laetum consedit ad ignem; Mo 92. quattuor aras alta ad delubra dearum constitue; G IV 541. uti mare inde imo consurgit ad aethera fundo; VII 530. mundus ut ad Scythiam Riphaeasque ‖ Rhipaeasque ‖ arduus arces consurgit; G I 240. ad hunc (Palinurum) alii cursum contendere iussi; V 834. primus rudentem contorsit laevas proram Palinurus ad undas; III 562. iubeo stabula a ventis hiberno opponere soli ad medium conversa diem; G III 303. illi ad surgentem conversi lumina solem dant fruges; XII 172. durum a stirpe genus natos ad flumina primum deferimus; IX 603. Elysiam ‖ Eridanus ‖ tranandus agor delatus ad undam; Cul 200. (iuvenis) patris antiquam Dauni defertur ad urbem; X 688. ſ. adeo. pedes vestis defluxit ad imos; I 404. quam (reginam) tota cohors imitata relictis ad terram defluxit equis; XI 501. *o quae satis ima terra manis deam demittat ad imos! XII 884. Aeneas ad genitorem imas Erebi descendit ad umbras; VI 404. sancta ad vos (manes) anima atque istius nescia culpae descendam; XII 648. idem subducta ad manis imos desedimus unda; III 565. protinus (Fama) ad regem cursus detorquet Iarban; IV 196. Menoetes proram pelagi detorquet ad undas; V 165. pater fulmine Phoebigenam Stygias detrusit ad undas; VII 773. effigies ad eum (pastorem) culicis devenit; Cul 208. diffugiunt alii ad navis; II 399. (equae) diffugiunt, non, cure, tuos neque solis ad ortus; G III 277. ſ. effugio. convenit Euandri victos discedere ad urbem; XII 184. discurrunt alii ad portas; XII 577. mater „duc, age, duc ad nos“ ait; G IV 358. hinc (Euandrus) ad Tarpeiam sedem et Capitolia ducit; VIII 347. iam nunc sollemnis ducere pompas ad delubra iuvat; G III 23. tempore non alio uris inparibus ductos alta ad donaria currus; G III 533. cum sese Helenus adfert adgnoscitque suos lactusque ad limina ducit; III 347. Helenus me ad tua limina, Phoebe, ducit; III 371. caelicolae medium quem (Iovem) ad limina ducunt; X 117. ipsum (Ascanium Achates) ad moenia ducat; I 645. illum (Dareta) fidi aequales ducunt ad navis; V 471. ducendum ad sedes simulacrum conclamant; II 232. ſ. Capitolia. hinc albi, Clitumne, greges Romanos ad templa deum duxere triumphos; G II 148. sus hinc atque illinc umeros ad volnera durat; G III 257. uterque bracchia ad superas interritus extulit auras; V 427. quae (Scylla) simul ut sese

cum sonitu ad caelum stridentibus extulit alis; Ci 515. pater Anchises oculos ad sidera laetus extulit; II 687. gemini lapsu delubra ad summa dracones effugiunt ‖ diffugiunt ‖; II 225. (Aeneas) talis effundit ad aethera voces: „nymphae“ . . ; VIII 70. ſ. ruo ad ripas. Daedalus insuetum per iter gelidas enavit ad arctos; VI 16. it tristis ad aethera clamor bellantum iuvenum; XII 409. sic itur ad astra; IX 641. it clamor ad alta atria; IV 665. vacuas it fumus ad auras; XII 592. anne aliquas ad caelum hinc ire putandumst sublimis animas iterumque ad tarda reverti corpora? VI 719. ire ad conspectum cari genitoris et ora contingat; VI 108. ocius ire equites Tyrrheni ad litora regis; VIII 555. Anchises animas superum ad lumen ituras lustrabat studio recolens; VI 680. centum oratores augusta ad moenia regis ire iubet; VII 153. (Aeneas) iret ut ad muros; XII 555. rursus ad oraclum Ortygiae Phoebumque remenso hortatur pater ire mari; III 143. ora: ſ. conspectum. interea ad templum non aequae Palladis ibant Iliades; I 479. ubi ad terras abrupto sidere nimbus it mare per medium; XII 451. ille (Aeneas) e concilio multis cum milibus ibat ad tumulum; V 76. regius accitu cari genitoris ad urbem puer ire parat; I 677. ater ad sidera fumus erigitur; IX 239. errantem Permessi ad flumina Gallum; E VI 64. revocare gradum superasque evadere ad auras; VI 128. evado ad summi fastigia culminis; II 458. quos ardens evexit ad aethera virtus; VI 130. has omnis (animas) Lethaeum ad fluvium deus evocat agmine magno; VI 749. ipae (hederae) excedunt ad summa cacumina lentae; Cul 143. sin autem ad pugnam exierint (apes); G IV 67. nec longum tempus, et ingens exilit ‖ exit, exiit ‖ ad eaelum ramis felicibus arbor; G II 81. incipe et ad medias sementem extende pruinas; G I 230. vade age et ingentem factis fer ad aethera Troiam; III 462. Daphnin ad astra feremus; E V 52. fert commixtam Volcanus ad astra favillam; IX 76. qua se fert Nisus ad auras; G I 408. Ci 540. vox reddita fertur ad auris: „quid . . ?“ III 40. vox fertur ad auris: „Dardanidae“ . . ; III 93. sed nos ad coepta feramur; Cul 41. talis sese halitus atris faucibus effundens super ‖ supera ‖ ad convexa ferebat; VI 241. cum te ad delicias ferres Amaryllida nostras; E IX 22. (Carme) incipit ad erebros insani pectoris ictus ferre manum; Ci 345. ille (cervos) errabat silvis rursusque ad limina nota se ferebat; VII 491. quom mergi clamorem ferunt ad litora; G I 362. mox sese ad litora praeceps cum fletu precibusque tulit; III 598. ante volant sonitumque ferunt ad litora venti; XII 455. metum iam ad moenia ferri; XI 900. sic ambo ad muros rapidi totoque feruntur agmine; XI 906. omnes densa ad muros mole feruntur; XII 575. (vates) dona imperat ad navis ferri; III 465. (Aeneas) se ad Caietae reeto fert litore portum; VI 900. convertere animos acris oculosque tulere cuncti ad reginam Volsci; XI 801. Vare, tuum nomen cantantes sublime ferent ad sidera cycni; E IX 29. sublimem feres ad sidera caeli magnanimum Aenean; I 259. infelix qua se saepius Andromache ferre incomitata solebat ad soceros; II 457. quaerenti nulla ad speluncam signa ferebant; VIII 212. ipse tibi ad tua templa feram sollemnia dona; IX 626. illa (Dira) volat celerique ad terram turbine fertur; XII 855. hinc via Tartarei quae fert Acherontis ad undas; VI 295. ille (Privernus) manum proiecto tegmine demens ad volnus tulit; IX 578. si qua (dona) suspendi tholo aut saera ad fastigia fixi; IX 408. quae sese ad foedera flectat; XII 658. olli (primi convenere fluuntque ‖ ruuntque ‖ ad regia plenis tecta viis; XI 236. ad terram fluit devexo pondere cervix; G III 524. (Camilla) simul his dictis linquebat habenas ad terram non sponte fluens; XI 828. (Pallas) magnum ita ad aethera fatur: „per“ . . ; X 459. *(Metabus) ita ad aethera fatur: „alma“ . . ; XI 556. Aeneas fidam sic fatur ad aurem: „vade age“ . . ; V 547. tu quos ad studium atque usum formabis agrestem; G III 163. audimus fractas ad litora voces; III 556. vidi egomet duo de numero cum corpora nostro (Cyclops) frangeret ad saxum; III 625. Galatea fugit ad salices; E III 65. illa (Scylla) noto citius volucrique sagitta ad terram fugit; V 243. exsuperant flammae, furit aestus ad auras; II 759. ad terram gurgite ab alto quam multae glomerantur aves; VI 311. graditur bellum ad crudele Camilla; XI 535. (Aeneas) post bine ad navis graditur; VIII 546. centum alii curva haec habitant ad litora volgo infandi Cyclopes; III 643. (eapellae) serupea desertas haerebant ‖ desertae perrepunt ‖ ad eava rupes ‖ rupis ‖; Cul 51. eum tibi sollicito secreti ad fluminis undam inventa sub ilieibus sus iaeebit; III 389. iaeet omnis ad undam materies; XI 327. (virgo) fertur et incertis iactatur ad omnia ventis, eymba velut; Ci 478. flammas ad culmina iactant; II 478. cives ignem ad fastigia iactant; VIII 491. ardentis taedas alii ad fastigia iactant; IX 568. ipsi laetitia voces ad sidera iaetant intonsi montes; E V 62. ne me ad talis impellite pugnas; XI 278. regina ad templum ineessit; I 496. ineidit ictus ingens ad terram duplicato poplite Turnus; XII 927. torpent infractae ad proelia vires; IX 499. ima dolor balantum lapsus ad ossa cum furit; G III 457. (Iovis ales) lapsus ad undas; XII 249. pieis in morem ad digitos (pinguis tellus) lentiscit habendo; G II 250. ad quem (Turnum) sic roseo Thaumantias ore locuta est: „Turne“ . . ; IX 5. ipse oratores ad me regnique coronam misit Tarchon; VIII 505. [falsa ad eaelum mittunt insomnia manes]; VI 896. Irim de eaelo misit Saturnia Iuno Iliaeam ad classem; V 607. (Apollo) tua nos en ultro ad limina mittit; III 155. Troius Aeneas tua nos ad limina misit; VII 221. nec minus interea sociis ad litora (Dido) mittit viginti tauros; I 633. nou ego elassem ad Pergama misi; IV 426. nos ad beatos vela mittimus portus; Cat V 8. laeva (via) malorum exercet poenas et ad impia Tartara mittit; VI 543. omnes eorpora saltu ad terram misere aut ignibus aegra dedere; II 566. iterum ad Troiam magnus mittetur Achilles; E IV 36 [quondam patriis ad Troiam missus in armis]; III 595. Helenor, quem Licymnia vetitis ad Troiam miserat armis; IX 547. Irim de caelo misit Saturnia Iuno audacem ad Turnum; IX 3 hinc (Cyllenius) toto praeceps se corpore ad undas misit; IV 253. mittitur et magni Venulus Diomedis ad urbem; VIII 9. maestam Euandri primus ad urbem mittatur Pallas; XI 26. quoniam ad tantas nunc primum nascimur artes; Ci 42. poma quoque ad sidera raptim vi propria nituntur; G II 427. hie ‖ hine ‖ ubi iam emissum eaveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 58. (Phegeus) obiecit sese ad eurrum; XII 372. obiciunt equites sese ad divortia nota hinc atque hinc; IX 379. clipeos ad tela sinistris protecti obiciunt; II 443. ultro occurramus ad undam; X 282. non tepidum ad solem pinnas in litore pandunt dilectae Thetidi alcyones; G I 398. ut (apes) possint alas pandere ad aestivom solem; G IV 28. aliae (animae) panduntur inanes suspensae ad ventos; VI 741. campum ad certamen magnae sub moenibus urbis dimensi viri parabant; XII 117. illae (apes) pedibus eonexae ad limina pendent; G IV 257. ut Dardanus Idaeas Phrygiae penetravit ‖ penetrarit ‖ ad urbes Thraeiciamque Samum; VII 207. extremas Corythi penetravit (Aeneas) ad urbes; IX 10. forsitan illum (bovem) perducant aliquae stabula ad Gortynia vassae; E VI 60. [perge modo, atque hinc te reginae ad limina perfer]; I 389. nuntius Anebisae ad tumulum euneosque theatri incensas navis perfert Eumelus; V 664. ad nos vix

tennis famae perlabitur aura; VII 646. perrepo: ſ. haereo. ubi frigidus imber altius ad vivom persedit; G III 442. fando aliquod si forte tuas pervenit ad auris Belidae nomen Palamedis; II 81. cum clamor ad auris pervenit: IX 395. ubi perventum ad antiquas domos; II 634. ubi iam patriae perventum ad limina sedis; II 634. (Turnus) metas dati pervenit ad aevi; X 472. munera, quae patriis ad me portatis ab oris, vertite ad Aenean; XI 281. trepidae matres pressere ad pectora natos; VII 518. montis per altos ingentem clamore premes ad retia cervom; G III 413. Aeneas rapidum ad navis praemittit Achaten; I 644. sic effatus (Turnus) ad undam processit; IX 22. ad mortem si te (Fors dicta refutet!) prodiderim; XII 41. (taurus) sparsa ad pugnam proludit harena; G III 234. cum taurus sparsa ad pugnam proludit harena; XII 106. propulit e stabulis ad pabula nota capellas pastor; Cul 45. Aetna interdum atram prorumpit ad aethera nubem; III 572. quos omnis euntis primorum manus ad portas prosequitur votis; IX 309. tempore non alio dicunt regionibus illis quaesitas ad sacra boves Iunonis; G III 532. cui (deo) semper ad ulciscendum quaeritur ex omni ventosa iniuria dicto ‖ verbo atque iniuria facto ‖; Ci 158. (equi) effunduntque ducem rapiuntque ad litora currus; X 574. sic ore effata (Hecuba) recepit ad sese longaevom (Priamum); II 525 (Aeneas) recipit ad limina gressum; XI 29. tu sancta Pales, ad quam † ventura recurrit † agrestum bona secura sit cura tenentis ‖ bona turba recurrit agrestum voti secura, tuere canentem ‖; Cul 20. illos (Danaos) patefactus ad auras reddit ecus; II 259. heros acrior ad pugnam redit; V 454. quibus (dapibus) repletus ut salivosis labris obesam ad uxorem redis; Cat XIII 30. vesper ubi e pastu vitulos ad tecta reducit; G IV 434. partem aliquam, venti, divom referatis ad auris! E III 73. delectos populi ad proceres primumque parentem monstra deum refero; III 58. pulsae referunt ad sidera valles; E VI 84. se cuncti ad urbem referunt; VIII 306. nos vero haec patriam grati referemus ad urbem; XI 127. si patrios umquam remeassem victor ad Argos; II 95. maior agit deus atque opera ad maiora remittit; XII 429. capellae ima susurrantis repetebant ad vada lymphae; Cul 105 cum praevectus equo longaevi regis ad auris nuntius reportat advenisse viros; VII 166. regem ad supplicium praesenti Marte reposcunt; VIII 495. ut (pastor) ad fontem densa requievit in umbra; Cul 157. quae me ad maiora reservo? IV 368. respice ad haec; VII 454. si vero solem ad rapidum lunasque sequentes ordine respicies; G I 424. (Turnus) e rotis magnam respexit ad urbem; XII 671. nunc ad te et tua magna, pater, consulta revertor; XI 410. corpora: ſ. eo ad caelum. ad Stygias revocatus aquas vix ultimus amni extat qui . .; Cul 240. (ignis) ruit atram ad caelum picea crassus caligine nubem; G II 309. (Turnus) Dardaniam ruit ad portam fratresque superbos; IX 695. disiecta per agmina Turnus sic urbis ruit ad muros; XII 690. Arcades ad portas ruere; XI 142. ſ. fratres genus Cyclopum ruit ad portus et litora complent; III 676. huc omnis turba ad ripas effusa ruebat; VI 305. Danaos ad tecta ruentis cernimus; II 440. ſ. fluo. qualis ubi pontus nunc ruit ad terram; XI 625. immunis sedens aliena ad pabula fucus; G IV 244. cum sequitur ad litora fluctus; XII 366. servo: vgl. conligo quam (suem) Aeneas cum grege sistit ad aram; VIII 85. (Dido) ante ora deum pinguis spatiatur ad aras; IV 62. si ad vitulam spectas, nihil est quod pocula laudes; E III 48. sternimur optatae gremio telluris ad undam sortiti remos; III 509 ductus cornu stabit sacer hircus ad aram; G II 395. saepe in honore deum medio stans hostia ad aram cecidit; G III 486. stat ferrea turris ad auras; VI 554. ossa sed inter ferreus ad costas alto stat volnere mucro; XI 817. quot prius aeratae steterant ad litora prorae; X 223. (?) IX 121. tristis Aristaeus Penei genitoris ad undam stat lacrimans; G IV 355. huic (Amatae) dea anguem conicit inque sinum praecordia ad intuma subdit; VII 347. talibus inter se dictis ad tecta subibant pauperis Euandri; VIII 359. ter flamma ad summum tecti subiecta reluxit; G IV 385. tu pedes ad muros subsiste et moenia serva; XI 506. (sophia) altius ad magni subtendit ‖ suspexit ‖ sidera mundi; Ci 7. ad templum summasque ad Palladis arces subvehitur regina; XI 477. furens animi dum proram ad saxa suburget interior Sergestus; V 202. ille (Turnus) quidem ad superos succedet fama; XII 234. ille iuvenis primus ad auras aetherias surget, Silvius; VI 761. ab umbris mortalem infernis ad lumina surgere vitae; VII 771. Ignipotens mollibus e stratis opera ad fabrilia surgit; VIII 415. (Scylla) alte suspicit ad celsi nictantia sidera mundi; Ci 218. ſ. subtendo. quae (aesculus) quantum vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit; G II 291. quantum (quercus) vertice . . .; IV 445. Cassandra ad caelum tendens ardentia lumina frustra; II 405. tendo supinas ad caelum cum voce manus; III 177. (Mezentius) ambas ad caelum tendit palmas; X 845. (virgo) ad caelum infelix ardentia lumina tendens; Ci 402. quisquis es, armatus qui nostra ad flumina tendis; VI 388. seu tendere ad Indos (parant); VII 605. Panthus cursu amens ad limina tendit; II 321. qua se ad patrium tendebat semita limen; Ci 216. gemini angues pariter ad litora tendunt; II 205. cum forma viri supplex manus ad litora tendit; III 592. (Aeneas) gressum ad moenia tendit; I 410. duces, manipli equis aversi ad moenia tendunt; XI 871. nec plura effatus (Aeneas) ad altos tendebat muros; XI 98. haec celerans iter ad navis tendebat Achates; I 656. (Aeneas) duplicis tendens ad sidera palmas; I 93. longaevi palmas nequiquam ad sidera tendunt custodes; V 256. Latinus tendit ad sidera dextram; XII 196. (Turnus) duplicis cum voce manus ad sidera tendit; X 667. iam (Euryalus) ad Messapi socios tendebat; IX 351. (Scylla) caeruleas sua furta prius testatur ad umbras; Ci 215. quo vocat sublatus ad aethera clamor; II 338. Daphnim tunm tollemus ad astra; E V 51. hic vero victus genitor se tollere ad auras; II 699. ipse (deus) volans tenuis se sustulit ales ad auras; V 861. hic undique clamor dissensu vario magnus se tollit in ‖ ad ‖ auras; XI 455. protinus hinc fuscis tristis dea tollitur alis audacis Rutuli ad muros; VII 409. procella fluctus ad sidera tollit; I 103. ille (Sinon) sustulit exutas vinclis ad sidera palmas; II 153. (Laocoon) clamores simul horrendos ad sidera tollit; II 222. invenis duplicis ad sidera palmas sustulit; IX 16. Teucri animos ad sidera tollunt; IX 637. clamorem ad sidera tollunt Dardanidae e muris; X 262. ingentem gemitum (Iliades) tunsis ad sidera tollunt pectoribus; XI 37. matres femineum clamorem ad caeli sidera tollunt; XI 878. Aeneas scis fatis ad sidera tolli; XII 795. socii proras ad litora torquent; III 532. ipse (Gyas) magister hortaturque viros clavomque ad litora torquet; V 177. omnipotens oculos ad moenia torsit regia; IV 220. (Turnus) ardentis oculorum orbes ad moenia torsit turbidus; XII 670. sensit (Polyphemus) et ad sonitum vocis vestigia torsit; III 669. (Turnus) telum aurata ad tempora torquet; XII 536. hoc dicens (Pyrrhus) altaria ad ipsa trementem traxit; II 550. quas non manus Achaica bello traxerit ad letum patriae sub moenibus; V 624. invenem pastores magno ad regem clamore trahebant Dardanidae; II 58. vado ad summi fastigia culminis; II 458. te ignota ad litora vectum; VII 124. quae causa rates litus ad Ausonium tot per vada caerula

vexit? VII 198. ne ad sedes victor veherere paternas; XI 44. an ‖ at ‖ non sic Phrygius pastor Ledaeam Helenam Troianas vexit ad urbes? VII 364. mollibant aurae ‖ tendebant acres ‖ venientis (serpentis) ad omnia nisus ‖ visus ‖; Cul 168. postquam (Polyphemus) ad aequora venit; III 662. postquam arma dei ad Volcania ventumst; XII 739. reddita Eurydice superas veniebat ad auras; G IV 486. volgi quae vox ut venit ad auris; II 119. (Aristaeus) ad delubra venit; G VI 549. iude ubi (columbae) venere ad fauces grave olentis Averni; VI 201. ventum erat ad limen; VI 45. supplex ad limina veni; VIII 145. velit idem nosse quot Ionii veniant ad litora fluctus; G II 108. quis ad Hesperiae venturos litora Teucros crederet? III 186. omnia conlustrans hanc primum ad litora classem conspexi ‖ prospexi ‖ venientem; III 651. ultro Asiam magno Pelopea ad moenia bello venturam; II 193. (vitula) bis venit ad mulctram; E III 30. cum primum Iliacas, Danai, venistis ad oras; I 117. pars rapidum eretae ‖ Cretae, certe ‖ veniemus Oaxen ‖ ad Oxum ‖; E I 65. aevo sequenti cum canibus timidi venient ad pocula dammae; E VIII 28. qui (Diores) subiit palmae frustraque ad praemia venit ultima; V 346. si quando ad proelia ventumst; G III 98. nec sic ad proelia veni, nec . .; X 901. ut ventum ad sedes; VIII 362. ferunt fama Hippolytum ad sidera rursus aetheria venisse; VII 767 ventum ad supremum est; XII 803. semineces ad terram veniunt; IX 542. (Coroebus) illis ad Troiam forte diebus venerat; II 342. quod sua quisquam ad vada venisset; Cul 178. ultro Inachias venisset ad urbes Dardanus; XI 286. neve tibi ad solem vergant vineta cadentem, neve . .; G II 298. verto ad algm: ſ. porto. non nos venimus raptas ad litora vertere praedas; I 528. donec versas ad litora puppes respiciunt; X 268. Latini equos ad moenia vertunt; XI 619. Aeneadae Libyae vertuntur ad oras; I 158. ad caelum undabat vortex turrimque tenebat; XII 673. qua causa (te dicam) ad patrium solam vigilare cubile? Ci 231. Eurum ad se Zephyrumque vocat (Neptunus); I 131. pater Aeneas custodem ad sese comitemque impubis Iuli Epytiden vocat; V 546. Latinus Teucros ad sese in tecta vocavit; VII 193. non me vocabis pulchra per Cotyttia ad teriatos fascinos? Cat XIII 20. eadem me ad fata vocasses; IV 678. nos alias hinc ad lacrimas eadam horrida belli fata vocant; XI 96. fessas (apes) ad pabula nota vocantem; G IV 266. natos pater nova bella moventis ad poenam pulchra pro libertate vocabit; VI 821. protinus ad sedes Priami clamore vocati; II 437. cum Andromache manis vocabat Hectoreum ad tumulum; III 304. neque rex veretur infesto ad muros volitantes agmine turmas reicere; Ci 117. deum rex commotus talem ad superos volitare puellam; Ci 522. volat vapor ater ad auras; VII 466. [haut aliter volabat litus harenosum ad Libyae ventosque secabat Cyllenia proles]; IV 257. ignis ad tecta volare; XII 596. iam faces ad tecta volant; XII 656. ilicet ignis edax summa ad fastigia vento volvitur; II 758. (venti) vastos volvont ad litora fluctus; I 86. volvitur ad muros caligine turbidus atra pulvis; XI 876. ut (fluctus) volutus ad terras immane sonat per saxa; G III 239. longi urgent ad litora fluctus; G III 200. urgueri volucrum raucarum ad litora nubem; VII 705. urguet Apollo Tyrrhenum ad Thybrim et fontis vada sacra Numici; VII 242.

II. **nach Adjectiven und Adverb:** cum (anguis) arduus ad solem et linguis micat ore trisulcis; G III 439. qualis coluber lubrica convolvit sublato pectore terga, arduus ad solem; II 475. aret pellis et ad tactum tractanti dura resistit; G III 502. nobis ad belli auxilium pro nomine tanto exiguae vires; VIII 472. seu quis fortis ad aratra iuvencos (pascet ‖ pascit ‖); G III 50. mihi (invident) imperium serae ad fortia vires; VIII 509. usque ad aquam et veteres iam fracta cacumina fagos; E IX 9. Daphnis ego in silvis, hinc usque ad sidera notus; E V 43. Atrides Protei Menelaus ad usque ‖ aulusque ‖ columnas exulat, XI 262.

III. **nach Substantiven** Baechus et ad culpam causas dedit; G. II 455. quis tantus clangor ‖ plangor ‖ ad auris? VI 561. die, o virgo, quid volt concursus ad annem? VI 318. ingens concursus ad ipsa corpora seminecisque viros; IX 454. sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti; G IV 165. hic (Butes) Dardanio Anchisae armiger ante fuit fidusque ad limina custos; IX 648. (Turnus) iter ad regem Latinum indicit primis iuvenum; VII 467. nunc iter ad regem nobis murosque Latinos; XI 17. cui Dindyma cordi turrigeraeque urbis ‖ urbes ‖ biugique ad frena lsones; X 253. hoc effusos munimen ad imbres; G II 352. plangor: ſ. clangor. (nutrix) rursus ad inceptum sociam se iungit alumnae; Ci 381. sin ad bella magis studium turmasque ferocis; G III 179. quantus ad aetherium caeli suspectus Olympum; VI 579. videor reperire posse viam ad maros et moenia Pallantea; IX 196. ille (Aeneas) viam secat ad navis sociosque revisit; VI 899. ad quem (Aeolum) tum Iuno supplex his vocibus usa est; I 64.

IV. **zum ganzen Satz gehörig:** 1. Ort: inflavit cum pinguis ebur Tyrrhenus ad aras; G II 193. Laocoon sollemnis taurum ingentem mactabat ad aras; II 202. Coroebus divae armipotentis ad aram procumbit; II 425. gnatum ante ora patris, patrem qui (Pyrrhus) obtruncat ad aras; II 663. illum (Neoptolemum) Orestes excipit incantum patriasque obtruncat ad aras; III 332. hoc pater Anchises auro libabat ad aras; VII 245. tepidus cruor fumabat ad aras; VIII 106. seminibus positis superest diducere terram saepius ad capita; G II 355. lupus quom fremit ad caulas; IX 60. cubile: vgl. I. vigilo. copa ad cubitum raucos excutiens calamos; Copa 4. Caesar dum magnus ad altum fulminat Euphraten bello; G IV 560. hic ad veteres fagos cum Daphnidis arcum fregisti; E III 12. formonsus ovis ad flumina pavit Adonis; E X 18. vgl. I. erro fontem; vgl. I. requiesco. quidam seros hiberni ad lumimis ignes pervigilat; G I 291. reginam thalamo cunctantem ad limina primi Poenorum expectant; IV 133. cum femina famulas ad lumina longo exercet penso; VIII 411. hasta volans horum (fratrum) unum ad medium transadigit costas; XII 273 hinc (equus) ad Elei metas et maxima campi sudabit spatia; G III 202. tauros intus clausos satura ad praesaepia servant; G III 214. vituli dulcis animas plena ad praesepia reddunt; G III 495. circa regem atque ‖ reges ‖ ipsa ad praetoria densae (apes) miscentur; G IV 75. ad puteos aut alta greges ad stagna iubebo ‖ iubeto ‖ potare undam; G. III 329. spatia: ſ. metas. stagna: ſ. puteos. hic (occurrunt) multum fleti ad superos belloque caduci Dardanidae; VI 481. prima (Saturnia) quod (bellum) ad Troiam pro caris gesserat Argis; I 24. virgo hostilem ad tumulum Troiae sub moenibus altis iussa mori; III 322. (Dares) ad tumulum, quo maximus occubat Hector, Buten perculit; V 371. illum (Orphea) rupe sub aëria deserti ad Strymonis undam flesse sibi ‖ flevisse ‖; G IV 508. Aeneas, quem alma Venus Phrygii genuit Simoentis ad undam; I 618. cum dona ante urbem in luco falsi Simoentis ad undam libabat Andromache; III 302. animae Lethaei ad fluminis undam securos latices et longa oblivia potant; VI 714. genitor Tiberini ad fluminis undam volnera siccabat lymphis; X 833.

2. Zeit, Ereigniß: ad haec vates vi denique multa oculos intorsit; G IV 450. falcibus messae ad lunam quaeruntur aënis pubentes herbae; IV 513. quantum (nocuit) ad morsum ‖ admorso ‖ signata in stirpe cicatrix; G II 379. solitum volvens ad tem-

pus tractibus isdem serpens torquebat orbes; Cul 163. tum vero ad vocem celeres concurrunt agricolae; VII 519. cum surgentem ad Zephyrum paleae iactantur inanes; G III 134.

3. Musdehnung: cava flumina siccis faucibus ad limum radii tepefacta coquebant; G IV 428. qui (dies) nascentur ab illo (die) exactum ad mensem; G I 435. pascere rursus solis ad occasum (iubebo ‖ iubeto ‖); G III 336. huc ager ille malus dulcesque a fontibus undae ad plenum calcentur; G II 244. pruinas: vgl. I. extendo. haliaeetos iras et ciris memori servant ad saecula fato; Ci 537. si nondum exosus ad unum Troianos; V 687.

4. adverbielle Verbindungen: tibi has miserabilis Orpheus hautquaquam ad ‖ ob ‖ meritum poenas suscitat; G IV 455. flos ad prima tenax; G II 134.

V Ellipſen: Nisus ad haec: „equidem“ . .; IX 207. Turnus ad haec, oculos horrenda in virgine fixus: „o decus“ . .; XI 507. Turnus ad haec „o soror“ . .; XII 631. ad quae Priamides: „nihil o tibi amice relictum“; VI 509. ad quae subridens mixta Mezentius ira „nunc morere“; X 742.

adamas, Eiſen, Stahl: solido adamante columnae; VI 552.

Adamastus, Vater des Ithakers Achämenides: sum Troiam genitore Adamasto paupere profectus; III 614.

adc- ſ. **acc-**

addenseo, verdichten, zuſammendrängen: extremi addensent acies nec turba moveri tela manusque sinit; X 432.

addico, hingeben, preisgeben: huic (classi) me, quaecumque fuisset, addixi; III 653. quod sic patriam carosque penates hostibus inmitique addixi ignava ‖ ignara ‖ tyranno; Ci 420.

addo, hinzufügen, zulegen, zugeſellen, zuſetzen, verleihen, ausſprechen: I. ut eum carceribus sese effundere quadrigae, addunt in spatia; G I 513. — II. addam urbes Asiae domitas pulsumque Niphaten fidentemque fuga Parthum versisque sagittis et duo rapta manu diverso ex hoste tropaea bisque triumphatas utroque ab litore gentes; G III 30. si perituraе addere Troiae teque tuosque iuvat; II 660. nec Teucris addita Iuno usquam aberit; VI 90. nec procul hinc Romam et raptas Sabinas (Ignipotens) addiderat; VIII 637. hinc procul addit (Ignipotens) Tartareas etiam sedes, alta ostia Ditis, et scelerum poenas et te, Catilina, minaci pendentem scopulo secretosque pios, his dantem iura Catonem; VIII 666. (Turnus) addit Halyn comitem et confixa Phegea parma, ignaros deinde in muris Martemque cientis Alcandrumque Haliumque Noëmonaque Prytanimque; IX 765. (Camilla) his addit Amastrum Hippotaden; XI 673. additur aurata deiectus cuspide Typhon; Ci 32. (parens) roseo haec insuper addidit ore: „nate“ . .; II 593. sic pater Anchises, atque haec mirantibus addit: „aspice“ . .; VI 854. (erinys) rabido haec addidit ore: „en ego“ . .; VII 451. hoc etiam his addam: feram . .; VII 548. Aeneas gemitu haec addidit alto: „nos“ . .; XI 95. (Aeneas) verbis haec insuper addit: „quaenam“ . . ? XI 107. (Turnus) haec insuper addit: „en agros“ . .; XII 358. pedibus timor addidit alas; VIII 224. quas (Diras Nox) paribus revinxit serpentum spiris ventosasque addidit alas; XII 848. hic Mars armipotens animum viresque Latinis addidit; IX 718. Nisus ait: „dine hunc ardorem mentibus addunt, Euryale, an . . ?“ IX 184. qui (Helenus) Pergama Iliacamque iugis hanc addidit arcem; III 336. tumulo super addite carmen; E V 42. addit victori chlamydem auratam; V 249. an memorem portus Lucrinoque addita claustra? G II 161. Ascanius, quoi nunc cognomen Iulo additur; I 268. quale manus addunt ebori decus; I 592. (vates) addit equos additque duces; III 470. [(Aeneas) addit equos et tela, quibus spoliaverat hostem]; XI 80. quattuor addunt, quattuor a ventis obliqua luce fenestras; G IV 297. adde tot egregias urbes operumque laborem, tot congesta manu praeruptis oppida saxis fluminaque antiquos supter labentia muros; G II 155. genitor spumantia addit frena feris (equis); V 817. sic animis iuvenum furor additus; II 355. gentes: ſ. alqm; G III 30. magnum quam sit angustis hunc addere rebus honorem; G III 290. satus Anchisa ipsis praecipuos ductoribus addit honores; V 249. mox et frumentis labor additus; G I 150. ſ. flumina. (dies) felix licia telae addere; G I 286. tumulo sacerdos ac lucus late sacer additur Anchiseo; V 761. trahere atque moras tantis licet addere rebus; VII 315. nunc age, naturas apibus quas Iuppiter ipse addidit, expediam; G IV 150. (femina) noctem addens operi; VIII 411. hinc illum (Dardanum) regia caeli accipit et numerum divorum altaribus auget ‖ addit ‖; VII 211. oppida: ſ. flumina. ostia: ſ. alqm; VIII 666. Pergama: ſ arcem. pios, poenas: ſ. alqm; VIII 666. addam cerea pruna (honos erit huic quoque pomo); E II 53. tris imbris torti radios, tris nubis aquosae addiderant (Cyclopes), rutili tris ignis et alitis austri; VIII 430. Romam: ſ. alqm; VIII 637. sacerdotem: ſ. lucum. sedes: ſ. alqm; VIII 666. spes addita suscitat iras; X 263. tela: ſ. equos. tropaea: ſ. alqm; G III 30. ille (pater) malum virus serpentibus addidit atris; G I 129. instaurati animi vim addere victis; II 452. ſ. animum. lenta quibus (poculis) torno facili super addita ‖ superaddita ‖ vitis vestit . .; E III 38. urbes: ſ. alqm; G III 30. flumina — III. comes additus ‖ additur ‖ una hortator scelerum Aeolides; VI 528. quin et avo comitem sese Mavortius addet Romulus; VI 777. (Buten) tum comitem Ascanio pater addidit; IX 649. ſ. II. alqm; IX 765. salve, vera Iovis proles, decus addita divis; VIII 301. magnum Argoae navi decus addita pinus; Cul 137. his ego te, Aenea, ductorem milibus addam; VIII 496. anne novom tardis sidus te mensibus addas; G I 32. addit se sociam timidisque supervenit Aegle; E VI 20. addunt se socios Ripheus et maximus armis Epytus; II 339. Dardanio Aeneae sese fortissimus heros addiderat socium; VI 170. addant se protinus omnes Etrusci socios; IX 149.

adduco, hinzuführen, anziehen, ſpannen, zuſammenziehen: obvius huic (Pallanti) primum, fatis adductus iniquis fit Lagus; X 380. acer Mnestheus adducto constitit arcu, alta petens; V 507. ubi ignea venis omnibus acta sitis miseros adduxerat artus; G III 483. fundam Mezentius ipse ter adducta circum caput egit habena; IX 587 (Turnus) adductis amens subsistit habenis; XII 622. adductis spumant freta versa lacertis; V 141. (Nisus) ocius adducto torquens hastile lacerto; IX 402. *(Metabus) adducto contortum hastile lacerto inmittit; XI 561. marmorea adductis tabescunt brachia nodis; Ci 450. effugit horrendum stridens adducta sagitta; IX 632.

adedo, annagen, zerfreſſen: saepe favos ignotus adedit stelio; G IV 242 quae (flamma) postibus haesit adesis; IX 537. sale durus adeso caseus adicitur; Mo 98.

adeo, ſo, ſo ſehr, ſogar, eben, gerade: I. nec sum adeo informis; E II 25. multum adeo, rastris glaebas qui frangit inertis, iuvat arva; G I 94. adeo in teneris consuescere multumst; G II 272. multa adeo gelida melius se nocte dedere; G I 287. omne adeo genus in terris hominumque ferarumque in furias (ruit); G III 242. totae adeo conversae acies; XII 548. ver adeo frondi nemorum, ver utile silvis; G II 323. — II. te adeo decus hoc aevi, te consule inibit, Polio ‖ orbis ‖; E IV 11. tu adeo (adsis favens), Caesar; G I 24. vos adeo, humani mutatae corporis artus, puellae Daulides, gaudete;

Ci 198. vos ego, vos adeo, venti, testabor, et aurae; Ci 407. haec adeo tibi me fari Saturnia iussit; VII 428. haec adeo ex illo mihi iam speranda fuerunt tempore, cum ...; XI 275. has adeo voces atque haec lamenta per auras (virgo) volvebat; Ci 400. illum adeo placuisse apibus mirabere morem, quod ..; G IV 197. — III. quinque adeo magnae positis iucundibus urbes tela novant; VII 629. tris adeo incertos caeca caligine soles erramus pelago; III 303. — IV. hinc adeo media est nobis via; E IX 59. [iam adeo super unus eram, cum Tyndarida aspicio]; II 567. iam adeo donati omnes opibusque superbi pruniceis ibant; V 268. iam adeo scopulos Sirenum advecta (classis) subibat, cum sensit ...: V 864. iam adeo exierat portis equitatus apertis; VIII 585. (Turnus) iam adeo rutilum thoraca indutus aënis horrebat squamis; XI 487. iam adeo dulci devinctus lumina somno Nisus erat; Ci 206. (virgo) iam adeo tutum longe Piraeea cernit; Ci 468. nunc adeo laeti bene gestis corpora rebus procurate, viri; IX 156. nunc adeo quae sit dubiae sententia menti expediam; XI 314. sic adeo insistit (Phoenissa); IV 533. vix adeo adgnovit (Aeneas Deiphobum) pavitantem ac dira tegentem supplicia; VI 498. undique totis usque adeo turbatur agris; E I 12. usque adeo obnixi (reges) non cedere, dum ...; G IV 84. usque adeone mori miserum est? XII 646. — V. si adeo dotalis regia cordist; XI 369. nec me adeo fallit te suspectas habuisse domos Carthaginis altae; IV 96. non adeo has exosa manus Victoria fugit, ut recusem ..; XI 436. non obtusa adeo gestamus pectora Poeni; I 567.

adeo, herangehen, ſich nähern, losgehen, angehen, antreten, übernehmen: I. Aeneas mortem contra praesensque minatur exitium, si quisquam adeat; XII 761. — II. et nos et tua dexter adi pede sacra secundo; VIII 302. quando ipsum (Remulum Orsilochus) horrebat adire; XI 636. nunc celeres Afros, periurae milia gentis, aurea nunc rapidi flumina adire Tagi? Cat IX 52. (Dolon) castra ut Danaum speculator adiret; XII 349. (Orpheus) manisque adiit regemque tremendum nesciaque humanis precibus mansuescere corda; G IV 469. si laudem adspirare humiles, si adire Cyrenas si patrio Graios carmine adire sales possnmus; Cat IX 61. delubra adeunt; IV 56. quis te, iuvenum confidentissime, nostras iussit adire domos? G IV 446. ut tristis sine sole domos, loca turbida, adires; VI 534. flumina: ſ. alqm; Cat IX 52. quid dolens regina deum virum tot adire labores impulerit; I 10. ego Ditis opacos cogor adire lacus, viduos, a, lumine Phoebi; Cul 373. (Aeneas) hesternum larem parvosque penatis laetus adit; VIII 544. ut te supplex peterem et tua limina adirem; VI 115. loca: ſ. domos. manis: ſ. corda. quas (mensas) advena adisti; X 460. quas (mensas) advena primas tunc adiit; X 517. sub lucem exportans calathis adit oppida pastor; G III 402. rex sollicitus monstris oracula Fauni, fatidici genitoris, adit; VII 82. penatis: ſ. larem. ut ab Euandro (Aeneas) castris ingressus Etruscis regem adit; X 149. ſ. corda. tu ripam iniussus adibis? VI 375. sacra: ſ. alqm; VIII 302. sales: ſ. Cyrenas. qua (fama) sola sidera adibam; IV 322. quin adeas vatem precibusque oracula poscas; III 456. ad quae delatus acerbas cogor adire vices! Cul 211. nec quisquam ex agmine tanto audet adire virum; V 379.

adfabilis (aff.), zugänglich: ipse (Cyclops) nec visu facilis nec dictu affabilis ulli; III 621.

adfatus (aff.), Anrede: quo nunc reginam ambire furentem (Aeneas) audeat affatu? IV 284

adfecto (aff.), erſtreben, erreichen: I. ubi nulla datur dextra adfectare potestas; III 670. — II Caesar dum viam affectat Olympo; G IV 562.

adfero, herbeibringen, bringen, verſchaffen: I. verane te facies, verus mihi nuntius adfers, nate dea? III 310. cum sese a moenibus heros Priamides multis Helenus comitantibus adfert; III 346. consilio hanc omnes animisque volentibus urbem adferimur pulsi regnis; VII 217. fatis huc te poscentibus adfers; VIII 477. Turne, quod optanti divom promittere nemo auderet, volvenda dies en attulit ultro; IX 7. attulit et nobis aliquando optantibus aetas auxilium adventumque dei; VIII 200. si tantum notas odor attulit auras; G III 251. auxilium: ſ. adventum. pura in veste sacerdos saetigeri ‖ saetigerae ‖ fetum suis intonsamque bidentem attulit; XII 171. attulit huc illi (Turno) caecis terroribus aura commixtum clamorem; XII 617. fetum: ſ. bidentem. attulit ipse viris optatum casus honorem; V 201. incertum quis tantam Rutulis laudem, casusne deusne, attulerit; XII 322. sunt quae Achelois lilia vimineis attulit in calathis; Copa 16. cum fatalis ecus armatum peditem gravis attulit alvo; VI 516. — II. sed te qui vivom casus, age fare vicissim, attulerint; VI 532.

adficio, verſehen, belohnen: illum (Dolonem) Tydides alio pro talibus ausis adfecit pretio; XII 352.

adfigo, anheften, vereinigen, verbinden, anſchließen: (Palinurus) clavom adfixus et haerens nusquam amittebat; V 852. Pallas sinistro adfixus lateri iam quaerit sidera; X 161. *spicula caeca relinquont (apes) adfixae venis; G IV 238. nec (hiems) semine iacto concretum ‖ concretam ‖ patitur radicem adfigere terrae; G II 318. Turnus flammam adfixit lateri IX 536. alis adlapsa sagitta et laevo adfixa est lateri manus; IX 579. foribus adfixa superbis ora virum tristi pendebant pallida tabo; VIII 196. radicem: ſ. concretum. macies pedibus teneris ungues adfixit acutos; Ci 507.

adfligo, niederſchlagen, zu Grunde richten: adflictus vitam in tenebris luctuque trahebam; II 92. Aeneas ausus adflictis melius confidere rebus; I 452.

adflo, anhauchen, anwehen, zuwehen: I. quos (dumos) leniter adflans aura susurrantis poscit confundere venti; Cul 155. — II. nos ubi primus equis Oriens adflavit anhelis; G I 250. ex quo me divom pater fulminis adflavit ventis et contigit igni; II 649. me saevos equis Orieus adflavit anhelis; V 739. (Sibylla) adflata est numine quando iam propiore dei; VI 50. ipsa decoram caesariem nato genetrix lumenque iuventae purpureum et laetos oculis adflarat honores; I 591. illi Panchaïa tura floribus agrestes herbae variantibus adsunt ‖ adflant ‖; Cul 88.

adfluo, herbeiſtrömen: hic ingentem comitum adfluxisse novorum invenio admirans numerum; II 796.

adfor, anreden, anſprechen, anflehen: I. breviter adfata Sibylla est: „nox ruit, Aenea“; VI 538. (Venus) talibus adfata est dictis: „en“ . .; VIII 611. tum (deus visus) sic adfari et curas his demere dictis: „o sate“ . .; VIII 35. Troïus heros demisit lacrimas dulcique adfatus amorest: „infelix Dido“ . .; VI 455. (?) tum sic adfari (imago visa) et curas his demere dictis: „quid“ . .? II 775. tum sic adfari (penates visi) et curas his demere dictis: „quod“ . .; III 153. — II. at non Cyrene; namque ultro adfata timentem: „nate“ . .; G IV 530. ergo (Cytherea) his aligerum dictis adfatur Amorem; I 663. hos ego digrediens lacrimis adfabar obortis: „vivite felices“; III 492. talibus adfata Aenean Teucros vocat alta in templa sacerdos; VI 40. quos circumfusos sic est adfata Sibylla, Musaeum ante omnis: „dicite“ . .; VI 666. (dea) Iunonem victrix adfatur voce superba; „en“ . .; VII 544. ipsa deum fertur genetrix Berecyntia magnum vocibus his adfata Iovem: „da“ . .; IX 83. nec te adfari extremum miserae data copia matri? IX 484. (Apollo) his ardentem dictis adfatur Iulum: „sit satis“ . .; IX 652. fidum Aeneas adfatur Achaten: „suggere

tela mihi“; X 332. quem pius Aeneas dictis adfatur amaris: „Lucage“ . . ; X 591. (Turnus) paucis adfatur Amatam: „ne, quaeso“ . . ; XII 71. ſ. nutricem, victorem. sacerdos imis Acheronta adfatur Avernis; VII 91. (Euryalus) simul his ardentem adfatur amicum; „mene“ . . ? IX 198. sic o sic positum adfati discedite corpus; II 644. extemplo Turni sic est adfata sororem diva deam: „nympha“ . . ; XII 138. genitor adfatur deos et sanctum sidus adorat; II 700. i soror, atque hostem supplex adfare superbum; IV 424. tum genitor natum dictis adfatur amicis: „stat“ . . ; X 466. tum breviter Barcen nutricem adfata (Dido) Sychaei; IV 632. Aristaeus multa querens atque haec adfatus voce parentem; G IV 320. tum regem Aeneas dictis adfatur amicis: „optume“ . . ; VIII 126. (Turnus) tum sic adfatur regem atque ita turbidus infit: „nulla mora“ . . ; XII 10. sororem: ſ. deam. Apollo his victorem adfatur Iulum: „macte“ . . ; IX 640.

adgero (agg.), herbeibringen: ingens aggeritur tumulo tellus; III 63.

adglomero, zuſammendrängen: addunt se Hypanisque Dymasque et lateri adglomerant nostro, iuvenisque Corocbus Mygdonides; II 341. densi cuneis se quisque coactis adglomerant; XII 458.

adgnosco, erkennen, wiedererkennen, wahrnehmen, bemerken: I. Aeneas adgnovit; X 874. o soror, dudum adgnovi cum foedera turbasti, et nunc . . ; XII 632. (Iris) ingentem fuga secuit sub nubibus arcum. adgnovit iuvenis; IX 16. — II. adgnovit (Anchises) prolem ambiguam geminosque parentes seque novo veterum deceptum errore locorum; III 180. — III. se quoque principibus permixtum (Aeneas) adgnovit Achivis eoasque acies et nigri Memnonis arma; I 488. rex Anius veterem Anchisen adgnovit ‖ adgnoscit ‖ amicum; III 82. cum sese Helenus adfert adgnoscitque suos laetusque ad limina ducit; III 347. suos mutatae (matres) adgnoscunt; V 679. quam (Dido) Troïus heros ut primum iuxta stetit adgnovitque per umbras obscuram; VI 452. vix adeo adgnovit (Aeneas Deiphobum) pavitantem ac dira tegentem supplicia; VI 498. ut te, fortissime Teucrum, accipio adgnoscoque libens! VIII 155. saevom Aenean adgnovit Turnus in armis; XI 910. acies: ſ. alqm; I 488. procul ut Dirae stridorem (Iturnae) adgnovit et alas; XII 869. amicum: ſ. alqm; III 82. arma: ſ. alqm; I 488. tum maximus heros maternas adgnoscit aves; VI 193. Priami ‖ primi ‖ clipeos mentitaque tela adgnoscunt; II 423. coram adgnoscere voltus velatasque comas praesentiaque ora videbar; III 173. adgnovere deum proceres divinaque tela Dardanidae; IX 659. accipio adgnoscoque deos; XII 260. adgnoscunt faciem invisam atque immania membra turbati subito Aeneadae; IX 734. adgnoscunt spolia inter se galeamque nitentem Messapi et multo phaleras sudore receptas; IX 457. adgnovit longe gemitum praesaga mali mens; X 843. ille (Aeneas) ubi matrem adgnovit; I 406. qui mente procul pura sensuque probando ‖ lucro pura censuque probato ‖ non avidas adgnovit ‖ adposcit ‖ opes; Cul 81. Dardanidae adgnoscunt ora parentum; V 576. ſ. comas. parentes: ſ. II. parvam Troiam simulataque magnis Pergama adgnosco; III 351. phaleras: ſ. galeam. prolem: ſ. II. Troïus heros adgnovit sonitum et divae promissa parentis; VIII 531. ramum hunc adgnoscas; VI 407. (nymphae) adgnoscunt longe regem lustrantque choreis; X 224. arentem Xanthi cognomine rivom adgnosco; III 351. sonitum: ſ. promissa. prima ante omnis Iuturna Latinos audiit adgnovitque sonum; XII 449. spolia: ſ. galeam. stridorem: ſ. alas. tela: ſ. clipeos, deum. nec procul hinc Rhesi niveis tentoria velis (Aeneas) adgnoscit lacrimans; I 470. Troiam: ſ. Pergama. adgnosco veteris vestigia flammae; IV 23. voltus: ſ. comas.

adgredior, herangehen, anreden, beginnen, angreifen, übernehmen: I. navita sic prior adgreditur dictis atque increpat ultro: „quisquis es“ . . ; VI 387. adgressi (pueri) iniciunt ipsis ex vincula sertis; E VI 19. — II. Tydides, Ulixes fatale adgressi sacrato avellere templo Palladium; II 165. qui (Aloidae) manibus magnum rescindere caelum adgressi; VI 584. — III. his ego Daphnim adgrediar; E VIII 103. talibus adgreditur Venerem Saturnia dictis: „egregiam“ . .; IV 92. (Hyrtacides) simul ense superbum Rhamnetem adgreditur; IX 325. tertia sed postquam maiore hastilia nisu adgredior; III 37. adgredere o magnos honores, cara deum suboles! E IV 48. facile ut somno adgrediare iacentem (senem); G IV 404. (Dido) maestam dictis adgressa sororem; IV 476. turrim adgressi ferro circum convellimus altis sedibus impulimusque; II 463. his vatem adgredior dictis ac talia quaeso: „Troiugena“ . .; III 358.

adhaereo, haften: cum tonsis (ovibus) inlautus adhaesit sudor; G III 443.

adhibeo, hinzuziehen, aufnehmen, gebrauchen, anlegen: I. quae sit sententia paucis (animos adhibete) docebo; XI 315. dum medicas adhibere manus ad volnera pastor abnegat; G III 455. adhibete penates et patrios epulis et quos colit hospes Acestes; V 62. — II. hos (Arcades) castris adhibe socios et foedera iunge; VIII 56.

adhuc, bis jetzt, noch immer: I. (Aeneas) nymphasque et adhuc ignota precatur flumina; VII 137. sin et opes nobis et adhuc intacta inventus supersunt; XI 419. (Turnus) suras incluserat auro, tempora nudus adhuc; XI 489. — II. I. sanguine cernis adhuc sparsoque (arma) infecta cerebro; V 413. et dubitamus adhuc virtute extendere vires ‖ virtutem extendere factis ‖? VI 806. si (vir) neque adhuc crudelibus occubat umbris; I 547. recalent nostro Thybrina ‖ Tiberina ‖ fluenta sanguine adhuc; XII 35. nunc vivo neque adhuc homines lucemque relinquo. sed linquam; X 855. per si qua est quae restet adhuc mortalibus usquam intemerata fides, oro . .; II 142. neque adhuc Vario videor nec dicere Cinna digna; E IX 35 — 2. cui (flori) neque fulgor adhuc nec dum sua forma recessit; XI 70. Delia saepe tibi, non venit adhuc mihi; Cat I 3. — 3. si quis adhuc precibus locus; IV 319.

adicio, hinzufügen: super omnia Caci speluncam adiciunt spirantemque igni bus ipsum; VIII 304. tercentum ‖ ter centum ‖ adiciunt qui Caerete domo, qui sunt Minionis in arvis. et . .; X 182. sale durus adeso caseus adicitur; Mo 99. unum etiam donis istis, unum, optime regum, adicias; XI 354. morem ritusque sacrorum adiciam; XII 837. speluncam: ſ. alqm.

adigo, treiben, zwingen, heißen: I. ut vertere morsus exiguam in Cererem penuria adegit edendi; VII 113. vgl. III, 1. — II. pater omnipotens abigat ‖ adigat ‖ me fulmine ad umbras noctemque profundam; IV 25. quis deus Italiam, quae vos dementia adegit? IX 601. viribus ensis adactus transabiit costas; IX 431. adlapsa sagitta est incertum qua pulsa manu, quo turbine adacta; XII 320. nunc alte volnus adactum! X 850. — III, 1. tua me imago haec limina tendere adegit; VI 696. — 2 pater omnipotens (Salmonea) praecipitem immani turbine adegit; VI 594.

adimo, nehmen, entziehen, rauben: tene etiam Fortuna mihi crudelis ademit, tene, o sola meae vivendi causa senectae? Ci 313. cur mortis ademptast condicio? XII 879. rami matris crescenti (arbori) adimunt fetus uruntque ferentem; G II 56. cum videmus Polyphemum, monstrum horrendum informe ingens, cui lumen ademptum; III 658. rerum pars altera adempta est; IX 131. venit Saturnus regnis exul ademptis; VIII 320. hae (virga Mercurius) dat somnos adimitque; IV 244.

aditus, Zugang, Zutritt, Eingang: I. quo lati ducunt aditus centum, ostia centum; VI 43. quo neque sit ventis aditus neque . .; G IV 9. quo angustae ferunt fauces aditusque maligni: XI 525. inrumpunt aditus Rutuli ut videre patentis; IX 683. — II. oritur miserrima caedes defendentum armis aditus inque arma ruentum; XI 886 pars aditus urbis firmet turrisque capessat; XI 466. ipsa (alvaria) angustos habeant aditus: G IV 35. sola viri mollis aditus et tempora noras; IV 423. occupat Aeneas aditum custode sepulto; VI 424. occupat Aeneas aditum VI 635. (Turnus) aditum per avia quaerit; IX 58. quaerunt pars aditum et scalis ascendere muros: IX 507. rumpunt aditus primosque trucidant immissi Danai; II 494. sese interea temptaturum aditus et quae mollissima fandi tempora: IV 293. qua temptet ratione aditus? IX 67. ille (Dares) mne hos, nunc illos aditus, omnemque pererrat arte locum; V 441. (Arruns) hos aditus iamque hos aditus omnemque pererrat undique circuitum; XI 766.

adiungo, anbinden, anſchließen, hinzufügen, zuſetzen: I. his adiungit (Silenus) Hylan nautae quo fonte relictum clamassent; E VI 43. — II. multi nos populi, multae et petiere sibi et voluere adiungere gentes; VII 238. hunc tibi praeterea, spes et solacia nostri, Pallanta adiungam; VIII 515. ſ. gentis. his alind mains Iuturna adiungit: XII 244. quae (classis) lateri castrorum adiuncta latebat; IX 69. [multas viro se adiungere gentis Dardanio]; VIII 13. quo sidere ulmis adiungere vites conveniat; G I 2. — III. quem (Turnum) regia coniunx adiungi generum miro properabat amore; VII 57. mene igitur socium summis adiungere rebus, Nise, fugis? IX 199.

adiuro, ſchwören bei: adiuro Stygii caput implacabile fontis; XII 816.

adiuvo, helfen, unterſtützen, fördern, beſtärken: I. adiuvat et magna proclamat voce Diores; V 345. adiuvat incessu tacito progressus Turnus tahentesque genae et iuvenali in corpore pallor; XII 219. — II. si qua fors adiuvet ausum viribus imparibus; X 458.

adlabor, hingleiten, hingelangen, ſich herumwälzen, ſich zuneigen, erreichen: I. tandem antiquis Curetum adlabimur oris; III 131. ignari viae Cylopum adlabimur oris; III 569. tandem (Aeneas) Euboicis Cumarum adlabitur oris; VI 2. tu, Octavi venerande, meis adlabere coeptis, sancte puer; Cul 25. donec respiciunt totum adlabi classibus aequor; X 269. qua mare inoffensum crescenti adlabitur aestu; X 292. puer: ſ. alqs; Cul 25. ut celsas videre rates atque inter opacum adlabi nemus; VIII 108. alis adlapsa sagitta et laevo adfixa est lateri manus; IX 578. ecce viro stridens alis adlapsa sagitta est; XII 319 (virgo) prospicit marmoream Paron viridemque adlapsa Donysam; Ci 476. — II. Fama matris adlabitur auris Euryali; IX 474.

adlacrimo, weinen: Iuno adlacrimans „quid si . . ?“ X 628.

adligo (all.), binden, feſſeln, halten: I. tristis palus inamabilis undae ‖ tristi . . . unda ‖ alligat; VI 439. — II. quos circum limus niger et deformis harundo Cocyti tardaque palus inamabilis unda alligat; G IV 480. hic fessas non vincula navis ulla tenent, unco non alligat anchora morsu; I 169.

adloquor (all.), anreden anrufen: illum (Iovem) tristior et lacrimis oculos suffusa nitentis adloquitur Venus: „o qui . . ;“ I 229. tum (omnipotens) sic Mercurium adloquitur ac talia mandat: „vade“ . . ; IV 222. Venus interea Neptunum exercita curis adloquitur talisque effundit pectore questus: „Iunonis“ . . ; V 780. sic (Aeneas Palinurum) prior adloquitur: „quis te“ . . ? VI 341. extremum fato quod te adloquor, hoc est; VI 466. Venus haut nequiquam mater duro mota tumultu Volcanum adloquitur; VIII 371. tum (Cymodocea) sic ignarum (Aeneam) adloquitur: „vigilasne“ . . X 228. (Camilla) tum sic expirans Accam ex aequalibus unam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias; XI 821 Iunonem interea rex omnipotentis Olympi adloquitur: „quae iam finis erit?“ XII 792. dum queror et divos extrema moriens tamen adloquor hora; E VIII 20. alloquor hora; Ci 406. Dardanium ducem, Tyria Karthagine qui nunc expectat, adloquere; IV 226. (Mezentius) adloquitur maerentem (ecum) et talibus infit: „Rhaebe, din viximus;“ X 860. coram parentem adloquere; VIII 123. tum (Aeneas) sic reginam adloquitur: „coram adsum“; I 594. cum sic unanimam adloquitur male sana (regina) sororem: „Anna soror“ . .; IV 8

adludo, ſcherzen: nec (Iulus) plura adludens; VII 117.

adluo, heranwogen: an mare quod supra memorem, quodque adluit infra? G II 158. quin sua sub inga mittant [mare quod supra teneant quodque adluit infra]; VIII 149.

Admetus, König von Pherä: quod (Alcestis) saeva mariti in Chalcodoniis Admeti tura ‖ fata ‖ morata est; Cul 264.

admiror, bewundern, ſtaunen, ſich wundern: I. hic ingentem comitum adfluxisse novorum invenio admirans numerum; II 797. — II. ille (Charon) admirans venerabile donum fatalis virgae; VI 408. il'lum (regem apes) admirantur et omnes circumstant fremitu denso; G IV 215. admiranda tibi levium spectacula rerum dicam; G IV 3.

admisceo, beimiſchen, vermiſchen: proderit et tunsum gallae admiscere saporem arentisque rosas aut igni pinguia multo defruta vel psithia passos de vite racemos Cecropiumque thymum et grave olentia centaurea; G IV 267 (Simylus) contrahit admixta nuce ‖ admixtos tum ‖ fontes atque farinas; Mo 45. racemos, al.: ſ. centaurea. stirpem admisceri Phrygiam; VII 579.

admitto, zulaſſen, Zutritt gewähren (admittier ſ. IX 231): tum demum admissi stagna exoptata revisunt; VI 330. tum Nisus et una Euryalus confestim alacres admittier orant; IX 231.

admoneo, erinnern, belehren, mahnen, auffordern, antreiben: I. I. Cynthius aurem vellit et admonuit: „oportet“ . .: E VI 4. comes admonuit breviterque adfata Sibylla est: „nox ruit“; VI 538. — 2. ut (Aeneas) humanis quae sit fiducia rebus admonet: X 15“. — 3. ni docta comes tenuis sine corpore vitas admoneat volitare; VI 293. fatalem Aenean manifesto numine ferri admonet ira deum tumulique ante ora recentes; XI 233. — II. me patris Anchisae admonet in somnis et turbida terret imago, me puer Ascanius capitisque iniuria cari; IV. 353. Phlegyas miserrimus omnis admonet; VI 619. Lucagus ut pronus pendens in verbera telo admonuit biiugos; X 587. — III. rursus easdem (apes) vesper ubi e pastu tandem decedere campis admonuit: G IV 187. cum Turni iniuria Matrem admonuit ratibus sacris depellere taedas; IX 109.

admordeo, benagen: quantum illi (nocuit) ad morsum ‖ admorso ‖ signata in stirpe cicatrix: G II 379.

admoveo, hinbringen, zuführen, nähern (admorunt: ſ. ubera): ubi digressum Siculae te admoverit orae ventus; III 410. necdum illis (poculis) labra admovi, sed condita servo; E III 43. 47. (Simylus) admovet his (luminibus) pronam submissa fronte lucernam; Mo 10. sacerdos admovit pecus flagrantibus aris; XII 171. Hyrcanae admorunt ubera tigres; IV 367.

adnitor, ſich ſtützen, ſtemmen, anſtrengen: Cymothoe simul et Triton adnixus acuto detrudunt navis scopulo; I 144. adnixi torquent spumas et caerula verrunt; IV 583. ter (Dido) sese attolens cubitoque adnixa levavit; IV 690. quem

(Cloanthum Mnestheus) petit et summis adnixus viribus urget; V 226. stant longis adnixi hastis; IX 229. ille (Pandarus) intorquet summis adnixus viribus hastam; IX 744. quae (hasta) mediis ingenti adnixa columnae aedibus adstabat; XII 92. haut mora nautae adnixi torquent spumas; III 208.

adno, heranſchwimmen: huc pauci vestris adnavimus oris; I 538. paulatim adnabam terrae: iam tuta tenebam, ni . .; VI 358. si infandum caput terris adnare necessest; IV 613.

adnuo, zunicken, zuſagen, gewähren, verſprechen: I non adversata petenti (Iunoni) adnuit Cytherea; IV 128. Stygii per flumina fratris, per pice torrentis atraque voragine ripas (Iuppiter) adnuit et totum nutu tremefecit Olympum; X 115. — II. 1. sterneret ut subita turbatam morte Camillam. (Phoebus) adnuit oranti; XI 797. — 2. ubi primum vellere signa adnuerint superi; XI 20. — 3. adnuit his Iuno; XII 841. da facilem cursum atque audacibus adnue coeptis; G I 40. Iuppiter omnipotens, audacibus adnue coeptis; IX 625. — III. dixerat (Iuppiter) idque ratum Stygii per flumina fratris, per pice torrentis atraque voragine ripas adnuit et totum nutu tremefecit Olympum; IX 106. nos, caeli quibus adnuis arcem; I 250. sin nostrum adnuerit nobis Victoria Martem; XII 187.

adoleo, entzünden, verbrennen, opfern, erwärmen; (Latinus) castis adolet dum altaria taedis; VII 71. praeceptis Heleni rite Iunoni Argivae iussos adolemus honores; III 547. (Simylus) imperat flamma gelidos adolere liquores; Mo 38. famulae, quibus cura flammis adolere penates; I 704 verbenas adole pinguis et mascula tura; E VIII 65.

adolesco, aufflammen: Panchaeis adolescunt ignibus arae; G IV 379.

adolesco, heranwachſen: dum prima novis adolescit frondibus aetas, parcendum teneris; G II 362. mox cum matura adoleverit aetas; XII 438. aliae (apes) spem gentis adultos educunt fetus; G IV 162. cum (apes) gentis adultos educunt fetus; I 431.

Adonis, Sohn des Königs Cinyras: formonsus ovis ad flumina pavit Adonis; E X 18.

adoperio, bedecken: purpureo velare comas adopertus amictu; III 405.

adoreus, aus Spelt: adorea liba per herbam subiciunt epulis; VII 109.

adorior, unternehmen, verſuchen: I. hi (Theseus, Pirithous) dominam Ditis thalamo deducere adorti; VI 397. — II. (Amata) mains adorta nefas maioremque orsa furorem; VII 386.

adoro, anrufen, anbeten: cuncta tibi Cererem pubes agrestis adoret; G I 343. quisquam numen Iunonis adorat praeterea? I 48. Iunonis magnae primum prece numen adora; III 437. genitor adfatur deos et sanctum sidus adorat; II 700. vos o potius miserescite venti (volens vos Turnus adoro); X 677.

adp- ſ. **app-**

Adrastea, Nemeſis: quod nec sinit ‖ ne sinat ‖ Adrastea; Ci. 239.

Adrastus, König von Argos: hic (occurrit) inclutus armis Parthenopaeus et Adrasti pallentis imago; VI 480.

adr- ſ. **arr-, adsc-** ſ. **asc-**

adsensus, Zuſtimmung, Beifall, Wiederhall: aerea adsensu conspirant cornua rauco; VII 615. cuncti fremebant caelicolae adsensu vario; X 97. vox adsensu nemorum ingeminata remugit; G III 45.

adsentio, zuſtimmen: adsensere omnes; II 130.

adservo, aufbewahren, hüten: iam porticibus vacuis Iunonis asylo custodes lecti Phoenix et dirus Ulixes praedam adservabant; II 762.

adsideo, daneben ſitzen, wohnen, belagern: I. hic et Tantaleae generamen prolis Atrides adsidet, Argivum lumen; Cul. 335. adsidet hac iuvenis sociatae gloria sortis; Cul 301. — 2. nostris qui moenibus adsident hostis; Ci 268. — II. non tempore tali cogere concilium, cum muros adsidet hostis; XI 304.

adsidue, beſtändig, unabläſſig: hi (Arcades) bellum adsidue ducunt cum gente Latina; VIII 55. quas (silvas) animosi euri adsidue franguntque feruntque; G II 441. *[cui (frondi) silvestres uri adsidue capreaeque sequaces inludunt]; G II 374. adsidue cui (Atlanti) piniferum caput et vento pulsatur et imbri; IV 248. tantum inter densas umbrosa cacumina fagos adsidue veniebat (Corydon); E II 4.

adsiduus, beſtändig, beharrlich, anhaltend: dives inaccessos ubi Solis filia lucos adsiduo resonat cantu; VII 12. adsiduae curae memor; Cul 398. hic adsidua postes fuligine nigri; E VII 50. vincta tot adsiduas pendebo ex ordine luces? Cul. 417. haec (dextra) rotat adsiduum gyris et concitat orbem; Mo 26. (Carme) adsiduis mulcens praecordia palmis; Ci 346. quod nisi adsiduis herbam insectabere rastris; G I 155. tum rauca adsiduo longe sale saxa sonabant; V 866. strepit adsiduo cava tempora circum tinnitu galea; IX 808. vidimus obscuris primam sub vallibus urbem venatu adsiduo; IX 245. hic ver adsiduum; G II 149. haut secus adsiduis hinc atque hinc vocibus heros tunditur; IV 447.

adsigno, zuſchreiben: I. qua (lingua) adsultem ‖ adsignem ‖ tibi; Cat XIII 6. — II. alii numen Aphaeae virginis adsignant; Ci 304.

adsimilis, ähnlich: silex lapsura cadentique imminet adsimilis; VI 603.

adsimulo, nachahmen, ähnlich machen: dea clipeum inhasque divini adsimulat capitis; X 639. (Iuturna) formam adsimulata Camerti; XII 224. iubas: ſ. clipeum.

adsisto, hinkommen, herankommen, daſtehen: Aristaeus tristis ad extremi saerum caput adstitit amnis; G IV 319. (Mercurius) Libyae citus astitit oris; I 301. Iris supra caput astitit; IV 702. Daedalus Calchidica levis tandem super astitit arce; VI 17. quem(Pallanta) Turnus super adsistens „Arcades“ inquit . .; X 490 olli sublimes, armis animisque refecti, adsistunt contra certamina Martis anheli; XII 790. (Simylus) inde abit adsistitque molae; Mo 19.

adsp-, adst- ſ. **asp-, ast-**

adsuesco, gewöhnen, ſich gewöhnen, part. gewohnt: I, 1. (Pallas) sub te tolerare magistro militiam et grave Martis opus, tua cernere facta adsuescat; VIII 517. viribus eniti quarum (furcarum) et contemnere ventos (vites) adsuescant; G II 361. tolerare: ſ. cernere. votis iam nunc adsuesce vocari; G I 42. — 2. iam nunc sociorum adsuescite mensis; VIII 174. ubi libera colla servitio adsuerint; G III 168. — II. ubi adsuetis biforem dat tibia cantum; IX 618. ne, pueri, ne tanta animis adsuescite bella; VI 832. — III. 1. tecto adsuetus coluber succedere et umbrae pecorique aspergere virus fovit humum; G III 418. Teneri adsueti longo muros defendere bello; IX 511. non illa (Camilla) colo calathisve Minervae femineas adsueta manus, sed proelia virgo dura pati cursuque pedum praevertere ventos; VII 806. (equs) adsuetus aquae perfundi flumine noto emicat; XI 495. succedere: ſ. aspergere. — 2. adsuetae ripis volucres et fluminis alveo; VII 33. non ita me genitor, bellis adsuetus Opheltes, sublatum erudiit; IX 201. calathis, colo: ſ. 1. pati. illic patiens operum exiguoque ‖ parvoque ‖ adsueta iuventus; G II 472. (cervom) adsuetum imperiis soror omni Silvia cura ornabat; VII 487. haec (Italia) adsuetum malo Ligurem Volscosque verntos extulit; G II 168 (cervus) manum patiens mensaeque adsuetus erili; VII 490. patiens operum parvoque adsueta iuventus terram domat; IX 607. ſ. exiguo. ripis: ſ. alveo. Helymus Panopesque. adsueti silvis; V 301. — 3. (vgl. 2).

cui gens adsueta multo venatu nemorum, duris Acquicula glaebis; VII 746.

adsulto, beſtürmen: qua (lingua) adsultem adsignem ‖ tibi; Cat XIII 6.

adsultus, Anlauf, Anſturm: locum variis adsultibus inritus urget; V 442.

adsum, anweſend, zugegen, vorhanden ſein, kommen, erſcheinen, beiſtehen, helfen: „ocius“ inquit (Daphnis) „huc ades, o Meliboee“; E VII 9. huc ades, o Galatea! E IX 39. huc ades; E IX 43. adsis favens, oleae Minerva inventrix; G I 18. ades et primi lege litoris oram; G II 44. coram, quem quaeritis, adsum Troius Aeneas; I 595. portis alii bipatentibus adsunt; II 330. si mens ipse nunc adforet Hector; II 522. iam aderit multo Priami de sanguine Pyrrhus; II 662. sequor et qua ducitis adsum; II 701. modo Iuppiter adsit, tertia lux classem Cretaeis sistet in oris; III 116. adero et [conubio iungam stabili]; IV 125. adsis o placidusque iuves; IV 578. nunc ultro ad cineres ipsius et ossa parentis adsumus; V 55. cuncti adsint meritaeque expectent praemia palmae; V 70. nunc, si cui animus praesens, adsit; V 364. adsum dirarum ab sede sororum; VII 454. Turnus adest; VII 577. adsis o tantum; VIII 78. anser Gallos in limine adesse canebat. Galli per dumos aderant arcemque tenebant; VIII 656. (Aenean) mox hic cum spoliis adfore cernetis; IX 243. adsum qui feci; IX 427. adfuit et Mnestheus et Capys; X 143. te precor, Alcide, coeptis ingentibus adsis; X 461. alii strictis ensibus adsunt; XII 288. iam aderat Phoebo ante alios dilectus Iapyx Iasides; XII 391. adeste nunc, adeste; Cat XII 7. adsis, o Cytherea; Cat XIV II. ſ. dator, decus, mater, rex, sacerdos. quod votis optastis, adest, perfringere dextra; X 279. ſ. virtus. adsit laetitiae Bacchus dator et bona Iuno; I 734. tu ades, o decus, o famae merito pars maxima nostrae; G II 39. victor adest, magni magnum decus ecce triumphi; Cat IX 3. labore Alcathoi Phoebique; deus namque adfuit illi; Ci 106. dextra mihi deus et telum, quod missile libro, nunc adsint! X 774. iam dies infanda aderat; II 132. iam dies, nisi fallor, adest, quem . . .; V 49. expectata dies aderat; V 104. aderat promissa dies; IX 107. Phrygibus adsis pede, diva, secundo; X 255. at liquidi fontes et stagna virentia musco adsint et tenuis fugiens per gramina rivos; G IV 19. generos externis adfore ab oris; VII 270. illi Panchaia tura floribus agrestes herbae variantibus adsunt ‖ adflant ‖; Cul 88. hostis adest, heia! IX 38. inventrix: ſ. alqs; G I 18. licet invidus adsit; Cul 5. huic mater quamvis atque huic pater adsit, Orphei Caliopea, Lino formonsus Apollo; E IV 56. quis enim modus adsit amori? E II 68. quis (hederis) aderat veteris myrtus non nescia fati; Cul 145. iam oratores aderant ex urbe Latina; XI 100. pars: ſ. decus. huc ades, o formonse puer; E II 45. illi dulcis adest requies et pura voluptas, libera, simplicibus curis; Cul 89. utinam rex ipse noto compulsus eodem adforet Aeneas! I 576. rivos: ſ. fontes. ni adforet una Phoebi Triviaeque sacerdos, Deiphobe Glauci; VI 35. subito cum creber ad auris visus adesse pedum sonitus; II 732. stagna: ſ. fontes. telum: ſ. dextra. aderit iam tempus; E IV 48. nunc, o numquam frustrata vocatus hasta meos, nunc tempus adest; XII 96. tura: ſ. herbae. victor: ſ. decus. quamquam o, si solitae quiequam virtutis adesset! XI 415. vim adfore verbo (Auxur) crediderat; X 547. voluptas: ſ. requies. — II. olli (agrestes) improvisi adsunt, hic torre armatus obusto, stipitis hic gravidi nodis; VII 506. cum mihi tu sis causa mali nec conscius adsis; Cul 378. salii ad cantus incensa altaria circum populeis adsunt evincti tempora ramis; VIII 286. Pan, ovium custos, adsis, o Tegeaee, favens; dique deaeque omnes; tuque adeo, Caesar; G I 18. Venus aetherios inter dea candida nimbos dona ferens aderat; VIII 609. ecce furens animis aderat Tirynthius; VIII 228. pelago remenso improvisi aderunt; II 182. Turnus urbi improvisus adest; IX 49. ſ. armatus. in somnis ecce ante oculos maestissimus Hector visus adesse mihi; II 271. ecce autem Boreas angusta ab sede Pelori missus adest; III 688. ni iam praemissus Achates adforet; VI 34. patribus vocatis primus ades; XI 380. cuperem ipse parens spectator adesset; X 443. subitae horrifico lapsu de montibus adsunt harpyiae; III 225. maximus ultor, tergemini nece Geryonae spoliisque superbus Alcides aderat; VIII 203. * omnibus umbra locis adero; IV 386. aderit vocatus Apollo; III 395.

adsurgo, aufſtehen, ſich erheben, emporſteigen, ſich ſteigern, weichen: pectore in adverso totum cui (Rhoeto Euryalus) comminus ensem condidit adsurgenti; IV 348. nunc sera querellis haut iustis adsurgis; X 95. it gravis Aulestes centenaque arbore fluctum verberat adsurgens; X 208. iuvenis iam adsurgentis dextra plagamque ferentis Aeneae subiit mucronem; X 797. experto credite, quantus (Aeneas) in clipeum adsurgat; XI 284. te (memorem), fluctibus et fremitu adsurgens Benace marino? G II 160 canit. ut viro Phoebi chorus adsurrexerit omnis; E VI 66. tum vero adsurgunt irae; XII 494. iam (iuvenes) videntur adsurgere in auras; G III 109 cum subito adsurgens fluctu nimbosus Orion in vada caeca tulit; I 535. Tmolius adsurgit quibus (vitibus) et rex ipse Phanaeus; G II 98. aggeribus niveis terra septem adsurgit in ulnas; G III 355. non coeptae adsurgunt turres; IV 86.

adt- ſ. **att-**

adveho, hinbringen, pass. hinfahren: unde huc adveci; I 558. advectum Aenean classi vietosque penatis inferre; VIII 11. ſ auctor, pater, rex. iam adeo scopulos Sirenum advecta (classis) subibat; V 864. Dardanus, Iliacae primus pater urbis et auctor, advehitur Teucros; VIII 136 maximus unde pater Teucrus Rhoeteas primum est advectus in ‖ ad oras; III 108. qua (rate) rex Clusinis advectus Osinius oris; X 655.

advelo, umhüllen, bekränzen: satus Anchisa viridi advelat tempora lauro; V 246

advena, fremd, Fremdling: A. advena classem cum primum Ausoniis exercitus appulit oris; VII 38. vivi pervenimus, advena nostri ut possessor agelli diceret „haec mea sunt“; E IX 2. — B. per patris hospitium et mensas, quas advena adisti, te precor, Alcide; X 460. quas (mensas) advena primas tunc adiit; X 516. quos improbus advena bello territat invalidas ut aves et litora vestra vi populat; petet ille fugam penitusque profundo vela dabit; XII 261. ibit hic et nostris inluserit advena regnis? IV 591. petit, al.: ſ. dat.

advenio, ankommen, hinkommen, kommen, herannahen: Tyriam qui adveneris urbem; I 388. ipse modo Aeneas adveniat; VII 263. hos super advenit Volsca de gente Camilla, bellatrix; VII 803. hic Curibus fidens primaevo corpore Clausus advenit; X 346. bellatrix: ſ. alqs; VII 803. advenisse diem, quo debita moenia condant; VII 145. advenit qui vestra dies muliebribus armis verba redarguerit; XI 687. adveniet iustum pugnae (ne arcessite) tempus, cum . .; X 11. ingentis ignota in veste advenisse viros; VII 168.

advento, herannahen, gelangen: iam fere spatio extremo fessique sub ipsam finem adventabant, cum . .; V 328. ipse (Aeneas) ardua montis per deserta iugo superans adventat ad urbem; XI 514. visae canes ululare per umbram adventante dea; VI 258. nec (apes) credunt caelo adventantibus curis; G IV 192. continuo vates „externum cernimus“ inquit „adventare virum“; VII 69.

adventus, Ankunft, Eintreffen: I. [adventus virum fremitusque ardescit equorum]; XI 607. —

II. attulit et nobis aliquando optantibus aetas auxilium adventumque dei; VIII 201. Turnus adventum pedum flatusque audivit equorum; XI 911. procul ex celso miratus vertice montis adventum sociasque rates occurrit Acestes; V 36. — III, 1. Phyllidis adventu nostrae nemus omne virebit; E VII 59. talis et ipse iubam cervice effundit ‖ effindit ‖ equina coningis adventu pernix Saturnus; G III 93. — 2. huius (Augusti) in adventum iam nunc et Caspia regna responsis horrent divom et Maeotia tellus; VI 798. quam (Amatam) super adventu Teucrum Turnique hymenaeis femineae ardentem curae coquebant; VII 344.

adversor, widerſtreben: non adversata petenti (lunoni) aduit Cytherea; IV 127.

adversus, zugewendet, gegenüber, entgegenkommend, von vorn, widrig, feindlich, masc. Gegner, Feind, neutr. Unglück: A. bei Subſtantiven: inde alios ineunt cursus aliosque recursus adversi spatiis; V 584. is (Anchises) ubi tendentem adversum per gramina vidit Aenean; VI 684. Anchises tumulum capit, unde omnis longo ordine posset adversos legere; VI 755. gener adversis instructus Eois; VI 831. (Mezentius) obvius adversoque (Orodi) occurrit seque viro vir contulit; X 734. Messapus et cum fratre Coras et virginis ala Camillae adversi campo apparent; XI 605. cuius (Ennei) apertum adversi (virgo) longa transverberat abiete pectus; XI 667. (Tarchon) Vennlo adversum se turbidus infert ‖ offert ‖; XI 742. ille (Alsus) securi adversi (Podalirii) frontem mediam mentumque reducta dissicit; XII 307. vgl. B, a. vidit ab adverso venientis aggere Turnus, videre Ausonii; XII 446. quem non movebant tela neque adverso glomerati ex agmine Grai; II 727. ala: ſ. alqs; XI. 605. adversum remis superes subvectus ut amnem; VIII 58. Cerberus adverso recubans immanis in antro; VI 418. qui (collis) adversas aspectat desuper arces; I 420. cum averso ‖ adverso ‖ cedens canis occidit astro; G I 218. qui non ‖ nec ‖ adversum saevis ultro caput hostibus offert; Cul 85. pingues in gramine laeto inter se adversis luctantur cornibus haedi; G II 526. cristam adverso curru quatit aura volantem; XII 370. cum videt ingens (serpens) adversum recubare ducem gregis; Cul 175. Messapus Aulesten, avidus confundere foedus, adverso proterret equo; XII 291. Mezentius Latagum saxo occupat os faciemque adversam; X 699. obvia Persephone comites heroidas urguet adversas praeferre ‖ perferre ‖ pedes; Cul 262. non aliter quam qui adverso vix flumine lembum remigiis subigit; G I 201. conspicio adverso fornice portas; VI 631. tantum: ‖ tantum ‖ fortuna secunda aut ‖ haud ‖ adversa cadat; IX 283. fronte sub adversa scopulis pendentibus antrum; I 166. galea radiis adversa refulsit; IX 374. postquam genibus adversae obluctor harenae; III 38. (Aeneas) inruit adversaque ingens apparuit hasta; X 579. continuo adversis Tyrrhenus et acer Acontens conixi incurrunt hastis; XI 612. Amor me tela inter media atque adversos detinet hostes; E X 45. dixit (Tolumnius) et adversos telum contorsit in hostis procurrens; XII 466. talis in adversos ductor Rhoeteius hostis agmen agit; XII 456. Tolumnius augur, primus in adversos telum qui torserat hostis; XII 461. vgl. B a. I. eo in. dixit (Entellus), et adversi contra stetit ora invenci; V 477. tum mortiferum adverso in limine Bellum; VI 279. Aeneas ramum adverso in limine figit; VI 636. (sagitta) venit adversique infigitur arbore mali; V 504. Turnus ut infractos adverso Marte Latinos defecisse videt; XII 1. primus ab adversa conclamat mole Caicus: „quis globus“ . . ? IX 35 quid, saxum procul adverso qui monte revolvit? Cul 243. donec Rutuli clamantis in ore (Nisus ensem) condidit adverso; IX 443. volat per hostis vectus equo spumante Saces, adversa sagitta sancius ora; XII 651 ſ. facies. pectore in adverso totum cui (Rhoeto Eurvalus) comminus ensem condidit adsurgenti; IX 347. quin ecce Niphaei quadriiugis in equos adversaque pectora (Aeneas) tendit; X 571. adversum fidens fer pectus in hostem; XI 370. (Aeneas) ferrum adverso sub pectore condit; XII 950. porta adversa ingens; VI 552. clipeum postibus adversis figo; III 287. talia iactanti (Aenean) stridens aquilone procella velum adversa ferit; I 102. Cytherea arma sub adversa posnit radiantia quercu; VIII 616. saepe trucem adverso perlabi sidere pontum; Cat IX 47. Iris mille trahens varios adverso sole colores; IV 701. ceu nubibus arcus mille iacit varios adverso sole colores; V 89. Danai invadunt, adversi rupto ceu quondam turbine venti confligunt; II 416. virgo frenis adversa prehensis congreditur; XI 719. quoniam superis aversa ‖ adversa ‖ voluntas; XII 647.

B. allein: a. I. furor ardentem (Turnum) caedisque insana cupido egit in aversos ‖ adversos ‖; IX 761. nec longe scilicet hostes quaerendi nobis: circumstant undique muros. imus in adversos; XI 389. hanc (silicem Tirynthius) dexter in adversum nitens concussit; VIII 237. bellis acer Halaesus tendit in adversos; X 412. — II. (Mezentius) media adversi liquefacto tempora plumbo diffidit; XI 588. — b. I. si quando adversa vocarent; IX 172 — II. si quis in adversum rapiat casusve deusve; IX 211.

adverto, richten, kehren, wenden, beachten, bemerken, aufmerken: I. nunc qua ratione confieri possit, paucis, adverte, docebo; IV 116. nunc qua ratione expedias, paucis (adverte) docebo; VIII 50. — II. vos, famuli, quae dicam animis advertite vestris; II 712. — III. tandem laeti notae advertuntur harenae; V 34. (Aeneas) iret ut ad muros urbique adverteret agmen ocius; XII 555. animum: ſ. **animadverto.** auditi advertitis aequore cursum; VII 196. accipite haec animis laetasque advertite mentes; V 304. huc advertite mentem; VIII 440. meritum malis advertite numen; IV 611. quos ut prospexit per tacitum nemus ire pedemque advertere ripae; VI 386. ni iam terris festinem advertere proram; G IV 117. (Aeneas) flectere iter sociis terraeque advertere proras imperat; VII 35 ocius advertunt proras urbique propinquant; VIII 101. (Tarchon) advertit subito proram; X 293. ille (Charon) caeruleam advertit puppim ripaeque propinquat; VI 410.

adulter, Ehebrecher: me duce Dardanius Spartam expugnavit adulter? X 92. devictam Asiam subsedit adulter; XI 268.

adulterium, Ehebruch: qui ob adulterium caesi; IV 612.

advoco, herbeirufen, zu Hülfe nehmen: Alcides omnia arma advocat; VIII 249. (Simylus) advocat inde manus operi, partitus utrimque; Mo 24. socios in coetum litore ab omni advocat Aeneas; V 44.

advolo, heranfliegen, herbeieilen: advolat Aeneas vaginaque eripit ensem; X 896. fervidus advolat hasta Messapus; XII 293. nec iam fama mali tanti sed certior auctor advolat Aenean, esse suos . .: X 511. ut leo advolat: haut alia est Turni venientis imago; X 456.

advolvo, heranwälzen, heranrollen: advolvunt ingentis montibus ornos; VI 182. congesta robora totasque advolvere focis ulmos ignique dedere; G III 378.

aduro, anbrennen, versengen: me tenues pluviae rapidive potentia solis acrior aut Boreae penetrabile frigus adurat; G I 93.

aduque, bis zu: Atrides Protei Menelaus ad usque ‖ adusque ‖ columnas exulat; XI 262.

adytum, Heiligtum, Gruft: I, 1. huc undique Troïa gaza incensis erepta adytis congeritur; II 764. mugire adytis (visa) cortina reclusis; III 92. excessere omnes adytis arisque relictis di; II 351. —

2. (Hector) manibus vittas Vestamque potentem aeternumque adytis effert penetralibus ignem; II 297. eripio, excedo, mugio: ſ. I. is (Eurypylus) adytis haec tristia dicta reportat; II 115. — 3. talibus ex adyto dictis Cymaea Sibylla horrendas canit ambages; VI 98. trahebatur a templo Cassandra adytisque Minervae; II 404. — II. quam (natam) iungere non patrio ex adyto sortes, non plurima caelo monstra sinunt; VII 269. — III. adytis cum lubricus anguis a b imis gyros traxit; V 84.

Aeacides, Nachkomme des Aeakus: A. Peleus, Telamon: hic et uterque Aeacides (Peleus et Telamonia virtus); Cul 297. — B. Ajax: hos erat Aeacides vultu laetatus honores; Cul 322. — C. Achilles: saevos ubi Aeacidae telo iacet Hector; I 99. Phoebe, Dardana qui Paridis derexti tela manusque corpus in Aeacidae; VI 58. — D. Pyrrhus: Helenum regnare coniugio Aeacidae Pyrrhi sceptrisque potitum; III 296. — E. Perseus: eruet ille ipsum Aeaciden, genus armipotentis Achilli; VI 839.

Aeaeus, von Circes Inſel Aeëa: (lustranda) Aeaeae insula Circeae; III 386. (nutrix) sacra nec Idaeis anubus ‖ Aeaeis anibus ‖ nec cognita Grais pergit; Ci 375.

aecus ſ. **aequus.**

aedes, Haus, Behauſung, Wohnung, Palaſt: l resonant late plangoribus aedes; XII 607. penitus cavae plangoribus aedes femineis ululant; II 487. — II, 1. intus clausis (apes) cunctantur in aedibus; G IV 258. nigra magnas domini cum divitis aedes pervolat hirundo; XII 473. — 2. mediis residunt aedibus; VIII 468. si non domus mane salutantum totis vomit aedibus undam; G II 462. — 3. cunctor in: ſ. I. claudo aedibus in mediis ingens ara fuit; II 512. — III. quae (hasta) mediis ingenti adnixa columnae aedibus adstabat; XII 93.

aedifico, erbauen, errichten: ductores Danaum instar montis ecum divina Palladis arte aedificant; II 16.

Aegaeon, hundertarmiger Rieſe: Aegaeon qualis, centum quoi bracchia dicunt centenasque manus, quinquaginta oribus ignem pectoribusque arsisse, Iovis cum fulmina contra tot paribus streperet clupeis, tot stringeret enses: sic Aeneas desaevit victor; X 565.

Aegaeus, ägäiſch: colitur gratissima tellus Neptuno Aegaeo; III 74. linquitur ante alias longe gratissima Delos Nereidum matri et Neptuno Aegaeo; Ci 474. Edoni Boreae cum spiritus alto insonat Aegaeo; XII 366. copia immoritur Enboicas per cautes Aegaeaque late litora; Cul 355.

aeger, krank, krankhaft, leidend, matt, bekümmert, unglücklich: en ipse capellas protenus aeger ago; E I 13. curis ingentibus aeger (Aeneas) spem voltu simulat; I 208. esto, aegram nulli quondam flexere mariti, non Libyae, non ante Tyro; IV 35. auras aegra fugit (Dido); IV 389. ipsa egomet dudum Beroën digressa reliqui aegram; V 651 cui (Iovi) luno summissa „quid, o pulcherrime coniunx, sollicitas aegram? X 612. ipse (Mezentius) aeger anhelans colla fovet; X 837. velut in mediis conatibus aegri succidimus; XII 910. aegram multa malus (Pygmalion) simulans vana spe lusit amantem; I 352. ipse (Orpheus) cava solans aegrum testudine amorem; G IV 464. vastos quatit aeger anhelitus artus; V 432. fessos quatit . .; IX 814. continuo est aegris (apibus) alius color; G IV 254. omnes corpora ignibus aegra dedere; II 566. aegra trahebant corpora; III 140. simul hoc dicens (Mezentius) attollit in aegrum se femur; X 856. (Dareta) gemma aegra trahentem iactantemque utroque caput ducunt . .; V 468. ipsi suos iam morte sub aegra laniabant dentibus artus; G III 512. has inter (zonas) mediamque duae mortalibus aegris munere concessae divom; G I 237. tempus erat, quo prima quies mortalibus aegris incipit; II 268. * Sirius ardor, ille sitim morbosque ferens mortalibus aegris; X 274. hae (Diraei) acuunt metum mortalibus aegris; XII 850. ubi (Carme) blanda pectus spe luserat ‖ vicerat ‖ aegrum; Ci 341. arebant herbae et victum seges aegra negabat; III 142 quatit aegros tussis anhela sues ac faucibus angit obesis; G III 496.

Aegina, Inſel bei Attika: (virgo) prospicit Aeginam simul sementiferamque Seriphum; Ci 477.

aegis, Aegide, Schild: cum (Iuppiter) saepe nigrantem aegida conenteret dextra nimbosque cieret; VIII 354. aegida horriferam, turbatae Palladis arma, certatim squamis serpentum auroque (Cyclopes) polibant; VIII 435.

Aegle, Najade: addit se sociam timidisque supervenit Aegle, Aegle, naiadum pulcherrima, iamque videnti sanguineis frontem moris et tempora pingit; E VI 20.

Aegon, Hirt: l. cantabunt mihi Damoetas et Lyctius Aegon; E V 72. tradit: ſ. II. — II. cuium pecus? an Meliboei? non, verum Aegonis; nuper mihi tradidit Aegon; E III 2.

aegre, mühſam: aegre rastris terram rimantur; G III 534.

aegresco, erkranken, zunehmen: (violentia Turni) exuperat magis aegrescitque medendo; XII 46.

aegrotus, krank: non tibi nequiquam pallor aegrotas tenui suffundit ‖ suffudit ‖ sanguine venas; Ci 226.

Aegyptius, ägyptiſch: sequitur ⟨nefas⟩ Aegyptia coniunx; VIII 688.

Aegyptus, Aegypten: I. regem non sic Aegyptos et ingens Lydia observant; G IV 210. omnis eo terrore Aegyptus et Indi vertebant terga; VIII 705. — II. qua ** viridem Aegyptum nigra fecundat harena amnis; G IV 291. ope barbarica varisque Antonius armis Aegyptum viresque Orientis et ultima secum Bactra vehit; VIII 687.

aemulus, wetteifernd, neidiſch: aemulus exceptum Triton, si credere dignum est, virum immerserat; VI 173. (Sabinus) hoc negat Tryphonis aemuli domum negare nobilem; Cat X 6. aemulus Ascraeo pastor sibi quisque poetae traducit vitam; Cul 96. parte prior (Sergestus), partim ‖ partem ‖ rostro premit aemula Pristis; V 187. aemula necdum temporibus geminis canebat sparsa senectus; V 415. per spem meam, patriae quae nunc subit aemula laudi; X 371.

Aeneades, Nachkomme, Gefährte des Aeneas (Stadt: ſ. II, 1. fugo): I. 1. adgnoscunt faciem invisam atque immania membra turbati subito Aeneadae; IX 734. neu conubiis ambire Latinum Aeneadae possint Italosve obsidere finis; VII 334. audiunt: ſ. 2. defessi Aeneadae quae proxima litora cursu contendunt petere et Libyae vertuntur ad oras; I 157. cecinit quae (vates) prima futuros Aeneadas magnos et nobile Pallanteum; VIII 341. quo (Euryalo) pulchrior alter non fuit Aeneadum Troiana neque induit arma; IX 180. quos (vestros honores) contra Aeneadae bello fecere profanos; XII 779. obsidunt, possunt: ſ. ambiunt. Aeneadae duri murorum in parte sinistra opposuere aciem; IX 468. nihil est quod dicta retractent ignavi Aeneadae, nec quae pepigere recusent; XII 12. petunt: ſ. contendunt. talibus Aeneadae donis dictisque Latini sublimes in equis redeunt; VII 284. nec post arma ulla rebelles Aeneadae referent; XII 186. retractant: ſ. pangunt. Aeneadae in ferrum pro libertate ruebant; VIII 648. — 2. tum sic Hyrtacides: „audite o mentibus aequis, Aeneadae; IX 235. — II, 1. moenia loco, Aeneadasque meo nomen de nomine fingo; III 18. turbo: ſ. I, 1. adgnoscunt. verto: ſ. I, 1. contendunt. complerant litora visuri Aeneadas; V 108. — 2. hoc et tum Aeneadis indicere bella Latinus more iubebatur; VII 616. — III. alqs: ſ. I, 1. est. quis genus

Aeneadum, quis Troiae nesciat urbem? I. 565. legio Aeneadum vallis obsessa tenetur; X 120. audeo et Aeneadum promitto occurrere turmae; XI 503.

Aeneas (Silvius Aeneas: ſ. Silvius), Sohn der Venus: 1. **absolut**: 1. Aeneas ignarus abest; X 25. „Aeneas ignarus abest“: ignarus et absit; X 85. nec maximus omen abnuit Aeneas; V 531. tum pius Aeneas umeris abscindere vestem auxilioque vocare deos et tendere palmas: „Iuppiter“ . . ; V 685. accelerat simul Aeneas, simul agmina Teucrum; V 675. nec minus interea maternis saevos in armis Aeneas acuit Martem; XII 108. substitit Aeneas gemitumque haec addidit alto: „nos“ . . ! XI 95. utinam rex ipse noto compulsus eodem adforet Aeneas! I 576. coram, quem quaeritis, adsum Troïus Aeneas; I 596. tum regem Aeneas dictis adfatur amicis: „optume“ . . ; VIII 126. fidum Aenean adfatur Achaten: „suggere tela mihi“; X 332. quem pius Aeneas dictis adfatur amaris: „Luceage“ . . ; X 591. Aeneas adgnovit (Mezentium) laetusque precatur: „sic“ . . ; X 874. iuvenis iam adsurgentis dextra plagamque ferentis Aeneae subiit mucronem ipsumque morando sustinuit; X 798. ipse modo Aeneas adveniat; VII 263. socios in coetum litore ab omni advocat Aeneas; V 44. advolat Aeneas vaginaque eripit ensem et super haec: „ubi“ . . ? X 896. agit ipse furentem (Dido) in somnis ferus Aeneas; IV 466. nec minus Aeneas se matutinus agebat; VIII 465. „o fortunati, quorum iam moenia surgunt!“ Aeneas ait; I 438. Aeneas miratus enim motusque tumultu „dic“ ait . . ; VI 317. et Achates et Aeneas iandudum erumpere nubem ardebant; I 580. hic primum Aeneas sperare salutem ausus; I 451. Aeneas singula laetus exquiritque auditque virum monimenta priorum; VIII 311. Aeneas celsa in puppi, iam certus eundi, carpebat somnos; IV 554. Aenean aversum ut cedere Turnus credidit; X 647. Turnus ut Aenean cedentem ex agmine vidit; XII 324. quid mens Aeneas in te committere tantum, quid Troes potuere? I 231. non aliter Tros Aeneas et Daunius heros concurrunt clipeis; XII 723. Pelidae tunc ego forti congressum Aenean nube cava rapui; V 809 substitit Aeneas et se collegit in arma, poplite subsidens; XII 491. Aeneas scopulum interea conscendit; I 180. constitit Aeneas strepitumque exterritus hausit ‖ strepitu . . . haesit ‖; VI 559. pius Aeneas exire locosque explorare novos constituit; I 305. hic viridem Aeneas frondenti ex ilice metam constituit signum nautis pater; V 129. iam pater Aeneas, iam curvo in litore Tarchon constituere pyras; XI 184. iam pater Aeneas et iam Troiana iuventus convenimus; I 699. Aeneas subitis exterritus umbris corripit e somno corpus sociosque fatigat: „praecipites“ . . ; IV 571. corripit Aeneas extemplo avidusque refringit cunctantem (ramum); VI 210. corripit hic subita trepidus formidine ferrum Aeneas strictamque aciem venientibus offert; VI 291. Aeneas instat contra telumque coruscat ingens arboreum; XII 887. cunctanti (Turno) telum Aeneas fatale coruscat, sortitus fortunam oculis; XII 919. venisse Aenean Troiano sanguine cretum; IV 191. quos pater Aeneas rectores iuvenum et rerum dedit esse magistros; IX 172. quid pius Aeneas tanta dabit indole dignum? X 826. Aeneas primique duces et pulcher Iulus corpora deponunt; VII 107. toto Aeneas desaevit in aequore victor; X 569. Troïus Aeneas, pietate insignis et armis, ad genitorem imas Erebi descendit ad umbras; VI 403. pater Aeneas audito nomine Turni deserit muros; XII 697. interea Aeneas urbem designat aratro; V 755. Aeneas praemia dicit ‖ ponit ‖; V 486. Aenean fatis regem se dicere posci; VIII 12. dixerat Aeneas; VIII 152. XI 120. ego non alio dignor te funere, Palla, quam pius Aeneas; XI 170. ita discedens praecceperat optumus armis Aeneas; IX 11. discludit: ſ. valet. Sergestum Aeneas promisso munere donat; V 282. tum geminas vestes auroque ostroque rigentis extulit Aeneas; XI 73. ocius ensem Aeneas eripit a femine; X 787. ſ. advolat. erumpit: ſ. ardet. rex erat Aeneas nobis; I 544. Aeneas Rutulum Sucronem haut multa morantem excipit in latus; XII 505. ecquid in antiquam virtutem animosque virilis et pater Aeneas et avonculus excitat Hector? III 343. te et pater Aeneas et avonculus excitet Hector; XII 440. validum exigit ensem per medium Aeneas iuvenem; X 816. exierat Aeneas inter primos et fidus Achates; VIII 586. exit, explorat: ſ. constituit; I 305. interea Aeneas socios de puppibus altis pontibus exponit; X 287. exquirit: ſ. audit. at pius Aeneas iussa tamen divom exsequitur; IV 393. Aeneas opera omnia rumpit laetitia exultans; XII 699. cum pater Aeneas saltus ingressus apertos exsuperat iugum; XI 904. fatigat: ſ. corripit; IV 571. tum pater Aeneas puppi sic fatur ab alta: „Troiugenas“ . . ; VIII 115. ipse atri velleris agnam Aeneas matri Eumenidum magnaeque sorori ense ferit; VI 250. miratur facilisque oculos fert omnia circum Aeneas capiturque locis; VIII 311. haut tulit Aeneas tanto fervore furentis; X 578. ſ. adsurgit, mactat. Aeneas sidereo flagrans clipeo et caelestibus armis; XII 167. tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Aeneas classem et pelagi petere alta parabat; IX 81. omnes magno circum clamore fremebant, praecipue pius Aeneas; VI 176. stabat acerba fremens, ingentem nixus in hastam Aeneas; XII 399. huc sese trepida Aeneae fugientis imago conicit in latebras; X 656. ſ. 3. X 649. fulminat Aeneas armis; XII 654. Aenean fundantem arces ac tecta novantem (Cyllenius) conspicit; IV 260. furit Aeneas tectusque tenet se; X 802. praecipue pius Aeneas nunc acris Oronti, nunc Amyci casum gemit; I 220 haeret, haurit: ſ. consistit, horrescit visu subito Aeneas; VI 711. Aeneas opera inter talia primus hortatur socios; VI 183. tum pius Aeneas hastam iacit; X 783. pius Aeneas ingenti mole sepulchrum imponit; VI 232. incipit Aeneas heros: „non ulla“ . . ; VI 103. Aeneas Lausum increpitat Lausoque minatur: „quo ruis?“ X 810. infert se socium Aeneas atque agmina iungit; IV 142. advectum Aenean classi victosque penatis inferre; VIII 11. ut vero Aeneas foribus sese intulit altis; XI 36. Aeneas maesto defixus lumina voltu ingreditur, linquens antrum; VI 156. ſ. exsuperat. ingruit Aeneas Italis et proelia miscet; XII 628. tum pater Aeneas „vestra“ inquit „munera vobis certa manent, pueri“; V 348. Aeneas „quo deinde ruis? quo proripis?“ inquit; V 741. nec minus Aeneas insequitur; XII 746. instat: ſ. coruscat. Aeneas horrendum intonat armis; XII 700. primus turmas invasit agrestis Aeneas, omen pugnae: X 311. protinus Aeneas celeri certare sagitta invitat qui forte velint; V 485. venatum Aeneas unaque miserrima Dido in nemus ire parant; IV 117. haut illo (Apolline) segnior ibat Aeneas; IV 150. huic (Mezentio) contra Aeneas speculatus in agmine longe obvius ire parat; X 769. Troïus Aeneas Romana per oppida digno iam tandem ut tecum carmine vectus eat; Cat XIV 3. Aeneas hoc Ilium et haec loca Troiam esse iubet; V 756. iungit: ſ. infert; IV 142. lacerat: ſ. 3. III 41. lacrimat: ſ. miseratur. haut minus Aeneas tortos legit obvius orbes; XII 481. talibus Aeneas ardentem et torva tuentem lenibat dictis animum; VI 467. linquit: ſ. ingreditur. Aeneas quibus in mediis sic deinde locutus: „accipite“ . . ; V 303. si quis mihi parvolus aula luderet Aeneas; IV 328. certus incerta pericula lustret Aeneas? IX 97. quam (suem) pius Aeneas tibi, maxuma Iuno, mactat sacra ferens; VIII 84. Aeneas mortem contra praesensque minatur exitium, si quisquam adeat; XII 760. ſ. increpitat. Aeneas ipse sedens clavumque regit velisque ministrat; X 217. miratur molem Aeneas, magalia quon-

dam; I 421. ſ. ait, fert miscet: ſ. ingruit. nec minus Aeneas, casu concussus iniquo, prosequitur lacrimis ‖ lacrimans ‖ longe et miseratur euntem (Dido); VI 476. Troïus Aeneas tua nos ad limina misit; VII 221. castra Aeneas aciemque movebat; XI 446. pater Aeneas, casu concussus acerbo, nunc huc ingentis, nunc illuc pectore curas mutabat versans; V 700. nititur: ſ. fremit. novat: ſ. fundat. Aeneas aspectu obmutuit amens; IV 279. obstipuit visu Aeneas; V 90. occupat Aeneas aditum; VI 424. 635. offert: ſ. corripit; VI 291. inde toro pater Aeneas sic orsus ab alto: „infandum“ . .; II 2. parat: ſ. format, it. pater Aeneas procedere longius iras hau ‖ haud ‖ passus; V 461. pius Aeneas arces horrendaeque procul secreta Sibyllae, antrum immane petit; VI 9. Aeneas sceptra Palatini sedemque petit Euandri: IX 8. ſ. format. ponit: ſ. dicit illum (Turnum) Aeneas absentem in proelia poscit; X 661. praecipit: ſ. discedit. Aeneas rapidum ad navis praemittit Achaten; I 643. Aeneas equitum levia improbus arma praemisit; XI 541. tum pius Aeneas stricto sic ense precatur: „esto“ . .; XII 175. hinc pater Aeneas, Romanae stirpis origo (procedit); XII 166. cum pater in ripa gelidique sub aetheris axe Aeneas procubuit; VIII 29. quos (oratores) bonus Aeneas haut aspernanda precantis prosequitur venia; XI 106. ſ. miseratur. hic Aeneas ingentem ex aequore lucum prospicit; VII 29. simul Aeneas fumantis pulvere campos prospexit longe; XI 908. cetera (praemia) reddet actutum pius Aeneas; IX 255. dixerat (Magus) Aeneas contra cui talia reddit: „argenti“ . .; X 530. refringit: ſ. corripit; VI 240. restitit Aeneas claraque in luce refulsit; I 588. pius Aeneas tendit iter velis portumque relinquit; VII 5. sic pater Aeneas intentis omnibus unus fata renarrabat divom; III 716. causas requirit inscius Aeneas, quae sint . .; VI 711. resistit: ſ. refulget. Aeneas fluctus atros aquilone secabat, moenia respiciens; V 2. respicit Aeneas: subito et sub rupe sinistra moenia lata videt; VI 548. rumpit: ſ. exsultat. non segnius ambo Aeneas Turnusque ruunt per proelia; XII 526. media Aeneas freta nocte secabat; X 147. ſ. respicit. hic magnus sedet Aeneas; X 159. sequitur: ſ. II 1. subigo. quos bonus Aeneas dictis solatur amicis; V 770. Aeneas vota deum primo victor solvebat Eoo; XI 4. sortitur: ſ. coruscat. speculatur: ſ. it; X 769. stetit acer in armis Aeneas volvens oculos; XII 939. ſ. fremit. huc septem Aeneas collectis navibus omni ex numero subit; I 170. subsidit, subsistit: ſ. addit, conligit. huc pater Aeneas et bello lecta inventus succedunt; VIII 606. surgit: ſ. II, 1. relinquo. sic obrutus undique telis Aeneas nubem belli sustinet; X 809. pius Aeneas tendit gramineum in campum; V 286. is (Anchises) ubi tendentem adversum per gramina vidit Aeneam; VI 685. pius Aeneas dextram tendebat inermem nudato capite; XII 311. ipse inter primos dextram sub moenia tendit Aeneas; XII 580. ſ. abscindit, relinquit. interea medium Aeneas iam classe tenebat certus iter; V 1. defixi ora tenebant Aeneas Anchisiades et fidus Achates; VIII 521. ſ. furit viribus haud ullis valuit discludere morsus roboris Aeneas; XII 783. nec di texere Cupenum Aenea veniente sui; XII 540. ſ. crescit. versat: ſ. mutat vescitur Aeneas simul et Troïana iuventus tergo bovis; VIII 182. Aeneas vestigat virum et disiecta per agmina magna voce vocat; XII 482. cum subito Aeneas accedere Anthea Sergestumque videt fortemque Cloanthum; I 509. interea videt Aeneas in valle reducta seclusum nemus; VI 703. Aeneas Laurentia agmina vidit; XI 909. ſ. respicit vigilat: ſ. 3. X 229. pater Aeneas custodem ad sese comitemque inpubis Iuli Epytiden vocat; V 545. „solum (Turnum) Aeneas vocat“: et vocet oro; XI 442. ſ. abscindit, vestigat. volvit: ſ. stat. elliptisch: AENEAS HAEC DE DANAIS VICTORIBUS ARMA; III 288. tum pius Aeneas „equidem sic poscere ventos laudandum cerno“; V 26. hic Aeneas „quis, pater, ille“ . .? VI 860. pluribus oranti (Ligeri) Aeneas „haut talia dudum dicta dabas“; X 599. sic prior Aeneas; sequitur sic deinde Latinus: „haec“ . .; XII 195. ſ. advolat. — 2. sum pius Aeneas, fama super aethera notus; I 378. tunc ille Aeneas, quem Dardanio Anchisae Veneris genuit? I 617. — 3. quid miserum, Aenea, laceras? III 41. (Palinurus) talia fatur: „magnanime Aenea, non sperem“ . .; V 17. „cessas in vota precesque, Tros“ ait (Sibylla) „Aenea? cessas?“ VI 52. nunc animis opus, Aenea, nunc pectore firmo; VI 261. breviter adfata Sibylla est: „nox ruit, Aenea“; VI 539. his ego te, Aenea, ductorem milibus addam; VIII 496. vigilasne, deum gens, Aenea? X 229. quo fugis, Aenea? X 649. haec eadem, Aenea, terram mare sidera iuro; XII 197. neque te, Aenea, mea dextera servat; XII 428.

II. nach Verben: I. Aenean acciri omnes, populusque patresque, exposcunt; IX 192. simul (Charon) accipit alveo ingentem Aenean; VI 413. accipite Aenean et tandem arcete periclis; VIII 73. praecipuum toro et villosi pelle leonis (Euandrus) accipit Aenean; VIII 178. * Latinus multa se incusat, qui non acceperit ultro Dardanium Aenean generumque asciverit urbi; XI 472. (?) acceperit ante . . . adsciverit ultro; XII 613, addo: ſ. 1, 3. VIII 496. talibus adfata Aenean Teucros vocat alta in templa sacerdos; VI 40. saevom Aenean adgnovit Turnus in armis; XI 910. adveho: ſ. I, 1. infert. ascisco: ſ. accipio. averto: ſ. I, 1. cedit. capio: ſ. 1, 1. fert. his animum arrecti dictis et fortis Achates et pater Aeneas; I 580. quae manus interea Tuscis comitetur ab oris Aenean; X 165. compello: ſ. 1. 1. adest. prior Aenean compellat Achates; „ nate dea“ . .; I 581. tandem his Aenean compellat (regina) vocibus ultro; „dissimulare“ . .; IV 304. concutio: ſ. I, 1. miseratur, mutat. conspicio; ſ. I, 1. fundat. Aenean credam (quid enim) fallacibus auris et caelo ‖ caeli deceptus fraude ‖! V 850. indigetem ‖ ind. ‖ Aenean scis ipsa et scire fateris deberi caelo; XII 794. defigo: ſ. I, 1, ingreditur. simul (Dido) Aenean in regia ducit tecta; I 631. nunc (Dido) media Aenean secum per moenia ducit; IV 74. dixit (Euandrus) et angusti supter fastigia tecti ingentem Aenean duxit; VIII 367. exterreo: ſ. 1. 1. consistit, corripit; IV 571 sublimem feres ad sidera caeli magnanimum Aenean; I 260. fatalem Aenean manifesto numine ferri admonet ira deum; XI 232. gigno: ſ. 1, 2. frater ut Aeneas pelago tuus omnia circum litora iactetur; I 667. Aeneas sane ignotis iactetur in undis; X 48. (Euandrus) Aenean solio invitat acerno; VIII 178. obruo: ſ. 1, 1. sustinet. virum qui (Theron) maximus ultro Aenean petit; X 313. tum Numitor iaculo fratris de corpore rapto Aenean petiit; X 343. Iovis omnmx luctum Aenean classemque ex aethere longe Dardaniam prospexit; VII 288. si fortuna permittitis uti quaesitum Aenean et moenia Pallantea; IX 241. ſ. I, 1. adest rapio: ſ. I, 1. congreditur. femina dominum Aenean in regna recepit; IV 214. nox Aenean somnusque reliquit. surgit: VIII 67. magnanimum Aenean et fata extrema secutus; IX 204. servo: ſ. I, 3. XII 428. tums enior Nautes his Aenean solatus vocibus infit: „nate dea“ . .; V 708. interea Aenean Mnestheus et fidus Achates Ascaniusque comes castris statuere cruentum; XII 384. tu potes Aenean manibus subducere Graium; X 81. Aenean hominum quisquam divomque subegit bella sequi? X 65. sustineo: ſ. I, 1 adsurgit. tego: ſ. I, 1. furit. rex comitem Aenean iuxta natumque tenebat ingredicns; VIII 308. Aenean scis fatis ad sidera tolli; XII 795, veho: ſ. I, 1. it: Cat XIV 3. nec generum Aenean captiva videbo; XII 63. ſ. I, 1. cedit. hic (Mezentius) Aenean magna ter voce vocavit: X 873. — 2. non

magni Aeneae, segnes, miseretque pudetque? IX 787. — 3. Dardanio Aeneae sese fortissimus heros addiderat socium; VI 169. nec iam fama mali tanti, sed certior auctor advolat Aeneae, esse suos . .; X 511. stat conferre manum Aeneae; XII 678. absenti Aeneae currum geminosque iugalis (equos iubet duci); VII 280. ducunt exsortem (equum) Aeneae; VIII 552. comitem Aeneae quem (Nisum) miserat Ida venatrix; IX 177. hic mentem Aeneae genetrix pulcherrima misit, iret ut ad muros; XII 554. si id pio sedet Aeneae, probat auctor Acestes; V 418. extemplo Aeneae solvontur frigore membra; I 92. quis Aeneae iam nuntius esset; IX 228. haec dum Dardanio Aeneae miranda videntur; I 494. — 4. munera, quae patriis ad me portatis ab oris, vertite ad Aenean; XI 282.

III. **nach Subſtantiven**: (ut regina) magno Aeneae mecum teneatur amore; I 675. aut hodie victor spolia illa cruenti ‖ cruenta ‖ et caput Aeneae referes ant..; X 863. disiectam Aeneae toto videt (Neptunus) aequore classem: I 128. ille (Iulus) ubi complexu Aeneae colloque pependit: I 715. nec minor in terris Aeneae mihi cura tui; V 804. fata per Aeneae iuro dextramque potentem; VII 234. Aeneae magni dextra cadis; X 830. hic domus Aeneae cunctis dominabitur oris; III 97. dum domus Aeneae Capitoli immobile saxum accolet; IX 448. mirantur (Tyrii) dona Aeneae: I 709. dea umbram in faciem Aeneae (visu mirabile monstrum) Dardaniis ornat telis; X 637. fata: ſ. dextra. hic hasta Aeneae stabat; XII 772. imago: ſ. I, 1 conicit quamvis durum Aeneae flevissem saepe laborem; VIII 380. Hectoris Aeneaeque manu victoria Graium haesit; XI 289. hic patris Aeneae suspensam blanda vicissim gaudia pertemptant mentem; V 827. mucro: ſ. I, 1. adsurgit. (Dares) alacris Aeneae stetit ante pedes; V 381. hospitis Aeneae sedem et secreta petebat heros (Euandrus); VIII 463. voveo praedonis corpore raptis indutum spoliis ipsum te, Lause, tropaeum Aeneae; X 776. nec sese Aeneae iactavit volnere quisquam; XII 323.

IV. **Umſtand**: ego magna Iovis coniunx vinco r ab Aenea: VII 310.

Aeneius, des Aeneas: haut illi (Euandro) stabunt Aeneïa parvo hospitia; X 494. tu quoque litoribus nostris, Aeneïa nutrix, aeternam moriens famam, Caieta, dedisti; VII 1. Aeneïa puppis prima tenet; X 156.

Aenides, Sohn des Aeneas: sit satis, Aenide, telis impune Numanum oppetisse tuis; IX 653.

aënus (ahenus; ſ. B. III. unda), ehern, neutr Keſſel: A. ossa lecta cado texit Corynaeus aëno; VI 228. vertunt crateras aënos; IX 165. falcibus messae ad lunam quaeruntur aënis pubentes herbae; IV 513. foribus cardo stridebat aënis; I 449. sicut aquae tremulum labris ubi lumen aënis sole repercusso omnia pervolitat late loca; VIII 22. Pyrrhus exultat, telis et luce corruscus aëna; II 470. Furor centum vinctus aënis pos ‖ post ‖ tergum nodis fremet: I 295. (Turnus) iam adeo rutilum thoraca indutus aënis horrebat squamis; XI 487. quem (ecum) pellis aënis in plumam squamis auro conserta tegebat: XI 770. alii thoracas aënos ducunt: VII 633. — B. I. pars calidos latices et aëna undantia flammis expediunt: VI 218. magno veluti cum flamma sonore virgea suggeritur costis undantis aëni; VII 463. — II. expedio: ſ. I. VI 218. litore aëna locant alii flammasque ministrant: I 213. ordine aëna locant alii; V 102. — III. costae: ſ. I. VII 463. coniunx dulcis musti Volcano decoquit umorem et foliis undam trepidi despumat aheni ‖ aeni ‖ ; G I 296.

Aeolia, ligariſche Inſel: 1. quid (repetam) tempestatum regem ventosque furentis Aeolia excitos? X 38. — 2 dea nimborum in patriam, loca feta furentibus austris, Aeoliam venit: I 52.

Aeolides, Nachkomme des Aeolus: A. comes additus ‖ additur ‖ una hortator scelerum Aeolides; VI 529. — B. (Turnus occupat) Amycum et Clytium Aeoliden; IX 774. — C. illi Misenum videt indigna morte peremptum, Misenum Aeoliden; VI 164.

Aeolius, äoliſch: insula Sicaniam iuxta latus Aeoliamque erigitur Liparen; VIII 416. haec pater Aeolïis properat dum Lemnius oris; VIII 454. (Iuno) maria omnia caelo miscuit Aeoliis nequiquam freta procellis; V 791.

Aeolus, A. Beherrſcher der Winde: 1. hic vasto rex Aeolus antro ventos imperio premit ac vinclis et carcere frenat; I 52. illa se iactet in aula Aeolus et clauso ventorum carcere regnet; I 141. celsa sedet Aeolus arce sceptra tenens mollitque animos et temperat iras; I 56. premit: ſ. frenat. regnat: ſ. iactat. temperat, tenet: ſ sedet. Aeolus haec contra: „tuus“ . .; I 76. — 2. Aeole, namque tibi divom pater atque hominum rex dedit . .; I 65. — B. Troer: te quoque Laurentes viderunt, Aeole, campi oppetere; XII 542.

aequaevus, gleich alt: Acestes aequaevom ab humo miserans attollit amicum; V 452. ut regem aequaevom crudeli volnere vidi vitam exhalantem: II 561.

aequalis, gleich, gleichzeitig, gleichalterig, Altersgenoſſe: A. nunc aequali tecum (Astyanax) pubesceret aevo; III 491. filius aequalis comitatus classe catervas; X 194. chorus aequalis dryadum clamore supremos implerunt montis; G IV 460. me non florentes aequali corpore nymphae (potuerunt retinere); Ci 435. — B. I illum (Dareta) fidi aequales ducunt ad navis, galeamque ensemque vocati accipiunt: V 471. — II. (Mezentius occupat) Paridis Mimanta aequalem comitemque: X 703. voco: ſ. I. — III. (Camilla) tum sic expirans Accam ex aequalibus unam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias; XI 820.

aeque, gleich, ebenſo: I. nec gens ulla tuos aeque celebrabit honores; XII 840. fero: ſ. II dulcis. quid memorandum aeque Baccheia dona tulerunt? G II 454. — II. *aeque iuvenemque (equom) magistri exquirunt calidumque animis et cursibus acrem; G III 118. tofus et creta negant alios aeque serpentibus agros dulcem ferre cibum; G II 215. sed (Acoetes) non felicibus aeque tum comes auspiciis caro datus ibat alumno; XI 32. iuvenis: ſ. acer.

Aequiculus, der Aequer: cui gens adsueta multo venatu nemorum, duris Aequicula glaebis; VII 747.

aequipero, gleichkommen, erreichen: nec calamis solum aequiperas, sed voce magistrum; E V 48.

aequo, gleich machen, ebnen, ausgleichen, gleichmäßig verteilen, vergleichen, gleichkommen, erreichen: ibant aequati numero regemque canebant; VII 698. quibus caelo te laudibus aequem? XI 125. coniunx ubi aequat Sychaeus amorem; VI 474. Roma imperium terris, animos aequabit Olympo; VI 782. area cum primis ingenti aequanda cylindro; G I 178. aequatae spirant aurae; V 844 ille (Aeneas) ducem haut timidis vadentem passibus aequat; VI 263. Iuppiter ipse duas aequato examine lances sustinet; XII 725. ubi nec potis Ionios fluctus aequare sequendo; III 671. iam gravis aequabat luctus et mutua Mavors funera; X 755. pedibus summas aequabis harenas; G II 232. imperium: ſ. animos. (Dido) operum laborem partibus aequabat iustis aut sorte trahebat; I 508. quis possit lacrimis aequare labores? II 362. luctus: ſ. funera. felix (Serranus), si protinus illum aequasset noctiludum; IV 338. pendent opera interrupta minaeque murorum ingentes aequataque machina caelo; IV 89. prius, quam (Aeneas) numerum cum navibus aequet; I 193. hic rarum tamen hodus premens regnum aequabat opes

animis; G IV 132. fors aequatis cepissent praemia rostris, ni . . ; V 232. aequemus pugnas; V 419. cum primum sulcos aequant sata; G I 113. quae (tecta) nunc Romana potentia caelo aequavit; VIII 100. regina ut vidit aequatis classem procedere velis; IV 587 fugit illa (puppis) per undas ocior et iaculo et ventos aequante sagitta; X 248.

aequor, Fläche, Ebene, Feld, Flur, Wasserfläche, Meer: I. „heu quae nunc tellus“ inquit, „quae me aequora possunt accipere?“ II 69. donec respiciunt totum adlabi classibus aequor; X 269. tempore quamquam illo tellus quoque et aequora ponti signa dabant; G I 470. totum dehiscit convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; V 143. laside Palinure, ferunt ipsa aequora classem; V 843. fervet fretis spirantibus aequor; G I 327. an memorem indignatum magnis stridoribus aequor? G II 162. latet sub classibus aequor; IV 582. possunt: ſ. accipiunt silvae et saeva quierant aequora; IV 524. postquam alta quierunt aequora; VII 7. scopulis inlisa reclamant aequora; G III 261. nunc omne tibi silet aequor; E IX 57. quorum (scopulorum) sub vertice late aequora tuta silent; I 164 totum spumare reductis convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; VIII 690. magna surgunt aequora; III 197. II, 1. aperio: ſ. 3. volo per IV, 1. A XII 333. longa tibi exilia, et vastum maris aequor arandum; II 780. vobis parta quies, nullum maris aequor arandum; III 495. imo Nereus ciet aequora fundo; II 419. nos immensum spatiis confecimus aequor; G II 541. his denis Phrygium conscendi navibus aequor; I 381. convello: ſ. I. dehiscit, spumat. vastum cava trabe currimus aequor; III 191. di, quorum aequora curro; V 235. (Pallas) disiecitque rates evertitque aequora ventis; I 43. inlido: ſ. I reclamant. quo tectior hospita lustres aequora; III 378. salis Ausonii lustrandum navibus aequor; III 385. memoro: ſ. I. indignatur. magnum qui (Protens) piscibus aequor metitur; G IV 388 iunctis magnum quae piscibus aequor et glauco bipedum curru metitus equorum Leucothea; Ci 394. cum totum videres misceri ante oculos tantis clamoribus aequor; IV 411. gens inimica mihi Tyrrhenum navigat aequor; I 67. nos tumidum sub te permensi classibus aequor; III 157 (Misenus) tum forte cava dum personat aequora concha, demens; VI 171. longo laeva petantur aequora circuitu; III 413. puppes delphinum modo demersis aequora rostris ima petunt; IX 119. amens diversa fuga petit aequora Turnus; XII 742. sic ait (Neptunus), et dicto citius tumida aequora placat; I 142. premit placida aequora pontus; X 103. qui, prosciisso quae suscitat aequore terga, perrumpit aratro; G I 97. aequora postquam prospiciens genitor flectit equos; I 154. Saturnia avolsam rapit revoluta per aequora navem; X 660. quae rigat aequora Sarnus; VII 738. at prius ignotum ferro quam scindimus aequor, cura sit . . ; G I 50. sic Maestheus, sic ipsa fuga secat ultima Pristis aequora; V 219. Massicus aerata princeps secat aequora tigri; X 166. placidi straverunt aequora venti; V 763. tumidum sub axe tonanti sternitur aequor aquis; V 821. mitis (Thybris) ut in morem stagni placidaeque paludis sterneret aequor aquis; VIII 89. levat ipse (Neptunus) tridenti et vastas aperit syrtis et temperat aequor; I 146. extemplo temptanda fuga canit aequora Calchas; II 176. (Cloanthus) metis tenet aequora tuta relictis; V 171. ille (aquilo) volat simul arva fuga, simul aequora verrens; G III 201. verrimus proni certantibus aequora remis; III 668. certatim socii feriunt mare et aequora verrunt; V 778. circum argento clari delphines in orbem aequora verrebant candis; VIII 674. — 2. socii cesserunt aequore iusso; X 444. — 3. ubi amnes in aequora currunt quisque suum populatus iter; XII 524. non ullo ex aequore cernes plura domum tardis decedere planstra invencis; G II 205 (Scylla) simul ut multum late dispersit in aequora rorem; Ci 516. Proteus se iactu dedit aequor in altum; G IV 528. quos Mincius infesta ducebat in aequora pinu; X 206. qua vi ‖ quae via ‖ Teucros effundat in aequor ‖ aequum ‖ ? IX 68. (Polyphemus) graditur per aequor iam medium; III 664. his accensa (Saturnia) super iactatos aequore toto Troas arcebat longe Latio; I 29. quis te deorum medio sub aequore mersit? VI 342. ante leves ergo pascentur in aequore cervi, quam . . ; E I 59. quae (talaria Mercurium) sublimem alis sive aequora supra seu terram portant; IV 240 fatus (Pallas) medium procedit in aequor; X 451. vastum quae (rupes) prodit in aequor; X 693. hic Aeneas ingentem ex aequore lucum prospicit; VII 29. rapio per: ſ. I. revolvo. quom medio celeres revolant ex aequore mergi; G I 361. Olearum niveamque Parum sparsasque per aequor Cycladas legimus; III 126. ubi transmissae steterint trans aequora classes; III 403. quibus in patriam ventosa per aequora vectis pontus (temptatur); G I 203. nos Troia antiqua diversa per aequora vectos tempestas appulit; I 376. nos patria incensa diversa per aequora vectae tulimus . . ; III 325. quos (Lencaspim, Oronten) simul ab ‖ a ‖ Troia ventosa per aequora vectos obruit auster; VI 335. tris notus hibernas immensa per aequora noctes vexit me violentus aqua; VI 355. quas ego te terras et quanta per aequora vectum accipio! VI 692 postquam (Polyphemus) ad aequora venit; III 662. quae (avis) circum piscosos scopulos humilis volat aequora iuxta; IV 255. (equus) per aperta volans ceu liber habenis aequora; G III 195. (genitor) caeruleo per summa levis volat aequora curru; V 819 — III. proxima quae (ora) nostri perfunditur aequoris aestu; III 397. (carinas) magni iubebo aequoris esse deas; IX 102. Libyci velit aequoris idem discere quam multae zephyro turbentur harenae; G II 105. sive oram Illyrici legis aequoris; E VIII 7. — IV, 1. sic liquido Scyllae circumfusum aequore corpus artus mutabant; Ci 493. longaevos senes ac fessas aequore matres delige; V 715. cum (sol) praecipitem Occani rubro lavit aequore currum; G III 359. nec me deus aequore mersit; VI 348. per arctos Oceani metuentes aequore tingui; G I 246. nec (Camilla) tingueret aequore plantas; VII 811. non tam creber agens hiemem ruit aequore turbo, quam multae pecudum pestes; G III 470. (navem) rapidus vorat aequore vortex; I 117. disiectam Aeneae toto videt (Neptunus) aequore classem; I 128 ater quos (Teucros) aequore turbo dispulerat I 511. (Entellus) praecipitem Daren ardens agit aequore toto; V 456. currit iter tutum non setius aequore classis; V 862. auditi advertitis aequore cursum; VII 196. filius ardentis haut setius aequore campi exercebat equo; VII 781. olli viridis secant placido aequore silvas; VIII 96. cum Turnum medio interea fert aequore torus; X 665. fremit aequore toto insultans sonipes; XI 599. volat ingens aequore Tarchon arma virumque ferens; XI 746. illi (equi) aequore aperto ante notos zephyrumque volant; XII 333. quos (duces) aequore toto inque vicem nunc Turnus agit, nunc Troius heros; XII 501. ut vacuo patuerunt aequore campi; XII 710. — 2. toto Aeneas desaevit in aequore victor; X 569. interea extremo bellator in aequore Turnus palantis sequitur paucos; XII 614. cum Afer hiberno bacchatur in aequore turbo; Ci 480. vgl. II, 3. pascor in. quos de collibus altis Aurunci misere patres; Sidicinaque iuxta aequora; VII 728. Troia per undosum peteretur classibus aequor? IV 313. te per aequor quaerimus; X 233. quae marmoreo fert monstra sub aequore pontus; VI 729.

aequoreus, des Meeres: cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae omnis in aequoreo fluitat

iam naufraga fluctu; Cul 357. genus aequorenm, pecudes pictaeque volucres, in furias ignemque ruunt; G III 243. aequoreae pristes, immania corpora ponti, undique conveniunt; Ci 451.

aequus (aequos, aecus), gleich, eben, frei, offen, günſtig, billig, gerecht: A. interea ad templum non aequae Palladis ibant Iliades; I 479. quos aecus amavit Iuppiter; VI 129. hi Fescenninas acies aequosque Faliscos (habent); VII 695. numerone an viribus aequi non sumus? XII 230. tu maior; tibi me est aecum parere, Menalca; E V 4. aequius huic Turnum fuerat se opponere morti; XI 115. quantum ipse feroci virtute exsuperas, tanto me impensius aecum est consulere; XII 20. ipsis est aër avibus non aequos; G III 546. magno discordes aethere venti proelia ceu tollunt animis et viribus aequis; X 357. tum satus Anchisa caestus pater extulit aequos; V 424. non aequo dare se campo viros; IX 56. talem (terram) arat vacuis Clanius non aequos Acerris; G II 225. aequa solo fumantia culmina ponam; XII 569. Pelidae congressum Aeneae nec dis nec viribus aequis rapui; V 809. post hos aequo discrimine Pristis Centaurusque locum tendunt superare priorem; V 154. (Simylus opus) notat impressis aequo discrimine quadris; Mo 49. agmina concurrunt ducibusque et viribus aequis; X 431. si quod non aequo foedere amantis curae numen habet iustumque memorque; IV 520. neve ignorate Latinos Saturni gentem, haut vinclo nec legibus aequam; VII 203. quos eduxit laera abietibus iuvenes patriis et montibus aequos; IX 674. *aequos uterque labor; G III 118. foederis aequas dicamus leges; XI 321. donec (Thraeissa) manibus iam tangeret aequis, laeva aciem ferri, dextra nervoque papillam; XI 861. ea per campos aequo dum Marte geruntur; VII 540. tum sic Hyrtacides: „audite o mentibus aequis, Aeneadae"; IX 234. iam iam nec maxima Iuno nec Saturnius haec oculis pater aspicit aequis; IV 372. Iuppiter aut quicumque oculis haec aspicit aequis; IX 209. illi (Pandaro) partibus aequis huc caput atque illuc umero ex utroque pependit; IX 754. Iulus sequitur patrem non passibus aequis; II 724. sorti pater aecus utrique est; X 450. nec pede congressos aequo nec tela ferentis (Aeneas) insequitur; XII 465. te comminus aequo mecum crede solo; XI 706. quia non aliter vires dabit omnibus aequas terra; G II 286. tum magis (Rutulis videri), ut propius cernunt non viribus aequis; XII 218. ſ. animi, di, duces. — B, 1. qua vi ‖ quae via ‖ Teucros effundat in aequor ‖ aequum ‖? IX 68. — II. cadit Ripheus, servantissimus aequi [dis aliter visum]; II 427. — III. iam iam nec nobis aequo senioribus ullum vivere uti cupiam vivit genus; Ci 293.

aër, Luft, untere Luftſchicht, Dunſtkreis, Dunſt, Hauch, Nebel: I. ipsis est aër avibus non aequos; G III 546. — II, 1. Palinurus omnis explorat ventos atque auribus aëra captat; III 514. cum Scylla pressis tenuem singultibus aëra captat; Ci 211. (animalia) miscentur tenuemque magis magis aëra carpunt; G IV 311. in nubem cogitur aër; V 20. luna si nigrum obscuro comprenderit aëra cornu; G I 428. cum Somnus aëra dimovit tenebrosum et dispulit umbras; V 839. quacumque illa (ciris) levem fugiens secat aethera ‖ aëra ‖ pinnis; Ci 538. illa (ciris) levem fugiens raptim secat aethera ‖ aëra ‖ pinnis; Ci 541. cum frigidus aëra vesper temperat; G III 336. ubi aëra vincere summum arboris haut ullae iactu potuere sagittae; G II 122. — 2. mox aëre lapsa (columba) quieto radit iter liquidum; V 216. interea toto non setius aëre ninguit; G III 367. non densior aëre grando pluit; G IV 80. — 3. apparet liquido sublimis in aëre Nisus; G I 404. iam humiles, iamque elati (iuvenes) sublime videntur aëra per vacuum ferri; G III 109. (columbae) liquidum per aëra lapsae; VI 202. volat ille (Mercurius) per aëra magnum remigio alarum; I 300. volat Itala cornus aëra per tenerum; IX 699. — III. sic tota passim regione vagantur aëris in campis latis; VI 887. sonitus alit aeris echo; Cul 152. vitio moriens sitit aëris herba; E VII 57. — IV, 1. (serpens) obvia vibranti carpens, gravis aëre, lingua ‖ ore trilingui ‖; Cul 166. Venus obscuro gradientis aëre saepsit; I 411. vgl. II, 2. — 2. ut Scylla novo avium sublimis in aëre coetus viserit ‖ viderit ‖; Ci 49.

aeratus, mit Erz beſchlagen, bedeckt, ehern: nec quisquam aeratas acies ex agmine tanto misceri putet; VII 703. aeratas acies in proelia cogit quisque suas; IX 463. sonitum fecerat illi (Scyllae) marmoreo aeratus stridens in limine cardo; Ci 222. in medio classis aeratas, Actia bella, cernere erat; VIII 675. aeratae micant peltae, micat aereus ensis; VII 743 (Pyrrhus) postis a cardine vellit aeratos; II 481. quot prius aeratae steterant ad litora prorae; X 223. (?) IX 121. aeratam quatiens Tarpeia securem ‖ securim ‖; XI 656. ter secum Troius heros immanem aerato circumfert tegmine silvam; X 887 Massicus aerata princeps secat aequora tigri; X 166.

aereus (aerei zweifilbig), ehern, mit Erz beſchlagen: nec misero (Cupenco) clipei mora profuit aerei; XII 541. aerea adsensu conspirant cornua rauco; VII 615. aeratae micant peltae, micat aereus ensis; VII 743. delectam aerea sortem accepit galea; V 490. procul aerea ramis dependet galea; X 835. aerea cui (templo) gradibus surgebant limina nexaeque ‖ nixaeque ‖ aere trabes; I 448. vastis tremit ictibus aerea puppis; V 198. aerea quem (serpentem) oblicum rota transit; V 274. huic (Theroni Aeneas) gladio per aerea suta, per tunicam latus haurit apertum; X 313. iunctos temo trahat aereus orbes; G III 173. (portas) centum aerei claudunt vectes aeternaque ferri robora; VII 609.

aeripes, mit ehernen Füßen: fixerit (Alcides) aeripedem cervam licet; VI 802.

aërius, in der Luft befindlich, luftig, emporragend, hoch: (coniunx Neptunia puellam) aëriis potius sublimem sustulit alis; Ci 487. aërias Alpis et Norica si quis castella in tumulis videat; G III 474. protinus aërias Phaeacum abscondimus arces; III 291. qui (Acestes) tamen aërias telum contorsit in auras; V 520. sit cura tenentis ‖ tuere canentem ‖ aërios nemorum cultus ‖ tractus ‖ silvasque virentis; Cul 22. illum (imbrem) surgentem vallibus imis aëriae fugere grues; G I 374. aëriam caelo nam Iuppiter Irim demisit; IX 803. protenus aërii mellis caelestia dona exsequar; G IV 1. praeceps aërii specula de montis in undas deferar; E VIII 59. Aeneas imponit sua arma viro remumque tubamque monte sub aërio; VI 234. (Alcides) aërii cursu petit ardua montis; VIII 221. numquam praeceps aërii specula de montis iisses; Ci 302. pinus appetit ‖ ac petit ‖ aëriis contingere motibus ‖ montibus ‖ astra; Cul 139. putet aëriam gurgite ab alto urgueri volucrum nubem; VII 704. notavi ipse locum, aëriae quo congessere palumbes; E III 69. prona surgebant valle patentes aëriae platanus ‖ platani ‖; Cul 124. quales cum vertice celso aëriae quercus aut coniferae cyparissi constiterunt; III 680. quales aëriae liquentia flumina circum consurgunt geminae quercus; IX 679. illum (Orphea) rupe sub aëria deserti ad Strymonis undam flesse sibi ‖ flevisse ‖; G IV 508 nec tu me aëria solam nunc sede videres digna indigna pati; XII 810. (virgo) aërias facit causam se ‖ sibi ‖ visere turris; Ci 173. nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo; E I 58.

aerumna, Drangſal: (Scyllam) illam esse aerumnis quam saepe legamus Ulixi Dulichias vexasse rates; Ci 58.

aes, Erz, Bronze, Kupfer, ehernes Gerät, Waffe, Trompete, Bildſäule, Geld: I. canoros Curetum so-

nitus crepitantiaque aera secutae (apes); G IV 151. aera dissiliunt volgo ‖ ultro ‖; G III 363. saxis solida aera fatiscunt; IX 809. fluit aes rivis aurique metallum; VIII 445. aera fulgent sole lacessita et lucem sub nubila iactant; VII 527. ardentis clipeos atque aera micantia cerno; II 734. cum late fluctuat omnis aere renidenti tellus; G II 282. excudent alii spirantia mollius aera; VI 847. veluti alii (Cyclopes) stridentia tingunt aera lacu; G IV 173. alii . . . lacu; VIII 451. maestum inlacrimat templis ebur aeraque sudant; G I 480. hinc mater cultrix Cybeli ‖ Cybelae ‖ Corybantiaque aera Idaeumque nemus; III 111. — II. cerno: ſ. I. micant. nos aera manus navalia demus; XI 329. excudo: ſ. I. spirant. si nec inlusas ‖ inclusas ‖ auro vestes (inhiant) Ephyreiaque aera; G II 464. lacesso: ſ. I. fulgent. sequor: ſ. I crepitant. tingo: ſ. I. stridunt. illa (hasta) volans clipei transverberat aera Maeonis; X 336. — III. I. morantis (apes) Martius ille aeris rauci canor increpat; G IV 71. haec eadem (Italia) argenti rivos aerisque metalla ostendit venis; G II 165. [aliam molitur opem sibi providus aeris] ‖ aliam . . . heros ‖; Mo 60. clipeum, tot ferri terga, tot aeris, cuspis transverberat; X 482 — 2. aere cavo clipeum, magni gestamen Abantis, postibus figo; III 286. illa (hasta) per orbem aere cavom triplici transit; X 784. — 3. clipeum ex aere sinistrae (Aeneas) subligat; XI 10. tertia dona (Aeneas) facit geminos ex aere lebetas cymbiaque; V 266. (Aeneas) miratur interque manus versat loricam ex aere rigentem sanguineam ingentem; VIII 621. — IV. quo (Miseno) non praestantior alter aere ciere viros; VI 165. dat signum specula Misenus ab alta aere cavo; III 240. Camilla agmen agens equitum et florentis aere catervas; VII 804. XI 433. fluctuare: ſ. I. renidet. pedum formonsum paribus nodis atque aere; E V 90. matres oculis secuntur pulverem nubem et fulgentis aere catervas; VIII 593. (Mezentius) aere caput fulgens cristaque hirsutus equina; X 869. non unquam gravis aere domum mihi dextra redibat; E I 35. (Simylus) inde domum cervice levis, gravis aere redibat; Mo 82. (sceptrum) olim arbos, nunc artificis manus aere decoro inclusit; XII 210. tuba terribilem sonitum procul aere canoro increpuit; IX 503. illi procursu rapido invadunt Martem clipeis atque aere sonoro; XII 712. aerea cui (templo) gradibus surgebant limina nexaeque ‖ nixaeque ‖ aere trabes; I 449. rauco quod (telum) protinus aere repulsum pependit; II 545. vix (Troes) spumas salis aere ruebant, cum . .; I 35. tot lecti proceres campos salis aere secabant; X 214. qui (Salmoneus) nimbos et fulmen aere et cornipedum pulsu simularet equorum; VI 591. navali surgentis aere columnas (faciam); G III 29.

aesculus, Wintereiche: I. nemorum Iovi quae maxima frondet aesculus; G II 16. altior ac penitus terrae defigitur arbos, aesculus in primis, quae quantum vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit. ergo non hiemes illam, non flabra neque imbres convellunt: immota manet, multosque nepotes, multa virum volvens durando saecula vincit. tum fortis late ramos et bracchia pandens ‖ tendens ‖ huc illuc media ipsa ingentem sustinet umbram; G II 291. — II. convello, al.: ſ. I.

aestas, Sommer, Sommerwetter, Hitze: I. tribus exactis ubi quarta acceperit ‖ accesserit ‖ aestas; G III 190. glaebas iacentis pulverulenta coquat maturis solibus aestas; G I 66. ubi iam breviorque dies et mollior aestas; G I 312. hic alienis mensibus aestas; G II 149. zephyris cum laeta vocantibus aestas, in saltus utrumque gregem atque in pascua mittes ‖ mittet ‖; G III 323. vix prima inceperat aestas; III 8. nec tantum gravis incumbens scopulis arentibus aestas, quantum illi nocuere greges; G II 377. mittit: ſ. est; G III 323. nocet: ſ. incumbit. [te iam septima portat errantem aestas]; I 756. cum rapidus Sol nondum hiemem contingit equis, iam praeterit aestas; G II 322. iam venit aestas torrida; E VII 47. tertia dum Latio regnantem viderit aestas; I 265. — II. I. neque enim plus septima ducitur aestas; G IV 207. exigo: ſ. I. accipit. ille aestatem increpitans seram zephyrosque morantis; G IV 138. dum mox frondosa reducitur aestas; G III 296. septima post Troiae excidium iam vertitur aestas, cum ferimur . .; V 626. — 2. hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 59. — III. lac mihi non aestate novom, non frigore defit; E II 22. venturae hiemis memores (apes) aestate laborem experiuntur; G IV 156. qualis apes aestate nova per florea rura exercet sub sole labor; I 430. ubi apes aestate serena floribus insidunt variis; VI 707. optato ventis aestate coortis; X 405.

aestifer, Hitze bringend: ubi biulea ‖ victa ‖ siti findit canis aestifer arva; G II 353.

aestivus, ſommerlich, neutr. Sommergegend, Hürde: A. ubi Sol caelum aestiva luce reclusit; G IV 52. donec (animalia) ut aestivis effusus nubibus imber erupere; G IV 312 quid iuvat aestivo defessum pulvere abisse, quam . .? Copa 5. ut (apes) possint alas pandere ad aestivom solem; G IV 28. si sapis, aestivo recubans nunc ‖ te ‖ prolue vitro; Copa 29. — B. nec singula morbi corpora corripiunt, sed tota aestiva repente; G III 472.

aestuo, wallen, wogen, brauſen, unruhig ſein, glühen, ſchmachten: cum exustus ager morientibus aestuat herbis; G I 107. aestuat ingens uno in corde pudor mixtoque insania luctu et furiis agitatus amor et conscia virtus; XII 666. turbidus hic caeno vastaque voragine gurges aestuat; VI 296. aestuat ut clausis rapidus fornacibus ignis; G IV 263. aestuat ingens uno in corde pudor mixtoque insania luctu; X 870. ſ. amor. aestuantes nocte ‖ dote ‖ solvis pantices; Cat XIII 31. pudor: ſ. amor. qua nebula ingens specus aestuat atra; VIII 258. virtus: ſ. amor. interea teneris tepefactus in ossibus umor aestuat; G IV 308.

aestus, Wallen, Wogen, Brauſen, Brandung, Ebbe und Flut, Gewalt, Hitze, Brand: I. qua mare inoffensum crescenti adlabitur aestu; X 292. (iuvenis) labitur alta secans fluctuque aestuque secundo; X 687. furit aestus harenis; I 107. exsuperant flammae, furit aestus ad auras; II 759. si lac praeceperit aestus, ut nuper; E III 98. — II. medios cum sol accenderit aestus; G IV 401. quin etiam profuit incensos aestus avertere; G III 459. illa (Dido) varios irarum concitat aestus ‖ vario irarum fluctuat aestu ‖; IV 564. discere aestusque pluviasque et agentis frigora ventos; G I 352. qua Tyrrhenus fretis immittur aestus Avernis; G II 164. incendo: ſ. averto. cum (cervus) ripa aestus viridante levaret; VII 495. quod nec possim ferre durum frigus ant aestum pati; Cat XIII 3. his ubi (Carme) sollicitos animi relevaverat aestus vocibus; Ci 340. delphines aestum secabant; VIII 674. propius aestus incendia volvont; II 706. — III, I. adlabi: ſ. I. crescit. exultant aestu latices; VII 464. (anguis) saevit agris asperque siti atque exteritus aestu; G III 434. Testylis rapido fessis messoribus aestu alia contundit; E II 10. amor magno irarum fluctuat aestu; IV 532. Laomedontius heros magno curarum fluctuat aestu; VIII 19. (Aeneas) vario nequiquam fluctuat aestu; XII 486. ſ. II. concito. tempestas toto autumni incanduit aestu; G III 479. pontus arva et urbes litore diductas angusto interluit aestu; III 419. labi: vgl. I. X 687. exultant vada atque aestu miscentur harenae; III 557. proxima quae (ora) nostri perfunditur aequoris aestu; III 397. nunc (pontus) rapidus retro atque aestu revoluta resorbens saxa fugit; XI 627. nec ‖ at ‖ rubicunda ceres medio

succiditur aestu, at ‖ et ‖ medio tostas aestu terit area fruges; G I 297. aestibus at mediis umbrosam exquirere vallem (iubebo ‖ iubeto ‖); G III 331. (serpens) mersus ut in limo magno subsideret aestu; Cul 165 — 2. quale per aestum dulcis aquae saliente sitim restinguere rivo; E V 46.

aetas, Lebensalter, Alter, Jugend, Altersstufe, Zeitalter, Zeit: I. attulit et nobis aliquando optantibus aetas auxilium adventumque dei; VIII 200. dum prima novis adolescit frondibus aetas, parcendum teneris, ipsa acie nondum falcis temptanda; G II 362. mox cum matura adoleverit aetas; XII 438. inventum foeis omnis quem credidit aetas, Caeculus; VII 680. aetas Lucinam iustosque pati hymenaeos desinit ante decem, post quattuor incipit annos; cetera nec feturae habilis nec fortis aratris; G III 60. nec multum discrepat aetas; X 434. esset par aetas et idem si robur ab annis; XI 174. dum faciles animi iuvenum (vitulorum), dum mobilis aetas; G III 165. tua vita dignior aetas; IX 212. ſ. desinit. ubi iam firmata virum te fecerit aetas; E IV 37. omnia fers, aetas, animum quoque; E IX 51. incipit: ſ desinit. mea quem spatiis propioribus aetas insequitur; IX 275. patitur: ſ. desinit. deterior donec paulatim ac decolor aetas successit; VIII 326. ultima Cumaei venit iam carminis aetas; E. IV 4 veniet lustris labentibus aetas, cum premet . .; I 283. — II. firmo: ſ. I facit. — III. quem subiisse umeris aiunt) confectum aetate parentem; IV 599. non prius aspicies, ubi fessum aetate parentem liqueris Anchisen? II 596. ambo florentes aetatibus, Arcades ambo; E VII 4. centum aliae (famulae) totidemque pares aetate ministri, qui . .; I 705.

aeternus, ewig, unvergänglich, dauernd, unsterblich, neutr. immer: pater aeterno fatur devinctus amore „quid petis“..? VIII 394. *(Camilla) aeternum telorum et virginitatis amorem intemerata colit; XI 583. (Iarbas) vigilem sacraveart ignem, excubias divom aeternas; IV 201. tu quoque litoribus nostris, Aeneia nutrix, aeternam moriens famam, Caieta, dedisti; VII 2. continuo has leges aeternaque foedera certis imposuit natura locis, quo tempore . .; G I 60. quin pacem hanc aeterno foedere iungas ‖ firmes ‖; XI 356. paribus se legibus ambae invictae gentes aeterna in foedera mittant; XII 192. novum aeterno praeterite honore volumen; Ci 100. „vos, aeterni ignes, et non violabile vestrum testor numen“ ait (Sinon); II 154. (Hector) aeternum adytis effert penetralibus ignem; II 297. o qui res hominumque deumque aeternis regis imperiis et fulmine terres; I 230. posterius cui Demophoon aeterna reliquit perfidiam lamentandi mala ‖ perfidia lamenta, doli male provida ‖; Cul 131. qui (mons) aeternum tenet per saecula nomen; VI 235. aeternum locus Palinuri nomen habebit; VI 381. aeternum sophiae coniunctum carmine nomen nostra tuum senibus loquereture pagina saeclis; Ci 40. cum impia aeternam timuerunt saecula noctem; G I 468. in aeternam clanduntur lumina noctem; X 746. conduntur ‖ clanduntur ‖; XII 310. quin potius pacem aeternam pactosque hymenaeos exercemus? IV 99. concurrere aeterna gentis in pace futuras; XII 504. qui aeterna Pergama servas; VIII 37. o pater, o hominum rerumque aeterna potestas! X 18. aeternam squamis vestire puellam non statuit (coniunx Neptunia); Ci 484. (portas) centum aerei claudunt vectes aeternaque ferri robora; VII 609. quo (Iuppiter) vitam dedit aeternam? XII 879. Iuno aeternum servans sub pectore volnus; I 36. — B glacba versis aeternum frangenda bidentibus; G II 400. licet ingens ianitor antro aeternum latrans exsanguis terreat umbras; VI 401. salve aeternum mihi, maxime Palla, aeternumque vale; XI 97. sedet aeternumque sedebit infelix Theseus; VI 617. vale: ſ. salve.

aether, obere Luft, Aether, Himmelsraum, Himmel: I. tum pater omnipotens fecundis imbribus aether coniugis in gremium laetae descendit et omnis magnus alit magno commixtus corpore fetus; G II 325. ruit arduus aether et pluvia ingenti sata laeta boumque labores diluit; G I 324. fulsere ignes et conscius aether conubiis ‖ conubis ‖; IV 167 furit mugitibus aether concussus silvaeque; G III 150. impulsu quo maximus intonat aether; VIII 239. intonuere poli et crebris micat ignibus aether; I 90. resonat magnis plangoribus aether; IV 668. resonat fragoribus aether; V 228. ruit: ſ. diluit. silet arduos aether; X 102. largior hic campos aether et lumine vestit purpureo; VI 640. — II, 1 aperio: ſ. 3. purgo iu. heu! quianam tanti cinxerunt aethera nimbi? V 13. commiseo: ſ. I. alit. aliae (matres) tremulis ululatibus aethera complent; VII 395. ingens fragor aethera complet; XII 724 concutio: ſ. I. furit. Scylla tenui conscendens sidera ‖ aethera ‖ pinna; Ci 50. (Typhon) Ossaeis consternens aethera saxis; Ci 33. ferit aethera clamor nauticus; V 140. variae circumque supraque volucres aethera mulcebant cantu; VII 34. volucres aethera obscurant pinnis; XII 253. ferrum alii torquent et obumbrant aethera telis; XII 578. (Turnus) oneravit aethera votis; IX 24. cum (sol) invectus equis altum petit aethera; G III 358. socii amissi petierunt aethera pinnis; XI 272. quacumque illa (Scylla) levem fugiens secat aethera pinnis; G I 406. (ciris) ‖ aëra ‖; Ci 538. illa (Scylla) levem fugiens raptim secat aethera pinnis; G I 409. (ciris) ‖ aëra ‖; Ci 541. quales grues aethera tranant cum sonitu; X 265. (aquila) simul aethera verberat alis; XI 756 — 2. Iuppiter aethere summo dispiciens ‖ despiciens ‖ mare velivolum terrasque iacentis; I 223. fugiunt vasto aethere nimbi; V 821. ruit aethere toto turbidus imber aqua densisque nigerrimus austris; V 695. — 3. uti mare inde imo consurgit ad aethera fundo; VII 530. harum (Dirarum) unam celerem demisit ab aethere summo Iuppiter; XII 853. (Aeneas) talis effundit ad aethera voces; „nymphae“. .; VIII 70. it tristis ad aethera clamor bellantum iuvenum; XII 409. quos ardens evexit ad aethera virtus; VI 130. vade age et ingentem factis fer ad aethera Troiam; III 462. (Pallas) magnum ita ad aethera fatur: „per“. .; X 459. *quam (hastam Metabus) dextra ingenti librans ita ad athera fatur: „alma“. .; XI 556. aethere ab alto Aurora in roseis fulgebat lutea bigis; VII 25. tum cruor et volsae labuntur ab athere plumae; XI 724. deus aethere missus ab alto; IV 574 (Apollo) simul haec effatus ab alto aethere se misit ‖ mittit ‖; IX 645. Tyrrhenus tubae mugire (visus) per aethera clangor; VIII 526. vos caerulea praevertite in aethera nubes; Ci 203. Aetna interdum atram prorumpit ad aethera nubem; III 572. Iovis coniunx laetum Aenean classemque ex aethere longe Dardaniam prospexit; VII 288. cum se nubes in aethera purgat apertum; I 587. saevit medio in certamine Mavors tristesque ex aethere Dirae; VIII 701. quo vocat sublatus ad aethera clamor; II 338. apes stridore ingenti liquidum trans aethera vectae; VII 65. inproviso vibratus ab aethere fulgor cum sonitu venit; VIII 524. nihil ipsa (regina) memor venientis ab aethere teli; XI 802. — III. nullum cum victis certamen et aethere cassis; XI 104. — IV. nudo sub aetheris axe ara fuit; II 512. cum pater in ripa gelidique sub aetheris axe Aeneas procubuit; VIII 28. quae aetheris alti religio; XII 184. hunc illi (Turni sorori) rex aetheris altus honorem Iuppiter sacravit; XII 140. — V, 1. praecipue cum iam staret ecus, toto sonuerunt aethere nimbi; II 113. magno discordes aethere venti proelia ceu tollunt animis et viribus aequis; X 356. — 2. pater omnipotens radiis ardentem lucis et auro ostendit ab aethere nubem; VII 143. aethere in alto fit sonitus; G IV 78. quam vellent (maesti) aethere in alto duros perferre labores!

VI 436. sum pius Aeneas, fama super aethera notus; I 379.

aetherius, im Aether, in der Luft, luftig, emporragend, himmlisch: igneus aetherias iam sol penetrabat ‖ penetrarat ‖ in arces; Cul 42. (columba) decidit exanimis vitamque reliquit in astris aetheriis; V 518. levis aetheriis delapsus Somnus ab astris; V 838. quae (aesculus) quantum vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit; G II 292. quantum (quercus) vertice ..; IV 446. si (vir) vescitur aura aetheria; I 546. ille invenis primus ad auras aetherias surget, Silvius, Albanum nomen; VI 762. te super aetherias errare licentius auras haut pater velit; VII 557. Aurora iam medium aetherio cursu traiecerat axem; VI 536. his quidam signis esse apibus haustus aetherios dixere; G IV 221. Hyperionis ardor lucida aetherio ponit discrimina mundo; Cul 102. ut in aetherio signorum munere praestans scorpios fugat Orionа; Ci 533. Venus aetherios inter dea candida nimbos dona ferens aderat; VIII 608. quantus ad aetherium caeli suspectus Olympum; VI 579. primus ab aetherio venit Saturnus Olympo; VIII 319. cui (Iunoni) rex aetherii breviter sic fatur fatus ‖ Olympi: „si mora“ ..; X 621. Opis ad aetherium pinnis aufertur Olympum; XI 867. Atlans, aetherios umero qui sustinet orbes; VIII 137. aetheria quos (cycnos) lapsa plaga Iovis ales aperto turbabat caelo; I 394. aetheria tum forte plaga crinitus Apollo acies videbat; IX 638 geminos iugalis (equos) semine ab aetherio, spirantis naribus ignem; VII 281. donec longa dies purum reliquit aetherium sensum; VI 747. ferunt fama Hippolytum ad sidera rursus aetheria venisse; VII 768. (Aeneas) aetherii spectans orientia solis lumina; VIII 68.

Aethiops, Aethiopier: Oceani finem iuxta solemque cadentem ultimus Aethiopum locus est; IV 481. quid (referam) nemora Aethiopum molli canentia lana? G II 120. nec si Aethiopum versemus ovis sub sidere cancri; E X 68.

Aethon, Roß: post bellator equs positis insignibus Aethon it lacrimans; XI 89.

aethra, Himmelsglanz: I. volans rubra fulvos Iovis ales in aethra; XII 247. — II. neque erant astrorum ignes nec lucidus aethra siderea polus; III 585.

Aetna, Vulkan auf Sicilien: I. quotiens Cyclopum effervere in agros vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam flammarumque globos liquefactaque volvere saxa! G I 472. ingentem insuper Aetnam impositam ruptis flammam exspirare caminis; III 579. gemit impositis incudibus Aetna; G IV 173. quo (clamore) curvis immugiit Aetna cavernis; III 674. horrificis iuxta tonat Aetna ruinis; III 571. undat, volvit: ſ. effervit. — II. tum procul e fluctu Trinacria cernitur Aetna; III 554. impono: ſ. I. exspirat. — III. quam supter (insulam) specus et Cyclopum exesa caminis antra Aetnae tonant; VIII 419.

Aetnaeus, deß Aetna: coeptos auferte labores, Aetnaei Cyclopes; VIII 440. Aetnaeos vidit Cyclopas Ulixes; XI 263. illum Scylla rapax canibus succincta Molossis Aetnaeusque Cyclops terrent; Cul 332. cernimus adstantis nequiquam lumine torvo Aetnaeos fratres, caelo capita alta ferentis, concilium horrendum; III 678 Chimaeram Aetnaeos efflantem faucibus ignis; VII 786.

Aetolus, ätolisch, Aetoler: A. iterum in Teucros Aetolis surgit ‖ surget ‖ ab Arpis Tydides; X 28. hic (Latinus) legatos Aetola ex urbe remissos fari iubet; XI 239. — B, I. non erit auxilio nobis Aetolus et Arpi; XI 428. — II. spem si quam ascitis Aetolum habuistis in armis, ponite; XI 308.

aevum, Zeit, Zeitalter, Lebenszeit: I. aevo sequenti cum canibus timidi venient ad pocula dammae; E VIII 27. res Italas haut vatum ignarus venturique inscius aevi fecerat Ignipotens; VIII 627. — II, 1. solae (apes) magnis agitant sub legibus aevum; G IV 154. genetrix dedit aevum agitare sub undis; X 235 (Turnus) metas dati pervenit ad aevi; X 472. solus (Hippolytus) ubi in silvis Italis ignobilis aevum exigeret; VII 776. (Ascanius) positis inglorius armis exigat hic aevum; X 53. *(Metabus) pastorum et solis exegit montibus aevum; XI 569. infelix virgo incultum solis in rupibus exigit aevum; Ci 518. animos aevomque notabis praecipue; G III 100. quis magis optato queat esse beatior aevo, quam qui . . .? Cul 79. omne aevom ferro teritur; IX 609. — 2. nulla dies umquam memori vos eximet aevo; IX 447 — 3. memorabilis ‖ memoraberis ‖ tibi certet ‖ crescet ‖ gloria perpetuum lucens, mansura per aevum; Cul 38. — III. (equus) det ora capistris invalidus etiamque tremens, etiam inscius aevi; G III 189. ſ. I venit. „vos o, quibus integer aevi sanguis“ ait (genitor), „vos agitate fugam;“ II 638. cetera (praemia) reddet integer aevi Ascanius. IX 255. hoc Helymus facit, hoc aevi maturus Acestes; V 73. — IV. anni: vgl. rudimenta. te adeo decus hoc aevi, te consule inibit, Pollio ‖ orbis ‖ ; E IV 11. optima quaeque dies miseris mortalibus aevi prima fugit; G III 66. nunc belli finis et aevi his dabitur terris; X 582. multa dies variusque ‖ variique ‖ labor mutabilis aevi rettulit in melius; XI 425. metae: ſ. II, 1. do. in quibus aevi prima rudimenta et iuvenes exegimus annos; Ci 34. ipsas (apes) quamvis angusti terminus aevi excipiat; G IV 206. tantum aevi longinqua valet mutare vetustas; III 415. — V. beatus; ſ. II, 1. opto. ducitur infelix aevo confectus Acoetes; XI 85. hic ipso tecum consumerer aevo; E X 43. quorum Iphitus aevo iam gravior; II 435. sedet et maximus aevo et primus sceptris Latinus; XI 237. ibat rex obsitus aevo; VIII 307. nunc aequali tecum (Astyanax) pubesceret aevo; III 491. arma diu senior desueta trementibus aevo (Priamus) circumdat nequiquam umeris; II 509. Zeit: ſ. I. sequitur.

Afer, afrikanisch, Afrikaner: A. omnia secum armentarius Afer agit; G III 344. cum Afer hiberno bacchatur in aequore turbo; Ci 480. — B, a. I. nos hinc alii sitientis ibimus Afros, pars Scythiam veniemus; E I 64. — II. nunc celeres Afros, perirae milia gentis, adire? Cat IX 51. hic Nomadum genus et discinctos Mulciber Afros finxerat; VIII 724. — III. ire: ſ. I. — b. (Scybale) erat unica custos, Afra genus; Mo 32.

aff- ſ. **adf-.**

Africa, Afrika: quos (ductores) Africa terra triumphis dives alit; IV 37.

Africus, Südwestwind: (mare) una Eurusque Notusque ruunt creberque procellis Africus; I 86.

Agamemnonius, deß Agamemnon, mit A. verwandt: hinc Agamemnonius, Troiani nominis hostis, curru iungit Halaesus equos; VII 723. eruet ille Argos Agamemnoniasque Mycenas; VI 838. Agamemnonius scaenis agitatus Orestes matrem cum fugit; IV 471. Danaum proceres Agamemnoniaeque phalanges ingenti trepidare metu; VI 489. ille (rex) res Agamemnonius victriciaque arma secutus; III 54.

Aganippe, Quelle der Musen in Böotien: neque Pindi (iuga) ulla moram fecere, neque Aoniae ‖ Aonie ‖ Aganippe; E X 12.

Agathyrsi, scythisches Volk: ubi mixti altaria circum Cretesque Dryopesque fremunt pictique Agathyrsi; IV 146.

Agave, Tochter deß Cadmus: quo quondam victa furore venit Nycteliun fugiens Cadmeis Agaue infaudas scelerata manus ec ‖ e ‖ caede cruenta Cul 111.

age, agite, auf! wohlan! I. quis te mersit? die age; VI 343. die age nunc miserae saltem, quod . .; Ci 234. mater „duc, age, duc ad nos“ ait:

G IV 358. Troiugena, interpres divom, fare age, quae prima pericula vito? III 362. fare age, quid venias, iam istiuc; VI 389. sed te qui vivom casus, age fare vicissim, attulerint; VI 531. hic ‖ cia ‖ age pampinea fessus requiesce sub umbra; Copa 31. surge age et haec longaevo dicta parenti haud dubitanda refer; III 169. surge age, nate dea, primisque cadentibus astris fer . .; VIII 59. surge age et iube . .; X 241. vade age et ingentem factis fer ad aethera Troiam; III 462. vade age, nate, voca zephyros et labere pinnis; IV 223. „vade age et Ascanio, ducat avo turmas, die“ ait (Aeneas); V 548. — II. en age segnis rumpe moras; G III 42. ergo age, terrae pingue solum invortant tauri; G I 63. ergo age, care pater, cervici imponere nostrae; II 707 ergo agite, et divom ducunt qua iussa sequamur; III 114 ergo agite et laetum cuncti celebremus honorem; V 58. heia age, rumpe moras; IV 569. ſ. I requiesce. sed iam age, carpe viam et susceptum perfice munus; VI 629. „immo age, dic, hospes, insidias“ inquit „Danaum“; I 753. nunc age naturas apibus quas Iuppiter ipse addidit, expediam; G IV 149. nunc age, quae sequatur gloria, expediam dictis; VI 756. nunc age, Erato, quis fuerit status, expediam; VII 37. nunc age, divae, praecipue nostro nunc adspirate labori; Ci 98. quare agite o proprios generatim discite cultus, agricolae; G II 35. quare agite o tectis iuvenes succedite nostris; I 627. quare agite et primo laeti cum lumine solis vestigemus . .; VII 130. quare age et armari pubem iube; VII 429. quare agite, o iuvenes, cingite fronde comas; VIII 273 quin age, si quid habes; E III 52. quin age et ipsa manu felicis erue silvas; G IV 329. quin agite et mecum infaustas exurite puppis; V 635. verum age, labere, nympha, polo; XI 587. verum age et inceptum frustra summitte furorem; XII 832.

agellus. Gütchen: 1. villula, quae Sironis eras, et pauper agelle; Cat VIII 1. — II. advena nostri ut possessor agelli diceret „haec mea sunt“; E IX 3.

Agenor. Sohn des Beluš: Punica regna vides, Tyrios et Agenoris urbem; I 338.

ager. Acker, Feld, Land, Grundſtück, Gebiet: I. cum exustus ager morientibus aestuat herbis; G I 107. aret ager; E VII 57. tunc undique vasti certatim crebris conlucent ignibus agri; XI 209. est anticus ager Tusco mihi proximus amni, longus in occasum, finis super usque Sicanos; XI 316. ſ. II, 1. sterno. *‖hiberno laetissima pulvere farra, laetus ager‖; G I 102. sin scrobibus superabit terra repletis, spissus ager; G II 236 tofus et creta negant alios aeque serpentibus agros dulcem ferre cibum et curvas praebere latebras; G II 215. tibi pampineo gravidus autumno floret ager; G II 6. tum late ferreus hastis horret ager; XI 602. nunc omnis ager, nunc omnis parturit arbos; E III 56. parturit almus ager; G II 330. praebent: ſ. ferunt. eum tacet omnis ager, pecudes pictaeque volucres; IV 525. — II. 1. huc ager ille malus ad plenum (calcetur); G II 243. his nos consevimus agros! E I 72. ingentis desolavimus agros; XI 367. lucet via longo ordine flammarum et late discriminat agros; XI 144. tum steriles exurere Sirius agros; III 141. ſ. 1. aestuat. Proetides implerunt falsis mugitibus agros; E VI 48. saepe etiam steriles incendere profuit agros; G I 84. quando passim tropaeis insignis agros; XI 386. eum lustrabimus agros; E V 75. eu agros et quam bello, Troiane, petisti, Hesperiam metire iacens; XII 359. si pinguis agros metabere campi, densa sere; G II 274. pater primus per artem movit agros; G I 123. peto: ſ. metior. ipsa Pales agros atque ipse reliquit Apollo; E V 35. (indicio sunt) strati baccis silvestribus agri; G II 183 cum rapidus montano flumine torrens sternit agros; II 306. ductores primi latos vastant cultoribus agros; VIII 8. quicumque Hiacos ferro violavimus agros; XI 255. — 2. saxum, qui iacebat limes agro positus, litem ut discerneret arvis; XII 898 — 3. cedet Iulus agris; XII 185. nec parva sequetur gloria delectos Latio et Laurentibus agris; XI 431. illam (Camillam) omnis tectis agrisque effusa iuventus miratur; VII 812. hic (Turnus Neci mittit) fratres Lycia missos et Apollinis agris; XII 516. his ortus agris Dardanus; VII 206. — 4. ille (Mezentius) inter caedem Rutulorum elapsus in agros confugere; VIII 492. vacuos si sit digesta (arbos) per agros; G II 54. heu male tum Libyae solis erratur in agris; G III 249. quotiens Cyclopum effervere in agros vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam! G I 471. neve (pudeat) effetos einerem immundum iactare per agros; G I 81. raptas ex omnibus agris in flammam ingulant pecudes; XI 198. spretae Ciconum quo munere matres discerptum latos iuvenem sparsere per agros; G IV 522. spargam arma per agros; VII 551. corpora avecta partim finitimos tollunt in agros urbique remittunt; XI 206. — III. huic coniunx Sychaeus erat, ditissimus auri ‖ agri ‖ Phoenicum; I 343. ditissimus agri qui (Volcens) fuit Ausonidum; X 563. — IV. Simylus exigui cultor cum rusticus agri membra levat; Mo 3. non vobis rege Latino divitis uber agri derit; VII 262. — V. 1. undique totis usque adeo turbatur agris; E I 12. (anguis) saevit agris asperque siti atque exterritus aestu; G III 434. aliae (apes) foedere pacto exercentur agris; G IV 159. (Diomedes) Argyripam victor Gargani condebat Iapygis agris ‖ arvis ‖; XI 247. vgl. II, 2. — 2. hinc ille avium concentus in agris; G I 422. vos etiam, gemini, Rutulis cecidistis in agris ‖ arvis ‖, Daucia proles; X 390. quaecumque premes virgulta per agros; G II 346. diversa per agros tecta metu petiere; IV 163. versi vicissim pulverulenta fuga Rutuli dant terga per agros; XII 463.

agger. Erde, Schutt, Schüttung, Damm, Wall: I. dum distinet hostem agger moerorum; XI 382. — II. 1. aggere compositio tumuli; VII 6. aggeribus ruptis cum spumeus amnis exit; II 496. — 2. aggeribus socer Alpinis atque arce Monoeci descendens; VI 830. (Aeneas) celso medius stans aggere fatur: „ne qua“. .; XII 564 quem (Mnesthea) pulsi pristina Turni aggere moerorum sublimem gloria tollit; X 144. — 3. Lyncea vibranti gladio conixus ab aggere dexter (Turnus) occupat; IX 769. qualis saepe viae deprensus in aggere serpens, tali remigio . .; V 273. Aeneas tumuli ex aggere fatur: „Dardanidae“. .; V 44 cum Laomedontia pubes gramineo ripae religavit ab aggere classem; VII 106. vidit ab adverso venientis aggere Turnus; XII 446. III. dexter ab: vgl. II, 3. comitor ab. — IV. fuit regis Dercenni terreno ex aggere bustum opacaque ilice tectum; XI 850. — V. adsurgere: ſ. informis. tris (navis) Eurus inlidit vadis atque aggere cingit harenae; I 112. (Aeneas) sedes castrorum in morem pinnis atque aggere cingit; VII 159. invadunt et fossas aggere complent; IX 567. aggere multo telluris tumulus formatum crevit in orbem; Cul 396. iacet aggeribus niveis informis et alto terra gelu late, septemque adsurgit in ulnas; G III 354. ibi memento prima locare manu molirique aggere tecta; VII 127. cinerem et ossa tepido onerabant aggere terrae; XI 212. classem aggeribus saeptam circum et fluvialibus undis invadit; IX 70. unus homo et vestris, o cives, undique saeptus aggeribus; IX 783. inclusus muris hostilique aggere saeptus; XI 398. castra modo et tutos servarent aggere muros; IX 43. tuba commissos medio canit aggere ludos; V 113. quin intra portas atque ipsis proelia miscent aggeribus moerorum; X 23.

aggero, aufhäufen, ſteigern: (Tisiphone) aggerat ipsis in stabulis turpi dilapsa cadavera tabe ‖ tabo ‖; G III 556. (Simylus opus) infert inde foco testisque tegit, super aggerat ignes; Mo 51.

(Fama) incendit animum dictis atque aggerat iras; IV 197. Drances his onerat dictis atque aggerat iras: „rem“..; XI 342. (Aeneas) multa praeterea Laurentis praemia pugnae aggerat; XI 79.

agg- ſ. **adg-**

Agis, Lycier: pedes Lycius processerat Agis; X 751.

agitator, Treiber, Lenker: saepe oleo tardi costas agitator aselli vilibus aut onerat pomis, lapidemque revertens incusum aut atrae massam picis urbe reportat; G I 273. una ingens Periphas et equorum agitator Achillis, armiger Automedon, succedunt; II 476.

agito, treiben, jagen, antreiben, erregen, beunruhigen, vertreiben, betreiben, feiern: I. (Scylla) tumidos agitante sinus aquilone relaxans; Ci 145. hortamur quae deinde agitet fortuna fateri; III 609. — II. aut pugnam aut aliquid iamdudum invadere magnum mens agitat mihi; IX 187. — III. si quos tota agitavimus urbe; II 421. scelerum furiis agitatus Orestes; III 331. Agamemnonius scaenis agitatus Orestes matrem cum fugit; IV 471. Drances, quem gloria Turni obliqua invidia stimulisque agitabat amaris; XI 337. (Camilla) magnum agitata per orbem; XI 694. terris agitare vel undis Troianos potuisti; XII 803. solae (apes) magnis agitant sub legibus aevom; G IV 154. genetrix dedit aevom agitare sub undis; X 235. aestuat et furiis agitatus amor et conscia virtus XII 668. (?) X 872. (Iapyx) maluit mutas agitare inglorius artes; XII 397. Iovis ales litoreas agitabat avis turbamque sonantem agminis aligeri; XII 248. lanigeros agitare greges hirtasque capellas; G III 287. hos (cervos) non immissis canibus, non cassibus ullis puniceaeve agitant pavidos formidine pinnae; G III 372. disce galbaneo agitare gravis nidore chelydros; G III 415. cum quibus (nymphis) illa (Eurydice) choros lucis agitabat in altis; G IV 533. illi (Caesari) victor ego centum quadriiugos agitabo ad flumina currus; G III 18. sin magis studium lovis in luco currus agitare volantis; G III 181. ipse (agricola) dies agitat festos; G II 527. Chloreus spumantem agitabat ecum; XI 770. quo litore pulcher insidiis cursuque feras agitabat lulus; VII 478. silvis te, Tyrrhene, feras agitare putasti? XI 686. num hortati sumus Tyrrhenam fidem aut gentis agitare quietas? X 74. illum non flexit infidos agitans discordia fratres; G II 496. continuo ventis surgentibus freta ponti incipiunt agitata tumescere; G I 357. vos agitate fugam; II 640. gentis: ſ. fidem. greges: ſ. capellas. totam infusa per artus mens agitat molem; VI 727. da Latio considere Teucros errantisque deos agitataque numina Troiae; VI 68. saepe etiam cursu timidos agitabis onagros; G III 409. turbam: ſ avis

Aglaïe, älteſte der Grazien; quae tecum finxerunt carmina divi, Cynthius et Musae, Bacchus et Aglaïe; Cat IX 60.

agmen, Schar, Schwarm, Zug, Heereszug, Heer: I. **Subject:** accelerat simul Aeneas, simul agmina Teucrum; V 675. inter caedes cedentiaque agmina Tarchon fertur equo; XI 729. velut fugam dant nubila caelo: sic Turno, quacumque viam secat, agmina cedunt; XII 368. agmina concurrunt ducibusque et viribus aequis; X 431. cum magno ululante tumultu feminea exultant lunatis agmina peltis; XI 663. huic (Abanti) totum insignibus armis agmen fulgebat; X 171. pilata plenis agmina se fundunt portis; XII 222. it nigrum campis agmen; IV 404. hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 59. cernimus partis petere agmen easdem partibus ex isdem; VII 69. contra turba Phrygum veniens plangentia iungit agmina. quae postquam matres succedere tectis viderunt..; XI 146. quos agmina contra procurrunt Laurentum; XII 279. cum campo stetit agmen aperto, derectaeque acies; G II 280. succedunt: ſ. plangunt. saepe etiam immensum caelo venit agmen aquarum; G I 322.

II. **nach Verben:** 1. (Aeneas) iret ut ad muros urbique adverteret agmen ocius; XII 555. princeps ante omnis densum Palinurus agebat agmen; V 833. eece Sabinorum prisco de sanguine magnum agmen agens Clausus; VII 707. Camilla agmen agens equitum et florentis aere catervas; VII 804. XI 433. parte alia Agrippa arduos agmen agens; VIII 683. qualis ubi ad terras nimbus it: talis in adversos ductor Rhoeteius hostis agmen agit; XII 457. init bellum contemptor divom Mezentius agminaque armat; VII 648. ille etiam patriis agmen ciet Ocnus ab oris; X 198. ut (iuvenis) oculis Phrygia agmina circumspexit; II 68. pars agmina cogunt (formicae) castigantque moras; IV 406. vox Troum Rutulorumque agmina complet: „ne trepidate“..; IX 113. conferto agmine cervi torpent mole nova; G III 369. confundo: ſ. verto; IX 800. se Androgeos offert nobis, socia agmina credens, inscius; II 371. clipeata totis agmina densentur campis; VII 794. Troia nunc (certamina), pueri Troianum dicitur agmen; V 602. Aeneas vestigat virum et disiecta per agmina magna voce vocat; XII 482. disiecta per agmina Turnus sic urbis ruit ad muros; XII 689. ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Pentesilea furens; I 490. emitto: ſ. I. nat. exanimo: ſ. impingo. (apes) agmine facto ignavom fucos pecus a praesepibus arcent; G IV 167. cum (apes) agmine facto..; I 434. venti velut agmine facto, qua data porta, ruunt; I 82. agmine facto quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum; VIII 595. fundo: ſ. I. fundunt. agmina cervi pulverulenta fuga glomerant montesque relinquont; IV 154. si (Ascanius) iam puerile paratum agmen habet secum; V 549. cum Troïa Achilles exanimata sequens impingeret agmina muris; V 805. agmina conscia iungunt; II 267. infert se socium Aeneas atque agmina iungit; IV 142. ſ. I. plangunt. hunc (Acronem) ubi miscentem longe media agmina (Mezentius) vidit; X 721. hos inimica super mixto premit agmine turba; XI 880. qui resides movebit Tullus in arma viros et iam desueta triumphis agmina; VI 815. paro: ſ. habeo. pueri bis seni quemque secuti agmine partito fulgent paribusque magistris; V 562. longum per vallis pascitur agmen; I 186. protinus Antaeum et Lucam, prima agmina Turni, (Aeneas) persequitur; X 561. non caede viri tanta perterrita Lausus, pars ingens helli, sinit agmina; X 427. (mater) muros amens atque agmina cursu prima petit; IX 478. Turnus ut ante volans tardum praecesserat agmen; IX 47. regina ut prospicit nusquam acies contra Rutulas, nulla agmina Turni; XII 597. (Turnus) agmina curru proterit; XII 329. ille (Aeneas) volat campoque atrum rapit agmen aperto; XII 450. (Turnus) rapido cursu media agmina rumpit; XII 683. qui (Turnus) volucri curru medium secat agmen; X 440. sequor: ſ. impingo. sino: ſ. perterreo. cum medii nexus extremaeque agmina caudae solvontur; G III 423. agmina terni diductis solvere choris; V 580. (Cissea, Gyan) sternentis agmina clava; X 318. (Turnus) bis confusa fuga per muros agmina vertit; IX 800. si semel agmine verso funditus occidimus; XI 412. neque enim labor agmine verso; XI 684. femina palantis agit atque haec agmina vertit! XI 734. Eumenidum veluti demens videt agmina Pentheus; IV 469. Aeneas Laurentia agmina vidit; XI 909. postquam (Dira) acies videt Iliacas atque agmina Turni; XII 861. Iuno socium furens a navibus agmen ferro accincta vocat; II 613. Tisiphone vocat agmina saeva sororum; VI 572. Messapus desueta bello agmina in arma vocat subito; VII 694. vocat agmina Tyrrhus; VII 508. regina in mediis patrio vocat agmina

sistro; VIII 696. — 2. (Aeneas) latum per agmen ardens limitem agit ferro; X 513. Turnus ut Aenean cedentem ex agmine vidit; XII 324 conclamat ab agmine Volscens: „state, viri“; IX 375. quem ‖ quam ‖ circa tristes densentur in omnia ‖ agmina ‖ poenae; Cul 233. diditur hic subito Troiana per agmina rumor advenisse diem . .; VII 144. fero inter: ſ. I. cedunt, quem non movebant tela neque adverso glomerati ex agmine Grai; II 727. (turris) Danaum super agmina late incidit; II 466. Corocbus sese medium iniecit periturus in agmen; II 408. (Aeneas) toto lectos ex agmine mittit mille viros; XI 60. nec quisquam aeratas acies ex agmine tanto miseceri putet, sed . .; VII 703. praedam Tiburtum ex agmine Tarchon portat ovans; XI 757. ruo per: ſ. 1. disicio. serpit per agmina murmur: XII 239. huic (Mezentio) contra Aeneas speculatus in agmine longe obvius ire parat; X 769. Romanus quom hosti ante exspectatum positis stat in agmina ‖ agmine ‖ castris; G III 348. (Aeneas) vestigans diversa per agmina Turnum; XII 557. numquam ego te volitantem Hyrcanos inter comites agmenque ferarum conspiciam; Ci 308

III. **nach Substantiven:** 1. ecce Clausus magni ipse agminis instar; VII 707. Iovis ales litoreas agitabat avis turbamque sonantem agminis aligeri; XII 249 — 2. nec quisquam ex agmine tanto audet adire virum; V 378.

IV. **Umstand:** 1. requirit, qui viri tanto complerint agmine ripas; VI 712. talibus accensi firmantur et agmine denso consistunt; IX 788. e pastu decedens agmine magno corvorum increpuit densis exercitus alis; G I 381. has omnis (animas) Lethaeum ad fluvium deus evocat agmine magno; VI 749. qua se cumque furens medio tulit agmine virgo, hac . .; XI 762. sic ambo ad muros rapidi totoque feruntur agmine: XI 907. ubi Lydius leni fluit agmine Thybris; II 782. inrumpunt praeceps animi Tmarus ‖ Marus ‖ et Mavortius Haemon agminibus totis; IX 686. aspice bis senos laetantis agmine cycnos: I 393. illi (angues) agmine certo Laocoonta petunt; II 212. Mnestheus agmine remorum celeri ventisque vocatis prona petit maria; V 211. premere: ſ. II, 1. misceo. simul agmine denso Anthensque Mnestheusque ruunt; XII 442. ille (anguis) agmine longo tandem inter pateras et levia pocula serpens; V 90. has (fores) servant agmine denso: II 450. neque rex veretur infesto ad muros volitantes agmine turmas reicere; Ci 117. medio dux agmine Turnus; IX 28. — 2. ipse agmine Pallas in medio; VIII 587. qui (Pandarus) Rutulum in medio non agmine regem viderit inrumpentem; IX 728. (virgo) totum incauta per agmen femineo praedae et spoliorum ardebat amore; XI 781. ſ. II, 1. disicio. alias alio densas super agmine turmas! Cul 248.

agna, Gamm: I. mille meae Siculis errant in montibus agnae: E II 21. — II. tris Eryci vitulos et Tempestatibus agnam caedere deinde (Aeneas) iubet: V 772. ipse atri velleris agnam Aeneas matri Eumenidum magnaeque sorori ense ferit; VI 249.

agnosco ſ. **adgnosco.**

agnus, Gamm: I. ubi auditis lupos acuunt balatibus agni; G IV 435. tum pingues agni; G I 341. tuti sub matribus agni balatum exercent: IX 61. haerent: ſ. II, 1. fascino. illius aram saepe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus; E I 8. sponte sua sandyx pascentis vestiet agnos; E IV 45. — II, 1. depulsos a lacte domi quae (Phyllis) claudderet agnos; E VII 15. his certe neque amor causa est: vix ossibus haerent. nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos; E III 103. (Dido) mittit pinguis centum cum matribus agnos, munera laetitiamque dii: I 635. ubi quaesitum matri multis balatibus agnum Martius a stabulis rapuit lupus; IX 565. vestio: ſ. I. pascuntur. — 2 et sucus pecori et lac subducitur agnis; E III 6. sum: ſ. 1. fascino. — 3. ille (lupus) asper et improbus ira saevit in absentis (agnos); IX 63.

ago, treiben, forttreiben, führen, leiten, verfolgen, jagen, bewegen, erregen, angreifen, antreiben, nötigen, betreiben, verhandeln, behandeln, zubringen: I. **absolut:** 1, a. inter agendum occursare capro caveto; E IX 24. — b. non iam certamine agresti, stipitibus duris agitur sudibusve praenstis, sed ferro ancipiti decernunt; VII 524. — 2. Troes agnut, princeps turmas inducit Asilas; XI 620. quis deus in fraudem, quae dura potentia nostri ‖ nostra ‖ egit? X 73. maior agit deus atque opera ad maiora remittit; XII 429. quam multa in foliis avium se milia condunt, vesper ubi aut hibernus agit de montibus imber; G IV 474. quam (cervam) procul incantam fixit pastor agens telis; IV 71. potentia: ſ. deus. vesper: ſ. imber.

II. **mit einfachem Object:** multos per annos (Troes) errabant acti fatis maria omnia circum; I 32. errarnus vento huc vastis et fluctibus acti; I 333. Tros Tyrinsque mihi nullo discrimine agetur; I 574. (Calchas) magnis Ithaci clamoribus actus; II 128. agit ipse furentem (Dido) in somnis ferus Aeneas; IV 465. quos Sidonia vix urbe revelli rursus agam pelago? IV 546. indutus olim Demoleos cursu palantis Troas agebat; V 265. ecce gubernator sese Palinurus agebat; VI 337. me inssa deum imperiis egere suis; VI 463. pelagine venis erroribus actus an monitu divom? VI 532. sive errore viae seu tempestatibus acti fluminis intrastis ripas; VII 199. nec fluctibus actos atra subegit biems vestris succedere terris; VII 213. (Amata) non cursu segnior illo (turbine) per medias urbes agitur populosque feroces: VII 384. me (oracula, patres) fatis egere volentem; VIII 133. me matris egere tremenda Carmentis nymphae monita et deus auctor Apollo; VIII 335. nec minus Aeneas se matutinus agebat: VIII 465. hinc Augustus agens Italos in proelia Caesar; VIII 678. Iri, deus caeli, quis te mihi nubibus actam detulit in terras? IX 18. is (Antiphates) se primus agebat: IX 696. furor ardentem (Turnum) caedisque insana cupido egit in aversos ‖ adversos ‖: IX 761. quid repetam actam nubibus Irim? X 38. tum regia Iuno acta furore gravi „quid me cogis“ . .? X 63. quem (Haemoniden Aeneas) congressus agit campo; X 540. femina palantis agit atque haec agmina vertit! XI 734 (Aeneas) non Teucros agat in Rutulos; XII 78. (Turnus) his agitur furiis; XII 101. ad pariles ageor eventus: Cul 229. ſ. tempestates. id quidem ago; E IX 37. quod nunc instat agamus; E IX 66. hen quid agat (Aeneas)? IV 283. XII 486. en quid ago? IV 534. his actis (Aeneas) propere exequitur praecepta Sibyllae; VI 236. quid ago? X 675. XII 637. nihil omnibus actum tantorum impensis operum; XI 227. his actis aliud genitor secum ipse volutat; XII 843. ſ. arma. agmen: ſ. agmen, II, 1. ago (6 Zſt.) Z. 31, b. saepe volutabris pulsos silvestribus apros latratu turbabis agens; G III 412 ille canum morsu de montibus altis actus aper; X 708. omnia secum armentarius Afer agit tectumque laremque armaque Amyclaeumque canem Cressamque pharetram; G III 344. avis: vgl. I, 2. imber. non ulli pastos illis egere diebus frigida, Daphni, boves ad flumina; E V 24. canem: ſ. arma. en ipse capellas protenus aeger ago; E I 13. Dictaeas ageres ad gramina nota capellas; Ci 300. cervam: vgl. I, 2. pastor. ut (canes) cervom ardentes agerent; VII 481. velocem Mnestheus agit acri remige Pristim ingentemque Gyas ingenti mole Chimaeram, urbis opus; V 116. hic etiam viridi ludentes panes in herba et satyri dryadesque choros egere puellae naiadum coetu; Cul 116 magnis circensibus actis; VIII 636. classem nuntio in tutum versis aquilonibus actam; I 391. circum atrae Formidinis ora Iraeque Insidiaeque, dei comitatus,

aguntur; XII 336. (dicantur) vel acta puero cum viris convivia; Cat XIII 13. talibus in studiis baculo dum nixus apricas pastor agit curas; Cul 99. ille triumphata Capitolia ad alta Corintho victor aget currum; VI 837. nascere, praeque diem veniens age, Lucifer, almum; E VIII 17. hunc (diem) ego Gaetulis agerem si Syrtibus exul; V 51. qua se medium capitis discrimen agebat; Ci 499. quos (duces) aequore toto inque vicem nunc Turnus agit, nunc Troïus heros; XII 502. magnum stridens contorta falarica venit, fulminis acta modo; IX 706 finitimi longe lateque per urbes prodigiis acti caelestibus; VI 379. sudor liquitur et piceum flumen agit; IX 814. discere aestusque pluviasque et agentis frigora ventos; G I 352. fundam Mezentius ipse ter adducta circum caput egit habena; IX 587. *(Camilla) fundam tereti circum caput egit habena; XI 579. quantos ille virum magnam Mavortis ad urbem campus aget gemitus! VI 873. Murranum sonantem per reges actum genus omne Latinos excutit; XII 530. acta multo perque uterum sonitu perque ilia venit harundo; VII 498. latos huic (Herminio) hasta per armos acta tremit; XI 645. basta donec virgineum alte bibit acta cruorem; XI 804. non tam creber agens hiemem ruit aequore turbo, quam multae pecudum pestes; G III 470. ubi pulsam hiemem Sol aureus egit sub terras; G IV 51. (Iuno) agens hiemem nimbo succincta per auras; X 634. iuvat imbribus actis progeniem parvam revisere; G I 443. nec metuit actum caelo magnis aquilonibus imbrem; G II 334. Insidias, Iras: ſ. comitatum (Simylus) iuvencos agit in segetes; Mo 124. redit agricolis labor actus in orbem; G II 401. larem: ſ. arma. (Aeneas) latum per agmen ardens limitem agit ferro; X 514. (matres) attouitae monstris actaeque furore conclamant; V 659. per scelus ecce etiam Troianis matribus actis exussit (Iuno) foede puppis; V 793. saevit et emmissa pallida Tisiphone Morbos agit ante Metumque; G III 552. aliam ‖ illam ‖ (navem) terfluctus ibidem torquet agens circum; I 117. ut supremam falsa inter gaudia noctem egerimus, nosti; VI 514. necdum orbem medium Nox Horis acta subibat; III 512. unde serenas ventus agat nubes, sol tibi signa dabit; G I 462 pectora motus nunc alios, alios dum nubila ventus agebat, concipiunt; G I 421. opus: ſ. Chimaeram. quibus actus uterque Europae atque Asiae fatis concurrerit orbis; VII 223. ora: ſ. comitatum. ipsi in defossis specubus secura sub alta otia agunt terra; G III 377. dum se laetus ad auras palmes agit; G II 364. melior quoniam pars acta diei, quod superest, corpora procurate; IX 156. pars inflexis super acta cariuis; Cul 346. pharetram: ſ. arma. evertunt actas ad sidera pinus ‖ pinos ‖; XI 136. excussus Aconteus fulminis in morem aut tormento ponderis acti praecipitat; XI 616. Pristim: ſ. Chimaeram. (Orphea) agentem carmine quercus; G IV 510. cum inrisam sine honore ratem Sergestus agebat; V 272. iam tempus agi res; V 638. qui casus agat res; IX 723. dicam acies actosque animis in funera reges; VII 42. ubi ignea venis omnibus acta sitis miseros adduxerat artus; G III 483. duplex agitur per lumbos spina; G III 87. (equus) spumas aget ore cruentas; G III 203. Alcides tauros hac victor agebat ingentis; VIII 203. tectum: ſ. arma. pelagi tot tempestatibus actis ‖ actus ‖; III 708. cernimus obsessum acta testudine limen; II 441 adcelerant acta pariter testudine Volsci; IX 505. Liber agens celso Nysae de vertice tigris; VI 805 (Aeneas) omnem miscet agens telis nemora inter frondea turbam; I 191. ille (turbo) actus habena curvatis fertur spatiis; VII 380. (malum) membris agit atra venena; G II 130. illa (virga Mercurius) fretus agit ventos et turbida tranat nubila; IV 245. ver magnus agebat orbis; G II 338. Alpheum fama est huc Elidis amnem occultas egisse vias supter mare; III 695. nunc eadem fortuna viros tot casibus actos insequitur; I 240. aureus hanc vitam in terris Saturnus agebat; G II 538. qua plurimus undam fumus agit; VIII 258. quae (unda) levibus placidum rivis sonat acta liquorum; Cul 149.

III. **mit Object und Zuſatz**: 1. illi haec inter se dubiis de rebus agebant certantes; XI 445. — 2. potum pastas (capellas) age, Tityre; E IX 24. — 3. excutere: ſ. 5. nos fata deum vestras exquirere terras imperiis egere suis; VII 240. diversa exilia et desertas quaerere terras auguriis agimur divom; III 5. furiis accensas pectore matres idem omnis simul ardor agit nova quaerere tecta; VII 393. — 4. Elysiam ‖ Eridanus ‖ tranandus agor delatus ad undam; Cul 260. age diversos et disice corpora ponto; I 70. (Entellus) praecipitem Daren ardens agit aequore toto; V 456. ſ. 5. praeda Charonis agor; Cul 216. quos (Troiugenas) illi (Latini) bello profugos egere superbo; VIII 118. talem reginam Allecto stimulis agit undique Bacchi; VII 405. quamvis saepe fuga versos ille (equus) egerit hostis; G III 120. bis Tusci Rutulos egere ad moenia versos; XI 629. vgl. II. alqm; V 265. VIII 133. XI 734. — 5. praecipites metus acer agit quocumque rudentis excutere; III 682.

agrestis, ländlich, auf dem Lande, wild wachſend, Landmann: A. quae prima causa bello animos accendit agrestis; VII 482. ille ipsum ludere quae vellem calamo permisit agresti; E I 10. non iam certamine agresti stipitibus duris agitur sudibusve praeustis, sed ferro anciniti decernunt; VII 524 fortunatus et ille, deos qui novit agrestis; G II 493. reduces gaza laetus (Acestes) agresti excipit; V 40. illi Panchaïa tura floribus agrestes herbae variantibus adsunt ‖ adflant ‖; Cul 88. venit et agresti capitis Silvanus honore; E X 24. hunc (Caeculum) late legio ‖ legio late ‖ comitatur agrestis; VII 681. nunc ego agrestem tenui meditabor harundine musam; E VI 8. multa movens animo nymphas venerabar agrestis; III 34. corpora agresti nudant (pecoris magistri) praedura palaestrae; G II 531. Volcano genitum pecora inter agrestia regem quem credidit aetas, Caeculus; VII 679. Cereale solum pomis agrestibus augent; VII 111. cuncta tibi Cererem pubes agrestis adoret; G I 343. agrestis manus armat sparus; XI 682. hic iuvenem agresti sublimem stramine ponunt; XI 67. studium: ſ. usus. primus turmas invasit agrestis Aeneas, omen pugnae; X 310. (Simylus) agresti suum solatur voce laborem; Mo 30. tu quos ad studium atque usum formabis agrestem; G III 163. — B, I. Silvia soror duros conclamat agrestis. olli improvisi adsunt, hic torre armatus obsto, stipitis hic gravidi nodis; VII 504. iam tum religio pavidos terrebat agrestis dira loci, iam tum silvam saxumque tremebant; VIII 349. — II, 1. (Aeneas) Lydorum manum collectos armat agrestis; IX 11. ſ. I. adsunt. conclamo: ſ. I. adsunt. ignaros viae mecum miseratus agrestis ingredere; G I 41 terreo: ſ. I. tremunt. — 2. dicendum et, quae sint duris agrestibus arma; G I 160. — III. tu sancta Pales, ad quam † ventura ‖ bona turba ‖ recurrit † agrestum bona ‖ voti ‖ secura; Cul 21. vos, agrestum praesentia numina, fauni; G I 10.

agricola, Landmann, Landwirt: I, 1. ipse (agricola) dies agitat festos fususque per herbam te libans, Lenaee, vocat; G II 527. ad vocem celeres raptis concurrunt undique telis indomiti agricolae; VII 521. agricola incurvo terram dimovit aratro; G II 513. ornum cum ferro accisam crebrisque bipennibus instant ernere agricolae certatim; II 628. ut Baccho Cererique, tibi sic vota quotannis agricolae facient; E V 80. cui (flori) nomen amello fecere agricolae; G IV 272. frigoribus parto agricolae plerumque fruuntur; G I 300. cum flavis messorem induceret arvis agricola et fragili iam stringeret

hordea culmo; G I 317. instant: ſ. erunnt tempus veniet, cum finibus illis agricola incurvo terram molitus aratro exesa inveniet scabra robigine pila aut gravibus rastris galeas pulsabit inanis, grandiaque effossis mirabitur ossa sepulchris; G I 494. velut [omnis et agricola et] tuta latet arce viator; X 805. libat: ſ. agitat. miratur, molitur: ſ. invenit. o fortunatos nimium, sua si bona norint, agricolas! quibus ipsa procul discordibus armis fundit humo facilem victum iustissima tellus; G II 459. *[umida solstitia atque hiemes orate serenas, agricolae]; G I 101. hinc radios trivere rotis, hinc tympana plaustris agricolae, et pandas ratibus posuere carinas; G II 445. pulsat: ſ. invenit. hic, ubi densas agricolae stringunt frondes; E IX 61. ſ. inducit. pater statuit, quid saepe videntes agricolae propius stabulis armenta tenerent; G I 355. ternut: ſ. ponunt, vident: ſ. tenent. vocat: ſ. agitat. — 2. Zuſruf: ſ. I. noscunt, orant. — II, 1. frigidus agricolam si quando continet imber; G I 259. fundo: ſ. I, 1. agitat. — 2. fundo: ſ. **I, 1.** noscunt. miseris hen praescia longe horrescunt corda agricolis; XII 453. maxumus agricolis pelagoque parabitur imber; G I 429. redit agricolis labor actus in orbem; G II 401. — III illa seges demum votis respondet avari agricolae, quae . .; G I 47.

Agrippa, Feldherr des Auguſtus: parte alia Agrippa arduos agmen agens; VIII 682.

Agyllinus, agylliniſch, Bewohner von Agylla in Etrurien: A. Lausus ducit Agyllina neqniquam ex urbe secutos mille viros; VII 652. haut procul hinc saxo incolitur fundata vetusto urbis Agyllinae sedes; VIII 479. — B. hinc densi rursus inundant Troes Agyllinique et pictis Arcades armis; XII 281.

ah ſ. **a** (Z. 3, b).

ahenus ſ. **aëneus.**

Aiax, Sohn des Oïleus: I. Danai invadunt, acerrimus Aiax et gemini Atridae Dolopumque exercitus omnis; II 414. — II. Pallasne ipsos (Argivos) potuit submergere ponto unius ob noxam et furias Aiacis Oili? I 41.

aio, ſagen, ſprechen, nennen: I. sic ait (Neptunus), et dicto citius tumida aequora placat; I 142. sic ait (Aeneas), atque animum pictura pascit inani; I 464. sic ait (Hector), et manibus effert ignem; II 296. sic ait (Anchises), et cuncti dicto paremus ovantes; III 189. sic ait (Dido). illa gradum . .; IV 641. sic ait (Iris) et dextra crinem secat; IV 704. sic ait (Aeneas) et geminum pugnae proponit honorem; V 365. (Iulus) sic ait inlacrimans; IX 303. sic ait (Turnus) et subitanum alte consurgit in ensem; IX 759. sic ait (Iuppiter) atque oculos Rutulorum reicit arvis; X 473. (Aeneas) sic ait inlacrimans recipitque ad limina gressum; XI 29. sic ait (Turnus), et paribus Messapum in proelia dictis hortatur; XI 520. sic ait (Turnus) adductisque amens subsistit habenis; XII 622. — II, 1. cunctis repente (Aeneas) improvisus ait: „coram adsum"; I 595. tandem (rex) laetus ait: „di secundent" . .; VII 259. rex Enandrus ait: „non haec" . .; VIII 185. Nisus ait: „dine hunc ardorem mentibus addunt, Euryale, an . .?" IX 184. — mater „duc, age, duc ad nos" ait; G IV 359. mater „cape Maeonii carchesia Bacchi: Oceano libemus" ait; G IV 381. „o fortunati, quorum iam moenia surgunt!" Aeneas ait; I 438. „vos, aeterni ignes, et non violabile vestrum testor numen" ait (Simon). „vos arae" . .; II 155. „te his" ait (Hector) „eripe flammis"; II 289. „vos o, quibus integer aevi sanguis" ait (genitor), „vos agitate ingam"; II 639. tum genitor „audite, o proceres," ait; III 103. „vade" ait (Helenus), „o felix nati pietate"; III 480. „spes et pacis" ait (pater Anchises); III 543. regina flaventis abscissa comas „pro Iuppiter! ibit hic?" ait; IV 591. dixit (Dido) et os impressa toro „moriamur" ait; IV 660. „vade age et Ascanio, ducat avo turmas, die" ait (Aeneas); V 551. cum virgo „poscere fata tempus" ait; VI 46. „cessas in vota precesque, Tros" ait (Sibylla) „Aenea? cessas?" VI 52. Aeneas miratus enim motusque tumultu „dic" ait, „o virgo" . .; VI 318. „adceleremus" ait (sacerdos); VI 630. continuo „salve fatis mihi debita tellus" ait (Aeneas); VII 121. „egredere o quicumque es" ait (Pallas); VIII 122. „en" ait (Turnus) et iaculum attorquens emittit in auras; IX 52. „adceleremus" ait (Euryalus); IX 221. breviter cum talia Nisus „absistamus" ait; IX 355. „ite" ait (Aeneas), „egregias animas decorate supremis muneribus; XI 24. „immo" ait, „o cives" arrepto tempore Turnus, „cogite concilium"; XI 459. „duc", ait (Turnus) „et Rutulos"; XI 464. „non lacrumis hoc tempus" ait Saturnia Iuno; XII 156. „quis" inquit (culex) „meritis ‖ „en quid" ait meritus ‖ cogor" . .? Cul 210. mors aurem vellens „vivite" ait „venio"; Copa 38. — 2. Sabinus ille ait fuisse mulio celerrimus; Cat X 2. — 3. quem secum patrios aiunt portare penates; IV 598. tibi haec fuisse et esse cognitissima ait Sabinus; Cat X 14. — III. haec ait (Cyrene) et liquidum ambrosiae defundit odorem; G IV 415. haec ait (Iuppiter), et Maia genitum demittit ab alto; I 297. haec ait (Dido), et partis animum versabat in omnis; IV 630. haec ait (Turnus) et secum versat, quos ducere contra possit; X 285. haec ait (Pallas) et medius densos prorumpit in hostis; X 379. haec ait (Turnus), et socii cesserunt aequore iusso; X 444. — IV. ipse (Homerus) Crataein ait matrem; Ci 66.

ala, Flügel, Fittich, Heeresflügel, Reiterſchar, Jägerſchar: I. Messapus et cum fratre Coras et virginis ala Camillae adversi campo apparent; XI 604. prima fugit domina amissa levis ala Camillae; XI 868. incurrunt Tyrrheni ‖ Tyrrhenum ‖ duces Euandrique Arcades alae; XI 835. Tuscorum phalanx Euandrique Arcades alae, pro se quisque viri summa nituntur opum vi; XII 551. ut reduces illi (cycni) ludunt stridentibus alis, haut aliter . .; I 397. illa (Allecto) attollit stridentis anguibus alas; VII 561. quae (Scylla) simul ut sese cum somitu ad caelum stridentibus extulit alis; Ci 515. dum trepidant alae saltusque indagine cingunt; IV 121. — II. pedibus timor addidit alas; VIII 224. quas (Diras Nox) paribus revinxit serpentum spiris ventosaque addidit alas; XII 848. procul ut Dirae stridorem (Iuturna) adgnovit et alas; XII 869. *saepe etiam duris errando in cotibus alas (apes) attrivere; G IV 203. attollo: ſ. I. stridunt; VII 561. celeris neque (columba) commovet alas; V 217. tu regibus alas eripe; G IV 106. Amor alas exuit; I 689. Tarchon variis instigat vocibus alas nomine quemque vocans; XI 730. ut (apes) possint alas pandere ad aestivom solem; G IV 28. nos temptamus viam et velorum pandimus alas; III 520. harpyiae magnis quatiunt clangoribus alas; III 226. Circe sparsit coloribus alas; VII 191. — III. volat ille (Maia genitus) per aëra magnum remigio alarum; I 301. (Daedalus) tibi, Phoebe, sacravit remigium alarum; VI 19. alarum verbera nosco letalemque sonum; XII 876. — IV. alis adlapsa sagitta et laevo adfixa est lateri manus; IX 578. ecce viro stridens alis adlapsa sagitta est; XII 319. nox ruit et fuscis tellurem amplectitur alis; VIII 369. (Famam) Terra progenuit pedibus celerem et pernicibus alis; IV 180. Allecto in Teucros Stygiis se concitat alis; VII 476. efferre: ſ. I. stridunt; Ci 515. pestis clupeum everberat alis; XII 866. e pastu decedens agmine magno corvorum increpuit densis exercitus alis; G I 382. ludere: ſ. I. stridunt; I 397. hic primum paribus nitens Cyllenius alis constitit; IV 252. alis plaudentem nigra figit (Eurytion) sub nube columbam; V 516. quae (talaria Mercurium) sublimem alis sive aequora supra seu terram portant; IV 240. super-

volitare: ſ. volitare. cum dea se paribus per caelum sustulit alis; V 657. protinus hinc fuscis tristis dea tollitur alis audacis Rutuli ad muros; VII 408. (Iris) in caelum paribus se sustulit alis; IX 14. (coniunx Neptunia puellam) aëriis potius sublimem sustulit alis; Ci 487. (aquila) simul aethera verberat alis; XI 756. quibus alte ‖ ante ‖ infelix (Philomela) sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; E VI 81. ut Scylla caeruleis sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; Ci 51. ipsi (reges) per medias acies insignibus alis ingentis animos angusto in pectore versant . .; G IV 82. Nisus emicat, et ventis et fulminis ocior alis; V 319.

alabastria, Salbenflaſchchen: quarum (Pieridum) castos alvaria ‖ alabastria ‖ postes munere saepe meo inficiunt; Ci 94.

alacer (alacris: ſ. alqs; V 380. VI 685), munter, raſch, behend, freudig: (Dares) alacris Aeneae sterit ante pedes; V 380. (Anchises) alacris palmas utrasque tetendit; VI 685. tum Nisus et una Euryalus confestim alacres admittier orant; IX 231. sic ruit in densos alacer Mezentius hostis; X 729. talis equos alacer media inter proelia Turnus fumantis sudore quatit; XII 337. alacris silvas et cetera rura voluptas tenet; E V 58.

alatus, geflügelt: ut primum (Cyllenius) alatis tetigit magalia plantis; IV 259.

Alba, Stadt in Latium: I. si (Silvius Aeneas) umquam regnandam acceperit Albam; VI 770. Ascanius Longam muris cum cingeret Albam; V 597. [urbem Ascanius clari condet cognominis Albam]; VIII 48. (Ascanius) longam multa vi muniet Albam; I 271. regno: ſ. accipio. — II. lucos ‖ lucos ‖, qui post Albae de nomine dicti Albani; IX 387. — III. Silvius, unde genus Longa nostrum dominabitur Alba; VI 766.

Albanus, albaniſch, Albaner: A. lucos ‖ lucos ‖, qui post Albae de nomine dicti Albani; IX 388. mons: vgl. tumulus. ille iuvenis primus ad auras aetherias surget, Silvius, Albanum nomen; VI 763. unde Albani patres atque altae moenia Romae; I 7. sit Latium, sint Albani per saecula reges; XII 826. Iuno e summo, qui nunc Albanus habetur (tum neque nomen erat nec honos aut gloria monti) prospiciens tumulo; XII 134. quem (morem) protinus urbes Albanae coluere sacrum; VII 602. — B. Albani docuere suos (certamina celebrare); V 600. at tu dictis, Albane, maneres! VIII 643.

albeo, weiß ſein: campi ingentes ossibus albent; XII 36.

albesco, weiß, hell werden: fluctus medio coepit cum albescere ponto; G III 237. fluctus uti primo coepit cum albescere vento; VII 528. regina e speculis ut primum ‖ primum ‖ albescere lucem vidit; IV 586. videbis noctis per umbram flammarum longos a tergo albescere tractus; G I 367.

Albula, Tiberfluß: Itali fluvium cognomine Thybrim diximus (amisit verum vetus Albula nomen); VIII 332.

Albunea, weisſagende Nymphe bei Tibur: rex lucos sub alta consulit Albunea, nemorum quae maxima sacro fonte sonat saevamque exhalat opaca mephitim; VII 83.

Alburnus, Berg in Lucanien: est lucos Silari circa ilicibusque virentem plurimus Alburnum volitans, quoi nomen asilo Romanumst; G III 147.

albus, weiß; A. audiit a muris sulpurea ‖ sulfurea ‖ Nar albus aqua; VII 517. bigis it Turnus in albis; XII 164. bimgis infert se Lucagus albis in medios; X 575. (Allecto) induit albos cum vitta crinis; VII 417. Apollo longaevo similis et crinis albos et saeva sonoribus arma; IX 651. (Aventinus) terribili inpexum os saeta cum dentibus albis indutus capiti; VII 667. caput ingens oris hiatus et malae texere lupi cum dentibus albis; XI 681. Galatea, candidior cycnis, edera formonsior alba; E VII 38. candida per silvam cum fetu concolor albo procubuit sus; VIII 82. ornus incanuit albo flore piri; G II 71. quem (parvum Priamum) Thracius albis portat equs bicolor maculis, vestigia primi alba pedis frontemque ostentans arduus albam; V 566. hinc albi greges et maxima taurus victima Romanos ad templa deum duxere triumphos; G II 146 continuo greges villis lege mollibus albos; G III 386. (Haemonides) totus conlucens veste atque insignibus albis ‖ armis ‖; X 539. si alba neque Assyrio fucatur lana veneno; G II 465 alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur; E II 18. rarum in dumis holus albaque circum lilia premens; G IV 130. mixta rubent ubi lilia multa alba rosa; XII 69. maculis quem (Turnum) Thracius albis portat equos; IX 49. ſ. frons. Nar: ſ. amnis. sus iacebit alba, solo recubans, albi circum ubera nati; III 392 [VIII 45]. (Camilla) Strymoniam gruem aut album deiecit olorem; XI 580. ipse (Turnus) dehinc auro squalentem alboque orichalco circumdat loricam umeris; XII 87. Helenor, cui levis mudo parmaque inglorius alba; IX 548. (genitor) mactavit nigram Hiemi pecudem, Zephyris felicibus albam; III 120. scopulos Sirenum difficilis quondam multorumque ossibus albos; V 865. sus: ſ. nati. vestigia: ſ. frons. vestis: ſ. insignia. sunt Thasiae vites, sunt et Mareotides albae; G II 91. — B, a. color deterrimus albis et gilvo; G III 82. — b. nec mihi displicat (bos) maculis insignis et albo; G III 56. capreoli, sparsis etiam nunc pellibus albo; E II 41

Alcander, Troer: (Turnus) addit Alcandrumque Halirumque; IX 767.

Alcanor, A. Troer: Pandarus et Bitias, Idaco Alcanore creti, portam recludunt; IX 672. — B. Latiner: huic (Maeoni) frater subit Alcanor fratremque ruentem sustentat dextra; X 338.

Alcathous, A. Sohn des Pelops: Megara, Alcathoi quondam munita labore, Alcathoi Phoebique; Ci 105. — B. Troer: Caedicus Alcathoum obtruncat Sacrator Hydaspen; X 747.

Alcestis, Gemahlin des Admetus: Alcestis ab omni inviolata vacat cura, quod saeva mariti in Chalcodoniis Admeti tura ‖ fata ‖ morata est; Cul 262.

Alcides, Herkules, Enkel des Alcäus: I, maximus ultor, tergemini nece Geryonae spoliisque superbus, Alcides aderat taurosque hac victor agebat ingentis; VIII 203. ſ. 2. audiit Alcides iuvenem; X 464. nec vero Alciden me sum laetatus euntem accepisse lacu; VI 392. non tulit Alcides animis seque per ignem praecipiti iecit saltu; VIII 256. nec vero Alcides tantum telluris obivit nec Liber; VI 801. insperata deprensum ‖ in ‖ luce repente (Cacum) desuper Alcides telis premit; VIII 249. „haec“ inquit (Euandrus) „limina victor Alcides subiit“; VIII 363. — 2. te precor, Alcide, coeptis ingentibus adsis; X 467. II, 1. accipio: ſ. 1, 1. it. quid Thesea magnum, quid memorem Alciden? VI 123. precor: ſ. 1, 2. — 2. his (armis Eryx) magnum Alciden contra stetit; V 414. — III. populus Alcidae gratissima, vitis Iaccho; E VII 61. — IV. Melampus, Alcidae comes usque gravis dum terra labores praebuit; X 321. hic vero Alcidae furiis exarserat labore atro felle dolor; VIII 219.

Alcimedon, Bildſchnitzer: I. nobis idem Alcimedon duo pocula fecit, et molli circum est ansas amplexus acantho; E III 44. — II. pocula ponam fagina, caelatum divini opus Alcimedontis; E III 37.

Alcinous, König der Phäaken: nec pingues unam in faciem nascuntur olivae pomaque et Alcinoi silvae; G II 87.

Alcippe, Sklavin: neque ego Alcippen nec Phyllida habebam; E VII 14.

Alcon, A. Hirt: si quos aut Phyllidis ignes aut Alconis habes laudes aut iurgia Codri; E V 11. — B. Pfitzner: si nec pocula gratum ‖ Grainm ‖ Alconis referent Boethique ‖ referunt Rhoeciique ‖ toreuma; Cul 67.

alcyon, Eisvogel: I. non tepidum ad solem pinnas in litore pandunt dilectae Thetidi alcyones; G I 399. — II. cum litora alcyonem resonant, acalanthida dumi; G III 338.

ales (alituum: f. III), beflügelt, schnell, Vogel: A. marmoreus tibi, set ‖ aut ‖ mille coloribus ales in morem picta stabit Amor pharetra; Cat XIV 9. (Cyclopes radios) addiderant rutili tris ignis et alitis austri; VIII 430. ipse (deus) volans tenuis se sustulit ales ad auras; V 861. excubitor diem cantu praedixerat ales; Mo. 2. — B, I, 1. volans rubra fulvos lovis ales in aethra litoreas agitabat avis turbamque sonantem agminis aligeri, subito cum lapsus ad undas cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis; XII 247. (Dira) alitis in parvae subitam conlecta figuram, quae quondam in bustis sedens serum canit importuna per umbras; XII 862. quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto consequitur columbam; XI 721. donec vi victus et ipso pondere defecit praedamque ex unguibus ales proiecit fluvio penitusque in nubila fugit; XII 255 aetheria quos (cycnos) lapsa plaga lovis ales aperto turbabat caelo; I 394. f. agitat. proicit: f. deficit. rapit: f. agitat. sedet: f. canit. timuit exterrita pinnis ales; V 506. turbat: f labitur. volat: f. agitat — 2. deum rex fecit in terris haliaeetos ales ut (pater) esset; Ci 528. — II, 1. exterreo: f. I, 1. timet. vinco: f. I, 1. deficit. — 2 heu, terra ignota canibus data praeda Latinis alitibusque iaces; IX 486. alitibus linquere feris; X 559. — III. Tityos iacet alitis esca; Cul 238. figura: f. I, 1. canit. alitnum pecudumque genus sopor altus habebat; VIII 27.

Aletes, Troer: I. galeam fidus permutat Aletes; IX 307. hic annis gravis atque animi maturus Aletes: „di patrii“ . . ; IX 246. — II. qua (nave) vectus Abas, et qua grandaevos Aletes; I 121.

Alexis, Jüngling: I, 1. si formonsus Alexis montibus his abeat, videas et flumina sicca; E VII 55. nec munera curat Alexis; E II 56. f. 2. despicit: f. 2. invenies alium, si te hic fastidit, Alexim; E II 73. quaerit: f. 2. — 2. o crudelis Alexi, nihil mea carmina curas? E II 6. despectus tibi sum, nec qui sim quaeris, Alexi; E II 19. te Corydon (sequitur), o Alexi; E II 65 — II. formonsum pastor Corydon ardebat Alexim, delicias domini; E II 1. haec (cicuta) nos „formonsum Corydon ardebat Alexim ‖ Alexin ‖ “ docuit; E V 86. invenio: f. I, 1. fastidit.

alga, Seetang: lateri inlisa refunditur alga; VII 590. ego videar tibi horridior rusco, proiecta vilior alga, si . . ; E VII 42.

Alia, Nebenfluß des Tiber: quos secans infaustum interluit Alia ‖ Allia ‖ nomen; VII 717.

alias, sonst: non alias caelo cecidernnt plura sereno fulgura; G I 487.

alibi, anderswo: neque servitio me exire licebat nec tam praesentis alibi cognoscere divos; E I 41. hic segetes, illic veniunt felicius uvae, arborei fetus alibi; G I 55.

alienus, fremd, ungewohnt, andern zugehörig, für andere bestimmt: huc aliena ex arbore germen includunt; G II 76. quid si non arva aliena domosque ignotas peteres? IV 341. Troianos arva aliena iugo premere; X 78 hic alienus ovis custos bis mulget in hora: E III 5. neque, fortissime, credo, inssa aliena pati et dominos dignabere Teucros; X 866. hic alienis mensibus aestas; G II 149. immunis sedens aliena ad pabula funes; G IV 244 sternitur infelix (Antores) alieno volnere; X 781.

aliger, beflügelt: (Cytherea) his aligerum dictis adfatur Amorem; I 663. Iovis ales litoreas agitabat avis turbamque sonantem agminis aligeri; XII 249.

alio, anderswohin: his (venenis) Moerim satas alio vidi traducere messis; E VIII 99.

alipes, schnellfüßig, flüchtig, Roß: A. quotiens (Aeneas) alipedum fugam cursu temptavit equorum, totiens . . ; XII 484. — B. omnibus extemplo Teucris iubet (pater) ordine duci instratos ostro alipedes pictisque tapetis; VII 277.

aliqua, irgendwie: si non aliqna nocuisses, mortuus esses; E III 15.

aliquando, einmal einst: attulit et nobis aliquando optantibus aetas auxilium adventumque dei; VIII 200. qui (Pelasgi) primi finis aliquando habuere Latinos; VIII 602.

aliquis, aliqui, ein, irgend ein, jemand, mancher, etwas: A. anne aliquas ad caelum hinc ire putandumst sublimis animas? VI 719. sin aliquem infandum casum, Fortuna, minaris; VIII 578. si nostra ante aliquis nudasset foedera casus; Ci 422. et nos aliquod nomenque decusque gessimus; II 89. aut aliquis latet error; II 48. pater aliquem indignatus ab umbris mortalem infernis surgere; VII 770. fando aliquod si forte tuas pervenit ad auris Belidae nomen Palamedis; II 81. f. decus. partem aliquam, venti, divom referatis ad auris! E III 73. aliquos tamen esse velis tibi, alumna, penates; Ci 331. feret haec aliquam tibi fama salutem; I 463. si neseis, aliquam possum sperare salutem; Ci 322. sin aliquam expertus sumptis spem ponis in armis; II 676. forsitan illum (bovem) perducant aliquae stabula ad Gortynia vaccae; E VI 60. exoriare aliquis nostris ex ossibus altor; IV 625. — B. aut pugnam aut aliquid iamdudum invadere magnum mens agitat mihi; IX 186 dixerat ille (Auxur) aliquid magnum; X 547. — C, I, 1. quis ille? filius anne aliquis magna de stirpe nepotum? VI 864. — 2. qui sui memores aliquos ‖ alios ‖ fecere merendo; VI 664. — II. ille (invencus) aliquam in magno sequitur grege; E VI 55. — III, 1. quin tu aliquid saltem potins viminibus paras detexere? E II 71. (Simylus) tunc ‖ tum ‖ quoque tale aliquid meditans intraverat hortum; Mo 87. — 2 nos aliquid Rutulos contra invisse nefandum est? X 84.

aliquot, einige: en umquam post aliquot mea regna videns mirabor aristas? E I 69.

aliter, anders, sonst: quando aliter nequeo crudelem abrumpere vitam; IX 497. velut dispersa immittit silvis incendia pastor: non aliter socium virtus coit omnis in unum; X 410. venti proelia ceu tollunt viribus aequis: haut aliter Troianae acies aciesque Latinae concurrunt; X 360. velut cum duo tauri frontibus incurrunt: non aliter Tros Aeneas et Daunius heros concurrunt clipeis; XII 723. quia non aliter vires dabit omnibus aequas terra; G II 286. velnti lupus quom fremit ad caulas: haud aliter Rutulo muros et castra tuenti ignescunt irae; IX 65. ut fera, haut aliter invenis medios moriturus in hostis inrnit; IX 554. ut volans alte raptum cum fulva draconem fert aquila: haut aliter praedam Tiburtum ex agmine Tarchon portat ovans; XI 757. omnia fatis retro sublapsa referri, non aliter quam qui adverso vix flumine lembum remigiis subigit; G I 201. ceu saevom turba leonem cum telis premit infensis: haut aliter retro dubius vestigia Turnus inproperata refert; IX 797. resonat magnis plangoribus aether, non aliter quam si immissis ruat hostibus omnis Karthago; IV 669. velut aper substitit nec cuiquam propius accedere virtus, haut aliter non ulli est animus . . ; X 714. ut reduces illi (cycni) ludunt stridentibus alis, haut aliter puppesque tuae pubesque tuorum portum tenet; I 399. cadit Ripheus, servantissimus aequi (dis aliter visum); II 428. aliter non viribus ullis (fetum) vincere poteris; VI 147.

[haut aliter terras inter caelumque volabat Cyllenia proles]; IV 256. veluti Cyclopes fulmina cum properant: non aliter Cecropias innatus apes amor urguet habendi munere quamque suo; G IV 176.

alium, ſinnoblauch: I. dexterâ pistillo primum f r a g r a n t i a mollit alia ‖ allia ‖; Mo 102. — II. Testylis rapido fessis messoribus aestu alia serpullumque herbas e o n t u n d i t olentis; E II 11. (Simylus) quattuor educit cum spissis alia ‖ allia ‖ fibris; Mo 89. mollio: ſ. I.

alius, ein anderer, verſchieden, der eine — der andere: A. **einfach**: I. 1. invenies alium, si te hic fastidit, A l e r i m: E II 73. alius Latio iam partus Achilles, natus et ipse dea; VI 89. vgl. Cyclopes. (Camilla) tum sie expirans Aceam ex aequalibus unam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias; XI 820. tofus et creta negant alios aeque serpentibus agros dulcem ferre cibum; G II 214. quo (Eridano) non alius per pinguia culta in mare purpureum violentior effluit amnis; G IV 372. hac (virga) animas ille (Mercurius) evocat Orco pallentis, alias sub Tartara tristia mittit; IV 243. inde (Charon) alias animas deturbat; VI 411. decem alios Priamum superesse per annos; VIII 399. pleno alium (arietem) circumspice campo; G III 390. alia arma Latinis quaerenda; XI 229. hinc alias artis prolemque parentum (notabis); G III 101. continuo est aegris (apibus) alius color; G IV 254. non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris caeditur; G II 380. inde alios ineunt cursus aliosque recursus adversi spatiis; V 583. ut fertur labyrinthus ancipitem mille viis habuisse dolum: haut alio Teucrum nati vestigia cursu impediunt; V 592. linquitur ante alias (Cyeladas) longe gratissima Delos Nereidum matri; Ci 473. centum alii curva haec habitant ad litora volgo infandi Cyclopes; III 643. non alios prima crescentis origine mundi inluxisse dies aliumve habuisse tenorem crediderim; G II 336 despectus Iarbas ductoresque alii; IV 37. centum aliae (famulae); I 705. men alias inter famularum munere fungi non licuit? Ci 444. (Scyllam) longe alia perhibent mutatam membra figura infestare . .; Ci 56. sin alios finis aliamque capessere gentem est animus; XI 324. quin ego non alio digner te funere, Palla, quam pius Aeneas; XI 169. gens; ſ. fines. quas (insulas) dira Celaeno harpyiaeque colunt aliae; III 212. (nais) casia atque aliis intexens suavibus herbis mollia luteola pingit vaccinia calta ‖ caltha ‖; E II 49. hic alii sidunt pariles virtutis honore heroes; Cul 358. quem (Luciferum) Venus ante alios astrorum diligit ignis; VIII 590. ut leo advolat: haut alia est Turni venientis imago; X 456. sunt aliae innuptae Latio et Laurentibus arvis; XII 24. eui inveni ante alios divi cuncta dedere bona; Cat IV 5. (ratio) longe aliud studium atque alios aecincta labores; Ci 6. nos alias hinc ad lacrimas eadem horrida belli fata vocant; XI 96. aliae (matres) tremulis ululatibus aethera complent; VII 395. (sacerdos) se carminibus promittit solvere mentes quas velit, ast aliis duras immittere curas; IV 488. modi: ſ. viae. aliam ‖ illam ‖ (navem) ter fluctus ibidem torquet agens circum; I 116. si (arbos) non alium late iactaret odorem, laurus erat; G II 132. (Simylus) aliam sibi quaerit opem; Mo 54. [ergo aliam molitur opem sibi providus aeris] ‖ ergo . . . heros ‖; Mo 60. quos (Teucros) turbo penitus alias avexerat oras; I 512. parte alia fugiens amissis Troilus armis; I 474. alia de parte patentis transmittunt cursu campos cervi; IV 153. parte alia (Cyclopes) Marti currumque rotasque volueris instabant; VIII 433. parte alia Agrippa arduos agmen agens; VIII 582. parte alia horrendus visu quassabat Etruscam pinum Mezentius; IX 521. parte ex alia Arcadas ut vidit Pallas dare terga; X 362. parte alia media Enmedes in proelia fertur; XII 346. inde alias partes nova macies obduxit squalida pelle; Ci 505. illum (Dolonem) Tydides alio pro talibus ausis adfecit pretio; XII 351. post alii proceres; I 740. inde alii Troiae proceres (exierant); VIII 587. felicem ante alias o te scriptore puellam! Cat IX 23. inde aliae (puppes) celerant cursus; X 249. si non alia poteris ratione parentem flectere; Ci 333. recursus: ſ. cursus. astabant alii ab origine reges; VII 781. alio patriam quaerunt sub sole iacentem; G II 512. ante alias Arethusa sorores prospiciens; G IV 351. studium: ſ. labores. non equidem me alio possum contendere dignam supplicio; Ci 418. hoc acrior idem (Nisus) ecce aliud summa telum librabat ab aure; IX 417. (Mezentius) inde aliud (telum) atque aliud figit; X 883. tempore non alio catulorum oblita leaena saevior erravit campis; G III 245. tempore non alio dicunt regionibus illis quaesitas ad sacra boves Iunonis; G III 531. tenor: ſ. dies. sunt aliae ‖ alii (modi) ‖, quas ipse vias sibi repperit usus; G II 22. o felix una ante alias Priameïa virgo iussa mori! III 321. non vires alias conversaque numina sentis? V 466. absint et lacerti meropesque aliaeque volucres; G IV 14. haec (Roma) tantum alias inter caput extulit urbes, quantum . .; E I 24. — 2. q u o s alios muros, quae iam ultra moenia habetis? IX 782. quod si alio quovis animi iactaris amore; Ci 241. Fama (it), malum qua non aliud velocius ullum; IV 174. — II. concursu accedere magno videt fortem Cloanthum T e u c r o r u m que alios; I 511. carmina vobis, huic (Aeglae) aliud mercedis erit; E VI 26. — III. hic aliud m a i u s miseris multoque tremendum obicitur magis atque inprovida pectora turbat; II 199. his aliud maius Iuturna adiungit; XII 244. quando aliud mihi iam miserae nihil ipsa reliqui; IV 315. Pygmalion, scelere ante alios immanior omnis; I 347. ipse ante alios pulcherrimus omnis Aeneas; IV 141. petit (filiam) ante alios pulcherrimus omnis Turnus; VII 55 — IV, a, 1. alii portis sublimibus a d s t a n t; XII 123. portis alii bipatentibus adsunt; II 330. infrenant alii currus aut corpora saltu subiciunt in equos et strictis ensibus adsunt; XII 287. contendunt: ſ. 2, a. iubeo. non deripient ‖ diripient ‖ rates alii navalibus? IV 593. excudent alii spirantia mollius aera (credo ‖ credo ‖ equidem), vivos ducent de marmore voltus, orabunt causas melius, caelique meatus describent radio et surgentia sidera dicent: tu memento . .; VI 847. alii thoracas aënos ducunt; VII 633. ſ. describunt. exacuunt alii vallos furcasque bicornis, atque Amerina parant lentae retinacula viti; G I 264. excudunt: ſ. describunt. alii rapiunt incensa feruntque Pergama; II 374. hastam alii galeamque ferunt; XI 91. alii fontemque ignemque ferebant velati limo et verbena tempora vincti; XII 119. ardentis taedas alii ad fastigia iactant; IX 568. infrenant: ſ. adsunt. haut segnes alii crates et molle feretrum texunt extructosque toros obtentu frondis inumbrant; XI 64. litore aëna locant alii flammasque ministrant; I 213. ordine aëna locant alii; V 102 ministrant: ſ. locant. obsedere alii telis angusta viarum oppositis ‖ oppositi ‖; II 332. alii strictis mucronibus imas obsedere fores; II 449. obstipuere animis alii, sed Troïus heros . .; VIII 530. orant: ſ. describunt. parant: ſ. exacuunt. praefodiunt alii portas aut saxa sudesque subvectant; XI 473. ruunt: ſ. 2, a. includo. ast alii subeunt; II 467. subiciunt: ſ. adsunt. subvectant: ſ. praefodiunt. supponunt alii cultros tepidumque cruorem succipiunt ‖ suscipiunt ‖ pateris; VI 248. sunt alii, qui tecta manu defendere possint; XII 627. supponunt: ſ. succipiunt. altum alii tenent; V 164. texunt: ſ. inumbrant. vescuntur: ſ. 2, a. conspicio. saxum ingens volvont alii; VI 616. multi brevibus se credere saltu, per remos alii; X 290 — 2, a. ast alios longe summotos (Charon) a r c e t harena; VI 316. (Aeneas) conspicit ecce alios dextra laevaque per herbam vescentis; VI 656. qui sui memores aliquos

‖ alios ‖ fecere merendo; VI 664. ast alios secum (Pandarus) includit recipitque ruentis; IX 727. ad hunc (Palinurum) alii cursum contendere iussi; V 834 oppono: ſ. 1. obsidunt. post (Aeneas petit) alios, fortemque Gyan fortemque Cloanthum; I 612. quaeritur huic (Dareti) alius; V 378. recipio: ſ. includo. tua cura Lycoris per nives alium secutast; E X 23. summoveo: ſ. arceo. velo, vincio: ſ. 1. ferunt; XII 119. — b. haec aliis post me memoranda relinquo; G IV 148. — c. disce, puer, virtutem ex me verumque laborem, fortunam ex aliis; XII 436. — 3. Pygmalion, scelere ante alios immanior omnis; I 347. effugit ante alios primisque elabitur undis Gyas; V 151. ille mihi ante alios fortunatusque laborum egregiusque animi, qui . .; XI 416. iam aderat Phoebo ante alios dilectus lapyx Iasides; XII 391. ante alios qui tum florebat in armis Minos; Ci 110. vgl. I, 1. ignes, iuvenes. — b. Phyllida amo ante alias: nam me discedere flevit; E III 78. graditur bellum ad crudele Camilla, cara mihi ante alias; XI 537. vgl. I, 1. aequales, Cyclades, puellae, sorores, virgines. — c, 1. aliud quid sit, quod iam implorare queamus? X 19. — 2. consumptis hic forte aliis ut vertere morsus exiguam in Cererem penuria adegit edendi; VII 112. his actis aliud genitor secum ipse volutat; XII 843.

B. **distributiv**: 1, 1.a. aliae (animae) panduntur inanes suspensae ad ventos, aliis sub gurgite vasto infectum eluitur scelus; VI 740. aliae (apes) turpes horrent, ceu pulvere ab alto quom venit viator; elucent aliae et fulgore coruscant; G IV 96. veluti alii (Cyclopes) taurinis follibus auras accipiunt redduntque, alii stridentia tingunt aera lacu; G IV 171. alii (Cyclopes) ventosis follibus auras accipiunt redduntque, alii stridentia tingunt aera lacu; VIII 449. pectora motus nunc alios, alios dum nubila ventus agebat, concipiunt; G I 421. — b. silvarum aliae pressos propaginis arcus expectant; nil radicis egent aliae; G II 26. — c. alius latum funda iam verberat amnem, alta petens, pelagoque alius trahit umida lina; G I 142. sollicitant alii remis freta caeca ruuntque in ferrum; condit opes alius; G II 503 hic portus alii effodiunt; hinc lata theatris fundamenta petunt ‖ hic alta theatri fundamenta locant ‖ alii; I 427. discurrunt alii ad portas primosque trucidant, ferrum alii torquent et obumbrant aethera telis; VII 577. urbem alii reserare iubent et pandere portas Dardanidis, arma ferunt alii et pergunt defendere muros; XII 584. unde alii fugisse ferunt, alii dixere . .; Ci 303. — 2. nos hinc alii sitientis ibimus Afros, pars Scythiam veniemus; E I 64. diffugiunt alii ad navis, pars ingentem scandunt rursus ecum; II 399. hic alii spolia occisis derepta Latinis coniciunt igni; pars munera nota; XI 193. — II. aliae (apes) victu invigilant; pars suspendunt ceras; aliae spem gentis adultos educunt fetus; aliae purissima mella stipant; G IV 158. aliae (arbores) nullis hominum cogentibus ipsae sponte sua veniunt; pars autem posito surgunt de semine, pullulat ab radice aliis densissima silva; G II 10.

C. **alternativ**: ipsa dies alios alio dedit ordine luna felicis operum; G I 276. ipsae Caucaseo steriles in vertice silvae dant alios aliae fetus; G II 442. aliam ex alia generando suffice prolem; G III 65. nos alia ex aliis in fata vocamur; III 494. atque alias alio densas super agmine turmas! Cul 248. alias aliis volgo finxere puellas, quae . .; Ci 64. (virgo) nunc alia ex aliis (nec desunt omina quaerit; Ci 364. nunc aliam ex alia bellando quaerere gentem? Cat IX 53.

all- ſ. **adl-**.

Allecto. Furie: I. talem reginam Allecto stimulis agit undique Bacchi; VII 405. superis immissa repente Allecto medias Italum bacchata per urbes; X 41. Allecto in Teucros Stygiis se concitat alis; VII 476. talibus Allecto dictis exarsit in iras; VII 445. Allecto torvam faciem et furialia membra exuit, in voltus sese transformat anilis; VII 415. Gorgoneis Allecto infecta venenis principio Latium et Laurentis tecta tyranni celsa petit; VII 341. transformat: ſ. exuit. — II. (Iuno) luctificam Allecto dirarum ab sede dearum ciet, cui tristia bella iraeque insidiaeque cordi; VII 324. immitto: ſ. I bacchatur. inficio: ſ. 1. petit.

Allia, allium ſ. **Alia, alium.**

Almo. Gatiner: I. hic iuvenis primam ante aciem stridente sagitta, natorum Tyrrhi funerat qui maximus, Almo, sternitur; VII 532. — II. caesos reportant Almonem puerum foedatique ora Galaesi; VII 575. sterno: ſ. I.

almus, nährend, fegenſpendend, gütig, hold: A Liber et alma Ceres; G I 7. Aeneas, quem alma Venus Phrygii genuit Simoentis ad undam; I 618. Trivia Hippolytum secretis alma recondit sedibus; VII 774. iam alma curru noctivago Phoebe medium pulsabat Olympum; X 215. quas (nymphas) alma Cybebe numen habere maris insserat; X 220. deflexit partim (tela) stringentia corpus alma Venus; X 332. parturit almus ager; G II 330. nascere, praeque diem veniens age, Lucifer, almum; E VIII 17. si nona diem mortalibus almum Aurora extulerit; V 64. postera lux ubi laeta diem mortalibus almum quatiebat; Ci 349 ut primum lux alma datast; I 306. vivisne? ant, si lux alma recessit, Hector ubi est? III 311. Euandrum ex humili tecto lux suscitat alma; VIII 455. Aurora interea miseris mortalibus almam extulerat lucem; XI 182. cum pura per noctem in luce refulsit alma parens; II 591. hoc erat, alma parens, quod me per tela eripis, ut . .? II 664. alma parens Idaea deum, cui Dindyma cordi; X 252. interea soror alma monet succedere Lauso Turnum; X 439. quibus Itala iam tum floruerit terra alma viris; VII 644 *alma, tibi hanc, nemorum cultrix, Latonia virgo, ipse pater famulam voveo; XI 557. huius (Acacidae) firma ‖ alma ‖ dolis Ithaci virtus quod concidit icta; Cul 326. rarum pecorique et vitibus almis aptius uber erit; G II 233. — B. hic lectos sacrabo, alma, viros; VI 74. gnatique patrisque, alma, precor miserere; VI 117.

alnus, Erle: 1. narcisso floreat alnus; E VIII 53. torrentem undam levis innatat alnus missa Pado; G II 451. crassis paludibus alni nascuntur; G II 110. (capella) rapit cacumina vel salicis lentae vel quae nova nascitur alnus; Cul 55. — II. (Silenus) solo proceras erigit alnos; E VI 63. tunc almos primum fluvii sensere cavatas; G I 136. mitto: ſ. 1. innatat. sentio: ſ. cavo. — III. cacumina: ſ. I. nascitur.

alo, nähren, ernähren, unterhalten, aufziehen, fördern: I. rami atque asper victu venatus alebat; VIII 318. vgl. II florem. — II. illo Vergilium me tempore dulcis alebat Parthenope; G IV 563. hunc Polydorum quondam infelix Priamus furtim mandarat alendum Threïcio regi; III 50. hos successus alit: possunt, quia posse videntur; V 231. caelum ac terram ‖ terras ‖ camposque liquentis lucentemque globum, lunam Titaniaque astra spiritus intus alit; VI 726. quos (ductores) Africa terra triumphis dives alit; IV 38. (vitula) binos alit ubere fetus; E III 30. aether omnis magnus alit magno commixtus corpore fetus; G II 327. (florem) non iam mater alit tellus viresque ministrat; XI 71. qui (di) novas alitis non ullo semine fruges; G I 22. globum ſ. astra. umida (tellus) maioris herbas alit; G II 251. lunam ſ. astra. sonitus alit aëris echo; Cul 152. terram: ſ. astra. alitur vitium vivitque tegendo; G III 454. regina voluus alit venis; IV 2.

Aloidae, des Aloeus Söhne Otus und Ephialtes: hic et Aloidas geminos immania vidi corpora; VI 582.

Alpes. Alpen: I. insolitis tremuerunt motibus Alpes; G I 475. — II. cum Karthago Romanis arcibus exitium magnum atque Alpes immittet apertas; X 13. aërias Alpis et Norica si quis castella in tumulis videat; G III 474.

Alphesiboeus. Hirt: I saltantis saturos ‖ Satyros ‖ imitabitur Alphesiboeus; E V 73. vos, quae responderit Alphesiboeus, dicite, Pierides; E VIII 62. — II. pastorum musam Damonis et Alphesiboei. Damonis musam dicemus et Alphesiboei; E VIII 1.

Alpheus. Fluß in Arkadien und Elis: I. Alpheum fama est huc Elidis amnem occultas egisse vias supter mare; III 694. — II Alpheum linquens lucosque Molorchi Graecia; G III 19.

Alpheus. des Alpheus: sin magis studium Alphea rotis praelabi flumina Pisae; G III 180. hos parere iubent Alpheae origine Pisae, urbs Etrusca solo; X 179.

Alpinus. der Alpen: aggeribus socer Alpinis atque arce Monoeci descendens; VI 830. eum quercum Alpini boreae nunc hinc nunc flatibus illinc ernere inter se certant; IV 442. duo quisque Alpina coruscant gaesa manu; VIII 661. Alpinas a! dura nives et frigora Rheni vides; E X 47.

Alsus. Hirt der Rutuler: Podalirius Alsum, pastorem primaque acie per tela ruentem, ense sequens nudo superimminet; XII 304.

altaria. Altar: I. neque impositis ardent altaria fibris; G III 490. quotannis bis senos cui iuvenі nostra dies altaria fumant; E I 43. — II, 1. (Latinus) castis adolet dum altaria taedis; VII 71. molli cinge haec altaria vitta; E VIII 64 corripuit tremulis altaria flammis sponte sua cinis ipse; E VIII 105. nunc ille (Euandrus) fors et vota facit cumulatque altaria donis; XI 50. ille (angnis) depasta altaria liquit; V 93. tum salii ad cantus incensa altaria circum adsunt; VIII 285. illi pateris altaria libant; XII 174. linquo; ſ. depasco. dein te movere lumbulos in caltula ‖ nec deinde te movere lumbos in stola ‖ prensis videbo altaribus? Cat XIII 22. (nutrix) Amycleaeo spargens altaria thallo; Ci 376. struerem suis altaria donis; V 54. erce duas (aras) tibi, Daphni, duas altaria Phoebo; E V 66. — 2. hinc illum (Dardanum) regia caeli accipit et numerum divorum altaribus auget ‖ addit ‖; VII 211. — 3. adsum circum: ſ. 1. incendo. ter haec altaria circum effigiem duco; E VIII 74. hic Hecuba et natae nequiquam altaria circum sedebant; II 515. hoc dicens (Pyrrhus) altaria ad ipsa trementem traxit; II 550. — III. ubi mixti altaria circum Cretesque Dryopesque fremunt pictique Agathyrsi; IV 145. ipsa (regina) molam ‖ mola ‖ manibusque piis altaria iuxta spargens umida mella; IV 517.

alte. hoch, tief, weither: (coluber) iam fuga timidum caput abdidit alte; G III 422. nunc alte volnus adactum; X 850. hasta donec virgineum alte bibit acta cruorem; XI 804. ecus arrectis fremit cervicibus alte luxurians; XI 496. altius utque ‖ atque ‖ cadant summotis nubibus imbres; E VI 38. (Turnus) sublatum alte consurgit in ensem; IX 749. corpore toto alte sublatum consurgit Turnus in ensem et ferit; XII 729. alte mitis in apricis coquitur vindemia saxis; G II 521. alte iubebis in solido puteum demitti; G II 230. Tisiphone in dies avidum surgens caput altius effert; G III 553. ostendit dextram insurgens Entellus et alte extulit; V 443. aspice quem valido subnixum gloria regno altius et caeli sedibus extulerat; Cat III 2. uti paulatim sese tollit mare et altius undas erigit; VII 529. aquai alte spumis exulserat amnis; VII 465. alte finditur in solidum cuneis via; G II 78. continuo pecoris generosi pullus in arvis altius ingreditur; G III 76. iam imam viridi radicem moverat alte quercus humo ‡; Cul 280. ubi frigidus imber altius ad vivom persedit; G III 442. altius omnem expediam prima repetens ab origine famam; G IV 285. unda nigram alte subiectat harenam; G III 241. (Dido) saepta armis solioque alte subnixa; I 506. (sophia) altius ad magni subtendit ‖ suspexit ‖ sidera mundi; Ci 7. supervolito: ſ volito. saevae iam altius irae Dardanio surgunt ductori; X 813. (Scylla) alte suspicit ad celsi nictantia sidera mundi; Ci 217. ſ. subtendo. alte vestiga oculis; VI 145. virginibus Tyriis mos est purpureo alte suras vincire cothurno; I 337. quibus alte ‖ ante ‖ infelix (Philomela) sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; E VI 80. ut volans alte reptum eum fulva draconem fert aquila, haut aliter . .; XI 751.

alter. der andere, zweite, nächste, der eine — der andere: A, I, 1. alter erit tum Tiphys, et altera quae vehat Argo delectos heroas; erunt etiam altera bella; E IV 34. (?) fortunate puer, tu nunc eris alter ab illo; E V 49. alter Atys, genus unde Atii duxere Latini; V 568. quin idem Veneri partus suus et Paris alter; VII 321. alter ab undecimo tum me iam acceperat annus; E VIII 39. rursus alterius (arboris) lentum convellere vimen insequor; ater et alterius sequitur de cortice sanguis; III 31. Argo, bella: ſ. alqs; E IV 34. animae, quibus altera fato corpora debentur; VI 713. iamque dies alterque dies processit; III 356. [nec non exercitus alter (imminet)]; X 27. primo avolso non deficit alter aurens (fetus); VI 143. duas (filias), et hanc et alteram. tibi dari; Cat XII 6. aurea mala decem misi; eras altera mittam; E III 71. superat pars altera curae; G III 286. rerum pars altera adempta est; IX 131. serva altera Troiae Pergama; III 86. es germana Iovis Saturnique altera proles; XII 830. altera (puella) non fama dixerit esse prior; Cat IX 24. iuxta Ascanius, magnae spes altera Romae; (procedit); XII 168. alter (taurus) victus abit longeque ignotis exulat oris; G III 225. vestigia nuda sinistri instituere pedis, crudus tegit altera pero; VII 690. primus ecum victor habeto; alter Amazoniam pharetram; V 311. — 2. haec altera foedera rumpi; XII 582. est etiam ille labor curandis vitibus alter; G II 397. — II. quo (Euryalo) pulchrior alter non fuit Aeneadum Troiana neque induit arma; IX 179. — III, 1. in medio duo signa, Conon et — quis fuit alter? E III 40. quo (Aenea) iustior alter nec pietate fuit nec bello maior et armis; I 544. quo (Lauso) pulchrior alter non fuit; VII 649. dispeream, si te fuerit mihi carior alter alter enim qui ‖ quis ‖ te dulcior esse potest? Cat IV 3. quo (Miseno) non praestantior alter aere ciere viros; VI 164. quo (Amyco) non felicior alter unguere tela manu ferrumque armare veneno; IX 772. bis die numerant ambo pecus, alter et haedos; E III 34. quo (Murrano) non superat mihi carior alter; XII 639. — 2. socer, beate nec alteri; Cat VI 1. — 3. heu magnum alterius frustra spectabis acervom; G I 158. instantia vidi ‖ vici ‖ alterius fata; Cul 228. — B, 1. saepe alterius (arboris) ramos impune videmus vertere in alterius; G II 32. [alter (ductor) erit maculis auro squalentibus ardens]; ille horridus alter desidia; G IV 91. [quarum (portarum) altera fertur cornea, altera candenti perfecta nitens elephanto]; VI 893. altera (terra) frumentis quoniam favet, altera bacchо; G II 228 — II. quorum alter Acarnan, alter ab Arcadio Tegeaeae sanguine gentis; V 298. quorum alter babenas suffuso ‖ suffosso ‖ revolutus equo dum colligit, alter dum subit ac dextram labenti tendit inertem; XI 670. — III, a. alter Vulcania ferro vulnera protectus depellere navibus instat. alter quod Hectoreo victor lustravit corpore Troiam; Cul 320. — b. vellera nymphae carpebant, Cydippeque et flava Lycorias, altera virgo,

altera tum primos Lucinae experta labores; G IV 339. — C. ut alterum in alterius mactatos sanguine cernam? II 667. fratres truculenta ferunt infestaque lumina corpus alter in alterius; Cul 256.

alternis ſ. alternus, B, II.

alterno, abwechſeln, ſchwanken: I. haec alternanti (Aeneae) potior sententia visa est; IV 287. illi (tauri) alternantes vi proelia miscent volneribus crebris; G III 220. — II. interdum fessae succedit laeva sorori alternatque vices; Mo 29.

alternus, abwechſelnd, gegenſeitig, Mann gegen Mann, neutr. Wechſelgeſang: A. vix hostem, alterni si congrediamur habemus; XII 233. Dares alterna iactat brachia protendens; V 376. crocus (deponit flores) alterna coniungens lilia caltha; Ci 97. quae carmina modulans alterna notavi; E V 14. cum levis alterno zephyrus concrebruit euro; Ci 25. Charybdis fluctus rursus sub auras erigit alternos; III 423. multos alterna revisens lusit et in solido rursus Fortuna locavit; XI 427. Aenean statuere alternos longa nitentem cuspide gressus; XII 386. alterno procurrens gurgite pontus; XI 624. illam (virginem mirantur) alternas sortiti vivere luces, Tyndaridae; Ci 397. si fratrem Pollux alterna morte redemit; VI 121. alternos orbibus orbes impediunt; V 584. illam (lupam) tereti cervice reflexa ‖ reflexam ‖ mulcere alternos (pueros); VIII 634. alternis igitur contendere versibus ambo coepere; alternos Musae meminisse volebant; E VII 18. pastores dulcia iactantes alterno carmina versu; Cat IX 19. (equus) sinuet alterna volumina crurum; G III 192. — B, I. alternis dictis: amant alterna camenae; E III 59. — II alternis idem tonsas cessare novalis, et segnem patiere situ durescere campum; G I 71. dicere: ſ. I. alternis facilis labor; G I 79. quem (ignem) pavidae alternis fugitant optantque puellae; Ci 351. ut scorpios alternis clarum fugat Oriona; Ci 535. optare: ſ. fugitare.

altrix, nährend, Ernährerin: ab ipsa Ida faces altrix cupidis praebebat alumnis; Cul 312. terram altricem saevi execramur Ulixi; III 273.

altus, hoch, erhaben, hehr, tief, neutr. Höhe, Himmel, Tiefe, Meer, Ferne: A. bei Subſtantiven: quibus (arcibus) altus Apollo praesidet; VI 9. rex lucos sub alta consulit Albunea; VII 82. cunctis altior ibat Anchises; VIII 162. (Nisus) suspiciens altam Lunam sic voce precatur; „tu, dea“ . .; IX 403. Antiphaten, Thebana de matre nothum Sarpedonis alti, sternit; IX 697. pars belli haut temnenda, viri, iacet altus Orodes; X 737. sic pater ille deum faciat, sic altus Apollo! X 875. (Camilla) viro securim altior exurgens oranti et multa precanti congeminat; XI 697. Triviae custos iaculumque in montibus Opis alta sedet summis; XI 837. Messapus telo (Anlesten) orantem multa trabali desuper altus equo graviter ferit; XII 295. ſ. rex. te sine nil altum mens incohat; G III 42. Proteus se iactu dedit aequor in altum; G IV 528. postquam alta quierunt aequora; VII 6 cum (sol) invectus equis altum petit aethera; G III 358. aethere in alto fit sonitus; G IV 78. deus aethere missus ab alto; IV 574. quam vellent (maesti) aethere in alto duros perferre labores! VI 436. aethere ab alto Aurora in roseis fulgebat lutea bigis; VII 25. (Apollo) simul haec effatus ab alto aethere se misit ‖ mittit ‖; IX 644. quae aethero alti religio; XII 184. altior ac penitus terrae defigitur arbos; G II 290. corpora sub ramis deponunt arboris altae; VII 108. Priami arx alta maneres; II 56. (Turnus) fulgebat alta decurrens aureus arce; XI 490. it clamor ad alta atria; IV 665 cum pinnis alta atria lustrat hirundo; XII 471. Averna per alta congressus pete, nate, meos; V 732. inde secutus (ignis) per ramos victor perque alta cacumina regnat; G II 307. iam nova progenies caelo demittitur alto; E IV 7. omnia alto succedere caelo; G IV 227 (Dido) oculis errantibus alto quaesivit caelo lucem; IV 691. quamvis solus (Eurytion) avem caelo deiecit ab alto; V 542 qui (Iuppiter) caelo tandem miseratus ab alto est; V 727. hic pater omnipotens ter caelo clarus ab alto intonuit; VII 141. hoc tunc Ignipotens caelo descendit ab alto; VIII 423. (Iuno) caelo se protinus alto misit; X 633. subiectis ignibus atris conditur in tenebras altum caligine caelum; XI 187. Iuturna alto dat signum caelo; XII 244. ille triumphata Capitolia ad alta Corintho victor aget currum; VI 836. ductores capita alta ferentis cornibus arboreis (Aeneas) sternit; I 189. cernimus Aetnaeos fratres, caelo capita alta ferentis; III 678. talis prima Dares caput altum in proelia tollit; V 375. ipsi adstant armati ferro et cristis capita alta corusci; IX 678. ſ. cervices. nec me adeo fallit te suspectas habuisse domos Carthaginis altae; IV 97. tu nunc Karthaginis altae fundamenta locas? IV 265. pars posito surgunt de semine, ut altae castaneae; G II 14 hinc altas cautes proiectaque saxa Pachyni radimus; III 699. ille (pater) flagranti alta Ceraunia telo deicit; G I 332. (serpentes) superant capite et cervicibus altis; II 219. maerentes altum cinerem et confusa ruebant ossa focis; XI 211. quos de collibus altis Aurunci misere patres; VII 726. ut quondam Creta fertur labyrinthus in alta mille viis habuisse dolum; V 588. sonipes alta iactat volneris impatiens arrecto pectore crura; XI 638. saepe cubilibus altis (corvi) inter se in foliis strepitant; G I 411. ruit alto ‖ alta ‖ a culmine Troia; II 290. hic primum ex alto delubri culmine telis nostrorum obruimur; II 440. hunc (puerum) ego sopitum somno super alta Cythera recondam; I 680. est Amathus, est celsa mihi ‖ celsa ‖ Paphus atque ‖ atque alta ‖ Cythera; X 51. est Paphus Idaliumque tibi, sunt alta Cythera; X 86. immanis columnas rupibus excidunt, scaenis decora alta futuris; I 429. auratas trabes, veterum decora illa ‖ alta ‖ parentum, devolvont; II 448. quattuor aras alta ad delubra dearum constitue; G IV 541. o vere Phrygiae (neque enim Phryges), ite per alta Didymа! IX 617. (Aeneas) premit altum corde dolorem; I 209 si non ingentem foribus domus alta superbis salutantum vomit undam; G II 461. eo (patre) dicente deum domus alta silescit; X 101. est domus alta; X 526. domus alta sub Ida, Lyrnesi domus alta, solo Laurente sepulchrum; XII 546. tempore non alio uris inparibus ductos alta ad donaria currus; G III 533. unde altus primum se erumpit Enipeus; G IV 368. *[pars pedes ire parat campis, pars arduus altis pulverulentus equis furit]; VII 624. Caesar dum magnus ad altum fulminat Euphraten bello; G IV 560. caeditur et tilia ante iugo levis altaque fagus ‖ stivae ‖; G I 173. postquam (Polyphemus) altos tetigit fluctus; III 662. mater somitum thalamo sub fluminis alti sensit; G IV 333. simul alta iubet discedere late flumina; G IV 359. se fluvio dea condidit alto; XII 886. ut vero Aeneas foribus sese intulit altis; XI 36. ferro sonat alta bipenni fraxinus; XI 135. quod alta non possim ut ante vectari freta; Cat XIII 1. nunc altae frondes et rami matris opacant (arborem); G II 55. qui (ignis) frondes elapsus in altas ingentem caelo sonitum dedit; G II 305. altae consternunt terram concusso stipite frondes; IV 444. hinc lata theatris fundamenta petunt ‖ hic alta theatri fundamenta locant ‖ alii; I 427. cui (Turno) triplici crinita iuba galea alta Chimaeram sustinet; VII 785. septem surgens sedatis amnibus altus Ganges cum refluit; IX 30. iacet aggeribus niveis informis et alto terra gelu late; G III 354 substitit Aeneas gemituque haec addidit alto; „nos“ . .; XI 95. sic fata (Anna) gradus evaserat altos; IV 685. (Scyllam) gurgite in alto a! timidos nautas canibus lacerasse marinis; E VI 76. gurgite in alto deprensos nautas . .; Ci 60. ad terram gurgite ab alto quam

multae glomerantur aves; VI 310. putet aëriam sed gurgite ab alto urgueri volucrum nubem; VII 704. cum primum alto se gurgite tollunt solis equi; XII 114. hydrum puella servantem ripas alta non vidit in herba; G IV 459. (saxum) torquebat altior insurgens et cursu concitus heros; XII 902. aput rapidum Simoenta sub Ilio alto; V 264. non illis (regibus) quisquam cunctantibus altum ire iter audebit; G IV 107. (Turnus) unceronem alto fulgentem tinguit iugulo; XII 357. Karthago; ſ. Carthago. dixit, deinde lacu fluvius se condidit alto, ima petens; VIII 66. gemini custodes limine ab alto praecedunt canes; VIII 461. (Latinus) primos suorum imperio accitos alta intra limina cogit; XI 235. matres maestas alto fundunt de limine voces; XI 482. cum fessa iuvencum per nemora atque altos quaerendo bocula lucos procumbit; E VIII 86 cum quibus (nymphis) illa (Eurydice) choros Iuci agitabat in altis; G IV 533. fotum (Ascanium) gremio dea tollit in altos Idaliae lucos; I 692. subito ex alto vox reddita loco est; VII 95. alto in luco cum forte catervae consedere avium; XI 456. dum lucos vocet hostia pinguis in altos; XI 740. hos germani Sarpedonis ambo et Clarus et Thaemon Lycia comitantur ab alta; X 126. Aeneas volucrem traiecto in fune columbam malo suspendit ab alto; V 489. quis (vinculis avis) innexa pedem malo pendebat ab alto; V 511. monstrent, qua vi maria alta tumescant obicibus raptis; G II 479. Saturnius haec domitor maris edidit alti; V 799 qualia multa mari nautae patiuntur in alto; VII 200. (Centaurus) longa sulcat maria alta carina; X 197. manet alta mente repostum iudicium Paridis; I 26. quis Troiae sub moenibus altis contigit oppetere; I 95. virgo hostilem ad tumulum Troiae sub moenibus altis iussa mori; III 322. ni Turnus cedat Teucrorum moenibus altis; IX 805. Troiae sub moenibus altis tot gnati cecidere deum; X 469. quique alta tenebant moenia quique imos pulsabant ariete muros; XII 705 maiores cadunt altis de montibus umbrae; E I 83. abies in montibus altis (pulcherrima); E VII 66. aridus altis montibus audiri fragor (incipit); G I 357. montis per altos ingentem clamore premes ad retia cervom; G III 412. montis per altos contenta cervice trahunt stridentia plaustra; G III 535. ipse thymum pinosque ferens de montibus altis; G IV 112. pater omnipotens molem et montes insuper altos imposuit; I 61. quem (genitorem) tollere in altos optabam primum montis; II 635. centum alii Cyclopes altis montibus errant; III 644. genus e silvis Cyclopum et montibus altis excitum ruit ad portus; III 675. postquam altos ventum in montis atque invia lustra; IV 151. est locus Italiae medio sub montibus altis, Amsancti valles; VII 563. credas montis concurrere montibus altos; VIII 692. ille canum morsu de montibus altis actus aper; X 707. velut ille continuo in montis sese avius abdidit altos lupus; XI 810. fuit ingens monte sub alto regis Dercenni bustum antiqui Laurentis; XI 849. ubi decursu rapido de montibus altis dant sonitum spumosi amnes; XII 523. (Aeneas) ad altos tendebat muros; XI 98. mitto ea, quae muris bellando exhausta sub altis; XI 256. suspensa novo ritu de navibus altis trahitur virgo; Ci 389. non umbrae altorum nemorum possunt movere animum; G III 520. Pan te, Luna, feferlit in nemora alta vocans; G III 393. vocem late nemora alta remittunt; XII 929 cum nix alta iacet; G I 310. cum altam supera ‖ supra ‖ volat ardea nubem; G I 364. illae (aves) praecipites alta vitam sub nube relinquont; G III 547. gaudete, o celeres, subnisae ‖ subnixae ‖ nubibus altis volucres; Ci 195. illa (avis) notos atque alta volans in nubila fugit; V 512. neque illum flava Ceres alto nequiquam spectat Olympo; G I 96. Taenarias etiam fauces, alta ostia Ditis, ingressus (Orpheus); G IV 467. addit (Ignipotens) Tartareas etiam sedes, alta ostia Ditis; VIII 667. altae ne crede paludi; G IV 48. flerunt alta Pangaea; G IV 462. hae vos et Pallanta ducem patria alta reposcit; X 374. (Arruntem) reducem ut patria alta videret, (Phoebus) non dedit; XI 797. voltur habitat sub alto pectore; VI 599. Itala cornus stomacho infixa sub altum pectus abit; IX 699. talis Saturnus altum Pelion hinnitu fugiens implevit acuto; G III 93. laurus erat tecti medio in penetralibus altis; VII 59. Ausonii coloni, Bacche, tibi oscilla ex alta suspendunt mollia pinu; G II 389. turris erat vasto suspectu et pontibus altis; IX 530. Turnus exsuperat moras et pontis transilit altos; X 658. (Turnus) subdiderat rotas pontisque instraverat altos; XII 675 ipsum (Phrygium praedonem) portis effunde sub altis; XI 485. illa (Scylla) portu se condidit alto; V 243. qui altum Praeneste viri colunt; VII 682. stabant ter centum (equi) nitidi in praesepibus altis; VII 275. tum sonitu Prochyta alta tremit; IX 715. pulvere ab alto quom venit viator; G IV 96. ipse gubernator puppi Palinurus ab alta: „heu“ . . ! V 12. segnem Menoeten in mare praecipitem puppi detrubat (Gyas) ab alta; V 175. puppi deus consedit in alta, Phorbanti similis; V 841. pater Aeneas puppi sic fatur ab alta; VIII 115. (Cymodocea) dextra discedens impulit altam haut ignara modi puppim; X 246. Aeneas socios de puppibus altis pontibus exponit; X 287. me pressit iacentem dulcis et alta quies placidaeque simillima morti; VI 522. Venus telum alta ab radice revellit; XII 787. hunc illi (Turni sorori) rex aetheris altus honorem Iuppiter sacravit; XII 140. (cervus) insidiis et ripa territus alta; XII 752. Dido altos conscendit furibunda rogos; IV 646. unde Albani patres atque altae moenia Romae; I 7. hinc alta sub rupe canet frondator ad auras; E I 56. illae (equae) ore omnes versae in zephyrum stant rupibus altis; G III 273. qui genus alto a sanguine Teucri proderet; IV 230. Dardanidae magni, genus alto a sanguine divom; V 45. Deiphobe armipotens, genus alto a sanguine Teucri; VI 500. tum sanguine in alto armaque corporaque; XI 633. hominum sator atque deorum summo sedet altus Olympo; XI 726. velut latet arce viator aut alti fornice saxi; X 806. quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto consequitur columbam; XI 721. (Muestheus) primum in scopulo luctantem deserit alto Sergesten; V 220. turrim adgressi ferro circum convellimus altis sedibus impulimusque; II 464. (virgo) saepe sedibus ex altis caeli ‖ aulae celsis ‖ speculatur in orbem ‖ amorem ‖; Ci 175. tum segestes altae campique natantes lenibus horrescunt flabris; G III 198. ipse (Cyclops) arduus altaque pulsat sidera; III 619. quid me alta silentia cogis rumpere? X 63. stabat acuta silex, altissima visu; VIII 234. taedas silva alta ministrat; G II 431. quales querceus, cyparissi constiterunt, silva alta Iovis lucusve Dianae; III 681. (Aeneas) solio se tollit ab alto; VIII 541. praefatus divos solio rex infit ab alto; XI 301. altitum pecudumque genus sopor altus habebat; VIII 27. dat signum specula Misenus ab alta aere cavo; III 239. leo specula cum vidit ab alta stare taurum; X 454. spelunca alta fuit vastoque immanis hiatu; VI 237. itur in antiquam silvam, stabula alta ferarum; VI 179. tum rex stabula alta Latinus habebat; IX 388. inpastus stabula alta leo ceu saepe peragrans gaudet; X 723. ad puteos aut alta greges ad stagna iubebo ‖ iubeto ‖ potare undam; G III 329. Cocyti stagna alta vides Stygiamque paludem; VI 323. supera: ſ. B, I, 1, teneo; VI 787. qui (Rhamnes) forte tapetibus altis extructus toto proflabat pectore somnum; IX 325. [Priami tecta alta manerent]; IV 343. tectis hic Turnus in altis carpebat quietem; VII 413. Lycus alta certat prendere tecta manu; IX 557. (Turnus) corripuit sese et tectis citus extulit altis:

XI 462. Teucros vocat alta in templa sacerdos; VI 41. ipsi in defossis specubus secura sub alta otia agunt terra; G III 376. sit fas pandere res alta terra et caligine mersas; VI 267. inde toro pater Aeneas sic orsus ab alto; II 2. lucent genialibus altis aurea fulcra toris; VI 603. (regina) nodum informis leti trabe nectit ab alta; XII 603. Troia: ſ. culmen. dea Arruntem tumulo speculatur ab alto; XI 853. (Fama) luce sedet custos aut summi culmine tecti turribus aut altis; IV 187. Aeneadae turribus altis stant maesti; IX 470. (Aeneadae) miseri stant turribus altis nequiquam; X 121. Nise pater, cui vix erit una super sedes in turribus altis; Ci 192. sin altior istis sub precibus venia ulla latet; X 625. stupet inscius alto accipiens sonitum saxi de vertice pastor; II 307. cum moriens alta liber aret in ulmo; E X 67. turba (Musaeum) numeris extantem suspicit altis; VI 668. infelix numero cum apparuit alto balteus; XII 941. quamvis *dolor* alto volnere tardet ‖ quamquam vis a. v. tarda est ‖; X 857. ossa sed inter ferreus ad costas alto stat volnere mucro; XI 817. nec altae per noctem resonare lupis ululantibus urbes (cessaverunt); G I 486.

B. **altē**: I, 1. alius latum funda iam verberat amnem, alta petens, alius . .; G I 142. illae (aves) altum nidis petiere relictis; G II 210. post acer Mnestheus adduco constitit arcu, alta petens; V 508. perfidus alta petens abducta virgine praedo; VII 362. alta petunt; VIII 691. tempore quo Aeneas pelagi petere alta parabat; IX 81. qualis cycnum sustulit alta petens pedibus Iovis armiger uncis; IX 564. (invenis) labitur alta secans fluctuque aestuque secundo; X 687. postquam altum tenuere rates; III 192. altum alii tenant; V 164. Berecynthia mater centum complexa nepotes, omnis caelicolas, omnis super ‖ supera ‖ alta tenentis; VI 787. Troes armis alta tenent; IX 169. — 2. tum vero ardentes oculi atque attractus ab alto spiritus; G III 505. saepe foedam glomerant tempestatem imbribus atris collectae ex alto nubes; G I 324. (Iuppiter) Maia genitum demittit ab alto; I 297. vix e conspectu Siculae telluris in altum vela dabant laeti (Troes), cum . .; I 34. ibat in altum vis Argea petens patriam; Cul 342. non illa quisquam me nocte per altum ire moveat; G I 456. te maioribus ire per altum auspiciis manifesta fides; III 374. mediis properas aquilonibus ire per altum, crudelis? IV 310. feror exul in altum cum sociis; III 11. quid causas petis ex alto? VIII 395. revocat pedem Tiberinus ab alto; IX 125. fluctus uti longius ex altoque sinum trahit; G III 238. ubi lenis crepitans vocat auster in altum; III 70. quamvis vi cursus in altum vela vocet; III 454. creber adspirans rursus vocat auster in altum; V 764. tris (naves) Eurus ab alto in brevia et syrtis urguet (miserabile visu); I 110. urget ab alto arboribus notus sinister; G I 443. — II. quibus (lateribus omnis ab alto frangitur unda; I 60. — III, 1. multum ille (vir) et terris iactatus et alto vi superum; I 3. (Neptunus) alto prospiciens summa placidum caput extulit unda; I 127. Edoni Boreae cum spiritus alto insonat Aegaeo; XII 365. cum cura sui vehheretur coningis alto; Ci 75. — 2. hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus; IV 661. tranquilla per alta immensis orbibus angues incumbunt pelago; II 203.

alvarium. Bienenkorb, Bienenstock: I. ipsa, seu corticibus tibi suta cavatis seu lento fuerint alvaria vimine texta, angustos habeant aditus; G IV 34. quarum (Piceridum) castos alvaria ‖ alabastria ‖ postes munere saepe meo inficiunt; Ci 94. — II. suo, texo; ſ. I.

alveus. Höhlung, Nachen, Flußbett, Strömung: I. illum (lembum) ‖ in ‖ praeceps prono rapit alveus amni; G I 203. — II, 1. (Teucri) optato conduntur Thybridis alveo; VII 303. — 2. adsuetae ripis volneres et fluminis alveo; VII 33. — III simul (Charon) accipit alveo ingentem Aenean; VI 412. apes examina condunt corticibusque cavis vitiosaeque ilicis alvo ‖ alveo ‖; G II 453. Nilus cum iam se condidit alveo; IX 32. ſ. II, 1.

alumna. Pflegetochter: I, 1. (Carme) noctem illam sic maesta super mortis alumnae frigidulos cubito subnixa pependit ocellos; Ci 347. — 2. (Carme) simul „o nobis sacrum caput“ inquit „alumna“; Ci 224. tum, mea alumna, tui cum spes integra maneret; Ci 311. per te, mea alumna, tuumque amorem precor, ne . .; Ci 324. aliquos tamen esse velis tibi, alumna, penates; Ci 331. meque deosque tibi comites, mea alumna, futuros polliceor; Ci 338. — II, 1. prima decus quae (Dictynna) dulce mihi te donat alumnam; Ci 246. ne tu ‖ me ne ‖ illa quidem communis alumnam omnibus iniecta tellus tumulabis ‖ tumulabit ‖ arena; Ci 441. — 2. (nutrix) rursus ad inceptum sociam se iungit alumnae; Ci 381. — III. te obtestor ‖ testamur ‖ per tuum memori sanctum mihi pectus alumnae, ut ne . .; Ci 274. — IV. semper ut aut olim natae te propter emidem ant amor insanae luctum portavit ‖ portaret ‖ alumnae! Ci 289. ocelli; ſ. I, 1.

alumnus. Zögling, Sprößling: I. cui (serpenti) cuncta paranti ‖ quo . . parante ‖ parvulus hunc (pastorem) prior umoris conterret alumnus et mortem vitare monet per acumina; Cul 183. — II, 1. Tityon, Terrae omniparentis alumnum, cernere erat; VI 595. cum (pastor) prosiluit et illum (umoris alumnum) obtritum Morti misit; cui dissitus omnis spiritus exsessit sensus; Cul 187. — 2. (Acoetes) non felicibus aeque tum comes auspiciis caro datus ibat alumno; XI 33. (Roma) multa, neque inmeritis, donavit praemia alumnis; Cat IX 59. excedo: ſ. I. mitto. ab ipsa Ida faces altrix cupidis praebebat alumnis; Cul 312. — III. nec Romula quondam ullo se tantum tellus iactabit alumno; VI 877.

alvus. Bauch, Unterleib: I. cui (Tritoni) in pristim desinit alvos; X 211. illi (pullo) brevis alvus obesaque terga; G III 80. — II, 1. alter (rex) latam trahens inglorius alvom; G IV 94. — 2. pars nota conduntur in alvo; II 401. nec equi caeca condemur in alvo; IX 152. (Laocoon) hastam in latus inque feri curvam compagibus alvom contorsit; II 51. — III, 1. est anguis notis longam maculosus grandibus alvom; G III 427. — 2. cum fatalis ecus armatum peditem gravis attulit alvo; VI 516. (Scybale) pectora lata, iacens mammis, compressior alvo; Mo 34. apes examina condunt corticibusque cavis vitiosaeque ilicis alvo ‖ alveo ‖; G II 453. teritur qua sutilis alvo ‖ auro ‖ balteus; XII 273.

amaracus. Majoran: ubi mollis amaracus illum (Ascanium) floribus et dulci adspirans complectitur umbra; I 693.

amarantus. Tausendschön: hic (est) amarantus hinmastnsque virens; Cul 406.

amaror. Bitterkeit: ora tristia temptantum sensu torquebit amaror; G II 247.

amarus. bitter, herb, widrig, unangenehm: ego Sardoniis videar tibi amarior herbis, si . .; E VII 41. sic tibi Doris amara suam non intermisceat undam; E X 5. quisquis amores hau tennet ‖ haud metuet ‖ dulcis, haut experietur amaros; E III 110. Linus pastor floribus atque apio crinis ornatus amaro; E VI 68. nec unam in faciem nascuntur orchades et radii et amara pausia baca; G II 86. Phaethontiadas musco (Silenus) circumdat amarae corticis; E VI 62. (Pallas) nunc prece, nunc dictis virtutem accendit amaris; X 368. quem pius Aeneas dictis adfatur amaris; X 591. nec nihil amaris intiba libris efficiunt aut umbra nocet; G I 120. infelix superat foliis oleaster amaris; G II 114. forte sacer Fauno foliis oleaster amaris hic steterat;

XII 766. cum in pumice pastor vestigavit apes fumoque implevit amaro; XII 588. hostis amare, quid increpitas mortemque minaris? X 900. is (Iarbas) amens animi et rumore accensus amaro; IV 203. non me pascente, capellae, salices carpetis amaras; E I 78. Drances, quem gloria Turni obliqua invidia stimulisque agitabat amaris; XI 337. salsa tellus et quae perhibetur amara, frugibus infelix; G II 239.

Amaryllis. Hirtin: I. 1. castaneas nuces (legam), mea quas Amaryllis amabat; E II 52. necte tribus nodis ternos, Amarylli, colores; necte, Amarylli, modo et „Veneris" dic „vincula necto"; E VIII 77. fer cineres, Amarylli, foras; E VIII 101. postquam nos Amaryllis habet, Galatea reliquit; E I 30 nectit: ſ. dicit, mirabar, quid maesta deos, Amarylli, vocares; E I 36. — 2. Vocativ: ſ. I. — II, 1. tu formonsum resonare doces Amaryllida silvas; E I 5. — 2. cum te ad delicias ferres Amaryllida nostras; E IX 22. — III. nonne fuit satius, tristis Amaryllidis iras pati? E II 14. triste arboribus venti, nobis Amaryllidis irae; E III 81.

Amasenus. Fluß in Latium: 1. *ecce fugae medio summis Amasenus abundans spumabat ripis; XI 547. quos (viros) dives Anagnia pascit, quos, Amasene pater; VII 685. spumat: ſ. abundat. — 2. Vocativ: ſ. I.

Amastrus. Troer: (Camilla) his addit Amastrum Hippotaden; XI 673.

Amata. Gemahlin des Latinus: I. (Turnus) paucis adfatur Amatam: „ne, quaeso" . .; XII 71. — II. si qua piis animis manet infelicis Amatae gratia; VII 401. per si quis Amatae tangit honos animum oro . .; XII 56. Allecto tacitum obsedit limen Amatae; VII 343. neque enim leve nomen Amatae; VII 581. non haec dotalis regia Amatae; IX 737.

Amathus. Stadt auf Cypern: est Amathus, est celsa mihi ‖ celsa ‖ Paphus atque ‖ atque alta ‖ Cythera; X 51.

Amathusia. Venus: te iactari (amore), non est Amathusia nostri tam rudis, ut nullo possim cognoscere signo; Ci 242.

amator. Freund, Verehrer: Coriuthiorum amator iste verborum; Cat II 1.

Amazon. Amazone: quales Thraeiciae cum flumina Thermodontis pulsant et pictis bellantur Amazones armis seu circum Hippolyten, seu cum . .; XI 660. medias inter caedes exultat Amazon, unum exerta latus pugnae, pharetrata Camilla; XI 648.

Amazonis. Amazone: ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Pentesilea furens; I 490.

Amazonius. der Amazonen: alter Amazoniam pharetram (victor habeto) plenamque sagittis Thraeciis; V 311.

ambages. Windungen, Irrweg, Umſchweif, Rätſel: I. longa est iniuria, longae ambages; I 341. — II. talibus ex adyto dictis Cymaea Sibylla horrendas canit ambages; VI 99. Daedalus ipse dolos tecti ambagesque resolvit, caeca regens filo vestigia; VI 29. — III. non hic te per ambages et longa exorsa tenebo; G II 46.

ambedo. benagen, zerfreſſen: ante, quam vos dira fames ambesas subigat malis absumere mensas; III 257. flammis ambesa reponunt robora navigiis; V 752.

ambiguus. ſchwankend, unſicher, unentſchloſſen, doppelſinnig: spatia si plura supersint, (Diores) transeat elapsus prior ambiguumve relinquat; V 326. dum curae ambignae, dum spes incerta futuri; VIII 580. quippe domum timet (Cytherea) ambiguam Tyriosque bilinguis; I 661. matres primo ancipites oculisque malignis ambignae spectare rates miserum inter amorem praesentis terrae fatisque vocantia regna; V 655. adgnovit (Anchises) prolem ambiguam geminosque parentes; III 180. hinc (Ulixes) spargere voces in volgum ambiguas; II 99.

ambio. angehen, umgeben: neu connubiis ambire Latinum Aeneadae possint; VII 333. Simylus ambit crura ocreis paribus; Mo 122. quae (moenia) rapidus flammis ambit torrentibus amnis, Tartareus Phlegethon; VI 550 quem (clupeum) dedit Ignipotens atque oras ambiit auro; X 243. quo nunc reginam ambire furentem (Aeneas) andeat affatu? IV 283.

ambo. beide: A. (Turnus Neci dedit) eminus ambo Imbrasidas, Glaucum atque Laden; XII 342. Iuno aspectabat ambas Laurentum Troumque acies; XII 136. ubi ductores acie revocaveris ambo; G IV 88. paribus se legibus ambae invictae gentes aeterna in foedera mittant; XII 190. hos germani Sarpedonis ambo et Clarus et Thaemon Lycia comitantur ab alta; X 125. (Aeneas) Deiphobum vidit, lacerum crudeliter ora, ora manusque ambas; VI 496. (Mezentius) manus ambas iaculis oneravit acutis; X 868 (Mezentius) ambas ad caelum tendit palmas; X 845. hic locus est, partis ubi se via findit in ambas; VI 540. licet amborum populos excindere regum; VII 316. via secta per ambas (zonas); G I 238. — B, a. I. alternis contendere versibus ambo coepere; E VII 18. boni quoniam convenimus ambo, tu calamos inflare levis, ego dicere versus; E V 1 ambo florentes aetatibus, Arcades ambo, et cantare pares et respondere parati; E VII 4. ambo animis, ambo insignes praestantibus armis; XI 291. fortunati ambo! IX 446. bis die numerant ambo pecus, alter et haedos; E III 34. non segnius ambo Aeneas Turnusque ruont per proelia; XII 525. — II, 1. sic ambo ad muros rapidi totoque feruntur agmine; XI 906. saepe senex spe carminis ambo luserat; E VI 18. — 2. unum et commune periclum, una salus ambobus erit; II 710. — III. videt Atridas Priamumque et saevom ambobus Achillem; I 458. se satis ambobus Teucrisque venire Latinisque; VII 470. — IV. arrectae amborum acies; XII 731. sic memoratus (Aletes) umeros dextrasque tenebat amborum; IX 250. pererratis amborum finibus; E I 61. sic genus amborum scindit se sanguine ab uno; VIII 142. di Iovis in tectis iram miserantur inanem amborum; X 758 paribus palmas amborum innexit armis; V 425. „tu tamen interea calido mihi sanguine poenas persolves amborum" inquit (Volcens); IX 423. umeri: ſ. dextrae — b, I. vellera nymphae carpebant, Clioque et Beroe soror, Oceanitides ambae, ambae auro, pictis incinctae pellibus ambae; G IV 341. — II. idem ambas ferro dolor atque eadem hora tulisset; IV 679. nunc una ambae (Pristis, Centaurus) iunctisque feruntur frontibus; V 157.

ambrosia. Götterſalbe: (Cyrene) liquidum ambrosiae defundit ‖ diffundit ‖ odorem; G IV 415. (Venus) spargit salubris ambrosiae sucos et odoriferam panaceam; XII 419.

ambrosius. göttlich: ambrosiae comae divinum vertice odorem spiravere; I 403.

amburo. verſengen, verbrennen: insigni curru proiectus equorum ambustus Phaëthon; Cul 128. barba nidorem ambusta dedit; XII 301. classibus ambustis flamma lacrimante ‖ flagrante ‖; Cul 314. obvius ambustum torrem Corynaeus ab ara corripit; XII 298.

amellus. Sternblume: cui (flori) nomen amello fecere agricolae; G IV 271.

amens. ſinnlos, betäubt: arma amens capio; II 314. Panthus cursu amens ad limina tendit; II 321. quem non incusavi amens hominumque deorumque? II 745. ut (Andromache) Troïa circum arma amens vidit; III 307. is (Iarbas) amens animi et rumore accensus amaro dicitur orasse . .; IV

203 Aeneas aspectu obmutuit amens; IV 279. exterritus, amens conclamat Nisus; IX 424. (Turnus) fluctuat, an sese mucrone ob tantum dedecus amens induat; X 681. sic ait (Turnus) adductisque amens subsistit habenis; XII 622. ergo amens diversa fuga petit aequora Turnus; XII 742. amens formidine Turnus „precor“ inquit..; XII 776. ut ‖ a! ‖ quid ego amens diem potui producere vitae? Ci 494. arma amens (iuvenis) fremit; VII 460. (mater) muros amens atque agmina cursu prima petit; IX 478.

amentum ſ. **ammentum**

Amerinus, von Ameria: alii Amerina parant lentae retinacula viti; G I 265.

amicio, umhüllen: dissimulant et nube cava speculantur amicti quae fortuna viris; I 516.

amicitia, Freundſchaft: 1. haec omnis regio et celsi plaga pinea montis cedat amicitiae Teucrorum; XI 321. — 2. dic in amicitiam coeant et foedera iungant; VII 546.

amictus, Ueberwurf, Umhüllung, Gewand, Mantel: 1. sordidus ex umeris nodo dependet amictus; VI 301. — II. (regina) purpureos moritura manu discindit amictus; XII 602. haec fatus (Entellus) duplicem ex umeris reiecit amictum; V 421. ille (Iapyx) retorto Paeonium ‖ Paeonium ‖ in morem senior succinctus amictu; XII 401. invisos si quis temptaret ‖ temptarat ‖ amictus, sudor sequebatur; G III 563. — III. purpureo velare comas adopertus amictu; III 405. Venus gradientis multo nebulae circum dea fudit amictu; I 412. tantum effata (Iuturna) caput glauco contexit amictu multa gemens; XII 885. (Aventinus) horridus Herculeoque umeros innexus amictu; VII 669. ecce ‖ (serpens) effert ‖ sublimi cervice caput purpureo lucens maculatur amictu; Cul 172. (Aeneas) arsuras comas obnubit amictu; XI 77. succingi: ſ. II. retorqueo. capita ante aras Phrygio velamur amictu; III 545. eum (deum Tiberinum) tenuis glauco velabat amictu carbasus; VIII 33. illum viridi cum ‖ iam ‖ palmite lucens Tmolia pampineo subter coma velat amictu; Cul 75. (Carme) molli ut se velavit amictu; Ci 250.

amicus, freundlich, günſtig, befreundet, Freund: A. (Turnus occupat) Amycum et Clytium Aeoliden et amicum Crethea Musis; IX 774. vgl. B. Priamus dictis ita fatur amicis; „quisquis es“ . .: II 147. quos bonus Aeneas dictis solatur amicis; V 770. tum regem Aeneas dictis adfatur amicis: „optume“ . .; VIII 126. tum genitor natum dictis adfatur amicis: „stat“ . .; X 446. ipse amicos inriget imbris; G IV 115. hic mihi nescio quod trepido male numen amicum confusam eripuit mentem; II 735. (Acestes) fessos opibus solatur amicis; V 41. quae postquam vates sic ore effatus amico est; III 463. portus delati intramus amicos; V 57. Argiva phalanx tacitae per amica silentia lunae litora nota petens; II 255. Androgeos ultro verbis compellat amicis: „festinate, viri“; II 372. Aeneas adveniat voltus neve exhorrescat amicos; VII 265. — B, I, 1. (Euryalus) simul his ardentem adfatur amicum: „mene“ . .? IX 198. quando hunc venistis amici; VIII 172. — 2. te, amice, nequivi conspicere; VI 507. ad quae Priamides: „nihil o tibi amice relictum“; VI 509. — II. 1. adfor: ſ. I, 1. ardet. rex Anius veterem Anchisen adgnovit ‖ adgnoscit ‖ amicum; III 82. Acestes aequaevom ab humo miserans attollit amicum; V 452. eundo: ſ. refero. (Euryalus) tantum infelicem nimium dilexit amicum; IX 430. qui nos fugitis amicos; XI 109. sic fatus (Aeneas) amicum Ilioneа petit dextra, laevaque Serestum; I 610. sedibus hunc (amicum) refer ante suis et conde sepulchro; VI 152. ut (Nisus) stetit et frustra absentem respexit amicum; IX 389. — 2. (virgo) nunc regis amicis iamque ipsi veritast; Ci 359. — 3. (Nisus) tum super exanimum sese proiecit amicum confossus; IX 444. — III. casum insontis mecum indignabar amici; II 93. me liceat casus miserari insontis amici; V 350. pater multa gemens casuque animum concussus amici; V 869. ut (Aeneas) spolia, ut currus, ut ipsum corpus amici consexit; I 486. iacet exanimum tibi corpus amici; VI 149. (Aeneas) talibus incensus dictis senioris amici; V 719. Euryalus munere victor amici prima tenet; V 337.

Aminnes, aus Aminnea: sunt et Aminneae ‖ Aminaeae ‖ vites, firmissima vina; G II 97.

Amiternus, aus Amiternum: una ingens Amiterna cohors priscique Quirites; VII 710.

amitto, aufgeben, fallen laſſen, verlieren, einbüßen: quisquis es, amissos hinc iam obliviscere Graios: noster eris; II 148. nec prius amissam (Creusam) respexi animumve reflexi, quam venimus..; II 741. procul in sola secretae Troades acta amissum Anchisen flebant; V 614. unus erit tantum, amissum quem gurgite quaeret (Aeneas) ‖ quaeres ‖; V 814. ſ. genitorem. ne post amissa requiras, ante veni ‖ anteveni ‖; G III 70. gemens tum quos amisit inultus amores; G III 227. numquam animam talem dextra hac (absiste moveri) amittes; XI 408. amissis ut fama, apibus morboque fameque; G IV 318. parte alia fugiens amissis Troilus armis; I 474. qualem infelix amisit Mantua campum; G II 198. donec omnes quattuor amissis servatae a peste carinae; V 699. [amissam classem, socios a morte reduxi]; IV 375 (Iuno) classe subegit amissa socios ignotae linquere terrae; V 795. (Palinurus) clavom adfixus et haerens nusquam amittebat; V 853 prima fugit domina amissa levis ala Camillae; XI 868. qualis philomela amissos queritur fetus; G IV 512. hic heu genitorem, omnis curae casusque levamen, amitto Anchisen; III 710. cum pater amisso fluitantem (ratem) errare magistro sensit; V 867. nos, tua progenies navibus (infandum!) amissis prodimur; I 252. huic (Acestae) trade amissis superant qui navibus; V 713. amisit verum vetus Albula nomen; VIII 332. amissa solus palma superabat Acestes; V 519. ecqua tamen puerost amissae cura parentis? III 341. nos patria amissa dominis parere superbis cogemur; XII 236. (Sergestus) amissis renis atque ordine debilis uno; V 271. amisso (rege apes) rupere fidem; G IV 213. amissos longo socios sermone requirunt; I 217. socii amissi petierunt aethera pinnis; XI 272.

ammentum, Schwungriemen: intendunt acris arcus ammentaque torquent; IX 665.

amnis, Gewäſſer, Waſſer, Fluß, Strom: I. 1. incertis si mensibus amnis abundans exit; G I 115. Alpheum fama est huc Elidis amnem occultas egisse vias supter mare; III 694. quae (moenia) rapidus flammis ambit torrentibus amnis, Tartareus Phlegethon; VI 550. audiit amnis sulpurea ‖ sulfurea ‖ Nar albus aqua fontesque Velini; VII 516. cunctatur et amnis rauca sonans; IX 124. ubi decursu rapido de montibus altis dant sonitum spumosi amnes et in aequora currunt quisque suum populatus iter; XII 524. qua ** viridem Aegyptum nigra fecundat harena, et diversa ruens septem discurrit in ora * usque coloratis amnis devexus ab Indis; G IV 293. dant: ſ. currunt. quo (Eridano) non alius per pinguia culta in mare purpureum violentior effluit amnis; G IV 373. non sic, aggeribus ruptis cum spumeus amnis exit oppositasque evicit gurgite moles, fertur in arva furens cumulo camposque cum stabulis armenta trahit; II 496. ſ. abundat. furit intus aquai fumidus atque alte spumis exuberat amnis; VII 465. fecundat: ſ. discurrit. amnis Hadriacas retro fugit Anidus undas; XI 405. furit: ſ. exuberat. cum gemerent repleti amnes; V. 807. hoc ‖ huc ‖ summis liquuntur rupibus amnes felicemque trahunt limum; G II 187. non mollia possunt prata movere animum, non qui per saxa volutus purior electro campum petit amnis

G III 522. rura mihi et rigui placeant in vallibus amnes; G II 485. populatur: ſ. currunt. potest: ſ. movet. praenatat: ſ. II, 1. video. dissultant ripae refluitque exterritus amnis; VIII 240. ruunt de montibus amnes; IV 164. ſ. discurrit. sistunt amnes terraeque dehiscunt; G I 479. iam rapidi steterant amnes; Cul 278. balatu pecorum et crebris mugitibus amnes sonant; G III 554. sonat amnis et Asia longe pulsa palus; VII 701. ſ. eunctatur. si amnis obducto late tenet omnia limo; G I 115. trahit: ſ. evincit, liquuntur. — 2. ego sum caeruleus Thybris, caelo gratissimus amnis; VIII 64. — 3. vos, silvae amnesque Lycaei, (canemus); G III 2. — II, 1. tu Stygias inhumatus aquas amnemque severum Eumenidum aspicies? VI 374. cano: ſ. I. 3. totum cognovimus amnem; IX 245. exterreo: ſ. 1, 1. refluit. fero: ſ. I, 1. evincit. clipeum insignibat caelata amnem fundens pater Inachus urna; VII 792. (Venus) hoc (gramine) fusum labris splendentibus amnem inficit occulte medicans; XII 417. nulla neque ‖ nec ‖ amnem libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam; E V 25. *Invidia infelix furias amnemque severum Cocyti metuens ‖ metuet ‖; G III 37. ceu saxa morantur cum rapidos amnis; XI 298. Taugete simul Oceani spretos pede reppulit amnis; G IV 233. repleo: ſ. I, 1. gemunt. dum amnes ulli rumpuntur fontibus; G III 428. septem surgens sedatis amnibus altus per tacitum Ganges; IX 30. adversum remis superes subvectus ut amnem; VIII 58. vallem boves amnemque tenebant; VIII 204. illius (Anchisae) ergo venimus et magnos Erebi transnavimus amnis; VI 671. alius latum funda iam verberat amnem, alta petens. alius . .; G I 141. nusquam Hectoreos amnis Xanthum et Simoënta videbo? V 634. videt Aeneas Lethaeum domos placidas qui praenatat amnem. hunc circum innumerae gentes populique volabant; VI 705. unde superne plurimus Eridani per silvam volvitur amnis; VI 659. ſ. I, 1. movet. — 2. nymphae, Laurentes nymphae, genus amnibus undest, accipite Aeneae; VIII 71. — 3. ad Stygias revocatus aquas vix ultimus amni extat qui . .; Cul 240. — 4. rapidum super amnem infelix fugit in iaculo stridente Camilla; XI 562. ut (silex) prona iugo laevom incumbebat in amnem; VIII 236. virgineo libata ab amne lilia; Copa 15. illum (iuvenem) unda accepit sinu vasto misitque sub amnem; G IV 362. est ingens gelidum lucus prope Caeritis amnem; VIII 597. volo circum: ſ. 1. video. — III. est auticus ager Tusco mihi proximus amni; XI 316. — IV. 1. amnis vadosi accola Volturni; VII 728. Aristaeus tristis ad extremi sacrum caput adstitit amnis; G IV 319. agmen ciet Ocnus, fatidicae Mantus et Tusci filius amnis; X 199. velut latet arce viator aut amnis ripis aut alti fornice saxi; X 806. 2. dic, o virgo, quid volt concursus ad amnem? VI 318. — V, 1. dextera (pars murorum) cingitur amni; IX 469. hinc Tusco claudimur amni, hinc Rutulus premit; VIII 473. aries missus secundo defluit amni; G III 447. pars cetera segnis secundo defluit amni; VIII 549. illum (lembum) ‖ in ‖ praeceps prono rapit alveus amni; G I 203. — 2. alto in luco cum forte catervae consedere avium piscosove amne Padusae dant sonitum rauci per stagna loquacia cygni; XI 457.

amo. lieben, Gefallen finden, part. Liebhaber: I, 1. ardet amans Dido: IV 101. (femina) saepe superbos cornibus inter se subigit decernere amantis; G III 218. credimus? an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt? E VIII 108. Mopso Nysa datur: quid non speremus amantes? E VIII 26. — 2, a. cum subita incautum dementia cepit amantem; G IV 488. quis fallere possit amantem? IV 296. si quod non aequo foedere amantis curae numen habet iustumque memorque; IV 520. aegram multa malus (Pygmalion) simulans vana spe lusit amantem; I 352. num lacrimas victus dedit aut miseratus amantem est? IV 370. cum (Scylla) cupidos quaestu passim populari amantes; Ci 78. quae (via) eo me solvat amantem; IV 479. — b. extremum hoc miserae det munus amanti; IV 429. scilicet id magnum sperans (coniunx) fore munus amanti; VI 526. — c. omnipotens oculos torsit ad oblitos famae melioris amantis; IV 221 — II. et me Phoebus amat; E III 62 — Phyllida amo ante alias; E III 78. qui te, Polio, amat; E III 88. amavit nos quoque Daphnis; E V 52. erat (Antigenes) tum dignus amari; E V 89. quos aequus amavit Iuppiter; VI 129. ferunt luctu Cycnum Phaëthontis amati canentem molli pluma duxisse senectam; X 189. illum (Pelea) Nereis amavit; Cul 300. illud satis est, si te permittis amari; Cat IV 11. me tibi et hos una mecum, quos semper amavi, commendo; Cat VIII 3. nil amat hic animus, nutrix, quod oportet amari, nil, ‖ in ‖ quo falsa tamen lateat pietatis imago; sed media ex acie mediisque ex hostibus; Ci 262. alternis dicetis: amant alterna camenae; E III 59 apertos Bacchus amat colles, aquilonem et frigora taxi; G II 113. pascuntur (caprae) horrentis rubos et amantis ardua dumos; G III 315. qui Bavium non odit, amet tua carmina, Maevi; E III 90. qualia (carmina) Trinacriae doctus amat iuvenis; Cat IX 20. colles: ſ. aquilonem. Phyllis amat corylos: illas dum Phyllis amabit . .; E VII 63. laetam cognomine gentem hortor amare focos; III 134. flumina amem silvasque inglorius; G II 486. dum inga montis aper, fluvios dum piscis amabit; E V 76. hinc (oves) amant fluvios magis; G III 396. frigora: ſ. aquilonem. inga: ſ fluvios. nec tacuissem pallentis hederas et amantis litora myrtos; G IV 124. litus ama; V 163. Polio amat nostram, quamvis est rustica, musam; E III 84. castaneas nuces (legam), mea quas Amaryllis amabat; E II 52. amat bonus otia Daphnis; E V 61. silvas: ſ. flumina. (equi labor est) plausae sonitum cervicis amare; G III 186. verum fateamur: amat Polyhymnia verum; Ci 55.

amoenus. lieblich, anmutig: quales, sive Padi ripis Athesim seu propter amoenum, consurgunt quercus; IX 680. amoena piorum concilia Elysiumque colo; V 734. hunc (lucum) inter fluvio Tiberinus amoeno in mare prorumpit; VII 30. huic (Aeneae) dens ipse loci fluvio Tiberinus amoeno se attollere visus; VIII 31. devenere amoena virecta fortunatorum nemorum sedesque beatas; VI 638.

amomum. Gewürzſtaude, Gewürz: I. Assyrium volgo nascetur amomum; E IV 25. — II. mella fluant illi, ferat et rubus asper amomum; E III 89. — III. non thalamus Syrio fragrans accepit amomo, nullae illam (Scyllam) sedes; Ci 512.

amor (Amor). Liebe, Zuneigung, Verlangen, Begierde, Liebling, Liebesgott: I. **absolut**: 1. aestuat in corde furiis agitatus amor et conscia virtus; XII 668. (?) furiis . .; X 872. non laudis amor nec gloria cessit pulsa metu; V 394. huc omnis aratri cessit amor; VII 636. improbe Amor, quid non mortalia pectora cogis? IV 412. crescant illae (arbores), crescetis amores; E X 54. Gallo, cuius amor tantum mihi crescit in horas, quantum . .; E X 73. Amor non talia curat; E X 28. nunc insanus Amor duri me Martis in armis tela inter media atque adversos detinet hostes; E X 44. saevos Amor docuit natorum sanguine matrem commaculare manus, crudelis! E VIII 47. *illas (equas) ducit amor trans Gargara transque sonantem Ascanium; G III 269. his (ovibus) certe neque amor causa est: vix ossibus haerent; E III 102. nunc scio, quid sit Amor; E VIII 43 tantus amor laudum, tantaest victoria curae; G III 112. hic amor, haec patria est; IV 347. nullus amor populis nec foedera sunto; IV 624. his (Niso, Euryalo) amor unus erat; IX 182. est hic munda Ceres, est Amor, est Bromius;

Copa 20. non contra ‖ nam causa ‖ ut sit amor mutuus unde mihi; ‖ ? ‖ Cat IV 12. idem amor exitium pecori pecorisque magistro; E III 101. omnes „unde amor iste“ rogant „tibi?“ E X 21. neve summa defringe ex arbore plantas ⟨tantus amor terrae⟩; G II 301. Amor omnibus idem; G III 244. at cui lactis amor, cytisum lotosque frequentis ipse manu ferat; G III 394. *tantus amor florum et generandi gloria mellis; G IV 205. sed si tantus amor casus cognoscere nostros; II 10. quod si tantus amor menti innare lacus; VI 133. (Teucri) considant, si tantus amor, et moenia condant; XI 323. hic amor, hoc studium; XI 739. dignus amor venia, gratum ‖ veniam ‖ si Tartara nossent; Cul 294. paret Amor dictis carae genetricis et alas exuit et gressu gaudens incedit Iuli; I 689. postquam primus amor deceptam morte fefellit; IV 17. amor magno irarum fluctuat aestu; IV 532. gaudet: ſ. exuit. sic omnis amor unus habet decernere ferro; XII 282. incedit: ſ. exuit. non aliter Cecropias innatus apes amor urguet habendi munere quamque suo; G IV 177. hic crudelis amor tauri suppostaque furto Pasiphaë inest; VI 24. si concessus amor noto te macerat igne; Ci 244. monstrat amor verus patriae, ‖ patriae, versam ‖ ut videre Camillam; XI 892. *neque enim novos iste Dianae venit amor subitaque animum dulcedine movit; XI 538. paret: ſ. exuit. neque enim patrius consistere mentem passus amor; I 644. quos durus amor crudeli tabe peredit; VI 442. placet: ſ. II, 3 pugno. semper ut aut olim natae te propter eundem aut amor insanae luctum portavit ‖ portaret ‖ alumnae! Ci 289. sed me Parnasi deserta per ardua dulcis raptat amor; G III 292. rursus resurgens saevit amor; IV 532. saevit amor ferri; VII 461. marmoreus tibi, set ‖ aut ‖ mille coloribus ales in morem picta stabit Amor pharetra; Cat XIV 10. donec belli rabies et amor successit habendi; VIII 327. talis amor Daphnim, qualis (boculam), talis amor teneat; E VIII 85. nec te noster amor nec te data dextera quondam tenet? IV 307. illum (Turnum) turbat amor; XII 70. venit: ſ. movet. quid invenis, magnum cui versat in ossibus ignem durus amor? G III 259. omnia vincit Amor: et nos cedamus Amori; E X 69. vincet amor patriae laudumque immensa cupido; VI 823. omnia vincit amor; quid enim non vinceret ille? Ci 437. urguet: ſ. innascitur. me tamen urit amor; E II 68. — 2. nymphae, noster amor, Libethrides, concedite . . ; E VII 21. Cupavo, cuius olorinae surgunt de vertice pinnae, crimen, Amor, vestrum formaeque insigne paternae; X 188. ſ. 1. cogit, creseit.

II. **nach Verben**: 1. (Cytherea) his aligerum dictis adfatur Amorem; I 663. coniunx ubi aequat Sychaeus amorem; VI 474. agito: ſ. I, 1. aestuat. gemens tum quos amisit inultus amores; G III 227. Venus dictis divinum adspirat amorem; VIII 373. semper pastorum ille (Maenalus) audit amores Panaque; E VIII 23. ille meos, primus qui me sibi iunxit, amores abstulit; ille habeat secum servetque sepulchro; IV 28. Dido longum bibebat amorem; I 749. *(Camilla) aeternum telorum et virginitatis amorem intemerata colit; XI 583. postquam exempta fames et amor compressus edendi; VIII 184. in quo (munere) meas musas leviter blandum liceat deponere amorem; Ci 11. incipe; sollicitos Galli dicamus amores; E X 6. vestra meos olim si fistula dicat amores; E X 34. causando nostros in longum ducis amores; E IX 56. illum (Amorem) Garamantes nec generis nostri puerum nec sanguinis edunt; E VIII 43. quisquis amores hau tentet ‖ haud metuet ‖ dulcis, haut experietur amaros; E III 109. ſ. 5. precor per. infandum si fallere possit (Dido) amorem; IV 85. tam obnixe fugiens Minois amores; Ci 301. habeo: ſ. aufero. ille (puer) ubi magnum falsi implevit genitoris amorem; I 716. certum est teneris meos incidere amores arboribus; E X 53. non ego te incepto conor flectere amore; Ci 329. nec iam furtivom Dido meditatur amorem; IV 171. metuo: ſ. experior. magnum reginae miseratus amorem Daedalus; VI 28. Clymene a Chao densos divom numerabat amores; G IV 347 quo tibi nostri pulsus amor? G IV 324. ſ. I, 1. cedit. duri magno amore dolores polluto ducunt . . ; V 5 quaeritur nascentis equi de fronte revolsus et matri praereptus amor; IV 516. quando Dido tantos rumpi non speret amores; IV 292. nec lacrimis crudelis Amor nec gramina rivis saturantur; E X 29. iam vale et nati serva communis amorem; II 789. ſ. aufero. ipse (Orpheus) cava solans aegrum testudine amorem; G IV 464. dum (Cycnus) maestum musa solatur amorem; X 191. (virgo) saepe sedibus ex altis caeli ‖ aulae celsis ‖ speculatur in orbem ‖ amorem ‖ ; Ci 175. temno: ſ. experior. quae longum Andromachae testentur amorem coniugis Hectoreae; III 487. lapis veterem sonitu Phoebi testatur amorem; Ci 109. — 2. non tamen Euryali, non ille (Nisus) oblitus amorum; V 334. — 3. quis modus adsit amori? E II 68. cedo: ſ. I, 1. vincit; E X 69. nullus in ore rubor: ubi enim rubor, obstat amori; Ci 180. placitone etiam pugnabis amori? IV 38. tam longo quod iam captat (nutrix) succurrere amori; Ci 383. (Dido) cogitur supplex animos summittere amori; IV 414. — 4. flecto: ſ. 1. incipio. — 5. quod per te divum crebros obtestor ‖ testamur ‖ amores, ut ne . . ; Ci 273. per te, mea alumna, tumique expertum multis miserae mihi rebus amorem precor, ne . . ; Ci 325. si mihi, quae quondam fuerat quamque esse decebat, vis in amore foret; X 614.

III. **nach Adjectiven**: 1. (Pygmalion) securus amorum germanae; I 350. tu securus amorum, qui iuvenum tibi semper erant, iaceres; X 326. — 2. matres ambiguae miserum inter amorem praesentis terrae fatisque vocantia regna; V 655.

IV. **nach Substantiven**: quem (cratera) Anchisae Cisseus ferre sui dederat monimentum et pignus amoris; V 538 quem (equum) candida Dido esse sui dederat monimentum et pignus amoris; V 572. impia prodigiis ut quondam exterrita amoris Scylla viserit ‖ viderit ‖ . . ; Ci 48. Venerem et caeci stimulos avertere amoris; G III 210.

V. **Umstand**: accendam animos insani Martis amore; VII 550. Troïus heros demisit lacrimas dulcique adfatus amorest: „infelix Dido“ . . ; VI 455. mihi meus iuvenali ardebat amore compellare virum; VIII 163 (virgo) totum incauta per agmen femineo praedae et spoliorum ardebat amore; XI 782. (Pygmalion) auri caecus amore; I 349. si quis tamen haec quoque, si quis captus amore leget; E VI 10. singula dum capti circumvectamur amore; G III 285. acri quondam quoi (Iapygi) captus amore ipse suas artes Apollo dabat; XII 392. coniugis indigno Nysae deceptus amore dum queror; E VIII 18. pater aeterno fatur devinctus amore „quid petis“ . . ? VIII 394. Sychaeus magno miserae dilectus amore; I 344. limus ut hic duresc it et haec ut cera liquescit uno eodemque igni: sic nostro Daphnis amore; E VIII 81. magno telluris amore egressi optata potiuntur Troes harena; I 171. illum (Neoptolemum) ereptae magno flammatus ‖ inflammatus ‖ amore coniugis Orestes obtruncat; III 330. (Anna) his dictis impenso ‖ incensum ‖ animum flammavit ‖ inflammavit ‖ amore; IV 54. me vario iactatum laudis amore; Ci 1. quod si alio quovis animi iactaris amore; Ci 241. (Coroebus) venerat insano Cassandrae incensus amore; II 343. miro incensum pectus amore compellare virum; III 298. postquam Anchises incendit animum famae venientis amore; VI 889. inflammare: ſ. flammare. ingemuit cari graviter genitoris amore, ut vidit. Lausus; X 789

Euryalus forma insignis, Nisus amore pio pueri; V 296. [multa gemens (Aeneas) magnoque animum labefactus amore]; IV 395. liquescere: ſ. durescere. quarum (Musarum) sacra fero ingenti percussus amore; G II 476. opstipuit magno laudum percussus amore Euryalus; IX 197. indigno cum Gallus amore periret; E X 10. (deus) vivo temptat praevertere amore resides animos; I 721. quem (Turnum) regia coniunx adiungi generum miro properabat amore; VII 57. (Hippolytum) Paeoniis revocatum herbis et amore Dianae; VII 769. Pasiphaen nivei solatur (Silenus) amore iuvenci; E VI 46. eximiae laudis successus amore Ascanius; VII 496. *ille (Metabus) innare parans, infantis amore tardatur; XI 549. tendebant manus ripae ulterioris amore; VI 314. (ut regina) magno Aeneae mecum teneatur amore; I 675. victus amore tui vincla omnia rupi; XII 29. non ego consueto mortalibus uror amore; Ci 259.

amoveo. entfernen, beſeitigen: egregia interea coniunx arma omnia tectis amovet; VI 524.

Amphion. König von Theben: canto, qua solitus Amphion Dircaeus in Actaeo Aracintho; E II 24.

Amphitrite. Gemahlin Neptuns: pater coniugium castae violaverat Amphitrites; Ci 73. nimium est avidum pecus Amphitrites; Ci 486.

Amphitryoniades. Herkules, Sohn des Amphitryon: I. cum iam stabulis saturata moveret Amphitryoniades armenta abitumque pararet; VIII 214. — II. forte die sollemnem illo rex Arcas honorem Amphitryoniadae magno ferebat; VIII 103.

Amphrysius. des Amphryſus: quae contra breviter fata est Amphrysia vates: „nullae“ . .; VI 398.

Amphrysus. Fluß in Theſſalien: te, memorande canemus pastor ab Amphryso; G III 2.

amplector. umfaſſen, umarmen, umſchlingen, begreifen, zuſammenfaſſen: iam bis medium (Laocoonta serpentes) amplexi; II 218. Aeneas laetum amplexus Acesten muneribus cumulat magnis; V 531. nec te redeuntem amplexa tenebo; Ci 309. non ego cuncta meis amplecti versibus opto; G II 42. Alcimedon molli circum est ausas amplexus acantho; E III 45. primum parva duorum corpora natorum serpens amplexus uterque implicat; II 214. (Pallas) excepit manu dextramque amplexus inhaesit; VIII 124. genua amplexus genibusque volutans haerebat; III 607. genua amplectens (Magus) effatur talia supplex; X 523. (Anna) semianimem sinu germanam amplexa fovebat cum gemitu; IV 686. Scaeae amplector limina portae; III 351. lato quam (pharetram) circum amplectitur ‖ circumplectitur ‖ auro balteus; V 312. matres amplexae tenent postes atque oscula figunt; II 490. hic Hecuba et natae condensae et divom amplexae simulacra sedebant; II 517. nox ruit et fuscis tellurem amplectitur alis; VIII 369. qua curvus terras amplectitur Hellespontus; Ci 413. anguis amplexus placide tumulum lapsusque per aras; V 86. inde ubi iam validis amplexae (vites) ulmos exierint; G II 367.

amplexus. Umarmung: I. 1. cum (Dido) dabit amplexus atque oscula dulcia figet; I 687. ea verba locutus (Volcanus) optatos dedit amplexus; VIII 405. dixit et amplexus nati Cytherea petivit; VIII 615. — 2. te amplexu ne subtrahe nostro; VI 698. — 3. non ego nunc dulci amplexu divellerer usquam, nate, tuo; VIII 568 — II dixerat et diva cunctantem (Volcanum) amplexu molli fovet; VIII 388.

amplius. mehr, weiter, ferner, länger: I. nec (Nisus) se celare tenebris amplius aut tantum potuit perferre dolorem; IX 426. nec curant caeco contendere Marte amplius audaces Rutuli; IX 519. nec iam amplius (Arrunς) hastae credere audet; XI 807. nec iam amplius armis (socii) inbent exposcere pacem; III 260. nec portitor Orci amplius obiectam passus transire paludem; G IV 503. neque me indecorem, germana, videbis amplius; XII 680. — II. quibus in terris tris pateat Caeli ‖ caeli ‖ spatium non amplius ulnas; E III 105. postquam nec iam amplius ullae apparent terrae; III 192. ut nec iam amplius ulla occurrit tellus; V 8. tu faciem illius (pueri) noctem non amplius unam falle dolo; I 683.

amplus. geräumig, weit, anſehnlich, ehrenvoll: vocem per ampla volutant atria; I 725. iam Deiphobi dedit ampla ruinam Volcano ecsuperante ‖ superante ‖ domus; II 310 exinde per amplum mittimur Elysium; VI 743. illos (Teucros) porticibus rex accipiebat in amplis; III 353. quinquaginta illi thalami, spes ampla nepotum, procubuere; II 503. egregiam vero laudem et spolia ampla refertis tuque puerque tuus; IV 93.

ampulla. Schmintflaſche, Redeſchwulſt: ite hinc, inanes, ite, rhetorum ampullae; Cat V 1.

Amsanctus. See im Gebiet der Hirpiner: est locus Italiae medio sub montibus altis, amsancti ‖ Amsancti ‖ valles; VII 565.

amurca. Oelſchaum: tonsum tristi contingunt corpus amurca; G III 448. semina vidi serentis nitro prius et nigra perfundere amurca; G I 194.

Amyclae. Stadt in Latium: qui (Volcens) tacitis regnavit Amyclis; X 564.

Amyclaeus. aus Amyklä in Lakonien: talis Amyclaei domitus Pollucis habenis Cyllarus; G III 89. (puella) esset ut ciris Amyclaeo formosior ansere Ledae; Ci 489. secum armentarius Afer agit tectumque Caremque armaque Amyclaemque canem; G III 345. (nutrix) Amyclaeo spargens altaria thallo; Ci 376.

Amycus. A. Bebryker aus Bithynien: A. qui (Butes) se Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat; V 373. — B. Troer: 1. Gemahl der Theano: una quem (Mimanta) nocte Theano in lucem genitori Amyco dedit et regina . .; X 704. — 2. Sohn des Priamus: Turnus equo deiectum Amycum fratremque Dioren, congressus pedes, ferit; XII 509. — 3. Geführte des Aeneas: praecipue pius Aeneas nunc acris Oronti, nunc Amyci casum gemit; I 221. — 4. Jäger: inde (Turnus occupat) ferarum vastatorem Amycum; IX 772.

Amyntas. Hirt: 1. secta mihi Phyllis legeret, cantaret Amyntas; E X 41. iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas; E V 18. montibus in nostris solus tibi certat Amyntas; E V 8. tu deinde inbeto ut certet Amyntas; E V 15. sive mihi Phyllis sive esset Amyntas seu quicumque furor (quid tum, si fuscus Amyntas?); E X 37. dulce lenta salix feto pecori, mihi solus Amyntas; E III 83. haec eadem ut sciret, quid non faciebat Amyntas? E II 35. (?) dixit Damoetas, invidit stultus Amyntas; E III 39. mihi sese offert ultro meus ignis Amyntas; E III 66. scit: ſ. facit. spernit: ſ. 2. — 2. quid prodest, quod me ipse animo non spernis, Amynta? E III 74.

Amythaonius. von dem Wahrſager Amythaon ſtammend: cessere magistri Phillyrides Chiron Amythaoniusque Melampus; G III 550.

an. etwa? vielleicht? ob, oder, oder ob: I. direct: 1. dic mihi, Damoeta, cuium pecus? an Meliboei? E III 1. E V 87. an quicquam nobis tali sit munere maius? E V 53. quo te, Moeri, pedes? an in urbem? E IX 1. quid moror? an mea Pygmalion dum moenia frater destruat? IV 325. an sit mihi gratior ulla, quam quae tellus servat Acesten? V 28. an (Nisus) sese medios moriturus in enses ‖ hostes ‖ inferat? IX 400. quid cessas? an tibi Mavors ventosa in lingua pedibusque fugacibus istis semper erit? XI 389. quis tantos voluit te ferre labores? an fratris miseri letum ut crudele videres? XII 636. an nescis, qua lege candentes praetexat purpura canos? Ci 319. o pater, anne putandumst . .? VI 719. quid cineri ingrato servas bene olentia serta? anne coronato vis

lapide ista ‖ ossa ‖ tegi? Copa 36. an mihi cantando victus non redderet ille (Damon) caprum? E III 21. an ‖ at ‖ non sic Phrygius penetrat Lacedaemona pastor? VII 363. — 2, a. crudelis mater, magis at ‖ an ‖ puer improbus ille; ‖ ? ‖ E VIII 49. credimus? an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt? E VIII 108. eloquar an sileam? III 39. aspicis haec? an te, genitor, cum fulmina torques, nequiquam horremus? IV 208. sola fuga nautas comitabor ovantis? an Tyriis omnique manu stipata meorum inferar? IV 544 nos (conamur), an miseros qui Troas Achivis obiecit? X 89. quis deus, Octavi, te nobis abstulit? an quae dicunt, a, nimio pocula ducta mero? Cat XI 1. quis ille? filius anne aliquis magna de stirpe nepotum? VI 864. — b. o dea certe, an Phoebi soror? an nympharum sanguinis una? I 329. quid palluisti, femina? an ioci dolent? an facta cognoseis tua? Cat XIII 17. an mare quod supra memorem, quodque adluit infra? anne lacus tantos? te, Lari maxime? an memorem portus Lucrinoque addita claustra? G II 158. pacemne hue fertis an arma? VIII 114. Nisus ait: „dine hunc ardorem mentibus addunt, Euryale, an sua cuique deus fit dira cupido?“ IX 185. pelagine venis erroribus actus an monitu divom? an quae te Fortuna fatigat, ut . .? VI 533. numerone an viribus aequi non sumus? XII 230.

II. **indirect**: 1. (Turnus) fluctuat, an sese mucrone ob tantum dedecus amens induat: X 681. — 2, a. collibus an plano melius sit ponere vitem, quaere prius; G II 273 rara (terra) sit an supra morem si densa requires; G II 227. dolus an virtus, quis in hoste requirat? II 390. — b. incertum est, urbis ne invisere, Caesar, velis, an deus immensi venias maris, anne novom tardis sidus te mensibus addas; G I 29.

Anagnia. Stadt in Latium: quos (viros) dives Anagnia pascit, quos, Amasene pater; VII 684.

anceps. doppelt, zweiſchneidig, ungewiß, ſchwankend, unentſchieden: ut fertur labyrinthus parietibus textum caecis iter ancipitemque mille viis habuisse dolum; V 589 non iam certamine agresti agitur, sed ferro ancipiti decernunt; VII 525. ancipiti mentem formidine pressus obstipui; III 47. anceps pugnae fuerat fortuna; IV 603. matres primo ancipites oculisque malignis ambiguae spectare rates; V 654. anceps pugna diu, stant obnixa omnia contra; X 359. qui ancipites suaderent tollere pugnas; Ci 368. (puppis) anceps sustentata diu; X 304

Anchemolus. Heerführer der Rutuler: (Pallas) hinc Sthenium petit et Rhoeti de gente vetusta Anchemolum, thalamos ausum incestare novercae; X 389.

Anchises. Sohn des Kapys, Vater des Aeneas: I, 1. sic pater Anchises, atque haec mirantibus addit: „aspice“ . . ; VI 854. dixerat Anchises, natumque unaque Sibyllam conventus trahit in medios; VI 752. ipse pater dextram Anchises haut multa moratus dat inveni; III 610. quae postquam Anchises natum per singula duxit; VI 888. pater Anchises oculos ad sidera laetus extulit; II 687. fuit et tibi talis Anchises genitor; XII 934. implet: ſ. induit. pater Anchises passis de litore palmis numina magna vocat meritosque indicit honores; III 263. tum pater Anchises magnum cratera corona induit implevitque mero divosque vocavit stans prima ‖ celsa ‖ in puppi; III 523. tum pater Anchises lacrimis ingressus obortis „o gnate“ . . : VI 867. cunctis altior ibat Anchises; VIII 162. pater Anchises dare fatis vela iubebat; III 9. interea classem velis aptare iubebat Anchises; III 472. hoc pater Anchises auro libabat ad aras; VII 245. pater Anchises penitus convalle virenti inclusas animas superumque ad lumen ituras lustrabat studio recolens; VI 679. moratur: ſ. dat. „dicam equidem“ suscipit Anchises, atque ordine singula pandit; VI 723. his ibi ‖ ubi ‖ tum natum Anchises unaque Sibyllam prosequitur dictis; VI 897. recolit: ſ. lustrat. genitor mihi talia namque ⟨nunc repeto⟩ Anchises fatorum arcana reliquit; VII 123. stat: ſ. induit. suscipit: ſ. pandit. trahit: ſ. dicit. vocat: ſ. indicit, indult. pater Anchises „bellum, o terra hospita, portas“; III 539. et pater Anchises „nimirum haec ‖ hic ‖ illa Charybdis“; III 558. tum pater Anchises: „animae longa oblivia potant“; VI 713. ſ. addit, ingreditur. — 2. coniugio, Anchisa, Veneris dignate superbo, cura deum, bis Pergameis erepte ruinis, ecce tibi Ausoniae tellus; III 475. — II, 1. rex Anius veterem Anchisen agnovit ‖ adgnoscit ‖ amicum; III 82. hic heu genitorem, omnis curae casusque levamen, amitto Anchisen; III 710. procul in sola secretae Troades acta amissum Anchisen flebant; V 614. Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque penatis commendo sociis et curva valle recondo; II 747. dignor, eripio: ſ. I, 2. perfecto laetus honore Anchisen facio certum; III 179. fleo: ſ. amitto. quae regio Anchisen, quis habet locus? VI 670. recondo: ſ. commendo. non prius aspicies, ubi fessum aetate parentem liqueris Anchisen? II 597 precibus vocate Anchisen genitorem; VII 134. — 2. ipsius Anchisae longaevi hoc munus habebis, cratera impressum signis, quem Thracius olim Anchisae genitori in magno munere Cisseus dederat; V 535. tunc ille Aeneas, quem Dardanio Anchisae Venus genuit? I 617. quod nec meritos Anchisae inferret honores; V 652. hic (Butes) Dardanio Anchisae armiger ante fuit fidusque ad limina custos; IX 647. — 3. Anchisa generate, deum certissima proles; VI 322. tum satus Anchisa victorem magna praeconis voce Cloanthum declarat; V 244. tum satus Anchisa caestus pater extulit aequos; V 424. constitit Anchisa satus et vestigia pressit; VI 331. tum satus Anchisa delectos ordine ab omni oratores ire iubet; VII 152. — III. (Aeneas) animam vocabat Anchisae magni manisque Acheronte remissos; V 99. nec patris Anchisae cineres ‖ cinerem ‖ manesve revelli; IV 427. quamquam secreta parentis Anchisae domus arboribusque obtecta recessit; II 300. visa dehinc caelo facies delapsa parentis Anchisae subito talis effundere voces: „nate“ . . ; V 723 me patris Anchisae admonet in somnis et turbida terret imago; IV 351 hoc patris Anchisae manes, hoc sentit Iulus; X 534 ſ. anima, cineres, munus: ſ. II, 2. do. quae tellus patris Anchisae gremio complectitur ossa; V 31. nuntius Anchisae ad tumulum cuneosque theatri incensas navis perfert Eumelus; V 664. ut verba parentis et vocem Anchisae magni voltumque recordor! VIII 156.

Anchiseus. des Anchiſes: tumulo sacerdos ac lucus late sacer additur Anchiseo; V 761.

Anchisiades. Aeneas, Sohn des Anchiſes: I, 1 stupet inscius ipse Tros Anchisiades: X 250. defixi ora tenebant Aeneas Anchisiades et fidus Achates; VIII 521. magnanimus Anchisiades et pondus et ipsa volumina versat; V 407 ut vidit ora modis Anchisiades pallentia miris; X 822. — 2. Tros Anchisiade, facilis descensus Averno; VI 126. ille (Palinurus) autem: „neque te Phoebi cortina fefellit, dux Anchisiade, nec“ . .; VI 348 — II defigo: ſ. I, 1. tenet.

anchora ſ. **ancora**.

ancile. Schild: I. (Ignipotens) lanigeros apices et lapsa ancilia caelo extuderat; VIII 664. — II. extundo: ſ. I. laeva ancile gerebat Picus eum domitor; VII 188.

ancillaris. dienend: men inter matres ancillarisque maritas munere fungi non licuit? Ci 443.

ancora (anchora), Anker: I. navis unco non alligat anchora morsu; I 169. tum dente tenaci ancora fundabat navis; VI 4. — II. anchora de prora iacitur, stant litore puppes; III 277. [VI 901].

Ancus Marcius, vierter König von Rom: quem (Tullum) iuxta sequitur iactantior Ancus, nunc quoque iam nimium gaudens popularibus auris; VI 815.

Androgeos. A. Sohn des Minos: A. in foribus letum Androgeo; VI 20. — B. Griechc: I. haut secus Androgeos visu tremefactus abibat; II 382. primus se Danaum magna comitante caterva Androgeos offert nobis; II 371. — II. tremefacio: ſ. I. — III. sic fatus (Coroebus) deinde comantem Androgei galeam induitur; II 392.

Andromache. Gemahlin Hektors: I, 1. patrio Andromachen iterum cessisse marito; III 297. Andromache digressu maesta supremo fert picturatas auri subtegmine vestes; III 482. ſ. solet. sollemnis cum forte dapes et tristia dona libabat cineri Andromache; III 303. infelix qua se saepius Andromache ferre incomitata solebat ad soceros; II 456. — 2. quae digna satis fortuna (te) revisit, Hectoris Andromache? III 319. — II. quae longum Andromachae testentur amorem, coniugis Hectoreae; III 487.

anethum. Dill: I. tibi candida nais narcissum et florem iungit bene olentis anethi; E II 48. — II. vetus adstricti fascis pendebat anethi; Mo 59. — III. fascis, flos: ſ. II, 1.

anfractus. Krümmung, Biegung: est curvo anfractu valles, adcommoda fraudi armorumque dolis; XI 522.

Angitia. Göttin der Marſer: te nemus Angitiae, vitrea te Fucinus unda (flevit); VII 759.

ango. würgen, beunruhigen, beängſtigen, quälen: nunc sollicitam timor anxius angit; IX 89. si nitor auri sub laqueare domus animum non angit avarum picturaeque decus; Cul 64. (Alcides) angit inhaerens elisos oculos et siccum sanguine guttur; VIII 260. quatit aegros tussis anhela sues ac faucibus angit obesis; G III 497.

anguis, Schlange, Drache: I. dixerat haec (Aeneas), adytis cum lubricus anguis ab imis septem ingens gyros, septena volumina traxit, amplexus placide tumulum lapsusque per aras, caeruleae cui terga notae maculosus et auro squamam incendebat fulgor; V 84. inprovisum aspris veluti qui sentibus anguem pressit humi nitens trepidusque repente refugit attollentem iras et caerula colla tumentem: haut secus Androgeos abibat; II 379. non te rationis egentem Lernaeus turba capitum circumstetit anguis; VIII 300. est etiam ille malus Calabris in saltibus anguis, squamea convolvens sublato pectore terga atque notis longam maculosus grandibus alvom, qui stagna colit ripisque habitans hic piscibus atram improbus ingluviem ranisque loquacibus explet; G III 425. nec rapit immensos orbis per humum, neque tanto squameus in spiram tractu se colligit anguis; G II 154. convolvit: ſ. colit. maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis circum perque duas in morem fluminis arctos; G I 244. est, explet: ſ. colit. (anguis) exsulit in siccum et flammantia lumina torquens saevit agris asperque siti atque exterritus aestu; G III 433. ille (anguis) inter vestes et levia pectora lapsus volvitur attactu nullo fallitque furentem (Amatam) vipeream spirans animam; VII 349. habitat: ſ colit. gemini a Tenedo tranquilla per alta immensis orbibus angues incumbunt pelago pariterque ad litora tendunt; II 204. labitur: ſ. amplectitur, fallit. iam (angues) arva tenebant ardentisque oculos suffecti sanguine et igni sibila lambebant linguis vibrantibus ora; II 209. frigidus latet anguis in herba; E III 93. ille (anguis) agmine longo tandem inter pateras et levia pocula serpens libavitque dapes rursusque innoxius imo successit tumulo et depasta altaria liquit; V 90. cum (anguis) positis novus exuviis nitidusque inventa volvitur aut catulos tectis aut ova relinquens arduus ad solem et linguis micat ore trisulcis; G III 437. illi (angues) agmine certo Laocoonta petunt; II 212. rapit: ſ. colligit. relinquit: ſ. micat. saevit: ſ. exsulit. serpit: ſ. libat. spirat: ſ. fallit. succedit: ſ. libat. tendunt: ſ. incumbunt. tenent: ſ. lambunt. trahit: ſ. amplectitur. tumet: ſ. attollit. — II, 1. (Cyclopes) polibant conexos anguis ipsamque in pectore divae Gorgona; VIII 437. huic (Amatae) dea caeruleis unum de crinibus anguem conicit inque sinum praecordia ad intuma subdit; VII 346. ut (Hercules) prima novercae monstra manu geminosque premens eliserit angues; VIII 289. (erinys) geminos erexit crinibus anguis; VII 450. exterreo: ſ. I. exsulit. Aventinus clipeo insigne paternum centum angues cinctamque gerit serpentibus hydram; VII 658. stupuere caeruleos implexae crinibus angues Eumenides; G IV 482. Tisiphone torvos sinistra intentans anguis; VI 572. *Invidia metuens ‖ metuet ‖ tortos Ixionis anguis immanemque rotam; G III 38. polio: ſ. conecto. premo: ſ. elido, I. attollit. anguibus hinc atque hinc horrent cui (Cerbero) colla reflexis; Cul 221. regina necdum etiam geminos a tergo respicit anguis; VIII 697. frigidus in pratis cantando rumpitur anguis; E VIII 71. tam sunt nobis haedorum dies servandi et lucidus anguis, quam . .; G I 205. subdo: ſ. conicio. sufficio: ſ. I. lambunt. volvo: ſ. I. fallit, micat. — 2. incendo: ſ. I. amplectitur. — III. pectora quorum (anguium) inter fluctus arrecta iubaeque sanguineae superant undas; II 206. — IV. horrere: ſ. II, 1. reflecto. illa (Allecto) attollit stridentis anguibus alas; VII 561.

angustus, eng, ſchmal, beſchränkt, dürftig, neutr. Enge: A. (alvaria) angustos habeant aditus; G IV 35. pontus arva et urbes litore diductas angusto interluit aestu; III 419. ipsas (apes) quamvis angusti terminus aevi excipiat; G IV 206. praedam per herbas convectant (formicae) calle angusto; IV 405. quo angustae ferunt fauces aditusque maligni; XI 525. (virgo) descrit angustis inclusum faucibus Isthmon; Ci 463. angustum formica terens iter; G I 380. ipsi (reges) ingentis animos angusto in pectore versant; G IV 83. ubi angusti rarescent claustra Pelori; III 411. magnum quam sit angustis hunc addere rebus honorem; G III 290. Boreas angusta ab sede Pelori missus adest; III 687. angustus in ipso fit nodo sinus; G II 75. spes sibi quisque. sed haec quam angusta videtis; XI 309. hunc (locum) angustique imbrice tecti parietibusque premunt artis; G IV 296. dixit (Euandrus) et angusti subter fastigia tecti ingentem Aenean duxit; VIII 366. — B. obsedere alii telis angusta viarum oppositis ‖ oppositi ‖; II 332.

anhelitus, Keuchen, Aechzen: tum creber anhelitus artus aridaque ora quatit; V 199. vastos quatit aeger anhelitus artus; V 432. fessos quatit aeger anhelitus artus; IX 814.

anhelo, keuchen, ächzen: puer regius velocis iaculo cervos cursuque fatigat, acer, anhelanti similis; V 254. ipse (Mezentius) aeger anhelans colla fovet; X 837. fornacibus ignis anhelat; VIII 421.

anhelus, keuchend, ſchnaubend: olli adsistunt contra certamina Martis anheli; XII 790. nos ubi primus equis Oriens adflavit anhelis; G I 250. me saevos equis Oriens adflavit anhelis; V 739. pectus anhelum, at rabie fera corda tument; VI 48. Medi illo (flore) senibus medicantur anhelis; G II 135. quatit aegros tussis anhela sues ac faucibus angit obesis; G III 497.

Anienus, des Fluſſes Anio: unde (se erumpunt) Aniena fluenta; G IV 369.

anilis, greiſenhaft, altmütterlich: tela curas solabar anilis; IX 489. cum graviter questu Carme complorat anili: „o mihi“ . .; Ci 285. illa (Barce)

gradum studio celebrabat ‖ celerabat ‖ anili; IV 641. Allecto in voltus sese transformat anilis; VII 416.

anima. Luft, Hauch, Wind, Atem, Leben, Seele: I. **absolut:** 1. illae, quas fulgere cernis in armis, concordes animae nunc et dum nocte premuntur, heu quantum inter se bellum, si lumina vitae attigerint, quantas acies stragemque ciebunt! VI 827. circumstant animae dextra laevaque frementes; VI 486. hinc metuunt cupiuntque, dolent gaudentque, neque auras dispiciunt (animae) clausae tenebris et carcere caeco; VI 733. non anima una dabit discrimina tanta; X 529. sancta ad vos anima atque istius nescia culpae descendam; XII 648. dicunt: ſ. 2. dispiciunt: ſ. cupiunt. dolent: ſ. cupiunt. totidem nobis animaeque manusque; X 376. pater Anchises penitus convalle virenti inclusas animas superumque ad lumen ituras lustrabat studio recolens; VI 680. anne aliquas ad caelum hinc ire putandumst sublimis animas iterumque ad tarda reverti corpora? VI 720. qui maneant nepotes, illustris animas nostrumque in nomen ituras expediam dictis; VI 758. (animae) exercentur poenis veterumque malorum supplicia expendunt. aliae panduntur inanes suspensae ad ventos, aliis sub gurgite vasto infectum eluitur scelus aut exuritur igni; VI 739. auditae infantum animae flentes, in limine primo quos ‖ fl. in l. pr., quos ‖ ..; VI 427. fremunt: ſ. circumstant. frigida lingua a! miseram Eurydicen anima fugiente vocabat; G IV 526. fulgunt: ſ. attingunt. gaudent: ſ. cupiunt. numquam animam talem dextra hac ⟨absiste moveri⟩ amittes; habitet tecum et sit pectore in isto; XI 408. has omnis (animas), ubi mille rotam volvere per annos, Lethaeum ad fluvium deus evocat agmine magno, scilicet immemores super ‖ supera ‖ ut convexa revisant rursus et incipiant in corpora velle reverti; VI 748. quid petunt animae? vel quo discrimine ripas hae lincunt, illae remis vada livida verrunt? VI 319. quae (Iris) luctantem animam nexosque resolveret artus; IV 695. metuunt: ſ. cupiunt. pallent: ſ. II, 1. evoco. egregias animas, quae sanguine nobis hanc patriam peperere suo, decorate supremis muneribus; XI 24. petunt: ſ. lincunt. animae, quibus altera fato corpora debentur, Lethaei ad fluminis undam securos latices et longa oblivia potant. *⟨has equidem memorare tibi atque ostendere coram⟩ cupio; VI 713. revertuntur, revisunt: ſ. eunt; VI 720. incipiunt. salvete: ſ. 2. inde (Charon) alias animas, quae per iuga longa sedebant, deturbat laxatque foros; VI 411. quantum ignes animaeque valent; VIII 403. volunt, volvunt: ſ. incipiunt. — 2. salvete, cineres animaeque umbraeque paternae! V 81. dicite, felices animae tuque, optime vates, quae regio Anchisen habet? VI 669.

II. **nach Verben:** 1. vos animam hanc potius quocumque absumite leto; III 654. dulces exuviae, accipite hanc animam; IV 652. animam nepotis his saltem adcumulem donis; VI 884. audio: ſ. I, 1. flent. nascenti cui (Erulo) tris animas Feronia mater ⟨horrendum dictu⟩ dederat; cui tum tamen omnis abstulit haec animas dextra; VIII 564. donec (Nisus) moriens animam abstulit hosti; IX 443. claudo: ſ. I, 1. cupiunt. animam sepulchro condimus; III 67. decoro: ſ. I, 1. pariunt. deturbo: ſ. I, 1. sedent. vobis animam hanc soceroque Latino Turnus ego devovi; XI 440. (Mezentius) undanti animam diffundit in arva cruore; X 908. *saepe (apes) ultro animam sub fasce dedere; G IV 204. omnis per mortis animam sontem ipse dedissem! X 854. animam ipse dedissem! XI 162. ſ. aufero. mene non potuisse tua animam hanc effundere dextra! I 98. hac (virga) animas ille (Mercurius) evocat Orco pallentis, alias sub Tactara tristia mittit; IV 242. ſ. I, 1. incipiunt. his (venenis) Moerim saepe animas imis excire sepulchris vidi; E VIII 98. exerceo: ſ. I, 1. expendunt. expedio: ſ. I, 1. eunt; VI 758. moenibus in patriis atque intra tuta domorum confixi expirant animas; XI 883. animas et olentia Medi ora fovent illo (flore); G II 134. saepe animam generi pro qua pater impius hausit; Cat IX 31. includo, lustro: ſ. I, 1. eunt; VI 680. linquebant dulces animas; III 140. deus ipse faces animamque ‖ animumque ‖ ministrat; V 640. (proceres) animas in aperta pericula mittunt; IX 663. ſ. evoco. non pudet, o Rutuli, pro cunctis talibus unam obiectare animam? XII 230. ostendo: ſ. I, 1. potant. pando: ſ. I, 1. expendunt. hanc tibi, Eryx, meliorem animam pro morte Daretis persolvo; V 483. *(apes) animas in volnere ponunt; G IV 238. premo: ſ. I, 1. attingunt. qui (maesti) lucem perosi proiecere animas; VI 436. (Clausus) pariter loquentis vocem animamque rapit traiecto gutture; X 348. recolo: ſ. I, 1. eunt; VI 680. vituli dulcis animas plena ad praesepia reddunt; G III 495. resolvo: ſ. I, 1. luctatur. te precor, hanc animan serves gnatoque patrique; X 525. vir Troiane, sine hanc animam et miserere precantis; X 598. (anguis) vipeream spirans animam; VII 351. nos animae viles, inhumata infletaque turba, sternamur campis; XI 372. suspendo: ſ. I, 1 expendunt. vis et Tarquinios reges animamque superbam ultoris Bruti videre? VI 817. (Aeneas) animam vocabat Anchisae magni manisque Acheronte remissos; V 98. purpureum vomit ille (Rhoetus) animam; IX 349. — 2. debeo: ſ. I, 1. potant. elno, exuro: ſ. I, 1. expendunt. *non tamen omne malum miseris ⟨animis⟩ nec funditus omnes corporeae excedunt pestes; VI 736. — 3. cum frigida mors anima seduxerit artus; IV 385.

III. **nach Substantiven:** di, quibus imperium est animarum, umbraeque silentes; VI 264. (Aeneas) tum latebras animae pectus mucrone recludit; X 601. canebat ⟨Silenus⟩ uti coacta semina terrarumque animaeque marisque fuissent et liquidi simul ignis; E VI 32. sagitta abdita intus spiramenta animae letali volnere rupit; IX 580.

Umſtand: sanguine quaerendi reditus, animaque litandum Argolica; II 118.

animadverto (animum adverto), bemerken, beobachten: his animum adversis terram multo ante memento excoquere; G II 259. his animum adversis instant sub tempus; G III 123.

animal. Geſchöpf, lebendes Weſen, Tier: I. visenda modis animalia miris, trunca pedum primo, mox et stridentia pinnis, miscentur tenuemque magis magis aëra carpunt, donec ut aestivis effusus nubibus imber erupere aut ut nervo pulsante sagittae; G IV 309. cum rara per ignaros errent animalia montis; E VI 40. erumpunt, al.: ſ. carpunt. cetera per terras omnis animalia somno laxabant curas; IX 224. — II. terris animalia somnus habebat; III 147. terras animalia fessa per omnis sopor habebat; VIII 26. misceo, al: ſ. I. carpunt.

animans, Tier: velut in niveo tenera est cum primitus ovo effigies animantis; G I 491.

animosus, mutig, beherzt, heftig: quas (silvas) animosi euri adsidue franguntque feruntque; G II 441. luxuriat toris animosum pectus; G III 81. fratres, animosa phalanx accensaque luctu, caeci ruunt; XII 277.

animus. Geiſt, Seele, Sinn, Charakter, Herz, Gemüt, Mut, Stolz, Schwung, Abſicht, Vorſatz, Verlangen: I. **Subject:** nil amat hic animus, nutrix, quod oportet amari, nil, ‖ in ‖ quo . . ; G I 262. glomerare manum bello ardent animi; II 316. talibus Aeneas ardentem et torva tuentem lenibat dictis animum; VI 468. cecidere animi; III 260. animis pariter certantibus omnes dant cuneum; XII 574. populum volentem deponunt, animos nil magnae laudis egentes; V 751. sacra Iovi Stygio perficerest animus; IV 639. sunt (nobis) animi et rebus spectata inven-

tus; VIII 151. est hic, est animus lucis contemptor; IX 205. non ulli est animus stricto concurrere ferro; X 715. sin alios fines aliamque capessere gentem est animus; XI 325. est omnia quando iste animus supera ‖ supra ‖; XI 510. nec non aurumque animusque Latinost; XII 23. dum faciles animi iuvenum (vitulorum), dum mobilis aetas; G III 165. omnibus idem animus, scelerata excedere terra; III 60. si cui virtus animusque in pectore praesens; V 363. ſ. patitur. miserere animi non digna ferentis; II 144 quanquam animus meminisse horret luctuque refugit, incipiam; II 12. solus hic animum labantem impulit; IV 22. meminit: ſ. horret. obstipuere animi; II 120. V 404. ſ. V, 3. obstipescere. non vivida bello dextra viris animusque ferox patiensque pericli; X 610. dum necdum animus toto pereepit pectore flammam; VII 356. refugit: ſ. horret. una eademque via sanguis animusque secuntur; X 487. tuetur: ſ. ardet. consilio hanc omnes animisque volentibus urbem adferimur; VII 216.

II. **nach Verben**: 1. accendo: ſ. **accendo**, II. animos (3 St.) S. 5, b. in primis regina quietum accipit in Teucros animum; I 304. hic Mars armipotens animum viresque Latinis addidit; IX 717. quae sit sententia paucis (animos adhibete) docebo; XI 315. Roma imperium terris, animos aequabit Olympo; VI 782. si nitor auri sub laqueare domus animum non angit avarum picturaeque decus; Cul 64. (socii) animos aptent armis pugnaeque parent se; X 259. degeneres animos timor arguit; IV 13. arrexere animos Itali; XII 251. Turnus ultro inplacabilis ardet attollitque animos; XII 4. attonitis haesere animis superosque precati Trinacrii Teucrique viri; V 529. (iuventus, turba matrum) attonitis inbians animis, ut velet . .; VII 814. infelix, quae tanta animum dementia cepit? V 465. hoc fletu concussi animi; IX 498. sin contusos animos et res miserabere fractas; G IV 240. quo gemitu conversi animi; II 73. convertere animos acris oculosque tulere cuncti ad reginam Volsci; XI 800. (nutrix) sacra pergit regis Iolciacis animum defigere votis; Ci 377. mihi hoc uno responso animum delusit Apollo; VI 344. depono: ſ. I. egent. Laomedontius heros animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc in partisque rapit varias perque omnia versat; VIII 20. (Aeneas) animum . . . illuc [in . . . versat]; IV 285. dant animos plagae; VII 383. quibus haec medii fiducia valli fossarumque morae, leti discrimina parva, dant animos; IX 144. haec quoque exuerint silvestrem animum; G II 51. [animum explesse iuvabit ultricis flammae]; II 586. omnia fers, aetas, animum quoque; E IX 51. cum talis animos iuvenum et tam certa tulistis pectora; IX 249. (Anxur) caelo animum fortasse ferebat; X 548. omine quo firmans animum sic incipit ipsa (mater); G IV 386. pater Anchises animum praesenti pignore firmat; III 611. (Anna) his dictis impenso ‖ incensum ‖ animum flammavit ‖ inflammavit ‖ amore; IV 54. nulla Venus, non ulli animum flexere hymenaei; G IV 516. Iulus, ante annos animumque gerens curamque virilem; IX 311. impello: ſ. I. labat. animum si veris implet Apollo; III 434. (Fama) incendit animum dictis atque aggerat iras; IV 197. postquam Anchises incendit animum famae venientis amore; VI 889. ſ. flammo. increpo: ſ. tollo; IX 127. inflammo: ſ. flammo. magnam cui (Sibyllae) mentem animumque Delius inspirat vates; VI 11. instaurati animi regis succurrere tectis; II 451. hic, qui velint contendere cursu, (Aeneas) invitat pretiis animos; V 292. lenio: ſ. I. ardet. deus ipse faces animamque ‖ animumque ‖ ministrat; V 640. Iuno vires animumque ministrat; IX 764. miserer: ſ. contundo. Aeolus mollit animos et temperat iras; I 57. non umbrae altorum nemorum, non mollia possunt prata movere animum, non amnis; G III 521. neque iste Dianae amor subita animum dulcedine movit; XI 538. animos aevomque notabis praecipue; G III 100. non animum modo uti pascat prospectus inanem; G II 285. (Aeneas) animum pictura pascit inani multa gemens; I 464. ut primum placati animi et trepida ora quierunt; XI 300. pone animos et pulsus abi; XI 366. continuo animos volgi et trepidantia bello corda licet longe praesciscere; G IV 69. (deus) vivo temptat praevertere amore iam pridem resides animos desuetaque corda; I 722. instabilis animos ludo prohibebis inani; G IV 105. nunc illas promite vires, nunc animos, quibus in Gaetulis Syrtibus usi; V 192. rapio: ſ. divido. ille (vir) regit dictis animos et pectora mulcet; I 153. nec prius amissam (Creusam) respexi animumve reflexi, quam venimus . .; II 741. revocate animos maestumque timorem mittite; I 202. animum patriae strinxit pietatis imago; IX 294. ipse pater Danais animos viresque secundas sufficit; II 617. (Dido) cogitur supplex animos summittere amori; IV 414. per si quis Amatae tangit honos animum oro . .; XII 57. tu coniunx, tibi fas animum temptare precando; IV 113. caeci in nubibus ignes terrificant animos? IV 210. animos tollent sata; G II 350. ante domandum (equi) ingentis tollent animos; G III 207. (Turnus) ultro animos tollit dictis atque increpat ultro: „Troianos“ . .; IX 127. Teucri animos ad sidera tollunt; IX 637. (Anchisiades) animos tamen omine tollit; X 250. (?) (Turnus) ultro animos tollit dictis atque increpat ultro: „quod“ . . ; X 278. res animos incognita turbat; I 515. extemplo turbati animi; VIII 4. extemplo turbati animi concussaque volgi pectora; XI 451. ipsi (reges) ingentis animos angusto in pectore versant; G IV 83. (Dido) partis animum versabat in omnis; IV 630. ſ. divido. primus equi labor est animos atque arma videre bellantum; G II 182. diversae vocant animum in contraria curae; XII 487. — 2. misereor: ſ. I. fert. — 3. sic animis iuvenum furor additus; II 355. — ne, pueri, ne tanta animis adsuescite bella; VI 832. vos, famuli, quae dicam animis advertite vestris; II 712. quoniam bellator animo deus incidit; IX 721. tum magis increscunt animis discordibus irae; IX 688. da, pater, augurium, atque animis inlabere nostris; III 89. si qua piis animis manet infelicis Amatae gratia; VII 401. quis metus, quae tanta animis ignavia venit; XI 733. tantaene animis caelestibus irae? I 11. non ea vis animo nec tanta superbia victis; I 529. horror ubique animo; II 755. incipe, si qua animo virtus, et consere dextram; IX 741. — 4. nate, licet tristis animo deponere curas; G IV 531. necdum etiam causae irarum saevique dolores exciderant animo; I 26. nunc animis opus, Aenea, nunc pectore firmo; VI 261. utor: ſ. 1. promo. — 5. exquid in antiquam virtutem animosque virilis pater Aeneas excitat? III 342.

III. **nach Adjectiven**: 1. nympha, decus fluviorum, animo gratissima nostro; XII 142. — 2. Pandarus et Bitias, Idaeo Alcanore creti, portam recludunt, freti animis; IX 676.

IV. **nach Substantiven**: his ubi (Carme) sollicitos animi relevaverat aestus vocibus; Ci 340. hi motus animorum atque haec certamina tanta pulveris iactu quiescent ‖ quiescunt ‖ ; G IV 86. vertuntur species animorum; G I 420. nec tarda senectus debilitat vires animi mutatque vigorem; IX 611. ubi nunc Mezentius acer et illa effera vis animi? X 898.

V. **Umſtand**: 1. his animum arrecti dictis et fortis Achates et pater Aeneas; I 579. pater multa gemens casuque animum concussus amici; V 869. [multa gemens (Aeneas) magnoque animum labefactus amore]; IV 395. — 2. is (Iarbas) amens animi et rumore accensus amaro dicitur orasse . .; IV 203. nec sum animi dubius, verbis ea vincere magnum quam sit; G III 289. ille mihi ante alios fortunatusque laborum egregiusque animi, qui . .; XI 417.

(invenis) fidens animi atque in utrumque paratus; II 61. furens animi dum proram ad saxa suburget interior Sergestus; V 202. quod si alio quovis animi iactaris amore; Ci 241. non infelix animi Phoenissa; IV 529. (regina) saevit inops animi; IV 300. hic amnis gravis atque animi maturus Aletes: „di patrii“ . .; IX 246. ter maxima Iuno continuit iuvenemque animi miserata repressit; X 686. ſ. 3. miserari. inrumpunt praeceps animi Tmarus ‖ Marus ‖ et Mavortius Haemon agminibus totis; IX 685. o praestans animi iuvenis; XII 19. (Orpheus) Eurydicen immemor heu victusque animi respexit; G IV 491. — 3. accipite ergo animis atque haec mea figite dicta; III 250. X 104. accipite haec animis laetasque advertite mentes; V 304. hic rarum tamen holus premens regum aequabat opes animis; G IV 132. dicam acies actosque animis in funera reges; VII 42. *aeque iuvenemque (equum) magistri exquirunt calidumque animis et cursibus acrem; G III 119. quianam tantum animis certatis iniquis? X 7. (Aeneas) edocet quae nunc animo sententia constet; V 748. in curas animo (Aeneas) diducitur omnis; V 720. sic equidem ducebam animo rebarque futurum tempora dinumerans; VI 690. vane Ligus frustraque animis elate superbis; XI 715. [exarsere ignes animo]; II 575 hic successu exultans animisque Coroebus inquit . .; II 386. (Turnus) exultat animis et spe iam praecipit hostem; XI 491. Venus haut animo nequiquam exterrita mater Laurentum minis; VIII 370. non tulit Alcides animis; VIII 256. si mihi non animo fixum immotumque sederet, ne vellem . .; IV 15. sternit (Turnus) Bitian ardentem oculis animisque frementem; IX 703. non tulit instantem (Turnum) Phegens animisque frementem; XII 371. ille (Turnus) ruenti Hyllo animisque immane frementi occurrit; XII 535. ecce furens animis aderat Tirynthius; VIII 228. haerere: ſ. II, 1. attono. ut Turnus animo spem turbidus hausit inanem; X 648. simul hoc animo hauri; XII 26. (Scylla) animo meretrix iactata ferarum; Ci 86. dum Turnus Rutulos animis audacibus implet; VII 475 Catillus ingentem animis, ingentem corpore et armis deicit Herminium; XI 641. inhiare: ſ. II, 1. attono. ambo animis, ambo insignes praestantibus armis; XI 291. ibo animis contra, vel magnum praestet Achillem ille licet; XI 438. ut vidit (Opis Arruntem) laetantem animis ‖ fulgentem armis ‖ ac vana tumentem; XI 854. (Turnus) haec memorans animo nunc huc, nunc fluctuat illuc, an . .; X 680. (Anchisa satus) multa putans sortemque animo ‖ animi ‖ miseratus iniquam; VI 332. multa movens animo nymphas venerabar agrestis; III 34. (Aeneas) multa movens animo iam tandem erumpit; X 890. obstipuere animis alii, sed Troïus heros . .; VIII 530. obstipuere animis Rutuli ‖ animi Rutuli, animi Rutulis ‖; IX 123. undique convenere, animis opibusque parati; II 799. arma parate animis et spe praesumite bellum; XI 18. omnia praecepi atque animo mecum ante peregi; VI 105. multa viri virtus animo multusque recursat gentis honos; IV 3. (Eumedes) nomine avom referens, animo manibusque parentem; XII 348. olli sublimes, armis animisque refecti, adsistunt; XII 788. te animo repetentem exempla tuorum pater Aeneas excitet; XII 439. cum saevit animis ignobile volgus; I 149. Aeneas saevire animis Entellum hau ‖ haud ‖ passus acerbis; V 462. si sedet hoc animo; II 660 ſ. figi. quid prodest, quod me ipse animo non spernis, Amynta? E III 74. hic (Entellus) victor, superans animis tauroque superbus inquit . .; V 473. nate dea, quae nunc animo sententia surgit? I 582. percipe, quae nunc animo sententia surgat; IX 191. magno discordes aethere venti proelia ceu tollunt animis et viribus aequis; X 357. contrahe quidquid sive animis sive arte vales; XII 892. cognatas urbes unam faciemus utramque Troiam animis; III 505. Aeneas caecos volutat eventus animo secum; VI 158.

Anio. Nebenfluß des Tiber: qui (viri) arva Gabinae Iunonis gelidumque Anienem colunt; VII 683.

Anius. Sohn des Apollo: rex Anius, rex idem hominum Phoebique sacerdos, occurrit; III 80.

Anna. Schwester der Dido: I, 1. non tamen Anna novis praetexere funera sacris germanam credit; IV 500. miserae hoc tamen unum exsequere, Anna, mihi; IV 421. Anna refert „o luce magis dilecta sorori“; IV 31. Anna, vides toto properari litore; IV 416. — 2. Anna soror, quae me suspensam insomnia terrent! IV 9. Anna, fatebor enim, solus hic inflexit sensus; IV 20. ſ. 1. — II. Annam, cara mihi nutrix, huc siste sororem; IV 634.

annales. Jahrbücher, Erzählung: si vacet annalis nostrorum audire laborum; I 373.

anne. ſ. an. I, 1. (VI 749. Copa 36). 2, a (VI 864). 2, b (G II 161). II, 2, b.

annosus. bejahrt, alt: in medio ramos annosaque bracchia pandit ulmus opaca ingens; VI 282. (Orion) summis referens annosam montibus ornum; X 766. velut annoso validam cum robore quercum boreae ernere certant; IV 441.

ann- ſ. **adu-**

annus. Jahr: I. alter ab undecimo tum me iam acceperat annus; E VIII 39. quos non anni domuere decem, non mille carinae; II 198. nunc frondent silvae, nunc formonissimus annus; E III 57. nec requies, quin aut pomis exuberet annus aut . .; G II 516. ubi frigidus annus trans pontum fugat (avis) et terris immittit apricis; VI 311. lumina, labentem caelo quae ducitis annum; G I 6. tot iam labentibus annis; II 14. quin annus proventu oneret sulcos atque horrea vincat; G II 518. [ex quo ter denis redeuntibus annis]; VIII 47. iam tum acer curas venientem extendit in annum rusticus; G II 405. cum miseranda venit arboribusque satisque lues et letifer annus; III 139. vincit; ſ. onerat. certe hinc Romanos olim volventibus annis fore pollicitu's ‖ pollicitus ‖; I 234. — II, 1 candidus auratis aperit cum cornibus annum taurus; G I 217. interea magnum sol circumvolvitur annum; III 284. iam pridem invisus divis et inutilis annos demoror; II 647. felix illa dies felix et dicitur annus; Ci 27. duco: ſ. 1. labitur. omnis ut tecum meritis pro talibus annos (Deiopea) exigat; I 74. in quibus aevi prima rudimenta et iuvenes exeginus annos; Ci 45. o mihi praeteritos referat si Iuppiter annos! VIII 560. (Anxur) canitiem sibi et longos promiserat annos; X 549. refero: ſ. praetereo. nec frustra speculamur temporibus parem diversis quattuor annum; G I 258. felices (dicuntur) qui talem annum videre diemque; Ci 28. in se sua per vestigia volvitur annus; G II 402. — 2. cuius et annis et generi fata indulgent; VIII 511. — 3. decumum quos (Danaos) distulit Hector in annum; IX 155. argitis minor, cui non certaverit ulla (vitis) totidem durare per annos; G II 100. extendo in: ſ. 1. venit. accingar Caesaris nomen fama tot ferre per annos, Titheni prima quot abest ab origine Caesar; G III 47. victoria Graium in decimum vestigia rettulit annum; XI 290. esset par aetas et idem si robur ab annis; XI 174. ubi (animae) mille rotam volvere per annos; VI 748. — III. alter ab: ſ. 1. accipit. — IV. hic ‖ hinc ‖ anni labor; G II 514. terrae pingue solum primis extemplo a mensibus anni fortes invortant tauri; G I 64. ante, quam invitae properes anni spem credere terrae; G I 224. iacet extra sidera tellus, extra anni solisque vias; VI 796. — V, 1. ast ego una cum gente tot annos bella gero; I 47. hic iam ter centum totos regnabitur annos gente sub Hectorea; I 272. centum errant annos volitantque haec litora circum; VI 329. hanc (gentem) multos florentem annos rex deinde superbo

imperio tenuit Mezentius; VIII 481. multos Vesulus quem (aprum) pinifer annos defendit multosve ‖ multosque ‖ palus Laurentia; X 708. ſ. II, 3. fero per. vgl. II, 1. circumvolvor. — 2. annis gravis atque animi maturus Aletes; IX 246. domum servabat filia iam matura viro, iam plenis nubilis annis; VII 53. fama est obscurior annis; VII 205. ubi aut morbo gravis aut iam segnior annis deficit (equus); G III 95. seu (saxum) annis solvit sublapsa vetustas; XII 686. cum extremo inrorat aquarius anno; G III 304. hic magnanimi heroes, nati melioribus annis; VI 649. si mihi non haec lux toto iam longior annost; E VII 43. — 3. me pauper in arma pater primis huc misit ab annis; II 87. (Pallas) primis te miretur ab annis; VIII 517. neve haec nostris spectentur ab annis, quae ferimus; IX 235. aetas Lucinam iustosque pati hymenaeos desinit ante decem, post quattuor incipit annos; G III 61. Iulus, ante annos animumque gerens curamque virilem; IX 311. unde arator nemora evertit multos ignava per annos; G II 208. multos per annos stat fortuna domus; G IV 208. multos per annos (Troes) errabant acti fatis maria omnia circum; I 31. urbs antiqua ruit multos dominata per annos; II 363. cupressus religione patrum multos servata per annos; II 715. laurus erat, sacra comam multosque metu servata per annos; VII 60. decem alios Priamum superesse per annos; VIII 399. *[pinea silva mihi, multos dilecta per annos] fuit; IX 85. tibi sospes debita felicis memoretur ‖ numeretur ‖ vita per annos; Cul 40. vgl. II, 3. volvo per. post: ſ. ante.

annus, ein Jahr dauernd, jährlich: milio venit annua cura, cum . .; G I 216. annuus exactis completur mensibus orbis; V 46. annua magnae sacra refer Cereri laetis operatus in herbis; G I 338. interea sacra haec annua celebrate faventes nobiscum; VIII 173. annua vota tamen sollemnisque ordine pompas exequerer; V 53.

ansa, Henkel: Alcimedon molli circum est ansas amplexus acantho; E III 45. gravis attrita pendebat cantharus ansa; E VI 17.

anser, Gans: I. hic auratis volitans argenteus anser porticibus Gallos in limine adesse canebat; VIII 655. nec tamen nihil improbus anser Strymoniaeque grues officiunt; G I 119. (videor) argutos inter strepere anser olores; E IX 36. volitat: ſ. canit. — II. (puella) esset ut ciris Amyclaeo formosior ansere Ledae; Ci 489.

Antaeus, Heerführer der Rutuler: protinus Antaeum et Lucam, prima agmina Turni, (Aeneas) persequitur; X 561.

Antandros, Stadt in Mysien: classem sub ipsa Antandro et Phrygiae molimur montibus Idae; III 6.

ante, vor, voran, vorher, früher, bevor: A. Präpoſition (nachgeſtellt: ſ. I, 1 pono. 3. gremium. oculos; XII 638. vestibulum): I. Raum: 1. in somnis ecce ante oculos maestissimus Hector visus adesse mihi; II 270. penates visi ante oculos astare iacentis in somnis; III 150. considunt castris ante urbem et moenia vallant; XI 915. vobis taurum constituam ante aras voti reus; V 237. is (Numanus) primam ante aciem digna atque indigna relatu vociferans ibat; IX 595. (Catillus, Coras) primam ante aciem densa inter tela feruntur; VII 673. munera principio ante oculos circoque locantur in medio; V 109. vestibulum ante ipsum primis ‖ primisque ‖ in faucibus Orci posuere cubilia Curae; VI 273. (Ascanius) galeam ante pedes proiecit inanem; V 673. ipse statuam ante aras aurata fronte iuvencum candentem; IX 627. reges armati Iovis ante aram paterasque tenentes stabant; VIII 640. (Dares) alacris Aeneae stetit ante pedes; V 381. ante oculos interque manus sunt omnia vestras; XI 314. (Turnus) poscit equos gaudetque tuens ante ora frementis; XII 82. infelix simulacrum atque ipsius umbra Creusae visa mihi ante oculos; II 773. illi (equi) aequore aperto ante notos zephyrumque volant; XII 334. — 2. illa quidem immanem ante pedes hydrum moritura puella servantem ripas non vidit; G IV 458. fatalem Aenean ferri (admonent) tumuli ante ora recentes; XI 233. — 3. zum Satz: hic iuvenis primam ante aciem stridente sagitta, Almo, sternitur; VIII 531 primas laeta ante acies exultat imago; X 643. multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra; I 334. ille (Pygmalion) Sychaeum impius ante aras clam ferro incautum superat; I 349. capita ante aras Phrygio velamur amictu; III 545. is (Iarbas) dictur ante aras media inter numina divom multa Iovem orasse; IV 204. ante aras terram caesi stravere iuvenci; VII 719. multo in primis hilarans convivia Baccho ante focum, si frigus erit, si messis, in umbra; E V 70. (Sibyllae) talia fanti ante fores; VI 47. (Tarchon) hostem gremium ante suum multa vi concitus aufert; XI 744. unam (navem) ipsins (Aeneae) ante oculos ingens a vertice pontus in puppim ferit; I 114. ut tandem ante oculos evasit (Polites) et ora parentum; II 531. cum totum videres misceri ante oculos tantis clamoribus aequor; IV 411. (Allecto) inveni ante oculos his se cum vocibus offert: „Turne“ . .; VII 420. exclusi ante oculos lacrumantumque ora parentum pars . .; XI 887. vidi oculos ante ipse meos me voce vocantem Murranum oppetere; XII 638. impositi rogis iuvenes ante ora parentum; G IV 477. A VI 308. o terque quaterque beati, quis ante ora patrum contigit oppetere! I 95. gnatum ante ora patris, patrem qui (Pyrrhus) obtrucat ad aras; II 663. (Dido) ante ora deum pinguis spatiatur ad aras; IV 62. incedunt pueri pariterque ante ora parentum frenatis lucent in equis; V 553. epulae ante ora paratae regifico luxu; VI 604. ſ. oculos; II 531 XI 887. vestibulum ante ipsum primoque in limine Pyrrhus exultat; II 469. cum dona ante urbem in luco falsi Simoentis ad undam libat Andromache; III 302. ante urbem pueri et primaevo flore iuventus exercentur equis; VII 162. rex Arcas honorem divis ferebat ante urbem in luco; VIII 104.

II. Rang: (Camilla) tum sic expirans Accam ex aequalibus unam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias; XI 821. linquitur ante alias (Cycladas) longe gratissima Delos Nereidum matri et Neptuno Aegaeo; Ci 473. quem (Luciferum) Venus ante alios astrorum diligit ignis; VIII 590. cui iuveni ante alios divi divumque sorores cuncta dedere bona; Cat IV 5. felicem ante alias o te scriptore puellam! Cat IX 23. ante alias Arethusa sorores prospiciens; G IV 351. o felix una ante alias Priameïa virgo iussa mori! III 321. ſ. **alius,** A, IV, a. 3. b. (7 St.) S. 38, a. primus abit longeque ante omnia corpora Nisus emicat; V 318. scilicet ante omnis furor est insignis equarum; G III 266. Pygmalion, scelere ante alios immanior omnis; I 347. ipse ante alios pulcherrimus omnis Aeneas; IV 141. primus ibi ante omnis Laocoon decurrit; II 40. mactant bidentis Iunoni ante omnis; IV 59. ante omnis stupet ipse Dares longeque recusat; V 406. primus clamore secundo Hyrtacidae ante omnis exit locus Hippocoontis; V 492. (Aeneas) primum ante omnis victorem appellat Acesten; V 540. forma ante omnis pulcher Iulus; V 570. princeps ante omnis densum Palinurus agebat agmen; V 833. quos circumfusos sic est adfata Sibylla, Musaeum ante omnis; VI 667. percussa mente dedere Dardanidae lacrimas, ante omnis pulcher Iulus; IX 293. fugit ante omnis exterritus Arrans; XI 806. prima ante omnis Inturna Latinos audiit; XII 448. nobis placeant ante omnia silvae; E II 62. me vero primum dulces ante omnia Musae accipiant; G II 475.

III. Zeit: aetas Lucinam pati desinit ante decem, post quattuor incipit annos; G III 61. Iulus, ante

annos animumque gerens curamque virilem; IX 311. cadat ante diem mediaque inhumatus harena; IV 620. quia (Dido) peribat misera ante diem subitoque accensa furore; IV 697. ante domandum (equi) ingentis tollent animos; G III 206. haec ante exitium primis dant signa diebus; G III 503. Romanus quom hosti ante exspectatum positis stat in agmina ‖ agmine ‖ castris; G III 348. saltem si qua mihi de te suscepta fuisset ante fugam suboles; IV 328. ante lovem nulli subigebant arva coloni; G I 125. multi ante occasum Maiae coepere; G I 225. cur ante tubam tremor occupat artus“? XI 424

B. **Adverb:** a. absolut: I. allein: 1. Raum: emissa pallida Tisiphone Morbos agit ante Metumque; G III 552. feralis ante cupressos constituunt; VI 216. dixit (Musaeus) et ante tulit gressum; VI 677. Turnus ut ante volans tardum praecesserat agmen; IX 47. ante volant sonitumque ferunt ad litora venti; XII 455 — 2. Zeit: a. Ditis tamen ante infernas accede domos; V 731. (?) (Latinus) multa se incusat, qui non accperit ante Dardanium Aenean; XII 612. caeditur et tilia ante iugo levis altaque fagus; G I 173. gnatum caesis Volscorum milibus ante cecidisse iuvabit; XI 167. ante locum capies oculis; G II 230. capere ante dolis et cingere flamma reginam meditor; I 673. Sergestus capit ante locum scopuloque propinquat; V 185. cingo: ſ. capio; I 673. si, nox pluviam ne colligat ante, veremur; E IX 63. ante diem clauso componet Vesper Olympo; I 374. magnis quam (pilam) molibus ante constructam ponto iaciunt; IX 711. quoniam (Scylla) damnata deorum iudicio patriaeque ‖ natique ‖ et coniugis ante fuisset; Ci 531. neque ante dehiscent attonitae magna ora domus; VI 52. Ascraeo quos (calamos) ante seni (Musae dederunt); E VI 70. hac te nos fragili donabimus ante cicuta; E V 85. Pallas ante ruentem (Hisbonem), dum furit, excipit; X 385. ante locum similem exquirunt, ubi prima paretur arboribus seges; G II 266. Fortuna valens audacem fecerat ante; Cul 277. nisi te nobis malus ante in conspectum casusve deusve tulisset; Ci 279. aegram nulli quondam flexere mariti, non Libyae, non ante Tyro; IV 36 hunc, oro, sine me furere ante furorem; XII 680 quiane auxilio iuvat ante levatos (Teucros)? IV 538. si quam (hostiam) ferro mactaverat ante sacerdos; G III 489. quod nisi me ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix; E IX 15. Scybale mundaverat aptum ante locum; Mo 51 si nostra ante aliquis nudasset foedera casus; Ci 422. peccare fuisset ante satis penitus modo non ‖ nunc ‖ genus omne perosos femineum; IX 141. omnia praecepi atque animo mecum ante peregi; VI 105. Ascanius ante lovem sapplex per vota precatus: „Iuppiter“ . .: IX 624. quem (Halaesum) sic Pallas petit ante precatus: „da nunc“ . .; X 420. sedibus hunc (amicum) refer ante suis et conde sepulchro; VI 152. ante (vites) reformidant ferrum; G II 369. fallax haut ante repertus (Apollo); VI 343. (Turnus) ante levi iaculo longum per inane secutus; XII 354 per caput hoc iuro, per quod pater ante solebat: quae . .; IX 300. ante feras solitus terrere fugaces Ascanius; IX 591. ante equidem summa de re statuisse, Latini, et vellem et fuerat melius; XI 302. multis tamen ante futuri exitio; IX 315. hic (Bates) Dardanio Anchisae armiger ante fuit; IX 648. qui (Acoetes) Parrhasio Enandro armiger ante fuit; XI 32. semper refice ac, ne post amissa requiras, ante veni ‖ anteveni ‖; G III 71. Galatea et fugit ad salices et se cupit ante videri; E III 65. quibus alte ‖ ante ‖ infelix O'hilomela sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; E VI 80. non ante oculis tam clara parens; II 589. pascite ut ante boves, pueri; E I 45. non iam salebrosus, ut ante, sed gr vior ibat pistillus; Mo 111. quod alta non possim ut ante vectari freta; Cat XIII 2 — b. ardet inexcita Ausonia atque immobilis ante; VII 623. — c. ubi iste post Sabinus ante Quinctio bidente dicit attondisse forcipe ‖ forfice ‖ comata colla; Cat X 8. neque enim ignari sumus ante malorum: I 198. — II. omnia quae multo ante memor provisa repones; G I 167.

b. mit folgendem quam: I. 1. mihi tellus optem prius ima dehiscat, ante, pudor, quam te violo aut tua iura resolvo; IV 27. — 2. ante etiam sceptrum Dictaei regis et ante impia quam caesis gens est epulata iuvencis; G II 536 nec tamen (Carme) ante ullas patitur sibi reddere voces, marmoreum tremebunda (Scylla) pedem quam rettulit intro; Ci 255. — 3. non ante datur telluris operta subire, auricomos quam qui decerpserit arbore fetus; VI 140. — II. ante tibi Eoae Atlantides abscondantur Cnosiaque ‖ Gnosiaque ‖ ardentis decedat stella coronae, debita quam sulcis committas semina quamque invitae properes anni spem credere terrae; G I 221. neque ante falcem maturis quisquam supponat aristis, quam Cereri det motus incompositos et carmina dicat; G I 347. terram multo ante memento excoquere, ante supinatas aquiloni ostendere glaebas, quam laetum infodias vitis genus; G II 259. ante leves ergo pascentur in aequore cervi, et freta destituent nudos in litore pisces, ante pererratis amborum finibus exul aut Ararim Parthus bibet aut Germania Tigrim, quam nostro illius labatur pectore voltus; E I 59. ante Trinacria lentandus remus in unda, quam tuta possis urbem componere terra; III 384. non ante datam cingetis moenibus urbem, quam vos dira fames ambesas subigat malis absumere mensas; III 255. ante novis ruheant quam prata coloribus, ante garrula quam tignis nidum suspendat hirundo; G IV 306. — III. maria ante exurere Turno quam sacras dabitur pinus; IX 115. quercus ante datae Cereris quam semina vitae; Cul 135. vrgl. I, 3. .

anteeo, übertreffen: qui (equi) candore nives anteirent, cursibus auras; XII 84.

antefero, vorziehen: quae quibus anteferam? IV 371.

antemna, Segelſtange, Rahe: haut mora, continuo cornua velatarum obvertimus antemnarum; III 549.

Antemnae, Stadt an der Mündung des Anio: tela novant Ardea Crustumerique et turrigerae Antemnae; VII 631.

Antenor, Schwager des Priamus; Antenor potuit mediis elapsus Achivis Illyricos penetrare sinus; I 242.

Antenorides, Nachkomme des Antenor: (Aeneas) cernens Glaucumque Medontaque Thersilochumque, tris Antenoridas, Cererique sacrum Polyboten Idaeumque; VI 484.

antes, Reihen der Weinſtöcke: iam canit effectos extremus vinitor antes; G 2 417.

antevenio, zuvorkommen, verſorgen: semper refice ac, ne post amissa requiras, ante veni ‖ anteveni ‖; G III 70.

Antheus, Troer: I. cum cubito Aeneas accedere Anthea Sergestumque videt fortemque Cloanthum; I 510. simul agmine denso Antheusque Mnestheusque ruunt; XII 443. — II. Anthea si quem iactatum vento videat Phrygiasque biremis; I 181.

anticus ſ. **antiquus.**

Antigenes, Hirt: tu sume pedum, quod non tulit Antigenes, Menalca; E V 89.

Antiphates, Sohn des Sarpedon: (Turnus) primum Antiphaten (is enim se primus agebat), Thebana de matre nothum Sarpedonis alti, sternit; IX 697.

antiquus (anticus), alt, früher, ehemalig, altehrwürdig: prius, quam tumulum antiquae Cereris

sedemque sacratam venimus; II 742. (Apollo) forma || formam || tum vertitur oris antiquom in Buten; IX 646. o fortunatae gentes, Saturnia regna, antiqui Ausonii! XI 253. fuit ingens monte sub alto regis Dercenni bustum antiqui Laurentis; XI 851. Eumedes fertur antiqui proles bello praeclara Dolonis; XII 347. est anticus ager Tusco mihi proximus amni; XI 316. ars; ſ. laus. effigies avorum antiqua e caedro || cedro || vestibulo astabant; VII 178. concessit in iras ipse deum antiquam genitor Calydona Dianae; VII 306. non iam coniugium anticum, quod prodidit, oro; IV 431. fuit in tectis de marmore templum coniugis antiqui; IV 458. dabo cratera anticum, quem dat Sidonia Dido; IX 266. est iuxta antiqua cupressus; II 714. quid cura antiqua tuorum? VII 365. Iuno multa movens necdum anticum saturata dolorem; V 608. unde arator antiquas domos avium cum stirpibus imis eruit; G II 209. ubi perventum ad antiquas domos; II 635. venerat antiquis Corythi de finibus Acron; X 719. valent mihi ira et anticus furor et lingua; Cat XIII 5. gens; ſ. origo. hic genus antiquom Terrae, Titania pubes, fulmine deiecti fundo volvuntur in imo; VI 580. hic genus anticum Teucri, pulcherrima proles; VI 648. (Sapientia) quattuor antiquis || quae || heredibus edita || est data || consors; Ci 15. hospitium anticum Troiae sociique penates, dum fortuna fuit; III 15. quis Latio antiquo fuerit status, expediam; VII 38. tibi res antiquae laudis et artem || artis || ingredior; G II 174. antiquam exquirite matrem; III 96. adde flumina antiquos supter labentia || subterlabentia || muros; G II 157. Murranum hic (Aeneas), atavos et avorum antiqua sonantem nomina, excutit; XII 529. tandem antiquis Curetum adlabimur oris; III 131. series rerum ducta antiqua || antiquae || ab origine gentis I 641. summis antiquam in montibus ornum cum instant eruere agricolae; II 626. Daphni, quid antiquos signorum suspicis ortus? E IX 46. nec mihi iam patriam antiquam spes ulla videndi; II 137. suam (nutricem) patria antiqua cinis ater habebat; IV 633. si quid pietas antiqua labores respicit humanos; V 688. neu (effigies posset) populum antiqua sub religione tueri; II 188. rex: ſ. alqs; XI 851. sicubi magna Iovis antiquo robore quercus ingentis tendat ramos; G III 332. circumspicit saxum antiquum ingens; XII 897. itur in antiquam silvam, stabula alta ferarum; VI 179. ipse hostis se ortum antiqua Teucrorum a || ab || stirpe volebat; I 626. est terra antiqua, potens armis atque ubere glaebae; I 531. III 164. nos Troia antiqua diversa per aequora vectos tempestas appulit; I 375. si non domos ignotas peteres, sed || et || Troia antiqua maneret; IV 312. non aliter quam si immissis ruat hostibus omnis Karthago aut antiqua Tyros; IV 670. ecquid in antiquam virtutem animosque virilis pater Aeneas excitat? III 342. urbs antiqua fuit ⟨Tyrii tenuere coloni⟩ Karthago; I 12. urbs antiqua ruit multos dominata per annos; II 363. (iuvenis) patris antiquam Dauni defertur ad urbem; X 688. *Priverno antiqua Metabus cum excederet urbe; XI 540.

antistita, Prieſterin: velut icta barbarico Cybeles antistita buxo virgo bacchatur; Ci 166.

Antonius, Triumvir: hinc ope barbarica variisque Antonius armis, victor ab Aurorae populis et litore rubro, Aegyptum vehit; VIII 685.

Antores, Argiver: (hasta) procul egregium Antoren latus inter et ilia figit, Herculis Antoren comitem, qui missus ab Argis haeserat Euandro atque Itala consederat urbe; X 778.

antrum, Höhle, Grotte: I. illi sunt (grata) vallibus intus semper opaca novis manantia fontibus antra; Cul 78. fronte sub adversa scopulis pendentibus antrum, nymipharum domus; I 166. gemit impositis incudibus antrum; VIII 451. manant: ſ. sunt. quam supter (insulam) specus et Cyclopum exesa caminis antra Aetnae tonant; VIII 419. — II. I. aperio: ſ. 2 immitto. consuesco: ſ. peto. exedo: ſ. I. tonant. Aeneas maesto defixus lumina voltu ingreditur, linquens antrum; VI 157. cum Proteus consueta petens e fluctibus antra ibat; G IV 429. pius Aeneas arces horrendaeque procul secreta Sibyllae, antrum immane petit; VI 11. aspice, ut antrum silvestris raris sparsit labrusca racemis; E V 6. — 2. hic candida populus antro imminet; E IX 41. tantum effata (vates) furens antro se immisit aperto; VI 262. sive antro potius succedimus; E V 6. successimus antro; E V 19. — 3. ianitor Orci ossa super recubans antro semesa cruento; VIII 297. (carmina virgo) digerit in numerum atque antro seclusa relinquit; III 446. penitus repertae (apes) pumicibusque cavis exesaeque arboris antro; G IV 44.— 4. qualis quantusque cavo Polyphemus in antro lanigeras claudit pecudes, centum alii . .; III 641. hic me immemores socii vasto Cyclopis in antro deseruere; III 617. excisum Euboicae latus ingens rupis in antrum; VI 42. te cultrice || tutrice || vagus saltus feror inter et antra; Cul 23. Chromis et Mnasyllos || Mnasylos || in antro Silenum pueri somno videre iacentem; E VI 13. simul (Cyclops) iacuit per antrum immensus; III 631. fecerat (Ignipotens) et viridi fetam Mavortis in antro procubuisse lupam; VIII 630. ego viridi proiectus in antro; E I 75. Cerberus adverso recubans immanis in antro; VI 418. quae (Agaue) gelidis bacchata iugis requievit in antro; Cul. 113. semel informem vasto vidisse sub antro Scyllam; III 431. — III. 1. hic vasto rex Aeolus antro ventos imperio premit; I 52. Sibylla canit ambages antroque remugit obscuris vera involvens; VI 99. (Cerberus) toto ingens extenditur antro; VI 423 licet ingens ianitor antro aeternum latrans exsanguis terreat umbras; VI 400. vgl. II, 3. — 2. duo cum corpora prensa manu magna medio (Cyclops) resupinus in antro frangeret; III 624. Phoebi nondum patiens immanis in antro bacchatur vates; VI 77. ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro; VIII 424. vgl. II, 4. ſpro qua mercede (apes) Dictaeo caeli regem pavere sub antro; G IV 152. una boum vasto sub antro mugiit; VIII 217. (Cacus) glomerat sub antro fumiferam noctem commixtis igne tenebris; VIII 254. en || est || et Maenalio quae garrit dulce sub antro fistula sonat || sonans || ; Copa 9.

Anubis, ägyptiſcher Gott mit Hundekopf: omnigenum deum monstra et latrator Anubis contra Neptunum et Venerem contraque Minervam tela tenent; VIII 698.

anus, alte Frau, bejahrt: A. quam (Scyllam) simul Ogygii Phoenicis filia Carme surgere sensit anus; Ci 221. (Allecto) fit Calybe Iunonis anus templique sacerdos; VII 419. — B. (nutrix) sacra nec Idaeis anubus || Aeaeis anibus || nec cognita Grais pergit; Ci 375.

anxius, ängſtlich, angſtvoll, unruhig: Tityos, Latona, tuas memor anxius iras || tuae . . irae || ; Cul 237. omnia ventis, omnia turbinibus sunt anxia; Cul 349. hic modo laetans || laeta || copia nunc miseris circumdatur anxia fatis; Cul 353. pastor anxius insidiis nullis, sed lentus somno mandaverat artus; Cul 159. nunc sollicitam timor anxius angit; IX 89. Colchida matrem anxia sollicitis meditantem volnera natis; Cul 250.

Anxur, Rutuler: Anxuris ense sinistram et totum clipei ferro (Dardanides) deiecerat orbem; X 545.

Anxurus, in Anxur verehrt: quis Iuppiter Anxurus arvis praesidet et viridi gaudens Feronia luco; VII 799.

Aones, Bewohner Böotiens, böotiſch: tum (Silenus) canit, Gallum Aonas in montis ut duxerit una sororum; E VI 65.

Aonia. Böotien: neque Pindi (iuga) ulla moram fecere, neque Aoniae ‖ Aonie ‖ Aganippe; E X 12.

Aonius, böotiſch: primus ego in patriam mecum Aonio rediens deducam vertice Musas; G III 11. ſ. Aonia.

Aornos. Avernerſee in Campanien: (?) unde locum Grai dixerunt nomine Aornon; VI 242.

aper, Eber, Wildſchwein: I. dum iuga montis aper amabit; E V 76. ille (aper) impavidus partis cunctatur in omnis, dentibus infrendens, et tergo decutit hastas; X 717. tum saevos aper; G III 248. velut ille canum morsu de montibus altis actus aper, multos Vesulus quem pinifer annos defendit multosve ‖ multosque ‖ palus Laurentia, silva pastus harundinea, postquam inter retia ventumst, substitit infremuitque ferox et inhorruit armos, nec cuiquam propius accedere virtus, baut aliter non ulli est animus . . .; X 707. infrendet: ſ. cunctatur. inhorrescit, al.: ſ. infremit. (sororem) spumantis apri cursum clamore prementem; I 324. Ascanius spumantem dari pecora inter inertia votis optat aprum; IV 159. — II. saepe volutabris pulsos silvestribus apros latratu turbabis agens; G III 411. ſ. I. infremit. defendo: ſ. I. infremit. do: ſ. I. spumat. perditus liquidis inmisi fontibus apros; E II 59. pello, turbo: ſ. ago. si, dum tu sectaris apros, ego retia servo; E III 75. acris venabor apros; E X 56. — III. saetosi caput hoc apri tibi, Delia, parvos Micon; E VII 29. cursus: ſ. I. spumat.

aperio, apertus, öffnen, eröffnen, ſichtbar machen, zeigen, enthüllen, erſchließen, part. offen, frei, offenbar: sine me haec baut mollia fatu sublatis aperire dolis; XII 26. ſ. ferrum. (equus) per aperta volans ceu liber habenis aequora; G III 194. illi (equi) aequore aperto ante notos zephyrumque volant; XII 333. cum se nubes in aethera purgat apertum; I 587. cum Karthago Romanis arcibus exitium magnum atque Alpes immittet apertas; X 13. candidus auratis aperit cum cornibus annum taurus; G I 217. tantum effata (vates) furens antro se immisit aperto; VI 262. mox et Leucatae nimbosa cacumina montis et formidatus nautis aperitur Apollo; III 275. genitor caelo invectus aperto; I 155. aetheria quos (cycnos) lapsa plaga Iovis ales aperto turbabat caelo; I 394. ni signum caelo Cytherea dedisset aperto; VIII 523. cum campo stetit agmen aperto; G II 280. iam omnis campis exercitus ibat apertis; IX 25. qualis equs campo potitus aperto tendit . .; XI 493. hunc (Eumedem) procul ut campo Turnus prospexit aperto; XII 353. ille (Aeneas) volat campoque atrum rapit agmen aperto; XII 450. Troïa pubes Ascanio auxilium castris effundit apertis; VII 522. apertos Bacchus amat colles; G II 112. tanta se facies aperit; VII 448. rupto ingens Acheronte vorago pestiferas aperit fauces; VII 570. (Scylla) aperit ferri quod veste latebat; Ci 280. cui (Sibyllae) Delius vates aperit futura; VI 12. huic (Theroni Aeneas) gladio latus haurit apertum; X 314. terra visa aperire procul montis; III 206. saepe viri nares acer iaculatur apertas spiritus; Mo 107. tunc etiam fatis aperit Cassandra futuris ora; II 246. (Tarchon) partis rimatur apertas, qua volnus letale ferat; XI 748. cuius (Eunei) apertum adversi (virgo) longa transverberat abiete pectus; XI 667. Musetheus pelago decurrit aperto; V 212. (proceres) animas in aperta pericula mittunt; IX 663. quid miseros totiens in aperta pericula cives proicis? XI 360. iam adeo exierat portis equitatus apertis; VIII 585. (vates) aperit ramum, qui veste latebat; VI 406. cum pater Aeneas saltus ingressus apertos exsuperat iugum; XI 904. nec minus ex imbri soles et aperta serena prospicere poteris; G I 393. cui (Augusto) patrium aperitur vertice sidus; VIII 681. levat ipse (Neptunus) tridenti et vastas aperit syrtis; I 146. his unda dehiscens terram inter fluctus aperit; I 107. hoc ipsum ut strueret (iuvenis) Troïamque aperiret Achivis; II 60. aperit si nulla viam vis; X 864. nec sociis aperire viam audent; XI 884.

apex, Spitze, Flamme, Prieſtermütze: I. *ardet apex capiti; X 270. ecce repente velut patrios imitatus honores puniceam concussit apex in vertice cristam; Ci 501. ecce levis summo de vertice visus Iuli fundere lumen apex; II 683. — II. iam volans (Mercurius) apicem et latera ardua cernit Atlantis duri; IV 246. (Ignipotens) lanigeros apices et lapsa ancilia caelo extuderat; VIII 664. apicem tamen incita summum hasta tulit; XII 492. huius (lauri) apes summum densae obsedere apicem; VII 66.

Aphaea. Beiname der Nymphe Britomartis: alii numen Aphaeae virginis adsignant; Ci 303.

Aphidnus, Troer: (Turnus) tum Meropem atque Erymanta manu, tum sternit Aphidnum; IX 702.

apis, Biene: I. Subject: (apes) onera accipiunt venientum; G IV 167. cum (apes) onera accipiunt venientum; I 434. illae (apes) magnis acuunt stridoribus iras; XII 590. illum (regem apes) admirantur et omnes circumstant fremitu denso; G IV 215. solae (apes) magnis agitant sub legibus aevom; G IV 154. (apes) aptaut lacertos; G IV 74. circum tutae (apes) sub moenibus urbis aquantur; G IV 193. (apes) agmine facto ignavom fucos pecus a praesepibus arcent; G IV 167. cum agmine . . . arcent; I 434. ardent: ſ. coruscant. *saepe etiam duris errando in cotibus alas (apes) attrivere; G IV 203. (regem apes) saepe attolunt umeris; G IV 217. circumstant: ſ. admirantur. tum trepidae (apes) inter se coeunt; G IV 73. (apes) bis gravidos cogunt fetus, duo tempora messis; G IV 231. *apes complebunt foros et floribus horrea texent; G IV 250. post ubi iam thalamis se composuere (apes), siletur in noctem; G IV 189. apes examina condunt corticibusque cavis vitiosaeque ilicis alvo ‖ alveo ‖; G II 452. ipsae (apes) consident medicatis sedibus, ipsae intuma more suo sese in cunabula condent; G IV 66. pontibus ut crebris possint consistere (apes); G IV 27. (apes) pinnis coruscant; G IV 73. elucent aliae (apes) et fulgore coruscant ardentes auro; G IV 98. nec (apes) credunt caelo adventantibus euris; G IV 192. intus clausis (apes) cunctantur in aedibus, omnes ignavaeque fame et contracto frigore pigrae; G IV 258. tum (apes) tecta petunt, tum corpora curant; G IV 187. *saepe (apes) ultro animam sub fasce dedere; G IV 204. rursus easdem (apes) vesper ubi e pastu tandem decedere campis admonuit; G IV 185. constructa mella diripuere ipsae (apes); G IV 214. illae (apes) intus trepidae rerum per cerea castra discurrunt; XII 589. aliae (apes) liquido distendunt nectare cellas; G IV 164. cum (apes) dulci distendunt nectare cellas; I 433. (apes) tristia funera ducunt; G IV 256. quod nec (apes) fetus nixibus edunt; G IV 199. aliae (apes) spem gentis adultos educant fetus; G IV 162. cum (apes) gentis adultos educunt fetus; I 431. liquefacta boum per viscera toto stridere apes utero et ruptis effervere costis; G IV 556. elucent: ſ. coruscant. ubi ver nanctae (apes) sudum camposque patentis erumpunt portis; G IV 77. (apes) spicula exacuunt nostris; G IV 74. hinc (apes) arte recentis excudunt ceras; G IV 56. sin autem ad pugnam exierint (apes); G IV 67. venturae hiemis memores (apes) aestate laborem experiuntur; G IV 156. neque illae (apes) nequiquam in tectis certatim tenuia cera spiramenta linunt fucoque et floribus oras explent; G IV 37. tum corpora luce carentum (apes) exportant tectis; G IV 255. (apes) mella tenacia fingunt; G IV 57. saepe etiam effossis latebris (apes) sub terra fovere larem; G IV 42. solae (apes) communis natos, consortia tecta urbis habent; G IV 153. *quo magis exhaustae (apes) fuerint, hoc acrius omnes incumbent generis lapsi sarcire

ruinas; G IV 248. quod neque concubitu indulgent (apes) nec . .; G IV 198. velut in pratis ubi apes aestate serena floribus insidunt variis et candida circum lilia funduntur; VI 707. *lacsae (apes) venenum morsibus inspirant; G IV 236. aliae (apes) victu invigilant; G IV 158. ipsae (apes) e foliis natos ore legunt; G IV 200. (apes) flumina libant summa leves; G IV 54. saepe (apes) lapillos, ut cumbae saburram, tollunt, his sese per inania nubila librant; G IV 196. linunt: ſ. explent. (apes) purpureos metunt flores; G IV 54. utraque vis apibus pariter metuenda; G IV 37. si forte morantis eques sparserit aut praeceps neptuno inmerserit eurus; G IV 28. morantis (apes) Martius ille aeris rauci canor increpat; G IV 71. fit sonitus mussantque (apes) oras et limina circum; G IV 188. patriam solae (apes) et certos novere penatis; G IV 155. (apes) corpora bello obiectant; G IV 217. huius (lauri) apes summum densae (mirabile dictu), stridore ingenti liquidum trans aethera vectae, obsedere apicem; VII 64. ut (apes) possint alas pandere ad aestivom solem; G IV 28. pro qua mercede (apes) Dictaeo caeli regem pavere sub antro; G IV 150. illae (apes) pedibus conexae ad limina pendent; G IV 257. illae (apes) continuo saltus silvasque peragrant; G IV 53. aquas dulcis et frondea semper tecta petunt (apes); G IV 61. (apes) pulchram petunt per volnera mortem; G IV 218. *(apes) animas in volnere ponunt; G IV 238. possunt: ſ. consistunt, pandunt. nec vero a stabulis pluvia impendente (apes) recedunt longius; G IV 191. fessae multa referunt se nocte minores (apes), crura thymo plenae; G IV 180. (apes) aulas et cerea regna refugunt ‖ refugunt ‖: G IV 202. *spicula caeca relinquont (apes) adfixae venis; G IV 237. (apes) in medium quaesita reponunt; G IV 157. mane (apes) ruunt portis; G IV 185. amisso (rege apes) rupere fidem; G IV 213. canoros Curetum sonitus crepitantiaque aera secutae (apes); G IV 151. (apes) collectum haec ipsa ad munera gluten servaut; G IV 40. quod nec corpora segnes (apes) in Venerem solvunt; G IV 198. (apes) crates solvere favorum; G IV 214. in vicem (apes) speculantur aquas et nubila caeli; G IV 166. aliae (apes) purissima mella stipant; G IV 163. (regem apes) stipant frequentes; G IV 216. cum (apes) liquentia mella stipant; I 432. stridunt: ſ. effervunt. ipsae (apes) regem parvosque Quirites sufficiunt; G IV 201. deinde (apes) tenacis suspendunt ceras; G IV 161. tractim susurrant (apes); G IV 260. (apes) excursus brevis temptant; G IV 194. texunt: ſ. complent. tollunt: ſ. librant. (apes) vocant clamoribus hostem; G IV 76. ipsas (apes) volantis ore ferunt (volucres) dulcem nidis immitibus escam; G IV 16.

II. **nach Verben**: 1. adfigo: ſ. I. relinquunt. admoneo: ſ. I. decedunt, amissis, ut fama, apibus morboque fameque; G IV 318. conecto: ſ. I. pendent. ipsas (apes) quamvis angusti terminus aevi excipiat; G IV 206. aliae (apes) foedere pacto exercentur agris; G IV 158. qualis apes aestate nova per florea rura exercet sub sole labor; I 430. exhaurio: ſ. I. incumbunt. pandere, quo modo caesis iam saepe invencis insincerus apes tulerit cruor; G IV 285. ſ. I. volant. fundo: ſ. I. insidunt. hortor: ſ. voco. immergo: ſ. I. morantur inclusas ut cum latebroso in pumice pastor vestigavit apes fumoque implevit amaro; XII 588. increpo: ſ. I. morantur. laedo: ſ. I. inspirant. circa regem atque ‖ reges ‖ ipsa ad praetoria densae (apes) miscentur; G IV 75. dum thymo pascentur apes; E V 77. pascuntur (apes) et arbuta passim et glaucas salices casiamque crocumque rubentem et pinguem tiliam et ferrugineos hyacinthos; G IV 183. penitus repertae (apes) pumicibusque cavis exesaeque arboris antro; G IV 43. nec cytiso saturantur apes nec fronde capellae; E X 30. spargo: ſ. I. morantur. veho: ſ. I. obsident. vestigo: ſ. impleo. ultro hortantem et fessas (apes) ad pabula nota vocantem; G IV 266. non aliter Cecropias innatus apes amor urget habendi munere quamque suo; G IV 177. — 2. nunc age, naturas apibus quas Iuppiter ipse addidit, expediam; G IV 149. saepes Hyblaeis apibus florem depasta salicti; E I 54. quoniam casus apibus quoque nostros vita tulit; G IV 251. glarea ruris vix humilis apibus casias roremque ministrat; G II 213. hinc miserabile nymphae exitium misere apibus; G IV 534 principio sedes apibus statioque petenda; G IV 8. illum adeo placuisse apibus mirabere morem, quod . .; G IV 197. apibus quanta experientia parcis (sit), hinc canere incipiam; G I 4. rege incoluml mens omnibus (apibus) una est; G IV 212. his quidam signis atque haec exempla secuti esse apibus partem divinae mentis et haustus aetherios dixere; G IV 220. *illis (apibus) ira modum supra est; G IV 236. continuo est aegris (apibus) alius color; G IV 254. grandaevis (apibus) oppida curae et munire favos et daedala fingere tecta; G IV 178. omnibus (apibus) una quies operum, labor omnibus unus; G IV 184. vgl. I. metuunt. — 3. ergo apibus fetis idem atque examine multo primus abundare; G IV 139.

apium, Eppich: I. (Simylus) inde comas apii gracilis rutamque rigentem vellit; Mo 90. — II. Linus pastor floribus atque apio crinis ornatus amaro; E VI 68. quo modo gauderent virides apio ripae; G IV 121.

Apollo, Gott der Weisſagung: I, 1. huic mater quamvis atque huic pater adsit, Orphei Caliopea, Lino formonsus Apollo; E IV 57. aderit vocatus Apollo; III 395. me (egit) deus auctor Apollo; VIII 336. si quem numina laeva sinunt auditque vocatus Apollo G IV 7. primam hanc tibi magnus Apollo concedit laudem; IX 654. ea frena furenti concutit et stimulos sub pectore vertit Apollo; VI 101. acri quondam quoi (Iapygi) captus amore ipse suas artes, sua munera, laetus Apollo augurium citharamque dabat; XII 393. mihi hoc uno responso animum delusit Apollo; VI 344. qualis ubi hibernam Lyciam Xanthique fluenta deserit Apollo; IV 144. quod tibi delato Ortygiam dicturus Apollo est, hic canit; III 154. si modo, quem perhibes, pater est Thymbraeus Apollo; G IV 323. sic pater ille deum faciat, sic altus Apollo! X 875. ne quis sit lucus, quo se plus iactet Apollo; E VI 73. animum si veris implet Apollo; III 434. venit Apollo: „Galle, quid ‖ quid, Galle ‖ insanis?“ inquit; E X 21. ubi Apollo instaurat choros; IV 145. Actius haec cernens arcum intendebat Apollo desuper; VIII 704. Apollo paribus non invidet armis; IX 655. ubi Delum maternam invisit Apollo; IV 144. ibat Apollo omnia longaevo similis, vocemque coloremque; IX 649. non Cretae iussit considere Apollo III 162. nunc Italiam magnam Gryneus Apollo, Italiam Lyciae iussere capessere sortes; IV 345. sic orsus Apollo mortalis medio aspectus sermone reliquit; IX 656. Ausoniae pars illa procul, quam pandit Apollo; III 479. tremor, cui fata parent, quem poscat Apollo; II 121. quae (dicta) Phoebo pater omnipotens, mihi Phoebus Apollo praedixit; III 251. quibus (arcibus) altus Apollo praesidet; VI 9. tuus iam regnat Apollo; E IV 10. ipsa Pales agros atque ipse reliquit Apollo; E V 35. ſ. orditur. huc repetit iussisque ingentibus urguet Apollo Tyrrhenum ad Thybrim; VII 241. nihil auctor Apollo subvenit; XII 405. venit: ſ. inquit vertit: ſ. concutit. aetheria tum forte plaga crinitus Apollo acies videbat; IX 638. urguet: ſ. repetit. nunc augur Apollo, nunc Lyciae sortes; IV 376. — 2. dic, quibus in terris — et eris mihi magnus Apollo — pateat . .; E III 104. — 3. mactavit taurum Neptuno, taurum tibi, pulcher Apollo; III 119. summe deum, sancti custos Soractis Apollo, quem primi colimus; XI 785. — II, 1. mox formidatus nautis aperitur Apollo; III 275. colo

ſ. I, 3. perhibeo: ſ. I, 1. est. voco; ſ. I, 1. adest, audit. — 2. macto: ſ. I, 3. — III. hic (Turnus Neci mittit) fratres Lycia missos et Apollinis agris; XII 516. nec te, Panthu, Apollinis infula texit; II 430. egressi veneramur Apollinis urbem; III 79. — IV. hunc (Abanti) aurato fulgebat Apolline puppis; X 171

appareo. erſcheinen, ſichtbar, klar ſein: I. quid (Aeneas) struat, manifestius ipsi (Diomedi) quam Turno regi aut regi apparere Latino; VIII 17. — II apparet liquido sublimis in aëre Nisus; G I 404. illi etiam, si quos fudimus insidiis, apparent; II 422. (Aeneas) inruit adversaque ingens apparuit hasta; X 579. nec non Messapus contra celeresque Latini et cum fratre Coras et virginis ala Camillae adversi campo apparent; XI 605. hae (Dirae) Iovis ad solium saevique in limine regis apparent; XII 849. ſ. arma, ala: ſ. alqs; XI 605. apparent rari nantes in gurgite vasto, arma virum tabulaeque et Troïa gaza per undas; I 119. infelix umero cum apparuit alto baltheus; XII 941. fatis nunquam concessa moveri apparet Camerina procul campique Geloi immanisque Gela fluvii cognomine dicta; III 701 apparet domus intus; II 483. iam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos Dulichiumque Sameque et Neritos ardua saxis; III 271. apparent dirae facies inimicaque Troiae numina magna deum; II 622. nec tempore eodem tristibus extis fibrae apparere minaces (cessaverunt); G I 484. illic neque ullae aut herbae campo apparent aut arbore frondes; III 353. gaza: ſ. arma. Gela: ſ. Camerina herbae: ſ. frondes. scalae improviso subitusque apparuit ignis; XII 576. maior Martis iam apparet imago; VIII 557. Neritos, al: ſ. Dulichium. numina: ſ. facies. apparent Priami et veterum penetralia regum; II 484. specus et Caci detecta apparuit ingens regia; VIII 241. scalae: ſ. ignis. sepulchrum incipit apparere Bianoris; E IX 60. specus: ſ. regia. tabulae: ſ. arma. templum apparet in arce Minervae; III 531. postquam nec iam amplius ullae apparent terrae; III 193.

apparo. ſich rüſten, anſchicken: si bellum finire manu, si pellere Teucros (Turnus) apparat; XI 117. desilnit Turnus biiugis, pedes apparat ire comminus; X 453. pellere: ſ. finire. sic ‖ sed ‖ vos, o lecti, ferro qui ‖ quis ‖ scindere vallum apparat; IX 146.

appello. erklären, benennen: (Aeneas) primum ante omnis victorem appellat Acesten; V 540. urbem appellabunt permisso nomine Acestam; V 718.

appello. hintreiben, hinbringen, landen: nos forte sua Libycis tempestas appulit oris; I 377. quisnam ignarum (te) nostris deus appulit oris? III 338. hinc me digressum vertris deus appulit oris; III 715. advena classem cum primum Ausoniis exercitus appulit oris; VII 39. ubi appulsae rates stant in vadis; Cat XIII 24.

Appenninicola. Bewohner des Apenninus: incidit huic (Camillae) Appenninicolae bellator filius Auni; XI 700.

Appenninus. Gebirge Italiens: quantus Athos aut quantus Eryx aut ipse coruscis cum fremit ilicibus quantus gaudetque nivali vertice se attollens pater Appenninus ad auras; XII 703.

appeto (adp.), ſtreben, angreifen: I. pinus appetit ‖ ac petit ‖ aëriis contingere motibus ‖ montibus ‖ astra; Cul 139. — II. ex illo tempore, cum ferro caelestia corpora demens adpetii; XI 276.

applico. drücken, ſtoßen, treiben: quae vis (te) immanibus applicat oris? I 616. reflexa cervice oranti ‖ orantis ‖ (Aeneas) capulo tenus applicat ensem; X 536. (Corynaeus), caesariem laeva turbati corripit hostis inpressoque genu nitens terrae applicat ipsum; XII 303.

appono. (adp.), hinſtellen, beigeben: hunc miserae (deum rex) infesti apposuit odium crudele parentis; Ci 532. pabula in foribus plenis adpone canistris; G IV 280

apposco (adp.), dazufordern: qui non avidas adgnovit ‖ adposcit ‖ opes; Cul 81.

apricus, ſonnig, ſich ſonnend: astrum, quo duceret apricis in collibus uva colorem; E IX 49. talibus in studiis baculo dum nixus apricas pastor agit curas; Cul 99. campus apricis statio gratissima mergis; V 128. alte mitis in apricis coquitur vindemia saxis; G II 522. ubi frigidus annus trans pontum fugat (aves) et terris immittit apricis; VI 312.

apte. geſchickt: (Simylus) norat vicinos apte curvans ‖ apte cura ‖ summittere rivos; Mo 71.

apto. anpaſſen, anfügen, anlegen, zubereiten, rüſten, verſehen: (Lucagus) proiecto dum pede laevo aptat se pugnae; X 588. (socii) animos aptent armis pugnaepne parent se; X 259. hunc (ulmo) a stirpe pedes temo protentus in octo, binae aures, duplici aptantur dentalia dorso, stivaque ‖ stivae ‖; G I 172. (Aeneas) geminas legit de classe biremis remigioque aptat; VIII 80. tum (superest) levis calamos et rasae hastilia virgae fraxineasque aptare sudes furcasque valentis; G II 359 haec (cingula Euryalus) rapit atque umeris nequiquam fortibus aptat; IX 364. interea classem velis aptare inbebat Anchises; III 472. classem aptent taciti; IV 289 (Turnus) simul aptat habendo ensemque clipeumque et rubrae cornua cristae; XII 88. (Aeneas) aptat rorantis sanguine cristas telaque trunca viri et bis sex thoraca petitum perfossumque locis; XI 8. dentalia: ſ. aures. ipse (Caesar) dona recognoscit populorum aptatque superbis postibus; VIII 721. quem (ensem) Lycaon habilem vagina aptarat eburna; IX 305. ſ. clipeum. furcas, hastilia: ſ. calamos. Danaum insignia nobis aptemus; II 390. (apes) aptant lacertos; G IV 74. aptant remosque rudentisque; V 753. illi certant moliri ignem nervoque aptare sagittas; X 131. clipeo sinistram insertabam aptans; II 672. stivam: ſ. aures. sudes: ſ. calamos. haec (tela) lento mos est aptare flagello; VII 731. ſ. cristas. temonem: ſ. aures. thoraca: ſ. cristas. liceat silvis aptare trabes et stringere remos; I 552.

aptus. angeſtattet, verſehen, geeignet, tauglich: ubi Atlans axem umero torquet stellis ardentibus aptum; IV 482. VI 797. nox umida donec invertit caelum stellis ardentibus aptum; XI 202. (Simylus) norat vicinos apte curvans ‖ apta cura ‖ summittere rivos; Mo 71. dehinc ipsis e torquibus aptos iunge pares (iuvencos); G III 168. Seybale mundaverat aptum ante locum; Mo 50. (pagina) versu viribus apta suis Phoebo duce ludere gaudet; Cul 36. rarum pecorique et vitibus almis aptius uber erit; G II 234.

apud (aput), bei, neben, an, vor: I. quidquid apud durae cessatum est moenia Troiae; XI 288. quiane bene apud memores veteris stat gratia facti? IV 539. Phoebo sua semper aput me munera sunt; E III 62. — II. cui neque apud Danaos usquam locus; II 71. — III. aput gelidi cum flumina concitus Hebri sanguineus Mavors clupeo increpat intonat ‖; XII 331. loricam, quam Demoleo detraxerat ipse victor aput rapidum Simoenta sub Ilio alto; V 261. quae quis apud superos distulit in seram commissa piacula mortem; VI 568.

aqua. Waſſer, Gewäſſer, Quelle (gen. aquai: ſ. IV. annis): I. aqua eluctabitur omnis silicet; G II 244. intus aquae dulces vivoque sedilia saxo; I 167. inter enim labuntur aquae; G II 349. — II, 1. tu Stygias inhumatus aquas amnemque severum Enmenidum aspicies? VI 374. tum tenius dare rursus aquas (inbebo ‖ inbeto ‖); G III 335. effer aquam; E VIII 64. aquas dulcis et frondea semper tecta petunt (apes); G IV 61. portitor has horrendus aquas et flumina servat terribili squalore Charon; VI 298. (sacerdos) se promittit sistere aquam diviis et vertere sidera retro; IV 489. in vicem (apes) speculantur aquas et nubila caeli; G IV 166. —

2. ille (Centaurus) instat aquae; X 196. — 3. (Proteus) in aquas tenuis dilapsus abibit; G IV 410. videbis summa nantis in aqua colludere plumas; G I 369. viridi in campo templum de marmore ponam propter aquam; G III 14. ad Stygias revocatus aquas vix ultimus amni exstat qui . .; Cul 240. — III. usque ad aquam omnia carminibus vestrum servasse Menalcae; E IX 9. — IV. saepe etiam immensum caelo venit agmen aquarum; G I 322. furit intus aquai fumidus atque alte spumis exuberat amnis; VII 464. cum hiems glacie cursus frenaret aquarum; G IV 136. (ecus) adsuetus aquae perfundi flumine moto emicat; XI 495. prius haustu sparsus aquarum ore fove ‖ fave ‖; G IV 229. sicut aquae tremulum labris ubi lumen aënis sole repercusso omnia pervolitat late loca; VIII 22. insequitur cumulo praeruptus aquae mons; I 105. ductor Dardanius torrentis aquae vel turbinis atri more furens; X 603. ingenti motu stupefactus aquarum; G IV 365. semper celebrabere, corniger hesperidum fluvius regnator aquarum; VIII 77. quale per aestum dulcis aquae saliente sitim restinguere rivo; E V 47. cum bocula propter aquae rivom viridi procumbit in ulva; E VIII 87. rivum propter aquae conformare locum capit impiger; Cul 390. est crepitans raneo murmure rivus aquae; Copa 12. — V. audit amnis sulpurea ‖ sulfurea ‖ Nar albus aqua; VII 517. pars cetera prona fertur aqua; VIII 549. auster aqua involvens navemque virosque; VI 336. rates caeno retentae sordido macraque luctantes aqua; Cat XIII 26. rnit aethere toto turbidus imber aqua densisque nigerrimus austris; V 696. Aeneas corpus recenti spargit aqua; VI 636. tumidum sub axe tonanti sternitur aequor aquis; V 821. mitis (Thybris) ut in morem stagni placidaeque paludis sterneret aequor aquis; VIII 89. (Simylus) servatum in germine bulbum tingnit aqua; Mo 97. tris notus hibernas immensa per aequora noctes vexit me violentus aqua; VI 356.

aquarius. Waſſermann: cum frigidus olim iam cadit extremoque inrorat aquarius anno; G III 304.

Aquiculus. Rutuler: inrumpunt continuo Quercens et pulcher Aquiculus armis; IX 684.

aquila. Adler: 1. ut volans alte raptum cum fulva draconem fert aquila implicuitque pedes atque unguibus haesit; XI 752. quantum (valere) Chaonias dicunt aquila veniente columbas; E IX 13. illa (aquila serpentem) haut minus urget obumeo luctantem rostro, simul aethera verberat alis; XI 755. — II. quippe aquilis semper gaudet deus ille coruscis; Ci 529.

aquilo. Nordwind: I. (Scylla) tumidos agitante sinus aquilone relaxans; Ci 145. cum frigidus silvis aquilo decussit honorem; G II 404. qualis hyperboreis aquilo cum densus ab oris incubuit Scythiaeque hiemes atque arida differt nubila; G III 196. ille (aquilo) volat simul arva fuga simul aequora verrens; G III 201. — II, 1. aquilonem et frigora taxi (amant); G II 113. classem muntio in tutum versis aquilonibus actam; I 391. — 2. memento ante supinatas aquiloni ostendere glaebas, quam . .; G II 261. — III. nec metuit autum caelo magnis aquilonibus imbrem; G II 334. ſ. II, 1. verto. glacialis hiems aquilonibus asperat undas; III 285. claro silvas cernes aquilone moveri; G I 460. talia iactanti (Aeneae) stridens aquilone procella velum adversa ferit; I 102. zum Saß: mediis properas aquilonibus ire per altum, crudelis? IV 310. Aeneas fluctus atros aquilone secabat, moenia respiciens; V 2. quam (matrem) primo aquilone reliquet perfidus praedo; VII 361.

aquor. Waſſer holen: circum tutae (apes) sub moenibus urbis aquantur; G IV 193.

aquosus. waſſerreich, Regen bringend: si Sithonias nives hiemis subeamus aquosae; E X 66. cum Iuppiter horridus austris torquet aquosam hiemem; IX 671. tris imbris torti radios, tris nubis aquosae addiderant (Cyclopes); VIII 429. dum pelago desaevit hiems et aquosus Orion; IV 52. eadem (Tangete) sidus fugiens piscis aquosi; G IV 234.

ara. Erhöhung, Scheiterhaufen, Altäre, Opfertiſch, Altar: I. I. Panchaeis adolescunt ignibus arae; G IV 379. ubi centum Sabaeo ture calent arae sertisque recentibus halant; I 417. aedibus in mediis nudoque sub aetheris axe ingens ara fuit; II 513. (Hercules) hanc aram luco statuit, quae maxuma semper dicetur nobis et erit quae maxuma semper; VIII 271. en quattuor arae Neptuno; V 639. pinguis ubi et placabilis ara Dianae; VII 764. omnibus in templis matrum chorus, omnibus arae; VII 718. pinguis ubi et placabilis ara Palici; IX 585. sacerdos admovit pecus flagrantibus aris; XII 171. halant: ſ. calent. hoc regnis iste mihi, hoc ignes araeque parabant? IV 676. stant manibus arae caeruleis maestae vittis atraque cupresso; III 63. stant arae circum; IV 509. haec ara tucbitur omnis, aut moriere simul; II 523. tuns te Caesar Olympo et Surrentini litoris ara vocat; Cat XIV 12. — 2. vos arae ensesque nefandi (testor), quos fugi; II 155. — II, 1. aram sepulchro ‖ sepulchri ‖ congerere arboribus caeloque educere certant; VI 177. quattuor his (tauris, iuvencis) aras alta ad delubra dearum constitue; G IV 541. cumulant oneratis lancibus aras; XII 215. [VIII 284]. dico: ſ. I, 1. est diripere aras; XII 283. educo: ſ. congero. (Aristaeus) monstratas excitat aras; G IV 549. (Aeneas) primum Herculeis sopitas ignibus aras excitat; VIII 542. qualis mugitus, fugit cum saucius aram taurus; II 223. ſ. I, 2. illius aram saepe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus; E I 7. non nobis hanc tanti numinis aram superstitio imposuit; VIII 186. Instramurque Iovi votisque incendimus aras; III 279. (Aeneas) tum Stygio regi nocturnas incohat aras; VI 252. (Enandrus) monstrat et aram et Carmentalem Romani nomine portam quam memorant; VIII 337. ſ. excito. quis inlaudati nescit Busiridis aras? G III 5 (imago) ora modis attollens pallida miris crudelis aras nudavit; I 355. socii onerant aras mactantque invencos; V 101. (Aulestes) miser oppositis a tergo involvitur aris in caput inque umeros; XII 292 [saepe deum nexis ornatae torquibus arae]; G IV 276. campum viri parabant in mediuque focos et dis communibus aras gramineas; XII 118. ubi positis aris iam vota in litore solves; III 404. (Iarbas) templa Iovi centum latis immania regnis, centum aras posuit; IV 200. excessere omnes adytis arisque relictis di; II 351. (pater) saepe nitentum sanguine taurorum supplex resperserat aras; Ci 525. (Andromache) geminas, causam lacrimis, sacraverat aras; III 305. ex quo maestas sacravimus aras; V 48. sopio: ſ. excito. pars spoliant aras, frondem ac virgulta facesque conicinnt; V 661. statuo: ſ. I, 1. est, tango aras, medios ignis et numina testor; XII 201. ramis tegerem ut frondentibus aras; III 25. talibus orantem (Iarban) dictis arasque tenentem audiit omnipotens; IV 219. (Aeneas) talibus orabat dictis arasque tenebat, cum . .; VI 124. (Aeneas) multa Iovem et laesi testatus foederis aras; XII 496. ſ. I, 2. aram suppliciter veneranus demisso lumine Turnus; XII 220. [saxa vocant Itali mediis quae in fluctibus aras ‖ Aras ‖]; I 109. en quattuor aras: ecce duas tibi, Daphni, duas altaria Phoebo; E V 65. — 2. admoveo: ſ. I, 1. flagrant. (Calebas) me destinat arae; II 129. quorum (superum Turnus) se devovet aris; XII 234. aris factus honos; V 763. si qua tuis umquam pro me pater Hyrtaeus aris dona tulit; IX 406. quisquam supplex aris imponet honorem? I 49. turicremis cum dona Dido imponeret aris; IV 453. fuit lauras incumbens arae atque umbra complexa penates; II 514. invidisse deos, patriis ut redditus aris Calydona viderem? XI 269. quos (vitulos) malint aris servare sacros; G III 160. — 3. vobis

taurum constituam ante aras voti reus; V 237. obvius ambustum torrem Corynaens ab ara corripit; XII 298. anguis amplexus placide tumulum lapsusque per aras; V 86. quam (suem) Aeneas cum grege sistit ad aram; VIII 85. (Dido) ante ora deum pinguis spatiatur ad aras; IV 62. ipse statuam ante aras aurata fronte iuvencum eandentem; IX 627. ductus cornu stabit sacer hircus ad aram; G II 395. saepe in honore deum medio stans hostia ad aram cecidit; G III 486. reges armati Iovis ante aram paterasque tenentes stabant; VIII 640. — III. sacer: vgl. II, 2. servo. — IV. tum lecti iuvenes certatim araeque sacerdos viscera tosta ferunt taurorum; VIII 179. — V, 1. involvi: ſ. II, 1. oppono. non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris caeditur; G II 380. [(Tyndaris) aris invisa sedebat]; II 574. sic fatus (genitor) meritos aris mactavit honores; III 118. aris reponimus ignem; III 231. — 2. ad: ſ. ad, IV, 1. aram (7 St.) S. 13, b. ante: ſ. ante, A, I, 3 aras (5 St.) S. 53, b. vidi Priamum per aras sanguine foedantem ignis; II 501. pacem per aras exquirunt; IV 56.

Arabs. Arabus. Arafer, arabiſch: A. Arabae Myrrhae quondam qui (furor) cepit ocellos; Ci 238. — B, 1. omnis Arabs, omnes vertebant terga Sabaei; VIII 706. — II. sive Getis inferre manu lacrimabile bellum Hyrcanisve Arabisve parant; VII 605. — III aspice Eoas domos Arabum pictosque Gelonos; G II 115.

Aracinthus. Gebirge in Aetolien: canto, quae solitus Amphion Dircaeus in Actaeo Aracintho ‖ Aracyntho ‖; E II 24.

aranea. Spinne: invisa Minervae laxos in foribus suspendit aranea cassis; G IV 247.

araneolus. Spinnchen: ut araneoli tennem formavimus orsum; Cul 2.

Arar. Fluß in Gallien: ante exul aut Ararim Parthus bibet aut Germania Tigrim, quam . .; E I 62.

arator. Pflüger, Landmann: it tristis arator maerentem abiungens fraterna morte iuvencum, atque opere in medio defixa reliquit aratra; G III 517. durum procudit arator vomeris obtunsi dentem, cavat arbore lintres, aut pecori signum aut numeros impressit acervis; G I 261. quos (fetus) durus arator observans nido implumis detraxit; G IV 512. unde iratus silvam devexit arator et nemora evertit multos ignava per annos, antiquasque domos avium cum stirpibus imis eruit; G II 207. velut omnis [campis diffugit arator]; X 804. ernit, al.: ſ. devehit. descripsit, tempora quae messor, quae curvos arator haberet; E III 42. imprimit, al.: ſ. cavat. it, al: ſ. abiungit. robustus quoque iam tauris iuga solvet arator; E IV 41.

aratrum. Pflug: I, 1. (Simylus) terrae condit aratrum; Mo 124. arator opere in medio defixa reliquit aratra; G III 519. depresso incipiat iam tum mihi taurus aratro ingemere; G I 45. vomis et inflexi primum grave robur aratri; G I 162. aspice, aratra iugo referunt suspensa iuvenci; E II 66. relinquo: ſ. defigo. quamvis collo timuisset aratrum; E VI 50. qui, proscisso quae suscitat aequore terga, rursus in obliquom verso perrumpit aratro; G I 98. — 2. apto: ſ. III. forma. tempus iamdudum incumbere aratris, dum sicca tellure licet; G I 213. ingemo: ſ. 1. deprimo. non ullus aratro dignus honos; G I 506. — II, 1. cetera (aetas) nec feturae habilis nec fortis aratris; G III 62. qui (campus) filicem curvis invisam pascit aratris; G II 189. — 2. seu quis fortis ad aratra iuvencos (pascet ‖ pascit ‖); G III 50. — III. huc omnis aratri cessit amor; VII 635. curvi formam accipit ulmus aratri. huic a stirpe pedes temo protentus in octo, binae aures, duplici aptantur dentalia dorso, stivaque ‖ stivae ‖; G I 170. si forte labor cessabat aratri; Mo 68. adsis faveas nunc puer monstrator aratri; G I 19. robur: ſ. I, 1. inflecto. — IV. interea Aeneas urbem designat aratro; V 755. agricola incurvo terram dimovit aratro; G II 513. agricola incurvo terram molitus aratro; G I 494. perrumpere: ſ. I, 1. verto. purpureus veluti cum flos succisus aratro languescit moriens; IX 435. (Galaesus) terram centum vertebat aratris; VII 539.

Araxes. Fluß in Armenien: indomiti Dahae et pontem indignatus Araxes; VIII 728.

arboreus. vom Baume, baumartig: (Aeneas) ductores ipsos primum capita alta ferentis cornibus arboreis sternit; I 190. hic segetes, illic veniunt felicius uvae, arborei fetus alibi; G I 55. Aeneas instat contra telumque corruscat ingens arboreum; XII 888.

arbos. Baum: I, 1. certum est teneris meos incidere amores arboribus; crescant illae, crescetis amores; E X 54. ipsa ingens arbos faciemque simillima lauro, et, si non alium late iactaret odorem, laurus erat; G II 131. bis pomis utilis arbos; G II 150. nec non et sterilis (arbos) quae stirpibus exit ab imis, hoc faciat, vacuos si sit digesta per agros; G II 53. nec longum tempus, et ingens exilit ‖ exit, exiit ‖ ad caelum ramis felicibus arbos miraturque ‖ mirata usque ‖ novas frondes et non sua poma; G II 82. iam quae seminibus iactis se sustulit arbos, tarda venit seris factura nepotibus umbram; G II 58. ſ. exit. iactat: ſ. est. quot in flore novo pomis se fertilis arbos induerat, totidem autumno matura tenebat; G IV 143. miratur: ſ. exilit. plantis (nascitur) Herculeae arbos umbrosa coronae; G II 66. nunc omnis ager, nunc omnis parturit arbos; E III 56. quod (viscum) non sua seminat arbos; VI 206. aliae (arbores) nullis hominum cogentibus ipsae sponte sua veniunt camposque et flumina late curva tenent; G II 10. ut obvia hospitiis teneat frondentibus arbos; G IV 24. tollit: ſ. facit. venit: ſ. facit, tenet. — 2. (sceptrum) olim arbos, nunc artificis manus aere decoro inclusit; XII 210. — II, 1. omnes (arbores) cogendae in sulcum ac multa mercede domandae; G II 62. principio arboribus varia est natura creandis; G II 9. altior ac penitus terrae defigitur arbos, aesculus in primis; G II 290. digero: ſ. I, 1. exit. domo: ſ. cogo. penitus repertae (apes) pumicibusque cavis exsaeque arboris antro; G IV 44. nec setius omnis in magnem arboribus positis secto via limite quadret, ut cum . .; G II 278. quae prima solo ruptis radicibus arbos vellitur; III 27. — 2. divisae arboribus patriae; G II 116. dabit ille (nimbus) ruinas arboribus stragemque satis; XII 454. scilicet omnibus (arboribus) est labor impendendus; G II 61. incido: ſ. I, 1. crescunt. huic (arbori) atro lincuntur sanguine guttae; III 28. ante locum similem exquirunt, ubi prima paretur arboribus seges; G II 267. pullulat ab radice aliis (arboribus) densissima silva, ut cerasis ulmisque; G II 17. vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvae; E V 32. cum miseranda venit arboribusque satisque lues et letifer annus; III 139. — 3. arator cavat arbore lintres; G I 262 non ante, auricomos quam qui decerpserit arbore fetus; VI 141. non eadem arboribus pendet vindemia nostris, quam . ., G II 89. — 4. haec canebam super arboribus; G IV 560. neve summa defringe ex arbore plantas; G II 300. (pastor) validum dextra detraxit ab arbore truncum [truncum detraxit ab orno ‖]; Cul 192. strata iacent passim sua quaeque sub arbore poma; E VII 54. puero silvestri ex arbore lecta aurea mala decem misi; E III 70. mirabar, cui pendere sua patereris in arbore poma; E I 37. (columbae) sedibus optatis gemina sub arbore sidunt; VI 203. — III. urget ab alto arboribus notus sinister; G I 444. triste arboribus venti, nobis Amaryllidis irae; E III 81. — IV, 1. ubi aëra vincere summum arboris haut ullae iactu potuere sagittae; G II 124. antrum: ſ. II, 1. excido. ater

alterius (arboris) sequitur de cortice sanguis; III 33. saepe alterius (arboris) ramos impune videmus vertere in alterius; G II 32. corpora sub ramis deponunt arboris altae; VII 108. (taurus) irasci in cornua discit arboris obnixus trunco; G III 233. in cornua temptat . . ; XII 105. genitor corpus levabat arboris adclinis trunco; X 835. rursus alterius (arboris) lentum convellere vimen insequor; III 31. — 2. hinc aliena ex arbore germen includunt; G II 76. quae (sacerdos) sacros servabat in arbore ramos; IV 485. nngitus bonm mollesque sub arbore somni non absunt; G II 470. — V. classem arboribus clausam circum atque horrentibus umbris occulit; I 311. sub rupe (?) arboribus clausam ‖ clausi, clausa ‖ circum atque horrentibus umbris; III 230. aram sepulchro ‖ sepulchri ‖ congerere arboribus caeloque educere certant; VI 178. sus fricat arbore costas; G III 256. quamquam secreta parentis Anchisae domus arboribusque obtecta recessit; II 300. olli variis tegnntur arboribus; VIII 95. it gravis Aulestes centenaque arbore fluctum verberat adsurgens; X 207. zum Satz: illic neque ullae aut herbae campo apparent aut arbore frondes; G III 353. nubes iam arbore summa confluere; G IV 557. (sagitta) venit adversique infigitur arbore mali; V 504. latet arbore opaca aureus et foliis et lento vimine ramus; VI 136. si nunc se nobis ille aureus arbore ramus ostendat! VI 187.

arbustum, Baumpflanzung: I. non omnis arbusta iuvant humilesque myricae; E IV 2. iam falcem arbusta reponunt; G II 416. me cum rancis sole sub ardenti resonant arbusta cicadis; E II 13. ipsae iam carmina rupes, ipsa sonant arbusta; E V 64. ipsi te fontes, ipsa haec arbusta vocabant; E I 39. — II. qua (parte) saxa rotantia late impulerat torrens arbustaque diruta ripis; X 363. tum, credo, cum me arbustum videre Miconis atque mala vitis incidere falce novellas; E III 10. ubi cantu querulae rumpent arbusta cicadae; G III 328. nunc cantu crebro rumpunt arbusta cicadae; Copa 27.

arbuteus, vom Erdbeerbaume: arbuteae crates et mystica vannus Iacchi; G I 166. alii feretrum arbuteis texunt virgis et vimine querno; XI 65.

arbutum, Baumerdbeere: I. cum iam glandes atque arbuta sacrae defieerent silvae; G I 148. post hinc digressus iubeo frondentia capris arbuta sufficere; G III 301. — II. pendula projectis carpuntur et arbuta ramis; Cul 52. dant arbuta silvae; G II 520. pascuntur (apes) et arbuta passim et glaueas salices; G IV 181. sufficio: ſ. I. frondent.

arbutus, Erdbeerbaum: I. dulce satis umor, depulsis arbutus haedis; E III 82. — II. inseritur vero nucis arbutus horrida fetu; G II 69.

Arcadia, Landſchaft im Peloponnes: I. Pan etiam, Arcadia mecum si iudice certet, Pan etiam Arcadia dicat se iudice victum; E IV 58. — II. Pan deus Arcadiae venit; E X 26. munere lanae Pan deus Arcadiae captam te, Luna, fefellit in nemora alta vocans; G III 392. memini Priamum, Salamina petentem, protinus Arcadiae gelidos invisere finis; VIII 159. sternitur Arcadiae proles; X 429.

Arcadius, arkadiſch: quos (fratres) fida crearat una tot Areadio coniunx Tyrrhena Gylippo; XII 272. tempus Arcadii memoranda inventa magistri pandere; G IV 283. vos, o superi, Arcadii, quaeso, miserete regis; VIII 573. alter ab Arcadio Tegeaeae sanguine gentis; V 299 Arcadio (Halaesus) infelix telo dat pectus inermum; X 425.

arcanus, gehcim, neutr. Gehcimnis: A. hic ego tuas sortes arcanaque fata ponam; VI 72. perfidus ille arcanos etiam tibi credere sensus; IV 422. — B. volvens fatorum arcana movebo; I 262. genitor mihi talia ⟨nunc repeto⟩ Anchises fatorum arcana reliquit; VII 123.

Arcas, Arkadier, arkadiſch: A. alqs: vgl. B, 1, 2. incurrunt Tyrrheni ‖ Tyrrhenum ‖ duces Euandrique Arcades alae; XI 835. Tuscorum phalanx Euandrique Arcades alae niuntur; XII 551. Arcadas huic (Pallanti) equites bis centum, robora pubis lecta dabo; VIII 518. iam loca iussa tenent ‖ tenet ‖ forti permixtus Etrusco Arcas eques; X 239. pastores, hedera crescentem ornate poetam, Arcades; E VII 25. forte die sollemnem illo rex Arcas honorem Amphitryoniadae magno ferebat; VIII 102. — B, 1, 1. Arcades ipsum credunt se vidisse Iovem; VIII 352. Arcadas insuetos acies inferre pedestris ut vidit Pallas Latio dare terga sequaci; X 364. Arcades bis oris delegere locum; VIII 51. en omnes et Troes et Arcades hi sunt; XII 231. hinc densi rursus inundant Troes Agyllinique et pictis Arcades armis; XII 281. Areades posuere in montibus urbem Pallantis proavi de nomine Pallanteum; VIII 53. Arcades ad portas ruere; XI 142. secuntur Tyrrheni omnes et versis Areades armis; XI 93. tuentur: ſ. II, 1. aecendo. — 2. non equidem extimui, Danaum quod ductor et Arcas fores; VIII 129. ambo florentes aetatibus, Arcades ambo; E VII 4. — 3. tristis at ille (Gallus) „tamen cantabitis, Arcades“ inquit „montibus haec vestris ‖ vestris ‖ “; soli cantare periti, Arcades; E X 31. Arcades, haec memores mea dicta referte Euandro; X 491. — II, 1. Arcadas aecensos monitu et praeclara tuentis facta viri mixtus dolor et pudor armat in hostis; X 397. qui videbit exutos Arcadas armis; XI 395. (Turnus Neci mittit) iuvenem exosum nequiquam bella Menoeten, Arcada; XII 518. video: ſ. exuo. — 2. frigidus Arcadibus coit in praecordia sanguis; X 452.

Arcens, Sicilier: stabat in egregiis Arcentis filius armis, genitor quem miserat Arcens; IX 581.

arceo, abſchließen, abwehren, fern halten, hindern: his accensa (Saturnia) super iactatos aequore toto Troas, reliquias Danaum atque immitis Achilli, arcebat longe Latio; I 31. ne fati nescia Dido (Teucros) finibus arceret; I 300. quis te nostris complexibus arcet? V 742. alios longe summotos (Charon) arcet harena; VI 316. accipite Aeneas et tandem arcete pericls; VIII 73. (Turnus) succedat pugnae Troianosque arceat urbe; XI 826. frondesque negant et fontibus arcent (armenta); G III 131. hunc quoque (asilum) arcebis gravido pecori; G III 155. unde etiam templo Triviae lucisque sacratis cornipedes arcentur equi; VII 779. (apes) agmine facto ignavom fucos pecus a praesepibus arcent; G IV 168. cum (apes) agmine facto . . . arcent; I 435. Cassandra tendens lumina, nam teneras arcebant vincula palmas; II 406. (virgo) tendens . . palmas; Ci 403. pecus: ſ. fucos. reliquias: ſ. alqm; I 31.

arcesso, holen, herbeiholen, herbeirufen: extemplo (Aeneas) socios primumque arcessit Acesten; V 746. si potuit manis arcessere coniugis Orpheus; VI 119. socios: ſ alqm. adveniet iustum pugnae (ne arcessite) tempus, cum . . ; X 11. hinc pecudes armenta viros, genus omne ferarum, quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; G IV 224.

Arcetius, Mutter: ferit ense gravem Thymbraeus Osirim, Arcetium Mnestheus; XII 459.

Archippus, König der Marſer: venit sacerdos, Archippi regis missu, fortissimus Umbro; VII 752.

arctos, Bär, großer Bär, Nordpol: I. elabitur anguis per duas in morem fluminis arctos, arctos Oceani metuentes aequore tingui; G I 245. — II, I. navita stellis nomina fecit pleiadas, hyadas, claramque Lycaonis arcton; G I 138. — 2. elabor per: ſ. I. Daedalus insuetum per iter gelidas enavit ad arctos; VI 16.

arcturus, Stern im Bootes, Sternbild des Bootes: I. Palinurus notat arcturum pluviasque hyadas geminosque triones; III 516. (Iopas) canit

[arcturum ... triones]; I 744 — II. tam sunt arcturi sidera nobis (servanda), quam . .; G I 204. — III. sub ipsum arcturum tenui sat erit (tellurem) suspendere sulco; G I 68.

arcus. Bogen, Krümmung, Regenbogen: I. bibit ingens arcus; G I 380. aureus ex umeris erat ‖ sonat ‖ arcus et aurea vati cassida; XI 774. quis (iuvenibus) tela sagittae gorytique leves umeris et letifer arcus; X 169. ceu nubibus arcus mille iacit varios adverso sole colores; V 88 ostentans artemque pater (Acestes) arcumque sonantem; V 521. sonat una fatifer arcus; IX 631. aureus ex umero sonat arcus et arma Dianae; XI 652. ſ. est. — II, 1. acer Mnestheus adducto constitit arcu, alta petens; V 507 non (suasi) ut tela tamen, non ut contenderet arcum; XII 815. (Camilla) spicula converso fugientia dorigit ‖ dirigit ‖ arcu; XI 654. (Aeneas) arcum manu celerisque sagittas corripuit; I 187. silvarum aliae pressos propaginis arcus expectant; G II 26. tum validis flexos incurvant viribus arcus pro se quisque viri; V 500. cum Daphnidis arcum fregisti et calamos; E III 12. incurvo: ſ. flecto. Actius haec cernens arcum intendebat Apollo desuper; VIII 704. indenduni acris arcus ammentaque torquent; IX 665 ostento: ſ. 1. sonat; V 521. iandudum arcu contenta parato tela tenens Eurytion; V 513. laxos referunt muneris languentibus arcus; XI 874. cum dea ingentem fuga secuit sub nubibus arcum; V 658 (Iris) ingentem fuga secuit sub nubibus arcum; IX 15. umeris de more habilem suspenderat arcum venatrix; I 318. *(Metabus) spicula ex umero parvae suspendit et arcum; XI 575. aeris tendunt arcus; VII 164. — 2. portus ab euroo fluctu curvatus in arcum; III 533. Ituraeos taxi torquentur in arcus; G II 448. — III. illa (Iris) viam celeraus per mille coloribus arcum; V 609. — IV. derigere: ſ. II, 1. converto. tenere: ſ. II, 1. paro. licet (Alcides) Lernam tremefecerit arcu; VI 803.

ardea. Reiher: cum notas paludis deserit atque altam supera ‖ supra ‖ volat ardea nubem; G I 364.

Ardea. Hauptſtadt der Rutuler in Latium: I nec muris cohibet patriis media Ardea Turnum; IX 738. quem (parentem) nunc maestum patria Ardea longe dividit; XII 44. locus Ardea quondam dictus avis (et nunc magnum manet ‖ tenet ‖ Ardea nomen, sed fortuna fuit); VII 411. tela novant Ardea Crustumerique et turrigerae Antemnae; VII 631 — II. dico: ſ. I. manet.

ardeo, ardens. brennen, glühen, leuchten, entbrennen, aufflammen. part. ſtrahlend, funkelnd, glänzend, feurig, eifrig: I. **abſolut**: instant ardentes Tyrii; pars ducere muros, pars . .; I 423 Pentesilea mediis in milibus ardet; I 491. Laocoon ardens summa decurrit ab arce; II 41. iam proximus ardet Ucalegon; II 311. illum (Politen) ardens infesto volnere Pyrrhus insequitur; II 529. ardet amans Dido; IV 101. (Entellus) praecipitem Daren ardens agit aequore toto; V 456. quam (Amatam) super adventu Teucrum Turnique hymenaeis femineae ardentem curaeque iraeque coquebant; VII 345. ardentior ibo in casus omnis; IX 291. nec (Volcens conspicit) quo se ardens immittere possit; IX 421. (Apollo) his ardentem dictis adfatur Iulum; IX 652. sternit (Turnus) Bitian ardentem oculis animisque frementem; IX 703. furor ardentem (Turnum) caedisque insana cupido egit in aversos ‖ adversos ‖ ; IX 760. Ascanius tenetur telа inter media atque ardentis Marte Latinos; X 237. (Aeneas) latum per agmen ardens limitem agit ferro; X 514. Tarquitus exultans contra fulgentibus armis obvius ardenti (Aeneae) sese optulit; X 552. lovis interea monitis Mezentius ardens succedit pugnae; X 689. Turnus ultro inplacabilis ardet attollitque animos; XII 3. (Turnus) ardet in arma magis; XII 71. toto ardentis (Turni) ab ore scintillae absistunt; XII 101. (Turnus) subita spe fervidus ardet; XII 325. perfidus ensis frangitur in medioque ardentem (Turnum) deserit ictu; XII 732. inde neque impositis ardent altaria fibris, nec . .; G III 490. (Eurvalus) simul his ardentem adfatur amicum; IX 198. talibus Aeneas ardentem et torva tuentem lenibat dictis animum; VI 468. *ardet apex capiti; X 270. (apes) coruscant ardentes auro; G IV 99. ardet inexcita Ausonia atque inmobilis ante; VII 623. campi armis sublimibus ardent; XI 602. furiis refecti (canes, sues, equi) ardebant; G III 511. ut (canes) cervom ardentes agerent; VII 481. (Aeneas) clipeum cum deinde sinistra extulit ardentem; X 262. ardentis clipeos atque aera micantia cerno; II 734 (Aeneas) arsuras comas obnubit amictu; XI 77. nec diri totiens arsere cometae; G I 488. ante tibi Cnosia ‖ Gnosia ‖ ardentis decedat stella coronae, quam . .; G I 222. duris dolor ossibus ardet; IX 66. [alter (ductor) erit maculis auro squalentibus ardens]; G IV 91. Tydides ardentis avertit equos in castra; I 472. filius ardentis haut setius aequore campi exercebat equos; VII 781. ſ. canes. (Aeneas) pingue super oleum fundens ‖ infundens, superfundens oleum, al. ‖ ardentibus extis; VI 254 mihi Cassandrae per somnum vatis imago ardentis dare visa fases; V 637. vix positum castris simulacrum, arsere coruscae luminibus flammae arrectis; II 172 regina ardentem generum moritura ‖ moritura ‖ tenebat; XII 55. volans liquidis in nubibus arsit harundo; V 525. quinquaginta oribus ignem pectoribusque arsisse; X 567. Tyrio ardebat murice laena demissa ex umeris; IV 262. princeps ardentem coniecit lampada Turnus; IX 535. (Simylus) arsura foeis ‖ focis arsura ‖ imponere ligna imperat; Mo 37. Cassandra ad caelum tendens ardentia lumina frustra; II 405. (virgo) ad caelum infelix ardentia lumina tendens; Ci 402. iuvenum manus emicat ardens litus in Hesperium; VI 5. pater omnipotens radiis ardentem lucis et auro ostendit ab aethere nubem; VII 142. tum vero ardentes oculi atque attractus ab alto spiritus; G III 505. vates ardentis oculos intorsit lumine glauco; G IV 451. ardentis oculos suffecti (angues) sanguine et igni; II 210. divini signa decoris ardentisque notate oculos; V 648. (Turnus) ardentis oculorum orbes ad moenia torsit turbidus; XII 670. ardentes papulae atque immundus olentia sudor membra sequebatur; G III 564. mox tamen ardentis accingar dicere pugnas Caesaris; G III 46. ipse tibi iam bracchia contrahit ardens Scorpius; G I 34. (serpens) parte ferox ardensque oculis; V 277. (serpens) ardet mente, furit strioribus, intonat ore; Cul 179. iam rapidus torrens sitientis Sirius lndos ardebat caelo; G IV 426. litore toto ardentis spectant socios; XI 200. me cum raucis sole sub ardenti resonant arbusta cicadis; E II 13. ubi maximus Atlans axem umero torquet stellis ardentibus aptum; IV 482. ubi caelifer Atlans . . aptum; VI 797. nox umida donec invertit caelum stellis ardentibus aptum; XI 202. sues: ſ. canes. ardentis taedas alii ad fastigia iactant; IX 568. quibus (Itala terra) arserit armis; VII 644. testa cum ardente viderent (puellae) scintillare oleum; G I 391. [Troia arserit igni?] II 581. (Aeneas) dat tibi munera, reliquias Troia ex ardente receptas; VII 244. ter liquido ardentem perfundit ‖ perfudit ‖ (mater) nectare Vestam; G IV 384. (virgo) totum incauta per agmen femineo praedae et spoliorum ardebat amore; XI 782. quos ardens evexit ad aethera virtus; VI 130. nec timuit Phlegethonta furens ‖ furentem ‖ ardentibus undis; Cul 272.

II. **mit Infinitiv**: (Aeneas) ardet abire fuga dulcisque relinquere terras; IV 281. mihi mens iuvenali ardebat amore compellare virum; VIII 163. glomerare manum bello et concurrere in arcem cum sociis ardent animi; II 316. avidi coniungere dextras ardebant; I 514. et Achates et Aeneas iandudum erumpere nubem ardebant; I 580. glomerare:

ſ. concurrere. matres primae mori pro moenibus ardent; XI 895. ardemus scitari et quaerere casus ‖ causas ‖; II 105. relingere: ſ. abire scitari ſ. quaerere.

III. **mit Accuſativ**: formonsum pastor Corydon ardebat Alexim, delicias domini; E II 1. haec (cicuta) nos „formonsum Corydon ardebat Alexim ‖ Alexin ‖“ docuit; E V 86.

ardesco, entbrennen, erglühen: *ardescit tuendo Phoenissa; I 713. [adventusque virum fremitusque ardescit equorum]; XI 607. (puellae ignem) Hesperium vitant, optant ardescere Eoum; G 352.

ardor, Brand, Feuer, Glut, Eifer: I. furiis accensas pectore matres idem omnis simul ardor agit nova quaerere tecta; VII 393 *si quando Sirius ardor, ille sitim morbosque ferens mortalibus aegris, nascitur et laevo contristat lumine caelum; X 273. idem omnis simul ardor habet, rapiuntque rumuntque; IV 581. tendit inevectus radios Hyperionis ardor lucidaque aetherio ponit discrimina mundo, qua ‖ dum ‖ iacit Oceanum flammas in utrumque rapaces; Cul 101. nascitur: ſ. contristat. ponit, tendit: ſ. iacit. — II. Nisus ait: „dine hunc ardorem mentibus adduut, Euryale, an . . ?“ IX 184. cui (Cerbero) sanguinei ‖ sanguineum ‖ micant ardorem luminis orbes; Cul 222. quoi (Apollini) pineus ardor acervo pascitur; XI 786. Mucins (hic est) prudens ardorem corpore passus; Cul 365. — III postquam terrae ardore dehiscunt; G III 432. argutis cuncta fremunt ardore cicadis; Cul 153.

arduus, ſteil, hoch, hochragend, hoch aufgerichtet, hervorragend, neutr. Höhe: A. ipse (Cyclops) arduus altaque pulsat sidera; III 619. (Entellus) duros reducta libravit dextra media inter cornua caestus, arduus; V 480. *[pars pedes ire parat campis, pars arduus altis pulverulentus equis furit]; VII 624. Typhoeus arduus arma tenens; VIII 299. parte alia Agrippa arduos agmen agens; VIII 683. (Turnus) campo sese arduus infert; IX 53. (Centaurus) saxum undis immane minatur arduus; X 196 hic (Turnus) gladio fidens, hic (Aeneas) acer et arduus hasta; XII 789. arduos inde Acragas ostentat maxima longe moenia; III 703. ruit arduus aether; G I 324. silet arduos aether; X 102. cum (angnis) arduus ad solem et linguis micat ore trisulcis; G III 439. opta ardua pinnis astra sequi; XII 892. nec mihi displiceat (bos) faciem tauro propior, quaeque ardua tota; G III 58 illi (pullo) arduus cervix argutumque caput; G III 79 abduxere retro longe capita arduus ab ictu; V 428. qualis coluber lubrica convolvit sublato pectore terga, arduus ad solem; II 475. una arduus torquent cornua detorquentque; V 831. (eques: vgl. alqs; VII 624.) hinc bellator equos campo sese arduus infert; G II 145. arduus armatos mediis in moenibus astans fundit equus; II 328. eous vestigia primi alba pedis frontemque ostentans arduus albam; V 567. insula erigitur fumantibus arduus saxis; VIII 417 necdum fluctus latera arduus tinxit; III 665. iam volans (Mercurius) apicem et latera arduus cernit Atlantis duri; VI 246 hinc vasta palus, hinc arduus moenia cingunt; XII 745. mundus ut ad Scythiam Riphaeasque ‖ Rhipaeasque ‖ arduus arces consurgit; G I 240. iam apparet Same et Neritos arduus saxis; III 271. etiam arduus palma (plantis) nascitur; G II 67. terras unde (divom pater) arduus omnis aspectat; X 3. cum fatalis equus saltu super arduus venit Pergama; VI 515. (serpens) sibila colla arduus attollens; V 278. serpens arrectis horret squamis et sibilat ore, arduus insurgens; XI 755. quo sonipes ictu furit arduus; XI 638. iam turris ac tecta Latinorum arduus cernebant iuvenes; VII 161. dea arduus tecta petit stabuli; VII 512. — B, I. tonitru tremescunt arduus terrarum et campi; V 695 — II, 1. pascuntur (caprae) horrentis rubos et amantis arduus dumos; G III 315. (Allecto) Cocyti petit sedem, super ‖ supera ‖ arduus limens; VII 562. (Alcides) aërii cursu petit arduus montis; VIII 221. ipse (Aeneas) arduus montis per deserta ingo superans adventat ad urbem; XI 513. — 2. me Parnasi deserta per arduus dulcis raptat amor; G III 291.

area, Fläche, Platz, Tenne, Beet; I. caepa rubens sectique famem domat area porri; Mo 84. area cum primis ingenti aequanda cylindro et vertenda manu et creta solidanda tenaci, ne subeant herbae neu pulvere victa fatiscat; G I 178. cum graviter tunsis gemit area frugibus; G III 133. nequiquam pinguis palea teret area culmos; G I 192. medio tostas aestu terit area fruges; G I 298. — II. aequo, al.: ſ. I.

aren- ſ. **haren-**

areo, trocken, dürr ſein: aret ager; E VII 57. illa (unda) scatebris arentia temperat arva; G I 110. arebant herbae; G IV 427. A III 142. cum moriens alta liber aret in ulmo; E X 67. aret pellis et ad tactum tractanti dura resistit; G III 502. balatu pecorum arentes sonant ripae collesque supini; G III 555. arentem Xanthi cognomine rivom adgnosco; III 350. proderit admiscere arentis rosas; G IV 268. gravis incumbens scopulis arentibus aestas; G II 377. gutturis arenti revoluto in inania ‖ omnia ‖ sensu; Cul 242. inmissi diversis partibus ignes arentem in silvam et virgulta sonantia lauro; XII 522.

Arethusa, Quelle in Syrakus, Nymphe; I. vellera nymphae carpebant, Deiopea et tandem positis velox Arethusa sagittis; G IV 344. extremum hunc, Arethusa, mihi concede laborum ‖ laborem ‖; E X 1. ante alias Arethusa sorores prospiciens summa flavom caput extulit unda, et procul; „o gemitu“ . .; G IV 351. — 2. qui (Alpheus) nunc ore, Arethusa, tuo Siculis confunditur undis; III 696. ſ. 1. concedit.

argenteus, ſilbern: hic auratis volitans argenteus anser porticibus Gallos in limine adesse canebat; VIII 655.

argentum, Silber, Silbergerät: I ingens argentum mensis; I 640. — II. iacent penitus defossa talenta caelati argenti; X 527. ubi flavo argentum Parisve lapis circumdatur auro; I 593. (vates) stipat carinis ingens argentum Dodonaeosque lebetas; III 466. — III. recludit thensauros, ignotum argenti pondus et auri; I 359. haec eadem (Italia) argenti rivos aerisque metalla ostendit venis; G II 165. spumas miscent argenti et sulpura viva; G III 449. munera locantur, argenti aurique talenta; V 112. satus Anchisa vina et argenti magnum dat ferre talentum; V 248. argenti atque auri memoras quae multa talenta, gnatis paree tuis; X 531. ſ. II. caelo. — IV. dabo caelatam argento ferre bipennem; V 307. circum argento clari delphines in orbem aequora verrebant caudis; VIII 673. alii levis ocreas lento ducunt argento; VII 634. tertia dona (Aeneas) facit cymbia argento perfecta atque aspera signis; V 267. bina dabo argento perfecta atque aspera signis pocula; IX 263 multa virum solido argento perfecta relinquent arma; IX 357.

Argeus, aus Argos, griechiſch: ibat in altum vis Argea petens patriam; Cul 343.

Argi, Hauptſtadt von Argolis: I, 1. ernet ille Argos Agamemnoniasque Mycenas; VI 838. (Antores) dulcis moriens reminiscitur Argos; X 782. cum domus Assaraci victis dominabitur Argis; I 285. — 2. prima (Saturnia) quod (bellum) ad Troiam pro caris gesserat Argis; I 24. qui (Antores) missus ab Argis haeserat Enandro; X 779. ecce autem Inachiis sese referebat ab Argis saeva Iovis coniunx; VII 286. si patrios umquam remeassem victor ad Argos; II 95. — II, 1. ferus omnia Iuppiter Argos transtulit; II 326. — 2. omina ni repetant Argis numenque reducant; II 178.

Argiletum, Stadtteil Roms: sacri (Euandrus) monstrat nemus Argileti; VIII 345

argilla, Ton; tenvis ubi argilla et dumosis calculus arvis; G II 180.

argitis, weiße Traube; (est) argitis minor, cui non certaverit ulla (vitis) aut tantum fluere aut totidem durare per annos; G II 99.

Argivus, argivisch, griechisch, Griechе: A. (Aeneas) ferre iubet circumtextum croceo velamen acantho, ornatus Argivae Helenae; I 650. praeceptis Heleni rite Iunoni Argivae iussos adolemus honores; III 547. vidimus, o cives, Diomede ‖ Diomedem ‖ Argivaque castra; XI 243. (Coroebus) lateri Argivom accommodat ensem; II 393. moenia lincunt Catillusque acerque Coras, Argiva inventus; VII 672. hic et Tantalcae generamen prolis Atrides adsidet, Argivum lumen; Cul 335. iam Argiva phalanx instructis navibus ibat a Tenedo; II 254 occidis, Argivae quem non potnere phalanges sternere; XII 544. insequitur Argiva pubes Aurunceaeque manus; VII 794. — B. non hostem inimicaque castra Argivom, vestras spes uritis; V 672. Pallasne exurere classem Argivom potuit? I 40.

Argo, Schiff der Argonauten: altera (erit) quae vehat Argo delectos heroas; E IV 34.

Argolicus, argolisch, griechisch: sanguine quaerendi reditus, animaque litandum Argolica; II 118. (lumen) Argolici clipei aut Phoebeae lampadis instar; III 637. tertius Argolica hac galea contentus abito; V 314. neque me Argolica de gente negabo; II 78. quid invit Argolicos medium fugisse per ignis? X 56. impulerat (Laocoon) ferro Argolicas foedare latebras; II 55. si Argolico mari deprensus et urbe Mycenae; V 52. invenis referens a navibus ignis Argolicis Phrygios torva feritate repulsos; Cul 303. dum bello Argolici vastabant Pergama reges debita; VIII 374. nec posse Argolicis excindi Pergama telis, ni . .; II 177. me Argolicum terrorem inter Troianeque labores sublatum; IX 202. iuvat evasisse tot urbes Argolicas; III 282.

Argous, der Argo: magnum Argoae navi decus addita pinus; Cul 137.

argumentum, Bild: clipeum Io auro insignibat, iam saetis obsita, iam bos (argumentum ingens); VII 791

arguo, kundtun, auflagen, beschuldigen: I. nec vos arguerim, Teneri, nec foedera nec quas iunximus hospitio dextras; XI 164. degeneres animos timor arguit; IV 13. dextras, al.: s. alqm. — II, 1. me nulla dies tam fortibus ansis dissimilem arguerit; IX 282. pulsus ego? aut quisquam merito, foedissime, pulsum arguet? XI 393. — 2. me timoris argue tu, Drance; XI 384.

Argus, A. Wächter der Io: clipeum insignibat custos virginis Argus; VII 791. — B. Gastfreund des Euander: (Euandrus) testatur locum et letum docet hospitis Argi; VIII 346.

argutus, ausdrucksvoll, schlau, tönend, klingend: illi (pullo) ardua cervix argutumque caput; G III 80. argutis cuncta fremunt ardore cicadis; Cul 153. hic argenta sacra pendebit fistula pinu; E VII 24. arguta laevis circumvolitavit hirundo; G I 377. ut (Scylla) crinem furtim arguto detonsum mitteret hosti; Ci 186. forte sub arguta consederat ilice Daphnis; E VII 1. Maenalus argutumque nemus pinosque loquentis semper habet; E VIII 22. (videor) argutos inter strepere anser olores; E IX 36. interea arguto coniunx percurrit pectine telas; G I 294. Solis filia arguto tenuis percurrens pectine telas; VII 14. non arguta sonant tenui psalteria chorda; Ci 178. tum ferri rigor atque argutae lammina ‖ lamina ‖ serrae venere; G I 143.

Argyripa, Stadt in Apulien: ille (Diomedes) urbem Argyripam patriae cognomine gentis victor Gargani condidat Iapygis agris ‖ arvis ‖; XI 246.

Aricia, Nymphe: insignem quem (Virbium) mater Aricia misit; VII 762.

aridus, dürr, trocken, dürstend, austrocknend: cum artus depascitur arida febris; G III 458. aridus altis montibus andiri fragor (incipit); G I 357. aquilo cum Scythiae hiemes atque arida differt nubila; G III 197. silici scintillam excudit Achates succepitque ignem foliis atque arida circum nutrimenta dedit; I 175. tum creber anhelitus artus aridaque ora quatit; V 200. nocte leves melius stipulae, nocte arida prata tondentur; G I 289. arida tantum ne saturare fimo pingui pudeat sola; G I 79. quom sicco terram spuit ore viator aridus; G IV 98.

aries, Widder, Sturmbock, Mauerbrecher; I. ndis aries in gurgite villis mersatur missusque secundo defluit amni; G III 446. illum, quamvis aries sit candidus ipse, nigra subest udo tantum cui lingua palato, reice, ne maculis infuscet vellera pullis nascentum, plenoque alium circumspice campo; G III 387. ipse in pratis aries iam suave rubenti murice, iam croceo mutabit vellera luto; E IV 43. ipse aries etiam nunc vellera siccat; E III 95 corniger — haud aries humilis, sed maxima taurus victima sparget focos; Cat XIV 7. — II. 1. hic ariete caeso perpetuis soliti patres considere mensis; VII 175. circumspicio, merso al.: s. I. — 2. subsum: s. I. est. — III. labat ariete crebro iamna; II 492. quique alta tenebant moenia quique imos pulsabant ariete muros; XII 706.

arieto, stoßen, anrennen: immissis pars caeca et concita frenis arietat in portas et duros obice postis; XI 890.

Ariou, Dichter aus Methymna auf Lesbos: sit Tityrus Orpheus, Orphëus ‖ Orpheus ‖ in silvis, inter delphinas Arion; E VIII 56.

Arisba, Stadt in Troas: devicta genitor quae (pocula) cepit Arisba; IX 264.

arista, Spitze, Aehre, Getreide: I, 1. nec (Camilla) teneras cursu laesisset aristas; VII 809. en unquam post aliquot mea regna videns mirabor aristas? E I 69. cum sole novo densae torrentur aristae; VII 720 — 2. si solis instabis aristis; G I 220 neque ante falcem maturis quisquam supponat aristis, quam . .; G I 348. — II. illos expectata seges vanis elusit avenis ‖ aristis ‖; G I 226. molli paulatim flavescet campus arista; E IV 28. illas (quercus) Triptolemi mutavit sulcus aristis; Cul 136. nec ‖ neu ‖ (illa tellus) se praevalidam primis ostendat aristis; G II 253. ne gravidis procumbat culmus aristis; G I 141.

Aristaeus, Sohn des Apollo und der Cyrene, der Tochter des Peneus: pastor Aristaeus fugiens Peneia Tempe amissis, ut fama, apibus morboque fameque tristis ad extremi sacrum caput adstitit amnis multa querens atque hac adfatus voce parentem: „mater, Cyrene mater“ . .; G IV 317. Cyrene soror, ipse tibi, tua maxima cura, tristis Aristaeus Penei genitoris ad undam stat lacrimans; G IV 355. — II. cuius (Protei) Aristaeo quoniam est oblata facultas; G IV 437. — III. iterum maternas impulit auris luctus Aristaei; G IV 350.

Arinsius, vom Vorgebirge Arinsum in Chios: ante focum, si frigus erit, si messis, in umbra vina novom fundam calathis Ariusia nectar; E V 71.

arma, Gerät, Werkzeug, Rüstung, Waffen, Kampf: I. **Subject:** apparent arma virum tabulaeque et Troïa gaza per undas; I 119. Teucrum comitantibus armis; IV 48. armis concurrant arma cavete; XI 293 si qua sonum procul arma dedere; G III 83 utero sonitum quater arma dedere; II 243. (Pallas) cornit in volnus (sonitum super arma dedere); X 488. [ipse urbem repeto et cingor fulgentibus armis]; II 749. decorant (pyram) super fulgentibus armis; VI 217. ut (proceres, phalanges) videre virum fulgentiaque arma per umbras; VI 490. una

(Aeneas) ire videbat egregium forma iuvenum et fulgentibus armis; VI 861. (Aeneas) fulgentia induit arma, Mezenti ducis exuvias; XI 6. Tarquitus exultans contra fulgentibus armis obvius ardenti (Aeneae) sese optulit; X 550. ter circum accensos cinctī fulgentibus armis decurrere rogos; XI 188. hasta egregium forma iuvenem et fulgentibus armis transadigit costas; XII 275. vident simul arma iacere, vina simul; IX 347. nihil illos Herculis arma nec validae iuvere manus genitorque Melampus; X 319. multa praeterea saeris in postibus arma pendent; VII 183. ambo animis, ambo insignes praestantibus armis; XI 291. prato gravia arma quiescunt; X 836. Teucrum arma quiescant et Rutuli; XII 78. Cytherea arma sub adversa posuit radiantia quercu; VIII 616. quatiunt; ∫ II, 1. praemitto. arma inter nubem caeli ‖ in ‖ regione serena per suidum ‖ sudum ‖ rutilare vident et pulsa tonare; VIII 529. nomen et arma locum servant; VI 507. non illis omnibus arma nec clipei currusve sonant; VII 685. arma horrendum sonnere; IX 732. aureus ex umero sonat arcus et arma Diamae; XI 652. dicendum et, quae sint duris agrestibus arma; G I 160. hic illius (Iunonis) arma, hic currus fuit; I 46. sunt et Siculis regionibus urbes armaque ‖ arvaque ‖; I 549. tonant; ∫. rutilant.

II. **nach Verben:** 1. Accusativ: adgnovit Eoas acies et nigri Memnonis arma; I 489. Alcides omnia arma advocat; VIII 249. secum armentarius Afer agit tectumque Laremque armaque; G III 345. parte alia fugiens amissis Troilus armis; I 474. egregia interea coniunx arma omnia tectis amovet; VI 523. spem si quam ascitis Aetolum habuistis in armis, ponite; XI 308. arma virumque cano, qui . .; I 1. [(Cretheus) semper equos atque arma virum pugnasque canebat]; IX 777. sociis tunc arma capessant edico; III 234. arma amens capio; II 314. (Marcellus) tertia arma patri suspendet capta Quirino; VI 859. nec solis licet capere arma Myrenis; IX 139. arma diu senior desueta trementibus aevo (Priamus) circumdat nequiquam umeris; II 509. sic deinde locutus (Palinurus) colligere arma iubet; V 15 (serpens) naturae comparat arma; Cul 178. Mezentius arma quae sibi conciliet; X 150. tua progenies mortalia demoror arma; X 30. arma deposuere umeris; XII 707. arma dabunt ipsi; II 391 quae fors prima dedit sanguis novos imbuit arma; VII 554. genitor captivos dabit suaque omnibus arma; IX 273. arma Lauso (Mezentius) donat habere umeris; X 700. non arma inventus exercet; IV 86. cerealia arma expediunt fessi rerum; I 177. non arma expedient totaque ex urbe sequentur? IV 592. in foribus faciam victoris arma Quirini; G III 27. arma acri faciendа viro; VIII 441. facta Volcani manibus paria induat arma ille licet; XI 439. vicinae ruptis inter se legibus urbes arma ferunt; G I 511. arma, viri, ferte arma; II 668. pacemne hic fertis an arma? VIII 114. Volcania arma per auras laturam auxilio; VIII 535 non obvia ferre arma viros, sed castra fovere; IX 57. tot milia gentes arma ferunt Italae; IX 133. miseraudae (Camillae) corpus et arma inspoliata feram tumulo patriaeque reponam; XI 593. volat ingens aequore Tarchon arma virumque ferens; XI 747. arma ferunt alii et pergunt defendere muros; XII 586. (Antenor) genti nomen dedit armaque fixit Troïa; I 248. arma viri, thalamo quae fixa reliquit impius, super imponas ‖ superimponas ‖; IV 495 arma amens (iuvenis) fremit, arma toro tectisque requirit; VII 460. fremit arma iuventus; XI 453. venit Saturnus arma Iovis fugiens et regnis exul ademptis; VIII 320. (Aeneas) Ascanium fusis circum complectitur armis; XII 433. (mater) gerens virginis arma, Spartanae vel qualis . .; I 315. haec germanus Eryx quondam tuus arma gerebat; V 412. (Iuturna) cuncta gerens, vocemque et corpus et arma Metisci; XII 472. haec arma exuviasque viri tua quercus habebit; X 423. arma, quibus lactatus, habe tua; X 827. socer arma Latinus habeto, imperium sollemne socer; XII 192. ∫. dono imbuo: ∫. do; VII 554. [ut (Turnus) impulit arma]; VIII 3. Aeneas imponit sua arma viro remunque tubamque monte sub aërio; VI 233. ∫. figo. litora litoribus contraria, fluctibus undas imprecor, arma armis; IV 629. quo (Euryalo) pulchrior alter non fuit Aeneadum Troiana neque induit arma; IX 180. ∫. I. fulgent; X 6 cetera, qua iusso, mecum manus inferat arma; XI 467. sanguine cernis adhuc sparsoque (arma) infecta cerebro; V 413. arma Serestus lecta refert umeris, tibi, rex Gradive, tropaeum; X 541. munera locantur, arma et ostro perfusae vestes; V 111. iam faces et saxa volant, furor arma ministrat; I 150. dicam equidem, licet arma mihi mortemque minetur; XI 348. (Aeneas) arma procul currusque virum miratur inanis; VI 654. cui (Erulo) terna arma movenda; VIII 565. Poenorum qualis in arvis movet arma leo; XII 6. arma deosque parant comites; II 181. arma parent; IV 290. (Turnus) iubet parma parari; VII 468. arma parate animis et spe praesumite bellum; XI 18 pello: ∫ I. rutilant. perficio: ∫. relinquo. Pallas chlamyde et pictis conspectus in armis; VIII 588. Thraeiciae cum pictis bellantur Amazones armis; XI 660. hinc densi rursus inundant Troes Agylliniique et pictis Arcades armis; XII 281. aegida horriferam, turbatae Palladis arma, (Cyclopes) polibant; VIII 435. (Ascanius) positis inglorius armis exigat hic aevom; X 52 ∫. I. radiant. arma velit poscatque simul rapiatque iuventus; VII 340 arma manu trepidi poscunt; XI 453. (Turnus) poscit equos atque arma simul; XII 326. (Troianos) pacem orare manu, praefigere puppibus arma; X 80. sive ut (virgo) templis praefigeret arma Troïa, sive . .; XI 778. Aeneas equitum levia improbus arma praemisit, quaterent campos; XI 512. ne cessa premere arma Latini; XI 402. „arma citi properate viro! quid statis?“ lapyx conclamat; XII 425. hinc (Ulixes) quaerere conscius arma; II 99. alia arma Latinis quaerenda; XI 229. (Alcides) rapit arma manu nodisque gravatum robur; VIII 220. (Turnus) cernat semineci sibi me rapere arma erumenta; X 462. ∫. posco; VII 340. si nostra Dares haec Troius arma recusat; V 417. nec post arma ulla rebelles Aeneadae referent; XII 185. ∫. lego. multa virum solido argento perfecta relinquunt arma; IX 358. arma relinquunt ‖ relinquens ‖; XI 830. ∫. figo. repono: ∫. fero; XI 593 *[omnes arma requirunt]; VII 625 ∫. fremo. (Alsus) sparso late rigat arma cruore; XII 308. lectos Dardaniae venisse duces socia arma rogantis; VIII 120. non arma rogavi artis opisque tuae; VIII 376. ⟨sanctum mihi nomen ‖ numen ‖⟩ arma rogo genetrix nato; VIII 383. ille (rex) res Agamemnonias victriciaque arma secutus; III 54 nos te Dardania incensa tuaque arma secuti; III 156. qui arma secuti impia; VI 612. quis metus aut hos aut hos arma sequi ferrumque lacessere suasit? X 40. quid manus illa virum, qui me meaque arma secuti? X 672. Troum socia arma secutum obruerent Rutuli telis; XI 161. quod neque (possim) arma victoris sequi; Cat XIII 4. simite arma viris et cedite ferro; IX 620. spargam arma per agros; VII 551. spargitur et tellus lacrimis, spargentur et arma; XI 191. conlapsos artus atque arma cruenta cerebro (Pandarus) sternit humi moriens; IX 753. (vates) stipat carinis conum insignis galeae cristasque comantis, arma Neoptolemi; III 469. ipsum sumptis Priamum iuvenalibus armis ut vidit (Hecuba); II 518. sin aliquam expertus sumptis spem ponis in armis; II 676. arma impia sumpsi; XII 31. superimpono: ∫. figo. suspendo: ∫. capio; VI 849. si genus humanum et mortalia temnitis arma; I 542. cernens Idaeum etiam currus, etiam arma tenentem; VI 485. ipse inter primos praestanti corpore Turnus vertitur arma tenens; VII 784. Typhoeus ardus

arma tenens; VIII 299 (?) (Turnus) vertitur arma tenens; IX 29. transilit ‖ transit transiit ‖ et parmam mucro, levia arma minacis (Lansi), et tunicam; X 817. nunc et Myrmidonum proceres Phrygia arma tremescunt; XI 403. secuntur Tyrrheni omnes et versis Arcades armis; XI 93. Helenor, quem Licymnia vetitis ad Troiam miserat armis; IX 547. primus equi labor est animos atque arma videre bellantum; G II 182 Anthea si quem videat aut Capyn aut celsis in puppibus arma Caici; I 183. ut (Andromache) Troïa circum arma amens vidit; III 307. is ubi Dardanios habitus et Troïa vidit arma procul; III 597. quid, si quis caestus ipsius et Herculis arma vidisset? V 410. ſ. I. fulgent; VI 490 nunc arma volunt foedusque precantur infectum; XII 242. ſ. posco; VII 340. sanguine in alto armaque corporaque et permixti caede virorum semianimies volvuntur equi; XI 634. AENEAS HAEC DANAIS VICTORIBUS ARMA; III 288.

2. Dativ: (socii) animos aptent armis pugnaeque parent se; X 259. concurro: ſ. I. concurrunt. rex Turni potius se credidit armis; XI 114. eum (Priamus) iam diffideret armis Dardaniae; III 51. sequitur pulcherrimus Astur, Astur equo fidens et versicoloribus armis; X 184. prompit ‖ proripit ‖ invenis seseque immiscuit armis; X 796. Arruns contentus fuga mediis se immiscuit armis; XI 845. Apollo paribus non invidet armis; IX 655. his (armis) ego suetus; V 414.

3. Ablativ: infelix Teucros quid demoror armis? XI 175. (Erulum) haec dextra totidem exuit armis; VIII 567 qui videbit exutos Arcadas armis; XI 395. non armis mihi Volcani est opus in Teucros; IX 148. Teucri potiuntur corpore et armis; XII 612. tua ni ‖ ne ‖ spoliata armis, excussa magistro, deficeret navis; VI 353. non illum genetrix Graium ideo bis vindicat armis; IV 228.

4. mit Präpoſitionen: (Turnus) ardet in arma magis; XII 71. dicam Tyrrhenam manum totamque sub arma coactam Hesperiam; VII 43. (Camilla) validam perque arma viro perque ossa securim congeminat; XI 696. Halaesus se in sua colligit arma; X 412. substitit Aeneas et se collegit in arma, poplite subsidens; XII 491. conspicio in: ſ. I. pingo; VIII 588. quae causa fuit, consurgere in arma Europamque Asiamque? X 90. nunc insanus Amor duri me Martis in armis detinet; E X 44. liceat dimittere ab armis incolumem Ascanium; X 46 genitor Inturnam parat fratris dimittere ab armis; XII 844. cum dubius mediis Mars errat in armis; G II 283. certatim sese Rutuli exhortantur in arma; VII 472. talibus Othryadae dictis et numine divom in flammas et in arma feror; II 337. rursus in arma feror; II 655. Lausum socii exanimem super arma ferebant flentes; X 841. ante alios qui tum florebat in armis Minos; G I 10. paribus quas (animas) fulgere cernis in armis; VI 826. Chloreus insignis longe Phrygiis fulgebat in armis; XI 769. habeo in: ſ. I asciscо. me pamper in arma pater primis huc misit ab annis; II 87. qui resides movebit Tullus in arma viros et iam desueta triumphis agmina; VI 814. pubem portis moveri laetus in arva ‖ arma ‖ iubet; VII 430. tantus (Herminius) in arma patet; XI 644. si nullam nostris ultra spem ponis in armis; XI 441. ſ. I. sumo; II 676. an Teucrum iterum se reddat in arma; X 681. moriamur et in media arma ruamus; II 353 oritur miserrima caedes defendentum armis aditus inque arma ruentum; XI 886 Furor impius intus saeva sedens super arma fremet; I 295. stabat in egregiis Arcentis filius armis; IX 581. state, viri. quae causa viae? quive estis in armis? IX 376. ipse (pater) deos in Dardana suscitat arma; II 618. Turnus in arma viros suscitat; IX 462. postquam arma dei ad Volcania ventumst; XII 739. Messapus iam pridem resides populos desuetaque bello agmina in arma vocat subito; VII 694. sequor omina tanta, quisquis in arma vocas; IX 22. Aurora socios veniente vocari primus in arma iube; X 242. ille (Aeneas) expleri nequit atque oculos per singula (arma) volvit; VIII 618.

III. nach Adjectiven und Adverb: I. contrarius: ſ. II, 1. imprecor. — 2. scandit fatalis machina muros feta armis; II 238. quibus (agricolis) ipsa procul discordibus armis fundit humo facilem victum iustissima tellus; G II 459.

IV. nach Subſtantiven: 1. Genetiv: est curvo anfractu valles, adcommoda fraudi armorumque dolis; XI 523. oritur miserrima caedes armorum facie et Graiarum errore inbarum; II 412. quae gratia currum armorumque fuit vivis, eadem sequitur . . ; VI 654. armorum ingruit horror; II 301. armorum sonitum toto Germania caelo audiit; G I 474. quae (moles) armorum resolvit tegmina; IX 517.

2. Ablativ: (Turnus) tum demum praeceps saltu sese omnibus armis in fluvium dedit; IX 815. talis se vastis infert Mezentius armis; X 768. procul Orsytus armis ignotis et equo venator Iapyge fertur; XI 677. hinc ope barbarica variisque Antonius armis Aegyptum virosque Orientis vehit; VIII 685. asper crabro inparibus se immiscuit armis; G IV 245. (Dido) rogitans nunc, quibus Aurorae venisset filius armis; I 751. hospes quem sese ore ferens, quam forti pectore et armis! IV 11. vires: ſ. Aegyptus.

3. mit Präpoſitionen: non secus ac patriis acer Romanus in armis viam quom carpit; G III 346. [quondam patriis ad Troiam missus in armis]; III 595. (Ascanius) sese ostendat in armis; V 550. illa (Camilla) paribus resistit in armis; XI 710. saevom Aenean adgnovit Turnus in armis; XI 910. nec minus interea maternis saevos in armis Aeneas acuit Martem; XII 107. stetit acer in armis Aeneas volvens oculos; XII 938. equitem Messapus in armis et cum fratre Coras latis diffundite campis; XI 464. *Lapithae equitem docuere sub armis insultare solo; G III 116. pugnae cient simulacra sub armis; V 585. tu quoque nunc stares immanis truncus in armis, Turne; XI 173.

V. Umſtand: 1. Accuſativ: Apollo longaevo similis et crinis albos et saeva sonoribus arma; IX 651.

2. Ablativ (vgl. IV, 2.): da, pater, hoc nostris aboleri dedecus armis, omnipotens; XI 789. Aeneas paribus accingitur armis; VI 184. Nisus erat portae custos, acerrimus armis, Hyrtacides; IX 176. ipse (Camers erat) acerrimus armis; XII 226. quibus (Itala terra) arserit armis; VII 644. campi armis sublimibus ardent; XI 602. ita discedens praeceperat optimus armis Aeneas; IX 40. (Mezentius) haut furto melior, sed fortibus armis; X 735. graditur Camilla, o virgo, et nostris nequiquam cingitur armis; XI 536. ſ. I. fulgent; II 749. XI 188. Turnus armis circumdatus ipse; IX 462. inruimus densis et circumfundimur armis; II 383. hinc Rutulus murum circumsonat armis; VIII 474. (Haemonides) totus conlucens veste atque insignibus albis armis; X 539. ipsum armis ipsumque iubent decernere ferro, qui . . ; XI 218. decorare: ſ. I. fulgent; VI 217. ille (Mezentius) Turni defendier hospitis armis; VIII 493. ſ. II, 5. ruo in. Silvius Aeneas, pariter pietate vel armis egregius; VI 769. ſ. I. fulgent; VI 861. XII 275 qua vi invenem, quibus audeat (Nisus) armis eripere? IX 399. hinc Troïus omnis Tyrrhenusque ruit variis exercitus armis; XII 123. Aeneae dextram sive fide seu quis bello est expertus et armis; VII 235. nec iam amplius armis, sed votis precibusque (socii) iubent exposcere pacem; III 260 exultare: ſ. I. fulgent; X 550. Aeneas sidereo flagrans clipeo et caelestibus armis; XII 167. hinc (Abanti) totum insignibus armis agmen fulgebat; X 170 ut vidit (Opis Arruntum) laetantem animis

fulgentem armis ‖ ac vana tumentem; XI 854. fulminat Aeneas armis; XII 654. hic (occurrit) inclutus armis Parthenopaeus; VI 479 densis incurrimus armis; II 409. indutos iubet (Aeneas) truncos hostilibus armis ipsos ferre duces; XI 83. o fama ingens, ingentior armis vir Troiane; XI 124 Catillus ingentem animis, ingentem corpore et armis deicit Herminium; XI 641. paribus palmas amborum innexuit armis; V 425. Troïus Aeneas, pietate insignis et armis; VI 403. te misere Xersae, l'ens, insignem fama et felicibus armis; VII 745. ſ. I. praestant. (vates) socios simul instruit armis; III 471. Aeneas horrendum intonat armis; XII 700 laetari: ſ. II, 1. habeo; X 827. quo (Aeneas) instior alter nec pietate fuit nec bello maior et armis; I 545. addunt se socios Ripheus et maximus armis Epytus; II 339. quos Imbrasus paribus ornaverat armis vel conferre manum vel equo praevertere ventos; XII 344. est terra antiqua, potens armis atque ubere glaebae; I 531. III 164. pugnatur comminus armis; VII 553. irrumpunt continuo Quercens et pulcher Aquiculus armis; IX 684. advenit qui vestra dies muliebribus armis verba redargnerit; XI 687. olli sublimes, armis animisque refecti, adsistunt; XII 788. bis reiecti (Tusci) armis respectant terga tegentes; XI 630. illi armis in regna ruunt; XI 461. (Dido) saepta armis solioque alte subnixa; I 506. bis (armis Eryx) magnum Alciden contra stetit; V 414. hanc (gentem) saevis tenuit Mezentius armis; VIII 482. Troes armis alta tenent; IX 169. dum caelum territat armis; XI 351. incedunt gentes, quam variae linguis, habitu tam vestis et armis; VIII 723. bello audacis populi vexatus et armis; IV 615.

3. Präpositionen: nec sat rationis in armis; II 314. pulchrum mori succurrit in armis; II 317. loricam (Aeneas) donat habere viro decus et tutamen in armis; V 262. Latinus sentiat et tandem Turnum experiatur in armis; VII 434. vidisti quo Turnus equo, quibus ibat in armis aureus; IX 269. haut ignarus eram, quantum nova gloria in armis posset; XI 154. vgl. IV, 3. te veri effeta senectus arma regum inter falsa vatem formidine ludit; VII 441. quam veri effeta senectus arma inter regum falsa formidine ludit; VII 453. Lycus inter et hostis inter et arma fuga muros tenet; IX 557. quis sine (armis) nec potuere seri nec surgere messes; G I 161. qui montana sedet circum castella sub armis; V 440. vgl. IV, 3. alqs; V 585. eques. super: ſ. II, 4. fero super.

armatus: ſ. **armo.**

Armenius, armenisch; Daphnis Armenias curru subiungere tigris instituit; E V 29.

armentalis, weidend: *(Metabus) natam armentalis equae mammis et lacte ferino nutribat; XI 571.

armentarius, Rinderhirt: omnia secum armentarius Afer agit, tectumque laremque armaque Amyclaeumque canem Cressamque pharetram; G III 344.

armentum, Großvieh, Rinder, Pferde, Herde: I. hinc pecudes armenta viros, genus omne ferarum, quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; G IV 223. quantum longis carpent armenta diebus, tantum . .; G II 201 est volitans, quoi nomen asilo Romanumst, quo tota exterrita silvis diffugiunt armenta; G III 150. fortunatam, si numquam armenta fuissent, Pasiphaen nivei solatur (Silenus) amore iuvenci; E VI 45 nec magnos metuent armenta leones; E IV 22. bello armantur equi, bellum haec armenta minantur; III 540. passim armenta videbant Romanoque foro et lautis mugire Carinis; VIII 360. cui (Tyrrho) regia parent armenta; VII 485. quinque greges illi (Galaeso) balantum, quina redibant armenta; VII 538. Venerem certis repetunt armenta diebus; G II 329. hos (cervos) tota armenta secuntur a tergo; I 185. quem (taurum) tota armenta sequantur; XII 719. haec loca tenent olcae armentaque laeta; G II 144. — II, 1. frondesque negant et fontibus arcent (armenta). saepe etiam cursu quatinut et sole fatigant; G III 131. illic clausa tenent stabulis armenta; G III 352. exterreo ſ. I. diffugiunt. fatigo; ſ. arceo. Eridanus campos per omnes cum stabulis armenta tulit; G I 483. mons exultat solo silvas armenta virosque involvens secum; XII 688. cum iam stabulis saturata moveret Amphitryoniades armenta; VIII 214. armenta pasces sole recens orto aut noctem ducentibus astris; G III 155. [cetera pascuntur viridis armenta per herbas]; G III 162. immania cuius (Neptuni Proteus) armenta et turpis pascit sub gurgite phocas; G IV 395. quatio: ſ. arceo. saturo: ſ. moveo. illum (bovem) aut herba captum viridi aut armenta secutum; E VI 59. hinc (sustinet) armenta boum meritosque invencos; G II 515. statuit, quid saepe videntes agricolae propius stabulis armenta tenerent; G I 355. ſ. claudo. ipsa autem macie tenuant armenta volentes; G III 129. non sic omnis campos per omnis cum stabulis armenta trahit; II 499. sin armenta magis studium vitulosque tueri; G II 195. ecce laeta boum passim campis armenta videmus; III 220. si quando (Amphion) armenta vocabat; E II 23. — 2. subolem armento sortire quotannis; G III 71. — 3. qualis ille (ecus) in pastus armentaque tendit equarum; XI 494. — III. hoc satis armentis; G III 286.

armiger, Waffenträger, Knappe: I, 1. qualis ubi aut leporem aut cycnum sustulit alta petens pedibus Iovis armiger uncis; IX 564. quem (puerum) praepes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis; V 255. una ingens Periphas et equorum agitator Achillis, armiger Automedon succedunt; II 477. tollit: ſ. petit. — 2. hic (Butes) Dardanio Anchisae armiger ante fuit fidusque ad limina custos; IX 648. qui (Acoetes Parrhasio Enandro armiger ante fuit; XI 32. — II armigerum Remi (Nisus) premit aurigamque sub ipsis nactus equis; IX 330.

armipotens, waffenmächtig, kriegerisch: Dei phobe armipotens, genus alto a sanguine Teucri; VI 500. eruet ille ipsum Acaciden, genus armipotentis Achilli; VI 839. hic Mars armipotens animum viresque Latinis addidit; IX 717. Coroebus divae armipotentis ad aram procumbit; II 425. armipotens, praeses belli, Tritonia virgo; XI 483.

armisonus, waffenumrauscht: tum numina sancta precamur Palladis armisonae; III 544.

armo, versehen, rüsten, ausrüsten, bewaffnen: ardnus armatos mediis in moenibus astans fundit equus; II 328. spoliis se quisque recentibus armat; II 395. armatos vident stantis in limine primo; II 485. armatum auro (Palinurus) circumspicit Oriona; III 517. flammis armata Chimaera; VI 288. quisquis es, armatus qui nostra ad flumina tendis; VI 388. non illi se quisquam impune tulisset obvius armato; VI 880. armati terram exercent; VII 748. tum quoque fas nobis Teucros armare fuisset; VIII 397. olli per dumos armati tendunt; VIII 595. armati cavis expectant turribus hostem; IX 46. protinus armati incedunt; IX 308. ipsi adstant armati ferro et cristis capita alta coruscl; IX 678. hinc quoque quingentos in se Mezentius armat; X 204. Arcadas accensos monitu et praeclara tuentis facta viri mixtus dolor et pudor armat in hostis; X 398. (Scylla) ferro manus armata bidenti avolat ‖ evolat ‖; Ci 213. init bellum contemptor divom Mezentius agminaque armat; VII 648. (agrestes) adsunt, hic torre armatos obusto, stipitis hic gravidi nodis; VII 506. (Aeneas) Lydorum manum collectos armat agrestis; IX 11. te viderunt, Ismare, gentes calamos armare veneno; X 140. fessi tandem infanda furentem (Mezentium) cives armati circumsistunt ipsumque domumque; VIII

490. quando (conveniat) armatas deducere classis; G I 255. armari classem cursumque parari; IV 299. est tuguri custos, armatus falce saligna; Copa 23. bello armantur equi, bellum haec armenta minantur; III 540. quo (Amyco) non felicior alter ungere tela manu ferrumque armare veneno; IX 773. tu potes unanimos armare in proelia fratres; VII 335. tu, Volnse, armari Volscorum edice maniplos ‖ maniplis ‖; XI 463. neve armate manus; IX 115. agrestis manus armat sparus; XI 682. ſ. agrestis. Orestes armatam facibus matrem et serpentibus atris cum fugit; IV 472. penitus cavernas ingentis uterumque (ductores Danaum) armato milite complent; II 20. ut bivias armato obsidam milite fauces; XI 516. *(Metabus) iaculo palmas armavit acuto; XI 574. cum fatalis ecus armatum peditem gravis attulit alvo; VI 516. quare age et armari pubem iube; VII 429. quae manus comiretur Aenean armetque rates pelagoque vehatur; X 165. reges armati Iovis ante aram paterasque tenentes stabant; VIII 640. (sagittam) armatam saevi Parthus quam felle veneni torsit; XII 857.

armus, Vorderbug, Schulterblatt: I, 1. quadrupes equitem super eiecto incumbit cernuus armo; X 894. seu spumantis equi foderet calcaribus armos; VI 881. (tauri) sanguine largo colla armosque lavant; XII 722. — 2. latos huic (Herminio) hasta per armos acta tremit; XI 644. ludunt iubae per colla, per armos; XI 497. densa iuba, et dextro iactata recumbit in armo; G III 86. — II, 1. velut aper substitit infremuitque ferox et inhorruit armos; X 711. — 2. incumbere: ſ. I, 1. eicio.

Arna, Ort in Lycien: sive edueat illum (Phoebum) Arna Chimaereo Xanthi perfusa liquore seu qua . .; Cul 14.

aro, pflügen, ackern, beackern, beſtellen, durchfurchen: I, 1. quoi (terrae) putre solum (namque hoc imitamur arando); G II 204. ea (tellus) nec mansuescit arando, nec . .; G II 239. — 2. nudus ara, sere nudus; G I 299. vgl. II, terram. — II. longa tibi exilia, et vastum maris aequor arandum; II 780. vobis parta quies, nullum maris aequor arandum; III 495. (Allecto) frontem obscenam rugis arat; VII 417. femina, cui litus arandum cuique loci leges dedimus; IV 212. qui saltus, Tiberine, tuos sacrumque Numici litus arant; VII 798. talem (terram) dives arat Capua et vicina Vesaevo ora iugo et vacuis Clanius non aequos Acerris; G II 224. terra procul vastis colitur Mavortia campis (Thraces arant); III 14.

Arpi, Stadt in Apulien: I. non erit auxilio nobis Aetolus et Arpi; XI 428. — II. iterum in Tencros Aetolis surgit ‖ surget ‖ ab Arpis Tydides; X 28. — III. docemus, qui bellum intulerint, quae causa attraxerit Arpos; XI 250.

arquitenens, Bogenſchütze: quam (tellurem) arquitenens oras et litora circum errantem Mycono e ‖ Mycono ‖ celsa Gyaroque revinxit; III 75.

arrigo, emporrichten, aufrichten, erheben, erregen: his animum arrecti dictis et fortis Achates et pater Aeneas; I 579. constitit in digitos extemplo arrectus uterque; V 426. arrectae amborum acies; XII 731. arrexere animos Itali; XII 251. silent arrectisque auribus adstant; I 152. arrectis auribus asto; II 303. arrectas impulit auris confusae sonus urbis; XII 618. cum Scylla auribus arrectis nocturna silentia temptat; Ci 210. ecus arrectis fremit cervicibus alte luxurians; XI 496. leo comas arrexit et haeret visceribus super incumbens; X 726. arrectae horrore comae, et vox faucibus haesit; XII 868. [IV 280]. haurit corda laudum arrecta cupido; V 138. vident arrectos litore currus; IX 317. quin ipsa arrectis (visu miserabile) in hastis praefigunt capita Euryali et Nisi; IX 465. arrectae stimulis haut mollibus irae; XI 452. arsere coruscae luminibus flammae arrectis; II 173. arrectae mentes stupefactaque corda Iliadum; V 643. pectora quorum (anguinum) inter fluctus arrecta superant undas; II 206. sonipes alta iactat volneris impatiens arrecto pectore crura; XI 639. tollit se arrectum quadrupes et calcibus auras verberat; X 892. cum spes arrectae iuvenum; G III 105. serpens arrectis horret squamis et sibilat ore, arduus insurgens; XI 754.

arripio, ergreifen, faſſen, ſich ancignen, erhaſchen: (Turnus) simul arripit ipsum (Lycum) pendentem; IX 561. (serpens) acrior instat obvia torvos saevius ‖ spiris ‖ arripiens infringere; Cul 177. haec ita fatus (Aeneas) arripuit bilingos; X 595. turbata arripe castra; IX 13 iuvenis arripuit locum et silvis insedit iniquis; XI 531. ecce tibi Ausoniae tellus: hanc arripe velis; III 477. frangere nec tali puppim statione recuso arrepta tellure semel; X 298. „immo“ ait, „o cives“ arrepto tempore Turnus, „cogite concilium“; XI 459.

Arruns, Etruſker: I. extemplo teli stridorem aurasque sonantis audiit una Arruns, haesitque in corpore ferrum; XI 864. haut secus ex oculis se turbidus abstulit Arruns; XI 814. tum fatis debitus Arruns velocem iaculo et multa prior arte Camillam circuit; XI 759. telum ex insidiis cum tandem tempore capto concitat et superos Arruns sic voce precatur: „summe deum“ . .; XI 784. fugit ante omnis exterritus Arruns laetitia mixtoque metu; XI 806. hac Arruns subit et tacitus vestigia lustrat; XI 763. precatur: ſ. concitat. subit: ſ. lustrat. — II. debeo: ſ. I. circuit. exterreo: ſ. I. fugit. dea Arruntem tumulo speculatur ab alto; XI 853.

ars, Kunſt, Gewerbe, Geſchicklichkeit, Kunſtmittel, Kunſtgriff, Liſt: I. haec ‖ hae ‖ tibi erunt artes; VI 852. piscosae cui (Menoetae) circum flumina Lernae ars fuerat pauperque domus; XII 519. tibi nomina mille, mille nocendi artes; VII 338. quaesitae nocent artes; G III 549. tum variae venere artes; G I 145. — II, 1. testor deos, magicas invitam accingier artis; IV 493. (Iapyx) maluit mutas agitare inglorius artes; XII 397. quoi (Iapygi) ipse suas artes, sua munera laetus Apollo dabat; XII 393. risit pater optimus olli (Niso) et clipeum efferri iussit, Didymaonis artes ‖ artis ‖; V 359. ut varias usus meditando extunderet artes paulatim; G I 133. quis dens hanc, Musae, quis nobis extudit artem? G IV 315. tibi res antiquae laudis et artem ‖ artis ingredior; G II 174. inventas qui vitam excoluere per artis; VI 663. hinc alias artis prolemque parentum (notabis); G III 101. ostentans artemque pater (Acestes) arcumque sonantem; V 521. en perfecta mei promissa coniugis arte munera; VIII 612. quaero: ſ. I. nocent. hic victor caestus artemque repono; V 484 nequaquam patrias temptasti lubricus artis; XI 716. Cytherea novas artes, nova pectore versat consilia, ut . .; I 657. — 2. usus omni nunc arte magistra; VIII 442. — 3. omnis in hac certam regio iacit arte salutem; G IV 294. quoniam ad tantas nunc primum nascimur artes; Ci 42. haec quoque cultu frequenti in quascumque voles artes haut tarda sequentur; G II 52. — III. ignari sceleruin tantorum artisque Pelasgae; II 106. ille (Proteus) suae contra non immemor artis transformat sese . .; G IV 440. — IV. non arma rogavi artis opisque tuae; VIII 377. tum pater omnipotens ipse repertorem medicinae talis et artis detrusit . .; VII 772. res: ſ. II, 1. ingredior — V, 1. ductores Danaum instar montis ecum divina Palladis arte aedificant; II 15. Arruns iaculo et multa prior arte Camillam circuit; XI 760. talibus insidiis periturque arte Sinonis credita res; II 195. Nantes, Pallas quem multa insignem reddidit arte (hac ‖ haec ‖ responsa dabat quae portenderet ira deum); V 705. hinc (apes) arte recentis excudunt ceras; G IV 56. mira quem (ensem) fecerat arte

Lycaon Gnosius: IX 304. insignis: ſ. dare. ille (Simon) dolis instructus et arte Pelasga; II 152. arte laboratae vestes ostroque superbo; I 639. (Umbro) mulcebat iras et morsus arte levabat; VII 755. dum (pastor) non arte canora compacta solitum modulatur harundine carmen; Cul 99. qua tibi lucem arte morer? XII 874. postquam arte novercae (Hippolytus) occiderit; VII 765. ferro quod (saxum) et arte paterna pendebat; VIII 226. omnem pererrat arte locum; V 442. illi falce deus colitur, non arte politus; Cul 86. non haec humanis opibus, non arte magistra proveniunt; XII 427. saevo e scopulo multa vix arte revolsus (Sergestus); V 270. Allecto arte nova speculata locum; VII 477. contrahe quidquid sive animis sive arte vales; XII 892. — 2. quidquid in arte mea possum promittere curae; VIII 401 pater primus per artem movit agros; G I 122. his fretus non legatos neque prima per artem temptamenta tui pepigi; VIII 143. quale per artem inclusum buxo aut Oricia terebintho lucet ebur; X 135. cum prima per artem foedera turbasti; XII 632. ſ. II, 1. invenio.

artifex, Künſtler, Meiſter, Künſtſchmied: dum (Aeneas) artificum manus intrans ‖ intra se, inter se ‖ operumque laborem miratur; I 455. (sceptrum) olim arbos, nunc artificis manus aere decoro inclusit; XII 210. mihi iam multi crudele canebant artificis scelus; II 125. vel cum se pavidum contra mea iurgia fingit, artificis scelus; XI 407.

artus, eng, dicht, feſt: dirae ferro et compagibus artis claudentur Belli portae; I 293. hunc (locum) angustique imbrice tecti parietibusque premunt artis; G IV 297. ipse viro primus manicas atque arta levari vincla iubet Priamus; II 146.

artus, Gelenk, Glied, Gliedmaßen: I. conlapsos artus atque arma cruenta cerebro (Pandarus) sternit humi moriens; IX 754. quantum non terreni hebetant artus moribundaque membra; VI 732. hic velut in niveo ovo internodia fluitant: sic Scyllae corpus artus undique mutabant atque undique mutabantur; Ci 494. Troes sale tabentis artus in litore ponunt; I 173. cum tepidi ‖ trepidi ‖ tremerent sub dentibus artus; III 627. — II, 1. ubi ignea venis omnibus acta sitis miseros adduxerat artus; G III 483. sopor fessos complectitur artus; II 253. nec longo deinde moranti tempore contactos artus sacer ignis edebat; G III 566. cum artus depascitur arida febris; G III 458. serpens uterque miseros morsu depascitur artus; II 215. ipsi suos discissos nudis laniabant dentibus artus; G III 514. edo: ſ. contingo. (Entellus) magnos membrorum artus, magna ossa lacertosque exuit; V 422. quae nunc artus avolsaque membra tellus habet? IX 490. fessos sopor inrigat artus; III 511. ei mihi, ne furor ille tuos invaserit artus, ille, qui . . ! Ci 237. lanio: ſ. discindo. vix primos inopina quies laxaverat artus; V 857. pastor lentus in herbis securo pressus ‖ pressos ‖ somno mandaverat artus; Cul 160. heu quotiens (Scylla) mirata novos expalluit artus! Ci 81. Tyndaridae niveos mirantur virginis artus; Ci 399. ut mutatos Terei (Silenus) narraverit artus; E VI 78. quibus Phaëthon luctu mutaverat artus Heliades; Cul 128. donec miseros mutavit virginis artus caeruleo pollens conjunx Neptunia regno; Ci 482 ſ. I. mutant. quae (Iris) luctantem animam nexosque resolveret artus; IV 695. timor occaecaverat artus; Cul 199. fessos sopor suus occupat artus; G IV 190. iuveni oranti subitus tremor occupat artus; VII 446. cur ante tubam tremor occupat artus? XI 424. ossa et artus perfundit ‖ perfudit ‖ sudor; VII 458. pono: ſ. I. tabent. tum creber anhelitus artus aridaque ora quatit; V 199. vastos quatit aeger anhelitus artus; V 432. fessos quatit aeger anhelitus artus; IX 814. dum memor ipse mei, dum spiritus hos regit artus; IV 336. resolvo: ſ. necto. cum frigida mors anima seduxerit artus; IV 385. sterno: ſ. I. conlabuntur. — 2. cum pastor in fessos requiem dare comparat artus; Cul 205. salsus per artus sudor iit; II 173. pulchros per artus it cruor; IX 433. cui (narcisso) gloria formae igne Cupidineo proprios exarsit in artus; Cul 409. totam infusa per artus mens agitat molem; VI 726. — III, 1. (equus) stare loco nescit, micat auribus et tremit artus; G III 84 (Enandrus) tunica inducitur artus; VIII 457 vos adeo, humani mutatae corporis artus, puellae Dauliades, gaudete; Ci 198. — 2. hic pinus proceros decorat silvas hirsuta per artus; Cul 138.

arvina, Speck, Fett: *[pars levis clipeos et spicula lucida tergent arvina pingui]; VII 627.

arund- ſ. **harund-**

arvum, Feld, Saatfeld, Gefilde, Flur, Gegend: I. illa (unda) scatebris arentia temperat arva; G I 110. vobis arva neque Ausoniae semper cedentia retro quaerenda; III 496. sunt et Siculis regionibus urbes armaque ‖ arvaque ‖; I 549. optima putri arva solo; G II 263. cum sole novo densae torrentur aristae aut Hermi campo aut Lyciae flaventibus arvis; VII 721. zephyri tepentibus auris laxant arva sinus; G II 331. sic quoque mutatis requiescunt fetibus arva; G I 82. arva nova Neptunia caede rubescunt; VIII 695. squalent abductis arva colonis; G I 507. — II, 1. postquam Laurentia victor Gergone extincto Tiryntbius attigit arva; VII 662. curru volutus (Rhoeteus) caedit semianimis Rutulorum calcibus arva; X 404. qui (viri) arva Gabinae Iunonis gelidumque Anienem colunt; VII 682. diduco: ſ. interluo. florida cum tellus vere notat dulci distincta coloribus arva; Cul 71. ubi hinlca ‖ victa ‖ siti findit canis aestifer arva; G II 353. frequento: ſ. teneo; VI 477. hi Soractis habent arces Flaviniaque arva; VII 696. quid dicam, iacto qui semine comminus arva insequitur? G I 104. pontus arva et urbes litore diductas angusto interluit aestu; III 418. si quando Thybrim vicinaque Thybridis arva intraro; III 500. intravi penitus repostas Massylum gentis praetentaque Syrtibus arva; VI 60. multum adeo, rastris glaebas qui frangit inertis, vimineasque trahit crates, iuvat arva; G I 95. nos patriae fines et dulcia linquimus arva; E I 3. Graiugenum domos suspectaque linquimus arva; III 550. (Orpheus) arva Riphaeis ‖ Rhipaeis ‖ numquam viduata pruinis lustrabat; G IV 518 Dictaea negat tibi Iuppiter arva; III 171. seu vos Hesperiam magnam Saturniaque arva optatis; I 569. quid si non arva aliena domosque ignotas peteres, sed ‖ et ‖ . . .? IV 311. dantur equi Teucris Tyrrhena petentibus arva; VIII 551. praetendo: ſ. intro. (Timavus) pelago premit arva sonanti; I 246. Troianos arva aliena iugo premere; X 78. non licuit finis Italos fatalisque arva tecum quaerere; V 82. ſ. I. cedunt. rex arva Latinus et urbes iam senior longa placidas in pace regebat; VII 45. Augustus Caesar, aurea condet saecula qui rursus Latio regnata per arva Saturno quondam; VI 793. qua spe [nec prolem Ausoniam et Lavinia respicit arva]? IV 236. ante Iovem nulli subigebant arva coloni; G I 125. (virgo) iam procul e fluctu Salaminia suspicit arva; Ci 470. tetigere quod arva fertilis Ausoniae Troes; IX 135. tempero: ſ. I. arent. iam (angues) arva tenebant; II 209. iam arva tenebant ultima, quae bello clari secreta frequentant; VI 477. panci laeta arva tenemus; VI 744. qui Rutras Batulumque tenent atque arva Celemnae; VII 739. eadem mox arva tenebis; X 741. studium quibus (dis) arva tueri; G I 21. ille (aquilo) volat simul arva fuga simul aequora verrens; G III 201. iuvat arva videre non rastris, hominum non ulli obnoxia curae; G II 438. si quis Iapydis arva Timavi nunc quoque post tanto videat; G III 475. viduo: ſ. lustro. vinco: ſ. findo. — 2 dixit (Turnus)

et e curru saltum dedit ocius arvis; XII 681. expectate solo Laurenti arvisque Latinis; VIII 38. qui exercet frequens telluremque atque imperat arvis; G I 99. cum flavis messorem induceret arvis agricola; G I 316. socii spumantis rates arvis inferre Latinis; X 300. conubis arvisque novis operata inventus; III 136. venerabar Gradivom patrem, Geticis qui praesidet arvis; III 35 quis Iuppiter Anxurus arvis praesidet et viridi gaudens Feronia luco; VII 799. segetes ut pinguibus arvis (decori sunt); E V 33. hoc faciunt, nimio ne luxu obtunsior usus sit genitali arvo; G III 136. ſ. IV. ingenia. — 3. cum virum terrea progenies duris caput extulit arvis; G II 341. quem (Ascanium) regno Hesperiae fraudo et fatalibus arvis; IV 355. sic ait (Iuppiter) atque oculos Rutulorum reicit arvis; X 473. — 4. (Mezentius) undanti animam diffundit in arva cruore; X 908. non sic amnis fertur in arva furens cumulo; II 498. qualis columba fertur in arva volans; V 215. pubem portis moveri laetus in arva ‖ arma ‖ iube; VII 430. tercentum ‖ ter centum ‖ adiciunt qui Caerete domo, qui sunt Minionis in arvis; X 183. — III. patriis sed non et filius arvis contentus premebat . .; VII 736. qui (Galaesus) fuit Ausoniis olim ditissimus arvis; VII 537. — IV. hactenus arvorum cultus et sidera caeli; nunc te, Bacche, canam; G II 1. haec super arvorum cultu pecorumque canebam; G IV 559. Silvano sacrasse Pelasgos, arvorum pecorisque deo, lucum; VIII 601 nunc locus arvorum ingeniis, quae robora cuique, quis color sit; G II 177. — V, 1. quaecumque (carina) Dardanium ducem Laurentia vexerit arva; IX 100. — 2. hic stirpes obrui arvo quadrifidasque sudes et acuto robore vallos; G II 24. tenvis ubi argilla et dumosis calculus arvis; G II 180. cum (oleae) semel haeserunt arvis aurasque tulerunt; G II 422. nec venit in mentem, quorum consederis arvis? IV 39. Aeneas curas mutabat versans, Siculisne resideret arvis; V 702. (Lucagus) exsussus curru moribundus volvitur arvis; X 590. (Diomedes) Argyripam victor Gargani condebat Iapygis agris ‖ arvis ‖; XI 247. sunt aliae innuptae Latio et Laurentibus arvis; XII 24. qui nunc lenti consedimus arvis; XII 237. saxum, qui iacebat limes agro positus, litem ut discerneret arvis; XII 898. hic (est) Cilici crocus editus arvo; Cul 401. ſ. I flavent. — 3. ut segnis horreret in arvis carduos; G I 151. continuo pecoris generosi pullus in arvis altius ingreditur, G III 75. legio latis tendebat in arvis; VIII 605. vos etiam, gemini, Rutulis cecidistis in agris ‖ arvis ‖, Daucia proles; X 390. Poenorum qualis in arvis movet arma leo; haut secus . .; XII 4. ubi Lydius arva inter opima virum fluit Thybris; II 782. per; ſ. II, 1 regno.

arx, Burg Feſte, Zufluchт, Gipfel, Spitze: I. attollit se Lacinia Caulonisque arces et navifragum Scylaceum; III 553. dum Argolici vastabant reges casuras inimicis ignibus arces; VIII 375. si te Karthaginis arces Phoenissam Libycaeque aspectus detinet urbis; IV 347. fierunt Rhodopeiae arces; G IV 461. Priami arx alta maneres; II 56. ut terrae utque novae pateant Karthaginis arces hospitio Teucris; I 298. nondum Ilium et arces Pergameae steterant; III 109. ubi cernes ‖ cernis ‖ surgentem novae Karthaginis arcem; I 366. — II, 1. (virgo) praeterit abruptas Scironis protinus arces; Ci 465. protinus aërias Phaeacum abscondimus arces; III 291. qui (Helenus) Pergama Iliacumque iugis hanc addidit arcem; III 336. nos, caeli quibus adnuis arcem; I 250. qui (collis) adversas aspectat desuper arces; I 420. gentem hortor arcem attollere tectis; III 134. cerno; ſ. I. surgit. (Roma) septem una sibi muro circumdedit arces; G II 535. Roma septem una sibi muro circumdabit arces; VI 783. Pallas quas condidit arces ipsa colat; E II 61 (Latinus) primas cum conderet arces; VII 61. hanc Ianus pater, hanc Saturnus condidit arcem; Ianiculum huic, illi fuerat Saturnia nomen; VIII 357. Aeneas summas minatur deiecturum arces Italum excidioque daturum; XII 655. Aeneas summas deserit arces; XII 698. do; ſ. deicio Aeneas fundantem arces ac tecta novantem (Cyllenius) conspicit; IV 260 hi Soractis habent arces Flaviniaque arva; VII 696. hi Collatinas imponent montibus arces; VI 771 iam summas arces Tritonia (respice) Pallas insedit; II 615. Ascanione pater Romanas invidet arces? IV 234. pars moliri arcem et manibus subvolvere saxa; I 424 gemini dracones saevae petunt Tritonidis arcem; II 226. pius Aeneas arces horrendaeque procul secreta Sibyllae, antrum immane petit; VI 9. praetereo; ſ. abrumpo. quam prendimus arcem? II 322. quo (Atrida) flamma regente Doris Erichthonias prostravit funditus arces; Cul 336. procedo et Priami sedes arcemque reviso; II 760. monstrum infelix sacrata sistimus arce; II 245. Galli per dumos aderant arcemque tenebant; VIII 657. vasto; ſ. I cadunt Tyrias olim quae (progenies) verteret arces; I 20. cum muros arcemque procul ac ‖ per ‖ rara domorum tecta vident; VIII 98. urit Erichthonias Oriens non ignibus arces; Cul 30. — 2. cum fera Karthago Romanis arcibus olim exitium immittet; X 12. quibus (arcibus) altus Apollo praesidet; VI 9. sum; ſ. 1. condo; VIII 357. — 3. Caesar, qui inbellem avertis Romanis arcibus Indum; G II 172. vgl. IV, 1. — 4. Daedalus Calchidica levis tandem super astitit arce; VI 17. templum apparet in arce Minervae; III 531. concurrere in arcem cum sociis ardent animi; II 815. mundus ut ad Scythiam Riphaeasque ‖ Rhipaeasque ‖ arduus arces consurgit; G I 240. Laocoon ardens summa decurrit ab arce; II 41. ut belli signum Laurenti Turnus ab arce extulit; VIII 1. ignem aetherias iam sol penetrabat ‖ penetrarat ‖ in arces; Cul 42. cum litora fervere late prospiceres arce ex ‖ ex ‖ summa; IV 410. ad templum summasque ad Palladis arces subvehitur regina; XI 477. lucus in arce fuit summa, quo sacra ferebant; IX 86. — III. rex Enandrus, Romanae conditor arcis; VIII 313. caesis summae custodibus arcis; II 166. [IX 151]. in summo custos Tarpeiae Manlius arcis stabat pro templo; VIII 652. vis Argea ditata praeda arcis Erichthoniae; Cul 344. Panthus Othryades, arcis Phoebique sacerdos, nepotem trahit; II 319. sub Oebaliae memini me turribus arcis Corycium vidisse senem; G IV 125. — IV, 1. celsa sedet Aeolus arce sceptra tenens; I 56. primus Thymoetes (equom) duci intra muros hortatur et arce locari; II 33. aggeribus socer Alpinis atque arce Monoeci descendens; VI 830. externum virum summa dominarier arce; VII 70. velut [omnis et agricola et] tuta latet arce viator; X 805. (Turnus) fulgebat alta decurrens aureus arce; XI 490. si me iam summa Sapientia pangeret arce; Ci 14. ſ. II. 1. sacro. — 2. (Lacaena) summa Danaos ex arce vocabat; VI 519.

Asbytes. Troer: huic (Eumedi Turnus) comitem Asbyten coniecta cuspide mittit; XII 362.

Ascanius. Ausfluß des Bithyniſchen Sees Askania: [illas (equas) ducit amor trans Gargara transque sonantem Ascanium]; G III 270.

Ascanius. Sohn des Aeneas: I. me puer Ascanius (admonet) capitisque iniuria cari; IV 354. [urbem Ascanius clari condet cognominis Alba]; VIII 48. ipse etiam eximiae laudis successus amore, Ascanius curvo derexit ‖ direxit ‖ spicula cornu; VII 497. „vade age et Ascanio, ducat avo turmas, dic“ ait (Aeneas); V 548. ſ. petit. „immo ego vos“ excipit Ascanius „per magnos, Nise, penatis obtestor“; IX 258. puer Ascanius, quoi nunc cognomen Iulo additur, triginta magnos volvendis mensibus orbis imperio explebit; I 267. hoc puer Ascanius (facit); V 71. (Numanum) talia iactantem dictis ac dira canentem non tulit Ascanius; IX 622. puer Asca-

nius mediis in vallibus aeri gaudet equo; IV 156. tum primum bello celerem intendisse sagittam dicitur Ascanius; IX 592. primus Ascanius, cursus ut laetus equestris ducebat, sic acer equo turbata petivit castra; V 667. iuxta Ascanius, magnae spes altera Romae, (procedit); XII 168. cetera (praemia) reddet integer aevi Ascanius, meriti tanti non immemor umquam; IX 256. hunc morem cursus atque haec certamina primus Ascanius rettulit; V 597. tandem erumpunt et castra relinquunt Ascanius puer et nequiquam obsessa iuventus; X 605. ante feras solitus terrere fugaces Ascanius; IX 591. interea Aeneas Mnestheus et fidus Achates Ascaniusque comes castris statuere eruentum; XII 385. quid puer Ascanius? superatne, et vescitur aura? III 339. non prius aspicies, superet coniunxne Creusa Ascaniusque puer? II 508 Ascanium surgentem et spes heredis Iuli respice; IV 274. terret; ſ. solet, vescitur; ſ. superat en, ego vester Ascanius; V 6 2 hoc tantum Ascanius; IX 636 ſ. superat. — II, 1. non (potni) socios, non ipsum absumere ferro Ascaniun? IV 602. cerno; ſ. macto. Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque penatis commendo sociis et curva valle recondo; II 747. (Aeneas) Ascanium fusis circum complectitur armis; XII 433 gremio Ascanium (Dido) detinet; IV 84. liceat dimittere ab armis incolumem Ascanium; X 47. nos contra effusi lacrimis coniunxque Creusa Ascaniusque omnisque domus; II 652. ut Ascanium patremque meum iuxtaque Creusam mactatos cernam? II 666. (Apollo) spirantis dimovet auras Ascaniumque petit; IX 646. (proceres) avidum pugnae dictis ac numine Phoebi Ascanium prohibent; IX 662. recondo; ſ. commendo. respicio; ſ. I. surgit. succendo; ſ. I. derigit. puer Ascanius muro fossisque tenetur tela inter media; X 236. — 2. (Buten) tum comitem Ascanio pater addidit; IX 649. dico; ſ. I. ducit. Troïa pubes Ascanio auxilium castris effundit apertis; VII 522. Ascanio (Achates) ferat haec; I 645 Andromache fert Phrygiam Ascanio chlamydem; III 484. Ascanione pater Romanas invidet arces? IV 234. Venus Ascanio placidam per membra quietem inrigat; I 691. pars cetera nuntia ventura Ascanio rerumque patrisque; VIII 550. — 3. [omnis in Ascanio cari stat cura parentis]; I 646. — III fecerat Ignipotens illic genus omne futurae stirpis ab Ascanio; VIII 629. — IV ut faciem mutatus et ora Cupido pro dulci Ascanio veniat; I 659.

ascendo, emporſteigen, ſich erheben, erſteigen, erklimmen: I. qua novus ad superum sedes haliaeetus et qua candida concessos ascendet ciris honores; Ci 205. sin manibus vestris vestram ascendisset (effigies) in urbem; II 192. haliaeetus; ſ. ciris. — II. iam ascendebant collem, qui plurimus urbi imminet; I 419. (sophia) placitum paucis ausa est ascendere collem; Ci 8. quaecumque Latinae magnanimi Iovis ingratum ascendere cubile; XII 144. date tela, ascendite muros; IX 37. quaerunt pars aditum et scalis ascendere muros; IX 507. (virgo) saepe redit patrios ascendere perdita muros; Ci 172.

ascensus, Emporſteigen: summi fastigia tecti ascensu supero; II 303.

ascio (adscio), herbeiholen, aufnehmen, annehmen: I. spem si quam ascitis Aetolum habuistis in armis, ponite; XI 308 si Turno extincto socios sum adscire paratus; XII 38. — II * qui non Dardanium Aenean generum asciverit urbi; XI 472. (?) qui non Aenean generum adsciverit ultro; XII 613

Ascraeus, aus Aſkra, aſkräiſch: Ascraeum cano Romana per oppida carmen; G II 176 aemulus Ascraeo pastor sibi quisque poctae traducit vitam; Cul 96. Ascraeo quos (calamos) ante seni (Musae dederunt); E VI 70.

ascribo (adscr), hinzuſchreiben: nomen adscribo tuum; Cat XIII 34.

asellus, Eſelchen: I. hunc calybita veni: lassus iam sudat asellus; parce illi, Vestae delicium est asinus; Copa 26. — II. parce: ſ. I. — III. saepe oleo tardi costas agitator aselli vilibus aut onerat pomis; G I 273.

Asia, Aſien, Kleinaſien: I. quae causa fuit, consurgere in arma Europamque Asiamque? X 91. ultro Asiam magno Pelopea ad moenia bello venturam; II 193. — II, 1. devictam Asiam subsedit adulter; XI 268. — 2. ispe Europa atque Asia pulsus; I 385. — III. hae Dardanium dextra sub Tartara mittam, desertorem Asiae; XII 15. Caesar, qui nunc extremis Asiae iam victor in oris avertis Indum; G II 171. quibus actus uterque Europae atque Asiae fatis concurrerit orbis; VII 224. hic exitus illum (Priamum) tulit, tot quondam populis terrisque superbum regnatorem Asiae; II 557. postquam res Asiae Priamique evertere gentem immeritam visum superis; III 1. hic reges Asiae fregerat, hic populos; Cat III 4. addam urbes Asiae domitas; G III 30.

Asilas, A. Troer: Emathiona Liger, Corynaeum sternit Asilas; IX 571. — B. Etruſker: I. Troes agunt, princeps turmas inducit Asilas; XI 620. Messapus ecnm domitor et fortis Asilas nituntur; XII 550. tertius ille hominum divomque interpres Asilas, cui pecudum fibrae, caeli cui sidera parent, mille rapit densos acie; X 175. ductores volitant et genus Assaraci Mnestheus et fortis Asilas et Messapus; XII 127. — II. pareo: ſ. I. rapit.

asilus, Bremſe: est lucos Silari circa plurimus volitans, quoi nomen asilo Romanumst, oestrum Grai vertere vocantes, asper, acerba sonans; G III 147.

asinus, Eſel: parce illi (asello), Vestae delicium est asinus; Copa 26.

Asius, aſiatiſch: vellera nymphae carpebant, atque Ephyre atque Opis et Asia Deiopea; G IV 343. sonat amnis et Asia longe pulsa palus; VII 701. quae (volucres) Asia circum dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri; G I 383.

Asius, Troer: rasa muros cinxere corona Asius Imbrasides Ilicetaoniusque Thymoetes; X 123

aspargo, Beſprißen, Gißcht: obiectae salsa spumant aspargine cautes; III 534.

aspecto, anſchauen betrachten: (Turnus) Rutulos aspectat et urbem; XII 915. Iuno e summo prospiciens tumulo campum aspectabat et ambas Laurentum Troumque acies urbemque Latini; XII 136. qui (collis) adversas aspectat desuper arces; I 420. campum; ſ. acies. terras unde (divom pater) arduus omnis castraque Dardanidum aspectat populosque Latinos; X 4. tum (Aeneas) breviter super ‖ supera ‖ aspectans convexa precatur: „alma“ . . ; X 251. cunctae (Troades) profundum pontum aspectabant flentes; V 615. populos; ſ castra. (Aeneas) aspectans silvam immensam, VI 186. (taurus) stabula aspectans regnis excessit avitis; G III 228. terras; ſ. castra. urbem; ſ. alqm, acies.

aspectus, Blick, Anblick, Anſehen (dat. aspectu; ſ. II, 2): I. si te Karthaginis arces Phoenissam Libycaeque aspectus detinet urbis; IV 348. — II, 1. sic orsus Apollo mortalis medio aspectus sermone reliquit; IX 657. — 2. te aspectu ne subtrahe nostro; VI 465. — III. paulum aspectu conterritus haesit continuitque gradum; III 597. aspectu micant flammarum lumina torvo; Cul 173. Aeneas aspectu obmutuit amens; IV 279. obstipuit primo aspectu Sidonia Dido, casu deinde viri tanto; I 613. subito aspectu territus haesit filius Anni; XI 699.

asper, uneben, rauh, ſtreng, herb, hart, herb, grimmig (aspris; ſ. A. sentes; A. quin aspera Iuno consilia in melius referet; I 279 primus init bellum Tyrrhenis asper ab oris Mezentius; VII 647. pariter Saticulus asper Oscorumque manus; VII 729. tum reges asperque immani corpore Thybris; VIII

330. rebus veni non asper egenis; VIII 365. † tegminibus telisque super ‖ ignibus hic telisque asper ‖ ; Cul 319. (anguis) saevit agris asperque siti atque exterritus aestu; G III 434. nec mihi displiceat (bos) inga detrectans interdumque aspera cornu; G III 57. ni gens prensantem uncis manibus capita aspera montis invasisset; VI 360. quid gravidam bellis urbem et corda aspera temptas? X 87. asper crabro imparibus se immiscuit armis; G IV 245. tertia dona (Aeneas) facit cymbia argento perfecta atque aspera signis; V 267. quibus aspera quondam visa maris facies; V 767. si qua fata aspera rumpas; VI 882. gens dura atque aspera cultu debellanda tibi est Latio ‖ Latio est ‖ ; V 730. a, tibi ne teneras glacies secet aspera plantas! E X 49. saepe illos (Danaos) aspera ponti interclusit hiems; II 110. territus ille (leo), asper, acerba tuens, retro redit; IX 794. obesas fauces premit aspera lingua; G III 508. ille (lupus) asper et improbus ira saevit in absentis (agnos); IX 62. maria aspera iuro non ullum pro me tantum cepisse timorem, quam ni ‖ ne ‖ . . ; VI 351. aspera quis (Areadibus) natura loci dimittere quando suasit equos; X 366. (Turnus) nemora aspera linquit; XI 902. verbis odia aspera movi; II 96. pestis tacitis latet aspera silvis; VII 505. bina dabo argento perfecta atque aspera signis pocula; IX 263. pugna aspera surgit; IX 667. XI 635. haut secus instructi ferro, quam si aspera Martis pugna voceat; XII 124. ferat rubus asper amomum; E III 89. quae (pecudes, volucres) aspera damis rura tenent; IV 526. aspera tum positis mitescent saecula bellis; I 291. asper in ore sapor; G IV 277. improvisum aspris veluti qui sentibus anguem pressit humi nitens; II 379. interunt segetes, subit aspera silva, lappaeque tribolique; G I 152. aspera silva lappaeque tribolique absint; G III 384. stetimus tela aspera contra; XI 282. rami atque asper virtu venatus alebat; VIII 318. aspera rasci vimina per silvam (caeduntur); G II 413. quem telo primum, quem postremum, aspera virgo, deicis? XI 664. est volitans, quoi nomen asilo Romanumst, asper, acerba sonans; G III 149. urbs fuit dives opum studiisque asperrima belli; I 14. — B. Aurunci Rutulique exercent colles atque horum asperrima pascunt; XI 319.

aspergo. ſprițen, beſprițen: huc tu tusos ‖ iussos ‖ asperge sapores, trita melisphylla et cerinthae ignobile gramen; G IV 62. cum sanie expersa ‖ adspersa ‖ natarent limina; III 625. melisphylla, al.: ſ. gramen. adsuetus coluber pecori aspergere virus fovit humum; G III 419.

aspernor, zurückweiſen, verweiſen, verachten: nec tu aspernata vocantem (Pana); G III 393. quos (oratores) bonus Aeneas haut aspernanda precantis prosequitur venia; XI 106. si nec Pelusiacae curam aspernabere lentis; G I 228.

aspero. erregen: glacialis hiems aquilonibus asperat undas; III 285.

aspicio. hinblicken, anblicken, anſehen, ſehen, erblicken, beachten, betrachten: I. aspice, aratra iugo refernut suspensa iuvenci; E II 66. aspice: corripuit altaria cinis; E VIII 105. omnes, aspice, ventosi ceciderunt murmuris aurae; E IX 58. aspice (namque omnem nubem eripiam); II 604. qui iuvenes! quantas ostentant, aspice, vires! VI 771. (pastor) exanimis ‖ , vix compos mente refugit, nescius ‖ nec prius aspiciens; Cul 199. ſ. II, I. EIV 52. — II, I. aspice venturo laetentur ‖ lactantur ‖ ut omnia saecla! E IV 52 aspice, ut antrum silvestris raris sparsit labrusca racemis; E V 6. non prius aspicies, ubi fessum aetate parentem liqueris Anchisen? II 596. aspice, ut insignis spoliis Marcellus opimis ingreditur; VI 855. saxis suspensam hanc aspice rupem, disiectae procul ut moles desertaque montis stat domus et scopuli ingentem traxere ruinam; VIII 190. aspice qui coeant populi; VIII 385. aspice, num mage sit nostrum penetrabile telum; X 481. — 2. (pastor pecudes) procul aspexit lucо residere virenti. Delia diva, tuo; Cul 109 — III ego Daphnim aspicio; E VII 8. ut te post multa tuorum funera defessi aspicimus? II 285. Iuppiter omnipotens, aspice nos, hoc tantum; II 690. quin Decios Drususque procul saevomque securi aspice Torquatum et referentem signa Camillum; VI 825. etiam tu illum aspice contra, qui vocat; XI 374. aspice quem valido subnixum gloria regno altius et caeli sedibus extulerat; Cat III 1. ſ. domos, gentem. Iuppiter omnipotens, aspicis haec? IV 208 iam iam nec maxima Iuno nec Saturnius haec oculis pater aspicit aequis; IV 372. quicumque oculis haec aspicit aequis; IX 209. tamen haec, etsi non accipis ‖ aspicis ‖ , audis; Ci 415. tu Stygias inhumatus aquas amnemque severum Eumenidum aspicies? IV 375. aspice convexo nutantem pondere mundum terrasque tractusque maris caelumque profundum; E IV 50. sternitur infelix (Antores) alieno volnere caelumque aspicit; X 782. ut (Turnus) capulum ignotum dextramque aspexit inermem; XII 734. occidit infelix nostrum ne ‖ ne nostrum ‖ dedecus Ufens aspiceret; XII 642 dextram: ſ. capulum. aspice et extremis domitum cultoribus orbem Eoasque domos Arabum pictosque Gelonos; G II 114 non pugnam aspicere hanc oculis, non foedera possum; XII 151. hanc aspice gentem Romanosque tuos; VI 788. sic demum lucos Stygis et regna invia vivis aspicies; VI 155 hic vero subitum ac dictu mirabile monstrum aspiciunt; G IV 555. [scilicet haec Spartam incolumis patriasque Mycenas aspiciet?] II 578. qua Sol utrumque recurrens aspicit Oceanum; VII 101. hanc etiam, Maecenas, aspice partem; G IV 2. adferimur pulsi regnis, quae maxima quondam Sol aspiciebat; VII 248. propius res aspice nostras; I 526. rupem: ſ. II, 1. VIII 190. non ego Myrmidonum sedes Dolopumve superbas aspicio; II 786. Spartam: ſ. Mycenas. terras, tractus: ſ. caelum. insanam vatem aspicies; III 443. — IV. aspice bis senos laetantis agmine cycnos; I 393 [cum limina Vestae servantem Tyndarida aspicio]; II 569. ſ. III alqm; VI 825. caelum, illam (Dido) media inter talia ferro conlapsam aspici..nt comites ensem cruore spumantem sparsasque manus; IV 664. Otos devinctum maestus procul aspiciens Ephialten; Cul 235 non. Enandre, pudendis volneribus pulsum aspicies; XI 56. ſ. II, domos. hunc ego te, Euryale, aspicio? IX 481. (Aeneas) aspicit urbem immunem tanti belli atque impune quietam; XII 558. illum (Porsennam) indignanti similem similemque minanti aspiceres; VIII 650

aspiro. (adsp.), anhauchen, zuwehen, einflößen, geneigt ſein, begünſtigen, trachten, verlangen: I. adspirant aurae in noctem; VII 8. creber adspirans rursus vocat auster in altum; V 764. — II vos, o Calliope, precor, adspirate canenti, quas strages Turnus ediderit; IX 525 nec (Dolon) equis adspirat Achillis; XII 352. adspirat primo Fortuna labori; II 385. nunc age, divae, praecipue nostro nunc adspirate labori; Ci 99. — III, amaracus illum (Ascanium) floribus et dulci adspirans complectitur umbra; I 694. Venus dictis divumm adspirat amorem; VIII 373. si laudem adspirare humiles possumus; Cat IX 61. Irim misit Iuno ventosque adspirat euntі; V 607.

asporto, fortführen: nec te hinc comitem asportare ‖ te comitem hinc portare ‖ Crensam fas simit; II 778.

Assaracus, A. Sohn des Tros: I. hic Ilusque Assaracusque et Troiae Dardanus auctor; VI 650. — II veniet aetas, cum domus Assaraci Phthiam clarasque Mycenas servitio premet; I 284. iure omnia bella gente sub Assaraci fato ventura resident; IX 643. ductores volitant, et genus Assaraci Mnestheus

et fortis Asilas; XII 127. ego vos per Assaraci larem et canae penetralia Vestae obtestor; IX 259. (stabit) Assaraci proles; G III 35. Assaraci quem (Romulum) sanguinis Ilia mater educet; VI 778. — B. Troer: muros cinxere Assaraci duo et senior cum Castore Thymbris; X 125.

ass - ſ. ads -

Assyrius, aſſyriſch, morgenländiſch: Assyrium volgo nascetur amomum; E IV 25. si non Assyrio fuerint ‖ fulgent ‖ bis lauta colore Attalicis opibus data vellera; Cul 62. nec Libys Assyrio sternetur lectulus ostro; Ci 440. si alba neque Assyrio fucatur lana veneno; G II 465.

ast, aber, doch, dagegen: ast ego una eum gente tot annos bella gero; I 46. ast aliam ‖ illam ‖ (navem) ter fluctus ibidem torquet agens circum; I 116. ast alii subeunt; II 467. ast illum (Neoptolemum) Orestes obtruncat; III 330. ast ubi digressum Siculae te admoverit orae ventus; III 410. haec se carminibus promittit solvere mentes quas velit, ast aliis duras immittere curas; IV 488. ast illum (Dareta) fidi aequales ducunt ad navis; V 468. ast ipsam miserandus (Mnestheus) avem contingere ferro non valuit; V 509. ast illae (matres) diversa metu per litora passim diffugiunt; V 676. ast alios longe summotos (Charon) arcet harena; VI 316. ast ego magna Iovis coniunx vincor ab Aenea; VII 308. ast aliae (matres) tremulis ululatibus aethera complent; VII 395. ast illos (Rutulos) centeni quemque secuntur iuvenes; IX 162. ast alios secum (Pandarus) includit recipitque ruentis; IX 727. ast Ilva trecentos insula (dederat iuvenes); X 173. ast de me divom pater atque hominum rex viderit; X 743. ast armis concurrant arma cavete; XI 293. ast illi (Turno) solvontur frigore membra; XII 951. hunc (Telamonem) rapuit ✝ ferit ast ‖ Periboea ‖, illum (Pelea) Nereis amavit; Cul 300.

Asteria, Delos: seu (educat Phoebum) decus Asteriae seu . .; Cul 15.

asto (adsto), dabeiſtehen, daſtehen, aufrecht ſtehen: I. silent arrectisque auribus adstant; I 152. arrectis auribus asto; II 303. ipsi (Pandarus, Bitias) intus dextra ac laeva pro turribus adstant; IX 677. (Mezentius) ter circum adstantem (Aenean) laevos equitavit in orbes; X 885. alii portis sublimibus adstant; XII 133. ſ. effigies. virgo, ubi vidit hinc acies atque hinc acies adstare Latinas; IX 550. veterum effigies ex ordine avorum antiqua e caedro ‖ cedro ‖, Italusque paterque Sabinus vitisator Saturnusque senex Ianique bifrontis imago vestibulo astabant aliique ab origine reges; VII 181. ſ. penates. arduus armatos mediis in moenibus astans fundit equus; II 328. cernimus adstantis nequiquam lumine torvo Aetnaeos fratres; III 677. quae (hasta) mediis ingenti adnixa columnae aedibus adstabat; XII 93. imago; ſ. effigies. mihi caeruleus supra caput astitit imber; III 194. olli (Aeneae) caeruleus . . imber; V 10. pater ſ. effigies. effigies sacrae divom Phrygiique penates visi ante oculos astare iacentis in somnis; III 150. reges; ſ. effigies. interit et vipera et attoniti squamis adstantibus hydri; G III 545. et (dum) ‖ ut ‖ iuxta genitorem adstat Lavinia virgo; VII 72. vitisator; ſ. effigies. — II. qui (iuvencus) donum astabat pugnae; V 478. sedes astare relictas; III 123.

astringo (adstr.), zuſammenſchnüren, zuſammenziehen: vetus adstricti fascis pendebat anethi; Mo 59. ipse ego te ripis et recto ‖ adstricto ‖ flumine ducam; VIII 57. seu (calor) durat magis et venas astringit hiantis; G I 91.

astrum, Stern, Geſtirn: I. primis cadentibus astris Iunoni fer rite preces; VIII 59. armenta paseS sole recens orto aut noctem ducentibus astris; G III 156. ecce Dionaei processit Caesaris astrum, astrum, quo segetes gauderent frugibus et quo duceret apricis in collibus uva colorem; E IX 47. ter spumam elisam et vorantia vidimus astra; III 567. et quae (signa sol) mane refert et quae surgentibus astris; G I 440. quotiens astra ignea surgunt; IV 352. — II, 1. lucentem globum, lunam Titaniaque astra spiritus intus alit; VI 725. cum averso ‖ adverso ‖ cedens canis occidit astro; G I 218. pinus appetit ‖ ac petit ‖ aëriis contingere motibus ‖ montibus ‖ astra; Cul 139. si modo rite memor servata remetior astra; V 25. opta ardua pinnis astra sequi; XII 893. servo: ſ. remetior. video ſ. 1. rorant. cum atque deos atque astra vocat crudelia mater; E V 23. — 2. cedo: ſ. averto. — 3. levis aetheriis delapsus Somnus ab astris; V 838. turrim sumnis sub astra eductam tectis convellimus; II 460. sic itur ad astra; IX 641. Daphnin ad astra feremus; E V 52. fert commixtam Volcanus ad astra favillam; IX 76. qui (generi) sanguine nostrum nomen in astra ferant; VII 99. 272. (columba) decidit exanimis vitamque reliquit in astris aetheriis; V 517. (Palinurus) oculos sub astra tenebat; V 853. Daphnim tuum tollemus ad astra; E V 51. nos idem venturos tollemus in astra nepotes; III 158. — tum vicina astris Erycino in vertice sedes fundatur Veneri Idaliae; V 759. — IV. tu, dea, succurre, astrorum decus et nemorum Latonia custos; IX 405. neque erant astrorum ignes; III 585. quem (Luciferum) Venus ante alios astrorum diligit ignis; VIII 590. — V, 1. ducere, gaudere; ſ. I. procedit. imperium Oceano, famam qui (Caesar) terminet astris; I 287. — 2. idcirco orbem per duodena regit mundi sol aureus astra; G I 232. illum (Orphea) gelidis haec evolvisse sub astris; G IV 509.

Astur, Troer: sequitur pulcherrimus Astur, Astur equo fidens et versicoloribus armis; X 180.

astus, Liſt, Schlauheit: ille (Magus) astu subit ac ‖ at ‖ tremibunda supervolat hasta; X 522. consilio versare dolos ingressus et astu incipit haec: „quid“ . .? XI 704.

Astyanax, Sohn Hektors: I. qua Andromache avo puerum Astynacta trahebat; II 457. — II. o mihi sola mei super Astyanactis imago; III 489.

asylum, Freiſtätte: I. quem (lucum) Romulus acer Asylum rettulit; VIII 342. — II. iam porticibus vacuis Iunonis asylo custodes lecti praedam adservabant; II 761.

at, aber, doch, allein, dagegen, andererſeits: I. allein: 1. Ausſage und Aufforderung: at nos hinc alii sitientis ibimus Afros, pars Scythiam veniemus; E I 64. at me cum raucis sole sub ardenti resonant arbusta cicadis; E II 12. at mihi sese offert ultro meus ignis Amyntas; E III 66. at tibi prima, puer, nullo munuscula cultu tellus fundet; E IV 18. at simul heroum laudes et facta parentis iam legere poteris; E IV 26. at tu sume pedum; E V 88. at tu (Priape) aureus esto; E VII 35. tu quoque, mater, crudelis mater, magis at an puer improbus ille; E VIII 49. tristis at ille (Gallus) „tamen cantabitis, Arcades“ inquit; E X 31. at prius ignotum ferro quam scindimus aequor, cura sit . .; G I 50. ut India mittit ebur, at Chalybes nudi ferrum; G I 58. at illum (verticem) sub pedibus Styx atra videt; G I 242. nec ‖ at rubicunda ceres medio succiditur aestu, at ‖ et ‖ medio tostas aestu terit area fruges; G I 297. at Boreae de parte trucis cum fulminat; G I 370. at nebulae magis ima petunt; G I 401. at rabidae tigres absunt; G II 151. at quae pinguis humus dulcique uligine laeta; G II 184. at rudis enituit impulso vomere campus; G II 211. at sapor indicium faciet manifestus; G II 246. at sceleratum exquirere frigus difficilest; G II 256. fecundae frondibus ulmi, at myrtus validis hastilibus; G II 447. at duplex agitur per lumbos spina; G III 87. at fulvae nimbus harenae tollitur; G III 110. at tribus exactis ubi quarta aeceperit ‖ accesserit ‖ aestas; G III 190.

at ima exaestuat unda vorticibus; G III 240. aestibus at mediis umbrosam exquirere vallem (iubebo ‖ iubeto ‖); G III 331. at cui lactis amor, cytisum lotosque frequentis ipse manu ferat; G III 394. at ima solvontur latera; G III 522. at liquidi fontes adsint; G IV 18. at quom incerta volant examina; G IV 103. at fessae multa referunt se nocte minores; G IV 180. ipsas (apes) quamvis angusti terminus aevi excipiat, at genus immortale manet; G IV 208. at mater sonitum sensit; G IV 333. at illum circumstetit unda; G IV 360. at illi (nato) dulcis compositis spiravit crinibus aura; G IV 416. at ille (Aristaeus) „scis, Proteu, scis ipse“; G IV 446 at chorus aequalis dryadum clamore supremos implerunt montis; G IV 460. at cantu commotae Erebi de sedibus imis umbrae ibant tenues; G IV 471. at illa (philomela) flet noctem; G IV 513. at puer Ascanius triginta magnos volvendis mensibus orbis imperio explebit; I 267. at pius Aeneas exire constituit; I 305. at Venus obscuro gradientis aëre saepsit; I 411. at domus interior regali splendida luxu instruitur; I 637. at Cytherea novas artes pectore versat; I 657. at Venus Ascanio placidum per membra quietem inrigat; I 691. at memor ille (deus) matris Acidaliae paulatim abolere Sychaeum incipit; I 719. at Capys (iubet) . . ; II 35. at gemini dracones effugiunt; II 225. at domus interior gemitu miscetur; II 486 „at tibi pro scelere“ exclamat (Priamus) „di persolvant grates dignas“; II 535. at me tum primum saevos circumstetit horror; II 559. at pater Anchises oculos extulit; II 687. at subitae adsunt harpyiae; III 225. at sociis sanguis derigit; III 259. at Scyllam caecis cohibet spelunca latebris; III 424. consertum tegumen spinis, at cetera Grains; III 594. at genus Cyclopum rnit ad portus; III 675. at regina volnus alit venis; IV 1. at puer Ascanius gaudet equo; IV 156. at regina dolos praesensit; IV 296. at bello audacis populi vexatus auxilium imploret; IV 615. at trepida Dido interiora domus inrumpit limina; IV 642. at procul miratus adventum occurrit Acestes; V 35. at gravis ut fundo vix tandem redditus imo est Menoetes; V 178. at media incedens nave hortatur Mnestheus; V 188. at laetus Mnesthens prona petit maria; V 210. at qui deinde locum tenuit virtute secundum; V 258. vix illam (loricam) famuli ferebant; indutus at olim Demoleos cursu palantis Troas agebat; V 264. at pater Aeneas Epytiden vocat; V 545. at procul Troades amissum Anchisen flebant; V 613. at matres primo ancipites spectare rates; V 654 at pater Aeneas curas mutabat; V 700. at Venus interea Neptunum adloquitur; V 778. at pius Aeneas antrum immane petit; VI 9. at pius Aeneas sepulchrum imponit; VI 232. at Danaum proceres ut videre virum; VI 489. at laeva (via) malorum exercet poenas; VI 542. at pater omnipotens telum contorsit; VI 592. at pater Anchises animas lustrabat; VI 679. at pius Aeneas tendit iter velis; VII 5. at rex oracula Fauni adit; VII 81. at trahere atque moras tantis licet addere rebus, at licet amborum populos excindere regum; VII 315. at iuveni oranti subitus tremor occupat artus; VII 446. saucius at quadrupes nota intra tecta refugit; VII 500. at saeva dea tecta petit stabuli; VII 511. at Messapus agmina in arma vocat; VII 691. at Trivia Hippolytum recondit; VII 774. at levem clipeum Io auro insignibat; VII 789. at Maiam Atlans generat; VIII 140. at furis ‖ furiis ‖ Caci mens effera quattuor tauros avertit; VIII 205. at specus et Caci detecta apparuit ingens regia; VIII 241. at Venus Volcanum adloquitur; VIII 370. nec plura effatus (Ignipotens), at illi (Cyclopes) incubuere . . ; VIII 443 at fessi tandem cives furentem circumsistunt; VIII 489. at vos, o superi, miserescite regis; VIII 572. at Venus dona ferens aderat; VIII 608. at Caesar dis Italis votum immortale sacrabat; VIII 714. at tu, oro, solare inopem (genetricem); IX 290. at Nisus ruit in medios; IX 438. at subitus miserae calor ossa reliquit; IX 475. at tuba terribilem sonitum increpuit; IX 503. at Messapus rescindit vallum; IX 523. at pedibus longe melior Lycus muros tenet; IX 556. at patiens operum iuventus rastris terram domat; IX 607. at ‖ aut ‖ versi terga dedere; IX 686. ecu saevom turba leonem cum telis premit infensis, at territus ille retro redit; IX 793. at legio Aeneadum vallis obsessa tenetur; X 120. at puer Ascanius tenetur tela inter media; X 236 at Rutulo regi ea mira videri; X 267. at reiecto ‖ traiecto ‖ missa lacerto protinus hasta fugit; X 339. at ille fronte ferit terram; X 348. at parte ex alia Arcadas ut vidit Pallas Latio dare terga; X 362. at nunc dura dedit vobis discrimina Pallas; X 393. at Rutulum abscessu invenis stupet in Turno; X 445. at Pallas magnis emittit viribus hastam; X 474. dixerat (Turnus); at clipeum cuspis transverberat; X 482. ille (Magus) astu subit ac ‖ at ‖ tremibunda supervolat hasta; X 522. at socii reterunt Pallanta; X 505. at primas laeta ante acies exultat imago; X 643. at Iovis interea monitis Mezentius ardens succedit pugnae; X 689. at illa (hasta) volans clipeost excussa; X 777. at Lausum socii exanimem super arma ferebant flentes; X 841. non erit auxilio nobis Aetolus; at Messapus erit; XI 439. *at Metabus dat sese fluvio; XI 564. dixit (Diana); at illa (Opis) insonuit . . ; XI 595. at manus interea muris Troiana propinquat; XI 597. at medias inter caedes exultat Amazon pharetrata Camilla; XI 648. at cirenm lectae comites; XI 655. dixit, at illa (Camilla) tradit ecum; XI 709. at invenis, vicisse dolo ratus, avolat ipse; XI 712. saucius at serpens sinuosa volumina versat; XI 753. at regina flebat; XII 54. at Iuno e summo prospiciens tumulo campum aspectabat; XII 134. at fratres gladios stringunt manibus; XII 277 at fervidus advolat hasta Messapus; XII 293. at pius Aeneas dextram tendebat; XII 311. at pater Aeneas deserit muros; XII 697. at perfidus ensis frangitur; XII 731. at vividus Umber haeret hians; XII 753. at procul ut Dirae stridorem (Inturna) adgnovit; XII 869. haec (capella) teneras fruticum sentes rimatur, at illa imminet in rivi undam; Cul 56. at pectore puro saepe super tenero prosternit gramine corpus; Cul 68. at ‖ et ‖ procul aspexit . . ; Cul 109. at quibus Phaëton luctu mutaverat artus Heliades; Cul 127. at volucres carmina edunt; Cul 146. at circa enbuere capellae; Cul 154. at mea manes viscera Lethaeas cogunt transnare per undas; Cul 214. at discordantes fratres iam ferunt . . ; Cul 224. at roseus medio surgebat vertice crinis; Ci 122. at levis ille deus defixerat . . ; Ci 158. at nutrix herbas incendit ‖ contundit ‖ olentes; Ci 369. at mollis varios intexens pluma colores vestivit corpus; Ci 503.

2. Frage und Ausruf: sin duram metues biemem: at suffire thymo cerasque recidere inanis quis dubitet? G IV 241. at tu dictis, Albane, maneres! VIII 643

3. Bedingung: a. Vordersatz: omnia nunc rident; at si formonsus Alexis montibus his abeat . . ; E VII 55. saepius at si me, Lycida formonse, revisas; E VII 67. si superant fetus . . ; at si luxuria foliorum exuberat umbra; G I 191. at si triticeam in messem robustaque farra exercebis humum; G I 219. luna si nigrum obscuro comprenderit aëra cornu . . ; at si virgineum suffuderit ore ruborem, ventus erit; G I 430. at si lucidus orbis erit; G I 458. — b. Nachsatz: si mortalia tenuitis arma, at sperate deos memores fandi atque nefandi; I 543. si te nulla movet tantae pietatis imago, at rannm hunc adgnoscas; VI 406. ſ. 2. G IV 241.

II. **Verbindungen:** at, credo, numina tandem fessa iacent; VII 297. at non tam turpis pecudum tamen ulla (Proteidum) secuta ‖ est ‖ concubitus; E VI 49. at si non fuerit tellus fecunda; G I 67. at secura quies et nescia fallere vita, at latis otia fundis non absunt; G II 467. at non qua Scythiae gentes Maeotiaque unda; G III 349. in tenui labor; at tenuis non gloria; G IV 6. at non Cyrene; namque ultro adfata timentem: „nate“ . .; G IV 530. at non ille Achilles talis in hoste fuit Priamo; II 540. at non infelix animi Phoenissa neque . .; IV 529. at non tardatus casu neque territus heros redit . .; V 453. an ‖ at ‖ non sic Phrygius penetrat Lacedaemona pastor? VII 363. at non audaci Turno fiducia cessit; IX 126. at non viderunt moenia Troiae considere in ignis? IX 144. at non hoc telum effugies; IX 747. at non Venus aurea contra pauca refert: „o pater“ . . ! X 16. at non caede viri tanta perterrita Lausus sinit agmina; X 426. at non, Enandre pudendis volneribus pulsum aspicies; XI 55. at non Euandrum potis est vis ulla tenere; XI 148 at non haec nullis observans oculis sedet . .; XI 725. at non in Venerem segnes; XI 736. at Phoebi nondum patiens immanis in antro bacchatur vates; VI 77. at freta Sicaniae saltem sedesque paratas petamus; I 557. at belli saltem captivam lege necasses! Ci 447. at pius Aeneas iussa tamen divom exsequitur; IV 393. attamen (Amphitrite) exegit longo post tempore poenas; Ci 74. ſ. non; E VI 49. at vero zephyris cum laeta vocantibus aestas; G III 322. at vero Aeneas aspectu obmutuit amens; IV 279 at vero ingentem quatiens Mezentius hastam turbidus ingreditur campo; X 762 at vero ut voltum vidit morientis et ora Anchisiades; X 821. at vero Rutulis inpar ea pugna videri iaudatum; XII 216

atavus. Urgroßvater, Ahnherr, Vorfahr: I hunc atavi reges, hunc claris dextera factis (movet); VII 474. — II. Murranum hic (Aeneas), atavos et avorum antiqua sonantem nomina excutit; XII 529. — III petit (filiam) Turnus, avis atavisque potens; VII 56.

ater. ſchwarz, dunkel, finſter, trübe, düſter, unheilvoll, grauenvoll: Hector ater cruento pulvere; II 272. noctes atque dies patet atri ianua Ditis; VI 127. (Allecto) tot pullulat atra colubris; VII 329. vgl. Formido, Timor. ille (Aeneas) volat campoque atrum rapit agmen aperto; XII 450. quis globus, o cives, caligine volvitur atra? IX 36 volvitur ad muros caligine turbidus atra pulvis; XI 876. suam (nutricem) patria antiqua cinis ater habebat; IV 633. (Anna) atros siccabat veste cruores; IV 687. atro tepefacta cruore terra torique madent; IX 333. funditur ater ubique cruor; XI 646. stant manibus arae caeruleis maestae vittis atraque cupresso; III 64 quos (infantes) ab ubere raptos abstulit atra dies; VI 429. quem (Pallanta) non virtutis egentem abstulit atra dies; XI 28. panditur extemplo foribus domus atra revolsis; VIII 262. talis sese halitus atris faucibus effundens; VI 240. ipsi respiciunt atram ‖ atro ‖ in nimbo volitare favillam; V 666. omnis facibus pubes accingitur atris; IX 74 quid face Troianos atra vim ferre Latinis? X 77. hic vero Alcidae furiis exarserat atro felle dolor; VIII 219. Aeneas fluctus atros aquilone secabat; V 2. circum atrae Formidinis ora Iraeque Insidiaeque aguntur; XII 335. cui (pyrae) frondibus atris intexunt latera; VI 215. ater ad sidera fumus erigitur; IX 239. quinquaginta atris immanis hiatibus hydra saevior intus habet sedem; VI 576. nec fluctibus actos atra subegit hiems vestris succedere terris; VII 214. Acron calcibus atram tundit humum expirans; X 730. seynar atris ignibus absens; IV 384. illius (Volcani) atros ore vomens (Caeus) ignis magna se mole ferebat; VIII 198. subiectis ignibus atris conditur in tenebras altum caligine caelum; XI 186. extremae (zonae) glacie concretae atque imbribus atris; G I 236. saepe foedam glomerant tempestatem imbribus atris collectae ex alto nubes; G I 323. anguis, qui ripis habitans hic piscibus atram improbus ingluviem explet; G III 430. densis hunc (locum) frondibus atrum urguet utrimque latus nemoris; VII 565. quam (vallem) densis frondibus atrum urget utrimque latus; XI 523. (erinys) atro lumine fumantis fixit sub pectore taedas; VII 456. inde lupi ceu raptores atra in nebula per hostis vadimus; II 356. qua nebula ingens specus aestuat atra; VIII 258. desuper horrenti atrum nemus imminet umbra; I 165. nimbus; ſ. favilla. ponto nox inenbat atra; I 89. nox atra eava circumvolat umbra; II 360. sic fatus (Mercurius) nocti se immiscuit atrae; IV 570. Nox atra polum bigis subvecta tenebat; V 721. ubi rebus nox abstulit atra colorem; VI 272. nox atra caput tristi circumvolat umbra; VI 866. (ignis) ruit atram ad caelum picea crassus caligine nubem; G II 308. Aetna interdum atram prorumpit ad aethera nubem; III 572. cinctum nubibus atris piniferum caput (Atlantis); IV 248. quales sub nubibus atris Strymoniae dant signa grues; X 264. (imago) sublime volans nubi se immiscuit atrae; X 664. volvitur ater odor tectis; XII 591. qua Saturae iacet atra palus; VII 801. agitator aselli atrae massam picis urbe reportat; G I 275. lavit ater corpora sanguis; G III 221. it naribus ater sanguis; G III 507. huic (arbori) atro linguntur sanguine guttae; III 28. ater et alterius (arboris) sequitur de cortice sanguis; III 33. (Cyclops) visceribus miserorum et sanguine vescitur atro; III 622. atra late horrescit strictis seges ensibus; VII 525. ille (pater) malum virus serpentibus addidit atris; G I 129. Orestes armatam facibus matrem et serpentibus atris cum fugit; IV 472 atra silex iam iam lapsura imminet; VI 602. Cocytus sinu labens circumvenit atro; VI 132. pater omnipotens (ventos) speluncis abdidit atris; I 60. illum (verticem) sub pedibus Styx atra videt; G I 243. ora movebant atro fluentia tabo; IX 472. vidi atro cum membra fluentia tabo (Cyclops) manderet; III 626. Hecuba et natae, praecipites atra ceu tempestate columbae, sedebant; II 516. cum effusis imbribus atra tempestas sine more furit; IV 693. fiet (Proteus) subito sus horridus atraque tigris; G IV 407. Mars immisit Fugam Teucris atrumque Timorem; IX 719. ater quos (Teneros) aequore turbo dispulerat; I 511. ductor Dardanius torrentis aquae vel turbinis atri more furens; X 603. volat atri turbinis instar exitium dira hasta ferens; XII 923. volat vapor ater ad auras; VII 466. ipse atri velleris agnam Aeneas matri Eumenidum ense ferit; VI 249. (malum) membris agit atra venena; G II 130. (Laocoon) perfusus sanie vittas atroque veneno; II 221. vespere ab atro consurgunt venti; V 19. (Iuppiter) ratum per pice torrentis atraque voragine ripas adnuit; IX 105. per pice torrentis atraque voragine ripas (Iuppiter) adnuit; X 114. reddit specus atri volueris undam spumantem; IX 700.

Athenae. Athen: I. (virgo) notas eheu frustra respectat Athenas; Ci 469. — II qualis (peplus) Erechtheis olim portatur Athenis; Ci 22.

Athesis. Etſch; quales, sive Padi ripis Athesim seu propter amoenum, consurgunt quercus; IX 680.

Athos. Berg in Macedonien: I. quantus Athos aut quantus Eryx aut ipse eum fremit pater Appenninus; XII 701. non ‖ nec ‖ perfossus Athos nec magno vincula Ponto iacta meo quaerent iam sera volumine famam; Cul 31. — II. ille (pater) flagranti aut Athon aut Rhodopen aut alta Ceraunia telo deicit; G I 332. perfodio: ſ. I. Cul 31.

Atilius. Schwiegervater des Noctuinus: o superbe Noctuine, non vides duas habere filias Atilium; Cat XII 5.

Atina. Stadt in Latium: tela novant Atina potens Tiburque superbum; VII 630.

Atinas. Führer der Rutuler: fugit acer Atinas; XI 869. soli pro portis Messapus et acer Atinas sustentant aciem ‖ acies ‖; XII 661.

Atius. Gentilname: alter Atys, genus unde Atii duxere Latini; V 568.

Atlans. A. Sohn des Iapetus: cithara Iopas personat, docuit quem maximus Atlans; I 741. Electram maxumus Atlans edidit, aetherios umero qui sustinet orbes; VIII 136. Maiam idem Atlans generat, caeli qui sidera tollit; VIII 140. sustinet: ſ. edit. tollit: ſ. generat. ubi maximus Atlans axem umero torquet stellis ardentibus aptum; IV 481. ubi caelifer Atlans . . . aptum; VI 796. — B. Gebirge: iam volans (Mercurius) apicem et latera ardua cernit Atlantis duri, Atlantis, cui . . ; IV 247.

Atlantis. Tochter des Atlas, Plejaden: I. ante tibi Eoae Atlantides abscondantur, quam . . ; G I 221. — II. Dardanus Electra, ut Grai perhibent, Atlantide cretus; VIII 135.

atque, ac. und, und auch, und zwar, und sogar, als, wie: (nachgestellt: ſ. II, 2, h. non; Ci 445.): I. Vergleich: haut minus ac iussi faciunt; III 561. non secus ac patriis acer Romanus in armis viam quom carpit; G III 346. haut secus ac iussi (socii) faciunt; III 236. patuere cavernae: non secus ac si qua penitus vi terra dehiscens reseret . . ; VIII 243. non secus atque olim cum ignea rima percurrit nimbos; VIII 391. * non secus ac liquida si quando norte cometae sanguinei lugubre rubent; X 272. clamor se tollit haut secus atque alto in luco cum forte catervae consedere avium; XI 456. non secus ac nervo impulsa sagitta: talis se sata Nocte tulit; XII 856. quam (Dido) simul ac tali persensit peste teneri cara Iovis coniunx; IV 90. quem simul ac Iuturna soror crebrescere vidit sermonem; XII 222. quae (virgo) simul ac venis hausit silentibus ignem; Ci 163.

II. **copulativ:** 1. am Anfang des Satzes: ac dum prima novis adolescit frondibus aetas; G II 362. ac iam olim, iam tum acer curas venientem extendit in annum rusticus; G II 403. ac venti ruunt; I 82. ac magno telluris amore egressi; I 171. ac prior „heus“ inquit; I 321. ac dum prima lues perteruptat sensus; VII 354. atque alius latum fundo iam verberat amnem; G I 141. atque ubi iam patriae perventum ad limina sedis; II 634. atque animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc; IV 285. atque iterum surgit ‖ surget ‖ Tydides; X 28. atque oculis spatium emensus; X 772. atque alias alio densas super agmine turmas! Cul 248. atque ubi nulla malis reperit solacia tantis; Ci 181. atque ego Daphnim aspicio; E VII 7. atque equidem forsitan, hortos quae cura colendi ornaret, canerem; G IV 116. atque equidem Teucrum memini Sidona venire; I 619. atque equidem memini Auruncos ita ferre senes, ut Dardanus penetravit ‖ penetrarit ‖; VII 205. atque haec ut certis possemus discere signis; G I 351. atque haec audeat ‖ gaudeat ‖; G III 187 atque haec ipse volutat; VI 185. atque hos (tauros) raptor saxo occultabat; VIII 209. atque haec ita fatur; XI 822. atque huic talibus occurrit dictis; XII 625 atque hic Coroebus „o socii“ inquit; II 386. atque hic invenio . . ; II 796. atque hic responsum paucis ita reddidit heros; VI 672. atque hic Aeneas „quis, pater“ . . ? VI 860. atque hic Aeneas lucum prospicit; VII 29. atque hic Aenean magna ter voce vocavit; X 873 atque hic legatos fari iubet; XI 239. atque idem fugientem haut est dignatus Oroden sternere; X 732. atque ideo tauros procul relegant; G III 212. atque illis iam saepe rotae ducantur inanes per terram; G III 170. atque illum adloquitur Venus; I 227. atque illi stellatus iaspide fulva ensis erat; IV 261 atque illi Misenum vident peremptum; VI 162. atque illi chorus ecce suarum occurrit comitum; X 219. atque illi longe gradientem ut videre; X 572. atque illi invadunt Martem; XII 710. atque illum Tmolia pampineo subter coma velat amictu; Cul 72. atque ipsae memores redeunt in tecta; G III 316. atque ea aequo dum Marte geruntur; VII 540. atque ea diversa penitus dum parte geruntur; IX 1. atque ea dum campis victor dat funera Turnus; XII 383. ac neque eos (equos) iam frena virum neque verbera saeva retardant; G III 252. ac primum laxos tenui de vimine circlos cervici subnecte; G III 166. ac primum quattuor educit alia; Mo 88. ac si quos haut ulla viros vigilantia fugit; G II 265. ac sic Dardanidum mediam se matribus infert; V 622. ac simul Aeneas campos prospexit; XI 908. ac veluti lentis Cyclopes fulmina massis cum properant: non aliter . .; G IV 170. ac veluti cum coorta est seditio: sic . .; I 148. ac veluti cum instant . .; II 626. ac velut in pratis ubi apes floribus insidunt; VI 707. ac veluti lupus quom fremit ad caulas: haud aliter . .; IX 59. ac velut immittit silvis incendia pastor: non aliter . .; 405. ac velut aper substitit nec cuiquam propius accedere virtus: haut aliter non ulli est animus . .; X 707. ac velut effusa si quando grandine nimbi praecipitant: sic obrutus Aeneas . .; X 803. ac velut ille in montis sese abdidit lupus: haut secus . .; XI 809. ac velut fugam dant nubila caelo; sic Turno agmina cedunt; XII 365. ac velut immissi ignes arentem in silvam: non segnius ambo ruont; XII 521. ac veluti saxum cum ruit: Turnus sic urbis ruit ad muros; XII 684. ac velut cum duo tauri frontibus incurrunt: non aliter concurrunt clipeis; XII 715. ac velut in somnis nequiquam extendere cursus velle videmur; sic Turno successum dea dira negat; XII 908. atque utinam ex vobis unus fuissem! E X 35. atque utinam celeri ne tantum grata Dianae esses sectata . .! Ci 297.

2. im Satz: a. Substantiva, Pronomen: Rufras Batulumque atque arva Celemnae; VII 739. reliquias Danaum atque immitis Achilli; I 30. III 87. Europa atque Asia; I 385. Europae atque Asiae; VII 224. Glaucum atque Laden; XII 343. Meropem atque Erymanta; IX 702. ipsa Pales atque ipse Apollo; E V 35. celsa Paphus atque ‖ atque alta ‖ Cythera; X 51. in Rhodopen atque in deserta Getarum; G III 462. Scylla atque Charybdis ‖ Scyllam atque Charybdim (inter) ‖; III 684. Troiugenas ac tela inimica Latinis; VIII 117. animos atque arma; G II 182. arboribus atque horrentibus umbris; I 311. III 230. arbustum atque vitis novellas; E III 11. argenti atque auri; X 531. armis atque ubere glaebae; I 531. III 164. muros arcemque ac rara domorum tecta; VIII 98. auro sectoque ‖ ac secto ‖ elephanto; III 464. caede atque cupidine; IX 354. caelum ac ‖ et ‖ terras; IV 269. caelum ac terram ‖ terras ‖ camposque liquentis; VI 724. aurea caesaries atque aurea vestis; VIII 659. casia atque aliis suavibus herbis; E II 49. cineres atque ossa; V 787. clipeis atque aere sonoro; XII 712. conata atque incepta; Ci 337. corpore atque oculis vigilantibus; V 438. cuculio atque formica; G I 186. dictis ac numine Phoebi; IX 661. idem dolor atque eadem hora; IV 679. dolor atque decus magnum; X 507. domus atque intima Leti Tartara; G IV 481. dumis atque ilice nigra; IX 381. ensem atque insignem galeam; V 367. [equos atque arma virum pugnasque]; XI 777. equos atque arma; XII 326. fas atque nefas; G I 505. fermento atque acidis sorbis; G III 380. filius atque pater; Cat IX 36. flamma ‖ flammae ‖ atque incendia; V 680. floribus atque apio; E VI 68. fluvium ac partem, quae . .; IX 790. fontes atque farinas; Mo 45. formae atque inventae; VII 473. frondem ac virgulta facesque; V 661. furum atque avium; G IV 110.

gemitu atque ereptae virginis ira; II 413. gener atque socer; VII 317. glacie atque imbribus atris; G I 236. glandes atque arbuta; G I 148. has herbas atque haec venena; E VIII 95. hiemes atque arida nubila; G III 197. hominum atque deorum; I 254. XI 725. hostis atque locos ‖ ac lucos ‖; IX 387. invidia et ‖ ac ‖ fraude; Cul 73. lateri atque umeris; VIII 459. lucos atque aurea teeta; VI 13. luporum atque canum; G III 265. luci atque umbris; G I 209. manicas atque arta vincla; II 146. maria ac terras caelumque; I 58. maria omnia atque omnis pelagi minas; VI 113. mater atque pater; E IV 56. matres atque viri defunctaque corpora vita heroum; G IV 475. VI 306. hunc morem cursus atque haec certamina; V 596. muros atque agmina; IX 478. myrtus atque hyacinthos; Cul 401. per nemora atque altos lucos; E VIII 86. nodis atque aere; E V 90. notos atque alta in nubila; V 512. noctes atque dies; VI 127. oculos atque ora; XI 121. opera atque labores; XI 183. pater atque avus; Ci 134. pelagi atque mei; VII 304. pietate ac meritis; I 151. pinnis atque aggere; VII 159. rami atque asper victu venatus; VIII 318. saeerdos ac lucus late sacer; V 761. saltus ac lustra ferarum; G II 471. in saltus atque in pascua; G III 323. saxo atque ingentis pondere testae; G II 351. saxo atque ingenti fragmine montis; IX 569. X 698. scopulo atque ingentis turbine saxi; XII 531. species atque ora; G IV 406 ad studium atque usum; G III 163. alind studium atque alios labores; Ci 6. per superos atque hoc caeli spirabile numen ‖ lumen ‖; III 600. taedis atque ilice secta; IV 505. tiliae atque uberrima pinus; G IV 141. turris ac tota ‖ tecta ‖ domorum culmina; II 445. turris ac terta Latinorum ardua; VII 1. turris ac ‖ et ‖ tecta domorum; XII 132. ventosa iniuria ‖ verbo atque iniuria ‖; Ci 158. veste atque insignibus albis ‖ armis ‖; X 539. villis atque ungnibus aureis; V 352. vim cunctam atque minas; X 695. vittas ac verba precantia; VII 237. in voltus ac terga ferarum; VII 20. voltum atque ora; IX 251. vocem atque ora; III 457. has voces atque haec lamenta; Ci 400.

b. Adjectiva, Participia: deterior ac decolor aetas; VIII 326. dextra ac laeva; IX 677. digna atque indigna relatu; IX 595. digna atque indigna laborum milia; Ci 247. gens dura atque aspera cultu; V 730. exiguus atque iqsos contractus in usus locus; G IV 295. facta atque infecta; IV 190. fandi atque nefandi; I 543. gravia atque indigna; Ci 310. horrendum ac visu mirabile; VII 78. genus indocile ac dispersum; VIII 321. inexercita Ausonia atque immobilis; VII 623. infelix puer atque impar; I 475. (pontus) rapidus atque aestu revoluta resorbens saxa; XI 627. sancta anima atque istius nescia culpae; XII 648. subitum ac dictu mirabile monstrum; G IV 554. subitum atque oculis mirabile monstrum; VIII 81.

c. Adverbia: hinc atque illinc; G III 257. huc atque illuc; IX 755.

d. Verba: adgreditur dictis atque increpat; VI 387. aude atque adversum fidens fer pectus in hostem; XI 370. capta ac deserta; IV 330. capta atque arecta; Ci 290. docta atque experta; Ci 332. expirantem atque extrema gementem; XI 865. fixit atque refixit; VI 622. fluere ac rectro referri; II 169. inserere atque oculos imponere; G II 73. *[memorare atque ostendere]; VI 716. onerat atque aggerat; XI 342. pavitantem ac dira tegentem supplicia; VI 498. praeceps atque animo mecum ante peregi; VI 105. rapit atque aptat; IX 364. reddi ac resoluta referri; G IV 225. serere atque inpendere curam; G II 433 spargit humi atque abicit; Mo 96. trahere atque moras addere rebus; VII 315.

e. Wiederholung desſelben Wortes: alind (telum) atque alind; X 883. ſ. a. studium. aureus; ſ. a. caesaries. hic; ſ. a herbae, mos, voces, h. G IV 86. hinc atque hinc; I 162. 500. IV 447. VIII 387. IX 380. 440. 550. XII 431. Cul 16. 221. huc atque huc; IX 57. XII 558. idem; ſ. a. dolor. h. idem. in; ſ. a. saltus. ingentem atque ingenti volnere victum; X 842. XII 640. ipse; ſ. a. alqs; E V 35. iterum atque iterum; VIII 527. magis atque magis; G III 185. A II 299. XII 239. 406. Cul 169. minus atque minus; XII 616. omnis; ſ. a. maria Scyllae corpus artus undique mutabant atque undique mutabantur; Ci 495.

f. verſchiedene Wortarten: altior ac penitus terrae defigitur arbos; G II 290. tauros procul atque in sola relegant pascua; G III 212.

g. ausgeführtere Satzteile und Sätze: ac: E IV 9. G I 29. 52. 200. G II 62. 130. 281. G III 70. 194. 429. 497. 558. A I 54. 285. 409 A II 216. 511. 553. 632. A III 206. 358. 485. A IV 135. 144. 214. 222. 260. 295. 402. 441. 613. A V 16. 41. 79. 454 464. 715. 776. A VI 2. 276. A VII *77. 119. 330 397. A VIII 70. 123. 559. A IX 17 (‖ et ‖). 34. 233. 343. 396. 413. 506. 510. 589. 621. 817. A X 227. 522. A XI 103. *470. 672. 740. 854. 893. A XII 228. 284. 683. appetit ‖ ac petit ‖; Cul 139. 352. Mo 41. — atque: E II 15. 29. IV 36. VI 38. VIII 99. X 45. G I 40. 55. 85. 99. [100]. 143. 181. 265. 282. 312. 338. 364 372. 504 G II 16. 46. 137. 149. 162. 166. 350. 383. 402. 491. 512. 518. G III 109. 116. 130. 232. 253. 257. 427. 434. 458. 498. 505. 519. 529. 556. 564. G IV 134. 139. 148. 219. 227. 330. 418. 444. 484. 492. 519. A I 7. 40. 65. 112. 147. 243. 349. 464. 660. 687. A II 61. 68. 158. 200. 243. 267. 303. 419. 423. 490. 514. 574. 648. 691. 734. A III 89. 372. 421. 446. 514. 557. 611. 639. 641. A IV 128. 142. 148. 151. 154. 197. 424. 537. 549. 663. 705. A V 20. 59. 267. 271. 423. 580. 630. A VI 297. 394. 422. 472. 607. 631. 668. 723. 747. 772. 830. 887. A VII 24. 74. 91. [146]. 336. 355. 465. 502. 802. A VIII 20. 107. 215. 248 267. 486 A IX 68. 72. 74. 127. 246. 255. 263. 294. 305. 694. 734. 753. A X 2. 13. 23. 31. 59. 78. 178. 237. 243. 265. 278. 305. 387. 473. 477. 480. 535. 624. 629. 648. 691. 741. 743. A XI 11. 150. 163. 244. 395. 401. 555. 565. 668. 752. 882. A XII 19. 104. 295. 312. 316. 332. 355. 424. 429. 559. 574. 615. 745. 861. 944. Cul 2. 196. 395 Ci 17. 68. 86 (‖ eratque ‖). 331. 453. Mo 37. 115. 124.

h. Verbindungen: cum complexa corpus nati, atque deos atque astra vocat crudelia mater; E V 23. pugnam Gangaridum faciam victorisque arma Quirini, atque hic undantem bello Nilum ac navali surgentis aere columnas; G III 28. vellera nymphae carpebant, atque Ephyre atque Opis et Asia Deiopea; G IV 343 flerunt Rhodopeiae arces altaque Pangaea et Rhesi Mavortia tellus atque Getae atque Hebrus et Actias Orithyia; G IV 463. saetigerique sues atque in praesepibus ursi saevire ac formae magnorum ululare luporum; VII 17. hi motus animorum atque haec certamina tanta pulveris iactu quiescent ‖ quiescunt; G IV 86. Aristaeus multa querens atque haec adfatus voce parentem; G IV 320. accipite ergo animis atque haec mea figite dicta; III 250. X 104. sic pater Anchises, atque haec mirantibus addit: „aspice“ . .; VI 854. pater Latinus centum mactabat bidentis atque harum effultus tergo iacebat; VII 94. Latinus Teucros vocavit, atque haec edidit; VII 194. si bellare paras atque haec tibi mens est; VIII 400. solve metus atque hoc precibus sine posse parentem; IX 90. Apollo Ausonias acies videbat atque his victorem adfatur Iulum; IX 640. ibat Apollo atque his ardentem dictis adfatur Iulum; IX 652. Aurunci Rutulique exercent colles atque horum asperrima pascunt; XI 319. femina palantis agit atque haec agmina vertit! XI 734. Manlius Capitolia tenebat, atque hic anser canebat; VIII 655. [perge modo. atque hinc te reginae ad limina perfer]; I 389.

amet tua carmina atque idem iungat volpes; E III 91. populos propinquos Epiro Hesperia, quibus idem Dardanus auctor atque idem casus; III 504. o germana mihi atque eadem gratissima coniunx; X 607. si bracchia forte remisit, atque illum (lembum) ‖ in ‖ praeceps prono rapit alveus amni; G I 203. artus sternit humi moriens, atque illi caput pependit; IX 754. circa regem atque ‖ reges ‖ ipsa ad praetoria densae (apes) miscentur; G IV 75. simulacrum atque ipsius umbra Creusae; II 772. ſ. b. exiguus. iste; ſ. b. sanctus. (Proteus) aerem flammae sonitum dabit atque ita vinclis excidet; G IV 409. (Turnus) tum sic adfatur regem atque ita turbidus infit: „nulla mora“ . . ; XII 10. nec responsa potest consultus reddere vates, ac vix suppositi tinguntur sanguine cultri; G III 492. cum nec reperire viam atque evolvere posset in mare se Xanthus; V 807. nec (timuit) defossas domos ac Tartara nocte cruenta obsita; Cul 274. ille (Aeneas) expleri nequit atque oculos per singula (arma) volvit; VIII 618. non a stirpe valent (vites) caesaeque reverti possunt atque ima similes revirescere terra; G II 313. (Nisus) instat non setius ac rotat ensem fulmineum; IX 441. nec tulit ac miseros mutavit virginis artus; Ci 482. non dabitur regnis prohibere Latinis, atque immota manet fatis Lavinia coniunx; VII 314. ipse Neaeram dum fovet ac ne me sibi praeferat illa veretur; E III 4. semper refice ac, ne post amissa requiras, ante veni ‖ anteveni ‖; G III 70. potius liceat notescere cirin atque unam ex multis Scyllam non esse puellis; Ci 91. men munere fungi, coniugis atque tuae non licuit gravidos penso devolvere fusos? Ci 445.

atqui, aber, gleichwohl: atqui non Massica Bacchi munera illis (tauris) nocuere; G III 527.

Atrides, Sohn des Atreus: ſ. hic et Tantaleae generamen prolis Atrides adsidet, Argivum lumen; Cul 334. non hic Atridae nec fandi fictor Ulixes; IX 602. Atrides Protei Menelaus ad usque columnas exulat; XI 262. Danai invaduut, acerrimus Aiax et gemini Atridae; II 415. hoc Ithacus velit et magno mercentur Atridae; II 104. — II, ſ. nec solos tangit Atridas iste dolor; IX 138. videt Atridas Priamumque et saevom ambobus Achillem; I 458. vidi ipse furentem caede Neoptolemum geminosque in limine Atridas; II 500. — 2. non extimui, quod a ‖ ab ‖ stirpe fores geminis coniunctus Atridis; VIII 130.

atrium, Halle, Vorhalle: ſ. atria longa patescunt; II 483. — II ſ. Polites vacua atria lustrat saucius; II 528. cum pinnis alta atria lustrat hirundo; XII 474. — 2. it clamor ad alta atria; IV 666 quem (turbinem) pueri magno in gyro vacua atria circum exercent; VII 379. vocem per ampla volutant atria; I 726.

atrox, wild, hart, ſchrecklich: ecce inimicus atrox magno stridore per auras insequitur Nisus; G I 407. Ci 539. urit atrox Iuno; I 662. saevit atrox Volcens; IX 420. iam Ciconas iamque horret atrox Laestrygonas ipse; Cul 330. inimicus: ſ. G I 407.

attactus, Berührung: ille (anguis) volvitur attactu nullo fallitque furentem (Amatam); VII 350.

Attalicus, des Attalus: si non Assyrio fuerint fulgent ‖ bis lauta colore Attalicis opibus data vellera; Cul 63.

attamen, ſ. at, II. tamen.

attero, reiben, zerreiben, abnutzen: *saepe etiam duris errando in cotibus alas (apes) attrivere; G IV 204. gravis attrita pendebat cantharus ansa; E VI 17. quo neque sit ventis aditus aut bucula surgentis atterat herbas; G IV 12. incipiat sulco attritus splendescere vomer; G I 46.

Atticus, attiſch: iste iam quatenus totus Thucydides, tyrannus Atticae febris; Cat II 3. Gortynius heros Attica Cretaea sternebat rura sagitta; Ci 115.

attingo, anrühren, berühren, erreichen, betreten, antreffen: ſ. prima (Dido) libato summo tenus attigit ore; I 737. — II. si te his attigerit terris Aurora morantem; IV 568. postquam Laurentia victor Geryone extincto Tirynthius attigit arva; VII 662 Lycus certat socium attingere dextras; IX 558. nulla neque ‖ nec ‖ amnem libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam; E V 26. non nostrum est tantas, non, inquam, attingere laudes; Cat IX 55. si (animae) lumina vitae attigerint; VI 829. (Turnus) vix proram attigerat: rumpit Saturnia funem; X 659. nec telas possunt attingere putris; G III 562. liceat Laurentem attingere Thybrim; V 797.

attollo, emporheben, erheben, erhöhen, aufrichten, errichten: ter (Dido) sese attollens cubitoque adnixa levavit; IV 690. (Mezentius) attollit in aegrum se femur; X 856. ſ. arcem, deum, famam, patrem, al. illa (Allecto) attollit stridentis anguibus alas; VII 561. Acestes aequaevom ab humo miserans attollit amicum; V 452. Turnus ultro inplacabilis ardet attollitque animos; XII 4. gentem hortor arcem attollere tectis; III 134. attollit se diva Lacinia contra Caulonisque arces et navifragum Scylaceum; III 552. evinctis attollat bracchia palmis; V 364. tranquillo silet immotaque attollitur unda campus; V 127. quales quercus intonsa caelo attollunt capita et sublimi vertice nutant; IX 682. (serpens) sibila colla arduus attollens; V 278. huic (Aeneae) deus ipse loci fluvio Tiberinus amoeno populeas inter senior se attollere frondes visus; VIII 32. (Fama) parva metu primo, mox sese attollit in auras; IV 176 (Aeneas) attollens umero famamque et fata nepotum; VIII 731. hic sceptra accipere et primos attollere fasces regibus omen erat; VII 173. fata: ſ. famam. furiarum maxima exsurgit facem attollens atque intonat ore; VI 607. Aetna attollit globos flammarum et sidera lambit; III 574. Punica se quantis attollet gloria rebus! IV 49. miscent se maria et nigrae attolluntur harenae; IX 714. qui anguem pressit trepidusque repente refugit attollentem iras; II 381. cui (deo) vix attollens Palinurus lumina fatur; V 847. (Aeneas) iubet ocius omnis attolli malos; V 829. tu, ne qua manus se attollere nobis a tergo possit, custodi; IX 321. hanc tamen immensam Calchas attollere molem roboribus textis caeloque educere iussit; II 186. quin et fatalis murorum attollere moles invabit; XI 130. illa (Dido) gravis oculos conata attollere rursus deficit; IV 688. (imago) ora modis attollens pallida miris crudelis aras nudavit; I 354. cum gaudet nivali vertice se attollens pater Appenninus ad auras; XII 703. (serpens) attollit nitidis pectus fulgoribus; Cul 170. (regem apes) saepe attollunt umeris; G IV 217. Scylaceum: ſ. arcem. quarto terra die primum se attollere tandem visa; III 205.

attondeo, ſcheren, benagen: ubi iste post Sabinus ante Quinctio bidente dicit attondisse forcipe ‖ forfice ‖ comata colla; Cat X 9. dum tenera attondent simae virgulta capellae; E X 7. rusticus curvo Saturni dente relictam persequitur vitem attondens; G II 407.

attono, erſchrecken, erſchüttern, erregen: hic stupet attonitus rostris; G II 508. talibus attonitus visis et voce deorum; III 172. (Aeneas) attonitus tanto monitu imperioque deorum; IV 282. Latinus coniugis attonitus fatis urbisque ruina; XII 610. attonitis haesere animis superosque precati Trinacrii Teucrique viri; V 529. (iuventus, turba matrum) attonitis inhians animis, ut velet . . ; VII 814. neque ante dehiscent attonitae magna ora domus; VI 53. interit et vipera et attoniti squamis adstantibus hydri; G III 545. tum vero (matres) attonitae mon-

stris actaeque furore conclamant; V 659. quorum attonitae Baccho nemora avia matres insultant thiasis; VII 580.

attorqueo, ſchwingen: „eu“ ait (Turnus) et iaculum attorquens emittit in auras; IX 52.

attraho, ziehen, bringen: I docemus, qui bellum intulerint, quae causa attraxerit Argos; XI 250. — II. tum vero ardentes oculi atque attractus ab alto spiritus; G III 505.

attrecto, berühren: me (sacra patriosque penatis) attrectare nefas, donec me flumine vivo abluero; II 719.

Atys, Troer: alter Atys, genus unde Atii duxere Latini, parvos Atys pueroque puer dilectus Iulo; V 568.

avarus, habſüchtig, geizig, begierig: portantur avari Pygmalionis opes pelago; I 364. felix, qui subiecit pedibus strepitum Acherontis avari; G II 492. illa seges demum votis respondet avari agricolae, quae . . ; G I 47. si nitor auri sub laquearе domus animum non angit avarum; Cul 64. silvae sonorae ‖ sonoros ‖ sponte sua cantus rapiebant cortice avara; Cul 282. heu fuge crudelis terras, fuge litus avarum; III 44.

auctor, Urheber, Begründer, Stammvater, Anſtifter, Ratgeber, Bürge, Zeuge, Gewährsmann: I, 1. nec iam fama mali tanti, sed certior auctor advolat Aeneae, esse suos . . ; X 510. me (egit) deus auctor Apollo; VIII 336. hic Ilusque Assaraeusque et Troiae Dardanus auctor; VI 650. nec (patitur credere) malus istorum dubiis erroribus auctor; Ci 63. nec tibi tam prudens quisquam persuadeat auctor tellurem borea rigidam spirante moveri ‖ movere ‖; G II 315. si id pio sedet Aeneae, probat auctor Acestes; V 418. si mihi Iuppiter auctor spondeat; V 17. stabunt Troſque parens et Troiae Cynthius auctor; G III 36. nihil auctor Apollo subvenit; XII 405. — 2. Phoebus erit nostri princeps et carminis auctor; Cul 12. is certissimus auctor; G I 432. quo molem hanc immanis equi statueret? quis auctor? II 150. populos propinquos Epiro Hesperia, quibus idem Dardanus auctor; III 503. nec tibi diva parens generis nec Dardanus auctor; IV 365. tu (Saturne) sanguinis ultimus auctor; VII 49. primus Potitius auctor; VIII 269. neque enim is teli nec volneris auctor; IX 748. auctor ego audendi; XII 159. (Aeneas) Italiam petiit fatis auctoribus ⟨esto⟩ Cassandrae impulsus furiis; X 67. ut essent qui generum Minoa auctoribus extis inngere suaderent; Ci 367. — II. te(ne) maximus orbis auctorem frugum tempestatumque potentem accipiat; G I 27. Dardanus, Iliacae primus pater urbis et auctor, advehitur Teucros; VIII 135. saevit Volcens nec teli conspicit usquam auctorem; IX 420. Drances consiliis habitus non futilis auctor; XI 339.

audax, kühn, dreiſt, verwegen, vermeſſen: qui audax inventa, Tityre, te patulae cecini sub tegmine fagi; G IV 565. qui viribus audax incedit; V 67. protinus hinc fuscis tristis dea tollitur alis audacis Rutuli ad muros; VII 409 audax quos rumpere Pallas sacra vetat; VIII 110. Irim de caelo misit Saturnia Iuno audacem ad Turnum; IX 3. at non audaci Turno fiducia cessit; IX 126. nec curant caeco contendere Marte amplius audaces Rutuli; IX 519 haut tamen audaci Turno fiducia cessit litora praecipere; X 276. audax ille quidem, qui mitem Cerberon umquam credidit; Cul 270. Fortuna valens audacem fecerat ante; Cul 277. dum Turnus Rutulos animis audacibus implet; VII 475. audacibus adnue coeptis; G I 40. A IX 625 lupus conscius audacis facti; XI 812. ut penuria adegit violare manu malisque audacibus orbem fatalis crusti; VII 114. quod Venus audaci nymphae indignata licere accessit; XII 786 bello audacis populi vexatus et armis; IV 615.

audeo, wagen, unternehmen, ſich erdreiſten, part. fühn, entſchloſſen (ausim; ſ. II. committere, deponere, dicere): I, 1, a. Euryale, audendum dextra; IX 320. — b. auctor ego audendi; XII 159. — c. saepe mare audendo vincere, saepe hiemem; Cat IX 48. — 2. quos ubi confertos audere in proelia vidi; II 347. tu ne cede malis, sed contra audentior ito; VI 95. hanc sine me spem ferre tui: audentior ibo in casus omnis; IX 291. audentis Fortuna iuvat; X 284. ire prior Pallas, si qua fors adiuvet ausum viribus imparibus; X 458. audeo et Aeneadum promitto occurrere turmae; XI 503. aude atque adversum fidens fer pectus in hostem; XI 370. heu heu, quid dicam quove ausa malum hoc exordiar ore? Ci 265. quae (mater) te sola, puer, multis e matribus ausa persequitur; IX 217. — II nec sociis aperire viam nec moenibus audent accipere orantis; XI 884. nec quisquam ex agmine tanto audet adire virum manibusque inducere caestus; V 379. quo nunc reginam ambire furentem (Aeneas) audeat affatu? IV 284. aperire; ſ. accipere. (sophia) placitum pancis ausa est ascendere collem; Ci 8. ausa quod est mulier numen fraudare deorum et dictam Veneri votorum ‖ lucrorum ‖ avertere poenam ‖ partem ‖; Ci 83. ausim vel tenui vitem committere sulco; G II 289. primus (pullus) et ire viam et fluvios temptare minantis audet et ignoto sese committere ponti; G III 78. audet viris concurrere virgo; I 493. Troes conferre manum et procurrere longius audent; IX 690. hic primum Aeneas sperare salutem ausus et adflictis melius confidere rebus; I 452. aude, hospes, contemnere opes; VIII 364. Tydides, Ulixes manibus cruentis virgineas ausi divae contingere vittas; II 168 castos (virgo) ausa est corrumpere vates; Ci 365. in novos soles audent se germina tuto credere; G II 332. si nemo audet se credere pugnae; V 383. Daedalus praepetibus pinnis ausus se credere caelo; VI 15. neu struere auderent aciem neu credere campo; IX 42. nec iam amplius (Arruns) hastae credere nec telis occurrere virginis audet; XI 808. de grege non ausim quicquam deponere tecum; E III 32. Solem quis dicere falsum audeat? G I 464. quin ausim hoc etiam dicere, vix hominum est; Cat IX 56. qua vi invenem, quibus audeat (Nisus) armis eripere? IX 399. fraudare; ſ. avertere. ausus quin etiam voces iactare per umbram; II 768. petit Anchemolum, thalamos ausum incestare novercae; X 389 inducere; ſ. adire. *primus Erichthonius currus et quattuor ausus iungere equos rapidusque rotis insistere victor; G III 114. non illis (regibus) quisquam cunctantibus altum ire iter aut castris audebit vellere signa; G IV 108. ſ. committere. iungere; ſ. insistere. iam caelum terramque meo sine numine, venti, miscere et tantas audetis tollere moles? I 134. occurrere; ſ. credere; XI 808. patria excussos infesta per undas ausa sequi et profugis toto me opponere ponto; VII 300. qui (Dolon) quondam ausus Pelidae pretium sibi poscere currus; XII 350. procurrere; ſ. conferre. quod optanti divom promittere nemo auderet; IX 7. sanctos ausus recludere fontis; G II 175. sequi; ſ. opponere. sperare; ſ. confidere. struere; ſ. credere; IX 42. nec contra vires audet Saturnia Iuno sufficere; IX 802. ausus (Acestes) et ipse manu iuvenum temptare laborem; V 499. haec praemia qui me ferro ausi temptare ferunt; XII 361. ſ. committere. tollere; ſ. miscere. pontem auderet quia vellere Cocles; VIII 650. ſ. ire. — III. quid domini faciant, audent cum talia fures? E III 16. (equus) haec iam primo depulsus ab ubere matris audeat ‖ gaudeat ‖; G III 187. si vobis audentem extrema cupido certa sequi; II 349. (Iuno) in regnis hoc ausa tuis; V 792. nihil iste (Euryalus) nec ausus nec potuit; IX 428. quo moriture ruis maioraque viribus audes? X 811. tu pro germano si quid praesentius audes, perge:

decet; XII 152. Iturnam pro vita maiora audere probavi; XII 814. ausi omnes immane nefas ausoque potiti; VI 624.

audio, hören, vernehmen, zuhören, anhören, erhören, gehorchen: I. *audiam, et haec manis veniet mihi fama sub imos; IV 387. tum sic Hyrtacides: „audite o mentibus aequis, Aeneadae;“ IX 234. audiit et voti Phoebus succedere partem mente dedit; XI 794. (Delia) venerit: audivi; Cat I 5. audiit et Triviae longe lacus, audiit amnis sulpurea ‖ sulfurea ‖ Nar albus aqua fontesque Velini; VII 516. audiit et caeli genitor de parte serena intonuit laevum; IX 630. lacus: ſ. amnis. io matres, audite, ubi quaeque, Latinae; VII 400. tum genitor „audite, o proceres,“ ait; III 103. audiit exanimis soror; IV 672. — II, 1. quanta tempestas ierit, audiit si quem tellus extrema refuso summovet oceano; VII 225. responsa simul quae sint, rex optime, regis audisti et . . . XI 295. — 2, a. certe equidem audieram omnia carminibus vestrum servasse Menalcan. audieras, et fama fuit; E IX 7. necdum etiam audierant inflari classica; G II 539 progeniem Troiano a sanguine duci (Iuno) audierat; I 19. nec zephyros audis spirare secundos? IV 562. hic est, tibi quem promitti saepius audis; VI 791. — b. quid, quae te pura solum sub nocte canentem audieram? E IX 45. primus equi labor est stabulo frenos audire sonantis; G III 184. continuo auditae voces vagitus et ingens infantumque animae flentes; VI 426. extemplo teli stridorem aurasque sonantis audiit una Arrunς; XI 864. vgl. III. gemitum. — III. semper pastorum ille (Maenalus) audit amores Panaque; E VIII 23. si quem numina laeva sinunt auditque vocatus Apollo; G IV 7. illum (Aenean Dido) absens absentem auditque videtque; IV 83. talibus orantem (Iarban) dictis arasque tenentem audiit omnipotens; IV 220. ubi audito stimulant trieterica Baccho orgia; IV 302. eum (Coanthum) imis sub fluctibus audiit omnis Nereïdum chorus; V 239. auditi advertitis aequore cursum; VII 196. vgl. alqd; XI 251. audiat haec tantum — vel qui venit ecce Palaemon; E III 50. quae Phoebo quondam meditante beatus audiit Eurotas; E VI 83. si id audire sat est; II 103. si rite audita recordor; III 107. sit mihi fas audita loqui; VI 266. Maiam, auditis si quicquam credimus, Atlans generat; VIII 140. audiit illa deus; X 424. auditis ille (Diomedes) haec placido sic reddidit ore: „o fortunatae“ . .; XI 251. audiat haec genitor, qui foedera fulmine sancit; XII 200. tolerabilibus curis haec immemor audis; Cul 379. tamen haec, etsi non accipis ‖ aspicis ‖, audis; Ci 415. Turnus adventum pedum flatusque audivit equorum; XI 911. amores: ſ. alqm; E VIII 23. si vacet annalis nostrorum audire laborum; I 373. ubi auditis lupos acuunt balatibus agni; G IV 435. ductores audita caede suorum conveniunt Teucri; IX 778. Rhadamanthus audit dolos; VI 567. (Nisus) audit equos, audit strepitus et signa sequentum; IX 394. flatus: ſ. adventum. aridus altis montibus audiri fragor (incipit); G I 358. ter fragor stagnist auditus Averni ‖ stagnis auditus Avernis ‖; G IV 493 gemitus lacrimabilis imo auditur tumulo; III 40. gemitum ingentem pelagi pulsataque saxa audimus longe fractasque ad litora voces; III 556. neque audit currus habenas; G I 514. validi incudibus ictus auditi referunt gemitus; VIII 420. iam per moenia clarior ignis auditur; II 706. auditi Alcides iuvenem; X 464. si tantus amor breviter Troiae supremum audire laborem; II 11. Iliacos iterum demens (Dido) audire labores exposcit; IV 78. tu curruntis (equos), menstrua virgo, auditura lyram tenuisti Nocte relicta; Cul 285. Aeneas singula laetus exquiritque auditque virum monimenta priorum; VIII 312. pater Aeneas audito nomine Turni deserit muros; XII 697. (Coroebus) infelix qui non sponsae praecepta furentis audierit; II 345. nostras audite preces; IV 612. patrias audite preces; VIII 574. saxa: ſ. genitum. signo repente corripiunt spatia audito; V 316. ſ. equos. armorum sonitum toto Germania caelo audiit; G I 474. signaque ferre iuvat sonitusque audire tubarum; VII 628. tum somus auditur gravior; G IV 260. prima ante omnis Iuturna Latinos audiit adgnovitque sonum; XII 449. nulla tuarum audita mihi neque visa sororum; I 326. strepitus: ſ. equos. stridorem: ſ. II, 2, b. XI 864. vagitum: ſ. II, 2, b. VI 426. vox auditur fractos sonitus imitata tubarum; G IV 72. cur non datur veras audire et reddere voces? I 409. haut ‖ aut ‖ voces ullas tractabilis audit (Aeneas); IV 439. datur notas audire et reddere voces? VI 689. sacerdos varias audit voces; VII 90. ea vox audita laborum prima tulit finem; VII 117. ſ. gemitum. II, 2, b. VI 426. — IV. si quid de patria tristius audiero; Cat VIII 4.

aveho, fortbringen, pass. wegfahren: quos (Teucros) turbo penitus alias avexerat oras; I 512. tene ego tam longe capta atque avecta nequivi effugere? Ci 290. corpora avecta partim finitimos tollunt in agros urbique remittunt; XI 205. creditis avectos hostis? II 43. quod (numen) pelago et curvis secum avexere carinis; II 179.

avello, abreißen, entreißen, losreißen: complexu avolsus Iuli; IV 616 semusta servant busta neque avelli possunt; XI 201. iacet avolsum umeris caput et sine nomine corpus; II 558. primo avolso non deficit alter aureus (fetus); VI 143. quae nunc artus avolsaque membra tellus habet? IX 490. Saturnia avolsam rapit revoluta per aequora navem; X 660. donec traxit iugis avolsa (ornus) ruinam; II 631. Tydides, Ulixes fatale adgressi sacrato avellere templo Palladium; II 165. hic, ubi disiectas moles avolsaque saxis saxa vides; II 608. montis saxum de vertice praeceps cum ruit avolsum vento; XII 685. (silicem Tiryntbius) imis avolsam solvit radicibus; VIII 238. Aetna interdum scopulos avolsaque viscera montis erigit eructans; III 575.

avena, Hafer, wilder Hafer, Hirtenpfeife: I. inter mitentia culta infelix lolium et steriles dominantur avenae; G I 154. infelix lolium et steriles nascuntur avenae; E V 37. — II. urit lini campum seges, urit avenae; G I 77. — III. illos expectata seges vanis elusit avenis ‖ aristis ‖; G I 226. Tityre, tu silvestrem tenui musam meditaris avena; E I 2. ibo et carmina pastoris Siculi modulabor avena; E X 51.

Aventinus, A. Sohn des Herkules: insignem palma per gramina currum victoresque ostentat equos satus Hercule pulchro pulcher Aventinus, clipeoque insigne paternum gerit; collis Aventini silva quem Rhea sacerdos furtivom portu sub luminis edidit oras; VII 655. — B. Berg in Rom: ter (Tiryntbius) totum fervidus ira lustrat Aventini montem; VIII 231. ſ. A.

Avernus. See bei Cumä: I. inde ubi (columbae) venere ad fauces grave olentis Averni; VI 201. — II, 1. fauces: ſ. I rapior per inania ventis ‖ Averni ‖; Cul 212. (Aeneas) tutus quos optas portus accedet Averni; V 813. — 2 Tros Anchisiade, facilis descensus Averno; VI 126.

Avernus, avernisch: A. (sacerdos) sparserat latices simulatos fontis Averni; IV 512. qua Tyrrhenus fretis immittitur aestus Avernis; G II 164. nec te nequiquam lucis Hecate praefecit Avernis; VI 118. me cum lucis Hecate praefecit Avernis; VI 564. natum Anchises unaque Sibyllam porta emittit Averna; VI 898. ter fragor stagnist auditus Averni ‖ stagnis auditus Avernis ‖; G IV 493. — b, I. ubi accesseris divinos lacus et Averna sonantia silvis; III 442. — II. accedo: ſ. I. — III, 1.

sacerdos imis Acheronta adfatur Avernis; VII 91. — 2. Averna per alta congressus pete, nate, meos; V 732.

aversor, ſich abwenden: iam aversatus ‖ aversatur ‖ uterque (frater): Cul 256.

averto, aversus, abwenden, entfernen, entziehen, entwenden, verſchmähen part. abgewendet, feindlich: (abverto: ſ. II. alqm; IX 412): I. dixit (Venus) et averteus rosea cervice refulsit; I 402. tum prora ‖ proram ‖ avertit et undis dat latus; i. 104. — II. Caesar, qui inbellem avertis Romanis arcibus Indum; G II 172. Venerem et caeci stimulos avertere amoris; G III 210. nec tam aversus equos Tyria Sol iungit ab urbe; I 568. talia dicentem (Aeneam) iamdudum aversa (Dido) tuetur; IV 362. (Dido) se ex oculis avertit et aufert; IV 389. subiectam more parentum aversi tenuere facem; VI 224. illa (Dido) solo fixos oculos aversa tenebat; VI 469. basta venit abversi ‖ aversi, adversi ‖ in tergum Sulmonis; IX 412. furor ardentem (Turnum) caedisque insana cupido egit in aversos ‖ adversos ‖; IX 761. tum vero Aeneas aversum ut cedere Turnus credidit; X 647. (Camilla) Buten aversum cuspide fixit; XI 691. [nec me vis ulla volentem avertet]; XII 204. ipse (Aeneas) neque aversos dignatur sternere Morti nec . .; XII 464. quin etiam profuit incensos aestus avertere; G III 459. cum averso ‖ adverso ‖ cedens canis occidit astro; G I 218. di talem avertite casum! III 265. quamquam (Aeneas) cupit dictis avertere curas; IV 394. aversos totiens currus Iuturna retorsit; XII 485 diva solo fixos oculos aversa tenebat; I 482. ferro averte dolorem; IV 547. duces, manipli equis aversi ad moenia tendunt; XI 871. Tydides ardentis avertit equos in castra; I 472. omni studio glaciem ventosque nivalis avertes; G III 318. quis deus, o Musae, tam saeva incendia Teucris avertit? IX 77. furis ‖ furis ‖. Caci mens effera quattuor a stabulis praestanti corpore tauros avertit, totidem forma superante iuvencas; VIII 208. hic iuvenem in latebris aversum a lumine nympha collocat; G IV 423. maniplos: ſ. duces. fractae vires, aversa deae mens; II 170. pater aversus refugit foeda ministeria; VII 618. di talem terris avertite pestem! III 620. ausa quod est mulier dictam Veneri votorum ‖ lucrorum ‖ avertere poenam ‖ partem ‖; Ci 84. Troianos avertere praedas; X 78. nec (me) posse Italia Teucrorum avertere regem? I 38. neque (se posse) instantem reginam avertere; XI 703. quo (Saturnia) regnum Italiae Libycas averteret oras; IV 106 coniugis ut magicis sanos avertere sacris experiar sensus; E VIII 66. stimulos: ſ. alqm; G III 210. tanros: ſ. iuvencas. ventos: ſ. glaciem. quoniam superis aversa ‖ adversa ‖ voluntas; XII 647. huic (Aeacidae) gerit aversos proles Laertia vultus; Cul 327. — III equos fontis avertitur et pede terram crebra ferit; G III 499.

aufero, fortſragen, wegnehmen, mitnehmen, hinwegraffen, hinreißen, verleiten, entreißen, rauben: ut vidi ut perii, ut me malus abstulit error! E VIII 41. Ci 430. dixit (Celaeno), et in silvam pinnis ablata refugit; III 258. (Dido) se ex oculis avertit et aufert; IV 389. haec te prima dies bello dedit, haec eadem aufert; X 508. quem (Pallanta) non virtutis egentem abstulit atra dies; XI 28. haut secus ex oculis se turbidus abstulit Arruns; XI 814. Opis ad aetherium pinnis aufertur Olympum; XI 867. auferor nitro in diversa; Cul 258. quis deus, Octavi te nobis abstulit? Cat XI 1. ille meos, primus qui me sibi iunxit, amores abstulit; IV 29. cui (Erulo) tum tamen omnis abstulit haec animas dextra; VIII 567. donec (Nisus) moriens animam abstulit hosti; IX 443. nox umida caelum abstulit; III 199. tum (Nisus) caput ipsi aufert domino; IX 332. tibi, Thymbre, caput Euandrius abstulit ensis; X 394. Turnus secutus imam inter galeam summi thoracis et oras abstulit ense caput; XII 382. ubi rebus nox abstulit atra colorem; VI 272. nondum illi (Didoni) flavom l'roserpina vertice crinem abstulerat; IV 699. matri longa decem tulerunt ‖ abstulerint ‖ fastidia menses; E IV 61. (Tarchon) hostem gremium ante suum multa vi concitus aufert; XI 744. quos (infantes) ab ubere raptos abstulit atra dies; VI 429. invenis conversis fugax aufertur habenis; XI 713. coeptos auferte labores, Aetnaei Cyclopes; VIII 439. me sinite atque auferte metus; XII 316.

Aufidus, Fluß in Apulien: amnis Hadriacas retro fugit Aufidus undas; XI 405.

augeo, vergrößern, vermehren: parvos Priamus, tua cara ‖ clara ‖, Polite, progenies, auctura Italos; V 565. si qua (dona) ipse meis venatibus auxi; IX 407. hinc illum (Dardanum) regia caeli accipit et numerum divorum altaribus auget ‖ addit ‖; VII 211. venit cognatos augens reges numerumque suorum ciris et ipse pater; Ci 201. Cereale solum pomis agrestibus augent; VII 111.

augur, Wahrſager, Seher: cadit ipse Tolumnius augur, primus in adversos telum qui torserat hostis; XII 460. primus Tolumnius augur „hoc erat, hoc, votis“ inquit „quod saepe petivi“; XII 258. (Rhamnes) proflabat somnum, rex idem et regi Turno gratissimus augur; IX 327. torquet: ſ. cadit. nunc augur Apollo, nunc Lyciae sortes; VI 376.

augurium, Weisſagung, Verheißung, Wahrzeichen, Ahnung: I. vestrum hoc augurium; II 703. — II. 1. da deinde augurium, pater; II 691. da, pater, augurium; III 89. quoi (Iapygi) Apollo augurium citharamque dabat celerisque sagittas; XII 394. ni frustra augurium vani docuere parentes; I 392. tu rite propinques augurium; X 255. tum vero augurium Rutuli clamore salutant; XII 257. di nostra incepta secundent auguriumque suum! VII 260. — 2. hic oculis subitum obicitur magnoque futurum augurio monstrum; V 523. — 3. dolores triste per augurium Teucrorum pectora ducunt; V 7. — III. diversa exilia et desertas quaerere terras augurliis agimur divom; III 5. non augurio (Rhamnes) potuit depellere pestem; IX 328.

anguro, weisſagen, ahnen: si quid veri mens augurat; VII 273

augustus, erhaben, heilig: centum oratores augusta ad moenia regis ire iubet; VII 153. si quando sedem augustam servataque mella thensauri ‖ thesauris ‖ relines; G IV 228 tectum augustum ingens, centum sublime columnis, urbe fuit summa; VII 170.

Augustus, Beiname, des Octavianus: hinc Augustus agens Italos in proelia Caesar; VIII 678. hic vir ‖ hic ‖, hic est, Augustus Caesar, divi genus, aurea condet saecula qui rursus Latio; VI 792.

aviarium, Vogelbeere: sanguineis inculta rubent aviaria bacis; G II 430

avide, begierig: densa virgultis avide labrusca petuntur; Cul 53.

avidus, begierig, verlangend, gierig: avidi coniungere dextras ardebant; I 514. avidus muros optatae molior urbis; III 132. corripit Aeneas extemplo avidusque refringit cunctantem (ramum); VI 210. (proceres) avidum pugnae dictis ac numine Phoebi Ascanium prohibent; IX 661. Messapus Aulesten, avidus confundere foedus, adverso proterret equo; XII 290 ille (Aeneas) avidus pugnae suras incluserat auro; XII 430. Tisiphone in dies avidum surgens caput altius effert; G III 553. velut in somnis nequiquam avidos extendere cursus velle videmur; XII 909. *[eui (frondi) uri inludunt, pascuntur oves avidaeque iuvencae]; G II 375. continuo avidis ubi subdita flamma medullis; G III 271. quae (curae) lacerant avidas inimico pectore mentes; Cul 61. qui non avidas adgnovit ‖ adpo-

scit ‖ opes; Cul 81. nimium est avidum pecus Amphitrites; Ci 486.

avis, Vogel: I. condunt: ſ. II, 1. ago. ipsam miserandus (Maestheus) avem contingere ferro non valuit: nodos et vincula linea rupit, quis innexa pedem malo pendebat ab alto; illa notos atque alta volans in nubila fugit; V 509. unde arator antiquas domos avium cum stirpibus imis eruit: illae altum nidis petiere relictis; G II 209. ipsis est aër avibus non aequos, et praecipites alta vitam sub nube relinquont; G III 546. socii fluminibus vagantur aves (heu mira meorum supplicia!) XI 273. cum candida venit avis longis invisa colubris; G II 320. (Cyllenius) avi similis, quae circum litora volat; IV 254. — II, 1. tum maximus heros maternas agnoscit aves; VI 193. Iovis ales litoreas agitabat avis turbamque sonantem agminis aligeri; XII 248. quam multa in foliis avium se milia condunt, vesper ubi aut hibernus agit de montibus imber; G IV 473. contingo: ſ. I. fugit. quamvis solus (Eurytion) avem caelo deiecit ab alto; V 542. quem (Picum) capta cupidine coniunx fecit avem Circe; VII 191. ad terram gurgite ab alto quam multae glomerantur aves, ubi frigidus annus trans pontum fugat et terris immittit apricis; VI 311. innecto: ſ. I. fugit. tum ‖ tu ‖ quoque avis metuere; Ci 194. nisi sonitu terrebis aves; G I 156. quos improbus advena bello territat invalidas ut aves; XII 262. — 2. turpis avibus praedam fert uva racemos; G II 60. nulla religio vetuit insidias avibus moliri; G I 271. — III. aequus: ſ. I relinquunt. similis: ſ. I. volat. — IV. alto in luco cum forte catervae consedere avium; XI 457. ut Scylla novos avium sublimis in aëre coetus viserit ‖ viderit ‖; Ci 49. hinc ille avium concentus in agris; G I 422. custos furum atque avium cum falce saliqna Hellespontiaci servet tutela Priapi; G IV 110. domus: ſ. I. petunt. quaqua geminas avium vox obstrepit aures; Cul 150. — V. avia tum resonant avibus virgulta canoris; G II 338.

avitus, großväterlich ererbt: hospitio quod se Nisi Polyidos avito texerat; Ci 112. (taurus) stabula aspectans regnis excessit avitis; G III 228. (rex) solio medius consedit avito; VII 169 quem (Agin) tamen haut expers Valerus virtutis avitae deicit; X 752.

avius, entlegen, fern, unbetreten, auf Abwegen: A. nec (luturna) conferre manum patitur, volat avia longe; XII 480. hic (est) rhododaphne liliaque et roris non avia cura marini; Cul 403. velut ille continuo in montis sese avius abdidit altos lupus; XI 810. quorum attonitae Baccho nemora avia matres insultant thiasis; VII 580 avia tum resonant avibus virgulta canoris; G II 328. — B, I. feror avia carpens, avia Cimmerios inter distantia lucos; Cul 231. avia cursu dum sequor; II 736. — II. (Turnus) aditum per avia quaerit; IX 58.

aula. Hof, Vorhof, Bienenzelle (gen. aulai: ſ. II): alii penetrant aulas et limina regum; G II 504. (apes) aulas et cerea regna refugunt ‖ refugunt ‖; G IV 202. — II. aulai medio libabant pocula Bacchi; III 354. (virgo) saepe sedibus ex altis caeli ‖ aulae celsis ‖ speculatur in orbem ‖ amorem ‖; Ci 175. — III, 1. si quis mihi parvolus aula luderet Aeneas; IV 328. — 2. melior (ductor) vacua sine regnet in aula; G IV 90 illa se iactet in aula Aeolus; I 140.

aulaeum, Teppich, Behang, Vorhang: I. ut purpurea intexti tollant aulaea Britanni; G III 25. — II. aulaeis iam se regina superbis aurea composuit sponda; I 697.

Aulestes, Fürſt der Etruſker: I. it gravis Aulestes centenaque arbore fluctum verberat adsurgens; X 207. — Messapus regem regisque insigne gerentem, Tyrrhenum Aulesten, adverso proterret equo; XII 290.

Aulis, Hafen in Böotien: non ego cum Danais Troianam excindere gentem Aulide iuravi; IV 426.

Aunus, Bewohner des Appenninus: I nec fraus te incolumem fallaci perferet Auno; XI 717. — II. incidit huic (Camillae) Appenninicolae bellator filius Auni; XI 700.

avolo, enteilen: (Scylla) ferro manus armata bidenti avolat ‖ evolat ‖; Ci 213. invenis, vicisse dolo ratus, avolat ipse; XI 713.

aura, Luftzug, Wind, Luft, Himmel, Duft, Glanz, Schimmer, Gunſt: (gen. aurai ſ. IV): I. **abſolut:** 1. attulit huc illi (Turno) caecis terroribus aura commixtum clamorem; XII 617. quos (dumos) leniter adflans aura susurrantis poscit confundere venti; Cul 156. adspirant aurae in noctem; VII 8. omnes, aspice, ventosi ceciderunt murmuris aurae; E IX 58. confundit: ſ. adflat. crebrescunt optatae aurae; III 530. aurae omnia (mandata) discerpunt et nubibus inrita donant; IX 312. comes huic erat aura secunda per placidum cursu pelagus; Cul 344. (hastam) excepere aurae; IX 745. mollibant aurae ‖ tendebant acres ‖ venientis (serpentis) ad omnia nisus ‖ visus ‖; Cul 168. rogamus cunctis undamque auramque patentem; VII 230. ad nos vix tenius famae perlabitur aura; VII 646. poscit ſ. adflat. cristam adverso curru quatit aura volantem; XII 370. discolor unde auri per ramos aura refulsit; VI 204. extemplo teli stridorem aurasque sonantis audiit una Arruns; XI 863. illi (nato) dulcis compositis spiravit crinibus aura; G IV 417. aequatae spirant aurae; V 844 (Apollo) spirantis dimovet auras Ascaniumque petit; IX 645. ubi stridunt bastilibus aurae; XII 691. zephyri tepentibus auris laxant arva sinus; G II 330. me nunc omnes terrent aurae; II 728. aurae vela vocant; III 357. — 2. vos ego, vos adeo, venti, testabor, et aurae; Ci 407.

II. **nach Verben:** 1. veluti alii (Cyclopes) taurinis follibus auras accipiunt redduntque, alii . .; G IV 171. alii (Cyclopes) ventosis follibus auras accipiunt redduntque, alii . .; VIII 449. si tantum notas odor attulit auras; G III 251 aequo: ſ. I, 1. spirat; V 844. qui (equi) candore nives anteirent, cursibus auras; XII 84. audio: ſ. I, 1. sonant. bucula caelum suspiciens patulis captavit naribus auras; G I 376 quisquis es, haut, credo, invisus caelestibus auras vitalis carpis; I 387. dimoveo: ſ. I, 1 spirat; IX 645. neque auras dispiciunt (animae) clausae tenebris et carcere caeco; VI 733. prima sagitta Hyrtacidae iuvenis volucris diverberat auras; V 503. (equae) exceptant levis auras; G III 274. Cecropius suaves expirans hortulus auras; Ci 3. cum (oleae) semel haeserunt arvis aurasque tulerunt; G II 422 auras aegra fugit (Dido); IV 388. Tyrrhenus, ut auras suspiciens hausit caelum mentemque recepit: „hostis“ . .; X 898. opto: ſ. I, 1. crebrescunt. tum (equus) cursibus auras provocet ‖ tum vocet ‖; G III 193. reddo: ſ. accipio. rogo: ſ. I, 1. patet sonitum dat stridula cornus et auras certa secat; XII 267. Iovis coniunx auras invecta tenebat; VII 287. multa deos aurasque pater testatus inanis inquit . .; VII 593. ſ. I, 2. Dares verberat ictibus auras; V 377. tollit se arrectum quadrupes et calcibus auras verberat; X 892. vocat iam carbasus auras; IV 417 ſ. provoco. — 2. *quae nunc dubiis committitur auris; XI 560. Aenean credam (quid enim?) fallacibus auris et caelo ‖ caeli deceptus fraude ‖! X 850. — 3. quid puer Ascanius? superatne, et vescitur aura? III 339 si (vir) vescitur aura aetheria; I 546. — 4. adfor per: ſ. V, 2 iam (invenes) videntur adsurgere in auras; G III 109. dum se laetus ad auras palmes agit; G II 363. (Iuno) agens hiemem nimbo succincta per auras; X 634. (Fama) parva metu primo, mox sese attollit

in auras; IV 176. cum gaudet nivali vertice se attollens pater Appenninus ad auras; XII 703. hinc alta sub rupe canet frondator ad auras; E I 56. tum vita per auras concessit maesta ad manis corpusque reliquit; X 819. qui (Acestes) aërias telum contorsit in auras; V 520. (Simylus) opposita manu lumen defendit ab aura; Mo 14. celeris defer mea dicta per auras; IV 226. interpres divom celeris mandata per auras detulit; IV 357. illa (Opis) levis caeli delapsa per auras insonuit; XI 595. eursum per auras derigite ‖ dirigite ‖ in lucos; VI 194. Aconteus praecipitat longe et vitam dispergit in auras; XI 617. partem (voti Phoebus) volucris dispersit in auras; XI 795. ut ‖ ubi ‖ missa manu sonitum dedit hasta per auras; XI 799. uterque braechia ad superas interritus extulit auras; V 427 (Turnus) iaculum attorquens emittit in auras; IX 52. vacuas it fumus ad auras; XII 592. Charybdis fluctus rursus sub auras erigit alternos; III 422. pyra penetrali in sede sub auras erecta; IV 504. tu secreta pyram tecto interiore sub auras erige; IV 494. sicut aquae lumen iam sub auras erigitur; VIII 24. te super aetherias errare licentius auras haut pater velit; VII 557. revocare gradum superasque evadere ad auras; VI 128. Cyllenius procul in tenuem ex oculis evanuit auram; IV 278. Apollo procul . .; IX 658. Ityn, quo Bistonius rex orbus epops maeret volucris evectus in auras; Cul 253. vox horrenda per auras excidit; IX 112. qua se fert Nisus ad auras; Ci 540. ipse (deum regnator) haec ferre iubet celeris mandata per auras; IV 270. interpres divom fert horrida iussa per auras; IV 378. ostia vatis ferunt responsa per auras; VI 82. Volcania arma per auras laturam auxilio; VIII 535. fas (mihi) odisse viros atque omnia ferre sub auras, si qua tegunt; II 158. ceu fumus in auras commixtus tenuis fugit (Eurydice); G IV 499. dixerat (Anchises), et tenuis fugit ceu fumus in auras; V 740. *tua prima per auras tela tenens supplex hostem fugit; XI 558. exsuperant flammae, furit aestus ad auras; II 759. Aetna liquefacta saxa sub auras cum gemitu glomerat; III 576. ecce inimicus atrox magno stridore per auras insequitur Nisus; G I 407. Ci 539. quod te per caeli iucundum lumen et auras oro; VI 363. volucres hostem per auras facta nube premunt; XII 253. mea diffusus rapiuntur ‖ rapientur ‖ dicta per auras; Cul 383. (Creusa) tennis recessit in auras; II 791. illos (Danaos) patefactus ad auras reddit ecus; II 259. rege tela per auras; IX 409. saevit canum latratus in auras; V 257. stat ferrea turris ad auras; VI 554. ille iuvenis primus ad auras aetherias surget, Silvius; VI 761. quae (aesculus) quantum vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit; G II 291. (quercus) quantum vertice . . . tendit; IV 445. hic vero victus genitor se tollere ad auras; II 699. ipse (deus) volans tenuis se sustulit ales ad auras; V 861. hic undique clamor dissensu vario magnus se tollit in ‖ ad ‖ auras; XI 455. reddita Eurydice superas veniebat ad auras; G IV 486. Hippolytum superas caeli venisse sub auras; VII 768. maria ac terras caelumque (venti) verrant per auras; I 59. volat vapor ater ad auras; VII 466. has adeo voces atque haec lamenta per auras (virgo) volvebat; Ci 400.

III. nach Adjectiv: nihil ipsa (regina) nec aurae nec sonitus memor aut venientis ab aethere teli; XI 801.

VI. nach Substantiv: donec longa dies reliquit aurai simplicis ignem; VI 747.

V. Umstand: ſ. Ancus nimium gaudens popularibus auris; VI 816. laxare: ſ. 1, 1. tepent. — 2. (dea) caeli convexa per auras + lunonem adfatur ‖ caelo conversa per auras Iunonem adfatur ‖; VII 543.

auratus, vergoldet, golden: huic (Abanti) aurato fulgebat Apolline puppis; X 171. addit victori chlamydem auratam; V 250. cithara crinitus Iopas personat aurata; I 741. candidus auratis aperit cum coruibus annum taurus; G I 217. sol candida aurato quatiebat lumina curru; Cul 43. additur aurata deiectus cuspide Typhon; Ci 32. (Iulus) umero simul exuit ensem auratum; IX 304. unde (se erumpit) gemina auratus taurino cornua voltu Eridanus; G IV 371. ipse statuam ante aras aurata fronte iuvencum eandentem; IX 627 iam piger aurata procedit Vesper ab Oeta; Cul 203. quod uti ne (virgo) prodita ludo auratam gracili solvisset corpore pallam! Ci 151 aurata volucrem Thraeissa sagittam deprompsit pharetra; XI 858. hic auratis volitans argenteus anser porticibus canebat . .; VIII 655. cui (Latino) tempora circum aurati bis sex radii fulgentia cingunt, Solis avi specimen; XII 163. (Turnus) telum aurata ad tempora torquet; XII 536. auratas trabes, veterum decora illa ‖ alta ‖ parentum, devolvont; II 448.

aureolus, golden: (hederae) pingunt aureolos viridi pallore corymbos; Cul 144.

aureus, golden, herrlich, reizend: tu (Priape) aureus esto; E VII 36. vento semper rubet aurea Phoebe; G I 431. aureus hanc vitam in terris Saturnus agebat; G II 538. vidisti quo Turnus equo, quibus ibat in armis aureus; IX 270. non Venus aurea contra pauca refert; X 16. (Turnus) fulgebat alta decurrens aureus arce; XI 490. ugl. sol. aureus ex umero sonat arcus et arma Dianae; XI 652. aureus ex umeris erat ‖ sonat ‖ arcus et aurea vati cassida; XI 774. aurea caesaries ollis (Gallis) atque aurea vestis; VIII 659. ad Capitolia ducit, aurea nunc, olim silvestribus horrida dumis; VIII 348. cassida: ſ. arcus. Pentesilea aurea subnectens exertae cingula mammae; I 492. Euryalus phaleras Rhamnetis et aurea bullis cingula rapit; IX 359. primo (fetu) avolso non deficit alter aureus; VI 144. aurea purpuream subnectit fibula vestem; IV 139. aurea sollemni comptum quem (capillum) fibula ritu (nectebat); Ci 127. aureus ipse (flos), sed in foliis violae sublucet purpura nigrae; G IV 274. aurea nunc rapidi flumina adire Tagi; Cat IX 52. meus quae (frena) nunc habet aurea Pallas; VIII 168. lucent genialibus altis aurea fulcra toris; VI 604. quem (Turnum) crista tegit galea aurea rubra; IX 50. quo (puero) toto surget gens aurea mundo; E IV 9. haec inter tumidi late maris ibat imago aurea; VIII 672. dependent lychni laquearibus aureis incensi; I 726. puero silvestri ex arbore lecta aurea mala decem misi; E III 71. aurea durae mala ferant quercus; E VIII 52. aurea pectoribus demissa monilia pendent; VII 278. Latonae magnique Iovis decus, aurea proles, Phoebus erit . .; Cul 11. latet arbore opaca aureus et foliis et lento vimine ramus; VI 137. si nunc se nobis ille aureus arbore ramus ostendat! VI 187. hinc illum (Dardanum) aurea nunc solio stellantis regia caeli accipit; VII 210. Augustus Caesar, aurea condet saecula qui rursus Latio; VI 792. aurea quae perhibent illo sub rege fuere saecula; VIII 324. ferit aurea sidera clamor; II 488. immensus surgens ferit aurea clamor sidera; XI 832. idcirco orbem per duodena regit mundi sol aureus astra; G I 232. ubi pulsam hiemem Sol aureus egit sub terras; G IV 51. solio tum Iuppiter aureo surgit; X 116. audacis iam se regina superbis aurea composuit sponda; I 698. (Mercurius) primum pedibus talaria nectit aurea; IV 240. iam subeunt Triviae lucos atque aurea tecta; VI 13. levis ille deus aurea fulgenti depromens tela pharetra; Ci 160. Venus thalamo haec coniugis aureo incipit; VIII 372. vestis: ſ. caesaries. (Picum) aurea percussum virga versumque venenis; VII 190. *vastos umbo vomit aureus ignis; X 271. aliud (telum) sustinet aureus umbo; X 884. tergum leonis dat, villis onerosum atque unguibus aureis; V 352. pellis praefulgens unguibus aureis; VIII 553.

auricomus, goldbelaubt: non ante, auricomos quam qui decerpserit arbore fetus; VI 141.

auriga, Wagenlenker, lenkend: I. circumstant properi aurigae manibusque lacessunt pectora plausa cavis et colla comantia pectunt; XII 85. nec sic immissis aurigae undantia lora concussere iugis pronique in verbera pendent; V 146. labitur: ſ. II. excutio. lacessunt, al.: ſ. circumstant. frustra retinacula tendens fertur equis auriga; G I 514 — II. Iuturna virago aurigam Turni media inter lora Metiscum excutit et longe lapsum temone reliquit ‖ relinquit ‖; XII 469. fero: ſ. I. tendit. armigerum Remi (Nisus) premit aurigamque sub ipsis nanctus equis; IX 330. nec (Turnus) currus umquam videt aurigamve ‖ aurigamque ‖ sororem; XII 918. — III in faciem soror conversa Metisci aurigae; XII 624. rursus in aurigae faciem mutata ‖ conversa ‖ Metisci procurrit dea; XII 784. fama est praecipitem (Turnum) ferrum aurigae rapuisse Metisci; XII 737.

auris, Ohr, Streichbrett am Pfluge: I. camuris hirtae sub cornibus aures; G III 55. — II, 1. Fama matris adlabitur auris Euryali; IX 474. huic (aratro) binae aures, duplici aptantur dentalia dorso; G I 172. arrigo: ſ. arrigo aures (4 St.) S. 68, a. demissae aures; G III 500. non, ut rere, meas effugit nuntius auris; VII 437. iterum maternas impulit auris luctus Aristaei; G IV 349. arrectas impulit auris confusae sonus urbis et inlaetabile murmur; XII 618. quaqua geminas avium vox obstrepit aures; Cul 150. placidas viri deus obstruit auris; IV 440. hic incredibilis rerum fama occupat auris, Helenum regnare; III 294. vidit populata tempora raptis auribus; VI 497. tot linguae, totidem ora sonant, tot (Fama) subrigit auris; IV 183. temptantur patriae submissis vocibus aures; Ci 355. Cynthius aurem vellit et admonuit: „oportet“ . . ; E VI 3. mors aurem vellens „vivite“ ait, „venio“; Copa 38. tum, cum vox ista meas nondum violaverat aures; Ci 312. gravior neu nuntius auris volneret; VIII 582. — 2. subito cum creber ad auris visus adesse pedum sonitus; II 731. cur mea dicta neget ‖ negat ‖ duras demittere in auris; IV 428. si vestras forte per auris Troiae nomen iit; I 375. errat auris et tempora circum crebra manus; V 435. vox reddita fertur ad auris „quid . . ?“ III 40. vox fertur ad auris: „Dardanidae“ . . ; III 93. Aeneas fidam sic fatur ad aurem: „vade age“ . . ; V 547. hoc acrior idem (Nisus) ecce aliud summa telum librabat ab aure; IX 417. fando aliquod si forte tuas pervenit ad auris Belidae nomen Palamedis; II 81. cum clamor ad auris pervenit; IX 395. partem aliquam, venti, divom referatis ad auris! E III 73. hastam intorsit equo ferrumque sub aure reliquit; XI 637. cum praevectus equo longaevi regis ad auris nuntius reportat advenisse viros; VII 166. volgi quae vox ut venit ad auris; II 119. — III, 1. Palinurus omnis explorat ventos atque auribus aëra captat; III 514. vocem his auribus hausi; IV 359. (equus) tum stare loco nescit, micat auribus et tremit artus; G III 84. cum Scylla auribus arrectis nocturna silentia temptat; Ci 210. — 2. quis tantus clangor ‖ plangor ‖ ad auris? VI 561.

auritus, langohrig: tum (tempus) auritos sequi lepores; G I 308.

Aurora, Göttin der Morgenröte: I. si te his attigerit terris Aurora morantem; IV 568. umentem Aurora polo dimoverat umbram; III 589. postera Phoebea lustrabat lampade terras umentemque Aurora polo dimoverat umbram; IV 7. si nona diem mortalibus almum Aurora extulerit radiisque retexerit orbem; V 65. Aurora interea miseris mortalibus almam extulerat lucem, referens opera atque labores; XI 182. crinibus roseis tenebras Aurora fugarat; Cul 44. aethere ab alto Aurora in roseis fulgebat lutea bigis; VII 26. post ubi nona suos Aurora induxerat ortus; G IV 552. ubi pallida surget Tithoni croceum linquens Aurora cubile; G I 447. iam prima novo spargebat lumine terras Titoni croceum linquens Aurora cubile; IV 585 IX 460. lustrat: ſ. dimovet. post ubi nona suos Aurora ostenderit ortus; G IV 544. aut redit a nobis Aurora diemque reducit; G I 249. refert: ſ. effert. Oceanum interea surgens Aurora reliquit; IV 129. XI 1. retegit: ſ. effert. cum primum crastina caelo puniceis invecta rotis Aurora rubebit; XII 77. iam rubescebat stellis Aurora fugatis, cum videmus . .; III 521. spargit: ſ linquit. surgit: ſ. linquit, relinquit. roseis Aurora quadrigis iam medium aetherio cursu traiecerat axem; VI 535. Aurora socios veniente vocari primus in arma iube; X 241 — II, 1. inveho: ſ I. rubet. seu tendere ad Indos (parant) Auroramque sequi Parthosque reposcere signa; VII 606. nonam serena Auroram Phaëthontis equi iam luce vehebant; V 105 — 2. ingens visus ab Aurora caelum transcurrere nimbus Idaeique chori; IX 111. — III. (Dido) rogitans nunc, quibus Aurorae venisset filius armis; I 751. Antonius victor ab Aurorae populis et litore rubro; VIII 686.

aurum, Gold, goldener Schmuck, goldenes Gerät, Reichtum: I. nec non aurumque animusque Latinost; XII 23. talis erat species auri frondentis opaca ilice; VI 208. nil dona neque aurum nec magnas valuisse preces; XI 228. — II, 1. condit opes alius defossoque incubat auro; G II 507. fulvom quae (gemma) dividit aurum, aut collo decus aut capiti; X 134. fit tortile collo aurum ingens coluber; VII 352. sunt auri pondera facti infectique mihi; X 527. tecti (equi) auro fulvom mandunt sub dentibus aurum; VII 279. it pectore summo flexilis obtorti per collum circulus auri; V 559. (Aeneas miratur) levis ocreas electro auroque recocto; VIII 624. (virgo) carum non respicit aurum; Ci 177. — 2. incubo: ſ I defodio. — 3. eadem (Italia) auro plurima fluxit; G II 166. (Threïcius rex) auro vi potitur; III 55. — 4. caelata in auro fortia facta patrum; I 640. bis (Daedalus) conatus erat casus effingere in auro; VI 32. in foribus pugnam ex auro solidoque elephanto Gangaridum faciam; G III 26. crines nodantur in aurum; IV 138. — III. huic coniunx Sychaeus erat, ditissimus auri ‖ agri ‖ Phoenicum; I 343 exercitus dives eum, dives pictai vestis et auri; IX 26. — IV, 1. (Pygmalion) auri caecus amore; I 349. discolor unde auri per ramos aura refulsit; VI 204. circulus: ſ. II, 1. obtorqueo. quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames? III 57. fluit aes rivis aurique metallum; VIII 445. si nitor auri sub lagueae domus animum non angit avarum; Cul 63. recludit thensauros, ignotum argenti pondus et auri; I 359. Polydorum auri cum pondere magno Priamus mandarat Threïcio regi; III 49. ſ. II, 1. facio. species: ſ. I. frondet. nec minus Andromache fert picturatas auri subtegmine vestes; III 483. munera locantur, argenti aurique talenta; V 112. dabo auri duo magna talenta; IX 265. argenti atque auri memoras quae multa talenta; X 531. oratores ire munera portantis aurique eborisque talenta; XI 333. — 2. ocreae: ſ. II, 1. recoquo. — 3. cui (reginae) pharetra ex auro; IV 138. — V, 1. quem (clupeum) dedit Ignipotens atque oras ambiit auro; X 243. lato quam (pharetram) circum amplectitur ‖ circumplectitur ‖ auro balteus; V 312. (apes) coruscant ardentes auro; G IV 99. pater omnipotens radiis ardentem lucis et auro ostendit ab aethere nubem; VII 142. armatum auro (Palinurus) circumspicit Oriona; III 517. quae Clonus Eurytides multo caelaverat auro; X 499. circumplecti: ſ. amplecti. (Chloreus) chlamydemque sinusque fulvo in nodum collegerat auro; XI 776. quem (ecum) pellis aënis in plumam squamis auro conserta tegebat;

XI 771. secuntur purpurei cristis iuvenes auroque corusci; IX 163. Dido tenui telas discreverat auro; IV 264. XI 75. ferre iubet duplicem gemmis auroque coronam; I 655. ipsi in puppibus auro ductores longe effulgent ostroque decori; V 132. videres auro effulgere fluctus; VIII 677. hic regina gravem gemmis auroque poposcit pateram; I 728. (vates) dona dehinc auro gravia sectoque ‖ ac secto ‖ elephanto imperat ferri; III 464. (Apollo) crinem implicat auro; IV 148. impositis auro dapibus; III 355. ambae auro, pictis incinctae pellibus ambae; G IV 342. (Turnus) suras incluserat auro; XI 488. ille (Aeneas) avidus pugnae suras incluserat auro; XII 430. si nec inlusas ‖ inclusas ‖ auro vestes (inhiant); G II 464. ut fibula crinem auro innectat; VII 816. lactea colla auro innectuntur; VIII 661. ubi pinguia culta exercentque viri Pactolusque inrigat auro; X 142. levem clipeum subtitis cornibus Io auro insignibat; VII 790. ostro ins gnis et auro stat sonipes; IV 134. (Anchises) mihi chlamydem auro dedit intertextam; VIII 167. iungit equos auro genitor; V 817. qualem (laticem) pateris libamus et auro; G II 192. hoc pater Anchises auro libabat ad aras; VII 245. caeruleae cui (angui) terga notae maculosus et auro squamam incendebat fulgor; V 87. molli mater quam (tunicam) neverat auro; X 818. navis onerant auro; I 363. aegida certatim squamis serpentum auroque (Cyclopes) polibant; VIII 436. ille (Bitias) pleno se proluit auro; I 739. ferre iubet (Aeneas) pallam signis auroque rigentem; I 648. geminas vestes auroque ostroque rigentis extulit Aeneas; XI 72. huc crateres auro solidi captivaque vestis congeritur; II 765. [alter (ductor) erit maculis auro squalentibus ardens]; G IV 91. per tunicam squalentem auro; X 314. ipse (Turnus) dehinc auro squalentem alboque orichalco circumdat loricam umeris; XII 87. crinis molli subnectens ‖ subnectit ‖ circulus auro; X 138. barbarico postes auro spoliisque superbi procubuere; II 504. ductores auro volitant ostroque superbi; XII 126. quam (falaricam) nec duplici squama lorica fidelis et auro sustinuit; IX 707. tegi; ſ. II, 1 mando. teritur qua sutilis alvo ‖ auro ‖ balteus; XII 273. (vates) stipat carinis loricam consertam hamis auroque trilicem; III 467. levibus huic hamis consertam auroque trilicem loricam donat (Aeneas); V 259. ille clipeum auroque trilicem loricam induitur; VII 639. auro turbidus Hermus; G II 137. (Aeneas) proponit victori velatum auro vittisque iuvencum; V 366. exanimum auro corpus vendebat Achilles; I 484. vendidit hic auro patriam; VI 621. — 2. captivo sive ut (virgo) se ferret in auro venatrix; XI 779. *pro crinali auro, pro longae tegmine pallae tigridis exuviae pendent; XI 576.

Auruncus, aurunkiſch, Auruncr, Volk in Latium: A. (Turnus) exim validam vi corripit hastam, Actoris Auruncі spolium; XII 94. insequitur Argiva pubes Auruncaeque manus; VII 795. accurrit Halaesus Auruncaeque manus; X 353. quos de collibus altis Auruncі misere patres; VII 727. memini Auruncos ita ferre senes, ut Dardanus penetravit ‖ penetrarit ‖; VII 206. — B. Auruncі Rutulique serunt et vomere duros exercent colles; XI 318.

Ausonia, Land der Ausoner, Italien: I ardet inexcita Ausonia atque immobilis ante; VII 623. quantum praesidium Ausonia et quantum tu perdis, Iule! XI 58. — II. magna dicione iubeto Karthago premat Ausoniam; X 54. — III. vobis arva neque Ausoniae semper cedentia retro quaerenda; III 496. tetigere quod arva fertilis Ausoniae Troes; IX 136. certatur limine in ipso Ausoniae; X 356. Ausoniae pars illa procul, quam pandit Apollo; III 479. ecce tibi Ausoniae tellus: hanc arripe velis; III 477. — IV. multi illam (filiam) magno e Latio totaque petebant Ausonia; VII 55.

Ausonidae, Bewohner Ausoniens, Italiens: ditissimus agri qui (Volcens) fuit Ausonidum; X 564. procedit legio Ausonidum; XII 121. varius per ora cucurrit Ausonidum turbata tremor; XI 297.

Ausonius, ausoniſch, italiſch, römiſch, Ausoner: A. cesserit Ausonio si fors victoria Turno; XII 183. Appollo desuper Ausonias acies urbemque videbat; IX 639. qui (Galaesus) fuit Ausoniis olim ditissimus arvis; VII 537. Ausonii Troia gens missa coloni versibus ludunt; G II 385. ut vidit levi patens in pectore volnus cuspidis Ausoniae; XI 41. Rutulo regi ducibusque ea mira videri Ausoniis; X 268. qui (Apollo) fore te ponto incolumem finisque canebat venturum Ausonios; VI 346. ſ. portus. quae causa rates litus ad Ausonium tot per vada caerula vexit? VII 198. tum manus Ausonia et gentes venere Sicanae; VIII 328. . dvena classem cum primum Ausoniis exercitus appulit oris; VII 39. quo tutior Ausonio possis considere portu; III 378. ubi defunctae (carinae) finem portusque tenebunt Ausonios olim; IX 99. qua spe [nec prolem Ausoniam et Lavinia respicit arva]? IV 236. salis Ausoni lustrandum navibus aequor; III 385. quando quidem Ausonio respersi sanguine Teucros; VII 547. hinc genus Ausonio mixtum quod sanguine surget; XII 838. Corythum terrasque requirat (parens) Ausonias; III 171. quae tandem Ausonia Teucros considere terra invidia est? IV 349. metus Ausonia prohibet consistere terra? VI 807. nec (liceuit) tecum Ausonium quaerere Thybrim; V 83. (responsa, monitus) iam Fama per urbes Ausonias tulerat; VII 105. — B, I, 1. nec Troiam Ausonios gremio excepisse pigebit; VII 233. sermonem Ausonii patrium moresque tenebunt; XII 834. vidit ab adverso venientis aggere Turnus, videre Ausonii; XII 447. victum tendere palmas Ausonii videre; XII 937. — 2. o fortunatae gentes, Saturnia regna, antiqui Ausonii! XI 253. — II. quandoquidem Ausonios coniungi foedere Teucris hau ‖ haud ‖ licitum; X 105. piget: ſ. I, 1. excipiunt.

auspex, Vogelflieger: I. dis equidem auspicibus reor hunc cursum tenuisse carinas; IV 45. — II. sacra Dionaeae matri divisque ferebam auspicibus coeptorum operum; III 20.

auspicium, Wahrzeichen, Vorbedeutung, Leitung, Macht: I. en huius (Romuli), nate, auspiciis illa inclita Roma imperium terris aequabit; VI 781. (Aeoetes) non felicibus aequo tum comes auspiciis caro datus ibat alumno; XI 33. me si fata meis paterentur ducere vitam auspiciis; IV 341. te voluit rex magnus Olympi talibus auspibiis exsortem ducere honores ‖ honorem ‖; V 534. quam (Troiam) vestrae fecere manus melioribus, opto, auspiciis; III 499. te maioribus ire per altum auspiciis manifesta fides; III 375. ſ. dari. communem hunc ergo populum paribusque regamus auspiciis; IV 103. hunc paribus in regna vocari auspiciis; VII 257. — 2. cuius ob auspicium infaustum moresque sinistros lumina tot cecidisse ducum videmus; XI 347.

auster, Südwind, Süden: I. creber adspirans rursus vocat auster in altum; V 764. pater statuit, quo signo caderent austri; G I 354. quid cogitet umidus auster, sol tibi signa dabit; G I 462. unde nigerrimus auster nascitur et pluvio contristat frigore caelum; G III 278. ubi lenis crepitans vocat auster in altum; III 70. dea nimborum in patriam, loca feta furentibus austris, Aeoliam venit; I 51. in segetem veluti cum flamma furentibus austris incidit; II 304. frigidus ut quondam silvis immurmurat auster; G IV 261. ingeminant austri et densissimus imber; G I 333. quos (Leucaspim, Oronten) simul ab ‖ a ‖ Troia ventosa per aequora vectos obruit auster, aqua involvens navemque virosque; VI 336. nascitur: ſ. contristat. obruit: ſ. involvit. nec metuit surgentis pampinus austros; G II 333. quid fando surgentis demoror austros? III 481. saepe

illos (Dauaos) terruit auster euntis; II 111. neque me tantum venientis sibilus austri (iuvat); E V 82 vocat: ſ. adspirat, crepitat — II, 1. demoror: ſ. I. surgunt. linqui pollutum hospitium et dare classibus austros; III 61. floribus austrum perditus inmisi; E II 58. metuo: ſ. I. surgunt. — 2. qui (campus) editus austro; G II 188. — III, 1 fetus: ſ. I. furunt — 2. mundus premitur Libyae devexus in austros; G I 241. — IV. (Cyclopes radios) addiderant rutili tris ignis et alitis austri; VIII 430. sibilus: ſ. I venit. — V. cum Orion penitus procacibus austris per undas dispulit; I 536. cum Iuppiter horridus austris torquet aquosam hiemem; IX 670. tumido inflatur carbasus austro; III 357. dum vere madent udo terrae ac pluvialibus austris; G III 429. ruit aethere toto turbidus imber aqua densisque nigerrimus austris; V 696. ubi Iuppiter uvidus austris denset erant quae rara modo; G I 418.

austrinus, des Südwindes; qua parte calores austrinos (arbos) tulerit; G II 271.

ausum, Wagnis, Unternehmen: I, 1. ausi omnes immane nefas ausoque potiti; VI 624 — 2. tibi pro scelere, pro talibus ausis di persolvant grates dignas et praemia reddant debita; II 535. — II. me nulla dies tam fortibus ausis dissimilem arguerit; IX 281. — III illum (Dolonem) Tydides alio pro talibus ausis adfecit pretio; XII 351.

aut, oder, entweder — oder: I. ohne aut im ersten Teil: I. einmal: a. Turno regi aut regi Latino; VIII 17. Iuppiter aut quicumque aspicit. . ; IX 209. in hustis aut culminibus desertis; XII 863. huxo aut Oricia terebintho; X 136. catulos aut ova; G III 438. cinerem aut manis sepultos; IV 34. quod consilium aut quae fortuna? II 656. super alta Cythera aut super Idalium; I 681. deus aut sua dextra; XI 118. fulminis in morem aut tormento ponderis acti; XI 616. quas gentis Italum aut quas urbes! VI 92. honos aut gloria; XII 135. ira aut virtus; IX 795. Karthago aut antiqua Tyros; IV 670. labor aut benefacta; G III 525 legumen aut temuis fetus viciae; G I 75. lyncis aut spumantis apri; I 324. Laurentis muros aut castra; X 671. quae nemora aut qui saltus? E X 9. oculis aut pectore; IV 530. oleo vilibus aut pomis; G I 274. palma aut ingens oleaster; G IV 20. portus aut propugnacula; IV 87. ad puteos aut alta ad stagna; G III 329 regno aut optata luce; IV 619. quae religio aut quae machina belli? II 151. res Troiae aut regna; VIII 471. scuta aut spicula; XII 563. silvis aut urbibus; I 578. sole aut radiantis imagine lunae; VIII 23. Syrtes aut Scylla; VII 302. exuvias pulsaeve tropaeum virginis aut spolia ulla; XI 791. ture aut picta tabella; Cat XIV 5. vesper aut hibernus imber; G IV 474. vox aut verba; XII 912. — b. ne quid inausum aut intractatum fecisset; VIII 206. levia aut ludicra praemia; XII 764. marmoreus, set ‖ aut ‖ mille coloribus ales Amor; Cat XIV 9. fortuna secunda aut ‖ haud ‖ adversa cadat; IX 283. — c. ter voces aut quater ingeminant; G I 411. — d. signare aut partiri limite campum; G I 126. — e. ausgeführtere Satzteile und Sätze: E III 12. 25. VI 55. VII 27. IX 20. 63. X 56. 61. G I 73. 121. 183. 256. 263. 275. 295. 369. 416. 496. G II 50. 78. 107. 122. 207. 240. 258. 300. 334. 356 377. 449. 497. 502. G III 57. 156. 214. 278. 333. 408. 438. 448. 466. 489. G IV II. 29. 108. 123. 199. 211. 234. 268. 313. 324. A I 49. 70. 369 414. 498. 508. 566. 592. A II 7. 43. 70. 127. 187. 286. 305. 362. 520. 566. 595. 746. 779. 786. A III 43. 140. 162. 187. 311. 318. 338. 451. 637. 680. A IV 27. 62. 84. 98. 108. 112. 159. 235. 271. 317. 326. 339. 368 370. 439. 471. 502. 595. A V 68. 274. 742. A VI 130. 310. 471. 609. 610. 615. 663. 742. 802. 807. 841. 842. A VII 197. 634. A VIII 692. A IX 31. 214. 408. 426. 487. 490. 495. 565. 687. A X 35. 38. 66. 69. 71. 93. 559. 577. 593. 630. 642. 725. 766. A XI 230. 368. 392. 473. 580. 665. 737. 802. 844. 847. 873. A XII 68. 106. 158. 287. 523. 637. 658. 686. 750 796. 798. 852. 873. 889. Cul 271. 355. Ci 318. Cat XIII 3. at ‖ aut ‖; IX 687. * aut; XII 882. et ‖ aut ‖; Ci 434. — 2. zweimal: a. Anthea aut Capyn aut arma Caici; I 183. arce aut amnis ripis aut alti fornice saxi; X 806. quantus Athos aut quantus Eryx aut ipse pater Appenninus; XII 703. vitulos aut ovium fetum aut urentis culta capellas; G II 196. — b. ausgeführtere Satzteile und Sätze: G I 73 263. G II 348. G IV 49. 167. 257. 409. A VII 164. A VIII 317. A XII 329. 825. Ci 96. — 3. dreimal: Sätze: G IV 245. A I 432.

II. mit aut im ersten Teil: 1. zweimal: a. aut collo aut capiti; X 135. aut Erymantho aut Ida in magna; V 448. aut leporem aut candenti corpore cycnum; IX 563 aut pugnam aut aliquid magnum; IX 186. — b. terras aut capere aut captas iam respectare ‖ despectare ‖; I 396. aut videt aut vidisse putat; VI 454. — c. aut hos aut hos; G IV 84. A X 10. vgl. b. — d. ausgeführtere Satzteile und Sätze: E I 62. VI 59. 74. VII 21. 52. X 36 G I 247. 356. 445. 484. II 100. 435. 499. III 60. 95. 353. 416. IV 245. A I 361. 527. II 36. IV 186. VI 365. VII 307. 721. VIII 613. IX 608. X 8. 449. XI 494 XII 14. Ci 280. 288. — 2. dreimal: a. aut Athon aut Rhodopen aut alta Ceraunia; G I 332 aut pomis aut fetu pecorum aut Cerealis mergite culmi; G II 516. aut Tmaros aut Rhodope aut extremi Garamantes; E VIII 44. — b. ausgeführtere Satzteile und Sätze: E V 10. G I 374. III 159. 464. * aut — ** aut — aut; A II 45.

autem, aber, dagegen doch: I. nach pars; G II 14. terra; A IX 132. salsa; G II 238. has; A III 396. ille; A V 336. VI 347 695. VIII 251. IX 219. X 717. 739. 878. XII 752. illum; G III 387. A X 661. illa; A VII 561. Ci 257. illae; A VI 826 ipsum; A II 518. ipsa; G III 129. IV 33. contra; A VIII 711. ecce; G III 515 A II 203. 318. 526. 673. III 687. VI 255. VII 286. VIII 81. XII 672. sin; Ci 276. Cat VII 3. — II. nach quis me? A IV 540 quis procul ille? A VI 808. sed quid ego haec? A II 101.

Automedon, Sohn des Diores; una ingens Periphas et equorum agitator Achillis, armiger Automedon succedunt; II 477

autumnalis, herbstlich: sunt autumnali ‖ autumnalis ‖ cerea pruna die ‖ deae ‖: Copa 18.

autumnus, Herbst: I. varios ponit fetus autumnus; G II 521. — II. tempestas toto autumni incanduit aestu; G III 479. prima vel autumni sub frigora; G II 321. quam multa in silvis autumni frigore primo lapsa cadunt folia; VI 309. quid tempestates autumni et sidera dicam? G I 311. — III. tibi pampineo gravidus autumno floret ager; G II 5. primus vere rosam atque autumno carpere poma; G IV 134. totidem (poma arbos) autumno matura tenebat; G IV 143.

avunculus (avonc.), Oheim: ecquid et pater Aeneas et avunculus excitat Hector? III 343. te et pater Aeneas et avunculus excitet Hector; XII 440.

avus, Großvater, Ahn: I. cui (Turno) Pilumnus avos, cui diva Venilia mater; X 76. quem (puerum) nec pater atque avus idem Iuppiter flectere potuit; Ci 134. — II, 1. avi numerantur avorum; G IV 209. (Eumedes) nomine avom referens, animo manibusque parentem; XII 348. nec puer Iliaca quisquam de gente Latinos in tantum spe tollet avos; VI 876. ille ultus avos Troiae templa et temerata Minervae; VI 840. — 2 avo comitem sese Mavortius addet Romulus; VI 777. Ascanio, ducat avo turmas, die; V 550. qua Andromache avo puerum Astyanacta trahebat; II 457. locus Ardea quondam

dictus avis; VII 412. ſ. III, 2. — 3. [materno veniens ab avo Cyllenia proles]; IV 258. — III, 1. descendam magnorum haut umquam indignus avorum; XII 649. — 2. Mantua, dives avis; sed non genus omnibus unum; X 201. — IV. avi numerantur avorum; G IV 209. veterum effigies ex ordine avorum vestibulo astabant; VII 177. parvos nomen avi referens Priamus; V 564 Murranum hic (Aeneas), atavos et avorum antiqua sonantem nomina, excutit; XII 529. cui (Latino) tempora circum aurati bis sex radii fulgentia cingunt, Solis avi specimen; XII 164. — V. Iove Dardana pubes gaudet avo; VII 220. petit (filiam) Turnus, avis atavisque potens; VII 56.

auxilium, Hülfe, Beiſtand, Schutz, Hülfsmittel, Hülfstruppen: I. quo (malo) non praesentius ullum auxilium venit; G II 130 — II, 1. attulit et nobis aliquando optantibus aetas auxilium adventumque dei; VIII 201. ductores primi Messapus et Ufens undique cogunt auxilia; VIII 8. Troïa pubes Ascanio auxilium castris effundit apertis; VII 522. his (Troianis) Iuppiter ipse auxilium solitum eripuit; IX 129. (Coroebus) gener auxilium Priamo Phrygibusque ferebat; II 344. finibus extorris auxilium imploret; IV 617. qui (Venulus) petat auxilium; VIII 10. (Phegeus) auxilium ducto mucrone petebat; XII 378. auxilium viae veteris tellure recludit thensauros; I 358 non ullum auxilium miseris rogavi; VIII 376. unde laborum temptare auxilium (Phoebus) iubeat; III 146. Sergestum frustra vocantem auxilia; V 222. Silvia prima soror, palmis percussa lacertos, auxilium vocat; VII 504 — 2. Volcania arma per auras laturam auxilio; VIII 536. (Aeneas) auxilio viam, quae proxima, poscit; XII 388. ipsum (Laocoonta) auxilio subeuntem (serpentes) corripiunt; II 216. non erit auxilio nobis Aetolus et Arpi; XI 428. sin nobis auxilio urbes Italae populique supersunt; XI 420. undique ut auxilio veniant; VII 551. Aeneas auxilio vocare deos; V 686. — 3. non tali auxilio nec defensoribus istis tempus eget; II 521. — III nobis ad belli auxilium pro nomine tanto exiguae vires; VIII 472. — IV. (Troes) luant peccata neque illos in veris auxilio; X 33. auxilio laetos dimittam opibusque iuvabo; VIII 171. instaurati animi auxilio levare viros; II 452. quiane auxilio iuvat ante levatos (Teucros)? IV 538. Teucrum venire nova regna petentem auxilio Beli; I 621. omnis spes Danaum Palladis auxiliis semper stetit; II 163. (vos) auxilio tutos dimittam opibusque iuvabo; I 571.

axis, Achſe, Erdachſe, Nordpol, Himmel: I. cum rota praecipitem (Phegea) et procursu concitus axis impulit effunditque solo; XII 379. post valido nitens sub pondere faginus axis instrepat; G III 172. tumidum sub axe tonanti sternitur aequor aquis; V 820. volat vi fervidus axis; G III 107. — II, 1. ubi maximus Atlans axem umero torquet stellis ardentibus aptum; IX 482. ubi caelifer Atlans aptum; VI 797. Aurora iam medium aetherio cursu traiecerat axem; VI 536 — 2. qua parte (arbos) calores austrinos tulerit, quae ‖ qua ‖ terga obverterit axi; G II 271. — 3. qua redit medium Rhodope porrecta sub axem; G III 351. nudo sub aetheris axe ara fuit; II 512. Iuli progenies magnum caeli ventura sub axem; VI 790. — III. cum pater in ripa gelidique sub aetheris axe Aeneas procubuit; VIII 28. ſ. I. tonat.

Baca, Beere, Frucht, Perle: I. si nec Indi conchea baca maris pretio est; Cul 68. — II. victum infelicem, bacas lapidosaque corna, dant rami; III 649. quid tibi referam bacas semper frondentis acanthi? G II 119. tum stringere tempus lauri bacas oleamque; G I 306. venit hiems: teritur Sicyonia baca trapetis; G II 519. — III. nec unam in faciem nascuntur orchades et radii et amara pausia baca; G II 86. — IV. quem (Pana) vidimus ipsi sanguineis ebuli bacis minioque rubentem; E X 27. sanguineis inculta rubent aviaria bacis; G II 430. (indicio sunt) strati bacis silvestribus agri; G II 183.

bacatus, aus Perlen: ferre iubet collo monile bacatum; I 655. (virgo) non niveo retinens bacata monilia collo; Ci 170.

baccar, Kraut, celtiſcher Baldrian: I. si ultra placitum laudarit, baccare frontem cingite, ne vati noceat mala lingua futuro; E VII 27. — 2. tibi prima munuscula errantis bederas passim cum baccare tellus fundet; E IV 19.

Baccheius, des Bacchus: quid memorandum aeque Bacheia dona tulerunt? G II 454.

bacchor, das Bacchusfeſt feiern, umherſchweifen, raſen, durchſchwärmen: I. Allecto medias Italum bacchata per urbes; X 41. quae (Agaue) gelidis bacchata iugis requievit in antro; Cul 113. vgl. Fama, virgo. antistita: ſ. virgo. concussam bacchatur Fama ‖ fama ‖ per urbem; IV 666. totam incensa (regina) per urbem bacchatur, qualis commotis excita sacris thyias; IV 301. cum Afer hiberno bacchatur in aequore turbo; Ci 480. Phoebi nondum patiens immanis in antro bacchatur vates; VI 78. saeva velut gelidis Edonum Bistonis oris ictave barbarico Cybeles antistita buxo infelix virgo tota bacchatur in urbe; Ci 167. — II. bacchatam iugis Naxum legimus; III 125. o ubi virginibus bacchata Lacaenis Taygeta! G II 487.

Bacchus, (bacchus), Bacchus, Weinſtock, Wein: I, 1. adsit laetitiae Bacchus dator et bona Iuno; I 734. apertos Bacchus amat colles; G II 113. Bacchus et ad culpam causas dedit; G II 455. quae tecum finxerunt carmina divi, Cynthius et Musae, Bacchus et Aglaïe; Cat IX 60. in denso non segnior ubere bacchus; G II 275. — 2. nunc te, Bacche, canam; G II 2. Ausonii coloni te, Bacche, vocant per carmina laeta; G II 388. (Amata) „euhoe ‖ euoe ‖ Bacche“ fremens; VII 389. — II, 1. ubi audito stimulant trieterica Baccho orgia; IV 302. cano, voco; ſ. I, 2. (iuvenes, sacerdos) onerant canistris dona laboratae Cereris Bacchumque ministrant; VIII 181. — 2 fusi per herbam implentur veteris bacchi; I 215. — 3. non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris caeditur; G II 380. rite suum Baccho dicemus honorem carminibus patriis; G II 393. ut Baccho Cererique, tibi sic vota quotannis agricolae facient; E V 79. altera (terra) frumentis quoniam favet, altera baccho; G II 228 ea (tellus) nec baccho genus aut pomis sua nomina servat; G II 240. — III. nec illa seges commoda Baccho; G IV 129. — IV, 1. mater „cape Maeonii carchesia Bacchi: Oceano libemus“ ait; G IV 380. ubi curva choros indixit tibia Bacchi; XI 737. quid lynces Bacchi variae? G III 264. non Massica Bacchi munera illis (tauris) nocuere; G III 526. in silvas, simulato numine Bacchi, (Amata) evolat; VII 385. inter sacra deum nocturnique orgia Bacchi; G IV 521. aulai medio libabant pocula Bacchi; III 354. qua te causa nec dulcis pocula Bacchi nec gravidos Cereris dicam contingere fetus? Ci 229. mella premes durum bacchi domitura saporem; G IV 102. talem reginam Allecto

stimulis agit undique Bacchi; VII 405. Daphnis thiasos inducere Bacchi (instituit); E V 30. (haec loca) gravidae fruges et Bacchi Massicus umor implevere; G II 143. — 2. hic duo rite mero libans carchesia Baccho (Aeneas) fundit humi; V 77. — V. quorum attonitae Baccho nemora avia matres insultant thiasis; VII 580. iuvat Ismara baccho conserere; G II 37. quoi (Cereri) tu lacte favos et miti dilue baccho; G I 344. vertunt felicia Baccho Massica qui rastris; VII 725. hic (campus) tibi praevalidas olim multoque fluentis sufficiet baccho vitis; G II 191. multo in primis hilarans conuivia Baccho; E V 69. huius (floris) odorato radices incoque baccho; G IV 279.

Bactra, Hauptſtadt von Baktriana: I. non Bactra neque Indi (laudibus Italiae certent); G II 138. — II. Antonius Aegyptum viresque Orientis et ultima secum Bactra vehit; VIII 688.

baculum, Stab: talibus in studiis baculo dum nixus apricas pastor agit curas; Cul 98.

Baiae, Stadt in Campanien: talis in Euboico Baiarum litore quondam saxea pila cadit; IX 710.

balatus, Blöken: 1. ubi auditis lupos acuunt balatibus agni; G I 435. tuti sub matribus agni balatum exercent; IX 62. — II. acuere; ſ. I. audio. ubi quaesitum matri multis balatibus agnum Martius a stabulis rapuit lupus; IX 565. balatu pecorum et crebris mugitibus amnes sonant; G. III 554.

Balearis, baleariſch: tum (tempus) figere dammas stuppea torquentem Balearis verbera fundae, cum . ; G I 309.

balo, blöken, part. Schaf: nulla religio vetuit balantum gregem fluvio mersare salubri; G I 272. quinque greges illi (Galaeso) balantum, quina rediebant armenta; VII 538. ima dolor balantum lapsus ad ossa cum furit; G III 457.

balsamum, Balſam: quid tibi odorato referam sudantia ligno balsama? G II 119.

balteus, Gurt, Wehrgehenk: I. infelix umero cum apparuit balteus; XII 942. lato quam (pharetram) circum amplectitur ‖ circumplectitur ‖ auro balteus; V 313. — II. teritur qua sutilis alvo ‖ auro ‖ balteus; XII 274 — III. (Turnus) rapiens immania pondera baltei impressumque nefas; X 496.

barathrum, Abgrund, Schlund: I. si super immane barathrum cernatur; VIII 245. — II. Charybdis imo barathri ter gurgite vastos sorbet in abruptum fluctus; III 421.

barba, Bart: candidior postquam tondenti barba cadebat; E I 28. olli (Ebuso) ingens barba reluxit nidoremque ambusta dedit; XII 300. dum tibi est odio hirsutum supercilium promissaque barba; E VIII 34. relucet: ſ. dat. glacie riget horrida barba; IV 251. (Hector) squalentem barbam et concretos sanguine crinis gerens; II 277. — II. amburo: ſ. I. dat. gero; ſ. I. squalet. respicimus: dira inluvies immissaque barba; III 593. promitto: ſ. I est. barbas incanaque menta Cinyphii tondent hirqui; G III 311. — III, 1. (Mezentius) fusus propexam in pectore barbam; X 838. — 2. stiria inpexis indurnit horrida barbis; G III 366.

barbaricus, ausländiſch, fremd: barbarico postes auro spoliisque superbi procubuere; II 504. velut icta barbarico Cybeles antistita buxo virgo bacchatur; Ci 166. hinc ope barbarica variisque Antonius armis Aegyptum vehit; VIII 685. victor adest horrida barbaricae portans insignia pugnae; Cat IX 5.

barbarus, ausländiſch, fremd, Fremdling: A. quae hunc tam barbara morem permittit patria? I 539. (Chloreus) pictus acu tunicas et barbara tegmina crurum; XI 777. — B. barbarus has segetes (habebit); E I 71.

Barcaei, Bewohner von Barce: hinc deserta siti regio lateque furentes Barcaei (cingunt); IV 43.

Barce, Amme des Sychäus: tum breviter Barcen nutricem adfata (Dido) Sychaei; IV 632.

Batulum, Stadt in Campanien: qui Rufras Batulumque tenent atque arva Celemnae; VII 739.

Bavius, Dichter: qui Bavium non odit, amet tua carmina, Maevi; E III 90.

beatus, geſegnet, glücklich, glückſelig, ſelig: o terque quaterque beati, quis ante ora patrum contigit oppetere! I 94. quis magis optato queat esse beatior aevo, quam qui . .? Cul 79. mea coniugis tuae beatae non licuit gravidos penso devolvere fusos? Ci 445. quae Phoebo quondam meditante beatus audiit Eurotas; E VI 82. nos ad beatos vela mittimus portus; Cat V 8. devenere amoena virecta fortunatorum nemorum sedesque beatas; VI 639 socer, beate nec tibi nec alteri; Cat VI 1.

Bebrycius, bebrykiſch: qui (Butes) se Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat; V 373.

Belgicus, belgiſch: (equus) Belgica vel molli melius feret esseda collo; G III 204.

Belides, Nachkomme des Belus: fando aliquod si forte tuas pervenit ad auris Belidae nomen Palamedis; II 82.

Bella, Stadt in Campanien: quos (populos) maliferae despectant moenia Bellae ‖ Abellae ‖; VII 740.

bellator, kriegeriſch, ſtreitbar, Krieger: A. extremo bellator in aequore Turnus palantis sequitur paucos; XII 614 quoniam bellator animo deus incidit; IX 721. hinc bellator equos campo sese arduus infert; G II 145. (Aeneas) inter bellatoris equi cava tempora conicit hastam; X 891. post bellator eeus positis insignibus Aethon it lacrimans; XI 89. incidit huic (Camillae) Appenninicolae bellator filius Auni; XI 700. — B *telum immane manu valida quod forte gerebat ‖ ferebat ‖ bellator; XI 553.

bellatrix, kriegeriſch, ſtreitbar: Pentesilea aurea subnectens exertae cingula mammae, bellatrix; I 493. hos super advenit Volsca de gente Camilla, bellatrix: VII 805.

bellipotens, kriegsgewaltig, Kriegsgott: quercum constituit (Aeneas), tibi, magne, tropaeum, bellipotens; XI 8.

bello(r), kämpfen, ſtreiten: I. mitto ea, quae muris bellando exhausta sub altis; XI 256 nunc aliam ex alia bellando quaerere gentem? Cat IX 53. — II. primus equi labor est animos atque arma videre bellantum; G II 183. videbat, uti bellantes Pergama circum hac fugerent Grai; I 466. si bellare paras atque haec tibi mens est; VIII 400. Thraeiciae cum pictis bellantur Amazones armis; XI 660. it tristis ad aethera clamor bellantum iuvenum; XII 410. nec mos bellantis (tauros) una stabulare; G III 224.

Bellona, Kriegsgöttin: Bellona manet te pronuba; VII 319. quam (Discordiam) cum sanguineo sequitur Bellona flagello; VIII 703.

bellum, (Bellum), Krieg, Streit: I Subject: subito novum consurgere bellum Romulidis Tatioque seni; VIII 637. erunt etiam altera bella; E IV 35. ceu cetera nusquam bella forent, sic . .; II 439. tot bella per orbem; G I 505. tum mortiferum adverso in limine Bellum; VI 279. Alecto, cui tristia bella iraeque insidiaeque cordi; VII 325 nec mihi cum Teucris ullum post eruta bellum Pergama; XI 279 si bellum ingrueret; VIII 535. (virgo) nunc tremere instantis belli certamina dicit; Ci 358. cum bella manus poscunt; XI 379. iure omnia bella gente sub Assaraci fato ventura resident; IX 642. ex illo qui me casus quae, Turne, sequantur bella, vides; XII 33. quid bella Tyro surgentia dicam germanique minas? IV 43. (Sol) monet operta tume-

scere bella; G I 465. illa (vates) tibi Italiae populos venturaque bella expediet; III 458. ſ. resīdunt.

II. **nach Verben**: 1. Accuſativ: potuisti infandum accendere bellum; XII 804. ne, pueri, ne tanta animis adsuescite bella; VI 832. ille quae bella exhausta canebat! IV 14. tibi canit non pagina bellum triste Iovis ponitque ✝ ‖ Rhoetique ‖; Cul 26. bella, horrida bella et Thybrim multo spumantem sanguine cerno; VI 86. in medio classis aeratas, Actia bella, cernere erat; VIII 675. bella cient primaque vetant consistere terra; I 541. illae concordes animae nunc heu quantum inter se bellum cīebunt! VI 828. tu bella cie conceptumque excute foedus; XII 158. coepti fiducia belli Palladis auxiliis semper stetit; II 162. Aeneas oblato gaudens componi foedere bellum; XII 109. qui cupiant tristia condere bella; E VI 7. per ducis Euandri nomen devictaque bella; X 370. dicam horrida bella; VII 41. ſ. I. surgunt. nostro dirimamus sanguine bellum; XII 79. hi (Arcades) bellum adsidue ducunt cum gente Latina; VIII 55. exhaurio: ſ. cano. (Turnus Neci mittit) iuvenem exosum nequiquam bella Menoeten; XII 517. expedio: ſ. I. veniunt. hic matres miseraeque nurus dirum execrantur bellum Turnique hymenaeos; XI 217. fecerat Ignipotens illic pugnata in ordine bella; VIII 629. si bellum finire manu (Turnus) apparat; XI 116. ego tela dedi fovive Cupidine bella? X 93. veteris memor Saturnia belli, prima quod ad Troiam pro caris gesserat Argis; I 23. ego una cum gente tot annos bella gero; I 48. hic (Aeneas) tibi bellum ingens geret Italia; I 263 sociis edico dira bellum cum gente gerendum; III 235. (Anchises) bella viro memorat quae deinde gerenda; VI 890. bella viri pacemque gerent, quis bella gerenda; VII 444. bella manu letumque gero; VII 455. seu pacem seu bella geram; IX 279. nec bellum cum gente gero; XI 113. bellum importunum, cives, cum gente deorum invictisque viris gerimus; XI 305. ubi (dea) sanguine bellum imbuit; VII 541. hoc tum Aeneadis indicere bella Latinus more iubebatur; VII 616. primus init bellum Tyrrhenis asper ab oris Mezentius; VII 647. bellum etiam pro caede boum stratisque iuvencis, Laomedontiadae, bellumne inferre paratis? III 247. sive Getis inferre manu lacrimabile bellum parant; VII 604. docemus, qui bellum intulerint; XI 250 quae vos fortuna quietos sollicitat suadetque ignota lacessere bella? XI 254. memoro: ſ. gero; VI 890. pater Anchises „bellum, o terra hospita, portas: bello armantur equi, bellum haec armenta minantur"; III 540. binc movet Euphrates, illinc Germania bellum; G I 509. natos pater nova bella moventis ad poenam pulchra pro libertate vocabit; VI 820. sin totum moveri mutarive putas bellum; X 627. cum Mavors furentis bella moveus immittit equos; XII 333. muto: ſ. moveo; X 627. operio: ſ. I. tumescunt. aspera tum positis mitescent saecula bellis; I 291. (virginem) populo magnum portendere bellum; VII 80. porto: ſ. minor. ilicet infandum cuncti contra omina bellum poscunt; VII 583. arma parate animis et spe praesumite bellum; XI 18. pugno: ſ. facio. Aenean hominum quisquam divomque subegit bella sequi? X 66. cuncta tuo qui bella, pater, sub numine torques; XII 180 quia (Palamedes) bella vetabat; II 84. videt bella iam fama totum volgata per orbem; I 457.

2. Genetiv: sescentos illi (Abanti) dederat Populonia mater expertos belli iuvenes; X 173.

3. Dativ: quae prima causa bello animos accendit agrestis; VII 482. adsuetus: ſ. V, 1. armo: ſ. 1. miuor. Messapus desueta bello agmina in arma vocat subito; VII 693. quem (Curtium) devotum bellis ‖ tellus ‖ consumpsit gurges in ‖ gurgitis ‖ unda; Cul 364. haec te prima dies bello dedit, haec eadem aufert; X 508. bello dat signum rauca cruentum buciua; XI 474. ibat Hippolyti proles pulcherrima bello, Virbius; VII 761. glomerare manum bello ardent animi; II 315. extremam Saturnia bello imponit regina manum; VII 572. tum primum bello celerem intendisse sagittam dicitur Ascanius; IX 590. huc pater Aeneas et bello lecta iuventus succedunt; VIII 606. (apes) corpora bello obiectant; G IV 217. cetera parce, puer, bello; IX 656. non portus aut propugnacula bello tuta parant; IV 87. ultimus ille dies bello gentique fuisset; IX 759.

4. Ablativ: bellis hoc (eco Mezentius) victor abibat omnibus; X 859. saepe Danai cupiere longo fessi discedere bello; II 109.

5. mit Präpoſitionen: me, bello e tanto digressum et caede recenti; II 718. cum te haec in bella dedisti; XII 633. finitimas in bella feram rumoribus urbes; VII 549. pila manu saevosque gerunt in bella dolones; VII 664 graditur bellum ad crudele Camilla; XI 535. sese in bella remittant; XII 390. filius curru in bella ruebat; VII 782. pariter in bella ruebant; IX 182. qui (socii) sese in bella sequantur; VIII 547.

III. **nach Adjectiven**: 1. (Aeneas) aspicit urbem immunem tanti belli atque impune quietam; XII 559. memor: ſ. II, 1. gero; I 23. — 2. myrtus validis hastilibus (fecunda) et bona bello cornus; G II 447. — 3. quid gravidam bellis urbem et corda aspera temptas? X 87. — 4. non in Venerem segnes nocturnaque bella; XI 736.

IV. **nach Subſtantiven**: 1. Genetiv: nobis ad belli auxilium pro nomine tanto exiguae vires; VIII 472. hoc caput, o cives, haec belli summa nefandi; XII 572. stant belli causae; VII 553. urbem bodie, causam belli, regna ipsa Latini eruam; XII 567. illi inter sese duri certamina belli contulerant; X 146. ſ. I. instat. belli commercia Turnus sustulit ista prior iam tum Pallante perempto; X 532. sere crimina belli; VII 339. communem belli non meminisse ‖ nec timuisse ‖ deum? Cat IX 50. o quis non referat talis divortia belli? Cul 304 Aeneas secum volutat eventus belli varios; X 160. nos alias hinc ad lacrimas eadem horrida belli fata vocant; XI 96. fiducia: ſ. II, 1. coepi. nunc belli finis et aevi his dabitur terris; X 582. quis geminos, duo fulmina belli, Scipiadas, cladem Libyae (tacitos relinquat)?VI 842. furta paro belli convexo in tramite silvae; XI 515. quis nesciat urbem virtutesque virosque aut tanti incendia belli? I 566. saevit scelerata insania belli, ira super; VII 461. cui (Agrippae) (belli insigne superbum) tempora navali fulgent rostrata corona; VIII 683. iustitiaene prius mirer belline laborum? XI 126. at belli saltem captivam lege necasses! Ci 447. quid petunt? quae religio aut quae machina belli? II 151. neu belli terrere minis; VIII 40. Italides, quas Camilla delegit pacisque bonas bellique ministras; XI 658. sic obrutus undique telis Aeneas nubem belli sustinet; X 809. mecum ingentis oras evolvite belli; IX 528. non caede viri tanta perterrita Lausus, pars ingens belli, sinit agmina; X 427. pars belli hau temnenda iacet altus Orodes; X 737. me sine prima manu temptare pericula belli; XI 505. quid pestem evadere belli iuvit? X 55. dirae ferro et compagibus artis claudentur Belli portae; I 294 sunt geminae belli portae (sic nomine dicunt); VII 607. cardine vero belli ‖ Belli ‖ ferratos rupit Saturnia postes; VII 622. armipotens, praeses belli, Tritonia virgo; XI 483. *(Metabus) infantem fugiens media inter proelia belli sustulit exilio comitem; XI 541 donec belli rabies et amor successit habendi; VIII 327. belli propinqui dura rudimenta! XI 156. ut belli signum Laurenti Turnus ab arce extulit; VIII 1. qua (galea Ascanius) ludo indutus belli simulacra ciebat; V 674. urbs fuit dives opum studiisque asperrima belli; I 14. num (hortati sumus) puero summam belli, num credere muros? X 70. ſ. caput.

2. mit Präpoſition: sin ad bella magis studium turmasque ferocis; G III 179.

V. Umſtand: l. Ablativ: acciri: ſ. exciri. bellis acer Halaesus tendit in adversos; X 411. non ita me genitor, bellis adsuetus Opheltes, sublatum erudiit; IX 201. quos (Troiugenas) illi (Latini) bello prolugos egere superbo; VIII 148. hic (occurrunt) multum fleti ad superos belloque caduci Dardanidae; VI 481. quae (arva) bello clari secreta frequentant; VI 478. abnueram bello Italiam concurrere Teucris; X 8. terrarum hic bello magnum concusserat orbem; Cat III 3. quis tecum malit contendere bello? IV 108. Teucri adsueti longo muros defendere bello; IX 541. nunc te mea dextera bello defensum dabit; XII 436. ut bello egregias idem (Hercules) disiecerit urbes, Troiamque Oechaliamque; VIII 290. extulit haec (Italia) Scipiadas duros bello; G II 170. sic fore bello egregiam et facilem victu per saecula gentem; I 444. qui bello exciti ‖ acciti reges ‖; VII 642. Aeneae dextram sive fide seu quis bello est expertus et armis; VII 235. vis ut nulla viuum, non ipsi excindere bello caelicolae valeant; VI 553. quos (vestros honores) contra Aeneadae bello fecere profanos; XII 779. sunt nobis fortia bello pectora; VIII 150. non ego te, Ligurum ductor fortissime bello, transierim, Cunare ‖ Cinyre ‖; X 185. fracti bello fatisque repulsi ductores Danaum; II 13. fore qui gravidam imperiis belloque frementem Italiam regeret; IV 229. Drances largus opum et linguae melior, sed frigida bello dextera; XI 338. Caesar dum magnus ad altum fulminat Euphraten bello; G IV 561. quaenam vos tanto fortuna indigna, Latini, implicuit bello? XI 109. o incluta bello moenia Dardanidum! II 241. gens eadem, quae te, crudeli Daunia bello insequitur; VIII 146. hinc Gaetulae urbes, genus insuperabile bello, cingunt; IV 40. fines Libyci, genus intractabile bello: I 339. heu prisca fides invictaque bello dextera! VI 878. virgo Teucros conata lacessere bello; XI 842. quo (Aenea) iustior alter nec pietate fuit nec bello maior et armis; I 545. multa quoque et bello passus (vir); I 5. en, perfecta tibi bello discordia tristi; VII 545. bello Iliacos fateor petiisse penates; III 603. en agros et quam bello, Troiane, petisti. Hesperiam metire iacens; XII 359. en qui nostra sibi bello connubia poscunt! IX 600. [post mortem bello Rutuli pugnaque (cingulis) potiti]; IX 363. ubi Lydia gens, bello praeclara, insedit; VIII 480. Eumedes fertur antiqui proles bello praeclara Dolonis; XII 347. inventus aut rastris terram domat aut quatit oppida bello; IX 608. hunc (Polyidum) bello repetens Gortynius heros; Ci 114. hinc populum late regem belloque superbum venturum excidio Libyae; I 21. quos improbus advena bello territat invalidas ut aves; XII 264. si quando deum rex meritas bello territat urbes; XII 852. quas non manus Achaica bello traxerit ad letum patriae sub moenibus; V 623. continuo animos volgi et trepidantia bello corda licet longe praesciscere; G IV 69. pater Aeneas tristi turbatus pectora bello; VIII 29. dum bello Argolici vastabant Pergama reges debita; VIII 374. ultro Asiam magno Pelopea ad moenia bello venturam; II 193. bello audacis populi vexatus et armis; IV 615. exigui numero, sed bello vivida virtus; V 754. non vivida bello dextra viris animusque ferox; X 609. hic undantem bello magnumque fluentem Nilum (faciam); G III 28. zum Satz: nec setius, ut saepe ingenti bello cum longa cohortis explicuit legio; G II 279. it bello tessera signum; VII 637. quae sit magno sententia (regis) bello; XI 295. nulla salus bello: pacem te poscimus omnes: XI 362. „nulla salus bello.“ capiti cane talia, demens, Dardanio; XI 399. respice res bello varias: XII 43.

2. Präpoſition: per: ſ. II, 1 devinco.

belua, Tier, Ungeheuer: centumgeminus Briareus ac belua Lernae horrendum stridens; VI 287.

Belus, A. Vater des Danaus: regina implevit mero pateram, quam Belus et omnes a Belo soliti; I 729. — B. Vater der Dido: Teucrum venire nova regna petentem auxilio Beli; genitor tum Belus opimam vastabat Cyprum; I 621.

Benacus, Gardaſee: te (memorem), fluctibus et fremitu adsurgens Benace marino? G II 160. patre Benaco velatus harundine glauca Mincius; X 205.

bene, gut, wohl, glücklich: carmina tum melius, cum venerit ipse, canemus; E IX 67. Aeneas ausus adflictis melius confidere rebus; I 452. non bene ripae creditur; E III 94. multa adeo gelida melius se nocte dedere; G I 287. est animus istum qui vita bene credat emi, quo tendis, honorem; IX 206. (equus) Belgica vel molli melius feret esseda collo; G III 204. laeti bene gestis corpora rebus procurate, viri; IX 157. si bene quid de te merui; IV 317. tibi candida nais narcissum et florem iungit bene olentis anethi; E II 48. quid cineri ingrato servas bene olentia serta? Copa 35. alii orabunt causas melius; IV 849. truncis oleae melius, propagine vites respondent; G II 63. quiane bene apud memores veteris stat gratia facti? IV 539. nocte leves melius stipulae, nocte arida prata tondentur; G I 289. quod nec vertat bene; E IX 6.

benefactum, Wohltat, Verdienſt: quid labor aut benefacta iuvant? G III 525.

benignus, gütig: regina accipit in Teucros mentem benignam; I 304.

Berecyntius, phrygiſch: tympana vos buxusque vocat Berecyntia Matris Idaeae; IX 619. ipsa deum fertur genetrix Berecyntia magnum vocibus his adfata Iovem; IX 82. qualis Berecyntia mater invehitur curru Phrygias turrita per urbes; VI 784. tympana: ſ. buxus.

Beroë, A. Oceanide: vellera nymphae carpebant Clioque et Beroe soror, Oceanitides ambae; G IV 341. — B. Gattin des Doryflus: I. non Beroë vobis, non baec Rhoeteïa, matres, est Dorycli coniunx; V 646. — II, 1. (Iris) fit Beroë, Tmarii coniunx longaeva Dorycli, cui genus et quondam nomen natique fuissent; V 620. ipsa egomet dudum Beroën digressa reliqui aegram; V 650. — 2. sum: ſ. 1 facio.

beta, Beete, Mangold: hic olus, hic late fundentes bracchia betae virebant; Mo 72.

Bianor, Gründer von Mantua: sepulchrum incipit apparere Bianoris; E IX 60.

bibo, trinken, einſaugen, einziehen; l. ut gemma bibat et Sarrano dormiat ostro; G II 506. vobiscum, si est culpa, bibi; Cat XI 3. bibit ingens arcus; G I 380. vgl. II. alqd. — II claudite iam rivos, pueri: sat prata biberunt; E III 111. Dido longum bibebat amorem; I 749. ante exul aut Ararim Parthus bibet aut Germania Tigrim, quam . .; E I 62. hasta donec virgineum alte bibit acta cruorem; XI 804. qui Tiberim Fabarimque bibunt; VII 715. haec circum inriguum bibant violaria fontem; G IV 32. nec si frigoribus mediis Hebrum bibamus; E X 65. Tiberim: ſ. Fabarim. Tigrim: ſ. Ararim quae (terra) et bibit umorem et, cum volt, ex se ipsa remittit; G II 218. prius quam (equi) pabula gustassent Troiae Xanthumque bibissent; I 473.

bibulus, durſtig, einſaugend: reliquias vino et bibulam lavere favillam; VI 227. quid qui paludis collectum umorem bibula deducit harena? G I 114. lapidem bibulum aut squalentis infode conchas; G II 348. (Carme) inverso bibulum restinguens lumen olivo; Ci 344. quid iuvat abisse quam potius bibulo decubuisse toro? Copa 6.

bicolor, zweifarbig, ſchedig: quem (parvom Priamum) Thracius albis portat equus bicolor maculis; V 566. dixerat (Euandrus), Herculea bicolor cum populus umbra velavit comas; VIII 276.

bicornis, mit zwei Hörnern, zweizackig: exacu-

unt alii vallos furcasque bicornis; G I 264. ibant extremi hominum Morini Rhenusque bicornis; VIII 727.

bidens, mit beiden Zahnreihen, zweizackig, Marſt, Damm, Schaf: A. (Scylla) ferro manus armata bidenti avolat ‖ evolat ‖; Ci 213. ubi iste post Sabinus ante Quinctio bidente dicit attondisse forcipe ‖ forfice ‖ comata colla; Cat X 9 — B, I sacerdos intonsam bidentem attulit; XII 170. (Aeneas) caedit binas de more bidentis totque sues; V 96. superest duros iactare bidentis; G II 355. mactant lectas de more bidentis; IV 57. mactare praestiterit totidem lectas de more bidentis; VI 39. hic Latinus centum lanigeras mactabat rite bidentis atque harum effultus tergo stratisque iacebat velleribus; VII 94. mactant lectas de more bidentis Euandrus pariter, pariter Troiana inventus; VIII 544. — H. tergum, vellera: ſ. I. macto; VII 94 — III. glaeba versis aeternum frangenda bidentibus; G II 400.

bifer, zweimal tragend: pinguis hortos quae cura colendi ornaret biferique rosaria Paesti; G IV 119.

biforis, aus zwei Öffnungen: ubi adsuetis biforem dat tibia cantum; IX 618.

biformis, doppelgeſtaltig; sive illam (Scyllam) monstrum genuit grave Echidna biformis; Ci 67. Centauri in foribus stabulant Scyllaeque biformes; VI 286. hic mixtum genus prolesque biformis Minotaurus inest; VI 25.

bifrons, mit doppelter Stirn: Saturnus senex Janique bifrontis imago vestibulo astabant; VII 180. haec iuro Latonae genus duplex Ianumque bifrontem; XII 198.

bigae, Zweigeſpann: 1. inter soles et candida lunae sidera, caeruleis orbem pulsantia bigis; Ci 38. Hector raptatus bigis ut quondam; II 272. Nox atra polum bigis subvecta tenebat; V 721. — 2. aethere ab alto Aurora in roseis fulgebat lutea bigis; VII 26. bigis it Turnus in albis; XII 164.

biiugis, zweiſpännig: (tales) Martis equi biiuges; G III 91. (Turnus) sistit equos biiugis et curru desilit; XII 355 iam quatit biiugis oriens Erebois ‖ Erebeis ‖ equos Nox; Cul 202. labentis biiuges etiam per sidera Lunae (Orpheus) pressit equos; Cul 283.

biiugus, zweiſpännig, Zweigeſpann, Streitwagen: A. non tam praecipites biiugo certamine campum corripuere currus; V 144. cui Dindyma cordi biiugique ad frena leones; X 253. — B, I, 1. Lucagus ut pronus pendens in verbera telo admonuit biiugos; X 587. haec ita fatus (Aeneas) arripuit biiugos; X 595. — 2. desiluit Turnus biiugis; X 453. — II. Pallas biiugis fugientem Rhoetea praeter traicit; X 399. biiugis infert se Lucagus albis in medios; X 575.

bilinguis, doppelzüngig: domum timet (Cytherea) ambiguam Tyriosque bilinguis; I 661.

bilix, doppeldrähtig: lancea rumpit infixa bilicem loricam; XII 375.

bimembris, doppelgeſtaltet: tu nubigenas, Iuvicte, bimembris Hylaeumque Pholumque manu mactas; VIII 293.

binus, zweijährig: vitulus bima curvans iam cornua fronte quaeritur; G IV 299.

bini, je zwei, zwei, doppelt: huic (ulmo) binae aures, duplici aptantur dentalia dorso; G I 172. (Aeneas) caedit binas de more bidentis totque sues; V 96. bina boum vobis Acestes dat numero capita in navis; V 64. ut binae regum facies, ita corpora plebis; G IV 95. (vitula) binos alit ubere fetus; E III 30. (Anchises) mihi dedit frena bina; VIII 168 (Aeneas) bina manu lato crispans hastilia ferro; I 313. Turnus bina . . . ferro; XII 165. cornea bina ferunt (pueri) praefixa hastilia ferro; V 557. pocula bina novo spumantia lacte quotannis statuam tibi; E V 67. bina dabo argento perfecta atque aspera signis pocula; IX 263. Cnosia bina dabo levato lucida ferro spicula ferre; V 306. pars spicula gestat bina manu; VII 688. bina die (capreoli) sicant ovis ubera; E II 42.

bipatens, doppelt geöffnet: portis alii bipatentibus adsunt; II 330. considunt tectis bipatentibus; X 5.

bipennis, zweiſchneidig, Doppelart, Streitaxt: A ferro sonat alta bipenni fraxinus; XI 135. — B, I. ipse (Pyrrhus) inter primos correpta dura bipenni limina perrumpit; II 479. dabo caelatam argento ferre bipennem; V 307. duram in vitis molire bipennem; G IV 331. (Camilla) nunc validam dextra rapit indefessa bipennem; XI 651. — II. oruum cum ferro accisam crebrisque bipennibus iustant eruere agricolae certatim; II 627.

bipes, zweifüßig: Proteus, magnum qui piscibus aequor et iuncto bipedum curru metitur equorum; G IV 389. iunctis magnum quae piscibus aequor et glauco bipedum curru metitur equorum Leucothea; Ci 395.

biremis, Zweiruderer: (Aeneas) geminas legit de classe biremis remigioque aptat; VIII 79. Anthea si quem iactatum vento videat Phrygiasque biremis; I 182.

bis, zweimal, doppelt: I. bis Tusci Rutulos egere ad moenia versos, bis reiecti armis respectant terga tegentes; XI 629. iam bis medium (Laocoonta serpentes) amplexi, bis collo squamea circum terga dati; II 218. bis (Daedalus) conatus erat casus effingere in auro, bis patriae cecidere manus; VI 32. non pudet obsidione iterum valloque teneri, bis capti Phryges? IX 599. bis capti Phryges haec Rutulis responsa remittunt; IX 635. (apes) bis gravidos cogunt fetus, duo tempora messis; G IV 231. conor: ſ. cado, do: ſ. amplector. Anchisa, cura deum, bis Pergameis erepte ruinis; III 476. bis vitibus ingruit umbra, bis segetem densis obducunt sentibus herbae; G II 410. si tanta cupido bis Stygios innare lacus, bis nigra videre Tartara; VI 134. quin etiam bis tum medios (Turnus) invaserat hostis, bis confusa fuga per muros agmina vertit; IX 799. si non Assyrio fuerint ‖ fulgent ‖ bis lauta colore vellera; Cul 62. hic alienus ovis custos bis mulget in hora; E III 5. bis die numerant ambo pecus; E III 34. obduco: ſ. ingruo. nec tuit indignum superis, bis sanguine nostro Emathiam et latos Haemi pinguescere campos; G I 491. quo se rapta bis coniuge ferret (Orpheus)? G IV 504. reicio: ſ. ago. bis quae (seges) solem, bis frigora sensit; G I 48. addam bis triumphatas utroque ab litore gentes; G III 33. (vitula) bis venit ad mulctram; E III 30. verto: ſ. invado. video: ſ. inno. ne cessa extollere vires gentis bis victae; XI 402. bis magna victi pugna; XII 34. non illum genetrix Graium ideo bis vindicat armis; IV 228. — II. bis gravidae pecudes, bis pomis utilis arbos; G II 150. tum Tartarus ipse bis patet in praeceps tantum, quantus . .; VI 578. utilis: ſ. gravidus. — III. I. Arcadas huic (Pallanti) equites bis centum dabo; VIII 518. iam nox hibernas bis quinque peregerat horas; Mo 1. sunt mihi bis septem praestanti corpore nymphae; I 71. bis septem Rutuli, muros qui milite servent, delecti; IX 161 praeterea bis sex genitor lectissima matrum corpora dabit; IX 272. (Aeneas) aptat bis sex tboraca petitum perfossumque locis; XI 9. cui (Latino) tempora circum aurati bis sex radii fulgentia cingunt; XII 163. vix illud (saxum) lecti bis sex cervice subirent; XII 899. — 2. bis denis Phrygium conscendi navibus aequor; I 381. bis denas Italo texamus robore navis; XI 326. quae (mensura) bis iu octonas excurrit pondere libras; Mo 18. bis quinos silet ille (Calchas) dies; II 126. quotannis bis senos cui (iuveni) nostra dies altaria fumant; E I 43. aspice bis senos laetantis agmine cycnos; I 393. pueri bis seni quemque secuti; V 561. bis senos pepigere dies; XI 133. — IV. bis iam Italos hostis; XII 582.

Bisaltae, thrac. Volk: ferire venam Bisaltae quo more solent acerque Gelonus; G III 461.

Bistonis, thrac.: saeva velut gelidis Edonum Bistonis oris virgo bacchatur; Ci 165.

Bistonius, thrac.: Ityn., quo Bistonius rex orbus epops maeret; Cul 252.

Bitias, A. Tyrier: (Dido pateram) tum Bitiae dedit increpitans; I 738. — B. Troer: I. sternit (Turnus) Bitian ardentem oculis animisque frementem; IX 703. Pandarus et Bitias, Idaeo Alcanore creti, portam recludunt, freti animis; IX 672. haut ita me experti Bitias et Pandarus ingens; XI 396. — II. sterno: ſ. I ardet.

bitumen, Erdpech: I. miscent scillam elleborosque gravis nigrumque bitumen; G III 451. — II. fragilis incende bitumine laurus; E VIII 82.

bivius, mit zwei Wegen, neutr. Scheideweg: A. ut bivias armato obsidam milite fauces; XI 516. — B. qui (locus) patet in bivio portae, quae proxuma ponto; IX 238.

blandus, ſchmeichelnd, lockend, angenehm: in quo (munere) meas musas leviter blandum liceat deponere amorem; Ci 11. hinc canibus blandis rabies venit; G III 496. ipsa tibi blandos fundent cunabula flores; E IV 23. patris Aeneae suspensam blanda vicissim gaudia perteruptant mentem; V 827. ne blando nequeat (maritus) superesse labori; G III 127. (equi labor est) magis atque magis blandis gaudere magistri laudibus; G III 185. ubi (Carme) blanda pectus spe luserat ‖ vicerat ‖ aegrum; Ci 341. gaudete, vagae, laudate, ‖ blandaeque ‖ volucres; Ci 197. nunc ‖ hunc (Aenean) ‖ Phoenissa tenet Dido blandisque moratur vocibus; I 670. turba ferarum blanda voce sequax regionem inseserat Orphei; Cul 279.

blatta, Schabe: lucifugis congesta cubilia blattis; G IV 243.

bocchus, Bierpflanze: hic [est] bocchus Libyae regis memor; Cul 406.

bocula (bucula), junge Kuh, Färſe: quo neque sit ventis aditus neque errans bocula campo decutiat rorem et surgentis atterat herbas; G IV 11. bucula caelum suspiciens patulis captavit naribus auras; G I 375. talis amor Daphnim, qualis cum fessa iuvencum quaerendo bocula propter aquae rivom viridi procumbit in ulva, perdita nec serae meminit decedere nocti, talis amor teneat; E VIII 86.

Boethus, Tyrer; si nec pocula gratum ‖ Graium ‖ Alconis referent Boethique ‖ referunt Rhoecique ‖ torenma; Cul 67.

Bola, Stadt in Latium: hi Collatinas imponent montibus arces Bolamque Coramque; VI 775.

bonus, gut, tüchtig, geſchickt, fruchtbig, trefflich, rechtſchaffen, bieder, glücklich, günſtig, neutr. Gut, Vorteil, Vorzug, Habe: A. boni quoniam convenimus ambo, tu calamos inflare levis, ego dicere versus; E V 1. amat bonus otia Daphnis; E V 61. vina bonus quae cadis onerarat Acestes; I 195. adsit laetitiae Bacchus dator et bona Iuno; I 734. quando optima Dido nesciat; IV 291. qui iaculo incedit melior levibusque sagittis; V 68. quem (Gyan) deinde Cloanthus consequitur, melior remis; V 153. ille (Dares) pedum melior motu; V 430. nec bonus Eurytion praelato invidit honore ‖ honori ‖; V 541. quos bonus Aeneas dictis solatur amicis; V 770. regem Aeneas dictis adfatur amicis: „optume Graiugenum“ . . ; VIII 127. ita discedens praeceperat optumus armis Aeneas; IX 40. pedibus longe melior Lycus fuga muros tenet; IX 556. hic iaculo bonus, hic longe fallente sagitta; IX 572. Rhoeteus, optime Teuthra, te fugiens; X 402. (Mezentius) haut furto melior, sed fortibus armis; X 735. quos (oratores) bonus Aeneas prosequitur venia; XI 106. Drances largus opum et linguae melior; XI 338. te, optima Carme; Ci 278. vgl. Terra. bonum sit! nescio quid certest; E VIII 106. collibus an plano melius sit ponere vitem; G II 273 ante summa de re statuisse fuerat melius; XI 103. hanc tibi, Eryx, meliorem animam pro morte Daretis persolvo; V 483. hic magnanimi heroes, nati melioribus annis; VI 649. optima putri arva solo; G II 262. quam (Troiam) vestrae fecere manus melioribus, opto, auspiciis; III 498. bona bello cornus; G II 447. nona (dies) fugae melior, contraria furtis; G I 286. optima quaeque dies miseris mortalibus aevi prima fugit; G III 66 tu, Saturnia coniunx (iam melior, iam, diva, precor); XII 179. melior (ductor) vacua sine regnet in aula; G IV 90. tua optima facta non equidem silebo; X 791. omnipotens oculos torsit ad oblitos famae melioris amantis; IV 221. i decus, i, nostrum: melioribus utere fatis; VI 546. optuma torvae forma bovis; G III 51. nos o mihi manes este boni! XII 647. non te optima mater condet humi; X 557. Italides, quas Camilla delegit pacisque bonas bellique ministras; XI 658 melior quoniam pars acta diei; IX 156. sin te, pater optume Teucrum, pontus habet Libyae; I 555. hic me, pater optime, fessum deseris; III 710. risit pater optimus olli et clipeum efferri iussit; V 358. laudantur bonae pacis bona; Ci 356. hic (rex) melior insignis et ore et rutilis clarus squamis; G IV 92. responsa simul quae sint, rex optime, regis audisti; XI 294. rem nulli obscuram consulis, o bone rex; XI 344. unum etiam donis istis, unum, optime regum, adicias; XI 353. dum melior viris sanguis dabat; V 415. optuma vinetis satio, cum vere rubenti candida venit avis; G II 319. quorum melior sententia menti; II 35. nigra fere et presso pinguis sub vomere terra optima frumentis; G II 205. tu optima ferrum Terra tene; XII 777. dicite, felices animae tuque, optime vates, quae regio Anchisen habet? VI 669. haec melior magnis data victima divis; XII 296. — B, a. I, 1. quis non bonus omnia malit credere quam tanti sceleris damnare puellam? Ci 188. — 2. hanc (curam) precor, optime, pro me deponas; XII 48. hoc insuetis iactor magis, optime, curis; Cat IX 9. — II. vita grata bonis lucens; Cul 41. — b. I, 1. forsan miseros meliora sequentur; XII 153. — 2. o bona pastoris, incognita curis! Cul 58. — II, 1. cui iuveni ante alios divi divumque sorores cuncta dedere bona, cuncta quibus gaudet Phoebus; Cat IV 6. laudantur bonae pacis bona; Ci 356. o fortunatos nimium, sua si bona norint, agricolas! G II 458. dum pastor meliora deos sedet omnia poscens; G III 456. cedamus Phoebo et moniti meliora sequamur; III 188. di meliora piis erroremque hostibus illum! G III. 513. — 2. tantum bonis communibus obsto; XI 435. — 3. quin aspera Iuno consilia in melius referet; I 281. multa dies rettulit in melius; XI 426. ut in melius tua, qui potes, orsa reflectas! X 632. — III. gaudere: ſ. II, 1. do. — IV. tu sancta Pales, ad quam †ventura ‖ bona turba ‖ recurrit †agrestum bona ‖ voti ‖ secura sit . . ; Cul 20.

bootes, Bärenführer: haud obsura cadens mittet tibi signa bootes ‖ Bootes !; G I 229.

boreas, (Boreas), Nordwind, Nordoſtwind: I. Boreas angusta ab sede Pelori missus adest; III 687. cum quercum Alpini boreae nunc hinc nunc flatibus illinc eruere inter se certant; IV 442. nec tibi persuadeat auctor tellurem borea rigidam spirante moveri ‖ movere ‖; G II 316. — II, 1. mitto: ſ. I. adest. — 2 (equae) diffugiunt in boream caurumque; G III 278. — III. hic tantum Boreae curamus frigora, quantum . . ; E VII 51. ne Boreae penetrabile frigus adurat G I 93. tres ‖ tris ‖ quoque Threïcios Boreae de gente suprema (Clausus) sternit; X 350. Boreae de parte trucis cum fulminat; G I 370. Edoni Boreae cum spiritus alto insonat Aegaeo; XII 365

bos, Rind, Stier, Kuh: (gen. bovom: ſ. III. labores;

II 306. usus): I, 1. ille meas errare boves, ut cernis, permisit; E I 9. reddidit una boum vocem vastoque sub antro mugiit et Caci spem custodita fefellit; VIII 217. discessu mugire boves; VIII 215. ſ. fallit. sternitur exanimisque tremens procumbit humi bos; V 481. reddit: ſ. fallit. si qua forte ferant oculis sese obvia nostris errabunda bovis vestigia; forsitan illum aut herba captum viridi aut armenta secutum perducant aliquae stabula ad Gortynia vaccae; E VI 58. vallem boves amnemque tenebant; VIII 204. tremit: ſ. procumbit. — 2. Io insignibat, iam saetis obsita, iam bos (argumentum ingens); VII 790. — II, 1 abstractae boves abiurataeque rapinae caelo ostenduntur; VIII 263 nou ulli pastos illis egere diebus frigida boves ad flumina; E V 25; capio: ſ. I, 1. sequitur. custodio: ſ. I, 1. fallit (dies) felix prensos domitare boves; G I 285. postquam victor Tirynthius Tyrrheno boves in flumine lavit Hiberas; VII 663. ostendo: ſ. abstraho. pascite ut ante boves, pueri; E I 45. perduco: ſ. I, 1. sequitur. prendo: ſ. domito. tempore non alio dicunt regionibus illis quaesitas ad sacra boves Iunonis; G III 532. sterno: ſ. I, 1. procumbit. — 2. optuma torvae forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix, et crurum tenus a mento palearia pendent; G III 52. — III. hinc (sustinet) armenta boum meritosque iuvencos; G II 515. ecce laeta boum passim campis armenta videmus; III 220 bellum etiam pro caede boum stratisque iuvencis inferre paratis? III 247. bina boum vobis Acestes dat numero capita in navis; V 61. semper eunt, quarum (boum) mutari corpora malis; G III 69. stant circumfusa pruinis corpora magna boum; G III 369. corpora ipsa boum frondoso desere luco; G IV 543. multa boum circa mactantur corpora Morti; XI 197. forma: ſ. II, 2. haec cum sint hominumque boumque labores versando terram experti; G I 118. aether pluvia ingenti sata laeta boumque labores diluit; G I 325. cum torrens sternit sata laeta bovomque labores; II 306. mugitus boum mollesque sub arbore somni non absunt; G II 470 adsuetus coluber (pestis acerba boum) pecori aspergere virus; G III 419. tantorum ingentia septem terga boum plumbo insuto ferroque rigebant; V 405. veseitur Aeneas et inventus perpetui tergo bovis et lustralibus extis; VIII 183. vestigia: ſ. I. sequitur: liquefacta boum per viscera toto stridere apes utero; G IV 555. sive bovom ‖ boum ‖ sive est quoi gratior usus equorum; G III 211.

bracchium, Arm, Schere, Aſt, Rahe: I lenta perpetuas fuderunt bracchia pinnas; Ci 504. marmorea adductis tabescunt bracchia nodis; Ci 450. — II, 1. evinctis attollat bracchia palmis; V 364. ipse tibi iam bracchia contrahit ardens Scorpius; G I 34. centum quoi (Aegaeoni) bracchia dicunt centenasque manus; X 565. ter conatus ibi collo dare bracchia circum; II 792. VI 700. gemino dimittunt ‖ demittunt ‖ bracchia muro turriti scopuli; III 535. Ascanius diversa bracchia ducens constitit; IX 623. uterque bracchia ad superas interritus extulit auras; V 427. hic late fundentes bracchia betae virebant; Mo 72. Dares alterna iactat bracchia protendens; V 377. intenta bracchia remis; V 136. quibus (caestibus) Eryx suetus duro intendere bracchia tergo; V 403. (Aeneas) iubet intendi bracchia velis; V 829. umbrosae manent ‖ monent ‖ fagus hederaeque ligantes bracchia; Cul 142. fortis (aesculus) late ramos et bracchia pandens ‖ tendens ‖ huc illuc; G II 296. in medio ramos annosaque bracchia pandit ulmus opaca ingens; VI 282. cum semel (sceptrum) posuit comas et bracchia ferro; XII 209. protendo: ſ. iacto. si bracchia forte remisit; G I 202. tendo: ſ. pando. illi (Cyclopes) inter sese magna vi bracchia tollunt in numerum; G IV 174. A VIII 452. tum stringe comas, tum bracchia tonde; G II 368. — 2. (Aeneas) miratur interque manus et bracchia versat galeam; VIII 619. — III. Heliades teneris implexae bracchia truncis; Cul 129.

brattea. Blech: leni crepitabat brattea vento; VI 209.

brevis, kurz, klein, gering, ſchmal, flach, neutr. Untiefe: A. illi (pullo) brevis alvus obesaque terga; G III 80. unde iter Italiam cursusque brevissimus undis; III 507. ubi iam breviorque dies et mollior aestas; G I 312. (apes) excursus brevis temptant; G IV 194. breve et inreparabile tempus omnibus est vitae; X 467. (Mnestheus) in scopulo luctantem deserit alto Sergestum brevibusque vadis; V 221. brevis est via; E IX 23. — B, I. multi (socii) brevibus se credere saltu; X 289. — 2. tris (naves) Eurus ab alto in brevia et syrtis urget; I 111.

breviter, kurz: breviter Barcen nutricem adfata (Dido) Sychaei; IV 632. breviter adfata Sibylla est; VI 538. breviter cum talia Nisus „absistamus“ ait; IX 353. si tantus amor breviter Troiae supremum audire laborem; II 11. olli (Aeneae) sic breviter fata est longaeva sacerdos; VI 321. quae contra breviter fata est Amphrysia vates; VI 398. cui (Iunoni) rex aetherii breviter sic fatur ‖ fatus ‖ Olympi; X 621. (Aeneas) breviter super ‖ supera ‖ aspectans convexa precatur; X 251. breviter Dido voltum demissa profatur; I 561.

Briareus, Meerriefe; centumgeminus Briareus ac belua Lernae; VI 287.

Britanni, Britanner: I. ut purpurea intexti tollant aulaea Britanni; G III 25. — II. pars penitus toto divisos orbe Britannos (veniemus); E I 66.

Britomartis, Nymphe der Diana: te erepta, o Britomarti, mei spes una sepulchri, te, Britomarti; Ci 295.

Brixia, Stadt in Norditalien; sive Mantuam opus foret volare sive Brixiam; Cat X 5.

Bromius, Beiname des Bacchus: est hic munda Ceres, est Amor, est Bromius; Copa 20.

Brontes, Cyklop: ferrum exercebant Cyclopes, Brontesque Steropesque; VIII 425.

bruma, der kürzeſte Tag, Winter: I. ubi altius ad vivom persedit horrida cano bruma gelu; G III 443. coluber, frigida sub terra tumidum quem bruma tegebat; II 472. — II. serite hordea campis usque sub extremum brumae intractabilis imbrem; G I 211. — III. nec tota claudes faenilia bruma; G III 321. —

brumalis, winterlich: quale solet silvis brumali frigore viscum fronde virere nova; VI 205.

Brutus, Brutus: vis et Tarquinios reges animamque superbam ultoris Bruti videre? VI 818.

bubo, Uhu: sola culminibus ferali carmine bubo saepe queri et longas in fletum ducere voces; IV 462.

bubulcus, Rinderhirt: tardi venere subulci ‖ bubulci ‖; E X 19.

bucina, Horn: qua bucina signum dira dedit; VII 519. bello dat signum rauca cruentum bucina; XI 475.

bucula, ſ. **bocula.**

bufo, Kröte: inventus cavis bufo; G I 184.

bulbus, Zwiebel, Knollen: (Simylus) servatum in germine bulbum tinguit aqua lapidisque cavum dimittit in orbem; Mo 96.

bulla, Buckel, Knopf: Euryalus phaleras Rhamnetis et aurea bullis cingula rapit; IX 359. cum notis fulserunt cingula bullis Pallantis pueri; XII 942.

bumastus, Rebenart mit großen Trauben: I. hic (est) amarantus bumastusque virens; Cul 407. — 2. non ego te transierim tumidis, bumaste, racemis; G II 102.

buris, Krümmel: continuo in silvis magna vi flexa domatur in burim ulmus; G I 170.

Busiris, König von Aegypten: quis inlaudati nescit Busiridis aras? G III 5

bustum, Brandſtätte, Grabmal: I. fuit ingens monte sub alto regis Dercenni terreno ex aggere bustum antiqui Laurentis opacaque ilice tectum; XI 850. — II, 1. semusta servant busta neque avelli possunt; XI 201 tego: ſ. I. — 2. quae (ales) quondam in bustis aut culminibus desertis nocte sedens serum canit importuna per umbras; XII 863.

Bute s, A. Sohn des Amycus; idem (Dares) victorem Buten immani corpore, qui se Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat, perculit et fulva moribundum extendit harena; V 374. — B. Waffenträger des Anchiſes: (Apollo) forma ‖ formam ‖ tum vertitur oris antiquom in Buten; IX 647. — C. Troer: protinus Orsilochum et Buten, duo maxima Teucrum corpora, sed Buten aversum cuspide fixit (Camilla) loricam galeamque inter; XI 691.

Buthrotum, Stadt in Epirus: celsam Buthroti accedimus urbem; III 293.

buxum, buxus, Buchsbaum, Flöte, Kreiſel: I. nec tiliae leves aut torno rasile buxum non formam accipiunt ferroque cavantur acuto; G II 449. tympana vos buxusque vocat Berecyntia Matris Idaeae; IX 619. — II. cavo: ſ. I. inpubes manus mirata volubile buxum; VII 382. — III. velut icta barbarico Cybeles antistita buxo virgo bacchatur; G IV 166. quale per artem inclusum buxo aut Oricia terebintho lucet ebur; X 136. iuvat undantem buxo spectare Cytorum; G II 437.

Byrsa, Burg von Carthago: [mercati solum, facti de nomine Byrsam]; I 367.

Cacumen, Spitze, Wipfel, Gipfel: I, 1. mox Leucatae nimbosa cacumina montis (aperiuntur); III 274. usque ad veteres iam fracta cacumina fragos; E IX 9 dehinc summa cacumina linquont; VI 678. summum putator haut dubitat terrae referens mandare cacumen; G II 29. rigidas motare cacumina quercus (videres); E VI 28. haec (capella) suspensa rapit carpente cacumina morsu vel salicis lentae vel quae nova nascitur almus; Cul 54. refero: ſ. mando. — 2. ipsae (hederae) excedunt ad summa cacumina lentae; Cul 143. inde secutus (ignis) per ramos victor perque alta cacumina regnat; G II 307. inter densas umbrosa cacumina fagos adsidue veniebat (Corydon); E II 3. — II. usque ad: ſ. I, 1. frango.

Cacus, Sohn des Vulkan: I. tum primum nostri Cacum videre timentem turbatumque oculis ‖ oculi ‖; VIII 222 hic Cacum in tenebris incendia vana vomentem (Alcides) corripit; VIII 259. — II. corripio, al.: ſ. I. — III. semihominis Caci facies quam (speluncam) dira tenebat; VIII 194. furis ‖ furiis ‖ Caci mens effera quattuor tauros avertit; VIII 205. specus et Caci detecta apparuit ingens regia; VIII 241. Caci speluncam adiciunt; VIII 303. una boum Caci spem custodita fefellit; VIII 218

cadaver, Leiche: I. (Tisiphone) aggerat ipsis in stabulis turpi dilapsa cadavera tabe ‖ tabo ‖, donec humo tegere ac foveis abscondere discunt; G III 557. — II. abscondo, al.: ſ. I. pedibus informe cadaver protrahitur; VIII 264.

Cadmeis, Tochter des Cadmus: quo quondam victa furore venit Nyctelium fugiens Cadmeis Agave; Cul 111.

Cadmus, des Cadmus: discordantes Cadmeo semine fratres iam truculenta ferunt lumina; Cul 254.

cado, fallen, ſtürzen, abfallen, ſinken, untergehen, unterliegen, ſchwinden, zufallen, treffen, zuteil werden: I. victores cadunt Danai; II 368. cadit Ripheus ‖ Rhipeus ‖, iustissimus unus, qui fuit in Teucris; II 426. Danaum, si fata fuissent, ut caderem meruisse manu; II 434. cadat ante diem mediaque inhumatus harena; IV 620. Aeneae magni dextra cadis; X 830. sanguinis ille (Euneus) vomens rivos cadit; XI 668. nomen haut leve patrum manibus hoc referes, telo cecidisse Camillae; XI 689. cecidisse Camillam; XI 898. cadit ipse Tolumnius augur; XII 460. cecidere animi; III 260. magnum mixtae (apes) glomerantur in orbem praecipitesque cadunt; G IV 80. cum frigidus olim iam cadit aquarius; G III 304. dum Argolici vastabant regnes casuras inimicis ignibus arces; VIII 375 primis cadentibus astris Iunoni fer rite preces; VIII 59. augur: ſ. alqs; XII 460. omnes ventosi ceciderunt murmuris aurae; E IX 58. pater statuit, quo signo caderent austri; G I 354 candidior postquam tondenti barba cadebat; E I 28. haud obscura cadens mittet tibi signa bootes ‖ Bootes ‖; G I 229. rursus cura patrum cadere et succedere matrum incipit; G III 138 sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti; G IV 165. quam multa in silvis autumni frigore primo lapsa cadunt folia; VI 310. sic cunctus pelagi cecidit fragor; I 154. non alias caelo ceciderunt plura sereno fulgura; G I 487. vos etiam, gemini, Rutulis cecidistis in agris ‖ arvis ‖, Daucia proles; X 390. Troiae sub moenibus altis tot gnati cecidere deum; X 470. gnatum caesis Volscorum milibus ante cecidisse iuvabit; XI 168. saepe in honore deum medio stans hostia ad aram inter cunctantis cecidit moribunda ministros; G III 488. multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra; I 334. postquam cecidit superbum Ilium; III 2. altius utque ‖ atque ‖ cadant summotis nubibus imbres; E VI 38. it ad aethera clamor iuvenum duro sub Marte cadentum; XII 410. alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur; E II 18. cuius ob auspicium infaustum lumina tot cecidisse ducum videmus; XI 349. bis patriae cecidere manus; VI 33. [subit ira cadentem ulcisci patriam]; II 575. haec dira meo dum volnere pestis pulsa cadat; XI 793. talis in Euboico Baiarum litore quondam saxea pila cadit; IX 711. proles: ſ. gemini. quo res cumque cadent; II 709. [XII 203]. heu, cadit in quemquam tantum scelus? E IX 17. suadent cadentia sidera somnos; II 9. ubi suadent . .; IV 81. silex lapsura cadentique imminet adsimilis; VI 602. neve tibi ad solem vergant vineta cadentem; G II 298. quod iam tenebris et sole cadente (mulsere); G III 401. Oceani finem iuxta solemque cadentem ultimus Aethiopum locus est; IX 480. spicula castris densa cadunt mediis; XII 409. vela cadunt, remis insurgimus; III 207. cum caesa pio cecidisset victima ferro; Ci 366. victores: ſ. alqs; II 368. gemitum cadentum (virorum) accipio; X 674. quot missa manu coutorsit spicula virgo, tot Phrygii cecidere viri; XI 677. maiores cadunt altis de montibus umbrae; E I 83. illa (unda) cadens raucum per levia murmur saxa ciet; G I 109. — II. tantum: ‖ tantum ‖ fortuna secunda aut ‖ haud ‖ adversa cadat; IX 283.

caducus, fallend, dem Tode geweiht, gefallen: hic (occurrunt) multum fleti ad superos belloque caduci Dardanidae; VI 481. videbis saepe levem paleam et frondes volitare caducas; G I 368. si mora praesentis leti tempusque caduco oratur iuveni; X 622.

cadus, Krug, Urne: I. est vappa cado nuper defusa picato; Copa 11. — II. ossa lecta cado texit Corynaeus aëno; VI 228. vina bonus quae cadis onerarat Acestes litore Trinacrio: I 195

Caecilius, Römer: hic (est) ille Flaminius ‖ Caecilius ‖, devota dedit qui corpora flammae; Cul 368

Caeculus, Sohn des Vulkan: nec Praenestinae fundator defuit urbis, Volcano genitum pecora inter agrestia regem inventumque focis omnis quem credidit aetas, Caeculus; VII 681. instaurant acies Volcani stirpe creatus Caeculus et Umbro; X 544.

caecus, blind, verblendet, dunkel, finſter, unſichtbar, verborgen, trügeriſch, unſicher, verworren: (Pygmalion) auri caecus amore; I 349. instamus immemores caecique furore; II 244. nec equi caeca condemur in alvo; IX 152. Venerem et caeci stimulos avertere amoris; G III 210. tris adeo incertos caeca caligine soles erramus pelago; III 303. (Cacus) involvit domum caligine caeca, prospectum eripiens oculis; VIII 253. neque auras dispiciunt (animae) clausae tenebris et carcere caeco; VI 733. ubi nulla datur caecum exsuperare potestas consilium; VII 591. Aeneas caecos volutat eventus animo secum; VI 157. limen erat caecaeque fores; II 453. fratres, animosa phalanx accensaque luctu, caeci ruunt; XII 279. sollicitant alii remis freta caeca; G II 503. regina caeco carpitur igni; IV 2. caeci in nubibus ignes terrificant animos? IV 209. rursum ex diverso caeli caecisque latebris turba praedam circumvolat; III 232. Scyllam caecis cohibet spelunca latebris ora exertantem; III 424 huc delecta virum sortiti corpora furtim includunt (ductores Danaum) caeco lateri; II 19. quos (lupos) improba ventris exegit caecos rabies; II 357. vix portarum vigiles caeco Marte resistunt; II 335. nec curant caeco contendere Marte amplius audaces Rutuli; IX 518. flamma prima cum caeca volutant murmura; X 98. tum murmure caeco intus saxa sonant; XII 591. nocte natat (invenis) caeca serus freta; G III 260. multa per caecam congressi proelia noctem conserimus; II 397. cum ‖ dum ‖ pater extinctus caeca sub nocte lateret; G I 523. ut fertur labyrinthus parietibus textum caecis iter habuisse; X 589. inmissis pars caeca et concita frenis arietat iu portas; XI 889. caeco pulvere campus miscetur; XII 444. vada dura lego saxis Lilybeia caecis; III 706. caeca Menoetes saxa timens; V 164. (imago) caecum domus scelus omne retexit; I 356. *spicula caeca relinquont (apes) adfixae venis; G IV 237 seu plures calor ille vias et caeca relaxat spiramenta; G I 89. attulit hue illi (Turno) caecis terroribus aura commixtum clamorem; XII 617. ille (Sol) etiam caecos instare tumultus saepe monet fraudemque; G I 464. cum subito adsurgens fluctu nimbosus Orion in vada caeca tulit; I 536. Daedalus ambages resolvit caeca regens filo vestigia; VI 30. hunc (Chlorea) virgo unum ex omni certamine pugnae caeca sequebatur; XI 781. pater caecis se condidit umbris; VII 619. caecis erramus in undis; III 200. nec (est dignatus) iacta caecum dare cuspide volnus; X 733.

caedes, Mord, Ermordung, Gemetzel, Blutbad, Verletzung, Leichen: I heu quantae miseris caedes Laurentibus instant! VIII 537. oritur miserrima caedes armorum facie et Graiarum errore iubarum; II 411. oritur miserrima caedes defendentum armis aditus inque arma ruentum; XI 885. nec minor Euryali caedes; IX 342. — II, 1. (fluvius Turnum) laetum sociis abluta caede remisit; IX 818. tandem ductores audita caede suorum conveniunt Teucri; IX 778. confundo: ſ. III. acervus. quis carmine caedes diversas obitumque ducum expediat? XII 500. quid memorem infandas caedes, quid facta tyranni effera? di capiti ipsius (Mezentii) generique reservent! VIII 483. ingenti caede peracta; IX 242. (Aeneas) Marte secundo terribilis saevam nullo discrimine caedem suscitat; XII 498. — 2. me, bello e tanto digressum et caede recenti; II 718. elapsus Pyrrhi de caede Polites fugit; II 526. ille (Mezentius) inter caedem Rutulorum elapsus in agros confugere; VIII 492. medias inter caedes exultat Amazon pharetrata Camilla; XI 648. illam (reginam) inter caedes pallentem morte futura fecerat Ignipotens ferri; VIII 709 inter caedes cedentiaque agmina Tarchon fertur equo; XI 729. bellum etiam pro caede boum stratisque iuvencis inferre paratis? III 247. — III. crastina lux ingentis Rutulae spectabit caedis acervos; X 245. cetera (corpora) confusaeque ingentem caedis acervum (Latini) nec numero nec honore cremant; XI 207. Turnus medio in crimine caedis et igni terrorem ingeminat; VII 577. furor ardentem (Turnum) caedisque insana cupido egit iu aversos ‖ adversos ‖; IX 760. ante, quam vos nostrae iniuria caedis subigat absumere mensas; III 256. — IV, 1. quae (tentoria) prodita somno Tydides multa vastabat caede cruentus; I 471. sensit (Nisus) nimia caede atque cupidine ferri; IX 354. hostem fervere caede nova; IX 693. fessum vasta te caede Pelasgum procubuisse; VI 503. vidi ipse furentem caede Neoptolemum; II 500. primis una tot caede peremptis; IX 453. permixti caede virorum semianimes volvontur equi; XI 634. non caede viri tanta perterrita Lausus sinit agmina; X 426. concursus ad tepida recentem caede locum; IX 456. arva nova Neptunia caede rubescunt; VIII 695. sparsos fraterna caede penates; IV 21. Rutuli portis circum omnibus instant sternere caede viros; X 119. (Aeneas) te, Turne, superbum caede nova quaerens; X 515. semper recenti caede tepebat humus; VIII 196. — 2. Agave infandas scelerata manus e e ‖ e ‖ caede cruenta; Cul 112. nullum in caede nefas; X 901.

Caedicus, A Gaſtfreund des Romulus: cingula, Tiburti Remulo ditissimus olim quae mittit dona hospitio cum iungeret absens Caedicus; IX 362. — B. Etruſker: Caedicus Alcathoum obtruncat; X 747.

caedo, ſchlagen, abhauen, fällen, töten, morden, ſchlachten, opfern: I. caedebant pariter pariterque ruebant victores victique; X 756. — II. qui ob adulterium caesi; VI 612. ille caesis insignis Achivis; VI 837. caesos reportant Almonem puerum foedatique ora Galaesi; VII 574. gnatum caesis Volscorum milibus ante cecidisse iuvabit; XI 167. tris Eryci vitulos et Tempestatibus agnam caedere deinde (Aeneas) iubet; V 773. hic ariete caeso perpetuis soliti patres considere mensis; VII 175. curru volutus (Rhoeteus) caedit semianimis Rutulorum calcibus arva; X 404. bidentis: ſ. iuvencos; V 96. non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris caeditur; G II 381. graviter rudentis (cervos) caedunt; G III 375. caesis summae custodibus arcis; II 166. [IX 151]. quem (draconem pastor) postquam vidit caesum languescere, sedit; Cul 201. caeditur tilia ante iugo levis altaque fagus ‖ stivae ‖; G I 173 (Turnus) miserabile caesis hostibus insultans; XII 338. aspera rusci vimina per silvam et ripis fluvialis harundo caeditur; G II 415. ante impia quam caesis gens est epulata iuvencis; G II 537. iam nunc iuvat caesos videre iuvencos; G III 23. quo modo caesis iam saepe iuvencis insincerus apes tulerit cruor; G IV 284. caesis primum de more iuvencis; III 369. (Aeneas) caedit binas de more bidentis totque sues, totidem nigrantis terga iuvencos; V 96. caesis ut forte iuvencis fusus (sanguis) humum madefecerat; V 329 ante aras terram caesi stravere iuvenci; VIII 719. una sub nocte iugali caesa manus iuvenum foede; X 498 ora: ſ. alqm; VII 574. sacerdos cum caesarum ovium sub nocte silenti pellibus incubuit stratis; VII

87. reges caesa iungebant foedera porca; VIII 641. puerum: ſ. alqm; VII 574. (Aeneas) caeso sparsurus sanguine flammas; XI 82. sues: ſ. invencos; V 96. tiliam: ſ. fagum. cum caesa pio cecidisset victima ferro; Ci 366. caeduntur vigiles; II 266. vimina: ſ. harundinem. caedunt securibus umida vina; G III 364. sanguine placastis ventos et virgine caesa; II 116. non (vites) caesae reverti possunt atque ima similes revirescere terra; G II 312. placatam Eurydicen vitula venerabere caesa; G IV 547. vitulos: ſ. agnam.

caedrus ſ. **cedrus.**

caelestis, himmliſch, vom Himmel, göttlich, Gottheit: A. tantaene animis caelestibus irae? I 11. Aeneas sidereo flagrans clipeo et caelestibus armis; XII 167. cum ferro caelestia corpora demens adpetii; XI 276. protenus aërii mellis caelestia dona exsequar; G IV 1. cum seu caelesti fato seu sideris ortu undique mutatur caeli nitor; Cul 347. igneus est ollis vigor et caelestis origo seminibus; VI 730. finitimi longe lateque per urbes prodigiis acti caelestibus; VI 379. — B, 1. iuvenem exanimum et nil iam caelestibus ullis debentem comitamur; XI 51. — II. quisquis es, haut, credo, invisus caelestibus auras vitalis carpis; I 387. — III. caelestum vis magna iubet; VII 432.

caelicola, Himmelsbewohner, Gott: I. 1. caelicolae medium quem (Iovem) ad limina ducunt; X 117. cuncti fremebant caelicolae adsensu vario; X 97. me si caelicolae voluissent ducere vitam, has mihi servassent sedes; II 641. vis ut nulla virum, non ipsi excindere bello caelicolae valeant; VI 554. volunt: ſ. servant. — 2. incipit ipse (divom pater): „caelicolae magni, quianam“ . .? X 6. — II, 1. Berecynthia mater centum complexa nepotes, omnis caelicolas; VI 787. — 2. qualis (parens) videri caelicolis et quanta solet; II 592. — III. supero nitentem caelicolum regi mactabam in litore taurum; III 21.

caelifer, den Himmel tragend: ubi caelifer Atlans axem umero torquet stellis ardentibus aptum; VI 796.

Caelius, Verſchwender in Mantua: dic, quibus in terris tris pateat Caeli ‖ caeli ‖ spatium non amplius ulnas; E III 105.

caelo, in erhabener Arbeit ausführen, mit Bild werken verzieren: saevit medio in certamine Mavors caelatus ferro; VIII 701. quae Clonus Eurytides multo caelaverat auro; X 499. iacent penitus defossa talenta caelati argenti; X 527. dabo caelatam argento ferre bipennem; V 307. caelata in auro fortia facta patrum; I 640. pocula ponam fagina, caelatum divini opus Alcimedontis; E III 37. clipeum insignibat caelata amnem fundens pater Inachus urna; VII 792.

caelum, Himmel, Luft, Witterung, Wetter: I. Subject: medium video discedere caelum; IX 20. interea magno misceri murmure caelum incipit; IV 160. sequitur clamor caelumque remugit; IX 504. iam pulvere caelum stare vident; XII 407. caelum tonat omne fragore; IX 541. caelum tonat omne tumultu; XII 757. postquam caelum undique et undique pontus; III 193. dum quassatae rates [,dum non tractabile caelum]; IV 53. ut maria undique et undique caelum; V 9. hinc tempestates dubio praediscere caelo possumus; G I 252. forent quae mox caelo properanda sereno; G I 260. vgl. V, 1. A V 18.

II. nach Verben: 1. Accuſativ: caelum ac terram ‖ terras ‖ spiritus intus alit; VI 724. aspice convexo nutantem pondere mundum caelumque profundum; E V 51. sternitur infelix (Autores) alieno volnere caelumque aspicit; X 781. nox umida caelum abstulit; III 198. tonitru caelum omne ciebo; IV 122. ubi caelum condidit umbra Iuppiter; VI 271. subiectis ignibus atris conditur in tenebras altum caligine caelum; XI 187. unde nigerrimus auster nascitur et pluvio contristat frigore caelum; G III 279. *si Sirius ardor laevo contristat lumine caelum; X 275. eripiunt subito nubes caelumque diemque Teucrorum ex oculis; I 88 quae (Iuno) mare nunc terrasque metu caelumque fatigat; I 280. ni (Aeolus) faciat, maria ac terras caelumque profundum quippe ferant rapidi (venti) secum verrantque per auras; I 58. vipera caelum exterrita fugit; G III 417. caelum qui (Atlas) vertice fulcit; IV 247. Tyrrhenus ut auras suspiciens hausit caelum mentemque recepit; X 899. (mater) caelum dehinc questibus implet; IX 480. clamore incendunt caelum Troesque Latinique; X 895. nox umida donec invertit caelum stellis ardentibus aptum; XI 202. quis (faucibus) condita erinys terras caelumque levabat; VII 571. iam caelum terramque meo sine numine, venti, miscere audetis? I 133. ſ. I. incipit caelum obtexitur umbra; XI 611. ubi Sol caelum aestiva luce reclusit; G IV 52. tum Terra creat coniuratos caelum rescindere fratres; G I 280. qui (Aloidae) manibus magnum rescindere caelum adgressi; VI 583. subridens sator deorum voltu, quo caelum tempestatesque serenat; I 255 [si (vis) caelum in Tartara solvat]; XII 205. quid me caelum sperare iubebas? G IV 325. intremere Trinacriam et caelum subtexere fumo; III 582. bucula caelum suspiciens patulis captavit naribus auras; G I 375. sequitur sic deinde Latinus suspiciens caelum; XII 196. vgl. haurio. quinque tenent caelum zonae; G I 233. dum caelum territat armis; XI 351. caelum hoc et conscia sidera testor; IX 429. deum regnator, caelum ac ‖ et ‖ terras qui numine torquet; IV 269 ingens visus ab Aurora caelum transcurrere nimbus Idaeique chori; IX 111. verro: ſ. fero. vertitur interea caelum et ruit Oceano nox; II 250.

2. Dativ: pendent opera interrupta aequataque machina caelo; IV 89. quae (tecta) nunc Romana potentia caelo aequavit; VIII 99. quibus caelo te laudibus aequem? XI 125. quales quercus intonsa caelo attollunt capita; IX 681. o nimium caelo et pelago confise sereno, Palinure; V 870. converto: ſ. IV. convexa. nec (apes) credunt caelo adventantibus euris; G IV 192. Aenean credam fallacibus auris et caelo ‖ caeli ‖ totiens deceptus fraude sereni; V 851. Daedalus praepetibus pinnis ausus se credere caelo; VI 15. Indigetem Aenean scis ipsa deberi caelo; XII 795. qui (ignis) frondes elapsus in altas ingentem caelo sonitum dedit; G II 306. Calchas attollere molem roboribus textis caeloque educere inssit; II 186. aram sepulchro ‖ sepulchri ‖ congerere arboribus caeloque educere certant; VI 178. it clamor caelo; V 451. it caelo clamorque virum clangorque tubarum; XI 192. qualis ubi Oceani perfusus Lucifer unda extulit os sacrum caelo; VIII 591. cernimus Aetnaeos fratres, caelo capita alta ferentis; III 678. (Anxur) caelo animum fortasse ferebat; X 548. cum immisae ferae silvis et sidera caelo; G II 342. (Iuno) maria omnia caelo miscuit; V 790. abstractae boves abiurataeque rapinae caelo ostenduntur; VIII 264 omnia alto succedere caelo; G IV 227. pater Anchises caelo palmas cum voce tetendit; II 688.

3. Ablativ: nec metuit actum caelo magnis aquilonibus imbrem; G II 334. non alias caelo cecidernnt plura sereno fulgura; G I 487. iam dies caelo concesserat; X 215. confido: ſ. 2. frigida vix caelo noctis decesserat umbra; E VIII 14. carmina vel caelo possunt deducere Lunam; E VIII 69. toto genitor quae (fulmina) plurima caelo deicit in terras; VIII 427 caelo facies delapsa parentis Anchisae; V 722. regina deum caelo delapsa; VII 620. iam nova progenies caelo demittitur alto; E IV 7. qui (di) satis lurgum caelo demittitis imbrem; G I 23. aëriam caelo Iuppiter trim demisit; IX 803.

eadem (Taugete) ubi tristior hibernas caelo descendit in undas; G IV 235. tertia lux gelidam caelo dimoverat umbram; XI 210. (Iuno) interea excedit caelo; XII 842. saepe etiam stellas vento impendente videbis praecipites caelo labi; G I 366. Palinurus sidera cuncta notat tacito labentia caelo; III 515. (Ignipotens) lapsa ancilia caelo extuderat; VIII 664. (Iuno) caelo se protinus alto misit; X 633. iam nox umida caelo praecipitat; II 8. caelo ceu saepe refixa transcurrunt crinemque volantia sidera ducunt; V 527. geminae cum forte columbae ipsa sub ora viri caelo venere volantes; VI 191.

4. mit Präpositionen: quamvis solus (Eurytion) avem caelo deiecit ab alto; V 542. hoc tunc Ignipotens caelo descendit ab alto; VIII 423. Iris croceis per caelum roscida pinnis devolat; IV 700. per caelum nervo stridente sagitta diverberat auras; V 502. quae (Scylla) simul ut sese cum sonitu ad caelum stridentibus extulit alis; Ci 515. anne aliquas ad caelum hinc ire putandumst sublimis animas? VI 719. sin (luna) ortu quarto pura neque obtunsis per caelum cornibus ibit; G I 433. deum ire per caelum profundum; G IV 222. ne quisquam propriae fortunae munere dives iret inevectus caelum super; Cul 341. ingens exilit ‖ exit, exiit ‖ ad caelum ramis felicibus arbos; G II 81. tenuia nec lanae per caelum vellera ferri (videntur); G I 397. hic pater omnipotens ter caelo clarus ab alto intonuit; VII 141. de caelo lapsa per umbras stella cucurrit; II 693. [falsa ad caelum mittunt insomnia manes]; VI 896. Irim de caelo misit Saturnia Iuno Iliacam ad classem; V 606. Irim de caelo misit Saturnia Iuno audacem ad Turnum; IX 3. vastae rupes geminique minantur in caelum scopuli; I 163. (ignis) ruit atram ad caelum picea crassus caligine nubem; G II 309. saepe malum hoc nobis de caelo tactas memini praedicere quercus; E I 17. tendo ad; ſ. ad, I. tendo ad caelum (4 St.). tollimur in caelum curvato gurgite; III 564. (Iris) in caelum paribus se sustulit alis; IX 14. tollitur in caelum clamor; XI 745. XII 462. cum dea se paribus per caelum sustulit alis; V 657. ad caelum undabat vortex turrimque tenebat; XII 673. [haut aliter terras inter caelumque volabat Cyllenia proles]; IV 256.

III. **nach Adjectiv:** ego sum caeruleus Thybris, caelo gratissimus amnis; VIII 64.

IV. **nach Substantiven:** (apes) speculantur aquas et nubila caeli; G IV 166. nos, caeli quibus adnuis arcem; I 250. quod te per caeli iucundum lumen et auras oro; VI 363. Hippolytum superas caeli venisse sub auras; VII 768. illa (Opis) levis caeli delapsa per auras insonuit; XI 595. Iuli progenies magnum caeli ventura sub axem; VI 790. taedet caeli convexa tueri; IV 451. (dea) caeli convexa ‖ caelo conversa ‖ per auras † adfatur . .; VII 543. Iri, decus caeli, quis te mihi nubibus actam detulit in terras? IX 18. rursum ex diverso caeli caecisque latebris turba praedam circumvolat; III 232. soles et sidera minatur ruere in terras caeli fragor; Cul 352. fraus; ſ. II, 2. credo; V 851. saepe furores compressi et rabiem tantam caelique marisque; V 802. audiit et caeli genitor de parte serena intonuit laevom; IX 630. inde ubi quarta sitim caeli collegerit hora; G III 327. *si non exciperet caeli indulgentia terras; G II 345. lumen; ſ. aurae; VI 363. numen. alii caeli meatus describent radio et surgentia sidera dicent; VI 849. nocte (Fama) volat caeli medio terraeque per umbram strideus; IV 184. hoc metuens caeli menses et sidera serva; G I 335. iam fere mediam caeli Nox umida metam contigerat; V 835. ille (genitor) omnis pelagique minas caelique ferebat; VI 113. ille (vir) velut rupes vim cunctam atque minas perfert caelique marisque X; 695. hic quondam morbo caeli miseranda coortast tempestas; G III 478. ventos et varium caeli praediscere morem cura sit; G I 51. cum undique mutatur caeli nitor; Cul 348. nubila; ſ. aquae. per superos atque hoc caeli spirabile numen ‖ lumen ‖ (testor); III 600. sol medium caeli conscenderat igneus orbem; VIII 97. (virgo) saepe sedibus ex altis caeli ‖ aulae celsis ‖ speculatur in orbem ‖ amorem ‖; Ci 175. Scorpius caeli iusta plus parte relinquit; G I 35. scis ut te caeli lubens in parte locarim; XII 145. quem (iuvenem) super ingens porta tonat caeli; G III 261. rabies; ſ. furores. iam pridem nobis caeli te regia, Caesar, invidet; G I 503. hinc illum (Dardanum) aurea nunc solio stellantis regia caeli accipit; VII 210. quin etiam caeli regionem in cortice signant; G II 269. arma inter nubem caeli ‖ in ‖ regione serena rutilare vident; VIII 528. pro qua mercede (apes) Dictaeo caeli regem pavere sub antro; G IV 152. (Neptunus) videt fluctibus oppressos Troas caelique ruina; I 129. aspice quem valido subnixum gloria regno altius et caeli sedibus extulerat; Cat III 2. hactenus arvorum cultus et sidera caeli; G II 1. Musae caeli vias et sidera monstrent; G II 477 hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 58. sublimem feres ad sidera caeli magnanimum Aenean; I 259. Maiam idem Atlans generat, caeli qui sidera tollit; VIII 141. Asilas, cui pecudum fibrae, caeli cui sidera parent; X 176. matres femineum clamorem ad caeli sidera tollunt; XI 878. ſ. menses. quibus in terris tris pateat caeli ‖ caeli ‖ spatium non amplius ulnas; E III 105. quantus ad aetherium caeli suspectus Olympum; VI 579. hinc caeli tempore certo dulcia mella premes; G IV 100. subito cum tabida membris corrupto caeli tractu venit lues; III 138. cum Iuppiter sic vertice caeli constitit; I 225. viae; ſ. sidera; G II 477. absumptae in Teucros vires caelique marisque; VII 301. ſ. minae. ubi tempestas et caeli mobilis umor mutavere vices ‖ vias ‖; G I 417.

V. **Umſtand:** 1. Ablativ: lumina, labentem caelo quae ducitis annum; G I 6. saepe etiam immensum caelo venit agmen aquarum; G I 322. serva, quos ignis caelo Cyllenius erret in orbis; G I 337 armorum sonitum toto Germania caelo audiit; G I 474. quom caelo examina ludunt; G IV 103. iam rapidus torrens sitientis Sirius Indos ardebat caelo; G IV 426. genitor caelo invectus aperto; I 155. hunc (Iulium) tu olim caelo accipies secura; I 289. aetheria quos (cycnos) lapsa plaga Iovis ales aperto turbabat caelo; I 395. si qua est caelo pietas, quae talia curet; II 536. ipse diem noctemque negat discernere caelo Palinurus; III 201. postquam (Palinurus) cuncta videt caelo constare sereno; III 518. neque erant astrorum ignes, obscuro sed nubila caelo; III 586. sidera caelo dextra feras; IV 578. (Dido) oculis errantibus alto quaesivit caelo lucem; IV 692. non hoc sperem Italiam contingere caelo; V 18. iam vacuo laetam (columbam Eurytion) caelo speculatus; V 515. sacerdos voce vocans Hecaten caeloque ereboque potentem; VI 247. (Aeneas) invocat duplicis caeloque Ereboque parentis; VII 140. quam (natam) iungere non patrio ex adyto sortes, non plurima caelo monstra sinunt; VII 269. ni signum caelo Cytherea dedisset aperto; VIII 523. cum Iuppiter caelo cava nubila rumpit; IX 671. cum primum crastina caelo puniceis invecta rotis Aurora rubebit; XII 76. luturna alto dat signum caelo; XII 245. it toto turbida caelo tempestas telorum ac ferreus ingruit imber; XII 283. velut fugam dant nubila caelo; sic Turno agmina cedunt; XII 367. vgl. I. G I 252. 260.

2. Präpositionen: qui (Iuppiter) caelo tandem miserates abalto est; V 727. quo sub caelo tandem, quibus orbis in oris iactemur, doceas; I 331.

Caeneus, A. Sohn des Lapithenkönigs Elatus: his Laodamia it comes et iuvenis quondam, nunc femina Caeneus rursus et in veterem fato revoluta figuram; VI 448. — B. Troer: Ortygium Caeneus, victorem Caenea Turnus (sternit); IX 573.

caenum, Schlamm: I. ubi odor caeni gravis; G IV 49. — II. rates caeno retentae sordido macraque luctantes aqua; Cat XIII 25. turbidus hic caeno vastaque voragine gurges aestuat; VI 296.

caepa, Zwiebel: caepa rubens sectique famem domat area porri; Mo 84.

Caeratus, des Flusses Cäratus in Creta; Polyidos Carpathium fugiens et flumina Caeratea; Ci 113.

Caeres, Stadt in Etrurien: I. tercentum ‖ ter centum ‖ adiciunt qui Caerete domo, qui sunt Minionis in arvis; X 183. — II. est ingens gelidum lucus prope Caeritis amnem; VIII 597.

caeruleus, caerulus, dunkel, dunkelblau, bläulich, neutr. Meer: A. est in Carpathio Neptuni gurgite vates caeruleus Proteus; G IV 388. ego sum caeruleus Thybris, caelo gratissimus amnis; VIII 64. ut Scylla caeruleis sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; Ci 51. stupuere caeruleos implexae crinibus angues Eumenides; G IV 482. inter sidera caeruleis orbem pulsantia bigis; Ci 38. vidisse caeruleis canibus resonantia saxa; III 432. qui anguem refugit caerula colla tumentem; II 381. huic (Amatae) dea caeruleis unum de crinibus anguem conicit; VII 346. pendet ‖ (est) pendens ‖ iunco caeruleus cucumis; Copa 22. (genitor) caeruleo per summa levis volat aequora curru; V 819. Triton caerula concha exterrens freta; X 209. glacies; ſ. zonae. fecerat Nilum vocantem caeruleum in gremium latebrosaque flumina victos; VIII 713. mihi caeruleus supra caput astitit imber; III 194. olli caeruleus . .; V 10. per mare caeruleum trahitur Nisēia virgo; Ci 390. caeruleae cui (angui) terga notae maculosus et auro squamam incendebat fulgor; V 87. qualis cum caerula nubes solis inardescit radiis; VIII 622. vos caeruleas praevertite in aethera nubes; Ci 203. quae caeruleo sunt numina ponto; XII 182. ille (Charon) caeruleam advertit puppim; VI 410. caeruleo pollens coniunx Neptunia regno; Ci 483. invehitur Scylla Cloanthus caerulea; V 123. caeruleus (sol) pluviam denuntiat, igneus euros; G I 453. quae causa rates litus ad Ausonium tot per vada caerula vexit? VII 198. quae (vada) subter viridem residebant caerula muscum; Cul 106. stant manibus arae caeruleis maestae vittis atraque cupresso; III 64. (Scylla) caeruleas sua furta prius testatur ad umbras; Ci 215. quam circum (zonam) extremae dextra laevaque caeruleae ‖ caerulea glacie ‖; G I 236. — B, I. fluctu spumabant caerula cano; VIII 672. — II. nautae adnixi torquent spumas et caerula verrunt; III 208. adnixi . .; IV 583.

Caerulus, Fuhrhalter: (Sabinus) hoc negat Tryphonis aemuli domum negare nobilem insulamve Caeruli; Cat X 7.

Caesar, A. C. Julius Cäsar: I. nascetur pulchra Troianus origine Caesar, Iulius; I 286. hic Caesar et omnis Iuli progenies; VI 789. — II, 1. ille (Sol) etiam extincto miseratus Caesare Romam; G I 466. — 2. quid (me incitas), inpudice et inprobande Caesari? Cat XIII 9. — III. ecce Dionaei processit Caesaris astrum; E IX 47. — B. Octavianus: I, 1. abest: ſ. III. tu adeo (adsis favens), quem mox quae sint habitura deorum concilia incertum est, urbisne invisere, Caesar, velis, an . .; G I 25. hinc Augustus agens Italos in proelia Caesar; VIII 678. hic vir ‖ hic ‖, hic est, Augustus Caesar, divi genus aurea condet saecula qui rursus Latio; VI 792. curat: ſ. 3. in medio mihi Caesar erit templumque tenebit; G III 16. Caesar dum magnus ad altum fulminat Euphraten bello; G IV 560. Caesar triplici invectus Romana triumpho moenia dis Italis votum immortale sacrabat; VIII 714. tenet: ſ. est. tuus te Caesar Olympo vocat; Cat XIV 11. vult: ſ. adest. — 2. sum: ſ. 1. condit. — 3. iam pridem nobis caeli te regia, Caesar, invidet atque hominum queritur curare triumphos; G I 503. extulit haec (Italia) Scipiadas duros bello et te, maxime Caesar; G II 170. ſ. 1. adest. — II. effero: ſ. I, 3. habeo: ſ. I, 1. adest. inveho: ſ. I, 1. sacrat. invideo: ſ. I, 3. — III. mox tamen ardentis accingar dicere pugnas Caesaris et nomen fama tot ferre per annos, Tithoni prima quot abest ab origine Caesar; G III 48.

caesaries, Haupthaar: I. aurea caesaries ollis (Gallis) atque aurea vestis; VIII 659. nudo cui (Herminio) vertice fulva caesaries nudique umeri; XI 643. ſ. III, 2. — II. ipsa decoram caesariem nato genetrix adflarat; I 590. super ipse (Corynaeus) secutus caesariem laeva turbati corripit hostis; XII 302. — III, 1. nymphae caesariem effusae nitidam per candida colla; G IV 337. — 2. capite a summo regis ⟨mirabile dictu⟩ candida caesarie ‖ caesaries ‖ frondebant ‖ florebant ‖ tempora lauro; Ci 121.

caespes, Rasen, Büschel, Wurzel: I. gramineam *ut* viridi foderet de caespite terram; Cul 393. uno ingentem (herba) tollit de caespite silvam; G IV 273. * Metabus hastam cum virgine gramineo donum Triviae de caespite vellit; XI 566. — II. en umquam pauperis tuguri congestum caespite culmen videns mirabor . .? E I 68. viridi quem (tumulum) caespite inanem (Andromache) sacraverat; III 304.

caestus, Schlagriemen: I. satus Anchisa caestus pater extulit aequos; V 424. tu Troianos exue caestus; V 420. nec quisquam audet mauibus inducere caestus; V 379. (Entellus) duros reducta libravit dextra media inter cornua caestus, arduus; V 479. (Entellus) in medium geminos immani pondere caestus protecit, quibus acer Eryx in proelia suetus ferre manum duroque intendere bracchia tergo; V 401. hic victor caestus artemque repono; V 484. quid, si quis caestus ipsius et Herculis arma vidissit? V 410. — II. seu crudo fidit pugnam committere caestu; V 69. cuncta mihi cursibus et crudo decernet Graecia caestu; G III 20. ferre, al.: ſ. I. proicio.

caetra, flicher Schild: laevas caetra ‖ cetra ‖ tegit, falcati comminus enses; VII 732.

Caicus, A. Troer: I. primus ab adversa conclamat mole Caicus: „quis globus“ . .? IX 35. — II. Anthea si quem videat aut Capyn aut celsis in puppibus arma Caici; I 183. — B. Fluß in Mysien: unde se erumpit saxosus sonans Hypanis Mysusque Caicus; G IV 370.

Caieta, Amme des Aeneas: I. tu quoque litoribus nostris, Aeneïa nutrix, aeternam moriens famam, Caieta, dedisti; VII 2. — II. tum (Aeneas) se ad Caietae recto fert litore portum; VI 900.

Calaber, calabrisch: est etiam ille malus Calabris in saltibus anguis; G III 425.

calamus, Rohr, Schilf, Halm, Schalmei, Pfeil: I. illum calamo laetum recinente palustri Tmolia coma velat; Cul 72. — II. accipio: ſ. do. tum (superest) levis calamos et rasae hastilia virgae aptare; G II 358. te viderunt, Ismare, gentes calamos armare veneno; X 140. (?) Pan primum calamos cera coniungere pluris instituit; E II 32. hos tibi dant calamos, en accipe, Musae, Ascraeo quos ante seni, quibus ille solebat cantando rigidas deducere montibus ornos. his tibi Grynei nemoris dicatur origo; E VI 69. copa ad cubitum raucos excutiens calamos; Copa 4. cum Daphnidis arcum fregisti et calamos; E III 13. boni quoniam convenimus ambo, tu calamos inflare levis, ego dicere versus; E V 2. qui (Pan) primus calamos non

passus inertis; E VIII 24. unde tristis lupini sustuleris fragilis calamos; G I 76. — III. nec calamis solum aequiperas, sed voce magistrum; E V 48. deducere, dicere: ſ. II. do. ille ipsum ludere quae vellem calamo permisit agresti; E I 10 quem (hortum) calamo rediviva levi munibat harundo; Mo 62. nec te paeniteat calamo trivisse labellum; E II 34.

calathus, Körbchen, Napf, Schale: 1. non illa (Camilla) colo calathisve Minervae femineas adsueta manus; VII 805. quod (mulsere) sole cadente, sub lucem exportans calathis adit oppida pastor; G III 402. tibi lilia plenis ecce ferunt nymphae calathis; E II 46. vina novom fundam calathis Ariusia nectar; E V 71. — 2. sunt quae Achelois lilia vimineis attulit in calathis; Copa 16.

calcaneum, Ferſe: [continuis rimis calcanea scissa rigebant]; Mo 36.

calcar, Sporn: seu spumantis equi foderet calcaribus armos; VI 881.

Calchas, Seher: I. extemplo temptanda fuga canit aequora Calchas; II 176. ita digerit omina Calchas; II 182. hanc immensam Calchas attollere molem roboribus textis caeloque educere iussit; II 185. nec (Ulixes) requievit enim, donec Calchante ministro —; II 100. — II. hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu protrahit in medios; II 122.

Calchidicus, von Chalkis: Daedalus Calchidica ‖ Chalcid. ‖ levis tandem super astitit arce; VI 17. Calchidico ‖ Chalcid. ‖ quae sunt mihi condita versu carmina; E X 50.

calco, zerſtampfen, preſſen: huc ager ille malus dulcesque a fontibus undae ad plenum calcentur; G II 244. mixta cruor calcatur harena; XII 340. undas: ſ. agrum.

calculus. Steinchen, Kies: tenvis ubi argilla et dumosis calculus arvis; G II 180.

calefacio, erhitzen, entflammen: omnes turbati cunei calefactaque corda tumultu; XII 269. quoi (Laviniae) plurimus ignem subiecit rubor et calefacta per ora cucurrit; XII 66.

caleo, warm ſein, glühen: ubi centum Sabaeo ture calent arae; I 417. concurrunt Itali spoliantque calentia membra; XII 297.

Cales, Stadt in Campanien: qui Cales linquunt; VII 728.

calidus, warm, heiß, feurig: volnus calido rigat ora cerebro; XI 698. *aeque iuvenemque (equum) magistri exquirunt calidumque animis et cursibus acrem; G III 119. da foedare crinis vibratos calido ferro murraque madentis; XII 100. volvitur ille (Sulmo) vomens calidum de pectore flumen frigidus; IX 414. pars calidos latices et aëna undantia flammis expediunt; VI 218. tu calido mihi sanguine poenas persolves amborum; IX 422. ille (Pallas) rapit calidum frustra de corpore ‖volnere‖ telum; X 486.

caligo, Nebel, Dunkel, Finſternis: I. (Aeneas) solum densa in caligine Turnum vestigat lustrans; XII 466. — II. subiectis ignibus atris conditur in tenebras altum caligine caelum; XI 187. (ignis) ruit atram ad caelum picea crassus caligine nubem; G II 309. tris adeo incertos caeca caligine soles erramus pelago; III 203. (Cacus) involvit domum caligine caeca; VIII 253. sit fas pandere res alta terra et caligine mersas; VI 267. volvitur ad muros caligine turbidus atra pulvis; XI 876. quis globus, o cives, caligine volvitur atra? IX 36.

caligo, dunkel ſein, Dunkel verbreiten: caligantem nigra formidine lucum ingressus (Orpheus); G IV 468. omnem, quae nunc obducta tuenti mortalis hebetat visus tibi et umida circum caligat, nubem eripiam; II 606.

calix, Becher: I. sunt topia et kalybae ‖ obbae calices ‖, cyathi, rosa, tibia, chordae; Copa 7. — II seu vis crystallo ferre novos calices; Copa 30.

Calliope, Caliopea, Muſe der epiſchen Dichtung: 1. huic mater quamvis atque huic pater adsit, Orphei Caliopea, Lino formonsus Apollo; E IV 57. — 2 vos, o Calliope, precor, adspirate canenti, quas strages Turnus ediderit; IX 525.

callis, Bergpfad, Pfad, Trift: I. hic quos amor peredit, secreti celant calles; VI 443 — II. rara per occultos ducebat semita calles; IX 383. — III. praedam per herbas convectant (formicae) calle angusto; IV 405.

calor, Wärme, Hitze, Liebesglut: I. seu plures calor ille vias et caeca relaxat spiramenta; seu durat magis et venas adstringit hiantis; G I 89. notus medullas intravit calor et labefacta per ossa cucurrit; VIII 390. omnis et una dilapsus calor, atque in ventos vita recessit; IV 705. durat: ſ. adstringit. intrat: ſ. currit. subdita flamma ⟨vere magis, quia vere calor redit ossibus⟩; G III 272. relaxat: ſ. adstringit. calor ossa reliquit; III 308. subitus miserae (matri) calor ossa reliquit; IX 475. eadem (mella) calor liquefacta remittit; G IV 36. — II, 1. qua parte calores austrinos (arbos) tulerit; G II 270. inmoderata pati iam frigora iamque calores; Cat IX 45. — 2. ut vicina invitet decedere ripa calori; G IV 23. — 3. *si non tanta quies iret frigusque caloremque inter; G II 344. — III, 1. velut internodia membris inperfecta novo fluitant concreta calore; Ci 492. — 2. magna cum magno veniet tritura calore; G I 190.

caltha (calta), gelbe Ringelblume: crocus (deponit flores) alterna coniungens lilia caltha; Ci 97. (nais) casia atque aliis intexens suavibus herbis mollia luteola pingit vaccinia calta ‖ caltha ‖; E II 50.

caltula, gelbes Frauenkleid: dein te movere lumbulos in caltula ‖ nec deinde te movere lumbos in stola ‖ prensis videbo altaribus? Cat XIII 21.

calx, Ferſe: I. calcem terit iam calce Diores incumbens umero; V 324. — II. curru volutus (Rhoeteus) caedit semianimis Rutulorum calcibus arva; X 404. iuvenis quadrupedem citum ferrata calce fatigat; XI 714. terere: ſ. I. Acron calcibus atram tundit humum exspirans; X 730. tollit se arrectum quadrupes et calcibus auras verberat; X 892.

Calybe, Prieſterin der Juno: (Allecto) fit Calybe Iunonis anus templique sacerdos; VII 419.

calybita, Prieſter der Cybele: huc calybita veni: lassus iam suadet asellus; Copa 25.

Calydon, Stadt in Aetolien: I. concessit in iras ipse deum antiquam genitor Calydona Dianae, quod scelus aut Lapithis tantum aut Calydone merente ‖ Lapithas . . . Calydonem merentem ‖? VII 306. — II. concedo: ſ. I. ut coniugium optatum et pulchram Calydona viderem; XI 270.

camena, Muſe: alternis dicetis: amant alterna camenae; E III 59. ite hinc, camenae; vos quoque ite iam sane dulces camenae ⟨nam fatebimur verum, dulces fuistis⟩; Cat V 11.

Camerina, Stadt in Sicilien: fatis numquam concessa moveri apparet Camerina procul; III 701.

Camers, Rutuler: 1. (Aeneas) persequitur fortem Numam fulvomque Camertem, magnanimo Volcente satum; X 562. — 2. (Iuturna) formam adsimulata Camerti; XII 224.

Camilla, Tochter des Volskerkönigs Metabus: I. hos super advenit Volsca de gente Camilla agmen agens equitum et florentis aere catervas; VII 803. cecidisse Camillam; XI 898. Italides, quas ipsa decus sibi dia Camilla delegit; XI 657. est Volscorum egregia de gente Camilla; XI 432. medias inter caedes exultat Amazon, unum exerta latus pugnae, pharetrata Camilla; XI 649. *rapi-

dum super amnem infelix fugit in iaculo stridente Camilla; XI 563. graditur bellum ad crudele Camilla, cara mihi ante alias; XI 535. obvia cui (Turno) Volscorum acie comitante Camilla occurrit; XI 498. — II. Arruns velocem iaculo et multa prior arte Camillam circuit; XI 760. deiecta crudescit pugna Camilla; XI 833. exsero: ſ. I. exsultat. ut (Opis) prospexit tristi mulcatam ‖ multatam ‖ morte Camillam; XI 839. sterneret ut subita turbatam morte Camillam, (Phoebus) adnuit oranti; XI 796. monstrat amor verus patriae, ‖ patriae, versam ‖ ut videre Camillam; XI 892. * infantem (Metabus) matris vocavit nomine Casmillae mutata parte Camillam; XI 543. — III. Accam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias, quae sola Camillae, quicum partiri curas; XI 821. — IV. Messapus et cum fratre Coras et virginis ala Camillae adversi campo apparent; XI 604. prima fugit domina amissa levis ala Camillae; XI 868. capias ut digna Camillae praemia; XI 856. nomen haut leve patrum manibus hoc referes, telo cecidisse Camillae; XI 689.

Camillus, Befreier Roms: I. aspice referentem signa Camillum; VI 825. — II. aspicio: ſ. I. extulit haec (Italia) Decios Marios magnosque Camillos; G II 169. — III. hic (est) fama vetus numquam moritura Camilli; Cul 362.

caminus, Eſſe: 1, 1. ingentem insuper Aetnam impositam ruptis flammam expirare caminis; III 580. — 2. Cyclopum educta caminis moenia conspicio; VI 630. — II. quam supter (insulam) specus et Cyclopum exesa caminis antra Aetnae tonant; VIII 418. exspirare: ſ. I. 1.

Campanus, campaniſch: Capys: hinc nomen Campanae ducitur urbi; X 145.

campus, Fläche, Ebene, Feld, Gefilde, Flur, Plan, Marsfeld: I. **Subject:** quantos ille virum magnam Mavortis ad urbem campus aget gemitus! VI 873. campi ingentes ossibus albent; XII 36. (apparent) campi Geloi; III 701. campi armis sublimibus ardent; XI 602. alternis idem tonsas cessare novalis, et segnem patiere situ durescere campum; G I 72. rudis enituit impulso vomere campus; G II 211. o ubi campi Sperchiosque et virginibus bacchata Lacaenis Taygeta! G II 486. ſ. pascit. molli paulatim flavescet campus arista; E IV 28. Aeneas fumantis pulvere campos prospexit longe; XI 908. quos (vitulos) malint campum horrentem fractis invertere glaebis; G III 161. segetes altae campique natantes lenibus horrescunt flabris; G III 198. tantum campi iacet; G III 343. caelum ac terram ‖ terras ‖ camposque liquentis spiritus intus alit; VI 724. nec procul hinc partem fusi monstrantur in omnem lugentes campi; sic illos nomine dicunt; VI 441. natant: ſ. horrescunt. (Musaeus) campos nitentis desuper ostentat; VI 677. qui frequens herbis et fertilis ubere campus ⟨qualem saepe cava montis convalle solemus dispicere ‖desp.‖⟩ quique editus austro et filicem curvis invisam pascit aratris: hic tibi praevalidas olim multoque fluentis sufficiet baccho vitis, hic fertilis uvae, hic laticis; G II 185. qualem infelix amisit Mantua campum pascentem niveos herboso flumine cycnos; G II 198. ubi ver nanctae (apes) sudum camposque patentis erumpunt portis; G IV 77. alia de parte patentis transmittunt cursu campos cervi; VI 154. (Aeneas) campos iubet esse patentis; V 552. ut vacuo paterunt aequore campi; XII 710. bis sanguine nostro Emathiam et latos Haemi pinguescere campos; G I 492. tranquillo silet immotaque attollitur unda campus et apricis statio gratissima mergis; V 128. strepit omnis murmure campus; VI 709. sufficit: ſ. pascit. tonitru tremescunt ardua terrarum et campi; V 695. te quoque Laurentes viderunt, Aeole, campi oppetere; XII 542.

nach Verben: 1. alo: ſ. I. liquent. amitto: ſ. I. pascit. Iuno e summo prospiciens tumulo campum aspectabat; XII 136. attollo: ſ. I. silet. non cernis Phrygiae campos; X 582. pius Aeneas tendit gramineum in campum, quem collibus undique curvis cingebant silvae; V 287. quae quemque (regem) secutae complerint campos acies; VII 643. nonne vides, cum praecipiti certamine campum corripuere currus? G III 103. non tam praecipites biiugo certamine campum corripuere currus; V 144. qui (Helenus) Chaonios cognomine campos dixit; III 334. ſ. I. lugent. campum ad certamen magnae sub moenibus urbis dimensi Rutulique viri Teucrique parabant; XII 116. dispicio: ſ. I. pascit. genitor dabit insuper ‖ quin super ‖ his campi quod rex habet ipse Latinus; IX 274. edo: ſ. I. pascit. habeo: ſ. do. inverto: ſ. I. horrent. quamvis Elysios miretur Graecia campos; G I 38. caeco pulvere campus miscetur; XII 444. monstro: ſ. I. lugent. nanciscor: ſ. I. patent; G IV 77. Sallentinos obsedit milite campos Lyctius Idomeneus; III 400. ostento: ſ. I. nitent paro: ſ. dimetior. ne signare quidem aut partiri limite campum fas erat; G I 126. qui per saxa volutus purior electro campum petit amnis; G III 522. prospicio: ſ. I. fumant. agmine facto quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum; VIII 596. Aeneas equitum levia improbus arma praemisit, quaterent campos; XI 513. quadrupedum putrem cursu quatit ungula campum; XI 875. cum relinquo campos, ubi Troia fuit; III 11. tot lecti proceres campos salis aere secabant; X 214. signo: ſ. partior. aliae (arbores) campos et flumina late curva tenent; G II 11. vix (Turnus) e conspectu exierat campumque tenebat, cum . . ; XI 903. quattuor equos vidi tondentes late campum; III 538. transmitto: ſ. I. patent; IV 154. largior hic campos aether et lumine vestit purpureo; VI 640. urit lini campum seges, urit avenae, urunt Lethaeo perfusa papavera somno; G I 78. — 2. neu struere auderent aciem neu credere campo; IX 42. non aequo dare se campo viros; IX 56. hinc bellator equos campo sese arduus infert; G II 145. (Turnus) campo sese arduos infert; IX 53. — 3. (vgl. IV 1). rursus easdem (apes) vesper ubi e pastu tandem decedere campis admonuit; G IV 186. velut omnis [campis diffugit arator]; X 804 prospiciunt Teucri tenebras insurgere campis; IX 34. qualis ecus campo potitus aperto tendit . . ; XI 493. ceu pingui flumine Nilus cum refluit campis; IX 32. — 4. quanta per Idaeos tempestas ierit campos; VII 223. extenditur una horrida per latos acies Volcania campos; X 408. Eridanus campos per omnes cum stabulis armenta tulit; G I 482. viridi in campo templum de marmore ponam propter aquam; G III 13. tendo in: ſ. 1. cingo. non sic amnis campos per omnis cum stabulis armenta trahit; II 498. tota passim regione vagantur aëris in campis latis; VI 887.

III. **nach Substantiven:** alqd: ſ. I. iacet. II, 1. habeo. si pinguis agros metabere campi, densa sere; G II 274. filius ardentis haut setius aequore campi exercebat equos; VII 781. cui (Tyrrho) late custodia credita campi; VII 486. stant castrorum et campi medio; IX 230. metae: ſ. spatia. illum (Arruntem) socii obliti ignoto camporum in pulvere linquunt; XI 866. hinc (equus) vel ad Elei metas et maxima campi sudabit spatia; G III 202.

IV. **Umſtand:** 1 (vgl. II, 3). serite hordea campis usque sub extremum brumae intractabilis imbrem; G I 210. spicea iam campis cum messis inhorruit; G I 314. nebulae magis ima petunt campoque recumbunt; G I 401. cum campo stetit agmen aperto, derectaeque acies; G II 280. tempore non alio catulorum oblita leaena saevior erravit campis; G III 246. illic neque ullae aut herbae campo

apparent aut arbore frondes; G III 353. pleno alium (arietem) circumspice campo; G III 390. quam (ovem) videris extremam sequi aut medio procumbere campo pascentem; G III 466. (ubi) errans bocula campo decutiat rorem; G IV 11. mene Iliacis occumbere campis non potuisse! I 97. terra procul vastis colitur Mavortia campis; III 13. ecce laeta boum passim campis armenta videmus; III 220. it nigrum campis agmen; IV 404. num (Phryges) Sigeis occumbere campis potuere? VII 294. *[pars pedes ire parat campis;] VII 624. aut Hermi campo aut Lyciae flaventibus arvis; VII 721. clipeata totis agmina densentur campis; VII 794. Etrusca resedit hoc acies campo; VIII 504. iam omnis campis exercitus ibat apertis; IX 25. cetera dum legio campis instructa moratur; IX 368. steterunt quae (tela) in corpore Graium Iliacis campis; X 335. leo cum vidit stare procul campis meditantem in proelia taurum; X 455. quem (Haemoniden Aeneas) congressus agit campo; X 540. ingentem quatiens Mezentius hastam turbidus ingreditur campo; X 763. nos animae viles sternamur campis; XI 373. Tyrrhenam manum totis descendere campis; XI 450. equitem Messapus in armis et cum fratre Coras latis diffundite campis; XI 465. Messapus et cum fratre Coras adversi campo apparent; XI 605. illo quaeratur coniunx Lavinia campo; XII 80. hunc (Eumeden) procul ut campo Turnus prospexit aperto; XII 353. ea dum campis victor dat funera Turnus; XII 383. saevos campis magis ac magis horror crebrescit; XII 406. ille (Aeneas) volat campoque atrum rapit agmen aperto; XII 450. puro ut possent concurrere campo; XII 771. circumspicit saxum anticum ingens, campo qui forte iacebat limes positus; XII 897. Dardaniae fuso sanguine campis; Cul 323. — 2. passim solnti per campum pascuntur equi; VI 653. ea per campos aequo dum Marte geruntur; VII 540. talia per campos edebat funera ductor Dardanius; X 602. per campos ferro quae (corpora) fusa iacebant; XI 102.

camur, gekrümmt: camuris birtae sub cornibus aures; G III 55.

canalis, Röhre, Rinne: suadebo mella harundineis inferre canalibus; G IV 265. greges iubebo ‖ iubeto ‖ currentem ilignis potare canalibus undam; G III 330.

cancer, Krebs: I. neve rubentis ure foco cancros; G IV 48. — II. uro: ſ. I. — III. si Aethiopum versemus ovis sub sidere cancri; E X 68.

candeo, weiß ſchimmern, glänzen, glühen: (Caesar) sedens niveo candentis limine Phoebi; VIII 720. an nescis, qua lege patris de vertice summo edita candentes praetexat purpura canos? Ci 320. ubi candenti corpore cygnum sustulit Iovis armiger; IX 563. [altera (porta) candenti perfecta nitens elephanto]; VI 895. quem (ensem) ignipotens deus Stygia candentem tinxerat unda; XII 91. Aetna prorumpit nubem turbine fumantem piceo et candente favilla; III 573. ipse statuam ante aras aurata fronte iuvencum candentem; IX 628. di, vobis laetus ego hoc candentem in litore taurum constituam; V 236. tenens dextra pateram Dido candentis vaccae media inter cornua fundit; IV 61.

candidus, weiß, rein, klar, ſtrahlend: quamvis ille (Menalcas) niger, quamvis tu candidus esses; E II 16. candidus insuetum miratur limen Olympi Daphnis; E V 56. Galatea candidior cycnis, edera formonsior alba; E VII 38. quem (equum) candida Dido esse sui dederat monimentum amoris; V 571. nec candida cursus Luna ‖ luna ‖ negat; VII 8. quem (Mercurium) candida Maia fudit; VIII 138. (virginem) miratur pater Oceanus et candida Tethys; Ci 392. Clio nam ‖ tam ‖ certe candida nunc ‖ non ‖ loquitur; Cat IV 10. candida cycneo edita Tyndaris ovo; Cat IX 27. quamvis aries sit candidus ipse; G III 387. cum vere rubenti candida venit avis; G II 320. candidior postquam tondenti barba cadebat; E I 28. qua novus ad superum sedes haliaectos et qua candida concessos ascendet ciris honores; Ci 205. nymphae caesariem effusae nitidam per candida colla; G IV 337. Venus aetherios inter dea candida nimbos dona ferens aderat; VIII 608. (Scyllam) candida succinctam latrantibus inguina monstris; E VI 75. Ci 59. ubi apes candida circum lilia funduntur; VI 708. sunt urbes Actaeos inter colles et candida Thesei litora; Ci 102. sol candida aurato quatiebat lumina curru; Cul 43. luna: ſ. alqs; VII 8. tibi candida nais narcissum iungit; E II 46. ensis candida pectora rumpit; IX 432. hic candida populus antro inminet; E IX 41. te vellem purpureos inter soles et candida lunae sidera intexere; Ci 37. candida per silvam cum fetu concolor albo procubuit sus; VIII 82. candidus auratis aperit cum cornibus annum taurus; G I 217. capite a summo regis candida caesarie ‖ caesaries ‖ frondebant ‖ florebant ‖ tempora lauro; Ci 121. Heliades candida fundebant tentis velamina ramis; Cul 130.

candor, glänzend weiße Farbe: 1. quattuor equos vidi tondentes late campum, candore nivali; III 538. — II. qui (equi) candore nives anteirent, cursibus auras; XII 84.

caneo, grau, bleich ſein, erblaſſen: dum mane novom, dum gramina canent; G III 325. ut senior leto canentia lumina solvit; X 418. quid (referam) nemora Aethiopum molli canentia lana? G II 120. glauca canentia fronde salicta; G II 13. ferunt luctu Cycnum Phaëthontis amati canentem molli pluma duxisse senectam; X 192. aemula necdum temporibus geminis canebat sparsa senectus; V 416.

canis, Hund, Jagdhund, Hundsſtern: I. hic subitam canibus rabiem Cocytia virgo obicit, ut cervom ardentes agerent; VII 479. cum averso ‖ adverso ‖ cedens canis occidit astro; G I 218. gemini custodes limine ab alto praecedunt gressumque canes comitantur erilem; VIII 462. hunc (cervom) procul errantem rabidae venantis Iuli commovere canes; VII 494. quamquam obscenae canes importunaeque volucres signa dabant; G I 470. ubi biulca ‖ victa ‖ siti findit canis aestifer arva; G II 353. veluti venator cursu canis et latratibus instat; XII 751. occidit: ſ. cedit. praecedunt: ſ. comitantur. visae canes ululare per umbram adventante dea; VI 257. (vocant) Taygeti canes; G III 44. — II, 1. secum armentarius Afer agit tectumque laremque armaque Amyclaeumque canem; G III 345. hos (cervos) non immissis canibus, non cassibus ullis agitant; G III 371. — 2. heu, terra ignota canibus data praeda Latinis alitibusque iacres; IX 485. obicio: ſ. I. agunt. hinc canibus blandis rabies venit; G III 496. — 3. timidi dammae cervique fugaces nunc interque canes et circum tecta vagantur; G III 540. — III. notior ut iam sit canibus non Delia nostris; E III 67. sic canibus catulos similes, sic matribus haedos noram; E I 22. — IV. nec tibi cura canum fuerit postrema; G III 404. quid lynces Bacchi variae et genus acre luporum atque canum? G III 265. saevit canum latratus in auras; V 257. ille canum morsu de montibus altis actus aper; X 707. Massyli ruunt equites et odora canum vis; IV 132. — V, 1. agitare: ſ. II, 1. immitto. non me ulla vetabunt frigora Parthenios canibus circumdare saltus; E X 57. tum inventum magnos canibus circumdare saltus; G I 140. (Scyllam) gurgite in alto a! timidos nautas canibus lacerasse marinis; E VI 77. (Scyllam) gurgite in alto deprensos nautas canibus lacerasse marinis; Ci 61. vidisse caeruleis canibus resonantia saxa; III 432. Scylla rapax canibus succincta

Molossis; Cul 331. seu (Scylla) piscibus canibusque malis vallata repentest; Ci 79. canibus leporem, canibus venabere dammas; G III 410. — 2. aevo sequenti cum canibus timidi venient ad pocula dammae; E VIII 28.

canistrum, Korb: I. (iuvenes, sacerdos) onerant canistris dona laboratae Cereris; VIII 180. — II. pabula in foribus plenis adpone canistris; G IV 280. famuli cererem canistris expediunt; I 701.

canities. graues Haar, grauer Bart: I. Charon, cui plurima mento canities inculta iacet; VI 300. — II. (Mezentius) canitiem multo deformat pulvere; X 844. Latinus canitiem immundo perfusam pulvere turpans; XII 611. canitiem galea premimus; IX 612. (Anxur) canitiem sibi et longos promiserat annos; X 549. turpo ſ. perfundo.

cano, ſingen, blaſen, ertönen laſſen, ſchreien, ertönen, beſingen, preiſen, verkünden, verheißen, weisſagen: I, 1. mecum una in silvis imitabere Pana canendo; E II 31. quid, si idem (Amyntas) certet Phoebum superare canendo? E V 9. tantum non Orphëus ‖ Orpheus ‖ Hebrum restantem tenuit ripis silvasque canendo, quantum..; Cul 118. — 2. hic, hic, Moeri, canamus; E IX 61. non canimus surdis, respondent omnia silvae; E X 8. foliis tantum ne carmina manda: ipsa canas oro; VI 76. (Cycnus) populeas inter frondes umbramque sororum dum canit; X 191. quae (ales) quondam in bustis sedens serum canit importuna per umbras; XII 864. hic alta sub rupe canet frondator ad auras; E I 56. signa canunt; X 340. ipsa (vates) canat vocemque volens atque ora resolvat; III 457. — II, 1. canebat (Silenus), uti magnum per inane coacta semina terrarumque animaeque marisque fuissent; E VI 31. tum (Silenus) canit, Gallum Aonas in montis ut duxerit una sororum; E VI 64. apibus quanta experientia parcis (sit), hinc canere incipiam; G I 5. equidem forsitan, hortos quae cura colendi ornaret, canerem; G IV 119. hic (Iopas) canit errantem lunam solisque labores, unde hominum genus et pecudes, [arcturum pluviasque hyadas geminosque triones]; I 742. vos, o Calliope, precor, adspirate canenti, quas strages Turnus ediderit; IX 525. — 2. extemplo temptanda fuga canit aequora Calchas; II 176. qui (Apollo) fore te ponto incolumem finisque canebat venturum Ausonios; VI 345. (virginem) fore inlustrem fama fatisque canebant; VII 79. hoc Latio restare canunt; VII 271. cecinit quae (vates) prima futuros Aeneadas magnos et nobile Pallanteum; VIII 340. hoc signum cecinit missuram diva creatrix; VIII 534. anser Gallos in limine adesse canebat; VIII 656. vgl. III. antes, ludos. — III. te nostrae, Vare, myricae, te nemus omne canet; E VI 11. nunc te, Bacche, canam nec non silvestria tecum virgulta et prolem tarde crescentis olivae; G II 2. te quoque, magna Pales, et te, memorande canemus pastor ab Amphryso, vos, silvae amnesque Lycaei; G III 1. qui audax iuventa, Tityre, te patulae cecini sub tegmine fagi; G IV 566. ſ. coniugem. omnia, quae audiit Eurotas, ille (Silenus) canit; E VI 84. quid, quae te pura solum sub nocte canentem audieram? E IX 44. haec sat erit, divae, vestrum cecinisse poetam, Pierides; E X 70. quod tibi delato Ortygiam dicturus Apollo est, hic canit; III 155. haec deinde canit divino ex ore sacerdos: „nate dea“..; III 373. „nulla salus bello.“ capiti cane talia, demens, Dardanio rebusque tuis; XI 399. id omnes divique hominesque canebant; XII 28. vgl. dira, facta, incerta, iniussa, maiora, perfecta. talibus ex adyto dictis Cymaea Sibylla horrendas canit ambages; VI 99. amnes: ſ alqm; G III 1. iam canit effectos extremus vinitor antes; G II 417. arcturum: ſ. II, 1. I 742. arma virumque cano, qui..; I 1. [(Cretheus) semper equos atque arma virum pugnasque canebat]; IX 777. ille quae bella exhausta canebat! IV 14. tibi canit non pagina bellum triste Iovis; Cul 26. carmina nulla canam; E I 77. carmina tum melius, cum venerit ipse, canemus; E IX 67. Ascraeum cano Romana per oppida carmen; G II 176. vgl. I, 2. alqs; VI 76. sola mihi talis casus Cassandra canebat; III 183. ipse (Orpheus) te, dulcis coniunx, te solo in litore secum, te veniente die, te decedente canebat; G IV 466. effigies culicis illi (pastori) tristis ab eventu cecinit convicia mortis; Cul 209. sit cura tenentis ‖ tuere canentem‖ aërios nemorum cultus ‖ tractus ‖ silvasque virentis; Cul 21. (Numanum) talia iactantem dictis ac dira canentem non tulit Ascanius; IX 621. equos. ſ. virum. (Fama) pariter facta atque infecta canebat; IV 190. quae (vates) rupe sub ima fata canit; III 444 retinet longaevos haruspex fata canens: „o Maeoniae“..! VIII 499. hyadas: ſ. II, 1. I 742. (Amata) natae Turnique canit hymenaeos; VII 398. [haut incerta cano]; VIII 49. infecta: ſ. facta. non iniussa cano; E VI 9. labores, lunam: ſ. II, 1. I 742. tuba commissos medio canit aggere ludos; V 113. Sicelides Musae, paulo maiora canamus! E IV 1. munera vestra cano; G I 12. quis caneret nymphas? E IX 19. sera terrifici cecinerunt omina vates; V 524. conspicit alios laetum choro paeana canentis; VI 657. pastorem: ſ. alqm; G III 1. quae Varo necdum perfecta (Menalcas) canebat; E IX 26. sola novom dictuque nefas harpyia Celaeno prodigium canit; III 366. cum canerem reges et proelia; E VI 3. prolem: ſ. alqm; G II 2. tum (Silenus) canit Hesperidum miratam mala puellam; E VI 61. pugnas: ſ. virum. veterem in limo ranae cecinere querellam; G I 378. ibant aequati numero regemque canebant, ceu quondam nivei liquida inter flumina ‖ nubila ‖ cycni; VII 698. ſ. proelia. pueri circum innuptaeque puellae sacra canunt; II 239. hos Helenus scopulos, haec saxa horrenda canebat; III 559. mihi iam multi crudele canebant artificis scelus; II 124. scopulos: ſ. saxa. dea de culmine summo pastorale canit signum; VII 513. si canimus silvas, silvae sint consule dignae; E IV 3. ſ. alqm; G III 1. cultus. tractus: ſ. cultus. triones: ſ. II, 1. I 742. virum: ſ arma. virgulta: ſ. alqm; G II 2. Iunoni cane vota libens; III 438. — IV. haec super arvorum cultu pecorumque canebam et super arboribus; G IV 559.

Canopus. Stadt in Aegypten: qua Pellaei gens fortunata Canopi accolit effuso stagnantem flumine Nilum; G IV 288.

canor, Klang: morantis (apes) Martius ille aeris rauci canor increpat; G IV 71.

canorus, tönend, wohltönend, melodiſch: tuba terribilem sonitum procul aere canoro increpuit; IX 503. dum (pastor) non arte canora compacta solitum modulatur harundine carmen; Cul 99. avia tum resonant avibus virgulta canoris; G II 328. Orpheus Thraeicia fretus cithara fidibusque canoris; VI 120. cum (cycni) longa canoros dant per colla modos; VII 700. canoros Curetum sonitus crepitantiaque aera secutae (apes); G IV 150.

cantharus, Krug: gravis attrita pendebat cantharus ansa; E VI 17.

canto, ſingen, beſingen, beſchwören: I, 1. saepe ego longos cantando puerum memini me condere soles; E IX 52. quibus (calamis) ille (Ascraeus senex) solebat cantando rigidas deducere montibus oruos; E VI 71. frigidus in pratis cantando rumpitur anguis; E VIII 71. an mihi cantando victus non redderet ille (Damon) caprum? E III 21. cantando tu illum? E III 25. — 2, a. ambo et cantare pares et respondere parati; E VII 5. tristis at ille (Gallus) „tamen cantabitis, Arcades“ inquit „montibus haec vestris ‖ vestris ‖, soli cantare periti, Arcades; E X 31 — b. cantabunt mihi Damoetas

et Lyctius Aegon: E V 72. cantantes licet usque eamus; cantantes ut eamus, ego hoc te fasce levabo; E IX 64. serta mihi Phyllis legeret, cantaret Amyntas; E X 41. surgamus. solet esse gravis cantantibus umbra; E X 75. Vare, tuum nomen cantantes sublime ferent ad sidera cycni; E IX 29. — II. canto, quae solitus Amphion Dircaeus in Actaeo Aracintho; E II 23. ſ. I, 2, a. peritus. (Simylus) modo rustica carmina cantat; Mo 29. puer ipse fuit cantari dignus; E V 54.

cantus, Geſang, Lied, Ton, Klang: I. neque eum (Umbronem) iuvere in volnera ‖ volnere ‖ cantus somniferi; VII 757. Euandrum (suscitant) matutini volucrum sub culmine cantus; VIII 456 — II, 1. quae cantus meditanti mittere coeptos ‖ certos ‖ mihi tribuistis praemia; Ci 92. ut illi (cycni) coetu cinxere polum cantusque dedere; I 398. ubi adsuetis biforem dat tibia cantum; IX 618. nequiquam seros exercet noctua cantus; G I 403. victor nec minus idcirco vestros expromere cantus dignus; Cat IX 7. mitto: ſ. coepi. pandite nunc Helicona, deae, cantusque movete, qui . . ; VII 641. quae . . ; X 163. silvae sonorae ‖ sonoros ‖ sponte sua cantus rapiebant cortice avara; Cul 282. — 2. tum salii ad cantus incensa altaria circum adsunt; VIII 285. — III quo (Miseno) non praestantior alter Martem accendere cantu; VI 165. cantu commotae Erebi de sedibus imis umbrae ibant tenues; G IV 471. variae volucres aethera mulcebant cantu; VII 34. excubitor diem cantu praedixerat ales; Mo 2. dives inaccessos ubi Solis filia lucos adsiduo resonat cantu; VII 12. ubi cantu querulae rumpent arbusta cicadae; G III 328. nunc cantu crebro rumpunt arbusta cicadae; Copa 27. longum cantu solata laborem coniunx; G I 293. vipereo generi spargere qui (Umbro) somnos cantuque manuque solebat; VII 754. ut rauco strepuerunt cornua cantu; VIII 2. dum (Misenus) cantu vocat in certamina divos; VI 172. — 2. volucres dulcia carmina per varios edunt resonantia cantus; Cul 147.

canus, grau, weiß, alt, masc. graue Haare: A. cana Fides et Vesta, Remo cum fratre Quirinus inra dabunt; I 292. Pergameum larem et canae penetralia Vestae (Aeneas) veneratur; V 744. ego vos per Assaraci larem et canae penetralia Vestae obtestor; IX 259. fluctu spumabant caerula cano; VIII 672. ubi altius ad vivom persedit horrida cano bruma gelu; G III 442. quae (Scylla) simul ut sese cano de gurgite velox extulit; Ci 514. ipse ego cana legam tenera lanugine mala; E II 51. vere novo gelidus canis cum montibus umor liquitur; G I 43. frigora nec tantum cana concreta pruina, quantum illi nocuere greges; G II 376. — B. an nescis, qua lege candentes praetexat purpura canos? Ci 320.

capella, Ziege: I, 1. propulit e stabulis ad pabula nota capellas pastor. iam silvis dumisque vagae, iam vallibus abdunt corpora, iamque omni celeres e parte vagantes tondebant ‖ tondentur ‖ tenero virdantia gramina morsu. scrupea desertas haerebant ‖ desertae perrepunt ‖ ad cava rupes ‖ rupis ‖; Cul 45. dum tenera attondent simae virgulta capellae; E X 7. non me pascente, capellae, florentem cytisum et salices carpetis amaras; E I 77. eu ipse capellas protenus aeger ago: hanc etiam vix duco. hic gemellos. spem gregis, a, silice in nuda conixa reliquit; E I 12. circa passim fusae ‖ fessae ‖ cubuere capellae excelsis supter dumis; Cul 154. ite meae quondam felix pecus, ite capellae; E I 74. ite domum saturae, venit Hesperus, ite capellae; E X 77. dum tibi est odio mea fistula dumque capellae; E VIII 33. illi sunt gratae rorantes lacte capellae; Cul 76. haerent: ſ. abdunt. haec (capella) suspensa rapit carpente cacumina morsu salicis, haec teneras fruticum sentes rimatur, at illa imminet in rivi, praestantis imaginis, undam ‖ irrigui praestanti marginis ulvae .; Cul 57. pascuntur: ſ. II. lavo. rapit, rimatur: ſ. imminet. ipsae lacte domum referent distenta capellae ubera; E IV 21. relinquit: ſ. conititur. iam compellente vagae pastore capellae ima susurrantis repetebant ad vada lymphae; Cul 104. lupus ipse capellam, florentem cytisum sequitur lasciva capella; E II 63. tondent, vagantur: ſ abdunt. sin studium vitulos tueri aut urentis culta capellas; G II 196. — 2. Vocativ: ſ. I. abdunt, eunt. — II. lanigeros agitare greges hirtasque capellas; G III 287. Tityre, dum redeo, pasce capellas, et potum pastas age; E IX 23. Dictaeas ageres ad gramina nota capellas; Ci 300. ſ. I. conititur. Thyrsis oves (compulerat), Corydon distentas lacte capellas; E VII 3. duco: ſ. I, 1. conititur fundo: ſ. I, 1. cubant. Tityre, pascentes a flumine reice capellas: ipse, ubi tempus erit, omnis in fonte lavabo; E III 97. propello: ſ. I, 1. abdunt. reicio: ſ. lavo. nec cytiso saturantur apes nec fronde capellae: E X 30. suspendo: ſ. I, 1. imminet. tueor: ſ. I, 1. urunt.

Capenus, bei der Stadt Capena: hi habent Cimini cum monte lacum lucosque Capenos; VII 697.

caper, Ziegenbock, Bock: I. hunc mihi vir gregis ipse caper derraverat; E VII 7. an mihi cantando victus non redderet ille, quem mea carminibus meruisset fistula caprum? si nescis, meus ille caper fuit; et mihi Damon ipse fatebatur; sed reddere posse negabat; E III 22. caper tibi salvos et haedi; E VII 9. inter agendum occurrare capro (cornu ferit ille) caveto; E IX 25. — II, 1 non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris caeditur; G II 380. non ego te vidi Damonis, pessime, caprum excipere insidiis? E III 17. mereor, reddo: ſ. I. est. — 2. occurso: ſ. I. ferit.

capesso, ergreifen, übernehmen, ausführen, erreichen: sociis tunc arma capessant edico; III 234. sin alios finis aliamque capessere gentem est animus; XI 324 nunc Italiam magnam Gryneus Apollo, Italiam Lyciae iussere capessere sortes; IV 346. mihi iussa capessere fas est; I 77. Aeneas curas mutabat versans, Italasne capesseret oras; V 703. succedam castris Tyrrhenaque regna capessam; VIII 507. pars aditus urbis firmet turrisque capessat; XI 466. excedunt castris et tuta capessunt; IX 366.

Caphereus, Vorgebirge Euböas: I. scit triste Minervae sidus et Euboicae cautes ultorque Caphereus; XI 260. — II. copia immoritur super fluctus et saxa Capherei; Cul 354.

capillus, Haar: I. (virgo) non storace Idaeo fragrantis tincta capillos; Ci 168. — II, 1. (Lausum) sublevat sanguine turpantem comptos de more capillos; X 832. omnis caro residebat cura capillo, aurea sollemni comptum quem fibula ritu Cecropiae et ‖ Cecropiae ‖ tereti nectebant ‖ nectebat ‖ dente cicadae; Ci 126. (nutrix) purpureum parat rursus tondere capillum; Ci 382. turpo: ſ. como. — 2. resido: ſ. 1. como. — 3. pro purpureo poenas dat Scylla capillo; G I 405. cur maesta parentis formosos circum virgo remorere capillos; Ci 236. (Scylla) hanc pro purpureo poenam scelerata capillo, pro patrio solvens; Ci 52. — III, 1. Accusativ: ſ. I. — 2. an nescis, quae tenuis patrio praes ‖ spes ‖ sit suspensa capillo? Ci 321.

capio, faſſen, ergreifen, wählen, beginnen, nehmen, einnehmen, erobern, gewinnen, enthalten, aufnehmen, begreifen, beeinfluſſen, fangen, verleiten, lähmen: I. rivum propter aquae conformare locum capit impiger; Cul 391. — II. a Corydon Corydon, quae te dementia cepit! E II 69. haec si quis captus amore leget; E VI 10. neque insidiis noctis capiere serenae; G I 426. singula dum capti circumvectamur amore; G III 285. munere sic niveo lanae Pan captam te, Luna, fefellit; G III 392. tanta meae si te ceperunt taedia laudis; G IV 332. carmine quo captae dum fusis mollia pensa devolvont; G IV 348. hic (Proteus) tibi, nate, prius vinclis capiundus; G IV 396. vim duram et vincula capto tende; G

IV 399. certant inludere capto; II 64. memores ‖ memoret ‖ quae sit fiducia capto; II 75. capti dolis lacrimisque coactis, quos . . ; II 196. ignaros loci passim et formidine captos sternimus; II 384. genitoris imagine capta (Dido); IV 84. inter se luxu fovere turpi cupidine captos; IV 194. an dum (me) captam ducat Gaetulus Iarbas? IV 326. non equidem omnino capta ac deserta viderer; IV 330. num (Phryges) Sigeis occumbere campis, num capti potuere capi? VII 295. Aeneas capitur locis et singula laetus exquirit; VIII 311. haec illum (Alciden) regia cepit; VIII 363. non pudet obsidione iterum valloque teneri, bis capti Phryges? IX 599. bis capti Phryges haec Rutulis responsa remittunt; IX 635. nec te Troia capit; IX 644. ille (Euandrus) quidem spe multum captus inani fors vota facit; XI 49. aeri quondam quoi (Iapygi) captus amore ipse suas artes Apollo dabat; XII 392. tene ego tam longe capta atque avecta nequivi effugere? Ci 290. tuo dulci nequiquam capta sopore; Ci 315. prius quam te mihi talia captae facturum metui; Ci 426. Hesperidum ni munere capta fuisset; Cat IX 25 f. coniugem haec cape et ultricem pharetra deprome sagittam; XI 590. cum subita incautum dementia cepit amantem; G IV 488. infelix, quae tanta animum dementia cepit? V 465. arma: f. **arma**, II, 1. capio (3 Zt.) Z. 65, a. illum (bovem) herba captum viridi; E VI 59. (Camilla) captum leto posuit caput; XI 830. cape Maeonii carchesia Bacchi; G IV 380. clupeum cape, quem dedit ipse invictum Ignipotens; X 242. quem (Picum) capta cupidine coniunx fecit avem Circe; VII 189. cape dicta memor, duri solacia casus; VI 377. cape dona extrema tuorum; III 488. quandoquidem nec vestra capit discordia finem; X 106. unde nova ingressus hominum experientia cepit? G IV 316. si capere Italiam sceptrisque potiri contigerit victori; IX 267. ante locum capies oculis; G II 230. Sergestus capit ante locum scopuloque propinquat; V 185. haec ubi dicta, locum capiunt; V 315. vgl. I. tum capitur Megara; Ci 388. Arabae Myrrhae quondam qui (furor) cepit ocellos; Ci 238. sunt (tibi) oppida capta multa manu; XII 22. solvite crinalis vittas, capite orgia mecum; VII 403. tu, genitor, cape sacra manu patriosque penatis; II 717. devicta genitor quae (pocula) cepit Arisba; IX 264. fors aequatis cepissent praemia rostris, ni . . ; V 232. capias ‖ ut digna Camillae praemia; XI 856. (pastor) stratus humi dulcem capiebat corde quietem, ni . . ; Cul 164. capere ante dolis et cingere flamma reginam meditor; I 673. cape saxa manu, cape robora, pastor; G III 420. sacra: f. penates. ‘ saxa: f. robora. hospita dum nimia tenuit dulcedine captos (socios Ithaci); Cul 126. solacia: f. dicta. oculis capti fodere cubilia talpae; G I 183. telum ex insidiis cum tandem tempore capto concitat Arruns; XI 783. nunc (cycni) terras ordine longo aut capere aut captas iam respectare ‖ despectare ‖ videntur; I 396. maria aspera iuro non ullum pro me tantum cepisse timorem, quam ni ‖ ne ‖ . . ; VI 352. Anchises tumulum capit; VI 754. (Aeneas) tumulum capit; XII 562. tum (Mercurius) virgam capit; IV 242. a virgo infelix, quae te dementia cepit! E VI 47. nec iam se capit unda; VII 466. urbis uti captae casum (Priamus) vidit; II 507. satis una superque vidimus excidia et captae superavimus urbi; II 643. — III. hunc (Acesten) cape consiliis socium et coniunge volentem; V 712. hos (penatis) cape fatorum comites, his moenia quaere; II 294.

capistrum, Halfter, Maulkorb: I. (equus) in vicem det mollibus ora capistris invalidus; G III 188. — II. prima ferratis praefigunt ora capistris; G III 399.

Capitolium, Capitol: I, 1. Manlius Capitolia celsa tenebat; VIII 653. — 2. ille triumphata Capitolia ad alta Corintho victor aget currum; VI 836. hinc (Euandrus) ad Tarpeiam sedem et Capitolia ducit, aurea nunc, olim silvestribus horrida dumis; VIII 348. — II. dum domus Aeneae Capitoli immobile saxum accolet; IX 448.

capra, Ziege: I. ecce ferae saxi deiectae vertice caprae decurrere iugis; IV 152. pascuntur (caprae) silvas et summa Lycaei horrentisque rubos et amantis ardua dumos; atque ipsae memores redeunt in tecta suosque ducunt et gravido superant vix ubere limen; G III 314. — II, 1. deicio: f. I. decurrunt. haec ‖ hae ‖ (caprae) non cura nobis leviore tuendae; G III 305. — 2. iubeo frondentia capris arbuta sufficere et fluvios praebere recentis; G III 300. quo minor est illis (capris) curae mortalis egestas; G III 319. — III. non illa feris incognita capris gramina; XII 414. — IV. (Simylus) cinctus villosae tegmine caprae; Mo 22.

caprea, Reh, Hindin: I. *[cui (frondi) silvestres uri adsidue capreaeque sequaces inludunt]; G II 374. — II. si (leo) forte fugacem conspexit capream aut surgentem in cornua cervom; X 725.

Capreae, Insel Capri: (Oebalus) Teleboum Capreas cum regna teneret; VII 735.

capreolus, junger Rehbock: duo nec tuta mihi valle reperti capreoli, sparsis etiam nunc pellibus albo; bina die siccant ovis ubera: quos tibi servo. iam pridem a me illos abducere Thestylis orat; E II 40.

caprigenus, von Ziegen stammend: videmus caprigenum pecus nullo custode per herbas; III 221.

captivus, friegsgefangen, erbeutet: A. alqs: f. B. captivo ut (virgo) se ferret in auro venatrix; XI 779. in postibus captivi pendent currus curvaeque secures; VII 184. quos (Aeneas) immolet captivoque rogi perfundat sanguine flammas; X 520. huc gaza captivaque vestis congeritur; II 765. quae (virgo) nec victoris eri tetigit captiva cubile; III 324. — B, a. genitor captivos dabit suaque omnibus arma; IX 273 — b, I. nec generum Aenean captiva videbo; XII 63. — II. belli saltem captivam lege necasses! Ci 447.

capto, ſtreben, trachten, zu fangen, zu gewinnen ſuchen, haſchen, aufſuchen: I. tam longo quod iam captat (nutrix) succurrere amori; Ci 383. — II. Palinurus omnis explorat ventos atque auribus aëra captat; III 514. cum Scylla pressis tenuem singultibus aëra captat; Ci 211. bucula caelum suspiciens patulis captavit naribus auras; G I 376. tum laqueis captare feras et fallere visco inventum; G I 139. fortunate senex! hic frigus captabis opacum; E I 52. nunc etiam pecudes umbras et frigora captant; E II 8. (Carmē) placidam tenebris captare quietem incipit; Ci 343. umbras: f. frigus.

Capua, Hauptſtadt Campaniens: talem (terram) dives arat Capua; G II 224.

capulus, Griff, Schwertgriff, Heft: I. ut (Turnus) capulum ignotum dextramque aspexit inermem; XII 734. ferri capulum repetivit in usum; Cul 392. — II. (Pyrrhus) lateri capulo tenus abdidit ensem; II 553. reflexa cervice oranti ‖ orantis ‖ (Aeneas) capulo tenus applicat ensem; X 536.

caput, Kopf, Haupt, Leben, Urheber, Spitze, Ende, Wurzel, Quelle, Hauptſtadt: I. **abſolut**: I. si tangere portus infandum caput ac terris adnare necessest; IV 613. cornu tetendit, donec curvata coirent inter se capita; XI 861. cui (bovi) turpe caput; G III 52. illi (pullo) ardua cervix argutumque caput; G III 80. hic mihi magna domus, celsis caput urbibus, exit ‖ urbibus exit ‖ ; VIII 65. iacet avolsum umeris caput et sine nomine corpus; II 558. huic (Lynceo) uno desectum ‖ deiectum ‖ comminus ictu cum galea longe iacuit caput; IX 771. ecce ‖ (serpens) effert ‖ sublimi cervice caput, cui crista superne edita, purpureo lucens maculatur amictu; Cul 171. illi (Pandaro) partibus aequis huc caput

atque illuc umero ex utroque pependit; IX 755. iam caput inflexa lentum cervice recumbit; Ci 449. Turnus curru abscisa duorum suspendit capita et rorantia sanguine portat; XII 512. tangit: ſ. adnat. — 2. ipsa (Mantua) caput populis, Tusco de sanguine vires; X 203. hoc caput, o cives, haec belli summa nefandi; XII 572. — 3 quid in pericula cives proicis, o Latio caput horum et causa malorum? XI 361. (Carme) simul „o nobis sacrum caput“ inquit „alumna“; Ci 224. gener Noctuine, putidum caput! Cat VI 2. superbe Noctuine, putidum caput; Cat XII 1.

II. **nach Verben:** 1. (coluber) iam fuga timidum caput abdidit alte; G III 422. abduxere retro longe capita ardua ab ictu; V 428. abscido: ſ. I, 1. rorant. adiuro Stygii caput inplacabile fontis; XII 816 quales quercus intonsa caelo attollunt capita: IX 682. avello: ſ. I, 1. iacet. aufero: ſ. **aufero** caput (3 St.) S. 81, a. (Camilla) lenta colla et captum leto posuit caput; XI 830. Atlantis, cinctum adsidue cui nubibus atris piniferum caput et vento pulsatur et imbri; IV 249. quocumque deus circum caput egit honestum; G II 392. nox atra caput tristi circumvolat umbra; VI 866. (regina) se causam clamat crimenque caputque malorum: XII 600. (Fama) ingreditur solo et caput inter nubila condit; IV 177. (Orion) ingreditur . . ; X 767. tantum effata (Iuturna) caput glauco contexit amictu; XII 885. nondum Proserpina Stygio caput damnaverat Orco; IV 699. deicio: ſ. I, 1. iacet. cum lasso papavera collo demisere caput, pluvia cum forte gravantur; IX 437. deseco: I, 1. iacet. tuo invisum hoc detrude caput sub Tartara telo; IX 496. (Aeneas) tum caput orantis (Tarquiti) nequiquam deturbat terrae; X 554. bina boum vobis Acestes dat numero capita in navis; V 62. unum pro multis dabitur caput; V 815. haec (urbs) tantum alias inter caput extulit urbes, quantum . . : E I 24. cum virum terrea progenies duris caput extulit arvis; G II 341. Tisiphone in dies avidum surgens caput altius effert; G III 553. Arethusa summa flavom caput extulit unda; G IV 352. (Neptunus) alto prosciciens summa placidum caput extulit unda; I 127. ſ. I, 1. lucet. quo Poeni effodere loco signum, quod regia Iuno monstarat, caput acris equi; I 444. necdum sacerdos pallentis foliis caput exornarat olivae; Ci 148. ductores capita alta ferentis cornibus arboreis (Aeneas) sternit; I 189. cernimus Aetnaeos fratres, caelo capita alta ferentis; III 678 statuam iuvencum pariter caput cum matre ferentem; IX 628. ipse (Aeneas) caput nivei fultum Pallantis et ora ut vidit; XI 39. (Dareta) genua aegra trahentem iactantemque utroque caput ducunt; V 469. maculo: ſ. I, 1. lucet. monstro: ſ. effodio. gravidum roseo necte caput strophio; Copa 32. vgl. V, 1. V 309. pius Aeneas dextram tendebat inermem nudato capite; XII 312. (Simylus) singula tum capitum nodoso cortice nudat et summis spoliat coriis; Mo 94. me ipse meumque obieci caput; VIII 145. nunc (volucres) caput obiectare fretis, nunc currere in undas videas; G I 386. stat rursus caput obiectare periclis; II 751. qui non ‖ nec ‖ adversum saevis ultro caput hostibus offert; Cul 85. pone caput fessosque oculos furare labori; V 845. ſ. capio. marmorea caput a cervice revolsum gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus volveret; G IV 523. ſ. I, 1. rorant. ipsa arrectis in hastis praefigunt capita Euryali et Nisi; IX 466. ni gens prensantem uncis manibus capita aspera montis invasisset; VI 360. pulso: ſ. cingo. (Iuno) quassans caput haec effundit pectore dicta; VII 292. ille (Turnus) caput quassans „non me“ . . ; XII 894. aut hodie victor spolia illa cruenti ‖ cruenta ‖ et caput Aeneae referes aut , . ; X 863. revello: ſ. porto. sacro: ſ. IV, 1. vittae. spectabat Phasimque Lycumque et caput, unde . . ; G IV 368 spolio: ſ. nudo. suspendo: ſ. I, 1. rorant. cum (Sol) caput obscura nitidum ferrugine texit; G I 467. caput ingens oris hiatus et malae texere lupi cum dentibus albis; XI 680. testor utrumque caput; IV 357. testor, cara, deos et te, germana, tuumque dulce caput; IV 493. talis prima Dares caput altum in proelia tollit; V 375. velo: vgl. V, 1. III 545. volvo: ſ. porto. saetosi caput hoc apri tibi, Delia, parvos Micon; E VII 29. — 2. *ardet apex capiti; X 270. „nulla salus bello.“ capiti cane talia, demens, Dardanio rebusque tuis; XI 399. hic siser et nomen capiti debentia porra [hic etiam nocuum capiti gelidumque papaver] (virebat); Mo 74. serta procul, tantum capiti delapsa, iacebant; E VI 16. discussae iubae capiti; IX 810. edo: ſ. I, 1. lucet. habeo: vgl. IV, 2. tegmen. (Aventinus) terribili inpexum *os* saeta cum dentibus albis indutus capiti; VI 668 neque finitimos ‖ finitimo ‖ Mezentius umquam huic capiti insultans tot ferro saeva dedisset funera; VIII 570. di capiti ipsius (Mezentii) generique (caedes, facta effera) reservent! VIII 484. (coniunx) fidum capiti subduxerat ensem; VI 524. — 3. Aristaeus tristis ad extremi sacrum caput adstitit amnis; G IV 319. tum mihi caeruleus supra caput astitit imber; III 194. olli (Aeneae) caeruleus . . ; V 10. Iris supra caput astitit; IV 702. fundam Mezentius ipse ter adducta circum caput egit habena; IX 587. (Camilla) fundam tereti circum caput egit habena; XI 579. seminibus positis superest diducere terram saepius ad capita; G II 355. rivo fluenti transque caput iace (cineres); E VIII 102. (Aulestes) miser oppositis a tergo involvitur aris in caput inque umeros; XII 293. per caput hoc iuro, per quod pater ante solebat; IX 300. sagitta per caput Remuli venit; IX 633. excutitur pronusque magister volvitur in caput; I 116.

III. **nach Adjectiven:** iterum capiti Scylla est inimica paterno; Ci 386. nocuus: ſ. II, 1. debeo.

IV. **nach Substantiven:** 1. dea clipeumque inbasque divini adsimulat capitis; X 639. in portibus pendent cristae capitum; VII 185. qua se medium capitis discrimen agebat; Ci 499. cum sus triginta capitum fetus enixa iacebit alba; III 391. [sus, triginta capitum fetus enixa, iacebit]; VIII 44. venit agresti capitis Silvanus honore; E X 24. me puer Ascanius (admonet) capitisque iniuria cari; IV 354. iubae: ſ. clipeus. est animus Dardanii rogum capitis permittere flammae; IV 640. tegmina tuta cavant capitum; VII 632. tegmina quis capitum raptus de subere cortex; VII 742. non te rationis egentem Lernaeus turba capitum circumstetit anguis; VIII 300. Helenus vittas resolvit sacrati capitis; III 371. — 2. fulvom quae (gemma) dividit aurum, aut collo decus aut capiti; X 135. fulvos lupi de pelle galeros tegmen habent capiti; VII 689.

V. **Umſtand:** 1. ipse caput tonsae foliis ornatus olivae dona feram; G III 21. capita ante aras Phrygio velamur amictu; III 545. tres primi flava caput nectentur oliva; V 309. ipse (Aeneas) caput tonsae foliis evinctus olivae; V 774. ipsi adstant armati ferro et cristis capita alta corusci; IX 678. Dardanius caput ecce puer detectus honestum; X 133. (Mezentius) aere caput fulgens cristaque hirsutus equina; X 869. copa Surisca, caput Graia redimita mitella, saltat . . .; Copa 1. — 2. (serpentes) superant capite et cervicibus altis; II 219. — 3. capite a summo regis (mirabile dictu) candida caesarie ‖ caesaries ‖ frondebant ‖ florebant ‖ tempora lauro; Ci 120.

Capys. A. Troer: I. adfuit et Maestheus et Capys; hinc nomen Campanae ducitur urbi; X 145. Capys et quorum melior sententia menti iubent . . .; II 35. Privernum Capys (sternit); IX 576. — II. Anthea si quem videat aut Capyn; I 183. —

B. König von Alba: proximus ille Procas, Troianae gloria gentis, et Capys et Numitor; VI 768.

Car, Bewohner von Carien: hic (Mulciber) Lelegas Carasque sagittiferosque Gelonos finxerat; VIII 725.

carbaseus, leinen: (Chloreus) tum croceam chlamydemque sinusque crepantis carbaseos collegerat auro; XI 776.

carbasus, Leinwand, Segel: I. eum (deum Tiberinum) tenuis glauco velabat amictu carbasus; VIII 34. vocat iam carbarus auras; IV 417. — II tumido inflatur carbasus austro; III 357

carcer, Kerker, plur. Schranken: I, 1. Aeolus clauso ventorum carcere regnet; I 141. — 2. cum carceribus sese effudere quadrigae, addunt in spatia; G I 512. cum ruunt effusi carcere currus, G III 104. non tam praecipites runnt effusi carcere currus; V 145. — II. neque auras dispiciunt (animae) clausae tenebris et carcere caeco; VI 734. hic Aeolus ventos tempestatesque vinclis et carcere frenat; I 54.

carchesium, Becher: mater „cape Maeonii carchesia Bacchi: Oceano libemus“ ait; G IV 380. hic duo rite mero libans carchesia Baccho (Aeneas) fundit humi, duo lacte novo, duo sanguine sacro; V 77.

cardo, Türangel, Wendung: I. haut (Juno) tanto cessabit cardine rerum; I 672. sonitum fecerat illi (Scyllae) marmoreo aeratus stridens in limine cardo; Ci 222. foribus cardo stridebat aënis; I 449. ſ. facit. — II, 1. (Pandarus) portam vi magna converso cardine torquet; IX 724. eadem (carmina) verso tennis cum cardine ventus impulit; III 448. cardine verso belli ‖ Belli ‖ ferratos rupit Saturnia postes; VII 621. — 2. emoti procumbunt cardine postes; II 493. — 3. (Pyrrhus) postis a cardine vellit aeratos; II 480. — III. horrisono stridentes cardine sacrae panduntur portae; VI 573.

carduus, Distel: ut segnis horreret in arvis carduos; G I 152. pro molli viola, pro purpurea narcisso carduos surgit; E V 39.

carectum, Riedgras: tu post carecta latebas; E III 20.

careo, frei sein, nicht haben, entbehren, meiden müssen, ermangeln: ulla putatis dona carere dolis Danaum? II 44. (Aeneas) cernit ibi maestos et mortis honore carentis Leucaspim et Oronten; VI 333. nec lacrimis caruere genae; V 173. nec (oro) pulchro ut Latio careat regnumque relinquat; IV 432. corpora luce carentum (apes) exportant tectis; G IV 255. de sedibus imis ibant simulacra luce carentum; G IV 472. cum semel (sceptrum) in silvis imo de stirpe recisum matre caret; XII 209. Beroën reliqui indignantem, tali quod sola careret munere; V 651. dum se glomerant retroque residunt in partem, quae peste caret; IX 540. totus et ille dies et qui nascentur ab illo pluvia ventisque carebunt; G I 435. (Simylus) producit acu stuppas umore carentis; Mo 11.

carex, Riedgras: (taurus) frondibus hirsutis et carice pastus acuta; G III 231.

carina, Schiffskiel, Kiel, Schiff: I. ubi defunctae (carinae) finem portusque tenebunt Ausonios olim, quaecumque evaserit undis Dardaniumque ducem Laurentia vexerit arva, magni inhebo aequoris esse deas; IX 98. quos non anni domuere decem, non mille carinae; II 198. est, evadit: ſ. defunguntur. mortaline manu factae immortale carinae fas habeant? IX 95. prima pares ineunt gravibus certamina remis quattuor ex omni delectae classe carinae; V 115. miratur nemus pictas innare carinas; VIII 93. natat uncta carina; IV 398. nec tota tamen ille (Sergestus) prior praeeunte carina; V 186. sulcum sibi premat ipsa carina; X 296. donec sedere carinae omnes innocuae, sed non puppis tua, Tarchon; X 301. ceu pressae cum iam portum tetigere carinae; G I 303. si litora tantum numquam Dardaniae tetigissent nostra carinae; IV 658. dis equidem auspicibus reor et Iunone secunda hunc cursum Iliacas vento tenuisse carinas; IV 46. ſ. defunguntur. vehit: ſ. defunguntur. — II, 1. donec omnes quattuor amissis servatae a peste carinae; V 699. deligo: ſ. I. ineunt. lentus carinas est vapor; V 682. pictas exure carinas; VII 431. facio: ſ. I. habent. pars inflexis super acta carinis; Cul 346. pingo: ſ. exuro. I. inuant. pandas ratibus posuere carinas; G II 445. premo: ſ. I. tangunt. servo: ſ. amitto. unguo: ſ. I. natat. — 2. in postibus pendent spiculaque clipeique ereptaque rostra carinis; VII 186. ipsi (Teucri) nunmerumque modumque carinis praecipiant; XI 328. (vates) stipat carinis ingens argentum Dodonaeosque lebetas; III 465. — 3. non mille carinis est opus in Teucros; IX 148. iam sibi tum ‖ a ‖ curvis male temperat unda carinis; G I 360. — III nunc (Tenedos) tantum sinus et statio male fida carinis; II 23. — IV, 1. quod (numen) pelago et curvis secum avexere carinis; II 179. (Pristis, Centaurus) longa sulcant vada salsa carina; V 158. (Centaurus) longa sulcat maria alta carina; X 197. corpora viva nefas Stygia vectare carina; VI 391. — 2. super: ſ. II, 1. inflecto.

Carinae, Gegend in Rom: passim armenta videbant Romanoque foro et lautis mugire Carinis; VIII 361.

Carme, Wärterin der Scylla: 1. (Scylla) vix haec ediderat, cum clade exterrita tristi intonsos ‖ incanos ‖ multo deturpat pulvere crines et graviter questu Carme complorat anili: „o mihi“ . .; Ci 285. quam (Scyllam) simul Ogygii Phoenicis filia Carme surgere sensit anus; Ci 220. — 2. nisi te nobis malus, o malus, optima Carme, ante in conspectum causve deusve tulisset; Ci 278.

carmen, Gesang, Lied, Gedicht, Spruch, Zauberspruch, Formel, Inschrift: 1. **absolut:** 1. quaecumque in foliis descripsit carmina virgo, digerit in numerum atque antro seclusa relinquit. illa manent immota locis neque ab ordine cedunt: verum eadem verso tenuis cum cardine ventus impulit et teneras turbavit ianua frondes, numquam deinde cavo volitantia prendere saxo nec revocare situs aut iungere carmina curat; III 445. quam comitabantur fatalia carmina quercus; Cul 134. mollia sed tenni pede currere carmina, versu ‖ currens . . versus ‖ (pagina) ludere gaudet; Cul 35. carmina vel caelo possunt deducere Lunam; E VIII 69. nihil hic nisi carmina desunt; E VIII 67. ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnim; E VIII 68. 72. 76. 79. 84. 90. 94. 100. 104. sunt et mihi carmina; E IX 33. neque est ignobile carmen; E IX 38. carmina vobis, huic aliud mercedis erit; E VI 25. illi (Iovi) mea carmina curae; E III 61. tale tuum nobis carmen ‖ carmen nobis ‖, divine poeta, quale . .; E V 45. occupat Crethea Musarum comitem, cui carmina semper cordi; IX 775. ſ. veniunt. ludunt: ſ. currunt. manent: ſ. cedunt. parcite, ab urbe veuit, iam parcite, carmina, Daphnis; E VIII 109. iam neque hamadryades rusum neque ‖ rursus nec ‖ carmina nobis ipsa placent; E X 62. si quid mea carmina possunt; IX 446. ſ. deducunt. carmina tantum nostra valent, Lycida, tela inter Martia, quantum . .; E IX 11. panca tua in nostras venerunt carmina chartas, carmina cum lingua, tum sale Cecropio, carmina, quae Pylium, saeclis accepta futuris, carmina, quae Pylium vincere digna senem; Cat IX 13. volitant: ſ. cedunt. foliis tantum ne carmina manda, ne turbata volent rapidis ludibria ventis: ipsa canas oro; VI 74. — 2. Accusativ: ſ. 1. ducunt, parcunt.

II. **nach Verben:** 1. tu mihi accipe iussis carmina coepta tuis; E VIII 12. ſ. I, 1. veniunt. tumulo super addite carmen; E V 42. adeo: vgl. fingo. qui Bavium non odit, amet tua carmina, Maevi; E III

90. pastores dulcia iactantes alterno carmina versu, quatia Trinacriae doctus amat iuvenis; Cat IX 19. cano: ſ. cano, III. carmen (3 Et.) E. 102, b. (Simylus) modo rustica carmina cantat; Mo 29. coepi: ſ. accipio. carmina quae voltis cognoscite; E VI 25. mihi carmen quale meo Codro concedite (proxima Phoebi versibus ille facit); E VII 21. Calchidico quae sunt, mihi condita versu carmina pastoris Siculi modulabor avena; E IX 51. o crudelis Alexi, nihil mea carmina curas? E II 6. nihil ille (Daphnis) deos, nil carmina curat; E VIII 103. deduco: ſ. dico; E VI 5. haec in viridi nuper quae cortice fagi carmina descripsi et modulans alterna notavi, experiar; E V 14. ſ. I, 1. cedunt. pastorem oportet deductum dicere carmen; E VI 5. panca meo Gallo, sed quae legat ipsa Lycoris, carmina sunt dicenda: neget quis carmina Gallo? E X 3. ante, quam Cereri det motus incompositos et carmina dicat; G I 350. pars pedibus plaudunt choreas et carmina dicunt; VI 644. ſ. doceo. digero: ſ. I, 1. cedunt. non tu in triviis, indocte, solebas stridenti miserum stipula disperdere carmen? E III 27. lusimus: haec pariter ‖ propter ‖ culicis sint carmina docta ‖ dicta ‖; Cul 3. volucres dulcia carmina per varios edunt resonantia cantus; Cul 147. experior: ſ. describo. Polio et ipse facit nova carmina; E III 86. ſ. concedo. en erit ut liceat totum mihi ferre per orbem sola Sophocleo tua carmina digna cothurno? E VIII 10. non hic te carmine ficto tenebo; G II 45. nos ea quae tecum finxerunt carmina divi, si patrio Graios carmine adire sales possumus; Cat IX 59. iacto: ſ. amo. impello: ſ. I, 1. cedunt. illa (philomela) ramo sedens miserabile carmen integrat; G IV 514. iungo: ſ. I, 1. cedunt. ista iam pridem Stimichon laudavit carmina nobis; E V 55. lego: ſ. dico; E X 3. carmina qui lusi pastorum; G IV 565. maudo: ſ. I, 1. volant. dum (pastor) non arte canora compacta solitum modulatur harundine carmen; Cul 100. ſ. condo, describo. nego: ſ. dico; E X 3. noto: ſ. describo. nunc oblita mihi tot carmina; E IX 53. ut tibi digna tuo poliantur carmina sensu; Cul 10. prendo: ſ. I, 1. cedunt. tum mea quae ratio ‖ ut mens curet eo ‖ dignum sibi quaerere carmen? Ci 5. relinquo, secludo: ſ. I, 1. cedunt. solitum: ſ. modulor. ipsae iam carmina rupes, ipsa sonant arbusta; E V 63. quae sublegi tacitus tibi carmina nuper; E IX 21. turbo: ſ. I, 1. volant. — 2. quae tibi, quae tali reddam pro carmine dona? E V 81.

III. **nach Subſtantiven:** I. ultima Cumaei venit iam carminis aetas; E IV 4. Phoebus erit nostri princeps et carminis auctor et recinente lyra fautor; Cul 12. saepe senex spe carminis ambo luserat; E VI 18. — 2. canit, ut Linus haec illi divino carmine pastor dixerit; E VI 67.

IV. **Umſtand:** 1. adire: ſ. II, 1. fingo. (Orphea) agentem carmine quercus; G IV 510. carmine quo captae dum fusis mollia pensa devolvunt; G IV 348. talia carminibus celebrant; VIII 303. aeternum sophiae coniunctum carmine nomen nostra tuum senibus loqueretur pagina saeclis; Ci 40. quo te carmine dicam, Rhaetica (vitis)? G II 95. ergo rite suum Baccho dicemus honorem carminibus patriis; G II 394. quis carmine caedes diversas obitumque ducum expediat? XII 500. qui carmine laudes Herculeas et facta ferunt; VIII 287. nec tu carminibus nostris indictus abibis, Oebale; VII 733. quem mea carminibus meruisset fistula caprum; E III 22. carminibus Circe socios mutavit Ulixi; E VIII 70. sola culminibus ferali carmine bubo saepe queri; IV 462. audieram omnia carminibus vestrum servasse Menalcan; E IX 10. clipeum postibus adversis figo et rem carmine signo: „AENEAS“ . .; III 387. haec (sacerdos) se carminibus promittit solvere mentes quas velit; IV 487. quorum (pastorum) stupefactae carmine lynces; E VIII 3. quae vacuas tenuissent carmine mentes; G III 3. ſ. II, 1. fingo. Troïus Aeneas Romana per oppida digno iam tandem ut tecum carmine vectus eat; Cat XIV 4. non me carminibus vincat ‖ vincet ‖ nec Thracius Orpheus, nec Linus; E IV 55. 2. sive hoc in carmine toto inguinis est vitium et Veneris descripta libido; Ci 68. Ausonnii coloni te, Bacche, vocant per carmina laeta; G II 388

Carmentalis, der Carmentis geweiht: (Euandrus) monstrat et aram et Carmentalem Romani nomine portam quam memorant; VIII 338.

Carmentis, Mutter des Euander: (Euandrus) monstrat Carmentalem portam, nymphae priscam Carmentis honorem, vatis fatidicae; VIII 339. me matris egere tremenda Carmentis nymphae monita; VIII 336.

carnarium, Rauchkammer: non illi (Simylo) suspensa focum carnaria iuxta vacabant; Mo 56.

Carpathius, bei der Inſel Carpathos: A. est in Carpathio Neptuni gurgite vates caeruleus Proteus; G IV 387. — B. Polyidos Carpathium fugiens et flumina Caeratea; Ci 113. qui (delphines) per maria umida nando Carpathium Libycumque secant; V 595.

carpo, pflücken, rupfen, genießen, verzehren, aufzehren, durchwandeln: I. haec (capella) suspensa rapit carpente cacumina morsu salicis; Cul 54. — II. solane perpetua maerens carpere iuventa? IV 32. quantum longis carpent armenta diebus; G II 201. (animalia) misceutur tenuemque magis magis aëra carpunt; G IV 311. pendula proiectis carpuntur arbuta ramis; Cul 52. feror avia carpens, avia Cimmerios inter distantia lucos; Cul 231. haut, credo, invisus caelestibus auras vitalis carpis; I 388. non me pascente, capellae, florentem cytisum et salices carpetis amaras; E I 78. hic Venus dictamnum genetrix Cretaea carpit ab Ida; XII 412. rite repertum (fetum) carpe manu; VI 146. uncis carpendae manibus frondes; G II 366. pubi indomitae non gramina tantum nec vescas salicum frondes ulvamque palustrem, sed frumenta manu carpes sata; G III 176. quos rami fructus tulere, carpsit; G II 501. frumenta: ſ. frondes. ibi (Euryalus) religatos rite videbat carpere gramen equos; IX 353. ſ. frondes. (equus) carpere mox gyrum incipiat; G III 191. incipiens stabulis edico in mollibus herbam carpere ovis; G III 296. quam (ovem) videris summas carpentem ignavius herbas; G III 465. et vos, o lauri, carpam et te, proxuma myrte; E II 54. (serpens) obvia vibranti carpens, gravis aëre, lingua ‖ ore trilingui ‖; Cul 166. tibi candida nais pallentis violas et summa papavera carpens; E II 47. ne nocturna quidem carpentes pensa puellae nescivere hiemem; G I 390. primus vere rosam atque autumno carpere poma; G IV 134. carpent tua poma nepotes; E IX 50. (matres) acri carpere prata fuga; G III 142. tectis hic Turnus in altis iam mediam nigra carpebat nocte quietem; VII 414. regina caeco carpitur igni; IV 2. rosam: ſ. poma. luciferi primo cum sidere frigida rura carpamus; G III 325. sacerdos summas carpens media inter cornua saetas; VI 245. salices: ſ. cytisum. ne ‖ nec ‖ mihi tum mollis sub divo carpere somnos libeat; G III 435. Aeneas celsa in puppi carpebat somnos; IV 555. placidum carpebant fessa soporem corpora per terras; IV 522. Milesia vellera nymphae carpebant hyali saturo fucata colore; G IV 335. Romanus iuiusto sub fasce viam quom carpit; G III 347. iam age, carpe viam; VI 629. quam (vindemiam) Methymnaeo carpit de palmite Lesbos; G II 90. violas: ſ. papavera. carpit viris paulatim uritque videndo femina; G III 215. ulvam: ſ. frondes.

Carthago (Karthago), Karthago: I. urbs antiqua fuit (Tyrii tenuere coloni) Karthago; I 13. cum fera Karthago exitium immittet; X 12.

magna dicione iubeto Karthago premat Ausoniam; X 54. non aliter quam si immissis ruat hostibus omnis Karthago aut antiqua Tyros; IV 670. — II. ut terrae utque novae pateant Karthaginis arces hospitio Teucris; I 298. ubi cernes ‖ cernis ‖ surgentem novae Karthaginis arcem; I 366. si te Karthaginis arces Phoenissam Libycaeque aspectus detinet urbis; IV 347. nec me adeo fallit te suspectas habuisse domos Carthaginis altae; IV 97. tu nunc Karthaginis altae fundamenta locas? IV 265. Scipiadae duces, quorum devota triumphis moenia rapinis ‖ vepretis ‖ Libycae Karthaginis horrent; Cul 371. — III. Dardanium ducem, Tyria Karthagine qui nunc expectat, adloquere; IV 224.

carus, teuer, werth, werthvoll, lieb: graditur bellum ad crudele Camilla, cara mihi ante alias; XI 537. (Camilla) cara mihi comitumque foret nunc una mearum; XI 586. quo (Murrano) non superat mihi carior alter; XII 639 dispeream, si te fuerit mihi carior alter; Cat IV 3. (Acoetes) non felicibus aeque tum comes auspiciis caro datus ibat alumno; XI 33. prima (Saturnia) quod (bellum) ad Troiam pro caris gesserat Argis; I 24. (virgo) carum non respicit aurum; Ci 177. omnis caro residebat cura capillo; Ci 126. me puer Ascanius (admonet) capitisque iniuria cari; IV 354. venit carissima vobis ciris; Ci 200. quam (Dido) simul ac tali persensit peste teneri cara Iovis coniunx; IV 91. nec te, carissime coniunx, incassumve tuos volui exercere labores; VIII 377. paret Amor dictis carae genetricis; I 689. regius accitu cari genitoris ad urbem puer ire parat; I 677. subiit cari genitoris imago; II 560. ire ad conspectum cari genitoris et ora contingat; VI 108. ingemuit cari graviter genitoris amore Lausus; X 789. testor, cara, deos et te, germana, tuumque dulce caput; IV 492. nate, mihi vita quondam, dum vita manebat, care magis; V 725. Anchises omnem suorum forte recensebat numerum carosque nepotes; VI 682. Annam, cara mihi nutrix, huc siste sororem; IV 634. *(Metabus) caro oneri timet; XI 550. tu, Orpheu, oscula cara petens rupisti iussa deorum; Cul 293. [omnis in Ascanio cari stat cura parentis]; I 646. (Aeneas) Iovis imperium et cari praecepta parentis edocet; V 747. quod tua cara parens domito te poscit Olympo; IX 84. age, care pater, cervici imponere nostrae; II 707. hic cara sororum pectora maerentum execrantur bellum; XI 215. quod sic patriam carosque penates hostibus addixi; Ci 419. has olim exuvias mihi perfidus ille (Daphnis) reliquit, pignora cara sui; E VIII 92. parvos Priamus, tua cara ‖ clara ‖, Polite, progenies, auctura Italos; V 564. dum te, care puer, mea sola et sera voluptas, complexu ‖ complexus ‖ teneo; VIII 581. adgredere o magnos honores, cara deum suboles! E IV 49. cara Iovis suboles, Tyndaridae (mirantur); Ci 398. tua dum mihi carior ipsa vita fuit vita; Cul 211.

casa, Hütte: libeat mecum tibi humilis habitare casas et figere cervos! E II 29.

caseolus, kleiner Käſe: sunt caseoli, quos iuncea ‖ sirpea ‖ fiscina siccat; Copa 17.

caseus, Käſe: I. traiectus medium sparto caseus orbem pendebat; Mo 58. — II. sale durus adeso caseus adicitur; Mo 99. quamvis pinguis ingratae premeretur caseus urbi; E I 34. traicio: ſ. I.

casia, Kaſſia, wohlriechende Pflanze, Zeiland: I. haec circum casiae virides et olentia late serpulla (floreant); G IV 30. — II. nutrix narcissum casiamque herbas incendit ‖ contundit ‖ olentes; Ci 370. glarea ruris vix humilis apibus casias roremque ministrat; G II 213. pascuntur (apes) casiamque crocumque rubentem; G IV 182. costis subiciunt thymum casiasque recentis; G IV 304. — III. si nec casia liquidi corrumpitur usus olivi; G II 466. (nais) casia atque aliis intexens suavibus herbis mollia luteola pingit vaccinia calta ‖ caltha ‖; E II 49.

Casmilla, Gattin des Königs Metabus: *infantem (Metabus) matris vocavit nomine Casmillae mutata parte Camillam; XI 543.

Casperia, Stadt der Sabiner: qui Casperiam colunt Forulosque et flumen Himellae; VII 714.

Caspius, am kaſpiſchen Meere gelegen: huius (Augusti) in adventum iam nunc Caspia regna responsis horrent divom; VI 798.

Cassandra, Tochter des Priamus: I. fatis aperit Cassandra futuris ora dei iussu non umquam credita Teucris; II 246. sola mihi talis casus Cassandra canebat; III 183. quem tum vates Cassandra moveret? III 187. ecce trahebatur passis Priameia virgo crinibus a templo Cassandra adytisque Minervae, ad caelum tendens ardentia lumina frustra; II 404. — II. credo: ſ. I. aperit. traho: ſ. I. tendit. — III. (Coroebus) venerat insano Cassandrae incensus amore; II 343. (Aeneas) Italiam petiit Cassandrae impulsus furiis; X 68. mihi Cassandrae per somnum vatis imago ardentis dare visa faces; V 636.

cassida, Helm: aureus ex umeris erat ‖ sonat ‖ arcus et aurea vati cassida; XI 775.

Cassiopea, Geſtirn: supero fulgens Cassiopea polo; Cat IX 28.

cassis, Jägernetz, Spinnengewebe: I. invisa Minervae laxos in foribus suspendit aranea cassis; G IV 247. — II. hos (cervos) non immissis canibus, non cassibus ullis agitant, sed comminus obtruncant ferro; G III 371.

cassus, leer, beraubt, vergeblich: quem (Palamedem) Pelasgi demisere Neci, nunc cassum lumine lugent; II 85. nullum cum victis certamen et aethere cassis; XI 104. dixit (Turnus) opemque dei non cassa in vota vocavit; XII 780.

Castalia, Quelle der Muſen: I. qua Castaliae sonans liquido pede labitur unda; Cul 17. — II. qua nulla priorum Castaliam molli devertitur orbita clivo; G III 293.

castanea, Kaſtanie: I. sunt nobis castaneae molles et pressi copia lactis; E I 81. sunt castaneae nuces et suave rubentia mala; Copa 19. steriles platani malos gessere valentes, castaneae fagos ‖ fagus ‖; G II 71. stant et iuniperi et castaneae hirsutae; E VII 53. pars posito surgunt de semine, ut altae castaneae; G II 15. — II. castaneas nuces (legam), mea quas Amaryllis amabat; E II 52.

castellum, Burg, Meierhof, Dorf im Gebirge: I. aërias Alpis et Norica si quis castella in tumulis videat; G III 475. — 2. qui montana sedet circum castella sub armis; V 440.

castigo, zurechtweiſen, rügen, ſtrafen: hic gravis Entellum dictis castigat Acestes; V 387. haec Rhadamanthus habet regna castigatque auditque dolos subigitque fateri, quae . . .; VI 567. pars agmina cogunt (formicae) castigantque moras; IV 407.

Castor, A. Bruder des Pollux: (Sabinus) nunc eburnea sedetque sede seque dedicat tibi, gemelle Castor et gemelle Castoris; Cat X 25. — B. Troer: muros cinxere Assaraci duo et senior cum Castore Thymbris, prima acies; X 124.

castoreum, Bibergeil: ut virosa Pontus castorea (mittit); G I 59.

castrum, Burg, Feſtung, plur. Lager, Feldlager, Bienenzellen: A. hi imponent Pometios Castrumque Inui Bolamque Coramque; VI 775. — B, I. non Simois tibi nec Xanthus nec Dorica castra defuerint; VI 88. (virgo) castra prospectat crebris lucentia flammis; Ci 176. solent: ſ. II, I. video; II 462. qui ‖ quis ‖ mecum invadit trepidantia castra; IX 147. — II, I. (Dolon) castra ut Danaum speculator adiret; XII 349. turbata arripe castra; IX 13. unde (divom pater) castra Dardanidum aspectat populosque Latinos; X 4. non obvia ferre arma viros, sed castra

fovere; IX 57. (Aeneas) iam in conspectu Teucros habet et sua castra; X 260. invado: ſ. I. trepidant. tibi ego ingentis populos opulentaque regnis iungere castra paro; VIII 476. num linquere castra hortati sumus? X 68. nos castra movemus; III 519. castra Aeneas aciemque movebat; XI 446. Ascanius acer equo turbata petivit castra; V 668. noctis per umbram castra inimica petunt; IX 315. (Iuno) Iliacam aciem et Laurentia castra petivit; X 635. castra foro solito, huic ‖ te castra ‖ urbi praeponere castra; Cat IX 43. prospecto: ſ. I. lucent. tandem erumpunt et castra relinquunt Ascanius et inventus; X 604. omnis relictis turba fluit castris; XII 444. castra modo et tutos servarent aggere muros; IX 43. dum Troïa temptat castra fugae fidens; XI 351. haut procul hinc Tarcho et Tyrrheni tuta tenebant castra locis; VIII 604. [seu fatis Italum castra obsidione tenentur sive . .;] X 109. Rutulo muros et castra tuenti ignescunt irae; IX 65. turbo: ſ. adripio. peto; V 668 iuvat ire et Dorica castra videre; II 27. unde videri Danaum solitae naves et Achaica castra; II 462. castra inimica vides; IX 739. Laurentisne iterum muros aut castra videbo? X 671. vidimus Diomede ‖ Diomedem ‖ Argivaque castra; XI 243. non hostem inimicaque castra Argivom, vestras spes uritis; V 671. — 2. hos (Arcades) castris adhibe socios et foedera iunge; VIII 56. ut ab Euandro (Aeneas) castris ingressus Etruscis regem adit; X 148. ne castris iungant; X 240. (equites) iam propinquabant castris murosque ‖ muroque ‖ subibant; IX 371. mandat insignia Tarchon, succedam castris Tyrrhenaque regna capessam; VIII 507. — 3. consident castris ante urbem; XI 915. ubi primum adnuerint superi pubem educere castris; XI 20. Troïa pubes Ascanio auxilium castris effundit apertis; VII 522. excedunt castris et tuta capessunt; IX 366. fluo: ſ. 1. relinquo. vix positum castris simulacrum, arsere flammae; II 172. interea reges procedunt castris; XII 169. Aenean Mnestheus et fidus Achates Ascaniusque comes castris statuere cruentum; XII 385 non quisquam Castris audebit vellere signa; G IV 108. — 4. Tydides ardentis avertit equos in castra; I 472. manus e castris propere coit omnis in unum (Turnum); IX 801. illae (apes) intus trepidae rerum per cerea castra discurrunt; XII 589. faces in castra tulissem; IV 604. Rutuli Volcentem exanimum flentes in castra ferebant; IX 451. (Aeneas) gressumi in castra ferebat; XI 99. tua cura Lycoris perque nives alium perque horrida castra secutast; E X 23. — III. quae (classis) lateri castrorum adiuncta latebat; IX 69. stant castrorum et campi medio; IX 230. (Aeneas) sedes castrorum in morem pinnis atque aggere cingit; VII 159. Cinyphii tondent hirqui saetas comantis usum in castrorum et miseris velamina nantis; G III 313. — IV, 1. spicula castris densa cadunt mediis; XIII 408. — 2. nec minor in castris luctus Rhamnete reperto exsangui; IX 452.

castus, ſittenrein, teuſch, lauter, fromm, heilig; tu modo nascenti puero casta fave Lucina; E IV 10. huc casta Sibylla nigrarum multo pecudum te sanguine ducet; V 735. casta licet patrui servet Proserpina limen; VI 402 nulli fas casto sceleratum insistere limen; VI 563. debita cum castae solvuntur vota Minervae; Ci 23. pater coniugium castae violaverat Amphitrites; Ci 73. castum ut servare cubile coniugis possit (femina); VIII 412. casta pudicitiam servat domus; G II 524. necdum etiam castos gustaverat ignis honores; Ci 146. pronuba nec castos accendet pinus honores; Ci 439. castae ducebant sacra per urbem pilentis matres in mollibus; VIII 665. hac casti maneant in religione nepotes; III 409. quarum (Pieridum) castos alvaria ‖ alabastria ‖ postes muuere saepe meo inficiunt; Ci 94. qui sacerdotes casti, dum vita manebat; VI 661. (Latinus) castis adolet dum altaria taedis; VII 71. quin etiam castos (virgo) ausa est corrumpere vates; Ci 365.

casula, Hüttchen; I. hortus erat iunctus casulae; Mo 61. — II. si quando vacuum (Simylum) casula pluviaeve tenebant festave lux; Mo 67.

casus, Fall, Sturz, Ende, Untergang, Vorfall, Ereigniſs, Geſchick, Zufall, Unfall, Gefahr, Unglück; I. attulit ipse viris optatum casus honorem; V 201. te qui vivom casus, age fare vicissim, attulerint; VI 531. incertum quis tantam Rutulis laudem, casusne densne, attulerit; XII 321. qui casus agat res; IX 723. populos propinquos Epiro Hesperia, quibus idem Dardanus auctor atque idem casus; III 504. heu! quis te casus deiectam coniuge tanto excipit? III 317. nisi te nobis malus ante in conspectum casusve deusve tulisset; Ci 279. quis te, nate dea, per tanta pericula casus insequitur? I 615. qui te cumque manent isto certamine casus; XII 61. si nostra ante aliquis nudasset foedera casus; Ci 422. si quis in adversum rapiat casusve deusve; IX 211. casus factum quicumque sequentur; IX 299. ex illo qui me casus, quae, Turne, sequantur bella, vides; XII 32. quam casus sociarit opem numenne ‖ numenve ‖ deorum prodere sit dubium; Cul 193. subiit deserta Creusa et direpta domus et parvi casus Iuli; II 563. — II, I. di talem avertite casum! III 265. sola mihi talis casus Cassandra canebat; III 183. tempore iam ex illo casus mihi cognitus urbis Troianae; I 623. si tantus amor casus cognoscere nostros; II 10. incensum pectus amore casus cognoscere tantos; III 299. dic insidias Danaum casusque tuorum erroresque tuos; I 754. ni fors incertos iussisset ducere casus; Cul 162. bis (Daedalus) conatus erat casus effingere in auro; VI 32. iam pedem referens (Orpheus) casus evaserat omnis; G IV 485. casus evadere ferri quo licuit parvo? ‖ quod . . parvo; ‖ X 316. terraeque marisque omnibus exhaustis ‖ exhaustos (nos) ‖ iam casibus; I 599. me aecum est omnis metuentem expendere casus; XII 21. quoniam casus apibus quoque nostros vita tulit; G IV 251. ne quaere profecto, ‖ quaere, profecto ‖ quem casum portenta ferant; VIII 533. num ‖ quos ‖ tamen omnis ferre iuvat supter densa testudine casus? IX 514. pius Aeneas nunc acris Oronti, nunc Amyci casum gemit; I 221. casum insontis mecum indignabar amici; II 93. sin aliquem infandum casum, Fortuna, minaris; VIII 578. me liceat casus miserari insontis amici; V 350. ardemus scitari et quaerere casus ‖ caussas ‖; II 105. stat casus renovare omnis; II 750. iam tandem casus hominum, iam respice, Minos; Ci 454. iterum revolvere casus da, pater, Iliacos Teucris; X 61. scitor: ſ. quaero. hic mortis durae casum tuaque optima facta non silebo; X 791. iter emensi casus superavimus omnis; XI 244. plantis nascitur casus abies visura marinos; G II 68 urbis uti captae casum (Priamus) vidit; II 507. quid dolens regina deum tot volvere casus insignem pietate virum impulerit; I 9. — 2. te, venerande puer, comitem casus complector in omnis; IX 277. ardentior ibo in casus omnis; IX 292. per varios casus, per tot discrimina rerum tendimus in Latium; I 204. — III. hic heu genitorem, omnis curae casusque levamen, amitto Anchisen; III 709. cape dicta memor, duri solacia casus; VI 377. — IV, 1. nunc eadem fortuna viros tot casibus actos insequitur; I 240. pater Aeneas, casu concussus acerbo; V 700. pater multa gemens casuque animum concussus amici; V 869. Aeneas casu concussus iniquo; VI 475. fnerit nobis haec debita pestis vel casu incerto merita vel denique culpa; Ci 457. exhauriri: ſ. II. 1. exhaurio. obstipuit primo aspectu Sidonia Dido, casu deinde viri tanto; I 614. non tardatus casu neque territus heros redit . .; V 453. — 2. tris, quos Idas mittit, (Clausus) per varios sternit

casus; X 352. sacra refer Cereri extremae sub casum hiemis, iam vere sereno; G I 340. nate dea, potes hoc sub casu ducere somnos? IV 560.

cateia. Wurfkeule: Teutonico ritu soliti torquere cateias; VII 741.

catena, Kette, Feſſel: I. stridor ferri tractaeque catenae (sonare); VI 558. — II. ut (Cacus) ruptis immane catenis deiecit saxum; VIII 225. trabo; ſ. I.

caterva, Haufe, Schar, Truppe, Schwarm: I. primus ibi ante omnis, magna comitante caterva, Laocoon decurrit; II 40. primus se Danaum magna comitante caterva Androgeos offert nobis; II 370. magna medius (Aeneas ibat) comitante caterva; V 76. clamor se tollit haut secus atque alto in luco cum forte catervae consedere avium; XI 456. Camilla agmen agens equitum et florentis aere catervas; VII 804. XI 433. matres oculis secuntur pulvereum nubem et fulgentis aere catervas; VIII 593. regina incessit magna iuvenum stipante caterva; I 497. (regina) progreditur magna stipante caterva; IV 136. magna propius iam urgente caterva; XI 564. — II. ago: ſ. I. dorent. filius aequalis comitatus classe catervas; X 194. vos unanimi densete ‖ densate ‖ catervas; XII 264. sequor: ſ. I. fulgent. — III. Opini, unam ex virginibus sociis sacraque caterva compellabat Latonia; XI 533. — IV, 1. mala (Scylla) multiplici iuvenum quod saepta caterva vixerat ‖ vixit erat ‖; Ci 85. ad Palladis arces subvehitur magna matrum regina caterva dona ferens; XI 478. — 2. dum (Scylla) extra procedit longe matrum comitumque catervam; Ci 143. ipse (Ornytus) catervis vertitur in mediis; XI 682.

catervatim, ſcharenweiſe: (Tisiphone iam catervatim dat stragem; G 556.

Catilina, Verſchwörer: (Ignipotens) addit scelerum poenas et te, Catilina, minaci pendentem scopulo; VIII 668.

Catillus, Anführer der Tiburtiner: Catillus Iollan ingentemque animis deicit Herminium; XI 640. moenia lincunt Catillusque acerque Coras, Argiva iuventus; VII 672.

Cato, A. der ältere: quis te, magne Cato, tacitum aut te, Cosse, relinquat? VI 841 — B. der jüngere: (Ignipotens) addit secretos pios, his dantem iura Catonem; VIII 670.

catulus, Junges, junger Hund: I. quos (lupos) catuli relicti faucibus expectant siccis; II 357. — II, 1. sic canibus catulos similes, sic matribus haedos noram; E I 22. una velocis Spartae catulos acremque Molossum pasce sero pingui; G III 405. cum (anguis) catulos tectis aut ova relinquens micat . . ; G III 438. ſ. I. — 2. tempore non alio catulorum oblita leaena saevior erravit campis; G III 245.

Caucaseus, des Kaukaſus: ipsae Caucaseo steriles in vertice silvae dant alios aliae fetus; G II 440. Caucaseas (Silenus) refert volucres furtumque Promethei; E VI 42.

Caucasus, Kaukaſusgebirge: duris genuit te cautibus horrens Caucasus; IV 367.

cauda, Schwanz, Schweif, Staubwedel: velut lupus caudam remulcens subiecit pavitantem utero silvasque petivit; XI 812. — II. remulceo, al.: ſ. I. — III. cum medii nexus extremaeque agmina caudae solventur; G III 423. pristes verbere caudarum atque oris minitantur hiatu; Ci 453. — IV, 1 pistrix delphinum caudas utero commissa luporum; III 428. — (Simylus) praeverrit cauda silices gremiumque molarum: Mo 23. (tauros) cauda in speluncam tractos (Cacus) occultabat; VIII 210. quae (bos) gradiens ima verrit vertigia cauda; G III 59. circum argento clari delphines in orbem aequora verrebant caudis; VIII 674.

caudex. Stamm: quin et candicibus sectis truditur e sicco radix oleagina ligno; G. II 30.

cavea. Bienenſtock, Zuſchauerraum: I. hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 58. — II. hic totum caveae consessum ingentis magnis Salius clamoribus implet; V 340. raptas sine more Sabinas consessu caveae; VIII 636.

caveo, ſich hüten, ſich vorſehen, vermeiden: I. tanta est in parvo fiducia crine cavendi; Ci 380. — II, 1. armis concurrant arma cavete; XI 293. — 2. inter agendum occursare capro caveto; E IX 25. — III. fata cavens silvis genitor celarat Halaesum; X 417.

caverna. Höhlung, Höhle: I utero recusso insonuere cavae gemitumque dedere cavernae; II 53. umbrosae penitus patuere cavernae; VIII 242. — II. (ductore Danaum) penitus cavernas ingentis uterumque armato milite complent; II 19. — III. quo (clamore) curvis immugiit Aetna cavernis; III 674. stridunt cavernis stricturae Chalybum; VIII 420.

caulae. Schafſtall, Hürde: lupus quom fremit ad caulas; IX 60.

caulis. Stengel: Venus dictamnum carpit, puberibus caulem foliis et flore comantem purpureo; XII 413.

Caulon, Stadt in Bruttium: attollit se Lacinia Caulonisque arces; III 553

cavo, aushöhlen: tunc alnos primum fluvii sensere cavatas; G I 136. tiliae, buxum ferro cavantur acuto; G II 450. Ausonii coloni ora corticibus summunt horrenda cavatis; G II 387. seu corticibus tibi suta cavatis fuerint alvaria; G IV 33. arator cavat arbore lintres; G I 262. iam excisa trabe (Pyrrhus) firma cavavit robora; II 481. classem in convexo nemorum sub rupe cavata (Aeneas) occult; I 310. rursum in secessu longo sub rupe cavata instruimus mensas; III 229. tegmina tuta cavant capitum; VII 632. cavat tellurem et solido graviter sonat ungula cornu; G III 87. tilias: ſ. buxum.

caurus, corus, Nordweſtwind: I. hiberni condunt ubi sidera cori; V 126. semper hiems, semper spirantes frigora cauri; G III 356. — II. (equae) diffugiunt in borean caurumque; G III 278. — III. magna repentino sinuantur lintea coro; Ci 460.

causa, Urſache, Veranlaſſung, Beweggrund, Vorwand, Rechtsſache: I, 1. quae tantum accenderit ignem causa latet; V 5. quae prima laborum causa fuit belloque animos accendit agrestis; VII 482. docemus, qui bellum intulerint, quae causa attraxerit Arpos; XI 250. nec quae sonitum det causa videmus; III 584. debet: ſ. est; Cat IX 12. quae tanta fuit Romam tibi causa videndi? E I 26. quae rebus sit causa novandis, dissimulent; IV 290. quae causa fuit, consurgere in arma Europamque Asiamque? X 90. si quis nocuisse tibi periuria credat, causa pia est; Ci 157. quae maxima deterrendi debuit, hortandi maxima causa fuit; Cat IX 12. haec omnis morbi causa; G IV 532. quae causa viae? IX 376. necdum etiam causae irarum saevique dolores exciderant animo; I 25. quae causa indigna serenos foedavit voltus? II 285. insequor causas penitus temptare latentis; III 32. ſ. accendit. stant belli causae; VII 553. quae causa subegit ignotas temptare vias? VIII 112. ad templum subvehitur regina, iuxtaque comes Lavinia virgo, causa mali tanti; XI 480. quae causa rates aut cuius egentis litus ad Ausonium vexit? VII 197. — 2. his (ovibus) certe neque amor causa est: vix ossibus haerent; E III 102. ille dies primus leti primusque malorum causa fuit; IV 170. funeris heu tibi causa fui? VI 458. neu matri miserae tanti sim causa doloris; IX 216. cum mihi tu sis causa mali; Cul 378. quod vitam moror invisam Pallante perempto, dextera causa tuast; XI 178. non contra ‖ nam causa ‖ ut sit amor mutuus unde mihi; ‖ ? Cat IV 12. ſ. accendit. causa mali tanti coniunx iterum hospita Teucris externique iterum thala-

mi; VI 93. vgl. 1. est. — 3 quid cives proicis, o Latio caput horum et causa malorum? XI 361. tene (Fortuna ademit), o sola meae vivendi causa senectae? Ci 314. — II, 1. (regina) se causam clamat crimenque caputque malorum; XII 600. felix, qui potuit rerum cognoscere causas; G II 490. virgo omnes undique conquirit nubendi sedulaꝫ causas; Ci 354. iam causam mortis, iam dicere vitae cogunt Poenae; Cul 376. iuvat veniendi discere causas; VI 488. Bacchus ad culpam causas dedit; G II 455. morborum te causas et signa docebo; G III 440. urbem hodie, causam belli, regna ipsa Latini eruam; XII 567. ut (Proteus) omnem expediat morbi causam eventusque secundet; G IV 397. (Carme) persequitur miserae causas exquirere tabis; Ci 254. (virgo) aërias facit causam se ‖ sibi ‖ visere turris; Ci 173. cum facti causam tempusque doloris habebis; Ci 336. causas innecte morandi; IV 51. Musa, mihi causas memora, quo numine laeso impulerit . .; I 8. ille (Euryalus) autem „causas nequiquam nectis inanis“; IX 219. alii orabunt causas melius; VI 849. quid causas petis ex alto? VIII 395. ne quis posset moliri moram aut veniendi poscere causas; I 414. ardemus scitari et quaerere casus ‖ caussas ‖; II 105. causas requirit inscius Aeneas, quae sint . .; VI 710. (Andromache) geminas, causam lacrimis, sacraverat aras; III 305. causas tanti sciat illa (Iuno) furoris; V 788. scitor: ſ. quaero. tempto: ſ. I, 1. latent. — III. qua te causa nec dulcis pocula Bacchi nec gravidos Cereris dicam contingere fetus; qua causa ad patrium solam vigilare cubile? Ci 229.

causor, einen Grund vorſchützen: causando nostros in longum ducis amores; E IX 56.

caute, vorſichtig: cautius ut saevo velles te credere Marti; XI 153.

cautes, Felſ, Klippe: I scit triste Minervae sidus et Euboicae cautes; XI 260. obiectae salsa spumant asparagine cautes; III 534. nec magis (Dido) movetur, quam si dura silex aut stet Marpesia cautes; VI 471. — concussae cautes; V 205. (virgo) exit multo cruentas hospiteꝫ cautes; Ci 467. obicio: ſ. I. spumant. hinc altas cautes proiectaque saxa Pachyni radimus; III 699. laeva ‖ laevas ‖ stringat sine palmula cautes; V 163. — III, 1. duris genuit te cautibus horrens Caucasus; IV 366. — 2. copia immoritur Euboicas per cautes Aegaeaque late litora; Cul 355.

cavus, hohl, gehöhlt, gewölbt, neutr. Vertiefung, Loch: A. penitus cavae plangoribus aedes femineis ululant; II 487. dat signum specula Misenus ab alta aere cavo; III 240. aere cavo clipeum, magni gestamen Abantis, postibus figo; III 286. qualis quantusque cavo Polyphemus in antro lanigeras claudit pecudes; III 641. utero recusso insonuere cavae gemitumque dedere cavernae; II 53. undique colles inclusere cavi nemus; VIII 599. (Misenus) tum forte cava dum personat aequora concha; VI 171. qualem (campum) saepe cava montis convalle solemus dispicere; G II 186. apes examina condunt corticibus cavis; G II 453. Troes per cavas densi telaꝫ intorquere fenestras; IX 534. cava flumina crescunt cum sonitu; G I 326. cava flumina siccis faucibus ad limum radii tepefacta coquebant; G IV 427. scuta cavaeque dant sonitum flictu galeae; IX 666 quodꝫ nisi me ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix; E IX 15. tenuis sine corpore vitas volitare cava sub imagineꝫ formae; VI 293. unde cavae tepido sudant umore lacunae; G I 117. iubent cavas uteri temptare latebras; II 38. multa (volnera viri) cavo lateri ingeminant; V 434. aurigae manibus lacessunt pectora plausa cavis; XII 86. cavom conversa cuspide montem impulit in latus; I 81. dissimulant et nube cava speculantur amicti, quae fortuna viris; I 516. Pelidae tunc ego forti congressum Aeneae nube cava rapui; V 810. dea nube cava tenuem sine viribus umbram ornat; X 636. post ego nube cava miserandae (Camillae) corpus feram tumulo; XI 593. cum Iuppiter caelo cava nubila rumpit; IX 671. illa (hasta) per orbem aere cavom triplici transit; X 784. (Simylus) bulbum lapidis cavum dimittit in orbem; Mo 97. (Aeneas) rite cavis undam de flumine palmis sustinet; VIII 69. ut quondam cava concidit radicibus eruta pinus; V 448. penitus repertae (apes) pumicibus cavis G IV 44. laeti cavo se robore promunt Thessandrus Sthenelusque et Ulixes; II 260. non (equos) scopuli rupesque cavae retardant; G III 253. numquam deinde cavo volitantia prendere saxo carmina (virgo) curat; III 450. ter scopuli clamorem inter cava saxa dedere; III 566. (Cacum) inclusum cavo saxo Alcides premit; VIII 248 sagitta cava tempora ferro transigit ‖ traicit ‖; IX 633. strepit adsiduo cava tempora circum tinnitu galea; IX 808. (Aeneas) inter bellatoris equi cava tempora conicit hastam; X 891. opta clausum cava te condere terra; XII 893. ipse (Orpheus) cava solans aegrum testudine amorem; G IV 464. vastum cava trabe currimus aequor; III 191. armati cavis expectant turribus hostem; IX 46. Pallas [vagina cava fulgentem deripit ensem]; X 475. complentur vallesque cavae saltusque profundi; G II 391. nox atra cava circumvolat umbra; II 360. — B, 1. (capellae) scrupea desertas haerebant ‖ desertae perrepunt ‖ ad cava rupes ‖ rupis ‖; Cul 51. — II. inveutus cavis bufo; G I 184

Caystros, Fluß in Lydien: quae (volucres) Asia circum dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri; G I 384.

Cea, kykladiſche Inſel: cultor nemorum, cui pinguia Ceae ter centum nivei tondent dummeta iuvenci; G I 14.

Cecropidae, Nachkommen des Kekrops: pendere poenas Cecropidae iussi, septena quotannis corpora natorum; VI 21.

Cecropius, kekropiſch, attiſch: non aliter Cecropias innatus apes amor urguet habendi munere quamque suo; G IV 177. quem (capillum) fibula Cecropiae et ‖ Cecropiae ‖ tereti nectebant ‖ nectebat ‖ dente cicadae; Ci 128. sunt Cecropio violae de flore corollae; Copa 13. Cecropius suaves expirans hortulus auras; Ci 3. panca tua carmina cum lingua, tum sale Cecropio; Cat IX 14. proderit admiscere Cecropium thymum; G IV 270.

cedo, weichen, ſich entfernen, nachgeben, nachſtehen, von ſtatten gehen, zufallen, zuteil werden: lenta salix quantum pallenti cedit olivae, puniceis humilis quantum salinuca rosetis, iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas; E V 16. omnia vincit Amor: et nos cedamus Amori; E X 69. cedo equidem nec, nate, tibi comes ire recuso; II 704. cessi et sublato montes genitore petivi; II 804. cedamus Phoebo et moniti meliora sequamur; III 188. patrio Andromachen iterum cessisse marito; III 297. nec (Andromache) cedit honore ‖ honori ‖; III 484. celeri (Dares) elapsus corpore cessit; V 445. cede deo; V 467. tu ne cede malis, sed contra audentior ito; VI 95. invitus, regina, tuo de litore cessi; VI 460. excudent alii spirantia mollius aera (cedo ‖ credo ‖ equidem); VI 848. cede locis; VII 559. sinite arma viris et cedite ferro; IX 620. ni Turnus cedat Teucrorum moenibus altis; IX 805. Aenean aversum ut cedere Turnus credidit; IX 647. ille (Mezentius) pedem referens cedebat; X 795. cedat (Aeneas), ius proprium regi patriaeque remittat; XI 359. cesserit Ausonio si fors victoria Turno, cedet Iulus agris; XII 183. Turnus ut Aenean cedentem ex agmine vidit; XII 324. nunc cedo equidem; XII 818. ſ. coniunx, dux, magistri. velut fugam dant nubila caelo: sic Turno, quacumque viam secat, agmina cedunt; XII 368. inter caedes cedentiaque agmina Tarchon fertur equo; XI 729.

non landis amor nec gloria cessit pulsa metu; V 394. vomeris huc et falcis honos, huc omnis aratri cessit amor; VII 636. vobis arva neque Ausoniae semper cedentia retro quaerenda; III 496. cum averso ‖ adverso ‖ cedens canis occidit astro; G I 218. illa (carmina) manent immota locis neque ab ordine cedunt; III 447. cedit (Chimaera), quoniam spoliata magistro est; V 224. cedat Lavinia coniunx; XII 17. fama volat pulsum regnis cessisse paternis Idomenea ducem; III 121. ne noster honos infractave cedat fama loco; VII 332. fiducia cessit quo tibi, diva, mei? VIII 395. non audaci Turno fiducia cessit; IX 126. haut tamen audaci Turno fiducia cessit litora praecipere; X 276. fraxinus in silvis cedat tibi, (Lycida), pinus in hortis; E VII 68. ut primum cessit furor et rabida ora quierunt; VI 102. gloria, honos: ſ. amor. cessere magistri Phillyrides Chiron Amythaoniusque Melampus; G III 549. pavidi cessere magistri; XII 717. non (venti) ipsi inter se, non nubila, non mare cedit; X 358. morte Neoptolemi regnorum reddita cessit pars Heleno; III 333. pinus: ſ. fraxinus. haec omnis regio et celsi plaga pinea montis cedat amicitiae Teucrorum; XI 321. cui (Mucio) cessit Lydi timefacta ‖ limitibus cessit cui fracta ‖ potentia regis; Cul 366. regio: ſ. plaga. qua visa est Fortuna pati Parcaeque sinebant cedere res Latio; XII 148. usque adeo obnixi (reges) non cedere, dum . .; G IV 84. salinunca, salix: ſ. alqs; E V 16. nec mea iam mutata loco sententia cedit; IX 220. socii cesserunt aequore iusso; X 444. cedet et ipse mari vector; E IV 38. venti: ſ. mare. victoria: ſ. alqs; XII 183. magno cedunt virgulta fragore; VII 677.

cedrus (caedrus), Ceder: I. robora nec cuneis et olentem scindere cedrum cessant; XI 137. — II. disce et odoratam stabulis accendere caedrum; G III 414. silvae dant utile lignum navigiis pinus ‖ pinos ‖ domibus cedrumque cupressosque; G II 443. scindo: ſ. I. ubi Solis filia tectis superbis urit odoratam nocturna in lumina caedrum ‖ cedrum ‖; VII 13. — III. effigies avorum antiqua e caedro cedro ‖ vestibulo astabant; VII 178.

Celaeno, Harpyie: sola novom dictuque nefas harpyia Celaeno prodigium canit et tristis denuntiat iras obscenamque famem; III 366. quas (insulas) dira Celaeno harpyiaeque colunt aliae; III 211. una in praecelsa consedit rupe Celaeno, infelix vates, rumpitque hanc pectore vocem: „bellum“. .; III 245. denuntiat ſ. canit. nec vates Helenus hos mihi praedixit luctus, non dira Celaeno; III 713.

celebro, zahlreich beſuchen, beleben, feiern, betreiben, verherrlichen, preiſen: talia carminibus celebrant; VIII 303. hunc morem cursus atque haec certamina primus rettulit et Priscos docuit celebrare Latinos; V 598. hac celebrata tenus sancto certamina patri; V 603. vos o coetum, Tyrii, celebrate faventes; I 735. talia coniugia et talis celebrent hymenaeos egregium Veneris genus et rex ipse Latinus; VII 555. sorores naïdes, celebrate deum ludente chorea; Cul 19. semper honore meo, semper celebrabere donis, corniger hesperidum fluvius regnator aquarum; VIII 76. illa (Barce) gradum studio celebrabat ‖ celebrabat ‖ anili; IV 641. ergo agite et laetum cuncti celebremus honorem; V 58. ex illo celebratus honos; VIII 268. nec gens ulla tuos aeque celebrabit honores; XII 840. hymenaeos: ſ. coniugia. Actia Iliacis celebramus litora ludis; III 280. morem: vgl. certamina regnatorem: ſ. fluvium. sacra haec annua celebrate faventes nobiscum; VIII 173.

Celemna, Stadt in Campanien: qui Rufras Batulumque tenent atque arva Celemnae; VII 739.

celer, ſchnell, hurtig, behend, flüchtig: Aeneas evadit celer ripam incremeabilis undae; VI 425. (Camilla) mare per medium fluctu suspensa tumenti ferret iter celeris; VII 811. quem (Nisum) miserat Ida iaculo celerem levibusque sagittis; IX 178. Messapus contra celeresque Latini apparent; XI 603. harum (Dirarum) unam celerem demisit ab aethere summo Iuppiter; XII 853. utinam celeri ne tantum grata Dianae venatus esses sectata! Ci 297. nunc celeres Afros adire; Cat IX 51. Mnestheus agmine remorum celeri ventisque vocatis prona petit maria; V 211. ad vocem celeres concurrunt agricolae; VII 519. celeris neque (columba) commovet alas; V 217. (Aeneas) animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc; IV 285. Laomedontius heros animum . .; VIII 20. celeris defer mea dicta per auras; IV 226. ipse (deum regnator) haec ferre iubet celeris mandata per auras; IV 270. interpres divom celeris mandata per auras detulit; IV 357. (capellae) omni celeres e parte vagantes tondebant . .; Cul 49. (columbae) tollunt se celeres; VI 202. celeri (Dares) elapsus corpore cessit; V 445. (Famam) Terra progenuit pedibus celerem et pernicibus alis; IV 180. qua fata celerruma; XII 507. celeri fuga sub sidera lapsae (harpyiae); III 243. hac iuvenis furtim celeris detorquet habenas; XI 765. quom medio celeres revolant ex aequore mergi; G I 361. Sabinus ille ait fuisse mulio celerrimus; Cat X 2. (Aeneas) arcum manu celerisque sagittas corripuit; I 187. Aeneas celeri certare sagitta invitat qui forte velint; V 485. tum primum bello celerem intendisse sagittam dicitur Ascanius; IX 590. quoi (Iapygi) Apollo augurium citharamque dabat celerisque sagittas; XII 394. illa (Dira) volat celerique ad terram turbine fertur; XII 855. gaudete, o celeres, subnisae ‖ subnixae ‖ nubibus altis volucres; Ci 195. (sagitta) stridens et celeris incognita transilit umbras; XII 859.

celero, beſchleunigen, fördern, ſchnell ausführen: haec celerans iter ad navis tendebat Achates; I 656. aliae (puppes) celerant cursus; X 249. celerare fugam patriaque excedere suadet; I 357. nos procul inde fugam celerare; III 666. illi celerare fugam in silvas; IX 378. illa (Barce) gradum studio celebrabat ‖ celerabat ‖ anili; IV 641. iter inceptum celerant rumore secundo; VIII 90. illa (Iris) viam celerans per mille coloribus arcum; V 609.

Celeus, König in Eleuſis: virgea Celei vilisque supellex; G I 165.

cella, Kammer, Zelle: I. aliae (apes) liquido distendunt nectare cellas; G IV 164. cum (apes) dulci distendunt nectare cellas; I 433. — 2. quo te carmine dicam, Rhaetica? nec cellis ideo contende Falernis; G II 96. — II. (Simylus) reserat clausam qua ‖ clausae quae ‖ pervidet ostia clavi ‖ cellae ‖; Mo 15.

celo, verheimlichen, verbergen: hic quos amor peredit, secreti celant calles; VI 443. nec (Nisus) se celare tenebris amplius potuit; IX 425. fata cavens silvis genitor celarat Halaesum; X 417. factum (Pygmalion) diu celavit; I 351. cinis obductae celabat lumina prunae; Mo 9

celsus, hoch, hoch gelegen, emporragend: (Aeneas) celso medius stans aggere fatur; XII 564. celsa sedet Aeolus arce sceptra tenens; I 56. Manlius Capitolia celsa tenebat; VIII 653. celso omnis de colle videri iam poterat legio; VIII 604. Cythera: ſ. Paphus. celsi plaga pinea montis cedat amicitiae Teucrorum; XI 320. (Scylla) alte suspicit ad celsi nictantia sidera mundi; Ci 218. quam (tellurem) pius arquitenens Mycono e ‖ Mycono ‖ celsa Gyaroque revinxit; III 76. vos celsis nunc primum a navibus itis? II 375. Teucri litore celsas deducunt toto navis; IV 397. qui (Typhon) prius Emathio celsum duplicarat ‖ duplicabat ‖ vertice Olympum; Ci 34. est celsa mihi ‖ celsa ‖ Paphus atque ‖ atque alta ‖ Cythera; X 51. Anthea si quem videat aut Capyn aut celsis in puppibus arma Caici; I 183. pater Anchises divos vocavit stans prima ‖ celsa ‖ in puppi; III 527. Aeneas celsa in puppi carpebat somnos;

IV 554. Augustus Caesar stans celsa in puppi; VIII 680. (Aeneas) stans celsa in puppi; X 261. ut celsas videre rates adlabi; VIII 107. forte ratis celsi coniuncta crepidine saxi stabat; X 653. (virgo) saepe sedibus ex altis caeli ‖ aulae celsis ‖ speculatur in orbem ‖ amorem ‖; Ci 175. Allecto Laurentis tecta tyranni celsa petit; VII 343. quales cum vertice celso aëriae quercus aut coniferae cyparissi constiterunt; III 679. procul ex celso miratus vertice montis adventum Acestes; V 35. Liber agens celso Nysae de vertice tigris; VI 805. celsam Buthroti accedimus urbem; III 293. velut celsam oppugnat qui molibus urbem; V 439. hic mihi magna domus, celsis caput urbibus, exit ‖ urbibus exit ‖; VIII 65.

census, Schätzung, Vermögen: qui mente procul pura sensuque probaudo ‖ lucro pura censuque probato ‖ non avidas adgnovit ‖ adposcit ‖ opes; Cul 80.

centaurea, Tausendgüldenkraut: proderit admiscere grave olentia centaurea; G IV 270.

Centaureus, der Centauren: nec (pagina) Centaureos Lapithas compellit in enses; Cul 29.

Centaurus, Centaur: I. ceu duo nubigenae cum descendunt Centauri, Homolen Othrymque nivalem linquentes cursu rapido; dat euntibus ingens silva locum; VII 675. ille (Bacchus) furentis Centauros leto domuit, Rhoecumque Pholumque et Hylaeum; G II 456. post hos aequo discrimine Pristis Centaurusque locum tendunt superare priorem; nunc Pristis habet, nunc victam praeterit ingens Centaurus, nunc una ambae iunctisque feruntur frontibus et longa sulcant vada salsa carina; V 155. multa variarum monstra ferarum Centauri in foribus stabulant Scyllaeque biformes; VI 286. sulcat, al.: ſ. praeterit. — II. domo: ſ. I. furunt. fero: ſ. I. praeterit. filius ingentem remis Centaurum promovet; X 195. — III. Sergestus Centauro invehitur magna; V 122.

centenus, hundertfach, je hundert: it gravis Aulestes centenaque arbore fluctum verberat adsurgens; X 207. illos (Rutulos) centeni quemque secuntur iuvenes; IX 162. centum quoi (Aegaeoni) bracchia dicunt centenasque manus; X 566.

centum, hundert: centum alii curva haec habitant ad litora volgo infandi Cyclopes; III 643. tercentum ‖ ter centum ‖ adiciunt qui Caerete domo, qui sunt Minionis in arvis; X 182. quo lati ducunt aditus centum, ostia centum; VI 43. (Dido) mittit magnorum horrentia centum terga suum, pinguis centum cum matribus agnos; I 635. Aventinus clipeo insigne paternum centum angues cinctamque gerit serpentibus hydram; VII 658. hic iam ter centum totos regnabitur annos gente sub Hectorea; I 272. centum errant annos volitantque haec litora circum; VI 329. ubi centum Sabaeo ture calent arae; I 416. (Iarbas) templa Iovi centum latis immania regnis, centum aras posuit; IV 199. (Galaesus) terram centum vertebat aratris; VII 539. hic Latinus centum lanigeras mactabat rite bidentis; VII 93. centum quoi (Aegaeoni) bracchia dicunt centenasque manus; X 565. tectum augustum ingens, centum sublime columnis; VII 170. illi (Caesari) victor ego centum quadriiugos agitabo ad flumina currus; G III 18. Caesar dis Italis sacrabat maxuma tercentum ‖ ter centum ‖ totam delubra per urbem; VIII 716. crinis effusa sacerdos ter centum tonat ore deos; IV 510. Arcadas huic (Pallanti) equites bis centum dabo; VIII 518. equites ibant tercentum ‖ ter centum ‖ Volcente magistro; IX 370. stabant ter centum (equi) nitidi in praesepibus altis; VII 275. centum aliae (famulae) totidemque pares aetate ministri, qui . .; I 705. centum quae (nymphae) silvas, centum quae flumina servant; G IV 383. cultor nemorum, cui pinguia Ceae ter centum nivei tondent dumeta ‖ iuvenci; G I 15. mihi si linguae centum sint oraque centum, ferrea vox; G II 43. A VI 625. Berecynthia mater laeta deum partu, centum complexa nepotes; VI 786. Furor centum vinctus aënis pos ‖ post ‖ tergum nodis fremet; I 295. vidi Hecubam centumque nurus; II 501. ora: ſ. linguae. centum oratores augusta ad moenia regis ire iubet; VII 153. centum oratores prima de gente Latinos ire placet; XI 331. ostia iam domus patuere ingentia centum sponte sua; VI 81. ſ. aditus. robora: ſ. vectes. silvae: ſ. flumina. templa: ſ. arae. terga: ſ. agni. (portas) centum aerei claudunt vectes aeternaque ferri robora; VII 609. centum urbes habitant magnas; III 106.

centumgeminus, hundertfach, hundertarmig: multa variarum monstra ferarum Centauri in foribus stabulant et centumgeminus Briareus; VI 287.

cera, Wachs, Wachsgellen, Wachsfalbe: I. haec ut cera liquescit; E VIII 80. — II. (apes) arte recentis excudunt ceras; G IV 57. miscent Idaeas pices et pinguis unguine ceras; G III 450. suffire thymo cerasque recidere inanis quis dubitet? G IV 241. deinde (apes) tenacis suspendunt caeras; G IV 162. — III. (?) Pan primum calamos cera coniungere pluris instituit; E II 32. umquam tibi fistula cera iuncta fuit? E III 25. neque illae (apes) nequiquam in tectis certatim tenvia cera spiramenta linunt; G IV 38.

cerasus, Kirschbaum: pullulat ab radice aliis (arboribus) densissima silva, ut cerasis ulmisque; G II 18.

Cerannia, Gebirge: I. ille (pater) flagranti aut Athon aut Rodopen aut alta Ceraunia telo deicit; G I 332. — 2. provehimur pelago vicina Ceraunia iuxta; III 506.

Cerberus, Cerberus: I. tenuit inhians tria Cerberus ora; G IV 483. Cerberus haec ingens latratu regna trifauci personat, adverso recubans immanis in antro; VI 418. tenet: ſ. inhiat. pone Cerberus: en diris flagrant latratibus ‖ et diris latrantia rictibus ‖ ora; Cul 220. — II audax ille quidem, qui mitem Cerberon umquam credidit; Cul 270.

Cerealis, der Cereš, deš Getreideš: Cerealia arma expediunt fessi rerum; I 177. quin exuberet annus aut fetu pecorum aut Cerealis mergite culmi; G II 517. liui segetem et Cereale papaver tempus humo tegere; G I 212. Cereale solum pomis agrestibus augent; VII 111.

cerebrum, Gehirn: I. (Entellus) effracto inlisit in ossa cerebro; V 480. olli (Hyllo) per galeam fixo stetit hasta cerebro; XII 537. sanguine cernis adhuc sparsoque (arma) infecta cerebro; V 413. hasta traiecto haesit tepefacta cerebro; IX 419. — II. conlapsos artus atque arma cruenta cerebro (Pandarus) sternit humi moriens; IX 753. inici: ſ. I. spargo. (Halaesus) ossa dispersit cerebro permixta cruento; X 416. volnus calido rigat ora cerebro; XI 698.

Ceres (ceres), Cereš, Saat, Getreide, Brot: I. 1. tunsa ceres silicum rapido decurrit ab ictu; Mo 27. est hic munda Ceres, est Amor, est Bromius; Copa 20. neu sola palato sit non grata ceres; Mo 55. prima Ceres ferro mortalis vertere terram instituit; G I 147. neque illum flava Ceres alto nequiquam spectat Olympo; G I 96. subsidit sincera foraminibusque liquatur emundata ceres. levi tum protinus illam (Simylus) componit tabula; Mo 43. — 2. Liber et alma Ceres: munera vestra cano; G I 7. — II, 1. cuncta tibi Cererem pubes agrestis adoret; G I 343. compono, emundo: ſ. I, 1. subsidit. corrumpo: ſ. expedio. desero: ſ. IV. templum. cererem corruptam undis expediunt; I 177. famuli cererem canistris expediunt; I 701. (iuvenes, sacerdos) onerant canistris dona laboratae Cereris Bacchumque ministrant; VIII 181. liquo: ſ. I, 1. subsidit. nec ‖ at ‖ rubicunda ceres medio succiditur aestu; G I 297. tundo: ſ. I. 1. decurrit. Cererem clamore vocent in tecta; G I 347. — 2. aute, quam Cereri det motus incompositos

et carmina dicat; G I 349. ut Baccho Cererique, tibi sic vota quotannis agricolae facient; E V 79. densa (terra favet) magis Cereri, rarissima quaeque Lyaeo; G II 229. mactant bidentis legiferae Cereri Phoeboque patrique Lyaeo; IV 58. annua magnae sacra refer Cereri laetis operatus in herbis; G I 339. — 3. ut vertere morsus exiguam in Cererem penuria adegit edendi; VII 113. — III. nec fertilis illa iuvencis nec Cereri ‖ pecori ‖ opportuna seges nec commoda Baccho; G IV 129. (Aeneas) cernens tris Antenoridas, Cererique sacrum Polyboten Idaeumque; VI 484 — IV. dona: ſ. II, 1. laboro. qua te causa nec dulcis pocula Bacchi nec gravidos Cereris dicam contingere fetus? Ci 230. prius, quam tumulum antiquae Cereris sedemque sacratam venimus; II 742. quercus ante datae Cereris quam semina vitae; Cul 135. est urbe egressis tumulus templumque vetustum desertae Cereris; II 714. ſ sedes.

cereus, aus Wachs, wächſern, wachsgelb: illae (apes) intus trepidae rerum per cerea castra discurrunt; XII 589. addam cerea pruna (honos erit huic quoque pomo); E II 53. sunt autumnali ‖ autumnalis ‖ cerea pruna die ‖ deae ‖; Copa 18. (apes) aulas et cerea regna refigunt ‖ refingunt ‖; G IV 202.

cerintha, Wachsblume, Bienenbrot: asperge trita melisphylla et cerinthae ignobile gramen; G IV 63.

cerno, wahrnehmen, ſehen, erkennen, entſcheiden, kämpfen: I. ille meas errare boves, ut cernis, permisit; E I 9. viros cernere ferro; XII 709. — II, 1. vos, Pandionia si qui (venti) de gente venitis, cernitis: illa ego sum . . ; Ci 409. — 2. potes ducere somnos, nec quae te circum stent deinde pericula cernis, demens? IV 561. cernis, custodia qualis vestibulo sedeat? VI 574. cernis, quae Rutulos habeat fiducia rerum; IX 188. cernis ut insultent Rutuli? X 20. ſ. III. germanum. — 3, a. claro silvas cernes aquilone moveri; G I 460. non ullo ex aequore cernes plura domum tardis decedere plaustra iuvencis; G II 205. illam (stellam) ceruimus Idaea claram se condere silva signantemque vias; II 696. quam tu urbem, soror, hanc cernes, quae surgere regna coniugio tali! IV 47. iandudum frustra cerno te tendere contra; V 27. paribus quas (animas) fulgere cernis in armis; VI 826. externum cernimus adventare virum; VII 68. (Aenean) mox hic cum spoliis adfore cernetis; IX 243. (Turnus) cernat semineci sibi me rapere arma cruenta; X 462. is ubi se nullo iam cursu evadere pugnae posse cernit; XI 703. — b. hic ingentem pugnam, Martem indomitum Danaosque ad tecta ruentis cernimus obsessumque acta testudine limen; II 441. ardentis clipeos atque aera micantia cerno; II 734. cernimus adstantis nequiquam lumine torvo Aetnaeos fratres, caelo capita alta ferentis, concilium horrendum; III 677. migrantis cernas totaque ex urbe ruentis; IV 401. bella, horrida bella et Thybrim multo spumantem sanguine cerno; VI 87. (Aeneas) cernit ibi maestos et mortis honore carentis Leucaspim et Oronten; VI 333. (Aeneas) his Phaedram Procrimque locis maestamque Eriphylen, crudelis nati monstrantem volnera, cernit; VI 446. quos (Dardanidas) ille (Aeneas) omnis longo ordine cernens ingemuit, tris Antenoridas, Cererique sacrum Polyboten Idaeumque etiam currus, etiam arma tenentem; VI 482. pleno quem (Thybrim) flumine cernis stringentem ripas et pinguia culta secantem; VIII 62. cum (equites) procul hos laevo flectentis limite cernunt; IX 372. ſ. a. II 636. vgl. III. arcem. ut mediis hostem in penetralibus utque Ascanium patremque meum iuxtaque Creusam alterum in alterius mactatos sanguine cernam? II 667. si quando genti meae data moenia cernam; III 501. sanguine cernis adhuc sparsoque (arma) infecta cerebro; V 413. ſ. II 441. — III. cernere ne quis eos neu quis contingere posset; I 413. (Aeneas) se miscet viris, neque cernitur ulli; I 440. Tityon, Terrae omniparentis alumnum, cernere erat; VI 596. ſ. II, 3, b VI 446. 482. quis tibi tum, Dido, cernenti talia sensus! IV 408. Actius haec cernens arcum intendebat Apollo desuper; VIII 704. procul e fluctu Trinacria cernitur Aetna; III 554. alumnum: ſ. alqm; VI 596. iam volans (Mercurius) apicem et latera ardua cernit Atlantis duri; IV 246. ubi nunc ingentia cernes ‖ cernis ‖ moenia surgentemque novae Karthaginis arcem; I 365. si super immane barathrum cernatur; VIII 246. in medio classis aeratas, Actia bella, cernere erat; VIII 676. ſ. II. 3, b. VI 87. non Diomedis equos nec currum cernis Achillis aut Phrygiae campos; X 581. classis: ſ. bella. concilium: ſ. II, 3, b. III 677. currum, equos: ſ. campos. (Pallas) tua cernere facta adsuescat; VIII 516. flumina: ſ. nomina. Pandarus ut fuso germanum corpore cernit et quo sit fortuna loco; IX 722. hostem: ſ. II, 3, b. II 667. latera: ſ. apicem. qui nati coram me cernere letum fecisti; II 538. cernes urbem et promissa Lavini moenia I 258. ſ. arcem. magis distantia nomina ‖ flumina ‖ cerno; Cul 259. (virgo) iam adeo tutum longe Piraeea cernit; Ci 468. pugnam: ſ. II, 3, b. II. 441. hinc sinus Herculei, si vera est fama, Tarenti cernitur; III 552. iam turris ac tecta Latinorum ardua cernebant iuvenes; VII 161. haec omnis, quam cernis, inops inhumataque turbast; VI 325. turris: ſ. tecta. quando ultima cernunt; II 446 urbem: ſ moenia. cur haec volnera cerno? II 286. — IV. tum magis (Rutulis videri), ut propius cernunt non viribus aequis; XII 218. ſ. III. germanum. II, 3, a. IV 47.

cernuus, ſtürzend: quadrupes effusum equitem super ipse secutus implicat eiectoque incumbit cernuus armo; IX 894.

certamen, Wettſtreit, Wetteifer, Eifer, Streit, Kampf: I certamen erat Corydon cum Thyrside magnum; E VII 16. Entelle, tantane tam patiens nullo certamine tolli dona sines? V 390 nullum cum victis certamen et aethere cassis; XI 104. hi motus animorum atque haec certamina tanta pulveris exigui iactu compressa quiescent ‖ quiescunt ‖; G IV 86. — II, 1. haec certamina primus Ascanius rettulit et Priscos docuit celebrare Latinos; Albani docuere suos; Troia nunc, pueri Troianum dicitur agmen; V 596 hac celebrata tenus sancto certamina patri; V 603. comprimo: ſ. I. quiescunt. illi inter sese duri certamina belli contulerant; X 146. dico: ſ. celebro. Telamonius heros obiecto dabat clipeo certamina; Cul 316. prima pares ineunt gravibus certamina remis quattuor delectae carinae; V 114. hoc misso certamine; V 286. nondum certamine misso; V 545. pecoris magistris velocis iaculi certamina ponit in ulmo; G II 530. prima citae Teucris ponam certamina classis; V 66. idem inter se posito certamine reges stabant; VIII 639. refero: ſ. celebro. qui nec tristia bella nec funesta timet validae certamina classis; Cul 82. cur non (Turno) incolumi potius certamina tollo? XII 39. (virgo) tremere instantis belli certamina dicit; Ci 358. — 2. olli adsistunt contra certamina Martis anheli; XII 790. ne me lacrimis prosequere in duri certamina Martis euntem, o mater; XII 73. (Pandarus) multos suorum moenibus exclusos duro in certamine linquit; IX 726. campum ad certamen magnae sub moenibus urbis dimensi viri parabant; XII 116. solum posci in certamina Turnum; XI 221. quod si me solum Teucri in certamina poscunt; XI 434. solum (Turnum Aeneas) in certamina poscit; XII 467 ipsi (proceres) in certamina rursus succedunt; IX 662. dum (Misenus) cantu vocat in certamina divos; VI 172. — III. hunc (Chlorea) virgo unum ex omni certamine pugnae caeca sequebatur; XI 780. — IV, 1. non iam certamine agresti agitur,

sed ferro ancipiti decernunt; VII 523. quem (Hippocoonta) modo navali Mnestheus certamine victor consequitur; V 493. nonne vides, cum praecipiti certamine campum corripuere currus? G III 103. non tam praecipites biiugo certamine campum corripuere currus; V 144. defensa diu volucrum certamine equorum; Cat IX 29. nauticus exoritur vario certamine clamor; III 128. ipsae de muris summo certamine matres tela iaciunt; XI 891. qui te cumque manent isto certamine casus; XII 61. quantum praedulce decus primo certamine posset; XI 155. olli certamine summo procumbunt; V 197. nec mora nec requies, vasto certamine tendunt; XII 553. quo nunc certamine tanto? IV 98. vgl. 1. V 390. — 2. saevit medio in certamine Mavors caelatus ferro; VIII 700. (regina) infelix pugnae iuvenem in certamine credit extinctum; XII 598. cum subito in medio rerum certamine praeceps corruit Cat III 7.

certatim, wetteifernd, eifrig: cingitur ipse furens certatim in proelia Turnus; XI 486. c. regis circumstant tecta Latini; VII 585. tunc undique vasti c. crebris conlucent ignibus agri; XI 209. et Rutuli c. et Troes et omnes convertere oculos Itali; XII 704. c. sese Rutuli exhortantur in arma; VII 472. c. socii feriunt mare et aequora verrunt; III 290. V 778. lecti iuvenes c. araeque sacerdos viscera tosta ferunt taurorum; VIII 179. iam variae pelagi volucres c. largos umeris infundere rores; G I 385. [c. instaurant epulas]; VII 146. ornum cum ferro accisam crebrisque bipennibus instant eruere agricolae c.; II 628. neque illae (apes) nequiquam in tectis c. tenuia cera spiramenta linunt; G IV 38. c. ornabant omnes heroida divi, c. divae munere quoque suo; Cat IX 21. c. ex omni petiit quam (Nisi filiam) Graecia regno; Ci 412. aegida c. squamis serpentum auroque (Cyclopes) polibant; VIII 436.

certe, gewiß, ſicherlich, doch, wenigſtens: I, 1. pars rapidum cretae ‖ certe ‖ veniemus Oaxen ‖ ad Oxum ‖; E I 65. bonum sit! nescio quid certest; E VIII 107. certe sive mihi Phyllis sive esset Amyntas furor, mecum inter salices lenta sub vite iaceret; E X 37. certe hinc Romanos olim volventibus annis fore pollicitu's ‖ pollicitus ‖; I 234. o dea certe, an Phoebi soror? I 328. possem tantos finire dolores nunc certe! XII 881. mihi certe, nata, peristi; Ci 306. Clie nam ‖ tam ‖ certe candida nunc ‖ non ‖ loquitur; Cat IV 10. — 2. bis (ovibus) certe neque amor causa est: vix ossibus haerent; E III 102. — II. certe equidem audieram omnia carminibus vestrum servasse Menalcan; E IX 7.

certo, kämpfen, ſtreiten, wetteifern, ſtreben, ſich bemühen, einen Wettkampf halten: I, 1. tum certare odiis, tum res rapuisse licebit; X 14. certatur limine in ipso Ausoniae; X 355. toto certatum est corpore regni; XI 313. non cursu, saevis certandum est comminus armis; XII 890. — 2. nec, si muneribus certes, concedat Iollas; E II 57. tu dic, mecum quo pignore certes; E III 31. Pan etiam, Arcadia mecum si iudice certet, dicat . .; E IV 58. montibus in nostris solus tibi certat Amyntas; E V 8. tu deinde iubeto ut certet Amyntas; E V 15. neque Medorum silvae ditissima terra nec pulcher Ganges atque auro turbidus Hermus laudibus Italiae certent, non Bactra neque Indi totaque turiferis Panchaia pinguis harenis; G II 138. officio nec ‖ ne ‖ te certasse priorem paeniteat; I 548. hic acie certare solebant; II 30. complerant litora visuri Aenedas, pars et certare parati; V 108. protinus Aeneas celeri certare sagitta invitat qui forte velint; V 485. quianam tantum animis certatis iniquis? X 7. illi haec inter se dubiis de rebus agebant certantes; XI 446. dant funera ferro certantes; XI 647. animis pariter certantibus omnes dant cuneum; XII 574. Bactra, Ganges: ſ. alqs; G II 138. memorabilis ‖ memoraberis; ‖ et tibi certet ‖ crescet ‖ gloria perpetuum lucens, Cul 37. Hermus, al.: ſ. alqs; G II 138. immemor herbarum quos (pastores) est mirata iuvenca certantis: E VIII 3. verrimus proni certantibus aequora remis; III 668. terra: ſ. alqs; G II 138. certent cycnis ululae; E VIII 55. — II, 1. Turni de vita et sanguine certant; XII 765. — 2. aram sepulchro ‖ sepulchri ‖ congerere arboribus caeloque educere certant; VI 178. iam maris unda sideribus certat consurgere; Cul 350. hi iaculis, illi certant defendere saxis; X 130. argitis minor, cui non certaverit ulla (vitis) aut tantum fluere aut totidem durare per annos; G II 99. educere; ſ. congerere. annoso validam cum robore quercum Alpini boreae nunc hinc nunc flatibus illinc eruere inter se certant; IV 443. summis quam (turrim) viribus omnes expugnare Itali summaque evertere opum vi certabant; IX 533. fluere; ſ. durare. certant iludere capto; II 64. (Rutuli) pellere vallo missilibus certant; IX 520. Lycus alta certat prendere tecta manu; IX 557. quid, si idem (Amyntas) certet Phoebum superare canendo? E V 9. non iam prima peto Mnestheus neque vincere certo; V 194.

certus, ſicher, gewiß, entſchieden, feſtſtehend, beſtimmt, entſchloſſen, bereit, zuverläſſig: A. perfecto laetus honore Anchisen facio certum; III 179. Aeneas, iam certus eundi, carpebat somnos; IV 554. illa (Dido) dolos dirumque nefas in pectore versat, certa mori; IV 564. interea medium Aeneas iam classe tenebat certus iter; V 2. certus incerta pericula lustret Aeneas? IX 96. certum est in silvis inter spelaea ferarum malle pati; E X 52. certum est dare lintea retro; III 686. luce palam certum est igni circumdare muros; IX 153. illi (angues) agmine certo Laocoonta petunt; II 212. is certissimus auctor; G I 432. nec iam fama mali tanti, sed certior auctor advolat Aeneae, esse suos . .: X 510. quae cantus meditanti mittere coeptos ‖ certos ‖ mihi tribuistis praemia; Ci 92. sonitum dat stridula cornus et auras certa secat; XII 268. si vobis audentem extrema cupido certa sequi; II 350. Venerem certis repetunt armenta diebus; G II 329. nulli certa domus; VI 673. hic tibi certa domus, certi (ne absiste) penates; VIII 39. pater omnipotens regem dedit, qui foedere certo premere sciret; I 62. certam quatit improbus (Arruns) hastam; XI 767. huic (Aeneae) Messapus horum (hastilium) unum certo contorquens derigit ‖ dirigit ‖ ictu; XII 490. has leges aeternaque foedera certis imposuit natura locis; G I 60. (iuvenis) paratus seu versare dolos seu certae occumbere morti; II 62. vestra munera vobis certa manent, pueri; V 349. deus heu nimium certo ‖ taetro ‖ nimium torrentia nisu ‖ viro ‖ (tela) deñxerat ‖ deñxit ‖; Ci 161. certis dimensum partibus orbem regit sol; G I 231. cum talis animos iuvenum et tam certa tulistis pectora; IX 249. patriam solae (apes) et certos novere penatis; G IV 155. ſ. domus. Anchisa generate, deum certissima proles; VI 322. is locus urbis erit, requies ea certa laborum; III 393. (?) VIII 46. (Aeneas) regi iubet responsa Latino certa referre viros; XII 112. omnis in hac certam regio iacit arte salutem; G IV 294. ubi certa sedet patribus sententia pugnae; VII 611. medias illis opponere turmas certast sententia Turno; X 240. haec ut certis possemus discere signis; G I 351. soles et aperta serena certis poteris cognoscere signis; G I 394. solem certissima signa secuntur; G I 439. caeli tempore certo dulcia mella premes; G IV 100. tna si mihi certa voluntas; IV 125. VII 548. — B, a. per litora certos dimittam; I 576. — b. exposcunt mitti viros, qui certa reportent; IX 193.

cerva, Hirſchkuh, Hindin: I. Dido vagatur qualis conjecta cerva sagitta, quam procul incautam fixit pastor agens telis, illa fuga silvas saltusque peragrat Dictaeos; IV 69. — II. fixerit (Alcides) aeripedem cervam licet; VI 802. ſ. I.

cervix, Nacken, Genick: I. fusos cervix cui

(puero) lactea crinis accipit; X 137. in umeros cervix collapsa recumbit; IX 434. cui (bovi) plurima cervix; G III 52. illi (pullo) ardua cervix argutumque caput; G III 79. ad terram fluit devexo poudere cervix; G III 524. recumbit: ſ. collabitur. — II, 1. ecus arrectis fremit cervicibus alte luxurians; XI 496. montis per altos contenta cervice trabunt stridentia plaustra: G III 536. (Cyclops) cervicem inflexam posuit; III 631. iam caput inflexa lentum cervice recumbit; G 449. (equi labor est) plausae sonitum cervicis amare; G III 186. pono: ſ. inflecto. illam (lupam) tereti cervice reflexa ‖ reflexam ‖ mulcere alternos (pueros); VIII 633. reflexa cervice oranti ‖ orantis ‖ (Aeneas) capulo tenus applicat ensem; X 536. huic (Troilo) cervixque comaeque trahuntur per terram; I 477. — 2. age, care pater, cervici imponere nostrae; II 707. primum laxos tenui de vimine circlos cervici subnecte; G III 167. — 3 talis ipse iubam cervice effundit ‖ effudit ‖ equina coniugis adventu pernix Saturnus; G III 92. cum saucius taurus incertam excussit cervice securim; II 224. (Turnus) comitem mittit sternacis equi lapsum cervice Thymoeten; XII 364. — 4. marmorea caput a cervice revolsum cum Hebrus volveret; G IV 523. — III, 1. sonitus: ſ. II, 1. plaudo. — 2. ecce ‖ (serpens) effert ‖ sublimi cervice caput purpureo lucens maculatur amictu; Cul 171. delige intacta totidem cervice iuvencas; G IV 540. (Aristaeus) ducit intacta totidem cervice iuvencas; G IV 551. fiet (Proteus) squamosus draco et fulva cervice leaena; G IV 408. — IV. qualis leo gaudet comantis excutiens cervice toros; XII 7. (Simyius) inde domum cervice levis, gravis aere redibat; Mo 82. dixit (Venus) et avertens rosea cervice refulsit; I 402. vix illud (saxum) lecti bis sex cervice subirent; XII 899. (serpentes) superant capite et cervicibus altis; II 219. trahere: ſ. II, 1 contendo.

cervus, Hirſch: 1. quid quae inbelles dant proelia cervi? G III 265. hunc (cervum) procul errantem rabidae venantis luli commovere canes, fluvio cum forte secundo defluxeret ripaque aestus viridante levaret; VII 493. tris litore cervos (Aeneas) prospicit errantis; hos tota armenta secuntur a tergo; I 184. (cervus), manum patiens mensaeque adsuetus erili, errabat silvis rursusque ad limina nota domum sera quamvis se nocte ferebat; VII 490. ſ. defluit. cervos erat forma praestanti et cornibus ingens, Tyrrhidae pueri quem matris ab ubere raptum nutribant; VII 483. conferto agmine cervi torpent mole nova et summis vix cornibus extant; G III 369. fert: ſ. errat. (cervus), insidiis et ripa territus alta, mille fugit refugitque vias; XII 752. alia de parte patentis transmittunt cursu campos atque agmina cervi pulverulenta fuga glomerant montesque relinquont; IV 154. levat: ſ. defluit. patitur: ſ. errat. refugit: ſ. fugit. relinquunt: ſ. glomerant. graviter rudentis (cervos) caedunt; G III 374. si (leo) forte fugacem conspexit capream aut surgentem in cornua cervom; X 725. torpent: ſ. exstant. transmittunt: ſ. glomerant. hos (cervos) non immissis canibus non cassibus ullis agitant, sed frustra oppositum trudentis pectore montem comminus obtruncant ferro; G III 371. timidi dammae cervique fugaces nunc interque canes et circum tecta vagantur; G III 539. — II, 1. (cervum) adsuetum imperiis soror omni Silvia cura mollibus intexens ornabat cornua sertis; VII 487. ſ. I. errat. agito: ſ. I. trudunt. ut (canes) cervom ardentes agerent; VII 481. caedo: ſ. I. rudunt. commoveo: ſ. I. defluit. puer regius velocis iaculo cervos cursuque fatigat; V 253. libeat mecum tibi humilis habitare casas et figere cervos! E II 29. inclusum si quando flumine nanctus cervom aut puniceae saeptum formidine pinnae venator; XII 750. intexo: ſ. adsuesco. nanciscor: ſ. includo. nutrio: ſ. I, est. obtrunco: ſ. I. trudunt. orno: ſ. adsuesco. Ascanius iam hos (cervos) cursu, iam praeterit illos; IV 157. montis per altos ingentem clamore premes ad retia cervom; G III 413. prospicio: ſ. I, errat. rapio: ſ. I. est. (cervos) magno laeti clamore repertant; G III 375. saepio: ſ. includo. sequor: ſ. I. errat. terreo: ſ. I. fugit. — 2. nec retia cervis ulla dolum meditantur; E V 60. tum (tempus) gruibus pedicas et retia ponere cervis; G I 307. — III. tibi, Delia, ramosa Micon vivacis cornua cervi; E VII 30.

cesso, fäumen, zögern, untätig ſein, feiern, raſten, ruhen: 1. haut (Juno) tanto cessabit cardine rerum; I 672. praestat Trinacrii metas lustrare Pachyni cessantem quam vidisse..; III 430. Simylus interea vacua non cessat in hora, verum..; Mo 53. nec saxa nec ullum telorum interea cessat genus; II 468. si forte labor cessabat aratri; Mo 68 alternis idem tonsas cessare novalis patiere; G I 71. saxa: ſ. genus. — II, 1. „cessas in vota precesque, Tros“ ait (Sibylla) „Aenea? cessas? VI 51. — 2. nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo; E I 58. nec puteis manare cruor cessavit; G I 485. proinde ommia magno ne cessa turbare metu; XI 401, nec plaustris cessant vectare gementibus ornos; XI 138. — III. si quid cessare potes; E VII 10. quidquid apud durae cessatum est moenia Troiae; XI 288. imus in adversos (hostis): quid cessas? XI 389.

ceterus, übrig, andere, neutr. pl. übrigens: A. cetera (aetas) nec feturae habilis nec fortis aratris; G III 62. cetera per terras omnis animalia somno laxabant curas; IX 224. [cetera pascuntur viridis armenta per herbas]; G III 162. ceu cetera nusquam bella forent, sic..; II 438. cetera (corpora Latini) nec numero nec honore cremant; XI 207. mihi cetera laudem facta ferent; XI 791. quid consanguinei Rutuli, quid cetera dicet Italia, si..? XII 40. cetera populea velatur fronde iuventus; V 134. cetera dum legio campis instructa moratur; IX 368. quo cetera Teucrum concurrit legio; XII 562. cetera, qua iusso, mecum manus inferat arma; XI 467. pars cetera pontum pone legit; II 207. pars cetera prona fertur aqua; VIII 548. cetera (praemia) reddet actutum pius Aeneas; IX 254. sequitur quos cetera pubes; V 74. cetera Trinacrii pubes senioris Acestae fertur equis; V 573. sequitur tum cetera pubes; VII 614. alacris silvas et cetera rura voluptas tenet; E V 58. cetera circum turba furit; XII 606. — B, I. cetera viri cuspide conciderant; Cat III 6. cetera qua rerum iaceant perculsa ruina, ante oculos sunt omnia; XI 310. dictis respondent cetera matris: I 585. — II. cetera Turnus victor habet; XI 91. prohibent cetera parcae scire Helenum; III 379. cetera omnia iam volgata; G III 4. — C. consertum tegumen spinis, at cetera Graius; III 594. cetera parce, puer, bello; IX 656.

Cethegus, Rutuler: ille (Aeneas) Talon Tanaimque Neci fortemque Cethegum mittit; XII 513.

cetra ſ. **caetra.**

cetus, Meerungeheuer: tum variae comitum facies, immania cete; V 822.

ceu, wie, gleichwie, als ob: I, 1. Hecuba et natae, praecipites atra ceu tempestate columbae sedebant; II 516. maris prolem litore in extremo ceu naufraga corpora fluctus proluit; G III 542. canebant, ceu quondam nivei liquida inter flumina ‖ nubila ‖ cycni; VII 699. ceu fumus in auras commixtus tenuis fugit (Eurydice); G IV 499. dixerat (Anchises), et tenuis fugit ceu fumus in auras; V 740. mortalis mucro glacies ceu futtilis ictu dissiluit; XII 740. inde lupi ceu raptores atra in nebula per hostis vadimus; II 355. — 2. (equus) per aperta volans ceu liber habenis aequora; G III 194. — 3. hiems curas resolvit, ceu pressae cum iam portum

tetigere carinae; G I 303. aliae (apes) turpes horrent, ceu pulvere ab alto quom venit viator; G IV 96. Danai invadunt, adversi rupto ceu quondam turbine venti confligunt; II 416. cui (angui) maculosus auro squamam incendebat fulgor, ceu nubibus arcus mille iacit varios adverso sole colores; V 88. harundo tenuis recessit consumpta in ventos, caelo ceu saepe refixa transcurrunt crinemque volantia sidera ducunt; V 527. pars vertere terga, ceu quondam petiere rates, pars . . ; VI 492. (Catillus, Coras) densa inter tela feruntur: ceu duo nubigenae cum descendunt centauri; VII 674. omnis campis exercitus ibat apertis, ceu septem surgens sedatis amnibus altus per tacitum Ganges aut pingui flumine Nilus cum refluit campis; IX 30. cuncti fremebant caelicolae adsensu vario, ceu flamina prima cum deprensa fremunt silvis; X 97. varius per ora cucurrit Ausonidum turbata fremor: ceu saxa morantur cum rapidos amnis; XI 297. — II. ceu saevom iturba leonem cum telis premit infensis: haut aliter retro vestigia Turnus refert; IX 792. magno discordes aethere venti proelia ceu tollunt animis et viribus aequis: haut aliter acies concurrunt; X 357. ceu cetera nusquam bella forent. sic Martem indomitum cernimus; II 438. inpastus stabula alta leo ceu saepe peragraus gaudet, sic ruit Mezentius; X 723. ceu quondam torto volitans sub verbere turbo (fertur): non cursu segnior illo agitur; VII 378. inpastus ceu plena leo per ovilia turbans mandit pecus: nec minor Euryali caedes; IX 339.

Chalcidicus ſ. **Calchidicus.**

Chalcodonii, Völkerſchaft in Theſſalien: quod (Alcestis) saeva mariti in Chalcodoniis Admeti tura ‖ fata ‖ morata est; Cul 264.

Chalybes, Volk am ſchwarzen Meere: I. nonne vides ut Chalybes nudi ferrum (mittunt)? G I 58. — II. Ilva insula inexhaustis Chalybum generosa metallis; X 174. stridunt cavernis stricturae Chalybum; VIII 421.

chalyps, Stahl: volnificus chalyps ‖ chalybs ‖ vasta fornace liquescit; VIII 446.

Chaon, Sohn des Priamus: qui (Helenus) Chaoniam omnem Troiano a Chaone dixit; III 335.

Chaonia, Landſchaft in Epirus: ſ. Chaon.

Chaonius, chaoniſch, der Chaonier: qui (Helenus) Chaonios cognomine campos dixit; III 334. quantum (valere) Chaonias dicunt aquila veniente columbas; E IX 13. vestro si munere tellus Chaoniam pingui glandem mutavit arista; G I 8. plantis nascuntur Chaonii patris glandes; G II 67. portu subimus Chaonio; III 293.

Chaos, leerer Raum, Urſprung der Welt: I. Chaos et Phlegethon, loca nocte tacentia late; VI 275. — II. sacerdos tonat ore Erebumque Chaosque tergeminamque Hecaten, tria virginis ora Dianae; IV 510. — III. Clymene a Chao densos divom numerabat amores; G IV 347.

Charon, Fährmann der Unterwelt: I. portitor ille Charon; VI 326. portitor has horreudus aquas et flumina servat terribili squalore Charon, cui plurima mento canities inculta iacet, stant lumina flamma; VI 299. — II. praeda Charonis agor; Cul 216.

charta, Papier, Blatt: I. merentur: ſ. III. oriri. neque Maeoniae patiuntur credere chartae; Ci 62. — II, 1. meas chartas revisitote, sed pudenter et raro; Cat V 13. — 2. pauca tua in nostras venerunt carmina chartas; Cat IX 13. — III. tali te vellem, iuvenum doctissime, ritu naturae rerum magnis intexere chartis; Ci 39. tu, cui meritis oritur fiducia chartis; Cul 24.

Charybdis, Meeresſtrudel bei Sicilien: dextrum Scylla latus, laevom inplacata Charybdis obsidet, atque imo barathri ter gurgite vastos sorbet in abruptum fluctus rursusque sub auras erigit alternos et sidera verberat unda; III 420. nimirum haec ‖ hic ‖ illa Charybdis; III 558. iussa monent Heleni, Scylla atque Charybdis ‖ Scyllam atque Charybdim inter ‖; III 684. obsidet, al.: ſ. erigit. quid Syrtes aut Scylla mihi, quid vasta Charybdis profuit? VII 302. illum Zanclaea Charybdis pallentesque lacus terrent; Cul 332.

chelae, Scheren des Skorpions: qua locus Erigonen inter chelasque sequentis panditur; G I 33.

chelydrus, Natter: I. disce galbaneo agitare gravis nidore chelydros; G III 415. — II. nigris exesa chelydris creta; G II 214.

Chimaera, Tochter des Typhoeus, Schiff: I. (Mnestheus) inde Gyan ipsamque ingenti mole Chimaeram consequitur: cedit, quoniam spoliata magistro est; 223. cui (Turno) triplici crinita iuba galea alta Chimaeram sustinet, Aetnaeos efflantem faucibus ignis: tam magis illa fremens et tristibus effera flammis, quam . . ; VII 785. — II. ingentem Gyas ingenti mole Chimaeram (agit), urbis opus; V 118. flammis armata Chimaera; VI 288. consequor, al.: ſ. I.

Chimaereus, vom Berge Chimära: Arna Chimaereo Xanthi perfusa liquore; Cul 14.

Chiron, Centaur: cessere magistri Phillyrides Chiron Amythaoniusque Melampus; G III 550.

chlamys, Gewand, Mantel: I, 1. addit victori chlamydem auratam, quam plurima circum purpura maeandro ‖ Maeandro ‖ duplici Meliboea cucurrit; V 250. (Chlorens) croceam chlamydemque sinusque crepantis carbaseos fulvo in nodum collegerat auro; XI 775. (Anchises) mihi chlamydem auro dedit intertextam; VIII 167. Andromache fert Phrygiam Ascauio chlamydem; III 484. intertexo: ſ. do. — 2. Pallas chlamyde et pictis conspectus in armis; VIII 588. curro circum: ſ. I. addo. — II. (regina) Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo; IV 137. stabat Arcentis filius pictus acu chlamydem et ferrugine clarus Hibera; IX 582.

Chloreus, A. phrygiſcher Prieſter: forte sacer Cybelo ‖ Cybelae ‖ Chloreus olimque sacerdos insignis longe Phrygiis fulgebat in armis spumantemque agitabat ecum; XI 768 — B. Trojer: (Turnus) comitem Asbyten mittit Chloreaque; XII 363.

chorda, Saite: I. sunt topia et kalybae ‖ obbae calices ‖, cyathi, rosa, tibia, chordae; Copa 7. — II. non arguta sonant tenui psalteria chorda; Ci 178.

chorea, Reigen: I. sorores naïdes, celebrate deum Indente chorea; Cul 19. — II, 1. pars pedibus plaudunt choreas et carmina dicunt; VI 644. — 2. iuvat indulgere choreis; IX 615. — III. celebrare: ſ. I. me confectum choreis infelix habuit thalamus; VI 520. (uymphae) adgnoscunt longe regem lustrantque choreis; X 224. quantum te, pernix, remorantur, diva, chorea; Cul 119.

chorus, Reigen, Chor, Schar, Reihe: I. canit, ut viro Phoebi chorus adsurrexerit omnis; E VI 66. eum (Cloanthum) imis sub fluctibus audiit omnis Nereïdum Phorcique chorus; V 240. omnis quam (hostiam) chorus et socii comitentur ovantes; G I 346. senior Glauci chorus; V 823. hic iuvenum chorus, ille senum; VIII 287. omnibus in templis matrum chorus, omnibus aras; VIII 718. quibus (bonis) gaudet Phoebi chorus ipseque Phoebus; Cat IV 7. chorus aequalis dryadum clamore supremos implerunt montis; G IV 460. illi (Aeneae) medio in spatio chorus ecce suarum occurrit comitum; X 219. ingens visus ab Aurora caelum transcurrere nimbus Idaeique chori; IX 112. — II. cum quibus (uymphis) illa (Eurydice) choros lucis agitabat in altis; G IV 533. hic panes et satyri dryadesque choros egere puellae naïadum coetu; Cul 116. agminaterni diductis solvere choris; V 581. qualis in Eurotae ripis aut per iuga Cynthi exercet Diana

choros, talis I 499. ubi curva choros indixit tibia Bacchi; XI 737. victor nec minus maximus sanctos dignus inire choros; Cat IX 8. ubi Apollo instanrat choros; IV 145. illa (Lacaena) chorum simulans euhantis ‖ euantis ‖ orgia circum ducebat Phrygias; VI 517. — III. conspicit alios laetum choro paeana canentis; VI 657. te lustrare choro; VII 391.

Chromis. A. Satyr: Chromis et Mnasyllos ‖ Mnasylos ‖ in antro Silenum pueri somno videre iacentem; E VI 13. — B. Troer: (Camilla) sequitur incumbens eminus hasta Demophoonta Chromimque; XI 675.

chrysanthus, Goldblume: hic (est) chrysanthus ‖ chrysanthes ‖ hederaeque nitor pallente corymbo: Cul 405.

cibus. Speife, Nahrung: l. tofus et creta negant alios aeque serpentibus agros dulcem ferre cibum; G II 216. — II. hic grata nobilium requies lactuca ciborum (virebat); Mo 76.

cicada. Grille: I. quem (capillum) fibula Cecropiae et ‖ Cecropiae ‖ tereti nectebant ‖ nectebat dente cicadae; Ci 128. ubi cantu querulae rumpent arbusta cicadae; G III 328. nunc cantu crebro rumpunt arbusta cicadae; Copa 27. — II. dum rore cicadae (pascentur); E V 77. — III, 1. argutis cuncta fremunt ardore cicadis; Cul 153. — 2. me cum raucis sole sub ardenti resonant arbusta cicadis: E II 13.

cicatrix. Narbe: quantum (nocuit) ad morsum ‖ admorso ‖ signata in stirpe cicatrix; G II 379.

Cicones. Volk in Thracien: I. iam Ciconas iamque horret atrox Laestrygonas ipse; Cul 330. — II. spretae Ciconum quo munere matres discerptum latos invenem sparsere per agros; G IV 520.

cicuta. Schierling, Schalmei: I hac te nos fragili donabimus ante cicuta. haec nos „formonsum Corydon ardebat Alexim ‖ Alexin ‖ “ docuit; E V 85. — II. est mihi disparibus septem compacta cicutis fistula; E II 36 donare: ſ. I.

cieo, erregen, aufregen, aufrufen, zurufen, ertönen laſſen, beginnen: (Iuno) luctificam Allecto dirarum ab sede dearum ciet; VII 325. (Turnus) addit ignaros deinde in muris Martemque cientis Alcaudrumque Haliumque; IX 766. illae animae quantas acies stragemque ciebunt! VI 829. imo Nereus ciet aequora fundo; II 419. ille etiam patriis agmen ciet Ocnus ab oris; X 198. animam sepulchro condimus et magna supremum voce ciemus; III 68. bellum: ſ. **bellum,** II, 1. cieo (3 Ct) Z. 89, a. tonitru caelum omne ciebo; IV 122. talia (Andromache) fundebat lacrimans longosque ciebat incassum fletus: III 344 taurus extremos ciet gemitus; G III 517. Aeneas lacrimas ciebat; VI 468. mugitus veluti cum prima in proelia taurus terrificos ciet; XII 104. illa (unda) cadens raucum per levia murmur saxa ciet; G I 110. cum (Iuppiter) saepe nigrantem aegida concuteret dextra nimbosque cieret; VIII 354. pugnae cient simulacra sub armis; V 585. qua (galea Ascanius) ludo indutus belli simulacra ciebat; V 674. stragem: ſ. acies. tinnitus cie et Matris quate cymbala circum; G IV 64. quo (Miseno) non praestantior alter aere ciere viros; VI 165.

Cilix. ciliciſch: hic (est) Cilici crocus editus arvo; Cul 401.

Ciminus. See und Berg in Etrurien: hic habent Cimini cum monte lacum lucosque Capenos; VII 697.

Cimmerius, cimmeriſch, finſter: feror avia carpens, avia Cimmerios inter distantia lucos; Cul 232.

cinaedus. Lüſtling: cinaede Luciene, liquerunt opes? Cat XIII 35.

cinctus. Umgürtung: Quirinali trabea cinctuque Gabino insignis consul; VII 612.

cingo. umgurten, umgeben, umringen, umſchließen, einſchließen, verſchanzen: I, 1. quae mens tam dira, miserrime coniunx, impulit his cingi telis? II 520. — 2 hinc Gaetulae urbes, genus insuperabile bello, et Numidae infreni cingunt et inhospita Syrtis, hinc deserta siti regio lateque furentes Barcaei; IV 41. hinc vasta palus, hinc ardua moenia cingunt; XII 745 — II. [ipse urbem repeto et cingor fulgentibus armis]; II 749. ter circum accensos cincti fulgentibus armis decurrere rogos; XI 188. cingitur ipse furens certatim in proelia Turnus; XI 486. graditur Camilla et nostris nequiquam cingitur armis; XI 536. flammis cincta sub ipsa starem acie; XII 811. (Simylus) cinctus villosae tegmine caprae; Mo 22. ſ. sacerdotes heu! quianam tanti cinxerunt aethera nimbi? V 13. Ascanius Longam muris cum cingeret Albam; V 597. molli cinge haec altaria vitta; E VIII 64. quem (campum) collibus undique curvis cingebant silvae; V 288. cinctum nubibus atris piniferum caput (Atlantis); IV 248. o iuvenes, tantarum in munere landum cingite fronde comas; VIII 274. baccare frontem cingite, ne vati noceat mala lingua futuro; E VII 28. Aventinus clipeo insigne paternum centum angues cinctamque gerit serpentibus hydram; VII 658. cura datur Messapo moenia cingere flammis; IX 160. Rutuli instant moenia cingere flammis; X 119. rara muros cinxere corona Asius Imbrasides Hicetaoniusque Thymoetes; X 122. tum muros varia cinxere corona matronae puerique; XI 475. colles nigra nemus abiete cingunt; VIII 599. tris (navis) Eurus inlidit vadis atque aggere cingit harenae; I 112. vestigia fraudis, quae cingere muris oppida iubeant; E IV 32. dextera (pars murorum) cingitur amni; IX 469. Turnus fluvium petere ac partem, quae cingitur unda; IX 790. ut illi (cycni) coetu cinxere polum cantusque dedere; I 398. capere ante dolis et cingere flamma reginam meditor; I 673. iam sacerdotes primusque Potitius ibant, pellibus in morem cincti; VIII 282. dum trepidant alae saltusque indagine cingunt; IV 121. (Aeneas) sedes castrorum in morem pinnis atque aggere cingit: VII 159. orbis cingens materna tempora myrto: G I 28. ore favete omnes et cingite tempora ramis; V 71. (Aeneas) Acestae cingit viridanti tempora lauro: V 539. omnibus his nivea cinguntur tempora vitta; VI 665. cui (Latino) tempora circum aurati bis sex radii fulgentia cingunt, Solis avi specimen; XII 163. cingunt qua tempora cristae; Cul 197. cum (Priamus) cingi urbem obsidione videret; III 52. non ante datam cingetis moenibus urbem, quam . .; III 255. — III. (Priamus) inutile ferrum cingitur; II 511.

cingulum. Gürtel, Gurt: I. cum notis fulserunt cingula bullis Pallantis pueri; XII 942. — II. Eurvalus phaleras Rhamnetis et aurea bullis cingula, Tiburti Remulo ditissimus olim quae mittit dona hospitio cum iungeret absens Caedicus (ille suo moriens dat habere nepoti), [post mortem bello Rutuli pugnaque potiti] haec rapit atque umeris nequiquam fortibus aptat; IX 364. Pentesilea aurea subnectens exertae cingula mammae: I 492.

cinis, Aſche: I, 1. cinis obductae celabat lumina prunae: Mo 9. postquam conlapsi cineres et flamma quievit; VI 226. corripuit tremulis altaria flammis sponte sua, dum ferre moror, cinis ipse; E VIII 106. id cinerem aut manis credis curare sepultos? IV 34. suam (nutricem) patria antiqua cinis ater habebat; IV 633. iterum salvete, recepti nequiquam cineres animaeque umbraeque paternae! V 80. — 2. Iliaci cineres et flamma extrema meorum, testor, nec ullas vitavisse vices; II 431. ſ. I. salvete. — II, 1 fer cineres, Amarylli, foras rivoque fluenti transque caput iace, nec respexeris; E VIII 101. ſ. I, 1. corripit. neve (pudeat) effetos cinerem immundum iactare per agros: G I 81. reliquias Troiae,

cineres atque ossa peremptae (Iuno) insequitur; V 787. non satius cineres patriae insedisse supremos atque solum, quo . . ? X 59. maerentes altum cinerem et confusa ruebant ossa foci tepidoque onerabant aggere terrae; XI 211. recipio: ſ. I, 1. salvete. nec patris Anchisae cineres ‖ cinerem ‖ manesve revelli; IV 427. ruo: ſ. onero. [iuvabit cineres satiasse meorum]; II 587. cineri patria est iucunda sepulto; Ci 385. (Aeneas) cinerem et sopitos suscitat ignis; V 743. cum femina cinerem et sopitos suscitat igues; VIII 410. — 2. Teucri cineri ingrato suprema ferebant; VI 213. sollemnis cum forte dapes et tristia dona libabat cineri Andromache; III 303. cineri haec mittite nostro munera; IV 623. non servata fides cineri promissa Sychaeo; IV 552. te parentum manibus et cineri remitto; X 828. quid cineri ingrato servas bene olentia serta? Copa 35. ſ. promitto — 3. nunc ultro ad cineres ipsius et ossa parentis adsumus; V 55. omnis ut in cineres Rhoetei litoris ora daretur; Cul 313. — III. iucundus: ſ. II, 1. sepelio.

Cinna, Dichter: neque adhuc Vario videor nec dicere Cinna digna; E IX 35.

Cinyphius, vom Fluſſe Cinyps: nec minus interea barbas incanaque menta Cinyphii tondent hirqui; G III 312.

Cinyrus ſ. **Cunarus.**

circa, um, ringsum: A, I. quem ‖ quam ‖ circa tristes densentur in omnia ‖ agmina ‖ poenae; Cul 233. est lucos Silari circa ilicibusque virentem plurimus Alburnum volitans; G III 146. — II. circa regem atque ‖ reges ‖ ipsa ad praetoria densae (apes) miscentur; G IV 75. — B. circa passim fusae ‖ fessae ‖ cubuere capellae excelsis supter dumis; Cul 154. multa boum circa mactantur corpora Morti; XI 197. ripaeque lacusque responsant circa; XII 757. qui ‖ quis ‖ strepitus circa comitum! VI 865. corpora multa virum circa seniorque Galaesus; VII 535.

Circaeus, der Circe: qui Rutulos exercent vomere colles Circaeumque iugum; VII 799. proxima Circaeae raduntur litora terrae; VII 10.

Circe, Tochter des Helios: I. illorum (equorum) de gente, patri quos daedala Circe supposita de matre nothos furata creavit; VII 283. quem (Picum) capta cupidine coniunx fecit avem Circe; VII 191. furatur: ſ. creat. quos (leones, ursos, lupos) hominum ex facie induerat Circe in voltus ac terga ferarum; VII 20. carminibus Circe socios mutavit Ulixi; E VIII 70. — II. capio: ſ. I. facit. — III. inferni lacus (lustrandi) Aeaeaeque insula Circae; III 386.

circenses, Circusſpiele: magnis circensibus actis; VIII 636.

circlus: ſ. **circulus.**

circueo, herumgehen, umkreiſen: Arruns iaculo et multa prior arte Camillam circuit; XI 761 (Simylus) digitis mortaria tota duabus circuit; Mo 116.

circuitus, Umkreis, Umweg: I. (Arruns) hos aditus iamque hos aditus omnemque pererrat undique circuitum; XI 767. — II. longo laeva petantur aequora circuitu; III 413.

circulus, (circlus) Ring, Kreis: I. it pectore summo flexilis obtorti per collum circulus auri; V 559. crinis molli subnectens ‖ subnectit ‖ circulus auro; X 138. — II. primum laxos tenui de vimine circlos cervici subnecte; G III 166.

circum, um, herum, ringsum: A. Präpoſition: I. nach Verben: salii ad cantus incensa altaria circum adsunt; VIII 285. fundam Mezentius ipse ter adducta circum caput egit habena; IX 587. *(Camilla) fundam tereti circum caput egit habena; XI 579. quam (chlamydem) plurima circum purpura maeandro ‖ Maeandro ‖ duplici Meliboea cucurrit; V 250. ter circum accensos cincti fulgentibus armis decurrere rogos; XI 188. ter haec altaria circum effigiem duco; E VIII 74. ter novas circum felix eat hostia fruges; G I 345. (Mezentius) ter circum astantem (Aeneau) laevos equitavit in orbes; X 885. quos omnes undique Graiae circum errant acies; II 599. errat auris et tempora circum crebra manus; V 435. centum errant annos volitantque haec litora circum; VI 329. quam (tellurem) arquitenens oras et litora circum errantem revinxit; III 75. multos per annos (Troes) errabant acti fatis maria omnia circum; I 32 oras: ſ. litora. tempora: ſ. auris. quem (turbinem) pueri magno in gyro vacua atria circum exercent; VII 379. miratur facilisque oculos fert omnia circum Aeneas; VIII 310. quem (tumulum) circum lapidem levi de marmore formans conserit; Cul 397. varios hic flumina circum fundit humus flores; E IX 40. ubi apes candida circum lilia funduntur; VI 708. quem (Nisum) circum glomerati hostes hinc comminus atque hinc proturbant; IX 440. frater ut Aeneas pelago tuus omnia circum litora iactetur; I 667. (serpens) metabat sese ‖ metatur late ‖ circum loca; Cul 174. dulces pendent circum oscula nati; G II 523. ter circum Iliacos raptaverat Hectora muros Achilles; I 483. cur maesta parentis formosos circum virgo remorere capillos; Ci 236. hic Hecuba et natae nequiquam altaria circum sedebant; II 515. qui montana sedet circum castella sub armis; V 440. hanc sine tempora circum inter victrices hederam tibi serpere laurus; E VIII 12. seu (Scylla) horribilis circum vidit se sistere formas; Ci 80. nec quae te circum stent deinde pericula cernis, demens? IV 561. circum hos utrimque phalanges stant densae; XII 662. quae sit me circum copia, lustro; II 564. piscosae cui (Menoetae) circum flumina Lernae ars fuerat pauperque domus; XII 518. quam circum (zonam) extremae dextra laevaque trahuntur caeruleae ‖ caerulea glacie ‖; G I 235. timidi dammae cervique fugaces nunc interque canes et circum tecta vagantur; G III 540. qua gens Canopi circum pictis vehitur sua rura phaselis; G IV 289. volito: ſ. erro; VI 329. hunc (amnem) circum innumerae gentes populique volabant; VI 706. (Cyllenius) avi similis, quae circum litora, circum piscosos scopulos humilis volat aequora iuxta; IV 254.

2. nach Subſtantiv: mihi sacra parari et salsae fruges et circum tempora vittae; II 133.

3. zum Satz: (Misenus) Hectora circum et lituo pugnas insignis obibat et hasta; VI 166. Thraeiciae cum pictis bellantur Amazones armis seu circum Hippolyten, seu . .; XI 661. eum (Protea) vasti circum gens umida ponti rorem dispersit ‖ dispergit ‖; G IV 430. haec circum casiae virides et olentia late serpulla (floreant); G IV 30. ubi mixti altaria circum Cretesque Dryopesque fremunt; IV 145. illi (venti) magno cum murmure montis circum claustra fremunt; I 56. praemia ingeniis pagos et compita circum Thesidae posuere; G II 382. (filium) eductum Martis ‖ Matris ‖ luco Symaethia circum flumina; IX 584. quales aëriae liquentia flumina circum consurgunt geminae quercus; IX 679. mussant (apes) oras et limina circum; G IV 188. (Virbium) eductum Egeriae lucis umentia circum litora; VII 763. eam (matrem) circum Milesia vellera nymphae carpebant; G IV 334. (Hector) volnera illa gerens, quae circum plurima muros accepit patrios; II 278. oras: ſ. limina. non lupus insidias explorat ovilia circum; G III 537. pagos: ſ. compita. videbat, uti bellantes Pergama circum hac fugerent Grai, premeret Troiana iuventus; I 466. sin has ne possim naturae accedere partis frigidus obstiterit circum praecordia sanguis; G II 484. quae (volucres) Asia circum dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri; G I 383. cum hirundo nunc porticibus vacuis, nunc umida circum stagna sonat; XII 476. ipse thymum pinosque tecta serat late circum; G IV 113. flamma (visa) circum tempora pasci; II 684. strepit adsiduo cava tempora circum tinnitu

galea: IX 808. sus iacebit alba, solo recubans, albi circum ubera nati; III 392. [VIII 45]. geminos huic (lupae) ubera circum ludere pendentis pueros; VIII 631. doli circum haec (vincula) demum frauguntur ‖ frangentur ‖ inanes; G IV 400.

B. **Adverb**: turrim adgressi ferro circum convellimus altis sedibus; II 463. quos circum limus niger et deformis harundo Cocyti alligat, et noviens Styx interfusa coercet; G IV 478. aliam ‖ illam ‖ (navem) ter fluctus ibidem torquet agens circum; I 117. circum atrae Formidinis ora Iraeque Insidiaeque, dei comitatus, aguntur; XII 335. vgl. **circumago**. Alcimedon molli circum est ansas amplexus acantho; E III 45. lato quam (pharetram) circum amplectitur ‖ circumplectitur ‖ auro balteus; V 312. circum tutae (apes) sub moenibus urbis aquantur; G IV 193. quae (nubes) hebetat visus tibi et umida circum caligat; II 605. pueri circum innuptaeque puellae sacra canunt; II 238. cui (Latino) tempora circum aurati bis sex radii fulgentia cingunt, Solis avi specimen; XII 162. classem arboribus clausam circum atque horrentibus umbris occulit; I 311. sub rupe (?) arboribus clausam ‖ clausi, clausa ‖ circum atque horrentibus umbris; III 230. coerceo: ſ. adligo. circum undique convenere; IV 416. Achates arida circum nutrimenta dedit; I 175. bis collo squamea circum terga dati (serpentes); II 218. ter conatus ibi collo dare bracchia circum; II 792. illa (Lacaena) chorum simulans euhantis ‖ euantis ‖ orgia circum ducebat Phrygias; VI 517. maxumus hic flexu sinuoso elabitur anguis circum; G I 245. (responsa, monitus) circum late volitans iam Fama per urbes Ausonias tulerat; VII 104. omnes magno circum clamore fremebant; VI 175. scopuli nequiquam et spumea circum saxa fremunt; VII 589. late circum loca sulpure ‖ sulfure ‖ fumant; II 698. quae (folia) plurima circum funduntur; G IV 274. nos una undique circum fundimur; III 634. (Aeneas) Ascanium fusis circum complectitur armis; XII 433. vgl. **circumfundo** alqm. cetera circum turba furit; XII 606. Rutuli portis circum omnibus instant sternere caede viros; X 118. quae (rupes) sese multis circum latrantibus undis mole tenet; VII 588. metor: ſ. A, I. meto. pristes glauco in gurgite circum minitantur; Ci 452. totus moveri (visus) mons circum; III 92. variae circumque supraque volucres aethera mulcebant cantu lucoque volabant; VII 32. tenebris nigrescunt omnia circum; XI 824. rarum in dumis holus albaque circum lilia premens; G IV 130. tinnitus cie et Matris quate cymbala circum; G IV 64 totus remugit mons circum; XII 929. classem aggeribus saeptam circum et fluvialibus undis invadit; IX 70. stant oves circum; E X 16. pueri et pavidae longo ordine matres stant circum; II 767. stant circum Iliades crinem de more solutae; III 65. stant arae circum; IV 509. stant lecti circum iuvenes; X 837. hic quos amor peredit, murtea circum silva tegit; VI 443. ‖ circum argento clari delphines in orbem aequora verrebant caudis; VIII 673. ut (Andromache) Troïa circum arma amens vidit; III 306. volito: ſ. fero. volo: ſ. mulceo. tu levi rimosa cubilia limo ungue fovens circum; G IV 46. circum omnis famulumque manus Troianaque turba; XI 34. circum lectae comites; XI 655.

circumago, umdrehen, umwenden (vgl. **circum**, B. ago): quocumque deus circum caput egit honestum; G II 392.

circumdo, umgeben, umſchließen, einhüllen (vgl. **circum**, B. do): Phaethontiadas musco (Silenus) circumdat amarae corticis; E VI 62. feror ingenti circumdata nocte; G IV 497. Turnus armis circumdatus ipse; IX 462. (Opis) nigro circumdata turbine corpus; XI 596. Venus obscuro faciem circumdata nimbo; XII 416. [taurino quantum possent circumdare tergo]; I 368. ubi flavo argentum Parisve lapis circumdatur auro; I 593. (Priamus) arma circumdat nequiquam umeris; II 510. Roma septem una sibi muro circumdedit arces; G II 535. A VI 783. hic modo laetans ‖ laeta ‖ copia nunc miseris circumdatur anxia fatis; Cul 353. lanea dum nivea circumdatur infula vitta; G III 487. lapidem: ſ. argentum. terna tibi haec primum triplici diversa colore licia circumdo; E VIII 74. ipse (Turnus) circumdat loricam umeris; XII 888. moenia videt triplici circumdata muro; VI 549. luce palam certum est igni circumdare muros; IX 153. [quom pellis totiens obeat circumdata tauri]; X 483. (Carme) frigidulam iniecta circumdat veste puellam; Ci 251. (regina) Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo; IV 137. non me ulla vetabunt frigora Parthenios canibus circumdare saltus; E X 57. tum inventum magnos canibus circumdare saltus; G I 140. indignum est Italos Troiam circumdare flammis nascentem; X 74. quale solet viscum croceo fetu teretis circumdare truncos; VI 207. (Euandrus) Tyrrhena pedum circumdat viucula plantis; VIII 458.

circumduco, herumführen: vgl. **circum**, A. 1. B. duco.

circumerro, umherirren, umſchwärmen: vgl. **circum**, A, 1. erro.

circumfero, herumtragen, ringsum wenden, umſchreiten: ille (Aeneas) ut vestigans Turnum huc atque huc acies circumtulit; XII 558. ter secum Troïus heros immanem aerato circumfert tegmine silvam; X 887. idem (Corynaeus) ter socios pura circumtulit unda spargens rore levi; VI 229.

circumflecto, umwenden: praestat longos circumflectere cursus quam semel vidisse Scyllam; III 430. unde (nautae) reverti scirent et longos ubi circumflectere cursus; V 131.

circumfundo, umgeben, umhüllen, ausbreiten: (vgl. **circum**, B. fundo): Venus gradientis multo nebulae circum dea fudit amictu; I 412. inruimus densis et circumfundimur armis; II 383. quos circumfusos sic est adfata Sibylla VI 666 stant circumfusa pruinis corpora magna boum; G III 368. sic liquido Scyllae circumfusum aequore corpus artus mutabant; Ci 493. undique visendi studio Troiana iuventus circumfusa ruit; II 64. circumfuso volitabant milite Volsci; XI 546. cum circumfusa repente scindit se nubes; I 586.

circumligo, umbinden, anbinden: *(Metabus) natam babilem mediae circumligat hastae; XI 555.

circumplector, umgeben: lato quam (pharetram) circum amplectitur ‖ circumplectitur ‖ auro balteus; V 312.

circumsisto, umringen: cives (Mezentius) armati circumsistunt ipsumque domumque; VIII 490.

circumsono, umtönen: hinc Rutulus murum circumsonat armis; VIII 474.

circumspicio, umherblicken, erblicken, betrachten, suchen: I. diversi circumspiciunt; IX 416. — II. armatum auro (Palinurus) circumspicit Oriona; III 517. ut (iuvenis) oculis Phrygia agmina circumspexit; II 68. pleno alium (arietem) circumspice campo; G III 390. nec plura effatus (Turnus) saxum circumspicit ingens; XII 896.

circumsto, umſtehen, umgeben, umringen: I. circumstant animae dextra laevaque frementes ‖ frequentes ‖; VI 486. illum (regem apes) admirantur et omnes circumstant fremitu denso; G IV 216. circumstant properi aurigae; XII 85. scio acerba meorum circumstare odia; X 905. — II. me tum primum saevos circumstetit horror; 559. non te rationis egentem Lernaeus turba capitum circumstetit anguis; VIII 300. illum (iuvenem) curvata in montis faciem circumstetit unda; G IV 361. (hostes) circumstant undique muros; XI 388. certatim regis circumstant tecta Latini; VII 585.

circumtextus, umwebt: (Aeneas) ferre iubet circumtextum croceo velamen acantho, ornatus Argivae Helenae; I 649.

circumvector, durchgehen, ſchildern: singula dum capti circumvectamur amore; G III 285.

circumvehor, Umſchweife machen: dicendum est, frustra circumvehor omnia verbis; Ci 271.

circumvenio, umſtrömen; tenent media omnia silvae, Cocytusque sinu labens circumvenit atro; VI 132.

circumvolito, auffliegen, umherfliegen, (vgl. **circum,** B fero): arguta lacus circumvolitavit hirundo; G I 377.

circumvolo, umfliegen, umſchweben: I nox atra cava circumvolat umbra; II 360. — II. nox atra caput tristi circumvolat umbra; VI 866. rursum ex diverso caeli caecisque latebris turba sonans praedam pedibus circumvolat uncis; III 233.

circumvolvo, umdrehen: interea magnum sol circumvolvitur annum; III 284.

circus, Rennbahn: I. media in valle theatri circus erat: V 289. — II, 1. ipse (Aeneas) omnem longo discedere ‖ decedere ‖ circo infusum populum iubet; V 551. — 2. munera principio ante oculos circoque locantur in medio; V 109.

ciris, Seevogel: I. qua novus ad superum sedes haliaeetos et qua candida cenecessos ascendet ciris honores; Ci 205. auget: ſ. venit. inter sese tristis haliaeetos iras et ciris memori servant ad saecula fato. quacumque illa levem fugiens secat aethera ‖ aëra ‖ pinnis, ecce inimicus atrox magno stridore per auras insequitur Nisus; qua se fert Nisus ad auras, illa levem fugiens raptim secat aethera ‖ aëra ‖ pinnis; Ci 537. potius liceat notescere ciris; Ci 90. secat, servat: ſ. fugit. venit carissima vobis cognatos augens reges numerumque suorum ciris et ipse pater; Ci 202. — 2. (puella) esset ut in terris facti de nomine ciris, ciris Amyclaeo formosior ansere Ledae; Ci 489.

cisium, leichter Wagen: Sabinus ait neque ullius volantis impetum cisi nequisse praeterire; Cat X 3.

Cisseis, des Ciſſeus Tochter Hekuba: in lucem dedit face praegnas Cisseis regina Parin; X 705. nec face tantum Cisseis praegnas ‖ praegnans ‖ ignis enixa iugalis; VII 320.

Cisseus, A. König von Thracien: quem (cratera) Thracius olim Anchisae genitori in magno munere Cisseus dederat; V 537. — B. Rutuler: nec longe Cissea durum immanemque Gyan (Aeneas) deiecit Leto; X 317.

Cithaeron, Gebirge: vocat ingenti clamore Cithaeron; G III 43. ubi nocturnus vocat clamore Cithaeron; IV 303.

cithara, Zither, Laute: I. Crethea, cui carmina semper et citharae cordi numerosque intendere nervis; IX 776. — II. quoi (Iapygi) Apollo augurium citharamque dabat celerisque sagittas; XII 394. — III. Orpheus Thraecia fretus cithara fidibusque canoris; VI 120. — IV. citharae voces imitatus acutas lapis; Ci 107. — V. cithara crinitus Iopas personat aurata; I 740.

cito, ſchnell: illa (Scylla) noto citius volucrique sagitta ad terram fugit; V 242. sic ait (Neptunus), et dicto citius tumida aequora placat; I 142.

cito, antreiben: (Phegeus) spumantia frenis ora citatorum dextra detorsit equorum; XII 373.

citus, ſchnell, raſch: (Mercurius) Libyae citus astitit oris; I 301. solvite vela citi; IV 574. ite, ferte citi flammas! IV 594. Tritones citi Phorcique exercitus omnis; V 824. ferte citi ferrum; IX 37. (Turnus) corripuit sese et tectis citus extulit altis; XI 462. arma citi properate viro! quid statis? XII 425. fertur cita gurgite classis; V 33. prima citae Teucris ponam certamina classis; V 66. haut procul inde citae Mettum in diversa quadrigae distulerant; VIII 642. iuvenis quadrupedem citum ferrata calce fatigat; XI 714. nulli visa cito decurrit tramite virgo; V 610.

civilis, bürgerlich: (iuvenes) umbrata gerunt civili tempora quercu; VI 772.

civis, Bürger, Mitbürger, Mitbürgerin: I. 1. fessi tandem cives infanda furentem (Mezentium) armati circumsistunt ipsumque domumque, obtruncant socios, ignem ad fastigia iactant; VIII 491. „immo“ ait „o cives“ arrepto tempore Turnus, „cogite concilium“; XI 459. iactant, al. ſ. circumsistunt. hoc vincite, cives, et prohibete nefas; V 196. „quo nunc, quo tenditis“ inquit (Ascanius), „heu miserae cives?“ V 671. neque tum cives neque tum rex ipse veretur turmas reicere; Ci 116. vincunt: ſ. prohibent. — 2. Laocoon procul: „o miseri, quae tanta insania, cives?“ II 42. quis globus, o cives, caligine volvitur atra? IX 36. unus homo et vestris, o cives, undique saeptus aggeribus; IX 783. vidimus, o cives, Diomede ‖ Diomedem ‖ Argivaque castra; XI 243. bellum importunum, cives, cum gente deorum gerimus; XI 305. hoc caput, o cives, haec belli summa nefandi; XII 572. ſ. 1. — II, 1. en quo discordia civis produxit miseros! E I 71. quid miseros totiens in aperta pericula cives proicis? XI 360. (virgo) divum terret formidine cives; Ci 363. — 2. quis prohibet muros iacere et dare civibus urbem? V 631. nunc ite et miseris supponite civibus ignem; XI 119. — 3. neque Mezentius tam multis viduasset civibus urbem; VIII 571. — 4. exoritur trepidos inter discordia civis; XII 583.

clades, Unheil, Unglück, Verderben: I. 1. quam cladem miserae postquam accepere Latinae; XII 604. quis cladem illius noctis, quis funera fando explicet? II 361. quis geminos, duo fulmina belli, Scipiadas, cladem Libyae (tacitos relinquat)? VI 843. — 2. tu ereptus taetris e cladibus; Cul 214. quidquid et ut quisque est tali de clade locutus, somnia sunt; Ci 89. — II. cum clade exterrita tristi intonsos ‖ incanos ‖ multo deturpat pulvere crines Carme; Ci 283. ut (Aeneas) subita turbaret clade Latinos; XII 556.

clam, heimlich: ille (Pygmalion) Sychaeum impius ante aras clam ferro incautum superat; I 350.

clamo, rufen, ſchreien, verkünden, nennen: I. ecce Pharo (Aeneas) intorquens iaculum clamanti sistit in ore; X 323. donec Rutuli clamantis in ore (Nisus ensem) condidit advorso; IX 442. — II. cum clamarem „quo nunc se proripit ille? E III 19. torvom repente (Amata) clamat: „io matres“ . .; VII 400. — III. his adiungit (Silenus), Hylan nautae quo fonte relictum clamassent; E VI 44. soror morientem nomine clamat: „hoc“ . .? IV 674. (Simylus) interdum clamat Scybalen; Mo 31. (dicatur) inscio repente clamatum insuper thalassio, thalassio; Cat XIII 16. — IV. (regina) se causam clamat crimenque caputque malorum; XII 600.

clamor, Ruf, Geſchrei, Getöſe, Lärm: I. simul hoc, simul ingens clamor; XII 268. exoritur clamorque virum clangorque tubarum; II 313. nauticus exoritur vario certamine clamor; III 128. tum vero exoritur clamor; XII 756. ferit aurea sidera clamor; II 488. ferit aethera clamor nauticus; V 140. tum vero immensus surgens ferit aurea clamor sidera; XI 832. inceptus clamor frustratur hiantis; VI 493. tum vero ingeminat clamor; V 227. insequitur clamorque virum stridorque rudentum; I 87. it clamor ad alta atria; IV 665. it clamor caelo; V 451. it clamor; VIII 595. it clamor totis per propugnacula muris; IX 664. it caelo clarmorque virum clangorque tubarum; XI 192. it tristis ad aethera clamor bellantum iuvenum et duro sub Marte cadentum; XII 409. nec longum in medio tempus, cum clamor ad auris pervenit; IX 395. quis ruit tantus diversa clamor ab urbe? XII 621. sequitur clamor

caelumque remugit; IX 504. surgit: ſ. ferit; XI 832. hic undique clamor dissensu vario magnus se tollit in ‖ ad ‖ auras; XI 454. vocat: ſ. II, 1. tollo; II 338. — II. attulit huc illi (Turno) caecis terroribus aura commixtum clamorem; XII 618. ter scopuli clamorem inter cava saxa dedere; III 566. clamorem ‖ clamore ‖ excipiunt socii; IX 54. quom mergi clamorem ferunt ad litora; G I 362. incipio: ſ. I. frustratur. (Laocoon) clamores simul horrendos ad sidera tollit; II 222. quo vocat sublatus ad aethera clamor; II 338. (Polyphemus) clamorem immensum tollit, quo pontus et omnes contremuere undae penitusque exterrita tellus Italiae curvisque immugiit Aetna cavernis; III 672. undique clamor tollitur; IX 566. clamorem ad sidera tollunt Dardanidae e muris; X 262. rursus Latini clamorem tollunt; XI 622. tollitur in caelum clamor; XI 745. e speculis percussae pectora matres femineum clamorem ad caeli sidera tollunt; XI 878. tollitur in caelum clamor; XII 462. — III, 1. (Calchas) magnis Ithaci clamoribus actus; II 128. ingenti clamore per omnis condunt se Teucri portas; IX 38. contremescere: ſ. II. tollo; III 672. cunctae volucres convertunt clamore fugam; XII 252. signum clamore paratis Epytides longe dedit; V 578. subito erumpunt clamore; XI 609. excipere: ſ. II. excipio. primus clamore secundo Hyrtacidae ante omnis exit locus Hippocoontis; V 491. exterreri! ſ. II tollo; III 672. is (Numanus) ingentem sese clamore ferebat; IX 597. omnes magno circum clamore fremebant; VI 175. quales grues fugiunt notos clamore secundo; X 266. glomerare: ſ. incumbere. chorus aequalis dryadum clamore supremos implerunt montis; G IV 460. impleri clamore vias; II 769. (Andromache) omnem implevit clamore locum; III 313. hic totum caveae consessum ingentis magnis Salius clamoribus implet; V 341. clamore incendunt caelum Troesque Latinique; X 895. (matres) maestam incendunt clamoribus urbem; XI 147. acrius hoc Teucri clamore incumbere magno et glomerare manum; IX 791. iaculis tutisque procul clamoribus instant; X 713. missilibus longe et vasto clamore lacessunt; X 716. cum totum videres misceri ante oculos tantis clamoribus aequor; IV 411. consurgunt nautae et magno clamore morantur; V 207. templum clamore petebant; I 519. montis per altos ingentem clamore premes ad retia cervom; G III 413. (sororem) spumantis apri cursum clamore prementem; I 324. pulsati colles clamore resultant; V 150. colles clamore relinqui; VIII 216. (cervos) magno laeti clamore reportant; G III 375. resultare: ſ. pulsari. Italiam laeto socii clamore salutant; III 524. tum vero augurium Rutuli clamore salutant; XII 257. multo clamore secuntur; IX 466. Teucri clamore secuntur laetitiaque fremunt; IX 636. socii magno clamore secuntur; X 799. iuvenem pastores magno ad regem clamore trahebant Dardanidae; II 58. Cererem clamore vocent in tecta; G I 347. vocat ingenti clamore Cithaeron; G III 43. (apes) vocant clamoribus hostem; G IV 76. protinus ad sedes Priami clamore vocati; II 437. ubi nocturnus vocat clamore Cithaeron; IV 303. Aeneas suos clamore vocabat: „quo ruitis?“ XII 312. — 2. (Aristaeus) cum clamore ruit magno; G IV 439. „pete saxa, Menoete!“ cum clamore Gyas revocabat; V 167. ut (Opis) procul medio iuvenum in clamore furentum prospexit Camillam; XI 838.

clangor, Geſchrei, Schall: I exoritur clamorque virum clangorque tubarum; II 313. it caelo clamorque virum clangorque tubarum; XI 192. Tyrrhenus tubae mugire (visus) per aethera clangor; VIII 526. quis tantus clangor ‖ plangor ‖ ad auris? VI 561. — II. harpyiae magnis quatiunt clangoribus alas; III 226.

Clanius, Fluß in Campanien: talem (terram) arat vacuis Clanius non aequos Acerris; G II 225.

claresco, laut werden: magis atque magis clarescunt sonitus; II 301.

Clarius, aus Clarus: qui numina Phoebi, qui tripodas, Clarii laurus, qui sidera sentis; III 360.

Clarus, Lycier: hos germani Sarpedonis ambo et Clarus et Thaemon Lycia comitantur ab alta; X 126.

clarus, hell, deutlich, laut, glänzend, ſtrahlend, berühmt: A. Troiano a sanguine clarus Acestes; I 550. fama finitimos et clari nomen Acestae excierat; V 106. (Chloreus) peregrina ferrugine clarus et ostro; XI 772. claro silvas cernes aquilone moveri; G I 460. navita stellis nomina fecit pleiadas, hyadas, claramque Lycaonis arcton; G I 138. [urbem Ascanius clari condet cognominis Albam]; VIII 48. postera cum primo stellas Oriente fugarat clara dies; V 43. circum argento clari delphines in orbem aequora verrebant caudis; VIII 673. hunc atavi reges, hunc claris dextera factis (movet); VII 474. stabat Arcentis filius pictus acu chlamydem et ferrugine clarus Hibera; IX 582. tertius Eurytion, tuus o clarissime frater Pandare; V 495. iam per moenia clarior ignis auditur; II 705. vos, o clarissima mundi lumina; G I 5. restitit Aeneas claraque in luce refulsit; I 588. [dant claram incendia lucem erranti]; II 569. veniet aetas, cum domus Assaraci Phthiam clarasque Mycenas servitio premet; I 284. quoi (Camerti) genus a proavis ingens clarumque paternae nomen erat virtutis; XII 225. ipse deum tibi me claro demittit Olympo regnator; IV 268. ut scorpios alternis clarum fugat Oriona; Ci 535. non ante oculis tam clara parens; II 589. hic pater omnipotens ter caelo clarus ab alto intonuit; VII 141. parvos Priamus, tua cara ‖ clara ‖, Polite, progenies; V 564. hic (rex) melior insignis et ore et rutilis clarus squamis; G IV 93. (Palinurus) dat clarum e puppi signum; III 519. illam (stellam) cernimus Idaea claram se condere silva; II 696. unde haec tam clara repente tempestas? IX 19. ubi clara dedit sonitum tuba; V 139. hic (est) Curius clarae socius virtutis; Cul 367. (Simylus) clara famulam poscit mortaria voce; Mo 93. — B. quae (arva) bello clari secreta frequentant; VI 478.

classicum, Signal, Trompete: I. classica iamque sonant; VII 637. — II necdum etiam audierant inflari classica; G II 539.

classis, Abteilung, Mannſchaft, Flotte (abl. classi ſ. V. advehi): I, 1. currit iter tutum non setius aequore classis promissisque patris Neptuni interrita fertur; V 862. omnia conlustrans hanc primum ad litora classem conspexi ‖ prospexi ‖ venientem. huic me, quaecumque fuisset, addixi; III 651. una Ortinae classes populique Latini; VII 716. labitur interea resoluta ab litore classis; Ci 459. classem, quae lateri castrorum adiuncta latebat, aggeribus saeptam circum et fluvialibus undis, invadit (Turnus); IX 69. regina ut vidit aequatis classem procedere velis; IV 587. ubi transmissae steterint trans aequora classes; III 403. stant sale Tyrrheno classes; VI 697. iam adeo scopulos Sirenum advecta (classis) subibat; V 864. venit: ſ. est. — 2. nos sumus, pinus, nunc pelagi nymphae, classis tua; X 231. — II, 1. adiungo: ſ. I, 1. latet. adveho: ſ. I, 1. subit. tibi reduces socios classemque relatam nuntio et iu tutum versis aquilonibus actam; I 390. classibus ambustis flamma lacrimante ‖ flagrante ‖; Cul 314. [amissam classem, socios a morte reduxi]; IV 375. (Iuno) classe subegit amissa socios ignotae linquere terrae; V 794. advena classem cum primum Ausoniis exercitus appulit oris; VII 38. classem velis aptare iubebat Anchises; III 472. classem aptent taciti; IV 289. quando (conveniat) armatas deducere classis; G I 255. armari classem cursumque parari; IV 299. in medio classis aeratas, Actia bella, cernere erat; VIII 675.

classem in convexo nemorum sub rupe cavata arboribus clausam circum atque horrentibus umbris (Aeneas) occulit; I 310. ‘ libera fati classem conscendit iussis gens Lydia divom; X 155. tu ‖ et ‖ potes in totidem classem convertere nymphas; X 83. deduco: ſ. armo. disiectam Aeneae toto videt (Neptunus) aequore classem; I 128. quid repetam exustas Erycino in litore classes? X 36. Pallasne exurere classem Argivom potuit? I 39. fertur cita gurgite classis; V 33. ferunt sua flumina classem; V 832. ferunt ipsa aequora classem; V 843. ſ. I, 1. currit. tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Aeneas classem; IX 81. corpus amici totam incestat funere classem; VI 150. invado: ſ. I, 1. latet. classis invectas Thybridis undam non meas effugit nuntius auris; VII 436. quae fortuna viris, classem quo litore linquant; I 517. progredior portu classes et litora linquens; III 300. non ego classem ad Pergama misi; IV 426. classem sub ipsa Antandro et Phrygiae molimur montibus Idae; III 5. quin etiam hiberno moliris sidere classem? IV 309. occulo: ſ. claudo. Iovis coniunx laetum Aenean classemque ex aethere longe Dardaniam prospexit; VII 288. quassatam ventis liceat subducere classem; I 551. omnia tuta vides, classem sociosque receptos; 583. reduco: ſ. amitto. refero: ſ. ago. cum Laomedontia pubes gramineo ripae religavit ab aggere classem; VII 106. (Iris) desertos videt portus classemque relictam; V 612. urbe et sociis et classe relicta; IX 8. repeto: ſ. exuro. resolvo: ſ. I, 1. labitur. Aeneas classem revisit; IV 396. saepio: ſ. I, 1. latet. Iliacas classes atque ultima Teucrum iussa sequar? IV 537. cymba magnas sequitur cum parvula classes; Ci 479. modo Iuppiter adsit. tertia lux classem Cretaeis sistet in oris; III 117. subduco: ſ. quasso. transmitto: ſ. I, 1. sistunt. video: ſ. disicio, relinquo. — 2. cum (Dardanius iuvenis) classis egeret; IX 88. — 3. addico: ſ. I, 1. est. linqui pollutum hospitium et dare classibus austros; III 61. Iuppiter omnipotens, da flammam evadere classi nunc, pater; V 689. (Aeneas) classi immittit habenas; VI 1. — 4. qui (Iuppiter) classibus ignem depulit; V 726 — 5. cum Troas Hectoris ira funderet ‖ videre ‖ in classes inimica mente Pelasgas; Cul 309. pares quattuor ex omni delectae classe carinae; V 115. latet sub classibus aequor; IV 582. (Aeneas) geminas legit de classe biremis remigioque aptat; VIII 79. Irim de caelo misit Saturnia Iuno Iliacam ad classem; V 607. — III. scio me Danais e classibus unum; III 602. — IV, 1. prima citae Teucris ponam certamina classis; V 66. qui nec tristia bella nec funesta timet validae certamina classis; Cul 82. cernit ibi Leucaspim et Lyciae ductorem classis Oronten; VI 334. — 2. classibus hic locus, hic acie certare solebant; II 30. — V. advectum Aenean classi victosque penatis inferre; VIII 11. filius aequalis comitatus classe catervas; X 194. nos tumidum sub te permensi classibus aequor; III 157. Troia per undosum peteretur classibus aequor? IV 313. medium Aeneas iam classe tenebat certus iter; V 1. raptos qui ex hoste penates classe veho mecum; I 379.

clava, Keule: (Cissea, Gyan) sternentis agmina clava; X 318.

Claudius, Claudiſch: Claudia nunc a quo (Clauso) diffunditur et tribus et gens per Latium; VII 708.

claudo, ſchließen, verſchließen, einſchließen, abſperren, befeſtigen, clausum, Verſchluß: hinc Tusco claudimur amni; VIII 473. qua vi ‖ quae via ‖ clausos excutiat Teucros vallo? IX 67. ecce, maris magna claudit nos obice pontus; X 377. opta clausum cava te condere terra; XII 893. (Delia) occultur limine clausa viri; Cat I 2. ſ. classem. sic positum (vitulum) in clauso lincunt; G IV 303. intus clausis (apes) cunctantur in aedibus; G IV 258. depulsos a lacte domi quae (Phyllis) clauderet agnos; E VII 15. neque auras dispiciunt (animae) clausae tenebris et carcere cacco; VI 734. illic clausa tenent stabulis armenta; G III 352. Aeolus clauso ventorum carcere regnet; I 141. (Simylus) reserat clausam qua ‖ clausae quae ‖ pervidet ostia clavi ‖ cellae ‖; Mo 15. classem arboribus clausam circum atque horrentibus umbris occulit; I 311. sub rupe (?) arboribus clausam ‖ clausi, clausa ‖ circum atque horrentibus umbris; III 230. Phineïa postquam clausa domus; III 213. aestuat ut clausis rapidus fornacibus ignis; G IV 263. fit clauso gurgite murmur; XI 298. mirans speluncis lacus clausos ibat; G IV 364. in aeternam clauduntur lumina noctem; X 746. conduntur ‖ clauduntur ‖; XII 310. non clausa tegunt iam moenia Teucros; X 22. * huic (telo Metabus) natam, libro et silvestri subere clausam, implicat; XI 554. ante diem clauso componet Vesper Olympo; I 374. Troes, quibus tot funera passis cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis; I 233. qualis quantusque cavo Polyphemus in antro lanigeras claudit pecudes; III 642. dirae ferro et compagibus artis claudentur Belli portae; I 294. (portas) centum aerei claudunt vectes aeternaque ferri robora; VII 609. quae moenia clausis ferrum acuant portis in me; VIII 385. pars claudere portas; XI 883. hunc (ramum) obscuris claudunt convallibus umbrae; VI 139. claudite iam rivos, pueri: sat prata biberunt; E III 111. rupem: ſ. classem. rura gelu tum claudit hiems; G II 317. claudite, nymphae, Dictaeae nymphae, nemorum iam claudite saltus; E VI 55. tauros intus clausos satura ad praesaepia servant; G III 214. quamvis nobis gracilem molli liceat ‖ libeat ‖ pede claudere versum; Ci 20.

claudus, gelähmt: pars volnere clauda retentat (serpentem) nixantem nodis; V 278.

clavis, Schlüſſel: (Simylus) reserat clausam qua ‖ clausae quae ‖ pervidet ostia clavi ‖ cellae ‖; Mo 15.

claustra, Schloß. Riegel, Verſchluß, Damm, Engpaß: I. in postibus pendent cristae capitum et portarum ingentia claustra; VII 185. ubi angusti rarescent claustra Pelori; III 411. nec claustra nec ipsi custodes sufferre valent; II 491. — II. an memorem portus Lucrinoque addita claustra? G II 161. inclusos utero Danaos et pinea furtim laxat claustra Sinon; II 259. memoro: ſ. addo. cura rumpere claustra manu sociosque immittere portis; IX 758. — III. illi (venti) magno cum murmure montis circum claustra fremunt; I 56.

Clausus, Fürſt der Sabiner: hic Curibus fidens primaevo corpore Clausus advenit; X 345. ecce Sabinorum prisco de sanguine magnum agmen agens Clausus magnique ipse agminis iustar; VII 707.

clavus, Steuer: (Palinurus) clavom adfixus et haerens nusquam amittebat; V 852. Aeneas ipse sedens clavomque regit velisque ministrat; X 218. ipse (Gyas) magister hortaturque viros clavomque ad litora torquet; V 177.

cliens, Schützling: quibus pulsatus parens aut fraus innexa clienti; VI 609.

Clio, A. Muſe: Clio certe candida nunc ‖ non loquitur; Cat IV 10. — B. Tochter des Oceanus: vellera nymphae carpebant, Clioque et Beroë soror, Oceanitides ambae; G IV 341.

clipeatus, mit Schildern verſehen: clipeata totis agmina densentur campis; VII 793.

clipeus (clupeus, clipeum: ſ. I. intonat), Schild: I. ardentis clipeos atque aera micantia cerno; II 734. (Aeneas) clipeum cum deinde sinistra extulit ardentem; X 261. postquam habilis lateri clipeus loricaque tergo est; XII 432. subit oras hasta per imas fulgentis clipei; X 589. clipeum super intonat ingens; IX 709. in postibus pendent spiculaque clipeique; VII 186. non illis omnibus arma nec clipei

currusve sonant: VII 686. — II, 1. Priami ‖ primi clipeos mentitaque tela adgnoscunt: II 422. dea clipeumque iubasque divini adsimulat capitis: X 638. (Turnus) simul aptat habendo ensemque clipeumque; XII 89. clupeum cape, quem dedit ipse invictum Ignipotens; X 242. cerno: ſ. 1. ardet. alii spolia conicunt igni; pars munera nota, ipsorum clipeos et non felicia tela; XI 196. do: ſ. capio. clipeum efferri iussit, Neptuni sacro Danais de poste refixum: V 359. ſ. 1. ardet. pestis clupeum everberat alis; XII 866. clipeum cristasque rubentis excipiam sorti; IX 270. aere cavo clipeum, magni gestamen Abantis, postibus figo; III 286. ille clipeum auroque trilicem loricam induitur; VII 639. ingentem clipeum informant, unum omnia contra tela Latinorum: VIII 447. levem clipeum sublatis cornibus Io auro insignibat; VII 789. mutemus clipeos; II 389. clipeos ad tela sinistris protecti obiciunt; II 443. ille (Phegeus) clipeo obiecto conversus in hostem ibat; XII 377. Telamonius heros obiecto dabat clipeo certamina; Cul 316. clipeum ex aere sinistrae (Aeneas) subligat: XI 10. *‖pars levis clipeos tergent arvina pingui‖; VII 626. clipeum, tot ferri terga, tot aeris, cuspis transverberat; X 482. — 2. clipeo sinistram insertabam aptans; II 671. — 3. illa (hasta) volans clipeost exenssa; X 777. (tela) partim galea clipeoque resultant inrita; X 330. — 4 experto credite, quantus (Aeneas) in clipeum adsurgat; XI 284. — III. illa (hasta) volans clipei trasverberat aera Maeonis; X 336. (Coroebus) clipei insigne decorum induitur; II 392. (lumen) Argolici clipei aut Phoebeae lampadis instar; III 637. nec misero (Cupenco) clipei mora profuit aerei; XII 541. ille (Aeneas) reducta loricam clipeique ingens onus impedit hasta; X 553. (hasta) viam clipei molita per oras; X 477. ſ. 1. fulget. gemini dracones sub pedibus deae clipeique sub orbe teguntur; II 227. Anxuris ense sinistram et totum clipei ferro (Dardanides) deiecerat orbem; X 546. hasta recludit clipei extremos septemplicis orbes; XII 925. (Aeneas) miratur, versat) hastam et clipei non enarrabile textum; VIII 625. quod (telum) ec ‖ ex ‖ summo clipei nequiquam umbone pependit; II 546. — IV, 1. vgl. II. 1. induo. — 2. non aliter Tros Aeneas et Daunius heros concurrunt clipeis; XII 724. Aeneas sidereo flagrans clipeo et caelestibus armis; XII 167. Aventinus clipeo insigne paternum centum angues cinctamque gerit sepentibus hydram; VII 657. aput gelidi cum flumina concitus Hebri sanguineus Mavors clupeo increpat ‖ intonat ‖; XII 332. illi procursu rapido invadunt Martem clipeis atque aere sonoro; XII 712. (Turnus) clipeo micantia fulmina mittit; IX 733. (Aegaeon) Iovis cum fulmina contra tot paribus streperet clupeis; X 568. nec clipeo iuvenis subsistere tantum nec dextra valet; IX 806. (Mezentius) clipeo inimicum hastile trahebat; X 795. — 3. talia per clipeum Volcani, dona parentis, (Aeneas) miratur; VIII 729.

Clitumnus, Fluß in Umbrien: hinc albi, Clitumne, greges Romanos ad templa deum duxere triumphos; G II 146.

clivosus, ſteil: ieiuna clivosi glarea ruris vix apibus casias ministrat; G II 212. qui ecce supercilio clivosi tramitis undam elicit; G I 108.

clivus, Hügel: qua colles incipiunt molli iugum demittere clivo; E IX 8. qua nulla priorum Castaliam molli devertitur orbita clivo; G III 293.

Cloanthus, Troer: I. cum subito Aeneas accedere Anthea Sergestumque videt fortemque Cloanthum; I 510. quem (Gyan) deinde Cloanthus consequitur, melior remis; V 152. ni Cloanthus fudissetque preces divosque in vota vocasset; V 233. ecce Cloanthum respicit (Gyas) instantem tergo; V 167. invehitur Scylla Cloanthus caerulea, genus unde tibi, Romane Cluenti; V 122. solus iam ipso superest in fine Cloanthus; V 225. vocat: ſ. fundit. — II. satus Anchisa victorem magna praeconis voce Cloanthum declarat; V 245. Aeneas gemit crudelia secum fata Lyci fortemque Gyan fortemque Cloanthum; I 222 post (Aeneas petit) alios, fortemque Gyan fortemque Cloanthum; I 612. respicio: ſ. I. instat. Mnesthea Sergestumque vocat (Aeneas) fortemque Serestum ‖ Cloanthum ‖; IV 288.

Cloelia, Römerin: quia fluvium vinclis innaret Cloelia ruptis; VIII 651.

Clonius, Troer: A. Messapus (obtruncat) Cronium ‖ Clonium ‖: X 749. — B. Turnus (sternit) Ityn Cloniumque; IX 574.

Clonus, Künſtler: quae Clonus Eurytides multo caelaverat auro; X 499.

Cluentius, Römer: Cloanthus, genus unde tibi, Romane Cluenti; V 123.

Clusinus, von Cluſium: qua (rate) rex Clusinis advectus Osinius oris; X 655.

Clusium, Stadt Etruriens: qui (iuvenes) moenia Clusi liquere; X 167.

Clymene, Tochter des Oceanus: inter quas curam Clymene narrabat inanem Volcani; G IV 345.

Clytius, A. Sohn des Aeolus: (Turnus occupat) Amycum et Clytium Aeoliden; IX 774. — B. Pyrncſier: Aemon nec Clytio genitore minor nec fratre Menestheo; X 129. — C. Rutuler: flaventem prima lanugine malas dum sequeris Clytium infelix, nova gaudia, Cydon; X 325. — D. Troer: Euneum Clytio primum patre (virgo deicit); XI 666.

Cnosius, ‖ Gnosius ‖ **Gnosius,** aus Cnoſus, kretiſch: Cnosius haec Rhadamanthus habet durissima regna; VI 566. mira quem (ensem) fecerat arte Lycaon Gnosius; IX 305. Cnosia regna petamus; III 115. Cnosia bina dabo lucido ferro spicula ferre; V 306. Gnosia Partho contendens spicula cornu; G I 299. ante tibi Cnosia ardentis decedat stella coronae, quam..; G I 222. contra elata mari respondet Cnosia tellus; VI 23.

coccum, Scharlachbeere: horrida sanguinea ‖ sanguineo ‖ pinguntur proelia Gorgo ‖ cocco ‖; G I 31.

Cocles, Römer: pontem auderet quia vellere Cocles; VIII 650.

Cocytius, vom Cocytus: hic subitam canibus rabiem Cocytia virgo obicit; VII 479.

Cocytus, Fluß der Unterwelt: I. tenent media omnia silvae, Cocytusque sinu labens circumvenit atro; VI 132. — II. hic gurges omnem Cocyto eructat harenam; VI 297. — III. *Invidia infelix furias amnemque severum Cocyti metuens ‖ metuet ‖; G III 38. quos circum limus niger et deformis harundo Cocyti alligat; G IV 479. (Allecto) Cocyti petit sedem; VII 562. Cocyti stagna alta vides Stygiamque paludem; VI 323.

Codrus, Dichter: I. mihi carmen quale meo Codro concedite; E VII 22. invidia rumpantur ut ilia Codro: E VII 26. — II. si quos aut Phyllidis ignes aut Alconis habes laudes aut iurgia Codri; E V 11.

coeo, ſich vereinigen, verbinden, verſammeln, erſtarren: dic in amicitiam coeant et foedera iungant; VII 546. undique collecti coeunt Martemque fatigant; VII 582. tum trepidae (apes) inter se coeunt; G IV 73. donec curvata coirent inter se capita; XI 860. coeant in foedera dextrae qua datur; XI 292. hac gener atque socer coeant mercede suorum; VII 317. manus e castris propere coit omnis in unum (Turnum); IX 804. aspice qui coeant populi; VIII 385. mihi gelidus coit formidine sanguis; III 30. frigidus Arcadibus coit in praecordia sanguis; X 452. socer: ſ. gener. genitos diversis par-

tibus orbis inter se coiisse viros; XII 709. non aliter socium virtus coit omnis in unum; X 410.

coepi, angefangen, begonnen haben: I. incumbens tereti Damon sic coepit olivae: „nascere“..; E VIII 16. multi ante occasum Maiae coepere; G I 225. maximus Ilioneus placido sic pectore coepit: „o regina“..; I 521. — II, 1. fluctus medio coepit cum albescere ponto; G III 237. fluctus uti primo coepit cum albescere vento; VII 528. oris honos primum et labella et patulae frontis species concrescere in unum coepere et gracili mentum producere rostro; G III 504. canebat, ut tum durare solum et discludere Nerea ponto coeperit et rerum paulatim sumere formas; E VI 36. iam iamque magis cunctantem (Aenean) flectere sermo coeperat; XII 941. producere: ſ. concrescere. laeva sive dextera strigare mula sive utrumque coeperat: Cat X 19. sumere: ſ. discludere. — 2. iuga coepta moveri silvarum; VI 256. — III. talia (Palinurus) fatus erat, coepit cum talia vates: „unde“..? VI 372. coepti fiducia belli Palladis auxiliis semper stetit; II 162. quae cantus meditanti mittere coeptos ‖ certos ‖ mihi tribunistis praemia; Ci 92. tu mihi accipe iussis carmina coepta tuis; E VIII 12. coeptos auferte labores, Aetnaei Cyclopes; VIII 439. non absistam coeptum detexere munus; Ci 9. sacra Dionaeae matri divisque ferebam auspicibus coeptorum operum; III 20. non coeptae adsurgunt turres; IV 86.

coeptum, Beginnen, Unternehmen: I, 1. tu, Octavi venerande, meis adlabere coeptis; Cul 25. da facilem cursum atque audacibus adnue coeptis; G I 40. Iuppiter omnipotens, audacibus adnue coeptis; IX 625. te precor, Alcide, coeptis ingentibus adsis; X 461. — 2. nos ad coepta feramur; Cul 41. — II. sponde digna tuis ingentibus omnia coeptis; IX 296. — III. trepida et coeptis immanibus effera Dido; IV 642. quid (Aeneas) struat coeptis; VIII 15.

coerceo, einſchließen, zuſammenhalten, befeſtigen: I. noviens Styx interfusa coercet; VI 439. — II. quos circum noviens Styx interfusa coercet; G IV 480. Messapus primas acies, postrema coercent Tyrrhidae iuvenes; IX 27.

coetus, Vereinigung, Verſammlung: I, 1. vos o coetum, Tyrii, celebrate faventes; I 735. ut Scylla novos avium sublimis in aëre coetus viserit ‖ viderit ‖; Ci 49. — 2. socios in coetum litore ab omni advocat Aeneas; V 43. — II. hic panes et satyri dryadesque choros egere puellae naïadum coetu; Cul 117. ut illi (cycni) coetu cinxere polum; I 398. laeto complerant ‖ complebant ‖ litora coetu visuri Aeneadas; V 107.

Coeus, Titane: I. tum partu Terra nefando Coenmque Iapetumque creat saevomque Typhoea; G I 279. — 2. illam (Famam) Terra parens extremam Coeo Enceladoque sorore progenuit; IV 179.

cogito, beabſichtigen: quid cogitet umidus auster, sol tibi signa dabit; G I 462.

cognatus, verwandt, verbrüdert: me cognati patres coniunxere tibi; VIII 132. venit cognatos augens reges numerumque suorum ciris et ipse pater; Ci 201. cognato sanguine victus; XII 29. illa ego suum cognato sanguine vobis Scylla; Ci 409. cognatas urbes unam faciemus utramque Troiam animis; III 502.

cognomen, Beiname, Name: I. cui (Numano) Remulo cognomen erat; IX 593. — II. Ascanius, quoi nunc cognomen Iulo additur; I 267. — III, 1. [urbem Ascanius clari condet cognominis Albam]; VIII 48. 2. arentem Xanthi cognomine rivom adgnosco; III 350. ille (Diomedes) urbem Argyripam patriae cognomine gentis condebat; XI 246. — IV. est locus, Hesperiam Grai cognomine dicunt; I 530. III 163. qui (Helenus) Chaonios cognomine campos dixit; III 334. (apparent) campi Geloi immanisque Gela fluvii cognomine dicta; III 702. lincunt fratris Tiburti dictam cognomine gentem; VII 671. a quo (Thybri) post Itali fluvium cognomine Thybrim diximus; VIII 331. dicuntur geminae pestes cognomine Dirae; XII 845 (Palinurus) gaudet cognomine terrae ‖ terra ‖; VI 383. laetam cognomine gentem hortor amare focos; III 133.

cognominis, gleichnamig: ſ. **cognomen,** IV. gandere.

cognosco, kennen lernen, erkennen, erfahren, bemerken: I, 1. quae sit poteris cognoscere virtus; E IV 27. (Entellus) „nate dea vosque haec“ inquit „cognoscite, Teucri, quae fuerint vires“; V 474. — 2. te iactari (amore), non est Amathusia nostri tam rudis, ut nullo possim cognoscere signo; Ci 243. — II. hunc (Palinurum Aeneas) ubi vix multa maestum cognovit in umbra; VI 340. (Turnus) neque currentem se nec cognoscit euntem; XII 903. quod iam non dubiis poteris cognoscere signis; G IV 253. tibi haec fuisse et esse cognitissima ait Sabinus; Cat X 13. ſ. I, 1. totum cognovimus amnem; IX 245. carmina quae voltis cognoscite; E VI 25. casus: ſ. casus, II, 1. cognosco (3 Et.) S. 109, b. felix, qui potuit rerum cognoscere causas; G II 490. ni refugis tenuisque piget cognoscere curas; G I 177. nec tam praesentis alibi cognoscere divos (licebat); E I 41. an facta cognoscis tua? Cat XIII 18. postquam nati fletus cognovit inanis Cyrene; G IV 375 si lapidum nec fulgor in ulla cognitus utilitate movet; Cul 66. incipe, parve puer, risu cognoscere matrem; E IV 60. (nutrix) sacra nec Idaeis anubus ‖ Aeaeis anibus ‖ nec cognita Grais pergit; Ci 375. ex imbri soles et aperta serena certis poteris cognoscere signis; G I 394. (virgo) cognita non teneris pedibus Sicyonia servans; Ci 169. soles: ſ. serena. nunc quo quamque (terram) modo possis cognoscere dicam; G II 226.

cogo, zuſammentreiben, verſammeln, zuſammenziehen, zuſammendrängen, eintreiben, zuſammenhalten, ſchließen, einſammeln, nötigen, zwingen, erzwingen: I. aliae (arbores) nullis hominum cogentibus ipsae sponte sua veniunt; G II 10. iam secuta manum nullo cogente sagitta excidit; XII 423. — II. causam mortis dicere verberibus saevae cogunt sub iudice Poenae; Cul 377. iussa deum, quae nunc has ire per umbras cogunt; VI 462. — III. Aeneas testatur deos, iterum se ad proelia cogi; XII 581. ſ. concilium; XI 235. aeratas acies in proelia cogit quisque suas; IX 463. in nubem cogitur aër; V 20. pars agmina cogunt (formicae) castigantque moras; IV 406. omnes (arbores) cogendae in sulcum; G II 62. ductores primi Messapus et Ufens undique cogunt auxilia; VIII 7. (Latinus) concilium magnum primosque suorum alta intra limina cogit; XI 235. non tempore tali cogere concilium, cum muros adsidet hostis; XI 304. cogite concilium et pacem laudate sedentes; XI 460. Tyrrhus quadrifidam quercum cuneis ut forte coactis scindebat; VII 509. densi cuneis se quisque coactis adglomerant; XII 457. ille frementis ad iuga cogit equos; VII 639. (apes) bis gravidos cogunt fetus; G IV 231. dicam Tyrrhenam manum totamque sub arma coactam Hesperiam; VII 43. (Simylus) tectus galero sub iuga parentes cogit lorata iuvencos; Mo 123. capti dolis lacrimisque coactis; II 196. liquido coacto (Simylus) interdum grumos spargit sale; Mo 46. frigore mella cogit hiems; G IV 35. idem primus spumantia cogere pressis mella favis; G IV 140. cogite oves, pueri: E III 98. cogere donec oves stabulis numerumque referri iussit Vesper; E VI 85. Tityre, coge pecus! E III 20. cum densas pastor pecudes cogebat in umbras; Cul 108. canebat (Silenus), uti magnum per inane coacta semina fuissent; E VI 31. socios ad litora cogant; IV 289. quo plurima vento cogitur unda;

G. IV 420. — IV, 1. mori me denique coges; E. II 7. res dura et regni novitas me talia cogunt moliri; I 563 ire iterum in lacrimas, iterum temptare precando (Dido) cogitur; IV 414 (Iunonis ira, pectus) cogunt me, Neptune, preces descendere in omnis; V 782. cum te, nate, fames accisis coget dapibus consumere mensas; VII 125. quid me alta silentia cogis rumpere? X 63. nos patria amissa dominis parere superbis cogemur; XII 236. „quis“ inquit (culex) „meritis ‖ „en quid“ ait „meritus“ ‖ ad quae delatus acerbas cogor adire vices!“ Cul 211. ego Ditis opacos cogor adire lacus; Cul 373. coge gradum conferre iuvencos; G III 169. mea manes viscera Lethaeas cogunt transnare per undas; Cul 215. — 2. quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames? III 56. improbe Amor, quid non mortalia pectora cogis? IV 412.

cohibeo. einſchließen, in Schranken halten: non haec dotalis regia Amatae nec muris cohibet patriis media Ardea Turnum; IX 738. o cohibete iras! XII 314. Scyllam caecis cohibet spelunca latebris ora exertantem; III 424.

cohors. Cohorte, Schar: I. quam (reginam) tota cohors imitata relictis ad terram defluxit equis; XI 500. ni fratrum stipata cohors foret obvia, Phorci progenies; X 328. una ingens Amiterna cohors priscique Quirites; VII 710. imitatur: ſ. defluit. laevam cuncta cohors remis ventisque petivit; III 563. — II. ingenti bello cum longa cohortis explicuit legio; G II 279. stipo: ſ. I. est.

Colchis. Kolchiſch: impietate fera vecordem Colchida matrem anxia sollicitis meditantem volnera natis; Cul 249.

collabor (conl.). zuſammenfallen, hinſinken: illam (Dido) media inter talia ferro conlapsam aspiciunt comites; IV 664. conlapsos artus atque arma cruenta cerebro (Pandarus) sternit humi moriens; IX 753. in umeros cervix conlapsa recumbit; IX 434. postquam conlapsi cineres et flamma quievit; VI 226. famuli conlapsum (genitorem) in tecta ferebant; VIII 584. famulae conlapsa membra marmoreo referunt thalamo stratisque reponunt; IV 392. conlapsa ruunt immania membra; IX 708. liquor omnia in se ossa minutatim morbo conlapsa trahebat; G III 485.

Collatinus, zu Collatia gehörig: bi Collatinas imponent montibus arces; VI 774.

colligo (conl.), zuſammenbringen, ſammeln, verſammeln, zuſammenziehen: Danai gemitu atque ereptae virginis ira undique collecti invadunt; II 414. hic demum collectis omnibus una (Creusa) defuit; II 743. undique collecti coeunt Martemque fatigant; VII 582. iam collecti Troes glomerantur eodem; IX 689. Halaesus se in sua colligit arma; X 412. substitit Aeneas et se collegit in arma, poplite subsidens; XII 491. vgl. Diram. haec ubi (Simylus) collegit; Mo 92. (Aeneas) Lydorum manum collectos armat agrestis; IX 11. neque tanto squamens in spiram tractu se colligit anguis; G II 154. (Palinurus) colligere arma iubet; V 15. (Chloreus) chlamydemque sinusque fulvo in nodum collegerat auro; XI 776. (Dira) alitis in parvae subitam conlecta figuram; XII 862. (apes) collectum haec ipsa ad munera glnten servant; G IV 40. quorum alter habenas suffuso ‖ suffosso ‖ revolutus equo dum colligit; XI 671. luna revertentes quom primum colligit ignis; G I 427. (equus) collectum premens ‖ fremens ‖ volvit sub naribus ignem; G III 85. hic septem Aeneas collectis navibus omni ex numero subit; I 170. saepe foedam glomerant tempestatem imbribus atris collectae ex alto nubes; G I 324. (Neptunus) collectas fugat nubes solemque reducit; I 143. si, nox pluviam ne colligat ante, veremur; E IX 63. comitum adfluxisse numerum, matresque virosque, collectam exilio pubem; II 798. collecta fatigat edendi ex longo rabies; IX 63. ubi collectum robor ‖ robur ‖ viresque refectae; G III 235. sinus: ſ. chlamydem. inde ubi quarta sitim caeli collegerit hora; G III 327. venatrix nuda genu nodoque sinus collecta fluentis; I 320. quid qui paludis conlectum umorem bibula deducit harena? G I 114.

collis. Hügel, Anhöhe: I. iam ascendebant collem, qui plurimus urbi imminet adversasque aspectat desuper arces; I 420. undique colles inclusere cavi et nigra nemus abiete cingunt; VIII 598. qua se subducere colles incipiunt mollique iugum demittere clivo; E IX 7. difficiles primum terrae collesque maligni Palladia gaudent silva vivacis olivae; G II 179. imminet: ſ. aspectat. incipiunt: ſ. demittunt. includunt: ſ. cingunt. pulsati colles clamore resultant; V 150. consonat omne nemus strepitu collesque resultant; VIII 305. balatu pecorum arentes sonant ripae collesque supini; G III 555. subducunt: ſ. demittunt. — II, 1. apertos Bacchus amat colles; G II 113. (sophia) placitum paucis ausa est ascendere collem; Ci 8. ſ. I. aspectat. ille (Turnus) furens deserit obsessos collis; XI 902. qui Rutulos exercent vomere colles; VII 798. Aurunci Rutulique serunt et vomere duros exercent colles atque horum asperrima pascunt; XI 319. hunc frondoso vertice collem habitat deus; VIII 351. sin tumulis adclive solum collisque supinos (metabere); G II 276. obsideo: ſ. desero. pulso: ſ. I. resultant. colles clamore relinqui; VIII 216. lucida ‖ rorida ‖ qua patulos velabant gramina colles; Cul 47. cum procul obscuros collis humilemque videmus Italiam; III 522. — 2. Liber pampineas invidit collibus umbras; E VII 58. — 3. collibus an plano melius sit ponere vitem, quaere prius; G II 273. — 4. quos de collibus altis Aurunci misere patres; VII 726. sunt urbes Actaeos inter colles et candida Thesei litora; Ci 102. celso omnis de colle videri iam poterat legio; VIII 604. — III. asperrima: ſ. II, 1. exerceo. collis Aventini silva quem (Aventinum) Rhea sacerdos partu edidit; VII 659. — IV, 1. quem (campum) collibus undique curvis cingebant silvae; V 287. — 2. astrum, quo duceret apricis in collibus uva colorem; E IX 49.

colloco. hinſtellen: hic iuvenem in latebris aversum a lumine nympha collocat; G IV 424.

colloquium (conl.), Unterredung: sacerdos fruitur deorum conloquio; VII 91.

colluceo. (conl.), leuchten, glänzen; (Haemonides) totus conlucens veste atque insignibus albis ‖ armis ‖; X 539. tunc undique vasti certatim crebris conlucent ignibus agri; XI 209. saevas videbis conlucere faces; IV 567. conlucent ignes; IX 166. video ‖ viden ‖ ut flagrantia taedis limina conlucent infestis ‖ infernis ‖ omnia templis; Cul 217. quae (moenia) iam infelicis Elissae conlucent flammis; V 4.

colludo, ſpielen: videbis summa nantis in aqua colludere plumas; G I 369.

collum. Hals: I. ubi libera colla servitio adsuerint; G III 167. iam tempus equom fumantia solvere colla; G II 542. (vates) horrere videns iam colla colubris; VI 419. anguibus hinc atque hinc horrent cui (Cerbero) colla reflexis; Cul 221. qua colla sedentis (Butae) lucent; XI 692. (Nisus) ferro secat pendentia colla; IX 331. — II, 1. (serpens) sibila colla arduus attollens; V 277. ubi iste post Sabinus ante Quinctio bidente dicit attondisse forcipe ‖ forfice ‖ comata colla; Cat X 10. (Cyclopes) polibant Gorgona deserto vertentem lumina collo; VIII 438. (matres) ventis dant colla comasque; VII 394. ipse (Mezentius) aeger anbelans colla fovet; X 838. (Turnus) pede collo inpresso dextrae mucronem extorquet; XII 356. lactea colla auro innectuntur; VIII 660. (tauri) sanguine largo colla armosque lavant; XII 722. aurigae colla comantia pectunt; XII 86. (Camilla) lenta colla et captum leto posuit caput; XI 829. Latini mollia colla reflectunt; XI 622. seco: ſ. I. pendent solvo: ſ. I. fumant.

latos umeros subiectaque colla veste super insternor; II 721. — 2. bis collo squamea circum terga dati (serpentes); II 218. ter conatus ibi collo dare brachia circum; II 792. VI 700. stuppea vincula collo intendunt; II 236. quamvis collo timuisset aratrum; E VI 50. — 3. cum lasso papavera collo demisere caput, pluvia cum forte gravantur; IX 436. ille (Iulus) ubi complexu Aeneae colloque pependit; I 715. (Aeneas) ensem collo suspendit eburnum; XI 11. — 4 cum (cycni) longa canoros dant per colla modos; VII 701. nymphae caesariem effusae nitidam per candida colla; G IV 337. it pectore summo flexilis obtorti per collum circulus auri; V 559. ludunt iubae per colla, per armos; XI 497. — III. fulvom quae (gemma) dividit aurum, aut collo decus aut capiti; X 135. ferre iubet collo monile bacatum; I 654. — IV, 1. (colubrum) tollentem minas et sibila colla tumentem deice; G III 421. qui anguem refugit caerula colla tumentem; II 381. ſ. II, 1. subicio. — 2. (equus) Belgica vel molli melius feret esseda collo; G III 204. (virgo) non niveo retinens bacata monilia collo; Ci 170. fit tortile collo aurum ingens coluber; VII 351.

collustro (conl.), beſichtigen: omnia conlustrans hanc primum ad litora classem conspexi ‖ prospexi ‖ venientem; III 651.

colo, bebauen, anbauen, beſtellen, Ackerbau treiben, bewohnen, betreiben, pflegen, warten, verehren, dienen, culta, Pflanzungen: I, 1. pinguis hortos quae cura colendi ornaret biferique rosaria Paesti; G IV 118. pater ipse colendi haud facilem esse viam voluit; G I 121. — 2. illam (terram) experiere colendo et facilem pecori et patientem vomeris unci; G II 222. fructus feros mollite colendo; G II 36. — II. solam perfidus ille te colere; IV 422. quem (Apollinem) primi colimus; XI 786. nec tibi desertae in dumis coluisse Dianam profuit; XI 843. inter nitentia culta infelix lolium et steriles dominantur avenae; G I 153. sin studium vitulos tueri aut urentis culta capellas; G II 196. qua niger umectat flaventia culta Galaesus; G IV 126. quo (Eridano) non alius per pinguia culta in mare purpureum violentior effluit amnis; G IV 372. pleno quem (Thybrim) flumine cernis pinguia culta secantem; VIII 63. ubi pinguia culta exercentque viri Pactolusque inrigat auro; X 141. *(Camilla) aeternum telorum et virginitatis amorem intemerata colit; XI 584. qui altum Praeneste viri quique arva Gabinae Iunonis gelidumque Anienem et roscida rivis Hernica saxa colunt; VII 684. Pallas quas condidit arces ipsa colat; E II 62. qui Nomentum urbem, qui Rosea rura Velini, qui Tetricae horrentis rupes montemque Severum Casperiamque colunt Forulosque et flumen Himellae; VII 714. amoena piorum concilia Elysiumque colo; V 735. illi falce deus colitur, non arte politus; Cul 86. Elysium: ſ. concilia flumen, Forulos: ſ. Casperiam. tu cole fontis et viridis nemorum silvas et pascua laetus; Cul 381. colui vestros si semper honores; XII 778. quas (insulas) dira Celaeno harpyiaeque colunt aliae; III 212. ille colit lucos; Cul 87. montem: ſ. Casperiam. quem (morem) protinus urbes Albanae coluere sacrum, nunc maxima rerum Roma colit; VII 602. impius haec tam culta novalia miles habebit; E I 70. an tua nautae numina sola colant; G I 30. o Paphon, o sedes quae colis Idalias; Cat XIV 2. pascua: ſ. fontes. adhibete penates et patrios epulis et quos colit hospes Acestes; V 63. Praeneste: ſ. Anienem urbem Troianam primum dulcisque meorum reliquias colerem; IV 343. rupes: ſ. Casperiam. laudato ingentia rura, exiguum colito; G II 413. ſ. Casperiam. saxa: ſ. Anienem. sedes: ſ. Paphon. silvas: ſ. fontes. est anguis, qui stagna colit; G III 430. sacra mari colitur medio gratissima tellus Nereidum matri, quam pius arquitenens immotam coli dedit et contemnere ventos; III 73. miro quod (templum Dido) honore colebat; IV 458. ille (Iuppiter) colit terras; E III 61. (terram) Oenotri coluere viri; I 532. III 165. terra procul vastis colitur Mavortia campis ⟨Thraces arant⟩; III 13. hanc olim veteres vitam coluere Sabini; G II 532. quam (urbem) Iuno fertur terris magis omnibus unam coluisse; I 16. ſ. Casperiam, reliquias.

colocasium, Waſſerroſe: tibi prima munuscula tellus mixta ridenti colocasia fundet acantho; E IV 20.

colonus, Bauer, Pflanzer, Anſiedler: I. Ausonii Troia gens missa coloni versibus incomptis ludunt risuque soluto, oraque corticibus sumunt horrenda cavatis, et te, Bacche, vocant per carmina laeta, tibique oscilla ex alta suspendunt mollia pinu; G II 385. veteres migrate coloni; E IX 4. [hic labor, hinc laudem fortes sperate coloni]; G III 288. ante Iovem nulli subigebant arva coloni; G I 125. sumunt, al.: ſ. ludunt. urbs antiqua fuit ⟨Tyrii tenuere coloni⟩ Karthago; I 12. — II, 1. squalent abductis arva colonis; G I 507. qui (ultor) face Dardanios ferroque sequare colonos; IV 626. — 2. ferebatur Latinus Laurentis ab ea (lauro) nomen posuisse colonis; VII 63. patiere tua Dardanius transcribi sceptra colonis? VII 422. — III. hiemps ignava colono; G I 299. — IV. quam dicitur urbem Acrisioneis Danaë fundasse colonis; VII 410.

Colophoniacus, aus Colophon: quae (puellae) Colophoniaco Scyllae dicantur Homero; Ci 65.

color, Farbe, Geſichtsfarbe: I. saepe videmus ipsius (solis) in voltu varios errare colores; G I 452. quae robora cuique (arvo), quis color sit; G II 178. continuo est aegris (apibus) alius color; G IV 254. color est e pluribus unus, nec totus viridis, quia lactea frusta repugnant, nec de lacte nitens, quia tot variatur ab herbis; Mo 104. promptum est oculis praedicere nigram (tellurem), et quisquis ‖ quis cui ‖ color; G II 256. color deterrimus albis et gilvo; G III 82. cui (Sibyllae) subito non voltus, non color unus; VI 48. purpureus quondam color ora reliquit; XI 819. — II, 1. ubi rebus nox abstulit atra colorem; VI 272. talis virgo dabat ore colores; XII 69. astrum, quo duceret apricis in collibus uva colorem; E IX 49. ceu nubibus arcus mille iacit varios adverso sole colores; V 89. mollis varios intexens pluma colores; Ci 502. nec varios discet mentiri lana colores; E IV 42. necte tribus nodis ternos, Amarylli, colores; E VIII 77. Iris mille trahens varios adverso sole colores; IV 701. vario: ſ. I. est; Mo 104. — 2. o formonse puer, nimium ne crede colori! E II 17. — III. marmoreus tibi, set ‖ aut ‖ mille coloribus ales in morem picta stabit Amor pharetra; Cat XIV 9. illa (Iris) viam celerans per mille coloribus arcum; V 609. — IV, 1. forma dei omnia Mercurio similis, vocemque coloremque; IV 558. ibat Apollo omnia longaevo similis, vocemque coloremque; IX 650. — 2. florida cum tellus vere notat dulci distincta coloribus arva; Cul 71. terna tibi haec primum triplici diversa colore licia circumdo; E VIII 73. nutrix ter novena ligaus triplici diversa colore fila; Ci 371. vellera nymphae carpebant hyali saturo fucata colore; G IV 335. (Scybale) torta comam labroque tumens et fusca colore; Mo 33. si non Assyrio fuerint ‖ fulgent ‖ bis lauta colore Attalicis opibus data vellera; Cul 62. ante novis rubeant quam prata coloribus; G IV 306. Circe sparsit coloribus alas; VII 191.

coloro, färben, bräunen: *usque coloratis amnis devexus ab Indis; G IV 293.

coluber, Schlange, Natter: I. tecto adsuetus coluber succedere et umbrae (pestis acerba boum) pecori asqergere virus fovit humum. tollentem minas et sibila colla tumentem deice. iamque fuga timidum caput abdidit alte; G III 418. qualis ubi in lucem

coluber mala gramina pastus, frigida sub terra tumidum quem bruma tegebat, nunc positis novos exuviis nitidusque iuventa lubrica convolvit sublato pectore terga, arduos ad solem, et linguis micat ore trisulcis; II 471. fit tortile collo aurum ingens coluber, fit longae taenia vittae innectitque comas, et membris lubricus errat; VII 352. micat: ſ. convolvit. succedit, al.: ſ. abdit. — II. deicio: ſ. I. abdit. facio: ſ. I. errat. tego: ſ. I. convolvit. — III. cum candida venit avis longis invisa colubris; G II 320. — IV. (vates) horrere videns iam colla colubris; VI 419. (Allecto) tot pullulat atra colubris; VII 329.

colum, Durchſchlag: cola prelorum fumosis deripe tectis; G II 242.

columba, Taube: I. qualis spelunca subito commota columba, cui domus et dulces latebroso in pumice nidi, fertur in arva volans plausumque exterrita pinnis dat tecto ingentem, mox aëre lapsa quieto radit iter liquidum celeris neque commovet alas; V 213. iam vacuo laetam caelo speculatus, et alis plaudentem nigra figit (Eurytion) sub nube columbam. decidit exanimis vitamque reliquit in astris aetheriis fixamque refert delapsa sagittam; V 516. observans, quae signa (eolumbae) ferant, quo tendere pergant. pascentes illae tantum prodire volando, quantum . . ; VI 198. inde ubi (columbae) venere ad fauces grave olentis Averni, tollunt se celeres liquidumque per aëra lapsae sedibus optatis gemina sub arbore sidunt; VI 201. Hecuba et natae, praecipites atra ceu tempestate columbae sedebant; II 516. geminae cum forte columbae ipsa sub ora viri caelo venere volantes et viridi sedere solo; VI 19. quantum (valere) Chaonias dicunt aquila veniente columbas; E IX 13. — II. I. commoveo, al.: ſ. I. quam facile accipiter consequitur pinnis sublimem in nube columbam comprensamque tenet pedibusque eviscerat uncis; XI 722. — 2. sum: ſ. I. commovet.

columna, Säule: I. solido adamante columnae; VI 552. navali surgentis aere columnas (faciam); G III 29. — II, 1. immanis columnas rupibus excidunt, scaenis decora alta futuris; I 428. facio: ſ. I. surgunt. — 2. quae (hasta) mediis ingenti adnixa columnae aedibus adstabat; XII 92. — III. Atrides Protei Menelaus ad usque columnas exulat; XI 262. — IV. tectum augustum ingens, centum sublime columnis, urbe fuit summa; VII 170.

colurnus, aus Haſelholz: pinguia in veribus torrebimus exta colurnis; G II 396.

colus, Spinnrocken: I, 1. nulla (virgo) colum novit; Ci 177. 2. non illa (Camilla) colo calathisve Minervae feminea adsueta manus; VII 805. — II. cui (feminae) tolerare colo vitam tenuique Minerva impositum; VIII 409.

coma, Haar, Haupthaar, Laub, Blätter: I. (Aeneas) arsuras comas obnubit amictu; XI 77. flavent: ſ. III, 1. abscindi. coma Sidonio florens deciditur ostro; Ci 387. cui (Sibyllae) non comptae mansere comae; VI 48. ambrosiae comae divinum vertice odorem spiravere; I 403. obstipui, steteruntque comae et vox faucibus haesit; II 774. III 48. illum pollentem sibi viridi cum ‖ iam ‖ palmite lucens Tmolia pampineo subter coma velat amictu; Cul 75. — II. coram agnoscere vultus velatasque comas videbar; III 174. ceu leo comas arrexit et haeret visceribus super incumbens; X 726. arrectae horrore comae, et vox faucibus haesit; XII 868. [IV 280.] agite, o iuvenes, cingite fronde comas; VIII 274. como: ſ. I. manent. decido: ſ. I floret. venatrix dederat comam diffundere ventis; I 319. (matres) ventis dant colla comasque; VII 394. implico: ſ. III, 2. coluber fit longae taenia vittae innectitque comas; VII 353. tactu innoxia mollis lambere flamma comas (visa); II 684. obnubo; ſ. ardent. cum semel (sceptrum) posuit comas et bracchia ferro; XII 209. omnibus (pueris) in morem tonsa coma pressa corona; V 556. tum stringe comas, tum bracchia tonde; G II 368. ille comam mollis iam tondebat hyacinthi; G IV 137. huic (Troilo) cervixque comaeque trahuntur per terram; I 477. (Simylus) inde comas apii gracilis rutamque rigentem vellit; Mo 90. quin purpureo velare comas adopertus amictu; III 405. cum populus umbra velavitque comas foliisque innexa pependit; VIII 277. ſ. adgnosco. — III, 1. regina flaventis abscissa comas ait . .; IV 590. *regalis accensa (virgo) comas, accensa cororam insignem gemmis; VII 75. laurus erat, sacra comam multosque metu servata per annos; VII 60. evolat infelix (mater), scissa comam; IX 478. (Scybale) torta comam labroque tumens et fusca colore; Mo 33. illa (ornus) tremefacta comam concusso vertice nutat; II 629. — 2. (Pyrrhus) implicuit coma laevam ‖ comam laeva ‖; II 552.

comans, behaart, buſchig, belaubt: Venus dictamnum carpit, puberibus caulem foliis et flore comantem purpureo; XII 413. aurigae colla comantia pectunt; XII 86. (vates) stipat carinis conum insignis galeae cristasque comantis, arma Neoptolemi; III 468. (Coroebus) comantem Androgei galeam induitur; II 391. nec sera comantem narcissum tacuissem; G IV 122. Cinyphii tondent hirqui saetas comantis; G III 312. qualis leo gaudet comantis excutiens cervice toros; XII 6.

comatus, behaart: ubi iste post Sabinus ante Quinctio bidente dicit attondisse forcipe ‖ forfice ‖ comata colla; Cat X 10.

comes, Begleiter, Gefährte, Begleiterin, pl. Gefolge: I. 1. ni docta comes tenuis vitas admoneat volitare . .; VI 292. fors omne datum traherent per talia tempus, sed comes admonuit; VI 538. illam (Dido) media inter talia ferro conlapsam aspiciunt comites; IV 664. concurrunt trepidae comites dominamque ruentem succipiunt ‖ susc. ‖; XI 805. diffugient comites et nocte tegentur opaca; IV 123. iuxta comes Lavinia virgo, causa mali tanti; XI 479 ſ. II, 1. lego. statione relicta ipse (Euryalus) comes Niso graditur; IX 223. Phrygii comites et lactus lulus incedunt; IV 140. cedo equidem nec, nate, tibi comes ire recuso; II 704. cui (Aeneae) fidus Achates it comes; VI 159. his Laodamia it comes et iuvenis quondam, nunc femina Caeneus; VI 448. filius huic (Euandro). illi (Aeneae) comes ibat Achates; VIII 466. it ‖ et ‖ comes Euryalus; IX 179. (Acoetes) non felicibus aeque tum comes auspiciis caro datus ibat alumno; XI 33. possem misero fratri comes ire per umbras! XII 881. nec validae iuvere manus genitorque Melampus, Alcidae comes usque gravis dum terra labores praebuit; X 321. [talia monstrabat litora Achaemenides, comes infelicis Ulixi]; III 691. arma deosque parant comites; II 181. et Tyrii comites passim et Troiana iuventus tecta petiere; IV 162. obvia Persephone comites heroidas urguet adversas praeferre ‖ perferre ‖ faces; Cul 261. (secuti) Helymus Panopesque, adsueti silvis, comites senioris Acestae; V 301. Arcades, qui regem Euandrum comites, qui signa secuti; VIII 52. Aenean Mnesthens et fidus Achates Ascaniusque comes castris statuere cruentum; XII 385 succipiunt: ſ. concurrunt. — 2. mihi parvos Iulus sit comes; II 711. sum comes infelicis Ulixi, nomine ‖ nomen ‖ Achaemenides; III 613. Hectoris hic (Misenus) magni fuerat comes; VI 166. (Camilla) cara mihi comitumque foret nunc una mearum; XI 586. comes huic erat aura secunda per placidum cursu pelagus; Cul 344. meque deosque tibi comites, mea alumna, futuros polliceor; Ci 338. — II, 1. addo: ſ addo. III. comitem (4 St.) E. 14, b. nec te hinc comitem asportare ‖ te comitem hinc portare ‖ Creusam fas sinit; II 778. hos (penatis) cape fatorum comites,

his moenia quaere; II 294. te, venerande puer, comitem casus complector in omnis; IX 277. socii, Troiae quos sorte suprema delegi comites; V 191. do: ſ. I, 1. it; XI 33. (Creusa) defuit et comites natumque virumque fefellit; II 744. (hasta) figit Herculis Antoren comitem; X 779. circum lectae comites, Larinaque virgo Tullaque et Tarpeia, Italides; XI 655. illi (Palamedi) me comitem et consanguinitate propinquum pater misit; II 86. comitem Aeneae quem (Nisum) miserat Ida venatrix; IX 177. huic (Eumedi Turnus) comitem Asbyten conjecta cuspide mittit; XII 362. occupat Crethea Musarum comitem, cui carmina semper cordi; IX 775. porto: ſ. asporto. comitemne sororem sprevisti moriens? IV 677. (Mezentius sternit) Euanthen Phrygium Paridisque Mimanta aequalem comitemque; X 703. tego: ſ. I, 1. diffugiunt. rex comitem Aenean iuxta natumque tenebat ingredieus; VIII 308. *(Metabus) infantem fugiens media inter proelia belli sustulit exilio comitem; XI 542. pater Aeneas custodem ad sese comitemque inpubis Iuli Epytiden vocat; V 546. — 2. sum: ſ. 1. occupo. me pariter comitique onerique timentem; II 729. illa (Camilla) furens tradit ecum comiti; XI 710. — 3. numquam ego te volitantem Hyrcanos inter comites agmenque ferarum conspiciam; Ci 308. — III. dum (Scylla) extra procedit longe matrum comitumque caterνam; Ci 143. illi (Aeneae) medio in spatio chorus ecce suarum occurrit comitum; X 220. tum variae comitum facies, immania cete; V 822. hic ingentem comitum adfluxisse novorum invenio admirans numerum; II 796. postquam omuis longe comitum praecesserat ‖ processerat ‖ ordo; XI 94. qui ‖ quis ‖ strepitus circa comitum! VI 865.

cometes, Haarſtern, Komet: nec diri totiens arsere cometae; G I 488. *non secus ac liquida si quando nocte cometae sanguinei lugubre rubent; X 272.

comitatus, Begleitung, Gefolge: I circum atrae Formidinis ora Iraeque Insidiaeque, dei comitatus, aguntur; XII 336. — II. nunc ille Paris cum semiviro comitatu rapto potitur; IV 215.

comitor, begleiten: 1. cum sese a moenibus heros Priamides multis Helenus comitantibus adfert; III 346. obvia cui (Turno) Volscorum acie comitante Camilla occurrit; XI 498. Teucrum comitantibus armis Punica se quantis attollet gloria rebus! X 48. caterva: ſ. **caterva,** I. comitatur (3 Et.) Ecl. 110, a. lanigerae comitantur oves; III 660. — II. ipse (Aeneas) uno graditur comitatus Achate; I 312. [haec Iliadum turba et Phrygiis comitata ministris]; II 580. hunc (Caeculum) late legio ‖ legio late ‖ comitatur agrestis; VII 681. Turnus viginti lectis equitum comitatus; IX 48. hos germani Sarpedonis ambo et Clarus et Thaemon Lycia comitantur ab alta; X 126. quae manus interea Tuscis comitetur ab oris Aenean; X 164. non ego te transierim, paucis comitate Cupavo; X 186. quam comitabantur fatalia carmina quercus; Cul 134. (Simylus) vix umquam urbani comitatus merce macelli; Mo 83. filius aequalis comitatus classe catervas; X 194. praecedunt gressumque caues comitantur erilem; VIII 462. qui (viri) supremum comitentur honorem; XI 61. omnis quam (hostiam) chorus et socii comitentur ovantes; G I 346. ille (genitor) meum comitatus iter maria omnia mecum ferebat; VI 112. nos iuvenem exanimum vano maesti comitamur honore; XI 52. sola fuga nautas comitabor ovantis; IV 543. virum qui sic comitatur euntem; VI 863.

commaculo, beflecken: saevos Amor docuit natorum sanguisse matrem commaculare manus, crudelis! E VIII 48.

commendo, empfehlen, anvertrauen: Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque penatis commendo sociis; II 748. quos Aeneas consanguineo lacrimans commendat Acestae; V 771. me tibi et hos una mecum, quos semper amavi, commendo, in primisque patrem; Cat VIII 5 patrem: ſ. alqm. sacra suosque tibi commendat Troia penatis; II 293. ſ. alqm.

commercium, Verkehr: belli commercia Turnus sustulit ista prior iam tum Pallante perempto; X 532.

comminus, im Handgemenge, in der Nähe, mit eigner Hand: non cursu, saevis certandum est comminus armis; XII 890. pectore in adverso totum cui (Rhoeto Euryalus) comminus ensem condidit adsurgenti; IX 347. te comminus aequo mecum crede solo; XI 706. huic (Lynceo) uno desectum ‖ deiectum ‖ comminus ictu cum galea longe iacuit caput; IX 770. desiluit Turnus biiugis, pedes apparat ire comminus; X 454. quid dicam, iacto qui semine comminus arva insequitur? G I 104. frustra oppositum trudentis (cervos) pectore montem comminus obtruncant ferro; G III 374. quem (Nisum) circum glomerati hostes hinc comminus atque hinc proturbant; IX 440. pugnatur comminus armis; VII 553. (pastor) tum torva tenentem lumina respexit serpentem comminus; Cul 190. laevas caetra ‖ cetra ‖ tegit, falcati comminus enses; VII 732.

commisceo, vermiſchen, vermengen: commixti corpore tanto ‖ tantum ‖ subsident Teucri; XII 835. aether omnis magnus alit magno commixtus corpore fetus; G II 327. attulit huc illi (Turno) caecis terroribus aura commixtum clamorem; XII 618. fert commixtam Volcanus ad astra favillam; IX 76. (Cyclops) saniem eructans et frusta cruento per somnum commixta mero; III 633. ceu fumus in auras commixtus tenuis fugit (Eurydice); G IV 500. his ego nigrantem commixta grandine nimbum desuper infundam; IV 120. insequitur commixta grandine nimbus; IV 161. iuvenis Italo commixtus sanguine; VI 762. (Simylus) iterum commiscet opus mixtumque retractat; Mo 115. (Cacus) glomerat sub antro fumiferam noctem commixtis igne tenebris; VIII 255.

commissum, Vergehen, Frevel: magna luis commissa; G IV 454. post mihi non simili poena commissa luetis; I 136.

committo, verbinden, beginnen, beſtehen, begehen, verſchulden, übergeben, überlaſſen, anvertrauen: *quae nunc dubiis committitur auris; XI 560. quid meus Aeneas in te committere tantum, quid Troes potuere? I 231. quid enim commiserat illa (virgo)? Ci 71. ubi (dea) primae commisit funera pugnae; VII 542. gens Lydia externo commissa duci; X 156. tuba commissos medio canit aggere ludos; V 113. desiste manum committere Teucris; XII 60. quae quis apud superos distulit in seram commissa piacula mortem; VI 569. pistrix delphinum caudas utero commissa luporum; III 428. quae (porta) ducis imperio commissa; IX 675. puellam infidos inter teneram committere pisces non statuit (coniunx Neptunia); Ci 485. seu crudo fidit pugnam committere caestu; V 69. tristis ubi infausto committitur omine pugna; XI 589. (pullus) audet ignoto sese committere ponti; G III 78. ante, debita quam sulcis committas semina; G I 223. (Simylus) norat occultae committere semina terrae; Mo 70. num linquere castra hortati sumus aut vitam committere ventis? X 69. ausim vel tenui vitem committere sulco; G II 289.

commodus, günſtig: nec fertilis illa iuvencis nec Cereri ‖ pecori ‖ opportuna seges nec commoda Baccho; G IV 129.

commoveo, bewegen, treiben, erregen, aufregen: interea emissam hiemem sensit Neptunus, graviter commotus; I 126. his commota fugam Dido sociosque parabat; I 360. me non deliciis commovit regia dives; Ci 433. celeris neque (columba) commovet alas; V 217. hunc (cervum) procul errantem rabidae venantis Iuli commovere canes; VII 494.

qualis spelunca subito commota columba fertur, sic . . ; V 213. deum rex commotus talem ad superos volitare puellam; Ci 522. (regina) bacchatur, qualis commotis excita sacris thyias; IV 301. cantu commotae Erebi de sedibus imis umbrae ibant tenues; G IV 471.

communis, gemeinſam, gemeinſchaftlich, allgemein: si tantum bonis communibus obsto; XI 435. solus ferro crimen commune refellam; XII 16. communem vocate deum; VIII 275. viri parabant dis communibus aras gramineas; XII 118. (virgo) dicit communem timere deum; Ci 359. communem belli non meminisse ‖ nec timuisse ‖ deum? Cat IX 50. [(Tyndaris), Troiae et patriae communis erinys, abdiderat sese]; II 573. solae (apes) communis natos, consortia tecta urbis habent; G IV 153. iam vale et nati serva communis amorem; II 789. cum Iove communes qui (parens) nolit ‖ quem par sit ‖ habere nepotes; Ci 361. unum et commune periclum, una salus ambobus erit; II 709. communem hunc populum paribusque regamus auspiciis; IV 102. communi portam statione tenebant; IX 183. ne tu ‖ me ne ‖ illa quidem communis alumnam omnibus iniecta tellus tumulabis ‖ tumulabit ‖ arena; Ci 441.

como, ordnen, glätten, flechten, ſchmücken: obvia Tisiphone, serpentibus undique compta; Cul 218. (Lausum) sublevat sanguine turpantem comptos de more capillos; X 832. aurea sollemni comptum quem (capillum) fibula ritu (nectebat); Ci 127. cui (Sibyllae) subito non comptae mansere comae; VI 48. cui me Fortuna vitta comptos voluit praetendere ramos; VIII 128. sacerdos fronde super galeam et felici comptus oliva; VII 751.

compages, Gefüge, Verbindung: laxis laterum compagibus omnes (naves) accipiunt imbrem; I 122. dirae ferro et compagibus artis claudentur Belli portae; I 293. (Laocoon) hastam in latus inque feri curvam compagibus alvom contorsit; II 51.

comparo, bereiten, beſchaffen, ſich anſchicken: I. cum pastor in fessos requiem dare comparat artus; Cul 205. — II. (serpens) naturae comparat arma; Cul 178. (Simylus) quas iungat comparat escas; Mo 55.

compello, treiben, drängen, verſchlagen: I. iam compelleute vagae pastore capellae repetebant ad vada; Cul 104. — II nec (pagina) Centaureos Lapithas compellit in enses; Cul 29. ſ. regem. capellas: ſ. gregem; E VII 3. libeat mecum tibi haedorum gregem viridi compellere hibisco! E II 30. compulerant greges Corydon et Thyrsis in unum, Thyrsis oves, Corydon distentas lacte capellas; E VII 2. cum grege compulso pastor duplicantibus umbris vadit; Cul 204. oves: ſ. gregem; E VII 3. utinam rex ipse noto compulsus eodem adforet Aeneas! I 575.

compello, anreden, begrüßen: I Androgeos ultro verbis compellat amicis: „festinate, viri“; II 372. — II prior Aenean compellat Achates: „nate dea“ . . ; I 581. quem (Anchisen) Phoebi interpres multo compellat honore: „coniugio“ . . ; III 474. tandem his Aenean compellat (regina) vocibus ultro; „dissimulare“ . . ; IV 304 (Aeneas) vix adeo adgnovit pavitantem (Deiphobum) et notis compellat vocibus ultro: „Deiphobe“ . . ; VI 499. Iunonem interea compellat Iuppiter ultro: „o germana“ . . ; X 606. Opim, unam ex virginibus sociis sacraque caterva, compellabat Latonia; XI 534. cum Gyas rectorem navis compellat voce Menoeten: „quo“ . .? V 161. ultro flens ipse videbar compellare virum; II 280. miro incensum pectus amore compellare virum; III 299. mihi mens iuvenali ardebat amore compellare virum; VIII 164. virginem: ſ. alqm; XI 534.

compesco, beſchränken, bändigen, unterdrücken: continuo culpam ferro compesce; G III 468. ramos compesce fluentis; G II 370.

compingo, zuſammenfügen, verbinden: est mihi disparibus septem compacta cicutis fistula; E II 36. dum (pastor) non arte canora compacta solitum modulatur harundine carmen; Cul 100. compactis trabibus quam (turrim) eduxerat ipse (Turnus); XII 674.

compitalia, Compitalien: neque in culinam et uncta compitalia dapesque duces sordidas; Cat XIII 27.

compitum, Kreuzweg, Scheideweg: praemia ingeniis pagos et compita circum Thesidae posuere; G II 382.

complector, umfaſſen, umfangen, umarmen, umſchließen, umſchlingen, umgeben: I. complexi inter se noctemque diemque morantur; V 766. — II. ubi mollis amaracus illum (Ascanium) floribus et dulci adspirans complectitur umbra; I 694. Cacum (Alcides) corripit in nodum complexus; VIII 260. cum (Enandrus) me complexus euntem mitteret in magnum imperium; XI 46. (Aeneas) Ascanium fusis circum complectitur armis; XII 433. etsi me Cecropius hortulus florentis viridi sophiae complectitur umbra; Ci 4. ipse pater timidam saeva complexus arena; Ci 72. sopor fessos complectitur artus; II 253. caelicolas: ſ. nepotes. complexa (mater) sui corpus miserabile nati; E V 22. pater Enandrus dextram complexus euntis (Pallantis) haeret; VIII 558. (Tarchon) dereptum ab equo dextra complectitur hostem; XI 743. Berecynthia mater laeta deum partu, centum complexa nepotes, omnis caelicolas; VI 786. quae tellus patris Anchisae gremio complectitur ossa; V 31. ecce autem complexa pedes in limine coniunx haerebat; II 673. fuit laurus incumbens arae atque umbra complexa penates; II 514. dum te, care puer, mea voluptas, complexu ‖ complexus ‖ teneo; VIII 582. te, venerande puer, comitem casus complector in omnis; IX 277.

compleo, anfüllen, beſetzen, erfüllen, vollenden: aliae (matres) tremulis ululatibus aethera complent; VII 395. ingens fragor aethera complet; XII 724. vox Troum Rutulorumque agmina complet: „ne trepidate“ . . ; IX 113. quae quemque (regem) secutae complerint campos acies; VII 643. penitus cavernas ingentis uterumque (ductores Danaum) armato milite complent; II 20. tertia iam lunae se cornua lumine complent; III 645. *(apes) complebunt foros: G IV 250. fossas aggere complent; IX 567. inde deducunt socii navis et litora complent; III 71. genus Cyclopum ruit ad portus et litora complent; III 676. laeto complerant ‖ complebant ‖ litora coetu visuri Aeneadas; V 107. Danai late loca milite complent; II 495. Teucri moenia complent; IV 39. seu pluris (navis Teucri) complere valent; XI 327. annuus exactis completur mensibus orbis; V 46. requirit, qui viri tanto complerint agmine ripas; VI 712. complentur vallesque cavae saltusque profundi; G II 391. quam (silvam) densi complerant undique sentes; IX 382. tempora Parcae debita complerant; IX 108. valles: ſ. saltus. uterum: ſ. cavernas.

complexus, Umarmung: I. quis te nostris complexibus arcet? V 742. complexu avolsus Iuli; IV 616. ille (Iulus) ubi complexu Aeneae colloque pependit; I 715. — II. 1. dum te, care puer, mea voluptas, complexu ‖ complexus ‖ teneo; VIII 582. — 2. sanie taboque fluentis complexu in misero longa sic morte necabat (Mezentius); VIII 488.

comploro, wehklagen: cum graviter questu Carme comploral anili: „o mihi“ . . ; Ci 285.

complures, mehrere: complures illam (virginem) nymphae mirantur in undis; Ci 391. complures illam (Scyllam) et magni, Messalla, poetae perhibent; Ci 54.

compono, zuſammenſtellen, vergleichen, ein ſammeln, legen, beiſetzen, enden, ordnen, beilegen, ſchlichten, verabreden, feſtſetzen (compostus: ſ. alqm): (Antenor) nunc placida compostus pace quiescit; I 249. si parvis componere magna solebam; E I 23. si parva licet componere magnis; G IV 176. vix tandem (Calchas) composito rumpit vocem; II 129. aggere composito tumuli; VII 6. post ubi iam thalamis se composuere (apes), siletur in noctem; G IV 189. Aeneas oblato gaudens componi foedere bellum; XII 109. levi tum protinus illam (cererem Simylus) componit tabula; Mo 44. illi (nato) dulcis compositis spiravit crinibus aura; G IV 417. me sponte mea componere curas; IV 341. ante diem clauso componet Vesper Olympo; I 374. (equites) compositi numero in turmas; XI 599. motos praestat componere fluctus; I 135. placitum laeti componite foedus; X 15. is (Saturnus) genus indocile ac dispersum composuit; VIII 322 (equus) incipiat gradibus sonare compositis; G III 192. ictum iam foedus et omnes compositae leges; XII 315. non nostrum inter vos tantas componere lites; E III 108. mortua quin etiam iungebat (Mezentius) corpora vivis componens manibusque manus atque oribus ora, tormenti genus; VIII 486. vix defessa senem passus (Aristaeus) componere membra; G IV 438. nec iungere tauros aut componere opes norant; VIII 317. ora: ſ. manus. dissice ‖ disice ‖ compositam pacem; VII 339. cum iam conubiis pacem felicibus component; XII 822. aulaeis iam se regina superbis aurea composuit sponda; I 698. uutrix patula componens sulphura testa; Ci 369. ante, quam tuta possis urbem componere terra; III 387.

comporto, zuſammenbringen: semper recentis comportare iuvat praedas et vivere rapto; IX 613.

compos, im Beſitz, mächtig: (pastor) vix compos mente refugit; Cul 191.

comprendo, faſſen, ergreifen, umfaſſen, bezeichnen: luna si nigrum obscuro comprenderit aëra cornu; G I 428. quam facile accipiter columbam comprensam tenet; XI 723. non omnis scelerum comprendere formas possim; VI 626. virgo visa (nefas) longis comprendere crinibus ignem; VII 73. ter frustra comprensa manus effugit imago; II 793. VI 701. qui (ignis) furtim pingui primum sub cortice tectus robora comprendit; G II 305. neque numero comprendere (vites) refert; G II 104.

comprimo, zuſammendrücken, unterdrücken, hemmen, beſchwichtigen: (Scybale) pectora lata, iacens mammis, compressior alvo; Mo 34. postquam exempta fames et amor compressus edendi; VIII 184. haec certamina pulveris exigui iactu compressa quiescent ‖ quiescunt ‖; G IV 87. saepe furores compressi et rabiem tantam caelique marisque; V 802. comprime gressum; VI 389. compressus omnis impetus; II 73. rabiem: ſ. furores.

conatum, Wagnis: tum potius ista, pio cum iure licebit, conata tua atque incepta referto; Ci 337.

conatus, Verſuch: velut in mediis conatibus aegri succidimus; XII 910.

concavus, hohl, zerklüftet: ubi concava pulsu saxa sonant; G IV 49. silvas et sicubi concava furtim (matres) saxa petunt; V 677.

concedo, fortgehen, ſich begeben, weichen, nachſtehen, einräumen, zugeſtehen, geſtatten: I. nec, si muneribus certes, concedat Iollas; E II 57. invidia postquam pellacis Ulixi (Palamedes) superis concessit ab oris; II 91. huc tandem concede; II 523. iam dies caelo concesserat; X 215. tumor omnis et irae concessere deum; VIII 41. quarum (urbium) non ulli fama concedere digna stat Megara; Ci 105. ipsae rursus concedite silvae; E X 63. tumor: ſ. irae. tum vita per auras concessit maesta ad manis corpusque reliquit; X 820. — II. fatis numquam concessa moveri apparet Camerina procul; III 700. — III si concessa peto; V 798. si concessus amor noto te macerat igne; Ci 244. concessit in iras ipse deum antiquam genitor Calydona Dianae; VII 305. nymphae Libethrides, mihi carmen quale meo Codro concedite; E VII 22. qua novus ad superum sedes haliaeetos et qua candida concessos ascendet ciris honores; Ci 205. extremum hunc, Arethusa, mihi concede laborum ‖ laborem ‖; E X 1. primam hanc tibi magnus Apollo concedit laudem; IX 655. pacem me exanimis oratis? equidem et vivis concedere vellem; XI 111. has inter (zonas) mediamque duae mortalibus aegris munere concessae divom; G I 238. — IV. me consortem nati concede sepulchro; X 906.

concentus, Geſang: hinc ille avium concentus in agris; G I 422.

concha, Muſchel: I. lapidem bibulum aut squalentis infode conchas; G II 348. — II. Triton caerula concha exterrens freta; X 209. (Misenus) tum forte cava dum personat aequora concha; VI 171. inter Thesei purpureis late ridentia litora conchis; Ci 103.

concheus, der Muſchel: si nec Indi conchea baca maris pretio est; Cul 68.

concido, durchſchneiden: ante memento magnos scrobibus concidere montis, quam . . ; G II 260.

concido, ſinken, fallen, ſtürzen, zu Grunde gehen, unterliegen: (Polites) concidit et multo vitam cum sanguine fudit; II 532. (Eutellus) ultro ipse gravis graviterque ad terram pondere vasto concidit, ut quondam cava concidit radicibus eruta pinus; V 448. cetera viri cuspide conciderant; Cat III 6. iuvenis pronus in ipso concidit immundoque fimo sacroque cruore; V 333. pinus: ſ. alqs. duro fumans sub vomere taurus concidit; G III 516. contigimus manum, qua concidit Ilia tellus; XI 245. huius (Aeacidae) firma ‖ alma ‖ dolis Ithaci virtus quod concidit icta; Cul 326.

concieo, bewegen, erregen, erſchüttern, part. ſchnell: (Turnus) immaui concitus ira ruit . . ; IX 694. (Tarchon) hostem gremium ante suum multa vi concitus aufert; XI 744. aput gelidi cum flumina concitus Hebri sanguineus Mavors clupeo increpat ‖ intonat ‖; XII 331. cum rota praecipitem (Phegea) et procursu concitus axis impulit effunditque solo; XII 379. Cycladas et crebris legimus freta concita ‖ consita ‖ terris; III 127. (saxum) torquebat altior insurgens et cursu concitus heros; XII 902. inmissis pars caeca et concita frenis arietat in portas; XI 889. murali concita numquam tormento sic saxa fremunt; XII 921.

concilio, erwerben, gewinnen, geneigt machen: tu mihi quodcumque hoc regni, tu sceptra Iovemque concilias; I 79. Mezentius arma quae sibi conciliet; X 151.

concilium, Vereinigung, Verſammlung, Schar: I quem (Caesarem) mox quae sint habitura deorum concilia incertum est; G I 25. — II, 1. cernimus Aetnaeos fratres, caelo capita alta ferentis, concilium horrendum; III 679. cogo: ſ. cogo. III. concilium (3 St.) S. 125, b. amoena piorum concilia Elysiumque colo; V 735. *concilium ipse pater et magna incepta Latinus deserit ac tristi turbatus tempore differt; X 469. ille (Minos) silentum conciliumque vocat vitasque et crimina discit; VI 433. concilium vocat divom pater atque hominum rex sideream in sedem; X 2. — 2. ille (Aeneas) e concilio multis cum milibus ibat ad tumulum; V 75. — III. dum (Palamedes) regno incolumis regumque vigebat conciliis; II 89.

concipio, empfangen, in ſich aufnehmen, empfinden, abfaſſen, ſchließen: Acestes, Troïa Criniso conceptum flumine mater quem genuit; V 38. quem (Mercurium) candida Maia Cyllenae gelido conceptum vertice fudit; VIII 139. ecce, Ithaci coniunx semper decus Icariotis, femineum concepta ‖ in-

corrupta ‖ decus, manet: Cul 266. ducis tu concipe curam; XI 519. fer sacra, pater, et concipe foedus; XII 13. tu bella cie conceptumque excute foedus; XII 158. tandem concepto tenebrae ‖ sc lux ‖ fulgore recedunt ‖ recepit ‖; Mo 13. ubi (Dido) concepit furias evicta dolore; IV 474. nec (Anna) tantos mente furores concipit; IV 502. (virgo) simulac validum penitus concepit in ossa furorem; Ci 164 pectora motus nunc alios, alios dum nubila ventus agebat, concipiunt: G I 422. sive inde occultas vires et pabula terrae pinguia concipiunt, sive..; G I 87. si tantum pectore robur concipis; XI 369. pastor mitem concepit projectus membra soporem; Cul 158. vires: ſ. pabula.

concito, antreiben, ſchwingen, drohen, erregen: Allecto in Teucros Stygiis se concitat alis; VII 476. illa (Dido) varios irarum concitat aestus ‖ vario irarum fluctuat aestu ‖; IV 564. (Tarchon) ecum in medios concitat; XI 742. haec (dextra) rotat adsiduum gyris et concitat orbem; Mo 26. telum ex insidiis cum tandem tempore capto concitat Arruns; XI 784.

conclamo, laut rufen, ausrufen, anſtimmen, zuſammenrufen: I. (matres) attonitae monstris actaeque furore conclamant; V 660. — II, 1. „procul o procul este, profani“ conclamat vates; VI 259. primus ab adversa conclamat mole Caicus: „quis globus“..? IX 35. conclamat ab agmine Volscens: „state, viri“; IX 375. exterritus, amens conclamat Nisus: „in me convertite ferrum“; IX 425. „arma citi properate viro! quid statis?“ Iapyx conclamat; XII 426. — 2. ducendum ad sedes simulacrum conclamant; II 233. — III. Silvia soror auxilium vocat et duros conclamat agrestis; VII 504. Italiam primus conclamat Achates; III 523. conclamant socii laetum paeana secuti; X 738.

concludo, einſchließen: pars optare locum tecto et concludere sulco; I 425.

concolor, gleichfarbig: candida per silvam cum fetu concolor albo procubuit sus; VIII 82.

concors, übereinſtimmend, einträchtig: dixerunt concordes stabili fatorum numine Parcae; E IV 47. patriam incolumem (futuram) concordes stabili firmarant numine Parcae; Ci 125. illae concordes animae nunc hen quantum inter se bellum ciebunt! VI 827. idem sueti quadrupedes frena iugo concordia ferre; III 542.

concrebresco, zunehmen: cum levis alterno zephyrus concrebruit euro; Ci 25.

concredo, anvertrauen: quibus obsessos possit concredere muros; X 286.

concresco, zuſammenwachſen, wachſen, ſich verdichten, erſtarren: canebat, ut his exordia primis omnia et ipse tener mundi concreverit orbis; E VI 34. penitus necesse est multa diu concreta modis inolescere miris; VI 738. (Hector) squalentem barbam et concretos sanguine crinis gerens; II 277. concrescunt subitae currenti in flumine crustae; G III 360. frigora nec tantum cana concreta pruina, quantum illi nocuere greges; G II 376. cum viderent (puellae) putris concrescere fungos; G I 392. oris honos primum et labella et patulae frontis species concrescere in unum coepere; Ci 497. velut internodia membris inperfecta novo fluitant concreta calore; Ci 492. labella: ſ. honos. donec longa dies concretam exemit labem; VI 746. cum (Bisaltae, Gelonus) lac concretum cum sanguine potat equino; G III 463. orbis: ſ. alqd. gelidus concrevit frigore sanguis; XII 905. species: ſ. honos. extremae (zonae) glacie concretae atque imbribus atris; G I 236.

concretus, Anwachſen: nec (hiems) semine iacto concretum patitur radicem adfigere terrae; G II 318.

concubitus, Begattung: (dat. concubitu: ſ. 2): I. non tam turpis pecudum tamen ulla (Proetidum) secuta ‖ est ‖ concubitus; E VI 50. ubi concubitus primos iam nota voluptas sollicitat; G III 130. — 2. quod neque concubitu indulgent (apes) nec..; G IV 198.

concurro, zuſammenlaufen, herbeieilen, zuſammentreffen, kämpfen: I, 1. concurritur; G IV 78. — 2. concurrere in arcem cum sociis ardent animi; II 315. non ulli est animus stricto concurrere ferro; X 715. his mecum decuit concurrere telis; XI 117. mihi ius concurrere soli; XII 315. — II. ipsos concurrere passus haut tamen inter se magni regnator Olympi; X 436. concurrunt Itali spoliantque calentia membra; XII 297. dum (Turnus) rursus velit concurrere victus; XII 571. non aliter Tros Aeneas et Daunius heros concurrunt clipeis; XII 724. puro ut possent concurrere campo; XII 771. acies: ſ. acies. I. concurrunt (3 St.) S. 9, a. agmina concurrunt ducibusque et viribus aequis; X 431. ad vocem celeres raptis concurrunt undique telis indomiti agricolae; VII 520. ast armis concurrant arma cavete; XI 293. concurrunt trepidae comites dominamque ruentem succipiunt ‖ susc. ‖; XI 805. tanton placuit concurrere motu, Iuppiter, aeterna gentis in pace futuras? XII 503. heros: ſ. alqs; XII 724. abnueram bello Italiam concurrere Teucris; X 8. nunc iuvenem inparibus video concurrere fatis; XII 149. quo cetera Teucrum concurrit legio; XII 563. credas montis concurrere montibus altos; VIII 692. quibus actus uterque Europae atque Asiae fatis concurrerit orbis; VII 224. saepe ego omnia ventorum concurrere proelia vidi; G I 318. audet viris concurrere virgo; I 493.

concursus, Zuſammenlauf, Zuflauf, Zuſammentreffen: I. die, o virgo, quid volt concursus ad amnem? VI 318. ingens concursus ad ipsa corpora seminecisque viros; IX 454. — II. (Iris) conspicit ingentem concursum et litora lustrat; V 611. — III. concursu accedere magno videt fortem Cloanthum Teucrorumque alios; I 509. stabat Aeneas magno iuvenum et maerentis Iuli concursu; XII 400.

concutio, ſchütteln, erſchüttern, erſchrecken, aufrütteln, antreiben: pater Aeneas, casu concussus acerbo; V 700. Aeneas, casu concussus iniquo; VI 475. Venus indigno nati concussa dolore; XII 411. hoc concussa metu mentem Iuturna virago aurigam Turni Metiscum excutit; XII 468. cum (Iuppiter) saepe nigrantem aegida concuteret dextra nimbosque cieret; VIII 354. hoc fletu concussi animi; IX 498. furit mugitibus aether concussus silvaeque et sicci ripa Tanagri; G III 151. concussae cautes; V 205. repente puniceam concussit apex in vertice cristam; Ci 501. [ut (Turnus) acris concussit equos]; VIII 3. ea frena furenti concutit et stimulos sub pectore vertit Apollo; VI 101. nec de concussa tantum pluit ilice glandis; G IV 81. nec sic immissis aurigae undantia lora concussere iugis; V 147. terrarum hic bello magnum concusserat orbem; Cat III 3. pater multa gemens casuque animum concussus amici; V 869. ſ. alqm; V 700. fecundum concute pectus; VII 338. extemplo turbati animi concussaque volgi pectora; XI 451. concussa famem in silvis solabere quercu; G I 159. hanc (silicem Tiryntbius) dexter in adversum nitens concussit: VIII 237. altae consternunt terram concusso stipite frondes; IV 444. ingenti concussa est pondere tellus; IX 752. illa (ornus) tremefacta comam concusso vertice nutat; II 629. viraginem: ſ. alqm; XII 468. concussam bacchatur Fama per urbem; IV 666. quae (fortuna) totam luctu concussit funditus urbem; XII 594.

condensus, dicht gedrängt: hic Hecuba et natae condensae et divom amplexae simulacra sedebant; II 517. toto fremunt condensae litore puppes; VIII 497.

condicio, Los: cur mortis ademptast condicio? XII 880 haec condicio miserae (Scyllae) proponitur una; Ci 187.

conditor, Gründer: tum rex Euandrus, Romanae conditor arcis, „haec nemora“ . .; VIII 313.

condo, gründen, erbauen, verfaſſen, beſingen, bergen, aufbewahren, verbergen, verhüllen, beenbigen, beſtatten: se condere silvis Moerim vidi; E VIII 97. huc se provecti deserto in litore condunt; II 24. (Teucri) optato conduntur Thybridis alveo; VII 303. ingenti clamore per omnis condunt se Teucri portas; IX 39. nec equi caeca condemur in alvo; IX 152. non te optima mater condet humi; X 558. opta clausum cava te condere terra; XII 893. Albam: ſ. urbem; VIII 48. sedibus hunc (amicum) refer ante suis et conde sepulchro; VI 152. animam sepulchro condimus; III 68. ipsae (apes) intuma more suo sese in cunabula condent; G IV 66. (Simylus) terrae condit aratrum; Mo 124. arcem: ſ. arx, II, 1. condo (3 St.) S. 70, a. Argyripam: ſ. urbem; XI 247. quam multa in foliis avium se milia condunt; G IV 473. qui cupiant tristia condere bella; E VI 7. ubi caelum condidit umbra Iuppiter; VI 271. subiectis ignibus atris conditur in tenebras altum caligine caelum; XI 187. (Fama) ingreditur solo et caput inter nubila condit; IV 177. (Orion) ingreditur . . . condit; X 767. Calchidico quae sunt mihi condita versu carmina; E X 50. se fluvio dea condidit alto; XII 886. cum (sol) referetque diem condetque relatum; G I 458. pectore in adverso totum cui (Rhoeto Euryalus) comminus ensem condidit adsurgenti; IX 348. donec Rutuli clamantis in ore (Nisus ensem) condidit advorso; IX 443. quis (faucibus) condita eriuys, invisum numen, terras caelumque levabat; VII 570. apes examina condunt corticibusque cavis vitiosaeque ilicis alvo ‖ alveo ‖; G II 452. cur nova condere fata (quisquam potest)? X 35. (Aeneas) hoc dicens ferrum adverso sub pectore condit fervidus; XII 950. lacu fluvius se condidit alto; VIII 66. tantae molis erat Romanam condere gentem; I 33. condit natantia lumina somnus; G IV 496. in aeternam conduntur ‖ clanduntur ‖ lumina noctem; XII 310. Romulus Mavortia condet moenia; I 276. advenisse diem, quo debita moenia condant; VII 145. (Teucri) considant, si tantus amor, et moenia condant; XI 323. sic moenia condunt; XII 361. Nilus cum iam se condidit alveo; IX 32. condit opes alius defossoque incubat auro; G II 507. saevos ubi Orion hibernis conditur undis; VII 719. ex quo reliquias divinique ossa parentis condidimus terra; V 48. (parens) spissis noctis se condidit umbris; II 621. pars nota conduntur in alvo; II 401. pater caecis se condidit umbris; VII 619. necdum illis (poculis) labra admovi, sed condita servo; E III 43. 47. reliquias: ſ. ossa. Augustus Caesar, aurea condet saecula qui rursus Latio; VI 792. (socii) scuta latentia condunt; III 237. illa (Scylla) portu se condidit alto; V 243. hiberni condunt ubi sidera cori; V 126. signa tibi dicam, tu condita mente teneto; III 388. saepe ego longos cantando puerum memini me condere soles; E IX 52. sol quoque et exoriens et cum se condet in undas, signa dabit; G I 438. (sol) conditus in nubem; G I 442. illam (stellam) cernimus Idaea claram se condere silva signantemque vias; II 696. hic templum Iunoni ingens Sidonia Dido condebat; I 447. qua quaerit iter atque in mare conditur Ufens; VII 802. dum (vir) conderet urbem; I 5. o regina, novam cui condere Iuppiter urbem dedit; I 522. [urbem Ascanius clari condet cognominis Albam]; VIII 48. ille (Diomedes) urbem Argyripam patriae cognomine gentis victor Gargani condebat Iapygis agris ‖ arvis ‖; XI 247.

conduco, pachten: conducta pater tellure serebat; XII 520.

conecto, verflechten, verketten: (Cyclopes) polibant conexos anguis ipsamque in pectore divae Gorgona; VIII 437. illae (apes) pedibus conexae ad limina pendent; G IV 257.

confero, zuſammenbringen, vereinen, bandgemein werden, kämpfen: illi inter sese duri certamina belli contulerant; X 147. coge gradum conferre iuvencos; G III 169. iuvat usque morari et conferre gradum; VI 488. etsi conferre manum pudor iraque monstrat; IX 44. Troes conferre manum et procurrere longius audent; IX 690. incipias conferre manum; X 876. stetimus tela aspera contra contulimusque manus; XI 283. quos Imbrasus ornaverat armis vel conferre manum vel equo praevertere ventos; XII 345. nec (Iuturna) conferre manum patitur; XII 480. stat conferre manum Aeneae; XII 678. tu Tyrrhenum equitem conlatis excipe signis; XI 517. (Mezentius) obvius adverso (Orodi) occurrit seque viro vir contulit; X 735.

confertus, dicht gedrängt: quos ubi confertos audere in proelia vidi; II 347. conferto agmine cervi torpent mole nova; G III 369.

confestim, ſofort: tum Nisus et una Euryalus confestim alacres admittier orant; IX 231.

conficio, vollenden, durchmeſſen, erſchöpfen, ſchwächen, aufreiben: I. nunc volnus acerbum conficit; XI 824. — II. me confectum choreis somnoque gravatum infelix habuit thalamus; VI 520. ducitur infelix aevo confectus Acoetes; XI 85. nos immensum spatiis confecimus aequor; G II 541. ubi confecti cursus; V 362. cum subito e silvis macie confecta suprema forma viri procedit; III 590. cum tarda confecto redeunt quinquennia lustro; Ci 24. quem subiisse umeris (aiunt) confectum aetate parentem; IV 599.

confidens, zuverſichtlich, dreiſt: quis te, iuvenum confidentissime, nostras iussit adire domos? G IV 445.

confido, vertrauen, ſich verlaſſen: I. Aeneas ausus adflictis melius confidere rebus; I 452. — II. o nimium caelo et pelago confise sereno Palinure; V 870. mene huic confidere monstro (iubes)? V 849. pelago: ſ. caelo.

configo, durchſtechen, durchbohren: pereunt Hypanisque Dymasque confixi a sociis; II 429. Polydorus ego. hic confixum ferrea texit telorum seges; III 45. confixi suis telis; IX 543. limine in ipso confixi expirant animas; XI 883. (Turnus) addit Halyn comitem et confixa Phegea parma; IX 765. manet procul illa (Ithaci coniuge) turba ferox iuvenum telis confixa procorum; Cul 267.

confingo, erſinnen, erdichten: (virgo) nunc etiam conficta dolo mendacia turpi invenit; Ci 362.

confio, vollendet werden: qua ratione quod instat confieri possit; IV 116.

confiteor, bekennen: refulsit alma parens, confessa deam; II 591.

confligo, kämpfen: Danai invadunt, adversi rupto ceu quondam turbine venti confligunt, Zephyrusque Notusque et laetus eois Eurus equis; II 417.

conflo, ſchmieden, verarbeiten: curvae rigidum falces conflantur in ensem; G I 508.

confluo, zuſammenfließen: nubes iam arbore summa confluere; G IV 558.

confodio, durchbohren: (Nisus) tum super exanimum sese proiecit amicum confossus; IX 445.

conformo, einrichten: vividi sub fronde latentem conformare locum capit impiger; Cul 391.

confugio, fliehen, ſeine Zuflucht nehmen: nate, ad te confugio et supplex tua numina posco; I 666. ille (Mezentius) inter caedem Rutulorum elapsus in agros confugere; VIII 493.

confundo, vermiſchen, vermengen, verwirren, beſtürzt machen, vernichten, brechen: opstipuit varia confusus imagine rerum Turnus; XII 665. (Turnus) bis confusa fuga per muros agmina vertit; IX 800. qui (Alpheus) nunc ore, Arethusa, tuo Siculis confunditur undis; III 696. cetera (corpora) confusaeque ingentem caedis acervom (Latini) nec numero nec honore cremant; XI 207. quos (dumos) leniter adflans aura susurrantis poscit confundere venti; Cul 156. Pandare, iussus confundere foedus; V 496. Messapus Aulesten, avidus confundere foedus, adverso proterret equo; XII 290. hic mihi nescio quod trepido male numen amicum confusam eripuit mentem; II 736. maerentes altum cinerem et confusa ruebant ossa focis; XI 211. te procubuisse super confusae stragis acervom; VI 504. arrectas impulit auris confusae sonus urbis et inlaetabile murmur; XII 619.

congemino, verdoppeln, wiederholt ſchlagen: crebros ensibus ictus congeminant: XII 714. (Camilla) validam perque arma viro perque ossa securim altior exurgens oranti et multa precanti congeminat; XI 698.

congemo, ächzen: volneribus donec paulatim evicta (ornus) supremum congemuit; II 631.

congero, zuſammenbringen, ſammeln, aufhäufen, errichten, bauen: I. notavi ipse locum, aëriae quo congessere palumbes; E III 69. — II. aram sepulchro ‖ sepulchri ‖ congerere arboribus caeloque educere certant; VI 178. huc gaza mensaeque deorum crateresque auro solidi captivaque vestis congeritur; II 766. ſ. dona. lucifugis congesta cubilia blattis; G IV 243. en umquam pauperis tuguri congestum caespite culmen videns mirabor . .? E I 68. congesta cremantur turea dona, dapes, fuso crateres olivo; VI 224. gazam, mensas: ſ. crateras. adde tot congesta manu praeruptis oppida saxis; G II 156. iam memor inceptum peragens sibi cura laborem congestum cumulavit opus; Cul 395. congesta robora totasque advolvere focis ulmos ignique dedere; G III 377. vestem: ſ. crateras.

congredior, zuſammenkommen, zuſammentreffen, angreifen, kämpfen: Troilus infelix puer atque impar congressus Achilli; I 475. multa per caecam congressi proelia noctem conserimus; II 397. Pelidae tunc ego forti congressum Aenean nec dis nec viribus aequis ausi; V 809. congressi iungunt dextras; VIII 467. quem (Haemoniden Aeneas) congressus agit campo; X 540. ubi (Aeneas) urgetur pugna congressus iniqua; X 889. tertia sed postquam congressi in proelia totas implicuere acies; XI 631. congredior; XII 13. vix hostem, alterni si congrediamur, habemus; XII 233. (Turnus) hunc congressus et hunc, illum eminus (Neci dedit); XII 342. nec pede congressos aequo nec tela ferentis (Aeneas) insequitur; XII 465. Turnus equo deiectum Amycum fratremque Dioren, congressus pedes, ferit; XII 510. puer: ſ. alqs; I 475. virgo frenis adversa prehensis congreditur; XI 720.

congressus, Zuſammenkunft, Zuſammentreffen, Kampf: I. Averna per alta congressus pete, nate, meos; V 733. — II (Aeneas) Neci tris uno congressu, et maestum mittit Omiten; XII 514.

conicio, zuſammenwerfen, werfen, ſchleudern, ſtürzen, wenden, richten: (Iris) inter medias sese haut ignara nocendi conicit; V 619. huic (Amatae) dea caerulеis unum de crinibus anguem coniecit inque sinum subdit; VII 347 hic alii spolia occisis derepta Latinis coniciunt igni, galeas ensesque decoros frenaque ferventisque rotas; pars munera nota, ipsorum clipeos et non felicia tela; XI 194. huic (Eumedi Turnus) comitem Asbyten coniecta cuspide mittit; XII 362. enses: ſ. clipeos. pars spoliant aras, frondem ac virgulta facesque coniciunt; V 662. sic effata (erinys) facem inveni coniecit; VII 456. (Nisus) toto conixus corpore ferrum coniecit; IX 411. frena, galeas: ſ. clipeos. frondem: ſ. facem. Turnus stridentem eminus hastam conicit; X 646. (Aeneas) inter bellatoris equi cava tempora conicit hastam; X 891. coniectis eminus hastis; XII 711. (Turnus) primum Antiphaten coniecto sternit iaculo;" IX 698. huc sese trepida Aeneae fugientis imago conicit in latebras; X 657. princeps ardentem coniecit lampada Turnus; IX 535. munera ſ. clipeos. quotiens oculos (Aeneas) coniecit in hostem, totiens . .; X 483. rotas: ſ. clipeos. Dido vagatur qualis coniecta cerva sagitta; IV 69. in medium (umorem) transversas salices et grandia conice saxa; G IV 26. spolia: ſ. clipeos. senior telum inbelle sine ictu coniecit; II 545. iu me omnia tela conicite, o Rutuli; IX 494. Phorci progenies, septem numero: septenaque tela coniciunt; X 330. socii tela coniciunt; X 801. ſ. clipeos. purpureas super vestes, velamina nota, coniciunt; VI 222. virgulta: ſ. facem.

conifer, Zapfen tragend: quales cum vertice celso aëriae quercus aut coniferae cyparissi constiterunt; III 680.

conitor, ſich anſtrengen, anſtemmen, gebären: ignem sublata procul dextra conixa (Iris) coruscat et iacit; V 642. (Nisus) toto conixus corpore ferrum coniecit; IX 410. Lyncea vibranti gladio conixus ab aggere dexter (Turnus) occupat; IX 769. tert ingens toto conixus corpore saxum Lyrnesius Aemon; X 127. continuo adversis Tyrrhenus et acer Aconteus conixi incurrunt hastis; XI 613. ſ. famuli. (capella) gemellos, spem gregis, a, silice in nuda conixa reliquit; E I 15. vix illam (loricam) famuli Phegeus Sagarisque ferebant multiplicem conixi umeris; V 264.

coniugium, Ehe, Vegattung, Gatte, Gattin: I ſ. rex tibi coniugium et quaesitas sanguine dotes abnegat; VII 423. talia coniugia et talis celebrent hymenaeos egregium Veneris genus et rex ipse Latinus; VII 555. ni (rex Latinus) dare coniugium et dicto parere fatetur; VII 433. ut coniugium optatum et pulchram Calydona viderem; XI 270. non iam coniugium anticum, quod prodidit, oro; IV 431. [haec coniugiumque domumque patres natosque videbit?] II 579 ſ. opto pater coniugium castae violaverat Amphitrites; Ci 73. coniugium vocat (Dido amorem), hoc praetexit nomine culpam; IV 172. — 2. coniugio, Anchisa. Veneris dignate superbo; III 475. Helenum regnare coniugio Aeacidae Pyrrhi sceptrisque potitum; III 296. — II, 1. quae surgere regna (cernes) coniugio tali! IV 48. — 2. (equae) saepe sine ullis coniugiis vento gravidae (mirabile dictu) diffugiunt; G III 275.

coniungo, verbinden, vereinigen, vermählen, anbinden: o digno coniuncta viro, dum despicis omnes; E VIII 32. hunc (Acesten) cape consiliis socium et coniunge volentem; V 712. non extimui, quod a ‖ ab ‖ stirpe fores geminis coniunctus Atridis; sed mea me virtus et sancta oracula divom cognatique patres. tua terris didita fama, coniunxere tibi; VIII 130. quandoquidem Ausonios coniungi foedere Teucris hau ‖ haud ‖ licitum; X 105. (?) Pan primum calamos cera coniungere pluris instituit; E II 32. avidi coniungere dextras ardebant; I 514. mihi mens ardebat dextrae coniungere dextram; VIII 164. crocus (deponit flores) alterna coniungens lilia caltha; Ci 97. aeternum sophiae coniunctum carmine nomen nostra tuum senibus loqueretur pagina saeclis; Ci 40 forte ratis celsi coniuncta crepidine saxi stabat; X 653.

coniunx, Gatte, Gemahl, Geliebter, Gattin, Gemahlin, Braut: **I. absolut:** 1. coniunx ubi pristinus illi respondet curis aequatque Sychaeus amorem; VI 473. egregia interea coniunx arma omnia tectis amovet (et fidum capiti subduxerat ensem): intra tecta vocat Menelaum et limina pandit; VI 523. cedat Lavinia coniunx; XII 17. ecce autem complexa pedes in limine coniunx haerebat parvomque

patri tendebat Iulum; II 673. scilicet ut Turno contingat regia coniunx, nos sternamur; XI 371. quos (fratres) fida crearat una tot Arcadio coniunx Tyrrhena Gylippo; XII 272. si nulla est regio, Teucris quam det tua coniunx dura; X 44. longum cantu solata laborem arguto coniunx percurrit pectine telas, aut dulcis musti Volcano decoquit umorem et foliis undam trepidi despumat aheni; G I 294. quem (Silvium) tibi longaevo serum Lavinia coniunx educet silvis; VI 764. causa mali tanti coniunx iterum hospita Teucris; VI 93. meu coniugis tuae, quaecumque erit illa, beatae non licuit gravidos penso devolvere fusos? Ci 445. ſ. 3. XII 178. exercet: ſ. 3. VIII 377. quem (Picum) capta cupidine coniunx fecit avem Circe; VII 189. donec tale decus formae vexarier undis ‖ ultra ‖ non tulit ac miseros mutavit virginis artus caeruleo pollens coniunx Neptunia regno. sed tamen aeternam squamis vestire puellam non statuit; aëriis potius sublimem sustulit alis; Ci 483. te potuit lacrimis Tithonia flectere coniunx; VIII 384. ego, Iovis et soror et coniunx, una cum gente tot annos bella gero; I 47. haeret: ſ. complectitur. Inachiis sese referebat ab Argis saeva Iovis coniunx aurasque invecta tenebat, et laetum Aenean classemque prospexit; VII 287. immota manet fatis Lavinia coniunx; VII 314. ecce, Ithaci coniunx semper decus Icariotis, femineum concepta ‖ incorrupta ‖ decus, manet et procul illa turba ferox iuvenum telis confixa procorum; Cul 265. mutat: ſ. fert. pandit: ſ. amovet. percurrit: ſ. decoquit. quam (Dido) simul ac tali persensit peste teneri cara Iovis coniunx; IV 91. pollet: ſ. fert. potest: ſ. flectit. quem (Turnum) regia coniunx adiungi generum miro properabat amore; VII 56. prospicit, refert: ſ. invehitur. (coniunx) talia vociferans gemitu tectum omne replebat; II 679. respondet: ſ. aequat. sensit laeta dolis et formae conscia coniunx; VIII 393. sequitur (nefas) Aegyptia coniunx; VIII 688. longe servet vestigia coniunx; II 711. solatur: ſ. decoquit. sollicitat: ſ. 3. X 611. statuit: ſ. fert. subducit: ſ. amovet. pone subit coniunx; II 725. non prius aspicies, superet coniunxne Creusa Ascaniusque puer? II 597. tendit: ſ. complectitur. tenet: ſ. invehitur. tollit, vestit: ſ. fert. vocat: ſ. amovet. vociferatur: ſ. replet. — 2. huic coniunx Sychaeus erat; I 343. tu coniunx, tibi fas animum temptare precando; IV 113. non Beroë vobis, non haec Rhoeteïa, matres, est Doryeli coniunx; V 647. tua est Lavinia coniunx; XII 937. — 3. ipse (Orpheus) te, dulcis coniunx, te solo in litore secum canebat; G IV 465. quae mens tam dira, miserrime coniunx, impulit his cingi telis? II 519. o dulcis coniunx! II 777. nec te, carissime coniunx, incassumve tuos volui exercere labores; VIII 377. o germana mihi atque eadem gratissima coniunx; X 607. cui (Iovi) Iuno summissa „quid, o pulcherrime coniunx, sollicitas aegram?“ X 611. tu, o sanctissima coniunx, felix morte tua neque in hunc servata dolorem! XI 158. esto testis pater omnipotens et tu, Saturnia coniunx (iam melior, iam, diva, precor); XII 178. quae iam finis erit, coniunx? XII 793. haec eadem (lyra) potuit Ditis te coniunx vincere coniunx; Cul 286.

II. **nach Verben**: 1. cano: ſ. I, 3. G IV 465. capio: ſ. I, 1. facit. concipio: ſ. I, 1. manet. [illa (Tyndaris) sibi poenas Danaum et deserti coniugis iras praemetuens]; II 572. cui parvos Iulus, cui pater et coniunx quondam tua dicta relinquor? II 678. illa ego sum, Minos, sacrato foedere coniunx dicta tibi; Ci 414. nos contra effusi lacrimis coniunxque Creusa Ascaniusque; II 651. heu misero coniunx fato mi ‖ fatone ‖ erepta Creusa; II 738. illum (Neoptolemum) ereptae magno flammatus ‖ inflammatus ‖ amore coniugis Orestes obtruncat; III 331. (Iris) fit Beroë, Tmarii coniunx longaeva Doryeli; V 620. hunc (Acronem) ubi vidit purpureum pinnis et pactae coniugis ostro; X 722. illic res laetae regnumque et regia coniunx parta tibi; II 783. ferro sceleratam excindere gentem, coniuge praerepta; IX 138. illo quaeratur coniunx Lavinia campo; XII 80. Orpheus rapta graviter pro coniuge saevit; G IV 456. quo se rapta bis coniuge ferret (Orpheus)? G IV 504 servo: ſ. I, 3. XI 158. ego magna Iovis coniunx vincor ab Aenea; VII 308. ſ. I, 3. Cul 286. — 2. quis te casus deiectam coniuge tanto excipit? III 317. — 3. hospes; hoc solum nomen quoniam de coniuge restat; IV 324. saevo pro: ſ. I. rapio.

III. **nach Adjectiven und Adverb**: I. nunc coniugis esto quisque suae tectique memor; X 280. — 2. hoc succurrere pacto vix fuerat placida Neptuni coniuge dignum; Ci 509. procul: ſ. I, I. manet.

IV. **nach Substantiven**: talis et ipse iubam cervice effundit ‖ effudit ‖ equina coniugis adventu pernix Saturnus; G III 93. quae longum Andromachae testentur amorem coniugis Hectoreae; III 488. ſ. II, 1. eripio. en perfecta mei promissa coniugis arte munera; VIII 612. castum ut servare cubile coniugis possit (femina); VIII 413. cum cura sui veheretur coniugis alto; Ci 75. ductor Achivom coniugis infandae prima inter ‖ intra ‖ limina dextra oppetiit; XI 267. miseri post fata Sychaei coniugis; IV 21. Latinus coniugis attonitus fatis urbisque ruina; XII 610. fusi: ſ. I, 1. est. aether coniugis in gremium laetae descendit; G II 326. (Volcanus) placidum petivit coniugis infusus gremio per membra soporem; VIII 406. in somnis inhumati venit imago coniugis; I 354. quoniam (Scylla) damnata deorum iudicio patriaeque ‖ natique ‖ et coniugis ante fuisset; Ci 531. cognato sanguine victus coniugis et maestae lacrumis; XII 30. si potuit manis arcessere coniugis Orpheus; VI 119. ostrum: ſ. II, 1. paciscor. poenae: ſ. II, 1. desero. coniugis ut magicis sanos avertere sacris experiar sensus; E VIII 66. nec coniugis umquam praetendi taedas aut haec in foedera veni; IV 338. fuit in tectis de marmore templum coniugis antiqui; IV 458. Venus thalamo haec coniugis aureo incipit; VIII 372.

coniuro, ſchwören, den Fahneneid leiſten, part. verſchworen: I. illum non flexit coniurato descendens Daeus ab Histro; G II 497. simul omne tumultu coniurat trepido Latium; VIII 5. — II. Terra creat coniuratos caelum rescindere fratres; G I 280.

conl- ſ. **coll-**

Conon, Aſtronom aus Samos: in medio duo signa, Conon et — quis fuit alter? E III 40.

conor, verſuchen, unternehmen, wagen: I. illa (Dido) gravis oculos conata attollere rursus deficit; IV 688. viridem ab humo convellere silvam conatus video . .; III 25. ter conatus ibi collo dare bracchia circum; II 792. VI 700. bis (Daedalus) conatus erat casus effingere in auro; VI 32. non ego te incepto conor flectere amore; Ci 328. ter sunt conati (fratres) imponere Pelio Ossam scilicet; G I 281 conati quondam eum sint inscendere ‖ rescindere ‖ mundum; Cul 236. (Camilla) conata lacessere Teucros; XI 585. virgo Teucros conata lacessere bello; XI 842. rescindere: ſ. inscendere. nosne tibi fluxas Phrygiae res vertere fundo conamur? X 89. II. quem (Eurylum) manus oppressum rapit et conantem plurima frustra; IX 398. inscia quandoquidem scelus es conata nefandum; Ci 323. (Turnus) ter conatus utramque viam; X 685.

conp- ſ. **comp-**

conquiro, aufſpüren: virgo omnes undique conquirit nubendi sedula causas; Ci 354.

conr- ſ. **corr-**

consanguineus, blutsverwandt, verwandt: quos Aeneas consanguineo lacrimans commendat

Acestae; V 771. quid consanguineo totiens data dextera Turno? VII 366. quid consanguinei Rutuli, quid cetera dicet Italia, si . . ? XII 40. tum consanguineus Leti Sopor et mala mentis Gaudia; VI 278.

consanguinitas, Blutsverwandtſchaft: illi (Palamedi) me comitem et consanguinitate propincum pater misit; II 86.

conscleratus, verrucht, frevelhaft: quo (Phlegethonte), maxime Minos, conscelerata pia discernis vincula ‖ saecula ‖ sede; Cul 375.

conscendo, ſteigen, erſteigen, beſteigen, befahren: bis denis Phrygium conscendi navibus aequor; I 381. aethera: ſ. sidera. libera fati classem conscendit iussis gens Lydia divom; X 155. cum (Turnus) prima in proelia iunctos conscendebat equos; XII 736. sol medium caeli conscenderat igneus orbem; VIII 97. Aeneas scopulum interea conscendit; I 180. Scylla tenui conscendens sidera ‖ aethera ‖ pinna; Ci 50.

conscius, bewußt, ſelbſtbewußt, ſchuldbewußt, mitwiſſend: hinc (Ulixes) quaerere conscius arma; II 99. tu harum interpres curarum et conscia Iuno; IV 608. cum mihi tu sis causa mali nec conscius adsis; Cul 378. fulsere ignes et conscius aether conubiis ‖ conubis ‖; IV 167. agmina conscia iungunt; II 267. sensit laeta dolis et formae conscia coniunx; VIII 393. quo neque me Rutuli nec conscia fama sequatur; X 679. lupus conscius audacis facti; XI 812. si quid usquam iustitia est et mens sibi conscia recti; I 604. quod te per superos et conscia numina veri oro, miserere . . ; II 141. (regina) testatur moritura deos et conscia fati sidera; IV 519. caelum hoc et conscia sidera testor; IX 429. pudor incendit vires et conscia virtus; V 455. aestuat in corde furiis agitatus amor et conscia virtus; XII 668. (?) X 872.

consequor, folgen, nachfolgen, erreichen, einholen: I. consequimur cuncti;" II 409. — II. quem (Gyan) deinde Cloanthus consequitur, melior remis, sed . . ; V 153. (Mnestheus) inde Gyan ipsamque ingenti mole Chimaeram consequitur; V 224. quem (Hippocoontem) modo navali Mnestheus certamine victor consequitur; V 494. hunc (Phegea) lata retectum lancea consequitur; XII 375. quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto consequitur pinnis sublimem in nube columbam; XI 722.

consero, beſäen, bepflanzen: his nos consevimus agros! E I 72. Cycladas et crebris legimus freta conchta ‖ consita ‖ terris; III 127. iuvat Ismara baccho conserere; G II 37. quem (tumulum) circum lapidem levi de marmore formans conserit; Cul 398.

consero, zuſammenfügen, verbinden, beginnen, kämpfen: incipe, si qua animo virtus, et consere dextram; IX 741. (vates) stipat carinis loricam consertam hamis auroque trilicem; III 467. levibus huic hamis consertam auroque trilicem loricam donat (Aeneas); V 259. quem (ecum) pellis aënis in plumam squamis auro conserta tegebat; XI 771. multa per caecam congressi proelia noctem conserimus; II 398. consertum tegumen spinis, at cetera Graius; III 594.

consessus, Verſammlung (dat. consessu: ſ. II): I. hic totum caveae consessum ingentis Salius clamoribus implet; V 340. postquam omnem laeti consessum oculosque suorum lustravere in equis; V 577. — II. quo se multis cum milibus heros consessu medium tulit extructoque resedit; V 290. — III. raptas sine more Sabinas consessu caveae; VIII 636.

cousido, ſich ſetzen, lagern, niederlaſſen, anſiedeln, feſtſetzen, finden: I. non haec tibi litora suasit Delius aut Cretae iussit considere Apollo; III 162. linquere tum portus iubeo et considere transtris; III 289. — II. dicite, quandoquidem in molli consedimus herba; E III 55. cur non, Mopse, hic corylis mixtas inter consedimus ‖ considimus ‖ ulmos? E V 3. forte sub arguta consederat ilice Daphnis; E VII 1. voltis et his mecum pariter considere regnis; I 572. quo tutior Ausonio possis considere portu; III 378. nec venit in mentem, quorum consederis arvis? IV 39. quae tandem Ausonia Teucros considere terra invidia est? IV 349. considite transtris; IV 573. consident transtris; V 136. proximus (Acestes) ut viridante toro consederat herbae; V 388. consident tectis bipatentibus; X 5. qui (Antores) Itala consederat urbe; X 780. (Teucri) consident, si tantus amor, et moenia condant; XI 323. consident castris ante urbem et moenia vallant; XI 915. qui nunc lenti consedimus arvis; XII 237. fessus ubi extructo possis considere nido; Ci 193. (Simylus) laetum consedit ad ignem; Mo 92. ſ. custos, deus, vates. ipsae (apes) consident medicatis sedibus; G IV 65. clamor se tollit haut secus atque alto in luco cum forte catervae consedere avium; XI 457. ipse (Proteus) velut stabuli custos in montibus olim considit scopulo medius; G IV 436. puppi deus consedit in alta, Phorbanti similis; V 841. tu, o sanctissima vates, da Latio considere Teucros errantisque deos agitataque numina Troiae; VI 67. Phrygios qui flumine pulchro consedere duces pictasque exure carinas; VII 431. omne mihi visum considere in iguis Ilium; II 624. non viderunt moenia Troiae considere in iguis? IX 145. numina: ſ. deus. hic ariete caeso perpetuis soliti patres considere mensis; VII 176. (rex) solio medius consedit avito; VII 169. una in praecelsa consedit rupe Celaeno, infelix vates; III 245. cuius ob auspicium infaustum totam consedisse videmus urbem luctu; XI 350.

consilium, Rat, Beratung, Ratſchlag, Entſchluß, Plan, Abſicht: I, 1. quod consilium aut quae iam fortuna dabatur? II 656. consiliis pare, quae nunc pulcherrima Nautes dat senior; V 728. ubi nulla datur caecum exsuperare potestas consilium; VII 592. ductores Teucrum primi et ‖ primi ‖ delecta iuventus consilium summis regni de rebus habebant, quid facerent; IX 227. aspera Iuno consilia in melius referet; I 281. (Dido) consilium voltu tegit; IV 477. Cytherea novas artes, nova pectore versat consilia, ut . . ; I 658. postquam visa (dea) consilium omnemque domum vertisse Latini; VII 407. — 2. pareo: ſ. 1. do. — II. haut mora consiliis, nec iussa recusat Acestes; V 749. hunc (Acesten) cape consiliis socium et coniunge volentem; V 712. — III. consilio hanc omnes animisque volentibus urbem adferimur; VII 216. Drances consiliis habitus non futilis auctor, seditione potens; XI 339. consilio versare dolos ingressus et astu incipit haec: „quid" . . ? XI 704.

consisto, hintreten, ſich aufſtellen, ſtehen bleiben, Halt machen, feſten Fuß faſſen, verweilen, ſich anſiedeln (constiterunt: ſ. II. cyparissi): I. bella cient primaque vetant consistere terra; I 541. metus Ausonia prohibet consistere terra? VI 807. — II. (Aeneas) constitit hic; I 187. cum Iuppiter sic vertice caeli constitit; I 226. constitit (Aeneas), et lacrimans „quis iam locus", inquit, „Achate, non . . ?" I 459. me fortuna hac demum voluit consistere terra; I 629. hic primum paribus nitens Cyllenius alis constitit; IV 253. (Entellus) ingens media consistit harena; V 423. constitit in digitos extemplo arrectus uterque; V 426. post acer Mnestheus adducto constitit arcu, alta petens; V 507. constitit Anchisa satus et vestigia pressit; VI 331. constitit Aeneas strepitumque exterritus hausit ‖ strepitu . . . haesit ‖; VI 559. qui (Venulus) petat auxilium et Latio consistere Teucros edoceat; VIII 10. nunc (Aeneas) Iovis imperiis Rutulorum constitit oris; VIII 381. Ascanius diversa bracchia ducens constitit; IX 624. talibus accensi firmantur

et agmine denso consistunt; IX 789. indignum est patria Turnum consistere terra; X 75. pontibus ut crebris possint consistere (apes); G IV 27. ut forte novem pulcherrima fratrum corpora constiterant contra; XII 271. quales cum vertice celso aëriae quercus aut coniferae cyparissi constiterunt, silva alta Iovis lucusve Dianae; III 681. ut conspectu in medio turbatus (iuvenis) inermis constitit; II 68. lucus: ſ. cyparissi. neque enim patrius consistere mentem passus amor; I 643. quercus: ſ. cyparissi. Ixionii vento rota constitit orbis; G IV 484. silva: ſ. cyparissi.

consono, ertönen, wiederhallen übereinſtimmen: tum plausu fremituque virum studiisque faventum consonat omne nemus; V 149. consonat omne nemus strepitu collesque resultant; VIII 305. omnis historiae per ludum consonet ordo notitiaeque ducum ‖ notitiae; ducam ‖ voces; Cul 4.

consors, gemeinſam, Gefährte: A. (Sapientia) quattuor antiquis ‖ quae ‖ heredibus edita ‖ est data ‖ consors; Ci 15. solae (apes) communis natos, consortia tecta urbis habent; G IV 153. — B. me consortem nati concede sepulchro; X 906.

conspectus, Blick, Anblick, Nähe, Ausſicht, Geſichtskreis: I, 1. revocate parentem, reddite conspectum; IX 262. — 2. ut conspectu in medio turbatus (iuvenis) inermis constitit; II 67. vix e conspectu Siculae telluris in altum vela dabant laeti (Troes), cum . . ; I 34. ire ad conspectum cari genitoris et ora contingat; VI 108. vix (Turnus) e conspectu exierat campumque tenebat, cum . . ; XI 903. nisi te nobis malus ante in conspectum casusve deusve tulisset; Ci 279. (Aeneas) iam in conspectu Teucros habet et sua castra; X 260. navem in conspectu nullam (Aeneas) prospicit; I 184. est in conspectu Tenedos; II 21. — II. talibus inter se firmabant foedera dictis conspectu in medio procerum; XII 213.

conspicio, erblicken, gewahren, betrachten, bemerken, erſpähen: I. saevit Volcens nec teli conspicit usquam auctorem nec quo se ardens immittere possit; IX 421. — II. ego Tyrio conspectus in ostro; G III 17. Pallas chlamyde et pictis conspectus in armis; VIII 588. te, amice, nequivi conspicere; VI 508. auctorem: ſ. I. si (leo) forte fugacem conspexit capream aut surgentem in cornua cervum; X 725. (Iris) conspicit ingentem concursum; V 611. ut (Aeneas) spolia, ut currus, ut ipsum corpus amici tendentemque manus Priamum conspexit inermis; I 487. postquam (Dido) Iliacas vestes notumque cubile conspexit; IV 649. currus: ſ. corpus. locum insidiis conspeximus ipsi; IX 237. Cyclopum educta caminis moenia conspicio atque adverso fornice portas; VI 631. spolia: ſ. corpus. viridi in litore conspicitur sus; VIII 83. vestes: ſ. cubile. pictate gravem ac meritis si forte virum quem conspexere; I 152. — III. Aenean fundantem arces ac tecta novantem (Cyllenius) conspicit; IV 261. tendentem: ſ. II. corpus. ut (Andromache) me conspexit venientem; III 306. omnia conlustrans hanc primum ad litora classem conspexi ‖ prospexi ‖ venientem; III 652. (Aeneas) conspicit ecce alios dextra laevaque per herbam vescentis; VI 656. numquam ego te summo volitantem in vertice montis Hyrcanos inter comites conspiciam; Ci 309. cervom surgentem: ſ. II. capream.

conspiro, zuſammen ertönen: aerea adsensu conspirant cornua rauco; VII 615.

consterno, beſtreuen, bedecken: (Typhon) Ossaeis consternens aethera saxis; Ci 33. altae consternunt terram concusso stipite frondes; IV 444. te, Aeole, late terram consternere tergo; XII 543.

constituo, aufſtellen, errichten, erbauen, beſchließen, ſich entſchließen: I. Aeneas exire locosque explorare novos, qui (oras) teneant, quaerere constituit sociisque exacta referre; I 309. — II. quattuor his (tauris, iuvencis) aras alta ad delubra dearum constitue; G IV 542. feralis ante cupressos constituunt; VI 217. quattuor hic primum nigrantis terga iuvencos constituit sacerdos; VI 244. mihi moenia Teucri constituent; XII 194. iam pater Aeneas, iam curvo in litore Tarchon constituere pyras; XI 185. di, vobis laetus ego hoc candentem in litore taurum constituam ante aras voti reus; V 237. tunc egomet tumulum Rhoeteo litore inanem constitui; VI 506. — III. hic viridem Aeneas frondenti ex ilice metam constituit signum nantis pater; V 130. (Aeneas) ingentem quercum decisis undique ramis constituit tumulo tibi, magne, tropaeum, bellipotens; XI 6.

consto, ſeſtſtehen, übereinſtimmen, in Ordnung ſein: postquam (Palinurus) cuncta videt caelo constare sereno; III 518. constet ut effecti species nomenque moreti; Mo 118. (Aeneas) edocet quae nunc animo sententia constet; V 748. species: ſ. nomen.

construo, aufhäufen, bauen, errichten: constructa mella diripuere ipsae (apes); G IV 213. magnis quam (pilam) molibus ante constructam ponto iaciunt; IX 712.

consuesco, ſich gewöhnen, part. gewohnt: adeo in teneris consuescere multumst; G II 272. non ego consueto mortalibus uror amore; Ci 259. cum Proteus consueta petens e fluctibus antra ibat; G IV 429. dixit (Mezentius) et exceptus tergo consueta locavit membra; X 867.

consul, Conſul: I, 1. ipse Quirinali trabea cinctuque Gabino insignis reserat stridentia limina consul, ipse vocat pugnas; VII 614. — 2. te adeo decus hoc aevi, te consule inibit, Polio ‖ orbis ‖; E IV 11. — II. si canimus silvas, silvae sint consule dignae; E IV 3. — III. consulis imperium hic (Brutus) primus saevasque secures accipiet; VI 819. — IV. illo quo primum dominatus Roma superbos mutavit placidis tempore consulibus; Cat IX 38.

consulo, raten, beraten, bedacht ſein, fragen befragen: I. consulite in medium et rebus succurrite fessis; XI 335. quantum ipse feroci virtute exsuperas, tanto me impensius aecum est consulere; XII 21. — II. tu, ne qua manus se attollere nobis a tergo possit, custodi et consule longe; IX 322. — III. pecudum reclusis pectoribus (Dido) inhians spirantia consulit exta; IV 64. rex lucos sub alta consulit Albunea; VII 83. rem nulli obscuram nostrae nec vocis egentem consulis, o bone rex; XI 344. nec responsa potest consultus reddere vates; G III 491.

consultum, Rat, Ratſchluß: 1. dum consulta petis nostroque in limine pendes; VI 151. — 2. nunc ad te et tua magna, pater, consulta revertor; XI 410.

consumo, verbrauchen, verzehren, verwenden, verbringen, verſchlingen: hic ipso tecum consumerer aevo; E X 43. quem (Curtium) devotum bellis ‖ tellus ‖ consumpsit gurges in ‖ gurgitis ‖ unda; Cul 364. consumptis hic forte aliis ut vertere morsus penuria adegit; VII 112. harundo tenuis recessit consumpta in ventos; V 527. „heus! etiam mensas consumimus“ inquit Iulus; VII 116. cum te, nate, fames accisis coget dapibus consumere mensas; VII 125. sic demum socios consumpta nocte reviso; II 795. (vaccae) tota in dulcis consument ubera natos; G III 178.

consurgo, aufſtehen, ſich erheben, entſtehen: consurgunt studiis Teucri et Trinacria pubes; V 450. cuncti relictis consurgunt mensis; VIII 110. consurgit senior (Euandrus); VIII 457. (Turnus) sublatum alte consurgit in ensem; IX 749. corpore toto alte sublatum consurgit Turnus in ensem et ferit; XII 729. consurgunt gemitu Rutuli; XII 928.

quae causa fuit, consurgere in arma Europamque Asiamque? X 90. subito novom consurgere bellum Romulidis Tatioque seni Curibusque severis; VIII 637. Europa: ſ. Asia. uti mare inde imo consurgit ad aethera fundo; VII 530. mundus ut ad Scythiam Riphaeasque ‖ Rhipaeasque ‖ arduus arces consurgit; G I 241. consurgunt nantae et magno clamore morantur; V 207. pubes; ſ. alqs; V 450. quales aëriae liquentia flumina circum consurgunt geminae quercus; IX 681. [terno consurgunt ordine remi]; V 120. socii consurgere tonsis; X 299. vespere ab atro consurgunt venti; V 20. iam maris unda sideribus certat consurgere; Cul 350.

contactus, Berührung: harpyiae diripiunt dapes contactuque omnia foedant immundo; III 227.

contagium, Berührung, Anſteckung, Seuche: non insueta gravis temptabunt pabula fetas nec mala vicini pecoris contagia laedent; E I 50. prius quam dira per incautum serpant contagia volgus; G III 469.

contego, bedecken, verhüllen: (Inturna) caput glauco contexit amictu multa gemens; XII 885.

contemno, gering achten, verachten, verſchmähen: (Simylus) contempta (coria) passim spargit humi atque abicit; Mo 95. unde humilis possem contemnere curas; Ci 17. quom examina contemnunt favos; G IV 104. contempsisse dolor quem numina vincit acerbans ‖ acerbus ‖; Cul 244. aude, hospes, contemnere opes; VIII 364. viribus eniti quarum (furcarum) et contemnere ventos (vites) adsuescant; G II 360. quam (tellurem) arquitenens immotam coli dedit et contemnere ventos; III 77.

contemplor, betrachten, darauf achten: contemplator item, cum nux se plurima silvis induet in florem; G I 187. ubi nare per aestatem liquidam suspexeris agmen, contemplator; G IV 61.

contemptor, Verächter: init bellum contemptor divom Mezentius agminaque armat; VII 648. Messapus et Ufens contemptorque deum Mezentius undique cogunt auxilia; VIII 7. est hic, est animus lucis contemptor; IX 205. init: ſ. armat.

contendo, ſpannen, abſchießen, anſtrengen, ſtreben, eilen, wetteifern, kämpfen, ſich meſſen, vergleichen, behaupten: I. 1. neque est cum dis contendere nostrum; Ci 329. — 2. alternis contendere versibus ambo coepere; E VII 18. victum frustra contendere Thyrsim; E VII 69. nec cellis ideo contende Falernis; G II 96. quis tecum malit contendere bello? IV 108. qui forte velint rapido contendere cursu; V 291. Dares, solus qui Paridem solitus contendere contra; V 370. pars contendunt ludo et fulva luctantur harena; VI 643. nec curant caeco contendere Marte amplius audaces Rutuli; IX 518. — II. defessi Aeneadae quae proxima litora cursu contendunt petere; I 158. — III. non (suasi) ut tela tamen, non ut contenderet arcum; XII 815. montis per altos contenta cervice trahunt stridentia plaustra; G III 536. ad hunc (Palinurum) alii cursum contendere iussi; V 834 (Aeneas) inde Mago procul infensam contenderat hastam; X 521. Gnosia Partho contendens spicula cornu; Ci 299. iamdudum arcu contenta parato tela tenens Eurytion; V 513. Ascanius nervo obversus equino intendit ‖ contendit ‖ telum; IX 623. ſ. arcum. tam tu, nate, magis contende tenacia vincla; G IV 412. — non equidem me alio possum contendere dignam supplicio; Ci 418.

contentus, ſich begnügend, zufrieden: tertius Argolica hac galea contentus abito; V 314. *(Camilla) sola contenta Diana; XI 582. Arruns contentus fuga mediis se immiscuit armis; XI 815. quolibet ut requie victu contentus abundet; Cul 92. patriis non filius arvis contentus; VII 737. nec (mens mihi) placida contenta quietest; IX 187.

conterreo, erſchrecken, einſchüchtern: paulum aspectu conterritus haesit continuitque gradum; III 597. conterritus ipse turbatis Messapus equis; IX 123. cui (serpenti) cuncta paranti ‖ quo . . parante ‖ parvulus hunc (pastorem) prior umoris conterret alumnus; Cul 183. regina, nova pugnae conterrita sorte; XII 54. scuta sonant pulsuque pedum conterrita tellus; VII 722.

contexo, zuſammenfügen: cum iam hic trabibus contextus acernis staret ecus; II 112.

conticesco, verſtummen, ſchweigen: conticuere omnes intentique ora tenebant; II 1. fusi per moenia Teucri conticuere; II 253. (pater Aeneas) conticuit tandem; III 718. talia fata (Sibylla) conticuit; VI 54. Rutuli somno vinoque soluti conticuere; IX 237. pater; ſ. alqs; 718.

contiguus, erreichbar: hunc (Turnum) ubi contiguum missae fore credidit hastae; X 757.

contineo, zurückhalten, hemmen; (parens) dextra prehensum continuit; II 593. frigidus agricolam si quando continet imber; G I 259. paulum aspectu conterritus haesit continuitque gradum; III 598. ter maxima Iuno continuit iuvenemque animi miserata repressit; X 686.

contingo, berühren, erreichen, zu teil werden, widerfahren, glücken: I. si capere Italiam sceptrisque potiri contigerit victori; IX 268. ire ad conspectum cari genitoris et ora contingat; VI 109. o terque quaterque beati, quis Troiae sub moenibus altis contigit oppetere! I 96. potiri: ſ. capere. — II. scilicet ut Turno contingat regia coniunx, nos sternamur; XI 371. — III. cernere ne quis eos neu quis contingere posset; I 413. ex quo me divom pater fulminis adflavit ventis et contigit igni; II 649. nec longo deinde moranti tempore contactos artus sacer ignis edebat; G III 566. pinus appetit ‖ ac petit ‖ aëriis contingere motibus ‖ montibus ‖ astra; Cul 139. ast ipsam miserandus (Mnestheus) avem contingere ferro non valuit; V 509. qua te causa nec dulcis pocula Bacchi nec gravidos Cereris dicam contingere fetus? Ci 230. pueri, puellae finem manu contingere gaudent; II 239. cum rapidus Sol nondum hiemem contingit equis, iam praeterit aestas; G II 322. non hoc sperem Italiam contingere caelo; V 18. contigimus manum, qua concidit Ilia tellus; XI 245. furiarum maxima manibus prohibet contingere mensas; VI 606. iam fere mediam caeli Nox umida metam contigerat; V 836. canibus Coeytia virgo noto naris contingit odore; VII 480. pocula; ſ. fetus. iam fragilis poteram ab terra contingere ramos; E VIII 40. Tydides, Ulixes manibus cruentis virgineas ausi divae contingere vittas; II 168.

contingo, benetzen, beſtreuen: (quod) parco sale contingunt hiemique reponunt; G III 403. tonsum tristi contingunt corpus amurca; G III 448.

continuo, ſogleich, ſofort: velut ille continuo in montis sese avius abdidit altos lupus; XI 810. sua quaeque c. puppes abrumpunt vincula ripis; IX 118. c. pugnae accendit maioris imago; XII 560. c. „salve fatis mihi debita tellus“ ait (Aeneas); VII 120. c. auditae voces vagitus et ingens; VI 426. c. culpam ferro compesce; G III 468. c. in silvis magna vi flexa domatur in hurim ulmus; G I 169. nec mora: c. vastis cum viribus effert ora Dares; V 368. c. nova lux oculis effulsit; IX 731. haut mora: c. (Aristaeus) matris praecepta facessit; G IV 548. c. has leges aeternaque foedera certis imposuit natura locis, quo tempore . . ; G I 60. c. ventis surgentibus freta ponti incipiunt agitata tumescere; G I 356. c. adversis Tyrrhenus et acer Acontens conixi incurrunt hastis; XI 612. c. ineant pugnas et proelia temptent, ni . . ; XI 912. c. pecoris generosi pullus in arvis altius ingreditur; G III 75. c. vates „externum cernimus“ inquit „adventare virum“; VII 68. inrumpunt c. Quercens et pulcher

Aquiculus armis; IX 684. c. (Cyllenius) invadit: „tu“ . .; IV 265. c. notas et nomina gentis inurunt; G III 158. c. greges villis lege mollibus albos; G III 386. c. animos volgi et trepidantia bello corda licet longe praesciscere; G IV 69. bant mora, c. cornua velatarum obvertimus antemnarum; III 548. illae (apes) c. saltus silvasque peragrant; G IV 53. c. sontis ultrix accincta flagello Tisiphone quatit insultans; VI 570. c. avidis ubi subdita flamma medullis; illae (equae) stant rupibus altis; G III 271. si c. victorem ea cura subisset, rumpere claustra; IX 757. c. est aegris (apibus) alius color; G IV 254. temptant: ſ. ineunt. c. venti volvont mare; III 196.

continuus, ununterbrochen, häufig: [continuis rimis calcanea scissa rigebant]; Mo 36.

contorqueo, drehen, wenden, ſchwingen, ſchleudern: magnum stridens contorta falarica ‖ phal. ‖ venit, fulminis acta modo; IX 705. faces: ſ. telum; VI 593. sic fatus (Laocoon) validis ingentem viribus hastam in latus inque feri curvam compagibus alvom contorsit; II 52. *dixit (Metabus) et adducto contortum hastile lacerto inmittit; XI 561. huic (Aeneae) Messapus horum (hastilium) unum certo contorquens derigit ‖ dirigit ‖ ictu; XII 490. lumina: ſ. telum; VI 593. primus rudentem contorsit laevas proram Palinurus ad undas; III 562. proluit insano contorquens vertice silvas fluviorum rex Eridanus; G I 481. lenta lacertis spicula contorquent; VII 165. quot emissa manu contorsit spicula virgo, tot Phrygii cecidere viri; XI 676. qui (Acestes) aërias telum contorsit in auras; V 520. pater omnipotens densa inter nubila telum contorsit, non ille faces nec fumea taedis lumina; VI 593. dixit (Tolumnius) et adversos telum contorsit in hostis procurrens; XII 266.

contra, gegen, entgegen, gegenüber, jenſeits: dagegen, andrerſeits: A. **Präpoſition** (nachgeſtellt ſ. I. contendo, eo, for, procurro, sto, strepo, sum): I. olli adsistunt contra certamina Martis anheli; XII 790. Dares, solus qui Paridem solitus contendere contra; V 370. iuvenis talibus dictis it contra dicta tyranni: „aut“ . .; X 448. audeo et promitto sola Tyrrhenos equites ire obvia contra; XI 504. contra quem (Ascanium) talia fatur Euryalus: „me“ . .; IX 280. quae contra breviter fata est Amphrysia vates: „nullae“ . .; VI 398. quae (fera) densa venantum saepta corona contra tela furit; IX 552. Sicanio praetenta sinu iacet insula contra Plemurium undosum; III 692. quos agmina contra procurrunt Laurentum; XII 279. his (armis Eryx) magnum Alciden contra stetit; V 414. dixit (Entellus), et adversi contra stetit ora iuvenci; V 477. stetimus tela aspera contra contulimusque manus; XI 282. (Aegaeon) Iovis cum fulmina contra tot paribus streperet clupeis; X 567. urbs antiqua fuit Italiam contra Tiberinaque longe ostia; I 13. est procul in pelago saxum spumantia contra litora; V 124. deum monstra et Anubis contra Neptunum et Venerem contraque Mineruam tela tenent; VIII 699. urgeo: ſ. insto. — II. cum se pavidum contra mea iurgia fingit, artificis scelus; XI 406. — III. ilicet infandum cuncti contra omina bellum, contra fata deum perverso numine poscunt; VII 584. ingentem clipeum informant, unum omnia contra tela Latinorum; VIII 447. quae contra vetitum discordia? X 9.

B. **Adverb**: I. nec non Messapus contra celeresque Latini apparent; XI 603. etiam tu illum aspice contra, qui vocat; XI 374. attollit se diva Lacinia contra; III 552. ut forte novem pulcherrima fratrum corpora constiterant contra; XII 271. (Turnus) secum versat, quos ducere contra possit; X 285. tu ne cede malis, sed contra audentior ito; VI 95. ibo animis contra, vel magnum praestet Achillem ille licet; XI 438. Dardanides contra furit; X 545. olli (Saturniae) sic contra est ingressa Venus: „quis . .?“ IV 107. hinc Pallas instat et urget, hinc contra Lausus; X 434. Aeneas instat contra telumque coruscat ingens arboreum; XII 887. nec nos obniti contra nec tendere tantum sufficimus; V 21. anceps pugna din, stant obnixa omnia contra; X 359. hinc erat oppositus contra ‖ conto ‖ Telamonius heros; Cul 315. sic Venus, et Veneris contra sic filius orsus: „nulla“ . .; I 325. hinc statio contra patet Hermionea; Ci 472. dixerat (Magus). Aeneas contra cui talia reddit: „argenti“ . .; X 530. vos contra regi mea nunc mandata referte; VII 267. at non Venus aurea contra pauca refert: „o pater“ . .! X 16. contra ille (Venulus) repugnans sustinet a iugulo dextram; XI 749. contra elata mari respondet Cnosia tellus; VI 23. (Turnus) contra in litore sistit; X 309. nec quisquam valet sistere contra; XI 873. ubi (Amata) Latinum contra stare videt; VII 374. iandudum frustra cerno te tendere contra; V 27. nihil illi tendere contra; IX 377. Lyncea tendentem contra sociosque vocantem (Turnus) occupat; IX 768. nec tendere contra ille (leo) quidem hoc cupiens potis est; IX 795. contra turba Phrygum veniens plangentia iungit agmina; XI 145. ille (Daphnis) ubi me contra videt; E VII 8. Aeolus haec contra: „tuus“ . .; I 76. Deiphobus contra „ne saevi, magna sacerdos“; VI 544. tum contra Iuno „terrorum et fraudis abundest“; VII 552. filius huic (Berecyntiae) contra, torquet qui sidera mundi: „o genetrix“ . .; IX 93. contra Tyrrhenus, ut auras suspiciens hausit caelum mentemque recepit: „hostis“ . .; X 898. sic dea summisso contra Saturnia voltu: „ista“ . .; XII 807. — II. contra non ullast oleis cultura; G II 420. ille (Proteus) suae contra non immemor artis transformat sese . .; G IV 440. Dardanidae contra turris convellunt; II 446. nos contra effusi lacrimis; II 651. contra iussa monent Heleni, Scylla atque Charybdis ‖ Scyllam atque Charydim (inter) ‖; III 684. contra autem (fecerat Ignipotens) magno maerentem corpore Nilum; VIII 711. sunt et mea contra fata mihi, excindere gentem; IX 136. nec contra vires audet Saturnia Iuno sufficere; IX 802. nos aliquid Rutulos contra inuisse nefandum est? X 84. sed non et figere (Aenean) contra est licitum; X 343. telorum effundere contra omne genus Teucri; X 509. Troes contra defendere saxis; IX 533. Tarquitus exultans contra fulgentibus armis obvius ardenti (Aeneae) sese optulit; X 550. sed non Troius heros dicta parat contra; X 585. hinc Venus, hinc contra spectat Saturnia Iuno; X 760. huic (Mezentio) contra Aeneas speculatus in agmine longe obvius ire parat; X 769. contra ego vivendo vici mea fata; XI 160. multa simul contra variis sententia dictis pro Turno; XI 222. ne cessa contra premere arma Latini; XI 402. regina ut prospicit nusquam acies contra Rutulas; XII 597. Aeneas mortem contra praesensque minatur exitium; XII 760. quos (vestros honores) contra Aeneadae bello fecere profanos; XII 779. has manet heroum contra manus; Cul 296. illud satis est, si te permittis amari, non contra ‖ nam causa ‖ ut sit amor mutuus unde mihi; ‖ ? ‖ Cat IV 12.

contraho, zuſammenziehen, einziehen, einſchränken, beſchränken, verſammeln, vermiſchen: quis contractior illo (domino)? Mo 79. contrahe quidquid sive animis sive arte vales; XII 891. (Simylus) in globum distantia contrahit unum; Mo 117. ipse tibi iam brachia contrahit ardens Scorpius; G I 34. (Simylus) contrahit admixta nuce ‖ admixtos tum ‖ fontes atque farinas; Mo 45. omnes (apes) ignavaeque fame et contracto frigore pigrae; G IV 259. exiguus primum atque ipsos contractus in usus eligitur locus; G IV 295. contrahimus viros; III 8.

contrarius, entgegengeſetzt, widerſtrebend, ungünſtig, feindlich: A. arma: ſ. litora. nona (dies) fugae melior, contraria furtis; G I 286. fatis contraria fata rependens; I 239. heu stirpem invisam et fatis contraria nostris fata Phrygum! VII 293. litora litoribus contraria, fluctibus undas imprecor, arma armis; IV 628. scinditur incertum studia in contraria volgus; II 39. undae: ſ. litora. — B. diversae vocant animum in contraria curae; XII 487.

contremesco, erzittern, erbeben: qua (voce) protinus omne contremuit nemus; VII 515. quo (clamore) pontus et omnes contremnere undae penitusque exterrita tellus Italiae; III 673.

contristo, trüben, verdunkeln: unde nigerrimus auster nascitur et pluvio contristat frigore caelum; G III 279. * si Sirius ardor laevo contristat lumine caelum; X 275.

contubernium, Gemeinſchaft, Umgang: per ‖ et ‖ prostitutae turpe contubernium sororis —; Cat XIII 7.

contundo, zerſtoßen, zermalmen, bändigen: Testylis rapido fessis messoribus aestu alia serpullumque herbas contundit olentis; E II 11. sin contusos animos et res miserabere fractas; G IV 240. nutrix narcissum casiamque herbas incendit ‖ contundit ‖ olentes; Ci 370. ſ. alia. hic (Aeneas) populos feroces contundet; I 264. serpullum: ſ. alia.

contus, Stange, Ruderſtange, Spieß: I. ferratas trudes et acuta cuspide contos (nautae) expediunt; V 208. — II. Teucri duris detrudere contis; IX 510. hinc erat oppositus contra ‖ conto ‖ Telamonius heros; Cul 315. ipse (Charon) ratem conto subigit velisque ministrat; VI 302.

convallis, Talkeſſel: I, 1. qualem (campum) saepe cava montis convalle solemus dispicere ‖ desp. ‖; G II 186. o qui me gelidis convallibus Haemi sistat! G II 488. — 2. saxa per et scopulos et depressas convallis (equae) diffugiunt; G III 276. — II. pater Anchises penitus convalle virenti inclusas animas lustrabat; VI 679. hunc (ramum) obscuris claudunt convallibus umbrae; VI 139.

conubium, Vermählung, Ehe, Verbindung, Bewerbung: (dreiſilbig: ſ. II, 2. 3. moror in. III. IV. iungere. sociare): I, 1. quibus (puellis) Erinys sicut Hymen praefata ‖ ⟨pro fata!⟩ ‖: dedit conubia mortis; Cul 247. Nomadum petam conubia supplex? IV 535. te natam et conubia nostra petentem; XII 42. en qui nostra sibi bello conubia poscunt! IX 600. femina conubia nostra reppulit; IV 213. Pyrrhin conubia servas? III 319. — 2. quorum conubis Venus et Virtus iniunxit honorem; Cul 299. conubis arvisque novis operata iuventus; III 136. — 3. quantum (rex) in conubio natae thalamoque moratur; VII 253. per conubia nostra, per inceptos hymenaeos (te) oro; IV 316. — III. fulsere ignes et conscius aether conubiis ‖ conubis ‖; IV 168. — IV. neu conubiis ambire Latinum Aeneadae possint; VII 333. cum iam conubiis pacem felicibus component; XII 821. (Deiopeam) conubio iungam propriamque dicabo; I 73. adero et [conubio iungam stabili]; IV 126. ne pete conubiis natam sociare Latinis; VII 96.

convecto, aufbäufen: praedam per herbas convectant (formicae) calle angusto; IV 405. semper recentis convectare iuvat praedas et vivere rapto; VII 749.

convello, losreißen, ausreißen, zerreißen, zertrümmern, zerſchmettern: totum dehiscit convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; V 143. totum spumare reductis convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; VIII 690. non hiemes illam (aesculum), non flabra neque imbres convellunt: G II 294. Dardanidae contra turris ac tota ‖ tecta ‖ domorum culmina convellunt; II 446. incubuit voluitque manu convellere ferrum Dardanides; XII 774. nec (fetum) duro poteris convellere ferro; VI 148. neque a ‖ ab ‖ terra (me) moveat convellere funem; G I 457. uti convolsa (Priamus) vidit limina tectorum; II 507. haec loca vi quondam et vasta convolsa ruina dissiluisse ferunt; III 414. vix septem (naves) convolsae undis euroque supersunt; I 383. accessi viridemque ab humo convellere silvam conatus video . .; III 24. tecta: ſ. culmina. turrim adgressi ferro circum convellimus altis sedibus impulimusque; II 464. ſ. culmina. alterius (arboris) lentum convellere vimen insequor; III 31.

convenio, zuſammenkommen, zuſammentreffen, ſich verſammeln, paſſen, freiſtehen: I, 1. quo sidere terram vertere ulmisque adiungere vites conveniat; G I 3. praedicere, quando infidum remis impellere marmor conveniat, quando armatas deducere classis aut tempestivam silvis evertere pinum; G I 255. — 2. convenit Euandri victos discedere ad urbem; XII 184. — II. boni quoniam conveniunt ambo, tu calamos inflare levis, ego dicere versus; E V 1. conveniunt quibus aut odium crudele tyranni aut metus acer erat; I 361. Tyrii per limina laeta frequentes convenere; I 708. undique convenere, animis opibusque parati; II 799. circum undique convenere; IV 417. undique conveniunt Teucri mixtique Sicani, Nisus et Euryalus primi; V 293. undique conveniunt, quoniam data copia pugnae; IX 720. conveniunt Mnestheus acerque Serestus; IX 779. ſ. iuventus. corpora: ſ. pristes. tandem ductores audita caede suorum conveniunt Teucri; IX 779. iam pater Aeneas et iam Troiana iuventus conveniunt; I 700. olli (primi) convenere fluuntque ‖ ruuntque ‖ ad regia plenis tecta viis; XI 236. aequoreae pristes, immania corpora ponti, undique conveniunt; Ci 452. convenere viri; V 490.

conventus, Verſammlung, Schar: Anchises natum unaque Sibyllam conventus trahit in medios turbamque sonantem; VI 753.

converto, wenden, richten, umwenden, umkehren, verwandeln: illi conversi oculos inter se atque ora tenebant; XI 121. illi ad surgentem conversi lumina solem dant fruges; XII 172. ille (Phegeus) clipeo obiecto conversus in hostem ibat; XII 377. quae sibi quisque timebat unius in miseri exitium conversa tulere; II 131. conversae ruunt acies; XII 369. totae adeo conversae acies; XII 548. quo gemitu conversi animi; II 73. convertere animos acris oculosque tulere cuncti ad reginam Volsci; XI 800. (Camilla) spicula converso fugientia derigit ‖ dirigit ‖ arcu; XI 654. (Pandarus) portam vi magna converso cardine torquet, obnixus latis umeris; IX 724. tu ‖ et ‖ potes in totidem classem convertere nymphas; X 83. cavom conversa cuspide montem impulit in latus; I 81. (dea) caeli convexa ‖ caelo conversa ‖ per auras † adfatur . .; VII 543. rursus in aurigae faciem mutata ‖ conversa ‖ Metisci procurrit dea; XII 784. me me, in me convertite ferrum, o Rutuli! IX 427. cum duo conversis inimica in proelia tauri frontibus incurrunt; XII 716. cunctae volucres convertunt clamore fugam ⟨mirabile visu⟩; XII 252. iuvenis conversis fugax aufertur habenis; XI 713. lumina: vgl. alqm; XII 172. non vires alias conversaque numina sentis? V 466. cuncti Latini convertere oculos; XI 746. iam vero et Rutuli certatim et Troes et omnes convertere oculos Itali; XII 705. vgl. alqm; XI 121. quod di prius omen in ipsum (Calchanta) convertant! II 191. sonipes pressis pugnat habenis huc conversus et huc; XI 601. in faciem soror conversa Metisci aurigae; XII 623. iubeo stabula a ventis hiberno opponere soli ad medium conversa diem; G III 303. rursus vocati convertere vias; V 582.

convexus, gewölbt, gerundet, neutr. Wölbung: A. aspice convexo nutantem pondere mundum! E

IV 50. dum montibus umbrae lustrabunt, convexa ‖ lustrabunt convexa, ‖ polus dum sidera pascet; I 608. furta paro belli convexo in tramite silvae; XI 515. — B. I, 1. tum (Aeneas) breviter super ‖ supera ‖ aspectans convexa precatur: „alma“ . .; X 251. lustro: ſ. A. sidera. scilicet immemores (animae) super ‖ supera ‖ ut convexa revisant rursus; VI 750. taedet caeli convexa tueri; IV 451. — 2. talis sese halitus atris faucibus effundens super ‖ supera ‖ ad convexa ferebat; VI 241. classem in convexo nemorum sub rupe cavata (Aeneas) occulit; I 310. — III. (dea) caeli convexa ‖ caelo conversa ‖ per auras † adfatur . .; VII 543.

convicinm, Scheltwort: effigies culicis illi (pastori) tristis ab eventu cecinit convicia mortis; Cul 209. saepe (vir) immerito furens dicit convicia fumo; Mo 110.

convivium. Mahl, Gaſtmahl, Gelage: (dicantur) vel acta puero cum viris convivia udaeque per somnum nates; Cat XIII 13. frigoribus agricolae mutua inter se laeti convivia curant; G I 301. dico: ſ. ago. multo in primis hilarans convivia Baccho ante focum, si frigus erit, si messis, in umbra; E V 69. mediis parant convivia tectis; I 638. nunc eadem (Dido) labente die convivia quaerit; IV 77.

convolvo, zuſammenrollen: est anguis squamea convolvens sublato pectore terga; G III 426. qualis coluber lubrica convolvit sublato pectore terga, arduos ad solem; II 474.

conus, Kegel: (vates) stipat carinis conum insignis galeae cristasque comantis, arma Neoptolemi; III 468.

coorior. entſtehen, ſich erheben: veluti magno in populo cum saepe coorta est seditio, sic . .; I 148. hic quondam morbo caeli miseranda coortast tempestas; G III 478. optato ventis aestate coortis; X 405.

copa. Schenkwirtin: copa Surisca, caput Graia redimita mitella, crispum sub crotalo docta movere latus, ebria fumosa saltat lasciva taberna, ad cubitum raucos excutiens calamos; Copa 1.

copia. Menge, Fülle, Vorrat, Vermögen, Reichtum, Macht, Gelegenheit: 1. sunt nobis castaneae molles et pressi copia lactis; E I 81. respicio et, quae sit me circum copia, lustro; II 564. quae cuique est copia; V 100. hinc largi copia lactis; G III 308. larga quidem, Drance, semper tibi copia fandi tum, cum . .; XI 378. haec circum graviter spirantis copia thymbrae floreat; G IV 31. hic modo laetans ‖ laeta ‖ copia nunc miseris circumdatur anxia fatis immoriturque super fluctus et saxa Capherei; Cul 353. incurrunt densi simul omnis copia Teucrum Tyrrhenique ‖ Tyrrhenumque ‖ duces; XI 834. illa vices hominum testata est copia quondam; Cul 339. — II. circumdo: ſ. 1. immoritur. postquam introgressi et coram data copia fandi; I 520. XI 248. nec te adfari extremum miserae data copia matri? IX 484. undique conveniunt, quoniam data copia pugnae; IX 720.

coquo. kochen, reifen, dörren, austrocknen, erregen: quam (Amatam) super adventu Teucrum Turnique hymenaeis femineae ardentem curaeque iraeque coquebant; VII 345. cava flumina siccis faucibus ad limum radii tepefacta coquebant; G IV 428. glaebas iacentis pulverulenta coquat maturis solibus aestas; G I 66. *telum solidum nodis et robore cocto; XI 553. alte mitis in apricis coquitur vindemia saxis; G II 522.

cor, Herz, Seele, Gemüt, Gefühl: I cum exultantia haurit corda pavor pulsans; G III 106. exultantia . .; V 138. miseris heu praescia longe horrescunt corda agricolis; XII 453. simul ac Iuturna vidit volgi variare labentia corda; XII 223. mansuescunt: ſ. II, 1. adeo. nequeunt expleri corda tuendo terribilis oculos; VIII 265. (?) lenibant curas, et corda oblita laborum; IV 528. animalia somno laxabant corda oblita laborum; IX 225. tumida ex ira tum corda residunt; VI 407. continuo animos volgi et trepidantia bello corda licet longe praescisco; G IV 70. rabie fera corda tument; VI 49. variant: ſ. labuntur. — II, 1. pater curis acuens mortalia corda; G I 123. (Orpheus) adiit nescia humanis precibus mansuescere corda; G IV 470. omnes turbati cunei calefactaque corda tumultu; XII 269. lectos iuvenes, fortissima corda, defer in Italiam; V 729. (deus) fera corda domans; VI 80. expleo: ſ. 1. nequeo. talia flammato secum dea corde volutans venit . .; I 50. haurio: ſ. 1. exsultant. laxo: ſ. 1. obliviscuntur. Teucrum mirantur inertia corda; IX 55. ponunt ferocia Poeni corda volente deo; I 303. praescisco: ſ. I. trepidant. temptat praevertere iam pridem resides animos desuetaque corda; I 722. olli (Turno) sedato respondit corde Latinus; XII 18. mortalia corda per gentes humilis stravit pavor; G I 330. arrectae mentes stupefactaque corda Iliadum; V 643. quid gravidam bellis urbem et corda aspera temptas? X 87. — 2. haec cura est subdita cordi, ut requie abundet; Cul 91. si adeo dotalis regia cordist; XI 369. nec genitor cordi est; Ci 261. Allecto, cui tristia bella iraeque insidiaeque et crimina noxia cordi; VII 326. vobis desidiae cordi; IX 615. occupat Cretbea, cui carmina semper et citharae cordi numerosque intendere nervis; IX 776. alma parens Idaea deum, cui Dindyma cordi; X 252. — pulsus parumper corde dolor tristi; VI 383. solvite corde metum, Teucri; I 562. — 3. (Aeneas) obnixus curam sub corde premebat; IV 332. Alcides magnum sub imo corde premit gemitum; X 465. — III, 1. (pastor) stratus humi dulcem capiebat corde quietem; Cul 161. (Aeneas) premit altum corde dolorem; I 209. si fert ita corde voluntas; VI 675. secum ita corde volutat (Phoenissa); IV 533. ſ. II, 1. flammo. — 2. haec ipse (Aeneas) suo tristi cum corde volutat; VI 185. multa dura suo tristi cum corde putabant; VIII 522. aestuat ingens uno in corde pudor mixtoque insania luctu; X 871. XII 667.

Cora. Stadt in Latium: hi imponent Pometios Castrumque Inui Bolamque Coramque; VI 775.

coram. gegenwärtig, perſönlich, mündlich: coram adgnoscere voltus velatasque comas praesentiaque ora videbar; III 173. coram parentem adloquere; VIII 122. coram, quem quaeritis, adsum Troïus Aeneas; I 595. qui nati coram me cernere letum fecisti; II 538. postquam introgressi et coram data copia fandi; I 520. XI 248. *[has (animas) equidem memorare tibi atque ostendere coram] cupio; VI 716.

Coras, Argiver: Messapus et cum fratre Coras et virginis ala Camillae adversi campo apparent; XI 604. equitem Messapus in armis et cum fratre Coras latis diffundite campis; XI 465. moenia lincunt Catillusque acerque Coras, Argiva inventus; VII 672.

coriandrum, Koriander: (Simulus) vellit exiguo coriandra trementia filo; Mo 91.

Corinthius, korinthiſch: Corinthiorum amator iste verborum, iste iste rhetor; Cat II 1.

Corinthus, Korinth: I. ille triumphata Capitolia ad alta Corintho victor aget currum; VI 836. — (virgo) deserit Cypselidae magni florentia regna Corinthi; Ci 464.

corium, Fell, Haut: 1. (Simylus) singula capitum summis spoliat coriis contemptaque passim spargit humi atque abicit; Mo 95. — 2. neque erat coriis usus; G III 559. — 3. spolio: ſ. 1.

corneus, hörnern: [quarum (portarum) altera fertur cornea]; VI 894.

corneus, vom Kornelkirſchbaum: cornea bina ferunt (pueri) praefixa hastilia ferro; V 557. quo (tumulo) cornea summo virgulta et densis hastilibus horrida myrtus; III 22.

corniger, gehörnt: semper celebrabere, corniger hesperidum fluvius regnator aquarum; VIII 77. corniger — haud aries humilis, sed maxima taurus victima sparget focos; Cat XIV 7.

cornipes, hornhufig: qui (Salmoneus) nimbos et fulmen aere et cornipedum pulsu simularet equorum; VI 591. unde etiam templo Triviae lucisque sacratis cornipedes arcentur equi; VII 779.

cornix, Krähe; nisi me quacumque novas incidere lites ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix; E IX 15. tum cornix plena pluviam vocat improba voce et sola in sicca secum spatiatur harena; G I 388.

cornu, Horn, Geweih, Bogen, Spitze, Ende, Helmkegel: ſ. tertia iam lunae se cornua lumine complent; III 645. aerea adsensu conspirant cornua ranco; VII 615. ut ranco strepuerunt cornua cantu; VIII 2. — II, 1. (Turnus) aptat habendo ensemque clipeumque et rubrae cornua cristae; XII 89. compleo: ſ. I. complent. vitulus bima curvans iam cornua fronte quaeritur; G IV 299. una ardua torquent cornua detorquentque; V 832. Thraeissa cornu infensa tetendit et duxit longe; XI 859. illi (tauri) cornua obnixi infigunt; XII 721. profuit inserto latices infundere cornu Lenaeos; G III 509. (cervum) Silvia mollibus intexens ornabat cornua sertis; VII 488. sin (luna) ortu quarto pura neque obtunsis per caelum cornibus ibit; G I 433. continuo cornua velatarum obvertimus antemnarum; III 549. qua Parnasia rupes hinc atque hinc patula praepandit cornua fronte; Cul 16. quamvis saepe in levi quaesissent ‖ quaesisset ‖ cornua fronte; E VI 51. tendo: ſ. duco. levem clipeum sublatis cornibus Io auro insignibat; VII 789. torqueo: ſ. detorqueo. versa in obnixos (tauros) urgentur cornua vasto cum gemitu; G III 222. tibi, Delia, ramosa Micon vivacis cornua cervi; E VII 30. — 2. Dido candentis vaccae media inter cornua fundit; IV 61. (taurus) irasci in cornua discit arboris obnixus trunco; G III 232. cum taurus irasci in cornua temptat; XII 104. si (leo) forte conspexit surgentem in cornua cervom; X 725. — III. ductores capita alta ferentis cornibus arboreis (Aeneas) sternit; I 190. candidus auratis aperit cum cornibus annum taurus; G I 217. — IV, 1. unde (se erumpit) gemina auratus taurino cornua vultu Eridanus; G IV 371. — 2. nec mihi displiceat (bos) iuga detractans interdumque aspera cornu; G III 57. luna si nigrum obscuro comprenderit aëra cornu; G I 428. Gnosia Partho contendens spicula cornu; Ci 299. (femina) saepe superbos cornibus inter se subigit decernere amantis; G III 218. Ascanius curvo derexit ‖ direxit ‖ spicula cornu; VII 497. ductus cornu stabit sacer hircus ad aram; G II 395. cervi summis vix cornibus extant; G III 370. cornu ferit ille (caper); E IX 25. infundere: ſ. II, 1. insero. cervos erat forma praestanti et cornibus ingens; VII 483. dea cornu recurvo Tartaream intendit ‖ incendit ‖ vocem; VII 513. pingues in gramine laeto inter se adversis luctantur cornibus haedi; G II 526. pascite taurum, iam cornu petat et pedibus qui spargat harenam; E III 87. iuvencum, iam . . . harenam; IX 629. cavat tellurem et solido graviter sonat ungula cornu; G III 88. flectere ludus equos et spicula tendere cornu; IX 606. nec plura (Dares) moratus tum laeva taurum cornu tenet; V 382. libet Partho torquere Cydonia cornu spicula; E X 59. ipse (Chloreus) spicula torquebat Lycio Gortynia cornu; XI 773. — 2. sacerdos summas carpens media inter cornua saetas; VI 245. (Entellus) duros reducta librabat dextra media inter cornua caestus, arduus; V 479. camuris hirtae sub cornibus aures; G III 55.

cornum, Kornelkirſche: I. videmus prunis lapidosa rubescere corna; G II 34. — II. victum infelicem, bacas lapidosaque corna, dant rami; III 649.

cornus, Kornelkirſchbaum, Wurfſpieß: I. volat Itala cornus aëra per tenerum stomachoque infixa sub altum pectus abit; IX 698. sonitum dat stridula cornus et auras certa secat; XII 267. myrtus validis hastilibus (fecunda) et bona bello cornus; G II 448. secat: ſ. dat. volat: ſ. abit. — II. infigo: ſ. I abit.

Coroebus, Troer: addunt se Hypanisque Dymasque et lateri adglomerant nostro, iuvenisque Coroebus Mygdonides; II 341. hic successu exultans animisque Coroebus inquit . . ; II 386. non tulit hanc speciem furiata mente Coroebus; II 407. inquit: ſ. exsultat. primus Coroebus Penelei dextra procumbit; II 424.

corolla, Kränzchen: sunt Cecropio violae de flore corollae; Copa 13.

corona, Kranz, Krone, Kreis, Verſammlung, Menge: I. ardet: ſ. III stella. qua interlucet corona non tam spissa viris; IX 508. — II. ferre iubet duplicem gemmis auroque coronam; I 655. cum puppibus laeti nautae imposuere coronas; G I 304. puppibus . . . coronas; IV 418. munera locantur, sacri tripodes viridesque coronae; V 110. primam merui qui laude coronam, ni me . .; V 355. ipse oratores ad me regnique coronam cum sceptro misit mandatque insignia Tarchon; VIII 505. omnibus (pueris) in morem tonsa coma pressa corona; V 556. — III. plantis (nascitur) Herculeae arbos umbrosa coronae; G II 66. ante tibi Cnosia ‖ Gnosia ‖ ardentis decedat stella coronae, quam . .; G I 222. — IV, 1. *regalis accensa (virgo) comas, accensa cororam insignem gemmis; VII 75. — 2. rara muros cinxere corona Asius Imbrasides Hicetaoniusque Thymoetes; X 122. muros varia cinxere corona matronae puerique; XI 475. cui (Agrippae) (belli insigne superbum) tempora navali fulgent rostrata corona; VIII 684. undique deusa Teucri ‖ Teucri densa ‖ inclusere corona; XII 744. tum pater Anchises magnum cratera corona induit; III 525. premi: ſ. II. tondeo. quae (fera) densa venantum saepta corona contra tela furit; IX 551.

corono, bekränzen, umgeben, umſtellen: equites omnem abitum custode coronant; IX 380. ubi socii cratera coronant; G II 528. anne coronato vis lapide ista ‖ ossa ‖ tegi? Copa 36. regina intendit locum sertis et fronde coronat funerea; IV 506. crateras magnos statuunt et vina coronant: I 724. [vina coronant]; VII 147.

corporeus, körperlich, leiblich: miseris (animis) nec funditus omnes corporeae excedunt pestes; VI 737.

corpus, Körper, Leib, Geſtalt, Perſon, Leichnam, Geſamtheit, Maſſe, Volk: I. **abſolut**: qualis ubi aut leporem aut candenti corpore cycnum sustulit Iovis armiger; IX 563. placidum carpebant fessa soporem corpora per terras; IV 523. ut forte novem pulcherrima fratrum corpora constiterant contra; XII 271. aequoreae pristes, immania corpora ponti, undique conveniunt; Ci 451. tum demum crassa magnum farragine corpus crescere iam domitis (equis) sinito; G III 205. de sedibus imis ibant defuncta corpora vita magnanimum heroum; G IV 475. turba ruebat, defuncta . . ; VI 306. est: vgl. elliptiſch. eunt: ſ. defunguntur. iacet avolsum umeris caput et sine nomine corpus; II 558. iacet exanimum tibi corpus amici totamque incestat funere classem; VI 149. corpora, per campos ferro quae fusa iacebant, (Aeneas) redderet ac tumulo sineret succedere terrae; XI 102. incestat: ſ. iacet; VI 149 si vero tristi languebant corpora morbo; G IV 252. ut iucundo levet languentia corpora somno; Cul 93. quot humi morientia corpora fundis? XI 665. hae

querulae ‖ querulas ‖ referunt voces quis nantia limo corpora lympha fovet; Cul 152. praevertunt: ſ. 2. Ci 203. ruunt: ſ. defunguntur. stant circumfusa pruinis corpora magna boum; G III 369. succedunt: ſ. iacet; XI 102. quantum non corpora noxia ‖ noxia corpora ‖ tardant; VI 731. elliptiſch: ut binae regum facies, ita corpora plebis: G IV 95. corpora multa virum circa seniorque Galaesus; VII 535. tum sanguine in alto armaque corporaque; XI 634. — 2. sternuntur Etrusci et vos, o Grais imperdita corpora, Teucri; X 430. vos, o pulcherrima quondam corpora, caerulea praevertite in aethera nubes; Ci 203.

nach Verben: iam silvis dumisque vagae (capellae), iam vallibus abdunt corpora; Cul 49. non potui abreptum divellere corpus et undis spargere? IV 600. sic o sic positum afati discedite corpus; II 644. primum parva duorum corpora natorum serpens amplexus uterque implicat; II 214. cum ferro caelestia corpora demens adpetii; XI 276. aveho: ſ. infodio. sic liquido Scyllae circumfusum aequore corpus semiferi incertis etiam nunc partibus artus mutabant; Ci 493. ſ. I, 1. stant. complexa (mater) sui corpus miserabile nati; E V 22. ut (Aeneas) spolia, ut currus, ut ipsum corpus amici conspexit; I 486. tonsum tristi contingunt corpus amurca; G III 448. nec singula morbi corpora corripiunt, sed tota aestiva repente; G III 472. ubi tot Simois correpta sub undis scuta virum galeasque et fortia corpora volvit; I 101. corripio e stratis corpus; III 176. Aeneas corripit e somno corpus; IV 572. cetera (corpora) confusaeque ingentem caedis acervum (Latini) nec numero nec honore cremant; XI 207. tum (apes) tecta petunt, tum corpora curant; G IV 187. passim in litore sicco corpora curamus; III 511. (Aeneas, iuventus) fessi et equos et corpora curant; VIII 607. animae, quibus altera fato corpora debentur; VI 714. lancea summum degustat volnere corpus; XII 376. huc delecta virum sortiti corpora furtim includunt (ductores Danaum) caeco lateri; II 18. (Aeneas) obvia multa virum demittit corpora Morti; X 662. Aeneas primique duces et pulcher lulus corpora sub ramis deponunt arboris altae; VII 108. corpora ipsa boum frondoso desere luco; G IV 543. devoveo: ſ. do; Cul 368. age diversos et disice corpora ponto; I 70. divello: ſ. abripio. omnes corpora saltu ad terram misere aut ignibus aegra dedere; II 565. praeterea bis sex genitor lectissima matrum corpora dabit; IX 273. (Turnus) multa virum volitans dat fortia corpora Leto; XII 328. hic (est) ille Flaminius ‖ Caecilius ‖, devota dedit qui corpora flammae; Cul 368. excepto Laurentis corpore Turni; VII 650. corpora luce carentum (apes) exportant tectis; G IV 255. huc corpora quisque suorum more tulere patrum; XI 185. post ego nube cava miserandae (Camillae) corpus feram tumulo; XI 593. protinus Orsilochum et Buten, duo maxima Teucrum corpora, (Camilla) fixit; XI 691. illam (lupam) corpora fingere lingua; VIII 634. foveo: ſ. I, 1. nant. duo cum corpora prensa manu magna medio (Cyclops) resupinus in antro frangeret ad saxum; III 623. nec (Aeneas) prius absistit, quam septem ingentia victor corpora fundat humi; I 193. passim somno vinoque per herbam corpora fusa vident; IX 317. Pandarus ut fuso germanum corpore cernit; IX 722. ſ. I, 1. iacet; XI 102. moriuntur. (Iuturna) cuncta gerens, vocemque et corpus et arma Metisci; XII 472. quod corpus humandum (vates) diceret; VI 161. saepe etiam deusos inmittere corpus in hostes; Cat IX 49. implico: ſ. amplector. includo: ſ. deligo. Latini corpora partim multa virum terrae infodiunt avectaque partim finitimos tollunt in agros urbique remittunt; XI 204. mortua quin etiam iungebat (Mezentius) corpora vivis; VIII 485. corpus lavant frigentis et ungunt; VI 219. lavit ater corpora sanguis; G III 221. corpora praecipue matrum legat; G III 51. ſ. do; IX 273. genitor corpus levabat arboris adclinis trunco; X 834. ſ. I, 1. languent. paribus lita corpora guttis; G IV 99. ille (Euandrus) loquentis totum lustrabat lumine corpus; VIII 153. multa boum circa mactantur corpora Morti; XI 197. interea socios inhumataque corpora terrae mandemus; XI 22. mitto: ſ. do; II 565. semper erunt, quarum (boum) mutari corpora malis; G III 69. donec (Proteus) talis erit mutato corpore, qualem . . ; G IV 413. deum rex illi (patri) reddidit optatam mutato corpore vitam; Ci 527. ſ. circumfundo. corpora agresti nudant (pecoris magistri) praedura palaestrae; G II 531. (apes) corpora bello obiectant; G IV 217. pendere poenas Cecropidae iussi septena quotannis corpora natorum; VI 22. quo (odore Cyrene) totum nati corpus perduxit; G IV 416. nonne vides, ut tota tremor pertemptet equorum corpora? G III 251. corpus ubi exanimi positum Pallantis Acoetes servabat senior; XI 30. ſ. adfor. Tityon, per tota novem cui iugera corpus porrigitur; VI 596. nunc adeo laeti bene gestis corpora rebus procurate, viri; IX 157. qualia nunc hominum producit corpora tellus; XII 900. maris prolem litore in extremo ceu naufraga corpora fluctus proluit; G III 542. pectore puro saepe super tenero prosternit gramine corpus; Cul 69. (Achilles) corpus exangue sepulchro reddidit Hectoreum; II 542. me seu corpus spoliatum lumine mavis redde meis; XII 935. ſ. I, 1. iacet; XI 102. vita per auras concessit maesta ad manis corpusque reliquit; X 820. remitto: ſ. infodio. cum hirsuti secuerunt corpora vepres; G III 444. servo; ſ. pono. quod nec corpora segnes (apes) in Venerem solvunt; G IV 198. sortior: ſ. deligo. dic corpus properet (Anna) fluviali spargere lympha; IV 635. Aeneas corpus recenti spargit qua; VI 635. ſ. abripio. spolio: ſ. reddo. plurima per vias sternuntur inertia passim corpora perque domos et religiosa deorum limina; II 365. da sternere corpus; XII 97. ſ. I, 2. deflexit partim (tela) stringentia corpus alma Venus; X 331. alii corpora saltu subiciunt in equos; XII 287. (Charon) ferruginea subvectat corpora cumba; VI 303. corpus humo patiare tegi; X 924. (Aeneas) tolli miserabile corpus imperat; XI 59. ſ. infodio. tondeo: ſ. contingo. aegra trahebant corpora; III 141. corpora viva nefas Stygia vectare carina; VI 391. exanimum auro corpus vendebat Achilles; I 484. pluma marmoreum volueri vestivit tegmine corpus; Ci 503. hic et Aloidas geminos immania vidi corpora; VI 583. ſ. fundo; IX 317. quicumque sacrum violarit volnere corpus; XI 591. quicumque tuum violavit volnere corpus; XI 848. ungo: ſ. lavo. (serpens) iam magis atque magis corpus revolubile volvens; Cul 169. fama est Enceladi semustum fulmine corpus urgeri mole hac; III 578. — 2. (Mezentius) hoc dicens eduxit corpore telum; X 744. (Camilla) tum frigida toto paulatim exsolvit se corpore; XI 829. hic Curibus fidens primaevo corpore Clausus advenit; X 345. (Mezentius) corpore inhaeret; X 845. toto corpore sudor liquitur; IX 812. gelidus toto manabat corpore sudor; III 175. Teucri potiuntur corpore et armis; XII 642. toto proruptus corpore sudor; VII 459. voveo praedonis corpore raptis indutum spoliis ipsum te, Lause, tropaeum Aeneae; X 774. te isto corpore solvo; IV 703. uti ne (virgo) prodita ludo auratam gracili solvisset corpore pallam! Ci 151. cui (Famae) quot sunt corpore plumae, tot vigiles oculi ‖ oculi; ‖ subter (mirabile dictu); IV 181. — 3. hic plantas tenero abscindens de corpore matrum deposuit sulcis; G II 23. Phoebe, Dardana qui Paridis derexti tela manusque corpus in Aeacidae; VI 58. fratres truculenta ferunt infestaque lumina corpus alter in alterius; Cul 255. subito omnis de corpore fugit quippe dolor; XII 421. iam fessae

‖ fesso ‖ tandem fugiunt de corpore vires; Ci 448. haesit in corpore ferrum; XI 864. cuius (pastoris) ut intravit levior per corpora somnus; Cul 206. (Scylla) suspensam gaudens in corpore ludere vestem; Ci 144. non equidem ex isto speravi corpore posse tale malum nasci; Ci 431. Numitor iaculo fratris de corpore rapto Aeneau petiit; X 342. ille (Pallas) rapit calidum frustra de corpore ‖ volnere ‖ telum; X 486. anne putandumst animas iterum ad tarda reverti corpora? VI 721. ut (animae) incipiant in corpora velle reverti; VI 751. steterunt quae (tela) in corpore Graium Iliacis campis; X 334. (hasta) tandem etiam magno strinxit de corpore Turni; X 478. cognoscite, mihi quae fuerint iuvenali in corpore vires; V 475. iuvenis corpus per ingeus lumina volvit; X 446.

III. **nach Substantiven**: 1. vos adeo, humani mutatae corporis artus, puellae Dauliades, gaudete; Ci 178. flexibus eversis torquetur corporis orbis; Cul 180. — 2. idem (Dares) victorem Buten immani corpore perculit; V 372. ipse inter primos praestanti corpore Turnus vertitur arma tenens; VII 783. tum reges asperque immani corpore Thybris; VIII 330. contra (fecerat Ignipotens) magno maerentem corpore Nilum; VIII 711. cycnus; ſ. I, 1. candet. sunt mihi bis septem praestanti corpore nymphae; I 71. me non florentes aequali corpore nymphae (potuerunt retinere); Ci 435. postrema (Scylla) immani corpore pistrix; III 427. quattuor eximios praestanti corpore tauros delige; G IV 538. (Aristaeus) quattuor eximios praestanti corpore tauros ducit; G IV 550. Caci mens quattuor a stabulis praestanti corpore tauros avertit; VIII 207. — 3. ingens concursus ad ipsa corpora seminecisque viros; IX 455. (adiuvant) tabentes genae et iuvenali in corpore pallor; XII 221. tenuis sine corpore vitas volitare cava sub imagine formae; VI 292.

IV. **Umſtand**: 1. (Opis) nigro circumdata turbine corpus; XI 596. (Galli) scutis protecti corpora longis; VIII 662. talis gens pecudum fulvis velatur corpora saetis; G III 383. — 2. toto certatum est corpore regni; XI 313. aether omnis magnus alit magno commixtus corpore fetus; G II 327. commixti corpore tanto ‖ tantum ‖ subsident Teucri; XII 835. (Nisus) toto conixus corpore ferrum conicit; IX 410. fert iugens toto conixus corpore saxum Lyrnesius Acmon; X 127. corpore toto alte sublatum consurgit Turnus in ensem et ferit; XII 728. nequinam longos fugieus (serpens) dat corpore tortus; V 276. celeri (Dares) elapsus corpore cessit; V 445. Entellus corpore tela modo atque oculis vigilantibus exit; V 438. Catillus ingentem animis, ingentem corpore et armis deicit Herminium; XI 641. telum Aeneas corpore toto eminus intorquet; XII 920. alter (erat Aeacides laetatus) quod Hectoreo victor lustravit corpore Troiam; Cul 324. immanis vario maculatus corpore serpens; Cul 164. mens magno se corpore miscet; VI 727. hinc (Cyllenius) toto praeceps se corpore ad undas misit; IV 253. Mucius (hic est) prudens ardorem corpore passus; Cul 365. (Acoetes) sternitur et toto proiectus corpore terrae †; XI 87. toto descendit corpore pestis; V 683. (Aeneas) hic Priamiden laniatum corpore toto Deiphobum vidit ‖ videt et ‖; VI 494. non corpore notae sufficiunt vires; XII 911. — 3. longe ante omnia corpora Nisus emicat; V 318. tutatur Euryalum gratior pulchro veniens in corpore virtus; V 344. frigent effetae in corpore vires; V 396. vgl. II, 3. ludo in.

corripio. ergreifen, aufraffen, erfaſſen, rauben, hinraffen, durdeilen, hinreißen: hunc plausus hiantem per cuneos geminatus plebisque patrumque corripuit; G II 510. ubi correptum manibus vinclisque tenebis; G IV 405. illum (Aiacem Pallas) expirantem transfixo pectore flammas turbine corripuit; I 45. ipsum (Laocoonta) auxilio subeuntem (serpentes) corripiunt; II 217. tandem (Dido) corripuit sese atque inimica refugit in nemus umbriferum; VI 472. hic Cacum in tenebris incendia vana vomentem (Alcides) corripit; VIII 260. nec plura locutus (Turnus) corripuit sese et tectis citus extulit altis; XI 462. vellem haut correpta fuisset (Camilla) militia tali; XI 584. ni Scylla novo correpta furore Minoa inhiasset; Ci 130. hostis Marte secundo omnia corripuisse; XI 900. nec singula morbi corpora corripiunt, sed tota aestiva repente spemque gregemque simul cunctamque ab origine gentem; G III 472. corripuit tremulis altaria flammis sponte sua cinis ipse; E VIII 105. (Aeneas) arcum manu celerisque sagittas corripuit; I 188. ipse (Pyrrhus) inter primos correpta dura bipenni limina perrumpit; II 479. super ipse (Corynaeus) secutus caesariem laeva turbati corripit hostis; XII 302. nonne vides, cum praecipiti certamine campum corripuere currus? G III 104. non tam praecipites biiugo certamine campum corripuere currus; V 145 corpus: ſ. **corpus**, II, 1. corripio (4 St.) S. 143, a. ex quo Tydides, Ulixes corripuere sacram effigiem; II 167. corripit hic subita trepidus formidine ferrum Aeneas; VI 290. me, me duce ferrum corripite, o miseri; XII 261. fratres pars gladios stringunt manibus, pars missile ferrum corripiunt; XII 279. ubi tot Simois correpta sub undis scuta virum galeasque et fortia corpora volvit; I 100. gentem, gregem: ſ. aestiva. (Aeneas) tum magnam corripit hastam et iacit; X 335. (Turnus) validam vi corripit hastam, Actoris Aurunci spolium; XII 93. haec memorans (Iris) prima infensum vi corripit ignem; V 641. illam (matrem) incendentem luctus Idaeus et Actor corripiunt; IX 502. non eos (equos) obiecta retardant flumina correptosque unda torquentia montis; G III 254. navis, quae forte paratae, corripiunt onerantque auro; I 363. ille (Cerberus) fame rabida tria guttura pandens corripit obiectam (offam); VI 422. (Carme) corripit extemplo fessam languore puellam; Ci 223. corripit Aeneas extemplo avidusque refringit cunctantem (ramum); VI 210. sagittas: ſ. arcum. scuta: ſ. galeas. iam superne corripere et soles et sidera cuncta minatur caeli fragor; Cul 351. correptis subito mediis (silvis) extenditur una acies Volcania; X 407. signo repente corripiunt spatia audito; V 316. pariter gressi per opaca viarum corripiunt spatium medium; VI 634. spem: ſ. aestiva. spolium: ſ. hastam. quae (flamma) plurima vento corripuit tabulas; IX 537. obvius ambustum torrem Corynaeus ab ara corripit; XII 299. corripuere viam interea, qua semita monstrat; I 418.

corrumpo. verderben, verpeſten, fäuſchen, beſtechen: cererem corruptam undis expediunt; I 177. tempestas corrupit lacus, infecit pabula tabe ‖ tabo ‖; G III 481. nec (Eurydice) divae corrupit munera lingua; Cul 291. subito cum tabida membris corrupto caeli tractu venit lues; III 138. quin etiam castos (virgo) aura est corrumpere vates; Ci 365. si nec casia liquidi corrumpitur usus olivi; G II 466.

corruo. ſtürzen, zuſammenbrechen: (Pallas) corruit in volnus; X 488. cum subito in medio rerum certamine praeceps corruit; Cat III 8.

cortex. Rinde, Schale: I. est: ſ. II, 1 rapio. — II, 1. Ausonii coloni ora corticibus sumunt horrenda cavatis; G II 387. seu corticibus tibi suta cavatis fuerint alvaria; G IV 33. tegmina quis capitum raptus de subere cortex; VII 742. — 2. (Simylus) siugula tum capitum nodoso cortice nudat; Mo 94. pinguia corticibus sudent electra myricae; E VIII 54. — 3. in viridi nuper quae cortice fagi carmina descripsi; E V 13. ater et alterius (arboris) sequitur de cortice sanguis; III 33. quin etiam caeli regionem in cortice signant; G II 269. qui (ignis) furtim pingui primum sub cortice tectus robora comprendit; G II

304. qua se medio trudunt de cortice gemmae; G II 74. — III, 1. tum Phaethontiadas musco (Silenus) circumdat amarae corticis; E VI 63 — 2. pars Narcissi lacrimam et lentum de cortice gluten prima favis ponunt fundamina; G IV 160. — IV. apes examina condunt corticibusque cavis vitiosaeque ilicis alvo ‖ alveo ‖; G II 453. silvis sonorae ‖ sonoros ‚ sponte sua cantus rapiebant cortice avara; Cul 282. ille (Pandarus) rudem nodis et cortice crudo intorquet hastam; IX 743.

cortina, Beden, Dreifuß: neque te Phoebi cortina fefellit, dux Anchisiade; VI 347. mugire adytis (visa) cortina reclusis; III 92.

corus ſ. **caurus.**

corusco, ſchwingen, ſich bewegen, ſchimmern: I. (apes) pinnis coruscant; G IV 73. elucent aliae (apes) et fulgore coruscant; G IV 98. — II. duo Alpina coruscant gaesa manu; VIII 661. (Aeneas) odit moras hastamque coruscat; XII 431. ignem sublata procul dextra conixa (Iris) coruscat et iacit; V 642. (Turnus) strictum coruscat mucronem; X 651. Aeneas instat contra telumque coruscat ingens arboreum; XII 887. cunctanti (Turno) telum Aeneas fatale coruscat; XII 919.

coruscus, ſchwankend, zuckend, ſchimmernd, funkelnd: Pyrrhus exultat, telis et luce coruscus aëna; II 470. ipsi adstant armati ferro et cristis capita alta corusci; IX 678. aquilis semper gaudet deus ille coruscis; Ci 529. ipse pater media nimborum in nocte corusca fulmina molitur dextra; G I 328. (Pyrrhus) dextra coruscum extulit ensem; II 552. arsere coruscae luminibus flammae arrectis; II 172. ipse coruscis cum fremit ilicibus quantus pater Appenninus; XII 701. secuntur purpurei cristis iuvenes auroque corusci; IX 163. stat ferri acies mucrone corusco stricta; II 333. silvis scaena coruscis desuper imminet; I 164. quarum (zonarum) una corusco semper sole rubens; G I 233. tonitru cum rupta corusco ignea rima micans percurrit lumine nimbos; VIII 391.

corvus, Rabe: I. tum liquidas corvi presso ter gutture voces aut quater ingeminant et saepe cubilibus altis nescio qua praeter solitum dulcedine laeti strepitant; G I 410. hinc laetae pecudes et ovantes gutture corvi; G I 423. strepitant: ſ. ingeminant. — II. haud equidem credo, quia sit divinitus illis (corvis) ingenium aut rerum fato prudentia maior; G I 415. — III. e pastu decedens agmine magno corvorum increpuit densis exercitus alis; G I 382.

Corybantius, der Korybanten: hinc mater cultrix Cybeli ‖ Cybelae ‖ Corybantiaque aera; III 111.

Corycius, aus Korykus: ut tibi Corycio glomerarem flammea luto; Ci 317. sub Oebaliae memini me turribus arcis Corycium vidisse senem; G IV 127.

Corydon, Hirt: I, 1. formonsum pastor Corydon ardebat Alexim, delicias domini; E II 1. haec (cicuta) nos „formonsum Corydon ardebat Alexim ‖ Alexim ‖“ docuit; E V 86. compulerant greges Corydon et Thyrsis in unum, Thyrsis oves, Corydon distentas lacte capellas; E VII 2. rusticus es, Corydon; E II 56. certamen erat Corydon cum Thyrside magnum; E VII 16. ex illo Corydon est tempore nobis; E VII 70. hos (versus) Corydon, illos referebat in ordine Thyrsis; E VII 20. te Corydon (sequitur), o Alexi; E II 65. — 2. sum: ſ. 1. est; E VII 70. — 3 a Corydon Corydon, quae te dementia cepit! E II 69. ſ. 1. est; E II 56. — II. capio: ſ. I, 3. — III. Galatea, si qua tui Corydonis habet te cura, venito; E VII 40.

corylus, Haſelſtaude, Haſelſtrauch: I, 1. plantis ecdurae ‖ et durae ‖ coryli nascuntur; G II 65. — 2. vos coryli testes et flumina nymphis; E V 21. — II, 1. Phyllis amat corylos: illas dum Phyllis amabit, nec myrtus vincet corylos nec laurea Phoebi; E VII 63. neve inter vitis corylum sere; G II 299. — 2. hic inter densas corylos modo namque gemellos (capella) reliquit; E I 14. — III. cur non, Mopse, hic corylis mixtas inter consedimus ‖ considimus ‖ ulmos? E V 3.

corymbus, Efeudlüte: I. hic (est) chrysanthus ‖ chrysanthes ‖ hederaeque nitor pallente corymbo; Cul 405. — II. lenta quibus (poculis) vitis diffusos edera vestit pallente corymbos; E III 39. (hederae) pingunt aureolos viridi pallore corymbos; Cul 144. vestio: ſ. diffundo.

Corynaeus, Troer: I. obvius ambustum torrem Corynaeus ab ara corripit; XII 298. ossa lecta cado texit Corynaeus aëno; VI 228. — II. Emathiona Liger, Corynaeum sternit Asilas; IX 571.

Corythus, A. Sohn des Juppiter; venerat antiquis Corythi de finibus Acron; X 719. illum (Dardanum) Corythi Tyrrhena ab sede profectum; VII 210. extremas Corythi penetravit (Aeneas) ad urbes; IX 10. — B. Stadt in Etrurien: Corythum terrasque requirat (parens) Ausonias; III 170.

cos, Stein, Fels, Schleifſtein: I. *saepe etiam duris errando in cotibus alas (apes) attrivere; G IV 203. — II duris in cotibus illum (Amorem) aut Tmaros aut Rhodope aut extremi Garamantes edunt; E VIII 43. *[pars subigunt in cote secures]; VII 627.

Cosae, Stadt in Etrurien: qui (iuvenes) moenia Clusi quique urbem liquere Cosas; X 168.

Cossus, Kriegstribun: quis te, magne Cato, tacitum aut te, Cosse, relinquat? VI 841.

costa, Rippe, pl. Seite: I, 1. sus fricat arbore costas; G III 256. ductores Danaum secta intexunt abiete costas; II 16. saepe oleo tardi costas agitator aselli vilibus aut onerat pomis; G I 273. apes ruptis effervere costis; G IV 556. viribus ensis adactus transabiit costas; IX 432. hasta volans horum (fratrum) unum ad medium transadigit costas; XII 276. Aeneas crudum transadigit costas et cratis pectoris ensem; XII 508. — 2. discrimina costis per medium qua spina dabat; X 382. ramea costis subiciunt fragmenta, thymum casiasque recentis; G IV 303. magno veluti cum flamma sonore virgea suggeritur costis undantis aëni; VII 463. — 3. tergora deripiunt costis et viscera nudant; I 211. — 4. an crudum per costas exigat ensem; X 682. ossa sed inter ferreus ad costas alto stat voluere mucro; XI 817.

cothurnus, hoher Schuh, erhabener Stil: I. nudata musto tingue novo mecum dereptis crura cothurnis; G II 8. — II. ferre per orbem sola Sophocleo tua carmina digna cothurno; E VIII 10. — III. (Delia) suras evincta cothurno; E VII 32. virginibus Tyriis mos est purpureo alte suras vincire cothurno; I 337.

Cotyttia, Feſt der Kotyttо: non me vocabis pulchra per Cotyttia ad feriatos fascinos? Cat XIII 19.

crabro, Hornisse: asper crabro inparibus se immiscuit armis; G IV 245.

cras, morgen: cras altera (mala) mittam; E III 71.

crassus, dick, dicht, fett: (Dareta) crassum cruorem ore iectantem ducunt . .; V 469. (Dryops) crassum vomit ore cruorem; X 349. crassa magnum farragine corpus crescere sinito; G III 205. (iguis) ruit atram ad caelum picea crassus caligine nubem; G II 309. crassis paludibus alni nascuntur; G II 110. glaebas cunctantis crassaque terga expecta; G II 236.

crastinus, morgend: A. ubi primos crastinus ortus extulerit Titan; IV 118. cum primum crastina caelo puniceis invecta rotis Aurora rubebit; XII 76. numquam te crastina fallet hora; G I 425. lux cum primum terris se crastina reddet; VIII 170. crastina

lux ingentis Rutulae spectabit caedis acervos; X 244. — B. pereat qui crastina curat! Copa 37.

Crataeis, Nymphe: ipse (Homerus) Crataein ait matrem; sed sive Crataeis sive illam (Scyllam) monstrum genuit grave Echidna biformis . .; Ci 66.

crater, Gefäß, Krug, Mischgefäß: I. 1. hue gaza mensaeque deorum crateresque auro solidi captivaque vestis congeritur; II 765. congesta cremantur turea dona, dapes, fuso crateres olivo; VI 225. ubi socii cratera coronant; G II 528. cremo: ſ. congero. ipsius Anchisae longaevi hoc munus habebis, cratera impressum signis, quem Thracius olim Anchisae genitori in magno munere Cisseus ferre sui dederat monimentum et pignus amoris; V 536. dabo cratera anticum, quem dat Sidonia Dido; IX 266. crateraque focosque ferunt; XII 285. ſ. do. habeo, imprimo: ſ. congero. pater Anchises magnum cratera corona induit inplevitque mero; III 525. multa relinquit armaque craterasque simul pulchrosque tapetas; IX 358. crateras duo ‖ duos ‖ statuam tibi pinguis olivi: E V 68. crateras magnos statuunt et vina coronant; I 724. [omine magno crateras laeti statuunt]; VII 147. vertunt crateras aënos; IX 165. — 2. (Rhoetus) magnum metuens se post cratera tegebat; IX 346. — II. ille (Bacchus) domuit magno Hylaeum Lapithis cratere minantem; G II 457.

crates, Geflecht: I. arbuteae crates et mystica vannus Iacchi; G I 166. — II. flectunt salignas umbonum cratis; VII 633. (apes) crates solvere favorum; G IV 214. haut segnes alii crates et molle feretrum texunt; XI 64. multum, qui vimineas trahit crates, iuvat arva; G I 95. Aeneas crudum transadigit costas et cratis pectoris ensem; XII 508.

creatrix, Erzeugerin, Mutter: hoc signum cecinit missuram diva creatrix; VIII 534. si qua via est, si quam tibi diva creatrix ostendit; VI 367.

creber, häufig, zahlreich, oft wiederkehrend, wiederholt, reich: A. (mare) una Eurusque Notusque ruunt creberque procellis Africus; I 85. quod per te divum crebros obtestor ‖ testamur ‖ amores, ut ne . .; Ci 273. creber anhelitus artus aridaque ora quatit; V 199. labat ariete crebro ianua; II 492. creber adspirans rursus vocat auster in altum; V 764. ornum cum ferro accisam crebrisque bipennibus instant eruere agricolae certatim; II 627. nunc cantu crebro rumpunt arbusta cicadae: Copa 27. (virgo) castra prospectat crebris lucentia flammis; Ci 176. (Simylus) excitat crebris languentem flatibus ignem; Mo 12. densis ictibus heros creber utraque manu pulsat versatque Dareta; V 460. crebros ensibus ictus congeminant; XII 713. (pastor draconis) reluctantis crebris foedeque petentis ictibus ossa ferit; Cul 196. (Carme) incipit ad crebros insani pectoris ictus ferre manum; Ci 345. intonuere poli et crebris micat ignibus aether; I 90. undique vasti certatim crebris conlucent ignibus agri; XI 209. sicubi nigrum ilicibus crebris sacra nemus accubet umbra; G III 334. errat auris et tempora circum crebra manus; V 436. balatu pecorum et crebris mugitibus amnes sonant; G III 554. pontibus ut crebris possint consistere (apes); G IV 27. hunc (Murranum) crebro super ungula pulsu incita proculcat equorum; XII 533. subito cum creber ad auris visus adesse pedum sonitus; II 731. fundunt simul undique tela crebra nivis ritu; XI 611. Cycladas et crebris legimus freta concita ‖ consita ‖ terris; III 127. non tam creber agens hiemem ruit aequore turbo, quam multae pecudum pestes; G III 470. illi (tauri) alternantes vi proelia miscent volneribus crebris; G III 221. — B. equos fontis avertitur et pede terram crebra ferit; G III 500.

crebresco, häufig werden, zunehmen, wachsen: crebrescunt optatae aurae; III 530. saevos campis magis ac magis horror crebrescit; XII 407. quem simul ac luturna soror crebrescere vidit sermonem; XII 222.

credo, glauben, für wahr halten, vertrauen, trauen, anvertrauen: I. tu procul a patria ⟨nec sit mihi credere tantum†⟩ ‖ patria — nec sit mihi credere — tantum! ‖; E X 46. munere sic niveo lanae, si credere dignum est, Pau deus Arcadiae captam te, Luna, fefellit; G III 391. aemulus exceptum Triton, si credere dignum est, virum immerserat; VI 173. neque Maeoniae patiuntur credere chartae; Ci 62. tum, credo, cum me arbustum videre Miconis incidere falce; E III 10. haud equidem credo, quia sit divinitus illis (corvis) ingenium; G I 415. quisquis es, haut, credo, invisus caelestibus auras vitalis carpis; I 387. neque, credo, sine numine divom paras Stygiam innare paludem; VI 368. exeudent alii spirantia mollius aera ⟨credo ‖ credo ‖ equidem⟩; VI 848. at, credo, mea numina tandem fessa iacent; VII 297. equidem credo, mea volnera restant; X 29. neque enim, fortissime, credo, iussa aliena pati et dominos dignabere Teucros; X 865. credimus? an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt? E VIII 108. — II, 1. experto credite, quantus (Aeneas) in clipeum adsurgat; XI 283. nec (apes) credunt caelo adventantibus euris; G IV 192. neu struere auderent aciem neu credere campo; IX 42. o formonse puer, nimium ne crede colori! E II 17. equo ne credite, Teucri; II 48. nec iam amplius (Arruns) hastae credere audet; XI 808. altae ne crede paludi; G IV 48. non bene ripae creditur; E III 95. — 2, a. dum nec curare deum credis mortalia quemquam; E VIII 35. non alios inluxisse dies aliumve habuisse tenorem crediderim; G II 338. spemque metumque inter dubii, seu vivere credant (socios) sive . .; I 218. credo equidem, nec vana fides, (hospitem) genus esse deorum; IV 12. id cinerem aut manis credis curare sepultos? IV 34. non tamen Anna novis praetexere funera sacris germanam credit; IV 501. nec credere quivi hunc tantum tibi me discessu ferre dolorem; VI 463. nos si pellant, nihil afore credunt, quin mittant . .; VIII 147. Arcades ipsum credunt se vidisse Iovem; VIII 353. pelago credas innare revolsas Cycladas; VIII 691. est animus istum qui vita bene credat emi, quo tendis, bonorem; IX 206. hunc (Turnum) ubi contiguum missae fore credidit hastae; X 457. vim adfore verbo (Auxur) crediderat; X 548. Aenean aversum ut cedere Turnus credidit; X 648. si quis nocuisse tibi periuria credat; Ci 156. — b. creditis avectos hostis? II 43. Volcano genitum regem genitumque focis omnis quem credidit aetas, Caeculus; VII 680. (regina) infelix pugnae iuvenem in certamine credit extinctum; XII 598. quis ad Hesperiae venturos litora Teucros crederet? III 187. — III. aperit Cassandra ora dei iussu non umquam credita Teucris; II 247. si nemo audet se credere pugnae; V 383. Aenean credam ⟨quid enim⟩ fallacibus auris et caelo ‖ caeli (fraude)!‖ V 850. Daedalus praepetibus pinnis ausus se credere caelo; VI 15. cautius ut saevo velles te credere Marti; XI 153. te comminus aequo mecum crede solo pugnaeque accinge pedestri; XI 707. ſ. germina, regem, socios. Maiam, auditis si quicquam credimus, Atlans generat; VIII 140. quis non bonus omnia malit credere quam tanti sceleris damnare puellam? Ci 189. cui (Tyrrho) late custodia credita campi; VII 486. in novos soles audent se germina tuto credere; G II 333. num (hortati sumus) puero summam belli, num credere muros? X 70. natam thalamis neu crede paratis; VII 97. talibus insidiis perirurique arte Sinonis credita res; II 196. rex Turni potius se credidit armis; XI 114. perfidus ille arcanos etiam tibi credere sensus; IV 422. multi (socii) brevibus se credere saltu; X 289. ante, quam invitae properes anni spem credere terrae; G I 224. summam: ſ. muros. — IV. se Androgeos offert nobis, socia agmina credens, inscius; II 371. audax ille quidem, qui mitem Cerberon umquam credidit aut ulli Ditis placabile numen; Cul 271.

credulus, leichtgläubig: non ego credulus illis (pastoribus); E IX 34.

cremo, verbrennen: cetera (corpora, confusaeque ingentem caedis acervom (Latini) nec numero nec honore cremant; XI 208. congesta cremantur turea dona, dapes, fuso crateres olivo; VI 224. primus devecta cremato sarmenta; G II 408. num incensa cremavit Troia viros? VII 295. virgo visa omnem ornatum flamma crepitante cremari; VII 74.

Cremona, Stadt in Oberitalien: I, 1. tu nunc eris illi (patri) Mantua quod fuerat quodque Cremona prius; Cat VIII 6. — 2. Cremona frigida et lutosa Gallia; Cat X 12. — II. superet Mantua vae miserae nimium vicina Cremonae; E IX 28.

creo, erſchaffen, hervorbringen, erzeugen, zeugen, gebären: tum partu Terra nefando Coeumque lapetumque creat saevomque Typhoea et coniuratos caelum rescindere fratres; G I 279. instaurant acies Volcani stirpe creatus Caeculus et Umbro; X 543. silvicolae Fauno Dryope quem (Tarquitum) nympha creavat; X 551. principio arboribus varia est natura creandis; G II 9. illorum (equorum) de gente, patri quos daedala Circe supposita de matre nothos furata creavit; VII 283. quos (fratres) fida crearat una tot Arcadio coniunx Tyrrhena Gylippo; XII 271. ſ. alqm.; G I 279. (Aeneas) Sulmone creatos quattuor hic iuvenes viventis rapit; X 517.

crepido, Vorſprung: forte ratis celsi coniuncta crepidine saxi stabat; X 653.

crepito, klappern, knarren, klirren, kniſtern, raſſeln, rauſchen, krachen: canoros Curetum sonitus crepitantiaque aera secutae (apes); G IV 151. ubi lenis crepitans vocat auster in altum; III 70. leni crepitabat brattea vento; VI 209. necdum (audierant) impositos duris crepitare incudibus enses; G II 540. saepe profuit levem stipulam crepitantibus urere flammis; G I 85. virgo visa omnem ornatum flamma crepitante cremari; VII 74. tam multa in tectis crepitans salit horrida grando; G I 449. duro crepitant sub vomere malae; V 436. quam multa grandine nimbi culminibus crepitant, sic pulsat . .; V 459. est crepitans rauco murmure rivus aquae; Copa 12. vicinae fremunt ripae crepitantibus undis; XI 299.

crepitus, Krachen: nec fulmine tanti dissultant crepitus; XII 923.

crepo, krachen, rauſchen: fame genuini crepant? Cat XIII 36. acuto in murice remi obnixi crepuere; V 206. (Chloreus) tum croceam chlamydemque sinusque crepantis carbaseos collegerat auro; XI 775.

Cres, Kreter: ubi mixti altaria circum Cretesque Dryopesque fremunt pictique Agathyrsi; IV 146.

cresco, cretus, wachſen, zunehmen, entſtehen, part. entſproſſen: hortamur fari, quo sanguine cretus quive fuat ‖ quidve ferat ‖; II 74. qui sit fari, quo sanguine cretus hortamur; III 608. venisse Aenean Troiano sanguine cretum; IV 191. Dardanus Electra, ut Grai perhibent, Atlantide cretus; VIII 135. Pandarus et Bitias, Idaeo Alcanore creti; IX 672. qua mare inoffensum crescenti adlabitur aestu; X 292. crescant illae (arbores), crescetis amores; E X 54. Gallo, cuius amor tantum mihi creseit in horas, quantum . .; E X 73. rami matris crescenti (arbori) adimunt fetus uruntque ferentem; G II 56. ſ. amor. crassa magnum farragine corpus crescere iam domitis (equis) sinito; G III 206. quo modo tortus per herbam cresceret in ventrem cucumis; G IV 122. sic fortis Etruria crevit scilicet; G II 533. cava flumina crescunt cum sonitu; G I 326. tibi certet ‖ crescet ‖ gloria perpetuum lucens; Cul 37. non alios prima crescentis origine mundi inluxisse dies credideris; G II 336. prolem tarde crescentis olivae (canam); G II 3. pastores, hedera crescentem ornate poetam, Arcades; E VII 25. †crescit quae ‖ crescitque ‖ in acumina radix; Mo 77. hic rosa purpureum crescens pudibunda ruborem ‖ purpureo crescit . . rubore ‖; Cul 399. Iliaco tumidum qui crescere Thybrim sanguine videbit; XI 393. aggere multo telluris tumulus formatum crevit in orbem; Cul 396. decuit vim crescere victis? XII 799. sol crescentis decedens duplicat umbras; E II 67.

Cresius, kretiſch: quam (cervam) nemora inter Cresia fixit pastor telis; IV 70. tu Cresia mactas prodigia; VIII 294.

Cressa, Kreterin, kretiſch: A. revehi quod moenia Cressa gaudeat; Ci 384. secum armentarius Afer agit Cressam pharetram; G III 345. — B. serva datur, Cressa genus, Pholoë, V 285.

creta, Kreide, Tonerde: I. tofus scaber et nigris exesa chelydris creta negant alios aeque serpentibus agros dulcem ferre cibum et curvas praebere latebras; G II 215. — II. pars rapidum cretae ‖ certe ‖ veniemus Oaxen ‖ ad Oxum ‖; E I 65. — III. area creta solidanda tenaci; G I 179.

Creta, Kreta: I. Creta Iovis magni medio iacet insula ponto; III 104. — II, 1. hortantur socii Cretam proavosque petamus; III 129. — 2. non Cretae inssit considere Apollo; III 162. — III. deserta litora Cretae; III 122. — IV. ut quondam Creta fertur labyrinthus in alta mille viis habuisse dolum; V 588.

Cretaeus, kretiſch: hic Venus dictamnum genetrix Cretaea carpit ab Ida; XII 412. modo Iuppiter adsit, tertia lux classem Cretaeis sistet in oris; III 117. Gortynius heros Attica Cretaea sternebat rura sagitta; Ci 115.

Cretheus, Gefährte des Aeneas: I. dextera nec tua te, Graium fortissime Cretheu, eripuit Turno; XII 538. — II. (Turnus occupat) amicum Crethea Musis, Crethea Musarum comitem, cui carmina semper cordi; IX 775.

Creusa, Gattin des Aeneas: I. subiit deserta Creusa et direpta domus et parvi casus Iuli; II 562. non prius aspicies, superet coniunxne Creusa Ascaniusque puer? II 597. — II. nec te hinc comitem asportare ‖ te comitem hinc portare ‖ Creusam fas sinit; II 778. ut Ascanium patremque meum iuxtaque Creusam mactatos cernam? II 666. desero: ſ. I. subit. lacrimas dilectae pelle Creusae; II 784. nos contra effusi lacrimis coniunxque Creusa Ascaniusque omnisque domus; II 651. heu misero coniunx fato mi ‖ fatone ‖ erepta Creusa; II 738. macto: ſ. cerno. porto: ſ. asporto. maestus Creusam nequiquam ingeminans iterumque vocavi; II 769. — III. lacrimae: ſ. II. deligo. erit ista mihi genetrix nomenque Creusae solum defuerit; IX 297. infelix simulacrum atque ipsius umbra Creusae visa mihi ante oculos; II 772.

cribrum, Sieb: (Simylus) transfert inde manu fusas ‖ tusas ‖ in cribra farinas et quatit; Mo 40.

crimen, Vorwurf, Beſchuldigung, Anklage, Vergehen, Verbrechen, Schmach: I, 1. Allecto, cui crimina noxia cordi; VII 326. — 2. olorinae surgunt pinnae, crimen, Amor, vestrum formaeque insigne paternae; X 188. — II, 1. cum artificis scelus formidine crimen acerbat; XI 407. (regina) se causam clamat crimenque caputque malorum; XII 600. ille (Minos) silentum conciliumque vocat vitasque et crimina discit; VI 433. quid inmeriti crimen habent cyathi? Cat XI 4. solus ferro crimen commune refellam; XII 16. sere crimina belli; VII 339. — 2. crimine ab uno disce omnis (Danaos); II 65. — III. omnipotens genitor, tanton me crimine dignum duxisti? X 668. — IV, 1. hos (infantes) iuxta falso damnati crimine mortis; VI 430. semper odiis et crimine Drances infensus iuveni Turno; XI 122. idem ego, nate, tuum maculavi crimine nomen; X 851. hinc semper Ulixes criminibus terrere novis; II 98. — 2. Turnus medio in crimine caedis et igni terrorem ingeminat; VII 577. non licuit thalami expertem sine crimine vitam degere more ferae; IV 550.

crinalis, des Haares: *pro crinali auro, pro longae tegmine pallae tigridis exuviae pendent; XI 576. solvite crinalis vittas, capite orgia mecum; VII 403.

crinis, Haar, Haupthaar, Schweif: I. nos crinem flagrantem excutere; II 685. (Apollo) molli fluentem

fronde premit crinem fingens atque implicat auro; IV 148. (Hector) squalentem barbam et concretos sanguine crinis gerens; II 277. ille Paris, Maeonia mentum mitra crinemque madentem subnexus; IV 216. da foedare in pulvere crinis vibratos calido ferro murraque madentis; XII 99. roseus medio surgebat vertice crinis; cuius quam servata diu natura fuisset, tam . .; Ci 122. — II, 1. fusos cervix cui (puero) lactea crinis accipit et molli subnectens ‖ subnectit ‖ circulus auro; X 137. nondum illi (Didoni) flavom Proserpina vertice crinem abstulerat; IV 698. illi (nato) dulcis compositis spiravit crinibus aura; G IV 417. aut ferro hoc purpureum patris dempsissem vertice crinem aut . .; Ci 281. ut patris, a demens (Scylla), crinem de vertice sectum furtimque arguto detonsum mitteret hosti; Ci 185. (Scylla) vix haec ediderat, cum intonsos ‖ incanos ‖ multo deturpat pulvere crines Carme; Ci 284. caelo ceu saepe refixa transcurrent crinemque volantia sidera ducunt; V 528. excutio: ſ. I. flagrat. hunc (crinem) ego Diti sacrum iussa fero; IV 702. fingo: ſ. I. fluit. foedo: ſ. I. madet. fundo: ſ. accipio. gero: ſ. I. concrescunt. implico: ſ. I. fluit. (Allecto) induit albos cum vitta crinis; VII 418. ut fibula crinem auro innectat; VII 815. crines nodantur in aurum; IV 138. nosco crinis incanaque menta regis Romani; VI 809. ibant crinibus Iliades passis peplumque ferebant; I 480. ecce trahebatur passis Priameia virgo crinibus Cassandra; II 404. sacrum tibi pascere crinem; VII 391. premo: ſ. I. fluit. infelix crinis scindit Iuturna solutos; XII 870. sic ait (Iris) et dextra crinem secat; IV 704. solvo: ſ. scindo. subnecto: ſ. accipio. crinis umbrosa tegebat harundo; VIII 34. vibro: ſ. I. madet. — 2. (erinys) geminos erexit crinibus anguis; VII 450. spiro: ſ. I. compono. — 3. huic (Amatae) dea caeruleis unum de crinibus anguem conicit inque sinum subdit; VII 346. tanta est in parvo fiducia crine cavendi; Ci 380. — III, 1. natura: ſ. I. surgit. — 2. crinibus roseis tenebras Aurora fugarat; Cul 44. — IV, 1. crinis effusa sacerdos ter centum tonat ore deos; IV 509. Discordia vipereum crinem vittis innexa cruentis; VI 281. filia prima manu floros Lavinia crinis et roseas laniata genas; XII 605. Linus pastor floribus atque apio crinis ornatus amaro; E VI 68. forma dei Mercurio similis et crinis flavos et membra decora iuventae ‖ iuventa ‖; IV 559. Apollo longaevo similis et crinis albos et saeva sonoribus arma; IX 651. stant circum Iliades crinem de more solutae; III 65. circum maestum Iliades crinem de more solutae; XI 35. subnecti: ſ. I. madet. — 2. virgo visa longis comprendere crinibus ignem; VII 73. stupuere caeruleos implexae crinibus angues Eumenides; G IV 482.

Crinisus, Fluß in Sicilien: Acestes, Troïa Criniso conceptum flumine mater quem genuit; V 38.

crinitus, mit wallendem Haar, Helmbuſch: cithara crinitus Iopas personat aurata; I 740. aetheria tum forte plaga crinitus Apollo acies videbat; IX 638. cui (Turno) triplici crinita iuba galea alta Chimaeram sustinet; VII 785.

crispo, ſchwingen: (Aeneas) bina manu lato crispans hastilia ferro; I 313. Turnus bina . .; XII 165.

crispus, gekräuſelt: copa crispum sub crotalo docta movere latus saltat; Copa 2.

crista, Kamm, Helmbuſch: I. cingunt qua tempora cristae; Cul 197. in postibus pendent cristae capitum; VII 185. (Aeneas) aptat rorantis sanguine cristas telaque trunca viri; XI 8. ipsum illum (equum), clipeum cristasque rubentis excipiam sorti; IX 270. viden ut geminae stant vertice cristae? VI 779. tremunt in vertice cristae sanguineae; IX 732. cristam adverso curru quatit aura volantem; XII 370. — II. apto ſ. I. rorant. ecce repente puniceam concussit apex in vertice cristam; Ci 501. cui (capiti) crista superne edita; Cul 171. excipio: ſ. I. rubent hasta summas excussit vertice cristas; XII 493. arma Lauso (Mezentius) donat habere umeris et vertice figere cristas; X 701. quatio: ſ. I. volat. (vates) stipat carinis conum insignis galeae cristasque comantis, arma Neoptolemi; III. 468. — III. (Turnus) aptat habendo ensemque clipeumque et rubrae cornua cristae; XII 89. — IV. secuntur purpurei cristis iuvenes auroque coruscі; IX 163. ipsi adstant armati ferro et cristis capita alta corusci; IX 678. (Euryalus) galeam Messapi habilem cristisque decoram induit; IX 365. *cristis a vertice flamma funditur; X 270. (Mezentius) aere caput fulgens cristaque hirsutus equina; X 869. quem (Turnum) crista tegit galea aurea rubra; IX 50. (Aeneas) miratur terribilem cristis galeam; VIII 620.

cristatus, mit einem Helmbuſch: uti fugerent hac Phryges, instaret curru cristatus Achilles; I 468.

croceus, deß Safran, ſafranfarbig, gelb: mirantur [pallam et pictum croceo velamen acantho] I 711. (Aeneas) ferre iubet circumtextum croceo velamen acantho; I 649. (Chloreus) croceam chlamydem collegerat auro; XI 775. Titoni croceum linquens Aurora cubile; G I 447. A IV 585. IX 460. quale solet viscum croceo fetu teretis circumdare truncos; VI 207. invitent croceis halantes floribus horti; G IV 109. aries iam croceo mutabit vellera luto; E IV 44. nonne vides croceos ut Tmolus odores mittit? G I 56 Iris croceis per caelum roscida pinnis devolat; IV 700.

crocota, ſafranfarbenes Kleid; quae (puella) prius in tenui steterat succincta crocota; Ci 252.

crocus, Safran: I. crocus (deponit flores) alterna coniungens lilia calatha; Ci 97. hic (est) Cilici crocus editus arvo; Cul 401. pascuntur (apes) casiamque crocumque rubentem; G IV 182. — II. edo, pascor: ſ. I. — III. vobis picta croco et fulgenti murice vestis; IX 614.

Cronius ſ. **Clonius.**

crotalum, Klapper, Kaſtagnette: copa crispum sub crotalo docta movere latus saltat; Copa 2.

crudelis, grauſam, unbarmherzig, gefühllos, ſchrecklich, unmenſchlich, unnatürlich; o crudelis Alexi, nihil mea carmina curas? E II 6. nec lacrimis crudelis Amor nec gramina rivis saturantur; E X 29. Aristaeus te crudelem nomine dicit; G IV 356. crudelis tu quoque; I 407. mediis properas aquilonibus ire per altum, crudelis? IV 311. hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus; IV 661. sic te ut posita crudelis abessem; IV 681. tune ille senectae sera meae requies, potuisti linquere solam, crudelis? IX 483. tu crudelis, crudelis tu magis, Orpheu, rupisti iussa deorum; Cul 291. o mihi nunc iterum crudelis reddite Minos! Ci 286. tene etiam Fortuna mihi crudelis ademit? Ci 313. quorum direptis moenibus urbis o ego crudelis flamma delubra petivi; Ci 424 ſ. mater. quid in eversa vidi crudelius urbe? II 746. hic crudelis amor tauri suppostaque furto Pasiphaë inest; VI 24. (imago) ora modis attollens pallida miris crudelis aras nudavit; I 355. cum astra vocat crudelia mater; E V 23. gens eadem, quae te, crudeli Daunia bello insequitur; VIII 146. graditur bellum ad crudele Camilla; XI 535. o! ‖ ut ‖ sistam exitium ut ‖ exitium ‖ crudele meorum; Ci 292. en iterum crudelia retro fata vocant; G IV 495. Aeneas gemit crudelia secum fata Lyci; I 221. extinctum nymphae crudeli funere Daphnim flebant; E V 20. [moritura super crudeli funere virgo]; G III 263. nec (te) moritura tenet crudeli funere Dido? IV 308. nati funus crudele videbis; XI 53. ui gens crudelis madida cum veste gravatum ferro invasisset; VI 359. an fratris miseri letum ut crudele videres? XII 636. vos o crudeli fatorum lege, puellae Danliades, gaudete; Ci 199. dum (socii) trepidi crudelia limina lincunt; III 616. crudelis ubique luctus; II 368. saevos Amor docuit natorum sanguine matrem commaculare manus, crudelis! tu quoque, mater, crudelis mater, magis at

‖ an ‖ puer improbus ille. (?) improbus ille puer; crudelis tu quoque, mater; E VIII 48. Pallas (Hisbonem) incautum crudeli morte sodalis excipit; X 386. Eriphylen, crudelis nati monstrantem volnera, (Aeneas) cernit; VI 446. conveniunt quibus odium crudele tyranni erat; I 361. huic miserae (deum rex) infesti apposuit odium crudele parentis; Ci 532. quis tam crudelis optavit sumere poenas? VI 501. vidi crudelis dantem Salmonea poenas; VI 585. mihi iam multi crudele canebant artificis scelus; II 124. heu nimium, virgo, nimium crudele luisti supplicium! XI 841. quos durus amor crudeli tabe peredit; VI 442. heu fuge crudelis terras; III 44. nunc liceat crudelem abrumpere vitam; VIII 579. quando aliter nequeo crudelem abrumpere vitam; IX 497. si (vir) neque adhuc crudelibus occubat umbris; I 547. ut regem aequaevom crudeli volnere vidi vitam exhalantem; II 561.

crudeliter, grauſam: I direpta crudeliter urbe; Ci 191. — II (Aeneas) Deiphobum vidit, lacerum crudeliter ora; VI 495.

crudesco, zunehmen, toben: sin in processu coepit crudescere morbus; G III 504. deiecta crudescit pugna Camilla; XI 833. quam magis effuso crudescunt sanguine pugnae; VII 788.

crudus, roh, unbearbeitet, blutig, grauſam, friſch, rüſtig: mihi cursibus et crudo decernet Graecia caestu; G III 20. seu crudo fidit pugnam committere caestu; V 69. ille (Pandarus) rudem nodis et cortice crudo intorquet hastam; IX 743. an crudum per costas exigat ensem; X 682. Aeneas crudum transadigit costas et cratis pectoris ensem; XII 507. vestigia nuda sinistri instituere pedis, crudus tegit altera pero; VII 690. (Charon) iam senior, sed cruda deo viridisque senectus; VI 304.

cruento, mit Blut beſprißen: Acron infracta tela cruentat; X 731.

cruentus, mit Blut beſprißt, blutig, blutrot: primo quae (tentoria) prodita somno Tydides multa vastabat caede cruentus; I 471. aut hodie victor spolia illa cruenti ‖ cruenta ‖ et caput Aeneae referes aut . .; X 862. Aenean Mnestheus et fidus Achates castris statuere cruentum; XII 385. vgl. caedes. ianitor Orci ossa super recubans antro semesa cruento; VIII 297. conlapsos artus atque arma cruenta cerebro (Pandarus) sternit humi moriens; IX 753. (Turnus) cernat semineci sibi me rapere arma cruenta; X 462. Agave infandas scelerata manus ec ‖ e ‖ caede cruenta; Cul 112. (virgo) exit multo cruentas hospite cautes; Ci 467. (Halaesus) ossa dispersit cerebro permixta cruento; X 416. domus sanie dapibusque cruentis, intus opaca ingens; III 618. hasta servat cruenta tenorem; X 340. (Euneus) cruentam mandit humum; XI 668. (absit) manibus Procne pectus signata cruentis; G IV 15. Tydides, Ulixes manibus cruentis virgineas ausi divae contingere vittas; II 167. (Cyclops) saniem eructans et frusta cruento per somnum commixta mero; III 632. tum stringere tempus lauri bacas oleamque cruentaque myrta; G I 306. nec (timuit) Tartara nocte cruenta obsita; Cul 274. Furor fremet horridus ore cruento; I 296. ceu leo fremit ore cruento; IX 341. (Pallas) terram hostilem moriens petit ore cruento; X 489. qualis leo fremit ore cruento; XII 8. Tisiphone palla succincta cruenta; VI 555. Hector ater cruento pulvere; II 272. quadrupes questu cruentus tectum omne replebat; VII 501. bello dat signum rauca cruentum bucina; XI 474. (equus) spumas aget ore cruentas; G III 203. una sub nocte iugali caesa manus iuvenum foede thalamique cruenti; X 498. Discordia vipereum crinem vittis innexa cruentis; VI 281.

cruor, Blut, Blutſtrom: I. nec puteis manare cruor cessavit; G I 485. pulchros per artus it cruor; IX 434. pandere, quo modo caesis iam saepe iuvencis insincerus apes tulerit cruor; G IV 285. tepidus cruor fumabat ad aras; VIII 106. cruor et volsae labuntur ab aethere plumae; XI 724. ceu lavit improba taeter ora cruor; X 728. non cruor hic de stipite manat; III 43. ſ. cessat. (Mezentius) undanti animam diffundit in arva cruore; X 908. — II, 1. hasta donec virgineum alte bibit acta cruorem; XI 804. mixta cruor calcatur harena; XII 340. sacrum iugulis demittte cruorem; G IV 542. (Dareta) crassum cruorem ore eiectantem mixtosque in sanguine dentes ducunt . .; V 469. funditur ater ubique cruor; XI 646. (Polyphemus) luminis effossi fluidum lavit inde cruorem; III 663. taurus mixtum spumis vomit ore cruorem; G III 516. (Anna) atros siccabat veste cruores; IV 687. (Alsus) sparso late rigat arma cruore; XII 308. supponunt alii cultros tepidumque cruorem succipiunt ‖ suscipiunt ‖ pateris; VI 248. (Dryops) crassum vomit ore cruorem; X 349. ſ. misceo. — 2. vidit (Dido) fusa in obscenum se vertere vina cruorem; IV 455. — III, 1. diffundere: ſ. I. undat. atro tepefacta cruore terra torique madent; IX 333. pecudum cruore pingue solum; IV 201. rigare: ſ. II, 1 spargo. aspiciunt comites ensem cruore spumantem sparsasque manus; IV 664. tepefieri: ſ. madere. — 2. invenis pronus in ipso concidit immundoque fimo sacroque cruore; V 333.

crus, Bein, Schenkel, Unterſchenkel: I. Simylus ambit crura ocreis paribus; Mo 122. sonipes alta iactat volneris inpatiens arrecto pectore crura; XI 639. minio infecta rubenti crura macies obduxit pelle; Ci 506. pecoris generosi pullus mollia crura reponit; G III 76. nudata musto tingue novo mecum dereptis crura cothurnis; G II 8. — II. (Chloreus) pictus acu tunicas et barbara tegmina crurum; XI 777. (equus) sinuet alterna volumina crurum; G III 192. — III, 1 fessae multa referunt se nocte minores (apes), crura thymo plenae; G IV 181. — 2. (Scybale) cruribus exilis, spatiosa prodiga planta; Mo 35. — 3. cui (bovi) crurum tenus a mento palearia pendent; G III 53.

crusta, Eisdecke: conerescunt subitae currenti in flumine crustae; G III 360.

crustum, Backwerk: ut penuria adegit violare manu malisque audacibus orbem fatalis crusti; VII 115.

Crustumeri, Stadt der Sabiner: tela novant Ardea Crustumerique et turrigerae Antemnae; VII 631.

Crustumius, aus Cruſtumium: nec surculus idem Crustumiis Syriisque piris gravibusque volaemis; G II 88.

crystallum, Kriſtall: seu vis crystallo ferre novos calices; Copa 30.

cubile, Lager, Lagerſtatt: I. sonitu Prochyta alta tremit durumque cubile Inarime; IX 715. — II, 1. quaecumque Latinae magnanimi Iovis ingratum ascendere cubile; XII 144. lucifugis congesta cubilia blattis; G IV 243. postquam (Dido) Iliacas vestes notumque cubile conspexit; IV 648. oculis capti fodere cubilia talpae; G I 183. Titoni croceum linquens Aurora cubile; G I 447. A IV 585. IX 460. primis in faucibus Orci Luctus et ultrices posuere cubilia Curae; VI 274. castum ut servare cubile coniugis possit (femina); VIII 412. quae (virgo) nec victoris eri tetigit captiva cubile; III 324. tu levi rimosa cubilia limo ungue fovens circum; G IV 45. — 2. furtim tacito descendens Scylla cubili; Ci 209. cui non risere parentes, nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubilist; E IV 63. (taurus) inter dura iacet pernix instrato saxa cubili; G III 230. — III. saepe cubilibus altis (corvi) inter se in foliis strepitant; G I 411.

cubitus, Ellenbogen: 1. ter (Dido) sese attollens cubitoque adnixa levavit; IV 690. (Carme) super alumnae frigidulos cubito subnixa pependit ocellos; Ci 348. — 2. copa ad cubitum raucos excutiens calamos; Copa 4.

cubo, liegen: circa passim fusae ‖ fessae ‖ cubuere capellae excelsis supter dumis; Cul 154.

cucumis, Gurke: I. quo modo tortus per herbam cresceret in ventrem cucumis; G IV 122. pendet ‖ (est) pendens ‖ iunco caeruleus cucumis; Copa 22. — II. torqueo: ſ. I. crescit.

cucurbita, Kürbis: hic gravis in latum dimissa cucurbita ventrem (virebat); Mo 78.

cuius, wem gehörig? weſſen? cuium pecus? an Meliboei? E III 1. E V 87.

culex, Mücke: I. 1. adit: ſ. inquit, dixit (culex) et extrema tristis cum voce recessit; Cul 384. „quis“ inquit (culex) „meritis ‖ „en quid“ ait „meritus“ ‖ ad quae delatus acerbas cogor adire vices!“ Cul 210. recedit: ſ. dicit. — 2. parve culex, pecudum custos tibi tale merenti funeris officium vitae pro munere reddit; Cul 413. — II. reddo: ſ. I, 2. — III. lusimus: haec pariter ‖ propter ‖ culicis sint carmina docta ‖ dicta ‖; Cul 3 effigies ad eum (pastorem) culicis devenit; Cul 208. fama: ſ. pondus. nec tulit ultra sensibus infusum culicis de morte dolorem; Cul 387. pondere vel culicis levior famaque feretur ‖ feratur ‖; Cul 7.

culina, Küche: neque in culinam et uncta compitalia dapesque duces sordidas; Cat XIII 27.

culmen, Giebel, Dach: I. iam summa procul villarum culmina fumant; E I 82. aequa solo fumantia culmina ponam; XII 569. — II, 1. en umquam pauperis tuguri congestum caespite culmen videns mirabor . .? E I 68. Dardanidae tota ‖ tecta ‖ domorum culmina convellunt; II 446. desero: ſ. 3. sedeo in. pono: ſ. I. video: ſ. congero. — 2. (Fama) luce sedet custos summi culmine tecti; IV 186. — 3. dea de culmine summo pastorale canit signum; VII 512. flammas ad culmina iactant; II 478. illam (stellam), summa super labentem culmina tecti, cernimus se condere; II 695 hic primum ex alto delubri culmine telis nostrorum obrumur; II 410. ruit alto ‖ alta ‖ a culmine Troia; II 290 quae (ales) quondam in bustis aut culminibus desertis nocte sedens canit . .; XII 863. solis occasum servans de culmine summo noctua; G I 402. divom inclementia sternit a culmine Troiam; II 603. non aliter quam si flammae furentes culmine perque hominum volvantur perque deorum; IV 671. — III. evado ad summi fastigia culminis; II 458. — IV, 1. sola culminibus ferali carmine bubo saepe queri; IV 462. quam multa grandine nimbi culminibus crepitant, sic pulsat . .; V 459. — 2. Euandrum (suscitant) matutini volucrum sub culmine cantus; VIII 456.

culmus, Halm: ne gravidis procumbat culmus aristis; G I 111. — II, 1. ut mala culmos esset robigo; G I 150. turbine nigro ferret hiems culmumque levem stipulasque volantis; G I 321 nequiquam pinguis palea teret area culmos; G I 192. — 2. cum agricola fragili iam stringeret hordea culmo; G I 317. — III. quin exuberet annus Cerealis mergite culmi; G II 517. — IV. Romuleo recens horrebat regia culmo; VIII 654.

culpa, Schuld, Verſchuldung, Verfuchung, Schaden: I; 1. fuerit nobis haec debita pestis vel casu incerto merita vel denique culpa; Ci 457. — 2. vobiscum, si est culpa, bibi; Cat XI 3. — II, 1. continuo culpam ferro compescе; G III 468. culpam hanc miserorum morte piabunt; II 140. coniugium vocat (Dido amorem), hoc praetexit nomine culpam; IV 172. — 2. huic uni forsan potui succumbere culpae; IV 19. — III. sancta ad vos anima atque istius nescia culpae descendam; XII 648. — IV. Bacchus et ad culpam causas dedit; G II 455. — V, 1. deberi: ſ. I. 1. — 2. non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris caeditur; G II 380.

culpo, beſchuldigen, anklagen: non tibi Tyndaridis facies invisa Lacaenae culpatusve Paris has evertit opes; II 602. quisquis erit culpare iocos musamque paratus; Cul 6.

culter, Meſſer: vix suppositi tinguntur sanguine cultri; G III 492. supponunt alii cultros tepidumque cruorem succipiunt ‖ suscipiunt ‖ pateris; VI 248. tingo: ſ. suppono; G III 492.

cultor, Bebauer, Bewohner, Verehrer: I, 1. Simylus exigui cultor cum rusticus agri membra levat; Mo 3. quoi (Apollini) medium freti pietate per ignem cultores multa preminus vestigia pruna; XI 788. — 2 cultor nemorum, cui pinguia Ceae ter centum nivei tondent dummeta iuvenci; G I 14. — II. aspice extremis domitum cultoribus orbem; G II 114. tondeo: ſ. I, 2. ductores primi latos vastant cultoribus agros; VIII 8.

cultrix, Bewohnerin, Beſchützerin: I, 1. hinc mater cultrix Cybeli ‖ Cybelae ‖ Corybantiaque aera; III 111. — 2. te cultrice ‖ tutrice ‖ vagus saltus feror inter et antra; Cul 23. — 3. *alma, tibi hanc, nemorum cultrix, Latonia virgo, ipse pater famulam voveo; XI 557. — II. voveo: ſ. I, 3.

cultura, Pflege: non ullast oleis cultura; G II 420.

cultus, Anbau, Wartung, Pflege, Verehrung, Kleidung, Zucht: I. qui cultus habendo sit pecori; G I 3. quis (viris) neque mos neque cultus erat; VIII 316. — II, 1. cano: vgl. G II 1. agite o proprios generatim discite cultus, agricolae; G II 35. praediscere patrios cultusque habitusque locorum; G I 52. sit cura tenentis ‖ tuere canentem ‖ aërios nemorum cultus ‖ tractus ‖ silvasque virentis; Cul 22. hactenus arvorum cultus et sidera caeli; nunc te, Bacche, canam; G II 1. — 2. haec super arvorum cultu pecorumque canebam; G IV 559. — III. gens dura atque aspera cultu debellanda tibi est Latio ‖ Latio est ‖; V 730. tibi prima, puer, nullo munuscula cultu tellus fundet; E IV 18. *[nullo tantum se Mysia cultu iactat]; G I 102. cum subito ignoti nova forma viri miserandaque cultu procedit; III 591. haec quoque cultu frequenti in quascumque voles artes haut tarda sequentur; G II 51. quarum (hamadryadum) non divite cultu pastor traducit vitam; Cul 95.

cum, als, wann, ſo oft als, ſeit, während, da, weil, obgleich, ſowohl, nicht nur: A. **temporal, causal, concessiv:** a. allein: I. ohne demonſtrative Zeitbeſtimmung: 1. Indicativ; a. accipiunt; I 432. acerbat; XI 406. adfert; III 345. adgnoscit; III 345. adloquitur; IV 8. aestuat; G I 107. ait; VI 45. aret; E X 67. arcent; I 434. audent; E III 16. bacchatur; Ci 479. bellantur; XI 659. certant; IV 441. ciet; XII 103 demisere; IX 436. depascitur; G III 458. descendunt; VII 674. distendunt; I 432. ducit; III 345. educunt; I 431. errant; G III 139. exultant; XI 661. fert; X 665. fingit XI 406. fremit; XII 702. fremunt; X 98. fugit; G III 462. A IV 473. furit; G III 458. gaudet; XII 702. gemit; G III 133. immittit; XII 331. inardescit; VIII 622. incedit; X 764. incidit; II 304. increpat ‖ intonat ‖; XII 331. incurrunt; XII 716. inrorat; G I 288. G III 304. insonat; XII 365. instant; II 627. increpat ‖ intonat ‖; XII 331. lacessit; XII 103. langnescit; IX 435. lustrat; XII 474. meminit; E VIII 85. morantur cum; XI 298. movent; VII 603. mutatur; Cul 347. notat; Cul 70. oritur; II 680. pervolat; XII 473. populant; IV 403. potat; G III 463. premit; IX 793. procumbit; E VIII 85. proludit; XII 103. properant; G IV 171. pulsant; XI 659. recluditur; G II 423. redeunt; Ci 23. refert; XI 661. reficit; G III 337. refluit; IX 32. refulget; VIII 622. reponunt; IV 403. reportat; VII 166. rumpit; IX 671. ruit; G I 313. XII 685. ruunt; G III 104. sedent; IV 473. sequitur; XII 365. Ci 479. sitiunt; G IV 402. solvuntur; Ci 23. sonat; XII 473. stipat; I 432. suggeritur; VII 462. est; G IV 402. est cum; Ci 490. superant; G I 189. tacet; IV 525. temptat; XII 103. tonat; G I 371. torques; G IV 208. torquet; IX 670.

torrentur; VII 720. venit; G I 697. videt; Cul 174. vident; VIII 98. vocat; E V 22. volt; G II 218. volutant; X 98. — b. attulit; VI 515. adbaesit; G III 443. cepit; G IV 488. coepit eum; G III 237. VI 372. VII 528. concrebruit; Ci 25. constiterunt; III 679. extulit; X 261. effudere; G I 512. evicit; II 496. excussit; II 224. exit (pf.); II 496. tulit; VII 87. tulistis; IX 249. fregisti; E III 12. fugit eum; II 223. haesere; XII 415. hausere; G II 340. impulit; III 448. implevit; VIII 276. XII 587. incendi; VIII 561. incubuit (incubo); VII 87. incubuit (incumbo); G III 196. cum relapsa ‖ quo ea lapsa ‖ est; Ci 149. misi; VIII 561. misit; Cul 187. obtulit; II 589. pependit; VIII 276. petivit; VII 87. praefecit; VI 564. prosiluit; Cul 187. provexit; Ci 25. refulsit; II 589. cum relapsa ‖ quo ea lapsa ‖ est; Ci 149. reliquit; VI 735. secuit; V 657. secuerunt; G III 443. stravi VIII 561. texit; G I 467. timuit; Cul 34. timuerunt; G I 467. sustulit; V 657. traxit; V 84 turbavit; III 448. velavit; VIII 276. venit; G II 319. VI 515. vestigavit; XII 587. vidisti; E III 14 vidit; X 454. — c. conscendebat; XII 735. ibat; G IV 429. lustrabat; VII 148. peribat; E X 10. — d. fugarat; V 42. — e. accipiet; I 685. condet; G I 438. 458. curvabit; G I 187. dabit; I 687. ducent; G IV 21. faciam; E III 77. figet; I 687. iacebit; III 389. induet; G I 187. ludet; G IV 21. praeterlabere; VI 874. referet; G I 458. supterlabere; E X 4. — f. accenderit; G IV 401. dederit ‖ dederis ‖; IV 436. oraveris; VI 91. seduxerit; IV 385. tradiderit; IV 618.

2. Conjunctiv: a. sint experti; G I 118. — b. canerem; E VI 3. cieret; VIII 353. cingeret; V 597. clamarem; E III 19. concuteret; VIII 353. conderet; VII 61. daret; VII 246. egeret; IX 88. iret; VI 880. *excederet; XI 540. foderet; VI 880. frangeret; III 623. frenaret; G IV 135. funderet; Cul 308. iaceres; VII 427. imponeret; IV 453. iungeret; IX 361. ‖ dum ‖ lateret; Ci 523 manderet; III 626. manaret; Cul 306. mitteret; XI 46. moneret; III 712. XI 47. peteret; I 651. popularet; Ci 78. rogaret; E V 88. rumperet; G IV 135. streperet, stringeret; X 567. tegeret eum; G IV 414. teneret; IV 461. VII 735. veheretur; Ci 75. veniret; XI 42. videres; IV 410. viderent; G I 391. vinceret; Ci 77. — c. cecidisset; Ci 366.

3. ungleiche Formen: inflavit eum, et reddimus; G II 193. explicuit, et stetit, derectaeque acies, ac fluctuat, necdum miscent, sed errat; G II 279. cum corripuere ruuntque, cum spes arrectae, exultantiaque haurit corda pavor; G III 103 fert implicuitque atque haesit, at versat arrectisque horret squamis et sibilat; XI 752. impulit effunditque; XII 379.

4. Ellipsen: cum ros in tenera pecori gratissimus herba; E VIII 15. at vero zephyris cum laeta vocantibus aestas; G III 322. cum sic orsa loqui vates; VI 125.

II. mit demonstrativer Zeitbestimmung: aetas: premet; I 284. dies: admonuit; IX 108. liceat; E VIII 8. dudum: turbasti, dedisti; XII 632. iam: ait; IX 353. [cum aspicio]; II 567. captat; Ci 209. cernunt; IX 372. comparat; Cul 204. compellat; V 160. explorat; Mo 6. cum, cum ferimur; V 627. labitur; V 328. levat; Mo 3. luctantur; VII 28. ludunt; G I 362. prospicio; III 646. solvontur; G III 423. temptat; Ci 209. traho, tremesco; III 646. vadit; Cul 204. videmus; III 522. apparuit; XII 941. constitit; I 223. defixit; I 223. dispulit; V 838. posuere; VII 27. religavit; VII 105. sensit; V 867. agebat; V 270. cogebat; Cul 108. extulerat, laxat; II 256. sis, adsis; Cul 378. necdum: fugit; Ci 149. nox: procubuit; VIII 28. nuper: ferres; E IX 22. staret; E II 26. olim: percurrit; VIII 391. iam olim: decussit, posuit; G II 403. posterius: dabunt; Cul 9. quondam: referunt, sonat; VII 700. foret; III 416. saepe: induceret; G I 316. premeret; Ci 316. semper: reddemus, lustrabimus; V 74, 75. tempus: adsidet; XI 304. pervenit; IX 395. adpetii, violavi; XI 276. immittet; X 12. inveniet; G I 493. oderit, optaverit; X 503. tum vorher: aperit; G I 217. iacet; G I 310. lavit; G III 358. occidit; G I 218. petit; G III 358. poscunt; XI 379. temperat; G III 336. volvitur; G III 437. videre; E III 10. dabas; IV 597. violaverat; Ci 311. licebit; Ci 335. venerit; E IX 67. maneret; Ci 311. prospiceres; IV 409. volveret; G IV 524. tum nach: liquitur, resolvit; G I 43. coget; VII 124. habebis; Ci 336. incubuit, differt; G III 197. iam tum nach: decussit, posuit; G II 403 cum impingeret, daret, gemerent, posset, tunc rapui, cuperem cum; V 804. vix: complorat, deturpat; Ci 283. evadit, exsuperat; XI 904. furit; V 693. reddit; II 323. relinquo; III 10. videmus; III 655. percussit; XII 154. haec secum; I 36.

b. Verbindungen: at cum: fulminat; G I 370. resonant; E II 12. cum forte: gravantur; IX 437. venere; VI 190. libabat; III 301. defluerat, levaret; VII 494. consedere, dant; XI 456. cum iam: cadit; G III 303. decedit; G I 450. fluitat; Cul 356. praeterit; G II 321. reficit, resonant; G III 336. condidit; IX 32. restitui; Cul 223. tetigere; G I 303. component, iungent; XII 821. deficerent; G I 148. diffideret; III 51. moveret; VIII 213. negaret; G I 149. pararet; VIII 213. staret; II 112. stringeret; G I 317. videret; III 51. iam cum: turgent, inhorruit; G I 314. mox cum: adoleverit; XII 438. cum necdum: miscent; G II 279. cum nondum: contingit; G II 321. cum olim: cadit; G III 303. immittet; X 12. cum primum: aequant; G I 113. suscitat; VIII 408. tollunt; XII 114. appulit; VII 39. venistis; II 117. reddet; VIII 170. repetent; E VII 39. rubebit; XII 76. errent, inciplant; E VI 39. conati quondam cum sint; Cul 236. cum repente: scindit; I 586. resedit; VII 27. cum saepe: saevit, coorta est; I 148. cum semel: caret, posuit; XII 208. tulerunt, haeserunt; G II 422. cum subito: procedit, tendit; III 590. videt; I 509. corruit; Cat III 8. tulit; I 535. subito cum: rapit; XII 249. venit; III 137. visus; II 731. cum tamen: linquis; X 509. cum tandem: concitat, precatur; XI 783.

B. **copulativ**: pauca tua carmina cum lingua, tum sale Cecropio; Cat IX 14.

quom, a, I. carpit; G III 347. contemnunt, relinquont, volant; G IV 103. ferunt; G I 362. fremit; IX 60. revolant; G I 361. spuit, venit; G IV 97. optabant quom ‖ quam ‖; Cat IX 30. [quom obeat]; X 483. — II. tum vorher: quom ‖ cum ‖ trudunt; G I 310. — b. quom primum colligit; G I 427.

cum, mit, bei, unter, zu: I. nach Verben: prius, quam (Aeneas) numerum cum navibus aequet; I 193. omnia secum armentarius Afer agit; G III 343. quod (numen) pelago et curvis secum avexere carinis; II 179. ipse (Orpheus) te, dulcis coniunx, te solo in litore secum canebat; G IV 465. tu dic, mecum quo pignore certes; E III 31. Pan etiam, Arcadia mecum si iudice certet, dicat . .; E IV 58. ter secum Troïus heros immanem aerato circumfert tegmine silvam; X 886. his mecum decuit concurrere telis; XI 117. quis tecum malit contendere bello? IV 108. neque est cum dis contendere nostrum; Ci 329. primus ego in patriam mecum Aonio rediens deducam vertice Musas; G III 10. de grege non ausim quicquam deponere tecum; E III 32. (Dido) media Aenean secum per moenia ducit; IV 74. (Anna) pecudes secum et monstrata piacula ducat; IV 636. penates, quos mecum ab Troia mediisque ex ignibus urbis extuleram; III 149. ubi (Dido) decrevit mori, tempus secum ipsa modumque exigit; IV 475. ni (Aeolus) faciat, maria ac terras caelumque profundum quippe ferant rapidi (venti) secum; I 59. Dardanus nostrae secum ferat omina mortis; IV 662. Aeneas gemit crudelia secum fata Lyci; I 221. nec

tecum talia gessi; IX 203. meos amores ille habeat secum servetque sepulchro; IV 29. si (Ascanius) iam puerile paratum agmen habet secum; V 549. omnia, quae retinere gradum possent, o tecum vellem tu semper haberes! Ci 153. o tantum libeat mecum tibi sordida rura habitare! E II 28. (anima talis) habitet tecum et sit pectore in isto; XI 409. casum insontis mecum indignabar amici; II 93. mons exultat solo silvas armenta virosque involvens secum; XII 689. (Rhoetus) cum sanguine mixta vina refert moriens; IX 349. nunc mecum partire laborem; XI 510. quicum partiri curas; XI 822. omnia praecepi atque animo mecum ante peregi; VI 105. quem secum patrios aiunt portare penates; IV 598. multa dura suo tristi cum corde putabant; VIII 522. nos rape in omnia tecum; II 675. (virginem) miratur cupidas secum rapiens Galatea sorores; Ci 393. cornix sola in sicca secum spatiatur harena; G I 389. mecum erit iste labor; IV 115. quidquid tecum invalidum metuensque pericli est delige; V 716. haut sibi cum Danais rem faxo et pube Pelasga esse ferant ‖ putent ‖; IX 154. tecum acer Messapus erit turmaeque Latinae; XI 518. tecum me tolle per undas; VI 370. gubernaclum multa vi forte revolsum praecipitans traxi mecum; VI 351. raptos qui ex hoste penates classe veho mecum; I 379. Antonius Aegyptum viresque Orientis et ultima secum Bactra vehit; VIII 687. haec ait (Turnus) et secum versat, quos ducere contra possit; X 285. *omnia secum versanti (Metabo) subito vix haec sententia sedit; XI 550. ne vertere secum cuncta pater vellet; II 652. id tacitus, Lycida, mecum ipse voluto, si valeam meminisse; E IX 37. talia flammato secum dea corde volutans; I 50. secum ita corde volutat (Phoenissa); IV 533. Aeneas caecos volutat eventus animo secum; VI 158. Aeneas secum volutat eventus belli varios; X 159. his actis aliud genitor secum ipse volutat; XII 843. haec ipse (Aeneas) suo tristi cum corde volutat; VI 185. elliptisch: cum Iuno aeterunm servans sub pectore volnus haec secum: „mene . .?“ I 37. vgl. III. alqd.

II. **nach Adjectiven und Adverbien**: nunc aequali tecum (Astyanax) pubesceret aevo; III 491. cum Iove communes qui (parens) nolit ‖ quem par sit ‖ habere nepotes; Ci 361. candida per silvam cum fetu concolor albo procubuit sus; VIII 82. voltis his mecum pariter considere regnis; I 572. quae (talaria Mercurium) sublimem rapido pariter cum flamine portant; IV 241. statuam iuvencum pariter caput cum matre ferentem; IX 628. heu, tua nobis paene simul tecum solacia rapta, Menalca? E IX 18. (hasta) thoraca simul cum pectore rumpit; X 337. solus: vgl. I. spatior. mecum una in silvis imitabere Pana canendo; E II 31. me tibi et hos una mecum commendo; Cat VIII 3.

III. **nach Substantiven** (vgl. IV): quam (Discordiam) cum sanguineo sequitur Bellona flagello; VIII 703. hoc satis est; pingui nil mihi cum populo; Cat IX 64. quid enim cum sedibus illi (Scyllae)? Ci 513. (Simylus) quattuor educit cum spissis alia ‖ allia ‖ fibris; Mo 89 nec mihi cum Teucris ullum post ernta bellum Pergama; XI 279. hi (Arcades) bellum adsidue ducunt cum gente Latina; VII 55. ego una cum gente tot annos bella gero; I 47. sociis edico dira bellum cum gente gerendum; III 235. nec bellum cum gente gero; XI 113. bellum importunum, cives, cum gente deorum invictisque viris gerimus; XI 305. certamen erat Corydon cum Thyrside magnum; E VII 16. nullum cum victis certamen et aethere cassis; XI 104. custos furum atque avium cum falce saligna Hellespontiaci servet tutela Priapi; G IV 110. nec tecum meus haec pepigit mihi foedera Lausus; X 902. *Metabus hastam cum virgine victor de caespite vellit; XI 565. quaeruntur pubentes herbae nigri cum lacte veneni; IV 514. cum (Bisaltae, Gelonus) lac concretum cum sanguine potat equino; G III 463. caput ingens oris hiatus et malae texere lupi cum dentibus albis; XI 681. (Aventinus) terribili impexum *os* saeta cum dentibus albis indutus capiti; VII 667. Dardanidae infensi poenas cum sanguine poscunt; II 72. esse cum dura proelia gente; XI 48. Thraeicius longa cum veste sacerdos obloquitur . . ; VI 645.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen**: hic tamen hanc mecum poteras requiescere noctem; E I 79. incipe Maenalios mecum, mea tibia, versus; E VIII 21. 25 28, b. 31. 36. 42. 46. 51. 57. (Phyllis, Amyntas) mecum inter salices lenta sub vite iaceret; E X 38. ignaros viae mecum miseratus agrestis ingredere; G I 41. nudata musto tingue novo mecum dereptis crura cothurnis; G II 8. Iuno mecum fovebit Romanos; I 281. (ut regina) magno Aeneae mecum teneatur amore; I 675. divellimur inde Iphitus et Pelias mecum; II 435. quin agite et mecum infantsas exurite puppis; V 635. ille (genitor) meum comitatus iter maria omnia mecum ferebat; VI 112. quo magis Italia mecum laetere reperta; VI 718. solvite crinalis vittas, capite orgia mecum; VII 403. ecquis erit, mecum, iuvenes, qui primus in hostem? IX 51. qui ‖ quis ‖ mecum invadit trepidantia castra; IX 147. quam (genetricem) miseram tenuit non Ilia tellus mecum excedentem; IX 286. mecum ingentis oras evolvite belli; IX 528. Lausi dolorum ultor eris mecum; X 864. cetera, qua iusso, mecum manus inferat arma; XI 467. te comminus aequo mecum crede solo; XI 707. „ter in gremium mecum“ inquit (nutrix) „despue, virgo“; Ci 372. sacra haec annua celebrate faventes nobiscum; VIII 174. hic ipso tecum consumerer aevo; E X 43. silvestria tecum (Bacche) virgulta (canam); G II 2. omnis ut tecum meritis pro talibus annos (Deiopea) exigat; I 74. nec (licuit) tecum Ausonium quaerere Thybrim; V 83. quae tecum fixerunt carmina; Cat IX 59. Aeneas Romana per oppida digno iam tandem ut tecum carmine vectus eat; Cat XIV 4. vobiscum, si est culpa, bibi; Cat XI 3. certamina docuit celebrare, quo puer ipse modo, secum quo Troïa pubes; V 599. alios secum (Pandarus) includit recipitque ruentis; IX 727. cum quo (Hebro Mezentius sternit) Latagum Palmumque fugacem; X 697. muros cinxere Assaraci duo et senior cum Castore Thymbris; X 124 non ego cum Danais Troianam excindere gentem Anlide iuravi; IV 425. tibi prima munuscula errantis hederas passim cum baccare tellus fundet; E IV 19. magna cum magno veniet tritura calore; G I 190. aevo sequenti cum canibus timidi venient ad pocula dammae; E VIII 28. (Aristaeus) cum clamore ruit magno; G IV 439. „pete saxa, Menoete!“ cum clamore Gyas revocabat; V 167. nunc ille Paris cum semiviro comitatu rapto potitur; IV 215. dea: ſ. matre; Ci 396. feror exul in altum cum sociis gnatoque penatibus et magnis dis; III 12. hinc Augustus Caesar cum patribus populoque, penatibus et magnis dis; VIII 679. mox sese ad litora praeceps cum fletu precibusque tulit; III 599. nymphae tuque, o Thybri tuo genitor cum flumine sancto, accipite Aenean; VIII 72. Remo cum fratre Quirinus iura dabunt; I 292. equitem Messapus in armis et cum fratre Coras latis diffundite campis; XI 465. Messapus et cum fratre Coras adversi campo apparent; XI 604. huic (Lynceo) uno desectum ‖ deiectum ‖ comminus ictu cum galea longe iacuit caput; IX 771. versa in obnixos (tauros) urgentur cornua vasto cum gemitu; G III 223. Aetna liquefacta saxa sub auras cum gemitu glomerat; III 577. (Anna) semianimem sinu germanam amplexa fovebat cum gemitu; IV 687. vita cum gemitu fugit indignata sub umbras; XI 831. XII 952. natum patremque cum genere extinxem;

IV 606. gnato: ſ. dis. quam (suem) Aeneas cum grege sistit ad aram; VIII 85. (deus) cum puppis parte revolsa cumque gubernaclo proiecit (Palinurum): V 858. ille (fluvius) suo cum gurgite flavo accepit venientem (Turnum); IX 816. primo laeti cum lumine solis vestigemus . .; VII 130. stella facem ducens multa cum luce cucurrit; II 694. saepibus in nostris parvam te roscida mala vidi cum matre legentem; E VIII 38. (Dido) mittit pinguis centum cum matribus agnos; I 635. illam (virginem miratur) parvus dea cum matre Palaemon; Ci 396. ille (Aeneas) e concilio multis cum milibus ibat ad tumulum; V 75. quo se multis cum milibus heros consessu medium tulit; V 289. hi habent Cimini cum monte lacum lucosque Capenos; VII 697. illi (venti) magno cum murmure montis circum claustra fremunt; I 55. unde (Timavus) vasto cum murmure montis it mare proruptum; I 245. occidit occideritque sinas cum nomine Troia; XII 828. cum quibus (nymphis) illa (Eurydice) choros lucis agitabat in altis; G IV 533. illum viridi cum ‖ iam ‖ palmite lucens Tmolia pampineo subter coma velat amictu; Cul 74. (Turnus Lycum) magna muri cum parte revellit; IX 562. ſ. gubernaclo, patribus, penatibus, populo: ſ. dis. Polydorum auri cum pondere magno Priamus mandarat Threïcio regi; III 49. precibus: ſ. fletu. area cum primis ingenti aequanda cylindro; G I 178. (Polites) concidit et multo vitam cum sanguine fudit; II 532. hanc vocem extremam cum sanguine fundo; IV 621. sin Troianis cum multo gloria venit sanguine; XI 421. luciferi primo cum sidere frigida rura carpamus; G III 324 coronam cum sceptro misit Tarchon; VIII 506 concurrere in arcem cum sociis ardent animi; II 316. ſ. dis. fessos ventus cum sole reliquit; III 568. cava flumina crescunt cum sonitu; G I 327. (turris) elapsa ‖ ea lapsa ‖ repente ruinam cum sonitu trahit; II 466. inproviso vibratus ab aethere fulgor cum sonitu venit; VIII 525. quales grues aethera tranant cum sonitu; X 266. quae (Scylla) simul ut sese cum sonitu ad caelum stridentibus extulit alis; Ci 515. (Aenean) mox hic cum spoliis adfore cernetis; IX 242. Eridanus campos per omnes cum stabulis armenta tulit; G I 483. non sic amnis campos per omnis cum stabulis armenta trahit; II 499. unde arator antiquas domos avium cum stirpibus imis eruit; G II 209. qui Euandri totam cum stirpe videbit procubuisse domum; XI 394. ni gens crudelis madida cum veste gravatum ferro invasisset; VI 359. (dicantur) vel acta puero cum viris convivia; Cat XIII 13. vastis cum viribus effert ora Dares; V 368. (Allecto) induit albos cum vitta crinis; VII 418. obstipuit (Androgeos) retroque pedem cum voce repressit; II 378. pater Anchises caelo palmas cum voce tetendit; „Iuppiter“ . .; II 688. tendo supinas ad caelum cum voce manus; III 177. (Allecto) iuveni ante oculos his se cum vocibus offert: „Turne“ . .; VII 420. (Turnus) duplicis cum voce manus ad sidera tendit. „omnipotens“ . .; X 667. dixit (culex) et extrema tristis cum voce recessit; Cul 384.

Cumae, Stadt in Campanien: (Aeneas) Euboicis Cumarum adlabitur oris; VI 2.

Cumaeus, Cymaeus, cumäiſch, aus, bei Cumä: talibus ex adyto dictis Cymaea Sibylla horrendas canit ambages; VI 98. ultima Cumaei venit iam carminis aetas; E IV 4. huc ubi delatus Cymaeam accesseris urbem; III 441.

cumba, cymba, Kahn, Nachen: I. gemuit sub pondere cumba sutilis et multam accepit rimosa paludem; VI 413. cymba magnas sequitur cum parvula classes; Ci 479. saepe (apes) lapillos, ut cumbae instabiles fluctu iactante saburram, tollunt; G IV 195 — II. (virgo) fertur et incertis iactatur ad omnia ventis, cymba velut; Ci 479. — III. [illa (Eurydice) quidem Stygia nabat iam frigida cumba]; G IV 506. (Charon) ferruginea subvectat corpora cumba; VI 303.

cumulo, aufhäufen, überhäufen, anfüllen, beladen: Aeneas laetum amplexus Acesten muneribus cumulat magnis; V 532. ille (Euandrus) fors et vota facit cumulatque altaria donis; XI 50. cumulant oneratis lancibus aras; XII 215. [VIII 284]. iam memor inceptum peragens sibi cura laborem congestum cumulavit opus; Cul 395. quam (veniam) mihi cum dederit ‖ dederis ‖, cumulatam monte ‖ morte ‖ remittam; IV 436.

cumulus, Haufe: I. qui cumulos ruit male pinguis harenae; G I 105. — II. non sic amnis fertur in arva furens cumulo; II 498. insequitur cumulo praeruptus aquae mons; I 105.

cunabula, Wiege: I ipsa tibi blandos fundent cunabula flores; E IV 23. mons Idaeus ubi et gentis cunabula nostrae; III 105. — II. ipsae (apes) intuma more suo sese in cunabula condent; G IV 66.

Cunarus, Führer der Ligurer: non ego te, Ligurum ductor fortissime bello, transierim, Cunare ‖ Cinyre, al., ignarus ‖; X 186.

cunctor, zögern, zaudern, säumen: I. tum Maximus ille es, unus qui nobis cunctando restitues ‖ restituis ‖ rem? VI 846. — II. deus cunctanti (Palinuro) natantia lumina solvit; V 856. niveis diva lacertis cunctantem (Volcanum) amplexu molli fovet; VIII 388. (Turnus) cunctatur metu; XII 916. cunctanti (Turno) telum Aeneas fatale coruscat; XII 919. iam iamque magis cunctantem (Aeneau) flectere sermo coeperat; XII 940. cunctatur amnis rauca sonans; IX 124. ille (aper) inpavidus partis cunctatur in omnis; X 717. intus clausis (apes) cunctantur in aedibus; G IV 258. glaebas cunctantis crassaque terga expecta; G II 236. flammea torquens lumina cunctantem (iuvenem erinys) reppulit; VII 449. hostia inter cunctantis cecidit moribunda ministros; G III 488. corripit Aeneas extemplo avidusque refringit cunctantem (ramum); VI 211. reginam thalamo cunctantem ad limina primi Poenorum expectant; IV 133. non illis (regibus) quisquam cunctantibus altum ire iter audebit; G IV 107. (Aeneas) increpat ultro cunctantis socios; X 831. — III. linquens (Dido) multa metu cunctantem (Aenean) et multa parantem dicere; IV 390.

cunctus, geſamt, ſämtlich, alle: A. bei Subſtantiven: cuncti simul ore fremebant Dardanidae; I 559. V 385. consequimur cuncti; II 409. cuncti dicto paremus ovantes; III 189. laetum cuncti celebremus honorem; V 58. cunctae (Troades) profundum pontum aspectabant flentes; V 614. cuncti Latini convertere oculos; XI 745. convertere animos acris oculosque tulere cuncti ad reginam Volsci; XI 801. quae Laomedontius heros cuncta videns; VIII 19. cuncta tuo qui bella, pater, sub numine torques; XII 180. cui iuveni ante alios divi divumque sorores cuncta dedere bona, cuncta, quibus . .; Cat IV 6. cuncti fremebant caelicolae adsensu vario; X 96. laevam cuncta cohors remis ventisque petivit; III 563. cuncti suaserunt numine divi Italiam petere; III 363. cunctus pelagi cecidit fragor; I 154. morbi corripiunt spemque gregemque simul cunctamque ab origine gentem; G III 473. cuncta mihi Alpheum linquens lucosque Molorchi decernet Graecia; G III 19. cuncta malis habitantur moenia Graïs; III 398. abolere nefandi cuncta viri monimenta iuvat; IV 498. cunctis ‖ cuncti ‖ lecti navibus ibant orantes veniam; I 518. hic domus Aeneae cunctis dominabitur oris; III 97, Troes, quibus cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis; I 233. cuncta tibi Cererem pubes agrestis adoret; G I 343. (Latinus) responsa reposcit ordine cuncta suo; XI 241. Palinurus sidera cuncta notat tacito labentia caelo; III 515. iam superne corripere et soles et sidera cuncta minatur caeli fragor; Cul 351. ille (vir) velut rupes vim cunctam atque minas perfert

caelique marisque; X 695. cunctae volucres convertunt clamore fugam; XII 251.

B. allein: a. masc.: I. cuncti adsint meritaeque expectent praemia palmae; V 70. cuncti relictis consurgunt mensis; VIII 109. (Dares) cunctos putans excedere palma; V 380. exspectant; ſ. adsunt. cuncti se scire fatentur, quid fortuna ferat populi, sed dicere mussant; XI 344. cuncti sequentem instigant studiis; V 227. mussant: ſ. fatentur. ilicet infandum cuncti contra omina bellum poscunt; VII 583. cuncti quae sint ea moenia quaerunt: III 100. se cuncti ad urbem referunt; VIII 306. — II, 1. cunctis ex more vocatis; V 244. — 2. cunctis repente (Aeneas) improvisus ait: „coram adsum"; I 594. tremefacta novos per pectora cunctis insinuat pavor; II 228. rogamus cunctis undamque auramque patentem; VII 230. — 3. non pudet, pro cunctis talibus unam obiectare animam? XII 229. — III. cunctis altior ibat Anchises; VIII 162. — b. femin.: scis ut te cunctis unam praetulerim; XII 143. — c. neutr.: I. postquam (Palinurus) cuncta videt caelo constare sereno; III 518. argutis cuncta fremunt ardore cicadis; Cul 153. — II, 1. non ego cuncta meis amplecti versibus opto; G II 42. cuncta equidem tibi rex, fuerit quodcumque, fatebor vera; II 77. (Iuturna) cuncta gerens, vocemque et corpus et arma Metisci; XII 472. cui (serpenti) cuncta paranti ‖ quo . . parante ‖; Cul 182. „tollite cuncta" inquit (Ignipotens); VIII 439. ne vertere secum cuncta pater vellet; II 653. (Enyalus) subit Rhoetum vigilantem et cuncta videntem; IX 345. vgl. A. alqd. — 2. [dant claram incendia lucem erranti passimque oculos per cuncta ferenti]; II 570.

cuneus. Keil, keilförmige Schlachtordnung, Sitzabteilung, Zuſchauer: I, 1. Tyrrhus quadrifidam quercum cuneis ut forte coactis scindebat; VII 509. densi cuneis se quisque coactis adglomerant; XII 457. animis pariter certantibus omnes dant cuneum; XII 575. omnes turbati cunei calefactaque corda tumultu; XII 269. — 2. nuntius Anchisae ad tumulum cuneosque theatri incensas navis perfert Eumelus; V 664. — II, 1. alte finditur in solidum cuneis via; G II 79. primi cuneis scindebant fissile lignum; G I 144. fraxineae trabes cuneis et fissile robur scinditur; VI 181. robora nec cuneis et olentem scindere cedrum cessant; XI 137. ſ. I, 1, cogo. — 2. hunc plausus hiantem per cuneos geminatus plebisque patrumque corripuit; G II 509.

Cupavo. Anführer der Ligurer: non ego te transierim, paucis comitate Cupavo, cuius olorinae surgunt de vertice pinnae; X 186.

Cupencus. Rutuler: nec di texere Cupencum Aenea veniente sui; XII 539.

Cupidineus. des Liebesgottes: cui (narciso) gloria formae igne Cupidineo proprios exarsit in artus; Cul 409.

cupido (Cup.), Begierde, Verlangen, Liebe, Liebesgott: I. furor ardentem (Turnum) caedisque insana cupido egit in aversos ‖ adversos ‖; IX 760. nostri si tanta cupidost; VII 263. vgl. elliptiſch. haurit corda laudum arrecta cupido; V 138. ut faciem mutatus et ora Cupido pro dulci Ascanio veniat donisque furentem incendat reginam atque ossibus implicet ignem; I 658. iam ibat dicto parens et dona Cupido regia portabat Tyriis duce laetus Achate; I 695. nec tibi regnandi veniat tam dira cupido; G I 37. ſ. implicat. vincet amor patriae laudumque immensa cupido; VI 823. elliptiſch: si vobis audentem extrema cupido certa sequi; II 349. si tanta cupido bis Stygios innare lacus; VI 133. unde haec, o Palinure, tibi tam dira cupido? VI 373. quae lucis miseris tam dira cupido? VI 721. — II. arrigo: ſ. I. haurit. an sua cuique deus fit dira cupido? IX 185. muto: ſ. I. venit. — III. inter se luxu fovere turpi cupidine captos; IV 194. quem (Picum) capta cupidine coniunx fecit avem Circe; VII 189. sensit (Nisus) nimia caede atque cupidine ferri; IX 354. ego tela dedi fovive Cupidine bella? X 93.

cupidus. begierig, lüſtern, leidenſchaftlich, willig, ergeben: accessi et cupidus Phenei sub moenia duxi (Anchisen); VIII 165. quae magna mihi cupido tribuistis praemia, divae Pierides; Ci 93. ab ipsa Ida faces altrix cupidis praebebat alumnis; Cul 312. cum (Scylla) cupidos quaestu passim populareť amantes; Ci 78. ni Scylla o nimium cupidis Minoa inhiasset ocellis; Ci 132. (virginem) miratur cupidas secum rapiens Galatea sorores; Ci 393.

cupio. begehren, verlangen, wünſchen: I. hinc metuunt cupiuntque, dolent gaudentque; VI 733. — II, 1. cuperem ipse parens spectator adesset; X 443. — 2. quamquam (Aeneas) lenire dolentem solando cupit et dictis avertere curas; IV 394. super tibi erunt qui dicere laudes, Vare, tuas cupiant et tristia condere bella; E VI 7. *[has (animas) equidem memorare tibi atque ostendere coram] iampridem hanc prolem cupio enumerare meorum; VI 717. lenire: ſ. avertere. saepe fugam Danai Troia cupiere relicta moliri; II 108. ostendere: ſ. enumerare. cuperem cum vertere ab imo perirure moenia Troiae; V 810. nec nobis aequo senioribus ullum vivere uti cupiam vivit genus; Ci 294. — 3. Galatea et fugit ad salices et se cupit ante videri; E III 65. — III. nec tendere contra ille (leo) quidem hoc cupiens potis est; IX 796. quem eventum pugnae (Aeneas) cupiat; VIII 16.

cupressus. Cypreſſe: I. quantum lenta solent (caput efferre) inter viburna cupressi; E I 25. est iuxta antiqua cupressus religione patrum multos servata per annos; II 714. ilicis et nigrae species nec laeta cupressus manent ‖ monent ‖; Cul 140. solent: ſ. efferunt. — II. feralis ante cupressos constituunt; VI 216. silvae dant utile lignum navigiis pinus ‖ pinos ‖, domibus cedrumque cupressosque; G II 443. adsis favens teneram ab radice ferens, Silvane, cupressum; G I 20. servo: ſ. I. est. — III. stant manibus aras caeruleis maestae vittis atraque cupresso; III 64.

cur. warum, weshalb: I. cur non, Mopse, hic corylis mixtas inter consedimus ‖ considimus ‖ ulmos? E V 1. cur dextrae iungere dextram non datur? I 408. cur haec volnera cerno? II 286. cur nunc tua quisquam vertere iussa potest aut cur nova condere fata? X 35. cur indecores in limine primo deficimus? cur ante tubam tremor occupat artus? XI 423. cur diversus abis? XI 855. cur non (Turno) incolumi potius certamina tollo? XII 39. cur mortis adeptast condicio? XII 879. — II. non ego classem ad Pergama misi, cur mea dicta neget ‖ negat ‖ duras demittere in auris; IV 428. quod saepe petenti iurabas nihil esse mihi, cur maesta parentis formosos circum virgo remorere capillos; Ci 235.

cura (Cura), Sorge, Sorgfalt, Fürſorge, Verſorgung, Pflege, Beſorgnis, Kummer, Sehnſucht, Liebling: I. **abſolut**: I. nec somnos abrumpit cura salubris; G III 530. rursus cura patrum cadere et succedere matrum incipit; G III 138. nec tamen interea raucae tua cura palumbes gemere (cessabunt); E I 57. quam (Amatam) super adventu Teucrum Turnique hymenaeis femineae ardentem curaeque iraeque coquebant; VII 345. iam memor inceptum peragens sibi cura laborem congestum cumulavit opus; Cul 394. nec placidam membris dat cura quietem; IV 5. neque membris dat cura quietem; X 217. acrior illum (lupum) cura domat; G III 539. erat nec cura peculi; E I 32. nec sit mihi cura mederi; E VIII 89. ventos et varium caeli praediscere morem cura sit; G I 52. nec tibi cura canum fuerit postrema; G III 404. eequa tamen puerost amissae cura parentis? III 341. quae gratia curram armorumque fuit vivis, quae cura nitentis pascere equos, eadem sequitur tellure repostos; VI 654. similis si cura

fuisset; VIII 396. te parentum manibus et cineri, si qua est ea cura, remitto; X 828. sit cura, tenentis ‖ tuere canentem ‖ aërios nemorum cultus ‖ traetus ‖ silvasque virentis; Cul 21. hic (est) rhododaphne liliaque et roris non avia cura marini; Cul 403. famulae, quibus ordine longam cura penum struere; I 704. nec minor in terris Aeneae mihi cura tui; V 804. quid cura antiqua tuorum? VII 365. cura tibi divom effigies et templa tueri; VII 443. dum curae ambiguae, dum spes incerta futuri; VIII 580. Achates paribus curis vestigia figit; VI 159. illi dulcis adest requies et pura voluptas, libera, simplicibus curis; Cul 90. tolerabilibus curis haec immemor audis; Cul 379. inculti exercet cura salicti; G II 415. nec me mea cura fefellit; VI 691. gemit: ſ. cessat. Galatea, si qua tui Corydonis habet te cura, venito; E VII 40. incipit: ſ. cadit. ingeminant curae; IV 531. regius ad urbem Sidoniam puer ire parat, mea maxima cura; I 678. o bona pastoris, incognita curis, quae lacerant avidas inimico pectore mentes! Cul 61. maneat nostros ea cura nepotes; III 505. ipse inter medios, Veneris iustissima cura, Dardanius puer qualis gemma micat; X 132. pinguis hortos quae cura colendi ornaret; G IV 118. parat: ſ. it. peragit: ſ. cumulat. primis ‖ primisque ‖ in faucibus Orci Luctus et ultrices posuere cubilia Curae; VI 274. miseri te si qua parentis tangere cura potest; XII 933. quamquam sociis dare tempus bumandis praecipitant curae; XI 3. quonam nostri tibi cura recessit? II 595. sub noctem cura recursat; I 662. ni ‖ nec ‖ mihi curae saepe tuo dulci tristes ex ore recursent; XII 801. curae non ipsa in morte relinquont; VI 444 quando haec te cura remordet; I 261. si iuris materni cura remordet; VII 402. omnis caro residebat cura capillo; Ci 126. ni mea cura resistat; II 599. tua cura Lycoris perque nives alium perque horrida castra secutast; E X 22. ſ. est; VI 654. ea cura quietos (superos) sollicitat; IV 379. ipse tibi, tua maxima cura, tristis Aristaeus stat; G IV 354. [omnis in Ascanio cari stat cura parentis]; I 646. nec levis hanc faciem cura subegit ‖ subedit ‖; Ci 227. si continuo victorem ea cura subisset, rumpere claustra; IX 757. succedit: ſ. cadit. tangit: ſ. potest. milio venit annua cura, eum . .; G I 216. diversae vocant animum in contraria curae; XII 487. — 2. Anchisa, cura deum, bis Pergameis erepte ruinis; III 476 tu, o mearum cura, Sexte, curarum, vale, Sabine; Cat V 6.

II. **nach Verben:** 1. talibus in studiis baculo dum nixus apricas pastor agit curas; Cul 99. si nec Pelusiacae curam aspernabere lentis; G I 228. quamquam (Aeneas) cupit dictis avertere curas; IV 394. ni refugis tenuisque piget cognoscere curas; G I 177. me sponte mea componere curas; IV 341. ducis tu concipe curam; XI 519. unde humilis possem contemnere curas; Ci 17. tum sic adfari (penates visi) et curas his demere dictis; III 153. (deus visus); VIII 35. (?) (imago visa); II 775. nate, licet tristis animo deponere curas; G IV 531. quam pro me curam geris, hanc precor, optime, pro me deponas; XII 48. vigilum excubiis obsidere portas cura datur Messapo; IX 160. his dictis curae emotae; VI 382. iam tum acer curas venientem extendit in annum rusticus; G II 405. Iulus, ante annos animumque gerens curamque virilem; IX 311. ſ. depono. illum (Iovem) talis iactantem pectore curas adloquitur Venus; I 227. (saeerdos) se promittit aliis (mentibus) duras immittere curas; IV 488. (?) dubitant homines serere atque inpendere curam? G II 433. omnis impendunt curas denso distendere pingui, quem (equum) . .; G III 124. urbisne invisere terrarumque velis curam: G I 26. cetera per terras omnis animalia somno laxabant curas; IX 225. (?) lenibant curas; IV 528. hanc mitte de pectore curam; VI 85. pater Aeneas nunc huc ingentis, nunc illuc pectore curas mutabat versans; V 701. inter quas curam Clymene narrabat inanem Volcani; G IV 345. Accam adloquitur, quicum partiri curas; XI 822. heros magno persentit pectore curas; IV 448. (Aeneas) obnixus curam sub corde premebat; IV 332. quidquid in arte mea possum promittere curae; VIII 401. accipe promissae ‖ promissa ‖ diu iam tandem exordia *curae;* Ci 47. tempore quo fessas mortalia pectora curas requiescunt; Ci 232. invitat genialis hiems curasque resolvit; G I 302. secludite curas; I 562. tela curas solabar anilis; IX 489. haec cura est subdita cordi, ut requie abundet; Cul 91 non licuit vitam degere more ferae talis nec tangere curas; IV 551. post partum cura in vitulos traducitur omnis; G III 157. eum cura sui veheretur coniugis alto; Ci 75. verso: ſ. muto. — 2. si quod non aequo foedere amantis curae numen habet iustumque memorque; IV 521. est animus finem imponere curis; IV 639. coniunx ubi pristinus illi respondet curis; VI 474. tantus amor laudum, tantaest victoria curae; G III 112. illi (Iovi) mea carmina curae; E III 61. tua si tibi Maenala curae; G I 17. si tibi lanitium curae; G III 384. quoi talia curae; G IV 113. grandaevis (apibus) oppida curae et munire favos et daedala fingere tecta; G IV 178. mactant bidentis Iunoni ante omnis, cui vincla iugalia curae; IV 59. nec sumptus erat illud opus, sed recula curae; Mo 66. — 3. dulces exuviae, me his exsolvite curis; IV 652. — 4. in curas animo (Aeneas) diducitur omnis; V 720. Alcestis ab omni inviolata vacat cura; Cul 263. vitam ab omni vindicabimus cura; Cat V 10.

III. **nach Adjectiven:** 1. conscius: ſ. IV. interpres. adsiduae curae memor; Cul 398. — 2. incognitus: ſ. I, 1. lacerant. iuvat arva videre non rastris, hominum non ulli obnoxia curae; G II 439.

IV. **nach Substantiven:** alqd: ſ. II, 1. promitto. Laomedontius heros magno curarum fluctuat aestu; VIII 19. cura: ſ. I, 2. quo minor est illis (capris) curae mortalis egestas; G III 319. exordia: ſ. II, 1. promitto. tu harum interpres curarum et conscia Iuno; IV 608. hic heu genitorem, omnis curae casusque levamen, amitto Anchisen; III 709. superat pars altera curae: G III 286.

V. **Umstand** (vgl. I, 1. est; VI 159. Cul 90. 379): pater curis acuens mortalia corda; G I 123. curis ingentibus aeger (Aeneas) spem voltu simulat; I 208. (taurus) omni cura viris exercet; G III 229. Venus Neptunum exercita curis adloquitur; V 779. te senectus, o mater, curis nequiquam exercet; VII 441. hoc insuetis iactor magis, optime, curis, quid possim . .; Cat IX 9. (cervom) adsuetum imperiis soror omni Silvia cura ornabat; VII 487. regina gravi iamdudum saucia cura; IV 1. (Simylus) norat vicinos apte curvans ‖ apta cura ‖ summittere rivos; Mo 71. haec ‖ hae ‖ (caprae) non cura nobis leviore tuendae; G III 305.

curalium, Koralle: regia dives curalio fragili et lacrimoso electro ‖ aut electro lacrimoso ‖; Ci 434.

curculio, Kornwurm: populat ingentem farris acervom curculio; G I 186.

Cures, Hauptstadt der Sabiner: 1. subito novom consurgere bellum Romulidis Tatioque seni Curibusque severis; VIII 638. — 2. hic Curibus fidens primaevo corpore Clausus advenit; X 345. (rex) Curibus parvis et paupere terra missus in imperium magnum; VI 811.

Curetes, Zeuspriester in Kreta: canoros Curetum sonitus crepitantiaque aera secutae (apes); G IV 151. tandem antiquis Curetum adlabimur oris; III 131. sonitus: ſ. aera.

curia, Rathsgebäude, Amtsgebäude: I. hoc illis (regibus) curia templum; VII 174. — II. non replenda est curia verbis; XI 380.

Curius (Dentatus), römiſcher Conſul: hic (est) Curius clarae socius virtutis; Cul 367.

curo, ſorgen, Sorge tragen, beſorgen, bedacht ſein, ſich kümmern: I. nec curant caeco contendere Marte amplius audaces Rutuli; IX 518. numquam deinde cavo volitantia prendere saxo nec revocare situs aut iungere carmina (virgo) curat; III 451. tum mea quae ratio ‖ ut mens curet eo ‖ dignum sibi quaerere carmen? Ci 5. revocare: ſ. iungere. quamvis nec repetita sequi curet Proserpina matrem; G I 39. — II. Amor non talia curat; E X 28. id venti curant gelidaeque pruinae et labefacta moveus robustus iugera fossor; G II 263. si qua est caelo pietas, quae talia curet; II 536. id cinerem aut manis credis curare sepultos? IV 34. o crudelis Alexi, nihil mea carmina curas? E II 6. nihil ille (Daphnis) deos, nil carmina curat; E VIII 103. frigoribus agricolae mutua inter se laeti convivia curant; G I 301. corpora: ſ. **corpus,** II, 1. curo (3 Et.) Σ. 143, a. pereat qui crastina curat! Copa 37. deos: ſ. carmina. (Aeneas, iuventus) fessi et equos et corpora curant; VIII 607. hic tantum Boreae curamus frigora, quantum aut numerum lupus aut torrentia flumina ripas; E VII 51. (?) Pan curat ovis oviumque magistros; E II 33. quae (mater) magni nec moenia curat Acestae; IX 218 dum nec curare deum credis mortalia quemquam; E VIII 35. nec munera curat Alexis; E II 56. numerum, ripas: ſ. frigora. oves: ſ. magistros. caeli te regia, Caesar, hominum queritur curare triumphos; G I 504. est etiam ille labor curandis vitibus alter; G II 397.

curriculum. Lauf, Bahn: ubi prima quies medio iam noctis abactae curriculo expulerat somnum; VIII 408.

curro. laufen, eilen, ſtrömen, ſich ergießen, durchlaufen: I. Sergestum fractis discentem currere remis; V 222. (Turnus) neque currentem se nec cognoscit eunutem; XII 903. ubi amnes in aequora currunt; XII 524. calor labefacta per ossa cucurrit; VIII 390. mollia tenui pede currere carmina, versu ‖ currens . . versus ‖ (pagina) ludere gaudet; Cul 35. tu currentis (equos), menstrua virgo, auditura lyram tenuisti Nocte relicta; Cul 284. concrescunt subitae currenti in flumine crustae; G III 360. in freta dum fluvii current; I 607. varius per ora cucurrit Ausonidum turbata fremor; XI 296. quam (chlamydem) plurima circum purpura maeandro ‖ Maeandro ‖ duplici Meliboea cucurrit; V 251. quoi (Laviniae) plurimus ignem subiecit rubor et calefacta per ora cucurrit; XII 66. de caelo lapsa per umbras stella facem ducens multa cum luce cucurrit; II 694. gelidus per ima cucurrit ossa tremor; II 120. XII 447. gelidus Teucris per dura cucurrit ossa tremor; VI 54. versus: ſ. carmina. ille (pater) passim rivis currentia vina repressit; G I 132. greges iubebo ‖ iubeto ‖ currentem illignis potare canalibus undam; G III 330. nunc (volucres) caput obiectare fretis, nunc currere in undas videas; G I 386. — II. vastum cava trabe currimus aequor; III 191. di, quorum aequora curro; V 235. currit iter tutum non setius aequore classis; V 862. „talia saecla“ suis dixerunt „currite“ fusis Parcae; E IV 46.

currus, Wagen, Streitwagen, Rennwagen, Triumphwagen, Geſpann, Pflug (dat curru: ſ. II, 2. gen. currum: ſ. III, 1): I. neque audit currus habenas; G I 514. nonne vides, cum praecipiti certamine campum corripuere ruuntque effusi carcere currus? G III 104. non tam praecipites biiugo certamine campum corripuere ruuntque effusi carcere currus; V 145. hic illius (Iunonis) arma, hic currus fuit; I 17. talis magni currus Achillei; G III 91. in postibus captivi pendent currus curvaeque secures; VII 184. ruunt: ſ. corripiunt. non illis omnibus arma nec clipei currusve sonant; VII 686. sin magis studium Iovis in luco currus agitare volantis; G III 181. — II, 1. illi (Caesari) victor ego centum quadriiugos agitabo ad flumina currus; G III 18. ſ. 1. volant. ille triumphata Capitolia ad alta Corintho victor aget currum; VI 837. vident arrectos litore currus; IX 317. aversos totiens currus Iuturna retorsit; XII 485. cui (Aeneae) Liger „non Diomedis equos nec currum cernis Achillis“, X 581. ut (Aeneas) spolia, ut currus, ut ipsum corpus amici conspexit; I 486. pueri et iuventus domitant in pulvere currus; VII 163. tempore non alio uris inparibus ductos alta ad donaria currus; G III 533. iubet duci absenti Aeneae currum geminosque ingalis; VII 280. ducunt Rutulo perfusos sanguine currus; XI 88. quod (equi) litore currum et iuvenem monstris pavidi effudere marinis; VII 779. ſ. I corripiunt infrenant alii currus; XII 287. parte alia (Cyclopes) Marti currumque rotasque volucris instabant, quibus ille viros, quibus excitat urbes; VIII 433. *primus Erichthonius currus et quattuor ausus iungere equos; G III 113. magnum qui (Proteus) piscibus aequor et iuncto bipedum curru metitur equorum; G IV 389. cum (sol) praecipitem Oceani rubro lavit aequore currum; G III 259. (Aeneas) arma procul currusque virum miratur inanis; VI 651. post hos insignem palma per gramina currum ostentat satus Hercule pulchro pulcher Aventinus; VII 655. perfundo: ſ. duco; XI 88. nunc tempus equos, nunc poscere currus; IX 12. qui (Dolon) quondam ausus Pelidae pretium sibi poscere currus; XII 350. Lucage, nulla tuos currus fuga segnis equorum prodidit aut vanae vertere ex hostibus umbrae; X 592. cum zephyrus prono gravidum provexit pondere currum; Ci 26. (equi) effunduntque ducem rapiuntque ad litora currus; X 574. (Aeneas) diversos ubi sensit ‖ sentit ‖ equos currumque referri; XII 495. soror ut currumque et equos et lora regebat; XII 624. retorqueo: ſ. averto. hinc iuncti curum dominae subiere leones; III 113. cernens Idaeum etiam currus, etiam arma tenentem; VI 485. stivaque ‖ stivae ‖ (aptatur), quae currus a tergo torqueat imos; G I 174. tu currum deserto in gramine versas; XII 664. verto: ſ. prodo. nec (Turnus) currus umquam videt aurigamve ‖ aurigamque ‖ sororem; XII 918. ſ. arrigo. — 2. postquam genitor curru volans dat lora secundo; I 156. Agamemnonius, Troiani nominis hostis, curru iungit Halaesus equos; VII 724. Daphnis Armenias curru subiungere tigris instituit; E V 29. idem olim curru succedere sueti quadrupedes; III 541. — 3. frater curru delapsus eodem; X 596. (Turnus) sistit equos biingis et curru desilit; XII 355. (Lucagus) excussus curru moribundus volvitur arvis; X 590. insigni curru proiectus equorum ambustus Phaëthon; Cul 127. sol candida aurato quatiebat lumina curru; Cul 43. curru volutus (Rhoeteus) caedit semianimis Rutulorum calcibus arva; X 403. — 4. (Turnus) saltu superbus emicat in currum; XII 327. (Phegeus) obiecit sese ad currum; XII 372. — III, 1. quae gratia currum armorumque fuit vivis, eadem sequitur . .; VI 653. — 2 dixit (Turnus) et e curru saltum dedit ocius arvis; XII 681. — IV. excitare: ſ. II, 1. insto. (Troilus) fertur equis curruque haeret resupinus inani; I 476. uti fugerent hac Phryges, instaret curru cristatus Achilles; I 468. qualis Berecyntia mater invehitur curru Phrygias turrita per urbes; VI 785. iunctis magnum quae piscibus aequor et glauco bipedum curru metitur equorum Leucothea; Ci 395. ſ. II, 1. iungo. Iuturna rapido volans obit omnia curru; XII 478. (Turnus) agmina curru proterit; XII 329. iam alma curru noctivago Phoebe medium pulsabat Olympum; X 215. cristam adverso curru quatit aura volantem; XII 370. cum se Martia curru Pentesilea refert; XI 661. filius curru in bella ruebat; VII 782. qui (Turnus) volueri curru medium secat agmen; X 440. Turnus curru abscisa duorum suspendit capita; XII 511. ingenti mole Latinus quadriiugo vehitur curru; XII 162. (genitor) caeruleo per summa levis volat aequora curru; V 819.

cursus, Lauf, Wettlauf, Flug, Reiſe, Fahrt,

Umlauf: I. hic cursus fuit, cum subito . .; I 534. unde iter Italiam cursusque brevissimus undis; III 507. quamvis vi cursus in altum vela vocet; III 454. — II, 1. auditi advertitis aequore cursum; VII 196. inde aliae (puppes) celerant cursus; X 249. praestat longos circumflectere cursus quam semel vidisse Scyllam; III 430. unde (nautae) reverti scirent et longos ubi circumflectere cursus; V 131. ubi confecti cursus; V 362. ad hunc (Palinurum) alii cursum contendere iussi; V 834. cursum per auras derigite ‖ dirigite ‖ in lucos; VI 194 protinus (Fama) ad regem cursus detorquet Iarban; IV 196. omnis ‖ omnem ‖ cursum mihi prospera dixit religio; III 362. da facilem cursum atque audacibus adnue coeptis; G I 40. tibi qui cursum venti, quae fata dedere? III 337. illa (vates) cursus dabit venerata secundos ‖ sacerdos ‖; III 460. quem dederat cursum Fortuna peregi; IV 653. (Mezentius) sic cursum in medios rapidus dedit; X 870. sic pater Aeneas cursus docebat; III 717. Ascanius, cursus ut laetus equestris ducebat; V 667. velut in somnis nequiquam avidos extendere cursus velle videmur; XII 909. cum hiems glacie cursus frenaret aquarum; G IV 136. alios ineunt cursus aliosque recursus adversi spatiis; V 583. si (Ascanius) cursus instruxit equorum; V 549. quae retinere gradum cursusque morari possent; Ci 152. te victore prius vel sidera cursus mutatura suos quam te facturum metui; Ci 425. nec candida cursus Luna ‖ luna ‖ negat; VII 8. armari classem cursumque parari; IV 299. perago: ſ. do; IV 653. (sororem) spumantis apri cursum clamore prementem; I 324. quamquam tardata ‖ tardante ‖ sagitta interdum genua impediunt cursumque recusant; XII 747. cui (gubernaclo) datus haerebam custos cursusque regebam; VI 350. mutata suos requierunt flumina cursus; E VIII 4. quo (tempore) rapidos etiam requiescunt flumina cursus; Ci 233. ni teneam cursus; III 686. Iunone secunda hunc cursum Iliacas vento tenuisse carinas; IV 46. torquet medios Nox umida cursus; V 738. stabant orantes primi transmittere cursum; VI 313. quo vertere cursus (Phoebus iubeat); III 146. qua cursum ventusque gubernatorque vocabat; III 269. — 2. excutimur cursu; III 200. — III. hunc morem cursus atque haec certamina primus Ascanius rettulit; V 596. — IV, 1. aeque iuvenemque (equum) magistri exquirunt calidumque animis et cursibus acrem; G III 119. saepe etiam cursu timidos agitabis onagros; G III 409. quo litore pulcher insidiis cursuque feras agitabat Iulus; VII 478. indutus olim (loricam) Demoleos cursu palantis Troas agebat; V 265. qui (equi) candore nives anteirent, cursibus auras; XII 84. non cursu, saevis certandum est comminus armis; XII 890. (saxum) torquebat altior insurgens et cursu concitus heros; XII 902. qui forte velint rapido contendere cursu; V 291. cursibus et crudo decernet Graecia caestu; G III 20. nec (Cnosia regna) longo distant cursu; III 116. is ubi se nullo iam cursu evadere pugnae posse cernit; XI 702. pocula sunt fontes liquidi atque exercita cursu flumina; G III 529. quinque orbis explent cursu totidemque retexunt huc illuc; XII 763. puer regius velocis iaculo cervos cursuque fatigat, acer, anhelanti similis; V 253. haut alio Teucrum nati vestigia cursu impediunt; V 592. qui cursu portas primi inrupere patentis; XI 879. veluti venator cursu canis et latratibus instat; XII 751. cursu ictuque lacessunt; VII 165. nec (Camilla) teneras cursu laesisset aristas; VII 809. uti (Messapus) laeva duo forte gerebat lenta levis cursu praefixa hastilia ferro; XII 489. centauri Homolen Othrymque nivalem linquentes cursu rapido; VII 676. quo cursu (Philomela) deserta petiverit; E VI 80. defessi Aeneadae quae proxima litora cursu contendunt petere; I 157. alii litora cursu fida petunt; II 399. Italiam cursu petitis; III 253. (Alcides) aërii cursu petit ardua montis; VIII 221. (mater) muros amens atque agmina cursu prima petit; IX 478. Ascanius iam bos (cervos) cursu, iam praeterit illos; IV 157. adsueta virgo cursu pedum praevertere ventos; VII 807. volvit Dardanides telo sequi quem prendere cursu non poterat; XII 775. tum (equus) cursibus auras provocet ‖ tum vocet ‖; G III 193. ne ‖ neu ‖ cursu quassatae (trabes) ullo neu turbine venti vincantur; IX 91. saepe etiam cursu quatiunt et sole fatigant (armenta); G III 132. quadrupedum putrem cursu quatit ungula campum; XI 875. retexere: ſ. explere. (Turnus) rapido cursu media agmina rumpit; XII 683. trepido exterrita cursu soror per medios ruit; IV 672. (Amata) non cursu segnior illo (turbine) agitur; VII 383 avia cursu dum sequor; II 736. quem (Lycum) Turnus pariter cursu teloque secutus; IX 559. quotiens (Aeneas) alipedum fugam cursu temptavit equorum, totiens . .; XII 484. Pantbus cursu amens ad limina tendit; II 321. Aurora iam medium aetherio cursu traiecerat axem; VI 536. virgo pernicibus ignea plantis transit ecum cursu; XI 719. alia de parte patentis transmittunt cursu campos cervi; IV 154. multum illi (virgini) incerto trepidant vestigia cursu; Ci 171. qui pedum cursu valet; V 67. quae volucrem cursu vicerat Hippomenen; Cat IX 26. qui (Palinurus) nuper cursu exciderat puppi; VI 338. comes huic erat aura secunda per placidum cursu pelagus; Cul 345. — 2. languida fessae virginis in cursu moritur querimonia longo; Ci 462.

Curtius, Römer: Curtius (hic est) mediis quem quondam sedibus urbis consumpsit gurges; Cul 363.

curvo, krümmen, beugen, wölben: donec curvata coirent inter se capita; XI 860. tum vitulus bima curvans iam cornua fronte quaeritur; G IV 299. tollimur in caelum curvato gurgite; III 564. portus ab euroo fluctu curvatus in arcum; III 533. cum nux ramos curvabit olentis; G I 188. (Simylus) norat vicinos apte curvans ‖ apta cura ‖ summittere rivos; Mo 71. ille (turbo) actus habena curvatis fertur spatiis; VII 381. illum (iuvenem) curvata in montis faciem circumstetit unda; G IV 361.

curvus, krumm, gekrümmt, gebeugt, gekrümmt, gerundet: (Laocoon) hastam in latus inque feri curvam compagibus alvom contorsit; II 51. est curvo anfractu valles; XI 522. descripsit, tempora quae messor, quae curvos arator haberet; E III 42. curvi formam accipit ulmus aratri; G I 170. qui (campus) filicem curvis invisam pascit aratris; G II 189. iam sibi tum ‖ a ‖ curvis male temperat unda carinis; G I 360. quod (numen) pelago et curvis secum avexere carinis; II 179. quo (clamore) curvis immugiit Aetna cavernis; III 674. quem (campum) collibus undique curvis cingebant silvae; V 287. Ascanius curvo derexit ‖ direxit ‖ spicula cornu; VII 497. rusticus curvo Saturni dente relictam persequitur vitem attondens; G II 406. curvae rigidum falces conflantur in ensem; G I 508. Sabinus vitisator, curvam servans sub imagine falcem (astabat); VII 179. aliae (arbores) campos et flumina late curva tenent; G II 12. qua curvus terras amplectitur Hellespontus; Ci 413. tofus et creta negant alios serpentibus agros curvas praebere latebras; G II 216. interit curvis frustra defensa latebris vipera; G III 544. litore curvo moenia prima loco fatis ingressus iniquis; III 16. litore curvo extrimus toros; III 223. ubi delapsae (harpygiae) sonitum per curva dedere litora; III 238. centum alii curva haec habitant ad litora volgo infandi Cyclopes; III 643. an litora nando curva petat; X 684. iam pater Aeneas, iam curvo in litore Tarchon constituere pyras; XI 184. litora curvae praetexunt puppes; VI 4. in postibus captivi pendent currus curvaeque secures; VII 184. ubi curva choros indixit tibia Bacchi; XI 737. Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque penatis curva valle recondo; II 748.

cuspis, Spitze, Lanze: I. clipeum, tot ferri terga, tot aeris, vibranti cuspis medium transverberat

ictu loricaeque moras et pectus perforat ingens; X 484. — II. huic (Eumedi Turnus) comitem Asbyten coniecta cuspide mittit; XII 362. cavom conversa cuspide montem impulit in latus: I 81. nec (est dignatus) iacta caecum dare cuspide volnus; X 733. ut gerat (Camilla) pastoralem praefixa cuspide myrtum; VII 817. — III, 1. non Dardaniae medicari cuspidis ictum (Umbro) evaluit; VII 756. ut vidit levi patens in pectore volnus cuspidis Ausoniae; XI 41. — 2. nautae ferratas trudes et acuta cuspide contos expediunt; V 208. — IV. cetera viri cuspide conciderant; Cat III 6. dare: ſ. II. iacio. additur aurata deiectus cuspide Typhon; Ci 32. Turnus hunc venientem cuspide longa, hunc mucrone ferit; XII 510. (Camilla) Buten aversum cuspide fixit loricam galeamque inter; XI 691. impellere: ſ. II. converto. sacrum qui (Laocoon) cuspide robur laeserit; II 230. mittere: ſ. II conicio. Aeneas statuere alternos longa nitentem cuspide gressus; XII 386.

custodia. Wache, Bewachung, Wächter, Wacht poſten: I. sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti; G IV 165. noctem custodia ducit insomnem ludo; IX 166. nec haec urbis custodia vana fuisset, nec ruerat ‖ fuerat ‖, ni . . ; Ci 129. quem (honorem) mihi vix frugum et pecudum custodia sollers omnia temptanti extuderat; G IV 327. vigilum procul custodia primis excubias foribus studio iactabat inani; Ci 207. ruit: ſ. est. cernis custodia qualis vestibulo sedeat? VI 574. — II. cui (Tyrrho) late custodia credita campi; VII 486.

custodio. wachen, ſich vorſehen, bewachen: I. tu, ne qua manus se attollere nobis a tergo possit, custodi et consule longe; IX 322. — II. nua boum Caci spem custodita fefellit; VIII 218.

custos. Wächter, Wächterin, Hüter, Schirmer, Beſchützer, Aufſeher: I, 1. nec custos absistit limine lanus; VII 610. Pan, ovium custos, adsis, o Tegeaee, favens; G I 17. iam porticibus vacuis Iunonis asylo custodes lecti Phoenix et dirus Ulixes praedam adservabant; II 762. ipse (Proteus) velut stabuli custos in montibus olim considit scopulo medius; G IV 433. est tuguri custos, armatus falce saligna, sed non et vasto est ‖ vasto non est ‖ inguine terribilis; Copa 23. favet: ſ. adest. cui (gubernaclo) datus haerebam custos cursusque regebam; VI 350. clipeum insignibat custos virginis Argus; VII 791. hic alienus ovis custos bis mulget in hora; E III 5. gemini custodes limine ab alto praecedunt canes; VIII 461. parve culex, pecudum custos tibi tale merenti funeris officium vitae pro munere reddit; Cul 413. regit: ſ. haeret. (Fama) luce sedet custos aut summi culmine tecti turribus aut altis; IV 186. Triviae custos iandudum in montibus Opis alta sedet summis spectatque interrita pugnas; XI 836. custos furum atque avium cum falce saligna Hellespontiaci servet tutela Priapi; G IV 110. spectat: ſ. sedet. in summo custos Tarpeiae Manlius arcis stabat pro templo; VIII 652. tu, dea, succurre, astrorum decus et nemorum Latoöia custos; IX 405. nec claustra nec ipsi custodes sufferre valent; II 492. longaevi palmas nequiquam ad sidera tendunt custodes; V 257. Tartareum ille (Alcides) manu custodem in vincla petivit ipsius a solio regis, traxitque trementem; VI 395. valent: ſ. sufferunt. — 2. (Priape,) custos es pauperis horti; E VII 34. utinam vestri fuissem custos gregis! E X 36. Nisus erat portae custos, acerrimus armis, Hyrtacides; IX 176. hic (Butes) Dardanio Anchisae armiger ante fuit fidusque ad limina custos: IX 648. (Scybale) erat unica custos, Afra genus; Mo 31. Daphnis ego formonsi pecoris custos, formonsior ipse: E V 44. ille (rex) operum custos; G IV 215. domus Herculei custos Pinaria sacri; VIII 270. numquam custodibus illis (canibus) nocturnum stabulis furem horrebis; G III 406. videmus caprigenum pecus nullo custode per herbas; III 221. — 3. summe deum, sancti custos Soractis Apollo; XI 785. — II. armo: ſ. I, 1. est. caesis summae custodibus arcis; II 166. [IX 151]. lego: ſ I, 1 adservant. mihi Massylae gentis monstrata sacerdos, Hesperidum templi custos; IV 484. peto: ſ. I, 1. tremit. occupat Aeneas aditum custode sepulto; VI 424. traho: ſ. I, 1. tremit. pater Aeneas costodem ad sese comitemque inpubis Iuli Epytiden vocat; V 546. — III. equites omnem abitum custode coronant; IX 380. regni novitas me (cogit) late finis custode tueri; I 564.

cyathus. Becher: sunt topia et kalybae ‖ obbae calices ‖, cyathi, rosa, tibia, chordae; Copa 7. quid inmeriti crimen habent cyathi? Cat XI 4.

Cybebe, Cybele, phrygiſche Göttin: I. quas (nymphas) alma Cybebe numen habere maris iusserat; X 220. — II. velut icta barbarico Cybeles antistita buxo virgo bacchatur; Ci 166.

Cybelus ‖ Cybela ‖, Berg in Phrygien: I. forte sacer Cybelo ‖ Cybelae ‖ Chloreus olimque sacerdos fulgebat in armis; XI 768. — II. hinc mater cultrix Cybeli ‖ Cybelae ‖ Corybantiaque aera Idaeumque nemus; III 111.

Cyclades, Cykladen: I. (virgo) florentes videt iam Cycladas; Ci 471. pelago credas innare revolsas Cycladas; VIII 692. — II. Olearum niveamque Parum sparsasque per aequor Cycladas legimus; III 127. revello: ſ. I. spargo: ſ. lego. video: ſ. I. florent.

Cyclopeus. cyklopiſch: vos Cyclopea saxa experti; I 201.

Cyclops. Cyklop: I, 1. coeptos auferte labores, Aetnaei Cyclopes; VIII 440. centum alii Cyclopes altis montibus errant; III 644. ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro, Brontesque Steropesque et nudus membra Pyracmon; VIII 424. centum alii curva haec habitant ad litora volgo infandi Cyclopes; III 644. lentis Cyclopes fulmina massis cum properant; G IV 170. illum Scylla rapax canibus succincta Molossis Aetnaeusque Cyclops terrent; Cul 332. — 2. Vocativ: ſ I. — II. cum vastos ab rupe Cyclopas prospicio; III 647. Aetnaeos vidit Cyclopas Ulixes; XI 263. — III. quotiens Cyclopum effervere in agros vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam! G I 471. hic me immemores socii vasto Cyclopis in antro deseruere; III 617. Cyclopum educta caminis moenia conspicio; VI 630. quam supter (insulam) specus et Cyclopum excsa caminis antra Aetnae tonant; VIII 418. genus e silvis Cyclopum et montibus altis excitum ruit ad portus; III 675. iguari viae Cyclopum adlabimur oris; III 569.

cycnus, des Schwanes: candida cycnco edita Tyndaris ovo; Cat IX 27.

cycnus, Schwan: I. canunt: ſ. dant. Vare, tuum nomen cantantes sublime ferent ad sidera cycni; E IX 29. aspice bis senos laetantis agmine cycnos, aetheria quos lapsa plaga Iovis ales aperto turbabat caelo; nunc terras ordine longo aut capere aut captas iam respectare ‖ despectare ‖ videntur: ut reduces illi ludunt stridentibus alis et coetu cinxere polum cantusque dedere, haut aliter . . ; I 393. canebant, ceu quondam nivei liquida inter flumina ‖ nubila ‖ cycni, cum sese e pastu referunt et longa canoros dant per colla modos; VII 699. alto in luco cum forte catervae consedere avium piscosove amne Padusae dant sonitum rauci per stagna loquacia cycni; XI 458. ſ. capiunt. despectant: ſ. capiunt. subito cum (Iovis ales) lapsus ad undas cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis; XII 250. ferunt: ſ. cantant. ludunt, respectant, videntur: ſ. capiunt. — II, 1. aspicio: ſ. I. capiunt. campum pascentem niveos herboso flumine cycnos; G II 199. rapio: ſ. I. excellit. qualis ubi aut leporem aut candenti corpore cycnum sustulit Iovis armiger; IX 563. turbo: ſ. I. capiunt. — 2. certent cycnis ululae; E VIII 55. III. Galatea, candidior cycnis, edera formonsior alba; E VII 38.

Cycnus. König in Ligurien: ferunt luctu Cycnum Phaëthontis amati canentem molli pluma duxisse senectam; X 189.

Cydippe. Nereïde: vellera nymphae carpebant, Cydippeque et flava Lycorias, altera virgo, altera . .; G IV 339.

Cydon. Nutuler: tu quoque, Cydon, Dardania stratus dextra miserande iaceres, ni . .; X 325.

Cydon. Cydonier: quam (sagittam) Parthus sive Cydon, telum immedicabile, torsit; XII 858.

Cydonius. aus Cydon: libet Partho torquere Cydonia cornu spicula; E X 59.

cylindrus. Walze: area cum primis ingenti aequanda cylindro; G I 178.

Cyllarus. Roß des Pollux: talis Amyclaei domitus Pollucis habenis Cyllarus; G III 90.

Cyllene. Gebirge im Peloponnes: quem (Mercurium) candida Maia Cyllenae gelido conceptum vertice fudit; VIII 139.

Cyllenius. cyllenisch, masc. Merkur: A. serva, quos ignis caelo Cyllenius erret in orbis; G I 337. unde etiam saepe lapis recrepat Cyllenia munera ‖ murmura ‖ pulsus; Ci 108. [haut aliter terras inter caelumque volabat materno veniens ab avo Cyllenia proles]; IV 258. — B. hic primum paribus nitens Cyllenius alis constitit; IV 252. tali Cyllenius ore locutus mortalis visus medio sermone reliquit, et procul in tenuem ex oculis evanuit auram; IV 276.

Cymaeus, cymba s. **Cumaeus, cumba.**

cymbalon. Schallbecken: I. ite hinc, inane cymbalon inventutis; Cat V 5. — II. tinnitus cie et Matris quate cymbala circum; G IV 64.

cymbium. Schale, Napf: I. inferimus tepido spumantia cymbia lacte; III 66. — II. tertia dona (Aeneas) facit cymbia argento perfecta atque aspera signis; V 267. infero: s. I.

Cymodoce, Cymodocea. Nereïde: vellera nymphae carpebant, (?) Nesaee Spioque Thaliaque Cymodoceque; G IV 338. quarum (nympharum) quae fandi doctissima Cymodocea pone sequens dextra puppim tenet; X 225. laeva tenent ‖ tenet ‖ Nisaee Spioque Thaliaque Cymodoceque; V 826. s. sequitur.

Cymothoe. Nereïde: Cymothoe simul et Triton adnixus acuto detrudunt navis scopulo; I 144.

Cynthius. Apollo: Cynthius aurem vellit et admonuit: „oportet“ . .; E VI 3. quae tecum finxerunt carmina divi, Cynthius et Musae, Bacchus et Aglaïe; Cat IX 60. stabunt Trosque parens et Troiae Cynthius auctor; G III 36. vellit: s. admonet.

Cynthus. Berg auf Delos: qualis in Eurotae ripis aut per iuga Cynthi exercet Diana choros; I 498. ipse (Apollo) iugis Cynthi graditur; IV 147.

cyparissus. Cypresse (vgl. **cupressus**): I. quales cum vertice celso aëriae quercus aut coniferae cyparissi constiterunt; III 680. — II. genus haut unum nec salici lotoque neque Idaeis cyparissis; G II 84.

Cyprus. Cypern: genitor tum Belus opimam vastabat Cyprum; I 622.

Cypselides. Nachkomme des Cypselus: (virgo) deserit Cypselidae magni florentia regna Corinthi; Ci 464.

Cyrenae. Stadt in Libyen: si laudem adspirare humiles, si adire Cyrenas possumus; Cat IX 61.

Cyrene. Nymphe: I, 1. at non Cyrene; namque ultro adfata timentem: „nate“ . .; G IV 530. postquam nati fletus cognovit inanis Cyrene; G IV 376. mater, Cyrene mater, quae gurgitis huius ima tenes; G IV 321. elliptisch: s. adfatur. — 2. Vocativ: s. I. tenet. II. — II. o gemitu non frustra exterrita tanto, Cyrene soror; G IV 354.

Cyraeus, forfisch: sic tua Cyrneas fugiant examina taxos; E X 30.

Cythera. griechische Insel: I. est Amathus, est celsa mihi ‖ celsa ‖ Paphus atque ‖ atque alta ‖ Cythera; X 51. est Paphus Idaliumque tibi, sunt alta Cythera; X 86. — II. hunc (puerum) ego sopitum somno super alta Cythera recondam; I 680.

Cytherea. Venus: I. non adversata petenti (Iunoni) annuit atque dolis risit Cytherea repertis; IV 128. adsis, o Cytherea; Cat XIV 11. ni signum caelo Cytherea dedisset aperto; VIII 523. dixit et amplexus nati Cytherea petivit; VIII 615. fas omne est, Cytherea, meis te fidere regnis; V 800. petit: s. dicit. sator deorum dehinc talia fatur: „parce metu, Cytherea“; I 257. ridet: s. adnuit. Cytherea novas artes, nova pectore versat consilia, ut . .; I 657. — 2. Vocativ: s. 1.

Cythnos, griechische Insel: (virgo) prospicit incinctam spumanti litore Cythnon; Ci 475.

cytisus. Schneckenklee: I. non me pascente, capellae, florentem cytisum et salices carpetis amaras; E I 78. florentem cytisum sequitur lasciva capella; E II 64. — II. carpo: s. I. cui lactis amor, cytisum lotosque frequentis ipse manu ferat; G III 394. sequor: s. I. tondentur cytisi; G II 431. — III. sic cytiso pastae distendant ubera vaccae; E IX 31. nec cytiso saturantur apes nec fronde capellae: E X 30.

Cytorus. Berg in Paphlagonien: iuvat undantem buxo spectare Cytorum; G II 437.

Dacus. Dacier: illum non flexit coniurato descendens Dacus ab Histro; G II 497.

Daedalus. Künstler: Daedalus, ut fama est, fugiens Minoïa regna, praepetibus pinnis ausus se credere caelo, insuetum per iter gelidas enavit ad arctos Calchidicaque levis tandem super astitit arce; VI 14. magnum reginae miseratus amorem Daedalus ipse dolos tecti ambagesque resolvit; VI 29.

daedalus. kunstvoll, schlau: illorum (equorum) de gente, patri quos daedala Circe furata creavit; VII 282. grandaevis (apibus) oppida curae et daedala fingere tecta; G IV 179.

Dahae. scythischer Volksstamm: (ibant) indomiti Dahae et pontem indignatus Araxes; VIII 728.

damma. Gemse, Antilope: I. timidi dammae cervique fugaces nunc interque canes et circum tecta vagantur; G III 539. aevo sequenti cum canibus timidi venient ad pocula dammae; E VIII 28. — II. tum (tempus) figere dammas stuppea torquentem Balearis verbera fundae, cum . .; G I 308. canibus leporem, canibus venabere dammas; G III 410.

damno, verurteilen, verdammen, weihen: I. damnabis tu quoque votis; E V 80. — II. hos (infantes) iuxta falso damnati crimine mortis; VI 430. quem damnet labor et quo vergat pondere letum; XII 727. quoniam (Scylla) damnata deorum iudicio patriaeque ‖ natique ‖ et coniugis ante fuisset: Ci 530. nondum Proserpina Stygio caput damnaverat Orco; IV 699. quis non bonus omnia malit credere quam tanti sceleris damnare puellam? Ci 189. (vir) simo damnat sua prandia vultu; Mo 108.

Damoetas, Hirt: I. cantabunt mihi Damoetas et Lyctius Aegon; E V 72. Damoetas dono mihi quam (fistulam) dedit olim; E II 37. (?) dixit Damoetas, invidet stultus Amyntas; E II 39. dic mihi, Damoeta, cuium pecus? an Meliboei? E III 1. incipe, Damoeta; tu deinde sequere, Menalca; E III 58. — 2. Vocativ: s. 1. dat, dicit.

Damon, Hirt: I. incumbens tereti Damon sic coepit olivae; E VIII 16. mihi Damon ipse fatebatur; E III 23. incumbit: ſ. coepit. haec Damon; E VIII 62. — II. non ego te vidi Damonis, pessime, caprum excipere insidiis? E III 17. pastorum musam Damonis et Alphesiboei. Damonis musam dicemus et Alphesiboei; E VIII 1.

Danaë, Mutter des Perſeus: quam dicitur urbem Acrisioneis Danaë fundasse colonis; VII 410.

Danaus, griechiſch, Grieche (gen. Danaum ſ. III, 1): A. scio me Danais e classibus unum; III 602. — B, I, 1. victores cadunt Danai; II 368. saepe fugam Danai Troia cupiere relicta moliri; II 108. incensa Danai dominantur in urbe; II 327. Troianas ut opes et lamentabile regnum eruerint Danai; II 5. quidquid id est, timeo Danaos et dona ferentis; II 49. inruerant Danai et tectum omne tenebant; II 757. Danai gemitu atque ereptae virginis ira undique collecti invadunt; II 413. moliuntur: ſ. cupiunt. Danaos ad tecta ruentis cernimus; II 440. rumpunt aditus primosque trucidant immissi Danai; II 495. tenent Danai, qua deficit ignis; II 505. Danai obsessa tenebant limina portarum; II 802. ſ. inruunt. trucidant: ſ. rumpunt. cum primum Iliacas, Danai, venistis ad oras; II 117. — 2. Vocativ: ſ. I. veniunt. — II, 1. cerno: ſ. I, 1. ruunt. colligo: ſ. I, 1. invadunt. multos Danaum demittimus Orco; II 398. immitto: ſ. I, 1. rumpunt. inclusos utero Danaos et pinea furtim laxat claustra Sinon; II 258. timeo: ſ. I, 1. ferunt. (Lacaena) summa Danaos ex arce vocabat; VI 519. — 2. vadimus immixti Danais haut numine nostro; II 396. reddite me Danais; II 669. clipeum efferri iussit, Neptuni sacro Danais de poste refixum; V 360. ipse pater Danais animos viresque secundas sufficit; II 617. — 3. haut sibi cum Danais rem faxo et pube Pelasga esse ferant ‖ putent ‖; IX 154 — III, 1. alqs: ſ. II, 1. demitto. (turris) Danaum super agmina late incidit; II 466. (Dolon) castra ut Danaum speculator adiret; XII 349. Danaum magna comitante caterva; II 370. pelago Danaum insidias suspectaque dona praecipitare iubent; II 36. ulla putatis dona carere dolis Danaum? II 44. ductores Danaum instar montis ecum divina Palladis arte aedificant; II 14. non equidem extimui, Danaum quod ductor et Arcas fores; VIII 129. o Danaum fortissime gentis Tydide! I 96. a prima, die origine nobis insidias Danaum; I 754. accipe nunc Danaum insidias; II 65. Danaum patescunt insidiae; II 309. ſ. dona. Danaum insignia nobis aptemus; II 389. Danaum, si fata fuissent, ut caderem meruisse manu; II 433. unde videri Danaum solitae naves et Achaica castra; II 462. [illa (Tyndaris) sibi poenas Danaum praemetuens]; II 572. Danaum proceres ingenti trepidare metu; VI 489. qui (Hector) redit Danaum Phrygios iaculatus puppibus ignis; II 276. (Saturnia) Troas, reliquias Danaum atque immitis Achilli, arcebat; I 30. quae nos, reliquias Danaum, urbe domo socias; I 598. serva reliquias Danaum atque immitis Achilli; III 87. omnis spes Danaum Palladis auxiliis semper stetit; II 162. ex illo fluere ac retro sublapsa referri spes Danaum; II 170. — 2. cui neque a pud Danaos usquam locus; II 71. — IV. non ego cum Danais Troianam excindere gentem Aulide iuravi; IV 425. AENEAS HAEC DE DANAIS VICTORIBUS ARMA; III 288.

Daphnis, Hirt, Sohn des Merkur: I, 1. Daphnin ad astra feremus: amavit nos quoque Daphnis; E V 52. amat bonus otia Daphnis; E V 61. forte sub arguta consederat ilice Daphnis; E VIII 1. limus ut hic durescit et haec ut cera liquescit uno eodemque igni: sic nostro Daphnis amore; E VIII 81. insere, Daphni, piros; E IX 50. Daphnis et Armenias curru subiungere tigris instituit, Daphnis thiasos inducere Bacchi et foliis lentas intexere mollibus hastas; E V 29. liquescit: ſ. durescit. mandat fieri sibi talia Daphnis; E V 41. candidus insuetum miratur limen Olympi sub pedibusque videt nubes et sidera Daphnis; E V 57. Daphni, quid antiquos signorum suspicis ortus? E IX 46. parcite, ab urbe venit, iam parcite, carmina, Daphnis; E VIII 109. videt: ſ. miratur. Daphnis me malus urit, ego hanc in Daphnide laurum; E VIII 83. — 2. Daphnis ego in silvis, hinc usque ad sidera notus, formonsi pecoris custos, formonsior ipse; E V 43. — 3. non ulli pastos illis egere diebus frigida, Daphni, boves ad flumina; E V 25. Daphni, tuum Poenos etiam ingemuisse leones interitum montesque feri silvaeque locuntur; E V 27. ecce duas (aras) tibi, Daphni, duas altaria Phoebo; E V 66. ſ. 1. inserit, suspicit. — II. his ego Daphnim adgrediar; E VIII 102. ego Daphnim aspicio; E VII 7. debent haec pignora Daphnim; E VIII 93. ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnim; E VIII 68. 72. 76. 79. 84. 90. 94. 100. 104. extinctum nymphae crudeli funere Daphnim flebant; E V 20. fero: ſ. I. 1. amat. non ego Daphnim iudice te metuam; E II 26. talis amor Daphnim, qualis (boculam), talis amor teneat; E VIII 85. Daphnim tuum tollemus ad astra; E V 51. — III. hic ad veteres fagos cum Daphnidis arcum fregisti et calamos; E III 12. — IV. in: ſ. I, 1. urit.

daps (nur plur.). Speiſe, Mahlzeit, Feſtmahl, Opfermahl: I, 1. cum te, nate, fames accisis coget dapibus consumere mensas; VII 125. congesta cremantur turea dona, dapes, fuso crateres olivo; VI 225. harpyiae diripiunt dapes contactuque omnia foedant immundo; III 227. expectate dapes et plenae pocula mensae; XI 738. libabant pocula Bacchi impositis auro dapibus; III 355. non nobis has ex more dapes superstitio imposuit; VIII 186. instituunt dapes; VII 109. sollemnis cum forte dapes et tristia dona libabat cineri Andromache; III 301. ille (anguis) libavitque dapes rursusque innoxius imo successit tumulo; V 92. quas illi (Tereo) Philomela dapes, quae dona pararit; E VI 79. turba pollnit ore dapes; III 234. dapes iubet (Euandrus) et sublata reponi pocula; VIII 175. — 2. illi se praedae accingunt dapibusque futuris; I 210. — 3. neque in culinam et uncta compitalia dapesque duces sordidas, quibus repletus ad uxorem redis; Cat XIII 28. — II. domus sanie dapibusque cruentis; III 618. — III. dapibus epulamur opimis; III 224. (Cyclops) expletus dapibus vinoque sepultus; III 630. sera revertens nocte domum dapibus mensas onerabat inemptis; G IV 133. qui (ministri) dapibus mensas exstruent et pocula ponant; I 706. repleri: ſ. I, 3.

Dardania. Stadt und Landſchaft am Helleſpont, Troja: I. nos te Dardania incensa tuaque arma secuti; III 156. — II. cum (Priamus) iam diffideret armis Dardaniae; III 52. Dardaniae fuso sanguine campis; Cul 323 venit summa dies et ineluctabile tempus Dardaniae; II 325. lectos Dardaniae venisse duces socia arma rogantis; VIII 120. dique deaeque, quibus obstitit Ilium et ingens gloria Dardaniae; VI 65. o lux Dardaniae, spes o fidissima Teucrum! II 281. tempus: ſ. dies.

Dardanides, troiſch, Troer (gen. Dardanidum: ſ. III.): A. invenem pastores magno ad regem clamore trahebant Dardanidae; II 59. — B, I, 1. adgnovere deum proceres divinaque tela Dardanidae pharetramque fuga sensere sonantem; IX 660. Dardanidae contra turris convellunt; II 445. incubuit voluitque manu convellere ferrum Dardanides teloque sequi quem prendere cursu non poterat; XII 775. percussa mente dedere Dardanidae lacrimas, ante omnis pulcher Iulus; IX 293. dicite, Dardanidae, quid petitis? VII 195 excipiunt plausu pavidos gaudentque tuentes Dardanidae; V 576. cuncti simul ore fremebant Dardanidae; I 560 V 386. Dardanides contra furit; X 545. gaudent: ſ. excipiunt. incumbit: ſ. convellit. Dardanidae reddi viro promissa iubebant; V 386.

omnes Latini, omnes Dardanidae nituntur; XII 549. hic (occurrunt) multum fleti ad superos belloque caduci Dardanidae; VI 482. petunt: ſ. dicunt. ipsi Dardanidae infensi poenas cum sanguine poscunt; II 72. potest, prendit: ſ. convellit. sentiunt: ſ. adgnoscunt. clamorem ad sidera tollunt Dardanidae e muris; X 263. tuentur: ſ. excipiunt. in regna Lavini Dardanidae venient; VI 85. volt: ſ. convellit. — 2. Dardanidae duri, quae vos a stirpe parentum prima tulit tellus, eadem . .; III 94. Dardanidae magni, genus alto a sanguine divom; V 45. ſ. I. dicunt. — II, 1. fero: ſ. I, 2. fleo: ſ. I, 1. occurrunt. — 2. quae (dona) plurima mitti Dardanidis dicique iubes; XI 353. urbem alii reserare iubent et pandere portas Dardanidis; XII 585. — III. unde (divom pater) castra Dardanidum aspectat populosque Latinos; X 4. (Iris) Dardanidum mediam se matribus infert; V 622. o incluta bello moenia Dardanidum! II 242.

Dardanis, Troerin: non ego Graïs servitum matribus ibo Dardanis et divae Veneris nurus; II 787.

Dardanius, troiſch, Troer: A. habitarunt di quoque silvas Dardaniusque Paris; E II 61. haec dum Dardanio Aeneae miranda videntur; I 494. tunc ille Aeneas, quem Dardanio Anchisae Venus genuit? I 617. quae Dardanium tellus mihi servat Acesten; V 30. est tibi Dardanius divinae stirpis Acestes; V 711. Dardanio Aeneae sese fortissimus heros addiderat socium; VI 169. hic (Butes) Dardanio Anchisae armiger ante fuit; IX 647. * Latinus multa se incusat, qui non acceperit ultro Dardanium Aenean; XI 472. (?) acceperit ante; XII 613. me duce Dardanius Spartam expugnavit adulter? X 92. est animus Dardanii rogum capitis permittere flammae; IV 640. „nulla salus bello.“ capiti cane talia, demens, Dardanio; XI 400. si litora tantum numquam Dardaniae tetigissent nostra carinae; IV 658. Iovis coniunx laetum Aenean classemque ex aethere longe Dardanium prospexit; VII 289. qui (ultor) face Dardanios ferroque sequare colonos; IV 626. patiere tua Dardaniis transcribi sceptra colonis? VII 422. non Dardaniae medicari cuspidis ictum (Umbro) evaluit; VII 756. tu quoque, Cydon, Dardania stratus dextra miserande iaceres, ni . .; X 326. talia per campos edebat funera ductor Dardanius; X 603. saevae iam altius irae Dardanio surgunt ductori; X 814. Dardanium ducem adloquere; IV 224. quaecumque (carina) Dardanium ducem Laurentia vexerit arva; IX 100. Dido ensem reducidit Dardanium; IV 647. quidquid ubique est gentis Dardaniae; I 602. is ubi Dardanios habitus et Troïa vidit arma procul; III 596. has (piceam, trabes) ego Dardanio iuveni laeta dedi; IX 88. [Dardanium totiens sudarit sanguine litus?] II 582. et Tyrii comites passim et Troiana iuventus Dardaniusque nepos Veneris tecta petiere; IV 163. (Turnus) Dardaniam ruit ad portam; IX 695. Dardaniam prolem quae deinde sequatur gloria; VI 756. ipse inter medios, Veneris iustissima cura, Dardanius puer qualis gemma micat; X 133. dea umbram in faciem Aeneae (visu mirabile monstrum) Dardaniis ornat telis; X 638. [multas viro se adiungere gentis Dardanio]; VIII 14. — B. hac Dardanium dextra sub Tartara mittam, desertorem Asiae; XII 14.

Dardanus, Stammvater der Troer: I. Dardanus Iliacae primus pater urbis et auctor Electra, ut Grai perhibent, Atlantide cretus, advehitur Teucros; VIII 134. hinc Dardanus ortus Iasiusque pater; III 167. his ortus ut agris Dardanus Idaeas Phrygiae penetravit ‖ penetrarit ‖ ad urbes Thraeciamque Samum; VII 207. hinc Dardanus ortus; VII 240. penetrat: ſ. oritur. populos propinquos Epiro Hesperia, quibus idem Dardanus auctor; III 503. nec tibi diva parens generis nec Dardanus auctor; IV 365. hic Ilusque Assaracusque et Troiae Dardanus auctor; IV 650. — II. adveho: ſ. I. cretus.

Dardanus, troiſch, Troer: A. ipse (pater) deos in Dardana suscitat arma; II 618. triplici pubes quam (Chimaeram) Dardana versu impellunt; V 119. Iove Dardana pubes gaudet avo; VII 219. Phoebe, Dardana qui Paridis derexti tela manusque corpus in Aeacidae; VI 57. — B. hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus; IV 662. ultro Inachias venisset ad urbes Dardanus; XI 287.

Dares, Troer: I. vastis cum viribus effert ora Dares magnoque virum se murmure tollit, solus qui Paridem solitus contendere contra; V 369. talis prima Dares caput altum in proelia tollit, ostenditque umeros latos; V 375. ante omnis stupet ipse Dares longeque recusat; V 406. si nostra Dares haec Troius arma recusat; V 417. solet, tollit: ſ. contendit, ostendit. — II. (Entellus) praecipitem Daren ardens agit aequore toto; V 456. (Aeneas) fessum Dareta eripuit mulcens dictis; V 463. (Turnus) comitem Asbyten mittit Daretaque; XII 363. sic densis ictibus heros ereber utraque manu pulsat versatque Dareta; V 460. qua servetis revocatum a morte Dareta; V 476. verso: ſ. pulso. — III. hanc tibi, Eryx, meliorem animam pro morte Daretis persolvo; V 483.

dator, Spender: adsit laetitiae Bacchus dator; I 734.

Daucius, des Daucus: vos, gemini, cecidistis, Daucia, Laride Thymberque, simillima proles; X 391.

Daulias, Daulijch: vos adeo, humani mutatae corporis artus, vos o crudeli fatorum lege, puellae Dauliades, gaudete; Ci 200

Daunius, Daunijch: fratri ensem dea Daunia reddit; XII 785. gens eadem, quae te, crudeli Daunia bello insequitur; VIII 146. non aliter Tros Aeneas et Daunius heros concurrunt clipeis; 723.

Daunus, Vater des Turnus: I. (Turnus) aptat ensem, quem Dauno ignipotens deus ipse parenti fecerat; XII 90. quin Turnum Dauno possem incolumem servare parenti; X 616. — II. sunt tibi regna patris Dauni; XII 22. oro, Dauni miserere senectae; XII 934. (iuvenis) patris antiquam Dauni defertur ad urbem; X 688.

de, von, von — herab, aus, unter, über, wegen, hinſichtlich, nach (nachgeſtellt: ſ. I. delero, eo): I. **nach Verben**: hic plantas tenero abscindens de corpore matrum deposuit sulcis; G II 23. stupet inscius alto accipiens sonitum saxi de vertice pastor; II 308. subitae horrifico lapsu de montibus adsunt harpyiae; III 225 iam aderit multo Priami de sanguine Pyrrhus; II 662. hos super advenit Volsca de gente Camilla, bellatrix; VII 803. vesper ubi aut hibernus agit (aves) de montibus imber; G IV 474. ille canum morsu de montibus altis actus aper; X 707. illi haec inter se dubiis de rebus agebant certantes; XI 445. Liber agens celso Nysae de vertice tigris; VI 805. si quid de patria tristius audiero; Cat VIII 4. maiores cadunt altis de montibus umbrae; E I 83. quam (vindemiam) Methymnaeo carpit de palmite Lesbos; G II 90. invitus, regina, tuo de litore cessi; VI 460. Turni de vita et sanguine certant; XII 765. huic (Amatae) dea caeruleis unum de crinibus anguem conicit inque sinum subdit; VII 346. praeceps aërii specula de montis in undas deferar; E VIII 59. Romulus Romanos suo de nomine dicet; I 277. nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem; I 533. III 166. locos ‖ lucos ‖, qui post Albae de nomine dicti Albani; IX 387. alii, quo notior esses Dictynnam dixere tuo de nomine lunam; Ci 305. alii vivos ducent de marmore voltus; VI 848. (Hector) graviter gemitus imo de pectore ducens; II 288. patris de vertice summo edita purpura; Ci 319. quae Scylla simul ut sese cano de gurgite velox extulit; Ci 514. elapsus Pyrrhi de caede Polites fugit; II 526. cantu commotae Erebi de sedibus imis umbrae ibant tenues; G IV 471. numquam praeceps aerii specula de montis iisses; Ci 302. non media de

gente Phrygum exedisse nefandis urbem odiis satis est; V 785. Aeneas socios de puppibus altis pontibus exponit; X 287. ipse thymum pinosque ferens de montibus altis; G IV 112. moenia loco, Aeneadasque meo nomen de nomine fingo; III 18. gramineam ut viridi foderet de caespite terram; Cul 393. subito omnis de corpore fugit quippe dolor; XII 421. iam fessae ‖ fesso ‖ tandem fugiunt de corpore vires; Ci 448. matres maestas alto fundunt de limine voces; XI 482. ecce levis summo de vertice visus Iuli fundere lumen apex; II 682. (Turnus) summo hausit de gurgite lymphas; IX 23. ipsae de muris summo certamine matres tela iaciunt; XI 891. anchora de prora iacitur; III 277. [VI 901]. de caelo lapsa per umbras stella cucurrit; II 693. (Aeneas) geminas legit de classe biremis; VIII 79. quorum (sociorum) de numero qui sequantur praestantis virtute legit; VIII 547. cui tantum de te licuit? VI 502. quando omnia vere heu nimium de te vates, Misene, locuta est; VI 189. quidquid et ut quisque est tali de clade locutus; Ci 89. non cruor hic de stipite manat; III 43. si bene quid de te merui; IV 317. Irim de caelo misit Saturnia Iuno Iliacam ad classem; V 606. Iuno audacem ad Turnum; IX 2. quos de collibus altis Aurunci misere patres; VII 726. hanc mitte de pectore curam; VI 85. color est nec de lacte nitens, quia tot variatur ab herbis; Mo 106. non ego vos posthac dumosa pendere procul de rupe videbo; E I 76. si gener externa petitur de gente Latinis; VII 367. nec de concussa tantum pluit ilice glandis; G IV 81. Numitor iaculo fratris de corpore rapto Aenean petiit; X 342. ille (Pallas) rapit calidum frustra de corpore ‖ volnere ‖ telum; X 486. tegmina quis capitum raptus de subere cortex; VII 742. cum semel (sceptrum) in silvis imo de stirpe recisum matre caret; XII 208. hoc mihi de te, nate, refers? IX 491. clipeum efferri iussit, Neptuni sacro Danais de poste refixum; V 350. hospes; hoc solum nomen quoniam de coniuge restat; IV 324. quaeritur nascentis equi de fronte revolsus et matri praereptus amor; IV 515. ruunt de montibus amnes; IV 164. montis saxum de vertice praeceps cum ruit avolsum vento; XII 684. quid de te possim scribere quidve tibi; Cat IX 10. ut patris, a demens (Scylla), crinem de vertice sectum mitteret hosti; Ci 185. ater alterius (arboris) sequitur de cortice sanguis; III 33. nostro sequitur de volnere sanguis; XII 51. ante equidem summa de re statuisse, Latini, vellem; XI 302. (hasta) tandem etiam magno strinxit de corpore Turni; X 478. pars posito surgunt de semine, ut altae castaneae; G II 14. Cupavo, cuius olorinae surgunt de vertice pinnae; X 187. saltem si qua mihi de te suscepta fuisset ante fugam suboles; IV 327. (Aeneas) rite cavis undam de flumine palmis sustinet; VIII 69. suspensa novo ritu de navibus altis trahitur virgo; Ci 389. saepe malum hoc nobis de caelo tactas memini praedicere quercus; E I 17. uno ingentem (herba) tollit de caespite silvam; G IV 273. qua se medio trudunt de cortice gemmae; G II 74. Innonem adloquitur fulva pugnas de nube tuentem; XII 792. Metabus hastam cum virgine gramineo donum Triviae de caespite vellit; XI 566. venerat antiquis Corythi de finibus Acron; X 719. qui (Butes) se Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat; V 373. Marruvia venit de gente sacerdos; VII 750. vos, Pandionia si qui (venti) de gente venitis; Ci 408. uvidus hiberna venit de glande Menalcas; E X 20. equidem de te nil tale verebar; IX 207. de me divom pater atque hominum rex viderit; X 743. volvitur ille (Sulmo) vomens calidum de pectore flumen frigidus; IX 414.

II **nach Substantiven**: tres Threïcios Boreae de gente suprema (Clausus) sternit; X 350. (Pallas) hinc Sthenium petit et Rhoeti de gente vetusta Anchemolum; X 388. est et Volscorum egregia de gente Camilla; XI 432. (Delia) levi de marmore tota puniceo stabis; E VII 31. ecce Sabinorum prisco de sanguine magnum agmen agens Clausus; VII 706. quos deinde secutus regius egregia Priami de stirpe Diores; V 297. quis ille? filius anne aliquis magna de stirpe nepotum? VI 864. de grege non ausim quicquam deponere tecum; E III 32. AENEAS HAEC DE DANAIS VICTORIBUS ARMA; III 288. primum laxos tenui de vimine circlos cervici subnecte; G III 166. ductores consilium summis regni de rebus habebant; IX 227. sunt Cecropio violae de flore corollae; Copa 13. vidi egomet duo de numero cum corpora nostro (Cyclops) frangeret ad saxum; III 623. ubi decursu rapido de montibus altis dant sonitum spumosi amnes; XII 523. nec tulit ultra sensibus infusum culicis de morte dolorem; Cul 387. geminos iugalis (equos) semine ab aetherio, illorum de gente, quos . . ; VII 282. fulvos lupi de pelle galeros tegmen habent capiti; VII 688. genetrix Priami de gente vetusta est mihi; IX 284. pars Narcissi lacrimam et lentum de cortice gluten prima favis ponunt fundamina; G IV 160. nunc grege de intacto septem mactare iuvencos praestiterit; VI 38. quem (tumulum) circum lapidem levi de marmore formans conserit; Cul 367. lapsus: vgl. I. adsum. Aeneas ingenti manu malum de nave Seresti erigit; V 487. (melius respondent) solido Paphiae de robore myrtus; G II 64. qui maneant Itala de gente nepotes; VI 757. quos (equos) Circe supposita de matre nothos furata creavit; VII 283. Antiphaten, Thebana de matre nothum Sarpedonis alti, sternit; IX 697. centum oratores prima de gente Latinos ire placet; XI 331. nos sumus, Idaeae sacro de vertice pinus; X 230. haec sunt spolia et de rege superbo primitiae; XI 15. non haec Euandro de te promissa parenti discedens dederam; XI 45. nec puer Iliaca quisquam de gente Latinos in tantum spe tollet avos; VI 875. proderit admiscere psithia passos de vite racemos; G IV 269. sonitus: vgl. I. accipio. viridi in campo templum de marmore ponam propter aquam; G III 13. fuit in tectis de marmore templum coningis antiqui; IV 457. Phoebo et Triviae solido de marmore templum instituam; VI 69.

III. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen**: celso omnis de colle videri iam poterat legio; VIII 604. solis occasum servans de culmine summo noctua; G I 402. dea de culmine summo pastorale canit signum; VII 512. pater Anchises passis de litore palmis numina magna vocat; III 263. (Agane) posterius poenam nati de morte datura; Cul 114. umeris de more habilem suspenderat arcum venatrix; I 318. stant circum Iliades crinem de more solutae; III 65. caesis primum de more iuvencis; III 369. mactant lectas de more bidentis; IV 57. (Aeneas) caedit binas de more bidentis totque sues; V 96. mactare praestiterit totidem lectas de more bidentis; VI 39. (Amata) mollius et solito matrum de more locuta est; VII 357. Lupercal Parrhasio dictum Panos de more Lycaei; VIII 344. mactant lectas de more bidentis Euandrus pariter, pariter Troiana iuventus; VIII 544. (Lausum) sublevat sanguine turpantem comptos de more capillos; X 832. circum maestum Iliades crinem de more solutae; XI 35. Arcades de more vetusto funerea rapuere faces; XI 142. [mercati solum, facti de nomine Byrsam]; I 367. templum instituam festosque dies de nomine Phoebi; VI 70. Arcades posuere in montibus urbem Pallantis proavi de nomine Pallanteum; VIII 54. (puella) esset ut in terris facti de nomine ciris; Ci 488. Boreae de parte trucis cum fulminat; G I 370. alia de parte patentis transmittunt cursu campos cervi; IV 153. caeli genitor de parte serena intonuit laevom; IX 630. genus huic materna superbum

nobilitas dabat, incertum de patre ferebat (Drances); XI 341.

IV. **Ellipſen**: neque me Argolica de gente negabo; II 78. rex ipse Iovis de gente suprema; VII 220. ipsa (Mantua) caput populis, Tusco de sanguine vires; X 203.

dea. Göttin: I. **abſolut**: 1. postquam visa satis primos acuisse furores, protinus hinc fuscis tristis dea tollitur alis audacis Rutuli ad muros; VII 408. promissi dea facta potens, ubi sanguine bellum imbuit et primae commisit funera pugnae, deserit Hesperiam caeli convexa ‖ caelo conversa ‖ per auras ÷ Iunonem victrix adfatur voce superba; VII 541. dea nube cava tenuem sine viribus umbram in faciem Aeneae Dardaniis ornat telis clipeumque iubasque divini adsimulat capitis, dat inania verba, dat sine mente sonum gressusque effingit euntis; X 636. dique deaeque omnes (adsitis), studium quibus arva tueri; G I 21. Venus aetherios inter dea candida nimbos dona ferens aderat; VIII 608. visae canes ululare per umbram adventante dea; VI 258. saeva e speculis tempus dea nacta nocendi ardua tecta petit stabuli et de culmine summo pastorale canit signum cornuque recurvo Tartaream intendit ‖ incendit ‖ vocem; VII 511. Venus gradientis multo nebulae circum dea fudit amictu; I 412. committit: ſ. adfatur. se fluvio dea condidit alto; XII 886. huic (Amatae) dea caeruleis unum de crinibus anguem conicit inque sinum praecordia ad intima subdit; VII 346. dat: ſ. adsimulat. deserit: ſ. adfatur. haec passim dea foeda virum diffundit in ora; IV 195. cui non risere parentes, nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubilist; E IV 63. effingit: ſ. adsimulat. longe illi (Aeneae) dea mater erit; XII 52. nunc nequiquam fallis dea; XII 634. fert: ſ. adest. hoc regnum dea gentibus esse iam tum tenditque fovetque; I 17. imbuit: ſ. adfatur. quos (ursos, lupos) hominum ex facie dea saeva potentibus herbis induerat in voltus ferarum; VII 19. intendit: ſ. canit. vos ite solutae, ite deae pelagi: genetrix iubet; IX 117. matre dea monstrante viam data fata secutus; I 382 pandite nunc Helicona, deae, cantusque movete; VII 641. X 163. nanciscitur: ſ canit. sic Turno successum dea dira negat; XII 914. ornat: ſ. adsimulat. pandunt: ſ. movent. vos quoque Pergameae iam fas est parcere genti, dique deaeque omnes, quibus obstitit Ilium et ingens gloria Dardaniae; VI 64. vera incessu patuit dea; I 405. petit: ſ. canit. extemplo Turni sic est adfata sororem diva deam, stagnis quae fluminibusque sonoris praesidet; XII 139. rursus in aurigae faciem mutata ‖ conversa ‖ Metisci procurrit fratrique ensem dea Daunia reddit; XII 785. cum dea se paribus per caelum sustulit alis ingentemque fuga secuit sub nubibus arcum; V 657 hic dea se primum rapido pulcherruma nisu sistit et Arruntem tumulo speculatur ab alto; XI 852. subdit: ſ. conicit. tu, dea, tu praesens nostro succurre labori, astrorum decus et nemorum Latonia custos; IX 404. tendit: ſ. fovet. fotum (Ascanium) gremio dea tollit iu altos Idaliae lucos; I 692. ſ. secat. talia flammato secum dea corde volutans nimborum in patriam, loca feta furentibus austris, Aeoliam venit; I 50. videtur: ſ. acuit. volutat: ſ. venit. sic dea summisso contra Saturnia voltu: „ista“ . .; XII 807. — 2 [sive deae (harpyiae) seu sint dirae obscenaeque volucres]; III 262. (carinas) magni iubebo aequoris esse deas; IX 102. genetrix dedit esse deas; X 235 ſ. 3. I 328. — 3. o dea certe, an Phoebi soror? I 328. o dea, si prima repetens ab origine pergam; I 372. ſ. 1. fallit, it, movent. succurrit

II. **nach Verben**: ſ. adfor: ſ. I, 1. praesidet. refulsit alma parens, confessa deam; II 591. converto: ſ. I, 1. adfatur, procurrit. * o quae satis ima terra manis deam demittat ad imos! XII 884. facio: ſ. I, 1. adfatur. muto: ſ. I, 1. procurrit (Diana) gradiens deas supereminet omnis; I 501. tollo: ſ. I, 1. acuit. — 2. obsisto: ſ. I, 1. parcunt. tale deae velum sollemni tempore portant; Ci 35. elliptiſch: ſ. I, 1. adest. — 3. nate dea; I 582. 615. II 289. III 311. 374. 435 IV 560. V 383. 474. 709. VIII 59. alius Latio iam partus Achilles, natus et ipse dea; VI 90.

III. **nach Subſtantiven**: quattuor aras alta ad delubra deorum constitue; G IV 541. (Aeneas) deae donis et tanto laetus honore; VIII 617 (Iris) faciemque deae vestemque reponit; V 619. fractae vires, aversa deae mens; II 170. tale deae numen; Cat III 9. his ubi (genitor) laeta deae permulsit pectora dictis; V 816. gemini dracones sub pedibus deae clipeique sub orbe teguntur; II 227. sunt autumnali ‖ autumnalis ‖ cerea pruna die ‖ deae ‖; Copa 18. (Iuno) luctificam Allecto dirarum ab sede dearum ciet; VII 324. dum (Scylla) sacris operata deae lascivit; Ci 142. vestis: ſ. facies.

IV. **Umſtand**: illam (virginem miratur) etiam Leucothea parvusque dea cum matre Palaemon; Ci 396.

debellator. Beſieger; Lausus, ecum domitor debellatorque ferarum, ducit mille viros; VII 651.

debello. überwinden, bewältigen: gens dura atque aspera cultu debellanda tibi est Latio ‖ Latio est ‖; V 731. memento parcere subiectis et debellare superbos; VI 853.

debeo. ſchulden, verdienen, verdanken, müſſen: I. (fatebor enim) quae maxima deterrendi debuit, hortandi maxima causa fuit; Cat IX 12. — II. debent haec pignora Daphnim; E VIII 93. soli mihi Pallas debetur; X 443. Turnum gnatoque patrique quam (dexteram) debere vides; XI 179. fatis debitus Arruns velocem Camillam circuit; XI 759. Turnum debent haec iam mihi sacra; XII 317. Indigetem Aeneau scis ipsa et scire fateris deberi caelo; XII 795. nunc repeto (Cassandram) haec generi portendere debita nostro; III 184. quamvis Priami deberem plurima natis; VIII 379. iuvenem exanimum et nil iam caelestibus ullis debentem comitamur; XI 52. animae, quibus altera fato corpora debentur; VI 714. advenisse diem, quo debita moenia condant; VII 145. hic siser et nomen capiti debentia porra (virebant); Mo 74. dum bello Argolici vastabant Pergama reges debita; VIII 375. vel fato fuerit nobis haec debita pestis vel casu incerto merita vel denique culpa; Ci 456. debueram patriae poenas odiisque meorum; X 853. tibi pro scelere, pro talibus ausis di persolvant grates dignas et praemia reddant debita; II 538. cui (Iulo) regnum Italiae Romanaque tellus debentur; IV 276. ante, debita quam sulcis committas semina; G I 223. solacia luctus exigua ingentis, misero sed debita patri; XI 63. sors ista senectae debita erat nostrae; XI 166. continuo „salve fatis mihi debita tellus“ ait (Aeneas); VII 120. ſ. regnum. tempora Parcae debita compleraut; IX 108. tibi sospes debita felicis memoretur ‖ numeretur ‖ vita per annos; Cul 40. debita cum castae solvuntur vota Minervae; Ci 23.

debilis, verſtümmelt, gelähmt, kraftlos: (Sergestus) amissis remis atque ordine debilis uno; V 271. nos tela, pater, ferrumque haut debile dextra spargimus; XII 50.

debilito. lähmen, ſchwächen: nec tarda senectus debilitat vires animi mutatque vigorem; IX 611.

decedo. fortgehen, ausweichen, weichen, ſchwinden: I. ut vicina invitet decedere ripa calori; G IV 23. — II. sperasti tacitus mea decedere terra? IV 306. te, amice, nequivi patria decedens ponere terra; VI 508. sin (Teucri) possunt solo decedere nostro; XI 325. rursus easdem (apes) vesper ubi e pastu tandem decedere campis admonuit; G IV 186. cum bocula perdita nec serae meminit decedere nocti; E VIII 88. ipse (Orpheus) te veniente die, te decedente canebat;

G IV 466. e pastu decedens agmine magno corvorum increpuit densis exercitus alis; G I 381. quam (ovem) videris serae solam decedere nocti; G III 467. non ullo ex aequore cernes plura domum tardis decedere plaustra iuvencis; G II 206. ipse (Aeneas) omnem longo discedere ‖ decedere ‖ circo infusum populum iubet; V 551. sol crescentis decedens duplicat umbras; E II 67. (sol) emenso cum iam decedit Olympo; G I 450. ante tibi Cnosia ‖ Gnosia ‖ ardentis decedat stella coronae, quam . .; G I 222. frigida vix caelo noctis decesserat umbra; E VIII 14.

decem. zehn: aetas Lucinam pati desinit ante decem, post quattuor incipit annos; G III 61. quos non anni domuere decem, non mille carinae; II 198. decem alios Priamum superesse per annos; VIII 399. puero silvestri ex arbore lecta aurea mala decem misi; E III 71. matri longa decem tulerunt ‖ abstulerint ‖ fastidia menses; E IV 61.

deceo. ſich ſchicken, gehören, geziemen: I. nunc te facta impia tangunt? tum decuit, cum sceptra dabas; IV 597. tu pro germano si quid praesentius audes, perge: decet; XII 153. ducit (ut decet!) superbus Noctuinus herniam ‖ hirneam ‖; Cat XII 7. — II. his mecum decuit coeurrere telis; XI 117. tum decuit metuisse tuis; X 94. — III. quo me decet usque teneri? V 384. si mihi. quae quondam fuerat quamque esse decebat, vis in amore foret; X 613. mortalin decuit violari volnere divom? XII 797.

decerno. entſcheiden, beſchließen, kämpfen: I. omnis amor unus habet decernere ferro; XII 282. — II. non iam certamine agresti agitur, sed ferro accipiti decernunt; VII 525. ipsum armis ipsumque iubent decernere ferro, qui . .; XI 218. me verius unum pro vobis foedus luere et decernere ferro; XII 695. (femina) saepe superbos cornibus inter se subigit decernere amantis; G III 218. mihi cursibus et crudo decernet Graecia caestu; G III 20. — III. ubi (Dido) decrevit mori, tempus secum ipsa exigit; IV 475.

decerpo. pflücken: non ante, auricomos quam qui decerpserit arbore fetus; VI 141. ‖ formosus ‖ tenerae decerpens ora puellae; Copa 33.

decido. herabfallen: (columba) decidit exanimis vitamque reliquit in astris aetheriis; V 517.

decido. abhauen, abſchneiden: coma Sidonio florens deciditur ostro; Ci 387. te decisa suum, Laride, dextera quaerit; X 395. (Aeneas) ingentem quercum decisis undique ramis constituit tumulo; XI 5.

decimus ſ. **decumus.**

decipio. täuſchen: coniugis indigno Nysae deceptus amore dum queror; E VIII 18. adgnovit (Anchises) se novo veterum deceptum errore locorum; III 181. postquam primus amor deceptam morte fefellit; IV 17. ‖ caeli ‖ totiens deceptus fraude sereni; V 851. nec mirum, vultu decepta puella ut vidi ut perii; Ci 429.

Decius. Decier: I. hic Fabii Deciique; Cul 361. — II. Decios Drusosque procul saevomque securi aspice Torquatum; VI 824. extulit haec (Italia) Decios Marios magnosque Camillos; G II 169.

declaro. erklären: tum satus Anchisa victorem magna praeconis voce Cloanthum declarat; V 246.

declino. abwenden: nec (Fama) dulci declinat lumina somno; IV 185.

decolor. getrübt, entartet: deterior donec paulatim ac decolor aetas successit; VIII 326.

decoquo. ausſochen: coniunx dulcis musti Volcano decoquit umorem; G I 295.

decor. Anmut: divini signa decoris ardentisque notate oculos; V 647.

decoro. ſchmücken, ehren: qui absenti ferat inferias decoretque sepulchro; IX 215. egregias animas decorate supremis muneribus; XI 25. decorant (pyram) super fulgentibus armis; VI 217. (pater) saepe denm largo decorarat munere sedes; Ci 526. hic pinus proceros decorat silvas hirsuta per artus; Cul 138.

decorus. ſchön, zierlich, reizend, prangend; (sceptrum) olim arbos, nunc artificis manus aere decoro inclusit; XII 210. ipsa decoram caesariem nato genetrix adflarat; I 589. ipsi in puppibus auro ductores longe effulgent ostroque decori; V 133. coniciunt igni galeas ensesque decoros; XI 194. (Euryalus) galeam Messapi habilem cristisque decoram induit; IX 365. (Coroebus) clipei insigne decorum induitur; II 392. tutatur favor Euryalum lacrimaeque decorae; V 343. forma dei Mercurio similis et crinis flavos et membra decora inventae ‖ inventa ‖; IV 559. Lavinia virgo oculos deiecta decoros; XI 480. regina terque quaterque manu pectus percussa decorum; IV 589.

decumbo. ſich lagern: quid iuvat abisse quam potius bibulo decubuisse toro? Copa 6.

decumus (decimus), zehnte: decumum quos (Danaos) distulit Hector in annum; IX 155. victoria Graium in decimum vestigia rettulit annum; XI 290. septuma (dies) post decumam felix ponere vitem; G I 284.

decurro. herabeilen, eilen, herumziehen, durchlaufen, vollenden: I. Laocoon ardens summa decurrit ab arce; II 41. Mnestheus pelago decurrit aperto; V 212. ter circum accensos cincti fulgentibus armis decurrere rogos; XI 189. (Turnus) fulgebat alta decurrens aureus arce; XI 490. ecce ferae saxi deiectae vertice caprae decurrere iugis; IV 153. tunsa ceres silicum rapido decurrit ab ictu; Mo 27. quae saxosas inter decurrunt flumina valles; E V 84. nulli visa cito decurrit tramite virgo; V 610. — II. inceptum una decurre laborem; G II 39. si mihi susceptum fuerit decurrere munus; Cat XIV 1.

decursus. Sturz: ubi decursu rapido de montibus altis dant sonitum spumosi amnes; XII 523.

decus. Zierde, Glanz, Ehre, Reiz, Schönheit: I. 1. tu ades, o decus, o famae merito pars maxima nostrae; G II 40. victor adest, magni magnum decus ecce triumphi; Cat IX 3. si nitor auri sub laqueare domus animum non angit avarum picturaeque decus; Cul 65 tulvom quae (gemma) dividit aurum, aut collo decus aut capiti; X 135. seu (educat Phoebum) decus Asteriae seu qua . .; Cul 15. tantum egregio decus enitet ore; IV 150. Latonae magnique Iovis decus, aurea proles, Phoebus erit nostri princeps et carminis auctor; Cul 11. illinc Hector erat, Troiae summum decus; Cul 317. hic (est) laurus item Phoebi surgens decus; Cul 402. te adeo decus hoc aevi, te consule inibit, Polio ‖ orbis ‖; E IV 11. i decus, i, nostrum; melioribus utere fatis; VI 546. quare, Pierii laticis decus, ite, sorores naides; Cul 18. ecce, Ithaci coniunx semper decus Icariotis, femineum concepta ‖ incorrupta ‖ decus, manet; Cul 265. hunc decus egregium formae movet atque iuventae; VII 473. haut ignarus eram, quantum praedulce decus primo certamine posset; XI 155. o dolor atque decus magnum rediture parenti! X 507. nympha, decus fluviorum, animo gratissima nostro, scis ut . .; XII 142. tu, dea, tu praesens nostro succurre labori, astrorum decus et nemorum Latonia custos; IX 405. surgit: ſ. est; Cul 402. utitur: ſ. it. decus imperiumque Latini te penes; XII 58. — 2. maneo: val. 1. manet. hoc decus illi (Mezentio). hoc solamen erat; X 858. ſ. II, 3. — 3. Iri, decus caeli, quis te mihi nubibus actam detulit in terras? IX 18. o decus Italiae virgo, quas dicere grates quasve referre parem? XI 508. ſ. 1. adest, it, seit. II, 1. addo; VIII 301. — II, 1. quale manus addunt ebori decus; I 592. salve, vera Iovis proles, decus addite divis; VIII 301. magnum Argoae navi decus addita pinus; Cul 137. ago, defero: ſ. I, 3. IX 18. Italides, quas ipsa decus sibi dia Camilla delegit; XI 657. auratas trabes, veterum decora illa ‖ alta ‖

parentum, devolvont; II 448. Pilumno quos (equos) ipsa decus dedit Orithyia; XII 83. prima decus quae (Dictynna) dulce mihi te donat alumnam; Ci 246. ſ. habeo. immanis columnas rupibus excidunt, scaenis decora alta futuris; I 429. omne propinquo frangitur invidiae telo decus; Cul 342. nos aliquod nomenque decusque gessimus; II 89. loricam (Aeneas) donat habere viro decus et tutamen in armis; V 262. ipsa sibi egregium facta decus parient; Cat IX 58. heroes, omnis Roma decus magni quos suspicit orbis; Cul 360. hi proprium decus et partum indignantur honorem ni teneant; V 229. donec tale decus formae vexarier undis ‖ ultra ‖ non tulit coniunx Neptunia; Ci 481. — 2. (Gyas) oblitus decorisque sui sociumque salutis; V 174. — 3 vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvae, ut gregibus tauri, segetes ut pinguibus arvis: tu decus omne tuis; E V 32.

decutio, abſchütteln: (aper) tergo decutit hastas; X 718. cum frigidus silvis aquilo decussit honorem; G II 404. ille (pater) mella decussit foliis; G I 131. quo neque fit ventis aditus aut errans bocula campo decutiat rorem; G IV 12.

dedecus, Schmach, Schande: ſ. da, pater, hoc nostris aboleri dedecus armis omnipotens; XI 780. occidit infelix nostrum ne ‖ ne nostrum ‖ dedecus Ufens aspiceret; XII 641. — II. (Turnus) fluctuat, an sese mucrone ob tantum dedecus amens induat; X 681.

dedico, weihen: (Sabinus) nunc eburnea sedetque sede seque dedicat tibi, gemelle Castor et gemelle Castoris; Cat X 24.

dedignor, verſchmähen: quos (Nomades) ego sim totiens iam dedignata maritos; IV 536.

dedo, überliefern, weihen: deterior qui (doctor) visus, eum dede neci; G IV 90.

deduco, hinwegführen, ableiten, ziehen, führen, geleiten, herabziehen, herabſtimmen: I. undique convenere, animis opibusque parati, in quascumque velim pelago deducere terras; II 809. — II carmina vel caelo possunt deducere Lunam; E VIII 69. primus ego in patriam mecum Aonio rediens deducam vertice Musas; G III 11. pastorem oportet deductum dicere carmen; E VI 5. quando (conveniat) armatas deducere classis; G I 255. hi (Theseus, Pirithous) dominam Ditis thalamo deducere adorti; VI 397. quamvis ille (equus) Neptuni ipsa deducat origine gentem; G III 122. deducunt socii navis et litora complent; III 71. Teucri litore celsas deducunt toto navis; IV 398. ille (Turnus) nostra deducit origine nomen; X 618. quibus (calamis) ille (Ascraeus senex) solebat cantando rigidas deducere montibus ornos; E VI 71. rivos deducere nulla religio vetuit; G I 269. quid qui paludis conlectum umorem bibula deduxit harena? G I 114.

deerro (derro), ſich verirren: huc mihi vir gregis ipse caper derraverat; E VII 7.

defectus, Abnahme, Verfinſterung: Musae monstrent defectus solis varios lunaeque labores; G II 478.

defendo, abwenden, abwehren, ſchützen, verteidigen (inf. defendier: ſ. II. alqm; VIII 493): I. Troes contra defendere saxis; IX 533. hi iaculis, illi certant defendere saxis; X 130. — II. fatis deum defensus iniquis Sinon; II 257. his se extrema iam in morte parant defendere telis; II 447. ille (Mezentius) Turni defendier hospitis armis; VIII 493. Galli defensi tenebris et dono noctis opacae; VIII 658. nunc te mea dextera bello defensum dabit; XII 437. defensa diu volucrum certamine equorum; Cat IX 29. oritur miserrima caedes defendentum armis aditus inque arma ruentum; XI 886. multos Vesulus quem (aprum) pinifer annos defendit multosve ‖ multosque ‖ palus Laurentia; X 709. hunc, oro, defende furorem; X 905. (Simylus) opposita manu lumen defendit ab aura; Mo 14. Teucri adsueti longo muros defendere bello; IX 511. arma ferunt alii et pergunt denfendere muros; XII 586. dum teneras defendo a frigore myrtos; E VII 6. ne trepidate meas, Teucri, defendere navis; IX 114. si Pergama dextra defendi possent, etiam hac defensa fuissent; II 292. regem vobis pugna defendite raptum; XII 265. muscosi fontes et somno mollior herba, solstitium pecori defendite; E VII 47. sunt alii, qui tecta manu defendere possint; XII 627. interit curvis frustra defensa latebris vipera; G III 544. heu male tum mitis defendet pampinus uvas; G I 448.

defensor, Verteidiger: non tali auxilio nec defensoribus istis tempus eget; II 521.

defero, bringen, hinbringen, treiben, ſtürzen verſchlagen, überbringen, melden: I impia Fama furenti (reginae) detulit armari classem; IV 209. — II. praeceps aërii specula de montis in undas defarar; E VIII 60. quod tibi delato Ortygiam dicturus Apollo est; III 154. huc ubi delati portus intravimus; III 219. huc ubi delatus Cymaeam accesseris urbem; III 441. portus delati intramus amicos; V 57. Troes delati in portus neu litora dira subirent; VII 22. (Danaë) praecipiti delata noto; VII 411. Iri, decus caeli, quis te mihi nubibus actam detulit in terras? IX 19. Elysium ‖ Eridanus ‖ tranandus agor delatus ad undam; Cul 260. ſ. culicem. lectos iuvenes, fortissima corda, defer in Italiam; V 730. „quis“ inquit (culex) „meritis ‖ „en quid“ ait „meritus“ ‖ ad quae delatus acerbas cogor a lire vices!“ Cul 210. decus: ſ. alqm; IX 19. celeris defer mea dicta per auras; IV 226. hoc (gramen) Venus, obscuro faciem circumdata nimbo, detulit; XII 417. huc impetus illam (hastam) detulerat fixam; XII 773. (iuvenis) patris antiquam Dauni defertur ad urbem; X 688. ſ. corda. interpres divom celeris mandata per auras detulit; IV 358. durum a stirpe genus natos ad lumina primum deferimus; IX 604.

defessus, ermüdet, matt: defessi Aeneadae quae proxima litora cursu contendunt petere; I 157. ut te post multa tuorum funera defessi aspicimus? II 285. desernere omnes defessi; II 565. tum sperare domos defessus memento; VII 126. quid iuvat aestivo defessum pulvere abisse? Copa 5. vix defessa senem passus (Aristaeus) componere membra; G IV 438.

deficio, nachlaſſen, abnehmen, ermatten, ſchwinden, verſagen, im Stiche laſſen, fehlen: I. illa (Dido) gravis oculos conata attollere rursus deficit; IV 688. cur indecores in limine primo deficimus? XI 424. Turnus ut infractos adverso Marte Latinos defecisse videt; XII 2. ſ. parens. cum iam glandes atque arbuta sacrae deficerent silvae; G I 149. ubi aut morbo gravis aut iam segnior annis deficit (equus); G III 96. primo (fetu) avolso non deficit alter aureus; VI 143. glandes: ſ. arbuta. donec (hostis) vi victus et ipso pondere defecit; XII 255. tenent Danai, qua deficit ignis; II 505. ibi (Euryalus) ignem deficere extremum videbat; IX 352. tua ni ‖ ne ‖ spoliata armis, excussa magistro, deficeret navis; VI 354. tu o dubiis ne defice rebus, diva parens; VI 196. deficit ingenti luctu rex ipse Latinus; XI 231. — II. si quem proles subito defecerit omnis; G IV 281. noctis lentus non deficit umor; G I 290.

defigo, hineinſtoßen, befeſtigen, richten, heften: dum (Aeneas) stupet obtutuque haeret defixus in uno; I 495. Aeneas maesto defixus lumina voltu ingreditur; VI 156. defixi ora tenebant Aeneas Anchisiades et fidus Achates; VIII 520. acumina: ſ. tela. altior ac penitus terrae defigitur arbos, aesculus in primis; G II 290. (nutrix) sacra pergit regis Idaeaeis animum defigere votis; Ci 377. arator opere in medio defixa reliquit aratra; G III 519. arborem: ſ. aesculum. stant terra defixae hastae;

VI 652. defigunt tellure ‖ telluri ‖ hastas et scuta reclinant; XII 130. cum Iuppiter Libyae defixit lumina regnis; I 226. talibus Ilionei dictis defixa Latinus obtutu tenet ora; VII 249. deus heu nimium certo ‖ taetro ‖ nimium torrentia nisu ‖ viro ‖ virginis in tenera defixerat omnia (tela) ‖ defixit acumina ‖ mente; Ci 162.

defio, fehlen: lac mihi non aestate novum, non frigore defit; E II 22,

deflecto, ablenken: nec mihi notorum deflectunt lumina vultus nec . .; Ci 250. deflexit partim (tela) stringentia corpus alma Venus; X 331.

defleo, bewcinen, betrauern: perfide Demophoon et nunc ‖ non ‖ deflende puellis! Cul 133. haec ubi deflevit (Aeneas); XI 59. tum membra toro defleta reponunt; VI 220.

defluo, herabfließen, hinabſchwimmen, ſich herabſchwingen: aries missus secundo defluit amni; G III 447. (cervos) fluvio cum forte secundo defluere; VII 495. quam (reginam) tota cohors imitata relictis ad terram defluxit equis; XI 501. pars cetera segnis secundo defluit amni; VIII 549. pedes vestis defluxit ad imos; I 404.

defodio, vergraben, ausgraben: condit opes alius defossoque incubat auro; G II 507. nec (timuit) defossas domos ac Tartara nocte cruenta obsita; Cul 274. ipsi in defossis specubus secura sub alta otia agunt terra; G III 376. iacent penitus defossa talenta caelati argenti; X 526.

deformis, häßlich: quos circum limus niger et deformis harundo Cocyti alligat; G IV 478.

deformo, entſtellen, verunſtalten: (Mezentius) canitiem multo deformat pulvere; X 844. potuisti deformare domum et luctu miscere hymenaeos; XII 805. horrida voltum deformat macies; G IV 255.

defringo, abbrechen: (Tarchon) tum summa ipsius ab hasta defringit ferrum; XI 748. neve summa defringe ex arbore plantas; G II 300.

defrutum, eingekochter Moſt: proderit admiscere igni pinguia multo defruta; G IV 269.

defundo, ausgießen, ausſtrömen: (Cyrene) liquidum ambrosiae defundit ‖ diffundit ‖ odorem; G IV 415. est vappa cado nuper defusa picato; Copa 11.

defungor, erledigen, befreien, ſich entledigen: I. ubi defunctae (carinae) finem portusque tenebunt Ausonios olim; IX 98. — II. o tandem magnis pelagi defuncte periclis! VI 83. defuncta corpora vita magnanimum heroum; G IV 475. A VI 306.

degener, entartet: illi (genitori) mea tristia facta degeneremque Neoptolemum narrare memento; II 549. degeneres animos timor arguit; IV 13.

degenero, entarten: poma degenerant sucos oblita priores; G II 59. vidi lecta diu et multo spectata labore (semina) degenerare tamen; G I 198.

dego, zubringen, hinbringen: illum otia invidia degentem et ‖ ac ‖ fraude remota; Cul 73. non licuit thalami expertem sine crimine vitam degere more ferae; IV 551.

degusto, koſten, ſtreifen: lancea summum degustat volnere corpus; XII 376.

dehinc, darauf, alsdann (zuſammengeſetzt: ſ. I. A I 131. 256. IX 480. VI 678): I. ipse (Turnus) dehinc auro squalentem alboque orichalco circumdat loricam umeris; XII 87. (Neptunus) Eurum ad se Zephyrumque vocat, dehinc talia fatur; I 131. sator deorum oscula libavit natae, dehinc talia fatur; I 256. (mater) agmina cursu prima petit; eadem dehinc questibus implet; IX 480. cumpos nitentis desuper ostentat; dehinc summa cacumina linquunt; VI 678. visa dehinc facies Anchisae subito talis effundere voces; V 722. — II. quae postquam vates effatus est, dona dehinc imperat ferri; III 464. primum laxos circlos cervici subnecte. dehinc ipsis e torquibus aptos iunge pares iuvencos; G III 167. vix ea dicta: dehinc progressus (Euandrus) monstrat aram; VIII 337.

dehisco, ſich öffnen, ſich ſpalten, klaffen: totum dehiscit convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; V 142. neque enim ante dehiscent attonitae magna ora domus; VI 52. mihi tellus optem prius ima dehiscat; IV 24. sistunt amnes terraeque dehiscunt; G I 479 postquam terrae ardore dehiscunt; G III 432. patuere cavernae: non secus ac si qua penitus vi terra dehiscens reseret . .; VIII 243. quae iam satis ima dehiscat terra mihi? X 675. *o quae satis ima dehiscat terra mihi! XII 883. his unda dehiscens terram inter fluctus aperit; I 106.

deicio, herabſtürzen, umſtürzen, niederwerfen, zerſchmettern, vernichten, verdrängen, entfernen, abwenden, ſenken, part. multos: quis te casus deiectam coniuge tanto excipit? III 317. nec longe Cissea durum immanemque Gyan (Aeneas) deiecit Leto; X 319. Lycius Agis, quem haut expers Valerus virtutis avitae deicit; X 753. (Mezentius) haut deiectus ecum duci iubet; X 858. Catillus Iollan ingentemque animis deicit Herminium; XI 642. quem telo primum, quem postremum, aspera virgo, deicis? Euneum Clytio primum patre; XI 665. deiecta crudescit pugna Camilla; XI 833. Turnus equo deiectum Amycum ferit; XII 509. additur aurata deiectus cuspide Typhon; Ci 32. ſ. genus, virginem. Aeneas summas minatur deiecturum arces Italum excidioque daturum; XII 655. ille (pater) flagranti aut Athon aut Rhodopen aut alta Ceraunia telo deicit; G I 333. quamvis solus (Eurytion) avem caelo deiecit ab alto; V 542. ecce ferae saxi deiectae vertice caprae decurrere iugis; IV 152. huic (Lynceo) uno desectum ‖ deiectum ‖ communs ictu cum galea longe iacuit caput; IX 770. Ceraunia: ſ. Athon. (colubrum) tollentem minas et sibila colla tumentem deice; G III 422. toto genitor quae (fulmina) plurima caelo deicit in terras; VIII 428. hic genus antiquom Terrae, Titania pubes, fulmine deiecti fundo volvontur in imo; VI 581. *(Camilla) Strymoniam gruem aut album deiecit olorem; XI 580. Anxuris ense sinistram et totum clipei ferro (Dardanides) deiecerat orbem; X 546. pubem: ſ. genus. Rhodopen: ſ. Athon. ut (Cacus) ruptis immane catenis deiecit saxum; VIII 226. sinistram: ſ. orbem. deiectam aerea sortem accepit galea; V 490. Lavinia virgo oculos deiecta decoros; XI 480. (Andromache) deiecit voltum et demissa voce locuta est; III 320. frons laeta parum et deiecto lumina voltu; VI 862.

deinde, dein (ſ. A. I, 2. Cat XIII 21), darauf, alsdann, ſodann, ferner, nun, folgleich): A. alleiu: I, 1 incipe, Damoeta; tu deinde sequere, Menalca; E III 58. haec (carmina) experiar tu deinde iubeto ut certet Amyntas; E V 15. qui cumulos ruit male pinguis harenae, deinde satis fluvium inducit rivosque sequentis; G I 106. immundus olentia sudor membra sequebatur, nec longo deinde moranti tempore contactos artus sacer ignis edebat; G III 565. hinc quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; scilicet huc reddi deinde ac resoluta referri omnia; G IV 225. (Aeneas) socios partitur in omnis vina bonus quae deinde cadis onerarat Acestes, dividit; I 195. sic fatus (Coroebus) deinde comantem Androgei galeam induitur; II 391. aspice nos et da deinde augurium, pater; II 691. nos iuvenem superbum tulimus, qui deinde me famulo famulamque Heleno transmisit habendam; III 327. me ad tua limina ducit, atque haec deinde canit divino ex ore sacerdos; III 373. cum teneras turbavit ianua frondes, numquam deinde cavo volitantia prendere saxo carmina (virgo) curat; III 450. qui sit fari bortamur, quae deinde agitet fortuna fateri; III 609. sic deinde locutus (Palinurus) colligere arma iubet; V 14 Aeneas quibus in mediis sic deinde locutus; V 303. Eurytumque Helymus sequitur; quo deinde sub ipso ecce volat Diores; V

323. sic deinde locutus (Eutellus) caestus proiecit; V 400. tris Eryci vitulos et Tempestatibus agnam caedere deinde (Aeneas) iubet; V 773. Dardaniam prolem quae deinde sequatur gloria; VI 756. exim ‖ exin ‖ (Anchises) bella viro memorat quae deinde gerenda; VI 890. sic deinde effatus (Aeneas) frondenti tempora ramo implicat; VII 135. dixit, deinde lacu fluvius se condidit alto; VIII 66. hanc (gentem) multos florentem annos rex deinde superbo imperio tenuit Mezentius; VIII 481. (Turnus) addit Halyn comitem, iguaros deinde in muris Alcaudrumque Haliumque; IX 766 Mnestheus „quo deinde fugam, quo tenditis?“ inquit; IX 781. (Carme) haec loquitur. dulcia deinde genis rorantibus oscula figens persequitur . .; Ci 253. — 2. potes ducere somnos, nec quae te circum stent deinde pericula cernis? IV 561. Aeneas, „quo deinde ruis? quo proripis?“ inquit; V 741. non me vocabis ad feriatos fascinos? dein te movere lumbulos in caltula ‖ nec deinde te movere lumbos in stola ‖ prensis videbo altaribus? Cat XIII 21. — II. (Aeneas) iam in conspectu Teucros habet. clipeum cum deinde sinistra extulit ardentem . .; X 261. obstipuit primo aspectu Sidonia Dido, casu deinde viri tanto; I 614. leutum de cortice gluten prima favis ponunt fundamina, deinde tenacis suspendunt ceras; G IV 161. Nisus et Euryalus primi; quos deinde secutus regius egregia Priami de stirpe Diores; V 296. primis elabitur undis Gyas; quem deinde Cloanthus consequitur; V 152. primam qui (rex) legibus urbem fundabit. quoi deinde subibit otia qui rumpet patriae Tullus; VI 812. sic prior Aeneas; sequitur sic deinde Latinus suspiciens caelum: „haec“ . .; XII 195.

B. **Verbindungen**: Aeneas saevo sic pectore fatur: „quae nunc deinde morast?“ XII 889. primus abit Nisus; proximus huic iusequitur Salius; spatio post deinde relicto tertius Euryalus; V 321. (Minos) vitas et crimina discit. proxima deinde tenent maesti loca; VI 434. qui deinde locum tenuit virtute secundum; V 258.

Deiopea. Tochter des Nereus: vellera nymphae carpebant, atque Ephyre atque Opis et Asia Deiopea; G IV 343. quarum (nympharum) quae forma pulcherrima Deiopea; I 72.

Deiphobe. Tochter des Meergottes Glaukus: ni adforet una Phoebi Triviaeque sacerdos, Deiphobe Glauci; VI 36.

Deiphobus. Sohn des Priamus: I 1. Deiphobus contra „ne saevi, magna sacerdos“; VI 544 — 2. Deiphobe armipotens, genus alto a sanguine Teucri; VI 500. — II, 1. (Aeneas) hic Priamiden laniatum corpore toto Deiphobum vidit, ‖ videt et ‖ lacerum crudeliter ora, ora manusque ambas; VI 495. — 2. omnia Deiphobo solvisti et funeris umbris; VI 510. — III. iam Deiphobi dedit ampla ruinam Volcano ecsuperante ‖ superante ‖ domus; II 310.

delabor. sinken, herabsinken, fallen, fliegen, hingeraten: dixit (Androgeos), et extemplo sensit medios delapsus in hostis; II 377. illa (Opis) levis caeli delapsa per auras insonuit: XI 595. ſ. Somnus. fixam refert (columba) delapsa sagittam; V 518. caelo facies delapsa parentis Anchisae; V 722. frater curru delapsus eodem; X 596. ubi delapsae (harpyiae) sonitum per curva dedere litora; III 238. regina deum caelo delapsa; VII 620. serta procul, tantum capiti delapsa, iacebant: E VI 16. levis aetheriis delapsus Somnus ab astris; V 838.

delectus, Auswahl: pecori est idem delectus equino; G III 72

deleo, vernichten: di patrii, nou tamen omnino Teucros delere paratis; IX 248. deletas Volscorum acies; XI 898.

Delia. A. Diana: saetosi caput hoc apri tibi, Delia, parvos et ramosa Micon vivacis cornua cervi: E VII 29. (pastor pecudes) procul aspexit luco residere virenti, Delia diva, tuo; Cul 110. — B. Mädchenname: I. notior ut iam sit canibus non Delia nostris; E III 67. Delia saepe tibi venit. mihi, Tucca, videre non licet; occulitur limine clausa viri. Delia saepe tibi, non venit adhuc mihi; Cat I 1. — II. claudo, al ſ. I.

delibo. nehmen, kosten: (Aeneas) summa per galeam delibans oscula fatur; XII 434.

deliciae, Wonne, Schatz, Liebling: I, 1. formonsum pastor Corydon ardebat Alexim, delicias domini; E II 2. — 2. cum te ad delicias ferres Amaryllida nostras; E IX 22. — II. me non deliciis commovit regia dives; Ci 433.

delicium, Liebling: parce illi (asello), Vestae delicium est asinus; Copa 26.

deligo, auswählen, auserwählen, wählen: I. bis septem Rutuli, muros qui milite serveut, delecti; IX 162. nec parva sequetur gloria delectos Latio et Laurentibus agris; XI 431. quidquid tecum invalidum metuensque pericli est delige; V 717. pares quattuor ex omni delectae classe cariuae; V 115. huc delecta virum sortiti corpora furtim includunt (ductores Danaum) caeco lateri; II 18. altera (erit) quae vehat Argo delectos heroas; E IV 35. delige intacta totidem cervice iuvencas; G IV 540. it portis iubare exorto delecta iuventus; IV 130. o Maeoniae delecta iuventus! VIII 499. ductores Teucrum primi et ‖ primi ‖ delecta iuventus consilium habebant; IX 226. Arcades his oris delegere locum; VIII 53. longaevos senes ac fessas aequore matres delige; V 717. satus Anchisa delectos ordine ab omni oratores ire iubet; VII 152. delectos populi ad proceres primumque parentem monstra deum refero; III 58. senes: ſ. matres. quattuor eximios praestanti corpore tauros delige; G IV 540. — II. socii, Troiae quos sorte suprema delegi comites; V 191. Italides, quas ipsa decus sibi dia Camilla delegit pacisque bonas bellique ministras; XI 658.

delitesco. sich verbergen: limoso lacu per noctem obscurus in ulva delitui; II 136. saepe sub immotis praesepibus mala tactu vipera delituit; G III 417.

Delius, Apollo: magnam cui (Sibyllae) mentem animumque Delius inspirat vates aperitque futura; VI 12. non haec tibi litora suasit Delius; III 162.

Delos, Insel im ägäischen Meere: quoi non dictus Hylas puer et Latonia Delos? G III 6. ubi Delum maternam invisit Apollo; IV 144. linquitur ante alias longe gratissima Delos Nereidum matri et Neptuno Aegaeo; Ci 473.

delphin. Delphin: I. Teucrum nati texunt fugas et proelia ludo, delphinum similes, qui per maria umida nando Carpathium Libycumque secant (?) luduntque per undas; V 594. circum argento clari delphines in orbem aequora verrebant caudis aestumque secabant; VIII 673. — II. similis: ſ. I. ludunt. — III. pistrix delphinum caudas utero commissa luporum; III 428. puppes delphinum modo demersis aequora rostris ima petunt; IX 119. — IV sit Tityrus Orpheus; Orphëus ‖ Orpheus ‖ in silvis, inter delphinas Arion; E VIII 56.

delubrum. Tempel, Heiligtum: I. quid vota furentem, quid delubra iuvant? IV 66. — II, 1. principio delubra adeunt; IV 56. quorum direptis moenibus urbis o ego crudelis flamma delubra petivi; Ci 424. Caesar dis Italis sacrabat maxuma tercentum totam delubra per urbem; VIII 716. nos delubra deum miseri festa velamus fronde per urbem; II 248. — 2. quattuor aras alta ad delubra deorum constitue; G IV 541. iam nunc sollemnis ducere pompas ad delubra iuvat; G III 23. gemini lapsu delubra ad summa dracones effugiunt ‖ diffugiunt ‖; II 225. (Aristaeus) ad delubra venit; G IV 549. — III. ex alto delubri culmine telis nostrorum obruimur; II 410.

deludo. täuſchen, berücken: mihi hoc uno responso animum delusit Apollo; VI 344. quae sopitos deludunt somnia sensus; X 642.

demens. des Verſtandes beraubt, unſinnig, thöricht, rubeſcimen: quem fugis, a, demens? E II 60. nec taeni demens et me promisi ultorem; II 94. Iliacos iterum demens (Dido) audire labores exposcit; IV 78. quis talia demens abnuat? IV 107. electum, egentem regni demens in parte locavi; IV 374. Eumenidum veluti demens videt agmina Pentheus; IV 469. potes ducere somnos, nec quae te circum stent deinde pericula cernis, demens? IV 562. (Misenus) tum forte cava dum personat aequora concha, demens; VI 172. (Salmoneus) demens, qui nimbos et non imitabile fulmen simularet; VI 590. nostrasne evadere, demens, sperasti te posse manus? IX 560. ille (Privernus) manum projecto tegmine demens ad volnus tulit; IX 577. (Pandarus) demens, qui Rutulum regem ultro incluserit urbi; IX 728. nec minus ille (Lausus) exultat demens; X 813. ex illo tempore, cum ferro caelestia corpora demens adpetii; XI 276. „nulla salus bello.“ capiti cane talia, demens, Dardanio; XI 399. ut patris, a demens (Scylla), crinem de vertice sectum mitteret hosti; Ci 185. ſ. Discordia. tum ferrei Eumenidum thalami et Discordia demens; VI 280. (regina) multa per maestum demens effata furorem; XII 601.

dementia. Thorheit, Wahn, Wahnſinn: I. quis deus Italiam, quae vos dementia adegit? IX 601. a Corydon Corydon, quae te dementia cepit! E II 69. a virgo infelix, quae te dementia cepit! E VI 47. cum subita incautum dementia cepit amantem ignoscenda quidem, scirent si ignoscere manes; G IV 488. infelix, quae tanta animum dementia cepit? V 465. — II ignosco: ſ. I. G IV 488.

demergo. untertauchen: puppes delphinum modo demersis aequora rostris ima petunt; IX 119.

demeto. abmähen, abpflücken: iuvenem ponunt, qualem virgineo demessum pollice florem violae; XI 68.

demitto. herablaſſen, ſenken, ſinken laſſen, herabſenden, hängen laſſen, fließen laſſen, ausgeben laſſen: (Iuppiter) Maia genitum demittit ab alto, ut . .; I 297. breviter Dido voltum demissa profatur; I 561. quem (Palamedem) Pelasgi insontem infando indicio demisere Neci ‖ neci ‖; II 85. multos Danaum demittimus Orco; II 398. ipse deum tibi me claro demittit Olympo regnator; IV 268. Iuno Irim demisit Olympo; IV 694. aëriam caelo Iuppiter Irim demisit; germanae haud mollia iussa ferentem; IX 804. ubi hic Iuno demissave nubibus Iris? X 73. quis Olympo demissam tantos voluit te ferre labores? XII 635. harum (Dirarum) unam celerem demisit ab aethere summo Iuppiter; XII 853. vel tu quod superest infesto fulmine Morti ‖ morti ‖, si mereor, demitte; V 692 demissae aures; G III 500 gemino dimittunt ‖ demittunt ‖ bracchia muro turriti scopuli; III 535 cum lasso papavera collo demisere caput. pluvia cum forte gravantur; IX 437. (Aeneas) obvia multa virum demittit corpora Morti; X 662. sacrum iugulis demitte cruorem; G IV 542. *o quae satis ima terra manis deam demittat ad imos! XII 884. cur mea dicta neget ‖ negat ‖ duras demittere in auris; IV 428. Thessandrus Sthenelusque duces et dirus Ulixes demissum lapsi per funem; II 262. stabunt demissae ab Iove gentis nomina; G III 35 qui (di) satis largum caelo demittitis imbrem; G I 23. qua colles incipiunt molli iugum demittere clivo; E IX 8. Troius heros demisit lacrimas; VI 455. Tyrio ardebat murice laena demissa ex umeris; IV 263. aram suppliciter venerans demisso lumine Turnus; XII 220. Simylus cum membra levat vili sensim demissa grabato; Mo 5. demittunt mentes; XII 609. aurea pectoribus demissa monilia pendent; VII 278 quo magis fessas optem demittere navis, quam . .? V 29. Iulius, a magno demissum nomen Iulo; I 288. iam nova progenies caelo demittitur alto; E IV 7. alte iubebis in solido puteum demitti; G II 231 (Euandrus) subligat ensem demissa ab laeva pantherae terga retorquens; VIII 460. ubera vaccae lactea demittunt; G II 525. quem quisque virum demiserit Orco; IX 527. (Andromache, deiecit voltum et demissa voce locuta est; III 320) nubes lentis uvam demittere ramis; G IV 558.

demo. nehmen, wegnehmen: aut ferro hoc purpureum patris dempsissem vertice crinem aut . .; Ci 281. tum sic adfari (penates visi) et curas his demere dictis; III 153. (deus visus); VIII 35. (?) (imago visa); II 775. demptae subita in formidine vires; Ci 214.

Demodocus. Troer: hic (Halaesus) mactat Ladona Pheretraque Demodocumque; X 413.

Demoleos. Achäer: I. indutus olim (loricam) Demoleos cursu palantis Troas agebat; V 265. — II. quam (loricam) Demoleo detraxerat ipse (Aeneas) victor; V 260.

Demophoon. A. Troer: (Camilla) sequitur incumbens eminus hasta Tereaque Harpalycumque et Demophoonta Chromimque; XI 675. — B. Sohn des Theseus: 1. posterius cui Demophoon aeterna reliquit perfidiam lamentandi mala ‖ perfidia lamenta, doli male provida ‖; Cul 131. — 2. perfide, inultis ‖ provida Phyllis ‖, perfide Demophoon et nunc ‖ non ‖ dilende puellis! Cul 133.

demoror, verzögern, aufhalten, zurückhalten, hinſchleppen: infelix Teucros quid demoror armis? XI 175. iam pridem invisus divis et inutilis annos demoror; II 648. tua progenies mortalia demoror arma; X 30. quid fando surgentis demoror austros? III 481.

demum, gerade, eben, erſt, nun: I doli circum haec (vincula) demum franguntur ‖ frangentur ‖ inanes; G IV 400. me fortuna hac d. voluit consistere terra; I 629. his d. exactis; VI 637. et tamen hoc d. miserae suecurrere pacto vix fuerat dignum; Ci 508. illa seges d. votis respondet avari agricolae, quae . .; G I 47. — II. hic demum lentum destillat ab inguine virus, hippomanes; G III 280. hic d. collectis omnibus una (Creusa) defuit; III 743. (Nisus) placida ibi d. morte quievit; IX 445 heu, nunc misero mihi d. exitium infelix! X 849. sic d. socios consumpta nocte reviso; II 795. sic d. lucos Stygis et regna invia vivis aspicies; VI 154. tum d. crassa magnum farragine corpus erescere iam domitis (equis) sinito; G III 205. tum d. admissi stagna exoptata revisunt; 330. tum d. horrisono stridentes cardine sacrae panduntur portae; VI 573. (Turnus) tum d. praeceps saltu sese omnibus armis in fluvium dedit; IX 815. qualis tum d movet arma leo; XII 6. (Simylus) tum d. digitis mortaria tota duobus circuit; Mo 116.

deni. je zehn: [ex quo ter denis redeuntibus annis]; VIII 47. bis denis Phrygium conscendi navibus aequor; I 381. tot lecti proceres ter denis navibus ibant subsidio Troiae; X 213. bis denas Italo texamus robore navis; XI 326.

denique. endlich, zuletzt, überhaupt, erſt: mori me denique coges; E II 7. d. quid vesper serus vehat, sol tibi signa dabit; G I 461. d. apertos Bacchus amat colles; G II 112. ad haec vates vi d. multa oculos intorsit; G IV 450. moenia, magna pererrato statues quae d. ponto; II 295. Simylus cum vestigat focum, laesus quem d. sentit; Mo 7. — II. pinguis item quae sit tellus, hoc denique pacto discimus; G II 248. quid iam misero mihi d. restat? II 70. quid d. restat? XII 793. — III. sic d. victor Trinacria finis Italos mittere relicta; III 439. tum d. dura exerce imperia; G II 369. fuerit nobis haec debita pestis vel casu incerto merita vel d. culpa; Ci 457.

dens, Zahn, Biß, Schneide: I. (Dareta) crassum enorem ore eiectantem mixtosque in sanguine dentes ducunt . .; V 470. ipse ruit dentesque Sabellicus exacuit sus; G III 255. misceo: ſ. ciecto

durum procudit arator vomeris obtunsi dentem; G I 262. satis immanis dentibus hydri; G II 141. — II, 1. quantum (nocuit) duri venenum dentis; G II 379. — 2. caput ingens oris hiatus et malae texere lupi cum dentibus albis; XI 681. (Aventinus) terribili inpexum *os* saeta cum dentibus albis indutus capiti; VII 667. — III, 1. rusticus curvo Saturni dente relictam persequitur vitem attondens; G II 406. tum dente tenaci ancora fundabat navis; VI 3. (Polyphemus) dentibus infrendens gemitu; III 664. Tiryntbius dentibus infrendens; VIII 230. (aper); X 718. ipsi suos discissos nudis laniabant dentibus artus; G III 514. quem (capillum) fibula Cecropiae et ‖ Cecropiae ‖ tereti nectebant ‖ nectebat ‖ dente cicadae; Ci 128. ipsa satis tellus, cum dente recluditur unco, sufficit umorem; G II 423. — 2. cum tepidi ‖ trepidi ‖ tremerent sub dentibus artus; III 627. tecti (equi) auro fulvom mandunt sub dentibus aurum; VII 279.

denseo, denso, verdichten, zuſammendrängen, ſchnell folgen laſſen: ubi Iuppiter uvidus austris denset erant quae rara modo, et quae densa relaxat; G I 419. clipeata totis agmina densentur campis; VII 794. vos unanimi densete ‖ densate ‖ catervas; XII 264. (Camilla) nunc lenta manu spargens hastilia denset, nunc . .; XI 650. quem ‖ quam ‖ circa tristes densentur in omnia ‖ agmina ‖ poenae; Cul 233. illic obtenta densentur ‖ densantur ‖ nocte tenebrae; G I 248.

densus, dicht, dicht gedrängt, ununterbrochen, zahllos, ſtark, heftig: Troes per cavas densi tela intorquere fenestras; IX 534. Asilas mille rapit densos acie atque horrentibus hastis; X 178. incurrunt densi simul omnis copia Teucrum Tyrrhenique ‖ Tyrrhenumque ‖ duces; XI 834. hinc densi rursus inundant Troes Agylliniique et pictis Arcades armis; XII 280. densi cuneis se quisque coactis adglomerant; XII 457. nec scuta aut spicula densi deponunt; XII 563. ubi Iuppiter uvidus austris denset erant quae rara modo, et quae densa relaxat; G I 419. ſ. uber. bas (fores) servant agmine denso; II 450. princeps ante omnis densum Palinurus agebat agmen; V 833. talibus accensi firmantur et agmine denso consistunt; IX 788. simul agmine denso Antheusque Mnestheusque ruunt; XII 442. e pastu decedens agmine magno corvorum increpuit densis exercitus alis; G I 382. Clymene a Chao densos divom numerabat amores; G IV 347. circa regem atque ‖ reges ‖ ipsa ad praetoria densae (apes) miscentur; G IV 75. huius (Iani) apes summum densae obsedere apicem; VII 64. qualis hyperboreis aquilo cum densus ab oris incubuit; G III 196. cum sole novo densae torrentur aristae; VII 720. inruimus densis et circumfundimur armis; II 383. densis incurrimus armis; II 409. ruit aethere toto turbidus imber aqua densisque nigerrimus austris; V 696. (Aeneas) solum densa in caligine Turnum vestigat lustrans; XII 466. copia: ſ. alqs; XI 834. quae (fera) densa venantum saepta corona contra tela furit; IX 551. undique densa Teucri ‖ Teucri densa ‖ inclusere corona; XII 744. hic inter densas corylos modo gemellos (capella) reliquit; E I 14. duces: ſ. alqs; XI 834. (Corydon) inter densas umbrosa cacumina fagos adsidue veniebat; E II 3. illum (regem apes) admirantur et omnes circumstant fremitu denso; G IV 216. hic, ubi densas agricolae stringunt frondes; E IX 60. densis hunc (locum) frondibus atrum urguet utrimque latus nemoris; VII 565. quam (vallem) densis frondibus atrum urget utrimque latus; XI 523. qua globus ille virum densissimus urget; X 373. non densior aëre grando pluit; G IV 80. nec galeis densisque virum seges horruit hastis; G II 142. quo (tumulo) cornea summo virgulta et densis hastilibus horrida myrtus; III 23. (Priamus) densos fertur moriturus in hostis; II 511. haec ait (Pallas) et medius densos prorumpit in hostis; X 379. sic ruit in densos alacer Mezentius hostis; X 729. saepe etiam densos inmittere corpus in hostes; Cat IX 49. sic densis ictibus heros creber utraque manu pulsat versatque Dareta; V 459. ingeminant austri et densissimus imber; G I 333. densa iuba, et dextro iactata recumbit in armo; G III 86. densa virgultis avide labrusca petuntur; Cul 53. omnes densa ad muros mole feruntur; XII 575. ubi sub lucem densa inter nubila sese divorsi rumpent radii; G I 445. pater omnipotens densa inter nubila telum contorsit; VI 592. cum densas pastor pecudes cogebat in umbras; Cul 108. circum hos utrimque phalanges stant densae; XII 663. omnis impendunt curas denso distendere pingui, quem (equum) . .; G III 124. bis segetem deusis obducunt sentibus herbae; G II 411. quam (silvam) densi complerant undique sentes; IX 382. pullulat ab radice aliis (arboribus) densissima silva, ut cerasis ulmisque G II 17. spicula castris densa cadunt mediis; XII 409. densior hinc suboles; G III 308 pars densa ferarum tecta rapit silvas; VI 7. (Catillus, Coras) primam ante aciem densa inter tela feruntur; VII 673. iuvenis, qua tela videt densissima, tendit; IX 555. rara (terra) sit an supra morem si densa requires ⟨densa (favet) magis Cereri, rarissima quaeque Lyaeo⟩; G II 227. num ‖ quos ‖ omnis ferre iuvat supter densa testudine casus? IX 514. alias alio densas super agmine turmas! Cul 248. si pinguis agros metabere campi, densa sere; in denso non segnior ubere bacchus; G II 275. haeret pede pes densusque viro vir; X 361. tum densae in montibus umbrae; G I 342. ut (pastor) ad fontem densa requievit in umbra; Cul 157. vgl. pecudes.

dentalia, Scharbaum am Pfluge: huic (aratro) binae aures, duplici aptantur dentalia dorso; G I 172.

denubo, heiraten: patris incolumi potius denubere regno velis; Ci 330.

denuntio, ankündigen, verkündigen: caeruleus (sol) pluviam denuntiat, igneus euros; G I 453. Celaeno tristis denuntiat iras obscenamque famem; III 366. pluviam: ſ. euros.

depasco, abweiden, benagen: ille (anguis) depasta altaria liquit; V 93. quid qui luxuriem segetum tenera depascit in herba? G I 112. saepes Hyblaeis apibus florem depasta salicti; E I 54. qui (tauri) tibi nunc viridis depascunt summa Lycaei; G IV 539.

depascor, zerfreſſen, verzehren: cum artus depascitur arida febris; G III 458. serpens uterque miseros morsu depascitur artus; II 215.

depecto, abkämmen: quid (referam), vellera ut foliis depectant tenuia Seres? G II 121.

depello, hinabtreiben, forttreiben, abwehren, entwöhnen: depulsos a lacte domi quae (Phyllis) clauderet agnos; E VII 15. (equus) haec iam primo depulsus ab ubere matris audeat ‖ gaudeat ‖; G III 187. quo saepe solemus pastores ovium teneros depellere fetus; E I 21. dulce satis umor, depulsis arbutus haedis; E III 82. qui (Iuppiter) classibus ignem depulit; V 727. tantos ratibus quis (deus) depulit ignes? IX 78. non augurio (Rhamnes) potuit depellere pestem; IX 328. cum Turni iniuria Matrem admonuit ratibus sacris depellere taedas; IX 109. alter Vulcania ferro vulnera protectus depellere navibus instat; Cul 321.

dependeo, herabhängen: sordidus ex umeris nodo dependet amictus; VI 301. procul aerea ramis dependet galea; X 836. dependent lychini ‖ lychni ‖ laquearibus aureis incensi; I 726. qua laevo dependet parma lacerto; XI 693.

deperdo, verlieren: paulatim singula vires deperdunt proprias; Mo 104.

depono, niederlegen, lagern, ausſetzen, ablegen, aufgeben, verzichten (deposisse: ſ. sarcinas): de grege non ausim quicquam deponere tecum; E III 32.

in quo (munere) meas musas leviter blandum liceat deponere amorem; Ci 11. populum volentem deponunt, animos nil magnae laudis egentes; V 751. arma deposuere umeris; XII 707. Aeneas primique duces et pulcher lulus corpora sub ramis deponunt arboris altae; VII 108. nate, licet tristis animo deponere curas; G IV 531. hanc (curam) precor, optime, pro me deponas; XII 49. haec ubi nos praecepta iubent deponere dona; VI 632. quarum (Pieridum) foribus hyacinthi deponunt flores aut suave rubens narcissus; Ci 96. ille haec deposita tandem formidine fatur; III 612. (?) II 76. hic haedos depone; E IX 62. ut (Iapyx) depositi proferret fata parentis; XII 395. hic plantas tenero abscindens de corpore matrum deposuit sulcis; G II 24. populum: ſ. animos. tua in palude deposisse sarcinas; Cat X 16. nec scuta aut spicula densi deponunt; XII 564. ego hanc vitulam depono; E III 31.

deprecor, um Gnade bitten: (Turnus) dextram protendens „equidem merui nec deprecor“ inquit; XII 931.

deprendo, ergreifen, antreffen, überraſchen, ereilen: si Argolico mari deprensus et urbe Mycenae; V 52. insperata deprensum ‖ in ‖ luce repente (Cacum) desuper Alcides telis premit; VIII 247. ceu flamina prima cum deprensa fremunt silvis; X 98. deprensis olim statio tutissima nautis; G IV 421. (Scyllam) gurgite in alto deprensos nautas canibus lacerasse marinis; Ci 61. qualis saepe viae deprensus in aggere serpens; V 273.

deprimo, eindrücken, ſenken: depresso incipiat iam tum mihi taurus aratro ingemere; G I 45. saxa per et scopulos et depressas convallis (equae) diffugiunt; G III 276.

depromo, herausnehmen, nehmen: (Simylus) hinc sibi depromit quantum mensura patebat; Mo 17. ultricem pharetra deprome sagittam; XI 590. aurata volucrem Thraeissa sagittam deprompsit pharetra; XI 859. viri depromunt tela pharetris; V 501. levis ille deus aurea fulgenti depromens tela pharetra; Ci 160.

Dercennus, König von Laurentum: fuit ingens monte sub alto regis Dercenni bustum antiqui Laurentis; XI 850.

derigesco, erſtarren: (Andromache) magnis exterrita monstris deriguit visu in medio; III 308. deriguere oculi; VII 447. sociis subita gelidus formidine sanguis deriguit; III 260.

derigo ‖ dirigo ‖. richten, lenken, wenden, aufſtellen (derexti: ſ. manus): cum campo stetit agmen aperto, derectaeque acies; G II 281. derexere acies; VII 523. cursum per auras derigite in lucos; VI 195. perge modo et, qua te ducit via, derige gressum; I 401. huc derige gressum; V 162. XI 855. Ilo (Pallas) procul validam derexerat hastam; X 401. huic (Aeneae) Messapus horum (hastilium) unum certo contorquens derigit ictu; VII 490. Phoebe, Dardana qui Paridis derexti tela manusque corpus in Aeacidae; VI 57. huc imminet, omnis derigit huc sensus; Cul 91. ipse etiam Ascanius curvo derexit spicula cornu; VII 497. illa (Camilla) etiam in tergum, si quando ‖ si quando in tergum ‖ pulsa recessit, spicula converso fugientia derigit arcu; XI 654. tela: ſ. manus. te quoque magnanimae viderunt, Ismare, gentes volnera derigere; X 140.

deripio, abreißen, entreißen, herausreißen, ablegen, abhauen: tu spisso vimine quallos colaque prelorum fumosis deripe tectis; G II 242. nudata musto tingue novo mecum dereptis crura cothurnis; G II 8. (Halaesus) Strymonio dextram fulgenti deripit ense elatam in iugulum; X 414. Pallas [vagina cava fulgentem deripit ‖ diripit ‖ ensem]; X 475. litore funem deripere ‖ diripere ‖ (Anchises) iubet; III 267. (Tarchon) dereptum ab equo dextra complectitur hostem; XI 743. quallos: ſ. cola. non deripient ‖ diripient ‖ rates alii navalibus? IV 593. hic alii spolia occisis derepta Latinis conicimnt igni; XI 193. tergora deripiunt costis et viscera nudant; I 211.

desaevio, wüten, raſen, toben: dum pelago desaevit hiems et aquosus Orion; IV 52. Aegaeon qualis, sic toto Aeneas desaevit in aequore victor; X 569. hiems: ſ. IV 52.

descendo, herabſteigen, herabkommen, ſich herablaſſen, ſich erniedrigen: I. Iuppiter laeto descendet plurimus imbri; E VII 60. illum non flexit coniurato descendens Dacus ab Histro; G II 497. eadem (Tangete) ubi tristior hibernas caelo descendit in undas; G IV 235. descendo, ac ducente deo flammam inter et hostis expedior; II 632. lunonis gravis ira neque ‖ nec ‖ exsaturabile pectus cogunt me, Neptune, preces descendere in omnis; V 782. Aeneas ad genitorem imas Erebi descendit ad umbras; VI 404. hoc tunc Ignipotens caelo descendit ab alto; VIII 423. instructos acie Tiberino a flumine Teucros Tyrrhenamque manum totis descendere campis; XI 450. furtim tacito descendens Scylla cubili; Ci 209. tum pater omnipotens fecundis imbribus aether coniugis in gremium laetae descendit; G II 326. ceu duo nubigenae cum descendunt centauri; VII 675. Ascanius optat fulvom descendere monte leonem; IV 159. manus: ſ. alqs; XI 450. videbis descendere montibus ornos; IV 491. pater: ſ. aether. toto descendit corpore pestis; V 683. aggeribus socer Alpinis atque arce Monoeci descendens; VI 831. — II. sancta ad vos anima atque istius nescia culpae descendam magnorum haut umquam indignus avorum; XII 649.

descensus, Hinabſteigen: Tros Anchisiade, facilis descensus Averno; VI 126.

describo, aufſchreiben, beſchreiben, darſtellen, zeichnen: I. quis fuit alter, descripsit radio totum qui gentibus orbem, tempora quae messor, quae curvos arator haberet? E III 41. — II. in viridi nuper quae cortice fagi carmina descripsi; E V 14. quaecumque in foliis descripsit carmina virgo; III 445. sive hoc in carmine toto inguinis est vitium et Veneris descripta libido; Ci 69. alii caeli meatus describent radio et surgentia sidera dicent; VI 850. orbem: ſ. I. vitium; ſ. libidinem.

deseco, abſchneiden, abhauen: huic (Lynceo) uno desectum ‖ deiectum ‖ comminus ictu cum galea longe iacuit caput; IX 770. (Cyclopes) polibant Gorgona desecto vertentem lumina collo; VIII 438.

desero, desertus, verlaſſen, aufgeben, preisgeben, im Stiche laſſen, part. öde, einſam: I. quae sit me circum copia, lustro: deseruere omnes defessi; II 565. — II. subiit deserta Creusa et parvi casus Iuli; II 562. est urbe egressis tumulus templumque vetustum desertae Cereris; II 714. lacrimantem et multa volentem dicere (Creusa) deseruit; II 791. hic me immemores socii vasto Cyclopis in antro deseruere; III 618. hic me, pater optime, fessum deseris; III 711. cui me moribundam deseris — hospes? IV 323. non equidem omnino capta ac deserta viderer; IV 330. quid primum deserta querar? IV 677. (Mnestheus) primum in scopulo luctantem deserit alto Sergestum brevibusque vadis; V 220. si tam deserti sumus; XI 412. nec tibi desertae in dumis coluisse Dianam profuit; XI 843. perfidus ensis frangitur in medioque ardentem (Turnum) deserit ictu; XII 732. alqd: ſ. **desertum.** me Parnasi deserta per ardua dulcis raptat amor; G III 291. pater Aeneas audito nomine Turni deserit et muros et summas deserit arces; XII 698. busta: ſ. culmina. ille (Turnus) furens deserit obsessos collis; XI 902. *concilium ipse pater et magna incepta Latinus deserit XI 470. [illa (Tyndaris) sibi poenas Danaum et deserti coniugis iras praemetuens]; II 572. corpora ipsa bonum frondoso desere luco; G IV 543. quae (ales) quondam in bustis aut culminibus desertis nocte

sedens canit; XII 863. (matres) deseruere domos; VII 394. aspice, ut deserta montis stat domus: VIII 191. ſ. lustra. qualis ubi hibernam Lyciam Xanthique fluenta deserit Apollo; IV 144. morere et fratrem ne desere frater; X 600. tu currum deserto in gramine versas; XII 664. sterilem exiguus ne deserat umor harenam; G I 70. (dea) deserit Hesperiam; VII 543. (Turnus) deserit inceptum; IX 694. ſ. concilium. (virgo) deserit augustis inclusum faucibus Isthmon, Cypselidae magni florentia regna Corinthi; Ci 464. ipse rotis saliens iuga deseris: X 594. huc se provecti deserto in litore condunt; II 24. deserta litora Cretae; III 122. litora deseruere; IV 582. virgo in rupibus exiget aevum, rupibus et scopulis et litoribus desertis; Ci 519. iuvat desertos videre locos litusque relictum; II 28. cum vitam inter deserta ferarum lustra domosque traho; III 646. Lyciam: ſ. fluenta. sparge, marite, nuces: tibi deserit Hesperus Oetam; E VIII 30. cum notas paludis deserit atque altam supera ‖ supra ‖ volat ardea nubem; G I 364. (Iris) desertos videt portus classemque relictam; V 612. videt (Iuno) iam fidere terrae, deseruisse rates; VII 291. hinc deserta siti regio lateque furentes Barcaei (cingunt); IV 42. si quis videat deserta regna pastorum et longe saltus lateque vacantis; G III 476. ſ. Isthmon. (capellae) scrupea desertas haerebant ‖ desertae perrepunt ‖ ad cava rupes ‖ rupis ‖; Cul 51. hanc quoque deserimus sedem; III 190. (Turnus) maestam sororem deserit; XII 683. illum (Orphea) rupe sub aëria deserti ad Strymonis undam flesse sibi ‖ flevisse ‖; G IV 508. diversa exilia et desertas quaerere terras auguriis agimur divom; III 4. semper (Dido) videtur Tyrios deserta quaerere terra; IV 468. thalamos ne desere pactos; X 649.

desertor, Flüchtling, landesflüchtig: aut hac Dardanium dextra sub Tartara mittam, desertorem Asiae, aut . .: XII 15.

desertum, Wüſte, Steppe, Einöde, Schlupfwinkel: I. ipse ignotus egens Libyae deserta per agro; I 384. quo cursu (Philomela) deserta petiverit; E VI 80. — 2. ipse (Aeneas) ardua montis per deserta iugo superans adventat ad urbem; XI 514. talem inter silvas, inter deserta ferarum reginam Allecto agit; VII 404. it pecus longa in deserta sine ullis hospitiis; G III 342. cum (Bisaltae, Gelonus) fugit in Rhodopen atque in deserta Getarum; G III 462.

desidia, Untätigkeit: I. vobis desidiae cordi; IX 615. — II. ille horridus alter (rex) desidia; G IV 94.

desido, hinabſinken: idem subducta ad manis imos desedimus unda; III 565.

designo, bezeichnen, begrenzen: ipse (Aeneas) humili designat moenia fossa; VII 157. Aeneas urbem designat aratro; V 755.

desilio, herabſpringen: desiluit Turnus biiugis, pedes apparat ire comminus; X 453. (Turnus) sistit equos biiugis et curru desilit; XII 355. portis ab equo regina sub ipsis desiluit; XI 500.

desino, ablaſſen, aufhören, unterlaſſen, endigen: I. a te principium, tibi desinam; E VIII 11. desine: nam venio moriturus; X 881. desine iam tandem; XII 800. aetas Lucinam iustosque pati hymenaeos desinit ante decem, post quattuor incipit annos; G III 61. cui (Tritoni) in pristim desinit alvos; X 211. quo (puero gens) ferrea primum desinet; E IV 9. — II. desine meque tuis incendere teque querellis; IV 360. pati: vgl. I. aetas. desine fata deum flecti sperare precando; VI 376. tu desine velle (fallere); G IV 448. — III. desine plura, puer; E V 19. IX 66. desine Maenalios, iam desine, tibia, versus; E VIII 61.

desisto, abſtehen, ablaſſen: I. desiste manum committere Teucris; XII 60. — II, 1. ut (Turnus) vidit socios, „tempus desistere pugnae“; X 441. — 2. mene incepto desistere victam? I 37.

desolo, verlaſſen, verwüſten: ingentis desolavimus agros; XI 367. disiectique duces desolatique manipli tuta petunt; XI 870.

despecto, herabſchauen, überblicken: ille (pastor) sedens victor flammas despectat ovantis; X 409. quos (populos) maliferae despectant moenia Bellae ‖ Abellae ‖; VII 740. (cycni) terras captas iam respectare ‖ despectare ‖ videntur; I 396.

despicio, herabblicken, verachten, verſchmähen: despectus tibi sum, nec qui sim quaeris, Alexi; E II 19. o digno coniuncta viro, dum despicis omnes; E VIII 32. despectus Iarbas ductoresque alii; IV 36. ſ. dispicio campum, litora.

despumo, abſchäumen: coniunx foliis undam trepidi despumat aheni; G I 296.

despuo, ausſpeien: „ter in gremium mecum“ inquit (nutrix) „despue, virgo, despue ter, virgo: numero deus impare gaudet“; Ci 373.

destillo, herabträufeln: hic demum lentum destillat ab inguine virus, hippomanes; G III 281.

destino, beſtimmen: (Calchas) me destinat arae; II 129. hunc (locum) in orbem destinat; Cul 392.

destituo, preisgeben; ante freta destituent nudos in litore pisces, quam . .; E I 60.

destruo, zerſtören: quid moror? an mea Pygmalion dum moenia frater destruat? IV 326.

desuesco, entwöhnen, part. ungewohnt: I arma diu senior desueta trementibus aevo (Priamus) circumdat nequiquam umeris; II 509. temptat praevertere iam pridem resides animos desuetaque corda; I 722. — II. Messapus desueta bello agmina in arma vocat subito; VII 693. qui resides movebit Tullus in arma viros et iam devueta triumphis agmina; VI 814.

desum, fehlen (dest: ſ. terra. derat: ſ. alqd. derit: ſ. opulentia. derunt: ſ. fontes, harenae): hic demum collectis omnibus una (Creusa) defuit; II 744. nec Praenestinae fundator defuit urbis Caeculus; VII 678. nil illi (horto) derat, quod pauperis exigit usus; Mo 64. excindine domos (id rebus defuit unum) perpetiar? XII 643. ſ. carmina. nihil hic nisi carmina desunt; E VIII 67. non Simois tibi nec Xanthus nec Dorica castra defuerint; VI 89. non liquidi gregibus fontes, non gramina derunt; G II 200. fundator: ſ. alqs. pedibus summas aequabis harenas. si derunt, rarum uber erit; G II 233. erit ista mihi genetrix nomenque Creusae solum defuerit; IX 298. (virgo) nunc alia ex aliis (nec desunt) omina quaerit; Ci 364. non vobis rege Latino divitis uber agri Troiaeve opulentia derit; VII 262. dest iam terra fugae; X 378. uber: ſ. opulentia.

desuper, von oben, oberhalb: qui (collis) adversas aspectat desuper arces; I 420. Messapus telo (Aulesten) orantem multa trabali d. altus equo graviter ferit; XII 295. silvis scaeua coruscis d. horrentique atrum nemus imminet umbra; I 165. his ego nigrantem commixta grandine nimbum d. infundam; IV 122. Actius haec cernens arcum intendebat Apollo d.; VIII 705. (Musaeus) campos nitentis d. ostentat; VI 678. insperata deprensum ‖ in ‖ luce repente (Cacum) d. Alcides telis premit; VIII 249. **fabricata est machina inspectura domos venturaque d. urbi; II 47. Apollo d. Ausonias acies urbemque videbat, nube sedens; IX 639.

detego, aufdecken, entblößen: Dardanius caput ecce puer detectus honestum; X 133. specus et Caci detecta apparuit ingens regia; VIII 241.

deterior, geringer, ſchlechter: deterior donec paulatim ac decolor aetas successit; VIII 326. color deterrimus albis et gilvo; G III 82. deterior qui (ductor) visus, eum dede neci: G IV 89.

deterreo, abſchrecken: quae maxima deterrendi debuit, hortandi maxima causa fuit; Cat IX 11.

detexo, flechten, vollenden: quin tu aliquid saltem potius, quorum indiget usus, viminibus mollique

paras detexere iunco? E II 72. non absistam coeptum detexere munus; Ci 9.

detineo, feſthalten, feſſeln: nunc insanus Amor duri me Martis in armis tela inter media atque adversos detinet hostes; E X 45. me magna deum genetrix his detinet oris; II 788. gremio Ascanium (Dido) detinet; IV 85. si te Karthaginis arces Phoenissam Libycaeque aspectus detinet urbis; IV 348.

detondeo, abſcheren: ut (Scylla) crinem furtim arguto detonsum mitteret hosti; Ci 186.

detono, ausdonnern: dum (nubes belli) detonet omnis; X 809.

detorqueo, drehen, abwenden, richten: una ardua torquent cornua detorquentque; V 832. protinus (Fama) ad regem cursus detorquet Iarban; IV 196. hac iuvenis furtim celeris detorquet habenas; XI 765. (Phegeus) spumantia frenis ora citatorum dextra detorsit equorum; XII 373. Menoetes proram pelagi detorquet ad undas; V 165. volnus Saturnia Iuno detorsit veniens; IX 746.

detracto, ſich ſträuben: nec mihi displiceat (bos) iuga detractans; G III 57.

detraho, abreißen, abnehmen, rauben: quos (fetus) durus arator observans nido implumis detraxit; G IV 513. quam (loricam) Demoleo detraxerat ipse (Aeneas) victor; V 260. (pastor) validum dextra detraxit ab arbore truncum ‖ truncum detraxit ab orno ‖; Cul 192.

detrudo, fortſtoßen, verdrängen, vertreiben: I. Teucri duris detrudere contis; IX 510. — II. qui (Aloidae) adgressi superis Iovem detrudere regnis; VI 584. ſ. repertorem. tuo invisum hoc detrude caput sub Tartara telo; IX 496. (Turnus) iubet tutari Italiam, detrudere finibus hostem; VII 469. Cymothoe simul et Triton adnixus acuto detrudunt navis scopulo; I 145. pater omnipotens ipse repertorem medicinae talis et artis fulmine Phoebigenam Stygias detrusit ad undas; VII 773.

deturbo, vertreiben, hinabſtürzen: segnem Menoeten in mare praecipitem puppi deturbat (Gyas) ab alta; V 175. inde (Charon) alias animas deturbat laxatque foros; VI 412. (Aeneas) tum caput orantis (Tarquiti) nequiquam deturbat terrae; X 555.

deturpo, beſudeln: cum clade exterrita tristi intonsos ‖ incanos ‖ multo deturpat pulvere crines Carme; Ci 284.

Deucalion, Sohn des Prometheus: quo tempore primum Deucalion vacuom lapides iactavit in orbem; G I 62.

deveho, fortſchaffen: primus devecta cremato sarmenta; G II 408. unde iratus silvam devexit arator; G II 207.

devenio, hinkommen: devenere locos, ubi nunc ingentia cernes ‖ cernis ‖ moenia; I 365. speluncam Dido dux et Troianus eandem devenient; IV 125. speluncam . . . deveniunt; IV 166. devenere locos laetos et amoena virecta fortunatorum nemorum sedesque beatas; VI 638. dux; ſ. alqs; IV 125. effigies ad eum (pastorem) culicis devenit; Cul 208.

deverto, abwenden: qua nulla priorum Castaliam molli devertitur orbita clivo; G III 293.

devexus, ſich neigend, abſchüſſig: * usque coloratis amnis devexus ab Indis; G IV 293. mundus premitur Libyae devexus in austros; G I 241. devexo interea propior fit Vesper Olympo; VIII 280. ad terram fluit devexo pondere cervix; G III 524.

devincio, binden feſſeln: iam adeo dulci devinctus lumina somno Nisus erat; Ci 206. Otos devinctum maestus procul aspiciens Ephialten; Cul 235. pater aeterno fatur devinctus amore: VIII 394.

devinco, völlig beſiegen, ſiegreich beenden: devicta genitor quae (pocula) cepit Arisba; IX 264. devictam Asiam subsedit adulter; XI 268. per ducis Euandri nomen devictaque bella; X 370. quis (viribus) infestum pugnans devicerat hostem; Cul 389.

devolo, herabfliegen: Iris croceis per caelum roscida pinnis devolat; IV 702.

devolvo, herabrollen, abrollen: auratas trabes, veterum decora illa ‖ alta ‖ parentum, devolvont; II 449. men coniugis tuae beatae non licuit gravidos penso devolvere fusos? Ci 446. carmine quo captae dum fusis mollia pensa devolvont; G IV 349. trabes: ſ. decora.

devoveo, geloben, weihen, widmen, opfern: * pesti devota futurae Phoenissa; I 712. ille ad superos, quorum se devovet aris, succedet fama; XII 234. quem (Curtium) devotum bellis ‖ tellus ‖ consumpsit gurges in ‖ gurgitis ‖ unda; Cul 364. vobis animam hanc soceroque Latino Turnus ego devovi; XI 442. hic (est) ille Flaminius ‖ Caecilius ‖, devota dedit qui corpora flammae; Scipiadaeque duces, quorum devota triumphis moenia rapinis ‖ vepretis ‖ Libycae Karthaginis horrent; Cul 370.

deus, Gott, Gottheit, Schutzgott (gen. pl. deum; ſ. IV): I. **abſolut:** 1. Subject: nec dextrae erranti deus afuit; VII 498. memor ille (deus) matris Acidaliae paulatim abolere Sychaeum incipit; I 719. dine hunc ardorem mentibus addunt? IX 184. dique deaeque omnes (adsitis), studium quibus arva tueri; G I 21. dextra mihi deus et telum, quod missile libro, nunc adsint! X 773. labore Alcathoi Phoebique: deus namque adfuit illi; Ci 106. tum (deus visus) sic adfari et curas his demere dictis; VIII 35. incertum quis tantam Rutulis laudem, casusue deusne, attulerit; XII 321. quis deus Italiam, quae vos dementia adegit? IX 601. me (egit) deus auctor Apollo; VIII 336. quis deus in fraudem, quae dura potentia nostri ‖ nostra ‖ egit? X 72. maior agit deus atque opera ad maiora remittit; XII 429. vgl. circumagit. qui (di) novas alitis non ullo semine fruges, quique satis largum caelo demittitis imbrem; G I 22. quisnam ignarum (te) nostris deus appulit oris? III 338. hinc me digressum vestris deus appulit oris; III 715. huic (Aeneae) deus ipse loci fluvio Tiberinus amoeno se attollere visus; VIII 31. audiit illa deus; X 424. di talem avertite casum et placidi servate pios! III 265. di talem terris avertite pestem! III 620. quis deus, o Musae, tam saeva incendia Teucris avertit? IX 77. quis deus, Octavi, te nobis abstulit? Cat XI 1. quocumque deus circum caput egit honestum; G II 392. puppi deus consedit in alta, Phorbanti similis; V 841. da Latio considere Teucros errantisque deos agitataque numina Troiae; VI 68. quod di prius omen in ipsum (Calchanta) convertant! II 190. dum nec curare deum credis mortalia quemquam; E VIII 35. dabit deus his quoque finem; I 199. pulcherrima (praemia) primum di moresque dabunt vestri; IX 254. vixet, cui vitam deus aut sua dextra dedisset; XI 118. levis ille deus, cui semper ad ulciscendum quaeritur ex omni ventosa iniuria dicto ‖ verbo atque iniuria facto ‖, aurea fulgenti deprimens tela pharetra virginis in tenera defixerat omnia ‖ defixit acumina ‖ mente; Ci 158. di patrii, non tamen omnino Teucros delere paratis; IX 247. demit: ſ. adfatur. demittunt: ſ. alunt. tantos ratibus quis (deus) depulit ignes? IX 78. deprimit: ſ. defigit. cui non risere parentes, nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubilist; E IV 63. tamquam deus ille malis hominum mitescere discat; E X 61. (deus) fera corda domans; VI 80. ducente deo flammam inter et hostis expedior; II 632. quis te, Palinure, deorum eripuit nobis? VI 341. errant: ſ. considit. meque deosque tibi comites, mea alumna, futuros polliceor; Ci 338. has omnis (animas) Lethaeum ad fluvium deus evocat agmine magno; VI 749. excessere omnes adytis arisque relictis di; II 352. quis mihi nunc tot acerba deus expediat? XII 500. quis deus hanc, Musae, quis nobis extudit artem? G IV

315. o Meliboee, deus nobis haec otia fecit; E I 6. (Turnus) aptat ensem, quem Vulcano ignipotens deus ipse parenti fecerat et Stygia candentem tinxerat unda; XII 90. munere Lanae Pan deus Arcadiae captam te, Luna, fefellit in nemora alta vocans; G III 392. di cuius (Stygis) iurare timent et fallere numen; VI 324. tanto magis ille (deus) fatigat os rabidum fingitque premendo; VI 79. di tibi praemia digna ferant; I 603. di maris et terrae tempestatumque potentes, ferte viam vento facilem et spirate secundi; III 528. nisi te nobis malus, o malus, optima Carme, ante in conspectum casusve densve tulisset; Ci 279. fingit: ſ. fatigat. ut potius reor et potius di numine firment; XII 188. mirantur Iulum flagrantisque dei voltus simulataque verba; I 710. deus fundit has ore loquellas: „laside“ . . ; V 841. numero deus impare gaudet; E VIII 75. Ci 373. aquilis semper gaudet deus ille coruscis; Ci 529. habitarunt di quoque silvas; E II 60. hoc nemus, hunc frondoso vertice collem ⟨quis deus incertum est⟩ habitat deus; VIII 352 quoniam bellator animo deus incidit; IX 721. incipit: ſ. abolet. inscia Dido, insidat quantus miserae deus; I 719. di talia Grais instaurate; VI 529. ipse deum manifesto in lumine vidi intrantem muros; IX 358. invidisse deos, patriis ut redditus aris Calydona viderem? XI 269. deum ire per omnia ‖ omnis ‖ terrasque tractusque maris caelumque profundum; G IV 221. iurant: ſ. fallit. nec me deus aequore mersit; VI 348. deus ipse faces animamque ‖ animumque ‖ ministrat; V 640. di Iovis in tectis iram miserantur inanem amborum; X 758. mitescit: ſ. discit. placidas viri deus obstruit auris; IV 440. parant: ſ. delent. vos quoque Pergameae iam fas est parcere genti, dique deaeque omnes; VI 64. tibi pro scelere, pro talibus ausis di persolvant grates dignas et praemia reddant debita; II 536. (deus) vivo temptat praevertere amore resides animos; I 721. di patrii indigetes et Romule Vestaque mater, hunc saltem everso iuvenem succurrere saeclo ne prohibete! G I 498. di prohibete minas! III 265. ecce deus ramum Lethaeo rore madentem quassat; V 854. si quis in adversum rapiat casusve deusve; IX 211. reddunt: ſ. persolvunt. huic (Aeneae) se forma dei voltu redeuntis eodem obtulit in somnis; IV 556. remittit: ſ. agit; XII 429. di capiti ipsius (Mezentii) genc rique (caedes, facta effera) reservent! VIII 484 di nostra incepta secundent augurriumque suum! VIII 259. di patrii, servate domum, servate nepotem; II 702. ſ. avertunt. dulces exuviae, dum fata deusque sinebant ‖ sinebat ‖; IV 651. deus cunctanti (Palinuro) natantia lumina solvit; V 854. spirant: ſ. fert; III 528. deus aethere missus ab alto festinare fugam ecce iterum stimulat; IV 574. nec di texere Cupencum Aenea veniente sui; XII 539. temptat: ſ. praevertit. di me terrent et Iuppiter hostis; XII 895. timent: ſ. fallit. tinguit: ſ. facit. Pan deus Arcadiae venit; E X 26. videtur: ſ. adfatur, attollit. quo deus et quo dura vocat Fortuna, sequamur; XII 677. ſ. fallit. ponunt ferocia Poeni corda volente deo; I 303 sic di voluistis; V. 50. abl. abs.: dis equidem auspicibus reor hunc cursum tenuisse carinas; IV 45. Pelidae congressum Aenean nec dis nec viribus aequis rapui; V 809. ventis et dis secundis; VIII 682. ohne Verb: di meliora piis erroremque hostibus illum! G III 513. ubi nunc nobis deus ille magister, nequiquam memoratus Eryx? V 391. „deus, ecce, deus!“ cui (Sibyllae) talia fanti . . ; VI 46.

2. Präbicat: erit ille mihi semper deus; E I 7. iste deus qui sit da, Tityre, nobis; E I 18. deus, deus ille, Menalca! E V 64. an deus immensi venias maris; G I 29.

3. Vocativ: dirae ‖ Dirae ‖ ultrices et di morientis Elissae; IV 610. di, quibus imperium est pelagi, quorum aequora curro, vobis laetus ego hoc candentem in litore taurum constituam; V 235. dique deaeque quibus obstitit Ilium et ingens gloria Dardaniae; VI 64. di, quibus imperium est animarum, umbraeque silentes; VI 264. di patrii, quorum semper sub numine Troia est; IX 247. summe deum, sancti custos Soractis Apollo; XI 785 ſ. I. avertunt, delent, fert; III 528. instaurant, parcunt, prohibent, servant, volt.

II. nach Verben: 1 Accuſativ: genitor adfatur deos et sanctum sidus adorat; II 700. adgnovere deum proceres divinaque tela Dardanidae; IX 659. accipio adgnoscoque deos; XII 260. sorores naïdes, celebrate deum ludente chorea; Cul 19. illi falce deus colitur, non arte politus; Cul 86. nihil ille (Daphnis) deos, nil carmina curat; E VIII 103. sacra deosque dabo; XII 192. magnum si pectore possit (vates) excussisse deum; VI 79. an sua cuique deus fit dira cupido? IX 185. sic itur ad astra, dis gente et geniture deos; IX 642. implorant deos obtestanturque Latinum; VII 576. quem non incusavi amens hominumque deorumque? II 745. dum (vir) inferret deos Latio; I 6. communem belli non meminisse ‖ nec timuisse ‖ deum; Cat IX 50. memoro: ſ. I, 1. ohne Verb; V 391. fortunatus et ille, deos qui novit agrestis; G II 493. (Turnus) multa deos orans; IX 24. arma deosque parant comites; II 181. polio: ſ. colo. dum pastor meliora deos sedet omnia poscens; G III 456. tu modo posce deos veniam; IV 50. (Aeneas) geniumque loci primamque deorum Tellurem precatur; VII 136. sperate deos memores fandi atque nefandi; I 543. ipse (pater) deos in Dardana suscitat arma; II 618. testor, cara, deos et te, germana; IV 492. (regina) testatur moritura deos et conscia fati sidera; IV 519. multa deos aurasque pater testatus inanis; VII 593. Aeneas testatur deos, iterum se ad proelia cogi; XII 581. (virgo) dicit communem timere deum; Ci 359. ſ. memini crinis effusa sacerdos ter centum tonat ore deos; IV 510. Panthus sacra manu victosque deos parvomque nepotem ipse trahit; II 320. eum (deum Tiberinum) tenuis glauco velabat amictu carbasus; VIII 33. in primis venerare deos; G I 338. votis deos venerabere seris; VII 597. video: ſ. I, 1. intrat. mirabar, quid maesta deos, Amarylli, vocares; E I 36. cum atque deos atque astra vocat crudelia mater; E V 23. patrios vocavi voce deos; IV 681. Aeneas auxilio vocare deos et tendere palmas; V 686. communem vocate deum; VIII 275.

2 Genetiv: non infelicis patriae veterumque deorum miseretque pudetque? IX 786.

3. Dativ: cede deo; V 467. constituo: ſ. I, 3. V 235. neque ulla vota semitalibus deis sibi esse facta; Cat X 20. cui (deo) vix attollens Palinurus lumina fatur; V 847. mixta deo mulier; VII 661. obsisto: ſ. I, 3. VI 64. campum viri parabant in medioque focos et dis communibus aras gramineas; XII 118. cui tanta deo permissa potestas? IX 97. dis sedem exiguam patriis litusque rogamus innocuum; VII 229. Silvano sacrasse Pelasgos, arvorum pecorisque deo lucum; VIII 601. Caesar dis Italis votum immortale sacrabat, tercentum delubra; VIII 715. quibus (dis) imperium hoc steterat; II 352. (Charon) iam senior, sed cruda deo viridisque senectus; VI 304. ſ. I, 1. adest; G I 21. I, 3. V 235. VI 264. cadit Ripheus, servantissimus aequi ⟨dis aliter visum⟩; II 428. nulli exaudita deorum vota precesque meae! XI 157. ſ. I, 1. defigit.

4. Ablativ. pauci dis geniti potuere (evadere); VI 131. dis quamquam geniti atque invicti viribus essent; VI 394. ſ. I. gigno.

5. mit Präpoſitionen: neque est cum dis contendere nostrum; Ci 329. (genus) supra homines, supra ire deos pietate videbis; XII 839.

III. nach Adjectiven: 1. Genetiv: non haec sollemnia nobis vana superstitio veterumque ignara deorum imposuit; VIII 187.

2. Dativ: non ego te, dis et mensis accepta secundis, transierim, Rhodia (vitis); G II 101. regna pallida, dis invisa; VIII 245. Aeneas refulsit os umerosque deo similis; I 589.

3. Ablativ: te quoque dignum finge deo; VIII 365.

IV. **nach Substantiven**: sequimur te, sancte deorum, quisquis es; IV 576. ſ. I, 1. eripit. 3. XI 785. II, 1. incuso, precor. 3. XI 157. attulit et nobis aliquando optantibus aetas auxilium adventumque dei; VIII 201. aequora: ſ. I, 3. V 235. [saepe deum nexis ornatae torquibus aurae]; G IV 276. (Dido) ante ora deum pinguis spatiatur ad aras; IV 62. postquam arma dei ad Volcania ventumst; XII 739. auxilium: ſ. adventus. circum atrae Formidinis ora Iraeque Insidiaeque, dei comitatus, aguntur; XII 336. quem (Caesarem) mox quae sint habitura deorum, concilia incertum est; G I 24. sacerdos fruitur deorum conloquio; VII 90. Messapus et Ufens contemptorque deum Mezentius undique cogunt auxilia; VIII 7. si flammae furentes culmina perque hominum volvantur perque deorum; IV 671. Anchisa, cura deum, bis Pergameis erepte ruinis; III 476. nos delubra deum miseri festa velamus fronde per urbem; II 248. eo (patre) dicente deum domus alta silescit; X 101. si fata deum non (fuissent); II 54. fatis deum defensus iniquis Sinon; II 257. desine fata deum flecti sperare precando; VI 376. nos fata deum vestras exquirere terras imperiis egere suis; VII 239. cuneti bellum contra fata deum perverso numine poscunt; VII 584. forma: ſ. I, 1. redit. me magna deum genetrix his detinet oris; II 788. ipsa deum fertur genetrix Berecyntia magnum vocibus his adfata Iovem; IX 82. concessit in iras ipse deum antiquam genitor Calydona Dianae; VII 306. o sate gente deum! VIII 36. vigilasne, deum gens, Aenea? X 228. bellum importunum, cives, cum gente deorum invictisque viris gerimus; XI 305. credo (hospitem) genus esse deorum; IV 12. Troiae sub moenibus altis tot gnati cecidere deum; X 470. saepe in honore deum medio stans hostia ad aram cecidit; G III 486. ne qua inter sanctos ignis in honore deorum hostilis facies occurrat; III 406. (Aeneas) attonitus tanto monitu imperioque deorum; IV 282. nec saevior ulla pestis et ira deum Stygiis sese extulit undis; III 215. Terra ira inritata deorum; IV 178. (Nautes) responsa dabat quae portenderet ira magna deum; V 707. tumor omnis et irae concessere deum; VIII 41. fatalem Aenean manifesto numine ferri admonet ira deum; XI 233. nec Drances potius, sive est haec ira deorum, morte luat; XI 443. quoniam (Scylla) damnata deorum iudicio ante fuisset; Ci 530. me iussa deum imperiis egere suis; VI 461. tu, Orpheu, oscula cara petens rupisti iussa deorum; Cul 293. aperit Cassandra ora dei inssu non umquam credita Teucris; II 247. tremere omnia visa repente, limina que laurusque dei; III 91. plurima sternuntur corpora per domos et religiosa deorum limina; II 365. ſ. laurus. hue gaza mensaeque deorum crateresque auro solidi captivaque vestis congeritur; II 764. me non metus incensam potuit retinere deorum; Ci 436. monitus: ſ. imperium. ‖ omnigenum deum monstra et latrator Anubis tela tenent; VIII 698. delectos populi ad proceres primumque parentem monstra deum refero; III 59. Saturni gentem sponte sua veterisque dei se more tenentem; VII 204. apparent dirae facies inimicaque Troiae numina magna deum; II 623. (Sibylla) adflata est numine quando iam propiore dei; VI 51. quam casus sociarit opem numenne ‖ numenve ‖ deorum prodere sit dubium; Cul 193. ausa quod est mulier numen fraudare deorum; Ci 83. ſ. I, 3. IX 247. dixit (Turnus) opemque dei non cassa in vota vocavit; XII 780. alma parens Idaea deum, cui Dindyma cordi; X 252. Berecynthia mater laeta deum partu; VI 786. sic pater ille deum faciat, sic altus Apollo! X 875. quem pater ipse deum sceptri donavit honore; Ci 269. ipsa (Hecate me) deum poenas docuit; VI 565. variis portenta deum terroribus obstant; VII 58. deum praecepta secuti venimus; G IV 448. Anchisa generate, deum certissima proles; VI 322. quo numine laeso ‖ laesa ‖ quidve dolens regina deum impulerit . .; I 9. regina deum caelo delapsa; VII 620. ipse deum tibi me claro demittit Olympo regnator; IV 268. o qui res hominumque deumque aeternis regis imperiis; I 229. nil me fatalia terrent responsa deorum; IX 134. responsum quoniam satis est meminisse deorum; Ci 119. sic fata deum rex sortitur volvitque vices; III 375. si quando letum horrificum morbosque deum rex molitur; XII 851. deum rex illi (patri) pro pietate sua reddidit vitam; Ci 520. illic sacra deum sanctique patres; G II 473. inter sacra deum nocturnique orgia Bacchi; G IV 521. olli (Veneri) subridens hominum sator atque deorum oscula libavit natae; I 254. non haec nullis hominum sator atque deorum observans oculis sedet . .; XI 725. (pater) saepe deum largo decorarat munere sedes; Ci 526. quid me praeclara stirpe deorum invisum fatis genuisti? G IV 322. adgredere o magnos honores, cara deum suboles! E IV 49. hinc albi, Clitumne, greges Romanos ad templa deum duxere triumphos; G II 148. templa dei saxo venerabar structa vetusto; III 84. spoliis dum sancta deum fulgentibus ornet templa; Cul 83. tumor: ſ. ira; VIII 41. verba: ſ. I, 1. flagrat. haec iuro vim deum infernam et duri sacraria Ditis; XII 199. talibus attonitus visis et voce deorum; III 172. ille deum vitam accipiet; E IV 15. vos vittae deum (testor), quas hostia gessi; II 156. voltus: ſ. I, 1. flagrat. Aeneas vota deum primo victor solvebat Eoo; IX 4. vox: ſ. visa.

V. **Umstand**: 1. Ablativ: (Serranus) multo iacebat membra deo victus; 337.

2. Präpositionen: feror exul in altum cum sociis gnatoque penatibus et magnis dis; III 12. hinc Augustus agens Italos in proelia Caesar cum patribus populoque, penatibus et magnis dis; VIII 679.

dexter, rechts, geſchickt, paſſend, günſtig, gnädig, fem. Rechte, rechte Hand, rechte Seite: A. **bei Substantiven**: quo tantum mihi dexter abis? V 162. hanc (silicem Tiryntbius) dexter in adversum mitens concussit; VIII 237. et nos et tua dexter adi pede sacra secundo; VIII 302. Lyncea vibranti gladio conixus ab aggere dexter (Turnus) occupat; IX 769. densa iuba, et dextro iactata recumbit in armo; G III 86. qua (fortuna) ostendit se dextra; II 388. dextrum Scylla latus, laevom inplacata Charybdis obsidet; III 420. laeva tibi tellus et longo laeva petantur aequora circuitu, dextrum fuge litus et undas; III 413. sese temptaturum, quis rebus dexter modus; IV 294. Aeneadae duri murorum in parte sinistra opposuere aciem (nam dextera cingitur amni); IX 469. sidera caelo dextra feras; IV 579. pariter sinistros, nunc dextros solvere sinus; V 831. dextera quae (via) Ditis magni sub moenia tendit, hac . .; at laeva . .; VI 541. undae: ſ. litus.

B. **allein**: I. absolut: 1. dextra mihi deus et telum, quod missile libro, nunc adsint! X 773. cui (Erulo) tum tamen omnis abstulit haec animas dextra; VIII 567. coeant in foedera dextrae qua datur; XI 292. advocat manus operi, partitus utrimque: laeva ministerio, dextra est intenta labori. haec rotat adsiduum gyris et concitat orbem; Mo 26. vixet, cui vitam deus aut sua dextra dedisset; XI 118. magna tropaea ferunt quos dat tua dextera Leto; XI 172. quando tot stragis acervos Teucrorum tua dextra dedit; XI 385. nunc te mea dextera bello defensum dabit et magna inter praemia ducet; XII 436. quod vitam moror invisam Pallante perempto, dextera causa tuast, Turnum gnatoque patrique quam debere vides; XI 178. ducit: ſ. dat; XII 436. dextera nec tua te, Graium fortissime Cretheu, eripuit Turno; XII 538.

nec dextrae erranti deus afuit; VII 498. Pallas, Euander, in ipsis omnia sunt oculis, mensae dextraeque datae; X 517. ſ. debet. (Erulum) haec dextra totidem exuit armis; VIII 567. te maximus Actor, te Turni nunc dextra gerit; XII 97. impia germani manat quod sanguine dextra; Cul 257 dextera pistillo primum fragrantia mollit alia ‖ allia ‖, tum pariter mixto terit omnia suco; Mo 101. hunc atavi reges, hunc claris dextera factis (movet); VII 474. dextera ex umero nervis moribunda pependit; X 341. ille (Turnus) dextram precantem protendens inquit. .; XII 930. te decisa suum, Laride, dextera quaerit; X 395. non umquam gravis aere domum mihi dextra redibat; E 1 35. rotat: ſ. concitat. neque te, Aenea, mea dextera servat; XII 428. nec te noster amor nec te data dextera quondam tenet? IV 307. non ullum (telum) dextera frustra torserit in Rutulos; X 333. mea quod (telum) vi dextera versat; IX 747. ohne Verb: en dextra fidesque! IV 597. nox et tua testis dextera, quod nequeam lacrumas perferre parentis; IX 289. non vivida bello dextra viris; X 610. Drances largus opum et lingnae melior, sed frigida bello dextera; XI 339. — 2 heu pietas heu prisca fides invictaque bello dextera! VI 879.

II. nach Verben: 1. (Pallas) excepit manu dextramque amplexus inhaesit; VIII 124. ut (Turnus) capulum ignotum dextramque aspexit inermem; XII 734. Lycus certat socium attingere dextras; IX 558. pater Euandrus dextram complexus euntis (Pallantis) haeret; VIII 558. avidi coniungere dextras ardebant; I 514. mihi mens ardebat dextrae coniungere dextram; VIII 164. incipe, si qua animo virtus, et consere dextram; IX 741. decido: ſ. I, 1. quaerit. (Halaesus) Strymonio dextram fulgenti deripit ense elatam in iugulum; X 414. pater dextram Anchises haut multa moratus dat iuveni; III 610. tu da dextram misero; VI 370. quid consanguineo totiens data dextera Turno? VII 366. ſ. I, 1. est, tenet. ostendit dextram insurgens Entellus et alte extulit; V 443. ſ. deripio. Aenead dextram sive fide seu quis bello est expertus et armis; VII 235. qui nec veriti dominorum fallere dextras; VI 613. sacer implevit dextram scyphus; VIII 278. iutendo: ſ. I, 1. concitat. cur dextrae iungere dextram non datur? I 408. iungimus hospitio dextras et tecta subimus; III 83. da iungere dextram, da, genitor; VI 697. quam petitis iuncta est mihi foedere dextra; VIII 169. congressi iungunt dextras; VIII 467. quas iunximus hospitio dextras; XI 165. ostendo: ſ. effero. peto: ſ. iungo; VIII 169. protendo: ſ. I, 1. precatur. (Entellus) duros reducta libravit dextra media inter cornua caestus, arduus; V 479. hastas reductis protendunt longe dextris; XI 606. Aeneas dextram repressit; XII 939. contra ille (Venulus) repugnans sustinet a iugulo dextram; XI 750. pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni; VII 266 (Anchisiades) ingemuit miseraus graviter dextramque tetendit; X 823. oremus pacem et dextras tendamus inertis; XI 444. alter dum subit ac dextram labenti tendit inertem; XI 672. Latinus tendit ad sidera dextram; XII 196. pius Aeneas dextram tendebat inermem nudato capite; XII 311. ipse inter primos dextram sub moenia tendit Aeneas; XII 579. sic memorans (Aletes) umeros dextrasque tenebat amborum; IX 250. ignem sublata procul dextra conixa (Iris) coruscat et iacit; V 641. cum Veneris violavi volnere dextram; XI 277. — 2. absum: ſ. I, 1. errat. coniungo: ſ. coniungo. (Turnus) pede collo impresso dextrae mucronem extorquet; XII 357. dextrae se parvos Iulus implicuit; II 723. iungo: ſ. I. iungo; I 408. liceat dotalis tuae Tyrios permittere dextrae; IV 104. ut pro me hostili paterer succedere dextrae quem genui? X 847. — 3. fata per Aeneae iuro dextramque potentem; VII 234. per ego has lacrimas dextramque tuam te oro; IV 314.

III. Ablativ: ubi nulla datur dextra adfectare potestas; III 670. iuvenis iam adsurgentis dextra plagamque ferentis Aeneae subiit mucronem; X 797. numquam animam talem dextra hac amittes; XI 408. Euryale, audendum dextra; IX 320. multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra; I 334. Aeneae magni dextra cadis; X 830 (Tarchon) dereptum ab equo dextra complectitur hostem; XI 743. cum (Iuppiter) saepe nigrantem aegida concuteret dextra nimbosque cieret; VIII 354. continere: ſ. prehendere, coruscare: ſ. II, 1. tollo. hac dabitur dextra tellus quaesita per undas; X 650. si Pergama dextra defendi possent, etiam hac defensa fuissent; II 291. (Phegeus) spumantia frenis ora citatorum dextra detorsit equorum; XII 373. (pastor) validum dextra detraxit ab arbore truncum ‖ truncum detraxit ab orno ‖; Cul 192. (Pyrrhus) dextra coruscum extulit ensem; II 552. mene non potuisse tua animam hanc effundere dextra! I 98. quo ferrum quidve haee gerimus tela inrita dextris? XI 735. dextra sceptrum forte (Latinus) gerebat; XII 206. iacere: ſ. II, 1. tollo. (Cymodocea) dextra discedens impulit altam haut ignara modi puppim; X 246. nunc dextra ingeminans ictus, nunc ille (Entellus) sinistra; V 457. *quam (hastam Metabus) dextra ingenti librans ita ad aethera fatur; XI 556. ſ. II, 1. reduco. cum regem hac Erulum dextra sub Tartara misi; VIII 563. hac Dardanium dextra sub Tartara mittam; XII 14. pater media nimborum in nocte corusca fulmina molitur dextra; G I 329. quod superest tua hic obrue dextra; V 692. praeterea regina, tui fidissima, dextra occidit ipsa sua; XII 659. ductor Achivom coniugis infandae prima inter ‖ intra ‖ limina dextra oppetiit; XI 267. quod votis optastis, adest, perfringere dextra; X 279. sic fatus (Aeneas) amicum Ilionea petit dextra, laevaque Serestum; I 611. pocula porgite dextris; VIII 274. (pareus) dextra prehensum continuit; II 592. prensant fastigia dextris; II 444. primus Coroebus Penelei dextra procumbit; II 425. protendere: ſ. II, 1. reduco. (Camilla) nunc validam dextra rapit indefessa bipennem; XI 651. dextra nec Drancis dicta refellam? XII 644. sic ait (Iris) et dextra crinem secat; IV 704. senior nequiquam spicula dextra sollicitat; XII 403. et nos tela, pater, ferrumque haut debile dextra sparginus; XII 50. tu quoque, Cydon, Dardania stratus dextra miserande iaceres, ni . .; X 326. nec elipeo iuvenis subsistere tantum nec dextra valet; IX 807. Alcanor fratrem ruentem sustentat dextra; X 339. donec (Thraeissa) manibus iam tangeret aequis, laeva aciem ferri, dextra nervoque papillam; XI 862. tenens dextra pateram pulcherrima Dido; IV 60. Cymodocea pone sequens dextra puppim tenet; X 226. zum Sag: quam circum (zonam) extremae dextra laevaque trahuntur caeruleae ‖ caerulea glacie ‖; G I 235. circumstant animae dextra laevaque frementes ‖ frequentes ‖; VI 486. (Aeneas) conspicit ecce alios dextra laevaque per herbam vescentis; VI 656. ipsi (Pandarus, Bitias) intus dextra ac laeva pro turribus adstant; IX 677. seu dextra laevaque velis occurrere pugnae; XI 528. laeva sive dextera strigare mula sive utrumque coeperat; Cat X 18.

Diana, Göttin der Jagd (Diana: ſ. I): I. qualis in Eurotae ripis aut per iuga Cynthi exercet Diana choros; I 499. — II. 1. nec tibi desertae in dumis coluisse Dianam profuit; XI 843. — 2. concessit in iras ipse deum antiquam genitor Calydona Dianae; VII 306. — III, 1. utinam celeri ne tantum grata Dianae venatus esses sectata! Ci 297. — 2.*(Camila) sola contenta Diana; XI 582. — IV. (Hippolytum) Paeoniis revocatum herbis et amore Dianae; VII 769. *neque novos iste Dianae venit amor; XI 537. pinguis ubi et placabilis ara Dianae; VII 764. aureus ex umero sonat arcus et arma Dianae; XI 652. quales quercus, cyparissi constiterunt, silva alta Iovis

lucusve Dianae; III 681. sacerdos tonat ore Erebumque Chaosque tergeminamque Hecaten, tria virginis ora Dianae; IV 511. tune etiam telis moriere Dianae! ‖?‖; XI 857.

dicio, Gewalt, Botmäßigkeit: filius late iam tum dicione premebat ‖ tenebat ‖ Sarrastis populos; VII 737. magna dicione iubeto Karthago premat Ausoniam; X 53. qui (ductores) mare, qui terras omni dicione tenerent; I 236. Belus Cyprum victor dicione tenebat; I 622. ſ. premere.

dico, weihen, zueignen: (Deiopeam) conubio iungam propriamque dicabo; I 73. [(Dido) propriam dicabo;] IV 126. haec me sacra quotannis urbe velit (Anchises) posita templis sibi ferre dicatis; V 60.

dico, ſagen, ſprechen, ausſprechen, vortragen, ſingen, dichten, weiſſagen, zuſagen, zuſprechen, meinen, nennen, benennen, bezeichnen, feſtſetzen, beſtimmen: I. **abſolut:** 1. ſubſtantiviſch: ipse (Cyclops) nec visu facilis nec dictu affabilis ulli; III 621. vidit (Dido) ⟨horrendum dictu⟩ latices nigrescere sacros; IV 454. nascenti cui (Erulo) tris animas Feronia mater ⟨horrendum dictu⟩ dederat; VIII 565. caudicibus sectis ⟨mirabile dictu⟩ truditur radix; G II 30. (equae) saepe sine ullis coniugiis vento gravidae ⟨mirabile dictu⟩ diffugiunt; G III 275. hic vero subitum ac dictu mirabile monstrum aspiciunt; G IV 554. (Aeneas) infert se saeptus nebula ⟨mirabile dictu⟩ per medios miscetque viris; I 439. ter ipsa (Tritonia) solo ⟨mirabile dictu⟩ emicuit; II 174. cum subitum dictuque oritur mirabile monstrum; II 680. horrendum et dictu video mirabile monstrum; III 26. cui (Famae) quot sunt corpore plumae, tot vigiles oculi ‖ oculi; ‖ subter ⟨mirabile dictu⟩; IV 182. huius (lauri) apes summum densae ⟨mirabile dictu⟩ obsedere apicem; VII 64. ille (Cacus) faucibus ingentem fumum ⟨mirabile dictu⟩ evomit; VIII 252. capite a summo regis ⟨mirabile dictu⟩ candida caesarie ‖ caesaries ‖ frondebant ‖ florebant ‖ tempora lauro; Ci 120. sola novom dictuque nefas harpyia Celaeno prodigium canit; III 365. — 2. verbal: a. unperſönlich: te magno intexens, si fas est dicere, peplo; Ci 21. ille (puer) etiam divos homines — sed dicere magnum est; Ci 137. dicendum est, frustra circumvehor omnia verbis; Ci 271. — b. perſönlich: dicite, quandoquidem in molli consedimus herba; E III 55. alternis dicetis: amant alterna camenae; E III 59. Iulus Nisum dicere iussit; IX 233. dicam equidem, licet arma mihi mortemque minetur; XI 348. dicam equidem, quoniam tibi ‖ tu ‖ me non dicere, nuntrix, non sinis; Ci 266. illi dicite, quoi (Delia) rediit! Cat I 6. non dicam, sed me perdidit iste puer; Cat VII 4. reor sic dicere divos; VII 370. eo (patre) dicente deum domus alta silescit; X 104. nach directer Rede: dixit; (?) E II 39. G IV 499. A I 402. 736. II 376. III 258. 312. IV 579. 659. V 164. 239. 467. 477. VI 155. 677. VIII 66. 366. 615. X 776. 867. 882. XI. 561. 595. 709. 858. XII 266. 681. 780. (culex); Cul 384. dixerat; II 152. III 607. IV 663. V 740. VI 752. VII 212. VIII 152. 276. 387. IX 104. 410. 743. X 246. 482. 530. XI 120. XII 574. ille (genitor); II 705. (omnipotens); IV 238. (parens); II 621. (regina); IV 331. (sacerdos); VI 633.

II. **mit Ergänzung:** 1. unabhängig: a. Damoetas dixit moriens: „te nunc habet ista (fistula) secundum"; E II 38. necte (colores), Amarylli, modo et „Veneris" dic „vincula necto"; E VIII 78. advena nostri ut possessor agelli diceret „haec mea sunt"; E IX 4. — b. dic mihi, Damoeta, cuium pecus? an Meliboei? E III 1. dic, o virgo, quid volt concursus ad amnem? VI 318. quis te mersit? dic age; VI 343. dicite, felices animae tuque, optime vates, quae regio Anchisen habet? VI 669. „quae lucis miseris tam dira cupido?" „dicam equidem" suscipit Anchises; VI 722. dicite, Dardanidae, quid petitis? VII 195. tantos ratibus quis (deus) depulit ignes? dicite (o Musae); IX 79. perversi dicite manes, hunc (Octavium) superesse patri quae fuit invidia? Cat XI 7. — c. dic corpus properet (Anna) fluviali spargere lympha; IV 635. „vade age et Ascanio, ducat avo turmas, dic", ait (Aeneas); V 551. dic in amicitiam coeant et foedera iungant; VII 546. „talia saecla" suis dixerunt „currite" fusis Parcae; E IV 46. — 2. abhängig: a. tu dic, mecum quo pignore certes; E III 31. dic, quibus in terris tris pateat Caeli spatium non amplius ulnas; E III 104. dic, quibus in terris inscripti nomina regum nascantur flores; E III 106. vos, quae responderit Alphesiboeus, dicite, Pierides; E VIII 63. dicendum et, quae sint duris agrestibus arma; G I 160. nunc quo quamque (terram) modo possis cognoscere dicam; G II 226. modus orandi qui sit, prius ordine dicam; G IV 537. cuncti se scire fatentur, quid fortuna ferat populi, sed dicere mussant; XI 345. dic age nunc miserae saltem, cur maesta parentis circum remorcre capillos; Ci 234. — b. is (Iarbas) dicitur ante aras media inter numina divom multa Iovem orasse; IV 204. quam dicitur urbem Acrisioneis Danaë fundasse colonis; VII 409. tum primum bello celerum intendisse sagittam dicitur Ascanius; IX 591. — c. altera (puella) non fama dixerit esse prior; Cat IX 24. — d. quantum (valere) Chaonias dicunt aquila veniente columbas; E IX 13. his quidam signis esse apibus haustus aetherios dixere; G IV 221. Aenean fatis regem se dicere posci; VIII 12. dicite venisse duces . .; VIII 119. qua te causa nec dulcis pocula Bacchi nec gravidos Cereris dicam contingere fetus? Ci 230. (virgo) nunc tremere instantis belli certamina dicit; Ci 358. ubi iste post Sabinus ante Quinctio bidente dicit attondisse forcipe ‖ forfice ‖ comata colla; Cat X 9. ultima ex origine tua stetisse (Sabinus) dicit in voragine; Cat X 15. Pan etiam Arcadia dicat se iudice victum; E IV 59. tempore non alio dicunt regionibus illis quaesitas ad sacra boves Iunonis; G III 531. an quae dicunt, a, nimio pocula ducta mero? Cat XI 2. ſ. III. alqd; I 137. IV. socium.

III. **mit einfachem Object:** quoi non dictus Hylas puer et Latonia Delos Hippodameque umeroque Pelops insignis eburno? G III 6. Romulus Romanos suo de nomine dicet; I 277. nos haec quocumque modo tibi nostra vicissim dicemus; E V 51. canit, ut Linus haec illi divino carmine pastor dixerit; E VI 69. neque adhuc Vario videor nec dicere Cinna digna; E IX 35. quid dicam, iacto qui semine comminus arva insequitur? G I 104. neque illum (Orphea) multa volentem dicere praeterea vidit (Eurydice); G IV 502. haec ubi dicta; I 84. V 32. 315. VIII 175. regi haec dicite vestro: non illi imperium datum; I 137. hoc dicens (Pyrrhus) altaria ad ipsa trementem traxit; II 550. vos, famuli, quae dicam animis advertite vestris; II 712. lacrimantem et multa volentem dicere (Creusa) deseruit; II 791. quod tibi delato Ortygiam dicturus Apollo est, hic canit; III 154. talia dicentem (Aenean) iamdudum aversa (Dido) tuetur; IV 362. linquens (Dido Aenean) multa parantem ‖ volentem ‖ dicere; IV 391. dixerat haec (Aeneas); V 84. (erinys iuvenem) quaerentem dicere plura reppulit; VII 449. vix ea dicta; VIII 337. dixerat ille (Anxur) aliquid magnum; X 547. (Aeneas) caput multa parantis (Tarquiti) dicere deturbat terrae; X 555. (Mezentius) hoc dicens eduxit corpore telum; X 744. simul hoc dicens (Mezentius) attollit in aegrum se fernur; X 856. (Drances) dixerat haec; XI 132. quid consanguinei Rutuli, quid cetera dicet Italia, si . .? XII 40. (Aeneas) hoc dicens ferrum adverso sub pectore condit fervidus; XII 950. heu heu, quid dicam quove ausa malum hoc exordiar ore? dicam equidem; Ci 265. quod o salva liceat te dicere Procne; Ci 410 scilicet hoc sine fraude, Vari dulcissime, dicam: dispeream . .;

sin autem praecepta vetant me dicere, sane non dicam; Cat VII 1. panca mihi, niveo sed non incognita Phoebo, pauca mihi doctae dicite Pegasides; Cat IX 2. quin ausim hoc etiam dicere, vix hominum est; Cat IX 56. ſ. sidera. dicam horrida bella, dicam acies actosque animis in funera reges Tyrrhenamque manum totamque sub arma coactam Hesperiam, VII 43. incipe; sollicitos Galli dicamus amores; E X 6 vestra meos olim si fistula dicat amores: E X 34. quid bella Tyro surgentia dicam germanique minas? IV 43. ſ. acies. centum quoi (Aegaeoni) bracchia dicunt centenasque manus: X 565. qui (Helenus) Chaonios cognomine campos Chaoniamque omnem Troiano a Chaone dixit; III 335. lugentes campi; sic illos nomine dicunt; VI 441. carmen: ſ. **carmen.** II, 1. dico (5 St.) S. 107, a. immo age, et a prima, dic, hospes origine nobis insidias Danaum casusque tuorum erroresque tuos; I 753. iam causam mortis, iam dicere vitae verberibus saevae cogunt sub iudice Poenae; Cul 376. Chaoniam: ſ. campos. saepe (vir) immerito furens dicit convicia fumo; Mo 110. seu furta dicantur tua et heluato sera patrimonio in fratre parsimonia vel acta puero cum viris convivia udaeque per somnum nates et inscio repente clamatum insuper thalassio, thalassio; Cat XIII 10. omnis ‖ omnem ‖ cursum mihi prospera dixit religio; III 362. Delum: ſ. alqm. quae (dona) plurima mitti Dardanidis dicique iubes; XI 353. admiranda tibi levium spectacula rerum magnanimosque duces totiusque ordine gentis mores et studia et populos et proelia dicam; G IV 5. errores: ſ. casus. mihi maneat pars vitae, spiritus et quantum sat erit tua dicere facta; E IV 54. en erit umquam ille dies, mihi cum liceat tua dicere facta? E VIII 8. hic fata, dicta meae genti, ponam; VI 73. furta: ſ. convivia. (apparent) campi Geloi immanisque Gela fluvii cognomine dicta; III 702. lincunt fratris Tiburti dictam cognomine gentem; VII 671. quas dicere grates quasve referre parem? XI 508. (Simylus) dictas super ingerit herbas; Mo 99. Hesperiam: ſ. acies. rite suum Baccho dicemus honorem carminibus patriis; G II 393. quando hic inferni ianua regis dicitur et tenebrosa palus Acheronte refuso; VI 107. insidias: ſ. casus. super tibi erunt qui dicere laudes, Vare, tuas cupiant; E VI 6. foederis aequas dicamus leges; XI 322. (Aeneas) regi iubet Latino viros pacis dicere leges; XII 112. Lupercal Parrhasio dictum Panos de more Lycaei; VIII 344. manum: ſ. acies, bracchia. minas: ſ. bella. nullane iam Troiae dicentur moenia? V 633. mores: ſ. duces. Damonis musam dicemus et Alphesiboei; E VIII 5. nates: ſ. convivia. his (calamis) tibi Grynei nemoris dicatur origo; E VI 72. paludem: ſ. ianuam. parsimoniam: ſ. convivia. ausa quod est mulier dictam Veneri votorum ‖ lucrorum ‖ avertere poenam ‖ partem ‖; Ci 84. populos: ſ. duces. sunt geminae belli portae ⟨sic nomine dicunt⟩; VII 607. Aeneas praemia dicit ‖ ponit ‖; V 486. proelia: ſ. duces. puerum: ſ. alqm. mox ardentis accingar dicere pugnas Caesaris; G III 46. reges: ſ. bella. quid tempestates autumni et sidera dicam, atque quae vigilanda viris? G I 311. alii caeli meatus describent radio et surgentia sidera dicent; VI 850. signa tibi dicam, tu condita mente teneto; III 388. si contigerit victori praedae dicere sortem; IX 268. spectacula, studia: ſ. duces. thalassio: ſ. convivia. (Dido) incubuit toro dixitque novissima verba; IV 650. (Corynaeus) lustravit viros dixitque novissima verba; VI 231. boni quoniam convenimus ambo, tu calamos inflare levis, ego dicere versus; E V 2. quo te carmine dicam, Rhaetica (vitis)? G II 95.

IV. **mit doppeltem Accufativ:** me quoque dicunt vatem pastores; E IX 33. Solem ‖ solem ‖ quis dicere falsum audeat? G I 463. Aristaeus te crudelem nomine dicit; G IV 356. cui pater et coniunx quondam tua dicta relinquor? II 678. felix illa dies felix et dicitur annus, felices qui talem annum videre diemque; Ci 28. illa ego sum, Minos, sacrato foedere coniunx dicta tibi; Ci 415. quem legere ducem et pecori dixere maritum; G III 125. hippomanes quod nomine dicunt pastores; G III 280. annum: ſ. alqm; Ci 28. quae (ara) maxuma semper dicetur nobis et erit quae maxuma semper; VIII 272. certamina: ſ. pueros. diem ſ. alqm; Ci 28. a quo (Thybri) post Itali fluvium cognomine Thybrim diximus; VIII 332. est locus, Hesperiam Grai cognomine dicunt; nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem; I 530. III 163. Strophades Graio stant nomine dictae insulae Ionio in magno; III 210. (?) unde locum Grai dixerunt nomine Aornon; VI 242. locus Ardea quondam dictus avis; VII 412. locos ‖ lucos ‖, qui post Albae de nomine dicti Albani; IX 387. ſ. gentem. lucos: ſ. locum; IX 387. alii, quo notior esses, Dictynnam dixere tuo de nomine lunam; Ci 305. qui (mons) nunc Misenus ab illo dicitur; VI 235. iacet insula, nomen dixere priores Ortygiam; III 693. dicuntur geminae pestes cognomine Dirae; XII 845. quae (puellae) Colophoniaco Scyllae dicantur Homero; Ci 65. Troia nunc (certamina), pueri Troianum dicitur agmen; V 602. latet aureus ramus Iunoni infernae dictus sacer; VI 138. quem socium exanimem vates, quod corpus humandum diceret; VI 162. solem: ſ. alqm; G I 263. urbem quam dicunt Romam; E I 19.

Dictaeus, des Berges Dikte, kretiſch: pro qua mercede (apes) Dictaeo caeli regem pavere sub antro; G IV 152. Dictaea negat tibi Iuppiter arva; III 171. Dictaeas ageres ad gramina nota capellas; Ci 300. nec (timuit) faciles Ditis sine ‖ Dictaeo ‖ iudice sedes; Cul 275. claudite, nymphae, Dictaeae nymphae, nemorum iam claudite saltus; E VI 56. ante etiam sceptrum Dictaei regis; G II 536. illa (cerva) fuga silvas saltusque peragrat Dictaeos; IV 73.

dictamnus, Diptam: hic Venus dictamnum genetrix Cretaea carpit ab Ida, puberibus caulem foliis et flore comantem purpureo; XII 412.

dictum, Ausſpruch, Wort, Rede, Spruch, Weisſagung, Befehl: I. **Subject:** non me tua fervida terrent dicta, ferox; XII 895. vaesano talia late dicta volant Ligeri; X 584.

II. **nach Verben:** 1. accipio: ſ. figo. cape dicta memor, duri solacia casus; VI 377. celeris defer mea dicta per auras; IV 226. cur mea dicta neget ‖ negat ‖ duras demittere in auris; IV 428. haec ubi dicta dedit; II 790. VI 628. VII 323. 471. VIII 541. X 633. XII 81. 441. talia dicta dabat; V 852. IX 431. haut talia dudum dicta dabas; X 600. dubito: ſ. refero; III 169. (Iuno) quassans caput haec effundit pectore dicta: „heu“ . .; VII 292. qui (oratores) dicta ferant et foedera firment; XI 330. accipite animis atque haec mea figite dicta, quae Phoebo pater omnipotens, mihi Phoebus Apollo praedixit, vobis furiarum ego maxima pando; III 250. accipite animis atque haec mea figite dicta; X 104. haec genitor digressu dicta supremo fundebat; VIII 583 pando: ſ. figo. non Troius heros dicta parat contra; X 585. nos magni petentes docta dicta Sironis; Cat V 9. praedico: ſ. figo. mea si non inrita dicta putaris; X 244. mea diffusas rapiuntur ‖ rapientur ‖ dicta per auras; Cul 383. neque te teneo neque dicta refello; IV 380. dextra nec Drancis dicta refellam? XII 644. haec longaevo dicta parenti haud dubitanda refer; III 169. Arcades, haec memores mea dicta referte Euandro: qualem . .; X 491. nuntius haec Idmon Phrygio mea dicta tyranno hau placitura refer: cum . .; XII 75. ad mortem si te ⟨Fors dicta refutet!⟩ prodiderim; XII 41. is (Eurypylus) adytis haec tristia dicta reportat; II 115. nihil est quod dicta retractent ignavi Aeneadae; XII 11. dixerat (Latinus), et dicta Ilioneus sic voce secutus: „rex“ . .; VII 212. — 2. Venus dictis divinum adspirat amorem; VIII 373. paret Amor dictis

carae genetricis; I 689. iam ibat dicto parens et dona Cupido portabat; I 695. sic ait (Anchises), et cuncti dicto paremus ovantes; III 189. ni (rex Latinus) dare coniugium et dicto parere fatetur; VII 433. Venulus dicto parens ita fari infit: „vidimus“ . .; XI 242. dictis respondent cetera matris; I 585. ne qua meis esto dictis mora; XII 565. — 3. tu dictis, Albane, maneres! VIII 643. — 4. invenis talibus dictis it contra dicta tyranni: „aut“ . .; X 448. cui (deo) semper ad ulciscendum quaeritur ex omni ventosa iniuria dicto ‖ verbo atque iniuria facto ‖; Ci 159.

III. **Umstand**: 1. his medium dictis sermonem abrumpit (Dido); IV 388. (Pallas) nunc prece, nunc dictis virtutem accendit amaris; „quo“ . . ? X 368. (Cytherea) his aligerum dictis adfatur Amorem; I 663. regem Aeneas dictis adfatur amicis: „optume“ . .; VIII 126. (Venus) talibus adfata est dictis; „en“ . .; VIII 611. (Apollo) his ardentem dictis adfatur Iulum: „sit satis“ . .; IX 652. genitor natum dictis adfatur amicis; „stat“ . .; X 466. quem pius Aeneas dictis adfatur amaris: „Lucage“ . .; X 591. his vatem adgredior dictis ac talia quaeso: „Troingena“ . .; III 358. talibus adgreditur Venerem Saturnia dictis; „egregiam“ . .; IV 92. (Dido) maestam dictis adgressa sororem; IV 476. navita sic prior adgreditur dictis atque increpat ultro: „quisquis es“ . .; VI 387. aggerare: ſ. incendere; IV 197. onerare. his animum arrecti dictis et fortis Achates et pater Aeneas; I 579. quamquam (Aeneas) cupit dictis avertere curas; IV 394. talibus ex adyto dictis Cymaea Sibylla horrendas canit ambages; VI 98. vgl. iactare hic gravis Entellum dictis castigat Acestes; V 387. tum sic adfari et curas his demere dictis; III 153. VIII 35. (?) II 775. his dictis curae emotae; VI 382. talibus Allecto dictis exarsit in iras; VII 445. talibus exarsit dictis violentia Turni; XI 376. nate dea, pauca tibi e multis expediam dictis; III 379. nunc age, quae sequatur gloria, expediam dictis; VI 759. (Amata) his nequiquam dictis experta Latinum; VII 373. Priamus dictis ita fatur amicis: „quisquis es“ . .; II 147. talibus Othryadae dictis in arma feror; II 336. talibus inter se firmabant foedera dictis; XII 212. (Auna) his dictis impenso ‖ incensum ‖ animum flammavit ‖ inflammavit ‖ amore; IV 54. hautquaquam dictis violentia Turni flectitur; XII 45. (Turnus) paribus Messapum in proelia dictis hortatur sociosque duces; XI 520. (Numanum) talia iactantem dictis ac dira canentem non tulit Ascanius; IX 621. (Fama) incendit animum dictis atque aggerat iras; IV 197. (Aeneas) talibus incensus dictis senioris amici; V 719. talibus incensa est iuvenum sententia dictis iam magis atque magis; XII 238. ſ. flammare. (Turnus) ultro animos tollit dictis atque increpat ultro; IX 127. (?) X 278. ſ. adgredi; VI 387. inflammare: ſ. flammare. ire: ſ. II, 4. eo contra. talibus Aeneas ardentem et torva tuentem lenibat dictis animum; VI 468. ille (vir) regit dictis animos et pectora mulcet; I 153. (Aeneas) dictis maerentia pectora mulcet; I 197. (Aeneas) fessum Dareta eripuit mulcens dictis; V 464. hunc (Turno) soror talibus occurit dictis; „hac“ . .; XII 625. Drances surgit et his onerat dictis atque aggerat iras: „rem“ . .; XI 342. talibus orantem (Iarban) dictis arasque tenentem audiit omnipotens; IV 219. (Aeneas) talibus orabat dictis arasque tenebat, cum . .; VI 124. his ubi (genitor) laeta deae permulsit pectora dictis; V 816. (proceres) avidum pugnae dictis ac numine Phoebi Ascanium prohibent; IX 661. his ibi ‖ ubi ‖ tum natum Anchises unaque Sibyllam prosequitur dictis; VI 898. regere: ſ. mulcere; I 153. quos bonus Aeneas dictis solatur amicis; V 770. tollere: ſ. increpare. zum Satz: talibus Ilionei dictis defixa Latinus obtutu tenet ora; VII 249. talibus Aeneadae donis dictisque Latini sublimes in equis redeunt; VII 284. talibus inter se dictis ad tecta subibant pauperis Euandri; VIII 359. multa simul contra variis sententia dictis pro Turno; XI 222. sic ait (Neptunus), et dicto citius tumida aequora placat; I 142. — 2. simul his dictis faciem (Nisus) ostentabat et udo turpia membra fimo; V 357. (Camilla) simul his dictis linquebat habenas ad terram non sponte fluens; XI 827.

Dictynna. Nymphe, Beiname der Artemis: I. alii, quo notior esses, Dictynnam dixere tu de nomine lunam; Ci 305. — II. per tibi Dictynnae praesentia numina iuro omnia me visuram . .; Ci 245.

dido. verbreiten: me cognati patres, tua terris didita fama coniunxere tibi; VIII 132. diditur hic subito Troiana per agmina rumor advenisse diem .; VII 144.

Dido. Tochter des Belus (acc. Dido: ſ. II, 1. voco): I, 1. cum te gremio accipiet laetissima Dido; I 685. ardet amans Dido traxitque per ossa furorem; IV 101. ne fati nescia Dido (Teucros) finibus arceret; I 299. ardet: ſ. amat. Dido longum bibebat amorem; I 749. quis tibi tum, Dido, cernenti talia sensus! IV 408. hic templum Iunoni ingens Sidonia Dido condebat; I 446. trepida et coeptis immanibus effera Dido altos conscendit furibunda rogos; IV 642. quem (equum) candida Dido esse sui dederat monimentum et pignus amoris; V 571. dabo cratera anticum, quem dat Sidonia Dido; IX 266. spelunca Dido dux et Troianus eandem devenient; IV 125. deveniunt; IV 166. cui se pulchra viro dignetur iungere Dido; IV 192. Dido tenui telas discreverat auro; IV 263. inter quas Phoenissa recens a volnere Dido errabat silva in magna; VI 450. talis erat Dido, talem se laeta ferebat per medios; I 503. dives quae munera Dido fecerat; IV 263. quas (vestes) illi (Aeneae) laeta laborum ipsa suis quondam manibus Sidonia Dido fecerat; XI 74. fert: ſ. est. interdum gremio fovet (Iulum), inscia Dido, insidat quantus miserae deus; I 718. imperium Dido Tyria regit urbe profecta, germanum fugiens; I 340. ipsa tenens dextra pateram pulcherrima Dido candentis vaccae media inter cornua fundit; IV 60. uritur infelix Dido totaque vagatur urbe furens; IV 68. regina ad templum, forma pulcherrima Dido, incessit; I 496. venatum Aeneas unaque miserrima Dido in nemus ire parant; IV 117. nec iam furtivom Dido meditatur amorem; IV 171 nunc hunc (Aenean) ‖ Phoenissa tenet Dido blandisque moratur vocibus; I 670. nec (te) moritura tenet crudeli funere Dido? IV 308. quando optima Dido nesciat et tantos rumpi non speret amores; IV 291. obstipuit primo aspectu Sidonia Dido, casu deinde viri tanto; I 613. infelix fatis exterrita Dido mortem orat; IV 450. his commota fugam Dido sociosque parabat; I 360. ſ. ut. breviter Dido vultum demissa profatur: „solvite“ . .; I 561. proficiscitur, regit: ſ. fugit. tenet: ſ. fundit, moratur, moritur. vario noctem sermone trahebat infelix Dido; I 749. ſ. amat. vagatur: ſ. furit. — 2. grates persolvere dignas non opis est nostrae, Dido; I 601. quae mentem insania mutat, infelix Dido? IV 596. infelix Dido, verus mihi nuntius ergo venerat exterus? VI 456. ſ. I. cernit. — II, 1. commoveo: ſ. I, 1. parat. demitto: ſ. I, 1. profatur. exterreo: ſ. I, 1. orat. neque specie famave movetur Dido; IV 171. (te) nomine Dido saepe vocaturum; IV 383. — 2. insido: ſ. I, 1. fovet.

diduco. teilen, trennen, treiben: in curas animo (Aeneas) diducitur omnis; V 720. agmina terni diductis solvere choris; V 581. qua diducta genas pandebant lumina gemmis; Cul 185. seminibus positis superest diducere terram saepius ad capita; G II 354.

pontus arva et urbes litore diductus angusto interluit aestu; III 419.

Didymaon, Münſifer: pater optimus clipeum efferri iussit, Didymaonis artes ‖ artis ‖; V 359.

dies, Tag, Tageszeit, Tagewerk, Zeit (gen. die, dii: ſ. IV): I. Subject: adest: ſ. **adsum.** dies (4 St.) S. 19, a. (id) volvenda dies en attulit ultro; IX 7. advenisse diem, quo debita moenia condant; VII 145. advenit qui vestra dies muliebribus armis verba redarguerit; XI 687. me nulla dies tam fortibus ausis dissimilem arguerit; IX 281. in limine primo quos (infantes) dulcis vitae exsortis et ab ubere raptos abstulit atra dies et funere mersit acerbo; VI 429. haec te prima dies bello dedit, haec eadem aufert; X 508. Pallas, quem non virtutis egentem abstulit atra dies et funere mersit acerbo; XI 28. totus et ille dies et qui nascentur ab illo exactum ad mensem pluvia ventisque carebunt; G I 434. iam dies caelo concesserat; X 215. dat: ſ. aufert; X 508. ipse (Orpheus) te veniente die, te decedente canebat; G IV 466. en erit umquam ille dies mihi cum liceat tua dicere facta? E VIII 8. Iuppiter, hunc laetum Tyriisque diem Troiaque profectis esse velis, nostrosque huius meminisse minores; I 732. quibus ultimus esset ille dies; II 249. ille dies primus leti primusque malorum causa fuit; IV 169. ultimus ille dies bello gentique fuisset; IX 759. ubi iam breviorque dies et mollior aestas G I 312. septuma (dies) post decumam felix et ponere vitem et prensos domitare boves et licia telae addere. nona fugae melior, contraria furtis; G I 284. donec longa dies concretam exemit labem purumque reliquit aetherium sensum atque anrai simplicis ignem; VI 745. nulla dies umquam memori vos eximet aevo; IX 447. postera cum primo stellas Oriente fugarat clara dies; V 43. dies noctem fugarat; X 257. optima quaeque dies miseris mortalibus aevi prima fugit; G III 66. non alios prima crescentis origine mundi inluxisse dies credideris; G II 337. nunc eadem (Dido) labente die convivia quaerit; IV 77. ni Phoebus noctem die labente reducat; XI 914. postera cum prima lustrabat lampade terras orta dies; VII 149. mergit: ſ. aufert. quam (Iunonem) nec longa dies pietas nec mitigat ulla; V 783. nascuntur: ſ. carent. postera vix summos spargebat lumine montis orta dies dies; VII 114. ſ. lustrat. iam dies alterque processit; III 356. Parcarum dies et vis inimica propinquat; XII 150. redarguit: ſ. advenit. multa dies variusque ‖ variique ‖ labor mutabilis aevi rettulit in melius; XI 425. relinquit: ſ. eximit. interea revoluta rubebat ‖ ruebat ‖ matura iam luce dies; X 257. nulla dies pacem hanc Italis nec foedera rumpet; XII 202. spargit: ſ. oritur. stat sua cuique dies; X 467. quod surgente die mulsere horisque diurnis, nocte premunt; G III 400. postera iam dies primo surgebat Eoo, cum subito . .: III 588. venit summa dies et ineluctabile tempus Dardaniae; II 324. ſ. decedit.

II. **nach Verben:** 1. ipse (agricola) dies agitat festos; G II 527. nascere, praeque diem veniens age, Lucifer, almum; E VIII 17. hunc (diem) ego Gaetulis agerem si Syrtibus exul; V 51. ante diem clauso componet Vesper Olympo; I 374. cum (sol) referetque diem condetque relatum; G I 458. felix illa dies felix et dicitur annus, felices qui talem annum videre diemque; G 27. ipse diem noctemque negat discernere caelo Palinurus; III 201. ipsa dies alios alio dedit ordine luna felicis operum. quintam fuge: pallidus Horcus ‖ Orcus ‖ Eumenidesque satae; G I 277. iam ingis summae surgebat Lucifer Idae ducebatque diem; II 802. si nona diem mortalibus almum Aurora extulerit; V 64. eripiunt subito nubes caelumque diemque Teucrorum ex oculis; I 88. ut possint sole reducto exercere diem; X 808. expectata dies aderat; V 104. fugio: ſ. do. iam dies adest, quem semper acerbum, semper honoratum habebo; V 49. (Dido) instaurat diem donis; IV 63. templum instituam festosque dies de nomine Phoebi; VI 70. involvere diem nimbi; III 198. Turno tempus erit, cum spolia ista diemque oderit; X 504. bis senos pepigere dies; XI 133. excubitor diem cantu praedixerat ales; Mo 2. hinc (praedicere possumus) messisque diem tempusque serendi; G I 253 praevenio: ſ. ago. ut ‖ a! ‖ quid ego amens diem potui producere vitae? Ci 296. aderat promissa dies; IX 107. postera lux ubi laeta diem mortalibus almum quatiebat; Ci 349. redit a nobis Aurora diemque reducit; G I 249. refero: ſ. condo. revolvo: ſ. I. rubet. Silvano fama est veteres sacrasse Pelasgos lucumque diemque; VIII 601. tam sunt nobis haedorum dies servandi et lucidus anguis, quam . .; G I 205. laeti minores servavere diem; VIII 269. video: ſ. dico. volvo: ſ. I. adfect. — 2. memini: ſ. I. est; I 732. — 3. iubeo stabula a ventis hiberno opponere soli ad medium conversa diem; G III 303.

III. **nach Adjectiv:** in diem securus Simylus illam; Mo 121.

IV. **nach Substantiven:** libra die somnique pares ubi fecerit horas; G I 208. (Dido) mittit pinguis centum cum matribus agnos, munera laetitiamque dii; I 636. melior quoniam pars acta diei, quod superest, corpora procurate; IX 156.

V. **Umſtand:** 1. quotannis bis senos cui (iuveni) nostra dies altaria fumant; E I 43. saepe diem noctemque et totum ex ordine mensem pascitur pecus; G III 341. bis quinos silet ille (Calchas) dies; II 126. iam dies epulata novem gens omnis; V 762. complexi inter se noctemque diemque morantur; V 766. noctes atque dies patet atri ianua Ditis; VI 127. Tisiphone sedens vectibulum exsomnis servat noctesque diesque; VI 556. olli remigio noctemque diemque fatigant; VIII 94. tibi quam (vestem) noctes festina diesque urgebam; IX 488. — 2. bina die (capreoli) siccant ovis ubera; E II 42. bis die numerant ambo pecus, alter et haedos; E III 34. non ulli pastos illis egere diebus frigida, Daphni, boves ad flumina; E V 24. quippe etiam festis quaedam exercere diebus fas et iura sinunt; G I 268. quantum longis carpent armenta diebus; G II 201. Venerem certis repetunt armenta diebus; G II 329. haec ante exitium primis dant signa diebus; G III 503. (Coroebus) illis ad Troiam forte diebus venerat; II 342. quarto terra die primum se attollere tandem visa; III 205. forte die sollemnem illo rex Arcas honorem Amphitryoniadae magno ferebat; VIII 102. quos mille die victor sub Tartara misi; XI 397. sunt autumnali ‖ autumnalis ‖ cerea pruna die ‖ deae ‖; Copa 18. (Simylus) nonis diebus venales umero fasces portabat in urbem; Mo 80. ſ. I advenit. — 3. ab: ſ. I. carent. cadet ante diem mediaque inhumatus harena; IV 620. quia (Dido) peribat misera ante diem subitoque accensa furore; IV 697. Tisiphone in dies avidum surgens caput altius effert; G III 553. post: ſ. I. est; G I 284.

differo, trennen, verteilen, zerreißen, verzögern, aufſchieben: haut procul inde citae Mettum in diversa quadrigae distulerant; VIII 643. decumum quos (Danaos) distulit Hector in annum; IX 155. concilium et magna incepta Latinus tristi turbatus tempore differt; XI 470. aquilo cum Scythiae hiemes atque arida differt nubila; G III 197. incepta: ſ. concilium. nubila: ſ. hiemes. quae quis apud superos distulit in seram commissa piacula mortem; VI 569. ille etiam seras in versum distulit ulmos eduramque pirum et spinos iam pruna ferentis iamque ministrantem platanum potantibus umbras; G IV 144. quae (sacra) differre nefas; VIII 173. spinos, ulmos: ſ. pirum.

difficilis, ſchwer, beſchwerlich, ſchwierig: sceleratum exquirere frigus difficilest; G II 257. Iuno

miserata difficilis obitus; IV 694. scopulos Sirenum difficilis quondam multorumque ossibus albos; V 865. difficiles primum terrae collesque maligni Palladia gaudent silva vivacis olivae; G II 179.

diffido, mißtrauen: eum (Priamus) iam diffideret armis Dardaniae; III. 51.

diffindo, zerſchmettern: (Mezentius) media adversi liquefacto tempora plumbo diffidit; IX 589.

diffugio, fliehen, ſich zerſtreuen: diffugimus visu exangues; II 212. diffugiunt alii ad navis; II 399. diffugiunt versi trepida formidine Troes; IX 756. velut omnis [campis diffugit arator]; X 804. est voltatus, quo tota exterrita silvis diffugiunt armenta; G III 150. diffugient comites et nocte tegentur opaca; IV 123. gemini lapsu delubra ad summa dracones effugiunt ‖ diffugiunt ‖; II 226. (equae) saepe sine ullis coniugiis vento gravidae ⟨mirabile dictu⟩ saxa per et scopulos et depressas convallis diffugiunt; G III 277. ast illae (matres) diversa metu per litora passim diffugiunt; V 677.

diffundo, ausſtrömen, ausbreiten, ausdehnen, verbreiten: haec passim dea foeda virum diffundit in ora; IV 195. (Mezentius) undanti animam diffundit in arva cruore; X 908. mea diffusas rapiuntur ‖ rapientur ‖ dicta per auras; Cul 383. venatrix dederat comam diffundere ventis; I 319. lenta quibus (poculis) vitis diffusos edera vestit pallente corymbos; E III 39. equitem Messapus in armis et cum fratre Coras latis diffundite campis; XI 465. Claudia nunc a quo (Clauso) diffunditur et tribus et gens per Latium; VII 708. (serpens) acrior instat lumina diffundens intendere; Cul 176. (Cyrene) liquidum ambrosiae defundit ‖ diffundit ‖ odorem; G IV 415. tribum: ſ. gentem.

digero, verteilen, ordnen, erklären: vacuos si sit digesta (arbos) per agros; G II 54. (carmina virgo) digerit in numerum atque antro seclusa relinquit; III 446. ita digerit omina Calchas; II 182. quo mox digesta (seges) feratur; G II 267.

digitus, Finger, Zehe: I. semianimes micant digiti terrumque retractant; X 396. — II. constitit in digitos extemplo arrectus uterque; V 426. picis in morem ad digitos (pinguis tellus) lentiscit habendo; G II 250. — III. (Simylus) tum demum digitis mortaria tota duobus circuit; Mo 116. (Scylla) suspensa levans digitis vestigia primis egreditur; Ci 212 Thraecicius sacerdos iam eadem (discrimina vocum) digitis, iam pectine pulsat eburno; VI 647. leviter digitis tellure refossa; Mo 88.

dignor, würdigen, ſich entſchließen, wollen, mögen: I. cui se pulchra viro dignetur iungere Dido; IV 192. prima Syracosio dignata est ludere versu nostra Thalea ‖ Thalia ‖; E VI 1. neque, fortissime, credo, inssa aliena pati et dominos dignabere Teucros; X 866. idem (Mezentius) fugientem haut est dignatus Oroden sternere nec . .; X 732. ipse (Aeneas) neque aversos dignatur sternere Morti nec . .; XII 464. — II. cui non risere parentes, nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubilist; E IV 63. haut equidem tali me dignor honore; I 335. coniugio, Anchisa, Veneris dignate superbo; III 475. quin ego non alio digner te funere, Palla, quam pius Aeneas; XI 169.

dignus, wert, würdig, verdienend, angemeſſen, entſprechend: A. et vitula tu dignus et hic; E III 109. erat (Antigenes) tum dignus amari; E V 89. (Amata) „euhoe ‖ euoe Bacche“ fremens, solum te virgine dignum vociferans; VII 389. Lausus dignus, patriis qui laetior esset imperiis et cui pater haut Mezentius esset; VII 653. te quoque dignum finge deo; VIII 364. omnipotens genitor, tanton me crimine dignum duxisti? X 668. non equidem me alio possum contendere dignam supplicio; Ci 418. si credere dignum est; G III 391. VI 173. quid pius Aeneas tanta dabit indole dignum? X 826. hoc miserae succurrere pacto vix fuerat placida Neptuni coniuge dignum; Ci 509. tua vita dignior aetas; IX 212. dignus amor venia, gratum ‖ veniam ‖ si Tartara nossent; Cul 294. ferre per orbem sola Sophocleo tua carmina digna cothurno; E VIII 10. ut tibi digna duo poliantur carmina sensu; Cul 10. tum mea quae ratio ‖ ut mens curet eo ‖ dignum sibi quaerere carmen? Ci 5. carmina, quae Pylium vincere digna senem; Cat IX 16. Troïus Aeneas Romana per oppida digno ut carmine vectus eat; Cat XIV 3. quae digna satis fortuna (te) revisit, Hectoris Andromache? III 318. si te digna manet divini gloria ruris; G I 168. grates persolvere dignas non opis est nostrae, Dido; I 600. tibi pro scelere, pro talibus ausis di persolvant grates dignas et praemia reddant debita; II 537. non ullus aratro dignus honos; G I 507. quin gnatam egregio genero dignisque hymenaeis des, pater; XI 355. quarum (urbium) non ulli fama concedere digna stat Megara; Ci 104. quae munera Niso digna dabis? V 355. di tibi praemia digna ferant; I 605. quae vobis, quae digna, viri, pro laudibus istis praemia posse rear solvi? IX 252. capias ut digna Camillae praemia; XI 856. puer ipse fuit cantari dignus; E V 54. si canimus silvas, silvae sint consule dignae; E IV 3. victor nec minus idcirco vestros expromere cantus maximus et sanctos dignus inire choros; Cat IX 8. o digno coniuncta viro, dum despicis omnes; E VIII 32 — B. neque adhuc Vario videor nec dicere Cinna digna; E IX 36. miserere animi non digna ferentis; II 144. qui pii vates et Phoebo digna locuti; VI 662. nec tu me aëria solam nunc sede videres digna indigna pati; XII 811. sponde digna tuis ingentibus omnia coeptis; IX 296. iuro omnia me potius digna atque indigna laborum milia visuram, quam patiar . .; Ci 247. is (Numanus) primam ante aciem digna atque indigna relatu vociferans ibat; IX 595.

digredior, ſich entfernen, ſcheiden, abſchweifen: post hinc digressus iubeo frondentia capris arbuta sufficere; G III 300. me, bello e tanto digressum et caede recenti; II 718. ubi digressum Siculae te admoverit orae ventus; III 410. hos ego digrediens lacrimis adfabar obortis: „vivite felices“; III 492. hinc me digressum vestris deus appulit oris; III 715. post ubi digressi; IV 80. ipsa egomet dudum Beroën digressa reliqui aegram; V 650. digredior numquam rediturus; Cul 381.

digressus, Trennung, Abſchied: Andromache digressu maesta supremo; III 482. haec genitor digressu dicta supremo fundebat; VIII 583.

dilabor, ſich auflöſen, zerfallen, ſchwinden: (Proteus) in aquas tennis dilapsus abibit; G IV 410. (Tisiphone) aggerat ipsis in stabulis turpi dilapsa cadavera tabe ‖ tabo ‖; G III 557. omnis dilapsus calor; IV 705.

dilato, ausdehnen: (Simylus) iam subactum levat opus palmisque suum dilatat in orbem; Mo 48.

diligo, hochachten, ſchätzen, lieben; part. lieb, wert: Sychaeus magno miserae dilectus amore; I 344. lacrimas dilectae pelle Creusae; II 784. Anna refert „o luce magis dilecta sorori“; IV 31. alter parvos Atys pueroque puer dilectus Iulo; V 569. iam aderat Phoebo ante alios dilectus Iapyx Iasides; XII 391. ten ego plus patrio dilexi perdita regno! Ci 428. non tepidum ad solem pinnas in litore pandunt dilectae Thetidi alcyones; G I 399. (Euryalus) tantum infelicem nimium dilexit amicum; IX 430. quem (Luciferum) Venus ante alios astrorum diligit ignis; VIII 590. puerum: ſ. alqm; V 569. *[pinea silva mihi, multos dilecta per annos] fuit; IX 85.

diluo, fortſpülen, auflöſen: quoi (Cereri) tu lacte favos et miti dilue baccho; G I 344. aether pluvia ingenti sata laeta bonmque labores diluit; G I 326.

diluvium, Ueberſchwemmung, Verwüſtung: I. diluvio ex illo tot vasta per aequora vecti; VII 228. — II. [si (vis) tellurem effundat in undas diluvio miscens]; XII 205.

dimetior, vermeſſen, ausmeſſen; omnia sint paribus numeris dimensa viarum; G II 284. campum ad certamen magnae sub moenibus urbis dimensi viri parabant; XII 117. certis dimensum partibus orbem regit sol; G I 231.

dimitto, entſenden, entlaſſen, entfernen, aufgeben, ausbreiten: (vos) auxilio tutos dimittam opibusque iuvabo; I 571. auxilio lactos; VIII 171. equidem per Iutora certos dimmittam; I 577. liceat dimittere ab armis incolumem Ascanium; X 46. genitor Iuturnam parat fratris dimittere ab armis; XII 844. hunc ubi sollicitum dimisit inertia vitae; Cul 385. gemino dimittunt ‖ demittunt ‖ bracchia muro turrim scopuli; III 535. (Simylus) bulbum lapidis cavum dimittit in orbem; Mo 97. hic gravis in latum dimissa cucurbita ventrem (virebat); Mo 78. aspera quis (Arcadibus) natura loci dimittere quando suasit equos; X 366. dimitte fugam; XI 706. mane ut uades ‖ lamenta vagis ‖ dimittes somnia ‖ omnia ‖ ventis; Cul 380.

dimoveo, trennen, zerteilen, entfernen: cum Somnus aëra dimovit tenebrosum et dispulit umbras; V 839. (Apollo) spirantis dimovet auras Ascaniumque petit; IX 645. agricola incurvo terram dimovit aratro; G II 513. umentem Aurora polo dimoverat umbram; III 589. IV 7. tertia lux gelidam caelo dimoverat umbram; XI 210.

Dindyma, Gebirge in Phrygien: I. alma parens Idaea deum, cui Dindyma cordi; X 252. — II. o vere Phrygiae (neque enim Phryges) ite per alta Dindyma; IX 618.

dinumero, zählen: sic equidem ducebam animo rebarque futurum tempora dinumerans; VI 691.

Diomedes, Sohn des Tydeus: (acc. Diomede: ſ. I): I. vidimus, o cives, Diomede ‖ Diomedem ‖ Argivaque castra; XI 243. — II. (Dido) rogitans nunc, quales Diomedis equi; I 752. non Diomedis equos cernis; X 581. mittitur magni Venulus Diomedis ad urbem; VIII 9. ecce super maesti magna Diomedis ab urbe legati responsa ferunt; XI 226.

Dionaeus, der Dione, Mutter der Venus, zugehörig: ecce Dionaei processit Caesaris astrum; E IX 47. sacra Dionaeae matri divisque ferebam auspicibus coeptorum operum; III 19.

Diores, Sohn des Priamus (acc. Dioren: ſ. II): I adiuvat et magna proclamat voce Diores; V 345. quo (Helymo) deinde sub ipso ecce volat calcemque terit iam calce Diores incumbens umero; V 324. proclamat: ſ. adiurat. quos deinde secutus regius egregia Priami de stirpe Diores; V 297. post Helymus subit et nunc tertia palma Diores; V 339. terit, volat: ſ. incumbit. — II. Turnus equo deiectum Amycum fratremque Dioren ‖ Diorem ‖, congressus pedes, ferit; XII 509.

Dioxippus, Troer: Turnus (sternit) Itym Cloniumque, Dioxippum Promolumque; IX 574.

Dira, Rachegöttin, Furie: I, 1. dicuntur geminae pestes cognomine Dirae, hae Iovis ad solium saevique in limine regis apparent acnuntque metum mortalibus aegris; XII 845 (saeviunt) in certamine tristes ex aethere Dirae; VII 701. cum ultrices sedent in limine Dirae; IV 473. — 2. dirae ‖ Dirae ‖ ultrices et di morientis Elissae; IV 610. — II. dico: ſ. I, 1. acuunt. — III. procul ut Dirae stridorem (Iuturna) adguovit et alas; XII 869.

Dircaeus, der Quelle Dirke, thebaniſch: canto, quae solitus Amphion Dircaeus in Actaeo Aracintho; E II 24.

dirigo ſ. **derigo.**

dirimo, trennen, unterbrechen, hemmen: si quem extenta plagarum quattuor in medio dirimit plaga Solis iniqui; VII 227. nostro dirimamus sanguine bellum; XII 79. dixit (Aeneas) et proelia voce diremit; V 467.

diripio, entreißen, rauben, berauben, plündern (ſ. **deripio** ensem, funem, rates): diripuere aras; XII 283 harpyiae diripiunt dapes contactuque omnia foedant immundo; III 227. subiit deserta Creusa et direpta domus; II 563. diripuere focos; IX 75. constructa mella diripuere ipsae (apes); G IV 214. quorum direptis moenibus urbis o ego crudelis flamma delubra petivi; Ci 423. direpta crudeliter urbe; Ci 191.

dirno, entmurzeln: parte ex alia, qua saxa rotantia late impulerat torrens arbustaque diruta ripis; X 363.

dirus, grauſig, gräßlich, ſchrecklich, unheilvoll: A. Thessandrus Sthenelusque duces et dirus Ulixes demissum lapsi per funem; II 261. custodes lecti Phoenix et dirus Ulixes; II 762. quas (insulas) dira Celaeno harpyiaeque colunt aliae; III 211. nec vates Helenus hos mihi praedixit luctus, non dira Celaeno; III 713. hic matres miseraeque nurus dirum exercantur bellum; XI 217. qua bucina signum dira dedit; VII 520. nec diri totiens arsere cometae; G I 488. prius quam dira per incautum serpant contagia volgus; G III 469. nec tibi regnandi veniat tam dira cupido; G I 37. unde haec, o Palinure, tibi tam dira cupido? VI 373. quae lucis miseris tam dira cupido? VI 721. an sua cuique deus fit dira cupido? IX 185. (Iuno) luctificam Allecto dirarum ab sede dearum ciet; VII 324. sic Turno successum dea dira negat; XII 914. apparent dirae facies inimicaque Troiae numina magna deum; II 622. semihominis Caci facies quam (speluncam) dira tenebat; VIII 194. ante, quam vos dira fames ambesas subigat malis absumere mensas; III 256. hoc minus implicuit (pastor) dira formidine mentem; Cul 200. nec sospite dirum optabis nato funus pater; XI 56. sociis edico dira bellum cum gente gerendum; III 235. se immiscuit dirum tiniae genus; G IV 246. volat atri turbinis instar exitium dira hasta ferens; XII 924. respicimus: dira inluvies immissaque barba; III 593. pone Cerberus: en diris flagrant latratibus ‖ et diris latrantia rictibus ‖ ora; Cul 220. Troes delati in portus neu litora dira subirent; VII 22. quae mens tam dira, miserrime coniunx, impulit his cingi telis? II 519. non fas, non erat in vitam dirae exorabile Mortis ‖ invictae divae exorabile numen ‖; Cul 288. illa (Dido) dolos diruinque nefas in pectore versat; IV 563. haec dira meo dum volnere pestis pulsa cadat; XI 792. dirae ferro et compagibus artis claudentur Belli portae; I 293. hunc (Ascanium) tegere et dirae valeam subducere pugnae; X 50. iam tum religio pavidos terrebat agrestis dira loci; VIII 350. rictus: ſ. latratus. adsum direrum ab sede sororum; VII 454. vix adeo adgnovit (Aeneas Deiphobum) pavitantem ac dira tegentem supplicia; VI 498. (virgo) infestum suis dirae testudinis exit spelaeum; Ci 466. dirae ‖ Dirae ‖ ultrices et di morientis Elissae; IV 610. [sive deae (harpyiae) seu sint dirae obscenaeque volucres]; III 262. silex, direrum nidis domus opportuno volucrum; VIII 235. — B. (Numanum) talia iactantem dictis ac dira canentem non tulit Ascanius; IV 621. illi (equi Aenean) longe gradientem et dira frementem ut videre; X 572.

dis, reich: huic coniunx Sychaeus erat, ditissimus auri ‖ agri ‖ Phoenicum; I 343. qui (Galaesus) fuit Ausonius olim ditissimus arvis; VII 537. cingula, Tiburti Remulo ditissimus olim quae mittit dona hospitio Caedicus; IX 360. persequitur Camertem, magnanimo Volcente satum, ditissimus agri qui fuit Ausonidum; X 563. neque Medorum silvae ditissima terra laudibus Italiae (certet); G II 136.

Dis, Pluto, Unterwelt: I. hunc (crinem) ego Diti sacrum iussa fero; IV 702. — II. haec eadem (lyra) potuit Ditis te vincere coniunx; Cul 286.

Ditis ante infernas accede domos; V 731. ibant per domos Ditis vacuas et inania regna; VI 269. (Orpheus) raptam Eurydicen atque inrita Ditis dona querens; G IV 519. noctes atque dies patet atri ianua Ditis; VI 127. ego Ditis opacos cogor adire lacus, vidnos, a, lumine Phoebi; Cul 372. dextera quae (via) Ditis magni sub moenia tendit; VI 541. qui credidit ulli Ditis placabile numen; Cul 271. Taenarias etiam fauces, alta ostia Ditis ingressus (Orpheus); G IV 467. hinc procul addit (Ignipotens) Tartareas etiam sedes, alta ostia Ditis; VIII 667. nec (timuit) maesta obtenta Ditis ferrugine regna nec faciles Ditis sine ‖ Dictaeo ‖ iudice sedes; Cul 273. ſ. domus. haec iuro vim deum infernam et duri sacraria Ditis; XII 199. sedes: ſ regna. hic specus horrendum et saevi spiracula Ditis monstrantur; VII 568. hi (Theseus, Pirithous) dominam Ditis thalamo deducere adorti; VI 397.

discedo, auseinandergehen, ſich trennen, ſcheiden, ſich verwandeln: Phyllida amo ante alias: nam me discedere flevit; E III 78. saepe Danai cupiere longo fessi discedere bello: II 109. sic o sic positum adfati discedite corpus; II 644 discedam, explebo numerum reddarque tenebris; VI 545. ille (Anchises) mihi insignem pharetram Lyciasque sagittas discedens dedit; VIII 167. ita discedens praeceperat optumus armis Aeneas; IX 40 (Cymodocea) dextra discedens impulit altam haut ignara modi puppim; X 246. non haec Euandro de te promissa parenti discedens dederam; XI 46. convenit Euandri victos discedere ad urbem; XII 184. discessere omnes medii spatiumque dedere; XII 696. medium video discedere caelum; IX 20. simul alta iubet discedere late flumina; G IV 359. ipse (Aeneas) omnem longo discedere ‖ decedere ‖ circo infusum populum iubet; V 551. invat videre scaena ut versis discedat frontibus; G III 24.

discerno, ſondern, trennen, unterſcheiden, ſchlichten; ipse diem noctemque negat discernere caelo Palinurus; III 201. saxum, qui iacebat limes agro positus, litem ut discerneret arvis; XII 898. noctem: ſ. diem. saecula: ſ. vincula. Dido tenui telas discreverat auro; IV 264. XI 75. quo (Pblegethonte), maxime Minos, conscelerata pia discernis vincula ‖ saecula ‖ sede; Cul 375.

discerpo, zerreißen, zerfleiſchen: spretae Cicones quo munere matres discerptum latos iuvenem sparsere per agros; G IV 522. aurae omnia (mandata) discerpunt et nubibus inrita donant; IX 313.

discessus, Weggehen, Scheiden: nec credere quivi hunc tantum tibi me discessu ferre dolorem; VI 464. discessu mugire boves; VIII 215

discindo, zerreißen, zerfleiſchen: (regina) purpureos moritura manu discindit amictus; XII 602. ipsi suos discissos nudis laniabant dentibus artus; G III 514.

discingo, aufgürten: hic Nomadum genus et discinctos Mulciber Afros finxerat; VIII 724.

discludo, trennen: canebat, ut tum durare solum et discludere Nerea ponto coeperit; E VI 35. viribus haud ullis valuit discludere morsus roboris Aeneas; XII 782.

disco, lernen, kennen lernen, erfahren, erkennen: I, 1 Libyci velit aequoris idem discere quam multae zephyro turbentur harenae; G II 106. pinguis item quae sit tellus, hoc denique pacto discimus; G II 249. tum genus omne tuum et quae dentur moenia disces; V 737. — 2. donec humo tegere (cadavera) ac foveis abscondere discunt; G III 558. disce et odoratum stabulis accendere cedrum; G III 414. Sergestum fractis discentem currere remis; V 222. (taurus) iracsi in cornua discit arboris obnixus trunco; G III 232. nec varios discet mentiri lana colores; E IV 42. tamquam deus ille malis hominum mitescere discat; E X 61. non ignara mali miseris succurrere disco; I 630. tegere: ſ. abscondere. discite iustitiam moniti et non temnere divos; VI 620. — II. crimine ab uno disce omnis (Danaos); II 66. haec ut certis possemus discere signis; G I 351. discere aestusque pluviasque et agentis frigora ventos; G I 351. iuvat veniendi discere causas; VI 488. ille (Minos) silentum conciliumque vocat vitasque et crimina discit; VI 433. agite o proprios generatim discite cultus, agricolae; G II 35. disce tuum, ne me incuses, Iuturna, dolorem; XII 146. disce, puer, virtutem ex me verumque laborem, fortunam ex aliis; XII 435. genus: ſ. I. I. V 737. iustitam: ſ. I. 2. temnere. laborem: ſ. fortunam. pluvias: ſ. aestus. spes discite vestras; III 103. ventos: ſ. aestus. virtutem: ſ. fortunam. vitas: ſ. crimina. unde posset venientum discere voltus; VI 755.

discolor, verſchiedenfarbig: discolor unde auri per ramos aura refulsit; VI 204.

discordia, Uneinigkeit, Zwietracht, Hader, Göttin der Zwietracht: I. illum non flexit infidos agitans discordia fratres; G II 496. quandoquidem nec vestra capit discordia finem; X 106. exoritur trepidos inter discordia civis; XII 583. flectit: ſ. agitat. scissa gaudens vadit Discordia palla, quam cum sanguineo sequitur Bellona flagello; VIII 703. saepe duobus regibus incessit magno discordia motu; G IV 68. en quo discordia civis produxit miseros! E I 71. quo ruitis? quaeve ista repens discordia surgit? XII 313. vadit: ſ. gaudet. quae contra vetitum discordia? X 9. ſ. II. innecto. — II. tum ferrei Eumenidum thalami et Discordia demens, vipereum crinem vittis innexa cruentis; VI 280. en, perfecta tibi bello discordia tristi; VII 545. sequor: ſ I. gaudet.

discordo, in Zwietracht ſein: discordantes Cadmeo semine fratres iam truculenta ferunt lumina; Cul 254.

discors, uneinig, zwieträchtig, verſchieden: tum magis increscunt animis discordibus irae; IX 688. quibus (agricolis) ipsa procul discordibus armis fundit humo facilem victum iustissima tellus; G II 459. ora sono discordia signant; II 423. magno discordes aethere venti proelia ceu tollunt animis et viribus aequis; X 356.

discrepo, abweichen: nec multum discrepat aetas; X 434.

discrimen, Abſtand, Teilung, Entfernung, Unterſchied, Entſcheidung, Gefahr: I. qua se medium capitis discrimen agebat; Ci 499. quibus fossarum morae, leti discrimina parva, dant animos; IX 143 abl. abs.: vgl. III. — II. I. discrimina costis per medium qua spina dabat; X 382. nunc dura dedit vobis discrimina Pallas; X 393. non anima una dabit discrimina tanta; X 529. Thraeicius sacerdos obloquitur numeris septem discrimina vocum, iamque eadem digitis, iam pectine pulsat eburno; VI 646. Hyperionis ardor lucida aetherio ponit discrimina mundo; Cul 102. pulso: ſ obloquor. — 2. per varios casus, per tot discrimina rerum tendimus in Latium; I 204. — III. Tros Tyrinsque mihi nullo discrimine agetur; I 574. tenui discrimine leti esse suos; X 511. Tros Rutulusne fuat nullo discrimine habebo; X 108. (Simylus opus) notat impressis aequo discrimine quadris; Mo 49. quo discrimine ripas hae (animae) linquat, illae remis vada livida verrunt? VI 319. (Aeneas) Marte secundo terribilis saevam nullo discrimine caedem suscitat; XII 498. post hos aequo discrimine Pristis Centaurusque locum tendunt superare priorem; V 154. stirpem Teucri nullo discrimine sacrum sustulerant; XII 770. nec oblitus suist Ithacus discrimine tanto; III 629. inter utramque viam leti discrimine parvo; III 685. quae multa vides discrimine tali; IX 210.

discrimino, trennen: luceat via longo ordine flammarum et late discriminat agros; XI 144.

discumbo, ſich niederlegen: I. strato super discumbitur ostro; I 700. — II. Tyrii convenere, toris iussi discumbere pictis; I 708.

discurro, auseinanderlaufen, ſich zerſtreuen, verteilen: I. ilicet in muros tota discurritur urbe; XI 468. — II. olli discurrere pares; V 580. discurrunt variantque vices; IX 164. discurrunt alii ad portas primosque trucidant; XII 577. qua** diversa ruens septem discurrit in ora amnis; G IV 292. illae (apes) intus trepidae rerum per cerea castra discurrunt; XII 590.

discutio, zerſchlagen, zerteilen, vertreiben: discussae iubae capiti; IX 810. tum sol pallentis haut umquam discutit umbras; G III 357. ut primum discussae umbrae et lux reddita menti; XII 669.

disicio, zerſchmettern, zerſtören, zerſtreuen, zerſprengen, zerhauen, vereiteln (dissicio: ſ. frontem, pacem): Aeneas vestigat virum et disiecta per agmina magna voce vocat; XII 482. disiecta per agmina Turnus sic urbis ruit ad muros; XII 689. disiectam Aeneae toto videt (Neptunus) aequore classem; I 128. age diversos et disice corpora ponto; I 70. ille (Alsus) securi adversi frontem mediam mentumque reducta dissicit; XII 308. disiecti duces desolatique manipli tuta petunt; XI 870. mentum: ſ. frontem. hic, ubi disiectas moles avolsaque saxis saxa vides; II 608. aspice, disiectae procul ut moles; VIII 191. ter pater extructos disiecit fulmine montis; G I 283. haec duo praeterea disiectis oppida muris vides; VIII 355. Oechaliam: ſ. urbes. dissice ‖ disice ‖ compositam pacem; VII 339. ipsa (Pallas) Iovis rapidum iaculata e nubibus ignem disiecit rates; I 43. ut bello egregias idem (Hercules) disiecerit urbes, Troiamque Oechaliamque; VIII 290.

disiungo, trennen: nos Italis longe disiungimur oris; I 252.

dispar, ungleich: est mihi disparibus septem compacta cicutis fistula; E II 36.

dispello, zerſtreuen: I. hic cursus fuit, cum subito Orion penitus procacibus austris perque undas superante salo perque invia saxa dispulit; I 538. — II. ater quos (Teucros) aequore turbo dispulerat; I 511. cum Somnus aëra dimovit tenebrosum et dispulit umbras; V 839.

dispendium, Verluſt, Verzug: hic tibi ne qua morae fuerint dispendia tanti, quin adeas vatem; III 453.

disperdo, verderben: non tu in triviis, indocte, solebas stridenti miserum stipula disperdere carmen? E III 27.

dispereo, zu Grunde gehen: dispeream, si te fuerit mihi carior alter; Cat IV 3. dispeream, nisi me perdidit iste putus; Cat VII 2.

dispergo, zerſtreuen, verſchwinden laſſen, vereiteln: dispersi iactamur gurgite vasto; III 197. is (Saturnus) genus indocile ac dispersum montibus altis composuit; VIII 321. velut dispersa immittit silvis incendia pastor; X 406. (Halaesus) ossa dispersit cerebro permixta cruento; X 416. partem (voti Phoebus) volucris dispersit in auras; XI 795. eum (Protea) vasti circum gens umida ponti exultans rorem late dispersit ‖ dispergit ‖; G IV 431. (Scylla) simul ut multum late dispersit in aequora rorem; Ci 516. Acontens praecipitat longe et vitam dispergit in auras; XI 617.

dispicio, ſehen, erblicken, wahrnehmen, betrachten: neque auras dispiciunt (animae) clausae tenebris et carcere caeco; VI 734. qualem (campum) saepe cava montis convalle solemus dispicere ‖ despicere ‖; G II 187. Iuppiter aethere summo dispiciens ‖ despiciens ‖ mare velivolum terrasque iacentis litoraque et latos populos; I 224. unde hominum errores longe lateque per orbem dispicere possem; Ci 17. populos, terras: ſ. litora.

displiceo, mißfallen: nec mihi displiceat (bos) maculis insignis et albo; G III 56.

dispono, ſetzen, bereit legen: (socii) tectos per herbam disponunt enses; III 237. (Simylus) varias disponere plantas norat; Mo 69.

dissensus, Uneinigkeit: hic undique clamor dissensu vario magnus se tollit in ‖ ad ‖ auras; XI 455.

dissero, zerſtreuen: cui (umoris alumno) dissitus omnis spiritus excessit sensus; Cul 188.

dissideo, fern ſein: sceptris quae (terra) libera nostris dissidet; VII 370.

dissilio, zerſpringen, ſich trennen: aera dissiliunt volgo ‖ ultro ‖; G III 363. glacies: ſ. mucro. haec loca vi quondam et vasta convolsa ruina dissiluisse ferunt; III 416. mortalis mucro glacies ceu futtilis ictu dissiluit; XII 741.

dissimilis, unähnlich: me nulla dies tam fortibus assis dissimilem arguerit; IX 282.

dissimulo, verheimlichen, verbergen, ſich verbergen: I. dissimulant et nube cava speculantur amicti, quae fortuna viris; I 516. quid dissimulo? IV 368. — II. quae rebus sit causa novandis, dissimulent; IV 291. — III. dissimulare etiam sperasti, perfide, tantum posse nefas? IV 305.

dissulto, zerſpringen, krachen: nec fulmine tanti dissultant crepitus; XII 923. dissultant ripae refluitque exterritus amnis; VIII 240.

distendo, ausdehnen, anfüllen, ſchwellen: oves (compulerat), Corydon distentas lacte capellas; E VII 3. aliae (apes) liquido distendunt nectare cellas; G IV 164. cum (apes) dulci distendunt nectare cellas; I 433. omnis impendunt curas denso distendere pingui, quem legere ducem; G III 124. ipsae lacte domum referent distenta capellae ubera; E IV 21. sic cytiso pastae distendant ubera vaccae; E IX 31.

distineo, trennen: dum distinet hostem agger moerorum; XI 381.

distinguo, ſchmücken: florida cum tellus vere notat dulci distincta coloribus arva; Cul 71.

disto, getrennt, entfernt, verſchieden ſein: (Simylus) in globum distantia contrahit unum; Mo 117. feror avia carpens, avia Cimmerios inter distantia lucos; Cul 232. magis distantia nomina ‖ flumina ‖ cerno; Cul 259. nec (Cnosia regna) longo distant cursu; III 116.

distrahо, zerreißen: (Hippolytus) turbatis distractus equis; VII 767.

distringo, ſpannen: radiis rotarum districti pendent; VI 617.

dito, bereichern: vis Argea ditata praeda arcis Erichthoniae; Cul 343.

diu, lange, längſt: I. 1. factum (Pygmalion) diu celavit; I 351. penitus necesse est multa diu concreta modis inolescere miris; VI 738. defensa diu volucrum certamine equorum; Cat IX 29. arma diu senior desueta trementibus aevo (Priamus) circumdat nequiquam umeris; II 509. vidi lecta diu et multo spectata labore degenerare tamen; G I 197. hic Turnus ferro praefixum robur acuto in Pallanta diu librans iacit; X 480. diu luctans lentoque in stirpe moratus haud valuit Aeneas . .; XII 781. id (ferrum) diu, dum terga dabant palantia Teucri, suffecit; XII 738. diu, res si qua diu mortalibus ulla est, viximus; X 861. (puppis) anceps sustentata diu; X 304. vivo: ſ. sum. — 2. anceps pugna diu, stant omnia contra; X 359. ſ. I. sustento — II. accipe promissae ‖ promissa ‖ diu iam tandem exordia *curae*; Ci 47. cuius crimis quam servata diu natura fuisset, tam . .; Ci 123.

divello, zerreißen, losreißen, trennen: divellimur inde Iphitus et Pelias mecum; II 434. non ego nunc dulci amplexu divellerer usquam, nate, tuo; VIII 568. non potui abreptum divellere corpus et

undis spargere? IV 600. ille (Laocoon) simul manibus tendit divellere nodos; II 220.

diverbero, zerſchlagen, durchſchneiden: prima per caelum nervo stridente sagitta Hyrtacidae invenis volucris diverberat auras; V 503. (Aeneas) inruat et frustra ferro diverberet umbras; VI 294. hasta volans noctis diverberat umbras; IX 411.

diversus, verſchieden, getrennt, einzeln, entgegengeſetzt, gegenüber, abgewendet (diversus: ſ. A. radii): A. dixit (Eurydice), et ex oculis subito fugit diversa; G IV 500. age diversos et disice corpora ponto; I 70. quo diversus abis? V 166. urbem et finis et litora gentis diversi explorant; VII 150. diversi circumspiciunt; IX 416. cur diversus abis? XI 855. nos Troia antiqua diversa per aequora vectos tempestas appulit; I 376. nos patria incensa diversa per aequora vectae tulimus..; III 325. amens diversa fuga petit aequora Turnus; XII 742. (Aeneas) vestigans diversa per agmina Turnum; XII 557. Ascanius diversa bracchia ducens constitit; IX 623. quis carmine caedes diversas obitumque ducum expediat? XII 501. diversae vocant animum in contraria curae; XII 487. (Aeneas) diversos ubi sensit ‖ sentit ‖ equos currumque referri; XII 495 diversa exilia et desertas quaerere terras auguriis agimur divom; III 4. Iuppiter fata imponit diversa duorum, quem damnet labor; XII 726. nutrix ter novena ligans triplici diversa colore fila; G 371. omnia sub magna labentia flumina terra spectabat diversa loeis; G IV 367. addam duo rapta manu diverso ex hoste tropaea; G III 32. terna tibi haec primum triplici diversa colore licia circumdo; E VIII 73. illae (matres) diversa metu per litora passim diffugiunt; V 676. militia ex illa diversum ad litus abacti; XI 261. diverso interea miscentur moenia luctu; II 298. qua **diversa ruens septem discurrit in ora amnis; G IV 292 ea diversa penitus dum parte geruntur; IX 1. ductori Turno diversa in parte furenti perfertur nuntius; IX 691. nec minus miseri diversa in parte Latini innumeras struxere pyras; XI 203. immissi diversis partibus ignes arentem in silvam; XII 521. genitos diversis partibus orbis inter se coiisse viros; XII 708. sternunt se somno diversae in litore phocae; G IV 432. ubi sub lucem densa inter nubila sese divorsi rumpent radii; G I 446. diversa per agros tecta metu petiere; IV 163. nec frustra speculamur temporibus parem diversis quattuor annum; G I 258. quis ruit tantus diversa clamor ab urbe? XII 621. — B, 1. a portu diversa petamus; VII 132. — 2. auferor ultra in diversa; Cul 259. rursum ex diverso caeli caecisque latebris turba praedam circumvolat; III 232. haut procul inde citae Mettum in diversa quadrigae distulerant; VIII 642. hanc ex diverso sedem veniemus in unam; II 716.

dives, reich, geſegnet, fruchtbar (vgl. **dis**): quam dives pecoris (sim), nivei quam lactis abundans; E II 20. dives quae munera Dido fecerat; VI 263. ne quisquam propiae fortunae munere dives iret invectus caelum super; Cul 340. non vobis rege Latino divitis uber agri derit; VII 262. quos (viros) dives Anagnia paseit; VII 684. talem (terram) dives arat Capua; G II 224. quarum (hamadryadum) non divite cultu pastor traducit vitam; Cul 95. nigra magnas domini cum divitis aedes pervolat hirundo; XII 473. exercitus dives ecum, dives pictai vestis et auri; IX 26. dives inaccessos ubi Solis filia lucos adsidno resonat cantu; VII 11. est in conspectu Tenedos, notissima fama insula, dives opum; II 22. Mantua, dives avis; sed non genus omnibus unum; X 201. ubi pinguem dives opacat ramus humum; VI 195. me non deliciis commovit regia dives, dives ‖ regia dives ‖ curatio fragili et lacrimoso electro ‖ aut electro lacrimoso ‖; Ci 434 quos (ductores) Africa terra triumphis dives alit; IV 38. securа quies et nescia fallere vita, dives opum variarum non absunt; G II 468. urbs fuit dives opum studiisque asperrima belli; I 14.

divido, trennen, teilen, ſpalten, verteilen, zuteilen: pars penitus toto divisos orbe Britannos (veniemus); E I 66. (Aeneas) animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc; IV 285. Laomedontius heros animum; VIII 20. fulvom quae (gemmia) dividit aurum, aut collo decus aut capiti; X 134. (Turnus) mediam ferro gemina inter tempora frontem dividit impubesque immani volnere malas; IX 751. Italiam longa procul longis via dividit invia terris; III 383. malas: ſ frontem. dividimus muros et moenia pandimus urbis; II 234. libra ubi medium luci atque umbris iam dividit orbem; G I 209. quem (parentem) nunc maestum patria Ardea longe dividit; XII 45. divisae arboribus patriae; G II 116. vina (Aeneas) deinde dividit; I 197.

divinitus, durch göttliche Fügung: haud equidem credo, quia sit divinitus illis (corvis) ingenium; G I 415.

divinus, göttlich, von der Gottheit, herrlich, erhaben, gottbegeiſtert: poenla ponam fagina, caelatum divini opus Alcimedontis; E III 37. Venus dictis divinum adspirat amorem; VIII 373. ductores Danaum instar montis ecum divina Palladis arte aedificant; II 15. dea clipeum iubasque divini adsimulat capitis; X 639 canit, ut Linus haec illi divino carmine pastor dixerit; E VI 67. divini signa decoris ardentisque notate oculos; V 647. ubi accesseris divinos lacus et Averna sonantia silvis; III 442. quidam haec exempla secuti esse apibus partem divinae mentis dixere; G IV 220. ambrosiae comae divinum vertice odorem spiravere; I 403. haec deinde canit divino ex ore sacerdos: „nate dea". .; III 373. ex quo reliquias divinique ossa parentis condidimus terra; V 47. tale tuum nobis carmen ‖ carmen nobis ‖, divine poeta, quale..; E V 45. (?) nec te paeniteat pecoris, divine poeta; E X 17. divinis rebus perfectis; VIII 306. si te digna manet divini gloria rnris; G I 168. est tibi Dardanius divinae stirpis Acestes; V 711. adgnovere deum proceres divinaque tela Dardanidae; IX 659

divitiae, Reichtum, Schätze: I. villula, quae Sironis eras, et pauper agelle, verum illi domino tu quoque divitiae; Cat VIII 2. — B. qui divitiis soli incubnere repertis nec partem posnere suis; VI 610.

divortium, Trennung, Nebenweg: 1. o quis non referat talis divortia belli, quae Troiae videre viri videreque Grai? Cul 305. — 2. obiciunt equites sese ad divortia nota hinc atque hinc; IX 379.

diurnus, bei Tage: quod surgente die mulsere horisque diurnis, nocte premunt; G III 400.

dius, göttlich: Italides, quas ipsa decus sibi dia Camilla delegit; XI 657.

divus, göttlich, Gott, Göttin, neutr. freier Himmel: A. **bei Subſtantiven:** haec sat erit, divae, vestrum cecinisse poetam, Pierides; E X 70. non ego Grais servitum matribus ibo Dardanis et divae Veneris nurus; II 787. attollit se diva Lavinia contra; III 552. cui (Turno) Pilumnus avos, cui diva Veniliа mater; X 76. quae magna mihi cupido tribuistis praemia, divae Pierides; Ci 93. cnius (Iunonis) periuria ‖ fera iurgia ‖ divae olim † se meminere ‖ ipsae metuere ‖; Ci 139 si qua via est, si quam tibi diva creatrix ostendit; VI 367. hoc signum cecinit missuram diva creatrix; VIII 534 nec tibi diva parens generis nec Dardanus auctor, perfide, sed . .; IV 365. tu o dubiis ne defice rebus, diva parens; VI 197. Troius heros adgnovit sonitum et divae promissa parentis; VIII 531.

B. **allein:** a. **masc.:** I. quod optanti divom promittere nemo auderet; IX 6. id omnes divique hominesque canebant; XII 28. cui iuveni ante alios divi divumque sorores cuncta dedere bona; Cat IV 5.

reor sic dicere divos; VII 370. quamquam nil testibus illis (divis) profeci; E VIII 19. Ci 405. nos ea quae tecum finxerunt carmina divi si adire possumus; Cat IX 59. certatim ornabant omnes heroida divi; Cat IX 21. promittit: ſ. audet. cunctı suasernnt numine divi Italiam petere; III 363. Aeneam hominum quisquam divomque subegit bella sequi? X 65. — II. 1. dum queror et divos extrema moriens tamen adloquor hora; E VIII 19. alloquor; Ci 405. nec tam praesentis alibi cognoscere divos (licebat); E I 41. praefatus divos solio rex infit ab alto: „ante“ . .; XI 301. ocius omnes in mensam laeti libant divosque precantur; VIII 279. fugit ipse Latinus pulsatos referens infecto foedere divos; XII 286. discite institiam moniti et non temnere divos; VI 620. mortalin decuit violari volnere divom? XII 797. divos ipsumque vocamus in partem praedamque lovem; III 222. pater Anchises divos vocavit stans prima ‖ celsa ‖ in puppi; III 526. ni Cloanthus fudissetque preces divosque in vota vocasset; V 234. dum (Misenus) cantu vocat in certamina divos; VI 172. ubi divos in vota vocavit; VII 471. ille (puer) etiam divos homines — sed dicere magnum est; Ci 137. — 2. salve, vera Iovis proles, decus addite divis; VIII 301. haec melior magnis data victima divis; XII 296. sacra Dionaeae matri divisque ferebam auspicibus coeptorum operum; III 19. rex Arcas honorem divis ferebat ante urbem in luco; VIII 103. heu nihil invitis fas quemquam fidere divis! II 402. (nantae) servati ex undis ubi figere dona solebant Laurenti divo; XII 769. nec mortem horremus nec divom parcimus ulli; X 880. ille divis videbit permixtos heroas, et ipse videbitur illis; E IV 15. (Scylla) non accepta piis promittens munera divis; Ci 219. una superstitio superis quae reddita divis; XII 817. — III. iam pridem invisus divis et inutilis annos demoror; II 647. — IV. alqs: ſ. I. audet, subigit. II, 2. parco. Clymene a Chao densos divom numerabat amores; G IV 347. quod per te divum crebros obtestor ‖ testamur ‖ amores, ut ne . .; Ci 273. diversa exilia et desertas quaerere terras auguriis agimur divom; III 5. partem aliquam, venti, divom referatis ad auris! E III 73. init bellum contemptor divom Mezentius; VII 648. una dolo divom si femina victa duorum est; IV 95. o divom domus Ilium! II 241. quo (tempore) prima quies dono divom gratissima serpit; II 269. effigies sacrae divom Phrygiique penates visi astare; III 148. cura tibi divom effigies et templa tueri; VII 443. tu das epulis accumbere divom; I 79. nectareas divom qui prodidit escas; Cul 241. (Iarbas) vigilem sacraverat ignem, excubias divom aeternas; IV 201. sic pater Aeneas intentis omnibus nmus fata renarrabat divom; III 717. filius huic (Latino) fato divom prolesque virilis nulla fuit; VII 50. (virgo) divum terret formidine cives; Ci 363. hic vir ‖ hic ‖ hic est, Augustus Caesar, divi genus; VI 792. (Salmoneus) divom sibi poscebat honorem; VI 589. non Paris; divom inclementia, divom, has evertit opes; II 602. Troingena, interpres divom, fare age, quae prima pericula vito? III 359. nunc etiam interpres divom Iove missus ab ipso mandata detulit; IV 356. nunc et Iove missus ab ipso interpres divom fert horrida iussa per auras; IV 378. tertius ille hominum divomque interpres Asilas mille rapit; X 175. divom ducunt qua iussa sequamur; III 114. pius Aeneas iussa divom exsequitur; IV 396. libera fati classem conscendit iussis gens Lydia divom; X 155. fas illi limina divom tangere; G IV 358. nunc (haut equidem sine mente reor, sine numine divom) adsumus; V 56. pelagine venis erroribus actus an monitu divom? VI 533. Etrusca acies monitis exterrita divom; VIII 504. has inter (zonas) mediamque duae mortalibus aegris munere concessae divom; G I 238. quae sint ea numina divom, (Ithaeus) flagitat; II 123. numine divom in flammas et in arma feror; II 336. non haec sine numine divom eveniunt; II 777. is (Iarbas) dicitur ante aras media inter numina divom multa Iovem orasse; IV 204. neque sine numine divom flumina tanta paras innare; VI 368. ſ. mens. hinc illum (Dardanum) regia caeli accipit et numerum divorum altaribus auget ‖ addit ‖; VII 211. mea me virtus et sancta oracula divom coniunxere tibi; VIII 131. Aeole, namque tibi divom pater atque hominum rex dedit . . : I 65. ex quo me divom pater atque hominum rex fulminis adflavit ventis; II 648. tu, magne pater divom, miserere; IX 495. concilium vocat divom pater atque hominum rex sideream in sedem; X 2. de me divom pater atque hominum rex viderit; X 743. hic Helenus exorat pacem divom; III 370. vos, o superi, et divom tu maxume rector Iuppiter; VIII 572. ego, quae divom incedo regina; I 46. huius (Augusti) in adventum iam nunc et Caspia regna responsis horrent divom et Maeotia tellus; VI 799. tum divom responsa probantur; Ci 388. Dardanidae magni, genus alto a sanguine divom; V 45. cum sic orsa loqui vates: „sate sanguine divom“ . .; VI 125. hic Hecuba et natae condensae et divom amplexae simulacra sedebant; II 517. sorores; ſ. I. dant. (Dido) divom templis indicit honorem; I 632. tali intus templo divom patriaque Latinus sede sedens; VII 192. ſ. effigies. — V. permisceri: vgl. II, 2. permisceo.

b. **femin.:** I, 1. *accipe, testor, diva tuam; XI 560. Phrygibus adsis pede, diva, secundo; X 255. extemplo Turni sic est adfata sororem diva deam: „nympha“ . .; XII 139. nunc age, divae, praecique nostro nunc adspirate labori; Ci 98. dixerat et niveis hinc atque hinc diva lacertis cunctantem (Volcanum) amplexu molli fovet; VIII 387. et meministis enim, divae, et memorare potestis; VII 645. (?) IX 529. tu vatem, tu, diva, mone; VII 41. ornabant heroida certatim divae munere quoque suo; Cat IX 22. diva solo fixos oculos aversa tenebat; I. 482 — 2. fiducia cessit quo tibi, diva, mei? VIII 396. tu, Saturnia coniunx ⟨iam melior, iam, diva precor⟩; XII 179. (pastor pecudes) procul aspexit luco residere virenti, Delia diva, tuo; Cul 110. quantum te, pernix remorantur, diva, chorea; Cul 119. ſ. I. — II. averto: ſ. I, 1. tenet. remoror: ſ. I, 2. Cul 119. — III. Coroebus divae armipotentis ad aram procumbit; II 425. foribus divae, media e ‖ media ‖ testudine templi (Dido) resedit; I 505. perfecto munere divae; VI 637. nec (Eurydice) divae eorrupit munera lingua; Cul 291. templum donis opulentum et numine divae; I 447. oranda divae numina conclamant; II 232. non fas, non erat in vitam dirae exorabile Mortis ‖ invictae divae exorabile numen ‖; Cul 288. (Cyclopes) polibant conexos anguis ipsamque in pectore divae Gorgona; VIII 437. non umquam violata manu sacraria divae inrando, infelix, nequiquam iura ‖ iure ‖ piasses; Ci 154. Tydides, Ulixes manibus cruentis virgineas ausi divae contingere vittas; II 168.

c. **neutr.:** ne ‖ nec ‖ mihi tum mollis sub divo carpere somnos libeat; G III 435.

do. geben, hingeben, ſchenken, übergeben, darbieten, übertragen, zugeben, gewähren, geſtatten, beſtimmen, richten, hervorbringen, verurſachen, erregen: I. **abſolut:** coeant in foedera dextrae qua datur; XI 293.

II. **mit Ergänzung:** date, volnera lymphis abluam; IV 683. — 2. iste deus qui sit da, Tityre, nobis; E I 18 — 3. (Arruntem) reducem ut patria alta videret, (Phoebus) non dedit; XI 798. — 4. tu das epulis accumbere divom: I 79. 4. datur ora tueri, nate, tua et notas audire et reddere voces? VI 688. o regina, novam cui condere Iuppiter urbem iustitiaque dedit gentis frenare superbas; I 523.

Iuppiter omnipotens, da flammam evadere classi nunc, pater; V 689. maria ante exurere Turno quam sacras dabitur pinus; IX 116. frenare: ſ. condere. cur dextrae iungere dextram non datur? I 409. da iungere dextram, da, genitor; VI 697. da sternere corpus loricamque manu valida lacerare revolsam semiviri Phrygis; XII 97. multa maturare datur; G I 261. Aeole, tibi divom pater et mulcere dedit fluctus et tollere vento; I 66. non dabitur regnis ⟨esto⟩ prohibere Latinis; VII 313. reddere: ſ. audire. iterum revolvere casus da, pater, Iliacos Teucris; X 62. classem molimur incerti quo fata ferant, ubi sistere detur; III 7. sternere ſ. lacerare. non ante datur telluris operta subire, quam . . ; VI 140. si datur Italiam sociis et rege recepto tendere; I 553. tollere: ſ. mulcere. nec ripas datur horrendas et rauca fluenta transportare prius, quam . . ; VI 327. tueri: ſ. audire. — 5. quam (tellurem) arquitenens immotam coli dedit et contemnere ventos; III 77. tu, o sanctissima vates, praescia venturi, da Latio considere Teucros; VI 66. quos pater Aeneas rectores iuvenum et rerum dedit esse magistros; IX 173. genetrix dedit esse deas; X 235. da, pater, hoc nostris aboleri dedecus armis, omnipotens; XI 789. audiit et voti Phoebus succedere partem mente dedit; XI 795.

III. **mit einfachem Object**: Mopso Nysa datur; E VIII 26. Proteus se iactu dedit aequor in altum, quaque dedit . . ; G IV 528. memet super ipsa dedissem; IV 606. olli (Sergesto) serva datur, operum haut ignara Minervae, Cressa genus, Pholoë, geminique sub ubere nati; V 284. cum Achilles milia multa daret leto; V 806. (Turnus) tum demum praeceps saltu sese omnibus armis in fluvium dedit; IX 816. haec te prima dies bello dedit, haec eadem aufert; X 508. una quem (Mimanta) nocte Theano in lucem genitori Amyco dedit et regina Parin; X 704. magna tropaea ferunt quos dat tua dextera Leto; XI 172. Metabus dat sese fluvio; XI 565. (Iuturna) in medias acies, in medias dat sese acies [haut nescia rerum]; XII 227. (Turnus) iam Neci Sthenelumque dedit Thamyrumque Pholumque; XII 341. cum te haec in bella dedisti; XII 633. se: ſ. alqd; G I 287. viros, vires; IV 627. multa adeo gelida melius se nocte dedere; G I 287. sat patriae Priamoque datum; II 291. superent quibus hoc, Neptune, dedisti; V 195. dabitur, Troiane, quod optas; VII 260. da, gnate, petenti, quod parens poscit; IX 83. sat fatis Venerique datum, tetigere quod arva fertilis Ausoniae Troes; IX 135. quid si, quae voce gravaris, mente dares? X 629. quid tibi nunc, miserande puer, pro laudibus istis, quid pius Aeneas tanta dabit indole dignum? X 826. do quod vis; XII 833. ſ. campum. quando tot stragis acervos Teucrorum tua dextra dedit; XI 385. nos aera manus navalia demus; XI 329. (Turnus) metas dati pervenit ad aevi; X 472. cum (Dido) dabit amplexus; I 687. ea verba locutus (Volcanus) optatos dedit amplexus; VIII 405. animam ſ. **anima**, II, 1. do (4 Ct.) C. 41, a. dant animos plagae; VII 383. quibus haec medii fiducia valli fossarumque morae dant animos; IX 144. Ascanius spumantem dari pecora inter inertia votis optat aprum; IV 158. tum tennis dare rursus aquas (iubebo ‖ iubeto ‖); G III 335. dant arbuta silvae; G II 520. arma: ſ. **arma**, II, 1. do (3 Ct.) C. 65, a. acri quondam quoi (Iapygi) captus amore ipse suas artes, sua munera laetus Apollo augurium citharamque dabat celerisque sagittas; XII 394. Aeneas summas minatur deiecturum arces Italum excidioque daturum; XII 655. augurium: ſ. **augurium**, II, 1. do (3 Ct.) C. 81, b. linqui pollutum hospitium et dare classibus austros; III 61. victum infelicem, bacas lapidosaque corna, dant rami; III 650. cui iuveni ante alios divi divumque sorores cuncta neque indigno dedere bona; Cat IV 6. ter conatus ibi collo dare bracchia circum; II 792. VI 700. hos tibi dant calamos, en accipe, Musae, Ascraeo quos ante seni; E VI 69. bis sex genitor lectissima matrum corpora captivosque dabit suaque omnibus arma, insuper ‖ quin super ‖ his campi quod rex habet ipse Latinus; IX 273. ut illi (cycni) coetu cinxere polum cantusque dedere; I 398. ubi adsuetis biforem dat tibia cantum; IX 618. captivos: ſ. campum. bina boum vobis Acestes dat numero capita in navis; V 62. unum pro multis dabitur caput; V 815. Bacchus ad culpam causas dedit; G II 455. Telamonius heros obiecto dabat clipeo certamina; Cul 316. ille (Anchises) mihi insignem pharetram Lyciasque sagittas discedens chlamydemque auro dedit intertextam frenaque bina; VIII 167. citharam: ſ. artes. ter scopuli clamorem inter cava saxa dedere; III 566. clupeum cape, quem dedit ipse invictum Ignipotens; X 242. (matres) ventis dant colla comasque; VII 394. talis virgo dabat ore colores; XII 69. ni (rex Latinus) dare coniugium et dicto parere fatetur; VII 433. quod consilium aut quae iam fortuna dabatur? II 656. consiliis pare, quae nunc pulcherrima Nautes dat senior; V 729. quibus (puellis) Erinys sicut Hymen praefata ‖ ⟨pro fata;⟩ ‖: dedit conubia mortis; Cul 247. copiam: ſ. **copia**, II. do (4 Ct.) C. 141, a. corna: ſ. bacas. corpora: ſ. **corpus**, II, 1. do (4 Ct.) C. 143, a. bina dabo argento perfecta atque aspera signis pocula et tripodas geminos, auri duo magna talenta, cratera anticum, quem dat Sidonia Dido; IX 263. animis pariter certantibus omnes dant cunctum; XII 575. vigilum excubiis obsidere portas cura datur Messapo; IX 160. cursum: ſ. **cursus**, II, 1. do (5 Ct.) C. 157, a. sacra deosque dabo; XII 192. dextram: ſ. **dexter**, B. II, 1. do (5 Ct.) C. 175, a. dictum: ſ. **dictum**, II, 1. do (10 Ct.) C. 177, b. discrimina: ſ. **discrimen**, II, 1. do (3 Ct.) C. 182, b. da propriam, Thymbraee, domum; III 85. iura domosque dabam; III 137. ipsa loci natura domum resonante susurro quis (puellis) dabat; Cul 122. sacerdos, epulas draconi quae dabat; IV 485. Arcadas huic (Pallanti) egnites bis centum, robora pubis lecta dabo; VIII 519. dantur equi Teucris Tyrrhena petentibus arva; VIII 551. [qua (porta) veris facilis datur exitus umbris]; XI 894. dat Niso Minestheus pellem horrentisque leonis exuvias; IX 306. tu quoque litoribus nostris, Aeneia nutrix, aeternam moriens famam, Caieta, dedisti; VII 2. matre dea monstrante viam data fata secutus; I 382. mihi Cassandrae per somnum vatis imago ardentis dare visa faces; V 637. (Pyrrhus) ingentem lato dedit ore fenestram; II 482. accipe daque fidem; VIII 150 duas (filias), et hanc et alteram, tibi dari; Cat XII 6. dabit deus his quoque finem; I 199. quem das finem, rex magne, laborum? I 241. (Aeneas) finem dedit ore loquendi; VI 76. nunc belli finis et aevi his dabitur terris; X 583. Damoetas dono mihi quam (fistulam) dedit olim; E II 37. manibus liquidos dant ordine fontis germanae; G IV 376. da nunc, Thybri pater, ferro fortunam atque viam duri per pectus Halaesi; X 421. *frena Pelethronii Lapithae gyrosque dedere impositi dorso; G III 115. ſ. chlamydem. dabunt eum securos ‖ maturos ‖ mihi tempora fructus; Cul 9. illi dant fruges manibus salsas; XII 173. Neptunus fugam dedit; VII 24. velut fugam dant nubila caelo; XII 367. nec funera volgo tam multa informes ursi stragemque dedere per silvas; G III 247. dant funera ferro certantes; XI 646. ea dum campis victor dat funera Turnus; XII 383. ſ. IV, 4. VIII 570. (Aeneas) ingentem gemitum dat pectore ab imo; I 485. gemitum dedere cavernae; II 53. quos dabas gemitus, cum prospiceres . . ! IV 409. dat tellus gemitum; IX 709. (Turnus) dat gemitum rumpitque has imo pectore voces: „larga“ . .; XI 377. dat gemitum tellus; XII 713. tempestas

genus omne ueci pecudum dedit, omne ferarum; G III 480. da moenia fessis et genus et mansuram urbem; III 85. genus huic materna superbum nobilitas dabat, incertum de patre ferebat (Darances); XI 341. quin guatam || natam || egregio genero dignisque hymenaeis des, pater; XI 356. gyros: ſ. frena. hi (Troes) fugiunt penitusque datis referuntur habenis; XI 623. has herbas atque haec Ponto mihi lecta venena ipse dedit Moeris; E VIII 96. datur hora quieti; V 844. non illi imperium pelagi saevomque tridentem, sed mihi sorte datum; I 139. imperium sine fine dedi; I 279. nos imperium urbi dabimus; III 159. inde (Aeneas) datum molitur iter; VI 477. Caesar dum victor volentis per populos dat iura; G IV 562. cana Fides et Vesta, Remo cum fratre Quirinus iura dabunt; I 293. (Dido) iura dabat legesque viris; I 507. Iuppiter, hospitibus nam te dare iura locuntur; I 731. Acestes indicit forum et patribus dat iura vocatis; V 758. hoc Priami gestamen erat, cum iura vocatis more daret populis; VII 247. (Ignipotens) addit secretos pios, his dantem iura Catouem; VIII 670. ſ. domum; III 137. sescentos illi (Abanti) dederat Populonia mater expertos belli iuvenes, ast Ilva trecentos insula; X 173. hunc mihi da proprium laborem, hanc operam, ne cedat . .; VII 331. num lacrimas victus dedit aut miseratus amantemst? IV 370. percussa mente dedere Dardanidae lacrimas, ante omnis pulcher Iulus; IX 292. tum prora || proram || avertit et undis dat latus; I 105. hanc dederat Proserpina legem; G IV 487. femina, cui litus arandum cuique loci leges dedimus; IV 213. (Saturnus) leges dedit; VIII 322. ſ. iura; I 731. det libertatem fandi; XI 346. manibus dat lilia pleuis; VI 883. certum est dare lintea retro; III 686. dant tela locum flammaeque recedunt; II 633. dat cuntibus (centauris) ingens silva locum; VII 676. nec veni, nisi fata locum sedemque dedissent; XI 112. illi (iuvenes) proni dant lora; G III 107. postquam genitor curru volans dat lora secuudo; I 156. ut primum lux alma datast; I 306. [dant claram incendia lucem erranti passimque oculos per cuncta ferenti]; II 569. tum longo limite sulcus dat lucem; II 698. dant manibus famuli lymphas; I 701. ut te supplex peterem, idem (genitor) orans mandata dabat; VI 116. *neque ipse (Metabus) manus feritate dedisset; XI 568. ſ. aera. mentem Venus ipsa dedit, quo tempore . .; G III 267. Pallas, Euander, in ipsis omnia sunt oculis, meusae dextraeque datae; X 517. milia: ſ. alqm; V 806. cum (cycni) longa canoros dant per colla modos; VII 701. si quando genti meae data moenia ceruam; III 501. tum genus omne tuum et quae dentur moenia disces; V 737. si dant ea moenia parcae; V 798. ſ. genus; III 85. Fauni monitus silenti nocte datos non ipse suo premit ore Latinus; VII 103 tali mortalia nutu fallax momento temporis hora dedit; Cat III 10. ante, quam Cereri det motus incompositos et carmina dicat; G I 50. extremum hoc miserae det munus amanti; IV 429. quae munera Niso digna dabis? V 355. (Aeneas) dat tibi praeterea fortunae parva prioris munera, reliquias Troia ex ardente receptas; VII 243. ſ. artes. qui (Oenus) muros matrisque dedit tibi, Mantua, nomen; X 200. natam: ſ. guatam. natos: ſ. alqm; V 284. navalia: ſ. aera. barba nidorem ambusta dedit; XII 301. (Antenor) genti nomen dedit armaque fixit Troïa; I 248. urbi dabit Lavinia nomen; XII 194. ſ. muros. Achates arida circum nutrimenta dedit; I 176. operam: ſ. laborem. omnis ut in cineres Rhoetei litoris ora daretur; Cul 314. (equus) det mollibus ora capistris invalidus; G III 188. (Dido pateram) tum Bitiae dedit increpitans; I 738. Arcadio (Halaesus) infelix telo dat pectus inermum; X 425. pellem: ſ. exuvias. pharetram: ſ. chlamydem. has (piceam, trabes) ego Dardanio iuveni laeta dedi; IX 89. qualis columba plausum exterrita pinuis dat tecto ingentem; V 216. pocula: ſ. cratera. pro purpureo poenas dat Scylla capillo; G I 405. nec soli poenas dant sanguine Teucri; II 366. *dabis improbe poenas; IV 386. vidi et crudelis dantem Salmonea poenas; VI 585. quas poenas mihi, Turne, dabis! VIII 538. nunc (Turnus) pereat Teucrisque pio det sanguine poenas; X 617. hac (sagitta) mihi pariter det sanguine poenas; XI 592. (Agaue) posterius poenam nati de morte datura; Cul 114. dabit tibi filia poenas; Ci 194. venti velut agmine facto, qua data porta, ruunt; I 83. ubi nulla datur dextra adfectare potestas; III 670. ubi nulla datur caecum exsuperare potestas consilium; VII 591. sine vi (Proteus) non ulla dabit praecepta; G IV 398. praeceptis Heleni, dederat quae maxima; III 546. pulcherrima (praemia) di moresque dabunt vestri; IX 254. quid quae inbelles dant proelia cervi? G III 265. donec regina sacerdos Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem; I 274. non haec Euandro de te promissa parenti discedens dederam; XI 46. non haec, o Palla, dederas promissa parenti; XI 152. datur tibi puella, quam petis, datur; datur, superbe Noctuine, quam petis; Cat XII 2. quercus ante datae Cereris quam semina vitae; Cul 135. nec placidam membris dat cura quietem; IV 5. cum pater Aeneas seram dedit per membra quietem; VIII 30. neque membris dat cura quietem; X 217. si nulla est regio, Teucris quam det tua coniunx dura; X 44. reliquias: ſ. munera. nec fibris requies datur ulla renatis; VI 600. cum pastor in fessos requiem dare comparat artus; Cul 205. hic mihi responsum primus dedit ille petenti; E I 44. neque responsa dabantur fida satis; II 376. (Nantes) hac (arte) || haec || responsa dabat quae portenderet ira deum; V 706. quae (responsa) superi manesque dabant; X 34. pater omnipotens regem dedit, qui foedere certo premere sciret; I 62. congesta robora totasque advolvere focis ulmos ignique dedere; G III 378. postquam in partem data Roma Sabinis; VII 709. iam Delphobi dedit ampla ruinam Volcano eesuperante || superante || domus; II 310. dabit ille (nimbus) ruinas arboribus stragemque satis; XII 453. ſ. sonitum; XI 614. sacra: ſ. deos. sagitta: ſ. chlamydem. (Turnus) e curru saltum dedit ocius arvis; XII 681. tum decuit, cum sceptra dabas; IV 597. nec vero hae sine sorte datae, sine iudice sedes; VI 431. ſ. locum; XI 112. semina: ſ. quercus. bis collo squamea circum terga dati (serpentes); II 219. servam: ſ. alqm; V 284. sol quoque et exoriens et cum se condet in undas, signa dabit; G I 439. quid vesper serus vehat, sol tibi signa dabit; G I 463. tempore quamquam illo tellus quoque et aequora ponti obscenaeque canes importunaeque voluores signa dabant; G I 471. haec ante exitium primis dant signa diebus; G III 503. nec dubiis ea signa dedit Tritonia monstris; II 171. ubi delapsae (harpyiae) sonitum per curva dedere litora, dat signum specula Misenus ab alta aere cavo; III 238. (Palinurus) dat clarum e puppi signum; III 519. prima et Tellus et pronuba Iuno dant signum; IV 167. signum clamore paratis Epytides longe dedit insonuitque flagello; V 579. qua bucina signum dira dedit; VII 520. ni signum caelo Cytherea dedisset aperto; VIII 523. quales sub nubibus atris Strymoniae dant signa grues; X 265. bello dat signum rauca cruentum bucina; XI 474. ut dato signo spatia in sua quisque recessit; XII 129. Iuturna alto dat signum caelo; XII 245. Nereïs ab unda signa dabat; Cul 346. haec (virga Mercurius) dat somnos adimitque; IV 244. qui (ignis) frondes elapsus in altas ingentem caelo sonitum dedit; G II 306. (Proteus) acrem flammae sonitum dabit; G IV 409. utero sonitum quater arma dedere; II 243. nec quae sonitum det causa videmus; III 584. ubi clara dedit sonitum tuba; V 139. (viri) pectore vastos dant sonitus; V 435. medio fragosus dat sonitum saxis et torto

vertice torrens; VII 567. scuta cavaeque dant sonitum flictu galeae; IX 667. (Pallas) corruit in volnus ⟨sonitum super arma dedere⟩; X 488. cum piscoso amne Padusae dant sonitum rauci per stagna loquacia cygni; XI 458. Tyrrhenus et Aconteus primi ruina dant sonitum ‖ ruinam dant sonitu ‖ ingenti; XI 614. ut ‖ ubi ‖ missa manu sonitum dedit hasta per auras; XI 799. sonitum dat stridula cornus et auras certa secat; XII 267. ubi decursu rapido de montibus altis dant sonitum spumosi amnes; XII 524. ſ. signum; III 238. summae sonorem dant silvae; G III 200. si qua sonum procul arma dedere; G III 83. dea dat sine mente sonum; X 640. discessere omnes medii spatiumque dedere; XII 696. salsa tellus tale dabit specimen; G II 241. nec spes opis ulla dabatur; II 803. (Anna) spem dedit dubiae menti; IV 55. (Tisiphone) iam catervatim dat stragem; G III 556. ſ. funera; G III 247. ruinam. talenta: ſ. cratera. hac dabitur dextra tellus quaesita per undas; X 650. date tela, impellite remos! IV 594. date tela, ascendite muros; IX 37. ego tela dedi fovive Cupidine bella? X 93. fors omne datum traherent per talia tempus, sed comes admonuit; VI 537. quamquam sociis dare tempus humandis praecipitant curae; XI 2. dum gravis aut hos aut hos versa fuga victor dare terga subegit; G IV 85. sic fatus (Aeneas) tergum Gaetuli immane leonis dat Salio; V 352. at ‖ aut ‖ versi terga dedere aut ipso portae posuere in limine vitam; IX 686. neque terga ira dare aut virtus patitur; IX 795. Arcadas insuetos acies inferre pedestris ut vidit Pallas Latio dare terga sequaci; X 365. illa (imago) dato vertit vestigia tergo; X 646. versi vicissim pulverulenta fuga Rutuli dant terga per agros; XII 463. terga dabo et Turnum fugientem haec terra videbit? XII 645. id (ferrum) diu, dum terga dabant palantia Teucri, suffecit; XII 738. nequiquam longos fugiens (serpens) dat corpore tortus; V 276. trabes: ſ. piceam. triedentem: ſ. imperium; I 139. tripodas: ſ. cratera. Pallas huic (Amphitryoniadae) filius una, una omnes iuvenum primi pauperque senatus tura dabant; VIII 106. si non Assyrio fluerint ‖ fulgent ‖ bis lauta colore Attalicis opibus data vellera; Cul 63. non opto pelago volans dare ‖ da ‖ vela patenti; G II 41. vix e conspectu Siculae telluris in altum vela dabant laeti (Troes), cum . . .; I 35. dum vela darent, si forte dedissent; II 136. pater Anchises dare fatis vela iubebat; III 9. paucis relictis vela damus; III 191. te datis linquo velis ‖ ventis ‖, palmosa Selinus; III 705. ventis dare vela iubebo? IV 546. quod superest oro liceat dare tuta per undas vela tibi; V 796. ipsa videbatur ventis regina vocatis vela dare; VIII 708. (advena) penitus profundo vela dabit; XII 264. (napaeae) dabunt veniam votis; G IV 536. quam (veniam) mihi cum dederit ‖ dederis ‖; IV 436. ventos: ſ. vela; III 705. dea dat inania verba; X 639. Aeneas quacumque ‖ quamcumque ‖ viam dederit Fortuna sequatur; X 49. si qua viam dederit fortuna; XI 128. ſ. fortunam. haec melior magnis data victima divis; XII 296. victum: ſ. bacas. vina quae Acestes dederat abeuntibus heros; I 196. date vina volentes; VIII 275. non aequo dare se campo viros; IX 56. quia non aliter vires dabit omnibus aequas terra; G II 286. quocumque dabunt se tempore vires; I 627. dum melior viris sanguis dabat; V 415. his lacrimis vitam damus; II 145. neque iaculo vitam ille (Bitias) dedisset; IX 704. vixet, cui vitam deus aut sua dextra dedisset; XI 118. quo (Iuppiter) vitam dedit aeternam? XII 879. ulmos: ſ. robora. ululatus ore dedere; XI 190. nec (est dignatus) iacta caecum dare cuspide volnus; X 733. talis dederat Saturnia voces; VII 560. has tristis Latonia voces ore dabat: „graditur“ . .; XI 535. (Opis) ingemuitque dedituque has imo pectore voces: „heu“ . .; XI 840. non ante datam cingetis moenibus urbem, quam subigat . .; III 255. qui (dux) fatis datas non respicit urbes; IV 225. quis prohibet muros iacere et dare civibus urbem? V 631. ſ. genus; III 85.

IV. **mit Object und Zusatz**: 1. Cnosia bina dabo levato lucida ferro spicula caelatamque argento ferre bipennem; V 307. ille (Remulus cingula) suo moriens dat habere nepoti; IX 362. venatrix dederat comam diffundere ventis; I 319. quem (cratera) Anchisae Cisseus ferre sui dederat monimentum et pignus amoris; V 538. quem (equum) candida Dido esse sui dederat monimentum et pignus amoris; V 572. satus Anchisa munera in navis ternos optare iuvencos vinaque et argenti magnum dat ferre talentum; V 248. (sceptrum) artificis manus patribus dedit gestare Latinis; XII 211. spicula: ſ. bipennem. talentum, vina: ſ. iuvencos. — 2, a. exulibusne datur ducenda Lavinia Teucris? VII 359. litus — arandum: ſ. III. legem; IV 213. pulcher Iulus multa patri mandata dabat portanda; XI 312. — b. nunc te mea dextera bello defensum dabit; XII 437. ubi placata venti dant maria; III 70. — c. qua summa labantis iunctura tabulata dabant; II 464. — 3. cui (Sychaeo Dido) pater intactam dederat primisque iugarat cominibus; I 345. haec ego vasta dabo; IX 323. ipsa dies alios alio dedit ordine luna felicis operum; G I 276. qui (rex) et premere et laxas sciret dare iussus habenas; I 63. (Cupencus) dedit obvia ferro pectora; XII 540. (Sapientia) quattuor antiquis ‖ quae ‖ heredibus edita ‖ est data ‖ consors; Ci 15. — 4. cui (gubernaclo) datus haerebam custos cursusque regebam; VI 350. heu, terra ignota canibus data praeda Latinis alitibusque iacres; IX 485. (Acoetes) non felicibus aeque tum comes auspiciis caro datus ibat alumno; XI 33. ipsae Caucaseo steriles in vertice silvae dant alios aliae fetus, dant utile lignum navigiis pinus ‖ pinos ‖, domibus cedrumque cupressosque; G II 442. Pilumno quos (equos) ipsa decus dedit Orithyia; XII 83. neque finitimes ‖ finitimo ‖ Mezentius umquam huic capiti insultans tot ferro saeva dedisset funera; VIII 570. iuvencos — munera; vgl. I. iuvencos. pinus: ſ. cedrum.

docēo, lehren, belehren, unterrichten, unterweifen, zeigen, erzählen, ſchildern: I. obicitur futurum monstrum: docuit post exitus ingens; V 523. — II, 1. quo sub caelo tandem, quibus orbis in oris iactemur, doceas; I 332. nunc qua ratione quod instat confieri possit, paucis, adverte, docebo; IV 116. nunc qua ratione expedias, paucis ⟨adverte⟩ docebo; VIII 50. quae sit sententia paucis ⟨animos adhibete⟩ docebo; XI 315. ſ. III. nomen, populos. — 2 ille (puer) etiam Poenos domitare leones et validas docuit ‖ rabidae novit ‖ vires mansuescere tigris; Ci 136. — III. cithara lopas personat, docuit quem maximus Atlans; I 741. Nantes, unum Tritonia Pallas quem docuit; V 705. hoc unum exitio docta atque experta monebo; Ci 332. ni frustra augurium vani docuere parentes; I 392. sic pater Aeneas cursus docebat; III 717. (Aeneas) tum socios maestique metum solatur Iuli, fata docens; XII 111. doceas iter et sacra ostia pandas; VI 109. (Enandrus) testatur locum et letum docet hospitis Argi; VIII 346. nomen patriamque docemus, qui bellum intulerint, quae causa attraxerit Arpos; XI 249. (Anchises) Laurentis docet populos urbemque Latini et quo quemque modo (Aeneas) fugiatque feratque laborem; VI 891. — IV, 1. haec (cicuta) nos „formonsum Corydon ardebat Alexim ‖ Alexin ‖“, haec eadem docuit „cuium pecus? an Meliboei?“ E V 87. poenam expectant, ne quaere doceri quam poenam, aut quae forma viros fortunave mersit; VI 614. — 2. dum mea me victam docuit fortuna dolere; IV 434. haec certamina Ascanius Priscos docuit celebrare

Latinos; Albani docuere suos; V 598. copa crispum sub crotalo docta movere latus saltat; Copa 2. *Lapithae equitem docuere sub armis insultare solo; G III 116. germen udo docent inolescere libro; G II 77. saevos Amor docuit natorum sanguine matrem commaculare manus, crudelis! E VIII 47. tu formonsum resonare doces Amaryllida silvas; E I 5. — 3. morborum quoque te causas et signa docebo; G III 440. ipsa (Hecate me) deum poenas docuit perque omnia duxit; VI 565. te tua fata docebo; VI 759.

doctus, unterrichtet, gelehrt, gebildet, klug, kundig (vgl. **doceo**. IV, 2. copam): quarum (nympharum) quae fandi doctissima Cymodocea; X 225. doctior o quis te, Musa, fuisse potest? Cat IV 8. pauca mihi doctae dicite Pegasides; Cat IX 2. haec pariter ‖ propter ‖ culicis sint carmina docta ‖ dicta ‖; Cul 3. ni docta comes tenuis vitas admoneat volitare . .; VI 292. nos magni petentes docta dicta Sironis; Cat V 9. tali te vellem, juvenum doctissime, ritu naturae rerum magnis intexere chartis; Ci 36. qualia (carmina) Trinacriae doctus amat iuvenis: Cat IX 20. si quis non pauperis usum mente minus ‖ prius ‖ docta fastidiat; Cul 59. (Scyllam) infamem fuisse docta Palaephaphiae testatur voce Pachynus ‖ Palaephatia . . . papyrus ‖; Ci 88.

Dodona, Orakel des Zeus mit Eichenhain: cum victum Dodona negaret; G I 149.

Dodonaeus, aus Dodona: (vates) stipat carinis ingens argentum Dodonaeosque lebetas; III 466.

doleo, ſchmerzen, Schmerz empfinden, trauern, bedauern, beklagen, unwillig ſein: I. quae tu, perverse Menalca, cum vidisti puero donata, dolebas; E III 14. quamquam (Aeneas) lenire dolentem solando cupit; IV 393. dum mea me victam doceat fortuna dolere; IV 434. hinc metuunt cupiuntque, dolent gaudentque; VI 733. o numquam doliturі, o semper inertes Tyrrheni! XI 732. an ioci dolent? Cat XIII 17. — II. nostro doluisti saepe dolore; I 669. — III. quo numine laeso ‖ laesa ‖ quidve dolens regina deum impulerit . .; I 9. neque ille aut doluit miserans inopem aut invidit habenti; G II 499.

Dolichaon, Vater des Hebrus: (Mezentius) prolem Dolichaonis Hebrum sternit humi; X 696.

dolo(n), Speer: pila manu saevosque gerunt in bella dolones; VII 664.

Dolon, Troer: Eumedes fertur antiqui proles bello praeclara Dolonis; XII 347. proles Laertia iam Strymonii Rhesi victorque Dolonis laetatur . .; Cul 328.

Dolopes, theſſaliſcher Volksſtamm: quis talia fando Myrmidonum Dolopumve temperet a lacrimis? II 7. Danai invadunt, acerrimus Aiax et gemini Atridae Dolopumque exercitus omnis; II 415. hic Dolopum manus, hic saevos tendebat Achilles; II 29. non ego Myrmidonum sedes Dolopumve superbas aspiciam; II 785.

dolor, Schmerz, Betrübnis, Gram, Kummer, Unmuth, Aerger: I, 1. contempsisse dolor quem numina vincit aerbans ‖ acerbus ‖; Cul 244. Rutulo ignescunt irae, duris dolor ossibus ardet; IX 66. Arcadas mixtus dolor et pudor armat in hostis; X 398. duri magnos amore dolores polluto triste per augurium Teucrorum pectora ducunt; V 7. ni ‖ nec ‖ te tantus edit ‖ edat ‖ tacitam dolor; XII 801. exarsit iuveni dolor ossibus ingens; V 172. hic Alcidae furiis exarserat atro felle dolor; VIII 220. necdum etiam causae irarum saevique dolores exciderant animo; I 25. nate, quis indomitas tantus dolor excitat iras? II 594. idem ambas ferro dolor atque eadem hora tulisset; IV 679. quos (viros) iustus in hostem fert dolor; VIII 501. subito omnis de corpore fugit quippe dolor; XII 422. ima dolor balantum lapsus ad ossa cum furit; G III 457. tu quoque magnam partem opere in tanto, sineret dolor, Icare, haberes; VI 31. nec solos tangit Atridas iste dolor; IX 139. quamvis dolor alto volnere tardet ‖ quamquam vis a. v. tarda est ‖; X 857. vincit: ſ. acerbat. quo vocat ire dolor, (Scylla) fertur; Ci 183. (notabis), quis cuique (equo) dolor victo, quae gloria palmae; G III 102. — 2. o dolor atque decus magnum redituree parenti! X 507. — II, 1. ferro averte dolorem; IV 547. disce tuum, ne me incuses, Iuturna, dolorem; XII 146. nec credere quivi hunc tantum tibi me discessu ferre dolorem; VI 464. nec tulit ultra sensibus infusum culicis de morte dolorem; Cul. 387. possem tantos finire dolores nunc certe! XII 880. infundo: ſ. fero. misceo: ſ. I, 1. armat. Iuno omnipotens longum miserata dolorem; IV 693. quid me cogis obductum verbis vulgare dolorem? X 64. his dictis curae emotae pulsusque parumper corde dolor tristi; VI 383. hunc dolorem perferre, soror, potero; IV 420. nec (Nisus) se celare tenebris amplius aut tantum potuit perferre dolorem; IX 426. (Aeneas) premit altum corde dolorem; I 209. infandum, regina, iubes renovare dolorem; II 3. hunc ego si potui tantum sperare dolorem; IV 419. volgo: ſ. obduco. — 2 quid tantum insano iuvat indulgere dolori? II 776. — 3. tu, coniunx, felix morte tua neque in hunc servata dolorem! XI 159. — III. neu matri miserae tanti sim causa doloris; IX 216. oculis postquam (Aeneas) saevi monumenta doloris exuviasque hausit; XII 945. cum facti causam tempusque doloris habebis; Ci 336. Lausi dolorum ultor eris mecum; X 863. — IV, 1. Iuno multa movens necdum antiens saturata dolorem; V 608. — 2. illa (Camilla) furens acrique accensa dolore tradit ecum comiti; XI 709. Venus indigno nati concussa dolore; XII 411. nostro doluisti saepe dolore; XI 669. hasta duplicat virum transfixa dolore; XI 645. ubi (Dido) concepit furias evicta dolore; IV 474. (Iuno) stetit aeri fixa dolore; VII 291. via vix tandem voci laxata doloresť; XI 151. (regina) subito mentem turbata dolore; XII 599. Venus medio sic interfata dolore est; I 386.

dolus, Liſt, Argliſt, Ränke, Täuſchung, Betrug: I. ne quid inausum aut intractatum scelerisve dolive fuisset; VIII 206. nec latuere doli fratrem Iunonis et irae; I 130. dolus an virtus, quis in hoste requirat? II 390. — II, 1. haec Rhadamanthus habet regna castigatque audit que dolos subigitque fateri, quae. . .; VI 567. dolі circum haec (vincula) demum fraguntur ‖ fragentur ‖ inanes; G IV 400. ut fertur labyrinthus parietibus textum caecis iter ancipitemque mille viis habuisse dolum; V 590. nox involvens umbra magna terramque polumque Myrmidonumque dolos; II 252. nec retia cervis ulla dolum meditantur; E V 61. Clymene narrabat Martis dolos et dulcia furta; G IV 346. regina dolos praesensit; IV 296. dolis risit Cytherea repertis; IV 128. Daedalus ipse dolos tecti ambagesque resolvit; VI 29. ille (Silenus) dolum ridens „quo vincula nectitis?“ inquit; E VI 23. ne qua (puer) scire dolos mediusve occurrere possit; I 682. sine me haec haut mollia fatu sublatis aperire dolis; XII 26. (juvenis) paratus seu versare dolos seu certae occumbere morti; II 62. illa (Dido) dolos durumque nefas in pectore versat; IV 563. consilio versare dolos ingressus et astu incipit haec; „quidᵈ. . ? XI 704. — 2. ulla putatis dona carere dolis Danaum? II 44. — III, 1. posterius cui Demophoon aeterna reliquit perfidiam lamentandi mala ‖ perfidia lamenta, doli male provida ‖; Cul 132. — 2. est curvo anfractu valles, adcommoda fraudi armorumque dolis; XI 523. — IV. alqd: ſ. I. est. se promunt Machaon et Menelaus et ipse doli fabricator Epeus; II 264. — V. capere ante dolis et cingere flamma reginam meditor; I 673. capti dolis lacrimisque coactis; II 196. huius (Acacidae) firma ‖ alma ‖ dolis Ithaci virtus quod concidit icta; Cul 326. (virgo) nunc etiam confecta

dolo mendacia turpi invenit; Ci 362. Salius ereptum dolo reddi sibi poscit honorem; V 342. tu faciem illius (pueri) noctem non amplius unam falle dolo; I 684. sive dolo (hortatur) seu iam Troiae sic fata ferebant; II 34. ici: ſ. concidere. ille (Sinon) dolis instructus et arte Pelasga sustulit palmas; II 152. sensit laeta dolis et formae conscia coniunx; VIII 393. una dolo divom si femina victa duorum est; IV 95. iuvenis, vicisse dolo ratus, avolat ipse; XI 712.

domina, Herrin, Gebieterin: I. concurrunt trepidae comites dominamque ruentem succipiunt ‖ susc. ‖; XI 805. — II. prima fugit domina amissa levis ala Camillae; XI 868. hi (Thesens, Pirithous) dominam Ditis thalamo deducere adorti; VI 397. succipio: ſ. I. dominam potentem supplicibus supera donis; III 438. — III. hinc iuncti currum dominae subiere leones; III 113.

dominatus, Herrſchaft: illo quo primum dominatus Roma superbos mutavit placidis tempore consulibus; Cat IX 37.

dominor, herrſchen, gebieten, wuchern (inf. dominarier: ſ. vir): incensa Danai dominantur in urbe; II 327. ſ. domus. inter nitentia culta infelix lolium et steriles dominantur avenae; G I 154. cum domus Assaraci victis dominabitur Argis; I 285. hic domus Aeneae cunctis dominabitur oris et nati natorum et qui nascentur ab illis; III 98. Silvius, unde genus Longa nostrum dominabitur Alba; VI 766. lolium: ſ. avenae. nati: ſ. domus. externum virum summa dominarier arce; VII 70 urbs antiqua ruit multos dominata per annos; II 363.

dominus, Eigentümer, Beſitzer, Herr, Gebieter: I. quid domini faciant, audent cum talia fures? E III 16. — II, 1. Iuno lovebit Romanos, rerum dominos, gentemque togatam; I 282. vendidit hic auro patriam dominumque potentem imposuit; VI 621. neque, fortissime, credo, iussa aliena pati et dominos dignabere Teucros; X 866. femina dominum Aenean in regna recepit; IV 214. — 2. hic non domini ⟨quis enim contractior illo⟩ sed populi proventus erat; Mo 79. — 3. (Nisus) caput ipsi aufert domino; IX 332. nos patria amissa dominis parere superbis cogemur; XII 236. illi domino tu quoque divitiae; Cat VIII 2. — III. hunc (Murranum) crebro super ungula pulsu incita nec domini memorum proculcat equorum; XII 534. — IV. nigra magnas domini cum divitis aedes pervolat hirundo; XII 473. formonsum pastor Corydon ardebat Alexim, delicias domini; E II 2. qui nec veriti dominorum fallere dextras; VI 613. — V. abl. comp.: ſ. II, 2.

domito, zähmen, bändigen: (dies) felix prensos domitare boves; G I 285. pueri et iuventus domitant in pulvere currus; VII 163. ille (puer) etiam Poenos domitare leones docuit ‖ novit ‖; Ci 135.

domitor, Bezähmer, Bändiger: Lausus, ecum domitor debellatorque ferarum, ducit mille viros; VII 651. Saturnius haec domitor maris edidit alti: „fas est“. . ; V 799. laeva ancile gerebat Picus ecum domitor; VII 189. Messapus ecum domitor et fortis Asilas nituntur; XII 550. Messapus ecum domitor, Neptunia proles, rescindit vallum et scalas in moenia poscit; IX 523. Messapus, ecum domitor, Neptunia proles, agmina in arma vocat; VII 691. (volitat) Messapus equom domitor, Neptunia proles; XII 128.

domitrix, Zähmerin, Bändigerin: vocat domitrix Epidaurus equorum; G III 44.

domo, zähmen, bändigen, bezwingen, beugen, bebauen: I, 1. tu quos ad usum formabis agrestem, iam vitulos hortare viamque insiste domandi; G III 164. — 2. tum demum crassa magnum farragine corpus crescere iam domitis (equis) sinito; namque ante domandum ingentis tollent animos; G III 206. — II. ille (Bacchus) furentis Centauros leto domuit, Rhoecumque Pholumque et Hylaeum; G II 456. quos neque Tydides nec Larisaeus Achilles non anni, domuere decem, non mille carinae; II 198. omnes (arbores) cogendae in sulcum ac multa mercede domandae; G II 62. (deus) fera corda domans; VI 80. talis Amyclaei domitus Pollucis habenis Cyllarus; G III 89. equos: ſ. I, 2. caepa rubens sectique famem domat area porri; Mo 84. acrior illum (lupum) cura domat; G III 539. quod tua cara parens domito te poscit Olympo; IX 84. aspice et extremis domitum cultoribus orbem; G II 114. mella premes durum bacchi domitura saporem; G IV 102. patiens operum parvoque adsueta iuventus rastris terram domat; IX 608. continuo in silvis magna vi flexa domatur in burim ulmus; G I 169. addam urbes Asiae domitas; G III 30.

domus, Haus, Wohnung, Palaſt, Hauswesen, Heimat, Familie, Geſchlecht: I. **abſolut**: 1. dum domus Aeneae Capitoli immobile saxum accolet; IX 448. apparet domus intus; II 483 iam Deiphobi dedit ampla ruinam Volcano ecsuperante ‖ superante ‖ domus; II 311. veniet aetas, cum domus Assaraci Phthiam clarasque Mycenas servitio premet ac victis dominabitur Argis; I 285. hic domus Aeneae cunctis dominabitur oris; III 97. „hic domus est“ inquit (Cassandra) „vobis“; V 638. hic domus, haec patria est; VII 122. est mihi Cythera Idaliaeque domus; X 52. est domus alta; X 526. piscosae cui (Menoetae) circum flumina Lernae ars fuerat pauperque domus; XII 519. domus sanie dapibusque cruentis, intus opaca ingens; III 618. cui (columbae) domus et dulces latebroso in pumice nidi; V 214. nulli certa domus; VI 673. hic tibi certa domus, certi ⟨ne absiste⟩ penates; VIII 39. domus Herculei custos Pinaria sacri; VIII 270. domus alta sub Ida, Lyrnesi domus alta, solo Laurente sepulchrum; XII 546. hic mihi magna domus, celsis caput urbibus, exit ‖ urbibus exit ‖; VIII 65. miserere domus labentis; IV 318. (Sabinus) hoc negat Tryphonis aemuli domum negare nobilem insulamve Caeruli; Cat X 6. premit: ſ. dominatur. qui Enandri totam cum stirpe videbit procubuisse domum; XI 395. quamquam secreta parentis Anchisae domus arboribusque obtecta recessit; II 300. in te omnis domus inclinata recumbit; XII 59. casta pudicitiam servat domus; G II 524. eo (patre) dicente deum domus alta silescit; X 101. aspice, ut deserta montis stat domus; VIII 192. quin ipsae stupuere domus atque intima Leti Tartara; G IV 481. subiit deserta Creusa et direpta domus et parvi casus Iuli; II 563. Sergestus, domus tenet a quo Sergia nomen; V 121. cum eurique zephyrique tonat domus; G I 371. hoste vacare domum; III 123. si non ingentem foribus domus alta superbis salutantum vomit undam; G II 461. — 2. antrum, nympharum domus; I 168. stabat acuta silex, dirarum nidis domus opportuna volucrum; VIII 235. Volcani domus et Volcania nomine tellus; VIII 422. — 3. o divom domus Ilium! II 241.

II. **nach Verben**: 1. Ditis tamen ante infernas accede domos; V 732. quis te, iuvenum confidentissime, nostras iussit adire domos? G IV 446. ut tristis sine sole domos, loca turbida, adires; VI 534. aspice Eoas domos Arabum pictosque Gelonos; G II 115. neque enim ante debiscent attonitae magna ora domus; VI 53. cives (Mezentium) armati circumsistunt ipsumque domumque; VIII 490. Phineia postquam clausa domus; III 213. nec (timuit) defossas domos ac Tartara nocte cruenta obsita; Cul 274. potuisti deformare domum et luctu miscere hymenaeos; XII 805. (matres) deserere domos; VII 394. diripio: ſ. I, 1. subit. do: ſ. **do**, III. domum (3 St.) S. 186, b. nos contra effusi lacrimis coniunxque Creusa Ascaniusque omnisque domus; II 652. unde arator antiquas domos avium

cum stirpibus imis eruit; G II 209. excindine domos ⟨id rebus defuit unum⟩ perpetiar? XII 643. nec me adeo fallit te suspectas habuisse domos Carthaginis altae; IV 97. inclino: ſ. I, 1. recumbit. **fabricata est machina inspectura domos; II 47. domus interior regali splendida luxu instruitur; I 637. (Cacus) involvit domum caligine caeca, prospectum eripiens oculis; VIII 253. Graiugenum domos suspectaque linquimus arva; III 550. iam domum mirans genetricis et umida regna; G IV 363. domus interior gemitu miseroque tumultu miscretur: II 486. exilio domos et dulcia limina mutant; G II 511. obtego: ſ. I, 1. recedit. panditur extemplo foribus domus atra revolsis; VIII 262. panditur interea domus omnipotentis Olympi; X 1. quo furibunda domum monstro permisceat omnem; VII 348. quid si non arva aliena domosque ignotas peteres? IV 311. saepe exiguus mus sub terris posuitque domos atque horrea fecit; G I 182. videt Aeneas Lethaeum domos placidas qui praenatat amnem; VI 705. iam Fama Euandrum Euandrique domos et moenia replet; XI 140. di patrii, servate domum, servate nepotem; II 702. sola domum et tantas servabat filia sedes; VII 52. Aeneas sortitur domos; V 756. tum sperare domos defessus memento; VII 126. tenet ille immania saxa, vestras, Eure, domos; I 140. quippe domum timet (Cytherea) ambiguam Tyriosque bilinguis; I 661. ſ. defodio. hanc primum tutare domum; II 677. tu potes odiis versare domos; VII 336. postquam visa (dea) consilium omnemque domum vertisse Latini; VII 407. [haec coningiumque domumque patres natosque videbit?] II 579. — 2. misereor: ſ. I, 1. labitur. — 3. silvae dant utile lignum navigiis pinus ‖ pinos ‖, domibus cedrumque cupressosque; G II 443. — 4. ibant per domos Ditis vacuas et inania regna; VI 269. ubi perventum ad antiquas domos; II 635. plurima sternuntur corpora per domos et religiosa deorum limina; II 365.

III. **nach Subſtantiven**: 1. Dardanidae tota ‖ tecta ‖ domorum culmina convellunt; II 445. hic (inest) labor ille domus et inextricabilis error; VI 27. multos per annos stat fortuna domus; G IV 209. labor: ſ. error. si nitor auri sub laqueare domus animum non angit avarum picturaeque decus; Cul 64. Dido interiora domus inrumpit limina; IV 645. si prima domus repetatur origo; VII 371. ora: ſ. II, 1. attono. ostia iam domus patuere ingentia centum sponte sua; VI 81. (imago) caecum domus scelus omne retexit; I 356. pars intra saepta domorum Narcissi lacrimam et gluten ponunt fundamina; G IV 159. cum muros arcemque procul ac ‖ per ‖ rara domorum tecta vident; VIII 98. matres et volgus invalidique senes turris ac ‖ et ‖ tecta domorum obsedere; XII 132, ſ. culmina. moenibus in patriis atque intra tuta domorum confixi expirant animas; XI 882. — 2. te viderunt, Ismare, gentes calamos armare veneno, Maeonia generose domo; X 141.

IV. **Umſtand**: 1. quae nos, reliquias Danaum, omnium egenos urbe domo socias; I 600. — 2, a. depulsos a lacte domi quae (Phyllis) clauderet agnos; E VII 15. est mihi domi pater, est iniusta noverca; E III 33. — b. non ullo ex aequore cernes plura domum tardis decedere plaustra iuvencis; G II 206. ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnim; E VIII 68. 72. 76. 79. 84. 90. 94. 100. 104. pabula venti ferre domum prohibent; G IV 510. inde domum si forte (Creusa) pedem, si forte tulisset, me refero; II 756. ipse (cervos) domum sera quamvis se nocte ferebat; VII 492. ite domum pasti, si quis pudor, ite iuvenci; E VII 44. non umquam gravis aere domum mihi dextra redibat; E I 35. (Simylus) inde domum cervice levis, gravis aere redibat; Mo 82. ipsae lacte domum referent distenta capellae ubera; E IV 21. haec pompa domum me, non Pallanta, referret! XI 163. sera revertens nocte domum dapibus mensas onerabat inemptis; G IV 133. — c. hunc quoque (equum) abde domo; G III 96. tercentum ‖ ter centum ‖ adiciunt qui Caerete domo, qui sunt Minionis in arvis; X 183. sola (Diao) domo maeret vacua; IV 82. qui genus? unde domo? VIII 114. vgl. III, 2. — 3. cum vitam inter deserta ferarum lustra domosque traho; III 647.

donarium, Tempel: tempore non alio uris inparibus ductos alta ad donaria currus; G III 533.

donec, bis, ſo lange bis: I, 1. donec humo tegere (cadavera) ac foveis abscondere discunt; G III 558. nox umida donec invertit caelum stellis ardentibus aptum; XI 201. versas ad litora puppes respiciunt; X 268. rostra tenent siccum et sedere carinae omnes innocuae; X 301. — 2. donec Rutuli clamantis in ore (Nisus ensem) condidit advorso; IX 442. volneribus donec paulatim evicta (arvo) supremum congemuit; II 630. (hostis) vi victus et ipso pondere defecit; XII 254. (animalia) ut aestivis effusus nubibus imber erupere; G IV 312. longa dies concretam exemit labem; VI 745. tale decus formae vexarier undis ‖ ultra ‖ non tulit coniunx Neptunia; Ci 481. hasta sub exertam donec perlata papillam haesit; XI 803. cogere donec oves stabulis iussit Vesper; E VI 85. invito processit Vesper Olympo; E VI 86. sedere: ſ. I, X 301. deterior donec paulatim ac decolor aetas successit; VIII 326. — 3. donec regina sacerdos Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem; I 273. (Proteus) talis erit mutato corpore, qualem . . ; G IV 413. — 4. me (penatis) attrectare nefas, donec me flumine vivo abluero; II 719. — II. donec curvata coirent inter se capita; XI 861. (Thraeissa) manibus iam tangeret aequis, laeva aciem ferri, dextra nervoque papillam; XI 861. — III. restinctus donec vapor omnis; V 698. — IV. nec (Ulixes) requievit enim, donec Calchante ministro — ; II 100.

dono, ſchenken: verleihen, beſchenken: I. hac te nos fragili donabimus ante cicuta; E V 85. iam adeo donati omnes opibusque superbi puniceis ibant; V 268. Sergestum Aeneas promisso munere donat; V 282. nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit; V 305. quem pater ipse deum sceptri donavit honore; Ci 269. quae tu, perverse Menalca, cum vidisti puero donata, dolebas; E III 14. hoc iuvenem egregium praestanti munere donat (Aeneas); V 361. (Roma) multa, neque inmeritis, donavit praemia aluminis, praemia Messallis maxima Poplicolis ‖ Publicolis ‖; Cat IX 39. — II, 1. arma Lauso (Mezentius) donat habere umeris et vertice figere cristas; X 701. loricam (Aeneas) donat habere viro decus et tutamen in armis; V 262. — 2. aurae omnia (mandata) discerpunt et nubibus inrita donant; IX 313. prima decus quae (Dictynna) dulce mihi te donat alumnam; Ci 246.

donum, Gabe, Geſchenk, Spende, Opfer, Weihgeſchenk: I. **Subject**: qui (iuvencus) donum astabat pugnae; V 478. nulla putatis dona carere dolis Danaum? II 44. quid memorandum aeque Baccheia dona tulerunt? G II 454. restant: ſ. II, 1. fero; I 679. sunt et sua dona parenti; III 4 69. propria haec si dona fuissent; VI 871. nil dona neque aurum nec magnas valuisse preces; XI 228.

II. **nach Verben**: 1. haec, quae possumus, accipe dona meo multum vigilata labore; Ci 46. unum etiam donis istis, quae plurima mitti Dardanidis dicique iubes, unum, optime regum, adicias; XI 352. ille (Charon) admirans venerabile donum fatalis virgae, longo post tempore visum; VI 508. ipse (Caesar) dona recognoscit populorum aptatque superbis postibus; VIII 721. si qua tuis umquam pro me pater Hyrtacus aris dona tulit, si qua ipse meis venatibus auxi suspendive tholo aut sacra ad fastigia fixi; IX

407. cape dona extrema tuorum; III 488. congesta cremantur turea dona, dapes, fuso crateres oliro; VI 225. haec ubi nos praecepta iubent deponere dona; VI 652. dico: ſ. adicio. dncere dona iube; V 385. ornatus Helenae, quos illa Mycenis extulerat, matris Ledae mirabile donum; I 652. proteus aërii mellis caelestia dona exsequar; G IV 1. tertia dona (Aeneas) facit geminos ex aere lebetas cymbiaque; V 266. ipse caput tonsae foliis ornatus olivae dona feram; G III 22. puer dona ferens pelago et flammis restantia Troiae; I 679. quidquid id est, timeo Danaos et dona ferentis; II 49. (vates) dona dehinc auro gravia sectoque ‖ ac secto ‖ elephanto imperat ad navis ferri; III 464. socii laeti dona ferunt; V 101. huc dona sacerdos cum tulit; VII 86. oratores dona ferre viro pacemque exposcere Teucris (iubet); VII 155. [instaurant epulas et mensae grata secundae dona ferunt]; VIII 284. Venus aetherios inter dea candida nimbos dona ferens aderat; VIII 609. ipse tibi ad tua templa feram sollemnia dona; IX 626. ad Paliadis arces subvehitur magna matrum regina caterva dona ferens; XI 479. ſ. augeo. (nautae) servati ex undis ubi figere dona solebant Laurenti divo; XII 768. ſ. augeo. turicremis cum dona (Dido) imponeret aris; IV 453. sollemnis cum forte dapes et tristia dona libabat cineri Andromache; III 301. mirantur (Tyrii) dona Aeneae; I 709. talia per clipeum Volcani, dona parentis, (Aeneas) miratur; VIII 729. cingula, Tiburti Remulo ditissimus olim quae mittit dona hospitio Caedicus; IX 361. ſ. adicio. nec dona moror; V 400. (invenes, sacerdos) onerant canistris dona laboratae Cereris Bacchumque ministrant; VIII 181. quas illi (Tereo) Philomela dapes, quae dona pararit; E VI 79. ubi (Aeneas) dona peregit; V 362. dona Cupido regia portabat Tyriis duce laetus Achate; I 695. haec tibi porto dona prius; X 882. pelago Danaum insidias suspectaque dona praecipitare iubent subiectisque urere flammis; II 36. (Orpheus) raptam Eurydicen atque inritaBitis dona querens; G IV 520. recognosco: ſ. apto quae tibi, quae tali reddam pro carmine dona? E V 81. pars stupet innuptae donum exitiale Minervae; II 31. suspendo: ſ. augeo. Entelle, tantane tam patiens nullo certamine tolli dona sines? V 391. *Metabus hastam cum virgine gramineo donum Triviae de caespite vellit; XI 566. video: ſ. admiror. vigilo: ſ. accipio. si vestra manus violasset dona Minervae; II 189. uro: ſ. praecipito. — 2. adicio: ſ. 1. adicio. Damoetas dono mihi quam (fistulam) dedit olim; E II 37. struerem suis altaria donis; V 54.

III. **Umſtand**: 1. animam nepotis his saltem accumulem donis; VI 885. semper honore meo, semper celebrabere donis; VIII 76. nunc ille (Euandrus) fors et vota facit cumulatque altaria donis; XI 50. Galli defensi tenebris et dono noctis opacae; VIII 658. ut Cupido donis furentem incendat reginam; I 659. (Dido) instaurat diem donis; IV 63. (Aeneas) deae donis et tanto laetus honore; VIII 617. *Phoenissa pariter puero donisque movetur; I 714. Andromache textilibus onerat donis; III 485. (Turnus) tua larga saepe manu multisque oneravit limina donis; X 620. templum donis opulentum et numine divae; I 447. proximus ingreditur donis qui vincula rupit; V 543. quo (tempore) prima quies dono divom gratissima serpit; II 269. struere: vgl. II, 2. struo. dominam potentem supplicibus supera donis; III 439. talibus Aeneadae donis dictisque Latini sublimes in equis redeunt; VII 284. — 2. te super omnia dona unum oro; IX 283.

Donusa, (Donysa), Inſel im ägäiſchen Meere: bacchatam ingis Naxum viridemque Donusam legimus; III 125. (virgo) prospicit marmoream Paron viridemque adlapsa Donysam; Ci 476.

Doricus, doriſch, griechiſch: iuvat ire et Dorica castra videre; II 27. non Simois tibi nec Xanthus nec Dorica castra defuerint; VI 88.

Doris, Tochter des Oceanus, Meer: sic tibi Doris amara suam non intermisceat undam; E X 5.

Doris, doriſch; quo (Atrida) flamma regente Doris Erichthonias prostravit funditus arces; Cul 336.

dormio, ſchlafen: ut gemma bibat et Sarrano dormiat ostro; G II 506.

dorsum, Rücken, Erhöhung: I, 1. *frena Pelethronii Lapithae gyrosque dedere impositi dorso; G III 116. — 2. ne mihi tum dorso nemoris libeat iacuisse per herbas; G III 436. silex praecisis undique saxis speluncae dorso insurgens; VIII 234. (puppis) inflicta vadi dorso dum pendet iniquo fluctusque fatigat; X 303. remanent summo purgamina dorso; Mo 41. — 3. tris (naves) Notus abreptas in saxa latentia torquet, dorsum immane mari summo; I 110. *tigridis exuviae per dorsum a vertice pendent; XI 577. — II. hinc (aratro) binae aures, duplici aptantur dentalia dorso; G I 172. — III. Cymodocea ipsa dorso eminet; X 226. vgl. I, 2.

Doryclus, Gatte der Beroe: (Iris) fit Beroë, Tmarii coniunx longaeva Doryceli; V 620. non Beroë vobis, non haec Rhoeteïa, matres, est Doryceli coniunx; V 647.

dos, Gabe, Mitgift: I. rex tibi coniugium et quaesitas sanguine dotes abnegat; VII 423. — 2. aestuantes nocte ‖ dote ‖ solvis pantices; Cat XIII 31.

dotalis, zur Mitgift gehörig: liceat dotalis tuae Tyrios permittere dextrae; IV 104. non haec dotalis regia Amatae; IX 737. si adeo dotalis regia cordist; XI 369.

doto, ausſtatten: sanguine Troiano et Rutulo dotabere, virgo; VII 318.

Doto, Nereide: qualis Nereïa Doto et Galatea secant spumantem pectore pontum; IX 102.

draco, Drache, Schlange: I. gemini lapsu delubra ad summa dracones effuginnt ‖ diffugiunt ‖ saevaeque petunt Tritonidis arcem, sub pedibus deae clipeique sub orbe teguntur; II 225. (valuit vincere talis (pastor) horrida squamosi volventia membra draconis) atque reluctantis crebris foedeque petentis ictibus ossa ferit, quem postquam vidit caesum languescere, sedit; Cul 195. — II, 1. fiet (Proteus) squamosus draco et fulva cervice leaena; G IV 408. ut volans aite raptum cum fulva draconem fert aquila; XI 751. tego: ſ. I. effuginnt. — 2. sacerdos, epulas draconi quae dabat; IX 484. — III. membra, ossa: ſ. I. languescit.

Drances, Latiner: I. arguit: ſ. 2. XI 384. ingravat haec saevos Drances solumque vocari testatur Turnum; XI 220. nec Drances potius, sive est haec ira deorum, morte luat, sive est virtus et gloria, tollat; XI 443. tum senior semperque odiis et crimine Drances infensus iuveni Turno sic ore vicissim orsa refert: „o fama ingens“ . .; XI 122. tum Drances idem infensus surgit; XI 336. testatur: ſ. ingravat. tollit: ſ. luit. — 2. larga quidem, Drance, semper tibi copia fandi tum, cum . .: XI 378. nec timoris argue tu, Drance; XI 384. — II. dextra nec Dranci dicta refellam? XII 644.

Drepanum, Borgebirge Siciliens; hinc Drepani me portus et inlaetabilis ora accipit; II 707.

Dryas. Lucifnymphe: vellera nymphae carpebant, Dryopeque ‖ Drymoque ‖ Xanthoque Ligeaque Phyllodoceque; G IV 336.

Drusus, Römer: quin Decios Drusosque procul saevomque securi aspice Torquatum; VI 824.

dryas, Baumnymphe: I. hic panes et satyri dryadesque choros egere puellae naïadum coetu; Cul 116. ferte simul faunique pedem dryadesque puellae; G II. — II. rura voluptas Panaque pastoresque tenet dryadasque puellas; E V 59. — III. chorus aequalis dryadum clamore supremos implernnt montis; G IV 460. interea dryadum silvas saltusque sequamur intactos; G III 40.

Drymo ſ. **Dryas.**

Dryope, Nymphe: silvicolae Fauno Dryope quem (Tarquitum) nympha crearat; X 551.

Dryopes, pelasgiſcher Volkſtamm: ubi mixti altaria circum Cretesque Dryopesque fremunt pictique Agathyrsi; IV 146.

Dryops, Troer: Clausus rigida Dryopem ferit eminus hasta sub mentum graviter pressa; IV 346.

dubito, zweifeln, ſchwanken, Bedenken tragen, zögern, bezweifeln: I. ne dubita, nam vera vides; III 316. — II. et dubitamus adhuc virtute extendere vires ‖ virtutem extendere factis ‖ ? VI 806. (?) et dubitant homines serere atque impendere curam? G II 433. dubitem haut equidem implorare quod usquam est; VII 311. summum putator haut dubitat terrae referens mandare cacumen; G II 29. ne mox aut Laurentis, nate, superbos aut acrem dubites in proelia poscere Turnum; VIII 614. suffire thymo cerasque recidere inanis quis dubitet? G IV 242. serere: ſ. impendere. suffire: ſ. recidere. — III. quid dubitas? nunc tempus . .; IX 12. percipe porro, quid dubitem; IX 191. surge age et haec longaevo dicta parenti haud dubitanda refer; III 170.

dubius, zweifelhaft, ſchwankend, unſicher, unentſchieden, bedenklich, ſchwierig: A. cum dubius mediis Mars errat in armis; G II 283. nec sum animi dubius, verbis ea vincere magnum quam sit; G III 289. spemque metumque inter dubii seu vivere credant (socios) sive . .; I 218. haut aliter retro dubius vestigiae Turnus inproperata refert; IX 797. quam casus sociarit opem numenne ‖ numenve ‖ deorum prodere sit dubium; Cul 194. *quae nunc dubiis committitur auris; XI 560. hinc tempestates dubio praedicere caelo possumus; G I 252. nec (patitur credere) malus istorum dubiis erroribus auctor; G I 63. (Anna) spem dedit dubiae menti solvitque pudorem; IV 55. nunc adeo quae sit dubiae sententia menti expediam; XI 314. nec dubiis ea signa dedit Tritonia monstris; II 171. per tela, per hostis vadimus haud dubiam in mortem; II 359. tu o dubiis ne defice rebus, diva parens; VI 196. illi haec inter se dubiis de rebus agebant certantes; XI 455. quod iam non dubiis poteris cognoscere signis; G IV 253. — B. hinc Italae gentes omnisque Oenotria tellus in dubiis responsa petunt; VII 86.

duco, ziehen, führen, leiten, herleiten, bringen, hervorbringen, annehmen, anführen, heimführen, hinziehen, zubringen, meinen, ſchätzen: I. **abſolut:** mater „duc, age, ad nos“ ait; G IV 358. sequor et qua ducitis adsum; II 701. hinc (Euandrus) ad Tarpeiam sedem et Capitolia ducit; VIII 347. neque in culinam et uncta compitalia dapesque duces sordidas; Cat XIII 28. vgl. III. alqm; VIII 165. quo lati ducunt aditus centum, ostia centum; VI 43. descendo, ac ducente deo flammam inter et hostis expedior; II 632. divom ducunt qua iussa sequamur; III 114. ostia: ſ. aditus. rara per occultos ducebat semita calles; IX 383. tenuis quo semita ducit; XI 524. quo via ducit; E IX 1.

II. **mit Ergänzung:** sic equidem ducebam animo rebarque futurum tempora dinumerans; VI 690.

III. **mit einfachem Object:** (Silenus) canit, Gallum Aonas in montis ut duxerit una sororum; E VI 65. ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnim; E VIII 68. 72. 76. 79. 84. 90. 94. 100. 104. ipsa ego te in secreta senis ducam; G IV 403. qua te ducit via, derige gressum; I 401. simul (Dido) Aenean in regia ducit tecta; I 631. ipsum (Ascanium Achates) ad moenia ducat; I 645. cum sese Helenus adfert adgnoscitque suos laetusque ad limina ducit; III 347. me ad tua limina, Phoebe, ipse (Helenus) manu multo suspensum numine ducit; III 372. (Dido) media Aenean secum per moenia ducit; IV 74. dum (me) captam ducat Gaetulus Iarbas? IV 326. illum (Dareta) fidi aequales, crassum cruorem ore ejectantem mixtosque in sanguine dentes ducunt ad navis; V 471. huc casta Sibylla nigrarum multo pecudum te sanguine ducet; V 736. illa (Lacaena) chorum simulans euhantis ‖ euantis ‖ orgia circum ducebat Phrygias; VI 518. ipsa (Hecate me) deum poenas docuit perque omnia duxit; VI 565. exulibusne datur ducenda Lavinia Teucris? VII 359. ipse ego te ripis et recto ‖ adstricto ‖ flumine ducam; VIII 57. accessi et cupidus Phenei sub moenia duxi (Anchisen); VIII 165. .dixit (Euandrus) et angusti supter fastigia tecti ingentem Aenean duxit; VIII 367. lato te limite ducam; IX 323. caelicolae medium quem (Iovem) ad limina ducunt; X 117. quos Mincius infesta ducebat in aequora pinu; X 206. haec ait (Turnus) et secum versat, quos ducere contra possit; X 285. ducitur infelix aevo confectus Acoetes; XI 85. gnatum ducentem in Latium Teucros recidisse iuvabit; XI 168. „duc“ ait (Turnus) „et Rutulos;“ XI 464. nunc te mea dextera magna inter praemia ducet; XII 437. (lyra) potuit Eurydicen viro ducendam reddere: non fas; Cul 287. ipsae (caprae) memores redeunt in tecta suosque ducunt; G III 317. una acies iuvenum, ducit quam parvos ovantem Priamus; V 563. neque plus septima ducitur aestas; G IV 207. ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Pentesilea furens; I 490. omnibus extemplo Teucris iubet (pater) ordine duci alipedes; VII 276. cansando nostros in longum ducis amores; E IX 56. lumina, labentem caelo quae ducitis annum; G I 6. bi (Arcades) bellum adsidue ducunt cum gente Latina; VIII 55. hanc etiam (capellam) vix, Tityre, duco; E I 13. astrum, quo duceret apricis in collibus uva colorem; E IX 49. Thraeissa cornu infensa tendit et duxit longe; XI 860. caelo ceu saepe refixa transcurrunt crinemque volantia sidera ducunt; V 528. currum: ſ. **currus.** II, 1. (3 St.) S. 156, b. primus Ascanius, cursus ut laetus equestris ducebat, sic petivit castra; V 668. iam ingis summae surgebat Lucifer Idae ducebatque diem; II 802. ducere dona iube; V 385. ter haec altaria circum effigiem duco; E VIII 75. ne (effigies) recipi portis aut duci in moenia posset; II 187. *[illas (equas) ducit amor trans Gargara transque sonantem Ascanium]; G III 269. primus Thymoetes (equum) duci intra muros hortatur et arce locari II 33. iubet duci absenti Aeneae currum geminosque iugalis (equos); VII 276. ducunt exsortem (equum) Aeneae; VIII 552. (Mezentius) haut deiectus ecum duci iubet; X 858. cum prima novi ‖ sui ‖ ducent examina reges vere suo ‖ novo ‖; G IV 21. stella facem ducens multa cum luce cucurrit; II 694. (apes) tristia funera ducunt; G IV 256. (Hector) graviter gemitus imo de pectore ducens; II 288. alter Atys, genus unde Atii duxere Latini; V 568. unde genus ducis; V 801. genus qui ducis Olympo; VI 834. ducit superbus Noctuinus herniam ‖ hirneam ‖; Cat XII 7. ductus cornu stabit sacer hircus ad aram; G II 395. te voluit rex magnus Olympi talibus auspiciis exsortem ducere honores ‖ honorem ‖; V 534. nos flendo ducimus horas; VI 539. non illas (matres) gravibus quisquam iuga ducere plaustris sit passus; G III 140. (Aristaeus) quattuor eximios praestanti corpore tauros ducit et intacta totidem cervice iuvencas; G 551. (Phegeus) auxilium ducto mucrone petebat; XII 378. instant ardentes Tyrii: pars ducere muros, pars . .; I 423. quae postquam Anchises natum per singula ducit; VI 888. Capys: hinc nomen Campanae ducitur urbi; X 145. armenta pasces sole recens orto aut noctem ducentibus astris; G III 156. hic noctem ludo ducunt; G III 379. noctem custodia ducit insomnem ludo; IX 166. alii thoracas aēnos aut levis ocreas lento ducunt argento; VII 634. duri magno amore dolores polluto notumque, furens quid femina possit, triste per augurium Teucrorum pectora ducunt; V 7. (Anna) pecudes secum et monstrata piacula ducat; IV 636.

duc nigras pecudes, ea prima piacula sunto; VI 153. piacula: ſ. pecudes. nimio pocula ducta mero; Cat XI 2. iam nunc sollemnis ducere pompas ad delubra iuvat; G III 22. (Aeneas) longo praedam iubet ordine duci; XI 79. progeniem Troiano a sanguine duci (Iuno) audierat; I 19. illis (invencis) iam saepe rotae ducantur inanes per teram; G III 170. castae ducebant sacra per urbem pilentis matres in mollibus; VII 665. ferunt luctu Cycnum Phaëthontis amati canentem molli pluma duxisse senectam; X 192. series longissima rerum per tot ducta viros antiqua ‖ antiquae ‖ ab origine gentis; I 642. ducendum ad sedes simulacrum conclamant; II 232. nate dea, potes hoc sub casu ducere somnos? IV 560. stat ductis sortibus urna; VI 22. tauros: ſ. iuvencas. thoracas: ſ. ocreas. hinc albi greges et maxima taurus victima Romanos ad templa deum duxere triumphos; G II 147. Ascanio, ducat avo turmas, die; V 550. Lausus ducit Agyllina nequiquam ex urbe secutos mille viros; VII 652. me si caelicolae voluissent ducere vitam; II 641. vitam extrema per omnia duco; III me si fata meis paterentur ducere vitam auspiciis; IV 340. alii vivos ducent de marmore voltus; VI 848. bubo longas in fletum ducere voces; IV 463. omnis historiae per ludum consonet ordo notitiaque ducum ‖ notitiae; ducam ‖ voces; Cul 5. Mopse, novas incide faces: tibi ducitur uxor; E VIII 29.

IV. **mit doppeltem Accuſativ:** omnipotens genitor, tanton me crimine dignum duxisti? X 669. Laocoon, ductus Neptuno sorte sacerdos; II 201. Ascanius diversa bracchia ducens constitit; IX 623. in fors incertos iussisset ducere casus; Cul 162.

ductor. Führer, Anführer, Heerführer, Bienenkönigin: I, 1. fracti bello fatisque repulsi ductores Danaum instar montis ecum divina Palladis arte aedificant sectaque intexunt abiete costas: votum pro reditu simulant, ea fama vagatur. huc delecta virum sortiti corpora furtim includunt caeco lateri penitusque cavernas ingentis uterumque armato milite complent; II 14. qualis ubi ad terras nimbus it, talis in adversos ductor Rhoeteius hostis agmen agit; XII 456. ubi ductores acie revocaveris ambo, deterior qui visus, eum, ne prodigus obsit, dede neci; melior vacua sine regnet in aula. [alter erit maculis auro squalentibus ardens]; G IV 88. ductores primi Messapus et Ufens undique cogunt auxilia et latos vastant cultoribus agros; VIII 6. complent: ſ. aedificant. ductores audita caede suorum conveniunt Teucri; IX 778. talia per campos edebat funera ductor Dardanius, torrentis aquae vel turbinis atri more furens; X 602. ipsi in puppibus auro ductores longe effulgent ostroque decori; V 133. hinc fore ductores revocato a sanguine Teucri, qui mare, qui terras omni dicione tenerent; I 236. maxume Teucrorum ductor, quo sospite numquam res equidem Troiae victas aut regna fatebor; VIII 470. ſ. ardet. ductores ipsos primum capita alta ferentis cornibus arboreis (Aeneas) sternit, tum volgus; I 189. ductori Turno diversa in parte furenti perfertur nuntius . .; IX 691. ſ. edit. ductores Teucrum primi et ‖ primi ‖ delecta iuventus consilium summis regni de rebus habebant; IX 226. includunt: ſ. aedificant; tu ingredere, o Teucrum atque Italum fortissime ductor; VIII 513. obest: ſ. ardet. ipse Mycenaeus magnorum ductor Achivom coniugis dextra oppetiit; XI 266. regnat: ſ. ardet. simulant, sortiuntur: ſ. aedificant. tenent: ſ. est. tres equitum numero turmae ternique vagantur ductores; V 561. vastant: ſ. cognt. videtur: ſ. ardet. mediis in milibus ipsi ductores auro volitant ostroque superbi; XII 126. — 2. non equidem extimui, Danaum quod ductor et Arcas fores; VIII 129. — 3. non ego te, Ligurum ductor fortissime bello, transierim, Cunare ‖ Cinyre et, al. ignarus ‖; X 185. ſ. I. est, ingreditur. — II, 1. his ego te, Aenea, ductorem milibus addam; VIII 496. despectus barbas ductoresque alii, quos Africa terra triumphis dives alit; IV 37. cernit ibi Leucaspim et Lyciae ductorem classis Orontes; VI 334. dedo: ſ. I, 1. ardet. despicio: ſ. alo. frango, repello: ſ. I, 1. aedificant. revoco: ſ. I, 1. ardet. transeo: ſ. I, 3. (Aeneas) Mnesthea Sergestumque vocat fortemque Serestum ductores; XII 562. — 2. satus Anchisa ipsis praecipuos ductoribus addit honores; V 249. perfero: ſ. I, 1. furit. saevae iam altius irae Dardanio surgunt ductori; X 814.

dudum. ſoeben, kürzlich, längſt: o soror, et dudum adgnovi, cum foedera turbasti, et nunc . .; XII 632. ipsa egomet dudum Beroën digressa reliqui aegram; V 650. pluribus oranti (Ligeri) Aeneas „haut talia dudum dicta dabas;“ X 599. me, quem dudum non ulla iniecta movebant tela; II 726. ſ iam, I, 5. dudum (II St.).

dulce. ſüß, angenehm: en ‖ est ‖ Maenalio quae garrit dulce sub antro fistula sonat ‖ sonans ‖: Copa 9.

dulcedo. Süßigkeit, Luſt, Annehmlichkeit: hospita dum nimia tenuit dulcedine captos (socios Ithaci); Cul 126. (corvi) nescio qua praeter solitum dulcedine laeti; G I 412. hinc nescio qua dulcedine laetae (apes) progeniem nidosque fovent; G IV 55. neque iste Dianae amor subita animum dulcedine movit; XI 538.

dulcis. ſüß, lieblich, angenehm, freundlich, liebenswürdig, hold: A. **bei Subſtantiven:** Nerine Galatea, thymo mihi dulcior Hyblae, venito; E VII 37. ne dulces ante omnia Musae accipiant; G II 475. ut faciem mutatus et ora Cupido pro dulci Ascanio veniat; I 659. qua te causa nec dulcis pocula Bacchi nec gravidos Cereris dicam contingere fetus? Ci 229. alter qui ‖ quis ‖ te dulcior esse potest? Cat IV 4. hoc sine fraude, Vari dulcissime, dicam; Cat VII 1. si fuit tibi quicquam dulce meum; IV 318. *quicquam mihi dulce meorum te sine, frater, erit? XII 882. quisquis amores hau temnet ‖ haud metuet ‖ dulcis, haut experietur amaros; E III 110. me Parnasi deserta per ardua dulcis raptat amor; G III 291. Troïus heros demisit lacrimas dulcique adfatus amorest; VI 455. non ego nunc dulci amplexu divellerer usquam, nate, tuo; VIII 568 vituli dulcis animas plena ad praesepia reddunt; G III 495. linquebant dulces animas; III 140. quale per aestum dulcis aquae saliente sitim restinguere rivo; E V 47. aquas dulcis et frondea semper tecta petunt (apes); G IV 61. intus aquae dulces vivoque sedilia saxo; I 167. (Antores) dulcis moriens reminiscitur Argos; X 782. nos patriae fines et dulcia linquimus arva; E I 3. illi (nato) dulcis compositis spiravit crinibus aura; G IV 417. vos ite iam sane, dulces camenae (nam fatebimur verum, dulces fuistis); Cat V 12. testor te, germana, tuumque dulce caput; IV 493. volucres dulcia carmina per varios edunt resonantia cantus; Cul 146. pastores dulcia iactantes alterno carmina versu; Cat IX 19. tofus et creta negant alios aeque serpentibus agros dulcem ferre cibum; G II 216. ipse (Orpheus) te, dulcis coniunx, secum canebat; G IV 465. o dulcis coniunx! II 777. prima deum quae (Dictynna) dulce mihi te donat alumnam; Ci 246. ipsas (apes) volantis ore ferunt (volucres) dulcem nidis inmitibus escam; G IV 17. dulces exuviae, accipite hanc animam; IV 651. dulcibus idcirco fluviis pecus omne magistri perfundunt; G III 445. Clymene narrabat Martis dolos et dulcia furta; G IV 346. nec memorum patitur meminisse neque herbae dulcibus illa (femina) inlecebris; G III 217. exilio domos et dulcia limina mutant; G II 511. dulcia mella premes, nec tantum dulcia quantum liquida; G IV 101. coninux dulcis musti Volcano decoquit umorem; G I 295. dulces pendent circum oscula nati; G II 523. (vaccae) tota in dulcis consument ubera natos;

G III 178. nec (mihi spes videndi) duplicis ‖ dulcis ‖ natos exoptatumque parentem; II 138. nec dulcis natos Veneris nec praemia noris? IV 33. cum (apes) dulci distendunt nectare cellas; I 433. iuvat dulcis revisere nidos; G I 414. cui (columbae) domus et dulces latebroso in pumice nidi; V 214. ni ‖ nec ‖ mihi curae saepe tuo dulci tristes ex ore recursent; XII 802. cum (Dido) dabit amplexus atque oscula dulcia figet; I 687. (Carme) dulcia genis rorantibus oscula figens; Ci 253. illo Vergilium me tempore dulcis alebat Parthenope; G IV 563. me pressit iacentem dulcis et alta quies; VI 522. (pastor) stratus humi dulcem capiebat corde quietem; Cul 161. urbem Troianam primum dulcisque meorum reliquias colerem; IV 342. illi dulcis adest requies; Cul 89. tum somni dulces; G I 342. nec (Fama) dulci declinat lumina somno; IV 185. dulci devinctus lumina somno Nisus erat; Ci 206. tuo dulci nequiquam capta sopore; Ci 315. quae (volucres) Asia circum dulcibus in staguis rimantur prata Caystri; G I 384. (Aeneas) ardet abire fuga dulcisque relinquere terras; IV 281. florida cum tellus vere notat dulci distincta coloribus arva; Cul 71. in limine primo quos (infantes) dulcis vitae exsortis abstulit atra dies; VI 428. quae pinguis humus dulcique uligine laeta; G II 184. amaracus illum (Ascanium) floribus et dulci adspirans complectitur umbra; I 694. loci natura dulci fessas refovebat in umbra; Cul 122. huc ager ille malus dulcesque a fontibus undae ad plenum calcentur; G II 243.

B. **alleiu**: dulce satis umor, depulsis arbutus baedis, lenta salix feto pecori, mihi solus Amyntas; E III 82. vgl. **dulce.**

Dulichium, Insel im ionischen Meere: iam apparet Zacynthus Dulichiumque Sameque; III 271.

Dulichius, von Dulichium: quid loquar, Scyllam Nisi, quam fama secutast Dulichias vexasse rates? E VI 76 (Scyllam) Dulichias vexasse rates; Ci 60.

dum, während, indem, so lange bis, wenn nur: A. **alleiu**: 1. Indicativ: 1. dum abnegat; G III 455. adloquor; E VIII 19. alloquor; Ci 405. adolet dum; VII 71. adolescit; G II 362. adstat; VII 71. agit; G II 363. Cul 98. aptat; X 587. attodent; E X 7. canent; G III 325. canit; X 190. cingunt; IV 121. circumdatur; G III 487. circumvectamur; G III 285. colligit; XI 671. credis; E VIII 35. defendo; E VII 6. desaevit; IV 52. despicis; E VIII 32. devolvont; G IV 348. distinet; XI 381. dat; XII 383. fatigat; X 303. fovet; E III 4. fulminat; G IV 560. turit; X 386. geruntur; VII 540. IX 1. glomerant (folgt tum); X 539. haeret; I 495. qua ‖ dum ‖ iacit; Cul 103. iactat; X 322. *[dum imitatur ‖ ; VI 586. implet; VII 475. instat; XII 783. inundant; XI 381. labant; X 283. lascivit; Ci 142. licet; G I 214. liquunt; III 616. lustro; E II 12. lustrat dum; I 453. madent; G III 428. miratur; I 454. modulatur; Cul 99. moror; E VIII 106. moratur; IX 368. nititur; XII 783 offert; VII 536. pendes; VI 151. pendet; X 303. X 374. pendent; G I 214. peragit; Mo 52. personat; VI 171. pertemptat; VII 354. petis; VI 151. pluvit ‖ pluit ‖; X 807. praelmit; X 321. premuntur; VI 827. procedit; Ci 142. properat dum; VIII 454. quaerunt; X 58. queror; E VIII 19. Ci 405. redeo; E IX 23. reducitur; G III 296. referunt; V 605. regit; IV 336. residunt (folgt tum); IX 539. rumpuntur; G III 428. sectaris; E III 75. sedet; E X 71. sequor; II 737. sequeris; X 325. sequimur; V 628. servo; E III 75. servat; VI 338. solatur; X 190. stupet; I 495. subit; XI 672. subnrget; V 202. dum tibi est odio mea fistula dumque capellae; E VIII 33. superat dum; G III 63. temptat; XI 350. tendit; XI 672. teneo; VIII 581. territat; XI 350. texit; E X 71. trahitur; XII 374. trepidat; XII 737. trepidant; IV 121. IX 418. vellit dum; X 381. veretur; E III 4. videntur; I 494. vocat; VI 171. volvimur; V 628. — 2. dum agebat; G I 421. dabat; V 415. dabant; XII 738. manebat; V 724. VI 608. 661. manebant; II 22. sinebant; XI 701. ‖ sinebat ‖ ; IV 651. tenebat; E I 31. vastabant; VIII 374. vigebat; II 88. — 3. dum fuit; III 16. X 43. Cul 211. percepit; VII 354. stetit; I 268. usque adeo, dum subegit; G IV 84. tenuit; Cul 126. texit; X 424. — 4. dum accolet; IX 448. dum iuga montis aper, fluvios dum piscis amabit, dumque thymo pascentur apes, dum rore cicadae, semper honos nomenque tuum laudesque manebunt; E V 76. amabit; E VII 63. in freta dum fluvii current, dum montibus umbrae lustrabunt, convexa ‖ lustrabunt convexa ‖ , polus dum sidera pascet, semper . . . manebunt; I 607. habebit; IX 449. — 5. bellum geret, dum viderit, transierint; I 265.

2. Conjunctiv: 1. dum cadat; XI 792. destruat; V 325. detonet; X 809. doceat; IV 434. ducat; IV 325. libeat dum; XII 570. nuntiet; XI 739. ornet, transcendat; Cul 83. velit; XII 570. vocet; XI 739. — 2. dum abiret; X 800. conderet; I 5. darent; II 136. fugeret; G IV 457. cum ‖ dum ‖ lateret; Ci 523.

3. ohne Verb.: dum frons tenera imprudensque laborum; G II 372. dum faciles animi iuvenum (vitulorum), dum mobilis aetas; G III 165. dum mane novum, dum gramina canent et ros in tenera pecori gratissimus herba; G III 325. dum quassatae rates, [dum non tractabile caelum]; IV 53. dum memor ipse mei, dum spiritus hos regit artus; IV 336. non fugis hinc praeceps, dum praecipitare potestas? IV 565. dum curae ambiguae, dum spes incerta futuri; VIII 580.

B. **Verbindung:** poena sit exitium, modo sit dum ‖ tum ‖ grata voluntas; Cul 230.

dumetum, Dickicht, Hecke: cultor nemorum, cui pinguia Ceae ter centum nivei tondent dumeta ‖ dumeta ‖ iuvenci; G I 15.

dumosus, mit Dorngestrüuch bewachsen: tenvis ubi argilla et dumosis calculus arvis; G II 180. non ego vos posthac dumosa pendere procul de rupe videbo; E I 76.

dumus, Dorngebüsch, Gestrüpp: I. pascuntur (caprae) horrentis rubos et amantis ardua dumos; G III 315. cum litora alcyonem resonant, acalanthida dumi; G III 338. (Nisus) dumis silentibus errat; IX 393. — II. 1. circa passim fusae ‖ fessae ‖ cubuere capellae excelsis supter dumis, quos leniter adflans aura susurrantis poscit confundere venti; Cul 155. — 2. iam silvis dumisque vagae (capellae) iam vallibus abdunt corpora; Cul 48. erro: ſ. I. silent. — 3. Galli per dumos aderant arcemque tenebant; VIII 657. cubo supter: ſ. 1. adflo. olli per dumos armati tendunt; VIII 594. — III, 1. quae (pecudes, volucres) aspera dumis rura tenent; IV 526. ad Capitolia ducit, aurea nunc, olim silvestribus horrida dumis; VIII 348. silva fuit late dumis atque ilice nigra horrida; IX 381. — 2. rarum in dumis holus albaque circum lilia premens; G IV 130. nec tibi desertae in dumis coluisse Dianam profuit; XI 343. *(Metabus) hic natam in dumis interque horrentia lustra nutribat; XI 570.

duo, zwei: A. muros cinxere Assaraci duo et senior cum Castore Thymbris; X 124. en quattuor aras: ecce duas tibi, Daphni, duas altaria Phoebo; E V 66. elabitur anguis per duas in morem fluminis arctos; G I 245. duo nec tuta mihi valle reperti capreoli; E II 40. hic duo rite mero libans carchesia Baccho (Aeneas) fundit humi, duo lacte novo, duo sanguine sacro; V 77. ceu duo nubigenae cum descendunt centauri; VII 674. vidi egomet duo de numero cum corpora nostro (Cyclops) frangeret ad saxum; III 623. Orsilochum et Buten, duo maxima Teucrum corpora, (Camilla) fixit; XI 690. crateras

duo ‖ duos ‖ statuam tibi pinguis olivi; E V 68. (Simylus) tum demum digitis mortaria tota duobus circuit; Mo 116. una dolo divom si femina victa duorum est; IV 95. o superbe Noctuine, non vides duas habere filias Atilium, duas, et hanc et alteram, tibi dari; Cat XII 5. quis geminos, duo fulmina belli, Scipiadas, cladem Libyae (tacitos relinquat)? VI 842. duo quisque Alpina coruscant gaesa manu; VIII 661. duo sunt genera; G IV 92. tum duo Trinacrii invenes Helymus Panopesque; V 300. uti (Messapus) laeva duo forte gerebat lenta levis cursu praefixa hastilia ferro; XII 488. Iupiter ipse duas aequato examine lances sustinet et fata imponit diversa duorum, quem damnet labor; XII 725. primum parva duorum corpora natorum serpens amplexus uterque implicat; II 213. haec duo praeterea disiectis oppida muris vides; VIII 355. nobis idem Alcimedon duo pocula fecit; E III 44. saepe duobus regibus incessit magno discordia motu; G IV 67. in medio duo signa, Conon et — quis fuit alter? E III 40. dabo auri duo magna talenta; IX 265. cum duo conversis inimica in proelia tauri frontibus incurrunt; XII 716. (apes) bis gravidos cogunt fetus, duo tempora messis; G IV 231. quam (falaricam) nec duo taurea terga nec lorica sustinuit; IX 706. addam duo rapta manu diverso ex hoste tropaea; G III 32. si duo praeterea talis Idaea tulisset terra viros; XI 285. has inter (zonas) mediamque duae mortalibus aegris munere concessae divom; G I 237. — B, I. hic laeta extremis spes est accensa duobus, Sergesto Mnesthique, Gyan superare; V 183. — II. Turnus curru abscisa duorum suspendit capita; XII 511. fata: ſ. A lances.

duodeni. je zwölf, zwölf: idcirco orbem per duodena regit mundi sol aureus astra; G I 232.

duplex. zweifach, doppelt: haec fatus (Entellus) duplicem ex umeris reiecit amictum; V 421. ferre iubet duplicem gemmis auroque coronam; I 655. huic (aratro) binae aures, duplici aptantur dentalia dorso; G I 172. haec iuro Latonae genus duplex lanumque bifrontem; XII 198. quam (chlamydem) plurima circum purpura maeandro ‖ Maeandro ‖ duplici Meliboea cucurrit; V 251. (Turnus) duplicis cum voce manus ad sidera tendit; X 667. nec (mihi spes videndi) duplicis ‖ dulcis ‖ natos; II 138. (Aeneas) duplicis tendens ad sidera palmas; I 93. invenis duplicis ad sidera palmas sustulit; IX 16. (Aeneas) invocat duplicis caelique exeque parentis; VII 140. unum quem duplici stellatum sidere vidi, scorpios; Ci 534. duplex agitur per lumbos spina; G III 87. quam (falaricam) nec duplici squama lorica fidelis et auro sustinuit; IX 707. veluti demens videt Penthens solem geminum et duplicis se ostendere Thebas; IV 470.

duplico. krümmen, verdoppeln, vergrößern, wachſen: 1. cum grege compulso pastor duplicantibus umbris vadit; Cul 204. — II. qui (Typhon) prius Emathio celsum duplicarat ‖ duplicabat ‖ vertice Olympum; Ci 34. incidit ictus ingens ad terram duplicato poplite Turnus; XII 927. hasta duplicat virum transfixa dolore; XI 645. sol crescentis decedens duplicat umbras; E II 67. vota metu duplicant matres; VIII 556.

duresco. hart werden: alternis idem tonsas cessare novalis, et segnem patiere situ durescere campum; G I 72. limus ut hic durescit et haec ut cera liquescit uno eodemque igni; E VIII 80.

duro, härten, abhärten, kräftigen, ertragen, hart werden, ausdauern: I, 1. (aesculus) multa virum volvens durando saecula vincit; G II 295. — 2. durate et vosmet rebus servate secundis; I 207. canebat, ut tum durare solum et discludere Nerea ponto coeperit; E VI 35. argitis minor, cui non certaverit ulla (vitis) aut tantum fluere aut totidem durare per annos; G II 100. — II. (Simylus) transversat durata manu; Mo 46. patior quemvis durare laborem; VIII 577. natos saevo gelu duramus et undis; IX 604. seu (calor spiramenta) durat magis, et venas adstringit hiantis; G I 91. non illi (Simylo) durati sale terga suis truncique vocabant; Mo 57. sus hinc atque illinc umeros ad volnera durat; G III 257.

durus. hart, abgehärtet, ſtreng, herb, rauh, drückend, gefahrvoll, hartherzig, gefühllos: A. **bei Subſtantiven:** nunc insanus Amor duri me Martis in armis detinet; E X 44. Alpinas a! dura nives et frigora Rheni vides; E X 47. extulit haec (Italia) Scipiadas duros bello; G II 170. quis Eurysthea durum nescit? G III 4. quis talia fando duri miles Ulixi temperet a lacrimis? II 7. Dardanidae duri; III 94. iam volans (Mercurius) apicem et latera ardua cernit Atlantis duri; IV 247. Aeneadae duri murorum in parte sinistra opposuere aciem; IX 468. nec longe Cissea durum immanemque Gyan (Aeneas) deiecit Leto; X 317. da nunc, Thybri pater, ferro fortunam atque viam duri per pectus Ilaaesi; X 422. ne me lacrimis prosequere in duri certamina Martis euntem; XII 73. haec iuro vim deum infernam et duri sacraria Ditis; XII 199. it ad aethera clamor invenum duro sub Marte cadentum; XII 410. quid iam durae superat mihi? XII 873. vgl. Fortuna. dicendum, quae sint duris agrestibus arma; G I 160. Silvia soror duros conclamat agrestis; VII 504. quid invenis, magnum cui versat in ossibus ignem durus amor? G III 259. quos durus amor crudeli tabe peredit; VI 442. quos (fetus) durus arator observans nido implumis detraxit; G IV 512. cum virum terrea progenies duris caput extulit arvis; G II 341. cur mea dicta neget ‖ negat ‖ duras demittere in auris; IV 428. illi inter sese duri certamina belli contulerant; X 146. superest duros iactare bidentis; G II 355. duram in vitis molire bipennem; G IV 331. (Entellus) duros reducta libravit dextra media inter cornua caestus; V 478. cape dicta memor, duri solacia casus; VI 377. sale durus adeso caseus adicitur; Mo 98. duris genuit te cautibus horrens Caucasus; IV 366. (Pandarus) multos suorum moenibus exclusos duro in certamine linquit; IX 726. Aurunci Rutulique serunt et vomere duros exercent colles; XI 318. si nulla est regio, Teucris quam det tua coniunx dura; X 45. Teucri duris detrudere contis; IX 510. plantis ecdurae ‖ et durae ‖ coryli nascuntur et ingens fraxinus; G II 65. duris in cotibus illum (Amorem) aut Rhodope aut extremi Garamantes edunt; E VIII 43. *saepe etiam duris errando in cotibus alas (apes) attrivere; G IV 203. tum sonitu Prochyta alta tremit durumque cubile Inarime; IX 715. (sacerdos) se promittit aliis (mentibus) duras immittere curas; IV 488. durum procudit arator vomeris obtunsi dentem; G I 261. quantum (nocuit) duri venenum dentis; G II 378. nunc dura dedit vobis discrimina Pallas; X 393. duri magno amore dolores polluto ducunt . .; V 5. nec (fetum) duro poteris convellere ferro; VI 148. quo deus et quo dura vocat Fortuna, sequamur; XII 677. quod nec (possim) ferre durum frigus aut aestum pati; Cat XIII 3. gens dura atque aspera cultu debellanda tibi est Latio ‖ Latio est ‖; V 730. esse cum dura proelia gente; XI 48. lapides, unde homines nati, durum genus; G I 63. durum a stirpe genus natos ad flumina primum deferimus; IX 603. cui gens adsueta multo venatu nemorum, duris Aequicula glaebis; VII 747. sin duram metues hiemem; G IV 239. edico multa duram stipula felicumque maniplis sternere supter humum; G III 297. tum denique dura exerce imperia; G II 369. necdum (audierant) impositos duris crepitare incudibus enses; G II 540. tua expectata parenti vicit iter durum pietas? VI 688. ne quod horridum iugo premente dura vulnus ederet iuba; Cat X 11. durus uterque labor; G II 412. ipse labore manum duro terat; G IV 114. quam vellent (maesti) aethere in alto duros perferre labores! VI 437. ut (Hercules)

duros mille labores fatis Iunonis iniquae pertulerit; VIII 291. quamvis durum Aeneae flevissem saepe laborem; VIII 380. tam grave servitium, tam duros passa labores; Ci 291. pectora duro transfossi ligno; IX 543. ipse (Pyrrhus) inter primos correpta dura bipenni limina perrumpit; II 479. (equi) negabunt duris parere lupatis; G III 208. horrida quid (memorem) durae tempora militiae? Cat IX 42. durae rapit inclementia mortis; G III 68. hic mortis durae casum non silebo; X 791. gelidus Teucris per dura cucurrit ossa tremor; VI 54. duris dolor ossibus ardet; IX 66. aret pellis et ad tactum tractanti dura resistit; G III 502. pars arietat in portas et duros obice postis; XI 890. (Aeneae) quis deus in fraudem, quae dura potentia nostri ‖ nostra ‖ egit? X 72. adsueta proelia virgo dura pati; VII 807. durae quercus sudabunt roscida mella; E IV 30. aurea durae mala ferant quercus; E VIII 52. olli (Orodi) dura quies oculos et ferreus urget somnus; X 745. olli (Podalirio) dura . .; XII 309. Cnosius Gnosius ‖ haec Rhadamanthus habet durissima regna; VI 566. omnia vicit duris urgens in rebus egestas; G I 146. res dura et regni novitas me talia cogunt moliri; I 563. haec nemora (tenebat) gens virum truncis et duro robore nata; VIII 315. matres robore duro stipitibus ferrum sudibusque imitantur obustis praecipites; XI 893. belli propinqui dura rudimenta! XI 157. mella premes durum bacchi domitura saporem; G IV 102. (taurus) inter dura iacet pernix instrato saxa cubili; G III 230. sub remis fusi per dura sedilia nautae; V 836. duro crepitant sub vomere glebae; G III 355. duro fumans sub vomere taurus concidit; G III 515.

B. **alicui**: multa dura suo tristi cum corde putahant, ni . .; VIII 522.

dux, Führer, Führerin, Anführer, Leiter, Feldherr: I. **absolut**: 1. Phrygios qui flumine pulchro consedere duces pictasque exure carinas; VII 431. Aeneas primique duces et pulcher Iulus corpora deponunt; VII 107. speluncam Dido dux et Troianus eandem devenient; IV 124. deveniunt; IV 165. ego non alio digner te funere quam pius Aeneas [et quam Tyrrheni duces]; XI 171. (hic sunt) Scipiadae duces, quorum devota triumphis moenia rapinis ‖ vepretis ‖ Libycae Karthaginis horrent; Cul 370. medio dux agmine Turnus; IX 28. agmina concurrunt ducibusque et viribus aequis; X 431. Dardanium ducem, Tyria Karthagine qui nunc expectat fatisque datas non respicit urbes, adloquere; IV 224. indutos iubet (Aeneas) truncos hostilibus armis ipsos ferre duces; XI 84. incurrunt Tyrrheni ‖ Tyrrhenum ‖ duces Euandrique Arcades alae; XI 835. laeti cavo se robore promunt Thessandrus Sthenelusque duces et dirus Ulixes demissum lapsi per funem; II 261. disiecti duces desolatique manipli tuta petunt et equis aversi ad moenia tendunt; XI 870. promunt; ĭ, labuntur. manus Troiana propinquat Etruscique duces equitumque exercitus omnis; XI 598. cum videt ingens (serpens) adversum recubare ducem gregis; Cul 175. respicit; ĭ. exspectat. lectos Dardaniae venisse duces socia arma rogantis; VIII 120. tendunt; ĭ. petunt. ille (Aeneas) ducem haut timidis vadentem passibus aequat; VI 263. veniunt; ĭ. rogant. — 2. dux ego vester eram; E VIII 38. este duces o, si qua via est; VI 194. dux femina facti; I 364. te duce (sceleris vestigia) inrita perpetua solvent formidine terras; E IV 13. dona Cupido regia portabat Tyriis duce laetus Achate; I 696. magnas obeuntia terras tot maria intravi duce te; VI 59. me duce Dardanius Spartam expugnavit adulter? X 92. me, me duce ferrum corripite, o miseri; XII 260. (pagina) versu viribus apta suis Phoebo duce ludere gaudet; Cul 36. — 3. neque te Phoebi cortina fefellit, dux Anchisiade; VI 348. dux inclute Teucrum, nulli fas casto sceleratum insistere limen; VI 562. —

II. **nach Verben**: 1. (vates) addit equos additque duces; III 470. adloquor; ĭ. I, 1. exspectat. aequo; ĭ. I, 1. vadit. quis carmine caedes diversas obitumque ducum, quos aequore toto inque vicem nunc Turnus agit, nunc Troïus heros, expediat? VII 501. averto, disicio; ĭ. I, 1. petunt. magnanimos duces totiusque ordine gentis mores dicam; G IV 4. (equi) effundunt ducem rapiuntque ad litora currus; X 574. exuro; ĭ. I, 1. considunt. (Turnus) paribus Messapum in proelia dictis hortatur sociosque duces; XI 521. iubeo; ĭ. I, 1. ferunt. quem legere ducem et pecori dixere maritum; G III 125. ĭ. I, 1. rogant. mirabar duces Teucros; VIII 161. quos tot populi misere duces; XI 430. externos optate duces; VIII 503. hac vos et Pallanta ducem patria alta reposcit; X 374. Turnus ut Aenean cedentem ex agmine vidit turbatosque duces; XII 325. quaecumque (carina) Dardanium ducem Laurentia vexerit arva; IX 100. video; ĭ. turbo. — 2. gens Lydia externo commissa duci; X 156. Rutulo regi ducibusque ea mira videri Ausoniis; X 267.

III. **nach Substantiven**: ducis tu concipe curam; XI 519. ducis exemplum eventumque secuti Maeonidae incurrunt; XI 758. (Aeneas) fulgentia induit arma, Mezenti ducis exuvias; XI 7. quae (porta) ducis imperio commissa; IX 675. Sigea praeter ‖ propter ‖ litora cum Troas saevi ducis Hectoris ira funderet; Cul 308. cuius ob auspicium infaustum lumina tot cecidisse ducum videmus; XI 349. hic illa ducis Meliboei parva Philoctetae subnixa Petelia muro; III 401. nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem; I 533. III 166. per ducis Euandri nomen devictaque bella spemque meam; X 370. omnis historiae per ludum consonet ordo notitiaeque ducum ‖ notitiae, ducam ‖ voces; Cul 5. obitus; ĭ. II, 1. ago. triumphi; ĭ. I, 1. est; Cul 370. omnis eum (Aenean) stipata tegebat turba ducum; XI 13.

Dymas, Troer: I. addunt se oblati per lunam Hypanisque Dymasque; II 340. hoc Ripheus ‖ Rhipeus ‖, hoc ipse Dymas omnisque iuventus laeta facit; II 394. pereunt Hypanisque Dymasque confixi a sociis; II 428. — II. configo: ĭ. I. pereunt.

E ĭ. **ex.**

ebenum ĭ. **hebenum.**

ebrius, trunken: copa ebria fumosa saltat lasciva taberna; Copa 3.

ebulum, Zwergflieder, Attich: quem (Pana) vidimus ipsi sanguineis ebuli bacis minioque rubentem; E X 27.

ebur, Elfenbein, Flöte: I. maestum inlacrimat templis ebur aeraque sudant; G I 480. quale per artem inclusum buxo aut Oricia terebintho lucet ebur; X 137. — II, 1. includo: ĭ. I. lucet. inflavit cum pinguis ebur Tyrrhenus ad aras; G II 193. nonne vides croceos ut Tmolus odores, India mittit ebur? G I 57. Indum sanguineo veluti violaverit ostro si quis ebur; XII 68. — 2. quale manus addunt ebori decus; I 592. — III. oratores ire munera portantis aurique eborisque talenta; XI 333.

eburneus, elfenbeinern: sed haec prius fuere: nunc (Sabinus) eburnea sedet sede; Cat X 23.

eburnus, elfenbeinern: (Aeneas) ensem collo suspendit eburnum; XI 11. Thraeicius sacerdos iam eadem (discrimina vocum) digitis, iam pectine pulsat eburno; VI 647. his ibi ‖ ubi ‖ tum natum Anchises unaque Sibyllam prosequitur dictis portaque emittit Averna ‖ eburna ‖; VI 898. quem (ensem) Lycaon habilem vagina aptarat eburna; IX 305. quoi non dictus umero Pelops insignis eburno? G III 7.

Ebusus, Troer: Corynaeus venienti Ebuso ‖ Ebyso ‖ plagamque ferenti occupat os flammis; XII 299.

ec ſ. **ex.**

ecce, da, ſieh da: I. tibi lilia plenis ecce ferunt nymphae calathis; E II 46. audiat haec tantum — vel qui venit ecce Palaemon; E III 50. ecce duas (aras) tibi, Daphni, duas altaria Phoebo; E V 66. ecce Dionaei processit Caesaris astrum; E IX 47. ecce inimicus atrox magno stridore per auras insequitur Nisus; G I 407. Ci 539. ecce manus iuvenem interea post terga revinctum pastores trahebant; II 57. in somnis ecce ante oculos maestissimus Hector visus adesse mihi; II 270. ecce trahebatur passis Priameia virgo crinibus Cassandra; II 403. ecce levis summo de vertice visus Iuli fundere lumen apex; II 682. ecce laeta boum passim campis armenta videmus; III 219. ecce tibi Ausoniae tellus: hanc arripe velis; III 477. ecce ferae saxi deiectae vertice caprae decurrere iugis; IV 152. deus festinare fugam ecce iterum stimulat; IV 576. quo (Helymo) deinde sub ipso ecce volat Diores; V 324. per scelus ecce etiam Troianis matribus actis exussit Iuno foede puppis; V 793. ecce deus ramum Lethaeo rore madentem quassat . .; V 854. „deus, ecce, deus!“ cui (Sibyllae) talia fanti . .; VI 46. ecce gubernator sese Palinurus agebat; VI 337. (Aeneas) conspicit ecce alios dextra laevaque per herbam vescentis; VI 656. ecce Sabiuorum prisco de sanguine magnum agmen agens Clausus; VII 706. ecce furens animis aderat Tirynthius; VIII 228. hoc acrior idem (Nisus) ecce aliud summa telum librabat ab aure; IX 417. Dardanius caput ecce puer detectus honestum; X 133. illi (Aeneae) medio in spatio chorus ecce suarum occurrit comitum; X 219. ecce Pharo (Aeneas) intorquens iaculum clamanti sistit in ore; X 322. ecce, maris magna claudit nos obice pontus; X 377. ecce super maesti magna Diomedis ab urbe legati responsa ferunt; XI 226. nuntius ingenti per regia tecta tumultu ecce ruit; XI 448, *ecce fugae medio summis Amaseuus abundans spumabat ripis; XI 547. ecce viro stridens alis adlapsa sagitta est; XII 319. (Turnus) vix ea fatus erat: medios volat ecce per hostis Saces; XII 650. ecce ‖ (serpens) effert ‖ sublimi cervice caput purpureo lucens maculatur amictu; Cul 170. ecce, Ithaci cuniuux semper decus Icariotis, femineum concepta ‖ incorrupta ‖ decus, manet; Cul 265. victor adest, magni magnum decus ecce triumphi; Cat IX 3. — II. ecce autem duro humans sub vomere taurus concidit; G III 515. gemini a Tenedo angues incumbunt pelago; II 203. telis Panthus elapsus Achivom trahit . .; II 318. elapsus Pyrrhi de caede Polites fugit; II 526. complexa pedes in limine coniunx haerebat; II 673. Boreas angusta ab sede Pelori missus adest; III 687. sub pedibus mugire solum; VI 255. Inachiis sese referebat ab Argis saeva Iovis coniunx; VII 286. subitum atque oculis mirabile monstrum; VIII 81. ad caelum undabat vortex turrimque tenebat, turrim, quam . .; XII 672. qui satis fluvium inducit et, cum ager aestuat, ecce supercilio clivosi tramitis undam elicit; G I 108. et ecce Cloanthum respicit (Gyas) instantem tergo; V 167. quin ecce Niphaei quadriiugis in equos adversaque pectora (Aeneas) tendit; X 570. tum ecce repente puniceam concussit apex in vertice cristam; Ci 500.

cedurus, ziemlich hart: plantis ecdurae ‖ et durae ‖ coryli nascuntur et ingens fraxinus; G II 65.

Echidna, Mutter des Cerberus: sive Crataeis sive illam (Scyllam) monstrum genuit grave Echidna biformis; Ci 67.

Echionius, des Echion: (Turnus Neci mittit) nomen Echionium matrisque genus Peridiae; XII 515.

echo, Widerhall: sonitus alit aëris echo; Cul 152.

ecqui, ecquis, wohl irgend einer? irgend welcher? A. ecqua tamen puerost amissae cura parentis? III 341. „ecquis erit modus?“ inquit (Pan); E X 28. — B. ecquis erit, mecum, iuvenes, qui primus in hostem? IX 51. — C. ecquid in antiquam virtutem animosque virilis pater Aeneas excitat? III 342.

ecsupero ſ. **exsupero.**

edax, verzehrend: ilicet ignis edax summa ad fastigia vento volvitur; II 758.

edera ſ. **hedera.**

edico, bekannt machen, anſagen, befehlen (imperat. edice: ſ. 2. XI 463): I. (Aeneas) principio sociis edicit, signa sequantur; X 258. ſ. 3. — 2. incipiens stabulis edico in mollibus herbam carpere ovis; G III 295. tu, Voluse, armari Volscorum edice manuplos ‖ manuplis ‖; XI 463. ſ. 3. — 3. sociis tunc arma capessant edico, et dira bellum cum gente gerendum; III 235.

edisco, erlernen: quae Eurotas iussit ediscere lauros ‖ laurus ‖; E VI 83.

edissero, Auskunft geben, vortragen: mihi haec edissere vera roganti; II 149.

edo, hervorbringen, gebären, erzeugen, verurſachen, anſtiften, ausſprechen, bekannt machen, part. hoch, hervorragend: I. collis Aventini silva quem (Aventinum) Rhea sacerdos furtivom partu sub luminis edidit oras; VII 660. Electram maximus Atlans edidit; VIII 137. quarum (puellarum) vox Ityn edit Ityn; Cul 252. si me iam summa Sapientia pangeret aree, quattuor antiquis ‖ quae ‖ heredibus edita ‖ est data ‖ censors; Ci 15. candida cyeneo edita Tyndaris ovo; Cat IX 27. vix haec ediderat (Aeneas), cum tempestas furit; V 693. tum Saturnius haec domitor maris edidit alti: „fas est“ . .; V 799. haec ingressis (Teucris Latinus) placido prior edidit ore: „dicite“ . .; VII 194. (Scylla) vix haec ediderat, cum deturpat pulvere crines Carme; Ci 283. qui (campus) editus austro; G II 188. voluores dulcia carmina per varios edunt resonantia cantus; Cul 147. cui (capiti) crista superne edita; Cul 172. hic (est) Calici crocus editus arvo; Cul 401. quod nec (apes) fetus nixibus edunt; G IV 199. quas ibi tum ferro strages, quae funera Turnus ediderit; IX 527. talia per campos edebat funera ductor Dardanius; X 602. patris de vertice summo edita purpura; Ci 320. Sapientiam: ſ. alqm. unus homo tantas strages impune per urbem ediderit? IX 785. ſ. funera. ne quod horridum ingo premente dura vulnus ederet iuba; Cat X 11. — II. unus scio, quid sit Amor. duris in cotibus illum aut Tmaros aut Rhodope aut extremi Garamantes nec generis nostri puerum nec sanguinis edunt; E VIII 45.

edo, eſſen, freſſen, verzehren (est: ſ. II. carinas, medullas, esset: ſ. II. culmos): I. postquam exempta fames et amor compressus edendi; VIII 184. ut vertere morsus exiguam in Cererem penuria adegit edendi; VII 113. collecta fatigat edendi ex longo rabies; IX 63. — II. ni ‖ nec ‖ te tantus edit ‖ edat ‖ taciturn dolor; XII 801. nec longo deinde moranti tempore contactos artus sacer ignis edebat; G III 566. lentus carinas est vapor; V 683. ut mala

culmos esset robigo; G I 151. est mollis flamma medullas interea; IV 66.

edoceo, Auskunft geben, angeben: I. 1. (Aeneas) Iovis imperium et cari praecepta parentis edocet et quae nunc animo sententia constet; V 748. ut (Aeneas), Mezentius arma quae sibi conciliet, violentaque pectora Turni edoceat; X 152. — 2. qui (Venulus) petat auxilium et Latio consistere Teucros edoceat; VIII 13. — II. imperium, al.: ſ. I, 1.

Edonus, edoniſch, Edoner, thraciſche Völkerſchaft: A Edoni Boreae cum spiritus alto insonat Aegaeo; XII 365. — B. saeva velut gelidis Edonum Bistonis oris virgo bacchatur; G 165.

educo, erziehen: sive educat illum (Phoebum) Arna Chimaereo Xanthi perfusa liquore seu qua . .; Cul 13. totidem (iuvenes), quos educat Ufens, viventis (Aeneas) rapit; X 518.

educo, herausführen, herausziehen, errichten, erziehen: I. Assaraci quem (Romulum) sanguinis Ilia mater educet; VI 779. (Virbium) eductum Egeriae lucis umentia circum litora; VII 763. (Simylus) quattuor eduxit cum spissis alia ‖ allia ‖ fibris; Mo 89. aram sepulchro ‖ sepulchri ‖ congerere arboribus caeloque educere certant; VI 178. aliae (apes) spem gentis adultos edoceunt fetus; aliae . .; G IV 163. cum (apes) gentis adultos edoceunt fetus; I 432. (filium) eductum Martis ‖ Matris ‖ luco Symaethia circum flumina; IX 584. quos Iovis educit luco silvestris Iaera iuvenes; IX 673. Cyclopum educta caminis moenia conspicio; VI 630. Calchas attollere molem roboribus textis caeloque educere iussit; II 186. ut (femina) possit parvos educere natos; VIII 413. ubi primum admuerint superi pubem educere castris; XI 20. (Mezentius) hoc dicens eduxit corpore telum; X 744. turrim summis sub astra eductam tectis convellimus; II 461. compactis trabibus quam (turrim) eduxerat ipse (Turnus); XII 674. — II. quem (Silvium) tibi longaevo serum Lavinia coniunx educet silvis regem regumque parentem; VI 765.

edurus, kräftig: in versum distulit eduram pirum; G IV 145. vgl. **ecdurus.**

effero, herausſtragen, fortſchaffen, fortwenden, hervorbringen, bringen, heraufbringen, heben, erheben: haec (Italia) genus acre virum Marsos pubemque Sabellam adsuetumque malo Ligurem Volscosque verutos extulit, haec Decios Marios . .; G II 169. (Hector) manibus vittas Vestamque potentem aeternumque adytis effert penetralibus ignem; II 297. (fluvius Turnum) mollibus extulit undis; IX 817. (Turnus) corripuit sese et tectis citus extulit altis; XI 462. vane Ligus frustraque animis elate superbis; XI 715. (Aeneas) haec ubi dicta dedit, portis sese extulit ingens; XII 441. quae (Scylla) simul ut sese cano de gurgite velox cum sonitu ad caelum stridentibus extulit alis; Ci 515. aspice quem valido subnixum gloria regno altius et caeli sedibus extulerat; Cat III 2. se: ſ. iram. effer aquam; E VIII 64. artes: ſ. clipeum. uterque bracchia ad superas interritus extulit auras; V 427. satus Anchisa caestus pater extulit aequos; V 424. caput: ſ. **caput.** II. 1. effero (6 Et.) E. 105, a. risit pater optimus olli (Niso) et clipeum efferri iussit, Didymaonis artes ‖ artis ‖; V 359. (Aeneas) clipeum cum deinde sinistra extulit ardentem; X 262. ostendit dextram insurgens Entellus et alte extulit; V 444. (Halaesus) Strymonio dextram fulgenti deripit ense elatam in iugulum; X 415. si nona diem mortalibus almum Aurora extulerit; V 65. donum: ſ. ornatum. (Pyrrhus) dextra corruscum extulit ensem; II 553. flammas cum regia puppis extulerat; II 257. genus: ſ. alqm; G II 169. qua gressum extuleram; II 753. ignem: ſ. alqm; II 297. tristius haut illis monstrum nec saevior ulla pestis et ira deum Stygiis sese extulit undis; III 215. iam humiles, iamque elati (iuvenes) sublime videntur aëra per vacuum ferri; G III 108. Aurora interea miseris mortalibus almam extulerat lucem; XI 183. monstrum: ſ. iram. cum solis equi lucem elatis naribus efflant; XII 115 pater Anchises oculos ad sidera laetus extulit; II 688. ornatus Helenae, quos illa Mycenis extulerat, matris Ledae mirabile donum; I 652. ubi primos crastinus ortus extulerit Titan; IV 119. nec mora: continuo vastis cum viribus effert ora Dares; V 368. qualis ubi Oceani perfusus Lucifer unda extulit os sacrum caelo; VIII 591. saepius tectis penetralibus extulit ova formica; G I 379 men efferre pedem, genitor, te posse relicto sperasti? II 657. penates, quos mecum ab Troia mediisque ex ignibus urbis extuleram; III 150. postem: ſ. iram. pubem: ſ. alqm; G II 169. ut belli signum Laurenti Turnus ab arce extulit; VIII 2. contra elata mari respondet Cnosia tellus; VI 23. geminas vestes auroque octroque rigentis extulit Aeneas; XI 73. vittas: ſ. alqm; II 297.

effervo, hervorbrauſen: quotiens Cyclopum effervere in agros vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam! G I 471. apes ruptis effervere costis; G IV 556.

efferus, wild, ungeſtüm, raſend: trepida et coeptis immanibus effera Dido; IV 642. tam magis illa (Chimaera) fremens et tristibus effera flammis, quam . .; VII 787. quid memorem infandas caedes, quid facta tyranni effera? VIII 484. saevit inventus effera; VIII 6. furis ‖ furiis ‖ Caci mens effera quattuor tauros avertit; VIII 205. ubi nunc Mezentius acer et illa effera vis animi? X 898.

effetus, erſchöpft, ſchwach, ſtumpf: neve (pudeat) effetos cinerem immundum iactare per agros; G I 81. te victa situ verique effeta senectus cura exercet; VII 440. en ego victa situ, quam veri effeta senectus arma inter regum falsa formidine ludit; VII 452. mihi tarda gelu saeclisque effeta senectus invidet imperium; VIII 508. frigent effetae in corpore vires; V 396.

efficio, bewirken, zuſtande bringen, bilden, vollenden: I. efficiam, posthac ne quemquam voce lacessas; E III 51. — II. iam canit effectos extremus vinitor antes; G II 417. constet ut effecti species nomenque moreti; Mo 118. insula portum efficit obiectu laterum; I 160. maxima res effecta, viri; XI 14

effigies, Bild, Abbild, Bildwerk: I. sin manibus vestris vestram ascendisset (effigies) in urbem; II 192. effigies sacrae divom Phrygiique penates visi astare; III 148. veterum effigies ex ordine avorum antiqua e caedro ‖ cedro ‖ vestibulo astabant; VII 177. effigies ad eum (pastorem) culicis devenit et illi tristis ab eventu recinit convicia mortis; Cul 208. velut in niveo tenera est cum primitus ovo effigies animantis; Ci 491. hanc pro Palladio moniti, pro numine laeso effigiem statuere, nefas quae triste piaret. hanc tamen immensam Calchas attollere molem roboribus textis iussit, ne recipi portis aut duci in moenia posset neu populum antiqua sub religione tueri; II 184. videntur: ſ. astant. — II. impius ex quo Tydides scelerumque inventor Ulixes corripuere sacram effigiem; II 167. ter haec altaria circum effigiem duco; E VIII 75. ſ. I. piat. super exuvias ensemque relictum effigiemque toro (regina) locat; IV 508. recipio, statuo: ſ. I. piat. cura tibi divom effigies et templa tueri; VII 443. effigiem Xanthi Troiamque videtis; III 497.

effingo, bilden, darſtellen nachahmen: bis (Daedalus) conatus erat casus effingere in auro; VI 32. dea gressus effingit euntis; X 640.

efflagito, dringend verlangen: (Turnus) notum efflagitat ensem; XII 759.

efflo, ausḥauchen, ausſprühen: Chimaeram Aetnaeos efflantem faucibus ignis; VII 786. eum solis equi lucem elatis naribus efflant; XII 115.

effluo, ſich ergießen: quo (Eridano) non alius per pinguia culta in mare purpureum violentior effluit amnis; G IV 373.

effodio, ausgraben, ausſtechen, ausgraben: saepe etiam effossis latebris (apes) sub terra fovere larem; G IV 42. (Polyphemus) lumnis effossi fluidum lavit inde cruorem; III 663. hic portus alii effodiunt; I 427. cum agricola grandia effossis mirabitur ossa sepulchris; G I 497. quo primum Poeni effodere loco signum; I 443.

effor, ausſprechen ſprechen: I. sic ore effata (Hecuba) recepit ad sese longaevom (Priamum); II 524. (Dido) incipit effari mediaque in voce resistit; IV 76. sic effatus (Aeneas) vestigia pressit; VI 197. sic deinde effatus (Aeneas) frondenti tempora ramo implicat; VII 135. sic effatus (Turnus) ad undam processit; IX 22. sic effata (erinys) facem iuveni coniecit; VII 456. sic effata (regina) sinum lacrimis implevit obortis; IV 30. quae scelerum facies? o virgo, effare; VI 560. — II (Iulus) tum sic effatur: „sponde“ . .; IX 295. Pandarus mortis fraternae fervidus ira effatur; „non“ . .; IX 737. — III. tantum effatus (Aristaeus); G IV 450. quae postquam vates sic ore effatus amico est; III 463. haec effata silet (Dido); IV 499. haec effata (Pyrgo); V 653. tantum effata (vates) furens antro se immisit aperto; IV 262. tantum effatus (Deiphobus), et in verbo vestigia torsit; VI 547. haec effatus equos numero pater eligit omni; VII 274. nec plura effatus (Ignipotens), at illi (Cyclopes) incubuere . .; VIII 443. (Apollo) simul haec effatus ab alto aethere se misit ‖ mittit‘; IX 644. tantum effatus (Aeneas); X 256. quae talia postquam effatus Tarchon; X 299. genua amplectens (Magus) effatur talia supplex: „per‘ . .; X 523. tantum effatus (Aeneas) et infesta subit obvius hasta; X 877. nec plura effatus (Aeneas) ad altos tendebat muros; XI 98. (Tarchon) haec effatus ecum in medios concitat; XI 741. (regina) multa per maestum demens effata furorem discindit amictus; XII 601. tantum effata (Iuturna) caput glauco contexit amictu; XII 885. nec plura effatus (Turnus) saxum circumspicit ingens; XII 896. hoc visum nulli, non ipsi effata (Dido) sorori; IV 456.

effrenus, zügellos, wild: talis gens effrena virum Riphaeo ‖ Rhipaeo ‖ tunditur euro; G III 382.

effringo, zerſchmettern: (Entellus) effracto inlisit in ossa cerebro; V 480.

effugio, entfliehen, enteilen, entkommen, entrinnen, ausweichen, meiden: I. numquam hodie effugies; E III 49. effugit ante alios primisque elabitur undis Gyas; V 151. effuge et haec Turno mandata novissuma perfer: succedat . .; XI 825. gemini lapsu delubra ad summa dracones effugiunt ‖ diffugiunt ‖; II 226. effugit horrendum stridens adducta sagitta; IX 632. — II. tene ego tam longe capta atque avecta nequivi effugere? Ci 292. classis invectas Thybridis undam non, ut rere, meas effugit nuntius auris; VII 437. satis est gentem effugisse nefandam; III 653. ter frustra comprensa manus effugit imago; II 793. VI 701. nec miseram effugiunt mortem; XI 881. has terras Italique hanc litoris oram effuge; III 398. effugimus scopulos Ithacae, Laertia regna; III 272. non hoc telum effugies; IX 748. terras: ſ. oram.

effugium, Flucht: quos (natos, parentem) illi fors poenas ob nostra reposcent effugia; II 140.

effulgeo, effulgo (ſ. fluctus), glänzen, leuchten: Pallas, limbo ‖ nimbo ‖ effulgens et Gorgone saeva; II 616. ipsi in puppibus auro ductores longe effulgent ostroque decori; V 133. videres auro effulgere fluctus; VIII 677. continuo nova lux oculis effulsit; IX 731.

effultus, geſtützt, ruhend: harum (bidentium Latinus) effultus tergo stratisque iacebat velleribus; VII 94. (Enandrus) Aenean stratis locavit effultum foliis et pelle Libystidis ursae; VIII 368.

effundo, ausgießen, ausſchütten, herauswerfen, treiben, niederwerfen, loslaſſen, auflöſen, ausſtrömen laſſen, ausſprechen, vergießen, verſchwenden: nos contra effusi lacrimis coniunxque Creusa Ascaniusque omnisque domus; II 651. limen relinquit, effusi nimbo similes; V 317. (Palinurus) mediis effusus in undis; VI 339. qua vi ‖ quae via ‖ Teucros effundat in aequor ‖ aequum ‖? IX 68. cum rota praecipitem (Phegea) et procursu concitus axis impulit effunditque solo; XII 380. (Aeneas) Murranum praecipitem scopulo atque ingentis turbine saxi excutit effunditque solo; XII 532. mene non potuisse tua animam hanc effundere dextra! I 98. Troïa pubes Ascanio auxilium castris effundit apertis; VII 522. coniugem: ſ. alqm; II 651. cum ruunt effusi carcere currus; G III 104. non tam praecipites ruunt effusi carcere currus; V 145. quod (equi) litore currum et iuvenem monstris pavidi effudere marinis; VII 780. (Iuno) quassans caput haec effundit pectore dicta: „heu“ . .; VII 292. domum: ſ. alqm; II 651. (equi) metu versi retroque ruentes effundunt ducem; X 574. quadrupes effusum equitem super ipse secutus implicat; X 893. Hector visus largos effundere fletus; II 271. qua gens Canopi accolit effuso stagnantem flumine Nilum; G IV 288. telorum effundere contra omne genus Teucri; IX 509. effusa si quando grandine nimbi praecipitant; X 803. genitor omnis effundit habenas; V 818. (Aeneas) irarum omnis effundit habenas; XII 499. talis sese halitus atris faucibus effundens super ‖ supera ‖ ad convexa ferebat; VI 241. hoc effusos munimen ad imbres; G II 352. donec (animalia) ut aestivis effusus nubibus imber erupere; G IV 312. cum effusis imbribus atra tempestas sine more furit; V 693. talis et ipse iubam cervice effundit ‖ effudit ‖ equina coniugis adventu pernix Saturnus; G III 92. hasta invenem fulva effundit harena; XII 276. ſ. currum; VII 780. illam (Camillam) omnis tectis agrisque effusa iuventus miratur; VII 812. ibi omnis effusus labor; G IV 492. dixit (Andromache), lacrimasque effudit et omnem implevit clamore locum; III 312. effusae genis lacrimae; VI 686. Alcides lacrimas effundit inanis; X 465. tum studio effusae matres et volgus inermum invalidique senes turris obsedere; XII 131. nymphae caesariem effusae nitidam per candida colla; G IV 337. ipsum (Phrygium praedonem) portis effunde sub altis; XI 485. ut cum carceribus sese effudere quadrigae, addunt in spatia; G I 512. Venus talis effundit pectore questus; V 780. crinis effusa sacerdos ter centum tonat ore deos; IV 509. quam magis effuso crudescunt sanguine pugnae; VII 788. senes: ſ. matres. ut languida effuso requierunt membra sopore; Cul 207. [si (vis) tellurem effundat in undas diluvio miscens]; XII 204. quanta per Idaeos saevis effusa Mycenis tempestas ierit campos; VII 222. huc omnis turba ad ripas effusa ruebat; VI 305. Entellus vires in ventum effudit; V 446. volgus: ſ. matres. ille (Entellus) super talis effundit pectore voces: „hanc animam“ . .; V 482. visa dehinc facies Anchisae subito talis effundere voces: „nate“ . .; V 723. (Aeneas) talis effundit ad aethera voces: „nymphae“ . .; VIII 70.

egelidus, kühl: (Venus) natum ut procul egelido secretum flumine vidit; VIII 610.

egenus, bedürftig, dürftig, mißlich: quae nos omnium egenos urbe domo socias; I 599. cum tu supplex in rebus egenis quas gentis Italum non oraveris! VI 91. rebus veni non asper egenis; VIII 365. unum quod restat rebus egenis; X 367.

egeo, egens, bedürfen, entbehren, ermangeln, arm ſein, darben: I. ipse ignotus egens Libyae deserta peragro; I 384. eiectum litore, egentem regni demens in parte locavi; IV 373. — II, I. quae causa rates aut cuius egentis litus ad Ausonium

vexit? VII 197. cum (Dardanius iuvenis) classis egeret; IX 88. populum volentem deponunt, animos nil magnae laudis egentes; V 751. nil radicis egent aliae (silvarum); G II 28. non te rationis egentem Lernaeus turba capitum circumstetit anguis; VIII 299. quem (Pallanta) non virtutis egentem abstulit atra dies; XI 27. rem nulli obscuram nostrae nec vocis egentem consulis, o bone rex; XI 343. — 2. non tali auxilio nec defensoribus istis tempus eget; II 522.

Egeria, Nymphe: I. Trivia Hippolytum nymphae Egeriae nemorique relegat; VII 775. — II. (Virbium) eductum Egeriae lucis umentia circum litora; VII 763.

egestas, Bedürfnis, Armut, Not: quo minor est illis (capris) curae mortalis egestas; G III 319. primis in faucibus Orci habitant Metus et malesuada Fames ac turpis Egestas, terribiles visu formae; VI 276. labor omnia vicit improbus et duris urgens in rebus egestas; G I 146.

ego, ich: A. allein: I. Singular: 1. ego; a. Dictiv: accipio; VI 692. addam; VIII 496. adgrediar; E VIII 102. aspicio; E VII 7. A IX 481. aspiciam; II 785. conor; Ci 328. conspiciam; Ci 307. sim dedignata; IV 536. depono; E III 29. digner; XI 169. ten ego delexi! ten ego! Ci 428. dabo; IX 323. dedi; X 93. eripui; VI 110. faxo; XII 316. feram; XI 593. Cat XIV 5. fovi; X 93. habebam; E VII 14. infundam; IV 120. iubebo; XII 189. iuravi; IV 425. levabo; E IX 65. linquo; IX 287. mando; E VIII 92. meditabor; E VI 6. memini; E IX 51. memorem; Cat IX 41. metuam; E II 26. misi; IV 425. negabo; IV 333. obtestor; IX 257. opto; G II 42. ornabo; Cat XIV 5. oro; IV 314. XII 56. paro; VIII 475. peto; XII 189. pono; I 278. ponam; VI 72. potui; IV 419. rapui; V 808. recondam; I 680. revolvo; II 101. servo; E III 75. speravi; IV 337. sum; VIII 62. Ci 409. 411. 414. eram; E VIII 38. testabor; Ci 407. transierim; G II 101. A X 185. venerarer; Ci 18 vidi; E III 17. E VIII 97. G I 316. videar; E VII 41. vici; XI 160. — b. Paſſiv: cogor; Cul 372. divellerer; VIII 568. laudabor; X 449. pulsus; XI 392. poscor; VIII 533. victa; VII 452. uror; Ci 259. — c. Ellipſen Daphnis ego in silvis, hinc usque ad sidera notus, formonsi pecoris custos, formonsior ipse; E V 43. sed non ego credulus illis (pastoribus); E IX 34. venti, tantas audetis tollere moles? quos ego — ! I 135. Polydorus ego; III 45. his (armis) ego suetus; V 414 eu, ego vester Ascanius; V 672. auctor ego audendi; XII 159. * immortalis ego? XII 882. — d. mit anderer Perſon: boni quoniam convenimus ambo, tu calamos inflare levis, ego dicere versus; E V 2. Daphnis me malus urit, ego banc in Daphnide laurum; E VIII 83.

2. me (acc.); a. Subject im acc. c. inf.: accepisse; VI 392. aperire; XII 25. attrectare; II 719. cernere; II 538. circumdare; E X 56. componere; IV 340. confidere; V 849. consistere; I 628. consulere; XII 20. convellere; G I 456. descendere; V 782. desistere; I 37. dicere; Ci 266. Cat VII 3. discedere; E III 78. ducere; II 641. IV 340. meque deosque comites futuros; Ci 338. exire; E I 40. expendere; X 669. XII 21. fari; VII 427. ferre; V 59. VI 464. IX 291. men, men fungi? Ci 443. furere; XII 680. iacere; Cat XIII 1. ignorare; V 848. incidere; E III 10. E IX 14. ire; G I 456. meminisse; IV 335. misereri; V 350. moliri; I 563. mori; E II 7. parere; E V 4. ponere; X 623. posse; I 37. II 657. potuisse; I 97. precari; VIII 127. rapere; X 462. rumpere; X 63. sociare; XII 27. sperare; G IV 325. temptare; XI 505. tendere; VI 695. turbare; IX 409. velle; Ci 316. vidisse; G IV 125. visuram; Ci 247. — teneri; V 384. — b. Object; abigat ‖ adigat ‖; IV 25. abluero; II 718. accipit; III 707. acceperat; E VIII 39. accipiant; G II 475. accipere; II 69. addixi; III 652. adflavit; II 648. V 739. abigat ‖ adigat ‖; IV 25. adiungere; IX 199. me admonet, me; IV 351. egere; VI 461. alebat; G IV 563. amat; E III 62. argue; XI 383. abstulit; E VIII 41. Ci 430. circumstetit; II 559. commendo; Cat VIII 3. commovit; Ci 433. coniunxere; VIII 131. contigit; II 648. demittit; IV 268. deseruere; III 616. destinat; II 129. detimet; E X 44. A II 788. dicunt; E IX 33. dignor; I 335. duxisti; X 668. eripui; II 134. eripis; II 664. eripe; VI 365. experti; XI 396. exsolvite; IV 652. extiuxti; IV 682. fecere; E IX 32. fallit; IV 96. fefellit; VI 691. ferebam; II 672. tulisset; V 356. figite; IX 493. fugis; IV 314. gravabit; II 708. habet; VI 362. habent; V 733. immergite; III 605. impellite; XI 278. incendere; IV 360. incitas; Cat XIII 8. incuses; XII 146. iunxit; IV 28. iuvant; E V 82. manent; XII 62. mersit; VI 348. mersere; VI 511. Argolica de gente negabo; II 78. me, me obieci; VIII 144. opponere; VII 300. oratis; XI 110. pangeret; Ci 14. perdidit; Cat VII 2. 4. perdere; Ci 275. petit; E III 64. petebas; IV 675. praeferat; E III 4. praefecit; VI 564. promisi ultorem; II 94. prosequere; XII 72. raptat; G III 291. redde; XII 935. reddite; II 669. reducit; X 670. refero; II 757. referret; XI 163. remitto; XII 833. remisit; II 543. reservo; IV 368. me, me reservant; Ci 318. resonant; E II 12. revisas; E VII 67. rogaret; E V 88. secuti; X 672. sequatur; X 679. sequantur; XII 32. servare; Ci 275. sinet; IV 540. sinite; XII 316. sistat; G II 488. sociare; IV 16. solvite; E VI 24. spargite; III 605. spernis; E III 74. temptare; XII 360. tenebat; E I 31. tenuit; X 846. terres; X 878. me, me terret; IV 351. terrent; IX 133. XII 894. 895. tolle; VI 370. tollite; III 601. tollere; G III 8. torques; Ci 257. versant; VI 362. vertit; I 260. vexit; VI 356. videt; E VII 8. vidi; E II 25. vincat ‖ vincet ‖; E IV 55. vocant; I 610. vocabis; Cat XIII 19. vocasses; IV 678. vocantem; XII 638. urit; E II 68. E VIII 83. — c. mit Präpoſitionen: ad: misit; VIII 505. portatis; XI 281. apud: sunt; E III 62. sit me circum; II 564 in: acuant; VIII 386. conicite; IX 493. me me, in me convertite; IX 427. post; G IV 148.

3. mei: a memor; IV 336. securi; VII 304. — b. fiducia; VIII 396. imago; IV 654.

4. mihi: a. nach Verben: abis; V 162. abibit; V 305. accipe; E VIII 6. adfers; III 310. ademit; Ci 313. adsint; X 773. agitat; IX 187. ardebat; VIII 163. astitit; III 194. canebat; III 183. canebant; II 124. cantabunt; E V 72. cantaret; E X 41. concede; E X 1. concedite; E VII 21. concilias; I 78. constituent; XII 193. crescit; E X 73. debent; XII 317. debita; VII 120. decernet; G III 19. derraverat; E VII 7. detulit; IX 18. defit; E II 22. deflectunt; Ci 260. dehiscat; IV 24. X 676. XII 884. delusit; VI 344. dixit; III 362. dic; E III 1. pauca mihi, pauca mihi dicite; Cat IX 1. displiceat; G III 56. dedit; E II 37. E VIII 95. A VIII 166. dabis; VIII 538. dabunt; Cul 9. dederit ‖ dederis ‖; IV 436. det; XI 592. da; VII 331. datum; I 139. dare visa; V 636. donat; Ci 246. eripuit; II 735. eripiare; XII 948. exit; VIII 65. expediat; XII 500. fascinat; E III 103. fatebatur; E III 33. tulit; VI 502. ferent; XI 791. finge; VII 438. incipiat; G I 45. invidet; VIII 508. invidit; XI 43. invideas; Ci 277. iuncta est; VIII 169. legeret; E X 41. libeat; G III 435. licet; Cat I 1. liceat; E VIII 8. 9. luderet; IV 328. luctis; I 136. maneat; E IV 53. memora; I 8. minetur; XI 348. mitte; E III 76. monstrata; IV 483. nascitur; VII 44.

negares; X 614. offert; E III 66. obtulit; II 589. est opus; IX 148. pegigit; X 902. peperissem; Ci 282. parta; VII 598. parabant; IV 676. parari; II 132. peristi; Ci 306. persolves; VIII 61. IX 422. perstat; V 812. peto; XII 190. placeant; G II 485. praedixit; III 251. 713. prodest; Cat I 5. profuit; VII 302. quatit; III 29. Cul 219. quiescant; E X 33. recursent; XII 801. reddat; IV 479. redderet; E III 21. crudelis reddite Minos! Ci 286. redibat; E I 35. refers; IX 491. referat; VIII 560. reliquit; E VIII 91. A VII 122. reservant; VIII 575. salve; XI 97. sederet; IV 15. servat; V 30 servassent; II 642. spondeat; V 17. sudabunt; Ci 438. suggere; X 333. est; E II 36. E III 100. E VII 43. A VII 268. IX 260. 285. XI 316. est, est; E III 33. A X 51. fas est; I 77. sat est; IX 194. sunt; E IX 33. A I 71. IX 137. X 528. [mihi] fuit; IX 85. fuerat; V 397. X 613. eris; E III 104 erit; E I 7. G III 16. A VII 266. IX 297. * mihi erit; XII 882. sis; Cul 378. sit; E VIII 89. E X 46. G II 252. A II 710. Cat IV 12. sit fas; VI 266. sint; G II 43. A VI 266. 625. esset; E X 37. foret; V 398. X 613. fuerint; V 475. este boni! XII 646. tradidit; E III 2. vale; XI 97. valent, valent; Cat XII 5. venit; Cat I 3. venerat; VI 456. * veniet mihi; IV 387. vestibat; VIII 160. videor; E X 58. visus; II 271. dare visa; V 637. visum; II 624. — b. nach Adjectiven und Adverb: este boni; XII 646. care magis; V 724. cara; IV 634. XI 537. 586. carior; XII 639. Cul 211. Cat IV 3. certa; IV 125. VII 548. dulce; E III 83. * mihi dulce; XII 882. dulcior; E VII 37. sit fertilis; G II 252. germana atque eadem gratissima; X 607. gratior; V 28. inimica; I 67. nota; XII 808. sanctum; VIII 382. Ci 274 sat est; IX 194. — c. logisches Subject beim Passiv: agetur; I 574. susceptum fuerit; Cat XIV I. suscepta fuisset; IV 327. audita; I 326. cognitus; I 623. condita; E X 50. oblita; E IX 53. reperti; E II 40. visa; I 326. speranda fuerunt; XI 275. — d. Ausruf: ei mihi! II 274. XI 57. XII 620. Ci 237. Cat VI 4. — e. zum Satz: neu quis ob inceptum subitum mihi segnior ito; XII 566. f. Ellipsen: hinc mihi prima mali labes; II 97. nec mihi iam patriam antiquam spes ulla videndi; II 137. fas mihi Graiorum sacrata resolvere iura; II 157. o mihi sola mei super Astyanactis imago; III 489. ipse mihi nuper Libycis tu testis in undis, quam molem excierit (Iuno); V 789. nec minor in terris Aeneae mihi cura tui; V 804. tu mihi nunc pugnae princeps; X 254. nec mihi cum Teucris ullum post eruta bellum Pergama; XI 279. ille mihi ante alios fortunatusque laborum egregiusque animi. qui . .; XI 416. hoc satis est; pingui nil mihi cum populo; Cat IX 64.

5. mi: nova facies inopinave surgit; VI 104. et mi genus ab Iove summo; VI 123.

6. me (abl.): a. Subject im abl. abs.: duce; X 92. me, me duce; XII 260. inulto; X 739. pascente; E I 77. — b. mit Präpositionen: a: abducere; E II 43. cum: certes; E III 31. certet; E IV 58. concurrere; XI 117. deducam; G III 10. extuleram; III 149. habitare; E II 28. indignabar; II 93. partire; XI 510. peregi; VI 105. erit; IV 115. traxi; VI 351. veho; I 379. voluto; E IX 37. pariter; I 572. una; E II 31. Cat VIII 3. ecquis erit, mecum qui primus in hostem? IX 51. f. enm. IV. mecum (27 St.) S. 152, b. de: viderit; X 743. ex: disce; XII 435. in: mora non erit; E III 52. pro: cepisse timorem; VI 352. curam deponas; XII 48. dona tulit; IX 306. curam geris; XII 48. hostili succedere dextrae; X 847. frigora Rheni me sine sola vides; E X 48.

II. Plural: 1. nos (nom.): a. Activ: cedamus; E X 69. celerare; III 666. confecimus; G II 511. nosne conamur? nos? X 88. consevimus; E I 72. dicemus; E V 50. dabimus; III 159. demus; XI 329. donabimus; E V 85. ducimus; VI 539. excutere; II 685. ferimus, fovemus; IV 217. fugimus; E I 4. gessimus; II 89. linquimus; E I 3. mirabimur; Cat XI 5. mittamus; XII 629. movemus; III 519. pandimus; III 520. possumus; Cat IX 59. rati; II 25. referemus; XI 127. spargimus; XII 50. sufficimus; V 21. sumus; X 230. temptamus; III 520. venimus; I 527. — b. Passiv: cogemur; XII 236. disiungimur; I 252. effusi; II 651. feramur; Cul 41. vocamur; III 494.

2. nos (ce.): a. Subject im acc. c. inf.: deponere; VI 632. iuvisse; X 84. quaerere; IV 350. vgl. b. ago, fero. — b. Object: adi; VIII 302. adflavit; G I 250. adiungere; VII 236. fata exquirere terras egere; VII 239. amavit; E V 52. aspice; II 690. claudit; X 377. docuit; E V 86. ire ferunt tempora; Cat IV 1. habet; E I 30. manebat; VII 128. mittit; III 155. misit; VII 221. pellant; VIII 147. petiere; VII 236. rape; II 675. reliquit; E I 30. reponis; I 253. vocant; XI 96. — c. mit Präpositionen: ad: duc; G IV 368. perlabitur; VII 646. inter: experiamur; E III 28.

3. nostri: a. nach Verben: miserere; E II 7. paenitet; E X 16. — b. nach Adjectiven: immemor; VII 439. rudis; Ci 242. — c. nach Substantiven: amor; G IV 324. cupido; VII 263. cura; II 595. nuntius; IV 237. potentia nostri ‖ nostra ‖; X 72. spes et solacia; VIII 514.

4. nobis (dat.): a. nach Verben: adnuerit; XII 187. aptemus; II 389. attollere; IX 321. abstulit; Cat XI 1. fuerit debita; Ci 456. dic; I 753. da; E I 18. eripuit; VI 342. extudit; G IV 315. fecit; E I 6. E III 44. tulisset; Ci 278. imposuit; VIII 185. invidet; G I 503. laudavit; E V 55. liceat ‖ libeat ‖; Ci 19. locuta est; E III 72. offert; II 371. ostendat; VI 187. peperere; XI 24. placent; E X 62. placeant; E II 62. praedicere; E I 16. promisit; IV 227. rapta; E IX 17. restitues ‖ restituis ‖; VI 846. revehis; VIII 37. est; E VII 70. E IX 59. sunt; E I 80. A VIII 150. rex erat; I 544. erit auxilio; XI 428. sit maius; E V 53. fas fuisset; VIII 397. superet; E IX 27. supersunt; XI 419. — b. nach Adjectiven: nobis ‖ non sic ‖ gravia atque indigna fuere; Ci 310. propriae; III 167. sacrum; Ci 224. — c. logisches Subject beim Passiv: dicetur; VIII 272. quaerendi; XI 88. sunt servandi; G I 204. tuendae; G III 305. — d. Ellipsen: triste arboribus venti, nobis Amaryllidis irae; E III 81. tale tuum nobis carmen ‖ carmen nobis ‖, divine poeta, quale . .; E V 45. hic vertex nobis semper sublimis; G I 242. ubi nunc nobis deus ille magister, nequiquam memoratus Eryx? V 391. hac iter Elysium nobis; VI 542. nobis ad belli auxilium pro nomine tanto exiguae vires; VIII 472. totidem nobis animaeque manusque; X 376. nunc iter ad regem nobis murosque Latinos; XI 17.

5. nobis (abl.): redit a nobis; G I 249. celebrate nobiscum; VIII 174.

B. **Verbindungen**: I. mit Substantiven: vobis animam hanc Turnus ego, haut ulli veterum virtute secundus, devovi; XI 441. ne tu ‖ me ne ‖ illa quidem communis alumnam omnibus iniecta tellus tumulabis ‖ tumulabit ‖ arena; Ci 441. qui nos fugiatis amicos; XI 109. nos animae viles, inhumata infletaque turba, sternamur campis; XI 372. illi (Palamedi) me comitem et consanguinitate propinquum pater misit; II 86. ego, quae divom incedo regina, Iovisque et soror et coniunx, una cum gente tot annos bella gero; I 46. ego magna Iovis coniunx vincor ab Aenea; VII 308 qui (iuvenis) deinde me famulo famulamque Heleno transmisit habendam; III 329. quae (dicta) vobis furiarum ego maxima pando; III 252. nos, tua progenies navibus amissis prodimur;

I 250. propinquum: ſ. comitem. saepe ego longos cantando puerum memini me condere soles; E IX 52. quae nos, reliquias Danaum, urbe domo socias; I 598. soror: ſ. coniunx. turba: ſ. animae. illi (Caesari) victor ego et Tyrio conspectus in ostro centum quadriiugos agitabo ad flumina currus; G III 17. me victorem ferant morientia lumina Turni; X 463. vgl. A, I, 2, b. negabo, promisi.

II. mit Pronomina, Adjectiven, Participien, Zahlwort: nos hinc alii sitientis ibimus Afros, pars Scythiam veniemus; E I 64. quae (via) eo me solvat amantem; IV 479. ut ‖ a! ‖ quid ego amens diem potui producere vitae? Ci 294. tene ego tam longe capta atque avecta nequivi effingere? Ci 290. prius quam te mihi talia captae facturum metui; Ci 426. me confectum choreis somnoque gravatum infelix habuit thalamus; VI 520. me consortem nati concede sepulchro; X 906. conspectus: ſ. I. victor. quorum direptis moenibus urbis o ego crudelis flamma delubra petivi; Ci 424. quae cantus meditanti mittere coeptos ‖ certos ‖ magna mihi cupido tribuistis praemia, divae Pierides; Ci 93. non equidem me alio possum contendere dignam supplicio; Ci 418. hos ego digrediens lacrimis adfabar obortis: „vivite felices“; III 492. hinc me digressum vestris deus appulit oris; III 715. me nulla dies tam fortibus ausis dissimilem arguerit; IX 281. quid iam durae superat mihi? XII 873. nos patria incensa diversa per aequora vectae stirpis Achilleae fastus iuvenemque superbum servitio enixae tulimus; III 325. cum (Euandrus) me complexus euntem mitteret in magnum imperium; XI 46. nec nos via fallit ‖ fallet ‖ euntis; IX 243. etsi me vario iactatum laudis amore inritaque expertum fallacis praemia volgi Cecropius hortulus complectitur umbra; Ci 1. non me tibi Troia externum tulit; III 42. hunc (diem) ego Gaetulis agerem si Syrtibus exul; V 51. hic me, pater optime, fessum deseris; III 710. furens: ſ. quaerens. gravatus: ſ. confectus. me pressit iacentem dulcis et alta quies placidaeque similima morti; VI 520. me quoque per multos similis fortuna labores iactatam hac demum voluit consistere terra; I 628. ſ. expertus. nos te Dardania incensa tuaque arma secuti, nos tumidum sub te permensi classibus aequor idem venturos tollemus in astra nepotes; III 156. idem ego, nate, tuum maculavi crimine nomen; X 851. neque me indecorem germana, videbis amplius; XII 679. me non florentes aequali corpore nymphae, non metus incensam potuit retinere deorum; Ci 435. quid me praeclara stirpe deorum invisum fatis genuisti? G IV 322. quis me ratibus superbis invisam accipiet? IV 540. ipse ego cana legam tenera lanugine mala; E II 51. ipsa ego te in secreta senis ducam; G IV 401. ipse ego paulisper pro te tua munera inibo; V 846. ego, si qua super fortuna laborum est, ipsa regam; VII 559. ipse ego te ripis et recto ‖ adstricto ‖ flumine ducam; VIII 57. hunc (crinem) ego Diti sacrum iussa fero; IV 702. di, vobis laetus ego hoc candentem in litore taurum constituam; V 236. has (piceam, trabes) ego Dardanio iuveni iacta dedi; IX 88. nos iuvenem exanimum vano maesti comitamur honore; XI 51. meditans: ſ. cupidus. heu heu! quid volui misero mihi? E II 58. illa (Eurydice) „quis et me“ inquit“ miseram et te perdidit, Orpheu, quis tantus furor? G IV 494. quid iam misero mihi denique restat? II 70. nos delubra deum miseri festa velamus fronde per urbem: II 248. heu misero coniunx fato mi ‖ fatone ‖ erepta Creusa; II 738. quando aliud mihi iam miserae nihil ipsa reliqui; IV 315. miserae hoc tamen unum exsequere, Anna, mihi; IV 421. aut tu mihi terram inice (namque potes) aut tu da dextram misero; VI 365. heu, nunc misero mihi demum exitium infelix! X 849. per tuum expertum multis miserae mihi rebus amorem precor, ne . .; Ci 325. cui me moribundam deseris, hospes? IV 323. attulit et nobis aliquando optantibus aetas auxilium adventumque dei; VIII 200. ita me referat tibi magnus ovantem Iuppiter; IX 208. nos pavidi trepidare metu; II 685 me pulsum patria pelagique extrema sequentem Fortuna omnipotens et ineluctabile Fatum his posuere locis; VIII 333. permensus: ſ. idem. hic mihi responsum primus dedit ille petenti; E I 44. quod saepe petenti inrabas nihil esse mihi, cur . .; Ci 435. nos ad beatos vela mittimus portus, magni petentes docta dicta Sironis; Cat V 8. perfidus ut nos praecipitis ferro Rutulus flammaque premebat; X 231. nos magna precati numina sortitique vices una undique circum fundimur; III 633. ſ. vocans. primus ego in patriam mecum Aonio rediens deducam vertice Musas; G III 10. me primam absumite ferro; IX 494. primus ego ex supplex venio; XI 364. non ego vos posthac viridi proiectus in antro dumosa pendere procul de rupe videbo; E I 75. nec me quaerentem vana (Hector) moratur; II 287. quaerenti et tectis urbis sine fine ruenti ‖ furenti ‖ umbra Creusae visa mihi; II 773. quae me fnga quemve reducit? X 670. sit qui me raptum pugna pretiove redemptum mandet humo; IX 213. mihi haec edissere vera roganti; II 149. ruens: ſ. quaerens. secundus: ſ. I. alqs. iam iam nec nobis aequo senioribus ullum vivere uti cupiam vivit genus; Ci 293. sequens: ſ. pulsus. secutus: ſ. idem. servatum ex undis Strophadum me litora primum excipiunt; III 209. solus ego in Pallanta feror, soli mihi Pallas debetur; X 442. quod si me solum Teucri in certamina poscunt; XI 434. mihi ius concurrere soli; XII 315. nec tu me aëria solam nunc sede videres digna indigna pati; XII 810. urbem quam dicunt Romam, Meliboee, putavi stultus ego huic nostrae similem; E I 20. me sonus excitat omnis suspensum et comiti timentem; II 726. me ipse (Helenus) manu multo suspensum numine ducit; III 371. Anna soror, quae me suspensam insomnia terrent! IV 9. nos taciti incidere funem; III 667. quem (honorem) mihi vix frugum et pecudum custodia sollers omnia temptanti extuderat; G IV 327. ne me terrete timentem, obscenae volucres; XII 875. ſ. suspensus; II 726. non ita me genitor Argolicum terrorem inter sublatum erudiit; IX 201. ego veri vana feror; X 630. nos Troia antiqua diversa per aequora vectos tempestas appulit; I 375. ſ. enixus. ut (Andromache) me conspexit venientem; III 306. dum mea me victam doceat fortuna dolere; IV 434. scio me Danais e classibus unum; III 602. me verius unum pro vobis foedus luere et decernere ferro; XII 694. esto nunc Sol testis et haec mihi Terra vocanti ‖ precanti ‖; XII 176. me (oracula, patres) fatis egere volentem; VIII 133. [nec me vis ulla volentem avertet]; XII 203.

III. mit Affix: tunc egomet tumulum Rhoeteo litore inanem constitui; VI 505. vidi egomet duo de numero cum corpora nostro (Cyclopes) frangeret ad saxum; III 623. memet super ipsa dedissem; IV 606. quae memet in omnia verti; VII 309.

IV mit Affix und Pronomen: ipsa egomet dudum Beroën digressa reliqui aegram; V 650.

egredior, herausſommen, hinausgehen, ausrücken: magno telluris amore egressi optata potiuntur Troes harena; I 172. est urbe egressis tumulus templumque vetustum desertae Cereris; II 713. egressi veneramur Apollinis urbem; III 79. „egredere o quicumque es“ ait (Pallas); VIII 122. egressi superant fossas; IX 314. dum trepidi egressisque labant vestigia prima; X 283. (Scylla) suspensa levans digitis vestigia primis egreditur; Ci 213.

egregius, ausgezeichnet, vortrefflich, vorzüglich, herrlich: Silvius Aeneas, pariter pietate vel armis egregius; VI 770. (Pallas, Lausus) egregii forma; X 435. hasta procul egregium Antoren latus inter et ilia figit; X 770. ille mihi ante alios fortunatusque laborum egregiusque animi, qui . .; XI 417. quid tam egregium, si femina forti fidis equo? XI 705. egregias animas deorate supremis muneribus; XI 24. stabat in egregiis Arcentis filius armis; IX 581. egregia interea coniunx arma omnia tectis amovet; VI 523. hunc decus egregium formae movet atque iuventae; VII 473. ipsa sibi egregium facta decus parient; Cat IX 58. quin gnatam egregio genero des, pater; XI 355. sic fore bello egregiam et faeilem victu per saecula gentem; I 445. est et Volscorum egregia de gente Camilla; XI 432. rex, genus egregium Fauni; VII 213. talis celebrent hymenaeos egregium Veneris genus et rex ipse Latinus; VII 556. hoc iuvenem egregium praestanti munere donat (Aeneas); V 361. una (Aeneas) ire videbat egregium forma iuvenem et fulgentibus armis; VI 861. hasta egregium forma iuvenem et fulgentibus armis transadigit costas; XII 275. egregiam laudem et spolia ampla refertis; IV 93. tantum egregio decus enitet ore; IV 150. huic progeniem virtute futuram egregiam; VII 258. quos secutus regius egregia Priami de stirpe Diores; V 297. adde tot egregias urbes; G II 155. ut bello egregias idem (Hercules) disiecerit urbes, Troiamque Oechaliamque; VIII 290.

eheu, ach! eheu mutandus numquam labor! Cul 258. ut iam periura puellae † non ulli liceat ‖ eheu peritura puella non ulli licitam ‖ violaverat sedem; Ci 140. (virgo) notas eheu frustra respectat Athenas; Ci 469.

ei, ach! weh! ei mihi qualis erat (Hector), quantum mutatus ab illo Hectore, qui . . ! II 274. ei mihi, quantum praesidium Ausonia et quantum tu perdis, Iule! XI 57. ei mihi! quid tanto turbantur moenia luctu? XII 620. ei mihi, ne furor ille tuos invaserit artus, ille, qui . . ! Ci 237. ei mihi, ut ille versus usquequaque pertinet „gener“ . . ! Cat VI 4.

eia ſ. **heia.**

eicio, auswerfen, vertreiben, ausreuten: si quibus eiectus (Aeneas) silvis aut urbibus errat; I 578. eiectum litore, egentem excepi; IV 37. nec non Tarquinium eiectum Porsenna iubebat accipere; VIII 646. quadrupes equitem super eiecto incumbit cernuus armo; X 894.

eiecto, ausſpeien: (Dareta) crassum cruorem ore eiectantem mixtosque in sanguine dentes ducunt . .; V 470.

elabor, entgleiten, entſchlüpfen, entrinnen, ſich entfernen, emporſteigen: Antenor potuit mediis elapsus Achivis Illyricos penetrare sinus; I 242. ecce autem telis Panthus elapsus Achivom; II 318. ecce autem elapsus Pyrrhi de caede Polites fugit; II 526. effugit ante alios primisque elabitur undis Gyas; V 151. (Diores) transeat elapsus prior ambiguumve relinquat; V 326. celeri (Dares) elapsus corpore cessit; V 445. ille (Mezentius) inter caedem Rutulorum elapsus in agros confugere; VIII 492. vix unus Helenor et Lycus elapsi; IX 545. (Turnus Eumedi) semianimi elapsoque supervenit; XII 356. maxumus hic flexu sinuoso elabitur anguis circum perque duas in morem fluminis arctos; G I 244. qui (ignis) frondes elapsus in altas ingentem caelo somitum dedit; G II 305. (turris) elapsa ‖ ea lapsa ‖ repente ruinam cum sonitu trahit; II 465.

Electra. Plejade: Dardanus Electra, ut Grai perhibent, Atlantide cretus, advehitur Teucros, Electram maxumus Atlans edidit; VIII 135.

electrum, Bernſtein, Gold mit einem Fünftel Silber: I. (Aeneas miratur, versat) tum levis ocreas electro auroque recocto; VIII 624. pinguia corticibus sudent electra myricae; E VIII 54. — II. regia dives ‖ regia ‖ curalio fragili et lacrimoso electro ‖ aut electro lacrimoso ‖; Ci 434 quod fieri ferro liquidove potest electro; VIII 402. qui per saxa volutus purior electro campum petit amnis; G III 522.

elephantus, Elfenbein: I, 1. (vates) dona dehinc auro gravia sectoque ‖ ac secto ‖ elephanto imperat ferri; III 464. — 2. in foribus pugnam ex auro solidoque elephanto Gangaridum faciam; G III 26. — II. [altera (porta) candenti perfecta nitens elephanto]; VI 895.

Eleus, in Elis: hinc (equus) vel ad Elei metas et maxima campi sudabit spatia; G III 202.

Eleusinus, eleuſiniſch: tarda Eleusinae matris volventia plaustra; G I 163.

Elias, eliſch: ut virosa Pontus castorea, Eliadum palmas Epiros equarum (mittit); G I 59.

elicio, hervorlocken: qui ecce supercilio clivosi tramitis undam elicit; G I 108.

elido, herausdrücken, emporſchlagen, zerdrücken: ut (Hercules) prima novercae monstra manu geminosque premens eliserit angues; VIII 289. (Alcides) angit inhaerens elisos oculos et siccum sanguine guttur; VIII 261. ter spumam elisam et rorantia vidimus astra; III 567.

eligo, auswählen: haec effatus equos numero pater eligit omni; VII 274. exiguus primum atque ipsos contractus in usus eligitur locus; G IV 296.

Elis. Landſchaft im Peloponnes: Alpheum fama est huc Elidis amnem occultas egisse vias supter mare; III 694. (Salmoneus) per Graium populos mediaeque per Elidis urbem ibat ovans; VI 588.

Elissa, Dido: I dirae ‖ Dirae ‖ ultrices et di morientis Elissae; IV 610. — II. nec me meminisse pigebit Elissae; IV 335. — III. di; ſ. I. quae (moenia) iam infelicis Elissae coniucrent flammis; V 3.

elleborus, Nieswurz: miseent scillam elleborosque gravis nigrumque bitumen; G III 451.

elogium, Grabſchrift: fronte locatur elogium, tacita formiat quod littera voce: „parve culex“ . .; Cul 412.

eloquium, Beredſamkeit: proinde tona eloquio (solitum tibi); XI 383.

eloquor, ausſprechen: eloquar an sileam? III 39.

eluceo, hervorleuchten: elucent aliae (apes) et fulgore coruscant; G IV 98.

eluctor, hervordringen: aqua eluctabitur omnis scilicet; G II 244.

eludo, ausweichen, täuſchen: I. tum variae eludent species atque ora ferarum; G IV 406. — II. illos expectata seges vanis elusit avenis ‖ aristis ‖; G I 226. Orsilochum fugiens (Camilla) eludit gyro interior; XI 695. Umber morsu elusus inani est; XII 755.

eluo, tilgen: aliis (animis) sub gurgite vasto infectum eluitur scelus; VI 742.

Elysium, Gefilde der Seligen: I, 1. amoena piorum concilia Elysiumque colo; V 735. — 2. exinde per amplum mittimur Elysium; VI 744. — II. iter; vgl. Elysius, iter.

Elysius, elyſiſch: quamvis Elysios miretur Graecia campos; G I 38. hac iter Elysium nobis; VI 542. Elysiam ‖ Eridanus ‖ tranandus agor delatus ad undam; Cul 260.

Emathia, Landſchaft in Macedonien: I. nec fuit indignum superis, bis sanguine nostro Emathiam et latos Haemi pinguescere campos; G I 492. — II. hic (Proteus) nunc Emathiae portus patriamque revisit Pallenen; G IV 390.

Emathion, Troer: Emathiona Liger, Corynaeum sternit Asilas; IX 571.

Emathius, emathiſch: qui (Typhon) prius Emathio celsum duplicarat ‖ duplicabat ‖ vertice Olympum; Ci 34.

emetior, meſſen, durchmeſſen, durchwandern, durchfahren: cum freta, cum terras omnis, tot inhospita saxa sideraque emensae ferimur; V 628. iam iter emensi iuvenes; VII 160. iter emensi casus superavimus omnis; XI 244. (sol) emenso cum iam decedit Olympo; G I 450. (Mezentius) oculis spatium emensus, quantum satis hastae; X 772. saxa, sidera, terras: ſ. freta.

emico, hervoreilen, emporſpringen: ter ipsa (Tritonia) solo (mirabile dictu) emicuit parmamque ferens hastamque trementem; II 175. primus abit longeque ante omnia corpora Nisus emicat; V 319. emicat Euryalus; V 337. tum Pandarus ingens emicat; IX 736. (Turnus) saltu superbus emicat in currum; XII 327. emicat hic, impune putans, Turnus; XII 728. (equs) adsuetus aquae perfundi flumine noto emicat; XI 496. iuvenum manus emicat ardens litus in Hesperium; VI 5.

emineo, hervorragen: aspice, ut Marcellus victor viros super eminet ‖ supereminet ‖ omnis; VI 856. Cymodocea ipsa dorso eminet; X 227.

eminus, von fern, aus der Ferne: Turnus stridentem eminus hastam conicit; X 645. coniectis eminus hastis; XII 711. (Turnus) Neci Sthenelumque dedit Thamyrumque Pholumque, hunc congressus et hunc, illum eminus; eminus ambo Imbrasidas; XII 342. Clausus rigida Dryopem ferit eminus hasta sub mentum graviter pressa; X 346. dixit (Mezentius) stridentemque eminus hastam iecit; X 776. (Camilla) sequitur incumbens eminus hasta Tereaque Harpalycumque; XI 674. telum Aeneas corpore toto eminus intorquet; XII 921. socii tela conicinnt protinus antque eminus hostem missilibus; X 801.

emitto, herauslaſſen, entlaſſen, abſchicken, loslaſſen, entſenden, abſchießen, ſchleudern: in lucem Stygiis emissa tenebris pallida Tisiphone; G III 551. natum Anchises unaque Sibyllam porta emittit Averna; VI 898. hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 58. Pallas magnis emittit viribus hastam; X 474. interea emissam hiemem sensit Neptunus, graviter commotus; I 125 „en“ ait (Turnus) et iaculum attorquens emittit in auras, principium pugnae; IX 52. eum ludet favis emissa iuventus; G IV 22 natum: ſ. alqm. quot emissa manu contorsit spicula virgo, tot Phrygii cecidere viri; XI 676.

emo, erkaufen, erwerben: I. est animus istum qui vita bene credat emi, quo tendis, honorem; XI 206. — II. Turno tempus erit, magno cum optaverit emptum intactum Pallanta; X 503. ante sibi generum Tethys emat omnibus undis; G I 31.

emoveo, erſchüttern, verſcheuchen: his dictis curae emotae; VI 382. hic Neptunus muros magnoque emota tridenti fundamenta quatit; II 610. emoti procumbunt cardine postes; II 493.

emundo, reinigen: subsidit sincera foraminibusque liquatur emundata ceres; Mo 43.

emunio, verſperren: ut (Cacus) fultos emuniit obice postis; VIII 227.

en, ſiehe, ſehet, da iſt, da: I. „en“ ait (Turnus) et iaculum attorquens emittit in auras, principium pugnae; IX 52. — II, 1. en ipse capellas protenus aeger ago; E I 12. en quo discordia civis produxit miseros! E I 71. en ‖ et ‖ lentae texunt umbracula vites; E IX 42. en etiam hunc ipsum vitae mortalis honorem te matre relinquo; G IV 326. en iterum crudelia retro fata vocant; G IV 495. (Apollo) tua nos en ultro ad limina mittit; III 155. en huius (Romuli), nate, auspiciis illa inclnta Roma imperium terris aequabit; VI 781. (id) volvenda dies en attulit ultro; IX 7. primus ego en supplex venio; XI 365. en omnes et Troes et Arcades hi sunt; XII 231. pone Cerberus: en diris fragrant latratibus ‖ et diris latrantia rictibus ‖ ora; Cul 220 en ‖ est ‖ et Maenalio quae garrit dulce sub antro fistula sonat ‖ sonans ‖; Copa 9. — 2. en umquam patrios longo post tempore finis videns mirabor? E I 67. en erit umquam ille dies, mihi cum licet tua dicere facta? en erit ut liceat totum mihi ferre per orbem tua carmina? E VIII 9. en quid ago? IV 534 en haec promissa fides est? VI 346. „quis“ inquit (culex) „meritis ‖ „en quid“ ait „meritus“ ‖ ad quae delatus acerbas cogor adire vices!“ Cul 210. — 3. en qui nostra sibi bello connbia poscunt! IX 600. — 4. hos tibi dant calamos, en accipe, Musae; E VI 69. en age segnis rumpe, moras; G III 43. en agros et quam bello, Troiane, petisti, Hesperiam metire iacens; XII 359. — III, 1. en Priamus; I 461. en, ego vester Ascanius; V 672. en ego victa situ; VII 452. en quattuor arae Neptuno; V 639. en dextra fidesque! IV 597. en, perfecta tibi bello discordia tristi; VII 545. fides: ſ. dextra. en perfecta mei promissa coniugis arte munera; VIII 612. — 2. en quattuor aras; E V 65.

enarrabilis, erzählbar: (Aeneas miratur, versat) hastam et clipei non enarrabile textum; VIII 625.

Enceladus, Gigant: I. illam (Famam) Terra parens extremam Coeo Enceladoque sororem progenuit; IV 179. — II. fama est Enceladi semustum fulmine corpus urgeri mole hac; III 578.

enim, denn, nämlich, freilich, allerdings: I. an zweiter Stelle: 1. pestis enim; VII 505. — 2. alter; Cat IV 4. — 3. is; IX 696. quis? E II 68. Mo 79. quid? V 850. XII 798. Ci 71. 190. 334. 437. 513. — 4 carpit; G III 215. fiet; G IV 407. fatebor; Cat IX 11. fabor; I 261. haesit; VII 533. sensit; IV 105. IX 354. suadet; IX 340. X 724. urit; G I 77. — 5. inter enim labentur aquae; G II 349. neque; G II 104. IV 207. A I 198. 643. II 376. IV 170. VI 52. 368. VII 195. 581. VIII 251. IX 617. 704. 748. X 217. 865. XI 684. XII 74. 764. Ci 227. *A XI 537. sed; V 395. semper; G III 70. ubi; Ci 180. undique; XII 744. — II. an dritter bis siebenter Stelle: namque, fatebor; E I 31. progeniem sed; I 19. nec requievit; II 100. Anna fatebor; IV 21. Aeneas miratus; VI 317. et meministis; V 645. (?) IX 529. Aeneas adgnovit; X 874. — magnum regiuae sed; VI 28. — quam pius Aeneas tibi; VIII 84. — impius ex quo Tydides sed; II 164. — hunc plausus hiantem per cuneos geminatus; G II 509.

Enipeus, Nebenfluß des Peneus: unde altus primum se erumpit Enipeus; G IV 368.

eniteo, hervorleuchten, glänzen: rudis enituit impulso vomere campus; G II 211. tantum egregio decus enitet ore; IV 150.

enitor, emporſtreben, gebären: I. nos stirpis Aebilleae fastus iuvenemque superbum servitio enixae tulimus; III 327. viribus eniti quarum (furcarum) et contemnere ventos (vites) adsuescant; G II 360. — II cum sus triginta capitum fetus enixa iacebit alba; III 391. [sus . . . alba]; VIII 44. nec face tantum Cisseis praegnas ‖ praegnans ‖ ignis enixa ingalis; VII 320.

eno, entelen: Daedalus insuetum per iter gelidas enavit ad arctos; VI 16.

enodis, ohne Knoten: rursum enodes trunci resecantur; G II 78.

ensis, Schwert: I. **absolut:** 1. tibi, Thymbre, caput Euandrius abstulit ensis; X 394. candet: ſ. II, 1. apto. necdum (audierant) impositos duris crepitare incudibus enses; G II 540. perfidus ensis frangitur in medioque ardentem (Turnum) deserit ictu; XII 731. illi (Aeneae) stellatus iaspide fulva ensis erat; IV 262. (Halaesus) Strymonio dextram fulgenti deripit ense elatam in iugulum; X 414. Pallas [vagina cava fulgentem deripit ensem]; X 475. quos omnes iam flammae tulerint inimicus et hauserit ensis; II 600. aeratae micant peltae, micat aereus ensis; VII 743. viribus ensis adactus transabiit costas

et candida pectora rumpit; IX 431. aspiciunt comites ensem cruore spumantem; IV 664. laevas cactra ‖ cetra ‖ tegit, falcati comminus enses; VII 732. — 2. vos arae ensesque nefandi (testor), quos fugi; II 155.

II. **nach Verben**: (Pyrrhus) dextra coruscum extulit ac lateri capulo tenus abdidit ensem; II 553 (Turnus) lateri accinxerat ensem; XI 489. galeam ensemque vocati (aequales) accipiunt; V 471. (Mezentius) iugulo haut inscius accipit ensem; X 907. (Coroebus) lateri Argivom accommodat ensem; II 393. adigo: ſ. I, 1. rumpit. reflexa cervice oranti ‖ orantis ‖ (Aeneas) capulo tenus applicat ensem; X 536. (Iulus) umero simul exuit ensem auratum, mira quem fecerat arte Lycaon Gnosius atque habilem vagina aptarat eburna; IX 303. (Turnus) simul aptat habendo ensemque clipeumque et rubrae cornua cristae, ensem, quem Dauno ignipotens deus ipse parenti fecerat et Stygia candentem tinxerat unda; XII 89. aspicio: ſ. I, 1. spumat. pectore in adverso totum cui (Rhoeto Euryalus) comminus ensem condidit adsurgenti et multa morte recepit; IX 347. (Nisus) instat non setius ac rotat ensem fulmineum, donec Rutuli clamantis in ore condidit advorso; IX 442. coniciunt igni galeas ensesque decoros; IX 194. deripio: ſ. I, 1. fulget. (socii) tectos per herbam disponunt enses; III 237. effero: ſ. abdo. (Turnus) notum efflagitat ensem; XII 759. dixit (Aeneas) vaginaque eripit ensem fulmineum; IV 579. ocius ensem Aeneas eripit a femine; X 786. advolat Aeneas vaginaque eripit ensem; X 896. decuit ensem ereptum reddi Turno? XII 798. an crudum per costas exigat ensem; X 682. validum exigit ensem per medium Aeneas iuvenem totumque recondit; X 815. exuo: ſ. apto. facio: ſ. apto. frango: ſ. I, 1. deserit. fugio: ſ. I, 2. impono: ſ. I, 1. crepitant. super exuvias ensemque relictum effigiemque toro (regina) locat; IV 507. Aeneas miratur interque manus versat fatiferum ensem; VIII 621. (Aeneas) proponit ensem atque insignem galeam solacia victo; V 367. recipio: ſ. condo. Dido ensem recludit Dardanium; IV 646. simul ense recluso (Volcens) ibat in Euryalum; IX 423. Pallas ensem tumido in pulmone recondit; X 387. recognont patrios fornacibus enses; VII 636. fratri ensem dea Daunia reddit; XII 785. ſ. eripio. relinquo: ſ. loco. roto: ſ. condo, stringo; X 577. atra late horresceit strictis seges ensibus; VII 526. (Aegaeon) cum tot stringeret enses; X 568. strictum rotat acer Lucagus ensem; X 577. pius Aeneas stricto sic ense precatur: „esto“ . .; XII 175. alii strictis ensibus adsunt; XII 288. (coniunx) et fidum capiti subduxerat ensem; VI 524. (Euandrus) lateri atque umeris Tegeaeum subligat ensem; VIII 459. (Aeneas) ensem collo suspendit eburnum; XI 11. testor: ſ. I, 2. tinguo: ſ. apto. (Turnus) sublatum alte consurgit in ensem; IX 749. corpore toto alte sublatum consurgit Turnus in ensem; XII 729. Aeneas crudum transadigit costas et cratis pectoris ensem; XII 508. verso: ſ. miror. — 2. nec (pagina) Centaureos Lapithas compellit in enses; Cul 29. curvae rigidum falces conflantur in ensem; G I 508. consurgo in: ſ. I. tollo. an (Nisus) sese medios moriturus in enses ‖ hostes ‖ inferat? IX 400.

III. **Ablativ**: ille fido accingitur ense; VII 640. (Hyrtacides) simul ense superbum Rhamnetem adgreditur; IX 324. Turnus secutus abstulit ense caput; XII 382. crebros ensibus ictus congeminant; XII 713. Anxuris ense sinistram et totum clipei ferro (Dardanides) deiecerat orbem; X 545. deripere: ſ. I, 1. fulget. ipse atri velleris agnam Aeneas matri Emmenidum magnaeque sorori ense ferit sterilemque tibi, Proserpina, vaccam; VI 251. (Corynaeus) sic rigido latus ense ferit; XII 304. ferit ense gravem Thymbraeus Osirim; XII 458. Helenor, ense levis nudo parmaque inglorius alba; IX 548. (Camilla) resistit ense pedes nudo puraque interrita parma; XI 711. ense secent lato volnus; XII 389. Podalirius Alsum ense sequens nudo superimminet; XII 306.

Entellus. Sikuler: I, 1. ostendit dextram insurgens Entellus et alte extulit; V 443. Entellus vires in ventum effudit; V 446. stat gravis Entellus nisuque immotus eodem, corpore tela modo atque oculis vigilantibus exit; V 437. insurgit, ostendit: ſ. effert. Aeneas saevire animis Entellum hau ‖ haud ‖ passus acerbis, sed finem imposuit pugnae; V 462. sinit: ſ. 2. stat: ſ. exit. — 2. Entelle, heroum quondam fortissime frustra, tantane tam patiens nullo certamine tolli dona sines? V 389. — II, 1. hic gravis Entellum dictis castigat Acestes; V 387. — 2. palmam Entello taurumque relinquunt; V 472.

enumero. aufzählen: quae plurima fando enumerare vales; IV 334. iampridem hanc prolem cupio enumerare meorum; VI 717.

eo. gehen, schreiten, eilen, ziehen, fortgehen, kommen, gelangen, fahren, segeln, sich erheben, fliegen, dringen, fließen, verlaufen: I. **absolut**: 1. unpersönlich: a. Aeneas, iam certus eundi, carpebat somnos; IV 554. — adquirere: ſ. 2. Fama. — b. itur in antiquam silvam, stabula alta ferarum; VI 179. sic itur ad astra, dis genite et geniture deos; IX 641. nunc totis in volnera viribus itur; XII 528. iuvat ire ingis; G III 292. iuvat ire et Dorica castra videre; II 27. quo ire iubes, ubi ponere sedes? III 88. rursus ad oraclum Ortygiae Phoebumque remenso hortatur pater ire mari; III 144. sic sic iuvat ire sub umbras; IV 660. ire ad conspectum cari genitoris et ora contingat; VI 108. me iussa deum, quae nunc has ire per umbras, per loca senta situ cogunt noctemque profundam, imperiis egere suis; VI 461. quo vocat ire dolor, (Scylla) fertur; G I 183.

2. perſönlich: nos hinc alii sitientis ibimus Afros, pars Scythiam veniemus; E I 64. cantantes licet usque eamus; cantantes ut eamus. ego hoc te fasce levabo; E IX 64. ibo et carmina pastoris Siculi modulabor avena; E X 50. iam mihi per rupes videor lucosque sonantis ire; E X 59. non illa quisquam me nocte per altum ire moveat; G I 457. mirans speluncis lacus clausos lucosque sonantis ibat; G IV 365. cum Proteus consueta petens e fluctibus antra ibat; G IV 430. ad templum non aequae Palladis ibant crinibus Iliades passis peplumque ferebant; I 479. cunctis ‖ cuncti ‖ lecti navibus ibant orantes veniam; I 518. iam ibat dicto parens et dona Cupido portabat; I 695. saepe illos (Danaos) terruit auster euntis; II 111. vos celsis nunc primum a navibus itis? II 375 prosequitur surgens a puppi ventus euntis; III 130. ventis vocatis ibitis Italiam; III 254. te maioribus ire per altum auspiciis manifesta fides; III 374. haut illo (Apolline) segnior ibat Aeneas; IV 149. mediis properas aquilonibus ire per altum, crudelis? IV 310. i, sequere Italiam ventis; IV 381. ire iterum in lacrimas, iterum temptare precando (Dido) cogitur; IV 413. ite, ferte citi flammas! IV 593. ille (Aeneas) e concilio multis cum milibus ibat ad tumulum; V 75. pater ipse manu magna Portumus euntem (Cloanthum) impulit; V 241. iam adeo donati omnes opibusque superbi puniceis ibant evincti tempora taenis; V 269. Irim misit Iuno ventosque adspirat euntí; V 607. quis ‖ qui ‖ voltus vocisque sonus vel gressus euntí; V 649. ipsae iam matres, ipsi, quibus aspera quondam visa maris facies, ire volunt; V 769. prosequitur surgens a puppi ventus euntis; V 777. tu ne cede malis, sed contra audentior ito; VI 95. ibant obscuri sola sub nocte per umbram perque domos Ditis vacuas et inania regna; VI 268. navita quos iam inde ut Stygia prospexit ab unda per tacitum nemus ire pedemque advertere ripae; VI 386. nec Alciden

me sum laetatus euntem accepisse lacu nec Thesea Pirithoumque; VI 392. Aeneas prosequitur lacrimis ‖ lacrimans ‖ longe et miseratur euntem (Dido); VI 476. quattuor hic (Salmoneus) invectus equis et lampada quassans per Graium populos mediaeque per Elidis urbem ibat ovans; VI 589. i nunc, ingratis offer te, inrise, periclis: Tyrrhenas, i, sterne acies; VII 425. ibant aequati numero regemque canebant; VII 698. illam (Camillam) turba miratur matrum et prospectat euntem; VII 813. cunctis altior ibat Anchises; VIII 162. iam sacerdotes primusque Potitius ibant, pellibus cincti; VIII 281. pater Euandrus dextram complexus euntis (Pallantis) haeret; VIII 558. Euphrates ibat iam mollior undis, extremique hominum Morini Rhenusque bicornis indomitique Dahae et pontem indignatus Araxes; VIII 726. nec nos via fallit ‖ fallet ‖ euntis; IX 243. vidisti quo Turnus equo, quibus ibat in armis aureus; IX 269. ardentior ibo in casus omnis; IX 291. quos omnis euntis primorum manus ad portas prosequitur votis; IX 308. simul ense recluso (Volcens) ibat in Euryalum; IX 424. is (Numanus) primam ante aciem digna atque indigna relatu vociferans tumidusque novo praecordia regno ibat; IX 597. o vere Phrygiae (neque enim Phryges) ite per alta Didyma! IX 617. i, verbis virtutem inlude superbis! IX 634. ibat Apollo omnia longaevo similis, vocemque coloremque; IX 649. it gravis Aulestes centenaque arbore fluctum verberat adsurgens; X 207. hunc (Turnum) ubi contigunm missae fore credidit hastae, ire prior Pallas; X 458. dea gressus effingit euntis; X 640. huic (Mezentio) contra Aeneas speculatus in agmine longe obvius ire parat; X 770. „ite“ ait (Aeneas), „egregias animas decorate supremis muneribus“; XI 24. cum (Euandrus) me complexus euntem mitteret in magnum imperium; XI 46. nunc ite et miseris supponite civibus ignem; XI 119. imus in adversos; XI 389. ibo animis contra, vel magnum praestet Achillem ille licet; XI 438. audeo et promitto sola Tyrrhenos equites ire obvia contra; XI 504. ne me lacrimis prosequere in duri certamina Martis euntem, o mater; XII 73. bigis it Turnus in albis; XII 164. ille (Phegeus) clipeo obiecto conversus in hostem ibat; XII 378. (Aeneas) iret ut ad muros; XII 555. neu quis ob inceptum subitum mihi segnior ito; XII 566. it scissa veste Latinus; XII 609. (Turnus) neque currentem se nec cognoscit euntem; XII 903. numquam praeceps aërii specula de montis iisses; Ci 302. ne quisquam propriae fortunae munere dives iret inevectus caelum super; Cul 341. quocumque ire ferunt variae nos tempora vitae; Cat IV 1. ite hinc, inanes, ite rhetorum ampullae, inflata rhoso non Achaico verba; et vos, Selique Tarquitique Varroque, scholasticorum natio madens pingui, ite hinc, inane cymbalon iuventutis; Cat V 1. Troïus Aeneas Romana per oppida digno iam tandem ut tecum carmine vectus eat; Cat XIV 4. ſ. proles, omnem repones rusus ‖ rursus ‖ humum. sin in sua posse negabunt ire loca, spissus ager; G II 235. ibit hic et nostris inluserit advena regnis? IV 590. it nigrum campis agmen; IV 404. ampullae: ſ. alqs; Cat V 1. animae: ſ. **anima.** I, 1. it (3 Ⓢt.) Ⓢ. 50, a. it tristis arator; G III 517. Araxes: ſ. alqs; VIII 726. ite hinc, camenae; vos quoque ite iam sane dulces camenae; Cat V 11. ite meae quondam felix pecus, ite capellae; E I 74. ite domum saturae, venit Hesperus, ite capellae; E X 77. dat euntibus (centauris) ingens silva locum; VII 676. it pectore summo flexilis obtorti per collum circulus auri; V 558. clamor: ſ. **clamor.** I. it (6 Ⓢt.) Ⓢ. 121, b. it caelo clamorque virum clangorque tubarum; XI 192. cantu commotae Erebi de sedibus imis umbrae ibant tenues simulacraque luce carentum, matres atque viri defunctaque corpora vita magnanimum heroum, pueri innuptaeque puellae, impositique rogis iuvenes ante ora parentum; G IV 472. pulchros per artus it cruor; IV 434. cura: ſ. puer. cymbalon: ſ. alqs; Cat V 1. vos ite solutae, ite deae pelagi: genetrix iubet; IX 116. i decus, i, nostrum: melioribus utere fatis; VI 546. ſ. naides. deum ire per omnia ‖ omnis ‖ terrasque tractusque maris caelumque profundum; G IV 221. ocius ire equites Tyrrheni ad litora regis; VIII 555. interea praemissi equites ex urbe Latina ibant tercentum ‖ ter centum ‖; IX 369. post bellator equs positis insignibus Aethon it lacrimans; XI 90. Euphrates: ſ. alqs; VIII 726. iam omnis campis exercitus ibat apertis; X 25. ex templo Libyae magnas it Fama per urbes, Fama, malum qua non aliud velocius ullum; mobilitate viget viresque adquirit eundo; IV 173. vacuas it fumus ad auras; XII 592. maestu per omnis it gemitus; IX 499. (genus) supra homines, supra ire deos pietate videbis; XII 839. grandes ibunt per vimina guttae; G II 245. it hasta Tago per tempus utrumque stridens; IX 418. ter novas circum felix eat hostia fruges; G I 345. nunc magna mei sub terras ibit imago; IV 654. haec inter tumidi late maris ibat imago aurea; VIII 671. ite domum pasti, si quis pudor, ite invenci; E VII 44. una (Aeneas) ire videbat egregium forma iuvenem et fulgentibus armis; VI 860. iuvenis talibus dictis it contra dicta tyranni: „aut“ . .; X 448. ſ. corpora. it portis iubare exorto delecta iuventus; IX 130. sin (luna) ortu quarto pura neque obtunsis per caelum cornibus ibit; G I 433. malum: ſ. Fama. it manus in gyrum; Mo 103. matres: ſ. alqs; V 769. corpora, quare. Pierii laticis decus, ite, sorores naïdes; Cul 18. natio: ſ. alqs; Cat V 1. ubi ad terras abrupto sidere nimbus it mare per medium; XII 452. si vestras forte per auris Troiae nomen iit; I 376. satus Anchisa delectos ordine ab omni centum oratores augusta ad moenia regis ire iubet; VII 154. centum oratores prima de gente Latinos ire placet; XI 332. it pecus longa in deserta sine ullis hospitiis; G III 342. ſ. capellae. iam Argiva phalanx instructis navibus ibat a Tenedo; II 254. non iam salebrosus, ut ante, sed gravior lentos ibat pistillus in orbes; Mo 112. ibat et Hippolyti proles pulcherrima bello, Virbius; VII 761. ite, puellae, ite, quibus taedas accendit ‖ accendens ‖ tristis Erinys; Cul 245. ſ. corpora. regius accitu cari genitoris ad urbem Sidoniam puer ire parat, mea maxima cura; I 678. quos (pueros) omnis euntis Trinacriae mirata fremit Troiaeque iuventus; V 554. ſ. corpora. * si non tanta quies iret frigusque caloremque inter; G II 344. [haec parto ibit regina triumpho?] II 578. ubi saevae nutu Iunonis eunt res; VII 592. ibat rex obsitus aevo; VIII 307. Rhenus: ſ. alqs; VIII 726. sacerdotes: ſ. alqs; VIII 28. it naribus ater sanguis; G III 507. simulacra: ſ. corpora. i soror, atque hostem supplex adfare superbum; IV 424. ſ. naïdes. it ‖ fit ‖ strepitus tectis; I 725. it stridor; IV 443. salsus per artus sudor iit; II 174. quanta per Idaeos tempestas ierit campos; VII 223. it toto turbida caelo tempestas telorum ac ferreus ingruit imber; XII 283. propius periclo it timor; VIII 557. verba: ſ. alqs; Cat V 1. virum qui sic comitatur euntem; VI 863. ſ. corpora. ibat in altum vis Argea petens patriam; Cul 342. umbrae: ſ. corpora.

II. **mit Zusatz:** (Adjectiva ſ. I, 2): 1. unde (Timavus) per ora novem it mare proruptum; I 246. non ego Graïs servitum matribus ibo Dardanis et divae Veneris nurus; II 786. venatum Aeneas unaque miserrima Dido in nemus ire parant; IV 118. — 2. tot lecti proceres ter denis navibus ibant subsidio Troiae; X 213. — 3. comes: ſ. **comes,** I, 1. it (7 Ⓢt.) Ⓢ. 128, b. cui (Priamo) Pyrrhus „referes ergo haec et nuntius ibis Pelidae genitori;“ II 547. cum pedes iret in hostem; VI 880. *[pars pedes ire parat campis, pars . . ;] VII 624. desilnit Tur-

nus biiugis, pedes apparat ire comminus; X 453. it bello tessera signum; VII 637.

III. **mit Accufativ**: non illis (regibus) quisquam cunctantibus altum ire iter audebit; G IV 108. primus (pullus) et ire viam et fluvios temptare minantis audet; G III 77. semper (Dido) longam incomitata videtur ire viam; IV 468. si Pollux itque reditque viam totiens; VI 122.

eodem. eben dahin: iam collecti Troes glomerantur eodem; IX 689.

Eous, am Morgen, öſtlich, morgenländiſch, subst. Morgenländer, Morgenſtern: A. ante tibi Eoae Atlantides abscondantur, quam . . : G I 221. adgnovit Eoas acies et nigri Memnonis arma; I 489. aspice Eoas domos Arabum pictosque Gelonos; G II 115. cen venti confligunt, Zephyrusque Notusque et laetus Eois Eurus equis; II 417. — B, I. (puellae ignem) Hesperium vitant, optant ardescere Eoum; G 352. cum sole novo terras irrorat Eous; G I 288. — II. gener adversis instructus Eois; VI 831. postera iam dies primo surgebat Eoo, cum subito . . : III 588. Aeneas vota deum primo victor solvebat Eoo; XI 4.

Epeus, Sohn des Panopeus: se promunt Machaon et Menelaus et ipse doli fabricator Epeus; II 264.

Ephialtes, Rieſe: Otos devinctum maestus procul aspiciens Ephialten; Cul 235.

Ephyre, Tochter des Oceanus: vellera nymphae carpebant, atque Ephyre atque Opis et Asia Deiopea; G IV 343.

Ephyreius, aus Ephyra (Korinth): si nec inlusas ‖ inclusas ‖ auro vestes (inhiant) Ephyreiaque aera; G II 464.

Epidaurus, Stadt in Argolis: vocat domitrix Epidaurus equorum; G III 44.

Epirus, (Epiros), Landſchaft in Nordgriechenland: I. ut virosa Pontus castorea, Eliadum palmas Epiros equarum (mittit); G I 59. — II. quamvis ille (equus) patriam Epirum referat fortisque Mycenas; G III 121. — III. litora Epiri legimus; III 292. — IV. populos propinquos Epiro Hesperia unam faciemus Troiam; III 503.

epops. Wiedehopf: Ityn, quo Bistonius rex orbus epops maeret voluceris evectus in auras; Cul 253.

epulae. Gericht, Mahl, Gaſtmahl, Schmaus, Futter: I. non illis (tauris) epulae nocuere repostae; G III 527. — II, 1. sacerdos, epulas draconi quae dabat; IV 484. [certatim instaurant epulas]; VII 146. [instaurant epulas et mensae grata secundae dona ferunt]; VIII 283. epulae ante ora paratae regifico luxu; VI 604. repono: ſ. I. — 2. tu das epulis accumbere divom; I 79. adhibete penates et patrios epulis et quos colit hospes Acestes; V 63. voltur fecunda poenis viscera rimatur epulis; VI 599. adorea liba per herbam subiciunt epulis; VII 110. — III, 1. hae sacris sedes epulis; VII 175. — 2. postquam prima quies epulis mensaeque remotae; I 723. — IV postquam exempta fames epulis mensaeque remotae; I 216. pars epulis onerant mensas et plena reponunt pocula; G IV 378.

Epulo. Rutuler: Epulonem obtruncat Achates Ufentemque Gyas; XII 459.

epulor, ſpeiſen, ſchmauſen, verzehren: I. litore curvo extrimusque toros dapibusque epulamur opimis; III 224. ante impia quam caesis gens est epulata iuvencis; G II 537. cui (Iovi) nunc Maurusia pictis gens epulata toris Lenaeum libat honorem; IV 207. iam dies epulata novem gens omnis; V 762. — II. (non potui) Ascanium patriis epulandum ponere mensis? IV 602.

Epytides, Sohn des Epytus: I. signum clamore paratis Epytides longe dedit insonuitque flagello; V 579. — II. pater Aeneas custodem ad sese comitemque impubis Iuli Epytiden vocat; V 547.

Epytus, Troer: addunt se socios Ripheus et maximus armis Epytus; II 340.

equa, Stute: I. scilicet ante omnis furor est insignis equarum. *[illas ducit amor trans Gargara transque sonantem Ascanium; superant montis et flumina tranant]. illae ore omnes versae in zephyrum stant rupibus altis exceptantque levis auras, et saepe sine ullis coniugiis vento gravidae ⟨mirabile dictu⟩ diffugiunt; G III 266 — II. duco: ſ. I. — III. qualis ille (ecus) in pastus armentaque tendit equarum; XI 494. furor: ſ. I. *(Metabus) natam armentalis equae mammis et lacte ferino nutribat; XI 571. ut virosa Pontus castorea, Eliadum palmas Epiros equarum (mittit); G I 59.

eques, Reiter, Ritter, Reiterei: interea praemissi equites ex urbe Latina ibant et Turno regi responsa ferebant, tercentum ‖ ter centum ‖, scutati omnes, Volcente magistro. iamque propinquabant castris murosque ‖ muroque ‖ subibant, cum procul hos laevo flectentis limite cernunt; IX 367. obiciunt equites sese ad divortia nota hinc atque hinc omnemque abitum custode coronant; IX 379. ferunt: ſ. cernunt. *Lapithae equitem docuere sub armis insultare solo et gressus glomerare superbos; G III 116. ocius ire equites Tyrrheni ad litora regis; VIII 555. ſ. cernunt. obiciunt: ſ. coronant. propinquant: ſ. cernunt. Massyli ruunt equites et odora canum vis; IV 132. (Marcellus) eques sternet Poenos Gallumque rebellem; VI 858. subeunt equites; XII 408. ſ. cernunt. iam loca iussa tenent ‖ tenet ‖ forti permixtus Etrusco Arcas eques; X 239. — II, 1. manus Troiana propinquat Etruscique duces equitumque exercitus omnis, compositi numero in turmas; XI 598. equitem Messapus in armis et cum fratre Coras latis diffundite campis; XI 464. Arcadas huic (Pallanti) equites bis centum, robora pubis lecta dabo; VIII 518. doceo: ſ. I. glomerant. quadrupes effusum equitem super ipse secutus implicat; X 893. tu Tyrrhenum equitem conlatis excipe signis; XI 517. impulso: ſ. effundo. Turnus viginti lectis equitum comitatus; IX 48. permisceo: ſ. I. tenent. praemitto: ſ. I. cernunt. — 2. audeo et promitto sola Tyrrhenos equites ire obvia contra; XI 504. — III. alqs: ſ. II, 1. lego. Camilla agmen agens equitum et florentis aere catervas; VII 804. XI 433. Aeneas equitum levia improbus arma praemisit, quaterent campos; XI 512. exercitus: ſ. II, ſ. compono. tres equitum numero turmae ternique vagantur ductores; V 560.

equester, der Reiterei: primus Ascanius, cursus ut laetus equestris ducebat, sic petivit castra; V 667.

equidem, ſicherlich, fürwahr, allerdings, freilich, meinerſeits: certe equidem audieram omnia carminibus vestrum servasse Menalcan; E IX 7. atque e. forsitan, hortos quae cura colendi ornaret, canerem; G IV 116. cedo e. nec, nate, tibi comes ire recuso; II 704. excudent alii spirantia mollius aera ⟨cedo ‖ credo ‖ e.⟩: VI 848. et nunc cedo e.: XII 818. tum pius Aeneas „e. sic poscere ventos iandudum cerno“; V 26. haud e. credo, quia sit divinitus illis (corvis) ingenium; G I 415. credo e., nec vana fides, (hospitem) genus esse deorum; IV 12. e. credo, mea volnera restant; X 29. ſ. cedo; VI 848. *[has (animas) e. memorare tibi atque ostendere coram] cupio; VI 746. deprecor: ſ. mereor. „dicam e.“ suscipit Anchises; VI 722. dicam e., licet arma mihi mortemque minetur; XI 348. heu heu, quid dicam quove ausa malum hoc exordiar ore? dicam e.; G 266 tum Venus: „haut e. tali me dignor honore; I 335. e. per litora certos dimittam; I 576. dubitem haut e implorare quod usquam est; VII 311. sic e. ducebam animo rebarque futurum tempora dinumerans; VI 690. non e. extimui, Danaum quod ductor et Arcas fores; VIII 129.

„cuncta e. tibi, rex. fuerit quodcumque, fatebor vera“ inquit; II 77. quo (ductore) sospite nunquam res e. Troiae victas aut regna fatebor; VIII 471. non e. invideo, miror magis; E I 11. atque e. Teucrum meminit Sidona venire finibus expulsum patriis; I 619. atque e. memini Auruncos ita ferre senes, ut Dardanus penetravit ‖ penetrarit ‖; VII 205. miror: ſ. invideo. (Turnus) dextram protendens „e. merui nec deprecor“ inquit; XII 931. non e. me alio possum contendere dignam supplicio; Ci 418. verum haec ipse e. spatiis exclusus iniquis praetereo; G IV 147. dis e. auspicibus reor hunc cursum tenuisse carinas; IV 45. nunc ⟨haut e. sine mente reor, sine numine divom⟩ adsumus; V 56. omnem e. terram externam reor; VII 369. ſ. duco. tua facta non e. nec te, iuvenis memorande, silebo; X 793. hoc e. occasum Troiae tristisque ruinas solabar; I 238. spero e. mediis supplicia hausurum (te) scopulis; IV 382. non e. ex isto speravi corpore posse tale malum nasci; Ci 431. sum ſ. volo. non ego te talem venerarer munere tali, non e.; Ci 19. haut e. pretio inductus pulchroque iuvenco venissem; V 399. Nisus ad haec: „e. de te nil tale verebar nec fas, non“; IX 207. semina vidi e. multos medicare serentis; G I 193. non e. omnino capta ac deserta viderer; IV 330. raris turbatus vocibus hisco: „vivo e.“; III 315. pacem me exanimis oratis? e. et vivis concedere vellem; XI 111. ante e. summa de re statuisse, Latini, et vellem et fuerat melius; XI 302.

equinus, der Pferde, Roſſe: talis et ipse iubam cervice effundit ‖ effudit ‖ equina coningis adventu pernix Saturnus; G III 92. (Mezentius) aere caput fulgens cristaque hirsutus equina; X 869. Aseanius nervo obversus equino intendit telum; IX 622. pecori est idem delectus equino; G III 72. cum (Bisaltae, Gelonus) lac coneretum cum sanguine potat equino; G III 463.

equitatus, Reiterei: iam adeo exierat portis equitatus apertis; VIII 585.

equito, reiten: (Mezentius) ter circum astantem (Aenean) laevos equitavit in orbes tela manu iaciens; X 885.

equus, (equos, eeus), Pferd, Roß, Geſpann (gen. pl. equom ſ. IV. colla, domitor. ecum: ſ. III, IV. domitor): cum fatalis ecus saltu super ardua venit Pergama et armatum peditem gravis attulit alvo; VI 515. quamvis saepe fuga versos ille (equus) egerit hostis; G III 120. (equus) vel ad Elei metas et maxima campi sudabit spatia et spumas aget ore cruentas, Belgica vel molli melius feret esseda collo; G III 202. (Turnus) poscit equos gaudetque tuens ante ora frementis, Pilumno quos ipsa decus dedit Orithyia, qui candore nives anteirent, cursibus auras; XII 82. Tydides ardentis avertit equos in castra, prius quam pabula gustassent Troiae Xanthumque bibissent; I 472. filius ardentis haut setius aequore campi exercebat equos; VII 782. arduus armatos mediis in moenibus astans fundit equus; II 329. (equus) haec iam primo depulsus ab ubere matris audeat ‖ gaudeat ‖, inque vicem det mollibus ora capistris invalidus etiamque tremens; G III 187. labitur infelix studiorum atque immemor herbae victor equos fontisque avertitur et pede terram crebra ferit; G III 499. bibunt: ſ. ardent. (equus) carpere mox gyrum incipiat gradibusque sonare compositis, sinuetque alterna volumina crurum, sitque laboranti similis; G III 191. ibi (Eurvalus) religatos rite videbat carpere gramen equos; IX 353. labentis biiuges etiam per sidera Lunae (Orpheus) pressit equos, et tu currentis, menstrua virgo, auditura lyram tennisti Nocte relicta; Cul 284. dat: ſ. audet. hunc (equum), ubi ant morbo gravis aut iam segnior annis deficit, abde domo; G III 95. cum primum alto se gurgite tollunt solis equi lucemque elatis naribus efflant; XII 115. unde etiam templo Triviae lucisque sacratis cornipedes arcentur equi, quod litore currum et iuvenem monstris pavidi effudere marinis; VII 779. (equi) metu versi retroque ruentes effunduntque ducem rapiuntque ad litora currus; X 573. qualis ubi abreptis fugit praesepia vinclis tandem liber ecus campoque potitus aperto aut ille in pastus armentaque tendit equarum aut adsuetus aquae perfundi flumine noto emicat arrectisque fremit cervicibus alte luxurians; XI 492. extremus Iulus Sidoniost invectus equo, quem candida Dido esse sui dederat monimentum et pignus amoris; V 571. ſ. carpit, maeret. talis Amyclaei domitus Pollucis habenis Cyllarus et quorum Grai meminere poetae, Martis equi biiuges; G III 91. frigidus in Venerem senior (equus): G III 97. (Dido) rogitans nunc, quales Diomedis equi, nunc, quantus Achilles; I 752. ferit: ſ. avertitur. fert: ſ. agit. tu o, cui prima frementem fudit equom magno tellus percussa tridenti, Neptune; G I 13. ille frementis ad iuga cogit equos; VII 639. ſ. anteemnt, emicat, fugit; ſ. emicat. qualis eum Mavors furentis bella movens immittit equos (illi aequore aperto ante notos zephyrumque volant); talis equos alacer media inter proelia Turnus fumantis sudore quatit; XII 337. furentis exhortantur equos; XI 610. ſ. fumant. gaudet: ſ. audet. gustant: ſ. ardent. incipit: ſ. carpit. hinc bellator equos campo sese arduus infert; G II 145. post bellator ecus positis insignibus Aethon it lacrimans guttisque umectat grandibus ora; XI 89. labitur: ſ. avertitur, currunt. laborat: ſ. carpit. lacrimat: ſ. it. luxuriat: ſ. emicat. (Mezentius) haud dejectus ecum duci iubet. hoc decus illi, hoc solamen erat: bellis hoc victor abibat omnibus. adloquitur maerentem et talibus infit: „Rhaebe, diu viximus“; X 858. tecti (equi) auro fulvom mandunt sub dentibus aurum; VII 279. quaeritur nascentis equi de fronte revolsus et matri praereptus amor; IV 515. ante domandum (equi) ingentis tollent animos prensique negabunt verbera lenta pati et duris parere lupatis; G III 206. quae cura (fuit vivis) nitentis pascere equos, eadem . .; VI 655. quem (parvum Priamum) Thracius albis portat ecus bicolor maculis, vestigia primi alba pedis frontemque ostentans arduus albam; V 566. parent, patiuntur: ſ. negant. (equus) cursibus auras provocet ‖ tum vocet ‖ ac per aperta volans ceu liber habenis aequora vix summa vestigia ponat harena; G III 193 maculis quem (Turnum) Thracius albis portat equos; IX 50. ſ. ostentat. potitur: ſ. emicat. provocat: ſ. ponit. rapiunt: ſ. effundunt. illos (Danaos) patefactus ad auras reddit ecus; II 260. ruunt: ſ. effundunt. sinuat, sonat: ſ. carpit. iubet duci absenti Aeneae currum geminosque ingalis (equos) semine ab aetherio, spirantis naribus ignem, illorum de gente, patri quos daedala Circe supposita de matre nothos furata creavit; VII 280. seu spumantis equi foderet calcaribus armos; VI 881. Chloreus spumantem agitabat ecum, quem pellis aënis in plumam squamis auro conserta tegebat; XI 770. volat per hostis vectus equo spumante Saces; XII 651. cum iam hic trabibus contextus acernis staret ecus; II 113. stabant ter centum (equi) nitidi in praesepibus altis; VII 275. sudat: ſ. agit. tendit: ſ. emicat. tollunt: ſ. efflant, negant. quattuor hic, primum omen, equos in gramine vidi tondentes late campum, candore nivali; III 537. tremit: ſ. audet. nonam serena Auroram Phaëthontis equi iam luce vehebant; V 105. venit: ſ. adfert. illi (equi Aenean) longe gradientem et dira frementem ut videre; X 572. umectat: ſ. it. vocat: ſ. ponit. volat: ſ. fumant. ponit.

II. **nach Verben**: 1. Accusativ: abdo: ſ. I. deficit. (vates) addit equos additque duces; III 470. [(Aeneas) addit equos et tela, quibus spoliaverat hostem]; XI 80. adloquor: ſ. I. maeret. adsuesco: ſ. I. emicat. ductores Danaum instar montis ecum

divina Palladis arte aedificant; II 15. agito: ſ. I. spumat; XI 770. arceo: ſ. I. effundunt. bello armantur equi, bellum haec armenta minantur; III 540. (Nisus) audit equos, audit strepitus et signa sequentum; IX 394. averto: ſ. I. ardent [(Cretheus) semper equos atque arma virum pugnasque canebat]; IX 777. cui (Aeneae) Liger „non Diomedis equos nec currum cernis Achillis“; X 581. (Phegeus) spumantia frenis ora citatorum dextra detorsit equorum; XII 373. cogo: ſ. I. fremit (Tarchon) haec effatus ecum in medios, moriturus et ipse, concitat; XI 741. [ut (Turnus) acris concussit equos]; VIII 3. cum (Turnus) prima in proelia iunctos conscendebat equos; XII 736. contexo: ſ. I. stat. creo: ſ. I. spirant. (Aeneas, iuventus) fessi et equos et corpora curant; VIII 607. aspera quis (Arcadibus) natura loci dimittere quando suasit equos; X 367. dantur equi Teucris Tyrrhena petentibus arva; ducunt exsortem Aeneae; VIII 551. ſ. I. anteeunt. domo: ſ. I. est; G III 91. duco: ſ. **duco**, III. equum (4 St.) S. 193, b. haec effatus equos numero pater eligit omni; VII 274. vidisti quo Turnus equo, quibus ibat in armis aureus; ipsum illum exeipiam sorti; IX 269. exerceo: ſ. I. ardent. exhortor: ſ. furunt. * aeque iuvenemque (equum) magistri exquirunt calidumque animis et cursibus acrem; G III 118. qualis equos Thraeissa fatigat Harpalyce; I 316. aequora postquam prospiciens genitor flectit equos; I 126. flectere ludus equos et spicula tendere cornu; IX 606. frater habenis flectit equos; X 577. incedunt pueri pariterque ante ora parentum frenatis lucent in equis; V 554. fundo: ſ. I. fremit. primus ecum phaleris insignem victor habeto; V 310. immitto: ſ. I. fumant. * primus Erichthonius currus et quattuor ausus iungere equos; G III 114. nec tam aversus equos Tyria Sol iungit ab urbe; I 568. iungit equos auro genitor; V 817. hinc Agamemnonius, Troiani nominis hostis, curru iungit Halaesus equos; VII 724. ſ. conscendo. memini: ſ. I. est; G III 91. quem (equum) fulva leonis pellis obit totum; VIII 552. victores ostentat equos Aventinus; VII 656. seu quis Olympiacae miratus praemia palmae pascet ‖ pascit ‖ equos seu . .; G III 50. passim soluti per campum pascuntur equi; VI 653. ſ. I. nitent. patefacio: ſ. I. reddit. perfundo: ſ. I. emicat. tum permixti caede virorum semianimes volvuntur equi; XI 635. nunc tempus equos, nunc poscere currus; IX 12. (Turnus) poscit equos atque arma simul; XII 326. ſ. I. anteeunt. premo: ſ. I. currunt. prendo: ſ. I. negant. iam quatit biiugis oriens Erebois ‖ Erebeis ‖ equos Nox; Cul 202. ſ. I. fumant. (Aeneas) diversos ubi sensit ‖ sentit ‖ equos currumque referri; XII 495. soror ut currumque et equos et lora regebat; XII 624. religo: ſ. I. carpit. quam (reginam) tota cohors imitata relictis ad terram defluxit equis; XI 501. neque eos (equos) iam frena virum neque verbera saeva retardant; G III 252. pars ingentem formidine turpi scandunt rursus ecum; II 401. (Turnus) sistit equos biiugis et curru desilit; XII 355. solvo: ſ. pasco. quorum alter habenas suffuso ‖ suffosso ‖ revolutus equo dum colligit; XI 671. tego: ſ. I. mandunt, spumat; XI 70. tenco: ſ. I. currunt. ni roseus fessos iam gurgite Phoebus Hibero tinguat equos; XI 914. illa (Camilla) furens acrique accensa dolore tradit ecum comiti; XI 740. virgo pernicibus ignea plantis transit ecum cursu; XI 719. tueor: ſ. I. antecunt. (Hippolytus) turbatis distractus equis; VII 767. conterritus ipse turbatis Messapus equis; IX 124. Latini equos ad moenia vertunt; XI 619. ſ. I. effundunt. video: ſ. I. tondent. volvo: ſ. permisceo.

2. Genetiv: memini: ſ. I. est; G III 91.

3. Dativ: genitor spumantia addit frena feris (equis); V 818. nec (Dolon) equis adspirat Achillis; XII 352. equo ne credite, Teucri; II 48. fido: ſ. 4. Orsilochus Remuli hastam intorsit equo; XI 637. iungentur iam gryphes equis; E VIII 27.

4. Ablativ: defluo: ſ. I. relinquo. Turnus equo deiectum Amycum congressus pedes ferit; XII 509. sequitur Astur equo fidens et versicoloribus armis; X 181. quid tam egregium, si femina forti fidis equos? XI 706. revolvo: ſ. I. suffundo. spolio: ſ. I. addo.

5. mit Präpoſitionen: (Tarchon) dereptum ab equo dextra complectitur hostem; XI 743. portis ab equo regina sub ipsis desiluit; XI 499. alii corpora saltu subiciunt in equos; XII 288. quin ecce Niphaei quadriiugis in equos adversaque pectora (Aeneas) tendit; X 571.

III. **nach Adjectiv:** exercitus dives ecum, dives pictai vestis et auri; IX 26.

IV. **nach Subſtantiven:** una ingens Periphas et equorum agitator Achillis, armiger Automedon succedunt; II 476. nec equi caeca condemur in alvo; IX 152. auctor: ſ. moles. signum, quod regia Iuno monstrarat, caput acris equi; I 444. defensa diu volucrum certamine equorum; Cat IX 29. (Turnus) comitem mittit sternacis equi lapsum cervice Thymoeten; XII 361. iam tempus equom fumantia solvere colla; G II 542. nonne vides, ut tota tremor pertemptet equorum corpora? G III 250. Proteus, magnum qui piscibus aequor et iuncto bipedum curru metitur equorum; G IV 389. insigni curru proiectus equorum ambustus Phaëthon; Cul 127. iunctis magnum quae piscibus aequor et glauco bipedum curru metitur equorum Leucothea; Ci 395. si (Ascanius) cursus instruxit equorum; V 549. ecum domitor (5 St.), equom domitor; XII 128: ſ. **domitor.** (Z. 190, b). vocat domitrix Epidaurus equorum; G III 41. Turnus adventum pedum flatusque audivit equorum; XI 911. [adventusque virum fremitusque ardescit equorum]; XI 607. frons: ſ. I. nascitur. Lucage. nulla tuos currus fuga segnis equorum prodidit; X 592. quotiens (Aeneas) alipedum fugam cursu temptavit equorum, totiens . .; XII 484. Acragans ostentat moenia, magnanimum quondam generator equorum; III 704 gens: ſ. I. spirant. primus equi labor est animos atque arma videre bellantum lituosque pati tractuque gementem ferre rotam et stabulo frenos audire sonantis; G III 182. Messapus (obtruncat) illum infrenis equi lapsu tellure iacentem, hunc peditem; X 750. molem mirantur equi; II 32. quo molem hanc immanis equi statuere? quis auctor? II 150 ora: ſ. II, I. cito. non Hellespontus pedibus pulsatus equorum (quaeret famam); Cul 33. qui (Salmoneus) nimbos et fulmen aere et cornipedum pultu simularet equorum; VI 594. Turnus sequitur iam minus atque minus successu laetus equorum; XII 616. (Aeneas) inter bellatoris equi cava tempora conicit hastam; X 891. hunc (Murranum) crebro super ungula pulsu incita nec domini memorum proculcat equorum; XII 534. sive bovum ‖ boum ‖ sive est quoi gratior usus equorum; G III 211.

V. **Umſtand:** 1. Ablativ: abire: ſ. I. macret. quoi non dictus umero Pelops insignis eburno, aeer equis? G III 8. Ascanius acer equo turbata petivit castra; V 668. nos ubi primus equis Oriens adflavit anhelis; G I 250. me saevos equis Oriens adflavit anhelis; V 739. Messapus telo (Aulesten) orantem multa trabali desuper altus equo graviter ferit; XII 295. conterreri: ſ. II, I. turbo. cum rapidus Sol nondum hiemem contingit equis, iam praeterit aestas; G II 322. distrahi: ſ. II, I. turbo. ante urbem pueri et primaevo flore iuventus exercentur equis; VII 163. frustra retinacula tendens fertur equis auriga; G I 514 (Troilus) fertur equis curruque haeret resupinus inani; I 476. cetera Trinacrii pubes senioris Acestae fertur equis; V 574. procul Ornytus armis ignotis et equo venator lapyge fertur; XI 678. inter caedes cedentiaque agmina Tarchon fertur equo; XI

730. medios Iuturna per hostis fertur equis: XII 478. *[pars arduus altis pulverulentus equis furit]; VII 625. puer Ascanius mediis in vallibus aeri gaudet equo; IV 157. cernis ut Turnus [feratur per medios insignis equis]? X 21. subit et Neptunia proles, insignis Messapus equis; X 354. cum (sol) invectus equis altum petit aethera; G III 358. quattuor hic (Salmoneus) invectus equis et lampada quassans ibat ovans; VI 587. ſ. I. est. ire: ſ. II, I. excipio. ceu venti confligunt, Zephyrusque Notusque et laetus eois Eurus equis; II 481. (Turnus) huc turbidus atque huc lustrat equo muros; IX 58. petere: ſ. invehi. cum praevectus equo longaevi regis ad auris nuntius reportat advenisse viros; VII 166. quos Imbrasus ornaverat armis vel conferre manum vel equo praevertere ventos; XII 345. Messapus Aulesten, avidus confundere foedus, adverso proterret equo; XII 291. duces, manipli equis aversi ad moenia tendunt; XI 871. volare: ſ. I. spumat: XII 651.

2. Präpositionen: postquam omnem laeti consessum oculosque suorum lustravere in equis; V 578. talibus Aeneadae donis dictisque Latini sublimes in equis redeunt; VII 285. ter maestum funeris ignem lustravere in equis; XI 190. ſ. II, 1. freno. armigerum Remi (Nisus) premit aurigamque sub ipsis nanctus equis: IX 331.

Erato. Muſe: nunc age, Erato, quis fuerit status, expediam; VII 37.

Erebois, aus der Unterwelt: iam quatit biingis oriens Erebois ‖ Erebeis ‖ equos Nox, cum . .; Cul 202.

Erebus, Sohn des Chaos, Gott der Finſternis, Totenreich, Unterwelt: I. sacerdos tonat ore Erebumque Chaosque tergeminamque Hecaten; IV 510. — II. illius (Anchisae) ergo venimus et magnos Erebi transnavimus amnis; VI 671. cantu commotae Erebi de sedibus imis umbrae ibant tennes; G IV 471. Aeneas ad genitorem imas Erebi descendit ad umbras; VI 404. ſ. III. IV 26. — III. pater abigat ‖ adigat ‖ me ad pallentis umbras Erebo ‖ Erebi ‖ noctemque profundam; IV 26. sacerdos voce vocans Hecaten caeloque Ereboque potentem; VI 247. (Aeneas) invocat duplicis caeloque Ereboque parentis; VII 140.

Erechtheus, des Erechtheus: qualis (peplus) Erechtheïs olim portatur Athenis; Ci 22.

Eretum, Stadt der Sabiner: una Ereti manus omnis oliviferaeque Mutuscae: VII 711.

ergo, wegen, deshalb, daher, demnach, alſo: A. Präpoſition: illius (Anchisae) ergo venimus; et magnos Erebi transnavimus amnis; VI 670.

B. Adverb: I. Ausſage: 1. ergo aderat promissa dies; IX 107. alis adlapsa sagitta est; IX 578. aegre rastris terram rimantur; G III 534. alacris silvas et cetera rura voluptas tenet; E V 58. (Dares) alacris Aeneae stetit ante pedes; V 380. [ergo aliam molitur opem sibi providus aeris] ‖ ergo . . . heros ‖; Mo 60. amens diversa fuga petit aequora Turnus; XII 742 animos aevumque notabis praecipue; G III 100. apibus fetis idem atque examine multo primus abundare; G IV 139. avidus muros optatae molior urbis Pergameamque voco; III 132. avidum pugnae Ascanium prohibent; IX 661. (Latinus) concilium magnum primosque suorum cogit; XI 324. et quam petitis iuncta est mihi foedere dextra et . .; VIII 169. etsi conferre manum pudor monstrat, obiciunt portas tamen; IX 44. (animae) exercentur poenis; VI 739. (Cytherea) his aligerum dictis adfatur Amorem; I 663. iam causam mortis, iam dicere vitae cogunt Poenae; Cul 376. eadem supplex venio; VIII 382. insperata tandem tellure potiti lustramur . .; III 278. insperata deprensum in ‖ hunc repente (Cacum) desuper Alcides telis premit; VIII 247. instauramus Polydoro funus; III 62. inter sese paribus concurrere telis Romanas acies iterum videre Philippi; G I 489. (Iris) inter medias sese haut ignara nocendi conicit; V 618. inter caedes celeriaque agmina Tarchon fertur equo; XI 729. ipsas (apes) quamvis angusti terminus aevi excipiat; G IV 206. Iris croceis per caelum roscida pinnis devolat; IV 700. iter inceptum peragunt fluvioque propinquant; VI 384. (Turnus) iter ad regem Latinum indicit primis iuvenum; VII 467. iter inceptum celerant rumore secundo; VIII 90. iterum capiti Scylla est inimica paterno; Ci 386. (Anna) iussa parat; 503. maria invia Teucris; IX 130. nec clipeo iuvenis subsistere tantum nec dextra valet; IX 806. non hiemes illam (aesculum), non flabra neque imbres convellunt; G II 293. (taurus) omni cura viris exercet; G III 229. omni studio glaciem ventosque nivalis avertes; G III 318. omnis longo solvit se Teucria luctu; II 26. omnes magno circum clamore fremebant, praecipue pius Aeneas; VI 175. omnis furiis surrexit Etruria iustis; VIII 494. omnis caro residebat cura capillo; Ci 126. Palladiae texuntur in ordine pugnae; Ci 29. (Simylus) Palladii guttas instillat olivi; Mo 113. rite suum Baccho dicemus honorem carminibus patriis; G II 393. tua rura manebunt; E I 46. ubi ver nanctae (apes) sudum camposque patentis erumpant portis; G IV 77. ubi delapsae (harpyiae) sonitum per curva dedere litora, dat signum Misenus; III 238. ubi (Dido) concepit furias evicta dolore; IV 474. ut ‖ ubi ‖ missa manu sonitum dedit hasta per auras; XI 799. — 2. ante leves ergo pascentur in aequore cervi, quam . .; E I 59. cui (Priamo) Pyrrhus „referes ergo haec et nuntius ibis Pelidae genitori“; II 547.

II. Frage: vis ergo inter nos quid possit uterque vicissim experiamur? E III 28. infelix Dido, verus mihi nuntius ergo venerat extinctam? IV 456.

III. Aufforderung: I. ergo age, terrae pingue solum invortant tauri; G I 63. age, care pater, cervici imponere nostrae; II 707. agite, et divom ducunt qua iussa sequamur; III 114. agite et laetum cuncti celebremus honorem; V 58. alte vestiga oculis; VI 145. — 2. accipite ergo animis atque haec mea figite dicta; III 250. X 104. commmem hunc ergo populum paribusque regamus auspiciis; IV 102.

Erichaetes, Troer: Messapus (obtruncat) Crotonumque Lucaminumque Erichaeten; X 749.

Erichthonius, Königl von Athen: *primus Erichthonius currus et quattuor ausus iungere equos rapidusque rotis insistere victis; G III 113.

Erichthonius, attiſch, troiſch: urit Erichthonias Oriens non ignibus arces; Cul 30. quo (Atrida) flamma regente Doris Erichthonias prostravit funditus arces; Cul 336. vis Argea ditata praeda arcis Erichthoniae; Cul 344.

Eridanus, Po: I. prolnit insano contorqueus vertice silvas fluviorum rex Eridanus, camposque per omnes cum stabulis armenta tulit; G I 482. unde (se erumpit) gemina auratus taurino cornua voltu Eridanus; G IV 372. fert. prolnit: ſ. contorquet. — II. Elysiam ‖ Eridanus ‖ tranandus agor delatus ad undam; Cul 260. — III. unde superne plurimus Eridani per silvam volvitur amnis; VI 659.

erigo, erheben, emporrichten, aufrichten, errichten: (Silenus) solo proceras erigit alnos; E VI 63. (erinys) geminos erexit crinibus anguis; XII 450. Charybdis fluctus rursus sub auras erigit alternos; III 423. ater ad sidera fumus erigitur; IX 240. insula Sicanium iuxta latus Aeoliamque erigitur Liparen; VIII 417. sicut aquae lumen iam sub auras erigitur; VIII 25. Aeneas ingenti manu malum de nave Seresti erigit; V 488. tu secreta pyram tecto interiore sub auras erige; IV 495. pyra penetrali in sede sub auras erecta ingenti taedis atque ilice secta; IV 505. Aetna interdum scopulos avolsaque viscera montis erigit eructans; III 576. uti paulatim sese tollit mare et altius undas erigit; VII 530.

Erigone, Tochter des Ikarius, Sternbild der Jungfrau: qua locus Erigonen inter chelasque sequentis panditur; G I 33.

erilis, des Herrn: praecedunt gressumque canes comitantur erilem; VIII 462. (cervos) manum patiens mensaeque adsuetus erili; VII 490.

Erinys, (erinys), Rachegöttin, Geißel, Verderben, Wut: I. [(Tyndaris), Troiae et patriae communis erinys abdiderat sese]; II 573. ite, puellae, ite, quibus taedas accendit ‖ accendens ‖ tristis Erinys sicut Hymen praefata ‖ pro fata! ‖: dedit connubia mortis; Cul 246. tot erinys sibilat hydris; tum flammae torquens lumina cunctantem (invenem) et quaerentem dicere plura reppulit et geminos erexit crinibus anguis verberaque insonuit rabidoque haec addidit ore: „en ego“ . .; VII 447. sic effata (erinys) facem iuveni coniecit et atro lumine fumantis fixit sub pectore taedas; VII 456. dat, al: ſ. accendit, addit, conicit. quis (faucibus) condita erinys, invisum numen, terras caelumque levabat; VII 570. quo tristis Erinys, quo fremitus vocat; II 337. — II. condo: ſ. I. levat.

Eriphyle. Gattin des Amphiaraus: (Aeneas) his Phaedram Procrimque locis maestamque Eriphylen, crudelis nati monstrantem volnera, cernit; VI 445.

eripio, herausreißen, abreißen, entreißen, entziehen, rauben, befreien, retten, ergreifen: I. eripite, o socii, pariterque insurgite remis; III 560. — II. adsum Aeneas, Libycis ereptus ab undis; I 596. eripui, fateor, leto me et vincula rupi: II 134. „te his“ ait (Hector) „eripe flammis“; II 289. hoc erat, alma parens, quod me per tela, per ignis eripis, ut . . .? II 665. Anchisa, cura deum, bis Pergameis erepte ruinis; III 476. (Aeneas) fessum Dareta eripuit mulcens dictis; V 464. quis te, Palinure, deorum eripuit nobis? VI 342. eripe me his, invicte, malis; VI 365. tolle tuga Turnum atque instantibus eripe fatis; X 624. dextera nec tua te, Graium fortissime Crethen, eripuit Turno; XII 539. nec quo se eripiat, nec qua vi tendat in hostem, (Turnus) videt; XII 917. tune hinc spoliis indute meorum eripiare mihi? XII 948. tu ereptus taetris e cladibus; Cul 214. te erepta, o Britomarti, mei spes una sepulchri, te, Britomarti; Ci 295. ſ. coniugem. promissam. tu regibus alas eripe; G IV 107. his (Troianis) Iuppiter ipse auxilium solitum eripuit; IX 129. eripiunt subito nubes caelumque diemque Teucrorum ex oculis; I 88. heu misero coniunx fato mi ‖ fatone ‖ erepta Creusa; II 738. illum (Neoptolemum) ereptae magno flammatus ‖ inflammatus ‖ amore coniugis Orestes obtruncat; III 330. curam: ſ. alqm; III 476. diem: ſ. caelum. ensem: ſ. **ensis.** II. 1. eripio (4 St.) Ξ. 206. a. tu invade viam vaginaque eripe ferrum; VI 260. mortalem eripiam formam; IX 101. adcelera et fratrem, si quis modus, eripe morti; XII 157. eripe, nate, fugam, finemque impone labori; II 619. hinc undique Troia gaza incensis erepta adytis congeritur; II 764. illum (genitorem) ego per flammas et mille sequentia tela eripui his umeris medioque ex hoste recepi; VI 111. (Salius) ereptum dolo reddi sibi poscit honorem; V 342. qua vi iuvenem, quibus audeat (Nisus) armis eripere? IX 400. hic mihi nescio quod trepido male numen amicum confusam eripuit mentem; II 736. munera praeterea Iliacis erepta ruinis ferre iubet (Aeneas); I 647. ille (Mezentius) autem „quid me erepto, saevissime, nato terres?“ X 878. aspice (namque omnem nubem eripiam); II 606. pater heu tantis nequiquam erepte periclis! III 711. cui (Ornyto) pellis latos umeros erepta iuvenco pugnatori operit; XI 679. prima oriens (proles virilis) erepta iuventa est; VII 51. promissam eripui genero; XII 31. (Cacus) involvit domum caligine caeca, prospectum eripiens oculis; VIII 254. ✝ eriperet reditus; Cul 320. tennis Teucrum res eripe leto; V 690. in postibus pendent spiculaque clipeique ereptaque rostra carinis; VII 186. (Aeneas) saevit et infracta luctatur harundine telum eripere; XII 388. quo (Amata) thalamum eripiat Teucris taedasque moretur; VII 388. Danai gemitu atque ereptae virginis ira undique collecti invadunt; II 413. hunc illi honorem Iuppiter erepta pro virginitate sacravit; XII 141. iugulant pecudes et viscera vivis eripiunt; XII 215. primam (vocem) loquentis ab ore eripuit pater; VII 119.

errabundus, umherſchweifend: si qua forte ferant oculis sese obvia nostris errabunda bovis vestigia; E VI 58.

erro, umherirren, umherſchweifen, irren, ſich verirren, durchirren: I. 1. *saepe etiam duris errando in cotibus alas (apes) attrivere; G IV 203. — 2. heu male tum Libyae solis erratur in agris; G III 249. — II. errantem Permessi ad flumina Gallum; E VI 64. cum dubius mediis Mars errat in armis; G II 283. multos per annos (Troes) errabant acti fatis maria omnia circum; I 32. ignari hominumque locorumque erramus; I 333. si quibus eiectus (Aeneas) silvis aut urbibus errat; I 578. [te iam septima portat omnibus errantem terris et fluctibus aestas]; I 756. [dant claram incendia lucem erranti passimque oculos per cuncta ferenti]; II 570. Creusa substitit erravitne via seu lassa resedit, ‖ ? ‖ incertum; II 739. quo Phoebus vocet errantis iubeatque reverti; III 101. caecis erramus in undis; III 200. tris adeo incertos caeca caligine soles erramus pelago; III 304. centum alii Cyclopes altis montibus errant; III 644. centum errant annos volitantque haec litora circum; VI 329. inter quas Phoenissa recens a volnere Dido errabat silva in magna; VI 451. te super aetherias errare licentius auras haut pater velit; VII 557. (Nisus) dumis silentibus errat; IX 393. pace sequestra per silvas Teucri mixtique impune Latini erravere ingis; XI 135. quos omnes undique Graiae circum errant acies; II 599. mille meae Siculis errant in montibus agnae; E II 21. cum rara per ignaros errent animalia montis; E VI 40. (nbi) errans bucula campo decutiat rorem; G IV 11. ille meas errare boves, ut cernis, permisit; E I 9. tris litore cervos (Aeneas) prospicit errantis; I 185. ille (cervos) errabat silvis rursusque ad limina nota se ferebat. hunc procul errantem rabidae venantis Iuli commovere canes; VII 491. saepe videmus ipsius (solis) in voltu varios errare colores; G I 452. coluber membris lubricus errat; VII 355. da Latio considere Teucros errantisque deos agitataque numina Troiae; VI 68. nec dextrae erranti deus afuit; VII 498. femina, quae nostris errans in finibus urbem exignam pretio posuit; IV 211. extremus si quis super halitus errat, ore legam; IV 684. tibi prima munuscula errantis hederas passim cum baccare tellus fundet; E IV 19. serva. quos ignis caelo Cyllenius erret in orbis; G I 337. tempore non alio catulorum oblita leaena saevior erravit campis; G III 246. hic (lopas) canit errantem lunam solisque labores; I 742. errat auris et tempora circum crebra manus; V 435. exactis gravidae (matres) cum mensibus errant; G III 139. pavidae tectis matres ingentibus errant; II 489. tardis ingens ubi flexibus errat Mincius; G III 14. (Dido) oculis errantibus alto quaesivit caelo lucem; IV 691. cum pater amisso fluitantem errare magistro sensit ratem; V 867. multus ineptae virginis insolito sermo novus errat in ore; Ci 357. mearum vidistis si quam hic errantem forte sororum succinctam pharetra; I 322. quam (tellurem) arquitenens oras et litora circum errantem revinxit; III 76. a virgo infelix, tu nunc in montibus erras; E VI 52. — III. [relegens errata retrorsus litora Achaemenides]; III 690.

error, Umherirren, Irrweg, Irrfahrt, Abirren, Irrtum, Verblendung, Wahn: I. ut vidi ut perii, ut me malus abstulit error! E VIII 41. Ci 430. qua signa sequendi frangeret indeprensus et inremeabilis error; V 591. hic (inest) labor ille domus et inextricabilis error; VI 27. aliquis latet error; II 48. Daucia proles, indiscreta suis gratusque parentibus

error; X 392. — II. die insidias Danaum casusque tuorum erroresque tuos; I 755. unde hominum errores longe lateque per orbem dispicere possem; Ci 16. di meliora piis erroremque hostibus illum! G III 513. — III. pelagine venis erroribus actus an monitu divom? VI 532. sive errore viae seu tempestatibus acti fluminis intrastis ripas; VII 199. adgnovit (Anchises) se novo veterum deceptum errore locorum; III 184. ut scelere infando laedere utrumque uno studeas errore parentem; Ci 240. oritur miserrima caedes armorum facie et Graiarum errore iubarum; II 412. nec (patitur credere) malus istorum dubiis erroribus auctor; Ci 63. [sive (castra obsidione tenentur) errore malo Troiae monitisque sinistris]; X 110.

erubesco, erröten, ſich ſchämen, achten: I. nostra neque erubuit silvas habitare Thalea ‖ Thalia ‖; E VI 2. — II. (Achilles) iura fidemque supplicis erubuit; II 542.

eruca, wilde Rauke: famem domat area porri intibaque et venerem revocans eruca morantem; Mo 86.

eructo, ausſpeien, auswerfen: (Cyclops) saniem eructans et frusta cruento per somnum commixta mero; III 632. hic gurges omnem Coryto eructat harenam; VI 297. saniem: ſ. frusta. Aetna interdum scopulos avolsaque viscera montis erigit eructans; III 576.

erudio, ausbilden: non ita me genitor. bellis adsuetus Ophieltes, sublatum erudiit; IX 203.

Erulus, König von Präneſte: cum regem hac Erulum dextra sub Tartara misi; VIII 563.

erumpo, hervorbrechen, herausſtürzen, hervorbrechen laſſen, durchbrechen: I. tandem erumpunt et castra relinquunt Ascanius et iuventus; X 604. (Aeneas) multa movens animo iam tandem erumpit; X 890. subito erumpunt clamore; XI 609. donec (animalia) ut aestivis effusus nubibus imber erupere aut ut nervo pulsante sagittae; G IV 313. ergo ubi ver nanctae (apes) sudum camposque patentis erumpunt portis; G IV 78. imber, sagittae: ſ. animalia. iuventus: ſ. alqs; X 604. — II. unde altus primum se erumpit Enipeus; G IV 368. et Achates et Aeneas iamdudum erumpere nubem ardebant; I 580.

erno, ausreißen, entwurzeln, zerſtören, vernichten: eruet ille Argos Agamemnoniasque Mycenas ipsumque Aeaciden, genus armipotentis Achilli; VI 838. urbem hodie, causam belli, regna ipsa Latini eruam; XII 569. unde arator antiquas domos avium cum stirpibus imis eruit; G II 210. genus, Mycenas: ſ. alqm. Troianas ut opes et lamentabile regnum eruerint Danai; II 5. veluti summis antiquam in montibus ornum cum instant eruere agricolae; II 628. eruit interea Scybale quoque sedula panem; Mo 119. nec mihi cum Teucris ullum post eruta bellum Pergama; XI 279. ut quondam cava concidit radicibus eruta pinus; V 449. velut annoso validam cum robore quercum Alpini Boreae nunc hinc nunc illinc flatibus illinc eruere inter se certant; IV 443. regnum: ſ. causam, opes. quae (ventorum proelia) gravidam late segetem ab radicibus imis sublimem expulsam eruerent; G I 320. quin age et ipsa manu felicis erue silvas; G IV 329. Neptunus totam a sedibus urbem ernit; II 612. ſ. causam.

erus, Herr: quae (virgo) nec victoris eri tetigit captiva cubile; III 324.

ervum, Erve: heu heu, quam pingui macer est mihi taurus in ervo! E III 100.

Erycinus, des Eryx: quid repetam exustas Erycino in litore classes? X 36. vicina astris Erycino in vertice sedes fundatur Veneri Idaliae; V 759.

Erymanthus, Gebirge in Arkadien: I. licet Erymanthi (Alcides) pacarit nemora; VI 802. — II. ut concidit aut Erymantho aut Ida in magna pinus; V 448.

Erymas, Troer: (Turnus) tum Meropem atque Erymanta manu, tum sternit Aphidnum; IX 702.

Eryx, Sohn des Butes: I. I. victor adest, magnus ut Oenides atque superbus Eryx; Cat IX 6. quibus (caestibus) acer Eryx in proelia suetus ferre manum duroque intendere bracchia tergo; V 402. haec germanus Eryx quondam tuus arma gerebat; V 412. intendit: ſ. fert. ubi nunc nobis deus ille magister, nequiquam memoratus Eryx? V 392. — 2. hanc tibi, Eryx, meliorem animam pro morte Daretis persolvo; V 483. — II, I. memoro: ſ. I, I. V 392. 2. tris Eryci vitulos et Tempestatibus agnam caedere deinde (Aeneas) iubet; V 772. persolvo: ſ. I, 2. III. sive Erycis finis regemque optatis Acesten; I 570. hic Erycis fines fraterni atque hospes Acestes; V 630. nec litora longe fida reor fraterna Erycis; V 24. Erycis tibi terga remitto; V 419.

Eryx, Berg in Sicilien: quantus Athos aut quantus Eryx; XII 701.

esca, Speiſe, Nahrung, Futter: I. Tityos iacet alitis esca; Cul 238. — II. (Simylus) quas inngat comparat escas; Mo 55. volucres ipsas volantis (apes) ore ferunt dulcem nidis inmitibus escam; G IV 17. iungo: ſ. comparo hirundo pabula parva legens nidisque loquacibus escas; XII 475. nectareas divom qui prodidit escas; Cul 241.

essedum, Streitwagen: (equus) Belgica vel molli melius feret esseda collo; G III 204.

et, und, auch, und zwar, als, da, ja, ſowohl — als auch: A. **hervorhebend** (= etiam): 1. **alleiu**: Testylis et rapido fessis messoribus aestu alia serpullumque herbas contundit olentis; E II 10. iam pridem a me illos (capreolos) abducere Thestylis orat, et faciet; E II 44. bis die numerant ambo pecus, alter et haedos; E III 34. et me Phoebus amat; E III 62. iam redit et virgo; E IV 6. non tulit Antigenes (et erat tum dignus amari); E V 89. si formosus Alexis montibus his abeat, videas et flumina sicca; E VII 56. Iuppiter et laeto descendet plurimus imbri; E VII 60. nunc et ovis ultro fugiat lupus; E VIII 52. certent et cycnis ululae; E VIII 55. et me fecere poetam Pierides, sunt et mihi carmina; E IX 32. venit et agresti capitis Silvanus honore; E X 24. omnia vincit Amor: et nos cedamus Amori; E X 69. iuniperi gravis umbra, nocent et frugibus umbrae; E X 76. mox et frumentis labor additus; G I 150. dicendum et, quae sint duris agrestibus arma; G I 160. caeditur et tilia ante iugo levis altaque fagus ‖ stivae ‖; G I 173. scilicet et tempus veniet, cum agricola inveniet . .; G I 493. quin et caudicibus sectis truditur e sicco radix oleagina ligno; G II 30. nec longum tempus, et ingens exilit ‖ exit, exiit ‖ ad caelum ramis felicibus arbos; G II 80. sunt Thasiae vites, sunt et Mareotides albae; G II 91. sunt et Aminneae vites, firmissima vina; G II 97. aspice et extremis domitum cultoribus orbem; G II 114. forsitan et scrobibus quae sint fastigia quaeras; G II 288. Bacchus et ad culpam causas dedit; G II 455. fortunatus et ille, deos qui novit agrestis; G II 493. saevit et emissa pallida Tisiphone Morbos agit ante Metumque; G III 551. ipsae (apes) natos e ‖ et ‖ snavibus herbis ore legunt; G IV 200. proderit et tunsum gallae admiscere saporem; G IV 267. forsan et haec olim meminisse invabit; I 203. sunt et Siculis regionibus urbes armaque ‖ arvaque ‖: I 549. voltis et his mecum pariter considere regnis; I 572. quidquid id est, timeo Danaos et dona ferentis; II 49. et nos aliquod nomenque decusque gessimus; II 89. cadit et Ripheus; II 426. forsitan et Priami fuerint quae fata requiras; II 506. si peritturus abis, et nos rape in omnia tecum; II 675. vix prima inceperat aestas, et pater Anchises dare fatis vela iubebat; III 9. ater et alterius (arboris) sequitur de cortice sanguis; III 33. sunt et sua dona parenti; III 469. accipe et haec, manuum tibi quae monimenta

mearum sint, puer; III 486. „spes et pacis“ ait (pater Anchises); III 543. et nos fas extera quaerere regua; IV 350. hunc ego si potui tantum sperare dolorem, et perferre potero; IV 420. quaeritur et nascentis equi de fronte revolsus et matri praereptus amor; IV 515. complerant litora visuri Aeneadas, pars et certare parati; V 108. vix primos inopina quies laxaverat artus, et proiecit . .: V 857. et mi genus ab Iove summo; VI 123. vix adeo adgnovit pavitantem, et notis compellat vocibus ultro; VI 499. (coniunx) et fidum capiti subduxerat ensem; VI 524. respicit Aeneas: subito et sub rupe sinistra moenia lata videt; VI 548. hic et Aloidas geminos immania vidi corpora; VI 582. vidi et crudelis dantem Salmonea poenas; VI 585. et dubitamus adhuc virtute extendere vires ‖ virtutem extendere factis ‖? VI 806. et Turno Inachus Acrisiusque patres mediaeque Mycenae; VII 371. locus Ardea quondam dictus avis ⟨et nunc magnum manet ‖ tenet ‖ Ardea nomen, sed fortuna fuit⟩; VII 412. audiit et Triviae longe lacus; VII 516. et te montosae misere in proelia Nersae, Ufens; VII 744. ibat et Hippolyti proles pulcherrima bello, Virbius; VII 761. mittitur et magni Venulus Diomedis ad urbem; VIII 9. mirantur et undae; VIII 91. attulit et nobis aliquando optantibus aetas auxilium adventumque dei; VIII 200. fecerat (Ignipotens) et viridi fetam Mavortis in antro procubuisse lupam; VIII 630. cunctatur et amnis rauca sonans; IX 124. sunt et mea contra fata mihi, excindere gentem; IX 136. „Aeneas ignarus abest“; ignarus et absit; X 85. subit et Neptunia proles, insignis Messapus equis; X 353. pedes et Lycius processerat Agis; X 751. (Aeneas) vinxerat et post terga manus, quos mitteret umbris inferias; XI 81. ducunt et Rutulo perfusos sanguine currus; XI 88. pacem me exanimis oratis? equidem et vivis concedere vellem; XI 111. sin et Troianis cum multo gloria venit sanguine; XI 421. est et Volscorum egregia de gente Camilla; XI 432. „solum (Turnum) Aeneas vocat“: et vocet oro; XI 442. „duc“, ait (Turnus) „et Rutulos“: XI 464. ille furens ⟨et saeva Iovis sic numina pellunt ‖ possunt ‖⟩ deserit obsessos collis; XI 901. et nos tela, pater, ferrumque haut debile dextra spargimus; et nostro sequitur de volnere sanguis; XII 50. qui te cumque manent casus, et me, Turne, manent; XII 62. et nos saeva manu mittamus funera Teucris; XII 629. fuit et tibi talis Anchises genitor; XII 933. poenaque ‖ poenane ‖ respectus et nunc manet Orpheos in te? Cul 269. hic et uterque Aeacides; Cul 296. hic et Tantaleae generamen prolis Atrides adsidet; Cul 334. et cineri patria est incumbat sepulto; Ci 385. en ‖ est ‖ et Maenalio quae garrit dulce sub antro fistula sonat ‖ sonans ‖; Copa 9. est et vappa cado nuper defusa picato; Copa 11. sunt et Cecropio violae de flore corollae; Copa 13. sunt et caseoli, quos inncea ‖ sirpea ‖ fiscina siccat; Copa 17. est tuguri custos, armatus falce saligna, sed non et vasto est ‖ vasto non est ‖ inguine terribilis; Copa 24. et nomen adscribo tuum; Cat XIII 31.

2. **Verbindungen**: ausus (Acestes) et ipse manu iuvenum temptare laborem; V 499. olli et ipse pater Pluton monstrum; VII 327. (Euryalus) incensus et ipse perfurit; IX 342. nec non et steriles (arbos) hoc faciat; G II 53. torrentem undam levis imatat alnus missa Pado; G II 451. apes examina condunt corticibusque cavis vitiosaeque ilicis alvo ‖ alveo ‖; G II 452. pecori est idem delectus equino; G III 72. Tyrii per limina laeta frequentes convenere; I 707. vario noctem sermone trahebat infelix Dido; I 748. Teucri socia simul urbe fruuntur; III 352. socii laeti dona ferunt; V 100. Tityon, Terrae omniparentis alumnum cernere erat; VI 595. Troia pubes Ascanio auxilium castris effundit apertis; VII 521. sacri (Enandrus) monstrat nemus Argileti; VIII 345. gemini custodes limine ab alto praecedunt canes; VIII 461. pulcher Iulus multa patri mandata dabat portanda; IX 310. sed non et venisse (in regna Lavini Dardanidae) volent; VI 86. patriis sed non et filius arvis contentus premebat . .; VII 736. figere contra est licitum; X 343. Troïus heros dicta parat contra; X 584. quin et supremo cum lumine vita reliquit; VI 735. avo comitem sese Mavortius addet Romulus; VI 777. Marruvia venit de gente sacerdos; VII 750. fatalis murorum attollere moles invabit; XI 130. hic et tum pater ipse petens responsa Latinus; VII 92. hoc et tum Aeneadis indicere bella Latinus more iubebatur; VII 616.

B. **anreihend**: I. **am Anfang des Satzes**: 1. **allein**: et quae tanta fuit Romam tibi causa videndi? E I 26. (rura) tibi magna satis; E I 47. quisquis amores hau temnet dulcis; E III 109. en ‖ et ‖ leutae texunt umbracula vites; E IX 42. quidam seros hiberni ad luminis ignes pervigilat; G I 291. (?) et dubitant homines serere atque impendere curam? G II 433. iuvat undantem buxo spectare Cytorum; G II 437. mater ait . .: G IV 380. quisquam numen Iunonis adorat praeterea? I 48. vos o coetum, Tyrii, celebrate faventes; I 735. terram Hesperiam venies; II 781. * [haec ‖ et ‖ multum lacrimans (Andromache) verba inter singula fundit]; III 348. pater Anchises „bellum“ . . ; III 539. pater Anchises „nimirum haec ‖ hic ‖ illa Charybdis“; III 558. primum luctantem deserit Sergestum; V 220. fors aequatis cepissent praemia rostris, ni . .; V 232. Nox atra polum tenebat; V 721. fors omne datum traherent tempus; VI 537. et (dum) ‖ ut ‖ inxta genitorem adstat Lavinia virgo; VII 72. sic effatus ad undam processit; IX 22. it ‖ et ‖ comes Euryalus; IX 179. primum Antiphaten sternit; IX 696. Mnestheus „quo tenditis?“ inquit; IX 781. tu ‖ et ‖ potes in totidem classem convertere nymphas; X 83. interea revoluta rubebat ‖ ruebat ‖ dies; X 256. laevo pressit pede talia fatus exanimem; X 495. luno adlacrimans „quid si“ . .: X 628. tu, Octavi, meis adlabere coeptis; Cul 24. at ‖ et ‖ procul aspexit . .; Cul 109. rure recessit Iustitia et prior illa Fides; Cul 226. hoc negat; Cat X 6. per ‖ et ‖ prostitutae turpe contuberninm sororis — ; Cat XIII 7.

2 **Verbindungen**: et cum clamarem . .; E III 19. et ecce Cloanthum respicit (Gyas) instantem tergo; V 167. equidem: j. nunc; XII 818 et iam finis erat, cum Iuppiter constitit . .; I 223. Argiva phalanx instructis navibus ibat; II 251. Phoenix et dirus Ulixes praedam adservabant; II 761. prima novo spargebat lumine terras Aurora; IV 584 IX 459. Fama volans, tanti praenuntia luctus, Enandri domos replet; XI 139. et iam iamque magis cunctantem flectere sermo coeperat, cum . . ; XII 940. capellae repetebant ad vada; Cul 104. et inde exsupero praepingue solum stagnantis Helori; III 697. non: j quidem. et nunc quod patrias vento petiere Mycenas; II 180. ille Paris rapto potitur; IV 215. Pristis habet, nunc . .; V 156. absiste precando viribus indubitare tuis; VIII 400. ille (Enandrus) quidem spe multum captus inani fors vota facit; XI 49. cedo equidem; XII 818. et gens illa quidem sumptis non tarda pharetris; G II 125. et si fata deum, si mens non laeva fuisset; II 54. continuo victorem ea cura subisset; IX 757. set ‖ et ‖ si quis nocuisse tibi perinria credat, causa pia est; Ci 156. et simul his dictis faciem ostentabat; V 357. et tamen hanc (tellurem) pelago praeterlabare necesset; III 478. hoc demum miserae succurrere pacto vix fuerat dignum; Ci 508. meas chartas revisitote, sed pudenter et raro; Cat V 13.

II. **im Satz**: a. **ohne andere Copulativpartikel**: 1. **einmal**: a. Substantiva und substantivische Pronomina: Aeneas et fidus Achates; VIII 586. Aenean

et moenia Pallantea; IX 241. Aetolus et Arpi; XI 428. Antaeum et Lucam; X 561. Bacchus et Aglaïe; Cat IX 60. Belus et omnes a Belo; I 729. Caesar et omnis Iuli progenies; VI 789. Caesar et Surrentini litoris ara; Cat XIV 12. Capys et quorum melior sententia menti; II 35. duo signa, Conon et quis fuit alter? E III 40. Corydon et Thyrsis; E VII 2. Chromis et Mnasyllos ‖ Mnasylos ‖; E VI 13. Cynthius et Musae; Cat IX 60. Damoetas et Lyctius Aegon; E V 72. Damonis et Alphesiboei; E VIII 1. 5. cum Danais et pube Pelasga; IX 154. Dardanis et divae Veneris nurus; II 787. Deiphobo et funeris umbris; VI 510. Dido dux et Troianus; IV 124. 165. quas (Diras) et Tartareum Megaeram; XII 846. Nereïa Doto et Galatea; IX 102. Etrusci et vos Teucri; X 430. Eubadnen ‖ Euadnen ‖ et Pasiphaën; VI 447. Euryali et Nisi; IX 467. Fauno et nympha Marica; VII 47. cana Fides et Vesta; I 292. Halyn et Phegea; IX 765. Hecuba et natae; II 515. Helenor et Lycus; IX 545. Idaeus et Actor; IX 500. Ilionei et Iuli; IX 501. Iphitus et Pelias; II 435. Iovem et laesi foederis aras; XII 496. Laodamia et Caeneus; VI 448. Leucaspim et Oronten; VI 334. Liber et alma Ceres; G I 7. Luctus et ultrices Curae; VI 274. Messapus et Ufens; VII 6. Messapus et acer Atinas; XII 661. Moeris et Meliboeus; Cat IX 18. Nisus et Euryalus; V 294. Orsilochum et Buten; XI 690. Pandarus et Bitias; IX 672. Parthenium et Orsen; X 748. Peleus et Telamonia virtus; Cul 297. Phalarim et Gygen; IX 762. Phoebo et Triviae; VI 69. Phoenix et dirus Ulixes; II 762. Priami et veterum regum; II 484. Remus et frater; G II 533. Riphaeus ‖ Rhipeus ‖ et Epytus; II 339. Rutulos et urbem; XII 915. Sagarim et Idan; IX 575. Sthenium et Anchemolum; X 388. Tarcho et Tyrrheni; VIII 603. Teucri et Trinacria pubes; V 450. Teucros et sua castra; X 260. Teucrorum arma et Rutuli; XII 79. Turnum et tua moenia; XII 148. Tyrios et Agenoris urbem; I 338. Tyrrhenus et acer Aconteus; XI 612. Venus et Virtus; Cul 299. Venerem et stimulos amoris; G III 210. Aegyptos et ingens Lydia; G IV 210. Aegyptus et Indi; VIII 705. Carpathium et flumina Caeratea; Ci 113. Chaos et Phlegethon; VII 265. Cycladas et freta concita ‖ consita ‖ . . .; III 127. Emathiam et latos Haemi campos; G I 492. Ilium et ingens gloria Teucrorum; II 325. gloria Dardaniae; VI 64. Ilium et arces Pergameae; III 109. Latium et Laurentis tecta tyranni; VII 342. Latio et Laurentibus agris; XI 431. Laur. arvis; XII 24. Lycia et Apollinis agris; XII 516. Rhodope et Ismarus; E VI 30. Romam et raptas Sabinas; VIII 635. ad Tarpeiam sedem et Capitolia; VIII 347. Troiae et patriae; II 573. Xanthum et Simoënta; V 634. X 60. Tmolius et rex ipse Phanaeus; G II 98 — me et hos; Cat VIII 3. ad te et tua magna consulta; XI 410. vos, o superi, et divom tu maxume rector Iuppiter; VIII 572. vos et Pallanta ducem; X 374. — abietibus patriis et montibus; IX 674. aditus et tempora; IV 423. acre et cornipedum pulsu equorum; VI 591. aggeribus et fluvialibus undis; IX 70. per ambages et longa exorsa; G II 46. amnis et Asia palus; VII 701. animas et olentia ora; G II 134. animi et rebus spectata iuventus; VIII 151. animis et viribus; X 356. apicem et latera ardua; IV 246. usque ad aquam et veteres fagos; E IX 9. aquas et nubila caeli; G IV 166. aquas et flumina; VI 298. aquilonem et frigora; G II 113. arcus et arma; XI 652. arcum et calamos; E III 13. ardua terrarum et campi; V 695. argenti et auri; I 359. arma et ostro perfusae vestes; V 111. arva et urbes; III 418. VII 45. atavos et avorum antiqua nomina; XII 529. aulas et limina; G II 504. aulas et cerea regna; G IV 202. fallacibus auris et caelo ‖ caeli (fraude) ‖; V 851. auris et tempora circum; V 435. austri et densissimus imber; G I 333. belli et aevi; X 582. bello et armis; I 545. IV 615. VII 235. in brevia et syrtis; I 111. caelum ac ‖ et ‖ terras; IV 269. caelo et pelago; V 870. caestus ipsius et Herculis arma; V 410. campos et flumina; G II 11. canitiem et longos annos; X 549. caper et haedi; E VII 9. caput et causa; XI 361 caput et ora; XI 39. capite et cervicibus altis; II 219. cardinis et palinrus; E V 39. castra et tutos muros; IX 43. castrorum et campi; IX 250. causas et signa; G III 440. chlamyde et pictis in armis; VIII 588. cinerem et sopitos ignis; V 743. ignes; VIII 410. ad cineres et ossa; V 55. classes et litora; III 300. comas et bracchia; XII 209. comitem et consanguinitate propinquum; II 86. *concilium et magna incepta; XI 470. coniugium et dotes; VII 423. consilio et astu; XI 704. ad conspectum et ora; VI 108. corpus et arma; XI 593. corpore et armis; XI 641. XII 642. coryli et flumina; E V 21. costas et cratis pectoris; XII 508. crates et molle feretrum; XI 64. in crimine caedis et igni; VII 577. croco et fulgenti murice; IX 614. cruor et volsae plumae; XI 724. currum et iuvenem; VII 780. *currus et quattuor equos; G III 113. cursu canis et latratibus; XII 751. cursibus et crudo aestu; G III 20. dapes et sublata pocula; VIII 175. dapes et plenae pocula mensae; XI 738. decus et tutamen; V 262. di et Iuppiter hostis; XII 895. deos et conscia fati sidera; IV 519. dis et mensis secundis; G II 101. dextra et telum; X 773. dolor et pudor; X 398. doli et irae; I 130. dolos et dulcia furta; G IV 346. dolis et arte Pelasga; II 152. domus et dulces nidi; V 214. domum et umida regna; G IV 363. domum et tantas sedes; VII 52. domos et dulcia limina; G II 511. per domos et religiosa deorum limina; II 365. donis et numine divae; I 447. Danaum ductor et Arcas; VIII 129. divom effigies et templa; VII 343. equo et versicoloribus armis; X 181. equos et tela; XI 80. faciem et ora; I 658. fama et felicibus armis; VII 745. fas et iura; G I 269. faces et saxa; I 150. facibus et serpentibus atris; IV 472. ferrugine et ostro; XI 772. ferro et compagibus artis; I 293. ferro et arte paterna; VIII 226. fibula Cecropiae et cicadae; Ci 128. fama et clari nomen Acestae; V 106. flammam inter et hostis; II 632. flammas et saeva verbera; Cul 219. in flammas et in arma; II 337. per flammas et tela; VI 110 flores et fraga; E III 92. floribus et dulci umbra; I 694. super fluctus et saxa Capherei; Cul 354 fluctibus et fremitu; G II 160. forma et fulgentibus armis; VI 861. XII 275. fors et virtus; XII 714. fronde et felici oliva; VII 751. altae frondes et rami; G II 55. frondibus et victu; G III 528. frontem et tempora; E VI 22. frugum et pecudum; G IV 327. fueo et floribus; G IV 39. fugas et proelia; V 593. fulmine et imbre; Cat IX 34. saevo gelu et undis; IX 604. hominum genus et pecudes; I 743. habitu vestis et armis; VIII 723. haliaectos et ciris; Ci 537. bastam et clipei textum; VIII 625. hiems et aquosus Orion; IV 52. iaculo et sagitta; X 754. iaculo et multa arte; XI 760. in iaculis et pelle ursae; V 37. ignes et aether; IV 167. imbri et ignes; I 743. incepto et sedibus; II 654 insidiis et ripa alta; XII 752 interpres et conscia; IV 608. intiba et eruca; Mo 86. invidia et ‖ ac ‖ fraude; Cul 73. iustitia et mens sibi conscia recti; I 604. iuvenum et maerentis Iuli; XII 399. lacte et miti baccho; G I 344. Narcissi lacrimam et gluten; G IV 160. lacrimis et mente; IV 649. lances et liba; G II 394. latus inter et ilia; X 778. lauri et hyacintus; E III 63. laudes Herculeas et facta; VIII 288. leges et foedera; XII 822. *libro et silvestri subere; XI 554. limbo ‖ nimbo ‖ et Gorgone saeva; II 616. litus

et undas; III 413. litora et latos populos; I 225. litora et portus; IV 588. loci et noctis; IX 396. lora et iuga subter; XII 532. lues et letifer annus; III 139. per lumen et auras; VI 363 sub lumina et ortus; VI 255. maculis et albo; G III 56. inter manus et bracchia; VIII 619. manibus et cineri; X 828. medicinae et artis; VII 772. melle et medicatis frugibus; VI 420. membris et mole; V 431 mentes et pectora; XI 357. menses et sidera; G I 335. merum et talos; Copa 37. militiam et Martis opus; VIII 516. min et sphin; Cat II 4. missilibus et vasto clamore; X 716. molem et montes; I 61. monimentum et pignus; V 538. 572. montibus et silvis; E II 5. mores et moenia; I 264. muros et castra; IX 65. ad muros et moenia; IX 196. museus et viridissima gramine ripa; G III 144. narcissum et florem anethi; E II 48. natam et connubia nostra; XII 42. nebulam et ventos; X 82. nimbos et fulmen; VI 590. nitro et nigra amurca; G I 194. nodos et vincula linea; V 510. nodis et cortice crudo; IX 743. *nodis et robore coeto; XI 553. nomen et arma; VI 507. notas et nomina; G III 158. A III 444. nox et tua dextera; IX 288. ob noxam et furias; I 41. nubes et sidera; E V 57. numeros et nomina; G I 137. obitus et ortus; G I 257. odiis et crimine; XI 122. ante oculos et ora; II 361. oras et limina circum; G IV 188. oras et litora circum; III 75. ossa et artus; VII 458. ostro et auro; IV 134 pagos et compita circum; G II 383. [pallam et pictum velamen]; I 711. o pecudes, o panes et o gratissima tempe! Cul 94. * pastorum et solis exegit montibus aevom; XI 569. pater et coninux tua dicta; II 678 pater urbis et auctor; VIII 134. pateris et auro; G II 192. inter pateras et levia pocula; V 91. o patria et rapti penates! V 632. patriam et certos penatis; G IV 155 pavor et plurima mortis imago; II 369. pectore et armis; IV 11. pecori et vitibus almis; G II 233. pecudes et monstrata piacula; IV 636. pelago et flammis Troiae; I 679. pelago et curvis carinis; II 179. posito pede et hasta; X 736. pietate et armis; VI 403. pontis et propugnacula; IX 170. pontus et ostriferi fauces; G I 207. pontus et omnes undae; III 673. populos et cauentia salicta; G II 13. portus et inlaetabilis ora; III 707. praedae et spoliorum; XI 782. pudor et fama prior; IV 322. pudor et conscia virtus; V 455. pueri et pavidae matres; II 766. pueri et primaevo flore inventus; VII 162. radiis lucis et auro; VII 142. ramos et bracchia; G II 296. religione et formidine Martis; VII 608. reliquias et bibulam favillam; VI 227. res antiquae laudis et artem ‖ artis ‖; G II 174. reges et proelia; E VI 3. ripis et fluminis alveo; VII 33. ripis et recto ‖ adstricto ‖ flumine; VIII 57. robora et olentem cedrum; XI 137. rota et procursu concitus axis; XII 379. rura et rigni amnes; G II 485. saltus et longinqua; G II 197. saltus inter et antra; Cul 23. sanguine et igni; II 210 saniem et frusta commixta mero; III 633. saxis et torto vertice; VII 567. seopuli et spumea saxa; VII 589. sedem et secreta; VIII 463. sermonum et promissi muneris; VIII 464. silvae et longus Olympus; G III 223. silvae et saeva aequora; IV 523. silvas et concava saxa; V 677. silvis et religione parentum; VII 172. e silvis et montibus altis; III 675. sinistram et totum clipei orbem; X 546. sinus et statio; II 23. siser et porra; Mo 74. sociis et rege; I 553. soles et aperta serena; G I 393. sonitum et promissa parentis; VIII 531. specus et Caci regia; VIII 241. specus et Cyclopum antra; VIII 418 spes et solacia; VIII 514. *spicula et arcum; XI 575. spolia et de rege primitiae; XI 15. squama et auro; IX 707. stirpem et genus; IV 622. strepitus et signa; IX 394. Dirae stridorem et alas; XII 869. taedis et robore secto; VI 214. tecto et umbrae; G III 418. *telorum et virginitatis; XI 583. telis et luce aena; II 470. tempestas et caeli mobilis umor; G I 417. tempestates et sidera; G I 314. tenebras et inertia furta; IX 150. tenebris et sole cadente; G III 401. tenebris et carcere caeco; VI 734. tenebris et dono noctis opacae; VIII 658. alta terra et caligine; VI 267. [terris et fluctibus]; I 756. terrorum et fraudis; VII 552. toro et villosi pelle leonis; VIII 177. transtra per et remos; V 663. truncis et duro robore; VIII 315. tumor et irae; VIII 40. tunicas et barbara tegmina crurum; XI 777. vento vastis et fluctibus; 333. venti et aurae; Ci 407. ventos et imbris; IX 60. ventis et dis; VIII 682. pietai vestis et auri; IX 26 inter vestes et levia pectora; VII 349. caeli vias et sidera; G II 477. victum et virgea pabula; G III 320. vinclis et carcere; I 54. vina et argenti talentum; V 248. virtus et gloria; XI 444. vim duram et vincula; G IV 399. vi et vasta ruina; III 414. visceribus et sanguine atro; III 622. de vita et sanguine; XII 765. vitas et crimina; VI 433. vittis et sacra lauro; III 81. umbras et frigora; E II 8. undis et turbine; I 442. undis et iapyge; VIII 710. voltum et ora; X 821. vomis et grave robur aratri; G I 162. vomeris et falcis; VII 635. voces et verba; IV 460. voces vagitus et ingens; VI 426. urbem et promissa moenia; I 258.

b. Adjectiva, adjectivische Pronomina, Zahlwort, Participia: sanguine Troiano et Rutulo; VII 318. hic (Aeneas) acer et arduus hasta; XII 789. (equis) albis et gilvo; G III 83. (lupus) asper et improbus; IX 62. breve et irreparabile tempus est; X 467. pars caeca et concita; XI 889. complures et magni poetae; Ci 54. natae condensae et divom amplexae simulacra; II 517. illa (Chimaera) fremens et tristibus effera flammis; VII 787. horrendum et dictu mirabile monstrum; III 26. impudice et improbande Caesari; Cat XIII 9. (Inturnam) incertam et tristi turbatam volnere mentis; XII 160. indeprensus et inremeabilis error; V 591. laeta et fortia; G II 48. maestos et mortis honore carentis Leucaspim et Oronten; VI 333. magnum et memorabile nomen ‖ numen ‖; IV 94. nigra et presso pinguis sub vomere terra; G II 203. locus nobilis et fama memoratus; VII 564. pinguem et placitam Paci olivam; G II 425. pinguis et placabilis ara; VII 764. IX 585. qualis (pareus) videri caelicolis et quanta solet; II 592. salsa tellus et quae perhibetur amara; G II 238. mea sola et sera voluptas; VIII 581. (sagitta) stridens et incognita; XII 859. me suspensum et comiti timentem; II 729. trepida et coeptis immanibus effera Dido; IV 642. tristior et lacrimis oculos suffusa Venus; I 228. Iliades tristes et tunsae pectora palmis; I 481. turbidus et torquens Hister harenas; G III 350. varium et mutabile femina; IV 569. cum victis et aethere cassis; XI 104. unum et commune periclum erit; II 709. unus homo et vestris saeptus aggeribus; IX 783.

c. Adverbia: huc ora ferebat et illuc; VIII 229. mollius et solito matrum de more locuta est; VII 357. revisitote, sed prudenter et raro; Cat V 14.

d. Verba: adfixus et haerens; V 852. ardentem et torva tuentem animum; VI 467. audire et reddere; I 409. VI 689. se avertit et aufert; IV 389. corripit et iacit; X 356. coruscat et iacit; V 643. custodi et eonsule; IX 322. eniti et contemnere ventos; G II 360. instat et urget; X 433. intremere et caelum subtexere fumo; III 582. lavant et ungunt; VI 219. nititur et instat; XII 783. ostendit et alte extulit; V 443. prosequitur lacrimis ‖ lacrimas ‖ et miseratur; VI 476. regit et firmat; III 659. rotat et concitat; Mo 26. scitari et quaerere; II 105. suspensus; I. b. tetendit et duxit; XI 860. terebrare et temptare; II 38. transfert et quatit; Mo 41. vigilantem et cuncta videntem; IX 345

e. Wiederholung desſelben Wortes: Volcani domus et Volcania nomine tellus: VIII 422. (Sabinus) se dedicat tibi, gemelle Castor et gemelle Castoris; Cat X 25. (Rhamnes) prothabat somnum, rex idem et regi Turno gratissimus augur: IX 327. (mater) virginis os habitumque gerens et virginis arma; I 315. umbra: vgl. A. I. E I 76. aureus ex umeris erat ‖ sonat ‖ arcus et aurea vati cassida; XI 774. felix illa dies felix et dicitur annus; Ci 27. quae (ara) maxuma semper dicetur nobis et erit quae maxuma semper; VIII 272. omnibus (arboribus) est labor impendendus, et omnes congendae in sulcum; G II 61. restinctus donec vapor omnis et omnes servatae carinae; V 698. ei mihi, quantum praesidium Ausonia et quantum tu perdis, Iule! XI 58 talia coniugia et talis celebrent hymenaeos; VII 555. te quoque, magna Pales, et te memorande canemus pastor ab Amphryso; G III 1. vos, o clarissima mundi lumina, et vos, agrestum praesentia numina, fauni; G I 10. tuone nunc puella talis et tuo stupore pressa rus abibit? Cat VI 3. limus ut hic durescit et haec ut cera liquescit; E VIII 80. Aeneas hoc Ilium et haec loca Troiam esse iubet; V 756. (Turnus) hunc congressus et hunc, illum eminus (Neci dedit); XII 342. astrum, quo segetes gauderent frugibus et quo duceret uva colorem; E IX 48. qua (nave) vectus Abas, et qua grandaevos Aletes; I 121. amissis superant qui navibus et quos pertaesum magni incepti; V 713. Lausus dignus, patriis qui laetior esset imperiis et cui pater haut Mezentius esset; VII 654. vertunt felicia Baccho Massica qui rastris et quos de collibus altis Aurunci misere patres; VII 726. ſ. maxumus. quae robora cuique, quis color, et quae sit rebus natura ferendis; G II 178. percipe, quid dubitem et quae nunc animo sententia surgat; IX 191. quem damnet labor et quo vergat pondere letum; XII 727. sic itur ad astra, dis genite et geniture deos; IX 642. Indigetem Aenean scit ipsa et scire fateris deberi caelo; XII 794. tibi haec fuisse et esse cognitissima ait Sabinus; Cat X 13. ante etiam sceptrum Dictaei regis et ante impia quam caesis gens est epulata invencis; G II 536. sonipes pressis pugnat habenis huc conversus et huc; XI 601. iam pater Aeneas et iam Troiana iuventus conveniunt; I 699. nunc augur Apollo, nunc Lyciae sortes, nunc et love missus ab ipso interpres divom fert iussa; IV 377. ut potius reor et potius di numine firment; XII 188. quo deus et quo dura vocat Fortuna, sequamur; XII 677. semper: ſ. maxumus. tum pingues agni et tum mollissima vina; G I 341. postquam caelum undique et undique pontus; III 193. ut maria undique et undique caelum; V 9. spicea iam campis cum messis inhorruit et cum frumenta in viridi stipula lactentia turgent; G I 314. Boreae de parte cum fulminat, et cum tonat domus; G I 370. cum graviter tunsis gemit area frugibus et cum surgentem ad zephyrum paleae iactantur inanes; G III 133. (Turnus) magno cum optaverit emptum intactum Pallanta et cum spolia ista diemque oderit; X 504. dum annes ulli rumpuntur fontibus et dum vere madent udo terrae; G III 428. si tantum pectore robur concipis et si adeo dotalis regia cordist; XI 369. haec super arvorum cultu pecorumque canebam et super arboribus; G IV 560.

f. verſchiedene Wortarten und Satzteile: o quotiens et quae nobis Galatea locuta est! E III 72. sese interea temptaturum aditus et quae mollissima fandi tempora; IV 293. tum genus omne tuum et quae dentur moenia disces; V 737. per superos (iuro) et si qua fides tellure sub ima est; VI 459. largior hic campos aether et lumine vestit purpureo; VI 640. nunc et dum nocte premuntur; VI 827. huic progeniem virtute futuram egregiam et totum quae viribus occupet orbem; VII 258. quaerunt pars aditum et scalis ascendere muros; IX 507. Pandarus ut fuso germanum corpore cernit et quo sit fortuna loco; IX 723. quidquid et ut quisque est tali de clade locutus, somnia sunt; Ci 89.

g. ausgeführtere Satzteile und Sätze: E I 3. 29. 52. 60. 78. 81. E II 29. 39. 47. 59. 67. E III 23. 79. 87. 89. 91. 107. E IV 26. 27. E V 14. 37. 58. E VI 4. 17. 35. 45. 51. 76. 80. 86. E VII 10. 16. 33. 45. 50. 69. E VIII 4. 19. 65. 78. 82. 107. E IX 11. 37. 48. 66. E X 15. 18. 25. 47. 51. 71. G I 14. 26. 35. 44. 46. 71. 86. 89. 91. 97. 116. 134. 139. 140. 149. 154. 166. 170. 188. 197. 205. 209. 213. 216. 218. 230. 234. 238. 248. 296. at ‖ et ‖; 298. 312. 323. 330. 350. 357. 359. 368. 378. 383. 387. 389. 394. 404. 411. 418. 419. 420. 423. 460. 465. 499. 508. G II 1. 27. 44. 61. 65. 102. 132. 135. 143. 146. 170. 180. 183. 185. 204. 216. 235. 237. 245. 246. 256. 267. 324. 326. 329. 335. 339. 342. 347. 358. 370. 392. 404. 409. 419. 432. 436. 445. 447. 467. 472. 489. 506. 528. 542. G III 13. 15. 47. 68. 76. 84. 86. 88. 98. 102. 106. 123. 125. 132. 136. 138. 143. 145. 161. 169. 171. 173. 186. 202. 203. 213. 231. 243. 261. 267. *[et; 270]. 279. 297. 313. 326. 328. 335. 340. 347. 354. 379. 383. 410. 421. 433. 439. 442. 444. 456. 459. 463. 474. 495. 496. 499. 502. 532. 541. 546. 554. G IV 26. 30. 61. 63. 64. 69. 97. 98. 110. 117. 124. 160. 164. * et; 205. 215. 240. 256. 266. 278. 297. 300. 303. 329. 353. 356. 365. 378. 389. 395. 402. 408. 415. 426. 427. 452. 456. 468. 480. 499. 501. 509. 510. 525. 535. 540. 551. A I 28. 35. 57. 70. 75. 90. 93. 104. 117. 134. 141. 142. 153. 158. 173. 180. 186. 193. 194. 197. 207. 211. 226. 230. 244. 246. 662. 295. 297. 323. 325. 344. 380. 391. 401. 405. 412. 424. 425. 438. 445. 459. 462. 478. 489. 516. 520. 526. 542. 552. 563. 564. 577. 622. 659. 662. 666. 669. 671. 673. 684. 692. 695. 704. 706. 718. 724. 727. 734. 753. A II 4. 11. 25. 27. 32. 33. 42. 65. 82. 92. 99. 104. 107. 109. 111. 116. 129. 130. 134. 141. 145. 229. 234. 245. 250. 258. 269. 277. 280. 296. 299. 315. 324. 335. 336. 338. 341. 344. 353. 376. 383. 384. 399. 408. 412. 427. 431. 462. 466. 475. 476. 478. 483. 493. 495. 525. 528. 530. 532. 537. 539. 547. 555. 558. 564. 566. [et; 568. 580. 585. 588.] 599. 600. 605. 620. 621. 625. 629. 642. 647. 649. 688. 698. 700. 701. 705. 711. 718. 737. 744. 748. 749. 754. 757. 760. 771. 775. 780. 789. 790. 804. A III 4. 6. 16. 23. 29. 40. 46. 53. 55. 62. 65. 71. 74. 77. 83. 93. 103. 105. 114. 115. 131. 142. 147. 153. 155. 169. 172. 185. 188. 189. 195. 198. 200. 215. 222. 235. 244. 249. 258. 266. 273. 276. 285. 287. 289. 290. 297. 301. 305. 306. 309. 314. 320. 331. 339. 361. 363. 364. 362. 378. 404. 407. 411. 412. 425. 426. 430. 432. 436. 442. 449. 462. 481. 487. 491. 499. 508. 520. 529. 532. 542. 564. 567. 573. 574. [595]. 596. 603. 607. 627. 644. 650. 657. 662. 669. 676. 683. A IV 2. 21. 45. 67. 93. 123. 125. 132. 177. 180. 187. 190. 203. 223. [et; 236]. 239. 244. 245. 264. 274. 280. 290. 310. 312. 318. 332. 341. 344. 353. 355. 383. 385. 387. 390. 394. 397. 443. 448. 459. 468. 470. 489. 509. 516. (?) 528. 539. 573. 583. 591. 600. 610. 630. 659. 662. 673. 684. 704. A V 11. 27. 31. 32. 34. 52. 57. 58. 71. 87. 103. 113. 130. 158. 163. 168. 197. 207. 208. 212. 226. 229. 241. 243. 281. 292. 313. 337. 340. 345. 354. 357. 359. 362. 364. 365. 374. 420. 425. 446. 467. 477. 501. 540. 547. 548. 550. 600. 611. 615. 629. 631. 635. 686. 690. 712. 717. 727. 732. 740. 744. 745. 747. 758. 771. 772. 778. 794. 802. 839. A VI 4. 27. 49. 87. 101. 102. 107. 109. 115. 135. 139. 144. 145. 152. 154. 159. 172. 184. 186. 192. 207. 213. 218. 223. 226. 230. 269. 272. 294. 312. 324. 327. 331. 380. 389. 414. 429. 449. 480. 488. ‖ et ‖; 495. 506. 511. 514. 516. 519. 525. 527. 543. 547. *[586]. 587. 619. 629. 633. 643. 644. 662. 671. 674. 676. 677. 692. 704. 708. 713. 729. 730. 747. 751. 759. 811. 814. 850. 853. 862. A VII 16. 24. 31. 40. 66. ‖ ut ‖; 72. 114. 130. 136. 169. 173. 185. 211. 212. 242. 254. 258. 293. 329. 366. 387. 417. 422. 429. 433. 434. 441. 456. 461. 480. 483. 486. 504. 515. 529.

542. 543. 546. 556. 568. 592. 621. * [626]. 673. 677. 749. 753. 755. 758. 769. 775. 796. 800. 804. 813. A VIII 10. 26. 34. 35. 53. 56. 63. 73. 78. 87. 108. 119. 128. 131. 133. 145. [149]. 156. 165. 174. 183. 184. 221. 237. 242. 244. 260. 261. [283]. 295. 311. 320. 328. 334. 341. 343. 346. 369 371. 382. 387. 390 393. 430. 456. 474. 482. 493. 517. 521. 529 540. 567. 574. 576. 583. 595 599. 606 615 617. 632. 634 651. 653. 664. 668. 673. 686. 698. 708. 712. 724. 720. A IX 13. 14 32. 39. 48. 64. 106. 107. 110. 113. 158. 173. 204. 225. 226. ‖ et ‖; 229. 245. 249. 259 265. 268. 277. 290. 313. 323. 348. 349. 352. 359. 366. 369. 378. 389. 398. 401. 403. 405. 409. 410. 415. 429. 432 443. 466. 477. 489. 529. 530. 536. 537. 555. 562. 567. 579. 582. 599. 606. 613. 620. 627. 629. 630. 658. 671. 678. 682. 690. 701. 709. 714 731. 736. 741. 788. 792. 798. 813. A X 15. 24. 30. 40. 49. 50. 64. 75 79. 87. 91. 95. 102 115. 122. 124. 138. 140. 171. 183. 186. 191. 193. 199. 209. 214. 229. 246. * 275. 285. 289. 301. 306. 315. 337. 351. ✕ 379. 397. 444. 460. 485. 489. 502. 524. 544. 572. 598. 604. 605. 632. 635. 644. 658. 667. 688. 701. 704. 722. 726. 745. 755. 759. 767. 771. 836. 860. 863. 866. 867. 877. 889. 892. 897. ✕. 906. A XI 18. 28. 60. 65. 75 87. 93. 110. 114 119 128. 133. 142. 144. 155. 174. 176 211 214. 219. 223. 240. 242. 248. 258. 270. 274. 290. 300 315. 318. 320. 323. 330 335. 338. 366. 409. 414 418. 427. 433. 460. 462. 465. * 469. 481. 491. 503. 506. 529. 531. 534. 536. 546. * 561. * 571 590. 600. 617. 650. 654. 678. 681. 685. 693. 697. 748. 750. 754 761. 763. 767. 784. 787. 794. 824. 825. 830. 853. 861. 877. 890. 897. 899. 910. 912. 915. A XII 13. 16. 53. 55. 65. 91. 120. 130. 150. 157. 167. 168 199. 201. 214. 217. 221. 223. 244. 265. 266. 267. 268. 274. 292. 308. 309. 314 355. 359. 370. 372. 378. 387. 410. 413. 419. 439. 482. 491. 507. 514. 517. 522. 524 543. 568. 569. 578. 584. 586. 606. 619. 628. 645. 666. 668. 669. 681. 693. 695. 709. 723. 726. 742. 773. 799. 801. 805. 814. 832. 833. 841. 868. 671. 886. 891. 902. 910. 920. 925. 935. 936. 946. 949. Cul 46. 59. 89. 150. 153. 183. 189. 205. 208. ‖ et ‖; 220. 237. 266. 278. 284. 325. 328. 367. 374 380. set ‖ et ‖; 383. 984. 410 Ci 8. II. 20. 26. 37. 45. 50. 60. 69. 84 102 109. 118. 136. 142. 145. 164. 184. 211. 249. 285. 303. 312. 341. 350. 353. 363. 368. 395. 405. ‖ ant ‖ 434. 449. 452 474. 478. 491. 498. 507. 516. Copa 32. Mo 9. 59. 62. 78. 93. 100. 108. Cat III 2. V 3 VIII 1. IX 8. X 12 XI 6. XIII 31. XIV 6. nachgestellt: E I 34. 68. III 89. IV 54. G I 304. 317. A II 73. 436. 764. VI 840 VIII 329. XI 367. 519. XII 30. 381. Cul 4. 37. Ci 53. 79. 128.

b. Verbindungen: Aeneas procedere longius iras et saevire animis Entellum hau ‖ haud ‖ passus acerbis; V 462. attollit in aegrum se femur et, quamvis *dolor* tardet, haut deiectus ecum duci iubet; X 857. ille meas errare boves et ipsum ludere quae vellem calamo permisit; E I 9. Polio et ipse facit nova carmina; E III 86. ille divis videbit permixtos heroas, et ipse videbitur illis; E IV 16. hinc cedet et ipse mari vector; E IV 38. ut his exordia primis omnia et ipse tener mundi concreverit orbis; E VI 34. *[nullo tantum se Mysia cultu iactat et ipsa suas mirentur ‖ mirantur | Gargara messes]; G I 103. talis et ipse iubam cervice effundit ‖ effundit ‖ equina coniugis adventu pernix Saturnus; G III 92. portus ab accessu ventorum immotus et ingens ipse; III 570. ausus (Acestes) et ipse manu iuvenum temptare laborem; V 499. nuntius incensas perfert navis Eumelus, et ipsi respiciunt favillam; V 665. cum pater errare sensit, et ipse ratem rexit; V 868. alius Latio iam partus Achilles, natus et ipse dea; VI 90. odit et ipse pater Pluton monstrum; VII 327. mirabar duces Teucros, mirabar et ipsum Laomedontiaden; VIII 161. (Euryalus) incensus et ipse perfurit; IX 342. frange manu telum Phrygii praedonis et ipsum pronum sterne solo; XI 184. (Tarchon) haec effatus ecum in medios, moriturus et ipse, concitat; XI 741. donec (hostis) vi victus et ipso pondere defecit; XII 254. venit carissima vobis ciris et ipse pater; Ci 202. morere et fratem ne desere frater; X 600. vestra munera vobis certa manent et palmam movet ordine nemo; V 349. ille (leo) retro redit, et neque ira dare aut virtus patitur, nec tendere contra ille potis est; IX 794. iuvenem exanimum et nil iam caelestibus ullis debentem comitamur; XI 51. ego, invisum quem tu tihi fingis (et esse nil moror); XI 364. arbos miratur | mirata ‖ novas frondes et non sua poma; G II 82. si quando novercae miscuerunt herbas et non innoxia verba; G II 129. novercae miscuerunt . . ; G III 283. „vos, aeterni ignes, et non violabile vestrum testor numen“ ait (Simon); II 154. quando Dido nesciat et tantos rumpi non speret amores; IV 292. quibus aspera quondam visa maris facies et non tolerabile nomen ‖ numen ‖; V 768. (Salmoneus) demens, qui nimbos et non imitabile fulmen simularet; VI 590. discite iustitiam moniti et non temnere divos; VI 620. primam hanc tibi magnus Apollo concedit laudem et paribus non invidet armis; IX 655. alii spolia conicunt igni; pars munera nota, ipsorum clipeos et non felicia tela; XI 196. perfide, inultis ‖ provida Phyllis ‖, perfide Demophoon et nunc | non | defende puellis! Cul 133. incertus ibidem sudor et ille quidem morituris frigidus; G III 501. (Turnus) significat manu et magno simul incipit ore: „parcite“ . . ; XII 692. corripit puellam et simul „o nobis sacrum caput“ inquit „alumna“; Ci 224. Cymothoe simul et Triton adnixus acuto detrudunt navis scopulo; I 144. hunc (Dioren secutus) Salius simul et Patron; V 298. vescitur Aeneas simul et Troiana iuventus tergo bovis; VIII 182. tum Nisus et una Euryalus confestim alacres admittier orant; IX 231.

2. zweimal: a. Substantiva: Glauco et Panopeae et Inoo Melicertae; G I 437. Procas et Capys et Numitor; VI 768. germani Sarpedonis ambo et Clarus et Thaemon; X 126. Bitias et Pandarus ingens et quos . .; XI 396. — saxa per et scopulos et depressas convallis; G III 276. moenia et genus et mansuram urbem; III 86. urbem et finis et litora; VII 149. urbe et sociis et classe; IX 8. princeps et auctor et fautor; Cul 12. in rupibus et scopulis et litoribus desertis; Ci 519. topia et kalybae, chordae et triclia; Copa 7. ira et anticus furor et lingua; Cat XIII 5.

b. ausgeführtere Satzteile, Sätze: E I 65. III 65. V 41. VI 35. VII 45. IX 24. G I 104. 423. G II 224. 308. G III 301. 449. G IV 98. 179. 369. A I 121. 146. 552. A II 94. 132. 213. 462. 563. [572]. 753. A III 98. 361. 470. 545. 636. 653. A VI 488. A VII 69. 130. 225. 415. A VIII 327. A IX 52. 684. 774. A X 177. 241. 844. A XI [170]. 404. 481. 604. A XII 474. 728. Cul 19. 39. 382. Ci 392. 496. Copa 7. Mo 11. et, nt ‖ et ‖; Cat II 4. XI 5.

3. dreimal: a. Procas et Capys et Numitor et Silvius Aeneas; VI 768. mores et studia et populos et proelia; G IV 5. b. ausgeführtere Satzteile, Sätze: G I 285. A V 747. IX 684. 689. XII 176. Cul 76.

4. viermal: Sätze; G I 379.

b. mit andern Copulativpartikeln: 1. zwei Partikeln: et, ac; A II 510. V 41. VI 276. VIII 70. IX 506. 588. 790. Cul 391. et, atque; A II 302. 690. III 513. V 19 422. IX 67. XI 342. ac, et; G II 363. III 71. A IV 614. IX 818. ac ‖ at ‖, et; A X 523. atque, et; G I 46. IV 140. A II 773. VII 24. [146]. VIII 216. XI 151. Mo 38. et, aut; G II 496. aut, et; A VI 803. XII 288. et, deinde; G II 78. et, nec; A I 555. et, neque; A XI 412. nec, et; G III 217. nec minus, et; A XII 108. nec non, et; G II 3. di patrii indigetes et Romule Vestaque mater; G I 498. Thetis et Melite Panopeaque virgo; V 825. Nomentum et

Gabios urbemque Fidenam; VI 773. Messapus et Ufens contemptorque deum Mezentius; VIII 6. contra Neptunum et Venerem contraque Minervam; VIII 699. Mnesthens et fidus Achates Asceniusque comes; XII 384. di maris et terrae tempestatumque potentes; III 528. deos et te tunumque dulce caput; IV 492. genus et nomen natique; V 621. carmina et citharae numerosque intendere nervis; IX 776. talenta et sellam trabeamque; XI 334. matres et volgus invalidique senes; XII 131. panes et satyri dryadesque puellae; Cul 116. tellus et Simois Xanthique liquor; Cul 307. in culinam et uncta compitalia dapesque sordidas; Cat XIII 27. dulcis et alta quies placidaeque simillima morti; VI 522. pedem referens et inutilis inque ligatus; X 794. ausgeführtere Saßteile, Säße: E VIII 64. G I 307. II 80. 406. 491. 534. III 6. 121. 141. 337. 354. 516. 534. IV 478. 542. 546. A I 276. 398. 402. 736. II 415. 660. 705. III 263. 350. 417. 454. 545. IV 388. 522. 587. 645. V 111. 205. 434. VI 253. 256. 606. 638. VII 3. 87. 321. 512. 533. 716. 791. VIII 131. 364. 525. 542. 641. IX 45. 373. 579. X 56. 184. 235. 346. 554. 674. 683. 730. 810. XI 260. 321. 394. 484. 579. 660. 706. XII 131. 136. 173. 406. 497. Ci 343. Mo 95 nachgeſtellt: Cul 52. Atridas Priamumque et saevom ambobus Achillem; I 458. Gorgones Harpyiaeque et forma tricorporis umbrae; VI 289. Aeneas primique duces et pulcher Iulus; VII 107. Euandrum Euandrique domos et moenia; XI 140. Messapus felixque Tolumnius et quos duces . .; XI 429. Troes Agyllinique et pictis Arcades armis; XII 281. Ardea Crustumerique et turrigenae Antemnae; VII 631. Casperiam Foulosque et flumen Himellae; VII 714. tribula trahaeaeque et iniquo pondere rastri; G I 164. stirpes quadrifidasque sudes et acuto robore vallos; G II 25. speluncae vivique lacus et frigida tempe; G II 469. campi Sperchiosque et bacchata Taygeta; G II 487. morbi tristisque senectus et labor; G III 68. aether silvaeque et ripa Tanagri; G III 151. diem noctemque et totum mensem; G III 341. scuta galeasque et fortia corpora; I 100. VIII 539. arma virum tabulaeque et Troïa gaza; I 119. portas strepitumque et strata viarum; I 422. res laetae regnumque et regia coniunx; II 783. cum sociis gnatoque penatibus et magnis dis; III 12. lamentis gemituque et femineo ululatu; IV 667. deorum patriaeque ‖ natique ‖ et coningis; Ci 531. ausgeführtere Saßteile, Säße: E IV 11. 30. V 69. G I 120. 205. 347. II 60. 419. III 131. 145. 159. 274. 370. 375. 477. 499. 508. IV 54. 194. 209. 214. 515. A I 86. 125. 271. 331. 351. 591. 655.* 714. II 217. 236. 482. 508. 558. 684. 686. 751. 774. III 11. 48 70. 92. 99. 177. 217. 237. 312. 553. 581. 668. 706. IV 132. 210. 221. 364. 399. 463. ‖ ac ‖; 476. 485. 491. 578. 612. 644. V 128. 171. 238. 277. 325. 344. 442. 491. 506. VI 245. 292. 302. 439. 686. 727. 754. VII 25. 28. [134]. 230. 288. 353. 619. VIII 112. 153. 192. 218. 250. 336. 373. 440. 458. 468. 563. 605. 645. 679. 687. 702. IX 165. 470. 491. 543 553. 597. 633. 787. X 169. 197. *270. 711. 782. 824. XI 157. 452. 619. 871. XII 86. 112. 118. 243. 327. 376. 449. 512. 556. 721. 757. 929. Cul 44. 333. Ci 469. Mo 15. 33. 91. tum, et; A IV 251. VI 2. Mo 22.

2. drei Partifeln: atque, et, et; G IV 135. atque, que, et; G II 42. III 317. et, atque, et; G IV 329. et, que, ac; G II 280. A III 484. IX 412. et, que, atque; G II 381. A VII 60. que, ac, et; A V 716. que, atque, et; Mo 124. que, et, atque; G III 255. et, aut, et; G II 355. que, deinde, et; G I 107. et, nec non, et; A IX 168. et, que, nec; A IX 809. neque, nec, et; A III 587. nec non, et, que; G II 414. nec non, que, et: A XI 606. que, et, nec; A V 683. et, et, que; G IV 18. 31. 309. A VI 380. VIII 668. IX 749. et, que, et; G III 314. 474. A III 67. IV 223. V 486. VII 738. VIII 274. 366. XI 272. 520. 742. 858. XII 219. 599. Cat XIII 38. et, que, que; G I 469. II 358. A I 221. III 555. 700. IV 495. V 823. VIII 95. 308. IX 718. X 149. XI 718. et, [que, que]; A VIII 3. que, et, et; A I 28. III 635. VI 265. VII 109. XII 550. que, et, que; E IV 16. G II 395. III 480. IV 145. 237. A I 248. II 453. III 133. VII 665. 697. que, que, et; G I 245. II 189. III 43. 184. IV 104. A I 225. III. 271. 293. 468. IV 202. 610. V 93. 222. 377. 586. VI 825. 892. VII 527. VIII 270. 278. 421. 456. X 448. XI 79. 622. XII 8. 182. 514. 762. Mo 49. et, tum, que; G III 53. A VI 557.

3. vier Partifeln: atque, et, et, atque; A XII 355. et, ac, et, et; G I 53. et, que, que, ac; A II 551. et, et, que, nec; G II 218. et, et, et, que; A XII 178. et, **et, **et, que; G IV 289. et, et, que, et; G II 86. et, et, que, que; A VII 449. et, que, et, que; A III 349. VII 429. et, que, que, et; G II 65. III 34 IV 556. A VI 278. et, que, que, que; E V 58. A II 590. et. que, que, tum; A III 226. et, vel, que, et; Cat XIII 11. nec non, que, et, que; G II 388. neque, neque, aut, et; G IV 12. nec, aut, que, et; G IV 124. que, et, que, et; G IV 155. que, que, et, et; A IX 575. que, que, et, que; G III 32. A III 356. que, que, que, et; A VII 714* que, que, que, et non; G III 39.

4. fünf Partifeln: et, et, atque, que, et; G III 229. que, et atque, atque, et; G IV 462. que, et, que, que, atque; A XI 9. aut, que, et, que, et; G III 58. et, et, que, que, et; G II 91. et, que, et, et, que; G IV 217. et, que, et, que, et, [que, et]; A VIII 10. et, que, que, et, que; G I 477. et, que, que, que, et; G I 162. que, que, que, et, que; G IV 75. que, que, que, que, et; G I 132. A XII 363.

5. ſechs Partifeln: que, et, ac, que, que, et; A VI 287. que, que, que, que, et, et; A VII 796. et, que, que, que, que, que; A VII 726. que, que, que, que, que, et; A III 127.

6. ſieben Partifeln: et, et, que, et, que, que, que; G III 449. que, que, et, et, que, que, que; A VII 185. que, que, et, que, que, que, que; G I 20. ſ. 4. A VIII 10.

7. acht Partifeln: et, que, que, et, et, ac. que, que; A VI 276. que, et, que, que, que, que, et, et; A II 261.

C. **correſpondirend**: I. **mit et**: 1. zweimal: a. et Garamantas et Indos; VI 794. et Iustitia et prior illa Fides; Cul 226. et Mnesthens et Capys; X 143. et Tellus et pronuba Iuno; IV 166. et Troes et Arcades; XII 231. et Turnum et terras; XII 809. et me miseram et te; G IV 494. et nos et tua sacra; VIII 302 et tu et hic; E III 109. [et agricola et] viator; X 805 et annis et generi; VIII 511. et aram et Carmentalem portam quam memorant; VIII 337. et equos et corpora; VIII 607. et flammas et saeva verbera; Cul 219. et foliis et lento vimine; VI 137. et iaculo et ventos aequante sagitta; X 248. et iuniperi et castaneae hirsutae; E VII 53. et lituo et hasta; VI 167. et parmam et tunicam; X 817. et pauperiem et duros labores; VI 437. et soles et sidera cuncta; Cul 351. et soror et coniunx; I 47. et tribus et gens; VII 708. et vento et imbri; IV 249. et ventis et fulminis alis; V 319. et visco et pice Idae; G IV 41. et urbem et genus; VII 195. — b. duas (filias), et hanc et alteram; Cat XII 6. — c. vgl. **etenim**. et mulcere et tollere vento; I 66. et petiere et volvere adiungere; VII 236. et premere et laxas dare habenas; I 63. et reor et opto; VII 273. et vellem et fuerat melius; XI 303. — d. et nigrae violae sunt et vaccinia nigra; E X 39. novimus et qui te transversa tuentibus hirquis et quo sacello; E III 8. et quae (signa sol) mane refert et quae surgentibus astris; G I 440. ſ. g. simul. deserit et muros et summas deserit arces; A XII 698. occidet et serpens, et fallax herba veneni occidet; E IV 24. spargitur et tellus lacrimis, sparguntur et arma; XI 191. Lycus inter et hostis inter et arma fuga muros tenet; IX 556. — e. sol quoque et exoriens et cum se condet in

undas, signa dabit; G I 438. adhibete penates et patrios epulis et quos colit hospes Acestes; V 63. — f. ausgeführtere Satzteile, Sätze: E II 54. III 6. 14. 65. V 29. 54. 74. VII 5. IX 57. X 16. 19. G I 173. 212. 434. ‖ et ‖; II 65. 69. 214. 223. 521. III 77. 544. IV 45. A I 179. 579. II 124. 139. III 31. 274. 343. 399. IV 559. V 475. VI 798. VIII 169. 378. IX 616. (?) X 872. XI 237. XII 50. 440. 632. Cul 39. ‖ et ‖; 198. 202. nachgestellt: G IV 92. A IV 512. — g. talis et ipse iubam effundit Saturnus, et Pelion hinnitu implevit; G III 92. hunc (Protea) et nymphae veneramur et ipse grandaevos Nereus; G IV 391. magnanimus Anchisiades et pondus et ipsa volumina versat; V 407. ingeminant hastis et Troes et ipse fulmineus Mnestheus; IX 811. nec non et Phrygii comites et laetus Iulus incedunt; IV 140. et responsa simul quae sint regis audisti et quae sit magno sententia bello; XI 294.

2. dreimal: et Rutuli et Troes et omnes Itali; XII 704. ausgeführtere Satzteile, Sätze: A I 5. V 181. VI 798. [et, et]; XI 403. 633. XII 127.

3 viermal: [et, et]; A XI 403. nachgestellt: Cul 361.

II. **mit andern Partikeln**: 1. zwei Partikeln: (omnis et una dilapsus calor, atque in ventos vita recessit; IV 704. neque, et; A II 71. ni ‖ nec ‖, et; A XII 801. et, que (Sätze); E I 82. G II 437. III 414. 551. IV 283. A I 302. II 8. XI 2. 50. 392. interque canes et circum tecta; G III 540. ducibusque et viribus; X 431. famamque et fata; VIII 731. ausgeführtere Satzteile, Sätze: G II 119. IV 259. A II 693. IV 506. VIII 361. tellus quoque et aequora ponti; G I 469.

2. drei Partikeln: aut, aut, et (Sätze); G I 485. neque ego Aleippen nec Phyllida habebam, et certamen erat . .; E VII 16. nec tela nec ullas vitavisse vices, et meruisse; II 433. et, et, que; E III 44. A IV 62. et, que, et; G II 32. A I 200. VII 516. Copa 13. vocemque et corpus et arma; XII 472. currumque et equos et lora; XII 624. et, que, que; VI 817. elliptisch: per vos et fortia facta, per ducis Euandri nomen devictaque bella spemque meam; X 369. que, et, que; A V 504. Rhoecumque Pholumque et Hylaeum minantem; G II 457. Phasimque Lycumque et caput, unde . .; G IV 368. Zephyrusque Notusque et laetus eois Eurus equis; II 417. Ilusque Assaracusque et Troiae Dardanus auctor; VI 650. Brontesque Steropesque et nudus membra Pyracmon; VIII 425. Lamyrumque Lamumque et iuvenem Serranum; IX 335. Larinaque virgo Tullaque et aeratam quatiens Tarpeia securem; XI 656. aestusque pluviasque et agentis frigora ventos; G I 352. (equum) iuvenemque calidumque animis et cursibus acrem; G III 119. famulumque manus Troianaque turba et maestum Iliades crinem solutae; XI 35. ensemque clipeumque et rubrae cornua cristae; XII 89.

3. vier Partikeln: que, et, aut, seu; A V 67. nec minus, et, et, que; A XI 203. et, et, et, nec; G III 77. nec non, que, et, que; G II 388. et, nec, que, que; Cul 140. et, et, et, que; G I 155. et, et, que, que; G I 305. A III 384. XI 419. XII 698. et, que, que, et; G III 34. IV 13. que, que, et, et; A IX 651. que, que, et, que; XI 675. que, que, que, et; E VI 33. G I 280. A VII 683.

4. fünf Partikeln: et, et, et, que, et; Copa 19. et, que, que, et, que; G IV 118.

5. sechs Partikeln: que, aut, que, et, que, atque; G I 184. et, que, aut, vel, que, et; G IV 267. et, et, que, que, et, et; G IV 181.

6. neun Partikeln: que, que, que, et, tum que, que, que, et; A VII 136.

7. zwölf Partikeln: et, et, et, et, atque, et, item, et, que, que, que, et; Cul 398.

8. funfzehn Partikeln: que, que, que, que, (? que, que, que), que, et, que et, atque, atque, et, et; G IV 336.

etenim, denn: solum te virgine dignum vociferans, etenim mollis tibi sumere thyrsos; VII 390. et meministis enim, divae, et memorare potestis; VII 645. (?) IX 529.

etiam, auch, noch, sogar, selbst: I. **vorangestellt**: nunc etiam pecudes umbras et frigora captant; nunc virides e. occultant spineta lacertos; E II 8. erunt e. altera bella; E IV 35. Daphni, tuum Poenos e. ingemuisse leones interitum silvae locuntur; E V 27. illum (Gallum) e. lauri ‖ laurus ‖, e. flevere myricae, pinifer illum e. sola sub rupe iacentem Maenalus; E X 13. saepe e. steriles incendere profuit agros; G I 84. quippe e. festis quaedam exercere diebus fas et iura sinunt; G I 268. saepe e. immensum caelo venit agmen aquarum; G I 322. saepe e. stellas vento impendente videbis praecipites caelo labi; G I 365. ille (Sol) e. caecos instare tumultus saepe monet; G I 464. e. Parnasia laurus parva sub ingeuti matris se subicit umbra; G II 18. e. ardua palma (plantis) nascitur; G II 67. est e. ille labor curandis vitibus alter; G II 397. ante e. sceptrum Dictaei regis et ante quam . .; G II 536. saepe e. cursu quatiunt et sole fatigant (armenta); G III 132. (equus) det ora capistris invalidus etiamque tremens, e. inscius aevi; G III 189. multi e. ‖ iam ‖ excretos prohibent a matribus haedos; G III 398. saepe e. cursu tinnidos agitabis onagros; G III 409. est e. ille malus Calabris in saltibus anguis; G III 425. saepe e. effossis latebris (apes) sub terra fovere larem; G IV 42. ille e. seras in versum distulit ulmos; G IV 144. *saepe e. duris errando in cotibus alas (apes) attrivere; G IV 203. est e. flos in pratis, facilis quaerentibus herba; G IV 271. en e. hunc ipsum vitae mortalis honorem te matre relinquo; G IV 326. tunc e. fatis aperit Cassandra futuris ora; II 246. si Pergama dextra defendi possent, e. hac defensa fuissent; II 292. quondam e. victis redit in praecordia virtus; II 367. nunc e. interpres divom love missus ab ipso mandata detulit; IV 356. cernens Idaeum e. currus, e. arma tenentem; VI 485. „heus! e. mensas consumimus“ inquit Iulus; VII 116. unde e. templo Triviae lucisque sacratis cornipedes arcentur equi; VII 778. nunc e. manis movet; X 39. e. sua Turnum fata vocant; X 471. (hasta) tandem e. magno strinxit de corpore Turni; X 478. nunc e. horribili visu portenta secuntur; XI 271. e. tu illum aspice contra, qui vocat; XI 373. hic e. viridi ludentes panes in herba choros egere; Cul 115. labentis biiuges e. per sidera Lunae (Orpheus) pressit equos; Cul 283. unde e. saepe lapis recrepat Cyllenia munera ‖ murmura ‖ pulsus; Ci 107. ille (puer) e. Poenos domitare leones docuit ‖ novit ‖, ille e. divos homines — sed dicere magnum est; Ci 137. (virgo) saepe e. tristes volvens in nocte querellas; Ci 174. quo (tempore) rapidos e. requiescunt flumina cursus; Ci 233. (virgo) nunc e. conficta dolo mendacia turpi invenit; Ci 362. illam (virginem miratur) e. Leucothea parvusque dea cum matre Palaemon; Ci 394. [hic e. nocuum capiti gelidumque papaver] (virebat); Mo 75. saepe e. densos immittere corpus in hostes? Cat IX 49.

II. **eingeschaltet und nachgestellt** (vgl. I. E V 27) hanc etiam (capellam) vix, Tityre, duco; E I 13. Pan e., Arcadia mecum si iudice certet, Pan e. Arcadia dicat se iudice victum; E IV 58. ille (Sol. e. extincto miseratus Caesare Romam; G I 466. texendae saepes e.; G II 371. omnia magna, pes e. G III 55. hanc e., Maecenas, aspice partem; G IV 2. Taenarias e. fauces, alta ostia Ditis, ingressus (Orpheus); G IV 467. sunt hic e. sua praemia laudi; I 461. nec Sinonem vanum e. mendacemque improba (fortuna) finget; II 80. illi e., si quos

fndimus insidiis, apparent; II 420. bellum e. pro caede boum stratisque invencis inferre paratis? III 247. placitone e. pugnabis amori? IV 38. dissimulare e. sperasti, perfide tantum posse nefas? IV 305. perfidus ille arcanos e. tibi credere sensus; IV 422. his e. struxi manibus; IV 680. per scelus eece e. Troianis matribus actis exussit (Iuno) foede pugnas; V 793. ipse e. Ascanius curvo derexit ‖ direxit ‖ spicula cornu; VII 496. hoc e. his addam: feram . .; VII 548. hinc procul addit (Ignipotens) Tartareas e. sedes, alta ostia Ditis; VIII 667. hic e. inventum Priamo narrabis Achillem; IX 742. ille e. patriis agmen ciet Oenus ab oris; X 198. vos e., gemini, Rutulis cecidistis in agris ‖ arvis ‖, Daucia proles; X 390. unum e. donis istis, unum, optime regum, adicias; XI 352. illa (Camilla) e. in tergum, si quando ‖ si quando in tergum ‖ pulsa reccssit, derigit ‖ dirigit ‖; XI 653. tune e. telis moriere Dianae! ‖ ? ‖ XI 857. accidit haec fessis e. fortuna Latinis, quae . . ; XII 593. tene e. Fortuna mihi crudelis ademit? Ci 313.

III. **beim Comparativ**: hoc etiam profuerit meminisse magis; G I 450.

IV. **Verbindungen**: necdum etiam audierant inflari classica; G II 539. necdum e. causae irarum saevique dolores exciderant animo; I 25. regina necdum e. geminos a tergo respicit anguis; VII 1697. necdum e. castos gustaverat ignis honores; Ci 146. nec non e. aspera rusci vimina per silvam (caeduntur); G II 413. capreoli, sparsis e. nunc pellibus albo; E II 41. ipse aries e. nunc vellera siccat; E III 95. Scyllae corpus semiferi incertis e. nunc partibus artus mutabant; Ci 494. quin e. caeli regionem in cortice signant; G II 269 quin e. profuit incensos aestus avertere; G III 457. ausus quin e. voces iactare per umbram implevi . .; II 768. quin e. hiberno moliris sidere classem? IV 309. quin e. veterum effigies ex ordine avorum vestibulo astabant; VII 177. quin e. patria excussos infesta per undas ausa sequi; VII 299. quin e. in silvas, simulato numine Bacchi. (Amata) evolat; VII 385. mortua quin e. iungebat (Mezentius) corpora vivis; VIII 485. quin e. his tum medios (Turnus) invaserat hostis; IX 799. quin e. castos (virgo) ausa est corrumpere vates, ut . .; Ci 365. quin ausim hoc e. dicere, vix hominum est; Cat IX 56. sive est neutra parens; sive e. iactis speciem mutata venenis infelix virgo; Ci 70. verum e. invisos si quis temptaret ‖ temptarat ‖ amictus, sudor sequebatur; G III 563.

etiamnum, noch: cum tristis hiems etiamnum frigore saxa rumperet; G IV 135.

Etruria, Landſchaft in Italien: sic fortis Etruria crevit scilicet; G II 533 en omnes Arcades hi sunt fatalesque ‖ fatalisque ‖ manus infensa Etruria Turno; XII 232. omnis furiis surrexit Etruria iustis; VIII 494.

Etruscus, etruriſch, Etruſker: A. Etrusca resedit hoc acies campo; VIII 503. ut ab Euandro (Aeneas) castris ingressus Etruscis regem adit; X 148. manus Troiana propinquat Etruscique duces; IX 598 ubi Lydia quondam gens ingis insedit Etruscis; VIII 480. parte alia horrendus visu quassabat Etruscam pinum Mezentius; IX 521. hos parere iubent Alpheae origine Pisae, urbs Etrusca solo; X 180. — B. I addant se protinus omnes Etrusci socios; IX 150. — II, 1. sternuntur Etrusci et vos, o Grais inperdita corpora, Tencri; X 429. — 2. iam loca iussa tenent tenet forti permixtus Etrusco Arcas eques; X 238.

etsi, obgleich, obwohl: I. etsi me Cecropius horticulus florentis viridi sophiae complectitur umbra, non tamen absistam . .; Ci 1. tamen haec, etsi non accipis ‖ aspicis ‖, audis; Ci 415. — II. ergo etsi conferre manum pudor iraque monstrat, obiciunt portas tamen; IX 44 [namque etsi nullum memorabile nomen femineo in poena est, tamen laudabor]; II 583.

Euadne ſ. **Euhadne**

evado, herausgehen, ſich entziehen, verlaſſen, zurücklegen, entweichen, entrinnen, erſteigen: I, 1. facilis descensus Averno, revocare gradum superasque evadere ad auras, hoc opus, hic labor est; VI 128. — 2. evado ad summi fastigia culminis; II 458. ut tandem ante oculos evasit (Polites) et ora parentum; II 531. is ubi se nullo iam cursu evadere pugnae posse cernit; IX 702. cum pater Aeneas exsuperatque iugum silvaque evadit opaca; IX 905. quaecumque (carina) evaserit undis; IX 99. pater: ſ. alqs; XI 905. — II. iam pedem referens (Orpheus) casus evaserat omnis; G IV 485. casus evadere ferri quo licuit parvo? ‖ quod . . parvo; ‖ X 316. Iuppiter omnipotens, da flammam evadere classi nunc, pater; V 689. sic fata (Anna) gradus evaserat altos; IV 685. iam (Nisus) imprudens evaserat hostis atque locos ‖ ac lucos ‖; IX 386. nostrasne evadere, demens, sperasti te posse manus? IX 560. quid pestem evadere belli iuvit? X 55. Aeneas evadit celer ripam inremeabilis undae; VI 425. lapis ipse viri nec spatium evasit totum neque pertulit ictum; XII 907. omnem videbar evasisse viam; II 731. iuvat evasisse tot urbes Argolicas; III 282.

evalesco, vermögen: non Dardaniae medicari cuspidis ictum (Umbro) evaluit; VII 756.

Euander, Euandrus, Sohn des Merkur: I, 1. rex Euandrus ait: „non haec“ . .; VIII 185. aspicit: ſ. 2. pater Euandrus dextram complexus euntis (Pallantis) haeret, inexpletus lacrimans, ac talia fatur: „o mihi“ . .! VIII 558 Pallas, Euander, in ipsis omnia sunt oculis, mensae dextraeque datae; X 515. fatur, haeret; ſ. complectitur. tum res inopes Euandrus habebat; VIII 100 mactant lectas de more bidentis Euandrus pariter, pariter Troiana inventus; VIII 545. tum rex Euandrus, Romanae conditor arcis, „haec nemora“ . .; VIII 313. — 2 non, Euandre, pudendis volneribus pulsum aspicies; XI 55. — II, 1. Euandrum petimus; VIII 119. iam Fama Euandrum Euandrique domos et moenia replet; XI 140. Arcades, qui regem Euandrum comites, qui signa secuti; VIII 52 Euandrum ex humili tecto lux suscitat alma; VIII 455. non Euandrum potis est vis ulla tenere; XI 148. — 2. non haec Euandro de te promissa parenti discedens dederam; XI 45. qui (Antores) missus ab Argis haeserat Euandro; X 780. Arcades, haec memores mea dicta referte Euandro; X 492 qui (Acoetes) Parrhasio Euandro armiger ante fuit; XI 31. — 3 ut ab Euandro (Aeneas) castris ingressus Etruscis regem adit; X 148. — III. incurrunt Tyrrheni ‖ Tyrrhenum ‖ duces Euandrique Arcades alae; XI 835. Tuscorum phalanx Euandrique Arcades alae nituntur; XII 551. qui Euandri totam cum stirpe videbit procubuisse domum; XI 394. ſ. II, 1. repleo. moenia: ſ. II, 1. repleo. per ducis Euandri nomen devictaque bella spemque meam; X 370. Aeneas sceptra Palatini sedemque petit Euandri; IX 9. talibus inter se dictis ad tecta subibant panperis Euandri; VIII 360. iniecere manum Parcae telisque (Halaesum) sacrarunt Euandri; X 420. maestam Euandri primus ad urbem mittatur Pallas; XI 26. convenit Euandri victos discedere ad urbem; XII 184.

Euandrius, des Euander: tibi, Thymbre, caput Euandrius abstulit ensis; X 394

evanesco, entſchwinden: Cyllenius procul in tenuem ex oculis evanuit auram; IV 278. Apollo procul . .; IX 658.

euans ſ. **euhans**.

Euanthes, Phrygier: nec non (Mezentius sternit) Euanthen Phrygium; X 702.

Euboicus, von Euböa, euböiſch: scit triste Minervae sidus et Euboicae cautes ultorque Caphereus; XI 260. copia immoritur Euboicas per cautes Aegaeaque late litora; Cul 355. talis in Euboico Baiarum litore quondam saxea pila cadit; IX 710. tandem (Aeneas) Euboicis Cumarum adlabitur oris;

VI 2. excisum Euboicae latus ingens rupis in antrum; VI 42.

eveho, erheben, verſetzen, pass. überſchreiten: I. quos ardens evexit ad aethera virtus; VI 130. dum evectus finem transcendat habendi; Cul 84. Ityn, quo Bistonius rex orbus epops maeret volucris evectus in auras; Cul 253. — II. iam medias operum partes evectus erat sol; Cul 107.

evenio, geſchehen: non haec sine numine divom eveniunt; II 778.

eventus, Ausgang, Erfolg, Entſcheidung: I, 1. quem eventum pugnae (Aeneas) cupiat; VIII 16. ut (Proteus) omnem expediat morbi causam eventusque secundet; G IV 397. ducis exemplum eventumque secuti Maeonidae incurrunt; XI 758. Aeneas caecos volutat eventus animo secum; VI 158. Aeneas secum volutat eventus belli varios; X 160. 2 ad pariles agor eventus; Cul 229. — II. effigies culicis illi (pastori) tristis ab eventu cecinit convicia mortis; Cul 209.

everbero, ſchlagen: pestis clupeum everberat alis; XII 866.

eversor, Zerſtörer: quem nec Priami regnorum eversor Achilles (potuit sternere); XII 545.

everto, umſtürzen, fällen, zerſtören, vernichten, zu Grunde richten, aufwühlen, drehen: (Pallas) disiecitque rates evertitque aequora ventis; I 43. postquam res Asiae Priamique evertere gentem immeritam visum superis; III 1. flexibus eversis torquetur corporis orbis; Cul 180. unde arator nemora evertit multos ignava per annos; G II 208. non Paris: divom inclementia, divom, has evertit opes; II 603. [illa (Tyndaris) sibi infestos eversa ob Pergama Teucros praemetuens]; II 571. quando (conveniat) tempestivam silvis evertere pinum; G I 256. evertunt actas ad sidera pinus ‖ pinos ‖; XI 136. res: ſ. gentem. di patrii, hunc saltem everso iuvenem succurrere saeclo ne prohibete! G I 500. per eversae, genitor, fumantia Troiae excidia obtestor, liceat . .; X 45. quam (turrim) Itali summa evertere opum vi certabant; IX 532. quid in eversa vidi crudelius urbe? II 746.

Euhadne, Gattin des Kapaneus: (Aeneas) cernit Euhadnen ‖ Enadnen ‖ et Pasiphaën; VI 447.

euhans, unter bachiſchem Jubelruf: illa (Lacaena) chorum simulans euhantis ‖ euantis ‖ orgia circum ducebat Phrygias; VI 517.

euhoe, juchhei: (Amata) „euhoe ‖ euoe ‖ Bacche" fremens, solum te virgine dignum vociferans; VII 389.

evincio, umbinden, umwinden: (Delia) suras evincta cothurno; E VII 32. omnes ibant evincti tempora taenis; V 269. viridi Mnestheus evinctus oliva; V 494. ipse (Aeneas) caput tonsae foliis evinctus olivae; V 774. evinctis attollat bracchia palmis; V 364. salii populeis adsunt evincti tempora ramis; VIII 286.

evinco, überwinden, überwältigen: ubi (Dido) concepit furias evicta dolore; IV 474. tu lacrimis evicta meis furentem obicis hosti; IV 548. cum amnis oppositas evicit gurgite moles; II 497. volneribus donec paulatim evicta (ornus) supremum congemuit; II 630.

eviscero, zerfleiſchen: quam facile accipiter columbam comprensam tenet pedibusque eviscerat uncis; XI 723.

Eumedes, Troer: parte alia media Eumedes in proelia fertur, antiqui proles bello praeclara Dolonis; XII 346.

Eumelus, Troer: nuntius incensas perfert navis Eumelus; V 665.

Eumenides, Furien: I. stupuere caeruleos implexae crinibus angues Eumenides; G IV 483. — II. implecto: ſ. I. quintam (diem) fuge: pallidus Horcus ‖ Orcus ‖ Eumenidesque satae; G I 278. — III. Eumenidum veluti demens videt agmina Pentheus; IV 469. tu Stygias inhumatus aquas amnemque severum Eumenidum aspicies? VI 375. ipse atri velleris agnam Aeneas matri Eumenidum magnaeque sorori ense ferit; VI 250. tum ferrei Eumenidum thalami et Discordia demens; VI 280.

Eumenus, Troer: Eumenum Clytio primum patre (virgo deicit); XI 666.

evoco, rufen, berufen: hae (virga) animas ille (Mercurius) evocat Orco pallentis, alias sub Tartara tristia mittit; VI 242. has omnis (animas) Lethaeum ad fluvium deus evocat agmine magno; VI 749.

euoe ſ. **euhoe.**

evolo, entfliegen, eilen: in silvas, simulato numine Bacchi, (Amata) evolat; VII 387. (Scylla) ferro manus armata bidenti avolat ‖ evolat ‖; Ci 214. evolat infelix (mater) et femineo ululatu muros prima petit; IX 477.

evolvo, hinauswälzen, enthüllen, erwägen: illum (Orphea) gelidis haec evolvisse sub astris; G IV 509. mecum ingentis oras evolvite belli; IX 528. cum nec reperire viam atque evolvere posset in mare se Xanthus; V 807.

evomo, ausſpeien: ille (Cacus) faucibus ingentem fumum ⟨mirabile dictu⟩ evomit; VIII 253

Euphrates, Euphrat: I. Euphrates ibat iam mollior undis; VIII 726. hinc movet Euphrates, illinc Germania bellum; G I 509. — II. Caesar dum magnus ad altum fulminat Euphraten bello; G IV 561.

Europa, Europa: I. quae causa fuit, consurgere in arma Europamque Asiamque? X 91. — II. ipse Europa atque Asia pulsus; I 385. — III. quibus actus uterque Europae atque Asiae fatis concurrerit orbis; VII 224.

Eurotas, Fluß in Lakonien: I. omnia, quae Phoebo quondam meditante beatus audiit Eurotas, iussitque ediscere lauros ‖ laurus ‖, ille (Silenus) canit; E VI 83. — II. qualis in Eurotae ripis aut per iuga Cynthi exercet Diana choros, talis . .; I 498.

eurous, öſtlich: portus ab euroo fluctu curvatus in arcum; III 533.

eurus (Eurus), Südoſtwind, Oſtwind, Sturm: I, 1. nec (apes) credunt caelo adventantibus euris; G IV 192. ceu venti confligunt, Zephyrusque Notusque et laetus eois Eurus equis; II 418. quas (silvas) animosi euri adsidue frangunique feruntque; G II 441. si forte morantis (apes) sparserit aut praeceps neptuno immerserit eurus; G IV 29 ubi navigiis violentior incidit eurus; G II 107. bibernis parcebant flatibus euri; G II 339. totum (mare) a sedibus imis una Eurusque Notusque ruunt creberque procellis Africus; I 85 spargit: ſ. immergit. tris (naves) Eurus ab alto in brevia et syrtis urguet (miserabile visu); I 110. — 2. (equae) diffugiunt, non, eure, tuos neque solis ad ortus; G III 277. tenet ille immania saxa, vestras, Eure, domos; I 440. — II. caerulens (sol) pluviam denuntiat, igneus eurus; G I 453. qualis Harpalyce volucrem fuga praevertitur Eurum ‖ Hebrum ‖; I 317. Eurum ad se Zephyrumque vocat (Neptunus) I 131. — III. cum eurique zephyrique tonat domus; G I 371. — IV. cum levis alterno zephyrus concrebruit euro; Ci 25. vix septem (naves) convolsae undis euroque supersunt; I 383. talis gens effrena virum Riphaeo ‖ Rhiphaeo ‖ tunditur euro; G III 382. (Cacus) fugit ilicet ocior euro; VIII 223. (Turnus) fugit ocior euro; XII 733.

Euryalus, Troer, Sohn des Opheltes: I, 1. conveniunt Nisus et Euryalus primi, Euryalus forma insignis viridique inventa; V 294. emicat Euryalus, et munere victor amici prima tenet; V 337. contra quem (Ascanium) talia fatur Euryalus: „mc". .; IX 281. it ‖ et ‖ comes Euryalus; IX 179.

opstipuit magno laudum percussus amore Euryalus; IX 198. tum Nisus et una Euryalus confestim alacres admittier orant; IX 231. Euryalus phaleras Rhamnetis et aurea bullis cingula rapit; IX 359. tenet: ſ. emicat. spatio post deinde relicto tertius Euryalus; V 322. — 2. Nisus ait: „dine hunc ardorem mentibus addunt, Euryale, an . .?“ IX 185. Euryale, audendum dextra; IX 320. Euryale, infelix, qua te regione reliqui? IX 390. hunc ego te, Euryale, aspicio? IX 481. — II, 1. Euryalum tenebrae ramorum onerosaque praeda impediunt; IX 384. perentio: ſ. I, 1. obstipescit. galea Euryalum sublustri noctis in umbra prodidit immemorem; IX 373. Euryalum Helymus sequitur; V 323. tutatur favor Euryalum lacrimaeque decorae; V 343. cum clamor ad auris pervenit ac (Nisus) videt Euryalum; IX 396. volvitur Euryalus leto; IX 433. — 2. non tamen Euryali, non ille (Nisus) oblitus amorum; V 334. — 3. simul ense recluso (Volcens) ibat in Euryalum; IX 424. — III. nec minor Euryali caedes; IX 342. quin ipsa arrectis (visu miserabile) in hastis praefigunt capita Euryali et Nisi; IX 467. Fama matris adlabitur auris Euryali; IX 475.

Eurydice, Gattin des Orpheus: I. quid misera Eurydice tanto maerore recessit ‖ recesti ‖? Cul 268. reddita Eurydice superas veniebat ad auras pone sequens; G IV 486. — II. (lyra) potuit Eurydicen viro ducendam reddere: non fas; Cul 287. placatam Eurydicen vitula venerabere caesa; G IV 547. (Orpheus) raptam Eurydicen atque inrita Ditis dona querens; G IV 519. reddo: ſ. duco I. sequitur. Eurydicen toto referebant flumine ripae; G IV 527. restitit (Orpheus) Eurydicenque suam iam luce sub ipsa respexit; G IV 490. veneror: ſ. placo. tum quoque Eurydicen vox ipsa et frigida lingua a! miseram Eurydicen anima fugiente vocabat; G IV 525.

Eurypylus, Theſſalier: suspensi Eurypylum scitantem oracula Phoebi mittimus; II 114.

Eurysthens, König von Mycenä: I. quis Eurysthea durum nescit? G III 4. — II. ut (Herculeo) duros mille labores rege sub Eurystheo pertulerit; VIII 292.

Eurytides, Sohn des Eurytus: quae Clonus Eurytides multo caelaverat auro; X 499.

Eurytion, Troer: nec bonus Eurytion praelato invidit honore ‖ honori ‖; V 541 rapidus, iaculandum aren contenta parato tela tenens, fratrem Eurytion in vota vocavit; V 514. tertius Eurytion, tuus o clarissime frater Pandare; V 495.

ex, e, ec (ſ. I. pendeo. prospicio; IV 410. II. scleratus), aus, heraus, von, von — her, ſeit, nach, wegen, gemäß: I. **nach Verben und Participien:** militia ex illa diversum ad litus abacti (Menelaus, Ulixes); XI 261. iam oratores aderant ex urbe Latina; XI 100. (Dido) se ex oculis avertit et aufert; IV 389. ex oculis se turbidus abstulit Arruns; XI 814. talibus ex adyto dictis Cymaea Sibylla horrendas canit ambages; VI 98. haec deinde canit divino ex ore sacerdos: „nate dea“ . .; III 373. Turnus ut Aenean cedentem ex agmine vidit; XII 324. tum procul e fluctu Trinacria cernitur Aetna; III 554. rursum ex diverso caeli caecisque latebris turba praedam circumvolat; III 232. manus e castris propere coit omnis in unum; IX 801. saepe foedam glomerant tempestatem imbribus atris collectae ex alto nubes; G I 324. huc septem Aeneas collectis navibus omni ex numero subit; I 171. Aeneas corripit e somno corpus; IV 572. corripio e stratis corpus; III 176. non ullo ex aequore cernes plura domum tardis decedere plaustra invencis; G II 205. e pastu decedens agmine magno corvorum increpuit densis exercitus alis; G I 381. easdem (apes) vesper ubi e pastu tandem decedere campis admonuit; G IV 186. neve summa defringe ex arbore plantas; G II 300. pares quattuor ex omni delectae classe carinae; V 115. Tyrio ardebat murice laena demissa ex umeris; IV 263. sordidus ex umeris nodo dependet amictus; VI 301. me, bello e tanto digressum et caede recenti; II 718. disce, puer, virtutem ex me verumque laborem, fortunam ex aliis; XII 435. vix e conspectu Siculae telluris in altum vela dabant laeti (Troes), cum . .; I 34. curru: ſ. III. saltus. (Palinurus) dat clarum e puppi signum; III 519. penates, quos mecum ab Troia mediisque ex ignibus urbis extuleram; III 149. ille (Aeneas) e concilio multis cum milibus ibat ad tumulum; V 75. cum Proteus consueta petens e fluctibus antra ibat; G IV 429. urbe: vgl. praemitto. tu ereptus taetris e cladibus; Cul 214. eripiunt subito nubes caelumque diemque Teucrorum ex oculis; I 89. Cyllenius procul in tenuem ex oculis evanuit auram; IV 278. Apollo procul . .; IX 658. genus e silvis Cyclopum et montibus altis excitum ruit ad portus; III 675. vix (Turnus) e conspectu exierat campumque tenebat, cum . .; XI 903. exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor; IV 625. in foribus pugnam ex auro solidoque elephanto Gangaridum faciam; G III 26. Aeneas tumuli ex aggere fatur: „Dardanidae“ . .; V 44. cum lapsa e manibus fugit pila; Ci 149. dixit (Eurydice), et ex oculis subito fugit diversa; G IV 499. quem non movebant tela neque adverso glomerati ex agmine Grai; II 327. ipsa (Pallas) Iovis rapidum iaculata e nubibus ignem disiecit rates; I 42. quos (ursos, lupos) hominum ex facie dea saeva potentibus herbis induerat in voltus ferarum; VII 19. Pallas procul e tumulo „iuvenes, quo tenditis?“ inquit; VIII 112. labor: ſ. fugio. (Aeneas) toto lectos ex agmine mittit mille viros; XI 60. puero silvestri ex arbore lecta aurea mala decem misi; E III 70. ipsae (apes) e foliis natos, e ‖ et ‖ suavibus herbis ore legunt; G IV 200. his suberat gelidis manans e fontibus unda; Cul 148. procul ex celso miratus vertice montis adventum Acestes; V 35. nec quisquam aeratas acies ex agmine tanto misceri putet; VII 703. saeva e speculis tempus dea nacta nocendi; VII 511. non equidem ex isto speravi corpore posse tale malum nasci; Ci 431. hic primum ex alto delubri culmine telis nostrorum obruimur; II 410. e patria pulsus in exilium; Cat III 8. quod (telum) ex ‖ ex ‖ summo clipei nequiquam umbone pependit; II 546. illi (Pandaro) partibus aequis huc caput atque illuc umero ex utroque pependit; IX 755. dextera ex umero nervis moribunda pependit; X 341. quid causas petis ex alto? VIII 395. cernimus partis petere agmen easdem partibus ex isdem; VII 70. haut aliter praedam Tiburtum ex agmine Tarchon portat ovans; XI 757. interea praemissi equites ex urbe Latina ibant; IX 367 cum subito e silvis macie confecta suprema forma viri procedit; III 590. donec praedam ex unguibus ales proiecit fluvio; XII 255. propulit e stabulis ad pabula nota capellas pastor; Cul 45. haec super e vallo prospectant Troes; IX 168. hic Aeneas ingentem ex aequore lucum prospicit; VII 29. Iovis coniunx laetum Aenean classemque ex aethere longe Dardaniam prospexit; VII 288. cum litora fervere late prospiceres arce ex ‖ ex ‖ summa; IV 410. nec minus ex imbri soles et aperta serena prospicere poteris; G I 393. luno e summo prospiciens tumulo campum aspectabat; XII 134. cui (deo) semper ad ulciscendum quaeritur ex omni ventosa iniuria dicto ‖ verbo atque iniuria facto ‖; Ci 159. nunc aliam ex alia bellando quaerere gentem? Cat IX 53. (virgo) nunc alia ex aliis (nec desunt) omina quaerit; Ci 364. raptas ex omnibus agris in flammam ingulant pecudes; XI 198. addam duo rapta manu diverso ex hoste tropaea: G III 32 raptos qui ex hoste penates classe veho mecum; I 378. o patria et rapti nequiquam ex hoste penates!

V 632. (genitorem) medio ex hoste recepi; VI 111. (Aeneas) dat tibi munera, reliquias Troia ex ardente receptas; VII 244. ni mihi curae saepe tuo dulci tristes ex ore recursent; XII 802. subito ex alto vox reddita luco est: „ne pete“ . . ; VII 95. vesper ‖ Vesper ‖ ubi e pastu vitulos ad tecta reduxit; G IV 434. cum (cycni) sese e pastu referunt; VII 700. haec fatus (Entellus) duplicem ex umeris reiecit amictum; V 421 si nihil ex tanta superis placet urbe relinqui; II 659. quae (terra) et bibit umorem et, cum volt, ex se ipsa remittit; G II 218. hic (Latinus) legatos Aetola ex urbe remissos fari iubet; XI 239. qua (virgo) pedem ex hoste reportat; XI 764. tumida ex ira tum corda residunt; VI 407 e sacra resonant examina quercu; E VII 13. (Turnus) e rotis magnam respexit ad urbem; XII 671. Troianam ex hostibus urbem qui revehis nobis; VIII 36. saevo e scopulo multa vix arte revolsus (Sergestus); V 270. quam (tellurem) pius arquitenens Mycono e ‖ Mycono ‖ celsa Gyaroque revinxit; III 76. quom medio celeres revolant ex aequore mergi; G I 361. ruit omnis in urbem pastorum ex acie numerus; VII 574. montibus: ſ. excio. migrantis cernas totaque ex urbe ruentis; IV 401. saevit medio in certamine Mavors tristesque ex aethere Dirae; VIII 701. non arma expedient totaque ex urbe sequentur? IV 592. Lausus ducit Agyllina nequiquam ex urbe secutos mille viros; VII 652. servatum ex undis Strophadum me litora primum excipiunt; III 209. (nautae) servati ex undis ubi figere dona solebant Laurenti divo; XII 768. aureus ex umero sonat arcus et arma Dianae; XI 652. ſ. sum. (virgo) saepe sedibus ex altis caeli ‖ aulae celsis ‖ speculatur in orbem ‖ amorem ‖; G III 175. aliam ex alia generando suffice prolem; G III 65. color est e pluribus unus; Mo 104. sum patria ex Ithaca; III 613. nymphae, quas Cybebe nymphas e navibus esse iusserat; X 221. aureus ex umeris erat ‖ sonat ‖ arcus et aurea vati cassida; XI 774. virgo poenas inimico ex sanguine sumit; XI 720 Pallas poenam scelerato ex sanguine sumit; XII 949. Ignipotens mollibus e stratis opera ad fabrilia surgit; VIII 415 Enandrum ex humili tecto lux suscitat alma; VIII 455. Ausonii coloni, Bacche, tibi oscilla ex alta suspendunt mollia pinu; G II 389. *(Metabus) spicula ex umero parvae suspendit et arcum; XI 575. (virgo) iam procul e fluctu Saluminia suspicit arva; Ci 470. clamorem ad sidera tollunt Dardanidae e muris; X 263. e speculis percussae pectora matres clamorem tollunt; XI 877. fluctus uti longius ex altoque sinum trahit; G III 238. candicibus sectis truditur e sicco radix oleagina ligno; G II 31. diluvio ex illo tot vasta per aequora vecti; VII 228. hanc ex diverso sedem veniemus in unam; II 716. (nullae) tuos currus vanae vertere ex hostibus umbrae; X 593. mihi (visa) ex imo verti Neptunia Troia; II 625. regina e speculis ut primam ‖ primum ‖ albescere lucem vidit; IV 586. (Lacaena) summa Danaos ex arce vocabat; VI 519. nos alia ex aliis in fata vocamur; III 494.

II. **nach Adjectiven, Pronomina, Zahlwort**: dehinc ipsis e torquibus aptos iunge pares (iuvencos); G III 168. multi illam (filiam) magno e Latio totaque petebant Ausonia; VII 54. nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit; V 305. nate dea, pauca tibi e multis expediam dictis; III 377. nec quisquam ex agmine tanto audet adire virum; V 378. Agane infandas scelerata manus ec ‖ e ‖ caede cruenta; Cul 112. quae (mater) te sola, puer, multis e matribus ansa persequitur; IX 217. utinam ex vobis unus fuissem! E X 35. (Camilla) tum sic expirans Accam ex aequalibus unam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias; XI 820. caterva: ſ. virginibus. hunc (Chlorea) virgo unum ex omni certamine pugnae caeca sequebatur; XI 780. scio me Danais e classibus unum; III 602. hic una e multis, quae maxima natu, Pyrgo „non Beroe est;“ V 641. unam ex multis Scyllam non esse puellis; Ci 91. Opim, unam ex virginibus sociis sacraque caterva compellabat Latonia; XI 533.

III. **nach Substantiven**: alqs: vgl. II. nil amat animus, quod oportet amari, sed media ex acie mediisque ex hostibus; Ci 264. fuit regis Dercenni terreno ex aggere bustum; XI 850. clipeum ex aere sinistrae (parti Aeneas) subligat; XI 10. veternm effigies ex ordine avorum antiqua e caedro ‖ cedro ‖ vestibulo astabant; VII 178. huc aliena ex arbore germen includunt; G II 76. certatim ex omni petiit quam (Nisi filiam) Graecia regno; Ci 412. tertia dona (Aeneas) facit geminos ex aere lebetas; V 266. (Aeneas) miratur interque manus versat loricam ex aere rigentem sanguineam ingentem; VIII 621. hic viridem Aeneas frondenti ex ilice metam constituit; V 129. cui (reginae) pharetra ex auro; IV 138. dixit (Turnus) et e curru saltum dedit ocius arvis; XII 681. quam (natam) iungere non patrio ex adyto sortes, non plurima caelo monstra sinunt; VII 269. adgressi (pueri) iniciunt ipsis ex vincula sertis; E VI 19.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen** (vgl. I. quaero, voco. III. alqd): 1. ex quo Tydides, Ulixes corripnere sacram effigiem, ex illo fluere ac retro sublapsa referri spes Danaum; II 169. ex illo celebratus honos; VIII 268. ex illo qui me casus, quae, Turne, sequantur bella, vides; XII 32. ex quo me divom pater atque hominum rex fulminis adflavit ventis; II 648. annuus exactis completur mensibus orbis, ex quo reliquias ‖ rell. ‖ divinique ossa parentis condidimus terra; V 47. [ex quo ter denis redeuntibus annis]; VIII 47. ſ. illo; II 169. — 2. telum ex iusidiis cum tandem tempore capto concitat Arruns; XI 783. vgl. I. nauciscor. collecta fatigat edendi ex longo rabies; IX 64 cunctis ex more vocatis; V 244. non nobis has ex more dapes superstitio imposuit; VIII 186. saepe diem noctemque et totum ex ordine mensem pascitur pecus; G III 341. septem illum (Orphea) totos perhibent ex ordine menses flesse sibi ‖ flevisse ‖; G IV 507. (Aeneas) videt Iliacas ex ordine pugnas; I 456. iubet (Aeneas) solvi ex ordine funem; V 773. (Aeneas) Idaeum lovem Phrygiamque ex ordine matrem invocat; VII 139 vincta tot adsiduas pendebo ex ordine luces? Ci 417. ſ. III effigies. ultima ex origine tua stetisse (Sabinus) dicit in voragine; Cat X 14. parte ex alia Arcadas ut vidit Pallas dare terga; X 362. iam (capellae) omni celeres e parte vagantes tondebant . . ; Cul 49 ex illo Corydon Corydon est tempore nobis; E II 70. tempore iam ex illo casus mihi cognitus urbis Troianae; I 623. haec adeo ex illo mihi iam speranda fuerunt tempore, cum . . ; XI 275. foribus divae, media e ‖ media ‖ testudine templi (Dido) resedit; I 505.

exacuo, ſchärfen, wetzen, zuſpitzen: ipse ruit dentesque Sabellicus exacuit sus; G III 255. exacuunt alii vallos furcasque bicornis; G I 264. (apes) spicula exacuunt rostris; G IV 74. vallos: ſ. furcas.

exaestuo, aufbrauſen, kochen: Aetna fundo exaestuat imo; III 577. mens exaestuat ira; IX 798. ima exaestuat unda verticibus; G III 240.

examen, Schwarm, Zunge der Wage: I. quom incerta volant caeloque examina ludunt contemnuntque favos et frigida tecta relinquunt; G IV 103 sic tua Cyrneas fugiant examina taxos; E IX 30. ludunt, al.: ſ. contemnunt. pedibus per mutua nexis examen subitum ramo frondente pependit; VII 67. e sacra resonant examina quercu; E VII 13. — II, 1. Iuppiter ipse duas aequato examine lances sustinet; XI 725. apes examina condunt corticibusque cavis vitioseque ilicis alvo ‖ alveo ‖; G II 452.

eum prima novi ‖ sui ‖ ducent examina reges vere suo ‖ novo ‖; G IV 21. — 2. apibus fetis idem atque examine multo primus abundare; G IV 139.

exanguis ſ. **exsanguis.**

exanimis, leblos, entſeelt, tot, entfetzt: (Turnus) laevo pressit pede talia fatus exanimem (Pallanta); X 495. Lausum socii exanimem super arma ferebant flentes; X 841. sternitur exanimisque tremens procumbit humi bos; V 481. (columba) decidit exanimis vitamque reliquit in astris aetheriis; V 517. nec exanimes possunt (Ascanium) retinere magistri; V 669. pastor: ſ. **exanimus.** quem socium exanimem vates diceret; VI 161. audiit exanimis soror; IV 672.

exanimo, des Sinnes berauben, erſchrecken: cum Troïa Achilles exanimata sequens impingeret agmina muris; V 805.

exanimus, entſeelt, tot: A. Rutuli Volcentem exanimum flentes in castra ferebant; IX 451. corpus ubi exanimi positum Pallantis Acoetes servabat senior; XI 30. (Nisus) tum super exanimum sese proiecit amicum confossus; IX 444. exanimum auro corpus vendebat Achilles; I 484. iacet exanimum tibi corpus amici; VI 149. nos iuvenem exanimum vano maesti comitamur honore; XI 51. inde (pastor) impiger, exanimus ‖ exanimis ‖, vix compos mente refugit; Cul 191. — B. pacem me exanimis et Martis sorte peremptis oratis? XI 110.

exardesco, entbrennen, auflodern, ergrimmen: talibus Allecto dictis exarsit in iras; VII 445. tum vero exarsit iuveni dolor ossibus ingens; V 172. hic vero Alcidae furiis exarserat atro felle dolor; VIII 219. cui (narcisso) gloria formae igne Cupidineo proprios exarsit in artus; Cul 409. (exarsere ignes animo); II 575. talibus exarsit dictis violentia Turni; XI 376.

exatur — ſ **exsatur** —

exaudio, vernehmen, hören, erhören: I. sive (credant socios) extrema pati nec iam exaudire vocatos; I 219. — II. hinc exaudiri gemitus; VI 557. hinc exaudiri gemitus iraeque leonum; VII 15. nulli exaudita deorum vota precesque meae! XI 157. hinc exaudiri voces et verba vocantis visa viri; IV 460. vota: ſ. preces. vox quoque per lucos volgo exaudita silentis ingens; G I 476. ſ. verba.

excedo, herausgehen, ſcheiden, weichen, ſchwinden, verzichten: I. celerare fugam patriaque excedere suadet; I 357. omnibus idem animus, scelerata excedere terra; III 60. — II. dum nota excedo regione viarum; II 737. (Dares) cunctos putans excedere palma; V 380. excedunt castris et tuta capessunt; IX 366. Turnus paulatim excedere pugna; IX 789. * Priverno antiqua Metabus cum excederet urbe; XI 540. (Iuno) interea excedit caelo nubemque reliquit; XII 842. excessere omnes adytis arisque relictis di; II 351. quam (genetricem) miseram tenuit non Ilia tellus mecum excedentem; IX 286. ipsae (hederae) excedunt ad summa cacumina lentae; Cul 143. extrema per illos Iustitia excedens terris vestigia fecit; G II 474. non tamen omne malum miseris (animis) nec funditus omnes corporeae excedunt pestes; VI 737. cui (nmoris alumno) dissitus omnis spiritus excessit sensus; Cul 189. (taurus) stabula aspectans regnis excessit avitis; G III 228.

excellens, herrlich: subito cum (Iovis ales) lapsus ad undas cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis; XII 250.

excelsus, hoch, hochragend: circa passim fusae ‖ fessae ‖ cubuere capellae excelsis supter dumis; Cul 155. pastor excelsi montis iuga summa petivit; Cul 46.

excepto, einatmen: (equae) exceptant levis auras; G III 274.

excerno, abſondern: multi etiam ‖ iam ‖ excretos prohibent a matribus haedos; G III 398.

excessus, Uebermaß: iuvenis acer in excessum ‖ inexcussus ‖, referens a navibus ignis repulsos; Cul 362.

excidium, Zerſtörung, Verwüſtung, Untergang, Trümmer: I. per eversae, genitor, fumantia Troiae excidia obtestor, liceat . . ; X 46. — II, 1. satis una superque vidimus excidia et captae superavimus urbi; II 643. — 2. Aeneas summas minatur deiecturum arces Italum excidioque daturum; XII 655. hinc populum late regem belloque superbum venturum excidio Libyae; I 22. — 3. quae moenia clausis ferrum acuant portis in me excidiumque meorum; VIII 386. obtestor per: ſ. I. — III. 1. hic petit excidiis urbem miserosque penatis; G II 505. — 2. septima post Troiae excidium iam vertitur aestas, cum ferimur . . ; V 626.

excido, ausſhauen, zerſtören, vernichten: immanis columnas rupibus excidunt, scaenis decora alta futuris; I 429. excisum Euboicae latus ingens rupis in antrum; VI 42. iam excisa trabe (Pyrrhus) firma cavavit robora; II 481. genitor abnegat excisa vitam producere Troia; II 637. Aeneas terret trementis excisurum urbem minitans; XII 762. (Scylla) hanc poenam capillo pro patrio solvens excisa et funditus urbe; Ci 53.

excido, entfallen, entſchlüpfen, entwiſchen, entſchwinden: (Proteus) aerem flammae sonitum dabit atque ita vinclis excidet; G IV 410. qui (Palinurus) nuper cursu exciderat puppi; VI 339. necdum etiam causae irarum saevique dolores exciderunt animo; I 26. saepe incautis pastoribus excidit ignis; G II 303. tantum nefas patrio excidit ore? II 658. iam secuta manum nullo cogente sagitta excidit; XII 424. vox excidit ore: „venisti tandem?“ VI 686. vox horrenda per auras excidit; IX 113.

excieo, excio, herbeirufen, erwecken, aufſcheuchen, erregen: (Amata) ingentibus excita monstris; VII 376. his (veneuis) Moerim saepe animas imis excire sepulchris vidi; E VIII 98. fama finitimos et clari nomen Acestae excierat; V 107. genus e silvis Cyclopum et montibus altis excitum ruit ad portus; III 676. quam molem subito excierit (Iuno); V 790. qui bello exciti ‖ acciti ‖ reges; VII 642. quid (repetam) tempestatum regem ventosque furentis Aeolia excitos? X 38. pulsu pedum tremit excita tellus; XII 445. (regina) bacchatur, qualis commotis excita sacris thyias; IV 301. ventos: ſ. regem.

excindo ſ. **exscindo.**

excipio, außnehmen, außſchließen, auffangen, erlauſchen, abfangen, gefangen nehmen, erlegen, aufnehmen, empfangen, übernehmen, beginnen: I. tum sic excepit regia Iuno: „mecum“ . . ; IV 114. (Pallas) excepit manu dextramque amplexus inhaesit; VIII 124. „immo ego vos“ excipit Ascanius „per magnos, penatis obtestor“; IX 258. ſ. II. clamorem. — II. servatum ex undis Strophadum me litora primum excipiunt; III 210. quis te casus deiectam coninge tanto excipit? III 318. illum (Neoptolemum) Orestes excipit incautum patriasque obtruncat ad aras; III 332. eiectum litore, egentem excepi; IV 374. reduces gaza laetus (Acestes) agresti excipit; V 41. excipiunt plausu pavidos gaudentque tuentes Dardanidae; V 575. (Turnus) principio Phalerim et succiso poplite Gygen excipit; IX 763. Pallas ante ruentem (Hisbonem), dum furit, incautum crudeli morte sodalis excipit; X 387. dixit (Mezentius) et exceptus tergo consueta locavit membra; X 867. hunc (Ornytum) illa (Camilla) exceptum traicit; XI 684. Aeneas Rutulum Sucronem haut multa morantem excipit in latus; XII 507. ipsas (apes) quamvis angusti terminus aevi excipiat; G IV 207. non ego te vidi Damonis, pessime, caprum excipere insidiis? E III 18. clamorem ‖ clamore ‖ excipiunt socii; IX 54. ipsum illum

(equum), clipeum cristasque rubentis excipiam sorti, iam nunc tua praemia, Nise; IX 271 excepto Laurentis corpore Turni; VII 650. cristas: ſ. clipeum. tu Tyrrhenum equitem conlatis excipe signis; IX 517. equum: ſ. clipeum. inde lupae fulvo nutricis tegmine laetus Romulus excipiet gentem; I 276. (hastam) excepere aurae; IX 745. regina motus excepit prima futuros; IV 297. *si non exciperet caeli indulgentia terras; G II 345. nec Troiam Ausonios gremio excepisse pigebit; VII 233. aemulus exceptum Triton, si credere dignum est, virum immerserat; VI 173.

excito. errichten, erregen, anfachen, erwecken, reizen: I. ecquid in antiquam virtutem animosque virilis et pater Aeneas et avonculus excitat Hector? III 343. — II. me sonus excitat omnis suspensum et comiti timentem; II 728. te et pater Aeneas et avonculus excitet Hector; XII 440. (Aristaeus) monstratas excitat aras; G IV 549. (Aeneas) primum Herculeis sopitas ignibus aras excitat; VIII 543. (Simylus) excitat crebris languentem flatibus ignem; Mo 12. nate, quis indomitas tantus dolor excitat iras? II 594. (Euryalus) vigiles simul excitat; IX 221. quibus (curru, rotis) ille (Mars) viros, quibus excitat urbes VIII 434.

exclamo. aufſchreien, ausrufen: I. exclamant Troes trepidique Latini; XII 730. — II „tibi pro scelere“ exclamat (Priamus), „pro talibus ausis di persolvant grates dignas“; II 535. cum genitor „nate“ exclamat, „fuge, nate; propinquant“; II 733.

excludo. ausſchließen, beſchränken: haec ipse equidem spatiis exclusus iniquis praetereo; G IV 147. (Pandarus) multos suorum moenibus exclusos duro in certamine linquit; IX 726. exclusi ante oculos lacrumantumque ora parentum; XI 887.

excolo. veredeln: inventas qui vitam excoluere per artis; VI 663.

excoquo. ausſochen: terram multo ante memento excoquere, quam . .; G II 260. sive illis (terris) omne per ignem excoquitur vitium; G I 88.

excubiae. Wache, Wachtpoſten: ſ. vigilum procul custodia primis excubias foribus studio iactabat inani; Ci 208. (Iarbas) vigilem sacraverat ignem, excubias divom aeternas; IV 201. — II. vigilum excubiis obsidere portas cura datur Messapo; IX 159.

excubitor. Wächter: excubitor diem cantu praedixerat ales; Mo 2.

excubo. Wache halten: omnis per muros legio, sortita periclum, excubat; IX 175.

excudo. herausſchlagen, ausarbeiten, bilden: excudent alii spirantia mollius aera (credo ‖ credo ‖ equidem); IV 847. hinc (apes) arte recentis excudunt ceras; G IV 57. [ut (usus) silicis venis abstrusum excuderet ignem]; G I 135. silici scintillam excudit Achates; I 174.

excurro. ausſaufen, endigen: quae (mensura) bis in octonas excurrit pondere libras; Mo 18.

excursus. Ausflug: (apes) excursus brevis temptant; G IV 194.

excutio. abſchütteln, austreiben, abwehren, wegwerfen, ſchütteln, aufſpannen, aufſchrecken, berauben; excutior somno; II 302. excutimur cursu; III 200. excussa pectore Iuno est; V 679 patria excussos infesta per undas ausa sequi; VII 299. qua vi ‖ quae via ‖ clausos excutiat Teucros vallo? IX 68 (Lucagus) excussus curru moribundus volvitur arvis; X 590. excussus Aconteus fulminis in morem aut tormento ponderis acti praecipitat; XI 615. volvitur ille (Remulus) excussus humi; XI 640. (Aeneas) Murranum praecipitem scopulo atque ingentis turbine saxi excutit effunditque solo; XII 532. ſ. aurigam. Iuturna virago aurigam Turni media inter lora Metiscum excutit; XII 470. copa ad cubitum raucos excutiens calamos; Copa 4. nos crinem flagrantem excutere; II 686. hasta summas excussit vertice cristas; XII 493. magnum si pectore possit (vates) excussisse deum; VI 79. tu bella cie conceptumque ense foedus; XII 158. illa (hasta) volans clipeost excussa; X 777. excutitur pronusque magister volvitur in caput; I 115. tua ni ‖ ne ‖ spoliata armis, excussa magistro, deficeret navis; VI 352. excussi manibus radii revolutaque pensa; IX 476. excussos (Anchises) iubet laxare rudentes; III 267. praecipites metus acer agit quocumque rudentis excutere; III 683. cum saucius taurus incertam excussit cervice securim; II 224. qualis leo gaudet comantis excutiens cervice toros; XII 7.

exec — ſ. exsec —

exedo. zerfreſſen, zerſtören, part. zerflüftet: quam supter (insulam) specus et Cyclopum exesa caminis antra Aetnae tonant; VIII 418. penitus repertae (apes) pumicibusque cavis exesaeque arboris antro; G IV 44. nigris exesa chelydris creta; G II 214. est specus ingens exesi latere in montis; G IV 419. cum finibus illis agricola exesa inveniet scabra robigine pila; G I 495 non media de gente Phrygum exedisse nefandis urbem odiis satis est; V 785.

exemplum, Beiſpiel, Vorbild: te animo repetentem exempla tuorum pater Aeneas excitet; XII 439. quidam haec exempla secuti esse apibus partem divinae mentis dixere; G IV 219. dueis exemplum eventumque secuti Maeonidae incurrunt; XI 758.

exeo. herausgehen, herauskommen, entſpringen, hervorſprießen, ſich erheben, austreten, ausweichen, entgehen: (perf. exit ſ. II. amnis, arbos): I. nulla hinc exire potestas; IX 739. — II. neque servitio me exire licebat; E I 40. Aeneas exire locosque explorare novos constituit; I 306. vix (Turnus) e conspectu exierat campumque tenebat, cum . .; XI 903. ſ. equitatus. Thybris. praesertim incertis si mensibus amnis abundans exit; G I 116. aggeribus ruptis cum spumeus amnis exit; II 497. sin autem ad pugnam exierint (apes); G IV 67. quae (arbos) stirpibus exit ab imis; G II 53. nec longum tempus, et ingens exilit ‖ exit, exiit ‖ ad caelum ramis felicibus arbos; G II 81. hic mihi magna domus, celsis caput urbibus, exit ‖ urbibus exit ‖; VIII 65. iam adeo exierat portis equitatus apertis, Aeneas inter primos et fidus Achates; inde alii Troiae proceres, ipse agmine Pallas in medio; VIII 585. primus clamore secundo Hyrtacidae ante omnis exit locus Hippocoontis; V 492. proceres: ſ. equitatus tu, o Thybri, quocumque solo pulcherrimus exis; VIII 75. quamvis multa meis exiret victima saeptis; E I 33. inde ubi iam validis amplexae (vites) ulmos exierint; G II 368. — III. (virgo) infestum suis dirae testudinis exit spelaeum multoque cruentas hospite cautes; Ci 466. Entellus corpore tela modo atque oculis vigilantibus exit; V 438. (Venulus) vim viribus exit; XI 750.

exeq — ſ. exseq —

exerceo. üben, ausüben, betreiben, bearbeiten, beſtellen, hegen, beſchäftigen, antreiben, anſtrengen, bemühen, quälen, heimſuchen, verhängen: I. inculti exercet cura salicti; G II 415. — II. non te nullius exercent numinis irae; G IV 453. Venus interea Neptunum exercita curis adloquitur; V 779. te victa situ verique effeta senectus, o mater, curis nequiquam exercet; VII 441. ſ. labores. etiam festis quaedam exercere diebus fas et iura sinunt; G I 268. (animae) exercentur poenis; VI 739. aliae (apes) foedere pacto exercentur agris; G IV 159. qualis apes aestate nova per florea rura exercet sub sole labor; I 431. non arma inventus exercet; IV 87. tuti sub matribus agni halatum exercent; IX 62. nequiquam seros exercet noctua cantus; G I 404. qualis in Eurotae ripis aut per iuga Cynthi exercet Diana choros, talis . .; I 499. qui Rutulos exercent vomere colles Circaeumque iugum; VII 798. Aurunci Rutulique serunt et vomere duros exercent colles; XI 319. ubi pinguia culta exercentque viri Pactolusque inrigat auro; X 142. ut possint sole

reducto exercere diem; X 808. filius ardentis haut setius aequore campi exercebat equos; VII 782. cum femina famulas ad lumina longo exercet penso; VIII 412. ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro; VIII 424. pocula sunt fontes liquidi atque exercita cursu flumina; G III 530. tum vos, o Tyrii, stirpem et genus omne futurum exercete odiis; IV 623. si triticeam in messem robustaque farra exercebis humum; G I 220. quin potius pacem aeternam pactosque hymenaeos exercemus? IV 100. tum denique dura exerce imperia; G II 370. hoc quondam monstro horribilis exercuit iras Iuno; G III 152. iugum: ſ. colles. ante urbem pueri et primaevo flore inventus exercentur equis; VII 163. nec te, carissime coniunx, incassumve tuos volui exercere labores; VIII 378 matrem: ſ. alqm; VII 441. pars in gramineis exercent membra palaestris; VI 642. nate, Iliacis exercite fatis; III 182. V 725. exercent patrias oleo labente palaestras nudati socii; III 281. pacem: ſ. hymenaeos. laeva (via) malorum exercet poenas et ad impia Tartara mittit; VI 543. pueros: ſ. iuventutem. superest presso exercere solum sub vomere; G II 356. stirpem: ſ. genus. exercete, viri, tauros; G I 210. qui exercet frequens tellurem atque imperat arvis; G I 99. armati terram exercent; VII 748. quem (turbinem) pueri magno in gyro vacua atria circum intenti ludo exercent; VII 380. legio exercet vices, quod cuique tuendum est; IX 175. (taurus) omni cura viris exercet; G III 229.

exercitus, Heer, Kriegsheer, Mannſchaft, Schar, Schwarm: advena classem cum primum Ausoniis exercitus appulit oris; VII 39. ego non alio digner te funere quam pius Aeneas [et quam Tyrrhenum exercitus omnis]; XI 171. Danai invadunt, acerrimus Aiax et gemini Atridae Dolopumque exercitus omnis; II 415. [exercitus alter (imminet)]; X 27. e pastu decedens agmine magno corvorum increpuit densis exercitus alis; G I 382. iam omnis campis exercitus ibat apertis, dives ecum, dives pictai vestis et auri; IX 25. iam intra iactum teli progressus uterque (exercitus) substiterat; XI 608. manus Troiana propinquat Etruscique duces equitumque exercitus omnis; XI 598. hinc Troius omnis Tyrrhenusque ruit variis exercitus armis; XII 123. subsistit: ſ. progreditur. Tritones citi Phorcique exercitus omnis †; V 824.

exero. exerto ſ. **exser** —

exhalo, ausḧauchen, ausdünſten: quae (terra) tenuem exhalat nebulam fumosque volueris; G II 217. saevam exhalat opaca (Albunea) mephitim; VII 84. nebulam: ſ. fumos. ut regem aequaevom crudeli volnere vidi vitam exhalantem; II 62.

exhaurio, erſchöpfen, leeren, überſtehen, erdulden, vollenden: alqm: ſ. casus. cui (labori) numquam exhausti satis est; G II 398. poenarum exhaustum satis est; IX 356. mitto ea, quae muris bellando exhausta sub altis; XI 256. * quo magis exhaustae (apes) fuerint, hoc acrius . .; G IV 248. ille quae bella exhausta canebat! IV 14. terraeque marisque omnibus exhaustis ‖ exhaustos (nos) ‖ iam casibus; I 599. quid (iuverunt) tot maris vastaeque exhausta pericula terrae? X 57. poenas: ſ. alqd; IX 356. quam magis exhausto spumaverit ubere mulctra magis . .; G III 309.

exhorresco, ſcheuen, erſchrecken: Aeneas adveniat voltus neve exhorrescat amicos; VII 265.

exhortor, ermahnen, ermuntern, antreiben: I. sic exhortata reliquit (Iuno Iuturnam) incertam et tristi turbatam volnere mentis; XII 159. — II. certatim sese Rutuli exhortantur in arma; VII 472. furentis exhortantur equos; XI 610. quatum exhortarer, ut . .; VIII 510.

exigo, hinaustreiben, ſtoßen, verbringen, verleben, vollenden, erforſchen, erwägen, erfordern: qui (oras) teneant, (Aeneas) quaerere constituit sociisque exacta referre; I 309. his demum exactis; VI 637. nil illi (horto) derat, quod pauperis exigit usus; Mo 64 aevum: ſ. **aevum,** II, 1. exigo (4 St.) S. 29. b. tribus exactis ubi quarta acceperit ‖ accesserit ‖ aestas; G III 190. omnis ut tecum meritis pro talibus annos (Deiopea) exigat; I 75. in quibus aevi prima rudimenta et iuvenes exigimus annos; Ci 45. an crudum per costas exigat ensem; X 682. validum exigit ensem per medium Aeneas iuvenem; X 815. quos (hupos) improba ventris exegit caecos rabies; II 357. qui (dies) nascentur ab illo (die) exactum ad mensem; G I 435. exactis gravidae (matres) cum mensibus errant; G III 139. annuus exactis completur mensibus orbis; V 46. ubi (Dido) decrevit mori, tempus secum ipsa modumque exigit; IV 476. (Amphitrite) exegit longo post tempore poenas; Ci 74. rudimenta: ſ. annos. tempus: ſ. modum.

exiguus, kleiu, gering, unbedeutend, ſchwach, wenig, kurz: A. ipsi exigui numero, sed bello vivida virtus; V 754. (Simylus) exigui super vires infundit aceti; Mo 114. Simylus exigui cultor cum rusticus agri membra levat; Mo 3. ut vertere morsus exiguam in cererem penuria adegit edendi; VII 113. (Simulus) vellit exiguo coriandra trementia filo; Mo 91. hortus erat exiguus spatio, variis sed fertilis herbis; Mo 63. ut quamvis igni exiguo properata maderent; G I 196. exiguus primum atque ipsos contractus in usus eligitur locus; G IV 295. saepe exiguus mus sub terris posuitque domos atque horrea fecit; G I 181. exigua tantum gelidus ros nocte reponet; G II 202. fert saxum, haut partem exiguam montis, Acmon; X 128. haec certamina pulveris exigui iactu compressa quiescent ‖ quiescunt ‖; G IV 87. laudato ingentia rura, exiguum colito; G II 413. dis sedem exiguam patriis litusque rogamus innocuum; VII 229. solacia luctus exigua ingentis, misero sed debita patri; XI 63. nobis ad belli auxilium pro nomine tanto exiguae vires; VIII 473. hic, sterilem exiguus ne deserat umor harenam; G I 70. pars tollere vocem exiguam; VI 493. femina, quae nostris errans in finibus urbem exiguam pretio posuit; IV 212. — B illic patiens operum exiguoque ‖ parvoque ‖ adsueta iuventus; G II 472.

exilio. exilium ſ. **exsil** —

exilis, ſchmächtig: (Scybale) cruribus exilis, spatiosa prodiga planta; Mo 35.

exim, dann, darauf: (Turnus) exim validam vi corripit hastam, Actoris Aurunci spolium; XII 92. exim ‖ exin ‖ (Anchises) bella viro memorat quae deinde gerenda; VI 890. exim ‖ exiu ‖ Allecto principio Latium petit; VII 341. exim ‖ exin ‖ se cuncti ad urbem referunt; VIII 306. vgl **exinde.**

eximius, ausgezeichnet: eximiae laudis successus amore Ascanius; VII 496. quattuor eximios praestanti corpore tauros delige; G IV 538. (Aristaeus) quattuor eximios praestanti corpore tauros ducit; G IV 550.

eximo, herausnehmen, beſeitigen, ſtillen: nulla dies umquam memori vos eximet aevo; IX 447. postquam exempta fames epulis mensaeque remotae; I 216. postquam exempta fames et amor compressus edendi; VIII 184. donec longa dies concretam exemit labem; VI 746.

exin ſ. **exim.**

exinde, darauf: exinde per amplum mittimur Elysium; VI 743.

exitialis, unheilvoll: pars stupet innuptae donum exitiale Minervae; II 31. me fata mea et scelus exitiale Lacaenae his mersere malis; VI 511.

exitium, Verderben, Untergang: I. 1. tum magnum exitium Priami imperio Phrygibusque futurum; II 190. poena sit exitium, modo sit dum ‖ tum ‖ grata voluntas; Cul 230. heu, nunc misero mihi demum exitium infelix! X 850. — 2. idem amor exitium pecori pecorisque magistro; E III

101. — II, 1. volat atri turbinis instar exitium dira hasta ferens; XII 924. cum Karthago Romanis arcibus exitium magnum atque Alpes immittet apertas; X 13. Aeneas mortem contra praesensque minatur exitium, si quisquam adeat; XII 761. hinc miserabile nymphae exitium misere apibus; G IV 534. tene nequivi effugere, o! ‖ ut ‖ sistam exitium ut ‖ exitium ‖ crudele meorum? Ci 292. — 2. haec (fames) nos suprema manebat exiliis ‖ exitiis ‖ positura modum; VII 129. o gens infelix, cui te exitio Fortuna reservat? V 625. mox erat hoc ipsum exitio; G III 511. multis ante futuri exitio; IX 316. — 3. quae sibi quisque timebat unius in miseri exitium conversa tulere; II 131. — III, 1. hoc unum exitio docta atque experta monebo; Ci 332. — 2. haec ante exitium primis dant signa diebus; G III 503.

exitus, Ausgang, Erfolg, Ende, Tod: I, obicitur futurum monstrum: docuit post exitus ingens; V 523. fatorum hic exitus illum (Priamum) sorte tulit; II 554. nunc manet insontem gravis exitus; X 630. — II [qua (porta) veris facilis datur exitus umbris]; VI 894.

exolvo, exomnis ſ. **exso** —

exopto, wünſchen, erſehnen: nec (mihi spes videndi) duplicis ‖ dulcis ‖ natos exoptatumque parentem; II 138. tum demum admissi stagna exoptata revisunt; VI 330.

exorabilis, nachgiebig: non erat in vitam dirae exorabile Mortis ‖ invictae divae exorabile numen ‖; Cul 288.

exordior, anfangen, beginnen, part. Anfang, Beginnen: non hic te per ambages et longa exorsa tenebo; G II 46. sua cuique exorsa laborem fortunamque ferent; X 111. quid dicam quove ausa malum hoc exordiar ore? Ci 265.

exordium, Anfang, Urſprung: I, cauebat, ut his exordia primis omnia (concreverint); E VI 33 — II accipe promissae ‖ promissa ‖ diu iam tandem exordia *curae*; Ci 47. primae revocabo exordia pugnae; VII 40. quae prima exordia sumat (Aeneas)? IV 284.

exorior, entſtehen, ſich erheben, aufgehen, erſcheinen: clamor: ſ. **clamor,** 1. exoritur (3 Sſt) S. 121, b. exoritur clamorquevirum clangorque tubarum; II 313. exoritur trepidos inter discordia civis; XII 583. exoritur procurva ingens per litora fletus; V 765. it portis iubare exorto delecta iuventus; IV 130. mixto ingens exorta tumultu laetitia; III 99. sol quoque et exoriens et cum se condet in undas, signa dabit; G I 438. exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor; IV 625.

exorno, ſchmücken: needum sacerdos pallentis foliis caput exornarat olivae; Ci 148.

exoro, erflehen: hic Helenus exorat pacem divom; III 370.

exosus, haſſend, verabſcheuend: si nondum exosus ad unum Troianos; V 687. (Turnus Neci mittit) invenem exosum nequiquam bella Menoeten; XII 517. non adeo has exosa manus Victoria fugit, ut recusem . . ; XI 436. nunc cedo equidem pugnasque exosa relinquo; XII 818.

expallesco, erbleichen: heu quotiens (Scylla) mirata novos expalluit artus! Ci 81.

expecto ſ. **exspecto**

expedio, löſen, befreien, retten, herbeiſchaffen, in Bereitſchaft ſetzen, rüſten, entwickeln, mitteilen, erledigen, beendigen: I. illa (vates) tibi Italiae populos venturaque bella et quo quemque modo fugiasque ferasque laborem expediet; III 460. nunc age, Dardaniam prolem quae deinde sequatur gloria, qui maneant Itala de gente nepotes, illustris animas nostrumque in nomen ituras expediam dictis; VI 759. nunc age, Erato, quis Latio antiquo fuerit status, expediam; VII 40. nunc adeo quae sit duibiae sententia menti expediam; XI 315. vgl. II naturas. — II. descendo, ac ducente deo flammam inter et hostis expedior; II 633. nate dea, pauca tibi e multis expediam dictis; III 379. qua ratione quod instat expedias victor; VIII 50. quis mihi nunc tot acerba deus, quis carmine caedes diversas obitumque ducum expediat? VII 503. pars calidos latices et aëna undantia flammis expediunt; VI 219. animas: ſ. I, VI 759. Cerealia arma expediunt fessi rerum; I 178. non arma expedient totaque ex urbe sequentur? IV 592. bella: ſ. I, III 460. caedes: ſ. acerba. ut (Proteus) omnem expediat morbi causam; G IV 397. cererem corruptam undis expediunt; I 178. famuli cererem canistris expediunt; I 702. ferratas trudes et acuta cuspide contos (nautae) expediunt; V 209. altius omnem expediam primam prima repetens ab origine famam; G IV 286. latices: ſ. aëna. augurium Rutuli clamore salutant expediuntque manus; XII 258. nunc age, naturas apibus quas Iuppiter ipse addidit, expediam; G IV 150. obitum: ſ. acerba. populos: ſ. I, III 460. trudes: ſ. contos.

expello, forttreiben, vertreiben, ausreißen: I. expellere tendunt nunc hi, nunc illi; X 354. — II. equidem Tenerum memini Sidona venire finibus expulsum patriis; I 620. quae (ventorum procella) gravidam late segetem ab radicibus imis sublimem expulsam eruerent; G I 320. inde ubi prima quies medio iam noctis abactae curriculo expulerat somnum; VIII 408.

expendo, abwägen, ermäßen, zahlen, büßen: me aecum est omnis metuentem expendere casus; XII 21. me talis voluisti expendere poenas? X 669. infanda per orbem supplicia et scelerum poenas expendimus omnes; XI 258. scelus expendisse merentem Laocoonta ferunt; II 229. veterum malorum supplicia expendunt (animae); VI 740. ſ. poenas.

expergo ſ. **exspergo:**

experientia, Verſuch: unde nova ingressus hominum experientia cepit? G IV 316. apibus quanta experientia parcis (sit), hinc canere incipiam; G I 4.

experior, verſuchen, prüfen, erproben, kennen lernen, erfahren, ertragen, part. erfahren, kundig (part. pass.: ſ. III, 2. amorem): I. sin aliquam expertus sumptis spem ponis in armis; II 676. hoc unum exitio docta atque experta monebo; Ci 332. — II, 1. vis inter nos quid possit uterque vicissim experiamur? E III 29. experto credite, quantus (Aeneas) in clipeum adsurgat; XI 283. possit quid vivida virtus, experiare licet; XI 387. — 2. coniungis ut magicis sanos avertere sacris experiar sensus; E VIII 67. — 3 inmitti expertae fulmine et imbre Iovem; Cat IX 34. — III, 1. sescentos illi (Abanti) dederat Populonia mater expertos belli iuvenes; X 173. — 2. (Amata) his nequiquam dictis experta Latinum; VII 373. rex ipse Latinus sentiat et tandem Turnum experiatur in armis; VII 434. haut ita me experti Bitias et Pandarus ingens; XI 396. haec cum sint hominumque boumque labores versando terram experti; G I 119. per tuum expertum multis miserae mihi rebus amorem precor, ne . . ; Ci 325. haec (carmina) experiar; E V 15. Aeneae dextram sive fide seu quis bello est expertus et armis; VII 235. venturae hiemis memores (apes) aestate laborem experiuntur; G IV 157. altera tum primos Lucinae experta labores; G IV 340. rursusne procos inrisa priores experiar? IV 535. vos Cyclopea saxa experti; I 202. — IV. quisquis amores hau temnet ‖ haud metuet ‖ dulcis, haut experietur amaros; E III 110. (Eurydice) nimium manes experta severos; Cul 289. me inrita expertum fallacis praemia volgi; Ci 2. illam (terram) experiere colendo et facilem pecori et patientem vomeris unci; G II 222.

expers, entbehrend, frei: non licuit thalami expertem sine crimine vitam degere more ferae; IV 550. quem (Agim) haut expers Valerus virtutis avitae deicit; X 752.

expiro ſ. **exspiro.**

expleo, füllen, ausfüllen, ergänzen, vollzählig machen, ſättigen, befriedigen: *praecipue infelix expleri mentem nequit Phoenissa; I 713. (Cyclops) expletus dapibus vinoque sepultus; III 630. ille (Aeneas) expleri nequit atque oculos per singula (arma) volvit; VIII 618. [animum explesse invabit ultricis flammae]; II 586. nequeunt expleri corda tuendo terribilis oculos; VIII 265. anguis, qui ripis habitans hic piscibus atram improbus ingluviem ranisque loquacibus explet; G III 431. discedam, explebo numerum reddarque tenebris; VI 545. neque illae (apes) nequiquam fuco et floribus oras explent; G IV 40. puer Ascanius triginta magnos volvendis mensibus orbis imperio explebit; I 270. quinque orbis explent cursu totidemque retexunt huc illuc; XII 763. postquam (Hippolytus) patrias explerit sanguine poenas; VIII 766.

explico, entfalten, ausbreiten, ſchildern; quis eladem illius noctis, quis funera fando explicet? II 362. nec setius, ut saepe ingenti bello cum longa cohortis explicuit legio; G II 280. (pampinus) trudit gemmas et frondes explicat omnis; G II 335. funera: ſ. eladem.

explorator, Kundſchafter: ut fama fidem missique reportant exploratores; XI 512.

explore, erforſchen, erſpähen, ausfindig machen, unterſuchen: I. tuus, o regina, quid optes, explorare labor; I 77. — II. urbem et finis et litora gentis diversi explorant; VII 150. non lupus insidias explorat ovilia circum; G III 537. litora: ſ. finis. Aeneas exire locosque explorare novos constituit; I 307. (Troes) trepidi formidine portas explorant; IX 170. suspensa focis explorat robora fumus; G I 175. Simylus cum sollicita manu tenebras explorat inertis; Mo 6. Palinurus omnis explorat ventos atque auribus aëra captat; III 514. urbem: ſ. finis.

expono, ausſetzen, auswerfen, anlegen, ans Land ſetzen, preisgeben: (part. expostus: ſ. rupem): (rupes) obvia ventorum furiis expostaque ponto; X 694. ratis expositis stabat scalis et ponte parato; X 654. Aeneas socios de puppibus altis pontibus exponit; X 288. tandem (Charon) trans fluvium incolumis vatemque virumque informi limo glaucaque exponit in ulva; VI 416. (puppis) solvitur atque viros mediis exponit in undis; X 305.

exporto, tragen, hinausſchaffen: quod iam tenebris (multere), sub lucem exportans calathis adit oppida pastor; G III 402. corpora luce carentum (apes) exportant tectis; G IV 256.

exposco, verlangen, erflehen: I, 1. Iliacos iterum demens (Dido) audire labores exposcit; IV 79. — 2. Aenean acciri omnes, populusque patresque, exposcunt; IX 193. — II. nec iam amplius armis, sed votis precibusque (socii) iubent exposcere pacem; III 261. oratores dona ferre viro pacemque exoscere Teucris (iubet); VII 155.

expromo, hervorrufen, ſprechen: victor nec minus idcirco vestros expromere cantus dignus; Cat IX 7. videbar maestas expromere voces: „o lux“ . . ; II 280.

expugno, erobern, erſtürmen: me duce Dardanius Spartam expugnavit adulter? X 92. summis quam (turrim) viribus omnes expugnare Itali certabant; IX 532.

exquiro, fragen, ſich erkundigen, ſuchen, verlangen, erbitten: (Carme) persequitur miserae causas exquirere tabis; Ci 254. *aeque iuvenemque (equum) magistri exquirunt calidumque animis et cursibus acrem; G III 119. sceleratum equirere frigus difficilest; G II 256. ante locum similem exquirunt, ubi prima paretur arboribus seges; G II 266. antiquam exquirite matrem; III 96. Aeneas singula laetus exquiritque auditque virum monimenta priorum; VIII 312. pacem per aras exquirunt; IV 57. nos fata deum vestras exquirere terras imperiis egere suis; VII 239. aestibus mediis umbrosam exquirere vallem (iubebo ‖ iubeto ‖); G III 331.

exsanguis, (exanguis), blutlos, blaß, entſeelt, tot: diffugimus visu exangues; II 212. nec minor in castris luctus Rhamnete reperto exsangui; IX 453. (Camilla) labitur exsanguis; XI 818. (Achilles) corpus exangue sepulchro reddidit Hectoreum; II 542. licet ingens ianitor antro aeternum latrans exsanguis terreat umbras; VI 401.

exsaturabilis, erſättlich: lumonis gravis ira neque ‖ nec ‖ exsaturabile ‖ exat. ‖ pectus cogunt me descendere . . ; V 781.

exsaturo, ſättigen: at, credo, mea numina tandem fessa iacent odiis aut exsaturata ‖ exat. ‖ quievi; VII 298.

exscindo (excindo), zerſtören, vernichten, verwüſten: solido adamante columnae, vis ut nulla virum, non ipsi excindere bello caelicolae valeant; VI 553 excindine domos (id rebus defuit unum) perpetiar? XII 643. non ego cum Danais Troianam excindere gentem Aulide iuravi; IV 425. ferro sceleratam excindere gentem, coniuge praerepta; IX 137. nec posse Argolicis excindi Pergama telis, ni . . ; II 177. licet amborum populos excindere regum; VII 316.

exseco, herausſchneiden: (Aeneas) inde lichan ferit, exsectum iam matre perempta et tibi, Phoebe, sacrum; X 315.

exsecror (execror), verwünſchen, verfluchen: hic matres miseraeque nurus, hic cara sororum pectora maerentum puerique parentibus orbi dirum execrantur bellum Turnique hymenaeos; XI 217. terram altricem saevi execramur Ulixi; III 273.

exsequiae (exequiae), Leichenfeier, Beſtattung: exequiis rite solutis; VII 5.

exsequor (exequor), ausführen, vollziehen, begehen, behandeln: miserae hoc tamen unum exsequere, Anna, mihi; IV 421. protenus aërii mellis caelestia dona exsequar; G IV 2. at pius Aeneas iussa tamen divom exsequitur; IV 396. annua vota tamen sollemnisque ordine pompas exequerer; V 54. his actis (Aeneas) propere exequitur praecepta Sibyllae; VI 236 vota: ſ. pompas.

exsero (exero), entblößen: Amazon, unum exerta latus pugnae, Camilla; XI 649. Pentesilea aurea subnectens exertae cingula mammae, bellatrix; I 492. hasta sub exertam donec perlata papillam haesit; XI 803.

exserto (exerto), herausſtrecken: Scyllam caecis cohibet spelunca latebris ora exertantem; III 425.

exsilio (exilio, exsulio), herausſpringen, hervorſpringen: (anguis) exsulit in siccum et flammantia lumina torquens saevit agris; G III 433. nec longum tempus, et ingens exilit ‖ exit, exiit ‖ ad caelum ramis felicibus arbos; G II 81.

exsilium (exilium), Verbannung, Zufluchtsort: I. longa tibi exilia, et vastum maris aequor arandum; II 780. — II, 1. genitor abnegat exilium pati; II 638. diversa exilia et desertas quaerere terras auguriis agimur divom; III 4. — 2. comitum adfluxisse numerum, matresque virosque, collectam exilio pubem; II 798. haec (fames) nos suprema manebat exilii ‖ exitiis ‖ positura modum; VII 129. * (Metabus) infantem fugiens media inter proelia belli sustulit exilio comitem; XI 542. — 3. e patria pulsus in exilium; Cat III 8. — III. exilio domos et dulcia limina mutant; G II 511.

exsisto (existo), ſich zeigen, folgen: existat par officium; Cul 231.

exsolvo, befreien, erlöſen: dulces exuviae, me his exsolvite curis; IV 652. (Camilla) tum frigida toto paulatim exsolvit se corpore; XI 829.

exsomnis, ſchlaflos: Tisiphone sedens vestibulum exsomnis servat noctesque diesque; VI 556.

exsors, auserwählt, beraubt: te volvit rex magnus Olympi talibus auspiciis exsortem ducere honores ‖ honorem ‖; V 534. ducunt exsortem (equum) Aeneae, quem fulva leonis pellis obit totum; VIII 552. in limine primo quos (infantes) dulcis vitae exsortis abstulit atra dies; VI 428.

exspecto (expecto), warten, harren, ſäumen, erwarten, erproben, verlangen, part. erwünſcht, willkommen: (subst. ſ. II. alqd.): I. scilicet expectem, libeat dum proelia Turno nostra pati? XII 570. Dardanium ducem, Tyria Karthagine qui nunc expectat, adloquere; IV 225. — II. quibus Hector ab oris exspectate venis? II 283. expectate solo Laurenti arvisque Latinis; VIII 38. Romanus quom hosti ante exspectatum positis stat in agmina ‖ agmine ‖ castris; G III 348. silvarum aliae pressos propaginis arcus expectant et viva sua plantaria terra; G II 27. expectate dapes et plenae pocula mensae; XI 738. expectata dies aderat; V 104. neque illae (oleae) procurvam expectant falcem rastrosque tenacis; G II 421. expectet facilemque fugam ventosque ferentis; IV 430. glaebas cunctantis crassaque terga expecta; G II 237. armati cavis expectant turribus hostem; IX 46. Iuppiter non tela neque ignes expectans ‖ expectant ‖ Rutulos; IX 130. sinum lactis et haec et liba, Priape, quotannis exspectare sat est; E VII 34. quos (lupos) catuli relicti faucibus expectant siccis; II 358. tua expectata parenti vicit iter durum pietas? VI 687. plantaria: ſ. arcus. pocula: ſ. dapes. hic quibus invisi fratres, dum vita manebat, inclusi poenam expectant. ne quaere doceri quam poenam; VI 614. cuncti adsint meritaeque expectent praemia palmae; V 70. rastros: ſ. falcem. reginam thalamo cunctantem ad limina primi Poenorum expectant; IV 134. illos expectata seges vanis elusit avenis ‖ aristis ‖; G I 226. intenti expectant signum; V 137. sinum: ſ. liba. tela: ſ. ignes. terga: ſ. glaebas. hi nostri reditus expectatique triumphi; XI 54.

exspergo (expergo), beſprißen: cum sanie expersa ‖ adspersa ‖ natarent limina; III 625.

exspiro (expiro), aushauchen, au ſpeien, ſterben, verſcheiden: Aeron calcibus atram tundit humum exspirans; X 731. ille (Orodes) autem exspirans „non me“ . .; X 739. (Camilla) tum sic exspirans Accam ex aequalibus unam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias; XI 820. illum (Arruntem) exspirantem socii atque extrema gementem obliti linquunt; XI 865. — II. moenibus in patriis atque intra tuta domorum confixi exspirant animas; XI 883. Cecropius suaves exspirans hortulus auras; Ci 3. illum (Aiacem Pallas) exspirantem transfixo pectore flammas turbine corripuit; I 44. ingentem insuper Aetnam impositam ruptis flammam exspirare caminis; III 580.

exstinguo (extinguo), auslöſchen, tilgen, unterdrücken, vernichten, töten (extinxem: ſ. natum): extinctum nymphae crudeli funere Daphnim flebant; E V 20. ille (Sol) etiam extincto miseratus Caesare Romam; G I 466. extinxti te meque, soror, populumque patresque Sidonios urbemque tuam; IV 682. infelix Dido, verus mihi nuntius ergo venerat extinctam? VI 457. postquam Laurentia victor Geryone extincto Tiryntbius attigit arva; VII 662. si Turno extincto socios sum adscire paratus; XII 38. te propter eundem extinctus pudor et fama prior; IV 322. speranς famam extingui veterum sic posse malorum; VI 527. tuendo extinctos faucibus ignis; VIII 267. (regina) infelix pugnae iuvenem in certamine credit extinctum; XII 599. matumque patremque cum genere extinxem; IV 606. [extinxisse nefas tamen et sumpsisse merentis laudabor poenas]; II 585. cum ‖ dum ‖ pater extinctus caeca sub nocte lateret; Ci 523. ſ. alqm; IV 682. natum. populum: ſ. alqm; IV 682. pudorem: ſ. famam. urbem: ſ. alqm; IV 682.

exsto (exto), hervorragen: turba (Musaeum) umeris extantem suspicit altis; VI 668. ad Stygias revocatus aquas vix ultimus amni exstat, qui . .; Cul 241. cervi summis vix cornibus extant; G III 370.

exstruo (extruo), aufhäufen, auftürmen, errichten, erbauen, lagern: qui (Rhamnes) forte tapetibus altis extructus toto proflabat pectore somnum; IX 326. quo se heros consessu medium tulit extructoque resedit; V 290. ter pater extructos disiecit fulmine montis; G I 283. fessus ubi extructo possis considere nido; Ci 193. litore curvo extruimus toros; III 224. alii extructos toros obtentu frondis inumbrant; XI 66. tu pulchram uxorius urbem extruis? IV 267.

exsudo, ausſchwitzen: sive illis (terris) per ignem exsudat inutilis umor; G I 80.

exsul (exul), verbannt, heimatlos: ante exul ant Ararim Parthus bibet aut Germania Tigrim, quam . .; E I 61. feror exul in altum cum sociis; III 11. hunc (diem) ego Gaetulis agerem si Syrtibus exul; V 51. exulibusne datur ducenda Lavinia Teucris? VII 359. venit Saturnus arma Iovis fugiens et regnis exul ademptis; VIII 320.

exsulio ſ. **exsilio.**

exsulo (exulo), in der Verbannung, im Auslande leben, verſchlagen ſein: Atrides Protei Menelaus ad usque columnas exulat; XI 263. alter (taurus) victus abit longeque ignotis exulat oris; G III 225.

exsulto (exulto), aufſpringen, emporſpringen, aufbrauſen, übermütig ſein, frohlocken, zujubeln: hic successu exultans animisque Coroebus inquit . .; II 386. vestibulum ante ipsum primoque in limine Pyrrhus exultat; II 470. qua (inventate) improbus iste exultat fidens; V 398. hic exultantis Salios nudosque Lupercos (Ignipotens) extuderat; VIII 663. Tarquitus exultans contra fulgentibus armis obvius ardenti (Aeneae) sese optulit; X 550. nec minus ille (Lausus) exultat demens; X 813. (Turnus) exultat animis et spe iam praecipit hostem; XI 491. medias inter caedes exultat Amazon pharetrata Camilla; XI 648. Aeneas opera omnia rumpit laetitia exultans; XII 700. cum magno ululante tumultu feminea exultant lunatis agmina peltis; XI 663. cum exultantia haurit corda pavor pulsans; G III 105. exultantia haurit . .; V 137. gens umida ponti exultans rorem late dispersit ‖ dispergit ‖; G IV 431. primas laeta ante acies exultat imago; X 643. exultant aestu latices; VII 464. mons exultat solo silvas armenta virosque involvens secum; XII 688. exultant vada atque aetu miscentur harenae; III 557.

exsuperabilis, bezwingbar: *invidia metuens ‖ metuet ‖ non exsuperabile saxum; G III 39.

exsupero (exupero; ecsupero: ſ. alqs; II 311), emporſteigen, hervorragen, überſteigen, überwinden, umfahren: I iam Deiphobi dedit ampla ruinam Volcano ecsuperante ‖ superante ‖ domus; II 311. quantum ipse feroci virtute exsuperas, tanto me impensius aecum est consulere; XII 20. exsuperant flammae, furit aestus ad auras; II 759. hautquaquam violentia Turni flectitur; exuperat magis aegrescitque medendo; XII 46. — II. verum ubi nulla datur caecum exsuperare potestas consilium; VII 591. cum pater Aeneas exsuperatque ingum silvaque evadit opaca; XI 905. Turnus exsuperat moras et pontis transilit altos; X 658. inde exsupero praepingue solum stagnantis Helori; III 698.

exsurgo (exurgo), ſich erheben, ſich aufrichten: (Camilla) viro securim altior exurgens oranti et

multa precanti congeminat: XI 697. furiarum maxima exsurgit facem attolens atque intonat ore; VI 607.

exta. Eingeweide: I. (Aeneas) pingue super oleum fundens ‖ infundens, superfundens oleum, al. ‖ ardentibus extis; VI 254. cum lancibus pandis fumantia reddimus exta; G II 194. pecudum reclusis pectoribus (Dido) inhians spirantia consulit exta; IV 64. ut essent qui generum Minoa auctoribus extis ingere suaderent; Ci 367. — II, 1. consulo: ſ. spirant. exta salsos proiciam ‖ porriciam ‖ in fluctus; V 237. (Aeneas) exta salsos proicit ‖ porricit ‖ in fluctus; V 775. reddo: ſ. I. fumant. pinguia in veribus torrebimus exta colurnis; G II 396. — 2. fundo: ſ. I. ardent. — 3. vesciturAeneas et iuventus perpetui tergo bovis et lustralibus extis; VIII 183. — III. nec tempore eodem tristibus extis fibrae apparere minaces (cessaverunt); G I 484.

extemplo. ſogleich, ſofort: extemplo Turni sic est adfata sororem diva deam: „nympha“ . .; XII 138. e. (Aeneas) socios primumque arcessit Acesten; V 746. e. teli stridorem aurasque sonantis audiit una Arruns; XI 863. concutio: ſ. turbo. constitit in digitos e. arrectus uterque; V 426. corripit Aeneas e. avidusque refringit cunctantem (ramum); VI 210. (Carme) corripit e. fessam languore puellam; Ci 223. omnibus e. Teucris iubet (pater) ordine duci alipedes; VII 276. Libyae magnas it Fama per urbes; IV 173. terrae pingue solum primis e. a mensibus anni fortes invortant tauri; G I 64. iubeo: ſ. duco. panditur e. foribus domus atra revolsis; VIII 262. refringo: ſ. corripio. dixit (Androgeos), et e. sensit medios delapsus in hostis; II 376. Aeneae solvontur frigore membra; I 92. e. temptanda fuga canit aequora Calchas; II 176. e. turbati animi; VIII 4. e. turbati animi concussaque volgi pectora; XI 451. e. turbatae acies; XI 618.

extendo. ausſtrecken, hinſtrecken, ausdehnen, ſich ausbreiten, beſchleunigen, vergrößern, verſchieben: I. quia nec ‖ neque ‖ in vacuum poterunt ‖ se ‖ extendere rami; G II 287. — II. (Dares) Buten fulva moribundum extendit harena; V 374. (Mezentius) multa porrectum extendit harena; IX 589. correptis subito mediis (silvis) extenditur una horrida per latos acies Volcania campos; X 407. (Cerberus) toto ingens extenditur antro; VI 423. iam tum acer curas venientem extendit in annum rusticus; G II 405. velut in somnis nequiquam avidos extendere cursus velle videmur; XII 909. famam extendere factis, hoc virtutis opus; X 468. si quem extenta plagarum quattuor in medio dirimit plaga Solis iniqui; VII 226. ramos: ſ. I. incipe et ad sementem extende pruinas; G I 230. et dubitamus adhuc virtute extendere vires ‖ virtutem extendere factis ‖ ? VI 806.

externus, auswärtig, ausländiſch, fremd: non me tibi Troia externum tulit; III 43. externos optate duces; VIII 503. gens Lydia externo commissa duci; X 156. externi venient generi; VII 98. si gener externa petitur de gente Latinis; VII 367. externus in regnum quaeritur heres; VII 424. generos externis adfore ab oris; VII 270. hunc illum fatis externa ab sede profectum portendi generum; VII 255. omnem equidem sceptris terram quae libera nostris dissidet, externam reor; VII 370. causa mali externi iterum thalami; VI 94 continuo vates „externum cernimus“ inquit „adventare virum“; VII 68.

exterreo, erſchrecken, aufſcheuchen, einſchüchtern, außer Faſſung bringen: o gemitu non frustra exterrita tanto, Cyrene soror; G IV 353. (Andromache) magnis exterrita monstris deriguit visu in medio; III 307. infelix fatis exterrita Dido mortem ‖ Mortem ‖ orat; IV 450 Aeneas subitis exterritus umbris; IV 571. constitit Aeneas strepitumque exterritus hausit ‖ strepitu . . . haesit ‖; VI 559. Venus haut animo nequiquam exterrita mater Laurentum minis; VIII 370. exterritus, amens conclamat Nisus; IX 424. fugit ante omnis exterritus Arruns laetitia mixtoque metu; XI 806. impia prodigiis ut quondam exterrita amoris Scylla viserit ‖ viderit ‖ . .; Ci 48. cum clade exterrita tristi intonsos ‖ incanos ‖ multo deturpat pulvere crines Carme; Ci 283. Etrusca acies monitis exterrita divom; VIII 504. timuit exterrita pinnis ales; V 505 dissultant ripae refluitque exterritus amnis; VIII 240. (anguis) saevit agris asperque siti atque exterritus aestu; G III 434. est volitans, quo tota exterrita silvis diffugiunt armenta; G III 149. qualis columba plausum exterrita pinnis dat tecto ingentem; V 215. Triton caerula concha exterrens freta; X 210. matrem: ſ. alqm; VIII 370. regina lucem exterrita fugit; XII 660. trepido exterrita cursu soror per medios ruit; IV 672. ſ. alqm; G IV 353. quo (clamore contremuit) penitus exterrita tellus Italiae; III 673. vipera caelum exterrita fugit; G III 417.

externus, auswärtig: et nos fas extera quaerere regna; IV 350.

extremus, äußerſte, le te, fernſte, neutr. Ende, Tod: A. bei Subſtantiven: duris in cotibus illum (Amorem) aut Tmaros aut Rhodope aut extremi Garamantes edunt; E VIII 44. extremus galeaque ima subsedit Acestes; V 498. extremus (ingreditur donis) volucri qui fixit harundine malum; V 544. extremus Iulus Sidoniost invectus equo; V 570. (ibant) extremi hominum Morini Rhenusque bicornis; VIII 727. filius Auni, haut Ligurum extremus, dum fallere fata sinebant; XI 701. vgl B, a. extremum fato quod te adloquor, hoc est; VI 466. vgl. B, b extremo bellator in aequore Turnus palantis sequitur paucos; XII 614. Aristaeus tristis ad extremi sacrum caput adstitit amnis; G IV 319. cum extremo inrorat aquarius anno; G III 304. cum medii nexus extremaeque agmina caudae solvontur; G III 423. aspice et extremis domitum cultoribus orbem; G II 114. cape dona extrema tuorum; III 488. illam (Famam) Terra parens extremam Coeo Enceladoque sororem progenuit; IV 179. magnanimum Aenean et fata extrema secutus; IX 204. extrema Lauso Parcae fila legunt; X 814. extremo ni iam sub fine laborum vela traham; G IV 116. Iliaci cineres et flamma extrema meorum, testor, nec ullas vitavisse vices; II 431. taurus extremos ciet gemitus; G III 517. extremus si quis super halitus errat, ore legam; IV 684. ubi pontus extremam sinu perfundit harenam; XI 626. saera refer Cereri extremae sub casum hiemis, iam vere sereno; G I 340. dum queror et divos extrema moriens tamen adloquor hora; E VIII 20. alloquor; Ci 406. ibi (Euryalus) ignem deficere extremum videbat; IX 352. serite hordea campis usque sub extremum brumae intractabilis imbrem; G I 211. extremum hunc, Arethusa, mihi concede laborum ‖ laborem ‖; E X 1. hic labor extremus; III 714. maris prolem litore in extremo ceu naufraga corpora fluctus proluit; G III 542. nec minus interea extremam Saturnia bello imponit regina manum; VII 572. his se extrema iam in morte parant defendere telis; II 447. non indecorem tua te regina reliquit extrema iam in morte; XI 846. extremum hoc munus morientis habeto; E VIII 60. Ci 267. extremum hoc miserae det munus amanti; IV 429. quae (regna) maxima extremo veniens Sol aspiciebat Olympo; VII 218. Caesar, qui nunc extremis Asiae iam victor in oris avertis Indum; G II 171. quid (referam) quos Oceano propior gerit India lucos, extremi sinus orbis? G II 128. hasta recludit clipei extremos septemplicis orbes; XII 925. quam (ovem) videris extremam sequi; G III 466. iam fere spatio extremo adventabant, cum . . ; V 327. quanta tempestas ierit, audiit si quem tellus extrema refuso summovet oceano; VII 225. extremam hanc oro veniam; IV 435. extrema

per illos Iustitia excedens terris vestigia fecit; G II 473. iam canit effectos extremus vimitor antes; G II 417. hanc vocem extremam cum sanguine fundo; IV 621. dixit (culex) et extrema tristis cum voce recessit; Cul 384. extremas Corythi penetravit (Aeneas) ad urbes; IX 10. quam circum (zonam) extremae dextra laevaque trahuntur caerulcae ‖ caerulea glacie ‖; G I 235.

B. allein: a masc. extremi addensent acies nec turba moveri tela manusque sinit; X 432. extremos pudeat rediisse; V 196. hic laeta extrimis spes est accensa duobus superare . . ; V 183. — b. neutr.: si vobis audentem extrema cupido certa sequi; II 349. Libyae lustrare extrema inbebo; I 577. sive (credant socios) extrema pati nec iam exaudire vocatos; I 219. ferro extrema secutam; VI 457. me pulsum patria pelagique extrema sequentem posnere . . ; VIII 333. vitam extrema per omnia duco; III 315. — c. Adverb: nec te adfari extremum miserae data copia matri? IX 484. illum (Arruntem) expirantem socii atque extrema gementem obliti linemt; XI 865.

extimesco. in Furcht geraten: non equidem extimui, Danaum quod ductor et Arcas fores; VIII 129.

extinguo, exto ſ. **exst —**

extollo, erheben: ne cessa extollere vires gentis bis victae; XI 401.

extorqueo, entwinden: (Turnus) pede collo impresso dextrae mucronem extorquet; XII 357.

extorris, heimatlos: finibus extorris auxilium imploret; IV 616.

extra, außerhalb, hinaus: me extra tecta ferebam; II 672. iacet extra sidera tellus, extra anni solisque vias; VI 795. dum (Scylla) extra procedit longe matrum comitumque catervam; Ci 142.

extremus ſ. S. 231, b.

extruo ſ. **exstruo.**

extundo, bilden, erfinden, erringen: hic exultantis Salios nudosque Lupercos (Ignipotens) extuderat; VIII 665. ut varias usus meditando extunderet artes paulatim; G I 133. quis deus hanc, Musae, quis nobis extudit artem? G IV 315. quem (honorem) mihi vix frugum et pecudum custodia sollers omnia temptanti extuderat; G IV 328.

exubero, überſtrömen, Ueberfluß haben, üppig gedeihen: aquai alte spumis exuberat amnis; VII 465. nec requies, quin aut pomis exuberet annus aut fetu pecorum aut Cerealis mergite culmi; G II 516. si luxuria foliorum exuberat umbra; G I 191.

exndo, exul, exul — ſ. **exs —**

exuo, entblößen, befreien, ablegen, abnehmen, berauben: cui (Erulo) omnis abstulit haec animas dextra et totidem exuit armis; VIII 567. qui videbit exntos Arcadas armis; XI 395. Amor alas exuit; I 690. haec quoque exuerint silvestrem animum; G II 51. (Entellus) magnos membrorum artus, magna ossa lacertosque exuit; V 423. tu Troianos exue caestus; V 420. Allecto torvam faciem et furialia membra exuit; VII 416. (Iulus) umero simul exuit ensem auratum; IX 303. lacertos: ſ. artus. membra: ſ. faciem. istam, oro, exue mentem; IV 319. ossa: ſ. artus. ille (Sinon) sustulit exutas vinclis ad sidera palmas; II 153. (regina) unum exuta pedem vinclis, in veste recincta; IV 518.

exupero, exurgo ſ. **exs —**

exuro, ausbrennen, tilgen, verbrennen, austrocknen; cum exustus ager morientibus aestnat herbis; G I 107. tum steriles exurere Sirius agros; III 141. Phrygios qui flumine pulchro consedere duces pictasque exure carinas; VII 431. Pallasne exurere classem Argivom potuit? I 39. quid repetam exustas Erycino in litore classes? X 36. duces: ſ. carinas. maria ante exurere Turno quam sacras dabitur pinus; IX 115. postquam exusta palus; G III 432 pinus: ſ. mare. quin agite et mecum infaustas exurite puppis; V 635. per scelus eece etiam Troianis matribus actis exussit (Iuno) foede puppis; V 794. aliis (animis) infectum scelus exuritur igni; VI 742. parvulus exusto remanebat stipite fomes; Mo 8.

exuviae. Kleid, Gewand, Andenken, Rüſtung, Beute, Hülle, Haut, Fell: I, f. dulces exuviae, accipite hanc animam; IV 651. *pro crinali auro, pro longae tegmine pallae tigridis exuviae per dorsum a vertice pendent; XI 577. — 2. Vocativ: ſ. 1. accipiunt. — 11. dat Niso Mnestheus pellem horrentisque leonis exuvias; IX 307. haec arma exuviasque viri tna quereus habebit; X 423. oculis postquam (Aeneas) saevi monumenta doloris exuviasque hausit; XII 946. arma viri exuviasque omnis lectumque ingalem super imponas ‖ superimponas ‖; IV 496. qui (Hector) redit exuvias indutus Achilli; II 275. (Aeneas) fulgentia induit arma, Mezenti ducis exuvias; XI 7. super exuvias ensemque relictum effigiemque toro (regina) locat; IV 507. miserebitur hostis exuviasque petet; II 646. non exuvias pulsaeve tropaeum virginis aut spolia ulla peto; XI 790 cum (anguis) positis novus exuviis nitidusque iuventa volvitur; G III 437. qualis coluber nunc positis novos exuviis nitidusque iuventa convolvit terga; II 473. has olim exuvias mihi perfidus ille (Daphnis) reliquit, pignora cara sui; E VIII 91.

Faba, Bohne: vere fabis satio; G I 215.

Fabaris, Nebenfluß des Tiber: qui Tiberim Fabarimque bibunt; VII 715.

Fabius, Fabier: 1. hic Fabii Deciique; Cul 361. — 2. quo fessum rapitis, Fabii? VI 845.

fabricator, Werkmeiſter: se promunt Machaon et Menelaus et ipse doli fabricator Epeus; II 264.

Fabricius, römiſcher Conſul: quis tacitum relinquat parvo potentem Fabricium vel te sulco, Serrane, serentem? VI 844.

fabrico, erbauen, errichten: **aut haec in nostros fabricata est machina muros; II 46. moenia Troiae Neptuni fabricata manu; IX 145.

fabrilis, des Schmiedes: Ignipotens mollibus e stratis opera ad fabrilia surgit; VIII 415.

facesso, ausführen: omnes iussa facessunt; IV; 295. haut mora: continuo (Aristaeus) matris praecepta facessit; G IV 548. praecepta facessunt; IX 45.

facies, Erſcheinung, Ausſehen, Anblick, Geſtalt, Antlitz, Schönheit: I. verane te facies, verus mihi nuntius adfers, nate dea? III 310. tanta se facies aperit; VII 448. apparent dirae facies inimicaque Troiae numina magna deum; II 622. visa dehinc caelo facies delapsa parentis Anchisae subito talis effundere voces: „nate“ . . ; V 722 tam multae scelerum facies; G I 506. ut binae regum facies, ita corpora plebis; G IV 95. prima hominis facies et pulchro pectore virgo pube tenus; III 426. tum variae comitum facies, immania cete; V 822. quae scelerum facies? o virgo, effare; VI 560. tam saevae facies; VII 329. non tibi Tyndaridis facies invisa Lacaenae culpatusve Paris has evertit opes; II 601. ne qua hostilis facies occurrat et omina turbet; III

407. hinc virgineae ⟨mirabile monstrum⟩ reddunt se totidem facies pontoque feruntur; IX 122. cernis, facies quae limina servet? VI 575. non ulla laborum, o virgo, nova mi facies inopinave surgit; VI 104. semihominis Caci facies quam (speluncam) dira tenebat; VIII 194. nec te ulla facies, non terruit ipse Typhoeus; VIII 298. turbat: ſ. occurrit. quibus aspera quondam visa maris facies et non tolerabile nomen ‖ numen ‖; V 768. ſ. delabitur. — II. 1. adgnoscunt faciem invisam atque immania membra turbati subito Aeneadae; IX 734. aperio: ſ. I. aperit. Allecto torvam faciem et furialia membra exuit; VII 415. tu faciem illius (pueri) noctem non amplius unam falle dolo; I 683. fero: ſ. I. reddunt. simul his dictis faciem (Nisus) ostentabat et udo turpia membra limo; V 357. reddo: ſ. I. reddunt. hanc genetrix faciem miserata refecit; X 234. (Iris) facieinque deae vestemque reponit; V 619. nec levis hanc faciem ⟨neque enim pote⟩ cura subegit ‖ subedit ‖; Ci 227. — 2. in faciem soror conversa Metisci aurigae; XII 623. ſ. muto in. illum (iuvenem) curvata in montis faciem circumstetit unda; G IV 361. quos (ursos. lupos) hominum ex facie dea saeva potentibus herbis induerat in voltus ferarum; VII 19. rursus in aurigae faciem mutata ‖ conversa ‖ Metisci procurrit dea; XII 784. nec pingues unam in faciem nascuntur olivae; G II 85. dea umbram in faciem Aeneae visu mirabile monstrum⟩ Dardaniis ornat telis; X 637. hanc versa in faciem pestis se fert . .; XII 865. verte omnis tete in facies; XII 891. — III. 1. hoc (gramen) Venus, obscuro faciem circumdata nimbo, detulit; XII 416. ut faciem mutatus et ora Cupido pro dulci Ascanio veniat; I 658. (Mezentius) Latagum saxo atque ingenti fragmine montis occupat os faciemque adversam; X 699. nec mihi displiceat (bos) faciem tauro propior, quaeque ardua tota; G III 58. ipsa ingens arbos faciemque simillima lauro; G II 131. — 2. illa qui (Serranus) plurima nocte luserat, insignis facie; IX 336. stabat Arcentis filius insignis facie; IX 583. oritur miserrima caedes armorum facie et Graiarum errore iubarum; II 412.

facile. leicht, ohne Mühe: facile ut somno adgrediare iacentem (seuem)); G IV 404. quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto consequitur columbam; XI 721.

facilis. leicht, bequem, geſchmeidig, gefügig, nachgiebig, willig, gefällig, günſtig, beweglich, ackring: ipse (Cyclops) nec visu facilis nec dictu affabilis ulli; III 621. dum faciles animi iuvenum (vitulorum), dum mobilis aetas; G III 165. da facilem cursum atque audacibus adnue coeptis; G I 40. Tros Anchisiade, facilis descensus Averno; VI 126. [qua (porta) veris facilis datur exitus umbris]; VI 894. ipse (fetus) volens facilisque sequetur, si . .; VI 146. nunc facilis Rubea ‖ rubea ‖ texatur fiscina virga; G I 266. Arruns, quae sit fortuna facillima, temptat; XI 761. expectet facilemque fugam ventosque ferentis; IV 430. sic fore bello egregium et facilem victu per saecula gentem; I 445. est etiam flos in pratis, facilis quaerentibus herba; G IV 272. facilis iactura sepulchri; II 646. set tamen alternis facilis labor; G I 79. tu facilis venerare napaeas ‖ Napaeas ‖; G IV 535. faciles nymphae risere; E III 9. miratur facilisque oculos fert omnia circum Aeneas; VIII 310. nec faciles (timuit) Ditis sine ‖ Dictaeo ‖ iudice sedes; Cul 275 illam (terram) experiere colendo et facilem pecori et patientem vomeris unci; G II 223. lenta quibus (poculis) torno facili super addita ‖ superaddita ‖ vitis vestit . .; E III 38. facili iam tramite sistam; VI 676. pater ipse colendi haud facilem esse viam voluit; G I 122. di, ferte viam vento facilem et spirate secundi; III 529. quibus (agricolis) ipsa procul discordibus armis fundit humo facilem victum iustissima tellus; G II 460.

facinus. Uebeltat: precor te, ne tantum ‖ in ‖ facinus tam nulla mente sequaris ‖ feraris ‖; Ci 327.

facio. machen, tun, handeln, zu Werke gehen, ausführen, ſchaffen, bilden, verfertigen, darſtellen, erbauen, bewirken, richten, veranſtalten, gewähren, annehmen, vorausſetzen, opfern (faxo: ſ. II, I. III. foedera): I. **abſolut**: iam pridem a me illos (capreolos) abducere Thestylis orat; et faciet; E II 44. cum faciam vitula pro frugibus, ipse venito; E III 77. ni (Aeolus) faciat, maria ac terras caelumque profundum quippe ferant rapidi (venti) secum; I 58. saepe Danai cupiere longo fessi discedere bello; fecissentque utinam! II 110. haut minus ac iussi faciunt; III 561. adsum qui feci; IX 427. sic pater ille deum faciat, sic altus Apollo! X 875. omnia nam potius quam te fecisse putabo; Ci 458. pater: ſ. alqs; X 875. haut secus ac iussi faciunt; III 236.

II. **mit Ergänzung**: 1. haut sibi cum Danais rem faxo et pube Pelasga esse ferant ‖ putent ‖; IX 154. tu facito sis memor; XII 438. — 2. deum rex fecit in terris haliaeetos ales ut (pater) esset; Ci 528. — 3. quis me. fac velle, sinet; IV 540. — 4. qui nati coram me cernere letum fecisti; II 539. illic res Italas Romanorumque triumphos fecerat Ignipotens, illic genus omne futurae stirpis ab Ascanio pugnataque in ordine bella. fecerat et viridi fetam Mavortis in antro procubuisse lupam, geminos huic ubera circum ludere pendentis pueros et lambere matrem impavidos, illam tereti cervice reflexa ‖ reflexam ‖ mulcere alternos et corpora fingere lingua; VIII 628. illam (reginam) inter caedes pallentem morte futura fecerat Ignipotens undis et iapyge ferri, contra autem magno maerentem corpore Nilum pandentemque sinus et tota veste vocantem caeruleum in gremium latebrosaque flumina victos; VIII 710. vgl. III. columnas.

III. **mit einfachem Object**: quid faceremˀ E I 40. haec eadem ut seiret, quid non faciebat Amyntas? E II 35. quid domini faciant, audent cum talia fures? E III 16. mandat fieri sibi talia Daphnis; E V 41. nec non et sterilis (arbos) hoc faciat; G II 54. hoc faciunt, nimio ne luxu obtunsior usus sit genitali arvo; G III 135. quid faceret (Orpheus)? G IV 504. qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem; I 676. hoc Ripheus ‖ Rhipeus ‖, hoc ipse Dymas omnisque iuventus laeta facit; II 395. hoc Helymus facit, hoc aevi maturus Acestes, hoc puer Ascanius; V 73. quod fieri ferro liquidove potest electro; VIII 402. consilium habebant, quid facerent; IX 228 quid faciat (Nisus)? IX 399. fieri quod non pote; Ci 328. istaec, Minos, illos scelerata putavi facturos, quorum . .; Ci 423. prius quam te mihi talia captae facturum metui; Ci 427. agmen: ſ. **agmen**, II, 1. facio (4 St.) S. 31, b. arma: ſ. **arma**, II, 1. facio (3 St.) S. 65, a. sunt auri pondera facti infectique mihi; X 527. bella: ſ. II, 4. A VIII 628. mortaline manu factae immortale carinae fas habeant? IX 95. Polio et ipse facit nova carmina; E III 86. proxima (carmina) Phoebi versibus ille (Codrus) facit; E VII 23. (virgo) aërias facit causam se ‖ sibi ‖ visere turris; Ci 173. in foribus pugnam ex auro solidoque elephanto Gangaridum faciam victorisque arma Quirini, atque hic undantem bello magnumque fluentem Nilum ac navali surgentis aere columnas; G III 27. mira quem (ensem) fecerat arte Lycaon Gnosius; IX 304. (Turnus) aptat ensem, quem Dauno ignipotens deus ipse parenti fecerat; XII 91. (pater Aeneas) facto hic fine quievit; III 718. ego foedera faxo firma manu; XII 316. fit gemitus; VI 220. genus: ſ. II, 4. A VIII 628. aris factus honos; V 763. saevis periclis servati facinus meritosque novamus honores; VIII 189. saepe

exiguus mus sub terris posuitque domos atque horrea fecit; G I 182. sapor indicium faciet manifestus; G II 246. iam iussa facit (Mercurius); I 302. nam neque Parnasi vobis iuga, nam neque Pindi ulla moram fecere, neque Aoniae ‖ Aonie ‖ Aganippe; E X 12. fieret vento mora ne qua ferenti; III 473. haut fit mora, Tarchon iungit opes foedusque ferit; X 153. dives quae munera Dido fecerat; IV 264. fit clanso gurgite murmur; XI 298. Nilum: ſ. columnas. II, 4. A VIII 710. cui (flori) nomen amello fecere agricolae; G IV 272. volucres hostem per auras facta nube premunt; XII 254. numeros: ſ. IV, 1. arcton. deus nobis haec otia fecit; E I 6. facta pariter nunc pace feruntur; V 587. una omnes fecere pedem; V 830. nobis idem Alcimedon duo pocula fecit; E III 44. fit poena merenti; Cul 229. pugnam: ſ. columnas. res: ſ. II, 4. A VIII 628. tum facta silentia tectis; I 730. tum facta silentia linguis; XI 241. angustus in ipso fit nodo sinus; G II 76. aethere in alto fit sonitus; G IV 79. fit sonitus mussantque (apes) oras et limina circum; G IV 188. fit sonitus spumante salo; II 209. sonitum fecerat illi (Scyllae) marmoreo aeratus stridens in limine cardo; Ci 221. fit sonus; IX 752. it ‖ fit ‖ strepitus tectis; X 725. triumphos: ſ. II, 4. A VIII 628. quam (Troiam) vestrae fecere manus melioribus, opto, auspiciis; III 498. tumulum facite; E V 42. (navis) vela facit tamen et plenis subit ostia velis ‖ velis . . plenis ‖; V 281. cui (deo) semper ad ulciscendum quaeritur ex omni ventosa iniuria dicto ‖ verbo atque iniuria facto ‖; Ci 159. quas (vestes) illi (Aeneae) laeta laborum ipsa suis quondam manibus Sidonia Dido fecerat; XI 75. extrema per illos Iustitia excedens terris vestigia fecit; G II 474. fit via vi; II 494. via facta per hostis; IX 356. arbos tarda venit seris factura nepotibus umbram; G II 58. ut Baccho Cererique, tibi sic vota quotannis agricolae facient; E V 80. nunc ille (Euandrus) fors et vota facit cumulatque altaria donis; XI 50. neque ulla vota semitalibus deis sibi esse facta praeter hoc novissimum, paterna lora proximumque pectinem; Cat X 21.

IV. **mit doppeltem Accuſativ:** 1. (Iris) fit Beroë, Tmarii coniunx longaeva Dorycli; V 620. (Allecto) fit Calybe Iunonis anus templique sacerdos; VII 419. faciam omnis uno ore Latinos; XII 837. navita tum stellis numeros et nomina fecit pleiadas, hyadas, claramque Lycaonis arcton; G I 137. quem (Picum) capta cupidine coniunx fecit avem Circe; VII 191. fit tortile collo aurum ingens coluber, fit longae taenia vittae innectitque comas; VII 352. coniugem: ſ. alqm; V 620. an sua cuique deus fit dira cupido? IX 185. tertia dona (Aeneas) facit geminos ex aere lebetas cymbiaque; V 266. fiet (Proteus) subito sus horridus atraque tigris squamosusque draco et fulva cervice leaena; G IV 408. hyadas: ſ. arcton. leaenam: ſ. draconem. his (venenis) ego saepe lupum fieri Moerim vidi; E VIII 97. omnia vel medium fiat ‖ fiant ‖ mare; E VIII 58. ut (Deiopea) pulchra faciat te prole parentem; I 75. pleiadas: ſ. arcton. et me fecere poetam Pierides; E IX 32. sacerdotem: ſ. alqm; VII 419. suem: ſ. draconem. taeniam: ſ. aurum. quod cuique repertum rimauti, telum ira facit; VII 508. tigrim: ſ. draconem. ne vetus indigenas nomen mutare Latinos neu Troas fieri iubeas; XII 824. cognatas urbes olim populosque propinquos Epiro Hesperia unam faciemus utramque Troiam animis; III 504. ubi iam firmata virum te fecerit aetas; E IV 37. — 2. Fortuna valens audacem fecerat ante; Cul 277. perfecto laetus honore Anchisen facio certum; III 179. hanc urbem fecerat infestam populator remige Minos; Ci 111. quid faciat laetas segetes; G I 1. vos (Pierides) haec facietis maxima Gallo; E X 72. (Priape) nunc te marmoreum pro tempore fecimus; E VII 35. qui sui memores aliquos ‖ alios ‖ fecere merendo; VI 664. obvius huic (Pallanti) primum, fatis adductus iniquis, fit Lagus; X 381. libra die somnique pares ubi fecerit horas; G I 208. tu (me) nimborum facis tempestatumque potentem; I 80. promissi dea facta potens; VII 541. quos (vestros honores) contra Aeneadae bello fecere profanos; XII 779. devexo interea propior fit Vesper Olympo; VIII 280. sic rerum facta est pulcherrima Roma; G II 534.

factum. Tat, Handlung, Unternehmen: I. mihi cetera laudem facta ferent; XI 792. ipsa sibi egregium facta decus parient; Cat IX 58. nunc te facta impia tangunt? IV 596. — II, 1. caelata in auro fortia facta patrum; I 641. factum (Pygmalion) din celavit; I 351. (Pallas) tua cernere facta adsuescat; VIII 516. an facta cognoscis tua? Cat XIII 18. mihi maneat pars vitae, spiritus et quantum sat erit tua dicere facta; E IV 54. en erit umquam ille dies, mihi cum liceat tua dicere facta? E VIII 8. (pater) infelix, utcumque ferent ea facta minores; VI 822. qui carmine laudes Herculeas et facta ferunt: ut eliserit . . ; VIII 288. simul heroum laudes et facta parentis iam legere poteris; E IV 26. si modo quod memoras factum fortuna sequatur; IV 109. quid memorem infandas caedes, quid facta tyranni effera? di capiti ipsius generique reservent! VIII 483. illi (genitori) mea tristia facta degeneremque Neoptolemum narrare memento; II 548. nunc magna referte facta, patrum laudes; X 282. reservo: ſ. memoro. casus factum quicumque sequentur; IX 299. ſ. memoro. hic mortis durae casum tuaque optima facta non silebo; X 791. Arcadas accensos monitu et praeclara tuentis facta viri dolor armat; X 398. — 2. prisca fides facto, sed fama perennis; IX 79. — III. lupus conscius audacis facti; XI 812. — IV. cum facti causam tempusque doloris habebis; Ci 336. dux femina facti; I 364. mihi facti fama sat est; IX 194. pressa est insignis gloria facti; XII 322. quiane bene apud memores veteris stat gratia facti? IV 539. nec tanti abolescet gratia facti; VII 232. [mercati solum, facti de nomine Byrsam]; I 367. (puella) esset ut in terris facti de nomine ciris; Ci 488. — V, 1. et dubitamus adhuc virtute extendere vires ‖ virtutem extendere factis ‖? VI 806. famam extendere factis, hoc virtutis opus; X 468. vade age et ingentem factis fer ad aethera Troiam; III 462. hunc atavi reges, hunc claris dextera factis (movet); VII 474. — per vos et fortia facta, fidite ne pedibus; X 369.

facultas. Gelegenheit: cuius (Protei) Aristaeo quoniam est oblata facultas; G IV 437.

Fadus. Rutuler: (Eryalus) Fadumque Herbesumque subit Rhoetumque Abarimque, ignaros; IX 344.

faenilia. Heuboden: nec tota claudes faenilia bruma; G III 321.

faginus. aus Buchenholz: post valido nitens sub pondere faginus axis instrepat; G III 172. pocula ponam fagina, caelatum divini opus Alcimedontis; E III 37.

fagus. Buche, Buchenbaum (pl. fagus: ſ. I. manent. II, 1. gero): 1. incanescunt: ſ. II, 1. umbrosae manent ‖ monent ‖ fagus hederaeque ligantes brachia; Cul 141. — II, 1. caeditur et tilia ante ingo levis altaque fagus ‖ stivae ‖; G I 173. steriles platani malos gessere valentes, castaneae fagos; ‖ fagus ‖, ornusque incanuit albo flore piri; G II 71. — 2. tantum inter densas umbrosa cacumina fagos adsidue veniebat (Corydon); E II 3. — III. usque ad veteres iam fracta cacumina fagos; E IX 9. — IV. in viridi nuper quae cortice fagi carmina descripsi; E V 13. tu patulae recubans sub tegmine fagi; E I 1. qui audax inventa, Tityre, te patulae cecini sub tegmine fagi; G IV 566. —

V. hic ad veteres fagos cum Daphnidis arcum fregisti; E III 12.

falarica, Wurfſpieß: magnum stridens contorta falarica, ‖ phal. ‖ venit. fulminis acta modo, quam nec duo taurea terga nec lorica sustinuit; IX 705.

falcatus, ſichelförmig: laevas caetra ‖ cetra ‖ tegit, falcati comminus enses; VII 732.

Falernus, falerniſch, von einem Gefilde in Campanien: nec cellis ideo contende Falernis; G II 96.

Faliscus, Bewohner von Falerii: hi Fescenninas acies aequosque Faliscos (habent); VII 695.

fallacia, Trug, Täuſchung: ubi nulla movet stabilem fallacia Nisum; Ci 378. ubi nulla fugam reperit fallacia; G IV 443.

fallax, trügeriſch, ränkevoll, täuſchend: fallax haut ante repertus (Apollo); VI 343. nec fraus et incolumen falluci perferet Anno; XI 717. Aenean credam fallacibus auris et caelo ‖ caeli (fraude) ‖ ! V 850. occidet et serpens, et fallax herba veneni occidet; E IV 24. tali mortalia nutu fallax momento temporis hora dedit; Cat III 10. grandior ut fetus siliquis fallacibus esset; G I 195. rursus perplexum iter omne revolvens fallacis silvae; IX 392. me inrita expertum fallacis praemia volgi; Ci 2.

fallo, täuſchen, hintergehen, betrügen, unterdrücken, unkenntlich machen, entgehen; I, 1. secura quies et nescia fallere vita, dives opum variarum non absunt; G II 467. filius Aumi, haut Ligurum extremus, dum fallere fata sinebant; XI 701. — 2. ut occultum inspires ignem fallasque veneno; I 688. nunc nequiquam fallis dea; XII 634. si nunquam fallit imago; E II 27. alarum verbera nosco, nec fallunt iussa superba magnanimi Iovis; XII 877. nec sidus regione viae litusve fefellit; VII 215. hic iaculo bonus, hic longe fallente sagitta; IX 572. Thronium Salius Salimumque Nealces (deicit) insidiis ‖ insignis ‖ iaculo et longe fallente sagitta; X 754. sidus: ſ. litus. — II. numquam te crastina fallet hora; G I 425. nec miseros fallunt aconita legentis; G II 152. munere sic niveo lanae Pan captam te, Luna, fefellit; G III 392. neque est te fallere quicquam; G IV 447. postquam primus amor deceptam morte fefellit; IV 17. nec me adeo fallit te suspectas habuisse domos Carthaginis altae; IV 96. quis fallere possit amantem? IV 296. iam dies, nisi fallor, adest. quem . .; V 49. neque te Phoebi cortina fefellit, dux Anchisiade, nec . .; VI 347. nec me mea cura fefellit; VI 691. ille (anguis) solvitur attactu nullo fallitque furentem (Amatam); VII 350. nec nos via fallit ‖ fallet ‖ euntis; IX 243. Euryalum fallit timor regione viarum; IX 385. nec te sententia fallit; X 608. fallit te incautum pietas tua; X 812. haut fallor ⟨quod ut o potius, Rhamnusia, fallar⟩; Ci 228. infandum si fallere possit (Dido) amorem; IV 85. (Crensa) defuit te comites natumque virumque fefellit; II 744. qui nec veriti dominorum fallere dextras; VI 613. tu faciem illius (pueri) noctem non amplius unam falle dolo; I 684. tum laqueis captare feras et fallere visco iuventum; G I 139. quo (signo) non praesentius ullum turbavit mentes Italas monstroque fefellit; XII 246. natum: ſ. comites. di cuius (Stygis) iurare timent et fallere numen; VI 324. forma vel sidera fallas; Ci 432. una bonum Caci spem custodita fefellit; VIII 218. virum: ſ. comites.

falsus, falſch, unwahr, erdichtet, citel, trügeriſch: Solem ‖ solem ‖ quis dicere falsum audeat? G I 463. hos (infantes) iuxta falso damnati crimine mortis; VI 430. te veri effeta senectus arma regum inter falsa vatem formidine ludit; VII 442. quam veri effeta senectus arma inter regum falsa formidine ludit; VII 453. quod ut o potius formidine falsa ludar! X 631. ut supremam falsa inter gaudia noctem egerimus, nosti; VI 513. ille (Iulus) ubi magnum falsi implevit genitoris amorem; I 716. quid natum totiens falsis ludis imaginibus? I 407. nil ‖ in ‖ quo falsa tamen lateat pietatis imago; Ci 263. ‖falsa ad caelum mittunt insomnia manes‖; VI 896 Proetides implerunt falsis mugitibus agros; E VI 48. quem (Palamedem) falsa sub proditione Pelasgi demisere Neci ‖ neci ‖; II 83. cum dona ante urbem in luco falsi Simoentis ad undam libabat Andromache; III 302. sol: ſ. alqs.

falx, Sichel, Winzermeſſer: I. curvae rigidum falces conflantur in ensem; G I 508. neque illae (oleae) procurvam expectant falcem rastrosque tenacis; G II 421. non vinea falcem (patietur); E IV 40. iam falcem arbusta reponunt; G II 416. pater Sabinus curvam servans sub imagine falcem; XII 179. neque ante falcem maturis quisquam supponat aristis, quam . .; G I 348. — II, 1. (prima aetas) ipsa acie nondum falcis temptanda; G II 365. vomeris huc et falcis honos cessit; VII 635. — 2. custos furum atque avium cum falce saligna Hellespontiaci servet tutela Priapi; G IV 110. — III. est tuguri custos, armatus falce saligna; Copa 23. me arbustum Miconis atque malas vitis incidere falce novellas; E III 11. falcibus messae ad lunam quaeruntur aënis pubentes herbae; IV 513. illi falce deus colitur, non arte politus; Cul 86. nisi ruris opaci falce premes umbras; G I 157.

fama (Fama), Gerücht, Gerede, Sage, Ruf, Leumund, Ehre, Ruhm: I. **Subject:** extempo Libyae magnas it Fama per urbes, Fama, malum qua non alind velocius ullum: mobilitate viget viresque adquirit eundo, parva metu primo, mox sese attollit in auras ingrediturque solo et caput inter nubila condit. illam Terra parens, ira inritata deorum, extremam, ut perhibent, Coeo Enceladoque sororem progenuit pedibus celerem et pernicibus alis, monstrum horrendum ingens, cui quot sunt corpore plumae, tot vigiles oculi ‖ oculi ‖ subter ⟨mirabile dictu⟩, tot linguae, totidem ora sonant, tot subrigit auris. nocte volat caeli medio terraeque per umbram stridens, nec dulci declinat lumina somno; luce sedet custos aut summi culmine tecti turribus aut altis, et magnas territat urbes, tam ficti pravique tenax quam nuntia veri. haec tum multiplici populos sermone replebat gaudens et pariter facta atque infecta canebat; IV 173. nec iam fama mali tanti, sed certior auctor advolat Aeneae, esse suos . .; X 510. attollit: ſ. adquirit. concussam bacchatur Fama ‖ fama ‖ per urbem; IV 666. canit: ſ. adquirit. ne noster honos infractave cedat fama loco; VII 333. condit: ſ. adquirit. me cognati patres, tua terris didita fama coniunxere tibi; VIII 132. declinat: ſ. adquirit. eadem impia Fama furenti (reginae) detulit armari classem; IV 298. audieras, et fama fuit (omnia servasse Menalcan); E IX 11. si vera est fama; G IV 42. hinc sinus Herculei, si vera est fama, Tarenti cernitur; III 551. fama est Enceladi semustum fulmine corpus urgeri mole hac; III 578. Alpheum fama est huc Elidis amnem occultas egisse vias supter mare; III 694. Daedalus, ut fama est, fugiens Minoïa regna; VI 14. fama est obscurior annis; VII 205. Silvano fama est veteres sacrasse Pelasgos lucumque diemque; VIII 600. mihi facti fama sat est; IX 195. morte obita qualis fama est volitare figuras; X 641. fama est praecipitem (Turnum), dum trepidat, ferrum aurigae rapuisse Metisci; XII 735. hic (est) et fama vetus nunquam moritura Camilli; Cul 362. nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem; I 532. III 165. amissis, ut fama, apibus morbone fameque; G IV 318. ubi fama per omnem Trinacriam? V 392. prisca fides facto, sed fama perennis; IX 79. fama finitimos et clari nomen Acestae excierat; V 106. feret haec aliquam tibi fama salutem; I 463 mihi fama suprema nocte tulit fessum vasta te caede

Pelasgum procubuisse . . ; VI 502. (responsa, monitus) circum late volitans iam Fama per urbes Ausonias tulerat; VII 104. iam Fama volans, tanti praenuntia luctus, Euandrum Euandrique domos et moenia replet, quae modo victorem Latio Pallante ferebat; XI 139. gaudet, ingreditur, it: ſ. adquirit. moritur; ſ. est; Cul 362. si fama movet; XI 368. nec famam obstare furori; IV 91. hic incredibilis rerum fama occupat auris, Helenum regnare; III 294. potest: ſ. II, 1. extinguo. multi praeterea, quos fama obscura recondit; V 302. replet: ſ. adquirit, fert; XI 139. ut fama fidem missique reportant exploratores; XI 541. interea pavidam volitans pinnata per urbem nuntia Fama rnit; IX 474. sedet: ſ. adquirit. quid loquar, Scyllam Nisi, quam fama secutast Dulichias vexasse rates? E VI 74. quo neque me Rutuli nec conscia fama sequatur; X 679. stridit, subrigit: ſ. adquirit. multa virum meritis sustentat fama troiacis; XI 224. territat: ſ. adquirit. votum pro reditu simulant (ductores Danaum), ea fama vagatur; II 17. *audiam, et haec manis veniet mihi fama sub imos; IV 387. postquam Anchises incendit animum famae venientis amore; VI 889. viget: ſ. adquirit. volitat: ſ. fert; VII 104. ruit. fama volat pulsum regnis cessisse paternis Idomenea ducem; III 121. fama volat; VII 392. fama volat parvam subito volgata per urbem, ire equites; VIII 554. ſ. adquirit. —

II. **nach Verben:** I. (Aeneas) attollens umero famamque et fata nepotum; VIII 731. dido: ſ. I. coniungit. tu quoque litoribus nostris, Aeneïa nutrix, aeternam moriens famam. Caieta, dedisti; VII 2. altius omnem expediam prima repetens ab origine famam; G IV 286. te propter eundem extinctus pudor et, qua sola sidera adibam, fama prior; IV 323. speransque famam extingui veterum sic posse malorum; VI 527. famam extendere factis, hoc virtutis opus; X 468. nec vestra feretur fama levis; VII 232. nos munera templis quippe tuis ferimus famamque fovemus inanem; IV 218. infringo: ſ. I. cedit. neque famam patieris inultae; XI 847. progigno: ſ. I. adquirit. non ‖ nec ‖ perfossus Athos nec magno vincula Ponto iacta meo quaerent iam sera volumine famam, non Hellespontus pedibus pulsatus equorum; Cul 32. repeto: ſ. expedio. imperium Oceano, famam qui (Caesar) terminet astris; I 287. hinc totam infelix volgatur fama per urbem; XII 608. — 2. omnipotens oculos torsit ad oblitos famae melioris amantis; IV 221. — 3. sono, sum; ſ. I. adquirit.

III. **nach Substantiven:** amor: ſ. I. venit. ad nos vix tenuis famae perlabitur aura; VII 646. tu ades, o decus, o famae merito pars maxima nostrae; G II 40.

IV. **Ablativ:** adire: ſ. II, 1. extinguo. quarum (urbium) non ulli fama concedere digna stat Megara; Ci 104. accingar Caesaris nomen fama tot ferre per annos, quot . . ; G III 47. fernnt fama Hippolytum ad sidera rursus aetheria venisse; VII 765. si forte tuas pervenit ad auris Palamedis incluta fama gloria; II 82. o fama ingens, ingentior armis vir Troiane! XI 124. (virginem) fore inlustrem fama fatisque canebant ipsam; VII 79. te misere Nersae, Ufens, insignem fama et felicibus armis; XII 745. pondere vel culicis levior famaque feretur ‖ feratur ; Cul 7. est locus nobilis et fama multis memoratus in oris; VII 564. neque enim specie famave movetur Dido; IV 170. sum pius Aeneas, fama super aethera notus; I 379. est in conspectu Tenedos, notissima fama insula, dives opum; II 21. altera (puella) non fama dixerit esse prior; Cat IX 24. ille (Turnus) quidem ad superos succedet fama; XII 235. videt bella iam fama totum volgata per orbem; I 457. abl. comp.: ſ. I. adquirit.

fames (Fames: ſ. I, 1. habitat), Hunger, Gier: I, 1. quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames? III 57. cum te, nate, fames accisis coget dapibus consumere mensas, tum . . ; VII 124. haec erat illa fames; haec nos suprema manebat exiliis ‖ exitiis ‖ positura modum; VII 128. primis in famelbus Orci habitant Metus et malesuada Fames ac turpis Egestas, terribiles visu formae; VI 276. manet, ponit: ſ. est. suadet enim vaesana fames; IX 340. X 724. ante, quam vos dira fames ambesas subigat malis absumere mensas; III 256. — 2. Vocativ: ſ. 1. cogit. — II. Celaeno tristis denuntiat iras obscenamque famem; III 367. caepa rubens sectique famem domat area porri; Mo 84. postquam exempta fames epulis mensaeque remotae; I 216. postquam exempta fames et amor compressus edendi; VIII 184. concussa famem in silvis solabere quercu; G I 159. — III. pulso timore iam famis; Mo 121. — IV. amissis, ut fama, apibus morboque fameque; G IV 318. ille (Cerberus) fame rabida tria guttura pandens corripit obiectam (offam); VI 421. fame geminii crepant? Cat XIII 36. omnes (apes) ignavaeque fame et contracto frigore pigrae; G IV 259. pallida semper ora fame; III 218.

famula. Dienerin, Sklavin: I. quinquaginta intus famulae, quibus ordine longam cura penum struere et flammis adolere penates; centum aliae totidemque pares aetate ministri, qui dapibus mensas onerent et pocula ponant; I 703. succipiunt ‖ suscipiunt ‖ famulae conlapsaque membra marmoreo referunt thalamo stratisque reponunt; IV 391. — II. cum femina famulas ad lumina longo exercet penso; VIII 411. qui (invenis) deinde me famulo famulamque Heleno transmisit habendam; III 329. (Simylus) clara famulam poscit mortaria voce; Mo 93. transmitto: ſ. habeo. *alma, tibi hanc, nemorum cultrix, Latonia virgo, ipse pater famulam voveo; XI 558. — III. men alias inter famularum munere fungi non licuit? Ci 444.

famulus, Diener, Sklav, Knecht, Knappe (gen. famulum: ſ. III): I, 1. advertunt: ſ. 3. I, 1. dant manibus famuli lymphas cereremque canistris expediunt tonsisque ferunt mantelia villis; I 701. vix illam (loricam) famuli Phegeus Sagarisque ferebant multiplicem conixi umeris; V 263. famuli conlapsum (genitorem) in tecta ferebant; VIII 584. ſ. dant. tris iuxta famulos temere inter tela iacentis (Nisus) premit; IX 329. — 2. (Aeneas) incertus, geminume loci famulumne parentis esse putet; V 95. — 3. vos, famuli, quae dicam animis advertite vestris; II 712. — II. qui (invenis) deinde me famulo famulamque Heleno transmisit habendam; III 329. — III. circum omnis famulumque manus Troianaque turba; XI 34.

far. Dinkel, Spelt, Mehl: I. *hiberno laetissima pulvere farra, laetus ager; G I 101. — II, 1. florentis secant herbas fluviosque ministrant farraque; G III 127. ibi flava seres mutato sidere farra; G I 73. — 2. si triticeam in messem robustaque farra exercebis humum; G I 219. — III. popolat ingentem farris acervum curculio; G I 185. velut ingentem formicae farris acervum cum populant hiemis memores tectoque reponunt; IV 402. — IV. (larem, penetralia Aeneas) farre pio et plena supplex veneratur acerra; V 745.

farina. Mehl: (Simylus) contrahit admixta nuce ‖ admixtos tum ‖ fontes atque farinas; Mo 45. (Simylus) transfert inde manu fusas ‖ tusas ‖ in cribra farinas et quatit; Mo 40.

farrago. gemischtes Futter; tum demum crassa magnum farrigine corpus crescere iam domitis (equis) sinito; G III 205.

fas. Recht, Pflicht, heilige Ordnung, Schicksal, Verhängnis: I, 1. quam vellent aethere in alto nunc duros perferre labores! fas obstat; VI 438. etiam festis quaedam exercere diebus fas et iura sinunt;

G I 269. nec te hinc comitem asportare ‖ te comitem hinc portare ‖ Creusam fas aut ille sinit superi regnator Olympi; II 779. — 2. equidem de te mil tale verebar nec fas, non; IX 208. [non vitae gaudia quaero (nec fas), sed gnato manis perferre sub imos]; XI 181. (lyra) potuit Eurydicen viro ducendam reddere: non fas; Cul 287. ne signare quidem ant partiri limite campum fas erat; G I 127. fas illi limina divom tangere; G IV 358 mihi iussa capessere fas est; I 77. fas mihi Graiorum sacrata resolvere iura, fas odisse viros atque omnia ferre sub auras, si qua tegunt; II 158. tu coniunx, tibi fas animum temptare precando; IV 113. sit mihi fas audita loqui, sit numine vestro pandere res caligine mersas; VI 266. nulli fas casto sceleratum insistere limen; VI 563. quem (Messapum) neque fas igni cuiquam nec sternere ferro; VII 692. tum quoque fas nobis Teucros armare fuisset; VIII 397. nulli fas Italo tantam subiungere gentem; VIII 502. (te) magno intexens, si fas est dicere, peplo; Ci 21. et nos fas extera quaerere regna; IV 350. fas omne est, Cytherea, meis te fidere regnis; V 800. vos quoque Pergameae iam fas est parcere genti, dique deaeque omnes; VI 63. me natam nulli veterum sociare procorum fas erat; XII 28. illic fas regna resurgere Troiae; I 206. heu nihil invitis fas quemquam fidere divis! II 402. — II. ille (Threïcius rex) fas omne abrumpit: Polydorum obtruncat et auro vi politur; III 55. mortaline manu factae immortale carinae fas habeant? IX 96. quippe ubi fas versum atque nefas; G I 505.

fascino, verzaubern: nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos; E III 103.

fascinus, Phallosdienſt: non me vocabis pulchra per Cotyttia ad feriatos fascinos? Cat XIII 20.

fascis, Bündel, Laſt, Bürde, Rutenbündel der Liktoren: I. illum non populi fasces, non purpura regum flexit; G II 495. vetus adstricti fascis pendebat anethi; Mo 59. — II, 1. hic sceptra accipere et primos attollere fasces regibus omen erat; VII 173. (Simylus) nonis diebus venales umero fasces portabat in urbem; Mo 81. vis fasces videre receptos? VI 818. — 2. cantantes ut eamus, ego hoc te fasce levabo; E IX 65. — III. Romanus inirsto sub fasce viam quom carpit; G III 347. *saepe (apes) ultro animam sub fasce dedere; G IV 204.

fastidio, mißachten, verſchmähen: invenies alium, si te hic fastidit, Alexim; E II 73. si quis non pauperis usum mente minus ‖ prius ‖ docta fastidiat; Cul 59.

fastidium, Widerwille, Geringſchätzung: matri longa decem tulerunt ‖ abstulerint ‖ fastidia menses; E IV 61. tristis Amaryllidis iras atque superba pati fastidia; E II 15.

fastigium, Giebel, Dach, Zinne, Tiefe, Hauptſache: I. forsitan et scrobibus quae sint fastigia quaeras; G II 288. — II, 1. prensant fastigia dextris; II 444. summa sequar fastigia rerum; I 342. summi fastigia tecti ascensu supero; II 302. Aeneas fastigia suspicit urbis; I 438. — 2. dixit (Euandrus) et angusti subter fastigia tecti ingentem Aenean duxit; VIII 366. evado ad summi fastigia culminis; II 458 si qua (dona) suspendi tholo aut sacra ad fastigia fixi; IX 408. cives ignem ad fastigia iactant; VIII 491. ardentis taedas alii ad fastigia iactant; IX 568. ilicet ignis edax summa ad fastigia vento volvitur; II 758.

fastus, Hochmut, Stolz: nos stirpis Achilleae fastus iuvenemque superbum servitio enixae tulimus; III 326.

fatalis, vom Schickſal beſtimmt, weisſagend, verhängnisvoll, verderblich: fatalem Aeneam manifesto numine ferri admonet ira deum; XI 232. quem (Ascanium) regno Hesperiae fraudo et fatalibus arvis; IV 355. non licuit finis Italos fataliaque arva tecum quaerere; V 82. quam comitabantur fatalia carmina quercus; Cul 134. ut penuria adegit violare manu malisque audacibus orbem fatalis crusti; VII 115. cum fatalis ecus saltu super ardua venit Pergama; VI 515. scandit fatalis machina muros feta armis; II 237. en omnes Arcades hi sunt fatalesque ‖ fatalisque ‖ manus, infensa Etruria Turno; XII 232. quin et fatalis murorum attollere moles iuvabit; XI 130. Tydides, Ulixes fatale adgressi sacrato avellere templo Palladium; II 165. nil me fatalia terrent responsa deorum; IX 133. cunctanti (Turno) telum Aeneas fatale coruscat, sortitus fortunam oculis; XII 919. ille (Charon) admirans venerabile donum fatalis virgae; VI 409.

fateor, geſtehen, bekennen, einräumen, zugeben: I. namque, fatebor enim, nec spes libertatis erat nec cura peculi; E I 31. mihi Damon ipse fatebatur; E III 24. eripui, fateor, leto me et vincula rupi; II 134. Anna, fatebor enim, solus hic inflexit sensus; IV 20. Iuturnam misero (fateor) succurrere fratri suasi; XII 813. (fatebor enim) quae maxima deterrendi debuit, hortandi maxima causa fuit; Cat IX 11. — II, 1. hortamur, quae deinde agitet fortuna fateri; III 609. — 2. Rhadamantus subigit fateri, quae quis distulit in seram commissa piacula mortem; VI 567. — 3. bello Iliacos fateor petiisse penates; III 603. ni (rex Latinus) dare coniugium et dicto parere fatetur; VII 433. ni frenum accipere et victi parere fatentur; XII 568. Indigetem Aenean scis ipsa et scire fateris deberi caelo; XII 794. — 4. quo (ductore) sospite nunquam res equidem Troiae victas aut regna fatebor; VIII 471. cuncti se scire fatentur, quid fortuna ferat populi, sed dicere mussant; XI 344. — III. „cuncta equidem tibi, rex, fuerit quodcumque, fatebor vera“ inquit; II 77. verum fateamur: amat Polyhymnia verum; Ci 55. dulces camenae (nam fatebimur verum, dulces fuistis); Cat V 12. — IV. id quod multo tute ipse fatebere maius, pocula ponam fagina; E III 35.

fatidicus, weisſagend: agmen ciet Ocnus, fatidicae Mantus et Tusci filius amnis; X 199. rex sollicitus monstris oracula Fauni, fatidici genitoris, adit; VII 82. monstrat Carmentalem portam, nymphae priscum Carmentis honorem, vatis fatidicae; VIII 340.

fatifer, todbringend: sonat una fatifer arcus; IX 631. (Aeneas) miratur interque manus versat fatiferum ensem; VIII 621.

fatigo, ermüden, bedrängen, zuſetzen, antreiben, jagen, durchſtreifen, verbringen: I. alqs: vgl II. diem. collecta fatigat edendi ex longo rabies et siccae sanguine fauces; IX 63. — II. an quae te Fortuna fatigat, ut . .? VI 533. saepe etiam cursu quatiunt et sole fatigant (armenta); G III 132. quae (Iuno) mare nunc terrasque metu caelumque fatigat; I 280. intextus puer frondosa regius Ida velocis iaculo cervos cursuque fatigat; V 253. olli remigio noctemque diemque fatigant; VIII 94. qualis equos Thraeissa fatigat Harpalyce; I 316. (puppis) inflicta vadi dorsa dum pendet iniquo fluctusque fatigat; X 304. mare: ſ. caelum. undique collecti coeunt Martemque fatigant; VII 582. noctem: ſ. diem. tanto magis ille (deus) fatigat os rabidum fingitque premendo; VI 79. iuvenis quadrupedem citum ferrata calce fatigat; XI 714. venatu invigilant pueri silvasque fatigant; IX 605. Aeneas socios fatigat; IV 572. versa iuvencum terga fatigamus hasta; IX 610. terras: ſ. caelum. quos (viros) nulla fatigant proelia; XI 306.

fatisco, ſich ſpalten, ſich auflöſen, zerſpringen: saxis solida aera fatiscunt; IX 809. neu pulvere victa (area) fatiscat; G I 180. omnes (naves) accipiunt inimicum imbrem rimisque fatiscunt; I 123. haut umquam manibus iactata (pinguis tellus) fatiscit; G II 249.

fatum (Fatum: ſ. I, 1. ponunt), Weisſagung, Beſtimmung, Geſchick, Schickſal, Los, Verhängnis, Unglück: I. **abſolut**: 1. nos fata deum vestras exquirere terras imperiis egere suis; VII 239. tibi qui cursum venti, quae fata dedere? III 337. nec veni, nisi fata locum sedemque dedissent; XI 112. si fata deum, si mens non laeva fuisset; II 54. Danaum, si fata fuissent, ut caderem mernisse manu; II 433. forsitan et Priami fuerint quae fata requiras; II 506. sunt et mea contra fata mihi, exeindere gentem; IX 137. qua fata celerruma; XII 507. litore curvo moenia prima loco fatis ingressus iniquis; III 17. (Aeneas) Italiam petiit fatis auctoribus ⟨esto⟩ Cassandrae impulsus furiis; X 67. postquam te fata tulerunt; E V 34. sive dolo (hortatur) seu iam Troiae sic fata ferebant; II 34. classem molimur inecrti quo fata ferant, ubi sistere detur; III 7. cuius et annis et generi fata indulgent; VIII 512. tolle fuga Turnum atque instantibus eripe fatis; X 624. instantia vidi ‖ vici ‖ alterius, sine respectu mea fata relinquens ad pariles agor eventus; Cul 228. fata viam invenient; III 395. X 113. manent immota tuorum fata tibi; I 258. nostros ea fata manere nepotes; II 194. mox illos sua fata manent maiore sub hoste; X 438. me fata mea et scelus exitiale Lacaenae his mersere malis; VI 511. fata obstant; IV 440. sedes ubi fata quietas ostendunt; I 205. ostendent terris hunc tantum fata neque ultra esse sinent; VI 869. me si fata meis paterentur ducere vitam auspiciis; IV 340. me Fortuna omnipotens et ineluctabile Fatum his posnere locis; VIII 334. si sic fata Iovis poscunt; IV 614. hunc illum poscere fata et reor et opto; VII 272. fatis huc te poscentibus adfers; VIII 177. te quoque fata prospectant paria; X 740. si numina vestra incolumem Pallanta mihi, si fata reservant; VIII 575. quo nunc me, infelix, ant quae me fata reservant? Ci 318. ni fata resistant; G IV 455. nate dea, quo fata trahunt retrahuntque sequamur; V 709. sua quemque secuntur fata; Cat XI 4. quem si fata virum servant, non metus; I 546. si qua fata sinant; I 18. dulces exuviae, dum fata deusque sinebant ‖ sinebat ‖; IV 651. filius Auni, haut Ligurum extremus, dum fallere fata sinebant; XI 701. ſ. ostendunt. subigunt quo tendere fata; Ci 183. iam iam fata, soror, superant; absiste morari; XII 676. trahunt: ſ. retrahunt. nec pater omnipotens Troiam nec fata vetabant stare; VIII 398. en iterum crudelia retro fata vocant; G IV 496. si te fata vocant; VI 147. etiam sua Turnum fata vocant; X 472. nos alias hinc ad lacrimas eadem horrida belli fata vocant; XI 97. ne pater fato urgenti incumbere vellet; II 653. — 2. quibus (puellis) Erinys sicut Hymen praefata ‖ ⟨pro fata!⟩ ‖: dedit conubia mortis; Cul 247. heu stirpem invisam et fatis contraria nostris fata Phrygum! VII 294.

II. **nach Verben**: 1. (Aeneas) attollens umero famamque et fata nepotum; VIII 731. quae (vates) rupe sub ima fata canit; III 444. retinet longaevos haruspex fata canens; VIII 499. fata cavens silvis genitor celarat Halaesum; X 417. cur nova condere fata (quisquam potest)? X 35 hic ego tuas sortes arcanaque fata, dicta meae genti, ponam; VI 72. matre dea monstrante viam data fata secutus; I 382. te tua fata docebo; VI 759. (Aeneas) tum socios maestique metum solatur Iuli, fata docens; XII 111. desine fata deum flecti sperare precando; VI 376. Aeneas gemit crudelia secum fata Lyci fortemque Gyan fortemque Cloanthum; I 222. Iuppiter fata imponit diversa duorum, quem damnet labor; XII 726. quod (Alcestis) saeva mariti in Chalcodoniis Admeti tura ‖ fata ‖ morata est; Cul 264. tremor, cui fata parent, quem poscat Apollo; II 121. pono: ſ. dico cum virgo „poscere fata tempus“ ait; VI 45. ut (Iapyx) depositi proferret fata parentis; XII 395. Anchises recensebat fataque fortunasque virum moresque manusque; VI 683. relinquo: ſ. I, 1. instant. sic pater Aeneas intentis omnibus unus fata renarrabat divom; III 717. fatis contraria fata rependens; I 239. heu miserande puer, si qua fata aspera rumpas, tu Marcellus eris; VI 882. magnanimum Aenean et fata extrema secutus; IX 204. ſ. do. sic fata deum rex sortitur volvitque vices; III 375. felix, qui metus omnis et inexorabile fatum subiecit pedibus strepitumque Acherontis avari; G II 491. versis lugeret Graecia fatis; XI 287. video: ſ. I, 1. instant. contra ego vivendo vici mea fata; XI 160. ſ. I, 1. instant. o genetrix, quo fata vocas? IX 94. — 2. Aeneas curas mutabat versans, Siculisne resideret arvis oblitus fatorum, Italasne capesseret oras; V 703. — 3. tunc etiam fatis aperit Cassandra futuris ora; II 246. nunc iuvenem inparibus video concurrere fatis; XII 149. tum fatis debitus Arrunus velocem Camillam circuit; XI 759. pater Anchises dare fatis vela iubebat; III 9. sat fatis Venerique datum, quod . . ; IX 135. eripio: ſ. I, 1. instant. incumbo: ſ. I, 1. urget. vates graviter frendens sic fatis ora resolvit; G IV 452. — 4. i deens, i, nostrum: melioribus utere fatis; VI 546. — 5. fata per Aeneae iuro dextramque potentem; VII 234. eadem me ad fata vocasses; IV 678. nos alia ex aliis in fata vocamur; III 494.

III. **nach Adjectiven**: 1. (regina) testatur moritura deos et eouscia fati sidera; IV 519. tum libera fati classem conscendit iussis gens Lydia divom; X 154. ne fati nescia Dido (Teucros) finibus arceret; I 299. nescia mens hominum fati sortisque futurae! X 501. quis (hederis) aderat veteris myrtus non neseia fati; Cul 145. — 2. contrarius: ſ. II, 1. rependo. quid me praeclara stirpe deorum invisum fatis genuisti? G IV 324.

IV. **nach Subſtantiven**: volveus fatorum arcana movebo; I 262. genitor mihi talia Anchises fatorum arcana reliquit; VII 123. hos (penatis) cape fatorum comites; II 294 nulla fati quod lege tenetur; XII 819. vos o crudeli fatorum lege, puellae Dauliades, gaudete; Ci 199. dixerunt concordes stabili fatorum numine Parcae; E IV 47. (Nautes) responsa dabat vel quae portenderet ira magna deum vel quae fatorum posceret ordo; V 707. fatorum hic exitus illum (Priamum) sorte tulit; II 554.

V. **Umſtand**: 1. obvius huic (Pallanti) primum, fatis adductus iniquis, fit Lagus; X 380. multos per annos (Troes) errabant acti fatis maria omnia circum; I 32. quibus actus uterque Europae atque Asiae fatis concurrerit orbis; VII 224. me (oracula, patres) fatis egere volentem; VIII 133. Latinus coniugis attonitus fatis urbisque ruina; XII 610. hic modo laetans ‖ laeta ‖ copia nunc miseris circumdatur anxia fatis; Cul 353. fatis numquam concessa moveri apparet Camerina procul; III 700. qui (dux) fatis datas non respicit urbes; IV 225. animae, quibus altera fato corpora debentur; VI 713. continuo „salve fatis mihi debita tellus“ ait (Aeneas); VII 120. vel fato fuerit nobis haec debita pestis vel . . ; Ci 456. fatis deum defensus iniquis Sinon; II 257. heu misero coniunx fato mi ‖ fatone ‖ erepta Creusa; II 738. quia sit illis (corvis) rerum fato prudentia maior; G I 416. filius huic (Latino) fato divom prolesque virilis nulla fuit; VII 50. nate, Iliacis exercite fatis; III 182. V 725. tum vero infelix fatis exterrita Dido mortem ‖ Mortem ‖ orat; IV 450. extremum fato quod te adloquor, hoc est; VI 466. fatis incerta feror si Iuppiter unam esse velit urbem; IV 110. pater „frangimur heu fatis“ inquit „ferimurque procella!“ VII 594. heu quibus ille iactatus fatis! IV 14. non indebita posco regna meis fatis; VI 67. ingredi: ſ. I, 1. est; III 17. (virginem) fore inlustrem fama

fatisque canebant ipsam; VII 79. nec (Iuno) Iovis imperio fatisque infracta quiescit; V 784. immota manet fatis Lavinia coniunx; VII 314. cum seu caelesti fato seu sideris ortu undique mutatur caeli nitor; Cul 347. quia (Dido) nec fato merita nec morte peribat; IV 696. ut (Hercules) duros mille labores fatis Iunonis iniquae pertulerit; VIII 292. hunc illum fatis externa ab sede profectum portendi generum; VII 255. Aenean fatis regem se dicere posci; VIII 12. proficisci: ſ. portendi. qui (vir) Italiam fato profugus Laviniaque ‖ Lavinaque ‖ venit litora; I 2. referri: ſ. ruere. fracti bello fatisque repulsi ductores Danaum; II 13. rependere: ſ. II, 1. rependo. nunc femina Caeneus rursus et in veterem fato revoluta figuram; VI 449. sic omnia fatis in peius ruere ac retro sublapsa referri; G I 199. haliaeetos iras et ciris memori servant ad saecula fato; Ci 537. [seu fatis Italum castra obsidione tenentur]; X 109. Aenean scis fatis ad sidera tolli; XII 795. iure omnia bella gente sub Assaraci fato ventura resident; IX 643. quippe vetor fatis; I 39. matres ambiguae miserum inter amorem praesentis terrae fatisque vocantia regna; V 656. quandoquidem (Camilla) fatis urgetur acerbis; XI 587. — 2. cuncti bellum contra fata deum perverso numine poscunt; VII 584. miseri post fata Sychaei coniugis; IV 20.

fauces. Schlund, Kehle, Krater, Engpaß, Höhle, Meerenge, Mündung: I. (fatigant) siccae sanguine fauces; IX 64. quo angustae ferunt fauces aditusque maligni; XI 525. — II, 1. rupto ingens Acheronte vorago pestiferas aperit fauces, quis condita erinys, invisum numen, terras caelumque levabat; VII. Taenarias etiam fauces, alta ostia Ditis, ingressus (Orpheus); G IV 467. ut bivias armato obsidam milite fauces; XI 516. obesas fauces premit aspera lingua; G III 508. (serpens) spiritibus rumpit fauces; Cul 182. quibus pontus et ostriferi fauces tempantur Abydi; G I 207. — 2. condo: ſ. 1. aperio. Chimaeram Aetnaeos efflantem faucibus ignis; VII 786. talis sese halitus atris faucibus effundens super ‖ supera ‖ ad convexa ferebat; VI 241. ille (Cacus) faucibus ingentem fumum (mirabile dictu) evomit; VIII 252. obstipui, steteruntque comae et vox faucibus haesit; II 774. III 48. arrectae horrore comae, et vox faucibus haesit; XII 468. [IV 280]. — 3. vestibulum ante ipsum primis ‖ primisque ‖ in faucibus Orci ponere cubilia Curae; IV 273. inde ubi (columbae) venere ad fauces grave olentis Averni; VI 201. — III. (vgl. II, 2.) quatit aegros tussis anhela sues ac faucibus angit obesis; G III 497. (virgo) deserit augustis inclusum faucibus Isthmon; Ci 463. zum Sack: cava flumina siccis faucibus ad limum radii tepefacta coquebant; G IV 428. quos (lupos) catuli relicti faucibus expectant siccis; II 358. tuendo extinctos faucibus ignis; VIII 267.

faveo, geneigt, günſtig ſein, begünſtigen, ſchützen, ſchweigen: I. Pan, ovium custos, adsis, o Tegeaee, favens, oleaeque Minerva inventrix, uncique puer monstator aratri, et Silvane, dique deaeque omnes; tuque adeo, Caesar; G I 18. prius haustu sparsus aquarum ore fove ‖ fave ‖; G IV 230. vos o coetum, Tyrii, celebrate faventes; I 735. ore favete omnes et cingite tempora ramis; V 71. tum plausu fremituque virum studiisque faventum consonat omne nemus; V 148. interea sacra haec annua celebrate faventes nobiscum; VIII 173. custos, al.: ſ. alqs; G I 18. — II. altera (terra) frumentis quoniam favet, altera baccho, densa magis Cereri, rarissima quaeque Lyaeo; G II 228. tu modo nascenti puero casta fave Lucina; E IV 10.

favilla, Aſche: I. Aetna prorumpit nubem turbine fumantem piceo et candente favilla; III 573. ipsi respiciunt atram ‖ atro ‖ in nimbo volitare favillam; V 666. — II. fert commixtam Volcanus ad astra favillam; IX 76. reliquias vino et bibulam lavere favillam; VI 227. — III. fumare: ſ. I. candet.

Faunus. (faunus), König von Latium, Waldgott: I, 1. vos, agrestum praesentia numina, fauni, ferte simul faunique pedem dryadesque puellae; G I 10. in numerum faunosque ferasque videres ludere; E VI 27. „Faune, precor, miserere“ inquit (Turnus); XII 777. haec nemora indigenae fauni nymphaeque tenebant; VIII 314. — 2. Vocativ: ſ. 1. — II, 1. silvicolae Fauno Dryope quem (Tarquitum) nympha crearat; X 551. Fauno Picus pater; VII 48. — 2. hunc (Latinum) Fauno et nympha genitum Laurente Marica accipimus; VII 47. — III. forte sacer Fauno foliis oleaster amaris hic steterat; XII 766. — IV. rex, genus egregium Fauni; VII 213. si id sedet Faunique premunt te iussa parentis; VII 368. rex sollicitus monstris oracula Fauni, fatidici genitoris, adit; VII 81. haec responsa patris Fauni non ipse suo premit ore Latinus, sed . .; VII 102. (rex) veteris Fauni volvit sub pectore sortem; VII 254.

favor. Gunſt: tutatur favor Euryalum lacrimaeque decorae; V 343.

fautor. Beſchützer: Phoebus erit carminis auctor et recinente lyra fautor; Cul 13.

favus, Honigſcheibe, Wabe, Honig: I, 1. saepe favos ignotus adedit stelio; G IV 242. quom examina contemnunt favos; G IV 104. quoi (Cereri) tu lacte favos et miti dilue baccho; G I 344. grandaevis (apibus) oppida curae et munire favos et daedala fingere tecta; G IV 179. idem primus spumantia cogere pressis mella favis; G IV 141. — 2. pars Narcissi lacrimam et lentum de cortice gluten prima favis ponunt fundamina; G IV 161. — 3. cum ludet favis emissa inventus; G IV 22. — II. (apes) crates solvere favorum; G IV 214.

faux ſ. **fauces.**

fax, Fackel, Brandfackel, feuriger Schweif: I. mihi Cassandrae per somnum vatis imago ardentis dare visa faces; V 637. saevas videbis conlucere faces; IV 567. iam faces et saxa volant, furor arma ministrat; I 150. iam faces ad tecta volant; XII 656. — II. furiarum maxima exsurgit facem attollens atque intonat ore; VI 607. pars spoliant aras, frondem ac virgulta facesque coniciunt; V 661. sic effata (erinys) facem inveni coniecit; VII 456. pater omnipotens densa inter nubila telum contorsit, non ille faces nec fumea taedis lumina; VI 593. do: ſ. I. ardent. stella facem ducens multa cum luce cucurrit; II 694. faces in castra tulissem; IV 604. ferte faces propere foedusque reposcite flammis; XII 573. Mopse, novas incide faces: tibi ducitur uxor; E VIII 29. tu (potes) verbera tectis funereasque inferre faces; VII 337. quidam ferro faces inspicat acuto; G I 292. deus ipse faces animamque ‖ animumque ‖ ministrat; V 640. ab ipsa Ida faces altrix cupidis praebebat alumnis; Cul 312. obvia Persephone comites heroidas urguet adversas praeferre ‖ perferre ‖ faces; Cul 262. Arcades de more vetusto funereas rapuere faces; XI 143. subiectam more parentum aversi tenuere facem; VI 224. — III. omnis facibus pubes accingitur atris; IX 74. Orestes armatam facibus matrem et serpentibus atris cum fugit; IV 472. quid face Troianos atra vim ferre Latinis? X 77. nec face tantum Cisseis praegnas ‖ praegnans ‖ ignis enixa ingalis; VII 319. in lucem dedit face praegnas ‖ praegnans Cisseis regina Parin; X 704 qui (ultor) face Dardanios ferroque sequare colonos; IV 626.

febris, Fieber: I. cum artus depascitur arida febris; G III 458. — II. iste iam quatenus totus Thucydides, tyrannus Atticae febris; Cat II 3.

fecundo. befruchten: qua ** viridem Aegyptum nigra fecundat harena amnis; G IV 291.

fecundus, fruchtbar, befruchtend: illi sunt gratae rorantes lacte capellae et nemus et fecunda Pales: Cul 77. tum pater omnipotens fecundis imbribus aether descendit; G II 325 viminibus salices, fecundae frondibus ulmi, at myrtus validis hastilibus; G II 446. fecundum concute pectus; VII 338. hic betae fecundusque rumex malvaeque inulaeque virebant: Mo 73 salices: ſ. myrtus. si non fuerit tellus fecunda; G I 67. voltur fecunda poenis viscera rimatur epulis; VI 598. ulmi: ſ. myrtus.

fel, Galle, Zorn: (sagittam) armatam saevi Parthus quam felle veneni torsit; XII 857. hic vero Alcidae furiis exarserat atro felle dolor; VIII 220.

feliciter, glücklich, gedeihlich: hic segetes, illic veniunt felicius uvae, arborei fetus alibi; G I 54.

felix, fruchtbar, gesegnet, befruchtend, glücklich, beglückend, heilsam: sis bonus o felixque tuis! E V 65. felix, qui potuit rerum cognoscere causas; G II 490. sis felix, nostrumque leves quaecumque laborem; I 330. „vade“ ait (Helenus), „o felix nati pietate;“ III 480. vivite felices, quibus est fortuna peracta iam sua; III 493. mea moenia vidi, felix, hen nimium felix, si . . ; IV 657. felix (Serranus). si protinus illum aequasset noctiludum; IX 337. quo (Amyco) non felicior alter ungere tela manu ferrumque armare veneno; IX 772. (auxilio nobis) Messapus erit felixque Tolumnius; XI 429. felix illa dies felix et dicitur annus, felices qui talem annum videre diemque; Ci 27. dicite, felices animae tuque, optime vates, quae regio Auchisen habet? VI 669. tibi sospes debita felicis memoretur ‖ numeretur ‖ vita per annos; Cul 40. ſ. alqs: Ci 27. te misere Nersae, Ufens, insignem fama et felicibus armis; VII 745. (Acoetes) non felicibus aeque tum comes auspiciis caro datus ibat alumno; XI 32. tu, o sanctissima coniunx, felix morte tua! XI 159. cum iam conubiis pacem felicibus ⟨esto⟩ component; XII 821. ipsa dies alios alio dedit ordine luna felicis operum; G I 277. septuma (dies) post decumam felix ponere vitem et prensos domitare boves et licia telae addere; G I 284. ſ. alqs: Ci 27. omnis in limine portus funere felici spolior; VII 599. ter novas circum felix eat hostia fruges; G I 345. amnes felicem trahunt limum; G II 188. Media fert tristis sucos tardumque saporem felicis mali; G II 127. vertunt felicia Baccho Massica qui rastris; VII 725. (Corynaeus) spargens rore levi et ramo felicis olivae; VI 230. sacerdos fronde super galeam et felici comptus oliva; VII 751. felicem ante alias o te scriptore puellam! Cat IX 23. ite meae quondam felix pecus, ite capellae; E I 74. ingens exilit ‖ exit, exiit ‖ ad caelum ramis felicibus arbos; G II 81. Roma septem una sibi muro circumdabit arces, felix prole virum; VI 784. quin age et ipsa manu felicis erue silvas; G IV 329. alii spolia coniciunt igni; pars munera nota, ipsorum clipeos et non felicia tela; XI 196. o felix una ante alias Priameïa virgo iussa mori; III 321. mactavit nigram Hiemi pecudem, Zephyris felicibus albam; III 120.

femen ſ. **femur**

femina, Frau, Weib, Weibchen: I, 1. cum femina primum, cui tolerare colo vitam tenuique Minerva impositum, cinerem et sopitos suscitat ignes, noctem addens operi, famulasque ad lumina longo exercet penso, castum ut servare cubile coniugis et possit parvos educere natos; VIII 408. femina palantis agit atque haec agmina vertit! XI 734. carpit viris paulatim uritque videndo femina, nec nemorum patitur meminisse neque herbae dulcibus illa quidem inlecebris, et saepe superbos cornibus inter se subigit decernere amantis; G III 216. educit: ſ. addit. femina, quae nostris erraus in finibus urbem exiguam pretio posuit, cui litus arandum cuique loci leges dedimus, conubia nostra reppulit ac dominum Aenean in regna recepit; IV 211. dux femina facti; I 364. varium et mutabile semper femina; IV 570. exercet: ſ. addit. quid tam egregium, si femina forti fidis equo? XI 505. notum, furens quid femina possit; V 6. quid palluisti, femina? Cat XIII 17. patitur, ponit, potest, al: ſ. addit, agit, carpit, errat, furit. — 2. his Laodamia it comes et invenis quondam, nunc femina Caeneus; VI 448. — 3. Poetic: ſ. 1. pallet. — II, 1. una dolo divom si femina victa duorum est; IV 95. — 2. do: ſ. 1. errat. impono: ſ. 1. 1. addit.

femineus, weiblich, der Frau, der Frauen, weibisch: cum magno ululante tumultu femineae exultant lunatis agmina peltis; XI 663 (virgo) totum incauta per agmen femineo praedae et spoliorum ardebat amore; XI 782. matres femineum clamorem ad caeli sidera tollunt; XI 878. quam (Amatam) femineae ardentem curaeque iraeque coquebant; VII 345. eece, Ithaci coniunx semper decus Icariotis, femineum concepta ‖ incorrupta ‖ deus, manet; Cul 266. peccare fuisset ante satis penitus modo non ‖ nunc ‖ genus omne perosos femineum; IX 142. irae: ſ. curae. non illa (Camilla) colo calathisve Minervae femineas adsueta manus; VII 806. quae (mater) nube fugacem (Aeneau) feminea tegat; XII 53. penitus cavae plangoribus aedes femineis ululant; II 488. [etsi nullum memorabile nomen feminea in poena est]; II 584. lamentis gemituque et femineo ululatu tecta fremunt; IV 667. evolat infelix (mater) et femineo ululatu, scissa comam, muros prima petit; IX 477.

femur. Schenkel, Hüfte: 1. (Numitor) magni femur perstrinxit Achatae; X 344. — 2. simul hoc dicens (Mezentius) attollit in aegrum se femur; X 857. ocius ensem Aeneas eripit a femine; X 788. (basta) per medium strideus transit femur; XII 926.

fenestra. Oeffnung, Fenster: 1. quattuor addunt, quattuor a ventis obliqua luce fenestras; G IV 298. (Pyrrhus) ingentem lato dedit ore fenestram; II 482. qua se plena per insertas fundebat luna fenestras; III 152. — 2. fundo per: ſ. 1. insero. Troes per cavas densi tela intorquere fenestras; IX 534.

fera, wildes Tier, Wild, Tier: I. fugere ferae; G I 330. ut fera, quae densa venantum saepta corona contra tela furit seseque haut nescia morti inicit et saltu supra venabula fertur, haut aliter iuvenis medios moriturus in hostis irrnit; IX 551. in numerum famosque ferasque videres ludere; E VI 27. qui (oras) teneant (nam inculta videt), hominesne feraene; I 308. — II, 1. quo litore pulcher insidiis cursuque feras agitabat Iulus; VII 478. silvis te, Tyrrhene, feras agitare putasti? XI 686. tum laqueis captare feras et fallere visco inventum; G I 139. inicio: ſ. 1. furit. fallo: ſ. capto. fero: ſ. 1. furit. cum immisae ferae silvis et sidera caelo; G II 342. inicio, saepio: ſ. 1 furit. ante feras solitus terrere fugaces Ascanius; IX 591. — 2. ille (Proteus) transformat sese in ignemque horribilemque feram fluviumque liquentem; G IV 442. — III. numquam ego te volitantem Hyrcanos inter comites agmenque ferarum conspiciam; Ci 308. quod (Scylla) vixerat ‖ vixit erat ‖ animo meretrix iactata ferarum; Ci 86. Lausus, eoum domitor debellatorque ferarum, ducit mille viros; VII 651. talem inter silvas, inter deserta ferarum reginam Allecto agit; VII 404 cum vitam inter deserta ferarum lustra domosque trabo; III 646. omne adeo genus in terris hominumque ferarumque in furias (ruit); G III 242. hinc pecudes armenta viros, genus omne ferarum, quemque sibi tennis nascentem arcessere vitas; G IV 224. tempestas genus omne

neci pecudum dedit, omne ferarum; G III 480. illic saltus ac lustra ferarum; G II 471. ſ. domus. multa praeterea variarum monstra ferarum Centauri in foribus stabulant; VI 285. non licuit thalami expertem sine crimine vitam degere more ferae; IV 551. tum variae eludent species atque ora ferarum; G IV 406. certum est in silvis inter spelaea ferarum malle pati; E X 52. itur in antiquam silvam, stabula alta ferarum; VI 179. pars densa ferarum tecta rapit silvas; VI 7. quos (leones, ursos, lupos) hominum ex facie induerat Circe in voltus ac terga ferarum; VII 20. turba ferarum blanda voce sequax regionem insederat Orphei; Cul 278. inde (Turnus occupat) ferarum vastatorem Amycum; IX 771. voltus: ſ. terga.

feralis, trauernd, klagend: sola culminibus ferali carmine bubo saepe queri; IV 462. feralis ante cupressos constituunt; VI 216.

ferax, fräftig, fruchtbar, ergiebig: deinde feraces plantae immittuntur; G II 79. ipse feracis figat humo plantas; G IV 114. illa (terra) ferax oleost; G II 222.

fere, faſt, beinahe, meiſtens: iam fere spatio extremo adventabant, cum ..; V 327. iam fere mediam caeli Nox umida metam contigerat: cum ..; V 835. iam fere [sicco subductae litore puppes]; III 135. nigra fere et presso pinguis sub vomere terra optima frumentis; G II 203.

feretrum, Bahre: feretro Pallanta reposto (Euandrus) procubuit super; XI 149. haut segnes alii crates et molle feretrum arbuteis texunt virgis et vimine querno; XI 64. — 2. pars ingenti subiere feretro ⟨triste ministerium⟩; VI 222.

feriatus, gefeiert: non me vocabis pulchra per Cotyttia ad feriatos fascinos? Cat XIII 20.

ferinus, von wilden Tieren, fem. Wildbret: A. *(Metabus) natam armentalis equae mammis et lacte ferino nutribat; XI 571. — B. implentur pinguis ferinae; I 215.

ferio, ſchlagen, treffen, durchbohren, verwunden, töten, opfern, ſchließen, zerhauen, erreichen: I. corpore toto alte sublatum consurgit Turnus in ensem et ferit; XII 730. cornu ferit ille (caper); E IX 25. — II. (Aeneas) inde Lichan ferit; X 315. Clausus rigida Dryopem ferit eminus hasta sub mentum graviter pressa; X 346. Messapus telo (Aulesten) orantem multa trabali desuper altus equo graviter ferit; XII 295. ferit ense gravem Thymbraeus Osirim, Arcetium Mnestheus; XII 458. Turnus equo deiectum Amycum fratremque Dioren, congressus pedes, hunc venientem euspide longa, hunc mucrone ferit; XII 511. hunc (Telamonem) rapuit † ferit ast ‖ Peribοea ‖ illum (Pelea) Nereis amavit; Cul 300. ferit aethera clamor nauticus; V 140. ipse atri velleris agnam Aeneas matri Eumenidum magnaeque sorori ense ferit sterilemque tibi, Proserpina, vaccam; VI 251. Tarchon iungit opes foedusque ferit; X 154. fratrem: ſ. alqm; XII 511. sicut aquae lumen summi ferit lacuaria ‖ laquearia ‖ tecti; VIII 25. (Corynaeus) sic rigido latus ense ferit; XII 304. insani feriant sine litora fluctus; E IX 43. certatim socii feriunt mare et aequora verrunt; III 290. V 778. unam (navem) ipsius (Aeneae) ante oculos ingens a vertice pontus in puppim ferit; I 115. (Halaesus) saxo ferit ora Thoantis; X 415. (pastor draconis) reluctantis crebris foedeque petentis ictibus ossa ferit; Cul 197. stricto ferit (Aeneas) retinacula ferro; IV 580. ferit aurea sidera clamor; II 488. immensus surgens ferit aurea clamor sidera; XI 832. equos fontis avertitur et pede terram crebra ferit; G III 500. ille (Dryops) fronte ferit terram; X 349. vaccam: ſ. agnam. talia iactanti (Aeneae) stridens aquilone ‖ Aqu. ‖ procella velum adversa ferit; I 103. profuit inter ima ferire pedis salientem sanguine venam; G III 460.

feritas, Wildheit: I. ipsa iugis Ida potens feritatis, ab ‖ patens frondentibus ‖ ipsa Ida faces praebebat alumnis; Cul 311. — II. *neque ipse (Metabus) manus feritate dedisset; XI 568. iuvenis referens a navibus ignis Argolicis Phrygios torva feritate repulsos; Cul 303.

fermentum, gegorener Trank: pocula laeti fermento atque acidis imitantur vitea sorbis; G III 380.

fero, tragen, erheben, bringen, darbringen, bieten, gewähren, hervorbringen, verurſachen, mit ſich bringen, entnehmen, davontragen, hinweg raffen, führen, lenken, treiben, hinreißen, ſich begeben, eilen, ſich zeigen, erzählen, berichten, nennen, rühmen: I. **abſolut:** 1. quidquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est; V 710. — 2. non tulit Aleides animis; VIII 256. quo angustae ferunt fauces aditusque maligni; XI 525. rami matris crescenti (arbori) adimunt fetus uruntque ferentem; G II 56. sive dolo (hortatur) seu iam Troiae sic fata ferebant; II 34. classem moliuntur inceiti quo fata ferant, ubi sistere detur; III 7. fauces: ſ. aditus. fors si qua tulisset; II 94. cum subito adsurgens fluctu nimbosus Orion in vada caeca tulit; I 536. quaerenti nulla ad speluncam signa ferebant; VIII 242. fieret vento mora ne qua ferenti; III 473. expectet facilemque fugam ventosque ferentis; IV 430. hinc via Tartarei quae fert Acherontis ad undas; VI 295. si fert ita corde voluntas; VI 675.

II. **mit Ergänzung:** 1. equidem memini Auruncos ita ferre senes, ut Dardanus penetravit ‖ penetrarit ‖; VII 206. — 2. unde alii fugisse ferunt, alii dixere .. ; Ci 303. — 3. quam (urbem) Iuno fertur terris magis omnibus unam coluisse; I 15. ut quondam Creta fertur labyrinthus in alta mille viis habuisse dolum; V 588. quam (laurum) pater inventam ipse ferebatur Phoebo sacrasse Latinus Laurentisque ab ea nomen posuisse colonis; VII 62. quem (Oebalum) generasse Telon Sebethide nympha fertur; VII 735. ipsa deum fertur genetrix Berecyntia magnum vocibus his adfata Iovem: „da“ ..; IX 82. — 4. scelus expendisse merentem Laocoonta ferunt; II 230. haec loca vi quondam et vasta convolsa ruina dissiluisse ferunt; III 416. quam sedem somnia volgo vana tenere ferunt; VI 284 mihi fama suprema nocte tulit fessum vasta te caede Pelasgum procubuisse ..; VI 503. ferunt fama Hippolytum ad sidera rursus aetheria venisse; VII 765. haut sibi cum Danais rem laxo et pube Pelasga esse ferant ‖ putent ‖; IX 155. ferunt luctu Cycnum Phaëthontis amati canentem molli pluma duxisse senectam; X 189. donec tale decus formae vexarier undis ‖ ultra ‖ non tulit coniunx Neptunia; Ci 482. quocumque ire ferunt variae nos tempora vitae; Cat IV 1. vgl. 2.

III. **mit einfachem Object:** postquam te fata tulerunt; E V 34. Daphnin ad astra ferimus; E V 52. cum te ad deliciias ferres Amaryllida nostras; E IX 22. qua se fert Nisus ad auras; G I 408. feror ingenti circumdata nocte; G IV 497. quo se rapta bis coniuge ferret (Orpheus)? G IV 504. (Troilus) fertur equis curruque haeret resupinus inani; I 476. ipse hostis Teueros insigni laude ferebat; I 625. talibus Othryadae dictis et numine divom in flammas et in arma feror; II 337. infelix qua se saepius Andromache ferre incomitata solebat ad soceros; II 456. fatorum hic exitus illum (Priamum) sorte tulit; II 555. [talia iactabam et furiata mente ferebar]; II 588. quos omnes iam flammae tulerint inimicus et hauserit ensis; II 600. rursus in arma feror; II 655. me extra tecta ferebam; II 672. ferimur per opaca locorum; II 725. feror exul in altum cum sociis; III 11. feror huc; III 16. huc feror; III 78. Dardanidae duri, quae vos a

stirpe parentum prima tulit tellus, eadem . . ; III 95. mox sese ad litora praeceps cum fletu precibusque tulit; III 599. idem ambas ferro dolor atque eadem hora tulisset; IV 679. ni me, quae Salium, Fortuna inimica tulisset; V 356. qui (Butes) se Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat; V 373. facta pariter nunc pace feruntur; V 587. cum freta, cum terras omnis, tot inhospita saxa sideraque emensae ferimur; V 628. non illi se quisquam impune tulisset obvius armato; VI 879. tum (Aeneas) se ad Caietae recto fert litore portum; VI 900. pater „frangimur heu fatis“ inquit „ferimurque procella!“ VII 594. (Catillus, Coras) primam ante aciem densa inter tela feruntur; VII 673. illius (Volcani) atros ore vomens (Cacus) ignis magna se mole ferebat; VIII 199. sensit (Nisus) nimia caede atque cupidine ferri; IX 354. solus ego in Pallanta feror; X 442. haut tulit Aeneas tanto fervore furentis; X 578. ego veri vana feror; X 631. cum Turnum medio interea fert aequore turbo; X 665. quo feror? unde abii? X 670. procul Ornytus armis ignotis et equo venator lapyge fertur; XI 678. inter caedes cedentiaque agmina Tarchon fertur equo; XI 730. parte alia media Eumedes in proelia fertur, antiqui proles bello praeclara Dolonis; XII 346. fert impetus ipsum (Turnum); XII 369. medios luturna per hostis fertur equis; XII 478. omnes dansa ad muros mole feruntur; XII 575. quas (Diras) et Tartaream Nox intempesta Megaeram uno eodemque tulit partu; XII 847. illa (Dira) volat celerique ad terram turbine fertur; XII 855. talis se sata Nocte tulit terrasque petivit; XII 860. pondere vel culicis levior famaque feretur ‖ feratur ‖; Cul 7. te cultrice ‖ tutrice ‖ vagus saltus feror inter et antra; Cul 23. nos ad coepta feramur; Cul 41. quo vocat ire dolor, (Scylla) fertur; Ci 184. nisi te nobis malus, o malus, optima Carme, ante in conspectum casusve deusve tulisset; Ci 279. precor te, ne tantum ‖ in ‖ facinus tam nulla mente sequaris ‖ feraris ‖; Ci 327. qua se fert Nisus ad auras; Ci 540. se: ſ. cervum, halitum, matrem, virginem. omnis fert omnia tellus; E IV 39. omnia fers, aetas, animum quoque; E IX 51. praediscere et quid quaeque ferat regio et quid quaeque recuset; G I 53. ipsa tellus omnia liberius nullo poscente ferebat; G I 128. nec vero terrae ferre omnes omnia possunt; G II 109. Ascanio (Achates) ferat haec; I 645. hortamur fari, quo sanguine cretus quive fuat ‖ quidve ferat ‖; II 75. miserere animi non digna ferentis; II 144. fas (mihi) odisse viros atque omnia ferre sub auras, si qua tegunt; II 158. id vero horrendum ac visu mirabile ferri; VII 78. ferte haec et dicite venisse duces . . : VIII 119. neve haec nostris spectentur ab annis, quae ferimus; IX 236. quidve petat quidve ipse ferat; X 150. cuncti se scire fatentur, quid fortuna ferat populi, sed dicere mussant; XI 345. mella fluant illi, ferat et rubus asper amomum; E III 89. (Auxur) caelo animum fortasse ferebat; X 548. ſ. alqd; E IX 51. apicem tamen incita summum hasta tulit; XII 493. pandere, quo modo caesis iam saepe iuvencis insuescat apes tulerit cruor; G IV 285. arma: ſ. **arma,** II, 1. fero (9 St.) S. 65, a. Eridanus campos per omnes cum stabulis armenta tulit; G I 483. cum (oleae) semel haeserunt arvis aurasque tulerunt; G II 422. frustra retinacula tendens fertur equis auriga; G I 514. (Corocbus) gener auxilium Priamo Phrygibusque ferebat; II 344. Cnosia bina dabo levato lucida ferro spicula caelatamque argento ferre bipennem; V 307. ni (Aeolus) faciat, maria ac terras caelumque profundum quippe ferant rapidi (venti) secum; I 59. seu vis crystallo ferre novos calices; Copa 30. qua parte calores austrinos (arbos) tulerit; G II 271. statuam iuvencum pariter caput cum matre ferentem; IX 628. en erit ut liceat totum mihi ferre per orbem tua carmina? E VIII 9. casum: ſ. **casus,** II, 1. fero (3 St.) S. 109, b. nunc una ambae (Pristis, Centaurus) iunctisque feruntur frontibus; V 157. ille (cervos) errabat silvis rursusque ad limina nota se ferebat; VII 492. nec minus Andromache fert picturatas auri subtegmine vestes et Phrygiam Ascanio chlamydem; III 483. tofus et creta negant alios aeque serpentibus agros dulcem ferre cibum; G II 216. fer cineres, Amarylli, foras; E VIII 101. corripuit tremulis altaria flammis sponte sua, dum ferre moror, cinis ipse; E VIII 106. quom mergi clamorem ferunt ad litora; G I 362. ferunt sua flamina classem; V 832. ferunt ipsa aequora classem; V 843. munera praeterea Iliacis erepta ruinis ferre iubet (Aeneas), pallam signis auroque rigentem et circumtextum croceo velamen acantho, ornatus Argivae Helenae; praeterea sceptrum colloque monile bacatum et duplicem gemmis auroque coronam; I 655. huc corpora quisque suorum more tulere patrum; XI 186. post ego nube cava miserandae (Camillae) corpus et arma inspoliata feram tumulo patriaeque reponam; XI 594. craterasque focosque ferunt; XII 285. ita turbine nigro ferret hiems culmumque levem stipulasque volantis; G I 321. adsis favens teneram ab radice ferens, Silvane, cupressum; G I 20. cui lactis amor, cytisum lotosque frequentis ipse manu salsasque ferat praesepibus herbas; G III 395. qui (oratores) dicta ferant et foedera firment; XI 330. nec credere quivi hunc tantum tibi me discessu ferre dolorem; VI 464. nec tulit ultra sensibus infusum culicis de morte dolorem; Cul 386. dona: ſ. **donum,** II, 1. fero (12 St.) S. 192, a. ut volans alte raptum cum fulva draconem fert aquila, haut aliter . . ; XI 752. (equus) Belgica vel molli melius feret esseda collo; G III 204. volat atri turbinis instar exitium dira hasta ferens; XII 924. hinc virgineae (mirabile monstum) reddunt se totidem facies pontoque feruntur; IX 122. (pater) infelix, utcumque ferent ea facta minores; VI 822. qui carmine laudes Herculeas et facta ferunt: ut eliserit . . ; VIII 288. matri longa decem tulerunt ‖ abstulerint ‖ fastidia menses; E IV 61. nos stirpis Achilleae fastus iuvenemque superbum servitio enixae tulimus; III 327. faces in castra tulissem; IV 604. ferte faces propere foedusque reposcite flammis; XII 573. quae (fera) saltu supra venabula fertur; IX 553. ferte citi ferrum; IX 37. si qua fidem tantost operi latura vetustas; X 792. hortatur pater veniam precari, quam fessis finem rebus (Phoebus) ferat; III 145. ea vox audita laborum prima tulit finem; VII 118. ite, ferte citi flammas; IV 594. sacerdotes, Potitius ibant pellibus in morem cincti, flammasque ferebant; VIII 282. talis miserrima fletus fertque refertque soror; IV 438. focos: ſ. crateras. alii fontemque ignemque ferebant velati limo et verbena tempora vincti; XII 119. sua cuique exorsa laborem fortunamque ferent; X 112. iam noscet, ventosa ferat cui gloria fraudem; XI 708. idem sueti quadrupedes frena iugo concordia ferre; III 542. quod nec (possim) ferre durum frigus aut aestum pati; Cat XIII 3. quos rami fructus, quos ipsa volentia rura sponte tulere sua; G II 501. hastam alii galeamque ferunt; XI 91. nec (Turnus) ferre videt sua gaudia ventos; X 652. dixit (Musaeus) et ante tulit gressum; VI 677. (Aeneas) gressum in castra ferebat; XI 99. talis sese halitus atris faucibus effundens super ‖ supera ‖ ad convexa ferebat; VI 241. (Tritonia) emicuit parmamque ferens hastamque trementem; II 175. ſ. galeam. cornea bina ferunt (pueri) praefixa hastilia ferro, pars levis umero pharetras; V 557. sola India nigrum fert hebenum; G II 117. herbas: ſ. cytisum. astitit imber noctem hiememque ferens; III 195. V 11. forte die sollemnem illo rex Arcas honorem Amphitryoniadae magno

divisque ferebat ante urbem in luco; VIII 103. fer stabulis inimicum ignem; G IV 330. Ilioneus Lucetium portae subeuntem ignisque ferentem sternit; IX 570. ſ. fontem. si glomerat ferens incendia ventus; G II 311. qui absenti ferat inferias decoretque sepulchro; IX 215. vel (Camilla) mare per medium fluctu suspensa tumenti ferret iter celeris; VII 811. inde tot per orbitosa milia iugum tulisse; Cat X 18. interpres divom fert horrida iussa per auras; IV 378. Iuppiter Irim demisit germanae haud mollia iussa ferentem; IX 804. huc iuvenis nota fertur regione viarum; XI 530. ſ. fastus. illa (vates) quo quemque modo fugiasque ferasque laborem expediet; III 459. (Anchises) docet quo quemque modo (Aeneas) fugiatque feratque laborem; VI 892. quis Olympo demissam tantos voluit te ferre labores? XII 635. ſ. fortunam. Baccho lances et liba feremus; G II 394. mihi cetera laudem facta ferent; XI 792. nec quisquam instantis Teucros letumque ferentis sustentare valet telis; XI 872. liba: ſ. lances. tibi lilia plenis ecce ferunt nymphae calathis; E II 46. vix illam (loricam) famuli Phegeus Sagarisque ferebant multiplicem conixi umeris; V 263. lotos: ſ cytisum. felix (Serranus), si illum ludum in lucem tulisset; IX 338. aurea durae mala ferant querceus; E VIII 53. videmus mutatam insita mala ferre pirum; G II 34. ipse (deum regnator) haec ferre iubet celeris mandata per auras; IV 270. qui maesti ferant mandata parentis; X 840. germanae tonsis ferunt mantelia villis; G IV 377. famuli tonsis ferunt mantelia villis; I 702. sic oculos, sic ille (Astyanax) manus, sic ora ferebat; III 490. quibus (caestibus) acer Eryx in proelia suetus ferre manum; V 403. ille (Privernus) manum proiecto tegmine demens ad volnus tulit; IX 578. (Carme) incipit ad crebros insani pectoris ictus ferre manum; Ci 346. ille (genitor) meum comitatus iter maria omnia mecum atque omnis pelagique minas caelique ferebat; VI 113 ſ. caelum. cui (Aeneae) mater media sese tulit obvia silva; I 314. metum iam ad moenia ferri; XI 900. minas: ſ. mare. monile: ſ. coronam. (responsa, monitus) circum late volitans iam Fama per urbes Ausonias tulerat; VII 105. fertur in abruptum magno mons improbus actu; XII 687. quae plurima terrae monstra ferunt; G I 185. quae marmoreo fert monstra sub aequore pontus; VI 729. ipsa haec (facta), ipsa ferent rerum monumenta per orbem; Cat IX 57. *si quando Sirius ardor, ille sitim morbosque ferens mortalibus aegris, nascitur; X 274. nos munera templis quippe tuis ferimus famamque fovemus inanem; IV 218. ſ. coronam. accingar Caesaris nomen fama tot ferre per annos, quot . . ; G III 47. qui (generi) sanguine nostrum nomen in astra ferant; VII 99. 272. noctem: ſ. hiemem. [dant claram incendia lucem erranti passimque oculos per cuncta ferenti]; II 570. miratur facilisque oculos fert omnia circum Aeneas; VIII 310. convertere animos acris oculosque tulere cuncti ad reginam Volsci; XI 800. ſ. manum; III 490. Dardanus nostrae secum ferat omina mortis; IV 662. haut mora, (oratores) festinant iussi rapidisque feruntur passibus; VII 156. ornatum: ſ. coronam. Tirynthius omnem accessum lustrans huc ora ferebat et illuc; VIII 229. ſ. manum; III 490. victum feres et virgea laetus pabula; G III 320. pabula venti ferre domum prohibent; G IV 510. pallam: ſ. coronam. parmam: ſ. hastam. pars cetera prona fertur aqua; VIII 549. ſ. saxum. aude atque adversum fidens fer pectus in hostem; XI 370. ferte simul faunique pedem dryadesque puellae; G I 11. inde domum si forte (Creusa) pedem, si forte tulisset, me refero; II 756. tu sume pedum, quod non tulit Antigenes, Menalca; E V 89. ibant crinibus Iliades passis peplumque ferebant; I 480. alii rapiunt incensa feruntque Pergama; II 374. illa (Diana) pharetram fert umero; I 501. ſ. hastilia. ipse thymum pinosque ferens de montibus altis; G IV 112. iuvenis iam adsurgentis dextra plagamque ferentis Aeneae subiit mucronem; X 797. Corynaeus venienti Ebuso plagamque ferenti occupat os flammis; XII 299. glacies ne scabiem ferat turpisque podagras; G III 299. di tibi praemia digna ferant; I 605. haec praemia qui me ferro ausi temptare ferunt; XII 361. primis cadentibus astris Iunoni fer rite preces; VIII 60. Pristim: ſ. Centaurum. prolem: ſ. alqm; XII 346. distulit spinos iam pruna ferentis; G IV 145. cetera Trinacrii pubes senioris Acestae fertur equis; V 574. tollite (remos), ferte rates; X 295. in rupes, in saxa ferte ratem; X 678. illam (reginam) fecerat Ignipotens undis et iapyge ferri; VIII 710. frondentis ferunt remos et robora silvis infabricata fugae studio; IV 399. quae sit rebus natura ferendis; G II 178. ostia vatis ferunt responsa per auras; VI 82. equites Turno regi responsa ferebant; IX 369. ecce super maesti magna Diomedis ab urbe legati responsa ferunt; XI 227. ſ. monitus. robora: ſ. remos. quarum (Musarum) sacra fero ingenti percussus amore; G II 476. sacra Dionaeae matri divisque ferebam auspicibus coeptorum operum; III 19. haec me sacra quotannis urbe velit (Anchises) posita templis sibi ferre dicatis; V 60. quis procul ille autem ramis insignis olivae sacra ferens? VI 809. quam (suem) pius Aeneas tibi enim, tibi, maxuma Iuno, mactat sacra ferens; VIII 85. lucus in arce fuit summa, quo sacra ferebant; IX 86. fer sacra, pater, et concipe foedus; XII 13. feret haec aliquam tibi fama salutem; I 463. Media fert tristis sucos tardumque saporem felicis mali; G II 126. fert ingens toto conixus corpore saxum, haut partem exiguam montis, Lyrnesius Acmon; X 127. scabiem: ſ. podagras. sceptrum: ſ. coronam. non ego modo puris serta feram manibus; Cat XIV 6. hic grave servitium tibi iam, tibi, Roma ‖ Romane ‖ ferebat; Cat III 5. sic effatus (Aeneas) vestigia pressit observans, quae signa (columbae) ferant; VI 198. signa ferre iubent; VIII 498. quas (silvas) animosi euri adsidue franguntque feruntque; G II 441. sitim: ſ. morbos. ante volant sonitumque ferunt ad litora venti; XII 455. non tulit hanc speciem furiata mente Coroebus; II 407. hanc sine me spem ferre tui; IX 291. spicula: ſ. bipennem. sucos: ſ. saporem. Teucri cineri ingrato suprema ferebant; VI 213. satus Anchisa vina et argenti magnum dat ferre talentum; V 248. post ipsum (Laocoonta) auxilio subeuntem ac tela ferentem (serpentes) corripiunt; II 216. *telum immane manu valida quod forte gerebat ‖ ferebat ‖ bellator; XI 552. nec pede congressos aequo nec tela ferentis (Aeneas) insequitur; XII 465. terras: ſ. caelum. thymum: ſ. pinos. magna tropaea ferunt quos dat tua dextera Leto; XI 172. inveni ingentem fert Aeca tumultum; XI 897. velamen: ſ. coronam. tenuia nec lanae per caelum vellera ferri (videntur); G I 397. venatorem: ſ. alqm; XI 678. si vera feram, si magna rependam; II 161. vestes: ſ. chlamydem. victum: ſ. pabula. vina: ſ. talentum. quos (viros) iustus in hostem fert dolor; VIII 501. si duo praeterea talis Idaea tulisset terra viros; XI 285. volat ingens aequore Tarchon arma virumque ferens; XI 747. qua se cumque furens medio tulit agmine virgo, hac . . ; XI 762. captivo sive ut (virgo) se ferret in auro venatrix; XI 779. (virgo) fertur et incertis iactatur ad omnia ventis, cymba velut; Ci 478. nec vim tela ferunt; VI 400. quid face Troianos atra vim ferre Latinis? X 77. tum lecti iuvenes certatim araeque sacerdos viscera tosta ferunt taurorum; VIII 180. (Tarchon) partis rimatur apertas, qua volnus letale ferat; XI 749. vox reddita fertur ad auris „quid . . ?“ III 40. vox fertur ad auris: „Dardani-

dae“ . . ; III 93. finitimas in bella feram rumoribus urbes; VII 549.

IV. **mit Object und Zuſatz**: 1. Volcania arma per auras laturam auxilio; VIII 536. — 2. de: vgl. III. alqm; V 373. — 3. ille (turbo) actus habena curvatis fertur spatiis; VII 381. ductores capita alta ferentis cornibus arboreis (Aeneas) sternit; I 189. cernimus Aetnaeos fratres, caelo capita alta ferentis, concilium horrendum; III 678. (Numanum) talia iactantem dictis ac dira canentem non tulit Ascanius; IX 622. feror avia carpens, avia Cimmerios inter distantia lucos; Cul 231. cum talis animos iuvenum et tam certa tulistis pectora; IX 249. fertur cita gurgite classis; V 33. piceum fert fumida lumen taeda et commixtam Volcanus ad astra favillam; IX 76. famuli conlapsum (genitorem) in tecta ferebant; VIII 584. quae sibi quisque timebat unius in miseri exitium conversa tulere; II 131. [quarum (portarum) altera fertur cornea]; VI 893. sidera caelo dextra feras; IV 579. quo mox digesta (seges) feratur; G II 267. iam humiles, iamque elati (iuvenes) sublime videntur aëra per vacuum ferri; G III 109. Lausum socii exanimem super arma ferebant flentes; X 841. Rutuli Volcentem exanimum flentes in castra ferebant; IX 451. non me tibi Troia externum tulit; III 43. di, ferte viam vento facilem et spirate secundi; III 529. ſ. III. oculos; VIII 310. fatalem Aenean manifesto numine ferri admonet ira deum; XI 232. non sic amnis fertur in arva furens cumulo; II 498. primus equi labor est tractu gementem ferre rotam; G III 184. humiles: ſ. elatos. iactantem: ſ. canentem. heu furiis incensa feror; IV 376. fatis incerta feror si Iuppiter unam esse velit urbem; IV 110. genus huic materna superbum nobilitas dabat, incertum de patre ferebat (Drances); XI 341. indutos iubet (Aeneas) truncos hostilibus armis ipsos ferre duces; XI 84. infesta tela tulere; V 582. discordantes Cadmeo semine fratres iam truculenta ferunt infestaque lumina corpus alter in alterius; Cul 255. infusum: ſ. III. dolorem. vade age et ingentem factis fer ad aethera Troiam; III 462. is (Numanus) ingentem sese clamore ferebat; IX 597. cernis ut Turnus [feratur per medios insignis equis]? X 20. classis promissis patris Neptuni interrita fertur; V 863. nec vestra feretur fama levis; VII 231. quo se multis cum milibus heros consessu medium tulit; V 290. quid memorandum aeque Baccheia dona tulerunt? G II 454. gurgite mersum unda feret; X 560. (Priamus) densos fertur moriturus in hostis; II 511. si qua forte ferant oculis sese obvia nostris errabunda bovis vestigia; E VI 57. vgl. III. matrem. piceum lumen: ſ. commixtum. (taurus) praeceps oblitum fertur in hostem; G III 236. hospes quem sese ore ferens, quam forti pectore et armis! IV II. sic ambo ad murus rapidi totoque feruntur agmine; XI 906. hunc (crinem) ego Diti sacrum iussa fero; IV 703. Vare, tuum nomen cantantes sublime ferent ad sidera cycni; E IX 29. sublimem feres ad sidera caeli magnanimum Aenean; I 259. talis erat Dido, talem se laeta ferebat per medios; I 503. ſ. certa. hastam trementem: ſ. III. hastam. truculenta: ſ. infesta. hanc versa in faciem Turni se pestis ob ora fertque refertque sonans; XII 866. (Turnus) vivos per ora feretur; XII 235. qualis spelunca subito commota columba fertur in arva volans, sic illam (Pristim) fert impetus ipse volantem; V 219. ſ. III. culmum. — 4. ipsas (apes) volantis ore ferunt (volucres) dulcem nidis immitibus escam; G IV 17. quem (cratera) Anchisae Cisseus ferre sui dederat monimentum et pignus amoris; V 538. hoc sibi pulchra suum ferri Proserpina munus instituit; VI 142. turpis avibus praedam fert uva racemos; G II 60. ad Thraeicium Samum, quae nunc Samothracia fertur; VII 208. me victorem ferant morientia lumina Turni; X 463. quae (Fama) modo victorem Latio Pallanta ferebat; XI 141.

Feronia, Früḥlingsgöttin: nascenti cui (Erulo) tris animas Feronia mater (horrendum dictu) dederat; VIII 564. quis Iupiter Anxurus arvis praesidet et viridi gaudens Feronia luco; VII 800.

ferox, wild, trotzig, ungeſtüm, unbändig: non me tua fervida terrent dicta, ferox; XII 895. non vivida bello dextra viris animusque ferox patiensque pericli; X 610. velut aper substitit infremuitque ferox et inhorruit armos; X 711. ponunt ferocia Poeni corda volente deo; I 302. hic (Aeneas) populos feroces contundet; I 263. (Amata) per medias urbes agitur populusque feroces; VII 384. Halaesus Turno ferocis mille rapit populos; VII 724. (serpens) parte ferox ardensque oculis; V 277. sonipes frena ferox spumantia mandit; IV 135. manet procul illa (Ithaci coninge) turba ferox iuvenum telis confixa procorum; Cul 267. sin ad bella magis studium turmasque ferocis; G III 179. quantum ipse feroci virtute exsuperas, tanto me impensius aecum est consulere; XII 19.

ferratus, mit Eiſen beſchlagen, verſehen, eiſern: iuvenis quadrupedem citum ferrata calce fatigat; XI 714. prima ferratis praefigunt ora capistris; G III 399. unda iam tergo ferratos sustinet orbis; G III 361. cardine verso belli ‖ Belli ‖ ferratos rupit Saturnia postes; VII 622. ferratas trudes et acuta cuspide contos (nautae) expediunt; V 208.

ferreus, eiſern, ſtählern, ſtarr, gefühllos, feſt (zweifelhaft): ſ. thalami): late ferreus hastis horret ager; XI 601. quo (puero gens) ferrea primum desinet; E IV 8. it toto turbida caelo tempestas telorum ac ferreus ingruit imber; XII 284. nec ferrea iura insanumque forum aut populi tabularia vidit; G II 501. ossa sed inter ferreus ad costas alto stat volnere mucro; XI 817. Polydorus ego. hic confixum ferrea texit telorum seges; III 45. strictis seges mucronibus horret ferrea; XII 664. olli (Orodi) dura quies oculos et ferreus urget somnus; X 745. olli (Podalirio) . . . somnus; XII 309. tum ferrei Enmenidum thalami et Discordia demens; VI 280. stat ferrea turris ad auras; VI 554. mihi si linguae centum sint oraque centum, ferrea vox; G II 44. A VI 626.

ferrugineus, dunkel, blau: (Charon) ferruginea subvectat corpora cumba; VI 303. pascuntur (apes) et pinguem tiliam et ferrugineos hyacinthos; G IV 183.

ferrugo, dunkle Farbe, Purpur, Dunkel: I. nec (timuit) maesta obtenta Ditis ferrugine regna; Cul 273. — II. stabat Arcentis filius pictus acu chlamydem et ferrugine clarus Hibera; IX 582. (Chloreus) peregrina ferrugine clarus et ostro; XI 772. maestus: ſ. I. cum (Sol) caput obscura nitidum ferrugine texit; G I 467.

ferrum, Eiſen, Stahl, Waffe, Schwert, Pfeil, Lanze, Pflug, Axt, Meißel, Brenneiſen, Riegel, Kette: I. **Subject**: teli stridorem audiit una Arruns, haesitque in corpore ferrum; XI 864. (Scylla) aperit ferri quod veste latebat; Ci 280. fama est praecipitem (Turnum), dum trepidat, ferrum aurigae rapuisse Metisci. idque diu, dum terga dabant palantia Teucri, suffecit; XII 737. fixo ferrum in pulmone tepescit; IX 701.

II. **nach Verben**: 1. quae moenia clausis ferrum acuant portis in me excidiumque meorum; VIII 386. quo (Amyco) non felicior alter ungere tela manu ferrumque armare veneno; IX 773. (Priamus) inutile ferrum cingitur; II 510. (Aeneas) hoc dicens ferrum adverso sub pectore condit fervidus; XII 950. (Nisus) toto conixus corpore ferrum conicit; IX 410. incubuit voluitque manu convellere ferrum Dardanides; XII 774. in me convertite ferrum, o Rutuli! IX 427. corripio: ſ. cor-

ripio ferrum (3 Cl.) C. 144, b. (Tarchon) tum summa ipsius ab hasta defringit ferrum; XI 748. tu invade viam vaginaque eripe ferrum; VI 260. ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro; VIII 424. ferte citi ferrum; IX 37. quo ferrum quidve haec gerimus tela inrita dextris? XI 735. matres robore duro stipitibus ferrum sudibusque imitantur obustis praecipites; XI 894. insuo: ſ. V. rigere. quis metus aut hos aut hos arma sequi ferrumque lacessere suasit? X 10. quae (terra) nec scabie et salsa laedit robigine ferrum; G II 220. Cnosia bina dabo levato lucida ferro spicula ferre; V 306. da nunc, Thybri pater, ferro, quod missile libro, fortunam atque viam duri per pectus Ilalaesi; X 421. pastor liquit volatile ferrum nescius; IV 71. ut Chalybes nudi ferrum (mittunt); G I 58. senior nequiquam prensat tenaci forcipe ferrum; XII 404. rapio: ſ. I. sufficit. ante (vites) reformidant ferrum; G II 369. hastam intorsit equo ferrumque sub aure reliquit; XI 637. Messapus ferrum retractat; VII 694. semianimes micant digiti ferrumque retractant; X 396. neu ferro laede retunso semina; G II 301. stuppea flamma manu telisque volatile ferrum spargitur; VIII 694. nos tela ferrumque haut debile dextra spargimus; XII 50. stricto ferit (Aeneas) retinacula ferro; IV 580. non ulli est animus stricto concurrere ferro; X 715. quo tendant ferrum; V 489. tu optima ferrum Terra tene; XII 777. ferrum alii torquent et obumbrant aethera telis; XII 578. illi (Cyclopes) versant tenaci forcipe ferrum; G IV 175. — 2. sinite arma viris et cedite ferro; IX 620. do: ſ. 1. libro. III. — 3. nec (viri) victi possunt absistere ferro; XI 307. — 4. sollicitant alii remis freta caeca runtque in ferrum; G II 504. Aeneadae in ferrum pro libertate ruebant; VIII 648.

III. **nach Adjectiv:** (Cupencus) dedit obvia ferro pectora; XII 540.

IV. **nach Substantiven:** 1. alqd: ſ. I. latet. stat ferri acies mucrone corusco stricta, parata neci; II 333. donec (Thraeissa) manibus iam tangeret aequis, laeva aciem ferri, dextra nervoque papillam; XI 862. saevit amor ferri; VII 461. ferri capulum repetivit in usum; Cul 392. casus evadere ferri quo licuit parvo? ‖ quod . . parvo; ‖ X 316. tum ferri rigor atque argutae lammina ‖ lamina ‖ serrae venere; G I 143. (portas) centum aerei claudunt vectes aeternaque ferri robora; VII 609. saeva sonare verbera, tum stridor ferri tractaeque catenae; VI 558. clipeum, tot ferri terga, tot aeris, cuspis transverberat; X 482. — 2. Auxuris ense sinistram et totum clipei ferro (Dardanides) deiecerat orbem; X 546. (Aeneas) bina manu lato crispans hastilia ferro; I. 313. Turnus bina . . . ferro; XII 165. spicula: ſ. II, 1. levo. retia rara, plagae, lato venabula ferro Massylique ruunt equites; IV 131.

V. **Ablativ:** non (potui) socios, non ipsum absumere ferro Ascanium? IV 601. me primam absumite ferro; IX 494. ornum cum ferro accisam crebrisque bipennibus instant eruere agricolae certatim; II 617. Iuno socium furens a navibus agmen ferro accincta vocat; II 614. binc ferro accingor rursus; II 671. turrim adgressi ferro circum convellimus altis sedibus impulimusque; II 463. (Aeneas) latum per agmen ardens limitem agit ferro; X 514. ex illo tempore, cum ferro caelestia corpora demens adpetii; XI 276. ipsi adstant armati ferro; IX 678. (Scylla) ferro manus armata bidenti avolat ‖ evolat ‖; Ci 213. ferro everte dolorem; IV 547. cum caesa pio cecidisset victima ferro; Ci 366. saevit medio in certamine Mavors caelatus ferro; VIII 701. tiliae, buxum ferro cavantur acuto; G II 450. viros cernere ferro; XII 709. dirae ferro et compagibus artis claudentur Belli portae; I 293. continuo culpam ferro compesce; G III 468. concurrere: ſ. II, 1. stringo. illam (Dido) media inter talia ferro conlapsam aspiciunt comites; IV 663. ipsam miserandus (Mnestheus) avem contingere ferro non valuit; V 509. nec (fetum) duro poteris convellere ferro; VI 148. neque finitimos ‖ finitimo ‖ Mezentius unquam huic capiti insultans tot ferro saeva de disset funera; VIII 570. dant funera ferro certantes; XI 646. non iam certamine agresti agitur, sed ferro ancipiti decernunt; VII 525. ipsum armis ipsumque iubent decernere ferro, qui . .; XI 218. sic omnis amor unus habet decernere ferro; XII 282. me verius unum pro vobis foedus Inere et decernere ferro; XII 695. aut ferro hoc purpureum patris dempsissem vertice crinem aut mibi praesenti peperissem vulnere letum; Ci 282. (Aeneas) inruat et frustra ferro diverberet umbras; VI 294. (Turnus) mediam ferro gemina inter tempora frontem dividit; IX 750. quas ibi tum ferro strages, quae funera Turnus ediderit; IX 526. ferro sceleratam excindere gentem, coninge praerepta; IX 137. quod fieri ferro liquidove potest electro; VIII 402. ferire: ſ. II, 1. stringo. idem ambas ferro dolor atque eadem hora tulisset; IV 679. impulerat (Laocoon) ferro Argolicas foedare latebras; II 55. nova proelia temptant, obscenas pelagi ferro foedare volucres; III 241. per campos ferro quae (corpora) fusa iacebant; XI 102. inruimus ferro; III 222. quidam ferro faces inspicat acuto; G I 292. haut secus instructi ferro, quam si aspera Martis pugna vocet; XII 124. ni gens crudelis madida cum veste gravatum ferro invasisset; VI 361. nec arma Aeneadae referent ferrove haec regna lacessent; XII 186. laedere: ſ. II, 1. retundo. si quam (hostiam) ferro mactaverat ante sacerdos; G III 489. illi tempora ferro summa notaut pecudum; XII 173. frustra oppositum trudentis (cervos) pectore montem comminus obtruncant ferro; G III 374. [occiderit ferro Priamus?] II 581. parere: ſ. demere. ferro quod (saxum) et arte paterna pendebat; VIII 226. cum semel (sceptrum) posuit comas et bracchia ferro; XII 209. non nos ferro Libycos populare penatis venimus; I 527. cornea bina ferunt (pueri) praefixa hastilia ferro; V 557. hic Turnus ferro praefixum robur acuto in Pallanta din librans iacit; X 479. uti (Messapus) laeva duo forte gerebat lenta levis cursu praefixa hastilia ferro; XII 489. perfidus ut nos praecipitis ferro Rutulus flammaque premebat; X 232. alter Vulcania ferro vulnera protectus depellere navibus instat; Cul 320. solus ferro crimen commune refellam; XII 16. si quis ferro potuit rescindere summum ulceris os; G III 453. terga boum plumbo insuto ferroque rigebant; V 405. ferro rumpenda per hostis est via; X 372. prius ignotum ferro quam scindimus aequor; G I 50. ferro qui ‖ quis ‖ scindere vallum apparat; IX 146. (Nisus) ferro secat pendentia colla; IX 331. qui (ultor) face Dardanios ferroque sequare colonos; IV 626. ferro extrema secutam; VI 457. ferro sonat alta bipenni fraxinus; XI 135. quem (Messapum) neque fas igni cuiquam nec sternere ferro; VII 692. ille (Pygmalion) Sychaeum impius ante aras clam ferro incautum superat; I 350. haec praemia qui me ferro ausi temptare ferunt; XII 361. omne aevom ferro teritur; IX 609. (imago) traiecta pectora ferro nudavit; I 355. sagitta cava tempora ferro transigit ‖ traicit ‖; IX 633. prima Ceres ferro mortalis vertere terram instituit; G I 147. da foedare crinis vibratos calido ferro murraque madentis; XII 100. quicumque Iliacos ferro violavimus agros; XI 255.

fertilis, fruchtbar, ergiebig: quot in flore novo pomis se fertilis arbos induerat, totidem autumno matura tenebat; G IV 142. tetigere quod arva fertilis Ausoniae Troes; IX 136. qui frequens herbis et fertilis ubere campus; G II 185. hic (campus) fertilis uvae, hic laticis; G II 191. hortus erat exiguus spatio, variis sed fertilis herbis; Mo 63.

nec fertilis illa iuvencis nec Cereri ‖ pecori ‖ opportuna seges nec commoda Baccho; G IV 128. a nimium ne sit mihi fertilis illa (tellus)! G II 252.

ferveo, glühen, erglühen, wallen, brauſen, erregt ſein (inf. fervēre): omnia tum pariter vento nimbisque videbis fervere; G I 456. fervet fretis spirantibus aequor; G I 327. hostem fervere caede nova; IX 693. totum instructo Marte videres fervere Leucaten; VIII 677. cum litora fervere late prospiceres arce ex ‖ ex ‖ summa; IV 409. iam fervere litora flammis (videbis); IV 567. fervet opus; G IV 169. A I 436. conicunt igni galeas ensesque decoros frenaque ferventisque rotas; XI 195. opere omnis semita fervet; IV 407.

fervidus, heiß, glühend, feurig, hitzig, eifrig, brauſend: ipsa (Amata) inter medias (matres) flagrantem fervida pinum sustinet; VII 397. ter (Tiryntbius) totum fervidus ira lustrat Aventini montem; VIII 230. (Turnus) manum pinu flagranti fervidus implet; IX 72. hic (Euryalus) furto fervidus instat; IX 350 Pandarus mortis fraternae fervidus ira effatur: „non“ . .; IX 736 Aeneas trepidanti (Mezentio) fervidus instat; X 788. fervidus advolat hasta Messapus; XII 293. (Turnus) subita spe fervidus ardet; XII 325. Aeneas trepidi (Turni) pedem pede fervidus urget; XII 748. (Aeneas) hoc dicens ferrum adverso sub pectore condit fervidus; XII 951. volat vi fervidus axis; G III 107. non me tua fervida terrent dicta, ferox; XII 894. Neptunus fugam dedit et praeter vada fervida vexit (Troas); VII 24.

ferula, Feruſtaude: venit agresti capitis Silvanus honore florentis ferulas et grandia lilia quassans; E X 25.

fervor, Wärme, Hitze: haut tulit Aeneas tanto fervore furentis; X 578 mediis fervoribus (asilus) acrior instat; G III 154.

ferus, wild, ungezähmt, grauſam, Wild (vgl. fera): A. ferus omnia Iuppiter Argos transtulit; II 326. agit ipse furentem (Dido) in somnis ferus Aeneas; IV 466. altibus linquere feris; X 559. ecce ferae saxi deiectae vertice caprae decurrere ingis; IV 152. non illa feris incognita capris gramina; XII 414. pectus anhelum, et rabie fera corda tument; VI 49. (deus) fera corda domans; VI 80. iungit equos auro genitor spumantiaque addit frena feris; V 818. fructus feros mollite colendo; G II 36. impietate fera vecordem Colchida matrem meditantem volnera; Cul 249. cuius (Iunonis) perirria ‖ fera iurgia ‖ divae olim ÷ se meminere ‖ ipsae metuere ‖; Ci 139. cum fera Karthago Romanis arcibus olim exitium immittet; X 12. Daphni, tuum ingemuisse leones interitum montesque feri silvaeque locuntur; E V 28. — B, I. Silvia pectebat ferum puroque in fonte lavabat; VII 489. — II. (Laocoon) hastam in latus inque feri curvam compagibus alvom contorsit; II 51. —

Fescenninus, aus Feſcennia in Etrurien: hi Fescenninas acies aequosque Faliscos (habent); VII 695.

fessus, müde, matt, ermattet, erſchöpft, kraftlos: tale tuum nobis carmen, quale sopor fessis in gramine; E V 46. cerealia arma expediunt fessi rerum; I 178. saepe Danai cupiere longo fessi discedere bello; II 109. non prius aspicies, ubi fessum aetate parentem liqueris Anchisen? II 596. haec (tellus) fessos tuto placidissima portu accipit; III 78. da moenia fessis et genus et mansuram urbem; III 85. hunc (Apollinem) petimus fessi; III 276. interea fessos ventus cum sole reliquit; III 568. hic me, pater optime, fessum deseris; III 710. (Acestes) fessos opibus solatur amicis; V 41. iam fessi sub ipsam finem adventabant, cum . .; V 327. (Aeneas) fessum Daretа cripuit mulcens dictis; V 463. hen tot vada fessis superesse; V 615. his habeant terris sine moenia fessi; V 717. mihi fama suprema nocte tulit fessum vasta te caede Pelasgum procubuisse . .; VI 503. quo fessum rapitis, Fabii? VI 845. (Tirynthius) ter fessus valle resedit; VIII 232. (Aeneas, inventus) fessi et equos et corpora curant; VIII 607. accidit haec fessis etiam fortuna Latinis, quae . .; XII 593. fessus ubi extructo possis considere nido; Ci 193. hic ‖ eia ‖ age pampinea fessus requiesce sub umbra; Copa 31. vgl. puellae. terras animalia fessa per omnis sopor habebat; VIII 26. fessae multa refernut se nocte minores (apes), erura thymo plenae; G IV 180. ultro hortantem et fessas (apes) ad pabula nota vocantem; G IV 266. fessos sopor suus occupat artus; G IV 190. sopor fessos complectitur artus; II 253. fessos sopor irrigat artus; III 511. fessos quatit aeger anhelitus artus; IX 814. cum pastor in fessos requiem dare comparat artus; Cul 205. cum fessa iuvencum per nemora atque altos quaerendo bucula lucos procumbit; E VIII 85. circa passim fusae ‖ fessae ‖ cubuere capellae excelsis supter dumis; Cul 154. fessi (cives) tandem infanda furentem (Mezentium) armati circumsistunt; VIII 489. placidum carpebant fessa soporem corpora per terras; IV 522. ſ. vires. tempore quo fessas mortalia pectora curas requiesemt; Ci 232. ni roseus fessos iam gurgite Phoebus Hibero tingnat equos; XI 913. inventus: ſ. alqs; VIII 607. fessum quotiens (Enceladus) mutet latus, intremere omnem murmure Trinacriam; III 581. longaevos senes ac fessas aequore matres delige; V 715 Testylis rapido fessis messoribus aestu alia contundit; E II 10. hic fessas non vincula navis ulla tenent; I 168. quo magis fessas optem demittere navis; V 29. at, credo, mea numina tandem fessa iacent; VII 298. pone caput fessosque oculos furare labori; V 845. patrem: ſ. alqm; II 596. loci natura dulci fessas (puellas) refovebat in umbra; Cul 122. (Carme) corripit extemplo fessam languore puellam; Ci 223. hortatur pater veniam precari, quam fessis finem rebus (Phoebus) ferat; III 145 consulite in medium et rebus succurrite fessis; XI 335. quo (senex) fessus ab undis se recipit; G IV 403. interdum fessae succedit laeva sorori alternatque vices; Mo 28. languida fessae virginis in cursu moritur querimonia longo; Ci 461. iam fessae ‖ fesso ‖ tandem fuginnt de corpore vires; Ci 448.

festino, eilen beſchleunigen: I. haut mora, festinant (oratores) inssi rapidisque feruntur passibus; VII 156. Androgeos ultro verbis compellat amicis: „festinate, viri“; II 373. — II ni iam terris festinem advertere proram; G IV 117. — III. deus festinare fugam ecce iterum stimulat; IV 575. tum iussa Sibyllae, haut mora, festinant flentes; VI 177.

festinus, eilig: tibi quam (vestem) noctes festina diesque urgebam; IX 488.

festus, feſtlich: quippe etiam festis quaedam exercere diebus fas et iura sinunt; G I 268. ipse (agricola) dies agitat festos; G II 257. templum instituam festosque dies de nomine Phoebi; VI 70 nos delubra deum miseri festa velamus fronde per urbem; II 249. fuit templum velleribus niveis et festa fronde revinctum; IV 459. si quando vacuum (Simylhum) casula pluviaeve tenebant festave lux; Mo 68.

fetura, Zucht, Nachwuchs: I. si fetura gregem suppleverit; E VII 36. — II. cetera (actas) haec feturae habilis nec fortis aratris; G III 62.

fetus, trächtig, voll, ſäugend: A. apibus fetis idem atque examine multo primus abundare; G IV 139. dea nimborum in patriam, loca feta furentibus austris, Aeoliam venit; I 51. fecerat (Ignipotens) et viridi fetam Mavortis in antro procubuisse lupam; VIII 630. scandit fatalis machina muros feta armis; II 238 dulce lenta salix feto pecori, mihi solus Amyntas; E III 83. nec tibi fetae more patrum

nivea implebunt mulctraria vaccae; G III 176. — B. non insueta gravis temptabunt pabula fetas, nec mala vicini pecoris contagia laedent E I 49.

fetus, Fruchtbarkeit, Wachstum, Ertrag, Trieb, Sproß, Zweig, Saat, Frucht, Brut, Junges: I. primo (fetu) avolso non deficit alter aureus; VI 143. grandior ut fetus siliquis fallacibus esset; G I 195. cum superant fetus (nucis), pariter frumenta sequentur; G I 189. ſ. II. carpo. hic segetes, illic veniunt felicius uvae, arborei fetus alibi; G I 55. vult: ſ. II carpo. — II pura in veste sacerdos saetigeri ‖ saetigerae ‖ fetum suis attulit; XII 170. rami matris crescenti (arbori) adimunt fetus uruntque ferentem; G II 56. (vitula) binos alit ubere fetus; E III 30. aether omnis magnus alit magno commixtus corpore fetus; G II 327. qualis philomela amissos queritur fetus, quos durus arator observans nido implumis detraxit; G IV 512. avello: ſ. I. deficit. alte vestiga oculis et rite repertum (fetum) carpe manu. namque ipse volens facilisque sequetur, si te fata vocant: aliter non viribus ullis vincere nec duro poteris convellere ferro; VI 145. (apes) bis gravidos cogunt fetus, duo tempora messis; G IV 231. qua te causa nec dulcis pocula Bacchi nec gravidos Cereris dicam contingere fetus? Ci 230. convello: ſ. carpo. non ante, auricomos quam qui decerpserit arbore fetus; VI 141. quo saepe solemnis pastores ovium teneros depellere fetus; E I 21. detraho: ſ. amitto. ipsae Caucaseo steriles in vertice silvae dant alios aliae fetus; G II 442. quod nec (apes) fetus nixibus edunt; G IV 199. aliae (apes) spem gentis adultos educunt fetus; G IV 163. cum (apes) gentis adultos educunt fetus; I 432. cum sus triginta capitum fetus enixa iacebit alba; III 391. [sus . . . iacebit]; VIII 44. sic quoque mutatis requiescunt fetibus arva; G I 82. observo: ſ. amitto. varios ponit fetus autumnus; G II 521. queror: ſ. amitto. reperio: ſ. carpo. unde tenuis fetus viciae sustuleris; G I 75. sin studium vitulos tueri aut ovium fetum aut urentis culta capellas; G II 196. vestigo, vinco: ſ. carpo. — III. candida per silvam cum fetu concolor albo procubuit sus; VIII 82. — IV. quale solet viscum croceo fetu teretis circumdare truncos; VI 207. quin exuberet annus aut fetu pecorum aut Cerealis mergite culmi; G II 517. nec minus interea fetu nemus omne gravescit; G II 429. inseritur nucis arbutus horrida fetu; G II 69 hinc omnis largo pubescit vinea fetu; G II 390.

fibrae, Faſern, Wurzelfaſern, Eingeweide: nec tempore eodem tristibus extis fibrae apparere minaces (cessaverunt); G I 484. Asilas, cui pecudum fibrae, caeli cui sidera parent; X 176. nec fibris requies datur ulla renatis; VI 600. — II, 1. neque impositis ardent altaria fibris, G III 490. 2. do: ſ. 1. renascuntur. — III, 1. nec nihil amaris intiba fibris officiunt aut umbra nocet; G I 120. — 2 (Simylus) quattuor educit cum spissis alia ‖ allia ‖ fibris; Mo 89.

fibula, Spange, Schnalle, Nadel: ut fibula crinem auro innectat; VII 815. qua laterum iunctura fibula mordet; XII 274. aurea sollemni comptum quem (capillum) fibula ritu Cecropiae et ‖ Cecropiae ‖ tereti nectebant ‖ nectebat ‖ dente cicadae; Ci 127. aurea purpuream subnectit fibula vestem; IV 139. quam (pharetram) tereti subnectit fibula gemma; V 313.

fictor, Bildner: non hic Atridae nec fandi fictor Ulixes; IX 602.

fidelis, zuverläſſig: quam (falaricam) nec duplici squama lorica fidelis et auro sustinuit; IX 707.

Fidena, Stadt in Latium: bi tibi Nomentum et Gabios urbemque Fidenam imponent; VI 773.

fidens ſ. **fido.**

fides (Fides), Glaube, Treue, Vertrauen, Zuverſicht, Redlichkeit, Verſprechen, Eid, Sicherheit, Glaubwürdigkeit: I, 1. cana Fides et Vesta, Remo cum fratre Quirinus iura dabunt; I 292. per si qua est quae restet adhuc mortalibus usquam intemerata fides, oro . . ; II 143. si qua est Heleno prudentia, vati si qua fides; III 434. en haec promissa fides est? VI 346. per superos (iuro) et si qua fides tellure sub ima est; VI 459. quaecumque mihi fortuna fidesque est, in vestris pono gremiis; IX 260. tum vero manifesta fides (Danaum); II 309. ubi prima fides pelago; III 69. te maioribus ire per altum auspiciis manifesta fides; III 375. credo equidem, nec vana fides, (hospitem) genus esse deorum; IV 12. nusquam tuta fides; IV 373. en dextra fidesque! IV 597. haec mea magna fides; XI 55. prisca fides facto, sed fama perrennis; IX 79. tibi maxima rerum verborumque fides; IX 280. et rure recessit Iustitia et prior illa Fides; Cul 227. restat: ſ. est; II 143. quid tua sancta fides? VII 365. — 2. heu pietas, heu prisca fides invictaque bello dextera! VI 878. — II. accipe daque fidem; VIII 150. num hortati sumus Tyrrhenam fidem aut gentis agitare quietas? X 71. (Achilles) iura fidemque supplicis erubuit; II 541. do: ſ. accipio. si qua fidem tantost operi latura vetustas; X 792. hinc ‖ hic ‖ primum Fortuna fidem mutata novavit; V 604. pono: ſ. I, 1. est; IX 260. non servata fides cineri promissa Sychaeo; IV 552. ſ. I, 1. est; VI 346. ut fama fidem missique reportant exploratores; XI 511. amisso (rege apes) rupere fidem; G IV 213. servata serves Troia fidem; II 161. ſ. promitto. — III. Aeneae dextram sive fide seu quis bello est expertus et armis; VII 235.

fides, Saitenſpiel: Orpheus Traeicia fretus citharа fidibusque canoris; VI 120.

fido, trauen, vertrauen, ſich verlaſſen, wagen, part. getroſt: I. aude atque adversum fidens fer pectus in hostem; XI 370. (iuvenis) fidens animi atque in utrumque paratus; II 61. — II. seu crudo fidit pugnam committere caestu; V 69. — III, 1. dum Troia temptat castra fugae fidens; XI 351. illi celerare fugam in silvas et fidere nocti; IX 378. videt (Iuno) iam fidere terrae, deseruisse rates; VII 290. — 2. hic Curibus fidens primaevo corpore Clausus advenit; X 345. addam fidentem fuga Parthum versisque sagittis; G III 31. qua (iuventate) improbus iste exultat fidens; V 398. sagittis: ſ. fuga. — 3. sequitur pulcherrimus Astur, Astur equo fidens et versicoloribus armis; X 181. heu nihil invitis fas quemquam fidere divis! II 402. quid tam egregium, si femina forti fidis equo? XI 706. ſ. armis. hic (Turnus) gladio fidens, hic (Aeneas) acer et arduus hasta; XII 789. per vos et fortia facta. fidite ne pedibus; X 372. fas omne est, Cytherea, meis te fidere regnis; V 800.

fiducia, Vertrauen, Zuverſicht: cedit: ſ. **cedo,** fiducia (3 St.) S. 112, a. quibus haec medii fiducia valli fossarumque morae dant animos; IX 142. memores ‖ memoret ‖ quae sit fiducia capto; II 75. ut (Aeneas) humanis quae sit fiducia rebus admonet; X 152. sui merito si qua est fiducia forti; XI 502. tanta est in parvo fiducia crine cavendi; Ci 380. cernis, quae Rutulos habeat fiducia rerum; IX 188. tu, cui meritis oritur fiducia chartis; Cul 24. coepti fiducia belli Palladis auxiliis semper stetit; II 162. tantane vos generis tenuit fiducia vestri? I 132.

fidus, treu, zuverläſſig, redlich, ergeben, ſicher: quae (navis) Lycios fidumque vehebat Orontеn; I 113. [fidus quae tela gerebat Achates]; I 188. cui (Aeneae) fidus Achates it comes; VI 158. defixi ora tenebant Aeneas Anchisiades et fidus Achates; VIII 521. exierat Aeneas inter primos et fidus Achates VIII 586. galeam fidus permutat Aletes; IX 307. fidum Aeneas adfatur Achaten: „suggere tela mihi“; X 332. (Camilla) tum sic expirans Accam ex aequalibus unam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias; XI

821. Aeneae Mnestheus et fidus Achates Ascaniusque comes castris statuere cruentum; XII 384. illum (Dareta) fidi aequales ducunt ad navis; V 468. Aeneas fidam sic fatur ad aurem: „vade age“ . . ; V 547. quos (fratres) fida ereerat una tot Arcadio coniunx Tyrrhena Gylippo; XII 271. hic (Butes) Dardanio Anchisae armiger ante fuit fidusque ad limina custos; IX 648. (coniunx) fidum capiti subduxerat ensem; VI 524. ille fido accingitur ense; VII 640. alii litora cursu fida petunt; II 400. nec litora longe fida reor fraterna Erycis; V 34. (Simylus) parva tabella lumina fida locat; Mo 21. vos, o fidi Troiae, salvete, penates; VIII 121. praeterea regina, tui fidissima, dextra occidit ipsa sua; XII 659. neque responsa dabantur fida satis; II 377. hinc fida silentia sacris; III 112. o lux Dardaniae, spes o fidissima Teucrum! II 281. nunc (Tenedos) tantum sinus et statio male fida carinis; II 23.

figo. heften, anheften, befeſtigen, aufhängen, richten, werfen, treffen, erlegen, durchbohren, hemmen, wenden, einprägen, part. feſt: (Iuno) stetit acri fixa dolore; VII 291. figite me, si qua est pietas; IX 493. Numitor iaculo Aeneam petit; sed non et figere contra est licitum; X 343. hunc (Lagum Pallas) intorto figit telo; X 382. (hasta) procul egregium Antoren latus inter et ilia figit, Herculis Antoren comitem; X 778. Turnus ad haec, oculos horrenda in virgine fixus: „ o decus“ . . ; XI 507. (Camilla) Buten aversum cuspide fixit loricam galeamque inter; XI 691. si mihi non animo fixum immotumque sederet, ne vellem . . ; IV 15. (Antenor) genti nomen dedit armaque fixit Troïa; I 248. thalamo quae (arma) fixa reliquit impius; IV 495. olli (Hyllo) per galeam fixo stetit hasta cerebro; XII 537. quam (cervam) procul incautam nemora inter Cresia fixit pastor agens telis; IV 70. fixerit (Alcides) aeripedem cervam licet; VI 802. libeat mecum tibi humilis habitare casas et figere cervos! E II 29. aere cavo clipeum, magni gestamen Abantis, postibus adversis figo et rem carmine signo: „AENEAS“ . . . . ; III 287. alis plaudentem nigra figit (Eurytion) sub nube columbam; V 516. comitem: ſ. alqm; X 778. arma Lauso (Mezentius) donat habere numeris et vertice figere cristas; X 701. tum (tempus) figere dammas stuppea torquentem Balearis verbera fundae, cum . . ; G I 308. accipite animis atque haec mea figite dicta; III 250. X 104. si qua (dona) suspendi tholo aut sacra ad fastigia fixi; IX 408. (nautae) servati ex undis ubi figere dona solebant Laurenti divo; XII 768. viscera nudant, pars in frusta secant veribusque trementia figunt; I 212. talia (genitor) perstabat memorans fixusque manebat; II 650. gestamen: ſ. clipeum. huc impetus illam (hastam) detulerat fixam et lenta radice tenebat; XII 773. hic fixit leges pretio atque refixit; VI 622. extremus (ingreditur donis) volneri qui fixit harundine malum; V 544. (Aeneas) indutos iubet truncos hostilibus armis ipsos ferre duces inimicaque nomina figi; XI 84. diva solo fixos oculos aversa tenebat; I 482. illa (Dido) solo . . . tenebat; VI 469. cum (Dido) dabit amplexus atque oscula dulcia figet; I 687. matres amplexae tenent postes atque oscula figunt; II 490. (Carme) dulcia deinde genis rorantibus oscula figens persequitur . ; Ci 253. ipse feracis figat humo plantas; G IV 115. fixo ferrum in pulmone tepescit; IX 701. Aeneas ramum adverso in limine figit; VI 636. fixam refert (columba) delapsa sagittam; V 518. quam (tabellam) fixam paries illos servabat in usus; Mo 20. (erinys) atro lumine fumantis fixit sub pectore taedas; VII 457. (Mezentius) inde aliud (telum) atque aliud figit; X 883. qualis leo fixum latronis inpavidus frangit telum; XII 7. Achates paribus curis vestigia figit; VI 159. viscera: vgl. frusta. (Turnus) figit in virgine voltus; XII 70.

figura. Geſtalt, Bild, Erſcheinung: I (Scybale) tota patriam testante figura; Mo 32. morte obita qualis fama est volitare figuras; X 641. — II. (Dira) alitis in parvae subitam conlecta figuram; XII 862. nunc femina Caenens rursus et in veterem fato revolnta figuram; VI 449. — III. (Scyllam) longe alia perhibent mutatam membra figura Scyllaeum monstro saxum infestare voraci; Ci 56.

filia. Tochter: I, 1. dabit tibi filia poenas; Ci 194. te filia Nerei potuit flectere; VIII 383. dives inaccessos ubi Solis filia lucos adsiduo resonat cantu tectisque superbis urit odoratam nocturna in lumina caedrum ‖ cedrum ‖ , arguto tenuis percurrens pectine telas; VII 11. potest: ſ. flectit. quam (Scyllam) simul Ogygii Phoenicis filia Carme surgere sensit anus; Ci 220. sola domum et tantas servabat filia sedes, iam matura viro, iam plenis nubilis annis. multi illam magno et Latio totaque petebant Ausonia. petit ante alios pulcherrimus omnis Turnus; VII 52. urit: ſ. percurrit. — 2. illa ego sum Nisi pollentis filia quondam, certatim ex omni petiit quam Graecia regno; Ci 411. — II. o superbe Nocturne, non vides duas habere filias Atilium, duas, et hanc et alteram, tibi dari; Cat XII 5. filia prima manu floros Lavinia crinis et roseas laniata genas; XII 605. peto: I, 1. ſ. servat. 2.

filius. Sohn: I, 1. agmen ciet Oenus, fatidicae Mantus et Tusci filius amnis; X 199. filius, aequalis comitatus classe catervas, ingentem remis Centaurum promovet; X 194. Pallas huic (Amphitryoniadae) filius una tura (dabat); VIII 104. filius huic (Latino) fato divom prolesque virilis nulla fuit; VII 50. filius huic (Mezentio) iuxta Lausus; VII 649. filius ardentis haut setius aequore campi exercebat equos curruque in bella ruebat; VII 781. incidit huic (Camillae) subitoque aspectu territus haesit filius Anni; XI 700. filius huic (Euandro), illi (Aeneae) comes ibat Achates; VIII 466. pulsi liquere penates Tarquinii patrios, filius atque pater; Cat IX 36. sic Venus, et Veneris contra sic filius orsus: „nulla“ . . ; I 325. patriis non filius arvis contentus late iam tum dicione premebat ‖ tenebat ‖ Sarrastis populos; VII 736. promovet: ſ. comitatur. ruit: ſ. exercet. stabat in egregiis Arcentis filius armis, pictus acu chlamydem et ferrugine clarus Hibera, insignis facie, genitor quem miserat Arcens, eductum Martis ‖ Matris ‖ luco Symaethia circum flumina; IX 581. tenet: ſ. premit. filius huic (Berecyntiae) contra, torquet qui sidera mundi: „o genetrix“ . . ; IX 93. (Dido) rogitans nunc, quibus Aurorae venisset filius armis; I 751. — 2. quis ille? filius anne aliquis magna de stirpe nepotum? VI 864. — II. educo, mitto, pingo: ſ. I 1. stat. pello: I, 1. linquit.

filix (felix), Farnkraut: I. qui (campus) filicem curvis invisam pascit aratris; G II 189. — II. edico multa duram stipula felicumque ‖ fil. ‖ maniplis sternere supter humum; G III 297.

filum. Faden: I. extrema Lauso Parcae fila legunt; X 815. nutrix ter novena ligans triplici diversa colore fila; Ci 372. — II. Daedalus ambages resolvit caeca regens filo vestigia; VI 30. (Simylus) vellit exiguo coriandra trementia filo; Mo 91.

fimum. Dünger, Kot, Schmutz: I. iuvenis pronus in ipso concidit immundoque fimo sacroque cruore; V 333. — II. arida tantum ne saturare fimo pingui pudeat sola; G I 80. sparge (virgulta) fimo pingui; G II 347. simul his dictis faciem (Nisus) ostentabat et udo turpia membra fimo; V 358.

findo, ſpalten, trennen: ubi hiulca ‖ victa ‖ siti findit canis aestifer arva; G II 353. hasta ibi frangitur ac fisso transit praecordia ligno; IX 413. inimicam findite rostris hanc terram; X 295. alte finditur in solidum cuneis via; G II 79. hic locus est, partes ubi se via findit in ambas; VI 540.

fingo, bilden, geſtalten, ordnen, ſchaffen, dar-

ſtellen, vorſtellen, einbilden, erſinnen, erdichten, vorgeben: I. neque ego hanc abscondere furto speravi (ne finge) fugam; IV 338. — II. hic Nomadum genus et discinctos Mulciber Afros, hic Lelegas Carasque sagittiferosque Gelonos finxerat; VIII 726. (Fama) magnas territat urbes tam ficti pravique tenax quam nuntia veri; IV 188. non hic te carmine ficto tenebo; G II 45. quae tecum finxerunt carmina divi, Cynthius et Musae, Bacchus et Aglaïe; Cat IX 59. illam (lupam) corpora fingere lingua; VIII 634. (Apollo) molli fluentem fronde premit crinem fingens; IV 148. genus: ſ. alqm. (apes) mella tenacia fingunt; G IV 57. ne tantos mihi finge metus; VII 438. tanto magis ille (deus) fatigat os rabidum fingitque premendo; VI 80. (Sinon) prosequitur pavitans et ficto pectore fatur: „saepe . .; II 107. alias alii volgo finxere puellas, quae . .; Ci 64. eredimus? an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt? E VIII 108. grandaevis (apibus) oppida curae et munire favos et daedala fingere tecta; G IV 179. rusticus vitem fingit putando; G II 407. — III. moenia loco, Aeneadasque meo nomen de nomine fingo; III 18. te quoque dignum finge deo; VIII 365. ego, invisum quem tu tibi fingis ⟨et esse nil moror⟩; XI 364. nec, si miserum fortuna Sinonem finxit, vanum etiam mendacemque improba finget; II 80. cum se pavidum contra mea iurgia fingit, artificis scelus; XI 406. [ne vana putes haec fingere somnum]; VIII 42.

finio, beendigen: si bellum finire manu, si pellere Teucros (Turnus) apparat; XI 116. possem tantos finire dolores nunc certe! XII 880.

finis, Ende, Grenze, Gebiet, Land, Zweck, Abſicht, Ziel, Schluß (fem.: ſ. I. est; XII 793. II 554. V 384. II, 1. fero. 3. advento sub): I. iam finis erat, cum Iupiter constitit; I 223. quae iam finis erit, coniunx? XII 793. haec finis Priami; II 554. set fines Libyci, genus intractabile bello; I 339. nate dea, quae finis standi? V 384. hic Erycis fines fraterni atque hospes Acestes; V 630. hic finis fandi; X 116. — II, 1. sin alios finis aliamque capessere gentem est animus; XI 324. quandoquidem nec vestra capit discordia finem; X 106. do: ſ. do, III. finem (4 St.) E. 186, b. urbem et finis et litora gentis diversi explorant; VII 149. (pater Aeneas) facto hic fine quievit; III 718. hortatur pater veniam precari, quam fessis finem rebus (Phoebus) ferat; III 145. ea vox audita laborum prima tulit finem; VII 118. qui (Pelasgi) primi finis aliquando habuere Latinos; VIII 602. postquam implevit opus iustum versatile finem; Mo 39. eripe, nate, fugam, finemque impone labori; II 619. est animus finem imponere curis; IV 639. Aeneas saevire animis Entellum hau ‖ haud ‖ passus acerbis, sed finem imposuit pugnae; V 463. memini Priamum, Salamina petentem, protinus Arcadiae gelidos invisere finis; VIII 159. finis invise Latinos; XI 588. nos patriae fines et dulcia linquimus arva; E I 3. neu Aeneadae possint Italos obsidere finis; VII 334. sive Erycis finis regemque optatis Acesten; I 570. pererratis amborum finibus; E I 61. non licuit finis Italos fataliaque arva tecum quaerere; V 82. ubi defunctae (carinae) finem portusque tenebunt Ausonios olim; IX 98. dum vel evectus finem transcendat habendi; Cul 84. regni novitas me (cogit) late finis custode tueri; I 564. en umquam patrios longo post tempore finis videns mirabor? E I 67. — 2. ne fati nescia Dido (Teucros) finibus arceret; I 300. (Turnus) iubet tutari Italiam, detrudere finibus hostem; VII 469. Teucrum memini Sidona venire finibus expulsum patriis; I 620. funibus ‖ finibus ‖ omnes, haut mora, prosilnere suis; V 139. 3. iam fessi sub ipsam finem adventabant, cum . .; V 328. femina, quae nostris errans in finibus urbem exiguam pretio posuit; IV 211. Oceani finem iuxta solemque cadentem ultimus Aethiopum locus est; IV 480. supersum in; vgl. V, 3 in. venerat antiquis Corythi de finibus Acron, Graius homo; X 719. — III, 1. finibus ex torris auxilium imploret; IV 616. — 2. est ager mihi longus in occasum, finis super usque Sicanos; XI 317. — IV. imperium sine fine dedi; I 279. — V, 1. sic denique victor Trinacria finis Italos mittere relicta; III 440. qui (Apollo) fore te ponto incolumem finisque canebat venturum Ausonios; VI 345. — 2. cum finibus illis agricola exesa inveniet scabra robigine pila; G I 493. vincere Oceani finibus ulterius? Cat IX 54. — 3. solus iam ipso superest in fine Cloanthus; V 225. quaerenti et tectis urbis sine fine ruenti ‖ furenti ‖ umbra Creusae visa mihi; II 771. extremo ni iam sub fine laborum vela traham; G IV 116.

finitimus, angrenzend, benachbart, Grenznachbar: A. neque finitimos ‖ finitimo ‖ Mezentius umquam huic capiti insultans tot ferro saeva dedisset funera; VIII 569. corpora avecta partim finitimos tollunt in agros urbique remittunt; XI 206. caput: ſ. alqs. finitimas in bella feram rumoribus urbes; VII 549. — B, 1. tua finitimi, longe lateque per urbes prodigiis acti caelestibus, ossa piabunt et statuent tumulum et tumulo sollemnia mittent; VI 380. — II. ago: ſ. I. fama finitimos et clari nomen Acestae excierat; V 106.

firmo, befeſtigen, ſichern, ſtärken, ermuntigen, bekräftigen, beſtätigen: I. sin nostrum adnuerit nobis Victoria Martem ⟨ut potius reor et potius di numine firment⟩; XII 188. — II. patriam incolumem Nisi regnumque futurum concordes stabili firmarant numine Parcae; Ci 125. — III. talibus accensi firmantur et agmine denso consistunt; IX 788. haec omnia firma; II 691. pars aditus urbis firmet turrisque capessat; XI 466. ubi iam firmata virum te fecerit aetas; E IV 37. omine quo firmans animum sic incipit ipsa (mater); G IV 386. pater Anchises animum praesenti pignore firmat; III 611. qui (oratores) dicta ferant et foedera firment; XI 330. talibus inter se firmabant foedera dictis; XII 212. quoniam nunc primum teneros firmamus robore nervos; Ci 43. propius tua numina firmes; VIII 78. quin pacem hanc aeterno foedere iungas ‖ firmes ‖; XI 356. trunca manu pinus regit et vestigia firmat; III 659. non ulla magis viris industria firmat, quam Venerem avertere; G III 209.

firmus, feſt, ſicher, ſtark, dauerhaft: ego foedera faxo firma manu; XII 317. nunc animis opus, Aenea, nunc pectore firmo; VI 261. iam excisa trabe (Pyrrhus) firma cavavit robora; II 481. sunt et Aminneae vites, firmissima vina; G II 97. huius (Aeacidae) firma ‖ alma ‖ dolis Ithaci virtus quod conciait icta; Cul 326.

fiscella, Körbchen: dum (poeta) sedet et gracili fiscellam texit hibisco; E X 71.

fiscina, Korb: I. sunt caseoli, quos iuncea ‖ sirpea ‖ fiscina siccat; Copa 17. — nunc facilis Rubea ‖ rubea ‖ texatur fiscina virga; G I 266.

fissilis, ſpaltbar: primi cuneis scindebant fissile lignum; G I 144. fraxineae trabes cuneis et fissile robur scinditur; VI 181.

fistula, Rohrpfeife, Hirtenflöte: I. vestra meos olim si fistula dicat amores; E X 34. est mihi disparibus septem compacta cicutis fistula, Damoetas dono mihi quam dedit olim et dixit moriens: „te nunc habet ista secundum“; E II 37. dum tibi est odio mea fistula dumque capellae; E VIII 33. en ‖ est ‖ et Maenalio quae garrit dulce sub antro rustica pastoris fistula more sonat ‖ sonans ‖; Copa 10. habet: ſ. est; E II 37. quem mea carminibus meruisset fistula caprum; E III 22. hic arguta sacra pendebit fistula pinu; E VII 24. sonat: ſ.

garrit. — II. compingo, dono: ſ. I. est; E II 37. umquam tibi fistula cera iuncta fuit? E III 25.

flabrum, Wehen; I. non hiemes illam (aesculum), non flabra neque imbres convellunt; G II 293. — II. tum segetes altae campique natantes lenibus horrescunt flabris; G III 199.

flagellum, Geißel, Peitſche, Riemen, Schößling; I, I. neve flagella summa pete aut summa detringe ex arbore plantas; G II 299. — 2. haec (tela) lento nos est aptare flagello; VII 731. — II. quam (Discordiam)* cum sanguineo sequitur Bellona flagello; VIII 703. — III. continuo sontis ultrix accincta flagello Tisiphone quatit insultans; VI 570 signum clamore paratis Epytides longe dedit insonuitque flagello; V 579. —

flagito, forſchen: quae sint ea numina divom, (Ithacus) flagitat; II 123.

flagro, brennen, lodern, glühen, glänzen (flägr. ſ. crinis): Aeneas sidereo flagrans clipeo et caelestibus armis; XII 167. sacerdos admovit pecus flagrantibus aris; XII 171. nos crinemque flagrantem excutere; II 685. classibus ambustis flamma lacrimante ‖ flagrante ‖; Cul 314. accepit vocem lacrimis Lavinia matris flagrantis perfusa genas; XII 65. video ‖ viden ‖ ut flagrantia taedis limina conlucent infestis ‖ infernis ‖ omnia templis; Cul 216. pone Cerberus: en diris flagrant latratibus ‖ et diris latrantia rictibus ‖ ora; Cul 220. ipsa (Amata) inter medias (matres) flagrantem fervida pinum sustinet; VII 397. (Turnus) manum pinu flagranti fervidus implet; IX 72. ille (pater) flagranti aut Athon aut Rhodopen aut alta Ceraunia telo deicit; G I 331. bos inter motus, medio in flagrante tumultu legati responsa ferunt; XI 225. mirantur Iulum flagrantisque dei voltus simulataque verba; I 710.

flamen, Wehen, Wind: I. ferunt sua flamina classem; V 832. ceu flamina prima cum deprensa fremunt silvis et caeca volutant murmura, venturos nautis prodentia ventos; X 97. — II. deprendo: ſ. I. fremunt. supprimite o paulum turbati flamina venti; Ci 404. — III. quae (talaria Mercurium) sublimem rapido pariter cum flamine portant; IV 241.

Flaminius, Römer: hic (est) ille Flaminius ‖ Caecilius ‖, devota dedit qui corpora flammae; Cul 368.

flamma, Flamme, Glut, Feuer, Brand, Feuerſchein, Glanz, Feuerbrand, Fackel, Leidenſchaft: I. **abſolut**: 1. vix positum castris simulacrum, arsere coruscae luminibus flammae arrectis; II 173. Turnus flammam adfixit lateri, quae plurima vento corripuit tabulas et postibus haesit adesis; IX 536. saepe profuit levem stipulam crepitantibus urere flammis; G I 85. virgo visa omnem ornatum flamma crepitante cremari; VII 74. est mollis flamma medullas interea; IV 66. exsuperant flammae, furit aestus ad auras; II 759. quos omnes iam flammae tulerint inimicus et hauserit ensis; II 600. flagrat: ſ. lacrimat. non aliter quam si flammae furentes culmina perque hominum volvantur perque deorum; IV 670. haeret: ſ. corripit. in segetem veluti cum flamma furentibus austris incidit; II 304. classibus ambustis flamma lacrimante ‖ flagrante ‖; Cul 314. tactu innoxia mollis lambere flamma comas (visa) et circum tempora pasci; II 684. ille (pastor) sedens victor flammas despectat ovantis; X 409. non idcirco flamma ‖ flammae ‖ atque incendia vires indomitas ponere; V 680. quo (Atrida) flamma regente Doris Erichthonias prostravit funditus arces; Cul 335. postquam conlapsi cineres et flamma quievit; VI 226. ter flamma ad summum tecti subiecta reluxit; G IV 385. quae (moenia) rapidus flammis ambit torrentibus amnis, Tartareus Phlegethon; VI 550. videtur: ſ. lambit. — 2. Iliaci cineres et flamma extrema meorum, testor, nec ullas vitavisse vices; II 431.

II. **nach Verben**: 1. ille (Volcanus) repente accepit solitam flammam; VIII 389. adfigo: ſ. I, 1. corripit. despecto: ſ. I, 1. ovant. flammas cum regia puppis extulerat; II 256. Iuppiter omnipotens, da flammam evadere classi nunc, pater; V 689. illum (Aiacem Pallas) expirantem transfixo pectore flammas turbine corripuit; I 44. ingentem insuper Aetnam impositam ruptis flammam exprimere caminis; III 580. ite, ferte citi flammas! IV 594. sacerdotes, Potitius ibant pellibus in morem cincti, flammasque ferebant; VIII 282. *cristis a vertice flamma funditur; X 270. qua ‖ dum ‖ (Hyperionis ardor) iacit Oceanum flammas in utrumque rapaces; Cul 103. flammas ad culmina iactant; II 478. *[dum (Salmoneus) flammam Iovis et sonitus imitatur Olympi]; VI 586. litore aëna locant alii flammasque ministrant; I 213. (Aeneas) miratur terribilem cristis galeam flammasque minantem ‖ vomentem ‖; VIII 620. pasco: ſ. I, 1. lambit. dum necdum animus toto percepit pectore flammam; VII 356. quos (Aeneas) immolet captivoque rogi perfundat sanguine flammas; X 520. Tisiphone flammas et saeva quatit mihi verbera; Cul 219. Achates rapuit in fomite flammam; I 176. stuppea flamma manu telisque volatile ferrum spargitur; VIII 634. (Aeneas) caeso sparsurus sanguine flammas; XI 82. continuo avidis ubi subdita flamma medullis; G III 271. Danaum insidias suspectaque dona iubent subiectis urere flammis; II 37. ſ. I, 1. relucet. magno veluti cum flamma sonore virgea suggeritur costis undantis aëni; VII 462. flammam media ipsa (Laeaena) tenebat ingentem; VI 518. volvo: ſ. I, 1. furunt. geminas cui (Augusto) tempora flammas laeta vomunt; VIII 680. ſ. minor. — 2. [animum explesse invabit ultricis flammae]; II 587. — 3. hic (est) ille Flaminius ‖ Caecilius ‖, devota dedit qui corpora flammae; Cul 368. „te his“ ait (Hector) „eripe flammis“; II 289. (Aeneas) solida imponit taurorum viscera flammis; VI 253. (Cyclopes) miscebant flammis sequacibus iras; VIII 432. est animus Dardanii rogum capitis permittere flammae; IV 640. — 4. puer dona ferens pelago et flammis restantia Troiae; I 679. — 5 (genitorem) ego per flammas et mille sequentia tela eripui; VI 110. descendo, ac ducente deo flammam inter et hostis expedior; II 632. numine divom in flammas et in arma feror; II 337. raptas ex omnibus agris in flammam iugulant pecudes; XI 199. tum rite sacratas in flammam iugulant pecudes; XII 214.

III. **nach Subſtantiven**: quotiens vidimus Aetnam flammarum globos liquefactaque volvere saxa! G I 473. Aetna attollit globos flammarum et sidera lambit; III 574. aspectu micant flammarum lumina torvo; Cul 173. lucet via longo ordine flammarum et late discriminat agros; XI 144. quaerit pars semina flammae abstrusa in venis silicis, pars . . ; VI 6. (Proteus) aerem flammae sonitum dabit atque ita vinclis excidet; G IV 409. videbis noctis per umbram flammarum longos a tergo albescere tractus; G I 367. adgnosco veteris vestigia flammae; IV 23.

IV. **Ablativ**: famulae, quibus cura flammis adolere penates; I 704. (Simylus) imperat flamma gelidos adolere liquores; Mo 38. flammis ambesa reponunt robora navigiis; V 752. ambire: ſ. I, 1. torrent. flammis armata Chimaera; VI 288. capere ante dolis et cingere flamma reginam meditor; I 673. cura datur Messapo moenia cingere flammis; IX 160. Rutuli instant moenia cingere flammis; X 119. flammis cincta sub ipsa starem acie; XII 811. indignum est Italos Troiam circumdare flammis nascentem; X 74. quae (moenia) iam infelicis Elissae conluerent flammis; V 4. corripuit tremulis altaria flammis sponte sua cinis ipse; E VIII 105. cremari:

ſ. I. 1. crepitat. tam magis illa (Chimaera) fremens et tristibus effera flammis, quam . . ; VII 787. iam fervere litora flammis (videbis); IV 567. implessem foros flammis; IV 605. (ignis) totum involvit flammis nemus; G II 308. (virgo) castra prospectat crebris lucentia flammis; Ci 176. Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras; IV 607. Corynaeus venienti Ebuso plagamque ferenti occupat os flammis; XII 300. quorum direptis moenibus urbis o ego crudelis flamma delubra petivi; Ci 424. perfidus ut nos praecipitis ferro Rutulus flammaque premebat; X 232. ferte faces propere foedusque reposcite flammis; XII 573. restare: vgl. II, 4. harundo signavit viam flammis; V 526. Charon, cui plurima mento canities inculta iacet, stant lumina flamma; VI 300. fruges receptas et torrere parant flammis et frangere saxo; I 179. nec viscera quisquam aut undis abolere potest aut vincere flamma; G III 560. noctem flammis funalia vincunt; I 727. pars calidos latices et aëna undantia flammis expediunt; VI 218. flammis inter tabulata volutus vortex turrim tenebat; XII 672. urere: ſ. I, I. crepitat. II, I. subicio.

flammeus, flammend, feurig, neutr. Brautſchleier: A. tum flammea torquens lumina cunctantem (iuvenem crinys) reppulit; VII 448. — B. ut tibi Coryeio glomerarem flammea luto; Ci 317.

flammo. flammen, entflammen: I. (anguis) exsulit in siccum et flammantia lumina torquens saevit agris; G III 433. — II. illum (Neoptolemum) ereptae magno flammatus ‖ inflammatus ‖ amore coniugis Orestes obtruncat; III 330. (Anna) his dictis impenso ‖ incensum ‖ animum flammavit ‖ inflammavit ‖ amore; IV 54. talia flammato secum dea corde volutans; I 50.

flatus, Wehen, Wind, Schnauben, Stolz: I. cum venti posuere omnisque repente resedit flatus; VII 28. — II, I. Turnus adventum pedum flatusque audivit equorum; XI 911. det libertatem fandi flatusque remittat; XI 346. — 2. hibernis parcebant flatibus euri; G II 339. — III. cum quercum Alpini boreae nunc hinc nunc flatibus illinc eruere inter se certant; IV 442. (Simylus) excitat crebris languentem flatibus ignem; Mo 12. (iuvenes) umescunt spumis flatuque sequentum; G III 111.

flaveo, gelb, blond ſein: flaventem prima lanugine malas dum sequeris Clytium infelix, nova gaudia; X 324 aut Hermi campo aut Lyciae flaventibus arvis; VII 721. regina flaventis abscissa comas „pro Iuppiter! ibit hic?“ ait; IV 590. qua niger umectat flaventia culta Galaesus; G IV 126. qua turbidus et torquens flaventis Hister harenas; G III 350.

flavesco, gelb werden: molli paulatim flavescet campus arista; E IV 28.

Flavinius, zu Flavina in Etrurien gehörig: hi Soractis habent arces Flaviniaque arva; VII 696.

flavus, gelb, gelblich, blond: neque illum flava Ceres alto nequiquam spectat Olympo; G I 96. vellera nymphae carpebant, Cydippeque et flava Lycorias; G IV 339. cum flavis messorem induceret arvis agricola; G I 316. ubi flavo argentum Parinsve lapis circumdatur auro; I 592. Arethusa summa flavom caput extulit unda; G IV 352. forma dei Mercurio similis et crinis flavos et membra decora iuventae ‖ inventa ‖; IV 559. nondum illi (Didoni) flavom Proserpina vertice crinem abstulerat; IV 698. ibi flava seres mutato sidere farra; G I 73. ille (fluvius) suo cum gurgite flavo accepit venientem (Turnum); IX 816. tres primi flava caput nectentur oliva; V 309. te videbo flavum propter Thybrim olentes nauticum vocare? Cat XIII 23. Tiberinus verticibus rapidis et multa flavos harena in mare prorumpit; VII 31. numquam illam (Scyllam) videre purpureas flavo retinentem vertice vittas; Ci 511.

flecto. fliegen, beugen, flechten, umwenden, lenken, richten, verändern, umſtimmen, rühren: I. cum (equites) procul hos laevo flectentis limite cernunt; IX 372. — II illum non populi fasces, non purpura regum flexit; G II 496. neque illum (Protea) orando flectes; G IV 399. precibus si flecteris ullis; II 689. esto, aegram nulli quondam flexere mariti, non Libyae, non ante Tyro; IV 35. te filia Nerei, te potuit lacrimis Tithonia flectere coniunx; VIII 384. quae sese ad foedera flectat; XII 658. iam iamque magis cunctantem (Aeneam) flectere sermo coeperat; XII 940. non ego te incepto conor flectere amore; Ci 329. nec flexi taciussem vimen acanthi; G IV 123. hac geminas nunc flecte acies; VI 788. nulla Venus, non ulli animum flexere hymenaei; G IV 516. validis flexos incurvant viribus arcus pro se quisque viri; V 500. flectunt saligmas umbonum cratis; VII 632. equos: ſ. **equus,** II, 1. flecto (3 St.) C. 240, a. desine fata deum flecti sperare precando; VI 376. ipsa (Iturna) subit manibusque undantis flectit habenas; XII 471. (Aeneas) flectere iter sociis terraeque advertere proras imperat; VII 35. qui pampineis victor iuga flectit habenis Liber; VI 804. superest ipsa flectere tractis inter vineta iuvencos; G II 357. num lumina flexit? IV 369. quod si non alia poteris ratione parentem flectere ⟨sed poteris⟩; Ci 334. quem (puerum) nec sua flectere mater iratum potuit, quem nec pater atque avus idem Iuppiter; Ci 133. flectitur in viridi remus sale; Ci 461. flectere si nequeo superos, Acheronta movebo; VII 312. flecte viam velis; V 28. hautquaquam dictis violentia Turni flectitur; XII 46. continuo in silvis magna vi flexa domatur in burim ulmus; G I 169.

fleo. weinen, beweinen, beklagen (flesse: ſ. I, 2. alqs; G IV 509): I, I. nos flendo ducimus horas; VI 539. — 2. flerunt Rhodopeiae arces altaque Pangaea et Rhesi Mavortia tellus atque Getae atque Hebrus et Actias Orithyia; G IV 461. septem illum (Orphea) totos perhibent ex ordine menses flesse sibi ‖ flevisse ‖; G IV 509. ultro flens ipse videbar compellare virum; II 279. tum iussa Sibyllae, haut mora, festinant flentes; VI 177. Rutuli Volcentem exanimum flentes in castra ferebant; IX 451. Lausum socii exanimem super arma ferebant flentes; X 842. ſ. II. V 614. auditae infantum animae flentes, in limine primo quos ‖ il. in l. pr., quos ‖ . .; VI 427. arces, al.: ſ. alqs; G IV 461. flent maesti mussantque patres; XI 454. illa (philomela) flet noctem; G IV 514. regina, nova pugnae conterrita sorte, flebat; XII 55. — II. Phyllida amo ante alias: nam me discedere flevit; E III 78. extinctum nymphae crudeli funere Daphnim flebant; E V 21. procul in sola secretae Troades acta amissum Anchisen flebant cunctaeque profundum pontum aspectabant flentes; V 614. te raptum et Romanam flebimus historiam; Cat XI 6. — III. illum (Gallum) etiam lauri ‖ laurus ‖, etiam flevere myricae, pinifer illum etiam sola sub rupe iacentem Maenalus et gelidi fleverunt saxa Lycaei; E X 15. nec minus interea Misenum in litore Teucri flebant; VI 213. his (occurrunt) multum fleti ad superos belloque caduci Dardanidae; VI 481. te nemus Angitiae, vitrea te Fucinus unda, te liquidi flevere lacus; VII 760. vgl. II. historiam: ſ. II. Cat XI 6. quamvis durum Aeneae flevissem saepe laborem; VIII 380. (virgo) orbum flet maesta parentem; Ci 360.

fletus, Weinen, Jammer (dat. fletu: ſ. II, 2): I. exoritur procurva ingens per litora fletus; V 765. — II, I. talia (Andromache) fundebat lacrimans longosque ciebat incassum fletus; III 345. postquam nati fletus cognovit inanis Cyrene; G IV 375. Hector visus largos effundere fletus; II 271. talis miserrima fletus fertque refertque soror; IV 437. — 2. num fletu ingemuit nostro? IV 369. — 3.

bubo longas in fletum ducere voces; IV 463. — III, 1. hoc fletu concussi animi; IX 498. quo fletu manis (Orpheus) moveret? G IV 505. nullis ille (Aeneas) movetur fletibus; IV 439. sic memorans (Aeneas) largo fletu simul ora rigabat; VI 699. — 2. mox sese ad litora praeceps eum fletu precibusque tulit; III 599.

flexilis, biegſam: it pectore summo flexilis obtorti per collum circulus auri; V 559.

flexus, Windung, Krümmung: I. flexibus eversis torquetur corporis orbis; Cul 180. olli longos superant flexus; VIII 95. — II. maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis circum; G I 244. tardis ingens ubi flexibus errat Mincius; G III 14. torqueri: ſ. I. everto.

flictus, Anſchlagen: scuta cavaeque dant sonitum flictu galeae; IX 667.

floreo, blühen, prangen, in Blüte, Anſehen, Kraft ſtehen: ambo florentes aetatibus, Arcades ambo; E VII 4. me alebat Parthenope studiis florentem ignobilis oti; G IV 564. ante alios qui tum florebat in armis Minos; Ci 110 tibi pampineo gravidus autumno floret ager; G II 6. narcisso floreat alnus; E VIII 53. haec circum casiae virides et olentia late serpulla et graviter spirantis copia thymbrae floreat; G IV 32. Camilla agmen agens equitum et florentis aere catervas; VII 804. XI 433. coma Sidonio florens deciditur ostro; Ci 387. copia: ſ. casiae. (virgo) florentes videt iam Cycladas; Ci 471. non me pascente, capellae, florentem cytisum et salices carpetis amaras; E I 78. florentem cytisum sequitur lasciva capella; E II 64. Silvanus florentis ferulas et grandia lilia quassans; E X 25. hanc (gentem) multos florentem annos rex deinde superbo imperio tenuit Mezentius; VIII 481. quis humum florentibus herbis spargeret? E IX 19. florentis secant herbas fluviosque ministrant farraque; G III 126. variis florentia limina sertis; IV 202. me non florentes aequali corpore nymphae (potuerunt retinere); Ci 435. (virgo) deserit Cypselidae magni florentia regna Corinthi; Ci 464. sparsa liminibus floret rosa; Ci 98. serpulla: ſ. casiae. etsi me Cecropius hortulus florentis viridi sophiae complectitur umbra; Ci 4. capite a summo regis (mirabile dictu) candida caesarie frondebant ‖ caesariem florebant ‖ tempora lauro; Ci 121. quibus Itala iam tum floruerit terra alma viris; VII 644.

floreus, blumenreich): qualis apes aestate nova per florea rura exercet sub sole labor; I 430.

floridus, blühend, blumenreich): florida cum tellus vere notat dulci distincta coloribus arva; Cul 70. hic (est) amarantus humastusque virens et semper florida tinus; Cul 407.

florus, glänzend: filia prima manu floros Lavinia crinis et roseas laniata genas, tum . .; XII 605.

flos, Blume, Blüte, Blütezeit, Zierde, Stärke: I, 1. est etiam flos in pratis, cui nomen amello fecere agricolae; facilis quaerentibus herba; namque uno ingentem tollit de caespite silvam, aureus ipse, sed in foliis violae sublucet purpura nigrae; tonsis in vallibus illum pastores et curva legunt prope flumina Mellae. huius odorato radices incoque baccho; G IV 271. flos ad prima tenax; animas et olentia Medi ora fovent illo et senibus medicantur anhelis; G II 134. purpureus veluti cum flos succisus aratro languescit moriens; IX 435. die, quibus in terris inscripti nomina regum nascantur flores; E III 107. tollit: ſ. est; G IV 271. illi Panchaïa tura floribus agrestes herbae variantibus adsunt | adflant ‖; Cul 88. — 2. flos veterum virtusque virum! VIII 500. — II, 1. iuvenem ponunt, qualem virgineo demessum pollice florem seu mollis violae seu languentis hyacinthi. cui neque fulgor adhuc nec dum sua forma recessit; non iam mater alit tellus viresque ministrat; XI 68. quarum (Pieridum) floribus hyacinthi deponunt flores aut suave rubens narcissus; Ci 96. ipsa tibi blandos fundent cunabula flores; E IV 23. varios hic flumina circum fundit humus flores; E IX 41. (Aeneas) purpureos iacit flores ac talia fatur: „salve“ . .; V 79. inscribo: ſ. I, 1. nascuntur. tibi candida nais narcissum et florem iungit bene olentis anethi; E II 48. qui legitis flores et humi nascentia fraga; E III 92. ſ. I, 1. est; G IV 271. (apes) purpureos metunt flores; G IV 54. quoscumque novant vernantia tempora flores, his tumulus super inseritur; Cul 410. purpureos spargam flores; VI 884. succido: ſ. I, 1. languescit. — 2. facio: ſ. I, 1. est; G IV 271. floribus austrum perditus inmisi; E II 58. ubi apes aestate serena floribus insidunt variis; VI 708. insulto: vgl. IV, 1. G IV 11. recedo: ſ. 1. alo. — 3. contemplator item, cum nux se plurima silvis induet in florem; G I 188. — III, 1. *tantus amor florum et generandi gloria mellis; G IV 205. radices: ſ. I, 1. est; G IV 271. — 2. ante urbem pueri et primaevo flore inventus exercentur equis; VII 162. — 3. sunt et Cecropio violae de flore corollae; Copa 13. — IV, 1. saepes Hyblaeis apibus florem depasta salicti; E I 54. 2. adesse, adflare: ſ. I, 1. variant. amaracus illum (Ascanium) floribus et dulci adspirans complectitur umbra; I 694. Venus dictamnum carpit, puberibus caulem foliis et flore comantem purpureo; XII 413. neque illae (apes) nequiquam fuco et floribus oras explent; G IV 39. fovere: ſ. I, 1. est; G II 134. invitant croceis halantes floribus horti; G IV 109. ornus incanuit albo flore piri; G II 72. inseri: ſ. II, 1. novo. medicari: ſ. I, 1. est; G II 134. Linus pastor floribus atque apio crinis ornatus amaro; E VI 68. *(apes) complebunt foros et floribus horrea texent; G IV 250. tum mihi prima genas vestibat flore iuventas; VIII 160. (ubi) neque oves haedique petulci floribus insultent; G IV 11. — 3. quot in flore novo pomis se fertilis arbos induerat, totidem . .; G IV 142.

fluctuo, wogen, wallen, ſchwanken: I. illa (Dido) varios irarum concitat aestus ‖ vario irarum fluctuat aestu ‖: IV 564. (Aeneas) vario nequiquam fluctuat aestu; XII 486. amor magno irarum fluctuat aestu; IV 532. Laomedontius heros magno curarum fluctuat aestu; VIII 19. nunc nunc fluctuat ira intus; XII 527. cum late fluctuat omnis aere renidenti tellus; G II 281. — II. (Turnus) haec memorans animo nunc huc, nunc fluctuat illuc, ansese mucrone ob tantum dedecus amens induat; X 680.

fluctus, Flut, Welle, Woge, Strömung, Strudel: I. aliam ‖ illam ‖ (navem) ter fluctus ibidem torquet agens circum; I 116. fluctus uti, medio coepit cum albescere ponto, longius ex altoque sinum trahit, utque volutus ad terras immane sonat per saxa neque ipso monte minor procumbit; G III 237. fluctus uti primo coepit cum albescere vento; VII 528. videres auro effulgere fluctus; VIII 677. (iuvenis) labitur alta secans fluctuque aestuque secundo; X 687. insani feriant sine litora fluctus; E IX 43. nunc me fluctus habet versantque in litore venti; VI 362. lapillos (apes), ut cumbae instabiles fluctu iactante saburram, tollunt; G IV 195. procumbit: ſ. albescit. iam maris immensi prolem et genus omne natantum litore in extremo ceu naufraga corpora fluctus proluit; G III 542. cum sequitur ad litora fluctus, qua venti incubuere; XII 366. sonat: ſ. albescit. necdum fluctus latera ardua tinxit; III 665. torquet: ſ. agit. trahit: ſ. albescit. (Camilla) mare per medium fluctu suspensa tumenti ferret iter celeris; VII 810. velit idem nosse quot Ionii veniant ad litora fluctus; G II 108. longi urgent ad litora fluctus; G III 200. — II, 1. ubi nec potis Ionios fluctus aequare sequendo; III 671. motos praestat componere fluctus; I 135. (puppis)

inflicta vadi dorso dum pendet iniquo fluctusque fatigat; X 304. Charybdis imo barathri ter gurgite vastos sorbet in abruptum fluctus rursusque sub auras erigit alternos; III 422. mene salis placidi voltum fluctusque quietos ignorare iubes; V 848. moveo: ſ. compono. tibi divom pater et mulcere dedit fluctus et tollere vento; I 66. illum (Menoeten) Teucri salsos rident revomentem pectore fluctus; V 182. Aeneas fluctus atros aquilone secabat; V 2. nymphae innabant pariter fluctusque secabant; X 222. sorbeo: ſ. erigo. cum fluctus supterlabere Sicanos; E X 4. postquam (Polyphemus) altos tetigit fluctus; III 662. procella fluctus ad sidera tollit; I 103. ſ. mulceo. it gravis Aulestes centenaque arbore fluctum verberat adsurgens; X 207. (venti) vastos volvont ad litora fluctus; I 86. quam multi Libyco volvuntur marmore fluctus; VII 718. irarum tantos volvis sub pectore fluctus; XII 831. ſ. I. albescit. — 2. fluctibus an iaciat (sese) mediis; X 683. — 3. hi summo in fluctu pendent, his unda dehiscens terram inter fluctus aperit; I 106. procul e fluctu Trinacria cernitur Aetna; III 554. cum Proteus consueta petens e fluctibus antra ibat; G IV 429. cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae omnis in aequoreo fluitat iam naufraga fluctu; Cul 357. pendeo in: ſ. aperio inter. exta salsos proiciam ‖ porriciam ‖ in fluctus; V 238. (Aeneas) exta salsos proicit ‖ porricit ‖ in fluctus; V 776. pro quo spargite me in fluctus; III 605. unus abest, medio in fluctu quem vidimus ipsi submersum; I 584. (virgo) iam procul e fluctu Salaminia suspicit arva; Ci 470. — III. litora litoribus contraria, fluctibus undas imprecor, arma armis; IV 628. — IV, I. te (memorem), fluctibus et fremitu adsurgens Benace marino? G II 160. cum subito adsurgens fluctu nimbosus Orion in vada caeca tulit; I 535. vento huc vastis et fluctibus acti; I 333. nec fluctibus actos atra subegit hiems vestris succedere terris; VII 213. (Neptunus) videt fluctibus oppressos Troas caelique ruina; I 129. nec (me) percussa iuvant fluctu tam litora; E V 83. fluctu spumabant caerula cano; VIII 672. quod (saxum) tumidis submersum tunditur olim fluctibus; V 126. suspendi: ſ. I. tumet tundi: ſ. submergi. [te omnibus errantem terris et fluctibus]; I 756. iam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos; III 270. — 2. portus ab curoo fluctu curvatus in arcum; III 533. [saxa vocant Itali mediis quae in fluctibus aras ‖ Aras ‖]; I 109. (virgo) has voces atque haec lamenta fluctibus in mediis questu volvebat inani; Ci 401. pectora quorum (angnium) inter fluctus arrecta superant undas; II 206. eum (Cloanthum) imis sub fluctibus audiit omnis Nereïdum chorus; V 239. copia immoritur super fluctus et saxa Capherei; Cul 354.

fluentum, Strömung, Flut, Gewäſſer: I. unde (se erumpunt) Aniena fluenta; G IV 369. recalent nostro Thybrina ‖ Tiberina ‖ fluenta sanguine adhuc; XII 35. — II. qualis ubi hibernam Lyciam Xanthique fluenta deserit Apollo; IV 143. nec ripas datur horrendas et rauca fluenta transportare prius, quam sedibus ossa quierunt; VI 327.

fluidus (fluvidus), fließend; (Polyphemus) luminis effossi fluidum lavit inde cruorem; III 663. rursus abundabat fluvidus liquor; G III 484.

fluito, ſchwimmen, umhertreiben, ſchwanken, zerfließen: hic velut in niveo ovo effigies animantis et internodia membris inperfecta novo fluitant concreta calore; sic Scyllae corpus artus mutabant; Ci 492. cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae omnis in aequoreo fluitat iam naufraga fluctu; Cul 357. cum pater amisso fluitantem magistro sensit ratem; V 867. fragmina remorum quos (viros) et fluitantia transtra impediunt; X 306.

flumen. Fluß, Strom, Gewäſſer: I. **Subject**: cava flumina crescunt cum sonitu; G I 326. hic tantum Boreae curamus frigora, quantum aut numerum lupus aut torrentia flumina ripas; E VII 52. concrescunt subitae currenti in flumine crustae; G III 360. nec (me invant tam) quae saxosas inter decurrunt flumina valles; E V 84. simul alta iubet discedere late flumina; G IV 360. magis distantia nomina ‖ flumina ‖ cerno; Cul 259. pocula sunt fontes liquidi atque exercita cursu flumina; G III 530. requirit, quae sint ea flumina porro; E VII 711. vos coryli testes et flumina nymphis; E V 21. invant: ſ. decurrunt. adde flumina antiquos supter labentia ‖ subterlabentia ‖ muros; G II 157. omnia sub magna labentia flumina terra spectabat diversa locis; G IV 366. quales aëriae liquentia flumina circum consurgunt geminae quercus; IX 679. laeta magis pressis manabunt flumina mammis; G III 310. flumina mento praecipitant senis; IV 250. nec vires heroum infnsaque flumina prosunt; V 684. mutata suos requierunt flumina cursus; E VIII 4. quo (tempore) rapidos etiam requiescunt flumina cursus; Ci 233. non eos (equos) obiecta retardant flumina correptosque unda torquentia montis; G III 254. subterlabuntur: ſ. labuntur. torquent: ſ. retardant. torrent: ſ. curant. cum nix alta iacet, glaciem quom ‖ cum ‖ flumina trudunt; G I 310.

II. **nach Verben**: 1. aurea nunc rapidi flumina adire Tagi? Cat IX 52. adstringo: ſ. IV, 1. zum Saß; VIII 57. sudor liquitur et piceum flumen agit; IX 814. flumina amem silvasque inglorius; G II 486. cerno: ſ. I. distant. qui Casperiam colunt Forulosque et flumen Himellae; VII 714. cava flumina siccis faucibus ad limum radii tepefacta coquebant; G IV 427. qua gens Canopi accolit effuso stagnantem flumine Nilum; G IV 288. exerceo: ſ. I. est; G III 530. Polyidos Carpathium fugiens et flumina Caeratea; Ci 113. infundo: ſ. I. prosunt. neque, credo, sine numine divom flumina tanta paras innare; VI 369. pars inventa flumina monstrat; VI 8. (apes) flumina libant summa leves; G IV 54. monstro: ſ. invenio. muto: ſ. I. requiescunt. obicio: ſ. I. retardant. sin magis studium Alphea rotis praelabi flumina Pisae; G III 180. (Aeneas) nymphasque et adhuc ignota precatur flumina; VII 138. quales Thraeiciae cum flumina Thermodontis pulsant Amazones; XI 659. centum quae (nymphae) silvas, centum quae flumina servant; G IV 383. portitor has horrendus aquas et flumina servat terribili squalore Charon; VI 298. specto: ſ. I. labuntur. aliae (arbores) campos et flumina late curva tenent; G II 11. *[(equae) superant montis et flumina tranant]; G III 270. si formonsus Alexis montibus his abeat, videas et flumina sicca; E VII 56. volvitur ille (Sulmo) vomens calidum de pectore flumen frigidus; IX 414. 2. stagnis quae (dea) fluminibusque sonoris praesidet; XII 139. — 3. Phrygios qui flumine pulchro consedere duces pictasque exure carinas; VII 430. — 4. dixerat (Iuppiter) idque ratum Stygii per flumina fratris adnuit; IX 104. Stygii per flumina fratris (Iupiter) adnuit; X 113. illi (Caesari) victor ego centum quadriiugos agitabo ad flumina curras; G III 18. non ulli pastos illis egere diebus frigida, Daphni, boves ad flumina; E V 25. durum a stirpe genus natos ad flumina primum deferimus; IX 603. instructos acie Tiberino a flumine Teucros descendere; XI 449. errantem Permessi ad flumina Gallum; E VI 64. insolitae fugiunt in flumina phocae; G III 543. dum (puella) te fugeret per flumina praeceps; G IV 457. varios hic flumina circum fundit humus flores; E IX 40. postquam victor Tiryntbius Tyrrheno boves in flumine lavit Hiberas; VII 663. Tityre, pascentes a flumine reice capellas; E III 96. tauros relegant post montem oppositum et trans flumina lata; G III 213. piscosae cui (Menoetae) circum flumina Lernae ars fuerat pauperque

domus; XII 518. (Aeneas) rite cavis undam de flumine palmis sustinet; VIII 69. quisquis es, armatus qui nostra ad flumina tendis; VI 388. fecerat Nilum vocantem caeruleum in gremium latebrosaque flumina victos; VIII 713.

III. **nach Subſtantiven**: adsuetae ripis volucres et fluminis alveo; VII 33. elabitur anguis per dnas in morem fluminis arctos; G I 245. sive errore viae fluminis intrastis ripas portuque sedetis; VII 201. mater sonitum thalamo sub fluminis alti sensit; G IV 333. cum tibi sollicito secreti ad fluminis undam sus incubit; III 389. animae Lethaei ad fluminis undam securos latices et longa oblivia potant; VI 714. interea genitor Tiberini ad fluminis undam volvera siccabat lymphis; X 833. —

IV. **Umſtand**: 1. me (penatis) attrectare nefas, donec me flumine vivo abluero; II 719. Acestes, Troïa Criniso conceptum flumine mater quem genuit; V 38. inclusum si quando flumine nanctus cervom venator; XII 749. greges saepe tuo perfusi flumine sacro; G II 147. (ecus) adsuetus aquae perfundi flumine noto emicat; XI 495. ceu pingui flumine Nilus eum refluit campis; IX 31. (Venus) natum ut procul egelido secretum flumine vidit; VIII 610. pleno quem (Thybrim) flumine ceruis stringentem ripas et pinguia culta secantem; VIII 62. stagnare: ſ. II, 1. effundo, cum rapidus montano flumine torrens sternit agros; II 305. stringere: ſ. secare. (Aeneas) largo umectat flumine voltum; I 465. zum Saß: non aliter quam qui adversa vix flumine lembum remigiis subigit; G I 201. fluminibus salices nascuntur; G II 110. campum pascentem niveos herboso flumine cycnos; G II 199. Eurydicen toto referebant flumine ripae; G IV 527. ipse ego te ripis et recto ‖ adstricto ‖ flumine ducam; VIII 57. socii fluminibus vagantur aves (heu mira meorum supplicia!) XI 273. vgl. II, 3 — 2. formonsus ovis ad flumina pavit Adonis; E X 18. aput gelidi cum flumina concitus Hebri sanguineus Mavors clupeo increpat ‖ intonat ‖; XII 331. (filium) eductum Martis ‖ Matris ‖ luco Symaethia circum flumina; IX 585. ſ. 1. liquent. nymphae tuque, o Thybri tuo genitor cum flumine sancto, accipite Aeneas; VIII 72. in: ſ. 1. currit. hic inter flumina nota et fontis sacros; E I 52. canebant, ceu quondam nivei liquida inter flumina ‖ nubila ‖ cycni; VII 699. illum (florem) pastores legunt prope flumina Mellae; G IV 278. saltibus in vacuis pascunt et plena secundum flumina; G III 144.

fluo, fließen, ſtrömen, überſtrömen, trieſen, ſich ausbreiten, zerfließen, ſchmelzen, herabhängen, ſinken, ſchwinden: ut redditus est iam senior madidaque fluens in veste Menoetes; V 179. sanie taboque fluentis complexu in misero longa sic morte necabat (Mezentius); VIII 487. olli (primi) convenere fluuntque ‖ ruuntque ‖ ad regia plenis tecta viis; XI 236. (Camilla) simul his dictis linquebat habenas ad terram non sponte fluens; XI 828. fluit aes rivis aurique metallum; VIII 445. ad terram fluit devexo pondere cervix; G III 524. (Apollo) molli fluentem fronde premit crinem fingens; IV 147. saepe rubro similis sanguine fluxit humus; Cat IX 32. eadem (Italia) auro plurima fluxit; G II 166. mella fluant illi, ferat et rubus asper amomum; E III 89. vidi atro cum membra fluentia tabo (Cyclops) manderet; III 626. metallum: ſ. aes. hic undantem bello magnumque fluentem Nilum (faciam); G III 28. ora movebant atro fluentia tabo; IX 472. dura exerce imperia et ramos compesce fluentis; G II 370. rivo fluenti transque caput iace (cineres); E VIII 101. venatrix nuda genu nodoque sinus collecta fluentis; I 320. ex illo fluere ac retro sublapsa referri spes Danaum; II 169. sudor fluit undique rivis; V 200. ubi Lydius arva inter opima virum leni fluit agmine Thybris; II 782. omnis relictis turba fluit castris; XII 444. argitis minor, cui non certaverit ulla (vitis) aut tantum fluere aut totidem durare per annos; G II 100. hic (campus) tibi praevalidas olim multoque fluentis sufficiet baccho vitis; G II 190.

fluvialis, des Fluſſes: ripis fluvialis harundo caeditur; G II 414. dic corpus properet (Anna) fluviali spargere lympha; IV 635. classem aggeribus saeptam circum et fluvialibus undis invadit; IX 70.

fluvidus ſ. **fluidus.**

fluvius, Fluß, Strom, fließendes Waſſer (fluviorum dreifilbig ſ. III. rex): I, 1. (Turnus) praeceps saltu sese omnibus armis in fluvium dedit; ille suo cum gurgite flavo accepit venientem ac mollibus extulit undis et laetum sociis abluta caede remisit; IX 816. dixit, deinde lacu fluvius se condidit alto, ima petens; VIII 66. in freta dum fluvii current; I. 607. dicit: ſ. condit. effert: ſ. accipit. ille (Proteus) transformat sese in ignemque horribilemque feram fluviumque liquentem; G IV 442. primus (pullus) et ire viam et fluvios temptare minantis audet; G III 77. petit: ſ. condit. remittit: ſ. accipit. tunc almos primum fluvii sensere cavatas; G I 136. Thybris ea fluvium, quam longa est, nocte tumentem leniit; VIII 86. — 2. hunc Thybrim fluvium; VII 151. — 3. semper honore meo, semper celebrabere donis, corniger hesperidum fluvius regnator aquarum; VIII 77. — II, 1. fluvios dum piscis amabit; E V 76. hinc (oves) amant fluvios magis; G III 396. celebro ſ: I, 3. a quo (Thybri) post Itali fluvium cognomine Thybrim diximus; VIII 331. qui satis fluvium inducit rivosque sequentis; G I 106. (matres) fluvios innare rapacis; G III 142 quia fluvium vinclis innaret Cloelia raptis; VIII 651. lenio: ſ. I, 1. tumet. florentis secant herbas fluviosque ministrant farraque; G III 126. Turnus fluvium petere ac partem, quae cingitur unda; IX 790. iubeo capris fluvios praebere recentis; G III 301. progressi subeunt luco fluvioumque relinquunt; VIII 125. tempto: ſ. I, 1. minantur. fontisque fluviosque voco; XII 181. — 2. *Metabus dat sese fluvio; XI 565. donec praedam ex unguibus ales proiecit fluvio; XII 256. iter inceptum peragunt fluvioque propinquant; VI 384. (sacerdos) se promittit sistere aquam fluviis et vertere sidera retro; IV 489. (Aeneas) laetus fluvio succedit opaco; VII 36. — 3. huic (Aeneae) deus ipse loci fluvio Tiberinus amoeno se attollere visus; VIII 31. — 4. do in: ſ. I, 1. accipit. has omnis (animas) Lethaeum ad fluvium deus evocat agmine magno; VI 749. transformo in: ſ. I, 1. liquet. — III. (apparent) campi Geloi immanisque Gela fluvii cognomine dicta; III 702. nympha, decus fluviorum, animo gratissima nostro; XII 142. prohuit insano contorquens vertice silvas fluviorum rex Eridanus; G I 482. — IV, 1. se fluvio dea condidit alto; XII 886. (cervos) fluvio cum forte secundo defluerat; VII 494. nulla religio vetuit balantum gregem fluvio mersare salubri; G I 272. dulcibus ideirco fluviis pecus omne magistri perfundunt; G III 445. hunc (lucum) inter fluvio Tiberinus amoeno in mare prorumpit; VII 30. miratur nemus insuetum fulgentia longe scuta virum fluvio; VIII 93. — 2. populus in fluviis (pulcherrima); E VII 66. tandem (Charon) trans fluvium incolumis vatemque virumque exponit; VI 415.

fluxus, ſchwankend, unſicher: nosne tibi fluxas Phrygiae res vertere fundo conamur? X 88.

focus, Herd, Opferherd, Kohlenbecken: I. hic focus et taedae pingues; E VII 49. — II, 1. laetam cognomine gentem hortor amare focos; III 134. diripuere focos; IX 75. craterasque focosque ferunt; XII 285. campum viri parabant in medioque focos et dis communibus aras gramineas; XII 118. Simylus cum vestigat focum, laesus quem denique sentit; Mo 7. corniger – haud aries humilis, sed maxima taurus vic-

tima sacrato ‖ sacratos ‖ sparget honore focos; Cat XIV 8. vestigo: ſ. sentio. — 2. congesta robora totasque advolvere focis ulmos ignique dedere; G III 378. (Simylus) arsura focis ‖ focis arsura ‖ imponere ligna imperat; Mo 37. (Simylus opus) infert inde foco testisque tegit, super aggerat ignes; Mo 50. munera libo intemerata focis; III 178. — 3. (matres) rapiunt focis penetralibus ignem; V 660. maerentes altum cinerem et confusa ruebant ossa focis; XI 212. — 4. non illi (Simylo) suspensa focum carnaria iuxta vacabant; Mo 56 — III, 1. suspensa focis explorat robora fumus; G I 175. neve rubentis ure foco cancros; G IV 48. inventum foeis omnis quem credidit aetas, Caeculus; VII 680. — 2. multo in primis hilarans convivia Baccho ante focum, si frigus erit, si messis, in umbra; E V 70.

fodio, graben, bearbeiten, ausgraben, ſtechen: seu spumantis equi foderet calcaribus armos; VI 881. oculis capti fodere cubilia talpae; G I 183. primus humum fodito; G II 408. gramineam *ut* viridi foderet de caespite terram; Cul 393.

foede, gräßlich, ſchmählich: una sub nocte iugali caesa manus iuvenum foede thalamique cruenti; X 498. per scelus ecce etiam Troianis matribus actis exussit (Iuno) foede puppis; V 794. (pastor draconis) reluctantis crebris foedeque petentis ictibus ossa ferit; Cul 196.

foedo, verunſtalten, entſtellen, ſchänden, entweihen, zerhauen: caesos reportant Almonem puerum foedatique ora Galaesi; VII 575. harpyiae diripiunt dapes contactuque omnia foedant immundo; III 227. da foedare in pulvere crinis; XII 99. vidi Priamum per aras sanguine foedantem ignis; II 502. impulerat (Laocoon) ferro Argolicas foedare latebras; II 55. unguibus ora soror foedans et pectora pugnis; IV 673. XII 871. (Acoetes) pectora nunc foedans pugnis, nunc unguibus ora sternitur; XI 86. quae causa indigna serenos foedavit voltus? II 286. qui patrios foedasti fumere voltus; II 539. nova proelia temptant, obscenas pelagi ferro foedare volucres; III 241.

foedus, garſtig, gräßlich, abſcheulich: pulsus ego? aut quisquam merito, foedissime, pulsum arguet? XI 392. haec passim dea foeda virum diffundit in ora; IV 195. pater aversus refugit foeda ministeria; VII 619. foedissima ventris prolnvies; III 216. saepe foedam glomerant tempestatem imbribus atris collectae ex alto nubes; G I 323. (harpyiae) semesam praedam et vestigia foeda relinquont; III 244.

foedus, Bündnis, Bund, Bundesvertrag, Ehebündnis, Satzung, Bedingung, Geſetz: 1. nullus amor populis nec foedera sunto; IV 624. nunc arma volunt foedusque precantur infectum; XII 242. fugit ipse Latinus pulsatos referens infecto foedere divos; XII 286. — II, 1. nec vos arguerim, Teucri, nec foedera nec quas iunximus hospitio dextras; XI 164. non pugnam aspicere hanc oculis, non foedera possum; XII 151. placitum laeti componite foedus; X 15. fer sacra, pater, et concipe foedus; XII 13. tu bella cie conceptumque excute foedus; XII 158. Pandare, iussus confundere foedus; V 495. Messapus Aulesten, avidus confundere foedus, adverso proterret equo; XII 290. excutio: ſ. concipio. ego foedera faxo firma manu; XII 316. haut fit mora, Tarchon iungit opes foedusque ferit; X 154. qui (oratores) dicta ferant et foedera firment; XI 330. talibus inter se firmabant foedera dictis conspectu in medio procerum; XII 212. ictum iam foedus et omnes compositae leges; XII 314. continuo has leges aeternaque foedera certis imposuit natura locis, quo tempore . . ; G I 60. si Iuppiter misceri probet populos aut foedera iungi; IV 112. die in amicitiam coeant et foedera iungant; VII 546. hos (Arcades) castris adhibe socios et foedera iunge; VIII 56. reges caesa iungebant foedera porca; VIII 641. cum iam leges et foedera iungent; XII 822. (Aeneas) multa lovem et laesi testatus foederis aras; XII 496. me verius unum pro vobis foedus luere et decernere ferro; XII 695. si nostra ante aliquis nudasset foedera casus; Ci 422. Aeneas oblato gaudens componi foedere bellum; XII 109. aliae (apes) foedere pacto exercentur agris; G IV 158. nec tecum mens haec pepigit mihi foedera Lausus; X 902. quaerat sibi foedera Turnus; XI 129. ferte faces propere foedusque reposcite flammis; XII 573. immitis rupta tyranni foedera; G IV 493. poscant acies et foedera rumpant; VIII 540. nulla dies pacem hanc Italis nec foedera rumpet; XII 202. haec altera foedera rumpi; XII 582. illa ego sum, Minos, sacrato foedere coniunx dicta tibi; Ci 414. audiat haec genitor, qui foedera fulmine sancit; XII 200. quae causa fuit foedera solvere furto? X 91. eum prima per artem foedera turbasti; XII 633. — 2. coeant in foedera dextrae qua datur; XI 292. quae sese ad foedera flectat; XII 658. paribus se legibus ambae invictae gentes aeterna in foedera mittant; XII 191. nec coniugis umquam praetendi taedas aut haec in foedera veni; IV 339. — III. arae: ſ. II, 1. laedo. foederis aequas dicamus leges; XI 321. — IV. si quod non aequo foedere amantis curae numen habet iustumque memorque; IV 520. componi: ſ. II, 1. offero. quandoquidem Ausonios coniungi foedere Teucris hau ‖ haud ‖ licitum; X 105. dici: ſ. II, 1. sacro. firmare: ſ. iungere. quam petitis iuncta est mihi foedere dextra; VIII 169. quin pacem hanc aeterno foedere iungas ‖ firmes ‖; XI 356. pater omnipotens regem dedit, qui foedere certo premere sciret; I 62.

folium, Blatt, plur. Laub: I. quam multa in silvis autumni frigore primo lapsa cadunt folia; VI 310. folia haut ullis labentia ventis; G II 133. ſ. cadunt. — II. 1. aureus ipse (flos), sed in foliis, quae plurima circum funduntur, violae sublucet purpura nigrae; G IV 274. (Euandrus) Aenean stratis locavit effultum foliis et pelle Libystidis ursae; VIII 368. — 2. foliis tantum ne carmina manda; VI 74. quae (vates) foliis notas et nomina mandat; III 444. — 3. ille (pater) mella decussit foliis; G I 131. — quid (referam), vellera ut foliis depectant tenuia Seres? G II 121. — 4. quaecumque in foliis descripsit carmina virgo; III 445. (Somnia) foliis sub omnibus haerent; VI 284. ipsae (apes) e foliis natos ore legunt; G IV 200. — III, 1. si luxuria foliorum exuberat umbra; G I 191. — 2. infelix superat foliis oleaster amaris; G II 314. forte sacer Fauno foliis oleaster amaris hic steterat; XII 766. — IV, 1. latet arbore opaca aureus et foliis et lento vimine ramus; VI 137. Venus dictamnum carpit, puberibus caulem foliis et flore comantem purpureo; XII 413. coniunx foliis undam trepidi despumat aheni; G I 296. effulciri: ſ. II, 1. sterno. ipse (Aeneas) caput tonsae foliis evinctus olivae; V 774. necdum sacerdos pallentis foliis caput exornarat olivae; Ci 148. cum populus umbra velavitque comas foliisque innexa pependit; VIII 277. Daphnis foliis lentas intexere mollibus hastas (instituit); E V 31. ipse caput tonsae foliis ornatus olivae dona feram; G III 21. spargite humum foliis, pastores; E V 40. Achates succepit ‖ suscepit ‖ ignem foliis; I 175. — 2. saepe cubilibus altis (corvi) inter se in foliis strepitant; G I 413. ſ. II, 1. fundo.

follis, Blaſebalg: velnti alii (Cyclopes) taurinis follibus auras accipiunt redduntque, alii . . ; G IV 171. alii (Cyclopes) ventosis follibus auras accipiunt redduntque; VIII 449.

fomes, Zündſtoff, Zunder: I. parvulus exusto remanebat stipite fomes; Mo 8. — II. Achates rapuit in fomite flammam; I 176.

fons. Quelle, Quellwaſſer; I, 1. liquidi fontes et stagna virentia musco adsint et tenuis fugiens per gramina rivos; G IV 18. audiit amnis sulpurea ‖ sulfurea ‖ Nar albus aqua fontesque Velini; VII 517. defendunt: ſ. 2. non liquidi gregibus fontes, non gramina derunt; G II 200. pocula sunt fontes liquidi atque exercita cursu flumina; G III 529. hic gelidi fontes; E X 42. ipsi te fontes, ipsa haec arbusta vocabant; E 1 39. — 2. muscosi fontes et somno mollior herba, solstitium pecori defendite; E VII 45. — II, 1. equos fontis avertitur et pede terram crebra ferit; G III 499. haec circum inriguum bibant violaria fontem; G IV 32. tu cole fontis et viridis nemorum silvas et pascua laetus; Cul 381. (Simylus) contrahit admixta nuce ‖ admixtos tum ‖ fontes atque farinas; Mo 45. manibus liquidos dant ordine fontis germanae; G IV 376. alii fontemque ignemque ferebant velati limo et verbena tempora vincti; XII 119. quis viridi fontes induceret umbra? E IX 20. sanctos ausus recludere fontis; G II 175. Antenor potuit intuma tutus regna Liburnorum et fontem superare Timavi; I 244. fontisque fluviosque voco; XII 181. — 2. perditus liquidis inmisi fontibus apros; E II 59. induite fontibus umbras, pastores; E V 40. — 3. frondes negant et fontibus arcent (armenta); G III 131. 4. ipse, ubi tempus erit, omnis (capellas) in fonte lavabo; E III 97. Silvia pectebat ferum puroque in fonte lavabat; VII 489. his suberat gelidis manans e fontibus unda; Cul 148. ut (pastor) ad fontem densa requievit in umbra; Cul 157. — III, 1. adiuro Stygii caput implacabile fontis; XII 816. (sacerdos) sparserat latices simulatos fontis Averni; IV 512. haec fontis stagna Numici; VII 150. o pecudes, o panes et o gratissima tempe fontis ‖ frondis ‖ hamadryadum! Cul 95. urguet Apollo Tyrrhenum ad Thybrim et fontis vada sacra Numici; VII 242. — 2. huc ager ille malus dulcesque a fontibus undae ad pleuum calcentur; G II 243. — IV, 1. illi sunt (grata) vallibus intus semper opaca novis manantia fontibus antra; Cul 78. nos sanctos restinguere fontibus ignes; II 686. dum amnes ulli rumpuntur fontibus; G III 428. nemorum quae (Albunea) maxima sacro fonte sonat; VII 84. quo te cumque lacus miserantem incommoda nostra fonte tenet; VIII 75. his adiungit (Silenus), Hylan nautae quo fonte relictum clamassent; E VI 43. — 2. hic inter flumina nota et fontis sacros; E I 52.

for. ſagen, ſprechen, reden, verkünden, fandum, Recht (inf. farier: ſ. II, 1. XI 242): I. **abſolut**: a. ſubſtantiviſch: 1. Gerundium: a. quarum (nympharum) quae fandi doctissima Cymodocea; X 225. sperate deos memores fandi atque nefandi; I 543. — b. postquam introgressi et coram data copia fandi; I 520. XI 248. larga quidem. Drance, semper tibi copia fandi tum, cum . . ; XI 378. non hic Atridae nec fandi fictor Ulixes; IX 602. hic finis fandi; X 116. det libertatem fandi flatusque remittat; XI 346. sese interea temptaturum aditus et quae mollisima fandi tempora; IV 293. — c. quid fando surgentis demoror austros? III 481. quae plurima fando enumerare vales; IV 333. quis cladem illius noctis, quis funera fando explicet? II 361. fando aliquod si forte tuas pervenit ad auris Belidae nomen Palamedis; II 81. quis talia fando Myrmidonum Dolopumve temperet a lacrimis? II 6. — 2. Supinum: sine me haec haut mollia fatu sublatis aperire dolis; XII 25.

b. verbal: fabor longius et volvens fatorum arcana movebo; I 261. sic fatus (Aeneas) amicum Ilionea petit dextra, laevaque Serestum; I 610. sic fatus (Laocoon) validis ingentem viribus hastam contorsit; II 50. sic fatus (Corocbus) deinde comantem Androgei galeam induitur; II 391. (Andromache) labitur, et longo vix tandem tempore fatur; III 309. sic fatus (Mercurius) nocti se immiscuit atrae; IV 570. sic fata (Anna) gradus evaserat altos; IV 685. sic fatus (Aeneas) velat materna tempora myrto; V 72. sic fatus (Aeneas) tergum Gaetuli immane leonis dat Salio; V 351. sic fatus (Aeneas Acestae) cingit viridanti tempora lauro; V 539. sic fatur (Aeneas) lacrimans; VI 1. fatus (Pallas) medium procedit in aequor; X 451. sic fatus (Aeneas) galeam laeva tenet; X 535. (Turnus) ut primum fari potuit, sic institit ore: „quam“ . . ; XII 47. sic fatus (genitor) meritos aris mactavit honores; III 118. sic fatus senior; II 544.

II. **mit Ergänzung**: 1. (Simon) prosequitur pavitans et ficto pectore fatur: „saepe Danai cupiere“ . .; II 107. Priamus dictis ita fatur amicis: „quisquis es“ . . ; II 147. Aeneas tumuli ex aggere fatur: „Dardanidae“ . . ; V 44. (Dares) ita fatur: „nate dea“ . . ; V 382. Aeneas fidam sic fatur ad aurem: „vade age“ . . ; V 547. cui (deo) vix attolens Palinurus lumina fatur: „mene“ . . ? V 847. olli (Aeneae) sic breviter fata est longaeva sacerdos: „Anchisa generate“ . . ; VI 321. quae contra breviter fata est Amphrysia vates: „nullae“ . . ; VI 398. tum pater Aeneas puppi sic fatur ab alta: „Troiugenas“ . . ; VIII 115. tum pater aeterno fatur devinctus amore „quid petis“ . . ? VIII 394. (Pallas) magnum ita ad aethera fatur: „per“ . . ; X 459. Turnus ita fatur: „aspice“ . . ; X 480. cui (Iunoni) rex aetherii breviter sic fatur ‖ fatus ‖ Olympi: „si mora“ . . ; X 621. (Aeneas) lacrimis ita fatur obortis. „ten“ inquit . . ; XI 41. Venulus dicto parens ita farier infit: „vidimus“ . . ; XI 242. *quam (hastam Metabus) dextra ingenti librans ita ad aethera fatur: „alma“ . . ; XI 556. haec (Camilla) ita fatur: „hactenus, Acca soror, potui“; XI 822. Messapus ita fatur: „hoc habet“: XII 295. (Aeneas) summa per galeam delibans oscula fatur: „disce“ . . ; XII 434. (Aeneas) celso medius stans aggere fatur: „ne qua“ . . ; XII 564. Aeneas saevo sic pectore fatur: „quae“ . . ? XII 888. — 2. Troiugena, interpres divom, fare age, quae prima pericula vito? III 362. — 3. hortamur fari, quo sanguine cretus quive fuat ‖ quidve ferat ‖; II 74. qui sit fari, quo sanguine cretus, hortamur; III 608. fare age, quid venias, iam istinc; VI 389. te qui vivom casus, age fare vicissim, attulerint; VI 531. (Latinus) legatos, quae referant, fari iubet; XI 240.

III. **mit Object**: cetera Helenum fari vetat Saturnia Iuno; III 380. (?) ille haec deposita tandem formidine fatur; II 76. haec fatus latos umeros subiectaque colla veste super instrnor; II 721. ille (iuvenis) haec deposita tandem formidine fatur: „sum“ . . ; III 612. haec fatus (Entellus) duplicem ex umeris reiecit amictum; V 421. haec adeo tibi me ipsa palam fari omnipotens Saturnia iussit; VII 428. truncum tepentem (Aeneas) pervolvens super haec inimico pectore fatur: „isti“ . . ; X 556. haec ita fatus (Aeneas) arripuit biiugos; X 594. (Camilla) super haec inimico pectore fatur: „silvis te“ . . ? XI 685. haec fatur virgo; XI 718. vix ea fatus erat (Achates), cum scindit . . ; I 586. vix ea fatus eram, gemitu cum talia (Panthus) reddit: „venit“. . ; II 323. vix ea fatus erat senior, subitoque intonuit . . ; II 692. vix ea fatus eram: tremere omnia visa; III 90. vix ea fatus erat (Achaemenides), summo cum monte videmus ipsum Polyphemum; III 655. vix (Aeneas) ea fatus erat, geminae cum forte columbae venere; VI 190. vix ea fatus erat (Euandrus), defixique ora tenebant; VIII 520. (Turnus) vix ea fatus erat: medios volat ecce per hostis Saces; XII 650. dehinc (Neptunus) talia fatur: „tantane . . ?“ I 131. sator deorum dehinc talia fatur: „parce metu, Cytherea“; I 256. Andromache talia fatur: „accipe“ . . ; III 485. (Palinurus) talia fatur: „magnanime Aenea, non sperem“ . . ; V 16. (Aeneas)

purpureos iacit flores ac talia fatur: „salve“ . . ; V 79. (Aeneas) talia fatur; „infelix“ . . ; V 464. Aeneas talia fatur; „sume, pater“; V 532. fatur quae (Deiphobe) talia regi: „non hoc“ . . ; VI 36. „deus, ecce, deus!“ cui (Sibyllae) talia fanti ante fores non mansere . . ; VI 46. talia fata (Sibylla) conticuit; VI 53. talia (Palinurus) fatus erat, coepit cum talia vates: „unde“ . . ? VI 372. quam (Allecto) Iuno his acuit verbis ac talia fatur: „hunc“ . . ; VII 330. Euandrus haeret, inexpletus lacrimans, ac talia fatur: „o mihi“ . . ! VIII 559. contra quem (Ascanium) talia fatur Euryalus: „me“ . . ; IX 280. (Turnus) laevo pressit pede talia fatus exanimem (Pallanta); X 495. tum (Camilla) talia fatur: „Turne“ . . ; XI 501. (Iuturna) rumores serit varios ac talia fatur: „non pudet“ . . ? XII 228.

foramen. Oeffnung, Loch: subsidit sincera foraminibusque liquatur emundata ceres; Mo 42.

foras, hinaus: fer cineres, Amarylli, foras; E VIII 101.

forceps, Zange: ubi iste post Sabinus ante Quinctio bidente dicit attondisse forcipe ‖ forfice ‖ comata colla; Cat X 9. senior nequiquam prensat tenaci forcipe ferrum; XII 404. versant (Cyclopes) tenaci forcipe massam; VIII 453. illi (Cyclopes) versant tenaci forcipe ferrum; G IV 175.

forem ſ. **sum.**

forfex, Schere: ſ. **forceps;** Cat X 9.

foris. Thür, Eingang, Zugang: I. limen erat caecaeque fores et pervius usus tectorum inter se Priami; II 453. — II, 1. alii strictis mucronibus imas obsedere fores, has servant agmine denso; II 450. panditur extemplo foribus domus atra revolsis; VIII 262. servo: ſ. obsideo. — 2. foribus adfixa superbis ora virum tristi pendebant pallida tabo; VIII 196. ut Aeneas foribus sese intulit altis; XI 36. foribus propinquant; VI 634. — 3. foribus divae, media e ‖ media ‖ testudine templi, (Dido) resedit; I 505. — 4. pabula in foribus plenis adpone canistris; G IV 280. Centauri in foribus stabulant Scyllaeque biformes; VI 286. invisa Minervae laxos in foribus suspendit aranea cassis; G IV 247. — III, 1. si non ingentem foribus domus alta superbis saluntantum vomit undam; G II 461. foribus cardo stridebat aënis; I 449. quarum (Pieridum) foribus hyacinthi deponunt flores aut suave rubens narcissus; Ci 95. vigilum procul custodia primis excubias foribus studio iactabat inani; Ci 208. — 2. „deus, ecce, deus!“ cui (Sibyllae) talia fanti ante fores non mansere . . ; VI 47. in foribus pugnam ex auro solidoque elephanto Gangaridum faciam; G III 26. in foribus letum Androgeo; VI 20.

forma, Geſtalt, Schönheit, Erſcheinung, Bild, Beſchaffenheit, Art: I optuma torvae forma bovis; G III 52. Gorgones Harpyiaeque et forma tricorporis umbrae; VI 289. primis in faucibus Orci habitant Metus et malesuada Fames ac turpis Egestas, terribiles visu formae; VI 277. ne quaere doceri, quae forma viros fortunave mersit; VI 615. huic (Aeneae) se forma dei voltu redeuntis eodem obtulit in somnis rursusque ita visa monerest, omnia Mercurio similis, vocemque et crinis flavos et membra decora iuventae ‖ inventa ‖; IV 556. cum subito e silvis macie confecta suprema ignoti nova forma viri miserandaque cultu procedit supplexque manus ad litora tendit; III 591. cui (flori) neque fulgor adhuc nec dum sua forma recessit; XI 70. (Scylla) horribilis circum vidit se sistere formas; Ci 80. Caci mens avertit totidem forma superante iuvencas; VIII 208 tendit: ſ. procedit. videtur: ſ. monet. formae magnorum ululare luporum; VII 18. — II, 1. curvi formam accipit ulmus aratri; G I 170. nec tiliae leves aut torno rasile buxum non formam accipiunt; G II 450 non omnis scelerum comprendere formas possim; VI 626. conficio: ſ. I. procedit. mortalem eripiam formam; IX 101. miseror: ſ. I. procedit. manet alta mente repostum iudicium Paridis spretaeque iniuria formae; I 27. ut durare solum coeperit et rerum paulatim sumere formas; E VI 36. — 2. cervos erat forma praestanti et cornibus ingens; VII 483. — 3. quanto ille (Proteus) magis formas se vertet in omnis, tam magis . . ; G IV 411. — III. sensit laeta dolis et formae conscia coniunx; VIII 393. — IV, 1. hunc decus egregium formae movet atque iuventae; VII 473. donec tale decus formae vexarier undis ‖ ultra ‖ non tulit coniunx Neptunia; Ci 481. cui (narcisso) gloria forma igne Cupidineo proprios exarsit in artus; Cul 408. tenuis sine corpore vitas volitare cava sub imagine formae; VI 293. olorinae surgunt pinnae, crimen, Amor, vestrum formaeque insigne paternae; X 188. — 2. invencae: ſ. I. superat. — V, 1. (Iuturna) formam adsimulata Camerti; XII 224. ſ. 2. verti. — 2. una (Aeneas) ire videbat egregium forma iuvenem et fulgentibus armis; VI 861. (Pallas, Lausus) egregii forma, sed quis Fortuna negarat in patriam reditus; X 435. hasta egregium forma iuvenem et fulgentibus armis transadigit costas; XII 275. forma vel sidera fallas; Ci 432. Euryalus forma insignis viridique inventa; V 295. quarum (nympharum) quae forma pulcherrima Deiopea; I 72. regina ad templum, forma pulcherrima Dido, incessit; I 496. forma ante omnis pulcher Iulus; V 570. (Apollo) forma ‖ formam ‖ tum vertitur oris antiquom in Buten; IX 646. (Scylla) forma cum vinceret omnis; Ci 77.

formica. Ameiſe: velut ingentem formicae farris acervom cum populant hiemis memores tectoque reponunt: it nigrum campis agmen praedamque per herbas convectant calle angusto, pars grandia trudunt obnixae frumenta umeris, pars agmina cogunt castigantque moras; IV 402. saepius tectis penetralibus extulit ova angustum formica terens iter; G I 380. populat ingentem farris acervom curculio atque inopi metuens formica senectae; G I 186. ſ. castigant. terit: ſ. effert.

formido, Fürchten: mox formidatus nautis aperitur Apollo; III 275.

formido (Formido), Furcht, Scheu, Schrecken, Grauſen, Entſetzen, Wildſcheuche: I, 1. ille haec deposita tandem formidine fatur; III 612. (?) II 76. — 2. te duce (scleris vestigia) inrita perpetua solvent formidine terras; E IV 14. — II. circum atrae Formidinis ora Iraeque Insidiaeque, dei comitatus, aguntur; XII 335. — III, 1. cum artificis scelus formidine crimen acerbat; XI 407. hos (cervos) non puniceae agitant pavidos formidine pinnae; G III 372. amens formidine Turnus „precor“ inquit . . ; XII 776. caligantem nigra formidine lucum ingressus (Orpheus); G IV 468. ignaros loci passim et formidine captos sternimus; II 384. mihi frigidus horror membra quatit, gelidusque coit formidine sanguis; III 30. sociis subita gelidus formidine sanguis deriguit; III 259. hoc minus implicuit (pastor) dira formidine mentem; Cul 200. senectus arma regum inter falsa vatem formidine ludit; VII 442. quam veri effeta senectus arma inter regum falsa formidine ludit; VII 453. quod ut o potius formidine falsa ludar! X 631. percussa nova mentem formidine mater; G IV 357. ancipiti mentem formidine pressus obstipui; III 47. portae religione sacrae et saevi formidine Martis; VII 608. nauctus cervom puniceae saeptum formidine pinnae venator; XII 750. pars ingentem formidine turpi scandunt rursus ecum; II 400. olli (Turno) membra novos solvit formidine torpor; XII 867. (virgo) divum terret formidine cives; Ci 363. corripit hic subita trepidus formidine ferrum Aeneas; VI 290. nec non (Troes) trepidi formidine portas explorant; IX 169.

diffugiunt versi trepida formidine Troes; IX 756. — 2. demptae subita in formidine vires; Ci 214.

formo. bilden, geſtalten, ſchaffen, bauen, abrichten: tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Aeneas classem; IX 80. tacita format quod (elogium) littera voce: „parve culex“ . .; Cul 412. aggere multo telluris tumulus formatum crevit in orbem. quem circum lapidem levi de marmore formans conserit; Cul 396. ut araneoli tenuem formavimus orsum; Cul 2. tumulum: ſ. orbem. tu quos ad studium atque usum formabis agrestem, iam vitulos hortare viamque insiste domandi; G III 163.

formonsus (formosus), wohlgeſtaltet, ſchön, reizend: A. tu formonsam resonare doces Amaryllida silvas; E I 5. formonsum pastor Corydon ardebat Alexim, delicias domini; E II 1. (Phyllis) longum „formonse, vale vale“, inquit, „Iolla“; E III 79. huic mater quamvis atque huic pater adsit, Orphei Caliopea, Lino formonsus Apollo; E IV 57. Daphnis ego formonsi pecoris custos, formonsior ipse; E V 44. haec (cicuta) nos „formonsum Corydon ardebat Alexim ‖ Alexin ‖“ docuit; E V 86. Galatea, candidior cycnis, edera formonsior alba; E VII 38. si formonsus Alexis montibus his abeat, videas et flumina sicca; E VII 55. formonsae myrtus Veneri (gratissima), sua laurea Phoebo; E VII 62. saepius at si me, Lycida formonse, revisas; E VII 67. formonsus ovis ad flumina pavit Adonis; E X 18. ſ. caput. nunc frondent silvae, nunc formonsissimus annus; E III 57. cur maesta parentis formosos circum virgo remorere capillos; Ci 236. gravidum roseo necte caput strophio, formosum formosus ‖ tenerae decerpens ora puellae; Copa 33. (puella) esset ut ciris Amyclaeo formosior ansere Ledae; Ci 489. pascitur in magna Sila formonsa iuvenca; G III 219. pecus: ſ. alqs; E V 44. pedum formonsum paribus nodis atque aere; E V 90. o formonse puer, nimium ne crede colori! E II 17. huc ades, o formonse puer: E II 45. — B. iam valete, formosi; Cat V 7.

fornax, Ofen, Eſſe: I. aestuat ut clausis rapidus fornacibus ignis; G IV 263. quotiens Cyclopum effervere in agros vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam! G I 472. — II. recoquunt patrios fornacibus enses; VII 636. fornacibus ignis anhelat; VIII 421. volnificus chalyps vasta fornace liquescit; VIII 446. ſ. 1. claudo.

fornix, Wölbung, Bogen: I. conspicio adverso fornice portas; VI 631. — II. velut latet arce viator aut amnis ripis aut alti fornice saxi; X 806.

fors (Fors), Zufall, Fügung, Geſchick, vielleicht, abl. zufällig, etwa, gerade, vielleicht: A, a. I. si qua fors adiuvet ausum viribus imparibus; X 458. quae fors prima dedit sanguis novus imbuit arma; VII 554. fors si qua tulisset; II 94. ni fors incertos iussisset ducere casus; Cul 162. quam fors inopina salutem ostentat; VIII 476. ad mortem si te ⟨Fors dicta refutet!⟩ prodiderim; XII 41. quoniam Fors omnia versat; E IX 5. — II. fors et virtus miscentur in unum; XII 714. — III. nos forte sua Libycis tempestas appulit oris; I 377. — b. I. fors aequatis cepissent praemia rostris, ni . .; V 232. nunc ille (Euandrus) fors et vota facit cumulatque altaria donis; XI 50. quos (natos, parentem) illi fors et poenas ob nostra reposcent effugia, et . .; II 139. fors omne datum traherent per talia tempus, sed omnes admonuit; VI 537. — II. cesserit Ausonio si fors victoria Turno; XII 183. — B, I. appello; vgl. A. III. forte sub arguta consederat ilice Daphnis; E VII 1. consumptis hic forte aliis ut vertere morsus penuria adegit; VII 112. forte die sollemnem illo rex Arcas honorem Amphitryoniadae magno ferebat; VIII 102. forte sacer Cybelo ‖ Cybelae ‖ Chloreus olimque sacerdos fulgebat in armis; XI 768. dextra sceptrum nam forte (Latinus) gerebat; XII 206. (Aeneas) sic forte precatur: „si nunc“ . .; VI 186. Anchises omnem suorum forte recensebat numerum carosque nepotes; VI 682. gubernaclum multa vi forte revolsum praecipitans traxi mecum; VI 349. forte rati celsi coniuncta crepidine saxi stabat; X 653. forte sacer Fauno foliis oleaster amaris hic steterat; XII 766. forte fuit iuxtra turmulus; III 22. (Coroebus) illis ad Troiam forte diebus venerat; II 342. — II. sollemnis cum forte dapes et tristia dona libabat cineri Andromache; III 301. vix (Aeneas) ea fatus erat, geminae cum forte columbae venere; VI 190. (cervos) fluvio cum forte secundo deflueret; VII 494. veluti cum lasso papavera collo demisere caput, pluvia cum forte gravantur; IX 437. clamor se tollit haut secus atque alto in luco cum forte catervae consedere avium; XI 456. ego hanc vitulam ⟨ne forte recuses⟩ depono; E III 29. navis, quae forte paratae, corripiunt onerantque auro; I. 362. qui forte velint rapido contendere cursu; V 291. protinus Aeneas celeri certare sagitta invitat qui forte velint; V 486. qui (Rhamnes) forte tapetibus altis extructus toto proflabat pectore somnum; IX 325. *telum immane manu valida quod forte gerebat ‖ ferebat ‖ bellator; XI 552. circumspicit saxum anticum ingens, campo qui forte iacebat limes positus; XII 897. si qua forte ferant oculis sese obvia nostris errabunda bovis vestigia; E VI 57. si bracchia forte remisit; G I 202. si forte morantis (apes) sparserit aut praeceps neptuno immerserit eurus; G IV 28. pietate gravem ac meritis si forte virum quem conspexere; I 151. mearum vidistis si quam hic errantem forte sororum succinctam pharetra; I 322. si vestras forte per auris Troiae nomen iit; I 375. fando aliquod si forte tuas pervenit ad auris Belidae nomen Palamedis; II 81. dum vela darent, si forte dedissent; II 136 inde domum si forte ⟨Crensa⟩ pedem, si forte tulisset, me refero; II 756. si (leo) forte fugacem conspexit capream aut surgentem in cornua cervom; X 724. si forte labor cessabat aratri; Mo 68. (Misenus) tum forte cava dum personat aequora concha, demens; VI 171. luco tum forte parentis Pilumni Turnus sacrata valle sedebat; IX 3. aetheria tum forte plaga crinitus Apollo acies videbat; IX 638. caesis ut forte invencis fusus (sanguis) humum madefecerat; V 329. Tyrrhus quadrifidam quercum cuneis ut forte coactis scindebat; VII 509. ut forte novem pulcherrima fratrum corpora constiterant contra; XII 270. uti (Messapus) laeva duo forte gerebat lenta levis cursu praefixa hastilia ferro; XII 488.

forsan, vielleicht: 1. huic uni forsan potui succumbere culpae; IV 19. — 2. forsan et haec olim meminisse iuvabit; I 203. forsan miseros meliora sequentur; XII 153.

forsitan, vielleicht, wohl: 1. forsitan illum (bovem) perducant aliquae stabula ad Gortynia vaccae; E VI 58. forsitan et scrobibus quae sint fastigia quaeras; G II 288. forsitan et Priami fuerint quae fata requiras; II 506. — 2. atque equidem forsitan, hortos quae cura colendi ornaret, canerem; G IV 118.

fortasse, vielleicht: (Anxur) caelo animum fortasse ferebat; X 548.

fortis, ſtark, tüchtig, wacker, kraftvoll, mutig, tapfer, heldenmütig: A. o Danaum fortissime gentis Tydide! I 96. iam validam Ilionei navem, iam fortis Achati vicit hiems; I 120. Aeneas gemit crudelia secum fata Lyci fortemque Gyan fortemque Cloanthum; I 222. cum subito Aeneas accedere Anthea Sergestumque videt fortemque Cloanthum; I 510. his animum arrecti dictis et fortis Achates et pater Aeneas; I 579. post (Aeneas petit) alios, fortemque Gyan fortemque Cloanthum; I 612. Mnesthea Sergestumque vocat (Aeneas) fortemque

Serestum ‖ Cloanthum ‖ ; IV 288. Pelidae tunc ego forti congressum Aenean nube cava rapui; V 808. hic fortis habitare Latinos; VII 151. venit sacerdos, Archippi regis missu, fortissimus Umbro; VII 752. ut te, fortissime Teucrum, accipio agnoscoque libens! VIII 154. dicitur Ascanius fortem manu fudisse Numanum; IX 592 iam loca iussa tenent ‖ tenet ‖ forti permixtus Etrusco Arcas eques; X 238. (Aeneas) persequitur fortem Numam fulvomque Camertem; X 562. ductores volitant, et genus Assaraci Mnestheus et fortis Asilas; XII 127. ille (Aeneas) Talon Tanaimque Neci fortemque Cethegum mittit; XII 513. dextera nec tua te, Graium fortissime Cretheu, eripuit Turno; XII 538. Messapus ecum domitor et fortis Asilas nituntur; XII 550. (Aeneas) Mnesthea Sergestumque vocat fortemque Serestum ductores; XII 561. infecunda quidem, sed laeta et fortia surgunt; G II 48. fortis (aesculus) late ramos et bracchia pandens ‖ tendens ‖ huc illuc; G II 296. cetera (aetas) nec feturae habilis nec fortis aratris; G III 62. (Mezentius) haut furto melior, sed fortibus armis; X 735. ſ. pectora; IV 11. me nulla dies tam fortibus ausis dissimilem arguerit; IX 281. [hic labor, hinc laudem fortes sperate coloni]; G III 288. lectos iuvenes, fortissima corda, defer in Italiam; V 729. ubi tot Simois scuta virum galeasque et fortia corpora volvit; I 101. quam multa scuta virum galeasque et fortia corpora volves, Thybri pater! VIII 539. (Turnus) multa virum volitans dat fortia corpora Leto; XII 328. tu ingredere, o Teucrum atque Italum fortissime ductor; VIII 513. non ego te, Ligurum ductor fortissime bello, transierim, Cunare ‖ Cinyre et, al. ignarus ‖ ; X 185. quid tam egregium, si femina forti fidis equo? XI 705. (Mezentius ecum) adloquitur maerentem: „neque, fortissime, credo, iussa aliena pati et dominos dignabere Teucros“; X 865. sic fortis Etruria crevit scilicet; G II 533. caelata in auro fortia facta patrum; I 641. per vos et fortia facta, fidite ne pedibus; X 369. Entelle, heroum quondam fortissime frustra; V 389. Dardanio Aeneae sese fortissimus heros addiderat socium; VI 169. seu quis fortis ad aratra iuvencos pascet ‖ pascit ‖ ; G III 50. quamvis ille (equus) patriam Epirum referat fortisque Mycenas; G III 121. invenes, fortissima frustra pectora, si . . ; II 348. hospes quem sese ore ferens, quam forti pectore et armis! IV 11. sunt nobis fortia bello pectora; VIII 150. terrae pingue solum primis extemplo a mensibus anni fortes invortant tauri; G I 65. genus haut unum nec fortibus ulmis nec salici lotoque; G II 83. haec (cingula Eurvalus) rapit atque umeris nequiquam fortibus aptat; IX 364. — B, a, I. Vocativ: vgl. A. alqs; VIII 154. — II. sui merito si qua est fiducia forti; XI 502. — b. mihi (invident) imperium serae ad fortia vires; VIII 509.

fortuna (Fortuna); Schickſal, Schickung, Los, Glück, Unglück, Zufall, Erfolg, Lage, Stellung, Umſtände, Schickſalsgöttin: I. **abſolut**: 1. accidit haec fessis etiam fortuna Latinis, quae totam luctu concussit funditus urbem; XII 59 tene etiam Fortuna mihi crudelis ademit? Ci 313. hortamur, quae deinde agitet fortuna fateri; III 609. adspirat primo Fortuna labori; II 385. fortuna secunda aut ‖ haud ‖ adversa cadat; IX 282. concutit: ſ. accidit. vixi et quem dederat cursum Fortuna peregi; IV 653. Aeneas quacumque ‖ quamcumque ‖ viam dederit Fortuna sequatur; X 49. si qua viam dederit fortuna; XI 128. dum mea me victam doceat fortuna dolere; IV 434 non tamen ulla magis praesens fortuna laborum est, quam si quis . . ; G III 452. dum, quae fortuna sit urbi. (Aeneas) miratur; I 454. quae sit rebus fortuna videtis; II 350. hospitium anticum Troiae sociique penates, dum fortuna fuit; III 16. anceps pugnae fuerat fortuna. fuisset; IV 603. nunc magnum manet ‖ tenet ‖ Ardea nomen, sed fortuna fuit; VII 413. ego, si qua super fortuna laborum est, ipsa regam; VII 559. si qua interea fortuna fuisset; IX 41. quaecumque mihi fortuna fidesque est, in vestris pono gremiis; IX 260. quo sit fortuna loco; IX 723. speravimus ista, dum fortuna fuit; X 43. quae cuique est fortuna bodie; X 107. Arruns, quae sit fortuna facillima, temptat; XI 761. quaecumque est Fortuna, mea est; XII 694. dissimulant et nube cava speculantur amicti, quae fortuna viris; I 517. Fortuna valens audacem fecerat ante; Cul 277. an quae te Fortuna fatigat, ut . . ? VI 533. ni me, quae Saliūm, Fortuna inimica tulisset; V 356. cuncti se scire fatentur, quid fortuna ferat populi, sed dicere mussant; XI 345. nec, si miserum fortuna Sinonem finxit, vanum etiam mendacemque improba finget; II 80. si neque habet Fortuna regressum; XI 413. quaenam vos tanto fortuna indigna, Latini, implicuit bello? XI 108. nunc eadem fortuna viros tot casibus actos insequitur; I 240. „ten“ inquit (Aeneas), „miserande puer, cum laeta veniret, invidit Fortuna mihi?“ XI 43. audentis Fortuna iuvat; X 284. multos alterna revisens lusit et in solido rursus Fortuna locavit; XI 427. mansisset utinam fortuna! III 615. ne quove doceri, quae forma viros fortunave mersit; VI 515. minatur: ſ. 2. „o socii, qua prima“ inquit (Coroebus) „fortuna salutis monstrat iter, quaque ostendit se dextra, sequamur“; II 387. (Pallas, Lausus) egregii forma, sed quis Fortuna negarat in patriam reditus; X 435. hinc ‖ hic ‖ primum Fortuna fidem mutata novavit; V 604. ostendit: ſ. monstrat. qua visa est Fortuna pati Parcaeque sinebant cedere res Latio; XII 147. me Fortuna omnipotens et ineluctabile Fatum his posuere locis; VIII 334. ut opes fractae Teucrum et Fortuna recessit; III 53. nulla viam Fortuna regit; XII 405. o gens infelix, cui te exitio Fortuna reservat? V 625. quae digna satis fortuna (te) revisit, Hectoris Andromache? III 318. ſ. locat. si modo quod memoras factum fortuna sequatur; IV 109. hac Troiana tenus fuerit Fortuna secuta; VI 62. si fortuna sequatur; VIII 15. contra audentior ito, qua ‖ quam ‖ tua te Fortuna sinet; VI 96. quae vos fortuna quietos sollicitat suadetque ignota lacessere bella? XI 253. quae iam spondet Fortuna salutem? XII 637. multos per annos stat fortuna domus; G IV 209. suadet: ſ. sollicitat. superat quoniam Fortuna, sequamur, quoque vocat, vertamus iter; V 22. superest: ſ. est; V 559. valet: ſ. facit. venit: ſ. invidet. solita si qua id fortuna vetabit; IX 214. videtur: ſ. patitur. quo dens et quo dura vocat Fortuna, sequamur; XII 677. ſ. superat. me fortuna hac demum voluit consistere terra; I 628. optume Graiugenum, cui me Fortuna precari voluit; VIII 127. — 2. sin aliquem infandum casum, Fortuna, minaris; VIII 578.

II. **nach Verben**: 1. disce, puer, virtutem ex me verumque laborem, fortunam ex aliis; XII 436. quod consilium aut quae iam fortuna dabatur? II 656. da nunc, Thybri pater, ferro fortunam atque viam duri per pectus Halaesi; X 422. sua cuique exorsa laborem fortunamque ferent; X 112. muto: ſ. I, 1. novat. vivite felices, quibus est fortuna peracta iam sua; III 493. pono: ſ. I. 1. est; IX 260. Anchises recensebat fataque fortunasque virum moresque manusque; VI 683. cunctanti (Turno) telum Aeneas fatale coruscat, sortitus fortunam oculis; XII 920. quidquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est; V 710. — 2 [meritis vacat hic tibi solus fortunaeque locus]; XI 180. — 3. si fortuna permittitis uti quaesitum Aenean et moenia Pallantea; IX 240.

III. **nach Subſtantiv**: (Aeneas) dat tibi praeterea fortunae parva prioris munera; VII 243. ne quisquam propriae fortunae munere dives iret inevectus caelum super; Cul 340.

fortunatus, glücklich, gesegnet, glückselig: fortunatam, si munquam armenta fuissent, Pasiphaen nivei solatur (Silenus) amore invenci; E VI 45. fortunatus et ille, deos qui novit agrestis; G II 493. „o fortunati, quorum iam moenia surgunt!“ Aeneas ait; I 437. fortunati ambo! IX 446. ille mihi ante alios fortunatusque laborum egregiusque animi, qui . . ; XI 416. o fortunatos nimium, sua si bona norint, agricolas! G II 458. qua Pellaei gens fortunata Canopi accolit Nilum; G IV 287. o fortunatae gentes, Saturnia regna, antiqui Ausonii! XI 252. devenere amoena virecta fortunatorum nemorum sedesque beatas; VI 639. (?) fortunate puer, tu nunc eris alter ab illo; E V 49. fortunate senex! ergo tua rura manebunt; E I 46. fortunate senex! hic frigus captabis opacum; E I 51.

Foruli, Flecken im Sabinerlande: qui Casperiam colunt Forulosque et flumen Himellae; VII 714.

forum, Markt, Marktplatz, Gerichtstag: I. 1. Acestes indicit forum et patribus dat iura vocatis; V 758. nec ferrea iura insanumque forum aut populi tabularia vidit; G II 502. — 2. castra foro solito, huic ‖ te castra ‖ urbi praeponere castra? Cat IX 43. — II. passim armenta videbant Romanoque foro et lautis mugire Carinis; VIII 361.

forus, Schiffsgang, Bienenzelle: * (apes) complebunt foros et floribus horrea texent; G IV 250. implessem foros flammis; IV 605. inde (Charon) alias animas deturbat laxatque foros; VI 412.

fossa, Graben, Furche: I. dum nec inundant sanguine fossae; XI 382. ſ. II, 1. inundo. — II, 1. invadunt et fossas aggere complent; IX 567. implentur fossae; G I 326. Volsci fossas implere parant ac vellere vallum; IX 506. inundant sanguine fossas ‖ fossae ‖; X 24. egressi superant fossas; IX 314. Aeneadae ingentis tenent fossas; IX 470. — 2. pars in praecipitis fossas urgente ruina volvitur; XI 888. — III. quibus haec medii fiducia valli fossarumque morae dant animos; IX 143. — IV. ipse (Aeneas) humili designat moenia fossa; VII 157. omnia plenis rura natant fossis; G I 372. puer Ascanius muro fossisque tenetur tela inter media; X 236.

fossor, Gräber: id (curat) labefacta movens robustus iugera fossor; G II 264.

fovea, Grube: donec humo tegere (cadavera) ac foveis abscondere discunt; G III 558.

foveo, wärmen, bähen, umarmen, hegen, sich aufhalten, beginstigen, pflegen, fördern: I. prius haustu sparsus aquarum ore fove ‖ fave ‖; G IV 230. ille (Iulus) reginam petit. haec oculis, haec pectore toto haeret et interdum gremio fovet; I 718. nunc hiemem inter se luxu, quam longa, fovere regnorum immemores turpique cupidine captos; IV 193. vgl. III cubilia. — II. hoc regnum dea gentibus esse iam tum tenditque fovetque; I 18. — III. ipse (Aegon) Neaeram dum fovet; E III 4. Iuno mecum fovebit Romanos, rerum dominos, gentemque togatam; I 282. fotum (Ascanium) gremio dea tollit in altos Idaliae lucos; I 692. niveis hinc atque hinc diva lacertis cunctantem (Volcanum) amplexu molli fovet; VII 388. animas et olentia Medi ora fovent illo (flore); G II 135. ego tela dedi fovive Cupidine bella? X 93. non obvia ferre arma viros, sed castra fovere; IX 57. ipse (Mezentius) aeger anhelans colla fovet; X 838. hae querulae ‖ querulae ‖ referunt voces quis nantia limo corpora lympha fovet; Cul 152. tu levi rimosa cubilia limo ungue fovens circum; G IV 46. dominos: ſ. alqm; I 282. nos munera templis quippe tuis ferimus famamque fovemus inanem; IV 218. gentem: ſ. alqm; I 282. (Anna) semianimem sinu germanam amplexa fovebat cum gemitu; IV 686 tecto adsuetus colubri succedere et umbrae fovit humum; G III 420. saepe etiam effossis latebris (apes) sub terra fovere larem; G IV 43. hinc nescio qua dulcedine laetae (apes) progeniem nidosque fovent; G IV 56. ora: ſ. animas. progeniem: ſ. nidos. fovit ea volnus lympha longaevos Iapyx ignorans; XII 420.

fragilis, zerbrechlich, dürr, spröde, knisternd: unde tristis lupini sustuleris fragilis calamos silvamque sonantem; G I 76. hae te nos fragili donabimus ante cienta; E V 85. cum agricola fragili iam stringeret hordea culmo; G I 317. regia dives ‖ regia ‖ curalio fragili et lacrimoso electro ‖ aut electro lacrimoso ‖; Ci 434. fragilis incendo bitumine laurus; E VIII 82. iam fragilis poteram ab terra contingere ramos; E VIII 40.

fragmen, Bruchstück, Trümmer, Stück: I. fragmina remorum quos (viros) et fluitantia transtra impediunt; X 306. fulva resplendent fragmina harena; XII 741. — II. Latagum saxo atque ingenti fragmine montis (Mezentius) occupat; X 698. Ilioneus saxo atque ingenti fragmine montis Lucetium sternit; IX 569.

fragmentum, Stück: ramea costis subiciunt fragmenta; G IV 304.

fragor, Getöse, Lärm, Krachen, Dröhnen: I. cunctus pelagi cecidit fragor; I 154. ingens fragor aethera complet; XII 724. † fulminibus veluti fragor est a turbine nisc; Cul 318. iam vero in tectis, praedivitis urbe Latini, praecipuus fragor; XI 214. incipit: ſ. II. iterum atque iterum fragor increpat ingens; VIII 527. iam superne corripere et soles et sidera cuncta minatur ac ruere in terras caeli fragor; Cul 352. (Latinus) resistit ut pelagi rupes magno veniente fragore; VII 587. — II. aridus altis montibus audiri fragor (incipit); G I 358. ter fragor stagnist auditus Averni ‖ stagnis auditus Avernis ‖; G IV 493. — III. magno cedunt virgulta fragore; VII 677. subito fragore intonuit laevom; II 692. resonat fragoribus aether; V 228. caelum tonat omne fragore; IX 541.

fragosus, tosend: medio fragosus dat sonitum saxis et torto vertice torrens; VII 566.

fragro, duften: dextera pistillo primum fragrantia mollit alia ‖ allia ‖; Mo 101. (virgo) non storace Idaeo fragrantis tincta capillos; Ci 168. redolent thymo fragrantia mella; G IV 169. A I 436. non thalamus Tyrio fragrans accepit amomo, nullae illam (Scyllam) sedes; Ci 512.

fragum, Erdbeere: qui legitis flores et humi nascentia fraga; E III 92.

frango, brechen, zerbrechen, zermalmen, schwächen, bezwingen, demütigen: pater „frangimur heu fatis“ inquit „ferimurque procella!“ VII 594. cum Daphnidis arcum fregisti et calamos; E III 13. usque ad veteres iam fracta cacumina fagos; E IX 9. calamos: ſ. arcum. vidi egomet duo de numero cum corpora nostro (Cyclops) frangeret ad saxum; III 625. omne propinquo frangitur invidiae telo decus; Cul 342. doli circum haec (vincula) demum franguntur ‖ frangentur ‖ inanes; G IV 400. fracti bello fatisque repulsi ductores Danaum; II 13. perfidus ensis frangitur in medioque ardentem (Turnum) deserit ictu; XII 732. nunc torrete igni fruges, nunc frangite saxo; G I 267. fruges receptas et torrere parant flammis et frangere saxo; I 179. multum adeo, rastris glaebas qui frangit inertis, iuvat arva; G I 94. glaeba versis aeternum frangenda bidentibus; G II 400. quos (vitulos) malint campum horrentem fractis invertere glaebis; G III 161. glandem sues fregere sub ulmis; G II 72. hasta ibi frangitur ac fisso transit praecordia ligno; IX 413. ut opes fractae Teucrum et Fortuna recessit; III 53. hic reges Asiae fregerat, hic populos; Cat III 4. cui (Mucio) cessit Lydi timefacta ‖ limitibus cessit cui fracta ‖ potentia regis; Cul 366. frangere nec tali puppim statione recuso arrepta tellure semel; X 297. franguntur remi; I 104. (nantae) fractos legunt in gurgite remos; V 209. Sergestum fractis discentem currere remis; V 222. sin contusos

animos et res miserabere fractas; G IV 240. reges: ſ. populos. qua signa sequendi frangeret indeprensus et inremeabilis error; V 591. quas (silvas) animosi curi adsidue franguntque feruntque; G II 441. vox auditur fractos sonitus imitata tubarum; G IV 72. Tritonia virgo, frange manu telum Phrygii praedonis; XI 484. qualis leo fixum latronis inpavidus frangit telum; XII 8. fractae vires, aversa deae mens; II 170. quibus (lateribus) omnis ab alto frangitur unda; I 161. qua nec fracta remurmurat unda, sed mare adlabitur; X 291. audimus fractas ad litora voces; III 556.

frater, Bruder, Vetter: I, 1. cernimus adstantis nequiquam lumine torvo Aetnaeos fratres, caelo capita alta ferentis, concilium horrendum; III 678. discordantes Cadmeo semine fratres iam truculenta ferunt infestaque lumina corpus alter in alterius; iamque aversatus ‖ aversatur ‖ uterque; Cul 251. hanc (vitam colnere) Remus et frater; G II 533. tum Terra creat coniuratos caelum rescindere fratres. ter sunt conati imponere Pelio Ossam scilicet atque Ossae frondosum involvere Olympum; G I 280. hasta volans, ut forte novem pulcherrima fratrum corpora constiterant contra, quos fida creārat una tot Arcadio coniunx Tyrrhena Gylippo, horum unum ad medium transadigit costas fulvaque effundit harena. at fratres, animosa phalanx accensaque luctu, pars gladios stringunt manibus, pars missile ferrum corripiunt caecique ruunt. quos agmina contra procurrunt Laurentum; XII 270. frater tendebat inertis infelix palmas, curru delapsus eodem; X 595. morere et fratrem ne desere frater; X 600. quid moror? an mea Pygmalion dum moenia frater destruat? IV 325. discordant; ſ. aversatur. tertius Eurytion, tuus o clarissime frater Pandare; V 495. hic quibus invisi fratres, dum vita manebat, inclusi poenam expectant; VI 608. ferunt: ſ. adstant, aversatur. biiugis infert se Lucagus albis in medios fraterque Liger; sed frater habenis flectit equos; X 576. imponunt, involvunt: ſ. conantur. infert: ſ. flectit. tum gemini fratres Tiburtia moenia linquunt, fratris Tiburti dictam cognomine gentem; VII 670. huic (Maeoni) frater subit Aleanor fratremque ruentem sustentat dextra; X 338. ſ. corripiunt. stringunt: ſ. corripiunt. subit, sustentat: ſ. ruit. tendit: ſ. delabitur. — 2. Vocativ: ſ. IV, 2. sine. — II, 1. illum non flexit infidos agitans discordia fratres; G II 496. tu potes unanimos armare in proelia fratres; VII 335. cerno: ſ. I, 1. adstant. coniuratus: ſ. I, 1. conantur. creo: ſ. I, 1. conantur, corripiunt. desero: ſ. I, 1. deserit. effundo: ſ. I, 1. corripiunt. adcelera et fratrem, si quis modus, eripe morti; XII 157. Turnus equo deiectum Amycum fratremque Dioren, congressus pedes, ferit; XII 509. Rhoeteus, optime Teuthra, te fugiens fratremque Tyren; X 403. frater ut Aeneas pelago tuus omnia circum litora iactetur odiis Iunonis acerbae ‖ iniquae ‖, nota tibi; I 667. nec latuere doli fratrem Iunonis et irae; I 130. hic (Turnus Neci mittit) fratres Lycia missos et Apollinis agris; XII 516. si fratrem Pollux altera morte redemit; VI 121. sustento: ſ. I, 1. ruit. transadigo: ſ. I, 1. corripiunt. tum rapidus fratrem Eurytion in vota vocavit; V 514. — 2. ita omnia ista verba miscuit fratri; Cat II 5. timuit fratri te ostendere Iuno; Ci 157. fratri ensem dea Daunia reddit; XII 785. Iuturnam misero ⟨fateor⟩ succurrere fratri suasi; XII 813. — 3. procurro contra: ſ. I, 1. corripiunt. ulta virum poenas inimico a fratre recepi; IV 656. (Turnus) Dardaniam ruit ad portam fratresque superbos; IX 695. — III, 1. alqs: ſ. I, 1. corripiunt. genitor Iuturnam parat fratris dimittere ab armis; XII 844. cognomen: ſ. I, 1. linquunt. ni fratrum stipata cohors foret obvia, Phorci progenies; X 328. tum Numitor iaculo fratris de corpore rapto Aenean petiit; X 342. ſ. I. I. aversatur, corripiunt. dixerat (Iuppiter) idque ratum Stygii per flumina fratris adnuit; IX 104. Stygii per flumina fratris (Iuppiter) adnuit; X 113. an fratris miseri letum ut crudele videres? XII 636. nec fratris radiis obnoxia surgere Luna (videtur); G I 396. gaudent perfusi sanguine fratrum; G II 510. — 2. possem misero fratri comes ire per umbras! XII 881. — IV, 1. Acmon nec Clytio genitore minor nec fratre Menestheo; X 129. — 2. cum: ſ. **cum**, IV. fratre (3 St) S. 152, b. (dicatur) heluato ‖ hell. ‖ sera patrimonio in fratre parsimonia; Cat XIII 12. videbo habentem praeter ignavos nihil fratres et iratum fovem; Cat XIII 38. *quicquam mihi dulce meorum te sine frater, erit? XII 883.

fraternus, des Bruders, brüderlich, verbrüdert: post sparsos fraterna caede penates; IV 21. hic Erycis fines fraterni atque hospes Acestes; V 630. nec litora longe fida reor fraterna Erycis; V 24. arator maerentem abiungens fraterna morte iuvencum; G III 518. Pandarus mortis fraternae fervidus ira effatur: „non“ . .; IX 736. fraternos plangat ne populus ictus; Cul 142.

fraudo, betrügen, berauben: quem (Ascanium) regno Hesperiae fraudo et fatalibus arvis; IV 355. ausa quod est mulier numen fraudare deorum; Ci 83.

fraus, Betrug, Täuſchung, Liſt, Tücke, Vergehen, Verblendung: I. mea fraus omnis; IX 428. ille (Sol) etiam caecos instare tumultus saepe monet fraudemque; G I 465. nec fraus te incolumem fallaci perferet Anno; XI 717. — II, 1. iam nosces, ventosa ferat cui gloria fraudem ‖ laudem ‖; XI 708. quibus pulsatus parens aut fraus innexa clienti; VI 609. illum otia invidia degentem et ‖ ac ‖ fraude remota; Cul 73. — 2. quis deus in fraudem, quae dura potentia nostri ‖ nostra ‖ (Aenean) egit? X 72. — III, 1. tum contra Iuno „terrorum et fraudis abundest“; VII 552. — 2. est curvo anfractu valles, adcommoda fraudi armorumque dolis; XI 522. — IV. pauca tamen suberunt priscae vestigia fraudis, quae temptare Thetim ratibus, quae cingere muris oppida, quae iubeant telluri infindere sulcos; E IV 31. — VI, 1. (caeli) ‖ caeli ‖ totiens deceptus fraude sereni; V 851. quem (Euryalum) iam manus omnis fraude loci et noctis oppressum rapit; IX 397. me fraude petebas? IV 675. — 2. scilicet hoc sine fraude, Vari dulcissime, dicam; Cat VII 1.

fraxineus, aus Eſchenholz, eſchen: (superest) fraxineas aptare sudes furcasque valentis; G II 359. fraxineae trabes cuneis et fissile robur scinditur; VI 181.

fraxinus, Eſche: fraxinus in silvis cedat tibi (Lycida), pinus in hortis; E VII 68. fraxinus in silvis pulcherrima; E VII 65. plantis ecdurae ‖ et durae ‖ coryli nascuntur et ingens fraxinus; G II 65. ferro sonat alta bipenni fraxinus; XI 136.

fremitus, Geräuſch, Lärm, Schnauben, Jauchzen, Rauſchen, Summen: I. [adventusque virum fremitusque ardescit equorum]; XI 607. quo tristis Erinys, quo fremitus vocat; II 338. — II, 1. te (memorem), fluctibus et fremitu adsurgens Benace marino? G II 160. illum (regem apes) admirantur et omnes circumstant fremitu denso; G IV 216. plausu fremituque virum studiisque faventum consonat omne nemus; V 148. socii fremitu secuntur horrisono; IX 54. Euryalus plausuque volat fremituque secundo; V 338. — 2. effugit turbam inter fremitumque Gyas; V 152.

fremo, ertönen, wiederhallen, rauſchen, brauſen, knirſchen, murren, brüllen, ſchnauben, klagen, jubeln, verlangen: I. Furor impius intus saeva sedens super arma et centum vinctus aënis pos ‖ post ‖ tergum nodis fremet horridus ore cruento; I 296. cuncti simul ore fremebant Dardanidae; I 559. V 385. ubi mixti altaria circum Cretesque Dryopesque fremunt pictique Agathyrsi; IV 146.

omnes magno circum clamore fremebant, praecipue pius Aeneas; VI 175. tam magis illa (Chimaera) fremens et tristibus effera flammis, quam . . ; VII 787. Teucri clamore secuntur laetitiaque fremunt; IX 637. sternit (Turnus) Bitian ardentem oculis animisque frementem; IX 703. non tulit instantem (Turnum) Phegeus animisque frementem; XII 371. arguis cuncta fremunt ardore eicadis; Cul 153. circumstant animae dextra laevaque frementes ‖ frequentes ‖; VI 486. quantus Athos aut quantus Eryx aut ipse coruscis cum fremit ilicibus quantus gaudetque pater Appenninus; XII 702. euneti fremebant caelicolae adsensu vario, ceu flamina prima cum deprensa fremunt silvis; X 98. tuo, cui prima frementem fudit equom magno tellus percussa tridenti, Neptune; G I 17. (equus) collectum premens ‖ fremens ‖ volvit sub naribus ignem; G III 85. ille frementis ad iuga cogit equos; VII 638. ceus arrectis fremit cervicibus alte luxurians; XI 496. (Turnus) poscit equos gaudetque tuens ante ora frementis; XII 82. Eryx: ſ. Appenninus. flamina: ſ. caelicolae fore qui gravidam imperiis belloque frementem Italiam regeret; IV 229. quos (pueros) omnis euntis Trinacriae mirata fremit Troiaeque inventus; V 555. ceu leo fremit ore cruento; IX 341. qualis leo fremit ore cruento; XI 8. pleno lupus insidiatus ovili quom fremit ad caulas nocte super media; IX 60. pater: ſ. Appenninus. toto fremunt condensae litore puppes; VIII 497. vicinae fremunt ripae crepitantibus undis; XI 299. scopuli nequiquam et spumea circum saxa fremunt; VII 590 murali concita numquam tormento sic saxa fremunt; XII 922. scopuli: ſ. saxa. fremit aequore toto insultans sonipes; XI 599. lamentis gemituque et femineo ululatu tecta fremunt; IV 668. illi (venti) magno cum murmure montis circum claustra fremunt; I 56. laetitia ludisque viae plausuque fremebant; VIII 717. — II. (Amata) „euhoe ‖ euoe ‖ Bacche“ fremens, solum te virgine dignum vociferans; VII 389. — III. stabat acerba fremens, ingentem uixus in hastam Aeneas; XII 398. rursus acerba fremunt, Paris hunc (Aeaciden) quod letat; Cul 325. illi (equi Aenean) longe gradientem et dira frementem ut videre; X 572. uno omnes eadem ore fremebant; XI 132. ille (Turnus) ruenti Hyllo animisque immane frementi occurrit; XII 535. mutati transversa fremunt venti; V 19. arma amens (iuvenis) fremit; VII 460. fremit arma iuventus; XI 453.

fremor. Murren: varius per ora cucurrit Ausonidum turbata fremor; XI 297.

frendo. knirſchen: vates graviter frendens sic fatis ora resolvit; G IV 452.

freno. aufzäumen, zügeln, bändigen: cum hiems glacie cursus frenaret aquarum; G IV 136. incedunt pueri pariterque ante ora parentum frenatis lucent in equis; V 554. o regina, cui Iuppiter iustitia dedit gentis frenare superbas; I 523. hic Aeolus ventos tempestatesque vinclis et carcere frenat; I 54.

frenum, freni (ſ. I. sonant), Zügel, Zaum; I. neque eos (equos) iam frena virum neque verbera saeva retardant; G III 252. primus equi labor est stabulo frenos audire sonantis; G III 184. sonipes frena ferox spumantia mandit; IV 135. genitor spumantia addit frena feris; V 818. — II. ni frenum accipere et victi parere fatentur; XII 568. addo: ſ. I. spumant, audio: ſ. I. sonant. ea frena furenti concutit et stimulos sub pectore vertit Apollo; VI 100. coniciunt igni galeas ensesque decoros frenaque ferventisque rotas; XI 195. frena Pelethronii Lapithae gyrosque dedere impositi dorso; G III 115. (Anchises) mihi chlamydem auro dedit intertextam frenaque bina meus quae nunc habet aurea Pallas; VIII 168. idem sueti quadrupedes frena iugo concordia ferre; III 542. habeo: ſ. do. inmissis pars caeca et concita frenis arietat in portas; XI 889. mando: ſ. I. spumant. virgo frenis adversa prehensis congreditur; XI 719. — III. cui Dindyma cordi turrigeraeque urbis ‖ urbes ‖ biugique ad frena leones; X 253. — IV. (Phegeus) spumantia frenis ora citatorum dextra detorsit equorum; XII 372.

frequens, zahlreich, reichlich, voll, häufig, oft: qui exercet frequens tellurem atque imperat arvis; G I 99. Tyrii per limina laeta frequentes convenere; I 707. circumstant animae dextra laevaque frementes ‖ frequentes ‖; VI 486. (regem apes) stipant frequentes; G IV 216. qui frequens herbis et fertilis ubere campus; G II 185. haec quoque cultu frequenti in quascumque voles artes haut tarda sequentur; G II 51. cui lactis amor, cytisum lotosque frequentis ipse manu ferat; G III 394. socii multo gemitu lacrimisque impositum scuto referunt Pallanta frequentes; X 506. acies omnibus una, uni odiisque viro telisque frequentibus instant; X 692.

frequento. zahlreich besuchen: quae (arva) bello clari secreta frequentant; VI 478.

fretum. Brandung, Flut, Meer, Meerenge: I. ante freta destituent nudos in litore pisces, quam . . ; E I 60. continuo ventis surgentibus freta ponti incipiunt agitata tumescere; G I 356. Sigea igni freta lata relucent; II 312. fervet fretis spirantibus aequor; G I 327. adductis spumant freta versa lacertis; V 141. tumescunt: ſ. incipiunt. — II 1. agito: ſ. I. incipiunt. Cycladas et crebris legimus freta concita ‖ consita ‖ terris; III 127. cum freta, cum terras omnis emensae ferimur; V 627. Triton caerula concha exterrens freta; X 210. lego: ſ. conciео. abruptis turbata procellis nocte natat (iuvenis) caeca serus freta; G III 260. freta Sicaniae saltem sedesque paratas petamus; I 557. media Aeneas freta nocte secabat; X 147. sollicitant alii remis freta caeca; G II 503. turbo: ſ. nato. quod alta non possim ut ante vectari freta; Cat XIII 2. verto: ſ. I. spumant. — 2. qua Tyrrhenus fretis immittitur aestus Avernis; G II 164. nunc (volucres) caput obiectare fretis, nunc currere in undas videas; G I 386. — 3. in freta dum fluvii current; I 607.

fretus, vertrauend, ſich verlaſſend: illa (virga Mercurius) fretus agit ventos et turbida tranat nubila; IV 245. ille (Dares) pedum melior motu fretusque iuventa; V 430. (Iuno) maria omnia caelo miscuit Aeoliis nequiquam freta procellis; V 791. Orphens Thracicia fretus cithara fidibusque canoris; VI 120. his fretus non legatos neque prima per artem temptamenta tui pepigi; VIII 143. Pandarus et Bitias, Idaeo Alcanore creti, portam recludunt, freti animis ‖ armis ‖; IX 676. quoi (Apollini) medium freti pictate per ignem cultores multa premimus vestigia pruna; XI 787.

frico. reiben: sus fricat arbore costas; G III 256.

frigeo. kalt ſein, erſtarren: corpus lavant frigentis et ungunt; VI 219. frigent effetae in corpore vires; V 396.

frigidulus. friercnd, matt: (Carme) super alumnae frigidulos cubito subnixa pependit ocellos; Ci 348. (Carme) frigidulam iniecta circumdat veste puellam; Ci 251.

frigidus, kalt, kühl, ſtarr, leblos, froſtig, matt; [illa (Eurydice) quidem Stygia nabat iam frigida cumba]; G IV 506. volvitur ille (Sulmo) vomens calidum de pectore flumen frigidus; IX 415. (Camilla) tum frigida toto paulatim exsolvit se corpore; XI 828. frigidus latet anguis in herba; E III 93. frigidus in pratis cantando rumpitur anguis; E VIII 71. ubi frigidus annus trans pontum fugat (aves) et terris immittit apricis; VI 311. cum frigidus olim

iam cadit aquarius; G III 303. cum frigidus silvis aquilo decussit honorem; G II 404. frigidus ut quondam silvis immurmurat auster; G IV 261. coluber, frigida sub terra tumidum quem bruma tegebat; H 472. Cremona frigida et lutosa Gallia; Cat X 12. Drances largus opum et linguae melior, sed frigida bello dextera; XI 338. frigidus in Venerem senior (equus); G III 97. non ulli pastos illis egere diebus frigida, Daphni, boves ad flumina; E V 25. glacies ne frigida laedat molle pecus; G III 298. mihi frigidus horror membra quatit; III 29. frigidus agricolam si quando continet imber; G I 259. ubi frigidus imber altius ad vivom persedit; G III 441. tum quoque Eurydicen vox ipsa et frigida lingua vocabat; G IV 525. labuntur frigida leto lumina; XI 818. cum frigida mors anima seduxerit artus; IV 385. quos frigida misit Nursia; VII 715. Luciferi primo cum sidere frigida rura carpamus; G III 324. sin has ne possim naturae accedere partis frigidus obstiterit circum praecordia sanguis; G II 484. frigidus Arcadibus coit in praecordia sanguis; X 452. serva, frigida Saturni sese quo stella recipit tet; G I 336. incertus ibidem sudor et ille quidem morituris frigidus; G III 501. quom examina frigida tecta relinquont; G IV 104. speluncae vivique lacus et frigida tempe non absunt; G II 469. sunt trielia ‖ trichila ‖ umbrosis frigida harundinibus; Copa 8. cum frigidus aëra vesper temperat; G III 336. frigida vix caelo noctis decesserat umbra; E VIII 14.

frigus. Kälte, Frost, Kühle, Schauer, Schrecken: I. ne Boreae penetrabile frigus adurat; G I 93. frigora nec tantum cana concreta pruina, quantum illi nocuere greges; G II 376. hilarans convivia ante focum, si frigus erit, si messis, in umbra; E V 70. a, te ne frigora laedant! E X 48. nocent: ſ. concrescunt. non me ulla vetabunt frigora Parthenios canibus circumdare saltus; E X 56. — II, 1. discere aestusque pluviasque et agentis frigora ventos; G I 352. aquilonem et frigora taxi (amant); G II 113. fortunate senex! hic frigus captabis opacum; E I 52. nunc etiam pecudes umbras et frigora captant; E II 8. omnes (apes) ignavaeque fame et contracto frigore pigrae; G IV 259. hic tantum Boreae curamus frigora, quantum . . ; E VII 51. sceleratum exquirere frigus difficilest; G II 256. quod nec (possim) ferre durum frigus aut aestum pati; Cat XIII 3. immoderata pati iam frigora iamque calores; Cat IX 45. bis quae (seges) solem, bis frigora sensit; G I 48. semper hiems, semper spirantes frigora cauri; G III 356. Alpinas a! dura nives et frigora Rheni me sine sola vides; E X 47. — 2. dum teneras defendo a frigore myrtos; E VII 6. *si non tanta quies iret frigusque caloremque inter; G II 344. — III, 1. frigore mella cogit hiems; G IV 35. gelidus concrevit frigore sanguis; XII 905. unde nigerrimus auster nascitur et pluvio contristat frigore caelum; G III 279. piger: ſ. II, 1. contraho. cum tristis hiems etiamnum frigore saxa rumperet; G IV 135. extemplo Aeneae solvontur frigore membra; I 92. illi (Turno) solvontur frigore membra; XII 951. lac mihi non aestate novom, non frigore defit; E II 22. si frigoribus mediis Hebrum bibamus; E X 65. frigoribus parto agricolae plerumque fruuntur; G I 300. quale solet silvis brumali frigore viscum fronde virere nova; VI 205. quam multa in silvis autumni frigore primo lapsa cadunt folia; VI 309. — 2. prima vel autumni sub frigora; G II 321.

frondator. Baumſcherer: hinc alta sub rupe canet frondator ad auras; E I 56.

frondeo. belaubt ſein, grünen: quid tibi referam bacas semper frondentis acanthi? G II 119. nemorum Iovi quae maxima frondet aesculus; G II 15. post hinc digressus iubeo frondentia capris arbuta sufficere; G III 300. talis erat species auri frondentis opaca ilice; VI 208. ut obvia hospitiis teneat frondentibus arbos; G IV 24. hic viridem Aeneas frondenti ex ilice metam constituit; V 129. ingis Ida potens feritatis ‖ patens frondentibus ‖; Cul 314. ramis tegerem ut frondentibus aras; III 25. examen subitum ramo frondente dependit; VII 67. sic deinde effatus (Aeneas) frondenti tempora ramo implicat; VII 135. frondentis fernt remos; IV 399. nunc frondent silvae, nunc formonssissimus annus; E III 57. capite a summo regis ⟨mirabile dictu⟩ candida caesarie ‖ caesaries ‖ frondebant ‖ florebant ‖ tempora lauro; Ci 121.

frondesco. Laub bekommen: simili frondescit virga metallo; VI 144.

frondeus. belaubt: (Aeneas) omnem miscet agens telis nemora inter frondea turbam; I 191. aquas dulcis et frondea semper tecta petunt (apes); G IV 61.

frondosus. laubreich, belaubt: dum mox frondosa reducitur aestas; G III 296. intextus puer frondosa regius Ida cervos fatigat; V 252. corpora ipsa boum frondoso desere luco; G IV 543. (Amata) natam frondosis montibus abdit; VII 387. ter sunt conati Ossae frondosum involvere Olympum; G I 282. „hoc nemus, hunc“ inquit (Euandrus) „frondoso vertice collem habitat deus“; VIII 351. semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est; E II 70.

frons. Laub: I. nunc altae frondes et rami matris opacant (arborem) crescentique adimunt fetus uruntque ferentem; G II 55. illic neque ullae aut herbae campo apparent aut arbore frondes; G III 353. altae consternunt terram concusso stipite frondes; IV 444. dum froas tenera inprudensque laborum; *[eui silvestres uri adsidue capreaeque sequaces inludunt]; G II 372. opacant; ſ. adimunt. videbis saepe levem paleam et frondes volitare caducas; G I 368. urunt; ſ. adimunt. — II, 1. umeis carpendae manibus frondes interque legendae; G II 366. pubi nec vescas salicum frondes ulvamque palustrem, sed frumenta carpes; G III 175. pars spoliant aras, frondem ac virgulta facesque conicinunt; V 661. (pampinus) trudit gemmas et frondes explicat omnis; G II 335. interlego; ſ. carpo. arbos miraturque ‖ mirata usque ‖ novas frondes et non sua poma; G II 82. frondes negant et fontibus arcent (armenta); G III 131. seras posuit cum vinea frondes; G II 403. hic, ubi densas agricolae stringunt frondes; E IX 61. salices humilesque genistae aut illae pecori frondem aut pastoribus umbram sufficiunt; G II 435. raras superinice frondes; G IV 46. cum teneras turbavit ianua frondes; III 449. — 2. inludo: ſ. I. est. — 3. omne levandum fronde nemus; G II 401. — 4. qui (ignis) frondes elapsus in altas ingentem caelo sonitum dedit; G II 305. rivum propter aquae viridi sub fronde latentem; Cul 390. poteras requiescere fronde super viridi; E I 80 — III, 1. ver adeo frondi nemorum, ver utile silvis; G II 323 — 2. viminibus salices, fecundae frondibus ulmi; G II 446. — IV. alii extructos toros obtentu frondis inumbrant; XI 66. o pecudes, o panes et o gratissima tempe fontis ‖ frondis ‖ hamadryadum! Cul 95. — V, 1. dum prima novis adolescit frondibus aetas, parcendum teneris; G II 362. aliae (arbores) sponte sua veniunt, ut populus et glauca canentia fronde salicta; G II 13. agite, o invenes, cingite fronde comas; VIII 274. sacerdos fronde super galeam et felici comptus oliva; VII 751. regina intendit locum sertis et fronde coronat funerea; IV 506. fecundus: ſ. III 2. ut sceptrum hoc nunquam fronde levi fundet virgulta nec umbras; XII 207. cui (pyrae) frondibus atris intexunt latera; VI 215. (taurus) frondibus hirsutis et carice pastus acuta; G III 231. frondibus et victu (tauri) pascuntur

simplicis herbae; G III 528. (Apollo) molli fluentem fronde premit crinem fingens; IV 148. fuit templum velleribus niveis et festa fronde revinctum; IV 459. nec cytiso saturantur apes nec fronde capellae; E X 30. nos delubra deum miseri festa velamus fronde per urbem; II 249. cetera populea velatur fronde inventus; V 134. quale solet silvis brumali frigore viscum fronde virere nova; VI 206. densis hunc (locum) frondibus atrum urguet utrimque latus nemoris; VII 565. quam (vallem) densis frondibus atrum urget utrimque latus; XI 523. — 2. deus Tiberinus populeas inter senior se attollere frondes visus; VIII 32. (Cycnus) populeas inter frondes umbramque sororum dum canit; X 190.

frons, Stirn, Geſichtsausdruck, Vorderſeite: I. frons laeta parum et dejecto lumina voltu; VI 862. vgl. III, 2. alqs. cui (Tritoni) laterum tenus hispida nanti frons hominem praefert; X 211. — II, 1. (Allecto) frontem obscenam rugis arat; VII 417. si ultra placitum laudarit, baccare frontem cingite, ne vati noceat mala lingua futuro; E VII 27. cum duo conversis inimica in proelia tauri frontibus incurrunt; XII 717. ille (Alsus) securi adversi frontem mediam mentumque reducta dissicit; XII 307. (Turnus) mediam ferro gemina inter tempora frontem dividit; IX 750. nunc una ambae (Pristis, Centaurus) iunctisque feruntur frontibus; V 158. ecus vestigia primi alba pedis frontemque ostentans arduus albam; V 567 Aegle iam videnti sanguineis frontem moris et tempora pingit; E VI 22. (Simylus) admovet his (luminibus) pronam submissa fronte lucernam; Mo 10. iuvat videre scaena ut versis discedat frontibus; G III 24. — 2. fronti invergit vina sacerdos; VI 244. — 3. quod (lumen) torva solum sub fronte latebat; III 636. quamvis saepe in levi quaesissent ‖ quaesisset ‖ cornua fronte; E VI 51. quaeritur nascentis equi de fronte revolsus et matri praereptus amor; IV 515. — III, 1. oris honos primum et labella et patulae frontis species concrescere in unum coepere; Ci 497. — 2. sedet in mediis haut laeta fronte Latinus; XI 238. ipse statuam ante aras aurata fronte invencum candentem; IX 627. — IV, 1. ille (Dryops) fronte ferit terram; X 349. (Dido) spem fronte serenat; IV 477. vitulus bima curvans iam cornua fronte quaeritur; G IV 299. qua Parnasia rupes hinc atque hinc patula praepandit cornua fronte; Cul 16. fronte locatur elogium; Cul 411. — 2. fronte sub adversa scopulis pendentibus antrum; I 166.

fructus, Frucht: quos rami fructus, quos ipsa volentia rura sponte tulere sua, carpsit; G II 500. dabunt eum securos ‖ matiros ‖ mihi tempora fructus; Cul 9. fero: ſ. carpo. fructus feros mollite colendo; G II 36.

fruges ſ. **frux.**

frumentum, Getreide, pl. Körner: cum frumenta in viridi stipula lactentia turgent; G I 315. cum superant fetus (nueis), pariter frumenta sequentur; G I 189. turgent: ſ. lactent. — II, 1. pubi indomitae non gramina tantum, sed frumenta manu carpes sata; G III 176. pars grandia trudunt obnixae (formicae) frumenta umeris, pars . . ; IV 406. — 2. mox et frumentis labor additus; G I 150. altera (terra) frumentis quoniam favet, altera baccho; G II 228. — III. nigra fere et presso pinguis sub vomere terra optima frumentis; G II 205. — IV. fusus erat terra frumenti pauper acervus; Mo 16. ut nsus sulcis frumenti quaereret herbam; G I 134.

fruor, genießen, ſich erfreuen, benutzen: sacerdos fruitur deorum conloquio; VII 90. nec regno aut optata luce fruatur; IV 619. frigoribus parto agricolae plerumque fruuntur; G I 300. regno: ſ. luce. licito tandem sermone fruuntur; VIII 468. Teucri socia simul urbe fruuntur; III 352.

frustra, erfolglos, umſonſt, vergeblich, zweckloſ: I. dicendum est, frustra circumvehor omnia verbis; Ci 271. ter f. comprensa manus effugit imago; II 793. VI 701. quem (Euryalum) manus oppressum rapit et conantem plurima f.; IX 398. haec memini, et victum f. contendere Thyrsim; E VII 69. interit curvis f. defensa latebris vipera; G III 544. (Aeneas) inruat et f. ferro diverberet umbras; VI 294. ni f augurium vani docuere parentes; I 392. vane Ligus f.que animis elate superbis; XI 715. o gemitu non f. exterrita tanto, Cyrene soror; G IV 353. age et inceptum f. summitte furorem; XII 832. ne quid inexpertum f. moritura (Dido) relinquat; IV 415. * multae illam (Camillam) f. Tyrrhena per oppida matres optavere nurum; XI 581. f. pressabimus ubera palmis; E III 99. otia quaerentem f. sibi ‖ quaerentes f. situlae ‖; Cul 245. ille (Pallas) rapit calidum f. de corpore ‖ volnere ‖ telum; X 486. (virgo) notas eheu f. respectat Athenas; Ci 469. ut (Nisus) stetit et f. absentem respexit amicum; IX 389. heu magnum alterius f. spectabis aceryom; G I 158. nec f. signorum obitus speculamur et ortus; G I 257. f. retinacula tendens fertur equis auriga; G I 513. Cassandra ad caelum tendens ardentia lumina f; II 405. iandudum f. cerno te tendere contra; V 27. f. terrebere nimbis; G I 459. non ullum (telum) dextera f. torserit in Rutulos; X 333. senior (equus) f. laborem ingratum trahit; G III 97. f. oppositum trudentis (cervos) pectore montem comminus obtruncant ferro; G III 373. qui (Diores) subiit palmae f.que ad praemia venit ultima; V 346. Sergestum f. vocantem auxilia; V 221. turbati trepidare intus f.que malorum velle fugam; IX 538. — II. iuvenes, fortissima frustra pectora, si . . ; II 348. Entelle, herorum quondam fortissime f.; V 389.

frustror, täuſchen, hinhalten: inceptus clamor frustratur hiantis; VI 493. nunc, o numquam frustrata vocatus hasta meos, nunc tempus adest; XII 95.

frustum, Brocken, Biſſen: I. color est nec totus viridis, quia lactea frusta repugnant, nec . .; Mo 105. pars in frusta secant verilusque trementia figunt; I 212. — II, 1. (Cyclops) saniem eructans et frusta cruento per somnum commixta mero; III 632. — 2. seco in: ſ. I.

frutex, Strauch, Staude: his (modis) genus omne silvarum fruticumque viret nemorumque sacrorum; G II 21. haec (capella) teneras fruticum sentes rimatur; Cul 56.

frux, Frucht, Feldfrucht: I. (haec loca) gravidae fruges et Bacchi Massicus umor implevere; G II 143 — II, 1. qui (di) novas alitis non ullo semine fruges; G I 22. illi dant fruges manibus salsas; XII 173. nunc torrete igni fruges, nunc frangite saxo; G I 267. fruges receptas et torrere parant flammis et frangere saxo; I 178. ipsis unguibus infodiunt frnges; G III 535. cui (Cerbero) vates melle soporatam et medicatis frugibus offam obicit; VI 420. mihi sacra parari et salsae fruges et circum tempora vittae; II 133. recipio: ſ. frango. tellus sufficit gravidas, cum vomere (recluditur), fruges; G II 424. medio tostas aestu terit area fruges; G I 298. torreo: ſ. frango, tero cum graviter tunsis gemit area frugibus; G III 133. — 2. inniperi gravis umbra, nocent et frugibus umbrae; E X 76. officiant laetis ne frugibus herbae; G I 69. — 3. ter novas circum felix eat hostia fruges; G I 345. cum faciam vitula pro frugibus, ipse venito; E III 77. — III. salsa tellus et quae perhibetur amara, frugibus infelix; G II 239. triste lupus stabulis, maturis frugibus imbres; E III 80. — IV. te(ne) maxumus orbis auctorem frugum tempestatumque potentem accipiat; G I 27. quem (honorem) mihi vix frugum et pecudum custodia sollers; omnia temp-

tanti extuderat; G IV 327. salve magna parens frugum, Saturnia tellus, magna virum; G II 173. — V. processit astrum, quo segetes gauderent frugibus: E IX 48. soporari; f. II, 1. medico.

fuat f. **sum.**

Fucinus, See in Latium: te nemus Angitiae, vitrea te Fucinus unda, te liquidi flevere lacus; VII 759.

fuco, färben: si alba neque Assyrio fucatur lana veneno; G II 465. vellera nymphae carpebant hyali saturo fucata colore; G IV 335.

fucus, Bienenharz: neque illae (apes) nequiquam fuco et floribus oras explent; G IV 39.

fucus, Drohne: I. immunis sedens aliena ad pabula fucus; G IV 244. — II. (apes) agmine facto ignavom fucos pecus a praesepibus arcent; G IV 168. cum (apes) . . . arcent; I 435.

fuga, (Fuga: f. II, 1. immitto). Flucht, Entweichen, Eile, Schnelligkeit, ſchnelle Fahrt: I. neque fuga iam super ulla pericli; VIII 251. neque his (victis) fuga nota neque illis (victoribus); X 757. Lucage, nulla tuos currus fuga segnis equorum prodidit; X 592. quae me fuga quemve reducit? X 670. ni fuga subsidio subeat; XII 733. — II, 1. neque ego hanc abscondere furto speravi fugam; IV 338. vos agitate fugam; II 640. celero: f. **celero** fugam (3 St.) Z. 112, b. cunctae volucres convertunt clamore fugam; XII 252. dimitte fugam; XI 706. Neptunus ventis implevit vela secundis atque fugam dedit; VII 24. velut fugam dant nubila caelo: sic Turno agmina cedunt; XII 367. eripe, nate, fugam, finemque impone labori; II 619. expectet facilemque fugam ventosque ferentis; IV 430. deus festinare fugam ecce iterum stimulat; IV 575. Mars immisit Fugam Teucris atrumque Timorem; IX 719. maturate fugam; I 137. saepe fugam Danai Troia cupiere relicta moliri; II 108. his commota fugam Dido sociosque parabat; I 360. petet ille (advena) fugam; XII 263. ubi nulla fugam reperit fallacia; G IV 443. quotiens (Aeneas) alipedum fugam cursu temptavit equorum, totiens . .; XII 484. invat medios fugam tenuisse per hostis; III 283. Teucrum nati texunt fugas et proelia ludo, delphinum similes; V 593. turbati trepidare intus frustraque malorum velle fugam; IX 539. Mnestheus „quo deinde fugam, quo tenditis?“ inquit; IX 781.— 2. dest iam terra fugae; X 378. dum Troïa temptat castra fugae fidens; XI 351. — 3. addam fidentem fuga Parthum versisque sagittis; G III 31. — III, 1. nona (dies) fugae melior, contraria furtis; G I 286. — 2. Arruns contentus fuga mediis se immiscuit armis; XI 815. — IV. longum fugae ne linque laborem; III 160. volunt omnem fugae perferre laborem; V 769. *ecce fugae medio summis Amasenus abundans spumabat ripis; XI 547. nec spes ulla fugae; IX 131. X 121. fernut robora silvis infabricata fugae studio; IV 400. — V, 1. (coluber) iam fuga timidum caput abdidit alte; G III 422. (Aeneas) ardet abire fuga dulcisque relinquere terras; IV 281 (matres) aeri carpere prata fuga; G III 142. sola fuga nautas comitabor ovantis? IV 543. (Turnus) bis confusa fuga per muros agmina vertit; IX 800. fidere: f. II, 3. agmina cervi pulverulenta fuga glomerant montesque relinquont; IV 155. celeri fuga sub sidera lapsae (harpyiae); III 243. nunc terga fuga nudant, nunc . .; V 586. illa (cerva) fuga silvas saltusque peragrat Dictaeos; IV 72. amens diversa fuga petit aequora Turnus; XII 742. qualis Harpalyce volucrem fuga praevertitur Eurum ‖ Hebrum ‖; I 317. sic Mnestheus. sic ipsa fuga secat ultima Pristis aequora; V 218. cum dea ingentem fuga secuit sub nubibus arcum; V 658. (Iris) ingentem . . . arcum; IX 15. adgnovere proceres divina tela Dardanidae pharetramque fuga sensere sonantem; IX 660. extemplo temptanda fuga canit aequora Calchas; II 176. Lycus inter et hostis inter et arma fuga muros tenet; IX 557. tolle fuga Turnum atque instantibus eripe fatis; X 624. ille (aquilo) volat simul arva fuga simul aequora verrens; G III 201. quamvis saepe fuga versos ille (equus) egerit hostis; G III 120. dum gravis aut hos aut hos versa fuga victor dare terga subegit; G IV 85. versi vicissim pulverulenta fuga Rutuli dant terga per agros; XII 463. — 2. saltem si qua mihi de te suscepta fuisset ante fugam suboles; IV 328.

fugax, flüchtig, eilend, ſchnell: cum quo (Hebro Mezentius sternit) Latagum Palmumque fugacem; X 697. quae (mater) nube fugacem (Aeneam) feminea tegat; XII 52. si (leo) forte fugacem conspexit capream aut surgentem in cornua cervom; X 724. timidi dammae cervique fugaces nunc interque canes et circum tecta vagantur; G III 539. ante feras solitus terrere fugaces Ascanius; IX 591. iuvenis conversis fugax aufertur habenis; XI 713. an tibi Mavors ventosa in lingua pedibusque fugacibus istis semper erit? XI 390.

fugio, fliehen, entfliehen, enteilen, entweichen, ſchwinden, vergehen, entgehen, meiden, ausweichen, verlaſſen: I. **abſolut:** Galatea et fugit ad salices et se cupit ante videri; E III 65. quacumque illa (Scylla) levem fugiens secat aethera pinnis, insequitur Nisus; qua se fert Nisus ad auras, illa levem fugiens raptim secat aethera pinnis; G I 406. illa (iris) . . . secat aethera ‖ aëra ‖; Ci 538. talis Saturnus altum Pelion himnitu fugiens implevit acuto; G III 94. cum (Bisaltae, Gelonus) fugit in Rhodopen atque in deserta Getarum; G III 462. dixit (Eurydice), et ex oculis subito ceu fumus in auras commixtus tenuis fugit diversa; G IV 500. (Aeneas) videbat, uti hac fugerent Grai, premeret Troiana iuventus, hac Phryges, instaret Achilles; I 467. parte alia fugiens amissis Troilus armis; I 474. Polites, unus natorum Priami, per tela, per hostis porticibus longis fugit; II 528. fugimus spumantibus undis; III 268. fugite, o miseri, fugite; III 639. non fugis hinc praeceps, dum praecipitare potestas? IV 565. illa (Scylla) noto citius volucrique sagitta ad terram fugit; V 243. dixerat (Anchises), et tenuis fugit ceu fumus in auras; V 740. (Cacus) fugit ilicet ocior euro; VIII 223 invenis tali fugientem (Irim) est voce secutus: „Iri“ . . ; IX 17 (Turnus) hinc raptas fugientibus ingerit hastas in tergus; IX 763. quid pestem evadere belli iuvit et Argolicos medium fugisse per ignis? X 56. Pallas hiiungis fugientem Rhoetea praeter traicit; X 399. quo fugis, Aenea? X 649. hnc sese trepida Aeneae fugientis imago conicit in latebras; X 656. idem (Mezentius) fugientem haut est dignatus Oroden sternere; X 732. non adeo has exosa manus Victoria fugit, ut recusem . .; XI 436. *(Metabus) infantem fugiens media inter proelia belli sustulit exilio comitem; XI 541. *rapidum super amnem infelix fugit in iaculo stridente Camilla; XI 563 hi (Troes) fugiunt penitusque datis referuntur habenis; XI 623. fugit ante omnis exterritus Arruns laetitia mixtoque metu; XI 806. prima fugit domina amissa levis ala Camillae; turbati fugiunt Rutuli, fugit acer Atinas; XI 868. fugit ipse Latinus pulsatos referens infecto foedere divos; XII 285. (Turnus) raptas fugientibus ingerit hastas; XII 330. terga dabo et Turnum fugientem haec terra videbit? XII 645. (Turnus) fugit ocior euro; XII 733. ille (Turnus) simul fugiens Rutulos simul increpat omnis; XII 758. unde alii fugisse ferunt; Ci 303. ala: f. alqs; XI 868. donec ales penitus in nubila fugit; XII 256. frigida lingua a! miseram Eurydicen anima fugiente vocabat; G IV 526. illa (avis) notos atque alta volans in nubila fugit; V 512. ille (cervus) mille fugit refugitque vias; XII 753. Iris:

ſ. alqs; G I 406. optima quaeque dies miseris mortalibus aevi prima fugit; G III 67 subito omnis de corpore fugit quippe dolor; XII 421. fugere ferae; G I 330. fumus: ſ. alqs; G IV 500. A V 700. reiecto ‖ traiecto ‖ missa lacerto protinus hasta fugit; X 340. dum per mare magnum Italiam sequimur fugientem; V 629. iam tandem Italiae fugientis prendimus oras; VI 61. (Aeneas) tali fugientem (matrem) est voce secutus; I 406. heu fuge, nate dea; II 289. cum genitor „nate“ exclamat, „fuge, nate; propinquant“; II 733. ſ. alqs; II 528. fugiunt vasto aethere nimbi; V 821. insolitae fugiunt in flumina phocae; G III 543. cum lapsa e manibus fugit pila; Ci 149. nunc (pontus) rapidus retro atque aestu revoluta resorbens saxa fugit; XI 628. fugit illa (puppis) per undas ocior et iaculo et ventos aequante sagitta; X 247. tenuis fugiens per gramina rivos (adsit); G IV 19. nequiquam longos fugiens (serpens) dat corpore tortus; V 276. quo fugitis, socii? X 369. (Camilla) spicula converso fugientia derigit ‖ dirigit ‖ arcu; XI 654. fugit interea, fugit inreparabile tempus; G III 284. Victoria: ſ. alqs; XI 436. iam fessae ‖ fesso ‖ tandem fugiunt de corpore vires; Ci 448. vita cum gemitu fugit indignata sub umbras; XI 831. XII 952.

II. **mit Zuſätzen**: mene igitur socium summis adiungere rebus, Nise, fugis? IX 200.

III. **mit Object**: quem fugis, a, demens? E II 69. in me mora non erit ulla, nec quemquam fugio; E III 53. vox quoque Moerim iam fugit ipsa; E IX 54. dum (puella) te fugeret per flumina praeceps; G IV 457. mene fugis? IV 314. quem fugis? V 742. VI 466. Rhoeteus, optime Teuthra, te fugiens fratremque Tyren; X 403. qui nos fugiatis amicos; XI 109. Orsilochum fugiens (Camilla) eludit gyro interior; XI 694. quo quondam victa furore venit Nycteliun fugiens Cadmeis Agaue; Cul 111. amicos: ſ. alqm; XI 109. tam omnixe fugiens Minois amores; Ci 301. qualis mugitus, fugit cum saucius aram taurus; II 223. ſ. enses. venit Saturnus arma Iovis fugiens; VIII 320. auras aegra fugit (Dido); IV 389. vipera caelum exterrita fugit; G III 417. Polyidos Carpathium fugiens et flumina Caeratea; Ci 113. quintam (diem) fuge: pallidus Horcus Orcus ‖ Eumenidesque satae; G I 277. vos arae ensesque nefandi (testor), quos fugi; II 156. flumina: ſ. Carpathium. fratrem: ſ. alqm; X 403. imperium Dido Tyria regit urbe profecta, germanum fugiens; I 341. ne fugite hospitium neve ignorate Latinos Saturni gentem; VII 202. * tua prima per auras tela tenens supplex hostem fugit; XI 559. illum (imbrem) surgentem vallibus imis aeriae fugere grues; G I 375. illa (vates) quo quemque modo fugiasque ferasque laborem expediet; III 459. (Anchises) docet quo quemque modo (Aeneas) fugiatque feratque laborem; VI 892. heu fuge crudelis terras, fuge litus avarum; III 44. dextrum fuge litus et undas; III 413. regina lucem exterrita fugit; XII 660. Orestes armatam facibus matrem et serpentibus atris cum fugit; IV 473. quales grues fugiunt notos clamore secundo; X 266. nunc et ovis ultro fugiat lupus; E VIII 52. fuge pabula laeta; G III 385. nos patriam fugimus; tu . . ; E I 4. ubi abreptis fugit praesepia vinclis tandem liber equs; XI 492. Daedalus, ut fama est, fugiens Minoia regna; VI 14. eadem (Taygete) sidus fugiens piscis aquosi; G IV 234. sic tua Cyrneas fugiant examina taxos; E IX 30. pastor Aristaeus fugiens Peneia Tempe; G IV 317. terras: ſ. litus. si quos haut ulla viros vigilantia fugit; G II 265. amnis Hadriacas retro fugit Auſidus undas; XI 405. ſ. litus.

fugito. fliehen: quem (ignem) pavidae alternis fugitant optantque puellae; Ci 351.

fugo. in die Flucht ſchlagen, vertreiben, verſcheuchen: ut scorpios alternis clarum fugat Orion a; Ci 535. ubi frigidus annus trans pontum fugat (aves) et terris immittit apricis; VI 312. dies noctem fugarat; X 257. (Neptunus) collectas fugat nubes solemque reducit; I 144. iam rubescebat stellis Aurora fugatis, cum videmus . . ; III 521. postera cum primo stellas Oriente fugarat clara dies; V 42. crinibus roseis tenebras Aurora fugarat; Cul 44.

fulcio. ſtützen, ſichern, legen, lagern: caelum qui (Atlas) vertice fulcit; IV 247. ipse (Aeneas) caput nivei fultum Pallantis et ora ut vidit; XI 39. ille (invencus) latus niveum molli fultus hyacintho ruminat herbas; E VI 53. ut (Cacus) fultos emuniit obice postis; VIII 227. (Simylus) laeva vestem saetosa sub inguina fulcit; Mo 100.

fulcrum. Geſtell: lucent genialibus altis aurea fulcra toris; VI 604.

fulgeo (fulgo: ſ. animae), blitzen, glänzen, ſtrahlen, ſchimmern: aethere ab alto Aurora in roseis fulgebat lutea bigis; VII 26. (Mezentius) aere caput fulgens cristaque hirsutus equina; X 869. (Turnus) fulgebat alta decurrens aureus arce; XI 490. forte sacer Cybelo ‖ Cybelae ‖ Chloreus olimque sacerdos insignis longe Phrygiis fulgebat in armis; XI 769. ut vidit (Opis Arruntem) laetantem animis ‖ fulgentem armis ‖ ac vana tumentem; XI 854. supero fulgens Cassiopea polo; Cat IX 28. aera fulgent sole lacessita; VII 526. fulsere ignes et conscius aether conubiis ‖ conubis ‖; IV 167. huic (Abanti) totum insignibus armis agmen fulgebat; X 171. paribus quas (animas) fulgere cernis in armis; VI 826 arma: ſ. **arma**, I. fulgent (8 St.) S. 64, b. matres oculis secuntur pulveream nubem et fulgentis aere catervas; VIII 593. cum notis fulserunt cingula bullis Pallantis pueri; XII 942. subit oras hasta per imas fulgentis elipei; X 589. (Halaesus) Strymonio dextram fulgenti deripit ense elatam in iugulum; X 414. Pallas [vagina cava fulgentem deripit ensem]; X 475. ignes: ſ. aether. (Turnus) mucronem alto fulgentem tinguit iugulo; XII 358. vobis picta croco et fulgenti murice vestis; IX 614. levis ille deus aurea fulgenti depromens tela pharetra; Ci 160. pueri bis seni quemque secuti agmine partito fulgent paribusque magistris; V 562. huic (Abanti) aurato fulgebat Apolline puppis; X 171. sacerdos: ſ. alqs; XI 769. miratur nemus insuetum fulgentia longe scuta virum fluvio; VIII 92. spoliis dum sancta deum fulgentibus ornet templa; Cul 83. cui (Agrippae) (belli insigne superbum) tempora navali fulgent rostrata corona; VIII 684. cui (Latino) tempora circum aurati bis sex radii fulgentia cingunt, Solis avi specimen; XII 163. si non Assyrio fuerint ‖ fulgent ‖ bis lauta colore Attalicis opibus data vellera; Cul 62.

fulgor. Blitz, Blitzſtrahl, Glanz, Schimmer: l. caeruleae cui (angui) terga notae maculosus et auro squamam incendebat fulgor; V 88. si lapidum nec fulgor in ulla cognitus utilitate movet; Cul 65. cui (flori) neque fulgor adhuc nec dum sua forma recessit; XI 70. improviso vibratus ab aethere fulgor cum sonitu venit; VIII 524. — II. cognosco: ſ. l. movet. tandem concepto tenebrae ‖ se lux ‖ fulgore recedunt ‖ recepit ‖; Mo 13. (Cyclopes) fulgores nunc terrificos sonitumque metumque miscebant operi; VIII 451. vibro: ſ. l. venit. — III. (serpens) attollit nitidis pectus fulgoribus; Cul 170. — IV. elucent aliae (apes) et fulgore coruscant; G IV 98. recedere; II. concipio.

fulgur. Blitz: non alias caelo ceciderunt plura sereno fulgura; G I 487.

fulica. Waſſerhuhn: cum marinae in sicco ludunt fulicae; G I 363.

fuligo. Ruß: hic adsidua postes fuligine nigri; E VII 50.

fulmen, Blitz, Blitzstrahl, Donnerkeil: I. (Turnus) clipeo micantia fulmina mittit; IX 733. — II, 1. his (Cyclopibus) informatum manibus iam parte polita fulmen erat tota genitor quae plurima caelo deicit in terras, pars imperfecta manebat; VIII 427. mitto: ſ. I. ipse pater media nimborum in nocte corusca fulmina molitur dextra; G I 329. veluti lentis Cyclopes fulmina massis cum properant; G IV 170. quis geminos, duo fulmina belli, Scipiadas, eladem Libyae (tacitos relinquat)? VI 842. (Salmoneus) demens, qui nimbos et non imitabile fulmen aere et cornipedum pulsu simularet equorum; VI 590. an te, genitor, cum fulmina torques, nequiquam horremus? IV 208. — 2. (Aegaeon) Iovis cum fulmina contra tot paribus streperet clupeis; X 567. — III. Nisus emicat, et ventis et fulminis ocior alis; V 319. ex quo me divom pater fulminis adflavit ventis et contigit igni; II 649. Asilas, cui parent linguae volucrum et praesagi fulminis ignes; X 177. magnum stridens contorta falarica, ‖ phal. ‖ venit, fulminis acta modo; IX 706. excussus Aconteus fulminis in morem aut tormento ponderis acti praecipitat; XI 616. venti: ſ. ignis. — IV. pater omnipotens abigat ‖ adigat ‖ me fulmine ad umbras, ante quam . .; IV 25. hic genus antiquom Terrae, Titania pubes, fulmine deiecti fundo volvuntur in imo; VI 581. tu quod superest infesto fulmine Morti ‖ morti ‖, si mereor, demitte; V 691. pater fulmine Phoebigenam Stygias detrusit ad undas; VII 773. ter pater extructos disiecit fulmine montis; G I 283. nec fulmine tanti dissultant crepitus; XII 922. immitti expertae fulmine et imbre Iovem; Cat IX 34. audiat haec genitor, qui foedera fulmine sancit; XII 200. fama est Enceladi semustum fulmine corpus urgeri mole hac; III 578. o qui res hominumque deumque aeternis regis imperiis et fulmine terres; I 230. — V. † fulminibus veluti fragor est a turbine nisi; Cul 318.

fulmineus, blitzend, zerſchmetternd: ingeminant hastis et Troes et ipse fulmineus Mnestheus; IX 812. dixit (Aeneas) vaginaque eripit ensem fulmineum; IV 580. (Nisus) instat non setius ac rotat ensem fulmineum; IX 442.

fulmino, blitzen, donnern, toben: I. Boreae de parte trucis cum fulminat; G I 370. — II. Caesar dum magnus ad altum fulminat Euphraten bello; G IV 561. fulminat Aeneas armis; XII 654.

fulvus, rotlich, bräunlich, gelb, gelblich, blond, blank, funkelnd: (Aeneas) persequitur fortem Numam fulvomque Camertem; X 562. volans rubra fulvos Iovis ales in aethra; XII 247. ut volans alte raptum cum fulva draconem fert aquila, haut aliter . .; XI 751. tecti (equi) auro fulvom mandunt sub dentibus aurum; VII 279. fulvom quae (gemma) dividit aurum, aut collo decus aut capiti; X 134. (Chlorens) chlamydemque sinusque fulvo in nodum collegerat auro; XI 776. nudo cui (Herminio) vertice fulva caesaries nudique umeri; XI 642. fiet (Proteus) squamosus draco et fulva cervice leaena; G IV 408. fulvos lupi de pelle galeros tegmen habent capiti; VII 688. fulvae nimbus harenae tollitur; G III 110. (Dares) Buten fulva moribundum extendit harena; VI 374. pars contendunt sudo et fulva luctantur harena; VI 643. hasta invenem fulva effundit harena; XII 276. fulva resplendent fragmina harena; XII 741. illi (Aeneae) stellatus iaspide fulva ensis erat; IV 261. umeros veste super fulvique insternor pelle leonis; II 722. Ascanius optat fulvom descendere monte leonem; IV 159. *tum (virgo visa) fumida lumine fulvo involvi; VII 76. Innonem adloquitur fulva pugnas de nube tuentem; XII 792 quem (equum) fulva leonis pellis obit totum; VIII 552. talis geus pecudum fulvis velatur corpora saetis; G III 383. inde lupae fulvo nutricis tegmine laetus Romulus excipiet gentem; I 275

fumeus, rauchend: non ille (pater contorsit) faces nec fumea taedis lumina; VI 593.

fumidus, rauchend, dampfend: furit intus aquai fumidus amnis; VII 465. piceum fert fumida lumen taeda; IX 75. *tum (virgo visa) fumida lumine fulvo involvi; VII 76.

fumifer, rauchend, dampfend: fumiferos infert Mezentius ignis; IX 522. (Cacus) glomerat sub antro fumiferam noctem commixtis igne tenebris; VIII 255.

fumo, rauchen, dampfen; quotannis bis senos cui (iuveni) nostra dies altaria fumant; E I 43. Aeneas fumantis pulvere campos prospexit longe; XI 908. iam tempus equom fumentia solvere colla; G II 542. tepidus cruor fumabat ad aras; VIII 106. iam summa procul villarum culmina fumant; E I 82. aequa solo fumantia culmina ponam; XII 569. equos alacer media inter proelia Turnus fumantis sudore quatit; XII 338. per eversae, genitor, fumantia Troiae excidia obtestor, liceat . .; X 45. cum laucibus pandis fumantia reddimus exta; G II 194. late circum loca sulpure ‖ sulfure ‖ fumant; II 698. Aetna prorumpit nubem turbine fumantem piceo et candente favilla; III 573. insula erigitur fumantibus ardua saxis; VIII 417. (erinys) atro lumine fumantis fixit sub pectore taedas; VII 457. ecce duro fumans sub vomere taurus concidit; G III 515. postquam omnis humo fumat Neptunia Troia; III 3.

fumosus, rauchig: copa ebria fumosa saltat lasciva taberna; Copa 3. eola prelorum fumosis deripe teetis; G II 242.

fumus, Rauch, Dampf, Dunſt: I. qua plurimus undam fumus agit; VIII 258 suspensa focis explorat robora fumus; G I 175. ceu fumus in auras commixtus tenuis fugit (Eurydice); G IV 499. dixerat (Anchises), et tenuis fugit ceu fumus in auras; V 740. vacuas it fumus ad auras; XII 592. ubi vides mixto undantem pulvere fumum; II 609. — II, 1. commisceo: ſ. I. fugit. ater ad sidera fumus erigitur; IX 239. ille (Cacus) faucibus ingentem fumum (mirabile dictu) evomit; VIII 252. quae (terra) tenuem exhalat nebulam fumosque volueris; G II 217. fumos manu praetende sequacis; G IV 230. video: ſ. I. undat. terra visa volvere fumum; III 206 udo sub robore vivit stuppa vomeus tardum fumum; V 682. — 2. saepe (vir) immerito furens dicit convicia fumo; Mo 110. — III. cum in pumice pastor vestigavit apes fumoque implevit amaro; XII 588. intremere Trinacriam et caelum subtexere fumo; III 582.

funale, Fackel, Kerze: noctem flammis funalia vincunt; I 727.

funda, Schleuder, Zugnetz: I. stridentem fundam positis Mezentius hastis ipse ter adducta circum caput egit habena; IX 586. — II. *(Camilla) fundam tereti circum caput egit habena; XI 579. ſ. I. — III. tum (tempus) figere damnas stuppea torquentem Balearis verbera fundae, cum . .; G I 309. — IV alius latum funda iam verberat amnem, alta petens, alius . .; G I 141

fundamen, Grundlage: pars Narcissi lacrimam et lentum de cortice gluten prima favis ponunt fundamina; G IV 161.

fundamentum, Grund, Grundlage: hic Neptunus muros magnoque emota tridenti fundamenta quatit; II 611. tu nunc Karthaginis altae fundamenta locas? IV 266. ſ. peto. hinc lata theatris fundamenta petunt ‖ hic alta theatri fundamenta locant ‖ alii; I 428. quatio: ſ. emoveo.

fundator, Gründer: nec Praenestinae fundator defuit urbis Caeculus; VII 678.

funditus, von Grund aus, völlig, gänzlich: quae (fortuna) totam luctu concussit funditus urbem; XII 594. miseris (animis) nec funditus omnes corporeae excedunt pestes; VI 736. (Scylla)

hanc poenam capillo pro patrio solvens excisa et funditus urbe; Ci 53. si semel agmine verso funditus occidimus; XI 413. quo (Atrida) flamma regente Doris Erichthonias prostravit funditus arces; Cul 336.

fundo. gründen, befeſtigen, ſichern: Aenean fundantem arces ac tecta novantem (Cyllenius) conspicit; IV 260. tum dente tenaci ancora fundabat navis; VI 4. vicina astris Erycino in vertice sedes fundatur Veneri Idaliae; V 760. haut procul hinc saxo incolitur fundata vetusto urbis Agyllinae sedes; VIII 478. primam qui (rex) legibus urbem fundabit; VI 811. quam dicitur urbem Acrisioneis Danaë fundasse colonis; VII 410.

fundo. gießen, ausgießen, ſpenden, vergießen, ausſtrömen laſſen, ſchleudern, ſchütten, loslaſſen, herabwallen laſſen, verbreiten, ausſprechen, hervorbringen, gebären, lagern, hinſtrecken, niederwerfen, erlegen: 1. **mit einfachem Object:** fusi per herbam implentur veteris bacchi; I 214. fusi per moenia Teucri contiecuere; II 252. si quos obscura nocte per umbram fudimus insidiis; II 421. nos una undique circum fundimur; III 635. fusi per herbam subiciunt veribus prunas; V 102. quem (Mercurium) candida Maia Cyllenae gelido conceptum vertice fudit; VIII 139. fusi per herbam indulgent vino; IX 164. dicitur Ascanius fortem manu fudisse Numanum; IX 592. (Mezentius) fusus propexam in pectore barbam; X 838. sat funera fusi vidimus; XI 366. cum Troas Hectoris ira funderet ‖ videre ‖ in classes inimica mente Pelasgas; Cul 309. vgl. **circumfundo**; I 412. talia (Andromache) fundebat lacrimans longosque ciebat incassum fletus; III 344. *[haec ‖ et ‖ multum lacrimans (Andromache) verba inter singula fundit]; III 348. fusus erat terra frumenti pauper acervus; Mo 16. pilata plenis agmina se fundunt portis; XII 122. ipse (agricola) fusus per herbam te libans, Lenaee, vocat; G II 527. clipeum insignibat caelata amnem fundens pater Inachus urna; VII 792 (Venus) hoc (gramine) fusum labris splendentibus amnem inficit occulte medicans; XII 417. ubi apes candida circum lilia funduntur; VI 709. (Aeneas) Ascaninm fusis circum complectitur armis; XII 433. arduus armatos mediis in moenibus astans fundit equus; II 329. hic late fundentes bracchia betae virebant; Mo 72. nec procul hinc partem fusi monstrantur in omnem lugentes campi; VI 440. circa passim fusae ‖ fessae ‖ cubnere capellae excelsis supter dumis; Cul 154 hic duo rite mero libans carchesia Baccho (Aeneas) fundit humi, duo lacte novo, duo sanguine sacro; V 78. (Cerberus) immania terga resolvit fusus humi; VI 423. per campos ferro quae (corpora) fusa iacebant; XI 102. quot humi morientia (corpora) fundis? XI 665. ſ. **corpus.** II, 1. fundo (3 St.) S. 143, a. fusos cervix cui (puero) lactea crinis accipit; X 137. funditur ater ubique cruor; XI 646. haec genitor digressu dicta supremo fundebat; VIII 584. tu, o, cui prima frementem fudit equum tellus, Neptune; G I 13. (Simylus) transfert inde manu fusas ‖ tusas ‖ in cribra farinas et quatit; Mo 40. *cristis a vertice flamma funditur; X 270. ipsa tibi blandos fundent cunabula flores; E IV 23. varios hic flumina circum fundit humus flores; E IX 41. quae (folia) plurima circum funduntur; G IV 275. multa tuo laetae (puellae) fundentes gandia voltu; Cul 120. Turne, tot incassum fusos patiere labores? VII 421. dens fundit has ore loquellas: „Iaside“ ..; V 842. pascuntur ignes nocturni et lumina fundunt; G II 432. ecce levis summo de vertice visus Iuli fundere lumen apex; II 683. qua se plena per insertas fundebat luna fenestras; III 152. sub remis fusi per dura sedilia nautae; V 837. (Aeneas) pingue superque oleum fundens ‖ infundens, superfundens oleum, al ‖ ardentibus extis; VI 251. congesta cremantur turea dona, dapes, fuso crateres olivo; VI 225. tenens dextra pateram Dido candentis vaccae media inter cornua fundit; IV 61. lenta perpetuas fuderunt bracchia pinnas; Ci 504. ni Cloanthus fudissetque preces divosque in vota vocasset; V 234. fundit preces rex pectore ab imo; VI 55. caesis ut forte iuvencis fusus (sanguis) humum madefecerat; V 330. ubi plurima fuso sanguine terra madet; XII 690. Dardaniae fuso sanguine campis; Cul 323. fundunt simul undique tela crebra nivis ritu; XI 610. Heliades candida fundebant tentis velamina ramis; Cul 130. quibus (agricolis) ipsa procul discordibus armis fundit humo facilem victum iustissima tellus; G II 460. vidit (Dido) fusa in obscenum se vertere vina cruorem; IV 455. (Aeneas) vina fundebat pateris; V 98. vina liquentia fundam; V 238. (Aeneas) vina liquentia fundit; V 776. ut sceptrum hoc numquam fronde levi fundet virgulta nec umbras; XII 207. (Polites) concidit et multo vitam cum sanguine fudit; II 532. umbras: ſ. virgulta. hanc vocem extremam cum sanguine fundo; IV 621. matres maestas alto fundunt de limine voces: „armipotens“ ..; XI 482.

II. **mit doppeltem Accuſativ:** tibi prima, puer, nullo munuscula cultu errantis hederas passim cum baccare tellus mixtaque ridenti colocasia fundet acantho; E IV 20. vina novom fundam calathis Ariusia nectar; E V 71.

fundus. Grund, Boden, Grundſtück, Landgut: 1. imo Nereus ciet aequora fundo; II 419. uti mare inde imo consurgit ad aethera fundo; VII 530. gravis ut fundo vix tandem redditus imo est Menoetes; V 178. nosne tibi fluxas Phrygiae res vertere fundo conamur? X 88. — II, 1. latis otia fundis non absunt; G II 468. Aetna fundo exaestuat imo; III 577. — 2. hic genus antiquom Terrae, Titania pubes, fulmine deiecti fundo volvontur in imo; VI 581.

funereus. zur Leiche, zur Beſtattung gehörig: tu (potes) verbera tectis funereasque inferre faces; VII 337. Arcades de more vetusto funereas rapuere faces; XI 143. regina intenditque locum sertis et fronde coronat funerea; IV 507.

funestus. unheilvoll: qui nec tristia bella nec funesta timet validae certamina classis; Cul 82. funestae iterum recidiva in Pergama taedae; VII 322.

fungor. verrichten: fungar inani munere; VI 885. meu alias inter famulatum munere fungi non licuit? Ci 444.

fungus. Schnuppe am Docht: cum viderent (puellae) putris concrescere fungos; G I 392.

funis. Seil, Leine, Schiffstau: 1. pueri, puellae funem manu contingere gaudent; II 239. neque a ‖ ab ‖ terra (me) moveat convellere funem; G I 475. Thessandrus Sthenelusque duces et dirus Ulixes demissum lapsi per funem; II 262. litore funem deripere ‖ diripere ‖ (Anchises) iubet; III 266. videbatur regina laxos iam iamque immittere funis; VIII 708. nos taciti incidere funem; III 667. deus tortos incidere funis stimulat; IV 575. ab litore funem rumpite; III 639. (Turnus) vix proram attigerat: rumpit Saturnia funem; X 659. iubet (Aeneas) solvi ex ordine funem; V 773. torqueo: ſ. incido. Aeneas volucrem traiecto in fune columbam malo suspendit ab alto; V 448. — 2. funibus ‖ finibus ‖ omnes, haut mora, prosilnere suis; V 139. — 3. labor per: ſ. 1. demitto. suspendo in: ſ. 1. traicio.

funus. Leiche, Leichenfeier, Beſtattung, Untergang, Verderben, Tod: 1. sunt illis (Troianis) sua funera parque per omnis tempestas; XI 422. — II, 1. iam gravis aequabat luctus et mutua Mavors funera; X 756. ubi (dea) primae commisit funera pugnae; VII 542. neque finitimos ‖ finitimo ‖ Mezentius unquam huic capiti insultans tot ferro saeva

dedisset funera: VIII 571. ſ. do. III. funus (4 St.) E. 186, b. (apes) tristia funera ducunt; G IV 256. quas ibi tum ferro strages, quae funera Turnus ediderit; IX 526. talia per campos edebat funera ductor Dardanius; X 602. quis eladem illius noctis, quis funera fando explicet? II 361. quae nunc funus lacerum tellus habet? IX 491. instauramus Polydoro funus; III 62. et nos saeva manu mittamus funera Teucris? XII 629. nec sospite dirum optabis nato funus pater; XI 57. Troes, quibus tot funera passis cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis; I 232. non Anna novis praetexere funera sacris germanam credit; IV 500. nec te tua funera ‖ funere ‖ mater produxi; IX 486. videat indigna suorum funera; IV 618. quae, Tiberine, videbis funera, cum tumulum praeterlabere recentem! VI 874. infelix, nati funus crudele videbis! XI 53. sat funera fusi vidimus; XI 366. — 2. quin ego non alio dignor te funere, Palla, quam pius Aeneas; XI 169. omnis in limine portus funere felici spolior; VII 599. — 3. dicam acies actosque animis in funera reges; VII 42. — III. funeris heu tibi causa fui? VI 458. ter maestum funeris ignem lustravere in equis; XI 189. parve culex, pecudum custos tibi tale merenti funeris officium vitae pro munere reddit; Cul 414. omnia Deiphobo solvisti et funeris umbris; VI 510. — IV, 1. extinctum nymphae crudeli funere Daphnim flebant; E V 20. qui patrios foedasti funere voltus; II 539. corpus amici totam incestat funere classem; VI 150. quos (infantes) atra dies funere mersit acerbo; VI 429. quem (Pallanta) atra dies funere mersit acerbo; XI 28. nec(te) moritura tenet crudeli funere Dido? IV 308. producere: ſ. II, 1. produco. quamquam turbata funere mens est; XI 3. — 2. ut te post multa tuorum funera defessi aspicimus? II 284. [nec (revocare potest) moritura super crudeli funere virgo]; G III 263.

fur. Dieb: I. quid domini faciant, audent cum talia fures? E III 16. — II. numquam custodibus illis (canibus) nocturnum stabulis furem horrebis; G III 407. — III. custos furum atque avium cum falce saliqua Hellespontiaci servet tutela Priapi; G IV 110.

furca. Gabel, Stütze: I. (superest) fraxineas aptare sudes furcasque valentis, viribus eniti quarum et contemnere ventos (vites) adsuescant; G II 359. — II. apto: ſ. I. exacuunt alii vallos furcasque bicornis; G I 264. — III. vires: ſ. I.

furia. Raſerei, Leidenſchaft, Brunſt, Verzückung, Furie, Rachegöttin (abl. furis: ſ. V, 1. efferus): I. furiarum maxima iuxta accubat et manibus prohibet contingere mensas exsurgitque facem attollens atque intonat ore; VI 605. quae (dicta) vobis furiarum ego maxima pando; III 252. prohibet: ſ. accubat. — II, 1. ubi (Dido) concepit furias evicta dolore; IV 474. *Invidia infelix furias amnemque severum Cocyti metuens ‖ metuet ‖; G III 37. — 2. genus aequoreum, pecudes pictaeque volucres, in furias ignemque ruunt; G III 244. — III. (rupes) obvia ventorum furiis expostaque ponto; X 694. — IV, alq.: ſ. I. (Ignipotens) addit te, Catilina, minaci pendentem scopulo furiarumque ora trementem; VIII 669. — V, 1. furiis accensas pectore matres idem ardor agit . .; VII 392. ille (Aeneas) furiis accensus et ira terribilis „tume" . .? XII 946. (Turnus) his agitur furiis; 101. scelerum furiis agitatus Orestes; III 331. (?) et furiis agitatus amor et conscia virtus (aestuat); X 872. aestuat in corde furiis agitatus amor et conscia virtus; XII 668 furiis refecti ardebant; G III 511. furis ‖ furiis ‖ Caci mens effera quattuor tauros avertit; VIII 205. Alcidae furiis exarserat atro felle dolor; VIII 219. (Aeneas) Italiam petiit fatis auctoribus ⟨esto⟩ Cassandrae impulsus furiis; X 68. heu furiis incensa feror; IV 376. omnis furiis surrexit Etruria iustis; VIII 494. — 2. unius ob noxam et furias Aiacis Oili; I 41.

furialis, den Furien gehörig, ſchrecklich: ubi penitus in viscera lapsum serpentis furiale malum totamque pererrat (Amatam); VII 375. Allecto torvam faciem et furialia membra exuit; VII 415.

furiatus, wütend, raſend: non tulit hanc speciem furiata mente Coroebus; II 407. [talia iactabam et furiata mente ferebar]; II 588.

furibundus, wütend, raſend: Dido altos conscendit furibunda rogos; IV 646. quo furibunda (Amata) domum monstro permisceat omnem; VII 348.

furo, raſen, wüten, toben, in Begeiſterung, in Verzückung geraten, ſchwärmen: I. ille (Bacchus) furentis Centauros leto domuit, Rhoecumque Pholumque et Hylaeum; G II 455. ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Pentesilea furens; I 491. vidi ipse furentem caede Neoptolemum; II 499. quid furis aut quonam nostri tibi cura recessit? II 595. Iuno socium furens a navibus agmen ferro accincta vocat; II 613. quaerenti et tectis urbis sine fine ruenti ‖ furenti ‖ umbra Creusae visa mihi ante oculos; II 771. vix pauca furenti (Andromachae) subicio; III 313. hinc deserta siti regio lateque furentes Barcaei (cingunt); IV 42. quid vota furentem, quid delubra iuvant? IV 65. uritur infelix Dido totaque vagatur urbe furens; IV 69. agit ipse furentem (Didō) in somnis ferus Aeneas; IV 465. tu lacrimis evicta meis, tu prima furentem his, germana, malis oneras atque obicis hosti; IV 548. furens animi dum proram ad saxa suburget interior Sergestus; V 202. furit immissis Volcanus habenis transtra per et remos et pictas abiete puppis; V 662. ea frena furenti concutit et stimulos sub pectore vertit Apollo; VI 100. ille (anguis) volvitur attactu nullo fallitque furentem (Amatam); VII 350. *[pars arduus altis pulverulentus equis furit]; VII 625. infelix (Amata) immensum ‖ immensam ‖ sine more furit lymphata per urbem; VII 777. ecce furens animis aderat Tirynthius; VIII 228. (cives) fessi tandem infanda furentem (Mezentium) armati circumsistunt; VIII 489. Pallas ante ruentem (Hisbonem), dum furit, excipit; X 386. Dardanides contra furit; X 545. haut tulit Aeneas tanto fervore furentis; X 578. furit Aeneas tectusque tenet se; X 802. cingitur ipse furens certatim in proelia Turnus; XI 486. illa (Camilla) furens acrique accensa dolore tradit ecum comiti; XI 709. ille (Turnus) furens deserit obsessos collis; XI 901. nec timuit Phlegethonta furens ‖ furentem ‖ ardentibus undis; Cul 272. ſ. ductor. furit aestus harenis; I 107. exsuperant flammae, furit aestus ad auras; II 759. furit mugitibus aether concussus silvaeque et sicci ripa Tanagri; G III 150. non sic amnis fertur in arva furens cumulo; II 498. furit intus aquai fumidus amnis; VII 464. dea nimborum in patriam, loca feta furentibus austris, Aeoliam venit; I 51. in segetem veluti cum flamma furentibus austris incidit; II 304. ima dolor balantum lapsus ad ossa cum furit; G III 458. ductori Turno diversa in parte furenti perfertur nuntius . .; IX 691. ductor Dardanius torrentis aquae vel turbinis atri more furens; X 604. senior (equus) ut quondam in stipulis magnus sine viribus ignis incassum furit; G III 100. furentis exhortantur equos; XI 609. cum Mavors furentis bella movens immitit equos; XII 332. notum, furens quid femina possit; V 6. quae (fera) densa venantum saepta corona contra tela furit; IX 552. non aliter quam si flammae furentes culmina perque hominum volvantur perque deorum; IV 670. ignis: ſ. equus; G III 100. ut (Opis) procul medio iuvenum in clamore furentum prospexit Camillam; XI 838. Phlegethon: ſ. alqs; Cul 272. ut Cupido donis furentem incendat reginam; I 659. quo nunc reginam ambire furentem

(Aeneas) audeat affatu? IV 283. eadem impia Fama furenti (reginae) detulit armari classem; IV 298. ripa: ſ. aether. (serpens) ardet mente, furit stridoribus, intonat ore; Cul 179. silvae: ſ. aether. quo sonipes ictu furit arduus; XI 638. (Coroebus) infelix qui non sponsae prae cepta furentis audierit; II 345. vix haec ediderat (Aeneas), cum effusis imbribus atra tempestas sine more furit; V 694. cetera circum turba furit; XII 607. tantum effata (vates) furens antro se immisit aperto; VI 262. quid (repetam) tempestatum regem ventosque furentis Aeolia excitos? X 37. saepe (vir) immerito furens dicit convicia fumo; Mo 110. qua se cumque furens medio tulit agmine virgo, hac . .; XI 762 Volcanus: ſ. alqs; V 662. — II. hunc, oro, sine me furere ante furorem; XII 680.

furor. ſtehlen, entwenden, entziehen: (equos) illorum de gente, patri quos daedala Circe supposita de matre nothos furata creavit; VII 283. pone caput fessosque oculos furare labori; V 845.

furor (Furor), Wut, Raſerei, Leidenſchaft, Wahnſinn. Verzückung, Begeiſterung: I. furor ardentem (Turnum) caedisque insana cupido egit in aversos ‖ adversos ‖; IX 760. ei mihi, ne furor ille tuos invaserit artus, ille, Arabae Myrrhae quondam qui cepit ocellos; Ci 237. ut primum cessit furor et rabida ora quierunt; VI 102 sive mihi Phyllis sive esset Amyntas seu quicumque furor; E X 38. scilicet ante omnis furor est insignis equarum; G III 266 quis furor iste novos? V 670. Furor impius intus saeva sedens super arma et centum vinctus aënis pos ‖ post ‖ tergum nodis fremet horridus ore cruento; I 294. invadit: ſ. capit. iam faces et saxa volant, furor arma ministrat; I 150. illa (Eurydice) „quis et me“ inquit „miseram et te perdidit, Orpheu, quis tantus furor?“ G IV 495. furor iraque mentem praecipitant; II 316. sedet ſ. fremit. valent, valent mihi ira et antiens furor et lingua; Cat XIII 5. quos inter medius venit furor; I 348. — II, 1. postquam visa (dea) satis primos acuisse furores; VII 406. sic animis iuvenum furor additus; II 355. saepe furores compressi et rabiem tantam caelique marisque; V 801 nec (Anna) tantos mente furores concipit; IV 501. (virgo) simul ac validum penitus concepit in ossa furorem; Ci 164. hunc, oro, defende furorem; X 905. hunc, oro, sine me furere ante furorem; XII 680. age et inceptum frustra summitte furorem; XII 832. quid tantum properas nostros novisse furores? Ci 258. (Amata) mains adorta nefas maioremque orsa furorem; VII 386. summitto: ſ. incipio. Dido traxit per ossa furorem; IV 101. vincło: ſ. I. fremit. — 2. nec famam obstare furori; IV 91. peto requiem spatiumque furori; IV 433. — III. causas tanti sciat illa (Iuno) furoris; V 788. tamquam haec sit nostri medicina furoris; E X 60. — IV, 1. quia (Dido) peribat misera ante diem subitoque accensa furore; IV 697. (matres) attonitae monstris actaeque furore conclamant; V 659. tum regia Iuno acta furore gravi „quid me cogis“ . . ? X 63. instamus tamen immemores caecique furore; II 244. ni Scylla novo correpta furore Minoa inhiasset; Ci 130. equo quondam victa furore venit Nycteliun frigiens Cadmeis Agaue; Cul 110. — 2. (regina) multa per maestum demens effata furorem; XII 601.

furtim. verſtohlen, heimlich: qui (ignis) furtim pingui primum sub cortice tectus robora comprendit; G II 304. furtim tacito descendens Scylla cubili; Ci 209. hac invenis furtim celeris detorquet habenas; XI 765. hue delecta virum sortiti corpora furtim includunt (ductores Danaum) caeco lateri; II 18. inclusos utero Danaos et pinea furtim laxat claustra Sinon; II 258. hunc Polydorum quondam infelix Priamus furtim mandarat alendum Threïcio regi; III 50. ut (Scylla) crinem furtim arguto detonsum mitteret hosti; Ci 196. silvas et sicubi concava furtim (matres) saxa petunt; V 677. tego: ſ comprendo. Helenor, Maeonio regi quem serva Licymnia furtim sustulerat; IX 546.

furtivus. verſtohlen, heimlich: quem (Aventinum) Rhea furtivom partu sub luminis edidit oras; VII 660. nec iam furtivom Dido meditatur amorem; IV 171.

furtum. Diebſtahl, Liſt, Hinterliſt, Betrug, Verrat: I, 1. seu furta dicantur tua; Cat XIII 10. Clymene narrabat Martis dolos et dulcia furta; G IV 346. furta paro belli convexo in tramite silvae; XI 515. Cancaseas (Silenus) refert volucres furtumque Promethei; E VI 42. (Scylla) caerulcas sua furta prius testatur ad umbras; Ci 215. tenebras et inertia furta ne timeant; IX 151. — 2. hic (Euryalus) furto fervidus instat; IX 350. — II. nona (dies) fugae melior, contraria furtis; G I 286. — III. neque ego hanc abscondere furto speravi fugam; IV 337. (Mezentius) haut furto melior, sed fortibus armis; X 735. furto laetatus inani; VI 568. quae causa fuit foedera solvere furto? X 91. hic crudelis amor tauri suppostaque furto Pasiphaë inest; VI 24.

fuscus. dunkel, braun: quid tum, si fuscus Amyntas? E X 38. (Scybale) torta comam labroque tumens et fusca colore; Mo. 33. protinus hinc fuscis tristis dea tollitur alis audacis Rutuli ad muros; VII 408. nox ruit et fuscis tellurem amplectitur alis; VIII 369.

fusus. Spindel: I, 1. men coniugis tuae beatae non licuit gravidos penso devolvere fusos? Ci 446. — 2. „talia saecla“ suis dixerunt „currite“ fusis Parcae; E IV 46. — II. carmine quo captae dum fusis mollia pensa devolvont; G IV 348.

futtilis. zerbrechlich, unſicher: Drances consiliis habitus non futtilis auctor, seditione potens; XI 339. mortalis mucro glacies ceu futtilis ictu dissiluit; XII 740.

futurus. künftig, zukünftig, bevorſtehend, Zukunft: A. illi se praedae accingunt dapibusque futuris; I 210. tunc etiam fatis aperit Cassandra futuris ora; II 246. ſ. sors. tum vos, o Tyrii, stirpem et genus omne futurum exercete odiis; IV 622. Dido pallida morte futura; IV 644. illam (reginam) inter caedes pallentem morte futura fecerat Ignipotens ferri; VIII 709 nec tu mensarum morsus horresce futuros; III 394. regina motus excepit prima futuros; IV 297. * pesti devota futurae Phoenissa; I 712. Dido instans operi reguisque futuris; I 504. carmina saeclis accepta futuris; Cat IX 15. immanis columnas rupibus excidunt, scaenis decora alta futuris; I 429. nescia mens hominum fati sortisque futurae! X 501. fecerat Ignipotens illic genus omne futurae stirpis ab Ascanio; VIII 628. ſ. genus. baccare frontem cingite, ne vati noceat mala lingua futuro; E VII 28 — B. I, 1. cui (Sibyllae) Delius vates aperit futura; VI 12. — 2. sin duram metues hiemem parcesque futuro; G IV 239. — II. (regina) haut ignara futuri; IV 508. III. dum curae ambiguae, dum spes incerta futuri; VIII 580.

Gabii, Stadt in Latium: hi tibi Nomentum et Gabios urbemque Fidenam imponent; VI 773.

Gabinus, zu Gabii gehörig, gabinisch: qui (viri) arva Gabinae Iunonis gelidumque Anienem colunt; VII 682. Quirinali trabea cinctuque Gabino insignis consul; VII 612.

gaesum, Speer: (Galli) duo quisque Alpina coruscant gaesa manu; VIII 662.

Gaetulus, gätulisch, Gätuler Volk in Nordafrika: an dum (me) captam ducat Gaetulus Iarbas? IV 326. (Aeneas) tergum Gaetuli immane leonis dat Salio; V 351. hunc (diem) ego Gaetulis agerem si Syrtibus exul; V 51. quibus (viribus, animis) in Gaetulis Syrtibus usi; V 192. hinc Gaetulae urbes, genus insuperabile bello, cingunt; IV 40.

Galaesus, Latiner: I. corpora multa virum circa seniorque Galaesus; VII 535. — II. caesos reportant Almonem puerum foedatique ora Galaesi; VII 575.

Galaesus, Fluß in Unteritalien: qua niger umectat flaventia culta Galaesus; G IV 126.

Galatea, Nereïde: I, 1. huc ades, o Galatea! E IX 39. (virginem) miratur cupidas secum rapiens Galatea sorores; Ci 393. qualis Nereïa Doto et Galatea secant spumantem pectore pontum; IX 103. Nerine Galatea, thymo mihi dulcior Hyblae, candidior cycnis, edera formonsior alba, si qua tui Corydonis habet te cura, venito; E VII 37. 2. Vocativ: ſ. I. — II. habeo: ſ. I, 1. venit.

Galatea, Mädchen: malo me Galatea petit, lasciva puella, et fugit ad salices, et se cupit ante videri; E III 64. o quotiens et quae nobis Galatea locuta est! E III 72. petit: ſ. cupit. postquam nos Amaryllis habet, Galatea reliquit; E I 30. dum me Galatea tenebat; E I 31.

galbaneus, aus Galbanum (Harz): discе galbaneo agitare gravis nidore chelydros; G III 415. hic iam galbaneos suadebo incendere odores; G IV 264.

galea, Helm: I. deiectam aerea sortem accepit galea; V. 491. procul aerea ramis dependet galea; X 836. (Aeneas) miratur interque manus et bracchia versat terribilem cristis galeam flammasque minantem ‖ vomentem ‖; VIII 620. adgnoscunt galeam nitentem Messapi; IX 457. galea Euryalum sublustri noctis in umbra prodidit immemorem radiisque adversa refulsit; IX 374. strepit adsiduo cava tempora circum tinnitu galea; IX 809. cui (Turno) triplici crinita iuba galea alta Chimaeram sustinet; VII 785. quem (Turnum) crista tegit galea aurea rubra; IX 50. vomit: ſ. minatur. — II, 1. galeamque ensemque vocati (aequales) accipiunt; V 471. adgnosco: ſ. I. nitet. coniciunt igni galeas ensesque decoros frenaque ferventisque rotas; XI 194. ubi tot Simois correpta sub undis scuta virum galeasque et fortia corpora volvit; I 100. hastam alii galeamque ferunt; XI 91. sic fatus (Coroebus) deinde comantem Androgei galeam induitur; II 392. (Euryalus) tum galeam Messapi habilem cristisque decoram induit; IX 365. miror: ſ. I. minatur. galeam fidus permutat Aletes; IX 307. (Ascanius) galeam ante pedes proiecit inanem, qua ludo indutus belli simulacra ciebat; V 674. (Aeneas) proponit ensem atque insignem galeam solacia victo; V 367. cum agricola gravibus rastris galeas pulsabit inanis; G I 496. hic galeam tectis trepidus rapit, ille . .; VII 638. sic fatus (Aeneas) galeam laeva tenet; X 535. verso: ſ. I. minatur. quam multa scuta virum galeasque et fortia corpera volves, Thybri pater! VIII 359. ſ. corripio. — 2. (tela) partim galea clipeoque resultant inrita; X 330. extremus galeaque ima subsedit Acestes; V 498. — 3. (Aeneas) summa per galeam delibans oscula fatur: „disce“. .; XII 434. (Camilla) Buten aversum cuspide fixit loricam galeamque inter; XI 692. olli (Hyllo) per galeam fixo stetit hasta cerebro; XII 537. — III. tertius Argolica hac galea contentus abito; V 314. — IV, 1. (vates) stipat carinis conum insignis galeae cristasque comantis, arma Neoptolemi; III 468. tum scuta cavaeque dant sonitum flictu galeae; IX 667. — 2. huic (Lynceo) uno desectum ‖ deiectum ‖ comminus ictu cum galea longe iacuit caput; IX 771. — V, 1. nec galeis densisque virum seges horruit hastis; G II 142. indui: ſ. II, 1. proicio. canitiem galea premimus; IX 612. — 2. (vgl. II, 3). imam inter galeam summi thoracis et oras abstulit ense caput; XII 381. sacerdos fronde super galeam et felici comptus oliva; VII 751.

galerus, Lederkappe, Pelzkappe: I. fulvos lupi de pelle galeros tegmen habent capiti; VII 688. — II. (Simylus) tectus galero sub iuga parentes cogit lorata iuvencos; Mo 122.

galla, Gallapfel: proderit et tunsum gallae admiscere saporem; G IV 267.

Gallia, Gallien: Cremona frigida et lutosa Gallia; Cat X 12.

Gallicus, gallisch: tau Gallicum, min et sphin ut ‖ et ‖ male illi sit! Cat II 4.

Gallus, Gallier: I. argenteus anser Gallos in limine adesse canebat. Galli per dumos aderant arcemque tenebant; VIII 656. — II. (Marcellus) eques sternet Poenos Gallumque rebellem; VI 858.

Gallus, Dichter, Freund Vergils: I, 1. (Silenus) canit, errantem Permessi ad flumina Gallum Aonas in montis ut duxerit una sororum; E VI 64. venit Apollo: „Galle, quid ‖ quid, Galle ‖ insanis?“ inquit; E X 22. indigno cum Gallus amore peribat; E X 10. — 2. Vocativ: ſ. I. insanit. — II, 1. duco: ſ. I, 1. errat. — 2. pauca meo Gallo carmina sunt dicenda: neget quis carmina Gallo? E X 2. vos (Pierides) haec facietis maxima Gallo, Gallo, cuius amor tantum mihi crescit in horas, quantum . .; E X 73. nego: ſ. dico. — III. sollicitos Galli dicamus amores; E X 6. ſ. II, 2. facio.

Gangaridae, Völkerschaft in Indien: in foribus pugnam ex auro solidoque elephanto Gangaridum faciam; G III 27.

Ganges, Fluß in Indien: nec pulcher Ganges atque auro turbidus Hermus laudibus Italiae certent; G II 137. septem surgens sedatis amnibus altus per tacitum Ganges cum rolluit; IX 31.

Ganymedes, Sohn des Tros; manet mente repostum genus invisum et rapti Ganymedis honores; I 28.

Garamantes, Volk in Libyen: I. nunc scio, quid sit Amor: duris in cotibus illum aut Tmaros aut Rhodope aut extremi Garamantes nec generis nostri puerum nec sanguinis edunt; E VIII 44. — II. super et Garamantas et Indos (Augustus) proferet imperium; VI 794.

Garamantis, garamantisch, libysch: hic (Iarbas) Hammone satus rapta Garamantide nympha; VI 189.

Garganus, Berg in Apulien: (Diomedes) Argyripam victor Gargani condebat Iapygis agris ‖ arvis ‖; XI 247.

Gargara, Berg in Mysien: I. *ipsa suas mirentur ‖ mirantur ‖ Gargara messes]; G I 103. — II. *illas (equas) ducit amor trans Gargara transque sonantem Ascanium]; G III 269.

garrio, plaudern, schwatzen: eu ‖ est ‖ et Maenalio quae garrit dulce sub antro fistula sonat ‖ sonans ‖; Copa 9.

garrulus, geschwätzig: ante garrula quam tignis nidum suspendat hirundo; G IV 307.

gaudeo, froh sein, sich freuen: I gaudent perfusi sanguine fratrum; G II 510. Amor gressu gaudens incedit luli; I 690. haec (Fama) tum multiplici populos sermone replebat gaudens; IV 190. excipiunt plausu pavidos gaudentque tuentes Dardanidae; V 575. scissa gaudens vadit Discordia palla; VIII 702.

(Turnus) poscit equos gaudetque tuens ante ora frementis; VII 82. (animae) hinc metuunt cupiuntque, dolent gaudentque; VI 733. impastus stabula alta leo ceu saepe peragrans, si forte fugacem conspexit capream, gaudet: sic . .; X 726. qualis leo gaudet comantis exentiens cervice toros; XII 6. cum gaudet nivali vertice se attollens pater Appenninus ad auras; XII 702. gaudete, o celeres, subnisae ‖ subnixae ‖ nubibus altis, gaudete, vagae, laudate, ‖ blandaeque ‖ volucres; Ci 195. — II, 1. pueri, puellae funem manu contingere gaudent; II 239. non minus illa (nutrix parat) tamen, revehi quod moenia Cres-a gaudeat; Ci 385. — 2. qui te, Polio amat, veniat quo te quoque gaudet (venisse); E III 88. Aeneas ablato gaudens componi loedere bellum; XII 109. mollia tenui pede currere carmina, versu ‖ curreus . . versus ‖ (pagina) viribus apta suis Phoebo duce ludere gaudet; Cul 36. (Scylla) suspensam gaudens in corpore ludere vestem; Ci 144. III, 1. (equus) haec iam primo depulsus ab ubere matris audeat ‖ gaudeat ‖; G III 188. — 2. nec tantum Phoebo gaudet Parnasia rupes; E VI 29. quo modo potis gauderent intiba rivis et virides apio ripae; G IV 120. aquilis semper gaudet deus ille coruscis; Ci 529. Aeneas nunc quoque iam nimium gaudens popularibus auris; VI 816. quibus (bonis) gaudet Phoebi chorus ipseque Phoebus; Cat IV 7. (Palinurus) gaudet cognomine terrae ‖ terra ‖; VI 383. puer Ascanius mediis in vallibus acri gaudet equo; IV 157. processit astrum, quo segetes gauderent frugibus; E IX 48. (Aeneas) rerum ignarus imagine gaudet; VIII 730. (equi labor est) magis atque magis blandis gaudere magistri laudibus; G III 185. vos adeo, humani mutatae corporis artus, vos o crudeli fatorum lege, puellae Dauliades, gaudete; Ci 200. quis Iuppiter Anxurus arvis praesidet et viridi gaudens Feronia luco; VII 800. numero deus impare gaudet; E VIII 75. Ci 373. gaudet regno Troianus Acestes; V 757. rivis: ſ. apio. difficiles primum terrae collesque maligni Palladia gaudent silva vivacis olivae; G II 181. quo nunc Turnus ovat spolio gaudetque potitus; X 500. — 3. Iove Dardana pubes gaudet avo; VII 220.

gaudium, (Gaudium), Freude: I. Latonae tacitum pertemptant gaudia pectus; I 502. hic patris Aeneae suspensam blanda vicissim gaudia pertemptant mentem; V 828. tum consanguineus Leti Sopor et mala mentis Gaudia; VI 279. — II. nec (Turnus) ferre videt sua gaudia ventos; X 652. multa tuo laetae (puellae) fundentes gaudia voltu; Cul 120. [non vitae gaudia quaero /nec fas), sed gnato manis perferre sub imos]; XI 180. flaventem prima lanugine malas dum sequeris Clytium infelix, nova gaudia; X 325. — III. ut supremam falsa inter gaudia noctem egerimus, nosti; VI 513.

gaza, Reichtum, Schätze: I apparent rari nantes in gurgite vasto, arma virum tabulaeque et Troïa gaza per undas; I 119. — II. huc undique Troïa gaza incensis erepta adytis mensaeque deorum crateresque auro solidi captivaque vestis congeritur; II 763. — III. reduces gaza laetus (Acestes) agresti excipit; V 40.

Gela, Stadt in Sizilien: (apparent) campi Geloi immanisque Gela fluvii cognomine dicta; III 702.

gelidus, kalt, eisig, erkältend: cum pater in ripa gelidique sub aetheris axe Aeneas procubuit; VIII 28. est ingens gelidum lucus prope Caeritis amnem; VIII 597. qui (viri) arva Gabinae Iunonis gelidumque Anienem colunt; VII 283. Daedalus insuetum per iter gelidas enavit ad arctos; VI 16. illum (Orphea) gelidis haec evolvisse sub astris; G IV 509. o qui me gelidis convallibus Haemi sistat! G II 488. memini Priamum Salamina petentem, protinus Arcadiae gelidos invisere fines; VIII 159. hic gelidi fontes; E X 42. his suberat gelidis manans e fontibus unda; Cul 148. aput gelidi cum flumina concitus Hebri sanguineus Mavors clupeo increpat ‖ intonat ‖; XII 331. quae (Agaue) gelidis bacchata iugis requievit in antro; Cul 113. (Simylus) imperat flamma gelidos adolere liquores; Mo 38. illum (Gallum) gelidi fleverunt saxa Lycaei; E X 15. multa adeo gelida melius se nocte dedere; G I 287. qua spe gelidis in nubibus haeres? XII 796. postera lux ubi gelida venientem ignem quatiebat ab Oeta; Ci 350. saeva velut gelidis Edonum Bistonis oris virgo bacchatur; Ci 165. [hic etiam nocuum capiti gelidumque papaver] (virebat); Mo 75. id venti curant gelidaeque pruinae; G II 263. exigua tantum gelidus ros nocte reponet; G II 202. hinc lucum ingentem et gelida (Enandrus) monstrat sub rupe Lupercal; VIII 343. mihi gelidus coit formidine sanguis; III 30. sociis subita gelidus formidine sanguis deriguit; III 259. gelidus tardante senecta sanguis hebet; V 395. gelidus concrevit frigore sanguis; XII 905. nunc varia in gelida sede ‖ viridis gelida saepe ‖ lacerta latet: Copa 28. gelidus toto manabat corpore sudor; III 175. gelidus per ima cucurrit ossa tremor; II 120. XII 447. gelidus Teucris per dura cucurrit ossa tremor; VI 54. quem (Mercurium) candida Maia Cyllenae gelido conceptum vertice fudit; VIII 139. qua gelidus per imas quaerit iter vallis Ufens; VII 801. tertia lux gelidam caelo dimoverat umbram; XI 210. vere novo gelidus canis cum montibus umor liquitur; G I 43.

Gelonus, ſkythiſcher Nomade: I. ferire venam Bisaltae quo more solent acerque Gelonus; G III 461. — II. aspice Eoas domos Arabum pictosque Gelonos; G II 115. hic (Mulciber) Lelegas Carasque sagittiferosque Gelonos finxerat; VIII 725. pingo: ſ. aspicio.

Gelous, zu Gela gehörig: (apparent) campi Geloi immanisque Gela fluvii cognomine dicta; III 701.

gelu, Kälte, Eisfälte, Eis, Erſtarrung: rura gelu tum claudit hiems: G II 317. natos saevo gelu duramus et undis; IX 604. iacet aggeribus niveis informis et alto terra gelu late; G III 355. ubi altius ad vivom persedit horrida cano brnma gelu; G III 443. mihi tarda gelu saeclisque effeta senectus invidet imperium; VIII 508.

gemellus, doppelt, zwillinge: I. (Sabinus) nunc eburnea sedetque sede seque dedicat tibi, gemelle Castor et gemelle Castoris: Cat X 25. — II. hic inter densas corylos modo (capella) gemellos, spem gregis, a, silice in nuda conixa reliquit; E I 14.

gemino, verdoppeln: hunc plausus hiantem per cuneos geminatus plebisque patrumque corripuit; G II 509. (nutrix) inde mago geminata Iovi ‖ magi venerata Iovis ‖ Stygialia sacra pergit; Ci 374.

geminus, doppelt, zwillinge, zwei, beide: Danai invadunt, aerrimus Aiax et gemini Atridae; II 415. vidi ipse furentem caede Neoptolemum geminosque in limine Atridas; II 500. hic et Aloidas geminos immania vidi corpora; VI 582. quis Gracchi genus aut geminos, duo fulmina belli, Scipiadas (tacitos relinquat)? VI 842. non extimui, quod a ‖ ab ‖ stirpe fores geminis coniunctus Atridis; VIII 130. vos etiam, gemini, Rutulis cecidistis in agris ‖ arvis ‖, Daucia proles; X 390. huc geminas nunc flecte acies; VI 788. gemini a Tenedo angues incumbunt pelago; II 203. (erinys) geminos erexit crinibus anguis; VII 450. ut (Hercules) prima novercae monstra manu geminosque premens eliserit angues; VIII 289. regina necdum etiam geminos a tergo respicit anguis; VIII 697. (Andromache) geminas, causam lacrimis, sacraverat aras; III 305. (columbae) sedibus optatis gemina sub arbore sidunt; VI 203. quaqua geminas avium vox obstrepit aures; Cul 150. (Aeneas) geminas legit de classe biremis remigioque aptat; VIII 79. (Entellus) in medium geminos immani pondere caestus proiecit; V 401.

gemini custodes limine ab alto praecedunt canes; VIII 461. vix (Aeneas) ea fatus erat, geminae cum forte columbae venere; VI 190. unde (se erumpit) gemina auratus taurino cornua voltu Eridanus; G IV 371. viden ut geminae stant vertice cristae? VI 779. gemini lapsu delubra ad summa dracones effugiunt ‖ diffugiunt ‖; II 225. iubet duci geminas cui (Augusto) tempora flammas laeta vomunt; VIII 680. gemini fratres Tiburtia moenia lincunt; VII 670. (Aeneas) geminum pugnae proponit honorem; V 365. absenti Aeneae currum geminosque ingalis; VII 280. (Simylus) geminos tum veste lacertos liberat; Mo 21. tertia dona (Aeneas) facit geminos ex aere lebetas cymbiaque; V 266. gemino dimittunt ‖ demittunt ‖ bracchia muro turriti scopuli; III 535. huic (vitulo) geminae nares et spiritus oris multa reluctanti obstruitur; G IV 300. serva datur, Cressa genus, Pholoë, geminique sub ubere nati; V 285. adgnovit (Anchises) prolem ambigham geminosque parentes; III 180. dicuntur geminae pestes cognomine Dirae; XII 845. [sunt geminae Somni portae]; VI 893. sunt geminae belli portae ⟨sic nomine dicunt⟩; VII 607. donec regina sacerdos Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem; I 274. geminos huic (lupae) ubera circum ludere pendentis pueros; VIII 631. quales aëriae liquentia flumina circum consurgunt geminae quercus; IX 681. binc atque hinc vastae rupes geminique minantur in caelum scopuli; I 162. veluti demens videt Pentheus solem geminum et duplicis se ostendere Thebas; IV 470. aemula necdum temporibus geminis canebat sparsa senectus; V 416. (Turnus) mediam ferro gemina inter tempora frontem dividit; IX 750. (Iopas) canit [arcturum pluviasque hyadas geminosque triones]; I 744. Palinurus notat arcturum pluviasque hyadas geminosque triones; III 516. dabo tripodas geminos; IX 265. geminas vestes auroque ostroque rigentis extulit Aeneas; XI 72.

gemitus, Seufzen, Aechzen, Stöhnen, Wehklagen, Brüllen, Tröhnen: I. tum vero gemitus morientum; XI 633. maestus per omnis it gemitus; IX 499. — II. gemitum cadentum (virorum) accipio; X 674. adgnovit longe gemitum praesaga mali mens; X 843. quantos ille virum magnam Mavortis ad urbem campus aget gemitus! VI 873. gemitus lacrimabilis imo auditur tumulo; III 39. gemitum ingentem pelagi pulsataque saxa audimus longe; III 555. taurus extremos ciet gemitus; G III 517. do: ſ. **do**, III. gemitum (6 St.) S. 186, b. (Hector) graviter gemitus imo de pectore ducens; II 288. hinc exaudiri gemitus et saeva sonare verbera; VI 557 hinc exaudiri gemitus iraeque leonum; VII 15. fit gemitus; VI 220. Alcides magnum sub imo corde premit gemitum; X 465. validi incudibus ictus auditi referunt gemitus; VIII 420. ingentem gemitum (Iliades) tunsis ad sidera tollunt pectoribus; XI 37. — III, 1. substitit Aeneas gemituque haec addidit alto: „nos“ . .; XI 95. consurgunt gemitu Rutuli; XII 928. quo gemitu conversi animi; II 73. o gemitu non frustra exterrita tanto, Cyrene soror; G IV 353. lamentis gemituque et femineo ululatu tecta fremunt; IV 667. spiritus interdum gemitu gravis; G III 506. (Polyphemus) dentibus infrendens gemitu; III 664. Danai gemitu atque ereptae virginis ira undique collecti invadunt; II 413. domus interior gemitu miseroque tumultu miscetur; II 486. vix ea fatus eram, gemitu cum talia (Panthus) reddit: „venit . .; II 323. socii multo gemitu lacrimisque impositum scuto referunt Pallanta frequentes; X 505. gemitu nemus omne remugit; XII 722. (coniunx) talia vociferans gemitu tectum omne replebat; II 679. — 2. cum: ſ. **cum**, IV. gemitu (5 St.) S. 152, b.

gemma, Auge, Knoſpe, Edelſtein: I. ipse inter medios, Veneris instissima cura, Dardanius puer qualis gemma micat, fulvum quae dividit aurum, aut collo decus aut capiti; X 134. qua se medio trudunt de cortice gemmae et tenuis rumpunt tunicas; G II 74. iam lento turgent in palmite gemmae; E VII 48. — II, 1. (pampinus) trudit gemmas et frondes explicat omnis; G II 335. ſ. 1. trudunt. — 2. ut gemma bibat et Sarrano dormiat ostro; G II 506. — III. ferre iubet duplicem gemmis auroque coronam; I 655. hic regina gravem gemmis auroque poposcit pateram; I 728. *regalis accensa (virgo) comas, accensa cororam insignem gemmis; VII 76. qua diducta genas pandebant lumina gemmis; Cul 185. quam (pharetram) tereti subnectit fibula gemma; V 313

gemmo, Knoſpen treiben: tellus gemmantis picta per herbas; Cul 70.

gemo, ſeufzen, ächzen, knarren, klagen, dröhnen, beklagen: I. (Euandrus) haeret lacrimansque gemensque; XI 150. gemit impositis incudibus Aetna; G IV 173. cum gemerent repleti amnes; V 806. gemit impositis incudibus antrum; VIII 451. cum graviter tunsis gemit aera frugibus; G III 133. gemuit sub pondere cumba sutilis; VI 413. nec tamen interea raucae tua cura palumbes nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo; E I 58. nec plaustris cessant vectare gementibus ornos; XI 138. quadrupes successit gemens stabulis; VII 501. primus equi labor est tractu gementem ferre rotam; G III 183. gemit ultima pulsu Thraeca pedum; XII 334. turtur; ſ. palumbes. — II. praecipue pius Aeneas nunc acris Oronti, nunc Amyci casum gemit et crudelia secum fata Lyci fortemque Gyan fortemque Cloanthum; I 221. (Aeneas) animum pictura pascit inani multa gemens; I 465. [multa gemens (Aeneas) magnoque animum labefactus amore]; IV 395. pater multa gemens casuque animum concussus amici; V 869. illum (Arruntem) expirantem socii atque extrema gementem obliti lincunt; XI 865. tantum effata (Iuturna) caput glauco contexit amictu multa gemens; XII 886. ſ. ignominiam. gemens tum quos amisit inultos amores; G III 226. casum, fata: ſ. alqm. (taurus) multa gemens ignominiam plagasque superbi victoris; G III 226.

gena, Wange: I. adinvant: ſ. tabent. nec lacrimis caruere genae; V 173. accepit vocem lacrimis Lavinia matris flagrantis perfusa genas; XII 65. (Carme) dulcia deinde genis rorantibus oscula figens persequitur . .; Ci 253. (adiuvant) tabentes genae et iuvenali in corpore pallor; XII 221. Dido maculis trementis interfusa genas; IV 644. — II, 1. qua diducta genas pandebant lumina gemmis; Cul 185. tum mihi prima genas vestibat flore iuventas; VIII 160. — 2. figo: ſ. I. rorant. pauitatim tremebunda (Carme) genis obducere vestem virginis incipit; Ci 342. — 3. effusae genis lacrimae; VI 686. — III. filia prima manu flavos Lavinia crinis et roseas laniata genas; XII 606. ſ. I. flagrant, tremunt.

gener, Schwiegerſohn, Eidam, Bräutigam der Tochter: I, 1. generos externis adfore ab oris, qui sanguine nostrum nomen in astra ferant; VII 270. regina ardentem generum monitura ‖ moritura ‖ tenebat: „Turne“ . .; XII 55. hac gener atque socer coeant mercede suorum; VII 317. (Coroebus) gener auxilium Priamo Phrygibusque ferebat; II 344. externi venient generi, qui sanguine nostrum nomen in astra ferant quorumque a ‖ ab ‖ stirpe nepotes omnia sub pedibus vertique regique videbunt; VII 98. ſ. adsunt. gener socerque, perdidistis omnia; Cat VI 6. hunc illum fatis externa ab sede profectum portendi generum; VII 256. veniunt: ſ. fert. — 2. gener Noctuine, putidum caput; Cat VI 2. ſ. 1. perdunt. — II, 1. quem (Turnum) regia coniunx adiungi generum miro properabat amore; VII 57. *qui non Dardanium Aenean generum asciverit urbi;

XI 472. (?) qui non Aenean generum adsciverit ultro; XII 613. an te sibi generum Tethys emat omnibus undis; G I 31. gener adversis instructus Eois; VI 831. ut essent qui generum Minoa auctoribus extis iungere suaderent; G 367. si gener externa petitur de gente Latinis; VII 367. portendo: ſ. I, 1. proficiscitur. teneo: ſ. I, 1. ardet. nec generum Aenean captiva videbo; XII 63. mussat rex ipse Latinus, quos generos vocet; XII 658. — 2. quin gnatam egregio genero dignisque hymenaeis des, pater; XI 355. promissam eripui genero; XII 31. — III. saepe animam generi pro qua pater impius hausit; Cat IX 31. stirps: ſ. I, 1. fert.

generamen. Sproß: hic et Tantaleae generamen prolis Atrides adsidet, Argivum lumen; Cul 334.

generatim, klaſſenweiſe: agite o proprios generatim discite cultus, agricolae; G II 35.

generator. Erzeuger: Acragans ostentat moenia, magnanimum quondam generator equorum; III 704.

genero. zeugen, erzeugen, hervorbringen: 1. aliam ex alia generando suffice prolem; G III 65. — II bina boum Troia generatus Acestes dat capita; V 61. Anchisa generate, deum certissima proles; V 322. quem (Oebalum) generasse Telon Sebethide nympha fertur; VII 734. Maiam, auditis si quicquam credimus, Atlans generat; VIII 141. *tantus amor florum et generandi gloria mellis; G IV 305.

generosus. edel, berühmt: te viderunt, Ismare, gentes calamos armare veneno, Maeonia generose domo; X 141. Ilva insula inexhaustis Chalybum generosa metallis; X 174. continuo pecoris generosi pullus in arvis altius ingreditur; G III 75.

genesta ſ. **genista.**

genetrix. Mutter: I, 1. ipsa deum fertur genetrix Berecyntia magnum vocibus his adfata Iovem: „da“ . . ; IX 82. ipsa decoram caesariem nato genetrix lumenque iuventae purpureum et laetos oculis adflarat honores; I 590. hic Venus dictamnum genetrix Cretaea carpit ab Ida; XII 412. hanc genetrix faciem miserata refecit et dedit esse deas; X 234. me magna deum genetrix his detinet oris; II 788. genetrix Priami de gente vetusta est mihi, quam miseram tenuit non Ilia tellus mecum excedentem. hanc ego nunc ignaram huius quodcumque pericli est inque salutatam linquo; IX 284. vos ite solutae, ite deae pelagi: genetrix iubet; IX 117. hic mentem Aeneae genetrix pulcherrima misit, iret ut ad muros; XII 554. non illum genetrix nobis ‖ nobis genetrix ‖ pulcherrima talem promisit Graiumque ideo bis vindicat armis; IV 227. reficit: ſ. dat. (sanctum mihi nomen ‖ numen ‖) arma rogo genetrix nato; VIII 383. vindicat: ſ. promittit. o genetrix, quo fata vocas? IX 94. — 2. erit ista mihi genetrix nomenque Creusae solum defuerit; IX 297. — 3. Vocativ: ſ. 1. vocat. — II, 1, linquo, teneo: ſ. I, 1. est. tu, oro, solare inopem (genetricem) et succurre relictae; IX 290. — 2. succurro: ſ. 1. — III. paret Amor dictis carae genetricis; I 689. iam domum mirans genetricis et umida regna; G IV 363.

genialis. einladend, feſtlich: invitat genialis hiems curasque revolvit; G I 302. lucent genialibus altis aurea fulcra toris; VI 603.

genista ‖ genesta ‖, Ginſter: salices humilesque genistae aut illae pecori frondem aut pastoribus umbram sufficiunt; G II 434. aliae (arbores) sponte sua veniunt, ut molle siler lentaeque genistae; G II 12.

genitalis. fruchtbar: hoc faciunt, nimio ne luxu obtusior usus sit genitali arvo; G III 136. vere tument terrae et genitalia semina poscunt; G II 324.

genitor. Erzeuger, Vater: I. **absolut**: 1. dum genitor nati parma protectus abiret; X 800. genitor, quem tollere in altos optabam primum montis primumque petebam, abnegat excisa vitam producere Troia exiliumque pati; II 635. nymphae tuque, o Thybri tuo genitor cum flumine sancto, accipite Aenean; VIII 72. his ubi laeta deae permulsit pectora dictis, iungit equos auro genitor spumantiaque addit frena feris manibusque omnis effundit habenas. caeruleo per summa levis volat aequora curru; V 817. hic vero victus genitor se tollere ad auras, adfaturque deos et sanctum sidus adorat; II 699. genitor natum dictis adfatur amicis: „stat“ . . ; X 466. adorat: ſ. adfatur. „vos o, quibus integer aevi sanguis“ ait (genitor), „vos agitate fugam; II 639. tum genitor „audite, o proceres,“ ait; III 102. audiit et caeli genitor de parte serena intonuit laevom; IX 630. audiat haec genitor, qui foedera fulmine sancit; XII 200. tu, genitor, cape sacra manu patriosque penatis; II 717. devicta genitor quae (pocula) cepit Arisba; IX 264. fata cavens silvis genitor celarat Halaesum; X 417. comitatur: ſ. fert. concessit in iras ipse deum antiquam genitor Calydona Dianae; VII 306. haec genitor digressu dicta supremo fundebat: famuli conlapsum in tecta ferebant; VIII 583. aequora postquam prospiciens genitor caeloque invectus aperto flectit equos curruque volans dat lora secundo; I 155. quin, ut te supplex peterem, idem (genitor) orans mandata dabat; VI 116. da iungere dextram, da, genitor; VI 698. bis sex genitor lectissima matrum corpora captivosque dabit suaque omnibus arma; IX 272. toto genitor quae (fulmina) plurima caelo deicit in terras; VIII 427. dixerat ille (genitor), et iam ignis auditur; II 705. dimittit: ſ. parat. omnipotens genitor, tanton me crimine dignum duxisti? X 668. effundit: ſ. addit. non ita me genitor, bellis adsuetus Opheltes, sublatum erudiit; IX 201. fuit et tibi talis Anchises genitor; XII 934. nec genitor cordi est; Ci 261. sum Troiam genitore Adamasto paupere profectus; III 614. cum genitor per umbram prospiciens „nate“ exclamat, „fuge, nate! propinquant“; II 732. ille (genitor) meum comitatus iter maria omnia mecum atque omnis pelagique minas caelique ferebat, invalidus, viris ultra sortemque senectae; VI 112. flectit: ſ. dat; I 155. fundit: ſ. conlabitur. Tyrrhenum genitor Tarchonem in proelia saeva suscitat et stimulis haut mollibus incitit ‖ inicit ‖ iras; XI 727. intonat: ſ. audit. iungit: ſ. addit. nihil illos Herculis arma nec validae iuvere manus genitorque Melampus; X 320. interea genitor Tiberini ad fluminis undam volnera siccabat lymphis corpusque levabat arboris adclinis trunco; X 833 talia (genitor) perstabat memorans fixusque manebat; II 650. genitor quem (filium) miserat Arcens; IX 583. orat: ſ. dat; VI 116. his actis aliud genitor secum ipse volutat Iuturnamque parat fratris dimittere ab armis; XII 843. patitur: ſ. abnegat. permulcet: ſ. addit. perstat: ſ. manet. producit: ſ. abnegat. prospicit: ſ. dat; I 155. exclamat genitor mihi talia namque ⟨nunc repeto⟩ Anchises fatorum arcana reliquit; VII 122. superstes restarem ut genitor; XI 161. sancit: ſ. audit. siccat: ſ. levat. suscitat: ſ. incutit. tollit: ſ. adfatur. an te, genitor, cum fulmina torques, nequiquam horremus? IV 208. genitor tum Belus opimam vastabat Cyprum; I 621. volat: ſ. addit. dat; 155. genitor veterum volvens monimenta virorum; III 102. volutat: ſ. parat. — 2. quae te, genitor, sententia vertit? I 237. men efferre pedem, genitor, te posse relicto sperasti? II 657. tua me, genitor, tua tristis imago saepius occurrens adegit . . ; VI 695. exulibusne datur ducenda Lavinia Teucris, o genitor? VII 360. per eversae, genitor, tumantia Troiae excidia obtestor,

liceat . . ; X 45. ſ. I. aceipit, capit, dat; VI 698. ducit, torquet.

II. **nach Verben**: 1. hic heu genitorem, omnis curae casusque levamen, amitto Anchisen; III 709. illum (genitorem) ego per flammas eripui his umeris medioque ex hoste recepi; VI 110. fero: ſ. I. 1. conlabitur. figo: ſ. I, 1. manet. horreo: ſ. I, 1. torquet. inveho: ſ. I, 1. dat; I 155. peto: ſ. I. 1. abnegat. protego: ſ. I. 1. abit. recipio: ſ. eripio. eui sola salus genitore reducto; IX 257. relinquo: ſ. I, 2. A II 657. tuane haec genitor per volnera servor? X 818. cessi et sublato montes genitore petivi; II 804. ſ. I, 1. abit, adfatur. verto: ſ. I, 2. A I 237. vinco: ſ. I, 1. adfatur. precibus vocate Anchisen genitorem; VII 134. — 2. quem (cratera) Thracius olim Anchisae genitori in magno munere Cisseus dederat; V 537. una quem (Mimanta) noete Theano in lucem genitori Amyco dedit et regina . .; X 704. hoc magis (Aeneas) inceptos genitori instaurat honores; V 94. cui (Priamo) Pyrrhus „referes ergo haec et nuntius ibis Pelidae genitori. illi mea tristia facta degeneremque Neoptolemum narrare memento; II 548. — 2. et ‖ ut ‖ (dum) inxta genitorem adstat Lavinia virgo; VII 72. Aeneas ad genitorem imas Erebi descendit ad umbras; VI 404. quod te per genitorem oro, per spes surgentis Iuli; VI 364.

III. **nach Subſtantiven**: regius accitu cari genitoris ad urbem puer ire parat; I 677. ille (Iulus) ubi magnum falsi implevit genitoris amorem; I 716. ingemuit cari graviter genitoris amore Lausus; X 789. ire ad conspectum cari genitoris et ora contingat; VI 108. subiit cari genitoris imago; II 560. genitoris imagine capta (Dido); IV 84. rex sollicitus monstris oracula Fauni, fatidici genitoris, adit; VII 82. ora: ſ. conspectus. tristis Aristaeus Penei genitoris ad undam stat lacrimans; G IV 355.

IV. **Ablativ**: Acmon nec Clytio genitore minor nec fratre Menestheo; X 129.

genius. Schutzgeiſt: 1. (Aeneas) incertus, geniumne loci famulumne parentis esse putet; V 95. — II. (Aeneas) geniumque loci primumque deorum Tellurem precatur; VII 136.

gens. Stamm, Geſchlecht, Art, Volksſtamm, Volk: I. **abſolut**: 1. qua Pellaei gens fortunata Canopi accolit effuso stagnantem flumine Nilum et circum pictis vehitur sua rura phaselis; G IV 289. multi nos populi, multae et petiere sibi, et volnere adiungere gentes; VII 238. [multas viro se adiungere gentis Dardanio]; VIII 13. adsueta: ſ. est; VII 746. factam cognomine gentem hortor amare focos; III 133. nec gens ulla tuos aeque celebrabit honores; XII 840. tanton placuit concurrere motu, Iuppiter, aeterna gentis in pace futuras? XII 504. tum libera fati classem conscendit inssis gens Lydia divom, externo commissa duci; X 155. quo (puero) ferrea primum desinet ac toto surget gens aurea mundo; E IV 9. eum (Protea) vasti circum gens umida ponti exultans rorem late dispersit ‖ dispergit ‖; G IV 430. ante impia quam caesis gens est epulata iuvencis; G II 537. eui (Iovi) nunc Maurusia pictis gens epulata toris Lenaeum libat honorem; IV 207. iam dies epulata novem gens omnis; V 762. fore bello egregiam et facilem vietu per saecula gentem; I 445. quidquid ubique est gentis Dardaniae, magnum quae sparsa per orbem; I 602. ſ. concurrunt. et gens illa quidem sumptis non tarda pharetris; G II 125. at non qua Scythiae gentes Maeotiaque unda; G III 349. horrida praecipue cui (Ufenti) gens adsuetaque multo venatu nemorum, duris Aequicula glaebis; VII 746. gens illi (Mantuae) triplex, populi sub gente quaterni; X 202. exultat: ſ. dispergit. tot milia gentes arma ferunt Italae; IX 132. ubi Lydia quondam gens, bello praeclara, ingis insedit Etruscis. hanc multos florentem annos rex deinde superbo imperio tenuit Mezentius; VIII 480. incedunt victae longo ordine gentes, quam variae linguis, habitu tam vestis et armis; VIII 722. gens eadem, quae te, crudeli Daunia bello insequitur; VIII 146. insidit: ſ. floret. ni gens crudelis madida cum veste gravatum ferro invasisset praedamque ignara putasset; VI 359. libat: ſ. epulatur; IV 207. ludit: ſ. II, 1. mitto. paribus se legibus ambae invictae gentes aeterna in foedera mittant; XII 191. nascitur: ſ. tenet. gens inimica mihi Tyrrhenum navigat aequor, Ilium in Italiam portans victosque penates; I 67. te propter Libycae gentes Nomadumque tyranni odere, infensi Tyrii; IV 320. hinc Italae gentes omnisque Oenotria tellus in dubiis responsa petunt; VII 85. ſ. adiungunt. portat: ſ. navigat. putat: ſ. invadit. surgit: ſ. desinit. neve ignorate Latinos Saturni gentem, haut vinclo nec legibus aequam, sponte sua veterisque dei se more tenentem; VII 203. haec memora (tenebat) gens virum truncis et duro robore nata; VIII 315. tum manus Ausonia et gentes venere Sicanae; VIII 328. te quoque magnanimae viderunt, Ismare, gentes volnera derigere ‖ dirigere ‖; X 139. vigilasne, deum gens, Aenea? X 228. hunc (amnem) circum innumerae gentes populique volabant; VI 706. volunt: ſ. adiungunt. — 2. o gens infelix, cui te exitio Fortuna reservat? V 624. o fortunatae gentes, Saturnia regna, antiqui Ausonii! XI 252. ſ. I. vigilat.

II. **nach Verben**: 1. addam bis thriumphatas utroque ab litore gentes; G III 33. adiungo: ſ. I, 1. adiungit. num hortati sumus Tyrrhenam fidem aut gentis agitare quietas? X 71. hanc aspice gentem Romanosque tuos; VI 788. sin alios finis aliamque capessere gentem est animus; XI 324. committo: ſ. I, 1. conscendit. tantae molis erat Romanam condere gentem; I 33. morbi corripiunt spemque gregemque simul cunctamque ab origine gentem; G III 473. gens dura atque aspera cultu debellanda tibi est Latio ‖ Latio est ‖; V 730. quamvis ille (equus) Neptuni ipsa deducat origine gentem; G III 122. stabunt demissae ab Iove gentis nomina; G III 35. nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem; I 533. III 166 linquit fratris Tiburti dictam cognomine gentem; VII 671. Claudia nunc a quo (Clauso) diffunditur et tribus et gens per Latium; VII 708. satis est gentem effugisse nefandam; III 653. postquam res Asiae Priamique evertere gentem immeritam visum superis; III 1. inde lupae fulvo nutricis tegmine laetus Romulus excipiet gentem; I 275. non ego cum Danais Troianam exscindere gentem Aulide iuravi; IV 425. ferro sceleratam excindere gentem, coniuge praerepta; IX 137. Iuno tovebit Romanos, rerum dominos, gentemque togatam; I 282. o regina, cui Iuppiter institia dedit gentis frenare superbos; I 523. hortor: ſ. I, 1. amat. ignoro: ſ. I, 1. tenet. intravi penitus repostas Massylum gentis praetentaque Syrtibus arva; VI 60. linquo: ſ. dico. Ausonii Troia gens missa coloni versibus ludunt; G II 385. cum tu supplex quas gentis Italum aut quas non oraveris urbes! VI 92. Mars perdere gentem immanem Lapithum valuit; VII 304. nunc aliam ex alia bellando quaerere gentem? Cat IX 53. reservo: ſ. I, 2. A V 624. spargo: ſ. I, 1. est; I 602. talis hyperboreo septem subiecta trioni gens effrena virum Riphaeo ‖ Rhipaeo ‖ tunditur euro et pecudum fulvis velatur corpora saetis; G III 381. nulli fas Italo tantam subiungere gentem; VIII 502. teneo: ſ. I, 1. floret, tenet. thriumpho: ſ. addo. tundo, velo: ſ. subicio. veho: ſ. I, 1. accolit. ne cessa extollere vires gentis bis victae; XI 402. — 2. descripsit radio totum qui gentibus orbem; E III 41. hic fata, dicta meae genti, ponam; VI 73. (Anteuor) genti nomen dedit armaque fixit Troia; I 248. si quando genti meae data moenia cernam;

III 501. vos quoque Pergameae iam fas est parcere genti dique deaeque omnes; VI 63. hoc regnum dea gentibus esse iam tum tenditque fovetque; I 17. ultimus ille dies bello gentique fuisset; IX 759. — 3. o sate gente deum! VIII 36. — 3. hos super advenit Volsca de gente Camilla, bellatrix; VII 803. non media de gente Phrygum exedisse nefandis urbem odiis satis est; V 785. qua spe inimica in gente moratur? IV 235. si gener externa petitur de gente Latinis; VII 367. venio de: ſ. **de**, I. venio de gente (3 St.) S. 162, a.

III. **nach Subſtantiven**: 1. o Danaum fortissime gentis Tydide! I 96. vgl. milia. alqd: ſ. I, 1. est; I 602. ille (Diomedes) urbem Argyripam patriae cognomine gentis condebat; XI 246. mons Idaeus ubi et gentis cunabula nostrae; III 105. duces: ſ. mores. cum (apes) gentis adultos educunt fetus; I 431. ſ. spes. urbem et finis et litora gentis diversi explorant; VII 149. proximus ille Procas, Troianae gloria gentis; VI 767. animo multus recursat gentis honos; IV 4. litora: ſ. fines. nunc celeres Afros, periurae milia gentis, adire? Cat IX 51. quae loca, quive habeant homines, ubi moenia gentis, vestigemus; VII 131. magnanimos duces totiusque ordine gentis mores et studia et populos et proelia dicam; G IV 4. continuo notas et nomina gentis inurunt; G III 158. ſ. II, 1. demitto. notae: ſ. nomina. series rerum ducta antiqua ‖ antiquae ‖ ab origine gentis I 642. nescis heu, perdita, necdum Laomedonteae sentis periuria gentis? IV 542. populi, proelia: ſ. mores. hinc mihi Massulae gentis monstrata sacerdos; IV 483. alter ab Arcadio Tegeaeae sanguine gentis; V 299. quos in spem statues summittere gentis; G III 73. aliae (apes) spem gentis adultos educunt fetus; G IV 162. studia: ſ. mores. viro gentis quam (natam) iungere nostrae non sortes sinunt; VII 268. vires: ſ. II, 1. vinco. urbs: ſ. fines. — 2. tres Threïcios Boreae de gente suprema (Clausus) sternit; X 350. (Pallas) hinc Sthenium petit et Rhoeti de gente vetusta Anchemolum; X 388. est et Volscorum egregia de gente Camilla; XI 432. vgl. IV. de. bellum cum: ſ. **cum**, III. bellum duco, gero cum gente (5 St) S. 152, a. iubet duci Aeneae geminos ingalis illorum de gente, patri quos daedala Circe furata creavit; VII 282. genetrix Priami de gente vetusta est mihi; IX 284. qui maneant Itala de gente nepotes; VI 757. centum oratores prima de gente Latinos ire placet; XI 331. esse cum dura proelia gente; XI 48. nec puer Iliaca quisquam de gente Latinos in tantum spe tollet avos; VI 875.

IV. **Präpoſitionen**: neque me Argolica de gente negabo; II 78. rex ipse Iovis de gente suprema; VII 220. ex: ſ. II, 1. quaero. mortalia corda per gentes humilis stravit pavor; G I 331. neque hoc sine nomine letum per gentis erit; XI 847. hic iam ter centum totas regnabitur annos gente sub Hectorea; I 273. iure omnia bella gente sub Assaraci fato ventura resident; IX 643. ſ. I, 1. est; X 202.

genu, Knie (genua zweifilbig: ſ. I): I. quamquam tardata ‖ tardante ‖ sagitta interdum genua impediunt cursumque recusant; XII 747. tarda trementi (Entello) genua labant; V 432. genua labant; XII 905. recusant: ſ. impediunt. — II, 1. dixerat, et genua amplexus genibusque volutans haerebat; III 607. genua amplectens (Magus) effatur talia supplex; „per“ . .; X 523. (Corynaeus) impresso genu nitens terrae applicat ipsum (Ebusum); XII 303. tardo: ſ. impedio. (Dareta) genua aegra trahentem iactantemque utroque caput ducunt . .; V 468. — 2. haereo: ſ. 1. amplector. — III, 1. venatrix nuda genu nodoque sinus collecta fluentis; I. 320. — 2. niti: ſ. II, 1. imprimo. postquam genibus adversae obluctor harenae; III 38.

genuinus, Backenzahn: fame genuini crepant? Cat XIII 36.

genus, Geſchlecht, Stamm, Volksſtamm, Familie, Herkunft, Stand, Klaſſe, Gattung, Art: I. **abſolut**: 1. hinc pecudes armenta viros, genus omne ferarum, quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; G IV 223. talia coniugia et talis celebrent hymenaeos egregium Veneris genus et rex ipse Latinus; VII 556. nec saxa nec ullum telorum interea cessat genus; II 468. hinc Gaetulae urbes, genus insuperabile bello, cingunt; IV 40. durum a stirpe genus natos ad flumina primum deferimus; IX 603. Silvius, unde genus Longa nostrum dominabitur Alba; VI 766. duo sunt genera; G IV 92. Beroë, cui genus et quondam nomen natique fuissent; V 621. Laurentes nymphae, genus amnibus undest, accipite Aenean; VIII 71. quoi (Camerti) genus a proavis ingens clarumque paternae nomen erat virtutis; XII 225. hic (est) violae genus omne; Cul 400. genus haut unum nec fortibus ulmis nec salici lotoque neque Idaeis cyparissis; G II 83. genus unde Latinum; I 6. set fines Libyci, genus intractabile bello; I 339. quod genus hoc hominum? I 539. (lopas) canit, unde hominum genus et pecudes; I 743. genus a quo (Dardano) principe nostrum; III 168. Mnestheus agit Pristim, (mox Italus Mnestheus, genus a quo nomine Memmi); V 117. Cloanthus, genus unde tibi, Romane Cluenti; V 123. et mi genus ab Iove summo; VI 123. hic genus anticum Teucri, pulcherrima proles; VI 648. inde hominum pecudumque genus vitaeque volantum; VI 728. Mantua, dives avis; sed non genus omnibus unum; X 201. se immiscuit dirum tiniae genus; G IV 246. hic mixtum genus prolesque biformis Minotaurus inest, Veneris monimenta nefandae; VI 25. hinc genus Ausonio mixtum quod sanguine surget, supra homines, supra ire deos pietate videbis; XII 839. * hoc acrius omnes (apes) incumbent generis lapsi sarcire ruinas; G IV 249. genus immortale manet; G IV 208. manet mente repostum genus invisum; I 28. lapides, unde homines nati, durum genus; G I 63. ſ. arcessit. Arcades, genus a Pallante profectum; VIII 51. omne adeo genus in terris hominumque ferarumque et genus aequoreum, pecudes pictaeque volucres, in furias ignemque ruunt; G III 242. genus e silvis Cyclopum et montibus altis excitum ruit ad portus; III 675. sic genus amborum scindit se sanguine ab uno; VIII 142. surgit: ſ. it. his (modis) genus omne silvarum fruticumque viret nemorumque sacrorum; G II 20. iam iam nec nobis aequo senioribus ullum vivere uti cupiam vivit genus; Ci 294. ductores volitant, et genus Assaraci Mnestheus et fortis Asilas; XII 127. elliptiſch (vgl. est): quid lynces Bacchi variae et genus acre luporum atque canum? G III 264. (Mezentius) componens manibusque manus atque oribus ora, tormenti genus; VIII 487. — 2. credo equidem, nec vana fides, (hospitem) genus esse deorum; IV 12. hic vir ‖ hic ‖, hic est, Augustus Caesar, divi genus; VI 792. — 3. Dardanidae magni, genus alto a sanguine divom; V 45. Deiphobe armipotens, genus alto a sanguine Teucri; VI 500. rex, genus egregium Fauni; VII 213.

II. **nach Verben**: 1. Marranum sonantem per reges actum genus omne Latinos excutit; XII 530. is (Saturnus) genus indocile ac dispersum composuit; VIII 321. hic genus antiquom Terrae, Titania pubes, fulmine deiecti fundo volvuntur in imo; VI 580. dispergo: ſ. compono tum genus omne tuum et quae dentur moenia disces; V 737. do: ſ. **do**, III. genus (3 St.) S. 187, a. duco: ſ. **duco**, III. genus (3 St.) S. 193, b. haec (Italia) genus acre virum Marsos pubemque Sabellam extulit; G II 167. telorum effundere contra omne genus Teucri; IX 510. ernet ille ipsum Aeaciden, genus armipotentis Achilli; VI 839.

excio: ſ. I, 1. ruit. tum vos, o Tyrii, stirpem et genus omne futurum exercete odiis; IV 622. fecerat Ignipotens illic genus omne futurae stirpis ab Ascanio; VIII 628. hic Nomadum genus et discinctos Mulciber Afros finxerat; VIII 724. altnum pecudumque genus sopor altus habebat; VIII 27. immisceo: ſ. I, 1. immiscet. ante, quam laetum infodias vitis genus; G II 262. haec iuro Latonae genus duplex Ianumque bifrontem; XII 198. ut (Aeneas) regi memorat nomenque genusque, quidve petat; X 149. misceo; ſ. I, 1. inest, it. (Turnus Neci mittit) nomen Echionium matrisque genus Peridiae; XII 515. quis genus Aeneadum, quis Troiae nesciat urbem? I 565. neque nescimus et urbem et genus; VII 196. peccare fuisset ante satis penitus modo non ‖ nunc ‖ genus omne perosos femineum; IX 141. qui genus alto a sanguine Teucri proderet; IV 230. iam maris immensi prolem et genus omne natantum fluctus proluit; G III 541. Italiam quaero patriam et genus ab Iove summo; I 380 quis Gracchi genus aut geminos Scipiadas (tacitos relinquat)? VI 842. repono: ſ. I, I. manet. (si quis) nec, genus unde novae stirpis revocetur, habebit; G IV 282. scindo: ſ. I, 1. scindit. ea (tellus) nec baccho genus aut pomis sua nomina servat; G II 240. sono: ſ. ago. taceo: ſ. relinquo. si genus humanum et mortalia temnitis arma; I 542. volvo: ſ. deicio. — 2. cuius et annis et generi fata indulgent; VIII 512. haec eadem matrique tuae generique manebunt; IX 302. parce pio generi; I 526. nunc repeto (Cassandram) haec generi portendere debita nostro; III 184. di capiti ipsius (Mezentii) generique (caedes, facta effera) reservent! VIII 484. vipereo generi et graviter spirantibus hydris spargere qui (Umbro) somnos cantuque manuque solebat; VII 753.

III. **nach Subſtantiven**: nec tibi diva parens generis nec Dardanus auctor; IV 365. tantane vos generis tenuit fiducia vestri? I 132. ab Iove principium generis; VII 219. illum (Amorem) Garamantes nec generis nostri puerum nec sanguinis edunt; E VIII 45. ruinae; ſ. I, 1. labitur.

IV. **Umſtand**: 1. serva datur, Cressa genus, Pholoë, geminique sub ubere nati; V 285. qui genus? unde domo? VIII 114. (Scybale) erat unica custos, Afra genus; Mo. 32. sunt aliae innuptae Latio et Laurentibus arvis, nec genus indecores; XII 25. — 2. natumque patremque cum genere extinxem; IX 606.

V. **Übr.**: quod si mirificum † genus omnes; Ci 12.

germana, Schweſter: I, 1. manibus liquidos dant ordine fontis germanae tonsisque ferunt mantelia villis; G IV 377. quid nunc te tua, Turne, potest germana iuvare? XII 872. tu prima furentem his, germana, malis oneras; IV 549. potest: ſ. invat. non Anna novis praetexere funera sacris germanam credit; IV 501. neque me indecorem, germana, videbis amplius; XII 679. — 2. es germana Iovis Saturnique altera proles; XII 830. ſ. 3. A X 607. — 3. inveni, germana, viam, quae mihi reddat eum; IV 478. testor, cara, deos et te, germana, tumumque dulce caput; IV 492. hoc illud, germana, fuit? IV 675. o germana mihi atque eadem gratissima coniunx; X 607. ſ. 1. onerat, videt. — II, 1. (Anna) semianimem sinu germanam amplexa fovebat cum gemitu; IV 686. (Numanus) Turni minorem germanam nuper thalamo sociatus habebat; IX 594. testor: ſ. I, 3. — 2. Iuppiter Irim demisit germanae haud mollia iussa ferentem; IX 804. — III. (Pygmalion) securus amorum germanae; I 351.

Germania. Germanien: armorum sonitum toto Germania caelo audiit; G I 474. ante exul ant Ararim Parthus bibet aut Germania Tigrim, quam . .; E I 62. hinc movet Euphrates, illinc Germania bellum; G I 509.

germanus, Bruder: I. hos germani Sarpedonis ambo et Clarus et Thaemon Lycia comitantur ab alta; X 125. haec germanus Eryx quondam tuus arma gerebat; V 412. regna Tyri germanus habebat Pygmalion; I 346. Iuturna iam hic germanum ianique hic ostentat ovantem; XII 479. — II, I. Pandarus ut fuso germanum corpore cernit; IX 722. imperium Dido Tyria regit urbe profecta, germanum fugiens; I 341. ostento: ſ. I. ovat. — 2. tu pro germano si quid praesentius audes, perge; decet; XII 152. — III. quid bella Tyro surgentia dicam germanique minas? IV 44. impia germani manat quod sanguine dextra; Cul 257.

germen, Keim, Auge: I. in novos soles audent se germina tuto credere; G II 322. huc aliena ex arbore germen includunt udoque docent inolescere libro; G II 76. — II, 1. credo, al.: ſ. I. — 2. (Simylus) servatum in germine bulbum tinguit aqua; Mo 96.

gero, tragen, führen, hervorbringen, ausführen, verwalten, bringen, haben, zeigen: I. hoc geritur zephyris primum impellentibus undas; G IV 305. ea per campos aequo dum Marte geruntur; VII 540. ea diversa penitus dum parte geruntur; IX 1. nec tecum talia gessi; IX 203. (Iuturna) cuncta gerens, vocemque et corpus et arma Metisci; XII 472. laeva aucile gerebat Picus eeum domitor; VII 188. Iulus, ante annos animumque gerens curamque virilem; IX 311. arma: ſ. **arma**, II, 1. gero (3 St) S. 65, a. (Hector) squalentem barbam et concretos sanguine crinis volneraque illa gerens, quae circum plurima muros accepit patrios; II 278. bellum: ſ. **bellum**, II, 1. gero (10 St.) S. 89, a. corpus: ſ. alqd; XII 472. crines: ſ. barbam. quam pro me curam geris, hanc deponas; XII 48. ſ. animum. et nos aliquod nomenque decusque gessimus; II 90. pila manu saevosque gerunt in bella dolones; VII 664. steriles platani malos gessere valentes, castaneae fagos ‖ fagus incanuit flore ‖; G II 70. quo ferrum quidve haec gerimus tela inrita dextris? XI 735. (mater) virginis os habitumque gerens; I 315. (matres) pampineas gerunt incinctae pellibus hastas; VIII 396. (hasta,) te maximus Actor, te Turni nunc dextra gerit; XII 97. uti (Messapus) laeva duo forte gerebat lenta levis cursu praefixa hastilia ferro; XII 488. Messapus regem regisque insigne gerentem, Tyrrhenum Aulesten proterret; XII 289. Turnus umeris inimicum insigne gerebat; XII 944. bella manu letumque gero; VII 455. quid (referam) quos Oceano propior gerit India lucos, extremi sinus orbis? G II 122. malos: ſ. fagos. Lyciam ut gerat ipsa (Camilla) pharetram et pastoralem praefixa cuspide myrtum; VII 817. nomen: ſ. decus. os: ſ. habitum. bella viri pacemque gerent, quis bella gerenda; VII 444. seu pacem seu bella geram; IX 279. pharetram: ſ. myrtum. pila: ſ. dolones. nunc adeo laeti bene gestis corpora rebus procurate, viri; IX 157. nec tibi profuit nostras umero gessisse sagittas; XI 844. ferre iubet praeterea sceptrum, Ilione quod gesserat olim, maxima natarum Priami; I 653. dextra sceptrum forte (Latinus) gerebat; XII 206. [fidus quae tela gerebat Achates]; I 188. (Troes) tela gerunt; IX 171. *telum immane manu valida quod forte gerebat ‖ ferebat ‖ bellator; XI 552. ſ. ferrum. vos vittae deum (testor), quas hostia gessi; II 156. volnera: ſ. barbam. vocem: ſ. alqd; XII 472. — II, 1. (vgl. I. barbam). (iuvenes) umbrata gerunt civili tempora quercu; VI 772. huic (Aeacidae) gerit aversos proles Laertia vultus; Cul 327. — 2. Aventinus clipeo insigne paternum centum angues cinctamque gerit serpentibus hydram; VII 658.

Geryones, Rieſe: I. postquam Laurenti victor Geryone extincto Tiryntbius attigit arva; VII 622. — II. tergemini nece Geryonae spoliisque superbus Alcides aderat; VIII 202.

gestamen, Tracht, Schmuck: I. hoc Priami gestamen erat, cum iura vocatis more daret populis; VII 246. — II. aere cavo clipeum, magni gestamen Abantis, postibus figo; III 286.

gestio, frohlocken: (volucres) studio incassum videas gestire lavandi; G I 387.

gesto, führen, tragen, haben: I. virginibus Tyriis mos est gestare pharetram; I 336. (sceptrum) artificis manus patribus dedit gestare Latinis; XII 211. pars spicula gestat bina manu; VII 687. — II. non obtusa adeo gestamus pectora Poeni; I 567.

Getae, thrakisches Volk an der Donau: l. flerunt Getae atque Hebrus et Actias Orithyia; G IV 463. — II. sive Getis inferre manu lacrimabile bellum Hyrcanisve Arabisve parant; VII 604. — III. cum (Bisaltae, Gelonus) fugit in Rhodopen atque in deserta Getarum; G III 462.

Geticus, der Geten: venerabar Gradivom patrem, Geticis qui praesidet arvis; III 35.

Giganteus, der Giganten: Phlegra, Giganteo sparsa est quae ‖ quo ‖ sanguine tellus; Cul 28. magna Giganteis ornantur pepla tropaeis; Ci 30.

gigno, erzeugen, gebären, hervorbringen: (Iuppiter) Maia genitum demittit ab alto, ut . .; I 297. tunc ille Aeneas, quem Dardanio Anchisae alma Venus Phrygii genuit Simoentis ad undam? I 618. duris genuit te cautibus horrens Caucasus; IV 366. Acestes, Troïa Criniso conceptum flumine mater quem genuit; V 39. pauci dis geniti potuere (evadere); VI 131. dis quamquam geniti atque invicti viribus essent; VI 394. hunc (Latinum) Fauno et nympha genitum Laurente Marica accipimus; VII 47. sic itur ad astra, dis genite et geniture deos; IX 642. ut pro me hostili paterer succedere dextrae quem genui? X 848. deos: ſ. alqm; IX 642. Volcano genitum pecora inter agrestia regem quem credidit aetas, Caeculus; VII 679. genitos diversis partibus orbis inter se coiisse viros; XII 708. — II, 1. quid me praeclara stirpe deorum invisum fatis genuisti? G IV 324. qui tanti talem genuere parentes; I 606. per qui te talem genuere parentes, miserere . .; X 597. — 2. sive Crataeis sive illam (Scyllam) monstrum genuit grave Echidna biformis; Ci 67.

gilvus, gelblich, falb: color deterrimus albis et gilvo; G III 83.

glacialis, eisig: glacialis hiems aquilonibus asperat undas; III 285.

glacies, Eis: I. mortalis mucro glacies ceu fistilis ictu dissiluit; XII 740. glacies ne frigida laedat molle pecus, scabiemque ferat turpisque podagras; G III 298. a, tibi ne teneras glacies secet aspera plantas! E X 49. — II, 1. omni studio glaciem ventosque nivalis avertes; G III 318. solus (Orpheus) hyperboreas glacies Tanaimque nivalem lustrabat; G IV 517. cum nix alta iacet, glaciem quom ‖ eum ‖ flumina trudunt; G I 310. — 2. totae solidam in glaciem vertere lacunae; G III 365. — III. extremae (zonae) caeruleae ‖ caerulea ‖ glacie concretae atque imbribus atris; G I 236. cum hiems glacie cursus frenaret aquarum; G IV 136. glacie riget horrida barba; IV 251.

gladius, Schwert: I. Lyncea vibranti gladio conixus ab aggere dexter (Turnus) occupat; IX 769. — II. fratres pars gladios stringunt manibus, pars missile ferrum corripiunt; XII 278. — III. hic (Turnus) gladio fidens, hic (Aeneas) acer et arduus hasta; XII 789. huic (Theroni Aeneas) gladio per aerea suta, per tunicam latus haurit apertum; X 313. (Aeneas) proxima quaeque metit gladio; X 513. occupare: ſ. I.

glaeba, Scholle, Erdſcholle, Boden, Acker: I. glaebas cunctantis crassaque terga expecta; G II 236. glaebas iacentis pulverulenta coquat maturis solibus aestas; G I 66. cum zephyro putris se glaeba resolvit; G I 44. — II, 1. coquo: ſ. I. iacent. expecto: ſ. I. cunctantur. frango: ſ. frango glaebam (3 St.) S. 260, b. memento ante supinatas aquiloni ostendere glaebas, quam . .; G II 261. resolvo: ſ. I resolvit. supino: ſ. ostendo. — III, 1. est terra antiqua, potens armis atque ubere glaebae; I 531. III 164. — 2. cui gens adsueta multo venatu nemorum, duris Aequicula glaebis; VII 747. — IV. quos (vitulos) malint campum horrentem fractis invertere glaebis; G III 161.

glans, Eichel, Nugel: I. cum iam glandes atque arbuta sacrae deficerent silvae; G I 148. plantis nascuntur Chaonii patris glandes; G II 67. nec de concussa tantum pluit ilice glandis; G IV 81. — II, 1. glandem sues fregere sub ulmis; G II 72. Liber et alma Ceres, vestro si munere tellus Chaoniam pingui glandem mutavit arista, poculaque . .; G I 8. pars maxima glandes liventis plumbi spargit, pars . .; VII 686. quernas glandes tum stringere tempus; G I 305. — 2. uvidus hiberna venit de glande Menalcas; E X 20. — III. alqd: ſ. I. pluit. — IV. glande sues laeti redeunt; G II 520.

glarea, Kies: ieiuna clivosi glarea ruris vix humilis apibus casias roremque ministrat; G II 212.

glaucus, blaugrau, dunkelgrün, ſchillernd: eum (deum Tiberinum) tenuis glauco velabat amictu carbasus; VIII 33. tantum effata (Iuturna) caput glauco contexit amictu multa gemens; XII 885. iunctis magnum quae piscibus aequor et glauco bipedum curru metitur equorum Leucothea; Ci 395. honesti spadices glaucique (equi); G III 82. aliae (arbores) sponte sua veniunt, ut populus et glauca canentia fronde salicta; G II 13. pristes glauco in gurgite circum minitantur; Ci 452. patre Benaco velatus harundine glauca Mincius; X 205. vates ardentis oculos intorsit lumine glauco; G IV 451. pascuntur (apes) et arbuta passim et glaucas salices; G IV 182. (Charon) vatemque virumque informi limo glaucaque exponit in ulva; VI 416.

Glaucus, A. Sohn des Sisyphus: quo tempore Glauci Potniades malis membra absumpsere quadrigae; G III 267. — B. Meergott: I. vota servati solvent in litore nautae Glauco et Panopeae et Inoo Melicertae; G I 437. — II. mi adforet una Phoebi Triviaeque sacerdos, Deiphobe Glauci; VI 36. senior Glauci chorus Inousque Palaemon; V 823. — C. Troer: (Aeneas) cernens Glaucumque Medontaque Thersilochumque, tris Antenoridas; VI 483. — D. Troer: (Turnus Neci dedit) eminus ambo Imbrasidas, Glaucum atque Laden; XII 343.

gleba ſ. **glaeba.**

glisco, in Brand geraten, zunehmen: haut secus accenso gliscit violentia Turno; XII 9.

globus, Kugel, Maſſe, Schwarm, Schar: I. qua globus immineat ingens, immanem Teucri molem volvont; IX 515. lucentem globum, lunam Titaniaque astra spiritus intus abit; VI 725. qua globus ille virum densissimus urget; X 373. — II, 1. alo: ſ. I. lucet Aetna attollit globos flammarum et sidera lambit; III 574. hunc sine me turbare globum; IX 409. quotiens vidimus Aetnam flammarum globos liquefactaque volvere saxa! G I 473. quis globus, o cives, caligine volvitur atra? IX 36. — 2. (Simylus) in globum distantia contrahit unum; Mo 117.

glomero, aufwinden, zuſammendrängen, zuſammenziehen, häufen: quem non movebant tela neque adverso glomerati ex agmine Grai; II 727. dum se glomerant retroque residunt in partem, quae peste caret; IX 539. iam collecti Troes glomerantur eodem; IX 689. agmina cervi pulverulenta fuga glomerant montesque relinquont; IV 155. magnum mixtae (apes) glomerantur in orbem praecipitesque cadunt; G IV 79. ad terram gurgite ab alto quam multae glomerantur aves;

VI 341. ut tibi Corycio glomerarem flammea luto; Ci 317. *Lapithae equitem docuere gressus glomerare superbos; G III 117. quem (Nisum) circum glomerati hostes hinc comminus atque hinc proturbant; IX 440. si glomerat ferens incendia ventus; G II 311. glomerare manum bello ardent animi; II 315. acrius hoc Teucri clamore incumbere magno et glomerare manum; IX 792. (Cacus) glomerat sub antro fumiferam noctem commixtis igne tenebris; VIII 254. hic subitam nigro glomerari pulvere nubem prospiciunt Teucri; IX 33. quam (Dianam) mille secutae hinc atque hinc glomerantur oreades; I 500. Aetna liquefaxta saxa sub auras cum gemitu glomerat; III 577. saepe foedam glomerant tempestatem imbribus atris collectae ex alto nubes; G I 323.

gloria, Ruhm, Ehre, Ehrgeiz, Ruhmſucht, Ruhmredigkeit: l. si nulla accendit tantarum gloria rerum; IV 232. adsidet hac invenis, sociatae gloria sortis; Cul 301. Drances, quem gloria Turni obliqua invidia stimulisque agitabat amaris; XI 336. l'unica se quantis attollet gloria rebus! IV 49. non laudis amor nec gloria cessit pulsa metu; V 394. memorabilis ‖ memoraberis: ‖ et tibi certet ‖ crescet ‖ gloria perpetuum lucens, mansura per aevum; Cul 38. aspice quem valido subnixum gloria regno altius et caeli sedibus extulerat; Cat III 1. fuit Ilium et ingens gloria Teucrorum; II 326. si qua est ea gloria; VII 4. nec Drances potius, sive est virtus et gloria, tollat; XI 444. tum neque nomen erat nec honos aut gloria monti; XII 135. (notabis), quis cuique (equo) dolor victo, quae gloria palmae; G III 102. in tenui labor; at tenuis non gloria; G IV 6. *tantus amor florum et generandi gloria mellis; G IV 205. proximus ille Procas, Troianae gloria gentis, et Capys et Numitor; VI 767. cui (narcisso) gloria formae igne Cupidineo proprios exarsit in artus; Cul 408. iam nosces, ventosa ferat cui gloria fraudem; XI 708. lucet: ſ. certat. si te digna manet divini gloria ruris; G I 168. ſ. certat. si te nulla movet tantarum gloria rerum; IV 272. dique deaeque, quibus obstitit Ilium et ingens gloria Dardaniae; VI 65. si forte tuas pervenit ad auris Palamedis incluta fama gloria; II 83. haut ignarus eram, quantum nova gloria in armis posset; XI 154. Dardaniam prolem quae deinde sequatur gloria; VI 757. nec parva sequetur gloria delectos Latio et Laurentibus agris; XI 431. quem (Mnesthea) pulsi pristina Turni aggere moerorum sublimem gloria tollit; X 144. sin et Troianis cum multo gloria venit sanguine; XI 421. — II. attollo: ſ. I. attollit. pello: ſ. I. cedit. pressa est insignis gloria facti; XII 322. nulla meis sine te quaeretur gloria rebus; IX 278.

gluten, Leim, Kitt: (apes) collectum haec ipsa ad munera gluten et visco et Phrygiae servant pice lentius Idae; G IV 40. pars intra saepta domorum Narcissi lacrimam et lentum de cortice gluten prima favis ponunt fundamina; G IV 160. servo: ſ. colligo.

gnata, Tochter (vgl. nata): I. quin gnatam egregio genero dignisque hymenaeis des, pater; XI 355. — 2. nec te miseret gnataeque tuique? VII 360.

gnatus, Sohn (vgl. natus): I, I. Troiae sub moenibus altis tot gnati cecidere deum; X 470 quod si immatura manebat mors gnatum, caesis Volscorum milibus ante ducentem in Latium Teucros cecidisse iuvabit; XI 168. da, gnate, petenti, quod parens poscit; IX 83. ducit: ſ. cadit. o gnate, ingentem luctum ne quaere tuorum; VI 868. gnatum exhortarer, ni mixtus matre Sabella hinc partem patriae traheret; VIII 510. — 2. Vocativ: ſ. I. dat, quaerit. — II, I. exhortor, misceo: ſ. I, I. trahit. maneo: ſ. I, I. cadit. gnatum ante ora patris, patrem qui (Pyrrhus) obtruncat ad aras; II 663. — 2. gnatique patrisque, alma, precor miserere; VI 116. — 3. Turnum gnatoque patrique quam (dexteram) debere vides; XI 178. argenti atque auri memoras quae multa talenta, gnatis parce tuis; X 532. [non vitae gaudia quaero (nec fas), sed gnato manis perferre sub imos]; XI 181. te precor, hanc animam serves gnatoque patrique; X 525. — III. huic urbi praepouere castra, tam procul hoc gnato, tam procul hac patria; Cat IX 44. — IV. feror exul in altum cum sociis gnatoque penatibus et magnis dis; III 12.

Gnosius ſ. **Cnosius.**

Gorgo, Gorgo: I. Gorgones Harpyiaeque et forma tricorporis umbrae; VI 289. (Cyclopes) polibant conexos anguis ipsamque in pectore divae Gorgona, desecto vertentem lumina collo; VIII 438. — II. polio: ſ. I. vertit. — III. Pallas, limbo ‖ nimbo ‖ effulgens et Gorgone saeva; II 616. horrida sanguinea ‖ sanguineo ‖ pinguntur proelia Gorgo ‖ cocco ‖; Ci 31.

Gorgoneus, gorgoniſch: Gorgoneis Allecto infecta venenis; VII 341.

Gortynius, aus der Stadt Gortyna, kretiſch: hunc (Polyidum) bello repetens Gortynius heros Attica Cretaea sternebat rura sagitta; Ci 114. ipse (Chloreus) spicula torquebat Lycio Gortynia cornu; XI 773. forsitan illum (bovem) perducant aliquae stabula ad Gortynia vaccae; E VI 60.

gorytus, Köcher: quis (iuvenibus) tela sagittae gorytique leves umeris et letifer arcus; X 169.

grabatus, niedriges Bett: Simylus cum membra levat vili sensim demissa grabato; Mo 5.

Gracchus, Römer: quis Gracchi genus aut geminos Scipiadas (tacitos relinquat)? VI 842.

gracilis, ſchlank, dünn, ſchlicht: lusimus, Octavi, gracili modulante Thalia; Cul 1. (Simylus) inde comas apii gracilis rutamque rigentem vellit; Mo 90. quod uti ne (virgo) prolita ludo auratam gracili solvisset corpore pallam! Ci 151. dum (poeta) sedet et gracili fiscellam texit hibisco; E X 71. oris honos et labella coepere gracili mentum producere rostro; Ci 498. quamvis nobis gracilem molli liceat ‖ libeat ‖ pede clandere versum; Ci 20.

gradior, ſchreiten, einhergehen: I. ipse (Aeneas) uno graditur comitatus Achate; I 312. Venus obscuro gradientis aëre saepsit; I 411. (Diana) gradiens deas supereminet omnis; I 501. (Polyphemus) graditur per aequor iam medium; III 664. ipse (Apollo) iugis Cynthi graditur; IV 147. pariter gressi per opaca viarum corripiunt spatium medium; VI 633. (Aeneas) post hinc ad navis graditur; VIII 546. illi (equi Aenean) longe gradientem et dira frementem ut videre; X 572 graditur bellum ad crudele Camilla; XI 535. (bos) quae gradiens ima verrit vestigia cauda; G III 59. — II. statione relicta ipse (Euryalus) comes Niso graditur; IX 223.

Gradivus, der Gewaltige: I, I. venerabar Gradivum patrem, Geticis qui praesidet arvis; III 35. — 2. arma Serestus lecta refert umeris, tibi, rex Gradive, tropaeum; X 542. — II. veneror: ſ. I, I.

gradus, Schritt, Stufe: I. illa (Barce) gradum studio celebrabat ‖ celerabat ‖ anili; IV 641. (equus) incipiat gradibus sonare compositis; G III 191. coge gradum conferre iuvencos; G III 169. iuvat usque morari et conferre gradum; VI 488. paulum aspectu conterritus haesit continuitque gradum; III 598. sic fata (Anna) gradus evaserat altos; IV 685. quae retinere gradum cursusque morari possent; Ci 152. revocare gradu superasque evadere ad auras; VI 128. siste gradum; VI 465. — II. postis sub ipsos nituntur gradibus; II 443. aerea cui (templo) gradibus surgebant limina nexaeque ‖ nixaeque ‖ aere trabes; I 448.

Graecia, Griechenland: cuncta mihi Alpheum linquens lucosque Molorchi cursibus et crudo decernet Graecia caestu; G III 20. versis lugeret

Graecia fatis; XI 287. quamvis Elysios miretur Graecia campos; G I 38. certatim ex omni petiit quam (Nisi filiam) Graecia regno; Ci 412. Graecia cum timuit venientis undique Persas; Cul 34.

Graiugena, Grieche: optume Graiugenum, cui me fortuna precari voluit; VIII 127. Graiugenum domos suspectaque linquimus arva; III 550.

Graius, griechiſch, Grieche (Grai: ſ. A. poetae. B, I, 1 gen. Graium: ſ. B, IV. dat. Grais: ſ. A. matres. B, II, 2. III.): A. quos omnes undique Graiae circum errant acies; II 598. venerat Aeron, Graius homo; X 720. oritur miserrima caedes armorum facie et Graiarum errore iubarum; II 412. optabant gravidae quom ‖ Graiae quam ‖ sibi quaeque manus; Cat IX 30. non ego Grais servitum matribus ibo Dardanis et divae Veneris nurus; II 786. copa Surisca, caput Graia redimita mitella, saltat . .; Copa 1. Strophades Graio stant nomine dictae insulae Ionio in magno; III 210. quorum (equorum) Grai meminere poetae; G III 90 si patrio Graios carmine adire sales possumus; Cat IX 62. si nec pocula gratum ‖ Graium ‖ Alconis referent Boethique ‖ referunt Rhoecique ‖ torenma; Cul 66. Priamiden Helenum Graias regnare per urbes; III 295. via prima salutis Graia pandetur ab urbe; VI 97. — B, I, 1. (Aeneas) videbat, uti bellantes Pergama circum hac fugerent Grai, premerent Troiana iuventus, hac Phryges; I 467 est locus, Hesperiam Grai cognomine dicunt; I 530. III 163. (?) unde locum Grai dixerunt nomine Aornon; VI 242. fugiunt: ſ. bellant quem non movebant tela neque adverso glomerati ex agmine Grai; II 727. Dardanus Electra ut Grai perhibent, Atlantide cretus; VIII 135. reddidit heu Graius poenas tibi, Troia, ruenti; Cul 337. est volitans, quoi nomen asilo Romanumst, oestrum Grai vertere vocantes; G III 148. quae (divortia belli) Troiae videre viri videreque Grai; Cul 305. vocant: ſ. vertunt. — 2. consertum tegumen spinis, at cetera Graius; III 594. — II, 1. quisquis es, amissos hinc iam obliviscere Graios: noster eris; II 148. glomero: ſ. I, 1. movent. — 2. di talia Grais instaurate; VI 529. habitae Grais oracula quercus; G II 16. cuncta malis habitantur moenia Grais; III 398. (nutrix) sacra nec Idaeis anubus ‖ Aeacis anibus ‖ nec cognita Grais pergit; Ci 375. — III. sternuntur Etrusci et vos, o Grais inperdita corpora, Teucri; X 430. quae fuerint ‖ fuerit (Troia) ‖ minus obvia Grais; III 499. — IV, dextera nec tua te, Graium fortissime Cretheu, eripuit Turno; XII 568. non illum genetrix Graium ideo bis vindicat armis; IV 228. steterunt quae (tela) in corpore Graium Iliacis campis; X 334. fas mihi Graiorum sacrata resolvere iura; II 157. tu potes Aeneau manibus subducere Graium; X 81. (Salmoneus) per Graium populos mediaeque per Elidis urbem ibat ovans; VI 588. Hectoris Aeneaeque manu victoria Graium haesit; XI 289.

gramen, Gras, Kraut, Raſen, Wieſe: I. dum mane novom, dum gramina canent; G III 325. non liquidi gregibus fontes, non gramina derunt; G II 200. Venus dictamnum carpit ab Ida (non illa feris incognita capris gramina, cum tergo volucres haesere sagittae): hoc Venus detulit; hoc fusum labris splendentibus amnem inficit occulte medicans; XII 415. lucida ‖ rorida ‖ qua patulos velabant gramina colles; Cul 47. iniussa virescunt gramina; G I 55. (capellae) tondebant ‖ tondentur ‖ tenero viridantia gramina morsu; Cul 50. — II, 1. asperge trita melisphylla et cerinthae ignobile gramen; G IV 63. interea pubi indomitae non gramina tantum, sed frumenta carpes; G III 174. ibi (Eurvalus) religatos rite videbat carpere gramen equos; IX 353. defero: ſ. 1. est. desero: ſ. IV, 2. in; XII 664. qualis ubi in lucem coluber mala gramina pastus convolvit terga; II 471. nec lacrimis crudelis Amor nec gramina rivis saturantur; E X 29. — 2. Dictaeas ageres ad gramina nota capellas; G 200. tenuis fugiens per gramina rivos (adsit); G IV 19. pectore puro saepe super tenero prosternit gramine corpus; Cul 69. is (Anchises) ubi tendentem adversum per gramina vidit Aenean; VI 684. quattuorbic, primumomen, equos in gramine vidi; III 537. illa (Camilla) vel intactae segetis per summa volaret gramina; VII 809. — III. nulla neque ‖ nec ‖ amnem libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam; E V 26. — IV, 1. inficere: ſ. I. est. muscus ubi et viridissima gramine ripa; G III 144. quae (terra) suo semper viridi ‖ viridis ‖ se gramine vestit; G II 219. — 2. quale sopor fessis in gramine; E V 46. pingnes in gramine laeto inter se adversis luctantur cornibus haedi; G II 525. tu currum deserto in gramine versas; XII 664. insignem palma per gramina currum ostentat Aventinus; VII 655.

graminеus, mit Gras bewachſen, graſig, aus Gras: cum Laomedontia pubes gramineo ripae religavit ab aggere classem; VII 106. campum viri parabant in medioque focos et dis communibus aras gramineas; XII 119. *Metabus hastam cum virgine gramineo donum Triviae de caespite vellit; XI 566. pius Aeneas tendit gramineum in campum; V 287. pars in gramineis exercent membra palaestris; VI 642. (Euandrus) gramineo viros locat ipse sedili; VIII 176. gramineam *ut* viridi foderet de caespite terram; Cul 393.

grandaevus, hochbetagt, bejahrt: hunc (Protea) et nymphae veneramur et ipse grandaevos Nereus; G IV 392. qua (nave) vectus Abas, et qua grandaevas Aletes; I 121. grandaevis (apibus) oppida curae et munire favos; G IV 178.

grandis, groß, gewaltig: grandior ut fetus siliquis fallacibus esset; G I 195. pars grandia trudunt obnixae (formicae) frumenta umeris; IV 405. grandes ibunt per vimina guttae; G II 245. ecus Aethon it lacrimans guttisque nmectat grandibus ora; XI 90. grandia saepe quibus mandavimus hordea sulcis; E V 36. Silvanus florentis forulas et grandia lilia quassans; E X 25. est anguis notis longam maculosus grandibus alvom; G III 427. cum agricola grandia effossis mirabitur ossa sepulchris; G I 497. in medium (umorem) transversas salices et grandia conice saxa; G IV 26. sive (velis) instare iugis et grandia volvere saxa; XI 529.

grando, Hagel: tam multa in tectis crepitans salit horrida grando; G I 449. non densior aëre grando pluit; G IV 80. salit: ſ crepitat. — II. his ego nigrantem commixta grandine nimbum desuper infundam; IV 120. insequitur commixta grandine nimbus; IV 161. velut effusa si . uando grandine nimbi praecipitant: sic obrutus Aeneas . .; X 803. — III. quam multa grandine nimbi culminibus crepitant, sic pulsat . .; V 458. quam multa grandine nimbi in vada praecipitant; IX 669.

grates, Dank: o deens Italiae virgo, quas dicere grates quasve referre parem? XI 508. grates persolvere dignas non opis est nostrae, Dido; I 600. tibi pro scelere, pro talibus ausis di persolvant grates dignas et praemia reddant debita; II 537. refero: ſ. dico.

gratia, Dank, Dankbarkeit, Wohlwollen, Gunſt: nec tanti abolescet gratia facti; VII 232. heu, quid ab officio digressa est gratia? Cul 223. nec nulla interea est inaratae gratia terrae; G I 83. quae gratia curram armorumque fuit vivis, quae cura nitentis pascere equos, eadem sequitur tellure repostos; VI 653. si qua piis animis manet infelicis Amatae gratia; VII 402. nec partum gratia talem parva manet; IX 298. sequitur: ſ. est. quiane bene apud memores veteris stat gratia facti? IV 539.

grator, Glück wünſchen, bewillkommnen: I. gratare sorori; IV 478. — 2. veterum non immemor ille (Acestes) parentum gratatur reduces; V 40.

gratus, angenehm, erfreulich, willkommen, dankbar, wohlwollend: A. nos haec patriam grati referemus ad urbem; XI 127. utinam ceteri ne tantum grata Dianae venatus esses sectata! Ci 297. ſ. antra. ego sum caeruleus Thybris, caelo gratissimus amnis; VIII 64. illi sunt gratae rorantes lacte capellae et nemus et fecunda Pales et vallibus intus semper opaca novis manantia fontibus antra; Cul 76. (Rhamnes) profabat somnum, rex idem et regi Turno gratissimus augur; IX 327. capellae: ſ. antra. neu sola palato sit non grata ceres; Mo 55. o germana mihi atque eadem gratissima coniunx; X 607. linquitur ante alias longe gratissima Delos Nereidum matri et Neptuno Aegaeo; Ci 473. [instaurant epulas et mensae grata secundae dona ferunt]; VIII 283. Daucia proles, indiscreta suis gratusque parentibus error; X 392. imminet Ida super, profugis gratissima Teucris; X 158. populus Alcidae gratissima, vitis Iaccho, formonsae myrtus Veneri, sua laurea Phoebo; E VII 62. nemus: ſ. antra. nympha, decus fluviorum, animo gratissima nostro; XII 142. nec Phoebo gratior ullast (pagina), quam quae praescripsit . . ; E VI 11. populus: ſ. laurea. quo (tempore) prima quies dono divom gratissima serpit; II 269. hic grata nobilium requies lactuca ciborum (virebat); Mo 76. cum ros in tenera pecori gratissimus herba; E VIII 15. dum ros . . . herba; G III 326. campus apricis statio gratissima mergis; V 128. sacra mari colitur medio gratissima tellus Nereidum matri et Neptuno Aegaeo; III 73. an sit mihi gratior ulla, quam quae tellus servat Acesten? V 28. o pecudes, o panes et o gratissima tempe fontis ‖ frondis ‖ hamadryadum! Cul 94. si nec pocula gratum ‖ Graium ‖ Alconis referent Boethique ‖ referunt Rhoecique ‖ toreuma; Cul 66. tutatur Euryalum gratior pulchro veniens in corpore virtus; V 344. tibi sospes debita felicis memoretur vita per annos, grata bonis lucens; Cul 41. vitis: ſ. laurea. cum pecori iam gratior umbrast; G IV 402. poena sit exitium, modo sit dum ‖ tum ‖ grata voluntas; Cul 230. sive bovom ‖ bovm ‖ sive est quoi gratior usus equorum; G III 211. — B. dignus amor venia, gratum ‖ veniam ‖ si Tartara nossent; Cul 294.

gravesco, beſaſtet werden, ſtrotzen: nec minus interea fetu nemus omne gravescit; G II 429.

gravidus, ſchwanger, trächtig, beſchwert, ſchwer, voll, reich: tibi pampineo gravidus autumno floret ager; G II 5. ne gravidis procumbat culmus aristis; G I 111. gravidum roseo necte caput strophio; Copa 32. cum zephyrus prono gravidum provexit pondere currum; Ci 26. (equae) saepe sine ullis coniugiis vento gravidae ⟨mirabile dictu⟩ diffingiunt; G III 275. (apes) bis gravidos cogunt fetus, duo tempora messis; G IV 231. qua te causa nec dulcis pocula Bacchi nec gravidos Cereris dicam contingere fetus? Ci 230. (haec loca) gravidae fruges et Bacchi Massicus umor implevere; G II 143. tellus sufficit gravidas, cum vomere (recluditur), fruges; G II 424. men coningis tuae beatae non licuit gravidos penso devolvere fusos? Ci 446. fore qui gravidam imperiis belloque frementem Italiam regeret; IV 229. optabant gravidae quom ‖ Graiae quam ‖ sibi quaeque manus; Cat IX 30. exactis gravidae (matres) cum mensibus errant; G III 139. bis gravidae pecudes; G II 150. hunc quoque (oestrum) arcebis gravido pecori; G III 155. quae (ventorum proelia) gravidam late segetem ab radicibus imis sublimem expulsam eruerent; G I 319. (agrestes) adsunt, hic torre armatus obnsto, stipitis hic gravidi nodis; VII 507. (caprae) gravido superant vix ubere limen; G III 317. quid gravidam bellis urbem et corda aspera temptas? X 87.

gravis, ſchwer, beſchwert, beladen, ſchwanger, gewichtig, ſtreng, ernſt, würdig, gewaltig, drückend, läſtig, dumpf, tief: A. donec regina sacerdos Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem; I 274. Iphitus aevo iam gravior; II 436. gravis ut fundo vix tandem redditus imo est Menoetes; V 178. hic gravis Entellum dictis castigat Acestes; V 387. stat gravis Entellus nisuque immotus eodem; V 437. (Entellus) ultro ipse gravis graviterque ad terram pondere vasto concidit; V 447. hic annis gravis atque animi maturus Aletes: „di patriī . . ; IX 246. it gravis Aulestes centenaque arbore fluctum verberat adsurgens; X 207. iam gravis aequabat luctus et mutua Mavors funera; X 755. ferit ense gravem Thymbraeus Osirim; XII 458. (Simylus) inde domum cervice levis, gravis aere redibat; Mo 82. haec tum nobis ‖ non sic ‖ gravia atque indigna fuere; Ci 310. nec tantum gravis incumbens scopulis arentibus aestas, quantum illi nocuere greges; G II 377. prato gravia arma quiescunt; X 836. gravis attrita pendebat cantharus ansa; E VI 17. disce galbaneo agitare gravis nidore chelydros; G III 415. Melampus, Alcidae comes usque gravis dum terra labores praebuit; X 321. hic gravis in latum dimissa cucurbita ventrem (virebat); Mo 78. regina gravi iamdudum saucia cura; IV 1. non umquam gravis aere domum mihi dextra redibat; E I 35. (vates) dona dehinc auro gravia sectoque ‖ ac secto ‖ elephanto imperat ferri; III 464. miscent scillam elleborosque gravis nigrumque bitumen; G III 451. ubi aut morbo gravis aut iam segnior annis deficit (equus); G III 95. cum fatalis ecus armatum peditem gravis attulit alvo; VI 516. nunc manet insontem gravis exitus; X 630. non insueta gravis temptabunt pabula fetas; E I 49. tum regia Iuno acta furore gravi „quid me cogis“ . . ? X 63. Iunonis gravis ira neque ‖ nec ‖ exsaturabile pectus cogunt me descendere . .; V 781. Phoebe, gravis Troiae semper miserate labores; VI 56. sive Crataeis sive illam (Scyllam) monstrum genuit grave Echidna biformis; Ci 67. gravior neu nuntius auris volveret; VIII 582. illa (Dido) gravis oculos conata attollere rursus deficit; IV 688. ubi odor caeni gravis; G IV 49. (Pallas) sub te tolerare magistro militiam et grave Martis opus adsuescat; VIII 516. hic regina gravem gemmis auroque poposcit pateram; I 728. peccatum meminisse iuom grave sede piorum; Cul 295. terrae (pericla) graviora manent; VI 84. non iam salebrosus, ut ante, sed gravior lentos ibat pistillus in orbes; Mo 112. non illas (matres) gravibus quisquam iuga ducere plaustris sit passus; G III 140. cum agricola gravibus rastris galeas pulsabit inanis; G I 496. regina: ſ. alqs; I 274. prima pares ineunt gravibus certamina remis quattuor delectae carinae; V 114. vomis et inflexi primum grave robur aratri; G I 162. sacerdos: ſ. alqs; I 274. (serpens) obvia vibranti carpens, gravis aere, lingua ‖ ore trilingui ‘; Cul 166. tam grave servitium, tam duros passa labores; Ci 291. hic grave servitium tibi iam, tibi, Roma ‖ Romane ‖ ferebat; Cat III 5. tum sonus auditur gravior; G IV 260. posterius graviore sono tibi musa loquetur nostra; Cul 8. spiritus interdum gemitu gravis; G III 506. quae (tellus) gravis est ipso tacitam se pondere prodit, quaeque levis; G II 254 quid (iuvat) vomere terras invertisse gravis? G III 526. nec (pater) torpere gravi passus sua regna veterno; G I 124. quem (serpentem) gravis ictu seminecem liquit saxo lacerumque viator; V 274. dum gravis aut hos aut hos versa fuga victor dare terga subegit; G IV 84. pietate gravem ac meritis si forte virum quem conspexere; I 151. surgamus. solet esse gravis cantantibus umbra, iuniperi gravis umbra; E X 76. nec surculus idem Crustumiis Syriisque piris gravibusque volaemis; G II 88. saucius ille gravi venantum volnere pectus leo; XII 5. — B. proderit admiscere grave olentia centaurea; G IV 270. inde ubi (columbae) venere ad fauces grave olentis Averni; VI 201. o socii, o passi

graviora, dabit deus finem; I 199. nec (Anna) graviora timet quam morte Sychaei; IV 502.

Graviscae, Stadt in Etrurien: tercentum adiciunt Pyrgi veteres intempestaeque Graviscae; X 184.

graviter, ſchwer, ſtark, gewaltig, heftig, ſchmerzlich, ſchädlich, verderblich, dumpf, tief: emissam hiemem sensit Neptunus, graviter commotus; I 126. cum graviter questu Carme complorat anili: „o mihi“ . . ; Ci 285. (Entellus) ultro ipse gravis graviterque ad terram pondere vasto concidit; V 447. (Hector) graviter gemitus imo de pectore ducens; II 288. Messapus telo (Aulesten) orantem multa trabali desuper altus equo graviter ferit; XII 295. vates graviter frendens sic fatis ora resolvit; G IV 452. cum graviter tunsis gemit area frugibus; G III 133. ingemuit cari graviter genitoris amore Lausus; X 789. (Anchisiades) ingemuit miserans graviter; X 823. Clausus rigida Dryopem ferit eminus hasta sub mentum graviter pressa; X 347. hunc ubi sollicitum dimisit inertia vitae, interius graviter regementem; Cul 386. graviter rudentis (cervos) caedunt; G III 374. Orpheus rapta graviter pro coniuge saevit; G IV 456. cavat tellurem et solido graviter sonat ungula cornu; G III 88. haec circum graviter spirantis copia thymbrae floreat; G IV 31. vipereo generi et graviter spirantibus hydris spargere qui (Umbro) somnos solebat; VII 753.

gravo, beſchweren, belaſten, beläſtigen, pass. ſich ſtrauben: I. nec me labor iste gravabit; II 708. ni gens crudelis madida cum veste gravatum ferro invasisset; VI 359 me confectum choreis somnoque gravatum infelix habuit thalamus; VI 520. veluti cum lasso papavera collo demisere caput, pluvia cum forte gravantur; IX 437. (Alcides) rapit arma manu nodisque gravatum robur; VIII 220. — II. quid si, quae voce gravaris mente dares? X 628.

gremium, Schoß, Inneres, Tiefe: I, 1. (Simylus) praeverrit cauda silices gremiumque molarum; Mo 23. — 2. (Volcanus) placidum petivit coniugis infusus gremio per membra soporem; VIII 406. 3. quid (Troianos) soceros legere et gremiis abducere pactas? X 79. — 4. aether coniugis in gremium laetae descendit; G II 326. „ter in gremium mecum“ inquit (nutrix) „despue, virgo“; Ci 372. quaecumque mihi fortuna fidesque est, in vestris pono gremiis; IX 261. fecerat Nilum vocantem caeruleum in gremium latebrosaque flumina victos; VIII 713. — II, 1. cum te gremio accipiet laetissima Dido; I 685. quae tellus patris Anchisae gremio complectitur ossa; V 31. gremio Ascanium (Dido) detinet; IV 84. nec Troiam Ausonios gremio excepisse pigebit; VII 233. fotum (Ascanium) gremio dea tollit in altos Idaliae lucos; I 692. ille (Iulus) reginam petit. haec interdum gremio fovet, inscia Dido, insidat quantus miserae deus; I 718. sternimur optatae gremio telluris ad undam sortiti remos; III 509. — 2. (Tarchon) hostem gremium ante suum multa vi conitus aufert; XI 744.

gressus, Schritt, Gang, Lauf: I. quis ‖ qui ‖ voltus vocisque sonus vel gressus eunti; V 649. — II. praecedunt gressumque canes comitantur erilem; VIII 462. comprime gressum; VI 389. perge modo et, qua te ducit via, derige gressum; I 401. huc derige ‖ dirige ‖ gressum; V 162. XI 855. qua gressum extuleram; II 753. dea gressus effingit cuntis; X 640. dixit (Musaeus) et ante tulit gressum; VI 677. (Aeneas) gressum in castra ferebat; XI 99. * Lapithae equitem docuere gressus glomerare superbos; G III 117. qua iuvenis gressus inferret; G IV 360. Aenean statuere alternos longa nitentem cuspide gressus; XII 386 (Aeneas) recipit ad limina gressum; XI 29. (Aeneas) gressum ad moenia tendit; I 410. — III. Amor gressu gaudens incedit luli; I 690.

grex, Herde, Schar, Rudel: I. hinc albi, Clitumne, greges et maxima taurus victima, saepe tuo perfusi flumine sacro, Romanos ad templa deum duxere triumphos; G II 146. frigora nec tantum cana concreta pruina, quantum illi nocuere greges; G II 378. ad puteos aut alta greges ad stagna iubebo ‖ iubeto ‖ currentem ilignis potare canalibus undam; G III 329. quinque greges illi (Galaeso) balantum, quina redibant armenta; VII 538 — II, 1. lanigeros agitare greges hirtasque capellas; G III 287. compello: ſ. **compello.** II. gregem (3 St.) S. 130, a. morbi corripiunt spemque gregemque simul cunctamque ab origine gentem; G III 473. continuo greges villis lege mollibus albos; G III 386. nulla religio vetuit balantum gregem fluvio mersare salubri; G I 272. in saltus utrumque gregem atque in pascua mittes (cum aestas) mittet ‖ ; G III 323. perfundo: ſ. I. ducunt. si fetura gregem suppleverit; E VII 36. — 2. non liquidi gregibus fontes, non gramina derunt; G II 200. nec (lupus) gregibus nocturnus obambulat; G III 538. ut gregibus tauri (decori sunt); E V 33. superat gregibus dum laeta iuventas; G III 63. — III, 1. utinam vestri fuissem aut custos gregis aut maturae vinitor uvae! E X 36. cum videt ingens (serpens) adversum recubare ducem gregis; Cul 175. (capella) gemellos, spem gregis, a, silice in nuda conixa reliquit; E I 15. huc mihi vir gregis ipse caper derraverat; E VII 7. — 2. de grege non ausim quicquam deponere tecum; E III 32. nunc grege de intacto septem mactare invencos praestiterit; VI 38. — IV quam (suem) Aeneas cum grege sistit ad aram; VIII 85. cum grege compulso pastor duplicantibus umbris vadit; Cul 204. ille (iuvencus) aliquam in magno sequitur grege; E VI 55.

grumus, Haufen, Klumpen: liquido coacto (Simylus) interdum grumos spargit sale; Mo 47.

grus, Kranich: I. quales sub nubibus atris Strymoniae dant signa grues atque aethera tranant cum sonitu fugiuntque notos clamore secundo; X 265. illum (imbrem) surgentem vallibus imis aeriae fugere grues; G I 375. ſ. dant. nec nihil improbus anser Strymoniaeque grues officiunt; G I 120. — II, 1. *(Camilla) Strymoniam gruem aut album deiecit olorem; XI 580. — 2 tum (tempus) gruibus pedicas et retia ponere cervis; G I 307.

Gryneus, zur Stadt Gryneia in Aeolien gehörig: nunc Italiam magnam Gryneus Apollo, Italiam Lyciae iussere capessere sortes; IV 345. his (calamis) tibi Grynei nemoris dicatur origo; E VI 72.

gryps, Greif: iungentur iam gryphes equis; E VIII 27.

gubernaclum, Steuer: I, 1. gubernaclum multa vi forte revolsum, cui datus haerebam custos cursusque regebam, praecipitans traxi mecum; VI 349. — 2. haereo ſ. 1. ipse (Gyas) gubernaclo rector subit; V 176. — II. (deus) cum puppis parte revolsa cumque gubernaclo proiecit (Palinurum); V 859.

gubernator, Steuermann: eece gubernator sese Palinurus agebat; VI 337 qua cursum ventusque gubernatorque vocabat; III 269. ipse gubernator puppi Palinurus ab alta: „heu“ . . ; V 12.

gurges, Strudel, Strömung, Tiefe, Abgrund: I. turbidus hic caeno vastaque voragine gurges aestuat atque omnem Cocyto eructat harenam; VI 296. quem (Curtium) devotum bellis ‖ tellus ‖ consumpsit gurges in ‖ gurgitis ‖ unda; Cul 364. eructat: ſ. aestuat. — II. I. fit clauso gurgite murmur; XI 298. tollimur in caelum curvato gurgite; III 564. — 2. eum primum alto se gurgite tollunt solis equi; XII 114. — 3. appareo in: ſ. no in. (Scyllam) gurgite in alto deprensos nautas canibus lacerasse marinis; Ci 60. quae (Scylla) simul ut sese cano de gurgite velox extulit; Ci 514. ad terram gurgite ab alto quam multae glomerantur aves; VI 310. (Turnus) summo hausit de gurgite

lymphas; IX 23. udis aries in gurgite villis mersatur; G III 446. apparent rari nantes in gurgite vasto; I. 118 unus erit tantum, amissum quem gurgite quaeret (Aeneas) ‖ quaeres ‖; V 814. est in Carpathio Neptuni gurgite vates caeruleus Proteus; G IV 377. putet aëriam gurgite ab alto urgueri volucrum nubem; VII 704. — III. Cyrene mater, quae gurgitis huius ima tenes; G IV 321. vinctane tam magni tranabo gurgitis undas? Ci 416. ſ. I. consumit. — IV, I. cum amnis oppositas evicit gurgite moles; II 497. fertur cita gurgite classis; V 33. dispersi iactamur gurgite vasto; III 197. gurgite mersum unda feret; X 559. caput gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus volveret; G IV 524. alterno procurrens gurgite pontus; XI 624. Charybdis imo barathri ter gurgite vastos sorbet in abruptum fluctus; III 421. ni roseus fessos iam gurgite Phoebus Hibero tinguat equos; XI 913. tolli: ſ. II, 1. curvo. volvere: ſ. portare. — 2. ille (fluvius) suo cum gurgite flavo accepit venientem (Turnum); IX 816. (Scyllam) gurgite in alto a! timidos nautas canibus lacerasse marinis; E VI 76. cum princeps medioque Gyas in gurgite victor compellat Menoeten; V 160. (nautae) fractos legunt in gurgite remos; V 209. pristes glauco in gurgite circum minitantur; Ci 452. vgl. II, 2. deprendo in. immania cuius (Neptuni Proteus) armenta et turpis pascit sub gurgite phocas; G IV 395. aliis (animis) sub gurgite vasto infectum eluitur scelus; VI 741.

gusto. koſten, ſchmecken: necdum etiam castos gustaverat ignis honores; Ci 146. prius quam (equi) pabula gustassent Troiae Xanthumque bibissent; I 473.

gutta, Tropfen, Fleck: I. grandes ibunt per vimina guttae; G II 245. huic (arbori) atro liquuntur sanguine guttae et terram tabo maculant; III 28. manant sanguineae per tractus undique guttae; Cul 181. — II. (Simylus) Palladii guttas instillat olivi; Mo 113. linquo; ſ. I. maculant. — III. paribus lita corpora guttis; G IV 99. eeus Aethon it lacrimans guttisque umectat grandibus ora; XI 90.

guttur, Kehle, Schlund: I. 1. (Alcides) angit inhaerens elisos oculos et siccum sanguine guttur; VIII 261. ille (Cerberus) fame rabida tria guttura pandens corripit obiectam (offam); VI 421. liquidas corvi presso ter gutture voces aut quater ingeminant; G I 410. (Clausus) pariter loquentis vocem animamque rapit traiecto gutture; X 348. — 2. haesit sub gutture volnus; VII 533. — II. gutturis arenti revoluto in inania ‖ omnia ‖ sensu; Cul 242. — III. ingeminare: ſ. I. 1. premo. hinc lactae pecudes et ovantes gutture corvi; G I 423.

Gyarus, Inſel im ägäiſchen Meere: quam (tellurem) pius arquitenens Mycono e ‖ Mycono ‖ celsa Gyaroque revinxit; III 76.

Gyas, A. Troer: I. agit ingentem Gyas ingenti mole Chimaeram; V 118. cum princeps medioque Gyas in gurgite victor compellat Menoeten; V 160. effugit ante alios primisque elabitur undis Gyas; V 152. spes est accensa Sergesto Mnesthique Gyan superare morantem; V 184. Epulonem obtruncat Achates Ufentemque Gyas; XII 460. „quo diversus abis?“ iterum „pete saxa, Menoete!“ cum clamore Gyas revocabat; V 167. — II. (Mnestheus) inde Gyan ipsamque ingenti mole Chimaeram consequitur; V 223. Aeneas gemit crudelia secum fata Lyci fortemque Gyan fortemque Cloanthum; I 222. post (Aeneas petit) alios, fortemque Gyan fortemque Cloanthum; I 612. supero; ſ. I. moratur. — III. ille (Cloanthus) inter navemque Gyae scopulosque sonantis radit iter; V 169. — B. Latiner: nec longe Cissea durum immanemque Gyan (Aeneas) deiecit Leto; X 318.

Gyges, Troer: (Turnus) principio Phalerim et succiso poplite Gygen excipit; IX 762.

Gylippus, Arkadier: quos (fratres) fida crearat una tot Arcadio coniunx Tyrrhena Gylippo; XII 272.

gyrus, Kreis: I, 1. (equus) carpere mox gyrum incipiat; G III 191. *frena Peletbronii Lapithae gyrosque dedere impositi dorso; G III 115. cum anguis septem ingens gyros, septena volumina traxit; V 85. — 2. it manus in gyrum; Mo 113. — II, 1. Orsilochum fugiens (Camilla) eludit gyro interior; XI 695. haec (dextra) rotat adsiduum gyris et concitat orbem; Mo 26. aliud (telum) figitque, volatque ingenti gyro; X 884. — 2. quem (turbinem) pueri magno in gyro vacua atria circum exercent; VII 379.

Habena, Zügel, Riemen: I. ipsa (Iuturna) subit manibusque undantis flectit habenas; XII 471. — II. fundam Mezentius ipse ter adducta circum caput egit habena; IX 587. sic ait (Turnus) adluctisque amens subsistit habenis; XII 622. neque audit currus habenas; G I 514. alter habenas suffuso ‖ soffosso ‖ revolutus equo dum colligit; XI 670. invenis conversis fugax aufertur habenis; XI 713. hac invenis furtim celeris detorquet habenas; XI 765. qui (rex) et premere et laxas sciret dare iussus habenas; I 63 bi (Troes) fugiunt penitusque datis referuntur habenis; XI 623. genitor omnis effundit habenas; V 818. (Aeneas) irarum omnis effundit habenas; XII 499. flecto: ſ. I. furit immissis Volcanus habenis transtra per et remos; V 662. (Aeneas) classi immittit habenas; VI 1. (Camilla) simul his dictis linquebat habenas ad terram non sponte fluens; XI 827. (Turnus) manibus molitur habenas; XII 327. sonipes pressis pugnat habenis huc conversus et huc; XI 600. ſ. do. (Latinus) rerum reliquit habenas; VII 600. — III. (equus) per aperta volans ceu liber habenis aequora; G III 194. — IV ille (turbo) actus habena curvatis fertur spatiis; VII 380. *(Camilla) fundam tereti circum caput egit habena; XI 579. ſ. II. adduco. talis Amyclaei domitus Pollucis habenis Cyllarus; G III 89. qui pampineis victor iuga flectit habenis Liber; VI 804. frater habenis flectit equos; X 576. palmes laxis per purum immissus habenis; G II 364.

habeo, haben, inne haben, beſitzen, halten, hand haben, enthalten, feſthalten, gefangen halten, beherrſchen, feſſeln, meinen, ſchätzen, annehmen, behandeln: I. abſolut; 1. a. (Turnus) simul aptat habendo ensemque clipeumque et rabrae cornua cristae; XII 88. — b. non aliter Cecropias innatus apes amor urgnet habendi munere quamque suo; G IV 177. donec belli rabies et amor successit habendi; VIII 327. dum evectus finem transcendat habendi; Cul 84. — c. picis in morem ad digitos (pinguis tellus) lentiscit habendo; G II 250. — 2 neque ille aut doluit miserans inopem aut invidit habenti; G II 499.

II. **mit Ergänzung:** nec quid speraret habebat (Corydon); E II 2. (si quis) nec, genus unde novae stirpis revocetur, habebit; G IV 282.

III. **mit Ergänzung und Zuſatz:** Tros Rutulusne fuat nullo discrimine habebo; X 108.

IV **mit einfachem Object:** postquam nos Amaryllis habet, Galatea reliquit; E I 30. Phyllida solus

habeto; E III 107. neque ego Alcippen nec Phyllida habebam; E VII 11. Galatea, si qua tui Corydonis habet te cura, venito; E VII 40. quae nemora aut qui vos saltus habuere, puellae naides? E X 9. quem (Caesarem) mox quae sint habitura deorum concilia incertum est; G I 24. sin te, pater optume Tencrum, pontus habet Libyae; I 556. idem omnis simul ardor habet, rapiuntque ruuntque; IV 581. non me impia Tartara habent tristes ‖ tristesve ‖ umbrae; V 734. nunc me fluctus habet versantque in litore venti; VI 362. tunc ‖ tum ‖ me confectum choreis somnoque gravatum infelix habuit thalamus; VI 521. quae regio Anchisen, quis habet locus? VI 670. cernis, quae Rutulos habeat fiducia rerum; IX 188. sic omnis amor unus habet decernere ferro; XII 282. ſ. acies. quin age, si quid habes; E III 52. incipe, si quid habes; E IX 32. habes tota quod mente petisti; IV 100. cetera Turnus victor habet; XI 92. si qua tibi vis, si patrii quid Martis habes; XI 374. hoc habet, haec melior magnis data victima divis; XII 296. videbo habentem praeter ignavos nihil fratres et iratum Iovem scissumque ventrem et herniosi ‖ hirneosi ‖ patrui pedes inedia turgidos; Cat XIII 37. ſ. campum. hi Fescenninas acies aequosque Faliscos, hi Soractis habent arces Flaviniaque arva et Cimini cum monte lacum lucosque Capenos; VII 696. ipsa alvaria angustos habeant aditus; G IV 35. terris animalia somnus habebat; III 147. terras animalia fessa per omnis alituum pecudumque genus sopor altus habebat; VIII 27. arma Lauso (Mezentius) donat habere umeris; X 700. ſ. arma. II, 1. habeo (3 St.) E. 65, a. quae nunc artus avolsaque membra et funus lacerum tellus habet? IX 491. arcem: ſ. acies. genitor dabit insuper ‖ quin super ‖ his campi quod rex habet ipse Latinus; IX 274. cum facti causam tempusque doloris habebis; Ci 336. ille (Remulus cingula) suo moriens dat habere nepoti; IX 362. ductores Tencrum primi et ‖ primi ‖ delecta inventus consilium summis regni de rebus habebant; IX 227. quid inmeriti crimen habent cyathi? Cat XI 4. ut fertur labyrinthus parietibus textum caecis iter ancipitemque mille viis habuisse dolum; V 590. primus eram phaleris insignem victor habeto; alter Amazoniam pharetram plenamque sagittis Thraeciis; V 311. haec arma exuviasque viri tua quercus habebit; X 423. mortaline manu factae immortale carinae fas habeant? IX 96. o superbe Noctuine, non vides duas habere filias Atilium; Cat XII 5. qui (Pelasgi) primi finis aliquando habuere Latinos; VIII 602. mens quae (frena) nunc habet aurea Pallas; VIII 168. funus: ſ. artus. genus: ſ. animalia. (Numanus) Turni minorem germanam nuper thalamo sociatus habebat; IX 594. vix hostem, alterni si congrediamur, habemus; XII 233. si quos aut Phyllidis ignes aut Alconis habes laudes aut iurgia Codri; E V 11. dum imperium pater Romanus habebit; IX 449. socer arma Latinus habeto, imperium sollemne socer; XII 192. iter: ſ. dolum. iurgia: ſ. ignes. lacum: ſ. acies. ſetsi nec habet victoria laudem, tamen laudabor]; II 584. ſ. ignes. nunc Pristis habet (locum priorem), nunc victam praeterit ingens Centaurus; V 156. quae loca, qnive habeant homines, ubi moenia gentis, vestigemus; VII 131. lucos: ſ. acies. vobis et tunicae manicas et habent redimicula mitrae; IX 616. membra: ſ. artus. quod si tantus habet mentes et pectora terror; XI 357. his habeant terris sine moenia fessi; V 717. quos alios muros, quae iam ultra moenia habetis? IX 782. hostis habet muros; II 290. ſ. moenia. naides; ſ. alqm; E X 9. solae (apes) communia natos, consortia tecta urbis habent; G IV 154. Maenalus argutumque nemus pinosque loquentis semper habet; E VIII 23. cum Iove communes qui (parens) nolit ‖ quem par sit ‖ habere nepotes; Ci 361. aeternum locus Palinuri nomen habebit; VI 381. impius haec tam culta novalia miles habebit, barbarus has segetes; E I 70. quas (nymphas) alma Cybebe numen habere maris insserat; X 221. suam (nutricem) patria antiqua cinis ater habebat; IV 633. patrem: ſ. alqm; I 556. pectora: ſ. mentes. qui cultus habendo sit pecori; G I 3. quos (vitulos) pecori malint summittere habendo; G III 159. pharetram: ſ. equum. pinus: ſ. nemus. puellas: ſ. alqm; E X 9. regna Tyri germanus habebat Pygmalion; I 346. Cnosius ‖ Gnosius ‖ haec Rhadamanthus habet durissima regna; VI 566. si neque habet Fortuna regressum; XI 413. tum res inopes Euandrus habebat; VIII 100. quinquaginta atris immanis hiatibus hydra saevior intus habet sedem; VI 577. segetes: ſ. novalia. rex stabula alta Latinus habebat; IX 388. tecta: ſ. natos. descripsit, tempora quae messor, quae curvos arator haberet; E III 42. ſ. causam. non alios iuluxisse dies aliumve habuisse tenorem crediderim; G II 337. ut primum (poma) viris habuere suas; G II 427.

V. **mit Object und prädicativem Zuſatz**: 1. si quod non aequo foedere amantis curae numen habet iustumque memorque; IV 521. — 2. si omnis uno ordine habetis Achivos; II 102. — 3. meos amores ille habeat secum servetque sepulchro; IV 29. omnia, quae retinere gradum possent, o tecum vellem tu semper haberes! Ci 153. ſ. 4, c. paratum. spem si quam ascitis Aetolum habuistis in armis, ponite; XI 308. (Aeneas) iam in conspectu Teucros habet et sua castra; X 260. tu quoque magnam partem opere in tanto, sineret dolor, fcare, haberes; VI 31. — 4, a. Drances consiliis habitus non futilis auctor, seditione potens; XI 339. loricam (Aeneas) donat habere viro decus et tutamen in armis; V 262. qui (invenis) deinde me famulo famulamque Heleno transmisit habendam; III 329. ipsius Anchisae longaevi hoc munus habebis, cratera impressum signis; V 535. ut habitae Graiis oracula quercus; G II 16. fulvos lupi de pelle galeros tegmen habent capiti; VII 689. tutamen: ſ. decus. — b. qui (tumulus) nunc Albanus habetur; XII 134. quem (diem) semper acerbum, semper honoratum habebo; V 50. extremum hoc munus morientis habeto; E VIII 60. Ci 267. ignarum Laurens habet ora Mimanta; X 706. medium plurima turba hunc (Musaeum) habet; VI 668. te nunc habet ista (fistula) secundum; E II 38. nec me adeo fallit te suspectas habuisse domos Carthaginis altae; IV 97. arma, quibus laetatus, habe tua; X 827. — c. honoratum: ſ. b. acerbum. si (Ascanius) iam puerile paratum agmen habet secum; V 549. aut (Dardanius) habeat victos; XII 17.

habilis. paſſend, geeignet, geſchickt, bequem, belebend: cetera (aetas) nec feturae habilis nec fortis aratris; G III 62. umeris de more habilem suspenderat arcum venatrix; I 318. postquam habilis lateri clipeus loricaque tergo est; XII 432. quem (ensem) Lycaon habilem vagina aptarat eburna; IX 305 (Euryalus) galeam Messapi habilem cristisque decoram induit; IX 365. lorica: ſ. clipeus. *(Metabus) natam habilem mediae circumligat hastae; XI 555. habilis membris venit vigor; G IV 418. pinguibus hae (vites) terris habiles, levioribus illae; G II 92.

habito. wohnen, bewohnen: I. habitabant vallibus imis; III 110 centum alii curva haec habitant ad litora volgo infandi Cyclopes; III 643. primis in faucibus Orci pallentes habitant Morbi tristisque Senectus et Metus et malesuada Fames ac turpis Egestas, terribiles visu formae, Letumque Labosque; VI 275. lucis habitamus opacis; VI 673. hic fortis habitare Latinos; VII 151. Libycone habitantis litore Locros (referam)? XI 265. anguis, qui ripis habitans hic piscibus atram improbus ingluviem ranisque loquaci-

bus explet; G III 430. (anima talis) habitet tecum et sit pectore in isto; XI 409. formae: ſ. alqs; VI 275. voltur habitat sub alto pectore; VI 599. — H. o tantum libeat mecum tibi sordida rura atque humilis habitare casas! E II 29. hoc nemus, hunc frondoso vertice collem habitat deus; VIII 352. quid versu prosequar raris habitata mapalia tectis? G III 340 cuncta malis habitantur moenia Grais; III 398. nemus: ſ. collem. centum urbes habitant magnas, uberrima regna; III 106. rura: ſ. casas. habitarunt di quoque silvas Dardaniusque Paris; E II 60. nostra neque erubuit silvas habitare Thalea ‖ Thalia ‖; E VI 2. urbes: ſ. regna.

habitus, Beſchaffenheit, Erſcheinung, Geſtalt, Tracht: I. (mater) virginis os habitumque gerens; I 315. praediscere patrios cultusque habitusque locorum; G I 52. is ubi Dardanios habitus et Troïa vidit arma procul; III 596. — II. incedunt gentes, quam variae linguis, habitu tam vestis et armis; VIII 723.

hac, hier, auf, von dieſer Seite: adsidet hac invenis, sociatae gloria sortis; Cul 301. Alcides aderat taurosque hac victor agebat ingentis; VIII 203. qua se cumque furens medio tulit agmine virgo, hac Arruns subit et tacitus vestigia lustrat; qua victrix redit illa pedemque ex hoste reportat, hac iuvenis furtim celeris detorquet habenas; XI 763. videbat, uti bellantes Pergama circum hac fugerent Graï, premeret Troiana iuventus; hac Phryges, instaret curru cristatus Achilles; I 467. ico: ſ. tango. insto, premo: ſ. fugio. lustro: ſ. detorqueo. quaqua geminas avium vox obstrepit aures, hac querulae ‖ querulas ‖ referunt voces quis nantia limo corpora lympha fovet; Cul 151. qua globus ille virum densissimus urget, hac vos et Pallanta ducem patria alta reposcit; X 374. hac, Turne, sequamur Troingenas, qua prima viam victoria pandit; XII 625. ne qua meis esto dictis mora (Iuppiter hac stat); XII 565. subeo: ſ. detorqueo. hac iter est; IX 321. dextera quae (via) Ditis magni sub moenia tendit, hac iter Elysium nobis; VI 542. qua diducta genas pandebant lumina gemmis, hac senioris erat naturae pupula telo tacta ‖ icta ‖ levi; Cul 186.

hactenus, bis hierher, ſo weit: hac celebrata tenus sancto certamina patri; V 603. hactenus indulsisse vacat; X 625. haec (Camilla) ita fatur: „hactenus, Acca soror, potui“; XI 823. hac Troiana tenus fuerit Fortuna secuta; VI 62. hactenus arvorum cultus et sidera caeli; G II 1.

Hadriacus, des adriatiſchen Meeres; amnis Hadriacas retro fugit Aufidus undas; XI 405.

haedus, junger Bock, Geiß, Zicklein: I. caper tibi salvos et haedi; E VII 9. (ubi) neque oves haedique petulci floribus insultent; G IV 10. pingues in gramine laeto inter se adversis luctantur cornibus haedi; G II 526. pascentis servabit Tityrus haedos; E V 12. — II. dulce satis umor, depulsis arbutus haedis; E III 82. hic haedos depone; E IX 62. multi etiam ‖ iam ‖ excretos prohibent a matribus haedos; G III 308 nunc victi tristes hos illi mittimus haedos; E IX 6. sic canibus catulos similes, sic matribus haedos noram; E I 22. bis die numerant ambo pecus, alter et haedos; E III 34. prohibeo: ſ. excerno. servo: ſ. I. pascuntur. — III. dulcis: ſ. II. depello. — IV. tam sunt nobis haedorum dies servandi et lucidus anguis, quam . .; G I 205. libeat mecum tibi haedorum gregem viridi compellere hibisco! E II 30. — V quantus ab occasu veniens pluvialibus haedis verberat imber humum; IX 668.

Haemon, Rutuler: inrumpunt praeceps animi Tmarus ‖ Marus ‖ et Mavortius Haemon agminibus totis; IX 685.

Haemonides, Prieſter der Latiner: nec procul Haemonides, Phoebi Triviaeque sacerdos; X 537.

Haemus, Gebirge in Thrakien: bis sanguine nostro Emathiam et latos Haemi pinguescere campos; G I 492. o qui me gelidis convallibus Haemi sistat! G II 488.

haereo, bleiben, haften, hangen, anhangen, feſtſtehen, ſtocken, ſtußen, genannt werden: (Troïlus) fertur equis currumque haeret resupinus inani; I 476. dum (Aeneas) stupet obtutuque haeret defixus in uno; I 495. paulum aspectu conterritus haesit continuitque gradum; III 597. dixerat, et genua amplexus genibusque volutans haerebat; III 608. infelix (Sergestus) saxis in procurrentibus haesit; V 204. (Palinurus) clavom adfixus et haerens nusquam amittebat; V 852. cui (gubernaclo) datus haerebam custos cursusque regebam; VI 350. constitit Aeneas strepitumque exterritus hausit ‖ strepitu . . . haesit ‖; VI 559. defixa Latinus obtutu tenet ora soloque immobilis haeret; VII 250. pater Euandrus dextram complexus euntis (Pallantis) haeret; VIII 559. qui (Autores) missus ab Argis haeserat Euandro; X 780 (Euandrus) haeret lacrimansque gemensque; XI 150. qua spe gelidis in nubibus haeres? XII 796. ut aquila implicuit pedes atque unguibus haesit; XI 752 (capellae) scrupea desertas haerebant ‖ desertae perrepunt ‖ ad cava rupes ‖ rupis ‖; Cul 51. ecce complexa pedes in limine coniunx haerebat; II 674. teli stridorem audiit una Arruns, haesitque in corpore ferrum; XI 864. subito aspectu territus haesit filius Anni; XI 699. quae (flamma) postibus haesit adesis; IX 537. haeret lateri letalis harundo; IV 73. hasta traiecto haesit tepefacta cerebro; IX 418. (Pallas) hastam receptat ossibus haerentem; X 384. hasta sub exertam donec perlata papillam haesit; XI 804. leo comas arrexit et haeret visceribus super incumbens; X 726. cum (oleae) semel haeserunt arvis aurasque tulerunt; G II 422 (oves) vix ossibus haerent; E III 102. (pater) abnegat, inceptoque et sedibus haeret in isdem; II 654. ſ. alqs; VIII 559. haeret pede pes densusque viro vir; X 361. ipsa (quercus) haeret scopulis; IV 445. haec (regina) oculis, haec pectore toto haeret; I 718. cum tergo volucres haesere sagittae; XII 415. haerent parietibus scalae; II 442. (Somnia) foliis sub omnibus haerent; VI 284 si sic fata Iovis poscunt, hic terminus haeret; IV 614. verba: ſ. voltus. Hectoris Aeneaeque manu victoria Graium haesit; XI 290. attonitis haesere animis superosque precati Trinacrii Teucrique viri; V 529 ſ. pes. vividus Umber haeret hians; XII 754. haesit sub gutture volnus; VII 533. haerent infixi pectore voltus verbaque; IV 4. obstipui, steteruntque comae et vox faucibus haesit; II 774. III 48. arrectae horrore comae, et vox faucibus haesit; XII 868. [IV 280]

Halaesus, Verwandter Agamemnons: I. accurrit Halaesus Auruncaeque manus; X 352. hinc Agamemnonius, Troiani nominis hostis, curru iungit Halaesus equos Turnoque ferocis mille rapit populos; VII 724. dum texit Imaona Halaesus; X 424. bellis acer Halaesus tendit in adversos; X 411. — II. fata cavens silvis genitor celarat Halaesum; X 417. — III. da nunc, Thybri pater, ferro fortunam atque viam duri per pectus Halaesi; X 422.

haliaeetos, Seeadler: I. qua novus ad superum sedes haliaeetus ascendet; Ci 204. ut scorpios fugat Orinoa, sic inter sese tristis haliaeetos iras et ciris memori servant ad saecula fato; Ci 536. — 2. deum rex fecit in terris haliaeetos ales ut (pater) esset; Ci 528.

halitus, Hauch, Dunſt, Dampf: talis sese halitus atris faucibus effundens super ‖ supera ‖ ad convexa ferebat; VI 240. extremus si quis super halitus errat, ore legam; IV 684. fert: ſ. effundit tenuis subibit halitus; G II 350. — II. effundo, al: ſ. I.

Halius, Troer: (Turnus) addit Alcandrum Haliumque; IX 767.

halo duften: ubi arae sertis recentibus halant; I 417. invitent croceis halantes floribus horti; G IV 109.

Halys, Troer: (Turnus) addit Halyn comitem et confixa Phegea parma; IX 765.

hamadryas, Baumnymphe: I. iam neque hamadryades rusum neque ‖ rursus nec ‖ carmina nobis ipsa placent; E X 62. — II. o gratissima tempe fontis ‖ frondis ‖ hamadryadum, quarum non divite cultu pastor traducit vitam; Cul 95.

Hammon, Beiname Jupiters: hic (Iarbas) Hammone satus rapta Garamantide nympha; IV 198.

hamus, Haken: (vates) stipat carinis loricam consertam hamis auroque trilicem; III 467. levibus hunc hamis consertam auroque trilicem loricam donat (Aeneas); V 259.

harena (arena: f. II, 1. inicio. IV. Ci 72), Sand, Ries, Schlamm, Sandfläche, Küfte, Geftade, Boden, Kampfplatz: I. qua turbidus et torquens flaventis Hister harenas; G III 350. — II, 1. pedibus summas aequabis harenas; G II 232. miscent se maria et nigrae attolluntur harenae; IX 714. sterilem exiguus ne deserat umor harenam; G I 70. hic gruges omnem Cocyto eructat harenam; VI 297. summa ieiuna sanie infuscatur harena; G III 493. ne tu ‖ me ne ‖ illa quidem communis alumnam omnibus iniecta tellus tumulabis ‖ tumulabit ‖ arena; Ci 442. exultant vada atque aestu miscentur harenae; III 557. mixta cruor calcatur harena; XII 340. magno telluris amore egressi optata potiuntur Troes harena; I 172. ubi pontus extremam sinu perfundit harenam; XI 626. pascite taurum, iam cornu petat et pedibus qui spargat harenam; E III 87. statuam invenem, iam . . . harenam; IX 629. (taurus) sparsa ad pugnam proludit harena; G III 234. cum taurus sparsa . . . harena; XII 106. unda nigram alte subiectat harenam; G III 241. torqueo: f. I. Libyei velit aequoris idem dicere quam multae zephyro turbentur harenae; G II 106. — 2. tandem laeti notae advertuntur harenae; V 34. postquam genibus adversae obluctor harenae; III 38. (Turnus) truncum reliquit harenae; XII 382. — 3. alios longe summotos (Charon) arcet harena; VI 316. (Eutellus) ingens media consistit harena; V 423. quid qui paludis conlectum umorem bibula deducit harena? G I 114. ille (Salius) spissa iacuit revolutus harena; V 336. (equus) vix summa vestigia ponat harena; G III 195. potior: f. I. opto. 4. nudus in ignota, Palinure, iacebis harena; V 871. cornix sola in sicca secum spatiatur harena; G I 389. — III. tris (navis) Eurus inlidit vadis atque aggere cingit harenae; I 112. qui cumulos ruit male pinguis harenae; G I 105. hospitio prohibemur harenae; I 540. fulvae nimbus harenae tollitur; G III 110. — IV. calcari: f. II, 1. misceo. qua* viridem Aegyptum nigra fecundat harena amnis; G IV 291. furit aestus harenis: I 107. non tota turiferis Panchaia pinguis harenis (laudibus Italiae certet); G II 139. proludere: f. II, 1. spargo. Tiberinus verticibus rapidis et multa flavos harena in mare prorumpit; VII 31. tumulare: f. II, 1. inicio. cadat ante diem mediaque inhumatus harena; IV 620. (Dares) Buten fulva moribundum extendit harena; V 374. pars contendunt ludo et fulva luctantur harena; VI 643. (Mezentius) multa porrectum extendit harena; IX 589. hasta iuvenem fulva effundit harena; XII 276. fulva resplendent fragmina harena; XII 741. ipse pater timidam saeva complexus arena; G 72. vgl. II, 3.

harenosus, fandig: (hant aliter volabat litus harenosum ad Libyae ventosque secabat Cyllenia proles]: IV 257.

Harpalyce, Jägerin: qualis equos Thraecissa fatigat Harpalyce volucremque fuga praevertitur Eurum ‖ Hebrum ‖; I 317.

Harpalycus, Troer: (Camilla) sequitur in cumbens eminus hasta Tereaque Harpalycumque; XI 675.

harpyia, (Harpyia) Harpyie: I. neque vim plumis ullam nec volnera tergo accipiunt (harpyiae), celerique fuga sub sidera lapsae semesam praedam et vestigia foeda relinquunt; III 242. subitae horrifico lapsu de montibus adsunt harpyiae et magnis quatiunt clangoribus alas, diripiuntque dapes contactuque omnia foedant immundo; III 226. sola novom dictuque nefas harpyia Celaeno prodigium canit; III 365. quas (insulas) dira Celaeno harpyiaeque colunt aliae, postquam mensas metu liquere priores, tristius haut illis monstrum; III 212. ubi delapsae (harpyiae) sonitum per curva dedere litora, dat signum Misenus; III 238. diripiunt, al.: f. adsunt, al. Gorgones Harpyiaeque et forma tricorporis umbrae; VI 289. — II. paratis patrio harpyias insontis pellere regno? III 249. — III. abl. comp.: f. I. colunt.

harundineus, aus Rohr: suadebo mella harundineis inferre canalibus; G IV 265. aper silva pastus harundinea; X 710.

harundo, Rohr, Schilf, Rohrpfeife, Pfeil: I quos circum limus niger et deformis harundo Cocyti alligat; G IV 478. volans liquidis in nubibus arsit harundo signavitque viam flammis tenuisque recessit consumpta in ventos; V 525. haeret lateri letalis harundo; IV 73. quem (hortum) vimina panca et calamo rediviva levi munibat harundo; Mo 62. recedit, signat: f. ardet. crinis umbrosa tegebat harundo; VIII 34. acta multo perque uterum sonitu perque ilia venit harundo; VII 499. — II. ago: f. I. venit. ripis fluvialis harundo caeditur; G II 414. consumo: f. I. ardet. (Aeneas) saevit et infracta luctatur harundine telum eripere; XII 387. — III. extremus (ingreditur donis) volucri qui fixit harundine malum; V 544. sunt triclia ‖ trichila ‖ umbrosis frigida harundinibus; Copa 8. nunc ego agrestem tenui meditabor harundine musam; E VI 8. dum (pastor) non arte canora compacta solitum modulatur harundine carmen; Cul 100. hic viridis tenera praetexit harundine ripas Mincius; E VII 12. ubi Mincius tenera praetexit harundine ripas; G III 15. patre Benaco velatus harundine glauca Mincius; X 205.

haruspex, Opferſchauer, Weisſager: retinet longaevos haruspex fata canens: „o Maeoniae“ . .! VIII 498. dum sacra secundus haruspex nuntiet; XI 739. retinet: f. canit.

hasta, Stab, Schaft, Speer, Lanze: I. **abſolut**: I. quae mediis ingenti adnixa columnae aedibus adstabat, (Turnus) validam vi corripit hastam, Actoris Aurunci spolium, quassatque trementem vociferans: „nunc, o numquam frustrata vocatus hasta meos, nunc tempus adest“; XII 93. hasta sub exertam donec perlata papillam haesit virgineumque alte bibit acta cruorem; XI 803. ut ‖ ubi ‖ missa manu sonitum dedit hasta per auras; XI 799. hasta volans noctis diverberat umbras et venit adversi ‖ aversi ‖ in tergum Sulmonis ibique frangitur ac fisso transit praecordia ligno; IX 441. latos huic (Herminio) hasta per armos acta remit duplicatque virum transfixa dolore; XI 644. hasta volans horum (tratrum) unum ad medium egreginu forma iuvenem transadigit costas fulvaque effundit harena; XII 270. apicem incita summum hasta tulit summasque excussit vertice cristas; XII 493. volat atri turbinis instar exitium dira hasta ferens orasque recludit loricae et clipei extremos septemplicis orbes, per medium stridens transit femur; XII 924. dixit (Mezentius) stridentemque eminus hastam iecit; at illa volans clipeost excussa proculque egregium Antoren latus inter et ilia figit; X 777. trustratur: f. adstat. reiecto ‖ traiecto ‖ missa lacerto protinus

hasta fugit servatque cruenta tenorem; X 340. haeret: ſ. **haereo.** hasta (3 St) S. 285, b. Asilas mille rapit densos acie atque horrentibus hastis; X 178. Pallas magnis emittit viribus hastam. illa volans umeri surgunt qua tegmina summa incidit atque viam clipei molita per oras tandem etiam magno strinxit de corpore Turni; X 474. it hasta Tago per tempus utrumque stridens traiectoque haesit tepefacta cerebro; IX 418. molitur: ſ incidit. Aeneas hastam iacit: illa per orbem aere cavom triplici transit imaque sedit inguine, sed viris haut pertulit; X 783. subit oras hasta per imas fulgentis clipei, tum laevom perforat inguen; X 588. recludit: ſ. fert. (Aeneas) magnam corripit hastam et iacit: illa volans clipei transverberat aera Maeonis et thoraca simul cum pectore rumpit; X 335. sedet: ſ. perfert. servat: ſ. fugit. sic fatus (Laocoon) validis ingentem viribus hastam in latus inque feri curvam compagibus alvom contorsit. stetit illa tremens; II 50. stant terra defixae hastae; VI 652. olli (Hyllo) per galeam fixo stetit hasta cerebro; XII 537. hic hasta Aeneae stabat, huc impetus illam detulerat fixam et lenta radice tenebat; XII 772. Turnus stridentem eminus hastam conicit; X 645. ſ. fert, figit. it. hunc (Privernum) primo levis hasta Themillae strinxerat; IX 576. ſ. incidit. subit: ſ. perforat. (Aeneas) inde Mago procul infensam contenderat hastam. ille astu subit ac ‖ at ‖ tremibunda supervolat hasta; X 521. transadigit: ſ. effundit. transit: ſ. diverberat, fert, perfert. transverberat: ſ. rumpit. (Tritonia) emicuit parmamque ferens hastamque trementem; II 175. ſ. adstat, duplicat. venit: ſ. diverberat volat: ſ. diverberat, effundit, fert, figit incidit, rumpit. — 2. Vocativ: ſ. 1. adstat.

II. **nach Verben:** 1. ago: ſ. I, 1. bibit, duplicat. ipsa arrectis (visu miserabile) in hastis praefigunt capita Euryali et Nisi; IX 465. conicio: ſ. **conicio** hastam (3 St.) S. 134, b. contendo: ſ. I, 1 supervolat. contorqueo: ſ. I, 1. stat; II 50. corripio: ſ. I, 1. adstat, rumpit. (Aeneas) odit moras hastamque coruscat; XII 431. (aper) tergo decutit hastas; X 718. defero: ſ. I, 1. stat; XII 772. defigunt tellure ‖ telluri ‖ hastas et scuta reclinant; XII 130. ſ. I, 1. stat; VI 652. Ilo (Pallas) procul validam derexerat ‖ direxerat ‖ hastam, quam medius Rhoeteus intercepit; X 401. emitto: ſ. I, 1. incidit. ille (Pandarus) rudem nodis et cortice crudo intorquet summis adnixus viribus hastam: excepere aurae; portae infigitur hasta; IX 744. excutio: ſ. I, 1. figit. hastam alii galeamque ferunt; XI 91. ſ. I. 1. tremit figo ſ. I, 1. stat; XII 772 frango: ſ. I, 1. diverberat. (matres) pampineas gerunt incinctae pellibus hastas: VII 396. iacio: ſ. I, 1. figit, perfert, rumpit. infigo. ſ. excipio. (Turnus) hinc raptas fugientibus ingerit hastas in tergus; IX 763. (Turnus) raptas fugientibus ingerit hastas; XII 330. intercipio: ſ. derigo Daphnis foliis lentas intexere mollibus hastas (instituit); E V 31. qui (Laocoon) tergo sceleratam intorserit hastam; II 231. Orsilochus Remuli hastam intorsit equo; XI 637. ſ. excipio. *(Metabus) natam habilem mediae circumligat hastae; quam dextra ingenti librans ita ad aethera fatur: „alma“ . . ; XI 556. (Aeneas miratur, versat) hastam et clipei non enarrabile textum; VIII; 625. hunc (Turnum) ubi contigunum missae fore credidit hastae, ire prior Pallas; X 457. ſ. I, 1. dat, fugit. perfero: ſ. I, 1. bibit. stridentem fundam positis Mezentius hastis egit; IX 586. praefigo: ſ. 1. arrigo. Clausus rigida Dryopem ferit eminus hasta sub mentum graviter pressa; X 346. hastas reductis protendunt longe dextris; XI 605. quasso: ſ. I, 1. adstat. ingentem quatiens Mezentius hastam turbidus ingreditur campo; X 762. certam quatit improbus (Arruns) hastam; XI 767. rapio: ſ. ingero. (Pallas) hastam receptat ossibus haerentem; X 383. ille (Aeneas) reducta loricam clipeique ingens onus impedit hasta; X 553. teneo: ſ. I, 1. stat; XII 772. tepefacio: ſ. I, 1. it. quo turbine (Aeneas) torqueat hastam; XI 284. transfigo: ſ. I, 1. duplicat *Metabus hastam cum virgine gramineo donum Triviae de caespite vellit; XI 565. verso: ſ. miror. versa pulvis inscribitur hasta; I 478 versa iuvencum terga fatigamus hasta; IX 610. — 2. circumligo: ſ. 1. libro. nec iam amplius (Arruns) hastae credere audet; XI 807. — 3. (Tarchon) summa ipsius ab hasta defringit ferrum; XI 747. stabat acerba fremens, ingentem nixus in hastam Aeneas; XII 398.

III. **nach Adjectiv und Adverb:** contiguus: ſ. II, 1. mitto (Mezentius) oculis spatium emensus, quantum satis hastae, „dextra“ . . ; X 772.

IV. **Ablativ:** hic (Turnus) gladio fidens, hic (Aeneas) aere et arduus hasta; XII 789. stant longis adnixi hastis, in scuta tuentes ‖ et scuta tenentes ‖; IX 229. fervidus advolat hasta Messapus; XII 293. (Aeneas) inruit adversaque ingens apparuit hasta; X 579. arduus: ſ. acer. continuo adversis Tyrrhenus et acer Aconteus conixi incurrunt hastis; XI 613. densus: ſ. I, 1. horret. fatigare: ſ. II, 1. verto. ferire: ſ. II, 1. premo. nec galeis densisque virum seges horruit hastis; G II 142. late ferreus hastis horret ager; XI 601. impedire: ſ. II, 1. reduco. (Camilla) sequitur incumbens eminus hasta Tereaque Harpalycumque; XI 674. ingeminant hastis et Troes et ipse fulmineus Mnestheus; IX 811. inscribi: ſ. II, 1. verto. (Misenus) Hectora circum et lituo pugnas insignis obibat et hasta; VI 167. ille, vides, pura iuvenis qui nit tur hasta; VI 760. (Mezentius) super abiectum (Oroden) posito pede nixus et hasta; X 736. illum (Politen) Pyrrhus iam iamque manu tenet et premit hasta; II 530. tantum effatus (Aeneas) et infesta subit obvius hasta; X 877.

hastile. Stab, Pfahl, Schaft, Lanze: I. tertia postquam maiore hastilia nisu adgredior; III 37. tum (superest) levis calamos et rasae hastilia virgae aptare; G II 358. *dixit (Metabus) et adducto contortum hastile lacerto immittit; XI 561. ſ. derigo. (Aeneas) bina manu lato crispans hastilia ferro; I 313. Turnus bina . . . ferro; XII 165. (Camilla) lenta manu spargens hastilia denset; XI 650. huic (Aeneae) Messapus, uti laeva duo forte gerebat lenta levis cursu praefixa hastilia ferro, horum unum certo contorquens derigit ‖ dirigit ‖ ictu; XII 489. cornea bina ferunt (pueri) praefixa hastilia terro; V 557. gero: ſ. derigo. immitto: ſ. contorqueo. praefigo: ſ. derigo, fero. spargo: ſ. denseo. (Nisus) ocius adducto torquens hastile lacerto: IX 402. (Mezentius) clipeo inimicum hastile trahebat; X 795. — II. fecundae frondibus ulmi, at myrtus validis hastilibus; G II 447. quo (tumulo) cornea summo virgulta et densis hastilibus horrida myrtus; III 23. ubi stridunt hastilibus aurae; XII 691.

haud. (haut, hau), nicht, keineswegs, durchaus nicht: I. **bei Substantiven:** corniger — haud aries humilis, sed maxima taurus victima sparget focus; Cat XIV 7. (Mezentius) haut furto melior, sed fortibus armis: X 735. haut mora: continuo (Aristaeus) matris praecepta facessit; G IV 548. haut mora nautae adnixi torquent spumas; III 207 haut mora, continuo corona velatarum obvertimus antemnarum; III 548. funibus ‖ finibus ‖ omnes, haut mora, prosiluere suis; V 140. haut mora consiliis, nec iussa recusat Acestes; V 749. tum iussa Sibyllae, haut mora, festinant flentes; VI 177. haut mora, festinant iussi rapidisque ferruntur passibus; VII 156. iuvenis, vicisse dolo ratus, avolat ipse (haut mora); XI 713. vgl. IV. facio. vadimus immixti Danais haut numine nostro; II 396. neve ignorate Latinos Saturni gentem, haut vinclo nec legibus aequam; VII 203.

II. **bei Adjectiven und Zahlwort** (unus): tantum:

‖ tantum ‖ fortuna secunda aut ‖ haud ‖ adversa cadat; IX 283. ut quondam Creta fertur labyrinthus in alta mille viis habuisse dolum; haut alio Teucrum nati vestigia cursu impediunt; V 592. ut leo advolat: haut alia est Turni venientis imago; X 456. et nos tela, pater, ferrumque haut debile dextra spargimus; XII 50. per tela, per hostis vadimus haud dubiam in mortem; II 359. fert saxum, haut partem exiguam montis Acmon; X 128. Agis, quem haut expers Valerus virtutis avitae deicit; X 752. filius Anni, haut Ligurum extremus, dum fallere fata sinebant; XI 701. pater ipse colendi haut facilem esse viam voluit; G I 122. (regina) haut ignara futuri; IV 508. olli (Sergesto) serva datur, operum haut ignara Minervae; V 284. (Iris) inter medias sese haut ignara nocendi conicit; V 618. res Italas haut vatum ignarus venturique inscius aevi fecerat Ignipotens; VIII 627. (Cymodocea) dextra discedens impulit altam haut ignara modi puppim; X 247. haut ignarus eram, quantum nova gloria in armis posset; XI 154. haut ignota loquor; II 91. [haut incerta cano]; VIII 49. poma vi propria nituntur opisque haut indiga nostrae; G II 428. (Mezentius) iugulo haut inscius accipit ensem; X 907. ſ. ignarus; VIII 627. quisquis es, haut, credo, invisus caelestibus auras vitalis carpis: I 387. nunc sera querellis haut iustis adsurgis; X 95 sedet in mediis haut laeta fronte Latinus; XI 238. nomen haut leve patrum manibus hoc referes, telo cecidisse Camillae; XI 688. sequamur tua, Maecenas, haut mollia iussa; G III 41 Iuppiter Irim demisit germanae haud mollia iussa ferentem; IX 804. arrectae stimulis haut mollibus irae; XI 452. genitor stimulis haut mollibus incitit ‖ inicit ‖ iras; XI 728. sine me haec haut mollia fatu sublatis aperire dolis; XII 25. hau tibi voltus mortalis, nec vox hominem sonat; I 327. ipse pater dextram Anchises haut multa moratus dat iuveni; III 610. Aeneas Rutulum Sucronem haut multa morantem excipit in latus; XII 506. quae (fera) sese haut nescia morti inicit; IX 552. (Iuturna) in medias dat sese acies [haut nescia rerum]; XII 227. haud obscura cadens mittet tibi signa bootes ‖ Bootes ‖; G I 229. haut illi (Euandro) stabunt Aeneia parvo hospitia; X 494. haut segnis strato surgit Palinurus; III 513. haut illo (Apolline) segnior ibat Aeneas; IV 149. haut segnes alii crates et molle feretrum texunt; XI 64. pluribus oranti (Ligeri) Aeneas „haut talia dudum dicta dabas“; X 599. haec quoque cultu frequenti in quascumque voles artes haut tarda sequentur; G II 52. ille (Aeneas) ducem haut timidis vadentem passibus aequat; VI 263. tristius haut illis (harpyiis) monstrum; III 214. ubi aëra vincere summum arboris haut ullae iactu potuere sagittae; G II 124 folia haut ullis labentia ventis; G II 133. si quos haut ulla viros vigilantia fugit; G II 265. haut ‖ aut ‖ voces ullas tractabilis audit (Aeneas); IV 439. quam (speluncam) super haut ullae poterant impune volantes tendere iter pinnis; VI 239. Turnus ego, haut ulli veterum virtute secundus; XI 441. viribus haud ullis valuit discludere morsus roboris Aeneas; XII 782. praeterea genus haut unum nec fortibus ulmis nec salici lotoque; G II 83.

III. **bei Adverbien:** aliter: ſ. **aliter** (8 Bd.), S. 36, b. fallax haut ante repertus (Apollo); VI 343. haut impune quidem; III 628. haut ita me experti Bitias et Pandarus ingens; XI 396. haut minus ac iussi faciunt; III 561. illa (aquila serpentem) haut minus urget obunco luctantem rostro; XI 755. haut minus Aeneas tortos legit obvius orbes; XII 481. Venus haut animo nequiquam exterrita mater Laurentum minis; VIII 370. haut procul hinc saxo incolitur fundata vetusto urbis Agyllinae sedes; VIII 478. haut procul hinc Tarcho et Tyrrheni tuta tenebant castra locis; VIII 603. haut procul inde citae Mettum in diversa quadrigae distulerant; VIII 642. improvisum veluti qui anguem pressit trepidusque refugit: haut secus Androgeos visu tremefactus abibat; II 382. haut secus ac inssi (socii) faciunt; III 236. velut Alpini boreae certant: haut secus adsiduis hinc atque hinc vocibus heros tunditur; IV 447. haut secus Ignipotens nec tempore segnior illo surgit; VIII 414. clamor se tollit haut secus atque alto in luco cum forte catervae consedere avium; XI 456. velut ille in montis sese abdidit lupus: haut secus ex oculis se turbidus abstulit Arrunς; XI 814. qualis movet arma leo: haut secus accenso gliscit violentia Turno; XII 9. haut secus instructi ferro, quam si aspera Martis pugna vocet; XII 124. filius ardentis haut setius aequore campi exercebat equos; VII 781. haut temere est visum; IX 375. tum levis haut ultra latebras iam quaerit imago; X 663. haut umquam manibus iactata (pinguis tellus) fatiscit, sed lentiscit . . ; G II 249. tum sol pallentis haut umquam discutit umbras; G III 357. descendam magnorum haut umquam indignus avorum; XII 649.

IV. **bei Verben und Sätzen** (vgl. I): quos (oratores) bonus Aeneas haut aspernanda precantis prosequitur venia; XI 106. haut tamen audaci Turno fiducia cessit litora praecipere; X 276. haut (Iuno) tanto cessabit cardine rerum; I 672. haud equidem credo, quia sit divinitus illis (corvis) ingenium; G I 415. vellem haut correpta fuisset (Camilla) militia tali; XI 584. (Mezentius) haut delectus ecum duci iubet; X 858. haut equidem tali me dignor honore; I 335. idem (Mezentius) fugientem haut est dignatus Oroden sternere nec . . ; X 732. summum putator haut dubitat terrae referens mandare cacumen; G II 29. haec longaevo dicta parenti haud dubitanda refer; III 170. dubitem haut equidem implorare quod usquam est; VII 311. quisquis amores hau temnet ‖ haud metuet ‖ dulcis, haut experietur amaros; E III 110. haut fit mora, Tarchon iungit opes foedusque ferit; X 153 haut fallor (quod ut o potius, Rhamnusia, fallar); Ci 228. haut sibi cum Danais rem faxo et pube Pelasga esse ferant ‖ putent ‖; IX 154. haut tulit Aeneas tanto fervore furentis; X 578. haut equidem pretio inductus pulchroque iuvenco venissem; V 399. quandoquidem Ausonios coniungi foedere Teucris hau ‖ haud ‖ licitum nec . . ; X 106. metuo: ſ. experior. Aeneas saevire animis Entellum hau ‖ haud ‖ passus acerbis, sed finem imposuit pugnae; V 462. ipsos concurrere passus haut tamen inter se magni regnator Olympi; X 437. illa (hasta) ima sedit inguine, sed viris haut pertulit; X 786 nuntius haec Idmon Phrygio mea dicta tyranno hau placitura refer; XII 76. puto: ſ. fero. nunc ⟨haut equidem sine mente reor, sine numine divom⟩ adsumus; V 56. Lausus dignus, cui pater haut Mezentius esset; VII 654. pars belli hau temnenda, viri, iacet altus Orodes; X 737. ſ. experior. iuvenis vestigia presso haut tenuit titubata solo, sed concidit; V 332. te errare haut pater ille velit, summi regnator Olympi; VII 558.

haudquaquam (haut.), keineswegs: I. tibi has miserabilis Orpheus hautquaquam ad ‖ ob ‖ meritum poenas suscitat; G IV 455. — II. hautquaquam dictis violentia Turni flectitur; XII 45.

haurio, ſchöpfen, leeren, rauben, in ſich aufnehmen, vernehmen, erblicken, durchdringen, vollenden, erduldet (part hausurus: ſ. supplicia): quos omnes iam flammae tulerint inimicus et hauserit ensis; II 600. simul hoc animo hauri; XII 26. saepe animam generi pro qua pater impius hausit; Cat IX 31. contra Tyrrhenus, ut auras suspiciens hausit caelum mentemque recepit: „hostis“ . . ; X 899. cum exultantia haurit corda pavor pulsans; G III 106. exultantia haurit corda pavor pulsans laudumque arrecta cupido; V 137. oculis postquam (Aeneas)

saevi monumenta doloris exuviasque hausit; XII 946. hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus; IV 661. quae (virgo) simul ac venis hausit silentibus ignem; Ci 163. huic (Theroni Aeneas) gladio perque aerea suta, per tunicam latus haurit apertum; X 314. cum primae lucem pecudes hausere; G II 340. (Turnus) summo hausit de gurgite lymphas; IX 23. monumenta: ſ. exuvias. medium sol igneus orbem hauserat; G IV 427. ille (Bitias) impiger hausit spumantem pateram; I 738. ut Turnus animo spem turbidus hausit inanem; X 648. constitit Aeneas strepitumque exterritus hausit ‖ strepitu . . haesit ‖; VI 559. spero equidem mediis supplicia hausurum (te) scopulis; IV 383. vocem his auribus hausi; IV 359.

haustus. Trunk, Hauch: I. his quidam signis esse apibus haustus aetherios dixere; G IV 220. — II. prius haustu sparsus aquarum ore fove ‖ fave ‖; G IV 229.

hebenum. Ebenholz: sola India nigrum fert hebenum; G II 117.

hebeo. ſtumpf ſein, ſtocken: gelidus tardante senecta sanguis hebet; V 396.

hebeto. abſtumpfen, ſchwächen: I. est ollis caelestis origo seminibus, quantum non corpora noxia ‖ n. c. ‖ tardant terrenique hebetant artus moribundaque membra; VI 732. — II. omnem, quae nunc obducta tuenti mortalis hebetat visus tibi et umida circum caligat, nubem eripiam; II 605.

Hebrus. Fluß in Thrakien: I. flerunt Getae atque Hebrus et Actias Orithyia; G IV 463. tum quoque caput gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus volveret; G IV 524. tantum non Orphëus Hebrum restantem tenuit ripis silvasque canendo, quantum . . ; Cul 117. volvit: ſ. portat. — II. si frigoribus mediis Hebrumque bibamus; E X 65. qualis Harpalyce volucrem fuga praevertitur Eurum ‖ Hebrum ‖; I 317. teneo: ſ. I. restat. — III. aput gelidi cum flumina conciius Hebri sanguineus Mavors clupeo increpat ‖ intonat ‖; XII 331.

Hebrus. Troer: (Mezentius) prolem Dolichaonis Hebrum sternit humi; X 696.

Hecate. Göttin der Unterwelt: I, 1. nec te nequiquam lucis Hecate praefecit Avernis; VI 118. me cum lucis Hecate praefecit Avernis; VI 564. — 2. Vocativ: ſ. II. ululo. — II. sacerdos tonat ore Erebumque Chaosque tergeminamque Hecaten, tria virginis ora Dianae; IV 511. nocturnis Hecate triviis ululata per urbes; IV 609. sacerdos voce vocans Hecaten caeloque ereboque potentem; VI 247.

Hector, Sohn des Priamus: I, 1. in somnis ecce ante oculos maestissimus Hector visus adesse mihi; II 270. si meus ipse nunc adforet Hector; II 522. decumum quos (Danaos) distulit Hector in annum; IX 155. vivisne? aut, si lux alma recessit, Hector ubi est? III 312. illinc Hector erat, Troiae summum decus; Cul 317. ſ. II, 2. muto ab. ecquid et pater Aeneas et avonculus excitat Hector? III 343 te et pater Aeneas et avonculus excitet Hector; XII 440. saevos ubi Aeacidae telo iacet Hector; I 99. (Dares) ad tumulum, quo maximus occubat Hector, Buten perculit; V 371. quibus Hector ab oris exspectate venis? II 282. videtur: ſ. adest. — 2. Vocativ: ſ. 1. venit. — II, 1. exspecto: ſ. I, I. venit. ter circum Iliacos raptaverat Hectora muros Achilles; I 483. — 2. ei mihi qualis erat (Hector), quantum mutatus ab illo Hectore, qui . . ! II 275. (Dido) multa super Priamo rogitans, super Hectore multa; I 750. — III. quae digna satis fortuna (te) revisit, Hectoris Andromache? III 319. Hectoris hic (Misenus) magni fuerat comes; VI 166. Sigea praeter ‖ propter ‖ litora cum Troas saevi ducis Hectoris ira funderet; Cul 308. Hectoris Aeneaeque manu victoria Graium haesit; XI 289. — IV. (Misenus) Hectora circum et lituo pugnas insignis obibat et hasta; VI 166.

Hectoreus, des Hektor, trojiſch: nusquam Hectoreos amnis Xanthum et Simoëuta videbo? V 634. quae longum Andromachae testentur amorem coniugis Hectoreae; III 488. (Achilles) corpus exangue sepulchro reddit Hectoreum; II 543. alter (erat Aeacides laetatus) quod Hectoreo victor lustravit corpore Troiam; Cul 324. hic iam ter centum totos regnabitur annos gente sub Hectorea; I 273. nunc, nunc insurgite remis, Hectorei socii; V 190. cum Andromache manis vocabat Hectoreum ad tumulum; III 304.

Hecuba, Gemahlin des Priamus: I. hic Hecuba et natae nequiquam altaria circum sedebant; II 515. — II. vidi Hecubam centumque nurus Priamumque; II 501.

hedera. (edera), Efeu: I. tibi prima mununscula errantis hederas passim cum baccare tellus fundet; E IV 19. umbrosae manent ‖ monent ‖ fagus hederaeque ligantes bracchia, ipsaeque excedunt ad summa cacumina lentae pinguntque aureolos viridi pallore corymbos, quis aderat veteris myrtus non nescia fati; Cul 141. lenta quibus (poculis) vitis diffusos edera vestit pallente corymbos; E III 39. nec tacuissem pallentis hederas et amantis litora myrtos; G IV 124. piceae tantum taxique nocentes interdum aut ederae pandunt vestigia nigrae; G II 258. pingunt: ſ. excedunt. hanc sine tempora circum inter victrices hederam tibi serpere laurus; E VIII 13. — II, 1. fundo: ſ. I. errant. taceo: ſ. I. pallet. — 2. adsum: ſ. I. excedunt. — III. hic (est) chrysanthus ‖ chrysanthes ‖ hederaeque nitor pallente corymbo; Cul 405. — IV. pastores, hedera crescentem ornate poetam, Arcades; E VII 25. vestire: ſ. I. pallet. Galatea, candidior cycnis, edera formonsior alba; E VII 38.

heia (eia), nun, auf! heia age, rumpe moras; IV 569. hostis adest, heia! IX 38. hic ‖ eia ‖ age pampinea fessus requiesce sub umbra; Copa 31.

Helena, Gattin des Menelaus: I. an ‖ at ‖ non sic Phrygius pastor Ledaeam Helenam Troianas vexit ad urbes? VII 364. — II. (Aeneas) ferre iubet circumtextum croceo velamen acantho, ornatus Argivae Helenae; I 650.

Helenor, Troer: vix unus Helenor et Lycus elapsi. quorum primaevos Helenor, Maeonio regi quem serva Licymnia furtim sustulerat vetitisque ad Troiam miserat armis, ense levis nudo parmaque inglorius alba; IX 544.

Helenus, Sohn des Priamus: I. cum sese a moenibus heros Priamides multis Helenus comitantibus adfert; III 346. hos Helenus scopulos, haec saxa horrenda canebat; III 559. hic Helenus exorat pacem divom; III 369. nec vates Helenus, cum multa horrenda moneret, hos mihi praedixit luctus; III 712. Priamiden Helenum Graias regnare per urbes; III 295. prohibent cetera parcae scire Helenum; III 380. — II, 1. adfero: ſ. I. adfert. prohibeo: ſ. I. scit. — 2. morte Neoptolemi regnorum reddita cessit pars Heleno; III 334. si qua est Heleno prudentia; III 433. qui (iuvenis) deinde me famulo famulamque Heleno transmisit habendam; III 329 — III. contra iussa monent Heleni, Scylla atque Charybdis ‖ Scyllam atque Charybdim inter ‖; III 684. praeceptis Heleni rite Iunoni Argivae iussos adolemus honores; III 546.

Helias, Tochter des Helios: quibus Phaëthon luctu mutaverat artus Heliades, teneris inplexae bracchia truncis, candida fundebant tentis velamina ramis; Cul 129.

Helicon, Berg in Böotien: pandite nunc Helicona, deae, cantusque movete; VII 641. X 163.

Hellespontiacus, des Hellespont: custos furum atque avium cum falce saligna Hellespontiaci

servet tutela Priapi; G IV 111. Grains poenas Hellespontiacis obiturus reddidit undis; Cul 338.

Hellespontus. Hellespont: I. qua curvus terras amplectitur Hellespontus; Ci 413. non Hellespontus pedibus pulsatus equorum (quaeret famam); Cul 33. — II. pulso: ſ. I. quaerit.

Helorus. Fluß in Sicilien: inde exsupero praepingue solum stagnantis Helori; III 698.

heluor. verpraſſen: (dicatur) heluato ‖ hell. ‖ sera patrimonio in fratre parsimonia; Cat. XIII 11.

Helymus. Troer: hoc Helymus facit, hoc aevi maturus Acestes; V 73. tum duo Trinacrii invenes Helymus Panopesque (secuti sunt); V 300. Euryalum Helymus sequitur; II 23. post Helymus subit; V 339.

herba. Kraut, Gras, Halm, Saat: I. **abſolut**: 1. illi Panchaïa tura floribus agrestes herbae variantibus adsunt ‖ adflant ‖; Cul 88. illic neque ullae aut herbae campo apparent aut arbore frondes; G III 353. arebant herbae; G IV 427. arebant herbae et victum seges aegra negabat; III 142. muscosi fontes et somno mollior herba, solstitium pecori defendite; E VII 45. est etiam flos in pratis, cui nomen amello fecere agricolae, facilis quaerentibus herba, namque uno ingentem tollit de caespite silvam; G IV 272. hic (est) herba turis opes priscis imitata Sabina ‖ Sabinis ‖; Cul 404. quis humum florentibus herbis spargeret? E IX 19. florentis secant herbas fluviosque ministrant farraque; G III 126. tellus gemmantis picta per herbas; Cul 70. imitatur: ſ. est. neque eum iuvere Marsis quaesitae montibus herbae; VII 758. vitio moriens sitit aëris herba; E VII 57. cum exustus ager morientibus aestuat herbis; G I 107. bis segetem densis obducunt sentibus herbae; G II 411. occidet et serpens, et fallax herba veneni occidet; E IV 24. officiant laetis ne frugibus herbae; G I 69. Testylis et alia serpullumque herbas contundit olentis; E II 11. nutrix narcissum casiamque herbas incendit ‖ contundit ‖ olentes; Ci 370. ille (iuvencus) ilice sub nigra pallentis ruminat herbas; E VI 54. volsis pascunt radicibus herbae; III 650. cum sitiunt herbae; G IV 402. ſ. moritur. ne subeant herbae; G I 180. (ubi) bocula surgentis atterat herbas; G IV 12. tollit: ſ. est. — 2. Vocativ: ſ. I. defudit.

II. **nach Verben**: 1. umida (tellus) maioris herbas alit; G II 251. attero: ſ. I, I. surgit. nulla neque ‖ nec ‖ amnem libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam; E V 26. incipiens stabulis edico in mollibus herbam carpere ovis; G III 295. quam (ovem) videris summas carpentem ignavius herbas; G III 465. contundo: ſ. I, 1. olent. (Simylus) dictas super ingerit herbas; Mo 99. ipse manu salsas ferat praesepibus herbas; G III 395. incendo: ſ. I, 1. olent. ingero: ſ. dico. nisi adsiduis herbam insectabere rastris; G I 155. ut (sanguis) humum viridisque super madefecerat herbas; V 330. meto: ſ. quaero. si quando novereae miscuerunt herbas et non innoxia verba; G II 129. quod saepe novercae . . . verba; G III 283. ut usus suleis frumenti quaereret herbam; G I 134. falcibus messae ad lumam quaeruntur aënis pubentes herbae nigri cum lacte veneni; IV 514. ſ. I, 1. invant. rumino: ſ. I, 1. pallent. seco: ſ. I, 1. florent. — 2. nec nemorum patitur meminisse neque herbae dulcibus illa (femina) inlecebris; G III 216. — 3. facio: ſ. I, 1. est. — 4. dicite, quandoquidem in molli consedimus herba; E III 55 praedam per herbas convectant (formicae) calle angusto; IV 404 quid qui luxuriem segetum tenera depascit in herba? G I 112. (socii) tectos per herbam disponunt enses; III 236. ipse (agricola) fusus per herbam te libans, Lenaee, vocat; G II 527. fusi per herbam implentur veteris bacchi; I 214. fusi per herbam subiciunt veribus prunas; V 102. fusi per herbam indulgent vino; IX 164. passim somno vinoque per herbam corpora fusa vident; IX 316. neu (mihi) dorso nemoris libeat iacuisse per herbas; G III 436. frigidus latet anguis in herba; E III 93. ipsae (apes) e foliis natos, e ‖ et ‖ suavibus herbis ore legunt; G IV 200. hic etiam viridi ludentes panes in herba choros egere; Cul 115. annua magnae saera refer Cereri laetis operatus in herbis; G I 339. [cetera pascuntur viridis armenta per herbas]; G III 162. adorea liba per herbam subiciunt epulis; VII 109. quo modo tortus per herbam cresceret in ventrem cucumis; G IV 121. color est nec de lacte niteus, quia tot variatur ab herbis; Mo 106. novas veniat qua sucus in herbas; G I 90. (Aeneas) conspicit ecce alios dextra laevaque per herbam vescentis; VI 656. hydrum puella servantem ripas alta non vidit in herba; G IV 459. videmus caprigenum pecus nullo custode per herbas; III 221.

III. **nach Adjectiven**: 1. immemor herbarum quos (pastores) est mirata invenca certantis; E VIII 2. labitur infelix studiorum atque immemor herbae victor equos; G III 498. — 2. pastor lentus in herbis securo pressus ‖ pressos ‖ somno mandaverat artus; Cul 159.

IV. **nach Subſtantiven**: ille (Iapyx) scire potestates herbarum usumque medendi maluit; XII 396. proximus (Acestes) ut viridante toro consederat herbae; V 388. frondibus et victu (tauri) pascuntur simplicis herbae; G III 528.

V. **Umſtand**: 1. illum (bovem) aut herba captum viridi aut armenta secutum; E VI 59. hortus erat exiguus spatio, variis sed fertilis herbis; Mo 63. qui frequens herbis et fertilis ubere campus; G II 185. quos (ursos, lupos) hominum ex facie dea saeva potentibus herbis induerat in voltus ferarum; VII 19. (nais) casia atque aliis intexens suavibus herbis mollia luteola pingit vaccinia calta ‖ caltha ‖; E II 50. (Hippolytum) Paeoniis revocatum herbis et amore Dianae; VII 769. spargere: ſ. I, 1. florent. senior multa manu medica Phoebique potentibus herbis nequiquam trepidat; XII 402. ego Sardoniis videar tibi amorior herbis, si . . ; E VII 41. — 2 (vgl. II, 4). cum ros in tenera pecori gratissimus herba; E VIII 15. dum ros . . . herba; G III 326. hinc laetis vituli volgo moriuntur in herbis; G III 494. per: ſ. I, 1. gemmant.

Herbesus. Rutuler: (Euryalus) Fadumque Herbesumque subit, ignaros; IX 344.

herbosus. grasreich: campum pascentem niveos herboso flumine eyenos; G II 199.

Herculeus. Sohn des Jupiter: I. post hos currum ostentat satus Hercule pulchro pulcher Aventinus; VII 656. — II. quid, si quis caestus ipsius et Herculis arma vidisset? V 410. nihil illos Herculis arma nec validae iuvere manus genitorque Melampus; X 319. (hasta) figit Herculis Antoren comitem; X 779.

Herculeus. des Herkules: (Aventinus) horridus Herculeoque umeros innexus amictu; VII 669. plantis (nascitur) Herculeae arbos umbrosa coronae; G II 66. (Aeneas) primum Herculeis sopitas ignibus aras excitat; VIII 542. qui carmine laudes Herculeas et facta ferunt; VIII 288. domus Herculei custos Pinaria sacri; VIII 270. hinc sinus Herculei, si vera est fama, Tarenti cernitur; III 551. dixerat (Euandrus), Herculea bicolor cum populus umbra velavit comas; VIII 276.

heres. Erbe: I, 1. externus in regnum quaeritur heres; VI 424. — 2. (Sapientia) quattuor antiquis ‖ quae ‖ heredibus edita ‖ est data ‖ cousors; Ci 15. — II. Ascanium surgentem et spes heredis Iuli respice; IV 274.

herilis ſ. **erilis.**

Herminius. Etruſker: Catillus ingentem animis, ingentem corpore et armis deicit Herminium; XI 642.

Hermione, Tochter des Menelaus: (iuvenis) secutus Ledaeam Hermionen Lacedaemoniosque hymenaeos; III 328.

Hermionens, der Stadt Hermione in Argolis: hinc statio contra patet Hermionea; Ci 472.

Hermus, Fluß in Lydien: I. nec pulcher Ganges atque auro turbidus Hermus laudibus Italiae certent; G II 137. — II. aut Hermi campo aut Lyciae flaventibus arvis; VII 721.

hernia, Bruch: ducit (ut decet!) superbus Noctuinus herniam ‖ hirneam ‖; Cat XII 8.

Hernicus, der Hernifer: qui (viri) roscida rivis Hernica saxa colunt; VII 684.

herniosus, bruchleidend: videbo habentem nihil praeter scissum ventrem et herniosi ‖ hirneosi ‖ patrui pedes inedia turgidos; Cat XIII 39.

heroïs, Heroine, Halbgöttin: I. obvia Persephone comites heroidas urguet adversas praeferre ‖ perferre ‖ faces; Cul 261. — II. certatim ornabant omnes heroida divi, certatim divae munere quosque suo; Cat IX 21.

heros, Held, Edler, Halbgott: I Dardanio Aeneae sese fortissimus heros addiderat socium, non inferiora secutus; VI 169. quam (Dido) Troïus heros ut primum iuxta stetit adgnovitque per umbras obscuram, demisit lacrimas dulcique adfatus amorest; VI 451. cum sese a moenibus heros Priamides multis Helenus comitantibus adfert; III 345. tum maximus heros maternas adgnoscit aves laetusque precatur: „este duces“ . .; VI 192. Troïus heros adgnovit sonitum et divae promissa parentis. tum memorat „ne vero, hospes, ne quaere“ . .; VIII 532. ſ. adfatur. quos (duces) aequore toto inque vicem nunc Turnus agit, nunc Troïus heros; XII 502. ter secum Troïus heros immanem aerato circum fert tegmine silvam; X 886. non aliter Tros Aeneas et Daunius heros concurrunt clipeis; XII 723. vina quae Acestes dederat abeuntibus heros; I 196. hinc erat oppositus contra ‖ couto ‖ Telamonius heros obiectoque dabat clipeo certamina; Cul 315. demittit: ſ. adfatur. quae Laomedontius heros cuncta videns magno curarum fluctuat aestu, atque animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc, in partisque rapit varias perque omnia versat; VIII 18. hic magnanimi heroes, nati melioribus annis; VI 649. quo se multis cum milibus heros consessu medium tulit extructoque resedit; V 289. fluctuat; ſ. dividit. incipit Aeneas heros: „non ulla“ . .; VI 103. ille manu raptum (saxum) trepida torquebat in hostem altior insurgens et cursu concitus heros; XII 902. memorat; ſ. adgnoscit. [aliam molitur opem sibi providus aeris] ‖ aliam . . . heros ‖; Mo 60. non Troïus heros dicta parat contra: iaculum nam torquet in hostem; X 584. haut secus adsiduis hinc atque hinc vocibus heros tunditur et magno persentit pectore curas; IV 447. hospitis Aeneae sedem et secreta petebat sermonum memor et promissi muneris heros; VIII 464. precatur: ſ. adgnoscit. densis ictibus heros creber utraque manu pulsat versatque Dareta; V 459. rapit: ſ. dividit. hic responsum paucis ita reddidit heros: „nulli“ . .; VI 672. non tardatus casu neque territus heros acrior ad pugnam redit ac vim suscitat ira; V 453. residit: ſ. fert. sequitur: ſ. addit. hic alii siduut pariles virtutis honore heroes mediisque siti sunt sedibus omnes, omuis Roma decus magni quos suspicit orbis; Cul 359. stat: ſ. adfatur. hunc (Polyidum) bello repetens Gortynius heros Attica Cretaea sternebat rura sagitta; Ci 114. suscitat: ſ. redit. torquet: ſ. insurgit, parat. versat: ſ. dividit, pulsat. videt: ſ. dividit. — II, 1. addo: ſ. I. addit. adfero: ſ. I. adfert. concieo: ſ. I. insurgit. altera (erit) quae vehat Argo delectos heroas; E IV 35. oppono: ſ. I. dat. ille divis videbit permixtos heroas, et ipse videbitur illis; E IV 16. sino, suspicio: ſ. I. siduut. tardo, terreo: ſ. I. redit. tundo: ſ. I. persentit. veho: ſ. deligo. video: ſ. permisceo. — 2. videor: ſ. I. permisceo. — III. Entelle heroum quondam fortissime frustra; V 389. de sedibus imis ibant defuncta corpora vita magnanimum heroum; G IV 476. turba ruebat, matres atque viri defunctaque corpora vita magnanimum heroum; VI 307. simul heroum laudes et facta parentis iam legere poteris; E IV 26. has manet heroum contra manus; Cul. 296. nec vires heroum infusaque flumina prosunt; V 684.

herus ſ. **erus.**

Hesione, Tochter des Laomedon: Hesionae, visentem regna sororis Laomedontiaden Priamum; VIII 157.

Hesperia, Italien: I. dicam Tyrrhenam manum totamque sub arma coactam Hesperiam; VII 44. (dea) deserit Hesperiam; VII 543. est locus, Hesperiam Grai cognomine dicunt; I 530. III 163. ſ. cogo. en agros et quam bello, Troiane, petisti, Hesperiam metire iacens; XII 360. quin omnem Hesperiam penitus sua sub iuga mittant; VIII 148. seu vos Hesperiam magnam Saturniaque arva optatis; I 569. peto: ſ. metior. repeto (Cassandram) saepe Hesperiam, saepe Itala regna vocare; III 185. — II. quis ad Hesperiae venturos litora Teucros crederet? III 186. quem (Ascanium) regno Hesperiae fraudo et fatalibus arvis; IV 355. — III, 1. populos propinquos Epiro Hesperia unam faciemus Troiam; III 503. — 2. ossa nomen Hosperia in magna signat ‖ signant ‖; VII 4.

hesperis, abendlich, **Hesperides,** Töchter des Atlas: A. semper celebrabere, corniger hesperidum fluvius regnator aquarum; VIII 77. — B. (Silenus) canit Hesperidum miratam mala puellam; E VI 61. Hesperidum ni munere capta fuisset; Cat IX 25. monstrata sacerdos, Hesperidum templi custos; IV 484.

Hesperius, westlich: (puellae ignem) Hesperium vitant, optant ardescere Eoum; G I 352. mos erat Hesperio in Latio, quem . .; VII 601. pontus undis Hesperium Siculo latus abscidit; III 418. iuvenum manus emicat ardens litus in Hesperium; VI 6. terram Hesperiam venies; II 781.

Hesperus, Abendstern: sparge, marite, nuces: tibi deserit Hesperus Oetam; E VIII 30. ite domum saturae, venit Hesperus, ite capellae; E X 77.

hesternus, gestrig: Silenum videre iacentem inflatum hesterno venas, ut semper, lacho; E VI 15. (Aeneas) hesternum larem parvosque penatis laetus adit; VIII 543.

heu, ach! wehe! leider: heu heu! quid volui misero mihi? E II 58. heu heu, quam pingui macer est mihi taurus in ervo! E III 100. heu, cadit in quemquam tantum scelus? heu, tua nobis paene simul tecum solacia rapta, Menalca? E IX 17. heu magnum alterius frustra spectabis acervom; G I 158. heu male tum mitis defendet pampinus uvas; G I 448. heu male tum Libyae solis erratur in agris; G III 249. (Orpheus) Eurydicen immemor heu victusque animi respexit; G IV 491. invalidas tibi tendens, heu non tua, palmas; G IV 498. „heu quae nunc tellus“ inquit, „quae me aequora possunt accipere?“ II 69. heu fuge, nate dea; II 289. heu nihil invitis fas quemquam fidere divis! II 402. heu misero coniunx fato mi ‖ fatone ‖ erepta Crensa; II 738. heu fuge crudelis terras, fuge litus avarum; III 44. heu! quis te casus deiectam coniuge tanto excipit? III 317. hic heu genitorem, omnis curae casusque levamen, amitto Anchisen. hic me, pater optime, fessum deseris, heu tantis nequiquam erepte periclis! III 709. heu quibus ille iactatus fatis! IV 13. heu vatum ignarae mentes! IV 65. tu heu regni rerum que oblite tuarum? IV 267. heu quid agat (Aeneas)? IV 283. heu furiis incensa feror; IV 376. nescis heu, perdita, necdum Laomedonteae sentis periuria

gentis? IV 541. mea moenia vidi, felix, heu nimium felix, si . . ; IV 657. heu! quianam tanti cinxerunt aethera nimbi? V 13. heu tot vada fessis superesse; V 615. „quo nunc, quo tenditis“ inquit (Ascanius), „heu miserae cives?“ V 671. iacet exanimum tibi corpus amici (heu nescis); VI 150. quando omnia vere heu nimium de te vates, Misene, locuta est; VI 189. funeris heu tibi causa fui? VI 458. illae concordes animae nunc heu quantum inter se bellum ciebunt! VI 828. heu pietas, heu prisca fides invictaque bello dextera! VI 878. heu miserande puer, si qua fata aspera rumpas, tu Marcellus eris; VI 882. heu stirpem invisam et fatis contraria nostris fata Phrygum! VII 293. pater „frangimur heu fatis“ inquit „ferimurque procella!“ VII 594. heu quantae miseris caedes Laurentibus instant! VIII 537. heu, terra ignota canibus data praeda Latinis alitibusque iacres; IX 485. heu, nunc misero mihi demum exitium infelix! X 849. socii fluminibus vagantur aves (heu mira meorum supplicia!) XI 273. heu nimium, virgo, nimium crudele luisti supplicium! XI 841. miseris heu praescia longe horrescunt corda agricolis; XII 452. heu quid agat (Aeneas)? XII 486. heu, quid ab officio digressa est gratia? Cul 223. reddidit heu Grains poenas tibi, Troia, ruenti; Cul 337. heu quotiens (Scylla) mirata novos expalluit artus! ipsa suos quotiens heu pertimuit latratus! Ci 81. deus heu nimium certo ‖ taetro ‖ nimium torrentia nisu ‖ viro ‖ (tela) defixerat ‖ defixit ‖; Ci 161. heu tamen infelix (Scylla): quid enim imprudentia prodest? Ci 190. heu heu, quid dicam quove ausa malum hoc exordiar ore? Ci 264.

heus, he! hört! prior (Venus) „heus“, inquit, „invenes, monstrate, vidistis si quam“ . . ; I 321. „heus! etiam mensas consumimus“ inquit Iulus; VII 116.

hiatus, Oeffnung, Kluft, Schlund, Rachen: I. caput ingens oris hiatus et malae texere lupi cum dentibus albis; XI 680. — II. spelunca alta fuit vastoque immanis hiatu, scrupea; VI 237. quinquaginta atris immanis hiatibus hydra saevior intus habet sedem; VI 576. prister verbere caudarum atque oris minitantur hiatu; Ci 453.

hibernus, winterlich, kalt, rauh, stürmisch, neutr. Winterlager; A. cum Afer hiberno bacchatur in aequore turbo; Ci 480. hiberni condunt ubi sidera cori; V 126. hibernis parcebant flatibus eurі; G II 339. uvidus hiberna venit de glande Menalcas; E X 20. iam nox hibernas bis quinque peregerat horas, cum . . ; Mo 1. vesper ubi aut hibernus agit (aves) de montibus imber; G IV 474. quidam seros hiberni ad luminis ignes pervigilat; G I 291. qualis ubi hibernam Lyciam Xanthique fluenta deserit Apollo; IV 143. tris notus hibernas immensa per aequora noctes vexit me violentus aqua; VI 355. *[hiberno laetissima pulvere farra, laetus ager]; G I 101. quin etiam hiberno moliris sidere classem? IV 309. quid tantum Oceano properent se tingnere soles hiberni; G II 482. A I 746. iubeo stabula a ventis hiberno opponere soli ad medium conversa diem; G III 302. eadem (Tangete) ubi tristior hibernas caelo descendit in undas; G IV 235. saevos ubi Orion hibernis conditur undis; VII 719. — B. dum terna transierint Rutulis hiberna subactis; I 226.

Hiberus, (panisch), Spanier: A. postquam victor Tiryntbius Tyrrheno hoves in flumine lavit Hiberas; VII 663. stabat Arcentis filius pictus acu chlamydem et ferrugine clarus Hibera; IX 582. ni roseus fessos iam gurgite Phoebus Hibero tinguat equos; XI 913. — B. nunquae incursus luporum aut inpacatos a tergo horrebis Hiberos; G III 408

hibiscum, Eibisch: I. libeat mecum tibi haedorum gregem viridi compellere hibisco! E II 30. — II. dum (poeta) sedet et gracili fiscellam texit hibisco; E X 71.

hic, dieser, solcher, folgend: A. bei Substantiven: I. attributiv: 1. ohne Zusatz: invenies alium, si te hic fastidit, Alexim; E II 73. hunc Pallanta; VIII 514. hunc Polydorum; III 49. haec Terra; XII 176. — nunc hos, nunc illos aditus; V 441. hos aditus iamque hos aditus; XI 766. hic advena; IV 591. his agris; VII 206. haec agmina; XI 734. (agrestes), hic, hic; VII 506. haec altaria; E VIII 64. haec altaria circum; E VIII 74. hunc (amnem) circum; VI 706. animam hanc; I 98. III 654. XI 440. hanc animam; IV 652. X 525. 598. hanc meliorem animam; V 483. hae (animae); VI 320. *[has (animas)]; VI 716. hic animus; Ci 262. has aquas et flumina; VI 298. haec ara; II 523. hanc aram; VIII 186. 271. huic (aratro); G I 171. huic (arbori); III 28. hunc ardorem; IX 184. HAEC ARMA; III 288. haec arma; V 412. haee arma exuviasque; X 423. his (armis), his; V 414. haec armenta; III 540. hanc artem; G IV 315. hac (arte) ‖ haec ‖ responsa; V 706. in hac arte; G 294. haec ‖ hae ‖ artes; VI 852. hos artus; IV 336. hunc (asilum); G III 154. Iliacam hanc arcem; III 336. hanc, hanc arcem; VIII 357. huic (arci); VIII 358. his auribus; IV 359. hoc auro; VII 245. haec in bella; XII 633. harum (bidentium); VII 94. caelum hoc; IX 429. hoc caelo; V 18. hos calamos; E VI 69. hic calamis; E VI 72. hic (campus), hic, hic; G II 190. hoc campo; VIII 504. haec (capella), haec, at illa; Cul 54. hanc (capellam); E I 13. caput hoc; E VII 29. invisum hoc caput; IX 496. per caput hoc; IX 300. huic capiti; VIII 570. haec ‖ hae ‖ (caprae); G III 305. hoc in carmine; Ci 68. haec carmina; Cul 3. haec (carmina); E V 13. hoc sub casu; IV 560. haec cera; E VIII 80. hoc certamine; V 286. haec certamina; G IV 86. V 596. hunc (cervum); VII 493. hos (cervos); G III 371. A I 185. IV 157. hac, cicuta, haec, haec eadem; E V 85. haec (cingula); IX 364. hanc classem, huic; III 651. his coeptis; VIII 15. hunc collem; VIII 351. horum (collium); XI 319. hunc (crinem); IV 702. cruor hic; III 43. culpam hanc; II 140. haec tam dira cupido; VI 373. haec cura; I 261. Cul 91. hanc curam; VI 85. hanc (curam); XII 48. harum curarum; IV 608. his curis; IV 652. hunc cursum; IV 46. haec custodia; Ci 129. has dapes; VIII 186. decus hoc; E IV 11. hoc dedecus; XI 789. haec dextra; VIII 567. haec (dextra); Mo 26. hac (dextra); II 292. hac dextra; VIII 563. X 650. XII 14. dextra hac; XI 408. haec tristia dicta; II 115. haec dicta; II 790. III 169. VI 628. VII 292. 323. 471. VIII 541. 583. X 633. XII 81. 441. his dictis; I 579. 663. II 775. III 153. 358. IV 54. 388. V 357. 816. VI 382. 897. VII 373. VIII 35. IX 652. XI 342. 827. hunc diem; I 732. hunc (diem); V 51. huius (diei); I 733. hunc tantum dolorem; IV 419. VI 464. in hunc dolorem; XI 159. hanc domum; II 677. haec dona; VI 632. 871. X 881. Ci 44. his donis; VI 885. hanc effigiem; II 184. hic ecus; II 112. hunc (equum); G III 95. hoc (eco); X 859. haec exempla; G IV 219. hic exitus; II 554. has exuvias; E VIII 91. ſ. arma. hanc faciem; X 234. Ci 227. hanc in faciem; XII 865. haec fama; I 463. *IV 387. haec (fames); VII 128. hoc fasce; E IX 65. ferro hoc; Ci 280. haec fiducia; IX 142. duas (filias), et hanc et alteram; Cat XII 6. his flammis; II 289. hoc fletu; IX 498. huius (floris); G IV 279. his (floribus); Cul 411. flumina; ſ. aquas. haec in foedera; IV 339. haec foedera; X 902. ſ. leges. has (fores); II 450. haec fortuna; XII 583. horum (fratrum); XII 273. hanc fugam; IV 337. his furiis; XII 101. hunc furorem; X 905. XII 680. hac galea; V 314. hanc (genetricem); IX 287. hanc gentem; VI 788. hanc (gentem); VIII 482. hunc globum; IX 409. hoc gnato; Cat IX 44.

hoc (gramen); XII 416. hoc (gramine); XII 417. gurgitis huius; G IV 321. hos haedos; E IX 6. horum (hastilium); XII 490. hanc hederam ; E VIII 12. has herbas; E VIII 95. hunc honorem; G III 290. XII 140. hos honores; Cul 322. hunc ignem; IV 661. imperium hoc; II 352. hos (infantes); VI 430. hoc iugum; VI 676. his (iuvencis); G IV 541. hunc invenem; G I 500. extremum hunc laborum ‖ laborem ‖ ; E X 1. hunc laborem; VII 331. *G II 343. per has lacrimas; IV 314. XII 56. his lacrimis ; II 145. haec lamenta; Ci 400. his (lapillis); G IV 196. hanc laurum; E VIII 83. huius (lauri); VII 64. hanc legem; G IV 487. has leges aeternaque fodera; G I 60. hoc letum; XI 846. haec liba; E VII 33. hoc ligno; II 45. haec limina; VI 696. VIII 362. limus hic; E VIII 80. hoc in litore; V 236. haec litora; III 161. haec ad litora; III 643. haec litora circum; VI 329. hunc (locum); G IV 296. A VII 565. Cul 391. haec loca; G II 140. A III 414. V 756. his locis; VI 445. VIII 335. has loquellas; V 842. hos luctus; III 713. hunc (lucum); VII 30. hoc in luco; I 450. haec invisa lumina; XII 62. his (luminibus); Mo 10. ſ. numen. huic (lupae); VIII 631. haec lux; E VII 43. **haec machina; II 46. malum hoc; E I 16. Ci 265. horum malorum; XI 361. his malis; VI 365. IV 549. VI 512. haec mandata; IV 270. XI 176. haec mandata novissuma; XI 825. has manus; XI 436. his manibus; IV 680. haec mens; VIII 400. hac mercede; VII 317. hoc metu; XII 468. hos modos, his; G II 20. molem hanc; II 150. hanc immensam molem; II 185. mole hac; III 579. haec monimenta; VI 512. montibus his; E VII 56. huic monstro; V 849. VIII 198. hoc monstro; G III 152. haec monstra; IX 128. huic morti; XI 115. hunc morem; I 539. V 596. hunc morem, hunc; III 408. hoc more; VII 616. hi motus; G IV 86. hos inter motus ; XI 225. extremum hoc munus ; E VIII 60. A IV 429. Ci 267. hoc munus; V 535. VI 142. hoc munere; V 361. haec munera; IV 623. hoc nemus; VIII 351. haec nemora; VIII 314. nomen hoc; XI 689. hoc nomine; IV 172. haec tam culta novalia; E I 70. hanc noctem; E I 79. per hoc spirabile numen ‖ lumen ‖ ; III 600. ex hoc numero ; V 305. hanc operam ; VII 332. has opes; II 603. hanc oram; III 368. his oris; II 788. VI 51. his in oris; VIII 323. haec otia; E I 6. his (ovibus); E III 102. hoc pacto; G II 248. Ci 508. hanc partem; G IV 2. has partis ; G II 483. hunc (pastorem); Cul 183. hanc patriam; XI 25. hac patria; Cat IX 44. pacem hanc; XI 356. XII 202. hos (penates), his; II 294. huius pericli; IX 287. haec dira pestis; XI 792. haec pestis; Ci 456. has (piceam, trabes); IX 88. haec pignora; E VIII 93. hanc poenam; Ci 52. has poenas; G IV 454. A VII 595. haec pompa; XI 163. huic pomo; E II 53. hunc populum; IV 102. has (portas); VII 611. haec praemia; XII 360. hanc prolem; VI 717. haec promissa; XI 45. 152. hic proventus; Mo 79. hunc (puerum); I 680. pugnam hanc; XII 151. hunc (ramum); VI 138. ramum hunc; VI 406. haec regia; VIII 363. haec (regina), haec; I 717. haec regna; VI 417. XII 186. haec durissima regna; VI 566. his regnis; I 572. hac in religione; III 409. haec responsa; VII 102. IX 635. ſ. ars. hic (rex); G IV 92. hanc rupem; VIII 190. haec (sacerdos); IV 487. haec sacra; V 59. XII 317. sacra haec; VIII 172. hac (sagitta); XI 592. haec saxa; III 559. sceptrum hoc; XII 206. hos scopulos; III 559. hanc sedem; III 190. hae sedes; VI 431. has sedes; II 642. has segetes; E I 71. haec sententia; IV 287. XI 551. hoc signum; VIII 534. haec signa; G III 503. his signis; G IV 219. hanc (silicem); VIII 236. haec sollemnia; VIII 185. haec sors; X 49. hoc spatium; X 400. hanc speciem; II 407. haec (spes); XI 309. hanc spem ; IX 291. haec suboles; G IV 100. hos (tauros); VIII 209. his (tauris); G IV 541. haec (tellus); III 78. hanc (tellurem); III 477. 478. hoc telum; IX 747. *hnic (telo); XI 554. haec (tela); VII 731. haec tela; XI 735. hic telis; II 446. 520. XI 117. haec tam clara tempestas; IX 19. hoc tempus; VI 37. XII 156. hic terminus; IV 614. haec terra; XII 645. inimicam hanc terram; X 296. hac terra; I 629. has terras; III 396. his terris; VI 18. X 583. IV 568. V 717. has (trabes); IX 88. hanc super vallem; XI 526. haec venena ; his; E VIII 95. hanc veniam; IV 435. his verbis; VII 330. hos (versus), illos; E VII 20. hic vertex; at illum; G I 242. harum vestium; XI 76. hac (via); VI 542. hac vice; VI 535. haec melior victima; XII 296. haec (vincula); G IV 400. hac (virga); IV 242. haec vita; X 629. hanc vitam, hanc; G II 532. hanc vitam ; G II 538. hae (vites); G II 92. hanc vitulam; E III 29. huic (vitulo); G IV 300. has per umbras; VI 461. his umeris; VI 111. hoc volnere; XII 948. haec volnera; II 286. praeter hoc (votum); Cat X 21. hanc vocem; III 246. IV 621. hac voce; G IV 320. has voces; XI 377. 534. 840. Ci 400. has inter voces; XII 318. his vocibus; I 64. IV 304. V 708. Ci 340. vocibus his; IX 83. his cum vocibus; VII 420. haec (urbs); E I 24. hanc urbem; VII 216. Ci 110. huic urbi; Cat IX 43. hos in usus; IV 647. has inter (zonas); G I 237. — 2. mit Zuſatz (Pronomina, Zahlen): haec altera foedera; XII 582. haec duo oppida; VIII 355. haec eadem (Italia), haec, haec; G II 165. hac cicuta. haec, haec eadem; E V 87. haec prima dies, haec eadem ; X 508. haec eadem (lyra); Cul 286. ipsa haec arbusta; E I 39. ipsa haec, ipsa facta; Cat IX 57. hunc ipsum honorem; G IV 326. hoc ipso in litore; V 411. haec ipsa ad munera; G IV 40. haec mea dicta; III 250. X 104. 491. XII 75. nostra haec arma; V 417. huic nostrae (urbi); E I 20. has omnis (animas); VI 748. haec omnis regio; XI 320. haec omnis turba; VI 325. haec prima dies; X 508. primam hanc laudem; IX 654. quis hic hospes! IV 10. quam urbem hanc; IV 47. [hic solus locus]; XI 179. hoc solum nomen; IV 324. terna haec licia; VIII 73. tua haec per volnera; X 848. haec condicio una ; Ci 187. huic uni culpae; IV 19. hoc uno responso; VI 344. hanc sedem in unam; II 716.

II. prädicativ: 1. ohne Zuſatz: manibus meis Mezentius hic est; XI 16. Aeneas hoc Ilium et haec loca Troiam esse iubet; V 756. hunc Thybrim fluvium; VII 151. — hic amor, haec patria est; IV 347. hic amor, hoc studium; XI 739. hoc caput, o cives, haec belli summa nefandi; XII 572. haec omnis morbi causa; G IV 532. hic iuvenum chorus, ille senum; VIII 287. hoc illis (regibus) curia templum ; VII 174. hic cursus fuit, cum subito . .; I 534. hoc decus illi (Mezentio), hoc solamen erat; X 858. en haec promissa fides est? VI 346. haec finis Priami; II 554. hic finis fandi; X 116. hoc Priami gestamen erat, cum iura vocatis more daret populis; VII 246. hic pietatis honos? I 253. hic hymenaeus erit; IV 127. nec Drances potius, sive est haec ira deorum, morte luat; XI 443. hic ‖ hinc | anni labor; G II 514. hic labor extremus; III 714. revocare gradum, hoc opus, hic labor est; VI 129. umbrarum hic locus est, somni noctisque soporae; VI 390. hic locus est, partis ubi se via findit in ambas; VI 540. tamquam haec sit nostri medicina furoris; E X 60. longarum haec meta viarum; III 714. hoc effusos munimen ad imbres, hoc, ubi . .; G II 352. extremum hoc munus morientis habeto; Ci 267. haec tum nomina erunt, nunc sunt sine nomine terrae; VI 776. naviget: haec summa est, hic nostri nuntius esto; IV 237. famam extendere factis, hoc virtutis opus; X 469. ſ. labor; VI 129. hic domus, haec patria est; VII 122. ſ. amor. primitiae: ſ. spolia. non haec dotalis regia Amatae; IV 737. hoc regnum dea gentibus esse iam tum tenditque fovetque; I 17. hae nobis propriae sedes; III 167.

hae sacris sedes epulis; VII 175. solamen: ſ. decus. haec sunt spolia et de rege superbo primitiae; XI 15. haec fontis stagna Numici; VII 150. studium: ſ. amor. summa: ſ. caput, nuntius. hic vir ‖ hic ‖, hic est, tibi quem promitti saepius audis, Augustus Caesar, divi genus; VI 791. — 2. mit Zuſatz: et pater Anchises „nimirum haec ‖ hic ‖ illa Charybdis“; III 558 haec erat illa fames; VII 128. hunc illum fatis externa ab sede profectum portendi generum; VII 255. haec mea magna fides; XI 55. en omnes et Troes et Arcades hi sunt; XII 231. quod genus hoc hominum? I 539. hi nostri reditus expectatique triumphi; XI 54. haec via sola fuit, qua perdere posses; X 879. vestrum hoc augurium; II 703. omnibus hic erit unus honos; V 308.

B. **bei Adjectiven, Participien, Pronomina, Zahlen**: I attributiv: (agrestes,) hic torre armatus, hic . .; VII 506. haec debita; III 184. haec eadem; IX 302. E II 35. XII 197. haec incondita; E II 4. haec ingrata; II 101. hoc ipsum; G III 511. Ci 520. A II 60. his milibus; VIII 496. huic miserae; Ci 530. haec haut mollia fatu; XII 25. haec nostra; E V 50. omnibus his; VI 665. haec omnia; II 691. his (piis); VIII 670. his primis; E VI 33. haec sollemnia; VIII 185. solus hic; IV 22. neque his (victis) neque illis (victoribus); X 757. hunc unum; XI 778. hoc unum; IV 420. Ci 332. unum hoc; X 903.

II. prädicativ: hunc illum poscere fata et reor et opto; VII 272. hoc illud, germana, fuit? IV 675. vos (Pierides) haec facietis maxima Gallo; E X 72. neque me Argolica de gente negabo: hoc primum; II 79. hunc ego te, Euryale, aspicio? IX 481. [ne vana putes haec fingere somnum]; VIII 42. haec ego vasta dabo; IX 323. mihi haec edissere vera roganti; II 149.

C. **mit Genetiv**: tu mihi quodcumque hoc regni concilias; I 78.

D. **allein und auf Eigennamen bezogen**: a. masc.: I. Singular: 1. hic accipiet; VI 819. aequabat; G IV 130. canit; I 742, III 155. concusserat; Cat III 3. contundet; I 261. hic deposuit, hic obruit; G II 23. deripit, dispersit; X 413. armiger fuit; IX 647. fuerat comes; VI 166. excutit; XII 529. ferit; X 413. ferebat; Cat III 5. hic fixit; hic invasit; VI 624. hic tregerat, hic; Cat III 4. geret; I 261. inquit; V 473. instat; IX 350. invasit; VI 621. ibat; VI 587. iubet; XI 239. mactat; X 413. ille mittit, hic; XII 516. obruit; G II 24. petit; G II 505. ponet; I 264. hic rapit, ille; VII 638. revisit; G IV 390. sistet; VI 857. hic stupet: hunc corripuit; G II 508. vendidit; VI 621. vocavit; X 873. capimndus; G IV 396. satus; IV 198. vocabitur; I 290. et vitula tu dignus et hic; E III 109. ille pedum melior motu, hic membris et mole valens; V 431. hic iaculo bonus, hic longe fallente sagitta; IX 572. hic pietate prior; XI 292. hic gladio fidens, hic acer et arduus hasta; XII 789. † tegminibus telisque super ‖ ignibus hic telisque asper ‖ ; Cul 319. — 2 hunc contigimus fore; X 457. genitum; VII 47. superesse; Cat XI 8. vocari; VII 255. accipies; I 289. cape; V 712. cognovit; VI 340. comitatur; VII 681. consequitur; XII 374. corripuit; G II 8. dignata est; E IV 63. dimisit; Cul 385. hunc congressus et hunc, illum eminus (Neci dedit); XII 342. hunc, hunc ferit; XII 510. figit; X 381. medium habet; VI 668. letat et huius virtus; Cul 325. nunc ‖ hunc ‖ moratur; I 670. hunc movet, hunc, hunc; VII 473. obtruncat illum, hunc; X 751. ostendent; VI 869. petimus; III 276. provolvere, proculcat; XII 532. prospexit; XII 353. rapuit, illum amavit; Cul 300. (secutus); V 298. esse sinent; VI 869. sternebat; Ci 114. strinxerat; IX 576. tegere et subducere; X 50. nunc ‖ hunc ‖ tenet; I 670. traicit; XI 684. vehit; X 209. veneramur; G IV 391. vidit; X 721. ad hunc cursum contendere; V 834. — 3. huius in adventum; VI 798. auspiciis; VI 781. virtus; Cul 326. — 4 huic atque huic adsit; E IV 56. hasta acta; XI 644. gerit aversos vultus; Cul 327. derigit ‖ dirigit ‖; XII 488. desectum ‖ deiectum ‖ caput; IX 770. dabant; VIII 104. dabo; VIII 518. dabat; XI 341. donat; V 259. fulgebat; X 170. haurit; X 313. occurrit; XII 623. obtulit; IV 556. quaeritur; V 378. subit; X 338. filius fuit; VII 50. progeniem futuram; VII 257. trade; V 713. trahuntur; I 477. se attollere visus; VIII 31. filius huic iuxta Lausus; VII 649. obvius fit; X 380. obvius ire parat; X 769. proximus; V 320. filius huic, illi comes ibat Achates; VIII 466. comitem mittit; XII 362.

II. Plural: 1. hi deducere adorti; VI 397. hi iaculis, illi certant defendere saxis; X 130. ducunt; VIII 55. fuginnt; XI 623. hi, hi habent; VII 695. hi, hi imponent; VI 773. hi indignantur; hos; V 229. hi pendent, his; I 106. expellere tendunt nunc hi, nunc illi; X 355. volunt pacisci; V 229. referuntur; XI 623. sepulti; VI 326. — 2. aut hos aut hos dare terga subegit; G IV 84. parere iubent; X 179. aut hos aut hos sequi; X 10. nunc hos nunc accipit illos; VI 315. adfabar; III 492. adhibe socios; VIII 56. alit; V 231. cernunt; IX 372. comitantur; X 125. me et hos commendo; Cat VIII 3. premit; X 880. circum; XII 662. post; V 154. VII 655. hos super; VII 803. — 3. his addit; XI 673. aperit; I 106. consevimus; E I 72. eripuit; IX 128. infundam; IV 120. pono; I 278. informatum manibus fulmen erat; VIII 246. amor erat; IX 182.

b. femin.: I. I [haec aspiciet, ibit, videbit?] II 577. haec (Italia) extulit, haec; G II 167. est; V 646. fatur; XI 822. replebat; IV 189. — 2. hanc vocat; Mo 37. famulam voveo; XI 557. — 3. huic ait; G IV 357. conicit; VII 346. incidit; XI 699. subdit; VII 346. aliud mercedis erit; E VI 26. cominx erat; I 343. comes erat; Cul 344. filius huic contra; IX 93. — II, 1. hae apparent, acnunt; XII 849. — 2. has manet heroum contra manus; Cul 296. — 3. harum unam demisit; XII 853. — 4. his it comes; VI 447.

c. neutr.: I. Singular: 1. si proprium hoc fuerit; E VII 31. erat; II 664. hoc erat, hoc; XII 259. sal erit; III 602. sit satis; Ci 455. satis est; Cat IX 64. profuerit; G I 450. sedet; II 660. geritur; G IV 305. visum; IV 456. hoc ubi, (vites) non a stirpe valent; G II 312. hoc satis armentis; G III 286. simul hoc, simul ingens clamor; XII 268. — 2. hoc Latio restare; VII 271. addam; VII 548. aspice nos, hoc tantum; II 690. ausa; V 792. cupiens; IX 796. dicens; II 550. X 744. 856. XII 950. dicam; Cat VII 1. dicere; Cat IX 56. dedisti; V 195. hoc, hoc facit; II 394. faciat; G II 54. faciunt; G III 135. hoc facit, hoc, hoc; V 73. habet; XII 296. hauri; XII 26. imitamur; G II 204. mercentur; II 104. metuens; G I 335. A I 61. negares; X 614. negare; Cat X 6. hoc, hoc parabant? IV 676. ponere; X 623. posse; IX 90. refers? IX 491. hoc, hoc sentit; X 534. sum secuta? IX 492. sperans; X 385. vincite; V 196. velit; II 104. hoc tantum Ascanius; IX 636. hoc tibi ‖ tu ‖, sancte puer; Cul 37. — 3. hoc occasum solabar; I 238. solabere mortem; X 829. acrior; IX 416. acrius; IX 791. *G IV 248. magis; V 94. Cat IX 9. minus; Cul 200.

II. Plural: 1. haec eveniunt; II 777. exnerint; G II 49. proveniunt; XII 427. sequentur; G II 49. sunt; III 461. mea sunt; E IX 4. erunt; E V 74. sint vera; Ci 306. prius fuere; Cat X 23. gravia atque indigna fuere; Ci 310 miranda videntur; I 494. ubi dicta; I 81. V 32. 315. VIII 175. spectentur; IX 235. speranda fuerunt; XI 275. — 2. haec fuisse cognitissima; Cat X 13. accipe; III 486. accipite; IV 611. V 304. addit; VI 854. XI 107. XII 358. addidit; II 593. VII 451. XI 95.

agebant; XI 445. ait; G IV 415. A I 297. IV 630. X 285. 379. 444. aspicis? IV 208. aspicit; IV 372. IX 209. audeat ‖ gaudeat ‖; G III 187. audis; Cul 379. Ci 415. audiat; E III 50. A XII 200. canit; III 373. canebam; G IV 559. cecinisse; E X 70. cantabitis; E X 32. cape; XI 590. celerans; I 656. cernens; VIII 704. cognoscite; V 474. collegit; Mo 92. deflevit; XI 59. dixerit; E VI 67. dicite; I 137. dixerat; V 84. XI 132. diffundit; IV 195. discere; G I 351. edidit; V 799. VII 194. ediderat; V 693. Ci 283. effatus; VII 274. IX 644. XI 741. effata; IV 499. V 653. evolvisse; G IV 509. sint experti; G I 118. fatur; III 612. X 556. XI 718. (?) II 76. fatus; II 721. V 421. X 594. fari; VII 427. ferat; I 645. ferte; VIII 119. *[haec ‖ et ‖ fundit]; III 348. iactabat; E II 5. incipit; VIII 372. XI 705. ingravat; XI 220. legat; E VI 9. loquitur; X 907. Ci 250. memini; E VII 69. meminisse; I 203. memorans; V 641. 743. X 680. observans; XI 725. praetereo; G IV 147. precor; IV 621. properat; VIII 454. prospectant; IX 168. reddidit; XI 251. referes; II 547. referemus; XI 127. memoranda relinquo; G IV 148. reponit; XII 878. reponas, E III 54. volutat; VI 185. haec Damon; E VIII 62. immo haec, quae canebat; E IX 26. haec Proteus; G IV 528. cum Iuno haec secum; I 36. Aeolus haec contra; I 76. haec Phoebus; III 99. rex prior haec; VIII 469. Iuppiter haec paucis; X 16. respice ad haec; VII 454. Nisus ad haec; IX 207. Turnus ad haec; XI 507. XII 631. ad haec vates oculos intorsit; G IV 450. haec circum; G IV 30. haec inter maris ibat imago; VIII 671. post haec; Ci 510. ille sub haec; V 394. Aeneas super haec; X 897. super haec fatur; XI 685. — 3. his addam; VII 548. adiungit; E VI 43. A XII 244. adnuit; XII 841. dabit finem; I 199. inspergit; Mo 98. suberat; Cul 148. causa est; E III 102. — 4. his actis; VI 236. XII 843. animum adversis; G II 259. III 123. exactis; VI 637. fretus; VIII 143. accensa; I 29. adfatur; IX 198. 640. adgrediar; E VIII 102. commota; I 360. incipio; II 348. increpat; IX 560. nec plura his; VI 408. dabit insuper ‖ quin super ‖ his; IX 274.

2. **ältere Formen:** haec ‖ hae ‖ tibi erunt artes; VI 852. haec ‖ hae ‖ (caprae) nobis tuendae; G III 305.

hic. hicr, hierbei, ba, hierauf, alsdann: hic Priamus, quamquam in media iam morte tenetur, non tamen abstinuit; II 533. hic laeta extremis spes est accensa duobus superare . .; V 183. hic sceptra accipere et primos attollere fasces regibus omen erat; VII 173. hic Mars armipotens animum viresque Latinis addidit; IX 717. consumptis hic forte aliis ut vertere morsus penuria adegit; VII 112. hic et Tantaleae generamen prolis Atrides adsidet, Argivum lumen; Cul 334. (Aenean) mox hic cum spoliis adfore cernetis; IX 242. hic Curibus fidens primaevo corpore Clausus advenit; X 345. turbidus hic caeno vastaque voragine gurges aestuat; VI 296. hic etiam viridi ludentes panes in herba choros egere; Cul 115. hic heu genitorem, omnis curae casusque levamen, amitto Anchisen; III 708. hic vero subitum ac dictu mirabile monstrum aspiciunt; G IV 554. attollo: ſ. accipio. hic primum Aeneas sperare salutem ausus; I 451. hic, ubi densas agricolae stringunt frondes, hic, Moeri, canamus; E IX 60. hic auratis volitans argenteus anser porticibus canebat . .; VIII 655. hic inter flumina nota et fontis sacros frigus captabis opacum; E I 51. tectis hic Turnus in altis carpebat quietem; VII 413. hic Venus dictamnum genetrix Cretaea carpit ab Ida; XII 411. hic gravis Entellum dictis castigat Acestes; V 387. hic quos amor peredit, secreti celant calles et murtea circum silva tegit; VI 442. hic vero ingentem pugnam cernimus; II 438. certo: ſ. tendo. hic modo laetans ‖ laeta ‖ copia nunc miseris circumdatur anxia fatis; Cul 352. hic iuvenem in latebris aversum a lumine nympha collocat; G IV 423. hic templum Iunoni ingens Sidonia Dido condebat; I 446. hic alii spolia occisis derepta Latinis coniciunt igni; XI 193. cur non, Mopse, hic corylis mixtas inter consedimus ‖ considimus ‖ ulmos? E V 3. hic ariete caeso perpetuis soliti patres considere mensis; VII 175. (Aeneas) constitit hic; I 187. hic primum paribus nitens Cyllenius alis constitit; IV 252. hic viridem Aeneas frondenti ex ilice metam constituit; V 129. quattuor hic primum nigrantis terga iuvencos constituit sacerdos; VI 243. hic gelidi fontes, hic mollia prata, Lycori, hic nemus: hic ipso tecum consumerer aevo; E X 42. hic quondam morbo caeli miseranda coortast tempestas; G III 478. corripit hic subita trepidus formidine ferrum Aeneas; VI 290. hic Cacum in tenebris incendia vana vomentem (Alcides) corripit; VIII 259. cresco: ſ. sum; Cul 398. hic focus et taedae pingues, hic plurimus ignis semper et adsidua postes fuligine nigri; hic tantum Borcae curamus frigora, quantum . .; E VII 49. hic pinus proceros decorat silvas hirsuta per artus; Cul 137. hic haedos depone; E IX 62. hic me immemores socii vasto Cyclopis in antro deserere; III 616. hic me, pater optime, fessum deseris; III 710. hic demum lentum destillat ab inguine virus, hippomanes; G III 280. nihil hic nisi carmina desunt; E VIII 67. hic demum collectis omnibus una (Creusa) defuit; II 743. diditur hic subito Troiana per agmina rumor advenisse diem . .; VII 144. hic illum vidi iuvenem. hic mihi responsum primus dedit ille petenti; E I 42. hic domus Aeneae cunctis dominabitur oris; III 97. hic noctem ludo ducunt; G III 379. hic portus alii effodiunt; hinc lata theatris fundamenta petunt ‖ hic alta theatri fundamenta locant ‖ alii; I 427. maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis circum; G I 244. emicat hic, impune putans, Turnus; XII 728. hic mihi nescio quod trepido male numen amicum confusam eripuit mentem; II 735. mearum vidistis si quam hic errantem forte sororum succinctam pharetra; I 322. hic vero Alcidae furiis exarserat atro felle dolor; VIII 219. hic mihi magna domus, celsis caput urbibus, exit ‖ urbibus exit ‖; VIII 65. (Ascanius) positis inglorius armis exigat hic aevom; X 52. hic Helenus exorat pacem divom; III 369. anguis, qui ripis habitans hic piscibus atram improbus ingluviem explet; G III 430. hic matres miseraeque nurus, hic cara sororum pectora maerentum execrantur bellum; XI 215. hic quibus invisi fratres, dum vita manebat, inclusi poenam expectant; VI 608. hic exultantis Salios nudosque Lupercos (Ignipotens) extuderat; VIII 663. hic undantem bello magnumque fluentem Nilum (faciam); G III 28. (pater Aeneas) facto hic fine quievit; III 718. hic Nomadum genus et discinctos Mulciber Afros, hic Lelegas Carasque sagittiferosque Gelonos finxerat; VIII 724. hic ad veteres fagos cum Daphnidis arcum fregisti; E III 12. hic ver purpureum, varios hic flumina circum fundit humus flores, hic candida populus antro imminet; E IX 40. hic duo rite mero libans carchesia Baccho (Aeneas) fundit humi; V 77. hic subitam nigro glomerari pulvere nubem prospiciunt Teucri; IX 33. hic fortis habitare Latinos; VII 151. hic Turnus ferro praefixum robur acuto in Pallanta diu librans iacit; X 479. immineo: ſ. fundo. hic totum caveae consessum ingentis Salius clamoribus implet; V 340. hic iam galbaneos suadebo incendere odores; G IV 264. includo: ſ. exspecto. hic successu exultans animisque Coroebus inquit . .; II 386. hic Nisus „si tanta“ inquit „sunt praemia victis“; V 353. hic crudelis amor tauri suppostaque furto Pasiphaë inest, hic labor ille domus; VI 24. hic pater omnipotens ter caelo clarus ab alto intonuit; VII 141. hic ingentem comitum adfluxisse novorum invenio admirans numerum; II 796. hic etiam inventum Priamo

narrabis Achillem; IX 742. hic, qui velint contendere cursu, (Aeneas) invitat pretiis animos; V 291. hic tamen ille (Antenor) urbem Patavi sedesque locavit Teucrorum; I 247. ſ. effodio. hic et tum pater ipse petens responsa Latinus centum lanigeras mactabat rite bidentis; VII 92. hic mentem Aeneae genetrix pulcherrima misit, iret ut ad muros; XII 554. hic specus horrendum et saevi spiracula Ditis monstrantur; VII 568. hic paulum lacrimis et mente morata (Dido); IV 648. hic alienus ovis custos bis mulget in hora; E III 5. hic velut in niveo ovo internodia fluitant: sic Scyllae corpus artus mutabant; Ci 490. hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 58. hinc ‖ hic ‖ primum Fortuna fidem mutata novavit; V 604. * (Metabus) hic natam in dumis interque horrentia lustra nutribat; XI 570. hic aliud maius miseris multoque tremendum obicitur magis; II 199. hic oculis subitum obicitur magnoque futurum augurio monstrum; V 522. hic subitam canibus rabiem Cocytia virgo obicit; VII 479. hic primum ex alto delubri culmine telis nostrorum obruimur; II 410. quod superest tua hic obrue dextra; V 692. hic incredibilis rerum fama occupat auris, Helenum regnare; III 294. hic illi (Aeneae) occurrit Tydeus, hic inclutus armis Parthenopaeus, hic multum fleti ad superos Dardanidae; VI 479. hic primum nova lux oculis offulsit; IX 110 luturna iam hic germanum iamque hic ostentat ovantem; XII 479. hic arguta sacra pendebit fistula pinu; E VII 24. hic patris Aeneae suspensam blanda vicissim gaudia pertemptant mentem; V 827. hic Narycii posuerunt moenia Locri, hic illa ducis Meliboei parva Philoctetae subnixa Petelia muro; III 399. hic ego namque tuas sortes arcanaque fata ponam lectosque sacrabo, alma, viros; VI 72. hic iuvenem agresti sublimem stramine ponunt; XI 67. hic regina gravem gemmis auroque poposcit pateram; I 728. hic viridis tenera praetexit harundine ripas Mincius; E VII 12. hic vasto rex Aeolus antro ventos imperio premit; I 52. hic Aeneas ingentem ex aequore lucum prospicit; VII 29. ſ. glomero. hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu protrahit in medios; II 122. „hic quaerite Troiam, hic domus est“ inquit (Cassandra) „vobis“; V 637. hic Neptunus muros magnoque emota tridenti fundamenta quatit hic Iuno Scaeas saevissima portas prima tenet; II 608. quiesco; ſ. facio. (Aeneas) Sulmone creatos quattuor hic iuvenes viventis rapit; X 518. hic responsum pancis ita reddidit heros; VI 672. hic iuvenis vatem inridens sic orsa vicissim ore refert; VII 435. hic iam ter centum totos regnabitur annos gente sub Hectorea; I 272. hic inter densas corylos modo namque gemellos (capella) reliquit; E I 14. hic victor caestus artemque repono; V 484. hic tamen hanc mecum poteras requiescere noctem; E I 79. hic eia ‖ age pampinea fessus requiesce sub umbra; Copa 31. sacro: ſ. pono; VI 72. hic Hecuba et natae nequiquam altaria circum sedebant; II 515. hic magnus sedet Aeneas; X 159. hic alii siduntpariles virtutis honore heroes; Ciil 358. hic mortis durae casum tuaque optima facta non silebo; X 791. hic dea se primum rapido pulcherruma nisu sistit; XI 852. hic iuvenis primam ante aciem stridente sagitta, Almo, sternitur; VII 531. Iuppiter hic stat; XII 565. forte sacer Fauno foliis oleaster amaris hic steterat; XII 767. hic hasta Aeneae stabat; XII 772. subnitor: ſ. pono; III 399. hic illius (Iunonis) arma, hic currus fuit; I 16. sunt hic etiam sua praemia laudi; I 461. hic tibi ne qua morae fuerint dispendia tanti, quin adeas vatem; III 453. hic domus, haec patria est; VII 122. (?) hic locus urbis erit, requies ea certa laborum; VIII 46. hic spelunca fuit, vasto summota recessu; VIII 193. est hic, est animus lucis contemptor; IX 205. hic tibi mortis erant metae; XII 546 hic Fabii Deciique, hic est et Horatia virtus, hic et fama vetus nunquam moritura Camilli; hic Curius clarae socius virtutis; Ciil 361. hic et acanthos et rosa purpureum crescens pudibunda ruborem ‖ purpureo crescit .. rubore ‖ et violae genus omne, hic est et Spartica ‖ Parthica ‖ myrtus atque hyacinthos et hic Cilici crocus editus arvo, hic rhododaphne liliaque et roris non avia cura marini; hic amarantus bumastusque virens et semper florida tinus; Ciil 398. est hic munda Ceres, est Amor, est Bromius; Copa 20. molliter hic viridi patulae sub tegmine quercus pastores erant; Cat IX 17. ſ. quaero. tenui sat erit (tellurem) suspendere sulco: illic, officiant laetis ne frugibus herbae, hic, sterilem exiguus ne deserat umor harenam; G I 70. suspicio: ſ. no. Polydorus ego. hic confixum ferrea texit telorum seges; III 45. ſ. celo. hic Dolopum manus, hic saevos tendebat Achilles, classibus hic locus, hic acie certare solebant; II 29. non hic te carmine ficto tenebo; G II 45. hic fessas non vincula navis ulla tenent; I 168. hic iuvenis iam victor ovans vestigia haut tenuit; V 331. ſ. quatio. hic vero victus genitor se tollere ad auras; II 699. hic undique clamor dissensu vario magnus se tollit in ‖ ad ‖ auras; XI 454. hic segetes, illic veniunt felicius uvae; G I 54 non hic victoria Teucrum vertitur; X 528. largior hic campos aether et lumine vestit purpureo; VI 640. quattuor hic, primum omen, equos in gramine vidi; III 537. (Aeneas) hic Priamiden laniatum corpore toto Deiphobum vidit ‖ videt ‖: VI 494. hic genus antiquom Terrae, Titania pubes, fulmine deiecti fundo volventur in imo. hic et Aloidas geminos immania vidi corpora; VI 580. ſ. do, ero. hic ohus, hic late fundentes bracchia betae virebant, hic siser et nomen capiti debentia porra, [hic etiam nocuum capiti gelidumque papaver]; Mo 72. nec tuus hic Moeris nec viveret ipse Menalcas; E IX 16. volvo: ſ. video; VI 580. ohuc Verb: hic ver adsiduum et alienis mensibus aestas; G II 149. [hic labor, hinc laudem fortes sperate coloni]; G III 288. et pater Anchises „nimirum haec ‖ hic ‖ illa Charybdis“; III 558. hic Eryeis fines fraterni atque hospes Acestes; V 630. hic una e multis, quae maxima natu, Pyrgo „non Beroë est“; V 644. quando hic inferni ianua regis dicitur; VI 106. nullae hic insidiae tales; VI 399. hic genus auticum Teucri, pulcherrima proles; VI 648. hic manus ob patriam pugnando volnera passi; VI 660. hic Caesar et omnis Iuli progenies; VI 789. hic Aeneas „quis, pater, ille“ ..? VI 860. hic tibi certa domus, certi (ne absiste) penates; VIII 39. hic annis gravis atque animi maturus Aletes: „di patrii“ . . ; IX 246. non hic Atridae nec fandi fictor Ulixes; IX 602. ubi hic Iuno demissave nubibus Iris? X 73. hic et uterque Acacides; Ciil 296. ſ. consumo, curo, fundo, tendo.

Hicetaonius, des Troers Hiketaon: rasa muros cinxere corona Asius Imbrasides Hicetaoniusque Thymoetes; X 123.

hiems (hiemps, Hiems). Sturm, Unwetter, Regenzeit, Winter: I. glacialis hiems aquilonibus asperat undas; III 285. rura gelu tum claudit hiems, nec semine iacto concretum patitur radicem adfigere terrae; G II 317. frigore mella cogit hiems; G IV 35. non hiemes illam (aesculum), non flabra neque imbres convellunt; G II 293. dum pelago desaevit hiems et aquosus Orion; IV 52. hiemps ignava colono; G I 299. semper hiems, semper spirantes frigora cauri; G III 356. ſ. V, 1. ita turbine nigro ferret hiems culmumque levem stipulasque volantis; G I 321. cum tristis hiems etiamnum frigore saxa rumperet et glacie cursus frenaret aquarum; G IV 135. saepe illos (Danaos) aspera ponti interclusit hiems; II 111. invitat genialis hiems curasque resolvit; G I 302. patitur: ſ. claudit.

resolvit: ſ. invitat. rumpit: ſ. frenat. nec fluctibus actos atra subegit hiems vestris succedere terris; VII 214. venit hiems; teritur Sicyonia baca trapetis; G II 519. venturae hiemis memores (apes) aestate laborem experiuntur; G IV 156. iam validam Ilionei navem, iam fortis Achati vicit hiems; I 122. — II. I a g o: ſ. ago. II, hiemem (3 Zt) Z. 33. a. cum rapidus Sol nondum hiemem contingit equis, iam praeterit aestas; G II 322. aquilo cum Scythiae hiemes atque arida differt nubila; G III 197. interea emissam hiemem sensit Neptunus; I 125. astitit imber noctem hiememque ferens; III 195. V 11. sin duram metues hiemem parcesque futuro; G IV 239. ne nocturna quidem carpentes pensa puellae nescivere hiemem; G I 391. *[umida solstitia atque hiemes orate serenas, agricolae]; G I 100. ubi pulsam hiemem Sol aureus egit sub terras; G IV 51. cum Iuppiter horridus austris torquet aquosam hiemem; IX 671. saepe mare audendo vincere, saepe hiemem; Cat IX 48. — m a c t a v i t nigram Hiemi pecudem, Zephyris felicibus albam; III 120. (id) parco sale contingunt hiemique reponunt; G III 403. — III. velut ingentem formicae farris acervum cum populant hiemis memores; IV 403. ſ. I. venit — IV. sacra refer Cereri extremae sub e a s u m hiemis, iam vere sereno; G I 340. si Sithonias nives hiemis subeamus aquosae; E X 66. — V, 1. nunc hiemem inter se luxu, quam longa, fovere regnorum immemores; IV 193. — 2. *[cui (frondi) s u p e r iudignas hiemes solemque potentem uri inluduntˈ]; G II 373.

hilaro. erheitern: multo in primis hilarans convivia Baccho ante focum, si frigus erit, si messis, in umbra; E V 69.

Himella. Fluß im Sabinerlande: qui Casperiam colunt Forulosque et flumen Himellae; VII 714.

hinc, von hier, von da, von jetzt, dann, darauf: I. bei Verben und Sätzen: Tityrus hinc a b e r a t; E I 38. hinc ferro accingor rursus; II 671. hinc Drepani me portus et inlacetabilis ora accipit; III 707. hinc maxima porro accepit Roma et patrium servavit honorem; V 600. hinc illum (Dardanum) aurea nunc solio stellantis regia caeli accipit; VII 209. ubi vidit hinc acies atque hinc acies adstare Latinas; IX 550. hinc Augustus agens Italos in praelia Caesar. hinc ope barbarica variisque Antonius armis Aegyptum vehit; VIII 678. hinc (oves) et amant fluvios magis, et magis ubera tendunt; G III 306. hinc pecudes armenta viros, genus omne ferarum, quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; G IV 223. hinc quoque quingentos in se Mezentius armat; X 204. nec te hinc comitem asportare ‖ te comitem hinc portare ‖ Creusam fas sinit; II 778. hinc alta sub rupe canet frondator ad auras; E I 56. apibus quanta experientia parcis (sit), hinc canere incipiam; G I 5. hinc cedet et ipse mari vector; E IV 37. hinc sinus Herculei, si vera est fama, Tarenti cernitur; III 551. cum quercum Alpini boreae nunc hinc nunc flatibus illinc eruere inter se certant; IV 442. hinc Gaetulae urbes cingunt, hinc deserta siti regio; IV 42. hinc vasta palus, hinc ardua moenia cingunt; XII 745. hinc Tusco claudimur amni, hinc Rutulus premit; VIII 473. hinc metuunt cupiuntque, dolent gaudentque; VI 733. (Simylus) hinc sibi depromit quantum mensura patebat; Mo 17. post hinc digressus imbeo frondentia capris arbuta sufficere; G III 300. hinc me digressum vestris deus appulit oris; III 715. doleo: ſ. cupio. hinc (Enandrus) ad Tarpeiam sedem et Capitolia ducit; VIII 347. Capys: hinc nomen Campanae ducitur urbi; X 145. sus hinc atque illinc umeros ad volnera durat; G III 257. nos hinc alii sitientis ibimus Afros, pars Scythiam veniemus; E I 64. anne aliquas ad caelum hinc ire putandumst sublimis animas? VI 719. ite hinc, inanes, ite, rhetorum ampullae; Cat V 1. ite hinc, inane cymbalon iuventutis; Cat V 5. ite hinc, cameraeˈ; Cat V 11. tune hinc spoliis indute meorum eripiare mihi? XII 947. eruo: ſ. certo. hinc exandiri voces et verba vocantis visa viri; IV 460. hinc exaudiri gemitus et saeva sonare verbera; VI 557. hinc exaudiri gemitus iraeque leonum; VII 15. nulla hinc exire potestas; IX 739. hinc nescio qua dulcedine laetae (apes) progeniem nidosque fovent, hinc arte recentis excudunt ceras; G IV 55. hinc via Tartarei quae fert Acherontis ad undas; VI 295. ſ. reddo. niveis hinc atque hinc diva lacertis cunctantem (Volcanum) fovet; VIII 387. ſ. exendo. o pueri, fugite hinc; E III 93. non fugis hinc praeceps, dum praecipitare potestas? IV 565. gaudeo: ſ. cupio. quam (Dianam) mille secutae hinc atque hinc glomerantur oreades; I 500. quem (Nisum) circum glomerati hostes hinc comminus atque hinc proturbant; IX 440. (Aeneas) post hinc ad navis graditur; VIII 546. anguibus hinc atque hinc horrent cui (Cerbero) colla reflexis; Cul 221. ille (Aeneas) avidus pugnae suras incluserat auro hinc atque hinc; XII 431. (Turnus) hinc raptas fugientibus ingerit hastas in tergus; IX 763. hinc Pallas instat et urget, hinc contra Lausus; X 433. hinc densi rursus inundant Troes Agyllinique; XII 280. hinc Agamemnonius curru iungit Halaesus equos; VII 723. metuo: ſ. cupio. hinc atque hinc vastae rupes geminique minantur in caelum scopuli; I 162. hinc miserabile nymphae exitium misere apibus; G IV 532. hinc (Cyllenius) toto praeceps se corpore ad undas misit; IV 253. hinc mihi Massylae gentis monstrata sacerdos; IV 483. hinc lucum ingentem et gelida (Euandrus) monstrat sub rupe Lupercal; VIII 342. hinc laetis vituli volgo moriuntur in herbis; hinc canibus blandis rabies venit; G III 494. hinc movet Euphrates, illinc Germania bellum; G I 509. hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 58. hinc alias artis prolemque parentum (notabis); G III 101. hinc ‖ hic ‖ primum Fortuna fidem mutata novavit; V 604. obicimt equites sese ad divortia nota hinc atque hinc; IX 380 quisquis es, amissos hinc iam obliviscere Graios: noster eris; II 148. hinc erat oppositus contra ‖ conto ‖ Telamonius heros; Cul 315. hinc Dardanus ortus; III 167. VII 240. hinc sinus illi (virgini) Sunius, hinc statio contra patet Hermionea; Ci 471. [perge modo, atque hinc te reginae ad limina perter]; I 389. „quid hinc petis?“ inquit (Proteus); G IV 446. hinc (Aeneas) portum petit; I 194. hinc lata theatris fundamenta petunt ‖ hic alta theatri fundamenta locant ‖ alii; I 427 hinc Italae gentes omnisque Oenotria tellus in dubiis responsa petunt; VII 85. (Pallas) hinc Stheninm petit; X 388. porto: ſ. asporto. hinc tempestates dubio praediscere caelo possumus, hinc messisque diem tempusque serendi; G I 252. qua Parnasia rupes hinc atque hinc patula praepandit cornua fronte; Cul 16. hinc caeli tempore certo dulcia mella premes; G IV 100. ſ. claudo. hinc pater Aeneas, Romanae stirpis origo (procedit); XII 166. proturbo: ſ. glomero. hinc omnis largo pubescit vinea fetu; G II 330. venimus hinc lassis ‖ lapsis ‖ quaesitum oracula rebus; G IV 449. hinc mihi prima mali labes, hinc semper Ulixes criminibus terrere novis, hinc spargere voces in volgum ambiguas et quaerere conscius arma; II 97. hinc altas cautes proiectaque saxa Pachyni radimus; III 699. hinc virgineae (mirabile monstrum) reddunt se totidem facies pontoque feruntur; IX 120. hinc lapides Pyrrhae iactos, Saturnia regna (Silenus) refert; E VI 41. hinc Troius omnis Tyrrhenusque ruit variis exercitus armis; XII 122. sono: ſ. exaudio. spargo: ſ. quaero. hinc Venus, hinc contra spectat Saturnia Iuno;

X 760. ſhic labor, hinc laudem fortes sperate coloni]; G III 288. hinc tibi, quae semper, vicino ab limite saepes sommum suadebit inire; E I 53. hinc (equus) vel ad Elei metas et maxima campi sudabit spatia; G III 202. hinc Romanos olim volventibus annis, hinc fore ductores revocato a sanguine Teucri; I 23. hinc genus Ausonio mixtum quod sanguine surget; XII 838. hic ‖ hinc ‖ anni labor, hinc patriam parvosque penates sustinet, hinc armenta boum meritosque iuvencos; G II 514 tendo: ſ. amo. hinc radios trivere rotis, hinc tympana plaustris agricolae; G II 444. terreo: ſ. quaero. protinus hinc fuscis tristis dea tollitur alis audacis Rutuli ad muros; VII 408. ni (gnatus) mixtus matre Sabella hinc partem patriae traheret; VIII 511. haut secus adsiduis hinc atque hinc vocibus heros tunditur; IV 447. veho: ſ. adsto hinc populum late regem belloque superbum venturum excidio Libyae; I 21. ſ. morior. nos alias hinc ad lacrimas eadem horrida belli fata vocant; XI 96. hinc totam infelix volgatur fama per urbem; XII 608. urgeo: ſ. insto. elliptiſch: hinc ille avium concentus in agris et laetae pecudes et ovantes gutture corvi; G I 422. densior hinc suboles, hinc largi copia lactis; G III 308. hinc mater cultrix Cybeli ‖ Cybelae ‖ Corybantiaque aera Idaeumque nemus; hinc fida silentia sacris; III 111. ſ. quaero, sustineo.

II. **bei Adjectiv und Adverb**: Daphnis ego in silvis, hinc usque ad sidera notus; E V 43. nec procul hinc Rhesi niveis tentoria velis (Aeneas) adgnoscit lacrimans; I 469. nec procul hinc partem fusi monstrantur in omnem lugentes campi; VI 440. haut procul hinc saxo incolitur fundata vetusto urbis Agyllinae sedes; VIII 478. haut procul hinc Tarcho et Tyrrheni tuta tenebant castra locis; VIII 603. nec procul hinc Romam et raptas Sabinas (Ignipotens) addiderat; VIII 635. hinc procul addit (Ignipotens) Tartareas etiam sedes; VIII 66.

III. **bei Subſtantiven**: hinc bellator equos campo sese arduus infert; hinc albi greges et maxima taurus victima Romanos ad templa deum duxere triumphos; G II 146. hinc adeo media est nobis via; E IX 59.

hinnitus, Wiehern: talis Saturnus altum Pelion hinnitu fugiens implevit acuto; G III 94.

hio, offen ſtehen, klaffen, ſchnappen, ſtaunen: hunc plausus hiantem per cuneos geminatus enim plebisque patrumque corripuit; G II 508. inceptus clamor frustratur hiantis; VI 493. leo ceu gaudet, hians immane; X 726. seu (calor) durat magis et venas adstringit hiantis; G I 91. vividus Umber haeret hians; XII 754.

Hippocoon, Troer: primus clamore secundo Hyrtacidae ante omnis exit locus Hippocoontis; V 492.

Hippodame, Tochter des Oenomaus: quoi non dictus Hylas puer et Latonia Delos Hippodameque? G III 7.

Hippolyte, Königin der Amazonen: Thraeciae cum pictis bellantur Amazones armis circum Hippolyten; XI 661.

Hippolytus, Sohn des Theſeus: I. ferunt fama Hippolytum, postquam arte novercae occiderit, ad sidera rursus aetheria venisse; VII 765. — II. Trivia Hippolytum secretis alma recondit sedibus; VII 774. — III. ibat et Hippolyti proles pulcherrima bello Virbius; VII 761.

hippomanes, Pferdegift: hic demum, hippomanes vero quod nomine dicunt pastores, lentum destillat ab inguine virus, hippomanes, quod saepe malae legere novercae miscuerunt(que) herbas et non innoxia verba; G III 280.

Hippomenes Gemahl der Atalanta: illa, Hesperidum ni munere capta fuisset, quae volucrem cursu viceat Hippomenen; Cat IX 26.

Hippotades, Nachkomme des Hippotas: (Camilla) his addit Amastrum Hippotaden; XI 674.

hircus (birqus), Bock, Ziegenbock: I. ductus cornu stabit sacer hircus ad aram; G II 395. novimus et qui te transversa tuentibus hirquis et quo sacello; E III 8. — II. duco: ſ. I. stat. idem iungat volpes et mulgeat hircos; E III 91. — III. nec minus interea barbas incanaque menta Cinyphii tondent hirqui saetasque comantis usum in castrorum et miseris velamina nautis; G III 312.

hirnea, hirneosus ſ. **hern-**

hirsutus, ſtachelig, ſtruppig, rauh: (Mezentius) aere caput fulgens cristaque hirsutus equina; X 869. stant et iuniperi et castaneae hirsutae; E VII 53. (taurus) frondibus hirsutis et carice pastus acuta; G III 231. hic pinus proceros decorat silvas hirsuta per artus; Cul 138. dum tibi est odio hirsutum supercilium promissaque barba; E VIII 34. cum hirsuti secuerunt corpora vepres; G III 444.

hirtus, zottig: eamuris hirtae sub cornibus aures; G III 55. lanigeros agitare greges hirtasque capellas; G III 287.

hirundo, Schwalbe: arguta lacus circumvolitavit hirundo; G I 377. nigra velut magnas domini cum divitis aedes pervolat et pinnis alta atria lustrat hirundo, pabula parva legens nidisque loquacibus escas, et nunc porticibus vacuis, nunc umida circum stagna sonat: similis futurna fertur equis; XII 474. ante garrula quam tignis nidum suspendat hirundo; G IV 307.

Hisbo, Rutuler: quem (l'allanta) non super occupat Hisbo; X 384.

hisco, ſtammeln: raris turbatus vocibus hisco: „vivo equidem;“ III 314.

hispidus, ſtruppig: cui (Tritoni) laterum tenus hispida nanti frons hominem praefert; X 210.

Hister. Donau: I. qua turbidus et torquens flaventis Hister harenas; G III 350. — II. illum non flexit coniurato descendens Dacus ab Histro; G II 497.

historia, Geſchichte, Erzählung: I. te raptum et Romanam flebimus historiam; Cat XI 6. — II. omnis historiae per ludum consonet ordo; Cul 4.

hiulcus, klaffend, riſſig: ubi hiulca ‖ victa ‖ siti findit canis aestifer arva; G II 353.

hoc, hierher, deshalb: hoc tunc Ignipotens caelo descendit ab alto; VIII 423. hoc ‖ hinc ‖ summis liquuntur rupibus omnes; G II 187. hoc pinguem et placitam Paci nutritor olivam; G II 425. hoc mihi de te, nate, refers? hoc sum terraque marique secuta? IX 492.

hodie, heute: numquam hodie effugies; E III 49. urbem hodie, causam belli, regna ipsa Latini ernam; XII 567. numquam omnes hodie moriemur inulti; II 670. aut hodie victor spolia illa cruenti ‖ cruenta ‖ et caput Aeneae referes aut . . ; X 861. quae cuique est fortuna hodie; X 107.

holus, Kohl, Gemüſe: rarum in domis holus albaque circum lilia premens regum aequabat opes animis; G IV 130.

Homerus, Homer: quae (puellae) Colophoniaco Scyllae dicantur Homero; Ci 65.

homo, Menſch, Mann, Leute: I. id omnes divique hominesque canebant; XII 28. aliae (arbores) nullis hominum cogentibus ipsae sponte sua veniunt; G II 10. (?) et dubitant homines serere atque impendere curam? G II 433. unus homo et vestris, o cives, undique saeptus aggeribus tantas strages impune per urbem ediderit? invenum primos tot miserit Orco? IX 783. ubi Nisum nec possunt homines nec possunt flectere divi; Ci 379. quae loca, quive habeant homines, ubi moenia gentis, vestigemus; VII 131. impendunt: ſ. dubitant. Euphrates ibat iam mollior undis, extremique hominum Morini Rhenusque bicornis; VIII 727. mittit: ſ. edit la-

pides, unde homines nati, durum genus; G I 63. possunt: ſ. flectunt. serunt: ſ. dubitant. Aeneam hominum quisquam divomque subegit bella sequi? X 65. qui (oras) teneant (nam inculta videt), hominesne ferae ne; I 308. venerat antiquis Corythi de finibus Acron, Grains homo; X 720. — II, 1. quem non incusavi amens hominumque deorumque? II 745. linquo: ſ. relinquo. cui (Tritoni) laterum tenus hispida nanti frons hominem praefert; X 211. nunc vivo neque adhuc homines lucemque relinquo, sed linquam; X 855 saepio: ſ. l. edit. hau tibi voltus mortalis, nec vox hominem sonat; I 328. tangere quas terras quosque videre homines (fernit nos tempora); Cat IV 2. ille (puer) etiam divos homines — sed dicere magnum est; Ci 137. — 2. quin ausim hoc etiam dicere, vix hominum est; Cat IX 56. — 3. (genus) supra homines, supra ire deos pietate videbis; XII 839. — III. ignari hominumque locorumque erramus; I 332. — IV. alqs: ſ. l. cogunt, subigit. II, 1. incuso. iam tandem casus hominum, iam respice, Minos; Ci 454. qualia nunc hominum producit corpora tellus; XII 900. non aliter quam si flammae furentes culmina perque hominum volvantur perque deorum; IV 671. iuvat arva videre non rastris, hominum non ulli obnoxia curae; G II 439. unde hominum errores lon e lateque per orbem dispicere possem; Ci 16. unde nova ingressus hominum experientia cepit? G IV 316 prima hominis facies et pulchro pectore virgo pube tenus; III 426. quos (ursos, lupos) hominum ex facie dea saeva potentibus herbis induerat in voltus ferarum; VII 19. omne adeo genus in terris hominumque ferarumque in furias (mit); G III 242. quod genus hoc hominum? I 539. (lopas) canit, unde hominum genus et pecudes; I 743. inde hominum pecudumque genus vitaeque volantum; VI 728. tertius ille hominum divomque interpres Asilas mille rapit; X 175. haec cum sint hominumque bonumque labores versando terram experti; G I 118. post varios hominumque urbisque labores; II 284. tamquam deus ille malis hominum mitescere discat; E X 61. si pereo, hominum manibus periisse iuvabit; III 606. nescia mens hominum fati sortisque futurae! X 501. hominis tandem ore locutus (Proteus) inquit . . ; G IV 444. o pater, o, hominum rerumque aeterna potestas! X 18. olli (Innoni) subridens hominum rerumque repertor „es germana“ . .; XII 829. o qui res hominumque deumque aeternis regis imperiis et fulmine terres; I 229. rex Anius, rex idem hominum Phoebique sacerdos, occurrit; III 80. ſ. **divus**, B, a, IV. pater (4 St.) S. 185, b. olli (Veneri) subridens hominum sator atque deorum oscula libavit natae; I 254. non haec nullis hominum sator atque deorum observans oculis sedet; XI 725. caeli te regia, Caesar, hominum queritur curare triumphos; G I 504. illa vices hominum testata est copia quondam; Cul 339.

Homole, Berg in Theſſalien: centauri Homolen Othrymque nivalem linquentes cursu rapido; VII 675.

honestus, edel, ſchön, herrlich: quocumque deus circum caput egit honestum; G II 392. Dardanius caput ecce puer detectus honestum; X 133 honesti spadices glaucique (equi); G III 81. Tangete simul os terris ostendit honestum Pleas; G IV 232. eum ter quaterque manu pectus (Iuturna) percussit honestum; XII 155

honoro, ehren, auszeichnen: quem (diem) semper acerbum, semper honoratum habebo; V 50.

honos, Ehre, Auszeichnung, Anſehen, Ruhm, Schmuck, Ammt, Verehrung, Feier, Siegespreis: I. **Subject**: praemia sunt pietatis ubi, pietatis honores? in vanas abiere vices; Cul 225. oris honos primum et labella et patulae frontis species concrescere in unum coepere et gracili mentum producere rostro; Ci 496. ne noster honos infractave cedat fama loco; VII 332. vomeris huc et falcis honos cessit; VII 635. concrescit: ſ. coepit. addam cerea pruna (honos erit huic quoque pomo); E II 53. omnibus hic erit unus honos; V 308. quisquis honos tumuli, quidquid solamen humandi est, largior; X 493. qui solus honos Acherontе sub imost; XI 23. tum neque nomen erat nec honos aut gloria monti; XII 135. ſ. abeunt. non ullus aratro dignus honos; G I 507. hic pietatis honos? I 253. iure igitur tales sedes pietatis honores; Cul 369. semper honos nomenque tuum laudesque manebunt; E V 78. A I 609. manet mente repostum genus invisum et rapti Ganymedis honores; I 28. producit: ſ. coepit. animo multus recursat gentis honos; IV 4. nunc servat honos sedem tuus; VII 3. per si quis Amatae tangit honos animum oro . .; XII 57. ut regius ostro velet honos levis umeros; VII 815.

II. **nach Verben**: 1. promuba nec castos accendet pinus honores; Ci 439. magnum quam sit augustis hunc addere rebus honorem; G III 290. satus Anchisa ipsis praecipuos ductoribus addit honores; V 249. attulit ipse viris optatum casus honorem; V 201. nato genetrix laetos oculis adflarat honores; I 591. adgredere o magnos honores, cara deum suboles! E IV 48. praeceptis Helceni rite Innoni Argivae iussos adolemus honores; III 547. qua novus ad superum sedes haliaectos et qua candida concessos ascendet ciris honores; Ci 205. celebro: ſ. **celebro** honorem (3 St.) S. 112, a. colui vestros si semper honores, quos contra Acneadae bello fecere profanos; XII 779. qui (viri) supremum comitentur honorem; XI 61. cum frigidus silvis aquilo decussit honorem; G II 404. rite suum Baccho dicemus honorem carminibus patriis; G II 393. te voluit rex magnus Olympi talibus auspiciis exsortem ducere honores || honorem ||; V 534. est animus istum qui vita bene credat emi, quo tendis, honorem; IX 206. (Salius) ereptum dolo reddi sibi poscit honorem; V 342. en etiam hunc ipsum vitae mortalis honorem, quem mihi vix frugum et pecudum custodia sollers omnia temptanti extuderat, te matre relinquo; G IV 326 aris factus honos; V 763. saevis perielis servati facimus meritosque novamus honores; VIII 189. ſ. cedo. forte die sollemnem illo rex Arcas honorem Amphitryoniadae magno divisque ferebat ante urbem in luco; VIII 102. necdum etiam castos gustaverat ignis honores; Ci 146. velut patrios imitatus honores apex; Ci 500. quisquam supplex aris imponet honorem? I 49. hoc magis (Aeneas) inceptos genitori instaurat honores; V 94. simul (Dido) divom templis indicit honorem; I 632. pater Anchises meritos indicit honores; III 264. harum (vestium) unam inveni supremum (Aeneas) maestus honorem induit; XI 76. quod nec meritos Anchisae inferret honores; V 652. quorum conubis Venus et Virtus inimnxit honorem; Cul 299. instauro: ſ. incipio. iubeo: ſ. adoleo. hos erat Acacides vultu laetatus honores; Cul 322. largior: ſ. l. est; X 493. dixit (Dido), et in mensam laticum libavit honorem; I 736. cui (Iovi) nunc Maurusia pictis gens epulata toris Lenaeum libat honorem; IV 207. sic fatus (genitor) meritos aris mactavit honores; III 118. mereor: ſ. facio, indico. infero, macto. monstrat Carmentalem portam, nymphae priscum Carmentis honorem; VIII 339. novo: ſ. facio opto: ſ. adfero. hi proprium decus et partum indignantur honorem ni teneant; V 229. perfecto laetus honore Anchisen facio certum; III 178. mihi victor honorem persolves; VIII 61. (Salmoneus) divom sibi poscebat honorem; VI 589. qui regnum Italiae et primos sibi poscat honores; XI 219. nec bonus Eurytion praelato invidit honore || honori ||; V 541. sic ait (Aeneas) et geminum pugnae proponit honorem; V 365. si primi Salio reddentur || reddantur || honores; V 347. ſ. eripio. relinquo: ſ. extundo. repono: ſ. l. manet. hunc

illi honorem Iuppiter erepta pro virginitate sacravit; XII 140. hinc maxima porro accepit Roma et patrium servavit honorem; V 601. teneo: ſ. pario. — 2. cedo: ſ. IV, 1. cedere. invideo: ſ. 1. praefero. — 3. (Aeneas) cernit ibi maestos et mortis honore carentis Leucaspim et Oronten; VI 333. tum Venus: „haut equidem tali me dignor honore; I 335. — 4. ascendo ad: vgl. 1. ascendo.

III. **nach Subſtantiv**: venit et agresti capitis Silvanus honore; E X 24.

IV. **Umſtand**: 1. nec (Andromache) cedit honore ‖ honori ‖; III 484. semper honore meo, semper celebrabere donis; VIII 76. miro quod (templum Dido) honore colebat; IV 458. nos iuvenem exanimum vano maesti comitamur honore; XI 52. quem (Anchisen) Phoebi interpres multo compellat honore; III 474. cetera (corpora) confusaeque ingentem caedis acervum (Latini) nec numero nec honore cremant; XI 208. quem pater ipse deum sceptri donavit honore; G I 269. (Aeneas) deae donis et tanto laetus honore; VIII 617. hic alii siduni pariles virtutis honore heroes; Cul 358. novum aeterno praetexite honore volumen; G I 100. nec numero inferior pugnae nec honore recedes; XII 630. viden ut pater ipse suo superum iam signat honore? VI 780. maxima taurus victima sacrato ‖ sacratos ‖ sparget honore focos; Cat XIV 8. — 2. saepe in honore deum medio stans hostia ad aram cecidit; G III 486. ne qua inter sanctos ignis in honore deorum hostilis facies occurrat; III 406. cum imisam sine honore ratem Sergestus agebat; V 272.

hora, (Hora), Stunde: I. inde ubi quarta sitim caeli collegerit hora; G III 327. tali mortalia nutu fallax momento temporis hora dedit; Cat III 10. nunquam te crastina fallet hora; G I 426. idem ambas ferro dolor atque eadem hora tulisset; IV 679. — II. datur hora quieti; V 844. nos flendo ducimus horas; VI 539. libra die somnique pares ubi fecerit horas; G I 208. iam nox hibernas bis quinque peregerat horas; Mo 1. — III, 1. necdum orbem medium Nox Horis acta subibat; III 512. dum queror et divos extrema moriens tamen adloquor hora; E VIII 20. Ci 406. quod surgente die mulsere horisque diurnis, nocte premunt; G III 400. — 2. Gallo, cuius amor tantum mihi crescit in horas, quantum . .; E X 73. hic alienus ovis custos bis mulget in hora; E III 5. Simylus interea vacua non cessat in hora; Mo 53.

Horatius, der Horatier: hic est et Horatia virtus; Cul 361.

Horcus, ſ. **Orcus**.

hordeum, Gerſte: grandia saepe quibus mandaximus hordea sulcis; E V 36. serite hordea campis usque sub extremum brumae intractabilis imbrem; G I 210. cum agricola fragili iam stringeret hordea culmo; G I 317.

horreo, horrendus, ſtarren, ſtroßen, emporſtehen, fürchten, erſchrecken, ſchaudern ſich entſetzen, part. furchtbar, ſchrecklich, ſchauerlich: I. **abſolut**: (Turnus) iam adeo rutilum thoraca indutus aënis horrebat squamis; XI 488. tum late ferreus hastis horret ager; XI 602. aliae (apes) turpes horrent, ceu pulvere ab alto quom venit viator; G IV 96. quos (vitulos) malint campum horrentem fractis invertere glaebis; G III 161. ut segnis horreret in arvis carduos; G I 151. duris genuit te cautibus horrens Caucasus; IV 366. (vates) horrere videns iam colla colubris; VI 419. anguibus hinc atque hinc horrent cui (Cerbero) colla reflexis; Cul 221. dat Niso Maestheus pellem horrentisque leonis exuvias; IX 306. Asilas mille rapit densos acie atque horrentibus hastis; X 178. *(Metabus) hic natam in dumis interque horrentia lustra nutribat; XI 570. (hic sunt) Scipiadae duces, quorum devota triumphis moenia rapinis ‖ vepretis ‖ Libycae Karthaginis horrent; Cul 371. Romuleo recens horrebat regia culmo; VIII 654. huius (Augusti) in adventum iam nunc et Caspia regna responsis horrent divom et Maeotia tellus; VI 799. pascuntur (caprae) horrentis rubos; G III 315. qui Tetricae horrentis rupes colunt; VII 713. nec galeis densisque virum seges horruit hastis; G II 142. strictis seges mucronibus horret ferrea; XII 663. serpens arrectis horret squamis; XI 754. tellus: ſ. regna. (Dido) mittit magnorum horrentia centum terga suum; I 631 desuper horrenti atrum nemus imminet umbra; I 165. classem arboribus clausam circum atque horrentibus umbris oculit; I 311. sub rupe (?) arboribus clausam ‖ clausi, clausa ‖ circum atque horrentibus umbris; III 230.

II. **mit Infinitiv**: quando ipsum (Remulum Orsilochus) horrebat adire; XI 636. quamquam animus meminisse horret, incipiam; II 12.

III. **mit Object**: nunquam custodibus illis (canibus) noctumum stabulis furem incursusque luporum aut impacatos a tergo horrebis Iberos; G III 408. an te, genitor, cum fulmina torques, nequiquam horremus? IV 209. pius Aeneas arces horrendaeque procul secreta Sibyllae, antrum immane petit; VI 10. (Iuno) terras horrenda petivit; VII 323. parte alia horrendus visu quassabat Etruscam pinum Mezentius; IX 521. iam Ciconas iamque horret atrox Laestrygonas ipse; Cul 330. Helenus cum multa horrenda moneret; III 712. vidit (Dido) (horrendum dictu) latices nigrescere sacros; IV 454. centumgeminus Briareus ac belua Lernae horrendum stridens; VI 288 id vero horrendum ac visu mirabile ferri; VII 78. nascenti cui (Ernlo) tris animas Feronia mater (horrendum dictu) dederat; VIII 565. effugit horrendum stridens adducta sagitta; IX 632. arma horrendum sonnere; IX 732. Aeneas horrendum intonat armis; XII 700. talibus ex adyto dictis Cymaea Sibylla horrendas canit ambages; VI 99. (Laocoon) clamores simul horrendos ad sidera tollit; II 222. cerninus Aetnaeos fratres, caelo capita alta ferentis, concilium horrendum; III 679. furem, incursus: ſ. alqm; G III 408 horrendum et dictu video mirabile monstrum; III 26. cum videmus Polyphemum, monstrum horrendum informe ingens, cui lumen ademptum; III 658. illam (Famam) Terra progenuit monstrum horrendum ingens; IV 181. nec mortem horremus; X 880. Ausonii coloni ora corticibus sumunt horrenda cavatis; G II 387. portitor has horrendus aquas et flumina servat terribili squalore Charon; VI 298. nec ripas datur horrendas et rauca fluenta transportare prius, quam . .; VI 327. hos Helenus scopulos, haec saxa horrenda canebat; III 559. hic specus horrendum et saevi spiracula Ditis monstrantur; VII 568. nec (pullus) vanos horret strepitus; G III 79. tectum urbe fuit summa, Laurentis regia Pici, horrendum silvis et religione parentum; VII 172. Turnus ad haec, oculos horrenda in virgine fixus; „o decus“ . .; XI 507. vox horrenda per auras excidit; IX 132.

horresco, erzittern, ſchaudern, fürchten: I horresco referens; II 204. horrescit visu subito Aeneas; VI 719. tum segetes altae campique natantes lenibus horrescunt flabris; G III 199. miseris heu praescia longe horrescunt corda agricolis; XII 453. atra late horrescit strictis seges ensibus; VII 526. ſ. campi. — II nec tu mensarum morsus horresce futuros; III 391.

horreum, Scheune, Speicher: saepe exiguus mus sub terris posuitque domos atque horrea fecit; G I 182 illius (segetis) immensae ruperunt horrea messes; G I 49. *(apes) complebunt foros et floribus horrea texent; G IV 250. quin annus proventu oneret sulcos atque horrea vincat; G II 518.

horribilis, furchtbar, ſchrecklich, entſetzlich: ille (Proteus) transformat sese in ignemque horribilemque feram; G IV 442. seu vero, ut perhibent,

(Scylla) horribilis circum vidit se sistere formas; Ci 80. hoc quondam monstro horribilis exercuit iras Iuno; G III 152. (Scylla) horribili praeceps impellitur oestro, ut . .; Ci 181. nunc etiam horribili visu portenta secuntur; XI 271.

horridus, ſtarrend, ſtrotzend, ſtruppig, borſtig, rauh, ſchrecklich, furchtbar, grauſig: ego videar tibi horridior rusco, proiecta vilior alga, si . .; E VII 42. occurrit Acestes horridus in iaculis et pelle Libystidis ursae; V 37. (Aventinus) horridus Herculeoque umeros innexus amictu; VII 669. cum Iuppiter horridus austris torquet aquosam hiemem; IX 670. ſ. Furor. extenditur una horrida per latos acies Volcania campos; X 408. inseritur vero nucis arbutus horrida fetu; G II 69. glacie riget horrida barba; IV 251. bella, horrida bella et Thybrim multo spumantem sanguine cerno; VI 86. dicam horrida bella; VII 41. ubi altius ad vivom persedit horrida cano bruma gelu; G III 442. ad Capitolia ducit, aurea nunc, olim silvestribus horrida dumis; VIII 348. tua cura Lycoris perque nives alium perque horrida castra secutast; E X 23. nos alias hinc ad lacrimas eadem horrida belli fata vocant; XI 96. Furor fremet horridus ore cruento; I 296. horrida praecipue cui (Ufenti) gens; VII 746. tam multa in tectis crepitans salit horrida grando; G I 449. victor adest horrida barbaricae portans insignia pugnae; Cat IX 5. interpres divom fert horrida iussa per auras; IV 378. horrida voltum deformat macies; G IV 254 valuit vincere talis (pastor) horrida squamosi volventia membra draconis; Cul 195. quo (tumulo) densis hastilibus horrida myrtus; III 23. cum nec dum horrida miscent proelia; G II 282. horrida sanguinea ‖ sanguineo ‖ pinguntur proelia Gorgo ‖ cocco ‖; Ci 31. ille horridus alter (rex) desidia; G IV 93. silva fuit late dumis atque ilice nigra horrida; IX 382. stiria inpexis induruit horrida barbis; G III 366. fiet (Proteus) subito sus horridus atraque tigris; G IV 407. horrida quid (memorem) durae tempora militiae? Cat IX 42. ne quod horridum ingo premente dura vulnus ederet iuba; Cat X 10.

horrifer, Schrecken verbreitend: aegida horriferam, turbatae Palladis arma, (Cyclopes) polibant; VIII 435.

horrifico, ſchrecken: multa praeterea vatum praedicta piorum ‖ priorum ‖ terribili monitu horrificant; IV 465.

horrificus, ſchrecklich: subitae horrifico lapsu de montibus adsunt harpyiae; III 225. si quando letum horrificum morbosque deum rex molitur; XII 851 horrificis iuxta tonat Aetna rumis; III 571.

horrisonus, ſchaurig tönend: horrisono stridentes cardine sacrae panduntur portae; VI 573. socii fremitu secuntur horrisono; IX 55.

horror, Schauer, Froſt, Entſetzen, Grauſen: I. me tum primum saevos circumstetit horror; II 559. saevos campis magis ac magis horror crebrescit; XII 406. horror ubique animo; II 755. armorum ingruit horror; II 301. mihi frigidus horror membra quatit; III 39. — II arrectae horrore comae, et vox faucibus haesit; XII 868. [IV 280].

hortator, Mahner, Anſtifter: comes additus ‖ additur ‖ una hortator scelerum Aeolides; VI 529.

Hortinus ſ. **Ortinus.**

hortor, mahnen, ermuntern, auffordern, antreiben: I, 1. quae maxima deterrendi debuit, hortandi maxima causa fuit; Cat IX 12. — 2. ultro hortantem et fessas (apes) ad pabula nota vocantem; G IV 266. media socios incedens nave per ipsos hortatur Mnestheus: „nunc“. .; V 189. — II, 1. hortantur socii Cretam proavosque petamus; III 129. — 2. num linquere castra hortati sumus aut vitam committere ventis? X 69. hortamur fari, quo sanguine cretus quive fuat ‖ quidve ferat ‖; II 74. qui sit fari, quo sanguine cretus hortamur, quae deinde agitet fortuna fateri; III 609. rursus ad oraclum Ortygiae Phoebumque remenso hortatur pater ire mari; III 144. linquere: ſ. committere. — 3. primus Thymoetes (equum) duci intra muros hortatur et arce locari; II 38. — III. Aeneas opera inter talia primus hortatur socios; VI 184. (Aeneas) tum socios sic incipiens hortatur ovantis: „maxima res“. .; XI 13. ipse (Gyas) magister hortaturque viros clavomque ad litora torquet; V 177. (eos) iam vitulos hortare viamque insiste domandi; G III 164. — IV, 1. (Turnus) paribus Messapum in proelia dictis hortatur sociosque duces; XI 521. — 2. (urbem) Pergameam voco, et laetam cognomine gentem hortor amare focos arcemque attollere tectis; III 134.

hortulus, Gärtchen: etsi me Cecropius suaves expirans hortulus auras florentis viridi sophiae complectitur umbra; Ci 3.

hortus, Garten: I. invitent croceis halantes floribus horti; G IV 109. — II, 1. (Simylus) tale aliquid meditans intraverat hortum; Mo 87. hortus erat iunctus casulae, quem vimina pauca et calamo rediviva levi munibat harundo, exiguus spatio, variis sed fertilis herbis. nil illi derat, quod pauperis exigit usus; Mo 61. pinguis hortos quae cura colendi ornaret biferique rosaria Paesti; G IV 118. — 2. desum: ſ. 1. iungo. — III. Priape, custos es pauperis horti; E VII 34. horti opus illud erat; Mo 69. — IV. fraxinus in silvis pulcherrima, pinus in hortis; E VII 65. fraxinus in silvis cedat tibi (Lycida), pinus in hortis; E VII 68.

hospes, Fremdling, Gaſt, Gaſtfreund: I, 1. aude, hospes, contemnere opes; VIII 364. adhibete penates et patrios epulis et quos colit hospes, Acestes; V 63. contemnit: ſ. audet. cui me moribundam deseris, — hospes? hoc solum nomen quoniam de coniuge restat; IV 323. age die, hospes, insidias Danaum; I 753. quis novos hic nostris successit sedibus hospes! quem sese ore ferens, quam forti pectore et armis! credo equidem, nec vana fides, genus esse deorum; IV 10. hic Erycis fines fraterni atque hospes Acestes; V 630. ne vero, hospes, ne quaere profecto, quem casum portenta ferant; VIII 532. nostris succede penatibus hospes; VIII 128. ſ. est — 2. saevis, hospes Troiane, periclis servati facimus meritos honores; VIII 188. Sabinus ille, quem videtis, hospites, ait fuisse multo celerrimus; Cat X 1. ſ. 1. — II, 1. fero: ſ. I, 1. fert. (Aeneas) parceret hospitibus quondam socerisque vocatis; XI 105. — 2. Iuppiter, hospitibus nam te dare iura loquuntur; I 731. parco: ſ. 1. — III. ille (Mezentius) Turni defendier hospitis armis; VIII 493. (Euandrus) testatur locum et letum docet hospitis Argi; VIII 346. hospitis Aeneae sedem et secreta petebat heros (Euandrus); VIII 463. — IV. (virgo) exit multo cruentas hospite cautes; Ci 467.

hospitium, Gaſtfreundſchaft, Gaſtrecht, gaſtliche Aufnahme, Wohnung, Obdach; I. hospitium anticum Troiae sociique penates, dum fortuna fuit; III 15. ut obvia hospitiis teneat frondentibus arbos; G IV 24. haut illi (Euandro) stabunt Aeneia parvo hospitia; X 495. vereor, quo se Iunonia vertant hospitia; I 672. — II, 1. ne fugite hospitium neve ignorate Latinos Saturni gentem; VII 202. linqui pollutum hospitium et dare classibus austros; III 61. rex nostra reliquit hospitia; XI 144 verto: ſ. 1. vertunt. — 2. sacris litatis indulge hospitio; IV 51. — 3. hospitio prohibemur harenae; I 540. — 4. per patris hospitium et mensas, quas advena adisti, te precor, Alcide; X 460. — III, 1 iungimus hospitio dextras et tecta subimus; III 83. si (Aeneas) iungi hospitio properat sociusque vocari; VII 264. Tiburti Remulo quae mittit dona hospitio cum iungeret absens Caedicus; IX 361. quas iunximus hospitio dextras; XI 165. ut terrae utque novae pateant Karthaginis arces hospitio Teucris;

I 229. hospitio quod se Nisi Polyidos avito texerat; Ci 142. tenere: ſ. I. frondent. — 2. it pecus longa in deserta sine ullis hospitiis; G III 343.

hospitus, gaſtlich: quo tutior hospita lustres aequora; III 377. causa mali tanti coniunx iterum hospita Teucris; VI 93. impia lotos, impia, quae socios Ithaci maerentis abegit, hospita dum nimia tenuit dulcedine captos; Cul 126. bellum, o terra hospita, portas; III 539. unda sustinet orbis, puppibus illa prius, patulis nunc hospita plaustris; G III 362.

hostia, Opfertier, Opfer: saepe in honore deum medio stans hostia ad aram inter cunctantis cecidit moribunda ministros; G III 486. multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra; I 334. ter novas circum felix eat hostia fruges, omnis quam chorus et socii comitentur ovantes; G I 345. vos vittae deum (testor), quas hostia gessi; II 156. stat: ſ. cadit. dum lucos vocet hostia pinguis in altos; XI 740 — II. comitor: ſ. I. it. si quam (hostiam) ferro mactaverat ante sacerdos; G III 486.

hostilis, feindlich, des Feindes, der Feinde: inclusus muris hostilique aggere saeptus; XI 398. indutos iubet (Aeneas) truncos hostilibus armis ipsos ferre duces; XI 83. ut pro me hostili paterer succedere dextrae quem genui? X 847. ne qua hostilis facies occurrat et omnia turbet; III 407. (Pallas) terram hostilem moriens petit ore cruento; X 489. virgo hostilem ad tumulum Troiae sub moenibus altis iussa mori; III 322.

hostis, Feind, Gegner: I. **abſolut:** I. hostis adest hera! IX 38. non tempore tali cogere concilium, cum muros adsidet hostis; XI 304. nostris qui moenibus adsidet hostis; Ci 268. nec longe scilicet hostes quaerendi nobis: circumstant undique muros; imus in adversos; XI 387. ingruere infensos hostis et Marte secundo omnia corripisse; XI 899. volucres hostem per auras facta nube premunt, donec vi victus et ipso pondere defecit, XII 253. ipse hostis Teucros insigni laude ferebat, seque ortum antiqua Teucrorum a ‖ ab ‖ stirpe volebat; I 625. Turno perfertur nuntius hostem fervere caede nova et portas praebere patentis; IX 692. hostis habet muros; II 290. muris iterum imminet hostis nascentis Troiae; X 26. hostis amare, quid increpitas mortemque minaris? X 900. ingruunt: ſ. corripiunt. hinc Agamemnonius, Troiani nominis hostis, curru iungit Halaesus equos; VII 723. minatur: ſ. increpitat. miserebitur hostis exuviasque petet; II 645. petit: ſ. miseretur praebet: ſ. fervit. quem (Nisum) circum glomerati hostes hinc comminus atque hinc proturbant; IX 440. di me terrent et Iuppiter hostis; XII 895. regina ut tectis venientem prospicit hostem; XII 595. volt: ſ. fert. — 2. bis iam Italos hostis, haec altera foedera rumpi; XII 582. — 3. **Vocativ:** ſ. I. increpitat.

II. **nach Verben:** i soror, atque hostem supplex adfare superbum; IV 424. quamvis saepe fuga versos ille (equus) egerit hostes; G III 120. creditis avectos hostis? II 43. (Tarchon) dereptum ab equo dextra complectitur hostem et gremium ante sinum multa vi concitus aufert; XI 743. (Turnus) miserabile caesis hostibus insultans; XII 339. ut mediis hostem in penetralibus cernam? II 665. complector, deripio: ſ. aufero. (Turnus) iubet tutari Italiam, detrudere finibus hostem; VII 469. quis (viribus) infestum pugnans devicerat hostem; Cul 389. dum distinet hostem agger moerorum; XI 381. iam (Nisus) imprudens evaserat hostis; IX 386. armati cavis expectant turribus hostem; IX 46. *tua prima per auras tela tenens supplex hostem fugit; XI 559. glomero: ſ. I, I. proturbant. vix hostem, alterni si congrediamur, habemus; XII 233. non aliter quam si immissis ruat hostibus omnis Karthago; IV 669. Aenean quisquam subegit hostem regi se inferre Latino? X 66. bis tum medios (Turnus) invaserat hostis; IX 799. Pandarus et Bitias ultro invitant moenibus hostem; IX 676. manet imperterritus ille (Mezentius), hostem magnanimum opperiens; X 771. premo: ſ. I, I. deficit. (Turnus) exultat animis et spe iam praecipit hostem; X 491. prospicio: ſ. I, I. venit. socii tela conicinnt proturbantque eminus hostem missilibus; X 801. quaero: ſ. I, I. circumstant. palantis vident socios hostemque receptum; IX 780. (Aeneas) addit equos et tela, quibus spoliaverat hostem]; XI 80 super ipse (Corynaeus) secutus caesariem laeva turbati corripit hostis; XII 302. verto: ſ. ago. uti (Priamus) vidit medium in penetralibus hostem; II 508. ſ. recipio. unum hoc per si qua est victis venia hostibus oro: patiare . .; X 903. ſ. I. I. deficit. (apes) vocant clamoribus hostem; G IV 76. non hostem inimicaque castra Argivom, vestras spes uritis; V 671. — 2. quod sic patriam carosque penates hostibus addixi; Ci 420. donec (Nisus) moriens animam abstulit hosti; IX 443. ut (Scylla) crinem furtim arguto detonsum mitteret hosti; Ci 186. tu lacrimis evicta meis furentem obicis hosti; IV 549. qui non ‖ nec ‖ adversum saevis ultro caput hostibus offert; Cul 85. Romanus quom hosti ante exspectatum positis stat in agmina agmine castris; G III 347. di meliora piis erroremque hostibus illum! G III 513. — 3. hoste vacare domum; III 123 — 4. Iapyx primus animos accendit in hostem; XII 426. talis in adversos ductor Rhoeteius hostis agmen agit; XII 456. Arcadas mixtus dolor et pudor armat in hostis; X 398. quotiens oculos (Aeneas) coniecit in hostem; XII 483. dixit (Tolumnius) et adversos telum contorsit in hostis procurrens; XII 266. dixit (Androgeos), et extemplo sensit medios delapsus in hostis; II 377. cum pedes iret in hostem; VI 880. ille (Phegeus) clipeo obiecto conversus in hostem ibat; XII 377. ſ. I, I. circumstant. (taurus) praeceps oblitum fertur in hostem; G III 236. (Priamus) densos fertur moriturus in hostis; II 541. quos (viros) iustus in hostem fert dolor; VIII 500. adversum fidens fer pectus in hostem; XI 370. medios luturna per hostis fertur equis; XII 477. Polites per tela, per hostis fugit; II 527. saepe etiam densos inmittere corpus in hostes; Cat IX 49. an (Nisus) sese medios moriturus in enses ‖ hostes ‖ inferat? IX 400. haut aliter invenis medios moriturus in hostis inruit; IX 554. dixit (Mezentius) telumque intorsit in hostem; X 882. (Turnus) pergit in hostem; XI 521. haec ait (Pallas) et medius densos prorumpit in hostis; X 379. addam duo rapta manu diverso ex hoste tropaea; G III 32. raptos qui ex hoste penates classe veho mecum; I 378. o patria et rapti nequiquam ex hoste penates! V 632. (genitorem) medio ex hoste recepi; VI 111. qua (virgo) pedem ex hoste reportat; XI 764. dolus an virtus, quis in hoste requirat? II 390. Troianam ex hostibus urbem qui revehis nobis; VIII 36. sic ruit in densos alacer Mezentius hostis; X 729. (Turnus) per hostis, per tela ruit; XII 682. nec qua vi tendat in hostem, (Turnus) videt; XII 917. (Troius heros) iaculum torquet in hostem; X 585. Tolumnius augur, primus in adversos telum qui torserat hostis; XII 461. ille manu raptum (saxum) trepida torquebat in hostem heros; XII 901. per tela, per hostis vadimus haud dubium in mortem; II 358. (nullae) tuos currus vanae vertere ex hostibus umbrae; X 593. medios volat ecce per hostis Saces; XII 650.

III. **nach Subſtantiven:** I. caesaries: ſ. II, I. turbo. — 2. iuvat medios fugam tenuisse per hostis; III 283. ferro rumpenda per hostis est via; X 372. via tecta per hostis; IX 356.

IV. **Umſtand:** I. Ablativ: ſ. II, I. caedo. — 2. numina nulla premunt, mortali urgemur ab hoste mortales: X 375. nil amat animus, quod oportet

amari, sed media ex acie mediisque ex hostibus; Ci 264. equis erit, mecum, iuvenes, qui primus in hostem? IX 51. non ille Achilles talis in hoste fuit Priamo; II 541. Amor me tela inter media atque adversos detinet hostes; E X 45. ducente deo flammam inter et hostis expedior; II 632. Lycus inter et hostis inter et arma fuga muros tenet; IX 556. mos illos sua fata manent maiore sub hoste; X 438.

huc, hierher, dahin, hierhin — dorthin: fatis huc te poscentibus adfers; VIII 477. attulit huc illi (Turno) caecis terroribus aura commixtum clamorem; XII 617. huc pauci vestris adnavimus oris; I 538. huc ades; E II 45. VII 9. IX 39. 43. unde huc advecti; I 558. huc advertite mentem; VIII 440. vento huc vastis et fluctibus acti; I 333 Alpheum fama est huc Elidis amnem occultas egisse vias supter mare; III 694. huc tu tusos ‖ iussos ‖ asperge sapores; G IV 62. huc ager ille malus ad plenum (calcetur); G II 243. vomeris huc et falcis honos. huc omnis aratri cessit amor; VII 635. ille (Aeneas) ut vestigans Turnum huc atque huc acies circumtulit; XII 558. huc tandem concede; II 523. huc undique Troïa gaza incensis erepta adytis congeritur; II 763. huc sese trepida Aeneae fugientis imago conicit in latebras; X 656. somnes pressis pugnat habenis huc conversus et huc; XI 601. huc mihi vir gregis ipse caper derraverat; E VII 6. huc ubi delati portus intravimus; III 219. huc ubi delatus Cymaeam accesseris urbem; III 441. huc impetus illam (hastam) detulerat fixam et lenta radice tenebat; XII 772. huc derige ‖ dirige ‖ gressum; V 162. XI 855. huc imminet, omnis derigit ‖ dirigit ‖ huc sensus; Cul 90. (Aeneas) animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc; IV 285. Laomedontius heros animum ... illuc; VIII 20. huc casta Sibylla nigrarum multo pecudum te sanguine ducet; V 735. expleo: ſ. retexo. feror huc; III 16. huc feror; III 78. huc dona sacerdos cum tulit; VII 86. pacemne huc fertis an arma? VIII 114. Tiryntbius omnem accessum lustrans huc ora ferebat et illuc; VIII 229. huc corpora quisque suorum more tulere patrum; XI 185. huc iuvenis nota fertur regione viarum; XI 530. huc geminas nunc flecte acies; VI 788. (Turnus) haec memorans animo nunc huc, nunc fluctuat illuc; X 680. immineo: ſ. derigo; Cul 90. Turnus nunc huc, inde huc incertos implicat orbes; XII 743. huc aliena ex arbore germen includunt; G II 76. huc delecta virum sortiti corpora furtim includunt (ductores Danaum) caeco lateri; II 18. hoc ‖ huc ‖ summis liquuntur rupibus amnes; G II 187. (Turnus) huc turbidus atque huc lustrat equo muros; IX 57. me pariter in arma pater primis huc misit ab annis; II 87. pater Aeneas nunc huc ingentis, nunc illuc pectore curas mutabat versans; V 701. tum fortis (aesculus) late ramos et bracchia pandens ‖ tendens ‖ huc illuc; G II 297. illi (Pandaro) partibus aequis huc caput atque illuc umero ex utroque pependit; IX 755. huc se provecti deserto in litore condunt; II 24. scilicet huc reddi deinde ac resoluta referri omnia; G IV 225. huc repetit iussisque ingentibus urguet ‖ urget ‖ Apollo; VII 241. quinque orbis explent cursu totidemque retexunt huc illuc; XII 764. huc omnis turba ad ripas effusa ruebat; VI 305. Annam huc siste sororem; IV 634 huc septem Aeneas collectis navibus omni ex numero subit; I 170. huc pater Aeneas et bello lecta iuventus succedunt; VIII 606. tendo: ſ. pando huc ipsi potum venient per prata iuvenci; E VII 11. huc, pater o Lenaee, huc, pater o Lenaee, veni; G II 4. imperio Iovis huc vento; V 726. quando huc venistis amici; VIII 172. huc periture veni; XI 856. huc calybita veni; Copa 25 Anchisiades huc illuc vinclorum immensa volumina versat; V 408. (Dido) huc illuc volvens oculos; IV 363. urgueo: ſ. repeto.

humanus, menſchlich: vos adeo, humani mutatae corporis artus, puellae Dauliades, gaudete; Ci 198. si genus humanum et mortalia temnitis arma; I 542. si quid pietas antiqua labores respicit humanos; V 689. non haec humanis opibus, non arte magistra proveniunt; XII 427. (Orpheus) adiit nescia humanis precibus mansuescere corda; G IV 470. ut (Aeneas) humanis quae sit fiducia rebus admonet; X 152. ni vis humana quotannis maxima quaeque manu legeret; G I 198.

humecto, humeo, humerus, humesco, humidus ſ. **umhumilis,** niedrig, gering, flach, demütig: ille (Turnus) humilis supplex ‖ supplexque ‖ oculos, dextramque precantem protendens inquit ..; XII 930. si laudem adspirare humiles, si adire Cyrenas possumus; Cat IX 61 corniger — haud aries humilis, sed maxima taurus victima sparget focos; Cat XIV 7 quae (avis) circum piscosos scopulos humilis volat aequora iuxta; IV 255. libeat mecum tibi humilis habitare casas! E II 29. glarea ruris vix humilis apibus casias roremque ministrat; G II 213. unde humilis possem contemnere curas; Ci 17. ipse (Aeneas) humili designat moenia fossa; VII 157. salices humilesque genistae aut illae pecori frondem aut pastoribus umbram sufficiunt; G II 434. eum procul obscuros collis humilemque videmus Italiam; III 522. iamque humiles, iamque elati (iuvenes) sublime videntur aëra per vacuum ferri; G III 108. non omnis arbusta iuvant humilesque myricae; E IV 2. mortalia corda per gentes humilis stravit pavor; G I 331. puniceis humilis quantum saliunca (cedit) rosetis, tantum ..; E V 17. Euandrum ex humili tecto lux suscitat alma; VIII 455.

humo, beerdigen, beſtatten: I. quisquis honos tumuli, quidquid solamen humandi est, largior; X 493. — II. quod corpus humandum (vates) diceret; VI 161. quamquam sociis dare tempus humandis praecipitant curae; XI 2.

humus, Erde. Erdboden, Boden: I. quae pinguis humus dulcique uligine laeta; G II 184. saepe rubro similis sanguine fluxit humus; Cat IX 32. varios hic flumina circum fundit humus flores; E IX 41. non rastros patietur humus; E IV 40. semper recenti caede tepebat humus; VIII 196. — II. 1. si triticeam in messem robustaque farra exercebis humum; G I 220. primus humum fodito; G II 408. tecto adsuetus coluber succedere et umbrae fovit humum; G III 420. caesis ut forte iuvencis fusus (sanguis) humum viridisque super madefecerat herbas; V 330. (Euneus) cruentam mandit humum; XI 669. qui procubuit moriens et humum semel ore memordit; XI 418. ubi pinguem dives opacat ramus humum; VI 196. omnem repones rusus ‖ rursus ‖ humum; G II 232. spargite humum foliis, pastores; E V 40. quis humum florentibus herbis spargeret? E IX 19 edico multa duram stipula felicumque maniplis sternere supter humum; G III 298. Acron calcibus atram tundit humum expirans; X 731. quantus ab occasu veniens pluvialibus haedis verberat imber humum; IX 669. — 2. sit qui me raptum pugna pretiove redemptum mandet humo; IX 214. — 3. Ablativ: vgl. III, 2, b. — 4. Acestes aequaevom ab humo miseranis attollit amicum; V 452. viridem ab humo convellere silvam conatus video .. ; III 24. nec rapit immensos orbis per humum anguis; G II 153. — III, 1. lini segetem et Cereale papaver tempus humo tegere; G I 213. donec humo tegere (cadavera) ac foveis abscondere discunt; G III 558. corpus humo patiare tegi; X 904. — 2, a. humi abicere: ſ. spargere. non te optima mater condet humi; X 558. nec (Aeneas) prius absistit, quam septem corpora fundat humi; I 193. sic duo rite mero libans carchesia Baccho (Aeneas) fundit humi; V 78. (Cerberus) immania terga resolvit fusus humi; VI 423. quot humi

morientia corpora fundis? XI 665. qui legitis flores et humi nascentia fraga; E III 92. improvisum aspris veluti qui sentibus anguem pressit humi nitens; II 380. sternitur exanimisque tremens procumbit humi bos; V 481. (Simylus) contempta (coria) passim spargit humi atque abicit; Mo 96. conlapsos artus atque arma cruenta cerebro (Pandarus) sternit humi moriens; IX 754. (Mezentius) prolem Dolichaonis Hebrum sternit humi; X 697. (pastor) stratus humi dulcem capiebat corde quietem; Cul 161. vgl. procumbere. volvitur ille (Remulus) excussus humi; XI 640. — b. ipse feracis figat humo plantas; G IV 115. postquam omnis humo fumat Neptunia Troia; III 3. quibus (agricolis) ipsa procul discordibus armis fundit humo facilem victum iustissima tellus; G II 460. iam imam viridi radicem moverat alte quercus humo; Cul 281. temptanda viast, qua me quoque possim tollere humo; G III 9.

hyacinthus, Schwertlilie, Ritterſporn: I. quarum (Pieridum) foribus hyacinthi deponunt flores; Ci 95. Phoebo sua semper aput me munera sunt, lauri et suave rubens hyacinthus; E III 63. hic est et Spartica ‖ Parthica ‖ myrtus atque hyacinthos; Cul 401. iuvenem ponunt, qualem florem seu mollis violae seu languentis hyacinthi; XI 69. rubet: ſ. est — II. pascuntur (apes) et pinguem tiliam et ferrugineos hyacinthos; G IV 183. — III. ille comam mollis iam tondebat hyacinthi; G IV 137. flos: ſ. I. languet. — IV. ille (iuvencus) latus niveum molli fulgus hyacintho ruminat herbas; E VI 53.

hyades, Siebengeſtirn: (Iopas) canit [arcturum pluviasque hyadas geminosque triones]; I 744. navita stellis nomina fecit pleiadas, hyadas, claramque Lycaonis arcton; G I 138. Palinurus notat arcturum pluviasque hyadas geminosque triones; III 516.

hyalus, Glas: vellera nymphae carpebant hyali saturo fucata colore; G IV 335.

Hybla, Stadt und Berg in Sicilien: Nerine Galatea, thymo mihi dulcior Hyblae, venito; E VII 37.

Hyblaeus, von Hybla: saepes Hyblaeis apibus florem depasta salicti; E. I 54.

Hydaspes, A. Troer: Caedicus Alcathoum obtruncat, Sacrator Hydaspen; X 747. — B. Nebenfluß des Indus: nec (regem sic) populi Parthorum aut Medus Hydaspes observant; G IV 211.

hydra, Waſſerſchlange: I. quinquaginta atris immanis hiatibus hydra saevior intus habet sedem; VI 576. — II. Aventinus clipeo insigne paternum centum angues cinctamque gerit serpentibus hydram; VII 658.

hydrus, Waſſerſchlange, Schlange: I. interit et vipera et attoniti squamis adstantibus hydri; G III 545. illa immanem ante pedes hydrum moritura puella servantem ripas alta non vidit in herba; G IV 458. vipereo generi et graviter spirantibus hydris spargere qui (Umbro) somnos solebat; VII 753. — II. I. attono: ſ. I. interit. — vide: ſ. I. servat. — 2. spargo: ſ. I. spirant — III. satis immanis dentibus hydri; G II 141. — IV. tot erinys sibilat hydris; VII 447.

Hylaeus, Centaur: I. ille (Bacchus) furentis Centauros leto domuit, Rhoecumque Pholumque et magno Hylaeum Lapithis cratere minantem; G II 457. — II. domo: ſ. I. tu nubigenas, invicte, bimembris Hylaeumque Pholumque, manu mactas; VIII 284.

Hylas, Liebling des Herkules: his adiungit (Silenus), Hylan nautae quo fonte relictum clamassent, ut litus „Hyla Hyla“ omne sonaret; E VI 44. quoi non dictus Hylas puer? G III 6. relinquo: ſ. clamo.

Hylax, Hund: Hylax in limine latrat; E VIII 107.

Hyllus, Troer: ille (Turnus) renti Hyllo animisque immane frementi occurrit; XII 535.

Hymen, Gott der Vermählung: quibus (puellis) taedas accendit ‖ accendens ‖ tristis Erinys sicut Hymen praefata ‖ ⟨pro fata!⟩ ‖: dedit conubia mortis; Cul 247.

hymenaeus, Brautgeſang, Hochzeitsfeier, Vermählung: I. hic hymenaeus erit; IV 127. nulla Venus, non ulli animum flexere hymenaei; G IV 516. — II. 1. (Amata) natae Turnique canit hymenaeos; VII 398. talia coniugia et talis celebrent hymenaeos egregiam Veneris genus et rex ipse Latinus; VII 555. quin potius pacem aeternam pactosque hymenaeos exercemus? IV 99. hic matres miseraeque nurus dirum execrantur bellum Turnique hymenaeos; XI 217. per conubia nostra, per inceptos hymenaeos (te) oro; IV 316. hic thalamum invasit natae vetitosque hymenaeos; VI 623. venerat Acron, infectos liuquens profugus hymenaeos; X 720. potuisti deformare domum et luctu miscere hymenaeos; XII 805. paciscor: ſ. exerceo. aetas Lucinam iustosque pati hymenaeos desinit ante decem annos; G III 60. Pergama cum peteret (Helena) inconcessosque hymenaeos; I 651. (iuvenis) secutus Ledaeam Hermionen Laedaemoniosque hymenaeos; III 328. veto: ſ. invado. — 2. quin quatam egregio genero dignisque hymenaeis des, pater, XI 355. — 3. (Amata) multa super natae lacrimans Phrygiisque hymenaeis; VII 358. oro per: ſ. I. incipio. quam (Amatam) super adventu Teucrum Turnique hymenaeis femineae ardentem curae coquebant; VII 344.

Hypanis, A. Troer: I. addunt se oblati per lunam Hypanisque Dymasque; II 340. perunt Hypanisque Dymasque confixi a sociis; II 428. — II. configo, al.: ſ. I. — B. Fluß in Sarmatien: unde se erumpit saxosus sonans Hypanis Mysusque Caicus; G IV 370.

hyperboreus, nördlich: solus (Orpheus) hyperboreas glacies Tanaimque nivalem lustrabat; G IV 517. qualis hyperboreis aquilo cum densus ab oris incubuit; G. III 196. talis hyperboreo septem subiecta trioni gens tunditur euro; G III 381.

Hyperion, Sonnengott: tendit inevectus radios Hyperionis ardor; Cul 101.

Hyrcanus, aus Hyrkanien, Hyrkaner: A. numquam ego te volitantem Hyrcanos inter comites agmenque ferarum conspiciam; Ci 308. Hyrcanae admorunt ubera tigres; IV 367. — B. sive Getis inferre manu lacrimabile bellum Hyrcanisve Arabisve parant seu ..; VII 605.

Hyrtacides, Sohn des Hyrtakus: Nisus erat portae custos, acerrimus armis, Hyrtacides; IX 177. prior Hyrtacides sic orc locutus: „Euryale“..; IX 319. tum sic Hyrtacides: „audite o mentibus aequis, Aeneadae; IX 234. — II. primus clamore secundo Hyrtacidae ante omnis exit locus Hippocoontis; V 492. prima sagitta Hyrtacidae iuvenis volueris diverberat auras; V 503.

Hyrtacus, Troer: si qua tuis umquam pro me pater Hyrtacus aris dona tulit; IX 406.

Iacchus. Bacchus, Wein; I. populus Alcidae gratissima, vitis Iaccho; E VII 61. — II. arbuteae crates et mystica vannus Iacchi; G I 166. — III. Silenum pueri somno videre iacentem inflatum hesterno venas, ut semper, Iaccho; E VI 15.

iaceo. liegen, darniederliegen, daliegen, ruhen, ſich erſtrecken: I. **mit einfachem Subject:** pinifer illum (Gallum) etiam sola sub rupe iacentem Maenalus (levit); E X 14. certe (Phyllis, Amyntas) mecum inter salices lenta sub vite iaceret; E X 38. neu (mihi) dorso nemoris libeat iacuisse per herbas; G III 436. saevos ubi Aeacidae telo iacet Hector, ubi ingens Sarpedon; I 99. penates visi ante oculos astare iacentis in somnis; III 150. me pressit iacentem dulcis et alta quies placidaeque similima morti; VI 521. placida cum nocte iaceres; VII 427. heu, terra ignota canibus data praeda Latinis alitibusque iaces; IX 486. isti nunc, metuende, iace; X 557. pars belli hau temnenda, viri, iacet altus Orodes; X 737. Messapus (obtruncat) illum infrenis equi lapsu tellure iacentem, hunc peditem; X 750. en agros et quam bello, Troiane, petisti, Hesperiam metire iacens; XII 360. (Scybale) pectora lata, iacens mammis, compressior alvo; Mo. 34. iacere me putas; Cat XIII 1. alqd: ſ. campus. vident inter lora rotasque viros, simul arma iacere, vina simul; IX 318. tantum campi iacet; G III 343. iacet ingens litore truncus avolsnmque umeris caput et sine nomine corpus; II 557. Creta Iovis magni medio iacet insula ponto; III 104. tris iuxta famulos temere inter tela iacentis (Nisus) premit; IX 329. glaebas iacentis pulverulenta coquat maturis solibus aestas; G I 66. insula: ſ. Creta. iacet omnis ad undam materies; XI 327. qua Saturae iacet atra palus; VII 801. pars: ſ. alqs; X 737. alio patriam quaerunt sub sole iacentem; G II 512. hanc super (vallem) in speculis summoque in vertice montis planities ignota iacet tutique receptus ‖ recessus ‖; XI 527. facile ut somno adgrediare iacentem (senem); G IV 404. (Aristaeus) manicis iacentem (senem) occupat; G IV 439. iacet extra sidera tellus, extra anni solisque vias; VI 795. Iuppiter aethere summo despiciens ‖ despiciens ‖ mare velivolum terrasque iacentis; I 224. praetervehor ostia Pantagiae Megarosque sinus Thapsumque iacentem; III 689. truncus: ſ. corpus. vina, viri: ſ. arma.

II. **mit Subject und Zuſatz:** Chromis et Mnasyllos ‖ Mnasylos ‖ in antro Silenum pueri somno videre iacentem, inflatum hesterno venas, ut semper, Iaccho; E VI 14. simul (Cyclops) iacuit per antrum immensus; III 631. ille (Salius) spissa iacuit revolutus harena; V 336. nudus in ignota, Palinure, iacebis harena; V 871. harum (bidentium Latinus) effultus tergo stratisque iacebat velleribus; VII 94. (Serranus) multo iacebat membra deo victus; IX 336. tu quoque, Cydon, Dardania stratus dextra, securus amorum, miserande iaceres, ni . .; X 327. Tityos iacet alitis esca; Cul 238. cetera qua rerum iaceant perculsa ruina, ante oculos sunt omnia; XI 310. Charon, cui plurima mento canities inculta iacet, stant lumina flamma; VI 300. huic (Lynceo) uno desectum ‖ deiectum ‖ comminus ictu cum galea longe iacuit caput; IX 771. ſ. I. corpus. iacet exanimum tibi corpus amici; VI 149. per campos ferro quae (corpora) fusa iacebant; XI 102. Sicanio praetenta sinu iacet insula contra Plemyrium undosum, nomen dixere priores Ortygiam; III 692. limes: ſ. saxum. cum nix alta iacet, glaciem quom ‖ cum ‖ flumina trudunt; G I 310. strata iacent passim sua quaeque sub arbore poma; E VII 54. credo, mea numina tandem fessa iacent; VII 298. circumspicit saxum anticum ingens, campo qui forte iacebat limes positus; XII 897. serta procul, tantum capiti delapsa, iacebant; E VI 16. cum tibi sollicito secreti ad fluminis undam litoreis ingens inventa sub ilicibus sus triginta capitum fetus enixa iacebit alba; II 391. [iam tibi litoreis . . . alba]; VIII 44. iacent penitus defossa talenta caelati argenti; X 526. (taurus) inter dura iacet pernix instrato saxa cubili; G III 230. neu segnes iaceant terrae; G II 37. iacet aggeribus niveis informis et alto terra gelu late; G III 354.

iacio, werfen, ſchleudern, ſtürzen, ſtreuen, ſenken, gründen: Alcides se ipse per ignem praecipiti iecit saltu; VIII 257. fluctibus an iaciat (sese) mediis; X 683. anchora de prora iacitur, stant litore puppes; III 277. [VI 901]. rivo fluenti transque caput iace (cineres); E VIII 102. ceu nubibus arcus mille iacit varios adverso sole colores; V 89. nec (est dignatus) iacta caecum dare cuspide volnus; X 733. qua ‖ dum ‖ (Hyperionis ardor) iacit Oceanum flammas in utrumque rapaces; Cul 103. (Aeneas) purpureos iacit flores ac talia fatur: „salve“ . .; V 79. (Aeneas) tam magnam corripit hastam et iacit; X 336. dixit (Mezentius) stridentemque eminus hastam iecit; X 777. tum pius Aeneas hastam iacit; X 783. ignem sublata procul dextra conixo (Iris) coruscat et iacit; V 643. lapides Pyrrhae iactos, Saturnia regna (Silenus) refert; E VI 41. quis prohibet muros iacere et dare civibus urbem? V 631. magnis quam (pilam) molibus ante constructam ponto iaciunt; IX 712. hic Turnus ferro praefixum robur acuto in Pallanta diu librans iacit; X 480. omnis in hac certam regio iacit arte salutem; G IV 294. quid dicam, iacto qui semine comminus arva insequitur? G I 104. iam quae seminibus iactis se sustulit arbos; G II 57. nec (hiems) semine iacto concretum patitur radicem adfigere terrae; G II 317. (Dardanidae) tela manu iaciunt; X 264. (Mezentius) ter circum astantem (Aeneam) laevos equitavit in orbes tela manu iaciens; X 886. ipsae de muris summo certamine matres tela manu trepidae iaciunt; XI 893. sive etiam iactis speciem mutata venenis infelix virgo; Ci 70. non ‖ nec ‖ perfossus Athos nec magno vincula Ponto iacta quaerent famam; Cul 32.

iactans. prahleriſch: quem (Tullum) iuxta sequitur iactantior Ancus; VI 815.

iacto. werfen, ſchleudern, umherwerfen, beſtürmen, bedrängen, im Munde führen, ertönen laſſen, rühmen, prahlen: I. (apes) saepe lapillos, ut cumbae instabiles fluctu iactante saburram, tollunt; G IV 195. — II. ne quis sit lucus, quo se plus iactet Apollo; E VI 73. his accensa (Saturnia) super iactatos aequore toto Troas arcebat longe Latio; I 29. illa se iactet in aula Aeolus; I 140. Anthea si quem iactatum vento videat Phrygiasque biremis; I 182. quo sub caelo tandem, quibus orbis in oris iactemur, doceas; I 332. iactati undis et turbine Poeni; I 442. me quoque per multos similis fortuna labores iactatam hac demum voluit consistere terra; I 629. frater ut Aeneas pelago tuus omnia circum litora iactetur odiis Iunonis acerbae ‖ iniquae ‖, nota tibi; I 668. dispersi iactamur gurgite vasto; III 197. heu quibus ille iactatus fatis! IV 14. te quantis iactatum, nate, periclis (accipio)! VI 693. Aeneas sane ignotis iactetur in undis; X 48. nec sese Aeneae iactavit volnere quisquam; XII 323. me vario iactatum laudis amore; Ci 1. quod si alio quovis animi iactaris amore (nam te iactari, non est Amathusia nostri tam rudis, ut nullo possim cognoscere signo); Ci 241. hoc insuetis iactor magis, optime, curis, quid possim . .; Cat IX 9. ſ. meretricem. ibi haec incondita solus (Corydon) montibus et silvis studio iactabat inani; E II 5. talia iactanti (Aeneae) stridens aquilone procella velum adversa ferit; I 102. [talia iactabam et furiata mente ferebar]; II 588. (Numanum) talia iactantem dictis ac dira canentem non tulit Ascanius; IX 621. superest duros iactare bidentis; G II 355.

biremes; ſ. alqm; I 182. Dares alterna iactat bracchia protendens; V 376. (Pareta) genua aegra trahentem iactantemque utroque caput ducunt . .; V 469. pastores dulcia iactantes alterno carmina versu; Cat IX 19. neve (pudeat) effetos cinerem immundum iactare per agros; G I 81. sonipes alta iactat volneris inpatiens arrecto pectore crura; XI 638. illum (Iovem) talis iactantem pectore curas adloquitur Venus; I 227. cymbam: ſ. virginem. vigilum procul custodia primis exenbias foribus studio iactabat inani; Ci 208. flammas ad culmina iactant; II 478. fratrem: ſ. alqm; I 668. cives ignem ad fastigia iactant; VIII 491. densa iuba, et dextro iactata recumbit in armo; G III 86. nunc inrita iurgia iactas; X 95. quo tempore primum Deucalion vacuum lapides iactavit in orbem; G I 62. aera lucem sub nubila iactant; VII 527. non ore solutos immundi meminere sues iactare maniplos; G I 400. quod (Scylla) vixerat ‖ vixit erat ‖ animo meretrix iactata ferarum; Ci 86. *[nullo tantum se Mysia cultu iactat]; G I 103. natum: ſ. alqm; VI 693. si (arbos) non alium late iactaret odorem, laurus erat; G II 132. cum surgentem ad zephyrum paleae iactantur inanes; G III 134. si qua (responsa deorum) Phryges prae se iactant; IX 134. ardentis taedas alii ad fastigia iactant; IX 568 unde tela manu miseri iactabant inrita Teucri; II 459. haut umquam manibus iactata (pinguis tellus) fatiscit; G II 249. nec Romula quondam ullo se tantum tellus iactabit alumno; VI 877. multum ille (vir) et terris iactatus et alto vi superum; I 3. (virgo) fertur et incertis iactatur ad omnia ventis, cymba velut; Ci 478. multa viri nequiquam inter se volnera iactant; V 433. ipsi laetitia voces ad sidera iactant intonsi montes; E V 62. ausus quin etiam voces iactare per umbram implevi . .; II 768. (Pharus) voces dum iactat inertis; X 322.

iactura, Verluſt: facilis iactura sepulchri; II 646.

iactus, Wurf, Schleudern: 1. iam intra iactum teli progressus uterque (exercitus) substiterat; XI 608. — II. haec certamina pulveris exigui iactu compressa quiescent ‖ quiescunt ‖; G IV 87. Proteus se iactu dedit aequor in altum; G IV 528. ubi aëra vincere summum arboris haut ullae iactu potuere sagittae; G II 124.

iaculor, werfen, ſchleudern, treffen; ipsa (Pallas) Iovis rapidum iaculata e nubibus ignem disiecit rates; I 42. qui (Hector) redit Danaum Phrygios iaculatus puppibus ignis; II 276. saepe viri nares acer iaculatur apertas spiritus; Mo 107.

iaculum, Wurfſpieß, Speer: I. *rapidum super amnem infelix fugit in iaculo stridente Camilla; XI 563. — II. „en“ ait (Turnus) et iaculum attorquens emittit in auras, principium pugnae; IX 52. (Turnus) primum Antiphaten conlecto sternit iaculo; IX 698. emitto: ſ. attorqueo. ecce Pharo (Aeneas) intorquens iaculum clamanti sistit in ore; X 323. Numitor iaculo fratris de corpore rapto Aeneam petiit; X 342. sisto: ſ. intorqueo. (Troius heros) iaculum torquet in hostem; X 585. — III. occurrit Acestes horridus in iaculis et pelle Libystidis ursae; V 37. — IV. pecoris magistris velocis iaculi certamina ponit in ulmo; G II 530. — V, 1. *(Metabus) iaculo palmas armavit acuto; XI 574. qui iaculo inceüit melior levibusque sagittis; V 68. hic iaculo bonus, hic longe fallente sagitta; IX 572. quem (Nisum) miserat Ida iaculo celerem levibusque sagittis; IX 178. Arruns iaculo et multa prior arte Camillam circuit; XI 760 sternit (Turnus) Bitian non iaculo /neque enim iaculo vitam ille debisset), sed . .; IX 704. hi iaculis, illi certant defendere saxis; X 130. Thronium Salius Salinumque Nealces (deicit) insidiis ‖ insignis ‖ iaculo et longe fallente sagitta; X 754. puer regius velocis iaculo cervos cursuque fatigat, acer, anhelanti similis; V 253. telorum seges iaculis increvit acutis; III 46. insignis: ſ. deicere. iaculis tutisque procul clamoribus instant; X 713. (Mezentius) manus ambas iaculis onerarit acutis; X 868. petere: ſ. II. rapio. (Turnus) ante levi iaculo longum per inane secutus; XII 354. sternere: ſ. dare. II. conicio. fugit illa (puppis) per undas ocior et iaculo et ventos aequante sagitta; X 248. — 2. in: ſ. 1.

Iaera, Waldnymphe: quos Iovis eduxit luco silvestris Iaera iuvenes; IX 673.

iam, ſchon, bereits, noch, nun, ſoeben, dann, ferner, bald — bald, neg. nicht mehr, noch nicht: I. **affirmativ:** 1. bei Verben (Sätzen) und Participien: (coluber) iam fuga timidum caput abdidit alte; G III 422. iam silvis domisque vagae (capellae), iam vallibus abdunt corpora, iamque omni celeres e parte vagantes tondebant gramina; Cul 48. inde ubi prima quies medio iam noctis abactae curriculo expulerat somnum; VIII 407. alter ab undecimo tum me iam acceperat annus; iam fragilis poteram ab terra contingere ramos; E VIII 39. te vero, venerande puer, iam pectore toto accipio; IX 276. iam porticibus vacuis Iunonis asylo custodes lecti praedam adservabant; II 761. aderit iam tempus; E IV 48. iam dies infanda aderat; II 132. iam aderit multo Priami de sanguine Pyrrhus; II 662. iam dies, nisi fallor, adest, quem . .; V 49. ni iam praemissus Achates adforet; VI 34. iam oratores aderant ex urbe Latina; XI 100. iam aderat Phoebo ante alios dilectus lapyx Iasides; XII 391. iuvenis iam adsurgentis dextra plagamque ferentis Aeneae subiit mucronem; X 797. iam fessi sub ipsam finem adventabant, cum . .; V 328. iam gravis aequabat luctus et mutua Mavors funera; X 755. sed iam age, carpe viam et susceptum perfice munus; VI 629. iam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos; III 270 maior Martis iam apparet imago; VIII 557. iam rapidus torrens sitientis Sirius Indos ardebat caelo; G IV 425. iam Delphobi dedit ampla ruinam Volcano ecsuperante ‖ superante ‖ domus, iam proximus ardet Ucalegon; II 310. iam ascendebant collem; I 419. (equus) haec iam primo depulsus ab ubere matris audeat ‖ gaudeat ‖; G III 187. iam caelum terramque meo sine numine, venti, miscere audetis? I 133. iam per moenia clarior ignis auditur; II 705. discordantes Cadmeo semine fratres iam truculenta ferunt lumina; iamque aversatus ‖ aversatur ‖ uterque; Cul 255. Caesar, qui nunc extremis Asiae iam victor in oris avertis Indum; G II 171. cado: ſ. 4. tenebrae. iam vinctae vites, iam falcem arbusta reponunt, iam canit effectos extremus vinitor antes; G II 416. tam longo quod iam captat (nutrix) succurrere amori; Ci 383. Turnus iam mediam nigra carpebat nocte quietem; VII 414. iam excisa trabe (Pyrrhus) firma cavavit robora; II 481. iam volans (Mercurius) apicem et latera ardua cernit Atlantis duri; IV 246. iam iter emensi turris ac tecta Latinorum ardua cernebant iuvenes; VII 160. iam maris unda sideribus certat consurgere; Cul 349. claudite iam rivos, pueri; E III 111. claudite, nymphae, Dictaeae, nymphae, nemorum iam claudite saltus; E VI 56. ergo iam causam mortis, iam dicere vitae cogunt Poenae; Cul 376. post ubi iam thalamis se composuere (apes); G IV 189. aulaeis iam se regina superbis aurea composuit sponda; I 697. ictum iam foedus et omnes compositae leges; XII 314. cum iam connubiis pacem felicibus (esto) component, cum iam leges et foedera iungent; XII 821. iam dies caelo concesserat almaque curru noctivago Phoebe medium pulsabat Olympum; V 215. Nilus cum iam se condidit alveo; IX 32. nubes iam arbore summa confluere; G IV 557. quae (moenia) iam infelicis Elissae conlucent flammis; V 3. ſ. ferveo. iam pater Aeneas, iam curvo

in litore Tarchon constituere pyras; XI 184. ipse tibi iam bracchia contrahit ardens Scorpius; G I 34. iam pater Aeneas et iam Troiana iuventus conveniunt; I 699. iam vero et Rutuli certatim et Troes et omnes convertere oculos Itali; XII 704. iam memor inceptum peragens sibi cura laborem congestum cumulavit opus; Cul 394. tum vitulus bima curvans iam cornua fronte quaeritur; G IV 299. Turnum debent haec iam mihi sacra; XII 317. (sol) emenso cum iam decedit Olympo; G I 450. cum iam glandes atque arbuta sacrae deficerent silvae; G I 148. iam redit et virgo; iam nova progenies caelo demittitur alto; E IV 7. desine Maenalios, iam desine, tibia, versus; E VIII 61. moliri iam tecta videt (luno), iam fidere terrae, deseruisse rates; VII 290. despecto: ſ. respecto. qui resides movebit Tullus in arma viros et iam desueta triumphis agmina; VI 814 dest iam terra fugae; X 378. cum (Priamus) iam diffideret armis Dardaniae; III 51. libra: ubi medium luci atque umbris iam dividit orbem; G I 209. (Tisiphone) iam catervatim dat stragem; G III 556. quod consilium aut quae iam fortuna dabatur? II 656. (Turnus) iam Neci Sthenelumque dedit Thamyrumque Pholumque; XII 341. ſ. ardeo. tum demum crassa magnum farragine corpus crescere iam domitis (equis) sinito; G III 206. iam ingis summae surgebat Lucifer Idae ducebatque diem; II 801. iamque humiles, iamque elati (iuvenes) sublime videntur aëra per vacuum ferri; G III 108. iam ibat dicto parens et dona Cupido portabat; I 695. iam Argiva phalanx instructis navibus ibat a Tenedo; II 254. iam sacerdotes primusque Potitius ibant; VIII 281. iam omnis campis exercitus ibat apertis; IX 25. ite hinc, camenae; vos quoque ite iam sane, dulces camenae; Cat V 11. ſ. miror. sicut aquae lumen iam sub auras erigitur; VIII 24. iam pedem referens (Orpheus) casus evaserat omnis; G IV 485. iam (Nisus) imprudens evaserat hostis; IX 386. iam medias operum partes exactus erat sol; Cul 107. terraque marisque omnibus exhaustis ‖ exhaustos (nos) ‖ iam casibus; I 599. ubi iam firmata virum te fecerit aetas; E IV 37. iam incipe, parve puer, risu cognoscere matrem; E IV 60. iam incumbit (Mercurius); I 302. distulit spinos iam pruna ferentis iamque ministrantem platanum potantibus umbras; G IV 146. seu iam Troiae sic fata ferebant; II 34. quos omnes iam flammae tulerint inimicus et hauserit ensis; II 600. (responsa, monitus) circum late volitans iam Fama per urbes Ausonias tulerat; VII 104. metum iam ad moenia ferri; XI 900. hic grave servitium tibi iam, tibi, Roma ‖ Romane ‖ ferebat; Cat III 5. ſ. adsurgo, aversor. iam mare turbari trabibus saevasque videbis conluere faces iam fervere litora flammis; IV 567. extremo ni iam sub fine laborum vela traham et terris festinem advertere proram; G IV 116. fido: ſ. desero. firmo: ſ. facio. cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae omnis in aequoreo fluitat iam naufraga fluctu; Cul 357. fare age, quid venias, iam istinc; VI 389. usque ad veteres iam fracta cacumina fagos; E IX 9. vox quoque Moerim iam fugit ipsa; E IX 54. iam summa procul villarum culmina fumant; E I 82. gaudeo: ſ. audeo. iam collecti Troes glomerantur eodem; IX 689. (Polyphemus) graditur per aequor iam medium; III 665. si (Ascanius) iam puerile paratum agmen habet secum; V 548. (Aeneas) iam in conspectu Teucros habet et sua castra; X 260. haurio: ſ. fero; II 600. (vates) horrere videns iam colla colubris; VI 419. proles Laertia iam Strymonii Rhesi victorque Dolonis, Pallade iam laetatur ovans, rursusque tremescit: iam Ciconas iamque horret atrox Laestrygonas ipse; Cul 330. (eos) iam vitulos hortare viamque insiste domandi; G III 164. ico: ſ. compono; XII 314. [iam tibi litoreis ingens inventa sub ilicibus sus iacebit]; VIII 42. hic iam galbaneos suadebo incendere odores; G IV 264. iam variae pelagi volucres certatim largos umeris infundere rores; G I 383. iam sole infuso, iam rebus luce retectis; IX 461. spicea iam campis cum messis inhorruit; G I 314. iam summas arces Tritonia Pallas insedit; II 615. insisto: ſ. hortor. iungentur iam gryphes equis; E VIII 27. ſ. compono; XII 821. laetor: ſ. horreo. aut spoliis ego iam raptis laudabor opimis aut leto insigni; X 449. (Simylus) iam subactum levat opus; Mo 47. iam faces et saxa volant, furor arma ministrat; I 150. ſ. fero; G IV 146. iam superne corripere et soles et sidera cuncta minatur caeli fragor; Cul 350. iam domum mirans genetricis et umida regna ibat; G IV 363. iam Pandionias miseranda prole puellas! Cul 251. molior: ſ. desero. cum iam stabulis saturata moveret Amphitryoniades armenta; VIII 213. iam imam viridi radicem moverat alte quercus humo †; Cul 280. ipse in pratis aries iam suave rubenti murice, iam croceo mutabit vellera luto; E IV 43. [illa (Eurydice) quidem Stygia nabat iam frigida cumba]; G IV 506. iam nosces, ventosa ferat cui gloria fraudem; XI 708. Io insignibat, iam saetis obsita, iam bos; VII 790. si me iam summa Sapientia pangeret arce; Ci 14. parcite, ab urbe venit, iam parcite, carmina, Daphnis; E VIII 109. iam parce sepulto; III 41. vos quoque Pergameae iam fas est parcere genti dique deaeque omnes; VI 63. parcite iam, Rutuli; XII 693. alius Latio iam partus Achilles, natus et ipse dea; VI 89. rebus iam rite paratis; IV 555. ostia iam domus patuere ingentia centum sponte sua; VI 81. immoderata pati iam frigora iamque calores; Cat IX 45. pulso timore iam famis; Mo 121. igneus aetherias iam sol penetrabat ‖ penetrarat ‖ in arces; Cul 42. vivite felices, quibus est fortuna peracta iam sua; III 494. (Arruns) hos aditus iamque hos aditus omnemque pererrat undique circuitum; XI 766. (Aeneas) inde Lichan ferit, exsectum iam matre perempta; X 315. ubi iam patriae perventum ad limina sedis; II 634. pascite taurum, iam cornu petat et pedibus qui spargat harenam; E III 87. statuam invencum, iam . . . harenam; IX 629. his (Cyclopibus) informatum manibus iam parte polita fulmen erat, pars imperfecta manebat; VIII 426. porto: ſ. eo; I 695. at simul heroum laudes et facta parentis iam legere poteris; E IV 27. celso omnis de colle videri iam poterat legio; VIII 605. ſ. accipio. (Turnus) exultat animis et spe iam praecipit hostem; XI 491. iam nox umida caelo praecipitat; II 8. cum rapidus Sol nondum hiemem contingit equis, iam praeterit aestas; G II 322. Ascanius iam hos (cervos) cursu, iam praeterit illos; IV 157. iamque dies alterque dies processit; III 356. iam quatit et biiugis oriens Erebois ‖ Erebeis ‖ equos Nox et piger aurata procedit Vesper ab Oeta; Cul 202. multi etiam ‖ iam ‖ excretos prohibent a matribus haedos; G III 398. iam maris immensi prolem fluctus proluit; G III 541. iam propinquabam portis; II 730. iam propinquabant scopulo metamque tenebant, cum . . ; V 159. (equites) iam propinquabant castris murosque ‖ muroque ‖ subibant, cum . . ; IX 371. iam propinquabant portis; XI 621. sed iam mihi nuntius iste quid prodest? Cat I 5. Thraecicius sacerdos iam eadem (discrimina vocum) digitis, iam pectine pulsat eburno; VI 647. ſ. concedo. Pallas sinistro adfixus lateri iam quaerit sidera, iam quae passus terraque marique; X 161. quatio: ſ. procedo. alind quid sit, quod iam implorare queamus? X 19. quem (Euryalum) iam manus omnis fraude loci et noctis oppressum rapit; IX 396. redeo: ſ. demitto. cum saltus reficit iam roscida luna; G III 337. tuus iam regnat Apollo; E IV 10. et iam compellente vagae pastore capellae repetebant ad vada; Cul 104. et iam Fama volans Euandri domos replet; XI 139. iam reperti, qui saxo super atque ingentis pondere

testae urgerent; G II 350. repono: ſ. cano. (cycni) terras captas iam respectare ‖ despectare ‖ videntur; I 396. respicio: ſ. 5. tandem. Ci 454. retego: ſ. infundo. quid iam, Turne, retractas? XII 889. interea revoluta rubebat ‖ ruebat ‖ matura iam luce dies; X 257. iam rubescebat stellis Aurora fugatis, cum . .; III 521. iam rubescebat radiis mare: cum . .; VII 25. ruo: ſ. rubeo. servo: ſ. valeo; II 789. viden ut pater ipse suo superum iam signat honore? VI 780. facili iam tramite sistam; VI 676. ubi concubitus primos iam nota voluptas sollicitat; G III 130. robustus quoque iam tauris iuga solvet arator; E IV 41. ubi positis aris iam vota in litore solves; III 404. ipsae iam carmina rupes, ipsa sonant arbusta; E V 63. classica iam sonant; VII 637. iam prima novo spargebat lumine terras Aurora; IV 584. IX 459. iam vacuo laetam (columbam Eurytion) caelo speculatus; V 515. qui sibi iam requiem pugnae sperabant; XII 241. quae iam spondet Fortuna salutem? XII 637. cum iam hic trabibus contextus acernis staret eeus; II 112. iam pulvere caelum stare videt; XII 407. iam rapidi steterant amnes; Cul 278. cum agricola fragili iam stringeret hordea culmo; G I 317. ut iam novom terrae stupeant lucescere solem; E VI 37. iam subeunt Triviae lucos; VI 13. ſ. propinquo; IX 371. iam intra iactum teli progressus uterque (exercitus) substiterat; XI 608. quis Aeneae iam nuntius esset; IX 228. seu magni superas iam saxa Timavi; E VIII 6. quid iam durae superat mihi? XII 873 o fortunati, quorum iam moenia surgunt! I 437. postera iam dies primo surgebat eoo, cum subito . .; III 588. saevae iam altius irae Dardanio surgunt ductori; X 813. ſ. duco. hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 58. (virgo) iam procul e fluctu Salaminia suspicit arva florentesque videt iam Cycladas; Ci 470. unda iam tergo ferratos sustinet orbis; G III 361. ceu pressae cum iam portum tetigere carinae; G I 303. donec (Thraeissa) manibus iam tangeret aequis, laeva aciem ferri, dextra nervoque papillam; XI 861. iam (Euryalus) ad Messapi socios tendebat; IX 351. iam (angues) arva tenebant; II 209. hic Priamus, quamquam in media iam morte tenetur, non tamen abstinuit; II 533. interea medium Aeneas iam classe tenebat certus iter; V 1. paulatim adnabam terrae; iam tuta tenebam, ni . .; VI 358. iam arva tenebant ultima; VI 477. iam loca iussa tenent ‖ tenet ‖ forti permixtus Etrusco Arcas eques; X 238. ſ. propinquo; V 159. calcem terit iam calce Diores incumbens umero; V 324. ni roseus fessos iam gurgite Phoebus Hibero tinguat equos; XI 913. iam quae seminibus iactis se sustulit arbos; G II 57. ille comam mollis iam tondebat hyacinthi; G IV 137. ſ. abdo. traho: ſ. festino. Aurora iam medium aetherio cursu traieceral axem; VI 536. turbo: ſ. ferveo. iam venit aestas torrida, iam lento turgent in palmite gemmae; E VII 47. iam vale; G IV 497. A V 738. XI 827. iam vale et nati serva communis amorem; II 789. iam valete, formosi; Cat V 7. veho: ſ. 3 nonus. illum viridi cum ‖ iam ‖ palmite lucens Tmolia pampineo subter coma velat amictu; Cul 74. ultima Cumaei venit iam carminis aetas; E IV 4. ſ. turgeo. alius latum funda iam verberat amnem; G I 141. (virgo) nunc regis amicis iamque ipsi veritast; Ci 360. Aegle iam videnti sanguineis frontem moris et tempora pingit; E VI 21. ſ. ferveo, suspicio. iam mihi per rupes videor lucosque sonantis ire; E X 58. vincio: ſ. cano. iam validam Ilionei navem, iam fortis Achati vicit hiems; I 120. vocat iam carbasus auras; IV 417. cetera omnia iam volgata; G III 4. videt bella iam fama totum volgata per orbem; I 457. iam faces ad tecta volant; XII 656. ſ. ministro. ipsae iam matres, ipsi ire volunt; V 767. Lūcĕn: quem (Ascanium) tibi iam Troia † ‖ [quae tibi iam Troia] ‖; III 340. ut iam periura puellae † non ulli liceat ‖ eheu peritura puella non ulli licitam ‖ violaverat sedem; Ci 140.

2. bei Adjectiven: tu, Saturnia coniunx (iam melior, iam, diva, precor); XII 179. ubi iam breviorque dies et mollior aestas; G I 312. Aeneas, iam certus eundi, carpebat somnos; IV 554 his se extrema iam in morte parant defendere telis; II 447. non tamen indecorem tua te regina reliquit extrema iam in morte; XI 846. cum pecori iam gratior umbrast; G IV 402. quorum Iphitus aevo iam gravior; II 436. humilis: ſ. 1. effero. hue calybita veni: lassus iam suadet asellus; Copa 25. et iam maturis metuendus Iuppiter uvis; G II 419. domum servabat filia iam matura viro, iam plenis nubilis annis; VII 53. Euphrates ibat iam mollior undis; VIII 726. optatis plus iam procedimus ipsis; Cat IX 63. nubilis: ſ. maturus. Turnus palantis sequitur paucos iam segnior atque iam minus atque minus successu laetus equorum; XII 615. quam (Italiam) tu iam rere propinquam; III 384. portus patescit iam propior; III 531. (Sibylla) adflata est numine quando iam propiore dei; VI 51. ubi aut morbo gravis aut iam segnior annis deficit (equus); G III 95. ſ. minus. ut redditus est iam senior madidaque fluens in veste Menoetes; V 179. (Charon) iam senior, sed cruda deo viridisque senectus; VI 304. rex arva Latinus et urbes iam senior longa placidas in pace regebat; VII 46. (Oebalus) Teleboum Capreas cum regna teneret, iam senior; VII 736. serenus: vgl. 4. ver. inde ubi iam validis amplexae (vites) ulmos exierint; G II 367.

3. bei Zahlwörtern: iam bis medium (Laocoonta serpentes) amplexi; II 217. bis iam Italos hostis; XII 582. iam nox hibernas bis quinque peregerat horas, cum . .; Mo I. mihi iam multi crudele canebant artificis scelus; II 124. nonam serena Auroram Phaëthontis equi iam luce vehebant; V 105. iam dies epulata novem gens omnis; V 762. [te iam septima portat errantem aestas]; I 755. septima post Troiae excidium iam vertitur aestas, cum . .; V. 626. solus iam ipso superest in fine Cloanthus; V 225. hic iam ter centum totos regnabitur annos gente sub Hectorea; I 272. tertia iam lunae se cornua lumine complent, cum . .; III 645. tot iam labentibus annis; II 14. quos (Nomades) ego sim totiens iam dedignata maritos; IV 536.

4. bei Substantiven: bos ſ. 1. insignio. et iam finis erat, cum Iuppiter constitit . .; I 223. quae iam finis erit, coniunx? XII 793. iam vero in tectis, praedivitis urbe Latini, praecipuus fragor; XI 213. cum te restitui superis leti iam limine ab ipso; Cul 224. restitit (Orpheus) Eurydicenque suam iam luce sub ipsa respexit; G IV 490. ipsi suos iam morte sub aegra laniabant dentibus artus; G III 512. iam tempus equom fumantia solvere colla; G II 542. tempore iam ex illo casus mihi cognitus urbis Troianae; I 623. iam tempus agi res; V 638. haec adeo ex illo mihi iam speranda fuerunt tempore, cum . .; XI 275. quod iam tenebris et sole cadente (mulsere); G III 401. iste iam quatenus totus Thucydides, tyrannus Atticae febris; Cat II 2. sacra refer Cereri extremae sub casum hiemis, iam vere sereno; G I 340. hic iuvenis iam victor ovans vestigia haut tenuit; V 331. vgl. 1. averto.

5. bei Adverbien: adeo ſ. **adeo**, IV. iam (7 St. S. 15, a. quid iam misero mihi denique restat? II 70. tempus iamdudum incumbere aratris, dum sicca tellure licet; G I 213. et Achates et Aeneas iamdudum erumpere nubem ardebant; I 580. iamdudum sumite poenas; II 103. regina gravi iamdudum saucia cura; IV 1. talia dicentem (Aeneam) iamdudum aversa (Dido) tuetur; IV 362. iamdudum frustra

cerno te tendere contra; V 27. iamdudum arcu contenta parato tela tenens Eurytion; V 513. ille (Euandrus) os oculosque loquentis iamdudum lustrabat; VIII 153. aut pugnam aut aliquid iamdudum invadere magnum mens agitat mihi; IX 186. at Triviae custos iamdudum in montibus Opis alta sedet summis; XI 836. at vero Rutulis ipsam ea pugna videri iamdudum; XII 217. iam fere [sicco subducta litore puppes]; III 135. iam fere spatio extremo adventabant, eum . .; V 327. iam fere mediam caeli Nox umida metam contigerat: eum . .; V 835. Inturna iam hic germanum iamque hic ostentat ovantem; XII 479. quisquis es, amissos hinc iam obliviscere Graios: noster eris; II 148. illum (Politen) Pyrrhus iam iamque manu tenet et premit hasta; II 530. quo super ‖ quos super, cuique usque ‖ atra silex iam iam lapsura imminet; VI 602. videbatur regina laxos iam iamque immittere funis; VIII 708. iam iam fata, soror, superant; XII 676. Umber iam iamque tenet similisque tenenti inerepuit malis; XII 754. iam iam linquo aeies; XII 875. iam iamque magis eunctanteu (Aeneam) flectere sermo coeperat; XII 940. iam iam scelus omnia vincit; Ci 427. ſ. H. nec; IV 371. Ci 293. nullus; II 701. tu modo praecipuum iam inde a teneris impende laborem; G III 74. navita quos iam inde ut Stygia prospexit ab unda ire; VI 385. talibus incensa est iuvenum sententia dictis iam magis atque magis; XII 239. (serpens) iam magis atque magis corpus revolubile volvens; Cul 169. ſ. iam; XII 940. nimium: vgl. nunc; VI 866. votis iam nunc adsuesce vocari; G I 42. iam nunc sollemnis ducere pompas ad delubra iuvat; G III 22. huius (Augusti) in adventum iam nunc Caspia regna responsis horrent divom; VI 798. Ancus nunc quoque iam nimium gaudens popularibus auris; VI 816. iam nunc sociorum adsuescite mensis; VIII 174. clipeum cristasque excipiam sorti, iam nunc tua praemia, Nise; IX 271. ac iam olim, iam tum acer curas venientem extendit in annum rusticus; G II 403. cum frigidus olim iam cadit aquarius; G III 304. iam pridem a me illos (capreolos) abducere Thestylis orat; E II 43. ista iam pridem Stimichon laudavit carmina nobis; E V 55. satis iam pridem sanguine nostro Laomedonteae luimus periuria Troiae; iam pridem nobis caeli te regia, Caesar, invidet; G I 501. temptat praevertere iam pridem resides animos desuetaque corda; I 722. iam pridem invisus divis et inutilis annos demoror; II 647. iampridem hanc prolem cupio enumerare meorum; VI 717. Messapus iam pridem resides populos in arma vocat; VII 693. iam primum saxis suspensam hanc aspice rupem; VIII 190. *magna propius iam urgente caterva; XI 564. illis (iuvencis) iam saepe rotae ducantur inanes per terram; G III 170. pandere, quo modo caesis iam saepe iuvencis insincerus apes tulerit cruor; G IV 284. quae iam satis ima dehiscat terra mihi? X 675. iam tandem Italiae fugientis prendimus oras; VI 61. (Aeneas) multa movens animo iam tandem erumpit; X 890. (Aeneas) insidiis subactus iam tandem invadit medios; XII 497. desine iam tandem; XII 800. accipe promissae ‖ promissa ‖ din iam tandem exordia *cur.e*; Ci 47. iam fessae ‖ fesso ‖ tandem fuginnt de corpore vires; Ci 448. iam tandem casus hominum, iam respice, Minos; Ci 454. Aeneas Romana per oppida digno iam tandem ut tecum carmine vectus eat; Cat XIV 4. depresso incipiat iam tum mihi taurus aratro ingemere; G I 45. iam sibi tum ‖ a ‖ eurvis male temperat unda carinis; G I 360. hoc regnum dea gentibus esse iam tum tenditque fovetque; I 18. quibus Itala iam tum floruerit terra alma viris; VII 643. iam tum religio pavidos terrebat agrestis dira loci, iam tum silvam saxumque tremebant; VIII 350. filius late iam tum dicione premebat ‖ tenebat ‖ Sarrastis populos; VII 737. belli commercia Turnus sustulit ista prior iam tum Pallante perempto; X 533. *(Camilla) tela manu iam tum tenera puerilia torsit; XI 578. ſ. olim. quos alios muros, quae iam ultra moenia habetis? IX 782.

H. **mit Negation:** tum levis haut ultra latebras iam quaerit imago; X 663. iam neque hamadryades rusum neque ‖ rursus nec ‖ carmina nobis ipsa placent; E X 62. iam iam nec maxima Iuno nec Saturnius haec oculis pater aspicit aequis; IV 371. iam iam nec nobis aequo senioribus ullum vivere uti cupiam vivit genus; Ci 293 ac neque eos (equos) iam frena virum neque verbera saeva retardant; G III 252. praeterea nec mutari iam ‖ iam nec mutari ‖ pabula refert; G III 548. sive (credant socios) extrema pati nec iam exandire vocatos; I 249. sin nec spes iam restat Iuli; I 556. nec mihi iam patriam antiquam spes ulla videndi nec . .; II 137. postquam nec iam amplius ullae apparent terrae; III 192. nec iam amplius armis (socii) iubent exposcere pacem; III 260. nec iam furtivom Dido meditatur amorem; IV 171. ut nec iam amplius ulla occurrit tellus; V 8. nec iam se capit unda; VII 466. neque enim fuga iam super ulla pericli; VIII 251. nec mea iam mutata loco sententia cedit; IX 220. nec iam sufficiunt; IX 515. nec iam fama mali tanti, sed certior auctor advolat Aeneae; X 540. nec iam amplius (Arruns) hastae credere audet; XI 807. non Athos nec vincula meo quaerent iam sera volumine famam; Cul 32. quando aliud mihi iam miserae nihil ipsa reliqui; IV 315. iuvenem exanimum et nil iam caelestibus ullis debentem eomitamur; XI 51. notior ut iam sit canibus non Delia nostris; E III 67. quod iam non dubiis poteris cognoscere signis; G IV 253. quis iam locus, quae regio nostri non plena laboris? I 459. si mihi non haec lux toto iam longior annost; E VII 43. non iam coningium anticum oro; IV 431. non iam prima peto Mnestheus neque vincere certo; V 194. non iam certamine agresti agitur, sed ferro anciniti decernunt; VII 523. non clausa tegunt iam moenia Teucros; X 22. (florem) non iam mater alit tellus viresque ministrat; XI 71. non mihi iam pingui sudabunt tempora myrrha; Ci 438. non iam salebrosus, ut ante, sed gravior ibat pistillus; Mo 111. ſ. nec; Cul 32. iam iam nulla morast; II 701. iam secuta manum nullo cogente sagitta exeidit; XII 423. nullane iam Troiae dicentur moenia? V 633. is ubi se nullo iam cursu evadere pugnae posse cernit; XI 702.

iamdudum (iandudum), längſt, ſofort: ſ. **iam**, I, 5.

iam iam, iampridem ſ. **iam**, I, 5.

Ianiculum, Hügel in Rom: Ianiculum huic (arci), illi fuerat Saturnia nomen; VIII 358.

ianitor, Pförtner, Türhüter: licet ingens ianitor antro aeternum latrans exsanguis terreat umbras; VI 400. te Stygii tremuere lacus, te ianitor Orci ossa super recubans antro semesa cruento; VIII 296.

ianua, Tür, Eingang: I. labat ariete crebro ianua; II 493. patet isti ianua leto; II 661. noctes atque dies patet atri ianua Ditis; VI 127. cum teneras turbavit ianua frondes; III 449. H. quando hic inferni ianua regis dicitur; VI 106.

Ianus, altitalijcher Gott: I. nec custos absistit limine Ianus; VII 610. hanc Ianus pater, hanc Saturnus condidit arcem; VIII 357. — H. haec iuro Latonae genus duplex Ianumque bifrontem; XII 198. — III. Italiusque paterque Sabinus Saturnusque senex Ianique bifrontis imago vestibulo astabant; VII 180.

Iapetus, Titan: partu Terra nefando Coeumque Iapetumque creat saevomque Typhoea; G I 279.

Iapys, der Japyden in Illyrien: si quis Iapydis arva Timavi nunc quoque post tanto videat; G III 475.

Iapyx, Troer: I. iam aderat Phoebo ante alios dilectus Iapyx Iasides; XII 391. „arma citi properate viro! quid statis?“ Iapyx conclamat; XII 425. fovit ea vulnus lympha longaevos Iapyx ignorans; XII 420. — II. diligo: ſ. I. adest.

Iapyx (iapyx), iapygiſch, falabriſch, apuliſch, Nordweſtwind: A. procul Oryntus armis ignotis et equo venator Iapyge fertur; XI 678. (Diomedes) Argyripam victor Gargani condebat Iapygis agris [arvis ‖]; XI 247. — B. illam (reginam) fecerat Ignipotens undis et Iapyge ferri; VIII 710.

Iarbas, König von Gätulien: I. an dum (me) captam duceat Gaetulus Iarbas? IV 326. — II, 1. despectus Iarbas ductoresque alii; IV 36. — 2. protinus (Fama) ad regem cursus detorquet Iarbam; IV 196.

Iasides, Nachkomme des Jaſius: Iaside Palinure, ferunt ipsa aequora classem; V 843 iam aderat Phoebo ante alios dilectus Iapyx Iasides; XII 392.

Iasius, Troer: hinc Dardanus ortus Iasiusque pater; III 168.

iaspis. Jaſpis: illi (Aeneae) stellatus iaspide fulva ensis erat; IV 261.

ibi, dort, da, daſelbſt, dann: (Aeneas) cernit ibi maestos et mortis honore carentis Leucaspim et Oronten; VI 333. ter conatus ibi collo dare brachia circum; II 792. VI 700. primus ibi ante omnis, magna comitante caterva, Laocoon decurrit; II 40. ibi (Euryalus) ignem deficere extremum videbat; IX 351. quas ibi tum ferro strages, quae funera Turnus ediderit; IX 526. ibi omnis effusus labor; G IV 491. hasta ibi frangitur ac fisso transit praecordia ligno; IX 412. ibi haec incondita solus (Corydon) montibus iactabat; E II 4 ibi memento prima locare manu molirique aggere tecta; VII 126. his ibi ‖ ubi ‖ tum natum Anchises unaque Sibyllam prosequitur dictis; VI 897. (Nisus) placida ibi demum morte quievit; IX 445. ibi flava seres mutato sidere farra; G I 73.

ibidem, ebendort, ebendaſelbſt: aliam ‖ illam [(navem) ter fluctus ibidem torquet agens circum; I 116. incertus ibidem sudor et ille quidem morituris frigidus; G III 500.

Icariotis, des Ikarius Tochter Penelope: ecce, Ithaci coniunx semper decus Icariotis, femineum concepta ‖ incorrupta ‖ decus, manet; Cul 265.

Icarus, Sohn des Deukalion: tu quoque magnam partem opere in tanto, sineret dolor, Icare, haberes; VI 31.

ico, ſchlagen, treffen, ſchließen: incidit ictus ingens ad terram duplicato poplite Turnus; XII 926. velut icta barbarico Cybeles antistita buxo virgo bacchatur; Ci 166. ictum iam foedus et omnes compositae leges; XII 314. sonat icta securibus ilex; VI 180. hac senioris erat naturae pupula telo tacta ‖ icta ‖ levi; Cul 187. huius (Aeacidae) firma [alma ‖ dolis Ithaci virtus quod concidit icta; Cul 326.

ictus, Schlag, Hieb, Stoß, Stich: I. validi incendibus ictus auditi referunt gemitus; VIII 419. ille (Dares) ictum venientem a vertice velox praevidit; V 444. clipeum vibranti cuspis medium transverberat ictu; X 484. — II, 1. audio: ſ. I. referunt. crebros ensibus ictus congeminant; XII 713. nunc dextra ingeminans ictus, nunc ille (Entellus) sinistra; V 457. non Dardaniae medicari cuspidis ictum (Umbro) evalnit; VII 756. lapis ipse viri nec spatium evasit totum neque pertulit ictum; XII 907. fraternos plangat ne populus ictus; Cul 142. praevideo: ſ. I. venit. — 2. nec sufficit umbo ictibus; IX 811. — 3. abduxere retro longe capita ardua ab ictu; V 428. tunsa ceres silicum rapido decurrit ab ictu; Mo 27. (Carme) incipit ad crebros insani pectoris ictus ferre manum; Ci 345. — III, 1. huic (Aeneae) Messapus horum (hastilium) unum certo contorquens dergit ‖ dirigit ‖ ictu; XII 490. huic (Lynceo) uno desectum ‖ deiectum ‖ comminus ictu cum galea longe iacuit caput; IX 770. mortalis muero glacies ceu futilis ictu dissiluit; XII 740. (pastor draconis) reluctantis crebris foedeque petentis ictibus ossa ferit; Cul 197. quo sonipes ictu furit arduus; XI 638. quem (serpentem) gravis ictu seminecem liquit saxo lacerumque viator; V 274. (taurus) ventos lacessit ictibus; G III 234. eum taurus ventos lacessit ictibus; XII 106. cursu ictuque lacessunt; VII 165. sic densis ictibus heros creber utraque manu pulsat versatque Dareta; V 459. transverberare: ſ. I. vibrat. vastis tremit ictibus aerea puppis; V 198. Dares verberat ictibus auras; V 377. versare: ſ. pulsare. — 2. perfidus ensis frangitur in medioque ardentem (Turnum) deserit ictu; XII 732. senior telum inbelle sine ictu conicit; II 544.

Ida, Nymphe: comitem Aeneae quem (Nisum) miserat Ida venatrix; IX 177.

Ida, A. Berg auf Kreta: hic Venus dictamnum genetrix Cretaea carpit ab Ida; XII 412. — B. Berg in Phrygien: I. imminet Ida super, profugis gratissima Teucris; X 158. ipsa ingis Ida potens feritatis, ab ‖ patens frondentibus ‖ ipsa Ida faces altrix cupidis praebebat alumnis; Cul 311. — II. praebeo ab: ſ. I praebet. intextus puer frondosa regius Ida cervos fatigat, quem praepes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis; V 252. — III, iam ingis summae surgebat Lucifer Idae; II 801. classem sub ipsa Antandro et Phrygiae molimur montibus Idae; III 6. (apes) gluten et visco et Phrygiae servant pice lentius Idae; G IV 41. — IV, 1. Ablativ: ſ. II. — 2. ut concidit aut Erymantho aut Ida in magna pinus; V 449. tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Aeneas classem; IX 80. domus alta sub Ida, Lyrnesi domus alta, solo Laurente sepulchrum; XII 546.

Idaeus, des Ida: (Aeneas) Idaeum Iovem Phrygiamque ex ordine matrem invocat; VII 139. Pandarus et Bitias, Idaeo Alcanore creti, portam recludunt; XI 672. (nutrix) sacra nec Idaeis anubus ‖ Aeacis anibus ‖ nec cognita Grais pergit; Ci 375 quanta per Idaeos tempestas ierit campos; VII 222. ingens visus ab Aurora caelum transcurrere nimbus Idaeique chori; IX 112. genus haut unum nec fortibus uhnis neque Idaeis cyparissis; G II 84. tympana vos buxusque vocat Berecyntia Matris Idaeae; IX 620. mons Idaeus ubi et gentis cunabula nostrae; III 105. hinc mater cultrix Cybeli ‖ Cybelae ‖ Corybantiaque aera Idaeumque nemus; III 112. alma parens Idaea deum, cui Dindyma cordi; X 252. nos summus, Idaeae saero de vertice pinus; X 230. miscent Idaeas pices et pinguis unguine ceras; G III 450. illam (stellam) cernimus Idaea claram se condere silva; II 696. (virgo) non storace Idaeo fragrantis tincta capillos; Ci 168. si duo praeterea talis Idaea tulisset terra viros; XI 285. ut Dardanus Idaeas Phrygiae penetravit ‖ penetrarit ‖ ad urbes; VII 207.

Idaeus, Troer: I. illam (matrem) incendentem luctus Idaeus et Actor corripiunt; IX 500. (Aeneas) cernens Idaeum etiam currus, etiam arma tenentem; VI 485. — II. cerno: ſ. I. tenet.

Idalia, Gegend um Idalium: totum (Ascanium) gremio dea tollit in altos Idaliae lucos; I 693.

Idalium, Vorgebirge und Stadt auf Cypern: I est Paphus Idaliumque tibi, sunt alta Cythera; X 86. — II. hunc (puerum) ego super Idalium sacrata sede recondam; I 681.

Idalius, idaliſch: vicina astris Erycino in vertice sedes fundatur Veneri Idaliae; V 760. est Cythera Idaliaeque domus; X 52. o Paphon, o sedes quae colis Idalias; Cat XIV 2.

Idas. A. Troer: Turnus (sterult) Sagarim et summis stantem pro turribus Idan; IX 575. — B. Thrafier: quos Idas pater et patria Ismara mittit; X 351.

idcirco. deswegen, deshalb: I. dulcibus idcirco fluviis pecus omne magistri perfundunt; G III 445. non idcirco flamma ‖ flammae ‖ atque incendia vires indomitas posuere; V 680. idcirco orbem per duodena regit mundi sol aureus astra; G I 231. — II. victor nec minus idcirco vestros expromere cantus maximus et sanctos dignus inire choros; Cat IX 7.

idem. derſelbe, ebenderſelbe, eben dieſer, der nämliche, zugleich (pl. idem: ſ. I, 1. quadrupedes, reges. B. nos. III 564. isdem: ſ. I, 1. partes, sedes, tractus): A. bei Subſtantiven: 1. idem Alcimedon; E III 44. Amor: ſ. amor. idem Atlans; VIII 141. idem Dardanus; III 503. Drances idem; eadem impia Fama; IV 298. XI 336. rex Iuppiter omnibus idem; X 112. pater atque avus idem Iuppiter; Ci 134. — idem amor exitium pecori pecorisque magistro; E III 101. Amor omnibus idem; G III 244. omnibus idem animus; III 60. easdem (apes); G IV 185. idem ardor; IV 581. VII 393. eadem arva; X 741. eadem (carmina); III 448. idem casus; III 504. eadem (cura); VI 655. curru eodem; X 596. idem delectus; G III 72. eadem (discrimina vocum); VI 647. idem dolor; IV 679. eadem horrida fata; XI 96. eadem ad fata; IV 678. eadem fortuna; I 240. idem (genitor); VI 116. gens eadem; VIII 146. eadem (gratia); VI 655 eadem hora; IV 679. uno eodemque igni; E VIII 81. eadem (mella); G IV 36. mens eadem; V 812. nisu eodem; V 437. noto eodem; I 575. partis petere agmen easdem partibus ex isdem; VII 69. idem partus; VII 321. uno eodemque partu; XII 847. idem quadrupedes; III 541. idem reges; VIII 639. idem robur; XI 174. sedibus in isdem; II 654. speluncam eandem; IV 124. 165. surculus idem; G II 87. eadem (tellus); III 95. tempore eodem; G I 483 tractu eodem; G II 182. tractibus isdem; Cul 163 una eademque via; X 487. eadem vindemia; G II 89. voltu eodem; IV 556. — 2. hic idem: ſ. hic, A, I, 2. idem (4 St.) S. 293, b. ille mea, ille idem oppugnat praecordia Minos; Ci 272. malus ille puer idem tum tristis acuebat parvulus iras; Ci 138. — B. mit Pronomina: idem ego; X 851. nos idem; III 158. te propter eundem; IV 321 Ci 288. haec eadem; E II 35. A IX 302. XII 197. idem cessare et patiere durescere campum; G I 71. idem desedimus; III 564. eadem supplex venio; VIII 382. — C allein: 1. idem abundare; G IV 139. certet: E V 9. circumtulit; VI 229. est dignatus; X 732. disiecerit; VIII 290. iungat; E III 91. librabat; IX 416. mulgeat; E III 91. perculit; V 371. velit; G II 105. rex idem hominum Phoebique sacerdos; III 80. rex idem et augur; IX 327. — 2. eadem descendit; G IV 234. quaerit; IV 77. germana atque eadem coniunx; X 607. — 3. uno omnes eadem ore fremebant; XI 132.

ideo. deswegen, darum: nec cellis ideo contende Falernis; G II 96. ideo tauros procul atque in sola relegant pascua; G III 212. non illum genetrix Graium ideo bis vindicat armis; IV 228.

Idmon, Rutuler: nuntius haec Idmon Phrygio mea dicta tyranno hau placitura refer; XII 75.

Idomeneus, Sohn des Deukalion: I. fama volat pulsum regnis cessisse paternis Idomenea ducem; III 122. Sallentinos obsedit milite campos Lyctius Idomeneus; III 401. — II. pello: ſ. I. cedo. — regna Neoptolemi referam versosque penates Idomenei? XI 265.

Idumaeus, aus Idumäa in Judäa: primus Idumaeas referam tibi, Mantua, palmas; G III 12.

iecur. Leber: rostro immanis voltur obunco immortale iecur tondens; VI 598.

ieiunium, Faſten, Hunger: (Simylus) tristia venturae metuens ieiunia lucis; Mo 4. ne invalidi patrum referant ieiunia nati; G III 128.

ieiunus, mager, gering: ieiuna clivosi glarea ruris vix apibus casias ministrat; G II 212. summa ieiuna sanie infuscatur harena; G III 493.

igitur, alſo, daher; 1. alternis igitur contendere versibus ambo coepere; E VII 18. iure igitur tales sedes pietatis honores; Cul 369. — II. Iliacas igitur classes atque ultima Teucrum iussa sequar? IV 537. mene igitur socium summis adiungere rebus, Nise fugis? IX 199.

ignarus, unerfahren, unkundig, unbekannt, fremd: A. neque ignari sumus ante malorum; I 198. ignari hominumque locorumque erramus; I 332. non ignara mali miseris succurrere disco; I 630. ignari scelerum tantorum artisque Pelasgae; II 106. ignaros loci passim et formidine captos sternimus; II 384. quisnam ignarum (te) nostris deus appulit oris? III 338. ignari viae Cyclopum adlabimur oris; III 569. (Iris) inter medias sese haut ignara nocendi conicit; V 618. res Italas haut vatum ignarus venturique inscius aevi fecerat Ignipotens; VIII 627. (Aeneas) rerum ignarus imagine gaudet; VIII 730 (Euryalus) Fadumque Herbesumque subit, ignaros, Rhoetum cuncta videntem; IX 345. (Turnus) addit ignaros deinde in muris Martemque cientis Alcandrumque Haliumque; IX 766. Aeneas ignarus abest; X 25. „Aeneas ignarus abest“: ignarus et absit; X 85. non ego te, Ligurum ductor fortissime bello, transierim, Cunare ‖ Cinyre et, ai. ignarus ‖; X 186. (Cymodocea) sic ignarum (Aenean) adloquitur; X 228. (Cymodocea) dextra discedens impulit altam haut ignara modi puppim; X 247. (Turnus) respicit ignarus rerum ingratusque salutis; X 666. ignarum Laurens habet ora Mimanta; X 706. haut ignarus eram, quantum nova gloria in armis posset; XI 154. quod sic patriam carosque penates hostibus addixi ignava ‖ ignara ‖; Ci 420. ignaros viae mecum miseratus agrestis ingredere; G I 41. hanc (genetricem) ego nunc ignaram huius quodcumque pericli est linquo; IX 287. ni gens praedam ignara putasset; VI 361. heu vatum ignarae mentes! IV 65. cum rara per ignaros errent animalia montis; E VI 40. (regina) haut ignara futuri; IV 508. olli (Sergesto) serva datur, operum haut ignara Minervae; V 284. non haec sollemnia nobis vana superstitio veterumque ignara deorum imposuit; VIII 187. — B, I. vicinos, ignare, paras invadere portus; III 382. — II. ne qua mora ignaros impediat segnisve metu sententia tardet; XI 19.

ignave, träg: quam (ovem) videris summas carpentem ignavius herbas; G III 465.

ignavia, Mutloſigkeit: quis metus, quae tanta animis ignavia venit? XI 733.

ignavus, träg, untätig, läſſig, feig, arbeitsſcheu, unfruchtbar: nihil est quod dicta retractent ignavi Aeneadae; XII 12. quod sic patriam carosque penates hostibus addixi ignava ‖ ignara ‖; Ci 420. omnes (apes) ignavaeque fame et contracto frigore pigrae; G IV 259. videbo habentem praeter ignavos nihil fratres; Cat XIII 37. hiemps ignava colono; G I 299. unde arator nemora evertit multos ignava per annos; G II 208. (apes) agmine facto ignavom fucos pecus a praesepibus arcent; G IV 168. cum agmine . . . arcent; I 435.

ignesco, entbrennen: haud aliter Rutulo muros et castra tuenti ignescunt irae; IX 66.

igneus, feurig, brennend, glühend, glänzend, lebhaft, ſchnell: volat igneus aequore Tarchon arma virumque ferens; XI 746. quotiens astra ignea surgunt; IV 352. tonitru cum rupta coruseo ignea rima micans percurrit lumine nimbos; VIII 392. ubi ignea venis omnibus acta sitis miseros adduxerat artus; G III 482. caeruleus (sol) pluviam denutiat,

igneus eurus; G I 453. medium sol igneus orbem hauserat; G IV 426. sol medium caeli conscenderat igneus orbem; VIII 97. igneus aetherias iam sol penetrabat ‖ penetrarat ‖ in arces; Cul 42. igneus est ollis vigor et caelestis origo seminibus; VI 730. virgo pernicibus iguea plantis transit eeum cursu; XI 718.

ignipotens (Ignip.), feuergewaltig, Vulkan: A. (Turnus) aptat ensem, quem Dauno ignipotens deus ipse parenti fecerat; XII 90. — B. clupeum cape, quem dedit ipse invictum Ignipotens; X 243. hoc tunc Ignipotens caelo descendit ab alto; VIII 423. illic res Italas Romanorumque triumphos haut vatum ignarus venturique inscius aevi fecerat Ignipoteus, illic genus omne futurae stirpis ab Ascanio; VIII 628. illam (reginam) fecerat Ignipotens undis et iapyge ferri; VIII 710. haut secus Ignipotens nec tempore segnior illo mollibus e stratis opera ad fabrilia surgit; VIII 414.

ignis, Feuer, Flamme, Brand, Glut, Glanz, Liebe, Erregung: I. **absolut**: 1. aestuat ut clausis rapidus formacibus ignis; G IV 263. fornacibus ignis anhelat; VIII 421. scalae improviso subitusque apparuit ignis; XII 576. quinquaginta oribus ignem pectoribusque arsisse; X 566. postera lux ubi gelida venientem ignem quatiebat ab Oeta, quem pavidae alternis fugitant optantque puellae (Hesperium vitant, optant ardescere Eoum); Ci 350. saepe incantis pastoribus excidit ignis, qui furtim pingui primum sub cortice tectus robora comprendit, frondesque elapsus in altas ingentem caelo sonitum dedit; inde secutus per ramos victor perque alta cacumina regnat, et totum involvit flammis nemus et ruit atram ad caelum picea crassus caligine nubem; G II 303. conlucent ignes; IX 166. tenent Danai, qua deficit ignis; II 505. ibi (Euryalus) ignem deficere extremum videbat; IX 351. nec longo deinde moranti tempore contactos artus sacer ignis edebat; G III 566. elabitur: ſ. comprendit. serva, quos ignis caelo Cyllenius erret in orbis; G I 337. neque erant astrorum ignes nec lucidus aethra siderea polus; III 585. hic plurimus ignis semper; E VII 49. ignis ubi in medio; G II 528. (lopas) canit, unde imber et ignes; I 743. [exarsere ignes animo]; II 575. excidit; ſ. comprendit. fulsere ignes et conscius aether conubiis ‖ conubis ‖; IV 167. pascuntur ignes nocturni et lumina fundunt; G II 432. senior (equus) ut quondam in stipulis magnus sine viribus ignis incassum furit; G III 99. necdum etiam castos gustaverat ignis honores; Ci 146. ingeminant abruptis nubibus ignes; III 199. involvit: ſ. comprendit. (Simylus) excitat crebris languentem flatibus ignem; Mo 12. oculis micat acribus ignis; XII 102. caeci in nubibus ignes terrificant animos et inania murmura miscent? IV 209. mihi sese offert ultro meus ignis Amyntas; E III 66. hoc rogus iste mihi, hoc ignes araeque parabant? IV 676. Asilas, cui parent linguae volucrum et praesagi fulminis ignes; X 177. regnat; ſ. comprendit. luna revertentes quom primum colligit ignis; G I 427. ruit; ſ. comprendit, II, 1. immitto. sequitur; ſ. comprendit. terrificant; ſ. miscent. quantum ignes animaeque valent; VIII 403. venit; ſ. ardescit. ignis ad tecta volare; XII 596. — 2. „vos, aeterni ignes, et non violabile vestrum testor numen“ ait (Sinon); II 154.

II. **nach Verben**: 1. [ut (usus) silicis venis abstrusum excuderet ignem]; G I 135. quae tantum accenderit ignem causa latet; V 4. (Simylus opus) infert inde foco testisque tegit, super aggerat ignes; Mo 51. iam per moenia clarior ignis anditur; II 705. (equus) collectum premens ‖ fremens ‖ volvit sub naribus ignem; G III 85. ſ. 1, 1. revertuntur. virgo visa (nefas) longis comprendere crinibus ignem; VII 73. haec memorans (Iris) prima infensum vi corripit ignem sublataque procul dextra conixa curuscat et iacit; V 641. qui (Iuppiter) classibus ignem depulit; V 726. tantos ratibus quis (deus) depulit ignes? IX 78. (Hector) aeternum adytis effert penetralibus ignem; II 297. Chimaeram Aetnaeos efflantem faucibus ignis; VII 786. nec face tantum Cisseis praegnas ‖ praegnans ‖ ignis enixa iugalis; VII 320. excudo: ſ. abstrudo. Iuppiter non tela neque ignes expectans ‖ expectant ‖ Rutulos; IX 129. nequeunt expleri corda tuendo extinctos faucibus ignis; VIII 267. fero: ſ. **fero**, III. ignem (3 Gt.) S. 243, a. vidi Priamum per aras sanguine foedantem quos ipse sacraverat ignis; II 502. fugito: ſ. ardescit. si quos aut Phyllidis ignes aut Alconis habes laudes aut iurgia Codri; E V 10. hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus; IV 661. quae (virgo) simul ac venis hausit silentibus ignem; Ci 163. iacio: ſ. corripio. cives ignem ad fastigia iactant; VIII 491. ipsa (Pallas) Iovis rapidum iaculata e nubibus ignem disiecit rates; I 42. qui (Hector) redit Danaum Phrygios iaculatus puppibus ignis; II 276. velut inmissi diversis partibus ignes arentem in silvam et virgulta sonantia lauro: non segnius ambo Aeneas Turnusque ruunt per proelia; XII 521. ut Cupido ossibus implicet ignem; I 660. dum prima lues ossibus implicat ignem; VII 355. fumiferos infert Mezentius ignis; IX 522. cum Troas Hectoris ira funderet vulnera tela neces ignis inferre paratos; Cul 310. ut occultum inspires ignem fallasque veneno; I 688. interrupti ignes; IX 239. ter maestum funeris ignem lustravere in equis; XI 189. illi certant moliri ignem nervoque aptare sagittas; X 131. opto: ſ. I, 1. ardescit. pasco: ſ. I, 1. fundunt. prohibe infandos a navibus ignis; I 525. quatio: ſ. I, 1. ardescit. (matres) rapiunt focis penetralibus ignem; V 660. iuvenis referens a navibus ignis Argolicis Phrygios torva feritate repulsos; Cul 302. donec longa dies reliquit aurai simplicis ignem; VI 747. ille (pater) ignem removit; G I 131. repello: ſ. refero. aris reponimus ignem; III 231. nos sanctos restinguere fontibus ignes; II 686. (Iarbas) vigilem sacraverat ignem, excubias divom aeternas; IV 200. ſ. foedo. haec memorans (Aeneas) cinerem et sopitos suscitat ignis; V 743. cum femina primum cinerem et sopitos suscitat ignes; VIII 410. haec loca non tauri spirantes naribus ignem invertere; G II 140. geminos iugalis (equos) semine ab aetherio, spirantis naribus ignem; VII 281. subiectis ignibus atris conditur in tenebras altum caligine caelum; XI 186. quoi (Laviniae) plurimus ignem subiecit rubor et calefacta per ora cucurrit; XII 65. nunc ite et miseris supponite civibus ignem; XI 119. Achates succepit ‖ suscepit ‖ ignem foliis; I 175. suscito: ſ. sopio. tego: ſ. I, 1. comprendit. tango aras, medios ignis et numina testor; XII 201. ſ. I, 2. tueor: ſ. exstinguo. quid iuvenis, magnum cui versat in ossibus ignem durus amor? G III 258. vito: ſ. I, 1. ardescit. ilicet ignis edax summa ad fastigia vento volvitur; II 758. ſ. colligo. illius (Volcani) atros ore vomens (Caeus) ignis magna se mole ferebat; VIII 199. *vastos umbo vomit aureus ignis; X 271. — 2. hic alii spolia occisis derepta Latinis coniciunt igni; XI 194. congesta robora totasque advolvere focis ulmos ignique dedere; G III 378. omnes corpora saltu ad terram misere aut ignibus aegra dedere; II 566. sin maculae incipient rutilo immiscerier igni, tum . .; G I 454. sacerdos saetas ignibus imponit sacris, libamina prima; VI 246. — 3. (Simylus) laetum consedit ad ignem; Mo 92. omne mihi visum considere in ignis Ilium; II 624. non viderunt moenia Troiae considere in ignis? IX 115. penates, quos mecum ab Troia mediisque ex ignibus urbis extuleram; III 149. hoc erat, alma parens, quod me per tela, per ignis eripis, ut . .? II 664. quid iuvit Argolicos medium (Ascanium) fugisse per

ignis? X 56. Alcides se ipse per ignem praecipiti iecit saltu; VIII 256. genus aequoreum, pecudes pictaeque volucres, in furias ignemque ruunt; G III 244. ille (Proteus) transformat sese in ignemque horribilemque feram fluviumque liquentem; G IV 442.

III. **nach Adjectiv**: quarum (zonarum) una torrida semper ab igni; G I 234.

IV. **nach Substantiven**: 1. (Cyclopes radios) addiderant rutili tris ignis et alitis austri; VIII 430. canebat (Silenus) uti coacta semina terrarumque animaeque marisque fuissent et liquidi simul ignis; E VI 33. — 2. quoi (Apollini) medium freti pietate perignem cultores multa premimus vestigia pruna; XI 787. medias acies mediosque per ignis (viri) invenere viam; VII 296.

V. **Umſtand**: 1. Panchaeis adolescunt ignibus arae; G IV 379. [Troia arserit igni?] II 581. ‡ teguminibus telisque super ‖ ignibus hic telisque asper ‖; Cul 319. dum Argolici vastabant reges casuras inimicis ignibus arces; VIII 375. regina caeco carpitur igni; IV 2. luce palam certum est igni circumdare muros; IX 153. (Cacus) glomerat sub antro fumiferam noctem commixtis igne tenebris; VIII 255. condi: ſ. II, 1. subicio. tunc undique vasti certatim crebris conlucent ignibus agri; XI 209. ex quo me divom pater fulminis adflavit ventis et contigit igni; II 649. proderit admiscere igni pinguia multo defruta; G IV 268. limus ut hic durescit et haec ut cera liquescit uno eodemque igni: sic nostro Daphnis amore; E VIII 81. cui (narciso) gloria formae igne Cupidineo proprios exarsit in artus; Cul 409 (Aeneas) primum Herculeis sopitas ignibus aras excitat; VIII 542. aliis (animis) infectum scelus exuritur igni; VI 742. liquescere: ſ. durescere. si concessus amor noto te macerat igne; Ci 244. intonuere poli et crebris micat ignibus aether; I 90. ut (semina) quamvis igni exiguo properata maderent; G I 196. Sigea igni freta lata relucent; II 312. sequar atris ignibus absens; IV 384. super omnia Caci speluncam adiciunt spirantemque ignibus ipsum; VIII 304. quem (Messapum) neque fas igni cuiquam nec sternere ferro; VII 692. ardentis oculos suffecti (angues) sanguine et igni; II 210. nunc torrete igni fruges, nunc frangite saxo; G I 267. urit Erichthonias Oriens non ignibus arces; Cul 30. — 2. quidam seros hiberni ad luminis ignes pervigilat; G I 291. quem (Luciferum) Venus ante alios astrorum diligit ignis; VIII 590. Turnus medio in crimine caedis et igni terrorem ingeminat; VII 577. ne qua inter sanctos ignis in honore deorum hostilis facies occurrat; III 406 sive illis (terris) omne per ignem excoquitur vitium; G I 87.

ignobilis, ruhmlos, unbekannt, gering: solus (Hippolytus) ubi in silvis Italis ignobilis aevom exigeret; VII 776. neque est ignobile carmen; E IX 38. asperge trita melisphylla et cerinthae ignobile gramen; G IV 63. me alebat Parthenope studiis florentem ignobilis oti; G IV 564. cum saevit animis ignobile volgus; I 149

ignominia, Schmach: (taurus) multa gemens ignominiam plagasque superbi victoris; G III 226.

ignoro, nicht kennen, nicht wiſſen: I. fovit ea volnus lympha longaevos lapyx ignorans; XII 421. sive illa (Scylla) ignorans; Ci 188. — II. mene salis placidi voltum fluctusque quietos ignorare iubes? V 849. mutatam ignorent subito ni semina matrem; G II 268. voltum: ſ. fluctus. — III. neve ignorate Latinos Saturni gentem, haut vinclo nec legibus aequam; VII 202.

ignosco, verzeihen, Nachſicht haben: I. manes: ſ. III. — II. nec turpi ignosce senectae; G III 96. — III. cum subita incautum dementia cepit amantem ignoscenda quidem, scirent si ignoscere manes; G IV 489.

ignotus, unbekannt, fremd: A. ipse ignotus egens Libyae deserta peragro; I 384. vgl. iuvenis. prius ignotum ferro quam scindimus aequor; G I 50. procul Ornytus armis ignotis et equo venator Iapyge fertur; XI 678. quae vos fortuna quietos sollicitat snadetque ignota lacessere bella? XI 254. ut (Turnus) capulum ignotum dextramque aspexit inermem; XII 734. quid si non arva aliena domosque ignotas peteres? IV 312. (Aeneas) nymphasque et adhuc ignota precatur flumina; VII 137. nudus in ignota, Palinure, iacebis harena; V 871. qui (iuvenis) se ignotum venientibus ultro obtulerat; II 59. te ignota ad litora vectum; VII 124. alter (taurus) victus abit longeque ignotis exulat oris; G III 225. hanc super (vallem) planities ignota iacet tutique receptus ‖ recessus ‖; XI 527. recludit thensauros, ignotum argenti pondus et auri; I 359. (pullus) audet ignoto sese committere ponti; G III 78. illum (Arruntem) socii obliti ignoto camporum in pulvere linquent; XI 866. saepe lavos ignotus adedit stelio; G IV 242. (Iuno) classe subegit amissa socios ignotae linquere terrae; V 795. heu, terra ignota canibus data praeda Latinis alitibusque iaces; IX 485. ingentis ignota in veste advenisse viros; VII 167. quae causa subegit ignotas temptare vias? VIII 113. cum subito ignoti nova forma viri miserandaque cultu procedit; III 591. Aeneas sane ignotis iactetur in undis; X 48. — B. haut ignota loquor; II 91.

ilex, Steineiche, Eiche: I. sonat icta securibus ilex; VI 180. — II, 1. nec de concussa tantum pluit ilice glandis; G IV 81. ico: ſ. I. pyra erecta ingenti taedis atque ilice secta; IV 505. — 2. forte sub arguta consederat ilice Daphnis; E VII 1. cum tibi litoreis ingens inventa sub ilicibus sus iacebit; III 390. [iam tibi . . . iacebit]; VIII 43. quod nisi me ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix; E IX 15. pluo de: ſ. I. concutio. — III, 1. apes examina condunt corticibusque cavis vitiosaeque ilicis alvo ‖ alveo ‖; G II 453. ilicis et nigrae species nec laeta cupressus manent ‖ monent ‖; Cul 140. — 2. hic viridem Aenean frondenti ex ilice metam constituit; V 129. — IV, 1. erigi: ſ. II, 1. seco. ipse coruscis cum fremit ilicibus quantus pater Appenninus; XII 702. silva fuit late dumis atque ilice nigra horrida; IX 381. sicubi nigrum ilicibus crebris sacra nemus accubet umbra; G III 334. fuit regis Dercenni terreno ex aggere bustum opacaque ilice tectum; XI 851. est lucos Silari circa ilicibusque virentem plurimus Alburnum volitans; G III 146. talis erat species auri frondentis opaca ilice; VI 209. — 2. ille (iuvencus) ilice sub nigra pallentis ruminat herbas; E VI 54.

Ilia, Rhea Silvia: donec regina sacerdos Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem; I 274. Assaraci quem (Romulum) sanguinis Ilia mater educet; VI 778.

ilia, Weichen, Unterleib, Gingeweide: I, 1. (Sulmo) longis singultibus ilia pulsat; IX 415. invidia rumpantur ut ilia Codro; E VII 26. ima longo ilia singultu tendunt; G III 507. — 2. acta multo perque uterum sonitu perque ilia venit harundo; VII 499. hasta procul egregium Antoren latus inter et ilia figit; X 778.

Iliacus, troiſch: (Iuno) Iliacam aciem et Laurentia castra petivit; X 635. postquam (Dira) acies videt Iliacas atque agmina Turni; XII 861. quicumque Iliacos ferro violavimus agros; XI 255. qui (Helenus) Pergama Iliacamque iugis hanc addidit arcem; III 336. mene Iliacis occumbere campis non potuisse! I 97. steterunt quae (tela) in corpore Graium Iliacis campis; X 335. Iunone secunda hunc cursum Iliacas vento tenuisse carinas; IV 46. iterum revolvere casus da, pater, Iliacos Teucris; X 62. Iliaci cineres et flamma extrema meorum, testor, nec ullas vitavisse vices; II 431. Iliacas igitur classes

atque ultima Teucrum iussa sequar? IV 537. Irim de caelo misit Saturnia Iuno Iliacam ad classem; V 607. nate, Iliacis exercite fatis; III 182. V 725. nec puer Iliaca quisquam de gente Latinos in tantum spe tollet avos; VI 875. Iliacos iterum demens (Dido) audire labores exposcit; IV 78. Actia Iliacis celebrabimus litora ludis; III 280. ter circum Iliacos raptaverat Hectora muros Achilles; I 483. eum primum Iliacas, Danai, venistis ad oras; II 117. bello Iliacos fateor petiisse penates; III 603. (Aeneas) videt Iliacas ex ordine pugnas; I 456. munera praeterea Iliacis erepta ruinis ferre iubet (Aeneas); I 647. Iliaco tumidum qui crescere Thybrim sanguine videbit; XI 393. postquam (Dido) Iliacas vestes notumque cubile conspexit; IV 648. Dardanus, Iliacae primus pater urbis et auctor, advehitur Teucros; VIII 134.

Ilias. Trojerin: I. ad templum non aequae Palladis ibant crinibus Iliades passis peplumque ferebant; I 480. stant circum Iliades crinem de more solutae; III 65. — II. circum maestum Iliades crinem de more solutae; XI 35. ſ. I. stant. — III. arrectae mentes stupefactaque corda Iliadum; V 644. hoc Priami gestamen erat sceptrumque sacerque tiaras Iliadumque labor vestes; VIII 248. mentes: ſ. corda. [haec Iliadum turba et Phrygiis comitata ministris]; II 580.

ilicet. ſogleich, alsbald: ilicet in muros tota discurritur urbe; XI 468. (Cacus) fugit ilicet ocior euro; VIII 223. ilicet obruimur numero; II 424. ilicet infandum cuncti contra omina bellum poscunt; VII 583. ilicet ignis edax summa ad fastigia vento volvitur; II 758.

iligneus, eichen: greges iubebo ‖ iubeto ‖ currentem ilignis potare canalibus undam; G III 330.

Ilione. älteſte Tochter des Priamus: ferre iubet praeterea sceptrum, Ilione quod gesserat olim, maxima natarum Priami; I 653.

Ilioneus. Trojer: I. maximus Ilioneus placido sic pectore coepit: „o regina“. .; I 521. dixerat (Latinus), et dicta Ilioneus sic voce secutus: „rex“. .; VII 212. Ilioneus saxo atque ingenti fragmine montis Lucetium sternit; IX 569. talibus Ilioneus; I 559. — II. sic fatus (Aeneas) amicum Ilionea petit dextra, laevaque Serestum; I 611. — III. talibus Ilionei dictis defixa Latinus obtutu tenet ora; VII 249. illam (matrem) Ilionei monitu et multum lacrimantis Iuli corripiunt; IX 501. iam validam Ilionei navem, iam fortis Achati vicit hiems; I 120.

Ilithyia. Geburtshelferin: perdere saeva ‖ per te sacra ‖ precor per lumina te ‖ luminaque ‖ Ilithyiae, ne . .; Ci 326.

Ilium. Troja: I, 1. postquam cecidit superbum Ilium; III 3. tum omne mihi visum considere in ignis Ilium; II 625. fuit Ilium et ingens gloria Teucrorum; II 325. dique deaeque, quibus obstitit Ilium et ingens gloria Dardaniae; VI 64. nondum Ilium et arces Pergameae steterant; III 109. — 2. Aeneas hoc Ilium et haec loca Troiam esse iubet; V 756. — 3. o divom domus Ilium! II 241. — II. gens Ilium in Italiam portans victosque penates; I 68. — III. quam (loricam) Demoleo detraxerat apud rapidum Simoenta sub Ilio alto; V 251.

Ilius, troiſch: Ilus erat, dum res stetit Ilia regno; I 268. quam (genetricem) miseram tenuit non Ilia tellus mecum excedentem; IX 285. contigimus mamum, qua concidit Ilia tellus; XI 245.

ill- ſ. inl-

ille, jener: A. bei Subſtantiven: I. ohne Zuſatz: ille Achilles; II 540. tune ille Aeneas? I 617. ille Charon; VI 326. hic ille Flaminius Caecilius ‖; Cul 367. ab illo Hectore; II 274. tun Maximus ille es? VI 845. ille Oenus; X 198. ille Paris; IV 215. ille Procas; VI 767. Sabinus ille; Cat X 1. haec ‖ hic ‖ illa Charybdis; III 558. prior illa Fides; Cul 227. illa ego sum Scylla; Ci 409. illa parva Petelia; III 401. illa incluta Roma; VI 781. Simois ille; XI 257. — nunc hos, nunc illos aditus; V 441. ille (advena); XII 263. illam (aesculum); G II 293. ager ille; G II 243. illum (umoris alumnum); Cul 187. ille (amor); Ci 437. ille malus anguis; G III 425. ille (anguis); V 90. VII 349. illi (angues); II 212. hae (animae), illae; VI 320. illae concordes animae; VI 826. ille actus aper; X 707. ille (aper); X 747. illae (apes); G IV 37. 53. 237. A XII 589. *illis (apibus); G IV 236. illa (aquila); XI 755. ille (aquilo); G III 201. illae (arbores); E X 54. ille (Sirius ardor); X 273. illum (arietem); E III 387. huic (arci), illi; VIII 358. illi (asello); Copa 26. illa (avis); V 512. illae (aves); G II 210. III 547. illa in aula; I 140. illum (bovem); E VI 58. calor ille; G I 89. ille campus; VI 872. illo campo; XII 80. illos (campos); VI 441. illis (canibus); G III 406. ille canor; G IV 71. illa (capella); Cul 56. ille caper; E III 24. ille (caper); E IX 25. illis (capris); G III 319. illos (capreolos); E II 43. illa (carmina); III 447. illam (cererem); Mo 43. illa (cerva); IV 72. ille (cervus); VII 491. XII 752. hos (cervos), illos; IV 157. hic iuvenum chorus, ille senum; VIII 287. illa (civis); Ci 538. 541. illae (columbae); VI 199. ille concentus; G I 422. illa ego sum coniunx dicta tibi; Ci 414. quaecumque erit illa (coniunx); Ci 445. illa (Ithaci coniuge); Cul 267. illa copia; Cul 339. illis (corvis); G I 415. illas (corylos); E VII 63. illi (cyeni); I 397. decora illa ‖ alta ‖; II 448. deus ille; E X 61. A V 391. Ci 529. ille (deus); I 719. VI 79. levis ille deus; Ci 158. ille dies; E VIII 8. A II 249. IV 169. IX 759. et ille dies et qui nascentur ab illo; G I 434. die illo; VIII 102. illis diebus; E V 24. A II 342. illa dies; Ci 27. in diem illam; Mo 121. diluvio ex illo; VII 228. illis (divis); E VIII 19. Ci 405. illi domino; Cat VIII 2. illo (domino); Mo 79. illae (equae)); G III 273. [illas (equas)]; G III 269. ille (equus); G III 120. A XI 494. illum (equum); IX 270. illi (equi); X 572. XII 333. illorum (equorum); VII 282. errorem illum; G III 513. haec erat illa fames; VII 128. illa (femina); G III 217. illa ego sum Nisi filia; Ci 411. illam (filiam); VII 54. finibus illis; G I 493. illum (florem); G IV 277. illo (flore); G II 135. ille (fluvius); IX 816. furor ille; Ci 237. hunc illum portendi generum; VII 255. genistae illae; G II 435. ille (genitor); II 705. VI 112. illum (genitorem); VI 110. illi (genitori); II 548. gens illa; G II 125. globus ille; X 373. illa gramina; XII 414. illi greges; G II 378. illis (harpyiis); III 214. illa (hasta); II 52. X 336. 476. 777. 783. illam (hastam); X 772. ille heros; 901. illis (heroibus); E IV 15. illi (horto); Mo 64. illa (imago); X 646. illum (imbrem); G I 374. ille interpres Asilas; X 175. ille (iuvencus); E VI 53. illis (iuvencis); G III 170. ille (iuvenis); III 612. ille iuvenis; VI 760. illum iuvenem; E I 42. illum (iuvenem); G IV 360. illa iuventas; V 398. ille labor; G II 397. labor ille; VI 27. illum (lembum); G I 203. ille leo; IX 793. 796. ille leo XII 5. illam (loricam); V 263. illum ludum; IX 337. illam (lupam); VIII 633. ille (lupus); IX 62. ille lupus; XI 806. illum (lupum); G III 738. illa (machina); II 240. manus illa; X 672. illa (mater), illa; IX 479. illam (matrem); IX 500. illae (matres); V 676. illas (matres); G III 140. militia ex illa; XI 261. illum morem; G IV 197. illi (nato); G IV 417. ab illis (natis); III 98. aliam ‖ illam (navem); I 116. ille (nimbus); XII 453. noctem illam; III 583. Ci 347. illius noctis; II 361. illa nocte; G I 456. A IX 335. illa (nutrix); Ci 384. illae (oleae); G II 420. nec sumptus erat illud opus; Mo 66. horti opus illud erat; Mo 69. illi (oratores); IX 120. illa (ornus); II 628. illas (oves); E X 16.

illo (parente); IX 262. pars illa; III 479. ille (pastor); X 409. illi (pastori); Cul 208. illis (pastoribus); E IX 34. ille (pater); G I 129. 331. A VI 593. pater ille; VII 558. X 875. illi (patri); Ci 524. Cat VIII 5. illa (philomela); G IV 513. illa (pila); IX 712. illis (poculis); E III 43. 47. illa puella; G IV 457. ille puer; E VIII 50. puer ille; E VIII 49. ille puer, ille, ille; Ci 133. illius (pueri); I 683. illi (pullo); G III 79. illa (puppis); X 247. illas (quercus); Cul 136. ille ramus; VI 187. illam (reginam); VIII 709. regionibus illis; G III 531. ille regnator Olympi; II 779. ille (rex); III 53. VII 168. ille (rex), illum; G IV 215. illo sub rege; VIII 324. illis (regibus); VII 174. (abl.) G IV 107. salices illae; G II 435. illud (saxum); XII 899. illa seges; G IV 128. illa seges; illius; G I 47. ille (Ascraeus senex); E VI 70. ille (sol); G I 441. illi (Tarni sorori); XII 140. spolia illa; V 393. X 862. illam (stellam); II 695. ille (sudor); G III 501. illi (tauri); G III 220. A XII 720. illis (tauris); G III 527. illa (tellus); G II 252 tempore illo; G I 469. A VIII 414. illo tempore; G IV 563. Cat IX 37. ex illo tempore; E VII 70. A XI 275. tempore ex illo; I 623. illa (terra), illa, illam; G II 221. illis terris; G I 87. tumulo sub illo; IX 195. ille (turbo), illo; VII 380. illa (vates); III 458. illi (venti); I 55. ver illud erat; G II 338 ille versus; Cat VI 5. hos (versus), illos; E VII 20. illum (verticem); G I 243. his (victis), illis (victoribus); X 757. illi (vigiles) IX 222. ille (vir); I 3. 153. X 693. illa (virga); IV 245 illa virgo; V 609. illa (virgo); XI 764. Ci 71. illam (virginem), illam, illam; Ci 391. illi (virgini); Ci 171. 474. illa vis; X 897. illas vires V 161. hae (vites), illae; G II 92. illa (unda); G I 109. unda illa; G III 362. volnera illa; II 278. illos in usus; Mo 20. — 2. mit Zuſatz: ille horridus alter (rex) desidia; G IV 93. ille, ille, ille idem Minos; Ci 268. quinquaginta illi thalami. II 503. tu ‖ me ‖ illa quidem communis tellus; Ci 441.

B. **bei Adjectiven, Zahlen, Pronomina, Participien:** illi obvius armato; VI 879. hunc illum poscere fata; VII 272. quis ille ramis insignis olivae? VI 808. non illis omnibus arma sonant; VII 685. illi incubuere omnes; VIII 443. perfidus ille reliquit; E VIII 91. solam perfidus ille te colere; IV 421. ille senior succinctus amictu; XII 401. tune ille senectae sera meae requies, postuisti linquere solam? IX 481. unum illud tibi proque omnibus unum praedicam; III 435.

C. **alein und auf Eigennamen bezogen:** a. masc.: I. Singular: 1. ille accipiet; E IV 15. accepit; VIII 388. adgnovit; I 405. advertit; VI 408 aequat; VI 263. aget; VI 836. ait; II 287. audit; E VIII 23. abtulit; IV 28. cadit; XI 668. canit; E VI 84. canebat; IV 13. cedebat; X 794. circumtulit; XII 557. hic rapit, ille cogit; VII 638 colit; E III 61. Cul 87. condebat; XI 246. corripit; VI 421. cumulat; XI 49. curat; E VIII 103. dat; IX 362. dedit; E I 44. VIII 166. dedisset; IX 704. deducit; X 618. deserit; XI 901. dixerat; X 547. distulit; G IV 144. discit; VI 432. dissicit; XII 306. doluit; G II 498. domuit; G II 455. effundit; V 482. eruet; VI 838. erit deus; E I 7. ille niger, tu candidus esses; E II 16 evocat; IV 242. evomit; VIII 251. excitat; VIII 434. exultat; X 812. facit; E VII 23. A XI 49. (?) ille fatur; II 76. ferit; X 349. ferebat; III 490. tulit; IX 577. gratatur; V 39. habeat; IV 26. hausit; I 738. iacuit; V 336. impedit; X 552 incluserat; XII 430. increpat; XII 758. induat XI 440. ingeminans; V 457. ingemuit; VI 482. inquit; E VI 23. X 31. A XII 930. instat; X 196. intorquet; IX 743. invidit; G II 498. ibat; V 75. XII 377. locavit; I 247. lustrabat; VIII 152. maluit; XII 395. manet; X 770. mittit; IV 242. XII 513. miseratus; G I 466. monet; G I 464. nequit; VIII 617. oblitus; V 334. occurrit; XII 535. parabat; IV 238. pependit; I 715. permisit; E I 9. petivit; VI 395. praestet; XI 440. praevidit; V 444. proluit; I 739. propinquat; VI 408. proripit; E III 19. radit; V 169. rapit; X 486. XII 450. redderet; E III 21. reddidit; XI 251. reget; E IV 17. resistit; VII 586. resolvit; VI 421. revisit; VI 899. ruit; XII 291. secat; VI 899. servet; IV 29. silet; II 126. speraus; X 385. subit; X 522 succedet; XII 234. superat; I 348. sustinet; XI 749. tendit; II 220. tenet; I 139. tenebat; IV 331. sustulit; II 152. tondebat; G IV 137. transformat; G IV 440. vertet; G IV 441. videt; E VII 8. vocat; VI 432. volat; I 300. XII 450. volvit; VIII 617. vomit; IX 347. confugere; VIII 492. hic rapit, ille cogit, inducitur, accingitur; VII 638. iactatus; IV 13. movetur; IV 438. tardatur; XI 549. volvitur; IX 414. XI 640. defendier; VIII 493 audax; Cul 270. ille melior, fretus, hic valens; V 430. deus; E V 64. fortunatus, egregius; XI 416. fortunatus; G II 493. prior; V 186. quis? VI 863. elliptiſch; G IV 446. A I 370. II 287. V 394 441. VI 347. 695. IX 219. X 735. 878. XII 894. 945. — 2. illum flesse ‖ flevisse ‖; G IV 407. accipit; VII 209. *illum accepere; XI 567. adfecit; XII 351. adloquitur; I 227 hunc rapuit, illum amavit: Cul 300. aspiceres; VIII 649. aspice; XI 374. audit; IV 83. cepit; VIII 363. complectitur; I 693. corripuit; I 44. dedit; XII 342. ducunt; V 468. edunt; E VIII 43. educat; Cul 13. excipit; III 330. tulit; II 554. flexit; G II 495. flectes; G IV 398. illum flevere, illum fleverunt; E X 13. infixit; I 44. insequitur; II 529. lincunt; XI 865. possunt mutare; E X 64. obtruncat; III 330. obtrumcat illum. hunc; X 750. poscit; X 661. promisit; IV 227. risere; V 181. spectat; G I 95. spoliavit; VI 168. terrent; Cul 331. turbat; XII 70. velat; Cul 72. vidit; G IV 500. videt; IV 83. vindicat; IV 227. elliptiſch; E III 25. — 3. illius aram; E I 7. ignis; VIII 198. voltus; E I 63. ergo; VI 670. — 4. attulit illi; XII 617. illi colitur, ille colit, illi adsunt ‖ adſiant ‖, illi adest; Cul 86. adluit; Ci 106. agitabo; G III 17. dixerit; E VI 67. dicite; Cat I 6. non illi, sed mihi datum; I 138. dederat; X 172. fecerat; XI 73. fluant; E III 89. filius huic, illi comes ibat Achates; VIII 466. mittimus; E IX 6. comitem misit; II 86. occurrit; VI 479. X 219 parārit; E VI 79. pependit; IX 754. redibant; VII 528. solvontur; XII 951. stabunt; X 464 ensis erat; IV 261. decus, solamen erat; X 858. longe erit; XII 52 male sit; Cat II 4. vacabant; Mo 56. sunt gratae; Cul 76. mea carmina curae; E III 61. fas; G IV 358. quartus pater; X 619. tiliae, pinus; G IV 141. deus colitur; Cul 86. — 5. illo segnior; IV 149. (?) tu nunc eris alter ab illo; E V 49. (mons) Misenus ab illo dicitur; VI 234. — II. Plural: 1. illi accingunt; I 240. egere; VIII 118. agebant; XI 445. apparent; II 420. hic, illi certant; X 130. contulerant; X 146. dant; XII 172. invadunt; XII 710. notant, libant; XII 172. reposcent; II 139. runnt; XI 461. tendunt hi, illi; X 355 tenebant; XI 120. tollunt; G IV 174. A VIII 452. vident; VI 162. illi vigeant: ego . .; Cul 372. tendere, celerare, fidere; IX 377. — 2. illos putavi facturos; Ci 421. accipiebat; III 353. hos accipit, illos; VI 315. elusit; G I 226. interclusit; II 110. inveris; X 32. invere; X 319. manent; X 438. reddit; II 259. secuntur; IX 162. terruit; II 110. per illos excedens vestigia fecit; G II 473. — 3. illorum ludo; E VII 17. — 4. illis ‖ illic ‖ opponere; X 239. sunt tela; VII 730. sunt sua funera; XI 422.

b. **femin.:** 1. [illa abdiderat sese]; II 571. agitabat; G IV 533. attollit; VII 561. celebrabat ‖ celebrat ‖; IV 641. concitat ‖ fluctuat ‖; IV 564. (Scylla) se condidit; V 242. deficit; IV 688. derigit ‖ dirigit ‖; XI 653. (dixerit); Cat IX 26. circum ducebat; VI 517. extulerat; I 650. fert; I 500. (Chimaera) fremens:

VII 787. (Scylla) fugit; V 242. ignoraus; Ci 188. inquit; G IV 494. Ci 257. insonuit; XI 595. [illa nabat]; G IV 506. praeferat; E III 4. reliquit; VI 512. resistit; XI 710. rumpebat; IV 553. sciat; V 788. secat; G I 406. 409. Ci 538. 541. signabat; Cul 289. tenebat; VI 469. tradit; XI 709. trahit; XI 816. traicit; XI 684. versat; IV 563. volaret; VII 808. volat; XII 855. adsueta; VII 805. fertur; XII 855. 2. illam esse aerumnis Ulixi; Ci 58. accepit; Ci 513. aspiciunt; IV 663. (Pristim) fert; V 219. genuit; Ci 67. miratur; VII 812. *illam optavere; XI 581. perhibent; Ci 54. (Famam) progenuit; IV 178. prospectat; VII 812. videre; Ci 510. — 3. illius arma; I 16. — 4. illi abstulerat; IV 698. sonitum fecerat; Ci 221. respondet curis; VI 473. gens illi (Mantuae) triplex; X 202. qui spiritus; V 648. ubi templum; I 416. quid cum sedibus? Ci 513.

c. uentr.: I. 1. nec sopor illud erat; III 173. hoc illud fuit? IV 675. satis est; Cat IV 11. — 2. illud te obtestor; XII 819. — 3. ex illo; II 169. VIII 268. XII 32. — II, 1. andüt illa; X 424. — 2. illis spretis; Cul 59.

D. **alte Formen**: I. olli (agrestes); VII 506. olli (inveni); VII 458. olli (primi); XI 236. — II, **a.** masc.: I. olli astitit; V 10. datur; V 284 fata est; VI 321. reluxit; XII 300. respondit; XII 18. risit; V 358. solvit; XII 867. stetit; XII 537. subridens; IX 740. urget; X 745. XII 309. — 2. olli adsistunt; XII 788. fatigant; VIII 94. procumbunt; V 197. tendunt; VIII 594. discurrere; V 580. — 3. aurea caesaries ollis; VIII 659. — **b.** femin.: olli est ingressa; IV 105. subridens oscula libavit; I 254. subridens; XII 829.

illic, dort; I. illis ‖ illic ‖ sera rubens accendit lumina Vesper; G I 251. illic res Italas Romanorumque triumphos fecerat Ignipotens, illic genus omne futurae stirpis ab Ascanio; VIII 626. illic res laetae regnumque et regia coniunx parta tibi; II 783. illic fas regna resurgere Troiae; I 206. illic, ut perhibent, aut intempesta silet nox semper, aut . .; G I 247. illic clausa tenent stabulis armenta; G III 352. hic segetes, illic veniunt felicius uvae; G I 54. — II. (tellurem) tenui sat erit suspendere sulco, illic, officiant laetis ne frugibus herbae, hic .:; G I 69. illic saltus ac lustra ferarum; G II 471.

illinc, von dort: non illinc narcissus abest; Cul 408. cum quercum Alpini boreae nunc hinc nunc flatibus illinc ernere inter se certant; IV 442. sus hinc atque illinc umeros ad volnera durat; G III 257. hinc movet Euphrates, illinc Germania bellum; G I 509. hinc erat oppositus contra ‖ conto ‖ Telamonius heros, et illinc Hector erat; Cul 316.

illuc, dorthin; ſ. **huc** divido, fero; VIII 229. flecto, muto, pando, pendeo, retexo, verso, volvo (S. 303, a.).

illudo ſ. inludo.

Illyricus, illyriſch: sive oram Illyrici legis aequoris; E VIII 7. Antenor potuit mediis elapsus Achivis Illyricos penetrare sinus; I 243.

Ilva, Inſel Elba: Ilva trecentos (dederat iuvenes) insula inexhaustis Chalybum generosa metallis; X 173.

Ilus, A. Sohn des Tros: Ilus erat, dum res stetit Ilia regno; I 268. hic Ilusque Assaracusque et Troiae Dardanus auctor; VI 650. — B. Rutuler: hoc spatium tantumque morae fuit Ilo; Ilo namque (Pallas) procul validam derexerat ‖ direxerat ‖ hastam; X 401.

imago, Bild, Abbild, Geſtalt, Erſcheinung, Schatten, Traumbild, Vorſtellung, Echo: I, 1. continuo pugnae accendit maioris imago; XII 560. infelix simulacrum atque ipsius umbra Creusae visa mihi nota maior imago (?) tum sic adfari et curas his demere dictis; II 773. tua me, genitor, tua tristis imago saepius occurrens haec limina tendere adegit; VI 695. me patris Anchisae admonet in somnis et turbida terret imago; IV 353. Saturnusque senex lanique bifrontis imago vestibulo astabant; VII 180. maior Martis iam apparet imago; VIII 557. attollit; ſ. nudat. cape dona extrema tuorum, o mihi sola mei super Astyanactis imago; III 489. hue sese trepida Aeneae fugientis imago conicit in latebras; X 656. mihi Cassandrae per summum vatis imago ardentis dare visa faces; V 636. demit: ſ. adfatur. ter frustra comprensa manus effugit imago, par levibus ventis volucrique simillima somno; II 793. ter . . . ‖par . . . somno]; VI 701. ut leo advolat: haut alia est Turni venientis imago; X 456. ubique pavor et plurima mortis imago; II 369. primas laeta ante acies exultat imago inritatque virum telis et voce lacessit. instat cui Turnus: illa dato vertit vestigia tergo; X 643. si numquam fallit imago; E II 27. tum levis haut ultra latebras iam quaerit imago, sed sublime volans nubi se immiscuit atrae; X 663. inritat; ſ. exultat. nunc magna mei sub terras ibit imago; IV 654. haec inter tumidi late maris ibat imago aurea; VIII 671. lacessit: ſ. exultat. nil, ‖ in ‖ quo falsa tamen lateat pietatis imago; Ci 263. si te nulla movet tantae pietatis imago; VI 405. ipsa in somnis inhumati venit imago coniugis; ora modis attollens pallida miris crudelis aras traiectaque pectora ferro nudavit caecumque domus scelus omne retexit; I 353. hic (occurrit) inclutus armis Parthenopaeus et Adrasti pallentis imago; VI 480. ſ. adigit. praestans: ſ. III. quaerit: ſ. immiscet. ubi vocis offensa resultat imago; G IV 50. retegit: ſ. nudat. animum patriae strinxit pietatis imago; IX 294. ſ. subit. subiit cari genitoris imago; II 560. mentem patriae subiit ‖ strinxit ‖ pietatis imago; X 824. terret: ſ. admonet. venit: ſ. nudat. vertit: ſ. exultat. videtur: ſ. adfatur, dat. volat: ſ. immiscet. — 2. Vocativ: ſ. 1. capit. — II, 1. comprendo: ſ. I, 1. effugit. offendo: ſ. I, 1. resultat. sole repercusso aut radiantis imagine lunae; VIII 23. — 2. insto: ſ. I. 1. exultat. — III. illa (capella) imminet in rivi, praestantis imaginis, undam ‖ irrigui praestanti marginis ulvae ‖; Cul 57. — IV, 1. genitoris imagine capta (Dido); IV 84. opstipuit varia confusus imagine rerum Turnus; XII 665. (Aeneas) rerum ignarus imagine gaudet; VIII 730. quid natum totiens falsis ludis imaginibus? I 408. abl. comp. ſ. I, 1. adfatur. — 2. tennis sine corpore vitas volitare cava sub imagine formae; VI 293. Sabinus vitisator, curvam servans sub imagine falcem (astabat); VII 179.

Imaon, Arkadier: dum texit Imaona Halaesus; X 424.

imbellis (inb.), unkriegeriſch, mutlos: Caesar, qui inbellem avertis Romanis arcibus Indum; G II 172. quid quae inbelles dant proelia cervi? G III 265. senior telum inbelle sine ictu coniecit; II 544.

imber, Regen, Platzregen: I. vesper ubi aut hibernus agit (aves) de montibus imber; G IV 474. mihi caeruleus supra caput astitit imber noctem hiememque ferens; III 194. olli (Aeneae) caeruleus . . . ferens; V 10. frigidus agricolam si quando continet imber; G I 259. non hiemes illam (aeseulum), non flabra neque imbres convellunt; G II 293. donec (animalia) ut aestivis effusus nubibus imber erupere; G IV 312. suspecti tibi sint imbres; G I 443. triste lupus stabulis, maturis frugibus imbres; E III 80. fert: ſ. astat. ingeminant austri et densissimus imber; G I 333. it toto turbida caelo tempestas telorum ac ferreus ingruit imber; XII 284. numquam inprudentibus imber obfuit; aut illum surgentem vallibus imis aeriae fugere grues, aut . .; G I 373. ubi frigidus imber altius ad vivom persedit; G III 441. seu turbidus imber (saxum) proluit; XII 685. ruit aethere toto turbidus imber aqua densisque nigerrimus austris; V 696. *tantus se nubibus imber ruperat; XI 548. surgit: ſ. obest. quantus ab occasu veniens pluvialibus haedis verberat imber humum; IX 669. (Iopas) canit, unde imber et ignes; I 743. — II, 1.

laxis laterum compagibus omnes (naves) accipiunt inimicum imbrem rimisque fatiscunt; I 123 iuvat imbribus actis progeniem parvam revisere; G I 413. nec metuit actum caelo magnis aquilonibus imbrem; G II 334. qui (di) satis largum caelo demittitis imbrem; G I 23. effundo: ſ. **effundo** imbrem (3 St.) E. 200. b. fugio: ſ. 1. obest. ipse amicos inriget imbris; G IV 115. metuo: ſ. ago. maxumus agricolis pelagoque parabitur imber; G I 429. lupus ventos perpessus et imbris; IX 60. tris imbris torti radios, tris nubis aquosae addiderant (Cyclopes); VIII 429. nisi vobis vocaveris imbrem ‖ umbram ‖; G I 157. — 2. nec minus ex imbri soles et aperta serena prospicere poteris; G I 393. — III. serite hordea campis usque sub extremum brumae intractabilis imbrem; G I 211. — IV, 1. radii: ſ. II. 1 torqueo. — 2. hoc effusos munimen ad imbres; G II 352. — V. extremae (zonae) glaeie coneretae atque imbribus atris; G I 236. Iuppiter laeto descendet plurimus imbri; E VII 60. tum pater omnipotens fecundis imbribus aether descendit; G II 325. cum effusis imbribus atra tempestas sine more furit; V 693. saepe foedam glomerant tempestatem imbribus atris collectae ex alto nubes; G I 323. inmitti expertae fulmine et imbre Iovem; Cat IX 34. adsidue cui (Atlanti) piniferum caput et vento pulsatur et imbri; IV 249.

Imbrasides, Sohn des Imbraſus: I. rara muros cinxere corona Asius Imbrasides Hicetaoninsque Thymoetes; X 123. — II. (Turnus Neci dedit) eminus ambo Imbrasidas, Glaucum atque Laden, quos Imbrasus ipse nutrierat Lycia paribusque ornaverat armis; XII 343.

Imbrasus, Lykier: ſ. **Imbrasides,** II.

imbrex, Hohlziegel: hunc (locum) angustique imbrice tecti parietibusque premunt artis; G IV 296.

imbrifer, Regen bringend: cum ruit imbriferum ver; G I 313.

imbuo, benetzen: illius aram saepe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus; E I 8. ubi (dea) sanguine bellum imbuit; VII 542. quae fors prima dedit sanguis novos imbuit arma; VII 554.

imitabilis, nachahmbar: (Salmoneus) demens, qui nimbos et non imitabile fulmen simularet; VI 590.

imitor, nachahmen: mecum una in silvis imitabere Pana canendo; E II 31. saltantis satyros ‖ Satyros ‖ imitabitur Alphesiboeus; E V 73. matres robore duro stipitibus ferrum sudibusque imitantur obustis praecipites; XI 894. *[dum (Salmoneus) flammam Iovis et sonitus imitatur Olympi]; VI 586. velut patrios inmitatus honores apex; Ci 500. hic (est) herba turis opes priscis imitata Sabina ‖ Sabinis ‖; Cul 404. pocula laeti fermento atque acidis imitantur vitea sorbis; G III 380. quam (reginam) tota cohors imitata relictis ad terram defluxit equis; XI 500. quoi (terrae) putre solum (namque hoc imitamur arando); G II 204. vox auditur fractos sonitus imitata tubarum; G IV 72. citharae voces imitatus acutas lapis; Ci 107.

immanis, ſchrecklich, furchtbar, wild, gewaltig, ungeheuer, unermeßlich: A. Pygmalion, scelere ante alios immanior omnis; I 347. nec longe Cissea durum immanemque Gyan (Aeneas) deiecit Leto; X 318. vinctus sedet immanis serpentibus Otos; Cul 234. pius Aeneas arces horrendaeque procul secreta Sibyllae, antrum immane petit; VI 11. immania cuius (Neptuni Proteus) armenta et turpis paseit sub gurgite phocas; G IV 394. si super immane barathrum cernatur; VIII 245. Cerberus adverso recubans immanis in antro; VI 418. tum variae comitum facies, immania cete; V 822. trepida et coeptis immanibus effera Dido; IV 642. immanis columnas rupibus excidunt, scaenis decora alta futuris; I 428. postrema immani corpore pistrix; III 427. idem (Dares) victorem Buten immani corpore pereulit; V 372. hic Aloidas geminos immania vidi corpora; VI 582. tum reges asperque immani corpore Thybris; VIII 330. aequoreae pristes, immania corpora ponti, undique conveniunt; Ci 451. tris (naves) Notus abreptas in saxa latentia torquet, dorsum immane mari summo; I 110. quo molem hanc immanis equi statuere? quis auctor? II 150. (apparent) campi Geloi immanisque Gela fluvii cognomine dicta; III 702. Mars perdere gentem immanem Lapithum valuit; VII 305. quinquaginta atris immanis hiatibus hydra saevior intus habet sedem; VI 576. satis immanis dentibus hydri; G II 141. illa quidem immanem ante pedes hydrum moritura puella non vidit; G IV 458. (Turnus) immani concitus ira ruit . . ; IX 694. conlapsa ruunt immania membra; IX 708. adgnoscunt faciem invisam atque immania membra turbati subito Aeneadae; IX 734. immanem Teucri molem volventque ruuntque; IX 516. immani mole secuta; IX 542. noctem illam tecti silvis immania monstra perferimus; III 583. ausi omnes immane nefas ausoque potiti; VI 624. quae vis (te) immanibus applicat oris? I 616. (Entellus) in medium geminos immani pondere caestus proiecit; V 401. (Turnus) rapiens immania pondera baltei; X 496. *Invidia metuens ‖ metuet ‖ tortos Ixionis anguis immanemque rotam; G III 39. tenet ille immania saxa, vestras, Eure, domos; I 139. ut (Cacus) ruptis immane catenis deiecit saxum; VIII 225. (Centaurus) saxum undis immane minatur arduus; X 196. (Turnus) se nec cognoscit euntem tollentemve manu saxumve ‖ saxumque ‖ immane moventem; XII 904. immanis vario maculatus corpore serpens; Cul 164. ter secum Troïus heros immanem aerato circumfert tegmine silvam; X 887. spelunca alta fuit vastoque immanis hiatu; VI 237. ipse (Aventinus) pedes, tegimen torquens ‖ tergusque (indutus) ‖ immane leonis; VII 666. *telum immane manu valida quod forte gerebat ‖ ferebat ‖ bellator; XI 552. (Aeneas) telum immane manu quatiens; XII 442. (Iarbas) templa Iovi centum latis immania regnis, centum aras posuit; IV 199. (Daedalus) tibi, Phoebe, posuit immania templa; VI 19. sic fatus (Aeneas) tergum Gaetuli immane leonis dat Salio; V 351. (Cerberus) immania terga resolvit fusus humi; VI 422. ſ. tegimen. qui Rutulum regem incluserit urbi, immanem veluti pecora inter inertia tigrim; IX 730. hunc (Aulesten) vehit immanis Triton; X 209. tu quoque nunc stares immanis truncus in armis, Turne; XI 173. pater omnipotens (Salmonea) praecipitem immani turbine adegit; VI 594. Phoebi nondum patiens immanis in antro bacchatur vates; VI 77. (Turnus) dividit inpubes immani volnere malas; IX 751. rostro immanis voltur obunco immortale iecur tondens; VI 597. — B. ille (Turnus) ruenti Hyllo animisque immane frementi occurrit; XII 535. leo ceu gaudet, hians immane; X 726. ut (fluctus) volutus ad terras immane sonat per saxa; G III 239. Tyrrhus rapta spirans immane securi; VII 510.

immaturus, unzeitig: quod si immatura manebat mors gnatum; XI 166.

immedicabilis (inm.), unheilbar: quam (sagittam) Parthus sive Cydon, telum immedicabile, torsit; XII 858.

immemor (inm.), uneingedenk, vergeßlich, acht los, sorglos: I. (Orpheus) Eurydicen immemor heu victusque animi respexit; G IV 491. instantus tamen immemores caecique furore; II 244. galea Euryalum sublustri noctis in umbra prodidit immemorem; IX 374. tolerabilibus curis haec immemor audis; Cul 379. scilicet immemores (animae) super ‖ supera ‖ ut convexa revisant rursus; VI 750. hic me immemores socii vasto Cyclopis in antro deseruere; III 617. — II. nec regia Iuno immemor est nostri; VII 439. ille (Protens) suae non immemor artis transformat sese; G IV 440. immemor herbarum quos

(pastores) est mirata iuvenca certantis; E VIII 2. labitur infelix studiorum atque immemor herbae victor equos; G III 498. cetera (praemia) reddet integer aevi Ascanius, meriti tanti non immemor unquam; IX 256. veterum non immemor ille (Aeestes) parentum gratatur reduces; V 39. nunc hiemem inter se luxu, quam longa, fovere regnorum immemores; IV 194.

immensus (imm.) unermeßlich, unendlich, ungeheuer, maßlos: A. (Cyclops) iacuit per antrum immensus; III 632. nos immensum spatiis confecimus aequor; G II 541. tris notus hibernas immensa per aequora noctes vexit me violentus aqua; VI 355. saepe etiam immensum caelo venit agmen aquarum; G I 322. (Polyphemus) clamorem immensum tollit; III 672 immensus surgens ferit aurea clamor sidera; XI 832. vincet amor patriae laudumque immensa cupido; VI 823. quid ego immensi memorem studia ista laboris? Cat IX 41. an deus immensi venias maris; G I 29. iam maris immensi prolem fluctus prohuit; G III 541. illius (segetis) immensae ruperunt horrea messes; G I 49. hanc tamen immensam Calchas attollere molem iussit; II 285. immensas trahi nubes; G IV 557. nec rapit immensos orbis per humum augnis; G II 153. tranquilla per alta immensis orbibus angues incumbunt pelago; II 204. (Aeneas) aspectans silvam immensam; VI 186. pars cetera sinuat immensa volumine terga; II 208. Anchisiades hue illue vinclorum immensa volumina versat; V 408 urbes: s. B. — B. infelix (Amata) immensum ‖ immensam ‖ sine more furit lymphata per urbem; VII 377.

immergo (imm.), eintauchen, verſenken: me vasto immergite ponto; III 605. si forte morantis (apes) sparserit aut praeceps neptuno immerserit eurus; G IV 29. aemulus exceptum Triton, si credere dignum est, inter saxa virum spumosa immerserat unda; VI 174.

immeritus (imm.), unverdient, ſchuldlos: (Roma) multa, neque iumeritis, donavit praemia alumnis; Cat IX 39. quid immeriti crimen habent cyathi? Cat XI 4. saepe (vir) immerito furens dicit convicia fumo; Mo 110. postquam res Asiae Priamique evertere gentem immeritam visum superis; III 2.

immineo, herüberragen, bedrohen, bedrängen, trachten: hue imminet, omnis derigit ‖ dirigit ‖ hue sensus; Cul 90. illa (capella) imminet in rivi, praestantis imaginis, undam ‖ irrigui praestanti marginis ulvae ‖; Cul 57. iam ascendebant collem, qui plurimus urbi imminet; I 420. exercitus: s. hostis. qua globus imminet ingens; IX 515. muris iterum imminet hostis nascentis Troiae [nec non exercitus alter]; X 26. imminet Ida super, profugis gratissima Teucris; X 158. silvis scaena coruscis desuper horrentique atrum nemus imminet umbra; I 165. hic candida populus antro imminet; E IX 42. scaena: s. nemus. quo super ‖ quos super, euique usque atra silex iam iam lapsura cadentique imminet adsimilis; VI 603.

immisceo (imm.), einmiſchen, einmengen, vereinigen (inf. immiscerier: s. crabro): vadimus immixti Danais haut numine nostro; II 396. sic fatus (Mercurius) nocti se immiscuit atrae; IV 570. Arruns contentus fuga mediis se immiscuit armis; XI 815. aut asper crabro imparibus se immiscuit armis, aut dirum tiniae genus; G IV 245. (imago) sublime volans nubi se immiscuit atrae; X 664. prorupit ‖ iuvenis seseque immiscuit armis; X 796. sin maculae incipient rutilo immiscerier igni; G I 454. immiscent manus manibus pugnamque lacessunt; V 429. ut (Aeneas) immiscet preces; X 153.

immitis (imm.), wild, hart, grauſam: (Saturnia) Troas, reliquias Danaum atque immitis Achilli, arcebat; I 30. serva reliquias Danaum atque immitis Achilli; III 87. ipsas (apes) volantis ore ferunt (volueres) dulcem nidis immitibus escam; G IV 17. immitis rupta tyranni foedera; G IV 492. quod sic patriam carosque penates hostibus immitisque addixi ignava ‖ ignara ‖ tyranno; G 420.

immitto (imm.), hineinſchicken, loslaſſen, ſchleudern, erregen, veranlaſſen, pass. eindringen, wachſen: rumpunt aditus primosque trucidant immissi Danai; II 495. nec (Volcens conspicit) quo se ardens immittere possit; IX 421. Mars immisit Fugam Teucris atrumque Timorem; IX 719. superis immissa repente Allecto; X 40. immitti expertae fulmine et imbre Iovem; Cat IX 34. qua Tyrrhenus fretis immittitur aestus Avernis; G II 164. cum Karthago Romanis arcibus exitium magnum atque Alpes immittet apertas; X 13. floribus austrum perditus et liquidis immisi fontibus apros; E II 59. ubi frigidus annus trans pontum fugat (aves) et terris immittit apricis; VI 312. austrum: s. apros. dira inluvies immissaque barba; III 593. hos (cervos) non immissis canibus agitant; G III 371. saepe etiam densos immittere corpus in hostes; Cat IX 49. (sacerdos) se promittit aliis (mentibus) duras immittere curas; IV 488. cum Mavors furentis bella movens immittit equos; XII 333. exitium: s. Alpes. cum immisae ferae silvis et sidera caelo; G II 342. immissis pars caeca et concita frenis arietat in portas; XI 889. videbatur regina laxos iam iamque immittere funis; VIII 708. furit immissis Volcanus habenis transtra per et remos; V 622. (Aeneas) classi immittit habenas; VI 1. *(Metabus) adducto contortum hastile lacerto immittit; XI 562. si immissis ruat hostibus omnis Karthago; IV 669. immisi diversis partibus ignes arentem in silvam; XII 521. velut dispersa immittit silvis incendia pastor; X 406. nec sic immissis aurigae undantia lora concussere iugis; V 146. si trepident immisso lumine manes; VIII 246. palmes laxis per purum immissus habenis; G II 364. deinde feraces plantae immittuntur; G II 80. ratem saevis vadis immittite syrtis; X 678. velis immitte rudentis; X 229. sidera: s. feras. cura rumpere claustra manu sociosque immittere portis; IX 158. tantum effata (vates) furens antro se immisit aperto; VI 262.

immo, im Gegenteil, vielmehr: immo haec (carmina) experiar; E V 13. immo ego Sardoniis videar tibi amarior herbis, si . .; E VII 41. immo haec, quae Varo necdum perfecta (Menaleas) canebat; E IX 26. „immo age dic, hospes, insidias“ inquit „Danaum“; I 753. immo ubi defunctae (carinae) finem portusque tenebunt Ausonios olim, mortalem eripiam formam; IX 98. „immo ego vos“ excipit Ascanius „per magnos penatis obtestor“; IX 257. „immo“ ait, „o cives“ arrepto tempore Turnus, „cogite concilium“; XI 459.

immobilis, unbeweglich, unbewegt, ruhig: defixa Latinus obtutu tenet ora soloque immobilis haeret; VII 250. stabat Aeneas magno iuvenum et maerentis Iuli concursu, lacrimis immobilis; XII 400. ardet inexcita Ausonia atque immobilis ante; VII 623. dum domus Aeneae Capitoli immobile saxum accolet; IX 448.

immoderatus (imm.), unmäßig; immoderata pati iam frigora iamque calores; Cat IX 45

immolo, opfern, töten: I. lapsum (Haemonidem Aeneas) superstans immolat; X 541. Pallas te hoc vulnere, Pallas immolat; XII 949 — I. inferias quos (invenes Aeneas) immolet umbris; X 519.

immorior, ſterben: copia immoritur super fluctus et saxa Capherei; Cul 354.

immortalis (imm.), unſterblich, unvergänglich: *immortalis ego? XII 882. genus immortale manet; G IV 208. mortaline manu factae immortale carinae fas habeant? IX 95. rostro immanis

voltur obunco immortale iecur tondens; VI 598. Caesar dis Italis votum immortale sacrabat; VIII 715.

immotus, unbewegt, unverändert, ruhig, fest: stat gravis Entellus nisuque immotus eodem; V 437. ſ. coniunx. si mihi non animo fixum immotumque sederet, ne vellem . .; IV 15. (aesculus) immota manet, multosque nepotes vincit; G II 294. illa (carmina) manent immota locis neque ab ordine cedunt; III 447. immota manet fatis Lavinia coniunx; VII 314. manent immota tuorum fata tibi; I 257. ille (Aeneas) Iovis monitis immota tenebat lumina; IV 331. mens immota manet, lacrimae volvuntur inanes; IV 449. portus ab accessu ventorum immotus et ingens ipse; III 570. saepe sub immotis praesepibus mala tactu vipera delituit; G III 416. ille (Latinus) velut pelagi rupes immota resistit; VII 586. (rupes) ipsa immota manens; X 696. quam (tellurem) arquitenens immotam coli dedit et contemnere ventos; III 77. tranquillo silet immotaque attollitur unda campus; V 127.

immugio (inm.), erdröhnen, erſchallen: quo (clamore) curvis immugiit Aetna cavernis; III 674. maesto immugit regia luctu; XI 38.

immulgeo (inm.), hineinmelken: *(Metabus) teneris immulgens ubera labris; XII 572.

immundus, unrein, unſauber, widrig: neve (pudeat) effetos cinerem immundum iactare per agros; G I 81. harpyiae diripiunt dapes contactuque omnia foedant immundo: III 228. iuvenis pronus in ipso concidit immundoque fimo sacroque cruore; V 333. Latinus canitiem immundo perfusam pulvere turpans; XII 611. ardentes papulae atque immundas olentia sudor membra sequebatur; G III 564. non ore solutos immundi meminere sues iactare maniplos; G I 400.

immunis, untätig, frei: immunis sedens aliena ad pabula fucus; G IV 244. (Aeneas) aspicit urbem immunem tanti belli atque impune quietam; XII 559.

immurmuro (inm.), rauſchen: frigidus ut quondam silvis immurmurat auster; G IV 261.

impacatus (inp.), unruhig: nunquam incursus luporum aut inpacatos a tergo horrebis Hiberos; G III 408.

impar (inp.), ungleich, nicht gewachſen, ungerade: Troilus infelix puer atque impar congressus Achilli; I 475. asper crabro imparibus se immiscuit armis; G IV 245. nunc iuvenem imparibus video concurrere fatis; XII 149. numero deus impare gaudet; E VIII 75. Ci 373. Rutulis inpar ea pugna videri iandudum; XII 216. si qua fors adiuvet ausum viribus imparibus; X 459. tempore non alio uris imparibus ductos alta ad donaria currus; G III 533.

impastus (inp.), hungrig, gefräßig: inpastus ceu plena leo per ovilia turbans mandit pecus; IX 339. inpastus tabula alta leo ceu saepe peragrans gaudet; X 723. pisces inpasti volnera lambent; X 560.

impatiens (inp.), nicht ertragend: sonipes alta iactat volneris inpatiens arrecto pectore crura; XI 639.

impavidus (inp.), furchtlos, unerſchrocken: ille (aper) inpavidus partis cunctatur in omnis; X 717. qualis leo fixum latronis inpavidus frangit telum; XII 8. pueros lambere matrem impavidos; VIII 632.

impedio, verſchlingen, verbinden, hemmen, hindern, verſagen: I. qnamquam tardata ‖ tardante sagitta interdum genua impediunt cursumque recusant; XII 747. — II Euryalum tenebrae ramorum onerosaque praeda impediunt: IX 385. ne qua mora ignaros impediat; XI 21. ille (Aeneas) reducta loricam clipeique ingens onus impedit hasta; X 553. alternos orbibus orbes impediunt; V 585. ingentem clipeum informant septenosque orbibus orbes impediunt; VIII 449. haut alio Teucrum nati vestigia cursu impediunt; V 593. fragmina remorum quos (viros) et fluitantia transtra impediunt; X 307.

impello (inp.), ſtoßen, bewegen, treiben, forttreiben, antreiben, reizen: I. quae mens tam dira, miserrime coniunx, impulit his cingi telis? II 520. impulerat (Laocoon) ferro Argolicas foedare latebras; II 55. — II. pater ipse manu magna Portumnus euntem (Cloanthum) impulit; V 242. (Aeneas) Italiam petiit Cassandrae impulsus furiis; X 68. ne me ad talis impellite pugnas; XI 278. solus hic animum labantem impulit; IV 23. qua (parte) saxa rotantia late impulerat torrens arbustaque diruta ripis; X 363. [ut (Turnus) impulit arma]; VIII 3. iterum maternas impulit auris luctus Aristaei; G IV 349. arrectas impulit auris confusae somus urbis et inlactabile murmur; XII 618. triplici pubes quam (Chimaeram) Dardana versu impellunt; V 120. eadem (carmina) verso tenuis cum cardine ventus impulit; III 449. praediscere, quando infidum remis impellere marmor conveniat; G I 254. cavom conversa cuspide montem impulit in latus; I 82. regina deum morantis impulit ipsa manu portas; VII 621. (Cymodocea) dextra discedens impulit altam haut ignara modi puppim; X 246. date tela, impellite remos! IV 594. nervo per nubem impulsa sagitta; XII 856. (silicem Tirynthius) imis avolsam solvit radicibus; inde repente impulit; VIII 239. turrim adgressi ferro circum convellimus altis sedibus impulimusque; II 465. hoc geritur zephyris primum impellentibus undas; G IV 305. rudis enitnit impulso vomere campus; G II 211. — III. quid dolens regina deum tot volvere casus insignem pietate virum, tot adire labores impulerit; I 11. — IV. cum rota praecipitem (Phegea) et procursu concitus axis impulit effunditque solo; XII 380. (Scylla) horribili praeceps impellitur oestro, ut . .; Ci 184.

impendeo (inp.), bevorſtehen, drohen: nec a stabulis pluvia impendente (apes) recedunt longius; G IV 191. saepe etiam stellas vento impendente videbis praecipites caelo labi; G I 365.

impendo (inp.), aufwenden, verwenden, part. ſtark: (Anna) his dictis impenso ‖ incensum ‖ animum flammavit ‖ inflammavit ‖ amore; IV 54 (?) et dubitant homines serere atque impendere curam? G II 433. omnis impendunt curas denso distendere pingui, quem (equum) . .; G III 124. scilicet omnibus (arboribus) est labor impendendus; G II 61. tu modo praecipuum iam inde a teneris impende laborem; G III 74.

impensa (inp.), Aufwand: nihil omnibus actum tantorum impensis operum; XI 228.

impense, ſorgfältig: quantum ipse feroci virtute exsuperas, tanto me impensius aecum est consulere; XII 20.

imperditus (inp.), verſchont: sternuntur Etrusci et vos, o Grais inperdita corpora, Teucri; X 430.

imperfectus (inp.), unvollendet: velut internodia membris inperfecta novo fluitant concreta calore; Ci 492. his informatum manibus iam parte polita fulmen erat, pars inperfecta manebat; VIII 428.

imperito, herrſchen: mussant iuvencae, quis nemori imperitet; XII 719.

imperium, Befehl, Gebot, Herrſchaft, Gewalt, Macht, Reich, Gebiet, Staat: I. di, quibus imperium est pelagi; V 235. di, quibus imperium est animarum; VI 264. decus imperiumque Latini te penes; XII 58. quibus (dis) imperium hoc steterat; II 352. — II, 1. consulis imperium hic (Brutus) primus saevasque secures accipiet; VI 819. Roma imperium terris, animos aequabit Olympo; VI 782. do: ſ. **do.** III. imperium (3 St.) S. 187. a. (Aeneas) Iovis imperium et cari praecepta parentis edocet; V 747. tum denique dura exerce imperia; G II 370. dum imperium pater Romanus habebit; IX 449. socer arma Latinus habeto, imperium sollemne socer; XII 193. mihi tarda gelu saeclisque effeta senectus

invidet imperium; VIII 509. super et Garamantas et Indos (Augustus) proferet imperium; VI 795. imperium Dido Tyria regit urbe profecta; I 340. imperium Oceano, famam qui (Caesar) terminet astris; I 287. — 2. ille (Mercurius) patris magni parere parabat imperio; IV 239. ocius omnes imperio laeti parent; IV 295. imperio iterum paremus ovantes; IV 577. tum magnum exitium Priami imperio Phrygibusque futurum; II 191. vgl. IV. adsuesci. — 3. (rex) Curibus parvis et paupere terra missus in imperium magnum; VI 812. cum (Enandrus) me complexus euntem mitteret in magnum imperium; XI 47. nil super imperio moveor; X 42. — III. fore qui gravidam imperiis belloque frementem Italiam regeret; IV 230. — IV. (Latinus) primos suorum imperio accitos alta intra limina cogit; XI 235. (cervum) adsuetum imperiis soror omni Silvia cura ornabat; VII 487. me iussa deum imperiis egere suis; VI 463. nos fata deum vestras exquirere terras imperiis egere suis; VII 240. (Aeneas) attonitus tanto monitu imperioque deorum; IV 282. quae (porta) ducis imperio commissa; IX 675. nunc (Aeneas) Iovis imperiis Rutulorum constitit oris; VIII 381. puer Ascanius triginta magnos solvendis mensibus orbis imperio explebit; I 270. tremit Inarime Iovis imperiis imposta Typhoeo; IX 716. nec (Iuno) Iovis imperio fatisque infracta quiescit; V 784. Lausus dignus, patriis qui laetior esset imperiis; VII 654. hic vasto rex Aeolus antro luctantes ventos tempestatesque sonoras imperio premit; I 54. tu regere imperio populos, Romane, memento; VI 851. hanc (urbem Agyllinam) rex superbo imperio et saevis tenuit Mezentius armis; VIII 482. o qui res hominumque deumque aeternis regis imperiis et fulmine terres; I 230. imperio Iovis huc venio; V 726. deum rex, omnia qui imperio, terrarum milia versat; Ci 521.

impero. befehlen, gebieten, heißen: I. qui exercet frequens tellurem atque imperat arvis; G I 99. — II. 1. (Simylus) arsura foeis ‖ focis arsura‖ imponere ligna imperat et flamma gelidos adolere liquores; Mo 38. (Aeneas) flectere iter sociis terraeque advertere proras imperat; VII 36. — 2. (vates) dona imperat ad navis ferri; III 465. ille (rex viros) intra tecta vocari imperat; VII 169. (Aeneas) tolli miserabile corpus imperat; XI 60.

imperterritus. (inp.), unerſchrocken: manet imperteritus ille (Mezentius), hostem magnanimum opperiens; X 770.

impetus. Schwung, Andrang, Ungeſtüm: I. huc impetus illam (hastam) detulerat fixam et lenta radice tenebat; XII 772. sic illam (Pristim) fert impetus ipse volantem; V 219. fert impetus ipsum (Turnum); XII 369. tenet: ſ. defert. — II. compressus omnis impetus; II 74. Sabinus ait neque ullius volantis impetum cisi nequisse praeterire; Cat X 3.

impexus (inp.), ſtruppig, wild: stiria impexis induruit horrida barbis; G III 366. (Aventinus) terribili impexum *os* saeta cum dentibus albis indutus capiti; VII 667.

impietas. Ruchloſigkeit: impietate fera vecordem Colchida matrem, anxia sollicitis meditantem volnera natis; Cul 249.

impiger. unverdroſſen, raſtlos: ille (Bitias) impiger hausit spumantem pateram; I 738. rivum propter aquae conformare locum capit impiger; Cul 391. inde (pastor) impiger, exanimus ‖ exanimis ‖, vix compos mente refugit; Cul 191.

impingo. zurückwerfen: cum Troïa Achilles exanimata sequens impingeret agmina muris; V 805.

impius. gottlos, ruchlos, frevelhaft, Frevler: A. saevit toto Mars impius orbe; G I 511. Furor impius intus saeva sedens super arma fremet; I 294. ille (Pygmalion) Sychaeum impius ante aras clam ferro incautum superat; I 349. impius ex quo Tydides sceleremque inventor Ulixes corripuere effigiem; II 163. eadem impia Fama furenti (reginae) detulit armari classem; IV 298. impia prodigiis ut quondam exterrita amoris Scylla viserit ‖ viderit ‖ ..; Ci 48. vgl. B. qui arma secuti impia; VI 613. arma impia sumpsi; XII 31. impia germani manat quod sanguine dextra; Cul 257. nunc te facta impia tangunt? IV 596. Fama, Furor: ſ. alqs. ante impia quam caesis gens est epulata iuvencis; G II 537 inter quas (platanus) impia lotos, impia, quae socios Ithaci maerentis abegit; Cul 124. impius haec tam culta novalia miles habebit; E I 70 saepe animam generi pro qua pater impius hausit; Cat IX 31. cum impia aeternam timuerunt saecula noctem; G I 468. non me impia Tartara habent tristes ‖ tristesve ‖ umbrae; V 733. laeva (via) ad impia Tartara mittit; VI 543. — B. thalamo quae (arma) fixa reliquit impius; IV 496.

implacabilis (inp.), unverſöhnlich: Turnus ultro implacabilis ardet; XII 3. adiuro Stygii caput implacabile fontis; XII 816. implacabilis ira nimis; Cul 238.

implacatus (inp.), wild: dextrum Scylla latus, laevom implacata Charybdis obsidet; III 420.

implecto (inp.), durchflechten, pass. verwachſen: stupuere caeruleos implexae crinibus angues Eumenides; G IV 482. Heliades teneris implexae brachia truncis; Cul 129.

impleo (inp.), füllen, anfüllen, ausfüllen, erfüllen, befriedigen, ſättigen (implessem: ſ. foros. mit gen.: ſ. alqm; I 215); fusi per herbam implentur veteris bacchi pinguisque ferinae; I 215. dum Turnus Rutulos animis audacibus implet; VII 475. interea Turnum in silvis saevissimus implet nuntius; XI 896. Proetides implerunt falsis mugitibus agros; E VI 48. ille (Iulus) ubi magnum falsi implevit genitoris amorem; I 716. animum si veris implet Apollo; III 434. cum in pumice pastor vestigavit apes fumoque implevit amaro; XII 588. (mater) caelum dehinc questibus implet; IX 480. pater Anchises cratera implevit mero; III 526. hic totum caveae consessum ingentis et ora prima patrum magnis Salius clamoribus implet; V 341. sacer implevit dextram scyphus; VIII 278. postquam implevit opus iustum versatile finem; Mo 39. implessem foros flammis; IV 605. implentur fossae; G I 326. Volsci fossas implere parant ac vellere vallum; IX 506. (haec loca) gravidae fruges et Bacchi Massicus umor implevere; G II 144. illa (philomela) maestis late loca questibus implet; G IV 515. (Andromache) omnem implevit clamore locum; III 313. (Turnus) manum pinu flagranti fervidus implet; IX 72. chorus aequalis dryadum clamore supremos implernnt montis; G IV 461. nec tibi fetae more patrum nivea implebunt mulctraria vaccae; G III 177. omne querellis impleri nemus; VIII 216. ora: ſ. consessum. regina implevit mero pateram; I 729. talis Saturnus altum Pelion hinnitu fugiens implevit acuto; G III 94. implentur super puppes; V 697. socii vagantur aves et scopulos lacrimosis vocibus implent; XI 274. quamvis possis sinus implere secundos; III 455. sic effata (regina) sinum lacrimis implevit obortis; IV 30. implevit sinum sanguis; X 819. Neptunus ventis implevit vela secundis; VII 23. implevi clamore vias; II 769. nuntius magnis urbem terroribus implet; XI 448.

implico (inp.), verwickeln, umſchlingen, verbinden, anſchließen: dextrae se parvos Iulus implicuit; II 724. quaenam vos tanto fortuna indigna, Latini, implicuit bello? XI 109. postquam totas implicuere inter se acies legitque virum vir; XI 632. comam: ſ. laevam. primum parva duorum corpora natorum serpens amplexus uterque implicat; II 215. (Apollo) crinem implicat auro; IV 148. quadrupes

effusum equitem super ipse secutus implicat; X 894. ut Cupido ossibus implicet ignem; I 660. dum prima lues ossibus implicat ignem; VII 355. (Pyrrhus) implicuit coma laevam ‖ comam laeva ‖; II 552. hoc minus implicuit (pastor) dira formidine mentem; Cul 200. *huic (telo Metabus) natam, libro et silvestri subere clausam, implicat; XI 555. Turnus nunc huc, inde huc incertos implicat orbes; XII 743. ut aquila implicuit pedes atque unguibus haesit; XI 752. (Aeneas) frondenti tempora ramo implicat; VII 136.

imploro. anflehen, um Schutz flehen: I quadrupes questu cruentus atque imploranti similis tectum omne replebat; VII 502. — II Saces ruit implorans nomine Turnum: „Turne“ . .; XII 652. dubitem haut equidem implorare quod usquam est; VII 311. aliud quid sit, quod iam implorare queamus? X 19. finibus extorris auxilium imploret; IV 617. implorant deos obtestanturque Latinum; VII 576.

implumis (inp.), unbefiedert: quos (fetus) durus arator observans nido implumis detraxit; G IV 513.

impono (inp.), auflegen, hinauflegen, hinaufsetzen, anlegen, auffiellen, errichten, fetsetzen, einsetzen, auferlegen (impostus: ſ. II. Inarimen): I. cui (feminae) tolerare colo vitam tenuique Minerva imposítum; VIII 410. — II. *frena Pelethronii Lapithae gyrosque dedere impositi dorso; G III 116. age, care pater, cervici imponere nostrae; II 707. socii multo gemitu lacrimisque impositum scuto referunt Pallanta frequentes; X 506. ingentem insuper Aetnam impositam ruptis flammam expirare caminis; III 580. non haec sollemnia nobis, has ex more dapes, hanc tanti numinis aram vana superstitio veterumque ignara deorum imposuit; VIII 188. arma viri exuviasque omnis lectumque iugalem super imponas ‖ superimponas ‖; IV 497. pius Aeneas ingenti mole sepulchrum imponit suaque arma viro remumque tubamque monte sub aërio; VI 233. hi tibi Nomentum et Gabios urbemque Fidenam, hi Collatinas imponent montibus arces, Pometios Castrumque Inui Bolamque Coramque; VI 774. cum puppibus laeti nautae imposuere coronas; G I 304. puppibus . . . coronas; A IV 418. impositis auro dapibus; III 355. ſ. aram. vendidit hic auro patriam dominumque potentem imposuit; VI 622. turicremis cum dona (Dido) imponeret aris; IV 453. necdum (audierant) impositos duris crepitare incudibus enses; G II 540. exuvias: ſ. arma. Iuppiter fata imponit diversa duorum; XII 726. inde neque impositis ardent altaria fibris, nec . .; G III 490. finem: ſ. **finis**, II, 1. impono (3 St.) S. 249, a. continuo has leges aeternaque foedera certis imposuit natura locis; G I 61. Gabios: ſ. arces. quisquam sapplex aris imponet honorem? I 49. tremit Inarime Iovis imperiis imposta Typhoeo; IX 716. gemit impositis incudibus Aetna; G IV 173. gemit impositis incudibus antrum; VIII 451. impositi rogis iuvenes ante ora parentum; G IV 477. A VI 308. lectum: ſ. arma. sacerdos saetas ignibus imponit sacris, libamina prima; VI 246. (Simylus) arsura focis ‖ focis arsura ‖ imponere ligna imperat; Mo 37. nec minus interea extremam Saturnia bello imponit regina manum; VII 573. pater omnipotens molem et montes insuper altos imposuit; I 62. memento paci ‖ pacis ‖ imponere morem; VI 852. Nomentum: ſ. arces. nec modus inserere atque oculos imponere simplex; G II 73. ter sunt conati (fratres) imponere Pelio Ossam scilicet; G I 281. Pometios: ſ. arces. remum, sepulchrum: ſ. arma. saetas: ſ. libamina. sollemnia: ſ. aram. tubam ſ. arma. (Aeneas) solida imponit taurorum viscera flammis; VI 253. urbem: ſ. arces.

importunus. widrig, unheilvoll: quae (ales) quondam in bustis sedens serum canit importuna per umbras; XII 864. bellum importunum cum gente deorum gerimus; XI 305. quamquam obscenae canes importunaeque volucres signa dabant; G I 470.

imprecor. anwünſchen: litora litoribus contraria, fluctibus undas imprecor, arma armis; IV 629.

imprimo. (inp.), aufdrücken, eindrücken, aufprägen: (Dido) os impressa toro; IV 659. habebis, cratera impressum signis; V 536. (Corynaeus) impresso genu nitens terrae applicat ipsum (Ebusum); XII 303. (Turnus) rapiens immania pondera baltei impressumque nefas; X 497. arator pecori signum aut numeros impressit acervis; G I 263. (Turnus) pede collo impresso dextrae mucronem extorquet; XII 357. (Simylus opus) notat impressis aequo discrimine quadris; Mo 49. signum: ſ. numeros.

improbo (inp.), verdammen: quid (me incitas), impudice et improbande Caesari? Cat XIII 9.

improbus, unredlich, böſe, arg, ungeheuer, raſtlos, dreiſt, frech, Verräter, Prahler: A. improbe Amor, quid non mortalia pectora cogis? IV 412. Aeneas equitum levia improbus arma praemisit; XI 512. certam quatit improbus (Arruns) hastam; XI 767. quos improbus advena bello territat invalidas ut aves; XII 261. subito cum (Iovis ales) cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis; XII 250. anguis, qui ripis habitans hic piscibus atram improbus ingluviem ranisque loquacibus explet; G III 431. nec nihil improbus anser Strymoniaeque grues officiunt; G I 119. cornix plena pluviam vocat improba voce; G I 388. nec Sinonem vanum etiam mendacemque improba (fortuna) finget; II 80. labor omnia vicit improbus; G I 146. ille (lupus) asper et improbus ira saevit in absentis (agnos); IX 62. fertur in abruptum magno mons improbus actu; XII 687. ceu lavit improba taeter ora cruor; X 727. magis puer improbus ille. (?) improbus ille puer; E VIII 49. quos (lupos) improba ventris exegit caecos rabies; II 356. — B. *dabis improbe poenas; IV 386. qua (iuventate) improbus iste exultat fidens; V 397.

improperatus (inp.), langſam: haut aliter retro dubius vestigia Turnus improperata refert; IX 798.

improvidus (inp.), erſchrocken: aliud maius improvida pectora turbat; II 200.

improviso (inp.), unvermutet, plötzlich: scalae improviso subitusque apparuit ignis; XII 576. improviso vibratus ab aethere fulgor cum sonitu venit; VIII 524.

improvisus (inp.), unerwartet unvermutet: cunctis repente (Aeneas) improvisus ait: „coram adsum“; I 595. pelago remenso improvisi aderunt; II 182. Turnus urbi . . . improvisus adest; IX 49. olli (agrestes) improvisi adsunt; VII 506. improvisum aspris veluti qui sentibus anguem pressit humi nitens; II 379.

imprudens (inp.), unkundig, unwiſſend, ungewarnt: numquam imprudentibus imber obfuit; G I 373. iam (Nisus) imprudens evaserat hostis atque locos ‖ ac lucos ‖; IX 386. dum frons tenera imprudensque laborum; G II 372.

imprudentia. Unwiſſenheit: heu tamen infelix (Scylla): quid enim imprudentia prodest? Ci 190.

impubes (inp.), jung. pater Aeneas custodem ad sese comitemque impubis Iuli Epytiden vocat; V 546. (Turnus) dividit impubes immani volnere malas; IX 751. stupet inscia supra impubesque manus; VII 382.

impudicus. (inp.), ſchamlos: quid (me incitas), impudice et improbande Caesari? Cat XIII 9.

impulsus. Sturz: impulsu quo maximus intonat aether; VIII 239.

impune (inp.), ſtraflos, ſorglos, ſicher: I. unus homo tantas strages impune per urbem ediderit? IX 784. non illi se quisquam impune tulisset obvius armato; VI 879. per silvas Teucri mixtique impune Latini errarere iugis; XI 134. sit satis, Aenide, telis impune Numanum oppetisse tuis; IX 653.

quam (speluncam) super haut ullae poterant impune volantes tendere iter pinnis; VI 239. saepe alterius (arboris) ramos impune videmus vertere in alterius; G II 32. — II. (Aeneas) aspicit urbem immunem tanti belli atque impune quietam; XII 559. — III. haut impune quidem; III 628.

impunis, ſtraflos: emicat hic, impune putans, Turnus; XII 728.

in, A. **mit Accuſativ:** in, in — hinein, nach, auf, gegen, für, zu: I. **nach Verben:** velut ille continuo in montis sese avius abdidit altos lupus; XI 810. (pietatis honores) in vanas abiere vices; Cul 226. absumptae in Teucros vires caelique marisque; VII 301. Iapyx primus animos accendit in hostem; XII 426. quae moenia clausis ferrum acuant portis in me excidiumque meorum; VIII 386. ut cum carceribus sese effudere quadrigae, addunt in spatia; G I 513. iam (invenes) videntur adsurgere in auras; G III 109. experto credite, quantus (Aeneas) in clipeum adsurgat; XI 284. aggeribus niveis terra septem adsurgit in ulnas; G III 355. maximus unde pater Teucrus Rhoeteas primum est advectus in ‖ ad ‖ oras; III 108. socios in coetum litore ab omni advocat Aeneas; V 43. furor ardentem (Turnum) egit in aversos ‖ adversos ‖; IX 761. (Aeneas) non Teucros agat in Rutulos; XII 78. quis deus (Aenean) in frandem egit? X 72. dicam acies actosque animis in funera reges; VII 42. talis in adversos ductor Rhoeteius hostis agmen agit; XII 456. hinc Augustus agens Italos in proelia Caesar; VIII 678. (Simylus) invencos agit in segetes; Mo 124. classem nuntio in tutum versis aquilonibus actam; I 391. (Turnus) ardet in arma magis; XII 71. pars arietat in portas et duros obice postis; XI 890. quingentos in se Mezentius armat; X 204. Arcadas mixtus dolor et pudor armat in hostis; X 398. tu potes unanimos armare in proelia fratres; VII 335. sin manibus vestris vestram ascendisset (effigies) in urbem; II 192. adspirant aurae in noctem; VII 8. (Fama) parva metu primo, mox sese attollit in auras; IV 176. (Mezentius) attollit in aegrum se femur; X 856. quos ubi confertos audere in proelia vidi; II 347. Tydides ardentis avertit equos in castra; I 472. auferor ultra in diversa; Cul 259. heu, cadit in quemquam tantum scelus? E IX 17. cessas in vota precesque, Tros Aenea? VI 51. mugitus cum prima in proelia taurus terrificos ciet; XII 103. cingitur ipse furens certatim in proelia Turnus; XI 486. in aeternam clauduntur lumina noctem; X 746. manus e castris propere coit omnis in unum (Turnum); IX 801. non aliter socium virtus coit omnis in unum; X 410. die in amicitiam coeant; VII 546. coeant in foedera dextrae qua datur; XI 292. frigidus Arcadibus coit in praecordia sanguis; X 452. in nubem cogitur aër; V 20. aeratas acies in proelia cogit quisque suas; IX 463. omnes (arbores) cogendae in sulcum; G II 62. cum densas pastor pecudes cogebat in umbras; Cul 108. Halaesus se in sua colligit arma; X 412. substitit Aeneas et se collegit in arma; XII 491. (Dira) alitis in parvae subitam conlecta figuram; XII 862. (Chloreus) chlamydemque sinusque fulvo in nodum collegerat auro; XI 776. neque tanto squameus in spiram tractu se colligit anguis; G II 154. ceu fumus in auras commixtus tenuis fugit (Eurydice); G IV 499. quid meus Aeneas in te committere tantum, quid Troes potuere? I 231. compulerant greges Corydon et Thyrsis in unum; E VII 2. nec (pagina) Centaureos Lapithas compellit in enses; Cul 29. te, venerande puer, comitem casus complector in omnis; IX 277. Cacum (Alcides) corripit in nodum complexus; VIII 260. (equites) compositi numero in turmas; XI 599. concessit in iras ipse deum antiquam genitor Calydona Dianae; VII 305. (virgo) simulac validum penitus concepit in ossa furorem; Ci 164. Allecto in Teucros Stygiis se concitat alis; VII 476. (Tarchon) haec effatus ecum in medios concitat; XI 741. oris honos primum et labella et patulae frontis species concrescere in unum coepere; Ci 497. concurrere in arcem cum sociis ardent animi; II 315. ipsae (apes) intuma more suo sese in cunabula condent; G IV 66. qua quaerit iter atque in mare conditur Ufens; VII 802. in aeternam conduntur ‖ clauduntur ‖ lumina noctem; XII 310. (sol) conditus in nubem; G I 442. conditur in tenebras altum caligine caelum; XI 187. sol et exoriens et cum se condet in undas; G I 438. curvae rigidum falces conflantur in ensem; G I 508. ille (Mezentius) inter caedem Rutulorum elapsus in agros confugere; VIII 492. tertia postquam congressi in proelia totas implicuere acies; XI 631. in me omnia tela conicite, o Rutuli; IX 493. quotiens oculos (Aeneas) coniecit in hostem; XII 483. huc sese trepida Aeneae fugientis imago conicit in latebras; X 657. in medium (umorem) transversas salices et grandia conice saxa; G IV 25. omne mihi visum considere in ignis Ilium; II 624. non viderunt moenia Troiae considere in ignis? IX 145. constitit in digitos extemplo arrectus uterque; V 426. consulite in medium et rebus succurrite fessis; XI 335. (vaccae) tota in dulcis consument ubera natos; G III 178. quae causa fuit, consurgere in arma Europamque Asiamque? X 90. (Turnus) sublatum alte consurgit in ensem; X 749. corpore toto alte sublatum consurgit Turnus in ensem et ferit; XII 729. (Laocoon) hastam in latus inque feri curvam compagibus alvom contorsit; II 51. qui (Acestes) tamen aërias telum contorsit in auras; V 520. (Tolumnius) adversos telum contorsit in hostis procurrens; XII 266. latus: ſ. alvum. (Simylus) in globum distantia contrahit unum; Mo 117. exiguus atque ipsos contractus in usus eligitur locus; G IV 295. quod di prius omen in ipsum (Calcbanta) convertant! II 190. me me, in me convertite ferrum, o Rutuli! IX 427. quae sibi quisque timebat unius in miseri exitium conversa tulere; II 131. in faciem soror conversa Metisci aurigae; XII 623. ſ. muto. ille (Phegeus) tamen clipeo obiecto conversus in hostem ibat; XII 377. tu ‖ et ‖ potes in totidem classem convertere nymphas; X 83. (Pallas) corruit in volnus; X 488. in novos soles audent se germina tuto credere; G II 332. † crescit quae ‖ crescitque ‖ in acumina radix; Mo 77. aggere multo telluris tumulus formatum crevit in orbem; Cul 396. quo modo tortus per herbam cresceret in ventrem cucumis; G IV 122. ubi amnes in aequora currunt; XII 524. in freta dum fluvii current; I 607. nunc (volucres) currere in undas videas; G I 386. portus ab euroo fluctu curvatus in arcum; III 533. illum (iuvenem) curvata in montis faciem circumstetit unda; G IV 361. primus ego in patriam mecum Aonio rediens deducam vertice Musas; G III 10. in quascumque velim pelago deducere terras; II 800. lectos invenes defer in Italiam; V 730. Troes delati in portus neu litora dira subirent; VII 22. Iri, quis te mihi nubibus actam detulit in terras? IX 19. praeceps aërii specula de montis in undas deferar; E VIII 59. toto genitor quae (fulmina) plurima caelo deicit in terras; VIII 428. dixit (Androgeos), et extemplo sensit medios delapsus in hostis; II 377. cur mea dicta neget ‖ negat ‖ duras demittere in auris; IV 428. quem ‖ quam ‖ circa tristes densentur in omnia ‖ agmina ‖ poenae; Cul 233. Phoebe, Dardana qui Paridis derexti tela manusque corpus in Aeacidae; VI 58. cursum per auras dirigite ‖ dirigite ‖ in lucos; VI 195. illa (Camilla) etiam in tergum, si quando ‖ si quando in tergum ‖ pulsa recessit, derigit ‖ dirigit ‖; XI 653. aether coniugis in gremium laetae descendit; G II 326. (Iunonis ira, pectus) cogunt me, Neptune, preces descendere in omnis; V 782. eadem (Tangete) ubi tristior hibernas caelo descendit in undas; G IV 235. cui (Tritoni) in pristim desinit alvos; X 211. ter in gremium

mecum despue, virgo; Ci 372. hunc (locum) in orbem destinat; Cul 391 segnem Menoeten in mare praecipitem puppi deturbat (Gyas) ab alta; V 175. in curas animo (Aeneas) diducitur omnis; V 720. decumum quos (Danaos) distulit Hector in annum; IX 155. haut procul inde citae Mettum in diversa quadrigae distulerant; VIII 642. quae quis apud superos distulit in seram commissa piacula mortem; VI 569. ille etiam seras in versum distulit ulmos; G IV 144 (equae) diffugiunt in borean caurumque; G III 278. (Mezentius) undanti animam diffundit in arva cruore; X 908. haec passim dea foeda virum diffundit in ora; IV 195. (carmina virgo) digerit in numerum atque antro seclusa relinquit; III 446. (Proteus) in aquas tenuis dilapsus abibit; G IV 410. (Simylus) iam subactum levat opus palmisque suum dilatat in orbem; Mo 48. hic gravis in latum dimissa cucurbita ventrem (virebat); Mo 78. (Simylus) bulbum lapidis cavum dimittit in orbem; Mo 97. dirigo: ſ. derigo. ilicet in muros tota discurritur urbe; XI 468. qua** diversa ruens septem discurrit in ora amnis; G IV 292. (Scylla) simul ut multum late dispersit in aequora rorem; Ci 516. Aconteus praecipitat longe et vitam dispergit in auras; XI 617. partem (voti Phoebus) volucris dispersit in auras; XI 795. (Mezentius) sic cursum in medios rapidus dedit; X 870. (Iuturna) in medias acies, in medias dat sese acies; XII 224. Proteus se iactu dedit aequor in altum; G IV 528. vix e conspectu Siculae telluris in altum vela dabant laeti (Troes), cum . .; I 34. cum pastor in fessos requiem dare comparat artus; Cul 205. cum te haec in bella dedisti; XII 633. omnis ut in cineres Rhoetei litoris ora daretur; Cul 313. (Turnus) praeceps saltu sese in fluvium dedit; IX 816. una quem (Mimanta) nocte Theano in lucem genitori Amyco dedit et regina . .; X 704 bina boum vobis Acestes dat numero capita in navis; V 62. postquam in partem data Roma Sabinis; VII 709. magna vi flexa domatur in burim ulmus; G I 170. quos Mincius infesta ducebat in aequora pinu; X 206. neque in culinam et uncta compitalia dapesque duces sordidas; Cat XIII 27. bubo longas in fletum ducere voces; IV 463. gnatum ducentem in Latium Teucros cecidisse iuvabit; XI 168. causando nostros in longum ducis amores; E IX 56. ne (effigies) recipi portis aut duci in moenia posset; II 187. Gallum Aonas in montis ut duxerit una sororum; E VI 65. ipsa ego te in secreta senis ducam; G IV 403. (Dido) Aenean in regia ducit tecta; I 631. (Halaesus) Strymonio dextram fulgenti deripit ense elatam in iugulum; X 415. quotiens Cyclopum effervere in agros vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam! G I 471. quo (Eridano) non alius per pinguia culta in mare purpureum violentior effluit amnis; G IV 373. qua vi ‖ quae via ‖ Teucros effundat in aequor ‖ aequum ‖ ? IX 68. Entellus vires in ventum effudit; V 446. [si (vis) tellurem effundat in undas diluvio miscens]; XII 204. qui (ignis) frondes elapsus in altas ingentem caelo sonitum dedit; G II 305. (Turnus) saltu superbus emicat in currum; XII 327. iuvenum manus emicat ardens litus in Hesperium; VI 6. (Turnus) iaculum attorquens emittit in auras; IX 52. in lucem Stygiis emissa tenebris pallida Tisiphone; G III 551. ense recluso (Volcens) ibat in Euryalum; IX 424. ibat in altum vis Argea petens patriam; Cul 342. ardentior ibo in casus omnis; IX 292. ne me lacrimis prosequere in duri certamina Martis euntem; XII 73. it pecus longa in deserta sine ullis hospitiis; G III 342. it manus in gyrum; Mo 103. cum pedes iret in hostem; VI 880. nec longe hostes quaerendi nobis, imus in adversos; XI 389. ſ. converto in hostem. ire iterum in lacrimas (Dido) cogitur; VI 413. sin in sua posse negabunt ire loca; G II 234. venatum Aeneas unaque miserrima Dido in nemus ire parant; IV 118. qui maneant nepotes, inlustris animas nostrumque in nomen ituras expediam dictis; VI 758. gravior lentos ibat pistillus in orbes; Mo 112. itur in antiquam silvam, stabula alta ferarum; VI 179. nunc totis in volnera viribus itur; XII 528. (Mezentius) ter circum astantem (Aenean) laevos equitavit in orbes; X 885. quos ignis caelo Cyllenius erret in orbes; G I 337. Cyllenius procul in tenuem ex oculis evanuit auram; IV 278. Apollo . . . auram; IX 658. Ityn, quo Bistonius rex orbus epops maeret volucris evectus in auras; Cul 253. in silvas (Amata) evolat; VII 385. cum nec reperire viam atque evolvere posset in mare se Xanthus; V 808. cui (narcisso) gloria formae igne Cupidineo proprios exarsit in artus; Cul 409. talibus Allecto dictis exarsit in iras; VII 445. excisum Euboicae latus ingens rupis in antrum; VI 42. Aeneas Rutulum Sucronem haut multa morantem excipit in latus; XII 507. ecquid in antiquam virtutem animosque virilis pater Aeneas excitat? III 342. quae (mensura) bis in octonas excurrit pondere libras; Mo 18. si triticeam in messem robustaque farra exercebis humum; G I 219. certatim sese Rutuli exhortantur in arma; VII 472. (anguis) exsulit in siccum; G III 433. iam tum acer curas venientem extendit in annum rusticus; G II 405. quia nec ‖ neque ‖ in vacuum poterunt extendere rami; G II 287. **aut haec in nostros fabricata est machina muros; II 46. unam (navem) ingens a vertice pontus in puppim ferit; I 115. solus ego in Pallanta feror; X 442. fertur in abruptum magno mons improbus actu; XII 687. feror exul in altum cum sociis; III 11. talibus Othryadae dictis et numine divom in flammas et in arma feror; II 337. rursus in arma feror; II 655. non sic armis fertur in arva furens cumulo II 498. qui (generi) sanguine nostrum nomen in astra ferant; VII 99. 272. finitimas in bella feram rumoribus urbes; VII 549. castra: ſ. castra, II, 4. fero in (3 St.) S. 109, a. fratres truculenta ferunt infestaque lumina corpus alter in alterius; Cul 256. exitium: ſ. converto in exitium. facinus: ſ. sequor; Ci 327. flammas: ſ. arma. hostem: ſ. hostis, II, 4. fero in (4 St.) S. 302, b. felix (Serranus), si illum ludum in lucem tulisset; IX 338. quibus (caestibus) acer Eryx in proelia suetus ferre manum; V 402. parte alia media Eumedes in proelia fertur; XII 346. in rupes, in saxa ferte ratem; X 677. famuli conlapsum (genitorem) in tecta ferebant; VIII 584. cum subito adsurgens fluctu nimbosus Orion in vada caeca tulit; I 536. alte finditur in solidum cuneis via; G II 79. hic locus est, partis ubi se via findit in ambas; VI 540. dixerat (Aechises), et tenuis fugit ceu fumus in auras; V 740. cum (Bisaltae, Gelonus) fugit in Rhodopen atque in deserta Getarum; G III 462. insolitae fugiunt in flumina phocae; G III 543. illa (avis) notos atque alta volans in nubila fugit; V 512. donec ales penitus in nubila fugit; XII 256. Rhodopeu: ſ. deserta. nec procul hinc partem fusi monstrantur in omnem lugentes campi; VI 440. cum Troas Hectoris ira funderet ‖ videre ‖ in classes inimica mente Pelasgas; Cul 309. pila manu saevosque gerunt in bella dolones; VII 664. magnum mixtae (apes) glomerantur in orbem; G IV 79. huius (Augusti) in adventum iam nunc Caspia regna responsis horrent divom; VI 798. (Turnus) paribus Messapum in proelia dictis hortatur; XI 520. hic Turnus ferro praefixum robur acuto in Pallanta diu librans iacit; X 480. qua ‖ dum ‖ (Hyperionis ardor) iacit Oceanum flammas in utrumque rapaces; Cul 103. quo tempore primum Deucalion vacuom lapides iactavit in orbem; G I 62. illa (capella) imminet in rivi, praestantis imaginis, undam ‖ irrigui praestanti marginis ulvae ‖; Cul 57. saepe etiam densos inmittere corpus in hostes; Cat IX 49. immissi diversis partibus ignes arentem in silvam et virgulta souantia lauro; XII 522. cavom conversa cuspide montem impulit in latus; I 82. in segetem

veluti cum flamma furentibus austris incidit; II 204. ut (silex) prona iugo laevom incumbebat in amnem; VIII 236. cum duo conversis inimica in proelia tauri frontibus incurrunt; XII 716. cum nux se plurima silvis induit in florem; G I 188. quos (leones, ursos, lupos) hominum ex facie induerat Circe in voltus ac terga ferarum; VII 20. biiugis infert se Lucagus albis in medios; X 576. an (Nisus) sese medios moriturus in enses ‖ hostes ‖ inferat? IX 400. (Turnus) hinc raptas fugientibus ingerit hastas in tergus; IX 764. Coroebus sese medium iniecit periturus in agmen; II 408. (Entellus) effracto inlisit in ossa cerebro; V 480. ut fera, haut aliter iuvenis medios moriturus in hostis inruit; IX 554. dixit (Mezentius) telumque intorsit in hostem; X 882. (Aulestes) miser oppositis a tergo involvitur aris in caput inque umeros; XII 293. (taurus) irasci in cornua discit arboris obnixus trunco; G III 232. cum taurus irasci in cornua temptat; XII 104. in flammam iugulant pecudes; XI 199. XII 214. cum (Turnus) prima in proelia iunctos conscendebat equos; XII 735. neque eum (Umbronem) iuvere in volnera ‖ volnere ‖ cantus somniferi; VII 757. ubi penitus in viscera lapsum serpentis furiale malum totamque pererrat (Amatam); VII 374. (Dido) in mensam laticum libavit honorem; I 736. ocius omnes in mensam laeti libant; VIII 279. leo cum vidit stare procul campis meditantem in proelia taurum; X 455. hinc atque hinc vastae rupes geminique minantur in caelum scopuli; I 163. fors et virtus miscentur in unum; XII 714. mitte in Venerem pecuaria primus; G III 64. me pauper in arma pater primis huc misit ab annis; II 87. paribus se legibus ambae invictae gentes aeterna in foedera mittant; XII 191. (rex) Curibus parvis et missus in imperium magnum; VI 812. cum (Euandrus) me complexus euntem mitteret in magnum imperium; XI 47. in saltus utrumque gregem atque in pascua mittes ‖ (cum aestas) mittet ‖; G III 323. solum te in tanta pericula mittam? IX 200. (proceres) animas in aperta pericula mittunt; IX 663. te montosae misere in proelia Nersae, Ufens; VII 744. saltus: ſ. pascua. duram in vitis molire bipennem; G IV 331. qui resides movebit Tullus in arma viros et iam desueta triumphis agmina; VI 814. pubem portis moveri laetus in arva ‖ arma ‖ iube; VII 430. cum prima movent in proelia Martem; VII 603. rursus in aurigae faciem mutata ‖ conversa ‖ Metisci procurrit dea; XII 784. nec pingues unam in faciem nascuntur olivae; G II 85. hanc (silicem Tirynthius) dexter in adversum nitens concussit; VIII 237. stabat acerba fremens, ingentem nixus in hastam Aeneas; XII 398. crines nodantur in aurum; IV 138. (Palinurus) obliquat sinus in ventum; V 16. harum (Dirarum) unam Iuppiter in omen luturnae occurrere iussit; XII 854. satus Anchisa munera in navis ternos optare iuvencos dat; V 247. non mille carinis est opus in Teucros; IX 149. dea umbram in faciem Aeneae Dardaniis ornat telis; X 637. (iuvenis) fidens animi atque in utrumque paratus; II 61. hinc (Aeneas) portum petit et socios partitur in omnis; I 194. tantus (Herminius) in arma patet; XI 644. Tartarus ipse bis patet in praeceps tantum, quantus . .; IV 578. e patria pulsus in exilium; Cat III 8. nec sic aurigae proni in verbera pendent; V 147. Lucagus ut pronus pendens in verbera telo admonuit biiugos; X 586. igneus aetherias iam sol penetrabat ‖ penetrarat ‖ in arces Cul 42. (Turnus) pergit in hostem; XI 521. postquam est in thalami pendentia pumice tecta perventum; G IV 374. Tartareum ille (Alcides) manu custodem in vincla petivit ipsius a solio regis; VI 395. pars volnere clauda retentat (serpentem) se in sua membra plicantem; V 279. porricio: ſ. proicio in fluctus. gens Ilium in Italiam portans victosque penates; I 68. (Simylus) nonis diebus venales umero fasces portabat in urbem; Mo 81. posco in certamina: ſ. **certamen.** II, 2. posco in (3 St.) Σ. 114, b. Messapus eum domitor, scalas in moenia poscit; IX 524. ne mox aut Laurentis aut dubites in proelia poscere Turnum; VIII 614. illum (Turnum) Aeneas absentem in proelia poscit; X 661. quam multa grandine nimbi in vada praecipitant; IX 670. vos caeruleas praevertite in aethera nubes; Ci 203. fatus (Pallas) medium procedit in aequor; X 451. vastum quae (rupes) prodit in aequor; X 693. exta salsos proiciam ‖ porriciam ‖ in fluctus; V 238. (Aeneas) exta salsos proicit ‖ porricit ‖ in fluctus; V 776. (Entellus) in medium geminos immani pondere caestus proiecit; V 401. quid miseros totiens in aperta pericula cives proicis? XI 360. super incumbens (deus) liquidas proiecit in undas praecipitem (Palinurum); V 859. (Pallas) medius densos prorumpit in hostis; X 379. hunc (lucum) inter fluvio Tiberinus amoeno in mare prorumpit; VII 32. huic (aratro) a stirpe pedes temo protentus in octo (aptatur); G I 171. hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu protrahit in medios; II 123. cum se nubes in aethera purgat apertum; I 587. in medium quaerebant; G I 127. externus in regnum quaeritur heres; VII 424. non hos quaesitum munus in usus; IV 647. (Turnus) rapit acer totam aciem in Teucros; X 309. nos rape in omnia tecum; II 675. si quis in adversum rapiat casusve deusve; IX 211. [in partis rapit (Aeneas animum) varias]; IV 286. heros animum in partis rapit varias; VIII 21. illum (lembum) ‖ in ‖ praeceps prono rapit alveus amni; G I 203. (Creusa) tenuis recessit in auras; II 791. ut dato signo spatia in sua quisque recessit; XII 129. (Turnus) ubi rapidus in tecta recessit; XII 81. tergum: ſ. derigo in tergum. harundo tenuis recessit consumpta in ventos; V 527. in ventos vita recessit; IV 705. femina dominum Aeneam in regna recepit; IV 214. in te omnis domus inclinata recumbit; XII 59. in umeros cervix collapsa recumbit; IX 434. an Teucrum iterum se reddat in arma; X 684. victus (Proteus) in sese redit; G IV 444. redit agricolis labor actus in orbem; G II 401. quondam etiam victis redit in praecordia virtus; II 367. novae rediere in pristina vires; XII 424. ipsae (caprae) memores redeunt in tecta suosque ducunt; G III 316. in te ora Latini, in te oculos referunt; XII 656. victoria Graium in decimum vestigia rettulit annum; XI 290. quin aspera Iuno consilia in melius referet; I 281. multa dies variusque ‖ variique ‖ labor mutabilis aevi rettulit in melius; XI 426. Tarchon reficit in proelia pulsos; XI 731. ut in melius tua orsa reflectas! X 632. (Dido) refugit in nemus umbriferum; VI 473. (Celaeno) in silvam pinnis ablata refugit; III 258. ideo tauros procul atque in sola relegant pascua; G III 212. sese in bella remittant; XII 390. (Achilles) me in mea regna remisit; II 543. ferri capulum repetivit in usum; Cul 392. (apes) in medium quaesita reponunt; G IV 157. sic nos in sceptra reponis? I 253. qua vi maria rursus in se ipsa residant; G II 480. dum se glomerant retroque residunt in partem, quae peste caret; IX 540. ut (animae) incipiant in corpora velle reverti; VI 751. nunc femina Caeneus rursus et in veterem fato revoluta figuram; VI 449. gutturis arenti revoluto in inania ‖ omnia ‖ sensu; Cul 242. Nisus ruit in medios; IX 438. moriamur et in media arma ruamus; II 353. oritur miserrima caedes defendentum armis aditus inque arma ruentum; XI 886. filius curru in bella ruebat; VII 782. pariter in bella ruebant; IX 182. sollicitant alii remis freta caeca ruuntque in ferrum; G II 504. Aeneadae in ferrum pro libertate ruebant; VIII 648. omne adeo genus in terris hominumque ferarumque, et genus aequoreum, pecudes pictaeque volucres, in furias ignemque ruunt; G III 244. sic ruit in densos alacer Mezentius hostis; X 729. ignem: ſ. furias. sic omnia fatis in peius ruere ac retro sublapsa referri; G I 200. illi armis in regna ruunt;

XI 461. soles et sidera minatur ruere in terras caeli fragor; Cul 352. ruit omnis in urbem pastorum ex acie numerus; VII 573. ille (lupus) asper et improbus ira saevit in absentis (agnos); IX 63. saevit canum latratus in auras; V 257. quo in sinus scindit sese unda reductos; G IV 420. in . . . reductos; I 161. scinditur incertum studia in contraria volgus; II 39. pars in frusta secant; I 212. haec quoque cultu frequenti in quascumque voles artes haut tarda sequentur; G II 52. qui (socii) sese in bella sequantur; VIII 547. precor te, ne tantum ‖ in ‖ facinus tam nulla mente sequaris ‖ feraris ‖; Ci 327. tu, coniunx, felix morte tua neque in hunc servata dolorem! XI 159. quam (tabellam) fixam paries illos servabat in usus; Mo 20. quod nec corpora segnes (apes) in Venerem solvunt; G IV 199. neque umquam (Phoenissa) solvitur in somnos; IV 530. [si (vis) caelum in Tartara solvat]; XII 205. Charybdis imo baratbri ter gurgite vastos sorbet in abruptum fluctus; III 422. pro quo spargite me in fluctus· III 605. hinc (Ulixes) spargere voces in volgum ambignas; II 99. Romanus quom hosti ante exspectatum positis stat in agmina ‖ agmine ‖ castris; G III 348. huic (Amatae) dea anguem conicit inque sinum praecordia ad intuma subdit; VII 347. alii corpora saltu subiciunt in equos; XII 288. ipsi (proceres) in certamina rursus succedunt; IX 662. quos in spem statues summittere gentis; G III 74. iterum in Teucros Aetolis surgit ‖ surget ‖ ab Arpis Tydides; X 28. si (leo) forte conspexit surgentem in cornua cervom; X 725. ipse (pater) deos in Dardana suscitat arma; II 618. Turnus in arma viros suscitat; IX 462. Tyrrhenum genitor Tarchonem in proelia saeva suscitat; XI 727. bellis acer Halaesus tendit in adversos; X 412. qualis ille (ecus) in pastus armentaque tendit equarum; XI 494. plus Aeneas tendit gramineum in campum; V 287. Niphaei quadriiugis in equos adversaque pectora (Aeneas) tendit; X 571. nec qua vi tendat in hostem, (Turnus) videt; XII 917. per tot discrimina rerum tendimus in Latium; I 205. pastus: ſ. armenta. pectora: ſ. equos. quae (aesculus) quantum vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit; G II 292. quantum (quercus) . . . tendit; A IV 446. nec puer Iliaca quisquam de gente Latinos in tantum spe tollet avos; VI 876. corpora avecta partim finitimos tollunt in agros; XI 206. nos idem venturos tollemus in astra nepotes; III 158. hic undique clamor dissensu vario magnus se tollit in ‖ ad ‖ auras; XI 455. caelum: ſ. **caelum,** II, 4. tollo in (4 Et.) S. 97, a. fotum (Ascanium) gremio dea tollit in altos Idaliae lucos; I 692. quem (genitorem) tollere in altos optabam primum montis; II 635. sponte sua quae se tollunt in luminis oras; G II 47. talis prima Dares caput altum in proelia tollit; V 375. Cinyphii tondent hirqui saetas comantis usum in castrorum et miseris velamina nautis; G III 313. Pandare, qui quondam in medios telum torsisti primus Achivos; V 497. non ullum (telum) dextera frustra torserit in Rutulos; X 334. Ituraeos taxi torquentur in arcus; G I 448. hostem: ſ. **hostis,** II, 4. torqueo in (3 Et.) S. 302, b. tris (naves) Notus abreptas in saxa latentia torquet, dorsum immane mari summo; I 108. post partum cura in vitulos traducitur omnis; G III 157. Anchises natum unaque Sibyllam conventus trahit in medios turbamque sonantem; VI 753. liquor omnia in se ossa minutatim morbo conlapsa trahebat; G III 484. alii ipsum trahunt in moenia regem; XII 585. traherem inimica in proelia Teucros; XII 812. Scyllam cohibet spelunca navis in saxa trahentem; III 425. (tauros) cauda in speluncam tractos (Cacus) occultabat; VIII 210. turbam: ſ. conventus. (Simylus) transfert inde manu fusas ‖ tusas ‖ in cribra farinas; Mo 40. ille (Proteus) omnia transformat sese in miracula rerum; G IV 441. Allecto in voltus sese transformat anilis; VII 416. stant longis adnixi hastis, in scuta tuentes ‖ et scuta tenentes ‖; IX 229. per hostis vadimus haud dubiam in mortem; II 359. quibus in patriam ventosa per aequora vectis; G I 206. (Euandrus) venit in medios; XI 149. si visurus eum (Pallanta) vivo et venturus in unum; VIII 576. pauca tua in nostras venerunt carmina chartas; Cat IX 13. nec coniugis umquam praetendi taedas aut haec in foedera veni; IV 339. novas veniat qua sucus in herbas; G I 90. postquam altos ventum in montis atque invia lustra; IV 151. nec venit in mentem, quorum consederis arvis? IV 39. montes: ſ. lustra. dea nimborum in patriam, loca feta furentibus austris, Aeoliam venit; I 51. in regna Lavini Dardanidae venient; VI 84. hanc ex diverso sedem veniemus in unam; II 716. hasta venit abversi ‖ aversi ‖ in tergum Sulmonis; IX 412. veniemus in urbem; E IX 62. (Dido) partis animum versabat in omnis; IV 630. ut vertere morsus exiguam in Cererem penuria adegit edendi; VII 113. (Apollo) forma ‖ formam ‖ tum vertitur oris antiquom in Buten; IX 647. quae memet in omnia verti; VII 309. vidit (Dido) fusa in obscenum se vertere vina cruorem; IV 455. hanc versa in faciem pestis se fert . .; XII 865. verte omnis tete in facies; XII 891. quanto ille (Proteus) magis formas se vertet in omnis; G IV 411. totae solidam in glaciem vertere lacunae; G III 365. in notos vocem vertere procellae; XI 798. qui terga rursus in obliquom verso perrumpit aratro; G I 98. (Allecto) tot sese vertit in ora; VII 328. saepe alterius (arboris) ramos impune videmus vertere in alterius; G II 33. versa in obnixos (tauros) urgentur cornua vasto cum gemitu; G III 222. neu patriae validas in viscera vertite vires; VI 833. illae (equae) ore omnes versae in zephyrum stant rupibus altis; G III 273. voco in altum: ſ. **altus,** B, I. 2. voco in (3 Et) S. 42, a. arma: ſ. **arma,** II, 4. voco in (4 Et.) S. 66, a. dum (Misenus) cantu vocat in certamina divos; VI 172. diversae vocant animum in contraria curae; XII 487. nos alia ex aliis in fata vocamur; III 494. fecerat Nilum vocantem caeruleum in gremium latebrosaque flumina victos; VIII 713. dum lucos vocet hostia pinguis in altos; XI 740. Pan te, Luna, fefellit in nemora alta vocans; G III 393. divos ipsumque vocamus in partem praedamque iovem; III 223. hunc paribus in regna vocari auspiciis; VII 256. Teucros in regna vocari; VII 578. socios (Teucros) in regna vocemus; XI 322. concilium vocat divom pater atque hominum rex sideream in sedem; X 3. Cererem clamore vocent in tecta; G I 347. Latinus Teucros ad sese in tecta vocavit; VII 193. Teucros vocat alta in templa sacerdos; VI 41. ni Cloanthus fudissetque preces divosque in vota vocasset; V 234. rapidus fratrem Eurytion in vota vocavit; V 514. ubi divos in vota vocavit; VII 471. (Turnus) opem dei non cassa in vota vocavit; XII 780. qualis columba fertur in arva volans; V 215. nec morti esse locum, sed viva (omnia) volare sideris in numerum; G IV 227. in se sua per vestigia volvitur annus; G II 402. excutitur pronusque magister volvitur in caput; I 116. pars in praecipitis fossas urgente ruina volvitur; XI 888. tris (naves) Eurus ab alto in brevia et syrtis urguet (miserabile visu); I 111. ubi Solis filia tectis superbis urit odoratam nocturna in lumina caedrum ‖ cedrum ‖; VII 13.

II. **nach Adjectiven:** iuvenis acer in excessum ‖ inexcussus ‖, referens a navibus ignis repulsos; Cul 302. bini: vgl. 1. do in naves. mundus premitur Libyae devexus in austros; G I 241. non fas, non erat in vitam dirae exorabile Mortis ‖ invictae divae exorabile numen ‖; Cul 288. frigidus in Venerem senior (equus); G III 97. funestae iterum recidiva in Pergama taedae; VII 322. in diem securus Simylus illam; Mo 121. non in Venerem segnes nocturnaque bella exspectate . .; XI 736.

III. **nach Substantiven:** in primis regina quietum

accipit in Teucros animum mentemque benignam; I 304. illi celerare fugam in silvas et fidere nocti; IX 378. mens; ſ. animus. (Pallas, Lausus) egregii forma, sed quis Fortuna negarat in patriam reditus; X 436.

IV zum ganzen Satz gehörige Beſtimmungen: 1. Raum: est ager mihi longus in occasum, finis super usque Sicanos; XI 317. circum argento clari delphines in orbem aequora verrebant caudis; VIII 673. (virgo) saepe sedibus ex altis caeli ‖ aulae celsis ‖ speculatur in orbem ‖ amorem ‖; Ci 175. ille (aper) inpavidus partis cunctatur in omnis; X 717. spatia: vgl. I. addo. — 2. Zeit: Tisiphone in dies avidum surgens caput altius effert; G III 553. Gallo, cuius amor tantum mihi crescit in horas, quantum . .; E X 73. post ubi iam thalamis se composuere (apes), siletur in noctem; G IV 190. — 3. Weiſe: elabitur anguis per duas in morem fluminis arctos; G I 245. picis in morem ad digitos (pinguis tellus) lentiscit habendo; G II 250. omnibus (pueris) in morem tonsa coma pressa corona; V 556. (Aeneas) sedes castrorum in morem pinnis atque aggere cingit; VII 159. mitis (Thybris) ut in morem stagni placidaeque paludis sterneret aequor aquis; VIII 88. sacerdotes, Potitius ibant pellibus in morem cincti, flammasque ferebant; VIII 282. excussus Aconteus fulminis in morem aut tormento ponderis acti praecipitat; XI 616. ille retorto Paeonium ‖ Paeonum ‖ in morem senior succinctus amictu; XII 401. marmoreus tibi, set ‖ aut ‖ mille coloribus ales in morem picta stabit Amor pharetra; Cat XIV 10. in numerum faunosque ferasque videres ludere; E VI 27. illi (Cyclopes) inter sese magna vi bracchia tollunt in numerum; G IV 175 A VIII 453. quem (ecum) pellis aënis plumam squamis auro conserta tegebat; XI 771. (equus) inque vicem det mollibus ora capistris invalidus; G III 188. inque vicem (apes) speculantur aquas et nubila caeli; G IV 166. quos (duces) aequore toto iuque vicem nunc Turnus agit, nunc Troius heros; XII 502. nec setius omnis in unguem arboribus positis secto via limite quadret, ut cum . .; G II 277.

V. Gliſpiſch: ecquis erit, mecum, iuvenes, qui primus in hostem? IX 51. qualis ubi in lucem coluber mala gramina pastus convolvit terga; II 471. quo te, Moeri, pedes? an in urbem? E IX 1.

B. **mit Ablativ:** in, an, auf, unter, bei, während, hinſichtlich: 1. nach Verben: quaerit pars semina flammae abstrusa in venis silicis; VI 7. anser Gallos in limine adesse canebat; VIII 656. aestuat ingens uno in corde pudor mixtoque insania luctu; XII 667. teneris tepefactus in ossibus umor aestuat; G IV 308. apparet liquido sublimis in aëre Nisus; G I 404. templum apparet in arce Minervae; III 531. gurgite: ſ. no. hae (Dirae) Iovis ad solium saevique in limine regis apparent; XII 849. pabula in foribus plenis adpone canistris; G IV 280. aspicio; ſ. lateo in sede. arduus armatos mediis in moenibus astans fundit equus; II 328. *saepe etiam duris errando in cotibus alas (apes) attrivere; G IV 203. cum Afer hiberno bacchatur in aequore turbo; Ci 480. Phoebi nondum patiens immanis in antro bacchatur vates; VI 77. infelix virgo tota bacchatur in urbe; Ci 167. caelata in auro fortia facta patrum; I 640. in medio classis aeratas, Actia bella, cernere erat; VIII 675. ut mediis hostem in penetrablibus utque alterum in alterius macta tos sanguine cernam? II 665. qualis quantusque cavo Polyphemus in antro lanigeras claudit pecudes; III 641. si lapidum nec fulgor in ulla cognitus utilitate movet; Cul 65. hic iuvenem in latebris aversum a lumine nympha collocat; G IV 423. iuvenis pronus in ipso concidit immundoque fimo sacroque cruore; V 332. pars nota conduntur in alvo; II 401. nec equi caeca condemur in alvo; IX 152. quam multa in foliis avium se milia condunt; G IV 473. huc se provecti deserto in litore condunt; II 24. donec Rutuli clamantis in ore (Nisus ensem) condidit adverso; IX 442. pectore in adverso totum cui (Rhoeto Euryalus) comminus ensem condidit adsurgenti; IX 347. quandoquidem in molli consedimus herba; E III 55. alto in luco cum forte catervae consedere avium; XI 456. ipse (Proteus) velut stabuli custos in montibus olim consīdit scopulo medius; G IV 433. puppi deus consedit in alta; V 841. una in praecelsa consedit rupe Celaeno; III 245. scopulo: ſ. montibus. ut conspectu in medio turbatus (iuvenis) inermis constitit; II 67. Pallas chlamyde et pictis conspectus in armis; VIII 588. viridi in litore conspicitur sus; VIII 83. ego Tyrio conspectus in ostro; G III 17. vertice: ſ. volito; Ci 307. di, vobis laetus ego hoc candentem in litore taurum constituam; V 236. iam pater Aeneas, iam curvo in litore Tarchon constituere pyras; XI 184. veluti magno in populo cum saepe coorta est seditio, sic . .; I 148. intus clausis (apes) cunctantur in aedibus; G IV 258. deus virginis in tenera defixerat omnia (tela) ‖ defixit acumina ‖ mente; Ci 162. dum (Aeneas) stupet obtutuque haeret defixus in uno; I 495. limoso lacu per noctem obscurus in ulva delitui; II 135. alte iubebis in solido puteum demitti; G II 231. quid qui luxuriem segetum tenera depascit in herba? G I 112. tua in palude deposisse sarcinas; Cat X 16. qualis saepe viae deprensus in aggere serpens; V 273. (Scyllam) gurgite in alto deprensos nantas canibus lacerasse marinis; Ci 60. insperata deprensum ‖ in ‖ luce repente (Cacum) desuper Alcides telis premit; VIII 247. in viridi nuper quae cortice fagi carmina descripsi; E V 13. quaecumque in foliis descripsit carmina virgo; III 445. hic me immemores socii vasto Cyclopis in antro deseruere; III 617. (Mnestheus) primum in scopulo luctantem deserit alto Sergestum brevibusque vadis; V 220. ante freta destituent nudos in litore pisces, quam . .; E I 60. nunc insanus Amor duri me Martis in armis detinet; E X 44. quem (cratera) Thracius olim Anchisae genitori in magno munere Cisseus dederat; V 537. incensa Danai dominantur in urbe; II 327. bis (Daedalus) conatus erat casus effingere in auro; VI 32. bigis it Turnus in albis; XII 164. heu male tum Libyae solis erratur in agris; G III 249. cum dubius mediis Mars errat in armis; G II 283. femina, quae nostris errans in finibus urbem exiguam pretio posnit; IV 211. mille meae Siculis errant in montibus agnae; E II 21. a virgo infelix tu nunc in montibus erras; E VI 52. multus ineptae virginis insolito sermo novus errat in ore; Ci 357. inter quas Phoenissa recens a volnere Dido errabat silva in magna; VI 451. caecis erramus in undis; III 200. saepe videmus ipsius (solis) in voltu varios errare colores; G I 452. (Charon) vatemque virumque informi limo glaucaque exponit in ulva; VI 416. (puppis) solvitur atque viros mediis exponit in undis; X 305. vestibulum ante ipsum primoque in limine Pyrrhus exultat; II 469. Aeneas ramum adverso in limine figit; VI 636. Turnus ad haec, oculos horrenda in virgine fixus: „o deus“ . .; XI 507. (Turnus) figit in virgine voltus; XII 70. ante alios qui tum florebat in armis Minos; Ci 110. cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae omnis in aequoreo fluitat iam naufraga fluctu; Cul 357. ut redditus est iam senior madidaque fluens in veste Menoetes; V 179. da foedare in pulvere crinis; XII 99. paribus quas (animas) fulgere cernis in armis; VI 826. Chloreus insignis longe Phrygiis fulgebat in armis; XI 769. aethere ab alto Aurora in roseis fulgebat lutea bigis; VII 26. vicina astris Erycino in vertice sedes fundatur Veneri Idaliae; V 759. spem si quam ascitis Actolum habuistis in armis, ponite; XI 308. (Aeneas) iam in conspectu Teucros habet et sua castra; X 260. tu quoque magnam partem opere in tanto, sineret dolor, Icare, haberes; VI 31. primis in faucibus Orci pallentes

habitant Morbi tristisque Senectus; tum mortiferum adverso in limine Bellum; VI 279. baesit in corpore ferrum; XI 864. (pater) incepto et sedibus haeret in isdem; II 654. qua spe gelidis in nubibus haeres? XII 796 obtutu: ſ. defigo. infelix (Sergestus) saxis in procurrentibus haesit; V 204. sedibus: ſ. incepto. Chromis et Mnasyllos ‖ Mnasylos ‖ in antro Silenum pueri somno videre iacentem; E VI 13. nudus in ignota, Palinure, iacebis harena; V 871. in speculis summoque in vertice montis planities ignota iacet; XI 526. omnis in hac certam regio iacit arte salutem; G IV 294. illa se iactet in aula Aeolus; I 140. (Pyrrhus) traxit in multo lapsantem sanguine nati; II 551. nil, ‖ in ‖ quo falsa tamen latcat pietatis imago; Ci 263. frigidus latet anguis in herba; E III 93. (Saturnus) Latium vocari malnit, his quoniam latuisset tutus in oris; VIII 323. [cum tacitam secreta in sede latentem Tyndarida aspicio]; II 568. nunc varia in gelida sede ‖ viridis gelida saepe ‖ lacerta latet; Copa 28. postquam victor Tirynthius Tyrrheno boves in flumine lavit Hiberas; VII 663. omnis (capellas) in fonte lavabo; E III 97. Silvia pectebat ferum puroque in fonte lavabat; VII 489. (Pandarus) multos suorum moenibus exclusos duro in certamine linquit; IX 726. sic positum (vitulum) in clauso lincunt; G IV 303. illum (Arruntem) socii obliti ignoto camporum in pulvere lincunt; XI 866. munera principio ante oculos circoque locantur in medio; V 110. egentem regni demens in parte locavi; IV 374 scis ut te caeli lubens in parte locarim; XII 145. sacra longaevom (Priamum Hecuba) in sede locavit; II 525. multos in solido rursus Fortuna locavit; XI 427. pueri ante ora parentum frenatis lucent in equis; V 554. (Scylla) suspensam gaudens in corpore ludere vestem; Ci 144. hic etiam viridi ludentes panes in herba choros egere; Cul 115. poenaque ‖ poenane ‖ respectus et nunc manet Orpheos in te? Cul 269. hac casti maneant in religione nepotes; III 409. (serpens) mersus ut in limo magno subsideret aestu; Cul 165 udis aries in gurgite villis mersatur; G III 446. (Dareta) crassum cruorem ore eiectantem mixtosque in sanguine dentes ducunt . .; V 470. Nisus in solo Volcente moratur; IX 439. quantum (rex) in conubio natae thalamoque moratur; VII 253. qua spe inimica in gente moratur? IV 235. diu luctans lentoque in stirpe moratus Aeneas; XII 781 thalamo: ſ. conubio. die, quibus in terris inscripti nomina regum nascantur flores; E III 106. videbis summa nantis in aqua colludere plumas; G I 369. apparent rari nantes in gurgite vasto; I 118. acuto in murice remi obnixi crepuere; V 205. classem in convexo nemorum sub rupe cavata (Aeneas) occulit; I 310. annua magnae sacra refer Cereri laetis operatus in herbis; G I 339. prosit nostris in montibus ortas (trabes); IX 92. ante leves pascentur in aequore cervi, quam . .; E I 59. saltibus in vacuis pascunt et plena secundum flumina; G III 143. pascitur in magna Sila formonsa iuvenca; G III 219. qui (locus) patet in bivio portae, quae proxuma ponto; IX 238. ut vidit levi patens in pectore volnus cuspidis Ausoniae; XI 40. mirabar, cui pendere sua patereris in arbore poma; E I 37. hi summo in fluctu pendent; I 106. dum consulta petis nostroque in limine pendes; VI 151. multa praeterea sacris in postibus arma pendent; VII 183. sin aliquam expertus sumptis spem ponis in armis; II 676. si nullam nostris ultra spem pois in armis; XI 411. viridi in campo templum de marmore ponam propter aquam; G III 13. vestibulum ante ipsum primis ‖ primisque ‖ in faucibus Orci Luctus et ultrices posuere cubilia Curae; VI 273. quaecumque mihi fortuna fidesque est, in vestris pono gremiis; IX 261. Troes sale tabentis artus in litore ponunt; I 173. Orphea in medio posuit silvasque sequentis; E III 46. Arcades posuere in montibus urbem Pallantis proavi de nomine Pallanteum; VIII 53. pecoris magistris velocis iaculi certamina ponit in ulmo; G II 530. ipsa arrectis in hastis praefigunt capita Eurvali et Nisi; IX 465 fecerat (Ignipotens) viridi fetam Mavortis in antro procubuisse lupam; VIII 630. cum pater in ripa gelidique sub aetheris axe Aeneas procubuit; VIII 28. cum bocula propter aquae rivom viridi procumbit in ulva; E VIII 87. ego viridi proiectus in antro; E I 75. ut (Opis) procul medio iuvenum in clamore furentum prospexit Camillam; XI 838. navem in conspectu nullam (Aeneas) prospicit; I 184. quamvis saepe in levi quaesissent ‖ quaesisset ‖ cornua fronte; E VI 51. sedibus ut saltem placidis in morte quiescam; VI 371. Pallas ensem tumido in pulmone recondit; X 387. Cerberus adverso recubans immanis in antro; VI 418. densa iuba, et dextro iactata recumbit in armo; G III 86. restitit Aeneas claraque in luce refulsit I 588. cum pura per noctem in luce refulsit alma parens; II 590. melior (ductor) vacua sine regnet in aula; G IV 90. (capella) gemellos, spem gregis, a, silice in nuda conixa reliquit; E I 15. (Scylla) vestibulo in thalami paulum remoratur; Ci 217. quae (Agaue) gelidis bacchata iugis requievit in antro; Cul 113. in quo (munere) iure meas utinam requiescere musas liceat; Ci 10. ut (pastor) ad fontem densa requievit in umbra; Cul 157. dolus an virtus, quis in hoste requirat? II 390 sicca in rupe resedit (Menoetes); V 180. (Dido) incipit effari mediaque in voce resistit; IV 76. tam multa in tectis crepitans salit horrida grando; G I 449. sedet in mediis haut laeta fronte Latinus; XI 237. quae (ales) quondam in bustis aut culminibus desertis nocte sedens canit . .; XII 863. cum ultrices sedent in limine Dirae; IV 473. Triviae custos iamdudum in montibus Opis alta sedet summis; XI 836. (Simylus) servatum in germine bulbum tinguit aqua; Mo 96. quin etiam caeli regionem in cortice signant; G II 269. quantum (nocuit) ad morsum ‖ admorso ‖ signata in stirpe cicatrix; G II 379. (Turnus) contra in litore sistit; X 309. tertia lux classem Cretaeis sistet in oris; III 117. ecce Pharo (Aeneas) intorquens iaculum clamanti sistit in ore; X 323. cornix sola in sicca secum spatiatur harena; G I 389. huic (Mezentio) contra Aeneas speculatus in agmine longe obvius ire parat; X 769. Centauri in foribus stabulant; VI 286. sternunt se somno diversae in litore phocae; G IV 432. [omnis in Ascanio cari stat cura parentis]; I 646. tu quoque nunc stares immanis truncus in armis, Turne; IX 173. stabat in egregiis Arcentis filius armis; IX 581. steterunt quae (tela) in corpore Graium Iliacis campis; X 334. quae (puella) prius in tenui steterat succincta crocota; Cul 252. Strophades Graio stant nomine dictae insulae Ionio in magno; III 211. armatos vident stantis in limine primo; II 485. stant pavidae in muris matres; VIII 592. turrim in praecipiti stantem convellimus; II 460. stabant ter centum (equi) nitidi in praesepibus altis; VII 275. (Aeneas) stans procul in prora pateram tenet; V 775. pater Anchises divos vocavit stans prima ‖ celsa ‖ in puppi; III 527. Augustus Caesar stans celsa in puppi; VIII 680. (Aeneas) stans celsa in puppi; X 261. in summo custos Tarpeiae Manlius arcis stabat pro templo; VIII 652. ubi appulsae rates stant in vadis; Cat XIII 25. ultima ex origine tua stetisse (Sabinus) dicit in voragine; Cat X 15. Rutulum abscessu iuvenis tum iussa superba miratus stupet in Turno; X 446. *[pars subigunt in cote secures]; VII 627. in foliis violae sublucet purpura nigrae; G IV 274. unus abest, medio in fluctu quem vidimus ipsi submersum; I 584. subsido: ſ. mergo. quater ipso in limine portae (machina) substitit; II 242. in me mora non erit ulla; E III 52. cadit Ripheus, iustissimus unus, qui fuit in Teucris; II 427. aedibus in mediis ingens ara fuit; II 512. si mihi, quae quondam fuerat, vis in amore foret; X 614. qui estis in armis? IX 376. qui sunt Minonis in arvis; X 183.

lucus in arce fuit summa; IX 86. est in conspectu Tenedos; II 21. cognoscite, mihi quae fuerint iuvenali in corpore vires; V 475. tanta est in parvo fiducia crine cavendi; Ci 380. est in Carpathio Neptuni gurgite vates caeruleus Proteus; G IV 387. mos erat Hesperio in Latio, quem . .; VII 601. et specus ingens exesi latere in montis; G IV 419. an tibi Mavors ventosa in lingua pedibusque fugacibus istis semper erit? XI 390. in medio mihi Caesar erit templumque tenebit; G III 16. vestro in numine Troiast; II 703. in ipsis omnia sunt oculis; X 515. concurrere aeterna gentis in pace futuras; XII 504. (anima talis) sit pectore in isto; XI 409. est procul in pelago saxum spumantia contra litora; V 124. laurus erat tecti medio in penetralibus altis; VII 59. pedibus: ſ. lingua. [etsi nullum memorabile nomen feminea in poena est]; II 584. est etiam flos in pratis, facilis quaerentibus herba; G IV 271. est etiam ille malus Calabris in saltibus anguis; G III 425. est in secessu longo locus; I 159. fuit in tectis de marmore templum coniugis antiqui; IV 457. (puella) esset ut in terris facti de nomine ciris; Ci 488. deum rex fecit in terris haliaeetos ales ut (pater) esset; Ci 528. Nise pater, cui vix erit una super sedes in turribus altis; Ci 192. media in valle theatri circus erat; V 288. semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est; E II 70. quis est ludus in undis? E IX 39. lucus in urbe fuit media; I 441. solus iam ipso superest in fine Cloanthus; V 295. vgl. sum in turribus. laxos in foribus suspendit aranea cassis; G IV 247. Aeneas volucrem traiecto in fune columbam malo suspendit ab alto; V 488. legio latis tendebat in arvis; VIII 605. Priamus, quamquam in media iam morte tenetur; II 533. lunam in nimbo nox intempesta tenebat; III 587. tota passim regione vagantur aëris in campis latis; VI 887. nunc me fluctus habet versantque in litore venti; VI 362. quid iuvenis, magnum cui versat in ossibus ignem durus amor? G III 258. ipsi (reges) ingentis animos angusto in pectore versant; G IV 83. illa (Dido) dolos dirumque nefas in pectore versat; IV 563. (Euneus) moriens suo se in volnere versat; XI 669. (Aeneas) solum densa in caligine Turnum vestigat lustrans; XII 466. inclusas ut cum latebroso in pumice pastor vestigavit apes; XII 587. video in aëre: ſ. viso. qui (Pandarus) Rutulum in medio non agmine regem viderit inrumpentem; IX 728. quattuor hic equos in gramine vidi; III 537. hydrum puella servantem ripas alta non vidit in herba; G IV 459. vidi ipse furentem caede Neoptolemum geminosque in limine Atridas; II 500. illi Misenum in litore sicco vident peremptum; VI 162. ipse deum manifesto in lumine vidi intrantem muros; IV 358. pectore: ſ. pateo; XI 40. uti (Priamus) vidit medium in penetralibus hostem; II 508. Anthea si quem videat aut Capyn aut celsis in puppibus arma Caici; I 183. saepibus in nostris parvam te roscida mala vidi cum matre legentem; E VIII 37. aërias Alpis et Norica si quis castella in tumulis videat; G III 475. videt Aeneas in valle reducta seclusum nemus; VI 703. (Venus) natum in valle reducta ut vidit; VIII 609. quid in eversa vidi crudelius urbe? II 746. ut Scylla novos avium sublimis in aëre coetus viserit ‖ viderit ‖; Ci 49. mediis in milibus ipsi ductores volitant; XII 125. ipsi respiciunt atram ‖ atro ‖ in nimbo volitare favillam; V 666. numquam ego te summo volitantem in vertice montis conspiciam; Ci 307. volans rubra fulvos Iovis ales in aethra; XII 247. hic genus antiquom Terrae, Titania pubes, fulmine deiecti fundo volvuntur in imo; VI 581.

II. **nach Adjectiven und Adverb**: bis: vgl. IV, 2. hora. occurrit Acestes horridus in iaculis et pelle Libystidis ursae; V 37. tu, Tityre, lentus in umbra doces . .: E I 4. pastor lentus in herbis securo pressus ‖ pressos ‖ somno mandaverat artus; Cul 159. medius: vgl. I. video in penetralibus. (Mezentius) fusus propexam in pectore barbam; X 838. quam facile accipiter consequitur pinnis sublimem in nube columbam; XI 722. non ille Achilles talis in hoste fuit Priamo; sed erubuit . .; II 541.

III. **nach Substantiven**: patriis acer Romanus in armis viam quom carpit; G III 346. [quondam patriis ad Troiam missus in armis]; III 595. (Ascanius) sese ostendat in armis; V 550. illa (Camilla) paribus resistit in armis; XI 710. saevom Aenean adgnovit Turnus in armis; XI 910. nec minus interea maternis saevos in armis Aeneas acuit Martem; XII 107. stetit acer in armis Aeneas volvens oculos; XII 938. *rapidum super amnem infelix fugit in iaculo stridente Camilla; XI 563. (Cyclopes) polibant conexos anguis ipsamque in pectore divae Gorgona; VIII 437. equitem Messapus in armis et cum fratre Coras latis diffundite campis; XI 464. (adiuvant) tabentes genae et iuvenali in corpore pallor; XII 221. (dicatur) heluato ‖ hell. ‖ sera patrimonio in fratre parsimonia; Cat XIII 12. quae (sacerdos) sacros servabat in arbore ramos; IV 485. (regina) unum exuta pedem vinclis, in veste recincta; IV 518. pura in veste sacerdos saetigeri ‖ saetigerae ‖ fetum suis attulit; XII 169. ipsae Caucaseo steriles in vertice silvae dant alios aliae fetus; G II 440. Caesar, qui nunc extremis Asiae iam victor in oris avertis Indum; G II 171. ingentis ignota in veste advenisse viros; VII 167.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen** (vgl. I. aestuo, bacchor, demitto, salio, video): 1. Aeneas quibus in mediis sic deinde locutus; V 303. in quibus aevi prima rudimenta et iuvenes exegimus annos; Ci 44. ego hanc in Daphnide laurum (uro); E VIII 83. quôd (Alcestis) saeva mariti in Chalcodoniis Admeti tura ‖ fata ‖ morata est; Cul 264. canto, quae solitus Amphion Dircaeus in Actaeo Aracintho; E II 24. ut quondam Creta fertur labyrinthus in alta mille viis habuisse domum; V 588. ossa nomen Hesperia in magna signat ‖ signant ‖; VII 4. ut concidit aut Erymantho aut Ida in magna pinus; V 449. tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Aeneas classem; IX 80. quibus (viribus, animis) in Gaetulis Syrtibus usi Ionioque mari Maleaeque sequacibus undis; V 192. — 2. procul in sola secretae Troades acta amissum Anchisen flebant; V 613. toto Aeneas desaevit in aequore victor; X 569. extremo bellator in aequore Turnus palantis sequitur paucos; XII 614. aethere in alto fit sonitus; G IV 78. quam vellent (maesti) aethere in alto duros perferre labores! VI 436. vos etiam, gemini, Rutulis cecidistis in agris ‖ arvis ‖; X 390. alto in luco cum forte caterva consedere avium piscosove amne Padusae dant sonitum cygni; XI 456. antro: ſ. **antrum**, III, 2. in (3 St.) S. 55, b. in teneris (arboribus) consuescere multumst; G II 272. armis: ſ. **arma**, V, 3. in (6 St.) S. 67, a. quidquid in arte mea possum promittere curae; VIII 401. arvis: ſ. **arvum**, V, 3 (5 St.) S. 70. a. (columba) decidit exanimis vitamque reliquit in astris aetheriis; V 517. captivo sive ut (virgo) se ferret in auro venatrix; XI 779. sunt quae Achelois lilia vimineis attulit in calathis; Copa 16. dein te movere lumbulos in caltula ‖ nec deinde te movere lumbos in stola ‖ prensis videbo altaribus? Cat XIII 21. sive hoc in carmine toto inguinis est vitium et Veneris descripta libido; Ci 68. certamine: ſ. **certamen**, IV, 2. (3 St.) S. 115, a. astrum, quo duceret apricis in collibus uva colorem; E IX 49. sanie taboque fluentis complexu in misero longa sic morte necabat (Mezentius); VIII 488. velut in mediis conatibus aegri succidimus; XII 910. talibus inter se firmabant foedera dictis conspectu in medio procerum: XII 213. aestuat ingens uno in corde pudor mixtoque insania luctu; X 871. tutatur Euryalum gratior pulchro veniens in corpore virtus; V 344. frigent effetae in corpore vires; V 396. duris in cotibus illum (Amorem) aut Tmaros aut Rhodope aut extremi Garamantes edunt; E VIII 43. Turnus medio

in crimine caedis et igni terrorem ingeminat; VII 577. languida fessae virginis in cursu moritur querimonia longo; Ci 462. hinc Italae gentes in dubiis responsa petunt; VII 86. dumis: ſ. **dumus.** III, 2. (3 Śt.) Ś. 195, b. equis: ſ. **equus.** V, 2. in (3 Śt.) Ś. 211, a. heu heu, quam pingui macer est mihi taurus in ervo! E III 100. quot in flore novo pomis se fertilis arbos induerat, totidem . .; G IV 142. (virgo) has voces atque haec lamenta fluctibus in mediis questu volvebat inani; Ci 401. concrescunt subitae currenti in flumine crustae; G III 360. saepe cubilibus altis (corvi) inter se in foliis strepitant; G I 412. Achates rapuit in fomite flammam; I 176. in foribus pugnam ex auro solidoque elephanto Gangaridum faciam; G III 26. demptae subita in formidine vires; Ci 214. gramine: ſ. **gramen.** IV, 2. in (3 Śt.) Ś. 280, b. ille (invencus) aliquam in magno sequitur grege; E VI 55. gurgite: ſ. **gurges.** IV, 2. in (4 Śt.) Ś. 283, a. quem (turbinem) pueri magno in gyro vacua atria circum exercent; VII 379. herba: ſ. **herba.** V, 2. (3 Śt.) Ś. 290, b. pgl. I. depasco, ludo, operor. saepe in honore deum medio stans hostia ad aram cecidit; G III 486. ne qua inter sanctos ignis in honore deorum hostilis facies occurrat; III 406. hic alienus ovis custos bis mulget in hora; E III 5. Simylus interea vacua non cessat in hora; Mo 53. fraxinus in silvis cedat tibi, (Lycida), pinus in hortis; E VII 68. perfidus ensis frangitur in medioque ardentem (Turnum) deserit ictu; XII 732. igni: ſ. crimine. (oves) salis occultum referunt in lacte saporem; G III 397. quae (pignora) nunc ego limine in ipso, terra, tibi mando; E VIII 92. Hylax in limine latrat; E VIII 107. complexa pedes in limine coniunx haerebat; II 673. auditae infantum animae fientes, in limine primo quos dulcis vitae exsortis abstulit atra dies; VI 427. omnis in limine portus funere felici spolior; VII 598. at ‖ aut ‖ versi terga dedere aut ipso portae posuere in limine vitam; IX 687. certatur limine in ipso Ausoniae; X 355. cur indecores in limine primo deficimus? XI 423. nec miseram effugiunt mortem, sed limine in ipso confixi expirant animas; XI 881. sonitum fecerat illi (Scyllae) marmoreo aeratus stridens in limine cardo; Ci 222. veterem in limo ranae cecinere querellam; G I 378. nuper me in litore vidi; E II 25. non tepidum ad solem pinnas in litore pandunt dilectae Thetidi alcyones; G I 398. vota servati solvent in litore nautae Glauco; G I 436. maris prolem litore in extremo ceu naufraga corpora fluctus prolnit; G III 542. ipse (Orpheus) te, dulcis coniunx, te solo in litore secum canebat; G IV 465. supero nitentem caelicolum regi mactabam in litore taurum; III 21. ubi positis arvis iam vota in litore solves; III 404. passim in litore sicco corpora curamus; III 510. si quis vidisset tristem hoc ipso in litore pugnam; V 411. nec minus interea Misenum in litore Teucri flebant; VI 212. (Aeneas) molitur locum primasque in litore sedes cingit; VII 158. talis in Euboico Baiarum litore quondam saxea pila cadit; IX 710. quid repetam exustas Erycino in litore classes? X 36. virgo solis in rupibus exigit aevum, rupibus et scopulis et litoribus desertis; Ci 518. adflictus vitam in tenebris luctuque trahebam; II 92. sin magis studium Iovis in luco currus agitare volantis; G III 181. cum quibus (nymphis) illa (Eurydice) choros lucis agitabat in altis; G IV 533. hoc primum in luco nova res oblata timorem leniit; I 450. cum dona ante urbem in luco fatis Simoentis ad undam libabat Andromache; III 302. rex Arcas honorem divis ferebat ante urbem in luco; VIII 104. qualia multa mari nantae patiuntur in alto; XII 200. ſ. I. Syrtibus. cum in lento luctantur marmore tonsae; VII 28. regina in mediis patrio vocat agmina sistro; VIII 696. in medio ramos annosaque bracchia pandit ulmus opaca ingens; VI 282. si quem extenta plagarum quattuor in medio dirimit plaga Solis iniqui; VII 227. (Eurydius) multam in medio sine nomine plebem subit; IX 343. campum viri parabant in medioque focos et dis communibus aras gramineas; XII 118. mocnibus in patriis atque intra tuta domorum confixi expirant animas; XI 882. montibus in nostris solus tibi certat Amyntas; E V 8. veluti summis antiquam in montibus ornum cum instant eruere agricolae; II 626. his se extrema iam in morte parant defendere telis; II 447. curae non ipsa in morte relinquont; VI 444. quosne (viros) ⟨nefas⟩ omnis infanda in morte reliqui! X 673. non tamen indecorem tua te regina reliquit extrema iam in morte; XI 846. tantarum in munere laudum cingite fronde comas; VIII 273. ut in aetherio signorum munere praestans scorpios fugat Oriona; Ci 533. (Turnus) addit ignaros deinde in muris Martemque cientis Alcandrumque Haliumque; IX 766. inde lupi ceu raptores atra in nebula per hostis vadimus; II 356. si nunc se ramus ostendat nemore in tanto! V 188. angustus in ipso fit nodo sinus; G II 75. ipse pater media nimborum in nocte corusca fulmina molitur dextra; G I 328. (virgo) saepe etiam tristes volvens in nocte querellas; Ci 174. caeci in nubibus ignes terrificant animos? IV 209. volans liquidis in nubibus arsit harundo; V 525 in occasu vestro nec tela nec ullas vitavisse vices; II 432. arator opere in medio defixa reliquit aratra; G III 519. quo sub caelo tandem, quibus orbis in oris iactemur, doceas; I 331. est locus nobilis et fama multis memoratus in oris; VII 564. hos (versus) Corydon, illos referebat in ordine Thyrsis; E VII 20. fecerat Ignipotens illic pugnata in ordine bella; VIII 629. Palladiae texuntur in ordine pugnae; Ci 29. velut in niveo, tenera est cum primitus ovo effigies animantis; Ci 490. pars in gramineis exercent membra palaestris, pars . .; VI 642. iam lento turgent in palmite gemmae; E VII 48. Aeneadae duri murorum in parte sinistra opposuere aciem; IV 468. ductori Turno diversa in parte furenti perfertur nuntius . .; IX 691. nec minus miseri diversa in parte Latini innumeras struxere pyras; XI 203. rex arva Latinus et urbes iam senior longa placidas in pace regebat; VII 46. (Saturnus) sic placida populos in pace regebat; VIII 325. castae ducebant sacra per urbem pilentis matres in mollibus; VIII 666. illos (Teucros) porticibus rex accipiebat in amplis; III 353. saetigeri sues atque in praesepibus ursi saevire; VII 17. ipse in pratis aries iam suave rubenti murice mutabit vellera; E IV 43. frigidus in pratis cantando rumpitur anguis; E VIII 71. Thesidae inter pocula laeti mollibus in pratis unctos saluere per utres; G II 384. sin in processu coepit crudescere morbus; G III 504. fixo ferrum in pulmone tepescit; IX 701. pueri et iuventus domitant in pulvere currus; VII 163. Aeneas celsa in puppi carpebat somnos; IV 554. ipsi in puppibus auro ductores longe effulgent ostroque decori; V 132. arma inter nubem caeli ‖ in ‖ regione serena rutilare vident; VIII 528. (Iuno) in regnis hoc ausa tuis; V 792. omnia vicit duris urgens in rebus egestas; G I 146. cum tu supplex in rebus egenis quas gentis Italum non oraveris! VI 91. qualis in Eurotae ripis aut per iuga Cynthi exercet Diana choros, talis . .; I 498. rupibus: ſ. litore; Ci 518. flectitur in viridi remus sale; Ci 461. alte mitis in apricis coquitur vindemia saxis; G II 522. scopulis: ſ. litore; Ci 518. in secessu longo sub rupe cavata instruimus mensas; III 229. pyra penetrali in sede sub auras erecta; IV 504. velocem interea superis in sedibus Opim compellabat Latonia; XI 532. cum marinae in sicco ludunt fulicae; G I 343. mecum una in silvis imitabere Pana canendo; E II 31. sit Tityrus Orpheus, Orpheus ‖ Orpheus ‖ in silvis, inter delphinas Arion; E VIII 56. certum est in silvis inter spelaea ferarum malle pati; E X 52. concussa famem in silvis solabere quercu; G I 159. continuo in silvis magna vi flexa domatur in burim ulmus; G I 169. cum vitam in silvis traho; III 646. quale per incertam lunam sub luce maligna est iter in silvis;

VI 271. quam multa in silvis autumni frigore primo lapsa cadunt folia; VI 309. solus (Hippolytus) ubi in silvis Italis ignobilis aevom exigeret; VII 776. interea Turnum in silvis saevissimus implet nuntius; XI 896. cum semel (sceptrum) in silvis imo de stirpe recisum matre caret; XII 208. ſ. hortis. in somnis inhumati venit imago coniugis; I 353. in somnis ecce ante oculos maestissimus Hector visus adesse mihi; II 270. penates visi ante oculos astare iacentis in somnis; III 151. me patris Anchisae admouet in somnis et turbida terret imago; IV 353. agit ipse furentem (Dido) in somnis ferus Aeneas; IV 466. huic (Aeneae) se forma dei voltu redeuntis eodem obtulit in somnis; IV 557. ac velut in somnis nequiquam extendere cursus velle videmur: sic . .; XII 908 illi (Aeneae) medio in spatio chorus ecce suarum occurrit comitum; X 219. ipsi in defossis specubus secura sub alta otia agunt terra; G III 376. incipiens stabulis edico in mollibus herbam carpere ovis; G III 295. (Tisiphone) aggerat ipsis in stabulis turpi dilapsa cadavera tabe ‖ tabo ‖; G III 557. quae (volucres) Asia circum dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri; G I 384. cum frumenta in viridi stipula lactentia turgent; G I 315 senior (equus) ut quondam in stipulis magnus sine viribus ignis incassum furit; G III 99. stola: ſ. caltula. talibus in studiis baculo dum nixus apricas pastor agit curas; Cul 98. neque illae (apes) nequiquam in tectis certatim tenuia cera spiramenta linunt; G IV 38. tectis hic Turnus in altis carpebat quietem; VII 413. di Iovis in tectis iram miserantur inanem amborum; X 758. omnibus in templis matrum chorus, omnibus arae; VIII 718. hic Cacum in tenebris iucendia vana vomentem (Alcides) corripit; VIII 259. ſ. luctu. dic, quibus in terris tris pateat Caeli ‖ caeli ‖ spatium non amplius ulnas; E III 104. aureus hanc vitam in terris Saturnus agebat; G II 538. dum pluvit ‖ pluit ‖ in terris; X 807. o quis te in terris loquitur iucundior uno? Cat IV 9. furta paro belli convexo in tramite silvae; XI 515. non tu in triviis, indocte, solebas disperdere carmen? E III 26. medio in flagrante tumultu legati responsa ferunt; XI 225. rura mihi et rigui placeant in vallibus amnes; G II 485. tonsis in vallibus illum (florem) pastores legunt; G IV 277. puer Ascanius mediis in vallibus acri gaudet equo; IV 156. tantum effatus (Deiphobus), et in verbo vestigia torsit; VI 547. tremunt in vertice cristae sanguineae; IX 732. tum ecce repente puniceam concussit apex in vertice cristam; Ci 501. pinguia in veribus torrebimus exta colurnis; G II 396. (Andromache) magnis exterrita monstris deriguit visu in medio; III 308. cum moriens alta liber aret in ulmo; E X 67. hilarans convivia ante focum, si frigus erit, si messis, in umbra; E V 70. hunc (Palinurum Aeneas) ubi vix multa maestum cognovit in umbra; VI 340. galea Euryalum sublustri noctis in umbra prodidit immemorem; IX 373. loci natura dulci fessas (puellas) refovebat in umbra; Cul 122. negat meminisse viae media Palinurus in unda; III 202. ante Trinacria lentandus remus in unda, quam . .; III 384. ipse (pater) ratem nocturnis rexit in undis; V 868. (Palinurus) mediis effusus in undis; VI 339. Aeneas sane ignotis iactetur in undis; X 48. quem (Curtium) devotum bellis ‖ tellus ‖ consumpsit gurges in ‖ gurgitis ‖ unda; Cul 364. complures illam (virginem) nymphae mirantur in undis; Ci 391. ſ. I Syrtibus. *(apes) animas in volnere ponunt; G IV 238. ceu nulli tota morerentur in urbe; II 439 — 3. Pentesilea mediis in militibus ardet; I 491 — 4. multo in primis hilarans convivia Baccho ante focum; E V 69. in primis venerare deos; G I 338. in primis regina quietum accipit in Teucros animum; I 303. me tibi commendo, in primisque patrem; Cat VIII 5.

V. **Gilipicu:** quantum instar in ipso! VI 865. nulla mora in Turno; XII 11. Turne, in te suprema salus; XII 653. hinc ille avium concentus in agris; G I 422. ipse agmine Pallas in medio; VIII 588. nec sat rationis in armis, sed ardent animi . .; II 314. nullum in caede nefas; X 901. nec minor in castris luctus Rhamnete reperto exsangui; IX 452. ſ saxa vocant Itali mediis quae in fluctibus aras ‖ Aras ‖]; I 109. fraxinus in silvis pulcherrima, pinus in hortis, populus in fluviis, abies in montibus altis; E VII 66 in foribus letum Androgeo; VI 20. quale sopor fessis in gramine; E V 46. hortis: ſ. fluviis. limine: vgl. I. habito. in manibus terrae; G II 45. terra autem in nostris manibus; IX 132. in manibus Mars ipse viris ‖ viri ‖; X 280 in medio duo signa, Conon et — qui's fuit alter? E III 40. ignis ubi in medio; G II 528. nec longum in medio tempus, cum clamor pervenit; IX 395. tum densae in montibus umbrae; G I 342. ſ. fluviis. asper in ore sapor; G IV 277. nullus in ore rubor: ubi enim rubor, obstat amori; Ci 180. si cui virtus animusque in pectore praesens; V 363. cui (columbae) domus et dulces latebroso in pumice nidi; V 214. tum sanguine in alto armaque corporaque; XI 633. Daphnis ego in silvis, hinc usque ad sidera notus; E V 43. ſ. fluviis. iam vero in tectis, praedivitis urbe Latini, praecipuus fragor; XI 213. in tenui labor; at tenuis non gloria; G IV 6. quis locus, quae regio in terris nostri non plena laboris? I 460. nec minor in terris Aeneae mihi cura tui; V 803 in deuso non segnior ubere bacchus; G II 275. ipse mihi nuper Libycis tu testis in undis, quam molem excierit (Iuno); V 789.

in. A. an: ille (Mezentius) pedem referens et inutilis inque ligatus cedebat; X 794. — B. nicht, un-: hanc (genetricem) ignaram inque salutatam linquo; IX 288.

inaccessus, unzugänglich: dives inaccessos ubi Solis filia lucos adsiduo resonat cantu; VII 11. tenebat (speluncam) solis inaccessam radiis; VIII 195.

Inachis. Tochter des Inachus: regia non Semele, non Inachis Acrisione (fama dixerit esse prior); Cat IX 33.

Inachius. des Inachus, griechisch: Inachiis sese refexebat ab Argis saeva Iovis coniunx; VII 286. Inachiae Iuno pestem meditata iuvencae; G III 153. ultro Inachias venisset ad urbes Dardanus; XI 286.

Inachus. König von Argos und Flußgott: clipeum insignibat caelata amnem fundens pater Inachus urna; VII 792. et Turno Inachus Acrisiusque patres mediaeque Mycenae; VII 372.

inamabilis, unfreundlich: quos circum tarda palus inamabilis unda alligat; G IV 479. tristis palus inamabilis undae ‖ tristi . . . unda ‖ alligat; VI 438.

inanis, leer, gehaltlos, wesenlos, nichtig, wertlos, erfolglos, vergeblich: A. ite hinc, inanes, ite, rhetorum ampullae; Cat V 1. aliae (animae) panduntur inanes suspensae ad ventos; VI 740. non animum modo uti pascat prospectus inanem; G II 285. multa deos aurasque pater testatus inanis inquit . .; VII 593. causas nequiquam nectis inanis; IX 249. suffire thymo cerasque recidere inanis quis dubitet? G IV 241. inter quas curam Clymene narrabat inanem Volcani; G IV 345. (Troilus) fertur equis curruque haeret resupinus inani; I 476. (Aeneas) arma procul currusque virum miratur inanis; VI 651. ite hinc, inane cymbalon inventutis; Cat V 5. doli circum haec (vincula) demum franguntur ‖ frangentur ‖ inanes; G IV 400. nos munera templis quippe tuis ferimus famamque fovemus inanem; IV 218. postquam nati fletus cognovit inanis Cyrene; G IV 375 furto laetatus inani; VI 568. cum agricola gravibus rastris galeas pulsabit inanis; G I 496. (Ascanius) galeam ante pedes proiecit inanem; V 673. di Iovis in tectis iram miserantur inanem amborum; X 758. mens immota manet, lacrimae volvuntur inanes; IV 449 Alcides lacrimas effundit inanis; X 465. (Turnus) ante levi iaculo longum per inane secutus;

XII 354. instabilis animos ludo prohibebis inani; G IV 105. canebat (Silenus), uti magnum per inane coacta semina fuissent; E IV 31. Umber morsu elusus inani est; XII 755. fungar inani munere; VI 885. caeci in nubibus ignes inania murmura miscent? IV 210. his (lapillis apes) sese per inania nubila librant; G IV 196. cum surgentem ad zephyrum paleae iactantur inanes; G III 134. (Aeneas) animum pictura pascit inani; I 464. (virgo) has voces atque haec lamenta ihuctibus in mediis questu volvebat inani; Ci 401. ibant per domos Ditis vacuas et inania regna; VI 269. illis (iuvencis) iam saepe rotae ducantur inanes per terram; G III 170. spes pascis inanis; X 627. ut Turnus animo spem turbidus hausit inanem; X 648. nunc ille (Euandrus) quidem spe multum captus inani fors vota facit; XI 49. haec (Corydon) montibus et silvis studio iactabat inani; E II 5. vigilum procul custodia primis excubias foribus studio iactabat inani; Ci 208. tempus inane peto; IV 433. viridi quem (tumulum) caespite inanem (Andromache) sacraverat; III 304. tunc egomet tumulum Rhoeteo litore inanem constitui; VI 505. (lapis) vacuum per inane volutus; XII 906. tu potes pro viro nebulam et ventos obtendere inanis; X 82. dea dat inania verba; X 639. — B. rapior per inania ventis ‖ Averni ‖; Cul 212. gutturis arenti revoluto in inania ‖ omnia ‖ sensu; Cul 242.

inaratus, ungepflügt: nec nulla interea est inaratae gratia terrae; G I 83.

inardesco, erglühen: qualis cum caerula nubes solis inardescit radiis longeque refulget; VIII 623.

Inarime, Insel Ischia: tum sonitu Prochyta alta tremit durumque cubile Inarime Iovis imperiis imposita Typhoeo; IX 716.

inausus, ungewagt, unverflucht: nil linquere inausum quae potui infelix; VII 308. ne quid inausum aut intractatum scelerisve dolive fuisset; VIII 205.

inb- ſ. **imb-**

incandesco, erglühen: tempestas toto autumni incanduit aestu; G III 479.

incanesco, grau werden: ornus incanuit albo flore piri; G II 71.

incanus, grau: nec minus interea barbas incanaque menta Cinyphii tondent hirqui; G III 311. nosco crinis incanaque menta regis Romani; VI 809. cum clade exterrita tristi intonsos ‖ incanos ‖ multo deturpat pulvere crines Carme; Ci 284.

incassum, erfolglos, vergeblich: talia (Andromache) fundebat lacrimans longosque ciebat incassum fletus; III 345. nec te, carissime coniunx, incassumve tuos volui exercere labores; VIII 378. Turne, tot incassum fusos patiere labores? VII 421. senior (equus) ut quondam in stipulis magnus sine viribus ignis incassum furit; G III 100. (volucres) studio incassum videas gestire lavandi; G I 387.

incautus, unvorſichtig, unbeſonnen, forglos, nichts ahnend: ille (Pygmalion) Sychaeum impius ante aras clam ferro incautum superat; I 350. illum (Neoptolemum) Orestes excipit incautum patriasque obtruncat ad aras; III 332. Pallas (Hisbonem) incautum crudeli morte sodalis excipit; X 386. fallit te incautum pietas tua; X 812. cum subita incautum dementia cepit amantem; G IV 488. quam (cervam) procul incautam fixit pastor agens telis; IV 70. saepe incautis pastoribus excidit ignis; G II 303. (virgo) totum incauta per agmen femineo praedae et spoliorum ardebat amore; XI 781. prius quam dira per incautum serpant contagia volgus; G III 469.

incedo, einhergehen, ſchreiten, auftreten: I. Amor gressu gaudens incedit Iuli; I 690. Phrygii comites et laetus Iulus incedunt; IV 141. media socios incedens nave per ipsos hortatur Mnesthens; V 188. saepe duobus regibus incessit magno discordia motu; G IV 68. incedunt victae longo ordine gentes, quam variae linguis, habitu tam vestis et armis; VIII 722. incedunt pueri pariterque ante ora parentum frenatis lucent in equis; V 553. regina ad templum, forma pulcherrima Dido, incessit; I 497. — II. (Euryalus, Nisus) protinus armati incedunt; IX 308. qui viribus audax aut iaculo incedit melior levibusque sagittis; V 68. cum (Orion) pedes incedit medii per maxima Nerei stagna viam scindens; X 764. ego, quae divom incedo regina; I 46.

incendium, Brand, Glut, Feuersbrunſt: I. [dant claram incendia lucem erranti passimque oculos per cuncta ferenti]; II 569. non idcirco flamma ‖ flammae ‖ atque incendia vires indomitas posuere; V 680. propius aestus incendia volvont; II 706. — II. quis deus, o Musae, tam saeva incendia Teucris avertit? IX 77. si glomerat ferens incendia ventus; G II 311. velut dispersa immittit silvis incendia pastor; non aliter . . ; X 406. victor Sinon incendia miscet insultans; II 329. quis nesciat urbem virtutesque virosque aut tanti incendia belli? I 566. classem invadit (Turnus) sociosque incendia poscit ovantis; IX 71. hic Cacum in tenebris incendia vana vomentem (Alcides) corripit; VIII 259.

incendo, anzünden, entzünden, erhitzen, erleuchten, erregen, erheben: (Coroebus) venerat insano Cassandrae incensus amore; II 343. desine meque tuis incendere teque querellis; IV 360. heu furiis incensa feror; IV 376. (Aeneas) talibus incensus dictis senioris amici; V 719. (Euryalus) incensus et ipse perfurit; IX 342. me non metus incensam potuit retinere deorum; Ci 436. cum sentorum incendi victor acervos; VIII 562. huc undique Troia gaza incensis erepta adytis congeritur; II 764. quin etiam profuit incensos aestus avertere; G II 459. saepe etiam steriles incendere profuit agros; G I 84. tum salii ad cantus incensa altaria circum adsunt; VIII 285. animum: ſ. **animus,** II, 1. incendo (3 St.) S. 51, a. lustramurque Iovi votisque incendimus aras Actiaque celebramus litora; III 279. clamore incendunt caelum Troesque Latinique; X 895. nutrix narcissum casiamque herbas incendit ‖ contundit ‖ olentes; Ci 370. nos te Dardania incensa tuaque arma secuti; III 156. herbas: ſ. casiam. fragilis incende bitumine laurus; E VIII 82. illam (matrem) incendentem luctus Idaeus et Actor corripiunt; IX 500. dependent lychini laquearibus aureis incensi; I 727. narcissum: ſ. casiam. nuntius incensas perfert navis Eumelus; V 665. hic iam galbaneos suadebo incendere odores; G IV 264. nos patria incensa diversa per aequora vectae tulimus . .; III 325. miro incensum pectus amore compellare virum; III 298. alii rapiunt incensa feruntque Pergama; II 374. ut Cupido donis furentem incendat reginam; I 660. totam incensa (regina) per urbem bacchatur; IV 300. talibus incensa est iuvenum sententia dictis iam magis atque magis; XII 238. caeruleae cui (angui) terga notae maculosus et auro squamam incendebat fulgor; V 88. hic exitus illum (Priamum) tulit, Troiam incensam et prolapsa videntem Pergama; II 555. num incensa cremavit Troia viros? VII 295. nulla religio vetuit insidias avibus moliri, incendere vepres; G I 271. pudor incendit vires et conscia virtus; V 455. dea cornu recurvo Tartaream intendit incendit ‖ vocem; VII 514. incensa Danai dominantur in urbe; II 327. succurritis urbi incensae; II 353. (matres) maestam incendunt clamoribus urbem; XI 147.

inceptum, Beginnen, Unternehmen, Vorſatz: I, 1. (Turnus) deserit inceptum; IX 694. *concilium ipse pater et magna incepta Latinus deserit ac tristi turbatus tempore differt; XI 469. quo magis inceptum (Dido) peragat lucemque relinquat; IV 452. tum potius conata tua atque incepta referto; Ci 337. di nostra incepta secundent auguriumque suum! VII 259. — 2. quos pertaesum magni incepti rerumque tuarum est; V 714. piget incepti lucisque; V 678. — 3. mene incepto desistere victam?

I 37. — 4. (pater) abnegat, inceptoque et sedibus haeret in isdem; II 654. — II. (nutrix) rursus ad inceptum sociam se iungit alumnae; Ci 381. — III. neu quis ob inceptum subitum mihi segnior ito; XII 566.

incertus, unbeſtimmt, unſicher, ungewiß, wechſelnd, unentſchloſſen: A. classem molimur incerti quo fata ferant; III 7. fatis incerta feror si Iuppiter unam esse velit urbem; IV 110. (Aeneas) incertus, geniumne loci famulumne parentis esse putet; V 95. sic exhortata reliquit (Iuno Iuturnam) incertam et tristi turbatam volnere mentis; XII 160. quem (Caesarem) mox quae sint habitura deorum concilia incertum est, urbisne invisere, Caesar, velis, an . .; G I 25. Creusa substitit erravitne via seu lassa resedit, ‖ ? ‖ incertum; II 740. hoc nemus (quis deus incertum est) habitat deus; VIII 352. adlapsa sagitta est incertum qua pulsa manu, quo turbine adacta; XII 320. ni fors incertos inssisset ducere casus; Cul 162. fuerit nobis haec debita pestis vel casu incerto merita vel denique culpa; Ci 457. multum illi (virgini) incerto trepidant vestigia cursu; Ci 471. quom incerta volant examina; G IV 103. genus huic materna superbum nobilitas dabat, incertum de patre ferebat (Drances); XI 341. quale per incertam lunam sub luce maligna est iter in silvis; VI 270. incertis si mensibus amnis abundans exit; G I 115. Turnus nunc huc, inde huc incertos implicat orbes; XII 743. Scyllae corpus semiferi incertis etiam nunc partibus artus mutabant; Ci 494. certus incerta pericula lustret Aeneas? IX 96. cum saucius taurus incertam excussit cervice securim; II 224. tris adeo incertos caeca caligine soles erramus pelago; III 303. dum curae ambiguae, dum spes incerta futuri; VIII 580. incertus ibidem sudor et ille quidem morituris frigidus; G III 500. (virgo) fertur et incertis iactatur ad omnia ventis, cymba velut; Ci 478. sive sub incertas zephyris motantibus umbras (succedimus), sive . .; E V 5. scinditur incertum studia in contraria volgus; II 39. — B. [haut incerta cano]; VIII 49.

incesso, beſtürmen: regina ut tectis venientem prospicit hostem, incessi muros; XII 596.

incessus, Gang: vera incessu patuit dea; I 405. adiuvat incessu tacito progressus Turnus; XII 219.

incesto, beflecken, entweihen: corpus amici totam incestat funere classem; VI 150. petit Anchemolum, thalamos ausum incestare novercae; X 389.

incido, fallen, ſtürzen, treffen, eindringen: incidit ictus ingens ad terram duplicato poplite Turnus; XII 926. quoniam bellator animo deus incidit; IX 721. ubi navigiis violentior incidit eurus; G II 107. incidit huic (Camillae) Appenninicolae bellator filius Auni; XI 699. in segetem veluti cum flamma furentibus austris incidit; II 305. illa (hasta) volans umeri surgunt qua tegmina summa incidit; X 477. (turris) Danaum super agmina late incidit; II 467.

incido, ſchneiden, zerſchneiden, abſchneiden, verbieten: certum est teneris meos incidere amores arboribus; E X 53. cum me arbustum videre Miconis atque mala vitis incidere falce novellas; E III 11. Mopse, novas incide faces: tibi ducitur uxor; E VIII 29. nos taciti incidere funem; III 667. deus tortos incidere funis stimulat; IV 575. nisi me quacumque novas incidere lites monuisset cornix; E IX 14. sin autem optatae spes est incisa salutis; Ci 276. vites: ſ. arbustum.

incingo, umgürten: ambae auro, pictis incinctae pellibus ambae; G IV 342. (virgo) prospicit incinctam spumanti litore Cythnon; Ci 475. (matres) pampineas gerunt incinctae pellibus hastas; VII 396.

incipio, anfangen, beginnen: I. incipe, Damoeta; tu deinde sequere, Menalca; E III 58. incipe, Mopse, prior. incipe; E V 10. simul incipit ipse (Silenus); E VI 26. incipe, si quid habes; E IX 32. incipe; sollicitos Galli dicamus amores; E X 6. incipe et ad medias sementem extende pruinas; G I 230. quamquam animus meminisse horret luctuque refugit, incipiam; II 13. incipio super his: „iuvenes“ . .; II 348. incipe, si qua animo virtus, et consere dextram; IX 741. (Aeneas) tum socios sic incipiens hortatur ovantis: „maxima res . .; XI 13. (Turnus) significat manu et magno simul incipit ore: „parcite“ . .; XII 692. ſ. heros vix prima inceperat aestas; III 8. incipit Aeneas heros: „non ulla“ . .; VI 103. omine quo firmans animum sic incipit ipsa (mater); G IV 386. incipit ipse (divom pater): „caelicolae magni, quianam“ . .? X 5. puer: ſ. II. cognoscere. tempus erat, quo prima quies mortalibus aegris incipit; II 269. — II. memor ille (deus) matris Acidaliae paulatim abolere Sychaeum incipit; I 721. sepulchrum incipit apparere Bianoris; E IX 60. continuo ventis surgentibus aut freta ponti incipiunt agitata tumescere et aridus altis montibus audiri fragor aut resonantia longe litora misceri et nemorum increbrescere murmur; G I 357. rursus cura patrum cadere et succedere matrum incipit; G III 139. apibus quanta experientia parcis (sit), hinc canere incipiam; G I 5. paulatim tremebunda (Carme) genis obducere vestem virginis et placidam tenebris captare quietem incipit ad crebrosque insani pectoris ictus ferre manum; Ci 345. (equus) carpere mox gyrum incipiat; G III 191. incipiens stabulis edico in mollibus herbam carpere ovis; G III 295. incipe, parve puer, risu cognoscere matrem. incipe, parve puer; E IV 60. incipias conferre manum; X 876. qua se subducere colles incipiunt mollique iugum demittere clivo; E IX 8. (Dido) incipit effari mediaque in voce resistit; IV 76. ferre: ſ. captare. sin maculae incipient rutilo inmiscerier igni, tum . .; G I 454. increbrescere: ſ. audiri. depresso incipiat iam tum mihi taurus aratro ingemere et sulco attritus splendescere vomer; G I 45. interea magno misceri murmure caelum incipit; IV 161. ſ. audiri. obducere: ſ. captare. aetas Lucinam pati desinit ante decem, post quattuor incipit annos; G III 61. Polio, ‖ orbis ‖ incipient magni procedere menses; E IV 12. subducere: ſ. demittere. succedere: ſ. cadere. incipiant silvae cum primum surgere; E VI 39. tumescere: ſ. audiri. ut (animae) incipiant in corpora velle reverti; VI 751. — III. Venus thalamo haec coniugis aureo incipit: „dum bello“ . .; VIII 373. consilio versare dolos ingressus et astu incipit haec: „quid“ . .? XI 705. non ego te incepto conor flectere amore; Ci 328. inceptus clamor frustratur hiantis; VI 493. inceptum frustra summitte furorem; XII 832. hoc magis (Aeneas) inceptos genitori instaurat honores; V 94. per connubia nostra, per inceptos hymenaeos (te) oro; IV 316. iter inceptum peragunt; VI 384. iter inceptum celerant rumore secundo; VIII 90. inceptum una decurre laborem; G II 39. iam memor inceptum peragens sibi cura laborem congestum cumulavit opus; Cul 394. quae (sacra) rite incepta paravi; IV 638. nec (Dido) magis incepto voltum sermone movetur, quam si . .; VI 470. qualem (Protea) videris, incepto tegeret cum lumina somno; G IV 414. incipe Maenalios mecum, mea tibia, versus; E VIII 21. 25. 28, b. 31. 36 42. 46. 51. 57.

incito, reizen: o quid me incitas? Cat XIII 8.

incitus, ſchnell: apicem tamen incita summum hasta tulit; XII 492. hunc (Murranum) crebro super ungula pulsu incita nec domini memorum proculcat equorum; XII 534.

inclementia, Unguade: non Paris: divom inclementia, divom, has evertit opes sternitque a culmine Troiam; II 602. durae rapit inclementia mortis; G III 68. sternit; ſ. evertit.

inclino, neigen: in te omnis domus inclinata recumbit; XII 59.

inclitus ſ. **inclutus.**

includo, einſchließen, einſperren, umſchließen, einfügen, verſperren: I. diversa fuga petit aequora Turnus; undique enim densa Teucri ‖ Teucri densa ‖ inclusere corona; XII 744. — II. *aut hoc inclusi ligno occultantur Achivi ant . . ; II 45. inclusos utero Danaos et pinea furtim laxat claustra Sinon; II 258. hic quibus invisi fratres, dum vita manebat, inclusi poenam expectant; VI 614. ut (Cacus) se inclusit; VIII 225. (Cacum) inclusum cavo saxo atque insueta rudentem Alcides premit; VIII 248. alios secum (Pandarus) includit recipitque ruentis, demens, qui Rutulum regem ultro incluserit urbi; IX 727. inclusus muris hostilique aggere saeptus; XI 398. pater Anchises penitus convalle virenti inclusas animas lustrabat; VI 680. inclusas ut cum latebroso in pumice pastor vestigavit apes; XII 587. inclusum si quando flumine nanctus cervum venator; XII 749. huc delecta virum sortiti corpora furtim includunt (ductores Danaum) caeco lateri; II 19. quale per artem inclusum buxo aut Oricia terebintho lucet ebur; X 136. hue aliena ex arbore germen includunt; G II 77. (virgo) deserit angustis inclusum faucibus Isthmon; Ci 463. volnus udae vocis iter tenuemque inclusit sanguine vitam; VII 534. vocem inclusa volutant litora; V 149. undique colles inclusere cavi nemus; VIII 599. regem: ſ. alqm; IX 727. (sceptrum) olim arbos, nunc artificis manus aere decoro inclusit; XII 211. (Turnus) suras incluserat auro; XI 488. ille (Aeneas) avidus pugnae suras incluserat auro hinc atque hinc; XII 430. si nec inlusas [inclusas] auro vestes (inhiant) Ephyreiaque aera; G II 464. vitam: ſ. iter.

inclutus, berühmt: hic (occurrit) inclutus armis Parthenopaeus; VI 479. esto testis tu inclute Mavors; XII 179. dux inclute Teucrum; VI 562. si forte tuas pervenit ad auris Palamedis incluta fama gloria; II 82. o incluta bello moenia Dardanidum! II 241. illa incluta Roma imperium terris aequabit; VI 781.

incognitus, unbekannt, unbemerkt. pauca mihi, niveo sed non incognita Phoebo, dicite Pegasides; Cat IX 1. o bona pastoris, incognita curis! Cul 60. non illa feris incognita capris gramina; XII 414. res animos incognita turbat; I 515. (sagitta) stridens et celeris incognita transilit umbras; XII 859.

incoho, beginnen, errichten: te sine nil altum mens incohat; G III 42. (Aeneas) tum Stygio regi nocturnas incohat aras; VI 252.

incolo, bewohnen: quae (volucres) mare, quae virides silvas lucosque sonantes incolitis; Ci 197. lucis habitamus opacis riparumque toros et prata recentia rivis incolimus; VI 675. haut procul hinc saxo incolitur fundata vetusto urbis Agyllinae sedes; VIII 478 silvas: ſ. lucos. toros: ſ. prata.

incolumis, unverletzt, unverſehrt, wohlbehalten, am Leben: dum (Palamedes) regno incolumis regumque vigebat conciliis; II 88. [scilicet haec Spartam incolumis aspiciet?] II 577. qui (Apollo) fore te ponto incolumem finisque canebat venturum Ausonios; VI 345. si numina vestra incolumem Pallanta mihi, si fata reservant; VII 575. liceat dimittere ab armis incolumem Ascanium; X 47. quin Turnum Dauno possem incolumem servare parenti; X 616. nec fraus te incolumem fallaci perferet Auno; XI 717. cur non (Turno) incolumi potius certamina tollo? XII 39. quam diu, tam patriam incolumem Nisi regnumque futurum; Ci 124. patris incolumi potius denubere regno velis; Ci 330. rege incolumi mens omnibus (apibus) una est; G IV 212 tandem (Charon) trans fluvium incolumis vatemque virumque exponit; VI 415.

incomitatus, unbegleitet: infelix qua se saepius Andromache ferre incomitata solebat ad soceros; II 456. semper (Dido) longam incomitata videtur ire viam; IV 467.

incommodum, Leid: quo te cumque lacus miserantem incommoda nostra fonte tenet; VIII 74.

incompositus, funftlos: ante quam Cereri det motus incompositos et carmina dicat; G I 350.

incomptus, ſchmucklos: Ausonii coloni versibus incomptis ludunt risuque soluto; G II 386.

inconcessus, unerlaubt: Pergama cum peteret (Helena) inconcessosque hymenaeos; I 651.

inconditus, funftlos: ibi haec incondita solus (Corydon) montibus iactabat; E II 4.

inconsultus, unberaten: inconsulti abeunt sedemque odere Sibyllae; III 452.

incoquo, einkochen, färben: huius (floris) odorato radices incoque baccho; G IV 279. quamvis Milesia magno vellera mutentur Tyrios incocta rubores; G III 307.

incorruptus, rein: ecce Ithaci coniunx semper decus Icariotis, femineum concepta ‖ incorrupta ‖ decus, manet; Cul 206.

increbresco, ſich verbreiten, zunehmen: continuo ventis surgentibus nemorum increbrescere murmur (incipit); G I 359. [late Latio increbrescere nomen]; VIII 14.

incredibilis, unglaublich: hic incredibilis rerum fama occupat auris, Helenum regnare; III 294.

incrementum, Wachstum, Sprößling: adgredere o magnos honores, magnum Iovis incrementum! E IV 49. cara Iovis suboles, magnum Iovis incrementum, Tyndaridae (mirantur); Ci 398.

increpito, zurufen, auffordern, ſchelten, höhnen: I. (Dido pateram) tum Bitiae dedit increpitans; I 738. hostis amare, quid increpitas mortemque minaris? X 900. quamvis increpitent socii; III 454. — II. Aeneas Lausum increpitat Lausoque minatur: „quo ruis?“ X 810. ille aestatem increpitans seram zephyrosque morantis; G IV 138.

increpo, ertönen laſſen, auffordern, tadeln, ſchelten, ertönen: I. (Turnus) ultro animos tollit dictis atque increpat ultro: „Troianos“ . . ; IX 127. (?) increpat ultro: „quod“ . . ; X 278. aput gelidi cum flumina concitus Hebri sanguineus Mavors clupeo increpat ‖ intonat ‖ ; XII 332. e pastu decedens agmine magno corvorum increpuit densis exercitus alis; G I 382. suspiciunt, iterum atque iterum fragor increpat ingens; VIII 527. navita sic prior adgreditur dictis atque increpat ultro „quisquis es“ . . ; VI 387. Umber iam iamque tenet similisque tenenti increpuit malis; XII 755. — II. quem (Lycum) Turnus increpat his victor: „nostrasne“ . .? IX 560. ille (Turnus) simul fugiens Rutulos simul increpat omnis, nomine quemque vocans; XII 758. morantis (apes) Martius ille aeris rauci canor increpat; G IV 71. (Aeneas) increpat ultro cunctantis socios; X 830. tuba terribilem sonitum procul aere canoro increpuit; G IX 504.

increseo, wachſen: tum magis increscunt animis discordibus irae; IX 688. telorum seges iaculis increvit acutis; III 46.

incubo, liegen, ſich lagern, bewachen: condit opes alius defossoque incubat auro; G II 507. stratis relictis (Dido) incubat; IV 83. qui divitiis soli incubuere repertis nec partem posuere suis; VI 610. ponto nox incubat atra; I 89. sacerdos cum caesarum ovium sub nocte silenti pellibus incubuit stratis; VII 88.

incudo, behauen: agitator aselli lapidem revertens incusum urbe reportat; G I 275.

incultus, unangebaut, wild, ungepflegt, neutr. Einöde: A. sanguineis inculta rubent aviaria bacis; G II 430. infelix virgo incultum solis in rupibus exigit aevum; Ci 518. Charon, cui plurima

mento canities inculta iacet; VI 300. inculti exercet cura salicti; G II 415. incultis rubens pendebit sentibus uva; E IV 29. — B. qui (oras) teneant ⟨nam inculta videt⟩, hominesne feraene; I 308.

incumbo, ſich neigen, legen, ſtützen, befleißigen, beſchleunigen, angreifen, drängen, hereinbrechen: I, 1. tempus iamdudum incumbere aratris, dum sicca tellure licet; G I 213. (Palinurus) iubet validis incumbere remis; V 15. — 2. incumbens tereti Damon sic coepit olivae; E VIII 16. tum vero Teucri incumbunt; IV 397. (Dido) incubuit toro dixitque novissima verba: „dulces“ . .; IV 650. calcem terit iam calce Diores incumbens umero; V 325. illi (Cyclopes) ocius incubuere omnes pariterque laborem sortiti; VIII 444. tum vero incumbunt; IX 73. acrius hoc Teucri clamore incumbere magno et glomerare manum; IX 791. (Camilla) sequitur incumbens eminus hasta Tereaque Harpalycumque; XI 674. incubuit voluitque manu convellere ferrum Dardanides; XII 774. ſ. manus, rates. nec tantum gravis incumbens scopulis arentibus aestas, quantum illi nocuere greges; G II 377. gemini a Tenedo tranquilla per alta immensis orbibus angues incumbunt pelago; II 205. qualis hyperboreis aquilo cum densus ab oris incubuit; G III 197. super incumbens (deus) liquidas proiecit in undas praecipitem (Palinurum); V 858. fuit laurus incumbens arae atque umbra complexa penates; II 514. leo comas arrexit et haeret visceribus super incumbens; X 727. nunc o lecta manus, validis incumbite remis; X 294. ne pater fato urgenti incumbere vellet; II 653. quadrupes equitem super eiecto incumbit cernuus armo; X 894. ut celsas videre rates atque inter opacum adlabi nemus et tacitis ‖ tacitos ‖ incumbere remis; VIII 108. ut (silex) prona iugo laevom incumbebat in amnem; VIII 236. si tempestas a vertice silvis incubuit; G II 311. (venti) incubuere mari; I 84. cum sequitur ad litora fluctus, qua venti incubuere; XII 367. — II. *hoc acrius omnes (apes) incumbent generis lapsi sarcire ruinas; G IV 249.

incurro, anrennen, angreifen: densis incurrimus armis; II 409. continuo adversis Tyrrhenus et acer Aconteus conixi incurrunt hastis; XI 613. ducis exemplum eventumque secuti Maeonidae incurrunt; XI 759. incurrunt densi simul omnis copia Teucrum Tyrrhenique ‖ Tyrrhenumque ‖ duces Euandrique Arcades alae; XI 834. velut ingenti Sila summove Taburno cum duo conversis inimica in proelia tauri frontibus incurrunt; XII 717.

incursus, Angriff: numquam incursus luporum aut impacatos a tergo horrebis Hiberos; G III 407.

incurvo, krümmen, ſpannen: tum validis flexos incurvant viribus arcus pro se quisque viri; V 500.

incurvus, krumm: agricola incurvo terram molitus aratro; G I 494. agricola . . . dimovit aratro; G II 513.

incus, Amboß: I, 1. gemit impositis incudibus Aetna; G IV 173. gemit impositis incudibus antrum; VIII 451. quinque adeo magnae positis incudibus urbes tela novant; VII 629. — 2. necdum (andierant) impositos duris crepitare incudibus enses; G II 540. — II. validi incudibus ictus auditi referunt gemitus; VIII 449.

incuso, beſchuldigen, anklagen: I. (Aeneas) talibus incusat; I 410. — II. nec quemquam incuso; XI 312. *Latinus multa se incusat, qui non acceperit ultro Dardanium Aenean; XI 471. (?) acceperit ante; XII 612. disce tuum, ne me incuses, Iuturna, dolorem; XII 146. Aeneas magna incusat voce Latinum; XII 580. quem non incusavi amens hominumque deorumque? II 745.

incutio, einflößen, erregen: genitor stimulis haut mollibus incutit ‖ inicit ‖ iras; XI 728. incute vim ventis submersasque obrue puppes; I 69.

indago, Einſchließung: dum trepidant alae saltusque indagine cingunt; IV 121.

inde, von da, von dort, darauf, dann: I. sive inde occultas vires et pabula terrae pinguia concipiunt, sive . .; G I 86. navita quos iam inde ut Stygia prospexit ab unda ire; VI 385. — II. haut procul inde citae Metrum in diversa quadrigae distulerant; VIII 642. — III. zum Satz: inde secutus (ignis) per ramos victor perque alta cacumina regnat; G II 306. inde ubi iam validis amplexae (vites) ulmos exierint, tum . .; G II 367. tu modo praecipuum iam inde a teneris impende laborem; G III 74. inde ubi quarta sitim caeli collegerit hora; G III 327. inde neque impositis ardent altaria fibris, nec . .; G III 490. inde lupae fulvo nutricis tegmine laetus Romulus excipiet gentem; I 275. inde toro pater Aeneas sic orsus ab alto: „infandum“ . .; II 2. inde lupi ceu raptores atra in nebula per hostis vadimus; II 355. divellimur inde Iphitus et Pelias mecum; II 434. inde domum si forte (Creusa) pedem tulisset, me refero; II 756. inde deducunt socii navis et litora complent; III 69. (Polyphemus) luminis effossi fluidum lavit inde cruorem; III 663. nos procul inde fugam celerare; III 666. inde exsupero praepingue solum stagnantis Helori; III 697. arduos inde Acragans ostentat maxima longe moenia; III 703. inde ubi clara dedit sonitum tuba; V 139. (Mnestheus) inde Gyan consequitur; V 223. inde alios ineunt cursus; V 583. inde ubi (columbae) venere ad fauces grave olentis Averni; VI 201. inde (Charon) alias animas deturbat laxatque foros; VI 411. inde (Aeneas) datum molitur iter; VI 477. uti mare inde imo consurgit ad aethera fundo; VII 530. (silicem Tirynthius) imis avolsam solvit radicibus; inde repente impulit; VIII 238. inde ubi prima quies medio iam noctis abactae curriculo expulerat somnum; VIII 407. exierat Aeneas, inde alii Troiae proceres; VIII 587. inde (Turnus occupat) ferarum vastatorem Amycum; IX 771. nihil urbibus inde obstabit Tyriis; X 54. inde aliae (puppes) celerant cursus; X 249. (Aeneas) inde Licban ferit; X 315. (Aeneas) inde Mago procul infensam contenderat hastam; X 521. (Mezentius) inde aliud (telum) atque aliud figit; X 883. inde ubi tot traxisse moras, tot spicula taedet vellere; X 888. Turnus nunc huc, inde huc incertos implicat orbes; XII 743. inde (pastor) vix compos mente refugit; Cul 190. (nutrix) inde mago geminata Iovi ‖ magi venerata Iovis ‖ Stygialia sacra pergit; Ci 374. inde alias partes nova macies obduxit squalida pelle; Ci 505. (Simylus) inde abit adsistitque molae; Mo 19. advocat inde manus operi, partitus utrimque; Mo 24. transfert inde manu fusas ‖ tusas ‖ in cribra farinas et quatit; Mo 40. infert inde foco testisque tegit; 50. inde domum cervice levis, gravis aere redibat; Mo 82. inde comas apii gracilis rutamque rigentem vellit; Mo 90. inde tot per orbitosa milia iugum tulisse; Cat X 17. vgl. II. — IV. elliptiſch: inde hominum pecudumque genus vitaeque volantum; VI 728.

indebitus, nicht gebührend: non indebita posco regna meis fatis; VI 66.

indecoris, unrühmlich, ruhmlos: non erimus regno indecores; VII 231. cur indecores in limine primo deficimus? XI 423. non tamen indecorem tua te regina reliquit extrema iam in morte; XI 845. sunt aliae innuptae Latio et Laurentibus arvis, nec genus indecores; XII 25. neque me indecorem, germana, videbis amplius; XII 679.

indefessus, unermüdet: (Camilla) nunc validam dextra rapit indefessa bipennem; XI 651.

indeprensus, unentdeckbar: qua signa sequendi frangeret indeprensus et inremeabilis error V 591.

India, Indien: sola India nigrum fert hebenum; G II 116. quid (referam) quos Oceano propior gerit India lucos, extremi sinus orbis? G II 122. nonne vides croceos ut Tmolus odores, India mittit ebur? G I 57.

indicium, Anzeige, Merkmal: I, 1. sapor indicium faciet manifestus; G II 246. versis viarum indiciis; VIII 211. — 2. indicio st tractu surgens oleaster eodem plurimus; G II 182. — II. quem [Palamedem] Pelasgi insontem infando indicio demisere Neci ‖ neci ‖; II 84.

indico, anſagen, anfundigen, anordnen, beſtimmen: hoc et tum Aeneadis indicere bella Latinus more iubebatur; VII 616. ubi curva choros indixit tibia Bacchi; XI 737. Aeestes incidit forum et patribus dat iura vocatis; V 758. (Dido) divom templis indicit honores; III 264. (Turnus) iter ad regem Latinum indicit primis iuvenum; VII 468.

indictus, ungenannt: nec tu carminibus nostris indictus abibis, Oebale; VII 733.

indigena, eingeboren, einheimiſch: ne vetus indigenas nomen mutare Latinos neu Troas fieri iubeas; XII 823. haec nemora indigenae fauni nymphaeque tenebant; VIII 314.

indigeo, bedürfen: aliquid, quorum indiget usus, detexere; E II 71.

indiges (Ind.), einheimiſch, Halbgott: A. di patrii indigetes et Romule Vestaque mater, ne prohibete . .! G I 498. — B Indigetem Aeneau scis ipsa et scire fateris deberi caelo; XII 794.

indignor, unwillig ſein, mißbilligen, ſich entrüſten, empören: I. illum (Porsennam) indignanti similem similemque minanti aspiceres; VIII 649. an memorem indignatum magnis stridoribus aequor? G II 162. illi (venti) indignantes circum claustra fremunt; I 55. vita cum gemitu fugit indignata sub umbras; XII 831. XII 952. — II, 1. hi proprium decus et partum indignantur honorem ni teneant; V 229. — 2. Beroen reliqui indignantem, tali quod sola careret munere; V 651. — 2. pater aliquem indignatus ab umbris mortalem infernis surgere; VII 770. quod Venus audaci nymphae indignata licere accessit; XII 786. — III. casum insontis mecum indignabar amici; II 93. (ibant) indomiti Dahae et pontem indignatus Araxes; VIII 728.

indignus, unwürdig, ungehörig, ſchmachvoll, empörend, unverdient (mit gen. XII 649): A. descendam magnorum haut umquam indignus avorum; XII 649 nec fuit indignum superis, bis sanguine nostro Emathiam pinguescere; G I 491. indignum est Italos Troiam circumdare flammis nascentem; X 74. haec tum nobis ‖ non sic ‖ gravia atque indigna fuere; Ci 310. coniugis indigno Nysae deceptus amore dum queror; E VIII 18. indigno cum Gallus amore perihat; E X 10. quae causa indigna serenos foedavit voltus? II 285. Venus indigno nati concussa dolore; XII 411. quaenam vos tanto fortuna indigna, Latini, implicuit bello? XI 108. videat indigna suorum funera; IV 617. *[cui (frondi) super indignas hiemes solemque potentem uri inludunt]; G II 373. cui iuveni divi cuncta neque indigno, Musa, dedere bona; Cat IV 6. illi, ut venere, vident indigna morte peremptum Misenum Aeoliden; VI 163 — B. nec tu me aëria solam nunc sede videres digna indigna pati; XII 811. iuro omnia me potius digna atque indigna laborum milia visuram, quam patiar . .; Ci 247. is (Numanus) primam ante aciem digna atque indigna relatu vociferans ibat; IX 595.

indigus, bedürftig: poma vi propria nituntur opisque haut indiga nostrae; G. II 428.

indiscretus, nicht zu unterſcheiden: Daucia proles, indiscreta suis gratusque parentibus error; X 392.

indocilis, ungelehrig; is (Saturnus) genus indocile ac dispersum composuit; VIII 321.

indoctus, ungebildet: non tu in triviis, indocte, solebas dispendere carmen? E III 26.

indoles, Geſinnung: quid pius Aeneas tanta dabit indole dignum? X 826.

indomitus, ungebändigt, wild: sic Martem indomitum cernimus; II 440. (ibant) indomiti Dahae et pontem indignatus Araxes; VIII 728. raptis concurrunt undique telis indomiti agricolae; VII 521. nate, quis indomitas tantus dolor excitat iras? II 594. interea pubi indomitae non gramina tantum, sed frumenta carpes; G III 174. neque rex veretur indomita ‖ indomitas ‖ virtute retundere Martem [mentes ‖]; Ci 118. non idcirco flamma ‖ flammae atque incendia vires indomitas posuere; V 681.

indubito, bezweifeln: nunc absiste precando viribus indubitare tuis; VIII 404.

induco, führen, anführen, einführen, leiten, verleiten, überziehen: haut equidem pretio inductus pulchroque iuvenco venissem; V 399. (Euandrus) tunica inducitur artus; VIII 457. nec quisquam audet manibus inducere caestus; V 379. qui deinde satis fluvium inducit rivosque sequentis; G I 106. quis viridi fontes induceret umbra? E IX 20. cum flavis messorem induceret arvis agricola; G I 316. post ubi nona suos Aurora induxerat ortus; G IV 552. rivos: ſ. fluvium. Daphnis thiasos induxere Bacchi (instituit); E V 30. Troes agunt, princeps turmas inducit Asilas; XI 620. vestes rigescunt indutae ‖ inductae ‖; G III 364. inducite fontibus umbras, pastores; E V 40.

indulgentia, Milde: *si non exciperet caeli indulgentia terras; G II 345.

indulgeo, nachſichtig ſein, nachgeben, ergeben ſein, pflegen: quid tantum insano iuvat indulgere dolori? II 776. si insano iuvat indulgere labori; VI 135. iuvat indulgere choreis; IX 615 hactenus indulsisse vacat; X 625. indulge ordinibus; G II 277. quod neque concubitu indulgent (apes) nec . .; G IV 198. sacris litatis indulge hospitio; IV 51. fusi per herbam indulgent vino; IX 165. cuius et annis et generi fata indulgent; VIII 512.

induo, anziehen, anlegen, bekleiden, einhüllen, umgeben: I. quam (loricam) vix famuli ferebant; indutus at olim Demoleos cursu palantis Troas agebat; V 264. qua (galea Ascanius) ludo indutus belli simulacra ciebat; V 674 (Turnus) fluctuat, ansese mucrone ob tantum dedecus amens induat; X 682. voveo praedonis corpore raptis indutum spoliis ipsum te, Lause, tropaeum Aeneae; X 775 tune hinc spoliis indute meorum eripiare mihi? XII 947. vgl. II. quot in flore novo pomis se fertilis arbos induerat; G. IV 143. quo (Euryalo) pulchrior alter non fuit Aeneadum Troiana neque induit arma; IX 180. (Aeneas) fulgentia indnit arma, Mezenti ducis exuvias; XI 6. facta Volcani manibus paria indnat arma ille licet; XI 439. pater Anchises magnum cratera corona induit; III 526. (Allecto) induit albos cum vitta crinis; VII 417. (Euryalus) tum galeam Messapi habilem cristisque decoram induit; IX 366. harum (vestium) unam iuveni supremum (Aeneas) maestus honorem induit; XI 77. quos (leones, ursos, lupos) hominum ex facie induerat Circe in voltus ac terga ferarum; VII 20. contemplator item, cum nux se plurima silvis induet in florem; G I 188. indutos iubet (Aeneas) truncos hostilibus armis ipsos ferre duces; XI 83. vestes rigescunt indutae ‖ inductae ‖; G III 364 notos pueri puer indue voltus; I 684. ursos: ſ. leones. — II. ille clipeum auroque trilicem loricam induitur; VII 640. qui (Hector) redi) exuvias indutus Achilli; II 275. sic fatus (Corocbust deinde conantem Androgei galeam induitur; II 393. (Coroebus) clipei insigne decorum induitur; II 393. loricam: ſ. clipeum. (Aventinus) terribili impexum *os* saeta cum dentibus albis indutus capiti;

VII 668. (Turnus) iam adeo rutilum thoraca indutus aënis horrebat squamis; XI 487.

induresco. erſtarren: stiria inpexis induruit horrida barbis; G III 366.

Indus, indiſch, Inder: A. Indum sanguineo veluti violaverit ostro si quis ebur; XII 67. si nec Indi conchea baca maris pretio est; Cul 67. — B, I. non Bactra neque Indi (laudibus Italiae certent); G II 138. iam rapidus torrens sitientis Sirius Indos ardebat caelo; G IV 425. omnis eo terrore Aegyptus et Indi vertebant terga; VIII 705. — II, 1. Caesar, qui inbellem avertis Romanis arcibus Indum; G II 172. terreo: ſ. I. sitiunt. — 2. super et Garamantas et Indos (Augustus) proferet imperium; VI 794. seu tendere ad Indos (parant); VII 605. — III *usque coloratis amnis devexus ab Indis; G IV 293.

industria, Fleiß: non ulla magis viris industria firmat, quam Venerem avertere; G III 209.

inedia, Hunger: videbo habentem nihil praeter scissum ventrem et herniosi ‖ hirneosi ‖ patrui pedes inedia turgidos; Cat XIII 40.

ineluctabilis, unabwendbar: me Fortuna omnipotens et ineluctabile Fatum his posuere locis; VIII 334. venit summa dies et ineluctabile tempus Dardaniae; II 324.

inemptus, ungekauft: sera revertens nocte domum dapibus mensas onerabat inemptis; G IV 133.

ineo, betreten, beginnen: I. te adeo decus hoc aevi, te consule inibit, Polio ‖ orbis ‖; E IV 11. — II. primus init bellum Tyrrhenis asper ab oris Mezentius; VII 647. prima pares ineunt gravibus certamina remis quattuor delectae carinae; V 114. victor nec minus maximus sanctos dignus inire choros; Cat IX 8. inde alios ineunt cursus aliosque recursus adversi spatiis; V 583. ipse ego paulisper pro te tua munera inibo; V 846. prima leves ineunt si quando proelia Parthi; G IV 314. veteres ineunt proscaenia ludi; G II 381. continuo ineant pugnas et proelia tentent, ni . .; XI 912. recursus: ſ. cursus. saepes saepe levi somnum suadebit inire susurro; E I 55.

ineptus, töricht: multus ineptae virginis insolito sermo novus errat in ore; Ci 356.

inermis, unbewaffnet, wehrlos: pius Aeneas dextram tendebat inermem; XII 311. ut (Turnus) capulum ignotum dextramque aspexit inermem; XII 734. ut conspectu in medio turbatus (iuvenis) inermis constitit; II 67. ut (Aeneas) tendentem manus Priamum conspexit inermis; I 487.

inermus, unbewaffnet: Arcadio (Halaesus) infelix telo dat pectus inermum; X 425. studio effusae matres et volgus inermum invalidique senes turris obsedere; XII 131.

iners, ungeſchickt, untätig, träge, feig, ſchwach: libertas (causa fuit), quae sera tamen respexit inertem; E I 27. o numquam dolituri, o semper inertes Tyrrheni; XI 732. qui (Pan) primus calamos non passus inertis; E VIII 24. Teucrum mirantur inertia corda; IX 55. plurima per vias sternuntur inertia passim corpora; II 364. oremus pacem et dextras tendamus inertis; XI 414. alter dum subit ac dextram labenti tendit inertem; XI 672. tenebras et inertia furta ne timeant; IX 150. multum adeo, rastris glaebas qui frangit inertis, iuvat arva; G I 94. oculos stupor urget inertis; G III 523. frater tendebat inertis infelix palmas; X 595. Ascanius spumantem dari pecora inter inertia votis optat aprum; IV 158. qui Rutulum regem incluserit urbi, immanem veluti pecora inter inertia tigrim; IX 730. ne luxu obtunsior usus sulcos oblimet inertis; G III 136. Simylus cum sollicita manu tenebras explorat inertis; Mo 6. seu stabit iners seu profluet umor; G IV 25. (Pharus) voces dum iactat inertis; X 322.

inertia, Trägheit: hunc ubi sollicitum dimisit inertia vitae; Cul 385.

inevectus, hinaufgefliegen: ne quisquam propriae fortunae munere dives iret inevectus caelum super; Cul 341. tendit inevectus radios Hyperionis ardor; Cul 101.

inexcitus, friedlich: ardet inexcita Ausonia atque immobilis ante; VII 623.

inexhaustus, unerſchöpflich: Ilva insula inexhaustis Chalybum generosa metallis; X 174.

inexcussus, unerſchrocken: iuvenis acer in excessum ‖ inexcussus ‖, referens a navibus ignis repulsos; Cul 302.

inexorabilis, unerbittlich: felix, qui metus omnis et inexorabile fatum subiecit pedibus; G II 491.

inexpertus, unverſucht: ne quid inexpertum frustra moritura (Dido) relinquat; IV 415.

inexpletus, unerfüllt: Euandrus haeret, inexpletus lacrimans; VIII 559.

inextricabilis, unentwirrbar: hic (inest) labor ille domus et inextricabilis error; VI 27.

infabricatus, unbearbeitet: ferunt robora silvis infabricata fugae studio; IV 400.

infamis, berüchtigt: quam (Scyllam) infamem tali merito rumore fuisse testatur Pachynus; Ci 87.

infandus, unſäglich, entſetzlich, gräßlich, ſchrecklich, abſcheulich: A. centum alii curva haec habitant ad litora volgo infandi Cyclopes; III 644. infandum si fallere possit (Dido) amorem; IV 85. ilicet infandum cuncti contra omina bellum poscunt; VII 583. potuisti infandum accendere bellum; XII 804. quid memorem infandas caedes, quid facta tyranni effera? VIII 483. si tangere portus infandum caput necessest; IV 612. sin aliquem infandum casum, Fortuna, minaris; VIII 578. ductor Achivom coniugis infandae prima inter ‖ intra ‖ limina dextra oppetit; XI 267. iam dies infanda aderat; II 132. infandum, regina, iubes renovare dolorem; II 3. prohibe infandos a navibus ignis; I 525. quem (Palamedem) Pelasgi insontem infando indicio demisere Neci ‖ neci ‖; II 84. o sola infandos Troiae miserata labores; I 597. Agaue infandas scelerata manus ec ‖ e ‖ caede cruenta; Cul 112. quosne (viros) ⟨nefas⟩ omnis infanda in morte reliqui! X 673. ut scelere infando laedere utrumque uno studeas errore parentem; Ci 239. infanda per orbem supplicia et scelerum poenas expendimus omnes; XI 257. — B, I. pecudes locutae ⟨infandum!⟩; G I 479. nos, tua progenies navibus ⟨infandum!⟩ amissis prodimur; I 251. — II. fessi tandem cives infanda furentem (Mezentium) armati circumsistunt; VIII 489.

infans, Kind: I. *ut pedum primis infans vestigia plantis insteterat; XI 573. — II auditae infantum animae flentes, in limine primo quos dulcis vitae exsortis ab ubere raptos abstulit atra dies et funere mersit acerbo. hos iuxta falso damnati crimine mortis; VI 427. *ipse (Metabus infantem) sinu prae se portans; XI 544. rapio: ſ. aufero. *(Metabus) infantem fugiens media inter proelia belli sustulit exilio comitem matrisque vocavit nomine Casmillae mutata parte Camillam; XI 541. — III. *ille (Metabus) innare parans, infantis amore tardatur; XI 549 animae: ſ. II. aufero. — IV. iuxta: ſ. II. aufero.

infaustus, ungünſtig, unheilvoll: cuius ob auspicium infaustum moresque sinistros lumina tot caecidisse ducum videmus; XI 347. quos secans infaustum interluit Alia ‖ Allia ‖ nomen; VII 717. tristis ubi infausto committitur omine pugna; XI 589. quin agite et mecum infaustas exurite puppis; V 635.

infectus, ungeſchehen, nichtig, unbearbeitet: A. sunt auri pondera facti infectique mihi; X 528. nunc arma volunt foedusque precantur infectum; XII 243. fugit ipse Latinus pulsatos referens infecto foedere divos; XII 286. venerat Acron, infectos linquens profugus hymenaeos; X 720. — B. (Fama) pariter facta atque infecta canebat; IV 190.

infecundus, unfruchtbar: infecunda quidem, sed laeta et fortia surgunt; G II 48.

infelix, unfruchtbar, unheilvoll, unglücklich, elend: quibus alte ‖ ante ‖ infelix (Philomela) sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; E VI 81. *Invidia infelix furias amnemque severum Cocyti metuens ‖ metuet ‖; G III 37. *praecipue infelix expleri mentem nequit Phoenissa; I 712. vario noctem sermone trahebat infelix Dido; I 749. (Coroebus) infelix qui non sponsae praecepta furentis audierit; II 345. infelix qua se saepius Andromache ferre incomitata solebat ad soceros; II 455. hunc Polydorum quondam infelix Priamus furtim mandarat alendum Threïcio regi; III 50. sum comes infelicis Ulixi; III 613. [talia monstrabat litora Achaemenides, comes infelicis Ulixi]; III 691. uritur infelix Dido totaque vagatur urbe furens; IV 68. infelix fatis exterrita Dido mortem ‖ Mortem ‖ orat; IV 450. non infelix animi Phoenissa; IV 529. quae mentem insania mutat, infelix Dido? IV 596. quae (moenia) iam infelicis Elissae conlucent flammis; V 3. infelix (Sergestus) saxis in procurrentibus haesit; V 204. levi cum sanguine Nisus labitur infelix; V 329. infelix, quae tanta animum dementia cepit? V 465. infelix Dido, verus mihi nuntius ergo venerat extinctam? VI 456. sedet aeternumque sedebit infelix Theseus; VI 618. nil linquere inausum quae potui infelix; VII 309. si qua piis animis manet infelicis Amatae gratia; VII 401. infelix (Amata) immensum ‖ immensam ‖ sine more furit lymphata per urbem; VII 776. Euryale infelix, qua te regione reliqui? IX 390. flaventem prima lanugine malas dum sequeris Clytium infelix; X 325. Arcadio (Halaesus) infelix telo dat pectus inermum; X 425. sternitur infelix Acron; X 730. sternitur infelix (Antores) alieno volnere; X 781. hoc tamen infelix miseram solabere mortem; X 829. infelix, nati funus crudele videbis! XI 53. ducitur infelix aevo confectus Acoetes; XI 85. infelix Teucros quid demoror armis? XI 175. *rapidum super amnem infelix fugit in iaculo stridente Camilla; XI 563. occidit infelix nostrum ne ‖ ne nostrum ‖ dedecus Ufens aspiceret; XII 641. infelix crinis scindit Iuturna solutos; XII 870. non umquam violata manu sacraria divae iurando, infelix, nequiquam iura ‖ iure ‖ piasses! Ci 155. heu tamen infelix (Scylla): quid enim imprudentia prodest? Ci 190. quo nunc me, infelix, aut quae me fata reservant? Ci 318. ſ. puer. (Euryalus) tantum infelicem nimium dilexit amicum; IX 430. infelix umero cum apparuit alto balteus; XII 941. labitur infelix studiorum atque immemor herbae victor equos; G III 498. heu, nunc misero mihi demum exitium infelix! X 850. hinc totam infelix volgatur fama per urbem; XII 608. frater tendebat inertis infelix palmas; X 596. o gens infelix, cui te exitio Fortuna reservat? V 625. Invidia: ſ alqs; G III 37. infelix lolium et steriles nascuntur avenae; E V 37. inter nitentia culta infelix lolium et steriles dominantur avenae; G I 154. qualem infelix amisit Mantua campum; G II 198. evolat infelix (mater); IX 477. monstrum infelix sacrata sistimus arce; II 245. infelix superat foliis oleaster amaris; G II 314. (pater) infelix, utcumque ferent ea facta minores; VI 822. non infelicis patriae veterumque deorum miseretque pudetque? IX 786. infelix o semper ovis pecus! E III 3. Troilus infelix puer atque impar congressus Achilli; I 475. (regina) infelix pugnae iuvenem in certamine credit extinctum; XII 598. infelix simulacrum atque ipsius umbra Creusae visa mihi ante oculos; II 772. salsa tellus et quae perhibetur amara, frugibus infelix; G II 239. tunc ‖ tum ‖ me confectum choreis somnoque gravatum infelix habuit thalamus; VI 521. una in praecelsa consedit rupe Celaeno, infelix vates; III 246. victum infelicem, bacas lapidosaque corna, dant rami; III 649. a virgo infelix, quae te dementia cepit! E VI 47. a virgo infelix, tu nunc in montibus erras; E VI 52. sive etiam iactis speciem mutata venenis infelix virgo; Ci 71. infelix virgo tota bacchatur in urbe; Ci 167. (virgo) ad caelum infelix ardentia lumina tendens; Ci 402. infelix virgo nequiquam a morte recepta; Ci 517.

infensus, feindlich, feindselig, erbittert: ipsi Dardanidae infensi poenas cum sanguine poscunt; II 72. te propter infensi Tyrii; IV 321. nunc spicula vertunt infensi; V 587. semper odiis et crimine Drances infensus iuveni Turno; XI 123. tum Drances idem infensus surgit; XI 336. Thraeissa cornu infensa tetendit; XI 859. infensa Etruria Turno; XII 232. (Aeneas) inde Mago procul infensam contenderat hastam; X 521. ingruere infensos hostis; XI 899. haec memorans (Iris) prima infensum vi corripit ignem; V 641. ceu saevom turba leonem cum telis premit infensis; IX 793.

inferiae, Totenopfer: qui absenti ferat inferias decoretque sepulchro; IX 215. inferias quos (iuvenes Aeneas) immolet umbris; X 519. inferias Orphei Lethaea papavera mittes; G IV 545. (Aristaeus) inferias Orphei mittit; G IV 553. (Aeneas) vinxerat et post terga manus, quos mitteret umbris inferias; XI 82.

infernus, unterirdisch, der Unterwelt angehörig: latet aureus ramus Iunoni infernae dictus sacer; VI 138. Ditis ante infernas accede domos; V 732. inferni lacus (lustrandi) Aeaeaeque insula Circae; III 386. quando hic inferni ianua regis dicitur; VI 106. si terra dehiscens infernas reseret sedes et regna recludat pallida; VIII 244. video ‖ viden ‖ ut flagrantia taedis limina conluecnt infestis ‖ infernis ‖ omnia templis; Cul 217. Allecto ab infernis ciet (Iuno) tenebris; VII 325. haec iuro vim deum infernam et duri sacraria Ditis; XII 199. ab umbris mortalem infernis ad lumina surgere vitae; VII 771.

infero, tragen, bringen, darbringen, wenden, richten, sich begeben: I. (Aeneas) infert se saeptus nebula (mirabile dictu) per medios; I 439. an Tyriis omnique manu stipata meorum inferar? IV 545. (Turnus) campo sese arduus infert; IX 53. an (Nisus) sese medios moriturus in enses ‖ hostes ‖ inferat? IX 401. bijugis infert se Lucagus albis in medios frateque Liger; X 575. talis se vastis infert Mezentius armis; X 768. ut vero Aeneas foribus sese intulit altis; XI 36. se: ſ. equus. Arcadas insuetos acies inferre pedestris ut vidit Pallas Latio dare terga sequaci; X 364. cetera, qua iusso, mecum manus inferat arma; XI 467. bellum: ſ. **bellum.** II, 1. infero (3 St.) S. 89, a. inferimus tepido spumantia cymbia lacte sanguinis et sacri pateras; III 66. dum (vir) inferret deos Latio; I 6. hinc bellator equos campo sese arduus infert; G II 145. tu (potes) verbera tectis funereasque inferre faces; VII 337. fratrem: ſ. alqm; X 575. qua iuvenis gressus inferret; G IV 360. quod nec meritos Anchisae inferret honores; V 652. fumiferos infert Mezentius ignis; IX 522. eum Troas Hectoris ira funderet vulnera tela neces ignis inferre paratos; Cul 310. suadebo mella harundineis inferre canalibus; G IV 265. neces: ſ. ignes. (Simylus opus) infert inde foco; Mo 50. pateras: ſ. cymbia. advectum Aenean classi victosque penatis inferre; VIII 12. socii spumantis rates arvis inferre Latinis; X 300. tela, vulnera: ſ. ignes. verbera: ſ. faces. — II. (Tarchon) Venulo adversum se turbidus infert ‖ offert ‖; XI 742. Aenean quisquam subegit hostem regi se inferre Latino? X 66. sic (Iris) Dardanidum mediam se matribus infert; V 692. infert se socium Aeneas; IV 142.

inferus, untere, untergeordnet, gering, tief: A. **inferior:** I. nec numero inferior pugnae nec honore recedes; XII 630. — II. heros non inferiora secutus; VI 170.

B. **imus:** I. qui solus honos Acheronte sub imost; XI 23. adytis cum lubricus anguis ab imis gyros traxit; V 84. puppes delphinum modo demersis aequora rostris ima petunt; IX 120. sacerdos imis Acheronta adfatur Avernis; VII 91. (bos) quae gradiens ima verrit vestigia cauda; G III 59. Alcides magnum sub imo corde premit gemitum; X 464. stivaque ‖ stivae ‖ (aptatur), quae currus a tergo torqueat imos; G I 174. eum (Cloanthum) imis sub fluctibus audiit omnis Nereïdum chorus; V 239. alii strictis mucronibus imas obsedere fores; II 449. imo Nereus ciet aequora fundo; II 419. Aetna fundo exaestuat imo; III 577. gravis ut fundo vix tandem redditus imo est Menoetes; V 178. hic genus antiquom Terrae, Titania pubes, fulmine deiecti fundo volventur in imo; VI 581. uti mare inde imo consurgit ad aethera fundo; VII 530. extremus galeaque ima subsedit Acestes; V 498. imam inter galeam summi thoracis et oras abstulit ense caput; XII 381. Charybdis imo barathri ter gurgite vastos sorbet in abruptum fluctus; III 421. ima longo ilia singultu tendunt; G III 506. illa (hasta) ima sedit inguine; X 785. ima solvontur latera; G III 522. quique alta tenebant moenia quique imos pulsabant ariete muros; XII 706. idem subducta ad manis imos desedimus unda; III 565. *audiam, et haec manis veniet mihi fama sub imos; IV 387. [non vitae gaudia quaero, sed quato manis perferre sub imos]; XI 181. *o quae satis ima dehiscat terra mihi manisque deam demittat ad imos! XII 884. subit oras hasta per imas fulgentis clipei; X 588. ima dolor balantum lapsus ad ossa cum furit; G III 457. gelidus per ima cucurrit ossa tremor; II 120. XII 447. imo trahens a pectore vocem; I 371. (Aeneas) ingentem gemitum dat pectore ab imo; I 485. (Hector) graviter gemitus imo de pectore ducens; II 288. fundit preces rex pectore ab imo; VI 55. (Turnus) dat gemitum rumpitque has imo pectore voces: „larga“ . .; XI 377. (Opis) ingemuitque deditque has imo pectore voces: „heu“ . .; XI 840. pedes vestis defluxit ad imos; I 404. quae (ventorum proelia) gravidam late segetem ab radicibus imis sublimem expulsam eruerent; G I 319. (silicem Tirynthius) imis avolsam solvit radicibus; VII 237. iam imam viridi radicem moverat alte quercus humo †; Cul 280. quae (vates) rupe sub ima fata canit; III 443. cantu commotae Erebi de sedibus imis umbrae ibant tenues; G IV 471. totum (mare) a sedibus imis una Eurusque Notusque ruunt; I 84. sensibus haec imis reponas; E III 54. his (venenis) Moerim saepe animas imis exeire sepulchris vidi; E VIII 98. quae (arbos) stirpibus exit ab imis; G II 53. unde arator antiquas domos avium cum stirpibus imis eruit; G II 209. cum semel (sceptrum) in silvis imo de stirpe recisum matre caret; XII 208. mihi vel tellus optem prius ima dehiscat, vel . .; IV 24. si qua fides tellure sub ima est; VI 459. non (vites) caesae reverti possunt atque ima similes revirescere terra; G II 313 quae iam satis ima debiscat terra mihi? X 675. ille (anguis) libavitque dapes rursusque innoxius imo successit tumulo; V 92. gemitus lacrimabilis imo auditur tumulo; III 39. sensit Neptunus imis stagna refusa vadis; I 125. capellae ima susurrantis repetebant ad vada lymphae; Cul 105. illum (imbrem) surgentem vallibus imis aeriae fugere grues; G I 374. habitabant vallibus imis; III 110. qua gelidus per imas quaerit iter vallis Ufens; VII 801 Aeneas ad genitorem imas Erebi descendit ad umbras; VI 404. ima exaestuat unda vorticibus; G III 240. omnis stetit imo voluere sanguis; XII 422. — II, 1. nebulae magis ima petunt campoque recumbunt; G I 401. dixit, deinde lacu fluvius se condidit alto, ima petens; VIII 67. Cyrene mater, quae gurgitis huius ima tenes; G IV 322. — 2. cuperem cum vertere ab imo periurae moenia Troiae; V 810. mihi (visa) ex imo verti Neptunia Troia; II 625. profuit inter ima ferire pedis salientem sanguine venam; G III 460.

infesto, unſicher machen: poetae perhibent (Scyllam) Scyllaeum monstro saxum infestare voraci; Ci 57.

infestus, feindlich, erbittert, verderblich: [illa (Tyndaris) sibi infestos eversa ob Pergama Teucros praemetuens]; II 571. patria excussos infesta per undas ausa sequi; VII 299. neque rex veretur infesto ad muros volitantes agmine turmas reicere; Ci 117. vel tu quod superest infesto fulmine Morti ‖ morti ‖, si mereor, demitte; V 691. (Aeneas) infesta subit obvius hasta; X 877. quis (viribus) infestum pugnans devicerat hostem; Cul 389. fratres truculenta ferunt infestaque lumina corpus alter in alterius; Cul 255. huic vero miserae (deum rex) infesti opposuit odium crudele parentis; Ci 532. quos Mincius infesta ducebat in aequora pinu; X 206. saxa quoque infesto (Teucri) volvebant pondere; IX 512. (virgo) infestum suis dirae testudinis exit spelaeum; Ci 466. infesta tela tulere; V 582. video ‖ viden ‖ ut flagrantia taedis limina conlucent infestis ‖ infernis ‖ omnia templis; Cul 217. illum (Politen) ardens infesto volnere Pyrrhus insequitur; II 529. hanc urbem fecerat infestam populator remige Minos; Ci 111.

inficio, trünken, benetzen, miſchen, verſehen, beflecken: Gorgoneis Allecto infecta venenis; VII 341. (Venus) hoc (gramine) fusum labris splendentibus amnem inficit occulte medicans; XII 418. sanguine cernis adhuc sparsoque (arma) infecta cerebro; V 413. minio infecta rubenti crura macies obduxit pelle; Ci 105. tempestas infecit pabula tabe ‖ tabo ‖; G III 481. pocula si quando saevae infecere novercae; G II 128. quarum (Pieridum) castos alvaria ‖ alabastria ‖ postes munere saepe meo inficiunt; Ci 95. aliis (animis) sub gurgite vasto infectum eluitur scelus; VI 742.

infidus, treulos: illum non flexit infidos agitans discordia fratres; G II 496. quando infidum remis impellere marmor conveniat; G I 254. puellam infidos inter teneram committere pisces non statuit (coniunx Neptunia); Ci 485.

infigo, heften, hineintreiben, einprägen: illum (Aiacem Pallas) scopulo infixit acuto; I 45. illi (tauri) cornua obnixi infigunt; XII 721. Itala cornus stomacho infixa sub altum pectus abit; IX 699. portae infigitur hasta; IX 746. lancea rumpit infixa bilicem loricam; XII 375. laevo adfixa ‖ infixa ‖ est lateri manus; IX 579. (sagitta) venit adversique infigitur arbore mali; V 504. verba: v. voltus. infixum stridit sub pectore volnus; IV 689. haerent infixi pectore voltus verbaque; IV 4.

infindo, einſchneiden: vestigia fraudis, quae inbeant telluri infindere sulcos; E IV 33. infindunt pariter sulcos; V 142.

infit, beginnt zu ſprechen, beginnt: I. tum senior Nautes, is his Aenean solatus vocibus infit: „nate dea“ . .; V 708. (Mezentius) adloquitur maerentem (ecum) et talibus infit: „Rhaebe, din viximus;“ X 860. (Turnus) tum sic adfatur regem atque ita turbidus infit: „nulla mora“ . .; XII 10. tum pater omnipotens infit: „accipite“ . .; X 101. praefatus divos solio rex infit ab alto: „ante“ . .; XI 301. — II. Venulus dicto parens ita farier infit: „vidimus“ . .; XI 242.

inflammo, entflammen: illum (Neoptolemum) ereptae magno flammatus ‖ inflammatus ‖ amore coniugis Orestes obtruncat; III 330 (Anna) his dictis impenso ‖ incensum ‖ animum flammavit ‖ inflammavit ‖ amore; IV 54.

inflecto, beugen, krümmen, lenken: precibus inflectere nostris; XII 800. vomis et inflexi primum

grave robur aratri: G I 162. pars inflexis super acta carinis; Cul 346. simul (Cyclops) cervicem inflexam posuit: III 631. iam caput inflexa lentum cervice recumbit; Ci 449. Anna, fatebor enim, solus hic inflexit sensus; IV 22.

infletus, unbeweint: nos animae viles, inhumata infletaque turba, sternamur campis; XI 372.

infligo, treiben: (puppis) inflicta vadi dorso dum pendet iniquo; X 303.

inflo, blaſen, blühen, ſchwellen: Silenum videre iacentem inflatum hesterno venas, ut semper, lacchо; E VI 15. boni quoniam convenimus ambo, tu calamos inflare levis, ego dicere versus; E V 2. tumido inflatur carbasus austro; III 357. necdum etiam audierant inflari classica; G II 539. inflavit cum pinguis ebur Tyrrhenus ad aras; G II 193. ite inflata rhoso non Achaico verba; Cat V 2.

infodio, eingraben, vergraben: lapidem bibulum aut squalentis infode conchas; G II 348. Latini corpora partim multa virum terrae infodiunt; XI 205. ipsis unguibus infodiunt fruges: G III 535. ante, quam laetum infodias vitis genus; G II 262. lapidem: ſ. conchas.

informis, häßlich, gräßlich, wüſt: nec sum adeo informis; E II 25. semel informem vasto vidisse sub antro Scyllam; III 431. pedibus informe cadaver protrahitur; VIII 264. (regina) nodum informis leti trabe nectit ab alta; XII 603. (Charon) vatemque virumque informi limo glaucaque exponit in ulva; VI 416. eum videmus Polyphemum, monstrum horrendum informe ingens, cui lumen ademptum; III 658. iacet aggeribus niveis informis et alto terra gelu late; G III 354. nec funera volgo tam multa informes ursi stragemque dedere per silvas; G III 247.

informo, bilden, formen: ingentem elipeum informant, unum omnia contra tela Latinorum; VIII 447. his (Cyclopibus) informatum manibus iam parte polita fulmen erat, pars inperfecta manebat; VIII 426.

infra, unterhalb, unten: an mare quod supra memorem, quodque adluit infra? G II 158. [mare quod supra teneant quodque adlnit infra]; VIII 149.

infremo, grunzen: velut aper substitit infremuitque ferox et inhorruit armos; X 711.

infrendeo, knirſchen: (Polyphemus) dentibus infrendens gemitu; III 664. Tirynthius dentibus infrendens; VIII 230. (aper) dentibus infrendens; X 718.

infrenis, ohne Zaum: Messapus (obtruncat) illum infrenis equi lapsu tellure iacentem; X 750.

infreno, beſpannen: infrenant alii currus; XII 287.

infrenus, ohne Zaum: hinc Numidae infreni cinguntur hinc Syrtis; IV 41.

infringo, zerbrechen, beugen, demüthigen: lähmen: nec (Iuno) Iovis imperio fatisque infracta quiescit; V 784. Turnus ut infractos adverso Marte Latinos defecisse videt; XII 1. (serpens) acrior instat obvia torvos saevius ‖ spiris ‖ arripiens infringere; Cul 177. ne noster honos infractave cedat fama loco; VII 332. (Aeneas) infracta luctatur harundine telum eripere; XII 387. Aeron infracta tela cruentat; X 731. torpent infractae ad proelia vires; IX 499.

infula, Binde: I. infula cui (Haemonidae) saera redimibat tempora vitta; X 538. nec te tua plurima, Panthu, labentem pietas nec Apollinis infula texit; II 430. — II. lanea dum nivea circumdatur infula vitta; G III 487.

infundo, eingießen, gießen, vergießen, ein flößen, hinneigen: (Volcanus) placidum petivit coniugis infusus gremio per membra soporem; VIII 406. nec tulit ultra sensibus infusum culicis de morte dolorem; Cul 387. nec vires heroum infusaque flumina prosunt; V 684. profuit inserto latices infundere cornu Lenaeos; G III 509. totam infusa per artus mens agitat molem; VI 726. his ego nigrantem commixta grandine nimbum desuper infundam; IV 122. nix umeros infusa tegit; IV 250. (Aeneas) pingue superque oleum fundens ‖ infundens, superfundens oleum, al. ‖ ardentibus extis; VI 254. ipse (Aeneas) omnem longo discedere ‖ decedere ‖ circo infusum populum iubet; V 552. iam variae pelagi volucres certatim largos umeris infundere rores; G I 385. iam sole infuso; IX 461. (Simylus) exigui super vires infundit aceti; Mo 114.

infusco, färben, befleden: summa ieiuna sanie infuscatur harena; G III 493. ne (aries) maculis infuscet vellera pullis nascentum; G III 389.

ingemino, verdoppeln, wiederholen, zunehmen: I. ingeminant plausu Tyrii, Troesque secuntur; I 747. maestus Creusam nequiquam ingeminans iterumque iterumque vocavi; II 770. ingeminant hastis et Troes et ipse fulmineus Mnestheus; IX 811. ingeminant austri et densissimus imber; G I 333. tum vero ingeminat clamor; V 227. ingeminant curae; IV 531. ingeminant abruptis nubibus ignes; III 199. — II. nunc dextra ingeminans ictus, nunc ille (Entellus) sinistra; V 457. Turnus medio in crimine caedis et igni terrorem ingeminat; VII 578. multa (volnera viri) cavo lateri ingeminant; V 434. liquidas corvi presso ter gutture voces aut quater ingeminant; G I 414. vox adsensu nemorum ingeminata remugit; G III 45.

ingemo, ingemisco, ſeufzen, beklagen: ingemit (Aeneas), et talia voce refert: „o beati . .“; I 93. num fletu ingemuit nostro? IV 369. (Dido) quaesivit caelo lucem ingemuitque reperta; IV 692. quos (Dardanidas) ille (Aeneas) omnis longo ordine cernens ingemuit; VI 483. ingemuit cari graviter genitoris amore, ut vidit, Lausus; X 789. (Anchisiades) ingemuit miserans graviter; X 823. (Opis) ingemuitque deditque has imo pectore voces: „heu . .; XI 840. depresso incipiat iam tum mihi taurus aratro ingemere; G I 46. — II. Daphni, tuum Poenos etiam ingemuisse leones interitum silvae locuntur; E V 27.

ingenium, Art, Verſtand, Geiſt: I. haud equidem credo, quia sit divinitus illis (corvis) ingenium; G I 416. — II. praemia ingeniis pagos et compita circum Thesidae posuere; G II 382. nunc locus arvorum ingeniis; G II 177.

ingens, außerordentlich, ungeheuer, ſehr groß, gewaltig, ſtark, heftig: saevos ubi Aeacidae telo iacet Hector, ubi ingens Sarpedon; I 99. una ingens Periphas et equorum agitator Achillis, armiger Automedon succedunt; II 476. (Entellus) ingens media consistit harena; V 423. simul (Charon) accipit alveo ingentem Aenean; VI 413. dixit (Euandrus) et angusti supter fastigia tecti ingentem Aeneam duxit; VIII 367. is (Numanus) ingentem sese clamore ferebat: „non pudet“ . . ? IX 597. Pandarus ingens emicat; IX 735. (Aeneas) inruit adversaque ingens apparuit hasta; X 579. Lausum socii ferebant ingentem atque ingenti volnere victum; X 842. haut ita me experti Bitias et Pandarus iugens; XI 396. Catillus ingentem animis, ingentem corpore et armis deicit Herminium; XI 641. volat ingens aequore Tarchon arma virumque ferens; XI 746. (Aeneas) portis sese extulit ingens; XII 441. vidi Murranum oppetere ingentem atque ingenti volnere victum; XII 640. incidit ictus ingens ad terram duplicato poplite Turnus; XII 927. populat ingentem farris acervum curculio; G I 185. velut ingentem formicae farris acervum cum populant hiemis memores; IV 402. erastina lux ingentis Rutulae spectabit caedis acervos; X 245. cum tamen ingentis Rutulorum linquis acervos; 509. cetera (corpora) confusaeque ingentem caedis acervum (Latini) nec numero nec honore cremant; XI 207. ingentis deso-

lavimus agros; XI 367. ingentem insuper Aetnam impositam ruptis flammam expirare caminis; III 579. quarum (Musarum) sacra tero ingenti percussus amore; G II 476. cum anguis septem ingens gyros traxit; V 85. ante domandum (equi) ingentis tollent animos; G III 207. ipsi (reges) ingentis animos angusto in pectore versant; G IV 83. excisum Euboicae latus ingens rupis in antrum; VI 42. aedibus in mediis ingens ara fuit; II 513. nec longum tempus, et ingens exilit ‖ exit, exiit ‖ ad caelum ramis felicibus arbos; G II 80. ipsa ingens arbos faciemque simillima lauro; G II 131. bibit ingens arcus; G I 380. cum dea ingentem fuga secuit sub nubibus arcum; V 658. (Iris) ingentem . . . arcum; IX 15. ingens argentum mensis; I 640. (vates) stipat carinis ingens argentum Dodonaeosque lebetas; III 466. Io insignibat, iam saetis obsita, iam bos (argumentum ingens); VII 791. olli (Ebuso) ingens barba reluxit; XII 300. nec setius, ut saepe ingenti bello cum longa cohortis explicuit legio; G II 279. hic (Aeneas) tibi bellum ingens geret Italia; I 263. fuit ingens monte sub alto regis Dercenni bustum antiqui Laurentis; XI 849. ingenti caede peracta; IX 242. campi ingentes ossibus albent; XII 36. totum caveae consessum ingentis Salius clamoribus implet; V 340. penitus cavernas ingentis uterumque (ductores Danaum) armato milite complent; II 20. nunc Pristis habet (locum priorem), nunc victum praeterit ingens Centaurus; V 156. filius ingentem remis Centaurum promovet; X 195. Cerberus haec ingens latratu regna trifauci personat; VI 417. (Cerberus) toto ingens extenditur antro; VI 423. montis per altos ingentem clamore premes ad retia cervum; G III 413. cervos erat forma praestanti et cornibus ingens; VII 483. ingentem Gyas ingenti mole Chimaeram (agit), urbis opus; V 118. vocat ingenti clamore Cithaeron; G III 43. ingenti clamore per omnis condunt se Teucri portas; IX 38. simul hoc, simul ingens clamor; XII 268. in postibus pendent portarum ingentia claustra; VII 185. ingentem clipeum informant; VIII 447. clipeum super intonat ingens; IX 709. sponde digna tuis ingentibus omnia coeptis; IX 296. te precor, Alcide, coeptis ingentibus adsis; X 461. una ingens Amiterna cohors priscique Quirites; VII 710. ut tortile collo aurum ingens coluber; VII 352. quae (hasta) mediis ingenti adnixa columnae aedibus adstabat; XII 92. (Iris) conspicit ingentem concursum; V 611. ingens concursus ad ipsa corpora; IX 454. prius, quam (Aeneas) septem ingentia victor corpora fundat humi; I 192. iuvenis corpus per ingens lumina volvit; X 446. curis ingentibus aeger (Aeneas) spem voltu simulat; I 208. pater Aeneas nunc huc ingentis, nunc illuc pectore curas mutabat versans; V 701. area cum primis ingenti aequanda cylindro; G I 178. *quam (hastam Metabus) dextra ingenti librans ita ad aethera fatur; XI 556. exarsit iuveni dolor ossibus ingens; V 172. domus intus opaca ingens; III 619. pars ingentem formidine turpi scandunt rursus ecum; II 400. obicitur futurum monstrum: docuit post exitus ingens; V 523. (Pyrrhus) ingentem lato dedit ore fenestram; II 482. pars ingenti subiere feretro; VI 222. flammam media ipsa (Lacaena) tenebat ingentem; VI 519. exoritur procurva ingens per litora fletus; V 765. Aeneadae ingentis tenent fossas; IX 470. Ilioneus saxo atque ingenti fragmine montis Lucetium sternit; IX 569. Latagum saxo atque ingenti fragmine montis (Mezentius) occupat; X 698. iterum fragor increpat ingens; VIII 527. ingens fragor aethera complet; XII 724. plantis ecdurae et durae coryli nascuntur et ingens fraxinus; G II 65. ille (Cacus) faucibus ingentem fumum evomit; VIII 252. (Aeneas) ingentem gemitum dat pectore ab imo; I 485. gemitum ingentem pelagi pulsataque saxa audimus longe; III 555. ingentem gemitum (Iliades) tunsis ad sidera tollunt pectoribus; XI 37. quoi (Camerti) genus a proavis ingens clarumque paternae nomen erat virtutis; XII 225. qua globus imminet ingens; IX 515. fuit Ilium et ingens gloria Teucrorum; II 325. dique deaeque, quibus obstitit Ilium et ingens gloria Dardaniae; VI 64. aliud (telum) figitque, volatque ingenti gyro; X 884. (Laocoon) validis ingentem viribus hastam contorsit; II 50. ingentem quatiens Mezentius hastam turbidus ingreditur campo; X 762. stabat acerba fremens, ingentem nixus in hastam Aeneas; XII 398. caput ingens oris hiatus et malae texere lupi; XI 680. licet ingens ianitor antro aeternum latrans exsanguis terreat umbras; VI 400. huc repetit iussisque ingentibus urguet ‖ urguet ‖ Apollo; VII 241. mixto ingens exorta tumultu laetitia; III 99. (Aeneas) miratur interque manus versat loricam ex aere rigentem sanguineam ingentem; VIII 622. o gnate, ingentem luctum ne quaere tuorum; VI 868. solacia luctus exigna ingentis, misero sed debita patri; XI 63. deficit ingenti luctu rex ipse Latinus; XI 231. hic Aeneas ingentem ex aequore lucum prospicit; VII 29. hinc lucum ingentem et gelida (Enandrus) monstrat sub rupe Lupercal; VIII 342. est ingens gelidum lucus prope Caeritis amnem; VIII 597. nos telo lumen terebramus acuto ingens; III 636. regem non sic Aegyptos et ingens Lydia observant; G IV 210. Aeneas ingenti manu malum de nave Seresti erigit; V 487. Danaum proceres ingenti trepidare metu; VI 491. pendent opera interrupta minaeque murorum ingentes; IV 89. tardis ingens ubi flexibus errat Mincius; G III 14. devenere locos, ubi nunc ingentia cernes ‖ cernis ‖ moenia; I 365. (Mnestheus) inde Gyan ipsamque ingenti mole Chimaeram consequitur; V 223. pius Aeneas ingenti mole sepulchrum imponit; VI 232. ingenti mole Latinus quadriiugo vehitur curru; XII 161. ſ. Chimaera. cum videmus Polyphemum, monstrum horrendum informe ingens, cui lumen ademptum; III 658. (Famam) Terra progenuit monstrum horrendum ingens; IV 181. (Amata) ingentibus excita monstris; VII 376. ingenti motu stupefactus aquarum; G IV 365. ingens visus ab Aurora caelum transcurrere nimbus Idaeique chori; IX 110. feror ingenti circumdata nocte; G IV 497. Porsenna ingenti urbem obsidione premebat; VIII 647. palma vestibulum aut ingens oleaster inumbret; G IV 20. ille (Aeneas) reducta loricam clipeique ingens onus impedit hasta; X 553. mecum ingentis oras evolvite belli; IX 528. advolvont ingentis montibus ornos; VI 182. ostia iam domus patuere ingentia centum sponte sua; VI 81. non caede viri tanta perterrita Lausus, pars ingens belli, sinit agmina; X 427. olli (iuveni) somnum ingens rumpit pavor; VII 458. cuspis loricae moras et pectus perforat ingens; X 485. qualis columba plausum exterrita pinuis dat tecto ingentem; V 216. ingenti sonuerunt omnia plausu; V 506. aether pluvia ingenti sata laeta boumque labores diluit; G I 325. ingenti concussa est pondere tellus; IX 752. unam (navem) ipsius (Aeneae) ante oculos ingens a vertice pontus in puppim ferit; I 114. tibi ego ingentis populos opulentaque regnis iungere castra paro; VIII 475. quem (iuvenem) super ingens porta tonat caeli; G III 260. porta adversa ingens; VI 552. portus ab accessu ventorum immotus et ingens ipse; III 570. aestuat ingens uno in corde pudor mixtoque insania luctu; X 870. XII 666. hic vero ingentem pugnam cernimus; II 438. pyra erecta ingenti taedis atque ilice secta; IV 505. pinguem taedis et robore secto ingentem struxere pyram; VI 215. (Aeneas) ingentem quercum constituit tumulo; XI 5. sicubi magna Iovis antiquo robore quercus ingentis tendat ramos; G III 333. specus et Caci detecta apparuit ingens regia; VIII 241. aspice, ut scopuli ingentem traxere ruinam; VIII 192.

Tyrrhenus et Aconteus primi ruina dant sonitum ‖ruinam dant sonitu‖ ingenti: XI 614. laudato ingentia rura, exiguum colito; G II 412. saxum ingens volvont alii; VI 616. fert ingens toto conixus corpore saxum Lyrnesius Acmon; X 127. (Aeneas) Murranum praecipitem scopulo atque ingentis turbine saxi excutit effunditque solo; XII 531. (Turnus) circumspicit saxum anticum ingens; XII 897. cum videt ingens (serpens) adversum recubare ducem gregis; Cul 174. ingenti Sila summove Taburno cum duo tauri frontibus incurrunt; XII 715. dat euntibus (centauris) ingens silva locum; VII 676. uno ingentem (herba) tollit de caespite silvam; G IV 273 qui (ignis) frondes elapsus in altas ingentem caelo sonitum dedit; G II 306. ſ. ruina. est specus ingens exesi latere in montis; G IV 418. qua nebula ingens specus aestuat atra; VIII 258. ipsum (Laocoonta serpentes) spiris ligant ingentibus; II 217. apes stridore ingenti liquidum trans aethera vectae; VII 65. litoreis ingens inventa sub ilicibus sus; III 390 [VIII 43]. Laocoon sollemnis taurum ingentem mactabat ad aras; II 202. Alcides tauros hac victor agebat ingentis; VIII 204. pavidae tectis matres ingentibus errant; II 489. tectum augustum ingens urbe fuit summa; VII 170. ingens aggeritur tumulo tellus; III 62. Aeneas instat contra telumque coruscat ingens arboreum; XII 888. hic templum Iunoni ingens Sidonia Dido condebat; I 446. (Aeneas) sub ingenti lustrat dum singula templo: I 453. tantorum ingentia septem terga boum rigebant; V 404. iam reperti, qui saxo super atque ingentis pondere testae urgerent; G II 351. vade age et ingentem factis fer ad aethera Troiam; III 462. iacet ingens litore truncus; II 557. nuntius ingenti per regia tecta tumultu ecce ruit; XI 447. iuveni ingentem fert Acca tumultum; XI 897. continuo auditae voces vagitus et ingens; VI 426. nunc nemora ingenti vento, nunc litora plangunt; G I 334. ingentis ignota in veste advenisse viros; VII 167. o fama ingens, ingentior armis vir Troiane; XI 124. stupet ipse Latinus ingentis inter se coiisse viros; XII 708. in medio ramos pandit ulmus opaca ingens; VI 283. etiam Parnasia laurus parva sub ingenti matris se subicit umbra; G II 19. (aesculus) media ipsa ingentem sustinet umbram; G II 297. o qui me ingenti ramorum protegat umbra! G II 489. (Haemoniden Aeneas) ingenti umbra tegit; X 541. si non ingentem foribus domus alta superbis salutantum vomit undam; G II 461. voltus: ſ. alqs: X 842. XII 640. rupto ingens Acheronte vorago pestiferas aperit fauces; VII 569. vox quoque per lucos volgo exaudita silentis ingens; G I 477.

ingero, werfen, ſchleudern, gießen: (Turnus) hinc raptas fugientibus ingerit hastas in tergus; IX 763. (Turnus) raptas fugientibus ingerit hastas; XII 330. (Simylus) dictas super ingerit herbas; Mo 99. (Simylus) tepidas super ingerit undas; Mo 44.

inglorius, unberühmt, ruhmlos: flumina amem silvasque inglorius; G II 486. Helenor, ense levis nudo parmaque inglorius alba; IX 548. (Ascanius) positis inglorius armis exigat hic aevum; X 52. patrias remeabo inglorius urbes; XI 793. (Iapyx) maluit mutas agitare inglorius artes; XII 397. alter (rex) latam trahens inglorius alvom; G IV 94.

ingluvies, Schlund: anguis, qui ripis habitans hic piscibus atram improbus ingluviem ranisque loquacibus explet; G III 431.

ingratus, unangenehm, läſtig, vergeblich, undankbar: A. (Turnus) respicit ignarus rerum ingratusque salutis; X 666. Teucri cineri ingrato supremа ferebant; VI 213. quid cineri ingrato servas bene olentia serta? Copa 35. quaecumque Latinae magnanimi Iovis ingratum ascendere cubile; XII 144. senior (equus) frustra laborem ingratum trahit; G III 98 i nunc, ingratis offer te, inrise, periclis; XII 425. quamvis pinguis ingratae premeretur caseus urbi; E I 34. — B. quid ego haec antem nequiquam ingrata revolvo? II 101.

ingravo, ſteigern: ingravat haec saevos Drances; XI 220.

ingredior, gehen, einherſchreiten, betreten, beginnen: I. ignaros viae mecum miseratus agrestis ingredere; G I 42. litore curvo moenia prima loco fatis ingressus iniquis; III 17. proximus ingreditur donis qui vincula rupit; V 543. Aeneas maesto defixus lumina voltu ingreditur, linquens antrum; VI 157. aspice, ut insignis spoliis Marcellus opimis ingreditur; VI 856. haec ingressis (Teucris Latinus) placido prior edidit ore: „dicite“ . .; VII 194. tu ingredere, o Teucrum atque Italum fortissime ductor; VIII 513. ut ab Euandro (Aeneas) castris ingressus Etruscis regem adit; X 148. ingentem quatiens Mezentius hastam turbidus ingreditur campo; X 763. quam magnus Orion ingreditur solo et caput inter nubila condit; X 767. ductor: ſ. alqs; VIII 513. (Fama) ingreditur solo et caput inter nubila condit; IV 177. continuo pecoris generosi pullus in arvis altius ingreditur; G III 76. rex comitem Aenean iuxta natumque tenebat ingredieus; VIII 309. — II, 1. olli (Saturniae) sic contra est ingressa Venus: „quis . .?“ IV 107. tum pater Anchises lacrimis ingressus obortis „o gnate“ . .; VI 867. — 2 consilio versare dolos ingressus et astu incipit haec: „quid“ . .? XI 704. — III. tibi res antiquae laudis et artem ‖artis‖ ingredior; G II 175. Taenarias etiam fauces, alta ostia Ditis caligantem nigro formidine lucum ingressus (Orpheus); G IV 469. res: ſ. artem. cum pater Aeneas saltus ingressus apertos exsuperat iugum; XI 904.

ingressus, Eingang: unde nova ingressus hominum experientia cepit? G IV 316.

ingruo, hereinbrechen, bedrängen: I si bellum ingrueret; VIII 535. armorum ingruit horror; II 301. ingruere infensos hostis; XI 899. it toto turbida caelo tempestas telorum ac ferreus ingruit imber; XII 284. — II. ingruit Aeneas Italis et proelia miscet; XII 628. bis vitibus ingruit umbra; G II 410.

inguen, Weiche, Unterleib, Glied: I, 1. hasta tum laevom perforat inguen; X 589. — 2. illa (hasta) ima sedit inguine; X 786. — 3. hic demum lentum destillat ab inguine virus, hippomanes; G III 281. (Simylus) laeva vestem saetosa sub inguina fulcit; Mo 109. — II. sive hoc in carmine toto inguinis est vitium et Veneris descripta libido; Ci 69. — III, 1. (Scyllam) candida succinctam latrantibus inguina monstris Dulichias vexasse rates; E VI 75. Ci 59. — 2. custos non et vasto est ‖ vasto non est‖ inguine terribilis; Copa 24.

inhaereo, hängen, haften: (Alcides) angit inhaerens elisos oculos et siccum sanguine guttur; VIII 260. (Mezentius) corpore inhaeret; X 845.

inhaeresco, hangen bleiben: (Pallas) excepit manu dextramque amplexus inhaesit; VIII 124.

inhibeo, hemmen: parcite iam, Rutuli, et vos tela inhibete, Latini; XII 693.

inhio, den Mund öffnen, trachten, begehren: I. pecudum reclusis pectoribus (Dido) inhians spirantia consulit exta; IV 64. temuit inhians tria Cerberus ora; G IV 483. (iuventus, turba matrum) attonitis inhiaus animis, ut velet . .; VII 814. — II. ni Scylla o nimium cupidis Minoa inhiasset ocellis; Ci 132. si nec varios inhiant pulchra testudine postes inlusasque ‖inclusasque‖ auro vestes Ephyreiaque aera; G II 463.

inhonestus, ſchändlich: vidit truncas inhonesto volnere naris; VI 497.

inhorresco, emporſtarren, erzittern, ſich fröſteln: velut aper substitit infremuitque ferox et inhorruit armos; X 711. spicea iam campis cum

messis inhorruit; G I 314. inhorruit unda tenebris; III 195. V 11.

inhospitus, ungaſtlich: cum tot inhospita saxa sideraque emensae ferimur; V 627. hinc Numidae infreni cingunt et inhospita Syrtis; IV 41.

inhumatus, unbeerdigt: cadat ante diem mediaque inhumatus harena; IV 620. tu Stygias inhumatus aquas amnemque severum Eumenidum aspicies? VI 374. ipsa sed in somnis inhumati venit imago coniugis; I 353. interea socios inhumataque corpora terrae mandemus; XI 22. haec omnis, quam cernis, inops inhumataque turbast; VI 325. nos animae viles, inhumata infletaque turba, sternamur campis; XI 372.

inicio, hineinwerfen, werfen, ſtürzen, anlegen, einflößen, erregen: Coroebus sese medium iniecit periturus in agmen; II 408. se: ſ. feram. ne tu ‖ me ne ‖ illa quidem communis alumnam omnibus iniecta tellus tumulabis ‖ tumulabit ‖ arena; Ci 442. quae (tera) sese haut nescia morti inicit; IX 553. genitor stimulis haut mollibus incutit ‖ inicit ‖ iras; XI 728. iniecere manum Parcae telisque (Halaesum) sacrarunt Euandri; X 419. me, quem dudum non ulla iniecta movebant tela; II 726. iniectis sic undique telis (iuvenis) obruitur; IX 807. tu mihi terram inice (namque potes); VI 366. (Carme) frigidulam iniecta circumdat veste puellam; Ci 251. adgressi (pueri) iniciunt ipsis ex vincula sertis; E VI 19.

inimicus, feindlich, feindſelig, deſ Feindes, verderblich, verhängnisvoll: ecce inimicus atrox magno stridore per auras insequitur Nisus; G I 407 Ci 533. (Dido) inimica refugit in nemus umbriferum; VI 472. o inimum ‖ iterum ‖ nostrae Minos inimice senectae! Ci 287. iterum capiti Scylla est inimica paterno; Ci 386. non hostem inimicaque castra Argivom, vestras spes uritis; V 671. noctis per umbram castra inimica petunt; IX 315. castra inimica vides; IX 739. quos omnes iam flammae tulerint inimicus et hauserit ensis; II 600. ni me, quae Salium, Fortuna inimica tulisset; V 356. ulta virum poenas inimico a fratre recepi; IV 656. gens inimica mihi Tyrrhenum navigat aequor; I 67. qua spe inimica in gente moratur? IV 235. (Mezentius) clipeo inimicum hastile trahebat; X 795. fer stabulis inimicum ignem; G IV 330. dum Argolici vastabant reges casuras inimicis ignibus arces: VIII 375. omnes (naves) accipiunt inimicum imbrem; I 123. Turnus umeris inimicum insigne gerebat; XII 944. lux inimica propinquat; IX 355. cum Troas Hectoris ira funderet ‖ videre ‖ in classes inimica mente Pelasgas; Cul 309. (Aeneas) iubet inimica nomina figi; XI 84. apparent dirae facies inimicaque Troiae numina magna deum; II 622. (Aeneas) super haec inimico pectore fatur; X 556. Camilla . . . fatur; XI 685. quae (curae) lacerant avidas inimico pectore mentes; Cul 61. cum duo conversis inimica in proelia tauri frontibus incurrunt; XII 716. traherem inimica in proelia Teucros; XII 812. virgo poenas inimico ex sanguine sumit; XI 720. Troiugenas ac tela vides inimica Latinis; VIII 117. prius quam tela inimica sequantur; XI 809. inimicam findite rostris hanc terram; X 295. hos inimica super mixto premit agmine turba; XI 880. Parcarum dies et vis inimica propinquat; XII 150.

iniquus, ungleich, ungünſtig, nachteilig, unгerecht, feindſelig: frater ut Aeneas iactetur odiis Iunonis acerbae ‖ iniquae ‖, nota tibi; I 668. ut (Hercules) duros mille labores fatis Iunonis iniquae pertulerit; VIII 292. vgl. Sol. quianam tantum animis certatis iniquis? X 7. nec minus Aeneas, casu concussus iniquo, prosequitur cuntem; VI 475. (puppis) inflicta vadi dorso dum pendet iniquo; X 303. fatis deum defensus iniquis Sinon; II 257. litore curvo moenia prima loco fatis ingressus iniquis; III 17. obvius huic (Pallanti) primum, fatis adductus iniquis, fit Lagus; X 380. cum se sub leges pacis iniquae tradiderit; IV 618. tribula traheaeque et iniquo pondere rastri; G I 164. ubi (Aeneas) urgetur pugna congressus iniqua; X 889. iuvenis arripuit locum et silvis insedit iniquis; XI 531. si quem extenta plagavum quattuor in medio dirimit plaga Solis iniqui; VII 227. (Anchisa satus) multa putans sortemque animo ‖ animi ‖ miseratus iniquam; VI 332. Turni sortem miserantur iniquam; XII 243. haec ipse equidem spatiis exclusus iniquis praetereo; G IV 147. dum spatio subit Sergestus iniquo; V 203.

iniungo, anttun, erweiſen: quorum comibis Venus et Virtus iniunxit honorem; Cul 299.

iniuria, Unrecht, Beleidigung, Kränkung: I. me puer Ascanius (admonet) capitisque iniuria cari; IV 354. cum Turni iniuria Matrem admonuit ratibus sacris depellere taedas; IX 108. longa est iniuria, longae ambages; I 341. si sceleris tanta est iniuria nostri; II 604 manet alta mente repostum iudicium Paridis spretaeque iniuria formae; I 27. ante, quam vos nostrae iniuria caedis subigat absumere mensas; III 256. — II. cui (deo) semper ad ulciscendum quaeritur ex omni ventosa iniuria dicto ‖ verbo atque iniuria facto ‖; Ci 159. repono: ſ. I. manet.

iniussus, ungeheißen, ungerufen: tu ripam iniussus adibis? VI 375. non iniussa cano; E VI 9. iniussa virescunt gramina; G I 55.

iniustus, ungerecht, ſtreng, drückend: Romanus iniusto sub fasce viam quom carpit; G III 347 est mihi domi pater, est iniusta noverca; E III 33.

inlabor, einziehen: illa (machina) subit mediaeque minans inlabitur urbi; II 240. da, pater, augurium, atque animis inlabere nostris; III 89.

inlacrimo, weinen: (Iulus) sic ait inlacrimans; IX 303. (Aeneas); XI 29. maestum inlacrimat templis ebur aeraque sudant; G I 480.

inlaetabilis, unerfreulich: arrectas impulit auris confusae sonus urbis et inlaetabile murmur; XII 619. hinc Drepani me portus et inlaetabilis ora accipit; III 707.

inlandatus, ungelobt: quis inlaudati nescit Busiridis aras? G III 5.

inlautus, nicht abgewaſchen: cum tonsis (ovibus) inlautus ‖ inlotus ‖ adhaesit sudor; G III 443.

inlecebra, Lockung, Reiz: nec nemorum patitur meminisse nec herbae dulcibus illa quidem (femina) inlecebris; G III 217.

inlido, hineinſtoßen, ſchlagen, ſchleudern: scopulis inlisa reclamant aequora; G III 261. lateri inlisa refunditur alga; VII 590. (Entellus) libravit caestus effractoque inlisit in ossa cerebro; V 480. tris (naves) Eurus inlidit vadis atque aggere cingit harenae; I 112. sic illa (pila) penitus vadis inlisa recumbit; IX 713. inlisa prora pependit; V 206.

inligo, hemmen: ille (Mezentius) pedem referens et inutilis inque ligatus cedebat; X 794.

inlucesco, aufleuchten, anbrechen: non alios prima crescentis origine mundi inluxisse dies crediderim; G II 337.

inludo, verſpotten, beſchädigen, durchweben: I. neu tum variae inludant pestes; G I 181. — II. certant inludere capto; II 64. *[cui (frondi) silvestres uri adsidue capreaeque sequaces inludunt]; G II 375. ibit hic et nostris inluserit advena regnis? IV 591. — III. si nec inlusas ‖ inclusas ‖ auro vestes (inhiant); G II 464. i, verbis virtutem inlude superbis! IX 634.

inlustris, glänzend, berühmt: qui manecant nepotes, inlustris animas nostrumque in nomen ituras expediam dictis; VI 758. (virginem) fore inlustrem fama fatisque canebant ipsam; VII 79.

inluvies, Schmutz: I. respicimus: dira inluvies immissaque barba; III 593. — II. ne tondere quidem morbo inluvieque peresa vellera possunt; G III 561.

inm- ſ. **imm-**

innato, durchſchwimmen: torrentem undam levis innatat alnus missa Pado; G II 451.

innatus, angeboren: Cecropias innatus apes amor urguet habendi munere quamque suo; G IV 177.

innecto, umſchlingen, umwinden, durchflechten, zufügen, ſuchen: Discordia vipereum crinem vittis innexa cruentis; VI 281. (Aventinus) horridus Herculeoque umeros innexus amictu; VII 669. quis (vinculis avis) innexa pedem malo pendebat ab alto; V 511. causas innecte morandi; IV 51. lactea colla auro innectuntur; VIII 661. coluber fit longae taenia vittae innectitque comas; VII 353. ut fibula crinem auro innectat; VII 816. Discordia: ſ. alqs. quibus pulsatus parens aut fraus innexa clienti; VI 609. paribus palmas amborum innexnit armis; V 425. cum populus umbra velavitque comas foliisque innexa pependit; VIII 277. (Allecto) tum ramum innectit olivae; VII 418.

inno, darauf ſchwimmen, durchſchwimmen, befahren: I. *ille (Metabus), innare parans, infantis amore tardatur; XI 549. nymphae innabant pariter fluctusque secabant; X 222. — II. miratur nemus insuetum fulgentia longe scuta virum fluvio pictasque innare carinas; VIII 93. pelago credas innare revolsas Cycladas; VIII 691. — III neque enim, credo, sine numine divom flumina tanta paras Stygiamque innare paludem; VI 369. (matres) fluvios innare rapacis; G III 142. quia fluvinm vinclis innaret Cloelia ruptis; VIII 651. si tanta cupido bis Stygios innare lacus; VI 134. paludem: ſ. flumina.

innocuus, harmlos, unverſehrt: donec sedere carinae omnes innocuae, sed non puppis tua, Tarchon; X 302. dis sedem exiguam patriis litusque rogamus innocuum; VII 230.

innoxius, unſchädlich: ille (anguis) libavitque dapes rursusque innoxius imo successit tumulo; V 92. tactu innoxia mollis lambere flamma comas (visa); II 683. si quando novercae miscuerunt herbas et non innoxia verba; G II 129. novercae ... verba; G III 283.

innumerus, zahllos: hunc (amnem) circum innumerae gentes populique volabant; VI 706. miseri diversa in parte Latini innumeras struxere pyras; XI 204.

innuptus, unvermählt, jungfräulich, Jungfrau: A. pars stupet innuptae donum exitiale Minervae; II 31. de sedibus imis ibant pueri innuptaeque puellae; G IV 476. pueri circum innuptaeque puellae sacra canunt; II 238. turba ruebat, pueri innuptaeque puellae impositique rogis iuvenes ante ora parentum; VI 307. — B. sunt aliae innuptae Latio et Laurentibus arvis, nec genus indecores; XII 24.

inoffensus, ungehindert: qua mare inoffensum crescenti adlabitur aestu; X 292.

inolesco, hineinwachſen, verwachſen: penitus necesse est multa diu concreta modis inolescere miris; VI 739. germen udo docent inolescere libro; G II 77;

inopinus, unerwartet, plötzlich: non ulla laborum nova mi facies inopinave surgit; VI 104. quam fors inopina salutum ostentat; VIII 476. vix primos inopina quies laxaverat artus, V 857.

inops, hülflos, verlaſſen, dürftig: A. tu, oro, solare inopem (genetricem) et succurre relictae; IX 290. (regina) saevit inops animi; IV 300. tum res inopes Euandrus habebat; VIII 100. populat farris acervom inopi metuens formica senectae; G I 186. haec omnis, quam cernis, inops inhumataque turbast; VI 325. — B. neque ille aut doluit miserans inopem aut invidit habenti; G II 499.

Inous, der Juno: vota solvent nautae Glauco et Panopeae et Inoo Melicertae; G I 437. senior Glauci chorus Inousque Palaemon; V 823.

inp- ſ. **imp-**

inquam, ſagen, ſprechen, antworten, fragen: I. non nostrum est tantas, non, inquam, attingere, laudes; Cat IX 55. — II. (Phyllis) longum „formonse, vale vale“, inquit, „Iolla“; E III 79. ille (Silenus) dolum ridens „quo vincula nectitis?“ inquit; E VI 23. „ocius“ inquit (Daphnis) „huc ades, o Meliboee; E VII 8. venit Apollo: „Galle, quid ‖ quid, Galle ‖ insanis?“ inquit; E X 22. „ecquis erit modus?“ inquit (Pan); E X 28. tristis at ille (Gallus) „tamen cantabitis, Arcades“ inquit „montibus haec vestris ‖ vestris ‖ “; E X 31. hominis tandem ore locutus (Proteus) „nam quis te nostras iussit adire domos? quidve hinc petis?“ inquit; G IV 446. illa (Eurydice) „quis et me“ inquit „miseram et te perdidit, Orpheu?“ G IV 494. prior (Venus) „heus“, inquit, „iuvenes, monstrate, vidistis si quam“ . .; I 321. constitit (Aeneas), et lacrimans „quis iam locus“, inquit, „Achate, non . .?“ I 459. „immo age dic, hospes, insidias“ inquit „Danaum“; I 754. „heu quae nunc tellus“ inquit, „quae me aequora possunt accipere?“ II 69. „cuncta equidem tibi, rex, fuerit quodcumque, fatebor vera“ inquit; II 78. Coroebus „o socii, qua prima“ inquit „fortuna salutis monstrat iter, sequamur“; II 387. „quo ruis?“ inquit (Hecuba); II 520. tum pater Aeneas „vestra“ inquit „munera vobis certa manent, pueri“; V 348. hic Nisus „si tanta“ inquit „sunt praemia victis“; V 353. (Entellus) „nate dea vosque haec“ inquit „cognoscite, Teucri, quae fuerint vires“; V 474. „o miserae, quas non manus“ inquit (Iris) „Achaica traxerit“ . .! V 623. „hic domus est“ inquit (Cassandra) „vobis“; V 638. „quo nunc, quo tenditis“ inquit (Ascanius), „heu miserae cives?“ V 670. Aeneas „quo deinde ruis? quo proripis?“ inquit; V 741. continuo vates „externum cernimus“ inquit „adventare virum“; VII 68. „heus! etiam mensas consumimus“ inquit Iulus; VII 116. multa deos aurasque pater testatus inanis „frangimur heu fatis“ inquit „ferimurque procella!“ VII 594. Pallas procul e tumulo „iuvenes, quo tenditis?“ inquit; VIII 113. „hoc nemus, hunc“ inquit (Euandrus) „frondoso vertice collem habitat deus“; VIII 351. „haec“ inquit (Euandrus) „limina victor Alcides subiit“; VIII 362. „tollite cuncta“ inquit (Ignipotens) „coeptosque auferte labores“; VIII 439. tu tamen interea calido mihi sanguine poenas persolves amborum“ inquit (Volcens); IX 423. quem (Pallanta) Turnus super adsistens „Arcades, haec“ inquit „memores mea dicta referte Euandro“; X 491. „tene“ inquit (Aeneas), „miserande puer, invidit Fortuna mihi?“ XI 42. „cur“ inquit (Opis) „diversus abis?“ XI 855. primus Tolumnius augur „hoc erat, hoc, votis“ inquit „quod saepe petivi; XII 259. tum vero amens formidine Turnus „Faune, precor, miserere“ inquit; XII 777. (Turnus) dextram protendens „equidem merui nec deprecor“ inquit; XII 931. „quis“ inquit (culex) „meritis ‖ „en quid“ ait „meritus“ ‖ ad quae delatus acerbas cogor adire vices!“ Cul 210. (Carme) simul „o nobis sacrum caput“ inquit „alumna“; Ci 224. illa (Scylla) autem „quid nunc ‖ quid ‖ me“ inquit „ ‖ io ‖ nutricula, torques?“ Ci 257. „ter in gremium mecum“ inquit (nutrix) „despue, virgo“; Ci 372.

inremeabilis, ohne Rückweg: qua signa sequendi frangeret indeprensus et inremeabilis error; V 591. Aeneas evadit celer ripam inremeabilis undae; VI 425.

inreparabilis, unerſetzlich: fugit interea, fugit inreparabile tempus; G III 284. breve et inreparabile tempus omnibus est vitae; X 467.

inrideo, verſpotten, verhöhnen: rursusne procos inrisa priores experiar? IV 534. i nunc, ingratis offer te inrise, periclis; VII 425. cum inrisam sine honore ratem Sergestus agebat; V 272. hic iuvenis

vatem inridens sic orsa vicissim ore refert; „classis“ ..; VII 435.

inrigo, bewäſſern, ausgießen, erquicken: fessos sopor inrigat artus; III 511. ubi pinguia culta exercentque viri Pactolusque inrigat auro; X 142. ipse amicos inriget imbris; G IV 115. Venus Ascanio placidam per membra quietem inrigat; I 692.

inriguus (irr.), bewäſſernd: haec circum inriguum bibant violaria fontem; G IV 32. illa (capella) imminet in rivi, praestantis imaginis, undam irrigui praestanti marginis ulvae ‖; Cul 57.

inrito, reizen: Terra ira inritata deorum; IV 178. imago inritat virum telis et voce lacessit; X 644.

inritus, erfolglos, nutzlos, vergeblich: locum variis adsultibus inritus urget; V 442. mea si non inrita dicta putaris; X 244. (Orpheus) raptam Eurydicen atque inrita Ditis dona querens; G IV 519. nunc inrita iurgia iactas; X 95. aurae omnia (mandata) discerpunt et nubibus inrita donant; IX 313. me inrita expertum fallacis praemia volgi; Ci 2. unde tela manu miseri iactabant inrita Teucri; II 459. (tela) partim galea clipeoque resultant inrita; X 331. quo ferrum quidve haec gerimus tela inrita dextris? XI 735. te duce (sceleris vestigia) inrita perpetua solvent formidine terras; E IV 14.

inroro, betauen, befruchten: I. cum extremo inrorat aquarius anno; G III 304. — II. cum sole novo terras inrorat eous; G I 288.

inrumpo, einbrechen, eindringen: I. quid moror? inrumpunt thalamo; VI 528. inrumpunt aditus Rutuli ut videre patentis continuo Quercens et pulcher Aquiculus armis; IX 683. qui (Pandarus) Rutulum in medio non agmine regem viderit inrumpentem; IX 729. — II. Dido interiora domus inrumpit limina; IV 645. qui cursu portas primi inrupere patentis; XI 879.

inruo, hineinſtürzen, eindringen: inruimus densis et circumfundimur armis; II 383. inruerant Danai et tectum omne tenebant; II 757. inruimus ferro; III 222. (Aeneas) inruit et frustra ferro diverberet umbras; VI 294. (Aeneas) inruit adversaque ingens apparuit hasta; X 57 9. ut fera, haut aliter iuvenis medios morituros in hostis inruit; IX 555.

insalutatus, ohne Abſchied: hanc (genetricem) ignaram inque salutatam linquo; IX 288.

insania, Tollheit, Raſerei, Wahnſinn, Wut: aestuat ingens uno in corde pudor mixtoque insania luctu; X 871. X 667. quae mentem insania mutat? IV 595. XII 37. saevit scelerata insania belli, ira super; VII 461. Laocoon procul: „o miseri, quae tanta insania, cives?“ II 42.

insanio, raſen; insanire libet quoniam tibi; E III 36. venit Apollo: „Galle, quid ‖ quid, Galle ‖ insanis?“ inquit; E X 22.

insanus, toll, tobend, raſend, verzückt: accendam animos insani Martis amore; VII 550. vgl. amor. semper ut aut olim natae te propter eundem aut amor insanae luctum portavit ‖ portaret ‖ alumnae! Ci 289. nunc insanus Amor ‖ amor ‖ duri me Martis in armis detinet; E X 44. (Coroebus) venerat insano Cassandrae incensus amore; II 343. furor ardentem (Turnum) caedisque insana cupido egit in aversos ‖ adversos ‖; IX 760. quid tantum insano iuvat indulgere dolori? II 776. insani feriant sine litora fluctus; E IX 43. nec ferrea iura insanumque forum aut populi tabularia vidit; G II 502. si insano iuvat indulgere labori; I 135. (Carme) incipit ad crebros insani pectoris ictus ferre manum; Ci 345. insanam vatem aspicies; III 443 proluit insano contorquens vertice silvas fluviorum rex Eridanus; G I 481.

inscendo, erklimmen: (Otos, Ephialtes) conati quondam cum sint inscendere ‖ rescindere ‖ mundum; Cul 236.

inscius, nicht wiſſend, unwiſſend, unkundig: interdum gremio fovet (Iulum), inscia Dido, insidat quantus miserae deus; I 718. se Androgeos offert nobis, socia agmina credens inscius; II 372. causas requirit inscius Aeneas, quae sint ea flumina; VI 711. res Italas haut vatum ignarus venturique inscius aevi fecerat Ignipotens; VII 627. stupet inscius ipse Tros Anchisiades; X 249. (Mezentius) ingulo haut inscius accipit ensem; X 907. (Scylla) Iunonis magnae violaverat inscia sedem; Ci 141. inscia quando quidem scelus es conata nefandum; Ci 323. (dicatur) inscio repente clamatum insuper thalassio, thalassio; Cat XIII 15. (equus) det ora capistris invalidus etiamque tremens, etiam inscius aevi; G III 189. stupet inscia supra impubesque manus; VII 381. stupet inscius alto accipiens sonitum saxi de vertice pastor; II 207.

inscribo, beſchreiben, bezeichnen: die, quibus in terris inscripti nomina regum nascantur flores; E III 106. versa pulvis inscribitur hasta; I 478.

insector, verfolgen: quod nisi adsiduis herbam insectabere rastris; G I 155.

insequor, folgen, verfolgen, verfuchen, ereifen: I. ecce inimicus atrox magno stridore per auras insequitur Nisus; G I 408. Ci 540. proximus huic (Niso), longo sed proximus intervallo, insequitur Salius; V 321. nec minus Aeneas insequitur; XII 748. insequitur clamorque virum stridorque rudentum; I 87. insequitur cumulo praeruptus aquae mons; I 105. insequitur commixta grandine nimbus; IV 161. insequitur nimbus peditum; VII 793. stridor: ſ. clamor. — II. rursus alterius (arboris) lentum convellere vimen insequor et causas penitus temptare latentis; III 32. — III. quis te, nate dea, per tanta pericula casus insequitur? I 616. illum (Politen) ardens infesto volnere Pyrrhus insequitur; II 530. gens eadem, quae te, crudeli Daunia bello insequitur; VIII 147. mea quem spatiis propioribus aetas insequitur; IX 276. nec pede congressos aequo nec tela ferentis (Aeneas) insequitur; XII 466. quid dicam, iacto qui semine comminus arva insequitur? G I 105. reliquias Troiae, cineres atque ossa peremptae (Iuno) insequitur; V 788. nunc eadem fortuna viros tot casibus actos insequitur; I 241.

insero, beſäen, einpflanzen, pfropfen: I. nec modus inserere atque oculos imponere simplex; G II 73. — II. si quis inserat aut scrobibus mandet mutata subactis; G II 50. inseritur vero nucis arbutus horrida fetu; G II 69. videmus mutatam insita mala ferre pirum; G II 33. insere nunc, Meliboee, piros; E I 73. insere, Daphni, piros; E XI 50. neve olea silvestris insere truncos; G II 302. his (floribus) tumulus super inseritur; Cul 411.

insero, einfügen, hineinſtecken: profuit inserto latices infundere cornu Lenaeos; G III 509. qua se plena per insertas fundebat luna fenestras; III 152.

inserto, hineinſtecken: clipeo sinistram insertabam aptans; II 672.

insidiae (Insidiae), Hinterhalt, Nachſtellung, Hinterliſt, Verrat: I. nullae hic insidiae tales; VI 399. Allecto, cui tristia bella iraeque insidiaeque cordi; VII 326. Danaum patesunt insidiae; II 310. — accipe nunc Danaum insidias; II 65. circum atrae Formidinis ora Iraeque Insidiaeque, dei comitatus, aguntur; XII 336. a prima die origine nobis insidias Danaum; I 754. non lupus insidias explorat ovilia circum; G III 537. nec lupus insidias pecori (meditatur); E V 60. nulla religio vetuit insidias avibus moliri; G I 271. pelago Danaum insidias suspectaque dona praecipitare iubent subiectisque urere flammis; II 36. — III. locum insidiis conspeximus ipsi; XI 237. — IV, 1. quo litore pulcher insidiis cursuque feras agitabat Iulus; VII 478. pastor anxius insidiis

nullis, sed lentus somno mandaverat artus; Cul 159. neque insidiis noctis capiere serenae; G I 426 talibus insidiis periurique arte Sinonis credita res; II 195. si quos obscura nocte per umbram fudimus insidiis; II 421. Thronium Salius Saliumque Nealces insidiis ‖ insignis ‖ (deicit), iaculo et longe fallente sagitta; X 754. non ego te vidi Damonis, pessime, caprum excipere insidiis? E III 18. (Aeneas) insidiis subactus iam tandem invadit medios; XII 494. (cervus) insidiis et ripa territus alta; XII 752. — 2. telum ex insidiis cum tandem tempore capto concitat Arruns; XI 783.

insidior, nachſtellen: pleno lupus insidiatus ovili quom fremit nocte super media; IX 59.

insido, ſich niederlaſſen, ſich ſetzen, bewohnen, beiſetzen: I. interdum gremio fovet (Iulum), inscia Dido, insidat quantus miserae deus; I 719. ubi apes aestate serena floribus insidunt variis; VI 708. ubi Lydia quondam gens ingis insedit Etruscis; VIII 480. iuvenis arripuit locum et silvis insedit iniquis; XI 531. — II. iam summas arces Tritonia (respice) Pallas insedit; II 616. non satius cineres patriae insedisse supremos atque solum, quo . . ? X 59. turba ferarum blanda voce sequax regionem insederat Orphei; Cul 279. solum: ſ. cineres.

insigne, Kennzeichen, Zeichen, Abzeichen, Zierde, Auszeichnung: I. cui (Agrippae) (belli insigne superbum) tempora navali fulgent rostrata corona; VIII 683. olorinae surgunt pinnae, crimen, Amor, vestrum formaeque insigne paternae; X 188. — II. Danaum insignia nobis aptemus; II 389. Aventinus clipeo insigne paternum centum angues cinctamque gerit serpentibus hydram; VII 657. Messapus regem regisque insigne gerentem, Tyrrhenum Aulesten proterret; XII 289. Turnus umeris inimicum insigne gerebat; XII 944. (Coroebus) clipei insigne decorum induitur; II 392. coronam cum sceptro misit mandatque insignia Tarchon; VIII 506. post bellator ecus positis insignibus Aethon it lacrimans; XI 89. oratores portantis sellam regni trabeamque insignia nostri; XI 334. victor adest horrida barbaricae portans insignia pugnae; Cat IX 5. — III. (Haemonides) totus conlucens veste atque insignibus albis ‖ armis ‖; X 539.

insignio, zieren: quando passim tropaeis insignis agros; XI 386. levem clipeum sublatis cornibus Io auro insignibat et custos virginis Argus; VII 790.

insignis, kenntlich, auffallend, hervorragend, ausgezeichnet, glänzend: quoi non dictus umero Pelops insignis eburno? G III 7. Euryalus forma insignis viridique iuventa, Nisus amore pio pueri; V 295. Nautes, Pallas quem multa insignem reddidit arte; V 705. (Misenus) Hectora circum et lituo pugnas insignis obibat et hasta; VI 167. Troïus Aeneas, pietate insignis et armis, descendit . .; VI 403. quis procul ille autem ramis insignis olivae sacra ferens? VI 808. ille caesis insignis Achivis; VI 837. aspice, ut insignis spoliis Marcellus opimis ingreditur; VI 855. te misere Nersae, Ufens, insignem fama et felicibus armis; VII 745. insignem quem (Virbium) mater Aricia misit; VII 762. illa qui (Serranus) plurima nocte luserat, insignis facie; IX 336. cernis ut Turnus [feratur per medios insignis equis]? X 21. subit et Neptunia proles, insignis Messapus equis; X 354. Salium Nealces (deicit) insidiis ‖ insignis ‖; X 754. ambo animis, ambo insignes praestantibus armis; XI 291. Chloreus insignis longe Phrygiis fulgebat in armis; XI 769. ipsi (reges) per medias acies insignibus alis versant . .; G IV 82. huic (Abanti) totum insignibus armis agmen fulgebat; X 170. (Haemonides) totus conlucens veste atque insignibus albis ‖ armis ‖; X 539. nec mihi displiceat (bos) maculis insignis et albo; G III 56. Quirinali trabea cinctuque Gabino insignis consul; VII 613. *regalis accensa (virgo) comas, accensa cororam insignem gemmis; VII 76. insignem palma per gramina currum ostentat Aventinus; VII 655. insigni curru proiectus equorum ambustus Phaëthon; Cul 127. primus ecum phaleris insignem victor habeto; V 310. pressa est insignis gloria facti; XII 322. stabat Arcentis filius insignis facie; IX 583. scilicet ante omnis furor est insignis equarum; G III 266. (vates) stipat carinis conum insignis galeae cristasque comantis, arma Neoptolemi; III 468. (Aeneas) proponit ensem atque insignem galeam solacia victo; V 367. gloria: vgl. factum. ipse hostis Teucros insigni laude ferebat; I 625. aut spoliis ego iam raptis laudabor opimis aut leto insigni; X 450. ille (Anchises) mihi insignem pharetram Lyciasque sagittas discedens dedit; VIII 166. hic (rex) melior insignis et ore et rutilis clarus squamis; G IV 92. ostro insignis et auro stat sonipes; IV 134. quid dolens regina deum tot volvere casus insignem pietate virum impulerit; I 10.

insincerus, verdorben: pandere, quo modo caesis iam saepe invencis insincerus apes tulerit cruor; G IV 285.

insinuo, ſich einſchleichen: tum tremefacta novos per pectora cunctis insinuat pavor; II 229.

insisto, auftreten, ſtehen bleiben, ſtehen, betreten, betreiben: I. sic adeo insistit (Phoenissa); IV 533. (Turnus) ut primum fari potuit, sic institit ore: „quam“ . .; XII 47. — II. *primus Erichthonius ausus rapidus rotis insistere victor; G III 114. terreor, a, tantis insistere terreor umbris! Cul 239. — III. nulli fas casto sceleratum insistere limen; VI 563. *ut pedum primis infans vestigia plantis institeret; XI 574. (eos) iam vitulos hortare viamque insiste domandi; G III 164.

insolitus, ungewohnt, ungewöhnlich: insolitis tremuerunt motibus Alpes; G I 475. multus ineptae virginis insolito sermo novus errat in ore; Ci 357. insolitae fugiunt in flumina phocae; G III 543.

insomnis, ſchlaflos: noctem custodia ducit insomnem ludo; IX 167.

insomnium, Traum: I. Anna soror, quae me suspensam insomnia terrent! IV 9. — II. [falsa ad caelum mittunt insomnia manes]; VI 896.

insono, erſchallen, dröhnen, knallen, rauſchen, erſchallen laſſen: I. signum clamore paratis Epytides longe dedit insonuitque flagello; V 579. illa (Opis) levis caeli delapsa per auras insonuit; XI 596. utero recusso insonuere cavae gemitumque dedere cavernae; II 53. qua (voce) silvae insonuere profundae; VII 515. Eloni Boreae cum spiritus alto insonat Aegaeo; XII 366. — II. (erinys) verbera insonuit; VII 451.

insons, unſchuldig, ſchuldlos: quem (Palamedem) Pelasgi insontem infando indicio demisere Neci ‖ neci ‖; II 84. Somnus te, Palinure, petens, tibi somnia tristia portans insonti; V 841. qui (maesti) sibi letum insontes peperere manu; VI 435. nunc manet insontem gravis exitus; X 630. casum insontis mecum indignabar amici; II 93. me liceat casus miserieri insontis amici; V 350. paratis patrio harpyias insontis pellere regno? III 249.

insperatus, unerwartet: insperata deprensum ‖ in ‖ luce repente (Cacum) desuper Alcides telis premit; VIII 247. insperata tandem tellure potiti lustramur . .; III 278.

inspergo, darauftreuen: (Simylus) his salis inspergit micas; Mo 98.

inspicio, hineinſchauen: **fabricata est machina inspectura domos venturaque desuper urbi; II 47.

inspico, zuſpitzen: quidam ferro faces inspicat acuto; G I 292.

inspiro, einhauchen, einflößen: ille (anguis) vipereum spirans ‖ inspirans ‖ animam; VII 351. magnam cui (Sibyllae) mentem animumque Delius

inspirat vates; VI 12. ut occultum inspires ignem fallasque veneno; I 688. mentem: ſ. animum. *laesae (apes) venenum morsibus inspirant; G IV 237.

inspoliatus, unberaubt: miserandae (Camillae) corpus et arma inspoliata feram tumulo patriaeque reponam; XI 594.

instabilis, ſchwankend, unbeſtändig: instabilis animos ludo prohibebis inani; G IV 105. (apes) lapillos, ut cumbae instabiles fluctu iactante saburram, tollunt; G IV 195.

instar, Ebenbild, Erſcheinung, wie: I. quantum instar in ipso! VI 865. — II. ecce Clausus magni ipse agminis instar; VII 707. (lumen) Argolici clipei aut Phoebeae lampadis instar; III 637. ductores Dauaum instar montis ecum divina Palladis arte aedificant; II 15. volat atri turbinis instar exitium dira hasta ferens; XII 923.

instauro, veranſtalten, wiederherſtellen, erneuern, wiederholen, vergelten: di talia Grais instaurate; VI 530. instaurant acies Volcani stirpe creatus Caecnius et Umbro; X 543. instaurati animi regis sucurrere tectis; II 451. ubi Apollo instaurat choros; IV 145. (Dido) instaurat diem donis; IV 63. [certatim instaurant epulas]; VII 146. [instaurant epulas et mensae grata secundae dona ferunt]; VIII 283. instauramus Polydoro funus; III 62. hoc magis (Aeneas) inceptos genitori instaurat honores; V 94. sinite instaurata revisam proelia; II 669.

insterno, bedecken, darüberlegen: haec fatus latos umeros subiectaque colla veste super fulvique insternor pelle leonis; II 722. iubet duci instratos ostro alipedes pictisque tapetis; VII 277. (Turnus) subdiderat rotas pontisque instraverat altos; XII 675.

instigo, antreiben: cunctі sequentem instigant studiis; V 228. Tarchon variis instigat vocibus alas nomine quemque vocans; XI 730.

instillo, einträufeln: (Simylus) Palladii guttas instillat olivi; Mo 113.

instituo, einſetzen, errichten, bereiten, lehren: I. I. (?) Pan primum calamos cera coniungere pluris instituit; E II 33. Daphnis et Armenias curru subiungere tigris instituit, Daphnis thiasos inducere Bacchi et foliis lentas intexere mollibus hastas; E V 30. prima Ceres ferro mortalis vertere terram instituit; G I 148. — 2. hoc sibi pulchra suum ferri Proserpina munus instituit; VI 143. — II. instituunt dapes; VII 109. Phoebo et Triviae solido de marmore templum institnam festosque dies de nomine Phoebi; VI 70. vestigia nuda sinistri instituere pedis, crudus tegit altera pero; VII 690.

insto, ſtehen, bevorſtehen, betreiben, eindringen, bedrohen, drängen, anſtürmen: I. his animum adversis instant sub tempus; G III 123. instant ardentes Tyrii: pars ducere muros, pars . .; I 423. uti fugerent hae Phryges, instaret curru cristatus Achilles; I 468. instamus tamen immemores caecique furore; II 244. instat vi patria Pyrrhus; II 491. Alcides ramis vastisque molaribus instat; VIII 250. instat Mnestheus acerque Serestus; IX 171. (Nisus) instat non setius ac rotat ensem fulmineum; IX 441. hinc Pallas instat et urget, hinc contra Lausus; X 433. nec Turnus segnior instat; X 657. iaculis tutisque procul clamoribus instant; X 713. sive (velis) iustare iugis et grandia volvere saxa; XI 529. nec quisquam instantis Teucros letumque ferentis sustentare valet telis; XI 872. non tulit instantem (Turnum) Phegeus animisque frementem; XII 371. Aeneas saucius instat; XII 762. dum (Aeneas) nititur acer et instat; XII 783. Aeneas instat contra telumque coruscat ingens arboreum; XII 887. quod nunc instat agamus; E IX 66. qua ratione quod instat confieri possit; IV 115. qua ratione quod instat expedias victor; VIII 49. mediis fervoribus (asilus) acrior instat; G III 154. (virgo) nunc tremere instantis belli certamina dicit; Ci 358. tolle fuga Turnum atque instantibus eripe fatis; X 624. instantia vidi ‖ vici ‖ alterius fata; Cul 227. ille (Sol) etiam caecos instare tumultus saepe monet fraudemque; G I 464. (Turnus) letum ‖ telum ‖ instare tremescit; XII 916 illi (iuvenes) instant verbere torto; G III 106. neque (se posse) instantem reginam avertere; XI 703. telum: ſ. letum. tumultus: ſ. fraudem. inclusum veluti si quando nanctus cervom venator cursu canis et latratibus instat; XII 751. viri: vgl. II, 2. puppibus. — II 1. Rutuli portis circum omnibus instant sternere caede viros et moenia cingere flammis; X 118. alter Vulcania ferro vulnera protectus depellere navibus instat; Cul 321. ornum cum ferro accisam crebrisque bipennibus instant eruere agricolae certatim; II 627. (serpens) aerior instat lumina diffundens intendere et obvia torvos saevius ‖ spiris ‖ arripiens infringere; Cul 175. sternere: ſ. cingere. — 2. heu quantae miseris caedes Laurentibus instant! VIII 537. Aeneas trepidanti (Mezentio) fervidus instat; X 788. ille (Centaurus) instat aquae; X 196. si solis instabis aristis; G I 220. hic (Euryalus) furto fervidus instat; IX 350. instat cui (imagini) Turnus; X 645. Dido instans operi regnisque futuris; I 504. tanta mole viri turritis puppibus instant; VIII 693. regnis: ſ. operi. Cloanthum repsicit (Gyas) instantem tergo et propiora tenentem; V 168. acies omnibus uni, uni odiisque viro telisque frequentibus instant; X 692 — III. parte alia (Cyclopes) Marti currumque rotasque volucris instabant; VIII 434.

instratus, unbeſtreut: (taurus) inter dura iacet peruix instrato saxa cubili; G III 220.

instrepo, knarren: post valido nitens sub pondere faginus axis instrepat; G III 173

instruo, ordnen, aufſtellen, einrichten, verſehen, ausrüſten: ille (Sinon) dolis instructus et arte Pelasga sustulit palmas; II 152. instructos acie Tiberino a flumine Teucros descendere; XI 449. haut secus instructi ferro, quam si aspera Martis pugna vocet; XII 124. si (Ascanius) cursus instruxit equorum; V 549. domus interior regali splendida luxu instruitur; I 638. gener adversis instructus Eois; VI 831. cetera dum legio campis instructa moratur; IX 388. totum instructo Marte videres fervere Leucaten; VIII 676. rursum in secessu longo sub rupe cavata instruimus mensas; III 231. iam Argiva phalanx instructis navibus ibat a Tenedo; II 254. (vates) socios simul instruit armis; III 471. (Aeneas) . . . armis; VIII 80.

insuetus, ungewohnt, ungewöhnlich: A, I. hoc insuetis iactor magis, optime, curis, quid possim . .; Cat IX 9. Daedalus insuetum per iter gelidas enavit ad arctos; VI 16. candidus insuetum miratur limen Olympi Daphnis; E V 56. miratur nemus insuetum fulgentia longe scuta virum fluvio innare; VIII 92. non insueta gravis temptabunt pabula fetas; E I 49. — II Arcadas insuetos acies inferre pedestris ut vidit Pallas Latio dare tergа sequaci; X 364. — B. (Cacus) inclusum cavo saxo atque insueta rudentem Alcides premit; VIII 248.

insula, Inſel, Mietshaus: I. Ilva trecentos (dederat iuvenes) insula inexhaustis Chalybum generosa metallis; X 174. insula portum efficit obiectu laterum; I 159. est in conspectu Tenedos, notissima fama insula, dives opum; II 22. Creta Iovis magni medico iacet insula ponto; III 104. Sicanio praetenta sinu iacet insula contra Plemurium undosum, nomen dixere priores Ortygiam; III 692. (Sabinus) hoc negat Tryphonis aemuli domum negare nobilem insulamve Caeruli; Cat X 7. Strophades Graio stant nomine dictae insulae Ionio in magno, quas dira Celaeno harpyiaeque colunt aliae; III 211 — II. colo, dico: ſ. I. stant. insula Sicanium iuxta latus Aeoliamque erigitur Liparen, fumantibus ardua saxis, quam supter specus et Cyclopum exesa caminis antra

Aetnae tonant; VIII 416. inferni lacus (lustrandi) Aeaeaeque insula Circae; III 386. praetendo. ſ. I. iacet. — III. ſuper: ſ. II. erigo.

insulto, herumſpringen, ſich tummeln, treten, verſpotten, verhöhnen: l. victor Sinon incendia miscet insultans; II 330. continuo sontis ultrix accincta flagello Tisiphone quatit insultans; VI 571. cernis ut insultent Rutuli? X 20. *Lapithae equitem docuere sub armis insultare solo; G III 117. (ubi) neque oves haedique petulci floribus insultent; G IV 11. fremit aequore toto insultans sonipes; XI 600. victor, ultrix: ſ. alqs. — II. (Turnus) miserabile caesis hostibus insultans; XII 339 neque finitimos ‖ finitimo ‖ Mezentius umquam huic capiti insultans tot ferro saeva dedisset funera; VIII 570. III. quorum attonitae Baccho nemora avia matres insultant thiasis; VII 581.

insum, darin ſein: hic crudelis amor tauri suppostaque furto Pasiphaë mixtumque genus prolesque biformis Minotaurus inest, Veneris monimenta nefandae; hic labor ille domus et inextricabilis error; VI 26.

insuo, einnähen: terga boum plumbo insuto ferroque rigebant; V 405.

insuper, darüber, dazu, überdies: (parens) roseo haec insuper addidit ore: „nate“ . .; II 593. (Aeneas) verbis haec insuper addit: „quaenam“ . .? XI 107. (Turnus) haec insuper addit: „en agros“ . .; XII 358. (dicatur) inscio repente elamatum insuper thalassio, thalassio; Cat XIII 15. genitor dabit insuper ‖ quin super ‖ his campi quod rex habet ipse Latinus; XI 274. pater omnipotens molem et montes insuper altos imposuit; I 61. ingentem insuper Aetnam impositam ruptis flammam expirare caminis; III 579.

insuperabilis, unüberwindlich: hinc Gaetulae urbes, genus insuperabile bello, cingunt; IV 40.

insurgo. ſich aufrichten, ſich erheben: I. ostendit dextram insurgens Entellus et alte extulit; V 443. (saxum) torquebat altior insurgens et cursu concitus heros; VII 902. serpens arrectis horret squamis et sibilat ore, arduus insurgens; XI 755. silex praecisis undique saxis speluncae dorso insurgens; VIII 234. prospiciunt Tenebrae insurgere campis; IX 34. — II. vela cadunt, remis insurgimus; III 207. eripite, o socii, pariterque insurgite remis; III 560. nunc, nunc insurgite remis, Hectorei socii; V 189.

intactus, unberührt, unverletzt, rein: cui (Sychaeo) pater intactam dederat primisque iugarat ominibus; I 345. Turno tempus erit, magno cum optaverit emptum intactum Pallanta; X 504. deligе intacta totidem cervice iuvencas; G IV. 540. (Aristaeus) ducit instacta totidem cervice iuvencas; G IV 551. nunc grege de intacto septem mactare iuvencos praestiterit; VI 38. sin et opes nobis et adhuc intacta iuventus supersunt; XI 419. interea dryadum silvas saltusque sequamur intactos; G III 41. illa (Camilla) vel intactae segetis per summa volaret gramina; VII 808.

integer, unverſehrt, geſund, friſch: A. cetera (praemia) reddet integer aevi Ascanius; IX 255. plagis peremptо (vitulo) tunsa per integram solvontur viscera pellem; G IV 302. vos o, quibus integer aevi sangnis, vos agitate fugam; II 638. tum, mea alumna, tui cum spes integra maneret; Ci 311. — B. magnus ab integro saeclorum nascitur ordo; E IV 5.

integro, erneuern, beginnen: illa (philomela) ramo sedens miserabile carmen integrat; G IV 515.

intemeratus, unbefleckt, unverletzt: *(Camilla) aeternum telorum et virginitatis amorem intemerata colit; XI 584. per si qua est quae restet adhuc mortalibus usquam intemerata fides, oro . .; II 143. munera libo intemerata focis; III 178.

intempestus, ungeſund, dunkel: tercentum adiciunt Pyrgi veteres intempestaeque Graviscae; X 184. illic, ut perhibent, aut intempesta silet nox semper, aut . .; G I 247. lunam in nimbo nox intempesta tenebat; III 587. quas (Diras) et Tartareum Nox intempesta Megaeram uno eodemque tulit partu; XII 846.

intemptatus, unberührt: haec intemptata manebat sors rerum; X 39.

intendo, ausdehnen, ſpannen, anſpannen, über ziehen, richten: conticuere omnes intentique ora tenebant; II 1. sic pater Aeneas intentis omnibus unus fata renarrabat divom; III 716. intenti expectant signum; V 137. Actius haec cernens arcum intendebat Apollo desuper; VIII 704. intendunt acris arcus ammentaque torquent; IX 665. bracchia: ſ. **bracchium.** II, 1. intendo (3 St.) S. 93, a. regina intenditque locum sertis et fronde coronat funerea; IV 506. (serpens) acrior instat lumina diffundens intendere; Cul 176. laeva (manus) ministerio, dextra est intenta labori; Mo 25. Crethea, cui carmina semper et citharae cordi numerosque intendere nervis; IX 776. Latinus intentos volvens oculos; VII 251. quem (turbinem) pueri intenti ludo exercent; VII 380 tum primum bello celerem intendisse sagittam dicitur Ascanius; IX 590. Ascanius nervo obversus equino intendit telum; IX 623. praecipites metus agit ventis intendere vela secundis; III 683. vela secundi intendunt zephyri; V 33. stuppea vincula collo indendunt; II 237. dea cornu recurvo Tartaream intendit ‖ incendit ‖ vocem; VII 514.

intento, entgegenhalten, drohen: Tisiphone torvos sinistra intentans anguis; VI 572. praesentem viris intentant omnia mortem; I 91.

intepesco, warm werden: ut semel intepuit mucro; X 570.

inter, zwiſchen, unter, während, bei (nachgeſtellt: ſ. I. ago; I 107. detineo, eo, expedio, fero, figo, fluo, includo, pando, prorumpo, sto, teneo, volo. II medius. IV, 3 arma, fremitum, laborem, manus, opera, pecora, verba, zonas): I. **nach Verben:** nec longis inter se passibus absunt; XI 907. adgnoscunt spolia inter se; IX 457. ut celsas videre rates atque inter opacum adlabi nemus; VIII 107. Venus aetherios inter dea candida nimbos dona ferens aderat; VIII 608. illi haec inter se dubiis de rebus agebant certantes; XI 445. talem inter silvas, inter deserta ferarum reginam Allecto agit; VII 404. (Aeneas) omnem miscet agens telis nemora inter frondea turbam; I 191. silvas: ſ. deserta. his unda dehiscens terram inter fluctus aperit; I 107. pectora quorum (anguium) inter fluctus arrecta superant undas; II 206. deus Tiberinus populeas inter senior se attollere frondes visus; VIII 32. imam inter galeam summi thoracis et oras abstulit ense caput; XII 381. non (venti) ipsi inter se, non nubila, non mare cedit; X 358. cerno: ſ. coeo; XII 709. cum quercum Alpini boreae nunc hinc nunc flatibus illinc eruere inter se certant; IV 443. ſ. ago; XI 445. puellam infidos inter teneram committere pisces non statuit (coniunx Neptunia); Ci 485. complexi inter se noctemque diemque morantur; V 766. inter sese paribus concurrere telis Romanas acies iterum videre Philippi; G I 489. ipsos concurrere passus haut tamen inter se magni regnator Olympi; X 437. trepidae (apes) inter se coeunt; G IV 73. donec curvata coiront inter se capita; XI 861. stupet ipse Latinus ingentis, genitos diversis partibus orbis, inter se coïsse viros et cernere ferro; XII 709. (Fama) ingreditur solo et caput inter nubila condit; IV 177. (Orion) . . condit; X 767 illi inter sese duri certamina belli contulerant; X 146. (Iris) inter medias sese haut ignara nocendi conicit; V 618. (Aeneas) inter bellatoris equi cava tempora conicit hastam; X 890. cur non, Mopse, hic corylis mixtas inter consedimus ‖ considimus ‖ ulmos? E V 3. conspicit alios laetum choro paeana canentis inter odoratum

lauri nemus; VI 658. pater omnipotens densa inter nubila telum contorsit; VI 592. illi conversi oculos inter se atque ora tenebant; XI 121. (femina) saepe superbos cornibus inter se subigit decernere amantis; G III 218. nec (me iuvant tam) quae saxosas inter decurrunt flumina valles; E V 84. Amor me tela inter media atque adversos detinet hostes; E X 45. nunc te mea dextera magna inter praemia ducet; XII 437. ille (Mezentius) inter caedem Rutulorum elapsus in agros confugere; VIII 492. haec inter tumidi late maris ibat imago aurea; VIII 671. * si non tanta quies iret frigusque caloremque inter; G II 345. inter quas Phoenissa recens a volnere Dido errabat silva in magna; VI 450. Iuturna virago aurigam Turni media inter lora Metiscum excutit; XII 469. descendo, ac ducente deo flammam inter et hostis expedior; II 632. medias inter caedes exultat Amazon pharetrata Camilla; XI 648. inter caedes cedentiaque agmina Tarchon fertur equo; XI 729. te cultrice ‖ tutrice ‖ vagus saltus feror inter et antra; Cul 23. illam (reginam) inter caedes pallentem morte futura fecerat Ignipotens ferri; VIII 709. ſ. agmina. feror avia carpens, avia Cimmerios inter distantia lucos; Cul 232. saltus; ſ. antra. (Catillus, Coras) primam ante aciem densa inter tela feruntur; VII 673. (Camilla) Buten aversum cuspide fixit loricam galeamque inter; XI 692. hasta procul egregium Antoren latus inter et ilia figit; X 778. ubi arva inter opima virum fluit Thybris; II 782. inter se luxu fovere turpi cupidine captos; IV 193 * (Metabus) infantem fugiens media inter proelia belli sustulit exilio comitem; XI 541. tenens dextra pateram Dido cadentis vaccae media inter cornua fundit; IV 61. vident inter lora rotasque viros, simul arma iacere; IX 318. certe (Phyllis, Amyntas) necum inter salices lenta sub vite iaceret; E X 38. (taurus) inter dura iacet pernix instrato saxa cubili; G III 229. tris iuxta famulos temere inter tela iacentis (Nisus) premit; IX 329. multa viri nequiquam inter se volnera iactant; V 433. Triton inter saxa virum spumosa immerserat unda; VI 174. postquam totas implicuere inter se acies legitque virum vir; XI 632. qui Rutulum regem incluserit urbi, immanem veluti pecora inter inertia tigrim; IX 730. te vellem purpureos inter soles et candida lunae sidera intexere; Ci 37. ille (anguis) inter vestes et levia pectora lapsus; VII 349 (Entellus) duros reducta libravit dextra media inter cornua caestus; V 479. pingues in gramine laeto inter se adversis luctantur cornibus haedi; G II 526. illi (tauri) inter sese multa vi volnera miscent; XII 720. cum videmus ipsum inter pecudes vasta se mole moventem pastorem Polyphemum; III 656. qua locus Erigonen inter chelasque sequentis panditur; G I 33. idem inter se posito certamine reges stabant; VIII 639. hunc (lucum) inter fluvio Tiberinus amoeno in mare prorumpit; VII 30. hic inter densas corylos modo namque gemellos (capella) reliquit; E I 14. arma inter nubem caeli ‖ in ‖ regione serena rutilare vident; VIII 528. pallida Tisiphone media inter milia saevit; X 761. multa inter sese vario sermone serebant; VI 160. neve inter vitis corylum sere; G II 299. hanc sine tempora circum inter victrices hederam tibi serpere laurus; E VIII 13. ille (anguis) agmine longo tandem inter pateras et levia pocula serpens; V 91. ossa sed inter ferreus ad costas alto stat volnere mucro; XI 846. erat pervius usus tectorum inter se Priami; II 454. sunt Pandioniis vicinae sedibus urbes Actaeos inter colles et candida Thesei litora; Ci 102. ante oculos interque manus sunt omnia vestras; XI 311. Ascanius tenetur tela inter media atque ardentis Marte Latinos; X 237. timidi dammae cervique fugaces nunc interque canes et circum tecta vagantur; G III 540. tantum inter densas umbrosa cacumina fagos adsidue veniebat (Corydon); E II 3. postquam inter retia ventumst; X 710. (Aeneas) miratur interque manus et bracchia versat galeam; VIII 619. ipse inter primos praestanti corpore Turnus vertitur arma tenens; VII 783. is (Helenor) ubi se Turni media inter milia vidit; IX 549. numquam ego te volitantem Hyrcanos inter comites agmenque ferarum conspiciam; Ci 308. [haut aliter terras inter caelumque volabat Cyllenia proles]; IV 256. flammis inter tabulata volutus vortex turrim tenebat; XII 672.

II. **nach Adjectiven**: matres ambignae miserum inter amorem praesentis terrae fatisque vocantia regna; V 655. spemque metumque inter dubii, seu vivere credant (socios) sive . .; I 218. quos inter medius venit furor; I 348. (Turnus) mediam ferro gemina inter tempora frontem dividit; IX 750. frigoribus agricolae mutua inter se laeti convivia curant; G I 301.

III. **nach Substantiven und Verbindungen von Substantiv und Verb**: llae concordes animae nunc heu quantum inter se bellum ciebunt; VI 828. certamen: vgl. I. pono. talibus inter se dictis ad tecta subibant pauperis Euandri; VIII 359. exoritur trepidos inter discordia civis; XII 583. inter utramque viam leti discrimine parvo; III 685. talibus inter se firmabant foedera dictis; XII 212. Lycus inter et hostis inter et arma fuga muros tenet; IX 556. inter sese tristis halitaetos iras et ciris servant; Ci 536. ille (Cloanthus) inter navemque Gyae scopulosque sonantis radit iter; V 169. non nostrum inter vos tantas componere lites; E III 108. sacerdos summas carpens media inter cornua saetas; VI 245.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen**: I. inter agendum occursare capro caveto; E IX 24. — 2. vis ergo inter nos quid possit uterque vicissim experiamur? E III 28. saepe cubilibus altis (corvi) inter se in foliis strepitant; G I 413. vicinae ruptis inter se legibus urbes arma ferunt; G I 510. illi (Cyclopes) inter sese magna vi bracchia tollunt in numerum; G IV 174. multa vi; A VIII 452. dum (Aeneas) artificum manus intrans ‖ intra se, inter se operumque laborem miratur; I 455. profuit inter ima ferire pedis salientem sanguine venam; G III 459. ipse inter medios, Veneris iustissima cura, Dardanius puer qualis gemma micat; X 132. ipse (Pyrrhus) inter primos correpta dura bipenni limina perrumpit; II 479. exierat Aeneas inter primos et fidus Achates· VIII 586. ipse inter primos dextram sub moenia tendit Aeneas; XII 579. inter quas curam Clymene narrabat inanem Volcani; G IV 345. illam (Dido) media inter talia ferro conlapsam aspiciunt comites; IV 663. — 3. senectus arma regum inter falsa vatem formidine ludit; VII 442. quam veri effeta senectus arma inter regum falsa formidine ludit; VII 453. contra iussa monent Heleni, Scylla atque Charybdis ‖ Scyllam atque Charydim inter ‖ ; III 684. inter nitentia culta infelix lolium et steriles dominantur avenae; G I 153. sit Tityrus Orpheus; Orpheus Orpheus ‖ in silvis, inter delphinas Arion; E VIII 56. cum vitam inter deserta ferarum lustra domosque traho; III 646. flammam: vgl. I. expedio. hic inter flumina nota et fontis sacros frigus captabis opacum; E I 51. canebant, ceu quondam nivei liquida inter flumina ‖ nubila ‖ cycni; VII 699. effugit turbam inter fremitumque Gyas; V 152. (Cycnus) populeas inter frondes umbramque sororum dum canit; X 190. ut supremam falsa inter gaudia noctem egerimus, nosti; VI 513. hostes: vgl. I. expedio. ne qua inter sanctos ignis in honore deorum hostilis facies occurrat; III 406. me Argolicum terrorem inter Troiaeque labores sublatum; IX 202. cum te gremio accipiet Dido regalis inter mensas laticemque Lyaeum; I 686. ductor Achivom coningis infandae prima inter ‖ intra limina dextra oppetiit; XI 267. * (Metabus) hic

natam in dumis interque horrentia lustra nutribat; XI 570. ſ. domos. manus inter maestorumque ora parentum visus fundere lumen apex; II 681. illam (matrem) Idaeus et Actor inter manus sub tecta reponunt; IX 502. men inter matres ancillarisque maritas, men alias inter famularum munere fungi non licuit? Ci 444. ipsa (Amata) inter medias (matres) flagrantem fervida pinum sustinet; VII 397 ſ. maritas. mensas: ſ. laticem. hostia inter cunctantis cecidit moribunda ministros; G III 488 hos inter motus, medio in flagrante tumultu legati responsa ferunt; XI 225. quam (cervam) nemora inter Cresia fixit pastor telis; IV 70. vgl. I. conspicio. ubi sub lucem densa inter nubila sese divorsi rumpent radii; G I 445. ſ. flumina. vgl. I. contorqueo. is (Iarbas) dicitur ante aras media inter numina divom multa fovem orasse; IV 204. (videor) argutos inter strepere anser olores; E IX 36. Aeneas opera inter talia primus hortatur socios; VI 183. ora: ſ. manus. matres inter sacra deum nocturnique orgia Bacchi discerptum iuvenem sparsere; G IV 521. Ascanius spumantem dari pecora inter inertia votis optat aprum; IV 158. Volcano genitum pecora inter agrestia regem quem credidit aetas, Caeculus; VII 679. Thesidae inter pocula laeti mollibus in pratis unctos saluere per utres; G II 383. talis equos alacer media inter proelia Turnus fumantis sudore quatit; XII 337. sacra: ſ. orgia. ter scopuli clamorem inter cava saxa dedere; III 566. certum est in silvis inter spelaea ferarum malle pati; E X 52. carmina tantum nostra valent, Lycida, tela inter Martia, quantum . .; E IX 12. terrorem: ſ. labores. turbam: ſ. fremitum. *[haec ‖ et ‖ multum lacrimans (Andromache) verba inter singula fundit]; III 348. has inter voces, media inter talia verba adlapsa sagitta est; XII 318. quantum lenta solent (caput efferre) inter viburna cupressi; E I 25. superest ipsa flectere luctantis inter vineta iuvencos; G II 357. umbram: ſ. frondes. voces: ſ. verba. haec (urbs) tantum alias inter caput extulit urbes, quantum . .; E I 24. has inter (zonas) mediamque duae mortalibus aegris munere concessae divom; G I 237.

V. **Gliſpen**: tum vox taetrum inter odorem; III 228. inter quas (platanos) impia lotos; Cul 124.

intercipio. auffangen: quam (hastam) medius Rhoeteus intercipit; X 402.

intercludo, binbern: saepe illos (Danaos) aspera ponti interclusit hiems; II 111.

interdum. zuweilen, manchmal: I. interdum fessae succedit laeva sorori alteruatque vices; Mo 28. (Simylus) modo rustica carmina cantat, i. clamat Scybalen; Mo 31. Aetna atram prorumpit ad aethera nubem, i. scopulos avolsaque viscera montis erigit eructans; III 575. i. gremio fovet (Iulum), inscia Dido, insidat quantus miserae deus; I 718. quamquam tardata ‖ tardante ‖ sagitta i. genua impediunt cursumque recusant; XII 747. quamvis i. ludere nobis liceat ‖ libeat ‖: Ci 19. piceae tantum taxique nocentes i. ederae pandunt vestigia nigrae; G II 258. i. locuples a paupere plura petebat; Mo 65. prorumpo: ſ. erigo. recuso: ſ. impedio. liquido coacto (Simylus) interdum grumos spargit sale; Mo 47. succedo: ſ. alterno. — II. nec mihi displiceat (bos) iuga detractans interdumque aspera cornu; G III 57. spiritus i. gemitu gravis; G III 506.

interea. inzwiſchen, unterdeſſen, indeſſen: haec tamen interea, quae possumus, accipe dona; Ci 44. nec minus i. maternis saevos in armis Aeneas acuit Martem; XII 107. Venus i. Neptunum exercita curis adloquitur; V 779. Iunonem i. rex omnipotentis Olympi adloquitur; XII 791. i. teneris tepefactus in ossibus umor aestuat; G IV 308. egregia i. coniunx arma omnia tectis amovet; VI 523. i. pubi indomitae non gramina tantum, sed frumenta carpes; G III 174. i. sacra haec annua celebrate faventes nobiscum; VIII 172. nec tamen i. raucae tua cura palumbes gemere (cessabunt); E I 57. nec saxa nec ullum telorum i. cessat genus; II 468 Simylus i. vacua non cessat in hora; Mo 53. i. magnum sol circumvolvitur annum; III 284 quae manus i. Tuscis comitetur ab oris Aenean; X 164. Iunonem i. compellat Iuppiter ultro: „o germana“ . .; X 606. velocem i. superis in sedibus Opim compellabat Latonia; XI 532. Aeneas scopulum i. conscendit; I 180. corripuere viam i., qua semita monstrat; I 418. i. Aeneas urbem designat aratro; V 755. i. vigilum excubiis obsidere portas cura datur Massapo; IX 159. est mollis flamma medullas i; IV 67. Aurora i. miseris mortalibus almam extulerat lucem; XI 182. i. ad templum non aequae Palladis ibant Iliades; I 479. i. praemissi equites ex urbe Latina ibant; IX 367. eruit i. Scybale quoque sedula panem; Mo 119. (Iuno) i excedit caelo nubemque reliquit; XII 842. i. Aeneas socios de puppibus altis pontibus exponit; X 287. devexo i. propior fit Vesper Olympo; VIII 280. cum Turnum medio i. fert aequore turbo; X 665. nec minus i. Misenum in litore Teucri flebant; VI 212. sed fugit i., fugit irreparabile tempus; G III 284. nec minus i. fetu nemus omne gravescit; G II 429. i. Turnum in silvis saevissimus implet nuntius; XI 896. nec minus i. extremam Saturnia bello imponit regina manum; VII 572. i. magno misceri murmure caelum incipit; IV 160. i. biiugis infert se Lucagus albis in medios fraterque Liger; X 575. i. Rutuli portis circum omnibus instant sternere caede viros; X 118. i. classem velis aptare iubebat Anchises; III 472 labitur i. resoluta ab litore classis; Ci 459. i. mixtis lustrabo Maenala nymphis: E X 55. i. socios inhumataque corpora terrae mandemus; XI 22. diverso i. miscentur moenia luctu; II 298. nec minus i. sociis ad litora (Dido) mittit viginti tauros; I 633. i soror alma monet succedere Lauso Turnum; X 439. i. discessu mugire boves; VIII 213. i. toto non setius aëre ninguit; G III 367. panditur i. domus omnipotentis Olympi; X 1. i. dulces pendent circum oscula nati; G II 523. i. arguto coniunx percurrit pectine telas; G I 293. tu tamen i. calido mihi sanguine poenas persolves amborum; XI 422. i. reges proceduut castris; XII 161. at manus i. muris Troiana propinquat; XI 597. i. fessos ventus cum sole reliquit; III 568. Oceanum i. surgens Aurora reliquit; IV 129. XI 1. ſ. excedo. i. revoluta rubebat ‖ ruebat ‖ matura iam luce dies; X 256. vertitur i. caelum et ruit Oceano nox; II 250. sol ruit i. et montes umbrantur opaci; III 508. i. pavidam volitans pinnata per urbem nuntia Fama ruit; IX 473. ſ. rubeo. i. emissam hiemem sensit Neptunus, graviter commotus; I 124. i. dryadum silvas saltusque sequamur intactos; G III 40. i. extremo bellator in aequore Turnus palantis sequitur paucos; XII 614. i. genitor Tiberini ad fluminis undam volnera siccabat lymphis; X 833. i. solve mares; G III 61. i. Aenean Mnestheus et fidus Achates castris statuere cruentum; XII 384. Iovis i. monitis Mezentius ardens succedit pugnae; X 689. nec nulla i est inaratae gratia terrae; G I 83. si qua i. fortuna fuisset; IX 41. sese i. temptaturum aditus et quae mollissima fandi tempora; IV 291. i. medium Aeneas iam classe tenebat certus iter; V 1. nec minus i. barbas incanaque menta Cinyphii tondent hirqui; G III 311. ecce manus iuvenem i. post terga revinctum pastores trahebant; II 57. verto: ſ. ruo; II 250. i. videt Aeneas in valle reducta seclusum nemus; VI 703. umbro: ſ. ruo; III 508.

intereo. untergehen, umkommen, verloren gehen: interit et curvis frustra defensa latebris vipera et attoniti squamis adstantibus hydri; G III 544. intereunt pecudes; G III 368. interemt segetes, subit aspera silva. G I 152. vipera: ſ. hydri.

interficio, vernichten: interficemessis; G IV 330.
interfor, unterbrechen: Venus medio sic interfata dolore est: I 386.
interfundo, ergießen, bedecken: Dido maculis trementis interfusa genas; IV 644. quos circum noviens Styx interfusa coercet; G IV 480. noviens Styx interfusa coercet; VI 439.
interimo, beseitigen, töten: (Lausus) primus Abantem oppositum interimit, pugnae nodumque moramque; X 428.
interior, intimus (intumus), innere: ille (Cloanthus) rapit iter laevom interior; V 170. furens animi dum proram ad saxa suburget interior Sergestus; V 203. Orsilochum fugiens (Camilla) eludit gyro interior; XI 695. ipsae (apes) intuma more suo sese in cunabula condent; G IV 66. domus interior regali splendida luxu instruitur; I 637. domus interior gemitu miseroque tumultu miscetur; II 486. Dido interiora domus inrumpit limina; IV 645. hnic (Amatae) dea angnem conicit inque sinum praecordia ad intuma subdit; VII 347. Antenor potuit intuma tutus regna Liburnorum et fontem superare Timavi; I 243. ipsae stupuere domus atque intima Leti Tartara; G IV 481. tu secreta pyram tecto interiore sub auras erige; IV 494.
interitus, Untergang, Tod: Daphni, tuum Poenos etiam ingemuisse leones interitum silvae loquntur; E V 28.
interius, im Innern: (ut) rapiat sitiens Venerem interiusque recondat; G III 137. hunc ubi sollicitum dimisit inertia vitae, interius graviter regementem; Cul 386.
interlabor, hineinfließen: inter enim labentur aquae; G II 349.
interlego, auslesen: uncis carpendae manibus frondes interque legendae; G II 366.
interluceo, hindurchscheinen: qua interlucet corona non tam spissa viris; IX 508.
interluo, durchströmen: quos secans infanstum interluit Alia ‖ Allia ‖ nomen; VII 717. pontus arva et urbes litore diductas angusto interluit aestu; III 419.
intermisceo, mischen: sic tibi Doris amara suam non intermisceat undam; E X 5
internodium, Zwischenraum der Gelenke: velut in niveo ovo internodia membris inperfecta novo fluitant concreta calore; Ci 491.
interpres, Deuter, Ausleger, Vermittler: I, 1. quem (Anchisen) Phoebi interpres multo compellat honore: „coniugio“ . . ; III 474. nunc etiam interpres divom Iove missus ab ipso mandata detulit; IV 356. nunc et Iove missus ab ipso interpres divom fert horrida iussa per auras; IV 378. tertius ille hominum divomque interpres Asilas mille rapit; X 175. — 2. Troiugena, interpres divom, fare age, quae prima pericula vito? III 359. tu harum interpres curarum et conscia luno; IV 608. — II. mitto: s. I, 1.
interritus, unerschreckt, unerschrocken, furchtlos: uterque bracchia ad superas interritus extulit auras; V 427. (Camilla) resistit ense pedes nudo puraque interrita parma; XI 711. Triviae custos Opis spectat interrita pugnas; XI 837. classis promissis patris Neptuni interrita fertur; V 863.
interrumpo, unterbrechen, trennen: interrupti ignes; IX 239. pendent opera interrupta minaeque murorum ingentes aequataque machina caelo; IV 88.
intersum, teilnehmen: qui (viri) supremum comitentur honorem intersintque patris lacrumis; XI 62.
intertexo, durchweben: (Anchises) mihi chlamydem auro dedit intertextam; VIII 167.
intervallum, Zwischenraum: proximus huic (Niso), longe sed proximus intervallo, insequitur Salius; V 320.
intexo, einweben, einflechten, einfügen, umgeben: videre, ut purpurea intexti tollant aulaea Britanni; G III 25. non ego te talem venerarer munere tali, sed magno intexens, si fas est dicere, peplo; Ci 21. tali te vellem, iuvenum doctissime, ritu purpureos inter soles et candida lunae sidera naturae rerum magnis intexere chartis; Ci 39. mollis varios intexens pluma colores; Ci 502. (cervum) Silvia mollibus intexens ornabat cornua sertis; VII 488. ductores Danaum secta intexunt abiete costas; II 16. Daphnis foliis lentas intexere mollibus hastas (instituit); E V 31. cui (pyrae) frondibus atris intexunt latera; VI 216. illa (hasta) per linea terga tribusque transit intextum tauris opus; X 785. intextus puer frondosa regius Ida cervos fatigat; V 252. (nais) casia atque aliis intexens suavibus herbis mollia luteola pingit vaccinia calta ‖ calthа ‖; E II 49. illa (terra) tibi laetis intexet vitibus ulmos; G II 221.
intibum, Gichorie, Endivie: secti famem domat area porri intibaque; Mo 86. quo modo potis gauderent intiba rivis; G IV 120. nec nihil amaris intiba fibris officiunt; G I 120.
intimus s. **interior.**
intono, donnern, erdröhnen, krachen: I. subito fragore intonuit laevom; II 693 — II. aput gelidi cum flumina concitus Hebri sanguineus Mavors clipeo increpat ‖ intonat ‖; XII 332. Aeneas horrendum intonat armis; XII 700. impulsu quo maximus intonat aether; VIII 239. clipeum super intonat ingens; IX 709. furiarum maxima exsurgit facem attollens atque intonat ore; VI 607. audiit et caeli genitor de parte serena intonuit laevom; IX 631. pater omnipotens ter caelo clarus ab alto intonuit; VII 142. intonuere poli et crebris micat ignibus aether; I 90. (serpens) ardet mente, furit strideribus, intonat ore; Cul 179.
intonsus, ungeschoren: sacerdos intonsam bidentem attulit; XII 170 quales quercus intonsa caelo attollunt capita; IX 681. cum clade exterrita tristi intonsos ‖ incanos ‖ multo deturpat pulvere crines Carme; Ci 284. ipsi laetitia voces ad sidera iactant intonsi montes; E V 63. Eurvalus, ora puer prima signans intonsa inventa; IX 181.
intorqueo, drehen, verdrehen, bohren, schleudern: hastam: s. **hasta.** II, 1. intorqueo (3 Et.) S. 287, a. ecce Pharo (Aeneas) intorquens iaculum clamanti sistit in ore; X 323. ad haec vates vi denique multa ardentis oculos intorsit lumine glauco; G IV 451. Troes per cavas densi tela intorquere fenestras; IX 534. hunc (Lagum Pallas) intorto figit telo; X 382. dixit (Mezentius) telumque intorsit in hostem; X 882. telum Aeneas corpore toto eminus intorquet; XII 921.
intra, innerhalb, hinein: I. (Latinus) primos suorum imperio accitos alta intra limina cogit; XI 235. primus Thymoetes (equum) duci intra muros hortatur; II 33. iam intra iactum teli progressus uterque (exercitus) substiterat; XI 608. saucius at quadrupes nota intra tecta refugit; VII 500. (coninnx) intra tecta vocat Menelaum et limina pandit; VI 525. ille (rex viros) intra tecta vocari imperat; VII 168. — II. dum (Aeneas) artificum manus intrans ‖ intra se, inter se ‖ operumque laborem miratur; I 455. ductor Achivom coningis infandae prima inter ‖ intra ‖ limina dextra oppetiit; XI 267. quin intra portas atque ipsis proelia miscent aggeribus moerorum; X 23. pars intra saepta domorum Nareissi lacrimam et gluten ponunt fundamina; G IV 159. moenibus in patriis atque intra tuta domorum confixi expirant animas; XI 882.
intractabilis, wild, rauh: serite hordea campis usque sub extremum brumae intractabilis imbrem; G I 211. fines Libyci, genus intractabile bello; I 339.

intractatus, unausgeführt: ne quid inausum aut intractatum scelerisve dolive fuisset; VIII 206.

intremesco, erbeben: intremuit malus; V 505.

intremo, erbeben: fessum quoties (Enceladus) mutet latus, intremere omnem murmure Trinacriam; III 581.

intro, eintreten, betreten, einbringen: I. dum (Aeneas) artificum manus intrans ‖ intra se, inter se ‖ operumque laborem miratur; I 455. cuius (pastoris) ut intravit levior per corpora somnus; Cul 206. — II. si quando Thybrim vicinaque Thybridis arva intraro; III 501. magnas obeuntia terras tot maria intravi duce te penitusque repostas Massylum gentis praetentaque Syrtibus arva; VI 59. (Simylus) tunc ‖ tum ‖ quoque tale aliquid meditans intraverat hortum; Mo 87. maria: ſ. arva. notus medullas intravit calor; VIII 390. ipse deum manifesto in lumine vidi intrantem muros; IV 359. huc ubi delati portus intravimus; III 219. portus intrare licebit; III 254. portus delati intramus amicos: V 57. sive errore viae fluminis intrastis ripas; VII 201. Thybrim: ſ. arva.

intro, hinein: ante, marmoreum tremebunda (Scylla) pedem quam rettulit intro; Ci 256.

introgredior, hineingehen: postquam introgressi et coram data copia fandi; I 520. XI 248.

intus, inwendig, darin, innen, von innen: sagitta abdita intus spiramenta animae letali volnere rupit; IX 579. principio caelum ac terram ‖ terras camposque liquentis lucentemque globum, lunam Titaniaque astra spiritus intus alit; VI 726. apparet domus intus; II 483. ipsi (Pandarus, Bitias) intus dextra ac laeva pro turribus adstant; IX 677. intus clausis (apes) cunctantur in aedibus; G IV 258. illae (apes) intus trepidae rerum per cerea castra discurrunt; XII 589. nunc fluctuat ira intus; XII 527. Furor impius intus saeva sedens super arma fremet; I 294. furit intus aquai fumidus amnis; VII 464. quinquaginta atris immanis hiatibus hydra saevior intus habet sedem; VI 577. illi sunt (grata) vallibus intus semper opaca novis manantia fontibus antra; Cul 77. nec (Eurydice) rettulit intus lumina; Cul 290. rumpo: ſ. abdo. tali intus templo divom patriaque Latinus sede sedens; VII 192 ſ. fremo. tauros intus clausos satura ad praesaepia servant; G III 214. murmure caeco intus saxa sonant; XII 592. intus se vasti Proteus tegit obice saxi; G IV 422. turbati trepidare intus frustraque malorum velle fugam; IX 538. ohne Verb: intus aquae dulces vivoque sedilia saxo; I 167. quinquaginta intus famulae; I 703. domus intus opaca ingens; III 619.

invado, hineingehen, eindringen, beginnen, losgehen, angreifen, anfahren: I. tum Danai gemitu atque ereptae virginis ira undique collecti invadunt, acerrimus Aiax et gemini Atridae Dolopumque exercitus omnis; II 414. continuo (Cyllenius) invadit: „tu“ . .; IV 265. invadunt et fossas aggere complent; IX 567. exercitus: ſ. alqs; II 414. invadunt socii et nova proelia temptant; III 240. — II. ni gens crudelis madida cum veste gravatum ferro invasisset; VI 361. Mezentius Teucros invadit ovantis; X 690. (Aeneas) insidiis subactus iam tandem invadit medios; XII 497. aut pugnam aut aliquid iamdudum invadere magnum mens agitat mihi; IX 186. ne furor ille tuos invaserit artus! Ci 237. qui ‖ quis ‖ mecum invadit trepidantia castra; IX 147. classem invadit (Turnus) sociosque incendia poscit ovantis; IX 71. bis tum medios (Turnus) invaserat hostis; IX 799. hic thalamum invasit natae vetitosque hymenaeos; VI 623. illi procursu rapido invadunt Martem clipeis atque aere sonoro; XII 712. vicinos, ignare, paras invadere portus; III 382. pugnam: ſ. alqd thalamum: ſ. hymenaeos. primus turmas invasit agrestis Aeneas; X 310. tu invade viam vaginaque eripe ferrum; VI 260. invadunt urbem somno vinoque sepultam; II 265.

invalidus, ſchwach, kraftlos: quidquid tecum invalidum metuensque pericli est delige; V 746. quos improbus advena bello territat invalidas ut aves; XII 262. (equus) det ora capistris invalidus etiamque tremens, etiam iuscus aevi; G III 189. ille (genitor) maria omnia ferebat, invalidus, viris ultra sortemque senectae; VI 114. ne invalidi patrum referant ieiunia nati; G III 128. invalidas tibi tendens, heu non tua, palmas; G IV 498. tum studio effusae matres et volgus inermum invalidique senes turris obsedere; XII 132.

inveho, fahren, hineinfahren: I. Sergestus Centauro invehitur magna, Scyllaque Cloanthus caerulea; V 122. extremus Iulus Sidoniost invectus equo; V 571. quattuor hic (Salmoneus) invectus equis et lampada quassans ibat ovans; VI 587. cum primum crastina caelo puniceis invecta rotis Aurora rubebit; XII 77. Iovis coniunx auras invecta tenebat; VII 287. genitor caelo invectus aperto; I 155. qualis Berecyntia mater invehitur curru Phrygias turrita per urbes; VI 785. eum (sol) invectus equis altum petit aethera; G III 358. — II. auras: vgl. I. coniunx. Caesar triplici invectus Romana triumpho moenia; VIII 714. classis invectas Thybridis undam non effugit nuntius; VII 436.

invenio, finden, antreffen, entdecken, wahrnehmen, erfinden, erdenken: I. 1. tum laqueis captare feras et fallere visco inventum et magnos canibus circumdare saltus; G I 140. — 2. hic ingentem comitum adfluxisse novorum invenio admirans numerum; II 797. — II. iuvenes alium, si te hic fastidit, Alexim; E II 73. inventum foeis omnis quem credidit aetas, Caeculus; VII 680. hic etiam inventum Priamo narrabis Achillem; IX 742. inventas qui vitam excoluere per artis; VI 663. inventus cavis bubo; G I 184. pars inventa flumina moustrat; VI 8. quam (laurum) pater inventam ipse ferebatur Phoebo sacrasse Latinus; VII 61. (virgo) nunc etiam confecta dolo mendacia turpi invenit; Ci 363. ipse manu mortem inveniam; II 645. tempus veniet, cum finibus illis agricola exesa inveniet scabra robigine pila; G I 495. litoreis ingens inventa sub ilicibus sus; III 390. [VIII 43]. fata viam invenient; III 395. X 113. inveni, germana, viam, quae mihi reddat eum; IV 478. medias acies mediosque per ignis (viri) invenere viam; VII 297. vestro si munere tellus pocula inventis Acheloia miscuit uvis; G I 9. — III. Scylla, patris miseri, patriaeque inventa sepulchrum; Ci 131.

inventor, Erfinder: impius ex quo Tydides sceleramque inventor Ulixes corripuere effigiem; II 164.

inventrix, Erfinderin: adsis favens, oleae Minerva inventrix; G I 19.

inventum, Erfindung: tempus Arcadii memoranda inventa magistri pandere; G IV 283.

invergo, ausgießen: fronti invergit vina sacerdos; VI 244.

inverto, umwenden, umdrehen, pflügen: nox umida donec invertit caelum stellis ardentibus aptum; XI 202. quos (vitulos) malint campum horrentem fractis invertere glaebis; G III 161. haec loca non tauri spirantes naribus ignem invertere; G II 141. (Carme) inverso bibulum restinguens lumen olivo; Ci 344. terrae pingue solum primis extemplo a mensibus anni fortes invortant tauri; G I 65. quid (invat) vomere terras invertisse gravis? G III 526.

invictus, unbesiegt, unüberwindlich: A. dis quamquam geniti atque invicti viribus essent; VI 394. clupeum cape, quem dedit ipse invictum Ignipotens; X 243. heu prisca fides invictaque bello dextera! VI 878. non fas, non erat in vitam dirae exorabile Mortis ‖ invictae divae exorabile numen ‖; Cul 288. paribus se legibus ambae invictae gentes aeterna in

foedera mittant; XII 191. bellum importunum cum gente deorum invictisque viris gerimus; XI 306. — B. eripe me his, invicte, malis; VI 365. tu nubigenas, invicte, bimembris Hylaeumque Pholumque, manu mactas; VIII 293.

invideo. ſchecl ſehen, neidiſch ſein, beneiden, mißgönnen: I. non equidem invideo, miror magis; E I 11. (?) dixit Damoetas, invidit stultus Amyntas; E II 39. nec bonus Eurytion praelato invidit honore ‖ honori ‖; V 541. invidisse deos, patriis ut redditus aris Calydona viderem? XI 269. — II. neque ille aut doluit miseranis inopem aut invidit habenti; G II 499. Apollo paribus non invidet armis; IX 655. honori; ſ. I. V 541. — III. iam pridem nobis caeli te regia, Caesar, invidet; G I 504. ſ. puerum. Ascanione pater Romanas invidet arces? IV 234. mihi tarda gelu saeclisque effeta senectus invidet imperium seraeque ad fortia vires; VIII 509. (obtestor.) ne mihi quam merni invideas, nutricula, mortem; Ci 277. ten, miserande puer, invidit Fortuna mihi, ne regna videres nostra? XI 43. Liber pampineas invidit collibus umbras; E VII 58.

invidia (Invidia), Neid, Scheelſucht, Mißgunſt, Haß: I. quae tandem Ausonia Teucros considere terra invidia est? IV 350. perversi dicite manes, hunc (Octavium) superesse patri quae fuit invidia? Cat XI 8. *Invidia infelix furias amnemque severum Cocyti metuens ‖ metuet ‖ tortosque Ixionis anguis immanemque rotam et non exsuperabile saxum †; G III 37. — II. illum otia invidia degentem et ‖ ac ‖ fraude remota; Cul 73. — III. omne propinquo frangitur invidiae telo decus; Cul 342. — IV, 1. Drances, quem gloria Turni obliqua invidia stimulisque agitabat amaris; XI 337. invidia postquam pellacis Ulixi (Palamedes) superis concessit ab oris; II 90. invidia rumpantur ut ilia Codro; E VII 26. — 2. ego pulsus ob invidiam solio sceptrisque paternis; X 852. *pulsus ob invidiam regno viresque superbas Metabus; XI 539.

invidus, neidiſch: licet invidus adsit; Cul 5.

invigilo, überwachen, ſorgen, betreiben: venatu invigilant pueri silvasque fatigant; IX 605. aliae (apes) victu invigilant; G IV 158.

inviolabilis, unverletzlich: te poscimus simul pacis solum inviolabile pignus; XI 363.

inviolatus, unverletzt: Alcestis ab omni inviolata vacat cura; Cul 263.

inviso, beſichtigen, beſuchen, beaufſichtigen: urbisne invisere, Caesar, terrarumque velis curam; G I 25. ubi Delum maternam invisit Apollo; IV 144. memini Priamum, Salamina ptentem, protinus Arcadiae gelidos invisere finis; VIII 159. finis invise Latinos; XI 588. urbes; ſ. curam.

invisus, verhaßt, gehäſſig, feindlich: quid me praeclara stirpe deorum invisum fatis genuisti? G IV 324. quisquis es, haut, credo, invisus caelestibus auras vitalis carpis; I 387. (Tyndaris) aris invisa sedebat; II 574. iam pridem invisus divis et inutilis annos demoror; II 647. quis me ratibus superbis invisam accipiet? IV 541. ego, invisum quem tu tibi fingis (et esse nil moror); XI 364. invisos si quis temptaret ‖ temptarat ‖ amictus, sudor sequebatur; G III 563. invisa Minervae laxos in foribus suspendit aranea cassis; G IV 246. cum candida venit avis longis invisa colubris; G II 320. tuo invisum hoc detrude caput sub Tartara telo; IX 496. non tibi Tyndaridis facies invisa Lacaenae culpatusve Paris has evertit opes; II 601. adgnoscunt faciem invisam atque immania membra turbati subito Aeneadae; IX 734. qui (campus) filicem curvis invisam pascit aratris; G II 189. hic quibus invisi fratres, dum vita manebat, inclusi poenam expectant; VI 608. manet mente repostum genus invisum et rapti Ganymedis honores; I 28. haec invisa relinquam lumina; XII 62. invisam quaerens (Dido) quam primum abrumpere lucem; IV 631. quis (faucibus) condita erinys, invisum numen, terras caelumque levabat; VII 571. regna pallida, dis invisa; VIII 245. heu stirpem invisam et fatis contraria nostris fata Phrygum! VII 293. quod vitam moror invisam Pallante perempto; XI 177.

invito, einladen, auffordern, locken: I. invitat genialis hiems curasque resolvit; G I 302. invitent croceis halantes floribus horti; G IV 109. — II. ut vicina invitet decedere ripa calori; G IV 23. — III. protinus Aeneas celeri certare sagitta invitat qui forte velint; V 486. (Euandrus) Aenean solio invitat acerno; VIII 178. hic, qui velint contendere cursu, (Aeneas) invitat pretiis animos; V 292. Pandarus et Bitias ultro invitant moenibus hostem; IX 676.

invitus, wider Willen, ungern, gezwungen: testor deos, magicas invitam accingier artis; IV 493. invitus, regina, tuo de litore cessi; VI 460. rupimus invitae tua vincula; X 233. et Turnum et terras invita reliqui; XII 809. heu nihil invitis fas quemquam fidere divis! II 402. si sine pace tua atque invito numine Troes Italiam petiere; X 31. donec invito processit Vesper Olympo; E VI 86. ante, quam invitae properes anni spem credere terrae; G I 224.

invius, unwegſam, unzugänglich: postquam altos ventum in montis atque invia lustra; IV 151. maria invia Teucris; IX 130. sic demum lucos Stygis et regna invia vivis aspicies; VI 154. eum Orion per invia saxa dispulit; I 537. Italiam longa procul longis via dividit invia terris; III 383.

inula, Alant: hic betae facundusque rumex malvaeque inulaeque virebant; Mo 73.

inultus, ungerächt, ungeſtraft: numquam omnes hodie moriemur inulti; II 670. moriemur inultae, sed moriamur; IV 659. non me, quicumque es, inulto, victor, nec longum laetabere; X 739. neque famam patieris inultae; XI 847. perfide, inultis ‖ provida Phyllis ‖ perfide Demophoon et nunc ‖ non ‖ defiende puellis! Cul 132. (taurus) gemens quos amisit inultus amores; G III 227.

inumbro, beſchatten: alii extructos toros obtentu frondis inumbrant; XI 66. palma vestihulum aut ingens oleaster inumbret; G IV 20.

inundo, heranſtrömen, überſtrömen, überſchwemmen: I. hinc densi rursus inundant Troes Agyllinique et pictis Arcades armis; XII 280. dum nec inundant sanguine fossae; XI 382. ſ. II. — II. inundant sanguine fossas ‖ fossae ‖; X 24.

invoco, anrufen: (Aeneas) Noctem Noctisque orientia signa Idaeumque Iovem Phrygiamque ex ordine matrem invocat duplicis caeloque ereboque parentis; VII 140.

involvo, wälzen, ſtürzen, fortreißen, einhüllen, verhüllen: (Aulestes) miser oppositis a tergo involvitur aris in caput inque umeros; XII 292. mons exultat solo silvas armenta virosque involvens secum; XII 689 involvere diem nimbi; III 198. nox involvens umbra magna terramque polumque Myrmidonumque dolos; II 251. (Caecus) involvit domum caligine caeca, prospectum eripiens oculis; VIII 253. auster aqua involvens navemque virosque; VI 336 (ignis) totum involvit flammis nemus; G II 308 ter sunt conati Ossae frondosum involvere Olympum; G I 282. polum; ſ. dolos. silvas; ſ. armenta. terram; ſ. dolos. Sibylla canit ambages antroque remugit obscuris vera involvens; VI 100. *tum (virgo visa) fumida lumine fulvo involvi; VII 77. viros; ſ. armenta, navem.

inuro, einbrennen: continuo notas et nomina gentis inurunt; G III 158.

inutilis, unbrauchbar, unnütz, ſchädlich: iam pridem invisus divis et inutilis annos demoror; II 647. ille (Mezentius) pedem referens et inutilis inque

ligatus cedebat; X 794. (Priamus) arma circumdat nequiquam umeris et inutile ferrum cingitur; II 510. sive illis (terris) exsudat inutilis umor; G I 88.

Innus. Pan, Castrum Inui, Ort in Latium: hi imponent Pometios Castrumque Inui Bolamque Coramque; VI 775.

io. ah, ach: io matres, audite, ubi quaeque, Latinae; VII 400. illa (Scylla) autem „quid nunc ‖ quid ‖ me“ inquit „ ‖ io ‖ nutricula, torques?“ Ci 257.

Io. Tochter des Königs Inachus: levem clipeum sublatis cornibus Io auro insignibat; VII 789.

iocus. Scherz; I. an ioci dolent? Cat XIII 17. — II quisquis erit culpare iocos musamque paratus; Cul 6.

Iolciacus, aus Iolkos, iolkisch: (nutrix) sacra pergit regis Iolciacis animum deligere votis; Ci 377.

Iollas. A. Herr des Corydon: 1. nec, si muneribus certes, concedat Iollas; E II 57. — 2. Phyllida mitte mihi; meus est natalis, Iolla; E III 76 (Phyllis) longum „formonse, vale vale“, inquit, „Iolla“; E III 79. — B. Troer: Catillus Iollan ingentemque animis deicit Herminim; XI 640.

Ionius, ionisch: A. velit idem nosse quot Ionii veniant ad litora fluctus; G II 108. ubi nec potis Ionios fluctus aequare sequendo; III 671. in Gaetulis Syrtibus Ioniaque mari Maleaeque sequacibus undis; V 193. — B. Strophades Graio stant nomine dictae insulae Ionio in magno; III 211.

Iopas. Sitherspieler: cithara crinitus Iopas personat aurata; I 740.

Iphitus. Troer: divellimur inde Iphitus et Pelias mecum ⟨quorum Iphitus aevo iam gravior⟩; II 435.

ipse, selbst, in eigener Person, eben, gerade, sogar, schon, von selbst, allein: A. **bei Substantiven:** I. **ohne Zusatz:** 1. **Eigennamen:** ipsum Aeaciden; VI 839 ipse Aeneas; IV 141. VI 249. VII 263. XII 279. ipse Ierus Aeneas; IV 465. Aeneas ipse; X 218. ipse Tros Anchisiades; X 249. ipsius Anchisae; V 535. ipse Apollo; E V 35. A XII 393. ipse Aristaeus; G IV 354. ipse Ascanius; VII 496: ipsum Ascanium; IV 601. ipsa dia Camilla; XI 657. Clausus ipse; VII 707. ipsius Creusae; II 772 Cymodocea ipsa; X 226. Daedalus ipse; VI 29. Damon ipse; E III 24. ipsi Dardanidae; II 71. ipse Dares; V 406 ipsa pulcherrima Dido; IV 60. ipsa Sidonia Dido; XI 74. ipse Dymas; II 394 ipse fabricator Epeus; II 264. ipsam Gorgona; VIII 437. ipsius Herculis; V 410. ipse Ignipotens; X 242. Imbrasus ipse; XII 343. Iuppiter ipse; G IV 149. A VII 110. IX 128. XII 725. ipsum Iovem; III 222. VIII 352. Iove ab ipso; IV 356. 377. ipse Latinus; VII 103. XII 285. 707. pater ipse Latinus; VII 62. rex ipse Latinus; VII 432. 556. IX 274. XI 231. XII 657. ipsi Laurentes ipsique Latini; XII 240. ipsa Lycoris; E X 2. Mars ipse; X 280. ipse Menalcas; E IX 16. ipse Messapus; IX 123. Mezentius ipse; IX 587. ipse fulmineus Mnestheus; IX 811. ipse Moeris; E VIII 96. ipse grandaevos Nereus; G IV 391. ipsa Orithyia; XII 83 ipsa Pales; E V 35. ipse Palinurus; III 201. ipse gubernator Palinurus; V 12. Pallas ipsa; E II 62. Pallas ipse; VIII 111. ipse Pallas; VIII 587. ipse Pan; G I 16. Panthus ipse; II 321. ipse Phoebus; Cat IV 7. ipse Picus; VII 187. ipsum Polyphemum; III 655. pater ipse Portunus; V 241. ipsum Primum; II 518. ipsa omnipotens Saturnia; VII 428; ipse Tarchon; VIII 505. ipse Tolumnius augur; XII 460. ipse Tros Anchisiades; X 249. ipse Turnus; VII 783. XI 486. Turnus ipse; IX 462. ipse Typhoeus; VIII 298. Venus ipsa; G III 267. — sub ipsa Antandro; III 5. ipse pater Appenninus; XII 701. Praeneste sub ipsa; VIII 561. Tartarus ipse; VI 577. — ipsam Chimaeram; V 223. ipsa ultima Pristis; V 218. ipse ardens Scorpius; G I 34.

2. **Gattungsnamen:** sub ipsa acie; XII 811. ipsa aequora; V 843. (aesculus) media ipsa; G II 297. ipso aevo; E X 43. ipsis aggeribus; X 23. ipse (agricola); G II 527. altaria ad ipsa; II 550. ipsa (alvaria); G IV 33. ipsae (apes); G IV 213. ipsae (apes), ipsae; G IV 65. 200. ipsas (apes); G IV 16. 206. ipsa arbos; G II 131. ipsa arbusta; E V 65. sub ipsum arcturum; G I 67. ipse aries; E III 94. IV 43. aries ipse; G III 387. ipsa armenta; G III 129. ipse Tolumnius augur; XII 460. ipsam avem; V 509. ipsis avibus; G III 546. ipsi caelicolae; VI 553 ipsae capellae; G IV 21. vir gregis ipse caper; E VII 7. ipsae (caprae); G III 316. ipsa capita; IX 465. ipsa carina; X 296. carmina ipsa; E X 63. ipsa (carmina); VI 76. ipse casus; V 201. cinis ipse; E VIII 106. ipse consul, ipse; VII 612. ipsum corpus; I 486. corpora ipsa; G IV 543. ad ipsa corpora; IX 454. in ipso sacro cruore; V 332. ipsa cunabula; E IV 23. ipsi custodes; II 491. deus ipse; V 640. VIII 31. XII 90. ipse (deus); V 861. divae olim † se ‖ ipsae ‖; Ci 140. ipsi domino; IX 332. ipsae domus; G IV 48. ipse Mycenaeus ductor; XI 266. ipsi ductores; V 132. XII 125. ductores ipsos; I 189. ipsis ductoribus; V 249. ipsos duces; XI 84. sub ipsis equis; IX 330. ipse fabricator Epeus; II 264. ipse (fetus); VI 146. in ipso immundoque fimo; V 332. sub ipsam finem; V 327. ipso in fine; V 225. ipse (flos); G IV 274. ipsi fontes; E I 39. ipsa genetrix; I 589. ipsa genetrix Berecyntia; IV 82. ipse genitor; VII 306. ipse gubernator Palinurus; V 12. ipsae (hederae) lentae; Cul 143. ipse hostis; I 625. ipsa imago; I 353. impetus ipse; V 219. ipsi iuvenci; E VII 11. iuvenis ipse; XI 712. lapis ipse; XII 906. limine ab ipso; Cul 224. limine in ipso; E VIII 92. A X 355. XI 882. ipso in limine; II 242. IX 687. vox ipsa et frigida lingua; G IV 525. ipsa luna; G I 276. lupus ipse; E II 63. luce sub ipsa; G IV 490. ipsa (mater); G IV 381. 386. ipsae matres; V 767. XI 891. ipso monte; G III 239. ipsa in morte; VI 444. ipsa natura; Cul 121. in ipso nodo; G II 75. ipsa (nympha); G IV 424. in ipsis oculis; X 515. optatis ipsis; Cat IX 63. ipse tener orbis; E VI 34. ipsa origine; G III 122 ipsa sub ora; VI 191. ipse parens; X 443. ipsius pareutis; V 55. ipse pater; G I 328. 353. A II 617. III 610. *XI 469. *557. Ci 72. 202. ipse pater Appenninus; XII 701. pater ipse; G I 121. A VI 78. XII 92. Ci 269. pater ipse Portunus; V 241. pater ipse Latinus; VII 62. pater omnipotens ipse; VII 143. 772. ipse (pater); II 618. V 868. X 5. ipsae pinus; E I 38. ipso pondere; XII 254. portis sub ipsis; XI 499. ipse (portus); III 535. portus immotus et ingens ipse; III 571. postis sub ipsos; II 442. ipsum (Phrygium praedonem); XI 484. ipsa ad praetoria; G IV 75. ipsi (proceres); IX 662. puer ipse; E V 54. A V 599. ipse Dardanius puer; X 132. quadrupes ipse; X 893. ipsa (quercus); IV 445. ipsa (regina); IV 517. XI 801. regina ipsa; VII 621. ipsa regina; VIII 707. ipse deum regnator, ipse; IV 268. regna ipsa; XII 567. ipsa res; IX 320. rex ipse; VII 220. Ci 116. rex ipse Aeneas; I 575. rex ipse Phaeaeus; G II 98. f. a Latinus. ipsum regem; XII 585. ipsius regis; VI 396. regis amicis iamque ipsi; Ci 360. ipsi (reges); G IV 82. ipsa (rupes); X 696 ipsae rupes; E V 63. ipsa volentia rura; G II 500. ipsis ex sertis; E VI 19. ipsa silentia; II 755. ipsae silvae; E X 63. socios per ipsos; V 189. ipsius (solis); G I 452. ipsi sorori; IV 456. ipsis in stabulis; G III 556. successu ipso; V 210. ipse Sabellicus sus; G III 255. ipsa tellus; G I 127. II 423. 459. ipsa (tellus); G II 251. ipsis e torquibus; G III 168. ipsa (vates); III 457. vestibulum ante ipsum; II 469. VI

273. ipse victor; V 260. ipsa inter vincta; G II 357. vir gregis ipse caper; E VII 7. ipsam (virginem); VII 80. ipsa vita; Cul 211. ipsis unguibus; G III 534. ipsa volumina; V 407. vox ipsa; E IX 54. G IV 525. ipsos in usus; G IV 295.

II. **mit Zuſatz** (et, Pronomina Zahlen): aliae (arbores) ipsae veniunt; G II 10. ipsae silvae dant alios aliae fetus; G II 440. et: ſ. **et**, B, II, **a**, 1, h. ipse (9 St) S. 218, a. hic: ſ. **hic**, A, I, 2 (5 St.) S. 293, b. ipsum illum (equum); IX 270. ipsa Ida, ab ipsa Ida faces praebebat; Cul 311. meus ipse Hector; II 522. ipse primus Priamus; II 146. (prima aetas) ipsa; G II 365. Alcides se ipse per ignem praecipiti iecit saltu; VIII 256. ipse (cervus) domum sera quamvis se nocte ferebat; VII 492. ipsa sibi egregium facta decus parient; Cat IX 58. qua vi maria rursus in se ipsa residant; G II 480. quae (tellus) gravis est ipso tacitam se pondere prodit. quaeque levis; G II 254. quae (terra) et bibit umorem et, cum volt, ex se ipsa remittit; G II 218. non (venti) ipsi inter se, non nubila, non mare cedit; X 358. sunt aliae ‖ alii (modi) ‖, quas ipse vias sibi repperit usus; G II 22. *ipsa suas mirentur ‖ mirantur Gargara messes]; G I 103. aliae (arbores) nullis hominum cogentibus ipsae sponte sua veniunt; G II 10. regina, tui fidissima, dextra occidit ipsa sua; XII 660.

B. **bei Pronomina:** ipse ego; E II 51. A V 846. VII 57. ego ipse; E V 44. ipsa ego; G IV 401. ego ipsa; VII 560. ipsa egomet; V 650. hoc ipsum; G III 511. A II 60. Ci 520. quo sub ipso; V 323. ipse tu; V 789. tute ipse; E III 35. ipsum te; X 775. tu ipsa; IV 637.

C. **allein und auf Eigennamen bezogen:** I. **ohne Zuſatz: a. masc.:** I. Singular: a. ipse adventat; XI 513. ait; Ci 66. aperit; I 145. aptat; VIII 720. auxi; IX 407. circumdat; XII 87. concidit; V 447. considit; G IV 433. corripit; XII 301. deseris; X 594.* designat; VII 157. detraxerat; V 260. dignatur; XII 464. dedissem; X 854. XI 162. *dedisset; XI 568. ducit; III 372. eduxerat; XII 674. exsuperas; XII 20. feram; G III 21. A IX 626. ferat; G III 395. A X 150. figat; G IV 114. fovet; E III 3. A X 837. fundit; V 774. graditur; I 312. IV 147. IX 223. horret; Cul 330. incipit; E VI 26. inriget; G IV 114. insequitur; XII 464. inveniam; II 645 iubet; V 551. lavabo; E III 97. locat; VIII 176. ministrat; VI 302. notavi; E III 69. obstipuit; I 513. peragro; I 384. perrumpit; II 479. *petebat; XI 544. proicit; V 774. pulsat; III 619. recenset; G IV 436. recognoscit; VIII 720. [repeto]; II 749. sacraverat; II 502. scis; G IV 447. serat; G IV 112. spernis; E III 74. statuam; IX 626. subit; V 176. subibat; VII 666. subibo; II 708. subigit; VI 302. (erat) acerrimus armis; XII 226. temperat; I 146. tenet; V 774. teneto; III 408. terat; G IV 114. torquet; V 176. torquebat; XI 772. venerit; E IX 67. venito; E III 77. vidi; II 5. 499. IV 358. vidit; XI 39. videbar; II 279. [cingor]: II 749. vertitur; XI 682 — b ipsum armis ipsumque iubent decernere ferro; X 218. ludere permisit; E I 9. horrebat adire; XI 636. adiciunt spirantem ignibus; VIII 304. applicat; XII 303. arripit pendentem; XI 561. circumsistunt; VIII 490. auxilio subeuntem ac tela ferentem corripiunt; II 216. ducat; I 645. fert; XII 369. ligant; II 217. obtestemur; XI 358. sublevat; X 831. sustinuit; X 798. in ipsum convertant! II 190 — c. capiti ipsius; VIII 484. ab hasta; XI 747 ante oculos; I 114. — d. ipsi apparere; VIII 16. — e. veniam oremus ab ipso; XI 358. quantum instar in ipso; VI 865. — 2. Plural: a. ipsi adstant; IX 677. agunt; G III 376. conspeximus; IX 237. dabunt; II 391. novant; V 752. pendetis; VII 595. praecipitant; XI 328. pugnent; IV 629. respiciunt; V 666. vidimus; E X 26. A I 584. ire volunt; V 767. — b. ipsos potuit submergere? I 40. — c. ipsorum clipeos et non felicia tela; XI 196. — **b. femin.:** ipsa sublimis abit; I 415. iaculata disiecit; I 42. docuit, duxit; VI 565. emicuit; II 174. erue; G IV 329. fateris; XII 794. flectit; XII 471. gerat; VII 816. misceret; Ci 76. scis; XII 794. subit; XII 471. sustinet; VII 597. tenebat; VI 518. (Mantua) caput populis; X 203.

II. **mit Zuſatz:** (equidem, et, Reflexivpronomina): verum haec ipse equidem spatiis exclusus iniquis praetereo; G IV 147. et: ſ. **et**, B, II, **a**, 1, h. E IV 16. A V 499. IX 342. XI 741 (S. 218, a). memet super ipsa dedissem; IV 606. me, me ipse meumque abieci caput; VII 144. dum memor ipse mei, dum spiritus hos regit artus; IV 336. quando aliud mihi iam miserae nihil ipsa reliqui; IV 315. id tacitus, Lycida, mecum ipse voluto, si valeam meminisse; E IX 37. vidi oculos ante ipse meos me voce vocantem Murranum oppetere; XII 638. si (?) nec super ipse tua moliris laude laborem; IV 273. ipse (Orpheus) te, dulcis coniunx, te solo in litore secum canebat; G IV 465. his actis aliud genitor secum ipse volutat; XII 843. si nec super ipse sua molitur laude laborem; IV 233. haec ipse (Aeneas) suo tristi cum corde volutat; VI 185. credimus? an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt? E VIII 108. ipsi suos iam morte sub aegra laniabant dentibus artus; G III 512. ipsos concurrere passus haut tamen inter se magni regnator Olympi; X 436. ubi (Dido) decrevit mori, tempus secum ipsa modumque exigit; IV 475. ipsa (Scylla) suos quotiens heu pertimuit latratus! Ci 82.

ira (Ira), Zorn, Unwille, Erbitterung, Ingrimm, Wut: I. 1. fatalem Aenean manifesto numine ferri admonet ira deum; XI 233. tum vero adsurgunt irae; XII 494. Iunonis gravis ira neque ‖ nec ‖ exsaturabile pectus cogunt me, Neptune, preces descendere in omnis; V 781. tumor omnis et irae concessere deum; VIII 40. quam (Amatam) feminea ardentem curaeque iraeque coquebant; VII 345. nec saevior ulla pestis et ira deum Stygiis sese extulit undis; III 215. *illis (apibus) ira modum supra est; G IV 236. triste arboribus venti, nobis Amaryllidis irae; E III 81. tantaene animis caelestibus irae? I 11. Allecto, cui tristia bella iraeque insidiaeque cordi; VII 326. Tityos, Latona, tuas memor anxius iras ‖ tuae . . . irae ‖ (implacabilis ira nimis!) Cul 237. non te nullius exercent numinis irae; G IV 453. quod cuique repertum rimanti, telum ira facit; VII 508. nunc nunc fluctuat ira intus; XII 527 Sigea praeter ‖ propter ‖ litora cum Troas saevi ducis Hectoris ira funderet; Cul 308. haud aliter Rutulo muros et castra tuenti ignescunt irae; IX 66. tum magis increscunt animis discordibus irae; IX 688. nec latuere doli fratrem Iunonis et irae; I 130. etsi conferre manum pudor iraque monstrat; IX 44. neque terga ira dare aut virtus patitur; IX 795. (Nantes) responsa dabat vel quae portenderet ira magna deum vel quae fatorum posceret ordo; V 706. furor iraque mentem praecipitant; II 316. pater Aeneas procedere longius iras hau ‖ haud ‖ passus; V 461. saevit scelerata insania belli, ira super; VII 462. [subit ira cadentem ulcisci patriam]; II 575. saevae iam altius irae Dardanio surgunt ductori; X 813. valent, valent mihi ira et antiqua furor et lingua; Cat XIII 5. — 2. nec Drances potius, sive est haec ira deorum, morte luat, sive est virtus et gloria, tollat; XI 443. — II, 1. acuo: ſ. **acuo** iras (G 2t.) S. 10, a (Fama) incendit animum dictis atque aggerat iras; IV 197. Drances surgit et his onerat dictis atque aggerat iras: „rem“ . .; XI 342. circum atrae Formidinis ora Iraeque Insidiaeque, dei comitatus, aguntur; XII 336. arrectae stimulis haut mollibus irae; XI

452. qui anguem pressit trepidusque repente refugit attollentem iras; II 381. o cohibete iras! XII 314. Celaeno tristis denuntiat iras obscenamque famem; III 366. effero: ſ. I, 1. effert. hinc exaudiri gemitus iraeque leonum; VII 15. nate, quis indomitas tantus dolor excitat iras? II 594. hoc quondam monstro horribilis exercuit iras Iuno; G III 152. genitor stimulis haut mollibus incutit ‖ inicit ‖ iras; XI 728. mereo: ſ. V, 1 accendere. (Cyclopes) miscebant flammis sequacibus iras; VIII 433. ad quae subridens mixta Mezentius ira „nunc morere“; X 742. di Iovis in tectis iram miserantur inanem amborum; X 758. (Umbro) mulcebat iras et morsus arte levabat; VII 755. nonne fuit satius, tristis Amaryllidis iras pati? E II 14. [illa (Tyndaris) sibi poenas Danaum et deserti coniugis iras praemetuens]; II 572. (napaeae) iras remittent; G IV 536. inter sese tristis haliaeetos iras et ciris memori servant ad saecula fato; Ci 536. Iunoni fer preces iramque minasque supplicibus supera votis; VII 60. spes addita suscitat iras; X 263. Aeolus mollit animos et temperat iras; I 57. — 2. Priamus non abstinuit, nec voci iraeque pepercit; II 534. iustae quibus est Mezentius irae; X 714. — 3. concessit in iras ipse deum antiquam genitor Calydona Dianae; VII 305. talibus Allecto dictis exarsit in iras; VII 445. tumida ex ira tum corda residunt; VI 407. — III. memor: ſ. I, 1. est; Cul 237. — IV. amor magno irarum fluctuat aestu; IV 532. illa (Dido) varios irarum concitat aestus ‖ vario irarum fluctuat aestu ‖; IV 564. necdum etiam causae irarum saevique dolores exiderant animo; I 25 irarum tantos volvis sub pectore fluctus; XII 831. (Aeneas) irarum omnis effundit habenas; XII 499. — V, 1. quos (viros) merita accendit Mezentius ira; VIII 501. (Turnus) immani conceitus ira ruit . .; IX 694. mens exaestuat ira; IX 798 ter (Tiryntius) totum fervidus ira lustrat Aventini montem; VIII 230. Pandarus mortis fraternae fervidus ira effatur: „non“ . .; IX 736. Terra ira inritata deorum; IV 178. ille (lupus) asper et improbus ira saevit in absentis (agnos); IX 62. heros acrior ad pugnam redit ac vim suscitat ira; V 454. nec minus Aeneas se suscitat ira; XII 108. ille (Aeneas) furiis accensus et ira terribilis „tune“ . .? XII 946. tum Danai gemitu atque ereptae virginis ira undique collecti invadunt; II 413. — 2. iactatus saevae memorem Iunonis ob iram; I 4. nos unius ob iram prodimur; I 251.

irascor, zürnen: 1. nec cuiquam irasci propiusque accedere virtus; X 732. — II. (taurus) irasci in cornua discit arboris obnixus trunco; G III 232. cum taurus irasci in cornua temptat; XII 104.

iratus, zornig, erzürnt: videbo habentem praeter ignavos nihil fratres et iratum Iovem; Cat XIII 38. unde iratus silvam devexit arator; G II 207. quem (puerum) nec sua flectere mater iratum potuit; Ci 134.

Iris, Tochter des Thaumas, Götterbotin: I, 1. Iris croceis per caelum roscida pinnis mille trahens varios adverso sole colores, devolat, et supra caput astitit; IV 700. ubi hic Iuno demissave nubibus Iris? X 73. trahit: ſ. astat. — 2. Iri, decus caeli, quis te mihi nubibus actam detulit in terras? IX 18. — II. quid repetam actam nubibus Irim? X 38. ſ. I, 2. demitto: ſ. **demitto** alqm; IV 694 IX 804. X 73 (Ⓔ. 168, a). Irim de caelo misit Saturnia Iuno Iliacam ad classem; V 606. Irim de caelo misit Saturnia Iuno audacem ad Turnum; IX 2.

is, er, derjenige, derselbe, so beschaffen: A. bei Substantiven: I. attributiv: 1. ea quae tecum finxerunt carmina divi; Cat IX 59. ea cura; III 505. IV 379. IX 757. eum (denm Tiberinum); VIII 33. eum (ductorem); G IV 89. eos (equos); G III 252. ea facta; VI 822. ea fama; II 17. ea fata; II 194. id (ferrum); XII 738. ea flumina; VI 711. ea frena; VI 100. ea funera; XII 383. ‖ eo (hortulo) ‖; Ci 5. ab ea (lauro); VII 63. ea lympha; XII 420. eam circum (matrem); G IV 334. ea moenia; III 100. V 798. ea nocte; VIII 86. ea numina; II 123. ad eum (pastorem); Cul 208. eo (patre); X 101. cum (pila) relapsa ‖ quo ea lapsa ‖ est; Ci 149. ea pugna; XII 216. ea signa; II 171. ea (tellus); G II 239. eo terrore; VIII 705. ea verba; VIII 404. ea vis; I 529. ea vox; VII 117. — 2. ea prima ruentis pugna loco statuit Teucros; XII 505. — II. prädicativ: 1. is certissimus auctor; G I 432. neque enim is teli nec volneris auctor; IX 748. te parentum manibus et cineri, si qua est ea cura, remitto; X 828. si qua est ea gloria; VII 4. scilicet is superis labor est; IV 379. is locus urbis erit, requies ea certa laborum; III 393. is vertitur ordo; III 376. — 2. (?) hic locus urbis erit, requies ea certa laborum; VIII 46. ſ. 1. locus. scilicet id magnum sperans (coniunx) fore munus amanti; VI 526. duc nigras pecudes, ea prima piacula sunto; VI 153. ea sola voluptas solamenque mali; III 660. ea visa salus morientibus una; G III 510.

B. **bei Pronomen und Zahlwort:** id quod multo tute ipse fatebere maius; E III 35. excindine domos (id rebus defuit unum) perpetiar? XII 643.

C. **allein und auf Eigennamen bezogen: a. masc.:** I. Singular: 1. is se primus agebat; IX 696. ubi cernit; XI 702. composuit; VIII 321. solatus infit; V 708. vociferans ibat; IX 595. refert; VII 48. reportat; II 115 ubi vidit; III 596. VI 684. IX 549. dicitur orasse; IV 203. — 2. eum audiit; V 239. iuvere; VII 757. reddat; IV 479. tegebat; XI 12. visurus; VIII 576. eum circum; G IV 430. — 3. eo me solvat; IV 479. — II. Plural: cernere eos, contingere; I 413. — **b. neutr.:** I. Singular: 1. quidquid id est; II 49. placet; XI 435. sedet; V 418. VII 368. — 2. id borrendum ferri; VII 78. ratum admuit; IX 104. ago; E IX 37. audire; II 103. canebant; XII 28. curant; G II 263. curare; IV 34. facere; I 676. metuens; I 23. vetabit; IX 214. voluto; E IX 37. — II. Plural: 1. vix ea dicta; VIII 337. dum geruntur; VII 540. IX 1. — 2. ea mira videri; fatus eram; II 323. III 90. fatus erat; I 586. II 692. III 655. VI 190. VIII 520. XII 650. mitto; XI 256. vincere; G III 289. vix ea legati; XI 296. vix ea; XII 154.

Ismarus, Ismara, Berg und Stadt in Thrakien: I. nec tantum Rhodope miratur et Ismarus Orphea; E VI 30. quos Idas pater et patria Ismara mittit; X 351. — II. invat Ismara baccho conserere; G II 37.

Ismarus, Lydier: te quoque magnanimae viderunt, Ismare, gentes volnera derigere ‖ dirigere ‖ et calamos armare veneno, Maeonia generose domo; X 139.

iste, dieser, der da (istaec: ſ. B, c): A. bei Substantiven: 1. iste post Sabinus ante Quinctio; Cat X 8. amator iste; Cat II 1. amor iste; E X 21. iste amor; XI 537. iste animus; XI 510. ista carmina; E V 55. isto certamine; XII 61. commercia ista; X 533. ista eonata; Ci 335. isto corpore; IV 703. ex isto corpore; Ci 431. istius culpae; XII 648. defensoribus istis; II 521. iste deus qui sit; E I 18. diem: ſ. spolia. iste dolor; IX 139. donis istis; XI 352. ista (fistula); E II 38. istum honorem; IX 205. improbus iste; V 397. labor iste; II 708. iste labor; IV 115. pro laudibus istis; IX 252. X 825. istam mentem; IV 319. nuntius iste; Cat I 5. pectore in isto; XI 409. in pedibus fugacibus istis; XI 390. istis sub precibus; X 625. iste puer; Cat VII 4. iste putus; Cat VII 2. iste, iste rhetor; Cat II 2. rogus iste; IV 676. ista (serta) ‖ ossa ‖; Copa 36 tam tristibus istis sordibus; Ci 248. sors ista; XI 165. ista specta-

cula; VI 37. spolia ista diemque; X 504. studia; ista; Cat IX 41. istis (trabibus); IX 94. vox ista; Ci 312. — 2. omnia ista verba; Cat II 5. quis furor iste novos? V 670. quae ista repens discordia surgit? XII 313. ista tua voluntas; XII 808.

B. allein: a. nihil iste nec ausus nec potuit; IX 428. — b. erit ista tibi genetrix; IX 297. — c. ista obicienda; E III 7. referet; E IX 55. speravimus; X 42 istaec facturos; Ci 421. istorum auctor; Ci 63.

Isteʒ ſ. **Hister.**

Isthmos. Landenge bei Korinth: (virgo) deserit angustis inclusum faucibus Isthmon; Ci 463.

isti, da, dort: isti ‖istic‖ nunc, metuende, iace; X 557. patet isti ianua leto; II 661.

istinc, von dort: fare age, quid venias, iam istine; VI 389.

ita, ſo, alſo, auf dieſe Weiſe, ſo ſehr, in dem Grade: I. ita digerit omnia Calchas; II 182. non ita me genitor, bellis adsuetus Opheltes, sublatum eruditt; IX 201. (Proteus) acrem flammae sonitum dabit atque ita vinclis excidet; G IV 409. haut ita me experti Bitias et Pandarus ingens; XI 396. ita turbine nigro ferret hiems culmumque levem stipulasque volantis; G I 320. si fert ita corde voluntas; VI 675. meminі Auruncos ita ferre senes, ut Dardanus penetravit ‖penetrarit‖; VII 206. haec ita fatus (Aeneas) arripuit biiugos; X 594. ſ. for, II, 1 (9 Et.) E. 256, b. (Turnus) tum sic adfatur regem atque ita turbidus infit: „nulla mora“ . . ; XII 10. ita omnia ista verba miscuit fratri; Cat II 5. forma dei rursus ita visa moneresť; IV 557. si me hoc ita ponere sentis; X 623. ita discedens praeceperat optumus armis Aeneas; IX 40. hic responsum paucis ita reddidit heros: „nulli“ . .; VI 672. ita me referat tibi magnus ovantem Iuppiter; IX 208. Thybris tacita refluens ita substitit unda, ut sterneret . . : VIII 87. quippe ita Neptuno visum est; G IV 394. secum ita corde volutat (Phoenissa): „eu“ . . ; IV 533. — II. ut binae regum facies, ita corpora plebis; G IV 95. [non ita]; II 583.

Italia. Italien: I. abnueram bello Italiam conerrere Teucris; X 8. quid consanguinei Rutuli, quid cetera dicet Italia, si . . ? XII 41. lore qui gravidam imperiis belloque frementem Italiam regeret; IV 230. dum per mare magnum Italiam sequimur fugientem; V 629. iam tandem Italiae fugientis prendimus oras; VI 61. haec eadem (Italia) argenti rivos aerisque metalla ostendit venis; G II 165 — II, 1. nunc Italiam magnam Gryneus Apollo, Italiam Lyciae iussere capessere sortes; IV 345. si vero capere Italiam sceptrisque potiri contigerit victori; IX 267. cum procul obscuros collis humilemque videmus Italiam. Italiam primus conclamat Achates, Italiam laeto socii clamore salutant; III 524. non hoc sperem Italiam contingere caelo; V 18. nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem; I 533. III 166. Italiam longa procul longis via dividit invia terris; III 381. si datur Italiam sociis et rege recepto tendere, ut Italiam laeti Latiumque petamus; I 553. Italiam cursu petitis ventisque vocatis ibitis Italiam; III 253. cuncti suaserunt numine divi Italiam petere; III 364. si sine pace tua atque invito numine Troes Italiam petiere; X 32. (Aeneas) Italiam petiit fatis auctoribus ⟨esto⟩ Cassandrae impulsus furiis; X 67. vix lumine quarto prospexi Italiam summa sublimis ab unda; VI 357. Italiam quaero patriam et genus ab Iove summo; I 380. rego: ſ. I. fremit. quo magis Italia mecum laetere reperta; VI 718. saluto: ſ. conclamo. Italiam non sponte sequor; IV 361. i, sequere Italiam ventis; IV 381. ſ. I. fugit. (Turnus) iubet tutari Italiam, detrudere finibus hostem; VII 469. video: ſ. conclamo. — 2. nec (me) posse Italia Teucrorum avertere regem? I 38. — 3. lectos iuvenes, fortissima corda, defer in Italiam; V 730. gens Ilium in Italiam portans victosque penates; I 68. urbs antiqua fuit Italiam contra Tiberinaque longe ostia; I 13. — III. o decus Italiae virgo, quas dicere grates quasve referre parem? XI 508. neque Medorum silvae ditissima terra nec pulcher Ganges atque auro turbidus Hermus laudibus Italiae certent; G II 138. est locus Italiae medio sub montibus altis, amsancti ‖Amsancti‖ valles; VII 563. orae: ſ. I. fugit. illa (vates) tibi Italiae populos venturaque bella expediet; III 458. quo (Saturnia) regnum Italiae Libycas averteret oras; IV 106. cui (Iulo) regnum Italiae Romanaque tellus debentur; IV 275. quo (clamore contremuit) penitus exterita tellus Italiae; III 674. — IV, 1. quis deus Italiam, quae vos dementia adegit? IX 601. ire: ſ. II, 1. peto; III 253. unde iter Italiam cursusque brevissimus undis; III 507. tendere: ſ. II, 1. peto; I 553. Troiae qui (vir) primus ab oris Italiam venit; I 2. — 2. hic (Aeneas) tibi bellum ingens geret Italia; I 263. — 3. Troes, quibus tot funera passis cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis; I 233.

Italis. Italerin: circum lectae comites, Larinaque virgo Tullaque et Tarpeia, Italides, quas ipsa decus sibi dia Camilla delegit; XI 657.

Italus. italiſcher Heros: veterum effigies ex ordine avorum antiqua e caedro, Halusque paterque Sabinus Saturnusque senex Ianique bifrontis imago vestibulo astabant; VII 178.

Italus. italiſch, Italer: A. Mnestheus agit Pristim, ⟨mox Italus Mnestheus, genus a quo nomine Memmi⟩; V 117. volat Itala cornus aëra per tenerum; IX 698. Caesar dis Italis votum immortale sacrabat; VIII 715. sic denique victor Trinacria finis Italos mittere relicta; III 440. non licuit finis Italos fataliaque arva tecum quaerere; V 82 neu Aeneadae possint Italos obsidere finis; VII 334. qui maneant Itala de gente nepotes; VI 757. hinc Italae gentes omnisque Oenotria tellus in dubiis responsa petunt; VII 85. tot milia gentes arma ferunt Italae; IX 133. Itali hanc litoris oram effuge; III 396. quo (signo) non praesentius ullum turbavit mentes Italas; XII 246. nos Italis longe disiungimur oris; I 252. Aeneas curas mutabat versans, Italasne capesseret oras; V 703 populi: ſ. urbs. repeto (Cassandram) saepe Hesperiam, saepe Itala regna vocare; III 185. illic res Italas Romanorumque triumphos fecerat Ignipotens; VIII 626. bis denas Italo texamus robore navis; XI 326. iuvenis Italo commixtus sanguine; VI 762. solus (Hippolytus) ubi in silvis Italis ignobilis aevom exigeret; VII 776. bis magna victi pugna vix urbe tuemur spes Italas; XII 35. quibus Itala iam tum floruerit terra alma viris; VII 643. sit Romana potens Itala virtute propago; XII 827. qui (Autores) Itala consederat urbe; X 780. sin nobis auxilio urbes Italae populique supersunt; XI 420. — B. (vgl. A. algs). I. arrexere animos Itali; XII 251. summis quam (turrim) viribus omnes expugnare Itali certabant; IX 532. indignum est Italos Troiam circumdare flammis nascentem; X 74. concurrunt Itali spoliantque calentia membra; XII 297. et Rutuli certatim et Troes et omnes convertere oculos Itali; XII 705. a quo (Thybri) post Itali fluvium cognomine Thybrim diximus; VIII 331. bis iam Italos hostis; XII 582. expugnant: ſ. certant. non ego Teucris Italos parere iubebo; XII 189. spoliant: ſ. concurrunt. quicumque sacrum violarit volnere corpus, Tros Italusque ‖Italusve‖; XI 592. ‖saxa vocant Itali mediis quae in fluctibus aras ‖Aras‖; I 109 — II, 1. hinc Augustus agens Italos in proelia Caesar; VIII 678. parvos Priamus, tua cara ‖clara‖, Polite, progenies, auctura Italos; V 565. — 2. ingruit Aeneas Italis et proelia miscet; XII

628. nulla dies pacem hanc Italis nec foedera rumpet: XII 202. — III, 1. Aeneas summas minatur deiecturum arces Italum; XII 655. tu ingredere, o Teucrum atque Italum fortissime ductor; VIII 513. cum tu supplex quas gentis Italum aut quas non oraveris urbes! VI 92 [seu fatis Italum castra obsidione tenentur]; X 109 Allecto medias Italum bacchata per urbes; X 41. ſ. gentes. — 2. nulli fas Italo tantam subiungere gentem; VIII 502.

itaque, daher: hoc itaque insuetis iactor magis, optime, curis, quid possim . . ; Cat IX 9

item, ebenſo, auch: contemplator item, cum nux se plurima silvis induet in florem; G I 187. pinguis item quae sit tellus, hoc denique pacto discimus; G II 248. hic (est) laurus item Phoebi surgens decus; Cul 402.

iter, Weg, Bahn, Straße, Reiſe, Fahrt, Gang: I. quale per incertam lunam sub luce maligna est iter in silvis; VI 271. hac iter est; IX 321. unde iter Italiam cursusque brevissimus undis; III 507. hac iter Elysium nobis; VI 542. nunc iter ad regem nobis murosque Latinos; XI 17. — II, 1. iter inceptum celerant rumore secundo; VIII 90 ille (genitor) meum comitatus iter maria omnia mecum ferebat; VI 112. currit iter tutum non setius aequore classis; V 862. inde (Aeneas) datum molitur iter; VI 477. doceas iter et sacra ostia pandas; VI 109. iam iter emensi iuvenes; VII 160. iter emensi casus superavimus omnis; XI 244. non illis (regibus) quisquam cunctantibus altum ire iter audebit; G IV 108. vel (Camilla) mare per medium fluctu suspensa tumenti ferret iter celeris; VII 811. (Aeneas) flectere iter sociis terraeque advertere proras imperat; VII 35. ut fertur labyrinthus parietibus textum caecis iter ancipitemque mille viis habuisse dolum; V 589. iter inceptum peragunt fluvioque propinquant; VI 384. ſ. celero. volnus ndae vocis iter tenuemque inclusit sanguine vitam; VII 534. (Turnus) iter ad regem Latinum indicit primis iuvenum; VII 467. molior: ſ. do. qua prima fortuna salutis monstrat iter, sequamur; II 388. perago: ſ. incipio. ubi annes in aequora currunt quisque suum populatus iter; XII 525. illa (Eurydice) quidem praeceptum signabat iter; Cul 290. qua gelidus per imas quaerit iter vallis atque in mare conditur Ufens; VII 802. Pallas quaerit sidera, opacae noctis iter; X 162. ille (Cloanthus) inter navemque Gyae scopulosque sonantis radit iter laevum; V 170. mox aëre lapsa (columba) quieto radit iter liquidum; V 217. rursus perplexum iter omne revolvens fallacis silvae; IX 391. signo: ſ. praecipio. iter ad navis tendebat Achates; I 656. quam (speluncam) super haut ullae poterant impune volantes tendere iter pinnis; VI 240. pius Aeneas tendit iter velis portumque relinquit; VII 7. quo tenetis iter? I 370. mediae tenemus urbis iter; II 360. medium Aeneas iam classe tenebat certus iter; V 2. quo tenetis iter? IX 377. angustum formica terens iter; G I 380. texo: ſ. habeo. tua expectata parenti vicit iter durum pietas? VI 688. quo (Fortuna) vocat, vertamus iter; V 23. — 2. Daedalus insuetum per iter gelidas enavit ad arctos; VI 16.

iterum, abermals, zum zweiten Male, wieder holt: I. Iliacos iterum demens (Dido) audire labores exposcit; IV 78. patrio Andromachen i. cessisse marito; III 297. Aeneas testatur deos, i. se ad proelia cogi; XII 581. (Simylus) i. commiscet opus mixtumque retractat; Mo 115. iuter sese paribus concurrere telis Romanas acies i. videre Philippi; G I 490. ire i. in lacrimas, i. temptare precando (Dido) cogitur; IV 413. muris i. imminet hostis nascentis Troiae; X 26. i. maternas impulit auris luctus Aristaei; G IV 349. suspiciunt, iterum atque iterum fragor increpat ingenes; VIII 527. i. ad Troiam magnus mittetur Achilles; E IV 36. unum illud repetens iterumque monebo; III 436. imperio i. paremus ovantes; IV 577. (Dido) pendet i. narrantis ab ore; IV 79. an Teucrum i. se reddat in arma; X 684. anne putandumst animas i. ad tarda reverti corpora? VI 720. „quo diversus abis?“ i. Gyas revocabat; V 166. i. revolvere casus da, pater, Iliacos Teucris; X 61. i. salvete, recepti nequiquam cineres; V 80. deus festinare fugam ecce i. stimulat; IV 576. i. in Teucros Aetolis surgit ‖ surget ‖ ab Arpis Tydides; X 28. tempto: ſ. eo. non pudet obsidione i. valloque teneri, bis capti Phryges? IX 598. Laurentisne i. muros aut castra videbo? X 671. maestus Creusam nequiquam ingeminans iterumque iterumque vocavi; II 770. en i. crudelia retro fata vocant; G IV 495. causa mali tanti coniunx i. hospita Teucris externique i. thalami; VI 93. funestae i. recidiva in Pergama taedae; VII 322. — II. o mihi nunc iterum crudelis reddite Minos, o nimium ‖ iterum ‖ nostrae Minos inimice senectae! Ci 28. i. capiti Scylla est inimica paterno; Ci 386.

Ithaca, Inſel im ioniſchen Meere: I. sum patria ex Ithaca; III 613. — II. effugimus scopulos Ithacae, Laertia regna; III 272.

Ithacus, Ithafer, Odyſſeus: I. (lotos) impia, quae socios Ithaci maerentis abegit; Cul 125. nec oblitus suist Ithacus discrimine tanto; III 629 hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu protrahit in medios; II 122. hoc Itacus velit et magno mercentur Atridae; II 104. — II. (Calchas) magnis Ithaci clamoribus actus; II 128 ecce, Ithaci coniunx semper decus Icariotis, femineum concepta ‖ incorrupta ‖ decus, manet; Cul 265. huius (Aeacidae) firma ‖ alma ‖ dolis Ithaci virtus quod concidit icta; Cul 326. socii: ſ. I maeret.

Ituraeus, zu Iturăa, Landſchaft in Cöleſyrien, gehörig: Ituraeos taxi torquentur in arcus; G II 448.

Itys, A. Troer: Turnus (sternit) Ityn Clonimque, IX 574. — B. Sohn des Tereus quarum (puellarum) vox Ityn edit Ityn, quo Bistonius rex orbus epops maeret volucris evectus in auras; Cul 252.

iuba, Mähne, Kamm, Helmbuſch: I. ne quod horridum ingo premente dura vulnus ederet iuba; Cat X 11. est: ſ. recumbit. ludunt iubae per colla, per armos; XI 497. densa iuba, et dextro iactata recumbit in armo; G III 86. quorum (anguium) iubae sanguineae superant undas; II 206 — II. dea clipeumque iubasque divini adsimulat capitis; X 638. discussae iubae capiti; IX 810. talis et ipse iubam cervice effundit ‖ effudit ‖ equina coniugis adventu pernix Saturnus; G III 92. iacto: ſ. I. recumbit. — III. oritur miserrima caedes armorum facie et Graiarum errore iubarum; II 412. — IV. cui (Turno) triplici crinita iuba galea alta Chimaeram sustinet; VII 785.

iubar, Frührot: it portis iubare exorto delecta iuventus; IV 130.

iubeo, befehlen, gebieten, verordnen, vorſchreiben, laſſen, heißen, auffordern, nötigen (iusso: ſ. I. XI 467); I. **abſolut:** cetera, qua iusso, mecum manus inferat arma; XI 467. vos ite solutae, ite deae pelagi; genetrix iubet; IX 117. caelestum vis magna iubet; VII 432.

II. **mit Ergänzung:** 1. — onjunctiv: magna dicione iubeto Karthago premat Ausoniam; X 53. — 2. ut: tu deinde iubeto ut certet Amyntas; E V 15. — 3. Infinitiv: Tarquinium eiectum Porsenna iubebat accipere; VIII 646. classem velis aptare iubebat Anchises; III 472. hanc immensam Calchas attollere molem roboribus textis caeloque educere iussit; II 186. tris Eryci vitulos et Tempestatibus agnam caedere deinde (Aeneas) iubet; V 773. nunc Italiam magnam Gryneus Apollo, Italiam Lyciae iussere capessere sortes; IV 346. vestigia fraudis, quae temptare Thetim ratibus, quae cingere muris oppida, quae iubeant telluri infundere sulcos; E IV 33. cogere

donec oves stabulis numerumque referri iussit Vesper; E VI 86. (Palinurus) colligere arma iubet; V 15. non Cretae iussit considere Apollo; III 162. linquere tum portus iubeo et considere transtris; III 289. pater Anchises dare fatis vela iubebat; III 9. ventis dare vela iubebo? IV 546. tum litore funem deripere iubet (Anchises) iubet; III 267. ducere dona iubet; V 385. ni fors incertos iussisset ducere casus; Cul 162. educere: s. attollere. nec iam amplius armis (socii) iubeat exposcere pacem; III 261. munera praeterea Iliacis erepta ruinis ferre iubet (Aeneas); I 648. ipse (deum regnator) haec ferre iubet celeris mandata per auras; IV 270. signa ferre iubent; VIII 498. infindere; s. cingere. quo ire iubes, ubi ponere sedes? III 88. excussos (Anchises) iubet laxare rudentes; III 267. linquere; s. considere. Libyae lustrare extrema iubebo; I 577. urbem alii reserare iubent et pandere portas Dardanidis; XII 584. ponere: s. ire. pelago Danaum insidias suspectaque dona praecipitare iubent; II 37. infandum, regina, iubes renovare dolorem; II 3 reserare: s. pandere. iubeo frondentia capris arbuta sufficere G III 300. unde laborum temptare auxilium (Phoebus) iubeat; III 146. s. cingere. — 4. nomin. c. infin.: Tyrii convenere, toris iussi discumbere pictis; I 708. virgo hostilem ad tumulum Troiae sub moenibus altis iussa mori; III 323. pandare, iussus confundere foedus; V 476 ad hunc (Palinurum) alii cursum contendere iussi; V 834. pendere poenas Cecropidae iussi septena quotannis corpora natorum; VI 21. hoc et tum Aeneadis indicere bella Latinus more iubebatur; VII 617. — 5. accus. c. infin.: quae Eurotas iussit ediscere lauros ‖ laurus ‖; E VI 83 ille (pater) praedari lupos iussit pontumque moveri; G I 130. alte iubebis in solido puteum demitti; G II 230. ad puteos greges iubebo ‖ iubeto ‖ potare undam; G III 329 quid me caelum sperare iubebas? G IV 325. simul alta iubet discedere late flumina; G IV 359. quis te, iuvenum confidentissime, nostras iussit adire domos? G IV 446. ipse viro primus manicas atque arta levari vincla iubet Priamus; II 147. quo Phoebus vocet errantis iubeatque reverti; III 101. risit pater optimus olli (Niso) et clipeum efferri iussit; V 359. Dardanidae reddi viro promissa iubebant; V 386. (Aeneas) campos iubet esse patentis; V 552. Aeneas hoc litus et haec loca Troiam esse iubet; V 757 iubet (Aeneas) solvi ex ordine funem; V 773. (Aeneas) iubet ocius omnis attolli malos; V 828. mene salis placidi vultum fluctusque quietos ignorare iubes? V 849. haec ubi nos praecepta iubent deponere dona; VI 632. sarus Anchisa delectos ordine ab omni oratores ire iubet; VII 154. omnibus extemplo Teucris iubet (pater) ordine duci alipedes; VII 276. haec tibi me ipsa palam fari omnipotens Saturnia iussit; VII 428. armari pubem portisque moveri laetus in arva ‖ arma ‖ iube; VII 430. (Turnus) iubet arma parari; VII 468. dapes iubet (Euandrus) et sublata reponi pocula; VIII 175. (carinas) magni iubebo aequoris esse deas; IX 101. Iulus Nisum dicere iussit; IX 233. hos parere iubent Alpheae origine Pisae; X 179. quas (nymphas) alma Cybebe numen habere maris iusserat; X 222. Aurora socios veniente vocari primus in arma iube; X 242. (Mezentius) haut delectus ecum duci iubet; X 858. (Aeneas) longo praedam iubet ordine duci; XI 79. indutos iubet (Aeneas) truncos hostilibus armis ipsos ferre duces; XI 83. ipsum armis ipsumque iubent decernere ferro, qui . .; XI 218. (Latinus) legatos, quae referant, fari iubet; XI 240. quae (dona) plurima mitti Dardanidis dicique iubes; XI 353. (Aeneas) regi iubet responsa Latino certa referre viros; XII 111. non ego nec Teucris Italos parere iubebo nec mihi regna peto; XII 189. ne vetus indigenas nomen mutare Latinos neu Troas fieri iubeas; XII 824. harum (Dirarum) unam Iuppiter in omen luturnae occurrere iussit; XII. 854. s. 3. cogere.

III. **mit Object:** haut minus ac iussi faciunt; III 561. iussi numina magna loci veneramur; III 697. hunc (crinem) ego Diti sacrum iussa fero; IV 703. socii cesserunt aequore iusso; X 444. praeceptis Heleni rite Iunoni Argivae iussos adolemus honores; III 547. iam loca iussa tenent ‖ tenet ‖ forti permixtus Etrusco Arcas eques; X 238. haut mora, (oratores) festinant iussi; VII 156. qui (rex) et premere et laxas sciret dare iussus habenas; I 63. nec sacra morantur iussa viri; VI 41. huc tu tusos ‖ iussos ‖ asperge sapores; G IV 62. haut secus ac iussi (socii) faciunt; III 236.

iucundus, angenehm, erfreulich, lieblich: o quis te in terris loquitur iucundior uno? Cat IV 9. quod te per caeli iucundum lumen et auras oro; VI 363. et cineri patria est iucunda sepulto; Ci 385. tu lentus refoves iucunda membra quiete; Cul 213. ut iucundo levet languentia corpora somno; Cul 93.

iudex, Richter: I, 1. nec (timuit) faciles Ditis sine ‖ Dictaeo ‖ iudice sedes, iudice, qui vitae post mortem vindicat acta; Cul 276. — 2. non ego Daphnim iudice te metuam; E II 27. Pan etiam, Arcadia mecum si iudice certet, Pan etiam Arcadia dicat se iudice victum; E IV 58. — II. nec vero hae sine sorte datae, sine iudice sedes; VI 431. s. I, 1. causam mortis dicere verberibus saevae cogunt sub iudice Poenae; Cul 377.

iudicium, Urteil, Entſcheidung, Meinung: I. manet alta mente repostum iudicium Paridis spretaeque iniuria formae; I 27. — II. repono: s. I. — III. iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas; E V 13. quoniam (Scylla) damnata deorum iudicio patriaeque ‖ natique ‖ et coniugis ante fuisset; Ci 531.

iugalis, verbunden, ehelich: A. nec face tantum Cisseis praegnas ‖ praegnans ‖ ignis enixa iugalis; VII 320. arma viri exuviasque omnis lectumque iugalem super imponas ‖ superimponas ‖; IV 496. una sub nocte iugali caesa manus iuvenum foede thalamique cruenti; X 497. ne cui me vinclo vellem sociare iugali; IV 16. mactant bidentis Iunoni ante omnis, cui vincla iugalia curae; IV 59. — B. iubet duci absenti Aeneae currum geminosque iugalis; VII 280.

iugerum, Morgen Landes, Feld: I. cui (seni) panca relicti iugera ruris erant; G IV 128. — II. id (curat) labefacta movens robustus iugera fossor; G II 264. — III. per tota novem cui (Tityo) iugera corpus porrigitur; VI 596.

iugo, vermählen: cui (Sychaeo) pater intactam dederat primisque iugarat ominibus; I 345.

iugulo, ſchlachten: saetigeros sues raptasque ex omnibus agris in flammam iugulant pecudes; XI 199. tum rite sacratas in flammam iugulant pecudes; XII 214. sues; s. XI 199.

iugulum, Kehle: I, 1. sacram iugulis demitte cruorem; G IV 542. — 2. (Halaesus) Strymonio dextram fulgenti deripit ense elatam in iugulum; X 415. contra ille (Venulus) repugnans sustinet a iugulo dextram; XI 750. — II. (Mezentius) iugulo haut insciis accipit ensem; X 907. (Turnus) mucronem alto fulgentem tinguit iugulo; XII 358.

iugum, Joch, Geſpann, Bank, Höhenzug, Gebirge: I. iuga coepta moveri silvarum; VI 256. nam neque Parnasi vobis iuga, nam neque Pindi ulla moram fecere; E X 11. ne quod horridum iugo premente dura vulnus ederet iuba; Cat X 10. — II, 1. dum iuga montis aper amabit; E V 76. qua colles incipiunt molli iugum demittere clivo; E IX 8. ipse rotis salientia iuga deseris; X 594 non illas (matres) gravibus quisquam iuga ducere plaustris sit passus; G III 140. nec mihi displiceat (bos) iuga detractans; G III 57. qui Rutulos exercent vomere colles Circaeumque iugum; VII 799.

cum pater Aeneas exsuperatque iugum silvaque evadit opaca; XI 905. inde tot per orbitosa milia iugum tulisse; Cat X 18. qui pampineis victor iuga flectit habenis Liber; VI 804. nec sic immissis aurigae undantia lora concussere iugis; V 147. * (Metabus) iuga longa petebat solorum nemorum; XI 544. pastor excelsi montis iuga summa petivit; Cul 46. robustus quoque iam tauris iuga solvert arator; E IV 41. vos hoc superate iugum; VI 676. — 2. caeditur et tilia ante iugo levis altaque fagus ‖ stivae ‖; G I 173. ubi Lydia quondam gens iugis insedit Etruscis; VIII 480. sive (velis) instare iugis et grandia volvere saxa; XI 529. — 3. donec traxit iugis avolsa (ornus) ruinam; II 631 ecce ferae saxi deiectae vertice caprae decurrere iugis; IV 153. ut (silex) prona iugo laevom incumbebat in amnem; VIII 236. — 4. ille frementis ad iuga cogit equos; VII 639. (Simylus) tectus galero sub iuga parentes cogit lorata invenecos; Mo 123. quin omnem Hesperiam penitus sua sub iuga mittant; VIII 148. hunc (Murranum) lora et iuga subter provolvere rotae; XII 532. quae (animae) per iuga longa sedebant; VI 411. — III, 1. patere: ſ. zum Satz; Cul 311. dum (Phegeus) trahitur pendetque iugis; XII 374 Troianos arva aliena iugo premere; X 78. aspice, aratra iugo referunt suspensa iuvenci; E II 66. zum Satz: talem (terram) arat vicina Vesaevo ora iugo; G II 225. iuvat ire iugis, qua . .; G III 292. iam iugis summae surgebat Lucifer Idae ducebatque diem; II 801. bacchatam iugis Naxum viridemque Donusam legimus; III 125. qui (Helenus) Pergama Iliacamque iugis hanc addidit arcem; III 336. idem sueti quadrupedes frena iugo concordia ferre; III 542. ipse (Apollo) iugis Cynthi graditur; IV 147. per silvas Teucri mixtique impune Latini errayere iugis; XI 135. ipse (Aeneas) ardua montis per deserta iugo superans adventat ad urbem; XI 514. quae (Agaue) gelidis bacchata iugis requievit in antro; Cul 113. ipsa iugis Ida potens feritatis ‖ patens frondentibus ‖ praebebat . .; Cul 311. — 2. qualis in Eurotae ripis aut per iuga Cynthi exercet Diana choros; I 498. vgl. II, 4. sedeo per.

Iulus. julius, Julier: A. Iulia qua ponto longe sonat unda refuso? G II 163. — B. nascetur pulchra Troianus origine Caesar, Iulius, a magno demissum nomen Iulo; I 288.

Iulus. des Aeneas Sohn Aſkanius: I, 1. primus Iulus accepit trepidos ac Nisum dicere iussit; IX 232. quo litore pulcher insidiis cursusque feras agitabat Iulus; VII 478. (Apollo) his ardentem dictis adfatur Iulum: „sit satis“ . .; IX 652. cedet Iulus agris; XII 185. percussa mente dedere Dardanidae lacrimas, ante omnis pulcher Iulus; IX 293. pulcher Iulus, ante annos animumque gerens curamque virilem, multa patri mandata dabat portanda; IX 310. Aeneas primique duces et pulcher Iulus corpora deponunt; VII 107. mihi parvos Iulus sit comes; II 710. gerit: ſ. dat dextrae se parvos Iulus implicuit; II 723. et Phrygii comites et laetus Iulus incedunt; IV 140. „heus! etiam mensas consumimus“ inquit Iulus; VII 116. iubet: ſ. accipit. illam (matrem) Ilionei monitu et multum lacrimantis Iuli corripuit; IX 501. stabat Aeneas magno iuvenum et maerentis Iuli concursu; XII 309. perdit: ſ. 2. hoc patris Anchisae manes, hoc sentit Iulus; X 534. quod te per genitorem oro, per spes surgentis Iuli; VI 364. per patrios manis et spes surgentis Iuli te precor, serves . .; X 524. hunc (cervom) procul errantem rabidae venantis Iuli commovere canes; VII 493. — 2. quantum praesidium Ausonia et quantum tu perdis, Iule! XI 58. — II, 1. Apollo his victorem adfatur Iulum: „macte“ . .; IX 640. ſ. I, 1. ardet implico: ſ. I, 1. implicat. extremus formaque ante omnis pulcher Iulus Sidoniost invectus equo; V 570. mirantur Iulum flagrantisque dei voltus simulataque verba; I 709. cui parvos Iulus, cui pater et cuniunx quondam tua dicta relinquor? II 677. coniunx parvom patri tendebat Iulum; II 674. — 2. Ascanius, quoi nunc cognomen Iuli additur; I 267. alter parvos Atys pueroque puer dilectus Iulo; V 569. — 3. Iulius, a magno demissum nomen Iulo; I 288. — III. canes: ſ. 1, 1. venatur. subiit deserta Creusa et direpta domus et parvi casus Iuli; II 563. pater Aeneas custodem ad sese comitemque impubis Iuli Epytidem vocat; V 546. complexu avolsus Iuli; IV 646. concursus: ſ. I, 1. maeret. Amor gressu gaudens incedit Iuli; I 690. (Aeneas) tum socios maestique metum solatur Iuli, fata docens; XII 110. monitus: ſ. I, 1. lacrimat. hic Caesar et omnis Iuli progenies; VI 789. sin nec spes iam restat Iuli; I 556. Ascanium surgentem et spes heredis Iuli respice; IV 274. ecce levis summo de vertice visus Iuli fundere lumen apex; II 682.

iuncus. aus Binſen: sunt et caseoli, quos iuncea ‖ sirpea ‖ fiscina siccat; Copa 17.

iunctura. Verbindung, Fuge: I. qua summa labantis iuncturas tabulata dabant; II 464. — do: ſ. 1. qua laterum iuncturas fibula mordet; XII 274.

iuncus. Binſe: quin tu aliquid saltem potius molli paras detexere iunco? E II 72. quamvis limoso palus obducat pascua iunco; E I 48. pendet (est) pendens ‖ iunco caeruleus cucumis; Copa 22.

iungo. verbinden, zuſammenfügen, zuſammenſpannen, vereinigen, vermählen, ordnen, ſich vereinigen: I. reflexiv: cingula, Tiburti Remulo ditissimus olim quae mittit dona hospitio cum iungeret absens Caedicus; IX 361. ne castris iungant; X 240. — II. mit einfachem Object: conubio iungam stabili propriamque dicabo; I 73. [IV 126.] ille meos, primus qui me sibi iunxit, amores abstulit; IV 28. cui se pulchra viro dignetur iungere Dido; IV 192. si (Aeneas) iungi hospitio properat sociusque vocari; VII 264. te Latino iungemus regi; XII 129. agmina conscia iungunt; II 267. infert se socium Aeneas atque agmina iungit; IV 142. contra turba Phrygum veniens plangentia iungit agmina; XI 145. nec (virgo) revocare situs aut iungere carmina curat; III 451. tibi ego iugentis populos opulentaque regnis iungere castra paro; VIII 476. mortua quin etiam iungebat (Mezentius) corpora vivis; VIII 485. Proteus, magnum qui piscibus aequor et iuncto bipedum curru metitur equorum; G IV 389. dextram: ſ. **dexter**, B, II, 1. iungo (6 St.) S. 175, a. cum (Turnus) prima in proelia iunctos conscendebat equos; XII 735. ſ. **equus**, II, 1. iungo (4 St.) S. 210, a. (Simylus) quas iungat comparat escas; Mo 55. umquam tibi fistula cera iuncta fuit? E III 26. tibi candida nais narcissum et florem iungit bene olentis anethi; E II 48. foedus: ſ. **foedus**, II, 1. iungo (5 St.) S. 255, a. nunc una ambae (Pristis, Centaurus) iunctisque feruntur frontibus; V 175. iungentur iam gryphes equis; E VIII 27. hortus erat iunctus casulae; Mo 61. dehinc ipsis e torquibus aptos iunge pares (iuvencos); G III 169. cum iam leges et foedera iungent; XII 822. hinc iuncti currum dominae subiere leones; III 113. narcissum: ſ. florem. viro gentis quam (matam) iungere nostrae non sortes sinunt; VII 268. Tarchon iungit opes foedusque ferit; X 154. iunctos temo trahat aereus orbes; G III 173. quin pacem hanc aeterno foedere iungas ‖ firmes ‖; XI 356. iunctis magnum quae piscibus aequor et glauco bipedum curru metitur equorum Leucothea; G 394. (Troes) pontis et propugnacula iungunt; IX 170. nec iungere tauros aut componere opes norant; VIII 316. idem iungat volpes et mulgeat hircos; E III 91. — III. mit doppeltem Accuſativ: ut essent qui generum Minoa auctoribus extis iungere suaderent; Ci 368.

(nutrix) rursus ad inceptum sociam se iungit alumnae; Ci 381.

iuniperus. Wachholderſtrauch: I. stant et iuniperi et castaneae hirsutae; E VII 53. — II. iuniperi gravis umbra, nocent et frugibus umbrae; E X 76.

Iuno. Gemahlin Jupiters: I. **abſolut**: 1. nec Teucris addita Iuno usquam aberit; VI 90. accipit: ſ. 2. quam (Allecto) Iuno his acuit verbis ac talia fatur: „hunc“ . .; VII 330. adsit laetitiae Bacchus dator et bona Iuno; I 734. et Iuno adlacrimans „quid si“ . .; X 628. adnuit his Iuno et mentem laetata retorsit; XII 841. „non lacrumis hoc tempus“ ait Saturnia Iuno; XII 156. Iuno e summo prospiciens tumulo campum aspectabat; XII 134. iam iam nec maxima Iuno nec Saturnius haec oculis pater aspicit aequis; IV 371. nec contra vires audet Saturnia Iuno sufficere; IX 802. quam (urbem) Iuno fertur terris magis omnibus unam coluisse; I 15. ter maxima Iuno continuit iuvenemque animi miserata repressit; X 685. prima et Tellus et pronuba Iuno dant signum; IV 166. Iuno omnipotens longum miserata dolorem Irim demisit Olympo; IV 693. volnus Saturnia Iuno detorsit veniens; IX 745. nec regia Iuno immemor est nostri; VII 438. Iunone secunda hunc cursum Iliacas vento tenuisse carinas; IV 45. tum sic excepit regia Iuno: „mecum“ . .; IV 114. hoc quondam monstro horribilis exercuit iras Inachiae Iuno pestem meditata invencae; G III 153. fatur: ſ. acuit. quin aspera Iuno consilia in melius referet mecumque fovebit Romanos; I 279. laetatur: ſ. adnuit. meditatur: ſ. exercet. Iuno vires animumque ministrat; IX 764. miseratur: ſ. continet, demittit. Irim de caelo misit Saturnia Iuno Iliacam ad classem; V 606. Irim . . . Iuno audacem ad Turnum; IX 2. signum, quod regia Iuno monstrarat, caput acris equi: I 443. talibus orabat Iuno; X 96. timuit fratri te ostendere Iuno; Ci 157. prospicit: ſ. aspectat. refert: ſ. fovet. reprimit: ſ. continet. retorquet: ſ. adnuit. cum Iuno aeternum servans sub pectore volnus haec secum: „mene . .?“ I 36. hinc Venus, hinc contra spectat Saturnia Iuno; X 760. sufficit: ſ. audet. hic Iuno Scaeas saevissima portas prima tenet; II 612. timet: ſ. ostendit. venit: ſ. detorquet. cetera Helenum fari vetat Saturnia Iuno; III 380. urit atrox Iuno; I 662. ad quem (Aeolum) tum Iuno supplex his vocibus usa est; I 64. ohne Verb: tum contra Iuno „terrorum et fraudis abundest“; VII 552. tum regia Iuno acta furore gravi „quid me cogis“ . .? X 62. ubi hic Iuno demissave nubibus Iris? X 73. cui (Iovi) Iuno summissa „quid, o pulcherrime coniunx, sollicitas aegram? X 611. ſ. adlacrimat, servat. — 2. tu harum interpres curarum et conscia Iuno, accipite haec . .; IV 608. quam (suem) pius Aeneas tibi enim, tibi, maxuma Iuno, mactat sacra ferens; VIII 84.

II. **nach Verben**: 1. addo: ſ. I, 1. abest. (dea) Iunonem victrix adfatur voce superba: „en“ . .; VII 544. Iunonem interea rex omnipotentis Olympi adloquitur; XII 791. ago: ſ. I, 1. ohne Verb; X 62. Iunonem interea compellat Iuppiter ultro: „ o germana“ . .; X 606. excussa pectore Iuno est; V 679. summitto: ſ. I, 1. ohne Verb; X 611. — 2. praeceptis Heleni rite Iunoni Argivae iussos adolemus honores; III 547. Iunoni cane vota libens; III 438. hic templum Iunoni ingens Sidonia Dido condebat; I 446. latet aureus ramus Iunoni infernae dictus sacer; VI 138. primis cadentibus astris Iunoni fer rite preces; VIII 60. mactant bidentis Iunoni ante omnis, cui vincla ingalia curae; IV 59. ſ. I, 2.

III. **nach Subſtantiven**: qui (viri) arva Gabinae Iunonis gelidumque Anienem colunt; VII 683. iam porticibus vacuis Iunonis asylo custodes lecti praedam adservabant; II 761. nec latuere doli fratrem Iunonis et irae; I 130. ut (Hercules) duros mille labores fatis Iunonis iniquae pertulerit; VIII 292. iactatus saevae memorem Iunonis ob iram; I 4. Iunonis gravis ira neque ‖ nec ‖ exsaturabile pectus cogunt me descendere . .; V 781. ſ. doli. quisquam numen Iunonis adorat praeterea? I 48. Iunonis magnae primum prece numen adora; III 437. ubi saevae nutu Iunonis eunt res; VII 592. frater ut Aeneas iactetur odiis Iunonis acerbae ‖ iniquae ‖, nota tibi; I 668. (Allecto) fit Calybe Iunonis anus templique sacerdos; VII 419. tempore non alio dicunt regionibus illis quaesitas ad sacra boves Iunonis; G III 532. (Scylla) Iunonis magnae violaverat inscia sedem; Ci 139.

Iunonius. der Juno: vereor, quo se Iunonia vertant hospitia; I 671.

Iuppiter, höchſter Gott: I. **abſolut**: 1. naturas apibus quas Iuppiter ipse addidit, expediam; G IV 149. modo Iuppiter adsit, tertia lux classem Cretaeis sistet in oris; III 116. Ascanius ante Iovem supplex per vota precatus: „Iuppiter omnipotens, audacibus adnue coeptis“; IX 624. quos aecus amavit Iuppiter; VI 130. Iuppiter omnipotens, aspice nos, hoc tantum; II 689. is (Iarbas) dicitur multa Iovem manibus supplex orasse supinis: Iuppiter omnipotens, aspicis haec? IV 205. Iunonem interea compellat Iuppiter ultro: „o germana“ . . .; X 606. ubi caelum condidit umbra Iuppiter; VI 272. cum Iuppiter aethere summo dispiciens ‖ despiciens ‖ mare velivolum terrasque iacentis sic vertice caeli constitit; I 223. o regina, novam cui condere Iuppiter urbem dedit; I 522. Iuppiter, hospitibus nam te dare iura locuntur, hunc laetum Tyriisque diem Troiaque profectis esse velis; I 731. Iuppiter omnipotens, da flammam evadere classi nunc, pater; V 687. aëriam caelo Iuppiter Irim demisit; IX 803. harum (Diarum) unam celerem demisit ab aethere summo Iuppiter; XII 854. ubi Iuppiter uvidus austris denset erant quae rara modo, et quae densa relaxat; G I 418. Iuppiter et laeto descendet plurimus imbri; E VII 60. dispicit: ſ. consistit. his (Troianis) Iuppiter ipse auxilium solitum eripuit; IX 128. quem (puerum) nec pater atque avus idem Iuppiter (flectere potuit); Ci 135. vos, o superi, et divom tu maxume rector Iuppiter, Arcadii miserescite regis; VIII 573. sic Iuppiter ipse monebat; VII 110. Dictaea negat tibi Iuppiter arva; III 171. sic Iuppiter orsus; XII 806. quis Iuppiter Anxurus arvis praesidet; VII 799. o mihi praeteritos referat si Iuppiter annos! VIII 560. ita me referat tibi magnus ovantem Iuppiter; IX 209. relaxat: ſ. denset. hunc illi (Turni sorori) rex aetheris altus honorem Iuppiter erepta pro virginitate sacravit; XII 141. si mihi Iuppiter auctor spondeat; V 17. Iuppiter hic stat; XII 565. solio tum Iuppiter aureo surgit; X 116. Iuppiter ipse duas aequato examine lances sustinet; XII 725. di me terrent et Iuppiter hostis; XII 895. cum Iuppiter horridus austris torquet aquosam hiemem; IX 670. ferus omnia Iuppiter Argos transtulit; II 326. fatis incerta feror, si Iuppiter unam esse velit urbem; IV 110. ſ. dat; I 731. ohne Verb: Iuppiter haec paucis; X 16. rex Iuppiter omnibus idem; X 112. — 2. regina flaventis abscissa comas „pro Iuppiter! ibit hic?“ ait; IV 590. tanton placuit concurrere motu, Iuppiter, gentis? XII 504. ista quidem quia nota mihi tua, magne, voluntas, Iuppiter; XII 809. ſ. 1. adnuit, aspicit, dat, miserescit.

II. **nach Verben**: 1. ipsa deum fertur genetrix Berecyntia magnum vocibus his adfata Iovem: „da“ . .; IX 83. tu sceptra Iovemque concilias; I 78. qui (Aloidae) adgressi superis Iovem detrudere regnis; VI 584. immitti expertae fulmine et imbre Iovem; Cat IX 34. (Aeneas) Idaeum Iovem Phrygiamque ex ordine matrem invocat; VII 139. et iam maturis metuendus Iuppiter uvis; G II 419.

oro: ſ. I, 1. aspicit. precor: ſ. I, 1. adnuit. (Aeneas) multa Iovem et laesi testatus foederis aras; XII 496. Arcades ipsum credunt se vidisse Iovem; VIII 353. divos ipsumque vocamus in partem praedamque Iovem; III 223. — 2. nemorum Iovi quae maxima frondet aesculus; G II 15. nunc pateras libate Iovi; VII 133. lustramurque Iovi votisque incendimus aras; III 279. sacra Iovi Stygio perficerest animus; IV 638 (nutrix) inde mago geminata Iovi ‖ magi venerata Iovis ‖ Stygialia sacra pergit; Ci 374. (Iarbas) templa Iovi centum latis immania regnis, centum aras posuit; IV 199. — 3. stabunt demissae ab Iove gentis nomina; G III 35.

III. **nach Adjectiven**: 1. ab Iove principium musae; Iovis omnia plena; E III 60. — 2. cum Iove communes qui (parens) nolit ‖ quem par sit ‖ habere nepotes; Ci 361.

IV. **nach Subſtantiven**: 1. aetheria quos (cycnos) lapsa plaga Iovis ales aperto turbabat caelo; I 394. volans rubra fulvos Iovis ales in aethra; XII 247. reges armati Iovis ante aram paterasque tenentes stabant; VIII 640. venit Saturnus arma Iovis fugiens; VIII 320. quem (puerum) praepes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis; V 255. qualis ubi aut leporem aut cycnum sustulit alta petens pedibus Iovis armiger uncis; IX 564. tibi canit non pagina bellum triste Iovis ponitque † ‖ Rhoetique ‖; Cul 27. ego, Iovis et soror et coniunx; I 46. quam (Dido) simul ac tali persensit peste teneri cara Iovis coniunx; IV 91. Inachiis sese referebat ab Argis saeva Iovis coniunx; VII 287. ast ego magna Iovis coniunx vincor ab Aenea; VII 308. quaecumque Latinae magnanimi Iovis ingratum ascendere cubile; XII 144. Latonae magnique Iovis decus, aurea proles, Phoebus erit . .; Cul 11. si sic fata Iovis poscunt; IV 614. ſ. imperium; V 784. *[dum (Salmoneus) flammam Iovis et sonitus imitatur (Olympi); VI 586 (Aegaeon) Iovis cum fulmina contra tot paribus streperet clupeis; X 567. ab Iove principium generis, Iove Dardana pubes gaudet avo, rex ipse Iovis de gente suprema; VIII 219. es germana Iovis Saturnique altera proles; XII 830. ipsa (Pallas) Iovis rapidum iaculata e nubibus ignem disiecit rates; I 42. imperio Iovis huc venio; V 726. (Aeneas) Iovis imperium et cari praecepta parentis edocet; V 747. nec (Iuno) Iovis imperio fatisque infracta quiescit; V 784. nunc (Aeneas) Iovis imperiis Rutulorum constitit oris; VIII 381. tremit Inarime Iovis imperiis imposta Typhoeo; IX 716. Creta Iovis magni medio iacet insula ponto; III 104. adgredere o magnos honores, magnum Iovis incrementum! E IV 49. cara Iovis suboles, magnum Iovis incrementum, Tyndaridae (mirantur); Ci 398. nec fallunt iussa superba magnanimi Iovis; XII 878. sin magis studium Iovis in luco currus agitare volantis; G III 181. quos Iovis eduxit luco silvestris Iaera iuvenes; IX 673. ille (Aeneas) Iovis monitis immota tenebat lumina; IX 331. Iovis interea monitis Mezentius ardens succedit pugnae; X 689. saeva Iovis sic numina pellunt ‖ poscunt ‖; XI 901. salve, vera Iovis proles, decus addite divis; VIII 301. sicubi magna Iovis antiquo robore quercus ingentis tendat ramos; G III 332. quales quercus, cyparissi constiterunt, silva alta Iovis lucusve Dianae; III 681. soror: ſ. coniunx; I 46. suboles: ſ. incrementum hae (Dirae) Iovis ad solium saevique in limine regis apparent; XII 849. di Iovis in tectis iram miserantur inanem amborum; X 758. — 2. Italiam quaero patriam et genus ab Iove summo; I 380. principium ab. ſ. III, 1. IV, 1. gens.

V. **Umſtand**: ſ. gaudere: ſ. IV, 1. gens. — 2. nunc etiam interpres divom Iove missus ab ipso mandata detulit; IV 356. nunc et Iove missus ab ipso interpres divom fert iussa; IV 377. et mi genus ab Iove summo; VI 123. ante Iovem nulli subigebant arva coloni; G I 125. videbo habentem praeter ignavos nihil fratres et iratum Iovem; Cat XIII 38.

iurgium, Streit, Hader: 1. si quos aut Phyllidis ignes aut Alconis habes laudes aut iurgia Codri; E V 11. nunc inrita iurgia iactas; X 95. cuius (Iunonis) periuria ‖ fera iurgia ‖ divae olim † se meminere ‖ ipsae metuere ‖; Ci 139. — II. cum se pavidum contra mea iurgia fingit, artificis scelus; XI 406.

iuro, ſchwören, geloben, beſchwören, als Zeugen anrufen: 1. non umquam violata manu sacraria divae iurando, infelix, nequiquam iura ‖ iure ‖ piasses! Ci 155. — II, 1. quod saepe petenti iurabas nihil esse mihi, cur . .; Ci 235. non ego cum Danais Troianam excindere gentem Aulide iuravi; IV 426. — 2. per caput hoc iuro, per quod pater ante solebat: haec manebunt; IX 300. fata per Aeneae iuro dextramque potentem; multi nos populi petiere; XII 234. per tibi Dictynnae praesentia numina iuro omnia me visuram . .; Ci 245. per sidera iuro, per superos et si qua fides tellure sub ima est, invitus cessi; VI 458. — III. maria aspera iuro non ullum pro me tantum cepisse timorem, quam ni ‖ ne ‖ . .; VI 351. di cuius (Stygis) iurare timent et fallere numen; VI 324. — IV. haec eadem, Aenea, terram mare sidera iuro Latonaeque genus duplex lanumque bifrontem vimque deum infernam et duri sacraria Ditis; XII 197.

ius, Recht, Geſetz, Gericht: I, 1. quippe etiam festis quaedam exercere diebus fas et iura sinunt; G I 269. — 2. mihi ius concurrere soli; XII 315. — II. do: ſ. do, III. iura (8 St.) S. 187, a. (Achilles) iura fidemque supplicis erubuit; II 541. [iura magistratusque legunt sanctumque senatum]; I 426. non umquam violata manu sacraria divae iurando, infelix, nequiquam iura ‖ iure ‖ piasses! Ci 155. cedat (Aeneas), ius proprium regi patriaeque remittat; XI 359. fas mihi Graiorum sacrata resolvere iura; II 157. prius ante, pudor, quam te violo aut tua iura resolvo; IV 27. nec ferrea iura insanumque forum aut populi tabularia vidit; G II 501. — III. si iuris materni cura remordet; VII 402. — IV. tum potius tamen ista, pio cum iure licebit, conata referto; Ci 335. in quo (munere) iure meas utinam requiescere musas liceat; Ci 10. iure omnia bella gente sub Assaraci tato ventura resident; IX 642. iure igitur tales sedes pietalis honores; Cul 369.

ius iurandum ſ. iuro, I.

iussum, Befehl, Gebot, Geheiß, Verordnung: 1. me iussa deum, quae nunc has ire per umbras per loca senta situ cogunt noctemque profundam, imperiis egere suis; VI 461. divom ducunt qua iussa sequamur; III 1*4 nec fallunt iussa superba magnanimi Iovis; XII 877. contra iussa monent Heleni, Scylla atque Charybdis ‖ Scyllam atque Charybdim (inter) ‖; III 684. si id sedet Faunique premunt te iussa parentis; VII 368. — II. mihi iussa capessere fas est; I 77. at pius Aeneas iussa tamen divom exsequitur; IV 396. omnes iussa facessunt; IV 295. iam iussa facit (Mercurius); I 302. Iove missus ab ipso interpres divom fert horrida iussa per auras; IV 378. caelo Iuppiter Irim demisit germanae haud mollia iussa ferentem; IX 804. iussa Sibyllae, haut mora, festinant flentes; VI 176. Rutulum abscessu iuvenis tum iussa superba miratus stupet in Turno; X 445. (Anna) iussa parat; IV 503. neque, fortissime, credo, iussa aliena pati et dominos dignabere Teucros; X 866. haut mora consiliis, nec iussa recusat Acestes; V 749. tu, Orpheu, oscula cara petens rupisti iussa deorum; Cul 293. sequamur tua, Maecenas, haut mollia iussa; G III 41. Iliacas igitur classes atque ultima Teucrum iussa sequar? IV 538. tu ne qua parentis iussa time; II 607. quid sollicitas tua tristia iussa timentem? X 612. cur nunc

tua quisquam vertere iussa potest? X 35. — III. accipe iussis carmina coepta tuis; E VIII 11. tum libera fati classem conscendit iussis gens Lydia divom; X 155. huc repetit iussisque ingentibus urguet urget Apollo; VII 241.

iussus, Befehl: aperit Cassandra ora dei iussu non umquam credita Teucris; II 247.

iustitia (Iustitia), Gerechtigkeit: I. si quid usquam iustitia est et mens sibi conscia recti; I 604. extrema per illos Iustitia excedens terris vestigia fecit; G II 474. rure recessit Iustitia et prior illa Fides; Cul 227. — II, 1. discite iustitiam moniti et non temnere divos; VI 620. — 2. iustitiaene prius mirer belline laborum? XI 126. — III. o regina, cui Iuppiter iustitia dedit gentis frenare superbas; I 523.

iustus, recht, gerecht, rechtmäßig, gebührend, begründet: A. quo (Aenea) iustior alter nec pietate fuit nec bello maior et armis; I 544. cadit Ripheus, iustissimus unus, qui fuit in Teucris; II 426. iustissimus unus qui (Galaesus) fuit; VII 536. ipse inter medios, Veneris iustissima cura, Dardanius puer qualis gemma micat; X 132. quos (viros) iustus in hostem fert dolor; VIII 500. postquam implevit opus iustum versatile finem; Mo 39. omnis furiis surrexit Etruria iustis; VIII 494. aetas Lucinam iustosque pati hymenaeos desinit ante decem annos; G III 60. iustae quibus est Mezentius irae; X 714. si quod non aequo foedere amantis curae numen habet iustumque memorque; IV 521. ipse tibi Scorpius caeli iusta plus parte relinquit; G I 35. (Dido) operum laborem partibus aequabat iustis aut sorte trahebat; I 508. nunc sera querellis haut iustis adsurgis; X 95. quibus (agricolis) ipsa procul discordibus armis fundit humo facilem victum iustissima tellus; G II 460. adveniet iustum pugnae ⟨ne arcessite⟩ tempus, cum . .; X 11. — B. umida (tellus) maioris herbas alit, ipsaque iusto laetior; G II 251.

Iuturna, Flußnymphe in Latium, Schwester des Turnus: I. prima ante omnis Iuturna Latinos audiit agnovitque sonum; XII 448. his aliud maius Iuturna adiungit et alto dat signum caelo; XII 244. audit: ſ. adgnoscit. dat: ſ. adiungit. disce tunm, ne me incuses, Iuturna, dolorem; XII 146. hoc concussa metu mentem Iuturna virago aurigam Turni media inter lora Metiscum excutit et longe lapsum temone reliquit ‖ relinquit ‖; XII 468. nigra velut cum aedes pervolat hirundo: similis medios Iuturna per hostis fertur equis rapidoque volans obit omnia curru iamque hic germanum iamque hic ostentat ovantem; XII 477. vix ea, cum lacrimas oculis Iuturna profudit; XII 154. relinquit: ſ. excutit aversos totiens currus Iuturna retorsit; XII 485. infelix crinis scindit Iuturna solutos; XII 870. Iuturnam misero ⟨fateor⟩ succurrere fratri suasi; XII 813. quid enim sine te Iuturna valeret? XII 798. quem simul ac Iuturna soror crebrescere vidit sermonem; XII 222. volat: ſ. I. obit. — II, 1. genitor Iuturnam parat fratris dimittere ab armis; XII 844. fero: ſ. I. obit. — 2. harum (Dirarum) unam Iuppiter in omen Iuturnae occurrere iussit; XII 854.

iuvenalis, jugendlich, der Jugend: mihi meus iuvenali ardebat amore compellare virum; VIII 163. ipsum sumptis Priamum iuvenalibus armis ut vidit (Hecuba); II 518. cognoscite, mihi quae fuerint iuvenali in corpore vires; V 475. (adiuvant) tabentes genae et iuvenali in corpore pallor; XII 221.

iuvenca, junge Kuh, Färſe: I. immemor herbarum quos (pastores) est mirata iuvenca certantis; E VIII 2. mussant iuvencae, quis memori imperitet; XII 718. — II, 1. Caci mens avertit totidem forma superante iuvencas; VIII 208. quattuor tauros delige, et intacta totidem cervice iuvencas. quattuor his aras constitue; G IV 540. (Aristaeus) ducit intacta totidem cervice iuvencas; G IV 551. *[qui (frondi) uri inludunt, pascuntur oves avidaeque iuvencae]; G II 375. pascitur in magna Sila formonsa iuvenca; G III 219. — 2. constituo: ſ. I. deligo. Inachiae Iuno pestem meditata iuvencae; G III 153.

iuvencus, junger Stier, Farre: (Entellus) adversi contra stetit ora iuvenci, qui donum astabat pugnae; V 477. ipse statuam ante aras aurata fronte iuvencum candentem pariterque caput cum matre ferentem, iam cornu petat et pedibus qui spargat harenam; IX 627. dehinc ipsis e torquibus aptos iunge pares, et coge gradum conferre iuvencos; atque illis iam saepe rotae ducantur inanes per terram, et summo vestigia pulvere signent; G III 169. fert: ſ. candet. ite domum pasti si quis pudor, ite iuvenci; E VII 44. superest ipsa flectere lucantis inter vineta iuvencos; G II 357. arator maerentem abiungens fraterna morte iuvencum; G III 518. (Aeneas) caedit totidem nigrantis terga iuvencos; V 97. quattuor hic primum nigrantis terga iuvencos constituit sacerdos; VI 243. (Simylus) tectus galero sub inga parentes cogit lorata iuvencos atque agit in segetes; Mo 123. petit: ſ. candet aspice, aratra iugo referunt suspensa iuvenci; E II 66. ille (iuvencus) latus niveum molli fultus hyacintho ilice sub nigra pallentis ruminat herbas, aut aliquam in magno sequitur grege; E VI 53. signant: ſ. conferunt. spargit: ſ. candet. ante aras terram caesi stravere iuvenci; VIII 719. cultor nemorum, cui pinguia Ceae ter centum nivei tondent dummeta iuvenci; G I 15. huc ipsi potum venient per prata iuvenci; E VII 11. — 2. Vocativ: ſ. I. eunt. — II, I. abiungo: ſ. I, I. maeret. ago: ſ. I, I. parent. caedo: ſ. **caedo,** II. iuvencos (7 St.) S. 95, b. cogo: ſ. I, 1. confernnt, parent. constituo: ſ. I, 1. nigrant. fulcio: ſ. I, 1. ruminat. iungo: ſ. I, 1. conferunt. socii onerant aras mactantque iuvencos; V 101. nunc grege de intacto septem mactare iuvencos praestiterit; VI 38. velut sese abdidit occiso pastore lupus magnove invenco; XI 811. satus Anchisa munera in navis ternos optare iuvencos dat; V 247. seu quis pascet fortis ad aratra iuvencos; G III 50. ſ. I, 1. eunt. (Aeneas) proponit victori velatum auro vittisque iuvencum; V 366. cum fessa iuvencum per nemora atque altos quaerendo bucula lucos procumbit; E VIII 85. statuo: ſ. I, I. candet. bellum etiam pro caede boum stratisque iuvencis inferre paratis? III 247. hinc (sustinet) armenta boum meritosque iuvencos; G II 515. velo: ſ. propono. — 2. cui (Ornyto) pellis latos umeros erepta iuvenco pugnatori operit; XI 679. — 3. ante impia quam caesis gens est epulata iuvencis; G II 537. — III. nec fertilis illa iuvencis nec Cereri ‖ pecori ‖ opportuna seges nec commoda Baccho; G IV 128 — IV Pasiphaen nivei solatur (Silenus) amore iuvenci; E VI 46 ora: ſ. I, 1. astat. versa iuvencum terga fatigamus hasta; IX 609. — V. non ullo ex aequore cernes plura domum tardis decedere plaustra iuvencis; G II 206. haut equidem pretio inductus pulchroque iuvenco venissem; V 399. validis terram proscinde iuvencis; G II 237.

iuvenis, Jüngling, junger Mann, jung: A. **bei Substantiven:** addunt se Hypanisque Dymasque iuvenisque Coroebus Mygdonides; II 341. prima sagitta Hyrtacidae iuvenis volucris diverberat auras; V 503. nec non Lamyrumque Lamumque et iuvenem Serranum (Nisus premit); IX 335. (Turnus Neci mittit) iuvenem exosum nequiquam bella Menoeten, Arcada; XII 517. in quibus aevi prima rudimenta et iuvenes exegimus annos; Ci 45. *aeque iuvenemque (equum) magistri exquirunt calidumque animis et cursibus acrem; G III 118. manet procul illa (Ithaci coninge) turba ferox iuvenum telis confixa procorum; Cul 267. dum faciles animi iuvenum (vitulorum), G III 165. — B. **allein:** I. **absolut:** I. quis te, iuvenum confidentissime, nostras iussit adire

domos? G IV 445. (Iris) secuit arcum. adgnovit iuvenis duplicisque ad sidera palmas sustulit, ac tali fugientem est voce secutus: „Iri“ . . ; IX 16. adsidet hac iuvenis, sociatae gloria sortis, acer in excessum ‖ inexcussus ‖, referens a navibus ignis repulsos; Cul 201. cum spes arrectae iuvenum, illi instant verbere torto et proni dant lora; iamque humiles, iamque elati sublime videntur aëra per vacuum ferri atque adsurgere in auras; umescunt spumis flatuque sequentum; G III 105. quare agite o tectis iuvenes succedite nostris; I 627. quare agite, o iuvenes, cingite fronde comas; VIII 273. qualia (carmina) Trinacriae doctus amat iuvenis; Cat IX 20. ecce manus iuvenem interea post terga revinctum pastores magno ad regem clamore trahebant Dardanidae, qui se ignotum venientibus ultro, hoc ipsum ut strueret Troiamque aperiret Achivis, obtulerat, fidens animi atque in utrumque paratus, seu versare dolos seu certae occumbere morti; II 57. huc iuvenis nota fertur regione viarum arripuitque locum et silvis insedit iniquis; XI 530. iuvenis, vicisse dolo ratus, avolat ipse ⟨haut mora⟩ conversisque fugax aufertur habenis quadrupedemque citum ferrata calce fatigat; XI 712. it tristis ad aethera clamor bellantum iuvenum et duro sub Marte cadentum; XII 410. iam iter emensi turris ac tecta Latinorum ardua cernebant iuvenes muroque subibant; VII 161. cingunt: ſ. agunt. ut conspectu in medio turbatus (iuvenis) inermis constitit atque oculis Phrygia agmina circumspexit; II 67 postrema coercent Tyrrhidae iuvenes; IX 28. hic iuvenis iam victor ovans vestigia presso haut tenuit titubata solo, sed pronus in ipso concidit immundoque fimo sacroque cruore; V 331. nunc iuvenem inparibus video concurrere fatis; XII 149. consistit: ſ. circumspicit. (erinys) flammea torquens lumina cunctantem (iuvenem) et quaerentem dicere plura reppulit; VII 449. una omnes iuvenum primi pauperque senatus tura dabant; VIII 105. ſ. adsurgunt. hac iuvenis furtim celeris detorquet habenas; XI 765. dicit: ſ. cunctatur. has (piceam, trabes) ego Dardanio iuveni, cum classis egeret, lacta dedi; IX 88. emetiuntur: ſ. cernunt. hic iuvenis primam ante aciem stridente sagitta, natorum Tyrrhi fuerat qui maximus, Almo, sternitur; VII 531. sescentos illi (Abanti) dederat Populonia mater expertos belli iuvenes, ast Ilva trecentos insula; X 173. fatigat: ſ. avolat. ipse pater dextram Anchises haut multa moratus dat iuveni. ille haec deposita tandem formidine fatur: „sum“ . . ; III 611. lecti iuvenes certatim araeque sacerdos viscera tosta ferunt taurorum onerantque canistris dona laboratae Cereris Bacchumque ministrant; VIII 179. fidit: ſ. aperit. sic effata (erinys) facem iuveni coniecit. olli somnum ingens rumpit pavor: arma amens fremit, arma toro tectisque requirit; VII 456. ut (Opis) procul medio iuvenum in clamore furentum prospexit Camillam; XI 838. qui iuvenes! quantas ostentant, aspice, vires! atque umbrata gerunt civili tempora quercu; VI 771. prorupit ‖ proripuit ‖ iuvenis seseque inmiscuit armis iamque adsurgentis dextra plagamque ferentis Aeneae subiit mucronem; X 796. qua iuvenis gressus inferret. at illum curvata in montis faciem circumstetit unda accipitque sinu vasto misitque sub amnem; G IV 360. hic iuvenis vatem inridens sic orsa vicissim ore refert: „classis“ . . ; VII 435. ut fera, haut aliter iuvenis medios moriturus in hostis inruit et, qua tela videt densissima, tendit; IX 554. insidit: ſ. arripit. instant: ſ. adsurgunt. de sedibus imis ibant impositi regis iuvenes ante ora parentum; G IV 477. his Laodamia it comes et iuvenis quondam, nunc femina Caeneus; VI 448. una (Aeneas) ire videbat egregium forma iuvenem et fulgentibus armis; VI 681. Rutulum abscessu iuvenis tum iussa superba miratus stupet in Turno corpusque per ingens lumina volvit obitque truci procul omnia visu, talibus et dictis it contra dicta tyranni: „aut“ . . ; X 445. ter maxima luno continuit iuvenemque animi miserata repressit. labitur alta secans fluctuque aestuque secundo et patris antiquam Dauni defertur ad urbem; X 686. sub quo (Massico) mille manus iuvenum, qui moenia Clusi quique urbem liquere Cosas, quis tela sagittae gorytique leves umeris et letifer arcus; X 167. ministrant: ſ. ferunt. miratur: ſ. it; X 445. prior (Venus) „heus“, inquit, „iuvenes, monstrate, vidistis si quam“ . . ; I 321. quid iuvenis, magnum cui versat in ossibus ignem durus amor? nempe abruptis turbata procellis nocte natat caeca serus freta; quem super ingens porta tonat caeli; nec miseri possunt revocare parentes; G III 258. ille, vides, pura iuvenis qui nititur hasta, proxima sorte tenet lucis loca, primus ad auras aetheras Italo commixtus sanguine surget, Silvius, Albanum nomen; VI 760. obit: ſ. it; X 445. occumbit, offert: ſ. aperit. onerant: ſ. ferunt iuveni oranti subitus tremor occupat artus; VII 446. ostentant: ſ. gerunt. ovat: ſ. concidit. prorumpit: ſ. inridet. quaerit: ſ. cunctatur. refert: ſ. adsidet, inridet. requirit. ſ. fremit. ruunt: ſ. II, 1. impono. nos stirpis Achilleae fastus iuvenemque superbum servitio enixae tulimus, qui deinde secutus Ledaeam Hermionen Lacedaemoniosque hymenaeos me famulo famulamque Heleno transmisit habendam; III 326. tum duo Trinacrii iuvenes Helymus Panopesque (secuti sunt); V 300. illos (Rutulos) centeni quemque secuntur purpurei cristis iuvenes auroque corusci; IX 163. ſ. adgnoscit, adsurgunt. stant lecti circum iuvenes; X 837. struit: ſ. aperit. stupet: ſ. it; X 445. subit: ſ. cernunt, immiscet. nec clipeo iuvenis subsistere tantum nec dextra valet: iniectis sic undique telis obruitur; IX 806. succedunt: ſ. agunt. di patrii, hunc saltem everso iuvenem succurrere saeclo ne prohibete! G I 500. surgit: ſ. nititur. Pallas procul e tumulo „iuvenes, quo tenditis?“ inquit; VIII 112. ſ. inruit. tenet: ſ. concidit, nititur. tollit: ſ. adgnoscit. transmittit: ſ. sequitur; III 326. valet: ſ. subsistit. versat: ſ. aperit. videt: ſ. inruit, monstrant. videntur: ſ. adsurgunt. (Aeneas) Sulmone creatos quattuor hic iuvenes, totidem, quos educat Ufens, viventis rapit, inferias quos immolet umbris; X 518. umescunt: ſ. adsurgunt. volvit: ſ. it; X 445. elliptiſch: ſ. natat. — 2. iuvenes, fortissima frustra pectora, si . . ; II 348. ecquis erit, mecum, iuvenes, qui primus in hostem? IX 51. tua facta non equidem nec te, iuvenis memorande, silebo; X 793. olli (Turno) sedato respondit corde Latinus: „o praestans animi iuvenis“ . . ; XII 19. tali te vellem, iuvenum doctissime, ritu naturae rerum magnis intexere chartis; Ci 36. ſ. 1. adit, monstrant, tendunt. — 3. Flußruf: ſ. 1. gerunt.

II. nach Verben: 1. accipio: ſ. I, 1. infert. audiit Alcides iuvenem; X 464. hic iuvenem in latebris aversum a lumine nympha collocat; G IV 423. aufero: ſ. I, 1. avolat. circumsto: ſ I, 1. infert. colloco: ſ. averto nos iuvenem exanimum vano maesti comitamur honore; XI 51. conicio: ſ. I, 1. fremit. contineo: ſ. I, 1. labitur. lectos iuvenes, fortissima corda, defer in Italiam; V 729. ſ. I, 1. labitur. spretae Ciconum quo munere matres discerptum latos iuvenem sparsere per agros; G IV 522. do: ſ. I, 1. experiuntur. hoc iuvenem egreginm praestanti munere donat (Aeneas); V 361. quos Iovis eduxit luco silvestris Iaera abietibus iuvenes patriis et montibus aequos; IX 674. effero: ſ I, 1. adsurgunt. quod (equi) litore currum et invenem monstris pavidi effudere marinis; VII 780. hasta egregium forma iuvenem et fulgentibus armis transadigit costas fulvaque effundit harena; XII 275. qua vi iuvenem, quibus audeat (Nisus) armis eripere? IX 399. (regina) infelix pugnae iuvenem in certamine credit extinctum;

XII 598. fero: ſ. I, 1. adsurgunt, arripit, sequitur; III 326. immolo: ſ. I, 1. vivunt. turba ruebat, pueri innuptaeque puellae impositique regis iuvenes ante ora parentum; VI 308. ſ. I, 1. it; G IV 477. lego: ſ. defero. I, 1. ferunt, stant. unus homo impune iuvenum primos tot miserit Orco? IX 785. ſ. I, 1 infert. obruo: ſ. I, 1. subsistit. paro: ſ. I, 1. aperit. hic iuvenem agresti sublimem stramine ponunt; XI 67. prohibeo: ſ. I, 1. succurrit. rapio: ſ. I, 1. vivunt. repello: ſ. I, 1. cunctatur. reprimo: ſ. I, 1. labitur. revincio: ſ. I, 1. aperit. revoco: ſ. I, 1. natat. rumpo: ſ. I, 1. fremit. sperno: ſ. discerpo sterno: ſ. I, 1. est. traho: ſ. I, 1. aperit. transadigo: ſ. effundo. hic illum vidi iuvenem, quotannis bis senos cui nostra dies altaria fumant; E I 42. — 2. cui iuveni ante alios divi divumque sorores cuncta neque indigno dedere bona; Cat IV 5 ſ. I, 1. eget, fatur. exarsit iuveni dolor ossibus ingens; V 172. iuveni ingentem fert Acca tumultum; XI 897. fumo: ſ. 1. video. harum (vestium) unam iuveni supremum (Aeneas) maestus honorem induit; XI 76. (Allecto) iuveni ante oculos his se cum vocibus offert: „Turne“ . .; VII 420. si mora praesentis leti tempusque caduco oratur iuveni; X 623. (sum): ſ. I, 1. linquunt. verso: ſ. I, 1. natat. — 3. validum exigit ensem per medium Aeneas iuvenem; X 816.

III **nach Adjectiv:** semper odiis et crimine Drances infensus iuveni Turno; XI 123.

IV. **nach Substantiven:** (Turnus) iter ad regem Latium indicit primis iuvenum; VII 468. ſ. I, 3. Ci 36. II, 1. mitto. una acies iuvenum, ducit quam parvos ovantem Priamus; V 563 tu securus amorum, qui iuvenum tibi semper erant, iaceres; X 327. sic animis iuvenum furor additus; II 355. cum talis animos iuvenum et tam certa tulistis pectora; IX 249. regina incessit magna iuvenum stipante caterva; I 497. mala (Scylla) multiplici iuvenum quod saepta caterva vixerat ‖ vixit erat ‖; Ci 85. hic iuvenum chorus, ille senum; VIII 287. clamor: ſ. I, 1. bellant, furunt. stabat Aeneas magno iuvenum et maerentis Iuli concursu; XII 399. ausus (Acestes) et ipse manu iuvenum temptare laborem; V 499. iuvenum manus emicat ardens litus in Hesperium; VI 5. quos primorum manus iuvenumque senumque prosequitur votis; IX 309. una sub nocte iugali caesa manus iuvenum foede thalamique cruenti; X 498. ſ. I, 1. linquunt. pectora: ſ. animi. primitiae iuvenis miserae! XI 156. quos pater Aeneas rectores iuvenum et rerum dedit esse magistros; IX 173. talibus incensa est iuvenum sententia dictis iam magis atque magis; XII 238. opes: ſ. I, 1. adsurgunt.

V. **Umſtand:** super: ſ. I, 1. natat.

iuventa, Jugend: I. ille (Dares) pedum melior motu fretusque iuventa; V 430 — II. hunc decus egregium formae movet atque iuventae; VII 473. nato genetrix lumen iuventae purpureum adflarat; I 590. forma dei Mercurio similis et crinis flavos et membra decora iuventae ‖ iuventa ‖; IV 559. — III. qui audax iuventa, Tityre, te patulae cecini sub tegmine fagi; G IV 565. Euryalus forma insignis viridique iuventa; V 295. cum (anguis) positis novus exuviis nitidusque iuventa volvitur; G III 437. qualis coluber nunc positis novus exuviis nitidusque iuventa convolvit terga; II 473. Euryalus, ora puer prima signans intonsa iuventa; IX 181. solane perpetua maerens carpere iuventa? IV 32. prima oriens (proles virilis) erepta iuventa est; VII 51.

iuventas, Jugend: I. si mihi, quae quondam fuerat quaque improbus iste exultat fidens, si nunc foret illa iuventas; V 398. superat gregibus dum laeta iuventas; G III 63 tum mihi prima genas vestibat flore iuventas; VIII 160. — II. fidere; ſ. I. est.

iuventus, Jugend, junge Mannſchaft, junge Brut: I, 1. iam pater Aeneas et iam Troiana iuventus conveniunt; I 699. huc pater Aeneas et bello lecta iuventus succedunt fessique et equos et corpora curant; VIII 607. ante urbem pueri et primaevo flore iuventus exercentur equis domitantque in pulvere currus; VII 162. patiens operum parvoque adsueta iuventus aut rastris terram domat aut quatit oppida bello; IX 607. tandem erumpunt et castra relinquunt Ascanius puer et nequiquam obsessa iuventus; X 605. est: ſ. II. non arma iuventus exercet; IV 86. hoc Ripheus ‖ Rhipeus ‖, hoc ipse Dymas omnisque iuventus laeta facit; II 394. quos (pueros) omnis cuntis Trinacriae mirata fremit Troiaeque iuventus; V 555. fremit arma iuventus; XI 453. ductores Teucrum primi et ‖ primi ‖ delecta iuventus consilium habebant; IX 226. illam (Camillam) omnis tectis agrisque effusa iuventus turbaque miratur matrum et prospectat euntem attonitis inhians animis; VII 812. it portis iubare exorto delecta iuventus; IV 130. moenia linquit Catillusque acerque Coras, Argiva iuventus; VII 672. cum ludet favis emissa iuventus; G IV 22. mactant lectas de more bidentis Euandrus pariter, pariter Troiana iuventus; VIII 545. miratur: ſ. inhiat. cetera populea velatur fronde iuventus nudatosque umeros oleo perfusa nitescit; V 134. conubis arvisque novis operata iuventus; III 136. illic patiens operum exiguoque parvoque ‖ adsueta iuventus; G II 472. ſ. domat. et Tyrii comites passim et Troiana iuventus Dardaniusque nepos Veneris tecta petiere; IV 162. arma velit poscatque simul rapiatque iuventus; VII 340 videbat, uti bellantes Pergama circum hac fugerent Grai, premeret Troiana iuventus; I 467. prospectat: ſ. inhiat. quatit: ſ. domat. rapit: ſ. poscit. undique visendi studio Troiana iuventus circumfusa ruit; II 63. saevit iuventus effera; VIII 5. succedit: ſ. curat. sin et opes nobis et adhuc intacta iuventus supersunt; XI 419. rescitur Aeneas simul et Troiana iuventus tergo bovis; VIII 182. vult: ſ. poscit. — 2. o Maeoniae delecta iuventus! VIII 499. — II. adsuesco: ſ. I, 1. domat, patitur. circumfundo: ſ. I, 1. ruit. deligo: ſ. **deligo,** I. iuventutem (3 St.) ©. 167, b. effundo: ſ. I, 1. inhiat. emitto: ſ. I, 1. ludit. exerceo: ſ. I, 1. domitat. lego: ſ. I, 1. curat. sunt (nobis) animi et rebus spectata iuventus; VIII 151. — III. ite hinc inane cymbalon iuventutis; Cat V 5.

iuvo, helfen, unterſtützen, nützen, fördern, erfreuen: I, 1, a. abolere nefandi cuncta viri monimenta iuvat, monstratque sacerdos; IV 498. si periturae addere Troiae teque tuosque iuvat; II 661. fatalis murorum attollere moles saxaque subvectare umeris Troiana iuvabit; XI 131. signaque ferre iuvat sonitusque audire tubarum; VII 628. semper recentis comportare iuvat praedas et vivere rapto; IX 613. iuvat nsque morari et conferre gradum; VI 487. iuvat Ismara baccho conserere atque olea magnum vestire Taburnum; G II 37. semper recentis convectare iuvat praedas et vivere rapto; VII 749. iam nunc sollemnis ducere pompas ad delubra iuvat; G III 23. iuvat evasisse tot urbes Argolicas; III 282. quid pestem evadere belli iuvit? X 56. [animum explesse iuvabit ultricis flammae]; II 586 num ‖ quos ‖ tamen omnis ferre iuvat supter densa testudine casus? IX 514 ſ. audire. quid tantum insano iuvat indulgere dolori? II 776. si insano iuvat indulgere labori; VI 135. iuvat indulgere choreis; IX 615. quid labor aut benefacta iuvant? quid vomere terras invertisse gravis? G III 525. iuvat ire iugis, qua . .; G III 292. iuvat ire et Dorica castra videre; II 27. sic sic iuvat ire sub umbras; IV 660. quiane auxilio iuvat ante levatos (Teucros)? IV 538. forsan et haec olim meminisse iuvabit; I 203. si pereo, hominum manibus periisse iuvabit; III 606 iuvat dulcis revisere nidos; G I 413. iuvat undantem buxo spectare Cytorum, iuvat arva videre non rastris, hominum non ulli obnoxia

curae; G II 437. subvectare; ſ. attollere. vestire; ſ. conserere videre: ſ. ire; II 27, spectare. vivere: ſ. comportare, convectare. — b. gnatum caesis Volscorum milibus ante cecidisse iuvabit; XI 168. quid iuvat aestivo defessum pulvere abisse, quam . .? Copa 5. — 2. adsis o placidusque iuves; IV 578. benefacta, labor: ſ. I, a invertere. — II. non omnis arbusta iuvant humilesque myricae; E IV 2. neque me tantum venientis sibilus austri nec percussa iuvant fluctu tam litora, nec quae saxosas inter decurunt flumina valles; E V 83. (vos) auxilio tutos dimittam opibusque iuvabo; I 571. quid vota furentem, quid delubra iuvant? IV 66 neque eum (Umbronem) iuvere in volnera ‖ volnere ‖ cantus somniferi; VII 757. auxilio laetos dimittam opibusque iuvabo; VIII 171. (Troes) luant peccata neque illos iuveris auxilio; X 33. nos aliquid Rutulos contra iuvisse nefandum est? X 84. audentis Fortuna iuvat; X 284. nihil illos Herculis arma nec validae iuvere manus genitorque Melampus; X 320. socium virtus te iuvat, Palla; X 411. quid nunc te tua, Turne, potest germana iuvare? XII 872. multum adeo, rastris glaebas qui frangit inertis, iuvat arva; G I 95.

iuxta. neben, nebenan, in der Nähe: A. Präpoſition: I. et (dum) ‖ nt ‖ iuxta genitorem adstat Lavinia virgo; VII 72. insula Sicaniam iuxta latus Aeoliamque erigitur Liparen; VIII 416. provehimur pelago vicina Ceraunia iuxta; III 506. quem (Tullum) iuxta sequitur iactantior Ancus; VI 815. ipsa (regina) molam ‖ mola ‖ manibusque piis altaria iuxta spargens; IV 517. quam (Dido) Troïus heros ut primum iuxta stetit; VI 452. Oceani finem iuxta solemque cadentem ultimus Aethiopum locus est; IV 480. quae (avis) circum piscosos scopulos humilis volat aequora iuxta; IV 255. — II. quos de collibus altis Aurunci misere patres, Sidicinaque iuxta aequora; VII 727. — III. hos (infantes) iuxta falso damnati crimine mortis; VI 430. — B. Adverb: I. furiarum maxima iuxta accubat; VI 605. ut Ascanium patremque meum iuxtaque Creusam mactatos cernam? II 666. it ‖ et ‖ iuxta comes Eurvalus; IX 179. tris iuxta famulos temere inter tela iacentis (Nisus) premit; IX 329. ara fuit iuxtaque veterrima laurus; II 513. est iuxta antiqua cupressus; II 714. forte fuit iuxta tumulus; III 22. non illi (Simylo) suspensa focum carnaria iuxta vacabant; Mo 56. rex comitem Aenean iuxta natumque tenebat ingredientes; VIII 308. horrificis iuxta tonat Aetna ruinis; III 571. — II. iuxta comes Lavinia virgo, causa mali tanti; XI 479. ſ. I eo, teneo. — III. filius huic (Mezentio) iuxta Lausus; VII 649. iuxta Ascanius, magnae spes altera Romae (procedit); XII 168.

Ixion. theſſaliſcher König: I. [quid memorem Lapithas, Ixiona Pirithoumque?] VI 601. — II. *Invidia metuens ‖ metuet ‖ tortos Ixionis anguis immanemque rotam; G III 38.

Ixionius. des Ixion: Ixionii vento rota constitit orbis; G IV 484.

Kalybe. Laube: sunt topia et kalybae ‖ obbae calices ‖, cyathi, rosa, tibia, chordae; Copa 7.

Karthago ſ. **Carthago.**

Labefacio, erſchüttern: [multa gemens (Aeneas) magnoque animum labefactus amore]; IV 395. id (curat) labefacta movens robustus iugera fossor; G II 264. calor labefacta per ossa cucurrit; VIII 390.

labellum, Lippe: I. oris honos primum et multis optata labella et patulae frontis species concrescere in unum coepere et gracili mentum producere rostro; Ci 496. — II. opto; ſ. I. nec te paeniteat calamo trivisse labellum; E II 34.

labes, Unheil, Verderben: I. hinc mihi prima mali labes; II 97 — II. donec longa dies concretam exemit labem; VI 746.

Labici. Bewohner von Labicum in Latium: (insequuntur) Sacranae acies et picti scuta Labici; VII 796.

labo, wanken, ſchwanken: solus hic animum labantem impulit; IV 22. simul ac luturna vidit volgi variare labantia corda; XII 223. tarda trementi (Entello) genua labant; V 432. genua labant; XII 905 labat ariete crebro ianua; II 492. qua summa labantis iuncturas tabulata dabant; II 463. dum trepidi egressisque labant vestigia prima; X 283.

labor. gleiten, ſchweben, ſchleichen, ſtrauchelu, ſinken, fallen, entſchwinden: Thessandrus Sthenelusque duces et dirus Ulixes demissum lapsi per funem; II 262. nec te tua plurima, Panthu, labentem pietas nec Apollinis infula texit; II 430. (Andromache) labitur, et longo vix tandem tempore fatur; III 309. illum (Menoeten) et labentem Teucri et risere natantem; V 181. levi cum sanguine Nisus labitur infelix; V 329. si te lapsorum miseret; V 354. lapsum (Haemoniden Aeneas) superstans immolat; X 540. alter dum subit ac dextram labenti tendit inertem; XI 672. (Camilla) labitur exsanguis, labuntur frigida leto lumina; XI 818. (Turnus) comitem mitrit sternacis equi lapsum cervice Thymoeten; XII 364. labitur uncta vadis abies; VIII 91. aetheria quos (cycnos) lapsa plaga Iovis ales aperto turbabat caelo; I 394. subito cum (Iovis ales) lapsus ad undas cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis; XII 249. (Ignipotens) lanigeros apices et lapsa ancilia caelo extuderat; VIII 664. anguis amplexus placide tumulum lapsusque per aras; V 86. ille (anguis) inter vestes et levia pectora lapsus; VII 349. lumina labentem caelo quae ducitis annum; G I 6. tot iam labentibus annis; II 14. inter enim labentur aquae; G II 349. luturna virago aurigam Turni longe lapsum temone reliquit ‖ reliquit ‖; XII 470. labitur interea resoluta ab litore classis; Ci 459. tenent media omnia silvae, Cocytusque sinu labens circumvenit atro; VI 132. mox aëre lapsa (columba) quieto radit iter liquidum; V 216. (columbae) liquidum per aëra lapsae; VI 202. cruor: ſ. plumae. nunc eadem (Dido) labente die convivia quaerit; IV 77. ni Phoebus noctem die labente reducat; XI 914 ima dolor balantum lapsus ad ossa cum furit; G III 457. miserere domus labentis; IV 318. labitur infelix studiorum atque immemor herbae victor equos; G III 498. labentis biinges etiam per sidera Lunae (Orpheus) pressit equos; Cul 283. adde flumina antiquos supter labentia ‖ subterlabentia ‖ muros; G II 157. omnia sub magna labentia flumina terra

spectabat diversa locis; G IV 366. folia haut ullis labentia ventis; G II 133. quam multa in silvis autumni frigore primo lapsa cadunt folia; VI 310. *hoc acrius omnes (apes) incumbent generis lapsi sarcire ruinas; G IV 249. celeri fuga sub sidera lapsae (harpyiae); III 243. (iuvenis) labitur alta secans fluctuque aestuque secundo; X 687. lumina: ſ. alqs; XI 818. veniet lustris labentibus aetas, cum premet . .; I 283. ubi penitus in viscera lapsum serpentis furiale malum totamque pererrat (Amatam); VII 374. ubi (Scylla) tabidulam videt labi per viscera mortem; Ci 182. vade age, nate, voca zephyros et labere pinnis; IV 283. verum age, labere, nympha, polo; XI 588. exercent patrias oleo labente palaestras nudati socii; III 281. cum lapsa e manibus fugit pila. cumque relapsa ‖ quo ea lapsa ‖ est, procurrit virgo; Ci 149. tum cruor et volsae labuntur ab aethere plumae; XI 774. venimus hinc lassis ‖ lapsis ‖ quaesitum oracula rebus; G IV 449. Palinurus sidera cuncta notat tacito labentia caelo; III 515. quo super ‖ quos super, cuique usque ‖ atra silex iam iam lapsura imminet; VI 602. saepe etiam stellas vento impendente videbis praecipites caelo labi; G I 366. de caelo lapsa per umbras stella cucurrit. illam, summa super labentem culmina tecti, cernimus se condere; II 693. (pontus) litus vado labente relinquit; XI 628. qua Castaliae sonans liquido pede labitur unda; Cul 17. ante, quam nostro illius labatur pectore voltus; E I 63.

labor (Labos ſ. I, 1. habitat), Arbeit, Anſtrengung, Beſchwerde, Mühſal, Leid, Not: I. **abſolut:** 1. si forte labor cessabat aratri; Mo 68. quem damnet labor et quo vergat pondere letum; XII 727. est etiam ille labor curandis vitibus alter, cui numquam exhausti satis est; G II 397. mecum erit iste labor; IV 115. scilicet is superis labor est; IV 379. di miserantur tantos mortalibus esse labores; X 759. alternis facilis labors; G I 79. durus uterque labor; G II 412. hic ‖ hinc ‖ anni labor; G II 514. *aequos uterque labor; G III 118. [hic labor, hinc laudem fortes sperate coloni]; G III 288. in tenui labor; at tenuis non gloria; G IV 6. omnibus (apibus) una quies operum, labor omnibus unus; G IV 184. hic labor extremus; III 714. neque enim labor agmine verso; XI 684. qualis apes aestate nova per florea rura exercet sub sole labor; I 431. haec cum sint hominumque boumque labores versando terram experti; G I 188. nec me labor iste gravabit; II 708. primis in faucibus Orci habitant Letumque Labosque; VI 277. hic (inest) labor ille domus et inextricabilis error; VI 27. quid labor aut benefacta iuvant? G III 525. non illum (Amorem) nostri possunt mutare labores; E X 64. redit agricolis labor actus in orbem; G II 401. multa dies variusque ‖ variique ‖ labor mutabilis aevi rettulit in melius; XI 425. subeunt morbi tristisque senectus et labor; G III 68. labor omnia vicit improbus; G I 145. vocat labor ultimus omnis; XI 476. — 2. primus equi labor est animos atque arma videre bellantum; G II 182. instabilis animos ludo prohibelis inani, nec magnus prohibere labor; G IV 106. tuus, o regina, quid optes, explorare labor; I 77. revocase gradum, hoc opus, hic labor est; VI 129. hoc Priami gestamen erat sceptrumque sacerque tiaras Iliadumque labor vestes; VII 248.

II. **nach Verben:** 1. (ratio) longe aliud studium atque alios accincta labores; Ci 6. mox et frumentis labor additus; G I 150. adde tot egregias urbes operumque laborem; G II 155 quid dolens regina deum virum tot adire labores impulerit; I 10. (Dido) operum laborem partibus aequabat iustis aut sorte trahebat; I 507. quis possit lacrimis aequare labores? II 362. ago; ſ. I, 1. redit si tantus amor breviter Troiae supremum audire laborem; II 11. Iliacos iterum demens (Dido) audire labores exposcit; IV 78. coeptos auferte labores, Aetnaei Cyclopes; VIII 439. hic (Iopas) canit errantem lunam solisque labores; I 742. coepi: ſ. aufero. extremum hunc, Arethusa, mihi concede laborum ‖ laborem ‖; E X 1. inceptum una decurre laborem; G II 39. aether pluvia ingenti sata laeta boumque labores diluit; G I 325. disce, puer, virtutem ex me verumque laborem, fortunam ex aliis; XII 435. hunc mihi da proprium laborem, hanc operam, ne cedat . .; VII 331. patior quemvis durare laborem; VIII 577. ibi omnis effusus labor; G IV 492. nec te, carissime coniunx, incassumve tuos volui exercere labores; VIII 778. venturae hiemis memores (apes) aestate laborem experiuntur; G IV 156. altera tum primos Lucinae experta labores; G IV 340. fero: ſ. **fero,** III. laborem (4 St) Σ. 243, a. quamvis durum Aeneae flevissem saepe laborem; VIII 380. illa (vates) quo quemque modo fugiasque ferasque laborem expediet; III 459. (Anchises) docet quo quemque modo (Aeneas) fugiatque feratque laborem; VI 892. Turne, tot incassum fusos patiere labores? VII 421. scilicet omnibus (arboribus) est labor impendendus; G II 61. tu modo praecipuum iam inde a teneris impende laborem; G III 74. sis felix, nostrumque leves quaecumque laborem; I 330. longum fugae ne linque laborem; III 160. dum (Aeneas) artificum manus intrans ‖ intra se, inter se ‖ operumque laborem miratur; I 455 o sola infandos Troiae miserata labores; I 597. Phoebe, gravis Troiae semper miserate labores; VI 56. si nec super ipse sua molitur laude laborem; IV 233. si (?) nec super ipse tua moliris laude laborem; IV 273. Musae monstrent defectus solis varios lunaeque labores; G II 478. eheu mutandus numquam labor! Cul 258. nunc mecum partire laborem; XI 510. vides, quantos primus patiare labores; XII 33. tam grave servitium, tam duros passa labores; Ci 291. iam memor inceptum peragens sibi cura laborem congestum cumulavit opus; Cul 394. *nec res hunc tenerae possent perferre laborem, si non . .; G II 343. urbem orant, taedet pelagi perferre laborem; V 617. volunt omnem fugae perferre laborem; V 769. quam vellent (maesti) aethere in alto nunc et panperiem et duros perferre labores! VI 437. ut (Hercules) duros mille labores fatis Iunonis iniquae pertulerit; VIII 291. quam propter (Terram) tantos potui perferre labores; XII 177. Melampus, Alcidae comes usque gravis dum terra labores praebuit; X 321. Aurora referens opera atque labores; XI 183. si quid pietas antiqua labores respicit humanos; V 688. longum cantu solata laborem coniunx; G I 293. (Simylus) agresti suum solatur voce laborem; Mo 30. illi (Cyclopes) ocius incubuere omnes pariterque laborem sortiti; VIII 444. cum torrens sternit sata laeta bovomque labores; II 306. quid sequens tantos possim superare labores? III 368. ausus (Acestes) et ipse manu iuvenum temptare laborem; V 499. senior (equus) frustra laborem ingratum trahit; G III 97. ſ. aequo. — 2 iustitiaene prius mirer belline laborum? XI 126. miserere laborum tantorum; II 143. (?) lenibant curas, et corda oblita laborum; IV 525 animalia somno laxabant corda oblita laborum; IX 225. — 3. adspirat primo Fortuna labori; II 385. divae, praecipue nostro nunc adspirate labori; Ci 99. pone caput fessosque oculos furare labori; V 845. eripe, nate, fugam, finemque impone labori; II 619. si insano iuvat indulgere labori; VI 135. laeva ministerio, dextra est intenta labori; Mo 25. tu, dea, tu praesens nostro succurre labori; IX 404. ne blando nequeat (maritus) superesse labori; G III 127. — 4. me per multos labores iactatam; I 628.

III. **nach Adjectiven:** ille mihi ante alios fortunatusque laborum egregiusque animi, qui . .; XI 416 dum frons tenera imprudensque laborum; G II

372. quas (vestes) illi (Aeneae) laeta laborum ipsa Dido fecerat; XI 73. quis locus, quae regio in terris nostri non plena laboris? I 460. non tamen ulla magis praesens fortuna laborumst, quam si quis . .; G III 452.

IV. nach Subſtantiven: si vacet annalis nostrorum audire laborum; I 373. unde laborum temptare auxilium (Phoebus) iubeat; III 145. quae prima laborum causa fuit; VII 481. iuro omnia me potius digna atque indigna laborum milia visuram, quam patiar . .; C i 247 non ulla laborum, o virgo, nova mi facies inopinave surgit; VI 103. extremo ni iam sub fine laborum vela traham; G IV 116. quem das finem, rex magne, laborum? I 241. ea vox audita laborum prima tulit finem; VII 117. ego, si qua super fortuna laborum est, ipsa regam; VII 559. indigna: ſ. digna. is locus urbis erit, requies ea certa laborum; III 393. (?) hic locus . . . . laborum; VIII 46. qui ego immensi memorem studia ista laboris? Cat IX 41.

V. Umſtand: I. Megara, Alcathoi quondam munita labore, Alcathoi Phoebique; Ci 105. vidi lecta diu et multo spectata labore degenerare tamen; G I 197. ipse labore manum duro terat; G IV 114. haec accipe dona meo multum vigilata labore; Ci 46. — 2. me Argolicum terrorem inter Troiaeque labores sublatum; IX 202. post varios hominumque urbisque labores; II 284.

laboro, ſich anſtrengen, verfertigen, verarbeiten: I. (equus) sit laboranti similis; G III 193. — II. (iuvenes, sacerdos) onerant canistris dona laboratae Cereris Bacchumque ministrant; VIII 181. arte laboratae vestes ostroque superbo; I 639.

labrum, Lippe: I, 1. necdum illis (poculis) labra admovi, sed condita servo; E III 43. 47. — 2. *(Metabus) teneris inmulgens ubera labris; XI 572. — II. (Seybale) torta comam labroque tumens et fusca colore; Mo 33. quibus (dapibus) repletus ut salivosis labris obesam ad uxorem redis; Cat XIII 29.

labrum, Keſſel, Kufe: I. (Venus) hoc (gramine) fusum labris splendentibus amnem inficit occulte medicans; XII 417. — II. tibi spumat plenis vindemia labris; G II 6. sicut aquae tremulum labris ubi lumen aënis sole repercusso omnia pervolitat late loca; VIII 22. ſ. I.

labrusca, wilde Rebe: aspice, ut antrum silvestris raris sparsit labrusca racemis; E V 7.

labruscum, wilde Traube: densa virgultis avide labrusca petuntur; Cul 53

labyrinthus, Labyrinth: ut quondam Creta fertur labyrinthus in alta parietibus textum caecis iter ancipitemque mille viis habuisse dolum; V 588.

lac, Milch, Saft: I. conereseit: ſ. II, 1. poto lac mihi non aestate novom, non frigore defit; E II 22. — II, 1. cum (Bisaltae, Gelonus) lac concretum cum sanguine potat equino; G III 463. si lac praeceperit aestus, ut nuper; E III 98. premo: ſ. III, 1. copia. et sucus pecori et lac subducitur agnis; E III 6. — 2. quam dives pecoris (sim), nivei quam lactis abundans; E II 20. — 3. depulsos a lacte domi quae (Phyllis) clauderet agnos; E VII 15. color est nec de lacte nitens, quia tot variatur ab herbis; Mo 106. — III, 1. cui lactis amor, cytisum lotosque frequentis ipse manu ferat; G III 394. sunt nobis castanae molles et pressi copia lactis; E I 81. hinc largi copia lactis; G III 308. sinum lactis et haec te liba, Priape, quotannis exspectare sat est; E VII 33. — 2. quaeruntur pubentes herbae nigri cum lacte veneni; IV 514. — IV, 1. quoi (Cereri) tu lacte favos et miti dilue baccho; G I 344. ipsae lacte domum referent distenta capellae ubera; E IV 21. Thyrsis oves (compulerat), Corydon distentas lacte capellas; E VII 3. *(Metabus) natam armentalis equae mammis et lacte ferino nutribat; XI 571. duo (carchesia Aeneas fundit) lacte novo, duo sanguine sacro; V 78. illi sunt gratae rorantes lacte capellae; Cul 76. pocula bina novo spumantia lacte quotannis statuam tibi; E V 67. interimus tepido spumantia cymbia lacte; III 66. — 2. (oves) salis occultum referunt in lacte saporem; G III 397.

Lacaena, Spartanerin: I. o ubi campi Sperchiosque et virginibus bacchata Lacaenis Taygeta! G II 487. — II. non tibi Tyndaridis facies invisa Lacaenae culpatusve Paris has evertit opes; II 601. me fata mea et scelus exitiale Lacaenae his mersere malis; VI 511.

Lacedaemon, Hauptſtadt von Lakonien: an ‖ at ‖ non sic Phrygius penetrat Lacedaemona pastor? VII 363.

Lacedaemonius, lakedämoniſch: (iuvenis) secutus Ledaeam Hermionen Lacedaemoniosque hymenaeos; III 328.

lacer, zerfleiſcht, verſtümmelt: (Aeneas) Deiphobum vidit, lacerum crudeliter ora, ora manusque ambas; VI 495. quae nunc funus lacerum tellus habet? IX 491. quem (serpentem) gravis ictu seminecem liquit saxo lacerumque viator; V 275.

lacero, zerreißen, zerfleiſchen, quälen: quid miserum, Aenea, laceras? III 41. da loricam manu valida lacerare revolsam semiviri Phrygis; XII 98. quae (curae) lacerant avidas inimico pectore mentes; Cul 61. (Scyllam) gurgite in alto a! timidos nautas canibus lacerasse marinis; E VI 77. in alto deprensos nautas; Ci 61.

lacerta, Eidechſe: nunc varia in gelida sede ‖ viridis gelida saepe ‖ lacerta latet; Copa 28.

lacertus, Eidechſe: nunc virides etiam occultant spineta lacertos; E II 9.

lacertus, Oberarm, Arm: I. absint et picti squalentia terga lacerti pinguibus a stabulis; G IV 13. — II, 1. adductis spumant freta versa lacertis; V 141. (Nisus) ocius adducto torquens hastile lacerto; IX 402. *dixit (Metabus) et adducto contortum hastile lacerto inmittit; XI 561. (apes) aptant lacertos; G IV 74. (Entellus) magnos membrorum artus, magna ossa lacertosque exuit; V 422. (Simylus) geminos tum veste lacertos liberat; Mo 21. pingo: ſ. I reiecto ‖ traiecto ‖ missa lacerto protinus hasta fugit; X 339. — 2. qua laevo dependet parma lacerto; XI 693. — III, 1. Silvia prima soror, palmis percussa lacertos, auxilium vocat; VII 503. — 2. lenta lacertis spicula contorquent; VII 164. ſ. II, 1. adduco; XI 561. niveis hinc atque hinc diva lacertis cunctantem (Volcanum) fovet; VIII 387. mitti: ſ. II, 1. reicio. torqueri, verti: ſ. II, 1. adduco.

lacesso, reizen, herausfordern, verſuchen, treffen: I. cursu ictuque lacessunt; VII 165. missilibus longe et vasto clamore lacessunt; X 746. nunc laede, nunc lacesse, si quidquam vales! Cat XIII 33. — II. efficiam, posthac ne quemquam voce lacessas; E III 51. (Camilla) conata lacessere Teucros; XI 585. virgo Teucros conata lacessere bello; XI 842. aera fulgent sole lacessita; VII 527. quae vos fortuna quietos sollicitat suadetque ignota lacessere bella? XI 254. quis metus aut hos aut hos arma sequi ferrumque lacessere suasit? X 10. aurigae manibus lacessunt pectora plausa cavis; XII 85. immiscent manus manibus pugnamque lacessunt; V 429. nec arma Aeneadae referent ferrove haec regna lacessent; XII 186. (taurus) ventos lacessit ictibus; G III 233. cum taurus ventos lacessit ictibus; XII 105. imago inritat virum telis et voce lacessit; X 644.

Lacinia, Beiname der Juno vom Vorgebirge Lacinium: attollit se diva Laciuia contra; III 552.

lacrima (lacruma), Träne: hos ego digrediens lacrimis adfabar obortis: „vivite felices“; III 492. sic effata (regina) sinum lacrimis implevit obortis; IV 30. tum pater Anchises lacrimis ingressus obortis „o gnate“ . .; VI 867. (Aeneas) lacrimis ita fatur obortis: „ten“ inquit . .; XI 41. sunt lacrimae rerum;

I 462. tutatur favor Eurvalum lacrimaeque decorae; V 343. — II, 1. Aeneas lacrimas ciebat; VI 468. capti dolis lacrimisque coactis, quos . .; II 196. Troïus heros demisit lacrimas dulcique adfatus amorest: „infelix Dido“ . .; VI 455. num lacrimas victus dedit aut miseratus amantemst? IV 570. percussa mente dedere Dardanidae lacrimas, ante omnis pulcher Iulus; IX 293. effundo: ſ. **effundo** lacrimas (3 St.) E. 200, b. lacrimas dilectae pelle Creusae: II 784. nox et tua testis dextera, quod nequeam lacrumas perferre parentis; IX 289. pars intra saepta domorum Narcissi lacrimam et gluten ponunt fundamina; G IV 160 vix ea, cum lacrimas oculis Iuturna profudit; XII 154. mens immota manet, lacrimae volvontur inanes; IV 449. lacrimae per ora volutae; X 790. — 2. his lacrimis vitam damus; II 145. qui (viri) supremum comitentur honorem intersintque patris lacrumis; XI 62. — 3. nec lacrimis carnere genae; V 173. — 4. ire iterum in lacrimas, iterum temptare precando (Dido) cogitur; IV 413. per ego has lacrimas dextramque tuam te oro; IV 314. Turne, per has ego te lacrimas unum oro: desiste . .; XII 56. quis talia fando Myrmidonum Dolopumve temperet a lacrimis? II 8. nos alias hinc ad lacrimas eadem horrida belli fata vocant; XI 96. — III. (Andromache) geminas, caus am lacrimis, sacraverat aras; III 305. „non lacrumis hoc tempus“ ait Saturnia Iuno; XII 156. — IV. quis possit lacrimis aequare labores? II 362. capi: ſ. II, 1. eogo. nos contra effusi lacrimis coniunxque Creusa Ascaniusque omnisque domus; II 651. dixit (Andromache), lacrimasque effudit et omnem implevit clamore locum; III 312 tu lacrimis evicta meis furentem obicis hosti; IV 548. te potuit lacrimis Tithonia flectere coniunx; VIII 384. stabat Aeneas magno iuvenum et maerentis Iuli concursu, lacrimis immobilis; XII 400. implere: ſ. 1. oboriuntur; IV 30 hic paulum lacrimis et mente morata (Dido); IV 649. accepit vocem lacrimis Lavinia matris flagrantis perfusa genas; XII 64 Aeneas prosequitur lacrimis ‖ lacrimans ‖ longe et miseratur euntem (Dido); IV 476. ne, quaeso, ne me lacrimis neve omine tanto prosequere; XII 72. socii multo gemitu lacrimisque impositum scuto referunt Pallanta frequentes; X 505 (Aletes) voltum lacrimis atque ora rigabat; IX 251. nec lacrimis crudelis Amor nec gramina rivis saturantur: E X 29. spargitur et tellus lacrimis, sparguntur et arma; XI 191. illum (Iovem) tristior et lacrimis oculos suffusa nitentis adloquitur Venus; I 228. cognato sanguine victus coniugis et maestae lacrumis; XII 30.

lacrimabilis, beweinenswert, kläglich: sive Getis inferre manu lacrimabile bellum Hyrcanisve Arabisve parant; VII 604. gemitus lacrimabilis imo auditur tumulo; III 39.

lacrimo, weinen, Tränen vergießen, träufeln: tristis Aristaeus Penei genitoris ad nudam stat lacrimans; G IV 356. constitit (Aeneas), et lacrimans „quis iam locus“, inquit, „Achate, non . .?“ I 459. nec procul hinc Rhesi niveis tentoria velis (Aeneas) adgnoscit lacrimans; I 470. lacrimantem et multa volentem dicere (Creusa) deseruit; II 790. litora cum patriae lacrimans portusque relinquo; III 10 talia (Andromache) fundebat lacrimans longosque ciebat incassum fletus; III 344. *[haec ‖ et ‖ multum lacrimans (Andromache) verba inter singula fundit]; III 348. quos Aeneas consanguineo lacrimans commendat Acestae; V 771. sic fatur (Aeneas) lacrimans; VI 1. Aeneas prosequitur lacrimis ‖ lacrimans ‖ longe et miseratur euntem (Dido); VI 476. (Amata) multa super natae lacrimans Phrygiisque hymenaeis; VII 358. Euandrus haeret, in-xpletus lacrimans, ac talia fatur: „o mihi“ . .! VIII 559. illam (matrem) Ilionei monitu et multum lacrimantis Iuli corripiunt; IX 501. (Euandrus) haeret lacrimansque gemensque; XI 150. post bellator ecus positis insignibus Aethon it lacrimans; XI 90. classibus ambustis flamma lacrimante ‖ flagrante ‖; Cul 314. saepe (vir) manu summa lacrimantia lumina tergit; Mo 109. exclusi ante oculos lacrumantumque ora parentum pars . .; IX 887.

lacrimosus, tränend, kläglich: regia dives ‖ regia ‖ curalio fragili et lacrimoso electro ‖ aut electro lacrimoso ‖; Ci 434. socii vagantur aves et scopulos lacrimosis vocibus implent; XI 274.

lacteo, Milch enthalten: cum frumenta in viridi stipula lactentia turgent; G I 315

lacteus, milchreich, milchweiß: fusos cervix cui (puero) lactea crinis accipit; X 137. lactea colla auro innectuntur; VIII 660. color est nec totus viridis, quia lactea frusta repugnant, nec . .; Mo 105. ubera vaccae lactea demittunt; G II 525.

lactuca, Lattich: hic grata nobilium requies lactuca ciborum (virebat); Mo 76.

lacuar, getäfelte Decke: sicut aquae lumen summi ferit lacuaria ‖ laquearia ‖ tecti; VIII 25.

lacuna, Lache, Teich: unde cavae tepido sudant umore lacunae; G I 117. totae solidam in glaciem vertere lacunae; G III 365.

lacus, See, Teich, Weiher, Sumpf, Wasser: I. speluncae vivique lacus et frigida tempe non absunt; G II 469. audiit et Triviae longe lacus; VII 516. te liquidi flevere lacus; VII 760. illum Zanclaea Charybdis pallentesque lacus et squalida Tartara terrent; Cul 333. ripaeque lacusque responsant circa; XII 756 quo te cumque lacus miserantem incommoda nostra fonte tenet; VIII 74 terrent: ſ. pallent te Stygii tremuere lacus, te ianitor Orci; VIII 296. — II. ubi accesseris divinos lacus et Averna sonantia silvis; III 442. ego Ditis opacos cogor adire lacus, viduos, a, lumine Phoebi; Cul 373. arguta lacus circumvolitavit hirundo; G I 377. mirans spelunois lacus clausos lucosque sonantis ibat; G IV 364. tempestas corrupit lacus, infecit pabula tabe ‖ tabo ‖; G III 481. hi habent Cimini cum monte lacum lucosque Capenos; VII 697. si tanta cupido bis Stygios innare lacus; VI 134. inferni lacus (lustrandi) Aeaeaeque insula Circae; III 386 anne lacus tantos (memorem)? te, Lari maxime? G II 159. miror: ſ. claudo. quae (pecudes, volucres) lacus late liquidos tenent; IV 526. — III. nec vero Alciden me sum laetatus euntem accepisse lacu nec Thesea Pirithoumque; VI 393. dixit, deinde lacu fluvius se condidit alto, ima petens; VIII 66. limoso lacu per noctem obscurus in ulva delitui; II 135. veluti alii (Cyclopes) stridentia tingunt aera lacu; G IV 173. alii . . lacu; VIII 451. spelunca alta fuit, tuta lacu nigro nemorumque tenebris; VI 238.

Lades, Troer: (Turnus Neci dedit) eminus ambo Imbrasidas, Glaucum atque Laden; XII 343

Ladon, Troer: hic (Halaesus) mactat Ladona Pheretraque Demodocumque; X 413.

laedo, verletzen, beschädigen, beleidigen, entweihen: I. nunc laede, nunc lacesse, si quidquam vales! Cat XIII 33. minus via laedit; E IX 64. — II. a, te ne frigora laedant! E X 48. cui Parcae tribuere nec ullo vulnere laedi; Ci 270 Simylus cum vestigat focum, laesus quem denique sentit; Mo 7. *laesae (apes) venenum morsibus inspirant; G IV 236 nec (Camilla) teneras cursu laesisset aristas; VII 809. quae (terra) nec scabie et salsa laedit robigine ferrum; G II 220. non insueta gravis temptabunt pabula fetas, nec mala vicini pecoris contagia laedent; E I 59. (Aeneas) multa Iovem et laesi testatus foederis aras; XII 496. quo numine laeso ‖ laesa ‖ quidve dolens regina deum impulerit . .; I 8 hanc pro Palladio moniti, pro numine laeso effigiem statuere; II 183. ut scelere infando laedere utrumque uno studeas errore parentem; Ci 240. glacies ne frigida laedat molle pecus; G III 298. reginam: ſ. numen. sacrum qui (Laocoon) cuspide

robur laeserit; II 231. neu ferro laede retunso semina; G II 301.

laena, Mantel: Tyrio ardebat murice laena demissa ex umeris; IV 262.

Laërtius, des Laërtes: huic (Acacidae) gerit aversos proles Laertia vultus; Cul 327. effuginus scopulos Ithacae, Laertia regna; III 272.

Laestrygones, Völkerſchaft in Sicilien: iam Cyclopas iamque horret atrox Laestrygonas ipse; Cul 330.

laetitia, Freude, Fröhlichkeit: 1. mixto ingens exorta tumultu laetitia; III 100. — II. (Dido) sociis ad litora mittit pinguis centum cum matribus agnos, munera laetitiamque dii; I 635. — III adsit laetitiae Bacchus dator et bona Iuno; I 734. — IV. Aeneas opera omnia rumpit laetitia exultans; XII 700. laetitia ludisque viae plausuque fremebant; VIII 717. Teucri clamore secuntur laetitiaque fremunt; IX 637. fugit ante omnis exterritus Arruns laetitia mixtoque metu; XI 807. ipsi laetitia voces ad sidera iactant intonsi montes; E V 62. obstipuit simul ipse (Aeneas), simul percussus Achates laetitiaque metuque; I 514.

laetor, ſich freuen: 1. ut vidit (Opis Arruntem) laetantem animis ‖ fulgentem armis ‖ ac vana tumentem; XI 854. adnuit his Iuno et mentem laetata retorsit; XII 841. Peleus et Telamonia virtus per secura patris laetantur numina; Cul 298. hic modo laetans ‖ laeta ‖ copia nunc miseris circumdatur anxia fatis; Cul 352. proles Laertia Pallade iam laetatur ovans, rursusque tremescit; Cul 329. non me, quicumque es, inulto, victor, nec longum laetabere; X 740. — II, 1. hos erat Aeacides vultu laetatus honores, Dardaniaeque alter fuso quod sanguine campis Hectoreo victor lustravit corpore Troiam; Cul 322. — 2. nec vero Alciden me sum laetatus euntem accepisse lacu nec Thesea Pirithoumque; VI 392. — 3. aspice bis senos laetantis agmine cycnos; I 393. arma, quibus laetatus, habe tua; X 827. furto laetatus inani; VI 568. quo magis Italia mecum laetere reperta; VI 718. aspice, venturo laetentur ‖ laetantur ‖ ut omnia saeclo! E IV 52. — 4. nec veterum memini laetorve malorum; XI 280. — III. honores: ſ. II, 1.

laetus, froh, freudig, heiter, lachend, fett, üppig, erfreulich, angenehm (mit Genetiv: ſ. lucus): Thesidae inter pocula laeti mollibus in pratis mactos saluere per utres; G II 383. victum feres et virgea laetus pabula; G III 320. (cervos) magno laeti clamore reportant; G III 375. pocula laeti fermento atque acidis imitantur vitea sorbis; G III 379. vix vela dabant laeti (Troes), cum . . ; I 35. inde lupae fulvo nutricis tegmine laetus Romulus excipiet gentem; 275. (Venus) sedes revisit laeta suas; I 416. talis erat Dido, talem se laeta ferebat per medios; I 503. ut Italiam laeti Latiumque petamus; I 554. cum te gremio accipiet laetissima Dido; I 685. dona Cupido regia portabat Tyriis duce laetus Achate; I 696. laeti cavo se robore promunt Thessandrus Sthenelusque et Ulixes; II 260. perfecto laetus honore Anchisen facio certum; III 178. cum sese Helenus adfert agnoscitque suos laetusque ad limina ducit; III 347. tandem laeti sociorum ulciscimur umbras; III 638. et Phrygii comites et laetus Iulus incedunt; IV 140. ocius omnes imperio laeti parent; IV 295 tandem laeti notae advertuntur harenae; V 34. reduces gaza laetus (Acestes) agresti excipit; V 40. laetus Mnestheus successuque acrior ipso petit . . ; V 210. di, vobis laetus ego hoc candentem in litore taurum constituam; V 236. servatam ob navem laetus (Aeneas) sociosque reductos; V 283. Aeneas laetum amplexus Acesten muneribus cumulat magnis; V 531. postquam omnem laeti consessum oculosque suorum lustravere in equis; V 577. primus Ascanius, cursus ut laetus equestris ducebat, sic petivit castra; V 667. (Aeneas) laetus fluvio succedit opaco; VII 36. primo laeti cum lumine solis vestigemus . . ; VII 130. [omine magno crateras laeti statuunt]; VII 147. Iovis coniunx laetum Aenean classemque ex aethere longe Dardaniam prospexit; VII 288. pubem portis moveri laetus in arva ‖ arma ‖ iubet; VII 430. Lausus dignus, patriis qui laetior esset imperiis; VII 653. auxilio laetos dimittam opibusque iuvabo; VIII 171. ocius omnes in mensam laeti libant divosque precantur; VIII 279. Aeneas capitur locis et singula laetus exquiritque auditque virum monimenta priorum; VIII 311. (Aeneas) hesternum larem parvosque penatis laetus adit; VIII 544. (Aeneas) deae donis et tanto laetus honore; VIII 617. has (piceam, trabes) ego Dardanio iuveni laeta dedi; IX 89. (fluvius Turnum) laetum sociis abluta caede remisit; IX 818. nunc sinite et placitum laeti componite foedus; X 15. Aeneas viso Tyrrheni sanguine laetus; X 787. Aeneas adgnovit (Mezentium) laetusque precatur: „sic“. ; X 874. quas (vestes) illi (Aeneae) laeta laborum ipsa Dido fecerat; XI 73. quoi (Iapygi) ipse suas artes, sua munera laetus Apollo dabat; XII 393. Turnus sequitur iam minus atque minus successu laetus equorum; XII 616. illum calamo laetum recinente palustri Tmolia coma velat; Cul 72. tu cole fontis et viridis nemorum silvas et pascua laetus; Cul 382. quem (panem Simylus) lautis ‖ laetus ‖ recipit manibus; Mo. 120. ſ. pater. pal. Eurus, Fortuna. infecunda quidem, sed laeta et fortia surgunt; G II 48. zephyris cum laeta vocantibus aestas; G III 322. *[hiberno laetissima pulvere farra, laetus ager]; G I 101. frigoribus agricolae mutua inter se laeti convivia curant; G I 301. hinc nescio qua dulcedine laetae (apes) progeniem nidosque fovent; G IV 55. haec loca tenent oleae armentaque laeta; G II 144. ecce laeta boum passim campis armenta videmus; III 220 pauci laeta arva tenemus; VI 744. Ausonii coloni te, Bacche, vocant per carmina laeta; G II 388. Italiam laeto socii clamore salutant; III 524. laeto complerant ‖ complebant ‖ litora coetu visuri Aeneadas; V 107. iam vacuo laetam (columbam Eurytion) caelo speculatus; V 515. aether coniugis in gremium laetae descendit; G II 326. sensit laeta dolis et formae conscia coniunx; VIII 393. hic modo laetans ‖ laeta ‖ copia nunc miseris circumdatur anxia fatis; Cul 352. (corvi) nescio qua praeter solitum dulcedine laeti; G I 412. Iuppiter, hunc laetum Tyriisque diem Troiaque profectis esse velis; I 732. ceu veuti confligunt Zephyrusque Notusque et laetus eois Eurus equis; II 417. farra: ſ. ager. laeta magis pressis manabunt flumina mammis; G III 310. cum (Fortuna) laeta veniret; XI 42. frons laeta parum et deiecto lumina vultu; VI 862 sedet in mediis haut laeta fronte Latinus; XI 238. officiant laetis ne frugibus herbae; G I 69. laetam cognomine gentem hortor amare focos; III 133. ante, quam laetum infodias vitis genus; G II 262. pingues in gramine laeto inter se adversis luctantur cornibus haedi; G II 525. annua magnae sacra refer Cereri laetis operatus in herbis; G I 339. hinc laetis vituli volgo moriuntur in herbis; G III 494. heros laetus precatur: „este duces“ . . ; VI 193. nato genetrix laetos oculis adflarat honores; I 594. laetum cunctis celebremus honorem; V 58. quae pinguis humus dulcique uligine laeta; G II 184. (Simylus) laetum consedit ad ignem; Mo 92. primas laeta ante acies exultat imago; X 643 Iuppiter et laeto descendet plurimus imbri; E VII 60. superat gregibus dum laeta iuventas; G III 63. hoc omnis iuventus laeta facit; II 395. litora myrtetis laetissima; G II 112. Tyrii per limina laeta frequentes convenere; I 707. devenere locos laetos; VI 638. lucus in urbe fuit media, laetissimus umbrae; I 441. postera lux ubi laeta diem mortalibus almum quatiebat; G I 349. Berecynthia mater laeta deum

partu, centum complexa nepotes; VI 786. accipite haec animis laetasque advertite mentes; V 304. laeti minores servavere diem; VIII 268. cum puppibus laeti nautae imposuere coronas; G I 304. puppibus laeti nautae imposuere coronas; IV 418. fuge pabula laeta; G III 385. conspicit alios laetum choro paeana canentis; VI 657. conclamant socii laetum paeana secuti; X 738. dum se laetus ad auras palmes agit; G II 363. pater Anchises oculos ad sidera laetus extulit; II 687. his ubi (genitor) laeta deae permulsit pectora dictis; V 816. hinc laetae pecudes et ovantes gutture corvi; G I 423. multa tuo laetae (puellae) fundentes gaudia voltu; Cul 120. illic res laetae regnumque et regia coniunx parta tibi; II 783. tandem (rex) laetus ait: „di secundent“ . . ; VII 259. quae te tam laeta tulerunt saecula? I 605. aether pluvia ingenti sata laeta boumque labores diluit; G I 325. cum torrens sternit sata laeta bovomque labores; II 306. quid faciat laetas segetes; G I 1. nec non et socii laeti dona ferunt; V 100. ilicis et nigrae species nec laeta cupressus manent ‖ monent ‖; Cul 140. hic laeta extremis spes est accensa duobus superare . . ; V 183. glande sues laeti redeunt; G II 520. ipsa (tellus umida) iusto lactior; G II 251. geminas cui (Augusto) tempora flammas laeta vomunt; VIII 681. eadem (tellus) vos ubere laeto accipiet reduces; III 95. nunc adeo laeti bene gestis corpora rebus procurate, viri; IX 157. illa (terra) tibi laetis intexet vitibus ulmos; G. II 221.

laevus, linfs, unglücflig, verfehrt, töricht, fem. linfe Hand, linfe Seite: A. longo laeva petantur aequora circuitu; III 412. ut (silex) prona ingo laevom incumbebat in amnem; VIII 236. cautes ſ. palmula. hasta tum laevom perforat inguen; X 589. ille (Cloanthus) radit iter laevom interior; V 170. qua laevo dependet parma lacerto; XI 693. dextrum Scylla latus, laevom inplacata Charybdis obsidet; III 420. alis adlapsa sagitta et laevo adfixa est lateri manus; IX 579. cum (equites) procul hos laevo flectentis limite cernunt; IX 372. *si Sirius ardor laevo contristat lumine caelum; X 275. manus: vgl. B, a, II, 1. intendo. III. tangere. si meus non laeva fuisset; E I 16. A II 54. si quem numina laeva sinunt auditque vocatus Apollo; G IV 7. (Mezentius) ter circum astantem (Aeneam) laevos equitavit in orbes tela manu iaciens; X 885. laeva ‖ laevas ‖ stringat sine palmula cautes; V 163. (Turnus) laevo pressit pede talia fatus exanimem (Pallanta); X 495. (Lucagus) proiecto dum pede laevo aptat se pugnae; X 587. laeva tibi tellus (petatur); III 412. laeva (via) malorum exercet poenas et ad impia Tartara mittit; VI 542. primus rudentem contorsit laevas proram Palinurus ad undas; III 562. — B, a, I. interdum fessae succedit laeva sorori alternatque vices; Mo 28. — II, I. (Pyrrhus) implicuit coma laevam ‖ comam laeva ‖; I 552. advocat inde manus operi, partitus utrimque laeva ministerio, dextra est intenta labori; Mo 25 laevam cuncta cohors remis ventisque petivit; III 563. laevas caetra ‖ cetra ‖ tegit, falcati comminus enses; VII 732. — 2. (Euandrus) subligat ensem demissa ab laeva pantherae terga retorquens; VIII 460. — III. super ipse (Corynaeus) secutus caesariem laeva turbati corripit hostis; XII 302. (Simylus) laeva vestem saetosa sub inguina fulcit; Mo 100. laeva ancile gerebat Picus equm domitor; VII 188. uti (Messapus) laeva duo forte gerebat lenta levis cursu praefixa hastilia ferro; XII 488. implicare: ſ. II, 1. implico. sic fatus (Aeneas) amicum Ilionea petit dextra, laevaque Serestum; I 611 donec (Thraeissa) manibus iam tangeret aequis, laeva aciem ferri, dextra nervoque papillam; XI 862. nec plura (Dares) moratus tum laeva taurum cornu tenet; V 382. sic fatus (Aeneas) galeam laeva tenet; X 535. Cymodocea laeva tacitis subremigat undis; X 227. ſ. **dexter,** B, III. zum Satz (6 St.) S. 175, b. — **b.** laeva tenent ‖ tenet ‖ Thetis et Melite Panopeaque virgo; V 825. — **c.** subito fragore intonuit laevom; II 693. audiit et caeli genitor de parte serena intonuit laevom; IX 631.

lageos, griechiſche Nebenart: (est) passo psithia (vitis) utilior tenuisque lageos temperatura pedes olim vincturaque linguam; G II 93.

Lagus, Rutuler: obvius huic (Pallanti) primum, fatis addactus iniquis, fit Lagus; X 381.

lambo, lecken, beleden, ſaugen: tactu innoxia mollis lambere flamma comas (visa); II 684. pueros lambere matrem impavidos; VIII 632. (angues) sibila lambebant linguis vibrantibus ora; II 211. os usque ‖ osusque ‖ lambis saviis; Cat XIII 32. Aetna attollit globos flammarum et sidera lambit; III 574. pisces inpasti volnera lambent; X 560.

lamentabilis, beflagenswert: Troianas ut opes et lamentabile regnum eruerint Danai; II 4.

lamentor, beflagen: posterius cui Demophoon aeterna reliquit perfidiam lamentandi mala ſ. perfidia lamenta, doli male, provida ‖; Cul 132.

lamentum, Wehklagen: I. relinquo: ſ. **lamentor.** mane ut vades ‖ lamenta vagis ‖ dimittes somnia ‖ omnia ‖ ventis; Cul 380. (virgo) bas voces atque haec lamenta fluctibus in mediis questu volvebat inani; Ci 400. — II lamentis gemituque et femineo ululatu tecta fremunt; IV 667.

lammina, Platte, Blatt: tum ferri rigor atque argutae lammina ‖ lamina ‖ serrae venere; G I 143.

lampas, Fadel, Licht: I. princeps ardentem coniecit lampada Turnus; IX 535 — II. conicio: ſ. I. quattuor hic (Salmoneus) invectus equis et lampada quassans ibat ovans; VI 587. — III. (lumen) Argolici clipei aut Phoebeae lampadis instar; III 637. — IV. postera Phoebea lustrabat lampade terras Aurora; IV 6. postera cum prima lustrabat lampade terras orta dies; VII 148.

Lamus, Lamyrus, Rutuler: Lamyrumque Lamumque et iuvenem Serranum (Nisus premit); IX 334.

lana, Wolle: I nec varios discet mentiri lana colores; E IV 42. — II. si alba neque Assyrio fucatur lana veneno; G II 465. — III. munere sic niveo lanae Pan captam te, Luna, fefellit; G III 391. tennia nec lanae per caelum vellera ferri (videntur); G I 397. — IV. quid (referam) nemora Aethiopum molli canentia lana? G II 120.

lancea, Lanze: hunc (Phegea) lata retectum lancea consequitur rumpitque infixa bilicem loricam et summum degustat volnere corpus; XII 375.

lanens, wollen: lanea dum nivea circumdatur infula vitta; G III 487.

langueo, matt ſein, welken, ebben: si vero tristi languebant corpora morbo; G IV 252. ut iucundo levet languentia corpora somno; Cul 93. iuvenem ponunt, qualem florem seu mollis violae seu languentis hyacinthi; XI 69. (Simylus) excitat crebris languentem flatibus ignem; Mo 12. multi (socii) servare recursus languentis pelagi; X 289. laxos referunt umeris languentibus arcus; XI 874.

languesco, matt werden, welken: quem (draconem pastor) postquam vidit caesum languescere, sedit; Cul 201. purpureus veluti cum flos succisus aratro languescit moriens; IX 436.

languidus, matt, einſchläfernd: ut languida effuso requierunt membra sopore; Cul 207. languida fessae virginis in cursu moritur querimonia longo; Ci 461. oculos ubi lanquida pressit nocte quies; XII 908

languor, Mattigkeit: I. quod (pastor) erat tardus ‖ tardo ‖ somni languore remoto ‖ renatus ‖; Cul 198. — II (Carmen) corripit extemplo fessam languore puellam; Ci 223.

laniger, wollig: (Ignipotens) lanigeros apices et lapsa ancilia caelo extuderat; VIII 664. hic Latinus centum lanigeras mactabat rite bidentis; VII 93. lanigeros agitare greges hirtasque capellas; G III 287. lanigerae comitantur oves; III 660. qualis Polyphemus lanigeras claudit pecudes; III 642.

lanio, zerreißen, zerfleiſchen: (Aeneas) hic Priamiden laniatum corpore toto Deiphobum vidit, ‖ videt et ‖ lacerum; VI 494. filia prima manu flores Lavinia crinis et roseas laniata genas; XII 606. ipsi suos discissos nudis laniabant dentibus artus; G III 514. filiam: ſ. alqm.

lanitium, Wolle: si tibi lanitium curae; G III 384.

lanugo, Wolle, Flaum: I. ipse ego cana legam tenera lanugine mala; E II 51. — II. flaventem prima lanugine malas sequeris Clytium infelix; X 324.

lanx, Schale Wagſchale: I. Baccho lances et liba feremus; G II 394. cumulant oneratis lancibus aras; XII 215. [VIII 284]. Iuppiter ipse duas aequato examine lances sustinet; XII 725. — II. cumulare: ſ. I. onero. cum lancibus pandis fumantia reddimus exta; G II 194.

Laocoon, Prieſter des Neptun: I. primus ibi ante omnis, magna comitante caterva Laocoon ardens summa decurrit ab arce; II 41. scelus expendisse merentem Laocoonta ferunt; II 230. Laocoon, ductus Neptuno sorte sacerdos, sollemnis taurum ingentem mactabat ad aras; II 201. meretur; ſ. expendit. — II. duco: ſ. I. mactat. illi (angues) agmine certo Laocoonta petunt; II 213.

Laodamia, Tochter des Akaſtus: his Laodamia it comes et iuvenis quondam, nunc femina Caeneus; VI 447.

Laomedonteus, des Laomedon: nescis heu, perdita, necdum Laomedonteae sentis periuria gentis? IV 542. satis iam pridem sanguine nostro Laomedonteae luimus periuria Troiae; G I 502.

Laomedontiades, Sohn, Nachkomme des Laomedon: I, 1. bellum, Laomedontiadae, bellumne inferre paratis? III 248. memini Hesionae visentem regna sororis Laomedontiaden Priamum, Salamina petentem Arcadiae invisere finis; VIII 158. — 2. Vocativ: ſ. I. inferunt. — II. mirabar duces Teucros, mirabar ipsum Laomedontiaden; VIII 162.

Laomedontius, troiſch: quae Laomedontius heros cuncta videns; VIII 18. cum Laomedontia pubes gremineo ripae religavit ab aggere classem; VII 105.

lapidosus, ſteinig: videmus prunis lapidosa rubescere corna; G II 34. victum infelicem, bacas lapidosaque corna, dant rami; III 649.

lapillus, Steinchen: saepe (apes) lapillos, ut cumbae saburram, tollunt, his sese per inania nubila librant; G IV 194.

lapis, Stein, Marmor: I. lapis ipse viri, vacuum per inane volutus, nec spatium evasit totum neque pertulit ictum; XII 906. unde etiam citharae voces imitatus acutas saepe lapis recrepat Cyllenia munera ‖ murmura ‖ pulsus et veterem sonitu Phoebi testatur amorem; Ci 108. quamvis lavis omnia nudus obducat pascua; E I 47. perfert; ſ. evadit. recrepat: ſ. imitatur. stabunt et Parii lapides, spirantia signa; G III 34. testatur: ſ. imitatur. — II. 1. ubi flavo argentum Pariusve lapis circumdatur auro; I 593. anne coronato vis lapide ista ‖ ossa ‖ tegi? Copa 36. lapides Pyrrhae iactos, Saturnia regna (Silenus) refert; E VI 41. quo tempore primum Deucalion vacuom lapides iactavit in orbem; unde homines nati, durum genus; G I 62. agitator aselli lapidem revertens incusum urbe reportat; G I 274. lapidem bibulum aut squalentis infode conchas; G II 348. pello: ſ. I. imitatur. refero: ſ. iacio. reporto: ſ. incudo. volvo: ſ. I. invadit. — 2. quem (tumulum) circum lapidem levi de marmore formans conserit; Cul 397. — III. si lapidum nec fulgor in ulla cognitus utilitate movet; Cul 65. (Simylus) bulbum lapidis cavum dimittit in orbem; Mo 97. — IV. tegi: ſ. II, 1. corono.

Lapithae, Volksſtamm in Theſſalien (gen. Lapithum: ſ. III): I. *frena Pelethronii Lapithae gyrosque dedere impositi dorso; G III 115. quod scelus aut Lapithis tantum aut Calydone merente ‖ Lapithas . . . Calydonem merentem (concessit) ‖? VII 307. — II, 1. nec (pagina) Centaureos Lapithas compellit in enses; Cul 29. concedo, impono: ſ. I. [quid memorem Lapithas, Ixiona Pirithounique?] VI 601. — 2 ille (Bacchus) domuit magno Hylaeum Lapithis cratere minantem; G II 457. — III. Mars perdere gentem immanem Lapithum valuit; VII 305.

lappa, Klette: primum aspera silva lappaeque tribulique absint; G III 385. intereunt segetes, subit aspera silva, lappaeque tribulique; G I 153.

lapso, ausgleiten: (Pyrrhus) traxit in multo lapsantem sanguine nati; II 551.

lapsus, Bewegung, Lauf, Flug, Sturz: I. pedibus rotarum subiciunt lapsus; II 236. — II. subitae horrifico lapsu de montibus adsunt harpyiae; III 225. gemini lapsu delubra ad summa dracones effugiunt ‖ diffugiunt ‖; II 225. Messapus (obtruncat) illum infrenis equi lapsu tellure iacentem, hunc peditem; X 750. cum medio volvuntur sidera lapsu; IV 524.

laquear, Getäfel: I, 1. ferio: ſ. lacuar. — 2. dependent lychni laquearibus aureis incensi; I 726. — II. si nitor auri sub laqueare domus animum non angit avarum picturaeque decus; Cul 64.

laqueus, Schlinge: tum laqueis captare feras et fallere visco inventum; G I 139.

lar, Hausgott: I. (Aeneas) hesternum larem parvosque penatis laetus adit; VIII 543. omnia secum armentarius Afer agit, tectumque laremque armaque; G III 344. saepe etiam effossis latebris (apes) sub terra fovere larem; G IV 43. Pergameum larem et canae penetralia Vestae (Aeneas) Iarre pio et plena supplex veneratur acerra; V 744. — 2. ego vos per Assaraci larem et canae penetralia Vestae obtestor; IX 259.

largior, spenden, gewähren: quisquis honos tumuli, quidquid solamen humandi est, largior; X 494.

largus, reichlich, ergiebig, freigebig (mit gen. ſ. alqs): Drances largus opum et linguae melior, sed frigida bello dextera; XI 338. largior hic campos aether et lumine vestit purpureo; VI 640. larga quidem, Drance, semper tibi copia fandi tum, cum . .; XI 378. hinc omnis largo pubescit vinea fetu; G II 390. Hector visus largos effundere fletus; 271. sic memorans (Aeneas) largo fletu simul ora rigabat; VI 699. (Aeneas) largo umectat flumine voltum; I 465. qui (di) satis largum caelo demittitis imbrem; G I 23. hinc largi copia lactis; G III 308. (Turnus) tua larga saepe manu multisque oneravit limina donis; X 619. (pater) saepe deum largo decorarat munere sedes; Ci 526. iam variae pelagi volucres certatim largos umeris infundere rores; G I 385. (tauri) sanguine largo colla armosque lavant; XII 721.

Larides, Rutuler: vos, gemini cecidistis, Daucia, Laride Thymberque, simillima proles; X 391. te decisa suum, Laride, dextera quaerit; X 395.

Larina, Gefährtin der Camilla: circum lectae comites, Larinaque virgo Tullaque et Tarpeia, Italides; XI 655.

Larisaeus, aus Lariſſa: quos neque Tydides nec Larisaeus Achilles domuere; II 197. Phrygia arma tremescunt [nunc et Tydides et Larisaeus Achilles]; XI 404.

Larius, Comerſee: anne lacus tantos (memorem)? te, Lari maxime? G II 159.

lascivio, übermütig ſein: dum (Scylla) sacris operata deae lascivit; Ci 142.

lascivus, übermütig, mutwillig: florentem cytisum sequitur lasciva capella; E II 64. copa ebria fumosa saltat lasciva taberna; Copa 3. malo me Galatea petit, lasciva puella; E III 64.

lassus, müde, matt: Crensa substitit erravitne via seu lassa resedit, ‖ ? ‖ incertum; II 739. huc calybita veni: lassus iam suadet asellus; Copa 25. veluti cum lasso papavera collo demisere caput, pluvia cum forte gravantur; IX 436. venimus hinc lassis ‖ lapsis ‖ quaesitum oracula rebus; G IV 449.

Latagus, Trocr: cum quo (Hebro Mezentius sternit) Latagum Palmumque fugacem, sed Latagum saxo atque ingenti fragmine montis occupat os faciemque adversam; X 697.

late, weit, breit, weithin, weit umher: I. tumulo sacerdos ac lucus late sacer additur Anchiseo: V 761. finitimi longe lateque per urbes prodigiis acti caelestibus; VI 378. hunc (Caeculum) late legio ‖ legio late ‖ comitatur agrestis; VII 681. Danai late loca milite complent; II 495. te, Aeole, late terram consternere tergo; XII 543. cui (Tyrrho) late custodia credita campi; VII 486. simul alta iubet discedere late flumina; G IV 359. lucet via longo ordine flammarum et late discriminat agros; XI 144. gens umida ponti exultans rorem late dispersit ‖ dispergit ‖; G IV 431. (Scylla) simul ut multum late dispersit in aequora rorem; Ci 516. unde hominum errores longe lateque per orbem dispicere possem; Ci 16. haec inter tumidi late maris ibat imago aurea; VIII 671. quae (ventorum proelia) gravidam late segetem ab radicibus imis sublimem expulsam eruerent; G I 319. cum litora fervere late prospiceres arce ec ‖ ex ‖ summa; IV 409. cum late fluctuat omnis aere remidenti tellus; G II 281. late circum loca sulpure ‖ sulfure ‖ fumant; II 698. hic late fundentes bracchia betae virebant; Mo 72. hinc deserta siti regio lateque furentes Barcaei (cingunt); IV 42. tum late ferreus hastis horret ager; XI 601. atra late horrescit strictis seges ensibus; VII 525. iacet aggeribus niveis informis et alto terra gelu late; G III 355. si (arbos) non alium late iactaret odorem, laurus erat; G II 132. copia immoritur Euboicas per cautes Aegaeaque late litora; Cul 355. qua (parte) saxa rotantia late impulerat torrens arbustaque diruta ripis; X 362. illa (philomela) maestis late loca quaestibus implet; G IV 515. (turris) Danaum super agmina late incidit; II 466. [late Latio increbrescere nomen]; VIII 14. (serpens) metabat sese ‖ metatur late ‖ circum loca; Cul 174. haec circum casiae virides et olentia late serpulla (floreant); G IV 30. tum fortis (aesculus) late ramos et bracchia pandens ‖ tendens ‖ huc illuc; G II 296. sicut aquae tremulum labris ubi lumen aënis sole repercusso omnia pervolitat late loca; VIII 24. Aeneas omnem prospectum late pelago petit; I 181. filius late iam tum dicione premebat ‖ tenebat ‖ Sarrastis populos; VII 737. vocem late nemora alta remittunt; XII 929. resonant late plangoribus aedes; XII 607. inter Thesei purpureis late ridentia litora conchis; Ci 103. ille (nimbus) ruet omnia late; XII 454. ipse thymum pinosque tecta serat late circum; G IV 113. quorum (scopulorum) sub vertice late aequora tuta silent; I 163. silent late loca; IX 190. (Alsus) sparso late rigat arma cruore; XII 308. quae (moles) stravit Rutulos late; IX 517. silva fuit late dumis atque ilice nigra horrida; IX 381. Chaos et Phlegethon, loca nocte tacentia late; VI 265. tendo: ſ. pando. si amnis obducto late tenet omnia limo; G I 116. aliae (arbores) campos et flumina late curva tenent; G II 11. quae (pecudes, volucres) lacus late liquidos tenent; IV 526. ſ. premo. quattuor equos vidi tondentes late campum, candore nivali; III 538. serpens squamosos late torquebat motibus orbes; Cul 167. regni novitas me (cogit) late finis custode tueri; I 564. si quis videat deserta regna pastorum et longe saltus lateque vacantis; G III 477. omnia late vastant (volucres); G IV 16. (responsa, monitus) circum late volitans iam Fama per urbes Ausonias tulerat; VII 104. vaesane talia late dicta volant Ligeri; X 583. — II. est lucus, religione patrum late sacer; VIII 598. — III. hinc populum late regem belloque superbum venturum excidio Libyae; I 21.

latebra, Schlupfwinkel, Verſteck: I, 1. saepe etiam effossis latebris (apes) sub terra fovere larem; G IV 42. impulerat (Laocoon) ferro Argolicas foedare latebras; II 55. tofus et creta negant alios aeque serpentibus agros curvas praebere latebras; G II 216. tum levis haut ultra latebras iam quaerit imago; X 663. (Aeneas) tum latebras animae pectus mucrone recludit; X 601. teli latebram ‖ latebras ‖ rescindant penitus; XII 389. iubent terebrare cavas uteri et temptare latebras; II 38. — 2. Scyllam caecis cohibet spelunca latebris ora exertantem; III 424. — 3. rursum ex diverso caeli caecisque latebris turba praedam circumvolat; III 232. hic iuvenem in latebris aversum a lumine nympha collocat; G IV 423. huc sese trepida Aeneae fugientis imago conicit in latebras; X 657. — II. interit curvis frustra defensa latebris vipera; G III 544.

latebrosus, reich an Schlupfwinkeln: fecerat Nilum vocantem caeruleum in gremium latebrosaque flumina victos; VIII 713. cui (columbae) domus et dulces latebrosa in pumice nidi; V 214. inclusas ut cum latebroso in pumice pastor vestigavit apes; XII 587.

lateo, verborgen, verſteckt ſein, ſich verborgen halten: I. tu post carecta latebas; E III 20. [cum tacitam secreta in sede latentem Tyndarida aspicio]; II 568. (Saturnus) Latium vocari maluit, his quoniam latuisset tutus in oris; VIII 323. (Scylla) aperit ferri quod veste latebat; Ci 280. latet sub classibus aequor; IV 582. velut [omnis et agricola et] tuta latet arce viator; X 805. frigidus latet anguis in herba; E III 93. insequor causas penitus temptare latentis; III 32. quae tantum accenderit ignem causa latet; V 5. quae (classis) lateri castrorum adiuncta latebat; IX 69. aliquis latet error; II 48. ferrum: ſ. alqd. nil, ‖ in ‖ quo falsa tamen lateat pietatis imago; Ci 263. nunc varia in gelida sede ‖ viridis gelida saepe ‖ lacerta latet; Copa 28. quod (lumen) torva solum sub fronte latebat; III 636. cum ‖ dum ‖ pater extinctus caeca sub nocte lateret; Ci 523. pestis tacitis latet aspera silvis; VII 505. ipse (portus) latet; III 535. latet arbore opaca aureus et foliis et lento vimine ramus; VI 136. (vates) aperit ramum qui veste latebat; VI 406. rivum propter aquae viridi sub fronde latentem conformare locum capit; Cul 380. tris (naves) Notus abreptas in saxa latentia torquet; I 108. (socii) scuta latentia condunt; III 237. sin altior istis sub precibus venia ulla latet; X 626. viator: ſ. agricola. — II. nec latuere doli fratrem Iunonis et irae; I 130.

latex, Naß, Waſſer, Quelle: I. exultant aestu latices; VII 464. vidit (Dido) horrendum dictu latices nigrescere sacros; IV 454. — II. pars calidos latices et aëna undantia flammis expediunt; VI 218. profuit inserto latices infundere cornu Lenaeos; G III 509. hic (campus) fertilis uvae, hic laticis, qualem pateris libamus et auro; G II 192. animae Letbaei ad fluminis undam securos latices et longa oblivia potant; VI 715. (sacerdos) sparserat latices simulatos fontis Averni; IV 512. — III. quare, Pierii laticis decus, ite, sorores nāides; Cul 18. dixit (Dido), et in mensam laticum libavit

honorem; I 736. — IV. regalis inter mensas laticemque Lyaeum; I 686.

Latinus, aus Latium, latiniſch, Latiner: A. bei Subſtantiven: ubi vidit hinc acies atque hinc acies adstare Latinas; IX 550. haut aliter Troianae acies aciesque Latinae concurrunt; X 360. alites: ſ. canes. expectate solo Laurenti arvisque Latinis; VIII 38. socii spumantis rates arvis inferre Latinis; X 300. nec puer Iliaca quisquam de gente Latinos in tantum spe tollet avos; VI 875. heu, terra ignota canibus data praeda Latinis alitibusque iaces; IV 485. ne pete conubiis natam sociare Latinis; VII 96. qui (Pelasgi) primi finis aliquando habuere Latinos; VIII 602. finis invise Latinos: XI 588. hi (Arcades) bellum adsidue ducunt cum gente Latina; VIII 55. genus unde Latinum; I 6. io matres, audite, ubi quaeque, Latinae; VII 400. nunc iter ad regem nobis murosque Latinos; XI 17 centum oratores prima de gente Latinos ire placet; XI 331. (sceptrum) artificis manus patribus dedit gestare Latinis; XII 211. una Ortinae classes populique Latini; II 716. unde (divom pater) castra Dardanidum aspectat populosque Latinos; X 4. non dabitur regnis (esto) prohibere Latinis; VII 313. Murranum sonantem per reges actum genus omne Latinos excutit; XII 530. tecum acer Messapus erit turmaeque Latinae; XI 518. praemissi equites ex urbe Latina ibant; IX 367. iam oratores aderant ex urbe Latina; XI 100.

B. allein: a. I, 1. Messapus contra celeresque Latini apparent; XI 603. Ascanius tenetur tela inter media atque ardentis Marte Latinos; X 237. haec certamina Ascancus Priscos docuit celebrare Latinos; V 598. cuncti Latini convertere oculos; XI 745. Turnus ut infractos adverso Marte Latinos defecisse videt; XII 1. alter Atys, genus unde Atii duxere Latini; V 568. per silvas Teucri mixtique impune Latini erravere iugis; XI 134. exclamant Troes trepidique Latini; XII 730. hic fortis habitare Latinos; VII 151. clamore incendunt caelum Troesque Latinique; X 895. parcite iam, Rutuli, et vos tela inhibete, Latini; XII 693 ne vetus indigenas nomen mutare Latinos neu Troas fieri iubeas; XII 823. omnes Latini, omnes Dardanidae nituntur; XII 548. in te ora Latini, in te oculos referunt; XII 656. rursus Latini clamorem tollunt et mollia colla reflectunt; XI 621. versi Latini reiciunt parmas et equos ad moenia vertunt; XI 618. sedeant spectentque Latini; XII 15. nec minus miseri diversa in parte Latini inumeras struxere pyras; XI 203. tollunt: ſ. reflectunt. vertunt: ſ. reiciunt. — 2. quaenam vos tanto fortuna indigna, Latini, implicuit bello? XI 108. ante equidem summa de re statuisse, Latini, et vellem et fuerat melius; XI 302. ſ. 1. inhibent. — II, 1. prima ante omnis Iuturna Latinos audiit adgnovitque sonum; XII 448. doceo: ſ. I, 1. celebrant. faciam omnis uno ore Latinos; XII 837. ſ. 1, 1 mutant. ne fugite hospitium neve ignorate Latinos Saturni gentem; VII 202. implico: ſ. I, 2. intringo: ſ. I, 1. deficiunt. misceo: ſ. I, 1. errant. ipsi Laurentes mutati ipsique Latini; XII 420. hic alii spolia occisis derepta Latinis coniciunt igni; XI 193. Aeneas stravit Latinos occiso Therone; X 311. tege pace Latinos; VII 426. — 2. ut (Aeneas) subita turbaret clade Latinos; XII 556. verto: ſ. I, 1. reiciunt. — accidit haec fessis etiam fortuna Latinis, quae . .; XII 593. hic Mars armipotens animum viresque Latinis addidit; IX 717. deripio: ſ. 1. occido. quid face Troianos atra vim ferre Latinis? X 77. si gener externa petitur de gente Latinis; VII 367. alia arma Latinis quaerenda; XI 229. — 3. teneo inter: ſ. I, 1. ardent. — III. Troiugenas ac tela vides inimica Latinis; VIII 117. se satis ambobus Teucrisque venire Latinisque; VII 470. — IV. iam turris ac tecta Latinorum ardua cernebant iuvenes; VII 160. ingentem clipeum informant, unum omnia contra tela Latinorum; VIII 448. turres: ſ. tecta. b. quam cladem miserae postquam accepere Latinae; XII 604. quaecumque Latinae magnanimi Iovis ingratum ascendere cubile; XII 143.

Latinus, Sohn des Faunus, König in Laurentum: I. talia coniugia et talis celebrent hymenaeos egregium Veneris genus et rex ipse Latinus; VII 556. deficit ingenti luctu rex ipse Latinus; XI 231. *concilium ipse pater et magna incepta Latinus deserit; VI 469 rex ipse Latinus sentiat et Turnum experiatur; VII 432. fugit ipse Latinus pulsatos referens infecto foedere divos; XII 285. genitor dabit insuper ‖ quin super ‖ his campi quod rex habet ipse Latinus; IX 274. tum rex stabula alta Latinus habebat; IX 388. socer arma Latinus habeto; XII 192. hoc et tum Aeneadis indicere bella Latinus more iubebatur; VII 616. it scissa veste Latinus; XII 609. hic et tum pater ipse petens responsa Latinus centum lanigeras mactabat rite bidentis; VII 92. mussat rex ipse Latinus, quos generos vocet; XII 657. petit: ſ. mactat. quam (laurum) pater inventam ipse ferebatur Phoebo sacrasse Latinus Laurentisque ab ea nomen posuisse colonis; VII 62. haec responsa patris Fauni non ipse suo premit ore Latinus, sed . .; VII 103. refert: ſ. fugit. rex arva Latinus et urbes iam senior longa placidas in pace regebat; VII 45. olli (Turno) sedato respondit corde Latinus: „o praestans animi iuvenis“ . .; XII 18. tali intus templo divom patriaque Latinus sede sedens Teucros ad sese in tecta vocavit; VII 192 sedet in mediis haut laeta fronte Latinus; XI 238 sentit: ſ. experitur. sic prior Aeneas; sequitur sic deinde Latinus suspiciens caelum: „haec“ . .; XII 195. ubi (Amata) Latinum contra stare videt; VII 373. stupet ipse Latinus ingentis inter se coiisse viros; XII 707. talibus Ilionei dictis defixa Latinus obtutu tenet ora; VII 249. vocat: ſ. sedet. non vobis rege Latino divitis uber agri derit; VII 261. — II, 1. neu conubiis ambire Latinum Aeneadae possint; VII 333. Aeneas magna incusat voce Latinum; XII 580. implorant deos obtestanturque Latinum; VII 576 ingenti mole Latinus quadriiugo vehitur curru; XII 161. — 2. quid (Aeneas) struat, manifestius ipsi (Diomedi) quam Turno regi aut regi apparere Latino; VIII 17. vobis animam hanc soceroque Latino Turnus ego devovi; XI 440. Aenean quisquam subegit hostem regi se inferre Latino? X 66. te Latino iungemus regi; XI 128. (Aeneas) regi iubet responsa Latino certa referre viros; XII 111. nec non aurumque animusque Latinost; XII 23. — III, 1. ne cessa contra premere arma Latini; XI 402 postquam visa (dea) consilium omnemque domum vertisse Latini; VII 407. decus imperiumque Latini te penes; XII 58. talibus Aeneadae donis dictisque Latini sublimes in equis redeunt; VII 284. domus: ſ consilium. dona: ſ. dicta. imperium: ſ. decus. urbem hodie, causam belli, regna ipsa Latini eruam; XII 567. certatim regis circumstant tecta Latini; VII 585. (Anchises) Laurentis docet populos urbemque Latini; VI 891. iam vero in tectis, praedivitis urbe Latini, praecipuus fragor; XI 213. Iuno aspectabat urbem Latini; XII 137. ergo (Turnus) iter ad regem Latinum indicit primis iuvenum; VII. 467.

Latium, Landſchaft in Italien: I. simul omne tumultu coniurat trepido Latium; VIII 5. sit Latium, sint Albani per saecula reges; XII 826. — II, 1 ut Italiam laeti Latiumque petamus; I 554. exim ‖ exin ‖ Allecto principio Latium petit; VII 342. dum Latium Teucri recidivaque Pergama quaerunt; X 58. (Saturnus) Latium vocari maluit, his quoniam latuisset tutus in oris; VIII 322. — 2 qua visa est Fortuna pati Parcaeque sinebant cedere res Latio; XII 148. Arcadas insuetos acies inferre pedestris ut vidit Pallas Latio dare tergo sequaci; X 365.

dum (vir) inferret deos Latio: I 6. hoc Latio restare canunt; VII 271. qui reges, quae tempora rerum, quis Latio antiquo fuerit status, expediam; VII 38. — 3. his accensa (Saturnia) super iactatos aequore toto Troas arcebat longe Latio; I 31. nec (oro) pulchro ut Latio careat regnumque relinquat; IV 432. tu, o sanctissima vates, praescia venturi, da Latio considere Teueros; VI 67. qui (Venulus) petat auxilium et Latio consistere Teucros edoceat; VIII 10. nec parva sequetur gloria delectos Latio et Laurentibus agris; XI 431. — 4. Claudia nunc a quo (Clauso) diffunditur et tribus et gens per Latium; VII 709. gnatum ducentem in Latium Teucros cecidisse iuvabit; XI 168. illud te pro Latio obtestor, pro maiestate tuorum; XII 820. mos erat Hesperio in Latio, quem . .; VII 601. per varios casus, per tot discrimina rerum tendimus in Latium; I 205. — III, 1. quid cives proicis, o Latio caput horum et causa malorum? XI 361. — 2. multi illam (filiam) magno e Latio totaque petebant Ausonia; VII 54. — IV, 1. tertia dum Latio regnantem viderit aestas; I 265. gens dura atque aspera cultu debellanda tibi est Latio ‖ Latio est ‖; V 731. alius Latio iam partus Achilles, natus et ipse dea; VI 89. Augustus Caesar, aurea condet saecula qui rursus Latio; VI 793. [late Latio increbrescere nomen]; VIII 14. quae (Fama) modo victorem Latio Pallanta ferebat; XI 141. sunt aliae innuptae Latio et Laurentibus arvis, nec genus indecores; XII 24. — 2. talia per Latium; VIII 18.

Latona, Tochter des Cöus: I Tityos, Latona, tuas memor anxius iras ‖ tuae . . . irae ‖ (implacabilis ira nimis!) Cul 237. — II. Latonae magnique Iovis decus, aurea proles, Phoebus erit . .; Cul 11. haec iuro Latonae genus duplex Ianumque bifrontem; XII 198. Latonae tacitum pertemptant gaudia pectus; I 502.

Latonius, der Latona: A. tu, dea, succurre, astrorum decus et nemorum Latonia custos; IX 405. quoi non dictus Hylas puer et Latonia Delos Hippodameque? G III 6 *alma, tibi hanc, nemorum cultrix, Latonia virgo, ipse pater famulam voveo; XI 557. — B. velocem interea superis in sedibus Opim compellabat et has tristis Latonia voces ore dabat: „graditur“ . .; XI 534.

latrator, bellend, Bläffer: omnigenum deum monstra et latrator Anubis tela teuent; VIII 698.

latratus, Bellen, Gebell: I. saevit eanum latratus in auras; V 257 — II. ipsa (Scylla) suos quotiens heu pertimuit latratus! Ci 82. — III. agere: ſ. turbare: pone Cerberus: en diris flagrant latratibus ‖ et diris latrantia rictibus ‖ ora; Cul 220. veluti venator cursu canis et latratibus instat; XII 751. Cerberus haec ingens latratu regna trifauci personat; VI 417. saepe voluntabris pulsos silvestribus apros latratu turbabis agens; G III 412.

latro, bellen, toben: Hylax in limine latrat; E VIII 107. licet ingens ianitor antro aeternum latrans exsanguis terreat umbras; VI 401. multum latrante Lycisca; E III 18. (Scyllam) candida succinctam latrantibus inguina monstris Dulichias vexasse rates; E VI 75. Ci 59. pone Cerberus: en diris flagrant latratibus ‖ et diris latrantia rictibus ora; Cul 220. quae (rupes) sese multis circum latrantibus undis mole tenet; VII 588.

latro, Räuber: qualis ico fixum latronis impavidus frangit telum; XII 7.

latus, breit, weit: (Scybale) pectora lata, iacens mammis, compressior alvo; Mo 34 quo lati ducunt aditus centum, ostia centum; VI 43. (Aeneas) latum per agmen ardens limitem agit ferro; X 513. spretae Cieonum quo munere matres discerptum latos iuvenem sparsere per agros; G IV 522. ductores primi latos vastant cultoribus agros; VIII 8. alter (rex) latam trahens inglorius alvom; G IV 94 alius latum funda iam verberat amnem, alta petens; G I 141. latos huic (Herminio) hasta per armos acta tremit; XI 644. legio latis tendebat in arvis; VIII 605. lato quam (pharetram) circum amplectitur ‖ circumplectitur ‖ auro balteus; V 312. bis sanguine nostro Emathiam et latos Haemi pinguescere campos; G I 492. sic tota passim regione vagantur aëris in campis latis; VI 887. extenditur una horrida per latos aeies Volcania campos; X 408. equitem Messapus in armis et cnm fratre Coras latis diffundite campis; XI 465. ense secant lato volnus; XII 389. (Aeneas) bina manu lato crispans hastilia ferro; I 313. Turnus bina . . . ferro; XII 165. retia rara, plagae, lato venabula ferro Massylique ruunt equites; IV 131 tauros relegant post montem oppositum et trans flumina lata; G III 213. Sigea igni freta lata relucent; II 312. hinc lata theatris fundamenta petunt ‖ hic alta theatri fundamenta locant ‖ alii; I 427. latis otia fundis non absunt; G II 468. hunc (Phegea) lata retectum laucea consequitur; XII 374. lato te limite ducam; IX 323. respicit Aeneas: subito et sub rupe sinistra moenia lata videt; VI 549. (Pyrrhus) ingentem lato dedit ore fenestram; II 482. Iuppiter dispiciens ‖ despiciens ‖ litora et latos populos; I 225. (Iarbas) templa Iovi centum latis immania regnis, centum aras posuit; IV 199. hic gravis in latum dimissa cucurbita ventrem (virebat); Mo 78. haec fatus latos umeros subiectaque colla veste super instemor; II 721. Dares ostendit umeros latos; V 376. (Pandarus) portam vi magna converso cardine torquet, obnixus latis umeris; IX 725. cui (Ornyto) pellis latos umeros erepta iuvenco pugnatori operit; XI 679.

latus, Seite: I. densis hunc (locum) frondibus atrum urguet utrimque latus nemoris; VII 566. quam (vallem) densis frondibus atrum urget utrimque latus; XI 524. — II, 1. pontus undis Hesperium Siculo latus abscidit; III 418. iam volans (Mercurius) apicem et latera ardua cernit Atlantis duri, Atlantis; IV 246 tum prora ‖ proram ‖ avertit et undis dat latus; I 105. excisum Euboicae latus ingens rupis in antrum; VI 42. (Corynaeus) sic rigido latus ense ferit; XII 304. huic (Theroni Aeneas) gladio perque aerea suta, per tunicam latus haurit apertum; X 314. cui (pyrae) frondibus atris intexunt latera; VI 216. copa crispum sub crotalo docta movere latus saltat; Copa 2. fessum quotiens (Enceladus) mutet latus, intremere omnem murmure Trinacriam; III 581. dextrum Scylla latus, laevom inplacata Charybdis obsidet; III 420. ima solvontur latera; G III 423. necdum fluctus latera ardua tinxit; III 665 — 2. (Pyrrhus) lateri capulo tenus abdidit ensem; II 553 (Turnus) lateri acciuxerat ensem; XI 489. (Coroebus) lateri Argivom accommodat ensem; II 393. Turnus flammam adiixit lateri; IX 536. alis adlapsa sagitta et laevo adfixa est lateri manus; IX 579. Pallas sinistro adfixus lateri iam quaerit sidera; X 161. addunt se Hypanimque Dymasque et lateri adglomerant nostro; II 341 quae (classis) lateri castrorum adiuncta latebat; IX 69. haeret lateri letalis harundo; IV 73. huc delecta virum sortiti corpora furtim includunt (ductores Danaum) caeco lateri; II 19. multa (volnera viri) cavo lateri ingeminant; V 434. lateri inlisa refunditur alga; VII 590. (Euandrus) lateri atque umeris Tegeaeum subligat ensem; VIII 459. longo nullus lateri modus; G III 54. — 3 abscindo: ſ. 1. abscindo. — 4. (Laocoon) hastam in latus inque feri curvam compagibus alvom contorsit; II 51. insula Sicanium iuxta latus Aeoliamque erigitur Liparen; VIII 416. Aeneas Rutulum Sucronem haut multa morantem excipit in latus; XII 507 hasta procul egregium Antoren latus inter et ilia figit; X 778. cavom conversa cuspide montem impulit in latus; I 82. est specus

ingens exesi latere in montis; G IV 419. — III. postquam habilis lateri clipeus loricaque tergo est; XII 432. — IV. laxis laterum compagibus omnes (naves) accipiunt imbrem; I 122. qua laterum iunctura fibula mordet; XII 274. insula portum efficit obiectu laterum, quibus omnis ab alto frangitur unda; I 160. — V, 1. Amazon unum exerta latus pugnae, Camilla; XI 649. ille (iuvencus) latus niveum molli fultus hyacintho ruminat herbas; E VI 53. — 2. cui (Tritoni) laterum tenus hispida nanti frons hominem praefert; X 210.

laudo, loben, preiſen, rühmen: I. si ultra placitum laudarit, baccare frontem cingite; E VII 27. gaudete, vagae, laudate, ‖ blandaeque ‖ volucres; Ci 197. — II. [extinxisse nefas tamen ei sumpsisse merentis laudabor poenas]; II 586 — III aut spoliis ego iam raptis laudabor opimis aut leto insigni; X 449. laudantur bonae pacis bona; Ci 356. ista iam pridem Stimichon laudavit carmina nobis; E V 55. cogite consilium et pacem laudate sedentes; XI 460. si ad vitulam spectas, nihil est quod pocula laudes; E III 48. laudato ingentia rura, exiguum colito; G II 412.

Lavinia, Tochter des Latinus: I accepit vocem lacrimis Lavinia matris flagrantis perfusa genas; XII 64 et (dum) ‖ ut ‖ inxta genitorem adstat Lavinia virgo; VII 72. cedat Lavinia coniunx; XII 17. urbi dabit Lavinia nomen; XII 194. quem (Silvium) tibi longaevo serum Lavinia coniunx educet silvis; VI 764 tua est Lavinia coniunx; XII 937. iuxta comes Lavinia virgo, causa mali tanti; XI 479. immota manet fatis Lavinia coniunx; VII 314. — II exulibusne datur ducenda Lavinia Teucris? VII 359. filia prima manu flores Lavinia crinis et roseas laniata genas, tum . .; XII 605. illo quaeratur coniunx Lavinia campo; XII 80.

Lavinium, Stadt in Latium: cernes urbem et promissa Lavini moenia; I 258. in regna Lavini Dardanidae venient; VI 84. (Ascanius) regnum ab sede Lavini transferet; I 270.

Lavinius, zu Lavinium gehörig: qua spe [nec prolem Ausoniam et Lavinia respicit arva]? IV 236. qui (vir) Italiam fato profugus Laviniaque ‖ Lavinaque ‖ venit litora; I 2.

lavo, waſchen, baden, benetzen, begießen (praes. lavit: ſ. II. corpus, cruorem, currum, ora): I. (volucres) studio incassum videas gestire lavandi; G I 387. — II. (tauri) sanguine largo colla armosque lavant; XII 722. postquam victor Tirynthius Tyrrheno boves in flumine lavit Hiberas; VII 663. ipse, ubi tempus erit, omnis (capellas) in fonte lavabo; E III 97 colla: ſ. armos. lavit ater corpora sanguis; G III 221. corpus lavant frigentis et ungunt; VI 219. (Polyphemus) luminis effossi fluidum lavit inde cruorem; III 663. cum (sol) praecipitem Oceani rubro lavit aequore currum; G III 359. reliquias vino et bibulam lavere favillam; VI 227. Silvia pectebat ferum puroque in fonte lavabat; VII 489. quem (panem Simylus) lautis ‖ laetus ‖ recipit manibus; Mo 120. lavit improba taeter ora cruor; X 727. reliquias: ſ. favillam. si non Assyrio fuerint ‖ fulgent ‖ bis lauta colore Attalicis opibus data vellera; Cul 62. nec pressi oculos aut volnera lavi, veste tegens; IX 487.

laurea, Lorbeer: formosae myrtus Veneri (gratissima), sua laurea Phoebo; E VII 62. nec myrtus vincet corylos nec laurea Phoebi; E VII 64.

Laurens, zu Laurentum gehörig, laurentiſch, Laurenter: A. tectum urbe fuit summa, Laurentis regia Pici, horrendum silvis et religione parentum; VII 171. excepto Laurentis corpore Turni; VII 650 nec parva sequetur gloria delectos Latio et Laurentibus agris; XI 431. Aeneas Laurentia agmina vidit; XI 909. sunt aliae innuptae Latio et Laurentibus arvis; XII 24 ut belli signum Laurenti Turnus ab arce extulit; VIII 1. te quoque Laurentes viderunt, Aeole, campi oppetere; XII 542. (Iuno) Iliacam aciem et Laurentia castra petivit; X 635. (nautae) servati ex undis ubi figere dona solebant Laurenti divo; XII 760. Laurentisne iterum muros aut castra videbo? X 671. hunc (Latinum) Fauno et nympha genitum Laurente Marica accipimus; VII 47. nymphae, Laurentes nymphae, genus amnibus undest, accipite Aenean; VIII 71. ignarum Laurens habet ora Mimanta; X 706. (Anchises) Laurentis docet populos urbemque Latini; VI 891. (Aeneas) multa praeterea Laurentis praemia pugnae aggerat; XI 78. fuit ingens monte sub alto regis Dercenni bustum antiqui Laurentis; XI 851. expectate solo Laurenti arvisque Latinis; VIII 38 domus alta sub Ida, Lyrnesi domus alta, solo Laurente sepulchrum; XII 547. liceat Laurentem attingere Thybrim; V 797. Allecto Laurentis tecta tyranni celsa petit; VII 342. — B, I, 1. ipsi Laurentes mutati ipsique Latini; XII 240. ferebatur Latinus Laurentis ab ea (lauro) nomen posuisse colonis; VII 63. ne mox aut Laurentis, nate, superbos aut acrem dubites in proelia poscere Turnum; VIII 613. — 2. ben quantae miseris caedes Laurentibus instant! VIII 537. — II. Iuno aspectabat ambas Laurentum Troumque acies urbemque Latini; XII 137. quos agmina contra procurrunt Laurentum; XII 280. Venus haut animo nequiquam exterrita mater Laurentum minis; VIII 371.

Laurentius, laurentiſch: postquam Laurentia victor Geryone extincto Tirynthius attigit arva; VII 661. quaecumque (carina) Dardanium ducem Laurentia vexerit arva; IX 100. multos Vesulus quem (aprum) pinifer annos defendit multosve ‖ multosque ‖ palus Laurentia; X 709.

laurus, Lorbeer, Lorbeerkranz: I, 1. ara fuit iuxtaque veterrima laurus, incumbens arae atque umbra complexa penates; II 513. quae Eurotas iussit ediscere lauros ‖ laurus ‖; E VI 83. Phoebo sua semper apta me munera sunt, lauri et suave rubens hyacinthus; E III 63. laurus erat tecti medio in penetralibus altis, sacra comam multosque metu servata per annos, quam pater inventam ipse ferebatur Phoebo sacrasse Latinus Laurentisque ab ea nomen posnisse colonis. huius apes summum densae (mirabile dictu) obsedere apicem; VII 59. hic (est) laurus item Phoebi surgens decus; Cul 402. ſ. complectitur illum (Gallum) etiam lauri ‖ laurus ‖, etiam flevere myricae; E X 13 incumbit: ſ. complect tur. miscent; ſ 3. etiam Parnasia laurus parva sub ingenti matris se subicit umbra; G II 18 surgit: ſ. est; Cul 402. tremere omnia visa repente, liminaque laurusque dei; III 91. sic fatus (Aeneas Acestae) cingit viridanti tempora lauro; V 539. — 2 ipsa ingens arbos faciemque simillima lauro; et, si non alium late iactaret odorem, laurus erat; G II 133 — 3. vos, o lauri, carpam et te, proxuma myrte, sic positae quoniam suavis miscetis odores; E II 55 — II, 1. carpo: ſ. I, 3. fragilis incende bitumine laurus; E VIII 82. invenio, sacro: ſ. I, 1. est; VII 59. pono: ſ. I, 3. qui numina Phoebi, qui tripodas, Clarii laurus, qui sidera sentis; III 360. servo: ſ. I, 1. est; VII 59. ego hanc in Daphnide laurum (uro); E VIII 83. — 2. hanc sine tempora circum inter victrices hederam tibi serpere laurus; E VIII 13. — III. similis: ſ. I, 2. — IV. apex: ſ. I, 1. est; VII 59. IV, 1. tum stringere tempus lauri bacas oleamque cruentaque myrta; G I 306. conspicit alios laetum choro paeana canentis inter odoratum lauri nemus; VI 658. — 2. nomen ab: ſ. I, 1. est; VII 59. — V. satus Anchisa viridi advelat tempora lauro; V 246. cingere: ſ. I, 1. viridat. capite a summo regis (mirabile dictu) candida caesarie caesaries frondebant florebant temporalauro; Ci 121.

rex Anius, vittis et sacra redimitus tempora lauro, occurrit; III 81. inmissi diversis partibus ignes arentem in silvam et virgulta sonantia lauro; XII 522.

laus, Lob, Auerkennung, Ruhm, Ehre, Verdienſt: I. semper honos nomenque tuum laudesque manebunt; E V 78. A I 609. — II, 1. incertum quis tantam Rutulis laudem, casusne deusne, attulerit; XII 321. si laudem adspirare humiles, si adire Cyrenas possumus; Cat IX 61. non nostrum est tantas, non, inquam, attingere laudes; Cat IX 55. primam hanc tibi magnus Apollo concedit laudem; IX 655. super tibi erunt qui dicere laudes, Vare, tuas cupiant; E VI 6. qui carmine laudes Herculeas et facta ferunt; VIII 287. mihi cetera laudem facta ferent; XI 791. si quos aut Phyllidis ignes aut Alconis habes laudes aut iurgia Codri; E V 11. [etsi nec habet victoria laudem, tamen laudabor]; II 584. simul heronum laudes et facta parentis iam legere poteris; E IV 26. egregiam vero laudem et spolia ampla refertis tuque puerque tuus; IV 93. nunc magna referte facta, patrum laudes; X 282. [hic labor, hinc laudem fortes sperate coloni]; G III 288. — 2. populum volentem deponunt, animos nil magnae laudis egentes; V 751. — 3. nec pulcher Ganges atque auro turbidus Hermus laudibus Italiae certent; G II 138. per spem meam, patriae quae nunc subit aemula laudi; X 371. sunt hic etiam sua praemia laudi; I 461. — 4. quid tibi nunc, miserande puer, pro laudibus istis (dabo)? X 825. hi vitam volunt pro laude pacisci; V 230. letum sinas pro laude pacisci; XII 49. quae vobis, quae digna, viri, pro laudibus istis praemia posse rear solvi? IX 252. — III. tantus amor laudum, tantaest victoria curae; G III 112. non laudis amor nec gloria cessit pulsa metu; V 394. eximiae laudis successus amore Ascanius; VII 496. opstipuit magno laudum percussus amore Euryalus; IX 197. me vario iactatum laudis amore; Ci 1. haurit corda laudum arrecta cupido; V 138. vincet amor patriae laudumque immensa cupido; VI 823. tantarum in munere laudum cingite fronde comas; VIII 273 tibi res antiquae laudis et artem ‖ artis ‖ ingredior; G II 174. tanta meae si te ceperunt taedia laudis; G IV 332. — IV. quibus caelo te laudibus aequem? XI 125. ipse hostis Teucros insigni laude ferebat; I 625. tum (equi labor est) magis atque magis blandis gaudere magistri laudibus; G III 186 primam merui qui laude coronam, ni me . .: V 355. si nec super ipse sua molitur laude laborem; IV 233 si (?) nec super ipse tua moliris laude laborem; IV 273. illi laude sua vigeant; ego . .: Cul 372.

Lausus, Sohn des Mezentius; I, 1. filius huic (Mezentio) iuxta Lausus, quo pulchrior alter non fuit, Lausus, ecum domitor debellatorque ferarum, ducit mille viros, dignus, patriis qui laetior esset imperiis et cui pater haut Mezentius esset; VII 649. ingemuit cari graviter genitoris amore, ut vidit, Lausus; X 790. hinc Pallas instat et urget, hinc contra Lausus; X 434. nec tecum mens haec pepigit mihi foedera Lausus; X 902. non caede viri tanta perterrita Lausus, pars ingens belli, sinit agmina; X 426. videt: ſ. ingemiscit, urget: ſ. instat. — 2. voveo praedonis corpore raptis indutum spoliis ipsum te, Lause, tropaeum Aeneae; X 775 — II, 1. Lausum socii exanimem super arma ferebant flentes; X 841. Aeneas Lausum increpitat Lausoque minatur: „quo ruis?“ X 810. voveo: ſ I, 2. — 2. arma Lauso (Mezentius) donat habere umeris et vertice figere cristas; X 700. extrema Lauso Parcae fila legunt; X 814. minor: ſ. 1. increpito. interea soror alma monet succedere Lauso Turnum: X 439. sum: ſ. I, 1. ducit. — 3. (Mezentius) multa super Lauso cogitat; X 839. — III. Lausi doloruni ultor eris mecum; X 863.

lautus, prächtig: passim armenta videbant Romanoque foro et lautis mugire Carinis; VIII 361.

laxo, öffnen, erweitern, erquicken, befreien: inclusos utero Danaos et pinea furtim laxat claustra Sinon; II 259. vix primos inopina quies laxaverat artus; V 857. claustra: ſ. alqm. cetera per terras omnis animalia somno laxabant curas et corda oblita laborum; IX 225. inde (Charon) alias animas deturbat laxatque foros; VI 412. placida laxabant membra quiete nautae; V 836. excussos (Anchises) iubet laxare rudentes; III 267. Zephyri tepentibus auris laxant arva sinus; G II 331. via vix tandem voci laxata dolorest; XI 151.

laxus, weit, ausgedehnt, locker, ſchlaff: laxos referunt umeris languentibus arcus; XI 874. invisa Minervae laxos in foribus suspendit aranea cassis; G IV 247. primum laxos tenui de vimine circlos cervici subnecte; G III 166. laxis laterum compagibus omnes (naves) accipiunt imbrem; I 122. videbatur regina laxos iam iamque inmittere funis; VIII 708. palmes laxis per purum immissus habenis; G II 364 qui (rex) et premere et laxas sciret dare iussus habenas; I 63.

leaena, Löwin: I. tempore non alio catulorum oblita leaena saevior erravit campis; G III 245. torva leaena lupum sequitur; E II 63. — II. fiet (Proteus) squamosus draco et fulva cervice leaena; G IV 408.

lebes, Becken, Keſſel: tertia dona (Aeneas) facit geminos ex aere lebetas cymbiaque; V 266. (vates) stipat carinis ingens argentum Dodonaeosque lebetas; III 466.

lector, Leſer: Pierides, vitulam lectori pascite vestro; E III 85.

lectulus, Bett: nec Libys Assyrio sternetur lectulus ostro; Ci 440.

lectus, Bett: arma viri exuviasque omnis lectumque iugalem, quo perii, super imponas ‖ superimponas ‖; IV 496.

Leda, Tochter des Theſtius: (puella) esset ut ciris Amyclaeo formosior ansere Ledae; Ci 489. ornatus Helenae, quos illa Mycenis extulerat, matris Ledae mirabile donum; I 652.

Ledaeus, der Leda: (iuvenis) secutus Ledaeam Hermionen Lacedaemoniosque hymenaeos; III 328. an ‖ at ‖ non sic Phrygius pastor Ledaeam Helenam Troianas vexit ad urbes? VII 364.

legatus, Geſandter: I. hic (Latinus) legatos Actola ex urbe remissos, quae referant, fari iubet; XI 239. ecce super maesti magna Diomedis ab urbe legati responsa ferunt; XI 227. referunt: ſ. fantur. vix ea legati, varinsque cucurrit fremor; XI 296. — II. remitto: ſ I. fantur. — III. his fretus non legatos neque prima per artem temptamenta tui pepigi; VIII 143

legifer, geſetzgebend: mactant bidentis legiferae Cereri Phoeboque patrique Lyaeo; IV 58.

legio, Legion, Schar, Heer: I hunc (caeculum) late legio ‖ legio late ‖ comitatur agrestis; VII 681. quo cetera Teucrum concurrit legio; XII 563. omnis per muros legio, sortita perichim, excubat exercetque vices, quod cuique tuendum est; IX 174. nec setius, ut saepe ingenti bello cum longa cohortis explicuit legio; G II 280. cetera dum legio campis instructa moratur; IX 368. procedit legio Ausonidum; XII 121. sortitur: ſ. excubat. celso omnis de colle videri iam poterat legio, et latis tendebat in arvis; VIII 605. — II. instruo: ſ. I. moratur. legio Aeneadum vallis obsessa tenetur; X 120. video: ſ. 1. tendit.

lego, leſen, ausſuchen, wählen, ſammeln, zuſammennehmen, verfolgen, vorbeifegeln, betrachten, part. auserleſen, vortrefflich: I. nec miseros fallunt aconita legentis; G II 152. — II. (Scyllam) illam esse acrumnis quam saepe legamus Ulixi Dulichias ve-

xasse rates; Ci 58. — III. cunctis ‖ cuncti ‖ lecti navibus ibant orantes veniam; I 518. Anchises tumulum capit, unde omnis longo ordine posset adversos legere; VI 755. quorum (sociorum) de numero qui sequantur praestantis virtute legit; VIII 548. sic ‖ sed ‖ vos, o lecti, ferro qui ‖ quis ‖ scindere vallum apparat; IX 146. vix illud (saxum) lecti bis sex cervice subirent; XII 899. vgl equites. si quis tamen haec quoque, si quis captus amore leget; E VI 10. vidi lecta diu et multo spectata labore degenerare tamen, ni vis humana quotannis maxima quaeque manu legeret; G I 199. arma Serestus lecta refert umeris, tibi, rex Gradive, tropaeum; X 542. bidentes: ſ. **bidens**, B, I. lego (3 St.) S 91, a. (Aeneas) geminas legit de classe biremis remigioque aptat; VIII 79. quae (carmina) legat ipsa Lycoris; E X 2. circum lectae comites. Larinaque virgo Tullaque et Tarpeia, Italides; XI 655. corpora praecipue matrum legat; G III 51. bis sex genitor lectissima matrum corpora dabit; IX 272. custodes lecti Phoenix et dirus Ulixes praedam adservabant; II 762. bacchatam iugis Naxum viridemque Donusam, Olearum niveamque Parum sparsasque per aequor Cycladas et crebris legimus freta concita ‖ consita ‖ terris; III 127. lectos Dardaniae venisse duces socia arma rogantis; VIII 119. Turnus viginti lectis equitum comitatus; IX 48. hirundo pabula parva legens nidisque loquacibus escas; XII 475. simul heroum laudes et facta parentis iam legere poteris; E IV 27. extrema Lauso Parcae fila legunt; X 815. qui legitis flores et humi nascentia fraga; E III 92. illum (florem) pastores legunt prope flumina Mellae; G IV 278. fraga: ſ. florem. freta: ſ. Cycladas. continuo greges villis lege mollibus albos; G III 385. extremus si quis super halitus errat, ore legam; IV 685. hippomanes, quod saepe malae legere novercae; G III 282. [iura magistratusque legunt sanctumque senatum]; I 426. lectos iuvenes, fortissima corda, defer in Italiam; V 729. lecti iuvenes certatim araeque sacerdos viscera tosta ferunt taurorum; VIII 179. stant lecti circum iuvenes; X 837. huc pater Aeneas et bello lecta iuventus succedunt; VIII 606. laudes: ſ. facta. litora Epiri legimus; III 292. loca sorte legunt; V 132. magistratus: ſ. iura. ipse ego cana legam tenera lanugine mala castaneasque nuces, mea quas Amaryllis amabat; E II 51. puero silvestri ex arbore lecta aurea mala decem misi; E III 70. saepibus in nostris parvam te roscida mala vidi cum matre legentem; E VIII 38. nunc, o lecta manus, validis incumbite remis; X 294. ipsae (apes) e foliis natos, e ‖ et ‖ suavibus herbis ore legunt; G IV 201. Naxum, Olearum: ſ. Cycladas. nuces: ſ. mala; E II 51. sive oram Illyrici legis aequoris; E VIII 7. ades et primi lege litoris oram; G II 44. haut minus Aeneas tortos legit obvius orbes; XII 481. ossa lecta cado texit Corynaeus aëno; VI 228. pabula: ſ. escas. Parum: ſ. Cycladas. pars cetera pontum pone legit; II 208. tot lecti proceres ter denis navibus ibant subsidio Troiae; X 213. (nautae) fractos legunt in gurgite remos; V 209. Arcadas huic (Pallanti) equites bis centum, robora pubis lecta dabo; VIII 519. senatum: ſ. iura serta mihi Phyllis legeret, cantaret Amyntas; E X 41. quid (Troianos) soceros legere et gremiis abducere pactas? X 79. alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur; E II 18. vada dura lego saxis Lilybeia caecis; III 706. omnis navita ponto umida vela legit; G I 373. vela legunt socii; III 532. (Nisus) simul et vestigia retro observata legit; IX 393. haec Ponto mihi lecta venena ipse dedit Moeris; E VIII 95. hic lectos sacrabo, alma, viros; VI 73. (Aeneas) toto lectos ex agmine mittit mille viros, qui comitentur . .; XI 60. postquam totas impliciuere inter se acies legitque virum vir; XI 632. — IV. quem legere ducem et pecori dixere maritum; G III 125.

legumen, Hülſenfrucht: unde prius siliqua quassante legumen sustuleris; G I 74.

Leleges, Volksſtamm in Griechenland und Kleinaſien: hic (Mulciber) Lelegas Carasque sagittiferosque Gelonos finxerat; VIII 725.

lembus, Kahn: non aliter quam qui adverso vix flumine lembum remigiis subigit, si bracchia forte remisit, atque illum ‖ in ‖ praeceps prono rapit alveus amni; G I 201.

Lemnius, lemniſch: haec pater Aeoliis properat dum Lemnius oris; VIII 454.

Lenaeus, bacchiſch, Bacchus: A. cui (Iovi) nunc Maurusia pictis gens epulata toris Lenaeum libat honorem; IV 207. profuit inserto latices infundere cornu Lenaeos; G III 510. huc, pater o Lenaee, huc, pater o Lenaee, veni; G II 4, 7. — B. ipse (agricola) fusus per herbam te libans, Lenaee, vocat; G II 529.

lenio, mildern, beſänftigen, beſchwichtigen: quamquam (Aeneas) lenire dolentem solando cupit; IV 393. talibus Aeneas ardentem et torva tuentem lenibat dictis animum; VI 468. (?) lenibant curas, et corda oblita laborum; IV 528. Thybris ea fluvium, quam longa est, nocte tumentem leniit; VIII 87. hoc primum in luco nova res oblata timorem leniit; I 451.

lenis, ſanft, mild, gelind: ubi Lydius leni fluit agmine Thybris; II 782. ubi lenis crepitans vocat auster in altum; III 70. tum segetes altae campique natantes lenibus horrescunt flabris; G III 199. sic leni crepitabat brattea vento; VI 209.

leniter, ſanft: quos (dumos) leniter adflans aura susurrantis poscit confundere venti; Cul 155.

lens, Linſe: si nec Pelusiacae curam aspernabere lentis; G I 228.

lentisco, Pfeben: picis in morem ad digitos (pingnis tellus) lentiscit habendo; G II 250.

lento, biegen: ante Trinacria lentandus remus in unda, quam . .; III 384.

lentus, zäh, biegſam, ſchwank, langſam, ruhig, behaglich, träge, ſchlaff: tu, Tityre, lentus in umbra doces . .; E I 4. qui nunc lenti consedimus arvis; XII 237. tu lentus retoves iucunda membra quiete; Cul 213. alii levis aereas lento ducunt argento; VII 634. lenta perpetuas fuderunt bracchia pinnas; Ci 504. iam caput inflexa lentum cervice recumbit; Ci 449. (Camilla) lenta colla et captum leto posuit caput; XI 829. haec (tela) lento mos est aptare flagello; VII 731. aliae (arbores) sponte sua veniunt, ut molle siler lentaeque genistae; G II 12. (apes) gluten et visco et Phrygiae servant pice lentius Idae; G IV 41. pars Narcissi lacrimam et lentum de cortice gluten prima favis ponunt fundamina; G IV 160. Daphnis foliis lentas intexere mollibus hastas (instituit); E V 31. (Camilla) nunc lenta manu spargens hastilia denset, nunc . .; XI 650. uti (Messapus) laeva duo forte gerebat lenta levis cursu praefixa hastilia ferro; XII 489. ipsae (hederae) excedunt ad summa cacumina lentae; Cul 143. cum in lento luctantur marmore tonsae; VII 28. veluti lentis Cyclopes fulmina massis cum properant; G IV 170. gravior lentos ibat pistillus in orbes; Mo 112. iam lento turgent in palmite gemmae; E VIII 48. pastor anxius insidiis nullis, sed lentus in herbis securo pressus ‖ pressos ‖ somno mandaverat artus; Cul 159. sunt et mora, et lentis uva racemis; Copa 21. huc impetus illam (hastam) detulerat fixam et lenta radice tenebat; XII 773. nubes lentis uvam demittere ramis; G IV 558. dulce lenta salix feto pecori, mihi solus Amyntas; E III 83. lenta salix quantum pallenti cedit olivae, tantum . .; E V 16. (capella) rapit cacumina vel salicis lentae vel quae nova nascitur almus; Cul 55. lenta lacertis spicula contorquent; VII 164. diu luctans lentoque in stirpe moratus hand valuit Aeneas . .; XII 781. lentus carinas est vapor; V 682. (equi) prensi negabunt verbera lenta pati; G III 208. quantum lenta solent

(caput efferre) inter viburna cupressi; E I 25. sen lento fuerint alvaria vimine texta; G IV 34. rursus alterius (arboris) lentum convellere vimen insequor; III 31. latet arbore opaca aureus et foliis et lento vimine ramus; VI 137. hic demum lentum destillat ab inguine virus, hippomanes; G III 281. lenta quibus (poculis) vitis diffusos edera vestit pallente corymbos; E III 38. en ‖ et ‖ lentae texant umbracula vites; E IX 42. certe (Phyllis, Amyntas) mecum inter salices lenta sub vite iaceret; E X 38 alii Amerina parant lentae retinacula viti; G I 265. noctis lentus non deficit umor; G I 290.

leo, Löwe: I. ut leo specula cum vidit ab alta stare taurum, advolat: haut alia est Turni venientis imago; X 454. inpastus stabula alta leo ceu saepe peragrans si forte fugacem conspexit capream aut surgentem in cornua cervom, gaudet, hians immane, comasque arrexit et haeret visceribus super incumbens: sic ruit Mezentius; X 723. ceu saevom turba leonem cum telis premit infensis, at territus ille asper, acerba tuens, retro redit, et neque terga ira dare aut virtus patitur, nec tendere contra quidem hoc cupiens potis est: haut aliter . . ; IX 792. Ascanius optat fulvom descendere monte leonem; IV 159. Poenorum qualis in arvis saucius ille gravi venantum volnere pectus tum demum movet arma leo gaudetque comantis excutiens cervice toros fixumque latronis inpavidus frangit telum et fremit ore cruento: haut secus . . ; XII 6. inpastus ceu plena leo per ovilia turbans manditque trahitque molle pecus mutumque metu, fremit ore cruento; IX 339. ſ. excutit. gaudet: ſ. arrigit, excutit. haeret, hiat, incumbit: ſ. arrigit. Daphni, tuum Poenos etiam ingemuisse leones interitum silvae locutur; E V 27. mandit: ſ. fremit. movet: ſ. excutit. peragrat: ſ. arrigit. potis est: ſ. cupit. hinc exaudiri gemitus iraeque leonum vincla recusantum et sera sub nocte rudentum: VII 15. redit: ſ. cupit. rudunt: ſ. recusant. hinc iuncti currum dominae subiere leones; III 113. cui Dindyma cordi turrigeraeque urbis ‖ urbes ‖ biiungique ad frena leones; X 253. tendit, tuetur: ſ. cupit. trahit, turbat: ſ. fremit. videt: ſ. advolat. — II. ille (puer) etiam Poenos domitare leones docuit ‖ novit ‖; Ci 135. quos (leones) hominum ex facie dea saeva potentibus herbis induerat in voltus ferarum; VII 19. iungo: ſ. I. subeunt. tu mactas vastum Nemeae sub rupe leonem; VIII 295. nec magnos metuent armenta leones; E IV 22. premo, terreo: ſ. I. cupit. Aeneia puppis rostro Phrygios subiuncta leones; X 157. — III. dat Niso Mnestheus pellem horrentisque leonis exuvias; IX 306. irae: ſ. I. recusant. umeros veste super fulvique insternor pelle leonis; II 722. praecipuum toro et villosi pelle leonis (Euandrus) accipit Aenean; VIII 177. quem (equum) fulva leonis pellis obit totum; VIII 552 absunt saeva leonum semina; G II 151. ipse (Aventinus) pedes, tegimen torquens ‖ tergusque (indutus) ‖ immane leonis; VII 666. sic fatus (Aeneas) tergum Gaetuli immane leonis dat Salio; V 351.

lepus, Hase: tum (tempus) auritos sequi lepores; G I 308. qualis ubi aut leporem aut cycnum sustulit alta petens pedibus Iovis armiger uncis; IX 563. canibus leporem, canibus venabere damnas; G III 410.

Lerna, See und Gegend in Argolis: I licet (Alcides) Lernam tremefecerit arcu; VI 803. — II. centumgeminus Briareus ac belua Lernae horrendum stridens; VI 287 piscosae cui (Menoetae) circum flumina Lernae ars fuerat pauperque domus; XII 518.

Lernaeus lernäisch: non te rationis egentem Lernaeus turba capitum circumstetit anguis; VIII 300.

Lesbos, Insel im ägäischen Meere: quam (vindemiam) Methymnaeo carpit de palmite Lesbos; G II 90.

letalis, tödlich: haeret lateri letalis harundo; IV 73. alarum verbera nosco letalemque sonum; XII 877. sagitta abdita intus spiramenta animae letali volnere rupit; IX 580. (Tarchon) partis rimatur apertas, qua volnus letale ferat; XI 749.

Lethaeus, des Flusses Lethe, einschläfernd, betäubend: videt Aeneas Lethaeum domos placidas qui praenatat amnem; VI 705. animae Lethaei ad fluminis undam securos latices et longa oblivia potant; VI 714 has omnis (animas) Lethaeum ad fluvium deus evocat agmine magno; VI 749. inferias Orphei Lethaea papavera mittes; G IV 545. ecce deus ramum Lethaeo rore madentem quassat . .; V 854. urunt (campum) Lethaeo perfusa papavera somno; G I 78. mea manes viscera Lethaeas cogunt transnare per undas; Cul 215.

letifer, todbringend, tödlich: cum miseranda venit arboribusque satisque lues et letifer annus; III 139. quis (iuvenibus) tela sagittae gorytique leves umeris et letifer arcus; X 169.

leto, töten: rursus acerba fremunt, Paris hunc (Aeaciden) quod letat; Cul 325.

letum (Letum), Tod, Untergang, Vernichtung: I. neque hoc sine nomine letum per gentis erit; XI 846. in foribus letum Androgeo; VI 20. primis in faucibus Orci habitant Letumque Labosque; VI 277. (Turnus) letum ‖ telum ‖ instare tremescit; XII 916. quem damnet labor et quo vergat pondere letum; XII 727 — II, 1. qui nati coram me cernere letum fecisti; II 538. (Euandrus) testatur locum et letum docet hospitis Argi; VIII 346. nec quisquam instantis Teucros letumque ferentis sustentare valet telis; XI 872. bella manu letumque gero; VII 455. si quando letum horrificum morbosque deum rex molitur; XII 851. letum sinas pro lande pacisci; XII 49. qui (maesti) sibi letum insontes peperere manu; VI 434. (ferro hoc) mihi praesenti peperissem vulnere letum; Ci 282. an fratris miseri letum ut crudele videres? XII 636. — 2 cum Achilles milia multa daret leto; V 806. magna tropaea ferunt quos dat tua dextera Leto; XI 172. (Turnus) multa virum volitans dat fortia corpora Leto; XII 328. eripui, fateor, leto me et vincula rupi; II 134. tenuis Teucrum res eripe leto; V 690. patet isti ianua leto; II 661. — 3. quas non manus Achaica bello traxerit ad letum patriae sub moenibus; V 624. — III. tum consanguineus Leti Sopor et mala mentis Gaudia; VI 278. — IV ille deus primus leti primusque malorum causa fuit; IV 169. inter utramque viam leti discrimine parvo; III 685. quibus fossarum morae, leti discrimina parva, dant animos; IX 143. tenui discrimine leti esse suos; X 511. cum te restitui superis leti iam limine ab ipso; Cul 224. si mora praesentis leti tempusque caduco oratur iuveni; X 622. (regina) nodum informis leti trabe nectit ab alta; XII 603. quin ipsae stupuere domus atque intima Leti Tartara; G IV 481. — V. vos animam hanc potius quocumque absumite leto; III 654. (Camilla) lenta colla et captum leto posuit caput; XI 830. nec longe Cissea durum immanemque Gyan (Aeneas) deiecit Leto; X 319. ille (Bacchus) furentis Centauros leto domuit; G II 456. labuntur frigida leto lumina; XI 818. aut spoliis ego iam raptis laudabor opimis aut leto insigni; X 450. ut senior leto canentia lumina solvit; X 418. (rex Erulus) ter Leto sternendus erat; VIII 566. volvitur Euryalus leto; IX 433.

levamen, Trost: hic heu genitorem, omnis curae casusque levamen, amitto Anchisen; III 709.

Leucaspis, Troer: (Aeneas) cernit ibi maestos et mortis honore carentis Leucaspim et Oronten; VI 334.

Leucates, Vorgebirge der Insel Leukadia: I. totum instructo Marte videres fervere Leucaten; VIII 677. — II. mox Leucatae nimbosa cacumina montis (aperiuntur); III 274.

Leucothea, Meergöttin, Tochter des Kadmus: illam (virginem miratur) etiam iunctis magnum quae piscibus aequor et glauco bipedum curru metitur equorum Leucothea; Ci 196.

levis, glatt, abgeschliffen, blank, schlüpfrig: tum (superest) levis calamos et rasae hastilia virgae aptare; G II 358. *[pars levis clipeos et spicula lucida tergent arvina pingui]: VII 626. levem clipeum sublatis cornibus Io auro insignibat; VII 789. quamvis saepe in levi quaesissent ‖ quaesisset ‖ cornua fronte; E VI 51. levibus huic hamis consertam auroque trilicem loricam donat (Aeneas); V 259. tu levi rimosa cubilia limo ungue fovens circum; G IV 45. (Delia,) levi de marmore tota puniceo stabis; E VII 31. quem (tumulum) circum lapidem levi de marmore formans conserit; Cul 397. alii levis ocreas lento ducunt argento; VII 634. (Aeneas miratur, versat) tum levis ocreas electro auroque recocto; VIII 624. ille (anguis) inter vestes et levia pectora lapsus; VII 349. ut vidit levi patens in pectore volnus cuspidis Ausoniae; XI 40. pars levis umero pharetras (fert); V 558. ille (anguis) agmine longo tandem inter pateras et levia pocula serpens; V 91. levi cum sanguine Nisus labitur infelix; V 328. illa (unda) cadeus raucum per levia murmur saxa ciet; G I 109. levi tum protinus illam (cererem Simylus) componit tabula; Mo 43. nec tiliae leves aut torno rasile buxum non formam accipiunt; G II 449 ut regius ostro velet honos levis umeros; VII 815.

levis, leicht, behend, schnell, schwach, leise, gering: prima leves ineunt si quando proelia Parthi; G IV 314. levis aetheriis delapsus Somnus ab astris; V 838. Daedalus Calchidica levis tandem super astitit arce; VI 17. Helenor, ense levis nudo parmaque inglorius alba; IX 548. uti (Messapus) laeva duo forte gerebat lenta levis cursu praefixa hastilia ferro; XII 489. pondere vel culicis levior famaque feretur ‖ feratur ‖; Cul 7. (Simylus) inde demum cervice levis, gravis aere redibat; Mo 82. quacumque illa (Scylla) levem fugiens secat aethera pinnis; G I 406. secat ‖ aëra ‖; Ci 538. illa (Scylla) levem fugiens raptim secat aethera pinnis; G I 409. secat ‖ aëra ‖; Ci 541. prima fugit domina amissa levis ala Camillae; XI 868 torrentem undam levis innatat alnus missa Pado; G II 451. ecce levis summo de vertice visus Iuli fundere lumen apex; II 682. (apes) flumina libant summa leves; G IV 55. transilit ‖ transit, transiit ‖ et parmam mucro, levia arma minacis (Lausi), et tunicam; X 817. Aeneas equitum levia improbus arma praemisit, quaterent campos; XI 512. (equae) exceptant levis auras; G III 274. illa (Opis) levis caeli delapsa per auras insonuit; XI 595. boni quoniam convenimus ambo, tu calamos inflare levis, ego dicere versus; E V 2 quem (hortum) vimina pauca et calamo rediviva levi munibat harundo; Mo 62. ante leves ergo pascentur in aequore cervi quam . . ; E I 59. ita turbine nigro ferret hiems culmumque levem stipulasque volantis; G I 321. haec ‖ hae ‖ (caprae) non cura nobis leviore tuendae; G III 305. nec levis hanc faciem (neque enim pote) cura subegit ‖ subedit ‖; Ci 227. levis ille deus aurea fulgenti deprimens tela pharetra; Ci 158. nec vestra feretur fama levis; VIII 232. ut sceptrum hoc numquam fronde levi fundet virgulta nec umbras; XII 207. (genitor) caeruleo per summa levis volat aequora curru; V 819. quis (iuvenibus) tela sagittae gorytique leves umeris et letifer arcus; X 169. hunc (Privernum) primo levis hasta Themillae strinxerat; IX 576. (Turnus) ante levi iaculo longum per inane secutus; XII 354. tum levis haut ultra latebras iam quaerit imago; X 663. neque enim leve nomen Amatae; VII 581. nomen tamen haut leve patrum manibus hoc referes, telo cecidisse Camillae; XI 688. videbis saepe levem paleam et frondes volitare caducas; G I 368. neque enim levia aut ludicra petuntur praemia; XII 764. admiranda tibi levium spectacula rerum dicam; G IV 3. quae (unda) levibus placidum rivis sonat acta liquorum; Cul 149. (Corynaeus) spargens rore levi et ramo felicis olivae; VI 230. (Neptunus) rotis summas levibus perlabitur undas; I 147 qui iaculo incedit melior levibusque sagittis; V 68. quem (Nisum) miserat Ida iaculo celerem levibusque sagittis; IX 178. cuius (pastoris) ut intravit levior per corpora somnus; Cul 206. saepe profuit levem stipulam crepitantibus urere flammis; G I 85. nocte leves melius stipulae, nocte arida prata tondentur; G I 289. saepes saepe levi somnum suadebit inire susurro; E I 55. quae (tellus) gravis est ipso tacitam se pondere prodit, quaeque levis; G II 255. hac senioris erat naturae pupula telo tacta ‖ icta ‖ levi; Cul 187. pinguibus hae (vites) terris habiles, levioribus illae; G II 92. caeditur et tilia ante iugo levis altaque fagus ‖ stivae ‖; G I 173. effugit imago, par levibus ventis volucrique simillima somno; II 794. effugit imago [par . . . somno]; VI 702. cum levis alterno zephyrus concrebruit euro; Ci 25.

leviter, leicht: I. leviter digitis tellure refossa; Mo 88. — II. in quo (munere) meas musas leviter blandum liceat deponere amorem; Ci 11.

levo, glätten: Cnosia bina dabo levato lucida ferro spicula ferre; V 306 (Simylus) iam subactum levat opus; Mo 48.

levo, erleichtern, unterstützen, heben, lindern, abhelfen, befreien: I. levat ipse (Neptunus) tridenti et vastas aperit syrtis; I 145. — II. cantantes ut eamus, ego hoc te fasce levabo; E IX 65. quiane auxilio iuvat ante levatos (Teucros)? IV 538. ter (Dido) sese attolens cubitoque adnixa levavit; IV 690. numquamne (Teucros) levari obsidione sines; X 25. cum (cervus) ripa aestus viridante levaret; VII 495. quis faucibus condita erinys, invisum numen, terras caelumque levabat; VII 571. genitor corpus levabat arboris adclinis trunco; X 834. ut iucundo levet languentia corpora somno; Cul 93. sis felix, nostrumque leves quaecumque laborem; I 330. ipse viro primus manicas atque arta levari vincla iubet Priamus; II 146. Simylus exigui cultor cum rusticus agri membra levat vili sensim demissa grabato; Mo 5. (Umbro) mulcebat iras et morsus arte levabat; VII 755. omne levandum fronde nemus; G II 400. rite (nymphae, Gradivos) secundarent visus omenque levarent; III 36. terras: I. caelum. (Scylla) suspensa levans digitis vestigia primis egreditur; Ci 212. rex vario viam sermone levabat; VIII 309. vincla: I. manicas. instaurati animi auxilio levare viros; II 452.

lex, Gesetz, Verordnung, Gebot, Bestimmung, Bedingung: I, 1. ictum iam foedus et omnes composita leges; XII 315. foederis aequas dicamus leges; XII 322. (Aeneas) regi iubet Latino viros pacis dicere leges; XII 112. (Dido) iura dabat legesque viris; I 507. ſ. **do,** III legem (3 Sl.) Ge. 187, a. hic fixit leges pretio atque refixit; VI 622. continuo has leges aeternaque foedera certis imposuit natura locis, quo tempore . . ; G I 60. cum iam leges et foedera iungent; XII 822. vicinae ruptis inter se legibus urbes arma ferunt; G I 510. — 2. qui totum sub leges mitteret orbem; IV 231. cum se sub leges pacis iniquae tradiderit; IV 618. — III, 1. neve ignorate Latinos Saturni gentem, haut vinclo nec legibus aequam; VII 203. primam qui (rex) legibus urbem fundabit; VI 810. vos o crudeli fatorum lege, puellae Danaides, gaudete; Ci 199. paribus se legibus ambae invictae gentes aeterna in foedera mittant;

XII 190. belli saltem captivam lege necasses! Ci 447. an nescis, qua lege candentes praetexat purpura canos? Ci 319. teneor patriae nec legibus ullis; II 159. nulla fati quod lege tenetur; XII 819. — 2. solae (apes) magnis agitant sub legibus aevum; G IV 154.

libamen, Opfer: sacerdos saetas ignibus imponit sacris, libamina prima; VI 426.

libens, (lubens), gern: Iunoni cane vota libens; III 438. ut te, fortissime Teucrum, accipio adgnoscoque libens! VIII 155 scis ut te caeli lubens in parte locarim; XII 145.

Liber, Bacchus: 1. nec vero Alcides tantum telluris obivit, nec qui pampineis victor iuga flectit habenis Liber agens celso Nysae de vertice tigris; VI 805. Liber pampineas invidit collibus umbras; E VII 58. obit; ſ. agit. — 2. Liber et alma Ceres, vestro si munere . . .; G I 7.

liber, frei, unbehindert, ledig: ubi libera colla servitio adsuerint; G III 167. (equus) per aperta volans ceu liber habenis aequora; G III 194. ubi abreptis fugit praesepia vinclis tandem liber equus; XI 493. tum libera fati classem conscendit iussis gens Lydia divom; X 154. neque Turno mora libera mortis; XII 74. sceptris quae (terra) libera nostris dissidet; VII 369. illi dulcis adest requies et pura voluptas, libera, simplicibus curis; Cul 90.

liber, Baſt: I. cum moriens alta liber aret in ulmo; E X 67. — II. huc aliena ex arbore germen includunt udoque docent inolescere libro; G II 77. — III *huic (telo Metabus) natam, libro et silvestri subere clausam, implicat; XI 554.

libere, freiwillig: ipsa tellus omnia liberius nullo poscente ferebat; G I 128.

libero, befreien: (Simylus) geminos tum veste lacertos liberat; Mo 22.

libertas, Freiheit, Erlaubnis: I. libertas (causa fuit), quae sera tamen respexit inertem, respexit tamen et longo post tempore venit; E I 27. — II. det libertatem fandi; XI 346. — III. nec spes libertatis erat nec cura peculi; E I 32. — IV. natos pater nova bella moventis ad poenam pulchra pro libertate vocabit; VI 821. Aeneadae in ferrum pro libertate ruebant; VIII 648.

libet, gefallen, belieben: ne ‖ nec ‖ mihi tum mollis sub divo carpere somnos neu dorso nemoris libeat iacuisse per herbas; G III 436. quamvis interdum ludere nobis et gracilem molli liceat ‖ libeat ‖ pede claudere versum; Ci 20. o tantum libeat mecum tibi sordida rura habitare! E II 28. iacere; ſ. carpere. inanire libet quoniam tibi; E III 36. ludere; ſ. claudere. scilicet expectem, libeat dum proelia Turno nostra pati? XII 570. libet Partho torquere Cydonia cornu spicula; E X 59.

Libethris, auf dem Berge Libethrus, wohnend, Muſe: nymphae, noster amor, Libethrides, concedite . . .; E VII 21.

libido, Luſt, Begierde: I mirificum saeclis ‖ saeculi ‖ modo sit tibi velle libido; Ci 13. — II. sive hoc in carmine toto inguinis est vitium et Veneris descripta libido; Ci 69.

libo, ausgießen, beſprengen, darbringen, opfern, berühren, koſten, entnehmen: 1, 1. dixit (Dido), et in mensam laticum libavit honorem, primaque libato summo tenus attigit ore; I 736. — 2. ocius omnes in mensam laeti libant divosque precantur; VIII 279. ipse (agricola) fusus per herbam te libans, Lenaee, vocat; G II 529. hoc pater Anchises auro libabat ad aras; VII 245. — II. illi pateris altaria libant; XII 174. nulla neque ‖ nec ‖ amnem libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam; E V 26. mater „cape Maeonii carchesia Bacchi; Oceano libemus“ ait; G IV 381. hic duo rite mero libans carchesia Baccho (Aeneas) fundit humi; V 77. sollemnis cum forte dapes et tristia dona libabat cineri Andromache; III 303. ille (anguis) libavitque dapes rursusque innoxius imo successit tumulo; V 92. dona; ſ. dapes. (apes) flumina libant summa leves; G IV 54. cui (Iovi) nunc Maurusia pictis gens epulata toris Lenaeum libat honorem; IV 207. ſ. I, 1. qualem (laticem) pateris libamus et auro; G II 192. virgineo libata ab amne lilia; Copa 15. munera libo intemerata focis; III 177. olli (Veneri) subridens hominum sator atque deorum oscula libavit natae; I 256. nunc pateras libate Iovi; VII 133. aulai medio libabant pocula Bacchi paterasque tenebant; III 354.

libra, Wage, Pfund: I. libra die somnique pares ubi fecerit horas, et medium luci atque umbris iam dividit orbem; G I 209. — II quae (mensura) bis in octonas excurrit pondere libras; Mo 18.

libro, wägen, ſchwingen, ſchleudern: his (lapillis apes) sese per inania nubila librant; G IV 196. (Entellus) duros reducta libravit dextra media inter cornua caestus, arduus; V 479. quod (ferrum) missile libro; X 421. *quam (hastam Metabus) dextra ingenti librans ita ad aethera fatur: „alma“ . . .; XI 556. hic Turnus ferro praefixum robur acuto in Pallanta diu librans iacit; X 480. hoc acrior idem (Nisus) ecce aliud summa telum librabat ab aure; IX 417. dextra mihi deus et telum, quod missile libro, nunc adsint! X 773.

libum, Kuchen: sinum lactis et haec te liba, Priape, quotannis exspectare sat est; E VII 33. Baccho lances et liba feremus; G II 394. odorea liba per herbam subiciunt epulis; VII 100.

Liburni, Völkerſchaft in Kroatien: Antenor potuit intuma tutus regna Liburnorum et fontem superare Timavi; I 244.

Libya, Afrika: heu male tum Libyae solis erratur in agris; G III 249. mundus premitur Libyae devexus in austros; G I 241. quis geminos, duo fulmina belli, Scipiadas, cladem Libyae (tacitos relinquat)? VI 843. ipse ignotus egens Libyae deserta peragro; I 384. hinc populum late regem belloque superbum venturum excidio Libyae; I 22. Libyae lustrare extrema iubebo; I 577. [haut aliter volabat litus harenosnm ad Libyae Cyllenia proles]; IV 257. esto, aegram nulli quondam flexere mariti, non Libyae, non ante Tyro; IV 36. Aeneadae Libyae vertuntur ad oras; I 158. (Mercurius) Libyae citus astitit oris; I 301. quid tibi pastores Libyae, quid pascua versu prosequar? G III 339. sin te, pater optume Teucrum, pontus habet Libyae; I 556. cum Iuppiter Libyae defixit lumina regnis; I 226. quam metui, ne quid Libyae tibi regna nocerent! VI 694. hic (est) bacchus Libyae regis memor; Cul 406. exemplo Libyae magnas it Fama per urbes; IV 173.

Libycus, libiſch, afrikaniſch: A. Libyci velit aequoris idem discere quam multae zephyro turbentur harenae; G II 105. qui (Palinurus) Libyco nuper cursu exciderat puppi; VI 338. fines Libyci, genus intractabile bello; I 339. te propter Libycae gentes Nomadumque tyranni odere, infensi Tyrii; IV 320. (hic sunt) Scipiadae duces, quorum devota triumphis moenia rapinis ‖ vepretis ‖ Libycae Karthaginis horrent; Cul 371. Libycone habitantis litore Locros (referam)? XI 265. quam multi Libyco volvuntur marmore fluctus; VII 718. nos forte sua Libycis tempestas appulit oris; I 377. quo (Saturnia) regnum Italiae Libycas averteret oras; IV 106. non nos ferro Libycos populare penatis venimus; I 527. non Libyco molles plauduntur pectine telae; Ci 179. qua spe Libycis teris otia terris? IV 271. adsum Aeneas, Libycis ereptus ab undis; I 596. ipse mihi nuper Libycis tu testis in undis, quam molem excierit (Iuno); V 789. si te Karthaginis arces Phoenissam Libycaeque aspectus detinet urbis; IV 348. — B qui (delphines) per maria umida nando Carpathium Libycumque secant; V 595.

Libys, libyſch: nec Libys Assyrio sternetur lectulus ostro: Ci 440.

Libystis, libyſch: occurit Acestes horridus in iaculis et pelle Libystidis ursae; V 37. (Euandrus) Aenean stratis locavit effultum foliis et pelle Libystidis ursae; VIII 368.

licenter, frei: te super aetherias errare licentius auras haut pater velit; VII 557.

licet, es ſteht frei, es iſt erlaubt, man kann, darf, obgleich: I. tempus iamdudum incumbere aratris, dum sicca tellure licet; G I 214. tum potius tamen ista, pio cum iure licebit, conata referto; Ci 335. — II, 1. licet invidus adsit: Cul 5. possit quid vivida virtus, experiare licet; XI 387. fixerit (Alcides) aeripedem cervam licet; VI 802. cantantes licet usque eamus; E IX 64. dicam equidem, licet arma mihi mortemque minetur; XI 348. ibo animis contra, vel magnum praestet Achillem ille licet; XI 440. licet ingens ianitor antro aeternum latrans exsanguis terreat umbras, casta licet patrui servet Proserpina limen; VI 400. — 2. nunc, o nunc ‖ nunc o ‖ liceat crudelem abrumpere vitam; VIII 579. trahere atque moras tantis licet addere rebus; VII 315. quod superest oro liceat dare tuta per undas vela tibi, liceat Laurentem attingere Thybrim; V 796. nec solis licet capere arma Mycenis; IX 139. tum certare odiis, tum res rapuisse licebit; X 14. si parva licet componere magnis; G I V 176. non licuit thalami expertem sine crimine vitam degere more ferae; IV 550. nate, licet tristis animo deponere curas: G IV 531. en erit umquam ille dies, mihi cum liceat tua dicere facta? E VIII 8. quod o salva liceat te dicere Procne; Ci 410. liceat dimittere ab armis incolumem Ascanium, liceat superesse nepotem; X 46. casus evadere ferri quo licuit parvo? ‖ quod . . parvo; ‖ X 317. en erit ut liceat totum mihi ferre per orbem tua carmina? E VIII 9. non et figere (Aenean) contra est licitum; X 344. portus intrare licebit; III 254. quamvis interdum ludere nobis liceat ‖ libeat ‖; Ci 20. continuo animos volgi et trepedantia bello corda licet longe praesciscere; G IV 70. non licuit finis Italos fataliaque arva tecum quaerere; V 82. liceat Phrygio servire marito; IV 103. quassatam ventis liceat subducere classem; I 551. mihi ‖ sed ‖, Tucca, videre (Deliam) non licet; Cat I 2. — 3. neque servitio me exire licebat; E I 40. haec sunt, quae nostra liceat te voce moneri; III 461. me liceat casus misereri insontis amici; V 350. quandoquidem Ausonios coniungi foedere Teucris hau ‖ haud ‖ licitum; X 106. in quo (munere) iure meas utinam requiescere musas liceat; Ci 11. potius liceat notescere cirin; Ci 90. men coniugis tuae beatae non licuit gravidos penso devolvere fusos? Ci 446. ſ. 2. dimittere. — III, 1. quod Venus audaci nymphae indignata licere accessit; XII 786. ut iam periura puellae † non ulli liceat ‖ eheu peritura puella non ulli licitam ‖ violaverat sedem; Ci 140. licito tandem sermone fruuntur; VIII 468. — 2. cui tantum de te licuit? VI 502.

Lichas, Latiner: (Aeneas) inde Lichan ferit, exsectum iam matre perempta et tibi, Phoebe, sacrum; X 315.

licium, Weberfaden, Faden: (dies) felix licia telae addere; G I 285. terna tibi haec primum triplici diversa colore licia circumdo; E VIII 74.

Licymnia. Sklavin: Helenor, Maeonio regi quem serva Licymnia furtim sustulerat; IX 546.

Ligea, Nymphe: vellera nymphae carpebant, Drumoque Xanthoque Ligeaque Phyllodoceque; G IV 336.

Liger, Etruſker: I. interea biiugis infert se Lucagus albis in medios fraterque Liger; X 576. Emathiona Liger, Corynaeum sternit Asilas; IX 571. cui (Aeneae) Liger „non Diomedis equos nec currum cernis Achillis; X 580. — II. vaesano talia late dicta volant Ligeri; X 584.

lignum, Holz, Baum: I. (Simylus) arsura focis ‖ focis arsura ‖ imponere ligna imperat; Mo 37. oleaster hic steterat, nautis olim venerabile lignum; XII 767. — II, 1. silvae dant utile lignum navigiis pinus ‖ pinos ‖, domibus cedrumque cupressosque; G II 442. hasta ibi frangitur ac fisso transit praecordia ligno; IX 413. impono: ſ. I. ardent. primi cuneis scindebant fissile lignum; G I 144. — 2. quin et caudicibus sectis truditur e sicco radix oleagina ligno; G II 31. — III. *aut hoc inclusi ligno occultantur Achivi aut . .; II 45. quid tibi odorato referam sudantia ligno balsama? G II 118. transire ſ. II, 1. fundo. pectora duro transfossi ligno; IX 544.

ligo, binden, umſchlingen: ipsum (Laocoonta serpentes) spiris ligant ingentibus; II 217. umbrosae manent ‖ monent ‖ fagus hederaeque ligantes bracchia; Cul 141. nutrix ter novena ligans triplici diversa colore fila; Ci 371.

Ligus, Ligurer: I. vane Ligus frustraque animis elate superbis; XI 715. — II. haec (Italia) adsuetum malo Ligurem Volscosque verutos extulit; G II 168. ſ. I — III. filius Auni, haut Ligurum extremus, dum fallere fata sinebant; XI 701. non ego te, Ligurum ductor fortissime bello, transierim, Cunare ‖ Cinyre et, al ignarus ‖; X 185.

ligustrum, Rainweide: alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur; E II 18.

lilium, Lilie: I. mixta rubent ubi lilia multa alba rosa; XII 68. hic (est) rhododaphne liliaque et roris non avia cura marini; Cul 403. sunt quae virgineo libata ab anne lilia Achelois lilia vimineis attulit in calathis; Copa 16. — II, 1. adfero; ſ. I. sunt. crocus (deponit flores) alterna coniungens lilia caltha; Ci 97. manibus date lilia plenis; VI 883. tibi lilia plenis ecce ferunt nymphae calathis; E II 45. libo: ſ. I. sunt. misceo: ſ. I. rubent. rarum in dumis holus albaque circum lilia premens; G IV 131. Silvanus florentis forulas et grandia lilia quassans; E X 25. — 2 ubi apes candida circum lilia funduntur; VI 709.

Lilybeĭus, bei dem Vorgebirge Lilybäum: vada dura lego saxis Lilybeïa caecis; III 706.

limbus, Saum, Beſatz: I. (regina) Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo; IV 137. — II. circumdari: ſ. I. Pallas, limbo ‖ nimbo ‖ effulgens et Gorgone saeva; II 616.

limen, Schwelle, Eingang, Wohnung, Schranke: I **Subject:** video ‖ viden ‖ ut flagrantia taedis limina conlucent in festis ‖ infernis ‖ omnia templis; Cul 217. limen erat caecaeque fores; II 453. cui (Menoetae) nec nota (fuerant) potentum munera ‖ limina ‖; XII 520. flagrant: ſ. conlucent. variis florentia limina sertis; IV 202. cum sanie expersa ‖ adspersa ‖ natarent limina; III 626. has (portas) ipse reserat stridentia limina consul; VII 613. aerea cui (templo) gradibus surgebant limina nexaeque ‖ nixaeque ‖ aere trabes; I 448. tremere omnia visa repente, liminaque laurusque dei; III. 91.

II. **nach Verben:** 1. ut te supplex peterem et tua limina adirem; VI 115. Scaeae amplector limina portae; III 351. cerno: ſ. obsideo; II 441. uti convolsa (Priamus) vidit limina tectorum; II 508. Dido interiora domus inrumpit limina; IV 645. nulli fas casto sceleratum insistere limen; VI 563. dum (socii) trepidi crudelia limina linunt; III 616. candidus insuetum miratur limen Olympi Daphnis; E V 56. exilio domos et dulcia limina mutant; G II 511. cernimus obsessum acta testudine limen; II 441. Danai obsessa tenebant limina portarum; II 803. Allecto tacitum obsedit limen Amatae; VII 343. (Turnus) tua larga saepe manu multisque oneravit limina donis; X 620. (coniunx) intra tecta vocat Menelaum et limina pandit; VI 525. alii penetrant aulas

et limina regum; G II 504.. ipse (Pyrrhus) inter primos correpta dura bipenni limina perrumpit; II 480. limen relincunt, effusi nimbo similes; V 316. principio muros obscuraque limina portae repeto; II 752. resero: ſ. I stridunt. [cum limina Vestae servantem Tyndarida aspicio]; II 567. casta licet patrui servet Proserpina limen; VI 402. cernis, facies quae limina servet? VI 575. haec limina victor Alcides subiit; VIII 362. (caprae) gravido superant vix ubere limen; G III 31. fas illi limina divom tangere; G IV 358. (Tirynthius) ter saxea temptat limina nequiquam; VIII 232 tendo: ſ. IV, 1. temo: ſ. obsideo; II 803. video: ſ. convello. — 2. nec custos absistit limine lanus; VII 610. se limine pelli; VII 579. (Caesar) sedens niveo candentis limine Phoebi; VIII 420. nusquam abero et tutum patrio te limine sistam; II 620 — 3. anser Gallos in limine adesse canebat; VIII 656 hae (Dirae) Iovis ad solium saevique in limine regis apparent; XII 849. (Latinus) primos suorum imperio accitos alta intra limina cogit; XI 235. Tyrii per limina laeta frequentes convenere; I 707. duco ad: ſ. **ad,** I. duco ad limina (3 St.) S. 10, b. vestibulum ante ipsum primoque in limine Pyrrhus exultat; II 469. ille (cervos) errabat silvis rursusque ad limina nota se ferebat; VII 491. Aeneas ramum adverso in limine figit; VI 636. matres maestas alto fundunt de limine voces: „armipotens“ . .; XI 482. tum mortiferum adverso in limine Bellum (habitat); VI 279. (Apollo) tua nos en ultro ad limina mittit; III 155. Troïus Aeneas tua nos ad limina misit; VII 221. illae (apes) pedibus conexae ad limina pendent; G IV 257. dum consulta petis nostroque in limine pendes; VI 151. [hinc te reginae ad limina perfer]; I 389. ubi iam patriae perventum ad limina sedis; II 634. gemini custodes limine ab alto praecedunt canes; VIII 461. (Aeneas) recipit ad limina gressum; XI 29. cum te restitui superis leti iam limine ab ipso; Cul 234. cum ultrices sedent in limine Dirae; IV 473. armatos videt stantis in limine primo; II 485. quater ipso in limine portae (machina) substitit; II 242. Panthus cursu amens ad limina tendit; II 321. qua se ad patrium tendebat semita limen; Ci 216. ventum erat ad limen, cum virgo ait . .; VI 45. supplex ad limina veni; VIII 145. vidi ipse furentem caede Neoptolemum geminosque in limine Atridas; II 500.

III. **nach Subſtantiv:** hic (Butes) Dardanio Anchisae armiger ante fuit fidusque ad limina custos; IX 648.

IV. **Umſtand:** I. tua me imago haec limina tendere adegit; VI 696. vgl. II, 1. inrumpo, penetro. — 2. (Delia) occulitur limine clausa viri; Cat I 2. sparsa liminibus floret rosa; Ci 98. — 3. reginam thalamo cunctantem ad limina primi Poenorum expectant; IV 173. fit sonitus mussantque (apes) oras et limina circum; G IV 188. in: ſ. **in,** B, IV, 2. limine (10 St.) S. 329, a ductor Achivom coniugis infandae prima inter ‖ intra ‖ limina dextra oppetiit; XI 267. plurima sternuntur corpora per domos et religiosa deorum limina; II 366

limes, Grenzweg, Weg, Pfad: I. (Aeneas) latum per agmen ardens limitem agit ferro; X 514. saxum, qui iacebat limes agro positus, litem ut discerneret arvis; XII 898. nec setius omnis in unguem arboribus positis secto via limite quadret; G II 278. — II. hinc tibi, quae semper, vicino ab limite saepes somnum suadebit inire; E I 53. cui (Mucio) cessit Lydi timefacta ‖ limitibus cessit cui fracta ‖ potentia regis; Cul 366. tum longo limite sulcus dat lucem; II 697. lato te limite ducam; IX 323. cum (equites) procul hos laevo flectentis limite cernunt; IX 372. ne signare quidem aut partiri limite campum fas erat: G I 126.

limosus, ſchlammig, im Schlamm wachſend: quamvis limoso palus obducat pascua iunco; E I 48. limoso lacu per noctem obscurus in ulva delitui; II 135.

limus, Schlamm, Grund, Lehm: I. quos circum limus niger et deformis harundo Cocyti alligat; G IV 478 limus ut hic durescit; E VIII 80. — II, 1. si amnis obducto late tenet omnia limo; G I 116. amnes felicem trahunt limum; G II 188. — 2. (Charon) vatemque virumque informi limo glaucaque exponit in ulva; VI 416. (serpens) mersus ut in limo magno subsideret aestu; Cul 165. — III, 1. levi rimbsa cubilia limo ungue fovens circum; G IV 45. hac querulae ‖ querulas ‖ referunt voces quis nantia limo corpora lympha fovet; Cul 151. — 2. cava flumina siccis faucibus ad limum radii tepefacta coquebant; G IV 428. veterem in limo ranae cecinere querellam; G I 378.

limus, Schurz: alii fontemque ignemque ferebant velati limo et verbena tempora vincti; XII 120.

linea, Leinen: illa (hasta) per linea terga tribusque transit intextum tauris opus; 784. nodos et vincula linea (Mnestheus) rupit; V 510.

lingua, Zunge, Stimme, Rede, Sprache: I. mihi si linguae centum sint oraque centum, ferrea vox; G II 43. A VI 625. baccare frontem cingite, ne vati noceat mala lingua futuro; E VII 28. Asilas, cui parent linguae volucrum et praesagi fulminis ignes; X 177. obesas fauces premit aspera lingua; G III 508. nigra subest udo tantum cui (arieti) lingua palato; G III 388. tot linguae, totidem ora sonant, tot (Fama) subrigit auris; IV 183. non lingua valet; XII 911. valent, valent mihi ira et anticus furor et lingua, qua adsultem ‖ adsignem ‖ tibi; Cat XIII 6. (angues) sibila lambebant linguis vibrantibus ora; II 211. (serpens) obvia vibranti carpens, gravis aëre, lingua ‖ ore trilingui ‖; Cul 166. tum quoque Eurydicen vox ipsa et frigida lingua vocabat; G IV 525. — II, 1. qui sentis volucrum linguas et praepetis omina pinnae; III 361. lageos temperatura pedes olim vincturaque linguam; G II 94 — 2. tum facta silentia linguis; XI 241. — 3. an tibi Mavors ventosa in lingua pedibusque fuga ibus istis semper erit? XI 390. — III. Drances largus opum et linguae melior, sed frigida bello dextera; XI 338. — IV. tua carmina cum lingua, tum sale Cecropio; Cat IX 14. — V. adsultare: ſ. I. valet, nec (Eurydice) divae corrupit munera lingua; Cul 291. illam (lupam) corpora fingere lingua; VIII 634. lambere: ſ. I. vibrat. cum (anguis) arduus ad solem et linguis micat ore trisulcis; G III 439. qualis coluber linguis micat ore trisulis; II 475. incedunt gentes, quam variae linguis, habitu tam vestis et armis; VIII 723.

lino, beſtreichen, bedecken: paribus lita corpora guttis; G IV 99. neque illae (apes) nequiquam in tectis certatim tenvia cera spiramenta linunt; G IV 39.

linquo, zurücklaſſen, verlaſſen, laſſen, loslaſſen: (linunt: ſ. II. gentem, al.): I. cinaede Luciene, liquerunt opes? Cat XIII 35. — II. alitibus linquere feris; X 559. cum tamen ingentis Rutulorum linquis acervos; X 509. iam iam linquo acies; XII 875. cuncta mihi Alpheum linquens lucosque Molorchi Graecia; G III 19. ille (angnis) depasta altaria liquit; V 93 linquebant dulces animas; III 140. Aeneas maesto defixus lumina voltu ingreditur, linquens antrum; VI 157. (Allecto) Cocyti petit sedem, super ‖ supera ‖ ardua linquens; VII 562. nos patriae finis et dulcia linquimus arva; E I 3. Graiugenum domos suspectaque linquimus arva; III 550. dehinc summa cacumina linquont; VI 678. qui Cales linquunt; VII 728. num linquere castra hortati sumus? X 68. quae fortuna viris, classem quo litore linquant; I 517. progredior portu classes et litora linquens; III 300. Tithoni croceum linquens Aurora cubile; G I 447. A. IV 585. IX 460. linquitur ante alias longe gratissima Delos Nereidum matri et Neptuno Aegaeo; Ci 473. domos: ſ. arva. pastor liquit volatile ferrum nescius; IV 71. fines: ſ. arva. gemini

fratres Tiburtia moenia linunt, fratris Tiburti dictam cognomine gentem; VII 670. (Camilla) simul his dictis linquebat habenas ad terram non sponte fluens; XI 827. nunc vivo neque adhuc homines lucemque relinquo. sed linquam; X 856. centauri Homolen Othrymque nivalem linquentes cursu rapido; VII 676. linqui pollutum hospitium et dare classibus austros; III 61. venerat Acron, infectos linquens profugus hymenaeos; X 720. longum fugae ne linque laborem; III 160. dum (socii) trepidi crudelia limina linunt; III 616. litora: f. classem. lucos: f. Alpheum. lucem: f. homines. postquam (harpyiae) mensas metu liquere priores; III 213. moenia: f. gentem, urbem. ipse nemus linquens patrium saltusque Lycaei, Pan; G I 16. (Turnus) nemora aspera linquit; XI 902. Othrym: f. Homolen. non prius aspicies, ubi fessum aetate parentem liqueris Anchisen? II 597. pulsi linquere penates Tarquinii patrios, filius atque pater; Cat IX 35. linquimus Ortygiae portus pelagoque volamus; III 124. linquere tum portus iubeo; III 289. quo discrimine ripas hae (animae) linquunt, illae remis vada livida verrunt? VI 320. saltus: f. nemus. te datis linquo velis ‖ ventis ‖, palmosa Selinus; III 705. (Iuno) classe subegit amissa socios ignotae linquere terrae; V 795. (Cycnum) linquentem terras et sidera voce sequentem; X 193. sic positum (vitulum) in clauso ; G IV 303. qui (invenes) moenia Clusi quique urbem liquere Cosas; X 168. — III. linquens (Dido Aenean) multa metu cunctantem et multa parantem ‖ volentem ‖ dicere; IV 390. tune ille senectae sera meae requies, potuisti linquere solam, crudelis? IX 482. (Pandarus) multos suorum moenibus exclusos duro in certamine linquit; IX 726. illum (Arruntem) expirantem socii atque extrema gementem obliti ignoto camporum in pulvere linunt; XI 866. nil linquere inausum quae potui infelix; VII 308. hanc (genetricem) ignaram inque salutatam linquo; IX 288. quem (serpentem) gravis ictu seminecem liquit saxo lacerumque viator; V 275.

linter, Mulde: arator cavat arbore lintres; G I 262.

linteum, Segel: certum est dare lintea retro; III 686. magna repentino sinuantur lintea coro; Ci 460.

linum, Lein, Flachs, Netz: I. pelago alius trahit umida lina; G I 142. — II. urit lini campum seges, urit avenae; G I 77. lini segetem et Cereale papaver tempus humo tegere; G I 212.

Linus, Sohn des Apollo; I. canit, ut Linus haec illi divino carmine pastor floribus atque apio crinis ornatus amaro dixerit; E VI 67. non me carminibus vincat ‖ vincet ‖ nec Thracius Orpheus, nec Linus, huic mater quamvis atque huic pater adsit, Orphei Caliopea, Lino formonsus Apollo; E IV 56. — II. adsum: f. l.

Lipare, Insel bei Sicilien: insula Sicanium iuxta latus Aeoliamque erigitur Liparen; VIII 417.

liquefacio, flüssig machen, schmelzen: eadem (mella) calor liquefacta remittit; G IV 36. (Mezentius) media adversi liquefacto tempora plumbo diffidit; IX 588. quotiens vidimus Aetnam flammarum globos liquefactaque volvere saxa! G I 473. Aetna liquefacta saxa sub auras cum gemitu glomerat; III 576. liquefacta bonum per viscera toto stridere apes utero; G IV 555.

liquens, flüssig, fließend, klar, lauter: principio caelum ac terram ‖ terras ‖ camposque liquentis spiritus intus alit; VI 724. quales aëriae liquentia flumina circum consurgunt geminae quercus; IX 679. ille (Proteus) transformat sese in ignemque horribilemque feram fluviumque liquentem; G IV 442. cum (apes) liquentia mella stipant; I 432. vina liquentia fundam; V 238. (Aeneas) vina liquentia fundit; V 776.

liquesco, flüssig werden, schmelzen: haec ut cera liquescit; E VIII 80. volnificus chalyps vasta fornace liquescit; VIII 446.

liquidus, flüssig, klar, hell, durchsichtig, rein, lauter: A. sic liquido Scyllae circumfusum aequore corpus artus mutabant; G IV 493. apparet liquido sublimis in aëre Nisus; G I 404. (columbae) liquidum per aëra lapsae; VI 202. apes stridore ingenti liquidum trans aethera vectae; VII 65. hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 59. quod fieri ferro liquidove potest electro; VIII 402. canebant, ceu quondam nivei liquida inter flumina ‖ nubila ‖ cycni; VII 699. perditus liquidis inmisi fontibus apros; E II 59. non liquidi gregibus fontes, non gramina derunt; G II 200. pocula sunt fontes liquidi atque exercita cursu flumina; G III 529. liquidi fontes adsint; G IV 18. manibus liquidos dant ordine fontis germanae; G IV 376. canebat (Silenus) uti coacta semina terrarumque animaeque marisque fuissent et liquidi simul ignis; E VI 33. mox aëre lapsa (columba) quieto radit iter liquidum; V 217. quae (pecudes, volucres) lacus late liquidos tenent; IV 526. te liquidi flevere lacus; VII 760. dulcia mella premes, nec tantum dulcia quantum liquida; G IV 102. aliae (apes) liquido distendunt nectare cellas; G IV 164. ter liquido ardentem perfundit ‖ perfudit ‖ (mater) nectare Vestam; G IV 384. *non secus ac liquida si quando nocte cometae sanguinei lugubre rubent; X 272. volans liquidis in nubibus arsit harundo; V 525. nubila: f. flumina. (Cyrene) liquidum ambrosiae defundit ‖ diffundit ‖ odorem; G IV 415. si nec casia liquidi corrumpitur usus olivi; G II 466. qua Castaliae sonans liquido pede labitur unda; Cul 17. super incumbens (deus) liquidas proiecit in undas praecipitem (Palinurum); V 859. liquidas corvi presso ter gutture voces aut quater ingeminant; G I 410. — IV. sive educat illum (Phoebum) Arna Chimaereo Xanthi perfusa liquore; Cul 14.

Liris, Trocr: tum Lirim Pagasumque super (Camilla deicit); XI 670.

lis, Streit, Zwist: non nostrum inter vos tantas componere lites; E III 108. saxum, qui iacebat limes agro positus, litem ut discerneret arvis; XII 898. nisi me quacumque novas incidere lites monuisset cornix; E IX 14.

lito, opfern: I. sanguine quaerendi reditus, animaque litandum Argolica; II 118. — II. sacris litatis indulge hospitio; IV 50.

litoreus, am Ufer: Iovis ales litoreas agitabat avis; XII 248. litoreis ingens inventa sub ilicibus sus; III 390. [iam tibi litoreis ingens inventa sub ilicibus sus iacebit]; VIII 43.

littera, Schrift: tacita formast quod (elogium) littera voce: „parve culex“ . . .; Cul 412.

litus, Ufer, Küste, Strand, Gestade: I. **Subject:** litora myrtetis laetissima; G II 112. defessi Aeneadae quae proxima litora cursu contendunt petere;

I 157. servatum ex undis Strophadum me litora primum excipiunt; III 209. nec sidus regione viae litusve fefellit; VII 215. cum litora fervere late prospiceres arce ec ‖ ex ‖ summa; IV 409. iam fervere litora flammis (videbis); IV 567. resonantia longe litora misceri (incipiunt); G I 359. nec (me) percussa iuvant fluctu tam litora; E V 83. nunc nemora ingenti vento, nunc litora plangunt; G I 334. cum litora alcyonem resonant, acalanthida dumi; G III 338. ſ. incipiunt. inter Thesei purpureis late ridentia litora conchis; Ci 103. adiungit (Silenus), ut litus „Hyla Hyla omne sonaret; E VI 44. est procul in pelago saxum spumantia contra litora; V 125. (virgo) prospicit incinctam spumanti litore Cythnon; Ci 475. [Dardanium totiens sudarit sanguine litus?] II 582. (Virbium) eductum Egeriae lucis umentia circum litora; VII 764. vocem inclusa volutant litora; V 150.

II. **nach Verben**: 1. nec tacuissem pallentis hederas et amantis litora myrtos; G IV 124. litus ama; V 163. femina, cui litus arandum cuique loci leges dedimus; IV 212. qui saltus, Tiberine, tuos sacrumque Numici litus arant; VII 798. Actia Iliacis celebramus litora ludis; III 280. compleo: ſ. **compleo** litora (3 Št.) Š. 130, b. desero: ſ. **desero.** II. litus (4 Št.) Š 171, a. Iuppiter dispiciens ‖ despiciens ‖ litora et latos populos; I 225. do: ſ. aro. [relegens errata retrorsus litora Achaemenides]; III 691. urbem et finis et litora gentis diversi explorant; VII 149. insani feriant sine litora fluctus; E IX 43. heu fuge crudelis terras, fuge litus avarum; III 44. dextrum fuge litus et undas; III 413. litora litoribus contraria, fluctibus undas imprecor, arma armis; IV 628. includo: ſ. I. volutant. litora Epiri legimus; III 292. progredior portu classes et litora linquens; III 300. (Iris) conspicit ingentem concursum et litora lustrat; V 611. misceo: ſ. I. incipiunt. [talia monstrabat litora Achaemenides, comes infelicis Ulixi]; III 691. peruto: ſ. I. iuvant. Argiva phalanx tacitae per amica silentia lunae litora nota petens; II 256. alii litora cursu fida petunt; II 399. cum videmus Polyphemum litora nota petentem; III 657. an litora nando curva petat; X 683. ſ. I. (est). improbus advena litora vestra vi populat; XII 262. haut tamen audaci Turno fiducia cessit litora praecipere; X 277. litora curvae praetexunt puppes; VI 4. proxima Circaeae raduntur litora terrae; VII 10. relego: ſ. erro. iuvat desertos videre locos litusque relictum; II 28. litora cum patriae lacrimans portusque relinquo; III 10. (pontus) litus vado labente relinquit; XI 628. nec litora longe fida reor fraterna Erycis; V 23. dis sedem exiguam patriis litusque rogamus innocuum; VII 229. regina ut litora et vacuos sensit sine remige portus; IV 588. speculatus litora Tarchon, qua vada non sperat ‖ spirant ‖ nec . . ; X 290. non haec tibi litora suasit Delius; III 161. Troes delati in portus neu litora dira subirent; VII 22. si litora tantum numquam Dardaniae tetigissent nostra carinae; IV 657. video: ſ. relinquo; II 28. — 2. tu quoque litoribus nostris, Aeneïa nutrix, aeternam moriens famam, Caieta, dedisti; VII 1. — 3. Teucri litore celsas deducunt toto navis; IV 397. tum litore funem deripere ‖ dirripere ‖ (Anchises) iubet; III 266. iam fere [sicco subductae litore puppes]; III 135. — 4. militia ex illa diversum ad litus abacti (Menelaus, Ulixes); XI 261. socios in coetum litore ab omni advocat Aeneas; V 43. invitus, regina, tuo de litore cessi; VI 460. socios ad litora cogant; IV 289. huc se provecti deserto in litore condunt; II 24. viridi in litore conspicitur sus; VIII 83. di, vobis laetus ego hoc candentem in litore taurum constituam; V 236. iam pater Aeneas, iam curvo in litore Tarchon constituere pyras; XI 184. ante freta destituent undos in litore pisces, quam . . ; E I 60. illae (matres) diversa metu per litora passim diffugiunt; V 676. equidem per litora certos dimittam; I 576. invenum manus emicat ardens litus in Hesperium; VI 6. ocius ire equites Tyrrheni ad litora regis; VIII 555. quam (tellurem) arquitenens oras et litora circum errantem revinxit; III 75. fero ad: ſ. **ad.** I. fero ad litus (3 Št.) Š. 11, a. audimus fractas ad litora voces; III 556. centum alii curva haec habitant ad litora volgo infandi Cyclopes; III 643. frater ut Aeneas pelago tuus omnia circum litora iactetur; I 668. nec minus interea sociis ad litora (Dido) mittit viginti tauros; I 633. Troes sale tabentis artus in litore ponunt; I 173. (equi) effunduntque ducem rapiuntque ad litora currus; X 574. refugit ab litore templum; III 536. labitur interea resoluta ab litore classis; Ci 459. ab litore funem rumpite; III 639. cum sequitur ad litora fluctus, qua venti incubuere; XII 366. (Turnus) contra in litore sistit; X 309. sternunt se somno diversae in litore phocae; G IV 432. quot prius aeratae steterant ad litora prorae; X 223. (?) IX 121. sum contra: ſ. I. spumat. sunt urbes Actaeos inter colles et candida Thesei litora; Ci 103. gemini angues pariter ad litora tendunt; II 205. cum forma viri supplex manus ad litora tendit; III 592. socii proras ad litora torquent; III 532. ipse (Gyas) magister hortatnrque viros clavomque ad litora torquet; V 177. te ignota ad litora vectum; VII 124. quae causa rates litus ad Ausonium tot per vada caerula vexit? VII 198. venio ad: ſ. **ad.** I. venio ad litus (3 Št.) Š. 13, a. nunc me fluctus habet versantque in litore venti; VI 362. non nos venimus raptas ad litora vertere praedas; I 528. donec versas ad litora puppes respiciunt; X 268. illi Misenum in litore sicco vident peremptum; VI 162. centum errant annos volitantque haec litora circum; VI 329. [haut aliter volabat litus harenosum ad Libyae ventosque secabat Cyllenia proles]; IV 257. (Cyllenius) avi similis, quae circum litora volat; IV 254. (venti) vastos volvont ad litora fluctus; I 86. longi urgent ad litora fluctus; G III 200. urgueri volucrum raucarum ad litora nubem; VII 705.

III. **nach Adjectiv**: contrarius: ſ. II, 1. imprecor.

IV. **nach Substantiven**: 1. tuus te Caesar Olympo et Surrentini litoris ara vocat; Cat XIV 12. has autem terras Italique hanc litoris oram effuge; III 396. omnis ut in cineres Rhoetei litoris ora daretur; Cul 313. — 2. addam bis triumpatas utroque ab litore gentes; G III 33. Antonius victor ab Aurorae populis et litore rubro; VIII 686.

V. **Umstand**: 1. qui (vir) Italiam fato profugus Laviniaque ‖ Lavinaque ‖ venit litora; I 3. — 2. pontus arva et urbes litore diductas angusto interluit aestu; III 419. incingi: ſ. I. spumant. tris litore cervos (Aeneas) prospicit errantis; I 184. vina bonus quae cadis onerarat Acestes litore Trinacrio; I 196. litore aëna locant alii flammasque ministrant; I 213. quae fortuna viris, classem quo litore linquant; I 517. iacet ingens litore truncus; II 557. litore curvo moenia prima loco fatis ingressus iniquis; III 16. tum litore curvo extruimus toros; III 223. anchora de prora iacitur, stant litore puppes; III 277. eiectum litore, egentem excepi; IV 375. Anna, vides toto properari litore; IV 416. tunc egomet tumulum Rhoeteo litore inanem constitui; VI 505. tum (Aeneas) se ad Caietae recto fert litore portum; VI 900. [anchora de prora iacitur; stant litore puppes]; VI 901. quo litore pulcher insidiis cursuque feras agitabat Inlus; VII 477. quod (equi) litore currum et invenem monstris pavidi effudere marinis; VII 779. toto namque fremunt condensae litore puppes; VIII 497. vident arrectos litore currus; IX 317. tum litore toto ardentis spectant socios; XI 199. Libycone habitantis litore Locros

(referam)? XI 265 — 3. pater Anchises passis de litore palmis numina magna vocat; III 263. in: ſ. **in**, B. IV, 2. litore (14 St.) S. 329, a. inter: ſ. I. rident. ubi delapsae (harpyiae) sonitum per curva dedere litora; III 239. exoritur procurva ingens per litora fletus; V 765. copia immoritur Euboicas per cautes Aegaeaque late litora; Cul 356. Sigea praeter ‖ propter ‖ litora cum Troas saevi ducis Hectoris ira funderet; Cul 308.

litus, Krummſtab, Augurnſtab, Zinke: I. primus equi labor est lituos pati; G III 182. — II. (Misenus) Hectora circum et lituo pugnas insignis obibat et hasta; VI 167. ipse Quirinali lituo parvaque sedebat succinctus trabea Picus; VII 187.

livens, grauſich: pars maxima glandes liventis plumbi spargit; VII 687.

lividus, bläulich, dunkel: quo discrimine ripas hae (animae) lincunt, illae remis vada livida verrunt? VI 320.

loco, ſtellen, aufſtellen, ſetzen, legen: I. sacra longaevom (Priamum Hecuba) in sede locavit; II 525. eiectum, egentem regni demens in parte locavi; IV 374. multos alterna revisens lusit et in solido rursus Fortuna locavit; XI 427. seis ut te caeli lubens in parte locarim; XII 145. litore aëna locant alii flammasque ministrant; I 213. ordine aëna locant alii; V 102. munera principio ante oculos circoque locantur in medio, sacri tripodes viridesque coronae et palmae pretium victoribus, armaque et ostro perfusae vestes, argenti aurique talenta; V 109. super exuvias ensemque relictum effigiemque toro (regina) locat; IV 508. tum fronte locatur elogium; Cul 411. ensem: ſ. effigiem. primus Thymoetes (equum) duci intra muros hortatur et arce locari; II 33. exuvias: ſ. effigiem. hinc lata theatris fundamenta petunt ‖ hic alta theatri fundamenta locant ‖ alii; I 428. tu nunc Karthaginis altae fundamenta locas? IV 266. (Simylus) parva tabella lumina fida locat; Mo 21. dixit (Mezentius) et exceptus tergo consueta locavit membra; X 867. litore curvo moenia prima loco fatis ingressus iniquis; III 17. munera: ſ. arma. hic tamen ille (Antenor) urbem Patavi sedesque locavit Teucrorum; I 247. talenta: ſ. arma. ibi memento prima locare manu molirique aggere tecta; VII 127. tripodas, vestes: ſ. arma. (Euandrus) gramineo viros locat ipse sedili; VIII 176. urbem: ſ. sedes. — II. (Euandrus) Aenean stratis locavit effultum foliis et pelle Libystidis ursae; VIII 367. iam se regina mediam locavit; I 698. ſ. I. arma.

Locri. A. Bewohner von Lokris: Libycone habitantis litore Locros (referam)? XI 265. — B. Stadt in Unteritalien: hic Narycii posuerunt moenia Locri; III 399.

locuples, reich: interdum locuples a paupere plura petebat; Mo 65.

locus. Ort, Platz, Stelle, Raum, Gegend, Wohnſitz, Statt, Lage, Los (acc. locos: ſ. II, 1. desero, dico; IX 387. exploro, V, 1): I. **Subject:** haec loca vi quondam et vasta convolsa ruina dissiluisse ferunt; III 414. nec morti esse locum sed viva (omnia) volare sideris in numerum; G IV 226. est in secessu longo locus: I 159. est locus, Hesperiam Grai cognomine dicunt; I 530. III 163. is locus urbis erit, requies ea certa laborum; III 393. (?) hic locus . . ; VIII 46. Oceani finem iuxta solemque cadentem ultimus Aethiopum locus est; IV 481. Aeneas hoc Ilium et haec loca Troiam esse iubet; V 756. umbrarum hic locus est, somni noctisque soporae; VI 390. hic locus est, partis ubi se via findit in ambas; VI 540. est locus Italiae medio sub montibus altis, nobilis et fama multis memoratus in oris, amsancti ‖ Amsancti ‖ valles. densis hunc frondibus atrum urguet utrimque latus nemoris; VII 563. nunc locus arvorum ingeniis; G II 177. quis iam locus, quae regio in terris nostri non plena laboris? I 459. classibus hic locus, hic acie certare solebant; II 30. cui neque apud Danaos usquam locus; II 71. si quis adhuc precibus locus; IV 319. quae loca, quive habeant homines, ubi moenia gentis, vestigemus; VII 131. primus clamore secundo Hyrtacidae ante omnis exit locus Hippocoontis; V 492. late circum loca sulpure ‖ sulfure ‖ fumant; II 698. aeternum locus Palinuri nomen habebit; VI 381. quae regio Anchisen, quis habet locus? VI 670. latet: ſ. II, 1. conformo. tibi sede pia maneat locus; Cul 39. locum insidiis conspeximus ipsi, qui patet in bivio portae, quae proxuma ponto; IX 237. silent late loca; IX 190. Chaos et Phlegethon, loca nocte tacentia late; VI 265. [meritis vacat hic tibi solus fortunaeque locus]; XI 180.

II. **nach Verben:** 1. ut tristis sine sole domos, loca turbida, adires; VI 534. iuvenis arripuit locum et silvis insedit iniquis; XI 531. capio: ſ. **capio.** II. locum (3 St.) S. 104, a. Danai late loca milite complent; II 495. pars optare locum tecto et concludere sulco; I 425. rivum propter aquae viridi sub fronde latentem conformare locum capit impiger, hunc in orbem destinat; Cul 391. conspicio: ſ. I. patet. contraho: ſ. eligo. convello: ſ. I. dissiliunt. regina intenditque locum sertis et fronde coronat funerea; IV 506. Arcades his oris delegere locum; VIII 53. iuvat desertos videre locos litusque relictum; II 28. destino: ſ conformo. (?) unde locum Grai dixerunt nomine Aornon; VI 242. locus Ardea quondam dictus avis; VII 411. iam (Nisus) imprudens evaserat hostis atque locos ‖ ac lucos ‖ , qui post Albae de nomine dicti Albani; IX 387. do: ſ. **do.** III. locum (3 St.) S. 187, a. exiguus primum atque ipsos contractus in usus eligitur locus; hunc angustique imbrice tecti parietibusque premunt artis; G IV 296. evado: ſ. dico; IX 387. Aeneas exire locosque explorare novos constituit; I 306. ante locum similem exquirunt, ubi prima paretur arboribus seges; G II 266. nunc Pristis habet (locum priorem), nunc victam praeterit ingens Centaurus; V 156. impleo: ſ. **impleo** locum (2 St.) S. 320, b. intendo: ſ. corono. haec loca non tauri spirantes naribus ignem invertere; tenent oleae armentaque laeta; G II 140. tum loca sorte legunt; V 132. memoro: ſ. I. est; VII 563. (Aeneas) molitur locum primasque in litore sedes cingit; VII 158. Scybale munda verat aptum ante locum; Mo 51. notavi ipse locum, aëriae quo congessere palumbes; E III 69. Teucrus optavit locum regno; III 109. qua locus Erigonen inter chelasque sequentis panditur; G I 33. omnem pererrat arte locum et variis adsultibus inritus urget; V 442. sient aquae tremulum labris ubi lumen aënis sole repercusso omnia pervolitat late loca; VIII 24. premo: ſ. eligo. nomen et arma locum servant; VI 507. Allecto arte nova speculata locum; VII 477. post hos aequo discrimine Pristis Centaurusque locum tendunt superare priorem; V 155. qui deinde locum tenuit virtute secundum; V 258. proxima deinde tenent maesti loca; VI 434. ille iuvenis proxima sorte tenet lucis loca; VI 761. iam loca iussa tenent ‖ tenet ‖ forti permixtus Etrusco Arcas eques; X 238. ſ. inverto. video: ſ. desero. (Euandrus) testatur locum et letum docet hospitis Argi; VIII 346. urgeo: ſ. pererro, I. est; VII 563. — 2. continuo has leges aeternaque foedera certis imposuit natura locis, quo tempore . . ; G I 61. — 3. ne noster honos infractave cedat fama loco; VII 333. cede locis; VII 559. nec mea iam mutata loco sententia cedit; IX 220. me Fortuna omnipotens et ineluctabile Fatum his posuere locis; VIII 335. quo sit fortuna loco; IX 723. — 4. sin in sua posse negabunt ire loca; G II 235. iussa deum, quae ire per loca senta situ cogunt noctemque profundam; VI 462.

(serpens) metabat sese ‖ metatur late ‖ circum loca; Cul 174. dea nimborum in patriam, loca feta furentibus austris Aeoliam venit; I 51.

III. **nach Adjectiven:** 1. ignari hominumque locorumque erramus; I 332. ignaros loci passim et formidine captos sternimus; II 384. — 2. turris erat vasto suspectu et pontibus altis, opportuna loco; IX 531.

IV. **nach Substantiven:** 1. praediscere patrios cultusque habitusque locorum; G I 52. huic (Aeneae) deus ipse loci fluvio Tiberinus amoeno se attollere visus; VIII 31. adgnovit (Anchises) se novo veterum deceptum errore locorum; III 181. quem (Euryalum) iam manus omnis fraude loci et noctis oppressum rapit; IX 397. (Aeneas) incertus, geniumne loci famulumne parentis esse putet; V 95. (Aeneas) geniumque loci primamque deorum Tellurem precatur; VII 136. habitus: ſ. cultus. femina, cui litus arandum cuique loci leges dedimus; IV 213. aspera quis (Arcadibus) natura loci dimittere quando suasit equos; X 366. ipsa loci natura domum resonante susurro quis (puellis) dabat; Cul 121. iussi numina magna loci veneramur; III 697. ferimur per opaca locorum; II 725. iam tum religio pavidos terrebat agrestis dira loci; VIII 350. — 2. concursus ad tepida recentem caede locum; IX 456.

V. **Umſtand:** 1. devenere locos, ubi nunc ingentia cernes ‖ cernis ‖ moenia; I 365. devenere locos laetos; VI 638. — 2. Aeneas capitur locis et singula laetus exquirit; VIII 311. omnia sub magna labentia flumina terra spectabat diversa locis; G IV 367. haut procul hinc Tarcho et Tyrrheni tuta tenebant castra locis; VIII 604. stare loco nescit, micat auribus et tremit artus; G III 84. quo primum Poeni effodere loco signum; I 443. quo res summa loco, Panthu? II 322. illa (carmina) manent immota locis neque ab ordine cedunt; III 447. *omnibus umbra locis adero; IV 386. (Aeneas) his Phaedram Procrimque locis maestamque Eriphylen cernit; VI 445. (Aeneas) aptat bis sex tboraca petitum perfossumque locis; XI 10. ea prima ruentis pugna loco statuit Teucros; XII 506.

Iolium, Lolch, Trefpe: inter nitentia culta infelix lolium et steriles dominantur avenae; G I 154. infelix lolium et steriles nascuntur avenae; E V 37.

Longa Alba ſ. **Alba** (3 St.).

longaevus (longaevos), bejahrt, hochbetagt. Greis: A sic ore effata (Hecuba) recepit ad sese longaevom (Priamum); II 525. ipsius Anchisae longaevi hoc munus habebis, cratera impressum signis; V 535. quem (Silvium) tibi longaevo serum Lavinia coniunx educet silvis; VI 764. fovit ea volnus lympha longaevos lapyx ignorans; XII 420. (Iris) fit Beroë, Tmarii coniunx longaeva Dorycli; V 620. longaevi palmas nequiquam ad sidera tendunt custodes; V 256. retinet longaevos haruspex fata canens: „o Maeoniae“ . . ! VIII 498. surge age et haec longaevo dicta parenti haud dubitanda refer; III 169. miserere parentis longaevi; XII 44. cum praevectus equo longaevi regis ad auris nuntius reportat advenisse viros; VII 166. olli (Aeneae) sic breviter fata est longaeva sacerdos: „Anchisa generate“ . . ; VI 321. haec ubi dicta dedit Phoebi longaeva sacerdos; VI 628. longaevos senes ac fessas aequore matres deligе; V 715. — B. ibat Apollo omnia longaevo similis, vocemque coloremque; IX 650.

longe, weit, fern, weithin, von weitem, lange, bei weitem: I. abduxere retro longe capita ardua ab ictu; V 428. (nymphae) adgnoscunt longe regem lustrantque choreis; X 224. adgnovit longe gemitum praesaga mali mens; X 843. finitimi longe lateque per urbes prodigiis acti caelestibus; VI 378. his accensa (Saturnia) super iactatos aequore toto Troas arcebat longe Latio; I 31. gemitum ingentem pelagi pulsataque saxa audimus longe; 556. audiit et Triviae longe lacus; VII 516. tene ego tam longe capta atque avecta nequivi effugere? Ci 290. (virgo) iam adeo tutum longe Piraeea cernit; Ci 468. tu, ne qua manus se attollere nobis a tergo possit, custodi et consule longe; IX 322. nec longe Cissea durum immanemque Gyan (Aeneas) deiecit Leto; X 317. nos Italis longe disiungimur oris; I 252. unde hominum errores longe lateque per orbem dispicere possem; Ci 16. quem (parentem) nunc maestum patria Ardea longe dividit; XII 44. signum clamore paratis Epytides longe dedit insonuitque flagello; V 579. Thraeissa cornu infensa tetendit et duxit longe; XI 860. ipsi in puppibus auro ductores longe effulgent ostroque decori; V 133. primus abit longeque ante omnia corpora Nisus emicat; V 318. alter (taurus) victus abit longeque ignotis exulat oris; G III 225. hic iaculo bonus, hic longe fallente sagitta; IX 572. Thronium Salius Saliumque Nealces (deicit) insidiis, ‖ insignis ‖ iaculo et longe fallente sagitta; X 754. fabor enim longius; I 262. miratur nemus insuetum fulgentia longe scuta virum fluvio; VIII 92. Chloreus insignis longe Phrygiis fulgebat in armis; XI 769. illi (equi Aenean) longe gradientem et dira frementem ut videre; X 572. miseris heu praescia longe horrescunt corda agricolis; XII 452. huic (Lynceo) uno desectum ‖ deiectum ‖ comminus ictu cum galea longe iacuit caput; IX 771. Iuturna virago aurigam Turni longe lapsum temone reliquit ‖ relinquit ‖; XII 470. missilibus longe et vasto clamore lacessunt; X 716. arduos inde Acragans ostentat maxima longe moenia; III 703. postquam omnis longe comitum praecesserat ‖ processerat ‖ ordo; XI 94. Aconteus praecipitat longe et vitam dispergit in auras; XI 617. continuo animos volgi et trepidantia bello corda licet longe praesciscere; G IV 70. tum pater Aeneas procedere longius iras hau ‖ haud ‖ passus; V 461. dum (Scylla) extra procedit longe matrum comitumque catervam; Ci 143 ſ. praecedo. Troes conferre manum et procurrere longius audent; IX 690. Aeneas prosequitur lacrimis ‖ lacrimans ‖ longe et miseratur euntem (Dido); VI 476. Iovis coniunx laetum Aenean classemque ex aethere longe Dardaniam prospexit; VII 288. simul Aeneas fumantis pulvere campos prospexit longe; XI 909. hastas reductis protendunt longe dextris; XI 606. nec longe scilicet hostes quaerendi nobis; XI 387. nec vero a stabulis pluvia impendente (apes) recedunt longius; G IV 192. ante omnis stupet ipse Dares longeque recusat; V 406 qualis cum caerula nubes solis inardescit radiis longeque refulget; VIII 623. resonantia longe litora misceri (incipiunt); G I 358. longe servet vestigia coniunx; II 711. an memorem Iulia qua ponto longe sonat unda refuso? G II 163. tum rauca adsidno longe sale saxa sonabant; V 866. sonat amnis et Asia longe pulsa palus; VII 701. huic (Mezentio) contra Aeneas speculatus in agmine longe obvius ire parat; X 769. urbs antiqua fuit Italiam contra Tiberinaque longe ostia; I 13 longe illi (Aeneae) dea mater erit; XII 52. si (Delia) occultur, longe est tangere quod nequeas; Cat I 4. ast alios longe summotos (Charon) arcet harena; VI 316. fluctus uti longius ex altoque sinum trahit; G III 238. si quis videat deserta regna pastorum et longe saltus lateque vacantis; G III 477. hunc (Acronem) ubi miscentem longe media agmina (Mezentius) vidit; X 721. nec (Iuturna) conferre manum patitur, volat avia longe; XII 480. elliptiſch: nec litora longe fida reor fraterna Erycis; V 23. — II. (ratio) longe aliud studium atque alios accincta labores: Ci 6. (Scyllam) longe alia perhibent mutatam membra figura infestare . . ; Ci 56. pedibus longe melior Lycus fuga muros tenet; IX 556.

linquitur ante alias longe gratissima Delos Nereidum matri et Neptuno Aegaeo; Ci 473.

longinquus, fern, entfernt: A. tantum aevi longinqua valet mutare vetustas; III 415. — B. saltus et saturi petito longinqua Tarenti; G II 197.

longus, lang, ausgedehnt, weit, lange dauernd, anhaltend: A. bei Subſtantiven: A. nihil est, quod texitur ‖ texas ‖ ordine, longum; Ci 339. cuius (Eunei) apertum adversi (virgo) longa transverberat abiete pectus; XI 667. est ager mihi longus in occasum, finis super usque Sicanos; XI 317. longum per vallis pascitur agmen; I 186. ille (anguis) agmine longo tandem inter pateras et levia pocula serpens; V 90. est anguis notis longam maculosus grandibus alvom; G III 427. longa est iniuria, longae ambages; I 341. Dido longum bibebat amorem; I 749. quae longum Andromachae testentur amorem coniugis Hectoreae: III 487. tam longo quod iam captat (nutrix) succurrere amori; Ci 383. (Anxur) canitiem sibi et longos promiserat annos; X 549. atria longa patescunt; II 483. saepe Danai cupiere longo fessi discedere bello; II 109. Teucri adsueti longo muros defendere bello; IX 511. (Pristis, Centaurus) longa sulcant vada salsa carina; V 158. (Centaurus) longa sulcat maria alta carina; X 197. longo laeva petantur aequora circuitu; III 412. ipse (Aeneas) omnem longo discedere ‖ decedere ‖ circo infusum populum iubet; V 551. cum (cycni) longa canoros dant per colla modos; VII 700. cum candida venit avis longis invisa colubris; G II 320. virgo visa ⟨nefas⟩ longis comprendere crinibus ignem; VII 73. nec (Cnosia regna) longo distant cursu; III 116. praestat longos circumflectere cursus quam semel vidisse Scyllam; III 430. unde (nautae) reverti scirent et longos ubi circumflectere cursus; V 131. languida, fessae virginis in cursu moritur querimonia longo; Ci 462. Aenean statuere alternos longa nitentem cuspide gressus; XII 386. Turnus hunc venientem cuspide longa, hunc mucroue ferit; XII 510. it pecus longa in deserta siue ullis hospitiis; G III 342. quantum longis carpent armenta diebus; G II 201. quam (Iunonem) nec longa dies pietas nec mitigat ulla; V 783. donec longa dies concretam exemit labem; VI 745. Iuno omnipotens longum miserata dolorem; IV 693. non hic te per ambages et longa exorsa tenebo; G II 46. longa tibi exilia, et vastum maris aequor arandum; II 780. matri longa decem tulerunt ‖ abstulerint ‖ fastidia menses; E IV 61. talia (Andromache) fundebat lacrimans longosque ciebat incassum fletus; III 344. olli longos superant flexus; VIII 95. longi urgent ad litora fluctus; G III 200. stant longis adnixi hastis; IX 229. nunc hiemem inter se luxu, quam longa, fovere regnorum immemores; IV 193. (Turnus) ante levi iaculo longum per inaue secutus; XII 354. iniuria; ſ. ambages. proximus huic (Niso), longo sed proximus intervallo, insequitur Salius; V 320. quae (animae) per iuga longa sedebant; VI 411. *(Metabus) iuga longa petebat solorum nemorum; XI 544. longum cantu solata laborem coniuux; G I 293. longum fugae ne linque laborem; III 160. longo nullus lateri modus; G III 54. nec setius, ut saepe ingenti bello cum longa cohortis explicuit legio; G II 279. longo limite sulcus dat lucem; II 697. omnis longo solvit se Teucria luctu; II 26. in tectis longi pars maxima luctus; XI 214. si mihi non haec lux toto iam longior annost; E VII 43. sanie taboque fluentis complexu in misero longa sic morte necabat (Mezentius); VIII 488. Thybris ea fluvium, quam longa est, nocte tumentem leniit; VIII 86. animae Lethaei ad fluminis undam securos latices et longa oblivia potant; VI 715. reboant silvaeque et longus Olympus; G III 223. (cycni) terras ordine longo capere videntur; I 395. pueri et pavidae longo ordine matres stant circum; II 766. quos (Dardanidas) ille (Aeneas) omnis longo ordine cernens ingemuit; VI 482. Antchises tumulum capit, unde omnis longo ordine posset adversos legere; VI 754. incedunt victae longo ordine gentes; VIII 722. (Aeneas) longo praedam iubet ordine duci; XI 79. lucet via longo ordine flammarum et late discriminat agros; XI 143. *pro crinali auro, pro longae tegmine pallae tigridis exuviae pendent; XI 576. nec longis inter se passibus absunt; XI 907. rex arva Latinus et urbes iam senior longa placidas in pace regebat; VII 46. cum femina famulas ad lumina longo exercet penso; VIII 411. famulae, quibus ordine longam cura penum struere; I 703. Polites, unus natorum Priami, porticibus longis fugit; II 528. (Galli) scutis protecti corpora longis; VIII 662. est in secessu longo locus; I 159. rursum in secessu longo sub rupe cavata instruimus mensas; III 29. series longissima rerum per tot ducta viros; I 641. amissos longo socios sermone requirunt; I 217. ima longo ilia singultu tendunt; G III 506. (Sulmo) longis singultibus ilia pulsat; IX 415. saepe ego longos cantando puerum memini me condere soles; E IX 51. quae (libertas) longo post tempore venit; E I 29. en umquam patrios longo post tempore finis videns mirabor? E I 67. nec longum tempus, et ingens exilit ‖ exit, exiit ‖ ad caelum ramis felicibus arbos; G II 80. nec longo deinde moranti tempore contactos artus sacer ignis edebat; G III 565. (Andromache) labitur, et longo vix tandem tempore fatur; III 309. donum longo post tempore visum; VI 409. nec longum in medio tempus, cum clamor pervenit; IX 395. attamen (Amphitrite) exegit longo post tempore poenas; Ci 74. Italiam longa procul longis via dividit invia terris; III 383. nequiquam longos fugiens (serpens) dat corpore tortus; V 276. videbis noctis per umbram flammarum longos a tergo albescere tractus; G I 367. Thraecicius longa cum veste sacerdos obloquitur . . ; VI 645. longarum haec meta viarum; III 714. semper (Dido) longam incomitata videtur ire viam; IV 467. ſ. terrae. o mihi tum ‖ tam ‖ longae maneat pars ultima vitae; E IV 53 coluber fit longae taenia vittae innectitque comas; VII 352. bubo longas in fletum ducere voces; IV 463.

B. **alterm:** collecta fatigat edendi ex longo rabies; IX 64. causando nostros in longum ducis amores; E IX 56.

C. **Adverb:** (Phyllis) longum „formonse, vale vale“, inquit, „Iolla“; E III 79. non me, quicumque es, inulto, victor, nec longum laetabere; X 740.

loquax geſchwätzig, zwitſchernd: hirundo pabula parva legens nidisque loquacibus escas; XII 475. anguis, qui ripis habitans hic piscibus atram improbus ingluviem ranisque loquacibus explet; G III 431. cum (in) piscoso amne Padusae dant sonitum rauci per stagna loquacia cycni; XI 458.

loquella, Wort: deus fundit has ore loquellas: „laside“ . . ; V 842.

loquor, ſprechen, reden, ſagen, nennen, verfunden (locuntur: ſ. II, 4): I, 1. (Aeneas) finem dedit ore loquendi; VI 76 — 2. hominis tandem ore locutus (Proteus) inquit . .; G IV 444. sensit (Venus) simulata mente locutam (Saturniam); IV 105. tali Cyllenius ore locutus; IV 276. sic deinde locutus (Palinurus) colligere arma iubet; V 14. sic deinde locutus (Entellus) caestus proiecit; V 400. primam (vocem) loquentis ab ore eripuit pater; VII 118. ille (Euandrus) os oculosque loquentis iamdudum lustrabat; VIII 152. (Clausus) pariter loquentis vocem animamque rapit traiecto gutture; X 347. o quis te in terris loquitur iucundior uno? Clio nam ‖ tam ‖ certe candida nunc ‖ non ‖ loquitur; Cat IV 9, posterius graviore sono tibi musa loquetur nostra; Cul 8. pecudes locutae ⟨infandum!⟩; G I 478. Maenalus argutumque nemus pinosque loquentis semper habet; E VIII 22. — II, 1. (Dido) sic ore locuta est: „quis te . . ? :“ I 614. (Andromache) deiecit voltum et demissa voce locuta est: „o felix . . ! “ III 320.

Aeneas quibus in mediis sic deinde locutus: „accipite“ .; V 303. cum sic orsa loqui vates: „sate sanguine divom“ . . ; VI 125. tum vates sic orsa loqui: „dux inclute Teucrum“ . .; VI 562. (Amata) mollius et solito matrum de more locuta est: „exulibusne“ . .? VII 357. ad quem (Turnum) sic roseo Thaumantias ore locuta est: „Turne“ . . ; IX 5. prior Hyrtacides sic ore locutus: „Euryale“ . . ; IX 319 — 2. quando omnia vere heu nimium de te vates, Misene, locuta est; VI 189. quidquid et ut quisque est tali de clade locutus, sommia sunt: Ci 89. — 3. quid loquar, Scyllam Nisi (ut mutatam narraverit); E VI 74. — 4. Daphni, tuum ingemuisse leones interitum montesque feri silvaeque locuntur; E V 28. Iuppiter, hospitibus nam te dare iura locuntur; I 731. — III. o quotiens et quae nobis Galatea locuta est! E III 72 haut ignota loquor; II 91. pro re panca loquar; IV 337. quid loquor, aut ubi sum? IV 595. sit mihi fas audita loqui; VI 266. qui pii vates et Phoebo digna locuti; VI 662. nec plura locutus (Latinus) saepsit se tectis; VII 599. haec loquitur (Mezentius); X 907 nec plura locutus (Turnus) corripuit sese; XI 461. haec loquitur (Carme); Ci 250. ſ. II. 2. 3. aeternum sophiae coniunctum carmine nomen nostra tuum senibus loqueretur pagina saeclis; Ci 41. ea verba locutus (Volcanus) optatos dedit amplexus; VIII 404.

loratus, mit Riemen gebunden: (Simylus) tectus galero sub iuga parentes cogit lorata iuvencos; Mo 123.

lorica, Panzer: I. postquam habilis lateri clipeus loricaque tergo est; XII 432. riget: ſ. II. miror. quam (falaricam) nec duplici squama lorica fidelis et auro sustinuit; IX 707. — II. ipse (Turnus) dehinc auro squalentem alboque orichalco circumdat loricam umeris; XII 88. (vates) stipat carinis loricam consertam hamis auroque trilicem; III 467. levibus huic hamis consertam auroque trilicem loricam, quam Demoleo detraxerat ipse (Aeneas) victor, donat habere viro decus et tutamen in armis. vix illam famuli Phegeus Sagarisque ferebant multiplicem conixi umeris: indutus at olim Demoleos cursu palantis Troas agebat; V 260. ille (Aeneas) reducta loricam clipeique ingens onus impedit hasta; X 553. ille clipeum auroque trilicem loricam induitur; VII 640. ſ. consero. da loricam manu valida lacerare revolsam semiviri Phrygis; XII 98. (Aeneas) miratur interque manus versat loricam ex aere rigentem sanguineam ingentem: VIII 621. revello: ſ. lacero. lancea rumpit infixa bilicem loricam; XII 376. stipo: ſ. consero. verso: ſ. miror. — III. cuspis loricae moras et pectus perforat ingens; X 485. hasta oras recludit loricae; XII 925. — IV. (Camilla) Buten aversum cuspide fixit loricam galeamque inter; XI 692.

lorum, Riemen, Zügel: I nec sic immissis aurigae undantia lora concussere iugis; V 146. — II, 1. concutio: ſ. 1. illi (iuvenes) proni dant lora: G III 107. postquam genitor curru volans dat lora secundo; I 156 soror ut currumque et equos et lora regebat; XII 624. (Troilus) fertur lora tenens tamen: I 477. Hector per pedes traiectus lora tumentis; II 273. — 2. Iuturna virago aurigam Turni media inter lora Metiscum excutit; XII 469. vident inter lora rotasque viros, simul arma iacere; IX 318 hunc (Murranum) lora et iuga subter provolvere rotae; XII 532. — III. neque vota sibi esse facta praeter hoc novissimum, paterna lora proximumque pectiuem; Cat X 22.

lotos, Baum, Futterkraut: I. inter quas (platanus) impia lotos, impia, quae socios Ithaci maerentis abegit; Cul 124. — II, 1. cui lactis amor, cytisum lotosque frequentis ipse manu ferat; G III 394. — 2. genus haut unum nec fortibus ulmis nec saliei lotoque neque Idaeis cyparissis; G II 84.

lubens ſ. **libens.**

lubricus, schlüpfrig, glatt, geschmeidig: A. nequaquam patrias temptasti lubricus artis; XI 716. adytis cum lubricus anguis ab imis gyros traxit; V 84. coluber membris lubricus errat; VII 353. qualis coluber lubrica convolvit sublato pectore terga, arduos ad solem; II 474. — B. (Nisus) sese opposuit Salio per lubrica surgens; V 335.

Lucagus, Ortsüber: 1. Lucagus ut pronus pendens in verbera telo admonuit biiugos; X 586. interea biiugis infert se Lucagus albis in medios fraterque Liger: X 575. pendet: ſ. admonet. strictum rotat acer Lucagus ensem; X 577. — 2. Lucage, nulla tuos currus fuga segnis equorum prodidit; X 592.

Lucas, Anführer der Latiner: protinus Antaeum et Lucam, prima agmina Turni, (Aeneas) persequitur; X 561.

luceo, leuchten, strahlen, glänzen: (Galli) virgatis lucent sagulis; VIII 660. ecce || (serpens) effert || sublimi cervice caput purpureo lucens maculatur amictu; Cul 172. (virgo) castra prospectat crebris lucentia flammis; Ci 176. qua colla sedentis (Butae) lucent; XI 693. illum viridi cum || iam || palmite lucens Tmolia pampineo subter coma velat amictu; Cul 74. quale per arteiu inclusum buxo aut Oricia terebintho lucet ebur; X 137. lucent genialibus altis aurea fulcra toris; VI 603. lucentem globum, lunam Titaniaque astra spiritus intus alit; VI 725. memorabilis || memoraberis || et tibi certet || crescet || gloria perpetuum lucens, mansura per aevum; Cul 38. incedunt pueri pariterque ante ora parentum frenatis lucent in equis; V 554. lucet via longo ordine flammarum et late discriminat agros; XI 143. vita grata bonis lucens; Cul 41.

lucerna, Lampe: (Simylus) admovet his (luminibus) pronam submissa fronte lucernam; Mo 10.

lucesco, aufleuchten: ut iam novom terrae stupeant lucescere solem; E VI 37.

Lucetius, Truer: Ilioneus saxo atque ingenti fragmine montis Lucetium portae subeuntem ignisque ferentem sternit; IX 570.

lucidus, hell, leuchtend, glänzend: tam sunt nobis haedorum dies servandi et lucidus anguis quam . .; G I 205. Hyperionis ardor lucida aetherio ponit discrimina mundo; Cul 102. lucida || rorida || qua patulos velabant gramina colles: Cul 47. si lucidus orbis erit; G I 459. neque erant astrorum ignes nec lucidus aethra siderea polus; III 585. Cnosia bina dabo levato lucida ferro spicula ferre; V 306. ?[pars levis clipeos et spicula lucida tergent arvina pingui]; VII 626.

Lucienus, verkommener Mensch: cinaede Luciene, liquerunt opes? Cat XIII 35

Lucifer, Morgenstern: 1, 1. nascere. praeque diem veniens age, Lucifer, almum; E VIII 17. iam iugis summae surgebat Lucifer Idae ducebatque diem: II 801. qualis ubi Oceani perfusus Lucifer unda extulit os sacrum caelo: VIII 589. nascitur, praevenit: ſ. agit. surgit: ſ. ducit. — 2. Vocativ: ſ. 1. agit. — II. perfundo: ſ. 1. effert. — III. Luciferi primo cum sidere frigida rura carpamus; G III 324.

lucifugus, lichtscheu: lucifugis congesta cubilia blattis; G IV 243.

Lucina, Geburtsgöttin, Geburt: I. tu modo nascenti puero casta fave Lucina; E IV 10. — II. aetas Lucinam iustosque pati hymenaeos desiuit ante decem annos; G III 60. — III. altera tum primos Lucinae experta labores; G IV 340.

Lucrinus. Lucrinersee in Campanien: an memorem portus Lucrinoque addita claustra? G II 161.

lucrum, Gewinn, Vorteil: I. qui mente procul pura sensuque probando || lucro pura censuque probato || non avidas adgnovit || adposcit || opes; Cul 80. — II. ausa quod est mulier dictam Veneri votorum || lucrorum || avertere poenam || partem ||; Ci 84.

luctamen, Kampf, Anſtrengung: remo ut luctamen abesset; VIII 89.

luctificus, Trauer bringend: (Iuno) luctificam Allecto dirarum ab sede dearum ciet; VII 324.

luctor, ringen, kämpfen, ſich abmühen: I. (Muestheus) primum in scopulo luctantem deserit alto Sergestum brevibusque vadis; V 220. diu luctans lentoque in stirpe moratus haud valuit Aeneas; XII 781. vgl. pars. quae (Iris) luctantem animam nexosque resolverct artus; IV 695. pingues in gramine laeto inter se advervis luctantur cornibus haedi; G II 526. superest ipsa flectere luctantis inter vineta iuvencos; G II 357 pars contendunt ludo et fulva luctantur harena; VI 643. rates caeno retentae sordido macraque luctantes aqua; Cat XIII 26. illa (aquila serpentem) haut minus urget obunco luctantem rostro; XI 756. cum in lento luctantur marmore tonsae; VII 28. hic Aeolus luctantes ventos tempestatesque sonoras imperio premit; I 53. — II. (Aeneas) saevit et infracta luctatur harundine telum eripere; XII 387.

luctus, Trauer, Jammer (Luctus: ſ. I. ponit): crudelis ubique luctus; II 368. nec minor in castris luctus Rhamnete reperto exsangui; IX 452. iterum maternas impulit auris luctus Aristaei; G IV 350. primis ‖ primisque ‖ in faucibus Orci Luctus et ultrices posuere cubilia Curae; VI 274. — II, 1. iam gravis aequabat luctus et mutua Mavors funera; X 755. illam (matrem) incendentem luctus Idaeus et Actor corripiunt; IX 500. aestuat ingens uno in corde pudor mixtoque insania luctu; X 871. XII 667. semper ut ant olim natae te propter eundem aut amor insanae luctum portavit ‖ portaret ‖ alumnae! Ci 389. nec vates Helenus hos mihi praedixit luctus, non dira Celaeno; III 713. o gnate, ingentem luctum ne quaere tuorum; VI 868. — 2. omnis longo solvit se Teucria luctu; II 26. — III. in tectis longi pars maxima luctus; XI 214. iam Fama volans, tanti praenuntia luctus, Euandri domos replet; XI XI 139. solacia luctus exigua ingentis, misero sed debita patri; XI 62. — IV, 1. fratres, animosa phalanx accensaque luctu, caeci ruunt; XII 277. quae (fortuna) totam luctu concussit funditus urbem; XII 594. cuius ob auspicium infaustum lumina tot cecidisse ducum totamque videmus cousedisse urbem luctu; XI 350. deficit ingenti luctu rex ipse Latinus; 231. ferunt luctu Cycnum Phaëthontis amati canentem molli pluma duxisse senectam; X 189 maesto inmugit regia luctu; XI 38. diverso interea miscentur moenia luctu; II 298. potuisti deformare domum et luctu miscere hymenaeos; XII 805. quibus Phaëthon luctu mutaverat artus Heliades; Cul 128. quamquam animus meminisse horret luctuque refugit, incipiam; II 12. ei mihi! quid tanto turbantur moenia luctu? XII 620. — 2. adflictus vitam in tenebris luctuque trahebam; II 92.

lucus, Hain: I. caligantem nigra formidine lucum ingressus (Orpheus); G IV 468. quales quercus, cyparissi constiterunt, silva alta Iovis lucusve Dianae; III 681. ne quis sit lucus, quo se plus iactet Apollo; E VI 73. lucus in urbe fuit media, laetissimus umbrae; I 441. est ingens gelidum lucus prope Caeritis amnem, religione patrum late sacer; VIII 597. lucus in arce fuit summa, quo sacra ferebant, nigranti picea trabibusque obscurus aceruis; IX 86. iam mihi per rupes videor lucosque sonantis ire; E X 58. mirans speluncis lacus clausos lucosque sonantis ibat; G IV 364. quae (volucres) mare, quae viridis silvas lucosque sonantes incolitis; Ci 196. hunc (ramum) tegit omnis lucus; VI 139. (pastor pecudes) procul aspexit luco residere virenti. Delia diva, tuo; Cul 109. — II, 1. tumulo sacerdos ac lucus late sacer additur Anchiseo; V 761. sic demum lucos Stygis et regna invia vivis aspicies; VI 153. ille colit lucos; Cul 87. rex lucos sub alta consulit Albunea; VII 82. iam (Nisus) imprudens evaserat hostis atque locos ‖ ac lucos ‖, qui post Albae de nomine dicti Albani; IX 387. quid (referam) quos Oceano propior gerit India lucos, extremi sinus orbis? G II 122. hi habent Cimini cum monte lacum lucosque Capenos; VII 697. incolo. ſ. I. sonat; Ci 10. ingredior: ſ. I. caligat cuncta mihi Alpheum linquens lucosque Molorchi Graecia; G III 19. miror: ſ. I. sonat; G IV 364. hinc lucum ingentem quem Romulus acer Asylum rettulit et gelida (Euandrus) monstrat sub rupe Lupercal; VIII 343. hic Aeneas ingentem ex aequore lucum prospicit. hunc inter fluvio Tiberinus amoeno in mare prorumpit; VII 29 refero: ſ. monstro. dives inaccessos ubi Solis filia lucos adsiduo resonat cantu; VII 11. lucum revises ‖ revisens ‖: G IV 546. (Aristaeus) lucum revisit; G IV 553. unde etiam templo Triviae lucisque sacratis cornipedes arcentur equi; VII 778. Silvano fama est veteres sacrasse Pelasgos lucumque diemque; VIII 601. iuvat spectare Naryciae picis lucos; G II 438. iam subeunt Triviae lucos atque aurea tecta; VI 13. — 2. nec te nequiquam lucis Hecate praefecit Avernis; VI 118. progressi subeunt luco fluviumque relincunt; VIII 125. — 3 profani, toto absistite luco; VI 259. arceo: ſ. I. sacro. — 4. clamor se tollit haut secus atque alto in luco cum forte catervae consedere avium; XI 456. cursum per auras derigite ‖ dirigite ‖ in lucos; VI 195. eo per: ſ. I. sonat; E X 58. leror avia carpens, avia Cimmerios inter distantia lucos; Cul 232. prorumpo inter: ſ. I prospicio. subito ex alto vox reddita luco est: „ne pete“ . .; VII 95. est lucos Silari circa ilicibusque virentem plurimus Alburnum volitans; G III 146. fotum (Ascanium) gremio dea tollit in altos Idaliae lucos; I 693 dum lucos vocet hostia pinguis in altos; XI 740. — III, 1 quis Iuppiter Auxurus arvis praesidet et viridi gaudens Feronia luco; VII 800. corpora ipsa boum frondoso desere luco; G IV 543. lucis habitamus opacis; VI 673. ille iuvenis proxima sorte tenet lucis loca; VI 761. variae circumque supraque volucres aethera mulcebant cantu lucoque volabant; VII 34. (Virbium) eductum Egeriae lucis umentia circum litora; VII 763. (Hercules) hanc aram luco statuit; VII 271. luco tum forte parentis Pilumni Turnus sacrata valle sedebat; IX 3. (filium) eductum Martis ‖ Matris ‖ luco Symaethia circum flumina; IX 584. quos Iovis eduxit luco silvestris laeta iuvenes; IX 673. ſ. I. viret. — 2. in: ſ. **in,** B, IV, 2. luco (5 St.) S. 329, a. cum fessa iuvencum per nemora atque altos quaerendo bucula lucos procumbit; E VIII 86. vox quoque per lucos volgo exaudita silentis ingens; G I 476.

ludibrium, Spiel: ne (carmina) turbata volent rapidis ludibria ventis; VI 75.

ludicrus, im Spiel: neque levia aut ludicra petuntur praemia; XII 764.

ludo, ſpielen, ſcherzen, tändeln, tanzen, ſpielend ausführen, täuſchen: I. prima Syracosio dignata est ludere versu nostra Thalea ‖ Thalia ‖; E VI 1 si quis mihi parvolus aula luderet Aeneas; IV 329. lusimus, Octavi, gracili modulante Thalia lusimus; Cul 1. quamvis interdum ludere nobis liceat ‖ libeat ‖; Ci 19. socores naïdes, celebrate deum ludente chorea; Cul 19. Ausonii coloni versibus incomptis ludunt risuque soluto; G II 386. ut reduces illi (cycni) ludunt stridentibus alis; I 397. (?) ludunt (delphines) per undas; V 595 quom caelo examina ludunt; G IV 103. in numerum faunosque ferasque videres ludere; E VI 28. cum marinae in sicco ludunt fulicae; G I 363. ludunt iubae per colla, per armos; XI 497. cum ludet favis emissa iuventus; G IV 22. (pagina) versu viribus apta suis Phoebo duce ludere gaudet; Cul 36. hic etiam viridi ludentes panes in herba choros egere; Cul 115. geminos huic (lupae) ubera circum ludere pendentis pueros; VIII

632. (Scylla) suspensam gaudens in corpore ludere vestem; Ci 144. — II. saepe senex spe carminis ambo luserat; E VI 19. aegram multa malus (Pygmalion) simulans vana spe lusit amantem; I 352. quam veri effeta senectus arma inter regum falsa formidine ludit; VIII 453. quod ut o potius formidine falsa ludar! X 632. multos alterna revisens lusit et in solido rursus Fortuna locavit; XI 427. ille ipsum ludere quae vellem calamo permisit agresti; E I 10. illa qui (Serranus) plurima nocte luserat, insignis facie; IX 336. carmina qui lusi pastorum; G IV 565. quid natum totiens falsis ludis imaginibus? I 408. ubi (Carme) blanda pectus spe luserat ‖ vicerat ‖ aegrum; Ci 341. senectus arma regum inter falsa vatem formidine ludit; VII 442.

ludus, Spiel, Scherz, Kampfspiel: I, I. quis est nam ludus in undis? E IX 39. veteres inerunt proscaenia ludi; G II 381. — 2. flectere ludus equos et spicula tendere cornu; IX 606. — II, I. felix (Serranus), si protinus illum aequasset nocti ludum in lucemque tulisset; IX 338. tuba commissos medio canit aggere ludos; V 113. fero: ſ. aequo. — 2. quem (turbinem) pueri intenti ludo exercent; VII 380. prosthabui tamen illorum mea seria ludo; E VII 17. — 3. instabilis animos ludo prohibebis inani; G IV 105. — III, 1. Actia Iliacis celebramus litora ludis; III 280. qua (galea Ascanius) ludo indutus belli simulacra ciebat; V 674. pars contendunt ludo et fulva luctantur harena; VI 643 hic noctem ludo ducunt; G III 379. noctem custodia ducit insomnem ludo; IX 167. laetitia ludisque viae plausuque fremebant; VIII 717. dum variis tumulo referunt sollemnia ludis; V 605. quod uti ne (virgo) prodita ludo auratam gracili solvisset corpore pallam! Ci 150. Teucrum nati texunt fugas et proelia ludo, delphinum similes; V 593. — 2. omnis historiae per ludum consonet ordo; Cul 4.

lues, Seuche, Pest: dum prima lues udo sublapsa veneno pertemptat sensus atque ossibus implicat ignem; VII 354. subito cum tabida membris corrupto caeli tractu miserandaque venit arboribusque satisquê lues et letifer annus; III 139.

lugeo, trauern, betrauern: I. nec procul hinc partem fusi monstrantur in omnem lugentes campi. sic illos nomine dicunt; VI 441. versis lugeret Graecia fatis; XI 287. — II. quem (Palamedem) Pelasgi nunc cassum lumine lugent; II 85.

lugubre, unheilvoll: *non secus ac liquida si quando nocte cometae sanguinei lugubre rubent; X 273.

lumbulus, Lendchen: dein te movere lumbulos in caltula ‖ nec deinde te movere lumbos in stola prensis videbo altaribus? Cat XIII 21.

lumbus, Lende: ſ. moveo: ſ. **lumbulus.** — 2. duplex agitur per lumbos spina; G III 87.

lumen, Licht, Leuchte, Augenlicht, Auge, Leben, Tag, Vorbild, Zierde, Schmuck: I. **absolut**: I. hic et Tantaleae generamen prolis Atrides adsidet, Argivum lumen; Cul 335. Cassandra ad caelum tendens ardentia lumina frustra; II 405. (virgo) ad caelum infelix ardentia lumina tendens; Ci 402. cuius ob auspicium infaustum lumina tot cecidisse ducum totamque videmus consedisse urbem luctu; XI 349. ut senior leto canentia lumina solvit; X 418. vos, o clarrissima mundi lumina, labeutem caelo quae ducitis annum; G I 6. frons laeta parum et deiecto lumina voltu; VI 862. sicut aquae tremulum labris ubi lumen aënis sole repercusso omnia pervolitat late loca iamque sub auras erigitur summique ferit lacuaria ‖ laequearia ‖ tecti; VIII 22. me victorem ferant morientia lumina Turni; X 463. (anguis) flammantia lumina torquens saevit agris; G III 433. labuntur frigida leto lumina; XI 819. saepe (vir) manu summa lacrimantia lumina tergit; Mo 109 nos telo lumen terebramus acuto ingens, quod torva solum sub fronte latebat, Argolici clipei aut Phoebeae lampadis instar; III 635. lumina rara micant; IX 189. aspectu micant flammarum lumina torvo; Cul 173. moriuntur: ſ. ferunt. condit natantia lumina somnus; G IV 496. deus cunctanti (Palinuro) natantia lumina solvit; V 856. (Aeneas) aetherii spectans orientia solis lumina; VIII 69. qua diducta genas pandebant lumina gemmis; Cul 185. pervolitat: ſ. ferit. Charon, cui plurima mento canities inculta iacet, stant lumina flamma; VI 300. — 2. Vocativ: ſ. 1. ducunt.

II. **nach Verben**: I. illis ‖ illic ‖ sera rubeus accendit lumina Vesper; G I 251. nato genetrix lumen iuventae purpureum adflarat; I 590. cum videmus Polyphemum, monstrum horrendum informe ingens, cui lumen ademptum; III 658. arsere cornscae luminibus flammae arrectis; II 173. si (animae) lumina vitae attigerint; VI 828. cui (deo) vix attollens Palinurus lumina fatur: „mene“ . . ? V 847. cinis obductae celabat lumina prunae; (Simylus) admovet his pronam submissa fronte lucernam; Mo 10. in aeternam clauduntur lumina noctem; X 776. conduntur ‖ clauduntur ‖; XII 310. ſ. I, 1. natant. non ille (pater contorsit) faces nec fumea taedis lumina; VI 594. nec (Fama) dulci declinat lumina somno; IV 185. (Simylus) opposita manu lumen defendit ab aura; Mo 14. cum luppiter Libyae defixit lumina regnis; I 226 nec mihi notorum deflectunt lumina vultus nec . . ; Ci 260. aram suppliciter venerans demisso lumine Turnus; XII 220. diduco: ſ. 1, 1. pandunt. (serpens) acrior instat lumina diffundens intendere; Cul 176. (Polyphemus) luminis effossi fluidum lavit inde cruorem; III 663. erigo: ſ. 1, 1. ferit. piceum fert fumida lumen taeda; IX 75. fratres truculenta ferunt infestaque lumina corpus alter in alterius; Cul 255. num lumina flexit? IV 369. pascuntur ignes nocturni et lumina fundunt; G II 432. ecce levis summo de vertice visus Iuli fundere lumen apex; II 683. si trepident immisso lumine manes; VIII 246 (Simylus) parva tabella lumina fida locat; Mo 21. ubi lumen obscura vicissim luna premit; IV 80 sol candida aurato quatiebat lumina curru; Cul 43 nec (Eurydice) rettulit intus lumina; Cul 291. simul haec invisa relinquam lumina; XII 63. hac (virga Mercurius) dat somnos adimitque et lumina morte resignat; IV 244. (Carme) inverso bibulum restinguens lumen olivo; Ci 344. solvo: ſ I, 1. canent, natant. specto: ſ. 1, 1. oriuntur. qualem (Protea) videris, incepto tegeret cum lumina somno; G IV 414. tendo: ſ. I, 1. ardent. ille (Aeneas) Iovis monitis immota tenebat lumina; IV 332. (pastor) tum torva tenentem lumina respexit serpentem comminus; Cul 190. terebro: ſ. 1, 1. latet. tergo: ſ. 1, 1. lacrimant. flammea torquens lumina cunctantem (iuvenem erinys) reppulit; VII 449. (Cyclopes) polibant Gorgona descto verterntem lumina collo; VIII 438 iuvenis corpus per ingens lumina volvit; X 447. — 2. admoveo: ſ. 1. celo — 3 me seu corpus spoliatum lumine mavis redde meis; XII 935. — 4. hic iuvenem in latebris aversum a lumine nympha collocat; G IV 423. Anchises animas superum ad lumen ituras lustrabat studio recolens; VI 680. quod te per caeli iucundum lumen et auras oro; VI 363. perdere saeva ‖ per te sacra ‖ precor per lumina te ‖ luminaque ‖ Ilithyiae, ne . . ; Ci 326. ab umbris mortalem infernis ad lumina surgere vitae; VII 771. per superos atque hoc caeli spirabile numen ‖ lumen ‖ (testor); III 600. ipse deum manifesto in lumine vidi intrantem muros; IV 358. ubi Solis filia tectis superbis urit odoratam nocturna in lumina caedrum ‖ cedrum ‖; VII 13.

III. **nach Adjectiven**: quem (Palamedem) Pelasgi nunc cassum lumine lugent; II 85. ego Ditis opacos cogor adire lacus, viduos, a, lumine Phoebi, Cul 373.

IV. **nach Substantiven**: 1. cruor; ſ II, 1. effodio. 1. quidam seros biberni ad luminis ignes pervigilat; G I 291. sponte sua quae se tollunt in hominis oras; G II 47. quem (Aventinum) Rhea furtivom partu sub luminis edidit oras; VII 660. cui (Cerbero) sanguinei ‖ sanguineum ‖ micant ardorem luminis orbes; Cul 222. — 2. cernimus adstantis nequiquam lumine torvo Aetnaeos fratres; III 677. vates ardentis oculos intorsit lumine glauco; G IV 451.

V. **Umſtand**: 1. illi ad surgentem conversi lumina solem dant fruges; XII 172. Aeneas maesto defixus lumina voltu ingreditur; VI 156. iam adeo dulci devinctus lumina somno Nisus erat; Ci 206. — 2. tertia iam lunae se cornua lumine complent, cum . .; III 645. *si Sirius ardor laevo contristat lumine caelum; X 275. (erinys) atro lumine fumantis fixit sub pectore taedas; VII 457. *tum (virgo visa) fumida lumine fulvo involvi; VII 76. vestigia retro observata sequor per noctem et lumine lustro; II 764. ille (Euandrus) loquentis totum lustrabat lumine corpus; VIII 153. penates visi astare multo manufesti lumine; III 151. tonitru cum rupta corusco ignea rima micans percurrit lumine nimbos; VIII 392. totum (Aeneas Dido) pererrat luminibus tacitis; IV 364 iam prima novo spargebat lumine terras Aurora; IV 584. IX 459. postera vix summos spargebat lumine montis orta dies; XII 113. largior hic campos aether et lumine vestit purpureo; VI 640. vix lumine quarto prospexi Italiam summa sublimis ab unda; VI 356. supremo cum lumine vita reliquit; VI 735. — 3. cum femina famulas ad lumina longo exerceat penso; VIII 411. primo laeti cum lumine solis vestigemus . . .; VII 130. primi sub lumina solis et ortus; VI 255. splendet tremulo sub lumine pontus; VII 9

luna. (Luna), Mond, Mondſchein, Mondgöttin: I, 1 luna, revertentes quom primum colligit ignis, si nigrum obscuro comprenderit aëra cornu; G I 427. ipsa dies alios alio dedit ordine luna felicis operum; G I 276 hic (Iopas) canit errantem lunam solisque labores; I 742. qua se plena per insertas fundebat luna fenestras; III 152. sin (luna) ortu quarto pura neque obtunsis per caelum cornibus ibit; G I 432. ipse pater statuit, quid menstrua luna moneret; G I 353. nec candida cursus Luna ‖ luna ‖ negat; VII 9 ubi lumen obscura vicissim luna premit; IV 81. sole repercusso aut radiantis imagine lunae; VIII 23. cum saltus reficit iam roscida luna; G III 337. si solem ad rapidum lunasque sequentes ordine respicies; G I 424. si (luna) virgineum suffuderit ore ruborem, ventus erit; G I 430. nec fratris radiis obnoxia surgere Luna (videtur); G I 396 qualem primo qui surgere mense aut videt aut vidisse putat per nubila lunam; VI 454. videtur: ſ. surgit. — 2. munere sic niveo lanae Pan captam te, Luna, fefellit; G III 392. — II, 1. lucentem globum, lunam Titaniaque astra spiritus intus alit; VI 725. cano: ſ. I, 1. errat. capio: ſ. I, 2. carmina vel caelo possunt deducere Lunam; E VIII 69. alii, quo notior esses, Dictynnam dixere tuo de nomine lunam; Ci 305. fallo: ſ. I, 2. fundo: ſ I, 1. fundit. (Nisus) suspiciens altam Lunam sic voce precatur: „tu, dea“.; IX 403. lunam in nimbo nox intempesta tenebat; III 587. — 2. respicio ad: ſ. I, 1. sequuntur. — III. tertia iam lunae se cornua lumine complent, cum . .; III 645. labentis biiuges etiam per sidera Lunae (Orpheus) pressit equos; Cul 283. imago: ſ. I, 1. radiat. Musae monstrent defectus solis varios lunaeque labores; G II 478. te vellem purpureos inter soles et candida lunae sidera intexere; Ci 37. Argiva phalanx tacitae per amica silentia lunae litora nota petens; II 255. — IV. falcibus messae ad lunam quaeruntur aënis pubentes herbae; IV 513. addunt se oblati per lunam Hypanisque Dymasque; II 340. quale per incertam lunam sub luce maligna est iter in silvis; VI 270.

lunatus, halbmondförmig: ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Pentesilea furens; I 490. cum magno ululante tumultu feminea exultant lunatis agmina peltis; XI 663.

luo, büßen, leiden, erdulden: I. nec Drances potius, sive est haec ira deorum, morte luat; XI 444. morte luet merita; XI 849. — II. magna luis commissa; G IV 454. post mihi non simili poena commissa luetis; I 136. me verius unum pro vobis foedus luere et decernere ferro; XII 695. (Troes) luant peccata neque illos iuveris auxilio; X 32. satis iam priedem sanguine nostro Laomedonteae luimus periuria Troiae; G I 502. heu nimium, virgo, nimium crudele luisti supplicium! XI 841.

lupa, Wölfin: I. fecerat (Ignipotens) et viridi fetam Mavortis in antro procubuisse lupam, geminos huic ubera circum ludere pendentis pueros, illam tereti cervice reflexa ‖ reflexam ‖ mulcere alternos et corpora fingere lingua; VIII 631. — II. inde lupae fulvo nutricis tegmine laetus Romulus excipiet gentem; I 275.

lupata, Trenſtange: (equi) negabunt duris parere lupatis; G III 208.

Lupercal, Höhle am palatiniſchen Berge: hinc lucum ingentem et gelida (Euandrus) monstrat sub rupe Lupercal, Parrhasio dictum Panos de more Lycaei; VIII 343.

Lupercus, Prieſter des Pan: hic exultantis Salios nudosque Lupercos (Ignipotens) extuderat; VIII 663.

lupinus, Lupine: unde tristis lupini sustuleris fragilis calamos silvamque sonantem; G I 75.

lupus, Wolf, Seewolf: I. velut ille continuo in montis sese avius abdidit altos occiso pastore lupus magnove iuvenco, conscius audacis facti, caudamque remulcens subiecit pavitantem utero silvasque petivit; XI 811. quantum numerum lupus (curat); E VII 52. triste lupus stabulis, maturis frugibus imbres; E III 86. non lupus insidias explorat ovilia circum nec gregibus nocturnus obambulat: acrior illum cura domat; G III 537. veluti pleno lupus insidiatus ovili quom fremit ad caulas, ventos perpessus et imbris; IX 59. nunc et ovis ultro fugiat lupus; E VIII 52. insidiatur: ſ. fremit. nec lupus insidias pecori (meditatur); E V 60. obambulat: ſ. explorat. perpetitur: ſ. fremit. petit: ſ. abdit ille (pater) praedari lupos iussit pontumque moveri; G I 130. ubi quaesitum matri multis balatibus agnum Martius a stabulis rapuit lupus; IX 566. remulcet: ſ. abdit. ille (lupus) asper et improbus ira saevit in absentis (agnos); IX 63. torva leaena lupum sequitur, lupus ipse capellam; E II 63. subicit: ſ. abdit. inde lupi ceu raptores atra in nebula, quos improba ventris exegit caecos rabies catulique relicti faucibus expectant siccis, per hostis vadimus; II 355. lupi Mocrim videre priores; E IX 54. nec altae per noctem resonare lupis ululantibus urbes (cessaverunt); G I 486. — II. abdo: ſ. I. abdit. ubi auditis lupis acuunt balatibus agni; G IV 435 domo: ſ. I. explorat. exigo, exspecto: ſ. I. vadunt. his (venenis) ego saepe lupum fieri Moerim vidi; E VIII 97. formae magnorum ululare luporum, hominum ex facie dea saeva potentibus herbis induerat in voltus ferarum; VII 18. — III. formae: ſ. II. induo. quid lynces Bacchi variae et genus aere luporum atque canum? G III 264. numquam incursus luporum aut inpacatos a tergo horrebis lliberos; G III 407. caput ingens oris hiatus et malae texere lupi cum dentibus albis; XI 681. fulvos lupi de pelle galeros tegmen habent capiti; VII 688. pistrix delphinum caudas utero commissa luporum; III 428.

lustralis, des Sühnopfers: vescitur Aeneas et iuventus perpetni tergo bovis et lustralibus extis; VIII 183.

lustro, erleuchten, betrachten, muſtern, prüfen, ſühnen, feiern, bereiſen, durchwandern, umfahren, durchmachen: I. dum montibus umbrae lustrabunt, convexa ‖ lustrabunt convexa, ‖ polus dum sidera pascet; I 608. — II. respicio et, quae sit me circum copia, lustro; II 564. — III. lustramurque Iovi votisque incendimus aras; III 279. te lustrare choro; VII 391. (Aeneas) solum densa in caligine Turnum vestigat lustrans; XII 467. (Aeneas) sub ingenti lustrat dum singula templo reginam opperiens; I 453. omnia lustrant; VI 887. Tirynthius omnem accessum lustrans huc ora ferebat et illuc; VIII 229. quo tutior hospita lustres aequora; III 377. salis Ausonii lustrandum navibus aequor infernique lacus Aeaeaeque insula Circae; III 385. cum lustrabimus agros; E V 75. Anchises animas superum ad lumen ituras lustrabat studio recolens; VI 681. solus (Orpheus) hyperboreas glacies Tanaimque nivalem arvaque Riphaeis ‖ Rhipaeis ‖ numquam viduata pruinis lustrabat; G IV 519. Polites vacua atria lustrat saucius; II 528. cum pinnis alta atria lustrat hirundo; XII 474. postquam omnem laeti consessum oculosque suorum lustravere in equis; V 578. ille (Euandrus) os oculosque loquentis iamdudum et totum lustrabat lumine corpus; VIII 153. Libyae lustrare extrema iubebo; I 577. glacies: ſ. arva. ter maestum funeris ignem lustravere in equis; XI 190. insulam, lacus: ſ. aequor. (Iris) conspicit ingentem concursum et litora lustrat; V 611. interea mixtis lustrabo Maenala nymphis; E X 55. praestat Trinacrii metas lustrare Pachyni cessantem quam vidisse . .; III 429. ter (Tirynthius) totum fervidus ira lustrat Aventini montem; VIII 231. (Turnus) huc turbidus atque huc lustrat equo muros; IX 58. oculos: ſ. consessum, corpus. Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras; IV 607. os: ſ. corpus. certus incerta pericula lustret Aeneas? IX 96. (nymphae) adgnoscunt longe regem lustrantque choreis; X 224. Tanaim; ſ. arva. postera Phoebea cum prima lustrabat lampade terras orta dies; VII 148. alter (erat Aeacides laetatus) quod Hectoreo victor lustravit corpore Troiam; Cul 324. tua dum vestigia lustro; E II 12. vestigia retro observata sequor per noctem et lumine lustro; II 754. hac Arruns subit et tacitus vestigia lustrat; XI 763. (Corynaeus) lustravit viros dixitque novissima verba; VI 231.

lustrum, Lager, Höhle: I. illic saltus ac lustra ferarum; G II 471. *(Metabus) hic natam in dumis interque horrentia lustra nutribat; XI 570. — II. postquam altos ventum in montis atque invia lustra; IV 151. — III. cum vitam inter deserta ferarum lustra domosque trabo; III 647. ſ. I. horrent.

lustrum, Sühnopfer, fünf Jahre: I. veniet lustris labentibus aetas, cum premet . .; I 283. — II. cum tarda confecto redeunt quinquennia lustro; Ci 24.

luteolus, gelblich: (nais) casia atque aliis intexens suavibus herbis mollia luteola pingit vaccinia calta ‖ caltha ‖; E II 50.

luteus, gelb: aethere ab alto Aurora in roseis fulgebat lutea bigis; VII 26. sunt serta purpurea lutea mixta rosa; Copa 14.

lutosus, ſchmutzig: Cremona frigida et lutosa Gallia; Cat X 12.

lutum, Gelbbraut: ut tibi Corycio glomerarem flammea luto; Ci 317. aries iam croceo mutabit vellera luto; E IV 44

lux, Licht, Klarheit, Glanz, Heil, Tageslicht, Tag, Leben: I, 1. regina e speculis ut primam ‖ primum ‖ albescere lucem vidit; IV 586. tertia lux gelidam caelo dimoverat umbram; XI 210. continuo nova lux oculis effulsit; IX 731. si mihi non haec lux toto iam longior annost; E VII 43. hic primum nova lux oculis offulsit; IX 110. lux inimica propinquat; IX 355. postera lux ubi laeta diem mortalibus almum et gelida venientem ignem quatiebat ab Octa; Ci 349. vivisne? aut, si lux alma recessit, Hector ubi est? III 311. tandem concepto tenebrae ‖ se lux ‖ fulgore recedunt ‖ recepit ‖; Mo 12. lux cum primum terris se crastina reddet; VIII 170. modo Iuppiter adsit, tertia lux classem Cretaeis sistet in oris; III 117. crastina lux ingentis Rutulae spectabit caedis acervos; X 244. Euandrum ex humili tecto lux suscitat alma; VIII 455. si quando vacuum (Simylum) casula pluviaeve tenebant festave lux; Mo 68. vocat lux ultima victos; II 668. — 2. o lux Dardsaniae, spes o fidissima Teucrum! II 281. — II. 1. invisam quaerens (Dido) quam primum abrumpere lucem; IV 631. do: ſ. do, III, lucem (3 Gt) E. 187, a. Aurora interea miseris mortalibus almam extulerat lucem; XI 183. cum solis equi lucem elatis naribus efflant; XII 115. regina lucem exterrita fugit; XII 660. cum primae lucem pecudes hausere; G II 340. aera lucem sub nubila iactant; VII 527. nunc vivo neque adhuc homines lucemque relinquo, sed linquam; X 855. qua tibi lucem arte morer? XII 873. nec regno aut optata luce fruatur; IV 619. qui (maesti) lucem perosi proiecere animas; VI 435. (Dido) oculis errantibus alto quaesivit caelo lucem ingemuitque reperta; IV 692. recipio: ſ. I, 1. recipit. ut primum discussae umbrae et lux reddita menti; XII 669. ſ. I, 1. reddit. quo magis inceptum (Dido) peragat lucemque relinquat; IV 452. ſ. linquo. reperio: ſ. quaero. illam (virginem mirantur) alternas sortiti vivere luces, Tyndaridae; Ci 397. — 2. piget incepti lucisque; V 678. — 3. libra ubi medium luci atque umbris iam dividit orbem; G I 209. — 4. tum corpora luce carentum (apes) exportant tectis; G IV 255. de sedibus imis ibant simulacra luce carentum; G IV 472. fruor: ſ. I. opto. — 5. ubi in lucem coluber mala gramina pastus convolvit terga; II 471. una quem (Mimanta) nocte Theano in lucem genitori Amyco dedit et regina . .; X 704. in lucem Stygiis emissa tenebris pallida Tisiphone; G III 551. felix (Serranus), si illum ludum in lucem tulisset; IX 338. restitit Aeneas claraque in luce refulsit; I 588. cum pura per noctem in luce refulsit alma parens; II 590. — III, 1. est hic, est animus lucis contemptor; IX 205. quae lucis miseris tam dira cupido? VI 72. (Simylus) tristia venturae metuens iciunia lucis; Mo 4. pater omnipotens radiis ardentem lucis et auro ostendit ab aethere nubem; VII 142. — 2. quattuor addunt, quattuor a ventis obliqua luce fenestras; G IV 298. — IV, 1. vincta tot adsiduas pendebo ex ordine luces? Ci 417. — 2. Pyrrhus exultat, telis et luce coruscus aëna; II 470. ubi Sol caelum aestiva luce reclusit; G IV 52. iam rebus luce retectis; IX 461. interea revoluta rubebat ‖ ruebat ‖ matura iam luce dies; X 257. (Fama) luce sedet custos aut summi culmine tecti turribus aut altis; IV 186. nonam serena Auroram Phaëthontis equi iam luce vehebant; V 105. ergo insperata deprensum ‖ in ‖ luce repente (Cacum) desuper Alcides telis premit; VIII 247. luce palam certum est igni circumdare muros; IX 153. Alma refert „o luce magis dilecta sororı.“; IV 31. — 3. stella facem ducens multa cum luce cucurrit; II 694. in: ſ. 2. VIII 247. ubi sub lucem densa inter nubila sese divorsi rumpent radii; G I 445. sub lucem expotans calathis adit oppida pastor; G III 402. restitit (Orpheus) Eurydicenque suam iam luce sub ipsa respexit; G IV 490. quale per incertam lunam sub luce maligna est iter in silvis; VI 270.

luxuria, luxuries, Ueppigkeit: I. quid qui luxuriem segetum tenera depascit in herba? G I 112. — II. si quis non probet illis somnia luxuriae spretis; Cul 60. — III. si luxuria foliorum exuberat umbra; G I 191.

luxurio, ſtrotzen, ſpringen: ecus arrectis fremit cervicibus alte luxurians; XI 497. luxuriat toris animosum pectus; G III 81.

luxus, Fülle, Prunk, Ueppigkeit Schwelgerei: inter se luxu fovere turpi cupidine captos; IV 193. hoc faciunt, nimio ne luxu obtunsior usus sit genitali arvo; G III 135. epulae ante ora paratae regifico luxu; VI 605. domus interior regali splendida luxu instruitur; I 637.

Lyaeus, Bacchus, bacchiſch: A. regalis inter mensas laticemque Lyaeum; I 686. — B. densa (terra favet) magis Cereri, rarissima quaeque Lyaeo; G II 229. mactant bidentis legiferae Cereri Phoeboque patrique Lyaeo; IV 58.

Lycaeus, lykäiſch, Gebirge in Arkadien: A. Lupercal Parrhasio dictum Panos de more Lycaei; VIII 344. — B. vos (canemus), silvae amnesque Lycaei; G II 2. ipse nemus linquens patrium saltusque Lycaei, Pan; G I 16. illum (Gallum) gelidi flevernnt saxa Lycaei; E X 15. pascuntur verso (caprae) silvas et summa Lycaei; G III 314. ſ. amnes. qui (tauri) tibi nunc viridis depascunt summa Lycaei; G IV 539. ſ. silvae.

Lycaon, König in Arkadien: navita stellis nomina fecit pleiadas, hyadas, claramque Lycaonis arcton; G I 138. — B. Künſtler: mira quem (ensem) fecerat arte Lycaon Gnosius; IX 304.

Lycaonius, Sohn des Lykaon: Messapus (obtruncat) Coniumque Lycaoniumque Erichaeten; X 749.

lychinus, Leuchter: dependent lychini laquaeribus aureis incensi; I 726.

Lycia, Landſchaft in Kleinaſien: I, 1. qualis ubi hibernam Lyciam Xanthique fluenta deserit Apollo; IV 143. — 2. hos germani Sarpedonis ambo et Clarus et Thaemon Lycia comitantur ab alta; X 126. — II. aut Hermi campo aut Lyciae flaventibus arvis; VII 721. — quos Imbrasus ipse nutrierat Lycia paribusque ornaverat armis; XII 344. hic (Turnus Neci mittit) fratres Lycia missos et Apolliuis agris; XII 516.

Lycidas, Hirt: 1. saepius at si me, Lycida fromonse, revisas; E VII 67. — 2. o Lycida, vivi perveuimus, advena ut diceret . . ; E IX 2. carmina tantum nostra valent, Lycida, tela inter Martia, quantum . . ; E IX 12. id tacitus, Lycida, mecum ipse voluto, si valeam meminisse; E IX 37. ſ. 1.

Lycisca, Hündin: multum latrante Lycisca; E III 18.

Lycius, lykiſch: A. cernit ibi Leucaspim et Lyciae ductorem classis Oronten; VI 334. ipse (Chloreus) spicula torquebat Lycio Gortynia cornu; XI 773. Lyciam ut gerat ipsa (Camilla) pharetram; VII 816. ille (Anchises) mihi insignem pharetram Lyciasque sagittas discedens dedit; VIII 166. nunc Italiam magnam Gryneus Apollo, Italiam Lyciae iussere capessere sortes; IV 346. nunc augur Apollo, nunc Lyciae sortes; IV 377. — B, I. pedes et Lycius processerat Agis; X 751. — II. quae (navis) Lycios fidumque vehebat Oronten; I 113.

Lycorias, Tochter des Nereus: vellera nymphae carpebant, Cydippeque et flava Lycorias, altera virgo, altera . . ; G IV 339.

Lycoris, Geliebte des Gallus: 1. quae (carmina) legat ipsa Lycoris; E X 2. tua cura Lycoris perque nives alium perque horrida castra secutast; E X 22. — 2. hic mollia prata, Lycori; E X 42.

Lyctius, aus Lyktus auf Kreta, kretiſch: cantabunt mihi Damoetas et Lyctius Aegon; E V 72. Sallentinos obsedit milite campos Lyctius Idomeneus; III 401.

Lycurgus, König der Edonen in Thrakien: terra colitur acri quondam regnata Lycurgo; III 14.

Lycus, Troer: I. vix unus Helenor et Lycus elapsi; IX 545. pedibus longe melior Lycus fuga muros tenet; IX 556. — II. Aeneas gemit crudelia secum fata Lyci; I 222. — B. Fluß in Pontus: spectabat Phasimque Lycumque et caput, unde . . ; G IV 367.

Lydia, Landſchaft in Kleinaſien: regem non sic Aegyptos et ingens Lydia observant; G IV 210.

Lydius, lydiſch, etruskiſch: ubi Lydia quondam gens ingis insedit Etruscis; VIII 479. tum libera fati classem conscendit inssis gens Lydia divom; X 155. ubi Lydius leni fluit agmine Thybris; II 781.

Lydus, lydiſch, Bewohner von Lydien: A. cui (Mucio) cessit Lydi timefacta ‖ limitibus cessit cui fracta ‖ potentia regis; Cul 366. — B. (Aeneas) Lydorum manum collectos armat agrestis; IX 11.

lympha, Waſſer: I. hac querulae ‖ querulas ‖ referunt voces quis nantia limo corpora lympha fovet; Cul 152. capellae ima susurrantis repetebant ad vada lymphae; Cul 105. — II. dant manibus famuli lymphas; I 701. (Turnus) summo hausit de gurgite lymphas; IX 23. — III. vada: ſ. I. susurrat. — IV. date, volnera lymphis abluam; IV 683. fovit ea volnus lympha longaevos Iapyx ignorans; XII 420. necdum sollemni lympha perfusa sacerdos caput exornarat; Ci 147. genitor Tiberini ad fluminis undam volnera siccabat lymphis; X 834. dic corpus properet (Anna) fluviali spargere lympha; IV 635.

lymphatus, beſeſſen: infelix (Amata) immensum ‖ immensam ‖ sine more furit lymphata per urbem; VII 377.

Lyncеus, Gefährte des Aeneas: Lyncea tendentem contra sociosque vocantem (Turnus) occupat; IX 768.

lynx, Luchs: I. quid lynces Bacchi variae et genus acre luporum atque canum? G III 264. — II quorum (pastorum) stupefactae carmine lynces; E VIII 3. — III. (sororem) maculosae tegmina ‖ tegmine (succinctam) ‖ lyncis aut spumantis apri cursum clamore premeutem; I 323.

lyra, Laute: I. tu currentis (equos), menstrua virgo, auditura lyram tenuisti Nocte relicta. haec eadem potuit Ditis te vincere coniunx Eurydicenque viro ducendam reddere; Cul 285. Phoebus erit carminis auctor et recinente lyra fautor; Cul 13. — II. audio: ſ. I. potest.

Lyrnesius, aus Lyrneſus: fert ingens toto conixus corpore saxum Lyrnesius Acmon; X 128.

Lyrnesus, Stadt in Myſien: domus alta sub Ida, Lyrnesi domus alta, solo Laurente sepulchrum; XII 547.

Macellum, Fleiſchmarkt: (Simylus) vix unquam urbani comitatus merce macelli; Mo 83.

macer, mager, dürftig: rates caeno retentae sordido macraque luctantes aqua; Cat XIII 26. heu heu, quam pingui macer est mihi taurus in ervo! E III 100.

macero, verzehren: si concessus amor noto te macerat igne; Ci 244.

Machaon, Sohn des Aeskulap: se promunt primus Machaon et Menelaus et ipse doli fabricator Epeus; II 263.

machina, Maſchine, Gerüſt, Werk: I. quid petunt? quae religio ‖ rell. ‖ aut quae machina belli? II 151. illa (machina) subit mediaeque minans inlabitur urbi; II 240. ** haec in nostros fabricata est machina muros inspectura domos venturaque

desuper urbi; II 46. minatur: ſ. inlabitur. pendent opera interrupta minaeque murorum ingentes aequataque machina caelo; IV 89. scandit fatalis machina muros feta armis; II 237. subit: ſ. inlabitur. quater ipso in limine portae (machina) substitit; II 242. venit: ſ. inspicit. — II. aequo: ſ. I pendet. fabrico: ſ. inspicit.

macies, Magerkeit: I. alias partes nova macies obduxit squalida pelle et pedibus teneris ungues adfixit acutos; Ci 506. horrida voltum deformat macies; G IV 255. obducit: ſ. adfigit. — II cum subito e silvis macie confecta suprema forma viri procedit; III 590 ipsa macie tenuant armenta volentes; G III 129.

macto, ſchlachten, opfern, töten: ut Ascanium patremque meum iuxtaque Creusam alterum in alterius mactatos sanguine cernam? II 667. tu nubigenas, Invicte, bimembris Hylaeumque Pholumque, manu tu Cresia mactas prodigia et vastum Nemeae sub rupe leonem; VIII 294 multa boum circa mactantur corpora Morti; XI 197. sic fatus (genitor) meritos aris mactavit honores, taurum Neptuno, taurum tibi, pulcher Apollo, nigram Hiemi pecudem, Zephyris felicibus albam; III 118. si quam (hostiam) ferro mactaverat ante sacerdos; G III 489. socii onerant aras mactantque iuvencos; V 101. nunc grege de intacto septem mactare iuvencos praestiterit; VI 38. leonem: ſ. alqm. nigram mactabis ovem; G IV 546. patrem, prodigia: ſ. alqm. pecudem: ſ. honores. quam (suem) pius Aeneas tibi enim, tibi, maxuma Iuno, mactat sacra ferens; VIII 85. Laocoon sollemnis taurum ingentem mactabat ad aras; II 202. supero nitentem caelicolum regi mactabam in litore taurum; III 21. ſ. honores.

mactus, gefegnet: macte nova virtute, puer; IX 641.

macula, Fleck: I. sin maculae incipient rutilo inmiscerier igni; G I 454. [alter (ductor) erit maculis auro squalentibus ardens]; G IV 91. — II. immisceo: ſ. I. — III. maculis quem (Turnum) Thracius albis portat equos; IX 49. — IV. ardere: ſ. I. quem (parvom Priamum) Thracius albis portat ecus bicolor maculis; V 566. ne (aries) maculis infuscet vellera pullis nascentem; G III 389 nec mihi displiceat (bos) maculis insignis et albo; G III 56. Dido maculis trementis interfusa genas; IV 643. ille (sol) ubi nascentem maculis variaverit ortum; G I 441.

maculo, fleckig machen, beflecken, entweihen: ecce ‖ (serpens) effert ‖ sublimi cervice caput purpureo lucens maculatur amictu; Cul 172. idem ego, nate, tuum maculavi crimine nomen; X 851. immanis vario maculatus corpore serpens; Cul 164. guttae terram tabo maculant; III 29.

maculosus, fleckig, gefleckt: est anguis notis longum maculosus grandibus alvom; G III 427. caeruleae cui (angui) terga notae maculosus et auro squamam incendebat; V 87. (sororem) maculosae tegmina ‖ tegmine (succinctam) ‖ lyncis aut spumantis apri cursum clamore prementem; I 323.

madefacio, benetzen: caesis ut forte iuvencis fusus (sanguis) humum viridisque super madefecerat herbas; V 330.

madeo, feucht ſein, triefen, weich werden: ille Paris, Maeonia mentum mitra crinemque madentem subnexus; IV 216. da foedare crinis vibratos calido ferro murraque madentis; XII 100. ite vos, Selique Tarquitique Varroque, scholasticorum natio madens pingui; Cat V 4. ecce deus ramum Lethaeo rore madentem quassat; V 854. ut (semina) quamvis igni exiguo properata maderent; G I 196. dum vere madent udo terrae ac pluvialibus austris; G III 429. atro tepefacta cruore terra torique madent; IV 334. ubi plurima fuso sanguine (terra madet; XII 691. tori: ſ. terra: IV 334.

madesco, triefen: semusta madescunt robora: V 697.

madidus, naß: ut redditus est iam senior madidaque fluens in veste Menoetes; V 179. ni gens crudelis madida cum veste gravatum ferro invasisset; VI 359.

maeandrus, Beſaß: quam (chlamydem) plurima circum purpura meandro ‖ Maeandro ‖ duplici Meliboea cucurrit; V 251.

Maecenas, Vertrauter des Auguſtus: I. hanc etiam, Maecenas, aspice partem; G IV 2. — 2. quo sidere terram vertere, Maecenas, conveniat; G I 2. non ego cuncta meis amplecti versibus opto, Maecenas; G II 41. sequamur tua, Maecenas, haut mollia iussa; G III 41. ſ. I.

Maenala, Maenalus, Gebirge Arkadiens: I. piniter illum (Gallum) etiam sola sub rupe lacentem Maenalus (flevit); E X 15. Maenalus argutumque nemus pinosque loquentis semper habet; E VIII 22. tua si tibi Maenala curae; G I 17. — II. interea mixtis lustrabo Maenala nymphis; E X 55.

Maenalius, arkadiſch: en ‖ est ‖ et Maenalio quae garrit dulce sub antro fistula sonat ‖ sonans ‖; Copa 9. incipe Maenalios mecum, mea tibia, versus; E VIII 21. 25. 28, b. 31. 36. 42. 46. 51. 57. desine Maenalios, iam desine, tibia, versus; E VIII 61

Maeon, Rutuler: illa (hasta) volans clipei transverberat aera Maeonis; X 337.

Maeonia, Etrurien: o Maeoniae delecta iuventus! VIII 499.

Maeonidae, Etruſker: ducis exemplum eventumque secuti Maeonidae incurrunt; XI 759.

Maeonius, lydiſch: mater „cape Maeonii carchesia Bacchi: Oceano libemus“ ait; G IV 380. neque Maeoniae patiuntur credere chartae; Ci 62. te viderunt, Ismare, gentes calamos armare veneno, Maeonia generose domo; X 141. ille Paris, Maeonia mentum mitra crinemque madentem subnexus; IV 216. Helenor, Maeonio regi quem serva Licymnia furtim sustulerat; IX 546.

Maeotius, der Mäoten, Skythen am ſchwarzen Meere: huius (Augusti) in adventum iam nunc et Caspia regna responsis horrent divom et Maeotia tellus; VI 799. qua Scythiae gentes Maeotiaque unda; G III 349.

maereo, betrübt ſein, trauern: solane perpetua maerens carpere iuventa? IV 32. sola (Dido) domo maeret vacua; IV 82. maerentes altum cinerem et confusa ruebant ossa focis; XI 211. stabat Aeneas magno iuvenum et maerentis Iuli concursu, lacrimis immobilis; XII 399. (lotos) impia, quae socios Ithaci maerentis abegit; Cul 125. epops: ſ. rex. (Mezentius) adloquitur maerentem (ecum) et talibus infit: „Rhaebe, diu viximus“; X 860. arator maerentem abiungens fraterna morte iuvencum; G III 518. contra autem (fecerat Ignipotens) magno maerentem corpore Nilum; VIII 711. (Aeneas) dictis maerentia pectora mulcet; I 197. qualis populea maerens philomela sub umbra queritur fetus; G IV 511. Ityn, quo Bistonius rex orbus epops maeret volucris evectus in auras; Cul 253 hic cara sororum pectora maerentum execrantur bellum; XI 216.

maeror, Betrübnis: quid misera Eurydice tanto maerore recessit ‖ recosti ‖? Cul 268.

maestus, traurig, betrübt, trauernd, Trauer verkündend: A. mirabar, quid maesta deos, Amarylli, vocares; E I 36. in somnis ecce ante oculos maestissimus Hector visus adesse mihi; II 270. maestus Creusam nequiquam ingeminans iterumque iterumque vocavi; II 769. Andromache digressu maesta supremo; III 482. (Aeneas) cernit ibi maestos et mortis honore carentis Leucaspim et Orontem; VI 333. hunc (Palinurum Aeneas) ubi vix multa maestum cognovit in umbra; VI 340. (Aeneas) bis Phaedram Procrimque locis maestamque Eriphylen cernit;

VI 445. Aeneadae turribus altis stant maesti; IX 471. nos iuvenem exanimum vano maesti comitamur honore; XI 52. harum (vestium) unam iuveni supremum (Aeneas) maestus honorem induit; XI 76. (Aeneas) tum socios maestique metum solatur Iuli, fata docens; XII 110. (Aeneas) Neci tris uno congressu, et maestum mittit Omiten; XII 514. Otos devinctum maestus procul aspiciens Ephialten; Cul 235. (Carne) noctem illam sic maesta super morientis alumnae pependit ocellos; Ci 347, dum (Cycnus) maestum musa solatur amorem; XI 19. stant manibus arae caeruleis maestae vittis atraque cupresso; III 64. ex quo maestas sacravimus aras; V 48. cognato sanguine victus coniugis et maestae lacrumis; XII 30. circum maestum Iliades crinem de more solutae; XI 35. maestum inlacrimat templis ebur aeraque sudant; G I 480. nec (timuit) maesta obtenta Ditis ferrugine regna; Cul 273. (regina) multa per maestum demens effata furorem; XII 601. maestus per omnis it gemitus; IX 498. ter maestum funeris ignem lustravere in equis; XI 189. ecce super maesti magna Diomedis ab urbe legati responsa ferunt; XI 226. maesto inmugit regia luctu; XI 38. manus inter maestorumque ora parentum visus apex . . ; II 681. qui maesti ferant mandata parentis; X 840. quem (parentem) nunc maestum patria Ardea longe dividit; XII 44. flent maesti mussantque patres; XI 454. tum maesta phalanx Teucrique secuntur; XI 92. illa (philomela) maestis late loca questibus implet; G IV 515. (Turnus) maestam sororem deserit; XII 682. (Dido) maestam dictis adgressa sororem; IV 476. revocate animos maestumque timorem mittite; I 202. cur maesta parentis formosos circum virgo remorere capillos; Ci 235. (virgo) orbum flet maesta parentem; Ci 360. vita per auras concessit maesta ad manis corpusque reliquit; X 820. Aeneas maesto defixus lumina voltu ingreditur; VI 156. videbar maestas expromere voces; „o lux“ . . ; II 280. matres maestas alto fundunt de limine voces: „armipotens“ . . ; XI 481. maestam Euandri primus ad urbem mittatur Pallas; XI 26. (matres) maestam incendunt clamoribus urbem; XI 147. — B. proxima deinde tenent maesti loca, qui sibi letum insontes peperere manu lucemque perosi proiecere animas; VI 434.

Maevius, Dichter: qui Bavium non odit, amet tua carmina, Maevi; E III 90.

magalia, Hütten: miratur molem Aeneas, magalia quondam; I 421. ut primum (Cyllenius) alatis tetigit magalia plantis; IV 259.

mage, mehr: aspice, num mage sit nostrum penetrabile telum; X 481.

magicus, zauberisch: testor deos, magicas invitam accingier artis; IV 493. coningis ut magicis sanos avertere sacris experiar sensus; E VIII 66.

magis, mehr: I. sin armenta magis studium vitulosque tueri; G II 195. sin ad bella magis studium turmasque ferocis; G III 179. — II. nate, mihi vita quondam, dum vita manebat, care magis; V 725. tu crudelis, crudelis tu magis, Orpheu, rupisti iussa deorum; Cul 291. tam magis illa (Chimaera) fremens et tristibus effera flammis, quam magis effuso crudescunt sanguine pugnae; VII 787. tu quoque, mater, crudelis mater, magis at || an || puer improbus ille; E VIII 49. non tamen ulla magis praesens fortuna laborumst, quam si quis . . ; G III 452. — III hautquaquam dictis violentia Turni flectitur: exuperat magis aegrescitque medendo; XII 46. seu (calor) durat magis et venas adstringit hiantis; G I 91. hinc (oves) et amant fluvios magis et magis ubera tendunt; G III 396. (Turnus) ardet in arma magis; XII 71. (animalia) miscentur tenuemque magis magis aëra carpunt; G IV 311. magis atque magis claresceunt sonitus; II 299. quam urbem) Iuno fertur terris magis omnibus unam coluisse; I 15. quanto ille (Proteus) magis formas se vertet in omnis, tam tu, nate, magis contende tenacia vincla; G IV 411. saevos campis magis ac magis horror crebrescit; XII 406. crudesco: ſ. II. efferus. Anna refert „o luce magis dilecta sorori“; IV 31. magis distantia nomina || flumina || cerno; Cul 259. * quo magis exhaustae (apes) fuerint, hoc acrius . . ; G IV 248. exsupero: ſ. aegresco. densa (terra favet) magis Cereri, rarissima quaeque Lyaeo; G II 229. tanto magis ille (deus) fatigat os rabidum fingitque premendo; VI 79. non ulla magis viris industria firmat, quam Venerem avertere; G III 209. iam iamque magis cunctantem (Aeneam) flectere sermo coeperat; XII 940. fremo: ſ. II. efferus. tum (equi labor est) magis atque magis blandis gaudere magistri laudibus; G III 185. hoc itaque insuetis iactor magis, optime, curis, Cat IX 9. talibus incensa est iuvenum sententia dictis iam magis atque magis; XII 239. tum magis increscunt animis discordibus irae; IX 688. hoc magis (Aeneas) inceptos genitori instaurat honores; V 94. quo magis Italia mecum laetere reperta; VI 718. quam magis exhausto spumaverit ubere mulctra, laeta magis pressis manabunt flumina mammis; G III 309. non equidem invideo, miror magis; E I 11. nec (Dido) magis incepto voltum sermone movetur, quam si . . ; VI 470. quo magis fessas optem demittere navis, quam . . ; V 29. quis magis optato queat esse beatior aevo, quam qui . . ? Cul 79. quo magis inceptum (Dido) peragat lucemque relinquat; IV 452. nebulae magis ima petunt campoque recumbunt; G I 401. hoc etiam profuerit meminisse magis; G I 451. recumbo: ſ. peto. ubi subdita flamma medullis (vere magis, quia vere calor redit ossibus); G III 272. tendo: ſ. amo. hic aliud maius miseris multoque tremendum obicitur magis; II 200. verto: ſ. contendo. tum magis (Rutulis videri), ut propius cernunt non viribus aequis; XII 218. (serpens) iam magis atque magis corpus revolubile volvens; Cul 169.

magister, Führer, Leiter, Steuermann, Lehrer, Meiſter: I. I. cessere magistri Phillyrides Chiron Amythaoniusque Melampus; G III 549. pavidi cessere magistri; XII 717. ubi nunc nobis deus ille magister, nequiquam memoratus Eryx? V 391. pueri bis seni quemque secuti agmine partito fulgent paribusque magistris; V 562. equites ibant tercentum ter centum ||, scutati omnes, Volcente magistro; IX 370. * aeque iuvenemque (equum) magistri exquirunt calidumque animis et cursibus acrem; G III 118. ipse (Gyas) magister hortaturque viros clavomque ad litora torquet; V 176. dulcibus idcirco fluviis pecus omne magistri perfundunt; G III 445. nec exanimes possunt (Ascanium) retinere magistri; V 669. torquet: ſ. hortatur. — 2. quos pater Aeneas rectores iuvenum et rerum dedit esse magistros; IX 172. — II, 1. nec calamis solum aequiperas, sed voce magistrum; E V 48. cum pater amisso fluitantem errare magistro sensit ratem; V 867. (?) Pan curat ovis ovisque magistros; E II 33. executitur pronusque magister volvitur in caput; I 115. memoro: ſ. I, I. (est); V 391. volvo: ſ. excutio. — 2. pecoris magistris velocis iaculi certamina ponit in ulmo; G II 529. — 3. tua ni || ne || spoliata armis, excussa magistro, deficeret navis; VI 353. cedit (Chimaera), quoniam spoliata magistro est; V 224. — III. 1. tempus Arcadii memoranda inventa magistri pandere; G IV 283. tum (equi labor est) magis atque magis blandis gaudere magistri laudibus; G III 185. 2. idem amor exitium pecori pecorisque magistro; E III 101. — IV. (Pallas) sub te tolerare magistro militiam et grave Martis opus adsuescat; VIII 515.

magistra, Lehrerin, Lehre: usus omni nunc arte magistra; VIII 442. non haec humanis opibus, non arte magistra proveniunt; XII 427.

magistratus, Obrigkeit: [iura magistratusque legunt sanctumque senatum]; I 426.

magnanimus, hochherzig, mutig, erhaben (gen. magnanimum: f. equi, heroes): sublimem feres ad sidera caeli magnanimum Aenean; I 260. (Palinurus) talia fatur: „magnanime Aenea, non sperem“ . . ; V 17. magnanimus Anchisiades et pondus et ipsa volumina versat; V 407. magnanimum Aenean et fata extrema secutus; IX 204. (Aeneas) persequitur fortem Numam fulvomque Camertem, magnanimo Volcente satum; X 563. quaecumque Latinae magnanimi Iovis ingratum ascendere cubile; XII 144. nec fallunt iussa superba magnanimi Iovis; XII 878. magnanimos duces totiusque ordine gentis mores dicam; G IV 4. Acragas ostentat moenia, magnanimum quondam generator equorum; III 704. te quoque magnanimae viderunt, Ismare, gentes volnera derigere ‖ dirigere‖; X 139. de sedibus imis ibant defuncta corpora vita magnanimum heroum; G IV 476. turba ruebat, defuncta . . . heroum; VI 307. hic magnanimi heroes, nati melioribus annis; VI 649. manet inperterritus ille (Mezentius), hostem magnanimum opperiens; X 771.

maguus, groß, stattlich, zahlreich, hoch, hochherzig, edel, angesehen, gewaltig, stark, bedeutend, teuer, laut, alt: A. **bei Substantiven:** dic, quibus in terris — et eris mihi magnus Apollo — pateat . . ; E III 104. iterum ad Troiam magnus mittetur Achilles; E IV 36. tu maior; tibi me est aecum ‖ aequum ‖ parere Menalca; E V 4. annua magnae sacra refer Cereri laetis operatus in herbis; G I 338. extulit haec (Italia) Decios Marios magnosque Camillos et te, maxime Caesar; G II 169. te quoque, magna Pales, canemus; G III 1. talis magni currus Achillei; G III 91. Caesar dum magnus ad altum fulminat Euphraten bello; G IV 560 Iulius, a magno demissum nomen Iulo; I 288. maximus Ilioneus placido sic pectore coepit: „o regina“ . . ; I 521. quo (Aenea) iustior alter nec pietate fuit nec bello maior et armis; I 545. cithara lopas personat, docuit quem maximus Atlans; I 741. addunt se socios Ripheus et maximus armis Epytus; II 339. Creta Iovis magni medio iacet insula ponto; III 104. aere cavo clipeum, magni gestamen Abantis, postibus figo; III 286. Iunonis magnae primum prece numen adora; III 437. iam iam nec maxima Iuno nec Saturnius haec oculis pater aspicit aequis; IV 371. ubi maximus Atlans axem umero torquet stellis ardentibus aptum; IV 481. Dardanidae magni, genus lato a sanguine divom; V 45. (Aeneas) animam vocabat Anchisae magni manisque Acherontе remissos; V 99. (Dares) ad tumulum, quo maximus occubat Hector, Buten perculit; V 371. his (armis Eryx) magnum Alciden contra stetit; V 414. nec maximus omen abnuit Aeneas; V 530. hic una e multis, quae maxima natu, Pyrgo „non Beroë est“; V 644. (Sibylla) maior videri nec mortale sonans; VI 49. quid Theseа magnum, quid memorem Alciden? VI 122. Hectoris hic (Misenus) magni fuerat comes; VI 166. dextera quae (via) Ditis magni sub moenia tendit; VI 541. quis te, magne Cato, tacitum relinquat? VI 841. memorum quae (Albunea) maxima sacro fonte sonat; VII 83. mittitur et magni Venulus Diomedis ad urbem; VIII 9. quam (suem) pius Aeneas tibi, maxuma Iuno, mactat sacra ferens; VIII 84. forte die sollemnem illo rex Arcas honorem Amphitryoniadae magno ferebat; VIII 103. Electram maxumus Atlans edidit; VIII 136. ut verba parentis et vocem Anchisae magni voltumque recordor! VIII 156. cecinit quae (vates) prima futuros Aeneadas magnos et nobile Pallanteum; VIII 341. ipsa deum fertur genetrix Berecyntia magnum vocibus his adfata Iovem: „da“ . . ; IX 82. ita me referat tibi magnus ovantem Iuppiter; IX 208. quae (mater) magni nec moenia curat Acestae; IX 218. primam hanc tibi magnus Apollo concedit laudem; IX 654. non magni Aeneae, segnes, miseretque pudetque? IX 787. hic magnus sedet Aeneas; X 159. (Numitor) magni femur perstrinxit Achatae; X 344. ter maxima Iuno continuit iuvenemque animi miserata repressit; X 685 quam magnus Orion ingreditur; X 763. Aeneae magni dextra cadis; X 830. salve aeternum mihi, maxime Palla; XI 97. ego non alio digner te funere quam pius Aeneas [et quam magni Phryges]; XI 170. sedet maximus aevo Latinus; XI 237. ipse Mycenaeus magnorum ductor Achivom coniugis dextra oppetiit; XI 266. ibo animis contra, vel magnum praestet Achillem ille licet; XI 438. te maximus Actor, te Turni nunc dextra gerit; XII 96 ista quidem quia nota mihi tua, magne, voluntas, Iuppiter; XII 808. Latonae magnique Iovis decus, aurea proles, Phoebus erit . . ; Cul 11. quo (Phlegethonte), maxime Minos, conscelerata pia discernis vincula ‖ saecula ‖ sede; Cul 374. (Scylla) Iunonis magnae violaverat inscia sedem; Ci 139. (virgo) deserit Cypselidae magni florentia regna Corinthi; Ci 464. nos magni petentes docta dicta Sironis; Cat V 9. victor portans insignia, magnus ut Oenides utque superbus Eryx; Cat IX 6. id quod multo tute ipse fatebere maius; E III 35. an quicquam nobis tali sit munere maius? E V 53. vos (Pierides) haec facietis maxima Gallo; E X 72. ni vis humana quotannis maxima quaeque manu legeret; G I 199. omnia magna, pes etiam; G III 54. nec sum animi dubius, verbis ea vincere magnum quam sit; G III 289. hic aliud maius miseris multoque tremendum obicitur magis; II 199. aut pugnam aut aliquid iamdudum invadere magnum mens agitat mihi; IX 186. dixerat ille (Auxur) aliquid magnum; X 547. his aliud maius Iuturna adiungit; XII 244. ille (puer) etiam divos homines — sed dicere magnum est; Ci 137. heu magnum alterius frustra spectabis acervom; G I 158. fertur in abruptum magno mons improbus actu; XII 687. nigra magnas domini cum divitis aedes pervolat hirundo; XII 473. magna surgunt aequora; III 196 magnum qui (Proteus) piscibus aequor metitur; G IV 388. (carinas) magni iubebo aequoris esse deas; IX 101. iunctis magnum quae piscibus aequor metitur Leucothea; Ci 394. volat ille (Mercurius) per aëra magnum remigio alarum; I 300. nemorum Iovi quae maxima frondet aesculus; G II 15. amor magno irarum fluctuat aestu; IV 532. Laomedontius heros magno curarum fluctuat aestu; VIII 19. (serpens) mersus ut in limo magno subsideret aestu; Cul 165. aether omnis magnus alit magno commixtus corpore fetus; G II 327. impulsu quo maximus intonat aether; VIII 239. magno discordes aethere venti proelia ceu tollunt animis et viribus aequis; X 356. (Pallas) magnum ita ad aethera fatur: „per“ . . ; X 459. e pastu decedens agmine magno corvorum increpuit densis exercitus alis; G I 381. has omnis (animas) Lethaeum ad fluvium deus evocat agmine magno; VI 749. ecce Sabinorum prisco de sanguine magnum agmen agens Clausus magnique ipse agminis instar; VII 706. illius (Anchisae) ergo venimus et magnos erebi transnavimus amnis; VI 671. magno telluris amore egressi optata potiuntur Troes harena; I 171. (ut regina) magno Aeneae mecum teneatur amore; I 675. ille (Iulus) ubi magnum falsi implevit genitoris amorem; I 716 illum (Neoptolemum) ereptae magno flammatus ‖ inflammatus ‖ amore coniugis Orestes obtruncat; III 330. Sychaeus magno miserae dilectus amore; I 344. [multa gemens (Aeneas) magnoque animum labefactus amore]; IV 395. duri magno sed amore dolores polluto notumque ducunt . . ; V 5. magnum reginae sed enim miseratus amorem Daedalus; VI 28. opstipuit magno laudum percussus amore Euryalus; IX 197. maxumus hic flexu sinuoso elabitur anguis circum; G I

244. animus; ſ. mens. interea magnum sol circumvolvitur annum; III 284. nec metuit actum caelo magnis aquilonibus imbrem; G II 334. quae (ara) maxuma semper dicetur nobis et erit quae maxuma semper; VIII 271. (Entellus) magnos membrorum artus, magna ossa lacertosque exuit; V 422. hic oculis subitum obicitur magnoque futurum augurio monstrum; V 522. te maioribus ire per altum auspiciis manifesta fides; III 374. descendam magnorum haut umquam indignus avorum; XII 649. Iuli progenies magnum caeli ventura sub axem; VI 790. quercum constituit (Aeneas), tibi, magne, tropaeum, bellipotens; XI 7. ultro Asiam magno Pelopea ad moenia bello venturam; II 193. (virginem) populo magnum portendere bellum; VII 80. quae sit magno sententia (regis) bello; XI 295. incipit ipse (divom pater): „caelicolae magni, quianam“ . . ? X 6. qui (Aloidae) manibus magnum rescindere caelum adgressi; VI 583. magna cum magno veniet tritura calore; G I 190. caterva: ſ. **caterva**, I. (7 St.) S. 110, a. ⟨fate' or enim⟩ quae maxima deterrendi debuit, hortandi maxima causa fuit; Cat IX 11. Sergestus Centauro invehitur magna; V 122. certamen erat Corydon cum Thyrside magnum; E VII 16. tali te vellem, invenum doctissime, ritu naturae rerum magnis intexere chartis; Ci 39. magnis circensibus actis; VIII 636. (cervos) magno laeti clamore reportant; G III 375. (Aristaeus) cum clamore ruit magno; G IV 439. iuvenem pastores magno ad regem clamore trahebant Dardanidae; II 58. (Calchas) magnis Ithaci clamoribus actus; II 128. consurgunt nautae et magno clamore morantur; V 207. ora prima patrum magnis Salius clamoribus implet; V 341. omnes magno circum clamore fremebant; VI 175. acrius hoc Teucri clamore incumbere magno; IX 791. socii magno clamore secuntur; X 799. hic undique clamor dissensu vario magnus se tollit in ‖ ad ‖ auras; XI 455. harpyiae magnis quatiunt clangoribus alas; III 226. cymba magnas sequitur cum parvula classes; Ci 479. magna luis commissa; G IV 454. (Latinus) concilium magnum cogit; XI 234. concursu accedere magno videt fortem Cloanthum Teucrorumque alios; I 509. stabat Aeneas magno iuvenum et maerentis Iuli concursu; XII 399. ast ego magna Iovis coniunx vincor ab Aenea; VII 308. nunc ad te et tua magna, pater, consulta revertor; XI 410. tum demum crassa magnum farragine corpus crescere iam domitis (equis) sinito; G III 205. stant circumfusa pruinis corpora magna boum; G III 369. mens magno se corpore miscet; VI 727. (fecerat Ignipotens) magno maerentem corpore Nilum; VIII 711. (hasta) tandem etiam magno strinxit de corpore Turni; X 478. protinus Orsilochum et Buten, duo maxima Teucrum corpora, (Camilla) fixit; XI 690. ſ. aether; G II 327. ille (Bacchus) domuit magno Hylaeum Lapithis craterе minantem; G II 457. crateras magnos statuunt; I 724. tum pater Anchises magnum cratera corona induit; III 525. ipse tibi, tua maxima cura, tristis Aristaeus stat; G IV 354. ad urbem Sidoniam puer ire parat, mea maxima cura; I 678. o dolor atque decus magnum rediture parenti! X 507. magnum Argoae navi decus addita pinus; Cul 137. Caesar dis Italis sacrabat maxuma tercentum totam delubra per urbem; VIII 716. victor adest, magni magnum decus ecce triumphi; Cat IX 3. cum sociis gnatoque penatibus et magnis dis; III 12. magnum si pectore possit (vates) excussisse deum; VI 78. hinc Augustus Caesar cum patribus populoque, penatibus et magnis dis; VIII 679. maior agit deus atque opera ad maiora remittit; XII 429. magna dicione iubeto Karthago premat Ausoniam; X 53. haec melior magnis data victima divis; XII 296. dolor: vgl. decus; X 507. hic mihi magna domus, celsis caput urbibus, exit ‖ urbibus exit ‖; VIII 65. rex prior haec: „maxume Teucrorum ductor“ . .; VIII 470. tum magnum exitum Priami imperio Phrygibusque futurum; II 190. cum Karthago Romanis arcibus exitium magnum immittet; X 13. nunc magna referte facta, patrum laudes! X 281. tibi maxima rerum verborumque fides; IX 279. haec mea magna fides; XI 55. (Latinus) resistit ut pelagi rupes magno veniente fragore; VII 587. magno cedunt virgulta fragore; VII 677. quae (dicta) vobis furiarum ego maxima pando; III 252. furiarum maxima iuxta accubat; VI 605. (Amata) maius adorta nefas maioremque orsa furorem; VII 386. Alcides magnum sub imo corde premit gemitum; X 464. me magna deum gentrix his detinet oris; II 788. ille (iuvencus) aliquam in magno sequitur grege; E VI 55. vinctane tam magni tranabo gurgitis undas? Ci 416. quem (turbinem) pueri magno in gyro vacua atria circum exercent; VII 379. (Aeneas) tum magnam corripit hastam; X 335. umida (tellus) maioris herbas alit; G II 251. tum maximus heros maternas adgnoscit aves; VI 192. seu vos Hesperiam magnam optatis; I 569. ossa nomen Hesperia in magna signat ‖ signant ‖; VII 4. adgredere o magnos honores magnum Iovis incrementum! E IV 48. mox illos sua fata manent maiore sub hoste; X 438. ut concidit aut Erymantho aut Ida in magna pinus; V 449. senior (equus) ut quondam in stipulis magnus sine viribus ignis incassum furit; G III 99. quid iuvenis, magnum cui versat in ossibus ignem durus amor? G III 258. visa mihi nota maior imago (Creusae); II 773. nunc magna mei sub terras ibit imago; IV 654. maior Martis iam apparet imago; VIII 557. maxumus agricolis pelagoque parabitur imber; G I 429. (rex) Curibus parvis et paupere terra missus in imperium magnum; VI 812. cum (Euandrus) me complexus euntem mitteret in magnum imperium; XI 47. canebat (Silenus), uti magnum per inane coacta semina fuissent; E VI 31. quos pertaesum magni incepti rerumque tuarum est; V 714. *concilium ipse pater et magna incepta Latinus deserit; XI 469. cara Iovis suboles, magnum Iovis incrementem. Tyndaridae (mirantur); Ci 398. ſ. honores. Strophades Graio stant nomine dictae insulae Ionio in magno; III 211. (Nautes) responsa dabat quae portenderet ira magna deum; V 707. Italiam magnam Lyciae iussere capessere sortes; IV 345. velut sese abdidit occiso pastore lupus magnove iuvenco; XI 811. nec magnus prohibere labor; G IV 106. lacerti; ſ. artus. anne lacus tantos (memorem)? te, Lari maxime? G II 159. multi illam (filiam) magno e Latio petebant; VII 54. populum volentem deponunt, animos nil magnae laudis egentes; V 751. nec magnos metuent armenta leones; E IV 22. solae (apes) magnis agitant sub legibus aevom; G IV 154. magna repentino sinuantur tintea coro; Ci 460. formae magnorum ululare luporum; VII 18. duo cum corpora prensa manu magna medio (Cyclops) resupinus in antro frangeret; III 624. pater ipse manu magna Portunus enutem (Cloanthum) impulit; V 241. dum per mare magnum Italiam sequimur fugientem; V 628. magnam cui (Sibyllae) mentem animumque Delius inspirat vates; VI 11. Polio, ‖ orbis ‖ incipient magni procedere menses; E IV 12. proinde omnia magno ne cessa turbare metu; XI 400. moenia, magna pererrato statues quae denique ponto; II 295. tu moenia magnis magna para; III 160. arduos inde Acragas ostentat maxima longe moenia; III 703. illius (Volcani) atros ore vomens (Cacus) ignis magna se mole ferebat; VIII 199. magnis quam (pilam) molibus ante constructam ponto iaciunt; IX 711. ante memento magnos scrobibus concidere montis quam . .; G II 260. (Andromache) magnis exterrita monstris; III 307. saepe duobus regibus incessit magno discordia motu; G IV 68. (sophia) altius ad

magni subtendit ‖ suspexit ‖ sidera mundi; Ci 7. Aeneas laetum amplexus Acesten muneribus cumulat magnis; V 532. quem (cratera) Thracius olim Anchisae genitori in magno munere Cisseus dederat; V 537. scilicet id magnum sperans (coniunx) fore munus amanti; VI 526. illi (venti) magno cum murmure montis circum claustra fremunt; I 55. magno misceri murmure pontum; I 124. interea magno misceri murmure caelum incipit; IV 160. Dares magno virum se murmure tollit; V 369. milia quot magnis umquam venere Mycenis; II 331. Ilione, maxima natarum Priami; I 654. iuvenis, natorum Tyrrhi fuerat qui maximus, Almo; VII 532. nefas: ſ. furor. hic undantem bello magnumque fluentem Nilum (faciam); G III 28. tertia postquam maiore hastilia nisu adgredior; III 37. et nunc magnum manet ‖ tenet ‖ Ardea nomen, sed fortuna fuit; VII 412. magnum reginae nomen obumbrat; XI 223. magnum et memorabile nomen ‖ numen ‖, si . . ; IV 94. apparent dirae facies inimicaque Troiae numina magna deum; II 623. pater Anchises numina magna vocat; III 264. nos magna precati numina; III 633. iussi numina magna loci veneramur; III 697. quod si mea numina non sunt magna satis; VII 311. ſ. nomen. maris magna claudit nos obice pontus; X 377. ipsos concurrere passus haut tamen inter se magni regnator Olympi; X 437. [omine magno crateras laeti statuunt]; VII 146. maius opus moveo; VII 45. ſ. deus; XII 429. te (ne) maximus orbis auctorem frugum accipiat; G I 26. ver magnus agebat orbis; G II 338. magnum mixtae (apes) glomerantur in orbem; G IV 79. puer Ascanius triginta magnos volvendis mensibus orbis imperio explebit: I 269. magnum quae (gens Dardaniae) sparsa per orbem; I 602. (Camilla) magnum agitata per orbem; XI 604. heroes, omnis Roma decus magni quos suspicit orbis; Cul 360. terrarum hic bello magnum concusserat orbem; Cat III 3. magnus ab integro saeclorum nascitur ordo; E IV 5. maior rerum mihi nascitur ordo; VII 44. nunc, veneranda Pales, magno nunc ore sonandum; G III 294. neque enim ante dehiscent attonitae magna ora domus; VI 53. (Turnus) significat manu et magno simul incipit ore: „parcite“ . .; XII 692. ossa: ſ. artus. salve magna parens frugum, Saturnia tellus, magna virum; G II 173. tu ades, o decus o famae merito pars maxima nostrae; G II 40. quorum pars magna fui; II 6. tu quoque magnam partem opere in tanto, sineret dolor, Icare, haberes; VI 30. pars maxima glandes liventis plumbi spargit: VII 686. (Turnus Lycum) magna muri cum parte revellit; IX 562. in tectis longi pars maxima luctus; XI 214. maximus unde pater Teucrus Rhoeteas primum est advectus in ‖ ad ‖ oras; III 107. ille (Mercurius) patris magni parere parabat imperio; IV 238. tu, magne pater divom, miserere; IX 495. heros magno persentit pectore curas; IV 448. ego vos per magnos penatis obtestor; IX 258. te quoque magna manent regni penetralia nostris; VI 71. magno intexens, si fas est dicere, peplo; Ci 21. magna Giganteis ornantur pepla tropaeis; Ci 30. parvam Troiam simulataque magnis Pergama adgnosco; III 349. o tandem magnis pelagi defuncte periclis! VI 83. pes: ſ. alqd; G III 54. resonat magnis plangoribus aether; IV 668. complures illam (Scyllam) et magni poetae perhibent; Ci 54. Polydorum auri cum pondere magno Priamus mandarat Threïcio regi; III 49. (Lagus) magno vellit dum pondere saxum; X 381. non ‖ nec ‖ perfossus Athos nec magno vinculo Ponto iacta quaerent famam; Cul 31. veluti magno in populo cum saepe coorta est seditio; I 148. nate, mea magna potentia solus; I 664. praeceptis Heleni, dederat quae maxima; III 546. nunc te mea dextera magna inter praemia ducet; XII 437. quae magna mihi cupido tribuistis praemia, divae Pierides; Ci 93. (Roma) donavit praemia Messallis maxima Poplicolis ‖ Publicolis ‖; Cat IX 40. nil dona neque aurum nec magnas valuisse preces; XI 229. quia sit illis (corvis) rerum fato prudentia maior; G I 416. bis magna victi pugna vix urbe tuemur spes Italas; XII 34. continuo pugnae accendit maioris imago; XII560. vos,o superi,et divom tu maxume rector Iuppiter: VIII 572. sicubi magna Iovis antiquo robore quercus ingentis tendat ramos; G III 332. adferimur pulsi regnis, quae maxima quondam Sol aspiciebat; VII 217. rem magnam, pretiumque morae fore; IX 232. maxima res effecta, viri; XI 14. vgl. Roma: VII 602. quem das finem, rex magne, laborum? I 241. te voluit rex magnus Olympi talibus auspiciis exsortem ducere honores ‖ honorem ‖; V 533. hinc maxima porro accepit Roma et patrium servavit honorem; V 660. quem (morem) nunc maxima rerum Roma colit; VII 602. iuxta Ascanius, magnae spes altera Romae (procedit); XII 168. (rura) tibi magna satis; E I 47. ne saevi, magna sacerdos; VI 544. tum inventum magnos canibus circumdare saltus; G I 140. Teucria cum magno manaret sanguine tellus; Cul 306. pascitur in magna Sila formonsa iuvenca; G III 219. inter quas Phoenissa recens a volnere Dido errabat silva in magna; IV 451. magno veluti cum flamma sonore virgea suggeritur costis undantis aëni; VII 462. ipse atri velleris aguam Aeneas matri Eumenidum magnaeque sorori ense ferit; VI 250. hinc (equus) vel ad Elei metas et maxima campi sudabit spatia; G III 202. cum (Orion) pedes incedit medii per maxima Nerei stagna viam scindens; X 764. quis ille? filius anne aliquis magna de stirpe nepotum? VI 864. ecce inimicus atros magno stridore per auras insequitur Nisus; G I 407. Ci 539. an memorem indignatum magnis stridoribus aequor? G II 162. illae (apes) magnis acuunt stridoribus iras; XII 590. (Dido) mittit magnorum horrentia centum terga suum; I 634. iuvat olea magnum vestire Taburnum; G II 38. satus Anchisa vina et argenti magnum dat ferre talentum; V 248. dabo auri duo magna talenta; IX 265. hinc albi greges et maxima taurus victima duxere triumphos; G II 146. corniger — haud aries humilis, sed maxima taurus victima sparget focos; Cat XIV 7. quo maxuma motu terra tremit; G I 329. omnia sub magna labentia flumina terra spectabat diversa locis; G IV 366. magnas obeuntia terras tot maria intravi duce te; VI 58. nuntius magnis urbem terroribus implet; XI 448. seu magni superas iam saxa Timavi; E VIII 6. magno tellus percussa tridenti; G I 13. hic Neptunus muros magnoque emota tridenti fundamenta quatit; II 610. tritura: ſ. calor. triumphus: ſ. decus; Cat IX 3. magna tropaea ferunt quos dat tua dextera Leto; XI 172. hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu protrahit in medios; II 122. hic (Marcellus) rem Romanam magno turbante tumultu sistet; IV 857. cum magno ululante tumultu feminea exultant lunatis agmina peltis; XI 662. quae maxima turba est: VI 611. quae (verba) tuto tibi magna volant; XI 381. victor nec minus maximus sanctos dignus inire choros; Cat IX 8. virum qui (Theron) maximus ultro Aenean petit; X 312. continuo in silvis magna vi flexa domatur in burim ulmus; G I 169. illi (Cyclopes) inter sese magna vi bracchia tollunt in numerum; G IV 174. caelestum vis magna iubet; VII 432. (Pandarus) portam vi magna converso cardine torquet, obnixus latis umeris; IV 724. Pallas magnis emittit viribus hastam; X 474. maximus ultor Alcides aderat; VIII 201. maiores cadunt altis de montibus umbrae; E I 83. nox involvens umbra magna terramque polumque Myrmidonumque dolos; II 251. animam sepulchro condimus et magna supremum voce ciemus; III 68. tum satus Anchisa victorem magna praeconis voce Cloanthum declarat; V 245. magna proclamat voce Diores; V 345. magna manis ter voce vocavi; VI 506. Phlegyas omnis

magna testatur voce per umbras: „discite“ . . ; VI 619. hic (Mezentius) Aenean magna ter voce vocavit; X 873. Aeneas vestigat virum et disiecta per agmina magna voce vocat; XII 482. Aeneas magna incusat voce Latinum; XII 580. centum urbes habitant magnas, uberrima regna; III 106. extemplo Libyae magnas it Fama per urbes; IV 173. (Fama) magnas territat urbes; IV 187. quantos ille virum magnam Mavortis ad urbem campus aget gemitus! VI 872. quinque adeo magnae positis incudibus urbes tela novant; VII 629. ecce super maesti magna Diomedis ab urbe legati responsa ferunt. XI 226. campum ad certamen magnae sub moenibus urbis dimensi viri perabant; XII 116. (Turnus) e rotis magnam respexit ad urbem; XII 671.

B. **allein**: a. masc.: ſ. A. moenia; III 159. — **b.** neutr. (vgl. A. alqd): I, 1. quo moriture ruis maioraque viribus audes? X 811. Iuturnam pro vita maiora audere probavi; XII 814. Sicelides Musae, paulo maiora canamus; E IV 1 sic parvis componere magna solebam: E I 23. (Rhoetus) magnum metuens se post cratera tegebat; IX 346. magna ‖ vana ‖ queror; Ci 441. si vera feram, si magna rependam; II 161. quid maiora sequar? G II 434. magnum stridens contorta falarica ‖ phal. ‖ venit, fulminis acta modo; IX 705. — 2. si parva licet componere magnis; G IX 176. — 3. quae me ad maiora reservo? IV 368. — II. Turno tempus erit, magno cum optaverit emptum intactum Pallanta; X 503. hoc Ithacus velit et magno mercentur Atridae; II 104. quamvis Milesia magno vellera mutentur Tyrios incocta rubores; G III 306.

magus, Zauberer: (nutrix) inde mago geminata Iovi ‖ magi venerata Iovis ‖ Stygialia sacra pergit; Ci 374.

Magus, Latiner: (Aeneas) inde Mago procul infensam contenderat hastam; X 521.

Maia, Tochter des Atlas: I. quem (Mercurium) candida Maia Cyllenae gelido conceptum vertice fudit; VIII 138. — II. 1. Maiam, auditis si quicquam credimus, Atlans generat; VIII 140. — 2. (Iuppiter) Maia genitum demittit ac alto; I 297. — III. multi ante occasum Maiae coepere; G I 225

maiestas, Hoheit, Würde: illud te pro Latio obtestor, pro maiestate tuorum; XII 820.

mala, Kinnlade, Wange: I. duro crepitant sub volnere malae; V 436. caput ingens oris hiatus et malae texere lupi cum dentibus albis; XI 681. — II. (Turnus) dividit impubes immani volnere malas; IX 751. — III, 1. flaventem prima lanugine malas dum sequeris Clytium infelix, nova gaudia; X 324. — 2. quo tempore Glauci Potniades malis membra absumpsere quadrigae; G III 268. ante, quam vos dira fames ambesas subigat malis absumere mensas; III 257. Umber iam iamque tenet similisque tenenti increpuit malis; XII 755. ut penuria adegit violare manu malisque andacibus orbem fatalis crusti; VII 114.

male, übel, kaum, vergebens: I heu male tum mitis defendet pampinus uvas; G I 448. heu male tum Libyae solis erratur in agris; G III 249. tau Gallicum, miu et sphin ut ‖ et ‖ male illi sit! Cat II 4. iam sibi tum ‖ a ‖ curvis male temperat unda carinis; G I 360. — II. hic mihi nescio quod trepido male numen amicum confusam eripuit mentem; II 735. nunc (Tenedos) tantum sinus et statio male fida carinis; II 23. qui cumulos ruit male pinguis harenae; G I 105. posterius cui Demophoon aeterna reliquit perfidiam lamentandi mala ‖ perfidia lamenta, doli male provida ‖; Cul 132 cum sic unanimam adloquitur male sana (regina) sororem: „Anna soror“ . . ; IV 8.

Malea, Vorgebirge in Lakonien: iu Gaetulis Syrtibus Ionioque mari Maleaeque sequacibus undis; V 193.

malesuadus, übelberatend: primis in faucibus Orci habitant Metus et malesuada Fames ac turpis Egestas, terribiles visu formae; VI 276.

malifer, obſtreich: quos (populos) maliferae despectant moenia Bellae ‖ Abellae ‖; VII 740.

malignus, mißgünſtig, verräteriſch, unfruchtbar, gering: quo angustae ferunt fauces aditusque maligni; XI 525. difficiles primum terrae collesque maligni Palladia gaudent silva vivacis olivae; G II 179. quale per incertam lunam sub luce maligna est iter in silvis; VI 270. matres primo ancipites oculisque malignis ambiguae spectare rates; V 654.

malo, lieber wollen, vorziehen: I. me seu corpus spoliatum lumine mavis redde meis; XII 935. — II, 1. ille (Iapyx) scire postestates herbarum usumque medendi maluit et mutas agitare inglorius artes; XII 397. quis tecum malet contendere bello? IV 108. quis non bonus omnia malit credere quam tanti sceleris damnare puellam? Ci 188. certum est in silvis inter spelaea ferarum malle pati; E X 53. te obtestor ‖ testamur ‖, ut me si servare potes ne perdere malis; Ci 275. scire: ſ. agitare. quos (vitulos) pecori malint summittere habendo; G III 159. vincant quos vincere mavis; X 43. — 2. semper erunt, quarum (boum) mutari corpora malis; G III 69. (Saturnus) Latium vocari maluit, his quoniam latuisset tutus in oris; VIII 323.

malva, Malve: hic betae fecundusque rumex malvaeque inulaeque virebant; Mo 73.

malum, Apfel, Limone, Granatapfel, Quitte: I. Media fert tristis sucos tardumque saporem felicis mali, quo non praesentius ullum auxilium venit ac membris agit atra venena; II 127. sunt castaneae nuces et suave rubentia mala; Copa 19. — II. aurea durae mala ferant quercus; E VIII 53. videmus mutatam insita mala ferre pirum; G II 33. lego: ſ. lego, III. mala (3 Sſt.) S. 377, a. (Silenus) canit Hesperidum miratam mala puellam; E VI 61. puero silvestri ex arbore lecta aurea mala decem misi; eras altera mittam; E III 71. — III. sapor: ſ. I. — IV. malo me Galatea petit, lasciva puella; E III 64. abl. comp. ſ. I.

malus, ſchlecht, untauglich, ſchlimm, übel, böſe, tückiſch, ſchädlich, neutr. Uebel, Unheil, Leiden, Uebeltat: A. **bei Subſtantiven**: non ego te vidi Damonis, pessime, caprum excipere insidiis? E III 17. Daphnis me malus urit; E VIII 83. aegram multa malus (Pygmalion) simulans vana spe lusit amantem; I 352. cuncta malis habitantur moenia Grais; III 398. mala (Scylla) multiplici iuvenum quod saepta caterva vixerat ‖ vixit erat ‖; Ci 85. huc ager ille malus ad plenum (calcetur); G II 243. est etiam ille malus Calabris in saltibus anguis; G III 425. nec (patitur credere) malus istorum dubiis erroribus auctor; Ci 63. nisi te nobis malus, o malus, optima Carme, ante in conspectum casusve deusve tulisset; Ci 278. seu (Scylla) piscibus canibusque malis vallata repentest; Ci 79. nec mala vicini pecoris contagia laedent (fetas); E I 50. ut vidi ut perii, ut me malus abstulit error; E VIII 41. Ci 430. [sive (castra obsidione teuentur) errore malo Troiae monitisque sinistris]; 110 me arbustum Miconis atque mala vitis incidere falce novellas; E III 11. tum consanguineus Leti Sopor et mala mentis Gaudia; VI 278. qualis ubi in lucem coluber mala gramina pastus convolvit terga; II 471. baccare frontem cingite, ne vati noceat mala lingua futuro; E VII 28. hippomanes, quod saepe malae legere novercae; G III 282. malus ille puer idem tum tristis acuebat parvulus iras; 133. ut mala culmos esset robigo; G I 150. tum pessima trigris; G III 248. saepe sub immotis praesepibus mala tactu vipera delituit; G III 416. ille (pater) malum virus serpentibus addidit atris; G I 129.

B. **allein**: a. masc.: I. meritum malis advertite

numen; IV 611. — II. laeva (via) malorum exercet poenas et ad impia Tartara mittit; VI 542. — b. neutr.: I. propius malum est; XII 407. Fama (it), malum qua non aliud velocius ullum; IV 174. non tamen omne malum miseris (animis excedit); VI 736. ubi penitus in viscera lapsum serpentis furiale malum totamque pererrat (Amatam); VII 375. non equidem ex isto speravi corpore posse tale malum nasci; Ci 432. pererrat: ſ. labitur. — II, 1. heu heu, quid dicam quove ausa malum hoc exordiar ore? Ci 265. saepe malum hoc nobis de caelo tactas memini praedicere quercus; E I 16. posterius cui Demophoon aeterna reliquit perfidiam lamentandi mala ‖ perfidia lamenta, doli male provida ‖; Cul 132. video: ſ. IV alqd. — 2. nec veterum memini laetorve malorum; XI 280. — 3. haec (Italia) adsuetum malo Ligurem Volscosque verutos extulit; G II 168. tu ne cede malis, sed contra audentior ito; VI 95. eripe me his, invicte, malis; VI 365. ubi (Scylla) nulla malis reperit solacia tantis; Ci 181. — 4. sic omnia fatis in peius ruere ac retro sublapsa referri; G I 200 — III. neque ignari sumus ante malorum; I 198. non ignara mali miseris succurrere disco; I 630. adgnovit longe gemitum praesaga mali mens; X 843. — IV. sit satis hoc, tantum Scyllam vidisse malorum; Ci 455. quid cives proicis, o Latio caput horum et causa malorum? XI 361. (regina) se causam clamat crimenque caputque malorum; XII 600. ille dies primus leti primusque malorum causa fuit; IV 169. causa mali tanti coniunx iterum hospita Teucris; VI 93. iuxta comes Lavinia virgo, causa mali tanti; XI 480. cum mihi tu sis causa mali nec conscius adsis; Cul 378. ſ. caput. crimen: ſ. caput. sperans famam extingui veterum sic posse malorum; VI 527. nec iam fama mali tanti, sed certior auctor advolat Aeneae, esse suos . .; X 510. turbati trepidare intus frustraque malorum velle fugam; IX 538. hinc mihi prima mali labes; II 97. ea sola voluptas solamenque mali; III 661. veterum malorum supplicia expendunt (animae); VI 739. — V. me fata mea et scelus exitiale Lacaenae his mersere malis; VI 512. tamquam deus ille malis hominum mitescere discat; E X 61. tu prima furentem his, germana, malis oneras; IV 549.

malus, Apfelbaum: steriles platani malos gess-re valentes, castaneae fagos ‖ fagus ‖; G II 70.

malus, Maſtbaum, Maſt: I. (sagitta) venit adversique infigitur arbore mali intremuit malus; V 504. — II, 1. (Aeneas) iubet ocius omnis attolli malos; V 829. Aeneas ingenti manu malum de nave Seresti erigit et volucrem traiecto in fune columbam malo suspendit ab alto; V 489. extremus (ingreditur donis) volucri qui fixit harundine malum; V 544. 2. quis (vinculis avis) innexa pedem malo pendebat ab alto; V 511. suspendo ab: ſ. 1. erigo. — III. arbor: ſ. I.

mamma, Bruſt, Euter: I, 1. Pentesilea aurea subnectens exertae cingula mammae, bellatrix; I 492. laeta magis pressis manabunt flumina mammis; G III 310. — 2. subnecto: ſ. 1. — (Scybale) pectora lata, iacens mammis, compressior alvo; Mo 34. *(Metabus) natam armentalis equae mammis et lacte ferino nutribat; XI 571.

mandatum, Auftrag, Beſtellung, Befehl: interpres divom celeris mandata per auras detulit; IV 357. pulcher Iulus multa patri mandata dabat portanda; sed aurae omnia discerpunt et nubibus inrita donant; IX 312. quin, ut te supplex peterem, idem (genitor) orans mandata dabat; VI 116. ſ. discerpo. dono: ſ. discerpo. ipse (deum regnator) haec ferre iubet celeris mandata per auras: quid struis? IV 270. qui maesti ferant mandata parentis; X 840. effuge et haec Turno mandata novissuma perfer: succedat . .; XI 825. porto: ſ. discerpo. vos contra regi mea nunc mandata referte; VII 267. vadite et haec memores regi mandata referte; XI 176.

mando, auftragen, übergeben, anvertrauen: I. mandat fieri sibi talia Daphnis; E V 41. — II. sit qui me raptum pugna pretiove redemptum mandet humo; IX 214. si quis inserat aut scrobibus mandet mutata subactis; G II 50. (omnipotens) sic Mercurium adloquitur ac talia mandat: „vade“ . .; IV 222. pastor lentus in herbis securo pressus ‖ pressos ‖ somno mandaverat artus; Cul 160. summum putator haut dubitat terrae referens mandare cacumen; G II 29. foliis tantum ne carmina manda; VI 74. interea socios inhumataque corpora terrae mandemus; XI 23 grandia saepe quibus mandavimus hordea sulcis; E V 36. coronam cum sceptro misit mandatque insignia Tarchon; VIII 506 quae (vates) foliis notas et nomina mandat; III 444. quae (pignora) nunc ego limine in ipso, terra, tibi mando; E VIII 93. socios: ſ. corpora. hunc Polydorum quondam infelix Priamus furtim mandarat alendum Threicio regi; III 50.

mando, kauen, beißen, verzehren: tecti (equi) auro fulvom mandunt sub dentibus aurum; VII 279. sonipes frena ferox spumantia mandit; IV 135. (Euneus) cruentam mandit humum; IX 669. vidi atro cum membra fluentia tabo (Cyclops) mandere; III 627. ceu leo manditque trahitque molle pecus mutumque metu; IX 340.

mane, Morgen, morgens: I. dum mane novom, dum gramina canent; G III 325. — II mane ut vades ‖ lamenta vagis ‖ dimittes somnia ‖ omnia ‖ ventis; Cul 380. et quae (signa sol) mane refert et quae surgentibus astris; G I 440 mane (apes) ruunt portis; G IV 185. si non domus mane salutantum totis vomit aedibus undam; G II 462.

maneo, bleiben, fortdauern, fortbeſtehen, beharren, erwarten: I. haec eadem matrique tuae generique manebunt; IX 302. Priami arx alta maneres; II 56. ilices et nigrae species nec laeta cupressus umbrosaeque manent ‖ monent ‖ fagus hederaeque ligantes bracchia; Cul 141. mansisset utinam fortuna! III 615. tibi certet ‖ crescet ‖ gloria mansura per aevum; Cul 38. si qua piis animis manet infelicis Amatae gratia; VII 401. hederae: ſ. cupressus semper honos nomenque tuum laudesque manebunt; E V 78. A I 609. tibi sede pia maneat locus; Cul 39. has manet heroum contra manus; Cul 296. hac casti maneant in religione nepotes; III 409. nomen: ſ. honos. o mihi tum ‖ tam ‖ longae maneat pars ultima vitae, spiritus et quantum sat erit tua dicere facta; E IV 53. terrae (pericla) graviora manent; VI 84. poenaque ‖ poenane ‖ respectus et nunc manet Orpheos in te? Cul 269. Priami dum regna manebant; II 22. species: ſ. cupressus. [Priami tecta alta manerent]; IV 343. si non domos ignotas peteres, sed ‖ et ‖ Troia antiqua maneret; IV 312. turba: ſ. II, 2. coniunx. si qua manent sceleris vestigia nostri; E IV 13. dum vita manebat; V 724. VI 608. 661. da moenia fessis et genus et mansuram urbem; III 86. — II, 1. at tu dictis, Albane, maneres! VIII 643. tu modo promissis maneas Troia; II 160. — 2. immota manet fatis Lavinia coniunx; VII 314. manet imperterritus ille (Mezentius); X 770. (aesculus) immota manet, multosque nepotes vincit; G II 294. et nunc magnum manet ‖ tenet ‖ Ardea nomen, sed fortuna fuit; VII 412. illa (carmina) manent immota locis neque ab ordine cedunt; III 447. cui (Sibyllae) subito non voltus, non color unus, non comptae mansere comae; VI 48. ecce, Ithaci coniunx semper decus Icariotis, femineum concepta ‖ incorrupta ‖ decus, manet et procul illa turba ferox iuvenum telis confixa procorum; Cul 266. manent immota tuorum fata tibi; I 257. talia (genitor) perstabat memorans fixusque manebat; II 650. at genus immortale

manet; G IV 208. manet alta mente repostum iudicium Paridis spretaeque iniuria formae et genus invisum et rapti Ganymedis honores; I 26. mens immota manet, lacrimae volvuntur inanes; IV 449. tum pater Aeneas „vestra“ inquit „munera vobis certa manent, pueri“; V 349. his (Cyclopibus) informatum manibus iam parte polita fulmen erat, pars inperfecta manebat; VIII 428. (rupes) ipsa immota manens; X 696. erga tua rura manebunt; E I 46. haec intemptata manebat sors rerum; X 39. tum, mea alumna, tui cum spes integra maneret; Ci 311. si haec Turno rata vita maneret; X 629. voltus: ſ. color. — III. si te digna manet divini gloria ruris; G I 168. te quoque magna manent regnis penetralia nostris; VI 71. haec (fames) nos suprema manebat exiiis ‖ exitiis ‖ positura modum; VII 128. Bellona manet te pronuba; VII 319. te, Turne, nefas, te triste manebit supplicium; VII 596. mox illos sua fata manent maiore sub hoste; X 438. nunc manet insontem gravis exitus; X 630. qui te cumque manent isto certamine casus, et me, Turne, manent; XII 62. quod si immatura manebat mors gnatum; XI 166. nostros ea fata manere nepotes; II 194. maneat nostros ea cura nepotes; III 505. nec partum gratia talem parva manet; IX 299.

manes, Seelen der Verſtorbenen, Unterwelt, Strafen der Unterwelt, unterirdiſche Mächte: I, 1. mea manes viscera Lethaeas cogunt transnare per undas; Cul 214. id cinerem aut manis credis curare sepultos? IV 34. quae (responsa) superi manesque dabant; X 34. perversi dicite manes, hunc (Octavium) superesse patri quae fuit invidia? Cat XI 7. dementia cepit amantem ignoscenda quidem, scirent si ignoscere manes; G IV 489. [falsa ad caelum mittunt insomnia manes]; VI 896. sciunt: ſ. ignoscunt. hoc patris Anchisae manes, hoc sentit Iulus; X 534. vos o mihi manes este boni! XII 646. si trepident immisso lumine manes; VIII 246. illum (verticem) sub pedibus Styx atra videt manesque profundi; G I 243. — 2. Vocativ: ſ. I. dicunt, sunt. — II, 1. (Orpheus) manisque adiit regemque tremendum; G IV 469. si potuit manis arcessere coniugis Orpheus; VI 119. (Eurydice) nimium manes experta severos; Cul 289. quo fletu manis (Orpheus) moveret? G IV 505. nocturnos movet (sacerdos) manis; IV 490. nunc etiam manis movet; X 39. quisque suos patimur manis; VI 743. nec patris Anchisae cineres ‖ cinerem ‖ manesve revelli; IV 427. (Aeneas) animam vocabat Anchisae magni manisque Acheronte remissos; V 99. sepelio: ſ. curant. cum Andromache manis vocabat Hectoreum ad tumulum; III 303. magna manis ter voce vocavi; VI 506. ſ. remitto. — 2. nomen tamen haut leve patrum manibus hoc referes, telo cecidisse Camillae; XI 689. te parentum manibus et cineri, si qua est ea cura, remitto; X 828. stant manibus arae caeruleis maestae vittis atraque cupresso; III 63. — 3. tum vita per auras concessit maesta ad manis corpusque reliquit; X 820. *o quae satis ima terra manis deam demittat ad imos! XII 884. idem subducta ad manis imos desedimus unda; III 565. [non vitae gaudia quaero, sed gnato manis perferre sub imos]; XI 181. per patrios manis et spes surgentis Iuli te precor, serves . .; X 524. *audiam, et haec manis veniet mihi fama sub imos; IV 387.

manica, Aermel, Handfeſſel: I. vobis et tunicae manicas et habent redimicula mitrae; IX 616. ipse viro primus manicas atque arta levari vincla iubet Priamus; II 146. — II. (Aristaeus) manicis iacentem (senem) occupat; G IV 439.

manifeste. deutlich: quid (Aeneas) struat, manifestius ipse (Diomedi) quam Turno regi aut regi apparere Latino; VIII 16.

manifestus (manuf.), klar, deutlich: tum vero manifesta fides (Danaum); II 309. te maioribus ire per altum auspiciis manifesta fides; III 375. ipse deum manifesto in lumine vidi intrantem muros; IV 358. fatalem Aenean manifesto numine ferri admonet ira deum; XI 232. penates visi astare multo manufesti lumine; III 151. sapor indicium faciet manifestus; G II 246.

maniplus, Bündel, Schar: I. disiecti duces desolatique manipli tuta petunt et equis aversi ad moenia tendunt; XI 870. — II, 1. tu, Volusе, armari Volscorum edice maniplos ‖ maniplis ‖; XI 463. averto, al: ſ. 1. non ore solutos immundi meminere sues iactare maniplos; G I 400. — 2. edico: ſ. 1. — III. edico multa duram stipula felicumque maniplis sternere supter humum; G III 297.

Manlius, Verteidiger des Kapitols: in summo custos Tarpeiae Manlius arcis stabat pro templo et Capitolia celsa tenebat; VIII 652.

mano, fließen, ſtrömen, triefen: illi sunt (grata) vallibus intus semper opaca novis manantia fontibus antra; Cul 78. nec puteis manare cruor cessavit; G I 485. non cruor hic de stipite manat; III 43. impia germani manat quod sanguine dextra; Cul 257. laeta magis pressis manabunt flumina mammis; G III 310. manant sanguineae per tractus undique guttae; Cul 181. Teucria cum magno manaret sanguine tellus et Simois Xanthique liquor; Cul 306. tum gelidus toto manabat corpore sudor; III 175. tellus: ſ. liquor. his suberat gelidis manans e fontibus unda; Cul 148.

mansuesco, zahm, mild werden, zähmen: I. (Orpheus) adiit nescia humanis precibus mansuescere corda; G IV 470. ea (tellus) nec mansuescit arando, nec . .; G II 239. — II. ille (puer) validas docuit ‖ rabidae novit ‖ vires mansuescere tigris; Ci 136.

mantele, Handtuch: germanae tonsis ferunt mantelia villis; G IV 377. famuli . . . villis; I 702.

Manto, Nymphe: agmen ciet Ocnus, fatidicae Mantus et Tusci filius amnis; X 199.

Mantua, Stadt in Norditalien: I, 1. qualem infelix amisit Mantua campum; G II 198. tu nunc eris illi (patri) Mantua quod fuerat quodque Cremona prius; Cat VIII 6. superet modo Mantua nobis, Mantua vae miserae nimium vicina Cremonae; E IX 27. — 2. primus Idumaeas referam tibi, Mantua, palmas; G III 12. qui (Ocnus) muros matrisque dedit tibi, Mantua, nomen ⟨Mantua, dives avis; sed non genus omnibus unum⟩; X 200. — II. sive Mantuam opus foret volare sive Brixiam; Cat X 4.

manus, Hand, Schar, Mannſchaft, Arbeiter: I. **abſolut:** 1. accurrit Halaesus Auruncaeque manus; X 353. quale manus addunt ebori decus; I 592. iuvenum manus emicat ardens litus in Hesperium; VI 5. quae manus interea Tuscis comitetur ab oris Aeneam armetque rates pelagoque vehatur; X 164. tu, ne qua manus se attollere nobis a tergo possit, custodi; IX 321. bis patriae cecidere manus; VI 33. manus e castris propere coit omnis in unum (Turnum); IX 801. comitatur: ſ. armat. (sceptrum) olim arbos, nunc artificis manus aere decoro inclusit patribusque dedit gestare Latinis; XII 210. Tyrrhenam manum totis descendere campis; XI 450. emicat: ſ. ardet. errat auris et tempora circum crebra manus; V 436. tecum acer Messapus erit turmaeque Latinae Tiburtique manus; XI 519. en omnes Arcades hi sunt fatalesque ‖ fatalisque ‖ manus, infensa Etruria Turno; XII 232. vgl. elliptiſch. poenas expendimus omnes, vel Priamo miseranda manus; XI 259. quam (Troiam) vestrae fecere manus melioribus, opto, auspiciis; III 498. includit: ſ. dat. cetera, qua iusso, mecum manus inferat arma; XI 467. insequitur Argiva pubes Auruncaeque manus; VII 795. it manus in gyrum; Mo 103. nihil illos

Herculis arma nec validae iuvere manus genitorque Melampus; X 320. has manet heroum contra manus; Cul 296. stupet inscia supra inpubesque manus, mirata volubile buxum; VII 382. optabant gravidae quom ‖ Graiae quam ‖ sibi quaeque manus; Cat IX 30. patiuntur: ſ. elliptiſch; VI 660. potest: ſ. attollit. manus interea muris Troiana propinquat; XI 597. quos omnis euntis primorum manus invenumque senumque ad portas prosequitur votis; IX 309. quem (Euryalum) iam manus omnis frande loci et noctis oppressum rapit; IX 396. hic Dolopum manus, hic saevos tendebat Achilles; II 29. o miserae, quas non manus Achaica bello traxerit ad letum patriae sub moenibus; V 623. vehitur: ſ. armat. tum manus Ausonia et gentes venere Sicanae; VIII 328. si vestra manus violasset dona Minervae; II 189. elliptiſch: uncae manus; III 217. hic manus ob patriam pugnando volnera passi; VI 660. una Ereti manus omnis oliviferaeque Mutuscae; VII 711. pariter Saticulus asper Oscorumque manus; VII 730. sub quo (Massico) mille manus iuvenum; X 167. totidem nobis animaeque manusque; X 376. quid manus illa virum, qui me meaque arma secuti? X 672. circum omnis famulumque manus Troianaque turba; XI 34. — 2. nunc, o lecta manus, validis incumbite remis; X 294.

II. **nach Verben:** 1. alis adlapsa sagitta et laevo adfixa est lateri manus; IX 579. dum medicas adhibere manus ad volnera pastor abnegat; G III 455. (Simylus) advocat inde manus operi, partitus utrimque: leava ministerio, dextra est intenta labori; Mo 24. (Aeneas) Lydorum manum collectos armat agrestis; IX 11. neve armate manus; IX 115. agrestis manus armat sparus; XI 682. aspiciunt comites ensem cruore spumantem sparsasque manus; IV 665. una sub nocte ingali caesa manus invenum foede thalamique cruenti; X 498. saevos Amor docuit natorum sanguine matrem commaculare manus, crudelis! E VIII 48. desiste manum committere Teucris; XII 60. (Mezentius) componens manibusque manus atque oribus ora, tormenti genus; VIII 486. confero: ſ. **confero** manum (7 St.) S. 133, b. contigimus manum, qua concidit Ilia tellus; XI 245. Phoebe, Dardana qui Paridis derexti tela manusque corpus in Aeacidae; VI 57. dicam Tyrrhenam manum totamque sub arma coactam Hesperiam; VII 43. centum quoi (Aegaeoni) brachia dicunt centenasque manus; X 566. nos aera manus navalia demus; XI 329. *neque ipse (Metabus) manus feritate dedisset; XI 568. ter frustra comprensa manus effugit imago; II 793. VI 701. nostrasne evadere, demens, sperasti te posse manus? IX 561. tum vero augurium Rutuli clamore salutant expediuntque manus; XII 258. fero: ſ. fero. III. manum (4 St.) S. 243, a. non adeo has exosa manus Victoria fugit, ut recusem . . ; XI 436. glomerare manum bello ardent animi; II 315. acrius hoc Teucri clamore incumbere magno et glomerare manum; IX 792. immiscent manus manibus pugnamque lacessunt; V 429. (Turnus) manum pinu flagranti fervidus implet; IX 72. nec minus interea extremam Saturnia bello imponit regina manum; VII 573. iniecere manum Parcae felisque (Halaesum) sacrarunt Euandri; X 419. quem (panem Simylus) lautis ‖ laetus ‖ recipit manibus; Mo 120. lego: ſ. I, 2. dum (Aeneas) artificum manus intrans ‖ intra se, inter se ‖ operumque laborem miratur; I 455. miseror: ſ. I, 1. expendit. extremi addensent acies nec turba moveri tela manusque sinit; X 433. (Mezentius) manus ambas iaculis oneravit acutis; X 868. (Simylus) opposita manu lumen defendit ab aura; Mo 14. tum, cum bella manus poscunt; XI 379. Anchises recensebat fataque fortunasque virum moresque manusque; VI 683. parce pias scelerare manus; III 42. iam secuta manum mullo cogente sagitta excidit; XII 423. spargo: ſ. aspicio. ut (Aeneas) tendentem manus Priamum conspexit inermis; I 487. tendo supinas ad caelum cum voce manus; III 177. cum forma viri supplex manus ad litora tendit; III 592. tendebant manus ripae ulterioris amore; VI 314. (Turnus) duplicis cum voce manus ad sidera tendit. „omnipotens“ . . ; X 667. ipse labore manum duro terat; G IV 114. (Aeneas) vinxerat et post terga manus, quos mitteret umbris inferias; XI 81. — 2. cervus) manum patiens mensaeque adsuetus erili; VII 490. — 3. compono: ſ. 1. compono. manibus liquidos dant ordine fontis germanae; G IV 376. dant manibus famuli lymphas; I 701. nec quisquam audet manibus inducere caestus; V 379. immisceo: ſ. 1. immisceo. tu potes Aenean manibus subducere Graium; X 81. — 4. manibus (genitor) omnis effundit habenas; V 818. emittere: vgl. V, 2. contorquere. excussi manibus radii revolutaque pensa; IX 476. proice tela manu, sanguis meus! VI 835. nunc viribus usus, nunc manibus rapidis; VIII 442. — 5. cum lapsa e manibus fugit pila; Ci 149 illam (matrem) Idaeus et Actor inter manus sub tecta reponunt; IX 502. ante oculos interque manus sunt omnia vestras; XI 311. (Aeneas) miratur interque manus et bracchia versat galeam; VIII 619.

III. **nach Adjectiv:** 1. exosus: ſ. II, 1. fugio. — 2. patiens: ſ. II, 2.

IV. **nach Substantiv:** accipe et haec, manuum tibi quae monimenta mearum sint, puer; III 486.

V. **Umstand:** 1. non illa (Camilla) colo calathisve Minervae femineas adsueta manus, sed . .; VII 806. (Scylla) ferro manus armata libenti avolat ‖ evolat ‖ ; Ci 213. (Aeneas) Deiphobum vidit, lacerum crudeliter ora, ora manusque ambas; VI 496. ecce manus iuvenem interea post terga revinctum pastores trahebant; II 57. Agaue infandas scelerata manus ec ‖ e ‖ caede cruenta; Cul 112. — 2. sin manibus vestris vestram ascendisset (effigies) in urbem; II 192. Danaum, si fata fuissent, ut caderem meruisse manu; II 434. cape saxa manu, cape robora, pastor; G III 420. tu, genitor, cape sacra manu patriosque penatis; II 717. sunt (tibi) oppida capta multa manu; XII 23. uncis carpendae manibus frondes; G II 366. pubi indomitae non gramina tantum, sed frumenta manu carpes sata; G III 176. rite repertum (fetum) carpe manu; VI 146 adde tot congesta manu praeruptis oppida saxis; G II 156. Tydides, Ulixes manibus cruentis virgineas ausi divae contingere vittas; II 167. pueri, puellae funem manu contingere gaudent; II 239. furiarum maxima manibus prohibet contingere mensas; VI 606. quot emissa manu contorsit spicula virgo, tot Phrygii cecidere viri; XI 676. incubuit voluitque manu convellere ferrum Dardanides; XII 774. ubi correptum manibus vinclisque tenebis; G IV 405. (Aeneas) arcum manu ceterisque sagittas corripuit; I 187. duo quisque Alpina cornsecant gaesa manu; VIII 662. (Aeneas) bina manu lato crispans hastilia ferro; I 313. Turnus bina . . . ferro; XII 165 manibus date lilia plenis; VI 883. illi dant fruges manibus salsas; XII 173. sunt alii, qui tecta manu defendere possint; XII 627. ſ. II, 1. oppono. (regina) purpureos moritura manu discindit amictus; XII 602. ille (Laocoon) simul manibus tendit divellere nodos; II 220. me ipse (Helenus) manu multo suspensum numine ducit; III 372. (Hector) manibus vittas Vestamque potentem adytis effert; II 296. ut (Hercules) prima novercae monstra manu geminosque premens eliserit angues; VIII 289. emittere: ſ. contorquere. Aeneas ingenti manu malum de nave Seresti erigit; V 487. quin age et ipsa manu felicis erue silvas; G IV 329. manibus meis Mezentius hic est; XI 16. (Pallas) excepit manu dextramque

amplexus inhaesit; VIII 124. Simylus cum sollicita manu tenebras explorat inertis; Mo 6. moenia Troiae Neptuni fabricata manu; IX 145. mortaline manu factae immortale carinae fas habeant? IX 95 quas (vestes) ipsa suis quondam manibus Sidonia Dido fecerat; XI 74. facta Volcani manibus paria induat arma ille licet; XI 439. ego foedera faxo firma manu; XII 317. ipse manu salsas ferat praesepibus herbas; G III 395. non ego modo puris serta feram manibus; Cat XIV 6. ſ. gerere; XI 552. si bellum finire manu, si pellere Teucros (Turnus) apparat; XI 116. trunca manu pinus regit et vestigia firmat; III 659. ipsa (Iturna) subit manibusque undantis flectit habenas; XII 471. Tritonia virgo, frange manu telum Phrygii praedonis; XI 484 dicitur Ascanius fortem manu fudisse Numanum; IX 592. bella manu letumque gero; VII 455. pila manu saevosque gerunt in bella dolones; VII 664. *telum immane manu valida quod forte gerebat ‖ ferebat ‖ bellator; XI 552. pars spicula gestat bina manu; VII 688. Hectoris Aeneaeque manu victoria Graium haesit; XI 289. (Dardanidae) tela manu iaciunt; X 264. (Mezentius) ter circum astantem (Aenean) laevos equitavit in orbes tela manu iaciens; X 886. matres tela manu trepidae iaciunt; XI 893. haut umquam manibus iactata (pingnis tellus) fatiscit; G II 249. unde tela manu miseri iactabant inrita Teucri; II 459. pater ipse manu magna Portumus euntem (Cloanthum) impulit; V 241. tum regina deum morantis impulit ipsa manu portas; VII 621. sive Getis inferre manu lacrimabile bellum parant; VII 604. his (Cyclopibus) informatum manibus iam parte polita fulmen erat, pars inperfecta manebat; VIII 426. ipse manu mortem inveniam; II 645. da loricam manu valida lacerare revolsam semiviri Phrygis; XII 98. aurigae manibus lacessunt pectora plausa cavis; XII 85. filia prima manu flores Lavinia crinis et roseas laniata genas; XII 605. ni vis humana quotannis maxima quaeque manu legeret; G I 199. ibi memento prima locare manu molirique aggere tecta; VII 127. tu nubigenas, Invicte, bimembris Hylaeumque Pholumque, manu mactas; VIII 294. ergo ut ‖ ubi ‖ missa manu sonitum dedit hasta per auras; XI 799. et nos saeva manu mittamus funera Teucris; XII 629. (Turnus) manibus molitur habenas; XII 327 movere: ſ. tollere. (Turnus) tua larga saepe manu multisque oneravit limina donis; X 620. is (Iarbas) dicitur multa Iovem manibus supplex orasse supinis: „Iuppiter“ . . ; IV 205. (Troianos) pacem orare manu, praefigere puppibus arma; X 80. qui (maesti) sibi letum insontes peperere manu; VI 435. adlapsa sagitta est incertum qua pulsa manu, quo turbine adacta; XII 320. regina terque quaterque manu pectus percussa decorum; IV 589. cum terque quaterque manu pectus (Iturna) percussit honestum; XII 155. si pereo, hominum manibus periisse iuvabit; III 606. Tartareum ille (Alcides) manu custodem in vinela petivit ipsius a solio regis; VI 395. rediviva manu posuissem Pergama victis; IV 344. arma manu trepidi poscunt; XI 453. ne temue, quod ultro praeferimus manibus vittas ac verba precantia; VII 237. fumos manu praetende sequacis; G IV 230. pater Aeneas paciferae manu ramum praetendit olivae; VIII 116. oratores pacis manu praetendere ramos; XI 332. premere: ſ. elidere. duo cum corpora prensa manu magna medio (Cyclops) resupinus in antro frangeret; III 624. Lycus alta certat prendere tecta manu; IX 558. ni gens prensantem uncis manibus capita aspera montis invasisset; VI 360. sic densis ictibus heros creber utraque manu pulsat versatque Dareta; V 469. pater omnipotens ipse manu quatiens nubem; VII 143. (Aenean) telum immane manu quatiens; XII 442. addam duo rapta manu diverso ex hoste tropaea; G III 32. (Alcides) rapit arma manu nodisque gravatum robur; VIII 220. ille manu raptum (saxum) trepida torquebat in hostem heros; XII 901. recipere: ſ. II, I. lavo. (Eumedes) nomine avom referens, animo manibusque parentem; XII 348. regere: ſ. firmare. qui (Aloidae) manibus magnum rescindere caelum adgressi; VI 583. cura rumpere claustra manu sociosque immittere portis; IX 758. (absit) manibus Procne pectus signata cruentis; G IV 15 (Turnus) significat manu et magno simul incipit ore: „parcite“ . . ; XII 692. ipsa (regina) molam ‖ mola ‖ manibusque piis altaria iuxta spargens; IV 517. vipereo generi spargere qui (Umbro) somnos cantuque manuque solebat; VII 754. stuppea flamma manu telisque volatile ferrum spargitur; VIII 694. (Camilla) nunc lenta manu spargens hastilia denset, nunc . . ; XI 650. (Turnus) tum Meropem atque Erymanta manu, tum sternit Aphidnum; IX 702. an Tyriis omnique manu stipata meorum inferar? IV 544. fratres pars gladios stringunt manibus, pars missile ferrum corripiunt; XII 278 his etiam struxi manibus; IV 680 structa meis manibus moenia Troiae; V 811. pars moliri arcem et manibus subvolvere saxa; I 424. donec (Tbraeissa) manibus iam tangeret aequis, laeva aciem ferri, dextra nervoque papillam; XI 861. ausus (Acestes) et ipse manu iuvenum temptare laborem; V 499. me sine prima manu temptare pericula belli; XI 505. illum (Politen) Pyrrhus iam iamque manu tenet et premit hasta; II 530. saepe (vir) manu summa lacrimantia lumina tergit; Mo 109. (Turnus) se nec cognoscit euntem tollentemve manu saxumve ‖ saxumque ‖ immane moventem; XII 904. *(Camilla) tela manu iam tum tenera puerilia torsit; XI 578. Panthus sacra manu victosque deos parvomque nepotem ipse trahit; II 320. illa (Camilla) manu moriens telum trahit; XI 816. (Simylus) transfert inde manu fusas ‖ tusas ‖ in cribra farinas et quatit; Mo 40. (Simylus) transversat durata manu; Mo 46. senior multa manu medica Phoebique potentibus herbis nequiquam trepidat; XII 402. versare: ſ. pulsare. area verteuda manu; G I 179. ut penuria adegit violare manu malisque audacibus orbem fatalis crusti; VII 114. non umquam violata manu sacraria divae iurando, infelix, nequiquam iura ‖ iure ‖ piasses! G 154. quo (Amyco) non felicior alter ungere tela manu ferrumque armare veneno; IX 773 — 3. in: ſ. **in**, B, V. manibus (3 St.) S. 330, b. manus iuter maestorumque ora parentum visus apex . . ; II 681.

mapalia, Zelte, Hütten: quid versu prosequar raris habitata mapalia tectis? G III 340.

Marcellus, römiſcher Feldherr: 1. aspice, ut insignis spoliis Marcellus opimis ingreditur victorque viros super e m i n e t ‖ supereminet ‖ omnis; VI 855. — 2. heu miserande puer, si qua fata aspera rumpas, tu Marcellus e r i s; VI 883.

mare, Meer: I. Subject: qua mare inoffensum crescenti a d l a b i t u r aestu; X 292. an mare quod supra memorem, quodque adluit infra? G II 158. quin sua sub iuga mittant [mare quod supra teneant quodque adluit infra]; VIII 149. non (venti) ipsi inter se, non nubila, non mare cedit; X 358. uti mare inde imo consurgit ad aethera fundo; VII 529. uti paulatim sese tollit mare et altius undas erigit; VII 529. miscent se maria et nigrae attolluntur harenae; IX 714. magnas obeuntia terras tot maria intrari duce te; VI 59. adest victor qua terra ‖ terrae ‖ quaque patent maria; Cat IX 4. monstrent, qua vi maria alta tumescant obicibus ruptis rursusque in se ipsa residant; G II 479. iam rubescebat radiis mare; VII 25. nuper, cum placidum ventis staret mare; E II 26. ut mare sollicitum stridit refluentibus undis; G IV 262. tantum superesse maris, vox omnibus una; V 616 tollit: ſ. erigit. tumescunt: ſ.

residunt. elliptisch: ut maria undique et undique caelum; V 9. ergo maria invia Teucris; IX 130. ſ. adluit.

II. **nach Verben**: 1. ubi placata venti dant maria; III 70. luppiter aethere summo dispiciens ‖ despiciens ‖ mare velivolum terrasque iacentis; I 224 maria ante exurere Turno quam sacras dabitur pinus; IX 115. omnia vel medium fiat ‖ fiant ‖ mare; E VIII 58. quae (Iuno) mare nunc terrasque metu caelumque fatigat; I 280. certatim socii feriunt mare et aequora verrunt; III 290. V 778. ni (Aeolus) faciat, maria ac terras caelumque profundum quippe ferant rapidi (venti) secum; I 58. ille (genitor) meum comitatus iter maria omnia mecum ferebat; VI 112. quae (volucres) mare, quae virides silvas lucosque sonantes incolitis; Ci 196. intro: ſ. I. obeunt. maria aspera iuro non ullum pro me tantum cepisse timorem, quam ni ‖ ne ‖; VI 351. haec eadem, Aenea, terram mare sidera iuro; XII 197. memoro: ſ. I. adluit. (Iuno) maria omnia caelo miscuit Aeoliis nequiquam freta procellis; V 790. ſ. I. miscent. mitto: ſ. I. adluit. Mnestheus agmine remorum celeri ventisque vocatis prona petit maria; V 212. placo: ſ. do. unde (Timavus) per ora novem it mare proruptum; I 246. rursus ad oraclum Ortygiae Phoebumque remenso portatur pater ire mari; III 144. (venti) incubuere mari, totumque a sedibus imis una Eurusque Notusque ruunt; I 84. (Centaurus) longa sulcat maria alta carina; X 197. qui (ductores) mare, qui terras omni dicione tenerent; I 236. ſ. I. adluit. tollo: ſ. I. erigit. iam mare turbari trabibus videbis; IV 566. Troes te miseri, ventis maria omnia vecti, oramus: prohibe . .; I 524. maria ac terras caelumque (venti) verrant per auras; I 58. saepe mare audendo vincere, saepe hiemem; Cat IX 48. continuo venti volvont mare; III 196. — 2. hinc cedet et ipse mari vector; E IV 38. contra elata mari respondet Chosia tellus; VI 23. — 3. multos per annos (Troes) errabant acti fatis maria omnia circum; I 32. Alpheum fama est huc Elidis amnem occultas egisse vias supter mare; III 695. qua quaerit iter atque in mare conditur Ufens; VII 802. segnem Menoeten in mare praecipitem puppi deturbat (Gyas) ab alta; V 175. quo (Eridano) non alius per pinguia culta in mare purpureum violentior effluit amnis; G IV 373. ubi ad terras abrupto sidere nimbus it mare per medium; XII 452. cum nec reperire viam atque evolvere posset in mare se Xanthus; V 808. vel (Camilla) mare per medium fluctu suspensa tumenti ferret iter celeris; VII 810. qui (delphines) per maria umida nando Carpathium Libycumque secant; V 594 hunc (lucum) inter fluvio Tiberinus amoeno in mare prorumpit; VII 32. resido in: ſ. I. residunt dum per mare magnum Italiam sequimur fugientem; V 628. per mare caeruleum trahitur Nisaea virgo; Ci 390.

III. **nach Substantiven**: alqd. ſ. I. superest. longa tibi exilia, et vastum maris aequor arandum; II 780. vobis parta quies, nullum maris aequor arandum; III 495. si nec Indi conchea baca maris pretio est; Cul. 68. terraeque marisque omnibus exhaustis ‖ exhaustos (nos) ‖ iam casibus; I 598. di maris et terrae tempestatumque potentes, ferte viam . .; III 528. tam Saturnius haec domitor maris edidit alti: „fas est“ . .; V 799. quibus aspera quondam visa maris facies et non tolerabile nomen ‖ numen ‖; V 768. saepe furores compressi et rabiem tantam caelique marisque; V 802. haec inter tumidi late maris ibat imago aurea; VIII 671. ille (vir) velut rupes vim cunctam atque minas perfert caelique marisque; X 695. nomen: ſ. facies. quas (nymphas) alma Cybebe numen habere maris iusserat; X 221 ſ. facies. ecce, maris magna claudit nos obice pontus; X 377. quid (iuverunt) tot maris vastaeque exhausta pericula terrae? X 57. iam maris immensi prolem et genus omne natantum fluctus proluit; G III 541. rabies: ſ. furores. canebat (Silenus) uti coacta semina terrarumque animaeque marisque fuissent et liquidi simul ignis; E VI 32. aspice mundum, terrasque tractusque maris caelumque profundum; E IV 51. deum ire per omnia ‖ omnis ‖ terrasque tractusque maris caelumque profundum; G IV 222. absumptae in Teucros vires caelique marisque; VII 301. ſ. minae. iam maris unda sideribus certat consurgere; Cul 349.

IV. **Umſtand**: 1. tris (naves) Notus abreptas in saxa latentia torquet, dorsum immane mari summo; I 110. sacra mari colitur medio gratissima tellus Nereidum matri; III 73. si Argolico mari deprensus et urbe Mycenae; V 52. hoc sum terraque marique secuta? IX 492. Pallas quaerit iam quae passus terraque marique; X 162. — 2. in Gaetulis Syrtibus Ionioque mari Maleaeque sequacibus undis; V 193. qualia multa mari nautae patiuntur in alto; VII 200.

Mareotis, am See Mareotis in Unterägypten: sunt Thasiae vites, sunt et Mareotides albae; G II 91.

margo, Rand: illa (capella) imminet in rivi, praestantis imaginis, undam ‖ irrigui praestanti marginis ulvae ‖; Cul 57.

Marica, Nymphe: hunc (Latinum) Fauno et nympha genitum Laurente Marica accipimus; VII 47.

marinus, des Meeres: (Scyllam) gurgite in alto a! timidos nautas canibus lacerasse marinis; E VI 77. (Scyllam) gurgite in alto deprensos nautas canibus lacerasse marinis; Ci 61. plantis nascitur casus abies visura marinos; G II 68. te (memorem), fluctibus et fremitu adsurgens Benace marino; G II 160. cum marinae in sicco ludunt fulicae; G I 362. quod (equi) litore currum et iuvenem monstris pavidi effudere marinis; VII 780. hic (est) rhododaphne liliaque et roris non avia cura marini; Cul 403.

marita, Gattin: men inter matres ancillarisque maritas ruunere fungi non licuit? Ci 443.

maritus, Gatte, Bräutigam, Bewerber: I, I. esto, aegram nulli quondam flexere mariti, non Libyae, non ante Tyro; IV 35 ne blando nequeat (maritus) superesse labori; G III 127. sparge, marite, nuces: tibi deserit Hesperus Oetam; E VIII 30. superest: ſ. nequit. — 2. Vocativ: ſ. I. spargo. — II, I. quos (Nomades) ego sim totiens iam dedignata maritos; IV 536. quem legere ducem et pecori dixere maritum; G III 125 — 2. patrio Andromachen iterum cessisse marito; III 297. liceat Phrygio servire marito; VI 103. — III. quod (Alcestis) saeva mariti in Chalcodoniis Admeti tura ‖ fata ‖ morata est; Cul 263.

Marius, Römer: extulit haec (Italia) Decios Marios magnosque Camillos; G II 169.

marmor, Marmor, Meeresſpiegel: I, I. praediscere, quando infidum remis impellere marmor conveniat; G I 254. spumant vada marmore verso; X 208. — 2. alii vivos ducent de marmore voltus; VI 848. II. (Deliа,) levi de marmore tota puniceo stabis; E VII 31. quem (tumulum) circum caput a cervice levi de marmore formans conserit; Cul 397. templum de: ſ. de, II. templum (3 St.) Σ. 162, b. — III, I. quam multi Libyco volventur marmore fluctus, ubi . .; VII 718. — 2. cum in lento luctantur marmore tonsae; VII 28.

marmoreus, aus Marmor, marmorähnlich: — (Priape,) nunc te marmoreum pro tempore fecimus; E VII 35 marmoreus tibi, set ‖ aut ‖ mille coloribus ales in morem picta stabit Amor pharetra; Cat XIV 9 inde quae marmoreo fert monstra sub aequore pontus; VI 729 marmorea adductis tabescunt bracchia nodis; Ci 450. tum marmorea caput a cervice revolsum cum Hebrus volveret; G IV 523. pluma marmoreum volueri vestivit tegmine corpus; Ci 503. sonitum fecerat illi (Scyllae) marmoreo aeratus stridens in limine cardo; Ci 222. (virgo) prospicit marmoream Paron viridemque adlapsa Donysam;

Ci 476. ante, marmoreum tremebunda (Scylla) pedem quam rettulit intro; Ci 256. famulae conlapsa membra marmoreo referunt thalamo stratisque reponunt; IV 392.

Marpesius, des Berges Marpessa auf Paros: nec magis (Dido) movetur, quam si dura silex aut stet Marpesia cautes; VI 471.

Marruvius, aus Marruvium, marsisch: quin et Marruvia venit de gente sacerdos; VII 750.

Mars, Kriegsgott, Krieg, Kampf, Mord, Kriegsluft: I. hic Mars armipotens animum viresque Latinis addidit; IX 717. cum duhius mediis Mars errat in armis; G II 283. Mars perdere gentem immanem Lapithum valuit; VII 304. saevit toto Mars impius orbe; G I 511. valet: f. perdit. in manibus Mars ipse viris ‖ viri ‖; X 280 — II, 1. quo (Miseno) non praestaniort alter Martem accendere cantu; VI 165. nec minus interea maternis saevos in armis Aeneas acuit Martem; XII 108. sin nostrum adnuerit nobis Victoria Martem; XII 187. sic Martem indomitum cernimus; II 440. (Turnus) addit ignaros deinde in muris Martemque cientis Alcandrumque Halinmque; IX 766. undique collecti coeunt Martemque fatigant; VII 582. totum instructo Marte videres fervere Lucaten; VIII 676. illi procursu rapido invadunt Martem clipeis atque aere sonoro; XII 712. cum prima movent in proelia Martem; VII 603. neque rex veretur iudomita ‖ indomitas ‖ virtute retundere Martem ‖ mentes ‖; Ci 188. — 2. cantus ut saevo velles te credere Marti; XI 153. parte alia (Cyclopes) Marti currumque rotasque volucris instabant; VIII 433 — III. si qua tibi vis, si patrii quid Martis habes; XI 374. accendam animos insani Martis amore; VII 550. nunc insanus Amor duri me Martis in armis detinet; E X 44. ne me lacrimis prosequere in duri certamina Martis euntem; XII 73. olli adsistunt contra certamina Martis anheli; XII 790. Clymene narrabat Martis dolos et dulcia furta; G IV 346. (tales) Martis equi biiuges; G III 91. portae religione sacrae et saevi formidine Martis; VII 608. furta: f. doli. maior Martis iam apparet imago; VIII 557. (filium) eductum Martis ‖ Matris ‖ luco Symaethia circum flumina; IX 584. (Pallas) sub te tolerare magistro militiam et grave Martis opus adsuescat; VIII 516. haut secus instructi ferro, quam si aspera Martis pugna vocet; XII 124 pacem me exanimis et Martis sorte peremptis oratis? XI 110. — IV. Ascanius tenetur tela inter media atque ardentis Marte Latinos; X 237. nec curant caeco contendere Marte amplius audaces Rutuli; IX 518. hostis Marte secundo omnia corripuisse; XI 899. fervere: f. II, 1. instruo. ea per campos aequo dum Marte geruntur; VII 540. donec regina sacerdos Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem; I 274. Turnus ut infractos adverso Marte Latinos defecisse videt; XII I. regem ad supplicium praesenti Marte reposcunt; VIII 495. vix portarum vigiles caeco Marte resistunt; II 335. cernis ut Turnus tumidus secundo Marte ruat? X 22. (Aeneas) Marte secundo terribilis saevam nullo discrimine caedem suscitat; XII 497. it ad aethera clamor iuvenum duro sub Marte cadentum; XII 410.

Marsus, marsisch, Marser: A. neque eum iuvere Marsis quaesitae montibus herbae; VII 758. — B. I. haec (Italia) genus acre virum Marsos pubemque Sabellam extulit; G II 167. — II. veniens Marsorum montibus Umbro; X 544.

Martius, des Mars, kriegerisch: cum se Martia curru Pentbesilea refert; XI 661. morantis (apes) Martius ille aeris rauci canor increpat; G IV 71. ubi quaesitum matri multis balatibus agnum Martius a stabulis rapuit lupus; IX 566. carmina tantum nostra valent tela inter Martia, quantum . .; E IX 12. Martia ob patriam pugnando volnera passi; VII 182.

Marus, Rutuler: inrumpunt praeceps animi Tmarus ‖ Marus ‖ et Mavortius Haemon agminibus totis; IX 685.

mas, Männchen: interea solve mares; G III 62.

masculus, männlich, kräftig: verbenas adole pinguis et mascula tura; E VIII 65.

massa, Masse: I. agitator aselli atrae massam picis urbe reportat; G I 275. versant (Cyclopes) tenaci forcipe massam; VIII 453. — II. veluti lentis Cyclopes fulmina massis cum properant; G IV 170.

Massicus, zum Berge Massikus in Kampanien gehörig: A. non Massica Bacchi munera illis (tauris) nocuere; G III 526. (haec loca) gravidae fruges et Bacchi Massicus umor implevere; G II 143. — B. vertunt felicia Baccho Massica qui rastris; VII 726.

Massicus, Anführer der Kluftner: Massicus aerata princeps secat aequora tigri; X 166.

Massylus, numidisch, afrikanisch: A. Massyli ruunt equites et odora canum vis; IV 132. hinc mihi Massylae gentis monstrata sacerdos; IV 483. — intravi penitus repostas Massylum gentis praetentaque Syrtibus arva; VI 60.

mater, Mutter, Muttertier, Mutterstamm, Mutterstadt: I. **absolut:** I. huic mater quamvis atque huic pater adsit, Orphei Caliopea, Lino formonsus Apollo; E IV 56. Venus haut nequiquam mater duro mota tumultu Volcanum adloquitur; VIII 370. comitum adfluxisse numerum, matresque virosque; II 797. suos mutatae (matres) adgnoscunt; V 679. huic percussa nova mentem formidine mater „duc, age, duc ad nos" ait; G IV 357. mater „cape Maeonii carchesia Bacchi: Oceano libemus" ait; G IV 380. (florem) non iam mater alit tellus viresque ministrat; XI 71. matres amplexae tenent postes atque oscula figunt; II 489. ipsae de muris summo certamine matres tela manu trepidae iaciunt ac robore duro stipitibus ferrum sudibusque imitantur obustis praecipites primaeque mori pro moenibus ardent; XI 891. io matres, audite, ubi quaeque, Latinae; VII 400. exactis gravidae (matres) cum mensibus errant, non illas gravibus quisquam iuga ducere plaustris, non saltu superare viam sit passus et acri carpere prata fuga fluviosque innare rapacis; G III 139. saevos Amor docuit natorum sanguine matrem commaculare manus, crudelis! E VIII 47. complexa (mater) sui corpus miserabile nati; E V 22. qualis Berecyntia mater invehitur curru Phrygias turrita per urbes, laeta deum partu, centum complexa nepotes; VI 784. (matres) deseruere domos, ventis dant colla comasque pampineasque gerunt incinctae pellibus hastas, ast aliae tremulis ululatibus aethera complent; VII 394. tum vero (matres) attonitae monstris actaeque furore conclamant; V 659. non te optima mater condet humi; X 557. nascenti cui (Erulo) tris animas Feronia mater (horrendum dictu) dederat; VIII 564. sescentos illi (Abanti) dederat Populonia mater expertos belli iuvenes; X 172. f. complent. cum Turni iniuria Matrem admonuit ratibus sacris depellere taedas; IX 108. desernnt: f. complent. ast illae matres diversa metu per litora passim diffugiunt; V 676. castae ducebant sacra per urbem pileutis matres in mollibus; VIII 666. f. carpunt. vota metu duplicant matres; VIII 556. Assaraci quem (Romulum) sanguinis Ilia mater educet; VI 778. tum pavidae tectis matres ingentibus errant; II 489. f. carpunt. longe illi (Aeneae) dea mater erit, quae nube fugacem feminea tegat et vanis sese occulat umbris; XII 52. tu quoque, mater, crudelis mater, magis at ‖ an ‖ puer improbus ille; E VIII 48. (?) improbus ille puer, crudelis tu quoque, mater; E VIII 50. hinc mater cultrix Cybeli ‖ Cybelae ‖ Corybantiaque aera Idaeumque nemus; III 111. ni (gnatus) mixtus matre Sabella hinc partem patria traheret; VIII 510. evolat infelix (mater) et femineo ululatu, scissa comam, muros

amens atque agmina cursu prima petit, non illa virum, non illa pericli telorumque memor; caelum dehinc questibus implet: „hunc ego“ . . ? IX 477. hic matres miseraeque nurus dirum execrantur bellum Turnique hymenaeos; XI 215 cui (Aeneae) mater media sese tulit obvia silva; I 314. figunt: ſ. amplectuntur. firmat: ſ. incipit. quem (puerum) nec sua flectere mater iratum potuit; Ci 133 ille (Aeneas) ubi matrem adgnovit, tali fugientem est voce secutus; I 406. matres maestas alto fundunt de limine voces: „armipotens“ . . ; XI 481. (mater) virginis os habitumque gerens et virginis arma; I 315. ſ. I, 1. complent. Acestes, Troïa Criniso conceptum flumine mater quem genuit; V 38. iaciunt, imitantur: ſ. ardent. implet: ſ. evolat. illam (matrem) incendentem luctus Idaeus et Actor corripiunt interque manus sub tecta reponunt; IX 500. (matres) maestam incendunt clamoribus urbem; XI 147. omine quo firmans animum sic incipit ipsa (mater); G IV 386. innant: ſ. carpunt. quorum attonitae Baccho nemora avia matres insultant thiasis; VII 580. invehitur: ſ. complectitur. de sedibus imis ibant matres atque viri; G IV 475. ipsae iam matres, ipsi ire volunt; V 767. impietate fera vecordem Colchida matrem anxia sollicitis meditantem volnera natis; Ci 249. ministrat: ſ. alit. insignem quem (Virbium) mater Aricia misit; VII 762. matre dea monstrante viam data fata secutus; I 382. moriuntur: ſ. ardent. molli mater quam (tunicam) neverat auro; X 818. tum studio effusae matres et volgus inermum invalidique senes turris ac ‖ et ‖ tecta domorum obsedere; XII 131. non mater patrio onerabit membra sepulchro; X 557. *multae illam (Camillam) frustra Tyrrhena per oppida matres optavere nurum; XI 581. ter liquido ardentem perfundit ‖ perfudit ‖ (mater) nectare Vestam; G IV 384. silvas et sicubi concava furtim (matres) saxa petunt; V 677. ſ evolat potest: ſ. flectit. simul ipsa (mater) precatur Oceanumque patrem rerum nymphasque sorores; G IV 381. nec te tua funera' funere mater produxi; IX 486. ne me lacrimis prosequere in duri certamina Martis euntem, o mater; XII 74. matres idem omnis simul ardor agit nova quaerere tecta; VII 392. (matres) rapiunt focis penetralibus ignem; V 660. turba ruebat, matres atque viri defunctaque corpora vita magnanimum heroum; VI 306. mater sonitum thalamo sub fluminis alti sensit; G IV 333. matres oculis secuntur pulverem nubem et fulgentis aere catervas; VIII 592. spretae Iunonis quo munere matres discerptum latos iuvenem sparsere per agros; G IV 520. matres primo ancipites oculisque malignis ambiguae spectare rates miserum inter amorem praesentis terrae fatisque vocantia regna; V 654 pueri et pavidae longo ordine matres stant circum; II 766. stant pavidae in muris matres; VIII 592. succedunt matres et templum ture vaporant; XI 481 superant: ſ. carpunt. mater, Cyrene mater, quae gurgite huius ima tenes; G IV 321. ſ. amplectuntur. e speculis percussae pectora matres femineum clamorem ad caeli sidera tollunt; XI 877. vaporant: ſ. succedunt. quae (agmina) postquam matres succedere tectis viderunt; XI 146. cum atque deos atque astra vocat crudelia mater; E V 23. volunt: ſ. eunt. — 2. eu etiam hunc ipsum vitae mortalis honorem te matre relinquo; G IV 328. cui (Turno) Pilumnus avos, cui diva Venilia mater; X 76. — 3. di patrii indigetes et Romule Vestaque mater, ne prohibete . . ! G I 498. non Beroë vobis, non haec Rhoeteïa, matres, est Doryli coniunx; V 646. te senectus, o mater, curis nequiquam exercet; VII 441. ſ. I. audiunt, (est), prosequitur, tenet.

II. **nach Verben:** 1. furiis accensas pectore matres idem ardor agit . .; VII 392. per scelus ecce etiam Troianis matribus actis exussit (Iuno) foede puppis; V 793 ſ. accendo, I, 1. conclamant, quaerunt admonco: ſ. I, 1. depellit. ipse (Homerus) Crataein ait matrem; Ci 66. Orestes armatam facibus matrem et serpentibus atris cum fugit; IV 472. attono: ſ. I, 1. conclamant, insultant. incipe, parve puer, risu cognoscere matrem; E IV 60. corripio: ſ. I, 1. incendit. longaevos senes ac fessas aequore matres delige; V 715 doceo: ſ. I, 1. commaculant. effundo: ſ. I, 1. obsident. antiquam exquirite matrem; III 96. Venus haut animo nequiquam exterrita mater Laurentum minis; VIII 370. fugio: ſ. armo. mutatam ignorent subito ne semina matrem; G II 268. incingo: ſ. I, 1. comulent (Aeneas) talibus incusat (matrem); I 410. (Aeneas) ldaeum lovem Phrygiamque ex ordine matrem invocat; VII 139. pueros lambere matrem impavidos; VIII 632. muto: ſ. ignoro, II, 1. adgnoscunt. percutio: ſ. I, 1. ait, tollunt. (Aeneas) inde Lichan ferit, exsectum iam matre perempta; X 315. quam (matrem) primo aquilone relinquet perfidus praedo; VII 361. repono: ſ. I, 1. incendit. scindo: ſ. I, 1. evolat. quamvis nec repetita sequi curet Proserpina matrem; G I 39 ſ. I, 1. fugit. sperno: ſ. I, 1. spargunt quos (equos) Circe supposita de matre nothos furata creavit; VII 283. transcribunt urbi matres; V 750. — 2. nec te miseret gnataeque tuique? nec matris miseret? VII 361. — 3. nec te adfari extremum miserae data copia matri? IX 484. ipse atri velleris agnam Aeneas matri Eumenidum magnaeque sorori ense fecit; VI 250. matri longa decem tulerunt ‖ abstulerint ‖ fastidia menses; E IV 61. sacra Dionaeae matri divisque ferebam auspicibus coeptorum operum; III 19. sic (Iris) Dardanidum mediam se matribus infert; V 622. haec eadem matrique tuae generique manebant; IX 302. quaeritur nascentis equi de fronte revolsus et matri praereptus amor; IX 516. ubi quaesitum matri multis balatibus agnum Martius a stabulis rapuit lupus; IX 565. subitus miserae (matri) calor ossa reliquit; IX 475. non ego Grais servitum matribus ibo Dardanis et divae Veneris nurus; II 786 neu matri miserae tanti sim causa doloris; IX 216. — 4. cum semel (sceptrum) in silvis imo de stirpe recisum matre caret; XII 209. — 5. multi etiam ‖ iam ‖ excretos prohibent a matribus haedos; G III 398.

III. **nach Adjectiven und Adverb:** 1. memor ille (deus) matris Acidaliae paulatim abolere Sychaeum incipit; I 720. — 2. sacra mari colitur medio gratissima tellus Nereidum matri; III 74. linquitur ante alias longe gratissima Delos Nereidum matri; Ci 474. sic canibus catulos similes, sic matribus haedos noram; E I 22. — 3. statuam iuvencum pariter caput cum matre ferentem; IX 628. quae (mater) te sola, puer, multis e matribus ausa persequitur; IX 217.

IV. **nach Substantiven:** 1. Fama matris adlabitur auris Euryali; IX 474. tympana vos buxusque vocat Berecyntia Matris Idaeae; IX 619. omnibus in templis matrum chorus, omnibus arae; VIII 718. ad Palladis arces subvehitur magna matrum regina caterva dona ferens; XI 478. dum (Scylla) extra procedit longe matrum comitumque catervam; Ci 143. hic plantas tenero abscindens de corpore matrum deposuit sulcis, hic . .; G II 23. corpora praecipue matrum legat; G III 51. praeterea bis sex genitor lectissima matrum corpora dabit; IX 272. rursus cura patrum cadere et succedere matrum incipit; G III 138. tinnitus cie et Matris quate cymbala circum; G IV 64 dictis respondent cetera matris; I 585. ornatus Helenae, quos illa Mycenis extulerat, matris Ledae mirabile donum; I 652. nunc altae frondes et rami matris opacant (arborem); G II 55. Turnus Neci mittit) nomen Echionium matrisque genus Peridiae; XII 515 (filium) eductum Martis ‖ Matris ‖ luco Symaethia circum flumina; IX 584. me matris egere tremenda Carmentis nymphae monita; VIII 335. (Amata) mollius et solito matrum de more

locuta est: „exulibusne“ . .? VII 357. qui (Oenus) muros matrisque dedit tibi, Mantua, nomen; X 200. *infantem (Metabus) matris vocavit nomine Casmillae mutata parte Camillam; XI 542. tarda Eleusinae matris volventia plaustra; G I 163. haut mora: continuo (Aristaeus) matris praecepta facessit; G IV 548. rami: ſ. frondes. illam (Camillam) turba miratur matrum et prospectat euntem; VII 813. tympana: ſ. buxus. (equus) haec iam primo depulsus ab ubere matris audeat ‖ gaudeat ‖; G III 187. quem (cervum) matris ab ubere raptum nutribant . .; VII 484. etiam Parnasia laurus parva sub ingenti matris se subicit umbra; G II 19. accepit vocem lacrimis Lavinia matris flagrantis perfusa genas; XII 64. — 2. Antiphaten, Thebana de matre nothum Sarpedonis alti, sternit; IX 697. ſ. II, 1. suppono.

V. Präpoſitionen: eam (matrem) circum Milesia vellera nymphae carpebant; G IV 334. cum: ſ. cum, IV. matre (3 Et.) Σ. 153, a. ipsa (Amata) inter medias (matres) flagrantem fervida pinum sustinet; VII 397. men inter matres ancillarisque maritas munere fungi non licuit? Ci 443. tuti sub matribus agni balatum exercent; IX 61.

materies, Holz: iacet omnis ad undam materies; XI 328.

maternus, mütterlich, der Mutter: nec minus interea maternis saevos in armis Aeneas acuit Martem; XII 107. tum maximus heros maternas adgnoscit aves; VI 193. iterum maternas impulit auris luctus Aristaei; G IV 349 [materno veniens ab avo Cyllenia proles]; IV 258. ubi Delum maternam invisit Apollo; IV 144. si iuris materni cura remordet; VII 402. genus huic materna superbum nobilitas dabat, incertum de patre ferebat (Drances); XI 340. orbis cingens materna tempora myrto; G I 28. sic tatus (Aeneas) velat materna tempora myrto; V 72.

matrona, Frau: tum muros varia cinxere corona matronae puerique; XI 476.

maturo, beſchaffen, beſchleunigen: multa, forent quae mox caelo properanda sereno, maturare datur; G I 261 maturate fugam; I 137.

maturus, reif, voll, kräftig, ſtark: hoc Helymus facit, hoc aevi maturus Acestes; V 73. hic annis gravis atque animi maturus Aletes: „di patrii“ . .; IX 246. mox cum matura adoleverit aetas; XII 438. neque ante falcem maturis quisquam supponat aristis, quam . .; G I 348. domum servabat filia iam matura viro iam plenis nubilis annis; VII 53. dabunt cum securos ‖ maturos ‖ mihi tempora fructus; Cul 9. triste lupus stabulis, maturis frugibus imbres; E III 80. interea revoluta ruhebat ‖ ruebat ‖ matura iam luce dies; X 257. totidem (poma arbos) autumno matura tenebat; G IV 143. glaebas iacentis pulverulenta coquat maturis solibus aestas; G I 66. utinam vestri fuissem aut custos gregis aut maturae vinitor uvae! E X 36. et iam maturis metuendus Iuppiter uvis; G II 419.

matutinus, am Morgen, früh: nec minus Aeneas se matutinus agebat; VIII 465. Euandrum (suscitant) matutini volucrum sub culmine cantus; VIII 456.

Mavors, Mars: I, 1. iam gravis aequabat luctus et mutua Mavors funera; X 752. an tibi Mavors ventosa in lingua pedibusque fugacibus istis semper erit? XI 389. aput gelidi cum flumina concitus Hebri sanguineus Mavors clupeo increpat ‖ intonat ‖ atque furentis bella movens immittit equos, talis . .; XII 332. saevit medio in certamine Mavors caelatus ferro; VIII 700. — 2. esto testis pater omnipotens et tu, Saturnia coniunx, tuque inclute Mavors; XII 179. — II. caelo: ſ. I, 1. saevit concieo: ſ. I, 1. immittit — III. fecerat (Ignipotens) et viridi fetam Mavortis in antro procubuisse lupam; VIII 630 quantos ille virum magnam Mavortis ad urbem campus aget gemitus! VI 872.

Mavortius, des Mars, kriegeriſch, ſtreitbar: quin et avo comitem sese Mavortius addet Romulus; VI 777. inrumpunt praeceps animi Tmarus ‖ Marus ‖ et Mavortius Haemon agminibus totis; IX 685. Romulus Mavortia condet moenia; I 276 flerunt alta Pangaea et Rhesi Mavortia tellus; G IV 462. terra procul vastis colitur Mavortia campis ⟨Thraces arant⟩; III 13.

Maurusius, afrikaniſch: cui (Jovi) nunc Maurusia pictis gens epulata toris Lenaeum libat honorem; IV 206.

Maximus, Q. Fabius: tun Maximus ille es, qui . .? VI 845.

meatus, Gang, Bahn: alii caeli meatus describent radio et surgentia sidera dicent; VI 849.

medeor, heilen: 1, a ille (Japyx) scire potestates herbarum usumque medendi malnit; XII 396. — b. (violentia Turni) exuperat magis aegrescitque medendo; XII 46 — 2. nec sit mihi cura mederi; E VIII 89.

Media, Landſchaft in Aſien: Media fert tristis sucos tardumque saporem felicis mali; G II 126

medica, Luzerne: tum te quoque, medica ‖ Medica ‖, putres accipiunt sulci; G I 215.

medicina, Heilkunde, Heilmittel: I tamquam haec sit nostri medicina furoris; E X 60. — II tum pater omnipotens ipse repertorem medicinae talis et artis detrusit . .; VII 772.

medico, heilen, kräftigen: cui (Cerbero) vates melle soporatam et medicatis frugibus offam obicit; VI 420. ipsae (apes) consident medicatis sedibus; G IV 65. semina vidi equidem multos medicare serentis; G I 193.

medicor, heilen: I. (Venus) hoc (gramine) fusum labris splendentibus amnem inficit occulte medicans; XII 418. — II, 1. Medi illo (flore) senibus medicantur anhelis; G II 135. — 2. non Dardaniae medicari cuspidis ictum (Umbro) evaluit; VII 756.

medicus, heilend: dum medicas adhibere manus ad volnera pastor abnegat; G III 455. senior multa manu medica Phoebique potentibus herbis nequiquam trepidat; XII 402.

meditor, ſinnen, denken, beabſichtigen, üben: I, 1. ut varias usus meditando extunderet artes paulatim; G I 133. — 2. quae Phoebo quondam meditante beatus audiit Eurotas; E VI 82. — II, 1. leo cum vidit stare procul campis meditantem in proelia taurum; X 455. — 2. quocirca capere ante dolis et cingere flamma reginam meditor; I 674. quae cantus meditanti mittere coeptos ‖ certos ‖ mihi tribuistis praemia; Ci 92. — III. (Simylus) tunc ‖ tum ‖ quoque tale aliquid meditans intraverat hortum; Mo 87. nec iam furtivom Dido meditatur amorem; IV 171. nec lupus insidias pecori nec retia cervis ulla dolum meditantur; E V 61. Tityre, tu silvestrem tenui musam meditaris avena; E I 2. nunc ego agrestem tenui meditabor harundine musam! E VI 8. Inachiae Juno pestem meditata iuvencae; G III 153. Colchida matrem audax sollicitis meditantem volnera uatis; Cul 250.

medius, mitten, mittlere, in der Mitte, vermittelnd, neutr Mitte, Gemeinſamkeit, allgemeines Wohl: A. bei Subſtantiven: ipse (Proteus) velut stabuli custos in montibus olim consedit scopulo medius; G IV 436. Antenor potuit mediis elapsus Achivis Illyricos penetrare sinus; I 242 iam bis medium (Laocoonta serpentes) amplexi; II 218 magna medius (Aeneas ibat) comitante caterva; V 76. Aeneas quibus in mediis sic deinde locutus: „accipite“ . .; V 203. Pandare, qui quondam in medios telum torsisti primus Achivos; V 497. sic (Iris) Dardanidum mediam se matribus infert; V 622. flammam media ipsa (Lacaena) tenebat ingentem; VI 518. medium

plurima turba hunc (Musaeum) habet; VI 677. dum (Galaesus) paci medium se offert; VII 536. quid iuvit Argolicos medium fugisse per ignis? X 56. caelicolae medium quem (Iovem) ad limina ducunt; X 117. haec ait (Pallas) et medius densos prorumpit in hostis; X 379. quam (hastam) medius Rhoeteus intercipit; X 402. cum (Orion) pedes incedit medii per maxima Nerei stagna viam scindens; X 764. (Aeneas) celso medius stans aggere fatur: „ne qua“ . .; XII 564. discessere omnes medii spatiumque dedere; XII 696. alqd: vgl. B, c. ipsi (reges) per medias acies insignibus alis versant . .; G IV 82. medias acies mediosque per ignis (viri) invenere viam; VII 296. (Iuturna) in medias acies, in medias dat sese acies [haut nescia rerum]; XII 224. nil amat animus, sed media ex acie mediisque ex hostibus; Ci 264. aedibus in mediis ingens ara fuit; II 512. mediis residunt aedibus; VIII 468. quae (hasta) mediis ingenti adnixa columnae aedibus adstabat; XII 92. quom medio celeres revolant ex aequore mergi; G I 361. (Polyphemus) graditur per aequor iam medium; III 665. quis te deorum medio sub aequore mersit? VI 342 fatus (Pallas) medium procedit in aequore; X 451. cum Turnum medio interea fert aequore turbo; X 665. (aesculus) media ipsa ingentem sustinet umbram; G II 297. nec ‖ at ‖ rubicunda ceres medio succiditur aestu, at ‖ et ‖ medio tostas aestu terit area fruges; G I 297. aestibus at mediis umbrosam exquirere vallem (iubebo ‖ iubeto ‖); G III 331. medios cum sol accenderit aestus; G IV 401. tuba commissos medio canit aggere ludos; V 113. Coroebus sese medium iniecit periturus in agmen; II 408. ipse agmine Pallas in medio; VIII 588. medio dux agmine Turnus; IX. 28. qui (Pandarus) Rutulum in medio non agmine regem viderit inrumpentem; IX 728. qui (Turnus) volucri curru medium secat agmen; X 440. hunc (Acronem) ubi miscentem longe media agmina (Mozentius) vidit; X 721. qua se cumque furens medio tulit agmine virgo, hac . .; XI 762. (Turnus) rapido cursu media agmina rumpit; XII 683. duo cum corpora prensa manu magna medio (Cyclops) resupinus in antro frangeret; III 624. mediis properas aquilonibus ire per altum, crudelis? IV 310 nec muris cohibet patriis media Ardea Turnum; IX 738. cum dubius mediis Mars errat in armis; G II 283. moriamur et in media arma ruamus; II 353. Arruns contentus fuga mediis se inmiscuit armis; XI 815. qua redit medium Rhodope porrecta sub axem; G III 351. Aurora iam medium aetherio curru traiecerat axem; VI 536. u edias inter caedes exultat Amazon pharetrata Camilla; XI 648. medium video discedere caelum; IX 20. quam (ovem) videris medio procumbere campo pascentem; G III 466. spicula castris densa cadunt mediis; XII 409. ipse (Ornytus) catervis vertitur in mediis; XI 683. saevit medio in certamine Mavors caelatus ferro; VIII 700 cum subito in medio rerum certamine praeceps corruit; Cat III 7. munera principio ante oculos circoque locantur in medio; V 110. ut (Opis) procul medio iuvenum in clamore furentum prospexit Camillam; XI 838. clipeum vibranti cuspis medium transverberat ictu; X 484. velut in mediis conatibus aegri succidimus; XII 910. ut conspectu in medio turbatus (iuvenis) inermis constitit; II 67. talibus inter se firmabant foedera dictis conspectu in medio procerum; XII 213. Anchises natum unaque Sibyllam conventus trahit in medios turbamque sonantem; VI 753. Dido candentis vaccae media inter cornua fundit; IV 61. (Entellus) duros reducta libravit dextra media inter cornua caestus, arduus; V 479. sacerdos summas carpens media inter cornua saetas; VI 245. qua se medio trudunt de cortice gemmae; G II 74. Turnus medio in crimine caedis et igni terrorem ingeminat: Teucros vocari; VII 577. inde ubi prima quies medio iam noctis abactae curriculo expulerat somnum; VIII 407. torquet medios Nox umida cursus; V 738. iubeo stabula a ventis hiberno opponere soli ad medium conversa diem; G III 303. qua se medium capitis discrimen agebat; Ci 499. Venus medio sic interfata dolore est; I 386. (Salmoneus) per Graium populos mediaeque per Elidis urbem ibat ovans; VI 588. an (Nisus) sese medios moriturus in enses ‖ hostes ‖ inferat? IX 400. (hasta) per medium stridens transit femur; XII 926. mediis fervoribus (asilus) acrior instat; G III 154. [saxa vocant Itali mediis quae in fluctibus aras ‖ Aras ‖]; I 109. unus abest, medio in fluctu quem vidimus ipsi submersum; I 584. iam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos; III 270. fluctibus an iaciat (sese?) mediis; X 683. (virgo) has voces atque haec lamenta fluctibus in mediis questu volvebat inani; Ci 401. si frigoribus mediis Hebrumque bibamus; E X 65. (Turnus) mediam ferro gemina inter tempora frontem dividit; IX 750. ille (Alsus) securi adversi frontem mediam mentumque reducta dissicit; XII 307. quos inter medius venit furor; I 348. non media de gente Phrygum exedisse nefandis urbem odiis satis est; V 785. tum quoque caput gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus volveret; G IV 524. cum princeps medioque Gyas in gurgite victor compellat Menoeten; V 160. cadat ante diem mediaque inhumatus harena; IV 620. (Entellus) ingens media consistit harena; V 423. *(Metabus) natam habilem mediae circumligat hastae; XI 555. quo se multis cum milibus heros consessu medium tulit; V 290. saepe in honore deum medio stans hostia ad aram cecidit; G III 486. dixit (Androgeos), et extemplo sensit medios delapsus in hostis; II 377. uti (Priamus) vidit medium in penetralibus hostem; II 508. iuvat medios fugam tenuisse per hostis; III 283. (genitorem) medio ex hoste recepi; VI 111. ut fera, haut aliter iuvenis medios moriturus in hostis inruit; IX 554. bis tum medios (Turnus) invaserat hostis; IX 799. medios Iuturna per hostis fertur equis; XII 477. medios volat ecce per hostis Saces; XII 650. ſ. acies; Ci 264. perfidus ensis frangitur in medioque ardentem (Turnum) deserit ictu; XII 732. penates, quos mecum ab Troia mediisque ex ignibus urbis extuleram; III 149. quoi (Apollini) medium freti pietate per ignem cultores multa premimus vestigia pruna; XI 787. tango aras, medios ignis et numina testor; XII 201. ſ. acies; VII 296. interea medium Aeneas iam classe tenebat certus iter; V 1. validum exigit ensem per medium Aeneas iuvenem; X 816. Iuturna virago aurigam Turni media inter lora Metiscum excutit; XII 469. cum medio volventur sidera lapsu; IV 524. omnia vel medium fiat ‖ fiant ‖ mare; E VIII 58. sacra mari colitur medio gratissima tellus Nereidum matri; III 73. vel (Camilla) mare per medium fluctu suspensa tumenti ferret iter celeris; VII 810. ubi ad terras abrupto sidere nimbus it mare per medium; XII 452. ipsa (Amata) inter medias (matres) flagrantem fervida pinum sustinet; VII 397. iam fere mediam caeli Nox umida metam contigerat; V 835. Penthesilea mediis in milibus ardet; I 491. is (Helenor) ubi se Turni media inter milia vidit; IX 549. pallida Tisiphone media inter milia saevit; X 761. mediis in milibus ipsi ductores volitant; XII 125. arduus armatos mediis in moenibus astans fundit equus; II 328. nunc (Dido) media Aenean secum per moenia ducit; IV 74. hic Priamus, quamquam in media iam morte tenetur, non tamen abstinuit; II 533. Turno Inachus Acrisiusque patres mediaeque Mycenae; VII 372. media socios incedens nave per ipsos hortatur Mnestheus: „nunc“ . . .; V 188. cum medii nexus extremaeque agmina caudae solvontur; G III 423. ipse pater media nimborum in nocte corusca fulmina molitur dextra; G I 328. pleno lupus insidiatus ovili quom fremit nocte super media; IX 61. media

Aeneas freta nocte secabat; X 147. is (Iarbas) dicitur ante aras media inter numina divom multa Iovem orasse; IV 204. iam alma curru noctivago Phoebe medium pulsabat Olympum; X 216. arator opere in medio defixa reliquit aratra; G III 519. libra ubi medium luci atque umbris iam dividit orbem; G I 209. ubi (sol) medio refugerit orbe; G I 442. medium sol igneus orbem hauserat; G IV 426. nec dum orbem medium Nox Horis acta subibat; III 512. sol medium caeli conscenderat igneus orbem; VIII 97. traiectus medium sparto caseus orbem pendebat; Mo 58. iam medias operum partes evectus erat sol; Cul 107. ut mediis hostem in penetralibus cernam? II 665. fluctus medio coepit cum albescere ponto; G III 237. Creta Iovis magni medio iacet insula ponto; III 104. *(Metabus) infantem fugiens media inter proelia belli sustulit exilio comitem; XI 541. talis equos alacer media inter proelia Turnus fumantis sudore quatit; XII 337. parte alia media Eumedes in proelia fertur; XII 346. ad medias sementem extende pruinas; G I 230. ne qua (puer) scire dolos mediusve occurrere possit; I 682. Turnus iam mediam nigra carpebat nocte quietem; VII 414. iam se regina mediam locavit; I 698. (rex) solio medius consedit avito; VII 169. spero equidem mediis supplicia hausurum (te) scopulis; IV 382. heroes mediis siti sunt sedibus omnes; Cul 359. Curtius (hic est) mediis quem quondam sedibus urbis consumpsit gurges; Cul 363. Cyllenius mortalis visus medio sermone reliquit; IV 277. his medium dictis sermonem abrumpit (Dido); IV 388. sic orsus Apollo mortalis medio aspectus sermone reliquit; IX 657. cui (Aeneae) mater media sese tulit obvia silva; I 314. correptis subito mediis (silvis) extenditur una acies Volcania; X 407. pariter gressi per opaca viarum corripiunt spatium medium; VI 634. illi (Aeneae) medio in spatio chorus ecce suarum occurrit comitum; X 219. mediis parant convivia tectis; I 638. Amor me tela inter media atque adversos detinet hostes; E X 45. Ascanius tenetur tela inter media atque ardentis Marte Latinos; X 237. (Mezentius) media adversi liquefacto tempora plumbo diffidit; IX 588. foribus divae, media e ‖ media ‖ testudine templi (Dido) resedit; I 505. hos inter motus, medio in flagrante tumultu legati responsa ferunt; XI 225. medias illis opponere turmas certast sententia Turno; X 239. puer Ascanius mediis in vallibus aeri gaudet equo; IV 156. media in valle theatri circus erat; V 288. quibus haec medii fiducia valli fossarumque morae dant animos; IX 142. media inter talia verba adlapsa sagitta est; XII 318. roseus medio surgebat vertice crinis; Ci 122. hinc adeo media est nobis via; E IX 59. (Andromache) magnis exterrita monstris deriguit visu in medio; III 308. in medium (umorem) transversas salices et grandia conice saxa; G IV 25. negat meminisse viae media Palinurus in unda; III 202. (Palinurus) mediis effusus in undis; VI 339. (puppis) solvitur atque viros mediis exponit in undis; X 305. (Dido) incipit effari mediaque in voce resistit; IV 76. lucus in urbe fuit media, laetissimus umbrae; I 441. illa (machina) subit mediaeque minans inlabitur urbi; II 240. mediae tenemus urbis iter; II 359. (Amata) per medias urbes agitur populosque feroces; VII 384. Allecto medias Italum bacchata per urbes; X 41. has inter (zonas) mediamque duae mortalibus aegris munere concessae divom; G I 237.

B. **allein**: a. **masc.**: I, 1. (Aeneas) insidiis subactus iam tandem invadit medios; XII 497. — 2. (Tarchon) haec effatus ecum in medios, moriturus et ipse, concitat; XI 741. talis erat Dido, talem se laeta ferebat per medios; I 504. cernis ut Turnus [feratur per medios insignis equis]? X 21. (Aeneas) infert se saeptus nebula per medios; I 440. interea biiugis infert se Lucagus albis in medios fraterque Liger; X 576. hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu protrahit in medios; II 123. Nisus ruit in medios; IX 438. trepido exterrita cursu soror per medios ruit; IV 674. sedet in mediis haut laeta fronte Latinus? XI 237. (Euandrus) venit in medios; XI 149. — II. (Mezentius) sic cursum in medios rapidus dedit; X 870. — III. regina in mediis patrio vocat agmina sistro? VIII 696. ipse inter medios Dardanius puer qualis gemma micat; X 132.

b. **femin.**: (Iris) inter medias sese haut ignara nocendi conicit; V 618.

c. **neutr.**: I, 1. tenent media omnia silvae; VI 131. — 2. stant castrorum et campi medio; IX 230. laurus erat tecti medio in penetralibus altis; VII 59. est locus Italiae medio sub montibus altis, amsancti ‖ Amsancti ‖ valles; VII 563. — 3. in medio classis aeratas, Actia bella, cernere erat; VIII 675. consulite in medium et rebus succurrite fessis; XI 335. Orphea in medio posuit silvasque sequentis; E III 46. (Eutellus) in medium geminos immani pondere caestus proiecit; V 401. in medium quaerebant; G I 127. (apes) in medium quaesita reponunt; G IV 157. in medio mihi Caesar erit templumque tenebit; G III 16. — III, 1. aulai medio libabant pocula Bacchi paterasque tenebant; III 354. venit medio vi pontus; III 417. nocte (Fama) volat caeli medio terraeque per umbram stridens; IV 184. medio fragosus dat sonitum saxis et torto vertice torrens; VII 566. *ecce fugae medio summis Amasenus abundans spumabat ripis; XI 547. — 2. hasta volans horum (fratrum) unum ad medium transadigit costas; XII 273. in: ſ. **in**, B, IV, 2. medio (4 St.) S. 329, a. V. medio (3 St.) S. 330, b. illam (Dido) media inter talia ferro conlapsam aspiciunt comites; IV 663. discrimina costis per medium qua spina dabat; X 383.

Medon, Troer: (Aeneas) cernens Glaucumque Medontaque; VI 483.

medulla, Mark: 1. est mollis flamma medullas interea; IV 66. notus medullas intravit calor; VIII 389. — 2. continuo avidis ubi subdita flamma medullis; G III 271.

Medus, medisch, Meder: A. nec (regem sic) populi Parthorum aut Medus Hydaspes observant; G IV 211. — B, 1. animas et olentia Medi ora fovent illo (flore) et senibus medicantur anhelis; G II 134. — II. neque Medorum silvae ditissima terra laudibus Italiae (certet); G II 136.

Megaera, Furie: quas (Diras) et Tartaream Nox intempesta Megaeram uno eodemque tulit partu; XII 846

Megara, Stadt in Griechenland: I. quarum (urbium) non ulli fama concedere digna stat Megara, Alcathoi quondam munita labore, Alcathoi Phoebique; Ci 105. — II tum capitur Megara; Ci 388. munio: ſ. I.

Megarus, megarisch: praetervehor ostia Pantagiae Megarosque sinus; III 689.

mel, Honig: I. hinc caeli tempore certo dulcia mella premes, nec tantum dulcia quantum et liquida et durum bacchi domitura saporem; G IV 101. mella fluant illi, ferat et rubus asper amomum; E III 89. redolent thymo fragrantia mella; G IV 169. A I 436. cum (apes) liquentia mella stipant; I 432. redolent: ſ. fragrant. idem primus spumantia cogere pressis mella favis; G IV 141. — II, 1. frigore mella cogit hiems, eademque calor liquefacta remittit; G IV 35. ſ. I. spumant. constructa mella diripuere ipsae (apes); G IV 213. ille (pater) mella decussit foliis; G I 131. diripio: ſ. construo. (apes) mella tenacia fingunt; G IV 57. *tantus amor florum et generandi gloria mellis; G IV 205. suadebo mella harundineis inferre canalibus; G IV 265. liquefacio: ſ. cogo. premo: ſ. domant. si quando sedem augustam servataque mella thensauri ‖ thesauris ‖ relines; G IV 228. remitto: ſ. cogo. (regina) spargens

umida mella soporiferumque papaver; IV 486. aliae (apes) purissima mella stipant; G IV 163. ſ. 1. liquent. durae quercus sudabunt roscida mella; E IV 30. — 2. salices humilesque genistae sufficiunt saepem satis et pabula melli; G. II 436. — III. protenus aërii mellis caelestia dona exsequar; G IV 1. — IV. cui (Cerbero) vates melle soporatam et medicatis frugibus offam obicit; VI 420.

Melampus, A. Seher und Heilkundiger: cessere magistri Phillyrides Chiron Amythaoninsque Melampus; G III 550. — B. Begleiter des Herkules: nihil illos Herculis arma nec validae iuvere manus genitorque Melampus, Alcidae comes usque gravis dum terra labores praebuit; X 320.

Meliboeus, aus Meliböa in Theſſalien: hic illa ducis Meliboei parva Philoctetae subnixa Petelia muro; III 401. quam (chlamydem) plurima circum purpura maeandro ‖ Maeandro ‖ duplici Meliboea cucurrit; V 251.

Meliboeus, Hirt: I, 1. molliter hic Moeris pastores et Meliboeus erant; Cat IX 18. — 2. o Meliboee, deus nobis haec otia fecit; E I 6. urbem quam dicunt Romam, Meliboee, putavi stultus ego huic nostrae similem; E I 19. hic illum vidi iuvenem, Meliboee; E I 42. insere nunc, Meliboee, piros; E I 73. „ocius“ inquit (Daphnis), huc ades, o Meliboee; E VII 9. — II. cuium pecus? an Meliboei? E III 1 V 87.

Melicertes, Meergott: vota solvent nautae Glauco et Panopeae et Inoo Melicertae; G I 437.

melisphyllum, Meliſſe: asperge trita melisphylla et cerinthae ignobile gramen; G IV 63.

Melite, Meernymphe: laeva tenent ‖ tenet ‖ Thetis et Melite Panopeaque virgo: V 825.

Mella, Fluß bei Mantua: illum (florem) pastores legunt prope flumina Mellae; G IV 278.

membrum, Glied, Gliedmaßen: I. concurrunt Itali spoliantque calentia membra; XII 297. famulae conlapsa membra marmoreo referunt thalamo stratisque reponunt; IV 391. conlapsa ruunt immania membra; IX 708. vidi atro cum membra fluentia tabo (Cyclops) manderet; III 626. quantum non terreni hebetant artus moribuudaque membra; VI 732. ardentes papulae atque immundus olentia sudor membra sequebatur; G III 565. ut languida effuso requierunt membra sopore; Cul 207. ruunt: ſ. conlabuntur. valuit vincere talis (pastor) horrida squamosi volventia membra draconis; Cul 195. — II, 1. quo tempore Glauci Potniades malis membra absumpsere quadrigae; G III 268. adgnoscunt faciem invisam atque immania membra turbati subito Aeneadae; IX 734. quae nunc artus avolsaque membra tellus habet? IX 490. vix defessa senem passus (Aristaeus) componere membra; G IV 438. dixit (Mezentius) et exceptus tergo consueta locavit membra; X 868. tum membra toro defleta reponunt; VI 220. Simylus cum membra levat vili sensim demissa grabato; Mo 5. pars in gramineis exercent membra palaestris, VI 642. Allecto torvam faciem et furialia membra exuit; VII 415. habeo: ſ. avello. placida laxabant membra quiete nautae; V 836. levo: ſ. demitto. loco: ſ. consuesco. mando: ſ. I. fluunt. non mater patrio onerabit membra sepulchro; X 558. simul bis dictis faciem (Nisus) ostentabat et udo turpia membra limo; V 358. mihi frigidus horror membra quatit; III 30. refero: ſ. conlabuntur. tu lentus refoves iucunda membra quiete; Cul 213. repono: ſ. defleo, 1. conlabuntur. extemplo Aeneae solventur frigore membra; I 92. olli (Turno) membra novos solvit formidine torpor; XII 867. illi (Turno) solventur frigore membra; XII 951. spolio: ſ. I. calent. vinco: ſ. I. volvunt. — 2. nec placidam membris dat cura quietem; IV 5. neque enim membris dat cura quietem; X 217. velut internodia membris inperfecta novo fluitant concreta calore; Ci 491. habilis membris venit vigor; G IV 418; subito cum tabida membris corrupto caeli tractu venit lues; III 137 — 3. (malum) membris agit atra venena; G II 130. — 4. cum pater Aeneas seram dedit per membra quietem; VIII 30. Venus Ascanio placidam per membra quietem inrigat; I. 691. pars retentat (serpentem) se in sua membra plicantem; V 279. — III. (Eutellus) magnos membrorum artus, magna ossa lacertosque exuit; V 422. — IV, 1. (Scyllam) longe alia perhibent mutatam membra figura infestare . . ; ; Ci 56. ferrum exercebant Cyclopes, Brontesque Steropesque et nudus membra Pyracmon; VIII 425. pastor mitem concepit proiectus membra soporem; Cul 158. forma dei Mercurio similis et crinis flavos et membra decora iuventae ‖ iuventa ‖; IV 559. (Serranus) multo iacebat membra deo victus; IX 337. ſ. I. olent. — 2. hic (Entellus) membris et mole valens; V 431. coluber membris lubricus errat; VII 353. — 3. (Volcanus) placidum petivit coniugis infusus gremio per membra soporem; VIII 406.

memini, ſich erinnern, gedenken, eingedenk ſein: I, 1. nosti; et nimium meminisse necesse est; VI 514. peccatum meminisse tuom grave sede piorum; Cul 295. — 2. id tacitus, Lycida, mecum ipse voluto, si valeam meminisse; E IX 38. quamquam animus meminisse horret luctuque refugit, incipiam; II 12. et meministis enim, divae, et memorare potestis; VII 645. (?) IX 529. — II, 1. tu regere imperio populos, Romane, memento pacique ‖ pacisque ‖ imponere morem, parcere subiectis et debellare superbos; VI 851. cum locula perdita nec serae meminit decedere nocti; E VIII 88. terram multo ante memento excoquere, quam . . ; G II 259. non ore solutos immundi meminere sues iactare manipios; G I 400. imponere: ſ. debellare. illi (genitori) mea tristia facta degeneremque Neoptolemum narrare memento; II 549. parcere, regere: ſ. debellare. tum sperare do nos defessus memento; VII 126. — 2. saepe malum hoc nobis de caelo tactas memini praedicere quercus; E I 17. parcius ista viris tamen obicienda memento; E III 7. haec memini, et victum frustra contendere Thyrsim; E VII 69. saepe ego longos cantando puerum memini me condere soles; E IX 52. sub Oebaliae memini me turribus arcis Corycium vidisse senem; G IV 125. equidem Teucrum memini Sidona venire finibus expulsum patriis; I 619. atque equidem memini Auruncos ita ferre senes, ut Dardanus penetravit ‖ penetrarit ‖; VII 205. memini Priamum, Salamina petentem, protinus Arcadiae gelidos invisere finis; VIII 157. — III, 1. nec me meminisse pigebit Elissae; IV 335. nostros huius (diei velis) meminisse minores; I 733. quorum (equorum) Grai meminere poetae; G III 90. nec nemorum patitur meminisse neque herbae dulcibus illa (femina) inlecebris; G III 426. nec veterum memini laetorve malorum; XI 280. nemorum: ſ. herbae. negat discernere nec meminisse viae media Palinurus in unda; III 202. — 2. hoc etiam profuerit meminisse magis; G I 451. forsan et haec olim meminisse iuvabit; I 203. ſ. II, 2. E VII 69. communem belli non meminisse ‖ nec timuisse ‖ deum? Cat IX 50. numeros memini, si verba teneram; E IX 45. respondsum quoniam satis est meminisse deorum; Ci 119. alternos (versus) Musae meminisse volebant; E VII 19. — IV. cuius (Iunonis) periuria ‖ fera iurgia ‖ divae olim + se meminere ‖ ipsae metuere ‖; Ci 140

Memmius, Römer: Mnestheus agit Pristim, (mox Italus Mnestheus. genus a quo nomine Memmi); V 117.

Memnon, König der Aethiopen: adgnovit eoas acies et nigri Memnonis arma; I 489.

memor, eingedenk, ſich erinnernd, bewußt, vorſorgend, dankbar: omnia quae multo ante memor

provisa repones; G I 167. (virgulta) multa memor occulo terra; G II 347. id metuens veterisque memor Saturnia belli arcebat . .; I 23. hortamur fari memores ‖ memoret ‖ quae sit fiducia capto; II 75. dum memor ipse mei, dum spiritus hos regit artus; IV 336. quiane bene apud memores veteris stat gratia facti? IV 539 si modo rite memor servata remetior astra; V 25. cape dicta memor, duri solacia casus; VI 377. qui sui memores aliquos ‖ alios ‖ fecere merendo; VI 664 nunc coniugis esto quisque suae tectique memor; X 281. Arcades, haec memores mea dicta referte Euandro: qualem . .; X 491. vadite et haec memores regi mandata referte; XI 176. tu facito sis memor; XII 439. Tityos, Latona, tuas memor anxius iras ‖ tuae . . . irae ‖; Cul 237. iam memor inceptum peragens sibi cura laborem congestum cumulavit opus; Cul 394. adsiduae curae memor; Cul 398. ſ. alumna. nulla dies umquam memori vos eximet aevo; IX 447. te obtestor ‖ testamur ‖ per tuum memori sanctum mihi pectus alumnae, ut ne . .; Ci 274. venturae hiemis memores (apes) aestate laborem experiuntur; G IV 156. hic (est) bocchus Libyae regis memor; Cul 406. ipsae (caprae) memores redeunt in tecta suosque ducunt; G III 316. sperate deos memores fandi atque nefandi; I 543. memor ille (deus) matris Acidaliae paulatim abolere Sychaeum incipit; I 719. hunc (Murranum) crebro super ungula pulsu incita nec domini memorum proculcat equorum; XII 534. haliaeetos iras et ciris memori servant ad saecula fato; Ci 537. velut ingentem formicae farris acervum cum populant hiemis memores; IV 403. sermonum memor et promissi muneris heros; VIII 464. iactatus saevae memorem Iunonis ob iram; I 4. non illa (mater) virum, non illa pericli telorumque memor; IX 480. si quod non aequo foedere amantis curae numen habet iustumque memorque; IV 521. nihil ipsa (regina) nec aurae nec sonitus memor aut venientis ab aethere teli; XI 802.

memorabilis, denkwürdig: hoc tibi ‖ tu ‖, sancte puer; memorabilis ‖ memoraberis: ‖ et tibi certet ‖ crescet ‖ gloria perpetuum lucens; Cul 37. [etsi nullum memorabile nomen feminea in poena est]; II 583. magnum et memorabile nomen ‖ numen ‖, si . .; IV 94.

memoro, erwähnen, erzählen, ſprechen, nennen, rühmen: I sic (Dido) memorat; I 631. sic memorans (Aeneas) largo fletu simul ora rigabat; VI 699. (Aeneas) sic memorat; VIII 79. sic memorans (Aletes) umeros dextrasque tenebat amborum; IX 250. (Hyrtacides) sic memorat vocemque premit; IX 324. et meministis enim, divae, et memorare potestis; VII 645. (?) IX 529. — II. 1. tum (Anchises) memorat: „nate, Iliacis exercite fatis“ . .; III 182. tum (Troïus heros) memorat „ne vero, hospes, ne quaere“ . .; VIII 532. — 2. memores ‖ memoret ‖ quae sit fiducia capto; II 75. ſ. III. genus — III. ubi nunc nobis deus ille magister, nequiquam memoratus Eryx? V 392 quid Thesea magnum, quid memorem Alciden? VI 123 [quid memorem Lapithas, Ixiona Pirithoumque?] VI 601. quid memorandum aeque Baccheia dona tulerunt? G II 454 haec aliis post me memoranda relinquo; G IV 148. talia (genitor) perstabat memorans fixusque manebat; II 650. haec memorans (Iris) prima infensum vi corripit ignem; V 641. haec memorans (Aeneas) cinerem et sopitos suscitat ignis; V 743. (Turnus) haec memorans animo nunc huc, nunc fluctuat illuc, an . .; X 680. an memorem portus Lucrinoque addita claustra atque indignatum magnis stridoribus aequor? G II 162. *[bas (animas) equidem memorare tibi atque ostendere coram] cupio; VI 716. exim ‖ exin ‖ (Anchises) bella viro memorat quae deinde gerenda; VI 890. Benacum: ſ. lacus. quid memorem infandas caedes, quid facta tyranni effera? VIII 483. Musa, mihi causas memora, quo numine laeso impulerit . .; I 8. claustra: ſ. aequor. si modo quod memoras factum fortuna sequatur; IV 109. ſ. caedes. ut (Aeneas) regi memorat nomenque genusque, quidve petat; X 149. tempus Arcadii memoranda inventa magistri pandere; G IV 283 tua facta non equidem nec te, iuvenis memorande, silebo; X 793. an mare quod supra memorem, quodque adluit infra? anne lacus tantos? te, Lari maxime? teque, fluctibus et fremitu adsurgens Benace marino? G II 158. est locus nobilis et fama multis memoratus in oris; VII 564. mare: ſ. lacus. nomen: ſ. genus. te, memorande canemus pastor ab Amphryso; G III 1. portus: ſ. aequor. hoc tibi ‖ tu ‖, sancte puer; memorabilis ‖ memoraberis ‖ . .; Cul 37. quid ego immensi memorem studia ista laboris? horrida quid durae tempora militiae? Cat IX 41. argenti atque auri memoras quae multa talenta, gnatis parce tuis; X 531. tempora: ſ. studia. et tibi sospes debita felicis memoretur ‖ numeretur ‖ vita per annos; Cul 40. — IV. o — quam te memorem, virgo? I 327. (Euandrus) monstrat et aram et Carmentalem Romani nomine portam quam memorant; VIII 339.

Menalcas, Hirt, Beſitzer: I, 1. ista satis referet tibi saepe Menalcas; E IX 55. certe equidem audieram omnia carminibus vestrum servasse Menalcan; E IX 10. uvidus hiberna venit de glande Menalcas; E X 20. nec tuus hic Moeris nec viveret ipse Menalcas; E IX 16. vgl. 2. — 2. quae tu, perverse Menalca, cum vidisti puero donata, dolebas; E III 13. incipe, Damoeta; tu deinde sequere, Menalca; E III 58. tu maior, tibi me est aecum parere Menalca; E V 4. deus, deus ille, Menalca! E V 64. tu sume pedum, quod non tulit Antigenes, Menalca; E V 90. heu, tua nobis paene simul tecum solacia rapta, Menalca? E IX 18. — II. nonne fuit satius, tristis, Amaryllidis iras pati? nonne Menalcan? E II 15.

mendacium, Lüge: (virgo) nunc etiam conficta dolo mendacia turpi invenit; Ci 362.

mendax, lügneriſch: nec Sinonem vanum etiam mendacemque improba (fortuna) finget; II 80. raptabat viri mendacis viscera Tullus per silvam; VIII 644.

Menelaus, König von Sparta: I. Atrides Protei Menelaus ad usque columnas exulat; XI 262. se promunt Machaon et Menelaus et ipse doli fabricator Epeus; II 264. — II. (coniunx) intra tecta vocat Menelaum et limina pandit; VI 525.

Menestheus, Myſier aus Lyrneſus: Acmon nec Clytio genitore minor nec fratre Menestheo; X 129.

Menoetes, A. Troer: I, 1. caeca Menoetes saxa timens proram pelagi detorquet ad undas; V 164. gravis ut fundo vix tandem redditus imo est iam senior madidaque fluens in veste Menoetes, summa petit scopuli siccaque in rupe resedit; V 179. timet: ſ. detorquet. — 2. „pete saxa, Menoete!“ cum clamore Gyas revocabat; V 166. — II. cum Gyas rectorem navis compellat voce Menoeten: „quo“ . . ? V 161. segnem Menoeten in mare praecipitem puppi deturbat (Gyas) ab alta; V 173. reddo: ſ. I. fluit. — B. arkadiſcher Fiſcher: (Turnus Neci mittit) invenem exosum nequiquam bella Menoeten, Arcada; XII 517.

mens, Verſtand, Sinn, Geſinnung, Geiſt, Beſinnung, Ueberlegung, Einſicht, Gedanken, Meinung, Verlangen: I. **absolut:** 1. adgnovit longe gemitum praesaga mali mens; X 843. totam infusa per artus mens agitat molem et magno se corpore miscet; VI 727. aut pugnam aut aliquid iam dudum invadere magnum mens agitat mihi nec placida contenta quietest; IX 187. mihi mens iuvenali ardebat amore compellare virum; VIII 163. furis ‖ furiis ‖ Caci

mens effera quattuor tauros avertit; VIII 205. si quid veri mens augurat; VII 273. neque enim patrius consistere mentem passus amor; I 643. tum mea quae ratio ‖ ut mens curet eo ‖ dignum sibi quaerere carmen? Ci 5. si mens non laeva fuisset; E I 16. A II 54. rege incolumi mens omnibus (apibus) una est; G IV 212. si quid usquam iustitia est et mens sibi conscia recti; I 604. si bellare paras atque haec tibi mens est; VIII 400. mens omnibus una sequendi; X 182. nescia mens hominum fati sortisque futurae et servare modum, rebus sublata secundis! X 501. ſ. agitat. mens exaestuat ira; IX 798. quae mens tam dira, miserrime coniunx, impulit his cingi telis? II 519. te sine nil altum mens incohat; G III 42. mens immota manet, lacrimae volvontur inanes; IV 449. ſ. agitat. nunc quoque mens eadem perstat mihi; V 812. — 2. heu vatum ignarae mentes! IV 65.

II. **nach Verben**: 1. regina accipit in Teucros mentem benignam; I 304. qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem; I 676. accipite haec animis laetasque advertite mentes; V 304. huc advertite mentem; VIII 440. arrectae mentes stupefactaque corda Iliadum; V 643. fractae vires, aversa deae mens; II 170. hic mihi nescio quod trepido male numen amicum confusam eripuit mentem; II 736. mentem Venus ipsa dedit, quo tempore . . ; G III 267. demittunt mentes; XII 609. eripio: ſ. confundo. istam, oro, exue mentem; IV 319. quo (signo) non praesentius ullum turbavit mentes Italas monstroque fefellit; XII 246. quod si tantus habet mentes et pectora terror; XI 357. hoc minus implicuit (pastor) dira formidine mentem; Cul 200. infundo: ſ. I, 1. agitat magnam cui (Sybillae) mentem animumque Delius inspirat vates; VI 11. quae (curae) lacerant avidas inimico pectore mentes; Cul 61. misceo: ſ. I, 1. agitant. hic mentem Aeneae genetrix pulcherrima misit, iret ut ad muros; XII 554. quae mentem insania mutat? IV 595. XII 37. percussa mente dedere Dardanidae lacrimas; IX 292. hic patris Aeneae suspensam blanda vicissim gaudia pertemptant mentem; V 828. furor iraque mentem praecipitant; II 516. Tyrrhenus ut auras suspiciens hausit caelum mentemque recepit; X 899. adnuit his Iuno et mentem laetata retorsit; XII 841. neque rex veretur indomita ‖ indomitas ‖ virtute retundere Martem ‖ mentes ‖; Ci 118. sensit (Venus) simulata mente locutam (Saturniam); IV 105. haec (sacerdos) se carminibus promittit solvere mentes quas velit; IV 487. mentem patriae subiit ‖ strinxit ‖ pietatis imago; X 824. suspendo: ſ. pertempto. mentem mortalia tangunt; I 462. quae vacuas tenuissent carmine mentes; G III 3. tollo: ſ. I, 1. est; X 501. quamquam turbata funere mens est; XI 3. ſ. fallo. — 2. dine hunc ardorem mentibus addunt? IX 184. (Anna) spem dedit dubiae menti solvitque pudorem; IV 55. (sacerdos) se promittit aliis (mentibus) duras immittere curas; IV 488. ut primum discussae umbrae et lux reddita menti; XII 669. nunc adeo quae sit dubiae sententia menti expediam; XI 314. Capys et quorum melior sententia menti iubent . . ; II 35. quod si tantus amor menti innare lacus; VI 133. — 3. signa tibi dicam, tu condita mente teneto; III 388. manet alta mente repostum iudicium Paridis spretaeque iniuria formae; I 26. — 4. deus virginis in tenera defixerat omnia (tela) ‖ defixit acumina ‖ mente; Ci 162. nec venit in mentem, quorum consederis arvis? IV 39.

III. **nach Adjectiv**: inde (pastor) impiger, exanimus ‖ exanimis ‖, vix compos mente refugit; Cul 191.

IV. **nach Substantiven**: 1. tum sanguineus Leti Sopor et mala mentis Gaudia; VI 278. quidam haec exempla secuti esse apibus partem divinae mentis dixere; G IV 220. sic exhortata reliquit (Iuno Iuturnam) incertam et tristi turbatam voluere mentis; XII 160. — 2. dea dat sine mente sonum; X 640.

V. **Umstand**: 1. hoc concussa metu mentem Iuturna virago aurigam Turni Metiscum excutit; XII 468. *praecipue infelix expleri mentem nequit Phoenissa; I 713. huic percussa nova mentem formidine mater „dnc“ ait; G IV 357. ancipiti mentem formidine pressus obstipui; III 47. (regina) subito mentem turbata dolore; XII 599. — 2. qui mente procul pura sensuque probando ‖ lucro pura censuque probato ‖ non avidos adgnovit ‖ adposcit ‖ opes; Cul 80. (serpens) ardet mente, furit stridoribus, intonat ore; Cul 179. tum sic Hyrtacides: „audite o mentibus aequis, Aeneadae; IX 234. nec (Anna) tantos mente furores concipit; IV 501. quid si, quae voce gravaris, mente dares? X 629. audiit et voti Phoebus succedere partem mente dedit: XI 795. si quis non pauperis usum mente minus ‖ prius ‖ docta fastidiat; Cul 59. non tulit hanc speciem furiata mente Coroebus; II 407. [talia iactabam et furiata mente ferebar]; II 588. ſ. sequi. cum Troas Hectoris ira funderet ‖ videre ‖ in classes inimica mente Pelasgas; Cul 309. hic paulum lacrimis et mente morata (Dido); IV 649. habes tota quod mente petisti; IV 100. precor te, ne tantum ‖ in ‖ facinus tam nulla mente sequaris ‖ feraris ‖; Ci 327. — 3. nunc ⟨haut equidem sine mente reor, sine numine divom⟩ adsumus; V 56.

mensa, Tiſch, Tafel: I. Pallas, Euander, in ipsis omnia sunt oculis, mensae, quas advena primas tunc adiit, dextraeque datae; X 516. — II, 1. ante, quam vos dira fames ambesas subigat malis absumere mensas; III 257. per patris hospitium et mensas, quas advena adisti, te precor, Alcide; X 460. ſ. I. huc gaza mensaeque deorum crateresque auro solidi captivaque vestis congeritur; II 764. „heus! etiam mensas consumimus“ inquit Iulus; VII 116. cum te, nate, fames accisis coget dapibus consumere mensas; VII 125. furiarum maxima manibus prohibet contingere mensas; VI 606. rursum in secessu longo sub rupe cavata instruimus mensas; III 231. postquam (harpyiae) mensas metu liquere priores; III 213. sera revertens nocte domum dapibus mensas onerabat inemptis; G IV 133. pars epulis onerant mensas et plena reponunt pocula; G IV 378. qui (ministri) dapibus mensas onerent et pocula ponant; I 706. cuncti relictis consurgunt mensis; VIII 110. postquam exempta fames epulis mensaeque remotae; I 216. postquam prima quies epulis mensaeque remotae; I 723. — 2. (cervus) manum patiens mensaeque adsuetus erili; VII 490. iam nunc sociorum adsuescite mensis; VIII 174. — 3. hic ariete caeso perpetuis soliti patres considere mensis; VII 176. cui non risere parentes, nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubilist; E IV 63. (non potui) Ascanium patriis epulandum ponere mensis? IV 602. [vina reponite mensis]; VII 134. — 4. dixit (Dido) et in mensam laticum libavit honorem; I 736. ocius omnes in mensam laeti libant divosque precantur; VIII 279. precor per: ſ. II, 1. adeo. — III non ego te, dis et mensis accepta secundis, transierim, Rhodia (vitis); G II 101. [instaurant epulas et mensae grata secundae dona ferunt]; VIII 283. — IV, nec tu mensarum morsus horresce futuros; III 394. expectate dapes et plenae pocula mensae; XI 738. — V, 1. ingens argentum mensis; I 640. — 2. regalis inter mensas laticemque Lyaeum; I 686.

mensis, Monat: I. matri longa decem tulerunt ‖ abstulerint ‖ fastidia menses; E IV 61. Polio, ‖ orbis ‖ incipient magni procedere menses; E IV 12. — II, 1. exigo: ſ. exigo mensem (3 St.) Ecl. 227, b. hoc metuens caeli menses et sidera serva; G I 335. puer Ascanius triginta magnos volvendis mensibus orbis imperio explebit; I 269. — 2. anne novom tardis sidus te mensibus addas; G I 32. — III, 1. saepe diem noctemque et totum ex ordine mensem

pascitur pecus; G III 341. septem illum (Orphea) totos perhibent ex ordine menses flesse sibi ‖ flevisse ‖; G IV 507. — 2. praesertim incertis si mensibus amnis abundans exit; G I 115. hic alienis mensibus aestas; G II 149. qualem primo qui surgere mense aut videt aut vidisse putat per nubila lunam; VI 453. — 3. terrae pingue solum primis extemplo a mensibus anni fortes invortant tauri; G I 64.

menstruus, monatlich, allmonatlich: ipse pater statuit, quid menstrua luna moneret; G I 353. tu currentis (equos), menstrua virgo, auditura lyram tenuisti Nocte relicta; Cul 284.

mensura, Maß: (Simylus) hinc sibi depromit quantum mensura patebat, quae bis in octonas excurrit pondere libras; Mo 17.

mentior, lügen, täuſchen: I. ille, satum quo te mentiris, Achilles; II 540. — II. nec varios discet mentiri lana colores; E IV 42. Priami ‖ primi ‖ clipeos mentitaque tela agnoscunt; II 422.

mentum, Kinn, Kinnbart: I, 1. ille (Alsus) securi adversi frontem mediam mentumque reducta dissicit; XII 307. nosco crinis incanaque menta regis Romani; VI 809. oris honos et labella coepere gracili mentum producere rostro; Ci 498. nec minus interea barbas incanaque menta Cinyphii tondent hirqui; G III 311. — 2. Charon, cui plurima mento canities insulta iacet, stant lumina flamma; VI 299. flumina mento praecipitant senis; IV 250. — 3. cui (bovi) crurum tenus a mento palearia pendent; G III 53. Clausus rigida Dryopem ferit eminus hasta sub mentum graviter pressa; X 347. — II. ille Paris, Maeonia mentum mitra crinemque madentem subnexus; IV 216.

mephitis, Qualm: saevam exhalat opaca (Albunea) mephitim; VII 84

merces, Lohn, Belohnung, Preis, Mühe: I. carmina vobis, huic aliud mercedis erit; E VI 26. — II, 1. hac gener atque socer coeant mercede suorum; VII 317. omnes (arbores) cogendae in sulcum ac multa mercede domandae; G II 62. — 2. pro qua mercede (apes) Dictaeo caeli regem pavere sub antro; G IV 150.

mercor, kaufen, erkaufen: hoc Ithacus velit et magno mercentur Atridae; II 104. [mercati solum, facti de nomine Byrsam]; I 367.

Mercurius, Götterbote: I. vobis Mercurius pater est; VIII 138. — II. tum (omnipotens) sic Mercurium adloquitur ac talia mandat: „vade“..; IV 222. — III. forma dei omnia Mercurio similis, vocemque coloremque; IV 558.

mereo, mereor, verdienen, ſich verdient machen, verſchulden, verwirken: I, 1. qui sui memores aliquos ‖ alios ‖ fecere merendo; VI 664. — 2. scelus expendisse merentem Laocoonta ferunt; II 229. si pietate meremur; II 690. quin morere, ut merita es; IV 547. vel tu quod superest infesto fulmine Morti ‖ morti ‖, si mereor, demitte; V 692. merui quoque: saepe furores compressi; V 801. (Turnus) dextram protendens „equidem merui nec deprecor“ inquit; XII 931. fit poena merenti; Cul 229. quod scelus aut Lapithis tantum aut Calydone merente ‖ Lapithas . . . Calydonem merentem (concessit) ‖? VII 307. tu, cui meritis oritur fiducia chartis; Cul 24. hinc (sustinet) armenta boum meritosque invencos; G II 515. [extinxisse nefas tamen et sumpsisse merentis laudabor poenas]; II 585. recepto supplice sic merito; III 667. si quando deum rex meritas bello territat urbes; XII 852. — II. Danaum, si fata fuissent, ut caderem meruisse manu; II 434. — III. „quis“ inquit (culex) „meritis ‖ „en quid“ ait „meritus“ ‖ ad quae delatus acerbas cogor adire vices!“ Cul 210 quem mea carminibus meruisset fistula caprum; E III 22, primam merui qui laude coronam, ni me . . ; V 355. fuerit nobis haec debita pestis vel casu incerto merita vel denique culpa; Ci 157. sic fatus (genitor) meritos aris mactavit honores; III 118. pater Anchises meritos indicit honores; III 264. quod nec meritos Anchisae inferret honores; V 652. saevis periclis servati facimus meritosque novamus honores; VIII 189. quos (viros) merita accendit Mezentius ira; VIII 501 quia (Dido) nec fato merita nec morte peribat; IV 696. morte luet merita; XI 849. (obtestor,) ne mihi quam merui invideas, nutricula, mortem; Ci 277. meritum malis advertite numen; IV 611. parve culex, pecudum custos tibi tale merenti funeris officinm vitae pro munere reddit; Cul 413. cuncti adsint meritaeque expectent praemia palmae; V 70. multa virum meritis sustentat fama tropaeis; XI 224. — IV, 1. si bene quid de te merui; IV 317. — 2. qualem (Euandrus) meruit, Pallanta remitto; X 492.

meretrix, Buhlerin: quod (Scylla) vixerat ‖ vixit erat ‖ animo meretrix iactata ferarum; Ci 86.

merges, Garbe: quin exuberet annus aut fetu pecorum aut Cerealis mergite culmi; G II 517.

mergo, tauchen, eintauchen, verſenken: quis te deorum medio sub aequore mersit? VI 342. nec me deus aequore mersit; VI 348. me fata mea et scelus exitiale Lacaenae his mersere malis; VI 512. gurgite mersum unda feret; X 559. quem (Pallanta) atra dies funere mersit acerbo; XI 28. quos (infantes) atra dies funere mersit acerbo; VI 429. sit fas pandere res alta terra et caligine mersas; VI 267. (serpens) mersus ut in limo magno subsideret aestu; Cul 165. quae forma viros fortunave mersit; VI 615.

mergus, Taucher: I. quom medio celeres revolant ex aequore mergi clamoremque ferunt ad litora; G I 361. — II. campus apricis statio gratissima mergis; V 128.

merito, mit Recht: quam (Scyllam) infamem tali merito rumore fuisse testatur Pachynus; Ci 87. tu ades, o decus, o famae merito pars maxima nostrae; G II 40. pulsus ego? aut quisquam merito, foedissime, pulsum arguet? XI 392. sui merito si qua est fiducia forti; XI 502.

meritum, Verdienſt, Schuld: I. [meritis vacat hic tibi solus fortunaeque locus]; XI 179. II. cetera (praemia) reddet integer aevi Ascanius, meriti tanti non immemor umquam; IX 256. — III, 1. „quis“ inquit (culex) „meritis ‖ en quid“ ait „meritus“ ‖ ad quae delatus acerbas cogor adire vices!“ Cul 210 pietate gravem ac meritis si forte virum quem conspexere; I 151. -- 2. tibi has miserabilis Orpheus hautquaquam ad ‖ ob ‖ meritum poenas suscitat; G IV 455. omnis ut tecum meritis pro talibus annos (Deiopea) exigat; I 74.

Merops, Troer: (Turnus) tum Meropem atque Erymanta manu, tum sternit Aphidnum; IX 702.

merops, Bienenfreſſer: absint et lacerti meropesque aliaeque volucres et Procne; G IV 14.

merso, eintauchen, ſchwemmen: udis aries in gurgite villis mersatur; G III 447. nulla religio vetuit balantum gregem fluvio mersare salubri; G I 272.

merus, rein, neutr. reiner Wein: A. hic duo rite mero libans carchesia Bacho (Aeneas) fundit humi; V 77. — B, I. pone merum et talos; Copa 37. — II. an quae dicunt, a, nimio pocula ducta mero? Cat XI 2. — III. (Cyclops) saniem eructans et frusta cruento per somnum commixta mero; III 633. regina implevit mero pateram, quam Belus et omnes a Belo soliti; I 729. pater Anchises cratera implevit mero; III 526.

merx, Ware: I. nec nautica pinus mutabit merces; E IV 39. — II. (Simylus) vix umquam urbam comitatus merce macelli; Mo 83.

Messalla, Römer: I. complures illam (Scyllam) et magni, Messalla, poetae perhibent; Ci 54. — II.

(Roma) donavit praemia Messallis maxima Poplicolis ‖ Publicolis ‖; Cat IX 40.

Messapus, Latiner: I. fervidus advolat hasta Messapus; XII 294. Messapus contra celeresque Latini apparent; XI 603. Messapus primas acies (coercet); IX 27. ductores primi Messapus et Ufens undique cogunt auxilia; VIII 6. hnic (Aenea) Messapus horum (hastilium) unum certo contorquens derigit ‖ dirigit ‖ ictu; XII 488. equitem Messapus in armis et cum fratre Coras latis diffundite campis; XI 464. (auxilio nobis) Messapus erit felixque Tolumnius; XI 429. tecum acer Messapus erit turmaeque Latinae Tiburtique manus; XI 518. Mnestheus acerque Serestus et Messapus ecum domitor, nituntur; XII 550. Messapus (obtruncat) Croniumque Lucaoniumque Erichaeten; X 749. Messapus Aulesten, avidus confundere foedus, adverso proterret equo; XII 289. Messapus ecum domitor, Neptunia proles, rescindit vallum; IX 523. subit et Neptunia proles, insignis Messapus equis; X 354. soli pro portis Messapus et acer Atinas sustentant aciem ‖ acies ‖; XII 661. Messapus, ecum domitor, Neptunia proles, agmina in arma vocat; VII 691. (volitat) Messapus equom domitor, Neptunia proles; XII 128. — II, 1. conterritus ipse turbatis Messapus equis; IX 124. (Turnus) paribus Messapum in proelia dictis hortatur sociosque duces; XI 520. — 2. interea vigilum excubiis obsidere portas cura datur Messapo; IX 160. — III. (Euryalus) tum galeam Messapi babilem cristisque decoram induit; IX 365 adgnoscunt galeam nitentem Messapi; IX 458. iam (Euryalus) ad Messapi socios tendebat; IX 351.

messis, Ernte: I. hilarans convivia ante focum, si frigus erit, si messis, in umbra; E V 70. spicea iam campis cum messis inhorruit; G I 314. quis sine (armis) nec potuere seri nec surgere messes; G I 161. illius (segetis) immensae ruperunt horrea messes; G I 49. surgunt: ſ. possunt. — II, 1. interfice messis; G IV 330. *[ipsa suas mirentur ‖ mirantur ‖ Gargara messes]; G I 103. his (venenis) Moerim satas alio vidi traducere messis; E VIII 99. ſ. 1. possunt. — 2. si triticeam in messem robustaque farra exercebis humum; G I 219. — III. hinc (praedicere possumus) messisque diem tempusque serendi; G I 253. (apes) bis gravidos cogunt fetus, duo tempora messis; G IV 231.

messor, Schnitter: I. descripsit, tempora quae messor, quae curvos arator haberet; E III 42. — II, 1. cum flavis messorem induceret arvis agricola; G I 316. — 2. Testylis rapido fessis messoribus aestu alia contundit; E II 10.

meta, Ziel, Ende, Grenze: I. hic tibi mortis erant metae; XII 546. longarum haec meta viarum; III 714. qua proxuma meta viarum; VIII 594. — II, 1. hic viridem Aeneas frondenti ex ilice metam constituit signum nautis pater; V 129. iam fere mediam caeli Nox umida metam contigerat: cum . .; V 835. praestat Trinacrii metas lustrare Pachyni cessantem quam vidisse . .; III 429. his (Romanis) ego nec metas rerum nec tempora pono; I 278. (Cloanthus) metis tenet aequora tuta relictis; V 171. iam propinquabant scopulo metamque tenebant, cum . .; V 159. — 2. (Turnus) metas dati pervenit ad aevi; X 472. — III. hinc (equus) vel ad Elei metas et maxima campi sudabit spatia; G III 202.

Metabus, König der Volsker: *Metabus dat sese fluvio atque hastam cum virgine gramineo donum Triviae de caespite vellit; XI 564. *pulsus ob invidiam regno viresque superbas Priverno antiqua Metabus cum excederet urbe; XI 540.

metallum, Erz, Metall, Bergwerk: I. fluit aes rivis aurique metallum; VIII 445. — II. haec eadem (Italia) argenti rivos aerisque metalla ostendit venis; G II 165. — III. simili frondescit virga metallo; VI 144. Ilva insula inexhaustis Chalybum generosa metallis; X 174.

Methymnaeus, von Methymna auf Lesbos: quam (vindemiam) Methymnaeo carpit de palmite Lesbos; G II 90.

metior, messen, durchmessen: Proteus, magnum qui piscibus aequor et inncto bipedum curru metitur equorum; G IV 389. iunctis magnum quae piscibus aequor et glauco bipedum curru metitur equorum Leucothea; Ci 395. en agros et quam bello, Troiane, petisti, Hesperiam metire iacens; XII 360.

Metiscus, Mutuler: I. Iuturna virago aurigam Turni media inter lora Metiscum excutit; XII 469. — II. (Iuturna) cuncta gerens, vocemque et corpus et arma Metisci; XII 472. in faciem soror conversa Metisci aurigae; XII 623 rursus in aurigae faciem mutata ‖ conversa ‖ Metisci procurrit dea; XII 784. fama est praecipitem (Turnum), dum trepidat, ferrum aurigae rapuisse Metisci; XII 737. vox: ſ. arma.

meto, ernten, abmähen, niederhauen: I. postremus metito; G II 410. — II. (Aeneas) proxima quaeque metit gladio; X 513. (apes) purpureos metunt flores; G IV 54. falcibus messae ad lunam quaeruntur aënis pubentes herbae; IV 513.

meto, metor, durchmessen, abmessen: si pinguis agros metabere campi, densa sere; sin tumulis adclive solum collisque supinos, indulge ordinibus; G II 274. (serpens) metabat sese ‖ metatur late ‖ circum loca; Cul 174. solum: ſ. agros.

Mettus, albanischer Feldherr: haut procul inde citae Mettum in diversa quadrigae distulerant; VIII 642.

metuo, fürchten, besorgt sein, befürchten: I. hinc metuunt cupiuntque, dolent gaudentque; VI 733. (Rhoetus) magnum metuens se post cratera tegebat; IX 346 cum (Euandrus) metuens moneret acris esse viros; XI 47. me aecum est omnis metuentem expendere casus; XII 21. — II, 1. quam metui, ne quid Libyae tibi regna nocerent! VI 694. — 2. per arctos Oceani metuentes aequore tingui; G I 246. — 3. te victore prius vel sidera cursus mutatura suos quam te mihi talia captae facturum metui; Ci 427. — III, 1 quidquid tecum invalidum metuensque pericli est delige; V 716. — 2. tum decuit metuisse tuis; X 94. populat farris acervom inopi metuens formica senectae; G I 186. — 3. non ego Daphnim iudice te metuam; E II 27. et iam maturis metuendus Iuppiter uvis; G II 419. quem metui moritura; IV 604. isti nunc, metuende, iace; X 557. hoc metuens caeli menses et sidera serva; G I 335. id metuens veterisque memor Saturnia belli arcebat . .; I 23. pater omnipotens (ventos) speluncis abdidit atris hoc metuens; I 61. sin est quod metuo; Ci 324. *Invidia infelix furias amnemque severum Cocyti metuens ‖ metuet ‖ tortosque Ixionis anguis immanemque rotam non exsuperabile saxum; G III 38. quisquis amores hau temnet ‖ haud metuet ‖ dulcis, haut experietur amaros; E III 110. angues: ſ. amnem. nec metuit surgentis pampinus austros aut actum caelo magnis aquilonibus imbrem; G II 333. furias: ſ amnem. sin duram metues hiemem parcesque futuro; G IV 239. (Simylus) tristia venturae metuens iciunia lucis; Mo 4. imbrem: ſ. austros iurgia: ſ. periuria nec magnos metuent armenta leones; E IV 22. cuius (Junonis) periuria ‖ fera iurgia ‖ divae olim † se meminere ‖ ipsae metuere ‖; Ci 140. rotam, saxum: ſ. amnem. utraque vis apibus pariter metuenda; G IV 37. — IV. tum ‖ tu ‖ quoque avis metuere; Ci 194.

metus (Metus), Furcht, Besorgnis, Scheu, Ehrfurcht: I. praecipites metus acer agit quocumque rudentis excutere; III 682. conveniunt quibus aut odium crudele tyranni aut metus acer erat; I 362. quem si fata virum servant, non metus; I 548. primis in faucibus Orci habitant Metus et malesuada Fames

ac turpis Egestas, terribiles visu formae; VI 276. me non metus incensam potuit retinere deorum; Ci 436. metus Ausonia prohibet consistere terra; VI 807. retinet: ſ. potest. quis metus aut hos aut hos arma sequi ferrumque lacessere suasit? X 9. quis metus, quae tanta animis ignavia venit? XI 732. — II hae (Dirae) acuunt metum mortalibus aegris; XII 850. saevit et emissa pallida Tisiphone Morbos agit ante Metumque; G III 552. me sinite atque auferte metus; XII 316. metum iam ad moenia ferri; XI 900. ne tantos mihi finge metus; VII 438. (Cyclopes) fulgores nunc terrificos sonitumque metumque miscebant operi; VIII 431. fugit ante omnis exterritus Arruns laetitia mixtoque metu; XI 807. (Aeneas) tum socios maestique metum solatur Iuli, fata docens; XII 110. solve metus; I 463. V 420. IX 90. solvite corde metum, Teucri; I 562. felix, qui metus omnis et inexorabile fatum subiecit pedibus strepitumque Acherontis avari; G II 491. — III, 1. hoc concussa metu mentem Iuturna virago aurigam Turni Metiscum excutit; XII 468. linquens (Dido) multa metu cunctantem (Aeneam); IV 390. (Turnus) cunctatur metu; XII 916. illae (matres) diversa metu per litora passim diffugiunt; V 676. vota metu duplicant matres; VIII 556. quae (Iuno) mare nunc terrasque metu caelumque fatigat; I 280. postquam (harpyiae) mensas metu liquere priores; III 213. ceu leo manditque trahitque molle pecus mutumque metu; IX 341. stat pecus omne metu mutum; XII 718. (Fama) parva metu primo, mox sese attollit in auras; IV 176. non laudis amor nec gloria cessit pulsa metu; V 395. obstipuit simul ipse (Aeneas), simul percussus Achates laetitiaque metuque; I 514. diversa per agros tecta metu petiere; IV 164. laurus erat, sacra comam multosque metu servata per annos; VII 60. ne qua ignaros segnis metu sententia tardet; XI 21. nos pavidi trepidare metu; II 685. Danaum proceres Agamemnoniaeque phalanges ingenti trepidare metu; VI 491. proinde omnia magno ne cessa turbare metu; XI 401. (equi) metu versi retroque ruentes effundunt ducem; X 573. — 2. spemque metumque inter dubii, seu vivere credant (socios) sive . .; I 218.

meus, mein: A. **bei Substantiven:** I. castaneas nuces (legam), mea quas Amaryllis amabat; E II 52. parta meae Veneri sunt munera; E III 68. mihi carmen quale meo Codro concedite; E VII 22. pauca meo Gallo carmina sunt dicenda; E X 2. quid meus Aeneas in te committere tantum quid Troes potuere? I 231. si meus ipse nunc adforet Hector; II 522. o mihi sola mei super Astyanactis imago; III 489. meus quae (frena) nunc habet aurea Pallas; VIII 168. nec tecum meus haec pepigit mihi foedera Lausus; X 902. advena nostri ut possessor agelli diceret „haec mea sunt“; E IX 4. si fuit tibi quicquam dulce meum; IV 318. mea quem spatiis propioribus aetas insequitur; IX 275. mille meae Siculis errant in montibus agnae; E II 21. alumna: ſ. **alumna:** I, 2. (3 St.) Σ. 42, b. vestra meos olim si fistula dicat amores; E X 34 certum est teneris meos incidere amores arboribus; E X 53. ille meos, primus qui me sibi iunxit, amores abstulit; IV 28. quid manus illa virum, qui me meaque arma secuti? X 672. quidquid in arte mea possum promittere curae; VIII 401. non, ut rere, meas effugit nuntius auris; VII 437. tum, cum vox ista meas nondum violaverat aures; Ci 312. me si fata meis paterentur ducere vitam auspiciis; IV 340. ille meas errare boves, ut cernis, permisit; E I 9. ite meae quondam felix pecus, ite capellae; E I 74. si nescis, meus ille caper fuit; E III 23. me, me ipse meumque obieci caput; VIII 144. o crudelis Alexi, nihil mea carmina curas? E II 6. illi (Iovi) mea carmina curae; E III 61. ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnim, E VIII 68. 72. 76. 79. 84. 90. 94. 100. 104. si quid mea carmina possunt; IX 446. meas chartas revisitote, sed pudenter et raro; Cat V 13. et tu, Octavi venerande, meis adlabere coeptis, sancte puer; Cul 25. (Camilla) cara mihi comitumque foret nunc una mearum; XI 586. Averna per alta congressus pete, nate, meos; V 733. en perfecta mei promissa coniugis arte munera; VIII 612. ad urbem Sidoniam puer ire parat, mea maxima cura; I 678. ni mea cura resistat; II 599. nec me mea cura fefellit; VI 691. tu, o mearum cura, Sexte, curarum, vale, Sabine; Cat V 6. mea quod (telum) vi dextera versat; IX 747. neque te, Aenea, mea dextera servat; XII 428. nunc te mea dextera bello defensum dabit; XII 436. celeris defer mea dicta per auras; IV 226. cur mea dicta neget ‖ negat ‖ duras demittere in auris; IV 428. mea si non inrita dicta putaris; X 244. ne qua meis esto dictis mora; XII 565. set mea diffusas rapiuntur ‖ et . . . rapientur ‖ dicta per auras; Cul 383. dona: ſ. honos. illi (genitori) mea tristia facta degeneremque Neoptolemum narrare memento; II 548. non indebita posco regna meis fatis; VI 67. me fata mea et scelus exitiale Lacaenae his mersere malis; VI 511. sunt et mea contra fata mihi, excindere gentem; IX 136. contra ego vivendo vici mea fata; XI 160. sine respectu mea fata relinquens; Cul 228. quem mea carminibus meruisset fistula caprum; E III 22. dum tibi est odio mea fistula dumque capellae; E VIII 33. dum mea me victam doceat fortuna dolere; IV 434. quaecumque est Fortuna, mea est; XII 694. mea fraus omnis; IX 428. si quando genti meae data moenia cernam; III 401. hic fata, dicta meae genti, ponam; VI 73. semper honore meo, semper celebrabere donis; VIII 76. mihi sese offert ultro meus ignis Amyntas; E III 66. ille (genitor) meum comitatus iter maria omnia mecum ferebat; VI 112. vel cum se pavidum contra mea iurgia fingit, artificis scelus; XI 406. haec accipe dona meo multum vigilata labore; Ci 46. tu lacrimis evicta meis furentem obicis hosti; IV 548. tanta meae si te ceperunt taedia laudis; G IV 332. vos contra regi mea nunc mandata referte; VII 267. accipe et haec, manuum tibi quae monimenta mearum sint, puer; III 487. structa meis manibus moenia Troiae; V 811. manibus meis Mezentius hic est; XI 16. quid moror? an mea Pygmalion dum moenia frater destruat? IV 325. urbem praeclaram statui, mea moenia vidi; IV 655. quarum (Pieridum) castos alvaria ‖ alabastria ‖ postes munere saepe meo inficiunt; Ci 95. in quo (munere) iure meas utinam requiescere musas liceat; Ci 10. Phyllida mitte mihi: meus est natalis, Iolla; E III 76. ne trepidate meas, Teucri, defendere navis; IX 114. moenia loco, Aeneadasque meo nomen de nomine fingo; III 18. iam caelum terramque meo sine numine, venti, miscere audetis? I 133. at, credo, mea numina tandem fessa iacent; VII 297. quod si mea numina non sunt magna satis; VII 310. vidi oculos ante ipse meos me voce vocantem Murranum oppetere; XII 638. ut Ascanium patremque meum iuxtaque Creusam mactatos cernam? II 666. nate, meae vires, mea magna potentia solus; I 664. ille mea, ille idem oppugnat praecordia Minos; Ci 272. nulli exaudita deorum vota precesque meae! XI 158 ne pete conubiis natam sociare Latinis, o mea progenies; VII 97. quin occidit una Sarpedon, mea progenies; X 471. en umquam post aliquot mea regna videns mirabor aristas? E I 69 (Achilles) me in mea regna remisit; II 543. fas omne est, Cytherea, meis te fidere regnis; V 800. nulla meis sine te quaeretur gloria rebus; IX 278. quamvis multa meis exiret victima saeptis; E I 33. proice tela manu, sanguis meus! VI 835. tune ille senectae sera meae requies, potuisti linquere solam, crudelis? IX 482. tene (Fortuna ademit), o sola meae vivendi causa senectae? Ci 314. nec mea iam mutata loco sententia cedit;

IX 220. te erepta, o Britomarti, mei spes una sepulchri, te, Britomarti; Ci 295. posthabui tamen illorum mea seria ludo; E VII 17. mearum vidistis si quam hic errantem forte sororum succinctam pharetra; I 321. per ducis Euandri nomen devictaque bella spemque meam; X 371. me sponte mea componere curas; IV 341. sperasti tacitus mea decedere terra? IV 306. incipe Maenalios mecum, mea tibia, versus; E VIII 21. 25. 28, b. 31. 36. 42. 46. 51. 57. si qua (dona) ipse meis venatibus auxi; IX 407. non ego cuncta meis amplecti versibus opto, Maecenas; G II 42. mea me virtus et sancta oracula divom coniunxere tibi; VIII 131. vires: ſ. potentia mea manes viscera Lethaeas cogunt transnare per undas; Cul 214. nunc, o numquam trustrata vocatus hasta meos, nunc tempus adest; XII 96. equidem credo, mea volnera restant; X 29. haec dira meo dum volnere pestis pulsa cadat; XI 792. non Athos nec vincula meo quaerent iam sera volumine famam; Cul 32. dum te, care puer, mea voluptas, complexu ‖ complexus ‖ teneo; VIII 581. vota: ſ. preces. — II. accipite ergo animis atque haec mea figite dicta; III 250. X 104. Arcades, haec memores mea dicta referte Euandro: qualem . .; X 491. haec mea magna fides; XI 55. nuntius haec Idmon Phrygio mea dicta tyranno hau placitura refer: cum . .; XII 75. tum mea quae ratio ‖ ut mens curet eo ‖ dignum sibi quaerere carmen? Ci 5. care puer, mea sola et sera voluptas; VIII 581.

B. **alicui**: **a.** I. me seu corpus spoliatum lumine mavis reddere meis; XII 936. — II. [iuvabit cineres satiasse meorum]; II 587. quae moenia clausis ferrum acuant portis in me exeidiumque meorum; VIII 386. Iliaci cineres et flamma extrema meorum, testor, nec ullas vitavisse vices; II 431. an Tyriis omnique manu stipata meorum inferar? IV 544. debueram patriae poenas odiisque meorum; X 853 scio acerba meorum circumstare odia; X 904. iampridem hanc prolem eupio enumerare meorum; VI 717. urbem Troianam primum dulcisque meorum reliquias colerem; IV 342. tune hinc spoliis indute meorum eripiare mihi? XII 947. socii fluminibus vagantur aves (heu mira meorum supplicia!) XI 273. — **b.** *quicquam mihi dulce meorum te sine, frater, erit? XII 882 vgl. A. alqd.

Mezentius, Fürſt der Etruſker in Cäre: I. quos (viros) merita accendit Mezentius ira; VIII 501. stridentem fundam positis Mezentius hastis egit; IX 586. ardet: ſ. invadit. primus init bellum Tyrrhenis asper ab oris contemptor divom Mezentius agminaque armat; VII 648. hinc quoque quingentos in se Mezentius armat; X 204. Messapus et Ufens contemptorque deum Mezentius undique cogunt auxilia; VIII 7. Mezentias arma quae sibi conciliet; X 150. neque finitimos ‖ finitimo ‖ Mezentius umquam huic capiti insultans tot ferro saeva dedisset funera; VIII 569 Lausus dignus, cui pater haut Mezentius esset; VII 654. iustae quibus est Mezentius irae; X 714. manibus meis Mezentius hic est; XI 16. ubi nunc Mezentius acer et illa effera vis animi? X 897. fumiferos infert Mezentius ignis; IX 522. talis se vastis infert Mezentius armis; X 768. ingentem quatiens Mezentius hastam turbidus ingreditur campo; X 762. init: ſ. armat. Iovis interea monitis Mezentius ardens succedit pugnae Teucrosque invadit ovantis; X 689. quatit: ſ. ingreditur. sic ruit in densos alacer Mezentius hostis; X 729. ad quae subridens mixta Mezentius ira „nunc morere“; X 742. succedit: ſ. invadit. hanc (gentem) multos florentem annos rex deinde superbo imperio et saevis tenuit Mezentius armis; VIII 482. — II. (Aeneas) fulgentia induit arma, Mezenti ducis exuvias; XI 7.

mica, Krümchen, Körnchen: (Simylus) his salis inspergit micas; Mo 98.

mico, zittern, zucken, blitzen, ſtrahlen, funkeln: ardentis clipeos atque aera micantia cerno; II 734. intonuere poli et crebris micat ignibus aether; I 90. cum (anguis) arduus ad solem et linguis micat ore trisulcis; G III 439. qualis coluber linguis micat ore trisulcis; II 475. ipse inter medios, Veneris iustissima cura, Dardanius puer qualis gemma micat; X 134. semianimes micant digiti ferrumque retractant; X 396. aeratae micant peltae, micat aereus ensis; VII 743. (equus) tum stare loco nescit micat auribus et tremit artus; G III 84. aeratae micant peltae, micat aereus ensis; VII 743. (Turnus) clipeo micantia fulmina mittit; IX 733. gemma: ſ. cura. oculis micat acribus ignis; XII 102. lumina rara micant; IX 189. aspectu micant flammarum lumina torvo; Cul 173. cui (Cerbero) sanguinei ‖ sanguineum ‖ micant ardorem luminis orbes; Cul 222. peltae: ſ. ensis. puer: ſ. cura. tonitru cum rupta corusco ignea rima micans percurrit lumine nimbos; VIII 392.

Micon, Hirt: I. saetosi caput hoc apri tibi, Delia, parvos et ramosa Micon vivacis cornua cervi; E VII 30. — II. tum, credo, eum me arbustum videre Miconis incidere falce; E III 10.

migro, auswandern: migrantis cernas totaque ex urbe ruentis; IV 401. veteres migrate coloni; E IX 4.

miles, Soldat, Krieger: I. impius haec tam culta novalia miles habebit; E I 70. quis talia fando duri miles Ulixi temperet a lacrimis? II 7. — II. penitus cavernas ingentis uterumque (ductores Danaum) armato milite complent; II 20. ut bivias armato obsidam milite fauces; XI 516. circumfuso volitabant milite Volsci; XI 546. — III. Danai late loca milite complent; II 495. ſ. II. armo. Sallentinos obsedit milite campos Lyctius Idomeneus; III 400. ſ. II. armo. bis septem Rutuli, muros qui milite servent, delecti; IX 161.

Milesius, aus Miletus: quamvis Milesia magno vellera mutentur Tyrios incocta rubores; G III 306. eam (matrem) circum Milesia vellera nymphae carpebant; G IV 334.

militia, Kriegsdienſt, Feldzug: I, 1. (Pallas) sub te tolerare magistro militiam et grave Martis opus adsuescat; VIII 516. — 2. militia ex illa diversum ad litus abacti (Menelaus, Ulixes); XI 261. — II. horrida quid (memorem) durae tempora militiae? Cat IX 42. — III. vellem haut correpta fuisset (Camilla) militia tali; XI 585.

milium, Hirſe: milio venit annua cura, cum . .; G I 216.

mille, tauſend, Meile: A. gnatum caesis Volscorum millibus ante cecidisse iuvabit; XI 167. mille meae Siculis errant in montibus agnae; E II 21. ubi (animae) mille totam volvere per annos; VI 748. tibi nomina mille, mille nocendi artes; VIII 337. quam multa in foliis avium se millia condunt; G IV 473. quos nou anni domuere decem, non mille carinae; II 198. non mille carinis est opus in Teucros; IX 148. Iris mille trahens varios adverso sole colores; IV 701. ceu nubibus arcus mille facit varios adverso sole colores; V 89. ille (Iris), viam celerans per mille coloribus arcum; V 609. marmoreus tibi, set ‖ aut ‖ mille coloribus ales in morem picta stabit Amor pharetra; Cat XIV 9. sub quo (Massico) mille mamus iuvenum; X 167. ut (Hercules) duros mille labores fatis Iunonis iniquae pertulerit; VIII 291. iuro omnia me potius digna atque indigna laborum milia visuram, quam patiar . .; Ci 248. nomina: ſ. artes. quam (Dianam) mille secutae hinc atque hinc glomerantur oreades; I 499. Halaesus Turno ferocis mille rapit populos; VII 725. (genitorem) ego per flammas et mille sequentia tela eripui; VI 110. deum rex, omnia qui imperio, terrarum milia versat; Ci 521. ut fertur labyrinthus parietibus textum caecis iter anecipitemque mille viis habuisse dolum; V 590. ille (cervus) mille fugit refugitque vias; XII 753. Lausus ducit Agyllina nequiquam

ex urbe secutos mille viros; VII 653. (Aeneas) toto lectos ex agmine mittit mille viros; XI 61. — B, a. I. tot milia gentes arma ferunt Italae; IX 132. milia quot magnis umquam venere Mycenis; II 331. — II, 1. nunc celeres Afros, periurae milia gentis, adire; Cat IX 51. cum Achilles milia multa daret leto; V 806. quos mille die victor sub Tartara misi; XI 397. Asilas mille rapit densos acie atque horrentibus hastis; X 178. — 2. his ego te, Aenea, ductorem milibus addam; VIII 496. — III. ille (Aeneas) e concilio multis cum milibus ibat ad tumulum; V 75. quo se multis cum milibus heros consessu medium tulit; V 289. Pentesilea mediis in milibus ardet; I 491. nec non mediis in milibus ipsi ductores volitant; XII 125. is (Helenor) ubi se Turni media inter milia vidit; IX 549. pallida Tisiphone media inter milia saevit; X 761. — b. inde tot per orbitosa milia iugum tulisse; Cat X 17.

Mimas, Trojer: ignarum Laurens habet ora Mimanta; X 706. (Mezentius sternit) Euanthen Phrygium Paridisque Mimanta aequalem comitemque; X 702.

min, abgekürztes Wort: tau Gallicum, min et sphin ut ‖ et ‖ male illi sit! Cat II 4.

minae, Drohungen: I. pendent opera interrupta minaeque murorum ingentes aequataque machina caelo; IV 88. — II. quid bella Tyro surgentia dicam germinique minas? IV 44. ille (genitor) omnis pelagique minas caelique ferebat; VI 113. ille (vir) velut rupes vim cunctam atque minas perfert caelique marisque; X 695. di prohibete minas! III 265. Iunoni fer preces iramque minasque supplicibus supera votis; VIII 60. (colubrum) tollentem minas et sibila colla tumentem deice; G III 421. tolle minas; X 451. — II. Venus haut animo nequiquam exterrita mater Laurentum minis; VIII 371. neu belli terrere minis; VIII 40.

minax, drohend: transilit ‖ transit, transiit ‖ et parmam mucro, levia arma minacis (Lausi), et tunicam; X 817. nec tempore eodem tristibus extis fibrae apparere minaces (cessavernnt); G I 484. (Ignipotens) addit te, Catilina, minaci pendentem scopulo; VIII 668.

Mincius, Nebenfluß des Po: I. quos patre Benaco velatus harundine glauca Mincius infesta ducebat in aequora pinu; X 206. tardis ingens ubi flexibus errat Mincius et tenera praetexit harundine ripas; G III 15. hic viridis tenera praetexit harundine ripas Mincius; E VII 13. ſ. errat. — II. velo: ſ. I. ducit.

Minerva, Tochter Juppiters, Kunſt der Minerva: I, 1. debita cum castae solvuntur vota Minervae; Ci 23. — 2. deum monstra et Anubis contra Neptunum et Venerem contraque Minervam tela tenent; VIII 699. — II. inuisa Minervae laxos in foribus suspendit aranea cassis; G IV 246. — III. trahebatur a templo Cassandra adytisque Minervae; II 404. templum apparet in arce Minervae; III 531. non illa (Camilla) colo calathisve Minervae feminеas adsueta manus; VII 805. pars stupet innuptae donum exitiale Minervae; II 31. si vestra manus violasset dona Minervae; II 189. olli (Sergesto) serva datur, operum haut ignara Minervae; V 284. scit triste Minervae sidus et Euboicae cautes ultorque Caphereus; XI 259. ille ultus avos Troiae templa et temerata Minervae; VI 840. — IV. cui (feminae) tolerare colo vitam tenuique Minerva impositum; VIII 409.

Minio, Fluß in Etrurien: tercentum ‖ ter centum ‖ adiciunt qui Caerete domo, qui sunt Minionis in arvis; X 183.

minister, Diener, Gehülfe: I. hostia inter cunctantis cecidit moribunda ministros; G III 488. nec (Ulixes) requievit enim, donec Calchante ministro —; II 100. centum aliae (famulae) totidemque pares aetate ministri, qui dapibus mensas onerent et pocula ponant; I 705. — II. [haec Iliadum turba et Phrygiis comitata ministris]; II 580.

ministerium, Dienſt, Verrichtung, Hülfe: I. pars ingenti subiere feretro ⟨triste ministerium⟩; VI 223. — II, 1. pater aversus refugit foeda ministeria; VII 619. — 2. advocat manus operi: laeva ministerio, dextra est intenta labori; Mo 25.

ministra, Dienerin: Italides, quas Camilla delegit pacisque bonas bellique ministras; XI 658.

ministro, dienen, bedienen, darreichen, gewähren: I. Aeneas ipse sedens clavomque regit velisque ministrat; X 218. — II. deus ipse faces animamque ‖ animumque ‖ ministrat; V 640. Iuno vires animumque ministrat; IX 764. iam faces et saxa volant, furor arma ministrat; I 150. (iuvenes, sacerdos) oneraut canistris dona laboratae Cereris Bacchumque ministrant; VIII 181. glarea ruris vix humilis apibus casias roremque ministrat; G II 213. florentis secant herbas fluviosque ministrant farraque; G III 126 faces: ſ. animam. litore aëna locant alii flammasque ministrant; I 213. fluvios: ſ. farra. ipse (Charon) ratem conto subigit velisque ministrat; VI 302. rorem: ſ. casias. taedas silva alta ministrat; G II 431. (florem) non iam mater alit tellus viresque ministrat; XI 71. ſ. animum. distulit iam ministrantem platanum potantibus umbras; G IV 146.

minitor, drohen: I. pristes verbere caudarum atque oris minitantur hiatu; Ci 453. — II. Aeneas terret trementis excisurum urbem minitans; XII 762.

minium, Mennige: I. minio infecta rubenti crura macies obduxit pelle; Ci 505. — II. infici: ſ. I. quem (Pana) vidimus ipsi sanguineis ebuli bacis minioque rubentem; E X 27.

Minoius, des Minos: Daedalus, ut fama est, fugiens Minoïa regna; VI 14.

minor, emporragen, drohen, androhen: I. ille (Bacchus) domuit magno Hylaeum Lapithis cratere minantem; G II 457. illum (Porsennam) indignanti similem similemque minanti aspiceres; VIII 649. Aeneas Lausum increpitat Lausoque minatur: „quo ruis?“ X 810. primus (pullus) et ire viam et fluvios temptare minantis audet; G III 77. illa (machina) subit mediaeque minans inlabitur urbi; II 240. illa (ornus) usque minatur; II 628. hinc atque hinc vastae rupes geminique minantur in caelum scopuli; I 162. — II, 1. iam superne corripere et soles et sidera cuncta minatur ac ruere in terras caeli fragor; Cul 351. — 2. Aeneas summas minatur deiecturum arces Italum excidioque daturum; XII 654. — III. arma: ſ. mortem; XI 348. bello armantur equi, bellum haec armenta minantur; III 540. sin aliquem infandum casum, Fortuna, minaris; VIII 578. exitium: ſ. mortem; XII 760. (Aeneas) miratur terribilem cristis galeam flammasque minantem ‖ vomentem ‖; VIII 620. hostis amare, quid increpitas mortemque minaris? X 900. Aeneas mortem contra praesensque minatur exitium, si quisquam adeat; XII 760. dicam equidem, licet arma mihi mortemque minetur; XI 348 (Centaurus) saxum undis immane minatur arduus; X 196.

Minos, König von Kreta, Richter in der Unterwelt: I, 1. quo (Phlegethonte), maxime Minos, consclerata pia discernis vincula ‖ saecula ‖ sede; Cul 374. hanc urbem ante alios qui tum florebat in armis fecerat infestam populator remige Minos; Ci 111. quaesitor Minos urnam movet; VI 432. ille ⟨vides⟩, ille mea, ille idem oppugnat praecordia Minos; Ci 272. respicit: ſ. 2. Ci 454. — 2. o mihi nunc iterum crudelis reddite Minos, o nimium ‖ iterum ‖ nostrae Minos inimice senectae! Ci 286. illa ego sum, Minos, sacrato foedere coniunx dicta tibi; Ci 414. istaec, Minos illos scelerata putavi facturos, quorum . . ; Ci 421. iam tandem casus hominum,

iam respice, Minos; Ci 454. ſ. 1. discernit. — II ni Scylla o nimium cupidis Minoa inhiasset ocellis; Ci 132. ut essent qui generum Minoa auctoribus extis iungere suaderent; Ci 367. reddo: ſ. I, 2. Ci 286. — III. tam obnixe fugiens Minois amores; Ci 301.

Minotaurus. doppelgeſtaltiges Ungeheuer: hic mixtum genus prolesque biformis Minotaurus inest, Veneris monimenta nefandae; VI 26.

minus, minime ſ. **parum.**

minutatim, allmählich): liquor omnia in se ossa minutatim morbo conlapsa trahebat; G III 485.

mirabilis, wunderbar, ſeltſam, erſtaunlich): id vero horrendum ac visu mirabile ferri; VII 78. cunctae volucres convertunt clamore fugam (mirabile visu); XII 252. ſ. **dico,** I, 1. (S ☉t.) ☉. 176, a. ornatus Helenae, quos illa Mycenis extulerat, matris Ledae mirabile donum; I 652. ecce autem subitum atque oculis mirabile monstrum; VIII 81. hinc virgineae (mirabile monstrum) reddunt se totidem facies pontoque feruntur; IX 120. dea umbram in faciem Aeneae (visu mirabile monstrum) Dardaniis ornat telis; X 637. ſ. **dico,** I, 1. G IV 554. A II 680. III 26 (☉. 176, a).

miraculum, Wunder: ille (Proteus) omnia transformat sese in miracula rerum; G IV 441.

mirificus, wunderbar: quod si mirificum † genus omnes mirificum saeclis ‖ saecli ‖ † modo sit tibi velle libido; Ci 12.

miror, bewundern, anſtaunen, ſich wundern: I. non equidem invideo, miror magis; E I 11. Aeneas miratus enim motusque tumultu „dic“ ait . . ; VI 317. sic pater Anchises, atque haec mirantibus addit: „aspice“. . ; VI 854. miratur facilisque oculos fert omnia circum Aeneas; VIII 310. — II, 1. mirabar, quid maesta deos, Amarylli, vocares; E I 36. dum, quae fortuna sit urbi (Aeneas) miratur; I 456. — 2. ubi obscuram trahi vento mirabere nubem; G IV 60 illum adeo placuisse apibus mirabere morem; G IV 197. mirantur undae, miratur nemus insuetum fulgentia longe scuta virum fluvio pictasque innare carinas; VIII 91. — III, 1. iustitiaene prius mirer belline laborum? XI 126. — 2. nec tantum Rhodope miratur et Ismarus Orphea; E VI 30. mirantur (Tyrii) dona Aeneae, mirantur Iulum flagrantisque dei voltus simulataque verba [pallamque et pictum croceo velamen acantho]; I 709. illam (Camillam) omnis tectis agrisque effusa inventus turbaque miratur matrum et prospectat euntem; VII 813. mirabar duces Teucros, mirabar et ipsum Laomedontiaden; VIII 161. (Pallas) primis te miretur ab annis; VIII 517. haec dum Dardanio Aeneae miranda videntur; I 494. talia per clipeum Volcani, dona parentis, (Aeneas) miratur; VIII 730. procul ex celso miratus vertice montis adventum sociasque rates occurrit Acestes; V 35. en umquam post aliquot mea regna videns mirabor aristas? E I 69. (Aeneas) arma procul currusque virum miratur inanis; VI 651. heu quotiens (Scylla) mirata novos expalluit artus! Ci 81. Tyndaridae niveos mirantur virginis artus; Ci 399. inpubes manus mirata volubile buxum; VII 382. quamvis Elysios miretur Graecia campos; G I 38. Teucrum mirantur inertia corda; IX 55. currus: ſ. arma. iam domum mirans genetricis et umida regna; G IV 363. dona: ſ. alqm; I 709. duces: ſ. alqm; VIII 161. (Aeneas) miratur terribilem cristis galeam fatiferumque ensem, loricam ex aere rigentem; tum levis ocreas bastamque et clipei non enarrabile textum; VIII 619. arbos miraturque ‖ mirata usque ‖ novas frondes et non sua poma; G II 82. galeam, hastam: ſ. ensem. Rutulum abscessu invenis tum iussa superba miratus stupet in Turno; X 446. dum (Aeneas) artificum manus intrans ‖ intra se, inter se ‖ operumque laborem miratur: I 456. mirans speluncis lacus clausos lucosque sonantis ibat; G IV 363. candidus insuetum miratur limen Olympi Daphnis; E V 56. loricam: ſ. ensem. lucos: ſ. lacus. tum (Silenus) canit Hesperidum miratam mala puellam; E VI 61. manus: ſ. laborem. *[ipsa suas mirentur ‖ mirantur ‖ Gargara messes]; G I 103. molem mirantur equi; II 32. miratur molem Aeneas, magalia quondam miratur portas strepitumque et strata viarum; I 421. ocreas: ſ. ensem. cum agricola grandia effossis mirabitur ossa sepulchris; G I 497. pallam: ſ. alqm; I 709. immemor herbarum quos (pastores) est mirata iuvenca certantis; E VIII 2. poma: ſ. frondes. portas: ſ. molem. seu quis Olympiacae miratus praemia palmae pascet ‖ pascit ‖ equos; G III 49. quos (pueros) omnis euntis Trinacriae mirata fremit Troiaeque iuventus; V 555. regna: ſ domum. scripta quidem tua nos multum mirabimur; Cat XI 5. scuta: ſ. II, 2. VIII 91. strata, strepitum: ſ. molem. textum: ſ. ensem. velamen, verba: ſ. alqm; I 709. complures illam (virginem) nymphae mirantur in undis, miratur pater Oceanus et candida Tethys; Ci 392. voltum: ſ. alqm; I 709.

mirus, wunderbar, erſtaunlich): Rutulo regi ducibusque ea mira videri Ausoniis; X 267. nec mirum, vultu decepta puella ut vidi ut perii; Ci 429. obstipui, miroque incensum pectus amore compellare virum; III 298. quem (Turnum) regia coniunx adiungi generum miro properabat amore; VII 57. mira quem (ensem) fecerat arte Lycaon Gnosius; IX 304. miro quod (templum Dido) honore colebat; IV 458. simulacra modis pallentia miris visa sub obscurum noctis; G I 477. visenda modis animalia miris; G IV 309. (imago) ora modis attollens pallida miris crudelis aras nudavit; I 354. penitus necesse est multa diu concreta modis inolescere miris; VI 738. sacerdos multa modis simulacra videt volitantia miris; VII 89. ut vidit ora modis Anchisiades pallentia miris; X 822. socii fluminibus vagantur aves (heu mira meorum supplicia!) XI 273.

misceo, miſchen, vermiſchen, vermengen, vereinigen, verwirren, erregen, verurſachen, erfüllen (miscuerunt: ſ. herbas): (Aeneas) se misceat viris, neque cernitur ulli; I 440. ubi mixti altaria circum Cretesque Dryopesque fremunt pictique Agathyrsi; IV 145. undique conveniunt Teucri mixtique Sicani; V 293. per silvas Teucri mixtique impune Latini erravere iugis; XI 134. nec quisquam aeratas acies ex agmine tanto misceri putet, sed . .; VII 704. cum totum videres misceri ante oculos tantis clamoribus aequor; IV 411. hunc (Acronem) ubi miscentem longe media agmina (Mezentius) vidit; X 721. hos inimica super mixto premit agmine turba; XI 880. (animalia) miscentur tenuemque magis magis aëra carpunt; G IV 311. circa regem atque ‖ reges ‖ ipsa ad praetoria densae (apes) miscentur; G IV 76. magnum mixtae (apes) glomerantur in orbem; G IV 79. spumas miscent argenti et sulpura viva Idaeasque pices et pinguis unguine ceras scillamque elleborosque gravis nigrumque bitumen; G III 449. iam caelum terramque meo sine numine, venti, miscere audetis? I 134. interea magno miscere murmure caelum incipit; IV 160. tum caeco pulvere campus miscetur; XII 445. ceras: ſ. bitumen. tibi prima munuscula tellus mixta ridenti colocasia fundet acantho; E IV 20. taurus mixtum spumis vomit ore cruorem; G III 516. (Dareta) crassum cruorem ore eiectantem mixtosque in sanguine dentes ducunt . . ; V 470. Arcadas mixtus dolor et pudor armat in hostis; X 398. domus interior gemitu miseroque tumultu miscetur; II 487. elleboros: ſ. bitumen. fors et virtus miscentur in unum; XII 714. (Cyclopes) fulgores nunc terrificos sonitumque metumque miscebant operi flammisque sequacibus iras; VIII 432. hic mixtum genus prolesque biformis Minotaurus inest, Veneris monimenta nefandae; VI 25. hinc

genus Ausonio mixtum quod sanguine surget; XII 838. ni (gnatus) mixtus matre Sabella hinc partem patriae traheret; VIII 510. mixta cruor calcatur harena; XII 340. exultant vada atque aestu miscentur harenae; III 557. si quando novercae miscuerunt herbas et non innoxia verba; G II 129. quod saepe novercae . . . verba; G III 283. potuisti deformare domum et luctu miscere hymenaeos; XII 805. victor Sinon incendia miscet insultans; II 329. ad quae subridens mixta Mezentius ira „nunc morere“; X 742. ſ. fulgores. mixta rubent ubi lilia multa alba rosa; XII 68. resonantia longe litora misceri (incipiunt); G I 359. aestuat ingens uno in corde pudor mixtoque insania luctu; X 871. XII 667. (Iuno) maria omnia caelo miscuit Aeoliis nequiquam freta procellis; V 791. miscent se maria et nigrae attolluntur harenae; IX 714. mens magno se corpore miscet; VI 727. fugit ante omnis exterritus Arruns laetitia mixtoque metu; XI 807. ſ. fulgores. diverso interea miscentur moenia luctu; II 298. mixta deo mulier; VII 661. caeci in nubibus ignes inania murmura miscent? IV 210. interea mixtis lustrabo Maenala nymphis; E X 55. et vos, o lauri, carpam et te, proxuma myrte, sic positae quoniam suavis miscetis odores; E II 55 (Simylus) iterum commiscet opus mixtumque retractat; Mo 115. Rutulis vario misceri pectora motu; XII 217. pices: ſ. bitumen. vestro si munere pocula inventis Acheloia miscuit uvis; G I 9. magno misceri murmure pontum; I 124. ut ipsa (Amphitrite) trucem multo misceret sanguine pontum; Ci 76. si Iuppiter misceri probet populos aut foedera iungi; IV 112. cum necdum horrida miscent proelia; G II 282. illi (tauri) alternantes vi proelia miscent volneribus crebris; G III 220. quin intra portas atque ipsis proelia miscent aggeribus moerorum; X 23. ingruit Aeneas Italis et proelia miscet; XII 628. pudorem: ſ. dolorem. ubi vides mixto undantem pulvere fumum; II 609. scillam: ſ. bitumen. sunt serta purpurea lutea mixta rosa; Copa 14. sonitum: ſ. fulgores. spumas: ſ. bitumen. dextera tum pariter mixto terit omnia suco; Mo 102. sulpura: ſ. bitumen. [si (vis) tellurem effundat in undas diluvio miscens]; XII 205. terram: ſ. caelum mixto ingens exorta tumultu laetitia; III 99. (Aeneas) omnem miscet agens telis nemora inter frondea turbam; I 191. ita omnia ista verba miscuit fratri; Cat II 5. (Rhoetus) cum sanguine mixta vina refert morions; IX 349 virtutem: ſ. fors. cur non, Mopse, hic corylis mixtas inter consedimus ‖ considimus ‖ ulmos? E V 3. illi (tauri) inter sese multa vi volnera miscent; XII 720.

Misenus, A. Sohn des Aeolus: I, 1. dat signum specula Misenus ab alta aere cavo; III 239. — 2. quando omnia vere heu nimium de te vates, Misene, locuta est; VI 189. — II. nec minus interea Misenum in litore Teucri flebant; VI 212. illi Misenum in litore sicco, ut venere, vident indigna morte peremptum Misenum Aeoliden, quo non praestantior alter aere ciere viros Martemque accendere cantu; VI 162. — B. Vorgebirge in Kampanien: qui (mons) nunc Misenus ab illo dicitur; VI 234.

miser, elend, unglücklich, kläglich, bejammernswert, entsetzlich, verblendet: A. **bei Substantiven**: frigida lingua a! miseram Eurydicen anima fugiente vocabat; G IV 526. Troes te miseri, ventis maria omnia vecti, oramus: prohibe . . ; I 524. si miserum fortuna Sinonem finxit; II 79. unde tela manu miseri iactabant inrita Teucri; II 459. mortem miserrimus opto; II 655. miseri post fata Sychaei coniugis; IV 20. venatum Aeneas unaque miserrima Dido in nemus ire parant; IV 117. quia (Dido) peribat misera ante diem subitoque accensa furore; IV 697. Phlegyas miserrimus omnis admonet; VI 618. heu quantae miseris caedes Laurentibus instant! VIII 537. nos (conamur), an miseros qui Troas Achivis obiecit? X 89. (Aeneadae) miseri stant turribus altis nequiquam; X 121. nec minus miseri diversa in parte Latini innumeras struxere pyras; XI 203. (Aulestes) miser oppositis a tergo involvitur aris in caput inque umeros; XII 292. nec misero (Cupenco) clipei mora profuit aerei; XII 541. quam cladem miserae postquam accepere Latinae; XII 604. quid misera Eurydice tanto maerore recessit ‖ recesti ‖ ? Cul 268. haec condicio miserae (Scyllae) proponitur una; Ci 187. ſ. **ego,** B, II. miser (10 St.) S. 203, a. usque adeone mori miserum est? XII 646 miseris heu praescia longe horrescunt corda agricolis; XII 452. extremum hoc miserae det munus amanti; IV 429. matres ambiguae miserum inter amorem praesentis terrae fatisque vocantia regna; V 655. non tamen omne malum miseris (animis) nec funditus omnes corporeae excedunt pestes; VI 736. ubi ignea venis omnibus acta sitis miseros adduxerat artus; G III 483. serpens uterque miseros morsu depascitur artus; II 215. donec miseros mutavit virginis artus caeruleo pollens coniunx Neptunia regno; Ci 482. oritur miserrima caedes armorum facie et Graiarum errore inbarum; II 411. oritur miserrima caedes defendentum armis aditus inque arma ruentum; XI 885 non tu solebas strideuti miserum stipula disperdere carmen? E III 27. en quo discordia civis produxit miseros! E I 72. Laocoon procul: „o miseri, quae tanta insania, cives?“ II 42. nunc ite et miseris supponite civibus ignem; XI 119. quid miseros totiens in aperta pericula cives proicis? XI 360. „quo nunc, quo tenditis“ inquit (Ascanius), „heu miserae cives?“ V 671. sanie taboque fluentis complexu in misero longa sic morte necabat (Mezentius); VIII 488. quae mens tam dira, miserrime coniunx, impulit his cingi telis? II 519. ſ. alqs; IV 20. superet Mantua vae miserae nimium vicina Cremonae; E IX 28. hic modo laetanis ‖ laeta ‖ copia nunc miseris circumdatur anxia fatis; Cul 353. an fratris miseri letum ut crudele videres? XII 636. luturnam misero ⟨fateor⟩ succurrere fratri suasi; XII 813. possem misero fratri comes ire per umbras! XII 881. quam (genetricem) miseram tenuit non Ilia tellus mecum excedentem; IX 285. neu matri miserae tanti sim causa doloris; IX 216. subitus miseraе (matri) calor ossa reliquit; IX 475. nec te adfari extremum miseraе data copia matri? IX 484. hoc tamen infelix miseram solabere mortem: cadis . .; X 829. nec miseram effuginnt mortem, sed limine in ipso confixi expirant animas; XI 881. optima quaeque dies miseris mortalibus aevi prima fugit; G III 66. Aurora interea miseris mortalibus almam extulerat lucem; XI 182. Cinyphii tondent hirqui saetas comantis usum in castrorum et miseris velamina nautis; G III 313. hic matres miseraeque nurus dirum execrantur bellum Turnique hymenaeos; XI 215. nec miseri possunt revocare (iuvenem) parentes; G III 262. miseri te si qua parentis tangere cura potest; XII 932. solacia luctus exigua ingentis, misero sed debita patri; XI 63. Scylla, patris miseri patriaeque inventa sepulchrum; Ci 131. hic petit excidiis urbem miserosque penatis; G II 505. primitiae iuvenis miserae! XI 156. spes tu nunc una, senectae tu requies miserae; XII 58. talis miserrima fletus fertque refertque soror; IV 437. (Carme) persequitur miserae causas exquirere tabis; Ci 254. domus interior gemitu miseroque tumultu miscetur; II 486.

B. **adiein: a. masc.:** I. sed fugite, o miseri, fugite; III 639. ipsi has sacrilego pendetis sanguine poenas, o miseri; VII 596. me, me duce ferrum corripite, o miseri; XII 261. — II, 1. nec miseros fallunt aconita legentis; G II 152. quid miserum, Aenea, laceras? III 41. forsan miseros meliora sequentur; XII 153. — 2. hic aliud maius miseris multoque tremendum obicitur magis; II 199. Xanthum et

Simoënta redde, oro, miseris; X 61. non ullum auxilium miseris rogavi; VIII 376. non ignara mali miseris succurrere disco; I 630. quae lucis miseris tam dira cupido? VI 721. — III. ora movebant nota nimis miseris; IX 472. — IV. quae sibi quisque timebat unius in miseri exitium conversa tulere; II 131. culpam hanc miserorum morte piabunt; II 140. (Cyclops) visceribus miserorum et sanguine vescitur atro; III 622. — **b.** femin: I „o miserae, quas non manus“ inquit (Iris) „Achaica traxerit“ . .! V. 623. — II huic vero miserae (deum rex) infesti apposuit odium crudele parentis; Ci 530. dic age nunc miserae saltem, quod . .; Ci 234. interdum gremio fovet (Iulum), inscia Dido, insidat quantus miserae deus; I 719. hoc demum miserae succurrere pacto vix fuerat dignum; Ci 508. — III. Sychaeus magno miserae dilectus amore; I 344. — **c.** neutr.: I. tum pendere poenas (Cecropidae iussi (miserum) septena quotannis corpora natorum; VI 21. — quae ipse miserrima vidi; II 5.

miserabilis, beklagenswert, unglücklich, elend: A. tibi has miserabilis Orpheus hautquaquam ad ‖ ob ‖ meritum poenas suscitat; G IV 454. illa (philomela) ramo sedens miserabile carmen integrat; G IV 514 complexa (mater) sui corpus miserabile nati; E V 22 (Aeneas) tolli miserabile corpus imperat; XI 59. hinc miserabile nymphae exitium misere apibus; G IV 532. comitum adfluxisse numerum, matresque virosque, collectam exilio pubem, miserabile volgus; II 798. — B, **a.** tris (navis) Eurus ab alto in brevia et syrtis urguet (miserabile visu); I 111. quin ipsa arrectis (visu miserabile) in hastis praefigunt capita Euryali et Nisi; IX 465. — **b.** (Turnus) miserabile caesis hostibus insultans; XII 338.

misereor. Mitleid fühlen, sich erbarmen: I. „Faune, precor, miserere“ inquit (Turnus); XII 777. miserebitur hostis exuviasque petet; II 645. tu, magne pater divom, miserere; IX 495 — II. nil nostri miserere? E II 7. vir Troiane, sine hanc animam et miserere precantis; X 598. miserere tuorum; XI 365. Turne, in te suprema salus; miserere tuorum; XII 653. miserere laborum tantorum, miserere animi non digna ferentis; II 143. me liceat casus miserari insontis amici; V 350. miserere domus labentis; IV 318. gnatique patrisque, alma, precor miserere; VI 117. laborum: f. animi. miserere parentis longaevi; XII 43. patris: f. gnati. oro, Dauni miserere senectae; XII 934. miserere sororis; IV 435

miseresco, Mitleid fühlen, sich erbarmen: I. miserescimus ultro; II 145. vos o potius miserescite, venti; X 676. — II vos, o superi, Arcadii, quaeso, miserescite regis; VIII 573.

miseret, es jammert: I. non infelicis patriae veterumque deorum et magni Aeneae, segnes, miseretque pudetque? IX 787. — II. si te lapsorum miseret; V 354. nec te miseret gnataeque tuique? nec matris miseret? VII 360.

miseror. bemitleiden, beklagen, bedauern, sich erbarmen: I. Acestes aequaevom ab humo miserans attollit amicum; V 452. qui (Iuppiter) caelo tandem miseratus ab alto est; V 727. (Anchisiades) ingemuit miserans graviter dextramque tetendit; X 823. hanc genetrix faciem miserata refecit; X 234. — II. di Iovis in tectis iram miserantur inanem amborum et tantos mortalibus esse labores; X 758. — III. ipsam miserandus (Mnestheus) avem contingere ferro non valuit; V 509. Aeneas prosequitur lacrimis ‖ lacrimans ‖ longe et miseratur euntem (Dido); VI 476. tu quoque, Cydon, Dardania stratus dextra miserande iaceres, ni . .; X 327. post ego nube cava miserandae (Camillae) corpus feram tumulo; XI 593. ignaros viae mecum miseratus agrestis ingredere; G I 41. num lacrimas victus dedit aut miseratus amantemst? IV 370. magnum reginae sed enim miseratus amorem Daedalus; VI 28 sin contusos animos et res miserabere fractas; G IV 240. Iuno omnipotens longum miserata dolorem difficilisque obitus; IV 693. cum subito ignoti nova forma viri miserandaque cultu procedit; III 591. quo te cumque lacus miserantem incommoda nostra fonte tenet; VIII 74. neque ille aut doluit miseranis inopem aut invidit habenti; G II 4 9. iram: f. II. ter maxima Iuno continuit iuvenemque animi miserata repressit; X 686. o sola infandos Troiae miserata labores; I 597. Phoebe, gravis Troiae semper miserate labores; VI 56. cum miseranda venit arboribusque satisque lues et letifer annus; III 138. poenas expendimus omnes, vel Priamo miseranda manus; XI 259. obitus: f. dolorem iam Pandionias miseranda prole puellas! Cul 251. heu miserande puer, si qua fata aspera rumpas, tu Marcellus eris; VI 882. quid tibi nunc, miserande puer, pro laudibus istis (dabo)? X 825. „ten“ inquit (Aeneas), „miserande puer, invidit Fortuna mihi?“ XI 42. res: f. animos. ille (Sol) etiam extincto miseratus Caesare Romam; G I 466. (Anchisa satus) multa putans sortemque animo ‖ animi ‖ miseratus iniquam; VI 332. Turni sortem miserantur iniquam: XII 243. hic quondam morbo caeli miseranda coortast tempestas; G III 478.

missilis, zum Werfen geeignet, neutr. Geschoß: A. quod (ferrum) missile libro; X 421. fratres pars gladios stringunt manibus, pars missile ferrum corripiunt; XII 278. dextra mihi deus et telum, quod missile libro, nunc adsint! X 773. — B. missilibus longe et vasto clamore lacessunt; X 716. (Rutuli) pellere vallo missilibus certant; IX 520. socii tela coniciunt protuberantque eminus hostem missilibus; X 802.

missus, Sendung: venit sacerdos, Archippi regis missu, fortissimus Umbro; VII 752.

mitella, Kopfbinde: copa Surisca, caput Graia redimita mitella, saltat . .; Copa 1.

mitesco, mild werden, sich erbarmen: tamquam deus ille malis hominum mitescere discat; E X 61. aspera tum positis mitescent saecula bellis; I 291.

mitigo, beschwichtigen: Iunonis gravis ira, quam nec longa dies pietas nec mitigat ulla; V 783.

mitis, mild, sanft, zart: quoi (Cereri) tu lacte favos et miti dilue baccho; G I 344. audax ille quidem, qui mitem Cerberon umquam credidit; Cul 270. sunt nobis mitia poma; E I 80. pastor mitem concepit proiectus membra soporem; Cul 158. mitis (Thybris) ut in morem stagni placidaeque paludis sterneret aequor aquis; VIII 88. alte mitis in apricis coquitur vindemia saxis; G II 522. heu male tum mitis defendet pampinus uvas; G I 448.

mitra, Kopfbinde: I. vobis et tunicae manicas et habent redimicula mitrae; IX 616. — II. ille Paris, Maeonia mentum mitra crinemque madentem subnexus; IV 216.

mitto, schicken, entsenden, zuschicken, bringen, werfen, übergehen, beenden: I. **absolut:** laeva (via) malorum exercet poenas et ad impia Tartara mittit; VI 543.

II. **mit Ergänzung:** mitto ea, quae muris bellando exhausta sub altis, quos Simois premat ille viros; XI 256.

III. **mit einfachem Object:** Phyllida mitte mihi: meus est natalis, Iolla; E III 76. iterum ad Troiam magnus mittetur Achilles; E IV 36. (Apollo) tua nos en ultro ad limina mittit; III 155. [quondam patriis ad Troiam missus in armis]; III 595. hinc (Cyllenius) toto praeceps se corpore ad undas misit; IV 255. Irim de caelo misit Saturnia Iuno Iliacam ad classem; V 606 exinde per amplum mittimur Elysium; VI 744. Troïus Aeneas tua nos ad limina misit; VII 221. quos frigida misit Nursia; VII 715. quos de collibus altis Aurunci misere patres; VII 727.

te montosae misere in proelia Nersae, Ufens; VII 744. insignem quem (Virbium) mater Aricia misit; VII 762. mittitur magni Venulus Diomedis ad urbem; VIII 9. Irim de caelo misit Saturnia Iuno audacem ad Turnum; IX 2. comitem Aeneae quem (Nisum) miserat Ida venatrix; IX 177. solum te in tanta pericula mittam? IX 200. te sub tanta pericula missum adfari; IX 483. Helenor, quem Licymnia vetitis ad Troiam miserat armis; IX 547. (Apollo) simul haec effatus ab alto aethere se misit ‖ mittit ‖; IX 645. quos Idas pater et patria Ismara mittit; X 351. (Iuno) caelo se protinus alto misit; X 634. qui (Antores) missus ab Argis haeserat Euandro; X 779. maestam Euandri primus ad urbem mittatur Pallas; XI 27. cum (Euandrus) me complexus euntem mitteret in magnum imperium; XI 47. quos mille die victor sub Tartara misi; XI 397. aut hac Dardanium dextra sub Tartara mittam, desertorem Asiae, aut . .; XII 14. ille (Aeneas) Talon Tanaimque Neci fortemque Cethegum et maestum mittit Oniten, hic (Turnus) fratres Lycia missos et Apollinis agris nomen Echionium matrisque genus Peridiae, et iuvenem exosum nequiquam bella Menoeten, Arcada; XII 514 f. regem. alqd: f. II. nec minus interea sociis ad litora (Dido) mittit viginti tauros magnorum horrentia centum terga suum, pinguis centum cum matribus agnos, munera laetitiamque dii; I 633. torrentem undam levis innatat alnus missa Pado; G II 452. cum (pastor) prosiluit et illum (umoris alumnum) obtritum Morti misit; Cul 188. hac (virga) animas ille (Mercurius) evocat Orco pallentis, alias sub Tartara tristia mittit; IV 243. (proceres) animas in aperta pericula mittunt; IX 663. aries missus secundo defluit amni; G III 447. ecce autem Boreas angusta ab sede Pelori missus adest; III 688. quae cantus meditanti mittere coeptos certos ‖ mihi tribuistis praemia; Ci 92. nonne vides croceos ut Tmolus odores, India mittit ebur, molles sua tura Sabaei, at Chalybes nudi ferrum virosaque Pontus castorea, Eliadum palmas Epiros equarum? G I 57. hoc misso certamine; V 286. nondum certamine misso; V 545. non ego classem ad Pergama misi; IV 426. nec non Ausonii Troia gens missa coloni versibus ludunt; G II 385. ipse oratores ad me regnique coronam misit Tarchon; VIII 506. omnes corpora saltu ad terram misere aut ignibus aegra dedere; II 566. ut patris, a demens (Scylla), crinem de vertice sectum mitteret hosti; Ci 186. hanc mitte de pectore curam; VI 85. desertorem: f. alqm; XII 14. deus aethere missus ab alto; IV 574. quae (dona) plurima mitti Dardanidis dicique iubes; XI 352. quos tot populi misere duces; XI 430. hinc miserabile nymphae exitium misere apibus; G IV 534. ut fama fidem missique reportant exploratores; XI 511. genitor quem (filium) miserat Arcens; IX 583 fratres: f. alqm; XII 514. (Turnus) clipeo micantia fulmina mittit; IX 733. et nos saeva manu mittamus funera Teucris; XII 629. paribus se legibus ambae invictae gentes aeterna in foedera mittant; XII 191. f. colonos. genus: f. alqm; XII 514. in saltus utrumque gregem atque in pascua mittes ‖ (cum aestas) mittet ‖; G III 323. nunc victi tristes hos illi mittimus haedos; E IX 6. reiecto ‖ traiecto ‖ missa lacerto protinus hasta fugit; X 339. hunc (Turnum) ubi contiguum missae fore credidit hastae, ire prior Pallas; X 457. ut ‖ ubi ‖ missa manu sonitum dedit hasta per auras; XI 799. quin omnem Hesperiam penitus sua sub iuga mittant [et mare quod supra teneant quodque adluit infra]; VIII 148. (Aristaeus) inferias Orphei mittit; G IV 553. [falsa ad caelum mittunt insomnia manes]; VI 896. nunc etiam interpres divom Iove missus ab ipso mandata detulit; IV 356. nunc et Iove missus ab ipso interpres divom fert iussa; IV 377. illum (iuvenem) unda accepit sinu vasto misitque sub amuem; G IV 362. unus homo impune iuvenum primos tot miserit Orco? IX 785. f. alqm; XII 514. laetitiam: f. agnos. puero silvestri ex arbore lecta aurea mala decem misi; eras altera mittam; E III 71. mare: f. Hesperiam hic mentem Aeneae genetrix pulcherrima misit, iret ut ad muros; XII 554. cineri haec mittite nostro munera; IV 623. f. agnos: nomen: f. alqm; XII 514. qui totum sub leges mitteret orbem; IV 231. mitte in Venerem pecuaria primus; G III 61. (rex) Curibus parvis et paupere terra missus in imperium magnum; VI 812. cum regem hac Erulum dextra sub Tartara misi; VIII 563 haud obscura cadens mittet tibi signa bootes ‖ Bootes ‖; G I 229. hoc signum cecinit missuram diva creatrix; VIII 534. finitimi statuent tumulum et tumulo sollemnia mittent; VI 380. tauros, terga: f. agnos. revocate animos maestumque timorem mittite; I 203. nos ad beatos vela mittimus portus; Cat V 8. exposcunt mitti viros, qui certa reportent; IX 193. (Aeneas) toto lectos ex agmine mittit mille viros, qui comitentur . .; XI 60.

IV. **mit Object und Zusatz**: 1. suspensi Eurypylum scitantem oracula Phoebi mittimus; II 115 — 2. illi (Palamedi) me comitem et consanguinitate propinqum pauper in arma pater primis huc misit ab annis; II 87. huic (Eumedi Turnus) comitem Asbyten coniecta cuspide mittit; XII 362. cingula, Tiburti Remulo ditissimus olim quae mittit dona Caedicus; IX 361. inferias Orphei Lethaea papavera mittes; G IV 545. (Aeneas) vinxerat et post terga manus, quos mitteret umbris inferias; XI 81. sic denique victor Trinacria finis Italos mittere relicta; III 440. vgl. III. agnos.

Mnasyllos, Satyr: Chromis et Mnasyllos Mnasylos ‖ in antro Silenum pueri somno videre iacentem; E VI 13.

Mnestheus, Troer: I. adfuit et Mnestheus et Capys; X 143. velocem Mnestheus agit acri remige Pristim (mox Italus Mnestheus, genus a quo nomine Memmi); V 117. certat: f. petit. quem (Hippocoontem) modo navali Mnestheus certamine victor consequitur; V 493. post acer Mnestheus adducto constitit arcu alta petens; V 507. conveniunt Mnestheus acerque Serestus; IX 779. dat Niso Mnestheus pellem horrentisque leonis exuvias; IX 306. laetus Mnestheus successuque acrior ipso prona petit maria et pelago decurrit aperto; V 210. ferit ense gravem Thymbraeus Osirim, Arcetium Mnestheus; XII 459. media socios incedens nave per ipsos hortatur Mnestheus: „nunc“ . .; V 189. ingeminant hastis et Troes et ipse fulmineus Mnestheus; IX 812 Mnestheus „quo deinde fugam, quo tenditis?“ inquit; IX 781. instat Mnestheus acerque Serestus; IX 171. Mnestheus acerque Serestus nituntur; XII 549. non iam prima peto Mnestheus neque vincere certo; V 194. f. consistit, decurrit. simul agmine denso Antheusque Mnestheusque ruunt; XII 443. sic Mnestheus, sic ipsa fuga secat ultima Pristis aequora; V 218. interea Aenean Mnestheus et fidus Achates Ascaniusque comes castris statuere cruentum; XII 384. ductores volitant, et genus Assaraci Mnestheus et fortis Asilas et Messapus; XII 127. — II, 1. viridi Mnestheus evinctus oliva; V 494. (Aeneas) Mnesthea Sergestumque vocat fortemque Serestum ‖ Cloanthum ‖; IV 288. Serestum ductores; XII 561. — 2. spes est accensa Sergesto Mnesthique Gyan superare morantem; V 184.

mobilis, beweglich, veränderlich, lenksam: dum faciles animi iuvenum (vitulorum), dum mobilis aetas; G III 165. ubi tempestas et caeli mobilis umor mutavere vices ‖ vias ‖; G I 417.

mobilitas, Beweglichkeit: mobilitate viget (Fama) viresque adquirit eundo; IV 175.

modo, nur, allein, gerade, eben, soeben, wofern, vorausgesetzt daß: I. 1. [perge modo, atque hinc

te reginae ad limina perfer]: I 389. perge modo et, qua te ducit via, derige gressum; I 401. — 2. quem (Hippocoontem) modo navali Mnestheus certamine victor consequitur; V 493. — 3. poena sit exitium, modo sit dum ‖ tum ‖ grata voluntas; Cul 230. non ego ture modo aut picta tua templa tabella ornabo; Cat XIV 5. si modo, quem perhibes, pater est Thymbraeus Apollo; G IV 323 si modo quod memoras factum fortuna sequatur; IV 109. si modo rite memor servata remetior astra; V 25. — 4. zum Satz: hic inter densas corylos modo namque gemellos silice in nuda conixa (capella) reliquit; E I 14. tu modo nascenti puero casta fave Lucina; E IV 8. necte (colores), Amarylli, modo et „Veneris“ die „vincula necto“; E VIII 78. superet modo Mantua nobis; E IX 27. ubi Iuppiter uvidus austris denset erant quae rara modo, et quae densa relaxat; G I 449. modo vita supersit; G III 10. tu modo praecipuum iam inde a teneris impende laborem; G III 73. tu modo promissis maneas Troia; II 160. modo Iuppiter adsit, tertia lux classem Cretaeis sistet in oris; III 116. tu modo posce deos veniam; IV 50. Entellus corpore tela modo atque oculis vigilantibus exit; V 438. ipse modo Aeneas adveniat; VII 263. castra modo et tutos servarent aggere muros; IX 43. peccare fuisset ante satis penitus modo non ‖ nunc ‖ genus omne perosos femineum; IX 141. quae (Fama) modo victorem Latio Pallanta ferebat; XI 141. mirificum saeclis ‖ saecli ‖ † modo sit tibi velle libido; Ci 13. — II. (Simylus) modo rustica carmina cantat, interdum clamat Scybalen; Mo 29. hic modo laetans ‖ laeta ‖ copia nunc miseris circumdatur anxia fatis; Cul 352. non animum modo uti pascat prospectus inanem, sed quia non aliter vires dabit omnibus aequas terra; G II 285.

modulor, abmeſſen, begleiten: I. lusimus, Octavi, gracili modulante Thalia; Cul 1. — II. quae carmina modulans alterna notavi; E V 14. ibo et carmina pastoris Siculi modulabor avena; E X 51. dum (pastor) non arte canora compacta solitum modulatur harundine carmen; Cal 100.

modus, Maß, Grenze, Schranke, Ziel, Mäßigung, Art und Weiſe, Takt, Melodie: I quis modus adsit amori? E II 68. „ecquis erit modus?“ inquit (Pan); E X 28. sunt aliae, quas ipse vias ‖ alii (modi), quos ipse via ‖ sibi repperit usus; G. II 22. modus orandi qui sit, prius ordine dicam; G IV 537. quis erit modus? IV 98. nec modus inserere atque oculos imponere simplex; G II 73. tum longo nullus lateri modus; G III 54. sese temptaturum, quis rebus dexter modus; IV 294. adcelera et fratrem, si quis modus, eripe morti; XII 157. — II. hos natura modos primum dedit, genus omne silvarum fruticumque viret nemorumque sacrorum; G II 20. cum (cycni) longa canoros dant per colla modos; VII 701. ubi (Dido) decrevit mori, tempus secum ipsa modumque exigit; IV 475. haec (fames) nos suprema manebat exiliis ‖ exitiis ‖ positura modum; VII 129. ipsi (Teucri) numerumque modumque carinis praecipiant, nos ..; XI 328 reperio: ſ. I est; G II 22. nescia mens hominum servare modum, rebus sublata secundis! X 502. — III. (Cymodocea) dextra discedens impulit altam haut ignara modi puppim; X 247. — IV, 1. visenda modis animalia miris; G IV 309. — 2. *illis (apibus) ira modum supra est; G IV 236. — V magnum stridens contorta falarica ‖ phal. ‖ venit, fulminis acta modo; IX 706. (imago) ora modis attollens pallida miris crudelis aras nudavit; I 354. nunc quo quamque (terram) modo possis cognoscere dicam; G II 226. puppes delphinum modo demersis aequora rostris ima petunt; IX 119. nos tamen haec quocumque modo tibi nostra vicissim dicemus; E V 50. pandere, quo modo caesis iam saepe iuvencis insincerus apes tulerit cruor; G IV 284. illa (vates) quo quemque modo fugiasque ferasque laborem expediet; III 459. (Anchises) docet quo quemque modo (Aeneas) fugiatque feratque laborem; VI 892. quo modo potis gauderent intiba rivis; G IV 120. penitus necesse est multa diu concreta modis inolescere miris; VI 738. simulacra modis pallentia miris visa sub obscurum noctis; G I 477. ut vidit ora modis Anchisiades pallentia miris; X 822. ut quo quaeque (arbos) modo steterit, restituant; G II 270. sacerdos multa modis simulacra videt volitantia miris; VII 89. certamina docuit celebrare, quo puer ipse modo, secum quo Troïa pubes; V 599.

moenia, Mauern, Stadt, Bollwerk, Burg: I. **abſolut:** 1. quae moenia clausis ferrum acuant portis in me excidiumque meorum; VIII 385. hinc vasta palus, hinc ardua moenia cingunt; XII 745. Aeneas fluctus atros aquilone secabat, moenia respiciens, quae iam infelicis Elissae conlucent flammis; V 3 non viderunt moenia Troiae Neptuni fabricata manu considere in ignis? IX 144 quos (populos) maliferae despectant moenia Bellae ‖ Abellae ‖; VII 740. (hic sunt) Scipiadae duces, quorum devota triumphis moenia rapinis ‖ vepretis ‖ Libycae Karthaginis horrent; Cul 371. cuncti quae sint ea moenia quaerunt; III 100. „o fortunati, quorum iam moenia surgunt!“ Aeneas ait; I 437. non clausa tegunt iam moenia Teucros; X 22 quam (genetricem tenuerunt) non moenia regis Acestae; IX 286. unde Albani patres atque altae moenia Romae; I 7. quae loca, quive habeant homines, ubi moenia gentis, vestigemus; VII 131. — 2. o incluta bello moenia Dardanidum! II 242.

II. **nach Verben:** 1. respicit Aeneas: subito et sub rupe sinistra moenia lata videt, triplici circumdata muro, quae rapidus flammis ambit torrentibus amnis, Tartareus Phlegethon; VI 549. cernes urbem et promissa Lavini moenia; I 259. devenere locos, ubi nunc ingentia cernes ‖ cernis ‖ moenia; I 366. si quando genti meae data moenia cernam; III 501. cura datur Messapo moenia cingere flammis; IX 160. Rutuli instant moenia cingere flammis; X 119. circumdo: ſ. ambio, claudo; ſ. I, 1. tegunt. Teucri moenia complent; IX 39. condo: ſ. **condo** moenia (4 St.) S. 133, a. Cyclopum educta caminis moenia conspicio; VI 631. mihi moenia Teucri constituent; XII 193. quae (mater) magni nec moenia curat Acestae; IX 218. advenisse diem, quo debita moenia condant; VII 145. ipse (Aeneas) humili designat moenia fossa; VII 157. quid moror? an mea Pygmalion dum moenia frater destruat? IV 325. nullane iam Troiae dicentur moenia? V 633. quorum direptis moenibus urbis o ego crudelis flamma delubra petivi; Ci 423. da moenia fessis et genus et mansuram urbem; III 85. tum genus omne tuum et quae dentur moenia disces; V 737. si dant ea moenia parcae; V 798. ſ. cerno; III 501. educo: ſ. conspicio. fabrico: ſ. I, 1. consident. his habeant terris sine moenia fessi; V 717. quos alios muros, quae iam ultra moenia habetis? IX 782. cuncta malis habitantur moenia Grais; III 398. Caesar triplici invectus Romana triumpho moenia; VIII 715. tum gemini fratres Tiburtia moenia lincunt; VII 670. qui (iuvenes) moenia Clusi quique urbem liquere Cosas; X 167. litore curvo moenia prima loco fatis ingressus iniquis; III 17. diverso interea miscentur moenia luctu; II 298. arduos inde Acragans ostentat maxima longe moenia; III 704. dividimus muros et moenia pandimus urbis; II 234. tu moenia magnis magna para; III 159. hic (Aeneas) mores viris et moenia ponet; I 264. hic Naryci posuerunt moenia Locri; III 399. promitto: ſ. cerno, I 259. hos (penatis) cape fatorum comites, his moenia quaere, magna pererrato stantes quae denique ponto; II 294. si fortuna permittitis uti quaesitum Aenean et moenia

Pallantea; IX 241 iam Fama Euandrum Euandrique domos et moenia replet; XI 140. respicio: ſ. I, 1. conlucent. tu pedes ad muros subsiste et moenia serva; XI 506. statuo: ſ. quaero. cuperem cum verterc ab imo structa meis manibus periurae moenia Troiae; V 811. Turnum et tua moenia texi; XII 148. quique alta tenebant moenia quique imos pulsabaut ariete muros; XII 706. ei mihi! quid tanto turbantur moenia luctu? XII 620. considunt castris ante urbem et moenia vallant; XI 915. veritam te moenia nostra; IV 96. verto: ſ. struo. urbem praeclaram statui, mea moenia vidi; IV 655. video: ſ. ambio. — 2. nostris qui moenibus adsidet hostis; Ci 268. Pandarus et Bitias ultro invitant moenibus hostem; IX 676. — 3. ni Turnus cedat Teucrorum moenibus altis; IX 805. (Pandarus) multos suorum moenibus exclusos duro in certamine linquit; IX 726. — 4. cum sese a moenibus heros Priamides multis Helenus comitantibus adfert; III 345. bis Tusci Rutulos egere ad moenia versos; XI 629. arduus armatos mediis in moenibus astans fundit equus; II 328. iam per moenia clarior ignis auditur; II 705. quidquid apud durae cessatum est moenia Troiae; XI 288. ipsum (Ascanium Achates) ad moenia ducat; I 645. ne (effigies) recipi portis aut duci in moenia posset; II 187. nunc (Dido) media Aenean secum per moenia ducit; IV 74. accessi et cupidus Phenei sub moenia duxi (Anchisen); VIII 165. centum oratores augusta ad moenia regis ire iubet; VII 153. metum iam ad moenia ferri; XI 900. fusi per moenia Teucri conticuere; II 252. matres primae mori pro moenibus ardent; XI 895. Messapus ecum domitor, Neptunia proles, scalas in moenia poscit; IX 524. (Aeneas) gressum ad moenia tendit; I 410. duces, manipli equis aversi ad moenia tendunt; XI 871. dextera quae (via) Ditis magni sub moenia tendit, hac..; VI 541. ipse inter primos dextram sub moenia tendit Aeneas; XII 579. omnipotens oculos ad moenia torsit regia; IV 220. (Turnus) ardentis oculorum orbes ad moenia torsit turbidus; XII 670. alii ipsum trahunt in moenia regem; XII 585. ultro Asiam magno Pelopea ad moenia bello venturam; II 193. Latini equos ad moenia vertunt; XI 619.

III. nach Subſtantiv: videor reperire posse viam ad muros et moenia Pallantea; IX 196.

IV. Umſtand: 1. non minus illa (nutrix parat) tamen, revehi quod moenia Cressa gaudeat; Ci 384. — 2. *non illum (Metabum) tectis ullae, non moenibus urbes accepere; XI 567. nec sociis aperire viam nec moenibus audent accipere orantis; XI 884. non ante datam cingetis moenibus urbem, quam subigat..; III 255 — 3. moenibus in patriis atque intra tuta domorum confixi expirant animas; XI 882. circum tutae (apes) sub moenibus urbis aquantur; G IV 193. quis Troiae sub moenibus altis contigit oppetere; I 95. virgo hostilem ad tumulum Troiae sub moenibus altis iussa mori; III 322. quas non manus Achaica bello traxerit ad letum patriae sub moenibus; V 624. Troiae sub moenibus altis tot gnati cecidere deum; X 469. campum ad certamen magnae sub moenibus urbis dimensi viri parabant; XII 116.

moeri ſ. **murus.**

Moeris, Hirt und Zauberer: I, 1. has herbas atque haec Ponto mihi lecta venena ipse dedit Moeris; his ego saepe lupum fieri et se condere silvis Moerim, saepe animas imis excire sepulchris atque satas alio vidi traducere messis; E VIII 96. molliter hic Moeris pastores et Meliboeus erant; Cat IX 18. excit, al.: ſ. condit. nec tuus hic Moeris nec viveret ipse Menalcas; E IX 16. — 2. quo te, Moeri, pedes? an in urbem? E IX 1. hic, hic, Moeri, canamus; E IX 61. — II. facio: ſ. I, 1. condit. vox quoque Moerim iam fugit ipsa: E IX 53. lupi Moerim videre priores; E IX 54.

mola, Mühlſtein, Mühle, Opferſchrot: I, 1. sparge molam; E VIII 82. ipsa (regina) molam ‖ mola ‖ manibusque piis altaria iuxta spargens umida mella; IV 517. — 2. (Simylus) inde abit adsistitque molae; Mo 19. — II. (Simylus) praeverrit cauda silices gremiumque molarum; Mo 23.

molaris, Mühlſtein, Stein: Alcides ramis vastisque molaribus instat; VIII 250.

moles, Maſſe, Damm, Laſt, Macht, Mühe, Schar: I. immanem Teucri molem volvontque ruuntque, quae stravit Rutulos late armorumque resolvit tegmina; IX 516. immani mole secuta; IX 542. sternit: ſ. resolvit — II, 1. totam infusa per artus mens agitat molem; VI 727. hanc tamen immensam Calchas attollere molem roboribus textis caeloque educere iussit; II 185. quin et fatalis murorum attollere moles iuvabit; XI 130. hic ubi disiectas moles avolsaque saxis saxa vides; II 608. aspice, disiectae procul ut moles; VIII 191. educo: ſ. attollo. cum amnis oppositas evicit gurgite moles; II 497. quam molem subito excierit (Iuno); V 790. pater omnipotens molem et montes insuper altos imposuit; I 61. miratur molem Aeneas, magalia quondam; I 421. molem mirantur equi; II 32. ruo: ſ. I quo molem hanc immanis equi statuere? quis auctor? II 150. venti, tantas audetis tollere moles? quos ego—! I 134. video: ſ. disicio. volvo: ſ. I. — 2. tantae molis erat Romanam condere gentem; I 33. — 3. primus ab adversa conclamat mole Caicus: „quis globus“..? IX 35. — III. cum videmus ipsum inter pecudes vasta se mole moventem pastorem Polyphemum; III 656. ingentem Gyas ingenti mole Chimaeram (agit), urbis opus; V 118. (Mnestheus) inde Gyan ipsamque ingenti mole Chimaeram consequitur; V 223. pius Aeneas ingenti mole sepulchrum imponit; VI 232. — IV. magnis quam (pilam) molibus aute constructam ponto iaciunt; IX 711. illius (Volcani) atros ore vomens (Cacus) ignis magna se mole ferebat; VIII 199. omnes densa ad muros mole feruntur; XII 575. tanta mole viri turritis puppibus instant; VIII 693. velut celsam oppugnat qui molibus urbem; V 439. (Mezentius) mole sua stat; X 771. quae (rupes) sese multis circum latrantibus undis mole tenet; VII 589. conferto agmine cervi torpent mole nova; G III 370. hic (Entellus) membris et mole valens; V 431. ingenti mole Latinus quadriiugo vehitur curru; XII 161. fama est Enceladi semustum fulmine corpus urgeri mole hac; III 579.

molior, bewegen, ſchwingen, errichten, bearbeiten, beginnen, unternehmen: res dura et regni novitas me talia cogunt moliri; I 564. pars moliri arcem et manibus subvolvere saxa; I 424. duram in vitis molire bipennem; G IV 331. classem sub ipsa Antandro et Phrygiae molimur montibus Idae; III 6. quin etiam hiberno moliris sidere classem? IV 309. saepe fugam Danai Troia cupiere relicta moliri; II 109. ipse pater media nimborum in nocte corusca fulmina molitur dextra; G I 329. (Turnus) manibus molitur habenas; XII 327. illi certant moliri ignem nervoque aptare sagittas; X 151. nulla religio vetuit insidias avibus moliri, incendere vepres; G I 271. inde (Aeneas) datum molitur iter; VI 477. si nec super ipse sua molitur laude laborem; IV 233. si (?) nec super ipse tua moliris laude laborem; IV 273. si quando letum horrificum morbosque deum rex molitur; XII 852. (Aeneas) molitur locum primasque in litore sedes cingit; VII 158. ne quis posset moliri moram aut veniendi poscere causas; I 414. morbos: ſ. letum. ergo avidus muros optatae molior urbis Pergameamque voco; III 132. [ergo aliam molitur opem sibi providus aeris] ‖ ergo ... heros ‖; Mo 60. ibi memento prima locare manu molirique aggere tecta; VII 127. moliri

iam tecta videt (Iuno); VII 290. agricola incurvo terram molitus aratro; G I 494. (hasta) viam clipei molita per oras; X 477.

mollio, erweichen, beſänftigen: dextera pistillo primum fragrantia mollit alia ‖ allia ‖, tum . . ; Mo 101. Aeolus mollit animos et temperat iras; I 57. fructus feros mollite colendo; G II 36. mollibant aurae ‖ tendebant acres ‖ venientis (serpentis) ad omnia nisus ‖ visus ‖; Cul 168.

mollis, weich, zart, geſchmeidig, ſanft, mild, angenehm, günſtig, ſchwach: ut molles sua tura Sabaei (mittunt); G I 57. sine me haec haut mollia fatu sublatis aperire dolis; XII 25. Alcimedon molli circum est ansas amplexus acantho; E III 45. sola viri mollis aditus et tempora noras; IV 423. ubi iam breviorque dies et mollior aestas; G I 312. ubi mollis amaracus illum (Ascanium) complectitur umbra; I 693. (Carme) molli ut se velavit amictu; Ci 250. dixerat et diva cunctantem (Volcanum) amplexu molli fovet; VIII 388. molli paulatim flavescet campus arista; E IV 28. crinis molli subnectens ‖ subnectit ‖ circulus auro; X 138. molli mater quam (tunicam) neverat auro; X 818. (equus) inque vicem det mollibus ora capistris invalidus; G III 188. mollia sed tenui pede currere carmina, versu ‖ currens . . versus ‖ (pagina) ludere gaudet; Cul 35. sunt nobis castaneae molles; E I 81. qua colles incipiunt molli iugum demittere clivo; E IX 8. qua nulla priorum Castaliam molli devertitur orbita clivo; G III 293. (equus) Belgica vel molli melius feret esseda collo; G III 204. Latini mollia colla reflectunt; XI 622. tactu innoxia mollis lambere flamma comas (visa); II 683. pecoris generosi pullus mollia crura reponit; G III 76. Euphrates ibat iam mollior undis; VIII 726. haut segnes alii crates et molle feretrum texunt; XI 64. est mollis flamma medullas interea; IV 66. Daphnis foliis lentas intexere mollibus hastas (instituit); E V 31. (Apollo) molli fluentem fronde premit crinem fingens; IV 147. dicite, quandoquidem in molli consedimus herba; E III 55. muscosi fontes et somno mollior herba, solstitium pecori defendite; E VII 45. ille (iuvencus) latus niveum molli fultus hyacintho ruminat herbas; E VI 53. ille comam mollis iam tondebat hyacinthi; G IV 137. quin tu aliquid saltem potius molli paras detexere iunco? E II 72. sequamur tua, Maecenas, haut mollia iussa; G III 41. Iuppiter Irim demisit germanae haud mollia iussa ferentem; IX 804. quid (referam) nemora Aethiopum molli canentia lana? G II 120. Ausonii coloni, Bacche, tibi oscilla ex alta suspendunt mollia pinu; G II 389. glacies ne frigida laedat molle pecus; G III 299. cen leo manditque trahitque molle pecus mutumque metu; IX 341. carmine quo captae dum fusis mollia pensa devolvont; G IV 348 quamvis nobis gracilem molli liceat ‖ libeat ‖ pede claudere versum; Ci 20. castae ducebant sacra per urbem pilentis matres in mollibus; VIII 666. ferunt luctu Cycnum Phaëthontis amati canentem molli pluma duxisse senectam; X 192. mollis varios intexens pluma colores; Ci 502. hic mollia prata, Lycori; E X 42. Thesidae inter pocula laeti mollibus in pratis unctos saluere per utres; G II 384. non mollia possunt prata movere animum; G III 520. (cervom) Silvia mollibus intexens ornabat cornua sertis; VII 488. aliae (arbores) sponte sua veniunt, ut molle siles lentaeque genistae; G II 12. mugitus boum mollesque sub arbore somni non absunt; G II 470. ne ‖ nec ‖ mihi tum mollis sub divo carpere somnos libeat; G III 435. incipiens stabulis edico in mollibus herbam carpere ovis; G III 295. arrectae stimulis haut mollibus irae; XI 452. genitor stimulis haut mollibus incutit ‖ inicit ‖ iras; XI 728. Ignipotens mollibus e stratis opera ad fabrilia surgit; VIII 415. non Libyco molles plauduntur pectine telae; Ci 179. sese interea temptarum aditus et quae mollissima fandi tempora; IV 293. ſ. aditus. vociferans, etenim mollis tibi sumere thyrsos; VII 390 (nais) casia atque aliis intexens suavibus herbis mollia luteola pingit vaccinia calta ‖ caltha ‖; E II 50. continuo greges villis lege mollibus albos; G III 386. tum mollissima vina; G I 341. pro molli viola, pro purpureo narcisso carduos surgit; E V 38. iuvenem ponunt, qualem florem seu mollis violae seu languentis hyacinthi; XI 69. molli cinge haec altaria vitta; E VIII 64. quam (ovem) procul molli succedere saepius umbrae videris; G III 464. (Invius Turnum) mollibus extulit undis; IX 817.

molliter, weich, mild, angenehm: excudent alii spirantia mollius aera; VI 847. (Amata) mollius et solito matrum de more locuta est: „exulibusne“ . .? VII 357. o mihi tum quam molliter ossa quiescant, si . . ! E X 33. molliter hic viridi patulae sub tegmine quercus Moeris pastores et Meliboeus erant; Cat IX 17.

Molorchus, Winzer in Argoſis: cuncta mihi Alpheum linquens lucosque Molorchi decernet Graecia; G III 19.

Molossus, der Moloſſer in Epirus, m. Jagdhund: A. illum Scylla rapax canibus succincta Molossis Aetnaeusque Cyclops terrent; Cul 331. — B. una velocis Spartae catulos acremque Molossum pasce sero pingui; G III 405.

momentum, Augenblick: tali mortalia nutu fallax momento temporis hora dedit; Cat III 10.

moneo, erinnern, mahnen, ermahnen, warnen, auffordern, raten, vorherſagen: I. adorea liba per herbam subiciunt epulis [sic Iuppiter ipse monebat]; VII 110. forma dei rursus ita visa monerest; IV 557. — II, 1. ilicis et nigrae species nec laeta expressus umbrosaeque manent ‖ monent ‖ fagus hederaeque ligantes bracchia, fraternos plangat ne populus ictus; Cul 141. contra inssa monent Heleni, Scylla atque Charybdis ‖ Scyllam atque Charybdim inter ‖, ni teneam cursus; III 684 — 2. umoris alumnus mortem vitare monet per acumina; Cul 184. — 3. ille (Sol) etiam caecos instare tumultus saepe monet fraudemque; G I 465. cum (Euandrus) metuens moneret acris esse viros; XI 47. — III. banc pro Palladio moniti, pro numine laeso effigiem statuere; II 183. cedamus Phoebo et moniti meliora sequamur; III 188 discite institiam moniti et non temnere divos; VI 620. ipse pater statuit, quid menstrua luna moneret; G I 353. unum illud repetens iterumque iterumque monebo; III 436. Helenus cum multa horrenda moneret; III 712. hoc unum exitio docta atque experta monebo; Ci 332. regina ardentem generum monitura ‖ moritura ‖ tenebat: „Turne“ . .; XII 55. tu vatem, tu, diva, mone; VII 41. — IV, 1. quod nisi me quacumque novas incidere lites ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix; E IX 15. soror alma monet succedere Lauso Turnum; X 439. 2. haec sunt, quae nostra liceat te voce moneri; III 464.

monile, Halsband: I. aurea pectoribus demissa monilia pendent; VII 278. — II. demitto: ſ. I. ferre iubet collo monile bacatum; I 654. (virgo) non niveo retinens bacata monilia collo; Ci 170.

monimentum (monumentum), Andenken, Denkmal: I, 1 hic mixtum genus prolesque biformis Minotaurus inest, Veneris monimenta nefandae; VI 26. — 2. accipe et haec, manuum tibi quae monimenta mearum sint, puer; III 486. quem (equom) candida Dido esse sui dederat monimentum et pignus amoris; V 572. — II. abolere nefandi cuncta viri monimenta iuvat; IV 498. Aenas singula laetus exquiritque auditque virum monimenta priorum; VIII 312. quem (cratera) Anchisae Cisseus ferre sui dederat monimentum et pignus amoris; V 538. ſ. 1, 2.

exquiro: ſ. audio. ipsa haec (facta), ipsa ferent rerum monumenta per orbem; Cat IX 57. ſ. do. oculis postquam (Aeneas) saevi monumenta doloris exuviasque hausit; XII 945. ille (Lacaena) haec monimenta reliquit; VI 512. haec duo oppida reliquias veterumque vides monimenta virorum; VIII 356. genitor veterum volvens monimenta virorum; III 102.

monitum, Mahnung, Spruch, Weisſagung: I. me matris egere tremenda Carmentis nymphae monita; VIII 336. — II. Etrusca acies monitis exterrita divom; VIII 504. Iovis interea monitis Mezentius ardens succedit pugnae; X 689. [sive (castra obsidione tenentur) errore malo Troiae monitisque sinistris]; X 110. ille (Aeneas) Iovis monitis immota tenebat lumina; IV 331.

monitus, Mahnung, Warnung, Rat: I. haec responsa patris Fauni monitusque silenti nocte datos non ipse suo premit ore Latinus, sed circum late volitans iam Fama per urbes Ausonias tulerat; VII 102. — II. Arcadas accensos monitu et praeclara tuentis facta viri dolor armat; X 397. (Aeneas) attonitus tanto monitu imperioque deorum; IV 282. illam (matrem) Ilionei monitu et multum lacrimantis Iuli corripiunt; IX 501. multa praeterea fatum praedicta piorum ‖ priorum ‖ terribili monitu horrificant; IV 465. pelagine venis erroribus actus an monitu divom? VI 533.

Monoecus, Beiname des Herkules: aggeribus socer Alpinis atque arce Monoeci descendens; VI 830.

mons, Berg, Gebirge: I. Subject: credas montis concurrere montibus altos; VIII 692. mons Idaeus ubi et gentis cunabula nostrae; III 105. fertur in abruptum magno mons improbus actu exultatque solo silvas armenta virosque involvens secum; XII 687. ipsi laetitia voces ad sidera iactant intonsi montes; E V 63. insequitur cumulo praeruptus aquae mons; I 105. involvit; ſ. exsultat. Daphni, tuum ingemuisse leones interitum montesque feri silvaeque locuntur; E V 28. totus remugit mons circum; XII 929. Aeneas imponit sua arma viro remumque tubamque monte sub aërio, qui nunc Misenus ab illo dicitur aeternumque tenet per saecula nomen; VI 234. totus moveri (visus) mons circum; III 92.

II. nach Verben: terra visa aperire procul montis; III 206. qui Tetricae horrentis rupes montemque Severum colunt; VII 713. ante memento magnos scrobibus concidere montis, quam . .; G II 260. non eos (equos) obiecta retardant flumina correptosque unda torquentia moutis; G III 254. dico: ſ. I. tenet. exedo: ſ. IV, I. latus. ter pater extructos disiecit fulmine montis; G I 283. fero: ſ. exsultat. cavom conversa cuspide montem impulit in latus; I 81. chorus aequalis dryadum clamore supremos implerunt montis; G IV 461. pater omnipotens molem et montes insuper altos imposuit; I 61. ter (Tirynthius) totum fervidus ira lustrat Aventini montem; VIII 231. moveo: ſ. I. videtur. tauros relegant post montem oppositum et trans flumina lata; G III 213. frustra oppositum trudentis (cervos) pectore montem comminus obtruncant ferro; G III 373. cessi et sublato montes genitore petivi; II 804. praerumpo: ſ. I. insequitur. agmina cervi pulverulenta fuga glomerant montesque relinquont; IV 155. postera vix summos spargebat lumine montis orta dies; XII 113. *[(equae) superant montis et flumina tranant]; G III 270. torqueo: ſ. corripio. trudo: ſ. oppono. sol ruit interea et montes umbrantur opaci; III 508. — 2. tristis at ille (Gallus) „tamen cantabitis, Arcades“ inquit „montibus haec vestris ‖ vestris ‖; E X 32. concurro: ſ. I. concurrunt. ibi haec incondita solus (Corydon) montibus et silvis studio iactabat inani; E II 5. hi Collatinas imponent montibus arces; VI 774. tum neque nomen erat nec bonos aut gloria monti; XII 135. — 3. (Amata) natam frondosis montibus abdit; VII 387. si formonsus Alexis montibus his abeat, videas et flumina sicca; E VII 56. advolvont ingentis montibus ornos; VI 182. quibus (calamis) ille (Ascraeus senex) solebat cantando rigidas deducere montibus ornos; E VI 71. Ascanius optat fulvom descendere monte leonem; IV 159. videbis descendere montibus ornos; IV 491. centum alii Cyclopes altis montibus errant; III 644. neque eum iuvere Marsis quaeritae montibus herbae; VII 758. (Orion) summis referens annosam montibus ornum; X 766. veniens Marsorum montibus Umbro; X 544. vix ea fatus erat (Achaemenides), summo cum monte videmus ipsum Polyphemum; III 655 — 4 velut ille continuo in montis sese avius abdidit altos lupus; XI 810. subitae horrifico lapsu de montibus adsunt harpyiae; III 225. vesper ubi aut hibernus agit (aves) de montibus imber; G IV 474. ille canum morsu de montibus altis actus aper; X 707. maiores cadunt altis de montibus umbrae; E I 83. ipse (Proteus) velut stabuli custos in montibus olim cousidit scopulo medius; G IV 433. tum (Silenus) canit, Gallum Aonas in montis ut duxerit una sororum; E VI 65. mille meae Siculis errant in montibus agnae; E II 21. a virgo infelix, tu nunc in montibus erras; E VI 52. cum rara per ignaros errent animalia montis; E VI 40. genus e silvis Cyclopum et montibus altis excitum ruit ad portus; III 675. ipse thymum pinosque ferens de montibus altis; G IV 112. prosit nostris in montibus ortas (trabes); IX 92. Arcades posuere in montibus urbem Pallantis proavi de nomine Pallanteum; VIII 53. montis per altos ingentem clamore premes ad retia cervom; G III 412. relego post: ſ. I. oppono. ruunt de montibus amnes; IV 164. rno e: ſ. excio e. Triviae custos iandudum in montibus Opis alta sedet summis; XI 836. est locus Italiae medio sub montibus altis, amsancti ‖ Amsancti ‖ valles; VII 563. fuit ingens monte sub alto regis Dercenni bustum antiqui Laurentis; XI 849. quem (genitorem) tollere in altos optabam primum montis; II 636. montis per altos contenta cervice trahunt stridentia plaustra; G III 535. postquam altos ventum in montis atque invia lustra; IV 151.

III. nach Adjectiv: quos eduxit Iaera abietibus iuvenes patriis et montibus aequos; IX 674.

IV. nach Substantiven: I. (Alcides) aërii cursu petit ardua montis; VIII 221. mox Lencatae nimbosa cacumina montis (aperiuntur); III 274. ni gens prensantem uncis manibus capita aspera montis invasisset; VI 360. qualem (campum) saepe cava montis convalle solemus dispicere; G II 186. ipse (Aeneas) ardua montis per deserta iugo superans adventat ad urbem; XI 513. aspice, ut deserta montis stat domus; VIII 191. illum (iuvenem) curvata in montis faciem circumstetit unda; G IV 361. Ilioneus saxo atque ingenti fragmine montis Lucetium sternit; IX 569. Latagum saxo atque ingenti fragmine montis (Mezentius) occupat; X 698. ductores Danaum instar montis ecum divina Palladis arte aedificant; II 15. dum iuga montis aper amabit; E V 76. pastor excelsi montis iuga summa petivit; Cul 46. est specus ingens exesi latere in montis; G IV 419. illi (venti) magno cum murmure montis circum claustra fremunt; I 55. unde (Timavus) vasto cum murmure montis it mare proruptum; I 245. fert saxum, haut partem exiguam montis Acmon; X 128. haec omnis regio et celsi plaga pinea montis cedat amicitiae Teucrorum; XI 320. praeceps aërii specula de montis in undas deferar; E XIII 59. numquam praeceps aërii specula de montis iisses; Ci 302. procul ex celso miratus vertice montis adventum Acestes; V 35. in speculis summoque in vertice montis planities ignota iacet; XI 526. montis saxum de vertice praeceps cum ruit avolsum vento; XII 684. numquam ego te summo volitantem in vertice montis conspiciam; Ci 307. Aetna interdum

scopulos avolsaque viscera montis erigit eructans; III 575. — 2. ubi decursu rapido de montibus altis dant sonitum spumosi amnes; XII 523.

V. **Umſtand**: 1. pinus appetit ‖ ac petit ‖ aëriis contingere motibus ‖ montibus ‖ astra; Cul 139. quam (veniam) mihi cum dederit ‖ dederis ‖, cumulatam monte ‖ morte ‖ remittam; IV 436. zum Satz (vgl. II, 3); vere novo gelidus canis cum montibus umor liquitur, tum . .; G I 43. aridus altis montibus audiri fragor (incipit); G I 358 nascuntur steriles saxosis montibus orni; G II 111. dum montibus umbrae lustrabunt ‖ convexa ‖; I 607. classem sub ipsa Antandro et Phrygiae molimur montibus Idae; III 6. *(Metabus) pastorum et solis exegit montibus aevom; XI 569. quid, saxum procul adverso qui monte revolvit? Cul 243. ut (fluctus) neque ipso monte minor procumbit; G III 240. — 2. hi habent Cimini cum monte lacum lucosque Capenos; VII 697. montibus in nostris solus tibi certat Amyntas; E V 8. abies in montibus altis (pulcherrima); E VII 66. tum densae in montibus umbrae; G I 342. veluti summis antiquam in montibus ornum cum instant eruere agricolae; II 626.

monstrator, Erfinder: adsis favens unci puer monstrator aratri; G I 19.

monstro, zeigen, beſtimmen, antreibeu, fügen: I. monstrat amor verus patriae, ut videre Camillam; XI 892. prior (Venus) „heus“, inquit „iuvenes, monstrate, vidistis si quam“ . .; I 321. abolere nefandi cuncta viri monimenta iuvat, monstratque sacerdos; IV 498. corripuere viam interea, qua semita monstrat; I 418. — II. etsi conferre manum pudor iraque monstrat; IX 44. — III. (Aristaeus) monstratas excitat aras; G IV 549. (Euandrus) monstrat et aram et Carmentalem Romani nomine portam quam memorant, nymphae priscum Carmentis honorem; VIII 337. nec procul hinc partem fusi monstrantur in omnem lugentes campi; VI 440. Musae caeli vias et sidera monstrent, defectus solis varios lunaeque labores; G II 477. pars inventa flumina monstrat; VI 8. honorem: ſ. aram. o socii, qua prima“ inquit (Coroebus) „fortuna salutis monstrat iter, sequamur; II 388. labores: ſ. defectus. [talia monstrabat litora Achaemenides, comes infelicis Ulixi]; III 690. hinc lucum ingentem et gelida (Euandrus) monstrat sub rupe Lupercal; VIII 343. sacri (Euandrus) monstrat nemus Argileti; VIII 345. (Anna) pecudes secum et monstrata piacula ducat; IV 636. portam: ſ. aram. hinc mihi Massylae gentis monstrata sacerdos; IV 483. sidera: ſ. defectus. signum, quod regia Iuno monstrarat, caput acris equi; I 444. hic specus horrendum et saevi spiraculа Ditis monstrantur; VII 569. matre dea monstrante viam data fata secutus; I 382. ſ. defectus. Eriphylen, crudelis nati monstrantem volnera, (Aeneas) cernit; VI 446.

monstrum, Ungeheuer, Scheuſal, Ungeheuerlichkeit, Wahrzeichen, Wunder: I, 1. hic oculis subitum obicitur magnoque futurum augurio monstrum; V 523. (Scyllam) candida succinctam latrantibus inguina monstris Dulichias vexasse rates; E VI 75 Ci 59. cum subitum dictuque oritur mirabile monstrum; II 680. Troianos haec monstra petunt; IX 128. quam (natam) iungere non patrio ex adyto sortes, non plurima caelo monstra sinunt; VII 270. omnigenum deum monstra et latrator Anubis contra Neptunum et Venerem contraque Minervam tela tenent; VIII 698. tristius haut illis (harpyiis) monstrum; III 214. multa praetera variarum monstra ferarum; VI 285. ecce autem subitum atque oculis mirabile monstrum; VIII 81. — 2. hinc virgineae (mirabile monstrum) reddunt se totidem facies pontoque feruntur; IX 120. dea umbram in faciem Aeneae (visu mirabile monstrum) Dardaniis ornat telis; X 637. — II, 1. hic vero subitum ac dictu mirabile monstrum aspiciunt; G IV 554. ut (Hercules) prima novercae monstra manu geminosque premens eliserit angues; VIII 289. quae plurima terrae monstra ferunt; G I 185. inde quae marmoreo fert monstra sub aequore pontus; VI 729. sive Crataeis sive illam (Scyllam) monstrum genuit grave Echidna biformis; Ci 67. horreo: ſ. **horreo**. III. monstrum (3 St.) S. 300, b. obicio: ſ. I, 1. est. odit et ipse pater Pluton, odere sorores Tartareae monstrum; VII 328. quae ne monstra pii paterentur talia Troes; VII 21 noctem illam tecti silvis immania monstra perferimus; III 583 premo; ſ. elido. (Famam) Terra progenuit monstrum horrendum ingens; IV 181. delectos populi ad proceres primumque parentem monstra deum refero; III 59. monstrum infelix sacrata sistimus arce; II 245. horrendum et dictu video mirabile monstrum; III 26. cum videmus Polyphemum, monstrum horrendum informe ingens, cui lumen ademptum; III 658. — 2. adimo: ſ. 1. video. mene huic confidere monstro (iubes)? V 849. talin possum me opponere monstro? XII 874 huic monstro Volcanus erat pater; VIII 198. — III. (matres) attonitae monstris actaeque furore conclamant; V 659. nec dubiis ea signa dedit Tritonia monstris; II 171. (Amata) ingentibus excita monstris; VII 376. hoc quondam monstro horribilis exercuit iras Iuno; G III 152 (Andromache) magnis exterrita monstris deriguit visu in medio; III 307. quo (signo) non praeseutins ullum turbavit mentes Italas monstroque tefellit; XII 246. poetae perhibent (Scyllam) Scyllaeum monstro saxum infestare voraci; Ci 57. quod (equi) litore currum et iuvenem monstris pavidi effudere marinis; VII 780. quo furibuuda donum monstro permisceat omnem; VII 348. rex sollicitus monstris oracula Fauni, fatidici genitoris, adit; VII 81. succingi: ſ. I, 1 latrant.

montanus, beS Bergeſ: qui montana sedet circum castella sub armis; V 440. cum rapidus montano flumine torrens sternit agros; II 305.

montosus, gebirgig: te montosae misere in proelia Nersae, Ufens; VII 744.

Mopsus, Hirt: I. cur non, Mopse, hic corylis mixtas inter consedimus ‖ considimus ‖ ulmos? E V 1. incipe, Mopse, prior; E V 10. Mopse, novas incide faces: tibi ducitur uxor; E VIII 29. — II. Mopso Nysa datur: quid non speremus amantes? E VIII 26.

mora, Verzögerung, Verzug, Aufſchub, Hinderniſs: I. quibus haec medii fiducia valli fossarumque morae, leti discrimina parva, dant animos; IX 143. in me mora non erit ulla, nec quemquam fugio; E III 52. iam iam nulla morast; II 701. ne qua meis esto dictis mora; XII 565. quae nunc deinde morast? XII 889. nec mora nec requies; G III 110. A V 458. mane (apes) ruunt portis; nusquam mora; G IV 185. nec mora: continuo vastis cum viribus effert ora Dares; V 368. nec tantis mora prodigiis; V 639. nulla mora in Turno; XII 11. neque enim Turno mora libera mortis; XII 74 nec mora nec requies, vasto certamine tendunt; XII 553. ſ. haud, I. (8 St.) S. 287, b. ne qua mora ignaros impediat; XI 19. quae tardis mora noctibus obstet; G II 482. A I 746. nec misero (Cupenco) clipei mora profuit aerei; XII 541. nec Turnum segnis retinet mora; X 308. quae tantae tenuere morae? II 282. — II trahere atque moras tantis licet addere rebus; VII 315 pars agmina cogunt (formicae) castigantque moras; IV 407. Turnus exsuperat moras et pontis transilit altos; X 658. facio: ſ. **facio**. III. moram (3 St.) S 234, a. (Lausus), primus Abantem oppositum interimit, pugnae nodumque moramque; X 428 ne quis posset moliri moram aut veniendi poscere causas; I 414. (Aeneas) odit moras hastamque coruscat; XII 431. si mora praesentis leti tempusque caduco oratur iuveni; X 622 cuspis loricae moras et pectus perforat ingens; X 485. praecipitate moras; VIII 443. Aeneas praecipitat moras omnis; XII 699. en age segnis rumpe moras; G III 43 rumpe moras omnis;

IX 13. heia age, rumpe moras; IV 569. ubi tot traxisse moras, tot spicula taedet vellere; X 888. — III. hoc spatium tantumque morae fuit Ilo; X 400. hic tibi ne qua morae fuerint dispendia tanti, quin adeas vatem; III 453 rem magnam, pretiumque morae fore; IX 232.

morbus (Morbus), Krankheit: I. sin in processu coepit crudescere morbus; G III 504. nec singula morbi corpora corripiunt, sed tota aestiva repente; G III 471. crudescit; ſ. coepit. primis in faucibus Orci pallentes habitant Morbi tristisque Senectus; VI 275. subeunt morbi tristisque senectus et labor; G III 67. — II. saevit et emissa pallida Tisiphone Morbos agit ante Metumque; G III 552. *si quando Sirius ardor, ille sitim morbosque ferens mortalibus aegris, nascitur; X 274 si quando letum horrificum morbosque deum rex molitur; XII 851. — III. morborum quoque te causas et signa docebo; G III 440. ut (Proteus) omnem expediat morbi causam eventusque secundet; G IV 397. haec omnis morbi causa; G IV 532. signa; ſ. causa; G III 440. — IV. amissis, ut fama, apibus morboque fameque; G IV 318. hic quondam morbo caeli miseranda coortast tempestas; G III 478. liquor omnia in se ossa minutatim morbo conlapsa trahebat; G III 485 ubi aut morbo gravis aut iam segnior annis deficit (equus); G III 95. si vero tristi languebant corpora morbo; G IV 252. ne tondere quidem morbo inluvieque peresa vellera possunt; G III 561.

mordeo, beißen, feſthalten: qui procubuit moriens et humum semel ore memordit; XI 418. qua laterum iuncturas fibula mordet; XII 274.

moretum, Mörſergericht: constet ut effecti species nomenque moreti; Mo 118.

moribundus, ſterbend, dem Tode nahe, ſterblich: cui me moribundam deseris. — hospes? IV 323. (Dares) Buten fulva moribundum extendit harena; V 374 (Lucagus) excussus curru moribundus volvitur arvis; X 590. dextera ex umero nervis moribunda pependit; X 341. hostia inter cunctantis cecidit moribunda ministros; G III 488. quantum non terreni hebetant artus moribundaque membra; VI 732.

Morini, Volk in Belgien: (ibant) extremi hominum Morini Rhenusque bicornis; VIII 727.

morior, ſterben, vergehen, erliſchen, abſterben (morientum: ſ. II. alqs; XI 633): I. pulchrum mori succurrit in armis; II 317. usque adeone mori miserum est? XII 646. — II. mori me denique coges; E II 7. Damoetas dixit moriens: „te nunc habet ista (fistula) secundum"; E II 38 si non aliqua nocuisses, mortuus esses; E III 15. dum queror et divos extrema moriens tamen adloquor hora; E VIII 20. extremum hoc munus morientis habeto; E VIII 60. moriamur et in media arma ruamus; II 353. ceu nulli tota morerentur in urbe; II 439. (Priamus) densos fertur moriturus in hostis; II 511. haec ara tuebitur omnis, aut moriere simul; II 524. numquam omnes hodie moriemur inulti; II 670. nec (te) moritura tenet crudeli funere Dido? IV 308. ne quid inexpertum frustra moritura (Dido) relinquat; IV 415. ubi (Dido) decrevit mori; IV 475. quin morere, ut merita es; IV 547. illa (Dido) dolos dirumque nefas in pectore versat, certa mori; IV 564. quem metui moritura? IV 604. dirae ‖ Dirae ‖ ultrices et di morientis Elissae; IV 610. (Dido) os impressa toro: „moriemur inultae, sed moriamur" ait; IV 659. soror morientem nomine clamat; IV 674. comitemne sororem sprevisti moriens? IV 678. tu quoque litoribus nostris, Aeneïa nutrix, aeternam moriens famam, Caieta, dedisti; VII 2. ille (Remulus cingula) suo moriens dat habere nepoti; IX 362. an (Nisus) sese medios moriturus in enses ‖ hostes ‖ inferat? IX 400. donec (Nisus) moriens animam abstulit hosti; IX 443. conlapsos artus atque arma cruenta cerebro (Pandarus) sternit humi moriens; IX 754. (Pallas) terram hostilem moriens petit ore cruento; X 489. morere et fratrem ne desere frater; X 600. ad quae subridens mixta Mezentius ira „nunc morere"; X 743. (Antores) dulcis moriens reminiscitur Argos; X 782. quo moriture ruis maioraque viribus audes? X 811. ut voltum vidit morientis et ora Anchisiades; X 821. venio moriturus; X 881. qui procubuit moriens et humum semel ore memordit; XI 418. tum vero gemitus morientum; XI 633. (Euneus) moriens suo se in volnere versat; XI 669. (Tarchon) haec effatus ecum in medios, moriturus et ipse, concitat; XI 741. ille (Camilla) manu moriens telum trahit; XI 816. tune etiam telis moriere Dianae! ‖ ? ‖; XI 857. extremum hoc munus morientis habeto; Ci 267. saepe, cum premeret natura, mori me velle negavi; Ci 316. dum queror et divos extrema moriens tamen alloquor hora; Ci 406. incertus ibidem sudor et ille quidem morituris frigidus; G III 501. ea visa salus morientibus una; G III 510. (Carme) noctem illam sic maesta super morientis alumnae pependit ocellos; Ci 347. mortua quin etiam iungebat (Mezentius) corpora vivis componens; VIII 485. quot humi morientia corpora fundis? XI 665. hic (est) et fama vetus nunquam moritura Camilli; Cul 362. purpureus veluti cum flos succisus aratro languescit moriens; IX 436. vitio moriens sitit aëris herba; E VII 57. cum exustus ager morientibus aestuat herbis; G I 107. ut fera, haut aliter iuvenis medios moriturus in hostis inruit; IX 554. cum moriens alta liber aret in ulmo; E X 67. me victorem ferant morientia lumina Turni; X 463. matres primae mori pro moenibus ardent; XI 895. nutrix; ſ. alqs; VII 2. illa quidem immanem ante pedes hydrum moritura puella non vidit; G IV 458. languida fessae virginis in cursu moritur querimonia longo; Ci 462. (regina) testatur moritura deos et conscia fati sidera; IV 519. regina ardentem generum monitura ‖ moritura ‖ tenebat: „Turne" . .; XII 55. (regina) purpureos moritura manu discindit amictus; XII 602. [nec (revocare potest) moritura super crudeli funere virgo]; G III 263. virgo hostilem ad tumulum Troiae sub moenibus altis iussa mori; III 323 hinc laetis vituli volgo moriuntur in herbis; G III 494.

moror, zögern, verweilen, verzögern, hindern, aufhalten: I, 1, a. causas innecte morandi; IV 51. — b. iuvat usque morari et conferre gradum; VI 487. — 2. nunc ‖ hunc (Aenean) ‖ Phoenissa tenet Dido blandisque moratur vocibus; I 670. quidve moror? II 102. qua spe inimica in gente moratur? IV 235. quid moror? an mea Pygmalion dum moenia frater destruat? IV 325. si te his attigerit terris Aurora morantem; IV 568. hic paulum lacrimis et mente morata (Dido); IV 649. spes est accensa Sergesto Mnesthique Gyan superare morantem; V 184. nec plura (Dares) moratus tum laeva taurum cornu tenet; V 381. quid moror? inrumpunt thalamo; VI 528. Nisus in solo Volcente moratur; IX 439. Aeneas Rutulum Sucronem haut multa morantem excipit in latus; XII 506. iam iam fata, soror, superant; absiste morari; XII 676. diu luctans lentoque in stirpe moratus haud valuit Aeneas . .; XII 781. ſ. pater. si forte morantis (apes) sparserit aut praeceps neptuno inmerserit eurus; G IV 28 morantis (apes) Martius ille aeris rauci canor increpat; G IV 70 cetera dum legio campis instructa moratur; IX 368. consurgunt nautae et magno clamore morantur; V 207. ipse pater dextram Anchises haut multa moratus dat iuveni; III 610. tum regina deum morantis impulit ipsa manu portas; VII 620. quantum (rex) in conubio natae thalamoque moratur; VII 253. quae tam sera moratur segnities? II 373. nec longo deinde moranti tempore contactos artus

sacer ignis edebat; G III 565. famem domat venerem revocans eruca morantem; Mo 86. ille aestatem increpitans seram zephyrosque morantis; G IV 138 — II, 1. corripuit tremulis altaria flammis sponte sua, dum ferre moror, cinis ipse; E VIII 106. — 2. ego, invisum quem tu tibi fingis (et esse nil moror); XI 365. — III. ille (Hector) nihil, nec me quaerentem vana moratur; II 287. iuvenis Aeneae subiit mucronem ipsumque morando sustinuit; X 798. ſ. I, 2. alqs; I 670. ceu saxa morantur cum rapidos amnis; XI 297. quae retinere gradum cursusque morari possent; Ci 152. complexi inter se noctemque diemque morantur; V 766. nec dona moror; V 400, fata: ſ. tura. qua tibi lucem arte morer? XII 874. noctem: ſ. diem. nec sacra morantur iussa viri; VI 40. quo (Amata) thalamum eripiat Teucris taedasque moretur; VII 388. quod (Alcestis) saeva mariti in Chalcodoniis Admeti tura ‖ fata ‖ morata est; Cul 264. quod vitam moror invisam Pallante perempto, dextera causa tuast; XI 177.

mors (Mors), Tod: I. **Subject**: mors aurem vellens „vivite“ ait „venio“; Copa 38. ubi (Scylla) tabidulam videt labi per viscera mortem; Ci 182. quod si immatura manebat mors gnatum; XI 167. cum frigida mors anima seduxerit artus; IV 385. vellit: ſ. ait.

II. **nach Verben**: 1. nec miseram effugiunt mortem, sed limine in ipso confixi expirant animas; XI 881. nec mortem horremus nec divom parcimus ulli; X 880. praesentem viris intentant omnia mortem; I 91. ipse manu mortem inveniam; II 645 (obtestor,) ne mihi quam merui invideas, nutricula, mortem; Ci 277. mereo: ſ. **mereo**, III. mortem (3 St.) S. 413, b. minor: ſ. **minor**, III. mortem (3 St.) S. 417, b. morte obita qualis fama est volitare figuras; X 641. mortem miserrimus opto; II 655. tum vero infelix fatis exterrita Dido mortem ‖ Mortem ‖ orat; IV 451. (apes) pulchram petunt per volnera mortem; G IV 218. pulchram . . . mortem; XI 647. an (Nisus) pulchram properet per volnera mortem? IX 401. hoc tamen infelix miseram solabere mortem: cadis . . ; X 829. umoris alumnus mortem vitare monet per acumina; Cul 184. — 2. vel tu quod superest infesto fulmine Morti ‖ morti ‖, si mereor, demitte; V 691. (Aeneas) obvia multa virum demittit corpora Morti; X 662. adcelera et fratrem, si quis modus, eripe morti; XII 157. quae (fera) sese haut nescia morti inicit; IX 552. multa boum circa mactantur corpora Morti; XI 197. cum (pastor) prosiluit et illum (umoris alumnum) obtritum Morti misit; Cul 188. (iuvenis) paratus seu versare dolos seu certae occumbere morti; II 62. tectus (Calchas) recusat prodere voce sua quemquam aut opponere morti; II 127. aequius huic Turnum fuerat se opponere morti; XI 115. non pudet morti praetendere muros? IX 599. ipse (Aeneas) neque aversos dignatur sternere Morti nec . . ; XII 464 nec morti esse locum, sed viva (omnia) volare sideris in numerum; G IV 226. — 3. quae quis apud superos distulit in seram commissa piacula mortem; VI 569. hanc tibi, Eryx, meliorem animam pro morte Daretis persolvo; V 483. ad mortem si te (Fors dicta refutet!) prodiderim; XII 41. infelix virgo nequiquam a morte recepta; Ci 517. [amissam classem, socios a morte reduxi]; IV 375. qua servetis revocatum a morte Dareta; V 476. hic Priamus, quamquam in media iam morte tenetur, non tamen abstinuit; II 533. per tela, per hostis vadimus haud dubiam in mortem; II 359.

III. **nach Adjectiv**: me pressit iacentem dulcis et alta quies placidaeque similima morti; VI 522.

IV. **nach Substantiven**: 1. hic mortis durae casum tuaque optima facta non silebo; X 791. iam causam mortis, iam dicere vitae cogunt Poenae; Cul 376. cur mortis ademptast condicio? XII 879. quibus (puellis) Erinys sicut Hymen praefata ‖ (pro fata!) ‖: dedit conubia mortis; Cul 247. effigies culicis illi (pastori) tristis ab eventu cecinit convicia mortis; Cul 209. hos (infantes) iuxta falso damnati crimine mortis; VI 430. non fas, non erat in vitam dirae exorabile Mortis ‖ invictae divae exorabile numen ‖; Cul 288. (Aeneas) cernit ibi maestos et mortis honore carentis Leucaspim et Oronten; VI 333. ubique pavor et plurima mortis imago; II 369. durae rapit inclementia mortis; G III 68. Pandarus mortis fraternae fervidus ira effatur: „non“ . . ; IX 736. hic tibi mortis erant metae; XII 546. neque enim Turno mora libera mortis; XII 74. Dardanus nostrae secum ferat omina mortis; IV 662. nec via mortis erat simplex, sed . . ; G III 482. — 2. nec tulit ultra sensibus infusum culicis de morte dolorem; Cul 387.

V. **Umſtand**: 1. morte Neoptolemi regnorum reddita cessit pars Heleno; III 333. quam (veniam) mihi cum dederit ‖ dederis ‖, cumulatam monte ‖ morte ‖ remittam; IV 436. postquam primus amor deceptam morte fefellit; IV 17. tu, o sanctissima coniunx, felix morte tua! XI 159. Pallas (Hisbonem) incautum crudeli morte sodalis excipit; X 386. nec Drances potius, sive est haec ira deorum, morte luat; XI 444. morte luet merita; XI 849. arator maerentem abiungens fraterna morte iuvencum; G III 518. ut (Opis) prospexit tristi mulcatam ‖ multatam ‖ morte Camillam; XI 839. sanie taboque fluentis complexu in misero longa sic morte necabat (Mezentius); VIII 488. illam (reginam) inter caedes pallentem morte futura fecerat Ignipotens ferri; VIII 709. Dido pallida morte futura; IV 644. stat quidquid acerbist morte pati; XII 679 illi, ut venere, vident indigna morte peremptum Misenum Aeoliden; VI 163. quia (Dido) nec fato merita nec morte peribat, sed . . ; IV 696. culpam hanc miserorum morte piabunt; II 140. (Nisus) placida ibi demum morte quievit; IX 445. si fratrem Pollux alterna morte redemit; VI 121. hac (virga Mercurius) dat somnos adimitque et lumina morte resignat; IV 244. sterneret ut subita turbatam morte Camillam, (Phoebus) adnuit oranti; XI 796. morte tua vivens; X 849. nec (Anna) graviora timet quam morte Sychaei; IV 502. ensem (Euryalus) multa morte recepit; IX 348. — 2. (Agaue) posterius poenam nati de morte datura; Cul 114. in: ſ. **in**, B, IV, 2. morte (4 St.) S. 329, b. omnis per mortis animam sontem ipse dedissem! X 854. [post mortem bello Rutuli pugnaque (cingulis) potiti]; IX 363. qui (iudex) vitae post mortem vindicat acta; Cul 276 ipsi suos iam morte sub aegra laniabant dentibus artus; G III 512.

morsus, Biß, Zahn, Spalt: I. viribus haud ullis valuit discludere morsus roboris Aeneas; XII 782. nec tu mensarum morsus horresce futuros; III 394 (Umbro) mulcebat iras et morsus arte levabat; VII 755. ut vertere morsus exiguam in Cererem penuria adegit edendi; VII 112. — II, 1 navis unco non alligat anchora morsu; I 169. ille canum morsu de montibus altis actus aper; X 707. serpens uterque miseros morsu depascitur artus; II 215. Umber morsu elusus inani est; XII 755. *laesae (apes) venenum morsibus inspirant; G IV 237. haec (capella) suspensa rapit carpente cacumina morsu salicis; Cul 54. (capellae) tondebant ‖ tondentur ‖ tenero viridantia gramina morsu; Cul 50. quae trahunt aeri vultus nasturcia morsu; Mo 85 — 2. quantum (nocuit) ad morsum ‖ admorso ‖ signata in stirpe cicatrix; G II 379.

mortalis, ſterblich, irdiſch, vergänglich, menſchlich, Menſch: A. si genus humanum et mortalia temnitis arma; I 542. tua progenies mortalia demoror arma; X 30. sic orsus Apollo mortalis medio aspectus sermone reliquit; IX 657. pater curis acuens

mortalia corda; G I 123. mortalia corda per gentes humilis stravit pavor; G I 330. quo minor est illis (capris) curae mortalis egestas; G III 319. mortalem eripiam formam; IX 101. numina nulla premunt, mortali urgemur ab hoste mortales; X 375. mortaline manu factae immortale carinae fas habeant? IX 95. mortalis mucro glacies ceu futilis ictu dissiluit; XII 740. quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames? III 56. improbe Amor, quid non mortalia pectora cogis? IV 412. tempore quo fessas mortalia pectora curas requiescunt; G 232 quae (nubes) nunc obducta tuenti mortalis hebetat visus tibi; II 605 Cyllenius mortalis visus medio sermone reliquit; IV 277. en etiam hunc ipsum vitae mortalis honorem te matre relinquo; G IV 326. mortalin decuit violari volnere divom? XII 797. hau tibi voltus mortalis, nec vox hominem sonat; I 328. B, a. 1. pater aliquem indignatus ab umbris mortalem infernis ad lumina surgere vitae; VII 771. prima Ceres ferro mortalis vertere terram instituit; G I 147. — II, 1. instituo: ſ. I. vertunt. urgeo: ſ. A. hostis. — 2. hae (Dirae) acuunt metum mortalibus aegris; XII 850. has inter (zonas) mediamque duae mortalibus aegris munere concessae divom; G I 237 non ego consueto mortalibus uror amore, nec . .; Ci 259. si nona diem mortalibus almum Aurora extulerit; V 64. Aurora interea miseris mortalibus almam extulerat lucem; XI 182 *si quando Sirius ardor, ille situm morbosque ferens mortalibus aegris, nascitur; X 274 optima quaeque dies miseris mortalibus aevi prima fugit; G III 66. tempus erat, quo prima quies mortalibus aegris incipit; II 268. postera lux ubi laeta diem mortalibus almum quatiebat; Ci 349. per si qua est quae restet adhuc mortalibus usquam intemerata fides, oro . .; II 142. di miserantur tantos mortalibus esse labores; X 759. diu, res si qua diu mortalibus ulla est, viximus; X 861. — b. dum nec curare deum credis mortalia quemquam; E VIII 35 tali mortalia nutu fallax momento temporis hora dedit; Cat III 9. (Sibylla) maior videri nec mortale sonans; VI 50. mentem mortalia tangunt; I 462.

mortarium, Mörſer: (Simylus) tum demum digitis mortaria tota duobus circuit; Mo. 116. (Simylus) clara famulam poscit mortaria voce; Mo. 93.

mortifer, todbringend: tum mortiferum adverso in limine Bellum; VI 279.

morum, Maulbeere: I. sunt et mora, et lentis uva racemis; Copa 21. — II. Aegle iam videnti sanguineis frontem moris et tempora pingit; E VI 22.

mos, Sitte, Gewohnheit, Weſen, Charakter, Benehmen, Brauch, Art, Beſchaffenheit, Verfaſſung: I. pulcherrima (praemia) primum di moresque dabunt vestri; IX 254. virginibus Tyriis mos est gestare pharetram; I 336. mos erat Hesperio in Latio, quem protinus urbes Albanae coluere sacrum, nunc maxima rerum Roma colit; VII 601. haec (tela) lento mos est aptare flagello; VII 731. quis (viris) neque mos neque cultus erat; VIII 316. nec mos bellantis (tauros) una stabulare, sed alter victus abit; G III 224. illum adeo placuisse apibus mirabere morem, quod . .; G IV 197. — II. morem ritusque sacrorum adiciam; XII 836. magnanimos duces totiusque ordine gentis mores et studia et populos et proelia dicam; G IV 5. memento paci ‖ pacis ‖ imponere morem; VI 852. quae hunc tam barbara morem permittit patria? I 539. hic (Aeneas) mores viris et moenia ponet; I 264. ventos et varium caeli praediscere morem cura sit; G I 51. Anchises recensebat fataque fortunasque virum moresque manusque; IV 683. hunc morem cursus atque haec certamina primus Ascanius rettulit; V 596. (Amata) mollius et solito matrum de more locuta est: „exulibusne“ . .? VII 357. hunc socii morem sacrorum, hunc ipse teneto; III 408 sermonem Ausonii patrium moresque tenebunt; XII 834. — III. 1. ipsae (apes) intuma more suo sese in cunabula condent; G IV 66. hoc Priami gestamen erat, cum iura vocatis more daret populis; VII 247. non licuit thalami expertem sine crimine vitam degere more ferae; IV 551. ferire venam Bisaltae quo more solent acerque Gelonus; G III 461. huc corpora quisque suorum more tulere patrum; XI 186. ductor Dardanius torrentis aquae vel turbinis atri more furens; X 604. nec tibi fetae more patrum nivea implebunt mulctraria vaccae; G III 177. hoc et tum Aeneadis indicere bella Latinus more iubebatur; VII 617. rustica postoris fistula more sonat ‖ sonans ‖; Copa 10. subiectam more parentum aversi tenuere facem; VI 223. Saturni gentem sponte sua veterisque dei se more tenentem; VII 204. — 2. de: ſ. **de,** III. more (12 St.) S. 162, b cunctis ex more vocatis; V 244. non nobis has ex more dapes superstitio imposuit; VIII 186. in: ſ. **in,** A, IV, 3. morem (9 St.) S. 326, a. cnius ob auspicium infaustum moresque sinistros lumina tot cecidisse ducum videmus; XI 347. cum effusis imbribus atra tempestas sine more furit; V 694. infelix (Amata) immensum ‖ immensam ‖ sine more furit lymphata per urbem; VII 777. raptas sine more Sabinas consessu caveae; VIII 635. rara (terra) sit an supra morem si densa requires; G II 227.

moto, bewegen: tum rigidas motare cacumina quercus (videres); E VI 28. sive sub incertas zephyris motantibus umbras (succedimus) E V 5.

motus, Bewegung, Erſchütterung, Tanz, Aufbruch, Unruhe, Aufruhr: I. hi motus animorum atque haec certamina tanta pulveris ictu quiescent ‖ quiescunt ‖; G IV 86 — II. pectora motus nunc alios, alios dum nubila ventus agebat, concipiunt; G I 420. ante, quam Cereri det motus incompositos et carmina dicat; G I 350. regina motus excepit prima futuro; IV 297. — III, 1. ille (Dares) pedum melior motu fretusque iuventa; V 430. tanton placuit concurrere motu, Iuppiter, gentis? XII 503. pinus appetit ‖ ac petit ‖ aëriis contingere motibus ‖ montibus ‖ astra; Cul 139. saepe duobus regibus incessit magno discordia motu; G IV 68. Rutulis vario misceri pectora motu; XII 217. ingenti motu stupefactus aquarum; G IV 365. serpens squamosos late torquebat motibus orbes; Cul. 167. quo maxuma motu terra tremit; G I 329. insolitis tremuerunt motibus Alpes; G I 475. — 2. hos inter motus, medio in flagrante tumultu legati responsa ferunt; XI 225.

moveo, bewegen, vorrücken, erwägen, erregen, Eindruck machen, veranlaſſen, beginnen, entbüllen: I. si fama movet; XI 368 si lapidum nec fulgor in ulla cognitus utilitate movet; Cul 66. simul ora virum praefixa movebant; IX 471. — II *Phoenissa pariter puero donisque movetur; I 714. me, quem dudum non ulla iniecta movebant tela neque adverso glomerati ex agmine Grai; II 726. quem tum vates Cassandra moveret? III 187. cum videmus ipsum inter pecudes vasta se mole moventem pastorem Polyphemum; III 656. neque enim specie famave movetur Dido; IV 170. si te nulla movet tantarum gloria rerum; IV 272. nullis illa (Aeneas) movetur fletibus; IV 438 Aeneas miratus enim motusque tumultu „dic“ ait . .; VI 317. nullae hic insidiae tales (absiste moveri), nec . .; VI 399. si te nulla movet tantae pietatis imago; VI 405. nec (Dido) magis incepto voltum sermone movetur, quam si . .; VI 470. hunc decus egregium formae movet atque iuventae, hunc atavi reges, hunc claris dextera factis; VII 473. cum prima movent in proelia Martem; VII 603. Venus haut nequiquam mater duro mota tumultu Volcanum adloquitur; VIII 371. nil super imperio moveor; X 42. numquam animam talem dextra hac (absiste moveri) amittes; XI 408. ubi

nulla movet stabilem fallacia Nisum; Ci 378. multa movens animo nymphas venerabar agrestis; III 34. Iuno multa movens necdum anticum saturata dolorem; V 608. (Aeneas) multa movens animo iam tandem erumpit; X 890. flectere si nequeo superos, Achеronta movebo; VII 312. castra Aeneas aciemque movebat; XI 446. qui resides movebit Tullus in arma viros et iam desueta triumphis agmina; VI 813. pater primus per artem movit agros; G I 123. non umbrae altorum nemorum, non mollia possunt prata movere animum, non amnis; G III 521. *neque iste Dianae amor subita animum dulcedine movit; XI 538. volvens fatorum arcana movebo; I 262. cui (Erulo) terna arma movenda; VIII 565. Poenorum qualis in arvis movet arma leo; XII 6. cum iam stabulis saturata moveret Amphitryoniades armenta; VIII 213. bellum: ſ. **bellum,** II, 1 moveo (4 Et.) Ɔ. 89, a. fatis nunquam concessa moveri apparet Camerina procul; III 700. pandite nunc Helicona, deae, cantusque movete, qui reges . .; VII 641. quae manus . .; X 163. nos castra movemus; III 519. motos praestat componere fluctus; I 135 id (curat) labefacta movens robustus iugera fossor; G II 264. inga coepta moveri silvarum; VI 256. copa crispum sub crotalo docta movere latus saltat; Copa 2. dein te movere lumbulos in caltula ‖ nec deinde te movere lumbos in stola ‖ prensis videbo altaribus? Cat XIII 21. manes: ſ **manes,** II, 1. moveo (3 Et.) Ɔ 401, a. extremi addensent acies nec turba moveri tela manusque sinit; X 432. matrem: ſ. alqm; VIII 371. totus moveri (visus) mons circum; III 91. tali remigio navis se tarda movebat; V 280. quae numina voce (Orpheus) moveret? G IV 505. verbis odia aspera movi; II 96. maius opus moveo; VII 45. palmam movet ordine nemo; V 349. pastorem: ſ. alqm; III 656. ille (pater) praedari lupos iussit pontumque moveri; G I 130. pubem portis moveri laetus in arva ‖ arma ‖ iube; VII 429. sollicitanda tamen tellus pulvisque movendus; G II 218. iam imam viridi radicem moverat alte quercus humo †; Cul 280. nec purpura regem picta movet nec sceptra movent Priameïa tantum, quantum . .; VII 252. (Turnus) se nec cognoscit euntem tollentemve manu saxumve ‖ saxumque ‖ immane moventem; XII 904. (taurus) signa movet; G III 236. claro silvas cernes aquilone moveri; G I 460. nec tibi persuadeat auctor tellurem borea rigidam spirante moveri ‖ movere ‖; G II 316. tela: ſ. manus. viros: ſ. agmina. quaesitor Minos urnam movet; VI 432. — III. non illa quisquam me nocte per altum ire neque a ‖ ab ‖ terra moveat convellere funem; G I 457.

mox, bald: mox tamen ardentis accingar dicere pugnas Caesaris; G III 46. mox et frumentis labor additus; G I 150. mox cum matura adoleverit aetas; XII 438. (Aenean) mox hic cum spoliis adfore cernetis; IX 242. mox et Leucatae nimbosa cacumina montis et formidatus nautis aperitur Apollo; III 274. (Fama) parva metu primo, mox sese attollit in auras; IV 176. ne mox aut Laurentis, nate, superbos aut acrem dubites poscere Turnum; VIII 613. quo mox digesta (seges) feratur; G II 267. mox sese ad litora praeceps cum fletu precibusque tulit; III 598. quem (Caesarem) mox quae sint habitura deorum concilia incertum est; G I 24. (equus) carpere mox gyrum incipiat; G III 191. mox illos sua fata manent maiore sub hoste; X 438. forent quae mox caelo properanda sereno; G I 200. mox aëre lapsa (columba) quieto radit iter liquidum; V 316. dum mox frondosa reducitur aestas; G III 296. visenda animalia mox stridentia pinnis; G IV 310. mox erat hoc ipsum exitio; G III 511. eadem mox arva tenebis; X 741. novit omnia vates, quae sint, quae fuerint, quae mox ventura trahantur; G IV 393. Mnestheus agit Pristim, ⟨mox Italus Mnestheus, genus a quo nomine Memmi⟩; V 117.

Mucius, Römer: Mucius et (hic est) prudens ardorem corpore passus; Cul 335.

mucro, Spitze, Klinge, Schwert, Dolch: I. mortalis mucro glacies ceu futilis ictu dissiluit; XII 740. (Turnus) pede collo inpresso dextrae mucronem extorquet et alto fulgentem tinguit iugulo; XII 357. ut semel intepuit mucro; X 570. ossa sed inter ferreus ad costas alto stat volnere mucro; XI 817. transilit ‖ transit, transiit ‖ et parmam mucro, levia arma minacis (Lausi), et tunicam; X 817. — II. (Turnus) strictum coruscat mucronem; X 652. (Phegeus) auxilium ducto mucrone petebat; XII 378. extorqueo: ſ. I. fulget. patrio mucrone relicto; XII 736. alii strictis mucronibus imas obsedere fores; II 449. strictis seges mucronibus horret ferrea; XII 663. ſ. corusco. iuvenis Aeneae subiit mucronem ipsumque morando sustinuit; X 798. tinguo: ſ. I. fulget. — III. Turnus hunc venientem cuspide longa, hunc mucrone ferit; XII 511. horrere: ſ. II. stringo. (Turnus) fluctuat, an sese mucrone ob tantum dedecus amens induat; X 681. obsidere: ſ. II. stringo. petere: ſ. II. duco. tereti pugnant mucrone veruque Sabello; VII 665. (Aeneas) tum latebras animae pectus mucrone recludit; X 601. stat ferri acies mucrone corusco stricta, parata neci; II 333.

mugio, brüllen, erdröhnen, ertönen: passim armenta videbant Ramanoque foro et lautis mugire Carinis; VIII 361. interea discessu mugire boves; VIII 215. una boum vasto sub antro mugiit; VIII 218. Tyrrhenus tubae mugire (visus) per aethera clangor; VIII 526. mugire adytis (visa) cortina reclusis; III 92. ecce autem sub pedibus mugire solum; VI 256. mugire videbis sub pedibus terram; IV 490.

mugitus, Gebrüll, Dröhnen: I. mugitus boum mollesque sub arbore somni non absunt; G II 470. qualis mugitus, fugit cum saucius aram taurus; II 223. — II. mugitus veluti cum prima in proelia taurus terrificos ciet; XII 103. — III. furit mugitibus aether concussus silvaeque et sicci ripa Tanagri; G III 150. Pratides implerunt falsis mugitibus argros; E VI 48. balatu pecorum et crebris mugitibus amnes sonant; G III 554.

mula, Mauleſelin: laeva sive dextera strigare mula sive utrumque coeperat; Cat X 19.

mulceo, ſtreicheln, beleckeu, beruhigen, erfüllen: (Aeneas) fessum Dareta eripuit mulcens dictis; V 464. variae circumque supraque volucres aethera mulcebant cantu lucoque volabant; VII 34. tibi divom pater et mulcere dedit fluctus et tollere vento; I 66. (Umbro) mulcebat iras et morsus arte levabat; VII 755. ille (vir) regit dictis animos et pectora mulcet; I 153. (Aeneas) dictis maerentia pectora mulcet; I 197. (Carme) adsiduis mulcens praecordia palmis; Ci 346. illam (lupam) tereti cervice reflexa ‖ reflexam ‖ mulcere alternos (pueros); VIII 634. (Orphea) mulcentem tigris; G IV 510.

Mulciber, Vulkan: hic Nomadum genus et discinctos Mulciber Afros finxerat; VIII 724

mulco, übel zurichten: ut (Opis) prospexit tristi mulcatam ‖ multatam ‖ morte Camillam; XI 839.

mulctra, Melkkübel: I quam magis exhausto spumaverit ubere mulctra, magis . .; G III 309. — II. (vitula) bis venit ad mulctram; E III 30.

mulctrarium, Melkkübel: nec tibi fetae more patrum nivea implebunt mulctraria vaccae; G III 177.

mulgeo, melken: quod surgente die mulsere horisque diurnis, nocte premunt; G III 400. idem iungat volpes et mulgeat hircos; E III 91. hic alienus ovis custos bis mulget in hora; E III 5.

muliebris, weiblich: advenit qui vestra dies muliebribus armis verba redarguerit; XI 687.

mulier, Weib: I. ausa quod est mulier numen fraudare deorum et dictam Veneri votorum ‖ lucro-

rum ‖ avertere poenam ‖ partem ‖; Ci 83. — II. mixta deo mulier; VII 661.

mulio, Maultiertreiber: Sabinus ille, quem videtis, hospites, ait fuisse mulio celerrimus; Cat X 2.

multiplex, vielfach, mannigfach: mala (Scylla) multiplici iuvenum quod saepta caterva vixerat ‖ vixit erat ‖; Ci 85. vix illam (loricam) famuli Phegeus Sagarisque ferebant multiplicem conixi umeris; V 264. haec (Fama) tum multiplici populos sermone replebat gaudens; IV 189.

multo, beſtrafen: ut (Opis) prospexit tristi mulcatam ‖ multatam ‖ morte Camillam; XI 839.

multus, viel, bedeutend, häufig, zahlreich, reichlich, ſtark, dicht: A. **bei Subſtantiven:** Iuppiter et laeto descendet plurimus imbri; E VII 60. aggere multo telluris tumulus formatum crevit in orbem; Cul 395. Venus gradientis multo nebulae circum dea fudit amictu; I 412. unde superne plurimus Eridani per silvam volvitur amnis; VI 659. hanc (gentem) multos florentem annos rex deinde superbo imperio tenuit Mezentius; VIII 481. multos Vesulus quem (aprum) pinifer annos defendit multosve ‖ multosque ‖ palus Laurentia; X 708. ſ. **annus,** V, 3. per (7 St.) S. 53, a. multa praeterea sacris in postibus arma pendent; VII 183. multa virum solido argento perfecta relinquit armaque craterasque simul pulchrosque tapetas; IX 357. saevo e scopulo multa vix arte revolsus (Sergestus); V 270. Nautes, Pallas quem multa insignem reddidit arte; V 705. Arruns iaculo et multa prior arte Camillam circuit; XI 760. ad terram gurgite ab alto quam multae glomerantur aves; VI 311. quae Clonus Eurytides multo caelaverat auro; X 499. multo in primis hilarans convivia Baccho ante focum, in umbra; E V 69. hic (campus) tibi praevalidas olim multoque fluentis sufficiet baccho vitis; G II 190. ubi quaesitum matri multis balatibus agnum Martius a stabulis rapuit lupus; IX 565. primo quae (tentoria) prodita somno Tydides multa vastabat caede cruentus; I 471. (?) Pan primum calamos cera coniungere pluris instituit; E II 32. Charon, cui plurima mento canities inculta iacet; VI 299. unum pro multis dabitur caput; V 815. cui (bovi) plurima cervix; G III 52. neque Mezentius tam multis viduasset civibus urbem; VIII 571. multo clamore secuntur; IX 466. iam ascendebant collem, qui plurimus urbi imminet; I 419. color est e pluribus unus; Mo 104. plurima per vias sternuntur inertia passim corpora; II 364. corpora multa virum circa seniorque Galaesus; VII 535. (Aeneas) obvia multa virum demittit corpora Morti; X 662. multa boum circa mactantur corpora Morti; XI 197. Latini corpora partim multa virum terrae infodiunt; XI 205 (Turnus) multa virum volitans dat fortia corpora Leto; XII 328. (Serranus) multo iacebat membra deo victus; IX 336. (Turnus) tua larga saepe manu multisque oneravit limina donis; X 620. quae (dona) plurima mitti Dardanidis dicique iubes; XI 352. apibus fetis idem atque examine multo primus abundare; G IV 139. tam multae scelerum facies; G I 506. multa virum meritis sustentat fama tropaeis; XI 224. quae (flamma) plurima vento corripuit tabulas; IX 536. quam multi Libyco volvuntur marmore fluctus; VII 718 quae (folia) plurima circum funduntur; G IV 274. quam multa in silvis autumni frigore primo lapsa cadunt folia; VI 309. non alias caelo cecidere cruentae plura sereno fulgura; G I 487. toto genitor quae (fulmina) plurima caelo deicit in terras; VIII 427. qua plurimus undam fumus agit; VIII 257. nec funera volgo tam multa informes ursi stragemque dedere per silvas; G III 247. ut te post multa tuorum funera defessi aspicimus? II 283. multa tuo laetae (puellae) fundentes gaudia voltu; Cul 120. socii multo gemitu lacrimisque impositum scuto referunt Pallanta frequentes; X 505. multi nos populi, multae et petiere sibi et voluere adiungere gentes; VII 236. [multas viro se adiungere gentis Dardanio]; VIII 13. tam multa in tectis crepitans salit horrida grando; G I 449. quam multa grandine nimbi culminibus crepitant, sic pulsat . .; V 458. quam multa grandine nimbi in vada praecipitant; IX 669. Libyci velit aequoris idem discere quam multae zephyro turbentur harenae; G II 106. Tiberinus verticibus rapidis et multa flavos harena in mare prorumpit; VII 31. (Mezentius) multa porrectum extendit harena; IX 589. quem (Anchisen) Phoebi interpres multo compellat honore: „coniugio“. .; III 474. animo multus recursat gentis honos; IV 3. (virgo) exit multo cruentas hospite cautes; Ci 167. multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra; I 334. hic plurimus ignis semper; E VII 49. proderit admiscere igni pinguia multo defruta; G IV 268. ubique pavor et plurima mortis imago; II 369. eadem (Italia) auro plurima fluxit; G II 166. vidi lecta diu et multo spectata labore degenerare tamen; G I 197. me quoque per multos similis fortuna labores iactatam; I 628. penates visi astare multo manifesti lumine; III 151. stella facem ducens multa cum luce cucurrit; II 694. quae (mater) te sola, puer, multis e matribus ausa persequitur; IX 217. *multae illam (Camillam) frustra Tyrrhena per oppida matres optavere nurum; XI 581. pulcher Iulus multa patri mandata dabat portanda; IX 312. omnes (arbores) cogendae in sulcum ac multa mercede domandae; G II 62. quae plurima terrae monstra ferunt; G I 184. multa praeterea variarum monstra ferarum; VI 285. quam (natam) iungere non patrio ex adyto sortes, non plurima caelo monstra sinunt; VII 269. ensem (Euryalus) multa morte recepit; IX 348. seu pluris (navis Teucri) complere valent; XI 327. (aesculus) immota manet, multosque nepotes multa virum volvens durando saecula vincit; G II 294. fessae multa referunt se nocte minores (apes); G IV 180. me ipse (Helenus) manu multo suspensum numine ducit; III 372. contemplator item, cum nux se plurima silvis induet in florem; G I 187. indiciost tractu surgens oleaster eodem plurimus; G II 183. sunt (tibi) oppida capta multa manu; XII 23 est locus nobilis et fama multis memoratus in oris; VII 564. cumba multam accepit rimosa paludem; VI 414. non tam creber agens hiemem ruit aequore turbo, quam multae pecudum pestes; G III 471. nec te tua plurima, Panthu, labentem pietas nec Apollinis infula texit; II 429. non ullo ex aequore cernes plura domum tardis decedere plaustra iuvencis; G II 206. (Euryalus) multam in medio sine nomine plebem subit; IX 343. populi; ſ. gentes. possum multa tibi veterum praecepta referre; G I 176 multa praeterea vatum praedicta piorum ‖ priorum ‖ terribili monitu horrificant; IV 464. (Aeneas) multa praeterea Laurentis praemia pugnae aggerat; XI 78. (Roma) multa, neque immeritis, donavit praemia alumnis; Cat IX 39 multa per caecam congressi proelia noctem conserimus; II 397. quoi (Apollini) medium freti pietate per ignem cultores multa premimus vestigia pruna; XI 788. nuam ex multis Scyllam non esse puellis; Ci 91. (Mezentius) canitiem multo deformat pulvere; X 844. cum clade exterrita tristi intonsos ‖ incanos ‖ multo deturpat pulvere crines Carme; Ci 284. quam (chlamydem) plurima circum purpura maeandro ‖ Maeandro ‖ duplici Meliboea cucurrit; V 250. per tuum expertum multis miserae mihi rebus amorem precor, ne . .; Ci 325. (Scylla) simul ut multum late dispersit in aequora rorem; Ci 516. mixta rubent ubi lilia multa alba rosa; XII 68. quoi (Laviniae) plurimus ignem subiecit rubor et calefacta per ora cucurrit; XII 65. saecula: ſ. nepotes. (Polites) concidit et multo vitam cum sanguine fudit; II 532. (Pyrrhus) traxit in multo lapsantem sanguine nati; II 551. iam aderit

multo Priami de sanguine Pyrrhus; II 662. huc casta Sibylla nigrarum multo pecudum te sanguine ducet; V 736. bella, horrida bella et Thybrim multo spumantem sanguine cerno; VI 87. sin et Troianis cum multo gloria venit sanguine; XI 421. ut ipsa (Amphitrite) trucem multo misceret sanguine pontum; Ci 76. quam multa sub undas scuta virum volves, Thybri pater! VIII 538. multa simul contra variis sententia dictis pro Turno; XI 222. multus ineptae virginis insolito sermo novus errat in ore; Ci 356. sacerdos multa modis simulacra videt volitantia miris; VII 89. multi (socii) servare recursus languentis pelagi; X 288. acta multo perque uterum sonitu perque ilia venit harundo; VII 498. spatia si plura supersint; V 325. neque quam multae species, nec nomina quae sint, est numerus; G II 103. edico multa duram stipula felicumque maniplis sternere supter humum; G III 297. adgnoscunt multo phaleras sudore receptas; IX 458. argenti atque auri memoras quae multa talenta, gnatis parce tuis; X 531. (virgulta) multa memor occule terra; G II 347. ubi plurima fuso sanguine terra madet; XII 690. medium nam plurima turba hunc (Musaeum) habet; VI 667. cui gens adsueta multo venatu nemorum, duris Aequicula glaebis; VII 746 nascuntur pluruma (venena) Ponto; E VIII 96. seu plures calor ille vias et caeca relaxat spiramenta; G I 89. quamvis multa meis exiret victima saeptis; E I 33. multa viri virtus animo mecursat; IV 3. potuit quae plurima virtus esse, fuit; XI 312. ad haec vates vi denique multa oculos intorsit; G IV 450. (Ascanius) longam multa vi muniet Albam; I 271. gubernaclum multa vi forte revolsum praecipitans traxi mecum; VI 349. illi (Cyclopes) inter sese multa vi bracchia tollunt in numerum; VIII 452. (Tarchon) hostem gremium ante suum multa vi concitus aufert; XI 744. illi (tauri) inter sese multa vi volnera miscent; XII 720. hunc (Palinurum Aeneas) ubi vix multa maestum cognovit in umbra; VI 340. quo plurima vento cogitur unda; G IV 419. quae (rupes) sese multis circum latrantibus undis mole tenet; VII 588. est lucos Silari circa ilicibusque virentem plurimus Alburnum volitans; G III 147. (Hector) volnera illa gerens, quae circum plurima muros accepit patrios; II 278. multa viri nequiquam inter se volnera iactant; multa cavo lateri ingeminant; V 433.

B. **mit Genetiv**: multos Danaum demittimus Orco; II 398. (Pandarus) multos suorum moenibus exclusos duro in certamine linquit; IX 725.

C. **mit Adjectiv, Particip, Pronomen, Zahlwort**: penitus necesse est multa diu concreta modis inolescere miris; VI 738. multa dura suo tristi cum corde putabant, ni . . ; VIII 522. Helenus cum multa horrenda moneret; III 712. quam multa in foliis avium se milia condunt; G IV 473. ille (Aeneas) e concilio multis cum milibus ibat ad tumulum; V 75. quo se multis cum milibus heros consessu medium tulit; V 289. cum Achilles milia multa daret leto; V 806. qualia multa mari nautae patiuntur in alto; VII 200. quae plurima fando enumerare vales; IV 333. quae multa vides discrimine tali; IX 210. (Turnus) semineces volvit multos; XII 329. semina vidi equidem multos medicare serentis; G I 193.

D. **allein**: **a.** masc.: I. mihi iam multi crudele canebant artificis scelus; II 124. multi ante occasum Maiae coepere; G I 225. cum sese a moenibus heros Priamides multis Helenus comitantibus adfert; III 346. multi illam (filiam) magno e Latio totaque petebant Ausonia; VII 54. multi etiam ‖ iam ‖ excretos prohibent a matribus haedos; G III 398. multi praeterea, quos fama obscura recondit; V 302. — II, 1. multos alterna revisens lusit et in solido rursus Fortuna locavit; XI 426. 2. multis optata labella; Ci 496. multis tamen ante futuri exitio; IX 315 — III. scopulos Sirenum difficilis quondam multorumque ossibus albos; V 865. — **b.** femin.: hic una e multis, quae maxima natu, Pyrgo „non Beroë est“; V 644. — **c.** neutr.: I, 1. multa adeo gelida melius se nocte dedere; G I 287. tumida ex ira tum corda residunt, nec plura his; VI 408. — 2. adeo in teneris consuescere multum st; G II 272. — II. quem (Euryalum) manus oppressum rapit et conantem plurima frustra; IX 398. quamvis Priami deberem plurima natis; VIII 379. desine plura, puer; E V 19. IX 66. neque illum (Orphea) multa volentem dicere praeterea vidit (Eurydice); G IV 501. lacrimantem et multa volentem dicere (Creusa) deseruit; II 790. linquens (Dido Aenean) multa parantem ‖ volentem ‖ dicere; IV 390. (erinys iuvenem) quaerentem dicere plura reppulit; VII 449. (Aeneas) caput multa parantis (Tarquiti) dicere deturbat terrae; X 554. nec plura effatus; VIII 443. XI 98. XII 896. (regina) multa per maestum demens effata furorem; XII 601. nec plura locutus; VII 599. XI 469. multa maturare datur; G I 260. multa movens animo; III 34 X 890. Iuno multa movens; V 608. multa quoque et bello passus (vir); I 5. interdum loculos a paupere plura petebat; Mo 65. ego te plurima numquam, regina, negabo promeritam; IV 333. (Anchisa satus) multa putans sortemque animo ‖ animi ‖ miseratus iniquam; VI 332 multa dies variusque ‖ variique ‖ labor mutabilis aevi rettulit in melius; XI 425. Scorpius caeli iusta plus parte relinquit; G I 35. (Dido) multa super Priamo rogitans, super Hectore multa; I 750. (Mezentius) multa super Lauso rogitat; X 839. multa inter sese vario sermone serebant, quem diceret . .; VI 160. aegram multa malus (Pygmalion) simulans vana spe lusit amantem; I 352. pius Aeneas, per noctem plurima volvens, constituit . .; I 305. — III. nate dea, pauca tibi e multis expediam dictis; III 377. — IV. pluribus oranti (Ligeri) Aeneas „haut talia dudum dicta dabas“; X 599. — **d.** adverbiell Formen: I. et nunc ille (Euandrus) quidem spe multum captus inani fors vota facit; XI 49. ten ego plus patrio dilexi perdita regno! Ci 428. nec multum discrepat aetas; X 434. neque enim plus septima ducitur aestas; G IV 207. hic (occurrunt) multum fleti ad superos belloque caduci Dardanidae; VI 481. ne quis sit lucus, quo se plus iactet Apollo; E VI 73. multum ille (vir) et terris iactatus et alto vi superum; I 3. multum adeo, rastris glaebas qui frangit inertis, iuvat arva; G I 94. * haec ‖ et ‖ multum lacrimans (Andromache) verba inter singula fundit]; III 348. illam (matrem) Ilionei monitu et multum lacrimantis Iuli corripiunt; IX 501. multum latrante Lycisca; E III 18. scripta quidem tua nos multum mirabimur; Cat XI 5. optatis plus iam procedimus ipsis; Cat IX 63. (Mezentius) multum remittit qui revocent (Lausum); X 839. multum illi (virgini) incerto trepidant vestigia cursu; Ci 171. haec accipe dona meo multum vigilata labore; Ci 46. — II. nec (Iulus) plura adludens; VII 117. linquens (Dido) multa metu cunctantem (Aenean); IV 390. gemo: s. **gemo**. II. (5 Et) E. 273, b. * Latinus multa se incusat, qui non acceperit ultro Dardanium Aenean; XI 471. (?) acceperit ante; XII 612. (Amata) multa super natae lacrimans Phrygiisque hymenaeis; VII 358. illa qui (Serranus) plurima nocte luserat, insignis facie; IX 335. ipse pater dextram Anchises haut multa moratus dat iuveni; III 610. nec plura (Dares) moratus tum laeva taurum cornu tenet; V 381. Aeneas Rutulum Sucronem haut multa morantem excipit in latus; XII 506. is (Iarbas) dicitur multa Iovem manibus supplex orasse supinis; IV 205. (Turnus) multa deos orans; IX 24. Messapus telo (Aulesten) orantem multa trabali desuper altus equo graviter ferit; XII 294. (Camilla) viro securim

altior exurgens oranti et multa precanti congeminat; XI 697. Aristaeus multa querens atque hac adfatus voce parentem; G IV 320. nec plura querentem passa Venus; I 385. huic (vitulo) geminae nares et spiritus oris multa reluctanti obstruitur; G IV 301. multa deos aurasque pater testatus inanis inquit . .; VII 593. (Aeneas) multa lovem et laesi testatus foederis aras; XII 496. senior multa manu medica Phoebique potentibus herbis nequiquam trepidat; XII 402. — III. omnia quae multo ante memor provisa repones; G I 167. terram multo ante memento excoquere, quam . .; G II 259. hic aliud maius miseris multoque tremendum obicitur magis; II 199. id quod multo tute ipse fatebere maius; E III 35.

mundo, ſäubern: Scybale mundaverat aptum ante locum; Mo 50.

mundus, ſauber: est hic munda Ceres, est Amor, est Bromius; Copa 20.

mundus, Welt, Weltall, Erdkreis: 1. mundus, ut ad Scytbiam Riphaeasque || Rhipaeasque || arduus arces consurgit, premitur Libyae devexus in austros; G I 240. non alios prima crescentis origine mundi inluxisse dies crediderim; G II 336. aspice convexo nutantem pondere mundum! E IV 50. — II, 1. aspicio, premo: ſ. I. conati quondam cum sint inscendere || rescindere || mundum; Cul 236. — 2. Hyperionis ardor lucida aetherio ponit discrimina mundo; Cul 102. quo (puero) toto surget gens aurea mundo; E IV 9. — III. vos, o clarissima mundi lumina; G I 5. canebat, ut ipse tener mundi concreverit orbis; E VI 34. origo: ſ. I. crescit. filius huic (Berecyntiae) coutra, torquet qui sidera mundi: „o genetrix“ . .; IX 93. (sophia) altius ad magni subtendit || suspexit || sidera mundi; Ci 7. (Scylla) alte suspicit ad celsi nictantia sidera mundi; Ci 218. idcirco orbem per duodena regit mundi sol aureus astra; G I 232.

munimen, Schutz: hoc effusos munimen ad imbres; G II 352.

munio, befeſtigen, ſchützen, gründen: (Ascanius) longam multa vi muniet Albam; I 271. grandaevis (apibus) oppida curae et munire favos et daedala fingere tecta; G IV 179. quem (hortum) vimina pauca et calamo rediviva levi munibat harundo; Mo 62. Megara, Alcathoi quondam munita labore, Alcathoi Phoebique; Ci 105.

munus, Geſchäft, Dienſt, Leiſtung, Werk, Ehrenbezeigung, Spende, Geſchenk: 1, 1. Phoebo sua semper aput me munera sunt, lauri et suave rubens hyacinthus; E III 63. cui (Menoetae) nec nota (fuerant) potentum munera || limina ||; XII 520. tum pater Aeneas „vestra“ inquit munera vobis certa manent, pueri; V 348. non Massica Bacchi munera illis (tauris) nocuere; G III 527. quoniam sordent tibi munera nostra; E II 44. — 2. scilicet id magnum sperans (coniunx) fore munus amanti; VI 526. — II, 1. (Scylla) non accepta piis promittens munera divis; Ci 219. munera vestra cano; G I 12. non absistam coeptum detexere munus, in quo iure meas utinam requiescere musas liceat; Ci 9. alii spolia coniciunt igni; pars munera nota, ipsorum clipeos et non felicia tela; XI 195. nec (Eurydice) divae corrupit munera lingua; Cul 291. nec munera curat Alexis; E II 56. si mihi susceptum fuerit decurrere munus; Cat XIV 1. detexo: ſ. coepi. do: ſ. do, III. munus (4 St.) S. 187, a. munera praeterea Iliacis erepta ruinis ferre iubet (Aeneas); I 647. dives quae munera Dido fecerat; IV 263. nos munera templis quippe tuis ferimus famamque fovemus inanem; IV 217. hoc sibi pulchra suum ferri Proserpina munus instituit; VI 142. ſ. eripio. extremum hoc munus morienti habeto; E VIII 60. Ci 267. ipsius Auchisae longaevi hoc munus habebis, cratera impressum signis; V 535. ipse ego paulisper pro te tua munera inibo; V 846. munera libo intemerata focis; III 177. munera principio ante oculos circoque locantur in medio; V 109. (Dido) mittit pinguis centum cum matribus agnos, munera laetitiamque dii; I 636. cineri haec mittite nostro munera; IV 624. satus Anchisa munera in navis ternos optare iuvencos dat; V 247. parta meae Veneri sunt munera; E III 68. carpe viam et susceptum perfice munus; VI 629. perfecto munere divae; VI 637. en perfecta mei promissa coniugis arte munera; VIII 613. munera, quae patriis ad me portatis ab oris, vertite ad Aeneas; XI 281. oratores ire munera portantis aurique eborisque talenta; XI 333. munera praeferimus, nomen patriamque docemus; XI 249. Sergestum Aeneas promisso munere donat; V 282. sermonum memor et promissi muneris heros; VIII 464. ſ. accipio. non hos quaesitum munus in usus; IV 647. unde etiam saepe lapis recrepat Cyllenia munera || murmura || pulsus; Ci 108. munera nec sperno; VII 261. suscipio: ſ. decurro, perficio; VI 629. tu munera supplex tende petens pacem; G IV 534. verto: ſ. porto. — 2. Beroën reliqui indignantem, tali quod sola careret munere; V 652. fungar inani munere; VI 886. men alias inter famularum munere fungi non licuit? Ci 444. — 3. [apes] collectum haec ipsa ad munera gluten servant; G IV 40. quem (cratera) Thracius olim Anchisae genitori in magno munere Cisseus dederat; V 537. parve culex, pecudum custos tibi tale merenti funeris officium vitae pro munere reddit; Cul 414. requiesco in: ſ. 1. coepi. — III, 1. memor: ſ. II, 1. promitto. — 2. tuis hic omnia plena muneribus; G II 5. — IV, 1. munere sic niveo lanae Pan captam te, Luna, fefellit; G III 391. Hesperidum ni munere capta fuisset; Cat IX 25. nec, si muneribus certes, concedat Iollas; E II 57. has inter (zonas) mediamque duae mortalibus aegris munere concessae divom; G I 238. Aeneas laetum amplexus Acesten muneribus cumulat magnis; V 532. egregias animas decorate supremis muneribus; XI 26. (pater) saepe deum largo decorarat munere sedes; Ci 526. totidem (equites dabit) suo tibi munere || nomine || Pallas; VIII 519. ne quisquam propriae fortunae munere dives iret inevectus caelum super; Cul 340. hoc iuvenem egregium praestanti munere donat (Aeneas); V 361. quarum (Pieridum) castos alvaria || alabastria || postes munere saepe meo inficiunt; Ci 95. vestro si munere tellus Chaoniam pingui glandem mutavit arista; G I 7. ornabant heroida certatim divae munere quoque suo; Cat IX 22. spretae Ciconum quo munere matres discerptum latos iuvenem sparsere per agros; G IV 520. non ego te talem venerarer munere tali; Ci 18. Euryalus munere victor amici prima tenet; V 337. non aliter Cecropias innatus apes amor urguet habendi munere quamque suo; G IV 178. an quicquam nobis tali sit munere maius? E V 53. — 2. tantarum in munere laudum cingite fronde comas; VIII 273. ut in aetherio signorum munere praestans scorpios fugat Oriona; Ci 533.

munusculum, kleines Geſchenk: tibi prima, puer, nullo munuscula cultu errantis hederas passim cum baccare tellus fundet; E IV 18.

muralis, der Maurer: murali concita numquam tormento sic saxa fremunt; XII 921.

murex, Purpurſchnecke, Purpur, Riff: I vobis picta croco et fulgenti murice vestis; IX 614. ipse in pratis aries iam suave rubenti murice mutabit vellera; E IV 44. — II. acuto in murice remi obnixi crepuere; V 205. — III. Tyrio ardebat murice laena demissa ex umeris; IV 262. mutare, pingi: ſ. I.

murmur, Gemurmel, Rauſchen, Brauſen: I. arrectas impulit auris confusae sonus urbis et inlaetabile murmur; XII 619. nemorum increbrescere murmur (incipit); G I 359.

caeca volutant murmura venturos nautis prodentia ventos; X 99. serpit per agmina murmur; XII 239. — II. illa (unda) cadens raucum per levia murmur saxa ciet; G I 109. fit clauso gurgite murmur; XI 298. caeci in nubibus ignes inania murmura miscent? IV 210. unde etiam saepe lapis recrepat Cyllenia munera ‖ murmura ‖ pulsus; Ci 108. voluto: ſ. I. produnt. — III. omnes, aspice, ventosi ceciderunt murmuris aurae; E IX 58. — IV, 1. est crepitans rauco murmure rivus aquae; Copa 12. fessum quotiens (Enceladus) mutet latus, intremere omnem murmure Trinacriam; III 582. magno misceri murmure pontum; I 124. interea magno misceri murmure caelum incipit; IV 160. tum murmure caeco intus saxa sonant; XII 591. strepit omnis murmure campus; VI 709. Dares magno virum se murmure tollit; V 369. — 2. illi (venti) magno cum murmure montis circum claustra fremunt; I 55. unde (Timavus) vasto cum murmure montis it mare proruptum; I 245.

murmuro, rauſchen: spumea semifero sub pectore murmurat unda; X 212.

murra ſ. **myrrha**.

Murranus, Latiner: I. vidi Murranum oppetere ingentem atque ingenti volnere victum; XII 639. Murranum hic (Aeneas), atavos et avorum antiqua sonantem nomina excutit; XII 529. — II. excutio, vinco: ſ. 1.

murt- ſ. **myrt-**

murus, Mauer, Wand, Schutz (moerorum ſ. II, 1. agger): I. **nach Verben**: 1. non tempore tali cogere concilium, cum muros adsidet hostis; XI 304. ascendo: ſ **ascendo**, II. murum (3 St.) S. 71, a. rara muros cinxere corona Asius Imbrasides Hicetaoniusque Thymoetes; X 122. tum muros varia cinxere corona matronae puerique; XI 475. luce palam certum est igni circumdare muros; IX 153. hinc Rutulus murum circumsonat armis; VIII 474. (hostes) circumstant undique muros; XI 388. quibus obsessos possit concredere muros; X 286. num (hortati sumus) puero summam belli, num credere muros? X 70. Teucri adsueti longo muros defendere bello; IX 511. arma ferunt alii et pergunt defendere muros; XII 586. pater Aeneas audito nomine Turni deserit muros; XII 698. haec duo praeterea disiectis oppida muris vides; VIII 355. dividimus muros et moenia pandimus urbis; II 234. qui (Ocnus) muros matrisque dedit tibi, Mantua, nomen; X 200. instant ardentes Tyrii: pars ducere muros, pars . .; I 423. hostis habet muros; II 290. quos alios muros, quae iam ultra moenia habetis? IX 782. quis prohibet muros iacere et dare civibus urbem? V 631. incessi muros; XII 596. ipse deum manifesto in lumine vidi intrantem muros; IV 359. (Turnus) huc turbidus atque huc lustrat equo muros; IX 58. avidus muros optatae molior urbis Pergameamque voco; III 132. obsideo: ſ. concredo. (mater) muros amens atque agmina cursu prima petit; IX 478. non pudet morti praetendere muros? IX 599. quique alta tenebant moenia quique imos pulsabant ariete muros; XII 706. hic Neptunus muros magnoque emota tridenti fundamenta quatit; II 610. principio muros obscuraque limina portae repeto; II 752. scandit fatalis machina muros feta armis; II 237. castra modo et tutos servarent aggere muros; IX 43. bis septem Rutuli, muros qui milite servent, delecti; IX 161. (equites) iam propinquabant castris murosque ‖ muroque ‖ subibant, cum . .; IX 371. subterlabor: ſ. 3. labor subter. Lycus inter et hostis inter et arma fuga muros tenet; IX 557. haud aliter Rutulo muros et castra tuenti ignescunt irae; IX 65. cum muros arcemque procul ac ‖ per ‖ rara domorum tecta vident; VIII 98. Laurentisne iterum muros aut castra videbo? X 671. — 2. muris iterum imminet hostis nascentis Troiae; X 26. cum Troïa Achilles exanimata sequens impingeret agmina muris; V 805. manus interea muris Troiana propinquat; XI 597. iuvenes muro subibant; VII 161. ſ. 1. subeo. — 3. ilicet in muros tota discurritur urbe; XI 468. primus Thymoetes (equum) duci intra muros hortatur et arce locari; II 33. (Aeneas) iret ut ad muros urbique adverteret agmen ocius; XII 555. omnis per muros legio, sortita periclum, excubat; IX 174. **aut haec in nostros fabricata est machina muros; II 46. sic ambo ad muros rapidi totoque feruntur agmine; XI 906. omnes densa ad muros mole feruntur; XII 575. ipsae de muris summo certamine matres tela iaciunt; XI 891. adde flumina antiquos supter labentia ‖ subterlabentia ‖ muros; G II 157. ter circum Iliacos raptaverat Hectora muros Achilles; I 483. disiecta per agmina Turnus sic urbis ruit ad muros; XII 690. stant pavidae in muris matres; VIII 592. tu pedes ad muros subsiste et moenia serva; XI 506. nec plura effatus (Aeneas) ad altos tendebat muros; XI 99. protinus hinc fuscis tristis dea tollitur alis audacis Rutuli ad muros; VII 409. clamorem ad sidera tollunt Dardanidae e muris; X 263. (Turnus) bis confusa fuga per muros agmina vertit; IX 800. neque rex veretur infesto ad muros volitantes agmine turmas reicere; Ci 117. volvitur ad muros caligine turbidus atra pulvis; XI 876.

II. **nach Substantiven**: 1. quin intra portas atque ipsis proelia miscent aggeribus moerorum; X 24. quem (Mnesthea) pulsi pristina Turni aggere moerorum sublimem gloria tollit; X 144. dum distinet hostem agger moerorum; XI 382. pendent opera interrupta minaeque murorum ingentes; IV 89. quin et fatalis murorum attollere moles iuvabit; XI 130. Aeneadae duri murorum in parte sinistra opposuere aciem; IX 468. (Turnus Lycum) magna muri cum parte revellit; IX 562. — 2. nunc iter ad regem nobis murosque Latinos; XI 17. videor reperire posse viam ad muros et moenia Pallantea; IX 196.

III. **Umſtand**: 1. vestigia fraudis, quae cingere muris oppida iubeant; E IV 32. Ascanius Longam muris cum cingeret Albam; V 597. (Roma) septem una sibi muro circumdedit arces; G II 535. moenia videt triplici circumdata muro; VI 549. Roma septem una sibi muro circumdabit arces, felix prole virum; VI 783. nec muris cohibet patriis media Ardea Turnum; IX 738. gemino dimittunt ‖ demittunt ‖ bracchia muro turriti scopuli; III 535. inclusus muris hostilique aggere saeptus; XI 398. hic illa ducis Meliboei parva Philoctetae subnixa Petelia muro; III 402. puer Ascanius muro fossisque tenetur tela inter media; X 236. it clamor totis per propugnacula muris; IX 664. — 2. (Hector) volnera illa gerens, quae circum plurima muros accepit patrios; II 278. (Turnus) addit ignaros deinde in muris Martemque cientis Alcandrumque Haliumque; IX 766. mitto ea, quae muris bellando exhausta sub altis; XI 256.

mus, Maus: saepe exiguus mus sub terris posuitque domos atque horrea fecit; G I 181.

Musa (musa), Muſe, Geſang, Lied: 1, 1. me dulces ante omnia Musae, quarum sacra fero ingenti percussus amore, accipiant caelique vias et sidera monstrent; G II 475. hos tibi dant calamos, en accipe, Musae; E VI 69. in quo (munere) iure meas utinam requiescere musas et leviter blandum liceat deponere amorem; Ci 10. Polio amat nostram, quamvis est rustica, musam; E III 84. quae tecum finxerunt carmina divi, Cynthius et Musae, Bacchus et Aglaïe; Cat IX 60. posterius graviore sono tibi musa loquetur nostra; Cul 8. monstrant: ſ. accipiunt. requiescunt; ſ. deponunt. alternos (versus) Musae meminisse volebant; E VII 19. — 2. ab Iove principium musae: Iovis omnia plena; E III 60. Sicelides Musae, paulo maiora canamus! E IV 1. quis deus hanc,

Musae, quis nobis extudit artem? G IV 315. Musa, mihi causas memora, quo numine laeso impulerit . .; I 8. quis deus, o Musae, tam saeva incendia Teucris avertit? IX 77. — II. amo: ſ. I, 1. est. quisquis erit culpare iocos musamque paratus; Cul 6. pactorum musam Damonis et Alphesiboei, Damonis musam dicemus et Alphesiboei; E VIII 5. primus ego in patriam mecum Aonio redieus deducam vertice Musas; G III 11. Tityre, tu silvestrem tenui musam meditaris avena; E I 2. nunc ego agrestem tenui meditabor harundine musam; E VI 8. — III. (Turnus occupat) Amycum et Clytium Aeoliden et amicum Crethea Musis, Crethea Musarum comitem, cui carmina semper cordi; IX 774. — IV. comes: ſ. III. sacra: ſ. I, 1. accipiunt. — dum (Cycnus) maestum musa solatur amorem; X 191.

Musa, Dichter oder Redner: cui iuveni divi cuncta neque indigno, Musa, dedere bona? Cat IV 6. doctior o quis te, Musa, fuisse potest? Cat IV 8.

Musaeus, atheniſcher Sänger: quos circumfusos sic est adfata Sibylla, Musaeum ante omnis: „dicite“. .; VI 667.

muscosus, mooſig: muscosi fontes et somno mollior herba, solstitium pecori defendite; E VII 45.

muscus, Moos: I, muscus ubi et viridissima gramine ripa; G III 144. — II, quae (vada) subter viridem residebant caerula muscum; Cul 106. — III. tum Phaethontiadas musco (Silenus) circumdat amarae corticis; E VI 62. stagna virentia musco adsint; G IV 18.

musso, murmeln, ſummen, ſich bedenken, zagen: I. fit sonitus mussantque (apes) oras et limina circum; G IV 188. flent maesti mussantque patres; XI 454. — II, 1. mussat rex ipse Latinus, quos generos vocet; XII 657. mussant iuvencae, quis nemori imperitet; XII 718. — 2. cuncti se scire fatentur, quid fortuna ferat populi, sed dicere mussant; XI 345.

mustum, Moſt: I. coniunx dulcis musti Volcano decoquit umorem; G I 295. — II. nudata musto tingue novo mecum dereptis crura coturnis ‖ coth. ‖; G II 7.

mutabilis, veränderlich, wandelbar: A. multa dies variusque ‖ variique ‖ labor mutabilis aevi rettulit in melius; XI 425. — B. varium et mutabile semper femina; IV 569.

muto, entfernen, verändern, verwandeln, wechſeln, vertauſchen: non illum (Amorem) nostri possunt mutare labores; E X 64. ut faciem mutatus et ora Cupido pro dulci Ascanio veniat; I 658. ei mihi qualis erat (Hector), quantum mutatus ab illo Hectore, qui . .! II 274. hinc ‖ hic ‖ primum Fortuna fidem mutata novavit; V 604. ipsi Laurentes mutati ipsique Latini; XII 240. (Scyllam) longe alia perbibent mutatam membra figura infestare . .; Ci 56. si quis inserat aut scrobibus mandet mutata subactis; G II 50. tantum aevi longinqua valet mutare vetustas; III 415. artus: ſ. **artus,** II, 1. muto (4 St.) S. 69, a sin totum moveri mutarive putas bellum; X 627. mutemus clipeos; II 389. corpus: ſ. **corpus,** II, 1. muto (4 St.) S. 143, b. pater Aeneas nunc huc ingentis, nunc illuc pectore curas mutabat versans; V 702. te victore prius vel sidera cursus mutatura suos quam te facturum metui; Ci 426. rursus in aurigae faciem mutata ‖ conversa ‖ Metisci procurrit dea; XII 784. illo quo primum dominatus Roma superbos mutavit placidis tempore consulibus; Cat IX 38. exilio domos et dulcia limina mutant; G II 511. sic quoque mutatis requiescunt fetibus arva; G I 82. mutata suos requierunt flumina cursus; E VIII 4. vestro si munere tellus Chaoniam pingui glandem mutavit arista; G I 8. eheu mutandus numquam labor! Cul 258. fessum quotiens (Enceladus) mutet latus, intremere omnem murmure Trinacriam; III 581. limina: ſ. domos. mutatam ignorent subito ne semina matrem; G II 268. suos mutatae (matres) adgnoscunt; V 679. quae mentem insania mutat, infelix Dido? IV 595. quae mentem insania mutat? XII 37. nec nautica pinus mutabit merces; E IV 39. cum seu caelesti fato seu sideris ortu undique mutatur caeli nitor; Cul 348. nec vetus indigenas nomen mutare Latinos neu Troas fieri iubeas aut vocem mutare viros aut vertere vestem; XII 823. nec mutari iam ‖ iam nec mutari ‖ pabula refert; G III 548. * infantem (Metabus) matris vocavit nomine Casmillae mutata parte Camillam; XI 543. videmus mutatam insita mala ferre pirum; G II 33. vos adeo, humani mutatae corporis artus, puellae Dauliades, gaudete; Ci 198. illas (quercus) Triptolemi mutavit sulcus aristis; Cul 136. ne quo (regina) se numine mutet, sed teneatur amore; I 674. mutandae sedes; III 161. nec mea iam mutata loco sententia cedit; IX 220. ibi flava seres mutato sidere farra, aut . .; G I 73. carminibus Circe socios mutavit Ulixi; E VIII 70. aries iam croceo mutabit vellera luto; E IV 44. quamvis Milesia magno vellera mutentur Tyrios incocta rubores; G III 307. mutati transversa fremunt venti; V 19. ubi tempestas et caeli mobilis umor mutavere vices ‖ vias ‖; G I 418. nec tarda senectus debilitat vires animi mutatque vigorem; IX 611. sive etiam iactis speciem mutata venenis infelix virgo; Ci 70.

mutus, ſtumm, ſtill: (Iapyx) maluit mutas agitare inglorius artes; XII 397. ceu leo manditque trahitque molle pecus mutumque metu; 341. stat pecus omne metu mutum; VII 718.

Mutusca, Stadt der Sabiner: Ereti manus omnis oliviferaeque Mutuscae; XII 711.

mutuus, gegenſeitig, wechſelſeitig: A. non contra ‖ nam causa ‖ ut sit amor mutuus unde mihi; ‖ ? ‖ Cat IV 12. frigoribus agricolae mutua inter se laeti convivia curant; G I 301. iam gravis aequabat luctus et mutua Mavors funera; X 755. — B. pedibus per mutua nexis examen pependit; VII 66.

Mycenae (Mycena: ſ. III), Stadt in Argoliš: I. et Turno Inachus Acrisiusque patres mediaeque Mycenae; VII 372. — II, 1. [haec patrias Mycenas aspiciet?] II 577. eruet ille Argos Agamemnoniasque Mycenas; VI 838. nos abiisse rati et vento petiisse Mycenas; II 25. nunc quod patrias vento petiere Mycenas; II 180. veniet aetas, cum domus Assaraci Phthiam clarasque Mycenas servitio premet; I 284. quamvis ille (equus) patriam Epirum referat fortisque Mycenas; G III 121. — 2. nec solis licet capere arma Mycenis; IX 139. — 3. ornatus Helenae, quos illa Mycenis extulerat; I 650. saevis effusa Mycenis tempestas; VII 222. milia quot magnis umquam venere Mycenis; II 331. — III. si Argolico mari deprensus et urbe Mycenae; V 52.

Mycenaeus, aus Mykenä: ipse Mycenaeus magnorum ductor Achivom coniugis dextra oppetiit; XI 266.

Myconos, kykladiſche Inſel: quam (tellurem) pius arquitenens Mycono e ‖ Mycono ‖ celsa Gyaroque revinxit; III 76.

Mygdonides, Sohn des phrygiſchen Königs Mygdon: addunt se Hypanisque Dymasque et lateri adglomerant nostro, iuvenisque Coroebus Mygdonides; II 342.

myrica, Tamariske: te nostrae, Vare, myricae, te nemus omne canet; E VI 10. illum (Gallum) etiam lauri ‖ laurus ‖, etiam flevere myricae; E X 13. non omnis arbusta iuvant humilesque myricae; E IV 2. pinguia corticibus sudent electra myricae; E VIII 54.

Myrmidones, theſſaliſcher Volksſtamm: quis talia fando Myrmidonum Dolopumve temperet a lacrimis? II 7. nox involvens umbra magna terramque polumque Myrmidonumque dolos; II 252. nunc et

Myrmidonum proceres Phrygia arma tremescunt; XI 403. non ego Myrmidonum sedes Dolopumve superbas aspiciam; II 785.

Myrrha, Tochter des Königs Kinyras: Arabae Myrrhae quondam qui (furor) cepit ocellos; Ci 238.

myrrha (murra), Myrrhe: da foedare crinis vibratos calido ferro murraque madentis; XII 100. non mihi iam pingni sudabunt tempora myrrha; Ci 438

myrtetum, Myrtengebüſch: litora myrtetis laetissima; G II 112.

myrteus (murt.), aus Myrten: hic quos amor peredit, murtea circum silva tegit; VI 443.

myrtum, Myrtenbeere: tum stringere tempus lauri bacas oleamque cruentaque myrta; G I 306.

myrtus, Myrte, Myrtenbaum, Myrtenſtab: I, 1. quis (hederis) aderat veteris myrtus non nescia fati; Cul 145. nec tacuissem pallentis hederas et amantis litora myrtos; G IV 124. hic est et Spartica ‖ Parthica ‖ myrtus atque hyacinthos; Cul 400. formonsae myrtus Veneri (gratissima), sua laurea Phoebo; E VII 62. myrtus validis hastilibus (fecunda) et bona bello cornus; G II 447. quo (tumulo) cornea summo virgulta et densis hastilibus horrida myrtus; III 23. et vos, o lauri, carpam et te, proxuma myrte, sic positae quoniam suavis miscetis odores; E II 55. (melius respondent) solido Paphiae de robore myrtus; G II 64. nec myrtus vincet corylos nec laurea Phoebi; E VII 64. — 2. Vocativ: ſ. 1. miscent. — II. carpo: ſ. I, 1. miscent. dum teneras defendo a frigore myrtos; E VII 6. ut gerat (Camilla) pastoralem praefixa cuspide myrtum; VII 817. pono: ſ. I, 1. miscent. taceo: ſ. I, 1. amant. — III. orbis cingens materna tempora myrto; G I 28. sic fatus (Aeneas) velat materna tempora myrto; V 72.

Mysia, Landſchaft in Kleinaſien: *[nullo tantum se Mysia cultu iactat]; G I 102.

mysticus, geheimnisvoll: arbuteae crates et mystica vannus Iacchi; G I 166.

Mysus, in Myſien: unde se erumpit saxosus sonans Hypanis Mysusque Caicus; G IV 370.

Naias, nais, Waſſernymphe: I, 1. tibi candida nais, pallentis violas et summa papavera carpens, narcissum et florem iungit bene olentis anethi; E II 46. — 2. quae nemora aut qui vos saltus habuere, puellae naides? E X 10. Pierii laticis decus, ite, sorores naides, celebrate deum ludente chorea; Cul 19. — II. Aegle, naiadum pulcherrima; E VI 21. hic panes et satyri dryadesque choros egere puellae naïadum coetu; Cul 117.

nam, denn, nämlich, freilich: I. in Hauptſätzen: 1. vorangeſtellt: a. Ausſage: Phyllida amo ante alias: nam me discedere flevit; E III 78. neque me tantum venientis sibilus austri (iuvat) nec . .; E V 82. neque adhuc Vario videor nec dicere Cinna digna; E IX 35 neque Parnasi vobis iuga moram fecere; E X 11. te nec sperant Tartara regem nec . .; G I 36. primi cuneis scindebant fissile lignum; G I 144. neque tum stellis acies obtunsa videtur; G I 395. saepe videmus ipsius (solis) in voltu varios errare colores; G I 451. angustus in ipso fit nodo sinus; G II 74. ieiuna quidem clivosi glarea ruris vix apibus casias ministrat; G II 212. saepe incantis pastoribus excidit ignis; G II 303. mediis fervoribus (asilus) acrior instat; G III 154. neque erat coriis usus, nec . .; G III 559. frigore mella cogit hiems; G IV 35. duo sunt genera; G IV 92. saepe favos ignotus adedit stelio; G IV 242. sine vi non ulla dabit praecepta; G IV 398. pabula venti ferre domum prohibent; G IV 509. inculta videt; I 308. teneras arcebant viucula palmas; II 406. Ci 403. Polydorus ego; III 46. vera vides; III 316. te ire fides; III 374. neque erant astrorum ignes nec . .; III 585. simul cervicem inflexam posuit; III 630. sese opposuit Salio; V 335 te voluit rex magnus Olympi exsortem ducere honores ‖ honorem ‖; V 534. mihi Cassandrae imago dare visa faces; V 636. tua finitimi ossa piabunt; VI 378. mihi parta quies; VII 598. memini Priamum invisere finis; VIII 157. maximus ultor Alcides aderat; VIII 201. mihi facti fama sat est; IX 194. lux inimica propinquat; IX 355. dextera cingitur amni; IX 469. Pallas ante ruentem excipit; X 385. tibi caput Euandrius abstulit ensis; X 394. venio moriturus; X 881. cetera Turnus victor habet; XI 91. primum surgebant aëriae platanus; Cul 123. solitum volvens ad tempus torquebat orbes; Cul 163. vinctus sedet Otos; Cul 234. capite a summo regis frondebant tempora lauro; Ci 120. saepe resperserat aras; Ci 524. non contra ‖ nam causa ‖ ut sit amor mutnus unde mihi; ‖ ? ‖ Cat IV 12. fatebimur verum; Cat V 12 — b. Frage: nam quis te, iuvenum confidentissime, nostras iussit adire domos? G IV 445. quae tam sera moratur segnities? II 373. quod consilium dabatur? II 656. quid dissimulo? IV 368. quid ago? XII 637. qua te causa dicam . .? Ci 229. quid ego inmensi memorem studia ista laboris? Eat IX 41. — c. Aufforderung: nam verum fateamur; Ci 55. — 2. eingeſchaltet: a. Ausſage: omnia nam late vastant (volucres); G IV 16. sic nam fore bello egregiam gentem; I 444. cunctis ‖ cuncti ‖ nam lecti navibus ibant orantes veniam; I 518. Iuppiter, hospitibus nam te dare iura loquntur; I 731. prohibent nam cetera parcae scire Helenum; III 379. solam nam perfidus ille te colere; IV 421. medium nam plurima turba hunc (Musaeum) habet; VI 667. aëriam caelo nam Iuppiter Irim demisit; IX 803. (Troius heros) iaculum nam torquet in hostem; X 585. dextra sceptrum nam forte (Latinus) gerebat; XII 206. omnia nam potius quam te fecisse putabo; Ci 458. Clio nam ‖ tam ‖ certe candida nunc ‖ non ‖ loquitur; Cat IV 10. — b. Frage: quis est nam ludus in undis? E IX 39. — II. vor Nebenſätzen: nam nisi te casus tulisset; Ci 278. qua gens Canopi accolit Nilum; G IV 287. qua globus imminet ingens; IX 515. que se tendebat semita; Ci 216. qualis Polyphemus claudit pecudes; III 641. quae prima solo arbos vellitur; III 27. quia (Dido) nec fato merita nec morte peribat; IV 696. quicumque tuum violavit volnere corpus, luet; XI 848. si vestra manus violasset dona Minervae; II 189. te iactari, non est . .; Ci 242.

namque, nämlich, denn, freilich: I. in Hauptſätzen: 1. vorangeſtellt: a. Ausſage: namque erit ille mihi semper deus; E I 7. fatebor enim, nec spes libertatis erat nec cura peculi; E I 31. notavi ipse locum; E III 68. super tibi erunt qui dicere laudes tuas cupiant; E VI 6. saepe senex spe carminis ambo luserat; E VI 18. canebat (Silenus), uti magnum per inane coacta semina fuissent; E VI 31. sepulchrum incipit apparere Bianoris; E IX 59. is certissimus auctor; G I 432. urget ab alto arboribus notus sinister; G I 443. aliae (arbores) ipsae sponte sua veniunt; G II 10. quoi (terrae) putre solum (namque hoc imitamur arando); G II 204. omne quotannis terque quaterque solum scindendum; G II 398. ante domandum (equi) ingentis

tollent animos; G III 206. morantis (apes) Martius ille aeris rauci canor increpat; G IV 70. aliae (apes) turpes horrent; G IV 96. memini me vidisse . .; G IV 125. aliae (apes) victu vigilant; G IV 158. hanc dederat Proserpina legem; G IV 487. (Cyrene) ultro adfata timentem; G IV 530. (napaeae) dabunt veniam votis; G IV 536. tibi divom pater atque hominum rex dedit . .; I 65. umeris suspenderat arcum; I 318. hau tibi voltus mortalis; I 327. tibi nuntio . .; I 390. videbat, uti . .; I 466. ipsa genetrix adflarat . .; I 589. omnem nubem eripiam; II 604 manus inter parentum ecce fundere lumen apex; II 681. omnis ‖ omnem ‖ cursum mihi prospera dixit religio; III 362. suam patria antiqua cinis ater habebat; IV 633. volans liquidis in nubibus arsit harundo; V 525. ipse (fetus) volens sequetur; VI 146 mihi animum delusit Apollo; VI 343. gubernaclum traxi mecum; VI 349. tu mihi terram inice ⟨namque potes⟩; VI 366. fore inlustrem canebant ipsam; VII 79 ferunt fama . .; VII 765. inproviso fulgor venit; VIII 524. ita praeceperat Aeneas; IX 40. ferunt Cycnum duxisse . .; X 189. omnis eum (Aenean) stipata tegebat turba ducum; XI 12. volans Iovis ales agitabat avis; XII 247. diu luctans haud valuit . .; XII 781. alias alii volgo finxere puellas, quae . .; Ci 64. haec condicio miserae (Scyllae) proponitur una; Ci 187. deum rex reddit . .; Ci 520. hortandi maxima causa fuit; Cat IX 11. — b. Frage: namque aliud quid sit, quod iam implorare queamus? X 19. — 2. eingeſchaltet: hic inter densas corylos modo namque gemellos (capella) reliquit; E I 14. est mihi n. domi pater, est iniusta noverca; E III 33. deum n. ire per omnia ‖ omnes ‖; G IV 221. novit n. omnia vates; G IV 392. non me impia n. Tartara habent tristes ‖ tristesve ‖ umbrae, sed . .; V 733. hic ego n. tuas sortes arcanaque fata ponam; VI 72. potes n. omnia; VI 117 una n. (Aeneas) ire videbat egregium forma iuvenem et fulgentibus armis; VI 860. genitor mihi talia n. ⟨nunc repeto⟩ Anchises fatorum arcana reliquit; VII 122. toto n. fremunt condensae litore puppes; VIII 497. Ilo n. (Pallas) procul validam derexerat ‖ direxerat ‖ hastam; X 401. non hoc mihi n. negares, omnipotens, quin possem . .; X 614. validum n. exigit ensem per medium Aeneas iuvenem; X 815. tibi n. canit non pagina bellum triste Iovis ponitque* ‖ Rhoetique ‖; Cul 26. Peleus n. et Telamonia virtus laetantur; Cul 297. ipsa iugis n. Ida potens feritatis ‖ patens frondentibus ‖ praebebat . .; Cul 311. labore Alcathoi Phoebique: deus n. adfuit illi; Ci 106. ultro n. odimus omnes; Ci 261. cetera n. viri cuspide conciderant; Cat III 6. — II vor Nebenſätzen: namque sub ingenti (Aeneas) lustrat dum singula templo; I 453. avia cursu dum sequor; II 737. furens animi dum proram ad saxa suburget; V 202. inflicta (puppis) vadi dorso dum pendet; X 303. [namque etsi nullum memorabile nomen feminea in poena est]; II 583. si occultiur; Cat I 3. nt noctem egerimus; VI 513. ut regem adit; X 148. ut scorpios fugat Oriona; Ci 533.

nanciscor, erlangen, erreichen, finden, antreffen: armigerum Remi (Nisus) premit aurigamque sub ipsis nanctus equis; IX 331. ubi ver nanctae (apes) sudum camposque patentis erumpunt portis; G IV 77. inclusum si quando flumine nanctus cervom venator; XII 749. saeva e speculis tempus dea nacta nocendi; VII 511. ver: ſ. campos.

napaeae, Talnymphen: tu facilis venerare napaeas ‖ Napaeas ‖; namque dabunt veniam votis irasque remittent; G IV 535.

Nar, Nebenfluß des Tiber: audiit amnis sulpurea ‖ sulfurea ‖ Nar albus aqua fontesque Velini; VII 517.

narcissus (Narc.), Narciſſe, Jüngling aus Theſpiä: I. non illinc narcissus abest, cui gloria formae igne Cupidineo proprios exarsit in artus; Cul 408. quarum (Pieridum) foribus hyacinthi deponunt flores aut suave rubens narcissus; Ci 96. — II, 1. nutrix narcissum casiamque herbas incendit ‖ contundit ‖ olentes; Ci 370. tibi candida nais narcissum et florem iungit bene olentis anethi; E II 48. nec sera comantem narcissum tacuissem; G IV 123. — 2. exardesco: ſ. I. abest. — III. pars intra saepta domorum Narcissi lacrimam et gluten ponunt fundamina; G IV 160. — IV, 1. narcisso floreat alnus; E VIII 53. — 2. pro molli viola, pro purpureo narcisso carduos surgit; E V 38.

nares, Naſe, Nüſtern: I. saepe viri nares acer iaculatur apertas spiritus; Mo 107. canibus Cocytia virgo noto naris contingit odore; VII 480. cum solis equi lucem elatis naribus efflant; XII 115. iaculor: ſ. aperio. huic (vitulo) geminae nares et spiritus oris multa reluctanti obstruitur; G IV 300. vidit truncas inhonesto volnere naris; VI 497. — II, 1. bucula caelum suspiciens patulis captavit naribus auras; G I 376. efflare: ſ. I. effero. it naribus ater sanguis; G III 507. haec loca non tauri spirantes naribus ignem invertere; G II 140. geminos iugalis (equos) semine ab aetherio, spirantis naribus ignem; VII 281. — 2. (equus) collectum premens ‖ fremens ‖ volvit sub naribus ignem; G III 85.

narro, erzählen, ſagen: I. (Dido) pendet iterum narrantis ab ore; IV 79. — II ut mutatos Terei (Silenus) narraverit artus; E VI 78. hic etiam inventum Priamo narrabis Achillem; IX 742. vgl. III. facta. — III. inter quas curam Clymene narrabat inanem Volcani Martisque dolos et dulcia furta; G IV 345. illi (genitori) mea tristia facta degeneremque Neoptolemum narrare memento; II 549. dolos, furta: ſ. curam.

Narycius, aus Naryx in Lokris, bruttiſch: hic Narycii posuerunt moenia Locri; III 399. iuvat spectare Naryciae picis lucos; G II 438.

nascor, geboren, erzeugt werden, entſtehen, entſpringen, beginnen: nascere, praeque diem veniens age, Lucifer, almum; E VIII 17. hinc pecudes armenta viros, genus omne ferarum, quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; G IV 224. nascetur pulchra Troianus origine Caesar, Iulius; I 286. hic domus Aeneae dominabitur et nati natorum et qui nascentur ab illis; III 98. nascenti cui (Erulo) tris animas Feronia mater ⟨horrendum dictu⟩ dederat; VIII 564. quoniam ad tantas nunc primum nascimur artes; Ci 42. natus dea: ſ. natus, I, 2. 3. (12 St.) S. 438, b. ne (aries) maculis infuscet vellera pullis nascentum; G III 390. plantis ecdurae ‖ et durae ‖ coryli nascuntur et ingens fraxinus Herculeaeque arbos umbrosa coronae Chaoniique patris glandes, etiam ardua palma nascitur et casus abies visura marinos; G II 65. fluminibus salices crassisque paludibus alni nascuntur, steriles saxosis montibus orni; G II 111. (capella) rapit cacumina vel salicis lentae vel quae novo nascitur aluus; Cul 55. Assyrium volgo nascetur amomum; E IV 25. arbos: ſ. alnus. *si quando Sirius ardor, ille situm morbosque ferens mortalibus aegris, nascitur; X 275. infelix lolium et steriles nascuntur avenae; E V 37. unde nigerrimus auster nascitur et pluvio contristat frigore caelum; G III 279. coryli: ſ. abies. qui (dies) nascentur ab illo (die) exactum ad mensem; G I 435. quaeritur nascentis equi de fronte revolsus et matri praereptus amor; IV 515. qui legitis flores et humi nascentia fraga; E III 92. dic, quibus in terris inscripti nomina regum nascantur flores; E III 107. fraxinus, glandes: ſ. abies. haec nemora (tenebat) gens virum truncis et duro robore nata; VIII 315. hic magnanimi heroes, nati melioribus annis; VI 649. lapides, unde homines nati, durum genus; G I 63. lolium: ſ. avenae. non equidem ex isto speravi corpore posse tale malum nasci; Ci 432. nec pingues

unam in faciem nascuntur olivae; G II 85. nec unam in faciem nascuntur orchades et radii et amara pausia baca pomaque et Alcinoi silvae; G II 85. magnus ab integro saeclorum nascitur ordo; E IV 5. maior rerum mihi nascitur ordo; VII 44. orni: ſ. alni. ille (sol) ubi nascentem maculis variaverit ortum; G I 441. palma: ſ. abies. pausia, pomo: ſ. orchades. tu modo nascenti puero casta fave Lucina; E IV 8. radii, silvae: ſ. orchades. salices: ſ. albi. muris iterum imminet hostis nascentis Troiae; X 27. indignum est Italos Troiam circumdare flammis nascentem; X 75. nascuntur pluruma (venena) Ponto; E VIII 96.

nasturcium, Kreſſe: quae trahunt acri vultus nasturcia morsu; Mo 85.

nata, Tochter (vgl. **gnata**): I, 1. est mihi nata, viro gentis quam iungere nostrae non sortes sinunt; VII 268. ferre iubet praeterea sceptrum, Ilione quod gesserat olim, maxima natarum Priami; I 654. hic Hecuba et natae nequiquam altaria circum sedebant; II 515. — 2. mihi certe, nata, peristi; Ci 306. — II. (Amata) natam frondosis montibus abdit; VII 387. *huic (telo Metabus) natam, libro et silvestri subere clausam, implicat atque habilem mediae circumligat hastae; XI 554. ne pete conubiis natam sociare Latinis, o mea progenies, thalamis neu crede paratis; VII 96. implico: ſ. circumligo. iungo: ſ. I, 1. est. *(Metabus) hic natam in dumis interque horrentia lustra armentalis equae mammis et lacte ferino nutribat; XI 570. te natam et conubia nostra petentem; XII 42. me natam nulli veterum sociare procorum fas erat; XII 27. ſ. credo. — III. semper ut aut olim natae te propter eundem aut amor insanae luctum portavit ‖ portaret ‖ alumnae! Ci 288. quantum (rex) in conubio natae thalamoque moratur; VII 253. hic thalamum invasit natae vetitosque hymenaeos; VI 623. (Amata) multa super natae lacrimans Phrygiisque hymenaeis; VI 358. (Amata) natae Turnique canit hymenaeos; VII 398. olli (Veneri) subridens hominum sator atque deorum oscula libavit natae; I 256. thalamus: ſ. conubium, hymenaei; VI 623.

natalis, Geburtstag: Phyllida mitte mihi: meus est natalis, Iolla; E III 76.

natio, Volk: ite vos, Selique Tarquitique Varroque, scholasticorum natio madens pingui; Cat V 4.

natis, Geſäßbacke: (dicantur) vel acta puero cum viris convivia udaeque per somnum nates; Cat XIII 14.

nato, ſchwimmen, durchſchwimmen, überſchwemmt ſein, wogen, brechen (gen. natantum ſ. I. alqd.): I illum (Menoeten) et labentem Teucri et risere natantem; V 181. iam maris immensi prolem et genus omne natantum fluctus proluit; G III 541. tum segetes altae campique natantes lenibus horrescunt flabris; G III 198. natat uncta carina; IV 398. cum sanie expersa ‖ adspersa ‖ natarent limina; III 625. condit natantia lumina somnus; G IV 496. deus cunctanti (Palinuro) natantia lumina solvit; V 856. omnia plenis rura natant fossis; G I 372. — II. abruptis turbata procellis nocte natat (iuvenis) caeca serus freta; G III 260.

natura, Natur, Beſchaffenheit, Weſen: I. hos natura modos primum dedit; G II 20. ipsa loci natura domum resonante susurro quis (puellis) dabat et dulci fessas refovebat in umbra; Cul 121. principio arboribus varia est natura creandis; G II 9. quae sit rebus natura ferendis; G II 178. continuo has leges aeternaque foedera certis imposuit natura locis, quo tempore..; G I 61. saepe, cum premeret natura, mori me velle negavi; Ci 316. refovet: ſ. dat. aspera quis (Arcadibus) natura loci dimittere quando suasit equos; X 366. quippe solo natura subest; G II 49. — II. nunc age, naturas apibus quas Iuppiter ipse addidit, expediam; G IV 140. cuius (crinis) quam servata diu natura fuisset, tam ..; Ci 123. — III. (serpens) naturae comparat arma; Cul 178. tali te vellem, iuvenum doctissime, ritu naturae rerum magnis intexere chartis; Ci 39. sin hac ne possim naturae accedere partis frigidus obstiterit circum praecordia sanguis; G II 483. hac senioris erat naturae pupula telo tacta ‖ icta ‖ levi; Cul 186.

natus, Sohn, Kind, Junges, Brut (vgl. **gnatus**): I. **abſolut**: 1. hic domus Aeneae dominabitur et nati natorum et qui nascentur ab illis; III 98. Beroë, cui genus et quondam nomen natique fuissent; V 621. nec sospite dirum optabis nato funus pater; XI 57. haut alio Teucrum nati vestigia cursu impediunt texuntque fugas et proelia ludo, delphinum similes; V 592. natos pater nova bella moventis ad poenam pulchra pro libertate vocabit; VI 820. sus alba solo recubans, albi circum ubera nati; III 392. [VIII 45.] ne invalidi patrum referant ieiunia nati; G III 128. texunt: ſ. impediunt. — 2. alius Latio iam partus Achilles, natus et ipse dea; VI 90. — 3. hic (Proteus) tibi, nate, prius vinclis capiundus; G IV 396. tam tu, nate, magis contende tenacia vincla; G IV 412. nate, licet tristis animo deponere curas; G IV 531. nate dea, quae nunc animo sententia surgit? I 582. quis te, nate dea, per tanta pericula casus insequitur? I 615. nate, meae vires, mea magna potentia solus, nate, patris summi qui tela Typhoëa temnis, ad te confugio et supplex tua numina posco; I 664. heu fuge, nate dea; II 289. nate, quis indomitas tantus dolor excitat iras? II 594. eripe, nate, fugam, finemque impone labori; II 619. cedo equidem nec, nate, tibi comes ire recuso; II 704. cum genitor „nate“ exclamat, „fuge, nate; propinquant“; II 733. tum (Anchises) memorat: „nate, Iliacis exercite fatis..“; III 182. verane te facies, verus mihi nuntius adfers, nate dea? III 311. nate dea, pauca tibi e multis expediam dictis; III 374. praeterea unum illud tibi, nate dea, proque omnibus unum praedicam; III 435. vade age, nate, voca zephyros et labere pinnis; IV 223. nate dea, potes hoc sub casu ducere somnos? IV 560. nate dea, quae finis standi? V 383. (Entellus) „nate dea vosque haec“ inquit „cognoscite, Teucri, quae fuerint vires“; V 474. nate dea, quo fata trahunt retrahuntque sequamur; V 709. nate, mihi vita quondam, dum vita manebat, care magis, nate, Iliacis exercite fatis; V 724. Averna per alta congressus pete, nate, meos; V 733. datur ora tueri, nate, tua? VI 689. te quantis iactatum, nate, periclis (accipio)! VI 693. nec te suspensum, nate, tenebo; VI 722. en huius (Romuli), nate, auspiciis illa incluta Roma imperium terris aequabit; VI 781. cum te, nate, fames accisis coget dapibus consumere mensas; VII 124. surge age, nate dea; VIII 59. non ego nunc dulci amplexu divellerer usquam, nate, tuo; VIII 569. ne mox aut Laurentis, nate, superbos aut acrem dubites poscere Turnum; VIII 613. hoc mihi de te, nate, refers? IX 492. tantane me tenuit vivendi, nate, voluptas, ut paterer..? X 846. idem ego, nate, tuum maculavi crimine nomen; X 851.

II. **nach Verben**: 1. genitor natum dictis adfatur amicis; X 466. durum a stirpe genus natos ad flumina primum deferimus saevoque gelu duramus et undis; IX 603. serva datur, Cressa genus, Pholoë, geminique sub ubere nati; V 285. quae postquam Anchises natum per singula duxit; VI 888. duro: ſ. defero. ut (femina) possit parvos educere natos; VIII 413. his ibi ‖ ubi ‖ tum natum Anchises unaque Sibyllam prosequitur dictis portaque emittit Averna; VI 897. ille (Mezentius) autem „quid me erepto, saevissime, nato terres? X 878. exerceo: ſ. I, 3. A III 182. V 724. natumque patremque cum genere extinxem; IV 605. (Creusa) defuit et comites na-

tumque virumque fefellit; II 744. solae (apes) communis natos, consortia tecta urbis habent; G IV 153. ipsae (apes) e foliis natos, e ‖ et ‖ suavibus herbis ore legunt; G IV 200. quid natum totiens falsis ludis imaginibus? I 407. nec dulcis natos Veneris nec praemia noris? IV 33. trepidae matres pressere ad pectora natos; VII 518. (Venus) natum in valle reducta ut procul egelido secretum flumine vidit; VIII 609. rex comitem Aenean iuxta natumque tenebat ingrediens; VIII 308. dixerat Anchises, natumque unaque Sibyllam conventus trahit in medios; VI 752. nec (mihi spes videndi) duplicis ‖ dulcis ‖ natos exoptatumque parentem; II 138. [haec coniugiumque domumque patres natosque videbit?] II 579. ſ. secerno. voco: ſ. I, 1. movent. — 2. ipsa decoram caesariem nato genetrix adflarat; I 590. quamvis Priami deberem plurima natis; VIII 379. Colchida matrem anxia sollicitis meditantem volnera natis; Cul 250. ⟨sanctum mihi nomen ‖ numen ‖⟩ arma rogo genetrix nato; VIII 383. quo (odore Cyrene) totum nati corpus perduxit; at illi dulcis compositis spiravit crinibus aura; G IV 417. — 3. (vaccae) tota in dulcis consument ubera natos; G III 178. nascor ab: ſ. I, 1. dominantur.

III. **nach Subſtantiven:** Polites, unus natorum Priami, porticibus longis fugit; II 527. iuvenis, natorum Tyrrhi fuerat qui maximus, Almo; VIII 532. iam vale et nati serva communis amorem; II 789. dixit et amplexus nati Cytherea petivit; VIII 615. me consortem nati concede sepulchro; X 906. complexa (mater) sui corpus miserabile nati; E V 22. primum parva duorum corpora natorum serpens amplexus uterque implicat; II 214. pendere poenas Cecropidae iussi ⟨miserum!⟩ septena quotannis corpora natorum; VI 22. ſ. II, 2. spiro. Venus indigno nati concussa dolore; XII 411. postquam nati fletus cognovit inanis Cyrene; G IV 375. infelix, nati funus crudele videbis! XI 53. quoniam (Scylla) damnata deorum iudicio patriaeque ‖ natique ‖ et coniugis ante fuisset; Ci 531. qui nati coram me cernere letum fecisti; II 538. (Agaue) posterius poenam nati de morte datura; Cul 114. nati: ſ. I, 1. dominatur. Pyrgo, tot Priami natorum regia nutrix; V 645. interea dulces pendent circum oscula nati; G II 523. dum genitor nati parma protectus abiret; X 800. „vade“ ait (Helenus), „o felix nati pietate“; III 480. saevos Amor docuit natorum sanguine matrem commaculare manus, crudelis! E VIII 47. (Pyrrhus) traxit in multo lapsantem sanguine nati; II 551. Eriphylen, crudelis nati monstrantem volnera, (Aeneas) cernit; VI 446.

natus, Geburt, Alter: hic una e multis, quae maxima natu, Pyrgo „non Beroë est“; V 644.

navalis, der Flotte, n. Werft: A. navali surgentis aere columnas (faciam); G III 29. quem (Hippocoontem) modo navali Mnestheus certamine victor consequitur; V 493. cui (Agrippae) ⟨belli insigne superbum⟩ tempora navali fulgent rostrata corona; VIII 684. — B, 1. nos aera manus navalia demus; XI 329. — 2. non deripient ‖ diripient ‖ rates alii navalibus? IV 593.

naufragus, ſchiffbrüchig: maris prolem litore in extremo ceu naufraga corpora fluctus proluit; G III 542. cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae omnis in aequoreo fluitat iam naufraga fluctu; Cul 357.

navifragus, Schiffe zerſchellend: attollit se Lacinia Caulonisque arces et navifragum Scylaceum; III 553.

navigium, Fahrzeug, Schiff: I. ubi navigiis violentior incidit eurus; G II 107. flammis ambesa reponunt robora navigiis; V 753. — II. silvae dant utile liguum navigiis pinus ‖ pinos ‖, domibus cedrumque cupressosque; G II 443.

navigo, fahren, befahren: I. naviget: haec summa est, hic nostri nuntius esto; IV 237. — II. gens inimica mihi Tyrrhenum navigat aequor; I 67.

navis, Schiff: I. laxis laterum compagibus omnes (naves) accipiunt inimicum imbrem rimisque fatiscunt; I 122. tua ni ‖ ne ‖ spoliata armis, excussa magistro, deficeret navis; VI 354. fatiscunt: ſ. accipiunt. tali remigio navis se tarda movebat; vela facit tamen et plenis subit ostia velis ‖ velis . . plenis ‖; V 280. unde videri Danaum solitae naves et Achaica castra; II 462. bis denis Phrygium conscendi navibus aequor; vix septem convolsae undis euroque supersunt; I 381. quae (navis) Lycios fidumque vehebat Oronten; I 113. — II, 1. tris (naves) Notus abreptas in saxa latentia torquet; I 108. hic fessas non vincula navis ulla tenent, unco non alligat anchora morsu; I 168. nos, tua progenies navibus ⟨infandum!⟩ amissis prodimur; I 251. huic (Acestae) trade amissis superant qui navibus; V 713. Saturnia avolsam rapit revoluta per aequora navem; X 660. tris (naves) Eurus inlidit vadis atque aggere cingit harenae; I 112. huc septem Aeneas collectis navibus omni ex numero subit; I 170. bis denas Italo texamus robore navis seu pluris (Teucri) complere valent; XI 327. convello: ſ. I. supersunt. navis, quae forte paratae, corripiunt onerantque auro; I 362. inde deducunt socii navis et litora complent; III 71. Teucri litore celsas deducunt toto navis; IV 398. ne trepidate meas, Teucri, defendere navis neve . .; IX 114. quo magis fessas optem demittere navis, quam . .; V 29. Cymothoe simul et Triton adnixus acuto detrudunt navis scopulo; I 145. excutio: ſ. I. deficit. unam (navem) ipsius (Aeneae) ante oculos ingens a vertice pontus in puppim ferit; I 113. tum dente tenaci ancora fundabat navis; VI 4. nuntius incensas perfert navis Eumelus; V 665. inlido: ſ. cingo. iam Argiva phalanx instructis navibus ibat a Tenedo; II 254. auster aqua involvens navemque virosque; VI 336. onero, paro: ſ. corripio. navem in conspectu nullam (Aeneas) prospicit; I 184. rapio: ſ. avello. servatam ob navem laetus (Aeneas) sociosque reductos; V 283. spolio: ſ. I. deficit. urbem quam statuo vestra est, subducite navis; I 573. teneo: ſ. alligo. texo: ſ. compleo aliam ‖ illam ‖ (navem) ter fluctus ibidem torquet agens circum; I 116. ſ. abripio. Scyllam cohibet spelunca navis in saxa trahentem; III 425. video: ſ. I. solent. iam validam Ilionei navem, iam fortis Achati vicit hiems; I 120. (navem) rapidus vorat aequore vortex; I 117. tris (naves) Eurus ab alto in brevia et syrtis urguet; I 110. — 2. magnum Argoae navi decus addita pinus; Cul 137. — 3. alter Vulcania ferro vulnera protectus depellere navibus instat; Cul 321. cunctis ‖ cuncti ‖ nam lecti navibus ibant orantes veniam; I 518. — 4. prius, quam (Aeneas) numerum cum navibus aequet; I 193. diffugiunt alii ad navis; II 399. bina boum vobis Acestes dat numero capita in navis; V 62. illum (Dareta) fidi aequales ducunt ad navis; V 471. vos celsis nunc primum a navibus itis? II 375. (vates) dona imperat ad navis ferri; III 465. (Aeneas) post hinc ad navis graditur; VIII 546. satus Anchisa munera in navis ternos optare iuvencos dat; V 247. Aeneas rapidum ad navis praemittit Achaten; I 644. prohibe infandos a navibus ignis; I 525. iuvenis referens a navibus ignis Argolicis Phrygios torva feritate repulsos; Cul 302. nymphae, quas Cybebe nymphas e navibus esse iusserat; X 221. suspensa novo ritu de navibus altis trahitur virgo; Ci 389. haec celerans iter ad navis tendebat Achates; I 656. Iuno socium furens a navibus agmen ferro accincta vocat; II 613. — III, 1. cum Gyas rectorem navis compellat voce Menoeten; „quo“ . .? V 161. — 2. ille (Cloanthus) inter navemque Gyae scopulosque sonantis radit iter; V 169. Aeneas ingenti manu malum de nave Seresti erigit; V 487.

ille (Aeneas) viam secat ad navis sociosque revisit; VI 899. — IV. conscendere: ſ. I. supersunt. tot lecti proceres ter denis navibus ibant subsidio Troiae; X 213. salis Ausonii lustrandum navibus aequor; III 385. qua (nave) vectus Abas, et qua grandaevos Aletes; I 121. media socios incedens nave per ipsos hortatur Mnestheus: „nunc“ . .; V 188.

navita, Schiffer, Seemann: navita tristis nunc hos nunc accipit illos; VI 315. navita quos iam inde ut Stygia prospexit ab unda ire, sic prior adgreditur dictis atque increpat ultro: „quisquis es“ . .; VI 385. navita tum stellis numeros et nomina fecit pleiadas, hyadas, claramque Lycaonis arcton; G I 137. increpat, al.: ſ. adgreditur. omnis navita ponto umida vela legit; G I 372.

nauta. Schiffer, Seemann: I. adnituntur: ſ. torquent. Aeneas metam constituit signum nautis pater, unde reverti scirent et longos ubi circumflectere cursus; V 130. his adiungit (Silenus), Hylan nautae quo fonte relictum clamassent; E VI 43. an tua nautae numina sola colant; G I 29. consurgunt nautae et magno clamore morantur ferratasque trudes et acuta cuspide contos expediunt fractosque legunt in gurgite remos; V 207. oleaster hic steterat, nautis olim venerabile lignum, servati ex undis ubi figere dona solebant Laurenti divo et votas suspendere vestes; XII 767. cum puppibus laeti nautae imposuere coronas; G I 304. puppibus . . . coronas; IV 418. placida laxabant membra quiete sub remis fusi per dura sedilia nautae; V 837. legunt, morantur: ſ. consurgunt. sola fuga nautas comitabor ovantis? IV 543. qualia multa mari nautae patiuntur in alto; VII 200. revertuntur, sciunt: ſ. circumflectunt. vota servati solvent in litore nautae Glauco et Panopeae et Inoo Melicertae; G I 436. suspendunt: ſ. figunt. haut mora nautae adnixi torquent spumas et caerula verrunt; III 207. — II, I. comitor: ſ. I. ovant. deprensis olim statio tutissima uantis; G IV 421. (Scyllam) gurgite in alto deprensos nautas canibus lacerasse marinis; Ci 61. fundo: ſ. I. laxant. (Scyllam) gurgite in alto a! timidos nautas canibus lacerasse mariuis; E VI 77. ſ. deprendo. servo: ſ. I. figunt. — 2. mox formidatus nautis aperitur Apollo; III 275. murmura venturos nautis prodentia ventos; X 99. — III. tutus: ſ. II, I. deprendo. venerabilis: ſ. I. figunt. — IV. signum: ſ. I. circumflectunt. Cinyphii tondent hirqui saetas comantis usum in castrorum et miseris velamina nautis; G III 313.

Nautes, troiſcher Prieſter der Pallas: I. consiliis pare, quae nunc pulcherrima Nautes dat senior; V 728. tum senior Nautes, unum Tritonia Pallas quem docuit, is his Aenean solatus vocibus infit: „nate dea“ . .; V 704. — II doceo: ſ. I.

nauticus, der Schiffer, des Schiffes: A. nauticus exoritur vario certamine clamor; III 128. ferit aethera clamor nauticus; V 141. nec nautica pinus mutabit merces; E IV 38. — B. te videbo flavum propter Thybrim olentes nauticum vocare? Cat XIII 23.

Naxos, Inſel im ägäiſchen Meere: bacchatam iugis Naxum viridemque Donusam legimus; III 125.

ne, nicht, daß nicht, daß, damit nicht: I. **affirm**: I. nach Verben: tu, ne qua mauus se attollere nobis a tergo possit, custodi; IX 321. efficiam, posthac ne quemquam voce lacessas; E III 51. si mihi non animo fixum immotumque sederet, ne cui me vinclo vellem sociare iugali; IV 16. umbrosae manent ‖ mouent ‖ fagus, fraternos plangat ne populus ictus; Cul 142. quam metui, ne quid Libyae tibi regna nocerent; VI 694. sin has ne possim naturae accedere partis frigidus obstiterit circum praecordia sanguis; G II 483. (te obtestor,) ne mihi quam merui invideas, nutricula, mortem; Ci 277. precor te, ne tantum ‖ in ‖ facinus tam nulla mente sequaris ‖ feraris ‖; Ci 327. ipse (Aegon) dum ne me sibi praeferat illa (Neaera) veretur; E III 4. si, nox pluviam ne colligat ante, veremur; E IX 63. — 2. nach Subſtantiv: iuro non ullum pro me tantum cepisse timorem, quam tua ni ‖ ne ‖ spoliata armis, excussa magistro, deficeret navis; VI 353. — 3. nach Sätzen: ne tenues pluviae rapidive potentia solis acrior adurat; G I 92. ne fati nescia Dido (Teucros) finibus arceret; I 299. occidit infelix nostrum ne ‖ ne nostrum ‖ dedecus Ufens aspiceret; XII 641. ne noster honos infractave cedat fama loco neu conubiis ambire Latinum Aeneadae possint; VII 332. hic, sterilem exiguus ne deserat umor harenam; G I 70. ne mox aut Laurentis, nate, superbos aut acrem dubites poscere Turnum; VIII 613. ne quod horridum ingo premente dura vulnus ederet iuba; Cat X 10. ne quisquam propriae fortunae munere dives iret inevectus caelum super; Cul 340. fieret vento mora ne qua ferenti; III 473. mutatam ignorent subito ne semina matrem; G II 268. ne qua mora ignaros impediat; XI 19. disce tuum, ne me incuses, Iuturna, dolorem; XII 146. ne (aries) maculis infuscet vellera pullis nascentum; G III 389. ne castris iungant; X 240. a, te ne frigora laedant! E X 48. glacies ne frigida laedat molle pecus; G III 298. ne quo (regina) se numine mutet, sed teneatur amore; I 674. ne vetus indigenas nomen mutare Latinos neu Troas fieri iubeas; XII 823. ne blando nequeat (maritus) superesse labori; G III 127. baccare frontem cingite, ne vati noceat mala lingua futuro; E VII 28. ne (ductor) prodigus obsit; G IV 89. ne qua hostilis facies occurrat et omina turbet; III 407. illic, officiant laetis ne frugibus herbae; G I 69. quae ne monstra pii paterentur talia Troes delati in portus neu litora dira subirent; VII 21. plangat: ſ. I. moneo. cernere ne quis eos neu quis contingere posset; I 413. ne qua (puer) scire dolos mediusve occurrere possit; I 682. ne (effigies) recipi portis aut duci in moenia posset neu populum antiqua sub religione tueri; II 187. ne gravidis procumbat culmus aristis; G I 111. [ne vana putes haec fingere somnum]; VIII 42. ne quid inexpertum frustra moritura (Dido) relinquat; IV 415. ne post amissa requiras, ante veni ‖ anteveni ‖; G III 70. Deiphobus contra „ne saevi, magna sacerdos“; VI 544. ne subeant herbae neu pulvere victa (area) fatiscat; G I 180. ne quis sit lucus, quo se plus iactet Apollo; E VI 73. hoc faciunt, nimio ne luxu obtunsior usus sit genitali arvo; G III 135. ne quid inausum aut intractatum scelerisve dolive fuisset; VIII 205. ne qua forent pedibus vestigia rectis; VIII 209. ne regna videres nostra neque . .; XI 43. ne quid tale videret; XI 417. ne ‖ neu ‖ cursu quassatae (trabes) ullo neu turbine venti vincantur; IX 91. ne vertere secum cuncta pater vellet; II 652. ne (carmina) turbata volent rapidis ludibria ventis; VI 75. — 4. unabhängig: a. Conjunctiv: ei mihi, ne furor ille tuos invaserit artus! Ci 237. ne ‖ nec ‖ mihi tum mollis sub divo carpere somnos neu dorso nemoris libeat iacuisse per herbas; G III 435. officio nec ‖ ne ‖ te certasse priorem paeniteat; I 548. arida tantum ne saturare fimo pingui pudeat sola neve effetos cinerem immundum iactare per agros; G I 80. a, tibi ne teneras glacies secet aspera plantas! E X 49. quod nec sint ‖ ne sinat ‖ Adrastea; Ci 239. a nimium ne sit mihi fertilis illa (tellus) nec ‖ neu ‖ se praevalidam primis ostendat aristis! G II 252. hic tibi ne qua morae fuerint dispendia tanti, quin adeas vatem; III 453. tenebras et inertia furta ne timeant; IX 152. — b. Imperativ: hic tibi certa domus, certi (ne absiste) penates; neu belli terrere minis; VIII 39. ne, pueri, ne tanta animis adsuescite bella neu patriae validas in viscera vertite vires; VI 832. adveniet iustum pugnae (ne arcessite) tempus, cum . .; X 11. tu ne cede malis, sed contra

audentior ito; VI 95. proinde omnia magno ne cessa turbare metu; XI 401. o formonse puer, nimium nec crede colori! E II 17. equo ne credite, Teucri; II 48. tu o dubiis ne defice rebus, diva parens; VI 196. thalamos ne desere pactos; X 649. ne dubita, nam vera vides; III 316. per vos et fortia facta, fidite ne pedibus; X 372. neque ego hanc abscondere furto speravi ⟨ne finge⟩ fugam; IV 338. ne tantos mihi finge metus; VII 438. ne fugite hospitium neve ignorate Latinos Saturni gentem; VII 202. longum fugae ne linque laborem; III 160. foliis tantum ne carmina manda; VI 74. ne pete conubiis natam sociare Latinis thalamis neu crede paratis; VII 96. di patrii, hunc saltem everso iuvenem succurrere saeclo ne prohibete! G I 501. ne, quaeso, ne me lacrimis neve omine tanto prosequere; XII 72. poenam expectant. ne quaere doceri quam poenam; VI 614. o gnate, ingentem luctum ne quaere tuorum; VI 868. ne quaere profecto, ‖ quaere, profecto ‖ quem casum portenta ferant; VIII 532. te aspectu ne subtrahe nostro; VI 465. te amplexu ne subtrahe nostro; VI 698. ne qua meis esto dictis mora neu quis ob inceptum subitum mihi segnior ito; XII 565. ne temne, quod ultro praeferimus manibus vittas ac verba precantia; VII 236. ulterius ne tende odiis; XII 938. ne me terrete timentem, obscenae volucres; XII 875. tu ne qua parentis iussa time neu praeceptis parere recusa; II 606. ne trepidate meas, Teucri, defendere navis neve armate manus; IX 114.

II. **Verbindungen:** morere et fratrem ne desere frater; X 600. ego hanc vitulam ⟨ne forte recuses⟩ depono; E III 29. tum (Troïus heros) memorat „ne vero, hospes, ne quaere“ . .; VIII 532. ne vero, ne me ad talis impellite pugnas; XI 278. quod uti ne (virgo) prodita ludo auratam gracili solvisset corpore pallam! Ci 150. te obtestor ‖ testamur ‖, ut me si servare potes ne perdere malis; Ci 275. utinam celeri ne tantum grata Dianae Gnosia neu ‖ nec ‖ Partho contendens spicula cornu venatus esses virgo sectata virorum! Ci 297.

ne-quidem, nicht einmal: 1. ne nocturna quidem carpentes pensa puellae nescivere hiemem; G I 390. ne tu ‖ me ne ‖ illa quidem communis alumnam omnibus iniecta tellus tumulabis ‖ tumulabit ‖ arena; Ci 441. ne signare quidem aut partiri limite campum fas erat; G I 126. ne tondere quidem morbo inluvieque peresa vellera possunt; G III 561

ne (n), etwa, ob, ob etwa, oder: I. **Frage:** 1. direct: a. tantaene animis caelestibus irae? I 11. mene incepto desistere victam? I 37. Pallasne exurere classem Argivom potuit? I 39. tantane vos generis tenuit fiducia vestri? I 132. tune ille Aeneas, quem Dardanio Anchisae Venus genuit? I 617. men efferre pedem, genitor, te posse relicto sperasti? II 657. bellum, Laomedontiadae, bellumne inferre paratis? III 248. verane te facies, verus mihi nuntius adfers, nate dea? vivisne? aut, si lux alma recessit, Hector ubi est? III 310. Pyrrhin conubia servas? III 319. quid puer Ascanius? superatne, et vescitur aura? III 339. solane perpetua maerens carpere iuventa? IV 32. placitone etiam pugnabis amori? IV 38. Ascanione pater Romanas invidet arces? IV 234. mene fugis? IV 314. rursusne procos inrisa priores experiar? IV 534. quiane auxilio iuvat ante levatos (Teucros)? IV 538. comitemne sororem sprevisti moriens? IV 677. Eutelle, tantane tam patiens nullo certamine tolli dona sines? V 390. nullane iam Troiae dicentur moenia? V 633. mene salis placidi vultum fluctusque quietos ignorare iubes? V 848. viden ut geminae stant vertice cristae? VI 779. tun Maximus ille es, qui . .? VI 845. exulibusne datur ducenda Lavinia Teucris, o genitor? VII 359. mortaline manu factae immortale carinae fas habeant? IX 95. mene igitur socium summis adiungere rebus, Nise, fugis? IX 199. tune ille senectae sera meae requies, potuisti linquere solam, crudelis? IX 481. nostrasne evadere, demens, sperasti te posse manus? IX 560. numquamne levari obsidione sines? X 25. nosne tibi fluxas Phrygiae res vertere fundo conamur? X 88. vigilasne, deum gens, Aenea? X 228. omnipotens genitor, tanton me crimine dignum duxisti? X 668. Laurentisne iterum muros aut castra videbo? X 671. tantane me tenuit vivendi, nate, voluptas, ut paterer . .? X 846. tuane haec genitor per volnera servor? X 848. „ten“ inquit (Aeneas), „miserande puer, invidit Fortuna mihi?“ XI 42. Libycone habitantis litore Locros (referam)? XI 265. tanton placuit concurrere motu, Iuppiter, gentis? XII 503. excindine domos ⟨id rebus defuit unum⟩ perpetiar? XII 643. usque adeone mori miserum est? XII 646. mortalin decuit violari volnere divom? XII 797. talin possum me opponere monstro? XII 874. tuue hinc spoliis indute meorum eripiare mihi? XII 947. video ‖ viden ‖ ut flagrantia taedis limina conlucent infestis ‖ infernis ‖ omnia templis; Cul 216. poenaque ‖ poenane ‖ respectus et nunc manet Orpheos in te? Cul 269. tene ego tam longe capta atque avecta nequivi effugere? Ci 290. tene etiam Fortuna mihi crudelis ademit, tene . .? Ci 313. vinetane tam magni tranabo gurgitis undas? Ci 416. men inter matres ancillarisque maritas, meu alias inter famularum munere fungi non licuit? Ci 443. tuone nunc puella talis et tuo stupore pressa rus abibit? Cat VI 3. o pater, anne putandumst . .? VI 719. anne coronato vis lapide ista ‖ ossa ‖ tegi? Copa 36. — b. Creusa substitit erravitne via seu lassa resedit, ‖ ? ‖ incertum; II 739. pelagus Troiamne petemus? X 378. quis ille? filius anne aliquis magna de stirpe nepotum? VI 864. an mare quod supra memorem? anne lacus tantos? G II 159. iustitiaene prius mirer belline laborum? XI 126. ne-an: ſ. an, 1, 2, b. (4 Zſt.) Z. 48, a. — 2. indirect: a. non prius aspicies, superet coniunxne Creusa Ascaniusque puer? II 597. — b. Tros Rutulusne fuat nullo discrimine habebo; X 108. quam casus sociarit opem numenne ‖ numenve ‖ deorum prodere sit dubium; Cul 193. incertum est, urbisne invisere, Caesar, velis, an deus immensi venias maris, anne novom tardis sidus te mensibus addas; G I 25. locos explorare novos, qui ⟨oras⟩ teneant ⟨nam inculta videt⟩, hominesne feraene; I 308. ⟨Aeneas⟩ incertus, geniumne loci famulumne parentis esse putet; V 95. Aeneas curas mutabat versans, Siculisne resideret arvis oblitus fatorum, Italasne capesseret oras; V 702. incertum quis tantam Rutulis landem, casusne deusne, attulerit; XII 321.

II. **Ausruf:** mene Iliacis occumbere campis non potuisse! I 97. heu misero coniunx fato mi ‖ fatone ‖ erepta Creusa; II 738. quosne ⟨viros⟩ ⟨nefas⟩ omnis infanda in morte reliqui! X 673. tune etiam telis moriere Dianae! ‖ ? ‖; XI 857. ten ego plus patrio dilexi perdita regno! ten ego! Ci 428.

Neaera, Geliebte des Aegon: ipse (Aegon) Neaeram dum fovet; E III 3.

Nealces, Trojer: Thronium Salius Salinumque Nealces insidiis ‖ insignis ‖ (deicit), iaculo et longe fallente sagitta; X 753.

nebula, Dunſt, Nebel: I. nebulae magis ima petunt campoque recumbunt; G I 401. — II. quae ⟨terra⟩ tenuem exhalat nebulam fumosque volucris; G II 217. tu potes pro viro nebulam et ventos obtendere inanis; X 82. — III. Venus gradientis multo nebulae circum dea fudit amictu; I 412. — IV, 1. qua nebula ingens specus aestuat atra; VIII 258. ipsa ⟨nympha⟩ procul nebulis obscura resistit; G IV 424. ⟨Aeneas⟩ infert se saeptus nebula ⟨mirabile dictu⟩ per medios ⟨viros?⟩; I 439. — 2. inde lupi ceu raptores atra in nebula per hostis vadimus; II 356.

nec, neque, nicht, und nicht, auch nicht, und auch nicht, und zwar nicht, aber nicht, einerſeits nicht, weder — noch: I. **einmal**: 1. **allein**: praeterea duo nec tuta mihi valle reperti capreoli; E II 40. his (ovibus) certe neque amor causa est: vix ossibus haerent; E III 102. quod nec vertat bene; E IX 6. hunc (Murranum) crebro super ungula pulsu incita nec domini memorum proculcat equorum; XII 534. cui Parcae tribuere nec ullo vulnere laedi; Ci 270. — (Turnus) dextram protendens „equidem merui nec deprecor“ inquit; XII 931. (virgo) nunc alia ex aliis ⟨nec desunt⟩ omina quaerit; Ci 364. quod nec meritos Anchisae inferret honores; V 652. iace (cineres), nec respexeris; E VIII 102. qui nec veriti dominorum fallere dextras; VI 613. (Roma) multa, neque inmeritis, donavit praemia alumnis; Cat IX 39. cui iuveni divi cuncta neque indigno, Musa dedere bona; Cat IV 6. nec mirum, vultu decepta puella ut vidi ut perii; Ci 429. tumida ex ira tum corda residunt, nec plura his; VI 408. quia nec ‖ neque ‖ in vacuum poterunt extendere rami; G II 287. inde (pastor) impiger, exanimus ‖ exanimis ‖, vix compos mente refugit, nescius ‖ nec prius ‖ aspiciens; Cul 199. nec satis: extremas Corythi penetravit (Aeneas) ad urbes; IX 10. dulcia mella premes, nec tantum dulcia quantum liquida; G IV 101. nec mora: continuo vastis cum viribus effert ora Dares; V 368. nec requies, quin aut pomis exuberet annus aut . .; G II 516. — Folge: nec E II 2. 19. 25. 34. IV 22. VI 11. VIII 35. X 46. G I 39. 124. 228. 257. ‖ at ‖; 297. 483. 491. G II 73. 96. 315. 317. 343. 376. G III 56. 96. 289. 321. 393. 530. 565. G IV 106. 122. 282. A I 38. 130. 192. 385. 469. ‖ ne ‖; 548. A II 79. 159. 171. 177. 366. 704. 708. 803. A III 116. 394. 484. 584. 628. A IV 5. 12. 23. 39. 91. 96. 173. 185. A V 378. 381. 541. 639. 669. 803. A VI 40. 90. 440. 463. 470. 487. 600 611. 691. 722. A VII 8. 117. 261 319. 438. 599. 610. 678. 733. 809. 811. A VIII 635. A IX 131. 152. 187. 208. 218. 243. 298. 342. 395. 425. 452. 483. 486. 610. 644. 802. 810. 813. A X 111. 121. 297. 312. 317. 432. 434. 537. 608. A XI 98. 354. 382. 387. 430. 461. 643 843. 907. XII 25. 63. 185. 323. 352. 480. 519. 538. 539. 541. 563. 644 840. 877 896. Cul 378. 386. Ci 239. 255. 293. non ‖ nec ‖; Cat IX 50. ‖ nec ‖; Cat XIII 21. neque: E VI 2. IX 38. G I 347. 433. 514. II 420. III 239. IV 37. 447. A I 260. 440. 547. III 447. V 217. ‖ nec ‖; 781. VI 733. 869. X 32. 855. XI 413. XII 679. Cat X 3. 20.

2. **Verbindungen**: nec plura effatus (Ignipotens), at illi (Cyclopes) incubuere . .; VIII 443. cum nec reperire viam atque evolvere posset in mare se Xanthus; V 807. nec (Ulixes) requievit enim, donec Calchante ministro —; II 100. ſ. **enim**, I, 5. neque (21 St.) S. 205, b. nec longum tempus, et ingens exilit ‖ exit, exiit ‖ ad caelum ramis felicibus arbos; G II 80. cui neque apud Danaos usquam locus, et Dardanidae poenas poscunt; II 71. nec tacui demens et me promisi ultorem et . .; II 94 qua spe [nec prolem Ausoniam et Lavinia respicit arva]? IV 236. nec ripas datur horrendas et rauca fluenta transportare prius, quam . .; VI 327. nec Turnus segnior instat exsuperatque moras et pontis transilit altos; X 657. ni ‖ nec ‖ te tantus edit ‖ edat ‖ tacitam dolor et mihi curae recursent; XII 801. ſ. nihil; G I 118. cedet et ipse mari vector nec nautica pinus mutabit merces; E IV 38. quae (terra) tenuem exhalat nebulam fumosque volucris, et bibit umorem et remittit quaeque suo se gramine vertit, nec scabie et salsa laedit robigine ferrum; G II 220. (pullus) primus et ire viam et fluvios temptare minantis audet et ignoto sese committere ponti, nec vanos horret strepitus; G III 79. ut vertere morsus penuria adegit et violare manu malisque audacibus orbem fatalis crusti patulis nec parcere quadris; VII 115. et vocet oro, nec Drances potius, sive est haec ira deorum, morte luat; XI 443. ilicis et nigrae species nec laeta cupressus umbrosaeque manent ‖ monent ‖ fagus; Cul 140. velut aper substitit infremuitque ferox et inhorruit armos, nec cuiquam irasci propiusque accedere virtus, sed . .; X 712. nec non et Phrygii comites et laetus Iulus incedunt; IV 140. ſ. que; V 684. et, A, 2 (13 St.) S. 214, a. hau tibi voltus mortalis, nec vox hominem sonat; I 328. tristius haut illis monstrum, nec saevior ulla pestis et ira deum Stygiis sese extulit undis; III 214. haut equidem pretio inductus venissem, nec dona moror; V 400. haut mora consiliis, nec iussa recusat Acestes; V 749. neve ignorate Latinos Saturni gentem, haut vinclo nec legibus aequam; VII 203 haut secus Ignipotens nec tempore segnior illo surgit; VIII 414. quandoquidem Ausonios coniungi foedere Teucris hau ‖ haud ‖ licitum nec vestra capit discordia finem; X 106. idem (Mezentius) fugientem haut est dignatus Oroden sternere nec iacta caecum dare cuspide volnus; X 733. iam: ſ. **iam**, II. nec (10 St.) S. 309, b. nec minus ex imbri soles et aperta serena prospicere poteris; G I 393. interea fetu nemus omne gravescit; G II 429. interea barbas incanaque menta Cinyphii tondent hirqui; G III 311. interea sociis ad litora (Dido) mittit viginti tauros; I 633. Andromache fert picturatas auri subtegmine vestes; III 482. interea Misenum in litore Teucri flebant et cineri ingrato suprema ferebant; VI 212. Aeneas, casu concussus iniquo, prosequitur euntem; VI 475. interea extremam Saturnia bello imponit regina manum; VII 572. Aeneas se matutinus agebat; VIII 465. ille (Lausus) exultat demens; X 812. miseri diversa in parte Latini innumeras struxere pyras; XI 203. interea maternis saevos in armis Aeneas acuit Martem; XII 107. Aeneas insequitur; XII 746. victor nec minus idcirco vestros expromere cantus dignus; Cat IX 7. a nimium ne sit mihi fertilis illa (tellus) nec ‖ neu ‖ se praevalidam primis ostendat aristis! G II 253. ne tondere quidem vellera nec telas possunt attingere putris; G III 562. ne regna videres nostra neque ad sedes victor veherere paternas; XI 44. atque utinam celeri ne tantum grata Dianae neu ‖ nec ‖ venatus esses virgo sectata virorum! Ci 299. neque me Argolica de gente negabo; II 78. negat discernere nec meminisse viae media Palinurus in unda; III 202. ego te quae plurima fando enumerare vales numquam negabo promeritam nec me meminisse pigebit Elissae; IV 335. neque illum flava Ceres alto nequiquam spectat Olympo; G I 95. nec te nequiquam lucis Hecate praefecit Avernis; VI 117. causas nequiquam nectis inanis, nec mea iam mutata loco sententia cedit; IX 220. nequiquam patrias temptasti lubricus artis, nec fraus te incolumem fallaci perferet Auno; XI 717. ne ‖ nec ‖ mihi tum mollis sub divo carpere somnos neu dorso nemoris libeat iacuisse per herbas; G III 435. nec tamen nihil improbus anser Strymoniaeque grues officiunt; G I 118. equidem de te nil tale verebar nec fas, non; IX 208. nihil illos Herculis arma nec validae iuvere manus genitorque Melampus; X 320. nihil est quod dicta retractent ignavi Aeneadae, nec quae pepigere recusent; XII 12. ſ. sed; II 287. nec non et lini segetem et Cereale papaver tempus humo tegere; G I 212. Ausonii Troia gens missa coloni versibus ludunt; G II 385. etiam aspera rusci vimina per silvam (caeduntur); G II 413. Aeneas opera inter talia primus hortatur socios paribusque accingitur armis; VI 183. Thraeicius longa cum veste sacerdos obloquitur . .; VI 645. Tarquinium eiectum Porsenna iubebat accipere ingentique urbem obsidione premebat; VIII 646. Lamyrumque Lamum-

que et iuvenem Serranum (Nisus premit); IX 334. [nec non exercitus alter (imminet)]; X 27. (Mezentius sternit) Euanthen Phrygium Paridisque Mimanta aequalem comitemque; X 702 ad templum summasque ad Palladis arces subvehitur regina; XI 477. Messapus contra celeresque Latini apparent; XI 603. aurumque animusque Latinost; XII 23. mediis in milibus ipsi ductores volitant; XII 125. nec non et: ſ. et, A. 2 nec non (13 St.) S. 214, a. nunc te, Bacche, canam, nec non silvestria tecum virgulta et prolem olivae; G II 2. nec tiliae leves aut torno rasile buxum non formam accipiunt; G II 449 nec vates Helenus hos mihi praedixit luctus, non dira Celaeno; III 712. nec te ulla facies, non terruit ipse Typhoeus; VIII 298. ſ. et, A, 2 (13 St.) S. 214, a. non insueta gravis temptabunt pabula fetas, nec mala vicini pecoris contagia laedent; E I 49. in me mora non erit ulla, nec quemquam fugio; E III 53. non illa quisquam me nocte per altum ire neque a ‖ ab ‖ terra moveat convellere funem; G I 457. non alias caelo ceciderunt plura sereno fulgura, nec diri totiens arsere cometae; G I 488. haec loca non tauri invertere nec galeis densisque virum seges horruit hastis; G II 142. pubi non gramina tantum nec vescas salicum frondes ulvamque palustrem, sed frumenta carpes; G III 175. (equae) diffugiunt, non, eure, tuos neque solis ad ortus; G III 277. haec quoque non cura nobis leviore tuendae, non lupus insidias explorat ovilia circum nec gregibus nocturnus obambulat; G III 538. non densior aëre grando, nec de concussa tantum pluit ilice glandis; G IV 81. regem non sic Aegyptos nec populi Parthorum aut Medus Hydaspes observant; G IV 211. (Protens) sine vi non ulla dabit praecepta, neque illum orando flectes; G IV 398. non ea vis animo nec tanta superbia victis; I 529. non obtusa adeo gestamus pectora Poeni, nec tam aversus equos Tyria Sol iungit ab urbe; I 568. non opis est nostrae nec quidquid ubique est gentis Dardaniae; I 601. Priamus non tamen abstinuit, nec voci iraeque pepercit; II 534. quem non movebant tela neque adverso glomerati ex agmine Grai; II 727. non haec sine numine divom eveniunt; nec te hinc comitem asportare ‖ te comitem hinc portare ‖ Creusam fas sinit; II 778. quae (virgo) sortitus non pertulit ullos nec victoris eri tetigit captiva cubile; III 324. non ego classem ad Pergama misi, nec patris Anchisae cineres ‖ cinerem ‖ manesve revelli; IV 427. non iam coniugium anticum, quod prodidit, oro, nec pulchro ut Latio careat regnumque relinquat; IV 432. non tamen Anna credit nec tantos mente furores concipit; IV 501. at non infelix animi Phoenissa neque umquam solvitur in somnos; IV 529. non licuit vitam degere more ferae talis nec tangere curas; IV 551. non licuit finis Italos nec tecum Ausonium, quicumque est, quaerere Thybrim; V 83. non tam praecipites ruunt carrus nec sic immissis aurigae undantia lora concussere iugis; V 146. non iam prima peto Mnestheus neque vincere certo; V 194. non laudis amor nec gloria cessit pulsa metu; sed enim sanguis hebet; V 394. at non tardatus casu neque territus heros redit . .; V 453. non media de gente Phrygum exedisse nefandis urbem odiis satis est nec poenam traxe per omnem; V 786. aliter non viribus ullis vincere nec (fetum) duro poteris convellere ferro; VI 148. non ille (pater contorsit) faces nec fumea taedis lumina; VI 593. non tamen omne malum miseris (animis) nec funditus omnes corporeae excedunt pestes penitusque necesse est . .; VI 736. non illis omnibus arma nec clipei currusve sonant; VII 686. non medicari ictum evaluit, neque enm (Umbronem) iuvere in volnera ‖ volnere ‖ cantus somniferi; VII 757. his fretus non legatos neque prima per artem temptamenta tui pepigi; VIII 143. non arma rogavi artis opisque tuae nec te, carissime coniunx, incassumve tuos volui exercere labores; VIII 377. non ego divellerer, neque Mezentius tot saeva dedisset funera; VIII 569. Iuppiter non tela neque ignes expectans ‖ expectant ‖ Rutulos; IX 129. quo (Euryalo) pulchrior alter non fuit Aeneadum Troiana neque induit arma; IX 180. non ita me genitor erudiit, nec tecum talia gessi; IX 203. non hic Atridae nec fandi fictor Ulixes; IX 602. non haec dotalis regia Amatae, nec muris cohibet patriis media Ardea Turnum; IX 738. non in decorem tua te regina reliquit, neque hoc sine nomine letum per gentis erit; XI 846. speculatus litora Tarchon, qua vada non sperat ‖ spirant ‖ nec fracta remurmurat unda, sed mare adlabitur; X 291. cui (Aeneae) Liger „non Diomedis equos nec currum cernis Achillis“; X 581. non me, quicumque es, inulto, victor, nec longum laetabere; X 740. tua facta non equidem nec te, invenis memorande, silebo; X 793. at non, Euandre, pudendis volneribus pulsum aspicies nec sospite dirum optabis nato funus pater; XI 56. [non vitae gaudia quaero (nec fas). sed gnato manis perferre sub imos]; XI 181. Argivae quem non potuere phalanges sternere nec Priami regnorum eversor Achilles; XII 545. tibi canit non pagina bellum, nec Centaureos Lapithas compellit in enses; Cul 29. non ‖ nec ‖ perfossus Athos nec magno vincula Ponto iacta quaerent famam; Cul 31. non ego te conor flectere, neque est cum dis contendere nostrum; Ci 329. ergo non hiemes illam (aesculum), non flabra neque imbres convellunt; G II 293. non tali auxilio nec defensoribus istis tempus eget, non, si . .; II 521. *non illum tectis ullae, non moenibus urbes accepere neque ipse (Metabus) manus feritate dedisset; XI 568. non haec humanis opibus, non arte magistra proveniunt neque te, Aenea, mea dextera servat; XII 428. non lingua valet, non corpore notae sufficiunt vires, nec vox aut verba secuntur; XII 912. illum non populi fasces, non purpura regum flexit, non res Romanae perituraque regna, neque ille aut doluit miserans inopem aut invidit habenti; G II 498. nec nulla interea est inaratae gratia terrae; G I 83. nulla tuarum audita mihi neque visa sororum; I 326. [etsi nullum memorabile nomen feminea in poena est nec habet victoria laudem, tamen laudabor]; II 584. vobis nullum maris aequor arandum, arva neque Ausoniae semper cedentia retro quaerenda; III 496. ubi nulla datur dextra adfectare potestas nec potis Ionios fluctus aequare sequendo; III 670. si nulla accendit tantarum gloria rerum, nec super ipse sua molitur laude laborem; IV 233. si te nulla movet tantarum gloria rerum, (?) nec super ipse tua moliris laude laborem; IV 273. nullus amor populis nec foedera sunto; IV 624. nullae hic insidiae tales (absiste moveri), nec vim tela ferunt; VI 400. quos (viros) nulla fatigant proelia: nec victi possunt absistere ferro; XI 307. rem nulli obscuram nostrae nec vocis egentem consulis, o bone rex; XI 343 is ubi se nullo iam cursu evadere pugnae posse neque instantem reginam avertere; XI 703. numquam te crastina fallet hora neque insidiis noctis capiere serenae; G I 426. numquam (virgo) volitantia prendere nec revocare situs aut iungere carmina curat; III 451. ut sceptrum hoc numquam fronde levi fundet virgulta nec umbras; XII 207. murali concita numquam tormento sic saxa fremunt, nec fulmine tanti dissultant crepitus; XII 922. numquam ego te conspiciam nec te redeuntem amplexa tenebo; Ci 309. nec ferrea iura insanum quae forum aut populi tabularia vidit; G II 501. nec funera volgo tam multa informes ursi stragemque dedere per silvas; G III 246. nec dextrae erranti deus afuit, actaque multo perque uterum sonitu perque ilia venit harundo; VII 498. nec solos tangit Atridas iste dolor solisque licet capere arma Mycenis; IX 138. neque in culi-

nam et uncta compitalia dapesque duces sordidas; Cat XIII 27. ſ. et; X 657. Cul 140. A X 712. nihil; G I 118. non; VI 183. VIII 646. VI 736. iamque ingis summae surgebat Lucifer Idae ducebatque diem Danaique obsessa tenebant limina portarum, nec spes opis ulla dabatur; II 803. lentusque carinas est vapor, et toto descendit corpore pestis, nec vires heroum infusaque flumina prosunt; V 684. (Sibylla) maiorque videri nec mortale sonans; VI 50. (Turnus) sequitur strictumque coruscat mucronem nec ferre videt sua gaudia ventos; X 652. tuque, coniunx, felix morte tua neque in hunc servata dolorem! XI 159. ardentis spectant socios semustaque servant busta neque avelli possunt; XI 201. ſ. et; G II 220. A VII 115. non; G II 498. nec varios discet mentiri lana colores, ipse sed mutabit . .; E IV 42. nec calamis solum aequiperas, sed voce magistrum; E V 48. nec galeis seges horruit; sed fruges implevere; G II 142. nec metuit surgentis panpinus austros, sed trudit gemmas; G II 333. nec tibi fetae more patrum nivea implebunt mulctraria vaccae, sed tota in dulcis consument ubera natos; G III 178. nec mos bellantis (tauros) una stabulare, sed alter victus abit; G III 224. illic neque illae aut herbae campo apparent aut arbore frondes, sed iacet . .; G III 352. nec tibi cura canum fuerit postrema, sed pasce . .; G III 404. nec singula morbi corpora corripiunt, sed tota aestiva repente; G III 471. nec via mortis erat simplex, sed abundabat . .; G III 482. nec vero a stabulis pluvia impendente (apes) recedunt longius; sed circum aquantur; G IV 191. nec morti esse locum, sed viva (omnia) volare sideris in numerum; G IV 226. ille (Hectoı) nihil, nec me moratur, sed ait . .; II 287. nec sat rationis in armis, sed ardent animi . .; II 314. nec sopor illud erat, sed videbar . ; III 173. nec regno aut optata luce fruatur, sed cadat . .; IV 618. nec maximus omen abnuit Aeneas, sed cumulat . . ; V 530. nec quisquam aeratas acies ex agmine tanto miseri putet, aëriam sed urgueri nubem; VII 703. nec curant caeco contendere Marte amplius audaces Rutuli, sed pellere certant; IX 518. nec Turnum segnis retinet mora, sed rapit . .; X 308. nec quisquam valet sistere contra, sed laxos referunt arcus; XI 872. nec tu me aëria solam nunc sede videres digna indigna pati, sed starem . .; XII 810. nec miseram effugiunt mortem, sed limine in ipso confixi expirant animae; XI 881. nec sumptus erat illud opus, sed recula curae; Mo 66. ſ. et; X 712. non; V 394. X 291. XI 181. nec setius omnis in unguem arboribus positis secto via limite quadret, ut cum . .; G II 277. nec tota tamen ille (Sergestus) prior praeeunte carina; V 186 nec tamen hoc ipsum poena sine; Ci 520. ſ. nihil; G I 118. nec vero terrae ferre omnes omnia possunt; G II 109. nec vero hae sine sorte datae, sine iudice sedes; VI 431. ſ. sed; G IV 191.

II. zweimal: anreihend und correſpondierend: 1. alletin: namque, fatebor enim, nec spes libertatis erat nec cura peculi; E I 32. neque servitio me exire licebat nec tam praesentis alibi cognoscere divos; E I 40. nec munera curat Alexis nec, si muneribus certes, concedat Iollas; E II 56. nec lupus insidias pecori nec retia cervis ulla dolum meditantur; E V 60. nec myrtus vincet corylos nec laurea Phoebi; E VIII 64. illum (Amorem) Garamantes nec generis nostri puerum nec sanguinis edunt; E VIII 45. cum bocula perdita nec serae meminit decedere nocti nec sit mihi cura mederi; E VIII 88. nec tuus hic Moeris nec viveret ipse Menalcas; E IX 16. stant oves circum ⟨nostri nec paenitet illas⟩, (?) nec te paeniteat pecoris, divine poeta; E X 17. iam neque hamadryades rusum neque ‖ rursus nec ‖ carmina nobis ipsa placent; E X 62. nam te nec sperant Tartara regem nec tibi regnandi veniat tam dira cupido; G I 36. quis sine (armis) nec potuere seri nec surgere messes; G I 161. ea (tellus) nec mansuescit arando, nec baccho genus aut pomis sua nomina servat; G II 239. cetera (aetas) nec feturae habilis nec fortis aratris; G III 62. nec mora nec requies; G III 110. A V 458. XII 553. nec miseri possunt revocare (iuvenem) parentes [nec moritura super crudeli funere virgo]; G III 262. inde neque impositis ardent altaria fibris, nec responsa potest consultus reddere vates; G III 490. neque erat coriis usus nec viscera quisquam aut undis abolere potest aut vincere flamma; G III 559. quo neque sit ventis aditus neque oves haedique petulci floribus insultent; G IV 9. quod neque concubitu indulgent nec corpora segnes (apes) in Venerem solvunt; G IV 198. his (Romanis) ego nec metas rerum nec tempora pono; I 278. neque vim plumis ullam nec volnera tergo accipiunt (harpyiae); III 242. nec te tua plurima, Panthu, labentem pietas nec Apollinis infula texit; II 429. in occasu vestro nec tela nec ullas vitavisse vices; II 432. nec saxa nec ullum telorum interea cessat genus; II 467. nec claustra nec ipsi custodes sufferre valent; II 491. nec post oculis (Creusa) est reddita nostris, nec prius amissam respexi animumve reflexi, quam venimus . .; II 740. ipse (Cyclops) nec visu facilis nec dictu affabilis ulli; III 621. nec dulcis natos Veneris nec praemia noris? IV 33. neque ego hanc abscondere furto speravi ⟨ne fuge⟩ fugam. nec coniugis umquam praetendi taedas aut haec in foedera veni; IV 337. iam iam nec maxima Iuno nec Saturnius haec oculis pater aspicit aequis; IV 371. neque te teneo neque dicta refello; IV 380. potes ducere somnos, nec quae te circum stent deinde pericula cernis, demens, nec zephyros audis spirare secundos? IV 561, nec nos obniti contra nec tendere tantum sufficimus; V 21. Pelidae congressum Aenean nec dis nec viribus aequis rapui; V 809 neque te Phoebi cortina fefellit, nec me deus aequore mersit; VI 347. nec puer Iliaca quisquam de gente Latinos in tantum spe tollet avos, nec Romula quoudam ullo se tantum tellus iactabit alumno; VI 875. nec fluctibus actos atra subegit hiems vestris succedere terris nec sidus regione viae litusve fefellit; VII 213. nec purpura regem picta movet nec sceptra movent Priameïa tantum, quantum . .; VII 251. quem (Messapum) neque fas igni cuiquam nec sternere ferro; VII 692. saevit Volcens nec teli conspicit usquam auctorem nec quo se ardens immittere possit; IV 421. neque terga ira dare aut virtus patitur, nec tendere contra ille (leo) quidem hoc cupiens potis est; IX 794. quam (falaricam) nec duo taurea terga nec lorica sustinuit; IX 706. nec clipeo iuvenis subsistere tantum nec dextra valet; IX 806. Aemon nec Clytio genitore minor nec fratre Menestheo; X 129. quo neque me Rutuli nec conscia fama sequatur; X 679. neque his (victis) fuga nota neque illis (victoribus); X 757. nec mortem horremus nec divom parcimus ulli; X 880. cui (dori) neque fulgor adhuc nec dum sua forma recessit; XI 70. nec veni, nisi fata locum sedemque dedissent, nec bellum cum gente gero; XI 112. cetera (corpora) confusaeque ingentem caedis acervom (Latini) nec numero nec honore cremant; XI 208. nec mihi cum Teucris ullum post eruta bellum Pergama, nec veterum memini laetorve malorum; XI 279. nec sociis aperire viam nec moenibus audent accipere orantis; XI 884. tum neque nomen erat nec honos aut gloria monti; XII 135. nec numero inferior pugnae nec honore recedes; XII 630. (Turnus) neque currentem se nec cognoscit euntem; XII 903. tum lapis ipse viri nec spatium evasit totum neque pertulit ictum; XII 907. nec (Eurydice) rettulit intus lumina nec divae corrupit munera lingua; Cul 291. sed neque Maeoniae patiuntur credere chartae nec malus istorum dubiis erroribus auctor; Ci 62. sed neque tum cives neque tum rex

ipse veretur turmas reicere; Ci 116. qua te causa nec dulcis pocula Bacchi nec gravidos Cereris dicam contingere fetus? Ci 229. (nutrix) sacra nec Idaeis anubus ‖ Aeaeis anibus ‖ nec cognita Graïs pergit; Ci 375. ubi Nisum nec possunt homines nec possunt flectere divi; Ci 379. color est e pluribus unus, nec totus viridis nec de lacte nitens; Mo 105. socer, beate nec tibi nec alteri; Cat VI 1.

2. Verbindungen: ac neque eos (equos) iam frena virum neque verbera saeva, non scopuli rupesque cavae atque obiecta retardant flumina correptosque unda torquentia montis; G III 253. quem (puerum) nec sua flectere mater iratum potuit, quem nec pater atque avus idem Iuppiter; Ci 133. enim: ſ. non; A IX 748. Ci 227. nec tantum Phoebo gaudet Parnasia rupes, nec tantum Rhodope miratur et Ismarus Orphea; E VI 29. neque ego Alcippen Phyllida habebam, et certamen erat . .; E VII 14. nec memorum patitur meminisse neque herbae dulcibus illa quidem (femina) inlecebris, et saepe subigit . .; G III 216. quo (Aenea) iustior alter nec pietate fuit nec bello maior et armis; I 545. robora nec cuneis et olentem scindere cedrum nec plaustris cessant vectare gementibus ornos; XI 137. tum sol pallentis haut umquam discutit umbras, nec cum petit aethera, nec cum lavit aequore currum; G III 357. nec iam amplius (Arruns) hastae credere nec telis occurrere virginis audet; XI 807. neque illum (Orpheа) prensantem nequiquam umbras praeterea vidit (Eurydice); nec portitor Orci amplius obiectam passus transire paludem; G IV 500. nil dona neque aurum nec magnas valuisse preces; XI 228 nihil ipsa (regina) nec aurae nec sonitus memor aut venientis ab aethere teli; XI 801. quos neque Tydides nec Larisaeus Achilles, non anni domuere decem, non mille carinae; II 197. ſ. ac. nullus; XII 203. non me carminibus vincat ‖ vincet ‖ nec Thracius Orpheus, nec Linus; E IV 55. non Simois tibi nec Xanthus nec Dorica castra defuerint; VI 88. non erimus regno indecores, nec vestra teretur fama levis tantique abolescet gratia facti, nec Troiam Ausonios gremio excepisse pigebit; VII 230, non hoc telum effugies; neque enim is teli nec volneris auctor; IX 748. non ego nec Teucris Italos parere iubebo nec mihi regna peto; XII 189. qui non avidas adgnovit opes nec tristia bella nec funesta timet validae certamina classis, non ‖ nec ‖ advorsum saevis ultro caput hostibus offert; Cul 82. non nequiquam pallor suffundit venas, nec levis hanc faciem ⟨neque enim pote⟩ cura subegit ‖ subedit ‖; Ci 227. non ego consueto mortalibus uror amore, nec mihi notorum deflectunt lumina vultus, nec genitor cordi est; Ci 260. non mihi sudabunt tempora myrrha, pronuba nec castos accendet pinus honores, nec Libys Assyrio sternetur lectulus ostro; Ci 439. quod alta non possum vectari freta nec ferre durum frigus neque arma victoris sequi; Cat XIII 3. nulla neque ‖ nec ‖ amnem libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam; E V 25. nullum in caede nefas, nec sic ad proelia veni, nec tecum meus haec pepigit mihi foedera Lausus; X 901. nulla dies pacem hanc Italis nec foedera rumpet; [nec me vis ulla volentem avertet, non, si effundat . .;] XII 203. nec si frigoribus mediis Hebrumque bibamus Sithoniasque nives subeamus, nec si Aethiopum versemus ovis sub sidere cancri; E X 65. nec vero Alciden me sum laetatus euntem accepisse lacu nec Thesea Pirithoumque; VI 392. nec te miseret gnataeque tuique? nec matris miseret? VII 360. nec pater omnipotens Troiam nec fata vetabant stare decemque alios Priamum superesse per annos; VIII 398. ſ. ac. non; VII 230. nam neque adhuc Vario videor nec dicere Cinna digna, sed strepere; E IX 35. neque erant astrorum ignes nec lucidus aethra siderea polus, obscuro sed nubila caelo; III 585. nec tibi diva parens generis nec Dardanus auctor, perfide, sed genuit te Caucasus; IV 365. nam quia (Dido) nec fato merita nec morte peribat, sed ante diem; IV 696. nec tamen interea raucae tua cura palumbes nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo; E I 57. nec vero Alcides tantum telluris obivit nec Liber; VI 801. nec vero haec urbis custodia vana fuisset, nec ruerat ‖ fuerat ‖, ni . .; Ci 129. ſ. que; VI 392.

III. **dreimal anreihend und correſpondierend**: 1. allein: nam neque me tantum venientis sibilus austri nec percussa iuvant fluctu tam litora, nec quae saxosas inter decurrunt flumina valles; E V 82. nam neque Parnasi vobis iuga, nam neque Pindi ulla moram fecere, neque Aoniae ‖ Aonie ‖ Aganippe; E X II. nam neque tum stellis acies obtunsa videtur, nec fratris radiis obnoxia surgere Luna, tenuia nec lanae per caelum vellera ferri; G I 395. tigres absunt, nec miseros fallunt aconita legentis, nec rapit immensos orbis per humum neque tanto squameus in spiram tractu se colligit anguis; G II 152. nec fertilis illa iuvencis nec Cereri ‖ pecori ‖ opportuna seges nec commoda Baccho; G IV 128. nec te noster amor nec te data dextera quondam nec moritura tenet crudeli funere Dido? IV 307. nec vos arguerim, Teucri, nec foedera nec quas iunximus hospitio dextras; XI 164. ipse (Aeneas) neque aversos dignatur sternere Morti nec pede congressos aequo nec tela ferentis insequitur; XII 465. nec quo se eripiat, nec qua vi tendat in hostem, nec (Turnus) currus umquam videt aurigamve ‖ aurigamque ‖ sororem; XII 918.

2. Verbindungen: sed neque Medorum silvae ditissima terra nec pulcher Ganges atque auro turbidus Hermus laudibus Italiae certent, non Bactra neque Indi; G II 136. sed neque quam multae species, nec nomina quae sint, est numerus: neque enim numero comprendere (vites) refert; G II 10. non: ſ. atque. si non domus salutantum vomit undam, si ne varios inhiant pulchra testudine postes, alba neque Assyrio fucatur lana veneno, nec casia liquidi corrumpitur usus olivi; G II 465. si nitor auri animum non angit avarum lapidum nec fulgor in ulla cognitus utilitate movet, nec pocula gratum ‖ Graium ‖ Alconis referent Boethique ‖ referunt Rhoecique ‖ toreuma, nec Indi conchea baca maris pretio est; Cul 65. quam (Iunonem nec longa dies pietas nec mitigat ulla, nec Iovis imperio fatisque infracta quiescit; V 783. ſ. II, 2. non; Cul 82. quis (viris) neque mos neque cultus erat, nec iungere tauros aut componere opes norant aut parcere parto, sed venatus alebat; VIII 316.

IV. **viermal: anreihend und correſpondierend**: 1. allein: nec lacrimis crudelis Amor nec gramina rivis nec cytiso saturantur apes nec fronde capellae: E X 29.

2. Verbindungen: nec timuit Phlegethonta furens ‖ furentem ‖ ardentibus undis nec maesta obtenta Ditis ferrugine regna nec defossas domos ac Tartara nocte cruenta obsita nec faciles Ditis sine ‖ Dictaeo ‖ iudice sedes; Cul 272. praeterea genus haut unum nec fortibus ulmis nec salici lotoque neque Idaeis cyparissis, nec pingues unam in faciem nascuntur olivae, orchades et radii et amara pausia baca pomaque et Alcinoi silvae, nec surculus idem Crustumiis Syriisque piris gravibusque volaemis; G II 83.

necdum (nec dum: ſ. recedo), und noch nicht, noch nicht: necdum illis (poculis) labra admovi, sed condita servo; E III 43. 47. necdum etiam audierant inflari classica; G II 539. immo haec, quae Varo necdum perfeta (Menalcas) canebat; E IX 26. aemula necdum temporibus geminis canebat sparsa senectus; V 415. necdum etiam causae irarum saevique doloris exciderant animo; I 25. necdum sollemni lympha perfusa sacerdos caput exornarat;

Ci 147. necdum etiam castos gustaverat ignis honores; Ci 146. cum necdum horrida miscent proelia, sed . .; G II 282. dum necdum animus toto percepit pectore flammam; VII 356. regina necdum etiam geminos a tergo respicit anguis; VIII 697. cui (flori) neque fulgor adhuc nec dum sua forma recessit; XI 70. Iuno multa movens necdum anticum saturata dolorem; V 608. nescis ben, perdita, necdum Laomedonteae sentis periuria gentis? IV 541. necdum orbem medium Nox Horis acta subibat; III 512. necdum fluctus latera ardua tinxit; III 665.

necesse, nötig, unvermeidlich: I. tamen hanc (tellurem) pelago praeterlabare necessest; III 478. — II. penitus necesse est multa diu concreta modis inolescere miris; VI 737. nosti; et nimium meminisse necesse est; VI 514. si tangere portus infandum caput necessest; IV 613.

neco, töten, umbringen: sanie taboque fluentis complexu in misero longa sic morte necabat (Mezentius); VIII 488. at belli saltem captivam lege necasses! Ci 447.

nectar, Nektar, Süßigkeit: aliae (apes) liquido distendunt nectare cellas; G IV 164. cum (apes) dulci distendunt nectare cellas; I 433. vina novom fundam calathis Ariusia nectar; E VI 71. ter liquido ardentem perfundit ‖ perfudit ‖ (mater) nectare Vestam; G IV 384.

nectareus, aus Nektar: nectareas divom qui prodidit escas; Cul 241.

necto, flechten, knüpfen, umwinden, zusammenbinden, erfinnen: tres primi flava caput nectentur oliva; V 309 quae (Iris) luctantem animam nexosque resolveret artus; IV 695. quem (capillum) fibula Cecropiae et ‖ Cecropiae ‖ tereti nectebant ‖ nectebat ‖ dente cicadae; Ci 128. gravidum roseo necte caput strophio; Copa 32. ille (Euryalus) autem „causas nequiquam nectis inanis“; IX 219. necte (colores), Amarylli, modo et „Veneris“ dic „vincula necto“; E VIII 78. (regina) nodum informis leti trabe nectit ab alta; XII 603. pedibus per mutua nexis examen pependit; VII 66. (Mercurius) primum pedibus talaria nectit aurea; IV 239. [saepe deum nexis ornatae torquibus arae]; G IV 276. aerea cui (templo) gradibus surgebant limina nexaeque ‖ nixaeque ‖ aere trabes; I 448. ille (Silenus) dolum ridens „quo vincula nectitis?“ inquit; E VI 23. ſ. colores.

nefandus, A. hic mixtum genus prolesque biformis Minotaurus inest, Veneris monimenta nefandae; VI 26. nos aliquid Rutulos contra iuvisse nefandum est? X 84. arae: ſ. enses. hoc caput, o cives, haec belli summa nefandi; XII 572. vos arae ensesque nefandi (testor), quos fugi; II 155. satis est gentem effugisse nefandam; III 653. non media de gente Phrygum exedisse nefandis urbem odiis satis est; V 785. tum partu Terra nefando Coeumque Iapetumque creat saevomque Typhoea; G I 278. inscia quandoquidem scelus es conata nefandum; Ci 323. abolere nefandi cuncta viri monimenta iuvat, monstratque sacerdos; IV 497. — B. at sperate deos memores fandi atque nefandi; I 543.

nefas, Unrecht, Frevel, Verbrechen, Sünde: I, 1. tantum nefas patrio excidit ore? II 658. nullum in caede nefas, nec . .; X 901. — 2. me (penatis) attrectare nefas, donec me flumine vivo abluero; II 719. corpora viva nefas Stygia vectare carina; VI 391. praeterea virgo visa (nefas) longis comprendere crinibus ignem; VII 73. te, Turne, nefas, te triste manebit supplicium; VII 596. quae (sacra) differre nefas; VIII 173. sequitur (nefas) Aegyptia coniunx; VIII 688. quosne (viros) (nefas) omnis infanda in morte reliqui! X 673. — II. (Amata) maius adorta nefas maioremque orsa furorem; VII 386. ausi omnes immane nefas ausoque potiti; VI 624. sola novom dictuque nefas harpyia Celaeno prodigium canit; III 365. dissimulare etiam sperasti, perfide, tantum posse nefas? IV 306 [extinxisse nefas tamen et sumpsisse merentis laudabor poenas]; II 585. (Turnus) rapiens immania pondera baltei inpressumque nefas; X 497. effigiem statuere, nefas quae triste piaret; II 184. hoc vincite, cives, et prohibete nefas; V 197. rapio: ſ. imprimo. illa (Dido) dolos dirumque nefas in pectore versat, certa mori; IV 563. quippe ubi fas versum atque nefas; G I 505.

nego, nein ſagen, ſagen daß nicht, verneinen, leugnen, beſtreiten, verſagen, abſchlagen: I, 1. cur mea dicta neget ‖ negat ‖ duras demittere in auris; IV 428. (equi) negabunt duris parere lupatis; G III 208. (equi) prensi negabunt verbera lenta pati; G III 207. — 2. tofus et creta negant alios aeque serpentibus agros dulcem ferre cibum; G II 215. ego te plurima numquam, regina, negabo promeritam; IV 334. saepe, cum premeret natura, mori me velle negavi; Ci 316. (Sabinus) hoc negat Tryphonis aemuli domum negare nobilem insulamve Caeruli; Cat X 7. — sed reddere posse (caprum Damon) negabat; E III 24. sin in sua posse negabunt ire loca; G II 234. ipse diem noctemque negat discernere caelo Palinurus; III 201. — II. non hoc mihi namque negares, omnipotens, quin possem . .; X 614. ſ. I, 2. Cat X 7. Dictaea negat tibi Iuppiter arva; III 171. neget quis carmina Gallo? E X 3. nec candida cursus Luna ‖ luna ‖ negat; VII 9. frondesque negant et fontibus arcent (armenta); G III 131. (Pallas, Lausus) egregii forma, sed quis Fortuna negarat in patriam reditus; X 435. ac velut in somnis nequiquam extendere cursus velle videmur; sic Turno successum dea dira negat; XII 914. cum victum Dodona negaret; G I 149. arebant herbae et victum seges aegra negabat; III 142. — III. neque me Argolica de gente negabo; II 78.

Nemea, Ort in Argolis: tu mactas vastum Nemeae sub rupe leonem; VIII 295.

nemo, niemand, keiner: I. nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit; V 305. si nemo audet se credere pugnae; V 383. quod optanti divom promittere nemo auderet; IX 6. palmam movet ordine nemo; V 349. promittit: ſ. audet. — II. dono: ſ. I. abit.

nemorosus, waldig: iam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos; III 270.

nempe, nämlich: nempe abruptis turbata procellis nocte natat (iuvenis) caeca serus freta; G III 259.

nemus, Wald, Hain: I. sicubi nigrum ilicibus crebris sacra nemus accubet umbra; G III 334. quid (referam) nemora Aethiopum molli canentia lana? G II 120. te nostrae, Vare, myricae, te nemus omne canet; E VI 11. tum plausu fremituque virum studiisque faventum consonat omne nemus; V 149. consonat omne nemus strepitu collesque resultant; VIII 305. qua (voce) protinus omne contremuit nemus; VII 515. illi sunt gratae rorantes lacte capellae et nemus; Cul 77. hic nemus; E X 43. hinc mater cultrix Cybeli ‖ Cybelae ‖ Corybantiaque aera Idaeumque nemus; III 112. te nemus Angitiae, vitrea te Fucinus unda (flevit); VII 759. nec minus interae fetu nemus omne gravescit; G II 429. quae nemora aut qui vos saltus habuere, puellae naides? E X 9. desuper horrenti atrum nemus imminet umbra; I 165. mirantur undae, miratur nemus insuetum scuta virum; VIII 92. nunc nemora ingenti vento, nunc litora plangunt; G I 334. vocem late nemora alta remittunt; XII 929. gemitu nemus omne remugit; XII 722. Phyllidis adventu nostrae nemus omne virebit; E VII 59. — II, I. colles nigra nemus abiete cingunt; VIII 599. unde arator nemora evertit multos ignava per annos; G II 208. Maenalus argutumque nemus pinosque loquentis semper habet;

E VIII 22. „hoc nemus, hunc“ inquit (Euandrus) „frondoso vertice collem habitat deus; VIII 251. omne querellis impleri nemus; VIII 216. undique colles inclusere cavi nemus; VIII 599. quorum attonitae Baccho nemora avia matres insultant thiasis; VII 580. omne levandum fronde nemus; G II 401. (ignis) totum involvit flammis nemus; G II 308. ipse nemus linquens patrium saltusque Lycaei, Pan; G I 16. (Turnus) nemora aspera linquit; XI 902. sacri (Euandrus) monstrat nemus Argileti; VIII 345. licet Erymanthi (Alcides) pacarit nemora; VI 803 interea videt Aeneas in valle reducta seclusum nemus; VI 704. refero: ſ. I. canent. haec nemora indigenae fauni nymphaeque tenebant; VIII 314. video: ſ. secludo. — 2. nec nemorum patitur meminisse nefas neque herbae dulcibus illa quidem (femina) inlecebris; G III 216. — 3. mussant iuvencae, quis nemori imperitet; XII 719. Trivia Hippolytum nymphae Egeriae nemorique relegat; VII 775. — 4. ut celsas videre rates atque inter opacum adlabi nemus; VIII 108. (Aeneas) omnem miscet agens telis nemora inter frondea turbam; I 191. conspicit alios laetum choro paeana canentis inter odoratum lauri nemus; VI 658. venatum Aeneas unaque miserrima Dido in nemus ire parant; IV 118. quos ut prospexit per tacitum nemus ire; VI 386. cum fessa iuvencum per nemora atque altos quaerendo bucula lucos procumbit; E VIII 86. (Dido) refugit in nemus umbriferum; VI 473. munere lanae Pan deus Arcadiae captam te, Luna, fefellit in nemora alta vocans; G III 392. — III. nemorum Iovi quae maxima frondet aesculus; G II 15. nemorum quae (Albunea) maxima sacro fonte sonat; VII 84. — IV. vox adsensu nemorum ingeminata remugit; G III 45. classem in convexo nemorum sub rupe cavata (Aeneas) occulit; I 310. cultor nemorum, cui pingnia Ceae ter centum nivei tondent dummeta iuvenci; G I 14. *alma, tibi hanc, nemorum cultrix, Latonia virgo, ipse pater famulam voveo; XI 557. sit cura tenentis ‖ tuere canentem ‖ aërios nemorum cultus ‖ tractus ‖ silvasque virentis; Cul 22. tu, dea, succurre, astrorum decus et nemorum Latonia custos; IX 405. ver adeo frondi nemorum, ver utile silvis; G II 323. his (modis) genus omne silvarum fruticumque viret nemorumque sacrorum; G II 21. *(Metabus) iuga longa petebat solorum nemorum; XI 545. densis hunc (locum) frondibus atrum urguet utrimque latus nemoris; VII 566. nemorum increbrescere murmur (incipit); G I 359. his (calamis) tibi Grynei nemoris dicatur origo; E VI 72. claudite, nymphae, Dictaeae nymphae, nemorum iam claudite saltus; E VI 56. tu cole fontis et viridis nemorum silvas et pascua laetus; Cul 382. spelunca alta fuit, tuta lacu nigro nemorumque tenebris; VI 238. tractus: ſ. cultus. cui gens adsueta multo venatu nemorum, duris Aequicula glaebis; VII 747. devenere amoena virecta fortunatorum nemorum sedesque beatas; VI 639. non umbrae altorum nemorum, non mollia possunt prata movere animum, non amnis; G III 520. — V. si nunc se ramus ostendat nemore in tanto! V 188. quam (cervam) nemora inter Cresia fixit pastor telis; IV 70.

neo, ſpinnen, weben: transilit mucro ‖ transit, transiit ‖ tunicam, molli mater quam neverat auro; X 818.

Neoptolemus, Sohn des Achilles: I. vidi ipse furentem caede Neoptolemum geminosque in limine Atridas; II 500. se promunt Ulixes Acamasque Thoasque Pelidesque Neoptolemus; II 263. — II. illi (genitori) mea tristia facta degeneremque Neoptolemum narrare memento; II 549. video: ſ. I. furit. — III. (vates) stipat carinis sonum indignis galeae cristasque comantis, arma Neoptolemi; III 469. morte Neoptolemi regnorum reddita cessit pars Heleno; III 333. regna Neoptolemi referam versosque penates Idomenei? XI 264.

nepos, Enkel, Nachkomme: I. carpent tua poma nepotes; E IX 50. hac casti maneant in religione nepotes; III 409. qui maneant Itala de gente nepotes; VI 757. et Tyrii comites passim et Troiana iuventus Dardaniusque nepos Veneris tecta petiere; IV 163. pugnent ipsique nepotesque; IV 629. liceat superesse nepotem; X 47. Berecyuthia mater centum complexa nepotes, omnis caelicolas, omnis super ‖ supera ‖ alta tenentis; VI 786. nos idem venturos tollemus in astra nepotes; III 158. quorum (generorum) a ‖ ab ‖ stirpe nepotes omnia sub pedibus vertique regique videbunt; VII 99. — II, 1. complector: ſ. I. tenent. cum Iove communes qui (parens) nolit ‖ quem par sit ‖ habere nepotes; Ci 361. nostros ea fata manere nepotes; II 194. maneat nostros ea cura nepotes; III 505. Anchises omnem suorum forte recensebat numerum carosque nepotes; VI 682. di patrii, servate domum, servate nepotem; II 702. tollo: ſ. I. veniunt. Panthus sacra manu victosque deos parvomque nepotem ipse trahit; II 320. (aesculus) immota manet, multosque nepotes vincit; G II 294 — 2. ille (Remulus cingula) suo moriens dat habere nepoti; IX 362. arbos tarda venit seris factura nepotibus umbram; G II 58. — III. animam nepotis his saltem adcumulem donis; VI 884. (Aeneas) attollens umero famamque et fata nepotum; VIII 731. quinquaginta illi thalami, spes ampla nepotum procubuere; II 503. quis ille? filius anne aliquis magna de stirpe nepotum? VI 864.

Neptunius, des Neptun: arva nova Neptunia caede rubescunt; VIII 695. donec miseros mutavit virginis artus caeruleo pollens coniunx Neptunia regno; Ci 483. Messapus, ecum domitor, Neptunia proles, agmina in arma vocat; VII 691. Messapus, ecum domitor, Neptunia proles, rescindit vallum; IX 523. subit et Neptunia proles, insignis Messapus equis; X 353. (volitat) Messapus equom domitor, Neptunia proles; XII 128. mihi (visa) ex imo verti Neptunia Troia; II 625. postquam omnis humo fumat Neptunia Troia, III 3.

Neptunus (neptunus), Beherrſcher des Meeres, Waſſer: I, 1. superent quibus hoc, Neptune, dedisti; V 195. Neptunus ventis implevit vela secundis; VII 23. quid, pater Neptune, paras? V 14. hic Neptunus muros magnoque emota tridenti fundamenta quatit; II 610. interea emissam hiemem sensit Neptunus, graviter commotus; I 125. — 2. tu o, cui prima frementem fudit equom tellus, Neptune; G I 14. (Iunonia ira, pectus) cogunt me, Neptune, preces descendere in omnis; V 782. — II, 1. Venus interea Neptunum exercita curis adloquitur; V 779. commoveo: ſ. I, 1. sentit. — 2. Laocoon, ductus Neptuno sorte sacerdos; II 201. fundo: ſ. I, 2. mactavit taurum Neptuno, taurum tibi, pulcher Apollo; III 119. quippe ita Neptuno visum est; G IV 394. en quattuor arae Neptuno; V 639. — 3. deum monstra et Anubis contra Neptunum et Venerem contraque Minervam tela tenent; VIII 699. — III. colitur gratissima tellus Neptuno Aegaeo; III 74. linquitur ante alias longe gratissima Delos Nereidum matri et Neptuno Aegaeo; Ci 474. — IV. hoc succurrere pacto vix fuerat placida Neptuni coniuge dignum; Ci 509. est in Carpathio Neptuni gurgite vates caeruleus Proteus; G IV 387. moenia Troiae Neptuni fabricata manu; IX 145. quamvis ille (equus) Neptuni ipsa deducat origine gentem; G III 122. clipeum efferri iussit, Neptuni sacro Danais de poste refixum; V 360 classis promissis patris Neptuni interrita fertur; V 863. si forte morantis (apes) sparserit aut praeceps neptuno inmerserit eurus; G IV 29.

neque ſ. **nec.**

nequeo, nicht können: quando aliter nequeo

crudelem abrumpere vitam; IX 497. te, amice, nequivi conspicere; VI 507. tene ego tam longe capta atque avecta nequivi effugere? Ci 290. *praecipue infelix expleri mentem nequit Phoenissa; I 712. nequeunt expleri corda tuendo terribilis oculos; VIII 265. ille (Aeneas) expleri nequit atque oculos per singula (arma) volvit; VIII 618. flectere si nequeo superos, Acheronta movebo; VII 312. nox et tua testis dextera, quod nequeam lacrumas perferre parentis; IX 289. Sabinus ait neque ullius volantis impetum cisi nequisse praeterire; Cat X 4. ne blando nequeat (maritus) superesse labori; G III 127. si occulitur, longe est tangere quod nequeas; Cat I 4.

nequiquam, vergeblich, umſonſt, erfolgloſe, wirkungsloſe: I. haec (cingula Euryalus) rapit atque umeris nequiquam fortibus aptat; IX 364. tuo dulci n. capta sopore; Ci 315. graditur Camilla, o virgo, et nostris n. cingitur armis; XI 536. arma diu senior desueta trementibus aevo (Priamus) circumdat n. umeris; II 510. n. longos fugiens (serpens) dat corpore tortus; V 276. Lausus ducit Agyllina n. ex urbe secutos mille viros; VII 652. pater heu tantis n. erepte periclis! III 711. n. seros exercet noctua cantus; G I 403. te senectus, o mater, curis n. exercet; VII 441. (Amata) his n. dictis experta Latinum; VII 373. neque illae (apes) n. in tectis certatim tenvia cera spiramenta linunt; G IV 38. Venus haut animo n. exterrita mater Laurentum minis; VIII 370. nunc n. fallis dea; XII 634. (Aeneas) vario n. fluctuat aestu; XII 486. scopuli n. et spumea circum saxa fremunt; VII 589. an te, genitor, cum fulmina torques, n. horremus? IV 209. multa viri n. inter se vulnera iactant; V 433. ubi nunc nobis deus ille magister, n memoratus Eryx? V 392. (Iuno) maria omnia caelo miscuit Aeoliis n. freta procellis; V 791. ille (Euryalus) autem „causas n. nectis inanis“; IX 219. castra relinquunt Ascanius puer et n. obsessa iuventus; X 605. (Aeneas) tum caput orantis (Tarquiti) n. deturbat terrae; X 554. quod (telum) ec ‖ ex ‖ summo clipei n. umbone pependit; II 546. non umquam violata manu sacraria divae iurando, infelix, n. iura ‖ iure ‖ piasses! Ci 155. nec te n. lucis Hecate praefecit Avernis; VI 118. neque illum (Orphea) prensantem n. umbras praeterea vidit (Eurydice); G IV 501. senior n. prensat tenaci forcipe ferrum; XII 403. o patria et rapti n. ex hoste penates! V 632. iterum salvete, recepti n. cineres! V 81. infelix virgo n. a morte recepta; Ci 517. sed quid ego haec autem n. ingrata revolvo? II 101. hic Hecuba et natae n. altaria circum sedebant; II 515. senior n. spicula dextra sollicitat; XII 403. neque illum flava Ceres alto n. spectat Olympo; G I 96. (Aeneadae) miseri stant turribus altis n.; X 121. non tibi n. viridis per viscera pallor suffundit ‖ suffudit ‖ venas; Ci 225. (Tirynthius) ter saxea temptat limina n.; VIII 232. n. patrias temptasti lubricus artis; XI 716. longaevi palmas nequiquam ad sidera tendunt custodes; V 256. n. pinguis palea teret area culmos; G I 192. senior multa manu medica Phoebique potentibus herbis n. trepidat; XII 403. maestus Creusam n. ingeminans iterumque iterumque vocavi; II 770. (deus) proiecit in undas (Palinurum) socios n. saepe vocantem; V 860. velut in somnis n. avidos extendere cursus velle videmur; XII 909. — II. (Turnus Neci mittit) iuvenem exosum nequiquam bella Menoeten, Arcada; XII 517. cernimus adstantis nequiquam lumine torvo Aetnaeos fratres; III 677.

Nereis, Tochter des Nereus: I. illam (Telea) Nereis amavit; Cul 300. Nereïs ab unda signa dabat; Cul 345. — II. eum (Cloanthum) imis sub fluctibus audiit omnis Nereïdum chorus; V 240. sacra mari colitur medio gratissima tellus Nereidum matri; III 71. linquitur ante alias longe gratissima Delos Nereidum matri et Neptuno Aegaeo; Ci 474.

Nereïus, des Nereus: qualis Nereïa Doto et Galatea secant spumantem pectore pontum; IX 102.

Nereus, Meergott, Gewäſſer: I. saevit tridenti spumeus atque imo Nereus ciet aequora fundo; II 419. hunc (Protea) et nymphae veneramur et ipse grandaevos Nereus; G IV 392. — II. canebat, ut tum durare solum et discludere Nerea ponto coeperit; E VI 35. — III. te filia Nerei potuit flectere; VIII 383. cum (Orion) pedes incedit medii per maxima Nerei stagna viam scindens; X 764.

Nerine, Tochter des Nereus: Nerine Galatea, thymo mihi dulcior Hyblae, venito; E VII 37.

Neritos, Inſel bei Ithaka: iam apparet Zacynthus Dulichiumque Sameque et Neritos ardua saxis; III 271.

Nersae, Stadt in Latium: et te montosae misere proelia Nersae, Ufens; VII 744.

nervus, Nerv, Sehne, Saite: I. donec (animalia) erupere ut nervo pulsante sagittae; G IV 313. per caelum nervo stridente sagitta diverberat auras; V 502. — II, 1. quoniam nunc primum teneros firmamus robore nervos; Ci 43. — 2 illi certant moliri ignem nervoque aptare sagittas; X 131. — III. nervo per nubem inpulsa sagitta; XII 856. Ascanius nervo obversus equino intendit telum; IX 622 Crethea, cui carmina semper et citharae cordi numerosque intendere nervis; IX 776. dextera ex umero nervis moribunda pependit; X 341. donec (Thraeissa) manibus iam tangeret aequis, laeva aciem ferri, dextra nervoque papillam; XI 862.

Nesaee, Nereïde: vellera nymphae carpebant, (?) Nesaee Spioque Thaliaque Cymodoceque; G IV 338.

nescio, nicht wiſſen, nicht verſtehen, nicht kennen: I. si nescis, meus ille caper fuit; E III 23. quando optima Dido nesciat; IV 291. praeterea iacet exanimum tibi corpus amici (heu nescis); VI 150. si nescis, aliquam possum sperare salutem; Ci 322. — II, 1. nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos; E III 103. bonum sit! nescio quid certest; E VIII 107. (corvi) nescio qua praeter solitum dulcedine laeti; G I 412. hinc nescio qua dulcedine laetae (apes) progeniem nidosque fovent; G IV 55. hic mihi nescio quod trepido male numen amicum confusam eripuit mentem; II 735. — 2. an nescis, qua lege candentes praetexat purpura canos; Ci 319. — 3. (equus) stare loco nescit; G III 84. — III. quis Eurysthea durum nescit? G III 4 quis inlaudati nescit Busiridis aras? G III 5. quis genus Aeneadum, quis Troiae nesciat urbem virtutesque virosque aut tanti incendia belli? I 565. neque enim nescimus et urbem et genus; VII 195. ne nocturna quidem carpentes pensa puellae nescivere hiemem; G I 391. incendia: ſ. genus. nescis heu, perdita, necdum Laomedonteae sentis periuria gentis? IV 541. viros, virtutes, urbem: ſ. genus.

nescius, unkundig, nicht wiſſend, nicht verſtehend: ne fati nescia Dido (Teucros) finibus arceret; I 299. (Iuturna) in medias dat sese acies [haut nescia rerum]; XII 227. sancta ad vos anima atque istius nescia culpae descendam; XII 648. (Orpheus) adiit nescia humanis precibus mansuescere corda; G IV 470. quae (fera) sese haut nescia morti inicit; IX 552. nescia mens hominum fati sortisque futurae servare modum, rebus sublata secundis! X 501. quis (hederis) aderat veteris myrtus non nescia fati; Cul 145. pastor liquit volatile ferrum nescius; IV 71. inde (pastor) impiger refugit, nescius ‖ nec prius ‖ aspiciens; Cul 199. rumpuntur nescia vinci pectora; XII 527. secura quies et nescia fallere vita, dives opum variarum non absunt; G II 467.

neu, neve, und daß nicht, oder daß nicht, weder — noch: I einmal: I. allein: neu segnes iaceant terrae; G II 37. gravior neu nuntius auris volneret; VIII 582. Aeneas adveniat voltus neve exhorrescat amicos; VII 265. neu matri miscrae

tanti sim causa doloris; IX 216. neve haec nostris spectentur ab annis, quae ferimus; IX 235. neu sola palato sit non grata ceres; Mo 54. — 2. nach ne: neu: ſ. ne, I, 3. A VII 323. XII 823. VII 21. I 413. II 187. G I 180. A IX 91. 4, a. G III 435. G II 252. b. A VIII 39. VI 832. VII 96. XII 565. II 606. II. Ci 297 (Ⓔ. 440, b, f.) neve: ſ. ne, I, 4, a. G I 80. b. A VII 202. XII 72 (Ⓔ. 440, b.) — II. mehrmals: neu struere auderent aciem neu credere campo; IX 42. neu propius tectis taxum sine neve rubentis ure foco cancros altae neu crede paludi; G IV 47. neve tibi ad solem vergant vineta cadentem, neve inter vitis corylum sere, neve flagella summa pete aut neve summa defringe ex arbore plantas ⟨tantus amor terrae⟩, neu ferro laede retunso semina, neve olea silvestris insere truncos; G II 298.

neuter, keiner von beiden: sive est neutra parens; Ci 68.

nex (Nex), Tod, Ermordung: I, 1. cum Troas Hectoris ira funderet vulnera tela neces ignis inferre paratos; Cul 310. — 2. deterior qui (ductor) visus, eum dede neci; G IV 90. quem (Palamedem) Pelasgi insontem infando indicio demisere Neci ‖ neci ‖; II 85. tempestas genus omne neci pecudum dedit, omne ferarum; G III 480. (Turnus) iam Neci Sthenelumque dedit Thamyrumque Pholumque; XII 341. ille (Aeneas) Talon Tanaimque Neci fortemque Cethegum mittit; XII 513. stat ferri acies mucrone corusco stricta, parata neci; II 334. — II. tergemini nece Geryonae spoliisque superbus Alcides aderat; VIII 202.

nexus, Windung: cum medii nexus extremaeque agmina caudae solvontur; G III 423.

ni, daß nicht: iussa monent Heleni, ni teneam cursus; III 686.

ni, wenn nicht, wofern nicht: I, 1. ni ‖ nec ‖ te tantus edit ‖ edat ‖ tacitam dolor; XII 801. ni (rex Latinus) dare coniugium et dicto parere fatetur; VII 433. ni frenum accipere et victi parere fatentur; XII 568. ni refugis tenuisque piget cognoscere curas; G I 177. — 2. ni frustra augurium vani docuere parentes; I 392. — II, 1. ni docta comes tenuis vitas admoneat volitare . .; VI 292. ni Turnus cedat Teucrorum moenibus altis; IX 805. ni (Aeolus) faciat, maria ac terras caelumque profundum quippe ferant rapidi (venti) secum; I 58. ni iam terris festinem advertere proram; G IV 116. ni ‖ nec ‖ mihi curae saepe tuo dulci tristes ex ore recursent; XII 801. omina ni repetant Argis numenque reducant; II 178. ni Phoebus noctem die labente reducat; XI 914. repetant: ſ. reducant. ni fata resistant; G IV 455. ni mea cura resistat; II 599. ni fuga subsidio subeat; XII 733. hi proprium decus et partum indignantur honorem ni teneant; V 230. ni roseus fessos iam gurgite Phoebus Hibero tinguat equos; XI 913. extremo ni iam sub fine laborum vela trahant; G IV 116. — 2. ni iam praemissus Achates adforet; VI 34. tua ni ‖ ne ‖ spoliata armis, excussa magistro, deficeret navis; VI 353. ni vis humana quotannis maxima quaeque manu legeret; G I 198. ni fratrum stipata cohors foret obvia, Phorci progenies; X 328 ni (gnatus) mixtus matre Sabella hinc partem patriae traheret; VIII 510. — 3. ni signum caelo Cytherea dedisset aperto; VIII 523. ni me, quae Salium, Fortuna inimica tulisset; V 356. ni Cloanthus fudissetque preces divosque in vota vocasset; V 233. ni Scylla o nimium cupidis Minoa inhiasset ocellis; Ci 130. ni gens crudelis madida cum veste gravatum ferro invasisset; VI 359. ni fors incertos iussisset ducere casus; Cul 162. vocasset: ſ. fudisset. — 4. Hesperidum ni munere capta fuisset; Cat IX 25.

nicto, winken: (Scylla) alte suspicit ad celsi nictantia sidera mundi; Ci 218.

nidor, Dampf, Dunſt: I. barba nidorem ambusta dedit; XII 301. — II. disce galbaneo agitare gravis nidore chelydros; G III 415.

nidus, Neſt: I. cui (columbae) domus et dulces latebroso in pumice nidi; V 214. — II, 1. hinc nescio qua dulcedine laetae (apes) progeniem nidosque fovent; G IV 56. illae (aves) altum nidis petiere relictis; G II 210. iuvat dulcis revisere nidos; G I 414. ante garrula quam tignis nidum suspendat hirundo; G IV 307. — 2. ipsas (apes) volantis ore ferunt (volucres) dulcem nidis inmitibus escam; G IV 17. hirundo pabula parva legens nidisque loquacibus escas; XII 475. — 3. fessus ubi extructo possis considere nido; Ci 193. quos (fetus) durus arator observans nido inplumis detraxit; G IV 512. — III. silex, dirarum nidis domus opportuna volucrum; VIII 235.

niger, ſchwarz, dunkel, dunkelfarbig: quamvis ille (Menalcas) niger, quamvis tu candidus esses; E II 16. adgnovit eoas acies et nigri Memnonis arma; I 489. colles nigra nemus abiete cingunt; VIII 599. luna si nigrum obscuro comprenderit aëra cornu; G I 428. it nigrum campis agmen; IV 404. semina vidi serentis nitro prius et nigra perfundere amurca; G I 194. unde nigerrimus auster nascitur et pluvio contristat frigore caelum; G III 279. miscent scillam elleborosque gravis nigrumque bitumen; G III 451. nigris exesa chelydris creta; G II 214. ederae pandunt vestigia nigrae; G II 258. caligantem nigra formidine lucum ingressus (Orpheus); G IV 468. qua niger umectat flaventia culta Galaesus; G IV 126. unda nigram alte subiectat harenam; G III 241. qua ** viridem Aegyptum nigra fecundat harena amnis; G IV 291. miscent se maria et nigrae attolluntur harenae; IX 714. sola India nigrum fert hebenum; G II 116. nigra magnas domini cum divitis aedes pervolat hirundo; XII 473 ille (invencus) ilice sub nigra pallentis ruminat herbas; E VI 54. silva fuit late dumis atque ilice nigra horrida; IX 381. ilicis et nigrae species nec laeta cupressus manent ‖ monent ‖; Cul 140. ruit aethere toto turbidus imber aqua densisque nigerrimus austris; V 696. spelunca alta fuit, tuta lacu nigro nemorumque tenebris; VI 238. quos circum limus niger et deformis harundo Cocyti alligat; G IV 478. nigra subest udo tantum cui (arieti) lingua palato; G III 388. sicubi nigrum ilicibus crebris sacra nemus accubet umbra; G III 333. Turnus iam mediam nigra carpebat nocte quietem; VII 414. hic subitam nigro glomerari pulvere nubem prospiciunt Teucri; IX 33. alis plaudentem nigra figit (Eurytion) sub nube columbam; V 516. nigram mactabis ovem; G IV 546. mactavit nigram Hiemi pecudem, Zephyris felicibus albam; III 120. huc casta Sibylla nigrarum multo pecudum te sanguine ducet; V 736. duc nigras pecudes, ea prima piacula sunto; VI 153. hic adsidua postes fuligine nigri; E VII 50. si tanta cupido bis nigra videre Tartara; VI 134. promptum est oculis praediscere nigram (tellurem), et quisquis ‖ quis cui ‖ color; G II 255. nigra fere et presso pinguis sub vomere terra optima frumentis; G II 203. ita turbine nigro ferret hiems culmumque levem stipulasque volantis; G I 320. (Opis) nigro circumdata turbine corpus; XI 596. alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur; E II 18. at nigrae violae sunt et vaccinia nigra; E X 39. quaeruntur pubentes herbae nigri cum lacte veneni; IV 514. aureus ipse (flos), sed in foliis violae sublucet purpura nigrae; G IV 275. ſ. vaccinia.

nigresco, ſchwarz, dunkel werden: tenebris nigrescunt omnia circum; XI 824. vidit (Dido) ⟨horrendum dictu⟩ latices nigrescere sacros; IV 454.

nigro, ſchwarz, dunkelfarbig, düſter ſein: cum (Iuppiter) saepe nigrantem aegida concuteret dextra nimbosque cieret; VIII 354. (Aeneas) caedit

totidem nigrantis terga iuvencos; V 97. quattuor hic primum nigrantis terga iuvencos constituit sacerdos; VI 243. his ego nigrantem commixta grandine nimbum desuper infundam; IV 120. lucus fuit nigranti picea trabibusque obscurus acernis; IX 87.

nihil, nil, nichts, nicht, durchaus nicht: A. quando aliud mihi iam miserae nihil ipsa reliqui; IV 315. te sine nil altum mens incohat; G III 42. equidem de te nil tale verebar; IX 207. nihil illo (parente) triste recepto; IX 262. — B, I. nos si pellant, nihil afore credunt, quin mittant..; VIII 147. nihil hic nisi carmina desunt; E VIII 67. nil illi (horto) derat, quod pauperis exigit usus; Mo 64. si ad vitulam spectas, nihil est quod pocula laudes; E III 48. nihil est quod dicta retractent ignavi Aeneadae, nec quae pepigere recusent; XII 11. quod saepe petenti iurabas nihil esse mihi, cur..; Ci 235. nihil est, quod texitur ‖ texas ‖ ordine, longum; Ci 339. hoc satis est; pingui nil mihi cum populo; Cat IX 64. nihil urbibus inde obstabit Tyriis; X 54. — II, 1. nihil omnibus actum tantorum impensis operum; XI 227. nil amat hic animus, nutrix, quod oportet amari, nil, ‖ in ‖ quo..; Ci 262. nihil iste (Euryabus) nec ausus nec potuit; IX 428. iuvenem exanimum et nil iam caelestibus ullis debentem comitamur; XI 51. videbo habentem praeter ignavos nihil fratres et iratum Iovem; Cat XIII 37. nil linquere inausum quae potui infelix; VII 308. possum: f. audeo. quamquam nil testibus illis (divis) profeci; E VIII 19. Ci 405. si nihil ex tanta superis placet urbe relinqui; II 659. ad quae Priamides: „nihil o tibi amice relictum"; VI 509. nil dona neque aurum nec magnas valuisse preces; XI 228. ille (Hector) nihil, nec me moratur, sed ait..; II 287. — 2. o crudelis Alexi, nihil mea carmina curas? E II 6. nihil ille (Daphnis) deos, nil carmina curat; E VIII 103. nil radicis egent aliae (silvarum); G II 28. populum volentem deponunt, animos nil magnae laudis egentes; V 751. heu nihil invitis fas quemquam fidere divis! II 402. nihil illos Herculis arma nec validae iuvere manus genitorque Melampus; X 319. nil nostri miserere? E II 7. ego, invisum quem tu tibi fingis (et esse nil moror); XI 365. nil super imperio moveor; X 42. nec nihil amaris intiba fibris officiunt aut umbra nocet; G I 119. nihil auctor Apollo subvenit; XII 405. nihil illi tendere contra, sed..; IX 377. nil me fatalia terrent responsa deorum; IX 133. — III. nihil ipsa (regina) nec aurae nec sonitus memor aut venientis ab aethere teli; XI 801.

Nilus, Nil: I. Nilus cum iam se condidit alveo; IX 32. hic undantem bello magnumque fluentem Nilum (faciam); G III 28. contra autem (fecerat Ignipotens) magno maerentem corpore Nilum pandentemque sinus et tota veste vocantem victos; VIII 711. ceu pingui flumine Nilus cum refluit campis; IX 31. qua gens Canopi accolit effuso stagnantem flumine Nilum; G IV 288. undat: f. fluit. vocat: f. maeret. — II accolo: f. I. stagnat. facio: f. fluit, maeret. — III. septemgemini turbant trepida ostia Nili; VI 800.

nimbosus, Regen bringend, ſtürmiſch: mox Leucatae nimbosa cacumina montis (aperiuntur); III 274. cum subito adsurgens fluctu nimbosus Orion in vada caeca tulit; I 535.

nimbus, Regenguß, Sturm, Nebel, Dunſt, Schar: I. heu! quianam tanti cinxerunt aethera nimbi? V 13. quam multa grandine nimbi culminibus crepitant, sic pulsat..; V 458. dabit ille (nimbus) ruinas arboribus stragemque satis; XII 453. fugiunt vasto aethere nimbi; V 821. insequitur commixta grandine nimbus; IV 161. insequitur nimbus peditum; VII 793. involvere diem nimbi; III 198. ubi ad terras abrupto sidere nimbus it mare per medium; XII 451. nigrat: f. II, 1. infundo. quam multa grandine nimbi in vada praecipitant; IX 669. velut effusa si quando grandine nimbi praecipitant: sic obrutus Aeneas..; X 803. ille (nimbus) ruet omnia late; XII 454. praecipue cum iam staret ecus, toto sonuerunt aethere nimbi; II 113, ingens visus ab Aurora caelum transcurrere nimbus Idaeique chori; IX 111. — II, 1. cum (Iuppiter) saepe nigrantem aegida concuteret dextra nimbosque cieret; VIII 354. bis ego nigrantem commixta grandine nimbum desuper infundam; IV 121. tonitru cum rupta corusco ignea rima micans peccurrit lumine nimbos; VIII 392. (Talmoneus) demens, qui nimbos et non imitabile fulmen simularet; VI 590. fulvae nimbus harenae tollitur; G III 110. — 2. Venus aetherios inter dea caudida nimbos dona ferens aderat; VIII 608. lunam in nimbo nox intempesta tenebat; III 587. ipsi respiciunt atram ‖ atro ‖ in nimbo volitare favillam; V 666 — III, 1. tu (me) nimborum facis tempestatumque potentem; I 80. — 2. limen relinquit, effusi nimbo similes; V 317. — IV. ipse pater media nimborum in nocte corusca fulmina molitur dextra; G I 328. dea nimborum in patriam, loca festa furentibus austris Aeoliam venit; I 51. — V. hoc (gramen) Venus, obscuro faciem circumdata nimbo detulit; XII 416. Pallas, limbo ‖ nimbo ‖ effulgens et Gorgone saeva; II 616. omnia tum pariter vento nimbisque videbis fervere; G I 455. (Iuno) agens hiemem nimbo succincta per auras; X 604. frustra terrebere nimbis; G I 459.

nimirum, allerdings: et pater Anchises „nimirum hae ‖ hic ‖ illa Charybdis"; III 558.

nimis, zu ſehr: implacabilis ira nimis; Cul 238. ora movebant nota nimis miseris; IX 472.

nimium, zu ſehr, zu viel, ſehr: I. o nimium caelo et pelago confise sereno, Palinure; V 870. o formonse puer, nimium ne crede colori; E II 17. (Euryalus) tantum infelicem nimium dilexit amicum; IX 430. Ancus nunc quoque iam nimium gaudens popularibus auris; VI 816. nosti; et nimium meminisse necesse est; VI 514. parcite, oves, nimium procedere; E III 94. deus heu nimium certo ‖ taetro ‖ nimium torrentia nisu ‖ viro ‖ (tela) defixerat ‖ defixit ‖; Ci 161. — II. nimium est avidum pecus Amphitrites; Ci 486. heu nimium, virgo, nimium crudele luisti supplicium! XI 841. ni Scylla o nimium cupidis Minoa inhiasset ocellis; Ci 132. mea moenia vidi, felix, heu nimium felix, si..; IV 657. a nimium ne sit mihi fertilis illa (tellus)! G II 252. o fortunatos nimium, sua si bona norint, agricolas! G II 458. o nimium ‖ iterum ‖ nostrae Minos inimice senectae! Ci 287. nimium vobis Romana propago visa potens, superi, si..; VI 870. (Eurydice) nimium manes experta severos; Cul 289. superet Mantua vae miserae nimium vicina Cremonae; E IX 28. — III. quando omnia vere heu nimium de te vates, Misene, locuta est; VI 189.

nimius, übermäßig, zu groß, zu viel: sensit (Nisus) nimia caede atque cupidine ferri; IV 354. hospita dum nimia tenuit dulcedine captos (socios Ithaci); Cul 126. hoc faciunt, nimio ne luxu obtunsior usus sit genitali arvo; G III 135. an quae dicunt, a, nimio pocula ducta mero? Cat XI 2.

ninguo, ſchneien: interea toto non setius aëre ninguit; G III 367.

Niphaeus, Rutuler: quin ecce Niphaei quadriiugis in equos adversaque pectora (Aeneas) tendit; X 570.

Niphates, Gebirge in Armenien: addam pulsum Niphaten; G III 30.

Nisaee, Nereide: laeva tenent ‖ tenet ‖ Nisaee Spioque; V 826.

Niseïus, des Niſus: per mare caeruleum trahitur Niseïa virgo; Ci 390.

nisi, wenn nicht, außer, als: I. iam dies, nisi fallor, adest, quem..; V 49. nisi te nobis malus

ante in conspectum casusve deusve tulisset; Ci 278. dispeream, nisi me perdidit iste putus; Cat VII 2. — II. nec veni, nisi fata locum sedemque dedissent, nec . . ; XI 112. nihil hic nisi carmina desunt; E VIII 67. quod nisi me ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix; E IX 14. quod nisi adsiduis herbam insectabere rastris; G I 155.

nisus, Anſtemmen, Anſtrengung: I. mollibant aurae || tendebant acres || venientis (serpentis) ad omnia nisus || visus ||; Cul 168. — II. tertia sed postquam maiore hastilia nisu adgredior; III 37. deus huc nimium certo || taetro || nimium torrentia nisu || viro || (tela) defixerat || defixit ||; Ci 161. hic dea se primum rapido pulcherruma nisu sistit; XI 852. stat gravis Entellus nisuque immotus eodem; V 437.

Nisus, A. König von Megara: I, 1. apparet liquido sublimis in aëre Nisus; G I 404. qua se fert Nisus ad auras; G I 408. Ci 540. ecce inimicus atrox magno stridore per auras insequitur Nisus; G I 408. Ci 540. — 2. Nise pater, cui vix erit una super sedes in turribus altis; Ci 191. — II. iam adeo dulci devinctus lumina somno Nisus erat; Ci 207. ubi Nisum nec possunt homines nec possunt flectere divi; Ci 378. ubi nulla movet stabilem fallacia Nisum; Ci 378. — III. quid loquar, Scyllam Nisi, quam fama secutast Dulichias vexasse rates? E VI 74. illa ego sum Nisi pollentis filia quondam; Ci 411. hospitio quod se Nisi Polyidos avito texerat; Ci 112. quam diu, tam patriam incolumem Nisi regnumque futurum; Ci 124. — B. Troer: I, 1. primus abit longeque ante omnia corpora Nisus emicat; V 318. Nisus abit; IX 386. Nisus ait: „dine hunc ardorem mentibus addunt, Euryale, an . . ?“ IX 184. breviter cum talia Nisus „absistamus“ ait; IX 353. tum vero exterritus, amens conclamat Nisus; IX 425. conveniunt Nisus et Euryalus primi, Nisus (insignis) amore pio pueri; V 294. Iulus Nisum dicere iussit; IX 233. emicat: ſ. abit. Nisus erat portae custos, acerrimus armis, Hyrtacides; IX 176. hic Nisus „si tanta“ inquit „sunt praemia victis“; V 353. levi cum sanguine Nisus labitur infelix; V 328. tum Nisus et una Euryalus confestim alacres admittier orant; IX 230. Nisus ruit in medios; IX 438. Nisus ad haec: „equidem“ . .; IX 207. — 2. mene igitur socium summis adiungere rebus, Nise fugis? IX 200. ego vos per magnos, Nise, penatis obtestor; IX 258. clipeum cristasque excipiam sorti, iam nunc tua praemia, Nise; IX 271. — II. quae munera Niso digna dabis? V 374. dat Niso Mnestheus pellem horrentisque leonis exuvias; IX 306. — III, 1. quin ipsa arrectis (visu miserabile) in hastis praefigunt capita Euryali et Nisi; IX 467. — 2. statione relicta ipse (Euryalus) comes Niso graditur; IX 223.

niteo, ſchimmern, glänzen, prangen; (Musaeus) campos nitentis desuper ostentat; VI 677. color est nec de lacte nitens, quia tot variatur ab herbis; Mo 106. inter nitentia culta infelix lolium et steriles dominantur avenae; G I 153. quae cura (fuit vivis) nitentis pascere equos, eadem . . ; VI 654. adgnoscunt galeam nitentem Messapi; IX 457. illum (Iovem) tristior et lacrimis oculos suffusa nitentis adloquitur Venus: „o qui . . ;“ I 228. [altera (porta) candenti perfecta nitens elephanto]; VI 895. supero nitentem caelicolum regi mactabam in litore taurum; III 20. (pater) saepe nitentum sanguine taurorum supplex resperserat aras; Ci 524.

nitesco, glänzen: inventus nudatos umeros oleo perfusa nitescit; V 135.

nitidus, glänzend, prangend, glatt: cum (anguis) positis novus exuviis nitidusque iuventa volvitur; G III 437. nymphae caesariem effusae nitidam per candida colla; G IV 337. cum (Sol) caput obscura nitidum ferrugine texit; G I 467. qualis coluber nunc positis novos exuviis nitidusque iuventa convolvit terga; II 473. stabant ter centum (equi) nitidi in praesepibus altis; VII 275. (serpens) attollit nitidis pectus fulgoribus; Cul 170.

nitor, ſich ſtemmen, ſtützen, anſtrengen: improvisum aspris veluti qui sentibus anguem pressit humi nitens; II 380. postis sub ipsos nituntur gradibus; II 443. hic primum paribus nitens Gyllenius alis constitit; IV 252. hanc (silicem Tiryntbius) dexter in adversum nitens concussit; VIII 237. (Mezentius) tum super abiectum (Oroden) posito pede nixus et hasta „pars“ . .; X 736. (Corynaeus) impresso genu nitens terrae applicat ipsum (Ebusum); XII 303. stabat acerba fremens, ingentem nixus in hastam Aeneas; XII 398. omnes Latini, omnes Dardanidae nituntur; XII 552. dum (Aeneas) nititur acer et instat; XII 783. Tuscorum phalanx Euandrique Arcades alae nituntur; XII 551. post valido nitens sub pondere faginus axis instrepat; G III 172. Aenean statuere alternos longa nitentem cuspide gressus; XII 386. ille, vides, pura iuvenis qui nititur hasta; VI 760. talibus in studiis baculo dum nixus apricas pastor agit curas; Cul 98. phalanx: ſ. alae. poma quoque ad sidera raptim vi propria nituntur; G II 428. nexae || nixae || aere trabes; I 448. pro se quisque viri summa nituntur opum vi; XII 552.

nitor, Glanz: I. si nitor auri sub laqueare domus animum non angit avarum picturaeque decus; Cul 63. hic (est) chrysanthus || chrysanthes || hederaeque nitor pallente corymbo; Cul 405. — II. cum seu caelesti fato seu sideris ortu undique mutatur caeli nitor; Cul 348.

nitrum, Salpeter: semina vidi serentis nitro prius et nigra perfundere amurca; G I 194.

nivalis, ſchneeig, mit Schnee bedeckt, ſchneeweiß: quattuor equos vidi tondentes late campum candore nivali; III 538. centauri Homolen Othrymque nivalem linquentes cursu rapido; VII 675. solus (Orpheus) hyperboreas glacies Tanaimque nivalem lustrabat; G IV 517. ergo omni studio glaciem ventosque nivalis avertes; G III 318. cum gaudet nivali vertice se attollens pater Appenninus ad auras; XII 702.

niveus, aus Schnee, ſchneeweiß, weiß: ipse (Aeneas) caput nivei fultum Pallantis et ora ut vidit; XI 39. pauca mihi, niveo sed non incognita Phoebo, dicite Pegasides; Cat IX 1. iacet aggeribus niveis informis et alto terra gelu late; G III 354. Tyndaridae niveos mirantur virginis artus; Ci 399. (virgo) non niveo retinens bacata monilia collo; Ci 170. campum pascentem niveos herboso flumine cycnos; G II 199. canebant, ceu quondam nivei liquida inter flumina || nubila || cycni; VII 699. Pasiphaen nivei solatur (Silenus) amore iuvenci; E VI 46. cultor nemorum, cui pinguia Ceae ter centum nivei tondent dummeta iuvenci; G I 15. quam dives pecoris (sim), nivei quam lactis abundans; E II 20. niveis hinc atque hinc diva lacertis cunctantem (Volcanum) fovet; VIII 387. ille (iuvencus) latus niveum molli fultus hyacintho ruminat herbas; E VI 53. (Caesar) sedens niveo candentis limine Phoebi; VIII 720. nec tibi fetae nivea implebunt mulctraria vaccae; G III 177. munere sic niveo lanae Pan captam te, Luna, fefellit; G III 391. velut in niveo tenera est cum primitus ovo effigies animantis; Ci 490. Olearum niveamque Parum sparsasque per aequor Cycladas legimus; III 126. fuit templum velleribus niveis et festa fronde revinctum; IV 459. nec procul hinc Rhesi niveis tentoria velis (Aeneas) adgnoscit lacrimans; I 469. lanea dum nivea circumdatur infula, vitta; G III 487. omnibus his nivea cinguntur tempora vitta; VI 665.

nix, Schnee: I. cum nix alta iacet, glaciem quom || cum || flumina trudunt; G I 310. nix umeros infusa tegit; IV 250. — II, 1. qui (equi) candore

nives anteirent, cursibus auras; XII 84. si Sithonias nives hiemis subeamus aquosae; E X 66. Alpinas a! dura nives et frigora Rheni vides; E X 47. — 2. tua cura Lycoris perque nives alium perque horrida castra secutast; E X 23. — III. fundunt simul undique tela crebra nivis ritu; XI 611.

nixor, ſich ſtützen: pars volnere clauda retentat (serpentem) nixantem nodis; V 279.

nixus, Wehen: quod nec (apes) fetus nixibus edunt; G IV 199.

no, ſchwimmen, fahren: I. an litora nando curva petat; X 684. qui (delphines) per maria umida nando Carpathium Libycumque secant; V 594. — II. [illa (Eurydice) quidem Stygia nabat iam frigida cumba]; G IV 506. apparent rari nantes in gurgite vasto; I 118. cui (Tritoni) laterum tenus hispida nanti frons hominem praefert; X 210. hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 59. hac querulae ‖ querulas ‖ referunt voces quis nantia limo corpora lympha fovet; Cul 151. videbis summa nantis in aqua colludere plumas; G I 369.

nobilis, bekannt, berühmt, vornehm: hic grata nobilium requies lactuca ciborum (virebat); Mo 76. (Sabinus) hoc negat Tryphonis aemuli domum negare nobilem insulamve Caeruli; Cat X 7. est locus Italiae medio sub montibus altis, nobilis et fama multis memoratus in oris; VII 564. cecinit quae (vates) prima futuros Aeneadas magnos et nobile l'allanteum; VIII 341.

nobilitas, Adel: genus huic materna superbum nobilitas dabat, incertum de patre ferebat (Drances); XI 341.

noceo, ſchaden: 1, 1. (Iris) inter medias sese haut ignara nocendi conicit; V 618. — 2. tibi nomina mille, mille nocendi artes; VII 337. saeva e speculis tempus dea nacta nocendi; VII 511. — II. si non aliqua nocuisses, mortuus esses; E III 15. aestas: ſ. greges. quaesitae nocent artes; G III 549. cicatrix: ſ. greges. non illis (tauris) epulae nocuere repostae; G III 527. frigora nec tantum cana concreta pruina aut gravis incumbens scopulis arentibus aestas, quantum illi nocuere greges durique venenum dentis et ad morsum ‘admorso’ ‖ signata in stirpe cicatrix; G II 378. baccare frontem cingite, ne vati noceat mala lingua futuro; E VII 28. atqui non Massica Bacchi munera illis (tauris) nocuere; G III 527. si quis nocuisse tibi periuria credat, causa pia est; Ci 156 quam metui, ne quid Libyae tibi regna nocerent! VI 694. piceae tantum taxique nocentes interdum aut ederae pandunt vestigia nigrae; G II 257. venenum: ſ. greges. iuniperi gravis umbra, nocent et frugibus umbrae; E X 76. nec nihil amaris intiba fibris officiunt aut umbra nocet; G I 121.

noctivagus, nächtlich: iam alma curru noctivago Phoebe medium pulsabat Olympum; X 216.

noctua, Käuzchen: solis occasum servans de culmine summo nequiquam seros exercet noctua cantus; G I 403.

Nuctuinus, Schwiegerſohn des Atilius: gener Noctuine, putidum caput! Cat VI 2. superbe Noctuine, putidum caput; Cat XII 1. datur (puella). superbe Noctuine, quam petis; Cat XII 3. sed, o superbe Noctuine, non vides duas habere filias Atilium; Cat XII 4. ducit ⟨ut decet!⟩ superbus Noctuinus herniam ‖ hirueam ‖; Cat XII 8.

nocturnus, nächtlich, bei Nacht: inter sacra deum nocturnique orgia Bacchi; G IV 521. (Aeneas) tum Stygio regi nocturnas incohat aras; VI 252. non in Venerem segnes nocturnaque bella exspectate . .; XI 736. ubi nocturnus vocat clamore Citbaeron; IV 303. numquam custodibus illis (canibus) nocturnum stabulis furem horrebis; G III 407. pascuntur ignis nocturni et lumina fundunt; G II 432. ubi Solis filia tectis superbis urit odoratam nocturna in lumina caedrum ‖ cedrum ‖; VII 13. nec (lupus) gregibus nocturnus obambulat; G III 538. nocturnos movet (sacerdos) manis; IV 490. ne nocturna quidem carpentes pensa puellae nescivere biemem; G I 390. cum Scylla auribus arrectis nocturna silentia temptat; Ci 210. nocturnis Hecate triviis ululata per urbes; IV 609. ipse (pater) ratem nocturnis rexit in undis; V 868.

nocuus, ſchädlich: [hic etiam nocuum capiti gelidumque papaver] (virebat); Mo 75.

nodo, binden: crines nodantur in aurum; IV 138.

nodosus, knotig: (Simylus) singula tum capitum nodoso cortice nudat; Mo 94.

nodus, Knoten, Schlinge, Hemmnis: I, 1. marmorea adducta tabescunt bracchia nodis; Ci 450. ille (Laocoon) simul manibus tendit divellere nodis; II 220. (Lausus) primus Abantem oppositum interimit, pugnae nodumque moramque; X 428. (regina) nodum informis leti trabe nectit ab alta; XII 603. nodos et vincula linea (Mnestheus) rupit; V 510. — 2. Cacum (Alcides) corripit in nodum complexus; VIII 260. (Chloreus) chlamydemque sinusque fulvo in nodum collegerat auro; XI 776. — II, 1. venatrix nuda genu nodoque sinus collecta fluentis; I 320. sordidus ex umeris nodo dependet amictus; VI 301. pedum formonsum paribus nodis atque aere; E V 90. (Alcides) rapit arma manu nodisque gravatum robur; VIII 220. (agrestes) adsunt, hic torre armatus obusto, stipitis hic gravidi nodis; VII 507. necte tribus nodis ternos, Armarylli, colores; E VIII 77. pars volnere clauda retentat (serpentem) nixantem nodis; V 279. ille (Pandarus) rudem nodis et cortice crudo intorquet bastam; IX 743. *telum solidum nodis et robore cocto; XI 553. Furor centum vinctus aënis pos ‖ post ‖ tergum nodis fremet; I 295. — 2. angustus in ipso fit nodo sinus; G II 76.

Noëmon, Turer: (Turnus) addit Alcandrumque Haliumque Noëmonaque Prytanimque; IX 767.

nolo, nicht wollen: cum Jove communes qui (parens) nolit ‖ quem par sit ‖ habere nepotes; Ci 361.

Nomas, Nomade: Nomadum petam conubia supplex? IV 535. hic Nomadum genus et discinctos Mulciber Afros finxerat; VIII 724. te propter Libycae gentes Nomadumque tyranni odere; IV 320.

nomen, Namen, Benennung, Bezeichnung, Ruf, Ruhm: I. Subject: constet ut effecti species nomenque moreti; Mo 118. erit ista mihi genetrix nomenque Creusae solum defuerit; IX 297. magis distantia nomina ‖ flumina ‖ cerno; Cul 259. neque quam multae species, nec nomina quae sint, est numerus; G II 103. est volitans, quoi nomen asilo Romanumst, oestrum Grai vertere vocantes; G III 147. [etsi nullum memorabile nomen feminea in poena est]; II 583. Beroë, cui genus et quondam nomen natique fuissent; V 621. haec tum nomina erunt, nunc sunt sine nomine terrae; VI 776. Ianiculum huic (arci), illi fuerat Saturnia nomen; VIII 358. tum neque nomen erat nec honos aut gloria monti; XII 135. quoi (Camerti) genus a proavis ingens clarumque paternae nomen erat virtutis; XII 226. ut est nomen erit; XII 835. magnum et memorabile nomen ‖ numen ‖, si . .; IV 94. tibi nomina mille, mille nocendi artes; VII 337. neque enim leve nomen Amatae; VII 581. ⟨sanctum mihi nomen ‖ numen ‖⟩ arma rogo genetrix nato; VIII 382. fama finitimos et clari nomen Acestae excierat; V 106. [late Latio increbrescere nomen]; VIII 14. quos secans infaustum interluit Alia ‖ Allia ‖ nomen; VII 717. si vestras forte per auris Troiae nomen iit; I 376. semper honos nomenque tuum laudesque manebunt; E V 78. A I 609. et nunc magnum manet ‖ tenet ‖ Ardea nomen, sed fortuna fuit; VII 412. magnum reginae nomen obumbrat; XI 223.

fando aliquod si forte tuas pervenit ad auris Belidae nomen Palamedis; II 82. hospes; hoc solum nomen quoniam de coninge restat; IV 324. secat: ſ. interluit. nomen et arma locum servant; VI 507. ossa nomen Hesperia in magna signat ‖ signant ‖; VII 3. stabunt demissae ab Iove gentis nomina; G III 36. ille iuvenis primus ad auras aetherias surget, Silvius, Albanum nomen; VI 763. quibus aspera quondam visa maris facies et non tolerabile nomen ‖ numen ‖; V 768.

II. **nach Verben:** 1. nomen adscribo tuum; Cat VIII 34. amisit verum vetus Albula nomen; VIII 332. pater Aeneas audito uomine Turni deserit muros; XII 697. canto: ſ. fero; E IX 27. cerno: ſ. I. distant. casus mihi cognitus urbis Troianae nomenque tuum regesque Pelasgi; I 624. aeternum sophiae coniunctum carmine nomen nostra tuum senibus loqueretur pagina saeclis; Ci 40. hic siser et nomen capiti debentia porra (virebant); Mo 74. ille (Turnus) tamen nostra deducit origine nomen; X 618. Iulius, a magno demissum nomen Iulo; I 288. iacet insula, nomen dixere priores Ortygiam; III 693. (Antenor) genti nomen dedit armaque fixit Troïa; I 248. qui (Oenus) muros matrisque dedit tibi, Mantua, nomen; X 200. urbi dabit Lavinia nomen; XII 194. munera praeferimus, nomen patriamque docemus; XI 249. Capys: hinc nomen Campanae ducitur urbi; X 145. navita stellis nomina fecit pleiadas, hyadas, claramque Lycaonis arcton; G I 137. cui (flori) nomen amello fecere agricolae; G IV 271. Vare, tuum nomen cantantes sublime ferent ad sidera cycni; E IX 27. accingar Caesaris nomen fama tot ferre per annos, quot . . ; G III 47. qui (generi) sanguine nostrum nomen in astra ferant; VII 99. 272. (Aeneas) iubet inimica nomina figi; XI 84. moenia loco, Aeneadasque meo nomen de nomine fingo; III 18. et nos aliquod nomenque decusque gessimus; II 89. aeternum locus Palinuri nomen habebit; VI 381. continuo notas et nomina gentis inurunt; G III 158. loquor: ſ. coniungo. idem ego, nate, tuum maculavi crimine nomen; X 851. quae (vates) foliis notas et nomina mandat; III 444. ut (Aeneas) regi memorat nomenque genusque, quidve petat; X 149. (Turnus Neci mittit) nomen Echionium matrisque genus Peridiae; XII 515. ne vetus indigenas nomen mutare Latinos neu Troas fieri iubeas; XII 823. non omnia poenarum percurrere nomina possim; VI 627. urbem appellabunt permisso nomine Acestam; V 718. ferebatur Latinus Laurentis ab ea (lauro) nomen posuisse colonis; VII 63. saepius nomen posuit Saturnia tellus; VIII 329. sibi quae Vari praescripsit pagina nomen! E VI 12. parvos nomen avi referens Priamus; V 564. nomen tamen haut leve patrum manibus hoc referes, telo cecidisse Camillae; XI 688. ea (tellus) nec baccho genus aut pomis sua nomina servat; G II 240. Murranum hic (Aeneas), atavos et avorum antiqua sonantem nomina excutit; XII 530. Sergestus, domus tenet a quo Sergia nomen; V 121. qui (mons) aeternum tenet per saecula nomen; VI 235. (Hippolytus) verso ubi nomine Virbius esset; VII 777. — 2. dico de: ſ. de, I. dico (5 St.) S. 161, b. fingo de: ſ. I. fingo. qui maneant nepotes, illustris animas nostrumque in nomen ituras expediam dictis; VI 758. neque hoc sine nomine letum per gentis erit; XI 846. ſ. I. est; VI 776.

III. **nach Subſtantiven:** 1. hinc Agamemnonius, Troiani nominis hostis, curru iungit Halaesus equos; VII 723. — 2. iacet avolsum umeris caput et sine nomine corpus; II 558. (Euryalus) multam in medio sine nomine plebem subit; IX 343.

IV. **Umſtand:** 1. dic, quibus in terris inscripti nomina regum nascantur flores; E III 106. — 2. appellare: ſ. II, 1. permitto. soror morientem nomine clamat: „hoc“ . . ? IV 674. totidem (equites dabit) suo tibi munere ‖ nomine ‖ Pallas; VIII 519. hippomanes vero quod nomine dicunt pastores; G III 280. Aristaeus te crudelem nomine dicit; G IV 356. Strophades Graio stant nomine dictae insulae Ionio in magno; III 210. (?) unde locum Grai dixerunt nomine Aornon; VI 242. lugentes campi; sic illos nomine dicunt; VI 441. sunt geminae belli portae ⟨sic nomine dicunt⟩; VII 607. Saces ruit implorans nomine Turnum; „Turne“ . . ; XII 652. (Euandrus) monstrat et aram et Carmentalem Romani nomine portam quam memorant; VIII 338. obstipuit tanto percussus nomine Pallas; VIII 121. coningium vocat (Dido amorem), hoc praetexit nomine culpam; IV 172. qui te nomine reddet Silvius Aeneas; VI 768. (Eumedes) nomine avom referens, animo manibusque parentem; XII 348. (te) nomine Dido saepe vocaturum; IV 383. *infantem (Metabus) matris vocavit nomine Casmillae mutata parte Camillam; XI 543. Tarchon variis instigat vocibus alas nomine quemque vocans; XI 731. ille (Turnus) simul fugiens Rutulos simul increpat omnis, nomine quemque vocans; XII 759. sum comes infelicis Ulixi, nomine ‖ nomen ‖ Achaemenides; III 614. Volcani domus et Volcania nomine tellus; VIII 422. — 3. Mnestheus agit Pristim, ⟨mox Italus Mnesthens, genus a quo nomine Memmi⟩; V 117. occidis occideritque sinas cum nomine Troia; XII 828. de: ſ. de, III. nomine (4 St.) S. 162, b. per ducis Euandri nomen devictaque bella spemque meam; X 370. nobis ad belli auxilium pro nomine tanto exignae vires; VIII 472.

Nomentum, Stadt der Sabiner: qui Nomentum urbem colunt; VII 712. hi tibi Nomentum et Gabios urbemque Fidenam imponent; VI 773.

non, nicht, keineswegs, nein: A. **ohne unmittelbaren Gegenſatz:** I. alleiu: 1. einmal: a. dum (pastor) non arte canora compacta solitum modulatur harundine carmen; Cul 99. quem si fata virum servant, non metus; I 548. Italiam non sponte sequor; IV 361. (Camilla) simul his dictis linquebat habenas ad terram non sponte fluens; XI 828. non cruor hic de stipite manat; III 43. hoc ubi (vites) non a stirpe valent; G II 312. haec loca non tauri spirantes naribus ignem invertere; G II 140. — b. ite inflata rhoso non Achaico verba; Cat V 2. talem (terram) arat vacuis Clanius non aequos Acerris; G II 225. ipsis est aër avibus non aequos; G III 546. interea ad templum non aequae Palladis ibant Iliades; I 479. Iulus sequitur patrem non passibus aequis; II 724. si quod non aequo foedere amantis curae numen habet iustumque memorque; IV 520. tum magis (Rutulis videri), ut propius cernunt non viribus aequis; XII 218. numerone an viribus aequi non sumus? XII 231. alius: ſ. c. rebus veni non asper egenis; VIII 365. dixit (Turnus) opemque dei non cassa in vota vocavit; XII 780. miserere animi non digna ferentis; II 144. quarum (hamadryadum) non divite cultu pastor traducit vitam; Cul 95. (Aeneas miratur, versat) hastam et clipei non enarrabile textum; VIII 625. non erat in vitam dirae exorabile Mortis ‖ invictae divae exorabile numen ‖; Cul 288. *Invidia metuens ‖ metuet ‖ non exsuperabile saxum; G III 39. non me tibi Troia externum tulit; III 42. quo (Amyco) non felicior alter ungere tela manu ferrumque armare veneno; IX 772. non vivida bello dextra viris animusque ferox patiensque periculi; X 609. Drances consiliis habitus non futilis auctor, seditione potens; XI 339. non ignara mali miseris succurrere disco; I 630. ille (Proteus) suae contra non immemor artis transformat sese . . ; G IV 440. veterum non immemor ille (Acestes) parentum gratatur reduces; V 39. cetera (praemia) reddet integer aevi Ascanius, meriti tanti non immemor umquam; IX 256. non illa feris incognita capris gramina; XII 414. non indebita posco regna meis fatis; VI 66non. iniussa

cano; E VI 9. haec ‖ hae ‖ (caprae) non cura nobis leviore tuendae; G III 365. quis (hederis) aderat veteris myrtus non nescia fati; Cul 145. peccare fuisset ante satis penitus modo non ‖ nunc ‖ genus omne perosos femineum; IX 141. res est non parva; E III 54. patiens: ſ. ferox. quis locus, quae regio in terris nostri non plena laboris? I 460. quo (Miseno) non praestantior alter aere ciere viros; VI 164. quo (Lauso) pulchrior alter non fuit; VII 650. in denso non segnior ubere bacchus; G II 275. (Amata) non cursu segnior illo (turbine) agitur; VII 383. post mihi non simili poena commissa luetis; I 136. et gens illa quidem sumptis non tarda pharetris; G II 125. custos non et vasto est ‖ vasto non est ‖ inguine terribilis; Copa 24. dum quassatae rates [dum non tractabile caelum]; IV 53. vividus: ſ. ferox. — c. non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris caeditur; G II 380. tempore non alio catulorum oblita leaena saevior erravit campis; G III 245. tempore non alio discunt regionibus illis quaesitas ad sacra boves Iunonis; G III 531. quo (Eridano) non alius per pinguia culta in mare purpureum violentior effluit amnis; G IV 372. Fama (it), malum qua non aliud velocius ullum; IV 174. quin ego non alio digner te funere, Palla, quam pius Aeneas; XI 199. non haec tibi litora suasit Delius; III 161. non hos quaesitum munus in usus; IV 647. „non lacrumis hoc tempus“ ait Saturnia Iuno; XII 156. non eadem arboribus pendet vindemia nostris, quam . . ; G II 89. non nostrum inter vos tantas componere lites; E III 108. non illis (regibus) quisquam cunctantibus altum ire iter audebit; G IV 107. non illi se quisquam impune tulisset obvius armato; VI 879. non ego te, dis et mensis accepta secundis, transierim, Rhodia (vitis); G II 101. invalidas tibi tendens, heu non tua, palmas . . ; G IV 498. non ulli pastos illis egere diebus frigida, Daphni, boves ad flumina; E V 24. non me nulla vetabunt frigora Parthenios canibus circumdare saltus; E X 56. qui (di) novas alitis non ullo semine fruges; G I 22. non ullus aratro dignus honos; G I 506. argitis minor, cui non certaverit ulla (vitis) aut tantum fluere aut totidem durare per annos; G II 99. quo (malo) non praesentius ullum auxilium venit; G II 127. non ullo ex aequore cernes plura domum tardis decedere plaustra iuvencis; G II 205. contra non ullast oleis cultura; G II 420. sine vi (Proteus) non ulla dabit praecepta; G IV 398. hic fessas non vincula navis ulla tenent; I 168. non ulla laborum, o virgo, nova mi facies inopinave surgit; VI 103. maria aspera iuro non ullum pro me tantum cepisse timorem, quam ni ‖ ne ‖ . . ; VI 352. non ullum auxilium miseris rogavi; VIII 376. non ullum (telum) dextera frustra torserit in Rutulos; X 333. non ulli est animus stricto concurrere ferro; X 715. quo (signo) non praesentius ullum turbavit mentes Italas monstroque fefellit; XII 245. quarum (urbium) non ulli fama concedere digna stat Megara; Ci 104. ut iam periura puellae † non ulli liceat ‖ heu peritura puella non ulli licitam ‖ violaverat sedem; Ci 141. ſ. alius; IV 174. — d. non adeo has exosa manus Victoria fugit, ut recusem . . ; XI 436. non aliter quam qui adverso vix flumine lembum remigiis subigit; G I 201. non aliter Cecropias innatus apes amor urguet habendi munere quamque suo; G IV 176. non aliter quam si immissis ruit hostibus omnis Karthago aut antiqua Tyros; IV 669. non aliter socium virtus coit omnis in unum; X 410. non aliter Tros Aeneas et Daunius heros concurrunt clipeis; XII 723. quibus in terris tris pateat Caeli ‖ caeli ‖ spatium non amplius ulnas; E III 105. tu faciem illius (pueri) noctem non amplius unam falle dolo; I 683. non ante oculis tam clara parens; II 589. non ante datam cingetis moenibus urbem, quam subigat . . ; III 255. non bene ripae creditur; E III 94. non contra ‖ nam causa ‖ ut sit amor mutuus unde mihi; ‖ ? ‖ Cat IV 12. o gemitu non frustra exterrita tanto, Cyrene soror; G IV 353. [non ita]; II 585. non ita me genitor, bellis adsuetus Opheltes, sublatum erudiit; IX 201. non minus illa (nutrix parat) tamen, revehi quod moenia Cressa gaudeat; Ci 384. quod si mea numina non sunt magna satis; VII 310. non satius cineres patriae insedisse supremos atque solum, quo . . ? X 59. non secus ac patriis acer Romanus in armis viam quom carpit; G III 346. patuere cavernae: non secus ac si qua penitus vi terra dehiscens reseret . . ; VIII 243. non secus atque olim cum ignea rima percurrit nimbos; VIII 391. *non secus ac liquida si quando nocte cometae sanguinei lugubre rubent; X 272. non secus ac nervo impulsa sagitta: talis se sata Nocte tulit; XII 856. velut inmissi ignes arentem in silvam: non segnius ambo ruont; XII 525. interea toto non setius aëre ninguit; G III 367. currit iter tutum non setius aequore classis; V 862. (Nisus) instat non setius ac rotat ensem fulmineum; IX 441. non sic amnis fertur in arva furens cumulo; II 496. haec tum nobis ‖ non sic ‖ gravia atque indigna fuere; Ci 310. sponte: ſ. a. non tam creber agens hiemem ruit aequore turbo, quam multae pecudum pestes; G III 470. qua interlucet corona non tam spissa viris; IX 509. te iactari (amore), non est Amathusia nostri tam rudis, ut nullo possim cognoscere signo; Ci 242. non umquam gravis aere domum mihi dextra redibat; E I 35. aperit Cassandra ora dei iussu non umquam credita Teucris; II 247. non umquam violata manu sacraria divae iurando, infelix, nequiquam iura ‖ iure ‖ piasses! Ci 154. ſ. b. immemor; IX 256. — e. speluncae vivique lacus et frigida tempe non absunt; G II 469. non illinc narcissus abest; Cul 408. *Latinus multa se incusat, qui non acceperit ultro Dardanium Aenean; XI 471. (?) (Latinus) multa se incusat, qui non acceperit ante Dardanium Aenean; XII 612. (Scylla) non accepta piis promittens munera divis; Ci 219. tamen haec, etsi non accipis ‖ aspicis ‖, audis; Ci 415. non adversata petenti (Iunoni) adnuit Cytherea; IV 127. (Aeneas) non Teucros agat in Rutulos; XII 78. navis unco non alligat anchora morsu; I 169. (?) qui non Aenean generum adsciverit ultro; XII 612. non prius aspicies, ubi fessum aetate parentem liqueris Anchisen? II 596. *qui non Dardanium Aenean generum asciverit urbi; XI 472. ſ. accipio; Ci 415. de grege non ausim quicquam deponere tecum; E III 32. (Coroebus) infelix qui non sponsae praecepta furentis audierit; II 345. tibi namque canit non pagina bellum triste Iovis ponitque † ‖ Rhoetique ‖ ; Cul 26. non me pascente, capellae, florentem cytisum et salices carpetis amaras; E I 77. usque adeo obnixi (reges) non cedere, dum . . ; G IV 84. non te rationis egentem Lernaeus turba capitum circumstetit anguis; VIII 299. quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames? III 57. improbe Amor, quid non mortalia pectora cogis? IV 412. non tempore tali cogere concilium, cum muros adsidet hostis; XI 303. non te optima mater condet humi; X 557. cur non, Mopse, hic corylis mixtas inter consedimus ‖ considimus ‖ ulmos? E V 1. non alios prima crescentis origine mundi inluxisse dies crediderim; G II 336. Amor non talia curat; E X 28. noctis lentus non deficit umor; G I 290. primo avolso non deficit alter aureus (fetus); VI 143. perfide, inultis ‖ provida Phyllis ‖, perfide Demophoon et nunc ‖ non ‖ defende puellis! Cul 133. non nobis rege Latino divitis uber agri derit; VII 261. quoi non dictus Hylas puer et Latonia Delos Hippodameque? G III 6. dicam equidem, quoniam tibi ‖ tu ‖ me non dicere, nutrix, non sinis; Ci 266. non tu in triviis, indocte, solebas disperdere carmen? E III 26. cur dextrae iungere dextram non datur? I 409.

non dabitur regnis ⟨esto⟩ prohibere Latinis; VII 313. non anima una dabit discrimina tanta; X 529. non haec Euandro de te promissa parenti discedens dederam; XI 45. non haec, o Palla, dederas promissa parenti, cautius ut . . ; XI 152. (Arruntem) reducem ut patria alta videret (Phoebus) non dedit; XI 798. nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit; V 305. non, ut rere, meas effugit nuntius auris; VII 437. quem (Pallanta) non virtutis egentem abstulit atra dies; XI 27. non haec sine numine divom eveniunt; II 777. non tibi Tyndaridis facies invisa Lacaenae culpatusve Paris has evertit opes; II 601. non arma expedient totaque ex urbe sequentur? IV 592. haec eadem ut sciret, quid non faciebat Amyntas? E II 35. tu sume pedum, quod non tulit Antigenes, Menalca; E V 89. non tulit Alcides animis; VIII 256. non tulit hanc speciem furiata mente Coroebus; II 407. (Numanum) talia iactantem dictis ac dira canentem non tulit Ascanius; IX 622. non tulit instantem (Turnum) Phegeus animisque frementem; XII 371. donec tale decus formae vexarier undis ‖ ultra ‖ non tulit coniunx Neptunia; Ci 482. non fugis hinc praeceps, dum praecipitare potestas? IV 565. non haec sollemnia nobis vana superstitio imposuit; VIII 185. quem non incusavi amens hominumque deorumque? II 745. sic tibi Doris amara suam non intermisceat undam; E X 5. non omnis arbusta iuvant humilesque myricae; E IV 2. men coniugis tuae beatae non licuit gravidos penso devolvere fusos? Ci 446. mihi ‖ sed ‖, Tucca, videre (Deliam) non licet; Cat I 2. Clio nam ‖ tam ‖ certe candida nunc ‖ non ‖ loquitur; Cat IV 10. quis non bonus omnia malit credere quam tanti sceleris damnare puellam? Ci 188. communem belli non meminisse ‖ nec timuisse ‖ deum? Cat IX 50. non ego Daphnim iudice te metuam; E II 26. non infelicis patriae veterumque deorum miseretque pudetque? IX 786. non hoc mihi namque negares, omnipotens, quin possem . . ; X 614. quem (Pallanta) non super occupat Hisbo; X 384. qui Bavium non odit, amet tua carmina, Maevi; E III 90. cum tu supplex quas gentis Italum aut quas non oraveris urbes! VI 92. qui (Pan) primus calamos non passus inertis; E VIII 24. non exuvias pulsaeve tropaeum virginis aut spolia ulla peto; XI 790. non hoc ista sibi tempus spectacula poscit; VI 37. non omnia possumus omnes; E VIII 63. non illum (Amorem) nostri possunt mutare labores; E X 64. non (vites) caesae reverti possunt atque ima similes revirescere terra; G II 312. mene Iliacis occumbere campis non potuisse! I 98. non omnis scelerum comprendere formas possim; VI 625. voluit Dardanides telo sequi quem prendere cursu non poterat; XII 776. fieri quod non pote; Ci 328. quid enim non unica possis? Ci 334. Fauni monitus silenti nocte datos non ipse suo premit ore Latinus; VII 103. non pudet obsidione iterum valloque teneri, bis capti Phryges? IX 598. non pudet, o Rutuli, pro cunctis talibus unam obiectare animam? XII 229. ſ. miseret. an mihi cantando victus non redderet ille (Damon) caprum? E III 21. o quis non referat talis divortia belli? Cul 304. curae non ipsa in morte relinquont; VI 444. qui (dux) fatis datas non respicit urbes; IV 225. non (equos) scopuli rupesque cavae atque obiecta retardant flumina; G III 253. quod (viscum) non sua seminat arbos; VI 206. non vires alias conversaque numina sentis? V 466. heros non inferiora secutus; VI 170. non servata fides cineri promissa Sychaeo; IV 552. viro gentis quam (natam) iungere nostrae non sortes sinunt; VII 269. ſ. dico. quid prodest, quod me ipse animo non spernis, Amynta? E III 74. Mopso Nysa datur: quid non speremus amantes? E VIII 26. non hoc sperem Italiam contingere caelo; V 18. grates persolvere dignas non opis est nostrae, Dido; I 601. unam ex multis Scyllam non esse puellis; Ci 91. quo (Murrano) non superat mihi carior alter; XII 639. quantum non corpora noxia ‖ noxia corpora ‖ tardant; VI 731. non hic te carmine ficto tenebo; G II 45. tantum non Orpheiis Hebrum restantem tenuit ripis silvasque canendo, quantum . . ; Cul 117. non me tua fervida terrent dicta, ferox; XII 894. cur non (Turno) incolumi potius certamina tollo? XII 39. o miserae, quas non manus Achaica bello traxerit ad letum patriae sub moenibus; V 623. non ego te, Ligurum ductor fortissime bello, transierim, Cunare ‖ Cinyre et, al. ignarus ‖; X 185. non illi (Simylo) suspensa focum carnaria iuxta vacabant; Mo 56. non nos ferro Libycos populare penatis venimus; I 527. non hic victoria Teucrum vertitur; X 528. non ego vos posthac dumosa pendere procul de rupe videbo; E I 75. non ego te vidi Damonis pessime, caprum excipere insidiis? E III 17. hydrum puella servantem ripas alta non vidit in herba; G IV 459. qui (Pandarus) Rutulum in medio non agmine regem viderit inrumpentem; IX 728. omnia vincit amor; quid enim non vinceret ille? Ci 437. urit Erichthonias Oriens non ignibus arces; Cul 30.

2. wiederholt: lac mihi non aestate novom, non frigore defit; E II 22. non rastros patietur humus, non vinea falcem; E IV 40. non tepidum ad solem pinnas in litore pandunt dilectae Thetidi alcyones, non ore solutos immundi meminere sues iactare maniplos; G I 398. non ego cuncta meis amplecti versibus opto, non, mihi si linguae centum sint oraque centum, ferrea vox; G II 42. non liquidi gregibus fontes, non gramina derunt; G II 200. iuvat arva videre non rastris, hominum non ulli obnoxia curae; G II 439. non illas (matres) gravibus quisquam iuga ducere plaustris non saltu superare viam sit passus; G III 140. quos non anni domuere decem, non mille carinae; II 198. esto, aegram nulli quondam flexere mariti, non Libyae, non ante Tyro; IV 36. non coeptae adsurgunt turres, non arma iuventus exercet; IV 86. non Beroë vobis, non haec Rhoeteïa, matres, est Doryli coniunx; V 646. quam (natam) iungere non patrio ex adyto sortes, non plurima caelo monstra sinunt; VII 269. non armis mihi Volcani, non mille carinis est opus in Teucros; IX 148. quam (genetricem) miseram tenuit non Ilia tellus mecum excedentem, non moenia regis Acestae; IX 285. non illa (mater) virum, non illa pericli telorumque memor; IX 479. non pugnam aspicere hanc oculis, non foedera possum; XII 151. (lyra) potuit Eurydicen viro ducendam reddere: non fas, non erat in vitam dirae exorabile Mortis ‖ invictae divae exorabile numen ‖; Cul 287. non nostrum est tantas, non, inquam, attingere, laudes; Cat IX 55 non umbrae altorum nemorum, non mollia possunt prata movere animum, non amnis; G III 520. non potui abreptum divellere corpus et undis spargere, non socios, non ipsum absumere ferro Ascanium? IV 600. non (venti) ipsi inter se, non nubila, non mare cedit; X 358. (virgo) non storace Idaeo fragrantis tincta capillos, cognita non teneris pedibus Sicyonia servans, non niveo retinens bacata monilia collo; Ci 168. me non deliciis commovit regia dives, me non florentes aequali corpore nymphae, non metus incensam potuit retinere deorum; Ci 433. altera (puella) non fama dixerit esse prior: non illa, quae, volucrem cursu vicerat Hippomenen, candida cycneo non edita Tyndaris ovo, non supero fulgens Cassiopea polo, non defensa diu volucrum certamine equorum, regia non Semele, non Inachis Acrisione non cuius ob raptum pulsi liquere penates Tarquinii patrios; Cat IX 24.

II. Verbindungen: at: ſ. at, II. non (19 St.) S. 75, a. atqui non Massica Bacchi munera, non illis (tauris) epulae nocuere repostae; G III 527. non equidem invideo, miror magis; E I 11. non

equidem omnino capta ac deserta viderer; IV 330. tua facta non equidem nec te, iuvenis memorande, silebo; X 793. non equidem me alio possum contendere dignam supplicio; Ci 418. non equidem ex isto speravi corpore posse tale malum nasci; Ci 431. hic (est) rhododaphne liliaque et roris non avia cura marini; Cul 403. ſ. et, B, H, a, I, b. non (II St.) S. 218, b. iam: ſ. iam, H. non (10 St.) S. 309, b. non ego ture modo aut picta tua templa tabella ornabo; Cat XIV 5. nec, neque: ſ. nec, I, 2. non (77 St.), II, 2. non (14 St.), III, 2. non (2 St.) S. 442, b, ff. non tibi nequiquam viridis per viscera pallor suffundit ‖ suffudit ‖ venas; Ci 225. neu sola palato sit non grata ceres; Mo 56. non te nullius exercent numinis irae; G IV 453. non thalamus Tyrio fragrans accepit amomo, nullae illam (Scyllam) sedes; Ci 512. non arguta sonant tenui psalteria chorda, non Libyco molles plauduntur pectine telae, nulla colum novit, carum non respicit aurum, nullus in ore rubor; Ci 178. nulla Venus, non ulli animum flexere hymenaei; G IV 516. hoc visum nulli, non ipsi effata (Dido) sorori; IV 456. vis ut nulla virum, non ipsi excindere bello caelicolae valeant; VI 553. sed non ego credulus illis (pastoribus); G IX 34. sed non ulla magis viris industria firmat, quam Venerem avertere; G III 209. sed non idcirco flamma ‖ flammae ‖ atque incendia vires indomitas posuere; V 680. sed non et venisse (in regna Lavini Dardanidae) volent; VI 86. sed non ante datur telluris operta subire, quam qui . . ; VI 140. patriis sed non et filius arvis contentus premebat . . ; VII 736 Mantua, dives avis; sed non genus omnibus unum; X 201. donec sedere carinae omnes innocuae, sed non puppis tua, Tarchon; X 302. sed non augurio (Rhamnes) potuit depellere pestem; IX 328. sed non et figere (Aenean) contra est licitum; X 343. sed non Troius heros dicta parat contra; X 585. sed (Acoetes) non felicibus aeque tum comes auspiciis caro datus ibat alumno; XI 32. sed non replenda est curia verbis; XI 380. pauca mihi, niveo sed non incognita Phoebo, dicite Pegasides; Cat IX 1. sed, o superbe Noctuine, non vides duas habere filias Atilium; Cat XII 4 ſ. tamen; Ci 486. si meus non laeva fuisset; E I 16. A II 54. si non aliqua nocuisses, mortuus esses; E III 15. si non possumus omnes; E VII 23. si mihi non haec lux toto iam longior annost; E VII 43. at si non fuerit tellus fecunda; G I 67. et, si (arbor) non alium late iactaret odorem, laurus erat; G II 132. *si non tanta quies iret frigusque caloremque inter; G II 344. si non ingentem foribus domus alta superbis salutantum vomit undam; G II 461. si mihi non animo fixum immotumque sederet, ne vellem . . ; IV 15. si non pertaesum thalami taedaeque fuisset; IV 18. mea si non inrita dicta putaris; X 244. si quis non pauperis usum mente minus ‖ prius ‖ docta fastidiat; Cul 58. si non Assyrio fuerint ‖ fulgent ‖ bis lauta colore Attalicis opibus data vellera; Cul 62. quod si non alia poteris ratione parentem flectere ⟨sed poteris⟩; Ci 333. non tamen ulla magis praesens fortuna laborumst, quam si quis . . ; G III 452. hic Priamus, quamquam in media iam morte tenetur, non tamen abstinuit; II 534. non tamen Anna novis praetexere funera sacris germanam credit; IV 500. non tamen Euryali, non ille (Nisus) oblitus amorum; V 334. non tamen omne malum miseris (animis excedit); VI 736. di patrii, non tamen omnino Teucros delere paratis; IX 248 non tamen indecorem tua te regina reliquit extrema iam in morte; XI 845. non (suasi) ut tela tamen, non ut contenderet arcum; XII 815. non tamen absistam coeptum detexere munus; Ci 9. sed tamen aeternam squamis vestire puellam non statuit (coniunx Neptunia); Ci 486.

B. mit unmittelbarem Gegenſatz: I. ohne formellen Ausdruck: non canimus surdis, respondent omnia silvae; E X 8. non Paris: divom inclementia, divom, has evertit opes; II 601. non hostem inimicaque castra Argivom, vestras spes uritis; V 671. haec pompa domum me, non Pallanta referret! XI 163. non cursu, saevis certandum est comminus armis; XII 890. illi falce deus colitur, non arte politus; Cul 86. Delia saepe tibi, non venit adhuc mihi; Cat I 3.

II. mit formellem Ausdruck: non erit auxilio nobis Aetolus et Arpi: at Messapus erit; XI 428. non tulit Alcides seque iecit . . ; VIII 256. haec loca non tauri spirantes naribus ignem invertere; sed gravidae fruges implevere; G II 140. non animum modo uti pascat prospectus inanem, sed quia non aliter vires dabit terra; G II 285. interea pubi indomitae non gramina tantum, sed frumenta carpes; G III 174. hos (cervos) non immissis canibus, non cassibus ullis agitant, sed comminus obtruncant ferro; G III 371. non illi imperium pelagi saevomque tridentem, sed mihi sorte datum; I 138. non ego Myrmidonum sedes aspiciam, sed me detinet . . ; II 785. non illum genetrix nobis ‖ nobis genetrix ‖ pulcherrima talem promisit, sed fore qui . . ; IV 227. quid si non arva aliena domosque ignotas peteres, sed ‖ et ‖ Troia antiqua maneret? IV 311. non laudis amor nec gloria cessit pulsa metu; sed enim gelidus sanguis hebet; V 394. non me impia namque Tartara habent tristes ‖ tristesve ‖ umbrae, sed Elysium colo; V 733. cui (Sibyllae) subito non voltus, non color unus, non comptae mansere comae, sed pectus anhelum; VI 47. haec responsa patris Fauni non ipse suo premit ore Latinus, sed iam Fama per urbes tulerat; VII 103. non illa (Camilla) colo calathisve Minervae femineas adsueta manus, sed proelia virgo dura pati; VII 805. non equidem extimui, Danaum quod ductor et Arcas fores; sed mea me virtus . . ; VIII 129. non aequo dare se campo viros, non obvia ferre arma viros, sed castra fovere; IX 56. sternit (Turnus) Bitian non iaculo, sed falarica venit; IX 704. [non vitae gaudia quaero ⟨nec fas⟩, sed gnato perferre]; XI 180. non Hellespoutus pedibus pulsatus equorum (quaeret famam), mollia sed currere carmina gaudet; Cul 33. non ego te talem venerarer munere tali, non equidem, sed magno intexens peplo; Ci 19. verum hic non domini, sed populi proventus erat; Mo 79. non iam salebrosus, ut ante, sed gravior ibat pistillus; Mo 111. non dicam, sed me perdidit iste puer; Cat VII 4. non (Meliboei pecus), verum Aegonis; E III 2. Simylus interea vacua non cessat in hora, verum aliam sibi quaerit opem; Mo 53.

nondum, noch nicht: nondum illi (Didoni) flavom Proserpina vertice crinem abstulerat; IV 698. cum rapidus Sol nondum hiemem contingit equis, iam praeterit aestas; G II 322. si nondum exosus ad unum Troianos; V 687. nondum certamine misso; V 545. Phoebi nondum patiens immanis in antro bacchatur vates; VI 77. nondum Ilium et arces Pergameae steterant; III 109. (prima aetas) ipsa acie nondum falcis temptanda, sed . . ; G II 365. tum, cum vox ista meas nondum violaverat aures; Ci 312.

nonne, nicht? ob nicht? I. nonne vides croceos ut Tmolus odores, India mittit ebur? G I 56. nonne vides, cum praecipiti certamine campum corripuere currus? G III 103. nonne vides, ut tota tremor pertemptet equorum corpora? G III 250. — II. nonne fuit satius, tristis Amaryllidis iras pati? nonne Menalcan? E II 14.

nonus, neunte: post ubi nona suos Aurora ostenderit ortus; G IV 544. induxerat ortus; G IV 552 si nona diem mortalibus almum Aurora extulerit; V 64. nonam serena Auroram Phaëthontis equi iam luce vehebant; V 104. nona (dies) fugae melior,

contraria furtis; G I 286. (Simylus) nouis diebus venales umero fasces portabat in urbem; Mo 80.

Noricus, norifch: tum sciat, aërias Alpis et Norica si quis castella in tumulis videat; G III 474.

nosco, fennen lernen, erfahren, wiedererfennen, perf. fennen, miſſen: I, 1. novimus et qui te transversa tuentibus hirquis et quo sacello; E III 8. velit idem nosse quot Ionii veniant ad litora fluctus; G II 108. ut supremam falsa inter gaudia noctem egerimus, nosti; VI 514. iam nosces, ventosa ferat cui gloria fraudem; XI 708. — 2. (Simylus) varias disponere plantas norat et occultae committere semina terrae; Mo 70. nec iungere tauros aut componere opes norant aut parcere parto; VIII 317. disponere: ſ. committere. ille (puer) etiam Poenos domitare leones validas docuit ‖ rabidae novit ‖ vires mansuescere tigris; Ci 136. iungere, parcere: ſ. componere. — II. qui novit Panaque Silvanumque senem nymphasque sorores; G II 494 novit omnia vates, quae sint, quae fuerint, quae mox ventura trahantur; G IV 392. sola viri mollis aditus et tempora noras; IV 423. o fortunatos nimium, sua si bona norint, agricolas; G II 458. nulla (virgo) colum novit; Ci 177. nosco crinis incanaque menta regis Romani; VI 809. fortunatus et ille, deos qui novit agrestis; G II 493. quid tantum properas nostros novisse furores? Ci 258. dignus amor venia, gratum ‖ veniam ‖ si Tartara nossent; Cul 294. nymphas: ſ. alqm. nec dulcis natos Veneris nec praemia noris? IV 33. patriam solae (apes) et certos novere penatis; G IX 155. praemia: ſ. natos. solem suum, sua sidera norunt; VI 641. alarum verbera nosco letalemque sonum; XII 876. sorores: ſ. alqm. tempora: ſ. aditus. veniam: ſ. gratum. verbera: ſ. sonum. — III. sic canibus catulos similes, sic matribus haedos noram; E I 22.

noster, unſer, der Unſrige; A. bei Subſtantivis: I. prima Syracosio dignata est ludere versu nostra neque erubuit silvas habitare Thalea ‖ Thalia ‖; E VI 2. Phyllidis adventu nostrae nemus omne virebit; E VII 59. quisquis es, amissos hinc iam obliviscere Graios: noster eris; II 148. vgl. Martem. non nostrum inter vos tantas componere lites; E III 108. neque est cum dis contendere nostrum; Ci 329. non nostrum est tantas, non, inquam, attingere, landes; Cat IX 55. proxima quae (ora) nostri perfunditur aequoris aestu; III 397. advena nostri ut possessor agelli diceret „haec mea sunt“; E IX 2. quotannis bis senos cui (iuveni) nostra dies altaria fumant; E I 43. nymphae, noster amor, Libethrides, concedite . . ; E VII 21. limus ut hic durescit et haec ut cera liquescit uno eodemque igni: sic nostro Daphnis amore; E VIII 81. causando nostros in longum ducis amores; E IX 56. nec te noster amor nec te data dextera quondam tenet? IV 307. te amplexu ne subtrahe nostro; VI 698. da, pater, augurium, atque animis inlabere nostris; III 89. nympha, decus fluviorum, animo gratissima nostro; XII 142; neve haec nostris spectentur ab annis, quae ferimus; IX 235. non eadem arboribus pendet vindemia nostris, quam . . ; G II 89. si nullam nostris ultra spem ponis in armis; XI 411. graditur Camilla, o virgo, et nostris nequiquam cingitur armis; XI 536. da, pater, hoc nostris aboleri dedecus armis omnipotens; XI 789. te aspectu ne subtrahe nostro; VI 465. ante, quam vos nostrae iniuria caedis subigat absumere mensas; III 256. notior ut iam sit canibus non Delia nostris; E III 67. carmina tantum nostra valent, Lycida, tela inter Martia, quantum . . ; E IX 12. nec tu carminibus nostris indictus abibis, Oebale; VII 733. Phoebus erit nostri princeps et carminis auctor; Cul 12. quoniam casus apibus quoque nostros vita tulit; G IV 251. sed si tantus amor casus cognoscere nostros; II 10. ergo age, care pater, cervici imponere nostrae; II 707. pauca tua in nostras venerunt carmina chartas; Cat IX 13. cineri haec mittite nostro munera; IV 623. quis te nostris complexibus arcet? V 742. femina conubia nostra reppulit; VI 213. per conubia nostra, per inceptos hymenaeos (te) oro; IV 316. en qui nostra sibi bello conubia poscunt; IV 600. te natam et conubia nostra petentem; XII 42. i decus, i, nostrum: melioribus utere fatis; VI 546. occidit infelix nostrum ne ‖ ne nostrum ‖ dedecus Ufens aspiceret; XII 641. cum te ad delicias ferres Amaryllida nostras; E IX 22. multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra; I 334. nostro doluisti saepe dolore; I 669. quis te, iuvenum confidentissime, nostras iussit adire domos? G IV 445. quos (natos, parentem) ille fors et poenas ob nostra reposcent effugia; II 139. tu ades, o decus, o famae merito pars maxima nostrae; G II 40, ſ. honos. heu stirpem invisam et fatis contraria nostris fata Phrygum! VII 293. femina, quae nostris errans in finibus urbem exiguam pretio posuit; IV 211. num fletu ingemuit nostro? IV 369. quisquis es, armatus qui nostra ad flumina tendis; VI 388. si nostra ante aliquis nudasset foedera casus; Ci 422. tamquam haec sit nostri medicina furoris; E X 60. quid tantum properas nostros novisse furores? Ci 258. mons Idaeus ubi et gentis cunabula nostrae; III 105. viro gentis quam (natam) iungere nostrae non sortes sinunt; VII 268. illum (Amorem) Garamantes nec generis nostri puerum nec sanguinis edunt; E VIII 45. genus a quo (Dardano) principe nostrum; III 168. nunc repeto (Cassandram) haec generi portendere debita nostro; III 184. Silvius, unde genus Longa nostrum dominabitur Alba; VI 766. ne noster honos infractave cedat fama loco neu . . ; VII 332. rex nostra reliquit hospitia; XI 113. di nostra incepta secundent auguriumque suum! VII 259. quo te cumque lacus miserantem incommoda nostra fonte tenet; VIII 74. iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas; E V 13. non illum (Amorem) nostri possunt mutare labores; E X 64. sis felix, nostrumque leves quaecumque laborem; I 330. si vacet annalis nostrorum audire laborum; I 373. quis locus, quae regio in terris nostri non plena laboris? I 460. tu, dea, tu praesens nostro succurre labori; IX 404. nunc age, divae, praecipue nostro nunc adspirate labori; Ci 99. addunt se Hypanisque Dymasque et lateri adglomerant nostro; II 341. dum consulta petis nostroque in limine pendes; VI 151. si litora tantum numquam Dardaniae tetigissent nostra carinae; IV 658. tu quoque litoribus nostris, Aeneïa nutrix, aeternam moriens famam, Caieta, dedisti; VII 1. terra autem in nostris manibus; IX 132. nostrasne evadere, demens, sperasti te posse manus? IX 560. sin nostrum adnuerit nobis Victoria Martem; XII 187. qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem; I 676. nostros huius (diei velis) meminisse minores; I 733. veritam te moenia nostra; IV 96. nostris qui moenibus adsidet hostis; Ci 268. montibus in nostris solus tibi certat Amyntas; E V 8. prosit nostris in montibus ortas (trabes); IX 92. Dardanus nostrae secum ferat omina mortis; IV 662. quoniam sordent tibi munera nostra; E II 44. ** haec in nostros fabricata est machina muros; II 46. Polio amat nostram, quamvis est rustica, musam; E III 84. posterius graviore sono tibi musa loquetur nostra; Cul 8. te nostrae, Vare, myricae, te nemus omne canet; E VI 10. nostros ea fata manere nepotes; II 194. maneat nostros ea cura nepotes; III 505. qui maneant nepotes, illustris animas nostrumque in nomen ituras expediam dictis; VI 758. qui (generi) sanguine nostrum nomen in astra ferant; VII 98. 271. vadimus immixti Danais haut numine nostro; II 396. vidi egomet duo de numero cum corpora nostro (Cyclops) frangeret ad saxum; III 623. si qua forte ferant oculis sese obvia nostris

errabunda bovis vestigia; E VI 57. nec post oculis (Creusa) est reddita nostris; II 740. poma vi propria nituntur opisque haut indiga nostrae; G II 428. grates persolvere dignas non opis est nostrae, Dido; I 601. quisnam ignarum (te) nostris deus appulit oris? III 338. ille (Turnus) tamen nostra deducit origine nomen; X 618. exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor; IV 625. illius aram saepe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus; E I 8. aeternum sophiae coniunctum carmine nomen nostra tuum senibus loqueretur pagina saeclis; Ci 41. ante, quam nostro illius labatur pectore voltus; E I 63. nostris succede penatibus hospes; VIII 123. quis deus (Aenean) in fraudem, quae dura potentia nostri ‖ nostra ‖ egit? X 72. nostras audite preces; IV 612. precibus inflectere nostris; XII 800. scilicet expectem, libeat dum proelia Turno nostra pati? XII 571. ibit hic et nostris inluserit advena regnis; IV 591. te quoque magna manent regnis penetralia nostris; VI 71. ne regna videres nostra; XI 44. oratores portantis sellam regni trabeamque insignia nostri; XI 334. propius res aspice nostras; I 526. saepibus in nostris parvam te roscida mala vidi cum matre legentem; E VIII 37. nec tibi profuit nostras umero gessisse sagittas; XI 844. nec fuit indignum superis, bis sanguine nostro Emathiam pinguescere; G I 491. satisiam pridem sanguine nostro Laomedonteae luimus periuria Troiae; G I 501. recalent nostro Thybrina ‖ Tiberina ‖ fluenta sanguine adhuc; XII 35. nostro dirimamus sanguine bellum; XII 79. ſ. genus; E VIII 45. si qua manent sceleris vestigia nostri; E IV 13. si sceleris tanta est iniuria nostri; III 604. sceptris quae (terra) libera nostris dissidet; VII 369. quis novos hic nostris successit sedibus hospes! IV 10. sors ista senectae debita erat nostrae; XI 166. o nimium ‖ iterum ‖ nostrae Minos inimice senectae! Ci 287. sin (Teucri) possunt solo decedere nostro; XI 325. quare agite o tectis iuvenes succedite nostris; I 627. aspice, num mage sit nostrum penetrabile telum; X 481. et nostro sequitur de volnere sanguis; XII 51. haec sunt, quae nostra liceat te voce moneri; III 461. rem nulli obscuram nostrae nec vocis egentem consulis, o bone rex; XI 343. — II. si nostra Dares haec Troius arma recusat; V 417. hi nostri reditus expectatique triumphi; XI 54. urbem quam dicunt Romam, Meliboee, putavi stultus ego huic nostrae similem; E I 20.

B. **bei Pronomen:** nos tamen haec quocumque modo tibi nostra vicissim dicemus; E V 50.

C. **allein:** I. tum primum nostri Cacum videre timentem turbatumque oculis ‖ oculi ‖; VIII 222. — II. hic primum ex alto delubri culmine telis nostrorum obruimur; II 411.

nota, Zeichen, Schriftzeichen, Fleck: I. caeruleae cui (angui) terga notae maculosus et auro squamam incendebat fulgor; V 87. — II. continuo notas et nomina gentis inurunt; G III 158. quae (vates) foliis notas et nomina mandat; III 444. — III. est anguis notis longam maculosus grandibus alvom; G III 427.

notesco, bekannt werden: potius liceat notescere cirin; Ci 90.

nothus, unecht, Baſtard, Miſchling: Antiphaten, Thebana de matre nothum Sarpedonis alti, sternit; IX 697. quos (equos) Circe supposita de matre nothos furata creavit; VII 283.

notitia, Vorſtellung, Begriff: omnis historiae per ludum consonet ordo notitiaeque ducum ‖ notitiae; ducam ‖ voces; Cul 5.

noto, kennzeichnen, bezeichnen, aufzeichnen, beobachten: I. animos aevomque notabis praecipue; hinc alias artis prolemque parentum, et quis cuique (equo) dolor victo, quae gloria palmae; G III 100. divini signa decoris ardentisque notate oculos, qui spiritus illi; V 648. — II. aevum, animos, artes: ſ. I. Paliurus sidera cuncta notat tacito labentia caelo, arcturum pluviasque hyadas geminosque triones; III 516. florida cum tellus vere notat dulci distincta coloribus arva; Cul 71. quae carmina modulans alterna notavi; E V 14. hyadas: ſ. arcturum. notavi ipse locum, aëriae quo congessere palumbes; E III 68. oculos: ſ. I. (Simylus opus) notat impressis aequo discrimine quadris; Mo 49. prolem: ſ. I. sidera: ſ. arcturum. signa: ſ. I. illi tempora ferro summa notant pecudum; XII 174. triones: ſ. arcturum.

notus, bekannt, gewöhnlich: A. notior ut iam sit canibus non Delia nostris; E III 67. Daphnis ego in silvis, hinc usque ad sidera notus; E V 43. sum pius Aeneas, fama super aethera notus; I 379. sic notus Ulixes? II 44. alii, quo notior esses, Dictynnam dixere tuo de nomine lunam; Ci 304. frater ut Aeneas iactetur odiis Iunonis acerbae ‖ iniquae ‖, nota tibi; I 669. pars nota conduntur in alvo; II 401. (virgo) notas eheu frustra respectat Athenas; Ci 469. si tantum notas odor attulit auras; G III 251. cum notis fulserunt cingula bullis Pallantis pueri; XII 942. notus medullas intravit calor; VIII 389. postquam (Dido) Iliacas vestes notumque cubile conspexit; IV 648. obiciunt equites sese ad divortia nota hinc atque hinc; IX 379. (Turnus) notum effiagitat ensem; XII 759. hic inter flumina nota et fontis sacros; E I 52. (ecus) adsuetus aquae perfundi flumine noto emicat; XI 495. neque his (victis) fuga nota neque illis (victoribus); X 757. Dictaeas ageres ad gramina nota capellas; Ci 300. tandem laeti notae advertuntur barenae; V 34. si concessus amor noto te macerat igne; Ci 244. visa mihi nota maior imago (Creusae); II 773. est in conspectu Tenedos, notissima fama insula, dives opum; II 21. ille (cervos) errabat silvis rursusque ad limina nota se ferebat; VII 491. ſ. munera. Argiva phalanx tacitae per amica silentia lunae litora nota petens; II 256. cum videmus Polyphemum litora nota petentem; alii spolia coniciunt igni; pars munera nota, ipsorum clipeos et non felicia tela; XI 195. cui (Menoetae) nec nota (fuerant) potentum munera ‖ limina ‖; XII 519. canibus Cocytia virgo noto naris contingit odore; VII 480. ora movebant nota nimis miseris; IV 472. mella inferre ultro hortantem et fessas (apes) ad pabula nota vocantem; G IV 266. propulit e stabulis ad pabula nota capellas pastor; Cul 45. cum notas paludis deserit atque altam supera ‖ supra ‖ volat ardea nubem; G I 364. dum nota excedo regione viarum; II 737. huc iuvenis nota fertur regione viarum; XI 530. saucius at quadrupes nota intra tecta refugit; VII 500. purpureas super vestes, velamina nota, coniciunt; VI 221. non corpore notae sufficiunt vires; XII 911. notos pueri puer indue voltus; I 684. ista quidem quia nota mihi tua, magne voluntas, Juppiter; XII 808. ubi concubitus primos iam nota voluptas sollicitat; G III 130. (Aeneas) notis compellat (Deiphobum) vocibus ultro: „Deiphobe“ . .; VI 499. datur notas audire et reddere voces? VI 689. — B. a. nec mihi notorum deflectunt lumina vultus; Ci 260. duri magno sed amore dolores polluto notumque, furens quid femina possit, triste per augurium Teucrorum pectora ducunt; V 7.

notus, (Notus), Südwind, Wind, Sturm: ceu venti conflignut, Zephyrusque Notusque et laetus eois Eurus equis; II 417. totum (mare) a sedibus imis una Eurusque Notusque ruunt; I 85. tendunt vela noti; III 268. tris (naves) Notus abreptas in saxa latentia torquet, dorsum immane mari summo; I 108. tris notus hibernas immensa per aequora noctes vexit me violentus aqua; VI 355. urget arboribusque satisque notus pecorique sinister; G I 444 — II, 1. quales grues fugiunt notos cla-

more secundo; X 266. — 2. illi (avis) notos atque alta volans in nubila fugit; V 512. in notos vocem vertere procellae; XI 798. illi (equi) aequore aperto ante notos Zephyrumque volant; XII 334. — III. utinam rex ipse noto compulsus eodem adforet Aeneas! I 575. (Danaë) praecipiti delata noto; VII 411. illa (Scylla) noto citius volucrique sagitta ad terram fugit; V 242.

novalis, Brachland: a. alternis idem tonsas cessare novalis, et segnem patiere situ durescere campum; G I 71. — b. impius haec tam culta novalia miles habebit; E I 70.

novellus, jung: me arbustum Miconis atque mala vitis incidere falce novellas; E III 11.

novem, neun: ut forte novem pulcherrima fratrum corpora constiterant contra; XII 270. iam dies epulata novem gens omnis; V 762. Tityon, per tota novem cui iugera corpus porrigitur; VI 596. unde (Timavus) per ora novem it mare proruptum; I 245.

noveni, je neun: nutrix ter novena ligans triplici diversa colore fila; Ci 371.

noverca, Stiefmutter: I. est mihi namque domi pater, est iniusta noverca; E III 33. pocula si quando saevae infecere novercae (?) miscueruntque herbas et non innoxia verba; G II 128. hippomanes, quod saepe malae legere novercae miscueruntque herbas et non innoxia verba; G III 283. — II. postquam arte novercae (Hippolytus) occiderit; VII 765. ut (Hercules) prima novercae monstra manu geminosque premens eliserit angues; VIII 288. petit Anchemolum, thalamos ausum incestare novercae; X 389.

noviens, neunmal: noviens Styx interfusa; G IV 480. A VI 439.

novitas, Neuheit: res dura et regni novitas me talia cogunt moliri; I 563.

novo, erneuern, ändern: hinc ‖ hic ‖ primum Fortuna fidem mutata novavit; V 604. quoscumque novant vernantia tempora flores; Cul 410. saevis periclis servati facimus meritosque novamus honores; VIII 189. quae rebus sit causa novandis, dissimulent; IV 290. Aenean fundantem arces ac tecta novantem (Cylienius) conspicit; IV 260. quinque adeo magnae positis incudibus urbes tela novant; VII 630. ipsi transtra novant; V 752.

novus (novos), neu, jung, frisch, unbekannt, seltsam, letzte: iam prima novo spargebat lumine terras Aurora; IX 459. qualis apes aestate nova per florea rura exercet sub sole labor; I 430. (capella) rapit cacumina vel salicis lentae vel quae nova nascitur alnus; Cul 55. *neque enim novos iste Dianae venit amor; XI 537. cum (anguis) positis novus exuviis nitidusque iuventa volvitur; G III 437. Cytherea novas artes, nova pectore versat consilia, ut . .; I 657. Allecto arte nova speculata locum; VII 477. heu quotiens (Scylla) mirata novos expalluit artus! Ci 81. connubis arvisque novis operata iuventus; III 136. natos pater nova bella moventis ad poenam pulchra pro libertate vocabit; VI 820. subito novom consurgere bellum Romulidis Tatioque seni Curibusque severis; VIII 637. arva nova Neptunia caede rubescunt; VIII 695. hostem fervere caede nova; IX 693. (Aeneas) te, Turne, superbum caede nova quaerens; X 515. seu vis crystallo ferre novos calices; Copa 30. velut internodia membris inperfecta novo fluitant concreta calore; Ci 492. Polio et ipse facit nova carmina; E III 86. ut Scylla novos avium sublimis in aere coetus viserit ‖ viderit ‖; Ci 49. ante novis rubeant quam prata coloribus; G IV 306. qualis coluber nunc positis novos exuviis nitidusque iuventa convolvit terga; II 473. hic ingentem comitum adfluxisse novorum invenio admirans numerum; II 796. consilia; ſ. ars. hinc semper Ulixis criminibus terrere novis; II 98. adgnovit (Anchises) se novo veterum deceptum errore locorum; III 181. unde nova ingressus hominum experientia cepit? G IV 316. non ulla laborum, o virgo, nova mi facies inopinave surgit; VI 104. cur nova condere fata (quisquam potest)? X 35. Mopse, novas incide faces: tibi ducitur uxor; E VIII 29 quot in flore novo pomis se fertilis arbos induerat; G IV 142. illi sunt (grata) vallibus intus semper opaca novis manantia fontibus antra; Cul 78. cum subito ignoti nova forma viri miserandaque cultu procedit; III 591. huic percussa nova mentem formidine mater „duc“ ait; G IV 357. arbos miraturque ‖ mirata usque ‖ novas frondes et non sua poma; G II 82. dum prima novis adolescit frondibus aetas, parcendum teneris; G II 362. quale solet silvis brumali frigore viscum fronde virere nova; VI 207. qui (di) novas alitis non ullo semine fruges; G I 22. ter novas circum felix eat hostia fruges; G I 345. quis furor iste novos? V 670. ni Scylla novo correpta furore Minoa inhiasset; Ci 130. flaventem prima lanugine malas dum sequeris Clytium infelix, nova gaudia; X 325. haut ignarus eram, quantum nova gloria in armis posset; XI 154. qua novus ad supernum sedes haliaeetus ascendet; Ci 204. novas veniat qua sucus in herbas; G I 90. quis novos hic nostris successit sedibus hospes! IX 10. ut terrae utque novae pateant Karthaginis arces hospitio Teucris; I 298. ubi cernes ‖ cernis ‖ surgentem novae Karthaginis arcem; I 366. lac mihi non aestate novum, non frigore defit; E II 22. pocula bina novo spumantia lacte quotannis statuam tibi; E V 67. duo (carchesia Aeneas fundit) lacte novo, duo sanguine sacro; V 78. quod nisi me quacumque novas incidere lites monuisset cornix; E IX 14. Aeneas exire locosque explorare novos constituit; I 307. iam prima novo spargebat lumine terras Aurora; IV 584. hic primum novo lux oculis effulsit; IX 110. continuo nova lux oculis effulsit; IX 731. effuge et haec Turno mandata novissuma perfer: succedat . .; XI 825. dum mane novom, dum gramina canent; G III 325. conferto agmine cervi torpent mole nova; G III 370. nudata musto tingue novo mecum dereptis crura coturnis ‖ coth. ‖; G II 8. vina novom fundam calathis Ariusia nectar; E V 71. tum vero tremefacta novos per pectora cunctis insinuat pavor; II 228. inde alias partes nova macies obducit squalida pelle; Ci 506. sola novom dictuque nefas harpyia Celaeno prodigium canit; III 365. invadunt socii et nova proelia temptant; III 243. iam nova progenies caelo demittitur alto; E IV 7. Teucrum venire nova regna petentem auxilio Beli; I 620. is (Numanus) tumidus novo praecordia regno ibat; IX 596. hoc primum in luco nova res oblata timorem leniit; I 450. cum prima novi ‖ sui ‖ ducent examina reges vere suo ‖ novo ‖; G IV 21. tum suspensa novo ritu de navibus altis trahitur virgo; Ci 389. non tamen Anna novis praetexere funera sacris germanam credit; IV 500. quae fors prima dedit sanguis novos imbuit arma; VII 554. multus ineptae virginis insolito sermo novus errat in ore; Ci 357. anne novam tardis sidus te mensibus addas; G I 32. ut iam novom terrae stupeant lucescere solem; E VI 37. cum sole novo terras imrorat eous; G I 288. in novos soles audent se germina tuto credere; G II 332. cum sole novo densae torrentur aristae; VII 720 at regina, nova pugnae conterrita sorte, flebat; XII 54. (si quis) nec, genus unde novae stirpis revocetur, habebit; G IV 282. matres idem omnis simul ardor agit nova quaerere tecta; VII 393, olli (Turno) membra novos solvit formidine torpor; XII 867. quantum vere novo viridis se subicit alnus; E X 74. vere novo gelidus canis cum montibus umor liquitur, tum . .; G I 43. ſ. reges. (Dido) incubuit toro dixitque novissima verba: „dulces“ . .; IV 650. (Corynaeus) lustravit viros dixitque novissima verba; VI 231. macte nova virtute, puer; IX 641. novae

rediere in pristina vires; XII 424. novum aeterno praetexite honore volumen; Ci 100. neque vota sibi esse facta praeter hoc novissimum; Cat X 21. o regina, novam cui condere Iuppiter urbem dedit; I 522.

nox (Nox), Nacht, Dunkel, Finsternis: I. Subject: quas (Diras Nox) paribus revinxit serpentum spiris ventosasque addidit alas; XII 847. nox ruit et fuscis tellurem amplectitur alis; VIII 369. nox umida caelum abstulit; III 198. ubi rebus nox abstulit atra colorem; VI 272. nox atra cava circumvolat umbra; II 360 nox atra caput tristi circumvolat umbra; VI 866. si, nox pluviam ne colligat ante, veremur; EIX 63. iam fere mediam caeli Nox umida metam contigerat: cum . .; V 835. nox erat; III 147. IV 522. VIII 26. Thybris ea fluvium, quam longa est, nocte tumentem leniit; VIII 86. quas (Diras) et Tartaream Nox intempesta Megaeram uno eodemque tulit partu; XII 846. ponto nox incubat atra; I 89. nox umida donec invertit caelum stellis ardentibus aptum; XI 201. nox involvens umbra magna terramque polumque Myrmidonumque dolos; II 250. quotiens umentibus umbris nox operit terras; IV 352. iam quatit biiugis oriens Erebois ‖ Erebeis ‖ equos Nox, cum . .; Cul 202. iam nox hibernas bis quinque peregerat horas, cum . .; Mo I. iam nox umida caelo praecipitat; II 8. quatit: ſ. oritur. nox Aenean somnusque reliquit. surgit; VIII 67. revincit; ſ. addit. vertitur interea caelum et ruit Oceano nox; II 250. breviter adfata Sibylla est: „nox ruit, Aenea“; VI 539. ſ. amplectitur. illic, ut perhibent, aut intempesta silet nox semper, aut . .; G I 247. (pecudes, volucres) somno positae sub nocte silenti; IV 527. sacerdos cum caesarum ovium sub nocte silenti pellibus incubuit stratis; VII 87. Fauni monitus silenti nocte datos non ipse suo premit ore Latinus; VII 103. necdum orbem medium Nox Horis acta subibat; III 512. lunam in nimbo nox intempesta tenebat; III 587. nox cum terras obscura teneret; IV 461. Nox atra polum bigis subvecta tenebat; V 721. torquet medios Nox umida cursus; V 738. nox et tua testis dextera, quod nequeam lacrumas perferre parentis; IX 288.

II nach Verben: 1. inde ubi prima quies medio iam noctis abactae curriculo expulerat somnum; VIII 407. neque (Phoenissa) oculis aut pectore noctem accipit; IV 530. (femina) noctem addens operi; VIII 411. ut supremam falsa inter gaudia noctem egerimus, nosti; 513. ſ. I. subit. sic demum socios consumpta nocte reviso; II 795. ipse diem noctemque negat discernere caelo Palinurus; III 201. duco: ſ. **duco**, III. noctem (3 St.) S. 193, b. astitit imber noctem hiememque ferens; III 195. V 11. dies noctem fugarat; X 257. (Cacus) glomerat sub antro fumiferam noctem commixtis igne tenebris; VIII 255. (Aeneas) tum Noctem Noctisque orientia signa invocat; VII 138. illic obtenta densentur ‖ densantur ‖ nocte tenebrae; G I 248. ni Phoebus noctem die labente reducat; XI 914. tu currentis (equos), menstrua virgo, auditura lyram tenuisti Nocte relicta; Cul 285. subveho; ſ. I. tenet; V 721. cum impia aeternam timuerunt saecula noctem; G I 468. vario noctem sermone trahebat infelix Dido; I 748. noctem flammis funalia vincunt; I 727. — 2. felix (Serranus), si protinus illum aequasset nocti ludum; IX 338. cum bocula perdita nec serae meminit decedere nocti; E VIII 88. quam (ovem) videris serae solam decedere nocti; G III 467. illi celerare fugam in silvas et fidere nocti; IX 378. sic fatus (Mercurius) nocti se immiscuit atrae; IV 570. quae tardis mora noctibus obstet; G II 482. A I 746. — 3. virgo sata Nocte; VII 331. talis se sata Nocte tulit terrasque petivit; XII 860. — 4. pater abigat ‖ adigat ‖ me ad pallentis umbras Erebo ‖ Erebi ‖ noctemque profundam; IV 26. adspirant aurae in noctem; VII 8. in aeternam clauduntur lumina noctem; X 746. conduntur ‖ clauduntur ‖; XII 310. iussa deum, quae ire per loca senta situ cogunt noctemque profundam; VI 462. cum ‖ dum ‖ pater extinctus caeca sub nocte lateret; Ci 523.

III. nach Substantiven: quis clademe illius noctis, quis funera fando explicet? II 361. curriculum: ſ. II, 1. abigo. Galli defensi tenebris et dono noctis opacae; VIII 658. quem (Euryalum) iam manus omnis fraude loci et noctis oppressum rapit; IX 397. neque insidiis noctis capiere serenae; G I 426. Pallas quaerit sidera, opacae noctis iter; X 162. umbrarum hic locus est, somni noctisque soporae; VI 390. simulacra modis pallentia miris visa sub obscurum noctis; G I 478. signa: ſ. II, 1. invoco. frigida vix caelo noctis decesserat umbra; E VIII 14. videbis noctis per umbram flammarum longos a tergo albescere tractus; G I 366. dixerat (parens), et spissis noctis se condidit umbris; II 621. noctis per umbram castra inimica petunt; IX 314. galea Euryalum sublustri noctis in umbra prodidit immemorem; IX 373. hasta volans noctis diverberat umbras; IX 411. noctis lentus non deficit umor; G I 290.

IV. Umstand: 1. hic tamen hanc mecum poteras requiescere noctem; E I 79. illa (philomela) flet noctem; G IV 514. tu faciem illius (pueri) noctem non amplius unam falle dolo; I 683. totidem sine sidere noctes (erramus pelago); III 204. noctem illam tecti silvis immania monstra perferimus; III 583. tris notus hibernas immensa per aequora noctes vexit me violentus aqua; VI 355. (Carme) noctem illam sic maesta super morientis alumnae pependit ocellos; Ci 347. ſ. **dies**, V, 1 (6 St.) S. 179, b. — 2. feror ingenti circumdata nocte; G IV 497. nec (timuit) defossas domos ac Tartara nocte cruenta obsita; Cul 274. dum (animae) nocte premuntur; VI 827. diffugient comites et nocte tegentur opaca; IV 123. multa adeo gelida melius se nocte dedere; G I 287. nocte leves melius stipulae, nocte arida prata tondentur; G I 289. non illa quisquam me nocte per altum ire moveat; G I 456. exigua tantum gelidus ros nocte reponet; G II 202. nempe abruptis turbata procellis nocte natat (iuvenis) caeca serus freta; G III 260. quod surgente die mulsere horisque diurnis, nocte premunt; G III 401. sera revertens nocte domum dapibus mensas onerabat inemptis; G IV 133. fessae multa referunt se nocte minores (apes); G IV 180. si quos obscura nocte per umbram fudimus insidiis; II 420. nocte (Fama) volat caeli medio terraeque per umbram stridens; IV 184. Chaos et Phlegethon, loca nocte tacentia late; VI 265. mihi fama suprema nocte tulit fessum vasta te caede Pelasgum procubuisse . .; VI 503. Turnus iam mediam nigra carpebat nocte quietem; VII 414. placida cum nocte iaceres; VII 427. ipse (cervos) domum sera quamvis se nocte ferebat; VII 492. illa qui (Serranus) plurima nocte luserat, insignis facie; IX 335. media Aeneas freta nocte secabat; X 147. * non secus ac liquida si quando nocte cometae sanguinei lugubre rubent; X 272. una quem (Mimanta) nocte Theano in lucem genitori Amyco dedit; X 703. quae (ales) quondam in bustis aut culminibus desertis nocte sedens canit . .; XII 864. oculos ubi languida pressit nocte quies; XII 909. aestuantes nocte ‖ dote ‖ solvis pantices; Cat XIII 31. ſ. I. est; VII 86. silet; VII 103. — 3. post ubi iam thalamis se composuere (apes), siletur in noctem; G IV 190. ipse pater media nimborum in nocte corusca fulmina molitur dextra; G I 328. (virgo) saepe etiam tristes volvens in nocte querellas; Ci 174 nec altae per noctem resonare lupis ululantibus urbes (cessaverunt); G I 486. pius Aeneas, per noctem plurima volvens, constituit . .; I 305. limoso lacu per noctem obscurus in ulva delitui; II 135. multa per caecam congressi proelia noctem conserimus; II 397. cum pura per noctem in luce refulsit alma parens; II 590.

vestigia retro observata sequor per noctem et lumine lustro; II 754. sub noctem cura recursat; I 662. quid, quae te pura solum sub nocte canentem audieram? E IX 44. ibant obscuri sola sub nocte per umbram; VI 268. irae leonum vincla recusantum et sera sub nocte rudentum; VII 16. una sub nocte iugali caesa manus iuvenum foede thalamique cruenti; X 497. ſ. I. silet; IV 527. VII 103. pleno lupus insidiatus ovili quom fremit nocte super media; IX 61.

noxa, Frevel: Pallasne ipsos (Argivos) potuit submergere ponto unius ob noxam et furias Aiacis Oili? I 41.

noxius, ſchädlich, verderblich: quantum non corpora noxia ‖ noxia corpora ‖ tardant; VI 731. Allecto, cui crimina noxia cordi; VII 326.

nubes, Wolke: I. pater omnipotens radiis ardentem lucis et auro ostendit ab aethere nubem; VII 143. omnem, quae nunc obducta tuenti mortalis hebetat visus tibi et umida circum caligat, nubem eripiam; II 606. nubes iam arbore summa confluere lentis uvam demittere ramis; G IV 557. dum (nubes belli) detonet omnis; X 809. eripiunt subito nubes caelumque diemque Teucrorum ex oculis; I 88. Aetna interdum atram prorumpit ad aethera nubem turbine fumantem piceo et candente favilla; III 572. saepe foedam glomerant tempestatem imbribus atris collectae ex alto nubes; G I 324. hebetat: ſ. caligat. qualis cum caerula nubes solis inardescit radiis longeque refulget; VIII 622. cum circumfusa repente scindit se nubes et in aethera purgat apertum; I 587. refulget: ſ. inardescit. scindit: ſ. purgat. — II, 1. ingeminant abruptis nubibus ignes; III 199. unde serenus ventus agat nubes, sol tibi signa dabit; G I 462. conligo: ſ. fugo. I. glomerant eripio: ſ. I. caligat. et Achates et Aeneas iandudum erumpere nubem ardebant; I 580. volucres hostem per auras facta nube premunt; XII 254. (Neptunus) collectas fugat nubes solemque reducit; I 143. hic subitam nigro glomerari pulvere nubem prospiciunt Teucri; IX 33. obduco: ſ. I. caligat. ostendo: ſ. I. ardet. vos caeruleas praevertite in aethera nubes; Ci 203. prorumpo: ſ. I. fumat. purgo: ſ. I. purgat. pater omnipotens ipse manu quatiens nubem; VII 143. (Iuno) interea excedit caelo nubemque relinquit; XII 842. (ignis) ruit atram ad caelum picea crassus caligine nubem; G II 309. scindo: ſ. I. scindit. matres oculis secuntur pulveream nubem et fulgentis aere catervas; VIII 593. altius utque ‖ atque ‖ cadant summotis nubibus imbres; E VI 38. sic obrutus undique telis? Aeneas nubem belli sustinet; X 809. ubi obscuram trahi vento mirabere nubem; G IV 60. immensas trahi nubes; G IV 557. sub pedibus videt nubes et sidera Daphnis; E V 57. putet aëriam gurgite ab alto urgueri volucrum raucarum ad litora nubem; VII 705. — 2. sed aurae omnia (mandata) discerpunt et nubibus inrita donant; IX 313. (imago) sublime volans nubi se immiscuit atrae; X 664 — 3. ubi hic Iuno demissave nubibus Iris? X 73. donec (animalia) ut aestivis effusus nubibus imber erupere; G IV 312. *tantus se nubibus imber ruperat; XI 548. — 4. in nubem cogitur aër; V 20. (sol) conditus in nubem; G I 442. qua spe gelidis in nubibus haeres? XII 796. ipsa (Pallas) Iovis rapidum iaculata e nubibus ignem disiecit rates; I 42. nervo per nubem impulsa sagitta; XII 856. Iunonem adloquitur fulva pugnas de nube tuentem; XII 792. cum notas paludis deserit atque altam supera ‖ supra ‖ volat ardea nubem; G I 364. — III. quam facile accipiter consequitur pinnis sublimem in nube columbam; XI 722. — IV. tris imbris torti radios, tris nubis aquosae addiderant (Cyclopes); VIII 429. — V, 1. dissimulant et nube cava speculantur amicti, quae fortuna viris; I 516. cinctum nubibus atris piniferum caput (Atlantis); IV 248. post ego nube cava miserandae (Camillae) corpus feram tumulo; XI 593. tum dea nube cava tenuem sine viribus umbram ornat; X 636. Pelidae tunc ego forti congressum Aenean nube cava rapui; V 810. gaudete, o celeres, subnisae ‖ subnixae ‖ nubibus altis volucres; Ci 195. quae (mater) nube fugacem (Aenean) feminea tegat; XII 52. ceu nubibus arcus mille iacit varios adverso sole colores; V 88. Iri, decus caeli, quis te mihi nubibus actam detulit in terras? IX 18. Apollo desuper Ausonias acies urbemque videbat, nube sedens; IX 640. quid repetam actam nubibus Irim? X 38. — 2. caeci in nubibus ignes terrificant animos? IV 209. volans liquidis in nubibus arsit harundo; V 525. arma inter nubem caeli ‖ in ‖ regione serena rutilare vident; VIII 528. illae (aves) praecipites alta vitam sub nube relinquunt; G III 547. alis plaudentem nigra figit (Eurytion) sub nube columbam; V 516. cum dea ingentem fuga secuit sub nubibus arcum; V 658. (Iris) ingentem ... arcum; IX 15. quales sub nubibus atris Strymoniae dant signa grues; X 264.

nubigena, wolkengeboren: I. ceu duo nubigenae cum descendunt centauri; VII 674. — II. tu nubigenas, Invicte, bimembris Hylaeumque Pholumque, manu mactas; VIII 293.

nubilis, heiratsfähig: domum servabat filia iam matura viro, iam plenis nubilis annis; VII 53.

nubilum, Wolke, Gewölk: I. non (venti) ipsi inter se, non nubila, non mare cedit; X 358. velut fugam dant nubila caelo: sic Turno agmina cedunt; XII 367. neque erant astrorum ignes, obscuro sed nubila caelo; III 586. dum nubila pendent; G I 214. — II, 1. pectora motus nunc alios, alios dum nubila ventus agebat, concipiunt; G I 421. aquilo cum Scythiae hiemes atque arida differt nubila; G III 197. cum Iuppiter caelo cava nubila rumpit; IX 671. in vicem (apes) speculantur aquas et nubila caeli; G IV 166. illa (virga Mercurius) fretus agit ventos et turbida tranat nubila; IV 245. — 2. (Fama) ingreditur solo et caput inter nubila condit; IV 177. (Orion) ingreditur ... condit; X 767. pater omnipotens densa inter nubila telum contorsit; VI 592. illa (avis) notos atque alta volans in nubila fugit; V 512. donec ales penitus in nubila fugit; XII 256. aera lucem sub nubila iactant; VII 527. his (lapillis apes) sese per inania nubila librant; G IV 196. qualem primo qui surgere mense aut videt aut vidisse putat per nubila lunam; VI 454. — III. ubi sub lucem densa inter nubila sese divorsi rumpent radii; G I 445. canebant, ceu quondam nivei liquida inter flumina ‖ nubila ‖ cycni; VII 699.

nubo, heiraten: virgo omnes undique conquirit nubendi sedula causas; Ci 354.

nudo, entblößen, entkleiden, enthüllen: (imago) ora modis attollens pallida miris crudelis aras nudavit; I 356. pius Aeneas dextram tendebat inermem nudato capite; XII 312. (Simylus) singula tum capitum nodoso cortice nudat; Mo 94. corpora agresti nudant (pecoris magistri) praedura palaestrae; G II 531. nudata musto tingue novo mecum dereptis crura coturnis ‖ coth. ‖; G II 7. si nostra ante aliquis nudasset foedera casus; Ci 422. (imago) traiecta pectora ferro nudavit; I 355. exercent patrias oleo labente palaestras nudati socii; III 282. nunc terga fuga nudant, nunc ..; V 586. tergora deripiunt costis et viscera nudant; I 211. iuventus nudatos umeros oleo perfusa nitescit; V 135.

nudus, nackt, entblößt, unbekleidet, unbedeckt: at (ut) Chalybes nudi ferrum (mittunt); G I 58. nudus ara, sere nudus; G I 299. nudus in ignota, Palinure, iacebis harena; V 871. ferrum exercebant Cyclopes, Brontesque Steropesque et nudus membra Pyracmon; VIII 425. hic exultantis Salios nudosque Lupercos (Ignipotens) extuderat; VIII 663. (Turnus) suras incluserat auro, tempora nudus ad-

huc; XI 489. nudo cui (Herminio) vertice fulva caesaries nudique umeri, nec volnera terrent; XI 642. nudo sub aetheris axe ara fuit; II 512. ipsi suos discissos nudis laniabant dentibus artus; G III 514. Helenor, ense levis nudo parmaque inglorius alba; IX 548. (Camilla) resistit ense pedes nudo puraque interrita parma; XI 711. Podalirius Alsum ense sequens nudo superimminet; XII 306. quamvis lapis omnia (pascua) nudus obducat; E I 47. ante freta destituent nudos in litore pisces, quam . .; E I 60. (capella) gemellos, spem gregis, a, silice in nuda conixa reliquit; E I 15. venatrix nuda genu nodoque sinus collecta fluentis; I 320. vestigia nuda sinistri instituere pedis, crudus tegit altera pero; VII 689. umeri: ſ. alqs; XI 642.

nullus, kein, niemand, nicht: A. bei Substantiven: nulla Venus, non ulli animum flexere hymenaei; G IV 516. nulli fas Italo tantam subiungere gentem; VIII 502. nulla viam Fortuna regit; XII 405. tu nullus eris; Cat XI 7. vobis parta quies, nullum maris aequor arandum; III 495. regina ut prospicit nusquam acies contra Rutulas, nulla agmina Turni; XII 597. nullus amor populis nec foedera sunto; IV 624. ille (auguis) volvitur attactu nullo fallitque furentem (Amatam); VII 350. carmina nulla canam; E I 77. Eutele, tantane tam patiens nullo certamine tolli dona sines? V 390. nullum cum victis certamen et aethere cassis; XI 104. ante lovem nulli subigebant arva coloni; G I 125. tibi prima, puer, nullo munuscula cultu tellus fundet; E IV 18. *[nullo tantum se Mysia cultu iactat]; G I 102. is ubi se nullo iam cursu evadere pugnae posse cernit; XI 702. videmus caprigenum pecus nullo custode per herbas; III 221. me nulla dies tam fortibus ausis dissimilem arguerit; IX 281. nulla dies umquam memori vos eximet aevo; IX 447. nulla dies pacem hanc Italis nec foedera rumpet; XII 202. Tros Tyriusque mihi nullo discrimine agetur; I 574. Tros Rutulusne fuat nullo discrimine habebo; X 108. (Aeneas) Marte secundo terribilis saevam nullo discrimine caedem suscitat; XII 498. stirpem Teucri nullo discrimine sacrum sustulerant; XII 770. ubi nulla movet stabilem fallacia Nisum; Ci 378. filius: ſ proles. nullis ille (Aeneas) movetur fletibus; IV 438. ubi nulla fugam reperit fallacia; G IV 443. Lucage, nulla tuos currus fuga segnis equorum prodidit; X 592. si nulla accendit tantarum gloria rerum; IV 232. si te nulla movet tantarum gloria rerum; IV 272. nulla meis sine te quaeretur gloria rebus; IX 278. nec nulla interea est inaratae gratia terrae; G I 83. pastor anxius insidiis nullis, sed lentus somno mandaverat artus; Cul 159. si te nulla movet tantae pietatis imago; VI 405. nullae hic insidiae tales (absiste noveri), nec . .; VI 399. nulla fati quod lege tenetur; XII 819. aegram nulli quondam flexere mariti, non Libyae, non ante Tyro; IV 35. precor te, ne tantum ‖ in ‖ facinus tam nulla mente sequaris ‖ feraris ‖; Ci 327. tum longo nullus lateri modus; G III 54. nullane iam Troiae dicentur moenia? V 633. iam iam nulla morast; II 701. nulla mora in Turno; XII 11. navem in conspectu nullam prospicit; I 184. nullum in caede nefas; X 901. [etsi nullum memorabile nomen feminea in poena est]; II 583. non te nullius exercent numinis irae; G IV 453. numina nulla premunt, mortali urgemur ab hoste mortales; X 375. non haec nullis hominum sator atque deorum observans oculis; XI 725. qua nulla priorum Castaliam molli devertitur orbita clivo; G III 292. ubi nulla datur dextra adfectare potestas nec . .; III 670. ubi nulla datur caecum exsuperare potestas consilium; VII 591. nulla hinc exire potestas; IX 739. quos (viros) nulla fatigant proelia; XI 306. filius huic (Latino) fato divom prolesque virilis nulla fuit; VII 51. nulla neque ‖ nec ‖ amnem libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam; E V 25. si nulla est regio, Teucris quam det tua coniunx dura; X 44. rivos deducere nulla religio vetuit; G I 269. nullus in ore rubor; Ci 180. una salus victis nullam sperare salutem; II 354. nulla salus bello; XI 362. 399. non thalamus Tyrio fragrans accepit amomo, nullae illam (Scyllam) sedes; Ci 513. quaerenti nulla ad speluncam signa ferebant; VIII 212. te iactari (amore), non est Amathusia nostri tam rudis, ut nullo possim cognoscere signo; Ci 243 ubi (Scylla) nulla malis reperit solacia tantis; Ci 181. si nullam nostris ultra spem ponis in armis; XI 411. aperit si nulla viam vis; X 864. nulla (virgo) colum novit; Ci 177. vis ut nulla virum, non ipsi excindere bello caelicolae valeant; VI 553.

B. mit Genetiv: nulli exaudita deorum vota precesque meae! XI 157. aliae (arbores) nullis hominum cogentibus ipsae sponte sua veniunt; G II 10. me natam nulli veterum sociare procorum fas erat; XII 27. nulla tuarum audita mihi neque vissa sororum; I 326.

C. allein: I. iam secuta manum nullo cogente sagitta excidit; XII 423. ceu nulli tota morerentur in urbe; II 439. ipsa tellus omnia liberius nullo poscente ferebat; G I 128. — II. hoc visum nulli, non ipsi effata (Dido) sorori; IV 456. nulli visa cito decurrit tramite virgo; V 610. — III. rem nulli obscuram nostrae nec vocis egentem consulis, o bone rex; XI 343. — IV. nulli certa domus; VI 673. nulli fas casto sceleratum insistere limen; VI 563.

num, wohl? etwa? ob: I. num fleta ingemuit nostro? num lumina flexit? num lacrimas victus dedit aut miseratus amantemst? IV 369. num (Phryges) Sigeis occumbere campis, num capti potuere capi? num incensa cremavit Troia viros? VII 294. num ‖ quos ‖ tamen omnis ferre iuvat supter densa testudine casus? IX 513. num linquere castra hortati sumus aut vitam committere ventis, num puero summam belli, num credere muros? X 68. — II. aspice, num mage sit nostrum penetrabile telum; X 481.

Numa, Rutuler: A. primus una tot caede peremptis, Serranoque Numaque; IX 454. — B. (Aeneas) persequitur fortem Numam fulvomque Camertem; X 562.

Numanus, Rutuler: dicitur Ascanius fortem manu fudisse Numanum; IX 592. sit satis, Aenide, telis impune Numanum oppetisse tuis; IX 653.

numen, göttlicher Wille, Macht, Walten, Gottheit: I. absolut: apparent dirae facies inimicaque Troiae numina magna deum; II 623. da Latio considere Teucros errantisque deos agitataque numina Troiae; VI 68. hic mihi nescio quod trepido male numen amicum confusam eripuit mentem; II 735. quae sint ea numina divom, (Ithacus) flagitat; II 123. quod si mea numina non sunt magna satis; VII 310. quae caeruleo sunt numina ponto; XII 182. non fas, non erat in vitam dirae exorabile Mortis ‖ invictae divae exorabile numen ‖; Cul 288. vadimus immixti Danais haut numine nostro; II 396. magnum et memorabile nomen ‖ numen ‖ si . .; IV 94. (sanctum mihi nomen ‖ numen ‖) arma rogo genetrix nato; VIII 382. si sine pace tua atque invito numine Troes Italiam petiere; X 31. tale deae numen; Cat III 9. si quod non aequo foedere amantis curae numen habet iustumque memorque; IV 521. mea numina tandem fessa iacent; VII 297. quis (faucibus) condita erinys, invisum numen, terras caelumque levabat; VII 571. saeva Jovis sic numina pellunt ‖ poscunt ‖; XI 901. quem numina poscunt; VIII 512. ſ. pellunt. si quid pia numina possunt; IV 382. numina nulla premunt, mortali urgemur ab hoste mortales; X 375. si numina vestra incolumem Pallanta mihi, si fata reservant; VIII 574. si qua pios respectant numina; I 603. si quem numina laeva sinunt auditque vocatus Apollo; G IV 7. quam casus sociarit opem numenne ‖ numenve ‖ deorum prodere sit dubium; Cal 193. quibus aspera quondam visa maris facies et non tolerabile nomen ‖ numen ‖; V

768. — 2. vos, agrestum praesentia numina, fauni; G. I 10. —

II. **nach Verben**: 1. quisquam numen Iunonis adorat praeterea? I 48. Iunonis magnae primum prece numen adora; III 437. alii numen Aphaeae virginis adsignant; Ci 303. meritum malis advertite numen; IV 611. agito: ſ. I, 1. considunt. quod (numen) pelago et curvis secum avexere carinis; II 179. an tua nautae numina sola colant; G I 30. contempsisse dolor quem numina vincit acerbans ‖ acerbus ‖; Cul 244. non vires alias conversaque numina sentis? V 466. qui credidit ulli Ditis placabile numen; Cul 271. di cuius (Stygis) iurare timent et fallere numen; VI 324. propius tua numina firmes; VIII 78. ausa quod est mulier numen fraudare deorum; Ci 83. quas (nymphas) alma Cybebe numen habere maris iusserat; X 221. iuro: ſ. fallo. quo numine laeso ‖ laesa ‖ quidve dolens regina deum impulerit . .; I 8 hanc pro Palladio moniti, pro numine laeso effigiem statuere; II 183. mereo: ſ. adverto. quae numina voce (Orpheus) moveret? G IX 505. oranda divae numina conclamant; II 233. cuncti bellum contra fata deum perverso numine poscunt; VII 584. nate, ad te confugio et supplex tua numina posco; I 666. tum numina sancta precamur Palladis armisonae; III 543. nos magna precati numina sortitique vices; III 634. omina ni repetant Argis numenque reducant; II 178. qui numina Phoebi, qui tripodas, Clarii laurus, qui sidera sentis; III 349. ſ. converto. quin etiam in silvas, simulato numine Bacchi, (Amata) evolat; VII 385. „vos, aeterni ignes, et non violabile vestrum testor numen“ ait (Sinon); III 155. tango aras, medios ignis et numina testor; XII 201. iussi numina magna loci veneramur; III 697. pater Anchises passis de litore palmis numina magna vocat; III 264. — 2. per tibi Dictynnae praesentia numina iuro omnia me visuram . .; Ci 245. quod de per superos et conscia numina veri oro, misercre . .; II 141. statuo pro: ſ. I. laedo. vestro in numine Troiast; II 703. di patrii, quorum semper sub numine Troia est; IX 742. per superos atque hoc caeli spirabile numen ‖ lumen ‖ (testor); III 600.

III. **nach Substantiven**: non nobis hanc tanti numinis aram superstitio imposuit; VIII 186. non te nullius exercent numinis irae; G IV 453.

IV. **Umſtand**: 1. (Sibylla) adflata est numine quando iam propiore dei; VI 50. dixerunt concordes stabili fatorum numine Parcae; E IV 47. sit mihi fas numine vestro pandere res caligine mersas; VI 266. numine divom in flammas et in arma feror; II 336. fatalem Aenean manifesto numine ferri admonet ira deum; XI 232. ut potius reor et potius di numine firment; XII 188. patriam incolumem (futuram) concordes stabili firmarant numine Parcae; Ci 125. ne quo (regina) se numine mutet, sed teneatur amore; I 674. templum donis opulentum et numine divae; I 447. (proceres) avidum pugnae dictis ac numine Phoebi Ascanium prohibent; IX 661. (vocem) pater stupefactus numine pressit; VII 119. cuncti suaserunt numine divi Italiam petere; III 363. me ipse (Helenus) manu multo suspensum numine ducit; III 372. deum regnator, caelum ac ‖ et ‖ terras qui numine torquet; IV 269. — 2. is (Iarbas) dicitur ante aras media inter numina divom multa Iovem orasse; IV 204. Peleus et Telamonia virtus per secura patris laetantur numina; Cul 298. iam caelum terramque meo sine numine, venti, miscere audetis? I 133. non haec sine numine divom eveniunt; II 777. nunc ⟨haut equidem sine mente reor, sine numine divom⟩ adsumus; X 56. neque enim, credo, sine numine divom flumina tanta paras innare; VI 368. cuncta tuo qui bella, pater, sub numine torques; XII 180.

numero, zählen, aufzählen, erzählen: Clymene a Chao densos divom numerabat amores; G IV 347. avi numerantur avorum; G IV 209. bis die numerant ambo pecus, alter et haedos; E III 34. tibi sospes debita felicis memeretur ‖ numeretur ‖ vita per annos; Cul 40.

numerus, Zahl, Anzahl, Menge, Takt, Melodie: I. hic ingentem comitum adfluxisse novorum invenio admirans numerum; II 797. neque quam multae species, nec nomina quae sint, est numerus; G II 104. ruit omnis in urbem pastorum ex acie numerus; VII 574. — II, 1. addo: ſ. augeo. prius, quam (Aeneas) numerum cum navibus aequet; I 193. hinc illum (Dardanum) regia caeli accipit et numerum divorum altaribus auget ‖ addit ‖; VII 211. venit cognatos augens reges numerumque suorum ciris et ipse pater; Ci 201. hic tantum Boreae curamus frigora, quantum aut numerum lupus aut torrentia flumina ripas; E VII 52. discedam, explebo numerum reddarque tenebris; VI 545. navita tum stellis numeros et nomina fecit pleiadas . .; G I 137. arator pecori signum aut numeros impressit acervis; G I 263. Crethea, cui carmina semper et citharae cordi numerosque intendere nervis; IX 776. numeros memini, si verba tenerem; E IX 45. ipsi (Teucri) numerumque modumque carinis praecipiant; XI 328. ipse (Proteus) numerum recenset; G IV 436. Anchises omnem suorum forte recensebat numerum carosque nepotes; VI 682. cogere donec oves stabulis numerumque referri iussit Vesper; E VI 85. quem (numerum) qui scire velit; G II 105. — 2. Thraecicius sacerdos obloquitur numeris septem discrimina vocum; VI 646. — 3. huc septem Aeneas (collectis) navibus omni ex nummero subit; I 171. (carmina virgo) digerit in numerum atque antro seclusa relinquit; III 446. haec effatus equos numero pater eligit omni; VII 274. quorum (sociorum) de numero qui sequantur praestantis virtute legit; VIII 547. nec morti esse locum, sed viva (omnia) volare sideris in numerum; G IV 227. — III. nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit; V 305. vidi egomet duo de numero cum corpora nostro (Cyclops) frangeret ad saxum; III 623. — IV, 1. ibant aequati numero regemque canebant; VII 698. numerone an viribus aequi non sumus? XII 230. bina boum vobis Acestes dat numero capita in navis; V 62. (equites) compositi numero in turmas; XI 599. neque numero comprendere (vites) refert; G II 104. cetera (corpora) confusaeque ingeutem caedis acervom (Latini) nec numero nec honore cremant; XI 208. omnia sint paribus numeris dimensa viarum; G II 284. exigui numero, sed bello vivida virtus; V 754. numero deus impare gaudet; E VIII 75. Ci 373. nec numero inferior pugnae nec honore recedes; XII 630. ilicet obruimur numero; II 424. Phorci progenies, septem numero: septenaque tela coniciunt; X 329. tres equitum numero turmae ternique vagantur ductores; V 560. — 2. in numerum faunosque ferasque videres ludere; E VI 27. illi (Cyclopes) inter sese magna vi bracchia tollunt in numerum; G IV 175. multa vi; A VIII 453.

Numicus, Fluß in Latium: qui saltus, Tiberine, tuos sacrumque Numici litus arant; VII 797. haec fontis stagna Numici; VII 150. urguet Apollo Tyrrhenum ad Thybrim et fontis vada sacra Numici; VII 242.

Numida, Numidier: hinc Numidae infreni cingunt et inhospita Syrtis; IV 41.

Numitor, A, König von Alba Longa: proximus ille Procas, Troianae gloria gentis, et Capys et Numitor; VI 768. — B. Rutulus: tum Numitor iaculo fratris de corpore rapto Aenean petiit; X 342.

numquam, nie, niemals, nimmer: I, 1. numquam animam talem dextra hac ⟨absiste moveri⟩ amittes; XI 408. fatis numquam concessa moveri apparet Camerina procul; III 700. n. ego te summo volitantem in vertice montis conspiciam; Ci 307. n.

hodie effugies; E III 49. n. praeceps aërii specula de montis iisses; Ci 302. si n. fallit imago; E II 27. te crastina fallet hora; G I 425. murali concita n. tormento sic saxa fremunt; XII 921. nunc, o n. frustrata vocatus hasta meos, nunc tempus adest; XII 95. ut sceptrum hoc n. fronde levi fundet virgulta nec umbras; XII 207. n. custodibus illis (canibus) nocturnum stabulis furem horrebis; G III 406. n. omnes bodie moriemur inulti; II 670. hic (est) fama vetus n. moritura Camilli; Cul 362. eheu mutandus n. labor; Cul 258. ego te plurima n., regina, negabo promeritam; IV 334 n. imprudentibus imber obfuit; G I 373. digredior n. rediturus; Cul 381. numquamne levari obsidione sines? X 25. fortunatam, si n. armenta fuissent, Pasiphaen solatur (Silenus); E VI 45. si litora tantum n. Dardaniae tetigissent nostra carinae; IV 658. quod n. veriti sumus; E IX 3. n. illam (Scyllam) post haec oculi videre suorum retinentem vittas; Ci 510. (Orpheus) arva Riphaeis ‖ Rhipaeis ‖ n. viduata pruinis lustrabat; G IV 518. — 2. cui (labori) numquam exhausti satis est; G II 398. — II. numquam deinde cavo volitantia prendere saxo carmina (virgo) curat; III 450. quo (ductore) sospite n. res equidem Troiae victas aut regna fatebor; VIII 470. — III. o numquam dolituri, o semper inertes Tyrrheni; XI 732.

nunc, jetzt, gegenwärtig, neu, nunmehr, bald — bald: A: einmal: I. allein: 1 Verba und Sätze: tuone nunc puella talis et tuo stupore pressa rus abibit? Cat VI 3. et nunc absiste precando viribus indubitare tuis; VIII 403. qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem; I 676. accipe nunc Danaum insidias; II 65. hinc illum (Dardanum) aurea nunc solio stellantis regia caeli accipit; VII 210. Ascanius, quoi nunc cognomen Iulo additur; I 267. si meus ipse nunc adforet Hector; II 522. nunc ultro ad cineres ipsius et ossa parentis adsumus; V 55. nunc, si cui animus praesens, adsit; V 363. dextra mihi deus et telum, quod missile libro, nunc adsint! X 774. adeste nunc, adeste; Cat XII 7. quae (tecta) nunc Romana potentia caelo aequavit; VIII 99. age: ſ. II. nunc sollicitam timor anxius angit; IX 89. quo nunc reginam ambire furentem (Aeneas) audeat affatu? IV 283. nunc te, Bacche, canam; G II 2. et nunc cedo equidem; XII 818. devenere locos, ubi nunc ingentia cernes ‖ cernis ‖ moenia; I 365. iussa deum, quae nunc has ire per umbras cogunt; VI 461. quem (morem) nunc maxima rerum Roma colit; VII 602. *quae nunc dubiis committitur auris; XI 560. nunc volnus acerbum conficit; XI 823. qui (Alpheus) nunc ore, Arethusa, tuo Siculis confunditur undis; III 695. qui nunc lenti consedimus arvis; XII 237. (Aeneas) edocet quae nunc animo sententia constet; V 748. nunc (Aeneas) Iovis imperiis Rutulorum constitit oris; VIII 381. qualis coluber nunc positis novos exuviis nitidusque iuventa convolvit terga; II 473. nunc etiam interpres divom Iove missus ab ipso mandata detulit; IV 356. perfide Demophoon et nunc ‖ nou ‖ defiende puellis! Cul 133. qui (tauri) tibi nunc viridis depascunt summa Lycaei; G IV 539. nunc insanus Amor duri me Martis in armis detinet; E X 44. nunc quo quamque (terram) modo possis cognoscere dicam; G II 226. Troia nunc (certamina), pueri Troianum dicitur agmen; V 602. qui (mons) nunc Misenus ab illo dicitur; VI 234. Claudia nunc a quo (Clauso) diffunditur et tribus et gens per Latinm; VII 708. non ego nunc dulci amplexu divellerer usquam, nate, tuo; VIII 568. quem (parentem) nunc maestum patria Ardea longe dividit; XII 44. consiliis pare, quae nunc pulcherrima Nautes dat senior; V 728. nunc dura dedit vobis discrimina Pallas; X 393. da nunc, Thybri pater, ferro fortunam atque viam duri per pectus Ilalaesi; X 421. nunc belli finis et aevi his dabitur terris; X 582. quid tibi nunc, miserande puer, pro laudibus istis (dabo)? X 825. nunc te mea dextera bello defensum dabit; XII 436. nunc qua ratione confieri possit, paucis, adverte, docebo; IV 115. nunc qua ratione expedias, paucis (adverte) docebo; VIII 50. nunc magna mei sub terras ibit imago; IV 654. i nunc, ingratis offer te, inrise, periclis; VII 425. nunc ite et miseris supponite civibus ignem; XI 119. a virgo infelix, tu nunc in montibus erras; E VI 52. Iuppiter omnipotens, da flammam evadere classi nunc, pater; V 690. quis mihi nunc tot acerba deus expediat? XII 500. Dardanium ducem, Tyria Karthagine qui nunc expectat, adloquere; IV 224. (Priape,) nunc te marmoreum pro tempore fecimus; E VII 35. quae (Iuno) mare nunc terrasque metu caelumque fatigat; I 280 ad Thraeiciam Samum, quae nunc Samothracia fertur; VII 208. huc gemiuas nunc flecte acies; VI 788. nunc hiemem inter se luxu, quam longa, fovere regnorum immemores; IV 193. nunc et ovis ultro fugiat lupus; E VIII 52. Ancus nunc quoque iam nimium gaudens popularibus auris; VI 816. te maximus Actor, te Turni nunc dextra gerit; XII 97. Damoetas dixit moriens: „te nunc habet ista (fistula) secundum“; E II 38. nunc me fluctus habet versantque in litore venti; VI 362. meus quae (frena) nunc habet aurea Pallas; VIII 168. quae nunc artus avolsaque membra tellus habet? IX 490. qui (tumulus) nunc Albanus habetur; XII 134. quae (nubes) nunc obducta tuenti mortalis hebetat visus tibi; II 604. isti nunc, metuende, iace; X 557. nunc, o lecta manus, validis incumbite remis; nunc eadem fortuna viros tot casibus actos insequitur; I 240. insere nunc, Meliboee, piros; E I 73. quod nunc instat agamus; E IX 66 nunc Italiam magnam Gryneus Apollo, Italiam Lyciae iussere capessere sortes; IV 345. cui (Iovi) nunc Maurusia pictis gens epulata toris Lenaeum libat honorem; IV 206. nunc pateras libate Iovi; VII 133. hanc (genetricem) ego nunc ignaram huius quodcumque pericli est linquo; IX 287. tu nunc Karthaginis altae fundamenta locas? IV 265. quem (Palamedem) Pelasgi nunc cassum lumine lugent; II 85. quae (pignora) nunc ego limine in ipso, terra, tibi mando; E VIII 92. et nunc magnum manet ‖ tenet ‖ Ardea nomen, sed fortuna fuit; VII 412. nunc manet insontem gravis exitus; X 630. poenaque ‖ poenane ‖ respectus et nunc manet Orpheos in te? Cul 269. nunc ego agrestem tenui meditabor harundine musam; E VI 6. (Cyclopes) fulgoros nunc terrificos sonitumque metumque miscebant operi; VIII 431. nunc victi tristes hos illi mittimus haedos; E IX 5. nunc morere; X 743. nunc etiam manis movet; X 39. nunc oblita mihi tot carmina; E IX 53. nunc altae frondes et rami matris opacant (arborem); G II 55. si nunc se nobis ille aureus arbore ramus ostendat; VI 187. quo nunc Turnus ovat spolio gaudetque politus; X 500. pandite nunc Helicona, deae, cantusque movete; VII 641. X 163. sed nunc mecum partire laborem; XI 509. nunc (Turnus) pereat Teucrisque pio det sanguine poenas; X 617. nunc quoque mens eadem perstat mihi; V 812. nunc quod patrias vento petiere Mycenas; II 180. „heu quae nunc tellus“ inquit, „quae me aequora possunt accipere?“ II 69. cur nunc tua quisquam vertere iussa potest? X 34. quid nunc te tua, Turne, potest germana iuvare? XII 872. nunc ille Paris cum semiviro comitatu rapto potitur; IV 215. nunc grege de intacto septem mactare iuvencos praestiterit; VI 38. qualia nunc hominum producit corpora tellus; VII 900 si sapis, aestivo recubans nunc ‖ te ‖ prolue vitro; Copa 29. quo nunc se proripit ille? E III 19. nunc aequali tecum (Astyanax) pubesceret aevo; III 491. (Antenor) nunc placida compostus pace quiescit; 249. o mihi nunc iterum crudelis reddite

Minos! Ci 286. vos contra regi mea nunc mandata referte; VII 267. nunc repeto (Cassandram) hacc generi portendere debita nostro; III 184. genitor mihi talia namque ⟨nunc repeto⟩ Anchises fatorum arcana reliquit; VII 123. Turnus ut videt sua nunc promissa reposci, se signari oculis; XII 2. quo nunc me, infelix, aut quae me fata reservant? Ci 318. nunc ad te et tua magna, pater, consulta revertor; XI 410. hic (Proteus) nunc Emathiae portus patriamque revisit Pallenen; G IV 390. omnia nunc rident; E VII 55. nunc scio, quid sit Amor; E VIII 43. nunc servat honos sedem tuus; VII 3. nunc omne tibi silet aequor; E IX 57. nunc sinite et placitum laeti componite foedus; X 15. pariter sinistros, nunc dextros solvere sinus; V 831. Troia nunc staret; II 56. tu quoque nunc stares immanis truncus in armis, Turne; XI 173. per spem meam, patriae quae nunc subit aemula laudi; X 371. (?) fortunate puer, tu nunc eris alter ab illo; E V 49. nos sumus, pinus, nunc pelagi nymphae, classis tua; X 231. (Camilla) cara mihi comitumque foret nunc una mearum; XI 586. esto nunc Sol testis et haec mihi Terra vocanti ‖ precanti ‖; XII 176. nate dea, quae nunc animo sententia surgit? I 582. percipe, quae nunc animo sententia surgat; IX 191. nunc te facta impia tangunt? IV 596. „quo nunc, quo tenditis“ inquit (Ascanius), „heu miserae cives?“ V 670. nunc ‖ hunc (Aenean) Phoenissa tenet Dido blandisque moratur vocibus; I 670. me nunc omnes terrent aurae; II 728. illa (Scylla) autem „quid nunc ‖ quid ‖ me“ inquit „ ‖ io ‖ nutricula, torques?“ Ci 257. timidi dammae cervique fugaces nunc interque canes et circum tecta vagantur; G III 540. si quis lapydis arva Timavi nunc quoque post tanto videat; G III 476. quosne (viros) nunc palantis video! X 674. nunc iuvenem inparibus video concurrere fatis; XII 149. nec tu me aëria solam nunc sede videres digna indigna pati; XII 810. nunc (cycni) terras ordine longo capere videntur; I 395. nunc vivo neque adhuc homines lucemque relinquo; X 855. nunc ipsa vocat res; 320. quam vellent (maesti) nunc et pauperiem et duros perferre labores! VI 437. nunc arma volunt foedusque precantur infectum; XII 242. — 2. Adjectiva: illae concordes animae nunc heu quantum inter se bellum ciebunt! VI 827. nitidus: ſ. 1. convolvo. — 3. elliptiſch: nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem; I 532. III 165. nunc locus arvorum ingeniis; G II 177. nunc (Tenedos) tantum sinus et statio male fida carinis; II 23. quo nunc certamine tanto? IV 98. ubi nunc nobis deus ille magister, nequiquam memoratus Eryx? V 391. tu mihi nunc pugnae princeps; X 254. ubi nunc Mezentius acer et illa effera vis animi? X 897. nunc iter ad regem nobis murosque Latinos; XI 17. spes tu nunc una, senectae tu requies miserae; XII 57.

II. mit andern Partikeln: nunc adeo laeti bene gestis corpora rebus procurate, viri; IX 156. nunc adeo quae sit dubiae sententia menti expediam; XI 314. age: ſ. age, II. nunc (4 St.) S. 30, a. possem tantos finire dolores nunc certe! XII 881. Clio nam ‖ tam ‖ certe candida nunc ‖ non ‖ loquitur; Cat IV 10. quae nunc deinde morast? XII 889. nunc etiam horribili visu portenta secuntur; XI 271. ſ. etiam, IV. nunc (3 St.) S. 221, a. Caesar, qui nunc extremis Asiae iam victor in oris avertis ludum; G II 171. ſ. iam, I, 5. nunc (6 St.) S. 300, a. vos celsis nunc primum a navibus itis? II 375. et nunc ille (Euandrus) quidem spe multum captus inani fors vota facit; XI 49. dic age nunc miserae saltem, quod . .; Ci 234.

III. mit formellem Gegenſatz: peccare fuisset ante satis penitus modo non ‖ nunc ‖ genus omne perosos femineum; IX 141. o soror, et dudum adgnovi et nunc nequiquam fallis dea; XII 634. pectora motus nunc alios, alios dum nubila ventus agebat, concipiunt; G I 421. Turnus nunc huc, inde huc incertos implicat orbes; XII 743. hic modo laetans ‖ laeta ‖ copia nunc miseris circumdatur anxia fatis; Cul 353. qui (ultor) face Dardanios ferroque sequare colonos, nunc, olim, quocumque . .; IV 627. ad Capitolia ducit, aurea nunc, olim silvestribus horrida dumis; VIII 348. (sceptrum) olim arbos, nunc artificis manus aere decoro inclusit; XII 210. post Halymus subit et nunc tertia palma Diores; V 339. unda sustinet orbis, puppibus illa prius, patulis nunc hospita plaustris; G III 362. tu nunc eris illi (patri) Mantua quod fuerat quodque Cremona prius; Cat VIII 5. sed haec prius fuere: nunc (Sabinus) eburnea sedet sede; Cat X 23. si mihi, quae quondam fuerat, si nunc foret illa iuventas; V 398. his Laodamia it comes et iuvenis quondam, nunc femina Caeneus; VI 448. haec tum nomina erunt, nunc sunt sine nomine terrae; VI 776. tum decuit metuisse tuis: nunc sera querellis haut iustis adsurgis; X 94.

B. **wiederholt:** nunc etiam pecudes umbras et frigora captant; nunc virides etiam occultant spineta lacertos; E II 8. nunc nemora ingenti vento, nunc litora plangunt; G I 334. nunc (volucres) caput obiectare fretis, nunc currere in undas videas; G I 386. nunc, veneranda Pales, magno nunc ore sonandum; G III 294. praecipue pius Aeneas nunc acris Oronti, nunc Amyci casum gemit; I 220. nunc (Dido) media Aenean secum per moenia ducit; nunc eadem labente die convivia quaerit; IV 74. (Aeneas) animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc; IV 285. Laomedontius heros animum . . . illuc; VIII 20. cum quercum Alpini boreae nunc hinc nunc flatibus illinc eruere inter se certant; IV 442. ille (Dares) nunc hos, nunc illos aditus, omnemque pererrat arte locum; V 441. nunc dextra ingeminans ictus, nunc ille (Entellus) sinistra; V 457. pater Aeneas nunc huc ingentis, nunc illuc pectore curas mutabat versans; V 701. nunc animis opus, Aenea, nunc pectore firmo; VI 261. navita sed tristis nunc hos nunc accipit illos; VI 315. nunc, o nunc ‖ nunc o ‖ liceat crudelem abrumpere vitam; VIII 579. nunc tempus equos, nunc poscere currus; IX 12. nunc coniugis esto quisque suae tectique memor, nunc magna referte facta, patrum laudes; X 280. expellere tendunt nunc hi, nunc illi; X 355. (Pallas) nunc prece, nunc dictis virtutem accendit amaris; X 368. (Turnus) haec memorans animo nunc huc, nunc fluctuat illuc, an . .; X 680. heu, nunc misero mihi demum exitium infelix, nunc alte volnus adactum! X 849. (Acoetes) pectora nunc foedans pugnis, nunc unguibus ora sternitur; XI 86. nunc et Myrmidonum proceres Phrygia arma tremescunt, [nunc et Tydides et Larisaeus Achilles]; XI 403. qualis ubi pontus nunc ruit ad terram, nunc rapidus retro atque aestu revoluta resorbens saxa fugit; XI 625. (Camilla) nunc lenta manu spargens hastilia denset, nunc validam dextra rapit indefessa bipennem; XI 650. nunc, o numquam frustrata vocatus hasta meos, nunc tempus adest; XII 95. cum hirundo nunc porticibus vacuis, nunc umida circum stagna sonat; XII 476. quos (duces) aequore toto inque vicem nunc Turnus agit, nunc Troïus heros; XII 502. quoniam ad tantas nunc primum nascimur artes, nunc primum teneros firmamus robore nervos; Ci 42. quare nunc age, divae, praecipue nostro nunc adspirate labori; Ci 98. nunc cantu crebro rumpunt arbusta cicadae, nunc varia in gelida sede ‖ viridis gelida saepe ‖ lacerta latet; Copa 27. nunc laede, nunc lacesse, si quidquam vales! Cat XIII 33. — nunc facilis Rubea ‖ rubea ‖ texatur fiscina virga, nunc torrete igni fruges, nunc frangite saxo; G I 266. (Dido) rogitans nunc, quibus Aurorae venisset filius armis, nunc, quales Diomedis equi, nunc, quantus

Achilles; I 751. nunc augur Apollo, nunc Lyciae sortes, nunc et Iove missus ab ipso interpres divom fert iussa; IV 376. nunc Pristis habet (locum priorem), nunc victam praeterit ingens Centaurus, nunc una ambae iunctisque feruntur frontibus; V 156. nunc terga fuga nudant, nunc spicula vertunt infensi, facta pariter nunc pace feruntur; V 586. nunc viribus usus, nunc manibus rapidis, omni nunc arte magistra; VIII 441. nunc nunc fluctuat ira intus, nunc totis in volnera viribus itur; XII 526. nunc celeres Afros, periurae milia gentis, aurea nunc rapidi flumina adire Tagi? nunc aliam ex alia bellando quaerere gentem? Cat IX 51. — nunc omnis ager, nunc omnis parturit arbos; nunc frondent silvae, nunc formonsissimus annus; E III 56. nunc, nunc insurgite remis, Hectorei socii; nunc illas promite vires, nunc animos; V 189. (virgo) nunc tremere instantis belli certamina dicit, nunc regis amicis iamque ipsi veritast. nunc etiam conficta dolo mendacia turpi invenit; nunc alia ex aliis (nec desunt) omina quaerit; Ci 358.

nuntia, Botin, Verkünderin: interea pavidam volitans pinnata per urbem nuntia Fama ruit; IX 474. (Fama) magnas territat urbes, tam ficti pravique tenax quam nuntia veri; IV 188. pars cetera nuntia ventura Ascanio rerumque patrisque; VIII 550. volitat: ſ. ruit.

nuntio, melden, verkünden: I. tibi reduces socios classemque relatam nuntio; I 390. — II. dum sacra secundus haruspex nuntiet; XI 740.

nuntius, Bote, Verkünder, Meldung, Nachricht: I, I. verane te facies, verus mihi nuntius adfers, nate dea? III 310. classis invectas Thybridis undam non effugit nuntius; VII 437. eni (Priamo) Pyrrhus „referes ergo haec et nuntius ibis Pelidae genitori“; II 547. nuntius magnis urbem terroribus implet; XI 447. interea Turnum in silvis saevissimus implet nuntius; XI 896. nuntius Anchisae ad tumulum cuneosque theatri incensas navis perfert Eumelus; V 664. sed iam mihi nuntius iste quid prodest? Cat I 5. nuntius haec Idmon Phrygio mea dicta tyranno hau placitura refer; XII 75. cum praevectus equo longaevi regis ad auris nuntius reportat advenisse viros; VII 167. nuntius ingenti per regia tecta tumultu ecce ruit; XI 447. infelix Dido, verus mihi nuntius ergo venerat extinctam? VI 456. gravior neu nuntius auris volneret; VIII 582. — 2. naviget: haec summa est, hic nostri nuntius esto; IV 237. quis Aeneae iam nuntius esset; IX 228. — II. ductori Turno perfertur nuntius hostem fervere . .; IX 692. praeveho: ſ. I. 1. reportat.

nuper, neulich, jüngſt, vor Kurzem: est et vappa cado nuper defusa picato; Copa 11. in viridi nuper quae cortice fagi carmina descripsi; E V 13. qui (Palinurus) nuper cursu exciderat puppi; VI 438. (Numanus) Turni minorem germanam nuper thalamo sociatus habebat; IX 594. quae sublegi tacitus tibi carmina nuper; E IX 21. nuper mihi (pecus) tradidit Aegon; E III 2. nuper me in litore vidi, cum placidum ventis staret mare; E II 25. si lac praeceperit aestus, ut nuper; E III 99. ipse mihi nuper Libycis tu testis in undis, quam molem excierit (Iuno); V 789.

Nursia, Stadt der Sabiner: quos frigida misit Nursia; VII 715.

nurus, Schwiegertochter: I. hic matres miseraeque nurus dirum execrantur bellum Turnique hymenaeos; XI 216. non ego Grais servitum matribus ibo Dardanis et divae Veneris nurus; II 787. — II. multae illam (Camillam) frustra Tyrrhena per oppida matres optavere nurum; XI 582. vidi Hecubam centumque nurus Priamumque; II 501.

nusquam, nirgends: nusquam abero et tutum patrio te limine sistam; II 620. (Palinurus) clavom adfixus et haerens nusquam amittebat; V 853. regina ut prospicit nusquam acies contra Rutulas, nulla agmina Turni; XII 597. een cetera nusquam bella forent, sic . .; II 438. nusquam Hectoreos amnis Xanthum et Simoënta videbo? V 633. mane (apes) runnt portis; nusquam mora; G IV 185. nusquam tuta fides; IV 373.

nuto, ſchwanken: aspice convexo nutantem pondere mundum! E IV 50. illa (ornus) treme facta comam concusso vertice nutat; II 629. quales quercus intonsa caelo attollunt capita et sublimi vertice nutant; IX 682.

nutricula, Amme: illa (Scylla) autem „quid nunc ‖ quid ‖ me“ inquit ‖ „io ‖ nutricula, torques?“ Ci 257. (obtestor,) ne mihi quam merui invideas, nutricula, mortem; Ci 277.

nutrimentum, Nahrung: Achates arida circum nutrimenta dedit; I 176.

nutrio, nähren, aufziehen: quos Imbrasus ipse nutrierat Lycia paribusque ornaverat armis; XII 344. Tyrrhidae pueri quem (cervom) nutribant Tyrrhusque pater; VII 485. *(Metabus) natam armentalis equae mammis et lacte ferino nutribat; XI 572.

nutrior, pflegen: hoc pinguem et placitam Paci nutritor olivam; G II 425.

nutrix, Amme, Ernährerin: I, I. nutrix patula componens sulphura testa narcissum casiamque herbas incendit ‖ contundit ‖ olentes, terque novena ligans triplici diversa colore fila „ter in gremium mecum“ inquit „despue, virgo“; Ci 369. — 2. Pyrgo, tot Priami natorum regia nutrix; V 645. — 3. Annam, cara mihi nutrix, huc siste sororem; IV 634. tu quoque litoribus nostris, Aeneïa nutrix, aeternam moriens famam, Caieta, dedisti; VII 1. nil amat hic animus, nutrix, quod oportet amari; Ci 262. dicam equidem, quoniam tibi ‖ tu ‖ me non dicere, nutrix, non sinis; Ci 266. — II. tum breviter Barcen nutricem adfata (Dido) Sychaei (namque suam) patria antiqua cinis ater habebat; IV 632. — III. praeceptis paret virgo nutricis; Ci 353. inde lupae fulvo nutricis tegmine laetus Romulus excipiet gentem; I 275.

nutus, Nicken, Wink, Befehl: tali mortalia nutu fallax momento temporis hora dedit; Cat III 9. ubi saevae nutu Iunonis eunt res; VII 592. (Iuppiter) adnuit et totum nutu tremefecit Olympum; IX 106. X 115.

nux, Nuß, Nußbaum, Mandelbaum: I. contemplator item, cum nux se plurima silvis induet in florem et ramos curvabit oleutis; G I 187. sunt castaneae nuces et suave rubentia mala; Copa 19. induit: ſ. curvat. — II. (Simylus) contrahit admixta nuce ‖ admixtos tum ‖ fontes atque farinas; Mo 45. castaneas nuces (legam), mea quas Amaryllis amabat; E II 52. sparge, marite, nuces; tibi deserit Hesperus Oetam; E VIII 30. — III. inseritur vero nucis arbutus horrida fetu; G II 69.

Nyctelius, Bakchus: quo quondam victa furore venit Nyctelium fugiens Cadmeis Agaue; Cul 111.

nympha, Nymphe: I, I. (nymphae) adgnoscunt longe regem lustrantque choreis; X 224. vellera nymphae carpebant hyali saturo fucata colore; G IV 335. hic invenem in latebris aversum a lumine nympha collocat; G IV 423. silvicolae Fauno Dryope quem (Tarquitum) nympha crearat; X 551. sunt mihi bis septem praestanti corpore nymphae; I 71. tibi lilia plenis ecce ferunt nymphae calathis; E II 46 extinctum nymphae crudeli funere Daphnim flebant; E V 20. nymphae, quas alma Cybebe numen habere maris nymphasque e navibus esse iusserat, innabant pariter fluctusque secabant; X 220. rite (nymphae, Gradivos) secundarent visus omenque levarent; III 36. lustrant: ſ. adgnoscunt. complures illam (virginem) nymphae mirantur in undis; Ci 391. hinc miserabile nymphae exitium misere apibus; G IV 532. me non florentes aequali corpore nymphae

(potuerunt retinere); Ci 435. ipsa (nympha) procul nebulis obscura resistit; G IV 424. retinent: ſ. possunt. set faciles nymphae risere; E III 9. secant: ſ. habent. secundant: ſ. levant. centum quae (nymphae) silvas, centum quae flumina servant; G IV 383. haec nemora indigenae fauni nymphaeque tenebant; VIII 314. hunc (Protea) et nymphae veneramur et ipse grandaevos Nereus; G IV 391. summo ululārunt vertice nymphae; IV 168. — 2. nos s u m u s, pinus, nunc pelagi nymphae, classis tua; X 231. ſ. 1. habent. — 3. claudite, nymphae, Dictaeae nymphae, nemorum iam claudite saltus; E VI 55. nymphae, noster amor, Libethrides, mihi carmen concedite; E VII 21. nymphae, Laurentes nymphae, genus amnibus undest, accipite Aenean; VIII 71. verum age, labere, nympha polo; XI 588. nympha, decus fluviorum, animo gratissima nostro; XII 142. — II, 1. quis c a n e r e t nymphas? E IX 19. nymphae caesariem effusae nitidam per candida colla; G IV 337. interea mixtis lustrabo Maenala nymphis; E X 55. qui novit Panaque Silvanumque senem nymphasque sorores; G II 494. simul ipsa (mater) precatur Oceanumque patrem rerum nymphasque sorores; G IV 382. (Aeneas) nymphasque et adhuc ignota precatur flumina; VII 137 hic (Iarbas) Hammone satus rapta Garamantide nympha; IV 198. multa movens animo nymphas venerabar agrestis; III 34. — 2. quod Venus audaci nymphae indignata l i c e r e accessit; XII 786. cum sollemnia vota reddemus nymphis; E V 75. Trivia Hippolytum nymphae Egeriae nemorique relegat; VII 775. — 3. quem (Oebalum) g e n e r a s s e Telon Sebethide nympha fertur; VII 734. hunc (Latinum) Fauno et nympha genitum Laurente Marica accipimus; VII 47. tu ‖ et ‖ potes i n totidem classem c o n v e r t e r e nymphas; X 83. — III, 1. quarum (nympharum) quae forma p u l c h e r r i m a Deiopea; I 72. quarum (nympharum) quae fandi doctissima Cymodocea; X 225. antrum, nympharum domus; I 168. monstrat Carmentalem portam, nymphae priscam Carmentis honorem, vatis fatidicae; VIII 339. me matris egere tremenda Carmentis nymphae monita; VIII 336. an nympharum sanguinis una? I 329. — 2. vos coryli testes et flumina nymphis; E V 21. — IV. c u m quibus (nymphis) illa (Eurydice) choros lucis agitabat in altis; G IV 533.

Nysa, Waldgebirge; Liber agens celso Nysae de vertice tigris; VI 805.

Nysa, Geliebte eines Hirten: I. Mopso Nysa d a t u r; quid non speremus amantes? E VIII 26. — II. coniugis indigno Nysae deceptus a m o r e dum queror; E VIII 18.

O, ach; o! I. **Vocativ:** o crudelis Alexi, nihil mea carmina curas? E II 6. te Corydon, o (sequitur), o Alexi; E II 65. te erepta, o Britomarti, mei spes una sepulchri, te, Britomarti; Ci 295. vos, o Calliope, precor, adspirate canenti, quas strages Turnus ediderit; IX 525. adsis, o Cytherea; Cat XIV 11. huc ades, o Galatea! E IX 39. o Lycida, vivi pervenimus, advena ut diceret . .; E IX 2. o Meliboee, deus nobis haec otia fecit; E I 6. huc ades, o Meliboee; E VII 9. quis deus, o Musae, tam saeva incendia Teucris avertit? IX 77. tu o Neptune; G I 12. sed, o superbe Noctuine, non vides duas habere filias Atilium; Cat XII 4. unde haec, o Palinure, tibi tam dira cupido? VI 373. non haec, o Palla, dederas promissa parenti; XI 152. o vere Phrygiae (neque enim Phryges), ite per alta Didyma! IX 617. me me, in me convertite ferrum, o Rutuli! IX 428. in me omnia tela conicite, o Rutuli; IX 494. non pudet, o Rutuli, pro cunctis talibus unam obiectare animam? XII 229. Pan, ovium custos, adsis, o Tegeaee, favens; G I 18. nymphae tuque, o Thybri tuo genitor cum flumine sancto, accipite Aenean; VIII 72. tum vos, o Tyrii, stirpem et genus omne futurum exercete odiis; IV 622. quid cives proicis, o Latio c a p u t horum et causa malorum? XI 361. (Carme) simul „o nobis sacrum caput“ inquit „alumna“; Ci 224. Laocoon procul: „o miseri, quae tanta insania, cives?“ II 42. o dulcis coniunx! II 777. cui (Iovi) Iuno summissa „quid, o pulcherrime coniunx, sollicitas aegram?“ X 611. o germana mihi atque eadem gratissima coniunx; X 607. tu, o sanctissima coniunx, felix morte tua! XI 158. o dea certe, au Phoebi soror? I 328. o dea, si prima repetens ab origine pergam; I 372. tu ades, o decus, o famae merito pars maxima nostrae; G II 40. o patria, o divom domus Ilium et incluta bello moenia Dardanidum! II 241. tu ingredere, o Teucrum atque Italum fortissime ductor; VIII 513. o felix una ante alias Priameïa virgo iussa mori; III 321. „vade“ ait (Helenus), „o felix nati pietate“; III 480. „o fortunati, quorum iam moenia surgunt!“ Aeneas ait; I 437. tertius Eurytion, tuus o clarissime frater Pandare; V 495. o genetrix, quo fata vocas? IX 94. exulibusne datur ducenda Lavinia Teucris, o genitor? VII 360. o gens infelix, cui te exitio Fortuna reservat? V 624. o fortunatae gentes, Saturnia regna, antiqui Ausonii! XI 252. o gnate, ingentem luctum ne quaere tuorum; VI 868. quare agite, o iuvenes, cingite fronde comas; VIII 273. o praestans animi iuvenis; XII 19. o Maeoniae delecta iuventus! VIII 499. vos, o lauri, carpam; E II 54. sic ‖ sed ‖ vos, o lecti, ferro qui ‖ quis ‖ scindere vallum apparat; IX 146. o lux Dardaniae, spes o fidissima Teucrum! II 281. nunc, o lecta manus, validis incumbite remis; X 294. te senectus, o mater, curis nequiquam exercet; VII 441. ne me lacrimis prosequere in duri certamina Martis euntem, o mater; XII 74. miseri: ſ. **miser.** B, a, I (3 Ⓒt.) Ⓔ. 419, b. „o miserae, quas non manus“ inquit (Iris) „Achaica traxerit“ . .! V 623. moenia: ſ. domus. o pecudes, o panes et o gratissima tempe fontis ‖ frondis ‖ hamadryadum! Cul 94. pars: ſ. decus. huc, pater o Lenaee, huc, pater o Lenaee, veni; G II 4, 7. o pater, anne pntandumst . .? VI 719. o pater, o hominum rerumque aeterna potestas! X 18. o patria et rapti nequiquam ex hoste penates! V 632. ſ. domus. pecudes: ſ. panes. vos, o fidi Troiae, salvete, penates; VII 121. ſ. patria. potestas: ſ. pater; X 18. tum genitor „audite, o proceres,“ ait; III 103. ne pete conubiis natam sociare Latinis, o mea progenies; VII 97. o formonse puer, nimium ne crede colori! E II 17. huc ades, o formonse puer; E II 45. o pueri, fugite hinc; E III 93. rector: ſ. superi. tuus, o regina, quid optes, explorare labor; I 76. o regina, novam cui condere luppiter urbem dedit; I 522. rem nulli obscuram nostrae nec vocis egentem consulis, o bone rex; XI 344. o sate gente deum! VIII 36. o socii, o passi graviora, dabit deus finem; I 198. „o socii, qua prima“ inquit (Coroebus) „fortuna salutis monstrat iter, sequamur“; II 387. eripite, o socii, pariterque insurgite remis; III 560. o soror, dudum adgnovi, cum foedera turbasti; XII 632. spes: ſ. lux. vos, o superi, et divom tu maxime rector Iuppiter, Arcadii, quaeso, miserescite regis; VIII 572.

tempe: ſ. panes. pater Anchises „bellum, o terra hospita, portas“; III 539. tu, o sanctissima vates, praescia venturi, da Latio considere Teucros; VI 65. o fama ingens, ingentior armis vir Troiane; XI 124. o — quam te memorem; virgo? I 327. non ulla laborum, o virgo, nova mi facies inopinave surgit; VI 104. dic, o virgo, quid volt concursus ad amnem? VI 318. quae scelerum facies? o virgo, effare; VI 560. graditur Camilla, o virgo, et nostris nequiquam cingitur armis; XI 536. vgl. III.

II. **Accuſativ:** o fortunatos nimium, sua si bona norint, agricolas! G II 458. felicem ante alias o te scriptore puellam! Cat IX 23.

III. **Vocativ oder Accuſativ:** o bona pastoris, incognita curis! Cul 58. „immo“ ait, „o cives“ arrepto tempore Turnus, „cogite concilium“; XI 459. ſ. civis, I, 2 (4 St.) S. 121, b sternuntur Etrusci et vos, o Grais inperdita corpora, Teucri; X 430. vos, o pulcherrima quondam corpora, praevertite..; Ci 202. o decus Italiae virgo, quas dicere grates quasve referre parem? XI 508. vos, o clarissima mundi lumina; G I 5.

IV. **ausgeführtere Satzteile und Sätze:** o tantum libeat mecum tibi sordida rura habitare! E II 28. infelix o semper ovis pecus! E III 3. o quotiens et quae nobis Galatea locuta est! E III 72. adgredere o magnos honores, cara deum suboles! E IV 48. o mihi tum ‖ tam ‖ longae maneat pars ultima vitae; E IV 53. o digno coniuncta viro, dum despicis omnes; E VIII 32. o mihi tum quam molliter ossa quiescant, si..! E X 33. quare agite o proprios generatim discite cultus, agricolae; G II 35. o ubi campi Sperchiosque et virginibus bacchata Lacaenis Taygeta, o qui me gelidis convallibus Haemi sistat! G III 486. o gemitu non frustra exterrita tanto, Cyrene soror; G IV 353. o terque quaterque beati, quis ante ora patrum contigit oppetere! o Danaum fortissime gentis Tydide! I 94. o qui res hominumque deumque aeternis regis imperiis et fulmine terres; I 229. o sola infandos Troiae miserata labores; I 597. quare agite o tectis iuvenes succedite nostris; I 627. et vos o coetum, Tyrii, celebrate faventes; I 735. „vos o, quibus integer aevi sanguis“ ait (genitor), „vos agitate fugam“; II 638. sic o sic positum adfati discedite corpus; II 644. o mihi sola mei super Astyanactis imago; III 489. Anna refert „o luce magis dilecta sorori“; IV 31. adsis o placidusque iuves; IV 578. o nimium caelo et pelago confise sereno, Palinure; V 870. o tandem magnis pelagi defuncte periclis! VI 83. este duces o, si qua via est; VI 194. tu o dubiis ne defice rebus, diva parens; VI 196. „procul o procul este, profani“ conclamat vates; VI 258. ad quae Priamides: „nihil o tibi amice relictum“; VI 509. adsis o tantum; VIII 78. „egredere o quicumque es“ ait (Pallas); VIII 122. o mihi praeteritos referat si Iuppiter annos!“ VIII 560. nunc, o nunc ‖ nunc o ‖ liceat crudelem abrumpere vitam; VIII 579. tum sic Hyrtacides: „audite o mentibus aequis, Aeneadae“; IX 234. o dolor atque decus magnum rediture parenti! X 507. quod ut o potius formidine falsa ludar! X 631. vos o potius miserescite, venti; X 676. quamquam o, si solitae quicquam virtutis adesset! XI 415. o numquam dolituri, o semper inertes Tyrrheni; XI 732. nunc, o numquam frustrata vocatus hasta meos, nunc tempus adest; XII 95. o cohibete iras! XII 314. vos o mihi manes este boni! XII 646. *o quae satis ima dehiscat terra mihi! XII 883. o quis non referat talis divortia belli? Cul 304. ni Scylla o nimium cupidis Minoa inhiasset ocellis; Ci 132. omnia, quae retinere gradum possent, o tecum vellem tu semper haberes! Ci 153. gaudete, o celeres, subnisae ‖ subnixae ‖ nubibus altis volucres; Ci 195. vos o crudeli fatorum lege, puellae Dauliades, gaudete; Ci 199. haut fallor ⟨quod ut o potius, Rhamnusia, fallar⟩; Ci 228. nisi te nobis malus, o malus, optima Carme, ante in conspectum casusve densve tulisset; Ci 278. o mihi nunc iterum crudelis reddite Minos, o nimium ‖ iterum ‖ nostrae Minos inimice senectae! Ci 286. tene nequivi effugere, o! ‖ ut ‖ sistam exitium ut ‖ exitium ‖ crudele meorum? Ci 292. tene (Fortuna ademit), o sola meae vivendi causa senectae? Ci 314. supprimite o paulum turbati flamina venti; Ci 404. quod o salva liceat te dicere Procne; Ci 410. quorum direptis moenibus urbis o ego crudelis flamma delubra petivi; Ci 424. doctior o quis te, Musa, fuisse potest? o quis te in terris loquitur iucundior uno? Cat IV 8. tu, o mearum cura, Sexte, curarum, vale, Sabine; Cat V, 6. o quid me incitas? Cat XIII 8. o Paphon, o sedes quae colis Idalias; Cat XIV 2.

V. **elliptiſch:** non iam prima peto Mnestheus neque vincere certo ⟨quamquam o! —⟩; V 195.

Oaxes, Fluß in Creta: pars rapidum cretae ‖ certe ‖ veniemus Oaxen ‖ ad Oxum ‖; E I 65.

ob, vor, wegen, um – willen: I. Turni se pestis ob ora fertque refertque sonans; XII 865. — II. qui ob adulterium caesi; VI 612. cuius ob auspicium infaustum moresque sinistros lumina tot cecidisse ducum videmus; XI 347. non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris caeditur; G II 380. (Turnus) fluctuat, an sese mucrone ob tantum dedecus amens induat; X 681. quos (natos, parentem) illi fors poenas ob nostra reposcent effugia; II 139. furias: ſ. noxam. neu quis ob inceptum subitum mihi segnior ito; XII 566. ego pulsus ob invidiam solio sceptrisque paternis; X 852. *pulsus ob invidiam regno viresque superbas Metabus; XI 539. iactatus saevae memorem Iunonis ob iram; I 4. nos unius ob iram prodimur; I 251. Troes, quibus tot funera passis cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis; I 233. tibi has miserabilis Orpheus haut-quaquam ad ‖ ob ‖ meritum poenas suscitat; G IV 455. mores: ſ. auspicium. servatam ob navem laetus (Aeneas) sociosque reductos; V 283. unius ob noxam et furias Aiacis Oili; I 41. hic manus ob patriam pugnando volnera passi; VI 660. Martia ob... passi; VII 182. [illa (Tyndaris) sibi infestos eversa ob Pergama Teucros praemetuens]; II 571. cuius ob raptum pulsi liquere penates Tarquinii patrios; Cat IX 35. socios: ſ. navem. vires: ſ. invidiam.

obambulo, beſchleichen: nec (lupus) gregibus nocturnus obambulat; G III 538.

obba, Gefäß: sunt topia et kalybae ‖ obbae calices ‖, cyathi, rosa, tibia, chordae; Copa 7.

obduco, vorziehen, überziehen, bedecken: inde alias partes minioque infecta rubenti crura nova macies obduxit squalida pelle; Ci 506. quid me cogis obductum verbis volgare dolorem? X 64. si amnis obducto late tenet omnia limo; G I 116. quae (nubes) nunc obducta tuenti mortalis hebetat visus tibi; II 604. partes: ſ. crura. quamvis lapis omnia nudus limosoque palus obducat pascua iunco; E I 48. cinis obductae celabat lumina prunae; Mo 9. bis segetem densis obducunt sentibus herbae; G II 411. paulatim tremebunda (Carme) genis obducere vestem virginis incipit; Ci 342.

obeo, untergehen, ſich unterziehen, übernehmen, durchwandern, beſuchen, umgehen: I. Graius poenas Hellespontiacis obiturus reddidit undis; Cul 338. [quom pellis totiens obeat circumdata tauri]; X 483. — II. nec vero Alcides tantum telluris obivit nec Liber; VI 801. iuvenis obit truci procul omnia visu; X 447. luturna rapido volans obit omnia curru; XII 478. quem (equum) fulva leonis pellis obit totum; VIII 553. morte obita qualis fama est volitare figuras; X 641. (Misenus) Hectora circum et lituo pugnas insignis obibat et hasta; VI 167. magnas obeuntia terras tot maria intravi duce te; VI 58.

obesus, feift, dick, geſchwollen: quatit aegros tussis anhela sues ac faucibus angit obesis; G III 497. obesas fauces premit aspera lingua; G III 508. illi (pullo) brevis alvus obesaque terga; G III 80. quibus (dapibus) repletus ut salivosis labris obesam ad uxorem redis; Cat XIII 30.

obex, Riegel, Damm: I. monstrent, qua vi maria alta tumescant obicibus ruptis; G II 480. — II. ecce, maris magna claudit nos obice pontus; X 377. pars arietat in portas et duros obice postis; XI 890. ut (Cacus) fultos emuniit obice postis; VIII 227. intus se vasti Proteus tegit obice saxi; G IV 422.

obicio, entgegenwerfen, vorhalten, ausſetzen, preisgeben: tu lacrimis evicta meis vestrem obicis hosti; IV 549. me, me ipse menmque obieci caput; VIII 145. obicunt equites sese ad divortia nota hinc atque hinc; IX 379. nos (conamur), an miseros qui Troas Achivis obiecit? X 90. (Phegeus) obiecit sese ad currum; XII 372 parcius ista viris tamen obicienda memento; E III 7. hic aliud maius miseris multoque tremendum obicitur magis; II 200. caput: ſ. alqm; VIII 145. obiectae salsa spumant aspargine cautes; III 534. clipeum: ſ. **clipeus,** II, 1. obicio (3 St.) S. 124, a. non (equos) scopuli rupesque cavae atque obiecta retardant flumina; G III 253. hic oculis subitum obicitur magnoque futurum augurio monstrum; V 522. cui (Cerbero) vates melle soporatam et medicatis frugibus offam obicit. ille fame rabida tria guttura pandens corripit obiectam; VI 420. nec portitor Orci amplius obiectam passus transire paludem; G IV 503. ergo obiciunt portas tamen; IX 45. hic subitam canibus rabiem Cocytia virgo obicit; VII 480.

obiecto, entgegenwerfen, preisgeben, ausſetzen: non pudet, o Rutuli, pro cunctis talibus unam obiectare animam? XII 230. nunc (volucres) caput obiectare fretis, nunc currere in undas videas; G I 386. stat rursus caput obiectare periclis; II 751. (apes) corpora bello obiectant; G IV 217.

obiectus, Vortreten: insula portum efficit obiectu laterum; I 160.

obitus, Untergang, Tod: quis carmine caedes diversas obitumque ducum expediat? XII 501. Iuno miserata difficilis obitus; IV 694. nec frustra signorum obitus speculamur et ortus; G I 257.

oblicus ſ. **obliquus.**

oblimo, mit Schlamm überziehen: ne luxu obtunsior usus sulcos oblimet inertis; G III 136.

obliquo, ſchräg richten: (Palinurus) obliquat sinus in ventum; V 16.

obliquus (oblicus), ſchräg, ſchief, ſcheel: A. Drances, quem gloria Turni obliqua invidia stimulisque agitabat amaris; XI 337. quattuor addunt, quattuor a ventis obliqua luce fenestras; G IV 298. oblicus ‖ obliquus ‖ qua (via) se signorum verteret ordo; G I 239. aerea quem (serpentem) oblicum rota transit; V 274. — B. qui terga rursus in obliquom verso perrumpit aratro; G I 98.

obliviscor, vergeſſen. I. (taurus) praeceps oblitum fertur in hostem; G III 236. — II, 1. nec oblitus suist Ithacus discrimine tanto; III 629. non tamen Euryali, non ille (Nisus) oblitus amorum; V 334. tempore non alio catulorum oblita leaena saevior erravit campis; G III 245. (Gyas) oblitus decorisque sui sociumque salutis; V 174. omnipotens oculos torsit ad oblitos famae melioris amantis; IV 221. Aeneas curas mutabat versans, Siculisne resideret arvis oblitus fatorum, Italasne capesseret oras; V 703. (?) lenibant curas, et corda oblita laborum; IV 528. animalia somno laxabant corda oblita laborum; IX 225. tu heu regni rerumque oblite tuarum? IV 267. salutis: ſ. decoris. — quisquis es, amissos hinc iam obliviscere Graios: noster eris; II 148. illum (Arruntem) socii obliti ignoto camporum in pulvere linunt; XI 866. nunc oblita mihi tot carmina; E IX 53. poma degenerant sucos oblita priores; G II 59.

oblivium, Vergeſſenheit: animae Lethaei ad fluminis undam securos latices et longa oblivia potant; VI 715.

obloquor, erklingen laſſen: Thraecicius sacerdos obloquitur numeris septem discrimina vocum; VI 646.

obluctor, ſich ſtemmen: postquam genibus adversae obluctor harenae; III 38.

obmutesco, verſtummen. Aeneas aspectu obmutuit amens; IV 279. dixit (Sibylla) pressoque obmutuit ore; VI 155.

obnitor, ſich gegenſtemmen, ſtreben: I. (Aeneas) obnixus curam sub corde premebat; IV 332. nec nos obniti contra nec tendere tantum sufficimus; V 21. (Pandarus) portam vi magna converso cardine torquet, obnixus latis umeris; IX 725. anceps pugna diu, stant obnixa omnia contra; X 359. pars grandia trudunt obnixae (formicae) frumenta umeris, pars . .; IV 406. acuto in murice remi obnixi crepuere; V 206. versa in obnixos (tauros) urgentur cornua vasto cum gemitu; G III 222. illi (tauri) cornua obnixi infigunt; XII 721. — II. usque adeo obnixi (reges) non cedere, dum . .; G IV 84. (taurus) irasci in cornua discit arboris obnixus trunco; G III 233 in cornua temptat; XII 105.

obnixe, beharrlich: tam obnixe fugiens Minois amores; Ci 301.

obnoxius, verpflichtet: nec fratris radiis obnoxia surgere Luna (videtur); G I 396. iuvat arva videre non rastris, hominum non ulli obnoxia curae; G II 439.

obnubo, verhüllen. (Aeneas) arsuras comas obnubit amictu; XI 77.

oborior, hervorbrechen: lacrimae: ſ. **lacrima,** I. oboriuntur (4 St.) S. 367 b.

obruo, überſchütten, bedecken, vernichten: hic primum ex alto delubri culmine telis nostrorum obruimur; II 411. ilicet obruimur numero; II 424. quos (Leucaspim, Oronten) simul ab Troia ventosa per aequora vectos obruit auster; VI 336. sic obrutus undique telis Aeneas nubem belli sustinet; X 808. Troum socia arma secutum obruerent Rutuli telis! XI 162. quod superest tua hic obrue dextra; V 692. iniectis sic undique telis (iuvenis) obruitur; IX 808. incute vim ventis submersasque obrue puppes; I 69. hic stirpes obruit arvo quadrifidasque sudes et acuto robore vallos; G II 24.

obscenus, abſcheulich, unheilvoll, verderblich: quamquam obscenae canes importunaeque volucres signa dabant; G I 470. vidit (Dido) fusa in obscenum se vertere vina cruorem; IV 455. Celaeno tristis denuntiat iras obscenamque famem; III 367. (Allecto) frontem obscenam rugis arat; VII 417. nova proelia temptant, obscenas pelagi ferro foedare volucres; III 241. [sive deae (harpyiae) seu sint dirae obscenaeque volucres]; III 262. ne me terrete timentem, obscenae volucres; XII 876.

obscuro, verdunkeln: volucres aethera obscurant pinnis; XII 253.

obscurus, dunkel, finſter, unbekannt, undeutlich: A. limoso lacu per noctem obscurus in ulva delitui; II 135. ibant obscuri sola sub nocte per umbram; VI 268. quam (Dido) Troïus heros ut primum iuxta stetit adgnovitque per umbras obscuram; VI 453. Venus obscuro gradientis aëre sacpsit; I 411. neque erant astrorum ignes, obscuro sed nubila caelo; III 586. cum procul obscuros collis humilemque videmus Italiam; III 522. hunc (ramum) obscuris claudunt convallibus umbrae; VI 139. luna si nigrum obscuro comprenderit aëra cornu; G I 428. multi praeterea, quos fama obscura recondit; V 302. fama est obscurior annis; VII 205. cum (Sol) caput obscura nitidum ferrugine texit; G I 467. principio muros obscuraque limina portae repeto; II 752. lucus

fuit nigranti picea trabibusque obscurus acernis; IX 87. ubi lumen obscura vicissim luna premit; IV 80. Venus, obscuro faciem circumdata nimbo; XII 416. si quos obscura nocte per umbram fudimus insidiis; II 420. nox cum terras obscura teneret; IV 461. ubi obscuram trahi vento mirabere nubem; G IV 60. ipse (nympha) procul nebulis obscura resistit; G IV 424. rem nulli obscuram nostrae nec vocis egentem consulis, o bone rex; XI 343. haud obscura cadens mittet tibi signa bootes ‖ Bootes ‖; G I 229. vidimus obscuris primam sub vallibus urbem venatu adsiduo; IX 244. — B, I. Sibylla canit ambages antroque remugit obscuris vera involvens; VI 100. — simulacra modis pallentia miris visa sub obscurum noctis; G I 478.

obsero, bedecken, beugen: Io insignibat, iam saetis obsita, iam bos (argumentum ingens); VII 790. ibat rex obsitus aevo; VIII 307. nec (timuit) defossas domos ac Tartara nocte cruenta obsita; Cul 275.

observo, beobachten, beachten, ehren, verehren: I. sic effatus (Aeneas) vestigia pressit observans, quae signa (columbae) ferant; VI 198. — II. non haec nullis hominum sator atque deorum observans oculis; XI 726. quos (fetus) durus arator observans nido implumis detraxit; G IV 513. regem non sic Aegyptos et ingens Lydia observant; G IV 212. vestigia retro observata sequor per noctem et lumine lustro; II 754. (Nisus) simul et vestigia retro observata legit; IX 393.

obsideo, beſetzt halten, einſchließen, belagern: buius (lauri) apes summum densae (mirabile dictu) obsedere apicem; VII 66. ille (Turnus) furens deserit obsessos collis; XI 902. alii strictis mucronibus imas obsedere fores; II 450. castra relinquit Ascanius puer et nequiquam obsessa iuventus; X 605. dextrum Scylla latus, laevom implacata Charybdis obsidet; III 421. legio Aeneadum vallis obsessa tenetur; X 120. limen: ſ. **limen,** II, 1. obsideo (3 St.) S. 381, b. quibus obsessos possit concredere muros; X 286. matres et volgus invalidique senes turris ac ‖ et ‖ tecta domorum obsedere; XII 133.

obsidio, Einſchließung, Belagerung: I. numquamne levari obsidione sines? X 26. — II. cum (Priamus) cingi urbem obsidione videret; III 52. Porsenna ingenti urbem obsidione premebat; VIII 647. non pudet obsidione iterum valloque teneri, bis capti Phryges? IX 598. [sen fatis Italum castra obsidione tenentur]; X 109.

obsido, beſetzen, einſchließen, belagern: obsedere alii telis angusta viarum oppositis ‖ oppositi ‖; II 332. Sallentinos obsedit milite campos Lyctius Idomeneus; III 400. ut bivias armato obsidam milite fauces; XI 516. neu Aeneadae possint Italos obsidere finis; VII 334. interea vigilum excubiis obsidere portas cura datur Messapo; IX 159.

obstipesco (opst.), ſtaunen, ſtutzen, ſich entſetzen: vitreis sedilibus omnes obstipuere; G IV 351. obstipuit simul ipse (Aeneas), simul percussus Achates laetitiaque metuque; I 513. obstipuit primo aspectu Sidonia Dido, casu deinde viri tanto; I 613. obstipuit (Androgeos) retroque pedem cum voce repressit; II 378. obstipui; subiit cari genitoris imago; II 560. obstipui, steteruntque comae et vox faucibus haesit; II 774. III 48. tum vero ancipiti mentem formidine pressus obstipui; III 47. obstipui; III 298. obstipuit visu Aeneas; V 90. obstipuit tanto percussus nomine Pallas; VIII 121. obstipuere animis alii, sed Troïus heros . .; VIII 530. obstipuere animis Rutuli ‖ animi Rutuli, animi Rutulis ‖; IX 123. obstipuit magno laudum percussus amore Euryalus; IX 197. opstipuit varia confusus imagine rerum Turnus; XII 665. obstipuere animi; II 120. V 404. ſ. alqs; IV 123 illi (oratores) obstipuere silentes; XI 120.

obsto, im Wege ſtehen, hinderlich ſein: I. si tantum bonis communibus obsto; XI 435. nihil urbibus inde obstabit Tyriis; X 55. nec famam obstare furori; IV 91. fas obstat; VI 438. fata obstant; IV 440. dique deaeque, quibus obstitit Ilium et ingens gloria Dardaniae; VI 64. quae tardis mora noctibus obstet; G II 482. A I 746. variis portenta deum terroribus obstant; VII 53. nullus in ore rubor: ubi enim rubor, obstat amori; Ci 180. — II. sin has ne possim naturae accedere partis frigidus obstiterit circum praecordia sanguis; G II 484.

obstrepo, umtönen: quaqua geminas avium vox obstrepit aures; Cul 150.

obstruo, verſtopfen: placidas viri deus obstruit auris; IV 440. huic (vitulo) geminae nares et spiritus oris multa reluctanti obstruitur; G IV 301.

obsum, ſchaden: ne (ductor) prodigus obsit; G IV 89. numquam inprudentibus imber obfuit; G I 373.

obtego, verdecken: quamquam secreta parentis Anchisae domus arboribusque obtecta recessit; II 300.

obtendo, vorziehen, verhüllen: tu potes pro viro nebulam et ventos obtendere inanis; X 82. illic obtenta densentur ‖ densantur ‖ nocte tenebrae; G I 248. nec (timuit) maesta obtenta Ditis ferrugine regna; Cul 273. ventos: ſ. nebulam.

obtentus, Hülle: alii extructos toros obtentu frondis inumbrant; XI 66.

obtero, zermalmen: cum (pastor) prosibuit et illum (umoris alumnum) obtritum Morti misit; Cul 188.

obtestor, beſchwören, anflehen: I. per eversae, genitor, fumantia Troiae excidia obtestor, liceat . .; X 46. — II. implorant deos obtestanturque Latinum; VII 576. „ego vos“ excipit Ascanius „per magnos, Nise, penatis Assaracique larem et canae penetralia Vestae obtestor; IX 260. ipsum (Aenean) obtestemur veniamque oremus ab ipso; XI 358. — III. 1. quod per te divum crebros obtestor ‖ testamur ‖ amores perque tuum memori sanctum mihi pectus alumnae, ut me si servare potes ne perdere malis; Ci 273. — 2. illud te pro Latio obtestor, pro maiestate tnorum; XII 820. ſ. 1.

obtexo, einhüllen: caelum obtexitur umbra; XI 611.

obtorqueo, herumwinden: it pectore summo flexilis obtorti per collum circulus auri; V 559.

obtrunco, niederhauen, töten: ille (Threïcius rex) fas omne abrumpit: Polydorum obtruncat et auro vi potitur; III 55. illum (Neoptolemum) Orestes excipit incautum patriasque obtrucat ad aras; III 332. Caedicus Alcathoum obtruncat, Sacrator Hydaspen; X 747. Epulonem obtruncat Achates Ufentemque Gyas; XII 459. frustra oppositum trudentis (cervos) pectore montem comminus obtruncant ferro; G III 374. gnatum ante ora patris, patrem qui (Pyrrhus) obtruncat ad aras; II 663. cives obtruncant socios; VIII 491.

obtundo, abſtumpfen, ſchwächen: neque tum stellis acies obtunsa videtur; G I 395. sin (luna) ortu quarto pura neque obtunsis per caelum cornibus ibit; G I 433. non obtusa adeo gestamus pectora Poeni; I 567. durum procudit arator vomeris obtunsi dentem; G I 262. hoc faciunt, nimio ne luxu obtunsior usus sit genitali arvo; G III 135.

obtutus, Blick: I. dum (Aeneas) stupet obtutuque haeret defixus in uno; I 495. — II. talibus Ilionei dictis defixa Latinus obtutu tenet ora; VII 250. Turnus obtutu tacito stetit; XII 666.

obverto, hinwenden: Ascanius nervo obversus equino intendit telum; IX 622. haut mora, continuo cornua velatarum obvertimus antemnarum; III 549. obvertunt pelago proras; VI 3. quae (arbos) ‖ qua (parte) arbos ‖ terga obverterit axi; G II 271.

obvius, entgegen, begegnend, ausgeſetzt: A. non illi se quisquam impune tulisset obvius armato; VI 880. Pallas rapto volat telo obvius ipse; VIII

111. obvius huic (Pallanti) primum, fatis adductus iniquis fit Lagus; X 380. Tarquitus exultans contra fulgentibus armis obvius ardenti (Aeneae) sese optulit; X 552. (Mezentius) obvius adversoque (Orodi) occurrit seque viro vir contulit; X 734. huic (Mezentio) contra Aeneas speculatus in agmine longe obvius ire parat; X 770. tantum effatus (Aeneas) et infesta subit obvius hasta; X 877. obvia cui (Turno) Volscorum acie comitante Camilla occurrit; XI 498. audeo et promitto sola Tyrrhenos equites ire obvia contra; XI 504. obvius ambustum torrem Corynaeus ab ara corripit; XII 298. haut minus Aeneas tortos legit obvius orbes; XII 481. obvia Tisiphone, serpentibus undique compta; Cul 218. obvia Persephone comites heroidas urgnet adversas praeferre ‖ perferre ‖ faces; Cul 261. quae fueriut ‖ fuerit (Troia) ‖ minus obvia Grais; III 499. ut obvia hospitiis teneat frondentibus arbos; G IV 24. non obvia ferre arma viros, sed castra fovere; IX 56. ni fratrum stipata cohors foret obvia, Phorci progenies; X 328. (Aeneas) obvia multa virum demittit corpora Morti; X 662. cui (Aeneae) mater media sese tulit obvia silva; I 314. (Cupencus) dedit obvia ferro pectora; XII 540. (rupes) obvia ventorum furiis expostaque ponto; X 694. si qua forte ferant oculis sese obvia nostris errabunda bovis vestigia; E VI 57. — B. (serpens) acrior instat obvia torvos saevius ‖ spiris ‖ arripiens infringere; Cul 176. (serpens) obvia vibranti carpens, gravis aëre, lingua ‖ ore trilingui ‖; Cul 166.

obumbro, beſchatten, ſchützen: I. magnum reginae nomen obumbrat; XI 223. — II. ferrum alii torquent et obumbrant aethera telis; XII 578.

obuncus, gekrümmt: rostro immanis voltur obunco immortale iecur tondens; VI 597. illa (aquila serpentem) haut minus urget obunco luctantem rostro; XI 755.

obstus, angebrannt: matres robore duro stipitibus ferrum sudibusque imitantur obustis praecipites; XI 894. (agrestes) adsunt, hic torre armatus obusto, stipitis hic gravidi nodis; VII 506.

occaeco, blenden: timor occaecaverat artus; Cul 199.

occasus, Untergang, Abend, Weſten, Ende: I. 1. solis occasum servans de culmine summo noctua; G I 402. hoc equidem occasum Troiae tristisque ruinas solabar; I 238. — 2. quantus ab occasu veniens pluvialibus haedis verberat imber humum; IX 668. — II pascere rursus solis ad occasum (inbebo ‖ iubeto ‖); G III 336. — III. multi ante occasum Maiae coepere; G I 225. est ager mihi longus in occasum, finis super usque Sicanos; XI 317. in occasu vestro nec tela nec ullas vitavisse vices; II 432.

occido, untergehen, umkommen, ſterben, zugrunde gehen: [occiderit ferro Priamus?] II 581, postquam arte novercae (Hippolytus) occiderit; VII 765. quin occidit una Sarpedon, mea progenies; X 470. si semel agmine verso funditus occidimus; XI 413. occidis, Argivae quem non potuere phalanges sternere; XII 544. occidit infelix nostrum ne ‖ ne nostrum ‖ dedecus Ufens aspiceret; XII 641. cum averso ‖ adverso ‖ cedens canis occidit astro; G I 218. occidet et serpens, et fallax herba veneni occidet; E IV 24. praeterea regina, tui fidissima, dextra occidit ipsa sua; XII 659. serpens ſ. herba. occidis occideritque sinas cum nomine Troia; XII 828.

occido, erſchlagen, niederhauen, töten: Aeneas straviт Latinos occiso Therone; X 312. hic alii spolia occisis derepta Latinis conficiunt igni; XI 193. vel.t sese abdidit occiso pastore lupus magnove iuvenco; XI 811.

occubo, liegen, ruhen: (Dares) ad tumulum, quo maximus occubat Hector, Buten pereulit; V 371. Paris urbe paterna occubat; X 706. si (vir) neque adhuc crudelibus occubat umbris; I 517.

occulo, verbergen, bedecken: quae (mater) vanis sese occulat umbris; XII 53. (Delia) occulitur limine clausa viri; Cat I 2. si occulitur, longe est tangere quod nequeas; Cat I 4. classem in convexo nemorum sub rupe cavata (Aeneas) occulit; I 312. (virgulta) multa memor occule terra; G II 347.

occulte, heimlich: (Venus) hoc fusum labris splendentibus amnem inficit occulte medicans; XII 418.

occulto, verſteckt, verborgen halten: *aut hoc inclusi ligno occultantur Achivi aut . .; II 45. nunc virides etiam occultant spineta lacertos; E II 9. hos (tauros) raptor ‖ raptos ‖ saxo occultabat opaco; VIII 211.

occultus, verſteckt, geheim: rara per occultos ducebat semita calles; IX 383. ut occultum inspires ignem fallasque veneno; I 688. (si oves) salis occultum referunt in lacte saporem; G III 397. (Simylus) norat occultae committere semina terrae; Mo 70. Alpheum fama est huc Elidis amnem occultas egisse vias supter mare; III 695. sive inde occultas vires et pabula terrae pinguia concipiunt; G I 86.

occumbo, hinſinken, ſterben, erliegen: mene Iliacis occumbere campis non potuisse! I 97. num (Phryges) Sigeis occumbere campis, num capti potuere capi? VII 294. aut spolia referes aut occumbes pariter; X 865. (iuvenis) paratus seu versare dolos seu certae occumbere morti; II 62.

occupo, einnehmen, angreifen, ergreifen, überfallen: Lyncea vibranti gladio conixus ab aggere dexter (Turnus) occupat, inde ferarum vastatorem Amycum; IX 770. quom (Pallanta) non super occupat Hisbo; X 384. Latagum saxo atque ingenti fragmine montis (Mezentius) occupat os faciemque adversam; X 698. occupat Aeneas aditum custode sepulto; VI 424. occupat Aeneas aditum; VI 635. artus: ſ. artus. II, 1. occupo (3 St.) S. 69, a. hic incredibilis rerum fama occupat auris, Helenum regnare; III 294. totum quae (progenies) viribus occupet orbem; VII 258. pallor simul occupat ora; IV 499. Corynaeus venienti Ebuso plagamque ferenti occupat os flammis; XII 300 (Aristaeus) manicis iacentem (senem) occupat; G IV 440. vastatorem: ſ. alqm.

occurro, begegnen, entgegentreten, angreifen, erwidern: rex Anius, vittis et sacra redimitus tempora lauro, occurrit; III 82. miratus adventum sociasque rates occurrit Acestes; V 36. hic illi (Aeneae) occurrit Tydeus, hic inclutus armis Parthenopaeus et Adrasti pallentis imago; VI 479. ultro occurramus ad undam; X 282. (Mezentius) obvius adversoque (Orodi) occurrit seque viro vir contulit; X 734. obvia cui (Turno) Volscorum acie comitante Camilla occurrit; XI 499. audeo et Aeneadum promitto occurrere turmae; XI 503. seu dextra laevaque velis occurrere pugnae; XI 528. nec (Arruns) telis occurrere virginis audet; XI 808. ille (Turnus) ruenti Hyllo animisque immane frementi occurrit; XII 536. harum (Dirarum) unam Iuppiter in omen Iuturnae occurrere iussit; XII 854. illi (Aeneae) medio in spatio chorus ecce suarum occurrit comitum; X 220. ne qua hostilis facies occurrat et omina turbet; III 407. tua me, genitor, tua tristis imago saepius occurrens adegit . .; VI 696. ſ. alqs; VI 479. ne qua (puer) scire dolos mediusve occurrere possit; I 682. rex: ſ. alqs; III 82. huic (Turno) soror talibus occurrit dictis: „hac“ . .; XII 625. ut nec iam amplius ulla occurrit tellus; V 9.

occursare, entgegentreten: inter agendum occursare capro caveto; E IX 25.

Oceanitis, Tochter des Oceanus: vellere nymphae carpebant, Clioque et Beroe soror, Oceanitides ambae; G IV 341.

Oceanus, Weltſtrom, Meer: I (virginem) miratur pater Oceanus et candida Tethys; Ci 392. — II, 1. qua Sol utrumque recurrens aspicit Oceanum; VII 101. simul ipsa (mater) precatur

Oceanumque patrem rerum nymphasque sorores; G IV 382. quanta tempestas ierit, audiit et si quem tellus extrema refuso summovet oceano et . .; VII 226. Oceanum interea surgens Aurora reliquit; IV 129. XI 1. — 2. mater „cape Maeonii carchesia Bacchi: Oceano libemus“ ait; G IV 381. — 3. vertitur interea caelum et ruit Oceano nox; II 250. — 4. qua ‖ dum ‖ (Hyperionis ardor) iacit Oceanum flammas in utrumque rapaces; Cul 103. — III. quid (referam) quos Oceano propior gerit India lucos, extremi sinus orbis? G II 122. — IV. per arctos Oceani metuentes aequore tingui; G I 246. cum (sol) praecipitem Oceani rubro lavit aequore currum; G III 359. Tangete simul Oceani spretos pede reppulit amnis; G IV 233. Oceani finem iuxta solemque cadentem ultimus Aethiopum locus est; IV 480. vincere Oceani finibus ulterius? Cat IX 54. qualis ubi Oceani perfusus Lucifer unda extulit os sacrum caelo; VIII 589. — V. imperium Oceano, famam qui (Caesar) terminet astris; I 287. quid tantum Oceano properent se tinguere soles hiberni; G II 481. A I 745.

ocellus, Auge: I, 1. Arabae Myrrhae quondam qui (furor) cepit ocellos; Ci 238. — 2. (Carme) super alumnae frigidulos cubito subnixa pependit ocellos; Ci 348. — II. ni Scylla o nimium cupidis Minoa inhiasset ocellis; Ci 132.

ocior, ſchneller: Nisus emicat, et ventis et fulminis ocior alis; V 319. (Cacus) fugit ilicet ocior euro; VIII 223. (Turnus) fugit ocior euro; XII 733. fugit illa (puppis) per undas ocior et iaculo et ventos aequante sagitta; X 248.

ocius, ſchneller: (Nisus) ocius adducto torquens hastile lacerto; IX 402. „ocius“ inquit (Daphnis) „huc ades, o Meliboee“; E VII 8. ocius advertunt proras urbique propinquant; VIII 101. (Aeneas) iret ut ad muros urbique adverteret agmen ocius; XII 555. (Aeneas) iubet ocius omnis attolli malos; V 828. dixit (Turnus) et e curru saltu dedit ocius arvis; XII 681. ocius ire equites Tyrrheni ad litora regis; VIII 555. ocius ensem Aeneas eripit a femine; X 786. illi (Cyclopes) ocius incubuere omnes pariterque laborem sortiti; VIII 444. ocius omnes in mensam laeti libant divosque precantur; VIII 278. ocius omnes imperio laeti parent; IV 295. precantur ſ. libant. propinquant ſ. advortunt. torqueo ſ. adduco.

Ocnus, Erbauer von Mantua: ille etiam patriis agmen ciet Ocnus ab oris, fatidicae Mantus et Tusci filius amnis; X 198.

ocrea, Beinſchiene: I. alii levis ocreas lento ducunt argento; VII 634. (Aeneas miratur, versat) tum levis ocreas electro auroque recocto; VIII 624. — II. Simylus ambit crura ocreis paribus; Mo 122.

Octavius, A. Adoptivſohn Cäſars: lusimus, Octavi, gracili modulante Thalia; Cul 1. et tu, Octavi venerande, meis adlabere coeptis, sancte puer; Cul 25. — B. Römer: quis deus, Octavi, te nobis abstulit? Cat XI 1.

octo, acht: huic (aratro) a stirpe pedes temo protentus in octo (aptatur); G I 171.

octoni, je acht: quae (mensura) bis in octonas excurrit pondere libras; Mo 18.

oculus, Auge, Blick, Knoſpe: I. **Subject:** ardent: ſ. **ardeo,** I. oculi (4 St.), S. 62, b. deriguere oculi; XII 447. (Dido) oculis errantibus alto quaesivit caelo lucem; IV 691. cui (Famae) quot sunt corpore plumae, tot vigiles oculi ‖ oculi; ‖ subter (mirabile dictu); IV 182. nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos; E III 103. quantum acie possent oculi servare sequentum; VI 200. numquam illam (Scyllam) post haec oculi videre suorum retinentem vittas; Ci 510. ſ. V, 2. turbari. Entellus corpore tela modo atque oculis vigilantibus exit; V 438.

II. **nach Verben:** 1. (Alcides) angit inhaerens elisos oculos et siccum sanguine guttur; VIII 261. illa (Dido) gravis oculos conata attollere rursus deficit; IV 688. quotiens oculos (Aeneas) coniecit in hostem, totiens . .; XII 483. cuncti Latini convertere oculos; XI 746. iam vero et Rutuli certatim et Troes et omnes convertere oculos Itali; XII 705. elido: ſ. ango. pater Anchises oculos ad sidera laetus extulit; II 687. fero: ſ. **fero** III. oculos (4 St.), S. 243, a. diva solo fixos oculos aversa tenebat; I 482. illa (Dido) solo . . . tenebat; VI 469. pone caput fessosque oculos furare labori; V 845. nec modus inserere atque oculos imponere simplex; G II 73. Latinus intentos volvens oculos; VII 251. vates ardentis oculos intorsit lumine glauco; G IV 451. postquam omnem laeti consessum oculosque suorum lustravere in equis; V 577. ille (Euandrus) os oculosque loquentis iamdudum lustrabat; VIII 152. divini signa decoris ardentisque notate oculos; V 648. nec pressi oculos aut volnera lavi, veste tegens; IX 487. oculos ubi languida pressit nocte quies; XII 908. in te ora Latini, in te oculos referunt; XII 657. sic ait (Iuppiter) atque oculos Rutulorum reicit arvis; X 473. Mnestheus pariter oculos telumque tetendit; V 508. (Palinurus) oculos sub astra tenebat; V 853. illi conversi oculos inter se atque ora tenebant; XI 121. omnipotens oculos ad moenia torsit regia; IV 220. nequeunt expleri corda tuendo terribilis oculos; VIII 266. ille (Aeneas) expleri nequit atque oculos per singula (arma volvit; VIII 618. (Dido) huc illuc volvens oculos; IV 363. stetit acer in armis Aeneas volvens oculos; XII 939. ſ. intendo. oculos stupor urget inertis; G III 523. olli (Orodi) dura quies oculos et ferreus urget somnus; X 745. olli (Podalirio) dura . . . somnus; XII 309. — 2. nato genetrix laetos oculis adflarat honores; I 591. (Cacus) involvit domum caligine caeca, prospectum eripiens oculis; VIII 254. si qua forte ferant oculis sese obvia nostris errabunda bovis vestigia; E VI 57. hic oculis subitum obicitur magnoque futurum augurio monstrum; V 522. hic primum nova lux oculis offulsit; IX 110. nec post oculis (Creusa) est reddita nostris; II 740. — 3. oculis capti fodere cubilia talpae; G I 183. — 4. in somnis ecce ante oculos maestissimus Hector visus adesse mihi; II 270. penates visi ante oculos astare iacentes in somnis; III 150. (Dido) se ex oculis avertit et aufert; IV 389. haut secus ex oculis se turbidus abstulit Arruns; XI 814. eripiunt subito nubes caelumque diemque Teucrorum ex oculis; I 89. Cyllenius procul in tenuem ex oculis evanuit auram; IV 278. Apollo procul . . . auram; IX 658. dixit (Eurydice), et ex oculis subito fugit diversa; G IV 499. munera principio ante oculos circoque locantur in medio; V 109. ante oculos interque manus sunt omnia vestras; XI 311. Pallas, Euander, in ipsis omnia sunt oculis, mensae dextraeque datae; X 516. infelix simulacrum atque ipsius umbra Creusae visa mihi ante oculos; II 773.

III. **nach Adjectiven:** non ante oculis tam clara parens; II 589. ecce autem subitum atque oculis mirabile monstrum; VIII 81. obvius: ſ. I, 2. fero.

IV. **nach Subſtantiv:** (Turnus) ardentis oculorum orbes ad moenia torsit turbidus; XII 670.

V. **Umſtand:** 1. Lavinia virgo oculos deiecta decoros; XI 480 Turnus ad haec, oculos horrenda in virgine fixus: „o decus“ . .; XI 507. ardentis oculos suffecti (angues) sanguine et igni; II 210. illum (lovem) tristior et lacrimis oculos suffusa nitentis adloquitur Venus: „o qui . .;“ I 228. ille (Turnus) humilis supplex ‖ supplexque ‖ oculos, dextramque precantem protendens inquit . .; XII 930. — 2. neque (Phoenissa) oculis aut pectore noctem

accipit; IV 530. iam iam nec maxima Iuno nec Saturnius haec oculis pater aspicit aequis; IV 372. Iuppiter aut quicumque oculis haec aspicit aequis; IX 209. non pugnam aspicere hanc oculis, non foedera possum; XII 151. (serpens) parte ferox ardensque oculis; V 277. sternit (Turnus) Bitian ardentem oculis animisque frementem non iaculo, sed . . ; IX 703. ante locum capies oculis; G II 230. ut (iuvenis) oculis Phrygia agmina circumspexit; II 68. continuo nova lux oculis effulsit; IX 731. (Mezentius) oculis spatium emensus, quantum satis hastae; X 772. haec (regina) oculis, haec pectore toto haeret; I 717. hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus; IV 661. oculis postquam (Aeneas) saevi monumenta doloris exuviasque hausit; XII 945. oculis micat acribus ignis; XII 102. non haec nullis hominum sator atque deorum observans oculis sedet . . ; XI 726. quin protinus omnia perlegerent oculis, ni . . ; VI 34. promptum est oculis praediscere nigram (tellurem), et quisquis ‖ quis cui ‖ color; G II 255. vix ea, cum lacrimas oculis Iuturna profudit; XII 154. quaerere: ſ. I. errant. matres oculis secuntur pulveream nubem et fulgentis aere catervas; VIII 592. Turnus ut videt sua nunc promissa reposci, se signari oculis; XII 3. cunctanti (Turno) telum Aeneas fatale coruscat, sortitus fortunam oculis; XII 920. matres primo ancipites oculisque malignis ambiguae spectare rates; V 654. tum primum nostri Cacum videre timentem turbatumque oculis ‖ oculi ‖; VIII 223. alte vestiga oculis; VI 145. — 3. ante: ſ. **ante**, A, I, 3. oculos (6 St.) S. 53, b.

odi, haſſen: I. os usque ‖ osusque ‖ lambis saviis; Cat XIII 32. te propter Libycae gentes Nomadumque tyranni odere, infensi Tyrii; IV 321. — II. qui Bavium non odit, amet tua carmina, Maevi; E III 90. ultro namque odimus omnes; Ci 261. Turno tempus erit, cum spolia ista diemque oderit; X 505. odit et ipse pater Pluton, odere sorores Tartareae monstrum; VII 327. (Aeneas) odit moras hastamque coruscat; XII 431. spolia: ſ. diem. inconsulti abeunt sedemque odere Sibyllae; III 452. fas (mihi) odisse viros atque omnia ferre sub auras, si qua tegunt; II 158

odium, Haß, Abneigung, Feindſchaft: I. scio acerba meorum circumstare odia; X 905. conveniunt quibus aut odium crudele tyranni aut metus acer erat; I 361. — II, 1. huic vero miserae (deum rex) infesti apposuit odium crudele parentis; Ci 532. verbis odia aspera movi; II 96. — 2. debueram patriae poenas odiisque meorum; X 853. dum tibi est odio mea fistula dumque capellae; E VIII 33. — III. tum certare odiis, tum res rapuisse licebit; X 14. non media de gente Phrygum exedisse nefandis urbem odiis satis est nec . . ; V 786. tum vos, o Tyrii, stirpem et genus omne futurum exercete odiis; IV 623. credo, odiis exsaturata quievi; VII 298 frater ut Aeneas iactetur odiis Iunonis acerbae ‖ iniquae ‖, nota tibi; I 668. semper odiis et crimine Drances infensus iuveni Turno; XI 122. acies omnibus uni, uni odiisque viro telisque frequentibus instant; X 692. ulterius ne tende odiis; XII 938. tu potes odiis versare domos; VII 336.

odor, Geruch, Wohlgeruch, Duft, Dampf: I. si tantum notas odor attulit auras; G III 251. ubi odor caeni gravis; G IV 49. — II. (Cyrene) liquidum ambrosiae defundit ‖ diffundit ‖ odorem; G IV 415. si (arbos) non alium late iactaret odorem, laurus erat; G II 132. hic iam galbaneos suadebo incendere odores; G IV 264. sic positae (laurus, myrte) quoniam suavis miscetis odores; E II 55. nonne vides croccos ut Tmolus odores, India mittit ebur? G I 56. ambrosiae comae divinum vertice odorem spiravere; I 403. volvitur ater odor tectis; XII 591. — III, 1. canibus Cocytia virgo noto naris contingit odore; VII 480. quo (odore Cyrene) totum nati corpus perduxit; G IV 416. — 2. tum vox tactrum inter odorem; III 228.

odoratus, duftend, wohlriechend: huius (floris) odorato radices incoque baccho; G IV 279. disce et odoratam stabulis accendere caedrum; G III 414. ubi Solis filia tectis superbis urit odoratam nocturna in lumina caedrum ‖ cedrum ‖; VII 13. quid tibi odorato referam sudantia ligno balsama? G II 118. conspicit alios laetum choro paeana canentis inter odoratum lauri nemus; VI 658.

odorifer, wohlriechend: (Venus) spargit salubris ambrosiae sucos et odoriferam panaceam; XII 419.

odorus, witternd: Massyli ruunt equites et odora canum vis; IV 132.

Oeagrius, thraciſch: tum quoque caput gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus volveret; G IV 524.

Oebalia, Tarent: sub Oebaliae memini me turribus arcis Corycium vidisse senem; G IV 125.

Oebalus, Beherrſcher von Capreä: nec tu carminibus nostris indictus abibis, Oebale, quem generasse Telon Sebethide nympha fertur; VII 734.

Oechalia, Stadt auf Euböa: ut bello egregias idem (Hercules) disiecerit urbes, Troiamque Oechaliamque; VIII 291.

Oenides, Sohn des Oeneus: victor portans insignia, magnus ut Oenides utque superbus Eryx; Cat IX 6.

Oenotrius, önotriſch, italiſch: hinc Italae gentes omnisque Oenotria tellus in dubiis responsa petunt; VII 85.

Oenotrus, önotriſch: (terram) Oenotri colnere viri; I 532. III 165.

oestrus, Bremſe, Raſerei: I. est volitans, quoi nomen asilo Romanumst, oestrum Grai vertere vocantes; G III 148. — II. (Scylla) horribili praeceps impellitur oestro, ut . . ; Ci 184.

Oeta, Gebirge: iam piger aurata procedit Vesper ab Oeta; Cul 203. postera lux ubi gelida venientem ignem quatiebat ab Oeta; Ci 350.

offa, Biſſen: cui (cerbero) vates melle soporatam et medicatis frugibus offam obicit. ille fame rabida tria guttura pandens corripit obiectam; VI 420.

offendo, aufſtoßen: ubi vocis offensa resultat imago; G IV 50.

offero, darbieten, anbieten, zeigen: mihi sese offert ultro meus ignis Amyntas; E III 66. addunt se oblati per lunam Hypanisque Dymasque; G II 340. qui (iuvenis) se ignotum venientibus ultro obtulerat; II 61. primus se Androgeos offert nobis; II 371. [talia iactabam,] cum mihi se videndam obtulit alma parens; II 590. huic (Aeneae) se forma dei voltu redeuntis eodem obtulit in somnis; IV 557. (Allecto) inveni ante oculos his se cum vocibus offert: „Turne“ . . ; VII 420. i nunc, ingratis offer te, inrise, periclis; VII 425. dum (Galaesus) paci medium se offert; VII 536. (Venus) se obtulit ultro; VIII 611. Tarquitus exultans contra fulgentibus armis obvius ardenti (Aeneae) sese optulit; X 552. (Tarchon) Venulo adversum se turbidus infert ‖ offert ‖; XI 742. Aeneas strictam aciem venientibus offert; VI 291. qui non ‖ nec ‖ advorsum saevis ultro caput hostibus offert; Cul 85. cuius (Protei) Aristaeo quoniam est oblata facultas; G IV 437. Aeneas oblato gaudens componi foedere bellum; XII 109. hoc primum in luco nova res oblata timorem leniit; I 450.

officio, hindern, ſchaden: nec tamen nihil improbus anser Strymoniaeque grues officiunt; G I 121. officiant laetis ne frugibus herbae; G I 69. nec nihil amaris intiba fibris officiunt aut umbra nocet; G I 121.

officium, Dienſt, Pflicht: I. existat par officium; Cul 231. — II, 1. parve culex, pecudum custos tibi tale merenti funeris officium vitae pro munere reddit; Cul 414. — 2. heu, quid ab officio digressa est gratia? Cul 223. — III. officio nec ‖ ne ‖ te certasse priorem paeniteat; I 548.

offulgeo, entgegenleuchten: hic primum nova lux oculis offulsit; IX 110

Ogygius, ogygiſch, böotiſch: quam (Scyllam) simul Ogygii Phoenicis filia Carme surgere sensit anus; Ci 220.

Oileus, König von Lokris: unius ob noxam et furias Aiacis Oili; I 41.

olea, Oelbaum, Olive: I. neque illae (oleae) procurvam expectant falcem rastrosque tenacis, cum semel haeserunt arvis aurasque tulerunt; G II 420. truncis oleae melius, propagine vites respondent; G II 63. haec loca tenent oleae armentaque lacta; G II 144. — II, 1. tum stringere tempus lauri bacas oleamque cruentaque myrta; G I 306. — 2. non illast oleis cultura; G II 420. — III. adsis favens, oleae Minerva inventrix; G I 18. oratores aderant velati ramis oleae veniamque rogantes; XI 101. — IV. neve olea silvestris inserc truncos; G II 302. iuvat olea magnum vestire Taburnum; G II 38.

oleaginus, des Oelbaumes: quin et candicibus sectis truditur e sicco radix oleagina ligno; G II 31.

Olearus, Inſel im ägäiſchen Meere: Olearum niveamque Parum sparsasque per aequor Cycladas legimus; III 126.

oleaster, wilder Oelbaum, Olive: palma vestibulum aut ingens oleaster inumbret; G IV 20. forte sacer Faunc foliis oleaster amaris hic steterat, nautis olim venerabile lignum; XII 766 indiciost tractu surgens oleaster eodem plurimus; G II 182. infelix superat foliis oleaster amaris; G II 314.

oleo, riechen, duften: te videbo flavum propter Thybrim olentes nanticum vocare? Cat XIII 23. tibi candida nais narcissum et florem iungit bene olentis anethi; E II 48 inde ubi (columbae) venere ad fauces grave olentis Averni; VI 201. robora nec cuneis et olentem scindere cedrum cessant; XI 137. proderit admiscere grave olentia centaurea; G IV 270. Testylis et alia serpullumque herbas contundet olentis; E II 11. nutrix narcissum casiamque herbas incendit ‖ contundit ‖ olentes; Ci 370. ardentes papulae atque immundus olentia sudor membra sequebatur; G III 564 animas et olentia Medi ora fovent illo (flore); G II 134 cum nux ramos curvabit olentis; G I 188. haec circum casiae virides et olentia late serpulla (floreant); G IV 30. quid cineri ingrato servas bene olentia serta? Copa 35.

oleum, Oel: I. exercent patrias oleo labente palaestras nudati socii; III 281. testa cum ardente viderent (puellae) scintillare oleum; G I 392. — II. (Aeneas) pingue superque oleum infundens ‖ infundens, superfundens oleum, al. ‖ ardentibus extis; VI 254. — III. illa (terra) ferax oleost; G II 222. saepe oleo tardi costas agitator aselli vilibus aut onerat pomis; G I 273. iuventus nudatos umeros oleo perfusa nitescit; V 135.

olim, ehemals, ſeit langer Zeit, manchmal, einſt: I. hunc (Iulum) tu olim caelo accipies secura; I 289. vix illam (loricam) famuli ferebant; indutus at olim Demoleos cursu palantis Troas agebat; V 264. cum frigidus olim iam cadit aquarius; G III 303 hanc olim veteres vitam coluere Sabini; G II 532. ipse (Proteus) velut stabuli custos in montibus olim considit scopulo medius; G IV 433. vestra meos olim si fistula dicat amores; E X 34 Damoetas dono mihi quam (fistulam) dedit olim; E II 37. quem (cratera) Thracius olim Anchisae genitori in magno munere Cisseus dederat; V 536. ac iam olim, iam tum acer curas venientem extendit in annum rusticus; G II 403. ferre iubet praeterea sceptrum, Ilione quod gesserat olim, maxima natarum Priami; I 653. cum fera Karthago Romanis arcibus olim exitium immittet; X 12. forsan et haec olim meminisse iuvabit; I 203. cuius (Iunonis) periuria ‖ fera iurgia ‖ divae olim + se meminere ‖ ipsae metuere ‖ ; Ci 140. cingula Tiburti Remulo ditissimus olim quae mittit dona hospitio Caedicus cum iungeret; IX 360. non secus atque olim cum ignea rima percurrit nimbos; VIII 391. olim, seras posuit cum vinea frondes; G II 403. qualis (peplus) Erechtheïs olim portatur Athenis; Ci 22. semper ut ant olim natae te propter eundem aut amor insanae luctum portavit ‖ portaret ‖ alumnae! Ci 288. has olim exuvias mihi perfidus ille (Daphnis) reliquit, pignora cara sui; E VIII 91. qui (ultor) face Dardanios ferroque sequare colonos, nunc, olim, quocumque..; IV 627. idem olim curru succedere sueti quadrupedes; III 541. hic (campus) tibi praevalidas olim multoque fluentis sufficiet baccho vitis; G II 190. certe hinc Romanos olim volventibus annis fore pollicitus ‖ pollicitus ‖; I 234. qui (Galaesus) fuit Ausoniis olim ditissimus arvis; VII 537. lageos temperatura pedes olim vincturaque linguam; G II 94. ubi defunctae (carinae) finem portusque tenebunt Ausonios olim; IX 99. quod (saxum) tumidis submersum tunditur olim fluctibus; V 125. Tyrias olim quae (progenies) verteret arces; I 20. vincio: ſ. tempero. deprensis olim statio tutissima nautis; G IV 421. — II. ad Capitolia ducit, aurea nunc, olim silvestribus horrida dumis; VIII 348. oleaster hic steterat, nautis olim venerabile lignum; XII 767. — III. (sceptrum) olim arbos, nunc artificis manus aere decoro inclusit; XII 210. forte sacer Cybelo ‖ Cybelae ‖ Chloreus olimque sacerdos fulgebat in armis; XI 768.

oliva, Olive, Oelbaum, Oelzweig, Hirſenſtab; 1. prolem tarde crescentis olivae (canam); G II 3. nec pingues unam in facem nascuntur olivae; G II 85. lenta salix quantum pallenti cedit olivae; E V 16. necdum sacerdos pallentis foliis caput exornarat olivae; Ci 148. — II, 1. hoc pinguem et placitam Paci nutritor olivam; G II 425. ipse caput tonsae foliis ornatus olivae dona feram; G III 21. ipse (Aeneas) caput tonsae foliis evinctus olivae; V 774. — 2 cedo: ſ. I. pallet incumbens tereti Damon sic coepit olivae; E VIII 16. — III. folia: ſ. I. pallet. II., 1. tondeo. proles: ſ. I. crescit. (Corynaeus) spargens rore levi et ramo felicis olivae; VI 230. quis procul ille autem ramis insignis olivae sacra ferens? VI 808. (Allecto) tum ramum innectit olivae; VII 418. pater Aeneas paciferae manu ramum praetendit olivae; VIII 116. difficiles primum terrae collesque maligni Palladia gaudent silva vivacis olivae; G II 181. — IV. sacerdos fronde super galeam et felici comptus oliva; VII 751. viridi Mnestheus evinctus oliva; V 494. tres primi flava caput nectentur oliva; V 309.

olivifer, reich an Oliven: una Ereti manus omnis oliviferaeque Mutuscae; VII 711.

olivum, Olivenöl: I. congesta cremantur turea dona, dapes, fuso crateres olivo; VI 225. (Carme) inverso bibulum restinguens lumen olivo; Ci 344. — II. crateras duo ‖ duos ‖ statuam tibi pinguis olivi; E V 68. ergo (Simylus) Palladii guttas instillat olivi; Mo 113. si nec casia liquidi corrumpitur usus olivi; G II 466. — III. restinguere ſ. I.

ollus, jener: ollis seminibus; VI 730. ſ. ille. D (Ξ. 316, a).

olor, Schwan: I. *(Camilla) Strymoniam gruem aut album deiecit olorem; XI 580. — II. (videor) argutos inter strepere anser olores; E IX 36.

olorinus, des Schwanes: Cupavo, cuius olorinae surgunt de vertice pinnae; X 187.

olus, Kohl, Gemüse: hic olus, hic late fundentes bracchia betae virebant; Mo 72. ſ. **holus.**

Olympiacus, von Olympia: seu quis Olympiacae miratus praemia palmae pascet ‖ pascit ‖ equos; G III 49.

Olympus, Berg in Theſſalien, Himmel: I. reboant silvaeque et longus Olympus; G III 223. donec invito processit Vesper Olympo; E VI 86. — II, 1. ante diem clauso componet Vesper Olympo; I 374. quod tua cara parens domito te poscit Olympo; IX 84. qui (Typhon) prius Emathio celsum duplicarat ‖ duplicabat ‖ vertice Olympum; Ci 34. (sol) emenso cum iam decedit Olympo; G I 450. ter sunt conati Ossae frondosum involvere Olympum; G I 282. iam alma curru noctivago Phoebe medium pulsabat Olympum; X 216. (Iuppiter) adnuit et totum nutu tremefecit Olympum; IX 106. X 115. — 2. Roma imperium terris, animos aequabit Olympo; VI 782. — 3. ipse deum tibi me claro demittit Olympo regnator; IV 268. tum Iuno Irim demisit Olympo; IV 694 quis Olympo demissam tantos voluit te ferre labores? XII 634 tu prior, tu parce, genus qui ducis Olympo; VI 834. — 4. Opis ad aetherium pinnis aufertus Olympum; XI 867. primus ab aetherio venit Saturnus Olympo; VIII 319. — III. devexo interea propior fit Vesper Olympo; VIII 280. — IV. 1. panditur interea domus omnipotentis Olympi; X 1. candidus insuetum miratur limen Olympi Daphnis; E V 56. nec te asportare Creusam fas aut ille sinit superi regnator Olympi; II 779. te errare haut pater ille velit, summi regnator Olympi; VII 558. ipsos concurrere passus haut tamen inter se magni regnator Olympi; X 437. te volnit rex magnus Olympi talibus auspiciis exsortem ducere honores ‖ honorem ‖; V 533. cui (Iunoni) rex aetherii breviter sic fatur ‖ fatus ‖ Olympi: „si mora“ . .; X 621. Iunonem interea rex omnipotentis Olympi adloquitur; XII 791. *[dum (Salmoneus) flammam Iovis et sonitus imitatur Olympi]; VI 586. — 2. Caesar dum viam affectat Olympo; G IV 562. — 3. quantus ad aetherium caeli suspectus Olympum; VI 579. — V. ego poscor Olympo ‖ poscor. Olympo (missuram) ‖; VIII 533. hominum sator atque deorum summo sedet altus Olympo; XI 726. neque illum flava Ceres alto nequiquam spectat Olympo; G I 96. quae (regna) maxima extremo veniens Sol aspiciebat Olympo; VII 218. tuus te Caesar Olympo et Surrentini litoris ara vocat; Cat XIV 11.

omen, Vorzeichen, Zeichen, Vorbedeutung: I, 1. primus turmas invasit agrestis Aeneas, omen pugnae; X 311. — 2. hic sceptra accipere et primos attollere fasces regibus omen erat; VII 174. — II, 1. nec maximus omen abnuit Aeneas; V 530. sera terrifici cecinerunt omina vates; V 524. quod di prius omen in ipsum (Calchanta) convertant! II 190. ita digerit omina Calchas; II 182. Dardanus nostrae secum ferat omina mortis; IV 662. rite (nymphae, Gradivos) secundarent visus omenque levarent; III 36. (virgo) nunc alia ex aliis (nec desunt) omina quaerit; Ci 364. omina ni repetant Argis numenque reducant; II 178. qui sentis volucrum linguas et praepetis omina pinnae; III 361. sequor omina tanta, quisquis in arma vocas; IX 21. ne qua hostilis facies occurrat et omina turbet; III 407. quattuor hic, primum omen, equos in gramine vidi; III 537. — 2. harum (Dirarum) unam Iuppiter in omen Iturnae occurrere iussit; XII 854. — III, 1. tristis ubi infausto committitur omine pugna; XI 589. omine quo firmans animum sic incipit ipsa (mater); G IV 386. ne, quaeso, ne me lacrimis neve omine tanto prosequere; XII 72. [omine magno crateras laeti statuunt]; VII 146. (Anchisiades) animos tamen omine tollit; X 250. — 2. ilicet infandum cuncti contra omina bellum poscunt; VII 583.

omnigena, von jeder Art: omnigenum deum monstra et latrator Anubis tela tenent; VIII 698.

omnino, ganz und gar, durchaus; non equidem omnino capta ac deserta viderer; IV 330. di patrii, non tamen omnino Teucros delere paratis; IX 248. desero: ſ. capio.

omniparens, Allmutter: Tityon, Terrae omniparentis alumnum cernere erat; VI 595.

omnipotens, allvermögend, allmächtig: A. Iuppiter omnipotens, aspice nos, hoc tantum; II 689. Iuppiter omnipotens, aspicis haec? IV 205. Iuno omnipotens longum miserata dolorem; IV 693. Iuppiter omnipotens, da flammam evadere classi nunc, pater; V 687. haec tibi me ipsa palam fari omnipotens Saturnia iussit; VII 428. me Fortuna omnipotens et ineluctabile Fatum his posuere locis; VIII 334. Iuppiter omnipotens, audacibus adnue coeptis; IX 625. omnipotens genitor, tanton me crimine dignum duxisti? X 668. panditur interea domus omnipotentis Olympi; X 1. Iunonem interea rex omnipotentis Olympi adloquitur; XII 791. tum pater omnipotens fecundis imbribus aether descendit; G II 325. pater omnipotens (ventos) speluncis abdidit atris hoc metuens; I 60. quae (dicta) Phoebo pater omnipotens, mihi Phoebus Apollo praedixit; III 251. vel pater omnipotens abigat ‖ adigat ‖ me fulmine ad umbras, ante quam . .; IV 25. pater omnipotens densa inter nubila telum contorsit; VI 592. hic pater omnipotens ter caelo clarus ab alto intonuit; VII 141. tum pater omnipotens ipse repertorem medicinae talis et artis detrusit . .; VII 770 nec pater omnipotens Troiam nec fata vetabant stare; VIII 398. tum pater omnipotens infit: „accipite“ . .; X 100. da, pater, hoc nostris aboleri dedecus armis, omnipotens; XI 790. esto testis pater omnipotens et tu, Saturnia coniunx; XII 178. — B. 1. talibus orantem (Iarban) dictis arasque tenentem audiit omnipotens, oculosque ad moenia torsit regia; IV 220. — 2. non hoc mihi namque negares, omnipotens, quin possem . .; X 615.

omnis, ganz, jeder, alle: A. bei Subſtantiven: 1. allein: crimine ab uno disce omnis (Danaos); II 66. si omnis uno ordine habetis Achivos; II 102. omnibus extemplo Teucris iubet (pater) ordine duci alipedes; VII 276. omnis Arabs, omnes vertebant terga Sabaei; VIII 706. addant se protinus omnes Etrusci socios; IX 149. percussa mente dedere Dardanidae lacrimas, ante omnis pulcher Iulus; IX 293. summis quam (turrim) viribus omnes expugnare Itali certabant; IX 531. secuntur Tyrrheni omnes et versis Arcades armis; XI 93. prima ante omnis Iuturna Latinos audiit adgnovitque sonum; XII 448. omnes Latini, omnes Dardanidae nituntur; XII 548. et Rutuli certatim et Troes et omnes convertere oculos Itali; XII 704. ille (Turnus) simul fugiens Rutulos simul increpat omnis, nomine quemque vocans; XII 758. equites omnem abitum custode coronant; IX 380. Tirynthius omnem accessum lustrans huc ora ferebat et illuc; VIII 229. omnis eo terrore Aegyptus et Indi vertebant terga; VIII 705. nunc omne tibi silet aequor; E IX 57. inventum focis omnis quem credidit aetas, Caeculus; VII 680. omne aevom ferro teritur; IX 609. nunc omnis ager, nunc omnis parturit arbos; E III 56. cum tacet omnis ager, pecudes pictaeque volucres; IV 525. raptas ex omnibus agris in flammam iugulant pecudes; XI 198. velut [omuis et agricola et] tuta latet arce viator; X 805. huc omnis aratri cessit amor; VII 635. cui (Erulo) tum tamen omnis abstulit haec animas dextra; VIII 566. omnis ut tecum meritis pro talibus annos (Deiopea) exigat; I 74. omnibus (apibus) una quies operum, labor omnibus unus; G IV 184. rege incolumi mens

omnibus (apibus) una est; G IV 212. * hoc acrius omnes (apes) incumbent generis lapsi sarcire ruinas; G IV 248. omnes (apes) ignavaeque fame et contracto frigore pigrae; G IV 258. aqua eluctabitur omnis scilicet; G II 244. non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris caeditur; G II 380. scilicet omnibus (arboribus) est labor impendendus, et omnes cogendae in sulcum; G II 61. ſ. ager; E III 56. egregia interea coniunx arma omnia tectis amovet; VI 523. Alcides omnia arma advocat; VIII 249. (Turnus) tum demum praeceps saltu sese omnibus armis in fluvium dedit; IX 815. usus omni nunc arte magistra; VIII 442. omnes, aspice, ventosi ceciderunt murmuris aurae; E IX 57. me nunc omnes terrent aurae; II 728. iure omnia bella gente sub Assaraci fato ventura resident; IX 642. bellis hoc (eco Mezentius) victor abibat omnibus; X 860. tonitru caelum omne ciebo; IV 122. caelum tonat omne fragore; IX 541. caelum tonat omne tumultu; XII 757. omnis una dilapsus calor; IV 704. Eridanus campos per omnes cum stabulis armenta tulit; G I 482. non sic amnis campos per omnis cum stabulis armenta trahit; II 498. strepit omnis murmure campus; VI 709. ipse, ubi tempus erit, omnis (capellas) in fonte lavabo; E III 97. donec omnes quattuor amissis servatae a peste carinae; V 698. donec sedere carinae omnes innocuae; X 302. iam pedem referens (Orpheus) casus evaserat omnis; G IV 485. terraeque marisque omnibus exhaustis ‖ exhaustos (nos) ‖ iam casibus; I 599. stat casus renovare omnis; II 750. hic heu genitorem, omnis curae casusque levamen, amitto Anchisen; III 709. te, venerande puer, comitem casus complector in omnis; IX 277. ardentior ibo in casus omnis; IX 292. num ‖ quos ‖ tamen omnis ferre iuvat supter densa testudine casus? IX 513. iter emensi casus superavimus omnis; XI 244. me aecum est omnis metuentem expendere casus; XII 21. ut (Proteus) omnem expediat morbi causam eventusque secundet; G IV 396. virgo omnes undique conquirit nubendi sedula causas; Ci 354. hunc (Chlorea) virgo unum ex omni certamine pugnae caeca sequebatur; XI 780. qui (Helenus) Chaoniam omnem Troiano a Chaone dixit; III 335. canit, ut viro Phoebi chorus adsurrexerit omnis; E VI 66. omnis quam (hostiam) chorus et socii comitentur ovantes; G I 346. cum (Cloanthum) imis sub fluctibus audiit omnis Nereïdum chorus; V 239. (Arruns) hos aditus iamque hos aditus omnemque pererrat undique circuitum; XI 766. pares quattuor ex omni delectae classe carinae; V 115. postquam omnem laeti consessum oculosque suorum lustravere in equis; V 577. incurrunt densi simul omnis copia Teucrum Tyrrhenique ‖ Tyrrhenumque ‖ duces; XI 834. primus abit longeque ante omnia corpora Nisus emicat; V 318. omnes turbati cunei calefactaque corda tumultu; XII 269. omnis impendunt curas denso distendere pingui; G III 123. post partum cura in vitulos traducitur omnis; G III 157. (taurus) omni cura viris exercet; G III 229. [omnis in Ascanio cari stat cura parentis]; I 646. in curas animo (Aeneas) diducitur omnis; V 720. (cervom) adsuetum imperiis soror omni Silvia cura ornabat; VII 487. Alcestis ab omni inviolata vacat cura; Cul 262. omnis caro residebat cura capillo; Ci 126. vitam ab omni vindicabimus cura; Cat V 10. ſ. casus; III 709. cursus: ſ. religio. dique deaeque omnes (adsitis); G I 21. (Diana) gradiens deas supereminet omnis; I 501. vos quoque Pergameae iam fas est parcere genti dique deaeque omnes; VI 64. tu decus omne tuis; E V 34. omne propinquo frangitur invidiae telo decus; Cul 311. excessere omnes adytis arisque relictis di; II 351. ſ. dea; G I 21. A VI 64. qui (ductores) mare, qui terras omni dicione tenerent; I 236. cui (deo) semper ad ulciscendum quaeritur ex omni ventosa iniuria dicto ‖ verbo atque iniuria facto ‖; Ci 159. id omnes divique hominesque canebant; XII 28. certatim ornabant omnes heroida divi; Cat IX 21. subito omnis de corpore fugit quippe dolor; XII 421. nos contra effusi lacrimis coniunxque Creusa Ascaniusque omnisque domus; II 652. quo furibunda domum monstro permisceat omnem; VII 348. postquam visa (dea) consilium omnemque domum vertisse Latini; VII 407. in te omnis domus inclinata recumbit; XII 59. te super omnia dona unum oro; IX 283. equites ibant tercentum ‖ ter centum ‖, scutati omnes, Volcente magistro; IX 370. omnis furiis surrexit Etruria iustis; VIII 494. Danai invadunt, acerrimus Aiax et gemini Atridae Dolopumque exercitus omnis; II 415. Tritones citi Phorcique exercitus omnis; V 824. iam omnis campis exercitus ibat apertis; IX 25. manus Troiana propinquat Etruscique duces equitumque exercitus omnis; XI 598. hinc Troïus omnis Tyrrhenusque ruit variis exercitus armis; XII 122. canebat, ut his exordia primis omnia (concreverint); E VI 34. arma viri exuviasque omnis lectumque iugalem super imponas ‖ superimponas ‖; IV 496. verte omnis tete in facies; XII 891. altius omnem expediam prima repetens ab origine famam; G IV 285. ille (Threïcius rex) fas omne abrumpit: Polydorum obtruncat et auro vi potitur; III 55. fas omne est, Cytherea, meis te fidere regnis; V 800. aether omnis magnus alit magno commixtus corpore fetus; G II 326. cum venti posuere omnisque repente resedit flatus; VII 27. [te omnibus errantem terris et fluctibus]; I 756. omnia sub magna labentia flumina terra spectabat diversa locis; G IV 366. (Somnia) foliis sub omnibus haerent; VI 284. quanto ille (Proteus) magis formas se vertet in omnis, tam magis . .; G IV 411. non omnis scelerum comprendere formas possim; VI 626. quidquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est; V 710. fretum: ſ. terra. mea fraus omnis; IX 428. (pampinus) trudit gemmas et frondes explicat omnis; G II 335. iam dies epulata novem gens omnis; V 762. his (modis) genus omne silvarum fruticumque viret nemorumque sacrorum; G 20. omne adeo genus in terris hominumque ferarumque in furias (ruit); G III 242. tempestas genus omne neci pecudum dedit, omne ferarum; G III 480. iam maris immensi prolem et genus omne natantum fluctus proluit; G III 541. hinc pecudes armenta viros, genus omne ferarum, quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; G IV 223. tum vos, o Tyrii, stirpem et genus omne futurum exercete odiis; IV 622. tum genus omne tuum et quae dentur moenia disces; V 737. fecerat Ignipotens illic genus omne futurae stirpis ab Ascanio; VIII 628. peccare fuisset ante satis penitus modo non ‖ nunc ‖ genus omne perosos femineum; IX 141. telorum effundere contra omne genus Teucri; IX 510. Murranum sonantem per reges actum genus omne Latinos excutit; XII 530. hic (est) violae genus omne: Cul 400. genitor omnis effundit habenas; V 818. (Aeneas) irarum omnis effundit habenas; XII 499. hic gurges omnem Cocyto eructat harenam; VI 297. heroes mediis siti sunt sedibus omnes; Cul 359. heroes, omnis Roma decus magni quos suspicit orbis; Cul 360. quin omnem Hesperiam penitus sua sub iuga mittant; VIII 148. homines: ſ. divi. omnem repones rusus ‖ rursus ‖ humum; G II 231. omne mihi visum considere in ignis Ilium; II 624. nihil omnibus actum tantorum impensis operum; XI 227. compressus et omnis impetus; II 73. rursus perplexum iter omne revolvens fallacis silvae; IX 391. hoc Ripheus ‖ Rhipeus ‖, hoc ipse Dymas omnisque iuventus laeta facit; II 394. quos (pueros) omnis euntis Trinacriae mirata fremit Troiaeque iuventus; V 554. illam (Camillam) omnis tectis agrisque effusa iuventus miratur; VII 812. non aliter quam si immissis ruat hostibus omnis Karthago aut antiqua Tyros; IV 669.

ibi omnis effusus labor; G IV 491. volunt omnem fugae perferre laborem; V 769. simul omne tumultu coniurat trepido Latium; VIII 4. celso omnis de colle videri iam poterat legio; VIII 604. omnis per muros legio, sortita periclum, excubat; IX 174. ictum iam foedus et omnes compositae leges; XII 314. video ‖ viden ‖ ut flagrantia taedis limina conlucent infestis ‖ infernis ‖ omnia templis; Cul 217. frater ut Aeneas pelago tuus omnia circum litora iactetur; I 667. socios in coetum litore ab omni advocat Aeneas; V 43. adiungit (Silenus), ut litus „Hyla Hyla“ omne sonaret; E VI 44. dixit (Andromache), lacrimasque effudit et omnem implevit clamore locum; III 312. * omnibus umbra locis adero; IV 386. omnem pererrat arte locum; V 441. sicut aquae tremulum labris ubi lumen aënis sole repercusso omnia pervolitat late loca; VIII 24. hunc (ramum) tegit omnis lucus; VI 138. non tamen omne malum miseris (animis excedit); VI 736. (Aeneas) iubet ocius omnis attolli malos; V 828. aurae omnia (mandata) discerpunt et nubibus inrita donant; IX 313. an Tyriis omnique manu stipata meorum inferar? IV 544. una Ereti manus omnis oliviferaeque Mutuscae; VII 711. quos omnis euntis primorum manus ad portas prosequitur votis; IX 308. quem (Euryalum) iam manus omnis fraude loci et noctis oppressum rapit; IX 396. manus e castris propere coit omnis in unum (Turnum); IX 801. circum omnis famulumque manus Troianaque turba; XI 34. multos per annos (Troes) errabant acti fatis maria omnia circum; I 32. Troes te miseri, ventis maria omnia vecti, oramus: prohibe . .; I 524. (Iuno) maria omnia caelo miscuit Aeoliis nequiquam freta procellis; V 790. ille (genitor) meum comitatus iter maria omnia mecum ferebat; VI 112. matres idem omnis simul ardor agit nova quaerere tecta; VII 393. iacet omnis ad undam materies; XI 327. felix, qui metus omnis et inexorabile fatum subiecit pedibus strepitumque Acherontis avari; G II 491. ille (genitor) omnis pelagique minas caelique ferebat; VI 113. ille (Proteus) omnia transformat sese in miracula rerum; G IV 441. rumpe moras omnis; IX 13. Aeneas praecipitat moras omnis; XII 699. haec omnis morbi causa; G IV 532. omnis per mortis animam sontem ipse dedissem! X 854. laxis laterum compagibus omnes (naves) accipiunt imbrem; I 122. omnis navita ponto umida vela legit; G I 372. te nostrae, Vare, myricae, te nemus omne canet; E VI 11. Phyllidis adventu nostrae nemus omne virebit; E VII 59. omne levandum fronde nemus; G II 400. nec minus interea fetu nemus omne gravescit; G II 429. tum plausu fremituque virum studiisque faventum consonat omne nemus; V 149. qua (voce) protinus omne contremuit nemus; VII 514. omne querellis impleri nemus; VIII 215. consonat omne nemus strepitu collesque resultant; VIII 305. gemitu nemus omne remugit; XII 722. Berecynthia mater centum complexa nepotes, omnis caelicolas, omnis super ‖ supera ‖ alta tenentis; VI 787. non omnia poenarum percurrere nomina possim; VI 627. aspice (namque omnem nubem eripiam); II 604. dum (nubes belli) detonet omnis; X 809 huc septem Aeneas collectis navibus omni ex numero subit; I 170. Anchises omnem suorum forte recensebat numerum carosque nepotes; VI 681. haec effatus equos numero pater eligit omni; VII 274. ruit omnis in urbem pastorum ex acie numerus; VII 573. acies omnibus una, uni odiisque viro telisque frequentibus instant; X 691. Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras; IV 607. Aeneas opera omnia rumpit laetitia exultans; XII 699. omnis ut in cineres Rhoetei litoris ora daretur; Cul 313. oratores ramis velatos Palladis omnis; VII 154. tum satus Anchisa delectos ordine ab omni oratores ire iubet; VII 152. postquam omnis longe comitum praecesserat ‖ processerat ‖ ordo; XI 94. omnis historiae per ludum consonet ordo notitiaeque ducum ‖ notitiae; ducam ‖ voces; Cul 4. virgo visa omnem ornatum flamma crepitante cremari; VII 74. liquor omnia in se ossa minutatim morbo conlapsa trahebat; G III 484. (Dido) partis animum versabat in omnis; IV 630. nec procul hinc partem fusi monstrantur in omnem lugentes campi; VI 440. ille (aper) autem inpavidus partis cunctatur in omnis; X 717. iam (capellae) omni celeres e parte vagantes tondebant . .; Cul 49. quamvis lapis omnia nudus obducat pascua; E I 47. pecus omne tenendum, praecipue dum . .; G II 371. dulcibus idcirco fluviis pecus omne magistri perfundunt; G III 445. stat pecus omne metu mutum; XII 718. miseris (animis) nec funditus omnes corporeae exeedunt pestes; VI 736. nec (satis est urbem) poenam traxe per omnem; V 786. infanda per orbem supplicia et scelerum poenas expendimus omnes; XI 258 ipse (Aeneas) omnem longo discedere ‖ decedere ‖ circo infusum populum iubet; V 551. ingenti clamore per omnis condunt se Teucri portas; IX 38. interea Rutuli portis circum omnibus instant sternere caede viros; X 118. cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae omnis in aequoreo finitat iam naufraga fluctu; Cul 357. (Iunonis ira, pectus) cogunt me, Neptune, preces descendere in omnis; V 782. saepe ego omnia ventorum concurrere proelia vidi; G I 318. hic Caesar et omnis Iuli progenies; VI 789. si quem proles subito defecerit omnis; G IV 281. Aeneas omnem prospectum late pelago petit; I 180. Periphas, Automedon, una omnis Scyria pubes succedunt tecto; II 477. omnis facibus pubes accingitur atris; IX 74. omnibus (pueris) in morem tonsa coma pressa corona; V 556. omnis in hac certam regio iacit arte salutem; G IV 294. certatim ex omni petiit quam (Nisi filiam) Graecia regno; Ci 412. omnis ‖ omnem ‖ cursum mihi prospera dixit religio; III 362. omnia plenis rura natant fossis; G I 371. omnis stetit imo volnere sangnis; XII 422. opere omnis semita fervet; IV 407. huc imminet, omnis derigit ‖ dirigit ‖ huc sensus; Cul 90. hinc (Aeneas) portum petit et socios partitur in omnis; I 191. portis patentibus omnis accipiunt socios; II 266. omne quotannis terque quaterque solum scindendum; G II 399. sternitur omne solum telis; IX 666. me sonus excitat omnis suspensum et comiti timentem; II 728. omnis spes Danaum Palladis auxiliis semper stetit; II 162. cui (umoris alumno) dissitus omnis spiritus excessit sensus; Cul 188. omni studio glaciem ventosque nivalis avertes; G III 318. (coniunx) talia vociferans gemitu tectum omne replebat; II 679. inmerant Danai et tectum omne tenebant; II 757. quadrupes questu cruentus atque imploranti similis tectum omne replebat; VII 502. ingentem clipeum informant, unum omnia contra tela Latinorum; VIII 447. in me omnia tela conicite, o Rutuli; IX 493. deus virginis in tenera defixerat omnia (tela) ‖ defixit acumina ‖ mente; Ci 162 omnis fert omnia tellus; E IV 39. cum late fluctuat omnis aere renidenti tellus; G II 281. hinc Italae gentes omnisque Oenotria tellus in dubiis responsa petunt; VII 85. omnibus in templis matrum chorus, omnibus arae; VIII 718. fors omne datum traberent per talia tempus sed comes admonuit; VI 537. nec vero terrae ferre omnes omnia possunt; G II 109. quam (urbem) Iuno fertur terris magis omnibus unam coluisse; I 15. cum freta, cum terras omnis emensae ferimur; V 627. omnem equidem terram externam reor; VII 369. terras animalia fessa per omnis sopor habebat; VIII 26. cetera per terras omnis animalia somno laxabant curas; IX 224. terras unde (divom pater) arduus omnis aspectat; X 3. i. fluctus. omnis longo solvit se Teucria luctu; II 26. timor omnis abesto, quod superest; XI 14. fessum quotiens (Enceladus) mutet latus, intremere omnem murmure Trinacriam;

III 581. ubi fama per omnem Triuacriam? V 392. unde omnis Troia videri (solita); II 461. stat omnem reverti per Troiam; II 750. postquam omnis humo fumat Neptunia Troia; III 3. tumor omnis et irae concessere deum; VIII 40. (Aeneas) omnem miscet agens telis nemora inter frondea turbam; I 190. huc omnis turba ad ripas effusa ruebat; VI 305. namque omnis eum (Aenean) stipata tegebat turba ducum; XI 12. omnis relictis turba fluit castris; XII 443. restinctus donec vapor omnis; V 698. ubi ignea venis omnibus acta sitis miseros adduxerat artus; G III 483. Palinurus omnis explorat ventos atque auribus aëra captat; III 513. nec setius omnis in unguem arboribus positis secto via limite quadret, ut cum . .; G II 277. omnem videbar evasisse viam subito cum visus . .; II 730. viator: ſ. agricola. victus amore tui vincla omnia rupi; XII 30.

II. mit Zuſatz: en omnes et Troes et Arcades hi sunt; XII 231. has omnis (animas) Lethaeum ad fluvium deus evocat agmine magno; VI 748. haec omnis regio et celsi plaga pinea montis cedat amicitiae Teucrorum; XI 320. haec omnis, quam cernis, inops inhumataque turbast; VI 325. illi (Cyclopes) ocius incubuere omnes pariterque laborem sortiti; VIII 444. illae (equae) ore omnes versae in zephyrum stant rupibus altis; G III 273. ita omnia ista verba miscuit fratri; Cat II 5. quos (Dardanidas) ille (Aeneas) omnis longo ordine cernens ingemuit; VI 482. quosne (viros) ⟨nefas⟩ omnis infanda in morte reliqui! X 673. hinc omnis largo pubescit vinea fetu; G II 390. aspice, ut Marcellus victor viros super eminet ‖ supereminet ‖ omnis; VI 856. non aliter socium virtus coit omnis in unum; X 410. sive illis (terris) omne per iguem excoquitur vitium; G I 87. an te sibi generum Tethys emat omnibus undis; G I 31. quibus (lateribus) omnis ab alto frangitur unda; I 160. quo (clamore) pontus et omnes contremuere undae: III 672.

B **bei Adjectiven, Pronomina, Zahlwort**: Pygmalion, scelere ante alios immanior omnis; I 347. ipse ante alios pulcherrimus omnis Aeneas; IV 141. petit (filiam) ante alios pulcherrimus omnis Turnus; VII 55. dum pastor meliora deos sedet omnia poscens; G III 456. cetera omnia iam volgata; G III 4. cetera qua rerum iaceant perculsa ruina, ante oculos sunt omnia; XI 310. sponde digna tuis ingentibus omnia coeptis; IX 296. iuro omnia me potius digna atque indigna laborum milia visuram, quam patiar . .; Ci 247. vitam extrema per omnia duco; III 315. haec omnia firma; II 691. omnibus his nivea cinguntur tempora vitta; VI 665. non illis omnibus arma nec clipei currusve sonant; VII 685. indigna: ſ. digna. tenent media omnia silvae; VI 131. discessere omnes medii spatiumque dedere; XII 696. deum rex, omnia qui imperio, terrarum milia versat; Ci 521. ſ. digna. una omnes iuvenum primi pauperque senatus tura dabant; VIII 105. omnia quae multo ante memor provisa repones; G I 167. quos omnes undique Graiae circum errant acies; II 598. regina omnia tuta timens; IV 298.

C. **allein: a. masc.**: I accingunt omnes operi; II 235. adsensere omnes; II 130. ausi omnes immane nefas ausoque potiti; VI 624. cinguntur: ſ. favent. conticuere omnes intentique ora tenebant; II 1. omnes corpora saltu ad terram misere aut ignibus aegra dedere; II 565. animis pariter certantibus omnes dant cuneum; XII 574. deseruere omnes defessi; II 565. iam adeo donati omnes opibusque superbi puniceis ibant; V 268. omnes ibant evincti tempora taenis; V 269. Aenean acciri omnes, populusque patresque, exposcunt; IX 192. omnes iussa facessunt; IV 295. una omnes fecere pedem; V 830. ore favete omnes et cingite tempora ramis; V 71. omnes magno circum clamore fremebant; VI 175. uno omnes eadem ore fremebant; XI 132. ocius omnes in mensam laeti libant divosque precantur; VIII 278. mittunt: ſ. dant. numquam omnes hodie moriemur inulti; II 670. vitreis sedilibus omnes obstipuere; G IV 350. pacem te poscimus omnes, Turne; XI 362. si non possumus omnes; E VII 23. non omnia possumus omnes; E VIII 63. ocius omnes imperio laeti parent; IV 294. potiuntur: ſ. audent. precantur: ſ. libant. funibus ‖ finibus ‖ omnes, haut mora, prosiluere suis; V 139. *[omnes arma requirunt]; VII 625. omnes „unde amor iste“ rogant „tibi?“ E X 21. una omnes ruere; VIII 689. regina implevit mero pateram, quam Belus et omnes a Belo soliti; I 729. tenent: ſ. conticescunt. quod si mirificum + genus omnes; Ci 12. — II, 1. concilio hanc omnes animisque volentibus urbem adferimur; VII 216. Phlegyas miserrimus omnis admonet; VI 618. hic demum collectis omnibus una (Creusa) defuit; II 743. o digno coniuncta viro, dum despicis omnes; E VIII 32. dono, evincio: ſ. I. eunt. faciam omnis uno ore Latinos; XII 837. omnes densa ad muros mole feruntur; XII 575. idem omnis simul ardor habet, rapiuntque ruuntque; IV 581. sic omnis amor unus habet decernere ferro; XII 282. sic pater Aeneas intentis omnibus unus fata renarrabat divom; III 716. non omnis arbusta iuvant humilesque myricae; E IV 2. Anchises tumulum capit, unde omnis longo ordine posset adversos legere; VI 754. ultro namque odimus omnes; Ci 261. omnis in limine portus funere felici spolior; VII 598. Phlegyas omnis magna testatur voce per umbras: „discite“ . .; VI 618. haec ara tuebitur omnis, aut moriere simul; II 523. vocat labor ultimus omnis; XI 476. — 2. quia non aliter vires dabit omnibus aequas terra; G II 286. genitor captivos dabit suaque omnibus arma; IX 273. omnibus hic erit unus honos; V 308. breve et irreparabile tempus omnibus est vitae; X 468. Amor omnibus idem; G III 244. omnibus idem animus, scelerata excedere terra; III 60. tantum superesse maris, vox omnibus una; V 616 rex Iuppiter omnibus idem; X 112. mens omnibus una sequendi; X 182. Mantua: dives avis; sed non genus omnibus anum; X 201 — 3. maestus per omnis it genitus; IX 498. — III. ne tu ‖ me ne ‖ illa quidem communis alumnam omnibus iniecta tellus tumulabis ‖ tumulabit ‖ arena; Ci 442 — IV. aute: ſ. ante. A, II. omnes (II Cl.) Ɔ. 53, b. sunt illis (Troianis) sua funera parque per omnis tempestas; XI 422. Nisus solum per omnis Volcentem petit; IX 438.

b. femin: (Scylla) forma cum vinceret omnis; Ci 77.

c. neutr.: I omnia tum pariter vento nimbisque videbis fervere; G I 455. praesentem viris intentant omnia mortem; I 91. aspice, venturo laetentur ‖ laetantur ‖ ut omnia saeclo! E IV 52. tenebris nigrescunt omnia circum; XI 824. omnia nunc rident; E VII 55. ruunt: ſ. videntur. sic omnia fatis in peius ruere ac retro sublapsa referri; G I 199. ingenti sonuerunt omnia plausu; V 506. sublabuntur: ſ. ruunt. omnia alto succedere caelo; G IV 227. anceps pugna diu, stant obnixa omnia contra; X 359. Pallas, Euander, in ipsis omnia sunt oculis, mensae dextraeque datae; X 516. ante oculos interque manus sunt omnia vestras; XI 311. omnia ventis, omnia turbinibus sunt anxia; Cul 348. ab Iove principium musae: Iovis omnia plena; E III 60. tuis hic omnia plena muneribus; G II 4. omnia magna, pes etiam; G III 54. tremunt: ſ. videntur. ruere omnia visa repente; VIII 525. tremere omnia visa repente, liminaque laurusque dei; III 90. nec morti esse locum, sed viva (omnia) volare sideris in numerum; G IV 226. — II, 1. omnia secum armentarius Afer agit; G III 343. omnia, quae audiit Eurotas,

ille (Silenus) canit; E VI 82. dicendum est, frustra circumvehor omnia verbis; Ci 271. omnia conlustrans hanc primum ad litora classem conspexi ‖ prospexi venientem; III 651. hostis Marte secundo omnia corripuisse; XI 900. quis non bonus omnia malit credere quam tanti sceleris damnare puellam? Ci 188. omnia sint paribus numeris dimensa viarum; G II 284. mane ut vades ‖ lamenta vagis ‖ dimittes somnia ‖ omnia ‖ ventis; Cul 380. omnia vel medium fiat ‖ fiant ‖ mare; E VIII 58. omnis fert omnia tellus; E IV 39. omnia fers aetas, animum quoque; E IX 51. ipsa tellus omnia liberius nullo poscente ferebat; G I 128. nec vero terrae ferre omnes omnia possunt; G II 109. fas (mihi) odisse viros atque omnia ferre sub auras, si qua tegunt: II 158. harpyiae diripiunt dapes contactuque omnia foedant immundo; III 227. omnia, quae retinere gradum possent, o tecum vellem tu semper haberes! Ci 153. quando omnia vere heu nimium de te vates, Misene, locuto est; VI 188. omnia lustrant; VI 887. novit omnia vates, quae sint, quae fuerint, quae mox ventura trahantur; G IV 392. invenis obit truci procul omnia visu; X 447 Inturna rapido volans obit omnia curru; XII 478. „gener socerque, perdidistis omnia;“ Cat VI 6. quin protinus omnia perlegerent oculis, ni . . ; VI 33. non omnia possumus omnes; E VIII 63. potes namque omnia; VI 117. omnia praecepi atque animo mecum ante peregi: VI 105. omnia nam potius quam te fecisse putabo; Ci 458. scilicet huc reddi deinde ac resoluta referri omnia; G IV 225. ſ. I. runut. quorum (generorum) a ‖ ab stirpe nepotes omnia sub pedibus vertique regique videbunt; VII 100. resolvo: ſ. reddo. non canimus surdis, respondent omnia silvae; E X 8. ille (nimbus) ruet omnia late; XII 454. certe equidem audieram omnia carminibus vestrum servasse Menalcan; E IX 10. omnia Deiphobo solvisti et funeris umbris; VI 510. quem (honorem) mihi vix frugum et pecudum custodia sollers omnia temptanti extuderat; G IV 328. si amnis obducto late tenet omnia limo; G I 116. dextera tum pariter mixto terit omnia suco; Mo 102. ferus omnia Iuppiter Argos transtulit; II 326. proinde omnia magno ne cessa turbare metu; XI 400. omnia nam late vastant (volucres); G IV 16. quoniam Fors omnia versat; E IX 5. *omnia secum versanti (Metabo) subito vix haec sententia sedit; XI 550. verto: ſ. rego. omnia tuta vides, classem sociosque receptos; I 583 omnia vincit Amor: et nos cedamus Amori; E X 69. labor omnia vicit improbus; G I 145. iam iam scelus omnia vincit; Ci 427. omnia vincit amor; quid enim non vinceret ille? Ci 437. — 2. superat tener omnibus umor; G II 331. — 3. quem ‖ quam ‖ circa tristes densentur in omnia ‖ agmina ‖ poenae; Cul 233. ipsa (Hecate me) deum poenas docuit perque omnia duxit; VI 565 deum ire per omnia ‖ omnis ‖ terrasque tractusque maris caelumque profundum; G IV 221. miratur facilisque oculos fert omnia circum Aeneas; VIII 310. (virgo) fertur et incertis iactatur ad omnia ventis, cymba velut; Ci 478. nos rape in omnia tecum; II 675. gutturis arenti revoluto in inania ‖ omnia ‖ sensu; Cul 242. est omnia quando iste animus supera; XI 509. [in partis rapit (Aeneas animum) varias perque omnia versat]; IV 286. heros animum in partis rapit varias perque omnia versat; VIII 21. quae memet in omnia verti; VII 309. — III. quae nos omnium egenos urbe domo socias; I 599. — IV. mollibant aurae ‖ tendebant acres ‖ venientis (serpentis) ad omnia nisus ‖ visus ‖; Cul 168 — V, 1. forma dei omnia Mercurio similis, vocemque coloremque; IV 558. ibat Apollo omnia longaevo similis, vocemque coloremque; IX 659. — 2 nobis placeant ante omnia silvae; E II 62. me vero primum dulces ante omnia Musae accipiant; G II 475. praeterea unum illud tibi, nate dea, proque omnibus unum praedicam; III 435. super omnia Caci speluncam adiciunt spirantemque ignibus ipsum; VIII 303.

onager, Wildeſel: saepe etiam cursu timidos agitabis onagros; G III 409.

onero, beladen, beſchweren, überhäufen, erfüllen: I. Andromache textilibus onerat donis; III 485. Drances surgit et his onerat dictis atque aggerat iras: „rem“ . . ; XI 342. — II. tu prima furentem his, germana, malis oneras; IV 549. (Turnus) oneravit aethera votis; IX 24. socii onerant aras mactantque iuvencos; V 101. cinerem et ossa tepido onerabant aggere terrae; XI 212 saepe oleo tardi costas agitator aselli vilibus aut onerat pomis; G I 274. (iuvenes, sacerdos) onerant canistris dona laboratae Cereris Bacchumque ministrant; VIII 180. cumulant oneratis lancibus aras; XII 215 [VIII 284]. (Turnus) tua larga saepe manu multisque oneravit limina donis; X 620. (Mezentius) manus ambas iaculis oneravit acutis; X 868. non mater patrio onerabit membra sepulchro; X 558. mensas; ſ. mensa, II, 1. onero (3 St.), S. 412, b. navis, quae forte paratae, corripiunt onerantque auro; I 363. ossa: ſ. cinerem. quin annus proventu oneret sulcos atque horrea vincat; G II 518. vina bonus quae cadis onerarat Acestes litore Trinacrio; I 195.

onerosus, ſchwer, drückend: Eurydum tenebrae ramorum onerosaque praeda impediunt; IX 384. tergum leonis dat, villis onerosum atque unguibus aureis; V 352.

Onites, Rutuler: (Aeneas) Neci tris uno congressu, et maestum mittit Oniten; XII 514.

onus, Laſt, Bürde: I. (apes) onera accipiunt venientum; G IV 167. cum (apes) onera accipiunt venientum; I 434. ille (Aeneas) reducta loricam clipeique ingens onus impedit hasta; X 553. — II. succedo oneri; II 723. me pariter comitique onerique timentem; II 729. *(Metabus) caro oneri timet; XI 550.

onustus, beladen: hunc (Iulium) spoliis Orientis onustum accipies; I 289.

opaco, beſchatten: nunc altae frondes et rami matris opacant (arborem); G II 55. ubi pinguem dives opacat ramus humum; VI 195.

opacus, ſchattig, dunkel: A. saevam exhalat opaca (Albunea) mephitim; VII 84. illi sunt (grata) vallibus intus semper opaca novis manantia fontibus antra; Cul 78. latet arbore opaca aureus et foliis et lento vimine ramus; VI 136. domus intus opaca ingens; III 619. (Aeneas) laetus fluvio succedit opaco; VII 36 fortunate senex! hic frigus captabis opacum; E I 52. talis erat species auri frondentis opaca ilice; VI 208. fuit regis Dercenn terreno ex aggere bustum opacaque ilice tectum XI 851 ego Ditis opacos cogor adire lacus, vidnos, a, lumine Phoebi; Cul 372. lucis habitamus opacis; VI 673. sol ruit interea et montes umbrantur opaci; III 508. ut celsas videre rates atque inter opacum adlabi nemus; VIII 107. diffugient comites et nocte tegentur opaca; IV 123. Galli defensi tenebris et dono noctis opacae; VIII 658. Pallas, quaerit sidera, opacae noctis iter; X 161. nisi ruris opaci falce premes umbras; G I 156. hos (tauros) raptor ‖ raptos ‖ saxo occultabat opaco; VIII 211. cum pater Aeneas exsuperatque iugum silvaque evadit opaca; XI 905. in medio ramos annosaque bracchia pandit ulmus opaca ingens; VI 283. — B. ferimur per opaca locorum; II 725. pariter gressi per opaca viarum corripiunt spatium medium; VI 633.

opera, Dienſt: hunc mihi da proprium laborem, hanc operam, ne cedat . . ; VII 332.

operio, verhüllen, bedecken, verbergen: non ante datur telluris operta subire, quam qui . . ; VI 140. (Sol) monet operta tumescere bella; G I 465. quotiens umentibus umbris nox operit terras; IV

352. cui (Ornyto) pellis latos umeros crepta iuvenco pugnatori operit; XI 679 und 80.

operor, ſich beſchäftigen, betreiben: annua magnae sacra refer Cereri laetis operatus in herbis; G I 339. dum (Scylla) sacris operata deae lascivit; Ci 142. iam conubis arvisque novis operata iuventus; III 136.

Opheltes, Vater des Eurynalus: non ita me genitor, bellis adsuetus Opheltes, sublatum erudiit; IX 201.

opilio ſ. **upilio.**

opimus, fruchtbar, fett, reich: ubi arva inter opima virum fluit Thybris; II 782. genitor tum Belus opimam vastabat Cyprum; I 621. dapibus epulamur opimis; III 224. aspice, ut insignis spoliis Marcellus opimis ingreditur; VI 855. aut spoliis ego iam raptis laudabor opimis aut leto insigni; X 449.

Opis, A. Waldnymphe: I. at Triviae custos iamdudum in montibus Opis alta sedet summis; XI 836. — II. Opis ad aetherium pinnis aufertur Olympum; XI 867. velocem interea superis in sedibus Opim compellabat Latonia; XI 532. — B. Najade; vellera nymphae carpebant, atque Ephyre atque Opis et Asia Deiopea; G IV 343.

oportet, ſich geziemen: pastorem, Tityre, pinguis pascere oportet ovis; E VI 5. nil amat hic animus, nutrix, quod oportet amari, nil, ‖ in ‖ quo . .; Ci 262.

opperior, erwarten: manet imperterritus ille (Mezentius), hostem magnanimum opperiens; X 771 (Aeneas) sub ingenti lustrat dum singula templo reginam opperiens; I 454.

oppeto, entgegengehen, ſterben: o terque quaterque beati, quis ante ora patrum contigit oppetere! I 96. sit satis, Aenide, telis impune Numanum oppetisse tuis; IX 654. ipse Mycenaeus magnorum ductor Achivom coningis dextra oppetiit; XI 268. te quoque Laurentes viderunt, Aeole, campi oppetere; XII 543. vidi Murranum oppetere ingentem atque ingenti volnere victum; XII 640. ductor: ſ. alqs; XI 268.

oppidum, Stadt: I. grandaevis (apibus) oppida curae et munire favos et daedala fingere tecta; G IV 178. sunt (tibi) oppida capta multa manu; XII 22. — II, 1. adde tot congesta manu praeruptis oppida saxis; G II 156. sub lucem exportans calathis adit oppida pastor; G III 402. capio; ſ. I. vestigia fraudis, quae cingere muris oppida iubeant; E IV 33. iuventus aut rastris terram domat aut quatit oppida bello; IX 608. haec duo praeterea disiectis oppida muris vides; VIII 355. — 2. Troius Aeneas Romana per oppida digno ut carmine vectus eat; Cat XIV 3. — III Aeraeum cano Romana per oppida carmen; G II 176. *multae illam (Camillam) frustra Tyrrhena per oppida matres optavere nurum; XI 581.

oppono, entgegenſtellen, preisgeben, ausſetzen: tectus (Calchas) recusat prodere voce sua quemquam aut opponere morti; II 127. (Nisus) sese opposuit Salio per lubrica surgens; V 335. ausa profugis toto me opponere ponto; VII 300. (Lausus) primus Abantem oppositum interimit, pugnae nodumque moramque; X 428. aequius huic Turnum fuerat se opponere morti; XI 115. talin possum me opponere monstro? XII 874. hinc erat oppositus contra ‖ conto ‖ Telamonius heros; Cul 315. ſ. tela. Aeneadae duri murorum in parte sinistra opposuere aciem; IX 469. (Aulestes) miser oppositis a tergo involvitur aris in caput inque umeros; XII 292. (Simylus) opposita manu lumen defendit ab aura; Mo 14. cum amnis oppositas evicit gurgite moles; II 497. tauros relegant post montem oppositum et trans flumina lata; G III 213. frustra oppositum trudentis (cervos) pectore montem comminus obtruncant ferro; G III 373. iubeo stabula a ventis hiberno opponere soli ad medium conversa diem; G III 302. obsedere alii telis angusta viarum oppositis ‖ oppositi ; II 333. medias illis opponere turmas certast sententia Turno; X 239.

opportunus, bequem, günſtig, geeignet: silex, dirarum nidis domus opportuna volucrum; VIII 235. nec fertilis illa iuvencis nec Cereri ‖ pecori ‖ opportuna seges nec commoda Baccho; G IV 129. turris erat vasto suspectu et pontibus altis, opportuna loco; IX 531.

opprimo, niederdrücken, überraſchen: (Neptunus) videt fluctibus oppressos Troas caelique ruina; I 129. quem (Euryalum) iam manus omnis fraude loci et noctis oppressum rapit; IX 398.

oppugno, angreifen, beſtürmen: ille mea, ille idem oppugnat praecordia Minos; Ci 272. velut celsam oppugnat qui molibus urbem; V 439.

ops, Macht, Vermögen, Reichtum, Hülfe: I. cinaede Luciene, liquerunt opes? Cat XIII 35. sin et opes nobis et adhuc intacta iuventus supersunt; XI 419. — II, 1. qui mente procul pura sensuque probando ‖ lucro pura censuque probato ‖ non avidas agnovit ‖ adposcit ‖ opes; Cul 81. hic rarum tamen holus premens regum aequabat opes animis; G IV 132. nec iungere tauros aut componere opes norant aut parcere parto; VIII 317. condit opes alius defossoque incubat auro; G II 507. aude, hospes, contemnere opes; VIII 364. Troianas ut opes et lamentabile regnum eruerint Danai; II 4. non Paris: divom inclementia, divom, has evertit opes; II 603. ut opes fractae Teucrum et Fortuna recessit; III 53. hic (est) herba turis opes priscis imitata Sabina ‖ Sabinis ‖; Cul 404. haut fit mora, Tarchon iungit opes foedusque ferit; X 154. [ergo aliam molitur opem sibi providus aeris] ‖ ergo . . . heros ‖ ; Mo 60. (Dido) Sidonias ostentat opes urbemque paratam; IV 75. portantur avari Pygmalionis opes pelago; I 364. (Simylus) aliam sibi quaerit opem; Mo 54. quam casus sociarit opem numenne ‖ numenve ‖ deorum prodere sit dubium; Cul 193. ut rebare, Venus Troianas sustentat opes; X 609. dixit (Turnus) opemque dei non cassa in vota vocavit; XII 780. — 2. grates persolvere dignas non opis est nostrae, Dido; I 601. — III. secura quies et nescia fallere vita, dives opum variarum non absunt; G II 468. urbs fuit dives opum studiisque asperrima belli; I 14. est in conspectu Tenedos, notissima fama insula, dives opum; II 22. poma vi propria nituntur opisque haut indiga nostrae; G II 428. Drances largus opum et linguae melior, sed frigida bello dextera; XI 338. — IV. non arma rogavi artis opisque tuae nec volui . . ; VIII 377. nec spes opis ulla dabatur; II 803. quam (turrim) Itali summa evertere opum vi certabant; IX 532. pro se quisque viri summa nituntur opum vi; XII 552 — V. si non Assyrio fuerint ‖ fulgent ‖ bis lauta colore Attalicis opibus data vellera; Cul 63. (vos) auxilio tutos dimittam opibusque invabo; I 571. auxilio laetos dimittam opibusque invabo; VIII 171. undique convenere, animis opibusque parati; II 799. non haec humanis opibus, non arte magistra proveniunt; XII 427. (Acestes) fessos opibus solatur amicis; V 41 iam adeo donati omnes opibusque superbi puniceis ibant; V 268. hinc ope barbarica variisque Antonias armis Aegyptum vehit; VIII 685.

opstipesco: ſ. **obst.**

optato, nach Wunſch: optato ventis aestate coortis; X 405.

optatum, Wunſch: optatis plus iam procedimus ipsis; Cat IX 63.

opto, wählen, wünſchen, verlangen: 1. quam (Troiam) vestrae fecere manus meloribus, opto, auspiciis; III 498. attulit et nobis aliquando optantibus aetas auxilium adventumque dei; VIII 200. quod optanti divom promittere nemo auderet; IX

6. — II, 1. sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat; IV 24. — 2. non ego cuncta meis amplecti versibus opto: G II 42. opta clausum cava te condere terra; XII 893. non opto pelago volans dare ‖ da ‖ vela patenti; G II 41. quo magis fessas optem demittere navis, quam ..; V 29. opta ardua pinnis astra sequi; XII 892. quis tam crudelis optavit sumere poenas? VI 501. quem (genitorem) tollere in altos optabam primum montis; II 636. — 3. a. Ascanius spumantem dari pecora inter inertia votis optat aprum; IV 159. hunc illum poscere fata et reor et opto; VII 273. (puellae ignem) Hesperium vitant, optant ardescere Eoum; Ci 352. — b. Turno tempus erit, magno cum optaverit emptum intactum Pallanta; X 503. — III. tuus, o regina, quid optes, explorare labor; I 76. dabitur, Troiane, quod optas; VII. 260. quod votis optastis, adest, perfringere dextra; X 279. quis magis optato queat esse beatior aevo, quam qui..? Cul 79. (Teucri) optato conduntur Thybridis alveo; VII 303. ea verba locutus (Volcanus) optatos dedit amplexus; VIII 405. sen vos Hesperiam magnam Saturniaque arva optatis; I 570. crebrescunt optatae aurae; III 530. ut coniugium optatum et pulchram Calydona viderem; XI 270. externos optate duces; VIII 503. sive Erycis finis regemque optatis Acesten; I 570. nec sospite dirum optabis nato funus pater; XI 57. magno telluris amore egressi optata potiuntur Troes harena; I 172. Hesperiam: s. arvum. attulit ipse viris optatum casus honorem; V 201. quem (ignem) pavidae alternis fugitant optantque puellae; Ci 351. multis optata labella; Ci 496. pars optare locum tecto et concludere sulco; I 425. Teucrus optavit locum regno; III 109. nec regno aut optata luce fruatur; IV 619. optabant gravidae quom ‖ Graiae quam ‖ sibi quaeque manus; Cat IX 30. mortem miserrimus opto; II 655. (Aeneas) tutus quos optas portus accedet Averni; V 813. regem: s. fines. sin autem optatae spes est incisa salutis; Ci 276. (columbae) sedibus optatis gemina sub arbore sidunt; VI 203. sternimur optatae gremio telluris ad undam sortiti remos; III 509. deum rex illi (patri) reddidit optatam mutato corpore vitam; Ci 527. ergo avidus muros optatae molior urbis Pergameamque voco; III 132. — IV. satus Anchisa munera in navis ternos optare invencos dat; V 247. *multae illam (Camillam) frustra Tyrrhena per oppida matres optavere nurum; XI 582.

opulentia, Reichtum: non vobis Troiae opulentia derit; VII 262.

opulentus, reich, angeſehen: tibi ego ingentis populos opulentaque regnis iungere castra paro; VIII 475. templum donis opulentum et numine divae; I 447.

opus, Arbeit, Werk, Kunſtwerk, Geſchäft, Tat: I, 1. fervet opus; G IV 169. A I 436. postquam implevit opus iustum versatile finem; Mo 39. pendent opera interrupta minaeque murorum ingentes aequataque machina caelo; IV 88. procedebat opus; Mo. 111. — 2. revocare gradum, hoc opus, hic labor est; VI 129. famam extendere factis, virtutis opus; X 469. nec sumptus erat illud opus, sed recula curae; Mo 66. horti opus illud erat; Mo 69. — II, 1. ingeutem Gyas ingenti mole Chimaeram (agit), urbis opus; V 119. sacra Dionaeae matri divisque ferebam auspicibus coeptorum operum; III 20. (Simylus) iterum commiscet opus mixtumque retractat; Mo 115. iam memor inceptum peragens sibi cura laborum congestum cumulavit opus; Cul 395. (Simylus) iam subactum levat opus palmisque suum dilatat in orbem; Mo 48. (Simylus opus) infert inde foco testisque tegit, super aggerat ignes; Mo 50. interrumpo: s. I. 1. pendet. levo: s. dilato. illa (hasta) linea terga tribusque transit intextum tauris opus; X 785. Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras; IV 607. misceo: s. commisceo. maius opus moveo; VII 45. (Simylus opus) notat impressis aequo discrimine quadris; Mo 49. pocula ponam fagina, caelatum divini opus Alcimedontis; E III 37. Aurora referens opera atque labores; XI 183. retracto: s. commisceo. Aeneas opera omnia rumpit laetitia exultans; XII 699. subigo: s. dilato. tego: s. infero. (Pallas) sub te tolerare magistro militiam et grave Martis opus adsuescat; VIII 516. — 2. illic patiens operum exiguoque ‖ parvoque ‖ adsueta iuventus; G II 472. patiens operum parvoque adsueta iuventus terram domat; IX 607. — 3 accingunt omnes operi; II 235. (femina) noctem addens operi; VIII 411. (Simylus) advocat inde manus operi, partitus utrimque; Mo 24. si qua fidem tantost operi latura vetustas; X 792. Dido instans operi regnisque futuris; I 504. (Cyclopes) fulgores nunc terrificos sonitumque metumque miscebant operi; VIII 432. — 4. tu quoque magnam partem opere in tanto, sineret dolor, Icare, haberes; VI 31. maior agit deus atque opera ad maiora remittit; XII 429. Ignipotens mollibus e stratis opera ad fabrilia surgit; VIII 415. — III. olli (Sergesto) serva datus, operum haut ignara Minervae; V 284. — IV. auspex: s. II, 1. coepi. ille (rex) operum custos; G IV 215. nihil omnibus actum tantorum impensis operum; XI 228. adde tot egregias urbes operumque laborem; G II 155. dum (Aeneas) artificum manus intrans ‖ intra se, inter se ‖ operumque laborem miratur; I 455. (Dido) operum laborem partibus aequabat iustis aut sorte trahebat; I 507. iam medias operum partes evectus erat sol; Cul 107. omnibus (apibus) una quies operum, labor omnibus unus; G IV 184 — V. 1. opere omnis semita fervet; IV 407. — 2. arator opere in medio defixa reliquit aratra; G III 519. nec non Aeneas opera inter talia primus hortatur socios; VI 183.

opus est, nötig, erforderlich ſein, bedürfen: 1. sive Mantuam opus foret volare sive Brixiam; Cat X 5. — 2. nunc animis opus, Aenea, nunc pectore firmo; VI 261. non armis mihi Volcani, non mille carinis est opus in Teucros; IX 149.

ora, Ende, Grenze, Rand, Saum, Küſte, Bereich, Himmelsgegend: I. hinc Drepani me portus et inlaetabilis ora accipit; III 707. talem (terram) arat vicina Vesaevo ora iugo; G II 225. ignarum Laurens habet ora Mimanta; X 706. — II, 1. quas vento accesserit oras, quaerere constituit; I 307. quem (clupeum) dedit Ignipotens atque oras ambiit auro; X 243. Aeneas curas mutabat versans, Siculisne resideret arvis oblitus fatorum, Italasne capesseret oras; V 703. omnis ut in cineres Rhoetei litoris ora daretur; Cul 313. has terras Italique hanc litoris oram effuge; III 396. mecum ingentis oras evolvite belli; IV 528. neque illae (apes) nequiquam fuco et floribus oras explent; G IV 39 sive oram Illyrici legis aequoris; E VIII 7. ades et primi lege litoris oram; G II 44. proxima quae (ora) nostri perfunditur aequoris aestu; III 397. iam tandem Italiae fugientis prendimus oras; VI 61. hasta oras recludit loricae; XII 924. qui (oras) teneant (nam inculta videt), hominesne feraene; I 308. — 2. tandem antiquis Curetum adlabimur oris; III 131. ignari viae Cyclopum adlabimur oris; III 569. tandem (Aeneas) Euboicis Cumarum adlabitur oris; VI 2. ubi digressum Siculae te admoverit orae ventus; III 410. huc pauci vestris adnavimus oris; I 538. qua (rate) rex Clusinis advectus Osinius oris; X 655. nos forte sua Libycis tempestas appulit oris; I 377. quisnam ignarum (te) nostris deus appulit oris? III 338. hinc me digressum vestris deus appulit oris; III 715. advena classem cum primum Ausoniis exercitus appulit oris; VII 39. quae vis (te) immanibus applicat oris? I 616. — 3.

nos Italis longe diiungimur oris: I 252. — 4. generos externis adfore ab oris; VII 270. maximus unde pater Teucrus Rhoeteas primum est advectus in ‖ ad ‖ oras; III 108. imam inter galeam summi thoracis et oras abstulit ense caput; XII 381. ille etiam patriis agmen ciet Ocnus ab oris; X 198. quae manus interea Tuscis comitetur ab oris Aeneae: X 164. invidia postquam pellacis Ulixi (Palamedes) superis concessit ab oris: II 91. quem (Aventinum) Rhea furtivom partu sub luminis edidit oras: VII 660. quam (tellurem) arquitenens oras et litora circum errantem revinxit: III 75. qualis hyperboreis aquilo cum densus ab oris incubuit: G III 196. (Saturnus) Latium vocari malnit, his quoniam latuisset tutus in oris; VIII 323. (hasta) viam clipei molita per oras; X 477. fit sonitus mussantque (apes) oras et limina circum: G IV 188. munera, quae patriis ad me portatis ab oris, vertite ad Aeneae: XI 281. modo Iuppiter adsit, tertia lux classem Cretaeis sistet in oris; III 117. subit oras basta per imas fulgentis clipei: X 538. sponte sua quae se tollunt in hominis oras: G II 47. venio ab: f. a. I venio ab oris (3 St.) S. 2. b. cum primum Iliacas, Danai, venistis ad oras; II 117. Aeneadae Libyae vertuntur ad oras; I 158. — III. primus init bellum Tyrrhenis asper ab oris Mezentius; VII 647. Caesar, qui nunc extremis Asiae iam victor in oris avertis Indum: G II 171. — IV. 1. quos (Teucros) turbo penitus alias avexerat oras; I 512. quo (Saturnia) regnum Italiae Libycas averteret oras; IV 106. — 2. (Mercurius) Libyae citus astitit oris; I 301. saeva velut gelidis Edonum Bistonis oris virgo bacchatur; Ci 165. nunc (Aeneas) Iovis imperiis Rutulorum constitit oris: VIII 381. Arcades his oris delegere locum; VIII 51. me magna deum genetrix his detinet oris; II 788. hic domus Aeneae cunctis dominabitur oris; III 97. alter (taurus) victus abit longeque ignotis exulat oris; G III 225. haec pater Aeoliis properat dum Lemnius oris; VIII 454 — 3. quo sub caelo tandem, quibus orbis in oris iactemur doceas; I 331. est locus nobilis et fama multis memoratus in oris; VII 564.

oraculum (oraclum), Orakel, Götterspruch, Spruch, Weisſagung: I. mea me virtus et sancta oracula divom coninuxere tibi; VIII 131. — II, 1. rex sollicitus monstris oracula Fauni, fatidici genitoris, adit; VII 81. ut habitae Graïs oracula quercus; G II 16. quin adeas vatem precibusque oracula poscas; III 456. venimus hinc lassis ‖ lapsis ‖ quaesitum oracula rebus; G IV 449. suspensi Eurypylum scitantem oracula Phoebi mittimus: II 114. — 2. rursus ad oraclum Ortygiae Phoebumque remenso hortatur pater ire mari; III 143.

orator, Geſandter: 1. iam oratores aderant ex urbe Latina, velati ramis oleae veniamque rogantes; XI 100. centum oratores augusta ad moenia regis ire iubet; VII 153. praeterea centum orator es prima de gente Latinos ire placet; XI 231. oratores dona ferre viro pacemque exposcere Teucris (iubet): VII 155. qui (oratores) dicta ferant et foedera firment: XI 330. illi (oratores?) obstipuere silentes; XI 120. oratores ire munera portantis aurique eborisque talenta; XI 333. oratores pacis manu praetendere ramos; XI 332. quos (oratores) bonus Aeneas haut aspernanda precantis prosequitur venia; XI 106. rogant: f. adsunt. — II. tum satus Anchisa delectos ordine ab omni oratores ire iubet; VII 153. ipse oratores ad me regnique coronam misit Tarchon; VIII 505. prosequor: f. I. precantur. oratores ramis velatos Palladis omnis; VII 154. f. I. adsunt.

orbis, Kreis, Kreislauf, Scheibe, Erdkreis, Himmel, Weltall: I. te(ne) maximum orbis auctorem frugum tempestatumque potentem accipiat; G I 26. ver magnus agebat orbis; G II 339. ardent: f. II, 1. torqueo; XII 670. aspice et extremis domitum cultoribus orbem; G II 114. orbis cingens materna tempora myrto; G I 26. canebat, ut ipse tener mundi concreverit orbis; E VI 34. quibus actus uterque Europae atque Asiae fatis concurrerit orbis: VII 224. vi lucidus orbis erit; G I 459. cui (Cerbero) sanguinei ‖ sanguineum micant ardorem luminis orbes; Cul 222. — II, 1. Troes, quibus tot funera passis cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis; I 233. annuus exactis completur mensibus orbis, ex quo . . ; V 46. haec (dextra) rotat adsiduum gyris et concitat orbem; Mo 26. terrarum hic bello magnum concusserat orbem; Cat III 3. sol medium caeli conscenderat ignens orbem, cum vident . . ; VIII 97. Anxuris ense sinistram et totum clipei ferro (Dardanides) deiecerat orbem; X 546 descripsit radio totum qui gentibus orbem; E III 41. dimetior: f. rego. libra ubi medium luci atque umbris iam dividit orbem; G I 209. domo: f. aspicio. puer Ascanius triginta magnos volvendis mensibus orbis imperio explebit; I 269. quinque orbis explent cursu totidemque retexunt huc illuc; XII 763. formo: f. 2. cresco in. medium sol igneus orbem hauserat; G IV 426. alternos orbibus orbes impediunt: V 584. septenos orbibus orbes impediunt: VIII 448. Turnus nunc huc, inde huc incertos implicat orbes: XII 743 te adeo decus hoc aevi, te consule inibit, Polio ‖ orbis": E IV 12. haut minus Aeneas tortos legit obvius orbes: XII 481. qui totum sub leges mitteret orbem: IV 231. totum quae (progenies) viribus occupet orbem: VII 258. paco: f. rego. perfecto temporis orbe; VI 745. inter sidera caeruleis orbem pulsantia bigis; Ci 38. nec rapit immensos orbis per humum anguis; G II 153. hasta recludit clipei extremos septemplicis orbes; XII 925. ille pacatum reget patriis virtutibus orbem: E IV 17. certis dimensum partibus orbem per duodena regit mundi sol aureus astra; G I 232. ubi Titan radiis retexerit orbem; IV 119. si Aurora radiis retexerit orbem; V 65 f. expleo. roto: f. concito. necdum orbem medium Nox Horis acta subibat: III 512. unda iam tergo ferratos sustinet orbis; G III 361. Atlans, aetherios umero qui sustinet orbes; VIII 137. (Turnus) ardentis oculorum orbes ad moenia torsit turbidus; XII 670. serpens squamosos late torquebat motibus orbes: Cul 167. flexibus eversis torquetur corporis orbis; Cul 180. f. lego. iunctos temo trabat aereus orbes; G III 173. cum tardos trahit sinus ultimus orbis; G III 424. traiectus medium sparto sed caseus orbem pendebat; Mo 58. ut penuria adegit violare manu malisque audacibus orbem fatalis crusti; VII 114. — 2. (Camilla) magnum agitata per orbem; XI 694. redit agricolis labor actus in orbem: G II 401 aggere multo telluris tumulus formatum erevit in orbem: Cul 396. hunc (locum) in orbem destinat; Cul 391. (Simylus) iam subactum levat opus palmisque suum dilatat in orbem: Mo 48. (Simylus) bulbum lapidis cavum dimittit in orbem: Mo 97. gravior lentos ibat pistillus in orbes: Mo 112. (Mezentius) ter circum astantem (Aenean) laevos equitavit in orbes tela manu iaciens: X 885. quos ignis caelo Cyllenius erret in orbis; G I 337. en erit ut liceat totum mihi ferre per orbem tua carmina? E VIII 9. ipsa haec (facta), ipsa ferent rerum monumenta per orbem: Cat IX 57. magnum mixtae (apes) glomerantur in orbem praecipitesque cadunt; G IV 79. quo tempore primum Deucalion vacuom lapides iactavit in orbem; G I 62. magnum quae (gens Dardaniae) sparsa per orbem; I 602. gemini dracones sub pedibus deae clipeique sub orbe teguntur; II 227. illa (hasta) per orbem aere cavom triplici transit: X 783. videt bella iam fama totum volgata per orbem; I 457. —

III, 1. heroes, omnis Roma decus magni quos suspicit orbis; Cul 360. Polio, ‖ orbis ‖ incipient magni procedere menses; E IV 12. quo sub caelo tandem, quibus orbis in oris iactemur, doceas; I 331. genitos diversis partibus orbis inter se coisse viros; XII 708. Ixionii vento rota constitit orbis; G IV 484. quid (referam) quos Oceano propior gerit India lucos extremi sinus orbis? G II 123. — IV, 1. pars penitus toto divisos orbe Britannos (veniemus); E I 66. impedire: ſ. II, 1. impedio. tranquilla per alta immensis orbibus angues incumbunt pelago; II 204. ubi (sol) media refugerit orbe; G I 442. saevit toto Mars impius orbe; G I 711. unde hominum errores longe lateque per orbem dispicere possem; Ci 16. tot bella per orbem; G I 505. infanda per orbem supplicia et scelerum poenas expendimus omnes; XI 257. — 2. circum argento clari delphines in orbem aequora verrebant caudis; VIII 673. (virgo) saepe sedibus ex altis caeli ‖ aulae celsis ‖ speculatur in orbem ‖ amorem ‖; Ci 175.

orbita, Wagenſpur, Gleis: qua nulla priorum Castaliam molli devertitur orbita clivo; G III 293.

orbitosus, voll Wagenſpuren: inde tot per orbitosa milia iugum tulisse; Cat X 17.

orbus, verwaiſt: (virgo) orbum flet maesta parentem; Ci 360. hic pueri parentibus orbi dirum execrantur bellum; XI 216. Ityn, quo Bistonius rex orbus epops maeret volucris evectus in auras; Cul 253.

orchas, Olivenart: nec unam in faciem nascuntur orchades et radii et amara pausia pomaque et Alcinoi silvae; G II 86.

Orcus (Horcus), Unterwelt, Schattenreich: I, 1. quintam (diem) fuge: pallidus Horcus ‖ Orcus ‖ Eumenidesque satae; G I 277. — 2. nondum Proserpina Stygio caput damnaverat Orco; IV 699. multos Danaum demittimus Orco; II 398. quem quisque virum demiserit Orco; IX 527. unus homo impune iuvenum primos tot miserit Orco? IX 785. — 3. hac (virga) animas ille (Mercurius) evocat Orco pallentis, alias sub Tartara tristia mittit; IV 242. — II. vestibulum ante ipsum primis ‖ primisque ‖ in faucibus Orci posuere cubilia Curae; VI 273. te Stygii tremuere lacus, te ianitor Orci; VIII 296. nec portitor Orci amplius obiectam passus transire paludem; G IV 502.

ordior, anfangen, beginnen: I. sic orsus Apollo mortalis medio aspectus sermone reliquit; IX 656. sic Iuppiter orsus; XII 806. — II, 1. sic Venus, et Veneris contra sic filius orsus: „nulla“ . .; I 325. inde toro pater Aeneas sic orsus ab alto: „infandum“ . .; II 2. — 2. cum sic orsa loqui vates; „sate sanguine divom“ . .; VI 125. tum vates sic orsa loqui: „dux inclute Teucrum“ . .; VI 562. — III. hic iuvenis vatem inridens sic orsa vicissim ore refert: „classis“ . .; VII 435. ut in melius tua, qui potes, orsa reflectas! X 632. tum senior Drances sic ore vicissim orsa refert: „o fama ingens“ . .; XI 124. (Amata) maius adorta nefas maioremque orsa furorem; VII 386.

ordo, Reihe, Reihenfolge, Ordnung: I. omnis historiae per ludum consonet ordo notitiaeque ducum ‖ notitiae; ducam ‖ voces; Cul 4. magnus ab integro saeclorum nascitur ordo; E IV 5. maior rerum mihi nascitur ordo; VII 44. quae fatorum posceret ordo; V 707. postquam omnis longe comitum praecesserat ‖ processerat ‖ ordo; XI 94. obliqua ‖ obliquus ‖ qua (via) se signorum verteret ordo; G I 239. — II, 1. is vertitur ordo; III 376. — 2. indulge ordinibus; G II 277. — 3. illa (carmina) manent immota locis neque ab ordine cedunt; III 447. tum satus Anchisa delectos ordine ab omni oratores ire iubet; VII 152. — III, 1. nunc (cycni) terras ordine longo capere videntur; I 395. quos (Dardanidas) ille (Aeneas) omnis longo ordine cernens ingemuit; VI 482. ‖terno consurgunt ordine remi‖; V 120. ipsa dies alios alio dedit ordine luna felicis operum; G I 276. manibus liquidos dant ordine fontis germanae; G IV 376. (Sergestus) amissis remis atque ordine debilis uno; V 271. totius ordine gentis mores et studia et populos et proelia dicam; G IV 4. modus orandi qui sit, prius ordine dicam; G IV 537. omnibus exemplo Teucris iubet (pater) ordine duci alipedes; VII 276. (Aeneas) longo praedam iubet ordine duci; XI 79. annua vota tamen sollemnisque ordine pompas exequerer; V 53. si omnis uno ordine habetis Achivos; II 102. incedunt victae longo ordine gentes; VIII 722. Anchises tumulum capit, unde omnis longo ordine posset adversos legere; VI 754. ordine aëna locant alii; V 102. lucet via longo ordine flammarum et late discriminat agros; XI 144. palmam movet ordine nemo; V 349. rem ordine pando; III 179. Anchises ordine singula pandit; VI 723. perfectis ordine votis; III 548. pone ordine vites; E I 73. (Latinus) responsa reposcit ordine cuncta suo; XI 241. si vero solem ad rapidum lunasque sequentes ordine respicies; G I 425. pueri et pavidae longo ordine matres stant circum; II 766. famulae, quibus ordine longam cura penum struere; I 703. nihil est, quod texitur ‖ texas ‖ ordine, longum; Ci 339. — 2. ex: ſ. ex. IV, 2. ordine (7 St.), S. 224. b. in ſ. in, B, IV, 2. ordine (3 St.), S. 329, b.

oreus, Bergnymphe: quam (Dianam) mille secutae hinc atque hinc glomerantur oreades; I 500.

Orestes, Sohn des Agamemnon: illum (Neoptolemum) Orestes excipit incautum patriasque obtruncat ad aras; III 331. Orestes armatam facibus matrem et serpentibus atris cum fugit; IV 471.

orgia, Geheimdienſt: I. ubi audito stimulant trieterica Baccho orgia; IV 303. — II. solvite crinalis vittas, capite orgia mecum; VII 403. illa (Lacaena) chorum simulans euhantis ‖ euantis ‖ orgia circum ducebat Phrygias; VI 517. — III. inter sacra deum noeturnique orgia Bacchi; G IV 521.

orichalcum, Meſſing: ipse (Turnus) dehinc auro squalentem alboque orichalco circumdat loricam umeris; XII 87.

Oricius, aus Orikus in Epirus: quale per artem inclusum buxo aut Oricia terebintho lucet ebur; X 136.

Oriens, Sonnengott, Oſten, Morgenland: I. nos ubi primus equis Oriens adflavit anhelis; G I 250. me saevos equis Oriens adflavit anhelis; V 739. urit Erichthonias Oriens non ignibus arces; Cul 30. — II. hunc (Iulium) spoliis Orientis onustum accipies; I 289. Antonius Aegyptum viresque Orientis et ultima secum Bactra vehit; VIII 687. — III. postera cum primo stellas Oriente fugarat clara dies; V 42.

origo, Urſprung, Anfang, Stamm, Stammvater: I. igneus est ollis vigor et caelestis origo seminibus; VI 730. hinc pater Aeneas, Romanae stirpis origo (procedit); XII 166. — II, 1. his (calamis) tibi Grynei nemoris dicatur origo; E VI 72. si prima domus repetatur origo; VII 371. — 2. quamvis ille (equus) Neptuni ipsa deducat origine gentem; G III 122. ille (Turnus) tamen nostra deducit origine nomen; X 618. — 3. Tithoni prima quot (annos) abest ab origine Caesar; G III 48. series rerum ducta antiqua ‖ antiquae ‖ ab origine gentis; I 642. altius omnem expediam prima repetens ab origine famam; G IV 286. o dea, si prima repetens ab origine pergam; I 372. — III. astabant alii ab origine reges Martiaque volnera passi; VII 181. — IV, 1. hos parere iubent Alpheae origine Pisae, urbs Etrusca solo; X 179. nascetur pulchra Troianus origine Caesar, Iulius; I 286. non alios prima crescentis origine mundi inluxisse dies crediderim; G II 336. — 2. morbi corripiunt spemque gregemque simul cunctamque ab origine gentem;

G III 473. immo age, et a prima dic origine nobis insidias Danaum; I 753. ultima ex origine tua stetisse (Sabinus) dicit in voragine; Cat X 14.

Orion. I. cum subito adsurgens fluctu nimbosus Orion in vada caeca tulit; I 535. dum pelago desaevit hiems et aquosus Orion; IV 52. fert: ſ. adsurgit, quam magnus Orion ingreditur; X 763. — II. armatum auro (Palinurus) circumspicit Orionа; III 517. saevos ubi Orion hibernis conditur undis; VII 719. ut in aetherio signorum munere praestans scorpios alternis clarum fugat Orionа; Ci 535.

orior. aufgehen, entſtehen, abſtammen, geboren werden: hinc Dardanus ortus Iasiusque pater; III 167. his ortus agris Dardanus; VII 206. hinc Dardanus ortus; VII 240. iam quatit biiugis oriens Erebois ‖ Erebeis ‖ equos Nox, cum . .; Cul 202. oritur miserrima caedes armorum facie et Graiarum errore iubarum; II 411. oritur miserrima caedes defendentum armis aditus inque arma ruentum; XI 885. postera cum prima lustrabat lampade terras orta dies; VII 149. postera vix summos spargebat lumine montis orta dies; XII 114. tu, cui meritis oritur fiducia chartis; Cul 24. ipse hostis se ortum antiqua Teucrorum a ‖ ab ‖ stirpe volebat; I 626. (Aeneas) aetherii spectans orientia solis lumina; VIII 68. cum subitum dictuque oritur mirabile monstrum; II 680. prima oriens (proles virilis) erepta iuventa est; VII 51. (Aeneas) tum Noctem Noctisque orientia signa invocat; VII 138. armenta pasces sole recens orto aut noctem ducentibus astris; G III 156. prosit nostris in montibus ortas (trabes); IX 92.

Orithyia. Tochter des Erechtheus: Pilumno quos (equos) ipsa decus dedit Orithyia; XII 83. fleruut Getae atque Hebrus et Actias Orithyia; G IV 463.

ornatus. Schmuck: I. (Aeneas) ferre iubet circumtextum croceo velamen acantho, ornatus Argivae Helenae, quos illa Mycenis extulerat; I 650. — II. virgo visa omnem ornatum flamma crepitante cremari; VII 74.

orno. ausrüſten, zieren, ſchmücken: ipse caput tonsae foliis ornatus olivae dona feram; G III 21. quos Imbrasus ipse nutrierat Lycia paribusque ornaverat armis; XII 344. [saepe deum nexis ornatae torquibus aras]; G IV 276. (cervom) Silvia mollibus intexens ornabat cornua sertis; VIII 488. certatim ornabant omnes heroida divi, certatim divae muuere quoque suo; Cat IX 21. pinguis hortos quae cura colendi ornaret biferique rosaria Paesti; G IV 119. Linus pastor floribus atque apio crinis ornatus amaro; E VI 68. magna Giganteis ornantur pepla tropaeis; Ci 30. pastores, hedera crescentem ornate poetam, Arcades; E VII 25. rosaria: ſ. hortos. spoliis dum sancta deum fulgentibus ornet templa; Cul 83. non ego ture modo aut picta tua templa tabella ornabo; Cat XIV 5. dea umbram in faciem Aeneae ⟨visu mirabile monstrum⟩ Dardaniis ornat telis; X 638.

ornus. Eſche: I. veluti summis antiquam in montibus ornum cum ferro accisam crebrisque bipennibus instant eruere agricolae certatim, illa usque minatur tremefacta comam concusso vertice nutat, volneribus donec paulatim evicta supremum congemuit traxitque iugis avolsa ruinam; II 626. videbis descendere montibus ornos; IV 491. ornus incanuit albo flore piri; G II 71. minatur, al.: ſ. congemuit. nascuntur steriles saxosis montibus orni; G II 111. — II. advolvont ingentis montibus ornos; VI 182. avello, al.: ſ. I. congemit. quibus (calamis) ille (Ascraeus senex) solebat cantando rigidas deducere montibus ornos; E VI 71. (Orion) summis referens annosam montibus ornum; X 766. nec plaustris cessant vectare gementibus ornos; XI 138.

Ornytus, Etrusker: procul Ornytus armis ignotis et equo venator lapyge fertur; XI 677.

oro, reden, vortragen, bitten, erflehen, anrufen, erbitten: I, I, a. sed modus orandi qui sit, prius ordine dicam; G IV 537. — b. neque illum (Protea) orando flectes; G IV 399. — 2. talibus orantem (Iarban) dictis arasque tenentem audiit omnipotens; IV 219. talibus orabat (Dido); IV 437. (Aeneas) talibus orabat dictis arasque tenebat, cum . .; VI 124. talibus orabat Iuno; X 96. reflexa cervice oranti ‖ orantis ‖ (Aeneas) capulo tenus applicat ensem; X 536. (Aeneas) tum caput orantis (Tarquiti) nequiquam deturbat terrae; X 554. pluribus oranti (Ligeri) Aeneas „haut talia dudum dicta dabas“; X 599. (Camilla) viro securim altior exurgens oranti et multa precanti congeminat; XI 697. sterneret ut subita turbatam morte Camillam, (Phoebus) adnuit oranti; XI 797. nec sociis aperire viam nec moenibus audent accipere orantis; XI 885. at Iuveni oranti subitus tremor occupat artus; VII 446. — II, 1. istam, oro, exne mentem; IV 319. at tu, oro, solare inopem (genetricem) et succurre relictae; IX 290. Xanthum et Simoënta redde, oro, miseris; X 61. hunc, oro, defende furorem; X 905. hunc, oro, sine me furere ante furorem; XII 680. oro, Dauni miserere senectae; XII 934. — 2, a. ipsa (carmina) canas oro; VI 76. — b. nec (oro) pulchro ut Latio careat regnumque relinquat; IV 432. quod superest oro liceat dare tuta per undas vela tibi; V 796. quin, ut te supplex peterem, idem (genitor) orans mandata dabat; VI 116. „solum (Turnum) Aeneas vocat“: et vocet oro; XI 442. — c. iam pridem a me illos (capreolos) abducere Thestylis orat; et faciet; E II 43. tum Nisus et una Euryalus confestim alacres admittier orant; IX 231. stabant orantes primi transmittere cursum; VI 313. — III. Troes te miseri, ventis maria omnia vecti, oramus: prohibe . .; I 524. per ego has lacrimas dextramque tuam te oro; IV 314. unum oro: ire contingat . .; VI 106. unum hoc per si qua est victis venia hostibus oro: patiare . .; X 903 Messapus telo (Aulesten) orantem multa trabali desuper altus equo graviter ferit; XII 294. alii orabunt causas melius; VI 849. non iam coniugium anticum, quod prodidit, oro, nec . .; IV 431. cum tu supplex quas gentis Italum aut quas non oraveris urbes! VI 92. *[umida solstitia atque hiemes orate serenas, agricolae]; G I 100. si mora praesentis leti tempusque caduco oratur iuveni; X 623. tum vero infelix fatis exterrita Dido mortem ‖ Mortem ‖ orat; IV 451. oranda divae numina conclamant; II 232. oremus pacem et dextras tendamus inertis; XI 414. solstitia: ſ. hiemes. tempus: ſ. moram. cunctis ‖ cunti ‖ nam lecti navibus ibant orantes veniam; I 519. extremam hanc oro veniam; IV 435. ipsum (Aenean) obtestemur veniamque oremus ab ipso; XI 308. vitam oro; VIII 577. urbem orant, taedet pelagi perferre laborem; V 617. ſ. gentem. — IV. is (Iarbas) dicitur multa Iovem manibus supplex orasse supinis: „Iuppiter“ . .; IV 205. quod te per superos et conscia numina veri oro, miserere . .; II 143. quod te per genitorem oro, per spes surgentis Iuli; VI 364. (Turnus) multa deos orans; IX 24 sed te super omnia dona unum oro: genetrix . .; IX 284. pacem me exanimis et Martis sorte peremptis oratis? XI 110. (Troianos) pacem orare manu, praefigere puppibus arma; X 80. Turne, per has ego te lacrimas unum oro: desiste . .; XII 60.

Orodes, Troer: I. idem (Mezentius) fugientem haut est dignatus Oroden sternere nec . .; X 732. pars belli hau temnenda, viri, iacet altus Orodes; X 737. — II. sterno: ſ. I. fugit.

Orontes, Lycier: I. (Aeneas) cernit ibi maestos et mortis honore carentis Leucaspim et Lyciae duc-

torem classis Oronten; VI 334. — II. cerno: ſ. 1. quae (navis) Lycios fidumque vehebat Oronten; I 113. — III praecipue pius Aeneas nunc acris Oronti, nunc Amyci casum gemit; I 220.

Orpheus, Sänger: 1. 1. si potuit manis accessere coniugis Orpheus Thraeicia fretus cithara fidibusque canoris; VI 120. Orpheus rapta graviter pro coninge saevit; G IV 456. tibi has miserabilis Orpheus hautquaquam ad ‖ ob ‖ meritum poenas suscitat; G IV 454 tantum non Orphëus Hebrum restantem tenuit ripis silvasque canendo, quantum . . ; Cul 117. non me carminibus vincat ‖ vincet ‖ nec Thracius Orpheus, nec Linus; E IV 55. — 2. sit Tityrus Orpheus; Orphëus ‖ Orpheus ‖ in silvis, inter delphinas Arion; E VIII 55. — 3. illa (Eurydice) „quis et me“ inquit „miseram et te perdidit, Orpheu, quis tantus furor?“ G IV 494. tu crudelis, crudelis tu magis, Orpheu, rupisti iussa deorum; Cul 292. — II, 1. nec tantum Rhodope miratur et Ismarus Orphea; E VI 30. Orphea in medio posuit silvasque sequentis; E III 46. — 2. huic mater quamvis atque huic pater adsit, Orphei Caliopea, Lino formonsus Apollo; E IV 57. inferias Orphei Lethaea papavera mittes; G IV 545. (Aristaeus) inferias Orphei mittit; G IV 553. — III. poenaque ‖ poenane respectus et nunc manet Orpheos in te? Cul 269. turba ferarum blanda voce sequax regionem insederat Orphei; Cul 279.

orsa: ſ. **ordior.**

Orses, Trojaner: Parthenium Rapo (obtruncat) et praedurum viribus Orsen; X 748.

Orsilochus, Trojaner: 1. Orsilochus Remuli hastam intorsit equo; XI 636. — II. Orsilochum fugiens (Camilla) eludit gyro interior; XI 694. protinus Orsilochum et Buten, duo maxima Teucrum corpora, (Camilla) fixit; XI 690.

orsus, Anfang: ut araneoli tennem formavimus orsum; Cul 2.

Ortinus, aus Orta in Etrurien: una Ortinae classes populique Latini; VII 716.

ortus, Aufgang: 1. ille (sol) ubi nascentem maculis variaverit ortum; G I 441. — II, 1. ubi primos crastinus ortus extulerit Titon; IV 118. post ubi nona suos Aurora induxerat ortus; G IV 552. ostenderit ortus; G IV 544. nec frustra signorum obitus speculamur et ortus; G I 257. Daphni, quid antiquos signorum suspicis ortus? E IX 46. — 2. (equae) diffugiunt, non, eure, tuos neque solis ad ortus; G III 277. — III, 1. sin (luna) ortu quarto pura neque obtunsis per caelum cornibus ibit; G I 432. cum seu caelesti fato seu sideris ortu undique mutatur caeli nitor; Cul 347. — 2. primi sub lumina solis et ortus; VI 255.

Ortygia. A. Delos: 1. rursus ad oraclum Ortygiae Phoebumque remenso hortatur pater ire mari; III 143. linquimus Ortygiae portus pelagoque volamus; III 124. — II. quod tibi delato Ortygiam dicturus Apollo est, hic canit; III 154. — B. Insel bei Syrakus: iacet insula, nomen dixere priores Ortygiam; III 694.

Ortygius, Mutuler: Ortygium Caeneus, victorem Caenea Turnus (sternit); IX 573.

os. Mund, Rachen, Mündung, Eingang, Antlitz, Geſicht, Maske, Rede, Sprache: I. Subject: neque enim ante dehiscent attonitae magna ora domus; VI 53. tum variae eludent species atque ora ferarum; G IV 406. mihi si linguae centum sint oraque centum, ferrea vox; G II 43. A VI 625. pallida semper ora fame; III 218. pone Cerberus: en diris flagrant latratibus ‖ et diris latrantia rictibus ‖ ora; Cul 220. simul ora virum praefixa movebant, atro fluentia tabo; IX 472. olent: ſ. II, 1. foveo pallent; ſ. II, 1. video. foribus adfixa superbis ora virum tristi pendebant pallida tabo; VIII 197. ut primum cessit furor et rabida ora quierunt; VI 102. ut primum placati animi et trepida ora quierunt; XI 300. tot linguae, totidem ora sonant, tot (Fama) subrigit auris; IV 183. spumant: ſ. II, 1. detorqueo. (serpens) obvia vibranti carpens, gravis aëre, lingua ‖ ore trilingui ‖; Cul 266.

II. nach Verben: 1. adfigo: ſ. 1. pendent. coram adgnoscere voltus velatasque comas praesentiaque ora videbar; III 174. Dardanidae adgnoscunt ora parentum; V 576. circum atrae Formidinis ora Iraeque Insidiaeque, dei comitatus, aguntur; XII 335. tunc etiam tatis aperit Cassandra futuris ora dei inssu non umquam credita Teucris; II 247. (imago) ora modis attollens pallida miris crudelis aras nudavit; I 354. caesos reportant Almonem puerum foedatique ora Galaesi; VII 575. (Mezentius) componens manibusque manus atque oribus ora, tormenti genus; VIII 486. credo: ſ. aperio. tenerae decerpens ora puellae; Copa 33. (Phegeus) spumantia frenis ora citatorum dextra detorsit equorum; XII 373. (equus) inque vicem det mollibus ora capistris invalidus; G III 188. nec mora: continuo vastis cum viribus effert ora Dares; V 369. qualis ubi Oceani perfusus Lucifer unda extulit os sacrum caelo; VIII 591. Scyllam caecis cohibet spelunca latebris ora exertantem; III 425. tanto magis ille (deus) fatigat os rabidum fingitque premendo; VI 80. (Halaesus) saxo ferit ora Thoantis; X 415. sic oculos, sic ille (Astyanax) manus, sic ora ferebat; III 490. Tiryntbius omnem accessum lustrans huc ora ferebat et illuc; VIII 229. fingo: ſ. fatigo. unguibus ora soror foedans et pectora pugnis; IV 673. XII 871. (Acoetes) pectora nunc foedans pugnis, nunc unguibus ora sternitur; XI 86. animas et olentia Medi ora fovent illo (flore); G II 135. (mater) virginis os habitumque gereus; I 315. ora prima patrum magnis Salius clamoribus implet; V 341. (angues) sibila lambebant linguis vibrantibus ora; II 211. lavit improba tacter ora cruor; X 728. ille (Euandrus) os oculosque loquentis iamdudum lustrabat; VIII 152. pallor simul occupat ora; IV 499. Corynaeus venienti Ebuso plagamque ferenti occupat os flammis; XII 300. Tangete simul os terris ostendit honestum Pleas; G IV 232. prima ferratis praefigunt ora capistris; G III 399. ſ. 1. fluunt. dixit (Sibylla) pressoque obmutuit ore; VI 155. tum creber anhelitus artus aridaque ora quatit; V 200. in te ora Latini, in te oculos referunt; XII 656. purpureus quondam color ora reliquit; XI 819. reporto: ſ. caedo. si quis ferro potuit rescindere summum ulceris os; G III 454. vates graviter frendens sic fatis ora resolvit; G IV 452. ipsa (vates) canat vocemque volens atque ora resolvat; III 457. sic memorans (Aeneas) largo fletu simul ora rigabat; VI 699. (Aletes) voltum lacrimis atque ora rigabat; IX 251. volnus calido rigat ora cerebro; XI 698. ora sono discordia signant; II 423. Euryalus, ora puer prima signans intonsa iuventa; IV 181. Ausonii coloni ora corticibus sumunt horrenda cavatis; G II 387. tenuit inhians tria Cerberus ora; G IV 483 conticuere omnes intentique ora tenebant; II 1. talibus Ilionei dictis defixa Latinus obtutu tenet ora; VII 250. defixi ora tenebat Aeneas Anchisiades et fidus Achates; VIII 520. illi conversi oculos inter se atque ora tenebant; XI 121. sacerdos tonat ore Erebumque Chaosque tergeminamque Hecaen, tria virginis ora Dianae; IV 511. ora tristia temptantum sensu torquebit amaror; G 247. te, Catilina, minaci pendentem scopulo furiarumque ora trementem; VIII 669. datur ora tueri, nate, tua? VI 688. turbo: ſ. 4. curro per. ut voltum vidit morientis et ora, ora modis Anchisiades pallentia miris; X 821. ipse (Aeneas) caput nivei fultum Pallantis et ora ut vidit; XI 39. ecus Aethon it lacrimans guttisque umectat graudibus ora; XI 90. — 2. compono: ſ. 1. compono. — 3.

tantum egregio decus enitet ore; IV 150. vox excidit ore: „venisti tandem?“ IV 686. tantum nefas patrio excidit ore? II 658. — 4. toto ardentis (Turni) ab ore scintillae absistunt; XII 101. haec deinde canit divino ex ore sacerdos: „nate dea“ . .; III 373. donec Rutuli clamantis in ore (Nisus ensem) condidit adverso; IX 442. varius per ora cucurrit Ausonidum turbata fremor; XI 296. quoi (Laviniae) ignem subiecit rubor et calefacta per ora cucurrit; XII 66. haec passim dea foeda virum diffundit in ora; IV 195. qua **diversa ruens septem discurrit in ora amnis; G IV 292. ire ad conspectum cari genitoris et ora contingat; VI 108. unde (Timavus) per ora novem it mare proruptum; I 245. primam (vocem) loquentis ab ore eripuit pater; VII 118. multus ineptae virginis insolito sermo novus errat in ore; Ci 357. (Turnus) vivos per ora feretur; XII 235. (Dido) pendet iterum narrantis ab ore; IV 79. ni ‖ nec ‖ mihi curae saepe tuo dulci tristes ex ore recursent; XII 802. ecce Pharo (Aeneas) intorquens iaculum clamanti sistit in ore; X 323. dixit (Entellus), et adversi contra stetit ora iuvenci; V 477. (Turnus) poscit equos gaudetque tuens ante ora frementis; XII 82. geminae cum forte columbae ipsa sub ora viri caelo venere volantes; VI 191. (Allecto) tot sese vertit in ora; VII 328. qua (via possim) victor virum volitare per ora; G III 9. lacrimae per ora volutae; X 790.

III. nach Substantiven: 1. (Apollo) forma ‖ formam ‖ tum vertitur oris antiquom in Buten; IX 646. caput ingens oris hiatus et malae texere lupi cum dentibis albis; XI 680. pristes verbere caudarum atque oris minitantur hiatu; Ci 453. oris honos primum et labella et patulae frontis species concrescere in unum coepere; Ci 496. huic (vitulo) geminae nares et spiritus oris multa reluctanti obstruitur; G IV 300. — 2. faciam omnis ore uno Latinos; XII 837. — 3. fatalem Aenean ferri (admonent) tumuli ante ora recentes; XI 233.

IV. Umstand: 1. dixit (Dido) et os impressa toro „moriamur“ ait; IV 659. (Aventinus) terribili impexum os saeta cum dentibus albis indutus capiti; VII 667. (Aeneas) Deiphobum vidit, lacerum crudeliter ora, manusque ambas; VI 495. ut faciem mutatus et ora Cupido pro dulci Ascanio veniat; I 658. Mezentius Latagum saxo occupat os faciemque adversam; X 699. volat per hostis vectus equo spumante Saces, adversa sagitta saucius ora; XII 652. Aeneas refulsit os umerosque deo similis; I 589. — 2. (parens) roseo haec insuper addidit ore: „nate“ . .; II 593. (erinys) rabida haec addidit ore: „ en ego“ . .; VII 451. (equus) spumas aget ore cruentas; G III 203. quinquaginta oribus ignem pectoribusque arsisse; XI 566. qui (Alpheus) nunc ore, Arethusa, tuo Siculis confunditur undis; III 696. (Pyrrhus) ingentem lato dedit ore fenestram; II 482. (Aeneas) finem dedit ore loquendi; VI 76. ululatus ore dedere; XI 190. has tristis Latonia voces ore dabat: „graditur“ . . .; XI 535. talis virgo dabat ore colores; XII 69. haec ingressis (Teucris Latinus) placido prior edidit ore: „dicite“ . . .; VII 194. sic ore effata (Hecuba) recepit ad sese longaevom (Priamum); II 524. quae postquam vates sic ore effatus amico est; III 463. (Dareta) crassum cruorem ore eiectantem mixtosque in sanguine dentes ducunt . . .; V 470. heu heu, quid dicam quove ausa malum hoc exordior ore? dicam equidem; Ci 265. ore favete omnes et cingite tempora ramis; V 71. f. fovere. ipsas (apes) volantis ore ferunt (volucres) dulcem nidis inmitibus escam; G IV 17. hospes quem sese ore ferens, quam forti pectore et armis! IV 11. prius haustu sparsus aquarum ore fove ‖ fave ‖; G IV 230. Furor fremet horridus ore cruento; I 296. cuncti simul ore fremebant Dardanidae; I 559. ceu leo fremit ore cruento; IX 341. uno omnes eadem ore fremebant; XI 132. qualis leo fremit ore cruento; XII 8. deus fundit has ore loquellas; „laside“ . .; V 842. non ore solutos immundi meminere sues iactare maniplos; G I 399. (Turnus) significat manu et magno simul incipit ore: „parcite“ . .; XII 692. hic (rex) melior insignis et ore et rutilis clarus squamis; G IV 92. (Turnus) ut primum fari potuit, sic institit ore: „quam“ . .; XII 47. furiarum maxima exsurgit facem attollens atque intonat ore; VI 607. (serpens) ardet mente, furit stridoribus, intonat ore; Cul 179. verum ipsae (apes) e foliis natos ore legunt; G IV 201. extremus si quis super halitus errat, ore legam; IV 685. hominis tandem ore locutus (Proteus) inquit . .; G IV 444. (Dido) sic ore locuta est: „quis te . .?“ I 614. tali Cyllenius ore locutus; IV 276. ad quem (Turnum) sic roseo Thaumantias ore locuta est: „Turne“ . .; IX 5. prior Hyrtacides sic ore locutus: „Euryale“ . .; IX 319. cum (anguis) arduus ad solem et linguis micat ore trisulcis; G III 439. qualis coluber linguis micat ore trisulcis; II 475. qui procubuit moriens et humum semel ore memordit; XI 418. (Pallas) terram hostilem moriens petit ore cruento; X 489. turba polluit ore dapes; III 234. haec responsa patris Fauni non ipse suo premit ore Latinus, sed . .; VII 103. auditis ille (Diomedes) haec placido sic reddidit ore: „o fortunatae“ . .; XI 251. qui (parvolus Aeneas) te tamen ore referret; IV 329. hic iuvenis vatem inridens sic orsa vicissim ore refert: „classis“ . .; VII 436. tum senior Drances sic ore vicissim orsa refert: „o fama ingens“ . .; XI 123. pio si poenas ore reposco; VI 530. serpens arrectis horret squamis et sibilat ore, arduus insurgens; XI 754. nunc, veneranda Pales, magno nunc ore sonandum; G III 294. quom sicco terram spuit ore viator aridus; G IV 97. at si (luna) virgineum suffuderit ore ruborem, ventus erit; G I 430. crinis effusa sacerdos ter centum tonat ore deos; IV 510. illae (equae) ore omnes versae in zephyrum stant rupibus altis; G III 273. taurus mixtum spumis vomit ore cruorem; G III 516. illius (Volcani) atros ore vomens (Cacus) ignis magna se mole ferebat; VIII 199. (Dryops) crassum vomit ore cruorem; X 349. — 3. ante: f. ante, A, I, 3. ora (9. St.) S. 53, b. asper in ore sapor; G IV 277. nullus in ore rubor: ubi enim rubor, obstat amori; Ci 180. Turni se pestis ob ora fertque refertque sonans; XII 865. manus inter maestorumque ora parentum visus apex . .; II 681. prima (Dido) libato summo tenus attigit ore; I 737.

os, Gebein, Knochen: 1. liquor omnia in se ossa minutatim morbo conlapsa trahebat; G III 485. o mihi tum quam molliter ossa quiescant, si . .! E X 33. prius, quam sedibus ossa quierunt; VI 328. signant: f. II, 1. signo. — II, 1. quae tellus patris Anchisae gremio complectitur ossa; V 31. ex quo reliquias ‖ rell. ‖ divinique ossa parentis condidimus terra; V 48. maerentes altum cinerem et confusa ruebant ossa focis; XI 212. (Halaesus) ossa dispersit cerebro permixta cruento; X 416. (Entellus) magnos membrorum artus, magna ossa lacertosque exuit; V 422. (pastor draconis) reluctantis crebris foedeque petentis ictibus ossa ferit; Cul 197. reliquias Troiae, cineres atque ossa peremptae (Iuno) insequitur; V 787. calor labefacta per ossa cucurrit; VIII 390. ossa lecta cado texit Corynaeus aëno; VI 228. cum agricola grandia effossis mirabitur ossa sepulchris; G I 497. cinerem et ossa tepido onerabant aggere terrae; XI 212. ossa et artus perfundit ‖ perfudit ‖ sudor; VII 458. permisceo: f. dispergo. tua finitimi ossa piabunt; VI 379. anne coronato vis lapide ista ‖ ossa ‖ tegi? Copa 36. f. lego. postquam pavor ossa reliquit; III 57. calor ossa reliquit; III 308. subitus miserae (matri) calor ossa reliquit;

IX 475. ruo: f. confundo. ossa nomen Hesperia in magna signat ‖ signant ‖: VII 3. traho: f. I. conlabuntur. — 2 tum vero exarsit inveni dolor ossibus ingens; V 172. ut Cupido ossibus implicet ignem; I 660. dum prima lues ossibus implicat ignem; VII 355. subdita flamma (vere magis, quia vere calor redit ossibus); G III 272. — 3. nunc ultro ad cineres ipsius et ossa parentis adsumus; V 55. interea teneris tepefactus in ossibus umor aestuat; G IV 308 (virgo) simulac validum penitus concepit in ossa furorem; Ci 164. tum (Camilla) validam perque arma viro perque ossa securim comgeminat; 696. gelidus per ima cucurrit ossa tremor; II 121. XII 448. gelidus Teucris per dura cucurrit ossa tremor; VI 55. f. 1. labefacio. exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor; IV 625. (Entellus) effracto inlisit in ossa cerebro; V 480. ianitor Orci ossa super recubans antro semesa cruento; VIII 297. ossa sed inter ferreus ad costas alto stat volnere mucro; XI 816. Dido traxit per ossa furorem; IV 101. quid invenis, magnum cui versat in ossibus ignem durus amor? G III 258. — III. 1. campi ingentes ossibus albent; XII 36 scopulos Sirenum difficilis quondam multorumque ossibus albos; V 865. duris dolor ossibus ardet; IX 66. his (ovibus) certe neque amor causa est; vix ossibus haerent; E III 102. (Pallas) hastam receptat ossibus haerentem; X 384. ima dolor balantum lapsus ad ossa cum furit; G III 457. — 2. os usque ‖ ossusque ‖ lambis saviis; Cat XIII 32.

Osci. Völkerſchaft in Campanien: pariter Saticulus asper Oscorumque manus; VII 730.

oscillum. Bacchusbild: Ausonii coloni, Bacche, tibi oscilla ex alta suspendunt mollia pinu; G II 389.

osculum. Kuß: 1. (Aeneas) summa per galeam deliban s oscula fatur: „disce“ . .: XII 434. figo: f. figo oscula (3 St) Σ. 248, a. olli (Veneri) subridens hominum sator atque deorum oscula libavit natae; I 256. tu, Orpheu, oscula cara petens rupisti iussa deorum; Cul 293. — 2. interea dulces pendent circum oscula nati; G II 523.

Osinius. Fürſt von Clusium: qua (rate) rex Clusinis advectus Osinius oris; X 655.

Osiris. Gatinet: ferit ense gravem Tymbraeus Osirim, Arcetium Musetheus; XII 458.

Ossa. Gebirge in Theſſalien: ter sunt conati (fratres) imponere Pelio Ossam scilicet atque Ossae frondosum involvere Olympum; G I 281.

Ossaeus. des Oſſa: (Typhon) Ossaeis consternens aethera saxis; Ci 23

ostendo. zeigen, ſehen laſſen, weiſen: I. (Ascanius) sese ostendat in armis; V 550. ostendent terris hunc tantum fata neque ultra esse sinent; VI 869. timuit fratri te ostendere Iuno; Ci 157. *[has (animas) equidem memorare tibi atque ostendere coram] cupio; VI 716. abstractae boves abiurataeque rapinae caelo ostenduntur; VIII 264. ostendit dextram insurgens Entellus et alte extulit; V 443. quo (fortuna) ostendit se dextra; II 388. memento ante supinatas aquiloni ostendere glaebas, quam . .; G II 261. haec eadem (Italia) argenti rivos aerisque metalla ostendit venis; G II 166. pater omnipotens radiis ardentem lucis et auro ostendit ab aethere nubem; VII 143. post ubi nona suos Aurora ostenderit ortus; G IV 544. Tangete simul os terris ostendit honestum Pleas; G IV 232. si nunc se ramus ostendat nemore in tanto! V 188. rapinas: f. boves. vivos: f. metalla. sedes ubi fata quietas ostendunt; I 205. si qua via est, si quam tibi diva creatrix ostendit; VI 367. Dares ostendit umeros latos; V 376. — II. nec ‖ neu ‖ (illa tellus) se praevalidam primis ostendat aristis! G II 253. veluti demens videt Pentheus solem geminum et duplicis se ostendere Thebas; IV 470.

ostento. zeigen, ſehen laſſen, zur Schau tragen: ostentans artemque pater (Acestes) arcumque sonantem; V 521. (Musaeus) campos nitentis desuper ostentat; VI 678. insignem palma per gramina currum victoresque ostentat equos Aventinus; VII 656. simul his dictis faciem (Nisus) ostentabat et udo turpia membra fimo; V 357. ecus vestigia primi alba pedis frontemque ostentans arduus albam; V 567. Inturna iam hic germanum iamque hic ostentat ovantem; XII 479. membra: f. faciem. arduos inde Acragas ostentat maxima longe moenia; III 703. (Dido) Sidonias ostentat opes urbemque paratam; IV 75. quam fors inopina salutem ostentat; VIII 476. vestigia: f. frontem. qui invenes! quantas ostentant, aspice, vires! VI 771. urbem: f. opes.

ostium. Tür, Tor, Eingang, Mündung: I. quo lati ducunt aditus centum, ostia centum; VI 43. ostia iam domus patuere ingentia centum sponte sua vatisque ferunt responsa per auras; VI 81. septemgemini turbant trepida ostia Nili; VI 800. — II. 1. hinc procul addit (Ignipotens) Tartareas etiam sedes, alta ostia Ditis; VII 667. Taenarias etiam fauces, alta ostia Ditis ingressus (Orpheus); G IV 467. doceas iter et sacra ostia pandas; VI 109. (Simylus) reserat clausam qua ‖ clausae quae ‖ pervidet ostia clavi ‖ cellae ‖; Mo 15. vivo praetervehor ostia saxo Pantagiae; III 688. puppesque pubesque pleno subit ostia velo; I 400. (navis) vela facit tamen et plenis subit ostia velis ‖ velis . . plenis ‖; V 281. — 2. urbs antiqua fuit Italiam contra Tiberinaque longe ostia; I 14.

ostrifer. auſternreich: quibus pontus et ostriferi fauces temptantur Abydi; G I 207.

ostrum. Purpur: I. ego Tyrio conspectus in ostro; G III 17. strato super discumbitur ostro; I 700. — II. (Chloreus) peregrina ferrugine clarus et ostro; XI 772. ipsi in pumpibus auro ductores longe effulgent ostroque decori; V 133. tum coma Sidonio florens deciditur ostro; Ci 387. ostro insignis et auro stat sonipes; IV 134. iubet duci instratos ostro alipedes pictisque tanetis; VII 277. arte laboratae vestes ostroque superbo; I 639. hunc (Acronem) ubi vidit purpureum pinnis et pactae coningis ostro; X 722. munera locantur, arma et ostro perfusae vestes; V 111. tum geminas vestes auroque ostroque rigentis extulit Aeneas; XI 72. nec Libys Assyrio sternetur lectulus ostro; Ci 440. ductores auro volitant ostroque superbi; XII 126. ut regius ostro velet honos levis umeros; VII 814. Indum sanguineo veluti violaverit ostro si quis ebur; XII 67. ut gemma bibat et Sarrano dormiat ostro; G II 506.

Othryades. Sohn des Othrys: I. Panthus Othryades, arcis Phoebique sacerdos, nepotem trahit; II 319. — II. talibus Othryadae dictis in arma feror; II 336.

Othrys. Berg in Theſſalien: centauri Homolen Othrymque nivalem linquentes cursu rapido; VII 675.

otium. I. at latis otia fundis non absunt; G II 468. — II. ipsi in defossis specubus secura sub alta otia agunt terra; G III 377. amat bonus otia Daphnis; E V 61. illum otia invidia degentem et ‖ ac ‖ fraude remota; Cul 73. o Meliboee, deus nobis haec otia fecit; E I 6. otia quaerentem frustra sibi ‖ quaerentes . . situlae ‖; Cul 245. primam qui (rex) legibus urbem fundabit, quoi deinde subibit otia qui rumpet patriae Tullus; VI 813. qua spe Libycis teris otia terris? IV 271. — III. me alebat Parthenope studiis florentem ignobilis oti; G IV 564.

Otos. Giant: vinctus sedet immanis serpentibus Otos; Cul 23.

ovile. Schaffſtall: I. pleno lupus insidiatus ovili quom fremit nocte super media; IX 59.

II. illius aram saepe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus; E I 8. — III. non lupus insidias explorat ovilia circum; G III 537. inpastus ceu plena leo per ovilia turbans mandit pecus; IX 339.

ovis, Schaf: I. 1. hinc (oves) amant fluvios magis; G III 396. incipiens stabulis edico in mollibus herbam carpere ovis; G III 296. quam (ovem) procul aut molli succedere saepius umbrae videris aut summas carpentem ignavius herbas extremamque sequi aut medio procumbere campo pascentem et serae solam decedere nocti; G III 164. lanigerae comitantur oves; III 660. decedit: ſ. carpit. his (ovibus) neque amor causa est: vix ossibus haerent; E III 102. (ubi) neque oves haedique petulci floribus insultent; G IV 10. [cui (frondi) uri iniudunt, pascuntur oves avidaeque iuvencae]; G II 375. ſ. carpit. (oves) salis occultum referunt in lacte saporem; G III 397. stant oves circum (nostri nec paenitet illas); E X 16. hinc magis ubera tendunt (oves); G III 396. — 2. infelix o semper ovis pecus! E III 3. parcite, oves, nimium procedere; E III 94. — II, 1. cogite oves, pueri; E III 98. cogere donec oves stabulis numerumque referri iussit Vesper; E VI 85. Thyrsis oves (compulerat), Corydon distentas lacte capellas; E VII 3. (?) Pan curat ovis oviumque magistros; E II 33. nunc et ovis ultro fugiat lupus; E VIII 52. nigram mactabis ovem; G IV 546. hic alienus ovis custos bis mulget in hora; E III 5. paenitet: ſ. I, 1. stant. pastorem, Tityre, pinguis pascere oportet ovis; E VI 5. formonsus ovis ad flumina pavit Adonis; E X 18. vgl. I, 1. pascitur. turpis ovis temptat scabies; G III 441. cum tonsis (ovibus) inlautus adhaesit sudor; G III 443. nec si Aethiopum versemus ovis sub sidere cancri; E X 68. — 2. adbaereo: ſ. 1. tondeo. sum: ſ. I, 1. haerent — III. Pan ovium custos, adsis, o Tegeaee, favens; G I 17. quo saepe solemus pastores ovium teneros depellere fetus; E 1 21. sin studium vitulos tueri aut ovium fetum aut urentis culta capellas; G II 196. magistri: ſ. II, 1. curo. sacerdos cum caesarum ovium sub nocte silenti pellibus incubuit stratis; VII 87. bina die (capreoli) siccant ovis ubera; E II 42.

ovo, jauchzen, frohlocken: sic ait (Anchises), et cuncti dicto paremus ovantes; III 189. quae (Pallas) prima accepit ovantis; III 544. imperio iterum paremus ovantes; IV 577. quattuor hic (Salmoneus) invectus equis et lampada quassans ibat ovans; VI 589. ita me referat tibi magnus ovantem Iuppiter; IX 208. quo nunc Turnus ovat spolio gaudetque potitus; X 500. Mezentius Teucros invadit ovantis; X 690. haut aliter praedam Tiburtum ex agmine Tarchon portat ovans; XI 757. una acies iuvenum, ducit quam parvos ovantem Priamus; V 563. hinc laetae pecudes et ovantes gutture corvi; G I 423. ille (pastor) sedens victor flammas despectat ovantis; X 409. Iuturna iam hic germanum iamque hic ostentat ovantem; XII 479. sola fuga nautas comitabor ovantis? IV 543. proles Laertia Pallade iam laetatur ovans, rursusque tremescit; Cul 329. omnis quam (hostiam) chorus et socii comitentur ovantes; G I 346. classem invadit (Turnus) sociosque incendia poscit ovantis; IX 71. (Aeneas) tum socios sic incipiens hortatur ovantis: maxima res . .; XI 12. hic iuvenis iam victor ovans vestigia haut tenuit: V 331.

ovum, Ei: I, 1. saepius tectis penetralibus extulit ova formica; G I 379. cum (anguis) catulos tectis aut ova relinquens micat . .; G III 438. — 2. candida cycneo edita Tyndaris ovo; Cat IX 27. — II. hic velut in niveo ovo internodia fluitant: sic Scyllae corpus artus mutabant; Ci 490.

Oxus, Fluß in Aſien: pars rapidum cretae ‖ certe ‖ veniemus Oaxen ‖ ad Oxum ‖; E I 65.

Pabulum, Futter, Nahrung: I non insueta gravis temptabunt pabula fetas, nec . .; E I 49. — II, 1. pabula in foribus plenis adpone canistris; G IV 280. sive inde occultas vires et pabula terrae pinguia concipiunt; G I 86. victum feres et virgea laetus pabula; G III 320. pabula venti ferre domum prohibent; G IV 509. fuge pabula laeta; G III 385. prius quam (equi) pabula gustassent Troiae Xanthumque bibissent; I 473. tempestas corrupit lacus, infecit pabula tabe ‖ tabo ‖; G III 482. hirundo pabula parva legens nidisque loquacibus escas; XII 475. praeterea nec mutari iam ‖ iam nec mutari ‖ pabula refert; G III 548. salices humilesque genistae sufficiunt saepem satis et pabula melli; G II 436. — 2. propulit e stabulis ad pabula nota capellas pastor; Cul 45. immunis sedens aliena ad pabula fucus; G IV 244. mella inferre ultro hortantem et fessas (apes) ad pabula nota vocantem; G IV 266.

Pachynum, (Pachynus), Vorgebirge Sicilieng: I. quam (Scyllam) infamem tali merito rumore fuisse testatur Pachynus; Ci 88. — II. Iovis coniunx Aenean classemque Siculo prospexit abusque ‖ ab usque ‖ Pachyno; VII 289. — III. hinc altas cautes proiectaque saxa Pachyni radimus; III 699. praestat Trinacrii metas lustrare Pachyni cessantem quam vidisse . .; III 429. saxa: ſ. cautes.

pacifer, friedlich: pater Aeneas pacifera manu ramum praetendit olivae: VIII 116.

paciscor, einen Vertrag ſchließen, ſich ausbedingen: quid (Troianos) soceros legere et gremiis abducere pactos? X 79. hunc (Acronem) ubi vidit purpureum pinnis et pactae coniugis ostro; X 722. aliae (apes) foedere pacto exercentur agris; G IV 158. quin potius pacem aeternam pactosque hymenaeos exercemus? IV 99 letum sinas pro laude pacisci; XII 49. thalamos ne desere pactos; X 649. hi vitam volunt pro laude pacisci; V 230.

paco, beruhigen: licet Erymanthi (Alcides) pacarit nemora; VI 803. ille pacatum reget patriis virtutibus orbem; E IV 17.

Pactolus, Fluß in Lydien: ubi pinguia culta exercentque viri Pactolusque inrigat auro; X 142.

pactum, Art und Weiſe: pinguis item sit tellus, hoc denique pacto discimus; G II 248. hoc demum miserae succurrere pacto vix fuerat dignum; Ci 508

Padus, Fluß Po in Oberitalien: I. torrentem undam levis innatat alnus missa Pado; G II 452. — II quales, sive Padi ripis Athesim seu propter amoenum, consurgunt quercus; IX 680.

Padusa, Mündung des Po: cum piscoso amne Padusae dant sonitum rauci per stagna loquacia cycni; XI 457.

paean, Lobgeſang: conspicit alios laetum choro paeana canentis inter odoratum lauri nemus; VI 657. conclamant socii laetum paeana secuti; X 738.

paene, faſt, beinahe: heu, tua nobis paene simul tecum solacia rapta Menalca? E IX 18.

paenitet, es gereut, mißfällt, bereuen: 1. nec te paeniteat calamo trivisse labellum; E II 34. — 2. stant oves circum (nostri nec paenitet illas) E X 16. (?) nec te paeniteat pecoris, divine poeta: E X 17.

Paeon, Götterarzt: ſ. **Paeonius**; XII 401.

Paeonius, des Päon: (Hippolytum) Paeoniis revocatum herbis et amore Dianae; VII 769. ille (Iapyx) retorto Paeonium ‖ Paeonum ‖ in morem senior succinctus amictu; XI 401.

Paestum, Stadt in Lukanien: pinguis hortos quae cura colendi ornaret biferique rosaria Paesti; G IV 119.

Pagasus, Etruſker: tum Lirim Pagasumque super (Camilla deicit); XI 670.

pagina, Seite, Blatt: tibi canit non pagina bellum triste Iovis; Cul 26. nec (pagina) Centaureos Lapithas compellit in enses; Cul 29 nec Phoebo gratior ullast ‖ est ‖, quam sibi quae Vari praescripsit pagina nomen; E VI 12. (pagina) versu viribus apta suis Phoebo duce ludere gaudet; Cul 36. aeternum sophiae coniunctam carmine nomen nostra tuum senibus loqueretur pagina saeclis; Ci 41. praescribit: ſ. est.

pagus, Dorf: praemia ingeniis pagos et compita circum Thesidae posuere; G II 382.

Palaemon, A. Meergott: senior Glauci chorus Inousque Palaemon; V 823. illam (virginem miratur) etiam Leucothea parvusque dea cum matre Palaemon; Ci 396. — B. Hirt: 1. reponit: ſ. 2. audiat haec tantum vel qui venit ecce Palaemon; E III 50. — 2. tantum, vicine Palaemon, sensibus haec imis reponas; E III 35.

Palaepaphia, Name, **Palaephatius,** des Paläphatus: (Scyllam) infamem fuisse docta Palaepaphiae testatur voce Pachynus ‖ Palaephatia . . . papyrus ‖; Ci 88.

palaestra, Ringſchule, Ringplatz: I. 1. exercent patrias oleo labente palaestras nudati socii; III 281. — 2. corpora agresti nudant (pecoris magistri) praedura palaestrae; G II 531. — II. pars in gramineis exercent membra palaestris, pars . .; VI 642.

palam, offen, öffentlich: luce palam certum est igni circumdare muros; IX 153. haec tibi me ipsa palam fari omnipotens Saturnia iussit; VII 428.

Palamedes, Sohn des Königs Nauplius von Euböa: fando aliquod si forte tuas pervenit ad auris Belidae nomen Palamedis et incluta fama gloria; II 82.

Palatinus, palatiniſch: Aeneas sceptra Palatini sedemque petit Euandri; IX 9.

Palatium, Hügel in Rom: Vesta, quae Tuscum Tiberim et Romana Palatia servas; G I 499.

palatum, Gaumen: I neu sola palato sit non grata ceres; Mo 54. — II. nigra subest udo tantum cui (arieti) lingua palato; G III 388.

palea, Spreu: I. videbis saepe levem paleam et frondes volitare caducas; G I 368. — II. cum surgentem ad zephyrum paleae iactantur inanes; G III 134 video, ſ. I. — III. nequiquam pinguis palea teret area culmos; G I 192.

palear, Wange: cui (bovi) crurum tenus a mento palearia pendent; G III 53.

Pales, Schutzgöttin der Hirten: I, 1. illi sunt gratae rorantes lacte capellae et nemus et fecunda Pales; Cul 77. ipsa Pales agros atque ipse reliquit Apollo; E V 35. — 2. te quoque, magna Pales, canemus; G III 1. nunc, veneranda Pales, magno nunc ore sonandum; G III 294. tu sancta Pales, ad quam ✝ ventura ‖ bona turba ‖ recurrit ✝ agrestum bona ‖ voti ‖ secura; Cul 20. — II. cano, al. ſ. I, 2.

Palicus, Sohn des Zeus, vulkaniſcher Dämon: pinguis ubi et placabilis ara Palici; IX 585.

Palinurus, Steuermann des Aeneas: I. 1. princeps ante omnis densum Palinurus agebat agmen; V 833. ecce gubernator sese Palinurus agebat; VI 337. cui (deo) vix attollens Palinurus lumina fatur: „mene“ . .? V 847. haut segnis strato surgit Palinurus et omnis explorat ventos atque auribus aëra captat; III 513. primus rudentem contorsit laevas proram Palinurus ad undas; III 562. explorat: ſ. captat. fatur: ſ. attollit. nudus in ignota, Palinure, iacebis harena; V 871. negat discernere nec meminisse viae media Palinurus in unda; III 202. ipse gubernator puppi Palinurus ab alta: „heu“ . . ! V 12. — 2. Somnus te, Palinure petens, tibi somnia tristia portans insonti; V 840. Iaside Palinure, ferunt ipsa aequora classem; V 843. ſ. I. iacet. quis te, Palinure, deorum eripuit nobis? VI 341. unde haec, o Palinure, tibi tam dira cupido? VI 373. — II. eripio, ſ. I, 2. VI 341. peto, ſ. I, 2. V 840. — III. aeternum locus Palinuri nomen habebit; VI 381.

paliurus, Kreuzdorn: pro molli viola carduos et spinis surgit paliurus acutis; E V 39.

palla, Gewand, Mantel: I. ferre iubet (Aeneas) pallam signis auroque rigentem; I 648. — II. fero, ſ. I. mirantur [pallam et pictum croceo velamen acantho]; I 711. scissa gaudens vadit Discordia palla; VIII. 702 quod uti ne (virgo) prodita ludo auratam gracili solvisset corpore pallam! Ci 151 — III. *pro crinali auro, pro longae tegmine pallae tigridis exuviae pendent; XI 576. — IV. Tisiphone palla succincta cruenta; VI 555.

Palladium, Bild der Pallas: I, 1. Tydides, Ulixes fatale adgressi sacrato avellere templo Palladium; II 166. — 2. hanc pro Palladio moniti, pro numine laeso effigiem statuere; II 183. — II. furta [Palladii caesis summae custodibus arcis] ne timeaut; IX 151.

Palladius, der Pallas: (Simylus) Palladii guttas instillat olivi; Mo 113. Palladiae texuntur in ordine pugnae; Ci 29. difficiles primum terrae collesque maligni Palladia gaudent silva vivacis olivae; G II 181.

Pallanteus, des Pallas, n. Stadt auf dem palatiniſchen Hügel: A. videor reperire posse viam ad muros et moenia Pallantea; IX 196. si fortuna permittitis uti quaesitum Aenean et moenia Pallantea; IX 241. — B, I. cecinit quae (vates) prima futuros Aeneadas magnos et nobile Pallanteum; VIII 341. — II. Arcades posuere in montibus urbem Pallantis proavi de nomine Pallanteum; VII 54.

Pallas, Minerva: I. Pallas quas condidit arces ipsa colat; E II 61. Nautes, unum Tritonia Pallas quem docuit multaque insignem reddidit arte; V 705. iam summas arces Tritonia (respice) Pallas insedit, limbo ‖ nimbo ‖ effulgens et Gorgone saeva; II 615. Pallasne exurere clas-em Argivom potuit? I 39. reddit: ſ. docet. — II. aegida horriferam, turbatae Palladis arma, (Cyclopes) polibant; VIII 435. — III. arma: ſ. II. ductores Danaum instar montis ecum divina Palladis arte aedificant; II 15. nec non ad templum summasque ad Palladis arces subvehitur regina; XI 477 coepti fiducia belli Palladis auxiliis semper stetit; II 163. tum numina sancta precamur Palladis armisonae; III 544. oratores ramis velatos Palladis omnis; VII 154. interea ad templum non aequae Palladis ibant Iliades; I 479. ſ. arx. — IV. proles Laertia Pallade iam laetatur ovans, rursusque tremescit; Cul 329.

Pallas, A. Athherr des Euander: I. Arcades, genus a Pallante profectum; VIII 51. — II. Arcades posuere in montibus urbem Pallantis proavi de nomine Pallanteum; VIII 54. — B. Sohn des Euander: I, 1. hunc (Turnum) ubi contiguum missae fore credidit hastae, ire prior Pallas; X 458. Pallas huic (Amphitryoniadae) filius una tura (dabat); VIII 104. totidem (equites dabit) suo tibi munere ‖ nomine ‖ Pallas; VIII 519. nunc dura dedit vobis discrimina Pallas; X 393. ſ. I, 2. XI 152. Pallas magnis emittit viribus hastam; X 474. Pallas Euander, in ipsis omnia sunt oculis, mensae dextraeque

datae; X 515. ipse agmine Pallas in medio; VIII 587. Pallas ante ruentem (Hisbonem), dum furit, excipit; X 385. meus quae (frena) nunc habet aurea Pallas; VIII 168. Pallas te hoc vulnere, Pallas immolat; XII 948. hinc Pallas instat et urget, hinc contra Lausus; X 433. it; f. credit, obstinuit tanto percussus nomine Pallas; VIII 121. quem (Hnlaesum) sic Pallas petit ante precatus: „da nunc". . . X 420. Pallas sinistro adfixus lateri iam quaerit sidera; X 160. salvet, f. I, 2. XI 97. tum Pallas hiingis fugientem Rhoetea praeter traicit; X 399. valet, f. I, 2. XI 97. audax quos rumpere Pallas sacra vetat; VIII 110. Arcadas insuetos acies inferre pedestris ut vidit Pallas Latio dare tergа sequaci; X 365 urget; f. instat. — 2. socium virtus te iuvat, Palla; X 411. salve aeternum mihi, maxime Palla, aeternumque vale; XI 97. non haec, o Palla, dederas promissa parenti, cautius ut . . : XI 152. quin ego non alio digner te funere, Palla, quam pius Aeneas; XI 169. — II, 1. adfigo, f. I, 1. quaerit, hunc tibi praeterea, spes et solacia nostri Pallanta adiungam; VIII 515. soli mihi Pallas debetur; X 442. dignor, f. I, 2. XI 169. Turno tempus erit, magno cum optaverit emptum intactum Pallanta; X 504. quae (Fama) modo victorem Latio Pallanta ferebat; XI 141. socii multo gemitu lacrimisque impositum scuto referunt Pallanta frequentes; X 506 iuvo, f. I, 2. X 411 maestam Euandri primus ad urbem mittatur Pallas; XI 27. perentio, f. I, 1. obstipescit. belli commercia Turnus sustulit ista prior iam tum Pallante perempto; X 533. quod vitam moror invisam Pallante peremptо, dextera causa tuast; XI 177. refero; f. imponо. haec pompa domum me, non Pallanta referret! XI 163. qualem (Euander) mernit, Pallanta remitto; X 492. hac vos et Pallanta ducem patria alta reposcit; X 374. si numina vestra incolumem Pallanta mihi, si fata reservant; VIII 575. — 2. solus ego in Pallanta feror; X 442. hic Turnus ferro praefixum robur acuto in Pallanta din librans iacit; X 480. feretro Pallanta reposto (Euandrus) procubuit super; XI 149. — III. ipse (Aeneas) caput nivei fultum Pallantis et ora ut vidit; XI 39. cum notis fulserunt cingula bullis Pallantis pueri; XII 943 corpus ubi exanimi positum Pallantis Acoetes servabat senior; XI 30. ora; f. caput.

Pallene, Landſpitze von Chalkidike: hic (Proteus) nunc Emathiae portus patriamque revisit Pallenen; G IV 390.

pallens, blaß, bleich: hic (occurrit) inclutus armis Parthenopaeus et Adrasti pallentis imago; VI 480. hae (virga) animas ille (Mercurius) evocat Orco pallentis, alias sub Tactara tristia mittit; IV 243. hic (est) chrysanthus ‖ chrysanthes ‖ hederaeque nitor pallente corymbo; Cul 405. lenta quibus (poculis) vitis diffusos edera vestit pallente corymbos; E III 39. nec tacuissem pallentis hederas et amantis litora myrtos; G IV 124. ille (iuvencus) ilice sub nigra pallentis ruminat herbas; E VI 54. illum Zanclaea Charybdis pallentesque lacus et squalida Tartara terrent; Cul 333. primis in faucibus Orci pallentes habitant Morbi tristisque Senectus; VI 275. lenta salix quantum pallenti cedit olivae, tantum . . : E V 16. necdum sacerdos pallentis foliis caput exornarat olivae; Ci 148. ut vidit ora modis Anchisiades pallentia miris; X 822. illam (reginam) inter caedes pallentem morte futura fecerat Ignipotens ferri; VIII 709. simulacra modis pallentia miris visa sub obscurum noctis; G I 477. tibi candida nais pallentis violas et summa papavera carpens; E II 47. tum sol pallentis haut umquam discutit umbras; G III 357. pater abigat ‖ adigat ‖ me ad pallentis umbras Erebo ‖ Erebi ‖ noctemque profundam; IV 26.

palleo, erbleichen: quid palluisti, femina? Cat XIII 17.

pallidus, blaß, bleich: ubi pallida surget Tithoni croceum linquens Aurora cubile; G I 446. saevit et emissa pallida Tisiphone Morbos agit ante Metumque; G III 552. Dido pallida morte futura; IV 644. pallida Tisiphone media inter milia saevit; X 761. quintam (diem) fuge; pallidus Horcus ‖ Orcus ‖ Eumenidesque satae; G I 277. (imago) ora modis attollens pallida miris crudelis aras nudavit; I 354. pallida semper ora fame; III 217. foribus adfixa superbis ora virum tristi pendebant pallida tabo; VIII 197. regna pallida, dis invisa; VIII 245.

pallor, Blässe, Erbleichen: (adiuvant) tabentes genae et iuvenali in corpore pallor; XII 221. pallor simul occupat ora; IV 499. non tibi nequiquam pallor aegrotas tenui suffundit ‖ suffudit ‖ sanguine venas; Ci 225. — II. (hederae) pingunt aureolos viridi pallore corymbos; Cul 144.

palma, Hand, Palme, Siegeszeichen, Sieg, Sieger: I. palma vestibulum aut ingens oleaster inumbret; G IV 20. etiam ardua palma (plantis) nascitur; G II 67. nunc tertia palma Diores; V 339. — II, 1. amissa solus palma superabat Acestes; V 519. Cassandra tendens lumina, nam teneras arcebant vincula palmas; II 406. (virgo) tendens . . palmas; Ci 403. (Metabus) iaculo palmas armavit acuto; XI 574. evinctis attollat bracchia palmis; V 364. ille (Sinon) sustulit exutas vinclis ad sidera palmas; II 153. paribus palmas amborum innexnit armis; V 425. munera locantur, palmae pretium victoribus; V 111. ut virosa Pontus eastorea, Eliadum palmas Epiros equarum (mittit); G I 59. palmam movet ordine nemo; V 349. pater Anchises passis de litore palmis numina magna vocat; III 263. primus Idumaeas referam tibi, Mantua, palmas; G III 12. palmam Entello taurumque relincunt; V 472. invalidas tibi tendens, heu non tua, palmas; G IV 498. (Aeneas) duplicis tendens ad sidera palmas; I 93. pater Anchises caelo palmas cum voce tetendit „Iuppiter" . . ; II 688. palmas ponto tendens utrasque Choanthus; V 23. longaevi palmas nequiquam ad sidera tendunt custodes; V 256. Aeneas auxilio vocare deos et tendere palmas: „Iuppiter" . . ; V 686. (Anchises) alacris palmas utrasque tetendit; VI 685. frater tendebat inertis infelix palmas „per te" . . ; X 596. (Mezentius) ambas ad caelum tendit palmas; X 845. vicisti, et victum tendere palmas Ausonii videre; XII 936. invenis duplicis ad sidera palmas sustulit; IX 16. f. exuo. — 2. qui (Diores) subiit palmae frustraque ad praemia venit ultima; V 346. — 3. (Dares) cunctos putans excedere palma; V 380. — IV. (notabis) quis cuique (equo) dolor victo, quae gloria palmae; G III 32. seu quis Olympiacae miratus praemia palmae pascet ‖ pascit ‖ equos seu . . : G III 49. cuncti adsint meritaeque expectent praemia palmae; V 70. — V. (Simylus) iam subactum levat opus palmisque suum dilatat in orbem; Mo 48. insignem palma per gramina currum ostentat Aventinus; VII 655. (Carme) adsiduis mulcens praecordia palmis; Ci 346. Silvia prima soror, palmis percussa lacertos, auxilium vocat; VII 503. frustra pressabimus ubera palmis; E III 99. (Aeneas) rite cavis undam de flumine palmis sustinet; VIII 69. Iliades peplum ferebant suppliciter tristes et tunsae pectora palmis; I 781.

palmes, Schößling: I. dum se laetus ad auras palmes agit laxis per purum immissus habenis; G II 364. — II, 1. immitto; f. I. — 2. quem (vindemiam) Methymnaeo carpit de palmite Lesbos; G II 90. — II, 1. illum viridi cum ‖ iam ‖ palmite lucens Tmolia pampineo subter coma velat amictu; Cul 74. — 2. iam lento turgent in palmite gemmae; E VII 18.

palmosus, palmenreich): te datis linquo velis ‖ ventis ‖, palmosa Selinus; III 705.

palmula, Ruder: laeva ‖ laevas ‖ stringat sine palmula cautes; V 163.

Palmus, Trver: cum quo (Hebro Mezentius sternit) Latagum Palmumque fugacem; X 697. (Mezentius) poplite Palmum succiso volvi segnem sinit; X 699.

palor, umherſchweifen, ſich zerſtreuen: indutus olim Demoleos cursu palantis Troas agebat; V 265. femina palantis agit atque haec agmina vertit; XI 734. Turnus palantis sequitur paucos iam segnior; XII 615. palantis vident socios hostemque receptum; IX 780. video palantis polo stellas; IX 21. id (ferrum) diu, dum terga dabant palantia Teucri, suffecit; XII 738. quosne (viros) nunc palantis video; X 674.

palumbes, Holztaube: nec tamen interea raucae tua cura palumbes gemere (cessabunt); E I 57. notavi ipse locum, aëriae quo congessere palumbes; E III 69.

palus, Sumpf, Weiher: I. quos circum tarda palus inamabilis unda alligat; G IV 479. tristis palus inamabilis undae ‖ tristi . . . unda ‖ alligat; VI 438. hinc vasta palus, hinc ardua moenia cingunt; XII 745. multos Vesulus quem (aprum) pinifer annos defendit multosve ‖ multosque ‖ palus Laurentia; X 709. qua Saturae iacet atra palus; VII 801. quamvis limoso palus obducat pascua iunco; E I 48. sonat amnis et Asia longe pulsa palus; VII 702. — II, 1. cumba multam accepit rimosa paludem; VI 414. cum notas paludis deserit atque altam supera ‖ supra ‖ volat ardea nubem; G I 363. quando hic dicitur tenebrosa palus Acheronte refuso; VI 107. postquam exusta palus; G III 432. neque sine numine divom paras Stygiam innare paludem; VI 369. nec portitor Orei amplius obiectam passus transire paludem; G IV 503. pello: ſ. I, sonat transeo: ſ. obicio. Cocyti stagna alta vides Stygiamque paludem; IV 323. — 2. altae neu crede paludi; G IV 48. — 3. tua in palude deposisse sarcinas; Cat X 16. — III. mitis (Thybris) ut in morem stagni placidaeque paludis sterneret aequor aquis; VIII 88. quid qui paludis conlectum umorem bibulo deducit harena? G I 113. — IV. crassis paludibus alni nascuntur; G II 110.

paluster, des Sumpfes: illum calamo laetum recinente palustri Tmolia coma velat; Cul 72. pubi nec veseas salicum frondes ulvamque palustrem, sed frumenta carpes; G III 175.

pampineus, von Weinlaub, von Reben: illum viridi cum ‖ iam ‖ palmite lucens Tmolia pampineo subter coma velat amictu; Cul 75. tibi pampineo gravidus autumno floret ager; G II 5. qui pampineis victor iuga flectit habenis Liber; XI 804. (matres) pampineas gerunt incinctae pellibus hastas; VII 396. Liber pampineas invidit collibus umbras; E VII 58. hic ‖ eia ‖ age pampinea fessus requiesce sub umbra; Copa 31.

pampinus, Rebe, Weinlaub: heu male tum mitis defendet pampinus uvas; G I 448. nec metuit surgentis pampinus austros, sed trudit gemmas et frondes explicat omnis; G II 335.

Pan, Hirtengott: I, 1. Pan ovium custos, adsis, o Tegeaee favens; G I 17. hic etiam viridi ludentes panes in herba choros egere; Cul 115. Pan etiam, Arcadia mecum si iudice certet, Pan etiam Arcadia dicat se iudice victum; E IV 58. (?) Pan curat ovis oviumque magistros; E II 33. dicit: ſ. certat. munere lanae Pan deus Arcadiae captam te, Luna, fefellit in nemora alta vocans; G III 392. favet: ſ. adest. (?) Pan primum calamos cera coniungere pluris instituit; E II 32. ipse nemus linquens patrium saltusque Lycaei Pan; G I 16. ludunt: ſ. agunt. Pan deus Arcadiae venit; E X 26. vocat: ſ. fallit. — 2. o pecudes, o panes et o gratissima tempe fontis ‖ frondis ‖ hamadryadum! Cul 94. ſ. 1. adest. — II. semper pastorum ille (Maenalus) audit amores Panaque; E VIII 23. mecum una in silvis imitabere Pana canando; E II 31. qui novit Panaque Silvanumque senem nymphasque sorores; G II 494. rura voluptas Panaque pastoresque tenet dryadasque puellas; E V 59. — III. Lupercal Parrhasio dictum Panos de more Lycaei; VIII 344.

panacea, Heilkraut: (Venus) spargit salubris ambrosiae sucos et odoriferam panaceam; XII 419.

Panchaeus, (Panchaius), panchäiſch: Panchaeis adolescunt ignibus arae; G IV 379. illi Panchaïa tura floribus agrestes herbae variantibus adsunt ‖ adflant ‖; Cul 87.

Panchaia, Arabien: non tota turiferis Panchaia pinguis harenis (laudibus Italiae certet); G II 139.

Pandarus, A. Sohn des Lykaon: tertius Eurytion, tuus o clarissime frater Pandare, qui quondam, iussus confundere foedus, in medios telum torsiti primus Achivos; V 496. — B. Sohn des Alkanor: Pandarus ut fuso germanum corpore cernit; IX 722. cretus: ſ. recludit. tum Pandarus ingens emicat; IX 735. haut ita me experti Bitias et Pandarus ingens; XI 396. Pandarus et Bitias Idaeo Alcanore creti, portam recludunt, freti animis; IX 672.

Pandionius, des Pandion, atheniſch: vos, Pandionia si qui (venti) de gente venitis, cernitis: illa ego sum . .; Ci 408. iam Pandionias miserandae prole puellas! Cul 251. sunt Pandioniis vicinae sedibus urbes Actaeos inter colles; Ci 101.

pando, ausſtrecken, ausbreiten, öffnen, eröffnen, melden, vgl **passum**): 1. pandere, quo modo caesis iam saepe iuvencis insincerus apes tulerit cruor; G IV 284. — II. Anchises ordine singula pandit; VI 723. ut (apes) possint alas pandere ad aestivom solem; G IV 28. nos temptamus viam et velorum pandimus alas; III 520. aliae (animae) panduntur inanes suspensae ad ventos; VI 740. tum fortis (aesculus) late ramos et bracchia pandens ‖ tendens ‖ huc illuc; G II 296. in medio ramos annosaque bracchia pandit ulmus opaca ingens; VI 282. ibant crinibus Iliades passsis peplumque ferebant; I 480. ecce trahebatur passis Priameia virgo crinibus Cassandra; II 403. quae (dicta) vobis furiarum ego maxima pando; III 252. panditur extemplo foribus domus atra revolsis; VIII 262. panditur interea domus omnipotentis Olympi; X 1. qua diducta genas pandebant lumina gemmis, hac . .; Cul 185. ille (Cerberus) fame rabida tria guttura pandens corripit obiectam (offam); VI 421. pandite nunc Helicona, deae, cantusque movete, qui reges exciti; VI 641. pandite . . . movete, quae manus comitetur Aeneam; X 163. tempus Arcadii memoranda inventa magistri pandere; G IV 283. (coniunx) intra tecta vocat Menelaum et limina pandit; VI 525. qua locus Erigonen inter chelasque sequentis panditur; G I 33. dividimus muros et moenia pandimus urbis; II 234. doceas iter et sacra ostia pandas; VI 109. pater Anchises passis de litore palmis numina magna vocat; III 263. Ausoniae pars illa procul, quam pandit Apollo; III 479. non tepidum ad solem pinnas in litore pandunt dilectae Thetidi alcyones; G I 398. panduntur portae; II 27. tum demum horrisono stridentes cardine sacrae panduntur portae; VI 574. urbem alii reserare iubent et pandere portas Dardanidis, alii . .; XII 584. proderit admiscere psithia passos de vite racemos; G IV 469. ramos: ſ. bracchia. rem ordine pando; III 179. sit fas pandere res alta terra et caligine mersas; VI 267. fecerat Nilum pandentem sinus et tota veste vocantem victos; VIII 712.

piceae tantum taxique nocentes interdum aut ederae pandunt vestigia nigrae; G II 258. via prima salutis Graia pandetur ab urbe; VI 97. hac, Turne, sequamur Troiugenas, qua prima viam victoria pandit! XII 526

pandus, geſchweift, bauchig: agricolae pandas ratibus posuere carinas; G II 445. cum lancibus pandis fumantia reddimus exta; G II 194.

Pangaea, Gebirge in Thrakien: flerunt alta Pangaea et Rhesi Mavortia tellus; G IV 462.

pango, feſtſtellen, feſtſetzen, beſtimmen: si me iam summa Sapientia pangeret arce; Ci 14. nihil est quod dicta retractent ignavi Aeneadae, nec quae pepigere recusent; XII 12. bis senos pepigere dies; XI 133. nec tecum meus haec pepigit mihi foedera Lausus; X 902. his fretus non legatos neque prima per artem temptamenta tui pepigi; VIII 144.

panis, Brot: ernit interea Scybale quoque sedula panem, quem (Simylus) lantis ‖ laetus ‖ recipit manibus; Mo 119.

Panopea, Nereide: I. eum (Cloanthum) audiit omnis Nereidum Phorcique chorus Panopeaque virgo; V 240. laeva tenent ‖ tenet ‖ Thetis et Melite Panopeaque virgo; V 825. — II. vota solvent nautae Glauco et Panopeae et Inoo Melicertae; G I 437.

Panopes, Sikuler: tum duo Trinacrii iuvenes Helymas Panopesque; V 300.

Pantagias, Fluß in Sicilien: vivo praetervehor ostia saxo Pantagiae; III 689.

pantex, Gedärme, Wanſt: aestuantes nocte ‖ dote ‖ solvis pantices; Cat XIII 31.

panthera, Panther: (Euandrus) subligat ensem demissa ab laeva pantherae terga retorquens; VIII 460.

Panthus, Prieſter des Apollo: I, 1. ecce autem telis Panthus elapsus Achivom, Panthus Othryades, arcis Phoebique sacerdos, sacra manu victosque deos parvomque nepotem ipse trahit; II 318. nec te tua plurima, Panthu, labentem pietas nec Apollinis infula texit; 429. trahit: ſ. elabitur. — 2. quo res summa loco, Panthu? II 322. ſ. 1. labitur. — II. tego: ſ. I, 1. labitur.

papaver, Mohn: I. veluti cum lasso papavera collo demisere caput, pluvia cum forte gravantur; IX 436. [hic etiam nocuum capiti gelidumque papaver] (virebat); Mo 70. urunt (campum) Lethaeo perfusa papavera somno; G I 78. — II. tibi candida nais pallentis violas et summa papavera carpens; E II 47. gravo: ſ. I. demittunt. inferias Orphei Lethaea papavera mittes; G IV 545. verbenas premens vescumque papaver; G IV 131. (regina) spargens umida mella soporiferumque papaver; IV 486. nec non et lini segetem et Cereale papaver tempus humo tegere; G I 212.

Paphius, aus Paphos: (melius respondent) solido Paphiae de robore myrtus; G II 64.

Paphus, Stadt auf Cypern: I. est Amathus, est celsa mihi ‖ celsa ‖ Paphus atque ‖ atque alta ‖ Cythera; X 51. est Paphus Idaliumque tibi, sunt alta Cythera; X 86. — II. o Paphon, o sedes quae colis Idalias; Cat XIV 2. — III. ipsa (Venus) Paphum sublimis abit; I 415.

papilla, Bruſtwarze, Bruſt: 1. hasta sub exertam donec perlata papillam haesit; XI 803. donec (Thraeissa) manibus iam tangeret aequis, laeva aciem ferri, dextra nervoque papillam; XI 862. — 2. perfero sub: ſ. 1 exero.

papula, Blätter: ardentes papulae atque immundus olentia sudor membra sequebatur; G III 564.

papyrus, Blatt: (Scyllam) infamem fuisse docta Palaephatiae testatur voce Pachynus ‖ Palaephatia ... papyrus ‖; Ci 88.

par, gleich: ambo et cantare pares et respondere parati; E VII 5. olli discurrere pares; V 550. cum love communes qui (parens) nolit ‖ quem par sit ‖ habere nepotes; Ci 361. esset par aetas et idem si robur ab annis; XI 174. hic primum paribus nitens Cyllenius alis constitit; IV 252. cum dea se paribus per caelum sustulit alis; V 657. dixit (Iris) et in caelum paribus se sustulit alis; IV 14. nec frustra speculamur temporibus parem diversis quattuor annum; G I 258. paribus palmas amborum innexuit armis; V 425. Aeneas paribus acciugitur armis; VI 184. paribus quas (aminas) fulgere cernis in armis; VI 826. Apollo paribus non invidet armis; IV 655. facta Volcani manibus paria induat arma ille licet; XI 439. illa (Camilla) paribus resistit in armis; XI 710. quos Imbrasus ipse nutrierat Lycia paribusque ornaverat armis; XII 344. communem hunc populum paribusque regamus auspiciis; IV 102. hunc paribus in regna vocari auspiciis; VII 256. prima pares ineunt gravibus certamina remis quattuor delectae carinae; V 114. (Aegaeon) Iovis cum fulmina contra tot paribus streperet clupeis; X 568. Achates paribus curis vestigia figit; VI 159. (Turnus) paribus Messapum in proelia dictis hortatur sociosque duces; XI 520. te quoque fata prospectant paria; X 741. paribus lita corpora guttis; G IV 99. libra die somnique pares ubi fecerit horas; G I 208. effugit imago, par levibus ventis volucrique simillima somno; II 794. [VI 702.] dehinc ipsis e torquibus aptos iunge pares (iuvencos); G III 169. paribus se legibus ambae invictae gentes aeterna in foedera mittant; XII 190. pueri bis seni quemque secuti agmine partito fulgent paribusque magistri; V 562. centum aliae (famulae) totidemque pares aetate ministri, qui . .; I 705. pedum formonsum paribus nodis atque aere; E V 90. omnia sint paribus numeris dimensa viarum; G II 284 Simylus ambit crura ocreis paribus; Mo 122. existat par officium; Cul 231. quas (Diras Nox) paribus revinxit serpentum spiris ventosasque addidit alas; XII 847. ergo inter sese paribus concurrere telis Romanas acies iterum videre Philippi; G I 489. sunt illis (Troianis) sua funera parque per omnis tempestas; XI 422.

Parcae (parcae) Parzen, Schickſalsgöttinnen: I. tempora Parcae debita complerant; IX 107. si dant ea moenia parcae; V 798. „talia saecla" suis dixerunt „currite" fusis Parcae; E IV 47. patriam incolumem (futuram) concordes stabili firmarant numine Parcae; Ci 125. iniecere manum Parcae telisque (Halaesum) sacrarunt Enandri; X 419. extrema Lauso Parcae fila legunt; X 815. prohibent nam cetera parcae scire Helenum; III 379. sacrant: ſ. iniciunt. qua visa est Fortuna pati Parcaeque sinebant cedere res Latio; XII 147. cui Parcae tribuere nec ullo vulnere laedi; Ci 270. sic volvere parcas ‖ Parcas ‖; I 22. — II. Parcarum dies et vis inimica propinquat; XII 150.

parce, ſparſam, ſchonend: parcius ista viris tamen obicienda memento; E III 7.

parco, ſparem, ſchonen, unterlaſſen: I. tu prior, tu parce, genus qui ducis Olympo; VI 843. parcite iam, Rutuli, et vos tela inhibete; XII 693. parcite, ab urbe venit, iam parcite, carmina, Daphnis; E VIII 109. — II. parcite, oves, nimium procedere; E III 94. parce pias scelerare manus; III 42. — III. memento parcere subiectis et debellare superbos; VI 853. parce illi (asello), Vestae delicium est asinus; Copa 26. cetera parce, puer, bello; IX 656. nec mortem horremus nec divom parcimus ulli; X 880. hibernis parcebant flatibus euri; G II 339. dum prima novis adolescit frondibus aetas, parcendum teneris; G II 363. sin duram metues hiemem parcesque futuro; G IV 239. vos quoque Pergameae iam fas est parcere genti dique deaeque omnes; VI 63. parce pio generi; I 526. (Aeneas) parceret hospitibus quon-

dam socerisque vocatis; XI 105. Priamus non abstinuit, nec voci iraeque pepercit; II 534. nec iungere tauros aut componere opes norant aut parcere parto; VIII 317. ut penuria adegit patulis nec parcere quadris; VII 115. iam parce sepulto; III 41. soceris: ſ. hospitibus. argenti atque auri memoras quae multa talenta, gnatis parce tuis; X 532. voci: ſ irae.

parcus. ſparſich), wenig: a pibus quanta experientia parcis (sit), hinc canere incipiam; G I 4. (quid) parco sale contingunt hiemique reponunt; G III 403.

parens. Vater, Mutter, Eltern, Vorfahr: I. **absolut**: 1. refulsit alma parens, confessa deam dextraque prehensum continuit, roseoque haec insuper addidit ore: „nate“ . .; II 591. cuperem ipse parens spectator adesset; X 443. tu o dubiis ne defice rebus, diva parens; VI 197. ni frustra augurium vani docuere parentes; I 392 hoc erat, alma parens, quod me per tela, per ignis eripis, ut . .? II 664. sive est neutra parens; Ci 68. nec tibi diva parens generis nec Dardanus auctor, perfide, sed . .; IV 365. qui tanti talem genuere parentes? I 606. per te, per qui te talem genuere parentes, miserere . .; X 597. exclusi ante oculos lacrumantumque ora parentum pars . .; XI 887. cum Jove communes qui (parens) nolit ‖ quem par sit ‖ habere nepotes; Ci 361. [talia iactabam,] cum mihi se videndam obtulit alma parens; II 591. quod tua cara parens domito te poscit Olympo; IX 84. nec miseri possunt revocare (iuvenem) parentes; G III 262. hoc precibus sine posse parentem; IX 90. illam (Famam) Terra parens extremam Coeo Enceladoque sororem progenuit; IV 178. refulget: ſ addit. Corythum terrasque requirat (parens) Ausonias; III 170. revocant: ſ. possunt. cui non risere parentes, nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubilist ‖ cubili est ‖; E IV 62. salve magna parens frugum, Saturnia tellus, magna virum; G II 173 salve sancte parens; V 80. stabunt Trosque parens et Troiae Cynthius auctor; G III 36. non ante oculis tam clara parens; II 589. — 2. alma parens Idaea deum, cui Dindyma cordi; X 252. ſ. I. deficit, eripit, salvet.

II. **nach Verben**: 1. Aristaeus multa querens atque hac adfatus voce parentem; G IV 320. adgnovit (Anchises) prolem ambiguam geminosque parentes; III 180. coram parentem adloquere; VIII 122. aequa tamen puerost amissae cura parentis? III 341. quem subiisse umeris (aiunt) confectum aetate parentem; IV 599. ut (Iapyx) depositi proferret fata parentis; XII 395. quem (parentem) nunc maestum patria Ardea longe dividit; XII 44. quem (Silvium) Lavinia educet silvis regem regumque parentem; VI 765. nec (mihi spes videndi) duplicis ‖ dulcis ‖ natos exoptatumque parentem; II 138. ut (Deiopea) pulchra faciat te prole parentem; I 75. quod si non alia poteris ratione parentem flectere (sed poteris); Ci 333. (virgo) orbum flet maesta parentem; Ci 360. (Aeneas) invocat duplicis caeloque Erebuque parentis; VII 140. ut scelere infando laedere utrumque uno studeas errore parentem; Ci 240. non prius aspicies, ubi fessum aetate parentem liqueris Anchisen? II 596. quibus pulsatus parens aut fraus innexa clienti; VI 609. nihil illo (parente) triste recepto; IX 262. is (Picus) parentem te, Saturne, refert; VII 48. (Eumedes) nomine avom referens, animo manibusque parentem; XII 348. revocate parentem, reddite conspectum; IX 261. subeo: ſ. conficio. video: ſ. exopto ſ, 1. offert. qualis (parens) videri caelicolis et quanta solet; II 591. — 2. miserere parentis longaevi; XII 43. — 3. non haec Euandro de te promissa parenti discedens dederam; XI 45. non haec, o Palla, dederas promissa parenti, cautius ut . .; XI 152. tua expectata parenti vicit iter durum pietas? VI 688. (Turnus) aptat ensem, quem Dauno ignipotens deus ipse parenti fecerat; XII 90. o dolor atque decus magnum redituree parenti! X 507. surge age et haec longaevo dicta parenti haud dubitanda refer; III 169. quin Turnum Dauno possem incolumem servare parenti; X 616. sunt et sua dona parenti; III 469. ſ. I, 2. — 3. delectos populi ad proceres primumque parentem monstra deum refero; III 58.

III. **nach Adjectiven**: 1. veterum non immemor ille (Acestes) parentum gratatur reduces; V 39. — 2. Daucia proles, indiscreta suis gratusque parentibus error; X 392. — 3. pueri parentibus orbi execrantur bellum; XI 216.

IV. **nach Substantiven**: cur maesta parentis formosos circum virgo remorere capillos; Ci 235. nunc ultro ad cineres ipsius et ossa parentis adsumus; V 55. te parentum manibus et cineri, si qua est ea cura, remitto; X 827. [omnis in Ascanio cari stat cura parentis]; I 646. miseri te si qua parentis tangere cura potest; XII 932. ſ. II, 1. amitto. auratas trabes, veterum decora illa ‖ alta ‖ parentum, devolvont; II 448. quamquam secreta parentis Anchisae domus arboribusque obtecta recessit; II 299. talia per clipeum Volcani, dona parentis, (Aeneas) miratur; VIII 729. caelo tacies delapsa parentis Anchisae; V 722. at simul heroum laudes et facta parentis iam legere poteris; E IV 26. (Aeneas) incertus, geminumne loci famulumne parentis esse putet; V 95. fata: ſ. II, 1 depono. tu ne qua parentis iussa time; II 606 si id sedet Faunique premunt te iussa parentis; VII 368 nox et tua testis dextera, quod nequeam lacrumas perferre parentis; IX 289. luco tum forte parentis Pilumni Turnus sacrata valle sedebat; IX 3. qui maesti ferant mandata parentis; X 840. manes: ſ. cinis. subiectam more parentum aversi tenuere facem; VI 223. ut tandem ante oculos evasit (Polites) et ora parentum; II 531. huic vero miserae (deum rex) infesti apposuit odium crudele parentis; Ci 532. de sedibus imis ibant impositi rogis iuvenes ante ora parentum; G IV 477. manus inter maestorumque ora parentum visus apex . .; II 681. incedunt pueri pariterque ante ora parentum frenatis lucent in equis; V 553. Dardanidae adgnoscunt ora parentum; V 576. turba ruebat, pueri innuptaeque puellae impositique rogis iuvenes ante ora parentum; VI 308. ſ. oculi. I, 1. lacrumant. ex quo reliquias ‖ reli. ‖ divinique ossa parentis condidimus terra; V 47. ſ. cinis. (Aeneas) Iovis imperium et cari praecepta parentis edocet; V 747. hinc alias artis prolemque parentum (notabis); G III 101. Troïus heros adgnovit sonitum et divae promissa parentis; VIII 531. tectum urbe fuit summa, horrendum silvis et religione parentum; VII 172. Dardanidae duri, quae vos a stirpe parentum prima tulit tellus, eadem . .; III 94. ut verba parentis et vocem Anchisae magni voltumque recordor! VIII 156.

pareo. erſcheinen, offenbar ſein: Asilas, cui pecudum fibrae, caeli cui sidera parent; X 176.

pareo. gehorchen, untertan ſein, ſich unterwerfen: I hos parere iubent Alpheae origine Pisae, urbs Etrusca solo; X 179. ni frenum accipere et victi parere fatentur; XII 568. (Simylus) tectus galero sub iuga parentes cogit lorata iuvencos; Mo 123. — II. tu maior; tibi me est aecum ‖ aequum ‖ parere, Menalca; E V 4. cui (Tyrrho) regia parent armenta; VII 485. non ego nec Teucris Italos parere iubebo nec mihi regna peto; XII 189. consiliis pare, quae nunc pulcherrima Nautes dat senior; V 728. dicto: ſ. **dictum**. II, 2 pareo (5 Zt.) S. 177. b. nos patria amissa dominis parere superbis cogemur; XII 236. imperio: ſ. **imperium** (3 Zt.) S. 320. a. (equi) negabunt duris parere lupatis; G III 208. neu praeceptis parere recusa; II 607. praeceptis paret virgo nutricis; Ci 353.

paries. Wand: I. quam (tabellam) fixam paries

illos servabat in usus; Mo 20. — II. haerent parietibus scalae; II 442. hunc (locum) angustique imbrice tecti parietibusque premunt artis; G IV 297. ut fertus labyriuthus parietibus textum caecis iter ancipitemque mille viis habuisse dolum; V 589.

parilis, gleich: ad pariles agor eventus; Cul 229. hic alii sidunt pariles virtutis honore heroes; Cul 358.

pario, hervorbringen, erwerben, verſchaffen: alius Latio iam partus Achilles, natus et ipse dea; VI 89. frigoribus parto agricolae plerumque fruuntur; G I 300. nec iungere tauros aut componere opes norant aut parcere parto; VIII 317. illic res laetae regnumque et regia coniunx parta tibi; II 784. ipsa sibi egregium facta decus parient; Cat IX 58. hi proprium decus et partum indignantur honorem ni teneant; V 229. qui (maesti) sibi letum insontes peperere manu; VI 435. aut (ferro hoc) mihi praesenti peperissem vulnere letum; Ci 282. parta meae Veneri sunt munera; E III 68. quae (animae) sanguine nobis hanc patriam peperere suo; XI 25. vobis parta quies, nullum maris aequor arandum; III 495. mihi parta quies; VII 598. [haec parto ibit regiua triumpho?] II 578.

Paris, Sohn des Priamus: I. quin idem Veneri partus suus et Paris alter; VII 321. non tibi Tyndaridis facies invisa Lacaenae culpatusve Paris has evertit opes; II 602. habitarunt di quoque silvas Dardaniusque Paris; E II 61. rursus acerba fremunt, Paris hunc (Aeacideu) quod letat; Cul 325. Paris urbe paterna occubat; X 705. nunc ille Paris cum semiviro comitatu rapto potitur; IV 215. — II, 1. culpo: ſ. I. evertit. in lucem dedit face praegnas Cisseis regina Parin; X 705. ille Paris, Maeonia mentum mitra crinemque madentem subnexus; IX 215. — 2. Dares, solus qui Paridem solitus contendere contra; V 370. — III. nec non (Mezentius sternit) Euanthen Phrygium Paridisque Mimauta aequalem comitemque; X 702. comes: ſ. aequalis. manet alta mente repostum iudicium Paridis spretaeque iniuria formae; I 27. Phoebe, Dardana qui Paridis derexti tela manusque corpus in Aeacidae; VI 57.

pariter, auf gleiche Weiſe, ebenſo, zuſammen, zugleich: I. adeleraut acta pariter testudine Volsci; IX 505. caedebant pariter pariterque ruebant victores victique; X 756. (Fama) p. facta atque infecta canebat; IV 190. animis p. certantibus omnes dant cuneum; XII 574. voltis et his mecum p. considere regnis; I 572. hac (sagitta) mihi p. det sanguine poenas; XI 592. lusimus: haec p. ‖ propter ‖ culicis sint carmina docta ‖ dicta ‖; Cul 3. facta p. nunc pace feruntur; V 587. statuam iuvenum p. caput cum matre ferentem; IX 628. omnia tum p. vento nimbisque videbis fervere; G I 455. p. gressi per opaca viarum corripiunt spatium medium; VI 633. infindunt p. sulcos; V 142. nymphae innabant p. fluctusque secabant; X 222. eripite, o socii, pariterque insurgite remis; III 560. iucedunt pueri pariterque ante ora parentum frenatis lucent in equis; V 553. mactant lectas de more bidentis Euandrus pariter, pariter Troiana iuventus; VIII 545. utraque vis apibus p. metuenda; G IV 37. Phoenissa p. puero donisque movetur; I 714. aut spolia referes aut occumbes p.; X 865. quae (talaria Mecurium) sublimem rapido p. cum flamine portant; IV 241. (Clausus) p. loquentis vocem animamque rapit traiecto gutture; X 347. p. in bella ruebant; IX 182. ſ. caedo. praecipites pariterque ruunt; XI 673. cum superant fetus (nucis), p. frumenta sequentur; G I 198. quem (Lycum) Turnus, p. cursu teloque secutus increpat . .; IX 559. p. sinistros nunc dextros solvere sinus; V 830. illi (Cyclopes) ocius incubuere omnes pariterque laborem sortiti; VIII 444. gemini angues p. ad litora tendunt; II 235. Muestheus p. oculos telumque tetendit; V 508. dextera tum p. mixto terit omnia suco; Mo 102. me p. comitique onerique timentem; II 729. p. Saticulus asper Oscorumque manus; VII 729. — II. Silvius Aeneas, pariter pietate vel armis egregius; VI 769.

Parius, von der Inſel Paros: stabunt et Parii lapides, spirantia signa; G III 34. ubi flavo argentum Pariusve lapis circumdatur auro; I 593.

parma, Schild: I. qua laevo dependet parma lacerto; XI 693. — II. (Turnus) addit Halyn comitem et confixa Phegea parma; IX 765. (Tritonia) emicuit parmamque ferens hastamque trementem; II 173. versi Latini reiciunt parmas; XI 619. transilit ‖ transit, transiit ‖ et parmam mucro, levia arma minacis (Lausi), et tunicam; X 817. — III. Helenor, ense levis nudo parmaque inglorius alba; IX 548. dum genitor nati parma protectus abiret; X 800. (Camilla) resistit ense pedes nudo puraque interrita parma; XI 711.

Parnasius, des Parnaß: etiam Parnasia laurus parva sub ingenti matris se subicit umbra; G II 18. nec tantum Phoebo gaudet Parnasia rupes; E VI 29. qua Parnasia rupes hinc atque hinc patula praepandit cornua fronte; Cul 15.

Parnasus, Gebirge in Phokis: me Parnasi deserta per arduna dulcis raptat amor; G III 291. neque Parnasi vobis iuga moram fecere; E X 11.

paro, paratus, rüſten, ausrüſten, vorbereiten, bereiten, einrichten, erwerben, verſchaffen, ſich anſchicken: I. si bellare paras atque haec tibi mens est; VIII 400. his se extrema iam in morte parant defendere telis; II 447. di patrii, non tamen omnino Teucros delere paratis; IX 248. quin tu aliquid saltem potius molli paras detexere iunco? E II 72. linquens (Dido Aenean) multa parantem ‖ volentem ‖ dicere; IV 390. (Aeneas) caput multa parantis (Tarquiti) dicere deturbat terrae; X 554. o decus Italiae virgo, quas dicere grates quasve referre parem? XI 509. genitor luturnam parat fratris dimittere ab armis; XII 844. fruges receptas vel torrere parant flammis et frangere saxo; I 179. Volsci fossas implere parant ac vellere vallum; IX 506. bellum, Laomedontiadae, bellumne inferre paratis? III 248. sive Getis inferre manu lacrimabile bellum Hyrcanisve Arabisve parant seu . .; VII 605. neque sine numine divom paras Stygiam innare paludem; VI 369.* ille (Metabus) innare parans, infantis amore tardatur; XI 549. vicinos, ignare, paras invadere portus; III 382. ad urbem Sidoniam puer ire parat, mea maxima cura; I 678. venatum Aeneas unaque miserrima Dido in nemus ire parant; IV 118. *[pars pedes ire parat campis, pars . .;] VII 624. huic (Mezentio) contra Aeneas speculatus in agmine longe obvius ire parat; X 770. sed tibi ego ingentis populos opulentaque regnis iungere castra paro; VIII 476. ille (Mercurius) patris magni parere parabat imperio; IV 238. tempore quo Aeneas pelagi petere alta parabat; IX 81. referre: ſ. dicere. seu tendere ad Indos (parant) Auroramque sequi Parthosque reposcere signa; VII 605. (nutrix) purpureum parat rursus tondere capillum; Ci 382. torrere: ſ. frangere. vellere: ſ. implere. — II. undique convenere, animis opibusque parati; II 799. signum clamore paratis Epytides longe dedit insonuitque flagello; V 578. (socii) animos apteut armis pugnaeque parent se; X 259. hoc rogus iste mihi, hoc ignes araeque parabant? IV 676. quid, pater Neptune, paras? V 14. cui (serpenti) cuncta paranti ‖ quo . . parante ‖ parvulus hunc (pastorem) prior umoris conterret alumnus; Cul 182. cum Amphitryoniades abitum pararet; VIII 214. stat ferri acies mucrone corusco

stricta, parata neci; II 334. si (Ascanius) iam puerile paratum agmen habet secum; V 548. campum viri parabant in medioque focos et dis communibus aras gramineas; XII 117. iandudum arcu contenta parato tela tenens Eurytion; V 513. arma: s. arma. II, 1. paro (4 St.) S. 65, b. campum: s. aras. mediis parant convivia tectis; I 638. armari classem cursumque parari; IV 299. quas illi (Tereo?) Philomela dapes, quae dona pararit; E VI 79. arma deosque parant comites; II 181. non Troius heros dicta parat contra; X 585. dona: s. dapes. epulae ante ora paratae regifico luxu; VI 604. tremor, cui fata parent, quem poscat Apollo; II 121. focum: s. aram. mihi sacra parari et salsae fruges et circum tempora vittae; II 132. his commota fugam Dido sociosque parabat; I 360. furta paro belli convexo in tramite silvae; XI 515. maxumus agricolis pelagoque parabitur imber; G I 429. ergo (Anna) iussa parat; IV 503. (invenis) fidens animi atque in utrumque paratus; II 61. tu moenia magnis magna para; III 160. navis, quae forte paratae, corripiunt onerantque auro; I 362. ratis expositis stabat scalis et ponte parato; X 654. non portus aut propugnacula bello tuta parant; IV 88. pugnam sperate parari; IX 158. rebus iam rite paratis; IV 555. alii Amerina parant lentae retinacula viti; G I 265. sacra: s. fruges. quae (sacra) rite incepta paravi; IV 638. freta Sicaniae saltem sedesque paratas petamus; I 557. ante locum similem exquirunt, ubi prima paretur arboribus seges; G II 266. socios: s. fugam. natam thalamis neu crede paratis; VII 97. vittas: s. fruges. (Dido) Sidonias ostentat opes urbemque paratam; IV 75. — III. ambo et cantare pares et respondere parati; E VII 5. complerant litora visuri Aeneadas, pars et certare parati; V 108. si Turno extincto socios sum adscire paratus; XII 38. quisquis erit culpare iocos musamque paratus; Cul 6 cum Troas Hectoris ira funderet vulnera tela neces ignis inferre paratos; Cul 310. (invenis) paratus seu versare dolos seu certae occumbere morti; II 62

Paros. Insel im ägäischen Meere: Olearum niveamque Parum sparsasque per aequor Cycladas legimus; III 126. (virgo) prospicit marmoream Paron viridemque adlapsa Donysam; Ci 476

Parrhasius. aus der Stadt Parrhasia, arkadisch; qui (Acoetes) Parrhasio Euandro armiger ante fuit; XI 32. Lupercal Parrhasio dictum Panos de more Lycaei; VIII 344.

pars. Teil. Antcil: 1. **absolut**: 1. adest: s. 3. inmissis pars caeca et concita frenis arietat in portas; XI 889. pars aditus urbis firmet turrisque capessat; XI 466. caret: s. II, 2. resido in. pars agmina cogunt (formicae) castigantque moras; IV 406. morte Neoptolemi regnorum reddita cessit pars Heleno; III 334. pars claudere portas; XI 883. cogit: s. castigat. pars optare locum tecto et concludere sulco; I 425. pars spoliant oras, frondem ac virgulta facesque conicunt; V 661. alii spolia conicunt igni, pars munera nota, ipsorum clipeos et non felicia tela; XI 195. pars contendunt ludo et fulva luctantur harena; VI 643. fratres pars gladios stringunt manibus, pars missile ferrum corripiunt; XII 278. pars cetera segnis secundo defluit amni; VIII 549. pars pedibus plaudunt choreas et carmina dicunt; VI 644. instant ardentes Tyrii: pars ducere muros, pars . .; I 423. quidam haec exempla secuti esse apibus partem divinae mentis dixere; G IV 220. pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni; VII 266. Ausoniae pars illa procul, quam pandit Apollo; III 479. in tectis longi pars maxima luctus; XI 214. pars in gramineis exercent membra palaestris, pars . .; VI 642. pars calidos latices et aëna undantia flammis expediunt; VI 218. pars levis umero pharetras (fert); V 558. pars in frusta secant veribusque trementia figunt; I 212. firmat: s. canesit. *[pars arduus altis pulverulentus equis furit]; VII 624. pars spicula gestat bina manu; VII 687. pars belli haud temnenda, viri, iacet altus Orodes; X 737. pars cetera pontum pone legit; II 207. luctantur: s. contendunt. o mihi tum ‖ tam ‖ longae maneat pars ultima vitae; E IV 53. his (Cyclopibus) informatum manibus iam parte polita fulmen erat. pars inperfecta manebat; VIII 428. pars moliri arcem et manibus subvolvere saxa; I 424. pars inventa flumina monstrat; VI 8. pars enulis onerant mensas et plena reponunt pocula; G IV 378. aptat: s. concludit. *[pars pedes ire parat campis, pars . .;] 624. plaudunt: s. dicunt. pars intra saepta domorum Narcissi lacrimam et gluten ponunt fundamina; G IV 159. quaerit pars semina flammae abstrusa in venis silicis, pars . .; VI 6. quaerunt pars aditum et scalis ascendere muros; IX 507. pars densa ferarum tecta rapit silvas; VI 7. reponunt: s. onerant. pars volnere clauda retentat (serpentem) nixantem nodis; V 278. pars ingentem formidine turpi scandunt rursus ecum; II 400. secant: s. figunt. non caede viri tanta perterrita Lausus, pars ingens belli, sinit agmina; X 427. pars cetera sinnat immensa volumine terga; II 208. pars maxima glandes liventis plumbi spargit, pars . .; VII 686. spoliant: s. conicinnt. stringunt: s. corripiunt. pars stupet innuptae donum exitiale Minervae; II 31. *[pars subigunt in cote secures]; VII 627. pars ingenti subiere feretro (triste ministerium); VI 222. subvolvit: s. molitur. audiit et voti Phoebus succedere partem mente dedit, partem . .; XI 794. superat pars altera curae; G III 286. pars autem posito surgunt de semine, ut altae castaneae; G II 14. *[pars levis clipeos et spicula lucida tergent arvina pingui]; VII 626. pars tollere vocem exiguam; VI 492. pars grandia trudunt obnixae (formicae) frumenta umeris pars . .; IV 405. at nos hinc alii sitientis ibimus Afros, pars Scythiam veniemus; E I 65. pars cetera nuntia ventura Ascanio rerumque patrisque; VIII 550. pars vertere terga, ceu quondam petiere rates, pars . .; VI 491. 2. quorum pars magna fui; II 6. — 3. tu ades, o decus, o famae merito pars maxima nostrae; G II 40.

II. **nach Verben**: 1. sin has ne possim naturae accedere partis frigidus obstiterit circum praecordia sanguis; G II 483. rerum pars altera adempta est; IX 131. melior quoniam pars acta diei, quod superest, corpora procurate; X 156 pars inflexis super acta carinis; Cul 346. hanc etiam, Maecenas, aspice partem; G IV 2. ausa quod est mulier dictam Veneri votorum ‖ lucrorum ‖ avertere poenam ‖ partem ‖; Ci 84. dextera (pars murorum) cingitur amni; IX 469. Turnus fluvium petere ac partem, quae cingitur unda; IX 790. concieo: s. 1. 1. arietat. pars nota conduntur in alvo; II 401. partem (voti Phoebus) volucris dispersit in auras; XI 795. iam medias operum partes evectus erat sol; Cul 107. pars cetera prona fertur aqua; VIII 548. fert saxum, haut partem exiguam montis Acmon; X 128. tu quoque magnam partem opere in tanto, sineret dolor, Icare, haberes; VI 31. *infantem (Metabus) matris vocavit nomine Casmillae mutata parte Camillam; XI 543. inde alias partes nova macies obduxit squalida pelle; Ci 505. pando: s. I, 1. est. complerant litora visuri Aeneadas, pars et certare parati; VI 108. dum suas peragit Vulcanus Vestaque partes; Mo 52. cernimus partis petere agmen easdem partibus ex isdem; VII 69. s. cingo. polio: s. I, 1. manet. qui divitiis soli incubuere repertis nec partem posuere suis; VI 611. parte prior (Sergestus), partim ‖ partem ‖ rostro premit aemula Pristis; V 187. reddo: s. I, 1. cedit. partem aliquam, venti, divom referatis ad auris! E III 73. (deus) cum puppis parte revolsa cumque gubernaclo

proiecit (Palinurum); V 858. (Tarchon) partis rimatur apertas, qua volnus letale ferat; XI 748. temno: ſ. I, 1. iacet. ni (gnatus) mixtus matre Sabella hinc partem patriae traheret; VIII 511. pars in praecipitis fossas urgente ruina volvitur, pars . .; XI 888. — 2. postquam in partem data Roma Sabinis; VII 709. hic locus est. partis ubi se via findit in ambas; VI 540. nec procul hinc partem fusi monstrantur in omnem lugentes campi; VI 440. ciectum, egetem regni demens in parte locavi; IV 374. scis ut te caeli lubens in parte locarim; XII 145. peto ex: ſ 1. peto. [in partis rapit (Aeneas animum) varias perque omnia versat]; IV 286. heros animum in partis rapit varias perque omnia versat; VIII 21. dum se glomerant retroque residunt in partem, quae peste caret, tum . .; IX 540. (Dido) partis animum versabat in omnis; IV 630. divos ipsumque vocamus in partem praedamque Iovem; III 223.

III. **Umſtand**: 1. (Dido) operum laborem partibus aequabat instis aut sorte trahebat; I 508. certis dimensum partibus orbem regit sol; G I 231. qua parte calores austrinos (arbos) tulerit; G II 270. (serpens) parte ferox ardensque oculis; V 277. parte prior (Sergestus). partim ‖ partem ‖ rostro premit aemula Pristis; V 187. Scyllae corpus semiferi incertis etiam nunc partibus artus mutabant; Ci 494. illi (Pandaro) partibus aequis huc caput atque illuc umero ex utroque pependit; IX 754. Scorpius caeli insta plus parte relinquit; G I 35. quae (arbos) ‖ qua (parte arbos) ‖ terga obverterit axi; G II 271. parte alia fugiens amissis Troilus armis; I 474. parte alia (Cyclopes) Marti currumque rotasque volueris instabant; VIII 433. parte alia Agrippa arduos agmen agens; VIII 682. parte alia horrendus visu quassabat Etruscam pinum Mezentius; IX 521. ea diversa penitus dum parte geruntur; IX 1. qua (parte) saxa rotantia late impulerat torrens arbustaque diruta ripis; X 362. parte alia media Eumedes in proelia fertur; XII 346. inmissi diversis partibus ignes arentem in silvam et virgulta sonantia lauro; XII 521. genitos diversis partibus orbis inter se coisse viros; XII 708. — 2. (Turnus Lycum) magna muri cum parte revellit; IX 562. alia de parte patentis transmittunt cursu campos cervi; IV 153. audiit et caeli genitor de parte serena intonuit laevom; IX 630. parte ex alia Arcadas ut vidit Pallas dare terga; X 362. iam (capellae) omni celeres e parte vagantes tondebant . .; Cul 49. ille (aper) autem inpavidus partis cunctatur in omnis; X 717. in parte: ſ. in B. IV, 2. (3 Zt) S. 329, b.

parsimonia. Sparſamkeit: (dicatur) heluato ‖ hell. ‖ sera patrimonio in fratre parsimonia; Cat XIII 12.

Parthenius. Troer: Parthenium Rapo (obtruncat) et praedurum viribus Orsen; X 748.

Parthenius. des Berges Parthenius in Arkadien: non me ulla vetabunt frigora Parthenios canibus circumdare saltus; E X 57.

Parthenopaeus. Sohn des Meleager: hic (occurrit) inclutus armis Parthenopaeus et Adrasti pallentis imago; VI 480.

Parthenope. Neapel: illo Vergilium me tempore dulcis alebat Parthenope; G IV 563.

Parthicus. parthiſch: hic est et Spartica ‖ Parthica ‖ myrtus atque hyacinthos; Cul 400.

Parthus. parthiſch, Parther: A. Gnosia Partho contendens spicula cornu; Ci 299. — B, 1. ante exul aut Arasim Parthus bibet aut Germania Tigrim, quam . .; E I 62. addam fideutem fuga Parthum versisque sagittis; G III 31. prima leves ineunt si quando proelia Parthi; G IV 314. (sagittam) armatam saevi Parthus quam felle veneni torsit; XII 857. — II, 1. addo: ſ. 1. fidit. seu tendere ad Indos (parant) Auroramque sequi Parthosque resposcere signa; VII 606. — 2. libet Partho torquere Cydonia cornu spicula; E X 59. — III. nec (regem sic) populi Parthorum aut Medus Hydaspes observant; G IV 211.

partim. teilweiſe, zum Teil: (tela) partim galea clipeoque resultant inrita; deflexit partim stringentia corpus alma Venus; X 330. Latini corpora partim multa virum terrae infodiunt; XI 204. parte prior (Sergestus), partim ‖ partem ‖ rostro premit aemula Pristis; V 187. corpora avecta partim finitimos tollunt in agros urbique remittunt; XI 205. resulto: ſ. deflecto.

partior. teilen, einteilen, zuteilen: I. hinc (Aeneas) portum petit et socios partitur in omnis; I 194. (Simylus) advocat inde manus operi partitus utrimque; Mo 24. — II. pueri bis seni quemque secuti agmine partito fulgent paribusque magistris; V 562. ne signare quidem aut partiri limite campum fas erat; G I 126. Accam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias, quae sola Camillae, quicum partiri curas; XI 822. nunc mecum partire laborem; XI 510.

partum, ſ. pario alqd.

parturio. treiben, ausſchlagen: nunc omnis ager, nunc omnis parturit arbos; E III 56. parturit almus ager; G II 330. arbos: ſ. ager.

partus. Gebären, Geburt, Kind: I. quin idem Veneri partus suus et Paris alter; VII 321. — II. nec partum gratia talem parva manet; IX 298. — III, 1. tum partu Terra nefando Coeumque Iapetumque creat saevomque Typhoea; G I 278. donec regina sacerdos Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem; I 274. collis Aventini silva quem Rhea sacerdos partu edidit; VII 660. quas (Diras) et Tartarea Nox intempesta Megaeram uno eodemque tulit partu; XII 847. Berecyntbia mater laeta deum partu, centum complexa nepotes; VI 786. — 2 post partum cura in vitulos traducitur omnis; G III 157.

parum. wenig, nicht ſehr, zu wenig: I. hoc minus implicuit (pastor) dira formidine mentem; Cul 200. minus via laedit; E IX 64. quod minime reris; VI 97. illa (aquila serpentem) haut minus urget obunco luctantem rostro; XI 755. — II. victor nec minus idcirco vestros expromere cantus dignus; Cat IX 7. si quis non pauperis usum mente minus ‖ prius ‖ docta fastidiat; Cul 59. frons laeta parum et deiecto lumina voltu; VI 862. Turnus sequitur iam minus atque minus successu laetus equorum; XII 616. quae fuerint ‖ fuerit (Troia) ‖ minus obvia Grais; III 499. — III. nec minus ex imbri soles et aperta serena prospicere poteris; G I 393. nec minus interea fetu nemus omne gravescit; G II 429. nec minus interea barbas incanaque menta Cinyphii tondent hirqui; G III 311. nec minus interea socius ad litora (Dido) mittit viginti tauros; I 633. nec minus Andromache fert picturatas auri sub tegmine vestes; III 482. haut minus ac iussi faciunt; III 561. nec minus interea Misenum in litore Teucri flebant; VI 212. nec minus Aeneas, casu concussus iniquo, prosequitur euntem; VI 475. nec minus interea extremam Saturnia bello imponit regina manum; VII 572. nec minus Aeneas se matutinus agebat; VIII 465. nec minus ille (Lausus) exultat demens; X 812. nec minus miseri diversa in parte Latini innumeras struxere pyras; XI 203. nec minus interea maternis saevos in armis Aeneas acuit Martem; XII 107. haut minus Aeneas tortos legit obvius orbes; XII 481. nec minus Aeneas insequitur; XII 746. non minus illa (nutix parat) tamen, revehi quod moenia Cressa gaudeat; Ci 384.

parumper. auf kurze Zeit: pulsus parumper corde dolor tristi; VI 382.

parvulus (parvolus), klein, jung: si quis mihi parvolus aula luderet Aeneas; IV 328. cui (serpenti) cuncta paranti ‖ quo . . parante ‖ parvulus hunc (pastorem) prior umoris conterret alumnus;

Cul 183. cymba magnas sequitur cum parvula classes; Ci 479. parvulus exusto remanebat stipite fomes; Mo 8. malus ille puer idem tum tristis acuebat parvulus iras; Ci 138.

parvus (parvos), flein, gering, unbedeutend, jung: A. saetosi caput hoc apri tibi, Delia, parvos Micon: E VII 29. saepibus in nostris parvam te roscida mala vidi cum matre legentem; E VIII 37. ipsae (apes) regem parvosque Quirites sufficiunt; G IV 201. subiit deserta Creusa et direpta domus et parvi casus Iuli; II 563. coniunx parvom patri tendebat Iulum; II 674. cui parvos Iulus, cui pater et coniunx quondam tua dicta relinquor? II 677. mihi parvos Iulus sit comes; II 710. dextrae se parvos Iulus implicuit; II 723. una acies iuvenum, ducit quam parvos ovantem Priamus; V 563. parvos nomen avi referens Priamus; V 564. alter parvos Atys pueroque puer dilectus Iulo; V 569. Acmon nec Clytio genitore minor nec fratre Menestheo; X 129. illam (virginem miratur) etiam Leucothea parvusque dea cum matre Palaemon; Ci 396. (Dira) alitis in parvae subitam conlecta figuram; XII 862. fessae multa referunt se nocte minores (apes), crura thymo plenae; G IV 180. (est) argitis minor; G II 99. nec minor Euryali caedes; IX 342. primum parva duorum corpora natorum serpens amplexus uterque implicat; II 213. tanta est in parvo fiducia crine cavendi; Ci 380. parve culex, pecudum custos tibi tale merenti funeris officium vitae pro munere reddit: Cul 413. nec minor in terris Aeneae mihi cura tui; V 803. (rex) Curibus parvis et paupere terra missus in imperium magnum; VI 811. inter utramque viam leti discrimine parvo; III 685. quibus fossarum morae, leti discrimina parva, dant animos; IX 143. quo minor est illis (capris) curae mortalis egestas; G III 319. (Fama) parva metu primo, mox sese attollit in auras; IV 176. ut (fluctus) neque ipso monte minor procumbit; G. III 240. (Numanus) Turni minorem germanam nuper thalamo sociatus habebat; IX 593. nec parva sequetur gloria delectos Latio et Laurentibus agris; XI 430. nec partum gratia talem parva manet; IX 299. etiam Parnasia laurus parva sub ingenti matris se subicit umbra; G II 19. nec minor in castris luctus Rhamnete reperto exsangui; IX 452. (Aeneas) dat tibi praeterea fortunae parva prioris munera; VII 243. ut (femina) possit parvos educere natos; VIII 413. Panthus sacra manu victosque deos parvomque nepotem ipse trahit; II 320. hirundo pabula parva legens nidisque loquacibus escas; XII 475. hic patriam parvosque penates sustinet; G II 514. (Aeneas) hesternum larem parvosque penatis laetus adit; VIII 543. hic illa ducis Meliboei parva Philoctetae subnixa Petelia muro: III 402. invat imbribus actis progeniem parvam revisere; G I 414. incipe, parve puer, risu cognoscere matrem; E IV 60. incipe, parve puer; E IV 62. res est non parva; E III 54. (Simylus) parva tabella lumina fida locat; Mo 19. ipse Quirinali lituo parvaque sedebat succinctus trabea Picus; VII 187. procedo, et parvam Troiam simulataque magnis Pergama adgnosco; III 349. parvae succedimus urbi; III 276. fama volat parvam subito volgata per urbem, ire equites; VIII 554. nec minor usus erit; G III 306. — B, a, I. nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem; I 532. III 165. (pater) infelix, utcumque ferent ea facta minores; VI 822. nostros huius (diei velis) meminisse minores; I 733. laeti minores servavere diem; VIII 268. — II. casus evadere ferri quo licuit parvo? ‖ quod . . parvo; ‖ X 317. — b. *(Metabus) spicula ex umero parvae suspendit et arcum; XI 575. — c, I, 1. si parva licet componere magnis; G IV 176. — 2. illic patiens operum exiguoque ‖ parvoque ‖ adsueta inventus; G II 472. patiens operum parvoque adsueta iuventus terram domat; IX 607. sic parvis componere magna solebam; E I 23. — II quis tacitum relinquat parvo potentem Fabricium vel te sulco, Serrane, serentem? VI 843. haut illi (Euandro) stabunt Aeneïa parvo hospitia; X 494.

pasco, weiden, füttern, nähren, aufziehen, erzögen: I, 1. pascere rursus solis ad occasum (iubeto ‖ iubebo ‖); G III 335. — 2. non me pascente, capellae, florentem cytisum et salices carpetis amaras; E I 77. saltibus in vacuis pascunt et plena secundum flumina; G III 143. sponte sua sandyx pascentis vestiet agnos: E IV 45. Tityre, pascentes a flumine reice capellas; E III 96. pascentes illae (columbae) tantum prodire volando, quantum . .; VI 199. incipe; pascentis servabit Tityrus haedos: E V 12. volsis pascunt radicibus herbae; III 650. quam (ovem) videris extremam sequi aut medio procumbere campo pascentem; G III 466. — II. Aurunci Rutulique exercent colles atque horrentia asperrima pascunt; XI 319. longum per vallis pascitur agmen; I 186. non animum modo uti pascat prospectus inanem; G II 285. (Aeneas) animum pictura pascit inani multa gemens; I 464. aper silva pastus harundinea; X 710. dum thymo pascentur apes; E V 77. quoi (Apollini) pineus ardor acervo pascitur; XI 786. armenta, f. armenta, II, 1. pasco (3 St.) S. 67. b. pascite ut ante boves, pueri; E I 45. non ulli pastos illis egere diebus frigida, Daphni, boves ad flumina; E V 24. Tityre dum redeo, pasce capellas, et potum pastas age, Tityre; E IX 24. una velocis Spartae catulos acremque Molossum pasce sero pingui; G III 406. ante leves ergo pascentur in aequore cervi, quam . .; E I 59. dum rore cicadae (pascentur); E V 77. sacrum tibi pascere crinem; VII 391. campum pascentem niveos herboso flumine cycnos; G II 199. equos, f. equus. II, 1 pasco (3 St.) S. 210. a. qui (campus) filicem curvis invisam pascit aratris; G II 189. flamma (visa) circum tempora pasci; II 684. pascuntur ignes nocturni et lumina fundunt; G II 432. *[cui (frondi) uri iuludunt, pascuntur oves avidaeque iuvencae]; G II 375. pascitur in magna Sila formonsa iuvenca; G III 219. ite domum pasti, si quis pudor, ite iuvenci; E VII 44. seu quis fortis ad aratra iuvencos (pascet ‖ pascit ‖); G III 50. Molossum: f. catulos. pastorem, Tityre, pinguis pascere oportet ovis; E VI 5. formonsus ovis ad flumina pavit Adonis; E X 18. f. iuvencas. saepe diem noctemque et totum ex ordine mensem pascitur pecus; G III 342. immania cuius (Neptuni Proteus) armenta et turpis pascit sub gurgite phocas; G IV 395. pro qua mercede (apes) Dictaeo caeli regem pavere sub antro; G IV 152. convexa polus dum sidera pascet; I 608. spes pascis inanis; X 627. pascite taurum, iam cornu petat et pedibus qui spargat harenam; E III 86. cum primum pasti repetent praesaepia tauri; E. VII 39. (taurus) frondibus hirsutis et carice pastus acuta: G. III 231. frondibus et victu (tauri) pascuntur simplicis herbae; G III 528. sic cytiso pastae distendant ubera vaccae; E IX 31. quos (viros) dives Anagnia pascit, quos. Amasene pater; VII 684. Pierides, vitulam lectori pascite vestro; E III 85. — III. pascuntur (apes) et arbuta passim et glaucas salices casiamque crocumque rubentem et pinguem tiliam et ferrugineos hyacinthos; G IV 181. pascuntur vero (caprae) silvas et summa Lycaei horrentisque rubos et amantis ardua dumos; G III 314. qualis ubi in lucem coluber mala gramina pastus convolvit terga; II 471.

pascuum, Weide: 1. tu cole fontis et viridis nemorum silvas et pascua laetus; Cul 382. quamvis limoso palus obducat pascua iunco; E I 48. quid tibi pastores Libyae, quid pascua versu prosequar? G III 339. — 2. in saltus utrumque gregem atque in pascua mittes ‖ (cum aestas) mittet ‖; G III 326.

ideo tauros procul atque in sola relegant pascua; G III 212.

Pasiphaë, Gattin des Minos: I. hic crudelis amor tauri suppostaque furto Pasiphaë inest; VI 24. — II. (Aeneas) cernit Euhadnen ‖ Euadnen ‖ et Pasiphaën; VI 447. Pasiphaën nivei solatur (Silenus) amore iuvenci; E VI 46. suppono: ſ. I.

passim, weithin, überall, nach allen Seiten: circa passim fusae ‖ fessae ‖ cubuere capellae excelsis supter dumis; Cul 154. passim in litore sicco corpora curamus; III 510. ille (pater) passim rivis currentia vina repressit; G I 132. illae (matres) diversa metu per litora passim diffugiunt; V 676. haec passim dea foeda virum diffundit in ora; IV 195. [dant claram incendia lucem erranti passimque oculos per cuncta ferenti]; II 570. cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae omnis in aequoreo fluitat iam naufraga fluctu; Cul 356. tibi prima munuscula errantis hederas passim cum baccare tellus fundet; E IV 19. passim somno vinoque per herbam corpora fusa vident; IX 316 ſ. cubo. strata iacent passim sua quaeque sub arbore poma; E VII 54. quando passim tropaeis insignis agros; XI 384. passim armenta videbant Romanoque foro et lautis mugire Carinis; VIII 360. pascuntur (apes) et arbuta passim et glaucas salices; G IV 181. et Tyrii comites passim et Troiana iuventus Dardanius-que nepos Veneris tecta petiere; IV 162. cum (Scylla) cupidos quaestu passim populareť amantes; Ci 78. (Simylus) contempta (coria) passim spargit humi atque abicit; Mo 95. plurima per vias sternuntur inertia passim corpora; II 364. ignaros loci passim et formidine captos sternimus; II 384. ſ. iaceo. sic tota passim regione vagantur aëris in campis latis; VI 886. ecce laeta boum passim campis armenta videmus; III 220.

passum, Wein aus getrockneten Trauben: (est) passo psithia (vitis?) utilior tenuisque lageos; G II 93.

passus, Schritt: nec longis inter se passibus absunt; XI 907. haut mora, festinant iussi rapidisque feruntur passibus; VII 156. Iulus sequitur patrem non passibus aequis; III 724. ille (Aeneas) ducem haut timidis vadentem passibus aequat; VI 263.

pastor, Hirt: I. **absolut**: dum medicas adhibere manus ad volnera pastor abnegat; G III 455 stupet inscius alto accipiens sonitum saxi de vertice pastor; II 308. quod (mulsere) sole cadente, sub lucem exportans calathis adit oppida pastor; G III 402. talibus in studiis baculo dum nixus apricas pastor agit curas; Cul 99. formonsum pastor Corydon ardebat Alexim, delicias domini; E II 1. (pastor pecudes) procul aspexit luco residere virenti, Delia diva, tuo; Cul 109. inde (pastor) impiger, exanimus ‖ exanimis ‖, vix compos mente refugit, nescius ‖ nec prius ‖ aspiciens; Cul 190. cape saxa manu, cape robora, pastor; G III 420. (pastor) stratus humi dulcem capiebat corde quietem, ni . .; Cul 161. immemor herbarum quos (pastores) est mirata iuvenca certantis; E VIII 2. cum densas pastor pecudes cogebat in umbras; Cul 108. cum pastor in fessos requiem dare comparat artus; Cul 204. iam compellente vagae pastore capellae repetebant ad vada; Cul. 104. pastor mitem concepit proiectus membra soporem; Cul 157. ille (pastor) sedens victor flammas despectat ovantis; X 409. (pastor) validum dextra detraxit ab arbore truncum ‖ truncum detraxit ab orno ‖; Cul 192. pastorem oportet deductum dicere carmen; E VI 4. canit, ut Linus haec illi divino carmine pastor dixerit; E VI 67. me quoque dicunt vatem pastores; E IX 34. hippomanes vero quod nomine dicunt pastores; G III 280. quod (pastor) erat tardus ‖ tardo ‖ somni languore remoto ‖ renatus ‖; Cul 198. molliter hic viridi patulae sub tegmine quercus pastores erant; Cat IX 18. exportat: ſ. adit. (pastor draconis) reluctantis crebris foedeque petentis ictibus ossa ferit; Cul 196. quam (cervam) nemora inter Cresia fixit pastor telis; IV 71. pastor Aristaeus fugiens Peneia Tempe; G IV 317. pastores dulcia iactantes alterno carmina versu; Cat IX 19. velut dispersa immittit silvis incendia pastor; non aliter . .; X 406. cum in pumice pastor vestigavit apes fumoque implevit amaro; XII 588. hoc minus implicuit (pastor) dira formidine mentem; Cul 200. inducite fontibus umbras, pastores; E V 41. tonsis in vallibus illum (florem) pastores legunt; G IV 278. pastor liquit volatile ferrum nescius; IV 71. pastor lentus in herbis securo pressus ‖ pressos ‖ somno mandaverat artus; Cul 157. cum (pastor) prosiluit et illum (umoris aliemnum) obtritum Morti misit; Cul 187. dum (pastor) non arte canora compacta solitum modulatur harundine carmen; Cul 99. cum videmus ipsum inter pecudes vasta se mole moventem pastorem Polyphemum; III 657. nititur: ſ. agit. pastores, hedera crescentem ornate poetam, Arcades; E VII 25. pastorem, Tityre, pinguis pascere oportet ovis; E VI 4. an ‖ at ‖ non sic Phrygius penetrat Lacedaemona pastor? VII 363. pastor excelsi montis iuga summa petivit; Cul 46. dum pastor meliora deos sedet omnia poscens; G III 456. propulit e stabulis ad pabula nota capellas pastor; Cul 45. prosilit: ſ. mittit. refugit: ſ. aspicit. renascitur: ſ. est. ut (pastor) ad fontem densa requievit in umbra; Cul 157. (pastor) tum torva tenentem lumina respexit serpentum comminus; Cul 189. Podalirius Alsum pastorem primaque acie per tela ruentem superimminet: XII 305. sedet: ſ. despectat, poscit. quem (draconem pastor) postquam vidit caesum languescere, sedit; Cul 201. quo saepe solemus pastores ovium teneros depellere fetus: E I 21 spargite humum foliis, pastores; E V 41. stupet: ſ. accipit. aemulus Aceraeo pastor sibi quisque poetae securam placido traducit pectore vitam; Cul 96. iuvenem pastores magno ad regem clamore trahebant Dardanidae; II 58. cum grege compulso pastor duplicantibus umbris vadit; Cul 204. valuit sed vincere talis (pastor) horrida squamosi volventia membra draconis; Cul 194. an ‖ at ‖ non sic Phrygius pastor Ledaeam Helenam Troianas vexit ad urbes? VII 364. inclusas ut cum latebroso in pumice pastor vestigavit apes; XII 587. videt: ſ. sidet. vincit: ſ. valet. — 2. te, memorande canemus pastor ab Amphryso; G III 2. ſ. 1. capit, inducunt, ornant, spargunt.

II **nach Verben**: 1. cano: ſ. I, 2. cui (serpenti) cuncta paranti ‖ quo . . parante ‖ parvulus hunc (pastorem) prior umoris conterret alumnus; Cul 183. deduco: ſ. I, 1. dicit. memoro: ſ. I, 2. miror: ſ. I, 1. certant. velut sese abdidit occiso pastore lupus magnove iuvenco; XI 811. Linus pastor floribus atque apio crinis ornatus amaro; E VI 67. premo: ſ. I, 1. mandat. proicio: ſ. I, 1. concipit. quid tibi pastores Libyae, quid pascua versu prosequar? G III 339. sterno: ſ. I, 1. capit. superimmineo: ſ. I, 1. ruit. rura voluptas Panaque pastoresque tenet dryadasque puellas; E V 59. video: ſ. I, 1. movet. — 2. effigies culicis illi (pastori) tristis ab eventu cecinit convicia mortis; Cul 208. saepe incautis pastoribus excidit ignis; G II 303. salices humilesque genistae aut illae pecori frondem aut pastoribus umbram sufficiunt; G II 435. — 3. effigies ad eum (pastorem) culicis devenit; Cul 208.

III. **nach Adjectiv**: sed non ego credulus illis (pastoribus); E IX 34.

IV. **nach Substantiven**: (Metabus) pastorum et solis exegit montibus aevom; XI 569. semper pastorum ille (Maenalus) audit amores Panaque; E VIII 23. ibo et carmina pastoris Siculi modulabor avena; E X 51. o bona pastoris, incognita curis!

Cul 58. quorum (pastorum) stupefactae carmine lynces; E VIII 3. carmina qui lusi pastorum; G IV 565. cuius (pastoris) ut intravit levior per corpora somnus; Cul 206. rustica pastoris fistula more sonat ‖ sonans ‖; Copa 10. pastorum musam Damonis et Alphesiboei dicemus; E VIII 1. ruit omnis in urbem pastorum ex acie numerus; VII 574. si quis videat deserta regna pastorum et longe saltus lateque vacantis; G III 477.

pastoralis, der Hirten: ut gerat (Camilla) pastoralem praefixa cuspide myrtum; VII 817. dea de culmine summo pastorale cauit signum; VII 513.

pastus, Fütterung, Weide: e pastu decedens agmine magno corvorum increpuit densis exercitus alis; G I 381. rursus easdem (apes) vesper ubi e pastu tandem decedere campis admonuit; G IV 186. vesper ‖ Vesper ‖ ubi e pastu vitulos ad tecta reducit; G IV 434. cum cyeni sese e pastu referunt; VII 700. qualis ille (ecus) in pastus armentaque tendit equarum; XI 494.

Patavium, Padua: hic tamen ille (Antenor) urbem Patavi sedesque locavit Teucrorum; I 247.

patefacio, öffnen: illos (Danaos) patefactus ad auras reddit ecus; II 259.

pateo, offenſtehen, zugänglich, ſichtbar, offenbar ſein, ausgeſetzt ſein, ſich erſtrecken: tantus (Herminius) in arma patet; XI 644. inrumpunt aditus Rutuli ut videre patentis; IX 683. ut terrae utque novae pateant Karthaginis arces hospitio Teucris; I 298. rogamus cunctis undamque auramque patentem; VII 230. alia de parte patentis transmittunt cursu campos cervi; IV 153. (Aeneas) campos iubet esse patentis; V 552. ut vacuo patuerunt aequore campi; XII 710. umbrosae penitus patuere cavernae; VIII 242. vera incessu patuit dea; I 405. patet isti ianua leto; II 661. noctes atque dies patet atri ianua Ditis; VI 127. ipsa ingis namque Ida potens feritatis ‖ patens frondentibus ‖ praebebat . .; Cul 311. qui (locus) patet in bivio portae, quae proxuma ponto; IX 238. adest victor qua terra ‖ terrae ‖ quaque patent maria; Cat IX 4. (Simylus) hinc sibi depromit quantum mensura patebat; Mo 17. ostia iam domus patuere ingentia centum sponte sua; VI 81. non opto pelago volans dare ‖ da ‖ vela patenti; G II 41. primum prona surgebant valle patentes aëriae platanus ‖ platani ‖; Cul 123. portis patentibus omnis accipiunt socios; II 266. hostem portas praebere patentis; IX 693. qui cursu portas primi inrupere patentis; XI 879. hinc sinus illi (virgini) Sunius patet; Ci 472. quibus in terris tris pateat Caeli ‖ caeli ‖ spatium non amplius ulnas; E III 105. hinc statio contra patet Hermionea; Ci 472. tum Tartarus ipse bis patet in praeceps tantum, quantus . .; VI 578. terra: i. arx, maria. unda: i. aura. ut vidit levi patens in pectore volnus cuspidis Ausoniae; XI 40.

pater, Vater, Senator, Vorfahr: I. absolut: 1. Subject: pater omnipotens (ventos) speluncis abdidit atris hoc metuens; I 60. vel pater omnipotens abigat ‖ adigat ‖ me fulmine ad umbras, ante quam . .; IV 25. (pater) abnegat, inceptoque et sedibus haeret in isdem; II 654. abstinuit tactu pater; VII 618. pater curis acuens mortalia corda; G I 123. (Buteu) tum comitem Ascanio pater addidit; IX 649. huic mater quamvis atque huic pater adsit, Orphei Caliopea, Lino formonsus Apollo; E IV 56. ex quo me divom pater fulminis adflavit ventis et contigit igni; II 648. pater omnipotens (Salmonea) praecipitem immani turbine adegit; VI 594. maximus unde pater Teucros Rhoeteas primum est advectus in ‖ ad ‖ oras; III 107. Dardanus, Iliacae primus pater urbis et auctor, advehitur Teucros; VIII 134. „spes et pacis“ ait (pater Anchises); III 543. terras unde (divom pater) arduus omnis aspectat; X 3. iam iam nec maxima Iuno nec Saturnius haec oculis pater aspicit aequis; IV 372. Halusque paterque Sabinus Saturnusque aenex Ianique bifrontia imago vestibulo astabant; VII 178. cum gaudet nivali vertice se attollens pater Appenninus ad auras; XII 703. tum pater Euandrus dextram complexus euntis (Pallantis) haeret; VIII 558. ipse pater timidam saeva complexus arena; Ci 72. fer sacra, pater, et concipe foedus; XII 13. pater caecis se condidit umbris; VIII 619. hanc Ianus pater, hanc Saturnus condidit arcem; VIII 357. me cognati patres, tua terris didita fama coniunxere tibi; VIII 132. considunt; i. solent. Aeneas metam constituit signum nautis pater; V 130. iam pater Aeneas, iam curvo in litore Tarchon constituere pyras; 184. contingit: i. adflat. pater omnipotens densa inter nubila telum contorsit; VI 592. iam pater Aeneas et iam Troiana inventus conveniunt; I 699. pater omnipotens regem dedit, qui foedere certo premere sciret; I 60. tibi divom pater et mulcere dedit fluctus et tollere vento; I 66. cui (Sychaeo) pater intactam dederat primisque iugarat ominibus; I 345. da deinde augurium, pater; II 691. da, pater, augurium, atque animis illabere nostris; III 89. ipse pater dextram Anchises haut multa moratus dat inveni; III 610. Iuppiter omnipotens, da flammam evadere classi nunc, pater; V 690. cum pater Aeneas seram dedit per membra quietem; VIII 30. quos pater Aeneas rectores invenum et rerum dedit esse magistros; IX 172. iterum revolvere casus da, pater, Ilacos Teucris; X 62. da nunc, Thybri pater, ferro fortunam atque viam duri per pectus Halaesi; X 421. quin gnatam egregio genero dignisque hymenaeis des, pater; XI 356. da, pater, hoc nostris aboleri dedecus armis omnipotens; XI 789. (pater) saepe deum largo decorarat munere sedes; Ci 526. ille (pater) flagranti aut Athon aut Rhodopen aut alta Ceraunia telo deicit; G I 331. tum pater omnipotens fecundis imbribus aether descendit; G II 325. hic me, pater optime, fessum deseris; III 710. *concilium ipse pater et magna incepta Latinus deserit; XI 469. pater Aeneas audito nomine Turni deserit muros; XII 697. tum pater omnipotens ipse repertorem medicinae talis et artis detrusit . .; VII 770. eo (patre) dicente deum domus alta silescit; X 101. ter pater extructos disiecit fulmine montis; G I 283. sic pater Aeneas cursus docebat; III 717. quem pater ipse deum sceptri donavit honore; Ci 269. haec effatus equos numero pater eligit omni; VII 274. pater Anchises oculos ad sidera laetus extulit; II 687. tum satus Anchisa caestus pater extulit aequos; V 424. eligit: i. effatur. primam (vocem) loquentis ab ore eripuit pater; VII 119. unde (se erumpit) pater Tiberinus; G IV 369. est mihi namque domi pater, est iniusta noverca; E III 33. sorti pater aecus utrique est; X 450. esto testis pater omnipotens et tu, Saturnia coniunx, tuque inclute Mavors; XII 178. illic sacra deum sanctique patres; G II 473. ecquid in antiquam virtutem animosque virilis pater Aeneas excitat? III 342. te et pater Aeneas et avonculus excitet Hector; XII 440. Aenean acciri omnes, populusque patresque, exposcunt; IV 192. cum pater Aeneas saltus ingressus apertos exsuperat iugum; XI 904. sic pater ille deum faciat, sic altus Apollo! X 875. tum pater Aeneas puppi sic fatur ab alta: „Troingenas“ . .? VIII 115. tum pater aeterno fatur devinctus amore „quid petis“. .? VII 394. si qua tuis umquam pro me pater Hyrtacus aris dona tulit; IX 406. i. concipit. pater Anchises animum praesenti pignore firmat; III 611. flent maesti mussantque patres; XI 454. ipse cornscis cum fremit ilicibus quantus pater Appenninus; XII 703. clipeum insignibat caelata amnem fundens pater Inachus urna; VII 792. gaudet: i. attollit. pater multa gemens casuque

animum concussus amici; V 869. dum imperium pater Romanus habebit; IX 449. saepe animam generi pro qua pater impius hausit; Cat IX 31. haeret; ſ. abnegat, complectitur. rursus ad oraclum Ortygiae Phoebumque remenso hortatur pater ire mari; III 144. pater ipse manu magna Portunus euntem (Cloanthum) impulit; V 241. pater Anchises cratera implevit mero; III 525. pater omnipotens molem et montes insuper altos imposuit; I 61. incipit ipse (divom pater): „caelicolae magni quianam“ . .? X 5. ne pater fato urgenti incumbere vellet; II 653. pater Anchises meritos indicit honores; III 263. pater aliquem indignatus ab umbris mortalem infernis surgere; VII 770. tum pater Anchises magnum cratera corona induit; III 525. tum pater omnipotens infit: „accipite“ . .; X 100. tum pater Anchises lacrimis ingressus obortis „o gnate“ . .; VI 867. ſ. exsuperat. inlabitur: ſ. dat; III 89. tum pater Aeneas „vestra“ inquit „munera vobis certa manent, pueri; V 348. mulla deos aurasque pater testatus inanis inquit . .; VII 593. insignit: ſ. fundit. hic pater omnipotens ter caelo clarus ab alto intonuit; VII 141. Ascanione pater Romanas invidet arces? IV 234. pater Anchises dare fatis vela iubebat; III 9. risit pater optimus olli (Niso) et clipeum efferi iussit, Didymaonis artes ‖ artis ‖; V 358. omnibus extemplo Teucris iubet (pater) ordine duci alipedes; VII 276. iugat: ſ. dat; I 345. cum ‖ dum ‖ pater extinctus caeca sub nocte lateret; Ci 523. hoc pater Anchises auro libabat ad aras; VII 245. pulsi liquere penates Tarquinii patrios, filius atque pater; Cat IX 36. metuit: ſ. abdit. (virginem) miratur pater Oceanus et candida Tethys; Ci 392. tu, magne pater divom, miserere; IX 495. me pauper in arma pater primis huc misit ab annis; II 87. quos de collibus altis Auruncі misere patres; VII 727. quos Idas pater et patria Ismara mittit; X 351. ipse pater media nimborum in nocte cornsca fulmina molitur dextra; G I 328. moratur: ſ. dat; III 610. pater primus per artem movit agros; G I 121. pater Aeneas nunc huc ingentis, nunc illuc pectore curas mutabat versans; V 700. mussant: ſ. flent. Tyrridae pueri quem (cervom) nutribant Tyrrhusque pater; VII 485. odit et ipse pater Pluton monstrum; VII 327. nec sospite dirum optabis nato funus pater; XI 57. inde toro pater Aeneas sic orsus ab alto: „iurandum“ . .; II 2. hinc Dardanus ortus Iasiusque pater; III 168 pater omnipotens radiis ardeutem lucis et auro ostendit ab aethere nubem; VII 142. ostentans artemque pater (Acestes) arcumque sonantem; V 521. quid, pater Neptune, paras? V 14. quos (viros) dives Anagnia pascit, quos, Amasene pater; VII 685 nec (pater) torpere gravi passus sua regna veterno; G I 124. tum pater Aeneas procedere longius iras hau ‖ haud ‖ passus; V 461. hic et tum pater ipse petens responsa Latinus; VII 92. quem (puerum) nec pater atque avus idem Iuppiter (flectere potuit); Ci 134. quae (dicta) Phoebo pater omnipotens, mihi Phoebus Apollo praedixit; III 251. venerabar Gradivom patrem, Geticis qui praesidet arvis; III 35. pater Aeneas paciferae manu ramum praetendit olivae; VIII 116. (vocem) pater stupefactus numine pressit; VII 119. hinc pater Aeneas, Romanae stirpis origo (procedit); XII 166. nox erat, cum pater Aeneas procubuit; VIII 26. haec pater Aeoliis properat dum Lemnius oris; VIII 454. pater omnipotens ipse manu quatiens nubem; VII 143. pater aversus refugit foeda ministeria; VII 618. ipse (pater) ratem nocturnis rexit in undis; V 868. sic pater Aeneas intentis omnibus unus fata renarrabat divom; III 716. (pater) saepe nitentum sanguine taurorum supplex resperserat aras; Ci 524. ridet: ſ. iubet. quam (laurum pater inventam ipse ferebatur Phoebo sacrasse Latinus; VII 61. cum pater amisso fluitantem (ratem) errare magistro sensit; V 867. conducta pater tellure serebat; XII 520. viden ut pater ipse suo superum iam signat honore? VI 780. hic ariete caeso perpetuis soliti patres considere mensis; VII 176. per caput hoc iuro, per quod pater ante solebat: quae . .; IX 300. pater Anchises divos vocavit stans prima ‖ celsa ‖ in puppi: „di“. .; III 525. ipse pater statuit, quid menstrua luna moneret; G I 353 huc pater Aeneas et bello lecta iuventus succedunt; VIII 606. ipse pater Danais animos viresque secundas sufficit; II 617. Aeneas talia fatur: „sume pater“; V 532. ipse (pater) deos in Dardana suscitat arma; II 618. pater Anchises caelo palmas cum voce tetendit: „Iuppiter“. .; II 688. testatur; ſ. inquit. cuncta tuo qui bella, pater, sub numine torques; XII 180. venti carissima vobis ciris et ipse pater; Ci 202. ſ. 3. G II 4. 7. nec pater omnipotens Troiam nec fata vetabant stare; VIII 398. ast de me divom pater atque hominum rex viderit; X 743. pater coniugium castae violaverat Amphitrites; Ci 73. pater Anchises passis de litore palmis numina magna vocat; III 263. pater Aeneas custodem ad sese comitemque impubis Iuli Epytiden vocat; V 545. natos pater nova bella moventis ad poenam pulchra pro libertate vocabit; VI 820. concilium vocat divom pater atque hominum rex sideream in sedem; X 2. ſ. stat. quam multa scuta virum galeasque et fortia corpora volves, Thybri pater! VIII 539. *alma, tibi hanc, nemorum cultrix, Latonia virgo, ipse pater famulam voveo; XI 558. pater ipse colendi haud facilem esse viam voluit; G I 121. ne vertere secum cuncta pater vellet; II 653. te errare haut pater ille velit, summi regnator Olympi; VII 558. ſ. incumbit. unde Albani patres atque altae moenia Romae; I 7. pater Anchises „bellum, o terra hospita, portas“; III 559. et pater Anchises „nimirum haec ‖ hic ‖ illa Charybdis; III 558. tum pater Anchises: „animae longa oblivia potant“; VI 713. sic pater Anchises, atque haec mirantibus addit: „aspice“. .; VI 854.

2. Prädicat: si modo, quem perhibes, pater est Thymbraeus Apollo; G IV 323. Fauno Picus pater; VII 48. et Turno Inachus Acrisiusque patres mediaeque Mycenae; VII 372. Lausus dignus, cui pater haut Mezentius esset; VII 654. vobis Mercurius pater est; VIII 138. huic menstro Volcanus erat pater; VIII 198. Pilumnus illi (Turno) quartus pater; X 619. deum rex fecit in terris haliaeetos ales ut (pater) esset; Ci 528.

3. Vocativ: huc, pater o Lenaee, huc, pater o Lenaee, veni; G II 4. 7. sin te, pater optume Teucrum, pontus habet Libyae; I 555. ergo age, care pater, cervici imponere nostrae; II 707. pater heu tantis nequiquam erepte periclis! III 711. o pater, anne putandumst . .? VI 19. (pater) infelix, utcumque ferent ea facta minores; VI 822. hic Aeneas „quis, pater, ille“. .? VI 863. o pater, o hominum rerumque aeterna potestas! X 18. nunc ad te et tua magna, pater, consulta revertor; XI 410. et nos tela, pater, ferrumque haut debile dextra spargimus; XII 50. Nise pater, cui vix erit una super sedes in turribus altis; Ci 191. ſ. 1. concipit, dat, descrit; III 710. XII 178. miseretur. optat, parat, pascit, sumit, torquet, volvit.

II. nach Verben: 1. Accuſativ: his animum arrecti dictis et fortis Achates et pater Aeneas; I 580. averto: ſ. I. 1. refugit. ut Ascanium patremque meum iuxtaque Creusam mactatos cernam? II 666. Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque penatis commendo sociis; II 747. me tibi commendo, in primisque patrem; Cat VIII 5. pater Aeneas, casu concussus acerbo; V 700. ſ. I, 1. gemit. devincio: ſ. I, 1. fatur. eripio: ſ. I, 3. III 711. natumque patremque cum genere extinxem; IV 605. extinxti te populumque patresque Sidonios urbemque tuam; IV 682.

ſ. I, 1. latet. fero: ſ. I, 1. sacrat. habeo: ſ. I, 3. 1 555. impono: ſ. 1, 3. II 707. macto: ſ. cerno. gnatum ante ora patris, patrem qui (Pyrrhus) obtruncat ad aras; II 663. simul ipsa (mater) precatur Oceanumque patrem rerum nymphasque sorores; G IV 382. pulso: ſ. I, 1. linquit. Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque penatis curva valle recondo; II 747. cui parvos lulus, cui pater et coniunx quondam tua dicta relinquor? II 678. Iulus sequitur patrem non passibus aequis; II 724. stupefacio: ſ. 1, I. premit. pater Aeneas tristi turbatus pectora bello; VIII 29. veneror: ſ. I, 1. praesidet. [haec coniugiumque domumque patres natosque videbit?] II 579. Acestes indicit forum et patribus dat iura vocatis; V 758. patribus vocatis primus ades; XI 379.

2. Genetiv: gnatique patrisque, alma, precor miserere; VI 116.

3. Dativ: adsum: ſ 1, voco. hac celebrata tenus sancto certamina patri; V 603. illorum (equorum) de gente, patri quos daedala Circe furata creavit; VII 282. solacia luctus exigua ingentis, misero sed debita patri; XI 63. Turnum gnatoque patrique quam (dexteram) debere vides; XI 178. do: ſ. 1. voco. nec non et pulcher Iulus multa patri mandata dabat portanda; IX 312. (sceptrum) artificis manus patribus dedit gestare Latinis; XII 211. mactant bidentis legiferae Cereri Phoeboque patrique Lyaeo; IV 58. deum rex illi (patri) pro pietate sua reddidit vitam; Ci 524. ubi certa sedet patribus sententia pugnae; VII 611. te precor, hanc animam serves gnatoque patrique; X 525. rerum cui (patri) prima potestas; X 100. tu nunc eris illi (patri) Mantua quod fuerat quodque Cremona prius; Cat VIII 5. ſ. I, 3. Ci 191. perversi dicite manes, hunc (Octavium) superesse patri quae fuit invidia? Cat XI 8. (Marcellus) tertia arma patri suspendet capta Quirino; VI 859. coniunx parvom patri tendebat Iulum; II 674.

4. mit Präpoſition: ſ. I, 3. XI 410.

III. nach Subſtantiven: 1. Genetiv: nec patris Anchi-ae cineres ‖ cinerem ‖ manesve revelli; IV 427. rursus cura patrum cadere et succedere matrum incipit; G III 138. caelata in auro fortia facta patrum; I 641. plantis nascuntur Chaonii patris glandes; G II 67. per patris hospitium et mensas, quas advena adisti, te precor, Alcide; X 460. ue invalidi patrum referant ieiunia nati; G III 128. me patris Anchisae admonet in somnis et turbida terret imago; IV 351. ille (Mercurius) patris magni parere parabat imperio; IV 238. qui (viri) supremum comitentur honorem intersintque patris lacrumis; XI 62. nunc magna referte facta, patrum laudes; X 282. hoc patris Anchisae manes, hoc sentit Iulus; X 534. nomen tamen haut leve patrum manibus hoc referes, telo cecidisse Camillae; XI 688. ſ. cineres. hic patris Aeneae suspensam blanda vicissim gaudia pertemptant mentem; V 827. mensae: ſ. hospitium. nec tibi letae more patrum nivea implebunt mulctraria vaccae; G III 177. huc corpora quisque suorum more tulere patrum; XI 186. Peleus et Telamonia virtus per secura patris laetantur numina; Cul 298 pars cetera nuntia ventura Ascanio rerumque patrisque; VIII 550. o terque quaterque beati, quis ante ora patrum contigit oppetere! I 95. ora prima patrum magnis Salius clamoribus implet; V 341. ſ. II, 1. obtruncat. quae tellus patris Anchisae gremio complectitur ossa; V 31. hunc plausus hiantem per cuneos geminatus enim plebisque patrumque corripuit; G II 509. classis promissis patris Neptuni interrita fertur; V 863. sunt tibi regna patris Dauni; XII 22. patris incolumi potius denubere regno velis; Ci 330. cupressus religione patrum multos servata per annos; II 715. est lucus, religione patrum late sacer; VIII 598. haec responsa patris Fauni non ipse suo premit ore Latinus, sed . .; VII 102. Scylla patris miseri patriaeque inventa sepulchrum; Ci 131. nate, patris summi qui tela Typhoëa temnis; I 665. ut patris, a demens (Scylla), crinem de vertice sectum mitteret hosti; Ci 185. aut ferro hoc purpureum patris dempsissem vertice crinem aut . .; Ci 281. patris de vertice summo edita purpura; Ci 319. (iuvenis) patris antiquam Dauni defertur ad urbem; X 688.

2. Ablativ: Euneum Clytio primum patre (virgo deicit); XI 666. patre Benaco velatus harundine glauca Mincius; X 205.

IV. Präpoſitionen: hinc Augustus Caesar cum patribus populoque, penatibus et magnis dis; VIII 679. genus huic materna superbum nobilitas dabat, incertum de patre ferebat (Drances); XI 341.

patera, Schale, Opferſchale: I. ille (Bitias) impiger hausit spumantem pateram; I 739. — II, 1. (Dido pateram) tum Bitiae dedit increpitans; I 738. hauriо: ſ. I. regina implevit mero pateram, quam Belus et omnes a Belo soliti; I 729. inferimus sanguinis sacri pateras; III 67. nunc pateras libate Iovi; VII 133. hic regina gravem gemmis duroque poposcit pateram; I 728. aulai medio libabant pocula Bacchi, paterasque tenebant; III 355. ipsa tenens dextra pateram pulcherrima Dido; IV 60. (Aeneas) stans procul in prora pateram tenet; V 775. reges armati Iovis ante aram paterasque tenentes stabant; VIII 640. — 2. ille (anguis) agmine longo tandem inter pateras et levia pocula serpens; V 91. — III. (Aeneas) vina fundebat pateris; V 98. qualem (laticem) pateris libamus et auro; G II 192. illi pateris altaria libant; XII 174. supponunt alii cultros tepidumque cruorem succipiunt ‖ suscipiunt ‖ pateris; VI 249.

paternus, väterlich: salvete, cineres animaeque umbraeque paternae; V 81. ferro quod (saxum) et arte paterna pendebat; VIII 226. ergo iterum capiti Scylla est inimica paterno; Ci 385. cineres: ſ. animae. olorinae surgunt pinnae, crimen, Amor, vestrum formaeque insignе paternae; X 188. Aventinus clipeo insigne paternum centum angues cinctamque gerit serpentibus hydram; VII 657. neque vota sibi esse facta praeter hoc novissimum, paterna lora proximumque pectinem; Cat X 22. fama volat pulsum regnis cessisse paternis Idomeneа ducem; III 121. ego pulsus ob invidiam solio sceptrisque paternis; X 852. neque ad sedes victor vehere paternas; XI 44. quoi (Camerti) genus a proavis ingens clarumque paternae nomen erat virtutis; XII 225. umbrae: ſ. animae. Paris urbe paterna occubat; X 705.

patesco, ſich öffnen, offenbar werden: atria longa patescunt; II 483. Danaum patescunt insidiae; II 309. portus patescit iam propior; III 530.

patiens, ausdauernd, geduldig: Entelle, tantane tam patiens nullo certamine tolli dona sines? V 390. non virida bello dextra viris animusque ferox patiensque pericli; X 610. (cervos) manuum patiens mensaeque adsuetus erili; VII 490. illic patiens operum exiguoque ‖ parvoque ‖ adsueta iuventus; G II 472. patiens operum parvoque adsueta iuventus terram domat; IX 607. illam (terram) experiere colendo et facilem pecori et patientem vomeris unci; G II 223. Phoebi nondum patiens immanis in antro bacchatur vates; VI 77.

patior, dulden, erdulden, ertragen, erleiden, zulaſſen, laſſen: I. certum est in silvis inter spelaea ferarum malle pati; E X 52. — II, 1. nec (Iuturna) conferre manum patitur, volat avia longe; XII 480. neque Maeoniae patiuntur credere chartae; Ci 62. patior quemvis durare laborem; VIII 577. neque terga ira dare aut virtus patitur; IX 795. nec nemorum patitur meminisse neque herbae dulcibus illa quidem (femina) inlecebris; G III 216. nec

tamen (Carme) ante ullas patitur sibi reddere voces, quam . .; Ci 255. nec portitor Orci amplius obiectam passus transire paludem; G IV 503. — 2. mirabar, cui pendere sua patereris in arbore poma; E I 37. alternis idem tonsas cessare novalis, et segnem patiere situ durescere campum; G I 42. nec (pater) torpere gravi passus sua regna veterno; G I 124. nec (hiems) semine iacto concretum patitur radicem adfigere terrae; G II 318. non (matres) saltu superare viam sit passus; G III 141. vix defessa senem passus (Aristaeus) componere membra; G IV 438. neque enim patrius consistere mentem passus amor; I 644. me si fata meis paterentur ducere vitam auspiciis; IV 340. tum pater Aeneas procedere longius iras hau ‖ haud ‖ passus; V 462. patiere tua Dardaniis transcribi sceptra colonis? VII 422. ipsos concurrere passus haut tamen inter se magni regnator Olympi; X 436. ut pro me hostili paterer succedere dextrae quem genui? X 847. corpus humo patiare tegi; X 904. qua visa est Fortuna pati Parcaeque sinebant cedere res Latio; XII 147. potius, quam te tam tristibus istis sordibus patiar tabescere; Ci 249. — III. nonne fuit satius, tristis Amaryllidis iras pati? nonne Menalcan? E. II 15. aetas Lucinam iustosque pati hymenaeos desinit ante decem annos; G III 60. nec plura querentem passa Venus; I 386. multa quoque et bello passus (vir); I 5. o socii, o passi graviora, dabit deus finem; I 199. sive (credant socios) extrema pati nec iam exaudire vocatos; I 219. nec talia passus Ulixes; III 628. qualia multa mari nautae patiuntur in alto; VII 200. Pallas quaerit iam quae passus terraque marique; X 162. stat quidquid acerbist morte pati; XII 679. nec tu me aëria solam nunc sede videres digna indigna pati, sed . .; XII 811. quod nec (possim) ferre durum frigus aut aestum pati; Cat XIII 3. Mucius et (hic est) prudens ardorem corpore passus; Cul 365. qui (Pan) primus calamos non passus inertis; E VIII 24. immoderata pati iam frigora iamque calores; Cat XI 45. neque enim, fortissime, credo, iussa aliena pati et dominos dignabere Teucros; X 866. genitor abnegat exilium pati; II 638. non vinea falcem (patietur); E IV 40. neque famam patieris inultae; XI 847. tristis Amaryllidis iras atque superba pati fastidia; E II 15. frigora: ſ. calores. Troes, quibus tot tunera passis cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis; I 232. hymenaeos: ſ. alqm; G III 60. iras: ſ. alqm; E II 15. fastidia. iussa: ſ. dominos. Turne, tot incassum fusos patiere labores? VII 421. vides, quantos primus patiare labores; XII 33. tam grave servitium, tam duros passa labores; Ci 291. primus equi labor est lituos pati; G III 183. quisque suos patimur manis; VI 743. quae ne monstra pii paterentur talia Troes; VII 21. ego cogor vastum Phlegethonta pati; Cul 374. adsueta proelia virgo dura pati; VII 807. scilicet expectem, libeat dum proelia Turno nostra pati? XII 571. non rastros patietur humus; E IV 40. servitium: ſ. labores. (equi) prensi negabunt verbera lenta pati; G III 208. hic manus ob patriam pugnando volnera passi; VI 660. Martia ob patriam pugnando volnera passi; VII 182. astabant alii ab origine reges Martiaque volnera passi; VII 782.

patria, Vaterland, Heimat, Vaterſtadt, Geburtsort: I, 1. [subit ira cadentem ulcisci patriam]; II 576. quem (parentem) nunc maestum patria Ardea longe dividit; XII 44. quam diu, tam patriam iucolumem Nisi regnumque futurum; Ci 124. et cineri patria est iucunda sepulto; Ci 385. alio patriam quaerunt sub sole iacentem; G II 512. quos Idas pater et patria Ismara mittit; X 351. quae hunc tam barbara morem permittit patria? I 540. hac vos et Pallanta ducem patria alta reposcit; X 374. (Arruntem) reducem ut patria alta videret, (Phoebus) non dedit; XI 797. — 2. hic amor, haec patria est; IV 347. hic domus, haec patria est; VII 122. — 3. o patria! II 241. o patria et rapti nequiquam ex hoste penates! V 632. — II, 1. quod sic patriam carosque penates hostibus inmitique addixi ignava ‖ ignara ‖ tyranno; Ci 419. nos patria amissa dominis parere superbis cogemur; XII 236. divisae arboribus patriae; G II 116. munera praeferimus, nomen patriamque docemus; XI 249. nos patriam fugimus: tu . .; E I 4. nos patria incensa diversa per aequora vectae tulimus . .; III 325. patriam solae (apes) et certos novere penatis; G IV 155. quae (animae) sanguine nobis hanc patriam peperere suo; XI 25. ibat in altum vis Argea petens patriam; Cul 343. Italiam quaero patriam et genus ab Iove summo; I 380. ſ. I, 1. iacet. quamvis ille (equus) patriam Epirum referat fortisque Mycenas; G III 121. hic (Proteus) nunc Emathiae portus patriamque revisit Pallenen; G IV 390. hunc patriam parvosque penates sustinet; G II 514. (Scybale) tota patriam testante figura; Mo 32. vendidit hic auro patriam dominumque potentem imposuit; VI 621. nec mihi iam patriam antiquam spes ulla videndi; II 137. ulciscor: ſ. I, 1. caut. — 2. non intelicis patriae veterumque deorum miseretque pudetque? IX 786. — 3. debueram patriae poenas odisque meorum; X 853. sat patriae Primoque datum; II 291. cedat (Aeneas), ius proprium regi patriaeque remittat; XI 359. miserandae (Camillae) corpus et arma inspoliata feram tumulo patriaeque reponam; XI 594. — 4. tum celerare iugam patriaque excedere suadet; I 357. quin etiam patria excussos infesta per undas ausa sequi; VII 299. me pulsum patria pelagique extrema sequentem posuere . .; VIII 333. — 5. si quid de patria tristius audiero; Cat VIII 4. hic manus ob patriam pugnando volnera passi; VI 660. Martia ob patriam pugnando volnera passi; VII 182. e patria pulsus in exilium; Cat III 8. primus ego in patriam mecum Aonio rediens deducam vertice Musas; G III 10. sum patria ex Ithaca; III 613. quibus in patriam ventosa per aequora vectis; G I 206. dea nimborum in patriam, loca feta furentibus austris. Aeoliam venit; I 51. — III, 1. tam procul hoc gnato, tam procul hac patria; Cat IX 44. — 2. tu procul a patria Alpinas nives sola vides; E X 46. — IV, 1. vincet amor patriae laudumque immensa cupido; VI 823. monstrat amor verus patriae, ut videre Camillam; XI 892. nos patriae fines et dulcia linquimus arva; E I 3. non satius cineres patriae insedisse supremos atque solum, quo . . ? X 59. [(Tyndaris), Troiae et patriae communis erinys, abiderat sese]; II 573. fines: ſ. arva. quoniam (Scylla) damnata deorum iudicio patriaeque ‖ natique ‖ et coniugis ante fuisset; Ci 531. teneor patriae nec legibus ullis; II 159. litora cum patriae lacrimans portusque relinquo; III 10. quas non manus Achaica bello traxerit ad letum patriae sub moenibus; V 624. quoi (regi) deinde subibit otia qui rumpet patriae Tullus; VI 813. ni (gnatus) mixtus matre Sabella hinc partem patriae traheret; VIII 511. portus: ſ. litora. Scylla, patris miseri patriaeque inventa sepulchrum; Ci 131. neu patriae validas in viscera vertite vires; VI 833. — 2. (Pallas, Lausus) egregii forma, sed quis Fortuna negarat in patriam reditus; X 436. — V. suam (nutricem) patria antiqua cinis ater habebat; IV 633.

patrimonium, Erbteil: (dicatur) heluata ‖ hell. ‖ sera patrimonio in fratre parsimonia; Cat XIII 11.

patrius, väterlich, des Vaters, vaterländiſch, heimiſch: si qua tibi vis, si patrii quid Martis habes; XI 374. quam (natam) iungere non patrio ex adyto sortes, non plurima caelo monstra sinunt; VII 269. neque enim patrius consistere mentem passus amor; I 643. illum (Neoptolemum) Orestes excipit incautum patriasque obtruncat ad aras; III 332. invi-

disse deos, patriis ut redditus aris Calydona viderem? XI 269. si patrios umquam remeassem victor ad Argos; II 95. non secus ac patriis acer Romanus in armis viam quom carpit; G III 346. [quondam patriis ad Troiam missus in armis]; III 595. nequiquam patrias temptasti lubricus artis; XI 716. patrils sed non et filius arvis contentus premebat . .; VII 736. temptantur patriae submissis vocibus aures; Ci 355. (Scylla) hanc pro purpureo poenam scelerata capillo, pro patrio solvens; Ci 53. an nescis, quae tenuis patrio praes ‖ spes ‖ sit suspensa capillo? Ci 321. rite suum Baccho dicemus honorem carminibus patriis; G II 394. si patrio Graios carmine adire sales possumus; Cat IX 62. qua causa (te dicam) ad patrium solam vigilare cubile? Ci 231. praedi-scere patrios cultusque habitusque locorum; G I 52. di patrii, indigetes et Romule Vestaque mater, ne prohibete . .! G I 498. di patrii, servate domum, servate nepotem; II 702. patrios vocavi voce deos; IV 680. dis sedem exiguam patriis litusque rogamus innocuum; VII 229. di patrii, non tamen omnino Teucros delere paratis; IX 248. recoquont patrios fornacibus enses; VII 636. en umquam patrios longo post tempore finis videns mirabor? E I 67. equidem Teucrum memini Sidona venire finibus expulsum patriis; I 620. ille (Diomedes) urbem Argyripam patriae cognomine gentis condebat; XI 246. hinc maxima porro accepit Roma et patrium servavit honorem; V 601. velut patrios imitatus honores apex; Ci 500. Lausus dignus, patriis qui laetior esset imperiis; VII 653. per spem meam, patriae quae nunc subit aemula laudi; X 371. nusquam abero et tutum patrio te limine sistam; II 620. qua se ad patrium tendebat semita limen; Ci 216. per patrios manis et spes surgentis Iuli te precor, serves . .; X 524. bis patriae cecidere manus; VI 33. patrio Andromachen iterum cessisse marito; III 297. (non potui) Ascanium patriis epulandum ponere mensis? IV 602. moenibus in patriis atque intra tuta domorum confixi expirant animas; XI 882. quos eduxit laera abietibus iuvenes patriis et montibus aequos; IX 671. sermonem Ausonii patrium moresque tenebunt; XII 834. patrio mucrone relicto; XII 736. (Hector) volnera illa gerens, quae circum plurima muros accepit patrios; II 279. nec muris cohibet patriis media Ardea Turnum; IX 738. (virgo) saepe redit patrios ascendere perdita muros; Ci 172. nunc quod patrias vento petiere Mycenas; II 180 [haec patrias Mycenas aspiciet?] II 577. ipse nemus linquens patrium saltusque Lycaei, Pan; G I 16. ille etiam patriis agmen ciet Ocnus ab oris; X 198. munera, quae patriis ad me portatis ab oris, vertite ad Aenean; XI 281. tantum nefas patrio excidit ore? II 658. exercent patrias oleo labente palaestras nudati socii; III 281. tu, genitor, cape sacra manu patriosque penatis; II 717. quem secum patrios aiunt portare penates; IV 598. adhibete penates et patrios epulis et quos colit hospes Acestes; V 63. cuius ob raptum pulsi liquere penates Tarquinii patrios; Cat IX 36. animum patriae strinxit pietatis imago; IX 294. mentem patriae subiit ‖ strinxit ‖ pietatis imago; X 824. postquam (Hippolytus) patrias explerit sanguine poenas; VII 766. patrias audite preces; VIII 574. paratis patrio harpyias insontis pellere regno? III 249. ten ego plus patrio dilexi perdita regno! Ci 428. ubi iam patriae perventum ad limina sedis; II 634. tali iutus templo divom patriaque Latinus sede sedens; VII 192. non mater patrio onerabit membra sepulchro; X 558. sermo: i. mores. cui (Augusto) patrium aperitur vertice sidus; VIII 681. regina in mediis patrio vocat agmina sistro; VIII 696. indignum est patria Tur-num consistere terra; X 75. te, amice, nequivi patria decedens ponere terra; VI 508. ille pacatum reget patriis virtutibus orbem; E IV 17. instat vi patria Pyrrhus; II 491. qui patrios foedasti funere voltus; II 539. nos vero haec patriam grati referemus ad urbem; XI 127. patrias remeabo inglorius urbes; XI 793.

Patron, Arkadier: hunc (Dioren secutus) Fa-lius simul et Patron; V 298.

patruus, Bruder des Vaters, Oheim: casta li-cet patrui servet Proserpina limen; VI 402. vide-bo habentem nihil praeter scissum ventrem et her-niosi ‖ hirneosi ‖ patrui pedes inedia turgidos; Cat XIII 39.

patulus, offen, offen ſtehend, breit: lucida ‖ rorida ‖ qua patulos velabant gramina colles; Cul 47. tu patulae recubans sub tegmine fagi; E I 1. qui audax inventa, Tityre, te patulae cecini sub tegmine fagi; G IV 566. qua Parnasia rupes hinc atque hinc patula praepandit cornua fronte; Cul 16. oris honos primum et labella et patulae frontis species concrescere in unum coepere; Ci 497. bucula caelum suspiciens patulis captavit naribus auras; G I 376. unda sustinet orbis, puppibus illa prius, patulis nunc hospita plaustris; G III 362. ut penuria adegit patulis nec parcere quadris; VII 115. molliter hic viridi patulae sub tegmine quercus pastores erant; Cat IX 17. volucres patulis residentes ramis carmina edunt; Cul 146. nutrix patula compouens sulphura testa; Ci 369.

paucus, wenig, wenige, einige: A. huc pauci vestris adnavimus oris; I 538. pauci laeta arva te-nemus; VI 744. pauca meo Gallo carmina sunt di-cenda; E X 2. pauca tua in nostras venerunt car-mina chartas; Cat IX. 13. cui (seni) pauca relicti ingera ruris erant; G IV 127. pauca tamen sube-runt priscae vestigia fraudis; E IV 31. quem (hor-tum) vimina pauca et calamo rediviva levi munibat harundo; Mo 61. — B, a, I. Turnus palantis se-quitur pancos iam segnior; XII 615. panci dis ge-niti potuere (evadere); VI 131. — II, 1. gigno: ſ. I. possunt. paucis relictis vela damus; III 190. se-quor: ſ. I. palantur. — 2. (sophia) placitum pau-cis ausa est ascendere collem; Ci 8. — III. non ego te transierim, paucis comitate Cupavo; X 186. — b, I. pauca mihi, niveo sed non incognita Phoebo, dicite Pegasides; Cat IX 1. nate dea, pauca tibi e multis expediam dictis; III 377. pro re pauca loquar; IV 337. tandem (Aeneas) pauca refert: „ego“ . .; IV 333. (Euandrus) tum sic pauca refert: „ut te“ . .! VIII 154. at non Venus aurea contra pauca refert; „o pater“ . .! X 17. vix pauca furen-ti (Andromachae) subicio; III 313. — II. (Turnus) paucis adfatur Amatam: „ne, quaeso“; XII 71. nunc qua ratione confieri possit, paucis, adverte, docebo; IV 116. nunc qua ratione expedias, paucis (adverte) docebo; VIII 50. quae sit sententia paucis (animos adhibete) docebo; XI 315. hic responsum paucis ita reddidit heros: „nulli“ . .; VI 672. Jup-piter haec paucis; X 16.

pavidus, bang, ſchüchtern, ängſtlich: nos pa-vidi trepidare metu; II 685. excipiunt plausu pavi-dos gaudentque tuentes Dardanidae; V 575. vel cum se pavidum contra mea iurgia fingit, artificis scelus; XI 406. iam tum religio pavidos terrebat agrestis dira loci; VIII 349. hos (cervos) non puni-ceae agitant pavidos formidine pinnae; G III 372. quod (equi) litore currum et iuvenem monstris pavidi effudere marinis; VII 780. pavidi cessere magistri; XII 717. tum pavidae tectis matres ingentibus er-rant; II 489. pueri et pavidae longo ordine matres stant circum; II 766. stant pavidae in muris ma-tres; VIII 592. quem (ignem) pavidae alternis fu-gitant optantque puellae; Ci 351. interea pavidam volitans pinnata per urbem nuntia Fama ruit; IX 473.

pavito, zittern, fürchten, ſich ängſtigen: (Si non) prosequitur pavitans et ficto pectore fatur:

„saepe“ . .: II 107. vix adeo adgnovit (Aeneas Deiphobum) pavitantem ac dira tegentem supplicia; VI 498. velut lupus caudam remulcens subiecit pavitantem utero silvasque petivit; XI 813.

paulatim, allmählich: memor ille (deus) matris Acidaliae paulatim abolere Sychaeum incipit; I 720. paulatim adnabam terrae: iam tuta tenebam, ni . .; VI 358. carpit enim viris paulatim uritque videndo femina; G III 215. paulatim singula vires deperdunt proprias; Mo 103. uti paulatim sese tollit mare et altius undas erigit; VII 529. volneribus donec paulatim evicta (ornus) supremum congemuit; II 630. Turnus paulatim excedere pugna; IX 789. (Camilla) tum frigida toto paulatim exsolvit se corpore; XI 829. ut varias usus meditando extunderet artes paulatim: G I 133. molli paulatim flavescet campus arista: E IV 28. paulatim tremebunda (Carme) genis obducere vestem virginis incipit; Ci 342. deterior donec paulatim ac decolor aetas successit; VIII 326. ut durare solum coeperit et rerum paulatim sumere formas; E VI 36. tollo: ſ. erigo.

paulisper, kurze Zeit: ipse ego paulisper pro te tua munera inibo; V 846.

paulum, wenig, ein wenig, etwas: 1. paulum aspectu conterritus haesit continuitque gradum; III 597. hic paulum lacrimis et mente morata (Dido); IV 649. (Scylla) vestibulo in thalami paulum remoratur; Ci 217. supprimite o paulum turbati flamina venti; Ci 404. — 2. Sicelides Musae, paulo maiora canamus! E IV 1.

pavor, Angſt, Entſetzen, Beben: ubique pavor et plurima mortis imago: II 369. cum exultantia haurit corda pavor pulsans; G III 106. tum vero tremefacta novos per pectora cunctis insinuat pavor; II 229. pulsat: ſ. haurit. postquam pavor ossa reliquit; III 57. olli (iuveni) somnum ingens rumpit pavor; VII 458. mortalia corda per gentes humilis stravit pavor; G I 331.

pauper, arm, dürftig: A. talibus inter se dictis ad tecta subibant pauperis Euandri; VIII 360. fusus erat terra frumenti pauper acervus; Mo 16. villula, quae Sironis eras, et pauper agelle; Cat VIII piscosae cui (Menoetae) circum flumina Lernae ars fuerat pauperque domus; XII 519. sum Troiam genitore Adamasto paupere profectus; III 615. (Priape,) custos es pauperis horti: E VII 34. me pauper in arma pater primis huc misit ab annis: II 87. una omnes invenum primi pauperque senatus tura dabant; VIII 105. (rex) Curibus parvis et paupere terra missus in imperium magnum; VI 811. en umquam pauperis tuguri congestum caespite culmen videns mirabor . .? E I 68. — B. I. interdum locuples a paupere plura petebat; Mo 65. — II. si quis non pauperis usum mente minus ‖ prius ‖ docta fastidiat; Cul 58. nil illi (horto) derat, quod pauperis exigit usus; Mo 64.

pauperies, Armut: quam vellent (maesti) nunc et pauperiem et duros perferre labores! VI 437.

pausia, Olivenart: nec unam in faciem nascuntur orchades et radii et amara pausia baca; G II 86.

pax, (Pax), Frieden, Ruhe, Vergleich, Gunſt, Gnade: I, 1. dissice ‖ disice ‖ compositam pacem; VII 339. cum iam conubiis pacem felicibus (esto) component; XII 821. pacem me exanimis oratis? equidem et vivis concedere vellem; XI 110. disicio: ſ. compono. quin potius pacem aeternam pactosque hymenaeos exercemus? IV 99. hic Helenus exorat pacem divom; III 370. nec iam amplius armis (socii) iubent exposcere pacem; III 261. oratores dona ferre viro pacemque exposcere Teucris (iubet); VII 155. pacem per aras exquirunt; IV 56. facta pariter nunc pace feruntur; V 587. pacemne huc fertis an arma? VIII 114. firmo: ſ. iungo. bella viri pacemque gerent, quis bella gerenda; VII 444. seu pacem seu bella geram; IX 279. cogite concilium et pacem laudate sedentes; XI 460. quin pacem hanc aeterno foedere iungas ‖ firmes ‖; XI 356. (Troianos) pacem orare manu, praefigere puppibus arma; X 80. oremus pacem et dextras tendamus inertis; XI 414. tu munera supplex tende petens pacem; G IV 535 pacem Troiano ab rege petendum; XI 230. pollnta pace; VII 467. pacem te poscimus omnes, Turne; XI 362. Aeneadae reduent pacemque reportant; VII 285. nulla dies pacem hanc Italis nec foedera rumpet; XII 202. — 2. memento paci ‖ pacis ‖ imponere morem: VI 852. dum (Galaesus) paci medium se offert; VII 536. hoc pinguem et placitam Paci nutritor olivam; G II 425. — 3. concurrere aeterna gentis in pace futuras; XII 504. — II. laudantur bonae pacis bona; Ci 356. cum se sub leges pacis iniquae tradiderit; IV 618. (Aeneas) regi iubet Latino viros pacis dicere leges: XII 112. Italides, quas Camilla delegit pacisque bonas bellique ministras; XI 658. pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni; VII 266. te poscimus simul pacis solum inviolabile pignus; XI 363. oratores pacis manu praetendere ramos: XI 332. „spes et pacis“ ait (pater Anchises); III 543. — III, 1. (Antenor) nunc placida compostus pace quiescit; I 249. pace sequestra per silvas Teucri mixtique Latini errarere; XI 133. tege pace Latinos; VII 426. — 2. rex arva Latinus et urbes iam senior longa placidas in pace regebat; VII 46. (Saturnus) sic placida populos in pace regebat; VIII 325. si sine pace tua atque invito numine Troes Italiam petiere; X 31.

peccatum, Frevel, Vergehen: (Troes) luant peccata neque illos iuveris anxilio: X 32. peccatum meminisse tuom grave sede piorum: Cul 295.

pecco, frevelu, ſich vergehen: peccare fuisset ante satis penitus modo non ‖ nunc ‖ genus omne perosos femineum: IX 140.

pecten, Kamm, Weberlade, Schlägel: interea arguto coniunx percurrit pectine telas; G I 294. Solis filia arguto tenuis percurrens pectine telas: XII 14. non Libyco molles planduntur pectine telae; Ci 179. Thraeicius sacerdos iam eadem (discrimina vocum) digitis, iam pectine pulsat eburno; VI 647. neque vota sibi esse facta praeter hoc novissimum paterna lora proximumque pectinem; Cat X 22.

pecto, kämmen: aurigae colla comantia pectunt; XII 86. Silvia pectebat ferum puroque in fonte lavabat; VII 489.

pectus, Bruſt, Herz, Sinn, Mut, Charakter, Verſtand: I. **abſolut:** 1. lunonis gravis ira neque ‖ nec ‖ exsaturabile ‖ exat. ‖ pectus cogunt me descendere . .; V 781. pectora motus nunc alios, alios dum nubila ventus agebat, concipiunt; G I 420. pectus anhelum, et rabie fera corda tument; VI 48. sunt nobis fortia bello pectora; VIII 150. hic cara sororum pectora maerentum execrantur bellum; XI 216. luxuriat toris animosum pectus; G III 81 (Aeneas) dictis maerentia pectora mulcet; I 197. tempore quo fessas mortalia pectora curas requiescunt: Ci 232 pectora quorum (anguium) inter fluctus arrecta superant undas; II 206. — 2. iuvenes, fortissima frustra pectora, si . .; II 348.

II. **nach Verben:** 1. sonipes alta iactat volneris inpatiens arrecto pectore crura: XI 639. ſ. I, 1. superant. (serpens) attollit nitidis pectus fulgoribus; Cul 170. quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames? III 56. improbe Amor, quid non mortalia pectora cogis? IV 412. fecundum concute pectus; VII 338. extemplo turbati animi concussaque volgi pectora; XI 451. Arcadio (Halaesus) infelix telo dat pectus inermum; X 425. (Cupencus)

dedit obvia ferro pectora; XII 540. dolores notumque triste per augurium Teucrorum pectora ducunt; V 7. ut (Aeneas) violenta pectora Turni edocet; X 151. cum talis animos iuvenum et tam certa tulistis pectora; IX 249. aude atque adversum fidens fer pectus in hostem; XI 370. (Sinon) prosequitur pavitans et ficto pectore fatur: „saepe“. .; II 107. unguibus ora soror foedans et pectora pugnis; IV 673. XII 871. (Acoetes) pectora nunc foedans pugnis, nunc unguibus ora sternitur; XI 86. non obtusa adeo gestamus pectora Poeni: I 567. quod si tantus habet mentes et pectora terror; XI 357. miro incensum pectus amore compellare virum; III 298. aurigae manibus lacessunt pectora plausa cavis; XII 86. ubi (Carne) blanda pectus spe luserat || vicerat || aegrum; Ci 341. Rutulis vario misceri pectora motu; XI 217. ille (vir) regit dictis animos et pectora mulcet; I 153. ſ. I. 1. maeret. (imago) traiecta pectora ferro nudavit; I 355. obtundo: ſ. gesto. cum ter quaterque manu pectus (Inturna) percussit honestum; XII 155. cuspis loricae moras et pectus pertorat ingens; X 485. Tyrrhenus et Aconteus perfracta quadrupedantum pectora pectoribus rumpunt; XI 615. his ubi (genitor) laeta deae permulsit pectora dictis; V 816. Latonae tacitum pertemptant gaudia pectus; I 502. plaudo: ſ. lacesso. pectum reclusis pectoribus (Dido) inhians spirantia consulit exta; IV 64. (Aeneas) tum latebras animae pectus mucrone recludit; X 601. ensis candida pectora rumpit; IX 432. rumpuntur nescia vinci pectora; XII 527. ſ. perfringo. olli (Pandaro) subridens sedato pectore Turnus „incipe“. .; IX 740. est angvis squamea convolvens sublato pectore terga; G III 426. qualis coluber lubrica convolvit sublato pectore terga, arduos ad solem; II 474. traicio: ſ. nudo. illum (Aiacem Pallas) expirantem transfixo pectore flammas turbine corripuit; I 44. cuius (Eunei) apertum adversi (virgo) longa transverberat abiete pectus; XI 667. tuendo voltum villosaque saetis pectora semiferi; VIII 267. ingentem gemitum (Iliades) tunsis ad sidera tollunt pectoribus; XI 37. aliud maius inprovida pectora turbat; II 200. — 2. aurea pectoribus demissa mouilia pendent; VII 278. magnum si pectore possit (vates) excussisse deum; VI 78. haec (regina) oculis, haec pectore toto haeret; I 717. nunc animis opus, Aenea, nunc pectore firmo; VI 261. — 3. Itala cornus stomacho infixa sub altum pectus abit; IX 700. pectore in adverso totum cui (Rhoeto Eurvalus) comminus ensem condidit adsurgenti; IX 347. (Aeneas) hoc dicens ferrum adverso sub pectore condit fervidus; XII 950. tum vero (Aeneas) ingentem gemitum dat pectore ab imo; I 485. (Hector) graviter gemitus imo de pectore ducens; II 288. (erinys) atro lumine fumantis fixit sub pectore taedas; VII 457. fundit preces rex pectore ab imo; VI 55. voltur habitat sub alto pectore; VI 600. tum vero tremefacta novos per pectora cunctis insinuat pavor; II 228. ille (anguis) inter vestes et levia pectora lapsus; VII 349. hanc mitte de pectore curam; VI 85. te obtestor || testamur || per tuum memori sanctum mihi pectus alumnae, ut ne . .; Ci 274. ut vidit levi patens in pectore volnus cuspidis Ausoniae; XI 40. trepidae matres pressere ad pectora natos; VII 518. cum Iuno aeternum servans sub pectore volnus haec secum: „mene . .?“ I 36. si cui virtus animusque in pectore praesens; V 363. (anima talis) habitet tecum et sit pectore in isto; XI 409. quin ecce Niphaei quadriiugis in equos adversaque pectora (Aeneas) tendit; X 571. imo trahens a pectore vocem; I 371. ipsi (reges) ingentis animos angusto in pectore versant; G IV 83. illa (Dido) dolos dirumque nefas in pectore versat, certa mori; IV 63. ea frena furenti concutit et stimulos sub pectore vertit Apollo; VI 101. Mars Latinis stimulos acris sub pectore vertit; IX 718. tacitum vivit sub pectore volnus; IV 67. (rex) veteris Fauni volvit sub pectore sortem; VII 254. irarum tantos volvis sub pectore fluctus; XII 831. volvitur ille (Sulmo) vomens calidum de pectore flumen frigidus; IX 414.

III. **nach Adjectiv und Adverb:** (Mezentius) fusus propexam in pectore barbam; X 838. (hasta) thoraca simul cum pectore rumpit; X 337.

IV. **nach Substantiven:** 1. Aeneas crudum transadigit costas et crauis pectoris ensem; XII 508. (Carme) incipit ad crebros insani pectoris ictus terram; Ci 345. — 2. (Cyclopes) polibant conexos anguis ipsamque in pectore divae Gorgona; VIII 437. da nunc, Thybri pater, ferro fortunam atque viam duri per pectus Halaesi; X 422.

V. **Umstand:** 1, a. regina terque quaterque manu pectus percussa decorum; IV 589. e speculis percussae pectora matres clamorem tollunt; XI 877. (absit) manibus Procne pectus signata cruentis; G IV 15. pectora duro transfossi ligno; IX 543. Iliades peplum ferebant suppliciter tristes et tunsae pectora palmis; I 481. pater Aeneas tristi turbatus pectora bello; VIII 20. — b. (Scybale) pectora lata, iacens mammis, compressior alvo; Mo 34. saucius ille gravi venantum volnere pectus leo; XII 5. — 2. furiis accensas pectore matres idem ardor agit . .; VII 392. neque (Phoenissa) oculis aut pectore noctem accipit; IV 530. te vero, venerande puer, iam pectore toto accipio; IX 276. quinquaginta oribus ignem pectoribusque arsisse; X 567. maximus Ilioneus placido sic pectore coepit: „o regina“. . .; I 521. si tantum pectore robur concipis; XI 368. (viri) pectore vastos dant sonitus; V 434. (Opis) ingemuitque deditque has imo pectore voces: „heu“. .; XI 840. ille (Entellus) super talis effundit pectore voces: „hanc animam“. .; V 482. Venus talis effundit pectore questus; V 780. tum (Iuno) quassans caput haec effundit pectore dicta: „heu“. .; VII 292. prima hominis facies et pulchro pectore virgo pube tenus; III 426. excussa pectore Iuno est; V 679. truncum tepentem (Aeneas) pervolvens super haec inimico pectore fatur: „isti“. .; X 556. (Camilla) super haec inimico pectore fatur: „silvis te“. .? XI 685. Aeneas saevo sic pectore fatur: „quae“. .? XII 888. hospes quem sese ore ferens, quam forti pectore et armis! IV 11. illum (Iovem) talis iactantem pectore curas adloquitur Venus; I 227. haerent infixi pectore voltus verbaque; IV 4. it pectore summo flexilis obtorti per collum circulus auri; V 558. ante, quam nostro illius labatur pectore voltus; E I 63. quae (curae) lacerant avidas inimico pectore mentes; Cul 61. dum necdum animus toto percepit pectore flammam; VII 356. heros magno persentit pectore curas; IV 448. qui (Rhamnes) forte tapetibus altis extructus toto proflabat pectore somnum; IX 326. pectore puro saepe super tenero prosternit gramine corpus; Cul 68. tum senior talis referebat pectore voces: „quid“. .? V 409. illum (Menoeten) Teucri salsos rident revomentem pectore fluctus; V 182. Celaeno rumpit hanc pectore vocem: „bellum“. .; III 246. tantos illa (Dido) suo rumpebat pectore questus; IV 553. (Turnus) dat gemitum rumpitque has imo pectore voces: „larga“. .; XI 377. ſ. II, 1. perfringo. qualis Nereïa Doto et Galatea secant spumantem pectore pontum; IX 103. pastor securam placido traducit pectore vitam; Cul 97. frustra oppositum trudentis (cervos) pectore montem comminus obtuncant ferro; G III 373. Cytherea novas artes, nova pectore versat consilia, ut . .; I 657. pater Aeneas nunc huc ingentis, nunc illuc pectore curas mutabat versans; V 701. tum pectore sensus vertuntur varii; XII 914. — 3. infixum stridit sub

pectore volnus; IV 689. spumea semifero sub pectore murmurat unda; X 242.

pecuaria, Viehherden: mitte in Venerem pecuaria primus; G III 64.

peculium, Vermögen: nec spes libertatis erat nec cura peculi; E I 32.

pecus, (pecoris), Vieh; 1. I. dic mihi, Damoeta, cuium pecus? an Meliboei? E II 1. haec eadem (cicuta nos) docuit „cuium pecus? an Meliboei?“ E V 87. nimium est avidum pecus Amphitrites; G 486. ite meae quondam felix pecus, ite capellae; E I 74. it pecus longa in deserta sine ullis hospitiis; G III 342. stat pecus omne metu mutum; XII 718. — 2. infelix o semper ovis pecus! E III 3. — II, 1. (apes) agmine facto ignavom fucos pecus a praesepibus arcent; G IV 168. cum (apes) agmine . . . arcent; I 435. Tityre, coge pecus! E III 20. qui cultus habendo sit pecori; G I 4. quos (vitulos) pecori malint summittere habendo; G III 159. glacies ne frigida laedat molle pecus; G III 299. bis die numerant ambo pecus, alter et haedos; E III 34. saepe diem noctemque et totum ex ordine mensem pascitur pecus; G III 342. dulcibus idcirco fluviis pecus omne magistri perfundunt; G III 445. pecus omne tenendum, praecipue dum . .; G II 371. nuper mihi (pecus) tradidit Aegon; E III 3. videmus caprigenum pecus nullo custode per herbas; III 221. — 2. (?) nec te paeniteat pecoris, divine poeta; E X 17. 3. hunc quoque (asilum) arcebis gravido pecori: G III 155. adsuetus coluber (pestis acerba boum) pecori aspergere virus fovit humum; G III 419. quem legere ducem et pecori dixere maritum; G III 125. muscosi fontes et somno mollior herba, solstitium pecori defendite; E VII 47. arator pecori signum aut numeros impressit acervis; G I 263. nec lupus insidias pecori (meditatur) nec . .; E V 60. et sucus pecori et lac subducitur agnis; E II 6. salices humilesque genistae aut illae pecori frondem aut pastoribus umbram sufficiunt; G II 435. dulce lenta salix feto pecori, mihi solus Amyntas; E III 83. idem amor exitium pecori pecorisque magistro; E III 101. pecori est idem delectus equino; G III 72. ‖ 1. habeo. summitto: ‖ 1. habeo. — 4. qui Rutulum regem incluserit urbi, immanem veluti pecora inter inertia tigrim; IX 730. — III, 1. quam dives pecoris (sim), nivei quam lactis abundans; E II 20. — 2. rarum pecorique et vitibus almis aptius uber erit; G II 233. illam (terram) expcriere colendo et facilem pecori et patientem vomeris unci; G II 223. cum ros intera pecori gratissimus herba; E VIII 15. dum ros . . . herba; G III 326. cum pecori iam gratior umbrast; G IV 402. nec fertilis illa iuvencis nec Cereri ‖ pecori ‖ opportuna seges nec commoda Baccho; G IV 129. urget arboribusque satisque notus pecorique sinister; G I 444. — IV. balatu pecorum et crebris mugitibus amnes sonant; G III 554. nec mala vicini pecoris contagia laedent (fetas); E I 50. haec super arvorum cultu pecorumque canebam; G IV 559. Daphnis ego formonsi pecoris custos, formonsior ipse; E V 44. Silvano sacrasse Pelasgos, arvorum pecorisque deo, lucum; VIII 601. quin exuberet annus aut fetu pecorum aut Cerealis mergite culmi; G II 517. idem amor exitium pecori pecorisque magistro; E III 101. pecoris magistris velocis iaculi certamina ponit in ulmo; G II 529. continuo pecoris generosi pullus in arvis altius ingreditur; G III 75. — V. Ascanius spumantem dari pecora inter inertia votis optat aprum; IV 158. Volcano genitum pecora inter agrestia regem quem credidit aetas, Caeculus: VII 679.

pecus, (pecudis), Vieh, Tier; I. 1. hinc pecudes armenta viros, genus omne ferarum, quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; G IV 223. nunc etiam pecudes umbras et frigora captant; E II 8. bis gravidae pecudes; G II 150. cum primae lucem pecudes hausere; G II 340. intereunt pecudes; G III 368. pecudes locutae (infandum!); G I 478. (pastor pecudes) procul aspexit luco residere virenti Delia diva, tuo; Cul 109. genus aequoreum, pecudes pictaeque volucres, in furias ignemque ruunt; G III 243. cum tacet omnis ager pecudes pictaeque volucres quaeque lacus late liquidos quaeque aspera dumis rura tenent; IV 525 hinc lactae pecudes et ovantes gutture corvi; G I 433. (lopas) canit, unde hominum genus et pecudes; I 743. — 2. o pecudes, o panes et o gratissima tempe fontis ‖ frondis ‖ hamadryadum; Cul 74. — II, 1. sacerdos admovit pecus flagrantibus aris; XII 171. qualis Polyhemus lanigeras claudit pecudes atque ubera pressat; III 642. cum densas pastor pecudes cogebat in umbras; Cul 108. (Anna) pecudes secum et monstrata piacula ducat; IV 636. duc nigras pecudes, ea prima piacula sunto; VI 153. raptas ex omnibus agris in flammam iugulant pecudes; XI 199. iugulant pecudes et viscera vivis eripiunt; XI 214. ſ. sacro. mactavit nigram Hiemi pecudem, Zephyris felicibus albam; III 120. inpastus ceu plena leo per ovilia turbans manditque trahitque molle pecus metu; IX 341. (pecudes, volucres) somno positae sub nocte silenti; IV 527. rapio: ſ. iugulo. tum rite sacratas in flammam iugulant pecudes; XII 214 traho: ſ. mando. — 2. cum videmus ipsum inter pecudes vasta se mole moventem pastorum Polyphemum; III 656. — III. at non tam turpis pecudum tamen ulla (Proetidum) secuta ‖ est ‖ concubitus; E VI 49 pecudum cruore pingue solum; IV 201. quem (honorem) mihi vix frugum et pecudum custodia sollers omnia temptanti extuderat; G IV 327. parve culex, pecudum custos tibi tale merenti funeris officium vitae pro munere reddit; Cul 413. Asilas, cui pecudum fibrae, caeli cui sidera parent; X 176. talis gens pecudum fulvis velatur corpora saetis; G III 383. tempestas genus omne neci pecudum dedit, omne ferarum; G III 480. inde hominum pecudumque genus vitaeque volantum; VI 728. alitumque pecudumque genus sopor altus habebat; VIII 27. pecudum reclusis pectoribus (Dido) inbians spirantia consulit exta; IV 63. non tam creber agens hiemem ruit aequore turbo, quam multae pecudum pestes; G III 471. hinc casta Sibylla nigrarum multo pecudum te sanguine ducet; V 736. illi tempora ferro summa notant pecudum; XII 174.

pedes, Fußsoldat: I. Turnus equo deiectum Amycum fratremque Dioren, congressus pedes, ferit; XII 510. cum (Orion) pedes incedit medii per maxima Nerei stagna viam scindens; X 764. seu cum pedes iret in hostem seu . .; VI 880. *[pars pedes ire parat campis, pars . .:] VII 624. desiluit Turnus bifugis, pedes, apparat ire comminus; X 453. pedes et Lycius processerat Agis; X 751. (Camilla) resistit ense pedes nudo puraque interrita parma; XI 711. tu pedes ad muros subsiste et moenia serva; XI 506. ipse (Aventinus) pedes, tegimen tenens ‖ tergusque (indutus) ‖ immane leonis; VII 666. — II. cum fatalis equus armatum peditem gravis attulit alvo; VI 516. Messapus (obtruncat) illum infrenis equi lapsu tellure iacentem, hunc peditem; X 751. — III. insequitur nimbus peditum; VII 793.

pedester, zu Fuß: Arcadas insuetos aciem inferre pedestris ut vidit Pallas Latio dare terga sequaci; X 364. te pugnae accinge pedestri; XI 707.

pedica, Schlinge: tum (tempus) gruibus pedicas et retia ponere cervis; G I 307.

pedum, Hirtenſtab: at tu sume pedum, quod non tulit Antigenes, Menalca; E V 88.

Pegasides, Muſen: pauca mihi doctae dicite Pegasides; Cat IX 2.

pelagus, Meer: I. languet: ſ. IV. I. recursus. non opto pelago volans dare ‖ da ‖ vela patenti; G II 41. — II, I. pelagus Troiamne petemus? X 378. pelago remenso improvisi aderunt; II 181. ut pelagus tenuere rates; V 8. — 2. quos Sidonia vix urbe revelli rursus agam pelago? IV 516. o nimium caelo et pelago confise sereno, Palinure; V 870. do: ſ. I. ecce autem gemini a Tenedo angues incumbunt pelago; II 205 pelago credas innare revolsas Cycladas; VIII 691. obvertunt pelago proras; VI 3. maximus agricolis pelagoque parabitur imber; G I 429. Aeneas omnem prospectum late pelago petit; I 181. portantur avari Pygmalionis opes pelago; I 364. pelago Danaum insidias suspectaque dona praecipitare iubent; II 36 ubi prima fides pelago; III 69 — 3. puer dona ferens pelago et flammis restantia Troiae; I 679. — 4. est procul in pelago saxum spumantia contra litora; V 124. — III. (Teucri) securi pelagi atque mei; VI 304. — IV, I. me pulsum patria pelagique extrema sequentem posuere . .; VIII 333. tempore quo Aeneas pelagi petere alta parabat; IX 81. vos ite solutae, ite deae pelagi: genetrix iubet; IX 117. pelagine venis erroribus actus an monitu divom? VI 532. veluti, sic cunctus pelagi cecidit fragor; I 154. gemitum ingentem pelagi pulsataque saxa audimus longe; III 555. non illi imperium pelagi saevomque tridentem, sed mihi sorte datum; I 138. di, quibus imperium est pelagi: V 235. urbem orant, taedet pelagi perferre laborem; V 617. ille (genitor) omnis pelagique minas caelique ferebat; VI 113 nos sumus, pinus, nunc pelagi nymphae, classis tua; X 231. o tandem magnis pelagi defuncte periclis! VI 83. multi (socii) servare recursus languentis pelagi; X 289. ille (Latinus) velut pelagi rupes immota resistit; VII 586. pelagi tot tempestatibus actis ‖ actus ‖; III 708. Menoetes proram pelagi detorquet at undas; V 165. iam variae pelagi volucres certatim largos umeris infundere rores; G I 383. nova proelia temptant, obscenas pelagi ferro foedare volucres; III 241. — 2. comes huic erat aura secunda per placidum cursu pelagus: Cul 345 — V. quod (numen) pelago et curvis secum avexere carinis; II 179. Mnestheus pelago decurrit aperto; V 212. in quascumque velim pelago deducere terras; II 800. dum pelago desaevit hiems et aquosus Orion; IV 52. tris adeo incertos caeca caligine soles erramus pelago; III 304. frater ut Aeneas pelago tuus omnia circum litora iactetur; I 667. tamen hanc (tellurem) pelago praeterlabare necessest; III 478. (Timavus) pelago premit arva sonanti; I 246. provehimur pelago vicina Ceraunia iuxta; III 506. pelago alius trahit umida lina; G I 142. quae manus comitetur Aenean armetque rates pelagoque vehatur; X 165. linquimus Ortygiae portus pelagoque volamus; III 124.

Pelasgus, pelaſgiſch, Pelaſger: A. ignari scelerum tantorum artisque Pelasgae; II 106. ille (Sinon) dolis instructus et arte Pelasga sustulit palmas; II 152. cum Troas Hectoris ira funderet ‖ videre ‖ in classes inimica mente Pelasgas; Cul 309. haut sibi cum Danais reu faxo et pube Pelasga esse ferant ‖ putent ‖; IX 154. casus mihi cognitus urbis Troianae nomenque tuum regesque Pelasgi: I 624. — B, I. quem (Palamedem) falsa sub proditione Pelasgi demisere Neci ‖ neci ‖; II 83. Silvano fama est veteres sacrasse Pelasgos lucumque diemque; VIII 600. — II. mihi fama suprema nocte tulit fessum vasta te caede Pelasgum procubuisse . .; VI 503.

Pelethronius, in Pelethronium in Theſſalien: *frena Pelethronii Lapithae gyrosque dedere impositi dorso; G III 115.

Peleus, König in Theſſalien: Peleus et Telamonia virtus per secura patris laetantur numina; Cul 297.

Pelias, Troer: I. Pelias volnere tardus Ulixi; II 436. — II divellimur inde Iphitus et Pelias mecum; II 435.

Pelides, Sohn, Enkel des Peleus: I. se promunt Ulixes Acamasque Thoasque Pelidesque Neoptolemus primusque Machaon; II 263. — II. Pelidae tunc ego forti congressum Aenean nube cava rapui; V 808. cui (Priamo) Pyrrhus „referes ergo haec et nuntius ibis Pelidae genitori“; II 548. — III. qui (Dolon) quondam ausus Pelidae pretium sibi poscere currus; XII 350.

Pelion, Gebirge in Theſſalien: I. talis Saturnus altum Pelion nimitu fugiens implevit acuto; G III 94. — 2. ter sunt conati (fratres) imponere Pelio Ossam scilicet; G I 281.

Pellaeus, zu Pella in Makedonien gehörig: qua Pellaei gens fortunata Canopi accolit Nilum; G IV 287.

pellax, ränkevoll: invidia postquam pellacis Ulixi (Palamedes) superis concessit ab oris; II 90.

pellis, Fell, Haut: I. aret pellis et ad tactum tractanti dura resistit; G III 502. quem (equum) fulva leonis pellis obit totum; VIII 553. [quom pellis totiens obeat circumdata tauri]; X 483. cui (Ornyto) pellis latos umeros erepta iuvenco pugnatori operit; XI 679. pellis praefulgens unguibus aureis; VIII 553. resistit: ſ. aret. quem (ecum) pellis aënis in plumam squamis auro conserta tegebat; XI 770. — II, 1. circumdo: ſ. I. obit. consero: ſ. I. tegit. dat Niso Mnestheus pellem horrentisque leonis exuvias; IX 306. eripio: ſ. I. operit. ambae auro. pictis incinctae pellibus ambae; G IV 342. capreoli, sparsis etiam nunc pellibus albo; E II 41. sacerdos cum caesarum ovium sub nocte silenti pellibus incubuit stratis; VII 88. — 2. incubo: ſ. 1. sterno. — 3. (Euandrus) Aenean stratis locavit effultum foliis et pelle Libystidis ursae; VIII 368. — III. occurrit Acestes horridus in iaculis et pelle Libystidis ursae; V 37. — IV. fulvos lupi de pelle galeros tegmen habent capiti; VII 688. — V. praecipuum toro et villosi pelle leonis (Euandrus) accipit Aenean; VIII 177. sacerdotes, Potitius ibant pellibus in morem cincti, flammasque ferebant; VIII 282. (matres) pampineas gerunt incinctae pellibus hastas; VII 396. ſ. II, I. pingo. umeros veste super fulvique insternor pelle leonis; II 722. inde alias partes nova macies obduxit squalida pelle; Ci 506. — 2. plagis perempto (vitulo) tunsa per integram solvontur viscera pellem; G IV 302.

pello, ſtoßen, ſchlagen, treffen, berühren, bewegen, antreiben, vertreiben, verjagen: I. (Rutuli) pellere vallo missilibus certant; IX 519. et saeva Iovis sic numina pellunt ‖ poscunt ‖; XI 901. — II. addam pulsum Niphaten; G III 30. ipse Europa atque Asia pulsus; I 385. fama volat pulsum regnis cessisse paternis Idomenea ducem; III 121. adierimur pulsi regnis, quae maxima quondam Sol aspiciebat; VII 217. se limine pelli; VII 579. nos si pellant, nihil afore creduat, quin mittant . .; VIII 147. me pulsum patria pelagique extrema sequentem posuere . .; VIII 333 quem (Mnesthea) pulsi pristina Turni aggere moerorum sublimem gloria tollit; X 143. haut Turno fiducia cessit venientis pellere terra; X 277. ego pulsus ob invidiam solio sceptrisque paternis; X 852. at non, Euandre, pudendis volneribus pulsum aspicies; XI 56. si bellum finire manu, si pellere Teucros (Turnus) apparat; XI 116. pone animos et pulsus abi; XI 366. pulsus ego? aut quisquam merito. foedissime, pulsum

arguet? XI 392. pulsus ob invidiam regno viresque superbas Metabus: XI 539. illa (Camilla) etiam in tergum, si quando ‖ si quando in tergum ‖ pulsa recessit, derigit ‖ dirigit ‖; XI 653. Tarchon reficit in proelia pulsos; XI 731. e patria pulsus in exilium: Cat III 8. pulsi liquere penates Tarquinii patrios, filius atque pater; Cat IX 35. quo tibi nostri pulsus amor? G IV 324. non laudis amor nec gloria cessit pulsa metu; V 395 saepe volutabris pulsos silvestribus apros latratu turbabis agens; G III 411. arma per suidum ‖ sudum ‖ rutilare vident et pulsa tonare; VIII 529. pulsus parumper corde dolor tristi: VI 382. ducem: ſ. alqm; III 121. ilium: ſ. alqm; Cat IX 36 gloriam: ſ. amorem. paratis patrio harpyias insontis pellere regno? III 249 ubi pulsam hiemem Sol aureus egit sub terras: G IV 51. lacrimas dilectae pelle Creusae; II 784. unde etiam saepe lapis recrepat Cyllenia munera ‖ murmura ‖ pulsus; Ci 108. sonat amnis et Asia longe pulsa palus; VII 702. patrem: ſ. alqm; Cat IX 36. haec dira meo dum volnere pestis pulsa cadat; XI 793. adlapsa sagitta est incertum qua pulsa manu, quo turbine adacta; XII 320. pelle timores; V 812. pulso timore iam famis; Mo 120. pulsae referunt ad sidera valles; E VI 84 non exuvias pulsaeve tropaeum virginis aut spolia ulla peto; XI 790.

Pelopeus, des Pelops: ultro Asiam magno Pelopea ad moenia bello venturam; II 193

Pelops, Sohn des Tantalus: quoi non dictus umero Pelops insignis eburno, acer equis? G III 7.

Pelorus, nordöſtliche Spitze Siciliens: ubi angusti rarescent claustra Pelori; III 411. ecce autem Boreas angusta ab sede Pelori missus adest: III 687.

pelta, kleiner Schild: I. aeratae micant peltae, micat aereus ensis; VII 743. — II ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Penthesilea furens; I 490. cum magno ululante tumultu feminea exultant lunatis agmina peltis; XI 663.

Pelusiacus, von der ägyptiſchen Stadt Peluſium: si nec Pelusiacae curam aspernabere lentis; G I 228.

penates, Hausgötter, Haus: I, 1. penates visi astare multo manifesti lumine, tum sic adfari et curas his demere dictis: „quod“ . .; III 153. hospitium antiqum Troiae sociique penates, dum fortuna fuit; III 15. hic tibi certa domus, certi (ne absiste) penates; VIII 39. aliquos tamen esse velis tibi, alumna, penates; Ci 331. vos, o fidi Troiae, salvete, penates; VII 121. videntur: ſ. adfantur. — 2. o patria et rapti nequiquam ex hoste penates! V 632. ſ. 1. salvent. — II, 1. quod sic patriam carosque penates hostibus inmitique addixi ignava ‖ ignara ‖ tyranno; Ci 419. (Aeneas) hesternum larem parvosque penatis laetus adit; VIII 543 adhibete penates et patrios epulis et quos colit hospes Arcades; V 62. famulae, quibus cura flammis adolere penates; I 704. hos (penatis) cape fatorum comites, his moenia quaere; II 294. tu, genitor, cape sacra manu patriosque penatis; II 717. colo: ſ. adhibeo. sacra suosque tibi commendat Troia penatis; II 293. Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque penatis commendo sociis; II 747. fuit laurus incumbens aras atque umbra complexa penates; II 514. penates, quos mecum ab Troia mediisque ex ignibus urbis extuleram; III 149. advectum Aenean classi victosque penatis inferre; VIII 11. cuius ob raptum pulsi liquere penates Tarquinii patrios; Cat IX 35. patriam solae (apes) et certos novere penatis; G IV 155. hic petit excidiis urbem miserosque penatis; G II 505. bello Iliacos fateor petiisse penates; III 603. non nos ferro Libycos populare penatis venimus; I 527. gens Ilium in Italiam portans victosque penates: I 68 quem secum patrios aiunt portare penates; IV 598. raptos qui ex hoste penates classe veho mecum; I 378. ſ. 1, 2. Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque penatis curva valle recondo; II 747. regna Neoptolemi referam versosque penates Idomenei? XI 264. post sparsos fraterna caede penates; II 21. hinc patriam parvosque penates sustinet; G II 514. veho: ſ. rapio. verto: ſ. refero. vinco: ſ. infero, porto. — 2. quaero: ſ. 1. capio. nostris succede penatibus hospes; VIII 123. — 3. „immo ego vos“ excipit Ascanius „per magnos, Nise, penatis obtestor“; IX 258. — III. cum sociis gnatoque penatibus et magnis dis; III 12. hinc Augustus Caesar cum patribus populoque, penatibus et magnis dis; VIII 679.

pendeo, hangen, hängen, ſchweben, verweilen, ruhen: non ego vos posthac dumosa pendere procul de rupe videbo; E I 76. hi summo in fluctu pendent; I 106. ille (Iulus) ubi complexu Aeneae colloque pependit: I 715. (Dido) pendet iterum narrantis ab ore; IV 79. dum consulta petis nostroque in limine pendes; VI 151. radiis rotarum districti pendent; VI 617. addit (Ignipotens) te, Catilina, minaci pendentem scopulo furiarumque ora trementem; VIII 669. (Turnus) simul arripit ipsum (Lycum) pendentem: IX 561. Lucagus ut pronus pendens in verbera telo admonuit biugos; X 586. dum (Phegeus) trahitur pendetque iugis: XII 374. (Carmo) super alumnae frigidulos cubito subnixa pependit ocellos; Ci 348. vincta tot adsiduas pendebo ex ordine luces? Ci 417. illae (apes) pedibus conexae ad limina pendent; G IV 257. multa praeterea sacris in postibus arma pendent; VII 183. quis (vinculis avis) innexa pedem malo pendebat ab alto; V 511. nec sic aurigae proni in verbera pendent; V 147. gravis attrita pendebat cantharus ansa; E VI 17. illi (Pandaro) partibus aequis huc caput atque illuc umero ex utroque pependit; IX 755. traiectus medium sparto sed caseus orbem pendebat; Mo 58. in postibus pendent cristae capitum et portarum ingentia claustra spiculaque clipeique ereptaque rostra carinis; VII 184. (Nisus) ferro secat pendentia colla; IX 331. cristae: ſ. claustra. pendet ‖ (est) pendens ‖ iunco caeruleus cucumis; Copa 22. in postibus captivi pendent currus curvaeque secures; VII 184. dextera ex umero nervis moribunda pependit; X 341. examen subitum ramo frondente pependit; VII 67. *tigridis exuviae per dorsum a vertice pendent; XI 577. vetus adstricti fascis pendebat anethi; Mo 59. hic arguta sacra pendebit fistula pinu; E VII 21. pendent opera interrupta minaeque murorum ingentes aequataque machina caelo; IV 88. aurea pectoribus demissa monilia pendent; VII 278. interea dulces pendent circum oscula nati: G II 523. dum nubila pendent; G I 214. opera: ſ. machina. foribus adfixa superbis ora virum tristi pendebant pallida tabo; VIII 197. cui (bovi) ernum tenus a mento palearia pendent: G III 53 mirabar, cui pendere sua patereris in arbore poma; E I 37. cum populus umbra velavitque comas foliisque innexa pependit; VIII 277. inlisa prora pependit; V 206. geminos huic (lupae) ubera circum ludere pendentis pueros; VIII 632. (puppis) inflicta vadi dorso dum pendet iniquo fluctusque fatigat; X 303. rostra: ſ. claustra. ferro quod (saxum) et arte paterna pendebat; VIII 226. fronte sub adversa scopulis pendentibus antrum; I 166. secures: ſ. currus. spicula: ſ. claustra. ubi spolia illa tuis pendentia tectis? V 393. postquam est in thalami pendentia pumice tecta perventum; G IV 374. rauco quod (telum) protinus aere repulsum ee ‖ ex ‖ summo clipei nequiquam umbone pependit: II 546. non eadem arboribus pendet vindemia nostris, quam . .; G II 89. inultis rubeus pendebit sentibus uva; E IV 29.

pendo, zahlen, erleiden: tum pendere poenas

Cecropidae iussi (miserum!) septena quotannis corpora natorum: VI 20. ipsi has sacrilego pendetis sanguine poenas, o miseri; VII 595.

pendulus, hangend: pendula proiectis carpuntur et arbuta ramis: Cul 52.

Peneius, am Fluß Peneus: pastor Aristaeus fugiens Peneia Tempe; G IV 317.

Penelens, Anführer der Böoter: primus Coroebus Penelei dextra procumbit; II 425.

penes, bei, im Besitz: decus imperiumque Latini te penes; XII 59.

penetrabilis, durchdringend: ne Boreae penetrabile frigus adurat; G I 93. aspice, num mage sit nostrum penetrabile telum; X 481.

penetralis, inwendig, innerste, neutr. Inneres: A. (Hector) aeternum adytis effert penetralibus ignem; II 297. (matres) rapiunt focis penetralibus ignem; V 660. pyra penetrali in sede sub auras erecta; IV 504. saepius tectis penetralibus extulit ova formica; G I 379. — B, 1. apparent Priami et veterum penetralia regum; II 484. te quoque magna manent regnis penetralia nostris; VI 71. — II, 1. Pergameum larem et canae penetralia Vestae (Aeneas) veneratur; V 744. — 2. ut mediis hostem in penetralibus cernam? II 665. ego vos per Assaraci larem et canae penetralia Vestae obtestor; IX 259. laurus erat tecti medio in penetralibus altis; VII 59. video in; f. III. — III. uti (Priamus) vidit medium in penetralibus hostem; II 508.

penetro, eindringen, hineinkommen, bei treten: I. ut Dardanus Idaeas Phrygiae penetravit ‖ penetrarit ‖ ad urbes Thraeiciamque Samum; VII 207. nec satis: extremas Corythi penetravit (Aeneas) ad urbes; IV 10. igneus aetherias iam sol penetrabat ‖ penetrarat ‖ in arces; Cul 42. — II. alii penetraut aulas et limina regum; G II 504. an ‖ at ‖ non sic Phrygius penetrat Lacedaemona pastor? VII 363. limina: f. aulas. Antenor potuit mediis elapsus Achivis Illyricos penetrare sinus; I 243.

Peneus, Fluß in Thessalien: tristis Aristaeus Penei genitoris ad undam stat lacrimans: G IV 355.

penitus, tief, fern, gänzlich, völlig, ganz und gar: I. quos (Teucros) turbo penitus alias avexerat oras; I 512. penitus cavernas ingentis uterumque (ductores Danaum) armato milite complent; II 19. (virgo) simulac validum penitus concepit in ossa furorem; Ci 164 penitus necesse est multa diu concreta modis inolescere miris; VI 737. altior ac penitus terrae defigitur arbos, aexeulus in primis; G II 290. iacent penitus defossa talenta caelati argenti; X 526. patuere cavernae: non secus ac si qua penitus vi terra dehiscens reseret . .; VIII 243. cum Orion penitus procaeibus austris dispulit; I 536. (advena) penitus profundo vela dabit; XII 263. quo (clamore contremuit) penitus exterrita tellus Italiae; III 673. donec ales penitus in nubila fugit; XII 256. pater Anchises penitus convalle virenti inclusas animas lustrabat; VI 679. ubi penitus in viscera lapsum serpentis furiale malum totamque pererrat (Amatam); VII 374. quin omnem Hesperiam penitus sua sub inga mittant; VIII 148. umbrosae penitus patuere cavernae; VIII 242. peccare fuisset ante satis penitus modo non ‖ nunc ‖ genus omne perosos femineum; IX 141. sic illa (pila) penitus vadis inlisa recumbit; IX 713. hi (Troes) fuginnt penitusque datis referuntur habenis; XI 623. penitus repertae (apes) pumicibus cavis exsaeque arboris antro; G IV 43. intravi penitus repostas Massylum gentis praetentaque Syrtibus arva; VI 59. teli latebram ‖ latebras ‖ rescindant penitus; XII 390. vos Scyllaeam rabiem penitusque sonantis accestis scopulos; I 200. insequor causas penitus temptare latentis; III 32. pars penitus toto divisos orbe Britannos (veniemus); E I 66. penitus cavae plangoribus aedes femineis ululant; II 487. II. ea diversa penitus dum parte geruntur: IX 6

penna, pennatus f. **pinnensum,** Wolle, Arbeit: I. nocturna quidem carpentes pensa puellae nescivere hiemem; G I 390. carmine quo captae dum fusis mollia pensa devolvont; G IV 348. exeussi manibus radii revolutaque pensa; IX 476. — II. cum femina famulas ad lumina longo exercet penso; VIII 412. men coniugis tuae beatae non licuit gravidos penso devolvere fusos? Ci 446.

Penthesilea, Königin der Amazonen: ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Penthesilea furens; I 491. cum se Martia curru Penthesilea effert; XI 662.

Pentheus, König von Theben: Eumenidum veluti demens videt agmina Pentheus; IV 469.

penuria, Mangel: ut vertere morsus exiguam in Cererem penuria adegit edendi; VII 113.

peplum, peplus, Prachtgewand: I ibant crinibus Iliades passis peplumque terebant; I 480. magna Giganteis ornantur pepla tropaeis; Ci 30. magno (te) intexens, si fas est dicere, peplo, qualis Erechtheis olim portatur Athenis; Ci 21. — II. f. I porto.

per, durch, hindurch, über, über-hin, unter, während, mit, unter, vermittelst, wegen, aus, bei (nachgestellt: f. I. iuro; VII 234. subeo, traho, volo; IX 699. volvo; X 446. IV 641. III, 1. terras): 1. nach Verben: (dea) caeli convexa ‖ caelo conversa ‖ per auras adfatur . .; VII 543. quam (Dido) Troïus heros ut primum iuxta stetit adgnovitque per umbras obscuram; VI 452. dixerat (Iuppiter) idque ratum Stygii per flumina tratris adnuit; IX 104. Stygii per flumina fratris (Iuppiter) adnuit; X 113. (Iuppiter) ratum per pice torrentis atraque voragine ripas adnuit; IX 105. Galli per dumos aderant arcemque tenebant; VIII 657. ipse (Aeneas) ardua montis per deserta iugo superans adventat ad urbem; XI 514. (Camilla) magnum agitata per orbem; XI 694. (Aeneas) latum per agmen ardens limitem agit ferro; X 513. latos huic (Herminio) hasta per armos acta tremit; XI 644. (Iuno) agens hiemem nimbo succincta per auras; X 634. acta multo perque uterum sonitu perque ilia venit harundo; VII 499. duplex agitur per lumbos spina; G III 87. (Amata) per medias urbes agitur populosque feroces; VII 384. Murranum sonantem per reges actum genus omne Latinos excutit; XII 530. per scelus eece etiam Troianis matribus actis exussit (Iuno) foede puppis; V 793. finitimi longe lateque per urbes prodigiis acti caelestibus; VI 378. f. populos, uterum: f. ilia. apparent arma virum tabulaeque et Troïa gaza per undas; I 119. iam per moenia clarior ignis auditur; II 705. totam incensa (regina) per urbem bacchatur; IV 300. concussam bacchatur Fama ‖ fama ‖ per urbem; IV 666. Allecto medias Italum bacchata per urbes; X 41. illa (unda) cadens raucum per levia murmur saxa ciet; G I 109 quae (ales) quondam in bustis sedens serum canit importuna per umbras; XII 864. canebat (Silenus). uti magnum per inane coacta semina fuissent; E VI 31. tum vita per auras concessit maesta ad manis corpusque reliquit; X 819. ingenti clamore per omnis conduut se Teucri portas; IX 38. tum (Camilla) validam perque arma viro perque ossa securim congeminat; XI 696. praedam per herbas convectant (formicae) calle angusto; IV 404. Tyrii per limina laeta frequentes convenere; I 707. varius per ora cucurrit Ausonidum turbata fremor; XI 296. quoi (Laviniae) plurimus ignem subiecit rubor et calefacta per ora cucurrit; XII 66. per ossa: f. os. curro per (3 Zt.) Z. 487, a. de caelo lapsa per umbras stella cucurrit; III 693. celeris defer mea dicta per auras; IV 226. interpres divom celeris mandata per

auras detulit; IV 357. illa (Opis) levis caeli delapsa per auras insonuit; XI 595. (Aeneas) summa per galeam delibaus oscula fatur: „disce". . ; XII 434. cursum per auras derigite ‖ dirigite ‖ in lucos; VI 194. Iris croceis per caelum roscida pinnis devolat; IV 700. diditur hic subito Troiana per agmina rumor advenisse diem . . ; VII 144. saxa per et scopulos et depressas convallis (equae) diffugiunt; G III 276. illae (matres) diversa metu per litora passim diffugiunt; V 676. Claudia nunc a quo (Clauso) diffunditur et tribus et gens per Latium; VII 709. vacuos si sit digesta (arbos) per agros; G II 54. equidem per litora certos dimittam; I 576. illae (apes) intus trepidae rerum per cerea castra discurrunt; XII 589. cum Orion per undas superante salo dispulit; I 537. unde hominum errores longe lateque per orbem dispicere possem; Ci 16. (socii) tectos per herbam disponunt enses; III 236. per caelum nervo stridente sagitta diverberat auras; V 502. discrimina costis per medium qua spina dabat; X 383. ergo ut ‖ ubi ‖ missa manu sonitum dedit hasta per auras; XI 799. cum (cycni) longa canoros dant per colla modos; VII 701. ubi delapsae (harpyiae) sonitum per curva dedere litora, dat signum Misenus; III 238. cum pater Aeneas seram dedit per membra quietem; VIII 30. omnis per mortis animam sontem ipse dedissem! X 854. cum piscoso amne Padusae dant sonitum rauci per stagna loquacia; XI 458. quod superest oro liceat dare tuta per undas vela tibi; V 796. vitam extrema per omnia duco; III 315. ipsa (Hecate me) deum poenas docuit perque omnia duxit; VI 565. quae postquam Anchises natum per singula duxit; VI 888. dolores notumque triste per augurium Teucrorum pectora ducunt; V 7. rara per occultos ducebat semita calles; IX 383. nunc (Dido) media Aenean secum per moenia ducit; IV 74 illis (iuvencis) iam saepe rotae ducantur inanes per terram; G III 171. series longissima rerum per tot ducta viros; I 642. castae ducebant sacra per urbem pileatis matres in mollibus; VIII 665. argitis minor, cui non certaverit ulla (vitis) ant tantum fluere ant totidem durare per annos; G II 100. quo (Eridano) non alius per pinguia culta in mare purpureus violentior effluit amnis; G IV 272. nymphae caesariem effusae nitidam per candida colla; G IV 357. elabitur anguis per duas in morem fluminis arctos; G I 245. Daedalus insuetum per iter gelidas enavit ad arctos; VI 16. maestus per omnis it gemitus; IX 498. deum ire per omnia ‖ omnis ‖ terrasque tractusque maris caelumque profundum; G IV 221. non illa quisquam me nocte per altum ire moveat; G I 456. te maioribus ire per altum auspiciis manifesta fides; III 374. mediis properas aquilonibus ire per altum, crudelis? IV 310. salsus per artus sudor iit; II 173. pulchros per artus it cruor; IX 433. si vestras forte per auris Troiae nomen iit; I 375. sin (luna) ortu quarto pura neque obtunsis per caelum cornibus ibit; G I 433. ſ. alqd; G IV 221. quanta per Idaeos tempestas ierit campos; VII 222. it pectore summo flexilis obtorti per collum circulus auri; V 559. o vere Phrygiae (neque enim Phryges), ite per alta Didyma! IX 617. ibant per domos Ditis vacuas et inania regna; VI 265 iussa deum, quae ire per loca senta situ cogunt noctemque profundam; VI 462. iam mihi per rupes videor lucosque sonantis ire; E X 58. ubi ad terras abrupto sidere nimbus it mare per medium; XII 452. quos ut prospexit per taciturn nemus ire pedemque advertere ripae; VI 386. noctem: ſ. loca. unde (Timavus) per ora novem it mare proruptum; I 245. (Salmoneus) per Graium populos mediaque per Elidis urbem ibat ovans; VI 588. it clamor totis per propugnacula muris; IX 664. rupes: ſ. lucos. it hasta Tago per tempus utrumque stridens; IX 418. terras, tractus: ſ alqd; G IV 291. grandes ibunt per vimina guttae; G II 245. ibant obscuri sola sub nocte per umbram; VI 268. iussa deum, quae nunc has ire per umbras cogunt; VI 461. possem misero fratri comes ire per umbras! XII 881. extemplo Libyae magnas it Fama per urbes; IV 173. ſ. populos. hoc erat, alma parens, quod me per tela, per ignis eripis, ut . .? II 664. (genitorem) ego per flammas et mille sequentia tela eripui; VI 110. cum rara per ignaros errent animalia montis; E VI 40. pace sequestra per silvas Teucri mixtique Latini errarere; XI 134. vox quoque per lucos volgo exandita silentis ingens; G I 476. tum vox horrenda per auras excidit; IX 112. omnis per muros legio, sortita periclum, excubat; IX 174. an crudum per costas exigat ensem; X 682. validum namque exigit ensem per medium Aeneas iuvenem; X 816. exoritur procurva ingens per litora fletus; V 765. extenditur una horrida per latos acies Volcania campos; X 408. talis erat Dido, talem se laeta ferebat per medios; I 504. cernis ut Turnus (feratur per medios insignis equis)? X 21. (daut claram incendia lucem erranti passimque oculos per cuncta ferenti; II 570. iamque humiles, iamque elati (iuvenes) sublime videntur aëra per vacuum ferri; G III 109. acciugar Caesaris nomen fama tot ferre per annos, quot . .; G III 47. auras: ſ aura, II, 4. fero per (4 Ⓒt.) Ⓔ. 83a. tenuia nec lanae per caelum vellera ferri (videntur); G I 398. Eridanus campos per omnes cum stabulis armenta tulit; G I 482. medios luturna per hostis fertur equis; XII 477. vel (Camilla) mare per medium fluctu suspensa tumenti ferret iter celeris; VII 810. inde tot per orbitosa milia iugum tulisse; Cat X 17. ferimur per opaca locorum; II 725. en erit ut liceat totum mihi ferre per orbem tua carmina? E VIII 9. ipsa haec (facta), ipsa ferent rerum monumenta per orbem; Cat IX57. (Turnus) vivos per ora feretur; XII 235. (responsa, monitus) circum late volitans iam Fama per urbes Ausonias tulerat; VII 104. tua prima per auras tela tenens supplex hostem fugit; XI 558. dum (puella) te fugeret per flumina praeceps; G IV 457. tenuis fugiens per gramina rivos (adsit); G IV 19. Polites per tela per hostis fugit; II 527. quid iuvit Argolicos medium fugisse per ignis? X 56. tela. ſ. hostes. fugit illa (puppis) per undas ocior et iaculo et ventos aequante sagitta; X 247. per campos ferro quae (corpora) fusa iacebant; XI 102. qua se plena per insertas fundebat luna fenestras; III 152. herbam: ſ. herba, II, 2. fundo (5 Ⓒt.) Ⓔ. 290, a. fusi per moenia Teucri conticuere; II 252. sub remis fusi per dura sedilia nantae; V 827. si quos obscura nocte per umbram fudimus insidiis; II 420. furit immissis Volcanus habenis transtra per et remos; V 663. tum vero infelix (Amata) immensum ‖ immensam ‖ sine more furit lymphata per urbem; VII 777. (Polyphemus) graditur per aequor iam medium; III 664. pariter gressi per opaca viarum corripiunt spatium medium; VI 633. huic (Theroni Aeneas) gladio per aerea suta, per tunicam latus haurit apertum; X 315. simul (Cyclops) iacuit per antrum immensus; III 631. neu (mihi) dorso nemoris libeat iacuisse per herbas; G III 436. Alcides se ipse per ignem praecipiti iecit saltu; VIII 256. neve (pudeat) effetos cinerem immundum iactare per agros; G I 81. me quoque per multos similis fortuna labores iactatam; I 628. ausus quin etiam voces iactare per umbram implevi . .; II 768. palmes laxis per purum immissus habenis; G II 364. nervo per umbem impulsa sagitta; XII 856. media socios incedens nave per ipsos hortatur Mnestheus: „nunc". .; V 188. (Aeneas) infert se saeptus nebula (mirabile dictu) per medios; I 440. totam infusa per artus mens agitat molem; VI 726. at Venus Ascanio placidam per membra quietem

iurigat; I 691. ecce inimicus atrox magno stridore per auras insequitur Nisus; G I 407. Ci 539. quis te, nate dea, per tanta pericula casus insequitur? I 615. tum vero tremefacta novos per pectora cunctis insinuat pavor; II 228 Troes per cavas densi tela intorquere fenestras; IX 534. cuius (pastoris) ut intravit levior per corpora sommus; Cul 206. qualis Berecyntia mater invehitur curru Phrygias turrita per urbes; VI 785. per caput hoc iuro, per quod pater ante solebat; IX 300. fata per Aeneae iuro dextramque potentem; VII 234. per tibi Dictynnae praesentia numina iuro omnia me visuram . .; Ci 245. per sidera iuro, per superos et si qua fides tellure sub ima est, invitus cessi; VI 458. (columbae) liquidum per aëra lapsae; VI 202. anguis amplexus placide tumulum lapsusque per aras; V 86. Thessandrus Sthenelusque duces et dirus Ulixes demissum lapsi per funem; II 262. ubi (Scylla) tabidulam videt labi per viscera mortem; Ci 182. his (lapillis apes) sese per inania nubila librant; G IV 196. ludunt iubae per colla, per armos; XI 497. (?) ludduntque (delphines) per undas; V 595. manant sanguineae per tractus undique guttae; Cul 181. per te, per qui te talem genuere parentes, miserere . .; X 597. exinde per amplum mittimur Elysium; VI 743. Tyrrhenus tubae mugire (visus) per aethera clangor; VIII 526. hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 59. qui (delphines) maria umida nando Carpathium Libycumque secant; V 594. quod per te divum crebros obtestor ‖ testamur ‖ amores, ut ne . .; Ci 279. per eversae, genitor, fumantia Troiae excidia obtestor, liceat . .; X 45. ego vos per Assaraci larem et canae penetralia Vestae obtestor; IX 259. te obtestor ‖ testamur ‖ per tum memori sanctum mihi pectus alumnae, ut ne . .; Ci 274. „immo ego vos“ excipit Ascanius „per magnos, Nise, penatis obtestor“; IX 258. penetralia: ſ. larem. quod te per caeli iucundum lumen et auras, per genitorem oro, per spes surgentis Iuli; VI 363. per ego has lacrimas dextramque tuam te, per conubia nostra, per inceptos hymenaeos oro; IV 314. per si quis Amatae tangit honos animum oro . .; XII 56. hymenaeos: ſ. conubia. Turne, per has ego te lacrimas unum oro: desiste . .; XII 56. ſ. conubia. lumen: ſ. auras. per si qua est quae restet ad huc mortalibus usquam intemerata fides, oro . .; III 142. quod te per superos et conscia numina veri oro, miserere . .; II 141. spes: ſ. genitorem. unum hoc per si qua est victis venia hostibus oro: patiare . .; X 903. [cetera pascuntur viridis armenta per herbas]; G III 162. longum per vallis pascitur agmen; I 186. *tigridis exuviae per dorsum a vertice pendent; XI 577. Nisus solum per omnis Volcentem petit; IX 438. Troia per undosum peteretur classibus aequor? IV 313. Averna per alta congressus pete, nate, meos; V 732. Argiva phalanx tacitae per amica silentia lunae litora nota petens; II 255. noctis per umbram castra inimica petunt; IX 314. pete regna per undas; IV 381. Tityon, per tota novem cui iugera corpus porrigitur; VI 596. per te, mea alumna, tuumque amorem precor, ne . .; Ci 324. per patris hospitium et mensas, quas advena adisti, te precor. Alcide; X 460. perdere saeva ‖ per te sacra ‖ precor per lumina te ‖ luminaque ‖ Ilithyiae, ne . .; Ci 326. per patrios manis et spes surgentis Iuli te precor, serves . .; X 521. mensas: ſ. hospitium. spes: ſ. manes. volucres hostem per auras facta nube premunt; XII 253. montis per altos ingentem clamore premes ad retia cervum; G III 412. labentis binnes etiam per sidera Lunae (Orpheus) pressit equos; Cul 283. candida per silvam cum fetu concolor albo procubuit sus; VIII 82. genitor per umbram prospiciens; II 732. te per aequor quaerimus; X 233. cum fessa iuvencum per nemora atque altos quaerendo bucula lucos procumbit; E VIII 86. rapior per inania ventis ‖ Averni ‖; Cul 212. Saturnia avolsam rapit revoluta per aequora navem; X 660. set mea diffusas rapiuntur ‖ et . . . rapiuntur ‖ dicta per auras; Cul 383. nec rapit immensos orbis per humum anguis; G II 153. sed me Parnasi deserta per ardua dulcis raptat amor; G III 291. raptabat viri mendacis viscera Tullus per silvam; VIII 645. ceu per taciturn Ganges cum refluit; IX 31. cum pura per noctem in luce refulsit alma parens; II 590. discolor unde auri per ramos aura refulsit; VI 204. idcirco orbem per duodena regit mundi sol aureus astra; G I 232. rege tela per auras; XI 409. volucres dulcia carmina per varios edunt resonantia cantus; Cul 147. nec altae per noctem resonare lupis ululantibus urbes (cessaverunt); G I 486. stat omnem reverti per Troiam; II 751. ferro rumpenda per hostis est via; X 372. trepido exterrita cursu soror per medios ruit; IV 674. disiecta per agmina Turnus sic urbis ruit ad muros; XII 689. (Turnus) per hostis, per tela ruit; XII 682. non segnius ambo Aeneas Turnusque ruont per proelia; XII 526. nuntius ingenti per regia tecta tumultu ecce ruit; XI 447. Podalirius Alsum. pastorem primaque acie per tela ruentem superimminet; XII 305. ſ. hostes interea pavidam volitans pinnata per urbem nuntia Fama ruit; IX 473. arma per suidum ‖ sudum ‖ rutilare vident et pulsa tonare; VIII 529. Thesidae inter poenla laeti mollibus in pratis unctos saluere per utres; G II 384. cum (Orion) pedes incedit medii per maxima Nerei stagna viam scindens; X 764. vi secta per ambas (zonas); G I 238. quae (animae) per iuga longa sedebant; VI 411. (Turnus) ante levi iaculo longum per ianane secutus; XII 354. tua cura Lycoris perque nives alium perque horrida castra secutast; E X 23. dum per mare magnum Italiam sequimur fugientem; V 628. nives: ſ. castra. viribus quarum (furcarum vites?) adsuescant summas sequi tabulata per ulmos; G II 361. quin etiam patria excussos infesta per undas ausa sequi; VII 299. serpit per agmina murmur; XII 239. prius quam dira per incautum serpant contagia volgus; G III 469. plagis perempto (vitulo) tunsa per integram solvontur viscera pellem; G IV 302. ut (fluctus) volutus ad terras immane sonat per saxa; G III 239. Olearum niveamque Parum sparsasque per aequor Cycladas legimus; III 126. spretae Ciconum qu munere matres discerptum latos iuvenem sparsere per agros; G IV 522. spargam arma per agros; VII 551. magnum quae (gens Dardaniae) sparsa per orbem; I 602. plurima perque vias sternuntur inertia passim corpora perque domos et religiosa deorum limina; II 364. olli (Hyllo) per galeam fixo stetit hasta cerebro; XII 537. liquefacta boum per viscera toto stridere apes utero; G IV 555. subit oras hasta per imas fulgentis clipei; X 588. adorea liba per herbam subiciunt epulis; VII 109. non tibi nequiquam viridis per viscera pallor suffundit ‖ suffudit ‖ venas; Ci 225. (Nisus) sese opposuit Salio per lubrica surgens; V 335. per varios casus, per tot discrimina rerum tendimus in Latium; I 204. olli per dumos armati tendunt; VII 594. is (Anchises) ubi tendentem adversum per gramina vidit Aenean; VI 684. nec tendere contra (leo) potis est per tela virosque; IX 796. per sidera testor, per superos atque hoc caeli spirabile numen ‖ lumen ‖. tollite me, Teucri; III 599. Phlegyas omnis magna testatur voce per umbras: „discite“. .; VI 619. cum dea se paribus per caelum sustulit alis; V 657. tecum me tolle per undas; VI 370. quo modo tortus per herbam cresceret in ventrem cucumis; G IV 121. non sic amnis campos per omnis cum stabulis armenta trahit; 498. per mare caeruleum trahitur Nisaea virgo; Ci 390. montis per altos contenta

cervice trahunt stridentia plaustra: G III 535. Dido traxit per ossa furorem: IV 101. nec (satis est urbem) poenam traxe per omnem: V 786. huic (Troilo) cervixque comaeque trahuntur per terram; I 478. Hector per pedes traiectus lora tumentis: II 273. (hasta) per medium stridens transit femur; XII 926. illa (hasta) per orbem aere cavom triplici, per linea terga tribusque transit intextum tauris opus; X 784. mea manes viscera Lethaeas cognut transmare per undas: Cul 215. iupastus ceu plena ico per ovilia turbans mandit pecus: IX 339. per tela, per hostis vadimus haud dubium in mortem: II 358. veho per aequora: f. **aequor**, II, 3. veho per (6 St.) Σ. 25, b. Troius Aeneas Romana per oppida digno ut carmine vectus eat: Cat XIV 3. **quae causa rates litus ad Ausonium tot per vada caerula vexit?** V II 198. sagitta per caput Remuli venit; IX 633. huc ipsi potum venient per prata iuvenci; E VII 11. maria ac terras caelumque (venti) verrant per auras; I 59. [in partis rapit (Aeneas animum) varias perque omnia versat]; IV 286. heros animum in . . . versat; VIII 21. ipsi (reges) per medias acies insignibus alis versant . .; G IV 82. (Turnus) his confusa fuga per muros agmina vertit; IX 800. (Aeneas) conspicit ecce alios dextra laevaque per herbam vescentis; VI 656. (Aeneas) vestigans diversa per agmina Turnum; XII 557. videmus caprigenum pecus nullo custode per herbas; III 221. qualem primo qui surgere mense aut videt aut vidisse putat per nubila lunam; VI 454. mihi Cassandrae per somnum vatis imago ardentis dare visa faces; V 636. cum muros arcemque procul ac ‖ per ‖ rara domorum tecta vident; VIII 98. videbis noctis per umbram flammarum longos a tergo albescere tractus; G I 366. ut (proceres, phalanges) videre virum fulgentiaque arma per umbras; VI 490. visae canes ululare per umbram adventante dea; VI 257. nocturnis Hecate triviis ululata per urbes; IV 609. Aeneas vestigat virum et disiecta per agmina magna voce vocat; XII 482. videt bella iam fama totum volgata per orbem; I 457. hinc totam infelix volgatur fama per urbem; XII 608. qua (via possim) victor virum volitare per ora; G III 9. (equus) per aperta volans ceu liber habenis aequora; G III 194. (genitor) caeruleo per summa levis volat aequora curru; V 819. volat ille (Mercurius) per aëra magnum remigio alarum; I 300. volat Itala cornus aëra per tenerum; IX 699. illa (Camilla) vel intactae segetis per summa volaret gramina; VII 808. (Turnus) vix ea fatus erat: medios volat ecce per hostis Saces; XII 650. nocte (Fama) volat caeli medio terraeque per umbram stridens; IV 184. (lapis) vacuum per inane volutus; XII 906. ubi (animae) mille rotam volvere per annos; VI 748. ille (Aeneas) experi nequit atque oculos per singula carma) volvit; VIII 618. has adeo voces atque haec lamenta per auras (virgo) volvebat; G I 400. iuvenis corpus per ingens lumina volvit; X 446. non aliter quam si flammae furentes culmina perque hominum volvantur perque dorum; IV 671. lacrimae per ora volutae; X 790. qui per saxa volutus purior electro campum petit amnis; G I 521. unde superne plurimus Eridani per silvam volvitur amnis; VI 659. in se sua per vestigia volvitur annus; G 402. vocem per ampla volutant atria; I 725.

II. **nach Zubitantiven:** (Turnus) aditum per avia quaerit; IX 58. comes huic erat aura secunda per placidum cursu pelagus; Cul 345. iuvat medios fugam tenuisse per hostis; III 283. quale per incertam lunam sub luce maligna est iter in silvis; VI 270. qua gelidus per imas quaerit iter vallis Utens; VII 801. extrema per illos Iustitia excedens terris vestigia fecit; G II 473. quoi (Apollini) medium freti pietate per ignem cultores multa preminus vestigia prima; XI 787. medias acies mediosque per ignis (viri) invenere viam; VII 296. illa (Iris), viam celerans per mille coloribus arcum; V 609. via facta per hostis; IX 356. ignes: f. acies. (hasta) viam clipei molita per oras; X 477. da nunc, Thybri pater, ferro fortunam atque viam duri per pectus Italaesi; X 422.

III. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen:** 1. Raum: sunt illis (Troianis) sua funera parque per omnis tempestas; XI 422. (virgo) totum incauta per agmen femineo praedae et spoliorum ardebat amore; XI 781. agros: f. **ager**, V, 2. per (3 St.) Σ. 30, b. tranquilla per alta immensis orbibus anguemoenumbunt pelago; II 203. vidi Priamum per aras sanguine foedantem ignis; II 501. pacem per aras exquirunt; IV 56. regnata per arva Saturno quondam; VI 794. **inde secutus (ignis) per ramos victor perque alta cacumina regnat**; G II 307. campum: f. **campus**, IV, 2. (4 St.) Σ. 101, a. copia immoritur Euboicas per cautes Aegaeaque late litora; Cul 355. talia per clipeum Volcani, dona parentis, (Aeneas) miratur; VIII 729. hunc plausus hiantem per cuneos geminatus enim plebisque patrumque corripuit; G II 509. mortalia corda per gentes humilis stravit pavor; G I 331. neque hoc sine nomine letum per gentis erit; XI 847. insignem palma per gramina currum ostentat Aventinus; VII 655. tellus gemmantis picta per herbas; Cul 70. qualis in Eurotae ripis aut per iuga Cynthi exercet Diana choros, talis . .; I 498. talia per Latium; VIII 18. litora: f. cautes. (Volcanus) placidum petivit coniugis infusus gremio per membra soporem; VIII 406. Ascraeum cano Romana per oppida carmen; G II 176. *multae illam (Camillam) frustra Tyrrhena per oppida matres optavere nurum: XI 581. tot bella per orbem; G I 505. Caesar dum victor volentis per populos dat iura; G IV 562. ramos: f. cacumina. qualis apes aestate nova per florea rara exercet sub sole labor; I 430. nec non etiam aspera rusci vimina per silvam (caeduntur); G II 414. nec funera volgo tam multa informes ursi stragemque dedere per silvas; G III 248. placidum carpebant fessa soporem corpora per terras; IV 523. terras animalia fessa per omnis sopor habebat; VIII 26. cetera per terras omnis animalia somno laxabant curas; IX 224. ubi fama per omnem Trinacriam? V 392. hac dabitur dextra tellus quaesita per undas; X 650. nos delubra deum miseri festa velamus fronde per urbem; II 249. Priamiden Helenum Graias regnare per urbes; III 295. Caesar dis Italis sacrabat maxuma tercentum totam delubra per urbem; VIII 716. unus homo tantas strages impune per urbem ediderit? IX 784. — 2. Zeit: quale per aestum dulcis aquae saliente sitim restinguere rivo; E V 46. tibi certet ‖ crescet ‖ gloria perpetuum lucens, mansura per aevum; Cul 38. annos: f. **annus**, V, 3. per (9 St.) Σ. 53, a. non me vocabis pulchra per Cotyttia ad lciatos fascinos? Cat XIII 19. addunt se oblati per lunam Hypanimque Dymasque; II 340. noctem: f. **nox**, IV, 3. per (6 St.) Σ. 460, b. sic nam fore bello egregiam et facilem victu per saecula gentem; I 445. qui (mons) aeternum tenet per saecula nomen; VI 235. sit Latium, sint Albani per saecula reges; XII 826. (Cyclops) saniem eructans et frusta cruento per somnum commixta mero; III 633. (dicantur) vel acta puero cum viris convivia ndaeque per somnum nates; Cat XIII 14. — 3. Art und Weise, Vermittelung: fors omne datum traherent per talia tempus, sed comes admonuit; VI 537. pedibus per mutua nexis examen pependit; VII 66. umoris alumnus mortem vitare monet per acumina: Cul 184. non hic te per ambages et longa exorsa tenebo; G II 46. artem: f. **ars**, V, 2. per (5 St.) Σ. 69, a. hic pinus proceros decorat silvas hirsuta per artus: Cul 138. Ausonii coloni te, Bacche, vocant per carmina laeta; G II 388. tris, quos Idas mittit,

(Clausus) per varios sternit casus; X 352. exorsa: f. ambages. (regina) multa per maestum demens effata furorem; XII 601. sive illis (terris) omne per ignem excoquitur vitium; G I 87. omnis historiae per ludum consonet ordo notitiaeque ducum ‖ notitiae: ducam ‖ voces; Cul 4. Peleus et Telamonia virtus per secura patris laetantur numina; Cul 298. per remos alii; X 290. septem surgens sedatis amnibus altus per tacitum Ganges; IX 31. (apes) pulchram petunt per volnera mortem; G IV 218. an (Nisus) pulchram properet per volnera mortem? IX 401. tuane haec genitor per volnera servor? X 848. pulchram petunt per volnera mortem; XI 647. Ascanius ante lovem supplex per vota precatus: „Iuppiter“ . .; IX 624. — 4. Anrufung: per vos et fortia facta, fidite ne pedibus; X 369. per te, per qui te talem genuere parentes, miserere . .; X 597. per ducis Euandri nomen devictaque bella spemque meam; X 370. per ‖ et ‖ prostitutae turpe contubernium sororis —; Cat XIII 7. per tuum expertum multis miserae mihi rebus amorem precor, ni . .; Ci 324. per pice torrentis atraque voragine ripas (Iuppiter) adnuit; X 114.

perago, durchführen, vollenden, erwägen: quo magis inceptum (Dido) peragat lucemque relinquat; IV 452. omnia praecepi atque animo mecum ante peregi; VI 105. accipe quae peragenda prius; VI 136. ingenti caede peracta: IX 242. vixi et quem dederat cursum Fortuna peregi; IV 653. post ubi (Aeneas) dona peregit: „nunc adsit“ . .; V 362. vivite felices, quibus est fortuna peracta iam sua: III 493. iam nox hibernas bis quinque peregerat horas, cum . .; Mo 1. iter inceptum peragunt fluvioque propinquant; VI 384. iam memor inceptum peragens sibi cura laborem congestum cumulavit opus; Cul 394. dum suas peragit Vulcanus Vestaque partes; Mo 52.

peragro. durchwandern, durchziehen: ipse ignotus egens Libyae deserta peragro; I 384. illae (apes) continuo saltus silvasque peragrant; G IV 53. illa (cerva) fuga silvas saltusque peragrat Dictaeos; IV 72.

percello. niederwerfen, ſtürzen: idem (Dares) victorem Buten immani corpore perculit; V 374 cetera qua rerum iaceant perculsa ruina, ante oculos sunt omnia; XI 310.

percipio. aufnehmen, vernehmen: I. percipe porro, quid dubitem; IX 190. — II. dum necdum animus toto percepit pectore flammam; VII 356.

percurro, durchlaufen, durcheilen, anführen: non secus atque olim cum ignea rima percurrit nimbos; VIII 392. non omnia poenarum percurrere nomina possim; VI 627. interea arguto coniunx percurrit pectine telas; G I 294. Solis filia arguto tenuis percurrens pectine telas; VII 14.

percutio, ſtoßen, ſchlagen, treffen, ergreifen: quarum (Musarum) sacra fero ingenti percussus amore; G II 476. obstipuit simul ipse (Aeneas), simul percussus Achates laetitiaque metuque; I 513. (Picum) aurea percussum virga versumque venenis; VII 190. Silvia prima soror, palmis percussa lacertos, auxilium vocat; VII 503. obstipuit tanto percussus nomine Pallas; VIII 121. opstipuit magno laudum percussus amore Euryalus; IX 197. nec (me) percussa iuvant fluctu tam litora; E V 83. hnic percussa nova mentem formidine mater „duc“ ait; G IV 357. speculis percussae pectora matres clamorem tollunt; XI 877. percussa mente dedere Dardanidae lacrimas, ante omnis pulcher Iulus; IX 292. cum ter quaterque manu pectus (Iuturna) percussit honestum; XII 155. regina terque quaterque manu pectus percussa decorum; IV 589. magno tellus percussa tridenti; G I 13.

perdo, zu Grunde richten, verderben, vernichten, verlieren, part. hoffnungslos, töricht: I. haec via sola fuit, qua perdere posses; X 879. perdere saeva ‖ per te sacra ‖ precor per lumina te ‖ luminaque Ilithyiae, ne . .; Ci 326. — II. floribus austrum perditus inmisi; E II 59. illa (Eurydice) „quis et me“ inquit „miseram et te perdidit, Orpheu, quis tantus furor?“ G IV 494. nescis heu, perdita, necdum Laomedonteae sentis periuria gentis? IV 541. te obtestor ‖ testamur ‖, ut me si servare potes ne perdere malis; Ci 275. ten ego plus patrio dilexi perdita regno! ten ego! Ci 428. dispeream, nisi me perdidit iste putus; Cat VII 2. non dicam, sed me perdidit iste puer; Cat VII 4. „gener socerque, perdidistis omnia;“ Cat VI 6. cum bocula perdita nec serae meminit decedere nocti; E VIII 88. Mars perdere gentem immanem Lapithum valuit; VII 304 ei mihi, quantum praesidium Ausonia et quantum tu perdis, Iule! XI 58. (virgo) saepe redit patrios ascendere perdita muros; Ci 172.

perduco. hinführen, überziehen: forsitan illum (bovem) perducant aliquae stabula ad Gortynia vaccae; E VI 60. quo (odore Cyrene) totum nati corpus perduxit; G IV 416.

peredo. verzehren, zerfreſſen: quos durus amor crudeli tabe peredit; VI 442. ne tondere quidem morbo inluvieque peresa vellera possunt; G III 561.

peregrinus, ausländiſch: (Chloreus) peregrina ferrugine clarus et ostro; XI 772.

perennis. dauernd: prisca fides facto, sed fama perennis; IX 79.

pereo, umkommen, zu Grunde gehen, ſterben, ſchmachten: I. si pereo, hominum manibus periisse iuvabit; III 606. sed periisse semel satis est; IX 140. — 2. ut vidi ut perii, ut me malus abstulit error; E VIII 41. indigno cum Gallus amore peribat: E X 10. Coroebus sese medium iniecit periturus in agmen; II 408. pereunt Hypanisque Dymasque confixi a sociis; II 428. si periturus abis: II 675. si pereo, hominum manibus periisse iuvabit; III 606. lectum iugalem, quo perii; IV 497. huc perituve veni; XI 856. nunc (Turnus) pereat Teucrisque pio det sanguine poenas; X 617. nec mirum, vultu decepta puella ut vidi ut perii; Ci 430. a pereat cui sunt prisca supercilia! Copa 34. pereat qui crastina curat! Copa 37. mihi certe, nata, peristi; Ci 306. ut iam periura puellae † non ulli liceat ‖ eheu peritura puella non ulli licitam ‖ violaverat sedem: Ci 141. illum non (flexerunt) res Romanae perituraque regna; G II 498. si perituraе addere Troiae teque tuosque iuvat; II 660.

pererro. durchirren, durchſchweifen: totum (Aenean Dido) pererrat luminibus tacitis; IV 363. ubi penitus in viscera lapsum serpentis furiale malum totamque pererrat (Amatam); VII 375. (Arruns) hos aditus iamque hos aditus omnemque pererrat undique circuitum; XI 766. pererratis amborum finibus; E I 61. omnem pererrat arte locum; V 441. moenia, magna pererrato statues quae denique ponto; II 295.

perfero, bringen, überbringen, ertragen: I. nuntius incensas perfert navis Eumelus; V 665. — II. [perge modo, atque hinc te reginae ad limina perfer]; I 389. nec fraus te incolumem fallaci perferet Anno; XI 717. hunc dolorem et perferre, soror, potero; IV 420. nec (Nisus) se celare tenebris amplius aut tantum potuit perferre dolorem; IX 426. obvia Persephone comites heroidas urguet adversas praeferre ‖ perferre ‖ faces; Cul 262. [non vitae gaudia quaero (nec fas), sed gnato manis perferre sub imos]: XI 181. hasta sub exertam donec perlata papillam haesit; XI 803. tum lapis ipse viri nec spatium evasit totam neque pertulit ictum; XII 907. nox et tua testis dextera, quod nequeam lacrumas perferre parentis; IX 289. laborem: ſ. labor, II. 1. perfero (6 St.) S. 366, b. ille (vir) velut rupes vim cunctam atque minas perfert caelique marisque; X 695. noctem illam tecti silvis immania monstra perferimus; III

583. quam vellent (maesti) nunc et pauperiem et duros perferre labores! VI 437. quae (virgo) sortitus non pertulit ullos nec . .; III 323. vim: ſ. minas. illa (hasta) ima sedit inguine, sed viris haut pertulit; X 786. — II, 1. effuge et haec Turno mandata novissima perfer: succedat . .; XI 825. — 2. ductori Turno perfertur nuntius hostem fervere . .; IX 692.

perficio, fertig machen, ausführen: immo haec, quae Varo necdum perfecta (Menalcas?) canebat; E IX 26. multa virum solido argento perfecta relinquit arma; IX 357. tertia dona (Aeneas) facit cymbia argento perfecta atque aspera signis; V 267. en, perfecta tibi bello discordia tristi; VII 545. perfecto laetus honore Anchisen facio certum; III 178. sed iam age, carpe viam et susceptum perfice munus; VI 629. perfecto munere divae; VI 637. en perfecta mei promissa coniugis arte munera; VIII 612 perfecto temporis orbe; VI 745. bina dabo argento perfecta atque aspera signis pocula; IX 263. [altera (porta) candenti perfecta nitens elephanto]; VI 895. divinis rebus perfectis; VIII 306. sacra Iovi Stygio perficerest animus; IV 639. perfectis ordine votis; III 548.

perfidia, Treuloſigkeit: posterius cui Demophoon aeterna reliquit perfidiam lamentandi mala ‖ perfidia lamenta, doli male provida ‖; Cul 132.

perfidus, treulos, wortbrüchig: has olim exuvias mihi perfidus ille (Daphnis) reliquit, pignora cara sui; E VIII 91. dissimulare etiam sperasti, perfide, tantum posse nefas? IV 305. nec tibi diva parens generis nec Dardanus auctor, perfide, sed . .; IV 366. solam nam perfidus ille te colere; IV 421. perfidus ut nos praecipitis ferro Rutulus flammaque premebat; X 231. perfide, inultis ‖ provida Phyllis ‖, perfide Demophoon et nunc ‖ non ‖ defiende puellis! Cul 132. at perfidus ensis frangitur in medioque ardentem (Turnum) deserit ictu; XII 731. quam (matrem) primo aquilone relinquet perfidus praedo; VII 362.

perflo, durchwehen: venti terras turbine perflant; I 83

perfodio, durchbohren: non ‖ nec ‖ perfossus Athos nec magno vincula Ponto iacta quaerent famam; Cul 31. (Aeneas) aptat bis sex thoraca petitum perfossumque locis; XI 10.

perforo, durchbohren: hasta tum laevom perforat inguen; X 589. cuspis loricae moras et pectus perforat ingens; X 485.

perfringo, durchbrechen, zerſchmettern: I. quod votis optastis, adest, perfringere dextra; X 279. — II Tyrrhenus et Aconteus perfracta quadrupedantum pectora pectoribus rumpunt; XI 164.

perfundo, übergießen, benetzen, überſchütten: gaudent perfusi sanguine fratrum; G II 510. ter liquido ardentem perfundit ‖ perfudit ‖ (mater) nectare Vestam; G IV 384. (Laocoon) perfusus sanie vittas atroque veneno; II 221 qualis ubi Oceani perfusus Lucifer unda extulit os sacrum caelo; VIII 589. accepit vocem lacrimis Lavinia matris flagrantis perfusa genas; XII 65. sive educat illum (Phoebum) Arna Chimaereo Xanthi perfusa liquore seu qua . .; Cul 14. ossa et artus perfundit ‖ perfudit ‖ sudor; VII 459. Latinus canitiem immundo perfusam pulvere turpans; XII 611. ducunt et Rutulo perfusos sanguine currus; XI 88. aut (cens) adsuetus aquae perfundi flumine noto emicat; XI 495. quos (Aeneas) immolet captivoque rogi perfundat sanguine flammas; X 520. greges saepe tuo perfusi flumine sacro; G II 147. ubi pontus extremam sinu perfundit harenam; XI 626. iuventus nudatos umeros oleo perfusa nitescit; V 135. proxima quae (ora) nostri perfunditur aequoris aestu; III 397. ossa: ſ. artus. urunt (campum) Lethaeo perfusa papavera somno; G I 78. dulcibus idcirco fluviis pecus omne magistri perfundunt: G III 415. necdum sollemni lympha perfusa sacerdos caput exornarat; Ci 147. semina vidi serentis nitro prius et nigra perfundere amurca; G I 194. munera locantur, arma et ostro perfusae vestes; V 112.

perfuro, durchwühlen: (Euryalus) incensus et ipse perfurit; IX 342.

Pergama, I. Burg von Troja: I. hic exitus illum (Priamum) tulit, Troiam incensam et prolapsa videntem Pergama; II 555. — II, 1. dum bello Argolici vastabant Pergama reges debita; VIII 374. si Pergama dextra defendi possent, etiam hac defensa fuissent; II 291. nec mihi cum Teucris ullum post erunta bellum Pergama, nec . .; XI 279. [illa (Tyndaris) sibi infestos eversa ob Pergama Teucros praemetuens]; II 571. nec posse Argolicis excindi Pergama telis, ni . .; II 177. alii rapiunt incensa feruntque Pergama; II 374. Pergama cum peteret (Helena) inconcessosque hymenaeos; I 651. redivīva manu posuissem Pergama victis; IV 345. dum Latium Teucri recidivaque Pergama quaerunt; X 58. rapio: ſ. fero. serva altera Troiae Pergama; III 86. qui aeterna Pergama servas; VIII 37. vasto: ſ. debeo. video: ſ. I. — 2. non ego classem ad Pergama misi; IV 426. cum fatalis ecus saltu super ardua venit Pergama; VI 515. — III. funestae iterum recidiva in Pergama taedae; VII 322. — IV. videbat, uti bellantes Pergama circum hac fugerent Grai, premeret Troiana inventus; I 466. — 2. Stadt in Epirus, von Helenus gegründet: qui (Helenus) Pergama Iliacamque ingis hanc addidit arcem; III 336. procedo, et parvam Troiam simulataque magnis Pergama adgnosco; III 350.

Pergamea urbs, Stadt Pergamus auf Kreta: ergo avidus muros optatae molior urbis Pergameamque voco; III 133.

Pergameus, pergamäiſch, troiſch: nondum Ilium et arces Pergameae steterant; III 110. vos quoque Pergameae iam fas est parcere genti dique deaeque omnes; VI 63. Pergameum larem et canae penetralia Vestae (Aencas) veneratur; V 744. Anchisa, cura deum, bis Pergameis erepte ruinis; III 476.

pergo, vorwärts gehen, ſich beeilen, fortfahren: I. pergite, Pierides; E VI 13. o dea, si prima repetens ab origine pergam; I 372. [perge modo, atque hinc te reginae ad limina perfer]; I 389. perge modo et, qua te ducit via, derige gressum; I 491. perge: sequar; IV 114. (Turnus) pergit in hostem; XI 521. tu pro germano si quid praesentius audes, perge: decet; XII 153. — II. arma ferunt alii et pergunt defendere muros; XII 586 quo (columbae) tendere pergant; VI 198. — III. (nutrix) inde mago geminata Iovi ‖ magi venerata Iovis ‖ Stygialia sacra pergit; Ci 374.

perhibeo, ſagen, erzählen: I. illic, ut perhibent, aut intempesta silet nox semper, aut . .; G I 247. (Famam) Terra extremam, ut perhibent, progenuit; IV 179. Dardanus Electra, ut Grai perhibent, Atlantide cretus; VIII 135. seu vero, ut perhibent, (Scylla) horribilis circum vidit se sistere formas; Ci 77 — II. septem illum (Orphea) totos perhibent ex ordine menses flesse sibi ‖ flevisse ‖; G IV 507. poetae perhibent (Scyllam) Scyllaeum monstro saxum infestare voraci; Ci 56. — III. si modo, quem perhibes, pater est Thymbraeus Appollo; G IV 323. aurea quae perhibent illo sub rege fuere saecula; VIII 324. complures illam (Scyllam) et magni, Messalla, poetae perhibent; Ci 54. — IV. salsa tellus et quae perhibetur amara, frugibus infelix; G II 238.

Periboea, Periböa: hunc (Telamonem) rapuit †ferit ast ‖ Periboca ‖ ilium (Pelea) Nereis amavit; Cul 300.

periculum, periclum, Gefahr: I. unum et commune periclum, una salus ambobus erit; II 709. sed terrae (pericla) graviora manent; VI 84. potes ducere somnos, nec quae te circumstent deinde pericula

cernis, demens, nec ..? IV 561. — II, 1. quid iuvit fugisse tot maris vastaeque exhausta pericula terrae? X 57. certus incerta pericula lustret Aeneas? IX 96. omnis per muros legio, sortita periclum, excubat; IX 174. me sine prima manu temptare pericula belli; XI 505. Troiugena, interpres divom, fare age, quae prima pericula vito? III 367. 2 pater heu tantis nequiquam erepte periclis! III 711. stat rursus caput obiectare periclis; II 751. i nunc, ingratis offer te, inrise, periclis; VII 420. — 3. accipite Aenean et tandem arcete periclis; VIII 73. o tandem magnis pelagi defuncte periclis! VI 83. saevis periclis servati facimus meritosque novamus honores; VIII 188. — 4. quis te, nate dea, per tanta pericula casus insequitur? I 615. solum te in tanta pericula missum adfari; IX 483. (proceres) animas in aperta pericula mittunt; IX 663. quid miseros totiens in aperta pericula cives proicis? XI 360. — III. hanc (genetricem) ego nunc ignaram huius quodcumque pericli est linquo; IX 287. non illa (mater) virum, non illa pericli telorumque memor; IX 479. quidquid tecum invalidum metuensque pericli est dilige; V 716 non vivida hello dextra viris animusque ferox patiensque pericli; X 610. — IV. neque enim fuga iam super ulla pericli; VIII 251. — V, 1. te quantis iactatum, nate, periclis (accipio)! VI 693. — 2. propius pericloit timor; VIII 556.

Peridia, Mutter des Cniteš: (Turnus Neci mittit) nomen Echionium matrisque genus Peridiae; XII 515.

perimo, vernichten, aufreiben, töten: illi Misenum in litore sicco vident peremptum; VI 163. primis una tot caede peremptis, Serranoque Numaque; IX 453 belli commercia Turnus sustulit ista prior iam tum Pallante peremptо; X 533. pacem me exanimis et Martis sorte peremptis oratis? XI 110. quod vitam moror invisam Pallante peremptо, dextera causa tuast; XI 177 (Aeneas) inde Lichan ferit, exsectum iam matre peremptа et tibi, Phoebe, sacrum; X 315. cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae omnis in aequoreo finitat iam nautraga fluctu; Cul 356. reliquias Troiae, cineres atque ossa peremptae (Iuno) insequitur; V 787. plagis peremptо (vitulo) tunsa per integram solvontur viscera pellem; G IV 301.

Periphas, Heerführer der Argiver: una ingens Periphas et equorum agitator Achillis, armiger Automedon succedunt; II 476.

peritus, erfahren, kundig: cantabitis haec, soli cantare periti, Arcades; E X 32

periurium, Meineid, Eidbruch: I. set ‖ et ‖ si quis nocuisse tibi periuria credat, causa pia est; Ci 156. — II satis iam pridem sanguine nostro Laomedonteae luimus periuria Troiae; G I 502. cuius (Iunonis) periuria ‖ fera iurgia ‖ divae olim †se meminere ‖ ipsae metuere ‖; Ci 139. nescis heu, perdita, necdum Laomedonteae sentis periuria gentis? IV 542.

periurus, meineidig, eidbrüchig: talibus insidiis periurique arte Sinonis credita res; II 195. ut iam periura puellae †non ulli liceat ‖ eheu peritura puella non ulli licitam ‖ violaverat sedem; Ci 140. nunc celeres Afros, periurae milia gentis, adire? Cat IX 51. cuperem cum vertere ab imo periurae moenia Troiae; V 811.

perlabor, durchgleiten, durcheilen, bringen: I. ad nos vix tenuis famae perlabitur aura; VII 646. — II. saepe trucem adverso perlabi sidere pontum? Cat IX 47. (Neptunus) rotis summas levibus perlabitur undas; I 148.

perlego, durchmustern: quin protinus omnia perlegerent oculis, ni . .; VI 34

Permessus, Fluß Böotiens: errantem Permessi ad flumina Gallum; E VI 64.

permetior, durchmessen: nos tumidum sub te permensi classibus aequor; III 157.

permisceo, vermischen, verwirren: se quoque principibus permixtum (Aeneas) adgnovit Achivis; I 488. quo turibunda domum monstro permisceat omnem; VIII 348. iam loca iussa tenent ‖ tenet ‖ forti permixtus Etrusco Arcas eques; X 328. tum permixti caede virorum semianimes volvontur equi; XI 634. ille divis videbit permixtos heroas, et ipse videbitur illis; E IV 16. (Halaesus) ossa dispersit cerebro permixta cruento; X 416.

permitto, überlassen, zulassen, erlauben: I, 1. si fortuna permittitis uti quaesitum Aenean et moenia Pallantea; X 240 — 2. ille meas errare boves, ut cernis, et ipsum ludere quae vellem calamo permisit agresti; E I 10. quare illud satis est, si te permittis amari; Cat IV 11. — II. liceat dotalis tuae Tyrios permittere dextrae; IV 104. quae hunc tam barbara morem permittit patria? I 540. urbem appellabunt permisso nomine Acestam; V 718. cui tanta deo permissa potestas? IX 97 est animus Dardanii rogum capitis permittere flammae; IV 640.

permulceo, beſänftigen: bis ubi (genitor) laeta deae permulsit pectora dictis; V 816.

permuto, umtauſchen, vertauſchen: galeam fidus permutat Aletes; IX 307

pernix, behend, ſchnell, beharrlich: quantum te, pernix, remorantur, diva, chorea; Cul 119. (Famam) Terra progenuit pedibus celerem et pernicibus alis; IV 180. virgo pernicibus ignea plantis transit ecum cursu; XI 718. talis et ipse iubam cervice effundit ‖ effudit ‖ equina coniugis adventu pernix Saturnus; G III 93 (taurus?) inter dura iacet pernix instrato saxa cubili; G III 230.

pero, Fußbekleidung, Gamaſchen: vestigia nuda sinistri instituere pedis, crudus tegit altera pero; VII 690.

perosus, im Innerſten haſſend: peccare fuisset ante satis penitus modo non ‖ nunc ‖ genus omne perosos femineum; IX 141. qui (maesti) lucem perosi proiecere animas; VI 436.

perpetior, erdulden, aushalten: I. excindine domos (id rebus defuit unum) perpetiar? XII 643. — II. lupus ventos perpessus et imbris; IX 60

perpetuus, an einander hängend, beſtändig, ganz: A. vescitur Aeneas et iuventus perpetui tergo bovis et lustralibus extis; VIII 183. te duce (sceleris vestigia) inrita perpetua solvent formidine terras; E IV 14. solane perpetua maerens carpere iuventa? IV 32. hic ariete caeso perpetuis soliti patres considere mensis; VII 176 lenta perpetuas fuderunt bracchia pinnas; Ci 504 — B. memorabilis ‖ memoraberis ‖ et tibi certet ‖ crescet ‖ gloria perpetuum lucens, mansura per aevum; Cul 38.

perplexus, verflochten, verworren: rursus perplexum iter omne revolvens fallacis silvae; IX 391.

perrepo, hinkriechen: (capellae) scrupea desertas haerebant ‖ desertae perrepunt ‖ ad cava rupes ‖ rupis ‖; Cul 51.

perrumpo, durchbrechen: si qua possent tectam aciem perrumpere; IX 513 ipse (Phyrrhus) inter primos correpta dura bipenni limina perrumpit; II 480. qui terga rursus in obliquom verso perrumpit aratro; G I 98.

persentio, tief empfinden: I. quam (Dido) simul ac tali persensit peste teneri cara Iovis coniunx; IV 90. — II. heros magno persentit pectore curas; IV 448.

persequor, nachfolgen, eifrig betreiben, verfolgen: I. rusticus curvo Saturni dente relictam persequitur vitem attondens; G II 407. — II. (Carme) dulcia deinde genis rorantibus oscula figens persequitur miserae causas exquirere tabis; Ci

254. — III. quae (mater) te sola, puer, multis matribus ausa persequitur; IX 217. protiuus Antaeum et Lucam, prima agmina Turni (Aeneas) persequitur fortem Numam fulvomque Camertem, magnanimo Volcente satum; X 562.

Persae, Perſer: Graecia cum timuit venientis undique Persas; Cul 34.

Persephone, Perſephone: obvia Persephone comites heroidas urguet adversas praeferre ‖ perferre ‖ faces; Cul 261.

persido, ſich niederlaſſen: ubi frigidus imber altius ad vivom persedit et horrida cano bruma gelu; G III 442.

Persis, Perſien: qua pharetratae vicinia Persidis urguet; G IV 290.

persolvo, abtragen: hanc tibi, Eryx, meliorem animam pro morte Daretis persolvo; V 483. grates persolvere dignas non opis est nostrae, Dido; I 600. „at tibi pro scelere" exclamat (Priamus), „pro talibus ausis di persolvant grates dignas"; II 537. mihi victor honorem persolves; VIII 61. „tu tamen interea calido mihi sanguine poenas persolves amborum" inquit (Volcens); IX 423.

persono, durchtönen, ſich hören laſſen: I. citharа crinitus Iopas personat aurata; I 741. — II. (Misenus) tum forte cava dum personat aequora concha, demens; VI 171. Cerberus haec ingens latratu regna trifauci personat; VI 417.

persto, feſt dabei beharren: talia (genitor) perstabat memorans fixusque manebat; II 650. nunc quoque mens eadem perstat mihi; V 812.

perstringo, an etwas hinſtreifen: (Numitor) magni femur perstrinxit Achatae; X 344.

persuadeo, einreden, bereden zu: nec tibi tam prudens quisquam persuadeat auctor tellurem moveri; G II 315.

pertaedet, überdrüſſig ſein: I. si non pertaesum thalami taedaeque fuisset; IV 18. — II. quos pertaesum magni incepti rerumque tuarum est; V 714.

pertempto, beſchleichen, durchdringen, durch ziehen: nonne vides ut tota tremor pertemptet equorum corpora? G III 250. hic patris Aeneae suspensam blanda vicissim gaudia pertemptant mentem; V 828. Latonae tacitum pertemptant gaudia pectus; I 502. dum prima lues udo sublapsa veneno pertemptat sensus; VII 355.

perterreo, heftig erſchrecken: at non caede viri tanta perterrita Lausus, pars ingens belli, sinit agmina; X 426.

pertimesco, ſehr in Furcht geraten: ipsa (Scylla) suos quotiens heu pertimuit latratus! Ci 82.

pertineo, ſich erſtrecken: ei mihi, ut ille versus usquequaque pertinet „gener". .; Cat VI 5.

pervenio, kommen, gelangen: I, 1. postquam est in thalami pendentia pumice tecta perventum; G IV 374. ubi iam patriae perventum ad limina sedis; II 634. — 2. (Turnus) metas dati pervenit ad aevi; X 472. cum clamor ad auris pervenit ae (Nisus) videt Euryalum; IX 396. fando aliquod si forte tuas pervenit ad auris Belidae nomen Palamedis et incluta fama gloria; II 81. — II. o Lycida, vivi pervenimus, advena ut diceret . .; E IX 2.

perversus, verkehrt: quae tu, perverse Menalca, cum vidisti puero donata, dolebas; E III 13. perversi dicite manes hunc (Octavum) superesse patri quae fuit invidia? Cat XI 7. cuncti bellum contra fata deum perverso numine poscunt; XII 584.

pervideo, genau betrachten: (Simylus) reserat clausam qua ‖ clausae quae ‖ pervidet ostia clavi ‖ cellae ‖, Mo 15.

pervigilo, durchwachen, wach bleiben: quidam seros hiberni ad luminis ignes pervigilat; G I 291.

pervius, gangbar: erat pervius usus tectorum inter Priami; II 453.

pervolito, durchfliegen: sicut aquae tremulum labris ubi lumen aënis sole repercusso omnia pervolitat late loca; VIII 24.

pervolo, durchfliegen: nigra magnas domini cum divitis aedes pervolat hirundo; XII 474.

pervolvo, herumwälzen: truncum tepentem (Aeneas) pervolvens super haec inimico pectore fatur: „iste". .; X 556.

pes, Fuß, Schritt, Schote: I. Subject: haeret pede pes densusque viro vir; X 761. ellipt. quo te, Moeri, pedes? an in urbem? E IX 1. omnia magna, pes etiam; G III 55.

II. nach Verben: 1. quos ut prospexit per taciturn nemus ire pedemque advertere ripae; VI 386. ecce autem complexa pedes in limine coniunx haerebat; II 673. men efferre pedem, genitor, te posse relicta sperasti? II 657. una omnes fecere pedem; V 830. ferte simul faunique pedem dryadesque puellae; G I 11. inde domum si forte (Creusa) pedem, si forte tulisset, me refero; II 756. ut aquila implicuit pedes atque unguibus haesit; XI 752. (Turnus) pede collo impresso dextrae mucronem extorquet; XII 356. pedibus per mutua nexis examen pependit; VII 66. (Mezentius) tum super abiectum (Oroden) posito pede nixus et hasta „pars". .; X 736. (Lucagus) proiecto dum pede laevo aptat se pugnae; X 587. iam pedem referens (Orpheus) casus evaserat omnis; G IV 485. ille (Mezentius) pedem referens et inutilis inque ligatus cedebat; X 794. ante marmoreum tremebunda (Scylla) pedem quam rettulit intro; Ci 256. qua (virgo) pedem ex hoste reportat, hac . .; XI 764. obstipuit (Androgeos retroque pedem cum voce repressit; II 378. retrabit pedem simul unda relabens; X 307. revocat pedem Tiberinus ab alto; IX 125. lageos temperatura pedes olim vincturaque linguam; G II 94. Aeneas trepidi (Turni) pedem pede fervidus urget; XII 748 — 2. pedibus timor addidit alas; VIII 224. macies pedibus teneris ungues adfixit acutos; Ci 507. per vos et fortia facta, fidite ne pedibus; X 372. (Mercurius) primum pedibus talaria nectit aurea; IX 239. felix, qui metus omnis et inexorabile fatum subiecit pedibus strepitumque Acherontis avari; G II 492. pedibus rotarum subiciunt lapsas; II 235. ne qua forent pedibus vestigia rectis; VIII 209. — 3. haeret pede pes densusque viro vir; X 361. — 4. pedes vestis defluxit ad imos; I 404. mugire videbis sub pedibus terram; IV 491. ecce autem sub pedibus mugire solum; VI 256. (Ascanius) galeam ante pedes proiecit inanem; V 673. huic (aratro) a stirpe pedes temo protentus in octo (aptatur); G I 171. quorum (generorum) a ‖ ab ‖ stirpe nepotes omnia sub pedibus vertique regique videbunt; VII 100. ergo (Dares) alacris Aeneae stetit ante pedes; V 381. an tibi Mavors ventosa in lingua pedibusque fugacibus istis semper erit? XI 390. gemini dracones sub pedibus deae clipeique sub orbe teguntur; II 227. Hector per pedes traiectus lora tumentis; II 273. verto sub; i, rego. sub pedibus videt nubes et sidera Daphnis; E V 57. at illum (verticem) sub pedibus Styx atra videt manesque profundi; G I 243. illa quidem immanem ante pedes hydrum moritura puella non vidit; G IV 458

III. nach Adjectiven: 1. visenda animalia trunca pedum primo; G IV 310. — 2. (Fama) Terra progenuit pedibus celerem et pernicibus alis; IV 180. pedibus longe melior Lycus fuga muros tenet; IX 556.

IV. nach Substantiven: profuit inter ima ferire pedis salientem sanguine venam; G III 460. Turnus adventum pedum flatusque audivit equorum; XI 911. qui pedum cursu valet; V 67. adsueta virgo cursu pedum praevertere ventos; VII 807. ille (Dares) pedum melior motu fretusque inventa; V 430.

(Euandrus) Tyrrhena pedum circumdat vincula plantis; VIII 458. scuta sonant pulsuque pedum conterrita tellus; VII 722. gemit ultima pulsu Thraeca pedum; XII 335. pulsu pedum tremit excita tellus; XII 445. subito cum creber ad auris visus adesse pedum sonitus; II 732. cum sonitum pedum vocemque (Cyclopum) tremesco; III 648. ecus vestigia primi alba pedis frontemque ostentans arduus albam; V 567. vestigia nuda sinistri instituere pedis, crudus tegit altera pero; VII 690. *ut pedum primis infans vestigia plantis insisteret; XI 573.

V. **Umſtand**: 1. (regina) unum exuta pedem vinclis, in veste recincta; IV 518. quis (vinculis avis) innexa pedem malo pendebat ab alto; V 511. — 2. Phrygibus adsis pede, diva, secundo; X 255. et nos et tua dexter adi pede sacra secundo; VIII 302. pedibus summas aequabis harenas; G II 232. turba sonans praedam pedibus circumvolat uncis; III 233. quamvis nobis gracilem molli liceat ‖ libeat ‖ pede claudere versum; Ci 20. illae (apes) pedibus conexae ad limina pendent; G IV 257. nec pede congressos aequo nec tela ferentis (Aeneas) insequitur; XII 465. mollia sed tenui pede currere carmina, versu ‖ currens . . versus ‖ (pagina) ludere gaudet; Cul 35. quam facile accipiter columbam comprensam tenet pedibusque eviscerat uncis; XI 723. equos fontis avertitur et pede terram crebra ferit; G III 499. qua Castaliae sonans liquido pede labitur unda; Cul 17. pars pedibus plaudunt choreas et carmina dicunt; VI 644. (Turnus) laevo pressit pede talia fatus exanimem (Pallanta); X 495. sus pede prosubigit terram; G III 256. pedibus informe cadaver protrahitur; VIII 264. non Hellespontus pedibus pulsatus equorum (quaeret famam); Cul 33. quem (puerum) praepes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis; V 255. subito cum (Iovis ales) lapsus ad undas cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis; XII 250. Tangete simul Oceani spretos pede reppulit amnis; G IV 233. (virgo) cognita non teneris pedibus Sicyonia servans; Ci 165. pascite taurum, iam cornu petat et pedibus qui spargat harenam; E III 87. iam . . . . . harenam (iuvencus); IV 629. qualis ubi aut leporem aut cycnum sustulit alta petens pedibus Iovis armiger uncis; IX 564. Aeneas trepidi (Turni) pedem pede fervidus urget; XII 748. — 3. videbo habentem nihil praeter scissum ventrem et herniosi ‖ hirneosi ‖ patrui pedes inedia turgidos; Cat XIII 40.

pestifer, Peſt bauchend, verpeſtend: rupto ingens Acheronte vorago pestiferas aperit fauces; VII 570.

pestis, Peſt, Verderben, Untergang: I. haec dira meo dum volnere pestis pulsa cadat; XI 792. toto descendit corpore pestis; V 683. nec saevior ulla pestis et ira deum Stygiis sese extulit undis; III 215. pestis clupeum everberat alis; XII 866. miseris (animis) nec funditus omnes corporeae excedunt pestes; VI 737. Turni se pestis ob ora fertque refertque sonans; XII 865. adsnetus coluber (pestis acerba boum) pecori aspergere virus fovit humum; G III 419. neu tum variae inludant pestes; G I 181. pestis tacitis latet aspera silvis; VII 505. refert: ſ. fert. non tam creber agens hiemem ruit aequore turbo, quam multae pecudum pestes; G III 471. sonat: ſ. fert. — II, 1. di talem terris avertite pestem! III 620. vel fato fuerit nobis haec debita pestis vel . .; Ci 456. sed non augurio (Rhamnes) potuit depellere pestem; IX 328. dicuntur geminae pestes cognomine Dirae; XII 845. quid pestem evadere belli iuvit; X 55. Inachiae Iuno pestem meditata iuvencae; G III 153. pello: ſ. I, cadit. hanc versa in faciem pestis se fert . .; XII 865. — 2. *pesti devota futurae Phoenissa; I 712. — 3. dum se glomerant retroque residunt in partem, quae peste caret, tum . .; IX 540. — 4 donec omnes quattuor amissis servatae a peste carinae; V 699. — III. quam (Dido) simul ac tali persensit peste teneri cara Iovis coniunx; IV 90.

Petelia, Stadt in Bruttium: hic illa ducis Meliboei parva Philoctetae subnixa Petelia muro; III 402.

peto, losgehen, ſtreben, erſtreben, bitten, verbitten: I. **absolut**: hic mihi responsum dedit ille petenti; E I 44. non adversata petenti (Iunoni) adnuit Cytherea; IV 127. da gnate, petenti, quod pareus poscit; IX 83. quod saepe petenti iurabas nihil esse mihi, cur . .; Ci 234. (pastor draconis) reluctantis crebris foedeque petentis ictibus ossa ferit; Cul 196.

II. **mit Ergänzung**: multi nos populi, multae et petiere sibi et voluere adiungere gentes; VII 238. pinus appetit ‖ ac petit ‖ aërius contingere motibus ‖ montibus ‖ astra; Cul 139. ne pete conubiis natum sociare Latinis, o mea progenies, neu . .; VII 96.

III. **mit einfachem Objekt**: malo me Galatea petit, lasciva puella; E III 64. regem petamus Acesten; I 558, sic fatus (Aeneas) amicum Ilionea petit dextra, laevaque Serestum, post alios, fortemque Gyam fortemque Cloanthum; I 612. illi (angues) agmine certo Laocoonta petunt; II 213. hunc (Apollinem) petimus fessi; III 276. me fraude petebas? IV 675. quem (Cloanthum Muestheus) petit et summis adiuxus viribus urget; V 226. Somnus te, Palinure, petens, tibi somnia tristia portans insonti; V 840. ut te supplex peterem et tua limina adirem; VI 115. Euandrum petimus; VIII 119. Troianos haec monstra petunt; IX 128. Nisus solum per omnis Volcentem petit; IX 439. (Apollo) spirantis dimovet auras Ascaniumque petit; IX 646. virum qui (Theron) maximus ultro Aeneau petit; X 313. tum Numitor iaculo fratris de corpore rapto Aeneau petiit; X 343. (Pallas) hinc Sthenium petit et Rhoeti de gente vetusta Anchemolum; X 388. quem (Halaesum) sic Pallas petit ante precatus: „da nunc“ . .; X 420. „quid hinc petis?“ inquit (Proteus); G IV 446. quid petunt? quae religio ‖ rell. ‖ aut quae machina belli? II 151. habes tota quod mente petisti; IV 100. si concessa peto; V 798. quid petunt animae? VI 319. dicite, Dardanidae, quid petitis? VII 197. quid petis istis (trabibus?); IX 94. quidve petat quidve ipse ferat; X 150. primus Tolumnius augur „hoc erat, hoc, votis“ inquit „quod saepe petivi; XII 259. interdum locuples a paupere plura petebat; Mo 65. (Iuno) Iliacam aciem et Laurentia castra petivit; X 635. aequor: ſ. **aequor**, II, 1. peto (3 St.) S. 25, a. cum (sol) invectus equis altum petit aethera; G III 358. socii amissi petierunt aethera pinnis; XI 272. (mater) muros amens atque agmina cursu prima petit; IX 479. alta: ſ. **altus**, B, I, 1. peto (7 St.) S. 42, a. dixit et amplexus nati Cytherea petivit; VIII 615 cum Proteus consueta petens e fluctibus antra ibat; G IV 429. pius Aeneas arces horrendaeque procul secreta Sibyllae, antrum immane petit; VI 11. aquas dulcis et frondea semper tecta petunt (apes); G IV 62. (Alcides) aërii cursu petit ardua montis; VIII 221. quid si non arva aliena domosque ignotas peteres, sed ‖ et ‖ . .? IV 312. dantur equi Teucris Tyrrhena petentibus arva; VIII 551. gemini dracones saevae petunt Tritonidis arcem; II 226. qui (Venulus) petat auxilium et Latio consistere Teucros edoceat; VIII 10. (Phegeus) auxilium ducto mucrone petebat; XII 378. qui per saxa volutus purior electro campum petit amnis; G III 522. castra: ſ. **castra**, B, II, 1. peto (3 St.) S. 109, a. quid causas petis ex alto? VIII 395. Averna per alta congressus pete, nate, meos; V 733. dum consulta petis nostroque in limine pendes; VI 151. Nomadum petam conubia supplex? IV 535.

te natam et conubia nostra petentem; XII 42. pascite taurum, iam cornu petat et pedibus qui spargat harenam; E III 87. iam . . . harenam (iuvencus); IX 629. hortantur socii Cretam proavosque petamus; III 129. Tartareum ille (Alcides) manu custodem in vincla petivit ipsius a solio regis; VI 395. quorum direptis moenibus urbis o ego crudelis flamma delubra petivi; Ci 424. quo cursu (Philomela) deserta petiverit; E VI 80. ergo quam petitis iuncta est mihi foedere dextra; VIII 169. nos magni petentes docta dicta Sironis; Cat V 9. a portu diversa petamus; VII 132. si non domos ignotas peterem, sed ‖ et ‖ Troia antiqua maneret; IV 312. miserebitur hostis exuviasque petet; II 545 non exuvias pulsaeve tropaeum virginis aut spolia ulla peto; XI 791. multi illam (filiam) magno e Latio totaque petebant Ausonia; petit ante alios pulcherrimus omnis Turnus; VII 55. certatim ex omni petiit quam (Nisi filiam) Graecia regno; Ci 412. neve flagella summa pete; G II 300. Turnus fluvium petere ac partem, quae cingitur unda; IX 790. at freta Sicaniae saltem sedesque paratas petamus; I 567. petet ille (advena) fugam; XII 263. hinc lata theatris fundamenta petunt ‖ hic alta theatri fundamenta locant ‖ alii; I 528. si gener externa petitur de gente Latinis; VII 367. quem (genitorem) primum petebam; II 636. en agros et quam bello, Troiane, petisti, Hesperiam metire iacens; XII 359. Pergama cum peteret (Helena) inconcessosque hymenaeos; I 651 at nebulae magis ima petunt campoque recumbunt; G I 401. dixit, deinde lacu fluvius se condidit alto, ima petens; VII 67. Italiam: ſ. Italia, II, 1. peto (5 St.) Σ. 356, a. *(Metabus) iuga longa petebat solorum nemorum; XI 544. pastor excelsi montis iuga summa petivit; Cul 46. densa virgultis avide labrusca petuntur; Cul 53 laevam cuncta cohors remis ventisque petivit; III 563. Latium: ſ. Italiam. exim ‖ exin ‖ Allecto principio Latium petit; VII 343 defessi Aeneadae quae proxima litora cursu contendunt petere; I 158. Argiva phalanx tacitae per amica silentia lunae litora nota petens; II 256. alii litora cursu fida petunt; II 400. cum videmus Polyphemum litora nota petentem; III 657. an litora nando curva petat; X 684. saltus et saturi petito longinqua Tarenti; G II 197. Mnestheus agmine remorum celeri ventisque vocatis prona petit maria; V 212. cessi et sublato montes genitore petivi; II 804. (apes) pulchram petunt per volnera mortem; G IV 218. pulchram petunt per volnera mortem; XI 647. evolat infelix (mater) et femineo ululatu, scissa comam, muros prima petit; IX 479. nos abiisse rati et vento petiisse Mycenas; II 25. nunc quod patrias vento petiere Mycenas; II 180. tu, Orpheu, oscula cara petens rupisti inssa deorum; Cul 293. cernimus partis petere agmen easdem partibus ex isdem; VII 69. ſ. fluvium. ibat in altum vis Argea petens patriam; Cul 343. tu munera supplex tende petens pacem; G IV 535. pacem Troiano ab rege petendum; XI 230. pelagus Troiamne petemus? X 378. hic petit excidiis urbem miserosque penates; G II 505. bello Iliacos fateor petiisse penates; III 603. Pergama: ſ. hymenaeos. hinc (Aeneas) portum petit et socios partitur in omnis; I 194. haec ubi dicta, petunt portus; V 32. neque enim levia aut ludicra petuntur praemia, sed . .; XII 764. non iam prima peto Mnestheus neque vincere certo ⟨quamquam o! —⟩; V 194 proavos: ſ. Cretam. Aeneas omnem prospectum late pelago petit; I 181. datur tibi puella, quam petis, datur; Cat XII 2. pars vertere terga, ceu quondam petiere rates, pars . .; VI 492. (puer) reginam petit; I 717. Teucrum venire nova regna petentem auxilio Beli; I 620. placemus ventos et Cnosia regna petamus; III 115. pete regna per undas; IV 381. non ego nec Teucris Italos parere iubeho nec mihi regna peto; XII 190. peto requiem spatiumque furori; IV 433. hinc Italae gentes omnisque Oenotria tellus in dubiis responsa petunt; VII 86. hic et tum pater ipse petens responsa Latinus; VII 92. memini Priamum, Salamina petentem, protinus Arcadiae gelidos invisere finis; VIII 158. saltus: ſ. longinqua. „pete saxa, Menoete!“ cum clamore Gyas revocabat; V 166. silvas et sicubi concava furtim (matres?) saxa petunt; V 678. Aeneas sceptra Palatini sedemque petit Euandri; IX 9. hospitis Aeneae sedem et secreta petebat heros (Euandrus); XIII 463. principio sedes apibus statioque petenda; G IV 8. ſ. freta. (Allecto) Cocyti petit sedem, super ‖ supra ‖ ardua linquens; VII 562. ſ. secreta, sceptra. silvas; ſ. saxa. velut lupus caudam remulcens subiecit pavitantem utero silvasque petivit; XI 813. sacerdos cum somnos petivit; VII 88. (Volcanus) placidum petivit coniugis infusus gremio per membra soporem; VIII 405. spatium: ſ. requiem. (Cacus) speluncam petit; VIII 224. spolia: ſ. exuvias. (Menoetes) summa petit scopuli; V 180. tum (apes) tecta petunt, tum corpora curant; G IV 187. diversa per agros tecta metu petiere; IV 164. Allecto Laurentis tecta tyranni celsa petit; VII 343. dea ardua tecta petit stabuli; VII 512. laeva tibi tellus (petatur); III 412 templum clamore petebant; I 519. tempus inane peto; IV 433. summissi petimus terram; III 93. (Iuno) terras horrenda petivit; VII 323. (Pallas) terram hostilem moriens petit ore cruento; X 489. talis se sata Nocte tulit terrasque petivit; XII 860. (Aeneas) aptat bis sex thoraca petitum perfossumque locis; XI 9. Troia per undosum peteretur classibus aequor? IX 313. ſ. pelagus. tropaeum: ſ. exuvias. disiectique duces desolatique manipli tuta petunt; XI 871. quacumque (Turnus) viam virtute petivit; XII 913. urbem: ſ. penates.

petulcus, ſtößig, mutwillig: (sc. ubi) neque oves haedique petulci floribus insultent; G IV 10.

Phaeaces, nymphiſches Volk in Scheria: protinus aërias Phaeacum abscondimus arces; III 291.

Phaedra, Tochter des Königs Minos: (Aeneas) his Phaedram Procrimque locis maestamque Eriphylen cernit; VI 445.

Phaëthon, 1. Beiwort der Sonne: nonam serena Auroram Phaëthontis equi iam luce vehebant; V 105. — 2. Sohn des Sol u. der Klymene: I. quibus Phaëthon luctu mutaverat artus Heliades; Cul 128 — II. insigni curru proiectus equorum ambustus Phaëthon; Cul 128. ferunt luctu Cycnum Phaëthontis amati canentem molli pluma duxisse senectam; X 189. proicio: ſ. amburo. — III. luctus: ſ. II, amo.

Phaëthontiades, Schweſtern des Phaethon: tum Phaethontiadas musco (Silenus) circumdat amarae corticis; E VI 62.

phalanx, Schlachtreihe, Schar, Geſchwader: I. iam Argiva phalanx instructis navibus ibat a Tenedo; II 254. Tuscorum phalanx Euandrique Arcades alae nituntur; XII 551. Argiva phalanx tacitae per amica silentia lunae litora nota petens; II 254. occidis, Argivae quem non potuere phalanges sternere nec . . .; XII 544. fratres, animosa phalanx accensaque luctu, caeci ruunt; XII 277. tum maesta phalanx Teucrique secuntur; XI 92. circum hos utrimque phalanges stant densae; XII 662. sternunt: ſ. possunt. Danaum proceres Agamemnoniaeque phalanges ingenti trepidare metu; VI 489. — II. accendo: ſ. I, ruit.

phalerae, Schmuck am Geſchirr der Pferde, Auszeichnung der Reiter: I. adgnoscunt multo phaleras sudore receptas; IX 458. Euryalus phaleras Rhamnetis et aurea bullis cingula rapit; IX 359. recipio: ſ. adgnosco. — II. primus ecum phaleris insignem victor habeto; V 310.

Phaleris, Troer: (Turnus) principio Phalerim et succiso poplite Gygen excipit; IX 762.

Phalarica: ſ. Fallarica.

Phanaeus, zu Phanä, Vorgebirge von Chios, gehörig; Tmolius adsurgit quibus (vitibus) et rex ipse Phanaeus; G II 98.

pharetra, Köcher: I. cui (reginae) pharetra ex auro; IV 138. adgnovere proceres divina tela Dardanidae pharetramque fuga sensere sonantem; IX 660. — II, 1. secum armentarius Afer agit tectumque laremque armaque Amyclaeumque canem Cressamque pharetram; G III 345. lato quam (pharetram) circum amplectitur ‖ circumplectitur ‖ auro balteus; V 312. ille (Anchises) mihi insignem pharetram Lyciasque sagittas discedens dedit; VIII 166. illa (Diana) pharetram fert umero; I 550. pars levis umero pharetras (fert); V 558. Lyciam ut gerat ipsa (Camilla) pharetram; VII 816. virginibus Tyriis mos est gestare pharetram; I 336. alter Amazoniam pharetram (victor habeto) plenamque sagittis Thraeciis; V 311. marmoreus tibi, set ‖ aut ‖ mille coloribus ales in morem picta stabit Amor pharetra; Cat XIV 10. sentio: ſ. I. sonat. quam (pharetrum) tereti subnectit fibula gemma; V 313. et gens illa quidem sumptis non tarda pharetris; G II 125. — 2 viri depromunt tela pharetris; V 501. haec cape et ultricem pharetra deprome sagittam; XI 590. aurata volucrem Thraeissa sagittam deprompsit pharetra; XI 859. levis ille deus aurea fulgenti depromens tela pharetra; Ci 160. — III. mearum vidistis si quam hic errantem forte sororum succinctam pharetra; I 323.

pharetratus, mit einem Köcher versehen: at medias inter caedes exultat Amazon pharetrata Camilla; XI 649. qua pharetratae vicinia Persidis urguet; G IV 290.

Pharus, Rutuler: ecce Pharo (Aeneas) intorquens iaculum clamanti sistit in ore; X 322.

phaselus, Schwertbohne, übtr. leichter Kahn: I. qua gens Canopi circum pictis vehitur sua rura phaselis; IV 279. si vero viciamque seres vilemque phaselum; G I 227. — II. vehor: ſ. I. pingo.

Phasis, Fluß in Kolchis: spectabat Phasimque Lycumque et caput, unde . . .; G IV 367.

Phegeus, Troer: I. vix illam (loricam) famuli Phegeus Sagarisque ferebant multiplicem conixi umeris; V 263. non tulit instantem (Turnum) Phegeus animisque frementem; XIII 371. — II. (Turnus) addit Halyn comitem et confixa Phegea parma; IX 765. — III. accessi et cupidus Pheneï sub moenia duxi (Anchisen); VIII 165.

Pheres, Troer: hac (Halaesus) mactat Ladona Pheretraque Demodocumque; X 413.

Philippi, Stadt in Makedonien: ergo inter sese paribus concurrere telis Romanas acies iterum videre Philippi; G I 490.

Phillyrides, Sohn der Phillyra: cessere magistri Phillyrides Chiron Amythaoniusque Melampus; G III 550.

Philoctetes, Sohn des Poäs aus Meliböa: hic illa ducis Meliboei parva Philoctetae subnixa Petelia muro; III 402.

philomela, Nachtigall: at illa (philomela) flet noctem; G IV 513. illa (philomela) maestis late loca questibus implet; G IV 515. illa (philomela) ramo sedens miserabile carmen integrat; G IV 514. qualis populea maerens philomela sub umbra queritur fetus; G IV 511. quas illi (Tereo) Philomela dapes, quae dona pararit; E VI 79. queritur: ſ. maeret. sedet: ſ. integrat.

Phineïus, zum Phineus gehörig: Phineïa postquam clausa domus; III 212.

Phlegethon, Fluß in der Unterwelt: I, 1. quae (moenia) rapidus flammis ambit torrentibus amnis, Tartareus Phlegethon; VI 551. furit: ſ. II. Phlegethon torquet sonantia saxa; VI 551. — 2. Chaos et Phlegethon, loca nocte tacentia late; VI 265. — II. nec timuit Phlegethonta furens ‖ furentem ‖ ardentibus undis nec . .; Cul 272.

Phlegra, Landspitze der makedonischen Halbinsel: Phlegra, Giganteo sparsa est quae ‖ quo ‖ sangnine tellus; Cul 28.

Phlegyas, Sohn des Mars, König der Lapithen: Phlegyas miserrimus omnis admonet; VI 618. Phlegyas omnis magna testatur voce per umbras: „discite“ . .; VI 618.

phoca, Seehund, Robbe: I. insolitae fugiunt in flumina phocae; G III 543. sternunt se somno diversae in litore phocae; G IV 432. — II. immania cuius (Neptuni Photeus) armenta et turpis pascit sub gurgite phocas; G IV 395.

Phoebe, Diana: iam alma curru noctivago Phoebe medium pulsabat Olympum; X 216. vento semper rubet aurea Phoebe; G I 431

Phoebeus, phöbeisch: (lumen) Argolici clipei aut Phoebeae lampadis instar; III 637. postera Phoebea lustrabat lampade terras Aurora; IV 6.

Phoebigena, Sohn des Phoebus, Aesculap: pater fulmine Phoebigenam Stygias detrusit ad undas; VII 773.

Phoebus, Beinahme des Apollo: I, 1. et me Phoebus amat; E III 62. audiit et voti Phoebus succedere partem mente dedit, partem . .; XI 794. (Caesar) sedens niveo candentis limine Phoebi; VIII 720. dat: ſ. audit. Latonae magnique Jovis decus, aurea proles, Phoebus erit nostri princeps et carminis auctor; Cul 12. quibus (bonis) gaudet Phoebi chorus ipseque Phoebus; Cat IV 7. quo Phoebus vocet errantis iubeatque reverti; III 101. quae Phoebo quondam meditante beatus audiit Eurotas; E VI 82. Phoebe, gravis Troiae semper miserate labores; VI 56. quae (dicta) Phoebo pater omnipotens, mihi Phoebus Apollo praedixit; III 251. ni roseus fessos iam gurgite Phoebus Hibero tinguat equos; XI 93 vocat: ſ. iubet haec Phoebus; III 99. (pagina) versu viribus apta suis Phoebo duce ludere gaudet; Cul 36. — 2. Helenus me ad tua limina, Phoebe, ducit; III 371. (Daedalus) tibi, Phoebe, sacravit remigium alarum posuitque immania templa; VI 18. ſ. I, miseratur. (Aeneas) inde Lichan ferit, exsectum iam matre perempta et tibi, Phoebe, sacrum; X 316. — II, 1, quid, si idem (Amyntas) certet Phoebum superare canendo? E V 9. — 2 cedamus Phoebo et moniti meliora sequamur; III 188. tum Phoebo et Triviae solido de marmore templum instituam; VI 69. mactant bidentis legiferae Cereri Phoebeque patrique Lyaeo; IV 58. pono: ſ. I, 2. VI 18. quae (dicta) Phoebo pater omnipotens, mihi Phoebus Apollo praedixit; III 251. sacro: ſ. I, 2. VI 18. quam (laurum) pater inventam ipse ferebatur Phoebo sacrasse Latinus; VII 62. Phoebo sua semper aput me munera sunt; E III 62. ecce duas (aras) tibi, Daphni, duas altaria Phoebo; E V 66 — 3. rursus ad oraclum Ortygiae Phoebumque remenso hortatur pater ire mari; III 143. — III, 1. iam aderat Phoebo ante alios dilectus Iapyx Iasides; XII 391. nec Phoebo gratior ullast ‖ est ‖ (pagina), quam quae praescripsit . .; E VI 11. formonsae myrtus Veneri (gratissima), sua laurea Phoebo; E VII 62. pauca mihi, niveo sed non incognita Phoebo, dicite Pegasides; Cat IX 1. sacer: ſ. I, 2. X 316 — 2. qui pii vates et Phoebo digna locuti; VI 662. — IV. lapis veterem sonitu Phoebi testatur amorem; Ci 109. canit, ut viro Phoebi chorus adsurrexerit omnis; E VI 66. quibus (bonis) gaudet Phoebi chorus ipseque Phoebus; Cat IV 7. ille (Palinurus) autem: „neque te Phoebi cortina fefellit, dux Anchisiade, nec . .; VI 347 senior multa manu medica Phoebique potentibus herbis nequiquam trepidat; XII 402. quem (Anchisen) Phoebi interpres multo compellat honore;

„coniugio“ . . : III 474. Megara, Alcathoi quondam munita labore, Alcathoi Phoebique; Ci 106. nec myrtus vincet corylos nec laurea Phoebi; E VII 64. hic (et) laurus item Phoebi surgens decus; Cul 402. limen: ſ. I, 1 candet. ego Ditis opacos cogor adire lacus, viduos, a, lumine Phoebi; Cul 373. templum instituam festosque dies de nomine Phoebi; VI 70. qui numina Phoebi, qui tripodas, Clarii laurus, qui sidera sentis; III 359. (proceres) avidum pugnae dictis ac numine Phoebi Ascanium prohibent; IX 661. suspensi Eurypylum scitantem oracula Phoebi mittimus; II 114. Panthus Othryades, arcis Phoebique sacerdos, nepotem trahit: II 319. rex Anius, rex idem hominum Phoebique sacerdos, occurrit; III 80. ni adforet una Phoebi Triviaeque sacerdos, Deiphobe Glauci; VI 35. haec ubi dicta dedit Phoebi longaeva sacerdos; VI 628. nec procul Haemonides, Phoebi Triviaeque sacerdos; X 537. o dea certe, an Phoebi soror? I 329. Phoebi nondum patiens immanis in antro bacchatur vates; VI 77. proxima (carmina) Phoebi versibus ille (Codrus) facit; E VII 22. — V. nec tantum Phoebo gaudet Parnasia rupes, nec . .; E VI 29.

Phoenices, Bewohner der Landſchaft Phönizien: huic coniunx Sychaeus erat, ditissimus auri ‖ agri ‖ Phoenicum; I 343.

Phoenissa, Phönizierin: I. *ardescit tuendo Phoenissa; I 713. inter quas Phoenissa recens a volnere Dido errabat silva in magna; VI 450. nunc ‖ hunc (Aenean) ‖ Phoenissa tenet Dido blandisque moratur voeibus; I 670. *praecipue infelix expleri mentem nequit Phoenissa; I 714. tenet: ſ. moratur. at non infelix animi Phoenissa neque . .; IV 529. — II. si te Karthaginis arces Phoenissam Libycaeque aspectus detinet urbis; IV 348. *pesti devota futurae Phoenissa; I 712. expleo: ſ. I. nequit. *Phoenissa pariter puero donisque movetur; I 714.

Phoenix, Sohn des Amyntor: I. custodes lecti Phoenix et dirus Ulixes; II 762. — II. quam (Scyllam simul Ogygii Phoenicis Lilia Carme surgere sensit anus; Ci 220.

Pholoë. Sklavin aus Kreta: serva datur, Cressa genus, Pholoë, geminique sub ubere nati; V 285.

Pholus, 1. Troer: (Turnus) iam Neci Sthenelumque dedit Thamyrumque Pholumque; XII 341. 2. Kentaur: ille (Bacchus) furentis Centauros leto domuit, Rhoecumque Pholumque et Hylaeum; G II 456. tu nubigenas, Invicte, bimembris Hylaeumque Pholumque, manu mactas; VIII 294.

Phorbas. Troer: puppi deus consedit in alta, Phorbanti similis; V 842.

Phorcus, 1. Sohn des Pontus und der Gäa: eum (Cloanthum) audiit omnis Nereidum Phorcique chorus Panopeaque virgo; V 240. Tritones citi Phorcique exercitus omnis; V 824. 2. Latiner: Phorci progenies, septem numero: septenaque tela coniciunt; X 328.

Phryges, Phryx. Bewohner von Phrygien, Troer: I, 1. ego non alio digner te funere quam pius Aeneas [et quam magni Phryges et quam Tyrrhenique duces, Tyrrhenum exercitus omnis]; XI 170. o vere Phrygiae (neque enim Phryges), ite per alta Didyma! IX 617. (Aeneas) videbat, ut hae fugerent Grai, hae Phryges; I 468. si qua (responsa deorum) Phryges prae se iactant; IX 134. bis capti Phryges haec Rutulis responsa remittunt; X 435. — 2. non pudet obsidione iterum valloque teneri, bis capti Phryges? XI 599. — II, 1. capio: ſ. I, 1. remittunt. I, 2. — 2. Phrygibus adsis pede, diva, secundo; X 255. (Coroebus) gener auxilium Priamo Phrygibusque ferebat; II 344. tum magnum exitium Priami imperio Phrygibusque futurum; II 191. — III. heu stirpem invisam et fatis contraria nostris fata Phrygum! VII 94. non media de gente Phrygum exedisse nefandis urbem odiis satis est nec . .; V 785. da loricam manu valida lacerare revolsam semiviri Phrygis; XII 99. contra turba Phrygum veniens plangentia iungit agmina; XI 145.

Phrygia, Landſchaft Aſiens: I. cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae omnis in aequoreo fluitat iam naufraga fluctu; Cul 356 — II. non cernis Phrygiae campos; X 592. praeda: ſ. I. nosne tibi fluxas Phrygiae res vertere fundo conamur? X 88. ut Dardanus Idaeas Phrygiae penetravit ‖ penetrarit ‖ ad urbes Thraeiciamque Samum; VII 207.

Phrygius, phrygiſch, troiſch: A. nec non (Mezentius sternit) Enanthen Phrygium Paridisque Mimanta aequalem comitem; X 702. bis denis Phrygium conscendi navibus aequor; I 381. ut (iuvenis) oculis Phrygia agmina circumspexit; II 68. capita ante aras Phrygio velamur amictu; III 545. nunc et Myrmidonum proceres Phrygia arma tremescunt; XI 403. Chloreus insignis longe Phrygiis fulgebat in armis; XI 769. Anthea si quem iactatum vento videat Phrygiasque biremis; I 182. Andromache fert Phrygiam Ascanio chlamydem; III 484. nec non et Phrygii comites et laetus Iulus incedunt; IV 140. Phrygios qui flumine pulchro consedere duces pictasque exure carinas; VII 430. (Amata) multa super natae lacrimans Phrygiisque hymenaeis; VII 358. (apes) gluten et visco et Phrygiae servant pice lentius Idae; G IV 41. classem sub ipsa Antandro et Phrygiae molimur montibus Idae; III 6. tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Aeneas classem; IX 80. qui (Hector) redit Danaum Phrygios iaculatus puppibus ignis; II 276. iuvenis referens a navibus ignis Argolicis Phrygios torva feritate repulsos; Cul 303. Aeneïa puppis rostro Phrygios subiuncta leones; X 157. liceat Phrygio servire marito; IV 103. (Aeneas) Idaenm Iovem Phrygiamque ex ordine matrem invocat; VII 139. [haec Iliadum turba et Phrygiis comitata ministris]; II 580. an ‖ at ‖ non sic Phrygius penetrat Lacedaemona pastor? VII 363. effigies sacrae divom Phrygiique penates visi astare; III 148. Tritonia virgo, frange manu telum Phrygii praedonis; XI 484. Aeneas, quam alma Venus Phrygii genuit Simoentis ad undam; I 618. stirpem admisceri Phrygiam; VII 579. nuntius haec Idmon Phrygio mea dicta tyranno hau placitura refer: cum . .; XII 75 quot emissa manu contorsit spicula virgo, tot Phrygii cecidere viri; XI 677. qualis Berecyntia mater invehitur curru Phrygias turrita per urbes; VI 785. — B. I, 1. illa (Lacaena) chorum simulans euhantis ‖ euantis ‖ orgia circum ducebat Phrygias; VI 518. — 2. o vere Phrygiae (neque enim Phryges), ite per alta Didyma! IX 617. — II. duco: ſ. I, 1.

Phthia. Stadt in Theſſalien: veniet aetas, cum domus Assaraci Phthiam clarasque Mycenas servitio premet; I 284.

Phyllis. Hirtin: I, 1. Phyllis amat corylos: illas dum Phyllis amabit . .; E VIII 63. certe sive mihi Phyllis sive esset Amyntas seu quicumque furor; E X 37. Phyllida amo ante alias: nam me discedere flevit; E III 78. serta mihi Phyllis legeret, cantaret Amyntas; E X 41 — 2. perfide, inultis ‖ provida Phyllis ‖, perfide Demophoon et nunc ‖ non ‖ defende puellis! Cul 132. — II. amo: ſ. I, 1. flet. die . .: et Phyllida solus habeto; E III 107. neque ego Alcippen nec Phyllida habebam, et . .: E VII 14. Phyllida mitte mihi: mens est natalis, Iolla; E III 76. — III. Phyllidis adventu nostrae nemus omne virebit; E VII 59. si quos aut Phyllidis ignes aut Alconis habes laudes aut iurgia Codri: E V 10.

Phyllodoce, Meernymphe: vellera nymphae carpebant, Drymoque Xanthoque Ligeaque Phyllodoceque; G IV 336.

piaculum. Sühnopfer, Sühnung, Vergehen: I. duc nigras pecudes, ea prima piacula sunto; VI 153. — II. quae quis apud superos distulit in seram commissa piacula mortem; VI 569. (Anna) pecudes secum et monstrata piacula ducat; IV 636.

picea, Kiefer, Föhre: I. lucus fuit nigranti picea trabibusque obscurus acernis; IX 87. piceae tantum taxique nocentes interdum aut ederae pandunt vestigia nigrae; G II 257. procumbunt piceae; VI 180. — II. has (piceam, trabes) ego Dardanio iuveni laeta dedi: IX 88. — III. obscurus: s. l. nigrat.

piceus, aus Pech, pechſchwarz: (ignis) ruit atram ad caelum picea crassus caligine nubem; G II 309. sudor liquitur et piceum flumen agit; IX 813. piceum fert fumida lumen taeda; IX 75. Aetna prorumpit nubem turbine fumantem piceo et candente favilla; III 573.

pico. verpichen, teeren: est et vappa cado nuper defnsa picato; Copa 11

pictura. Gemälde: I. si nitor auri sub laquearе domus animum non angit avarum picturaeque deeus; Cul 65. — II. (Aeneas) animum pictura pascit inani multa gemens; I 464.

picturatus, gemalt: nec minus Andromache fert picturatas auri subtegmine vestes; III 483.

Picus. Sohn des Saturnus, König von Laurentum: I. ipse Quirinali lituo parvaque sedebat succinctus trabea laevaque ancile gerebat Picus eeum domitor; VII 189. Fauno Picus pater; VII 48. — II. suecingo: s. I. sedet. — III. tectum urbe fuit summa, Laurentis regia Pici, horrendum silvis et religione parentum; VII 171.

Pierides, Töchter des Pieros, Musen: I. vos, quae responderit Alphesiboens, dicite, Pierides; E VIII 63. et me fecere poetam Pierides; E IX 32. Pierides vitulam lectori pascite vestro; E III 85. pergite, Pierides; E VI 13. quae magna mihi cupido tribuistis praemia, divae Pierides; Ci 93. — 2. s. I. pascunt, pergunt, dicunt. haec sat erit, divae, vestrum cecinisse poetam, Pierides; E X 70. s. I. tribunnt.

Pierius, pieriſch, theſſaliſch: quare, Pierii laticis decus, ite sorores naïdes; Cul 18.

pietas, Güte Frömmigkeit, Liebe: I. I. si qua est caelo pietas, quae talia curet; II 536. figite me, si qua est pietas: IX 493. fallit te incautum pietas tua; X 812. quam (Iunonem) nec longa dies pietas nec mitigat ulla; V 783. si quid pietas antiqua labores respicit humanos; V 688. nec te tua plurima, Panthu, labentem pietas nec Apollinis infula texit; II 430. tua expectata parenti vicit iter purum pietas? VI 688. — 2. heu pietas, heu prisca fides invictaque bello dextera! VI 878. — II. expecto: s. I, 1. vicit. — III. Silvius Aeneas, pariter pietate vel armis egregius; VI 769. „vade“ ait (Helenus), „o felix nati pietate; III 480. quoi (Apollini) medium freti pietate per ignem cultores multa premimus vestigia prnna: XI 787. pietate gravem ac meritis si forte virum quem conspexere; I 151. quid dolens regina deum tot volvere casus insignem pietate virum impulerit: I 10. Troïus Aeneas, pietate insignis et armis, descendit . .; VI 403. — IV. hic pietatis honos? I 253. praemia sunt pietatis ubi. pietatis honores? Cul 225. iure igitur tales sedes pietatis honores; Cul 369. si te nulla movet tantae pietatis imago, at . .; VI 405. animum patriae strinxit pietatis imago: IX 294. mentem patriae subiit ‖ strinxit ‖ pietatis imago; X 824. nil, ‖ in ‖ quo falsa tamen lateat pietatis imago; Ci 263. praemia: s. honores. — V, 1 (genus) supra homines, supra ire deos pietate videbis; XII 839. si pietate meremur; II 690. quo (Aenea) instior alter nec pietate fuit nec bello maior et armis; I 545. hic (Aeneas) pietate prior; XI 292. — 2. deum rex illi (patri) pro pietate sua reddidit vitam; Ci 524.

piger. verdroſſen, träge: omnes (apes) ignavaeque fame et contracto frigore pigrae; G IV 259. iam piger aurata procedit Vesper ab Oeta; Cul 203.

piget, es verdrießt, es reut, ich ſchäme mich: I. piget incepti lucisque: V 678 — II. ni refugis tenuisque piget cognoscere curas; G I 177. — III. nec me meminisse pigebit Elissae; IV 335. nec Troiam Ausonios gremio excepisse pigebit; VII 233.

pignus, Pfand, Unterpfand: I. debent haec pignora Daphnim; E VIII 93. — II. quem (cratera) Anchisae Cisseus ferre sui dederat monimentum et pignus amoris; V 538. quem (equom) candida Dido esse sui dederat monimentum et pignus amoris; V 572. quae (pignora) nunc ego limine in ipso, terra, tibi mando; E VIII 92. te poscimus simul pacis solum inviolabile pignus; XI 363. has olim exuvias mihi perfidus ille (Daphnis) reliquit, pignora cara sui; E VIII 92. — III. tu die, meeum quo pignore certes; E III 31. pater Anchises animum praesenti pignore firmat; III 611.

pila. A. Pfeiler: I. talis in Euboico Baiarum litore quondam saxea pila cadit; IX 711. sic illa (pila) ruinam prona trahit penitusque vadis inlisa recumbit; IX 713. — II. magnis quam (pilam) molibus ante constructam ponto iaciunt; IX 711. — B. Ball: cum lapsa e manibus fugit pila cumque relapsa ‖ quo ea lapsa ‖ est, procurrit virgo; Ci 149.

pilatus, mit Wurfſpießen bewaffnet: pilata plenis agmina se fundunt portis; VII 121.

pilentum. Wagen: castae ducebant sacra per urbem pilentis matres in mollibus; VIII 666.

pilum, Wurfſpeer, Wurfſpieß: cum finibus illis agricola exesa inveniet scabra robigine pila; G I 495. pila manu saevosque gerunt in bella dolones; VII 664. invenio: s. exedo.

Pilumnus, altitaliſcher, ländlicher Dämon: I. cui (Turno) Pilumnus avos, cui diva Venilia mater; X 76. Pilumnus illi (Turno) quartus pater; X 619. — II. Pilumno quos (equos) ipsa decus dedit Orithyia; XII 83. — III. luco tum forte parentis Pilumni Turnus saerata valle sedebat: IX 4.

Pinarius, pinariſch, römiſches Geſchlecht: domus Herculei custos Pinaria sacri; VIII 270.

Pindus, Gebirge in Griechenland: nam neque Pindi (iuga) ulla moram fecere, neque Aoniae ‖ Aonie ‖ Aganippe; E X 11.

pineus. von Fichten: quoi (Apollini) pineus ardor acervo pascitur; XI 786. inclusos utero Danaos et pinea furtim laxat claustra Sinon; II 258. haec omnis regio et celsi plaga pinea montis cedat amicitiae Teucrorum; XI 320. *[pinea silva mihi, multos dilecta per annos] fuit; IX 85.

pingo, malen, bemalen: aspice Eoas domos Arabum pictosque Gelonos; G II 115, ubi mixti altaria circum Cretesque Dryopesque fremunt pictique Agathyrsi; IV 146. (insequuntur) Sacranae acies et picti scuta Labici; VII 796. (Chloreus) pictus acu tunicas et barbara tegmina crurum; XI 777. arma: s. arma, II, 1. pingo (3 St.). S. 65, b. Phrygios qui flumine pulchro consedere duces pictasque exure carinas; VII 431. miratur nemus fluvio pictas innare carinas; VIII 93. (hederae) pingunt aureolos viridi pallore corymbos; Cul 144 stabat Arcentis filius pictus acu chlamydem et ferrugine clarus Hibera; IX 582. Aegle iam videnti sanguineis frontem moris et tempora pingit; E VI 22. absint et picti squalentia terga lacerti pinguibus a stabulis: G IV 13. (regina) Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo; IV 137. ambae auro, pictis incinctae pellibus ambae; G IV 342. marmoreus tibi, set aut ‖ mille coloribus ales in morem picta stabit Amor pharetra; Cat XIV 10. qua geus Canopi circum pictis vehitur sua rura phaselis; G IV 289. horrida sanguinea ‖ sanguineo ‖ pinguntur proelia

Gorgo ‖ cocco ‖ ; Ci 31. furit Volcanus per pictas abiete puppis; V 663. nec purpura regem picta movet nec sceptra movent Priameïa tantum, quantum . . .; VII 252. non ego ture modo aut picta tua templa tabella ornabo; Cat XIV 5. iubet duci instratos ostro alipedes pictisque tapetis; VII 277. tellus gemmantis picta per herbas; Cul 70. tempora: f. frontem. Tyrii convenere, toris iussi discumbere pictis; I 708. cui (Iovi) nunc Maurusia pictis gens epulata toris Lenaeum libat honorem; IV 206. tum (nais) casia atque aliis intexens suavibus herbis mollia luteola pingit vaccinia calta ‖ caltha ‖ ; E II 49. mirantur [pallam et pictum croceo velamen acantho]; I 711. exercitus dives ecum, dives pictai vestis et auri; IX 26. vobis picta croco et fulgenti murice vestis; IX 614. genus aequoreum, pecudes pictaeque volucres, in furias ignemque ruunt; G III 243. cum tacet omnis ager, pecudes pictaeque volucres; IV 525.

pinguesco, fett werden: nec fuit indignum superis, bis sanguine nostro Emathiam pinguescere; G I 492.

pinguis, fett, fruchtbar, ſaftig: A. tum pingues agni; G I 341. (Dido) mittit pinguis centum cum matribus agnos, munera laetitiamque dii; I 635. (Dido) ante ora deum pinguis spatiatur ad aras; IV 62. pinguis ubi et placabilis ara Dianae; VII 764. . . . ara Palici; IX 585. vestro si munere tellus Chaoniam pingui glandem mutavit arista; G I 8. segetes ut pinguibus arvis (decori sunt); E V 33. *[pars levis clipeos et spicula lucida tergent arvina pingui]; VII 624. si pinguis agros metabere campi, densa sere; G II 274. quamvis pinguis ingratae premeretur caseus urbi; E I 34. miscent Idaeas pices et pinguis unguine ceras; G III 450. qui (ignis) furtim pingui primum sub cortice tectus robora comprendit; G II 304. nequiquam pinguis palea teret area culmos; G I 192. quo (Eridano) non alius per pinguia culta in mare purpureum violentior effluit amnis; G IV 372 pleno quem (Thybrim) flumine cernis stringentem ripas et pinguia culta secantem; VIII 63. ubi pinguia culta exercentque viri Pactolusque inrigat auro; X 141. proderit admiscere igni pinguia multo detruta; G IV 268. cultor nemorum, cui pinguia Ceae ter centum nivei tondent dummeta iuvenci; G I 14. pinguia corticibus sudent electra myricae; E VIII 54. heu heu, quam pingui macer est mihi taurus in ervo! E III 100. pinguia in veribus terrebimus exta colurnis; G II 396. implentur pinguis ferinae; I 215. arida tantum ne saturare fimo pingui pudeat sola neve . . .; G I 80. quod superest, sparge (virgulta) fimo pingui; G II 347. ceu pingui flumine Nilus cum refluit campis; IX 31. pingues in gramine laeto inter se adversis luctantur cornibus haedi; G II 525. qui cumulos ruit male pinguis harenae; G I 105. pinguis hortos quae cura colendi ornaret biferique rosaria Paesti; G IV 118 dum lucos vocet hostia pinguis in altos; XI 740. at quae pinguis humus dulcique uligine laeta; G II 184. ubi pinguem dives opacat ramus humum; VI 195. non mihi iam pingui sudabunt tempora myrrha; Ci 433. (Aeneas) pingue superque oleum fundens ‖ infundens, superfundens oleum, al. ‖ ardentibus extis; VI 254. crateras duo ‖ duos ‖ statuam tibi pinguis olivi; E V 68. nec pingues unam in faciem nascuntur olivae; G II 85. hoc pinguem et placitam Paci nutritor olivam; G II 425. pastorem, Tityre, pinguis pascere oportet ovis; E VI 4. sive inde occultas vires et pabula terrae pingnia concipiunt, sive . . .; G I 87. non tota tariferis Panchaia pinguis harenis (laudibus Italiae certet); II 139. hoc satis est; pingui nil mihi cum populo; Cat IX 64. principio pinguem taedis et robore secto ingentem struxere pyram; VI 214 una velocis Spartae catulos acremque Molossum pasce sero pingni; G III 406. ergo age, terrae pingue solum invortant tauri; G I 64. pecudum cruore pingue solum; IV 202. absint et picti spualentia terga lacerti pinguibus a stabulis; G IV 14. hic focus et taedae pingues; E VII 49 pinguis item quae sit tellus, hoc denique pacto discimus; G II 248. pinguibus hae (vites) terris habiles, levioribus illae; G II 92. nigra fere et presso pinguis sub vomere terra optima frumentis; G II 203. pascuntur (apes) et pinguem tiliam et ferrugineos hyacinthos; G IV 183. inflavit cum pinguis ebur Tyrrhenus ad aras; G II 193. verbenas adole pinguis et mascula tura; E VIII 65. — B. omnis impendunt curas denso distendere pingui, quem (equom) . . .; G III 124. ite vos, Seliqne Tarquitique Varroque, scholasticorum natio madens pingui; Cat V 4.

pinifer, fichtenbewachſen, mit Fichten bekränzt: adsidue cui (Atlanti) piniferum caput et vento pulsatur et imbri; IV 249. pinifer illum (Gallum) etiam sola sub rupe iacentem Maenalus (flevit); E X 14. multos Vesulus quem (aprum) pinifer annos defendit multosve ‖ multosque ‖ palus Laurentia; X 708.

pinna, Feder, Plur. Fittige, Mauerzinnen: I Cupavo, cuius olorinae surgunt de vertice pinnae; X 187. — II. lenta perpetuas fuderunt bracchia pinnas; Ci 504. non tepidum ad solem pinnas in litore pandunt dilectae Thetidi alcyones; G I 398. — III. hunc (Acronem) ubi vidit purpureum pinnis et pactae coniugis ostro; X 722. — IV. hos (cervos) non puniceae agitant pavidos formidine pinnae; G III 372. nanctus cervom puniceae saeptum formidine pinnae venator; XII 750. qui sentis volucrum linguas et praepetis omina pinnae; III 361. — V. dixit (Celaeno), et in silvam pinnis ablata refugit; III 258. Opis ad aetherium pinnis aufertus Olympum; XI 867. (Aeneas) sedes castrorum in morem pinnis atque aggere cingit; VII 159. Scylla tenui conscendens sidera ‖ aethera ‖ pinna; Ci 50. quam facile accipiter consequitur pinnis sublimem in nube columbam; XI 722. (apes) pinnis coruscant; G IV 73. Daedalus praepetibus pinnis ausus se credere caelo; VI 15. ergo Iris croceis per caelum roscida pinnis devolat; IV 700. qualis columba plansum exterrita pinnis dat tecto ingentem; V 215. vade age, nate, voca zephyros et labere pinnis; IV 223. cum pinnis alta atria lustrat hirundo; XII 474 volucres aethera obscurant pinnis; XII 253. socii amissi petierunt aethera pinnis; XI 272. quacumque illa (Scylla) levem fugiens secat aethera pinnis; E I 406. (ciris) ‖ aëra ‖ ; Ci 538. illa (Scylla) levem fugiens raptim secat aethera pinnis; G I 409. (ciris) ‖ aëra ‖ ; Ci 541. opta ardua pinnis astra sequi; XII 892. visenda animalia mox stridentia pinnis; G IV 310. qnam (speluncam) super haut ullae poterant impune volantes tendere iter pinnis; VI 240. timuit exterrita pinnis ales; V 505.

pinnatus, geflügelt: interea pavidam volitans pinnata per urbem nuntia Fama ruit; IX 473.

pinus, Fichte, Pinie, Bauholz, Kienfackel: I. pronuba nec castos accendet pinus honores; Ci 439. pinus appetit ‖ ac petit ‖ aëriis contingere motibus ‖ montibus ‖ astra; Cul 139. fraxinus in silvis cedat tibi, (Lycida), pinus in hortis; E VII 68. ut quondam cava concidit radicibus eruta pinus; V 449. hic pinus proceros decorat silvas hirsuta per artus; Cul 137. pinus in hortis (pulcherrima); E VII 65. illi tiliae atque uberrima pinus; G IV 141. nos sumus, Idaeae sacro de vertice pinus; X 230. trunca manu pinus regit et vestigia firmat; III 659. ipsa (Amata) inter medias (matres) flagrantem fervida pinum sustinet; VII 397. (Turnus) manum pinu flagranti fervidus implet; IX 72. Maenalus argutumque nemus pinosque loquentis semper habet; E VIII 22. nec nautica pinus mutabit merces; E IV 38. regit; f. firmat. pondere pinus tarda tenet; V 153. ipsae te, Tityre, pinus vocabant; E I 38. — II, 1. magnum Argoae navi decus addita pinus; Cul 137. evertunt actas ad sidera pinus

pinos ‖ ; XI 136. silvae dant utile lignum navigiis pinus ‖ pinos ‖ , domibus cedrumque cupressosque; G II 443. ergo: ſ. I. concidit. quando (conveniat) tempestivam silvis evertere pinum; G I 256. ſ. ago. maria ante exurere Turno quam sacras dabitur pinus; IX 116 ipse thymum pinosque ferens de montibus altis; G IV 112. habeo; ſ. I. loquitur. parte alia horrendus visu quassabat Etruscam pinum Mezentius; IX 521. ipse thymum pinosque tecta serat late circum; G IV 112. sustineo: ſ. I. flagrat. — 2. hic arguta sacra pendebit fistula pinu; E VII 24. — 3. Ausonii coloni, Bacche, tibi oscilla ex alta suspendunt mollia pinu; G II 389. — III quos Mincius infesta ducebat in aequora pinu; X 206. impleo: ſ. I. flagrat.

pio, verſöhnen, ſühnen, entſündigen: culpam hanc miserorum morte piabunt; II 140. iura: ſ. sacraria. effigiem statuere, nefas quae triste piaret; II 184. tua finitimi ossa piabunt; VI 379. non umquam violata manu sacraria divae iurando, infelix, nequiquam ira ‖ iure ‖ piasses! Ci 155.

Piraeeus, Piräus, Hafen von Athen: (virgo) iam adeo tutum longe Piraea cernit; Ci 468

Pirithous, Sohn des Ixion, König der Lapithen: nec vero Alciden me sum lactatus euntem acceepisse lacu nec Thesea Pirithoumque; VI 393. (quid memorem Lapithas, Ixiona Pirithoumque?) VI 601.

pirum, Birne: nec surculus idem Crustumiis Syriisque piris gravibusque volaemis; G II 88.

pirus, Birnbaum: I. videmus mutatam insita mala ferre pirum; G II 34. — II. in versum distulit eduram pirum; G IV 145. insere nunc, Meliboee, piros; E I 73. insere, Daphni, piros; E IX 50. muto: ſ. I. — III. ornus incanuit albo flore piri; G II 72.

Pisa, Stadt in Elis: sin magis studium Alphea rotis praelabi flumina Pisae; G III 180.

Pisae, Stadt in Etrurien: hos parere iubent Alpheae origine Pisae, urbs Etrusca solo; X 179.

piscis, Fiſch: I. fluvios dum piscis amabit; E V 76. pisces inpasti volnera lambent; X 560. — II, 1. ante freta destituent nudos in litore pisces, quam . .; E I 60. inuctis magnum quae piscibus aequor et glauco bipedum curru metitur equorum Leucothea; Ci 394. — 2. puellam infidos inter teneram committere pisces non statuit (coniunx Neptunia); Ci 485. — III. eadem (Taugete) sidus fugiens piscis aquosi; G IV 234. — IV. anguis, qui ripis habitans hic piscibus atram improbus ingluviem ranisque loquacibus explet; G III 430. magnum qui (Proteus) piscibus aequor metitur; G IV 388. ſ. II, 1. iungo. seu (Scylla) piscibus eanibusque malis vallata repentest; Ci 79.

piscosus, fiſchreich: eum (in?) piscoso amne Padusae dant sonitum rauci per stagna loquacia cycni; XI 457. piscosae cui (Menoetae) circum flumina Lernae ars fuerat pauperque domus; XII 518. quae (avis) circum piscosos scopulos humilis volat aequora iuxta; IV 255.

pistillus, Mörſerkeule: I. non iam salebrosus, ut ante, sed gravior ibat pistillus; Mo 112. — II. detera pistillo primum fragrantia mollit alia ‖ allia ‖ , tum . .; Mo 101.

pistrix, Seetier, Walfiſch: I. postrema immani corpore pistrix; III 427. — II. pistrix delphinum caudas utero commissa luporum; III 428.

pius, fromm, gütig: A. praecipue pius Aeneas nunc acris Oronti, nunc Amyci casum gemit; I 220. pius Aeneas, per noctem plurima volvens, constituit . .; I 305. sum pius Aeneas, fama super aethera notus; I 378. at pius Aeneas inssa tamen divom exsequitur; IV 393. tum pius Aeneas „equidem sic poscere ventos iamdudum cerno; V 26. pius Aeneas tendit gramineum in campum; V 286. si id pio sedet Aeneae, probat auctor Acestes; V 418. tum pius Aeneas umeris abscindere vestem; V 685. pius Aeneas arces horrendaeque procul secreta Sibyllae, antrum immane petit; VI 9. ergo omnes magno circum clamore fremebant, praecipue pius Aeneas; VI 176. pius Aeneas ingenti mole sepulchrum imponit; VI 232. pius Aeneas tendit iter velis portumque relinquit; VII 5. quae ne monstra pii paterentur talia Troes neu . .; VII 21. quam (suem) pius Aeneas tibi enim, tibi, maxuma luno, mactat saera ferens; VIII 84. tum cetera (praemia) reddet actutum pius Aeneas; IX 255. quem pius Aeneas dictis adfatur amaris: „Lucage“ . .; X 591 tum pius Aeneas hastam iacit; X 783. quid pius Aeneas tanta dabit indole dignum? X 826. quin ego non alio digner te funere, Palla, quam pius Aeneas; XI 170. tum pius Aeneas stricto sie ense precatur: „esto“ . .; XII 175. at pius Aeneas dextram tendebat inermem nudato eapite; XII 311. Nisus (insignis) amore pio pueri; V 296. si qua piis animis manet infelicis Amatae gratia; VII 401. quam (tellurem) pius arquitenens Mycono e ‖ Mycono ‖ celsa Gyaroque revinxit; III 75. set ‖ et ‖ si quis nocuisse tibi periuria credat, causa pia est; Ci 157. (Scylla) non accepta piis promittens munera divis; Ci 219. (larem, penetralia Aeneas) farre pio et plena supplex veneratur aceira; V 745. eum caesa pio cecidisset victima ferro; Ci 366. parce pio generi; I 526. tum potius tamen ista, pio cum iure licebit, conata referto; Ci 335. paree pias scelerare manus; III 42. ipsa (regina) molam ‖ mola ‖ manibusque piis altaria iuxta spargens; IV 517. si quid pia numina possunt; IV 382. pio si poenas ore reposco; VI 530. nunc (Turnus) pereat Teucrisque pio det sanguine poenas; X 617. et tibi sede pia maneat locus, et . ; Cul 39. quo (Phlegethonte), maxime Minos, conscelerata pia discernis vincula ‖ saecula ‖ sede; Cul 375 multa praeterea vatum praedicta piorum ‖ priorum ‖ terribili monitu horrificant; IV 464. qui pii vates et Phoebo digna locuti; VI 662. tu ipsa pia tege tempora vitta; IV 637. — B. I, 1. (Ignipotens) addit seeretos pios, his dantem iura Catonem; VIII 670. si qua pios respectant numina; I 603. secerno: ſ. addo. di placidi servate pios! III 266. — 2. di meliora piis erroremque hostibus illum! G III 513. — III. amoena piorum concilia Elysiumque colo; V 734. peccatum meminisse tuom grave sede piorum; Cul 295.

pix, Pech: I. miseent Idaeas pices et pinguis unguine ceras; G III 450. — II. (Iuppiter) ratum per pice torrentis atraque voragine ripas adnuit; IX 105. (Iuppiter) per . . . adnuit; X 114. — III. mvat spectare Naryciae picis lucos; G II 438. agitator aselli atrae massam picis urbe reportat; G I 275. sed picis in morem ad digitos (pinguis tellus) lenti-cit habendo; G II 250. — IV. (apes) gluten et visco et Phrygiae servant pice lentius Idae; G IV 41.

placabilis, verſöhnlich, verſöhnbar: pinguis ubi et placabilis ara Dianae; VII 764. . . . ara Palici; IX 585. qui eredidit ulli Ditis placabile numen; Cul 271.

placeo, 1 gefallen, belieben, beſchließen: I. si id placet; XI 435. rura mihi et rigui placeant in vallibus amnes; G II 485. iam neque hamadryades rusum neque ‖ rursus nec ‖ carmina nobis ipsa placent; E X 63. nuntius haec Idmon Phrygio mea dicta tyranno hau placitura refer: cum . . .; XII 76. hamadryades: ſ. carmina. illum adeo placuisse apibus mirabere morem, quod . . .; G IV 197. rura: ſ. amnes. nobis placeant ante omnia silvae; E II 62. — II. si nihil ex tanta superis placet urbe relinqui; II 659. praeterea centum oratores prima de gente Latinos ire placet; XI 332. tanton placuit concurrere motu, Iuppiter, gentis? XII 503. — III. sic placitum; I 283.

placide, ſanft, ruhig: anguis amplexus placide tumulum lapsusque per aras; V 86.

placidus, ruhig, ſanft, gütig: A. adsis o placidusque iuves; IV 578. olli viridis secant placido aequore silvas; VIII 96. premit placida aequora pontus; X 103. placidas viri deus obstruit auris; IV 440. (Neptunus) alto prospiciens summa placidum caput extulit unda; I 127. hoc succurrere pacto vix inerat placida Neptuni coniuge dignum; Ci 509. illo quo primum dominatus Roma superbos mutavit placidis tempore consulibus; Cat IX 38. di placidi servate pios! III 266. videt Aeneas Lethaeum domos placidas qui praenatat amnem; VI 705. nuper, cum placidum ventis staret mare; E II 26. me pressit iacentem dulcis et alta quies placidaeque simillima morti; VI 522. (Nisus) placida ibi demum morte quievit; IX 445. placida cum nocte iaceres; VII 427. haec ingressis (Teucris Latinus) placido prior edidit ore: „dicite“. . .; VII 194. auditis ille (Diomedes) haec placido sic reddidit ore: „o fortunatae“ . . .; XI 251. mitis (Thybris) ut in morem stagni placidaeque paludis sterneret aequor aquis; VIII 88. (Antenor) nunc placida compostus pace quiescit; I 249. (Saturnus) sic placida populos in pace regebat; VIII 325. maximus Ilioneus placido sic pectore coepit: „o regina“ . . .; I 521. pastor securam placido traducit pectore vitam; Cul 97. comes huic erat aura secunda per placidum cursu pelagus; Cul 345. at Venus Ascanio placidam per membra quietem inrigat; I 691. nec placidam membris dat cura quietem; IV 5. placida laxabant membra quiete nautae; V 836. nec (mens mihi) placida contenta quietest; IX 187. (Carme) placidam tenebris captare quietem incipit; Ci 343 mene salis placidi voltum fluctusque quietos ignorare iubes? V 848. sedibus ut saltem placidis in morte quiescam; VI 371. placidum carpebant fessa soporem corpora per terras; IV 522. (Volcanus) placidum petivit coniugis infusus gremio per membra soporem; VIII 405 haec (tellus) fessos tuto placidissima portu accipit; III 78. placidi straverunt aequora venti; V 763. rex arva Latinus et urbes iam senior longa placidas in pace regebat; VII 46. — B. quae (unda) levibus placidum rivis sonat acta liquorum; Cul 149.

placitus, gefällig, angenehm; A. placitone etiam pugnabis amori? IV 38. (ratio?) placitum paucis ausa est ascendere collem; Ci 8. nunc sinite et placitum laeti componite foedus; X 15. hoc pinguem et placitam Paci nutritor olivam; G II 425. — B. si ultra placitum laudarit, baccare frontem cingite; E VII 27.

placo, beruhigen, ſtillen, beſchwichtigen: placatam Eurydicen vitula venerabere caesa; G IV 547. sic ait (Neptunus), et dicto citius tumida aequora placat; I 142. ut primum placati animi et trepida ora quierunt; XI 300. ubi placata venti dant maria; III 69. sanguine placastis ventos et virgine caesa; II 116. placemus ventos et Cnosia regna petamus; III 115.

plaga. Streich, Schlag: I. dant animos plagae; VII 383. — II. iuvenis iam adsurgentis dextra plagamque ferentis Aeneae subiit mucronem; X 797. Corynaeus venienti Ebuso plagamque ferenti occupat os flammis; XII 299. (taurus?) multa gemens ignominiam plagasque superbi victoris; G III 226. — III. plagis perempto (vitulo) tunsa per integram solvontur viscera pellem; G IV 301.

plaga. A. Gegend: I. haec omnis regio et celsi plaga pinea montis cedat amicitiae Teucrorum; XI 320. si quem extenta plagarum quattuor in medio dirimit plaga Solis iniqui; XI 227. — II. extendo: ſ. I. dirimit. — III. medium: ſ. I. dirimit. — IV. aetheria quos (cycnos) lapsa plaga Iovis ales aperto turbabat caelo; I 394. aetheria tum forte plaga crinitus Apollo acies videbat; IX 638 — B. Plur. Netz, Garn: retia rara, plagae, lato venabula ferro Massylique ruunt equites; IV 131.

plango, anſchlagen, toſen, brauſen: I. contra turba Phrygum veniens plangentia iungit agmina; XI 145. nunc nemora ingenti vento, nunc litora plangunt; G I 334. — II. fraternos plangat ne populus ictus; Cul 142.

plangor. Schlagen: I. quis tantus clangor ‖ plangor ‖ ad auris? VI 561. — II. resonat magnis plangoribus aether; IV 668. resonant late plangoribus aedes; XII 607. penitus cavae plangoribus aedes femineis ululant; II 487.

planities. Ebene: hanc super (vallem) planities ignota iacet tutique receptus ‖ recessus ‖; XI 527.

planta, A. Sprößling, Setzling: I. hic plantas tenero abscindens de corpore matrum deposuit sulcis, hic . .; G II 23 neve summa defringe ex arbore plantas (tantus amor terrae); G II 300. depono: ſ. abscindo. (Simylus) varias disponere plantas norat; Mo 69. ipse feracis figat humo plantas; G IV 115. deinde feraces plantae immittuntur; G II 80. a, tibi ne teneras glacies secet aspera plantas! E X 49. — 2. plantis ecdurae ‖ et durae ‖ coryli nascuntur et ingens fraxinus; G II 65. etiam ardua palma (plantis) nascitur et casus abies visura marinos; G II 68. — B. Sohle des Fußes: I, 1. nec (Camilla) tingueret aequore plantas; VII 811. — 2. (Euandrus) Tyrrhena pedum circumdat vincula plantis; VIII 458. *ut pedum primis infans vestigia plantis institerat; XI 573. — II. (Scybale) eruribus exilis, spatiosa prodiga planta; Mo 35. — III. ut primum (Cyllenius) alatis tetigit magalia plantis; IV 259. virgo pernicibus ignea plantis transit eeum cursu; XI 718.

plantaria, Pflanzen: silvarum aliae expectant viva sua plantaria terra; G II 27.

planum. Ebene: collibus an plano melius sit ponere vitem, quaere prius; G II 273.

platanus, Platane: I steriles platani malos gessere valentes, castaneae fagos ‖ fagus ‖; G II 70. distulit iam ministrantem platanum potantibus umbras: G IV 146. primum prona surgebant valle patentes aëriae platanus ‖ platani ‖: Cul 124. — II, 1. differo: ſ. I. ministrat. — 2. inter quas (platanos) impia lotos; Cul 124.

plaudo. ſchlagen: I. alis plaudentem nigra figit (Eurytion) sub nube columbam; V 516. — II. (equi labor est) plausae sonitum cervicis amare; G III 186. pars pedibus plaudunt choreas et carmina dicunt; VI 644. arrigae manibus lacessunt pectora plausa cavis; XII 86. non Libyco molles planduntur pectine telae; Ci 179.

plaustrum, Laſtwagen: I. nec plaustris cessant vectare gementibus ornos; XI 138. non ullo ex aequore cernes plura domum tardis decedere plaustra invencis; G II 206. montis per altos contenta cervice trahunt stridentia plaustra; G III 536. tarda Eleusinae matris volventia plaustra; G I 163. — II., 1. traho: ſ. I. stridunt. — 2. non illas (matres) gravibus quisquam inga ducere plaustris sit passus, G III 140. hinc radios trivere rotis, hinc tympana plaustris agricolae; G II 444. — III. unda sustinet orbis, puppibus illa prius, patulis nunc hospita plaustris; G III 362. — IV. vecto: ſ. I. gemunt.

plausus, Klatſchen: I hunc plausus hiantem per cuneos geminatus enim plebisque patrumque corripuit; G II 508. — II. qualis columba plausum exterrita pinnis dat tecto ingentem; V 215 gemino: ſ. I. corripit. — III. tum plausu fremituque virum studiisque faventum consonat omne nemus; V 148. excipiunt plausu pavidos gaudentque tuentes Dardanidae; V 575. laetitia ludisque viae plausuque fremebant; VIII 717. ingeminant plausu Tyrii, Troesque secuntur; I 747. ingenti sonuerunt omnia plausu;

V 506. Euryalus plausuque volat fremituque secundo; V 338.

Pleas, Plias, Pleias, Plejade: I. Taugete simul os terris ostendit honestum Pleas; G IV 232. — II. navita stellis nomina fecit pleiadas, hyadas, claramque Lycaonis arcton; G I 138.

plebs, Volk: I. (Euryalus) multam in medio sine nomine plebem subit; IX 343. — II. ut binae regum facies, ita corpora plebis; G IV 95. hunc plausus hiantem per cuneos geminatus enim plebisque patrumque corripuit; G II 509.

Plemurium, Vorgebirge an der Oſtküſte Sizilieng: Sicanio praetenta sinu iacet insula contra Plemurium undosum; III 693.

plenus, voll, reich, vollſtändig: A. ab Iove principium musae: Iovis omnia plena; E III 60, tuis hic omnia plena muneribus; G II 4. (larem, penetralia Aeneas) farre pio et plena supplex veneratur acerra; V 745. domum servabat filia iam matura viro, iam plenis nubilis annis; VII 53. fessae multa referunt se nocte minores (apes), crura thymo plenae; G IV 181. ille (Bitias) pleno se proluit auro; I 739. tibi lilia plenis ecce ferunt nymphae calathis; E II 45. pleno alium (arietem) circumspice campo; G III 390. pabula in foribus plenis adpone canistris; G IV 280. saltibus in vacuis pascunt et plena secundum flumina; G III 143. pleno quem (Thybrim) flumine cernis stringentem ripas et pinguia culta secantem; VII 62. omnia plenis rura natant fossis; G I 371. tibi spumat plenis vindemia labris; G II 6. quae se plena per insertas fundebat luna fenestras; III 152. manibus date lilia plenis; VI 883. expectate dapes et plenae poculă mensae; XI 738. pleno lupus insidiatus ovili quom fremit nocte super media; IX 59. inpastus ceu plena leo per ovilia turbans mandit pecus; IX 339. alter Amazoniam pharetram (victor habeto) plenamque sagittis Thraeiciis; V 311. pars epulis onerant mensas et plena reponunt pocula; G IV 378. pilata plenis agmina se fundunt portis; XII 121. vituli dulcis animas plena ad praesepia reddunt; G III 495. quis locus, quae regio in terris nostri non plena laboris? I 460. concursus ad plenos spumanti sanguine rivos; IX 456. puppesque pubesque pleno subit ostia velo; I 400. (navis) vela facit tamen et plenis subit ostia velis ‖ velis . . plenis ‖; V 281. olli (primi) convenere fluuntque ‖ fluuntque ‖ ad regia plenis tecta viis; XI 236. tum cornix plena pluviam vocat improba voce; G I 388. — B. huc ager ille malus dulcesque a fontibus undae ad plenum calcentur; G II 244.

plerumque, meiſtentheils: frigoribus parto agricolae plerumque frunntur; G I 300.

plico, zuſammenfalten: pars retentat (serpentem) se in sua membra plicantem; V 279.

pluma, Flaumfeder, Flaum: I. videbis summa nantis in aqua colludere plumas; G I 369. cui (Famae) quot sunt corpore plumae, tot vigiles oculi ‖ oculi; ‖ subter (mirabile dictu); IV 182. mollis varios intexens pluma colores; Ci 502. tum cruor et volsae labuntur ab aethere plumae; XI 724. nat: ſ. colludit. pluma marmoreum volucri vestivit tegmine corpus; Ci 503. — II. vello: ſ. I. labitur. — III, 1. neque vim plumis ullam nec volnera tergo accipiunt (harpyiae); III 242. ferunt luctu Cycnum Phaëthontis amati canentem molli pluma duxisse senectam; X 192. — 2. quem (ecum) pellis aënis in plumam squamis auro conserta tegebat; XI 771.

plumbum, Blei, Bleifugel: I. terga boum plumbo insuto ferroque rigebant; V 405. (Mezentius) media adversi liquefacto tempora plumbo diffidit; IX 588. — II. pars maxima glandes lientis plumbi spargit, pars . .; VII 887. — III. diffindere: ſ. I. liquefacio. rigere: ſ. I. insuo.

pluo, regnen: 1. dum pluvit ‖ pluit ‖ in terris; X 807. — 2. non densior aëre grando nec de concussa tantum pluit ilice glandis; G IV 81.

Pluton, Fürſt der Unterwelt: odit et ipse pater Pluton monstrum; VII 327.

pluvia, Regen: I. ne tenues pluviae rapidive potentia solis acrior adurat; G I 92. nec vero a stabulis pluvia impendente (apes) recedunt longius; G IV 191. si quando vacuum (Simylum) casula pluviaeve tenebant festave lux; Mo 67. — II, 1. si, nex pluviam ne colligat ante, veremur; E IX 63. caeruleus (sol) pluviam denuntiat, igneus euros; G I 453. discere aestusque pluviasque et agentis frigora ventos; G I 352. tum cornix plena pluviam vocat improba voce; G I 388. — 2. totus et ille dies et qui nascentur ab illo pluvia ventisque carebunt; G I 435. — III. aether pluvia ingenti sata laeta boumque labores diluit; G I 325. veluti cum lasso papavera collo demisere caput, pluvia cum forte graventur; IX 437.

pluvialis, regneriſch: dum vere madent udo terrae ac pluvialibus austris; G III 429. quantus ab occasu veniens pluvialibus haedis verberat imber humum; IX 668.

pluvius, regenbringend, regneriſch: unde nigerrimus auster nascitur et pluvio contristat frigore caelum; G III 279. (Iopas) canit [arcturum pluviasque hyadas geminosque triones]; I 744. Palinurus notat arcturum . . . . triones; III 516.

poculum, Becher, Trunk: I 1. si nec pocula gratum ‖ Graium ‖ Alconis referent Boethique ‖ referunt Rhoecique ‖ toreuma; Cul 66. pocula bina nova spumantia lacte quotannis statuam tibi; E V 67. — 2. pocula sunt fontes liquidi atque exercita cursu flumina; G III 529. — II, 1. devicta genitor quae (pocula) cepit Arisba; IX 264. necdum illis (poculis) labra admovi, sed condita servo; E III 43. 47. qua te causa nec dulcis pocula Bacchi nec gravidos Cereris dicam contingere fetus? Ci 229. bina dabo argento perfecta atque aspera signis pocula; IX 263. an quae dicunt, a, nimio pocula ducta mero? Cat XI 2. expectate dapes et plenae pocula mensae; XI 738. nobis idem Alcimedon duo pocula fecit; E III 44. pocula laeti fermento atque acidis imitantur vitea sorbis; G III 379. pocula si quando saevae iuvecere novercae; G II 128. si ad vitulam spectas, nihil est quod pocula laudes; E III 48. aulai medio libabant pocula Bachi paterasque tenebant; III 354. vestro si munere tellus pocula inventis Acheloia miscuit uvis; G I 9. perficio: ſ. do. pocula ponam fagina, caelatum divini opus Alcimedontis; E III 36. qui (ministri) dapibus mensas onerent et pocula ponant; I 706. pocula porgite dextris; VIII 274. pars epulis onerant mensas et plena reponunt pocula; G IV 378. haec ubi dicta, dapes iubet (Euandrus) et sublata reponi pocula; VIII 175. servo: ſ. condo. tollo: ſ. repono. — 2. lenta quibus (poculis) torno facili super addita ‖ superaddita ‖ vitis vestit pallente corymbos; E III 38. admoveo: ſ. I. condo. — 3. ille (anguis) agmine longo tandem inter pateras et levia pocula serpens; V 91. aevo sequenti cum canibus timidi venient ad pocula dammae; E VIII 28. — III. Thesidae inter pocula laeti mollibus in pratis unctos saluere per utres; G II 383.

podagra, Gähmung: glacies ne scabiem ferat turpisque podagras; G III 299.

Podalirius, Troer: Podalirius Alsum ense sequens nudo superimminet; XII 304.

poena (Poena), Strafe, Rache, Marter, Furie: I, 1. causam mortis dicere verberibus saevae cogunt sub iudice Poenae; Cul 377. poenaque ‖ poenane ‖ respectus et nunc manet Orpheos in te? Cul 269. — 2. poena sit exitium, modo sit dum ‖ tum ‖ grata voluntas; Cul 230. — II, 1. (Ignipotens) addit sce-

lerum poenas et te, Catilina, minaci pendentem scopulo; VIII 668. ausa quod est mulier dictam Veneri votorum ‖ lucrorum ‖ avertere poenam ‖ partem ‖; Ci 84. debueram patriae poenas odiisque meorum; X 853. quem ‖ quam ‖ circa tristes dentur in omnia ‖ agmina ‖ poenae; Cul 233. do: ſ. **do,** III. poenam (9 St.) S. 187, b. ipsa (Hecate me) deum poenas docuit perque omnia duxit; VI 565. laeva (via) malorum exercet poenas et ad impia Tartara mittit; VI 543. attamen (Amphitrite) exegit longo post tempore poenas; Ci 74. hic quibus invisi fratres, dum vita manebat, inclusi poenam expectant, ne quaere doceri quam poenam; VI 614. me talis voluisti expendere poenas? X 669. infanda per orbem supplicia et scelerum poenas expendimus omnes; XI 258. postquam (Hippolytus) patrias explerit sanguine poenas; VII 766. fit poena merenti; Cul 229. tum pendere poenas Cecropidae iussi ⟨miserum!⟩ septena quotannis corpora natorum; VI 20. ipsi has sacrilego pendetis sanguine poenas, o miseri; VII 595. „tu tamen interea calido mihi sanguine poenas persolves amborum“ inquit (Volcens); IX 422. ipsi Dardanidae infensi poenas cum sanguine poscunt; II 72. [illa (Tyndaris) sibi poenas Danaum et deserti coniugis iras praemetuens]; II 572. ulta virum poenas inimico a fratre recepi; IV 656. reddidit heu Grains poenas tibi, Troia, ruenti; Cul 337. Graius poenas Hellespontiacis obiturus reddidit undis; Cul 338. quos (natos, parentem) illi fors et poenas ob nostra reposcent effugia; II 139. pio si poenas ore reposco; VI 530. (Scylla) hanc pro purpureo poenam scelerata capillo, pro patrio solvens; Ci 52. laudandum sumite poenas; II 103. [subit ira sceleratas sumere poenas]; II 576. [extinxisse nefas tamen et sumpsisse merentis laudabor poenas]; II 586. quis tam crudelis optavit sumere poenas? VI 501. virgo poenas inimico ex sanguine sumit; XI 720 Pallas poenam scelerato ex sanguine sumit; XII 949. tibi has miserabilis Orpheus hautquaquam ad ‖ ob ‖ meritum poenas suscitat; G IV 455. — 2. [etsi nullum memorabile nomen feminea in poena est]; II 584. nec (satis est urbem) poenam traxe per omnem; V 786. natos pater nova bella moventis ad poenam pulchra pro libertate vocabit; VI 821. — III. voltur fecunda poenis viscera rimatur epulis; VI 598. — IV. poenarum exhaustum satis est; IX 356. non omnia poenarum percurrere nomina possim; VI 627. — V, I ergo (animae) exercentur poenis; VI 739. post mihi non simili poena commissa luetis; I 136. quibus urgentur poenis? VI 561. — 2. nec tamen hoc ipsum poena sine; Ci 520.

Poenus, Punier, punijch: A. Daphni, tuum Poenos etiam ingemnisse leones interitum silvae locuntur; E V 27. ille (puer) etiam Poenos domitare leones docuit ‖ novit ‖; Ci 135. — B. I. quo primum Poeni effodere loco signum, quod . . ; I 442. non obtusa adeo gestamus pectora Poeni; I 507. ponunt ferocia Poeni corda volente deo; I 302. — II. iactati undis et turbine Poeni; I 442. (Marcellus) eques sternet Poenos Gallumque rebellem; VI 858. — III. reginam thalamo cunctantem ad limina primi Poenorum expectant; IV 134. — IV. Poenorum qualis in arvis movet arma leo: haut secus . . ; XII 4

poëta, Dichter: I, 1. haec sat erit, divae, vestrum cecinisse poetam, Pierides; E X 70. pastores, hedera crescentem ornate poetam, Arcades; E VII 25. quorum aequorum) Grai meminere poetae: G III 90. poetae perhibent (Scyllam) Scyllaeum monstro saxum infestare voraci; Ci 54. dum (poeta) sedet et gracili fiscellam texit hibisco; E X 71. — 2. tale tuum nobis carmen ‖ carmen nobis ‖, divine poeta, quale . . ; E V 45. (2) nec te paeniteat pecoris, divine poeta; E X 17. — II. et me fecere poetam Pierides; E IX 32. orno: ſ. I, 1. crescit. paenitet: ſ. I, 2. E IX 17. — III. aemulus Ascraeo pastor sibi quisque poetae traducit vitam; Cul 96.

pollo, glätten, verzieren: aegida que horriferum, turbatae Palladis arma, certatim squamis serpentum auroque (Cyclopes) polibant conexosque anguis ipsamque in pectore divae Gorgona; VIII 436. ut tibi digna tuo poliantur carmina sensu; Cul 10. illi falce deus colitur, non arte politus; Cul 86. his (Cyclopibus) informatum manibus iam parte polita fulmen erat, pars inperfecta manebat; VIII 426.

Pollio, römiſcher Familienname, beſ. C. Asinius Pollio, Gönner des Vergil: I, 1. Pollio amat nostram, quamvis est rustica, musam; E III 84. Pollio et ipse facit nova carmina; E III 86. — 2. qui te, Pollio, amat, veniat quo te quoque gaudet; E III 33. te adeo decus hoc aevi, te consule inibit, Pollio ‖ orbis ‖; E IV 11. — II. amo: ſ. I, 2. E III 88.

Polites, Sohn des Priamus: 1. ecce autem elapsus Pyrrhi de caede Polites fugit; II 526. — 2. parvos Priamus, tua cara ‖ clara ‖, Polite, progenies, auctura Italos; V 564.

pollens, vermögend, mächtig: illum pollentem sibi Tmolia coma velat; Cul 74. illa ego sum Nisi pollentis filia quondam; Ci 411. donec miseros mutavit virginis artus caeruleo pollens coniunx Neptunia regno; Ci 483.

pollex, Daumen, Finger: iuvenem ponunt, qualem virgineo demessum pollice florem violae; XI 68.

polliceor, verſprechen, verheißen: I. certe hinc Romanos olim volventibus annis fore pollicitus ‖ pollicitus ‖; I 234. meque deosque tibi comites, mea alumna, futuros polliceor; Ci 338. — II. quae tibi polliceor reduci rebusque secundis, haec . .; IX 301.

pollŭo, entweihen, verletzen: duri magno sed amore dolores polluto notumque ducunt . .; V 6. turba polluit ore dapes; III 234. linqui pollutum hospitium et dare classibus austros; III 61. polluta pace; VII 467.

Pollux, Sohn des Juppiter und der Leda: I. si fratrem Pollux alterna morte redemit; VI 121. — II. talis Amyclaei domitus Pollucis habenis Cyllarus; G III 89.

polus, Pol, Himmel: I. neque erant astrorum ignes nec lucidus aethra siderea polus; III 586. intonuere poli et crebris micat ignibus aether; I 90. convexa polus dum sidera pascet; I 608. — II, 1. ut illi (cycni) coetu cinxere polum cantusque dedere; I 368. nox involvens umbra magna terramque polumque Myrmidonumque dolos; II 251. Nox atra polum bigis subvecta tenebat; V 721. — 2. umentem Aurora polo dimoverat umbram; III 589. IV 7. — III. video palantis polo stellas; IX 21. verum age, labere, nympha, polo; XI 588. non supero fulgens Cassiopea polo; Cat IX 28.

Polybotes, Troer, Prieſter der Ceres: (Aeneas) cernens tris Antenoridas, Cererique sacrum Polyboten Idaeumque; VI 484

Polydorus, Sohn des Priamus: 1. nam Polydorus ego. hic confixum ferrea texit telorum seges; III 45. — II, 1 hunc Polydorum quondam infelix Priamus furtim mandarat alendum Threicio regi; III 49. configo: ſ. I. mando: ſ. alo. ille (Threicius rex) fas omne abrumpit: Polydorum obtruncat et auro vi potitur; III 55. tego: ſ. I. — 2. ergo instauramus Polydoro funus; III 62.

Polyhymnia, eine der Muſen: nam verum fateamur: amat Polyhymnia verum; Ci 55.

Polyidos, Polyidos: hospitio quod se Nisi Polyidos avito texerat Carpathium fugiens et flumina Caeratea; Ci 112.

Polyphemus, Kyklop: I. qualis quantusque cavo Polyphemus in antro lanigeras claudit pe-

cudes, centum alii . .; III 641. cum videmus ipsum inter pecudes vasta se mole moventem pastorem Polyphemum et litora nota petentem, monstrum horrendum informe ingens, cui lumen ademptum. — II. 1. video: ſ. I. movet. — 2. adimo: ſ. I. movet.

Pometii. Stadt in Latium: bi impument Pometios Castrumque Inui Bolamque Coramque; VI 775.

pompa, Aufzug, Prozeſſion: I. haec pompa domum me, non Pallanta referret! XI 163. — II. iam nunc sollemnis ducere pompas ad delubra iuvat; G III 22. annua vota tamen sollemnisque ordine pompas exequerer; V 53.

pomum. Obſt, Obſtbaum: I. poma degenerant sucos oblita priores; G II 59. sunt nobis mitia poma; E I 80. ut primum (poma) viris habuere suas; G II 427. strata iacent passim sua quaeque sub arbore poma; E VII 54. nec unam in taciem nascuntur orchades et radii et amara pausia baca pomaque et Alcinoi silvae; G II 87. poma quoque ad sidera raptim vi propria nituntur; G II 426. obliviscuntur: ſ. degenerant. mirabar, cui pendere sua patereris in arbore poma; E I 37. ut primum (poma) truncos sensere valentis; G II 426. — II, 1. carpent tua poma nepotes; E IX 50. primus vere rosam atque autumno carpere poma; G IV 134. arbos miraturque ‖ mirata usque ‖ novas frondes et non sua poma; G II 82. totidem (poma arbos) autumno matura tenebat; G IV 143. — 2. addam cerea pruna (honos erit huic quoque pomo); E II 53. ea (tellus) nec baccho genus aut pomis sua nomina servat; G II 240. — III. bis pomis utilis arbos; G II 150. — IV. Cereale solum pomis agrestibus augent; VII 111. nec requies, quin aut pomis exuberet annus aut . .; G II 516. quot in flore novo pomis se fertilis arbos induerat, totidem . .; G IV 142. saepe oleo tardi costas agitator aselli vilibus aut onerat pomis; G I 274.

pondus, Schwere, Gewicht, Wucht: I. sunt auri pondera facti infectique mihi; X 527. — II, 1. excussus Aconteus fulminis in morem aut tormento ponderis acti praecipitat; XI 616. (Turnus) rapiens immania pondera baltei impressumque neias; X 496. recludit thensauros, ignotum argenti pondus et auri; I 359. magnanimus Anchisiades et pondus et ipsa volumina versat; V 407. — 2. donec (hostis) vi victus et ipso pondere defecit; XII 255. — 3. gemuit sub pondere cumba sutilis; VI 413. post valido nitens sub pondere faginus axis instrepat; G III 172. — III, 1 tormentum: ſ. II, 1. ago. — 2. (Eutellus) in medium geminos immani pondere caestus proiecit; V 401. saxa quoque infesto (Teucri) volvebant pondere; IX 512. (Lagus) magno vellit dum pondere saxum; X 381. tribula traheaeque et iniqno pondere rastri; G I 164. — IV, 1. (Entellus) ultro ipse gravis graviterque ad terram pondere vasto concidit; V 447. ingenti concussa est pondere tellus; IX 752. quae (mensura) bis in octonas excurrit pondere libras; Mo 18. ad terram fluit devexo pondere cervix; G III 524. aspice convexo nutantem pondere mundum! E IV 50. tum pondere turris procubuit subito; IX 540. quae (tellus) gravis est ipso tacitam se pondere prodit, quaeque levis; G II 254. cum zephyrus prono gravidum provexit pondere currum; Ci 26. pondere pinus tarda tenet; V 153. iam reperti, qui saxo super atque ingentis pondere testae urgerent; G II 351. quem damnet labor et quo vergat pondere letum; XII 727. — 2. pondere vel culicis levior famaque feretur ‖ feratur ‖; Cul 7. — 3. Polydorum auri cum pondere magno Priamus mandarat Threïcio regi; III 49.

pone, hinten, hinterher: pars cetera pontum pone legit; II 208. reddita Eurydice superas veniebat ad auras pone sequens; G IV 487. Cymodocea pone sequens dextra puppim tenet; X 226. pone subit coniunx; II 725. pone Cerberus: en diris flagrant latratibus ‖ et diris latrantia rictibus ‖ ora; Cul 22.

pono, ſetzen, ſtellen, legen, pflanzen, gründen, ausſetzen, feſtſetzen, ablegen, beilegen: I. **abſolut:** cum venti posuere omnisque repente resedit flatus; VII 27. tum zephyri posuere; X 103.

II. **mit einfachem Objekt:** Orphea in medio posuit silvasque sequentis; E III 46. (non potui) Ascanium patriis epulandum ponere mensis? IX 602. sic te ut posita crudelis abessem; IV 681. te, amice, nequivi patria decedens ponere terra; VI 508. me pulsum patria pelagique extrema sequentem Fortuna omnipotens et ineluctabile Fatum his posuere locis; VIII 335. quaecumque mihi fortuna fidesque est, in vestris pono gremiis; IX 261. si me hoc ita ponere sentis; X 623. *(apes) animas in volnere ponunt; G IV 238. pone animos et pulsus abi; XI 366. ubi positis aris iam vota in litore solves; III 404. (Iarbas) templa Iovi centum latis immania regnis, centum aras posuit; IV 200. nec setius omnis in unguem arboribus positis secto via limite quadret, ut cum . .; G II 278. Cytherea arma sub adversa posuit radiantia quercu; VIII 616. (Ascanius) positis inglorius armis exigat hic aevom; X 52. Troes sale tabentis artus in litore ponunt; I 173. aspera tum positis mitescent saecula bellis; I 291. tibi namque canit non pagina bellum triste Iovis ponitque * ‖ Rhoetique ‖; Cul 27. cum semel (sceptrum) posuit comas et bracchia ferro; XII 209. pone caput fessosque oculos furare labori; V 845. (Camilla) lenta colla et captum leto posuit caput; XI 830. agricolae pandas ratibus posuere carinas; G II 445. Romanus quom hosti ante exspectatum positis stat in agmina ‖ agmine ‖ castris; G III 348. certamen: ſ. certamen. II, 1. pono (3 St) S. 114, h. simul (Cyclops) cervicem inflexam posuit; III 631. colla: ſ. caput. comas: ſ. bracchia ponunt ferocia Poeni corda volente deo; I 202. sic o sic positum adfati discedite corpus; II 644. corpus ubi exanimi positum Pallantis Acoetes servabat senior; XI 30. primis ‖ primisque ‖ in faucibus Orci Luctus et ultrices posuere cubilia Curae; VI 274. Hyperionis ardor lucida aetherio ponit discrimina mundo; Cul 102. saepe exiguus mus sub terris posuitque domos atque horrea fecit; G I 182. cum (anguis) positis novus exuviis nitidusque iuventa volvitur; G III 437. qualis coluber nunc positis novos exuviis nitidusque iuventa convolvit terga; II 473. hic ego namque tuas sortes arcanaque fata ponam; VI 72. varios ponit fetus autumnus; G II 521. florem: ſ. iuvenem. olim, seras posuit cum vinea frondes; G II 403. stridentem fundam positis Mezentius hastis egit; IX 586. quinque adeo magnae positis incudibus urbes tela novant; VII 629. post bellator ecus positis insignibus Aethon it lacrimans; XI 89. iuvenem ponunt, qualem virgineo demessum pollice florem violae; XI 68. sic positae (laurus, myrte) quoniam suavis miscetis odores; E II 55. saxum, qui iacebat limes agro positus, litem ut discerneret arvis; XII 898. pone merum et talos; Copa 37. his (Romanis) ego nec metas rerum nec tempora pono; I 278. haec (fames) nos suprema mauebat exiliis ‖ exitiis ‖ positura modum; VII 129. hic (Aeneas) mores viris et moenia ponet; I 264. hic Narycii posuerunt moenia Locri; III 399. mores: ſ. moenia. myrtum: ſ. laurum. ferebatur Latinus Laurentis ab ea (lauro) nomen posuisse colonis; VII 63. saepius nomen posuit Saturnia tellus; VIII 329. opus: ſ. pocula. qui divitiis soli incubuere repertis nec partem posuere suis; VI 611. (pecudes, volucres) somno positae sub nocte silenti; IV 527. tum (tempus) gruibus pedicas et retia ponere cervis; G I 307. redviviva manu posuissem Pergama victis; IV 344.

(Mezentius) tum super abiectum (Orodeu) posito pede nixus et hasta „pars“. . ; X 736. pocula ponam fagina, caelatum divini opus Alcimedontis; E III 36. qui (ministri) dapibus mensas onerent et pocula ponant; I 706. praemia ingeniis pagos et compita circum Thesidae posuere; G II 383. (Aeneas) praemia ponit; V 292. Aeneas praemia dicit ‖ ponit ‖; V 486. retia: ſ. pedicas. vellera nymphae carpebant, Deiopea et tandem positis velox Arethusa sagittis; G IV 344. quo ire iubes, ubi ponere sedes? III 88. pars autem posito surgunt de semine, ut altae castaneae; G II 14. seminibus positis superest diducere terram saepius ad capita; G II 354. silvas: ſ. Orphea. vix positum castris simulacrum, arsere flammae; II 172. sortes: ſ. fata. sin aliquam expertus sumptis spem ponis in armis; II 676. spem si quam adsciti Aetolum habuistis in armis, ponite: XI 308. si nullam nostris ultra spem ponis in armis; XI 411. talos: ſ. mcrum. viridi in campo templum de marmore ponam propter aquam; G III 13. ſ. aras. (Daedalus) tibi, Phoebe, posuit immania templa; VI 19. tempora: ſ. metas. femina quae nostris errans in finibus urbem exiguam pretio posuit; IX 212. (equus) vix summa vestigia ponat harena; G III 195. sed non ideirco flamma ‖ flammae ‖ atque incendia vires indomitas posuere; V 681. at ‖ aut ‖ versi terga dedere aut ipso portae posuere in limine vitam; IX 687. pone ordine vites; E I 73. septuma (dies) post decumam felix ponere vitem; G I 284. collibus an plano melius sit ponere vitem, quaere prius; G II 273. sic positum (vitulum) in clauso lincunt; G IV 303. volucres: ſ. pecudes. haec me sacra quotannis urbe velit (Anchises?) posita templis sibi ferre dicatis; V 60. Arcades posuere in montibus urbem Pallantis proavi de nomine Pallanteum; VIII 54.

III. **mit doppeltem Objekt**: pars Narcissi lacrimam et lentum de cortice gluten prima favis ponunt fundamina; G IV 161. aequa solo fumantia culmina ponam; XII 569.

pons, Brücke: I. 1. (ibant) indomiti Dahae et pontem indignatus Araxes; VIII 728. (Turnus) subdiderat rotas pontisque instraverat altos; XII 675. (Troes) pontis et propugnacula iungunt; IX 170. ratis expositis stabat scalis et ponte parato; X 654. Turnus exsuperat moras et pontis transilit altos; X 658. pontem anderet quia vellere Cocles; VIII 650. — 2. (pullus) audet ignoto sese committere ponti; G III 78. — II pontibus ut crebris possint consistere (apes); G IV 27. turris erat vasto suspectu et pontibus altis, opportuna loco; IX 530. interea Aeneas socios de puppibus altis pontibus exponit; X 288.

pontus, Meer: I. pontus undis Hesperium Siculo latus abscidit; III 417. ecce, maris magna claudit nos obice pontus; X 377. quo (clamore) pontus et omnes contremuere undae; III 672. postquam caelum undique et undique pontus; III 193. unam (navem) ipsins (Aeneae) ante oculos ingens a vertice pontus in puppim ferit; I 114. inde quae marmoreo fert monstra sub aequore pontus; VI 729. nunc (pontus) rapidus retro atque aestu revoluta resorbens saxa fugit; XI 627. sin te, pater optime Teucrum, pontus habet Libyae; I 556. pontus arva et urbes litore diductas angusto interluit aestu; III 417. ubi pontus extremam sinu perfundit harenam; XI 624. premit placida aequora pontus; X 103. alterno procurrens gurgite pontus; XI 624. (pontus) litus vado labente relinquit; XI 628. resorbet: ſ. fugit. qualis ubi pontus nunc ruit ad terram; XI 624. splendet tremulo sub lumine pontus; VII 9. qualis Nereïa Doto et Galatea secant spumantem pectore pontum; IX 103. ubi pontus scopulos superiacit unda spumens; XI 624. venit medio vi pontus, III 417. — II. 1. cunctae (Troades) profundum pontum aspectabant flentes; V 615. pars cetera pontum pone legit; II 207. magno misceri murmure pontum; I 124. ut ipsa (Amphitrite) truncm multo misceret sanguine pontum; Ci 76. ille (pater) praedari lupos iussit pontumque moveri; G I 130 moenia, magna pererrato statues quae denique ponto; II 295. saepe trucem adverso perlabi sidere pontum? Cat IX 47. an memorem Iulia qua ponto longe sonat unda refuso? G II 163. revolvo: ſ. I. tugit. seco: ſ. I. spumat. quibus pontus et ostriferi fauces temptantur Abydi; G I 207. — 2. (rupes) obvia ventorum furiis expostaque ponto; X 694. magnis quam (pilam) molibus ante constructam ponto iaciunt; IX 712. non ‖ nec ‖ perfossus Athos nec magno vincula Ponto iacta quaerent famam; Cul 31. ponto nox incubat atra; I 89. quae caerulco sunt numina ponto; XII 182. palmas ponto tendens utrasque Cloanthus; V 233. — 3. ubi frigidus annus trans pontum fugat (avis?) et terris immittit apricis; VI 312. — III. qui (locus) patet in bivio portae, quae proxuma ponto; IX 238. — IV. tempore quamquam illo tellus quoque et aequora ponti signa dabant; G I 469. aequoreae pristes, immania corpora ponti, undique conveniunt; Ci 451. continuo ventis surgentibus freta ponti incipiunt agitata tumescere; G I 356. eum (Protea) vasti circum gens umida ponti rorem dispersit ‖ dispergit ‖; G IV 430. saepe illos (Danaos) aspera ponti intercusit hiems; II 110. — V, 1. canebat, ut tum durare solum et discludere Nerea ponto coeperit; E VI 35. — 2. omnis navita ponto umida vela legit; G I 372. fluctus medio coepit cum albescere ponto; G III 237. Pallasne ipsos (Argivos) potuit submergere ponto ob noxam Aiacis? I 40. age diversos et disice corpora ponto; I 70. Creta Iovis magni medio iacet insula ponto; III 104. me vasto immergite ponto; III 605. qui (Apollo) fore te ponto incolumem finisque canebat venturum Ausonios; VI 345. ausa profugis toto me opponere ponto; VII 300. hinc virgineae (mirabile monstrum) reddunt se totidem facies pontoque feruntur; IX 122.

Pontus, Landſchaft in Kleinaſien: I. ut virosa Pontus castorea, Eliadum palmas Epiros equarum (mittit); G I 59. — II. haec Ponto mihi lecta venena ipse dedit Moeris; E VIII 95. nascuntur pluruma (venena) Ponto; E VIII 96.

poples, Kniekehle, Knie: I. incidit ictus ingens ad terram duplicato poplite Turnus; XII 927. (Turnus) principio Phalerim et succiso poplite Gygen excipit; IX 762. (Mezentius) poplite Palmum succiso volvi segnem sinit; X 699. — II substitit Aeneas et se collegit in arma, poplite subsidens; XII 492.

Poplicola, Volksfreund (Beiname): (Roma) donavit praemia Messallis maxima Poplicolis ‖ Publicolis ‖; Cat IX 40.

popularis, des Volkes: Aucus nunc quoque iam nimium gaudens popularibus auris; VI 816.

populator, Verwüſter: hanc urbem fecerat infestam populator remige Minos; Ci 111.

populeus, von Pappeln: cetera populea velatur fronde iuventus; V 134. deus Tiberinus populeas inter senior se attollere frondes visus; VIII 32. (Cycnus) populeas inter frondes umbramque sororum dum canit; X 190. salii populeis adsunt evincti tempora ramis; VIII 286. qualis populea maerens philomela sub umbra queritur fetus; G IV 511.

populo, verheeren, vernichten: populat ingentem farris acervum curculio; G I 185. velut ingentem formicae farris acervum cum populant hiemis memores; IV 403. cum (Scylla) cupidos quaestu passim popularet amantes; Ci 78. improbus advena litora vestra vi populat; XII 263. non nos ferro Libycos populare penatis veninus; I 527. vidit populata tempora raptis auribus; VI 496.

Populonia, Stadt in Etrurien: sescentos illi (Abanti) dederat Populonia mater expertos belli iuvenes; X 172.

populor, verwüſten: ubi amnes in aequora currunt quisque suum populatus iter; XII 525.

populus, Volk, Völkerſchaft, Maſſe: I. aspice qui coeant populi; VIII 385. ipse (Aeneas) omnem longo discedere ‖ decedere ‖ circo infusum populum iubet: V 552. una Ortinae classes populique Latini; VII 716. gens illi (Mantuae) triplex, populi sub gente quaterni; X 202. Aencan acciri omnes, populusque patresque, exposcunt; IX 192. quos tot populi misere duces; XI 430. nec (regem sic) populi Parthorum aut Medus Hydaspes observant; G IV 211. multi nos populi, multae et petiere sibi et voluere adiungere gentes; VII 236. sin nobis auxilio urbes Italae populique supersunt; XI 420. hinc populum late regem belloque superbum venturum excidio Libyae; I 21. hunc (amnem) circum innumerae gentes populique volabant; VI 706. populum volentem deponunt, animos nil magnae laudis egentes; V 750. ſ. petunt — II. 1. unde (divom pater) castra Dardanidum aspectat populosque Latinos; X 4. hic (Aeneas) populos feroces contundet; I 263. depono: ſ. I. vult. quos (populos) maliferae despectant moenia Bellae ‖ Abellae ‖; VII 740. totius ordine gentis mores et studia et populos et proelia dicam; G IV 5. Iuppiter dispiciens ‖ despiciens ‖ litora et latos populos; I 225. (Anchises) Laurentis docet populos urbemque Latini; VI 891. at licet amborum populos excindere regum; VII 316. illa (vates) tibi Italiae populos venturaque bella expediet; III 458. extinxti te populumque patresque Sidonios urbemque tuam; IV 682 populos propinquos Epiro Hesperia unam faciemus Troiam; III 502. hic reges Asiae fregerat, hic populos; Cat III 4. infundo: ſ. I. discedit. sed tibi ego ingentis populos opulentaque regnis iungere castra paro; VIII 475. si Iuppiter misceri probet populos aut foedera iungi; IV 112. filius late iam tum dicione premebat ‖ tenebat ‖ Sarrastis populos; VII 738 Halaesus Turno ferocis mille rapit populos; VII 725. communem hunc ergo populum paribusque regamus auspiciis; IV 102. tu regere imperio populos, Romane, memento; VI 851 (Saturnus) sic placida populos in pace regebat; VIII 325 haec (Fama) tum multiplici populos sermone replebat gaudens; IV 189. nec populos ‖ Rutulos ‖ solvo; X 111. teneo; ſ. premo. neu (effigies posset) populum antiqua sub religione tueri; II 188 hoc Priami gestamen erat, cum iura vocatis more daret populis; VII 247 Messapus iam pridem resides populos in arma vocat; VII 693. — 2. do; ſ. 1. voco. (virginem) populo magnum portendere bellum; VII 80. nullus amor populis nec foedera sunto; IV 624. ipsa (Mantua?) caput populis, Tusco de sanguine vires; X 203. — 3. (Amata) per medias urbes agitur populosque feroces; VII 384. veluti magno in populo cum saepe coorta est seditio, sic . .; I 148. (Salmoneus) per Graium populos mediaeque per Elidis urbem ibat ovans; VI 588. — III. hic exitus illum (Priamum) tulit, tot quondam populis terrisque superbum regnatorem Asiae; II 556. — IV, 1. bello audacis populi vexatus et armis; IV 615 ipse (Caesar) dona recognoscit populorum aptatque superbis postibus; VIII 721. illum non populi fasces, non purpura regum flexit; G II 495. cuncti se scire fatentur, quid fortuna ferat populi, sed dicere mussant; XI 345 delectos populi ad proceres primumque parentem monstra deum refero; III 58. verum hic non domini, sed populi proventus erat; Mo 80. nec ferrea iura insanumque forum aut populi tabularia vidit; G II 502. — 2. hoc satis est; pingui nil mihi cum populo; Cat IX 64 Antonius victor ab Aurorae populis et litore rubro; VIII 686. — V. hinc Augustus Caesar cum patribus populoque, penatibus et magnis dis; VIII 679. Caesar dum victor volentis per populos dat iura; G IV 62.

populus, Pappel: populus Alcidae gratissima, vitis Iaccho; E VII 61. hic candida populus antro imminet; E IX 41. cum populus umbra velavitque comas foliisque innexa pependit; VIII 276. fraternos plangat ne populus ictus; Cul 142. velavit; ſ. pependit. aliae (arbores) sponte sua veniunt, ut populus et glauca canentia fronde salicta; G II 13.

porca, Schwein: reges caesa iungebant foedera porca; VIII 641.

porricio, ausſtrecken: exta salsos proiciam ‖ porriciam ‖ in fluctus; V 38. Aeneas . . ‖ porricit ‖ . .; V 776.

porrigo, ausſtrecken, darreichen: (Mezentius) multa porrectum extendit harena; IX 589 per tota novem cui (Tityo) iugera corpus porrigitur; VI 596. pocula porgite dextris; VIII 274. qua redit medium Rhodope porrecta sub axem; G III 351.

porro, weithin, in die Ferne, ferner, ſodann: hinc maxima porro accepit Roma et patrium servavit honorem; V 600. percipe porro, quid dubitem; IX 190. requirit, quae sint ea flumina porro; VI 711.

porrum, Lauch: I. hic siser et nomen capiti debentia porra (virebant); Mo 74. — II. seco; ſ. III. — III. caepa rubens sectique famem domat area porri; Mo 84.

Porsenna, König in Etrurien: nec non Tarquinium electum Porsenna iubebat accipere ingentique urbem obsidione premebat; VIII 646.

porta, Pforte, Tor, Ausgang: I. porta adversa ingens; VI 552 [sunt geminae Somni portae]: VI 893 sunt geminae belli portae (sic nomine dicunt); VII 607. tum regina deum moratis impulit ipsa manu portas; VII 621. patet; ſ. **pateo.** porta (3 St.) S. 499, a. tum demum horrisono stridentes cardine sacrae panduntur portae; VI 574. quem (iuvenem) super ingens porta tonat caeli; G III 261. — II, 1. claudo; ſ. **claudo** portam (4 St.) S. 123, b. quae (porta) ducis imperio commissa; IX 675. conspicio adverso fornice portas; VI 631. venti velut agmine facto, qua data porta, ruunt; I 83. nec non (Troes) trepidi formidine portas explorant; IX 169. impello: ſ. I. morantur. irrumpo: ſ. I patent. (Euandrus) monstrat et aram et Carmentalem Romani nomine portam quam memorant; VIII 338. miratur (Aeneas) portas strepitumque et strata viarum; I 422. monstro: ſ. memoro. ergo obiciunt portas tamen; IX 45. interea vigilum excubiis obsidere portas cura datur Messapo; IX 159. panduntur portae; II 27. ſ. I. stridunt. urbem alii reserare iubent et pandere portas Dardanidis, alii . .; XII 584. [altera (porta) candenti perfecta nitens elephanto]; VI 895 praebeo; ſ. I. patent. praefodiunt alii portas aut saxa sudesque subvectant; XI 473. Latinus iubebatur tristis recludere portas; VII 617. Pandarus et Bitias, Idaeo Alcanore creti, portam recludunt, freti animis; IX 675. has (portas) ipse reserat stridentia limina consul; VII 611. hic Iuno Scaeas saevissima portas prima tenet; II 612. tum quoque communi portam statione tenebant; IX 183. (Pandarus) portam vi magna converso cardine torquet, obnixus latis umeris; IX 724. — 2. alii portis sublimibus adstant; XII 133. portis alii bipatentibus adsunt; II 330. cura rumpere claustra manu sociosque immittere portis; IX 758. portae infigitur hasta; IX 746. interea Rutuli portis circum omnibus instant sternere caede viros; X 118. iam propinquabam portis; II 730. iam propinquabant portis; XI 621. Ilioneus Lucetium portae subeuntem ignisque ferentem sternit; IX 570. — 3. natum Anchises unaque Sibyllam porta emittit Averna; VI 898. (Aeneas) portis sese extulit ingens; XII 441. ergo ubi ver nanctae (apes) sudum cam-

posque patentis erumpunt portis; G IV 78. iam adeo exierat portis equitatus apertis; VIII 585. — 4. pars arietat in portas et duros obice postis; XI 890. ingenti clamore per omnis condunt se Teucri portas; IX 39. discurrunt alii ad portas primosque trucidant. alii .; XII 577. quos omnis euntis primorum manus ad portas presequitur votis; IX 309. (Turnus) Dardaniam ruit ad portam fratresque superbos; IX 695. Arcades ad portas ruere; XI 142. — III. [quarum (portarum) altera fertur cornea]; VI 833. — IV. qui (locus) patet in bivio portae. quae proxuma ponto; IX 238. in postibus pendent cristae capitum et portarum ingentia claustra; VIII 185. Nisus erat portae custos, acerrimus armis, Hyrtacides; IX 176. quater ipso in limine portae (machina) substitit; II 242. principio muros obscuraque limina portae repeto; II 752. Danai obsessa tenebant limina portarum; II 803. Scaeae amplector limina portae; III 351. at ‖ ant ‖ versi terga dedere ant ipso portae posuere in limine vitam; IX 687. vix primi proelia temptant portarum vigiles; II 335. — 2. [qua (porta) veris facilis datur exitus umbris]; VI 894. — 3. sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti; G IV 165. — V, 1. pilata plenis agmina se fundunt portis; XII 122. it portis iubare exorto delecta iuventus; IV 130. pubem portis moveri laetus in arva ‖ arma ‖ iube; VII 429. nec (moles) recipi portis aut duci in moenia posset; II 187. mane (apes) ruunt portis; nusquam mora; G IV 185. — 2. quin intra portas atque ipsis proelia miscent aggeribus moerorum; X 23. soli pro portis Messapus et acer Atinas sustentant aciem ‖ acies ‖; XII 661. portis ab equo regina sub ipsis desiluit; XI 499. ipsum (Prhygium praedonem) portis effunde sub altis; XI 485.

portendo, zeigen, weisſagen: I. nunc repeto (Cassandram) haec generi portendere debita nostro; III 184. (Nautes) responsa dabat vel quae portenderet ira magna deum vel quae fatorum posceret ordo; V 706. (virginem) populo magnum portendere bellum; VII 80. - II. hunc illum fatis externa ab sede profectum portendi generum; VII 256.

portentum, Vorzeichen, Wunder: ne quaere profecto, ‖ quaere, profecto ‖ quem casum portenta ferant; VII 533. sed variis portenta deum terroribus obstant; VII 58. nunc etiam horribili visu portenta secuntur; XI 271.

porticus, Säulengang, Halle: I. iam porticibus vacuis Iunonis asylo custodes lecti praedam adservabant; II 761. — II, 1. Polites, unus natorum Priami, porticibus longis fugit; II 528. hic auratis volitans argenteus anser porticibus canebat . .; VIII 655. cum hirundo nunc porticibus vacuis, nunc umida circum stagna sonat; XII 4 6 — 2. illos (Tencros) porticibus rex accipiebat in amplis; III 353.

portitor, Fährmann: I. nec portitor Orci amplius obiectam passus transire paludem; G IV 502. portitor has horrendus aquas et flumina servat terribili squalore Charon; VI 298. 2. portitor ille Charon; XI 326.

porto, tragen, führen, mitnehmen: I. quae (talaria Mercurium) sublimem alis sive aequora supra seu terram portant; IV 241. quem (parvum Priamum) Thracius albis portat ecus bicolor maculis; V 566. maculis quem (Turnum) Thracius albis portat equos; IX 50. pater Anchises „bellum, o terra hospita, portas"; III 539. tum quoque caput gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus volveret; G IV 524. Turnus capita rorantia sanguine portat; XII 512. dona Cupido regia portabat Tyriis duce laetus Achate; I 696. haec tibi porto dona prius; V 881. (Simylus) nonis diebus venales numero fasces portabat in urbem; Mo 81. gens Ilium in Italiam portans victosque penates; I 68. *ipse (Metabus infantem) sinu prae se portans; XI 544. oratores portantis sellam regni trabeamque insignia nostri; XI 334 victor adest horrida barbaricae portans insignia pugnae; Cat IX 5. semper ut aut olim natae te propter eundem aut amor insanae luctum portavit ‖ portaret ‖ alumnae! Ci 289. nec non et pulcher Iulus multa patri mandata dabat portanda; IX 312. munera, quae patriis ad me portatis ab oris, vertite ad Aeneae; XI 281. oratores ire munera portantis aurique eborisque talenta; XI 333. portantur avari Pygmalionis opes pelago; I 363. penates: f. Ilium. quem secum patrios aiunt portare penates; IV 598. qualis (peplus) Erechtheis olim portatur Athenis; Ci 22. haut aliter praedam Tiburtum ex agmine Tarchon portat ovans; XI 758. (Aeneas ramum) vatis portat sub tecta Sibyllae; VI 211. sellam: f. insignia. Somnus te, Palinure petens, tibi somnia tristia portans insonti; V 840. talenta: f. munera. trabeam: f. insignia. tale deae velum sollemni tempore portant; Ci 35. — II. [te iam septima portat erranten aestas]; I 755. nec te hinc comitem asportare ‖ te comitem hinc portare ‖ Creusam fas simt; II 778.

Portunus, Schutzgott der Seehäfen: pater ipse manu magna Portunus euntem (Cloanthum) impulit; V 241.

portus, Hafen, Zufluchtsort: I. hinc Drepani me portus et inlaetabilis ora accipit; III 707. portus ab accessu ventorum immotus et ingens ipse; III 570. nec longe reor portus Sicanos; V 24. ipse (portus) latet; III 535. portus patescit iam propior; III 530. — II, 1. (Aeneas) tutus quos optas portus accedet Averni; V 813. portus ab euroo fluctu curvatus in arcum; III 533. (Iris) desertos videt portus classemque relictam; V 612. insula portum efficit obiectu laterum; I 159. hic portus alii effodiunt; I 427. immoveo: f. I. est intro: f. intro. II. portum (3 St.) S. 351, a. vicinos, iguare, paras invadere portus; III 382. linquimus Ortygiae portus pelagoque volamus; III 124. linquere tum portus iubeo et considere transtris; III 289. an memorem portus Lucrinoque addita claustra? G II 161. opto: f. accedo. non portus aut propugnacula bello tuta parant; IV 87. hinc (Aeneas) portum petit et socios partitur in omnis; I 191 haec tibi dicta petunt portus; V 32. litora cum patriae lacrimans portusque relinquo; III 10. nius Aeneas teudit iter velis portumque relinquit; VII 7. portus require Velinos; VI 366. hic (Proteus) nunc Emathiae portus patriamque revisit Pallenen; G IV 390. regina ut litora et vacuos sensit sine remige portus; IV 588. ceu pressae cum iam portum tetigere carinae; G I 303. si tangere portus infandum caput necessest; IV 612. haut aliter puppesque tuae pubesque tuorum portum tenet; I 400 immo ubi defunctae (carinae) finem portusque tenebunt Ausonios olim; IX 98. video: f. desero. — 2. portu subimus Chaonio; III 292. — 3 progredior portu classes et litora linquens; III 300. provehimur portu terraeque urbesque recedunt; III 72. 4. Troes delati in portus neu litora dira subirent; VII 22 tum (Aeneas) se ad Caietae recto fert litore portum; VI 900. nos ad beatos vela mittimus portus; Cat V 8 a portu diversa petamus; VII 152. genus Cyclopum ruit ad portus et litora complent; III 676. III. omnis in limine portus funere felici spolior; VII 298 — IV. haec (tellus) fessos tuto placidissima portu accipit; III 78. illa (Scylla) portu se condidit alto; V 243. quo tutior Ausonio possis considere portu; III 378. sive errore viae fluminis intrastis ripas portuque sedetis; VII 201.

posco, fordern, verlangen, ausbitten: I. ipsa tellus omnia liberius nullo poscente ferebat; G I 128. si sic fata Iovis poscunt; IV 614. et saeva Iovis sic numina pellunt ‖ poscunt ‖; XI 901. tum pius Aeneas „equidem sic poscere ventos ian-

dudum cerno; V 26. II, 1. quae sit sententia posco; III 59. – 2. quos (dumos) leniter adflans aura susurrantis poscit confundere venti; Cul 156.

3. (Salius) creptum dolo reddi sibi poscit honorem; V 342. — III. tremor, cui fata parent, quem poscat Apollo; II 121. hunc illum poscere fata et reor et opto; VII 272. fatis hunc te poscentibus adfers; VIII 477. quem numina poscunt; VIII 512. ego poscor Olympo ‖ poscor, Olympo (missuram) ‖; VIII 533. ne mox aut Laurentis, nate, superbos aut acrem dubites poscere Turnum; VIII 614. illum (Turnum) autem Aeneas absentem in proelia poscit; X 661. solum posci in certamina Turnum; XI 221. quod si me solum Teucri in certamina poscunt; XI 434. solum (Turnum Aeneas) in certamina poscit; XII 467. (Nautes) responsa dabat vel quae portenderet ira magna deum vel quae fatorum posceret ordo; V 707. si tibi quae posco promittunt; IX 194. poscant acies et foedera rumpant; VIII 540. arma: ſ. arma, II, 1. posco (3 Ct.) S. 65, b. cunctі bellum contra fata deum perverso numine poscunt; VII 584. ne quis posset moliri moram aut veniendi poscere causas; I 414. en qui nostra sibi bello connubia poscunt! IX 600. nunc tempus equos, nunc poscere currus; IX 12. equos: ſ. equus, II, 1. posco (3 Ct.) S. 210, a. cum virgo „poscere fata tempus“ ait; VI 45. (Salmoneus) divom sibi poscebat honorem; VI 589. qui regnum Italiae et primos sibi poscat honores; XI 219. tum, cum bella manus poscunt; XI 579. nate, ad te confugio et supplex tua numina posco; I 666. quin adeas vatem precibusque oracula poscas; III 456. hic regina gravem gemmis auroque poposcit pateram; I 728. et super ipse Dardanidae infensi poenas cum sanguine poscunt; II 72. non indebita posco regna meis fatis; VI 66. ſ. honores Messapus ecum dimitor, Neptunia proles, scalas in moenia poscit; IX 524. vere tument terrae et genitalia semina poscunt; G II 324. non hoc ista sibi tempus spectacula poscit; VI 37. poscamus ventos; V 59. (Aeneas) auxilio viam, quae proxima, poscit; XII 588. — IV. Aenean fatis regem se dicere posci; VIII 12. quod tua cara parens domito te poscit Olympo; IX 84. pacem te poscimus omnes, Turne; XI 362. qui (Dolon) quondam ausus Pelidae pretium sibi poscere currus; XII 350. dum pastor meliora deos sedet omnia poscens; G III 456. tu modo posce deos veniam; IV 50. (Simylus) clara famulam poscit mortaria voce; Mo 93. classem invadit (Turnus) sociosque incendia poscit ovantis; IX 71.

possessor. Beſitzer: advena nostri ut possessor agelli diceret „haec mea sunt“; E IX 3.

possum, können, vermögen: I. abſolut: satis est potuisse videri; E VI 24. hos successus alit; possunt, quia posse videntur; V 231. haec (Camilla) ita fatur: hactenus, Acca soror, potui“; XI 823.

II. mit Infinitiv: nec viscera quisquam aut undis abolere potest aut vincere flamma; G III 560. nec (viri) victi possunt absistere ferro; XI 307. non (potui) socios, non ipsum absumere ferro Ascanium? IV 601. sin has ne possim naturae accedere partis frigidus obstiterit circum praecordia sanguis; G II 483. potuisti infandum accendere bellum; XII 804. „heu quae nunc tellus“ inquit, „quae me aequora possunt accipere?“ II 69. si laudem adspirare humiles. si adire Cyrenas, si patrio Graios carmine adire sales possumus; Cat IX 69 quis possit lacrimis aequare labores? II 362. terris agitare vel undis Troianos potuisti; XII 804. neu connubiis ambire Latinum Aeneadae possint; VII 334. si potuit manis arcessere coniugis Orpheus; VI 119. tu potes unanimos armare in proelia fratres; VII 335. non pugnam aspicere hanc oculis, non foedera possum; XII 151. nec telas possunt attingere putris; G III 562. tu, ne qua manus se attollere nobis a tergo possit, custodi; IX 322. semusta servant busta neque avelli possunt; XI 201. nec (me) posse Italia Teucrorum avertere regem? I 38. neque (se posse) instantem reginam avertere; XI 703. num (Phryges) Sigeis occumbere campis, num capti potuere capi? VII 295. nec (Nisus) se celare tenebris amplius aut tantum potuit perferre dolorem; IX 426. cernere ne quis eos neu quis contingere posset; I 413. si quid cessare potes; E VII 10 [taurino quantum possent circumdare tergo]; I 368. quae sit poteris cognoscere virtus; E IV 27. soles et aperta serena certis poteris cognoscere signis; G I 394. nunc quo quamque (terram) modo possis cognoscere dicam; G II 226. felix, qui potuit rerum cognoscere causas; G II 490. quod iam non dubiis poteris cognoscere signis; G IV 253. te iactari (amore), non est Amathusia nostri tam rudis, ut nullo possim cognoscere signo; Ci 243. quid meus Aeneas in te comittere tantum, quid Troes potuere? I 232. ante, quam tuta possis urbem componere terra; III 387. non omnis scelerum comprendere formas possim; VI 627. quibus obsessos possit concredere muros; X 286. puro ut possent concurrere campo; XII 771 cur nova condere fata (quisquam potest)? X 35. qua ratione quod instat confieri possit; IV 116. quo tutior Ausonio possis considere portu; III 378. fessus ubi extructo possis considere nido; Ci 193. pontibus ut crebris possint consistere (apes); G IV 27. unde humilis possem contemnere curas; Ci 17. non equidem me alio possum contendere dignam supplicio; Ci 418. iam fragilis poteram ab terra contingere ramos; E VIII 40. ſ. cernere. nec (fetum) duro poteris convellere ferro; VI 148. tu ‖ et ‖ potes in totidem classem convertere nymphas; X 83. sin (Teucri) possunt solo credere nostro; XI 325. carmina vel caelo possunt deducere Lunam; E VIII 69. si Pergama dextra defendi possent, etiam hac defensa fuissent; II 242. sunt alii, qui tecta manu defendere possint; XII 627. potuisti deformare domum et luctu miscere hymenaeos; XII 805. sed non augurio (Rhamnes) potuit depellere pestem; IX 328. haec ut certis possemus discere signis; G I 351. unde posset venientum discere voltus; VI 755. unde hominum errores longe lateque per orbem dispicere possem; Ci 17. dissimulare etiam sperasti, perfide, tantum posse nefas? IV 306. non potui abreptum divellere corpus et undis spargere? IV 600. ne (moles) recipi portis aut duci in moenia posset; II 187. nate dea, potes hoc sub casu ducere somnos? IV 560. haec ait (Turnus) et secum versat, quos ducere contra possit; X 285. ut (femina) possit parvos educere natos; VIII 413. men efferre pedem, genitor, te posse relicto sperasti? II 657. potuit quae plurima virtus esse, fuit; XI 312. alter enim qui ‖ quis ‖ te dulcior esse potest? Cat IV 4. doctior o quis te, Musa, fuisse potest? Cat IV 8. cum nec reperire viam atque evolvere posset in mare se Xanthus; V 807. nec posse Argolicis excindi Pergama telis, ni . .; II 177. magnum si pectore possit (vates) excussisse deum; VI 78. ut possint sole reducto exercere diem; X 807. quia nec ‖ neque ‖ in vacuum poterunt extendere rami; G II 287. sperans famam extingui veterum sic posse malorum; VI 527. Pallasne exurere classem Argivom potuit? I 40. pauci dis geniti potuere (evadere); VI 131. nostrasne evadere, demens, sperasti te posse manus? IX 561. is ubi se nullo iam cursu evadere pugnae posse cernit; VI 703. si non possumus omnes (carmina facere); E VII 23. qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem; I 676. quod fieri ferro liquidove potest electro; VIII 402. infandum si fallere possit (Dido) amorem; IV 85. quis fallere possit amantem? IV 296. (Turnus) ut primum fari potuit, sic institit ore: „quam“ . .; XII 47. nec vero terrae ferre omnes omnia possunt; G II 109. possem tantos finire do-

lores nunc certe! XII 880. te potuit lacrimis Tithonia flectere coniunx; VIII 384. quem (puerum) nec sua flectere mater iratum potuit; Ci 134. quod si non alia poteris ratione parentem flectere ⟨sed poteris⟩; Ci 333. ubi Nisum nec possunt homines nec possunt flectere divi; Ci 379. nec (Volcens conspicit) quo se ardens immittere possit; IX 421. quamvis possis sinus implere secundos; III 455. tu (potes) verbera tectis funeresque inferre faces; VII 336. aut tu mihi terram inice (namque potes) aut tu da dextram misero; VI 366. sin in sua posse negabunt ire loca; G II 234. possem misero fratri comes ire per umbras! XII 881. quid nunc te tua, Turne, potest germana iuvare? XII 872 at simul heroum laudes et facta parentis iam legere poteris; E IV 27. Auchises tumulum capit, unde omnis longo ordine posset adversos legere; VI 754 tunc ille senectae sera meae requies, potuisti linquere solam, crudelis? IX 482. et meminisse enim, divae, et memorare potestis; VII 645. IX 529. miscere: ſ. deformare. quae retinere gradum cursusque morari possent; Ci 152. non umbrae altorum nemorum, non mollia possunt prata movere animum, non amnis; G III 520. non illum (Amorem) nostri possunt mutare labores; E X 64. non equidem ex ista speravi corpore posse tale malum nasci; Ci 431. neu Aeneadae possint Italos obsidere finis; VII 324. tu potes pro viro nebulam et ventos obtendere inanis; X 82. mene Iliacis occumbere campis non potuisse! I 98. ſ. capi. ne qua (puer) scire dolos mediusve occurrere possit; I 682. talin possum me opponere monstro? XII 874. ut (apes) possint alas pandere ad aestivom solem; G IV 28. quod nec (possim) ferre durum frigus aut aestum pati; Cat XIII 3. Antenor potuit mediis elapsus Achivis Illyricos penetrare sinus; I 242. non omnia poenarum percurrere nomina possim; VI 627. haec via sola fuit, qua perdere posses; X 879. nec res hunc tenerae possent perferre laborem, si non . . .; G II 343. hunc dolorem et perferre, soror, potero; IV 420. ſ. celare. quam propter (Terram) tantos potui perferre labores; XII 177. si qua possent tectam aciem perrumpere; IX 513. hinc tempestates dubio praedicere caelo possumus; G I 252. volnit Dardanides telo sequi quem prendere cursu non poterat; XII 776. ut ‖ a! ‖ quid ego amens diem potui producere vitae? Ci 296. quidquid in arte mea possum promittere curae; VIII 401. nec minus ex imbri soles et aperta serena prospicere poteris; G I 394. recipi: ſ. duci. sed reddere posse (caprum Damon) negabat; E III 24. nec responsa potest consultus reddere vates; G III 491. (lyra) potuit Eurydicen viro ducendam reddere: non fas; Cul 287. possum multa tibi veterum praecepta referre; G I 176. ut in melius tua, qui potes, orsa reflectas! X 632. reperire: ſ. evolvere. tumulo videor reperire sub illo posse viam; IX 196. hic tamen hanc mecum poteras requiescere noctem; E I 79. vi quis ferro potuit rescindere summum ulceris os; G III 453. nec examines possunt (Ascanium?) retinere magistri; V 669. ſ. morari. me non metus incensam potuit retinere deorum; Ci 436. non (vites?) caesae reverti possunt atque ima simillis revirescere terra; G II 313. nec miseri possunt revocare iuvenem) parentes [nec . .]; G III 262. scire: ſ. occurrere. quid de te possim scribere quidve tibi; Cat IX 10. quod neque (possim) arma victoris sequi; Cat XIII 4. quis sine (armis) nec potuere seri nec surgere messes; G I 161. quantum acie possent oculi servare sequentum; VI 200 castum ut servare cubile coniugis possit (femina); VIII 413. quin Turnum Dauro possem incolumem servare parenti; X 616. te obtestor ‖ testamur ‖, ut me si servare potes ne perdere malis; Ci 275. quae vobis, quae digna, viri, pro laudibus istis praemia posse rear solvi? IX 253 spargere: ſ. divellere hunc ego si potui tantum sperare dolorem: IV 419. si nescis, aliquam possum sperare salutem; Ci 322. occidis, Argivae quem non potuere phalanges sternere nec . . .: XII 544. sternere vel dura posse super silice? Cat IX 46. tu potes Aenean manibus subducere Graium: X 81. quin pugnae subducere Turnum possem; X 615. Pallasne ipsos (Argivos) potuit submergere ponto ob noxam Aiacis? I 40. huic uni forsan potui succumbere culpae; IV 19. quid sequens tantos possim superare labores? III 368. surgere: ſ. seri. miseri te si qua parentis tangere cura potest; XI 933. quam (speluncam) super haut ullae poterant impune volantes tendere iter pinnis; VI 239. temptanda viast, qua me quoque possim tollere humo; G III 8. ne tondere quidem morbo inluvieque peresa vellera possunt; G III 562. neu (effigies posset) populum antiqua sub religione tueri; II 188. quod alta non possim ut ante vectari freta; Cat XIII 1. tu potes odiis versare domos; VII 336. cur nunc tua quisquam vertere iussa potest? X 35. celso omnis de colle videri iam poterat legio; VIII 605. ubi aëra vincere summum arboris haut ullae iactu potuere sagittae; G II 124. ſ. abolere. aliter non viribus ullis fetum vincere poteris: VI 147. haec eadem (lyra) potuit Ditis te vincere coniunx; Cul 286.

III. mit einfachem Objekt: vis ergo inter nos quid possit uterque vicissim experiamur? E III 28. quod potui, puero mala misi; E III 70 non omnia possumus omnes; E VIII 63. si quid pia numina possunt; IV 382. notum, furens quid femina possit; V 6. potes namque omnia; VI 117. nil linquere inausum quae potui infelix; VII 309. hoc precibus sine posse parentem: IX 90. nihil iste nec ausus nec potuit: IX 429 si quid mea carmina possunt; IX 446. quantum praedulce decus primo certamine posset; XI 155. possit quid vivida virtus, experiare licet: XI 386 quid enim non unica possis? Ci 334. haec tamen interea, quae possumus, accipe dona; Ci 44.

post. hinter, nach, hernach, künftig: A. Präpposition: I. Raum: tu post carecta latebas; E III 20. tauros relegant post montem oppositum et trans flumina lata; G III 213. ecce manus iuvenem interea post terga revinctum pastores trahebant; II 57. (Rhoetus) magnum metuens se post cratera tegebat; IX 346. post hos aequo discrimine Pristis Centanrusque locum tenduut superare priorem; V 154. Furor centum vinctus aëneis pos ‖ post ‖ tergum nodis fremet: I 295 (Aeneas) vinxerat et post terga manus, quos mitteret umbris inferias; XI 81.

II. Zeit: haec aliis post me memoranda relinquo; G IV 148. post hos currum ostentat satus Hercule pulchro pulcher Aventinus; VII 655. numquam illam (Scyllam) post haec oculi videre suorum retinentem vittas; Ci 510. aetas Luciuam pati desinit ante decem, post quattuor incipit annos; G III 61. septuma (dies) post decumam felix ponere vitem; G I 284. septima post Troiae excidium iam vertitur aestas, cum ferimur . . .; V 626 miseri post fata Sychaei coniugis; IV 20. ut te post multa tuorum funera defessi aspicimus? II 283. post varios hominumque urbisque labores; II 284. [post mortem bello Rutuli pugnaque (cingulis) potiti]; IX 363. qui (iudex) vitae post mortem vindicat acta; Cul 276. post partum cura in vitulos traducitur omnis; G III 157. post sparsos fraterna caede penates; IV 21. nec mihi cum Teucris ullum post cruta bellum Pergama, nec . . .; XI 279.

B. Adverb: a. absolut: l. officiu: 1. Raum; post bellator ecus positis insignibus Aethon it lacrimans; XI 89. spatio post deinde relicto tertius Euryalus; V 321. — 2. Zeit: a.: post ubi collectum robor ‖ robur ‖ viresque refectae; G III 235. post ubi iam thalamis se composuere (apes), silctur in noctem; G IV 189. post acer Mnestheus adducto constitit arcu, alta petens; V 507. post ipsum

(Laocoonta) auxilio subeuntem ac tela ferentem (serpentes) corripiunt; II 216. a quo (Thybri) post Itali fluvium cognomine Thybrim diximus; VIII 331. locos ‖ lucos ‖, qui post Albae de nomine dicti Albani; IX 387. post hinc digressus iubeo frondentia capris arbuta sufficere; G III 300. post ubi digressi; IV 80. obicitur futurum monstrum; docuit post exitus ingens; V 523. post ego nube cava miserandae (Camillae) corpus feram tumulo; XI 593. (Aeneas) post hinc ad navis graditur; VIII 546. post ubi nona suos Aurora induxerat ortus; G IV 55?. post mihi non simili poena commissa luetis; I 136. post valido nitens sub pondere faginus axis instrepat; G III 172. post ubi nona suos Aurora ostenderit ortus; G IV 544. post ubi (Aeneas) dona peregit: „nunc adsit“ . . ; V 362. post (Aeneas petit) alios, fortemque Gyan fortemque Cloanthum; I 612. nec post oculis (Creusa) est reddita nostris; II 740. nec post arma ulla rebelles Aeneadae referent; XII 185. semper enim refice ac, ne post amissa requiras, ante veni ‖ anteveni ‖; G III 70. post idem inter se posito certamine reges stabant; VIII 639. post Helymus subit; V 339. eu umquam post aliquot mea regna videns mirabor aristas; E I 69. elliptisch: post alii proceres; I 740. — b. ubi iste post Sabinus ante Quinctio bidente dicit attondisse forcipe ‖ forfice ‖ comata colla; Cat X 8. — II. longo post tempore: s. longus. A. tempus (4 Zt.). S. 387, b si quis Iapydis arva Timavi nunc quoque post tanto videat; G III 476.

b. mit folgendem quam: i. I. tertia sed postquam maiore hastilia nisu adgredior; III 37. postquam nec iam amplius ullae apparent terrae; III 192. postquam terrae ardore dehiscunt; G III 432. postquam caelum undique et undique pontus; III 193. postquam habilis lateri clipeus loricaque tergo est; XII 432. aequora postquam prospiciens genitor flectit equos; I 154. postquam omnis humo fumat Neptunia Troia; III 3. postquam nos Amaryllis habet, Galatea reliquit; E I 30. postquam genibus adversae obluctor harenae; III 38. postquam (Palinurus) cuncta videt caelo constare sereno; III 518. postquam (Dira) acies videt Iliacas atque agmina Turni; XII 861. — 2. candidior postquam tondenti barba cadebat; E I 28. — 3. quam cladem miserae postquam acceperе Latinae; XII 604. postquam Laurentia victor Geryone extincto Tirynthius attigit arva; VII 661. postquam cecidit superbum Ilium; III 2. Phineïa postquam clausa domus; III 212. postquam nati fletus cognovit inanis Cyrene; G IV 375. postquam exempta fames et amor compressus edendi; VIII 184. invidia postquam pellacis Ulixi (Palamedes) superis concessit ab oris; II 90. postquam conlapsi cineres et flamma quievit; VI 226. postquam (Dido) Iliacas vestes notumque cubile conspexit; IV 648. postquam introgressi et coram data copia fandi; I 520. XI 248. postquam in partem data Roma Sabinis; VII 709. quae postquam Anchises natum per singula duxit; VI 888. quae postquam vates sic ore effatus amico est; III 463. quae talia postquam effatus Tarchon; X 298. postquam exempta fames epulis mensaeque remotae; I 216. postquam exusta palus; G III 432. postquam primus amor deceptam morte fefellit; IV 17. postquam te fata tulerunt; E V 34. oculis postquam (Aeneas) saevi monumenta doloris exuviasque hausit; XII 945. postquam implevit opus iustum versatile finem; Mo 39. postquam totas implicuere inter se acies legitque virum vir; XI 631. postquam Anchises incendit animum famae venientis amore; VI 889. postquam (barpyiae) mensas metu liquere priores; III 213. postquam omnem laeti consessum oculosque suorum lustravere in equis; V 577. postquam est in thalami pendentia pumice tecta perventum; G IV 374. postquam alta quierunt aequora; VII 6. postquam pavor ossa reliquit; III 57. postquam prima quies epulis mensaeque remotae; I 723. postquam illum (Hectora) vita victor spoliavit Achilles; VI 168. postquam (Polyphemus) altos tetigit fluctus; III 662. postquam altum tenuere rates; III 192. postquam (Polyphemus) ad aequora venit; III 662. postquam altos ventum in montis atque invia lustra; IV 151. postquam inter retia ventumst; X 710. postquam arma dei ad Volcania ventumst; XII 739. postquam res Asiae Priamique evertere gentem immeritam visum superis; III 1. postquam visa (dea) satis primos acnisse furores; VII 406. quae (agmina?) postquam matres succedere tectis viderunt; XI 146. quem (draconem pastor) postquam vidit caesum languescere, sedit; Cul 201. — 4. postquam omnis longe comitum praecesserat ‖ processerat ‖ ordo; XI 94. — II. postquam arte novercae (Hippolytus) occiderit; VII 765.

posterus, folgende: A. posteremus metito; G II 410. quem telo primum, quem postremum, aspera virgo, deicis? XI 664. postera Phoebea lustrabat lampade terras Aurora; IV 6. nec tibi cura canum fuerit postrema, sed pasce . . ; G III 404. postera iam dies primo surgebat Eoo, cum subito . .; III 588. postera cum primo stellas Oriente fugarat clara dies; V 42. postera cum prima lustrabat lampade terras orta dies; VII 148. postera vix summos spargebat lumine montis orta dies; XII 113. postera lux ubi gelida venientem ignem quatiebat ab Oeta; Ci 349. postrema immani corpore pistrix; III 427. surget Silvius, tua postuma proles; VI 763. — B. postrema coercent Tyrrhidae iuvenes; IX 27. — C. posterius graviore sono tibi musa loquetur nostra; Cul 8. (Agaue) posterius poenam nati de morte datura; Cul 114. posterius cui Demophoon aeterna reliquit perfidiam lamentandi mala ‖ perfidia lamenta, doli male provida ‖; Cul 131.

posthabeo. hintanſetzen: posthabita Samo; I 16. posthabui tamen illorum mea seria ludo; E VII 17.

posthac. hernach, hinfort: efficiam, posthac ne quemquam voce lacessas; E III 51. non ego vos posthac dumosa pendere procul de rupe videbo; E I 75.

postis, Pfoſte: I. hic adsidua postes fuligine nigri; E VII 50. emoti procumbunt cardine postes; II 493. barbarico postes auro spoliisque superbi procubere; II 504. — II, 1. adedo: s. 3. matres amplexae tenent postes atque oscula figunt; II 490. emoveo: s. I. procumbunt. ut (Cacus) fultos emuuit obice postis; VIII 227. quarum (Pieridum) castos alvaria ‖ alabastria ‖ postes munere saepe meo inficiunt; Ci 94. si nec varios inliant pulchra testudine postes; G II 463. (erant) postes relicti a tergo; II 454. cardine verso belli ‖ Belli ‖ ferratos rupit Saturnia postes; VII 622. teneo: s. amplector. (Pyrrhus) postis a cardine vellit aeratos; II 480.
2. ipse (Caesar) dona recognoscit populorum aptatque superbis postibus; VIII 722. clipeum postibus adversis figo et rem carmine signo: „AENEAS“. .; III 287. — 3. quae (flamma) postibus haesit adesis; IX 537. — 4. pars arietat in portas et duros obice postis; VI 890. postis sub ipsos nituntur gradibus; II 442. multa praeterea sacris in postibus arma pendent; VII 183. clipeum efferri iussit, Neptuni sacro Danais de poste refixum; V 360.

potens, vermögend, mächtig, trefflich, Herrſcher: A. te(ne) maxumus orbis auctorem frugum tempestatumque potentem accipiat: G I 27. tu (me) nimborum facis tempestatumque potentem; I 80. (Hector) manibus vittas Vestamque potentem adytis effert; II 296. sacerdos voce vocans Hecaten caelosque Ereboque potentem; VI 247. quis tacitum relinquat parvo potentem Fabricium vel te sulco, Serrane,

serentem? VI 843. petit (filiam) Turnus, avis atavisque potens; VII 56. Drances consiliis habitus non futtilis auctor seditione potens; XI 340. tela novant Atina potens Tiburque superbum; VII 630. di maris et terrae tempestatumque potentes, ferte viam . .; II 528. promissi dea facta potens; VII 541. fata per Aeneae iuro dextramque potentem; VII 234. dominam potentem supplicibus supera donis; III 438. vendidit hic auro patriam dominumque potentem imposuit; VI 621. quos (ursos, lupos) hominum ex facie dea saeva potentibus herbis induerat in voltus ferarum; VII 19. senior multa manu medica Phoebique potentibus herbis nequiquam trepidat; XII 402. ipsa iugis namque Ida potens feritatis ‖ patens frondentibus ‖ praebebat . ; Cul 311. nimium vobis Romana propago visa potens, superi, si . .; VI 871. sit Romana potens Itala virtute propago; XII 827. *[cui (frondi) super indignas hiemes solemque potentem uri inludunt]; G II 373. est terra antiqua, potens armis atque ubere glaebae; I 531. III 164. — B. cui (Menotae) nec nota (fuerant) potentum m u n e r a ‖ limina ‖ ; XII 519.

potentia, Macht, Gewalt, Herrſchaft: I, 1 ne tenues pluviae rapidive potentia solis acrior aduret; G I 92. quae (tecta) nunc Romana potentia caelo aequavit; VIII 99. quis deus in fraudem, quae dura potentia nostri ‖ nostra ‖ (Aenean) egit? X 72. cui (Mucio) cessit Lydi timefacta ‖ limitibus cessit cui fracta ‖ potentia regis; Cul 366. — 2. nate, meae vires, mea magna potentia solus; I 664. — II. f r a n g o, timefacio: f. I. 1. cedit.

potestas, Vermögen, Möglichkeit, Macht, Herrſchaft: I, 1. non fugis hinc praeceps, dum praecipitare potestas? IV 565. nulla hinc exire potestas; IX 739. nec respirare potestas; IX 813. rerum cui (patri) prima potestas; X 100. — 2. o pater, o hominum rerumque aeterna potestas! X 18. II. ubi nulla d a t u r dextra adfectare potestas nec . .; III 670. verum ubi nulla datur caecum exsuperare potestas consilium; VII 591. cui tanta deo permissa potestas? IX 97. ille (Iapyx) scire potestates herbarum usumque medendi maluit; XII 396.

potior, ſich bemächtigen, erreichen: Teucri potiuntur corpore et a r m i s; XII 642. ille (Threicius rex) fas omne abrumpit: Polydorum obtruncat et auro vi potitur; III 56. ausi omnes immane nefas ausoque potiti; VI 624. qualis ecus campo potitus aperto tendit . .; XI 493. [post mortem bello Rutuli pugnaque (cingulis) potiti]; IX 363. corpore: f. armis. magno telluris amore egressi optata potiuntur Troes harena; I 172. victores praeda Rutuli spoliisque potiti; IX 450. nunc ille Paris cum semiviro comitatu rapto potitur; IV 217. Helenum regnare coniugio Aeacidae Pyrrhi sceptrisque potitum; III 296. si vero capere Italiam sceptrisque potiri contigerit victori; IX 267. spoliis: f. praeda. quo nunc Turnus ovat spolio gaudetque potitus; X 500. ergo insperata tandem tellure potiti lustramur . .; III 278.

potis, imſtande, vermögend: ubi nec potis Ionios fluctus aequare sequendo; III 671. nec levis hanc faciem (neque enim pote) cura subegit ‖ subedit ‖ ; Ci 227. fieri quod non pote; Ci 328. nec tendere contra ille (leo) quidem hoc cupiens potis est; IX 796. haec alternanti (Aeneae) potior sententia visa est; IV 287. haec potior suboles; G IV 100. at non Euandrum potis est vis ulla tenere, sed . .; XI 148.

Potitius, einer aus dem Prieſtergeſchlecht der Potitier: primus Potitius auctor; VIII 269. iam sacerdotes primusque Potitius ibant, pellibus cincti; VIII 28.

potius, eher, vielmehr: I, 1. quin tu aliquid saltem potius viminibus paras detexere? E II 71. vos animam hanc potius quocumque absumite leto: III 654. quin potius pacem aeternam pactosque hymenaeos exercemus? IV 99. quod ut o potius formidine falsa ludar! X 631. vos o potius miserescite, venti; X 676. rex Turni potius se credidit armis; XI 114. ut potius reor et potius di numine firment; XII 188. potius liceat notescere cirin; Ci 90. haut fallor (quod ut o potius, Rhamnusia, fallar); Ci 228. patris incolumi potius denubere regno velis; Ci 330. tum potius tamen ista, pio cum iure licebit, conata referto; Ci 335. tum potius conata tua atque incepta referto; Ci 337. (coniunx Neptunia puellam) aëriis potius sublimem sustulit alis; Ci 487. — 2. n e c Drances potius, sive est haec ira deorum, morte luat; XI 443. cur non (Turno) incolumi potius certamina tollo? XII 39. quid iuvat abisse quam potius bibulo decubuisse toro? Copo 6. sive antro potius succedimus; E V 6. — II. iuro omnia me potius digna atque indigna laborum milia visuram, q u a m patiar . .; Ci 247. omnia nam potius quam te fecisse putabo; Ci 458.

Potnias, zu Potniä, Flecken in Böotien: quo tempore Glauci Potniades malis membra absumpsere quadrigae; G III 268.

poto, trinken, einſaugen: I, 1. potum pastas (capellas) age, Tityre; E IX 24. huc ipsi potum venient per prata iuvenci; E VII 11. — 2. distulit iam ministrantem platanum potantibus umbras; G IV 146. — II. cum (Bisaltae, Gelonus) lac coucretum cum sanguine potat equino; G III 463. animae Lethaei ad fluminis undam securos latices et longa oblivia potant; VI 715. quo modo potis gauderent intiba rivis; G IV 120. greges iubebo ‖ iubeto ‖ currentem ilignis potare canalibus undam; G III 330.

prae, vor: A. si qua (responsa deorum) Phryges prae s e i a c t a n t; XI 154. *ipse (Metabus infantem) sinu prae se portans; XI 544. — B. nascere, praeque diem v e n i e n s age. Lucifer, almum; E VIII 17.

praebeo, gewähren, bieten: ipsa iugis namque Ida potens feritatis ‖ patens frondentibus ‖ , ab ipsa Ida f a c e s altrix cupidis praebebat alumnis; Cul 312. iubeo capris fluvios praebere recentis; G III 301. Melampus, Alcidae comes usque gravis dum terra labores praebuit; X 322. tofus et creta negant alios aeque serpentibus agros curvas praebere latebras; G II 216. hostem portas praebere patentis; IX 693.

praecedo, vorausgehen: I praecedunt gressumque c a n e s comitantur erilem; VIII 462. postquam omnis longe comitum praecesserat ‖ processerat ‖ ordo; XI 94. — II. Turnus ut ante volans tardum praecesserat a g m e n; IX 47

praecelsus, ſchroff, ragend: una in praecelsa consedit rupe Celaeno, infelix vates; III 245.

praeceps, vornüber, jählings, ſchnell, abſchüſſig: A. praeceps aëriі specula de montis in undas deferar; E VIII 59. mox sese ad litora praeceps cum fletu precibusque tulit; III 588. praecipites metus acer agit quocumque rudentis excutere; III 682. hinc (Cyllenius) toto praeceps se corpore ad undas misit; IV 253. non fugis hinc praeceps, dum praecipitare potestas; IV 565. segnem Menoeten in mare praecipitem puppi deturbat (Gyas) ab alta; V 175. (Entellus) praecipitem Daren ardens agit aequore toto; V 456. super incumbens (deus) liquidas proiecit in undas praecipitem (Palinurum); V 860. pater omnipotens (Salmonea) praecipitem immani turbine adegit; VI 594. inrumpunt praeceps animi Tmarus ‖ Marus ‖ et Mavortius Haemon agminibus totis; IX 685. (Turnus) tum demum praeceps saltu sese omnibus armis in fluviam dedit; IX 815. perfidus ut nos praecipitis ferro Rutulus flammaque premebat; X 232. praecipites pariterque ruunt; XI 673. cum rota praecipitem (Phegea) et procursu concitus axis impulit effunditque solo; XII 379. (Aeneas) Murranum praecipitem scopulo atque in-

gentis turbine saxi excutit effunditque solo: XII 531. fama et praecipitem (Turnum), dum trepidat, ferrum aurigae rapuisse Metisci; XII 735. (Scylla) horribili praeceps impellitur oestro, ut . .: Ci 184. numquam praeceps aërii specula de montis iisses: Ci 302. cum subito in medio rerum certamine praeceps corruit; Cat III 7. atque illum (lembum) ‖ in ‖ praeceps prono rapit alveus amni; G I 203. magnum mixtae (apes) glomerantur in orbem praecipitesque cadunt; G IV 80. illae (aves) praecipites alta vitam sub nube relinquont; G III 547. nonne vides, cum praecipiti certamine campum corripuere currus? G III 103. Hecuba et natae, praecipites atra ceu tempestate columbae sedebant; II 516. cum (sol) praecipitem Oceani rubro lavit aequore currum; G III 359. non tam praecipites biiugo certamine campum corripuere currus; V 144. si forte morantis (apes) sparserit aut praeceps neptuno immerserit eurus; G IV 29. pars in praecipitis fossas urgente ruina volvitur, pars . .; XI 888. matres robore duro stipitibus ferrum sudibusque imitantur obustis praecipites; XI 895. (Danaë) praecipiti delata noto; VII 411. dum (puella) te fugeret per flumina praeceps; G IV 457. Alcides se ipse per ignem praecipiti iecit saltu; VIII 257. montis saxum de vertice praeceps cum ruit avolsum vento; XII 684. cum torrens praecipites trahit silvas; II 307. saepe etiam stellas vento impendente videbis praecipites caelo labi; G I 366. (taurus) praeceps oblitum fertur in hostem; G III 236. praecipites vigilate viri; IV 573. — B. tum Tartarus ipse bis patet in praeceps tantum, quantus . .; VI 579. rapio in: ſ. A. alveus. turrim in praecipiti stantem convellimus; II 460.

praeceptum, Vorſchrift, Befehl: 1. haec ubi nos praecepta iubent deponere dona; VI 633. sin autem praecepta vetant me dicere, sane non dicam; Cat VII 3. — II, 1. (Coroebus) infelix qui non sponsae praecepta furentis audierit; II 345. sine vi (Proteus) non ulla dabit praecepta; G IV 398. praeceptis Heleni, dederat quae maxima: III 546. (Aeneas) Iovis imperium et cari praecepta parentis edocet; V 747. his actis (Aeneas) propere exequitur praecepta Sibyllae; VI 236. haut mora: continuo (Aristaeus) matris praecepta facessit; G IV 548. praecepta facessunt; IV 45. possum multa tibi veterum praecepta referre; G I 176. deum praecepta secuti venimus; G IV 448. — 2. neu praeceptis parere recusa; II 607. praeceptis paret virgo nutricis; Ci 353. — III. praeceptis Heleni rite Iunoni Argivae iussos adolemus honores; III 546.

praecipio, vorausnehmen, befehlen: I. ita discedens praeceperat optumus armis Aeneas; IX 40. — II. omnia praecepi atque animo mecum ante peregi; VI 105. (Turnus) exultat animis et spe iam praecipit hostem; XI 491. illa (Eurydice) quidem praeceptum signabat iter; Cul 290. si lac praecperit aestus, ut unper; E III 98. haut tamen audaci Turno fiducia cessit litora praecipere; X 277. ipsi (Teucri) numerumque modumque carinis praecipiant, nos . .: XI 328.

praecipito, hinabſtürzen, aus dem Wege räumen, henmen, ſchleunig fliehen: I, 1. non fugis hinc praeceps, dum praecipitare potestas? IV 565. — 2. gubernaclum multa vi forte revolsum praecipitans traxi mecum; VI 351. Aconteus praecipitat longe et vitam dispergit in auras; XI 617. flumina mento praecipitant senis; IV 351. quam multa grandine nimbi in vada praecipitant; IX 670. ac velut effusa si quando grandine nimbi praecipitant; sic obrutus Aeneas . .; X 804. iam nox umida caelo praecipitat; II 8. — II. quamquam sociis dare tempus humandis praecipitant curae; XI 3. — III. pelago Danaum insidias suspectaque dona praecipitare iubet; II 37. furor iraque mentem praecipitant; II 316. praecipitate moras; VIII 443. Aeneas praecipitat moras omnis; XII 699.

praecipue, vornehmlich, vorzüglich: 1. quare nunc age, divae, praecipue nostro nunc adspirate labori; Ci 99. — II. horrida praecipue cui (Ufenti) gens; VII 746. — III. praecipue pius Aeneas nunc acris Oronti, nunc Amyci casum gemit; I 220. *praecipue infelix expleri mentem nequit Phoenissa; I 712. ergo omnes magno circum clamore fremebant, praecipue pius Aeneas; VI 176. ergo animos aevomque notabis praecipue; G III 100. corpora praecipue matrum legat; G III 51. — IV. praecipue cum iam staret aecus, toto sonuerunt aethere nimbi; II 112. pecus omne tenendum, praecipue dum . .; G II 372.

praecipuus, vorzüglich: praecipuum toro et villosi pelle leonis (Euandrus) accipit Aeneam; VIII 177. iam vero in tectis, praedivitis urbe Latini praecipuus fragor; XI 214. satus Anchisa ipsis praecipuos ductoribus addit honores; V 249. tu modo praecipuum iam inde a teneris impende laborem; G III 74.

praecisus, abſchüſſig: silex praecisis undique saxis speluncae dorso insurgens; VIII 233.

praeclarus, ſehr berühmt, ruhmvoll: Arcadas accensos monitu et praeclara tuentis facta viri dolor armat; X 39. Lydia gens, bello praeclara, insedit; VIII 480. Enneades fertur antiqui proles bello praeclara Dolonis; XII 347. quid me praeclara stirpe deorum invisum fatis genuisti? G IV 322. urbem praeclaram statui, mea moenia vidi; IV 655.

praeco, Herold: tum satus Anchisa victorem magna praeconis voce Cloanthum declarat; V 245.

praecordia, Eingeweide, Herz, Gemüt: 1, 1. (Carme) adsiduis mulcens praecordia palmis; Ci 346. ille ‹vides›, ille mea, ille idem oppugnat praecordia Minos; Ci 272. hasta ibi frangitur ac fisso transit praecordia ligno; IX 413. — 2. frigidus Arcadibus coit in praecordia sanguis; X 452. quondam etiam victis redit in praecordia virtus; II 367. huic (Amatae) dea anguem conicit inque sinum praecordia ad intuma subdit; VII 347. — II. is (Numanus) tumidus novo praecordia regno ibat; IX 596. — III. sin has ne possim naturae accedere partis frigidus obstiterit circum praecordia sanguis; G II 484.

praeda, Beute, Raub: I, 1. cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae omnis in aequoreo fluitat iam naufraga fluctu; Cul 356. heu, terra ignota canibus data praeda Latinis alitibusque iaces; IX 485. Euryalum tenebrae ramorum onerosaque praeda impediunt; IX 384. — 2. ſ. 1. iacet. — II, 1. iam porticibus vacuis Iunonis asylo custodes lecti praedam adservabant; II 763. praeda Charonis agor; Cul 216. Troianos avertere praedas; X 78. turba sonans praedam pedibus circumvolat uncis; III 233. semper recentis comportare iuvat praedas et vivere rapto; IV 613. praedam per herbas convectant (formicae) calle angusto; IV 404. semper recentis convectare iuvat praedas et vivere rapto: VII 749. do: ſ. I, 1. iacet. (Aeneas) longo praedam iubet ordine duci; XI 79. turpis avibus praedam fert uva racemos; G II 60. haut aliter praedam Tiburtum ex agmine Tarchon portat ovans; XI 757. donec praedam ex unguibus ales proiecit fluvio; XII 255. ni gens praedam ignara putasset; VI 361. non nos venimus raptas ad litora vertere praedas; I 528. (harpyiae) semesam praedam et vestigia foeda relinquont; III 244. verto: ſ. rapio. — 2. illi se praedae accingunt dapibusque futuris: I 210. — 3. victores praeda Rutuli spoliisque potiti; IX 450. — 4. divos ipsumque vocamus in partem praedamque Iovem; III 223. — III. (virgo totum invanta per agmen femineo praedae et spoliorum ardebat amore; XI 782. si contigerit victori praedae dicere sortem;

IX 268. — IV. vis Argea ditata praeda arcis Erichthoniae; Cul 343.

praedico, verfünden, weisſagen: praeterea unum illud tibi, nate dea, proque omnibus unum praedicam: III 436. quae (dicta) Phoebo pater omnipotens, mihi Phoebus Apollo praedixit; III 251. excubitor diem cantu praedixerat ales; Mo 2 nec vates Helenus hos mihi praedixit luctus, non dira Celaeno; III 713. saepe malum hoc nobis de caelo tactas memini praedicere quercus; E I 17.

praedictum, Weisſagung: multa praeterea vatum praedicta piorum ‖ priorum ‖ terribili monitu horrificant; IV 464.

praedisco, vorher erfennen, erforſchen: I. praediscere et quid quaeque ferat regio et quid quaeque recuset; G I 53. praediscere, quando infidum remis impellere marmor conveniat: G I 254. promptum est oculis praediscere nigram (tellurem), et quisquis ‖ quis cui ‖ color; G II 255 — II. praedicere patrios cultusque habitusque locorum; G I 52. hinc (praediscere possumus) messisque diem tempusque serendi; G I 253. habitus: ſ. cultus, ventos et variam caeli praediscere morem cura sit; G I 51. tellus: ſ. I, G II 255 hinc tempestates dubio praedicere caelo possumus; G I 252. tempus: ſ. diem, ventos: ſ morem

praedives, reich: iam vero in tectis, praedivitis urbe Latini, praecipuus fragor: XI 214.

praedo, Räuber: I. quam (matrem) primo aquilone relinquet perfidus alta petens abducta virgine praedo; VII 362. — II. ipsum (Phrygium praedonem) pronum sterne solo portisque effunde sub altis: XI 485. — III voveo praedonis corpore raptis indutum spoliis ipsum te, Lause, tropaeum Aeneae; X 774 Tritonia virgo, frange manu telum Phrygii praedonis; XI 484.

praedor, Beute machen, rauben: ille (pater) praedari lupos iussit pontumque moveri; G I 130.

praedulcis, lockend: quantum praedulce decus primo certamine posset; XI 155.

praedurus, ſtarf: Parthenium Rapo (obtruncat) et praedurum viribus Orsen; X 748. corpora agresti nudant (pecoris magistri) praedura palaestrae; G II 531.

praeeo, zuvorkommen: nec tota tamen ille (Sergestus) prior praeeunte carina; V 186.

praefero, darbieten, zur Schau tragen, vorziehen: ipse (Aegon) dum ne me sibi praeferat illa (Neaera) veretur: E III 4. scis ut te cunctis unam praetulerim; XII 143. obvia Persephone comites heroidas urguet adversas praeferre ‖ perferre ‖ faces; Cul 262 cui (Tritoni) laterum tenus hispida nanti frons hominem praefert: X 211. nec bonus Eurytion praelato invidit honore ‖ honori ‖; V 541. munera praeferimus nomen patriamque docemus; XI 249. ne temne quod ultro praeferimus manibus vittas ac verba precantia; VII 237.

praeficio, ſetzen über, übergeben: nec te nequiquam lucis Hecate praefecit Avernis; VI 118. sed me cum lucis Hecate praefecit Avernis; VI 564.

praefigo, vorn befeſtigen, beſchlagen, umgeben: (Troianos) pacem orare manu, praefigere puppibus arma; X 80 sive ut (virgo) templis praefigeret arma Troïa, sive . . ; XI 778 quin ipsa arrectis (visu miserabile) in hastis praefigunt capita Euryali et Nisi; IX 466. ut gerat (Camilla) pastoralem praefixa cuspide myrtum: VII 817 cornea bina ferunt (pueri) praefixa hastilia ferro: V 557 uti (Messapus) laeva duo forte gerebat lenta levis cursu praefixa hastilia ferro; XII 489. prima ferratis praefigunt ora capistris; G III 399. simul ora virum praefixa movebant; IX 471. hic Turnus ferro praefixum robur acuto in Pallanta diu librans iacit; X 479.

praefodio, mit Gräben umziehen: praefodiunt alii portas aut saxa sudesque subvectant; XI 473.

praefor, vorher anrufen: I. quibus (puellis) Erinys sicut Hymen praefata ‖ ⟨pro fata⟩ ‖ : dedit conubia mortis: Cul 247. — II. praefatus divos solio rex infit ab alto: „ante“. . .

praefulgeo, vorn glänzen: pellis praefulgens unguibus aureis; VIII 553.

praegnans, praegnas, ſchwanger: nec face tantum Cisseis praegnas ‖ praegnans ‖ ignis enixa iugalis; VII 320 in lucem dedit face praegnas Cisseis regina Parin; X 704.

praelabor, vorbei gleiten: sin magis studium Alphea rotis praelabi flumina Pisae; G III 180.

praemetuo, im voraus fürchten: [illa (Tyndaris) sibi infestos eversa ob Pergama Teucros et poenas Danaum et deserti coniugis iras praemetuens]; II 572.

praemitto, voranſchicken: I. ni iam praemissus Achates adforet; VI 34. interea praemissi equites ex urbe Latina ibant; IX 367. — II. Aeneas equitum levia improbus arma praemisit, quaterent campos; XI 513

praemium, Belohnung: I. sunt hic etiam sua praemia laudi; I 461. hic Nisus „si tanta“ inquit „sunt praemia victis“; V 353 praemia sunt pietatis ubi, pietatis honores? Cul 225. — II. I. tres praemia primi accipient: V 308. (Aeneas) multa praeterea Laurentis praemia pugnae aggerat; XI 78 fors aequatis cepissent praemia rostris, ni . .; V 232. capias ut digna (Camillae praemia; XI 853 tibi pro scelere, pro talibus ausis di persolvant grates dignas et praemia reddant debita; II 537 Aeneas praemia dicit ‖ ponit ‖; V 486. pulcherrima (praemia) primum di moresque dabant vestri; IX 253 (Roma) multa, neque inmeritis, donavit praemia alumnis praemia Messalis maxima Poplicolis ‖ Publicolis ‖: Cat IX 49. clipeum cristasque excipiam sorti, iam nunc tua praemia, Nise; IX 271 cuncti adsint meritoque expectent praemia palmae; V 70. me inrita expertum fallacis praemia volgi: Ci 2 di tibi praemia digna ferant; I 605. haec praemia qui me ferro ausi temptare ferunt; XII 369. seu quis Olympiacae miratus praemia palmae pascet ‖ pascit ‖ equos seu . .; G III 49. nec dulcis natos Veneris nec praemia noris? IV 33. neque enim levia aut ludicra petuntur praemia, sed . .; XII 765 pono: ſ. pono, II. (3 St.) Z. 528, a. reddo: ſ. debeo. tum cetera (praemia?) reddet actutum pius Aeneas; IX 254. quae vobis, quae digna, viri, pro laudibus istis praemia posse rear solvi? IX 253. quae cantus melitanti mittere coeptos ‖ certos ‖ mihi tribuistis praemia? Ci 93. — 2 nunc te mea dextera magna inter praemia ducet; XII 437. qui (Diores) subiit palmae frustraque ad praemia venit ultima; V 346.

praenato, vorbei ſchwimmen, fließen: videt Aeneas Lethaeum domos placidas qui praenatat amnem; VI 705.

Praeneste, Stadt in Latium: I. qui altum Praeneste viri colunt; VII 682. — II. qualis eram, cum primam aciem Praeneste sub ipsa stravi; VIII 561.

Praenestinus, zu Präneſte gehörig: nec Praenestinae fundator defuit urbis Caeculus; VII 678.

praenuntia, Vorbote: et iam Fama volans, tanti praenuntia luctus, Euandri domos replet; IX 139.

praepando, vorn ausbreiten: qua Parnasia rupes hinc atque hinc patula praepandit cornua fronte; Cul 16

praepes, voraus eilend, ſchnell: quem (puerum) praepes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis; V 254. qui sentis volucrum linguas et praepetis omina pinnae; III 361. Daedalus praepetibus pinnis ausus se credere caelo; VI 15.

praepinguis, ſehr fett: inde exsupero praepingue solum stagnantis Helori; III 698.

praepono, vorſetzen: castra foro solito, huic te castra ‖ urbi praeponere castra? Cat IX 43.

praeripio, weg-, entreißen: quaeritur nascentis equi de fronte revolsus et matri praereptus amor; IV 516. ferro sceleratam excindere gentem, coniuge praerepta; IX 138.

praeruptus, jäh, ſteil: insequitur cumulo praeruptus aquae mons; I 105. adde tot congesta manu praeruptis oppida saxis; G II 156.

praes, Bürge, Vermögen: an nescis, quae tenuis patrio praes ‖ spes ‖ sit suspensa capillo? Ci 321.

praesaepe, Krippe: I. cum primum pasti repetent praesaepia tauri; E VII 39. — II. tauros intus clausos satura ad praesaepia servant: G II 1214.

praesagus, vorher merkend, weisſagend: Asilas, cui parent linguae volucrum et praesagi fulminis ignes; X 177. adgnovit longe gemitum praesaga mali mens; X 843.

praesciseo, vorher merken: continuo animos volgi et trepidantia bello corda licet longe praesciscere; G IV 70.

praescius, vorher wiſſend, ahnend: tu, o sanctissima vates, praescia venturi, da Latio considere Teucros; VI 66. miseris heu praescia longe horrescunt corda agricolis; XII 452.

praescribo, vorſchreiben: sibi quae Vari praescripsit pagina nomen; E VI 12.

praesens, gegenwärtig, entſchloſſen, hilfreich, ſichtbar, augenblicklich, wirkſam: regem ad supplicium praesenti Marte reposcunt; VIII 495. tu, dea, tu praesens nostro succurre labori; IX 404. tu pro germano si quid praesentius audes, perge: decet; XII 152. si cui virtus animusque in pectore praesens; V 363. quo (malo) non praesentius ullum auxilium venit; G II 127. nec tam praesentis alibi cognoscere divos (licebat); E I 41. Aeneas mortem contra praesensque minatur exitium, si quisquam adeat; XII 760. non tamen ulla magis praesens fortuna laborumst, quam si quis . .; G III 452. si mora praesentis leti tempusque caduco oratur iuveni; X 622. praesentem viris intentant omnia mortem; I 71. vos, agrestum praesentia numina, fauni; G I 10. per tibi Dictynnae praesentia numina iuro omnia me visuram . .; Ci 245. coram adgnoscere voltus velatasque comas praesentiaque ora videbar; III 174. pater Anchises animum praesenti pignore firmat; III 611. quo (signo) non praesentius ullum turbavit mentes Italas monstroque fefellit; XII 245. matres ambiguae miserum inter amorem praesentis terrae fatisque vocantia regna; V 656. virtus: f. animus. aut (ferro hoc) mihi praesenti peperissem vulnere letum; Ci 282.

praesentia, Gegenwart: urget praesentia Turni: IX 73.

praesentio, zeitig bemerken: regina dolos praesensit; IV 296.

praesepe, Krippe: I, 1. ubi abreptis fugit praesepia vinclis tandem liber ecus; XI 492. — 2. ipse manu salsas ferat praesepibus herbas; G III 395. — 3 (apes) agmine facto ignavom fucos pecus a praesepibus arcent; G IV 168. I 435. saepe sub immotis praesepibus mala tactu vipera delituit; G III 416. stabant ter centum (equi) nitidi in praesepibus altis; VII 275. — II. vituli dulcis animas plena ad praesepia reddunt; G III 495. saetigeri sues atque in praesepibus ursi saevire; VII 17.

praesertim, zumal: praesertim incertis si mensibus amnis abundans exit; G I 115. praesertim si tempestas a vertice silvis incubuit; G II 310.

praeses, Vorſteherin: armipotens praeses belli, Tritonia virgo; XI 483.

praesideo, beherrſchen, beſchützen: venerabar Gradivom patrem, Geticis qui praesidet arvis; III 35. quibus (arcibus) altus Apollo praesidet; VI 9. quis Iuppiter Anxurus arvis praesidet et viridi gaudens Feronia luco; VII 800. stagnis quae (dea) fluminibusque sonoris praesidet; XII 139.

praesidium, Schutz: ei mihi, quantum praesidium Ausonia et quantum tu perdis, Iule! XI 58.

praestans, vortrefflich, ausgezeichnet: quo (Miseno) non praestantior alter aere ciere viros; VI 164. ambo animis, ambo insignes praestantibus armis; XI 291. quattuor eximios praestanti corpore tauros delige; G IV 538. (Aristaeus) quattuor eximios praestanti corpore tauros ducit; G IV 550. sunt mihi bis septem praestanti corpore nymphae; I 71. ipse inter primos praestanti corpore Turnus vertitur arma tenens; VII 783. Caci mens quattuor a stabulis praestanti corpore tauros avertit; VIII 207. cervos erat forma praestanti et cornibus ingens; VII 483. illa (capella) imminet in rivi, praestantis imaginis, undam ‖ irrigui praestanti marginis ulvae ‖; Cul 57. olli (Turno) sedato respondit corde Latinus: „o praestans animi iuvenis“. .; XII 19. hoc iuvenem egregium praestanti munere donat (Aeneas); V 361. ut in aetherio signorum munere praestans scorpios fugat Oriona; Ci 533. quorum (sociorum) de numero qui sequantur praestantis virtute legit; VIII 548.

praesto, vorzüglicher ſein, ſich zeigen als: I. sed motos praestat componere fluctus; I 135. nunc grege de intacto septem mactare iuvencos praestiterit; VI 38. — II. praestat Trinacrii metas lustrare Pachyni cessantem longos et circumflectere cursus quam semel vidisse Scyllam; III 429. III. ibo animis contra, vel magnum praestet Achillem ille licet; XI 438.

praesumo, vorher faſſen, vorſtellen: arma parate animis et spe praesumite bellum; XI 18.

praetendo, vorſtrecken, vorziehen, ſich ausdehnen vor: intravi penitus repostas Massylum gentis praetentaque Syrtibus arva; VI 60. fumos manu praetende sequacis; G IV 230. Sicanio praeteuta sinu iacet insula contra Plemyrium undosum; III 692. non pudet morti praetendere muros? IX 599. pater Aeneas paciferae manu ramum praetendit olivae; VIII 116. cui me Fortuna vitta comptos voluit praetendere ramos; VIII 128. oratores pacis manu praetendere ramos; XI 332. nulla religio vetuit segeti praetendere saepem; G I 270. nec coningis unquam praetendi taedas aut haec in foedera veni; IV 339.

praeter, an . . vorbei, über . . hinaus: A. I. Sigea praeter ‖ propter ‖ litora cum Troas saevi ducis Hectoris ira funderet; Cul 307. Neptunus fugam dedit et praeter vada fervida vexit (Troes?); VII 24. — II. (corvi) nescio qua praeter solitum dulcedine laeti; G I 412. neque vota sibi esse facta praeter hoc novissimum, paterna lora proximumque pectinem: Cat X 21. videbo habentem praeter ignavos nihil fratres et iratum Iovem scissumque ventrem et berniosi ‖ hirneosi ‖ patrui pedes inedia turgidos; Cat XIII 37. — B. tum Pallas biiugis fugientem Rhoetea praeter traicit; X 399.

praeterea, außerdem, hinfort: praeterea duo nec tuta mihi valle reperti capreoli; E II 40. virgea praeterea Celei vilisque supellex; G I 165. praeterea tam sunt arcturi sidera nobis (servanda), quam . .; G I 204. praeterea genus haut unum nec fortibus ulmis nec salici lotoque neque Idaeis cyparissis; G II 83. praeterea nec mutari iam ‖ iam nec mutari ‖ pabula refert, G III 548. praeterea regem non sic Aegyptos et ingens Lydia observant; G IV 210 neque illum (Orphea) prensantem nequiquam umbras praeterea vidit (Eurydice); G IV 502. et quisquam numen Iunonis adorat praeterea? I 48. munera praeterea Iliacis erepta ruinis ferre iubet (Aeneas); I 647. ferre iubet praeterea sceptrum, Ilione quod gesserat olim, maxima natarum Priami; I 653. praeterea unum illud tibi, nate dea, proque omnibus

unum praedicam; III 433. praeterea fuit in tectis de marmore templum coniugis antiqui; IV 457. multa praeterea vatum praedicta piorum ‖ priorum ‖ terribili monitu horrificant; IV 464. praeterea prima citae Teucris ponam certamina classis; V 66. multi praeterea quos fama obscura recondit; V 302. praeterea iacet exanimum tibi corpus amici ⟨heu nescis⟩; VI 149. multa praeterea variarum monstra ferarum; VI 285. praeterea virgo visa ⟨nefas⟩ longis comprendere crinibus ignem; VII 73. multa praeterea sacris in postibus arma pendent; VII 183. (Aeneas) dat tibi praeterea fortunae parva prioris munera; VII 243. haec duo praeterea disiectis oppida muris vides; VIII 355. hunc tibi praeterea, spes et solacia nostri, Pallanta adiungam: VIII 514. praeterea bis sex genitor lectissima matrum corpora dabit; IX 272. (Aeneas) multa praeterea Laurentis praemia pugnae aggerat; XI 78. si duo praeterea talis Idaea tulisset terra viros; XI 285. praeterea centum oratores prima de gente Latinos ire placet; XI 330. praeterea regina, tui fidissima, dextra occidit ipsa sua; XII 659.

praetereo, vorübergehen, übergehen, vergehen, (laſſen): I. cum rapidus Sol nondum hiemem contingit equis, iam praeterit aestas; G II 322. — II. nunc Pristis habet (loeum priorem), nunc victam praeterit ingens Centaurus; V 156. ille (Cloanthus) radit iter laevom interior subitoque priorem (Gyan) praterit; V 170. verum haec ipse equidem spatiis exlusus iniquis praetereo; G IV 147. o mihi praeteritos referat si Iuppiter annos! VIII 560. (virgo) praeterit abruptas Scironis protinus arces; Ci 465. Ascanius iam hos (cervos) cursu, iam praeterit illos; IV 157. Sabinus ait neque ullius volantis impetum cisi nequisse praeterire; Cat X 4. novum aeterno praeterite honore volumen; Ci 100.

praeterlabor, vorbeigleiten, -fließen: tamen hanc (tellurem) pelago praeterlabare necessest; III 478. quae Tiberine, videbis funera, cum tumulum praeterlabere recentem! VI 874.

praetervehor, vorbei fegeln: praetervehor ostia Pantagiae Megarosque sinus Thapsumque iacentem; III 689.

praetexo, vorn bedecken, verſtecken: an nescis, qua lege candentes praetexat purpura canos? Ci 320. coningium vocat (Dido amorem), hoc praetexit nomine culpam; IV 172. non tamen Anna novis praetexere funera sacris germanam credit; IV 500. litora curvae praetexunt puppes; VI 5. hic viridis tenera praetexit harundine ripas Mincius; E VII 12. ubi Mincius tenera praetexit harundine ripas; G III 15.

praetorium, Feldherrnzelt: circa regem atque ‖ reges ‖ ipsa ad praetoria densae (apes) miscentur; G IV 75.

praevalidus, ſehr ſtark: nec ‖ neu ‖ (illa tellus) se praevalidam primis ostendat aristis! G II 253. hic (campus) tibi praevalidas olim multoque fluentis sufficit baccho vitis; G II 190.

praeveho, vorausreiten; cum praevectus equo longaevi regis ad auris nuntius reportat advenisse viros; VII 166.

praeverro, vorher abfehren: (Simylus) praeverrit cauda silices gremiumque molarum; Mo 23.

praeverto, zuvorkommen, übertreffen, vorher einnehmen: qualis Harpalyce volucrem fuga praevertitur Eurum ‖ Hebrum ‖; I 317. temptat praevertere iam pridem resides animos desuetaque corda; I 722. vos caeruleas praevertite in aethera nubes; Ci 203. adsueta virgo cursu pedum praevertere ventos; VII 807. quos Imbrasus ornaverat armis vel conferre manum vel equo praevertere ventos; XII 345.

praevideo, vorausſehen: ille (Dares) ictum venientem a vertice velox praevidit; V 444.

praeuro, vorn brennen, durch Feuer härten: non iam stipitibus duris agitur sudibusve praeustis; VII 524.

prandium, Frühſtück: (vir) simo damnat sua prandia vultu; Mo 108.

pratum, Wieſe, Aue: I. claudite iam rivos, pueri: sat prata biberunt; E III 111. hic mollia prata, Lycori; E X 42. non umbrae altorum nemorum, non mollia possunt prata movere animum, non amnis; G III 521. ante novis rubeant quam prata coloribus; G IV 306. — II, 1. (matres) acri carpere prata fuga; G III 142. riparum toros et prata recentia fuga rivis incolimus; VI 674. nocte leves melius stipulae, nocte arida prata tondentur; G I 289. — 2. est etiam flos in pratis, facilis quaerentibus herba; G IV 271. huc ipsi potum venient per prata invenci; E VII 11. — III, 1. prato gravia arma quiescunt; X 836. — 2. quae (volucres) Asia circum dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri; G I 384. in pratis: ſ. in, B. IV, 2. pratis (3 St.). S. 329, b.

pravus, verfehrt: (Fama) magnas territat urbes, tam ficti pravique tenax quam nuntia veri; IX 188.

preciae, Weinreben: sunt purpureae vites preciaeque; G II 95.

precor, beten, anflehen, erflehen: I, 1. et nunc absiste precando viribus indubitare tuis; VIII 403. desine fata deum flecti sperare precando; VI 376. tu coniunx, tibi fas animum temptare precando; IV 113. ire iterum in lacrimas, iterum temptare precando (Dido) cogitur; IV 413. — 2. gnatique patrisque, alma, precor miserere; VI 117. optume Graiugenum, cui me Fortuna precari voluit; VIII 127. vir Troiane, sine hanc animam et miserere precantis; X 598. esto nunc Sol testis et haec mihi Terra vocanti ‖ precanti ‖; XII 176. tu, Saturnia coniunx ⟨iam melior, iam, diva, precor⟩; XII 179. „Faune, precor, miserere“ inquit (Turnus); XII 777. ille (Turnus) humilis supplex ‖ supplexque ‖ oculos, dextramque precantem protendens inquit . .; XII 930. ne temne, quod ultro praeferimus manibus vittas ac verba precantia; VII 237. — II, 1. (Aeneas) sic forte precatur: „si nunc“. .; VI 186. tum (Aeneas) breviter super ‖ supera ‖ aspectans convexa precatur: „alma“. .; X 251. Aeneas adgnovit enim (Mezentium) laetusque precatur: „sic“. .; X 874. tum pius Aeneas stricto sie ense precatur: „esto“. .; XII 175. heros laetus precatur: „este duces“. .; VI 193. — 2. hanc (curam) precor, optime, pro me deponas; XII 48. — 3. per te, mea alumna, tumque amorem precor, ne . .; Ci 326. — III, 1. simul ipsa (mater) precatur Oceanumque patrem rerum nymphasque sorores; G IV 381. (Aeneas) geniumque loci primamque deorum Tellurem precatur; VII 137. vos, o Calliope, precor, adspirate canenti, quas strages Turnus ediderit; IX 525. haec precor; IV 621. quos (oratores) bonus Aeneas haut asperanda precantis prosequitur venia; XI 106. (Camilla) viro securim altior exurgens oranti et multa precanti congeminat; XI 697. ocius omnes in mensam laeti libant divosque precantur; VIII 279. (Aeneas) nymphasque et adhuc ignota precatur flumina; VII 137. nunc arma volunt foedusque precantur infectum; XII 242. genium: ſ. alqm. VII 137. tum numina sancta precamur Palladis armisonae; III 543. nos magna precati numina sortitique vices; III 633 tum (regina), si quod amantis curae numen habet, precatur; IV 521. nymphas: ſ. alqm. G IV 381. flumina. attonitis haesere animis superosque precati Trinacrii Teucrique viri; V 529. hortatur pater veniam precari, quam fessis finem rebus (Phoebus) ferat; III 144. — IV, 1. (Nisus) suspiciens altam Lunam sic voce precatur: „tu, dea“. .; IX 403. Ascanius ante lovem supplex per vota precatus: „Iuppiter“. .; IX 624. quem (Halaesum) sic Pallas petit ante

precatus: „da nunc“. .; X 420. (Tarchon) advertit subito proram sociosque precatur: „nunc“. .; X 293. cum superos Arruns sic voce precatur: „summe deum“. .; XI 784. — 2. te precor, Alcide, coeptis ingentibus adsis; X 461. te precor, hanc animam serves gnatoque patrique; X 525.

prehendo, prendo, aufaſſen, ergreifen, nehmen: (parens) dextra prehensum continuit; II 592. voluit Dardanides telo sequi quem prendere cursu non poterat; XII 775. dein te movere lumbulos in caltula ‖ nec deinde te movere lumbos in stola ‖ prensis videbo altaribus? Cat XIII 22. quam prendimus arcem? II 322. (dies) felix prensos domitare boves; G I 285. numquam deinde cavo volitantia prendere saxo carmina (virgo) curat; III 450. duo cum corpora prensa manu magna medio (Cyclops) resupinus in antro frangeret; III 624. (equi) prensi negabunt verbera lenta pati; G III 207. virgo frenis adversa prehensis congreditur; XI 719. iam tandem Italiae fugientis prendimus oras; VI 61. Lycus alta certat prendere tecta manu; IX 558.

prelum, Preſſe, Kelter: cola prelorum fumosis deripe tectis; G II 242.

premo, drücken, bedrängen, bedecken, hineinſtoßen, niederdrücken, zuſammenpreſſen, hemmen: I. abſolut: 1. tanto magis ille (deus) fatigat os rabidum fingitque premendo; VI 80. — 2. parte prior (Sergestus), partim ‖ partem ‖ rostro premit aemula Pristis; V 187. hinc Tusco claudimur amni, hinc Rutulus premit; VIII 474. (sc. equus) collectum premens ‖ fremens ‖ volvit sub naribus ignem; G III 85. ne quod horridum iugo premente dura vulnus ederet iuba; Cat X 11. videbat, uti bellantes Pergama circum hac fugerent Grai, premeret Troiana iuventus; I 467. saepe, cum premeret natura, mori me velle negavi; G III 316. numina nulla premunt, mortali urgemur ab hoste mortales; X 375. tela undique saeva premebant; XI 545.

II. mit einfachem Objekt: illum (Politen) Pyrrhus iam iamque manu tenet et premit hasta; II 530. tum vero ancipiti mentem formidine pressus obstipui; III 47. me pressit iacentem dulcis et alta quies placidaeque similima morti; VI 521. si id sedet Faunique premunt te iussa parentis; VII 368. ergo insperata deprensum ‖ in ‖ luce repente (Cacum) desuper Alcides telis premit; VIII 249. nec non Lamyrumque Lamumque et iuvenem Serranum (Nisus premit); IX 335. perfidus ut nos praecipitis ferro Rutulus flammaque premebat; X 232. (Turnus) laevo pressit pede talia fatus exanimem (Pallanta); X 495. hos inimica super mixto premit agmine turba; XI 880. quod surgente die mulsere horisque diurnis, nocte premunt; G III 401. premit placida aequora pontus; X 103. improvisum veluti qui anguem pressit trepidusque refugit: haut secus . .; II 380. ut (Hercules) prima novercae monstra manu geminosque premens eliserit angues; VIII 289. dum (animae) nocte premuntur; VI 827. silvarum aliae pressos propaginis arcus expectant; G II 26. ne cessa contra premere arma Latini; XI 402. armigerum Remi (Nisus) premit aurigamque sub ipsis nanctus equis; IX 330. (Timavus) pelago premit arva sonanti; I 246. Troianos arva aliena iugo premere; X 78. aurigam; ſ. armigerum. magna dicione iubeto Karthago premat Ausoniam; X 54. canitiem galea premimus; IX 612. ceu pressae cum iam portum tetigere carinae; G I 303. quamvis pinguis ingratae premeretur caseus urbi; E I 34. montis per altos ingentem clamore premes ad retia cervom; G III 413. omnibus (pueris) in morem tonsa coma pressa corona; V 556. (Apollo) molli fluentem fronde premit crinem fingens; IV 148. (Aeneas) obnixus curam sub corde premebat; IV 332. (sororem) maculosae tegmina ‖ tegmine (succinctam) ‖ lyncis aut spumantis apri cursum clamore prementem; I 324. (Aeneas) premit altum corde dolorem; I 209. labentis hiinges etiam per sidera Lunae (Orphens) pressit equos; Cul 284. tris iuxta famulos temere inter tela iacentis (Nisus) premit; IX 329. idem primus spumantia cogere pressis mella favis; G IV 140. obesas fauces premit aspera lingua; G III 508. Alcides magnum sub imo corde premit gemitum; X 465. pressa est insignis gloria facti; XII 322. tum liquidas corvi presso ter gutture voces aut quater ingeminant; G I 410. qui (rex) et premere et laxas sciret dare iussus habenas; I 63. sonipes pressis pugnat habenis huc conversus et huc; XI 600. Clausus rigida Dryopem ferit eminus hasta sub mentum graviter pressa; X 347. rarum in dumis holus albaque circum lilia premens; G IV 131. volneris hostem per auras facta nube premunt; XII 254. sunt nobis castaneae molles et pressi copia lactis; E I 81. ceu saevom turba leonem cum telis premit infensis: haut aliter . .; IX 793. lilia: ſ. holus. hunc (locum) angustique imbrice tecti parietibusque premunt artis; G IV 297. ubi lumen obscura vicissim luna premit; IV 81. laeta magis pressis manabunt flumina mammis; G III 310. hinc caeli tempore certa dulcia mella premes; G IV 101. Fauni monitus silenti nocte datos non ipse suo premit ore Latinus; VII 103. monstra: ſ. angues. nnundus premitur Libyae devexus in austros; G I 241. veniet aetas, cum domus Assaraci Phthiam clarasque Mycenas servitio premet; I 285. trepidae matres pressere ad pectora natos; VII 518. nec pressi oculos aut volnera lavi, veste tegens; IX 487. oculos ubi languida pressit nocte quies; XII 908. dixit (Sibylla) pressoque obmutnit ore; VI 155. verbenas premes vescumque papaver; G IV 131. pastor lentus in herbis securo pressus ‖ pressos ‖ somno mandaverat artus; Cul 160. Phthiam: ſ. Mycenas. filius late iam tum dicione premebat ‖ tenebat ‖ Sarrastis populos; VII 737. tuone nunc puella talis et tuo stupore pressa rus abibit? Cat VI 4 haec responsa patris Fauni non ipse suo premit ore Latinus, sed . .; VII 103. cum Scylla pressis tenuem singultibus aëra captat; Ci 211. iuvenis vestigia presso haut tenuit titubata solo, sed concidit; V 331. sulcum sibi premat ipsa carina; X 296. hic Aeolus luctantes ventos tempestatesque sonoras imperio premit; I 54. tegmina: ſ. cursum. verbenas: ſ. papaver. sic effatas (Aeneas) vestigia pressit observans, quae sigua (columbae) ferant; VI 197. constitit Anchisa satus et vestigia pressit; VI 331. quoi (Apollini) medium freti pietate per ignem cultores multa premimus vestigia pruna; XI 788. mitto, quos Simois premat ille viros; XI 257. quaecumque premes virgulta per agros; G II 346. nisi ruris opaci falce premes umbras; G I 157. (vocem) pater stupefactus numine pressit; VII 119. (Hyrtacides) sic memorat vocemque premit; IX 324. nigra fere et presso pinguis sub vomere terra optima frumentis; G II 203. superest presso exercere solum sub vomere; G II 356. Porsenna ingenti urbem obsidione premebat; VIII 647.

prenso, aufaſſen, angreifen: ni gens prensantem uncis manibus capita aspera montis invasisset; VI 360. prensant fastigia dextris; II 444. senior nequiquam prensat tenaci forcipe ferrum; XII 404. neque illum (Orphea) pransantem nequiquam umbra praeterea vidit (Eurydice); G IV 501.

presso, ausdrücken: frustra pressabimus ubera palmis; E III 99. qualis Polyphemus lanigeras claudit pecudes atque ubera pressat; III 652

pretium, Preis, Wert, Geld: I. rem magnam, pretiumque morae fore; IX 232. — II. 1. munera locantur, palmae pretium victoribus; V 111. qui (Dolon) quondam ausus Pelidae pretium sibi poscere currus; XII 350. — 2. si nec Indi conchea

baca maris pretio est; Cul 68. — 3. illum (Dolonem) Tydides alio pro talibus ausis adfecit pretio; XII 352. — III. hic fixit leges pretio atque refixit; VI 622. haut equidem pretio inductus pulchroque invenco venissem; V 399. hic, qui velint contendere cursu, (Aeneas) invitat pretiis animos; V 292. femina, quae nostris errans in finibus urbem exiguam pretio posuit; IV 212. sit, qui me raptum pugna pretiove redemptum mandet humo; IX 213.

prex, preces. Bitte, Gebet: I. nil dona neque aurum nec magnas valuisse preces; XI 229. — II, 1. nostras audite preces; IV 612. patrias audite preces; VIII 574. nulli exaudita deorum vota precesque meae; XI 158. primis cadentibus astris Iunoni fer rite preces; VIII 560. ni Cloanthus fudissetque preces divosque in vota vocasset; V 234. fundit preces rex pectore ab imo; VI 55. ut (Aeneas) immiscet preces; X 153. — 2. si quis adhuc precibus locus; IV 319. — 3. „cessas in vota precesque, Tros“ ait (Sibylla) „Aenea? cessas?“ VI 51. (Iunonis ira, pectus) cogunt me, Neptune, preces descendere in omnis; V 782. sin altior istis sub precibus venia ulla latet; X 626. — III, 1. (Pallas) nunc prece, nunc dictis virtutem accendit amaris: „quo“. .? X 368. Iunonis magnae primum prece numen adora; III 437. nec iam amplius armis sed votis precibusque (socii) iubent exposcere pacem; III 261 precibus si flecteris ullis; II 689. precibus inflectere nostris; XII 800. (Orpheus) adiit nescia humanis precibus mansuescere corda; G IV 470. quin adeas vatem precibusque oracula poscas; III 456. hoc precibus sine posse parentem; IX 90. precibus vocate Anchisen genitorem; VII 133. — 2. mox sese ad litora praeceps cum fletu precibusque tulit; III 599.

Priameïus. priameiſch: nec purpura regem picta movet nec sceptra movent Priameïa tantum, quantum . .; VII 252. ecce trahebatur passis Priameïa virgo crinibus Cassandra; II 403. o felix una ante alias Priameïa virgo iussa mori; III 321.

Priamides. Sohn des Priamus: I. cum sese a moenibus heros Priamides multis Helenus comitantibus adfert; III 341. Priamiden Helenum Graias regnare per urbes; III 295. ad quae Priamides: „nihil o tibi amice relictum“; VI 509. — II. (Aeneas) hic Priamiden laniatum corpore toto Deiphobum vidit, ‖ videt et ‖ lacerum . .; VI 494.

Priamus. A. Sohn des Laomedon, König in Troja: I, 1. hic Priamus. quamquam in media iam morte tenetur, non tamen abstinuit; II 533. vidi Priamum per aras sanguine foedantem ignis; II 501. memini Priamum, Salamina petentem, protinus Arcadiae gelidos invisere finis; VIII 158. ipse viro primus manicas atque arta levari vincla iubet Priamus; II 147. Polydorum auri cum pondere magno Priamus mandarat Threïcio regi; III 49. [occiderit ferro Priamus?] II 581. petit: f. invisit. decem alios Priamum superesse per annos; VIII 399. ut (Aeneas) tendentem manus Priamum conspexit inermis; I 487. Hesionae visentem regna sororis Laomedontiaden Priamum; VIII 158. — 2. en Priamus; I 461. — II, 1. conspicio: f. I, 1. tendit. teneo: f. I, 1. abstinet. videt Atridas Priamumque et saevom ambobus Achillem; I 458. vidi Hecubam centumque nurus Priamumque; II 501. ipsum sumptis Priamum iuvenalibus armis ut vidit (Hecuba); II 518. — 2. sat patriae Priamoque datum; II 291. (Coroebus) gener auxilium Priamo Phrygibusque ferebat; II 344. hic etiam inventum Priamo narrabis Achillem; IX 742. — 3 (Dido) multa super Priamo rogitans, super Hectore multa; I 750. — III, 1. poenas expendimus omnes, vel Priamo miseranda manus; XI 259. — 2. at non ille Achilles talis in hoste fuit Priamo; sed eruit . .; II 541. — IV. Priami arx alta maneres; II 56. procedo et Priami sedes arcemque reviso; II 760. Priami ‖ primi ‖ clipeos mentitaque tela adgnoscunt; II 422. forsitan et Priami fuerint quae fata requiras; II 506. haec finis Priami; II 554. postquam res Asiae Priamique evertere gentem immeritam visum superis; III 1. genetrix Priami de gente vetusta est mihi; IX 284. hoc Priami gestamen erat, cum iura vocatis more daret populis; VII 246. tum magnum exitium Priami imperio Phrygibusque futurum; II 191. ferre iubet praeterea sceptrum, Ilione quod gesserat olim, maxima natarum Priami; I 654. Polites, unus natorum Priami, porticibus longis fugit; II 527. Pyrgo, tot Priami natorum regia nutrix; V 645 quamvis Priami deberem plurima natis; VIII 379. apparent Priami et veterum penetralia regum; II 484. Priami dum regna manebant; II 22. quem nec Priami regnorum eversor Achilles (potuit sternere); XII 545. iam aderit multo Priami de sanguine Pyrrhus; II 662. protinus ad sedes Priami clamore vocati; II 437. f. arcem. quos deinde secutus regius egregia Priami de stirpe Diores; V 297. erat pervius usus tectorum inter se Priami; II 454. [Priami tecta alta manerent]; IV 343. tela: f. clipeos. — B. Sohn des Polites, Enkel des Königs Priamus: una acies iuvenum, ducit quam parvos ovantem Priamus; V 563.

Priapus. Gott der Gärten und Feldfrüchte: I. sinum lactis et haec te liba, Priape, quotannis exspectare sat est; E VII 33. — II. custos furum atque avium cum falce saliqua Hellespontiaci servet tutela Priapi; G IV 111.

pridem. längſt, vor langer Zeit: iam pridem: f. iam, I, 5. pridem (7 St.) S. 309, a.

primaevus, in den erſten Jahren, jugendlich: quorum primaevos Helenor; IX 545 hic Curibus fidens primaevo corpore Clausus advenit; X 345. ante urbem pueri et primaevo flore iuventus exercentur equis; VII 162.

primitiae, Erſtlinge, Erſtlingsverſuch: I. haec sunt spolia et de rege superbo primitiae; XI 15. — 2. primitiae iuvenis miserae! XI 156.

primitus, zum erſten Mal: velut in niveo tenera est cum primitus ovo effigies animantis; Ci 490.

princeps. der erſte, vornehmſte, Urahn: A. se quoque principibus permixtum (Aeneas) adgnovit Achivis; I 488. genus a quo (Dardano) principe nostrum; III 168. cum princeps medioque Gyas in gurgite victor compellat Menoeten; V 160. princeps ante omnis densum Palinurus agebat agmen; V 833. princeps ardentem coniecit lampada Turnus; IX 535 Massicus aerata princeps secat aequora tigri; X 166. Troes agunt, princeps turmas inducit Asilas; XI 620. — B. tu mihi nunc pugnae princeps; X 254. Phoebus erit nostri princeps et carminis auctor; Cul 12.

principium. Anfang, Urſprung: I. ab Iove principium musae: Iovis omnia plena; E III 60. a te principium, tibi desinam; E VIII 11. ab Iove principium generis; VII 219. — II. ait (Turnus) et iaculum attorquens emittit in auras, principium pugnae; IX 53. — III. principio delubra adeunt; IV 56. principio caelum ac terram ‖ terras ‖ camposque liquentis spiritus intus alit; VI 724. principio Italiam longa procul longis via dividit invia terris; III 381. (Aeneas) principio sociis edicit, signa sequantur; X 258. principio arboribus varia est natura creandis; G II 9. (Turnus) principio Phalerim et succiso poplite Gygen excipit; IX 762. munera principio ante oculos circoque locantur in medio; V 109. principio sedes apibus statioque petenda; G IV 8. exim ‖ exin ‖ Alleeto principio Latium petit; VII 342. principio muros obscuraque limina portae repeto

II 752. principio pinguem taedis et robore secto ingentem struxere pyram; VI 214.

prior, primus, der frühere, vorige, erste: A. bei Substantiven: hic mihi responsum primus dedit ille petenti; E I 44. incipe, Mopse, prior; E V 10. prima Syracosio dignata est ludere versu nostra Thalea ‖ Thalia ‖; E VI 1. qui (Pan) primus calamos non passus inertis; E VIII 24. nam primi cuneis scindebant fissile lignum; G I 144. prima Ceres ferro mortalis vertere terram instituit; G I 147. nos ubi primus equis Oriens adflavit anhelis; G I 250. primus humum fodito, primus devecta cremato sarmenta, et vallos primus sub tecta referto; G II 409. primus ego in patriam mecum Aonio rediens deducam vertice Musas; G III 10. primus Idumaeas referam tibi, Mantua, palmas; G III 12. mitte in Venerem pecuaria primus; G III 64. *primus Erichthonius ausus rapidus rotis insistere victor; G III 114. *primus Erichthonius currus et quattuor ausus iungere equos; G III 713. primus vere rosam atque autumno carpere poma; G IV 134. ergo apibus fetis idem atque examine multo primus abundare; G IV 140. prima (Saturnia) quod (bellum) ad Troiam pro caris gesserat Argis; I 24. prior (Venus) „heus“, inquit, „iuvenes, monstrate, vidistis si quam“. .; I 321. officio nec ‖ ne ‖ te certasse priorem paeniteat; I 548. prior Aenean compellat Achates: „nate dea“. .; I 581. prima (Dido) libato summo tenus attigit ore; I 737. primus Thymoetes (equom) duci intra muros hortatur et arce locari; II 32. primus ibi ante omnis, magna comitante caterva, Laocoon decurrit; II 40. ipse viro primus manicas atque arta levari vincla iubet Priamus; II 146. sc promunt Ulixes Acamasque Thoasque Pelidesque Neoptolemus primusque Machaon; II 263. primus se Androgeos offert nobis; II 370. Priami ‖ primi ‖ clipeos mentitaque tela adgnoscunt; II 422. primus Coroebus Penelei dextra procumbit; II 424. hic Iuno Scaeas saevissima portas prima tenet; II613. Italiam primus conclamat Achates; III 523. quae (Pallas) prima accepit ovantis; III 544. primus rudentem contorsit laevas proram Palinurus ad undas; III 562. ille meos, primus qui me sibi iunxit, amores abstulit; IV 28. prima et Tellus et pronuba Iuno dant signum; IV 166. tu prima furentem his, germana, malis oneras; VI 548. iam prima novo spargebat lumine terras Aurora; IV 584. postera cum primo stellas Oriente fugarat clara dies; V 42. ille (Cloanthus) radit iter laevom interior subitoque priorem (Gyan) praeterit; V 170. nec tota tamen ille (Sergestus) prior praeeunte carina; V 186. parte prior (Sergestus), partim ‖ paretem ‖ rostro premit aemula Pristis; V 187. (Mnestheus) primum in scopulo luctantem deserit alto Sergestum brevibusque vadis; V 220. conveniunt Nisus et Euryalus primi; V 294. tres praemia primi accipient flavaque caput nectentur oliva; V 309. primus abit longeque ante omnia corpora Nisus emicat; V 318. (Diores) transeat elapsus prior ambiguumve relinquat; V 326. primus accurrit Acestes; V 451. Pandare, qui quondam in medios telum torsisti primus Achivos; V 497. (Aeneas) primum ante omnis victorem appellat Acesten; V 540. hunc morem cursus atque haec certamina primus Ascanius rettulit; V 596. haec memorans (Iris) prima infensum vi corripit ignem; V 641. primus Ascanius, cursus ut laetus equestris ducebat, sic petivit castra; V 667. extemplo (Aeneas) socios primumque accessit Acesten; V 746. nec non Aeneas opera inter talia primus hortatur socios; VI 183. stabant orantes primi transmittere cursum; VI 313. sic (Aeneas Palinurum) prior adloquitur: „quis te“. .? VI 341. consulis imperium hic (Brutus) primus saevasque secures accipiet; VI 819. tu prior, tu parce, genus qui ducis Olympo; VI 834. (Aeneas) geniumque loci primamque deorum Tellurem precatur; VII 136. haec ingressis (Teucris Latinus) placido prior edidit orc: „dicit“. .; VII 194. Silvia prima soror, palmis percussa lacertos auxilium vocat; VII 503. primus init bellum Tyrrhenis asper ab oris Mezentius; VII 647. primus Potitius auctor; VIII 269. iam sacerdotes primusque Potitius ibant, pellibus cincti; VIII 281. primus ab aetherio venit Saturnus Olympo; VIII 319. qui (Pelasgi) primi finis aliquando habuere Latinos; VIII 602. primus ab adversa conclamat mole Caicus: „quis globus“. .? IX 35. ecquis erit, mecum, iuvenes, qui primus in hostem? IX 51. primus Iulus accepit trepidos; IX 232. prior Hyrtacides sic ore locutus: „Euryale“. .; IX 319. iam prima novo spargebat lumine terras Aurora; IX 459. me primam absumite ferro; IX 494. is (Antiphates) se primus agebat; IX 696. (Turnus) primum Antiphaten conlecto sternit iaculo; IX 696. Aurora socios veniente vocari primus in arma iube; X 242. primus turmas invasit agrestis Aeneas, omen pugnae; X 310. (Lausus) primus Abantem oppositum interimit, pugnae nodumque moramque; X 427. hunc (Turnum) ubi contiguum missae fore credidit hastae, ire prior Pallas; X 458. belli commercia Turnus sustulit ista prior iam tum Pallante perempto; X 533. maestam Euandri primus ad urbem mittatur Pallas; XI 236. olli (primi) convenere fluuntque ‖ fluuntque ‖ ad regia plenis tecta viis; XI 236. sedet et maximus aevo et primus sceptris Latinus; XI 238. hic (Aeneas) pietate prior; XI 292. primus ego en supplex venio; XI 364. patribus vocatis primus ades; XI 380. * tua prima per auras tela tenens supplex hostem fugit; XI 558. Tyrrhenus et Aconteus primi ruina dant sonitum ‖ ruinam dant sonitu ‖ ingenti; XI 613. quem telo primum, quem postremum, aspera virgo, deicis? XI 664. Euneum Clytio primum patre (virgo deicit); XI 666. Arruns iaculo et multa prior arte Camillam circuit; XI 760. quem (Apollinem) primi colimus; XI 786. qui cursu portas primi inrupere patentis, hos . .; XI 879. vides, quantos primus patiare labores; XII 33. sic prior Aeneas; sequitur sic deinde Latinus suspiciens caelum: „haec“. .; XII 195. primus Tolumnius augur „hoc erat, hoc, votis“ inquit „quod saepe petivi“; XII 258. Iapyx primus animos accendit in hostem; XII 426. prima ante omnis Iuturna Latinos audiit adgnovitque sonum; XII 448. Tolumnius augur, primus in adversos telum torserat qui hostis; XII 461. filia prima manu flores Lavinia crinis et roseas laniata genas, tum . .; XII 605. prima decus quae (Dictynna) dulce mihi te donat alumnum; Ci 246. et rure recessit Iustitia et prior illa Fides; Cul 227. hoc primum; H 79. quid primum deserta querar? IV 677. hic iuvenis primam ante aciem stridente sagitta Almo, sternitur; VII 531. (Catillus, Coras) primam ante aciem densa inter tela feruntur; VII 673. qualis eram, cum primam aciem Praeneste sub ipsa stravi; VIII 561. Messapus primas acies (coercet); IX 27. is (Numanus) primam ante aciem digna atque indigna relatu vociferans ibat; IX 595. muros ciuxere Assaraci duo et senior cum Castore Thymbris, prima acies; X 125. primas laeta ante acies exultat imago; X 643. Podalirius Alsum, pastorem primaque acie per tela ruentem superimminet; XII 303. vix prima inceperat aestas; III 8. dum prima novis adolescit frondibus aetas, parcendum teneris; G II 362. (mater) muros amens atque agmine cursu prima petit; IX 479. protinus Antaeum et Lucam, prima agmina Turni (Aeneas) persequitur; X 561. prima fugit domina amissa levis ala Camillae; XI 868. cui (serpenti) cuncta paranti ‖ quo . . parante ‖ parvulus hunc (pastorem?) prior umoris conterret alumnus; Cul 183. postquam primus amor deceptam morte fefellit; IV 17. me pauper in arma pater primis

huc misit ab annis: II 87. (Pallas) primis te miretur ab annis; VIII 517. quam (matrem) primo aquilone relinquet perfidus praedo; VII 361. quae prima solo ruptis radicibus arbos vellitur; III 27. nec ‖ neu ‖ (illa tellus) se praevalidam primis ostendat aristis! G II 253. quae fors prima dedit sanguis novos imbuit arma; VII 554. vix primos inopina quies laxaverat artus, et proiecit . .; V 857. (Latinus) primas cum conderet arces; VII 61. primis cadentibus astris Iunoni fer rite preces; VIII 59. quae prima laborum causa fuit; VII 481. praeterea prima citae Teucris ponam certamina classis; V 66. prima pares ineunt gravibus certamina remis quattuor delectae carinae; V 114. quantum praedulce decus primo certamine posset; XI 155. ubi concubitus primos iam nota voluptas sollicitat; G III 130 primam merui qui laude coronam, ni me . .; V 355. optima quaeque dies miseris mortalibus aevi prima fugit; G III 67. haec ante exitium primis dant signa diebus; G III 503. ille dies primus leti primusque malorum causa fuit; IV 169. tum (Scylla) suspensa levans digitis vestigia primis egreditur; Ci 212. ductores primi Messapus et Ufens undique cogunt auxilia; VIII 6. ductores Teucrum primi et ‖ primi ‖ delecta iuventus consilium habebant; IX 226. Aeneas primique duces et pulcher Iulus corpora deponunt; VII 107. postera iam dies primo surgebat Eoo, cum subito . .; III 588. Aeneas vota deum primo victor solvebat Eoo; XI 4. cum prima novi ‖ sui ‖ ducent examina reges vere suo ‖ novo ‖; G IV 21. quae prima exordia sumat (Aeneas)? IV 284. prima hominis facies et pulchro pectore virgo pube tenus; III 426. te propter eundem extinctus pudor et fama prior; IV 322. hic sceptra accipere et primos attollere fasces regibus omen erat; VII 173. vestibulum ante ipsum primis ‖ primisque ‖ in faucibus Orci posuere cubilia Curae; VI 283. primo avolso non deficit alter aureus (fetus); VI 143. ubi prima fides pelago; III 69. ceu flamina prima cum deprensa fremunt silvis; X 97. cum prima per artem foedera turbasti; XII 632. vigilum procul custodia primis excubias foribus studio iactabat inani; Ci 208. „o socii, qua prima“ inquit (Coroebus) „fortuna salutis monstrat iter, sequamur“; II 387. (Aeneas?) dat tibi praeterea fortunae parva prioris munera; VII 243. prima vel autumni sub frigora; G II 321. quam multa in silvis autumni frigore primo lapsa cadunt folia; VI 309. pars Narcissi lacrimam et lentum de cortice gluten prima favis ponunt fundamina; G IV 161. postquam visa (dea) satis primos acuisse furores; VII 406. quem (genitorem) tollere in altos optabam primum montis; II 636. praeterea centum oratores prima de gente Latinos ire placet; XI 331. postquam (harpyiae) mensas metu liquere priores; III 213 si primi Salio reddentur ‖ reddantur ‖ honores; V 347. qui regnum Italiae et primos sibi poscat honores; XI 219. ille iuvenis primus ad auras aetherias surget, Silvius, Albanum nomen; VI 761. prima oriens (proles virilis) erepta iuventa est; VII 51. Euryalus, ora puer prima signans intonsa iuventa; IX 181. tum mihi prima genas vestibat flore iuventas; VIII 160. hinc mihi prima mali labes; II 97. primus equi labor est animos atque arma videre bellantum; G II 182. altera tum primos Lucinae experta labores; G IV 340. adspirat primo Fortuna labori; II 385 postera cum prima lustrabat lampade terras orta dies; VII 148. flaventem prima lanugine malas dum sequeris Clytium infelix, nova gaudia; X 324. primam hanc tibi magnus Apollo concedit laudem; IX 654. sacerdos saetas ignibus imponit sacris, libamina prima; VI 246. vestibulum ante ipsum primoque in limine Pyrrhus exultat; II 469. armatos vident stantis in limine primo; II 485. in limine primo quos (infantes) dulcis vitae exsortis abstulit atra dies; VI 427. ductor Aebivom coniugis infandae prima inter ‖ intra ‖ limina dextra oppetiit; XI 267. eur indecores in limine primo deficimus? XI 423. ades et primi lege litoris oram; G II 44. post hos aequo discrimine Pristis Centaurusque locum tendunt superare priorem; V 155. primus clamore secundo Hyrtacidae ante omnis exit locus Hippocoontis; V 491. dum prima lues udo sublapsa veneno pertemptat sensus; VII 354. quare agite et primo laeti cum lumine solis vestigemus . .; VII 130. lupi Moerim videre priores; E IX 54. regina e speculis ut primam ‖ primum ‖ albescere lucem vidit; IV 586. evolat infelix (mater) et femineo ululatu, scissa comam, muros prima petit; IX 479. matres primae mori pro moenibus ardent; XI 895. quas (mensas) advena primas tunc adiit; X 516. terrae pingue solum primis extemplo a mensibus anni fortes invortant tauri; G I 64. qualem primo qui surgere mense aut videt aut vidisse putat per nubila lunam; VI 453. (Fama) parva metu primo, mox sese attollit in auras; IV 176. litora curvo moenia prima loco fatis ingressus iniquis; III 17. ut (Hercules) prima novercae monstra manu geminosque premens eliserit angues; VIII 288. at tibi prima, puer, nullo munuscula cultu tellus fundet; E IV 18. navita sic prior adgreditur dictis atque increpat ultro: quisquis es . .; VI 387. Iunonis magnae primum prece numen adora; III 437. cui (Sychaeo) pater intactam dederat primisque iugarat ominibus; I 345. quattuor hic, primum omen, equos in gramine vidi; III 537. non alios prima crescentis origine mundi inluxisse dies crediderim; G II 336. Tithoni prima quot (annos) abest origine Caesar; G III 48 altius omnem expediam prima repetens ab origine famam; G IV 286. o dea, si prima repetens ab origine pergam; I 372. immo age, at a prima dic origine nobis insidias Danaum; I 753. si prima domus repetatur origo; VII 371. ubi primos crastinus ortus extulerit Titan; IV 118. prima ferratis praefigunt ora capistris; G III 399. ora prima patrum magnis Salius clamoribus implet; V 341. delectos populi ad proceres primumque parentem monstra deum refero; III 58. pater primus per artem movit agros; G I 122. Dardanus, Iliacae primus pater urbis et auctor, advehitur Teucros; VIII 134. cum primae lucem pecudes hausere; G II 340. Troiugena, interpres divom, fare age, quae prima pericula vito? III 367. me sine prima manu temptare pericula belli; XI 505. ecus vestigia primi alba pedis frontemque ostentans arduus albam; V 566. duc nigras pecudes, ea prima piacula sunto; VI 153. *ut pedum primis infans vestigia plantis institerat; XI 573. rerum cui (patri) prima potestas; X 100. rursusne procos inrisa priores experiar? IV 534. prima leves ineunt si quando proelia Parthi; G IV 314. talis prima movent Dares caput altum in proelia tollit; V 375. cum prima movent in proelia Martem; VII 603. mugitus veluti cum prima in proelia taurus terrificos ciet; XII 103. cum (Turnus) prima in proelia iunctos conscendebat equos; XII 735. altera (puella?) non fama dixerit esse prior; Cat IX 24. primae revocabo exordia pugnae; VII 40. ubi (dea) primae commisit funera pugnae; VII 542. ea prima ruentis pugna loco statuit Teucros; XII 505. primus (pullus) et ire viam et fluvios temptare minantis audet; G III 77. pater Anchises divos vocavit stans prima ‖ celsa ‖ in puppi „di“. .; III 527. postquam prima quies epulis mensaeque remotae; I 723. tempus erat, quo prima quies mortalibus aegris incipit; II 268. inde ubi prima quies medio iam noctis abactae curriculo expulerat somnum; VIII 407. regina motus excepit prima futuros; IV 297. rex prior haec: „maxume Teucrorum ductor“. .; VIII 469. vomis et inflexi primum grave robur aratri (est?); G I 162. in quibus aevi prima rudimenta et iuvenes exegimus an-

nos; Ci 45. prima sagitta Hyrtacidae iuvenis volucris diverberat auras; V 502. (Aeneas) molitur locum primasque in litore sedes cingit; VII 158. ante locum similem exquirunt, ubi prima paretur arboribus seges; G II 266. Luciferi primo cum sidere frigida rura carpamus; G III 324. quo primum Poeni effodere loco signum, quod . .; I 442. primi sub lumina solis et ortus; VI 254. primo quae (tentoria) prodita somno Tydides multa vastabat caede cruentus; I 470. poma degenerant sucos oblita priores; G II 59. ibi memento prima locare manu molirique aggere tecta; VII 127. tu o cui prima frementem fudit equom tellus, Neptune; G I 12. Dardanidae duri, quae vos a stirpe parentum prima tulit tellus, eadem . .; III 95. his fretus non legatos neque prima per artem temptamenta tui pepigi; VIII 143. bella cient primaque vetant consistere terra; I 541. multa praeterea vatum praedicta piorum ‖ priorum ‖ terribili monitu horrificant; IV 464. ecciuit quae (vates) prima futuros Aeneadas magnos et nobile Pallanteum; VIII 340. (equus) haec iam primo depulsus ab ubere matris audeat ‖ gaudeat ‖; G II 187. fluctus uti primo coepit cum albescere veuto; VII 528. dum trepidi egressisque labant vestigia prima; X 283. via prima salutis Graia pandetur ab urbe; VI 96 primus ecum phaleris insignem victor habeto; V 310. hac, Turne, sequamur Troiugenas, qua prima viam victoria pandit; XII 626. vix primi proelia temptant portarum vigiles; II 334. Troiae qui (vir) primus ab oris Italiam venit; I 1. Aeneas singula laetus exquiritque auditque virum monimenta priorum; VIII 312. effugit ante alios primisque elabitur undis Gyas; V 151. ea vox audita laborum prima tulit finem; VII 118. primam (vocem) loquentis ab ore eripuit pater; VII 118. primam qui (rex) legibus urbem fundabit; VI 810. vidimus obscuris primam sub vallibus urbem venatu adsiduo; IX 244.

B. allein: a. I. una omnes iuvenum primi pauperque senatus tura dabant; VIII 105. iacet insula, nomen dixere priores Ortygiam; III 693. reginam thalamo cunctantem ad limina primi Poenorum expectant; IV 133 — II, I. ergo (Latinus) concilium magnum primosque suorum imperio accitos alta intra limina cogit; XI 235. unus homo impune iuvenum primos tot miserit Orco? IX 785. primis una tot caede peremptis, Serranoque Numaque; IX 453. rumpunt aditus primosque trucidant immissi Danai; II 494 discurrunt alii ad portas primosque trucidant, alii . .; XII 577. — 2. ergo (Turnus) iter ad regem Latinum indicit primis iuvenum; VII 468. — 3. ipse inter primos praestanti corpore Turnus vertitur arma tenens; VII 783. — III. quos omnis euntis primorum manus ad portas prosequitur votis; IX 309. qua nulla priorum Castaliam molli divertitur orbita clivo; G III 292. — IV. inter: ſ. inter, IV, 2. primos (3 St.) S. 345, b. — b. 1. non iam prima peto Mnestheus neque vincere certo (quamquam o!); V 194. Eurvalus munere victor amici prima tenet; V 338. Aeneïa puppis prima tenet; X 157. — II. canebat, ut his exordia primis omnia (concreverint); E VI 33.

C. adverbielle Formen: I, 1. unde prius siliqua quassante legumen sustuleris; G I 74 semina vidi serentis nitro prius et nigra perfundere amurca; G I 194. collibus an plano melius sit ponere vitem, quaere prius; G II 274. unda sustinet orbis, puppibus illa prius, patulis nunc hospita plaustris; G III 362. prius haustu sparsus aquarum ore love ‖ fave ‖; G IV 229. hic (Proteus) tibi, nate, prius vinclis capiundus; G IV 396. sed modus orandi qui sit, prius ordine dicam; G IV 537. quod di prius omen in ipsum (Calchanta) convertant! II 190. non prius aspicies, ubi fessum aetate parentem liqueris Anchisen? II 596. sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat, vel . .; IV 24. accipe quae peragenda prius; VI 136. quot prius aeratae steterant ad litora prorae; IX 121. nymphae innabant, quot prius aeratae steterant ad litora prorae; X 223. haec tibi porto dona prius; X 882. iustitiaeque prius mirer belline laborum? XI 126. qui (Typhon) prius Emathio celsum duplicarat ‖ duplicabat ‖ vertice Olympum; Ci 33. si quis non pauperis usum mente minus ‖ prius ‖ docta fastidiat; Cul 59. inde (pastor) impiger, exanimus ‖ exanimis ‖, vix compos mente refugit, nescius ‖ nec prius ‖ aspiciens; Cul 199. (Scylla) caeruleas sua furta prius testatur ad umbras; Ci 215. quae (puella) prius in tenui steterat succincta crocota; Ci 252. tu nunc eris illi (patri) Mantua quod fuerat quodque Cremona prius; Cat VIII 6. sed haec prius fuere: nunc (Sabinus) eburnea sedet sede; Cat X 23. — 2. at prius ignotum ferro quam scindimus aequor, cura sit . .; G I 50. prius quam dira per incantum serpant contagia volgus; G III 469. nec (Aeneas) prius absistit, quam septem corpora fundat humi; I 192. prius quam (equi) pabula gustassent Troiae Xanthumque bibissent; I 473. nec prius amissam (Creusam) respexi animumve reflexi, quam venimus; II 741. prius ante, pudor, quam te violo aut tua iura resolvo; IV 27. nec ripas datur horrendas et rauca fluenta transportare prius, quam sedibus ossa quierunt; VI 328. prius, quam tela inimica sequantur; XI 809. te vero victore prius vel sidera cursus mutatura suos quam te facturum metui; Ci 425. — II. visenda animalia trunca pedum primo; G IV 310. matres primo ancipites oculisque malignis ambiguae spectare rates; V 651. hunc (Privernum) primo levis hasta Themillae strinxerat; IX 576. obstipuit primo aspectu Sidouia Dido, casu deinde viri tanto; I 613. — III, 1. (?) Pan primum calamos cera coniungere pluris instituit; E II 32. quo (puero gens) ferrea primum desinet; E IV 8. terna tibi haec primum triplici diversa colore licia circumdo; E VIII 73. quo tempore primum Deucalion vacuom lapides iactavit in orbem; G I 61. hos natura modos primum dedit; G II 20. difficiles primum terrae collesque maligni Palladia gaudent silva vivacis olivae; G II 179. qui (ignis) furtim pingui primum sub cortice tectus robora comprenidit; G II 304. me vero primum dulces ante omnia Musae accipiant; G II 475. ac primum laxos tenui de vimine circlos cervici subnecte; G III 166. primum aspera silva lappaeque tribolique absint; G III 384. exiguus primum atque ipsos contractus in usus eligitur locus; G IV 295. hoc geritur zephyris primum impellentibus undas; G IV 305. unde altus primum se erumpit Enipeus; G IV 368. primum silici scintillam excudit Achates; I 174 hoc primum in luco nova res oblata timorem leniit; I 450. hic primum Aeneas sperare salutem ausus; I 451. primum parva duorum corpora natorum serpens amplexus uterque implicat; II 213. hic primum ex alto delubri culmine telis nostrorum obruimur; II 410. hanc primum tutare domum; II 677. maximus unde pater Teucrus Rhoeteas primum est advectus in ‖ ad ‖ oras; III 108. quarto terra die primum se attollere tandem visa; III 205. servatum ex undis Strophadum me litora primum excipiunt; III 209. caesis primum de more iuvencis; III 369. omnia conlustrans hanc primum ad litora classem conspexi ‖ prospexi ‖ venientem; III 651. (Mercurius) primum pedibus talaria nectit aurea; IV 239. hic primum paribus nitens Cyllenius alis constitit; IV 252. urbem Troianam primum dulcisque meorum reliquias colerem; IV 342. hinc ‖ hic ‖ primum Fortuna fidem mutata novavit; V 604. (Daedalus) redditus his primum terris; VI 18. quattuor hic primum nigrantis terga iuvencos constituit sacer-

dos; VI 243. (Aeneas) primum Herculeis sopitas ignibus aras excitat; VIII 542. tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Aeneas classem; IX 80. durum a stirpe genus natos ad flumina primum deferimus; IX 603. obvius huic (Pallanti) primum, fatis adductus iniquis fit Lagus; X 380. hic dea se primum rapido pulcherruma nisu sistit; XI 852. primum prona surgebant valle patentes aëriae platanus ‖ platani ‖; Cul 123. oris honos primum et labella et patulae frontis species concrescere in unum coepere; Ci 496. ac primum (Simylus) quattuor educit cum spissis alia ‖ allia ‖ fibris; Mo 88. illo quo primum dominatus Roma superbos mutavit placidis tempore consulibus; Cat IX 37. — 2. ductores ipsos primum (Aeneas) sternit, tum volgus; I 189. hic primum nova lux oculis offulsit tum . .; IX 110. pulcherrima (praemia) primum di moresque dabunt vestri, tum . .; IX 253. detera pistillo primum fragrantia mollit alia ‖ allia ‖, tum . .; Mo 101. — 3. incipiant silvae cum primum surgere; E VI 39. cum primum pasti repetent praesaepia tauri; E VII 39. cum primum sulcos aequant sata; G I 113. cum primum Iliacas, Danai, venistis ad oras; II 117. advena classem cum primum Ausoniis exercitus appulit oris; VII 39. lux cum primum terris te crastina reddet; VIII 170. cum femina primum cinerem et sopitos suscitat ignes; VIII 408. cum primum crastina caelo puniceis invecta rotis Aurora rubebit; XII 76. cum primum alto se gurgite tollunt solis equi; XII 114. iam primum saxis suspensam hanc aspice rupem; VIII 190. vos celsis nunc primum a navibus itis? II 375. quoniam ad tantas nunc primum nascimur artes; Ci 42. quoniam nunc primum teneros firmamus robore nervos; Ci 43. invisam quaerens (Dido) quam primum abrumpere lucem; IV 631. lnua revertentes quom primum colligit ignis; G I 427. at me tum primum saevos circumstetit horror; II 559. tum primum nostri Cacum videre timentem turbatumque oculis ‖ oculi ‖; VIII 222. tum primum bello celerem intendisse sagittam dicitur Ascanius; IX 590. tunc alnos primum fluvii sensere cavatas; G I 136. ubi primum vellere signa adnueriunt superi; XI 19. ut primum (poma) truncos sensere valentis; G II 426. ut primum lux alma datast; I 306. ut primum (Cyllenius) alatis tetigit magalia plantis; IV 259. regina e speculis ut primam ‖ primum ‖ albescere lucem vidit; IV 586. ut primum cessit furor et rabida ora quierunt; VI 102. quam (Dido) Troïus heros ut primum iuxta stetit adgnovitque per umbras obscuram; VI 452. ut primum placati animi et trepida ora quierunt; XI 300. (Turnus) ut primum tari potuit, sic institit ore: „quam“. .; XII 47. ut primum discussae umbrae et lux reddita menti; XII 669. — IV. flos ad prima tenax; G II 134. — V. area cum primis ingenti aequanda cylindro; G I 178. — VI multo in primis hilarans convivia Baccho ante focum. in umbra; E V 69. in primis venerare deos; G I 338. in primis regina quietum accipit in Teucros animum; I 303. me tibi commendo, in primisque patrem; Cat VIII 5.

priscus, alt, vormalig: haec certamina Ascanius Priscos docuit celebrare Latinos; V 598. una ingens Amiterna cohors priscique Quirites; VII 710. hic (est) herba turis opes priscis imitata Sabina ‖ Sabinis ‖; Cul 404. heu pietas, heu prisca fides invictaque bello dextera! VI 878. prisca fides facto, sed fama perennis; IX 79. pauca tamen suberunt priscae vestigia fraudis; E IV 31. monstrat Carmentalem portam, nymphae priscum Carmentis honorem, vatis fatidicae; VIII 339. ecce Sabinorum prisco de sanguine magnum agmen agens Clausus; VII 706. a pereat cui sunt prisca supercilia; Copa 34.

pristinus, ehemalig, vorig: A. coniunx ubi pristinus illi respondet curis; VI 473. quem (Mnesthea) pulsi pristina Turni aggere moerorum sublimem gloria tollit; X 143. — B. novae rediore in pristina vires; XII 424.

pristis, Seeungeheuer, Walfiſch: I. aequoreae pristes, immania corpora ponti, undique conveniunt et glauco in gurgite circum verbere caudarum atque oris minitantur hiatu; Ci 453. — II. cui (Tritoni) in pristim desinit alvos; X 211.

Pristis, Name eines Schiffes: I. nunc Pristis habet (locum priorem), nunc victam praeterit ingens Centaurus; V 156. parte prior (Sergestus), partim ‖ partem ‖ rostro premit aemula Pristis; V 187. sic Mnestheus, sic ipsa fuga secat ultima Pristis aequora; V 218. (Pristis, Centaurus) longa sulcant vada salsa carina; V 158. post hos aequo discrimine Pristis Centaurusque locum tendunt superare priorem; V 154. — II. velocem Mnestheus agit acri remige Pristim; V 116. nunc una ambae (Pristis, Cantaurus) iunctisque feruntur frontibus; V 157. praeterco, vinco: ſ. I. habet.

Privernum, Stadt in Latium: *Priverno antiqua Metabus cum excederet urbe; XI 540.

Privernus, Rutuler: Privernum Capys (sternit); IX 576.

pro, vor, für, an Stelle, zu Gunſten, gemäß: I. nach Verben: illum (Dolonem) Tydides alio pro talibus ausis adfecit pretio; XII 351. ipsi (Pandarus, Bitias) intus dextra ac laeva pro turribus adstant; IX 677. tu pro germano si quid praesentius audes, perge: decet; XII 152. luturnam pro vita maiora audere probavi; XII 814. maria aspera iuro non ullum pro me tantum cepisse timorem, quam ni ‖ ne ‖ . .; VI 352. me verius unum pro vobis foedus luere et decernere ferro; XII 695. hanc (curam) precor, optime, pro me deponas; XII 48. multa simul contra variis sententia dictis pro Turno; XI 223. pro purpureo poenas dat Scylla capillo; G I 405. unum pro multis dabitur caput; V 815. omnis ut tecum meritis pro talibus annos (Deiopea) exigat; I 74. cum faciam vitula pro frugibus, ipse venito; E III 77. si qua tuis umquam pro me pater Hyrtacus aris dona tulit; IX 685. prima (Saturnia) quod (bellum) ad Troiam pro caris gesserat Argis; I 24. quam pro me curam geris, hanc deponas; XII 48. saepe animam generi pro qua pater impius hausit; Cat IX 31. ipse ego paulisper pro te tua munera inibo; V 846. bellum etiam pro caede boum stratisque iuvencis inferre paratis? III 247. pro re pauca loquar; IV 337. luo; ſ. decerno. matres primae mori pro moenibus ardent; XI 895. non pudet, o Rutuli, pro cunctis talibus unam obiectare animam? XII 229. tu potes pro viro nebulam et ventos obtendere inanis; X 82. hi vitam volunt pro laude pacisci; V 230. letum sinas pro laude pacisci; XII 49. pro qua mercede (apes) Dictaeo caeli regem pavere sub antro; G IV 150. pro crinali auro, pro longae tegmine pallae tigridis exuviae pendent; XI 576. „at tibi pro scelere“ exclamat (Priamus), „pro talibus ausis di persolvant grates dignas“; II 535. hanc tibi, Eryx, meliorem animam pro morte Daretis persolvo; V 483. praeterea unum illud tibi, nate dea, proque omnibus unum praedicam; III 435. quae tibi, quae tali reddam pro carmine dona? E V 81. parve culex, pecudum custos tibi tale merenti funeris officium vitae pro munere reddit; Cul 414. deum rex illi (patri) pro pietate sua reddidit vitam; Ci 524. (Iuppiter) haec pro virginitate reponit? XII 878. Aeneadae in ferrum pro libertate ruebant; VIII 648. hunc illi honorem Iuppiter erepta pro virginitate sacravit; XII 141. Orpheus rapta graviter pro coninge saevit; G IV 456. quae vobis, quae digna, viri, pro laudibus istis praemia posse rear solvi? IX 252. (Scylla) hanc pro purpureo poenam scele-

rata capillo, pro patrio solvens; Ci 52. pro quo spargite me in fluctus; III 604. hanc pro Palladio moniti, pro numine laeso effigiem statuere; II 183. in summo custos Tarpeiae Manlius arcis stabat pro templo; VIII 653. Turnus (sternit) Sagarim et summis stantem pro turribus Idan; IX 575. ut pro me hostili paterer succedere dextrae quem genui? X 847. pro molli viola, pro purpureo narcisso carduos sugit; E V 38. soli pro portis Messapus et acer Atinas sustentant aciem ‖ acies ‖; XII 661. ut faciem mutatus et ora Cupido pro dulci Ascanio veniat; I 659. natos pater nova bella moventis ad poenam pulchra pro libertate vocabit; VI 821. votum pro reditu simulant (ductores Danaum), ea fama vagatur; II 17.

II. zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen: tum validis flexos incurvant viribus arcus pro se quisque viri; V 501. pro se quisque viri summa nituntur opum vi; XII 552. illud te pro Latio obtestor, pro maiestate tuorum; XII 820. nobis ad belli auxilium pro nomine tanto exiguae vires; VIII 472. ut tanta quicquam pro spe temptare recusem; XI 437. (Priape,) nunc te marmoreum pro tempore fecimus; E VII 35.

pro. o! ach!; regina flaventis abscissa comas „pro Iuppiter! ibit hic?“ ait; IV 590. quibus (puellis) Erinys sicut Hymen praefata ‖ ⟨pro fata!⟩ ‖ dedit conubia mortis; Cul 247.

proavus, Ahnherr: I, 1. hortantur socii Cretam proavosque petamus; III 129. — 2. quoi (Camerti) genus a proavis ingens clarumque paternae nomen erat virtutis; XII 225. — II. Arcades posuere in montibus urbem Pallantis proavi de nomine Pallanteum: VIII 54.

probo, gut heißen, billigen: I. Iuturnam pro vita maiora audere probavi; XII 814. si luppiter misceri probet populos aut foedera iungi; IV 112. — II. si id pio sedet Aeneae, probat auctor Acestes; V 418. tum divom responsa probantur; Ci 388. qui mente procul pura sensuque probando ‖ lucro pura censuque probato ‖ non avidas adguovit ‖ adposcit ‖ opes; Cul 80. si quis non probet illis somnia luxuriae spretis; Cul 59.

Procas, König von Albalonga: proximus ille Procas, Troianae gloria gentis, et Capys et Numitor; VI 767.

procax, frech: cum Orion penitus procacibus austris dispulit; I 536.

procedo, hervorkommen, vorwärtsgehen, vergehen, sich steigern: donec iuvito processit Vesper Olympo; E VI 86. procedo et Priami sedes arcemque reviso; II 760. procedo et parvam Troiam simulataque magnis Pergama adgnosco; III 349. sic effatus (Turnus) ad undam processit; IX 22. fatus (Pallas) medium procedit in aequor; X 451. pedes et Lycius processerat Agis; X 751. hinc pater Aeneas, Romanae stirpis origo (procedit); XII 166. iuxta Ascanius, magnae spes altera Romae, (procedit?); XII 168. iam piger aurata procedit Vesper ab Oeta; Cul 203. dum (Scylla) extra procedit longe matrum comitumque catervam; Ci 143. optatis plus iam procedimus ipsis; Cat IX 63. ecce Dionaei processerat Caesaris astrum; E IX 47. regina ut vidit aequatis classem procedere velis; IV 587. iamque dies alterque dies processit; III 356. cum subito e silvis macie confecta suprema forma viri procedit; III 591. tum pater Aeneas procedere longius iras ban ‖ hand ‖ passus; V 461. procedit legio Ausonidum; XII 121. Polio, ‖ orbis ‖ incipient magni procedere menses; E IV 12. procedebat opus; Mo 111. postquam omnis longe comitum praecesserat ‖ processerat ‖ ordo; XI 94. parcite, oves nimium procedere; E III 94. interea reges procedunt castris; XII 169.

procella, heftiger Wind, Wirbel: I. talia iactanti (Aeneae) stridens aquilone ‖ Aqu. ‖ procella velum adversa ferit fluctusque ad sidera tollit; I 103. in notos vocem vertere procellae; XI 798. — II. nempe abruptis turbata procellis nocte uatat (iuvenis) caeca serus freta; G III 259. — III. (mare) una Eurusque Notusque ruunt creberque procellis Africus; I 85. (Iuno) maria omnia caelo miscuit Aeoliis nequiquam freta procellis; V 791. — IV. pater „frangimur heu fatis“ inquit „ferimurque procella!“ VII 594. turbare: ſ. II. abrumpo.

procer, Großer, Fürſt: adgnovere deum proceres divinaque tela Dardanidae pharetramque fuga sensere sonantem; IX 659. audiunt: ſ. 2. inde alii Troiae proceres (exierant); VIII 587. tot lecti proceres ter denis navibus ibant subsidio Troiae; X 213. (proceres) animas in aperta pericula mittunt; IX 663. (proceres) avidum pugnae dictis ac numine Phoebi Ascanium prohibent; IX 661. tot lecti proceres campos salis aere secabant; X 214. sentiunt: ſ. adgnoscunt. ipsi (proceres) in certamina rursus succedunt; IX 662. nunc et Myrmidonum proceres Phrygia arma tremescunt; XI 403. Danaum proceres Agamemnoniaeque phalanges ingenti trepidare metu; VI 489. ellipt. post alii proceres; I 740. — 2. tum genitor „audite, o proceres“, ait; III 103. — II. 1. delectos populi ad proceres primumque pareutem monstra deum refero; III 58. lego: ſ. I, 1. it, secat. — 2. refero ad: ſ. II, 1. deligo. — III. talibus inter se firmabant foedera dictis conspectu in medio procerum; XII 213.

procerus, ſchlank: (Silenus) solo proceras erigit alnos; E VI 63. hic pinus proceros decorat silvas hirsuta per artus; Cul 138.

processus, Fortgang: sin in processu coepit crudescere morbus; G III 504.

Prochyta, Inſel gegenüber Kampanien: tum sonitu Prochyta alta tremit durumque cubile Inarime; IX 715.

proclamo, laut rufen: adiuvat et magna proclamat voce Diores; V 345.

Procne, Tochter des Königs Pandion von Athen: I, 1. (absit) manibus Procne pectus signata cruentis; G IV 15. — 2. quod o salva liceat te dicere, Procne; Ci 410. — II. signo: ſ. I, 1.

Procris, Tochter des Erechtheus: (Aeneas) his Phaedram Procrimque locis maestamque Eriphylen cernit; VI 445.

procubo, vorwärts liegen: ubi speluncae tegant et saxea procubet umbra; G III 145.

procudo, ſchmieden: durum procudit aratos vomeris obtusi dentem; G I 261.

procul, fern, von fern, in einiger Entfernung: nec procul hinc Romam et raptas Sabinas (Ignipotens) addiderat; VIII 635. hinc procul addit (Ignipotens) Tartareas etiam sedes, alta ostia Ditis; VIII 666. nec procul hinc Rhesi niveis tentoria velis (Aeneas) adgnoscit lacrimans; I 469. at procul ut Dirae stridorem (Iuturna) adgnovit et alas; XII 869. qui mente procul pura sensuque probando ‖ lucro pura censuque probato ‖ non avidas adgnovit ‖ adposcit ‖ opes; Cul 80. terra visa aperire procul montis; III 206. fatis numquam concessa moveri apparet Camerina procul; III 701. quin Decios Drusosque procul saevomque securi aspice Torquatum; VI 824. (pastor pecudes) procul aspexit luco residere virenti, Delia diva, tuo; Cul 109. Otos devinctum maestus procul aspiciens Ephialten; Cul 235. nos procul inde fugam celerare; III 666. tum procul e fluctu Trinacria cernitur Aetna; III 554. cum (equites) procul hos laevo flectentis limite cernunt; IX 372. terra procul vastis colitur Mavortia campis ⟨Thraces arant⟩; III 13. (Aeneas) inde Mago procul infensam contenderat hastam; X 521.

ignem sublata procul dextra conixa (Iris) coruscat et iacit; V 641. procul aerea ramis dependet galea X 835. Ilo namque (Pallas) procul validam derexerat ‖ direxerat ‖ hastam; X 401. haut procul inde citae Mettum in diversa quadrigae distulerant; VIII 642. aspice, disiectae procul ut moles; VIII 191. principio Italiam longa procul longis via dividit invia terris; III 387. si qua sonum procul arma dedere; G III 83. hunc (cervom) procul errantem rabidae venantis Iuli commovere canes; VII 493. Cyllenius procul in tenuem ex oculis evanuit auram; IV 278. Apollo procul in tennem ex oculis evanuit auram; IX 658. quis procul ille autem ramis insignis olivae sacra ferens? VI 808. procul Ornytus armis ignotis et equo venator Iapyge fertur; XI 677. quam (cervam) procul incautam fixit pastor agens telis; IV 70. hasta procul egregium Antoren latus inter et ilia figit; X 773. procul in sola secretae Troades acta amissum Anchisen flebant; V 613. iam summa procul villarum culmina fumant; E I 82. quibus (agricolis) ipsa procul discordibus armis fundit humo facilem victum iustissima tellus; G II 459. serta procul, tantum capiti delapsa, iacebant; E VI 16. iacio: f. corusco. vigilum procul custodia primis excubias foribus studio iactabat inani; Ci 208. haut procul hinc saxo incolitur fundata vetusto urbis Agyllinae sedes; VIII 478. tuba terribilem sonitum procul aere canoro increpuit; IX 503. Pallas procul e tumulo „iuvenes, quo tenditis?“ inquit; VIII 112. iaculis tutisque procul clamoribus instant; X 713. manet procul illa (Ithaci coniuge) turba ferox iuvenum telis confixa procorum; Cul 266. procul ex celso miratus vertice montis adventum Acestes; V 35. (Aeneas) arma procul currusque virum miratur inanis; VI 651. nec procul hinc partem fusi monstrantur in omnem lugentes campi; VI 440. iuvenis obit truci procul omnia visu; X 447. non ego vos postbac dumosa pendere procul de rupe videbo; E I 76. pius Aeneas arces horrendaeque procul secreta Sibyllae, antrum immane petit; VI 10. ut (Opis) procul medio iuvenum in clamore furentum prospexit Camillam; XI 838. hunc (Enmeden) procul ut campo Turnus prospexit aperto; XII 353. ideo tanros procul atque in sola relegant pascua; G III 212. ipsa (nympha) procul nebulis obscura resistit; G IV 424. quid, saxum procul adverso qui monte revolvit? Cul 243. (Aeneas) stans procul in prora pateram tenet; V 775. leo cum vidit stare procul campis meditantem in proelia taurum; X 455. quam (sc. ovem) procul molli succedere saepius umbrae videris; G III 464. est procul in pelago saxum spumantia contra litora; V 124. „procul o procul este, profani“ conclamat vates; VI 258. (virgo) iam procul e fluctu Salaminia suspicit arva; Ci 470. haut procul hinc Tarcho et Tyrrheni tuta tenebant castra locis; VIII 603. tu procul a patria Alpinas nives sola vides; E X 46. cum procul obscuros collis humilemque videmus Italiam; III 522. is ubi Dardanios habitus et Troïa vidit arma procul; III 597. cum muros arcemque procul ac ‖ per ‖ rara domorum tecta vident; VIII 98. (Venus) natum ut procul egelido secretum flumine vidit; VIII 610. Ansoniae pars illa procul, quam pandit Apollo; III 479. nec procul Haemonides, Phoebi Triviaeque sacerdos; X 537. tam procul hoc gnato, tam procul hac patria; Cat IX 44. Arethusa summa flavom caput extulit unda, et procul: „o gemitu“ . .; G IV 353. Laocoon procul: „o miseri, quae tanta insania, cives?“ II 42.

proculeo, niedertreten, stampfen: hunc (Murranum) crebro super ungula pulsu incita nec domini memorum proculcat equorum; XII 534.

procumbo, sich niederlegen, niederstürzen, sich vorwärts werfen: Coroebus divae armipotentis ad aram procumbit; II 425. olli certamine summo procumbunt; V 197. mihi fama suprema nocte tulit fessum vasta te caede Pelasgum procubuisse . .; VI 504. cum pater in ripa gelidique sub aetheris axe Aeneas procubuit; VIII 30. somno vinoque soluti (Rutuli) procubuere; IX 189. feretro Pallanta reposto (Euandrus) procubuit super; XI 150. qui procubuit moriens et humum semel ore memordit; XI 418. cum bucula propter aquae rivom viridi procumbit in ulva; E VIII 87. sternitur exanimisque tremens procumbit humi bos; V 481. ne gravidis procumbat culmus aristis; G I 111. qui Euandri totam cum stirpe videbit procubuisse domum; XI 395. ut (fluctus) neque ipso monte minor procumbit; G III 240. fecerat (Ignipotens) et viridi fetam Mavortis in antro procubuisse lupam; VIII 631. quam (sc. ovem) videris extremam sequi aut medio procumbere campo pascentem; G III 466. procumbunt piceae; VI 180. emot. procumbunt cardine postes; II 493. barbarico postes auro spoliisque superbi procubuere; II 504. candila per silvam cum fetu concolor albo procubuit sus; VIII 83. quinquaginta illi thalami, spes ampla nepotum procubuere; II 503. tum poudere turris procubuit subito; IX 541.

procuro, abwarten, besorgen: nunc adeo laeti bene gestis corpora rebus procurate, viri; IX 158.

procurro, hervorlaufen, -dringen, -stürzen: Troes conferre manum et procurrere longius audent; IX 690. dixit (Tolumnius) et adversos telum contorsit in hostis procurrens; XII 266. quos agmina contra procurrunt Laurentum; XII 280. rursus in aurigae faciem mutata ‖ conversa ‖ Metisci procurrit dea; XII 785. alterno procurrens gurgite pontus; XI 624. infelix (Sergestus) saxis in procurrentibus haesit; V 204. cum (pila) relapsa ‖ quo ea lapsa ‖ est, procurrit virgo; Ci 150.

procursus, Vorwärtslaufen, Angriff: cum rota praecipitem (Phegea) et procursu concitus axis impulit effunditque solo; XII 379. illi procursu rapido invadunt Martem clipeis atque aere sonoro; XII 711.

procurvus, vorwärts gekrümmt: neque illae (oleae) procurvam expectant falcem rastrosque tenacis; G II 421. exoritur procurva ingens per litora fletus; V 765.

procus, Freier: I. rursusne procos inrisa priores experiar? IV 534. II. me natam nullo veterum sociare procorum fas erat; XII 27. manet procul illa (Ithaci coniuge) turba ferox iuvenum telis confixa procorum; Cul 267.

prodeo, hervorgehen, vorspringen: pascentes illae (columbae) tantum prodire volando, quantum . .; VII 499. vastum quae (rupes) prodit in aequor; X 693.

prodigium, Weissagung, Wunderzeichen, Ungeheuer: I. 1. sola novom dictuque nefas harpyia Celaeno prodigium canit; III 366. tu Cresia mactas prodigia; VIII 294. 2. nec tantis mora prodigiis; V 659. — II. finitimi longe lateque per urbes prodigiis acti caelestibus; VI 379. impia prodigiis ut quondam exterrita amoris Scylla viserit ‖ viderit ‖ . .; Ci 48.

prodigus, verschwenderisch: (Scybale) cruribus exilis, spatiosa prodiga planta; Mo 35. ne (doctori) prodigus obsit; G IV 89.

proditio, Verrat: quem (Palamedem) falsa sub proditione Pelasgi demisere Necii ‖ neci .; II 83.

prodo, verraten, anzeigen, preisgeben, fortpflanzen: I. nos, tua progenies navibus (infandum!) amissis prodimur; I 252. tectus (Calchas) recusat prodere voce sua quemquam aut opponere morti; II 127. galea Euryalum sublustri noctis in umbra prodidit immemorem; IX 374. ad mortem si te (Fors dicta refutet!) prodideris; XII 41. non iam con..gium anticum, quod prodidit, oro, nec . .; IV 431. Lucage, nulla tuos currus fuga segnis equorum pro-

didit; X 592. nectareas divom qui prodidit escas; Cul 241. qui genus alto a sanguine Teucri proderet; IV 230. quae (tellus) gravis et ipso tacitam se pondere prodit, quaeque levis; G II 254 primo quae (tentoria) prodita somno Tydides multa vastabat caede cruentus; I 470 murmura venturos nautis prodentia ventos; X 99. quod uti ne (virgo) prodita ludo auratam gracili solvisset corpore pallam! Ci 150. — II. quam casus sociarit opem numenne ‖ numenve deorum prodere sit dubium; Cul 194.

produco, geleiten, hervorbringen, verleiten, weiter fortführen: nec te tua funera ‖ funere ‖ mater produxi; IX 486. en quo discordia civis produxit miseros! E I 72. qualia nunc hominum producit corpora tellus; XII 900. ut ‖ a! ‖ quid ego amens diem potui producere vitae? Ci 296. funus: ſ. alqm. oris honos et labella coepere gracili mentum producere rostro; Ci 498. (Simylus) producit acu stuppas umore carentis; Mo 11. genitor abnegat excisa vitam producere Troia; II 657.

proelium, Kampf, Streit: I. saepe ego omnia ventorum concurrere proelia vidi; G I 318. quae (ventorum proelia) gravidam late segentem ab radicibus imis sublimem expulsam eruerent; G I 819. esse cum dura proelia gente; XI 48. quos (viros) nulla fatigant proelia; XI 306. — II. 1. cum canerem reges et proelia; E VI 3. multa per caecam congressi proelia noctem conserimus; II 397. totius ordine gentis mores et studia et populos et proelia dicam; G IV 5. dixit (Aeneas) et proelia voce diremit; V 467. quid quae inbelles dant proelia cervi? G II 252. prima leves ineunt si quando proelia Parthi; G IV 314. sinite instaurata revisam proelia; II 669. misceo: ſ. misceo proelia (4 St.), Ξ. 419, a. adsueta proelia virgo dura pati; VII 806. scilicet expectem, libeat dum proelia Turno nostra pati? XII 570. horrida sanguinea ‖ sanguineo ‖ pinguntur proelia Gorgo ‖ cocco ‖; Ci 31. reviso: 1. instauro. vix primi proelia temptant portarum vigiles; II 334. invadunt socii et nova proelia temptant; III 240. continuo ineant pugnas et proelia temptent, ni . .; XI 912. Teucrum nati texunt fugas et proelia ludo, delphinum similes; V 595. magno discordes aethere venti proelia ceu tollunt animis et viribus aequis; X 357. — 2 hinc Augustus agens Italos in proelia Caesar; VIII 678. tu potes unanimos armare in proelia fratres; VII 335. quos ubi confertos audere in proelia vidi; II 347. mugitus veluti cum prima in proelia taurus terrificos ciet; XII 103. cingitur ipse furens certatim in proelia Turnus; XI 486. aeratas acies in proelia cogit quisque suas; IX 463. Aeneas testatur deos, iterum se ad proelia cogi; XII 581. tertia sed postquam congressi in proelia totas implicuere acies; XI 631. quibus (caestibus) acer Eryx in proelia suetus ferre manum; V 402. parte alia media Eumedes in proelia fertur; XII 346. *(Metabus) infantem fugiens media inter proelia belli sustulit exilio comitem; XI 541 (Turnus) paribus Messapum in proelia dictis hortatur sociosque duces; XI 520. cum duo conversis inimica in proelia tauri frontibus incurrunt; XII 716. torpent infractae ad proelia vires; IX 499. cum (Turnus) prima in proelia iunctos conscendebat equos; XII 735. leo cum vidit stare procul campis meditantem in proelia taurum; X 455. et te montosae misere in proelia Nersae, Ufens; VII 744. cum prima movent in proelia Martem; VII 603. ne mox aut Laurentis aut dubites in proelia poscere Turnum; VIII 614. illum (Turnum) autem Aeneas absentem in proelia poscit; X 601. Tarchon reficit in proelia pulsos; XI 731 non segnius ambo Aeneas Turnusque ruunt per proelia; XII 526. Tyrrhenum genitor Tarchonem in proelia saeva suscitat; XI 727. talis prima Dares caput altum in proelia tollit; V 375. traherem inimica in proelia Teucros; XII 812. si quando ad proelia ventumst; G III 98. nec sic ad proelia veni, nec . .; X 901. — III. talis equos alacer media inter proelia Turnus fumantis sudore quatit; XII 337.

Proetides, drei Töchter des Prötus, Königs von Tyrus: Proetides implerunt falsis mugitibus agros; E VI 48.

profanus, unheilig: A. quos (vestros honores) contra Aeneadae bello fecere profanos; XII 779. — B. „procul o procul este, profani" conclamat vates, „totoque absistite luco"; VI 259.

profecto, fürwahr: ne quaere profecto. ‖ quaere, profecto ‖ quem casum portenta ferant; VIII 532.

profero, ausdehnen, verlängern: ut (Iapyx) depositi proferret fata parentis; XII 395. super et Garamantas et Indos (Augustus) proferet imperium; VI 795.

proficio, ausrichten: quamquam nil testibus illis (divis) profeci, tamen . .; E VIII 19. Ci 405.

proficiscor, ziehen, abreisen, herkommen: imperium Dido Tyria regit urbe profecta, germanum fugiens; I 340. Iuppiter, hunc laetum Tyriisque diem Troiaque profectis esse velis; I 732. cum Troiam genitore Adamasto paupere profectus; III 615. unam esse Tyriis urbem Troiaque profectis; IV 111. illum (Dardanum) Corythi Tyrrhena ab sede profectum; VII 210. hunc illum fatis externa ab sede profectum portendi generum; VII 255. Arcades, genus a Pallante profectum; VIII 51.

proflo, hervorblasen: qui (Rhamnes) forte tapetibus altis extructus toto proflabat pectore somnum; IX 326.

profluo, vorwärts fließen: seu stabit iuers seu profluet umor; G IV 25.

profor, sprechen: tum breviter Dido voltum demissa profatur: „solvite" . .; I 561. sic accensa (Dido) profatur: „nec tibi" . .; IV 364.

profugus, landflüchtig: A quos (Troiugenas) illi (Latini) bello profugos egere superbo; VIII 118. imminet Ida super, profugis gratissima Teucris; X 158. venerat Acron, infectos linquens profugus hymenaeos; X 720. qui (vir) Italiam fato profugus Laviniaque ‖ Lavinaque ‖ venit litora; I 2. — B. ausa profugis toto me opponere ponto; VII 300.

profundo, vergießen: vix ea, cum lacrimas oculis Iuturna profudit; XII 154

profundus, tief, hoch: A. aspice mundum, terrasque tractusque maris caelumque profundum; E IV 51. deum ire per caelum profundum; G IV 222. ni (Aeolus) faciat, maria ac terras caelumque profundum quippe ferant rapidi (venti) secum; I 58. pater abigat ‖ adigat ‖ me ad pallentis umbras Erebo ‖ Erebi ‖ noctemque profundam; IV 26. iussa deum, quae ire per loca senta situ cogunt noctemque profundam; VI 62. cunctae (Troades) profundum pontum aspectabant flentes; I 614. complentur vallesque cavae saltusque profundi; G II 391. qua (voce) silvae insonuere profundae; VII 515. — B. I. (advena) penitus profundo vela dabit; XII 263. — II. at illum (verticem) sub pedibus Styx atra videt manesque profundi; G I 243.

progenies, Stamm, Nachkommenſchaft: I, 1. parvos Priamus, tua cara ‖ clara ‖, Polite, progenies, auctura Italos; V 565. Phorci progenies, septem numero: septeuaque tela coniciunt; X 329. tua progenies mortalia demoror arma; X 30. cum virum terrea progenies duris caput extulit arvis; G II 341. hic Caesar et omnis Iuli progenies; VI 789. huic progeniem virtute futuram egregiam et quae . .; VII 257. ni fratrum stipata cohors foret obvia, Phorci progenies; X 328. quin occidit una Sarpedon, mea progenies; X 471. totum quae (progenies) viribus occupet orbem; VII 258. petit: ſ. 2. Iuli progenies magnum caeli ventura sub axem; VI 790 Tyrias

olim quae (progenies) verteret arces; I 20. — 2. ne pete conubiis natam sociare Latinis, o mea progenies neu . .; VII 97. — II. iam nova progenies caelo demittitur alto; E IV 7. progeniem sed enim Troiano a sanguine duci (Iuno) audierat; I 19. hinc nescio qua dulcedine laetae (apes) progeniem nidosque fovent; G IV 56. nos, tua progenies navibus (infandum!) amissis prodimur; I 250. iuvat imbribus actis progeniem parvam revisere; G I 414. stipo: ſ. I, 1. est obvia.

progigno, hervorbringen: illam (Famam) Terra parens extremam Coeo Enceladoque sororem progenuit; IV 189.

progredior, vorangehen, herausgehen: progredior portu classes et litora linquens; III 300. progressi subeunt luco fluviumque relinquunt; VIII 125. vix ea dicta: dehinc progressus (Euandrus) monstrat aram; VIII 337. adiuvat incessu tacito progressus Turnus; XII 219. iam intra iactum teli progressus uterque (exercitus) substiterat; XI 608. tandem (regina) progreditur magna stipante caterva; IV 136.

prohibeo, fernhalten, verwehren: I. non dabitur regnis ⟨esto⟩ prohibere Latinis; VII 313. — II. metus Ausonia prohibet consistere terra? VI 807. furiarum maxima manibus prohibet contingere mensas; VI 606. quis prohibet muros iacere et dare civibus urbem? V 631. nam pabula venti ferre domum prohibent; G IV 510. — III. hospitio prohibemur harenae; I 540. (proceres) avidum pugnae dictis ac numine Phoebi Ascanium prohibent; IX 662. instabilis animos ludo prohibebis inani; G IV 105. nec magnus (animos?) prohibere labor; G IV 106. multi etiam ‖ iam ‖ exeretos prohibent a matribus haedos; G III 398. prohibe infandos a navibus ignis; I 525. di prohibete minas! III 265. hoc vincite, cives, et prohibete nefas; V 197. — IV. prohibent nam cetera parcae scire Helenum; III 379. di patrii, hunc saltem everso iuvenem succurrere saeclo ne prohibete! G I 501.

proicio, werfen, ſtürzen, wegwerfen: ego viridi proiectus in antro; E I 75. super incumbens (deus) liquidas proiecit in undas praecipitem (Palinurum) socios nequiquam saepe vocantem; V 860. (Nisus) tum super exanimum sese proiecit amicum confossus; IX 444. (Acoetes) sternitur et toto proiectus corpore terrae*; XI 87. insigni curru proiectus equorum ambustus Phaëthon; Cul 127. ego videar tibi horridior rusco, proiecta vilior alga, si . .; E VII 42. qui (maesti) lucem perosi proiecere animas; VI 436. vix primos inopina quies laxaverat artus, et proiecit . .; V 857. (Eutellus) in medium geminos immani pondere caestus proiecit; V 401. quid miseros totiens in aperta pericula cives proicis? XI 360 exta salsos proiciam ‖ porriciam ‖ in fluctus; V 238. (Aeneas) exta salsos proicit ‖ porricit ‖ in fluctus; V 776. (Ascanius) galeam ante pedes proiecit inanem; V 673. pastor mitem concepit proiectus membra soporem; Cul 158. (Lucagus) proiecto dum pede laevo aptat se pugnae; X 588. donec praedam ex unguibus ales proiecit fluvio; XII 256. pendula proiectis carpuntur et arbuta ramis; Cul 52. hinc altas cautes proiectaque saxa Pachyni radimus; III 699. ille (Privernus) manum proiecto tegmine demens ad volnus tulit; IX 577. proice tela manu, sanguis meus! VI 835.

proinde, daher, wohlauf denn: proinde tona eloquio ⟨solitum tibi⟩; X 383. proinde omnia magno ne cessa turbare metu; XI 400.

prolabor, niederſtürzen: hic exitus illum (Primum) tulit, Troiam incensam et prolapsa videntem Pergama; II 555.

proles, Sprößling, Geſchlecht, Brut: I, 1. vos, gemini cecidistis, Daucia, Laride Thymberque, simillima proles; X 391. sed si quem proles subito defecerit omnis; G IV 281. hic genus anticum Teucri, pulcherrima proles; VI 648. illius huic (Latino) fato divom prolesque virilis nulla fuit; VII 50. Latonae magnique Iovis decus, aurea proles, Phoebus erit . .; Cul 11. huic (Aeacidae) gerit aversos proles Laertia vultus; Cul 327. hic mixtum genus prolesque biformis Minotaurus inest, Veneris monimenta netandae; VI 25. ibat et Hippolyti proles pulcherrima bello, Virbius; VII 761. proles Laertia Pallade iam laetatur ovans, rursusque tremescit; Cul 329. prima oriens (proles virilis) erepta inventa est; VII 51. ovat: ſ. laetatur. Messapus ecum domitor, Neptunia proles, scalas in moenia poscit; IX 523. Messapus ecum domitor, Neptunia proles, rescindit vallum; IX 523. salve, vera Iovis proles, decus addite divis; VIII 301. (haut aliter volabat litus harenosum ad Libyae ventosque secabat Cyllenia proles): IV 258. (stabit) Assaraci proles; G III 35. subit et Neptunia proles, insignis Messapus equis; X 353 surget Silvius, tua postuma proles; VI 763. tremescit: ſ. laetatur. (materno veniens ab avo Cyllenia proles); IV 258. at Messapus, ecum domitor, Neptunia proles, agmina in arma vocat; VII 691. (haut aliter terras inter caelumque volabat Cyllenia proles); IV 258. (volitat) Messapus equom domitor, Neptunia proles; XII 128. — 2. es germana Iovis Saturnique altera proles; XII 830. — 3. Anchisa generate, deum certissima proles; VI 322. ſ. I, 1. salvet, cadit. — II. addo: ſ. I, 1 salvet. adgnovit (Anchises) prolem ambiguam geminosque parentes; III 180. prolem tarde crescentis olivae (canam); G II 3. donec regina sacerdos Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem; I 274. iampridem hanc prolem cupio enumerare meorum; VI 717. eripio: ſ. I, 1. oritur. Eumedes fertur antiqui proles bello praeclara Dolonis; XII 347. hinc alias artis prolemque parentum (notabis); G III 101. iam maris immensi prolem et genus omne natantum fluctus proluit; G III 541. qua spe (nec prolem Ausoniam et Lavinia respicit arva)? IV 236. Dardaniam prolem quae deinde sequatur gloria; VI 756. sternitur Arcadiae proles; X 449. (Mezentius) prolem Dolichaonis Hebrum sternit humi; X 696. aliam ex alia generando suffice prolem; G III 65. — III. Roma septem una sibi muro circumdabit arces, felix prole virum; VI 784. — IV, 1. et Tantaleae generamen prolis Atrides adsidet, Argivum lumen; Cul 334. — 2. ut (Deiopea) pulchra faciat te prole parentem; I 75. iam Paudionias miseranda prole puellas! Cul 251.

proludo, ein Vorſpiel machen: (taurus) sparsa ad pugnam proludit harena; G III 234. A XII 106.

proluo, anſpülen, benetzen, wegſpülen: I. si satis, aestivo recubans nunc te ‖ prolue vitro; Copa 29. — II. ille (Bitias) pleno se proluit auro; I 739. ſ. I. iam maris immensi prolem et genus omne natantum litore in extremo ceu naufraga corpora fluctus proluit; G III 543. prolem: ſ. corpus. seu turbidus imber (saxum) proluit; XII 685. proluit insano contorquens vertice silvas fluviorum rex Eridanus; G I 481.

proluvies, Auswurf: foedissima ventris proluvies; III 216.

promereor, ſich verdient machen: ego te plurima numquam, regina, negabo promeritam; IV 335.

Promethens, Sohn des Titanen Japetos: Caucaseas (Silenus) refert volucres furtumque Promethei; E VI 42.

promissa, Verlobte: promissam eripui genero; XII 31.

promissum, Verſprechen: I, 1. Troïus heros adgnovit sonitum et divae promissa parentis; VIII 531. non haec Euandro de te promissa parenti

discedens dederam; XI 45. non haec, o Palla, dederas promissa parenti, cautius ut . .; XI 152. Dardanidae reddi viro promissa iubebant; V 386. Turnus ut videt sua nunc promissa reposci, se signari oculis; XII 2. — 2. tu modo promissis maneas Troia; II 160. — II. promissi dea facta potens; VII 541. — III. classis promissis patris Neptuni interrita fertur; V 863.

promitto, wachſen laſſen, verſprechen, geloben: I. 1. audeo et Aeneadum promitto occurrere turmae; XI 503. — 2. haec (sacerdos) se carminibus promittit solvere mentes quas velit, ast aliis duras immittere curas; IV 488. — II. hic est, tibi quem promitti saepius audis; VI 791. quidquid in arte mea possum promittere curae; VIII 491. quod optanti divom promittere nemo auderet; IX 6. si tibi quae posco promittunt; IX 194. (Anxur) canitiem sibi et longos promiserat annos; X 549. en perfecta mei promissa coniugis arte munera; VIII 612. dum tibi est odio hirsutum supercilium promissaque barba; E VIII 34 canitiem: ſ. annos. accipe promissae ‖ promissa ‖ diu iam tandem exordia *curae*; Ci 47. ergo aderat promissa dies; IX 107. non servata fides cineri promissa Sychaeo; IV 552 en haec promissa fides est? VI 346. cernes urbem et promissa Laviui moenia; I 258. Sergestum Aeneas promisso munere donat; V 282. sermonum memor et promissi muneris heros: VIII 464. (Scylla) non accepta piis promittens munera divis; Ci 219. — III. nec tacui demens et me promisi ultorem et . . .; II 96. non illum genetrix nobis ‖ nobis genetrix ‖ pulcherima talem promisit; IV 227.

promo, hervornehmen, (me) hervorkommen: laeti cavo se robore promunt Thessandrus Sthenelusque et Ulixes; II 260. nunc illas promite vires, nunc animos; V 191.

Promolus, Troer: Turnus (sternit) Itym Clonimumque, Dixippum Promolumque; IX 574.

promoveo, vorwärts treiben: filius ingentem remis Centaurum promovet; X 195.

promptus, offenbar, leicht: promptum est oculis praediscere nigram (tellurem), et quisquis ‖ quis cui ‖ color; G II 255.

pronubus, Heirat ſtiftend: prima et Tellus et pronuba Iuno dant signum; IV 166. Bellona manet te pronuba; VII 319. pronuba nec castos accendet pinus honores; Ci 439.

pronus, vorwärts geneigt: verrimus proni certantibus aequora remis; III 668. Lucagus ut pronus pendens in verbera telo admonuit biiugos; X 586. atque illum (lembum?) ‖ in ‖ praeceps prono rapit alveus amni; G I 203. pars cetera prona fertur aqua; VIII 548. nec sic aurigae proni in verbera pendent; V 147. illi (iuvenes) proni dant lora; G III 107. iuvenis pronus in ipso concidit immundoque fimo sacroque cruore; V 332. (Simylus) admovet his (luminibus) pronam submissa fronte lucernam; Mo 10 excutitur pronusque magister volvitur in caput; I 115. Mnestheus agmine remorum celeri ventisque vocatis prona petit maria; V 212. sic illa (pila) ruinam prona trahit; IX 713 cum zephyrus prono gravidum provexit pondere currum: Ci 26. ipsum (Phrygium praedonem) pronum sterne solo; XI 485. ut (silex) prona iugo laevom incumbebat in amnem; VIII 236. primum prona surgebant valle patentes aëriae platanus ‖ platani ‖; Cul 123.

propago, Senker, Geſchlecht: I. sit Romana potens Itala virtute propago; XII 827. — II. nimium vobis Romana propago visa potens, superi, si . .; VI 870. — III. silvarum aliae pressos propaginis arcus expectant; G II 26. — IV. sed truncis oleae melius propagine vites respondent; G II 63.

prope, nahe: A. Präpoſition: illum (florem) pastores legunt prope fluminaMellae; G IV 278. est ingens gelidum lucus prope Caeritis amnem; VIII 557. — B. Adverb: nec cuiquam irasci propiusque accedere virtus, sed . . .; X 712. propius res aspice nostras; I 506. tum magis (Rutulis videri), ut propius cernant non viribus aequis*; XII 218. propius periclo it timor; VIII 556 propius tua numina firmes; VIII 78. neu propius tectis taxum sine neve . . .; G IV 47. statuit, quid saepe videntes agricolae propius stabulis armenta tenerent; G I 355. propius aestus incendia volvont; II 706. *magna propius iam urgente caterva; XI 564

propello, heraustreiben: propulit e stabulis ad pabula nota capellas pastor; Cul 45.

propere, eilends: sed manus e castris propere coit omnis in unum (Turnum); IX 881. his actis (Aeneas) propere exequitur praecepta Sibyllae; VI 236. ferte faces propere foedusque reposcite flammis; XII 573.

propero, emſig beſchaffen, ſich beeilen: I. Anna, vides toto properari litore; IV 416. — II, 1. ante, quam invitae properes anni spem credere terrae; G I 224. mediis properas aquilonibus ire per altum, crudelis? IV 310. quid tantum properas nostros novisse furores? Ci 258. dic corpus properet (Anna) fluviali spargere lympha; IV 635. monstrent, quid tantum Oceano properent se tinguere soles hiberni; G II 481; A I 745. — 2. si (Aeneas) iungi hospitio properat sociusque vocari; VII 264. — 3. quem (Turnum) regia coniunx adiungi generum miro properabat amore; VII 57. — III. ut quamvis igni exiguo properata maderent; G I 196. forent quae mox caelo properanda sereno; G I 260. haec pater Aeoliis properat dum Lemnius oris; VIII 454. „arma citi properate viro! quid statis?“ Iapyx conclamat; XII 425. veluti lentis Cyclopes fulmina massis cum properant; G IV 171. an (Nisus) pulchram properet per volnera mortem? IX 401,

properus, hurtig: circumstant properi aurigae; XII 85.

propexus, niedergekämmt, herabhängend: (Mezentius) fusus propexam in pectore barbam; X 838.

propinquo, nahe bringen, ſich nähern: I. iam propinquabam portis; II 730. cum genitor „nate“ exclamat, „fuge, nate; propinquant“; II 733. iam propinquabant scopulo metamque tenebant, cum . .; V 159. Sergestus capit ante locum scopuloque propinquat; V 185. ergo iter inceptum peragunt fluvioque propinquant; VI 384. ille (Charon) caeruleam advertit puppim ripaeque propinquat; VI 410. foribus propinquant; VI 634. ocius advertant proras urbique propinquant; VIII 101. iam propinquabant portis; XI 621. Parcarum dies et vis inimica propinquat; XII 150. manus Troiana propinquat Etruscique duces equitumque exercitus omnis; XI 598. (equites) iam propinquabant castris murosque ‖ muroque ‖ subibant, cum . .; IX 371. exercitus: ſ. duces. lux inimica propinquat; IX 355. at manus interea muris Troiana propinquat; XI 597. — II. tu rite propinques augurium; X 254.

propinquus, nahe, nahe verwandt: illi (Palamedi) me comitem et consanguinitate propinquum pater misit; II 86 belli propinqui dura rudimenta! XI 156. quam (Italiam) tu iam rere propinquam; III 381. populos propinquos Epiro Hesperia unam faciemus Troiam; III 502. omne propinquo frangitur invidiae telo decus; Cal 341.

propior, proximus, vorderſte, nächſte, ſehr nahe kommend: A. iam proximus ardet Ucalegon; II 311. proximus huic (Niso), longo sed proximus intervallo, insequitur Salius; V 320. proximus (Acestes) ut viridante toro consederat herbae; V 388. proximus ingreditur donis qui vincula rupit; V 543. proximus ille Procas, Troianae gloria gentis, et Capys et Numitor; VI 767. (Aeneas) proxima quaeque metit gladio; X 513. est anticus ager Tusco mihi

proximus amni. XI 316. nec mihi displiceat (bos) faciem tauro propior, quaeque ardua tota; G III 58. proxima (carmina) Phoebi versibus ille (Codrus) facit; E VII 22. quid (referam) quos Oceano propior gerit India lucos, extremi sinus orbis? G II 122. defessi Aeneadae quae proxima litora cursu contendunt petere; I 157. proxima Circaeae raduntur litora terrae; VII 10. proxima deinde tenent maesti loca; VI 434. ille iuvenis proxima sorte tenet lucis loca; VI 761. propius malum est; XII 407. qua proxuma meta viarum; VIII 594. carpam te, proxuma myrte; E II 54. (Sibylla) adflata est numine quando iam propiore dei; VI 51. proxima quae (ora) nostri perfunditur aequoris aestu; III 397. neque vota sibi esse facta praeter hoc novissimum, paterna lora proximumque pectinem; Cat X 22. qui (locus) patet in bivio portae, quae proxuma ponto; IX 238. portus patescit iam propior; III 531. mea quem spatiis propioribus aetas insequitur; IX 275. (Aeneas) auxilio viam, quae proxima, poscit; XII 388. — B. Cloanthum respicit (Gyas) instantem tergo et propiora tenentem; V 168.

propono, hinſtellen: I. namque haec condicio miserae (Scyllae) proponitur uua; Ci 187. sic ait (Aeneas) et geminum puguae proponit honorem; V 365. (Aeneas) proponit victori velatum auro vittisque iuvencum; V 366. — II. (Aeneas) proponit ensem atque insignem galeam solacia victo; V 367.

proprius, eigen, beſonder, dauernd: (Deiopeam) conubio iungam propriamque dicabo; I 73. [(Dido) propriam dicabo;]; IV 126. si proprium hoc fuerit; E VII 31. cui (narcisso) gloria formae igne Cupidineo proprios exarsit in artus; Cul 409. quare agite o proprios generatim discite cultus, agricolae; G II 35. hi proprium decus et partum indignantur honorem ni teneant; V 229. da propriam, Thymbraee, domum; III 85. propria haec si dona fuissent; VI 871. ne quisquam propriae fortunae munere dives iret inevectus caelum super; Cul 340. cedat (Aeneas?), ius proprium regi patriaeque remittat; XI 359. hunc mihi da proprium laborem, hanc operam, ne cedat..; VII 331. hae uobis propriae sedes; III 167. poma quoque ad sidera raptim vi propria nituntur; G II 428. paulatim siugula vires deperdunt proprias; Mo 104.

propter, nahe bei, wegen: I. rivum propter aquae conformare locum capit impiger; Cul 390. quales, sive Padi ripis Athesim seu propter amoenum, consurgunt quercus; IX 680. Sigea praeter ‖ propter ‖ litora cum Troas saevi ducis Hectoris ira tunderet; Cul 307. viridi in campo templum de marmore ponam propter aquam; G III 14. cum bocula propter aquae rivom viridi procumbit in ulva; E VIII 87. te videbo flavum propter Thybrim oleutes nauticum vocare; Cat XIII 23. — 2. te propter Libycae gentes Nomadumque tyranni odere, infensi Tyrii; IV 320. te propter eundem extinctus pudor et fama prior; IV 321. semper ut aut olim natae te propter eundem aut amor insanae luctum portavit ‖ portaret ‖ alumnae! Ci 288. lusimus: haec pariter ‖ propter ‖ culicis sint carmina docta ‖ dicta ‖; Cul 3. quam propter (Terram) tantos potui perferre labores; XII 177.

propugnaculum, Schutzwehr, Bollwerk: I. (Troes) pontis et propugnacula iungunt; IX 170. non portus aut propugnacula bello tuta parant; IV 87. — 2. it clamor totis per propugnacula muris; IX 664.

prora, Vorderteil des Schiffes, Schiff: I. tum prora ‖ proram ‖ avertit et undis dat latus; I 104. inlisa prora pependit; V 206. primus rudentem contorsit laevas proram Palmurus ad undas; II 562 (?) quot prius aeratae steterant ad litore prorae; IX 121. X 223. — II, 1. adverto: s. adverto, III, proram, (4 St.) S. 20, b. (Turnus) vix proram attigerat: rumpit Saturnia funem; X 659. contorqueo: s. I. rudit. Meuoetes proram pelagi detorquet ad undas; IV 165. inlido: s. I. pendet. obvertunt pelago proras; VI 3. furens animi dum proram ad saxa suburget interior Sergestus; V 202. socii proras ad litora torquent; III 532. — 2. anchora de prora iacitur, stant litore puppes; III 277. VI 901. (Aeneas) stans procul in prora pateram tenet; V 775.

proripio, hervorreißen, entraffen: I. Aeneas „quo deinde ruis? quo proripis?“ inquit; V 741. prorupit ‖ proripuit ‖ iuvenis seseque inmiscuit armis; X 796. — II. cum clamarem „quo nunc se proripit ille? E III 19.

prorumpo, hervorbrechen laſſen, durchbrechen, hervorſtürzen: I. haec ait (Pallas) et medius densos prorumpit in hostis; X 379. prorupit ‖ proripuit ‖ iuvenis seseque inmiscuit armis; X 796. Tiberinus verticibus rapidis et multa flavos harena in mare prorumpit; VII 31. — II. unde (Timavus) per ora novem it mare proruptum; I 246. Aetna interdum atram prorumpit ad aethera nubem; III 572. toto proruptus corpore sudor; VII 459.

proscaenium, Bühne: veteres ineunt proscaenia ludi; G II 381.

proscindo, aufreißen: qui, proscisso quae suscitat aequore terga, perrumpit aratro; G I 97. validis terram proscinde iuvencis; G II 237.

prosequor, folgen, begleiten, verfolgen: I. (Sinon) prosequitur pavitans et ficto pectore fatur: „saepe“..; II 107. — II. prosequitur surgens a puppi ventus euntis; II 130. V 777. Aeneas prosequitur lacrimis ‖ lacrimans ‖ longe et miseratur euntem (Dido); VI 476. his ibi ‖ ubi ‖ tum natum Anchises unaque Sibyllam prosequitur dictis; VI 898. quos omnis euntis primorum manus ad portas prosequitur votis; IX 310. ne me lacrimis prosequere in duri certamina Martis euntem, o mater; XII 73. quid versu prosequar raris habitata mapalia tectis? G III 340. quos (oratores) bonus Aeneas haut aspernanda precantis prosequitur venia; XI 107. quid tibi pastores Libyae, quid pascua versu prosequar? G III 339.

Proserpina, Beherrſcherin des Schattenreiches: I, 1. nondum illi (Didoni) flavom Proserpina vertice crinem abstulerat; IV 698. quamvis nec repetita sequi curet Proserpina matrem; G I 39. nondum Proserpina Stygio caput damnaverat Orco; IV 699. namque hanc dederat Proserpina legem; G IV 487. hoc sibi pulchra suum ferri Proserpina munus instituit; VI 142. casta licet patrui servet Proserpina limen; VI 402. — 2. Aeneas ense ferit sterilem tibi, Proserpina, vaccam; VI 251. — II. repeto: s. I, 1. curat.

prosilio, hervorſtürmen: funibus ‖ finibus ‖ omnes, haut mora, prosiluere suis; V 140. cum (pastor) prosiluit et illum (umoris alumnum) obtritum Morti misit; Cul 187.

prospecto, nachſehen, hinſchauen: illam (Camillam) turba miratur matrum et prospectat euntem; VII 813. te quoque fata prospectant paria; X 741. haec super e vallo prospectant Troes; IX 168. (virgo) castra prospectat crebris lucentia flammis; Ci 176.

prospectus, Ausſicht, Fernſicht: I. non animum modo uti pascat prospectus inanem; G II 285. — II. (Cacus) involvit domum caligine caeca, prospectum eripiens oculis; VIII 254. Aeneas omnem prospectum late pelago petit; I 181.

prosper, günſtig: omnis ‖ omnem ‖ cursum mihi prospera dixit religio; III 362.

prospicio, vorwärts ſehen, von fern ſehen, vorausſehen: I. ante alias Arethusa sorores prospiciens; G IV 351. (Neptunus) alto prospiciens summa placidum caput extulit unda; I 127. at Iuno e summo prospiciens tumulo campum aspectabat; XII 136. genitor per umbram prospiciens; II 732. — II. cum litora fervere late prospiceres

arce ec ‖ ex ‖ summa; IV 410. navita quos iam inde ut Stygia prospexit ab unda ire; VI 385. hic subitam nigro glomerari pulvere nubem prospiciunt Teucri; IX 34. prospiciunt Teucri tenebras insurgere campis; IX 34. — III. Iovis coniunx laetum Aenean classemque ex aethere longe Dardaniam prospexit; VII 289. ut (Opis) prospexit tristi mulcatam ‖ multatam ‖ morte Camillam; XI 839. hunc (Eumeden) procul ut campo Turnus prospexit aperto; XII 353. regina ut prospicit nusquam acies contra Rutulas, nulla agmina Turni; XII 597. (virgo) prospicit Aeginam simul sementiferamque Seriphum; Ci 477. aequora postquam prospiciens genitor flectit equos; I 155. agmina: ſ. acies. ac simul Aeneas fumantis pulvere campos prospexit longe, et Turnus . .; XI 909. tris litore cervos (Aeneas) prospicit errantis; I 185. omnia conlustrans hanc primum ad litora classem conspexi ‖ prospexi ‖ venientem; III 652. ſ. alqm. cum vastos ab rupe Cyclopas prospicio; III 647. (virgo) prospicit incinctam spumanti litore Cythnon; Ci 475 (virgo) prospicit marmoream Paron viridemque adlapsa Donysam; Ci 476. regina ut tectis venientem prospicit hostem; XII 595. vix lumine quarto prospexi Italiam summa sublimis ab unda; VI 357. hic Aeneas ingentem ex aequore lucum prospicit; VII 29. navem in conspectu nullam prospicit; I 184. Paron: ſ. Donysam. nec minus ex imbri soles et aperta serena prospicere poteris; G I 394. Seriphum: ſ. Aeginam.

prosterno, hinſtrecken, niederwerfen: quo (Atrida) flamma regente Doris Erichthonias prostravit funditus arces; Cul 336. at pectore puro saepe super tenero prosternit gramine corpus; Cul 69.

prostituo, preisgeben: per ‖ et ‖ prostitutae turpe contubernium sororis — ; Cat XIII 7.

prosubigo, emporwühlen: sus pede prosubigit terram; G III 256.

prosum, nützen: I. 1. quid prodest, quod me ipse animo non spernis, Amynta? E III 74. — 2. proderit et tunsum gallae admiscere saporem arentisque rosas; G IV 268. quin etiam profuit incensos aestus avertere: G III 549. nec tibi desertae in dumis coluisse Dianam profuit; XI 843. saepe etiam steriles incendere profuit agros; G I 84. profuit inserto latices infundere cornu Lenaeos; G III 509. hoc etiam profuerit meminisse magis; G I 451 — 3. prosit nostris in montibus ortas (trabes); IX 92 — II. quid Syrtes aut Scylla mihi, quid vasta Charybdis profuit? VII 302. nec vires heroum infusaque flumina prosunt; V 684. heu tamen infelix (Scylla): quid enim imprudentia prodest? Ci 190. nec misero (Cupenco) clipei mora profuit aerei; XII 541. sed iam mihi nuntius iste quid prodest; Cat I 6. Scylla, Syrtes: ſ. Charybdis. vires: ſ. flumina.

protego, bedecken: o qui me ingenti ramorum protegat umbra! G II 489. clipeos ad tela sinistris protecti obicinnt; II 444. (Galli) scutis protecti corpora longis; VIII 662. alter Vulcania ferro vulnera protectus depellere navibus instat; Cul 321. dum genitor nati parma protectus abiret; X 800.

protendo, vorſtrecken: Dares alterna iactat bracchia protendens; V 377. ille (Turnus) humilis supplex ‖ supplexque ‖ oculos, dextramque precantem protendens inquit . .; XII 930. hastas reductis protendunt longe dextris; XI 606. oculos: ſ. dextram. huic aratro a stirpe pedes temo protentus in octo (aptatur); G I 171

protero, zertreten: (Turnus) agmina curru proterit; XII 329.

proterreo, vorwärts jagen: Messapus regem regisque insigne gerentem, Tyrrhenum Aulesten proterret; XII 291

Proteus, Meergott: I. 1. Proteus se iactu dedit aequor in altum, quaque dedit . .; G IV 528 | est in Carpathio Neptuni gurgite vates caeruleus Proteus; G IV 388. cum Proteus consueta petens e fluctibus antra ibat; G IV 429 magnum qui (Proteus) piscibus aequor et inncto bipedum curru metitur equorum; G IV 389. petit: ſ. it at ille (Aristaeus) „scis, Proteu, scis ipse“; G IV 447. intus se vasti Proteus tegit obice saxi; G IV 422 haec Proteus; G IV 528. — 2. ſ. 1. scit — II. Atrides Protei Menelaus ad usque columnas exulat; XI 262

protinus, vorwärts, in einem fort, ferner, sogleich: I. protinus aërias Phaeacum abscondimus arces; III 291. addant se protinus omnes Etrusci socios; IX 149. felix (Serranus), si protinus illum aequasset nocti ludum; IX 337. en ipse capellas protenus aeger ago; E I 13 quem (morem) protinus urbes Albanae coluere sacrum; VII 601. levi tum protinus illam (cererem Simylus) componit tabula; Mo 43. qua (voce) protinus omne contremuit nemus; VII 514 protinus (Fama) ad regem cursus detorquet Iarban! IV 196. protenus aërii mellis caelestia dona exsequar; G IV 1. protinus Orsilochum et Buten, duo maxima Teucrum corpora, (Camilla) fixit; XI 690. at reiecto ‖ traiecto ‖ missa lacerto protinus basta fugit; X 340. protinus armati incedunt; IX 308. memini Prianum, Salamina petentem, protinus Arcadiae gelidos invisere finis; VIII 159. protinus Aeneas celeri certare sagitta invitat qui forte velint; V 485. (Iuno) caelo se protinus alto misit; X 633. quin protinus omnia perlegerent oculis, ni . ; VI 83 protinus Antaeum et Lucam, prima agmina Turni (Aeneas persequitur; X 561. (virgo) praeterit abruptas Scironis protinus arces; Ci 465. rauco quod (telum) protinus aere repulsum pependit; II 545. protinus hinc fuscis tristis dea tollitur alis audacis Rutuli ad muros; VII 408. protinus ad sedes Priami clamore vocati; II 437. — 2. cum protinus utraque tellus una foret; III 416.

protraho, hervorziehen: hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu protrahit in medios; II 123. pedibus informe cadaver protrahitur; VIII 264.

proturbo, fortdrängen: quem (Nisum) circum glomerati hostes hinc comminus atque hinc proturbant; IX 440. socii tela coniciunt proturbantque eminus hostem missilibus; X 801.

proveho, hervor, vorwärts fegeln, zu weit gehen: hinc se provecti deserto in litore condunt; II 24. provehimur portu, terraeque urbesque recedunt; III 72. quid ultra provehor? III 480. provehimur pelago vicina Ceraunia iuxta; III 506. cum zephyrus prono gravidum provexit pondere currum; Ci 26.

provenio, hervorkommen, entſtehen: non haec humanis opibus non arte magistra proveniunt; XII 427.

proventus, Hervorkommen, Ertrag: I. verum hic non domini, sed populi proventus erat; Mo 80. — II quin annus proventu oneret sulcos atque horrea vincat; G II 518.

provideo, beſorgen: omnia quae multo ante memor provisa repones; G I 167.

providus, vorſichtig: perfide, inultis ‖ provida Phyllis ‖, perfide Demophoon et nunc ‖ non ‖ defiende puellis! Cul 132. fergo aliam molitur opem sibi providus aeris ‖ ergo . . . heros ‖ ; Mo 60.

provoco, auffordern: tum (equus) cursibus auras provocet ‖ tum vocet ‖ ; G III 193.

provolvo, fortwälzen: hunc (Murranum) lora et iuga subter provolvere rotae; XII 533

prudens, klug: Mucius et hic est) prudens ardorem corpore passus; Cul 385. nec tibi tam prudens quisquam persuadeat auctor tellurem moveri; G II 315

prudentia, Klugheit: quia sit illis (corvis) rerum fato prudentia maior; I 116. si qua est Heleno prudentia; III 433

pruina, Reif, Eis, Schnee: I. id venti curant gelidaeque pruinae; G II 263. — II. incipe et ad medias sementem extende pruinas; G I 230. — III. stant circumfusa pruinis corpora magna boum; G III 368 frigora nec tantum cana concreta pruina, quantum illi nocuere greges; G II 376. (Orpheus) arva Riphaeis ‖ Rhipaeis ‖ numquam viduata pruinis lustrabat; G IV 518.

pruna, Kohle: I. fusi per herbam subiciunt veribus prunas; V 103. cinis obductae celabat lumina prunae; Mo 9. — II lumina: ſ. I. obduco. — III. quoi (Apollini) medium freti pietate per ignem cultores multa premimus vestigia pruna; XI 788.

prunum, Pflaume: I. sunt, autumnali ‖ autumnalis ‖ cerea pruna die ‖ deae ‖; Copa 18. — II. addam cerea pruna (honos erit huic quoque pomo); E II 53 distulit spinos iam pruna ferentis; G IV 145

prunus, Pflaumenbaum: videmus prunis lapidosa rubescere corna; G II 34.

Prytanis. Troer: (Turnus) addit Alcandrumque Halinmque Noemonaque Prytanimque; IX 767.

psalterium, Pſalter: non arguta sonant tenui psalteria eborda; Ci 178.

psithius, pfiffifch: (est) passo psithia (vitis?) utilior tennisque lageos; G II 93. proderit admiscere psithia passos de vite racemos; G IV 269.

pubens, vollſaftig: quaeruntur pubentes herbae nigri cum lacte veneni; IV 514.

pubes, vollſaftig: Venus dictamnum carpit, puberibus caulem foliis et flore comantem purpureo; XII 413.

pubes, Mannſchaft, Geſchlecht, Volk, Unterleib: I. comitum adfluxisse numerum, matresque virosque, collectam exilio pubem, miserabile volgus; II 798. cuncta tibi Cererem pubes agrestis adoret; G I 343. certamina docuit celebrare, quo puer ipse modo, secum quo Troia pubes; V 599. consurgunt studiis Teucri et Trinacria pubes; V 450 nec non et Troïa pubes Ascanio auxilium castris effundit apertis; VII 521. love Dardana pubes gaudet avo; VII 219 triplici pubes quam (Chimaeram) Dardana versu impellunt; V 119. insequitur Argiva pubes Aurunceaque manus; VII 794. cum Laomedontia pubes gramineo ripae religavit ab aggere classem; VII 105. sequitur quos cetera pubes; V 74. sequitur tum cetera pubes; VII 614 puppesque pubesque pleno subit ostia velo; I 400. Periphas, Automedon, una omnis Scyria pubes succedunt tecto; II 477. haut aliter puppesque tuae pubesque tuorum portum tenet; I 399. — II, 1. omnis facibus pubes accingitur atris; IX 74. quare age et armari pubem iube; VII 429. colligo: ſ. I. adfluit. hic genus antiquom Terrae, Titania pubes, fulmine deiecti fundo volvontur in imo; VI 580. ubi primum adnuerint superi pubem educere castris; XI 20 haec (Italia) genus acre virum Marsos pubemque Sabellam extulit; G II 167. cetera Trinacrii pubes senioris Acestae fertur equis; V 573. pubem portis moveri laetus in arva ‖ arma ‖ iube; VII 429 volvo: ſ. deicio. — 2. interea pubi indomitae non gramina tantum, sed frumenta carpes; G III 174. — 3. haut sibi cum Danais rem faxo et pube Pelasga esse ferant ‖ putent ‖; XI 154. prima hominis facies et pulchro pectore virgo pube tenus; III 427. — III. Arcades huic (Pallanti) equites bis centum, robora pubis lecta dabo; VIII 518

pubesco, heranwachſen, ſtrotzen: nunc aequali tecum (Astyanax pubesceret aevo; III 491. hinc omnis largo pubescit vinea fetu; G II 390.

Publicolis, Volksfreund: (Roma) donavit praemia Messallis maxima Poplicolis ‖ Publicolis ‖; Cat IX 40.

pudenter, verſchämt: et tamen meas chartas revisitote, sed pudenter et raro; Cat V 14.

pudet, ſich ſchämen: I. non infelicis patriae veternmque deorum non magni Aeneae, segnes, miseretque pudetque? IX 787 — II. I. non pudet, o Rutuli, pro cunctis talibus unam obiectare animam? XII 229. non pudet morti praetendere muros? IX 599. arida tantum ne saturare fimo pingui pudeat sola neve . .; G I 80. non pudet obsidione iterum vallogue teneri, bis capti Phryges? IX 598. — 2 extremos pudeat rediisse; V 196. — III. at non, Euandre, pudendis volneribus pulsum aspicies nec . .; XI 55. hic et acanthos et rosa purpureum crescens pudibunda ruborem ‖ purpureo crescit . . rubore ‖; Cul 399.

pudicitia, Keuſchheit: casta pudicitiam servat domus; G II 524.

pudor, Scheu, Schamgefühl: I, I. aestuat ingens uno in corde pudor mixtoque insania luctu; X 871. XII 667. Arcadas mixtus dolor et pudor armat in hostis; X 398. ite domum pasti, si quis pudor, ite invenci; E VII 44. tum pudor incendit vires et conscia virtus; V 455 etsi conferre manum pudor iraque monstrat; IX 44. — 2. prius, ante, pudor, quam te violo aut tua iura resolvo; IV 27. — II. te propter eundem extinctus pudor et fama prior; IV 322. (Anna) spem dedit dubiae menti solvitque pudorem; IV 55. violo: ſ. I, 2

puella, Mädchen: I, 1. tuone nunc puella talis et tuo stupore pressa rus abibit? Cat VI 3. hic panes et satyri dryadesque choros egere puellae maïadum coetu; Cul 116. pueri circum innuptaeque puellae sacra canunt; II 238. ue nocturna quidem carpentes pensa puellae nescivere hiemem; G I 390. altera (puella?) non fama dixerit esse prior; Cat IX 24. (puella) esset ut in terris facti de nomine ciris; Ci 488. (puella) esset ut ciris Amyclaeo formosior ansere Ledae; Ci 489. ferte simul faunique pedem dryadesque puellae; G I 11. dum (puella) te fugeret per flumina praeceps; G IV 457. quem (ignem) pavidae alternis fugitant optantque puellae; Ci 351. multa tuo laetae (puellae) fundentes gaudia voltu; Cul 120 pueri, puellae funem manu contingere gaudent; II 239 vos adeo, humani mutatae corporis artus, puellae Danliades, gaudete; Ci 199. de sedibus imis ibant pueri innuptaeque puellae; G IV 476. ite, puellae, ite, quibus taedas accendit ‖ accendens ‖ tristis Erinys; Cul 24. tum (Silenus) canit Hesperidum miratam mala puellam; E VI 61. illa quidem immanem ante pedes hydrum moritura puella non vidit; G IV 458. nescit: ſ. carpit. (puellae ignem) Hesperium vitant, optant ardescere Eoum; Ci 352. malo me Galatea petit, lasciva puella; E III 64. turba ruebat, pueri innuptaeque puellae impositique rogis iuvenes ante ora parentum; VI 307. quae (puella) prius in tenui steterat succincta orocota; Ci 252. testa cum ardente viderent (puellae) scintillare oleum; G I 391. ſ. moritur. vitat: ſ. optat. deum rex commotus talem ad superos volitare puellam; Ci 522. — 2. quae nemora aut qui vos saltus habuere, puellae naides? E X 9. ſ. I. it, gaudet. iam Pandionias miseranda prole puellas! Cul 251. felicem ante alias o te scriptore puellam! Cat IX 23. — II, 1. (Carme) frigidulam iniecta circumdat veste puellam; Ci 251. puellam infidos inter teneram committere pisces non statuit (coniunx Neptunia); Ci 485. (Carme) corripit extemplo fessam languore puellam; Ci 223. quis non bonus omnia malit credere quam tanti sceleris damnare puellam? Ci 189. nec mirum, vultu decepta puella ut vidi ut perii; Ci 429. quae (puellae) Colophoniaco Scyllae dicantur Homero; Ci 65. datur tibi puella, quam petis, datur; datur, superbe Noctuine, quam petis; Cat XII 3. namque alias alii volgo finxere puellas, quae . .; Ci 64. habeo: ſ. I, 2. E X 9. muto: ſ. I, 1. gaudet.

premo: ſ. I, 1 abit. loci natura dulci fessas (puellas?) refovebat in umbra; Cul 122. succingo: ſ. I, 1. stat. rura voluptas Panaque pastoresque tenet dryadasque puellas; E V 59. (coniunx Neptunia puellam) aëriis potius sublimem sustulit alis; Ci 487. sed tamen aeternam squamis vestire puellam non statuit (coniunx Neptunia); Ci 484. — 2. accendo: ſ. I, 1. it. ipsa loci natura domum resonante susurro quis (puellis?) dabat; Cul 122. quibus (puellis) Erinys sicut Hymen praefata ‖ (pro fata!) ‖: dedit connubia mortis; Cul 246. — III, 1. perfide, inultis ‖ provida Phyllis ‖, perfide Demophoon et nunc ‖ non ‖ defiende puellis! Cul 133. — 2. unam ex multis Scyllam non esse puellis; Ci 91. — IV. ‖ formosus ‖ teuerae decerpens ora puellae; Copa 33. ut iam periura puellae † non ulli liceat ‖ eheu peritura puella non ulli licitam ‖ violaverat sedem; Ci 140. quarum (puellarum) vox Ityn edit Ityn; Cul 252.

puer, Kind, Knabe, Jüngling, Gehilfe: I. **absolut:** 1. accipe et haec, manuum tibi quae monimenta mearum sint, puer; III 487. malus ille puer idem tum tristis acuebat parvulus iras; Ci 133 huc ades, o formonse puer; E II 45. adsis favens unci puer monstrator aratri; G I 19. adgressi (pueri) iniciunt ipsis ex vincula sertis; E VI 19. et tu, Octavi venerande, meis adlabere coeptis, sancte puer; Cul 26. me puer Ascanius (admonet) capitisque iniuria cari; IV 354. ne, pueri, ne tanta animis adsuescite bella neu . .; VI 832. pueri circum innuptaeque puellae sacra canunt; II 238. cetamina docuit celebrare, quo puer ipse modo, secum quo Troïa pubes; V 599. tum muros varia cinxere corona matronae puerique; XI 476. claudite iam rivos, pueri; sat prata biberunt; E III 111. cogite oves pueri; E III 98. saepe ego longos cantando puerum memini me condere soles; E IX 52 Troïlus infelix puer atque impar congressus Achilli; I 475. o formonse puer, nimium ne crede colori! E II 17. sed tu desine plura, puer; E V 19. desine plura, puer; E IX 66. disce, puer, virtutem ex me verumque laborem, fortunam ex aliis; XII 435. ille (puer) etiam Poenos domitare leones docuit ‖ novit ‖; Ci 135 pueri et iuventus domitant in pulvere currus; VII 162. heu miserande puer, si qua fata aspera rumpas, tu Marcellus eris; VI 882. (?) fortunate puer, tu nunc eris alter ab illo; E V 49. et puer ipse fuit cantari dignus et . .; E V 54. pueri parentibus orbi execrantur bellum; XI 116. quem (turbinem) pueri intenti ludo exercent; VII 379. at puer Ascanius triginta magnos volvendis mensibus orbis imperio explebit; I 267. hoc puer Ascanius (facit); V 74. puer regius velocis iaculo cervos cursuque fatigat, acer, anhelanti similis; V 252. venatu invigilant pueri silvasque fatigant; IX 605. puer dona ferens pelago et flammis restantia Troiae; I 679. cornea bina ferunt (pueri) praefixa hastilia ferro; V 557. o pueri, fugite hinc; E III 93. pueri bis seni quemque secuti agmine partito fulgent paribusque magistris; V 561. pueri, puellae funem manu contingere gaudent; II 239. puer Ascanius mediis in vallibus acri gaudet equo; IV 156. incedunt pueri pariterque ante ora parentum frenatis lucent in equis; V 553. incipe, parve puer, risu cognoscere matrem; E IV 60. incipe, parve puer; E IV 62. notos pueri puer indue voltus; I 684. inicit: ſ. adgreditur. invigilat: ſ. fatigat. de sedibus imis ibant pueri innuptaeque puellae; G IV 476 quos (pueros) omnis euntis Trinacriae mirata fremit Troiaeque iuventus; V 554. pueros lambere matrem impavidos; VIII 632. lucet: ſ. incedit. geminos huic (lupae) ubera circum ludere pendentis pueros; VIII 632. hoc tibi ‖ tu ‖, sancte puer; memorabibis ‖ memoraberis ‖ . .; Cul 37. ipse inter medios, Veneris iustissima cura, Dardanius puer qualis gemma micat; X 133. tu modo nascenti puero casta fave Luciua; E IV 8. Tyrrhidae pueri quem (cervom) nutribant Tyrrhusque pater; VII 484. cetera parce, puer, bello; IX 656. regius accitu acri genitoris ad urbem puer ire parat; I 678. pascite ut ante boves, pueri; E I 45. ſ. ludit. non dicam, sed me perdidit iste puer; Cat VII 4. (puer) reginam petit; I 717. ne qua (puer) scire dolos mediusve occurrere possit; I 682. egregiam vero laudem et spolia ampla refertis tuque puerque tuus; IV 94. castra relincunt Ascanius puer et nequiquam obsessa iuventus; X 605. turba ruebat, pueri innuptaeque puellae impositique rogis iuvenes ante ora parentum; VI 307. rumpit: ſ. est. sequitur: ſ. fulget. Euryalus, ora puer prima signans intonsa iuventa; IX 181. solvite, me pueri; E VI 24. pueri et pavidae longo ordine matres stant circum; II 766 non prius aspicies, superet coniunxne Creusa Ascaniusque puer? II 598. quid puer Ascanius? superatne, et vescitur aura? III 339. nec puer Iliaca quisquam de gente Latinos in tantum spe tollet avos, nec . .; VI 875. vescitur: ſ. superat. Chromis et Mnasyllos ‖ Mnasylos ‖ in antro Silenum pueri somno videre iacentem; E VI 14. quo (puero gens) ferrea primum desinet ac toto surget gens aurea mundo; E IV 9 tu quoque, mater, crudelis mater, magis at ‖ an ‖ puer improbus ille; E VIII 49. (?) improbus ille puer; crudelis tu quoque, mater; E VIII 50. ille (puer) etiam divos homines — sed dicere magnum est; Ci 137. — 2. ſ. 1. pascit, credit, adest, fugit. at tibi prima, puer, nullo munuscula cultu tellus fundet; E IV 18. ſ. 1. incipit, desiuit, est, solvit, cogit, claudit, accipit. tum pater Aeneas „vestra“ inquit „munera vobis certa manent, pueri; V 349. ſ. 1. est. dum te, care puer, mea voluptas, complexu ‖ complexus ‖ teneo; VIII 581. ſ. 1. parcit. quae (mater) te sola, puer, multis e matribus ausa persequitur; IX 217. te vero, venerande puer, iam pectore toto accipio; IX 276. macte nova virtute, puer; IX 641. quid tibi nunc, miserande puer, pro laudibus istis (dabo)? X 825. „ten“ inquit (Aeneas) „miserande puer, invidit Fortuna mihi?“ XI 42. ſ. 1. discit, adlabitur, memoratur.

II. **nach Verben:** 1. accipio: ſ. I, 2. (IX 276). caesos reportant Almonem puerum foedatique ora Galaesi; VII 575. canto: ſ. I, 1. est. te, venerande puer, comitem casus complector in omnis; IX 276. Dardanius caput ecce puer detectus honestum; X 133. quoi non dictus Hylas puer et Latonia Delos Hippodamegue? G III 6. Troia nunc (certamina?), pueri Troianum dicitur agmen; V 602. alter parvos Atys pueroque puer dilectus Iulo; V 569. illum (Amorem) Garamantes nec generis nostri puerum nec sanguinis edunt; E VIII 45. ante urbem pueri et primaevo flore iuventus exercentur equis; VII 162. quem (puerum) nec sua flectere mater iratum potuit; Ci 133. interdum gremio fovet (puerum?). inscia Dido, insidat quantus miserae deus; I 718. intendo: ſ. I, 1. exercent. intextus puer frondosa regius Ida cervos fatigat; V 252. invido: ſ. I, 2. (XI 42). miror: ſ. I, 1. it. miseror: ſ. I, 1. est. 2. (X 825; XI 42.). illam (lupam?) tereti cervice reflexa ‖ reflexam ‖ mulcere alternos (pueros); VIII 634. persequor: ſ. I, 2. (IX 217). quem (puerum) praepes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis; V 254. hunc (puerum) ego sopitum somno super alta Cythera recondam; I 680. reporto: ſ. caedo. teneo: ſ. I, 2. (VIII 581.). puer Ascanius muro fossisque tenetur tela inter media; X 236. qua Andromache avo puerum Astyanacta trahebat; II 457. veneror: ſ. I, 2. (IX 276). 1. adlabitur. — 2. fusos cervix cui (puero) lactea crinis accipit; X 137. (dicantur) vel acta puero cum viris convivia udaeque per somnum nates; Cat XIII 13. num (hortati sumus) puero summam belli, num credere

muros? X 70. alter parvos Atys pueroque puer dilectus Iulo; V 569. do: ſ. I, 2. (X 825). quae tu, perverse Menalca, cum vidisti puero donata, dolebas; E III 14. faveo: ſ. I, 1. nascitur. fundo: ſ. I, 2. (E IV 18). maneo: ſ. I, 2. (V 349). puero silvestri ex arbore lecta aurea mala decem misi; E III 70. omnibus (pueris) in morem tonsa coma pressa corona; V 556. ecqua tamen puerost amissae cura parentis? III 341.

III. **nach Subſtantiven:** Nisus (insignis) amore pio pueri: V 296. cum notis fulserunt cingula bullis Pallantis pueri: XII 943. notos pueri puer indue voltus; I 684.

IV. **Umſtand:** Phoenissa pariter puero donisque movetur; I 714.

puerilis, zu den Knaben gehörig: si (Ascanius) iam puerile paratum agmen habet secum; V 548. (Camilla) tela manu iam tum tenera puerilia torsit; XI 578.

pugna, Kampf, Schlacht: I. **abſolut:** quam magis effuso crudescunt sanguine pugnae; VII 788. deiecta crudescit pugna Camilla; XI 833. ea prima rnentis pugna loco statuit Teucros; XII 506. anceps pugna diu, stant obnixa omnia contra; X 359. pugna aspera surgit; IX 667. tum pugna aspera surgit; XI 635. haut secus instructi ferro, quam si aspera Martis pugna vocet; XII 125.

II. **nach Verben:** 1. aequemus pugnas; V 419. non pugnam aspicere hanc oculis, non foedera possum; XII 151 [(Cretheus) semper equos atque arma virum pugnasque canebat]; IX 777. hic vero ingentem pugnam cerninus; II 438. seu crudo fidit pugnam committere caestu; V 69. tristis ubi infausto committitur omine pugna; XI 589. mox tamen ardentis accingar dicere pugnas Caesaris; G III 46. in foribus pugnam ex auro solidoque elephanto Gangaridum faciam; G III 26. continuo ineant pugnas et proelia tentent, ni . .; XI 912. aut pugnam aut aliquid iamdudum invadere magnum mens agitat mihi; IX 186. immiscent manus manibus pugnamque lacessunt; V 429. (Misenus) Hectora circum et lituo pugnas insignis obibat et hasta; VI 167. pugnam sperate parari; IX 158. pugnas exosa relinquo; XII 818. Triviae custos Opis spectat interrita pugnas; XI 837. qui ancipites suaderent tollere pugnas; Ci 369. Iunonem adloquitur fulva pugnas de nube tuentem; XII 792. (Aeneas) videt Iliacas ex ordine pugnas; I 456. si quis vidisset tristem hoc ipso in litore pugnam; V 411. at vero Rutulis impar ea pugna videri iamdudum; XII 216. ipse (consul) vocat pugnas; VII 614. — 2. te pugnae accinge pedestri; XI 707. adveniet iustum pugnae (ne arcessite) tempus, cum . .; X 11. (Lucagus) proiecto dum pede laevo aptat se pugnae; X 588. qui (iuvencus) donum astabat pugnae; X 478. si nemo audet se credere pugnae; V 383. ut (Turnus) vidit socios, „tempus desistere pugnae; X 441. is ubi se nullo iam cursu evadere pugnae posse cernit; XI 702. Amazon unum exerta latus pugnae. Camilla; XI 649. Aeneas saevire animis Entellum haud ‖ haud ‖ passsus acerbis, sed finem imposuit pugnae; V 463. seu dextra laevaque velis occurrere pugnae, sive . .; XI 528 (socii) animos aptent armis pugnaeque parent se; X 250. sic ait (Aeneas) et geminum pugnae proponit honorem; V 365. qui sibi iam requiem pugnae rebusque salutem sperabant; XII 241. hunc (Ascanium) tegere et dirae valeam subducere pugnae; X 50. quin pugnae subducere Turnum possem; X 615. Iovis interea monitis Mezentius ardens succedit pugnae; X 690. (Turnus) succedat pugnae Troianosque arceat urbe; XI 826. — 3. Turnus paulatim excedere pugna; IX 789. sit qui me raptum pugna pretiove redemptum mandet humo; IX 213. regem vobis pugna defendite raptum; XII 265 — 4. sin autem ad pugnam exierint (apes) G IV 67. ne vero, ne me ad talis impellite pugnas; XI 278. (taurus) sparsa ad pugnam proludit harena; G III 234. cum taurus sparsa ad pugnam proludit harena; XII 106. heros acrior ad pugnam redit ac vim suscitat ira; V 454.

III. **nach Adjektiven:** (proceres) avidum pugnae dictis ac numine Phoebi Ascanium prohibent; IX 661. ille (Aeneas) avidus pugnae suras incluserat auro hinc atque hinc; XII 430.

IV. **nach Subſtantiven:** hunc (Chlorea) virgo unum ex omni certamine pugnae caeca sequebatur; XI 780 (regina) infelix pugnae iuvenem in certamine credit extinctum; XII 598. undique conveniunt, quoniam data copia pugnae; IX 720. quem eventum pugnae (Aeneas) cupiat; VIII 16. primae revocabo exordia pugnae; VII 40. verum anceps pugnae fuerat fortuna. fuisset; IV 603. ubi (dea) primae commisit funera pugnae; VII 542. nec numero inferior pugnae nec honore recedes; XII 630. continuo pugnae accendit maioris imago; XII 560. victor adest horrida barbaricae portaus insignia pugnae; Cat IX 5. (Lausus) primus Abantem oppositum interimit, pugnae nodumque moramque; X 428. primus turmas invasit agrestis Aeneas, omen pugnae; X 311. ergo Palladiae texuntur in ordine pugnae; Ci 29. (Aeneas) multa praeterea Laurentis praemina pugnae aggerat; XI 78. tu mihi nunc pugnae princeps; X 254. „en" ait (Turnus) et iaculum attorquens emittit in auras, principium pugnae; IX 53. ubi certa sedet patribus sententia pugnae; VII 611. pugnae cient simulacra sub armis; V 585. at regina, nova pugnae conterrita sorte, flebat; XII 54.

V. **Umſtand:** [Rutuli pugna (cingulis) potiti]; IX 363. bis magna victi pugna vix urbe tuemur spes Italas; XII 34. ubi (Aeneas) urgetur pugna congressus iniqua; X 889.

pugnator, Kämpfer: cui (Ornyto) pellis latos umeros erepta iuvenco pugnatori operit; XI 679.

pugno, ſtreiten, kämpfen: I. hic manus ob patriam pugnando volnera passi; VI 660. Martia ob . .; VII 182. — II, 1. pugnatur comminus armis; VII 553. — 2. placitone etiam pugnabis amori? IV 38. pugnent ipsique nepotesque; IV 629. tereti pugnant mucrone veruque Sabello; VII 665. quis (viribus) tamen infestum pugnans devicerat hostem; Cul 389. sonipes pressis pugnat habenis huc conversus et huc; XI 600. — III. fecerat Ignipotens illic pugnata in ordine bella; VIII 629.

pugnus, Faust: unguibus ora soror foedans et pectora pugnis; IV 673. XII 871. (Acoetes) pectora nunc foedans pugnis, nunc unguibus ora sternitur; XI 86.

pulcher, ſchön, trefflich: Aegle, naiadum pulcherrima; E VI 21. regina ad templum, forma pulcherrima Dido, incessit; I 496. quarum (nympharum) quae forma pulcherrima Deiopea; I 72. mactavit taurum Neptuno, taurum tibi, pulcher Apollo; III 119. ipsa tenens dextra pateram pulcherrima Dido; IV 60. ipse ante alios pulcherrimus omnis Aeneas; IV 141. cui se pulchra viro dignetur iungere Dido; IV 192. forma ante omnis pulcher Iulus; V 570. hoc sibi pulchra suum ferri Proserpina munus instituit; VI 142. petit (filiam) ante alios pulcherrimus omnis Turnus; VII 55. Aeneas primique duces et pulcher Iulus corpora deponunt; VII 107. quo litore pulcher insidiis cursuque feras agitabat Iulus; VII 477. quo (Lauso) pulchrior alter non fuit; VII 649. post hos currum ostentat satus Hercule pulchro pulcher Aventinus; VII 656. quocumque solo pulcherrimus exis; VIII 75. quo (Euryalo) pulchrior alter non fuit Aeneadum Troiana neque induit arma; IX 179. percussa mente dedere Dardanidae lacrimas. ante omnis pulcher Iulus;

IX 293. nec non et pulcher Iulus multa patri mandata dabat portanda; IX 310. inrumpunt continuo Quercens et pulcher Aquiculus armis; IX 684. sequitur pulcherrimus Astur, Astur equo fidens et versicoloribus armis; X 180. pulchrum mori succurrit in armis; II 317. abies in montibus altis (pulcherrima); E VII 66. pulchros per artus it cruor; IX 433. ut coniugium optatum et pulchram Calydona viderem; XI 270. cui (Iovi) Iuno summissa „quid, o pulcherrime coniunx, sollicitas aegram? X 611. consiliis pare, quae nunc pulcherrima Nautes dat senior; V 728. tutatur Euryalum gratior pulchro veniens in corpore virtus; V 344. ut forte novem pulcherrima fratrum corpora constiterant contra; XII 270. vos, o pulcherrima quondam corpora, praevertite . .; Ci 202. non me vocabis pulchra per Cotyttia ad feriatos fascinos? Cat XIII 19. hic dea se primum rapido pulcherruma nisu sistit; XI 852. Phrygios qui flumine pulchro consedere duces pictasque exure carinas; VII 430. fraxinus in silvis pulcherrima; E VII 65. nec pulcher Ganges atque auro turbidus Hermus laudibus Italiae certent; G II 137. non illum genetrix nobis ‖ nobis genetrix ‖ pulcherrima talem promisit; IV 227. hic mentem Aeneae genetrix pulcherrima misit, iret ut ad muros; XII 554. haut equidem pretio inductus pulchroque iuvenco venissem; V 399. nec (oro) pulchro ut Latio careat regnumque relinquat; IV 432. natos pater nova bella moventis ad poenam pulchra pro libertate vocabit; VI 821. (apes) pulchram petunt per volnera mortem; G IV 218. A XI 647. an (Nisus) pulcbram properet per volnera mortem? IX 401. nascetur pulchra Troianus origine Caesar, Iulius; I 286. prima hominis facies et pulchro pectore virgo, pube tenus; III 426. pinus in hortis (pulcherrima); E VII 65. populus in fluviis (pulcherrima); E VII 66. pulcherrima (praemia) primum di moresque dabunt vestri; IX 253 ut (Deiopea) pulchra faciat te prole parentem; I 75. hic genus anticum Teucri, pulcherrima proles; VI 648. ibat et Hippolyti proles pulcherrima bello, Virbius; VII 761. sic rerum facta est pulcherrima Roma; G II 534. multa relinquunt armaque craterasque simul pulchrosque tapetas; IX 358. si nec varios inhiant pulchra testudine postes; G II 463. tu pulchram uxorius urbem extruis? IV 266

pullulo, hervorſproſſen, ausſchlagen: (Allecto) tot pullulat atra colubris; VII 329. pullulat ab radice aliis (arboribus) densissima silva, ut cerasis ulmisque; G II 17.

pullus, junges Tier: I. continuo pecoris generosi pullus in arvis altius ingreditur, et mollia crura reponit; primus et ire viam et fluvios temptare minantis audet et ignoto sese committere ponti, nec vanos horret strepitus; G III 75. — II. illi (pullo) ardua cervix argutumque caput, brevis alvus obesaque terga; G III 80.

pullus, ſchwärzlich: ne (aries) maculis infuscet vellera pullis nascentum; G III 389.

pulmo, Lunge: I Pallas ensem tumido in pulmone recondit; X 387. — II. fixo ferrum in pulmone tepescit; IX 701.

pulso, ſtoßen, ſchlagen, erſchüttern: I. donec (animalia) erupere ut nervo pulsante sagittae; G IV 313. — II. sic densis ictibus heros creber utraque manu pulsat versatque Dareta; V 460. adsidue cui (Atlanti) piniferam caput et vento pulsatur et imbri; IV 249. pulsati colles clamore resultant; V 150. cum exultantia haurit corda pavor pulsans; G III 106. A V 138. Thraeicius sacerdos iam eadem (discrimina vocum) digitis, iam pectine pulsat eburno; VI 647. fugit ipse Latinus pulsatos referens infecto foedere divos; XII 286. quales Thraeiciae cum flumina Thermodontis pulsant Amazones; XI 660. cum agricola gravibus rastris galeas pulsabit inanis; G I 496. non Hellespontus pedibus pulsatus equorum (quaeret famam); Cul 33. (Sulmo) longis singultibus ilia pulsat; IX 415. quique alta tenebant moenia quique imos pulsabant ariete muros; XII 706. iam alma curru noctivago Phoebe medium pulsabat Olympum; X 216. inter sidera caeruleis orbem pulsantia bigis; Ci 38. quibus pulsatus parens aut frans innexa clienti; VI 609. gemitum ingentem pelagi pulsataque saxa audimus longe; III 555. ipse (Cyclops) arduus altaque pulsat sidera; III 619.

pulsus, Stampfen: scuta sonant pulsuque pedum conterrita tellus; VI 722. pulsu pedum tremit excita tellus; XII 445. gemit ultima pulsu Thraeca pedum; XII 334. hunc (Murranum) crebro super ungula pulsu incita nec domini memorum proculcat equorum; XII 533. qui (Salmoneus) nimbos et fulmen aere et cornipedum pulsu simularet equorum; VI 591. ubi concava pulsu saxa sonant; G IV 49.

pulvereus, aus Staub beſtehend: matres oculis secuntur pulvereum nubem et fulgentis aere catervas; VIII 593.

pulverulentus, ſtaubig: glaebas iacentis pulverulenta coquat maturis solibus aestas; G I 66. agmina cervi pulverulenta fuga glomerant montesque relinquont; IV 155. *[pars arduus altis pulverulentus equis furit]; VII 625. versi vicissim pulverulenta fuga Rutuli dant terga per agros; XII 463.

pulvis, Staub, Rennbahn: I. 1. versa pulvis inscribitur hasta; I 478. ubi vides mixto undantem pulvere fumum; II 609. sollicitanda tamen tellus pulvisque movendus; G II 218. volvitur ad muros caligine turbidus atra pulvis; XI 876. — 2. da foedare in pulvere crinis; XII 99. illum (Arruntem) socii obliti ignoto camporum in pulvere linunt; XI 866. namque aliae (apes) turpes horrent, ceu pulvere ab alto quom venit viator; G IV 96. — II. Hector ater cruento pulvere; II 272 quid iuvat aestivo defessum pulvere abisse, quam . .? Copa 5. *[hiberno laetissima pulvere farra, laetus ager]; G I 101. — III. haec certamina pulveris exigui iactu compressa quiescent ‖ quiescunt ‖; G IV 87. — IV, 1 (Mezentius) eanitiem multo deformat pulvere; X 844. (Scylla) vix haec ediderat, cum deturpat pulvere crines Carme; Ci 283. ac simul Aeneas fumantis pulvere campos prospexit longe, et Turnus . .; XI 908. hic subitam nigro glomerari pulvere nubem prospiciunt Teucri; IX 33. tum caeco pulvere campus miscetur; XII 444. Latinus canitiem immundo perfusam pulvere turpans; XII 611. summo vestigia pulvere signent (iuvenci); G III 171. iam pulvere caelum stare vident; XII 407. neu pulvere victa (area) fatiscat; G I 180. —, 2. pueri et iuventus domitant in pulvere currus; VII 163.

pumex, Bimsſtein: I. inclusas ut cum latebroso in pumice pastor vestigavit apes; XII 587. cui (columbae) domus et dulces latebroso in pumice nidi; V 214. — II, 1 postquam est in thalami pendentia pumice tecta perventum; G IV 374. — 2. penitus repertae (apes) pumicibus cavis exesaeque arboris antro; G IV 44.

puniceus, purpurfarben: tum ecce repente puniceam concussit apex in vertice cristam; Ci 501. (Delia,) levi de marmore tota puniceo stabis; E VII 32. iam adeo donati omnes opibusque superbi puniceis ibant; V 269 hos (cervos) non puniceae agitant pavidos formidine pinnae; G III 372. nanctus cervom puniceae saeptum formidine pinnae venator; XII 750. puniceis humilis quantum saliunca (cedit) rosetis, tantum . .; E V 17. cum primum crastina caelo puniceis invecta rotis Aurora rubebit; XII 79.

Punicus, punisch: Punica se quantis attollet gloria rebus! IV 49. Punica regna vides, Tyrios et Agenoris urbem; I 338.

puppis, Hinterteil des Schiffes, Schiff: I. sua quaeque continuo puppes abrumpunt vincula ripis; IX 118. inde aliae (puppes?) celerant cursus; X 249. flammas cum regia puppis extulerat; II 256. (puppis) solvitur atque viros mediis exponit in undis; X 305. (puppis) inflicta vadi dorso dum pendet iniquo fluctusque fatigat; X 303. toto namque fremunt condensae litore puppes; VIII 497. fugit illa (puppis) per undas ocior et iaculo et ventos aequante sagitta; X 247. huic (Abanti) aurato fulgebat Apolline puppis; X 171 pendet: ſ. fatigat. puppes delphinum modo demersis aequora rostris ima petunt; IX 118 litora curvae praetexunt puppes; VI 5. donec sedere carinae omnes innocuae, sed non puppis tua, Tarchon; X 302. anchora de prora iacitur, stant litore puppes; III 277. [VI 901.] puppesque pubesque pleno subit ostia velo; I 400. haut aliter puppesque tuae pubesque tuorum portum tenet; I 399. Aeneïa puppis prima tenet; X 156. vastis tremit ictibus aerea puppis; V 198. — II, 1. ille (Charon) caeruleam advertit puppim ripaeque propinquat; VI 410. quin agite et mecum infaustas exurite puppes; V 635. per scelus ecce etiam Troianis matribus actis exussit (Iuno) foede puppis; V 794. frangere nec tali puppim statione recuso arrepta tellure semel; X 297. implentur super puppes; V 697. (Cymodocea) dextra discedens impulit altam haut ignara modi puppim; X 247. incute vim ventis submersasque obrue puppes; I 69. infligo: ſ. I. fatigat. furit Volcanus per pictas abiete puppis; V 663. donec versas ad litora puppes respiciunt; X 268. solvo: ſ. I. exponit. iam fere [sicco subductae litore puppes]; III 135. Aeneïa puppis rostro Phrygios subiuncta leones; X 157. submergo: ſ. incutio. (puppis) anceps sustentata diu; X 304. Cymodocea pone sequens dextra puppim tenet; X 226. verto: ſ. respicio. — 2. qui (Palinurus) nuper cursu exciderat puppi; VI 339. qui (Hector) redit Danaum Phrygios iaculatus puppibus ignis; II 276. cum puppibus laeti nautae imposuere coronas; G I 304. puppibus laeti nautae imposuere coronas; IV 418. tanta mole viri turritis puppibus instant; VIII 693. (Troianos) pacem orare manu, praefigere puppibus arma; X 80. — 3. puppi deus consedit in alta, Phorbanti similis; V 841. segnem Menoeten in mare praecipitem puppi deturbat (Gyas) ab alta; V 175. (Palinurus) dat clarum e puppi signum; III 519 interea Aeneas socios de puppibus altis pontibus exponit; X 187. unam (navem) ipsius (Aeneae) ante oculos ingens a vertice pontus in puppim ferit; I 115. tum pater Aeneas puppi sic fatur ab alta; „Troiugenas“. .; VIII 115. furo per: ſ. II, 1. pingo. sto in: ſ. in, B, 1. sto in (3 St.) S. 327, b. prosequitur surgens a puppi ventus euntis; III 130. V 777. Anthea si quem videat aut Capyn aut celsis in puppibus arma Caici; I 183. clitpt: ipse gubernator puppi Palinurus ab alta: „heu“. .! V 12. — III, 1. (deus) cum puppis parte revolsa cumque gubernaclo proiecit (Palinurum); V 858. — 2. unda sustinet orbis, puppibus illa prius, patulis nunc hospita plaustris; G III 632. — IV. Aeneas celsa in puppi carpebat somnos; IV 554. ipsi in puppibus auro ductores longe effulgent ostroque decori; V 132.

pupula, Pupille: hae senioris erat naturae pupula telo tacta ‖ icta ‖ levi; Cul 186

purgamen, Schmutz: remanent summo purgamina dorso; Mo 41.

purgo, reinigen: eum se nubes in aethera purgat apertum; I 587.

purpura, Purpurfarbe, Purpurgewand: I. quam (chlamydem) plurima circum purpura maeandro ‖ Maeandro ‖ duplici Meliboea cucurrit; V 251. illum non populi fasces, non purpura regum flexit; G II 495. nec purpura regem picta movet nec sceptra movent Priameïa tantum, quantum . .; VII 251. an nescis, qua lege candentes praetexat purpura canos? Ci 320. aureus ipse (flos), sed in foliis violae sublucet purpura nigrae; G IV 275. — II. patris de vertice summo edita purpura; Ci 320. pingo: ſ. I. movet.

purpureus, purpurfarbig, glänzend: hunc (Acronem) ubi vidit purpureum pinnis et paetae coniugis ostro; X 722. quin purpureo velare comas adopertus amictu; III 405. (regina) purpureos moritura manu discindit amictus; XII 602. ecce ‖ (serpens) effert ‖ sublimi cervice caput purpureo lucens maculatur amictu; Cul 172. purpuream vomit ille (Rhoetus) animam; IX 349. videre ut purpurea intexti tollant aulaea Britanni; G III 25. pro purpureo poenas dat Scylla capillo; G I 405. (Scylla) hanc pro purpureo poenam scelerata capillo, pro patrio solvens; Ci 52. (nutrix) purpureum parat rursus tondere capillum; Ci 382. purpureus quondam color ora reliquit; X 819. inter Thesei purpureis late ridentia litora conchis; Ci 103. virginibus Tyriis mos est purpureo alte suras vincire cothurno; I 337. aut ferro hoc purpureum patris dempsissem vertice crinem aut . .; Ci 281. (apes) purpureos metunt flores; G IV 54. (Aeneas) purpureos iacit flores ac talia fatur; „salve“. .; V 79. purpureos spargam flores; VI 884. purpureus veluti cum flos succisus aratro languescit moriens; IX 435. Venus dictamnum carpit, puberibus caulem foliis et flore comantem purpureo; XII 414. secuntur purpurei cristis iuvenes auroque corusci; IX 163. nato genetrix lumen iuventae purpureum adflarat; I 591. largior hic campos aether et lumine vestit purpureo; VI 640. quo (Eridano) non alius per pinguia culta in mare purpureum violentior effluit amnis; G IV 373. pro molli viola, pro purpureo narcisso carduos surgit; E V 38 sunt serta purpurea lutea mixta rosa; Copa 14. hic et acanthos et rosa purpureum erescens pudibunda ruborem ‖ purpureo erescit . . . rubore ‖; Cul 399. te vellem purpureos inter soles et candida lunae sidera intexere; Ci 37. hic ver purpureum; E IX 40. aurea purpuream subnectit fibula vestem; IV 139. purpureas super vestes, velamina nota, conicunt; VI 221. sunt purpureae vites preciaeque; G II 95. numquam illam (Scyllam) videre purpureas flavo retinentem vertice vittas; Ci 511.

purus, rein, hell: A. qui per saxa volutus purior electro campum petit amnis; G III 522. puro ut possent concurrere campo; XII 771. Silvia pectebat ferum puroque in fonte lavabat; VII 489. ille, vides, pura iuvenis qui nititur hasta; VI 760. sin (luna) ortu quarto pura neque obtunsis per caelum cornibus ibit; G I 433. cum pura per noctem in luce refulsit alma parens; II 530. non ego modo puris serta feram manibus; Cat XIV 6. aliae (apes) purissima mella stipant; G IV 163. qui mente proeul pura sensuque probando ‖ lucro pura censuque probato ‖ non avidas adgnovit ‖ adposcit ‖ opes; Cul 80. quid, quae te pura solum sub nocte canentem audieram? E IX 44. (Camilla) resistit ense pedes nudo puraque interrita parma; XI 711. at pectore puro saepe super tenero prosternit gramine corpus; Cul 68. donec longa dies purum reliquit aetherium sensum; VI 746. pura in veste sacerdos saetigeri ‖ saetigerae ‖ fetum suis attulit; XII 169. idem (Corynaeus) ter socios pura circumtulit unda spargens . .; VI 229. illi dulcis adest requies et pura voluptas, libera, simplicibus curis; Cul 89. — B. palmes laxis per purum immissus habenis; G II 364.

putator, Beschneider: summum putator haut dubitat terrae referens mandare cacumen; G II 28.

puteus, Grube, Brunnen: I, 1. alte iubebis in solido puteum demitti; G II 231. — 2. nec puteis manare cruor cessavit; G I 485. — II. ad puteos aut alta greges ad stagna iubebo ‖ iubeto ‖ potare undam; G III 239.

putidus, modrig, widerwärtig: gener Noctuine putidum caput; Cat VI 2. superbe Noctuine, putidum caput; Cat XII 1

puto, reinigen, erwägen, glauben, dafürhalten: 1. rusticus vitem fingit putando; G II 407. — II. emicat hic, impune putans, Turnus; XII 728. — III, 1. qualem primo qui surgere mense aut videt aut vidisse putat per nubila lunam; VI 454. — 2. ulla putatis dona carere dolis Danaum? II 42. (Aeneas) incertus, genimmne loci famulumne parentis esse putet; V 95. (Dares) cunctos putans excedere palma; V 380. anne aliquas ad caelum hinc ire putandumst sublimis animas? VI 719. ne quisquam aeratas acies ex agmine tanto misceri putet, sed . .; VII 704. [ne vana putes haec fingere somnum]; VIII 42. haut sibi cum Danais rem faxo et pube Pelasga esse ferant ‖ putent ‖; IX 155. sin totum moveri mutarive putas bellum; X 627. silvis te, Tyrrhene, feras agitare putasti? XI 686. verum istaec, Minos, illos scelerata putavi facturos, quorum . .; Ci 421. omnia nam potius quam te fecisse putabo; Ci 458. iacere me putas; Cat XIII 1. — IV. (Anchisa satus) multa putans sortemque animo ‖ animi ‖ miseratus iniquam; VI 332. multa dura suo tristi cum corde putabant, ni . .; VIII 522. ni gens praedam ignara putasset; VI 361. — V. urbem quam dicunt Romam, Meliboee, putavi stultus ego huic nostrae similem; E I 19. mea si non inrita dicta putaris; X 244.

putris, morſch, locker: agmine facto quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum; VIII 596. quadrupedum putrem cursu quatit ungula campum; XI 875. cum viderent (puellae) putris concrescere fungos; G I 392. cum zephyro putris se glaeba resolvit, tum . .; G I 44. quoi (terrae) putre solum (namque hoc imitamur arando); G II 204. optima putri arva solo; G II 262. tum te quoque, medica ‖ Medica ‖, putres accipiunt sulci; G I 215. nec telas possunt attingere putris; G III 562.

putus, Knabe: dispeream, nisi me perdidit iste putus; Cat VII 2.

Pygmalion, König in Tyrus, Bruder der Dido: I. quid moror? an mea Pygmalion dum moenia frater destruat? IV 325. regna Tyri germanus habebat Pygmalion, scelere ante alios immanior omnis; I 347. — II. portantur avari Pygmalionis opes pelago; I 364.

Pylius, Pylier: carmina, quae Pylium, saeclis accepta futuris carmina, quae Pylium vincere digna senem; Cat IX 15.

pyra, Scheiterhaufen: 1. iam pater Aeneas, iam curvo in litore Tarchon constituere pyras; XI 185. decorant (pyram) super fulgentibus armis; VI 217. tu secreta pyram tecto interiore sub auras erige; IV 494. pyra penetrali in sede sub auras erecta ingenti taedis atque ilice secta; IV 505. principio pinguem taedis et robore secto ingentem struxere pyram; VI 215. nec minus miseri diversa in parte Latini innumeras struxere pyras; XI 204. — 2. cui (pyrae) frondibus atris intexunt latera; VI 215.

Pyracmon, Zyklop: ferrum exercebant Cyclopes, Brontesque Steropesque nudus membra Pyracmon; VIII 425.

Pyrgi, Stadt in Etrurien: tercentum aliciunt Pyrgi veteres intempestaeque Graviscae; X 184.

Pyrgo, Amme der Kinder des Priamus: hic una e multis, quae maxima natu, Pyrgo „non Beroë est“; V 644.

Pyrrha, Tochter des Epimetheus: hinc lapides Pyrrhae iactos, Saturnia regna (Silenus) refert; E VI 41.

Pyrrhus, Sohn des Achilles: I. iam aderit multo Priami de sanguine Pyrrhus; II 662. illum (Politen) ardens infesto volnere Pyrrhus insequitur; II 529. vestibulum ante ipsum primoque in limine Pyrrhus exultat; II 469. insequitur: ſ. ardet. instat vi patria Pyrrhus; II 491. cui (Priamo) Pyrrhus „referes ergo haec et nuntius ibis Pelidae genitori“; II 547. — II. ecce autem elapsus Pyrrhi de caede Polites fugit; II 526. Helenum regnare coniugio Aeacidae Pyrrhi sceptrisque potitum; III 296. Pyrrhin connubia servas? III 319. sceptra: ſ. coniugium.

Qua, wo, wohin, wie, inwiefern, irgendwie: A. **relativ:** qua Pellaei gens fortunata Canopi accolit Nilum; G IV 287. qua mare inoffensum crescenti adlabitur aestu; X 292. qua plurimus undam fumus agit; VIII 257. qua se medium capitis discrimen agebat; Ci 499. qua curvus terras amplectitur Hellespontus; Ci 413. qua novus ad superum sedes haliaeetus ascendet; Ci 204. qua candida concessos ascendet ciris (ad?) honores; Ci 205. qua Sol utrumque recurrens aspicit Oceanum; VII 100. cingunt qua tempora cristae; Cul 197. qua quaerit iter atque in mare conditur Ufens; VII 802. tenent Danai, qua deficit ignis; II 505. quae laevo dependet parma lacerto; XI 693. qua nulla priorum Castaliam molli devertitur orbita clivo; G III 292 qua **diversa ruens septem discurrit in ora amnis; G IV 292. Proteus se iactu dedit aequor in altum, quaque dedit . .; G IV 528. venti velut agmine facto, qua data porta, ruunt; I 83. qua summa labantis iuncturas tabulata dabant; II 464 qua bucina signum dira dedit; VII 519. discrimina costis per medium qua spina dabat; X 383. coeant in foedera dextrae qua datur; XI 293. perge modo et, qua te ducit via, derige gressum; I 401. sequor et qua ducitis adsum; II 701. ergo agite, et divom ducunt qua iussa sequamur; III 114. qua gressum extuleram; II 753. contra audentior ito, qua ‖ quam ‖ tua te Fortuna sinet; VI 96. qua se fert Nisus ad auras; G I 408. infelix qua se saepius Andromache ferre incomitata solebat ad soceros; II 455. (Tarchon) partis rimatur apertas, qua volnus letale ferat; XI 749. qua se fert Nisus ad auras; Cil 540. qua signa sequendi frangeret indeprensus et inremeabilis error; V 590. qua se plena per insertas fundebat luna fenestras; III 151. qua Saturae iacet atra palus; VII 801. qua ‖ dum ‖ (Hyperionis ardor) iacit Oceanum flammas in utrumque rapaces; Cul 103. qua globus imminet ingens; IX 515. an memorem qua Tyrrhenus fretis immittitur Avernis? G II 164. qua colles incipiunt molli iugum demittere clivo; E IX 7. cum sequitur ad litora fluctus, qua venti incubuere; XII 367. qua iuvenis gressus inferret; G IV 340. cetera, qua iusso, mecum manus inferat arma; XI 467. qua interlucet corona non tam spissa viris; IX 508. qua Castaliae sonans liquido pede labitur unda; Cul 17. qua colla sedentis (Butae) lucent; XI 692. corripuere viam interea, qua semita monstrat; I 418.

„o socii, qua prima“ inquit (Coroebus) „fortuna salutis monstrat iter, sequamur; II 387. qua laterum iuncturas fibula mordet; XII 274. qua (fortuna) ostendit se dextra; II 388. qua locus Erigonen inter chelasque sequentis panditur; G I 33. hac, Turne, sequamur Troiugenas, qua prima viam victoria pandit; XII 526. qua diducta genas pandebant lumina gemmis, hac . .; Cul 185. adest victor qua terra ‖ terrae ‖ quaque patent maria; Cat IX 4. (Simylus) reserat clausam qua ‖ clausae quae ‖ pervidet ostia clavi ‖ cellae ‖; Mo 15. qua Parnasia rupes hinc atque hinc patula praepandit cornua fronte; Cul 15. qua gelidus per imas quaerit iter vallis Ufens; VII 801. qua redit medium Rhodope porrecta sub axem; G III 351. qua victrix redit illa (virgo), hac . .; XI 764. qua nec fracta remurmurat unda. sed mare adlabitur; X 291. qua (virgo) pedem ex hoste reportat, hac . .; XI 764. an memorem Iulia qua ponto longe sonat unda refuso? G II 163. speculatus litora Tarchon, qua vada non sperat ‖ spirant ‖ nec . .; X 291 at non qua Scythiae gentes Maeotiaque unda; G III 349. qua turbidus et torquens flaventis Hister harenas; G III 350. qua proxuma meta viarum; VIII 594. qua rara est acies; IX 508. qua fata celerruma; XII 507. (hasta) umeri surgunt qua tegmina incidit; X 476. qua se ad patrium tendebat semita limen; Ci 216. teritur qua sutilis alvo ‖ auro ‖ balteus; XII 273. qua se medio trudunt de cortice gemmae; G II 74 lucida ‖ rorida ‖ qua patulos velabant gramina colles; Cul 47. novas veniat qua sucus in herbas; G I 90. iuvenis, qua tela videt densissima, tendit; IX 555. qua visa est Fortuna pati Parcaeque sinebant cedere res Latio; XII 147. qua niger umectat flaventia culta Galaesus; G IV 126. qua cursum ventusque gubernatorque vocabat; III 269. qua globus ille virum densissimus urget, hac . .; X 373. qua pharetratae vicinia Persidis urguet; G IV 290.

B. **indirekte Frage:** qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem; I 676.

C. **unbestimmt:** ne qua (puer) scire dolos mediusve occurrere possit; I 682. si qua fors adiuvet; X 458. si qua possent tectam aciem perrumpere; IX 512. si qua fata rumpas; VI 882. si qua fata sinant; I 18.

quacumque, wo nur immer, wie auch immer: Aeneas quacumque ‖ quamcumque ‖ viam dederit Fortuna sequatur; X 49. qua se cumque furens medio tulit agmine virgo, hac . .; XI 762. quod nisi me quacumque novas incidere lites monuisset cornix; E IX 14. quacumque (Turnus) viam virtute petivit; XII 913. quacumque illa (Scylla) levem fugiens secat aethera pinnis; G I 406. sic Turno, quacumque viam secat, agmina cedunt; XII 368. quacumque illa (ciris) levem fugiens secat aethera ‖ aëra ‖ pinnis; Ci 538.

quadra, Viereck, Brotſchreibe: 1. (Simylus opus) notat impressis aequo discrimine quadris; Mo 49. — 2. ut penuria adegit patulis nec parcere quadris; VII 115.

quadrifidus, vierfach geſpalten: Tyrrhus quadrifidam quercum cuneis ut forte coactis scindebat; VII 2 9. hic stirpes obruit arvo quadrifidasque sudes et acuto robore vallos; G II 25.

quadrigae, Viergeſpann: I. quo tempore Glauci Potniades malis membra absumpsere quadrigae; G III 268. ut cum carceribus sese effundere quadrigae, addunt in spatia; G I 512. haut procul inde citae Mettum in diversa quadrigae distulerant; VIII 642. effundunt; ſ. addunt. — II. hac vice sermonum roseis Aurora quadrigis iam medium traiecerat axem; VI 535.

quadriiugis, vierſpännig: quin ecce Niphaei quadriiugis in equos adversaque pectora (Aeneas) tendit; X 751.

quadriiugus, vierſpännig: illi (Caesari) victor ego centum quadriiugos agitabo ad flumina currus; G III 18. ingenti mole Latinus quadriiugo vehitur curru; XII 162.

quadro, paſſen: nec setius omnis in unguem arboribus positis secto via limite quadret, ut cum . .; G II 277.

quadrupedans, galoppierend, Roß: A. agmine facto quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum; VIII 596. — B. Tyrrhenus et Aconteus perfracta quadrupedantum pectora pectoribus rumpunt; XI 614.

quadrupes, Tier, Vieh: I. nulla neque ‖ nec ‖ amnem libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam; E V 26. idem sueti quadrupedes frena iugo concordia ferre; III 542. quadrupes effusum equitem super ipse secutus implicat; X 893. quadrupes equitem super eiecto incumbit cernuus armo; X 892. libat; ſ. attigit. sanctus at quadrupes nota intra tecta refugit; VII 500. quadrupes questu cruentus atque imploranti similis tectum omne replebat; VII 501. sequitur; ſ. implicat sed tamen idem olim curru succedere sueti quadrupedes; III 541. quadrupes successit gemens stabulis; VII 501. tollit se arrectum quadrupes et calcibus auras verberat; X 892. — II. arrigo; ſ. I. tollit. iuvenis quadrupedem citum ferrata calce fatigat; XI 714. — III. quadrupedum putrem cursu quatit ungula campum; XI 875.

quaero, ſuchen, erwerben, forſchen, trachten, nach: I. in medium quaerebant; G I 127. est etiam illos in pratis, facilis quaerentibus herba; G IV 272. quaerenti talibus ille suspirans; I 370. quaerenti et tectis urbis sine fine ruenti ‖ furenti ‖ umbra Creusae visa mihi; II 771. quaerenti nulla ad spelunca signa ferebant; VIII 212. — II, 1, a. collibus an plano melius sit ponere vitem, quaere prius; G II 274 — b. despectus tibi sum, nec qui sim quaeris, Alexi; E II 19. forsitan et scrobibus quae sint fastigia quaeras; G II 288. qui (oras) teneant, (Aeneas) quaerere constituit sociisque exacta referre; I 309. cuncti quae sint ea moenia quaerunt; III 100 ne quaere profecto, ‖ quaere, profecto ‖ quem casum portenta ferant; VIII 532. Pallas quaerit iam quae passus terraque marique; X 162. — 2. invisam quaerens (Dido) quam primum abrumpere lucem; IV 631 quaerunt pars aditum et scalis ascendere muros; IX 507. (erinys iuvenem) quaerentem dicere plura reppulit; VII 449. poenam expectant. ne quaere doceri quam poenam; VI 614. — III. coram, quem quaeritis, adsum Troius Aeneas; I 595. semper (Dido) videtur Tyrios deserta quaerere terra; IV 468. quaeritur huic (Dareti?) alius; V 378. unus erit tantum, amissum quem gurgite quaeret (Aeneas) ‖ quaeres ‖; V 814. si fortuna permittitis uti quaesitum Aenean et moenia Pallantea; IX 241. te per aequor quaerimus; X 233. te decisa suum, Laride, dextera quaerit; X 395. (Aeneas) te, Turne, superbum caede nova quaerens; X 515. (apes) in medium quaesita reponunt; G IV 157. nec me quaerentem vana (Hector) moratur, sed . .; II 287. (Turnus) aditum per avia quaerit; IX 58 ſ. II, 2. ascendere. ubi quaesitum matri multis balatibus agnum Martius a stabulis rapuit lupus; IX 565. quaeritur nascentis equi de fronte revolsus et matri praereptus amor; IV 515. hinc (Ulixes) quaerere conscius arma; II 99. alia arma Latinis quaerenda; XI 229. quaesitae nocent artes; G III 549. vobis arva neque Ausoniae semper cedentia retro quaerenda; III 496. non licuit finis Italos fataliaque arva tecum quaerere; V 82. tempore non alio dicunt regionibus illis quaesitas ad sacra boves Iunonis; G III 532. tum mea quae ratio ‖ ut mens euret eo ‖ dignum sibi quaerere carmen? Ci 5. tum vero ardemus scitari et quaerere casus

causas ‖; II 105. illo quaeratur coniunx Laviuia campo; XII 80. nunc eadem (Dido) labente die conuivia quaerit; IV 77 quamvis saepe in levi quaesissent ‖ quaesisset ‖ cornua fronte; E VI 51. rex tibi coniugium et quaesitas sanguine dotes abnegat; VII 423. diversa exilia et desertas quaerere terras auguriis agimur divom; III 4 non ‖ nec ‖ perfossus Athos nec magno vincula Ponto iacta quaerent famam; Cul 32. quaerat sibi foedera Turnus; XI 129. [non vitae gaudia quaero (nec fas), sed gnato manis perferre sub imos]; XI 180. nunc aliam ex alia bellando quaerere gentem? Cat IX 53. Italiam quaero patriam et genus ab Iove summo; I 380. nulla meis sine te quaeretur gloria rebus; IX 278. ut usus suleis frumenti quaereret herbam; G I 134. falcibus messae ad lunam quaeruntur aënis pubentes herbae; IV 513. neque eum iuvere Marsis quaesitae montibus herbae; VII 758. externus in regnum quaeritur heres; VII 424. nec longe scilicet hostes quaerendi nobis; XI 388. cui (deo) semper ad ulciscendum quaeritur ex omni ventosa iniuria dicto ‖ verbo atque iniuria facto ‖; Ci 159. Italiam: ſ. genus qua gelidus per imas quaerit iter vallis Ufens; VII 802. cum fessa invencum per nemora atque altos quaerendo bucula lucos procumbit; E VIII 86. tum levis haut ultra latebras iam quaerit imago; X 663. dum Latium Teucri recidivaque Pergama quaerunt; X 58. o gnate, ingentem luctum ne quaere tuorum; VI 868. (Dido) quaesivit caelo lucem ingemuitque reperta; IV 692. hos (penatis) cape fatorum comites, his moenia quaere; II 294. non hos quaesitum munus in usus; IV 647. (virgo) nunc alia ex aliis (nec desunt) omina quaerit; Ci 364. (Simylus) aliam sibi quaerit opem; Mo 54. veninus hinc lassis ‖ lapsis ‖ quaesitum oracula rebus; G IV 449. otia quaerentem frustra sibi ‖ quaerentes .. situlae ‖; Cul 245. alio patriam quaerunt sub sole iacentem; G II 512. Pergama: ſ. Latium. sanguine quaerendi reditus, animaque litandum Argolica; III 118. et nos fas extera quaerere regna; IV 350 quaerit pars semina flammae abstrusa in venis silicis, pars . .; VI 6. Pallas sinistro adfixus lateri iam quaerit sidera; X 161. matres idem omnis simul ardor agit nova quaerere tecta; VII 393. hac dabitur dextra tellus quaesita per undas; X 650. terram: ſ. exilia. nec (licuit) tecum Ausonium, quicumque est, quaerere Thybrim; V 83. hic quaerite Troiam; V 637. tum vitulus bima curvans iam cornua fronte quaeritur; G IV 299.

quaesitor, Richter: quaesitor Minos urnam movet; VI 432.

quaeso, bitten, fragen: I. at vos, o superi, Arcadii, quaeso miserete regis; VIII 573. ne, quaeso, ne me lacrimis neve omine tanto prosequere; XII 72. — II. his vatem adgredior dictis ac talia quaeso: „Troingena“. .; III 358.

quaestus, Erwerbung: cum (Scylla) cupidos quaestu passim popularet amantes; Ci 78.

qualis, wie beſchaffen, wie, gleichwie: A. relativ: qualem (Protea) videris, incepto tegeret cum lumina somno; G IV 414. qualis equos Thraeissa fatigat Harpalyce; I 316. qualis in Eurotae ripis aut per inga Cynthi exercet Diana choros, talis . .; I 498. qualis quantusque cavo Polyphemus in antro lanigeras claudit pecudes, centum alii . .; III 641. qualis ubi hibernam Lyciam Xanthique fluenta deserit Apollo; IV 143. qualis Berecyntia mater invehitur curru Phrygias turrita per urbes; VI 784. qualis eram, cum primam aciem Praeneste sub ipsa stravi; VIII 561. qualis ubi Oceani perfusus Lucifer unda extulit os sacrum caelo; VIII 589. qualis Nereïa Doto et Galatea secant spumantem pectore pontum; IX 102. qualem (Euander) mernit, Pallanta remitto; X 492. Aegaeon qualis, sic toto Aeneas desaevit in aequore victor; X 565. quales Thraeiciae cum flumina Thermodontis pulsant Amazones; XI 659. qualis Mavors furentis immittit equos, talis equos Turnus fumantis sudore quatit; XII 331. qualia multa mari nautae patiuntur in alto; VII 200. talis amor Daphnim, qualis (boculam), talis amor teneat; VIII 85. qualis hyperboreis aquilo cum densus ab oris incubuit; G III 196. qualis ubi aut leporem aut candenti corpore cycnum sustulit Iovis armiger; IX 563. qualem (campum) saepe cava montis convalle solemus dispicere ‖ desp.? ‖; G II 186. qualem infelix amisit Mantua campum; G II 198. tale tuum nobis carmen ‖ carmen nobis ‖, divine poeta, quale . .; E V 45. mihi carmen quale meo Codro concedite; E VII 22. qualia (carmina) Trinacriae doctus amat iuvenis; Cat IX 20. Dido vagatur qualis coniecta cerva sagitta; IV 69. qualis ubi in lucem coluber mala gramina pastus convolvit terga; II 471. qualis spelunca subito commota columba fertur, sic . .; VI 213. quales cum vertice celso aëriae quercus aut coniferae cyparissi constiterunt; III 679. qualia nunc hominum producit corpora tellus; XII 90. quale manus addunt ebori decus; I 592. quale per artem inclusum buxo aut Oricia terebintho lucet ebur; X 135. qualis aut ille (ecus) in pastus armentaque tendit equarum aut . .; XI 494. qualis ecus campo potitus aperto tendit . .; XI 492. morte obita qualis fama est volitare figuras; X 641. iuvenem ponunt, qualem virgineo demessum pollice florem violae; XI 67. ipse inter medios, Veneris iustissima cura, Dardanius puer qualis gemma micat; X 134. quales sub nubibus atris Strymoniae dant signa grues; X 264. quale per incertam lunam sub luce maligna est iter in silvis; VI 270. qualis apes aestate nova per florea rura exercet sub sole labor; I 430. qualem (laticem) pateris libamus et auro; G II 192. Poenorum qualis in arvis movet arma leo: haut secus . .; XII 4. qualis tum demum movet arma leo; XII 6. qualem primo qui surgere mense aut videt aut vidisse putat per nubila lunam; VI 453. qualis mugitus, fugit cum saucius aram taurus; II 223. qualis ubi ad terras nimbus it, talis ductor Rhoeteïus agmen agit; XII 451. qualis cum caerula nubes solis inardescit radiis longeque refulget; VIII 622. qualis (parens) videri caelicolis et quanta solet; II 591. qualis (peplus) Erechtheis olim portatur Athenis; Ci 22. qualis philomela amissos queritur fetus; G IV 511. qualis ubi pontus nunc ruit ad terram; XI 624. quales aëriae liquentia flumina circum consurgunt geminae quercus; IX 679. (qualia?) quae sopitos deludunt somnia sensus; X 642. qualis saepe viae deprensus in aggere serpens, tali remigio . .; V 273. (regina) bacchatur, qualis commotis excita sacris thyias; IV 301. quale solet silvis brumali frigore viscum fronde virere nova, talis erat . .; VI 205.

B. indirekte Frage: cernis, custodia qualis vestibulo sedeat? VI 574 (Dido) rogitans nunc, quales Diomedis equi, nunc, quantus Achilles; I 752.

C. Ausruf: ei mihi qualis erat (Hector), quantum mutatus ab illo Hectore, qui . .! II 274.

quallus, Korb: tu spisso vimine quallos deripe tectis; G II 241.

quam, wie ſehr, wie, ſowie, als: I. Vergleich: 1. ohne Demonſtrativ: quam multa in foliis avium se milia condunt; G IV 473. nunc hiemem inter se luxu, quam longa, fovere regnorum immemores; IV 193. quam multa in silvis autumni frigore primo lapsa cadunt folia; VI 309. ad terram gurgite ab alto quam multae glomerantur aves; VI 311. quam multi Libyco volvuntur marmore fluctus, ubi . .; VII 718. Thybris ea fluvium, quam longa est, nocte tumentem leniit; VIII 86. quam multa grandine nimbi in vada praecipitant; IX 669. quam magnus Orion ingreditur; X 763 quam facile

accipiter saxo sacer ales ab alto consequitur columbam; XI 721.

2. mit Demonſtrativ: a. Gleichheit: *a.* quam multa grandine nimbi culminibus crepitant, sic pulsat . .; V 458 — *β.* maria aspera iuro non ullum pro me tantum cepisse timorem, quam ni ‖ ne ‖ ..; VI 353. — *γ.* praeterea tam sunt arcturi sidera nobis haedorumque dies servandi et lucidus anguis quam . .; G I 205. non tam creber agens hiemem ruit aequore turbo, quam multae pecudum pestes; G III 471. (Fama) magnas territat urbes, tam ficti pravique tenax quam nuntia veri; IV 185. tam magnis illa (Chimaera) fremens et tristibus effera flammis, quam . .; VI 787. incedunt gentes, quam variae linguis, habitu tam vestis et armis; VIII 723. cuius (crinis) quam servata diu natura fuisset, tam patriam incolumem Nisi regnumque futurum; Ci 124.

b. Ungleichheit: *α.* non aliter quam qui adverso vix flumine lembum remigiis subigit; G I 201. non aliter quam si immissis ruat hostibus omnis Karthago aut antiqua Tyros; IV 669. ego non alio digner te funere quam pius Aeneas [et quam magni Phryges et quam Tyrrhenique duces, Tyrrhenum exercitus omnis]; XI 160. — *β.* ante: ſ. ante. B. b. (13 St.) S. 54, b. — *γ* quid iuvat abisse quam potius bibulo decubuisse toro? Copa 6. — *δ.* quis non bonus omnia malit credere quam tanti sceleris damnare puellam? Ci 189. — *ε.* praestat longos circumflectere cursus quam semel vidisse Scyllam; III 431. — *η.* haut secus instructi ferro, quam si aspera Martis pugna vocet; XII 124.

3. Comparativ: contra audentior ito, qua ‖ quam ‖ tua te Fortuna sinet; VI 96. quis magis optato queat esse beatior aevo, quam qui . .? Cul 79. Phoebo gratior ullast ‖ est ‖ (pagina), quam quae praescripsit . .; E VI 12. an sit mihi gratior ulla, quam quae tellus servat Acesten? V 30. nec (Anna) graviora timet quam morte Sychaei; IV 502. sed non ulla magis viris industria firmat, quam Venerem avertere; G III 209. quam magis exhausto spumaverit ubere mulctra, magis . .; G III 309. non tamen ulla magis praesens fortuna laborum‖st, quam si quis . .; G III 452. quo magis fessas optem demittere navis quam . .; V 29. nec (Dido) magis incepto voltum sermone movetur, quam si dura silex aut stet Marpesia cautes; VI 471. quid (Aeneas) struat, manifestius ipsi (Diomedi) quam Turno regi aut regi apparere Latino; VIII 17. iuro omnia me potius digna atque indigna laborum milia visuram, quam patiar . .; Ci 248. omnia nam potius quam te fecisse putabo; Ci 458. at prius ignotum ferro quam scindimus aequor, cura sit . .; G I 50. prius quam dira per incautum serpant contagia volgus; G III 469. nec (Aeneas) prius absistit, quam septem corpora fundat humi; I 192. prius quam (equi) pabula gustassent Troiae Xanthumque bibissent; I 473. nec prius amissam (Creusam) respexi animumve reflexi, quam venimus; II 741. prius, quam sedibus ossa quierunt; VI 328. prius quam tela inimica sequantur; XI 809. te vero victore prius vel sidera cursus mutatura suos quam te facturum metui; Ci 426.

II. indirekte Frage: spes sibi quisque, sed haec quam angusta videtis; XI 309. quam dives pecoris (sim), nivei quam lactis abundans; E II 20. nec sum animi dubius, verbis ea vincere magnum quam sit; G III 289. sed neque quam multae species, nec nomina quae sint, est numerus; G II 103. Libyci velit aequoris idem discere quam multae zephyro turbentur harenae; G II 106.

III. Ausruf: I. quam metui, ne quid Libyae tibi regna nocerent! VI 694. quam vellent (maesti aethere in alto duros perferre labores! VI 436. — 2. hospes quem sese ore ferens, quam forti pectore et armis! IV 11. heu heu, quam pingui macer est mihi taurus in ervo! E III 100. quam multa sub undas scuta virum volves, Thybri pater! VIII 538. — 3. o mihi tum quam molliter ossa quiescant, si . .! E X 33.

quamquam, wiewohl, obwohl, gleichwohl: A. Aussage: I. Indicativ: 1: Präſens: quamquam animus meminisse horret luctuque refugit, incipiam; II 12. hic Priamus, quamquam in media iam morte tenetur, non tamen abstinuit; II 533. quamquam (Aeneas) leuire dolentem solando cupit; IV 393. quamvis *dolor* alto volnere tardet ‖ quamquam vis a. v. tarda est ‖; X 857. quamquam sociis dare tempus humandis praecipitant curae; XI 2. quamquam tardata ‖ tardante ‖ sagitta interdum genua impediunt cursumque recusant; XII 746 — 2. Imperfekt: tempore quamquam illo tellus quoque et aequora ponti signa dabant; G I 469. — 3. Perfekt: quamquam secreta parentis Anchisae domus arboribusque obtecta recessit; II 299. quamquam turbata funere mens est; XI 3. quamquam nil testibus illis (divis) profeci; Ci 495.

II. Conjunktiv: dis quamquam geniti atque invicti viribus essent; VI 394.

B. Ausruf: non iam prima peto Mnestheus neque vincere certo (quamquam o! —); V 195. quamquam o, si solitae quicquam virtutis adesset! XI 415

quamvis, ſo ſehr auch, während indeß: I. Verba: huic mater quamvis atque huic pater adsit, Orphei Calliopea, Lino formonsus Apollo; E IV 56. quamvis saepe fuga versos ille (sc. equos) egerit hostis; G III 120. quamvis nec repetita sequi curet Proserpina matrem; G I 39. quamvis et Priami deberem plurima natis et durum Aeneae flevissem saepe laborem; VIII 380. quamvis inrepitent socii; III 454. quamvis interdum ludere nobis liceat ‖ libeat ‖; Ci 19. quamvis Elysios miretur Graecia campos; G I 38. quamvis Milesia magno vellera mutentur Tyrios incocta rubores; G III 306. quamvis lapis omnia (rura?) nudus obducat; E I 47. quamvis possis sinus implere secundos; III 455 quamvis *dolor* alto volnere tardet ‖ quamquam vis a v. tarda est ‖; X 857. quamvis collo timuisset aratrum; E VI 50. quamvis vi cursus in altum vela vocet; III 454.

II. Adjektiva: ergo ipsas (apes) quamvis angusti terminus aevi excipiat; G IV 236. quamvis ille (Menalcas) niger, quamvis tu candidus esses; E II 16. quamvis aries sit candidus ipse; G III 387. ut quamvis igni exiguo properata maderent; G I 196. quamvis multa meis exiret victima saeptis; E I 33. niger: ſ. candidus. Polio amat nostram, quamvis est rustica, musam; E III 84. ipse (cervos) domum sera quamvis se nocte ferebat; VII 492. quamvis solus (Eurytion) avem caelo deiecit ab alto; V 542.

quando, wann jemals, weil: I. relativ: (Sibylla) adlata est numine quando iam propiore dei; VI 50. quando ultima cernunt; II 446 quando hic inferni ianua regis dicitur; VI 106. quando tot stragis acervos Teucrorum tua dextra dedit; XI 384. quando ipsum (Remulum Orsilochus) horrebat adire; XI 636. quando passim tropaeis insignis agros; XI 384. quando omnia vere heu nimium de te vates, Misene, locuta est; VI 188. quando aliter nequeo crudelem abrumpere vitam; IX 497. quando optima Dido nesciat; IV 291. quando aliud mihi iam miserae nihil ipsa reliqui; IV 315. quando haec te cura remordet; I 261 quando Dido tantos rumpi non speret amores; IV 291 aspera quis (Arcadibus) natura loci dimittere quando suasit equos; X 366. est omnia quando iste animus supera; XI 509. quando huc venistis amici; VIII 172.

II. indirekte Frage: praediscere, quando infidum remis impellere marmor conveniat, quando armatas deducere classis; G I 255.

III. **nubcütimmt**: si quando genti meae data moenia cernam; III 501. frigidus agricolam si quando continet imber; G I 259. prima leves incunt si quando proelia Parthi; G IV 314. pocula si quando saevae infecere novercae; G II 126. si quando Thybrim vicinaque Thybridis arva intraro; III 500. si quando novercae miscuerunt herbas et non innoxia verba; G II 128. G III 283. si quando letum horrificum morbosque deum rex molitur; XII 851. inclusum si quando flumine nanctus cervom venator; XII 749. ac velut effusa si quando grandine nimbi praecipitant: sic obrutus Aeneas . .; X 803. illa (Camilla) etiam in tergum, si quando ‖ si quando in tergum ‖ pulsa recessit, derigit ‖ dirigit ‖; XI 653. si quando sedem augustam servataque mella thensauri ‖ thesauris ‖ relines; G IV 228. *non secus ac liquida si quando nocte cometae sanguinei lugubre rubent*; X 272. si quando vacuum (Simylum) casula pluviaeve tenebant festave lux; Mo 67. si quando deum rex meritas bello territat urbes; XII 851. si quando ad proelia ventumst; G III 98. si quando adversa vocarent; IV 172.

quandoquidem. da nämlich, da nun einmal: quandoquidem nec vestra capit discordia finem; X 106. inscia quandoquidem scelus es conata nefandum; Ci 323. dicite, quandoquidem in molli consedimus herba; E III 55. quandoquidem Ausonios coniungi foedere Teucris hau ‖ haud ‖ licitum nec . .; X 105. quando quidem Ausonio respersi sanguine Teucros; VII 547. quandoquidem (Camilla) fatis urgetur acerbis; XI 487.

quantus, wie groß, wie viel: A. **Relativ**: I. **bei Substantiven**: qualis quantusque cavo Polyphemus in antro lanigeras claudit pecudes, centum alii . .; III 641. ipse coruscis cum fremit ilicibus quantus pater Appenninus; XII 702. quantus Athos aut quantus Eryx aut ipse cum fremit pater Appenninus; XII 701. quantus ab occasu veniens pluvialibus haedis verberat imber humum; IX 668. qualis (parens) videri caelicolis et quanta solet; II 592. (Mezentius) oculis spatium emensus, quantum satis hastae, „dextra“. .; X 772. quantus ad aetherium caeli suspectus Olympum; VI 579.

II. **adcin**: 1. **quantum**: a. **absolut**: mihi maneat pars vitae, spiritus et quantum sat erit tua dicere facta; E IV 54. — b. **nach Verben**: quantum longis carpent armenta diebus, tantum . .; G II 201. lenta salix quantum pallenti cedit olivae, puniceis humilis quantum saliunca rosetis, tantum . .; E V 17. [taurino quantum possent circumdare tergo]; I 368. quantum aut numerum lupus aut torrentia flumina ripas (curant); E VII 52. quantum lenta solent (caput efferre) inter viburna cupressi; E I 25. quantum ipse feroci virtute exsuperas, tanto me impensius aecum est consulere; XII 19. quantum non terreni hebetant artus moribundaque membra; VI 732. quantum (rex) in conubio natae thalamoque moratur; VII 253. frigora nec tantum cana concreta pruina, gravis incumbens scopulis urentibus aestas, quantum illi nocuere greges; G II 377. (Simylus) hinc sibi depromit quantum mensura patebat; Mo 17. quantum acie possent oculi servare sequentum; VI 200. dulcia mella premes, nec tantum dulcia quantum liquida; G IV 101. quantum te, pernix, remorantur, diva, chorea; Cul 119. quantum vere novo viridis se subicit almus; E X 74. quantum non corpora noxia ‖ noxia corpora ‖ tardant; VI 731. quae (aesculus) quantum vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit; G II 291. quantum (quercus) vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit; IV 445. quantum (valere) Chaonias dicunt aquila veneante columbas; E IX 13. quantum ignes animaeque valent; VIII 403. — 2. **quanto**: quanto ille (Proteus) magis formas se vertet in omnis, tam magis . .; G IV 411.

B. **indirekte Frage**: 1. **bei Substantiven**: (Dido) rogitans nunc, quales Diomedis equi, nunc, quantus Achilles; I 752. experto credite, quantus (Aeneas) in clipeum adsurgat; XI 283. interdum gremio fovet (puerum?), inscia Dido, insidat quantus miserae deus; I 719. apibus quanta experientia parcis (sit), hinc canere incipiam; G I 4. vides, quantos primus patiare labores; XII 33. quanta per Idaeos tempestas ierit campos; VII 222 — 2. **adcin**: haut ignarus eram, quantum nova gloria in armis posset; XI 154.

C. **Ausruf**: 1. **bei Substantiven**: illae animae quantas acies stragemque ciebunt! VI 829. quas ego te terras et quanta per aequora vectum accipio! VI 692. illae concordes animae nunc heu quantum inter se bellum ciebunt! VI 828. heu quantae miseris caedes Laurentibus instant! VIII 537. quantos ille virum magnam Mavortis ad urbem campus aget gemitus! VI 872. quantum instar in ipso! VI 865. te quantis iactatum, nate, periclis (accipio)! VI 693. ei mihi, quantum praesidium Ausonia et quantum tu perdis, Iule! XI 57. Punica se quantis attollet gloria rebus! IV 49. qui iuvenes! quantas ostentant, aspice, vires! VI 771. — 2. **adcin**: ei mihi qualis erat (Hector), quantum mutatus ab illo Hectore, qui . .! II 274.

quantuscumque, so groß auch immer: quantumcumque sibi vires tribuere seniles; Cul 388.

quaqua, wo nur: quaqua geminas aviium vox obstrepit aures, hac . .; Cul 150.

quare, wodurch, daher: I. **Aussage**: quare illud satis est, si te permittis amari; Cat IV 11.

II. **Aufforderung**: quare agite o proprios generatim discite cultus, agricolae; G II 35. quare agite o tectis iuvenes succedite nostris; I 627. quare agite et primo laeti cum lumine solis vestigemus . .; VII 130. quare age et armari pubem iube; VII 429. quare agite, o iuvenes, cingite fronde comas; VIII 273. quare nunc age, divae, praecipue nostro nunc adspirate labori; Ci 92. quare, Pierii laticis decus, ite, sorores naïdes; Cul 18.

quartus, der vierte: at tribus exactis ubi quarta aceperit ‖ accesserit ‖ aestas; G III 190. quarto terra die primum se attollere tandem visa; III 205. inde ubi quarta sitim caeli collegerit hora; G III 327. vix lumine quarto prospexi Italiam summa sublimis ab unda; VI 356. sin (luna) ortu quarto pura neque obtunsis per caelum cornibus ibit; G I 432. Pilumnus illi (Turno) quartus pater; I 619.

quasso. schütteln, zerschmettern, flappern: I. unde prius siliqua quassante legumen sustuleris; G I 74. — II. tum (Iuno) quassans caput haec effundit pectore dicta: „heu“. .; VII 292. ille (Turnus) caput quassans „non me“. .; XII 894. quassatam ventis liceat subducere classem; I 581. (Turnus) quassat trementem (hastam) vociferans: „nunc“. .; XII 94. quattuor hic (Salmoneus) invectus equis et lampada quassans ibat ovans; VI 587. parte alia horrendus visu quassabat Etruscam pinum Mezentius; IX 521. deus ramum vi soporatum Stygia super utraque quassat tempora; V 855. dum quassatae rates, [dum non tractabile caelum]; IV 53. ne ‖ neu ‖ cursu quassatae (trabes) ullo neu turbine venti vincantur; IX 91.

quatenus, bis wie weit: iste iam quatenus totus Thucydides, tyrannus Atticae febris; Cat II 2.

quater, viermal: I. utero sonitum quater arma dedere; II 243. regina terque quaterque manu pectus percussa decorum; IV 589. cum ter quaterque manu pectus (Iuturna) percussit honestum; XII 155. tum liquidas corvi presso ter gutture voces aut quater ingeminant; G I 411. namque omne quotannis terque quaterque solum scindendum; G

II 399. quater ipso in limine portae (machina) substitit; II 242. — II. o terque quaterque beati, quis ante ora patrum contigit oppetere! I 94.

quaterni, je vier: gens illi (Mantuae) triplex, populi sub gente quaterni; X 202.

quatio, ſchütteln, erſchüttern: harpyiae magnis quatiunt clangoribus alas; III 226. saepe etiam cursu quatiunt et sole fatigant (armenta); G III 132. artus: ſ. **artus.** II, 1. quatio (3 St.) S. 69, a. campum: ſ. **campus.** II, 1. quatio (3 St.) S. 100 b. cristam adverso curru quatit aura volantem; XII 370. tinnitus cie et Matris quate cymbala circum; G IV 64. postera lux ubi laeta diem mortalibus almum quatiebat; Ci 349. talis equos alacer media inter proelia Turnus fumantis sudore quatit; XI 338. iam quatit bijugis oriens Erebois ‖ Erebeis ‖ equos Nox, cum . .: Cul 202. (Simylus) transfert inde manu fusas ‖ tusas ‖ in cribra farinas et quatit; Mo 41. Tisiphone flammas et saeva quatit mihi verbera; Cul 219. hic Neptunus muros magnoque emota tridenti fundamenta quatit; II 611. at vero ingentem quatiens Mezentius hastam turbidus ingreditur campo; X 762. certam quatit improbus (Arruns) hastam; XI 767. postera lux ubi gelida venientem ignem quatiebat ab Oeta; Ci 350. sol candida aurato quatiebat lumina curru; Cul 43. mihi frigidus horror membra quatit; III 30. muros: ſ. fundamenta. pater omnipotens ipse manu quatiens nubem; VII 143. iuventus aut rastris terram domat aut quatit oppida bello; IX 698. tum creber anhelitus artus aridaque ora quatit; V 200. aeratam quatiens Tarpeia securem ‖ securim ‖ ; XI 656. continuo sontis ultrix accincta flagello Tisiphone quatit insultans; VI 571. quatit aegros tussis anhela sues ac faucibus angit obesis; G III 496. (Aeneas) telum immane manu quatiens; XII 449. verbera: ſ. flammas.

quattuor, vier: ac primum (Simylus) quattuor educit cum spissis alia ‖ allia ‖ fibris; Mo 89. aetas Lucinam pati desinit ante decem, post quattuor incipit annos; G III 61. en quattuor aras: E V 65. quattuor his (tauris, iuvencis) aras constitue; G IV 541. en quattuor arae Neptuno; V 639. pares quattuor ex omni delectae classe carinae; V 115. donec omnes quattuor amissis servatae a peste carinae; V 699. *primus Erichthonius currus et quattuor ausus iungere equos; G III 113. quattuor hic, primum omen, equos in gramine vidi; III 537. quattuor hic (Salmoneus) invectus equis et lampada quassans ibat ovans; VI 587. quattuor addunt, quattuor a ventis obliqua luce fenestras; G IV 297. (Sapientia) quattuor antiquis ‖ quae ‖ heredibus edita ‖ est data ‖ consors; Ci 15. quattuor hic primum nigrantis terga iuvencos constituit sacerdos; VI 243. (Aeneas) Sulmone creatos quattuor hic iuvenes viventis rapit; X 518. si quem extenta plagarum quattuor in medio dirimit plaga Solis iniqui; VII 227. quattuor eximios praestanti corpore tauros delige; G IV 538. (Aristaeus) quattuor eximios praestanti corpore tauros ducit; G IV 550. Caci mens quattuor a stabulis praestanti corpore tauros avertit; VIII 207. nec frustra speculamur temporibus parem diversis quattuor annum; G I 258.

que, und, auch, ſowohl — als auch: I. **aneinander:** a. **ohne andere Copulativpartikel: 1. einmal: a.** Subſtantiva: Orphea . . silvasque sequentis; E III 46. Baccho Cererique; E V 79. pallidus Horcus ‖ Orcus ‖ Eumenidesque satae; G I 278. Marsos pubemque Sabellam; G II 167. Ligurem Volscosque verutos; G II 168. Decios Marios magnosque Camillos; G II 169. Bisaltae . . . acerque Gelonus; G III 461. Chiron Amythaonimque Melampus; G III 549. Lycios fidumque Oronten; I 113. Anthea . . . Phrygiasque biremis; I 182. Romanos gentemque togatam; I 282. Iortem Cloanthum Teucrorumque alios; I 511. Tros Tyriusque; I 574. impius Tydides scelerumque inventor Ulixes; II 164. Priamo Phrygibusque; II 344. Dymas omnisque iuventus; II 394. Neoptolemum geminosque Atridas; II 500. coninnx . . Creusa Ascaniusque puer? II 598. te . . tuaque arma; III 156. Dardanus . . Iasiusque pater; III 168. Corythum terrasque . . Ausonias; III 170. dira Celaeno harpyiaeque; III 211. Ledaeam Hermionen Lacedaemoniosque hymenaeos; III 328. Iarbas ductoresque alii; IV 37. Tyriis . . Troiaque profectis; IV 111. Aeneas unaque miserrima Dido; IV 117. Coeo Enceladoque; IV 179. puer Ascanius capitisque iniuria cari; IV 354. Tyriis omnique manu; IV 544. te meque; IV 682. Pristis Centaurusque; V 155. Sergesto Mnesthique; V 184. Gyan ipsamque . . Chimaeram; V 223. omnis Nereidum Phorcique chorus; V 240. Phegeus Sagarisque; V 263. Pholoe geminique sub ubere nati; V 285. Tencri mixtique Sicani; V 293. Helymus Panopesque; V 300. Tritones Phorcique exercitus omnis; V 824. Phoebi Triviaeque sacerdos; VI 35. Centauri . . Scyllaeque biformes; VI 286. Ixiona Pirithoumque? VI 601. Poenos Gallumque rebellem; VI 858. Noctem Noctisque orientia signa; VII 138. Idaeum Iovem Phrygiamque . . matrem; VII 139. Aeneas classemque . . Dardaniam; VII 288. Almonem puerum foedatique ora Galaesi; VII 575. Saticulus asper Oscorumque manus; VII 730. nymphae Egeriae nemorique; VII 775. Rutuli veteresque Sicani; VII 795. me . . meumque caput; VIII 144. Aeneas . . natumque; VIII 308. in me excidiumque meorum; VIII 386. capiti ipsius generique! VIII 484. Salios nudosque Lupercos; VIII 663. Morini Rhenusque bicornis; VIII 727. Troum Rutulorumque agmina; IX 113. Mnestheus acerque Serestus; IX 171. 779. Itys Cloniumque, Diocippum Promolumque; IX 574. Fugam atrumque Timorem; IX 719. Asius Imbrasides Hicetaoniusque Thymoetes; X 123. Cissea durum immanemque Gyan; X 318. Halaesus Aurunceaque manus; X 353. Laride Thymbereque; X 391. te . . fratremque Tyren; X 403. Phoebi Triviaeque sacerdos; X 537. fortem Numam fulvomque Camertem; X 562. Lucagus . . fraterque Liger; X 576. me meaque arma; X 672. Latagum Palmumque fugacem; X 697. Euanthen Phrygium Paridisque Mimanta aequalem; X 703. Tencri mixtique . . Latini; XI 134. Euandrum Euandrique domos; XI 140. Diomede ‖ Diomedem ‖ Argivaque castra; XI 243. Hectoris Aeneaeque manu; XI 289. Arunci Rutulique; XI 318. vobis . . soceroque Latino; XI 440. Messapum . . sociosque duces; XI 520. Tros Italusque ‖ Italusve ‖ ; XI 592. Messapus . . celeresque Latini; XI 603. Iollan ingentemque animis Hermionum; XI 641. Lirim Pegasumque super; XI 670. in Venerem . . nocturnaque bella; XI 736. Laurentum Troumque; XII 137. Arcades . . fatalesque ‖ fatalisque ‖ manus; XII 232. ipsi Laurentes . . ispsique Latini; XII 240. Aeneas . . . turbatosque duces; XII 325. Amycum fratremque Dioren; XII 509. Aeneas Turnusque; XII 526. Troes trepidique Latini; XII 730. Latonae magnique Iovis; Cul 11. gratum ‖ Graium ‖ Alconis . . Boethique ‖ Rhoecique toreuma; Cul 67. Strymonii Rhesi victorque Dolonis; Cul 328. iam Ciconas iamque . . Laestrygonas; Cul 360. Scylla rapax . . Aetnaeusque Cyclops; Ci Cul 332. Fabii Deciique; Cul 361. Alcathoi Phoebique; Ci 106. perdere saeva ‖ per te sacra ‖ precor per lumina te ‖ luminaque ‖ Ilithyiae; Ci 326. per te . . tuumque amorem; Ci 324. Leucothea parvusque . . Palaemon; Ci 396. Vulcanus Vestaque; Mo 52. magnus ut Oenides utque superbus Eryx; Cat IX 6. — fieri parvique tenax; IV 188. — acies stragemque; VI 829. acies actosque . . reges; VII 42. medias acies mediosque per ignis; VII 296. Fescenninas acies aequosque Faliscos; VII 695.

Ausonias acies urbemque; IX 639. ambas acies urbemque; XII 137. media ex acie mediisque ex hostibus; Ci 264. adventum sociasque rates; V 36. super adventu Teucrum Turnique hymenaeis; VII 344. adventum pedum flatusque equorum; XI 911. adytis arisque relictis; II 351. Aeginam sementiferumque Seriphum; Ci 477. Paridis . . aequalem comitemque; X 703. aes aurique metallum; VII 445. aestatem seram zephyrosque morantis; G IV 138. ager malus dulcesque . . undae; G II 243. agmine remorum celeri ventisque vocatis; V 211. agmine partito . . paribusque magistris; V 562. agricolis pelagoque; G I 429. alituum pecudumque genus; VIII 27. Alpheum lucosque Molorchi; G III 19. brevis alvus obesaque terga; G III 80. regis amicis iamque ipsi; Ci 360. amores Panaque; E VIII 23. inter amorem praesentis terrae fatisque vocantia regna; V 656. amor tauri suppostaque Pasiphaë; VI 24. amor patriae laudumque . . cupido; VI 823. tortos angues immanemque rotam; G III 39. centum angues cinctamque serpentibus hydram; VII 658. conexos anguis ipsamque . . Gorgona; VIII 437. animis opibusque; II 799. luctantem animam nexosque artus; IV 695. animam . . manisque; V 99. animos aevomque; G III 100. resides animos desuetaque corda; I 722. animos viresque secundas; II 617. animum viresque; IX 717. animo manibusque; XII 348. anni solisque vias; VI 796. annum . . diemque; Ci 28. improbus anser Strymoniaeque grues; G I 120. aquae dulces vivoque sedilia saxo; I 157. Stygias aquas amnemque severum? VI 374. arae ensesque; II 155. arbusta humilesque myricae; E IV 2. arcum celerisque sagittas; I 187. ingens argentum Dodonaeosque lebetas; III 466. argenti aurique talenta; V 112. arma virumque; I 1. Argos Agamemnoniasque Mycenas; VI 838. arma deosque; II 181. arma currusque . . inanis; V 651. arma nodisque gravatum robur; VIII 220. arma exuviasque viri; X 423. ipsum armis ipsumque ferro; XI 218. arma mortemque; XI 348. arma virumque; XI 747. armis animisque; XII 788. armenta . . vitulosque; G II 195. armenta bonm meritosque iuvencos; G II 515. armenta virosque; XII 688. armigerum . . auriganique; IX 330. armiger . . fidusque custos; IX 648. artis prolemque parentum; G III 101. arte . . ostroque superbo; I 639. artis opisque tuae; VIII 777. ars . . pauperque domus; XII 519. artus aridaque ora; V 200. artus moribundaque membra; VI 732. artus avolsaque membra; IX 490. arvorum cultu pecorumque; G IV 559. arva aliena domosque ignotas? IV 311. arva . . gelidumque Anienem; VII 683. arvorum pecorisque deo; VIII 601. arcis Phoebique sacerdos; II 319. Karthaginis arces Lybicaeque aspectus . . urbis; IV 348. arces horrendaeque secreta Sybillae; VI 10. Soractis arces Flaviniaque arva; VII 696. Atina potens Tiburque superbum; VII 630. auctorem frugum tempestatumque potentem; G I 27. litoreas avis turbamque sonantem; XII 248. avis atavisque potens; VII 56. ex auro solidoque elephanto; G III 56. barbarico auro spoliisque; II 504. auro sectoque elephanto; III 464. auro . . ostroque; V 123. auro vittisque; V 366. auro alboque orichalco; XII 87. auro ostroque; XII 126. ob auspicium infaustum moresque sinistros; XI 347. auxilium adventumque dei; VIII 201. — ebuli bacis minioque; E X 27. bacas lapidosaque corna; III 649. barbas incanaque menta; G III 311. ad bella turmasque ferocis; G III 179. bella . . germanique minas; IV 44. bella pacemque; VII 444. bella letumque; VII 455. bello . . pugnaque; IX 363. bellum Turnique hymenaeos; XI 217. binas bidentis totque sues; V 97. in boream caurumque; G III 278. abstractae boves abiurataeque rapinae; VIII 263. centum bracchia centenasque manus; X 566. — pro caede boum stratisque iuvencis? III 247. inter caedes cedentiaque agmina; XI 729. caedes diversas obitumque ducum? XII 501. caelum terramque? I 133. caelum tempestatesque; I 255. caeli medio terraeque; IV 184. caeno vastaque voragine; VI 296. caepa rubeus sectique . . area porri; Mo 84. fulva caesaries nudique umeri; XI 643. caestus artemque; V 484. calamos silvamque sonantem; G I 76. campi immanisque Gela fluvii cognomine dicta; III 702. obscenae canes importunaeque volucres; G I 470. canibus . . alitibusque; IX 486. captivos suaque arma; IX 273. capulum ignotum dextramque inermem; XII 734. capiti . . rebusque tuis; XI 400. in caput inque umeros; XII 293. casias roremque; G II 213. castra Dardanidum populosque Latinos; X 4. castra aciemque; XI 446. casum tuaque facta; X 791. catulos acremque Molossum; G III 405. cavernas uterumque; I 20. causae irarum saevique dolores; I 25. facti causam tempusque doloris; Ci 336. altas cautes proiectaque saxa; III 630. Euboicas per cautes Aegaeaque litora; Cul 355. cerasis ulmisque; G II 18. arduacervix argutumque caput; G III 80. chlamydem . . frenaque bina; VIII 168. Glauci chorus Inousque Palaemon; V 823. Phoebi chorus ipseque Phoebus; Cat IV 7. chrysanthus ‖ chrysanthes ‖ hederaeque nitor; Cul 405. cithara fidibusque canoris; VI 120. classem sociosque; I 583. classes populique; VIII 716. clipeos mentitaque tela; II 422. clipeum auroque trilicem loricam; VII 639. clipeum cristasque rubentis; IX 270. clipeum iubasque; X 638. obscuros collis humilemque Italiam; III 522. colles Circaeumque ingum; VII 799. colla comasque; VII 394. colla armosque; XII 722. colo tenuique Minerva; VIII 409. comas . . rutamque rigentem; Mo 90. inter comites agmenque; Ci 308. complexu Aeneae colloque; I 175. concilia Elysiumque; V 375. concilium magnum primosque suorum; XI234. coniugis suae tectique; X 281. consessum oculosque suorum; V 577. consilio animisque volentibus; VII 216. consilium omnemque domum; VII 407. conubis arvisque novis; III 136. in conubio thalamoque; VII 253. conventus in medios turbamque sonantem; VI 753. convivia ndaeque nates; Cat XIII 14. omnis copia Teucrum Tyrrhenique ‖ Tyrrhenumque ‖ duces; XI 835. corpora multa . . seniorque Galaesus; VII 535. corpora seminecisque viros; IX 455. cetera (corpora?) confusaeque caedis acervom; XI 207. crimen vestrum formaeque insigne paternae; X 188. crinis incanaque menta; VI 809. cristas telaque; XI 9. cruorem mixtosque in sanguine dentes; V 470. nemorum cultus ‖ tractus ‖ silvasque virentis; Cul 22. curae casusque levamen; III 709. currum armorumque; VI 654. currus curvaeque secures; VII 184. currum geminosque iugalis (equos); VII 280. currus . . aurigamve ‖ aurigamque ‖ sororem; XI 918. alios cursus aliosque recursus; V 583. cursu ictuque; VII 165. cursu teloque; IX 559. custodem comitemque; V 546. Cythera Idaliaeque domus; X 52. cytitum lotosque; G III 394. — dammae cervique; G III 539. decus imperiumque; XII 48. defectus solis lunaeque labores; G II 478. di . . Dardaniusque Paris; E II 61. deos aurasque; VII 593. di moresque; IX 254. dextra laevaque; G I 235. dextra fidesque; IV 597. dextra laevaque; VI 486. 656. dextra . . animusque ferox; X 610. dextra nervoque; XI 862. dextra laevaque; XI 528. libra die somnique; G I 288. surgente die horisque diurnis; G III 400. diem noctemque; III 201. dies varinsque labor; XI 425. ex diverso caeli caecisque latebris; III 232. divos ipsumque . . Iovem; III 222. divi divumque sorores; Cat IV 5. dolores notumque; V 7. dolis lacrimisque; II 196. dolos dirumque nefas; IV 563. dolos . . ambagesque; VI 29. domitor debellatorque; VII 651. domos

Arabum pictosque Gelonos; G II 115. domum . . Tyriosque bilinguis; I 661. domos suspectaque arva; III 550. donis dictisque; VII 285. in dumis interque horrentia lustra; XI 570. duces totiusque gentis mores; G IV 4. Tyrrheni ‖ Tyrrhenum ‖ duces Euandrique Arcades alae; XI 835. disiecti duces desolatique manipli; XI 870. — effigies sacrae Phrygiique penates; III 148. effigiem Xanthi Troïamque; III 497. electro auroque; VIII 624. ensem ernore spumantem sparsasque manus; IV 665. in equos adversaque pectora; X 571. equos currumque; XII 495. Erigonen inter chelasque sequentis; G I 33. errore malo . . monitisque sinistris; X 110. Eurum Zephyrumque; I 131. exemplum eventumque; XI 758. — dirae facies inimicaque numina; II 622. mea facta degeneremque Neoptolemi; II 549. fagus hederaeque; Cul 141. falcem rastrosque tenacis; G II 421. fama fatisque; VII 79. fama missique exploratores; XI 611. centum aliae (famulae) totidemque ministri; I 705. fastus iuvenemque; III 326. fata deusque; IV 651. fata . . dextramque; VII 234. fatis Venerique; IX 135. fatis urbisque ruina; XII 610. favor . . lacrimaeque decorae; V 343. fauces aditusque; XI 525. face . . ferroque; IV 626. faces animamque ‖ animumque ‖ ; V 640. ferro . . crebrisque bipennibus; II 627. ferro . . flammaque; X 232. prisca fides invictaque dextera; VI 878. fiducia valli fossarumque morae; IX 143. filius . . prolesque virilis; VII 50. finis regemque; I 570. oceani finem iuxta solemque cadentem; IV 480. finis Italos fataliaque arva; V 83. finem portusque; IX 98. alios finis aliamque gentem; XI 324. cum fletu precibusque; III 599. flos . . virtusque; VIII 500. fluctibus caelique ruina; I 129. flumina silvasque; G II 486. fluvium rivosque sequentis; G I 106. forma . . viridique inventa; V 295. fortuna fidesque; IX 260. fraudi armorumque dolis; XI 523. frena . . gyrosque; G III 115. freta Sicaniae sedesque; I 557. iam frigora iamque calores; Cat IX 45. salicum frondes ulvamque palustrem; G III 175. inter frondes umbramque; X 190. frontem mediam mentumque; XII 307. fuga . . versisque sagittis; G III 31. fugam . . sociosque; I 360. funera . . stragemque; G III 247. *furias ammemque severum; G III 37. in furias ignemque; G III 244. furor iraque; II 316. furor . . caedisque cupido; IX 760. — galeis . . densisque hastis; G II 142. galea clipeoque; X 330. *[trans Gargara transque . . Ascanium]; G III 269. gemitu miseroque tumultu; II 486. gemitum pelagi pulsataque saxa; III 555. multo gemitu lacrimisque; X 505. gemmis auroque; I 655. 728. genero dignisque bymenaeis; XI 355. gener socerque; Cat VI 6. gentes Maeotiaque unda; G III 349. gentes Nomadumque tyranni; IV 320. gentis praetentaque Syrtibus arva; VI 60. gentes populique; VI 706. gentem Romanosque tuos; VI 789. gentes omnisque tellus; VII 85. cum gente deorum invictisque viris; XI 306. genus prolesque; VI 25. genus . . Iaunumque bifrontem; XII 198. genus ingens clarumque . . nomen; XII 225. germana Iovis Saturnique proles; XII 830. glaciem ventosque nivalis; G III 318. glacies Tanaimque nivalem; G IV 517. glaebas . . crassaque terga; G II 236. flammarum globos liquefactaque saxa; G I 273. in gremium latebrosaque flumina; VIII 712. greges hirtasque capellas; G III 287. — hastam . . galeamque; XI 91. Hebrum . . silvasque; Cul 118. Hesperiam . . Saturniaque arva; I 569. super hiemes solemque; G II 373. historiae . . ordo notitiaeque ducum ‖ notitiae; ducum ‖; Cul 5. holus albaque . . lilia; G IV 130. hominum rerumque; X 18. hominum . . divomque; X 65. 175. homines lucemque; X 855. hominum rerumque; XII 829. Homolen Othrymque; VII 675. hortos . . . biferique rosaria Paesti; G IV 119. hospitium . . sociique penates; III 45. hospitibus . . socerisque; XI 105. hostem inimicaque castra; V 671. hostibus inmitique . . tyranno; Ci 420. humum viridisque . . herbas; V 330. hyadas claramque Lycaonis arcton; G I 138. Hypanis Mysusque Caicus; G IV 370. — iaculo . . levibusque sagittis; V 68. iaculo cursuque; V 253. iaculo . . levibusque sagittis; IX 178. iaculis tutisque . . clamoribus; X 713. ignes araeque; IV 676. ignes animaeque; VIII 403. ‖ ignibus telisque asper ‖ ; Cul 319. ignominiam plagasque superbi victoris; G III 226. Ilium . . victosque penatis; I 68. imperium . . saevomque tridentem; I 138. Priami imperio Phrygibusque; II 191. imperio fatisque; V 784. imperium . . umbraeque silentes; VI 264. imperium saevasque secures; VI 819. incepti lucisque; V 678. nostra incepta . . anguriumque suum; VII 260. incepti rerumque; V 714. insidias suspectaque dona; II 36. insidiis periurique arte Sinonis; II 195. insidiis cursuque; VII 478. invidia stimulisque amaris; XI 337. ob invidiam viresque superbas; XI 539. iocos musamque; Cul 6. iras obscenamque famem; III 367. iram minasque; VIII 60. Italiam . . Laviniaque ‖ Lavinaque ‖ litora; I 2. Italiam contra Tiberinaque ostia; I 13. Italiam Latiumque; I 554. iter cursusque; III 507. iter ancipitemque . . dolum; V 589. iter tenuemque . . vitam; VII 535. iudicium spretaeque iniuria formae; I 27. iura legesque; I 507. iura fidemque; II 541. iura domosque; III 137. iuvenes araeque sacerdos; VIII 179 — labor em fortunamque; X 112. lacrimas dextramque tuam; IV 314. lacus clausos lucosque sonantis; G IV 364. lacus Aeaeaeque insula Circae; III 386. lacu nigro nemorumque tenebris; VI 238. lacum lucosque Capenos; VII 697. laetitia mixtoque metu; XI 807. larem parvosque penatis; VIII 543. e Latio totaque . . Ausonia; VIII 54. Latium recidivaque Pergama; X 58. in latus inque curvam alvom; II 51. Sicanium latus Aeoliamque Liparen; VIII 416. lebetas cymbiaque; V 266. letum morbosque; XII 851. leges aeternaque foedera; G I 60. limina nexaeque ‖ nixaeque ‖ trabes; I 448. limen caecaeque fores; II 453. limo glaucaque in ulva; VI 416. linguae centum oraque; G II 43. A VI 625. in lingua pedibusque? XI 390. litora portusque; III 10. lituo parvaque . . trabea; VII 187. locos litusque; II 28. per loca noctemque profundam; VI 462. locum sedemque; XI 142. loricam clipeique . . onus; X 553. loricam galeamque inter; XI 692. inter lora rotasque; IX 318. paterna lora proximumque pectinem; Cat X 22. lucro censuque probato; Cul 80. lucos circa ilicibusque virentem Alburnum; G III 146. lunam solisque labores; I 742. lunam Titaniaque astra; VI 725. inter lustra domosque; III 647. Lyciam Xanthique fluenta; IV 143. — manibus vinclisque; G IV 405. artificum manus operumque laborem; I 455. manus inter maestorumque ora parentum; II 681. Tyrrhenam manum totamque Hesperiam; VII 43. manu malisque audacibus; VII 114. manus omnis oliviferaeque Matuscae; VII 711. larga manu multisque . . donis; X 620. manu medica Phoebique herbis; XII 402. mare . . terrasque; I 224. maris vastaeque terrae; X 57. matri divisque; III 19. matri Eumenidum magnaeque sorori; VI 250. matres miseraeque nurus; XI 215. matrum comitumque catervam; Ci 143. inter matres ancillarisque; Ci 443. matronae puerique; XI 476. mella soporiferumque papaver; IV 486. magnam mentem animumque; VI 11. mente procul pura sensuque probando; Cul 80. inter mensas laticemque; I 686. mensae dextraeque datae; X 517. mentum crinemque; IV 216. meritis fortunaeque; XI 180. in messem robustaque farra; G I 219. molam ‖ mola ‖ manibusque piis; IV 517. disiectas moles avolsaque saxa; II 608. monitu imperioque; IV 282. monstra . . geminosque angues;

VIII 289. monumenta . . exuviasque; XII 946. mora . . tempusque; X 622. Morbos . . Metumque; G III 552. morbo iuvieque; G III 561. Morbi tristisque Senectus; VI 275. mortem . . praesensque exitium; XII 760. morem ritusque; XII 836. mucrone veruque; VII 665. mugitus mollesque somni; G II 470. munera laetitiamque; I 636. muros magnoque emota tridenti fundamenta; II 610. muros obscuraque limina; II 752. muros arcemque; VII 98. muros matrisque nomen; X 200. muro fossisque; X 236. Mycono e ‖ Mycono ‖ Gyaroque; III 76. — Nar albus fontesque Velini; VII 517. narcissum casiamque; Ci 370. natae Turnique hymenaeos; VII 398. natos exoptatumque parentem; II 138. nate dea vosque; V 474. natum unaque Sibyllam; VI 897. servatam ob navem sociosque reductos; V 283. Naxum viridemque Donusam; III 125. nebulam fumosque; G II 217. nemus saltusque; G I 16. nece spoliisque; VIII 202. mediis nexus extremaeque agmina caudae; G III 423. nimborum tempestatumque; I 80. nimbus Idaeique chori; IX 112. nitor auri . . picturaeque decus; Cul 65. nomen patriamque; XI 249. nomen matrisque genus; XII 515. noto volucrique sagitta; V 242. notos zephyrumque; XII 334. noctem hiememque; III 195. V 11. nox somnusque; VIII 67. noctes diesque; IX 488. nymphae tuque; VIII 72. — obsidione valloque; IX 598. occasum tristisque ruinas; I 238. ante oculos circoque in medio; V 109. oculos telumque; V 508. ante oculos interque manus; XI 311. ante oculos lacrumantumque ora parentum; XI 887 oleae armentaque; G II 144. opes urbemque; IV 75. ope variisque armis; VIII 685. operi regnisque; I 504. ad oraclum Phoebumque; III 143. oratores regnique coronam; VIII 505. os habitumque; I 315. os umerosque; I 589. ora manusque; VI 496. os oculosque; VIII 152. oribus pectoribusque; X 567. os faciemque; X 699. ossa lacertosque; V 422. ostro pictisque tapetis; VII 277. ovis oviumque magistros; E II 33. oves avidaeque iuvencae; G II 275. oves haedique; G IV 10. — pabula . . nidisque escas; XII 475. palmam taurumque; V 472. Paphus Idaliumque; X 86. marmoream Paron viridemque Donysam; Ci 476. in partem praedamque; III 222. cum puppis parte . . cumque gubernaclo; V 859. in pastus armentaque; XI 494. cum patribus populoque; VIII 679. patris miseri patriaeque; Ci 131. patriam parvosque penates; G II 514. patriam Epirum fortisque Mycenas; G III 121. patriae Priamoque; II 291. patriae veterumque deorum; IX 786. patriae odiisque meorum; X 853. patriam regnumque; Ci 124. patriam carosque penates; Ci 419. pacem pactosque hymenaeos; IV 99. pecori pecorisque magistro; E III 101. pecudes pictaeque volucres; G III 243. IV 525. pellem horrentisque leonis exuvias; IX 306. Pergama inconcessosque hymenaeos; I 651. Pergama Iliacamque arcem; III 336. pericli telorumque memor; IX 480. sub pedibus deae clipeique sub orbe; II 227. phalanx Teucrique; XI 92. phalanx Euandrique Arcades alae; XII 551. pharetram Lyciasque sagittas; VIII 166. Phthiam clarasque Mycenas; I 284. picea trabibusque; IX 87. pila saevosque dolones; VII 664. piscibus ranisque; G III 431. piscibus canibusque; Ci 79. pice . . atraque voragine; IX 105. X 114 planities . . tutique receptus ‖ recessus ‖ ; XI 527. plumbo ferroque; V 405. pluvia ventisque; G I 435. immania pondera impressumque nefas; X 497. pondere culicis famaque; Cul 7. populis terrisque; II 556. populos venturaque bella; III 458. per Graium populos mediaeque per Elidis urbem; VI 588. populos urbemque; VI 891. ingentis populos opulentaque castra; VIII 475. ad portam fratresque superbos; IX 695. portus Lucrinoque addita claustra; G II 161. portus patriamque; G IV 390. portus classemque; V 612. potestates usumque; XII 326. praedae dapibusque futuris; I 210. praeda spoliisque; IX 450. pretio pulchroque iuvenco; V 399. iuvenum primi pauperque senatus; VIII 105. ad proceres primumque parentem; III 58. Danaum proceres Agamemnoniaeque phalanges; VI 489. Prochyta alta durumque cubile Inarime; IX 715. progeniem nidosque; G IV 56. prolem ambiguam geminosque parentes; III 180. Argiva pubes Auruncaeque manus; VII 795. pudor iraque; IX 44. pudor mixtoque insania luctu; X 871. XII 667. pueri innuptaeque puellae; G IV 476. puero donisque; I 714. pueri innuptaeque puellae; II 238. Tyrrhidae pueri Tyrrhusque pater; VII 485. Pyrgi veteres intempestaeque Graviscae; X 184. — rabiem penitusque sonantis scopulos; I 200. per ramos perque alta cacumina; G II 307. ramos annosaque bracchia; VI 282. ramis vastisque molaribus; VIII 250. reditus expectatique triumphi; XI 54. regio lateque furentes Barcaei; IV 42. regno . . regumque conciliis; II 88. regni rerumque tuarum; IV 257. regnum Romanaque tellus; IV 275. regna . . versosque penates; XI 264. reliquias divinique ossa parentis; V 47. reliquias veterumque monimenta virorum; VII 356. remis ventisque; III 563. remis rostrisque tridentibus; V 143. VIII 690. requiem spatiumque; IV 433. res Romanae perituraque regna; G II 498. res Asiae Priamique gentem; III 1. res Agamemnonias victriciaque arma; III 54. res Italas Romanorumque triumphos; VIII 626. rerum verborumque; IX 280. regem parvosque Quirites; G IV 201. rex hominum Phoebique sacerdos; III 80. reges asperque Thybris; VIII 330. regem regumque parentem; VI 765. tempestatum regem ventosque; X 37. regi ducibusque; X 267. ad regem murosque Latinos; XI 17. regi patriaeque; XI 359. regem regisque insigne; XII 289. reges numerumque suorum; Ci 201. ripae collesque; G III 555. in ripa gelidique sub aetheris axe; VIII 28. ripae lacusque; XII 756. argenti rivos aerique metalla; G II 165. robora totasque ulmos; G III 377. per rupes lucosque; E X 58. rupes geminique scopuli; I 162. rupes montemque; VII 713. — sacerdotes primusque Potitius; VIII 28. sacra deum sanctique patres; G II 473. sacra deum nocturnique orgia Bacchi; G IV 521. sacra suosque penatis; II 293. sacra patriosque penatis; II 717. sacra deosque; XII 192. salices humilesque genistae; G II 434. saltus silvasque; G IV 53. saltus tuos sacrumque litus; VII 797. sanguine . . sparsoque cerebro; V 413. sanguis animusque; 487. sanie dapibusque; III 618. sanie taboque; VIII 487. sata laeta boumque labores; G I 325. II 306. saxa sideraque; V 628. saxa arbustaque; X 363. saxa sudesque; XI 473. scabiem turpisque podagras; G III 299. scalae subitusque ignis; XII 576. scelerum tantorum artisque Pelasgae; II 106. sceptra Iovemque; I 78. sceptra . . sedemque; IX 9. scopulos avolsaque viscera; III 575. in scopulo . . brevibusque vadis; V 221. scuta pulsuque pedum conterrita tellus; VII 722. scuta cavaeque . . galeae; IX 66. ad Scythiam Riphaeasque ‖ Rhipaeasque ‖ arces; G I 240. sedes . . statioque; G IV 8. sedem augustam servataque mella; G IV 228. sedes arcemque; II 760. sedem . . litusque; VII 229. segetes campique; G III 198. sellam trabeamque; XI 334. sermonem patrium moresque; XII 834. signis auroque; I 648. signa ardentisque oculos; V 648. molle siler lentaeque genistae; G II 12. silices gremiumque molarum; Mo 23. silvae amnesque; G III 2. silvas saltusque; G III 40. IV 72. silvam saxumque; VIII 350. silvis dumisque; Cul 48. silvas lucosque; Ci 196. Simonis Xanthique liquor; Cul 307. sitim morbosque; X 274. socios classemque; I 390. socios primumque

Acesten: V 746. socios hostemque; IX 780. socios inhumataque corpora; XI 22. socios maestique metum Iuli; XII 110. solem ad rapidum lunasque sequentes; G I 424. solio sceptrisque paternis; X 852. ad solium saevique in limine regis; XII 849. adclive solum collisque supinos: G II 276. solo Laurenti arvisque Latinis; VIII 38. somno vinoque; II 265. somni noctisque; VI 390. IX 189. 236. 316. canoros sonitus crepitantiaque aera; G IV 151. sonitum pedum vocemque; III 648. sonum insignis galeae cristasque comantis; III 468. tuas sortes arcanaque fata; VI 72. spatium tantumque morae; X 400. species nomenque; Mo 118. in speculis summoque in vertice montis; XI 526. Caci speluncam spirantemque ignibus ipsum; VIII 304. spolia ista diemque; X 504. spoute sua veterisque dei more; VII 203. spumis flatuque; G III 111. squamis serpentum auroque; VIII 436. stagna alta Stygiamque paludem; VI 323. in morem stagni placidaeque paludis; VIII 88. stagnis fluminibusque; XII 139. stipitibus sudibusque; XI 894. stipula felicemque maniplis; G III 297. stridor ferri tractaeque catenae; VI 558. teli stridorem aurasque sonantis; XI 863. Styx atra manesque profundi; G I 243. successu animisque; II 386. sucos tardumque saporem; G II 126. sudes furcasque; G II 359. hirsutum supercilium promissaque barba; E VIII 34. superi manesque; X 34. sus horridus atraque tigris; G IV 407. — tectis agrisque; VII 812. tegminibus telisque super ‖ ignibus hic telisque asper ‖; Cul 819. tela manusque; VI 57. per tela virosque; IX 796. tela mannsque; X 433. tela ferrumque; XII 50. a templo adytisque; II 404. templum festosque dies; VI 70. tali intus templo . . patriaque sede; VII 192. templo Triviae lucisque sacratis; VII 778. ad templum summasque ad arces; XI 477. tempus modumque; IV 475. in tenebris luctuque; II 92. tenebrae ramorum onerosaque praeda; IX 384. tergo stratisque velleribus; VII 94. per linea terga tribusque intextum tauris opus; X 784. terga suis truncique; Mo 57. difficiles terrae collesque maligni; G II 179. ut terrae utque novae Karthaginis arces; I 298. terras Italique litoris oram; III 396. terras inter caelumque; IV 256. terras caelumque; VII 571. terra torique; IX 333. Argolicum terrorem inter Troiaeque labores; IX 202. thalami taedaeque; IV 18. thalamum vetitosque hymenaeos; VI 623. Thybrim vicinaque Thybridis arva; III 700. thymum pinosque; G IV 112. thymum casiasque recentis; G IV 304. Tiberim Fabarimque; VII 715. tilia altaque fagus; G I 173. toro tectisque; VII 460. trabea cinctnque; VII 612. Trinacriae Troiaeque iuventus; V 555. saeri tripodes viridesque coronae; V 110. ab Troia mediisque ex ignibus urbis; III 149. parvam Troiam simulataque magnis Pergama; III 249. caecos tumultus frandemque; G I 465. tumulus templumque; II 713. tumulum . . sedemque sacratam; II 742. tumulum cuneosque theatri; V 664. tumulo patriaeque; XI 594. turbam inter fremitumque; V 152. tres turmae ternique ductores; V 560. tympana buxusque; IX 619. — vallem amnemque: VIII 204. vallos furcasque; G I 264. vectes aeternaque ferri robora: VII 609. venabula Massylique equites; IV 131. vento nimbisque; G I 455. venti gelidaeque pruinae; G II 263. ventos tempestatesque; I 53. ver sudum camposque patentis; G IV 77. verbenas vescumque papaver; G IV 131. verbera funereasque faces; VII 337. verbera letalemque sonum; XII 877. versibus incomptis risuque soluto; G II 386. vestibulum ante ipsum primoque in limine; II 469. vestibulum ante ipsum primisque in faucibus; VI 273. vestigia alba pedis frontemque album: V 567. vestes Ephyreïaque aera: G II 464. veste fulvique pelle leonis; II 722. vestes notumque cubile; IV 618. multos Vesulus annos multosve ‖ multosque ‖ palus Laurentia; X 709. victores victique: X 757. virum fulgentiaque arma; VI 490. amoena virecta . . sedesque beatas; VI 639. ex virginibus sacraque caterva; XI 533. in antiquam virtutem animosque virilis; III 342. virtus animusque; V 363. virtutem verumque laborem; XII 435. vires alias conversaque numina: V 466. vires heroum infusaque flumina: V 684. vires ultra sortemque senectae; VI 114. vires animumque; IX 764. psithia (vitis?) tenuisque lageos; G II 93. vites preciaeque; G II 95. vittas Vestamque; II 296. vittis atraque cupresso; III 64. ad umbras noctemque profundam; IV 26. latos umeros subiectaque colla; II 721. umeros dextrasque; IX 250. undis euroque; I 383. voltus verbaque; IV 5. salis placidi voltum fluctusque quietos: V 848. voltum villosaque pectora; VII 266. volucres furtumque Promethei; VI 42. voluptas solamenque; III 661. votis precibusque; III 261. annua vota sollemnisque pompas; V 53. in vota precesque; VI 51. vota precesque meae; XI 158. voci iraeque; II 534. vocem animamque; X 348. urbis . . terrarumque; G I 26. urbes operumque laborem; G II 155. urbem miserosque penatis; G II 505. urbem Patavi sedesque Teucrorum; I 247. urbes armaque ‖ arvaque ‖; I 549. urbem Troianam dulcisque reliquias; IV 342. ad urbes Thraeiciamque Samum; VII 208. per medias urbes populosque feroces; VII 384. urbes Italae populique; XI 420. uri capreaeque; G II 374. — Xanthum Simoëntaque; V 803.

b. Adjektiva, adjektivische Pronomina, mit Adjektiven verbundene Participia: alii ab origine reges Martiaque volnera passi; VII 182. spelunca alta vastoque immanis hiatu; VI 237. Amazoniam pharetram plenamque sagittis Thraeciis; V 311. ancipites oculisque malignis ambiguae; V 654. animosa phalanx accensaque luctu; XII 277. Iunonis annus templique sacerdos; VII 419. — Carpathium (mare) Lybicumque; V 595. cara comitumque una mearum; XI 586. claram (stellam) signantemque vias; II 697. loricam consertam hamis auroque trilicem; III 467. V 259. cruda deo viridisque senectus (est); VI 304. — (bos) inga detrectans interdumque aspera cornu; G III 57. scopulos difficilis quondam multorumque ossibus albos; V 865. dirae obscenaeque volucres; III 262. urbs fuit dives opum studiisque asperrima belli; I 14. donati omnes opibusque superbi puniceis; V 268. — auri facti intectique: X 527. serpens parte ferox ardensque oculis; V 277. fixum immotumque; IV 15 multum fleti belloque caduci Dardanidae; VI 481. (Camilla) furens acrique accensa dolore; XI 709. — gravidam imperiis belloque frementem; IV 229. gravis Entellus nisuque immotus eodem; V 437. — galeam babilem cristisque decoram; IX 365. has inter (zonas) mediamque; G I 237. (Aventinus) horridus Herculeoque umeros inexus amictu; VII 669. — vatum ignarus venturique inscius aevi Ignipoteus; VIII 627. (genetricem) ignaram inque salutatam; IX 288. ignaros Martemque cientis; IX 766. (Turnus) ignarus rerum ingratusque salutis; X 666. (Orpheus) immemor victusque animi; G IV 491. Daucia proles, indiscreta suis gratusque parentibus error; X 392. ingens arbos faciemque simillima lauro; G II 131. inhumata infletaque turba; XI 372. inlustris animas nostrumque in nomen ituras; VI 758. inmemores caecique furore; II 244. inops inhumataque turba; VI 325. inscia inpubesque manus; VII 382. equus invalidus etiamque tremens; G III 189. quidquid invalidum metuensque pericli est; V 716. — laetus Mnestheus successusque acrior: V 210. silex lapsura cadentique adsimilis; VI 602. Helenor, ense levis nudo parmaque inglorius alba; IX 548. — aliud maius multoque tremendum magis; II 199. pedum melior motu fretusque inventa; V

430. metuens veterisque memor belli; I 23. (Dido) misera subitoque accensa furore; IV 697. molle pecus mutumque metu; IX 341. — [nocuum capiti gelidumque papaver]; Mo 75. (anguis) novus nitidusque iuventa; G III 437. (coluber) novas . . . iuventa; II 473. novom dictuque nefas prodigium; III 365. nova forma viri miserandaque cultu; III 591. venatrix nuda genu nodoque sinus collecta fluentis; I 320. — (rupes) obvia ventorum furiis expostaque ponto; X 694. — imago par levibus ventis volucrique simillima somno; II 794. imago [par . . . somno]; VI 702. patiens operum exiguoque ‖ parvoque ‖ adsueta; G II 472. (cervos) manum patiens mensaeque adsuetus erili; VII 490. patiens operum parvoque adsueta iuventus; IX 607. (Aventinus) pedes, tegimen torquens ‖ tergusque (indutus) ‖ immane leonis; VII 666. (Camilla) ense pedes nudo puraque interrita parma; XI 711. pinguis humus dulcique uligine laeta; G II 184. praevalidas multoque fluentis baccho vitis; G II 190. princeps medioque Gyas in gurgite victor; V 160. purpurei cristis iuvenes auroque corusci; IX 163. — qualis quantusque Polyphemus; III 641. — rarum pecorique et vitibus aptius uber erit; G II 233. — late regem belloque superbum; I 21. — laurus sacra comam multosque servata per annos; VII 60. sacer Cybelo ‖ Cybelae ‖ Chloreus olimque sacerdos; XI 768. secreta domus arboribusque obtecta; II 300. Enmedi semianimi elapsoque; XII 356. (serpentem) seminecem lacerumque; V 275. senior madidaque fluens in veste Menoetes; V 179. spadices glaucique (equi); G III 82. subitum dictuque mirabile monstrum; II 680. subitum magnoque futurum augurio monstrum; V 522. (Entellus) superans animis tauroque superbus; V 473. — tarda gelu saeclisque effeta senectus; VIII 508. terribilem cristis galeam flammisque minantem ‖ vomentem ‖; VIII 620. Trinacrii Teucrique viri; V 530. Troius Tyrrhenusque exercitus; XII 123. truculenta infestaque lumina; Cul 255. turbidus imber aqua densisque nigerrimus austris; V 696. — vagae, laudate, blandaeque volucres; Ci 197. Sinonem vanum mendacemque; II 80. vana superstitio veterumque ignara deorum; VIII 187. vane Ligus frustraque animis elate superbis; XI 715. virgea vilisque supellex; G I 165. (ramus) volens facilisque; VI 146.

c. Adverbia: longe lateque; G III 477. A VI 378. Ci 16.

d. Zahlwörter: ter quaterque; XII 155. uno eodemque igni; E VIII 81. una superque vidimus excidia; II 642. una eademque via; X 487. uno eodemque partu; XII 847.

e. Verba: alii accipiunt redduntque; G IV 172. accipe daque fidem; VIII 150. te accipio adgnoscoque; VIII 155. alii accipiunt redduntque; VIII 450. accipio adgnoscoque deos; XII 260. alitur vitium vivitque tegendo; G III 454. audiit adgnovitque sonum; XII 449. — caedebant pariter pariterque ruebant; X 756. canit non pagina bellum ponitque* ‖ Rhoetique ‖ *; Cul 27. carpendae manibus frondes interque legendae; G II 366. olli convenere fluuntque ‖ ruuntque ‖ ; XI 236. navis corripiunt onerantque auro; I 363. — discurrunt variantque vices; IX 164. dolent gaudentque; VI 733. sic ego ducebam animo rebarque futurum; VI 690. — centum errant annos volitantque; VI 329. excutitur pronusque magister volvitur; I 115. excutit effunditque solo; XII 532. expletus dapibus vinoque sepultus; III 630. — facimus meritosque novamus honores; VIII 189. flent maesti mussantque patres; XI 454. fracti bello fatisque repulsi ductores Danaum; II 13. fugit refugitque vias; XII 753. fugitant optantque puellae; Ci 351. — impulit effunditque solo; XII 380. includit recipitque ruentis; IX 727. instantis Teucros letumque ferentis; XI 872. instantem (Turnum) animisque frementem; XII 371. — metuunt cupiuntque; VI 733. migrantis cernas totaque ex urbe ruentis; IV 401. Aeneas miratus motusque tumultu; VI 317. (dona) mitti dicique iubes; XI 353. — ovat spolio gaudetque potitus; X 500. — bis sex thoraca petitum perfossumque locis; XI 10. pulsat versatque Dareta; V 460. — alii rapiunt feruntque Pergama; II 374. draconis reluctantis foedeque petentis; Cul 196. — salve aeternum aeternumque vale; XI 98. sedeant spectentque Latini; XII 15. quae vos fortuna sollicitat suadetque lacessere bella? XI 254. illi succedunt servantque vices; IX 222. — Cacum timentem turbatumque; VIII 223. torquent cornua detorquentque; V 832. quo fata trahunt retrahuntque; V 709. — venienti Ebuso plagamque ferenti; XII 299. equi metu versi retroque ruentes; X 573.

f. Wiederholung desſelben Wortes: Troianae acies aciesque Latinae; X 360. dies alterque dies processit; III 356. — ille dies primus leti primusque malorum causa fuit; IV 169. Porsennam indignanti similem similemque minanti aspiceres; VIII 649. unum illud tibi proque omnibus unum praedicam; III 435. — Pyrrhus iam iamque manu tenet; II 530. videbatur regina laxos iam iamque immittere funis; VIII 708. Inturna iam hic germanam iamque hic ostentat ovantem; XII 479. Umber iam iamque tenet; XII 754. iam iamque magis cunctantem flectere sermo coeperat; XII 940. — addit equos addituque duces; III 470. sedet aeternumque sedebit infelix Theseus; VI 617. si mihi, quae quondam fuerat quamque esse decebat, vis in amore foret; X 613. quae (divortia belli) Troiae videre viri videreque Grai; Cul 305.

g. verſchiedene Wortarten und Satzteile: rivo fluenti transque caput iace (cineres); E VIII 102. nec mihi displiceat (bos) faciem tauro propior, quaeque ardua tota; G III 58. fluctus uti longius ex altoque sinum trahit; G III 238. cadat ante diem mediaque in harena; IV 620. extremus galeaque ima subsedit Acestes; V 498. praecipites pariterque runnt; XI 673. sic ambo rapidi totoque feruntur agmine; XI 906. fuit regis Dercenni terreno ex aggere bustum opacaque ilice tectum; XI 851.

h. ausgeführtere Satzteile und Sätze: E VI 20. 85. VIII 17. G I 130. 177. 249. 302. 401. 479. 480. II 56. 94. 158. 218. 255. 281. 294. 422. 428. 503. 507. III 16. 28. 126. 137. 164. 215. 225. 235. 254. 255. 316. 278. 403. 513. IV 7. 80. 188. 239. 241. 311. 362. 297. 490. 528. A I 69. 73. 123. 143. 152. 202. 213. 216. 248. 306. 309. 330. 345. 357. 398. 473. 476. 480. 495. 541. 571. 588. 611. 670. 688. 723. 747. II 1. 12. 47. 60. 110. 118. 178. 186. 240. 378. 380. 465. 494. 513. 570. 619. 633. 646. 650. 654. 692. 774. 802. III 18. 24. 36. 48. 101. 124. 129. 133. 227. 296. 329. 332. 344. 355. 376. 452. 456. 457. 560. 598. 607. 619. 634. IV 29. 55. 68. 76. 102. 121. 155. 175. 213. 218. 219. 257. 281. 286. 299. 295. 392. 407. 432. 452. 498. 578. 579. 592. 650. 690. 692. V 70. 86. 101. 127. 151. 157. 159. 170. 185. 239. 304. 318. 346. 406. 429. 447. 469. 481. 504. 517. 528. 529. 553. 575. 579. 607. 643. 659. 845. 869. VI 80. 99. 124. 128. 132. 151. 155. 178. 210. 231. 248. 260. 302. 332. 345. 350. 362. 384. 386. 410. 412. 452. 455. 520. 545. 559. 565. 621. 624. 899. VII 7. 27. 34. 35. 127. 155. 156. 158. 190. 201. 241. 250. 264. 285. 347. 350 353. 358. 368. 375. 386. 388. 431. 489. 440. 491. 576. 582. 594. 641. 648. 698. VIII 11. 21. 60. 80. 101. 124. 125. 149. 171. 181. 240. 256. 279. 282. 305. 310. 333. 354. 444. 462. 506. 507. 520. 619. 623. 649. 657. 669. 694. 721. IX 71. 104.

122. 215. 232. 267. 297. 301 324. 371. 476. 504. 538. 539. 570. 605. 637. 646. 659. 665. 758. 768. 773. X 10. 131. 154. 163. 207. 222. 224. 259. 283. 293. 304. 313. 329. 361. 396. 419. 498. 520. 579. 617. 630. 686. 711. 712. 753 776. 781. 796. 797 798. 801. 802. 810. 811. 820. 823. 869. 874. 882. 896. 899. 900. XI 62. 71. 90. 95. 101. 206. 283. 296. 346. 349. 358. 377. 398. 422. 451. 466. 623. 632. 637. 723. 800. 805. 813. 826. 864. 886. 870. 903 XII 4. 46. 82. 100. 147. 158. 241. 242. 246. 258. 269. 297. 305. 344. 374. 431. 432. 450. 454 455. 460. 471. 502. 535. 555. 573. 577. 588. 622. 655. 673. 675. 696. 732. 747. 754. 763. 774. 780. 781 828. 842. 848. 855. 860. 887. Cul 269. 329. Ci 152. Mo 19. 29. 42. 48. 51. 77. 115. Cat VIII 6. IX 4. XIII 26.

i. Verbindungen: iam: iamque dies alterque dies processit; III 356. classica iamque sonant; VII 637. — in primis: me tibi commendo, in primisque patrem; Cat VIII 5.

2. **zweimal:** Anthea Sergestumque fortemque Cloanthum; I 510. alios fortemque Gyan fortemque Cloanthum; I 612. Iulum flagrantisque dei voltus simulataque verba; I 710. Hecubam centumque nurus Priamumque; II 501. Ascanium patremque meum iuxtaque Creusam; II 667. Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque penatis; II 748. Cereri Phoeboque patrique Lyaeo; IV 58. Muesthea Sergestumque fortemque Serestum ‖ Cloanthum ‖ ; IV 288. Teucros errantisque deos agitataque numina Troiae; VI 68. Phaedram Procrimque maestamque Eriphylen; VI 445. tris Antenoridas Cererique sacrum Polyboten Idaeumque; VI 484. Inachus Acrisiusque patres mediaeque Mycenae; VII 372. Romulidis Tatioque seni Curibusque severis; VIII 638. Lelegas Carasque sagittiferosque Gelonos; VIII 725. Ladona Pheretraque Demodocumque; X 413. Messapus turmaeque Latinae Tiburtique manus; XI 518. Formidinis ora Iraeque Insidiaeque; XII 336. Talon Tanaimque fortemque Cethegum; XII 513. Mnesthea Sergestumque fortemque Serestum; XII 561. — hos aditus iamque hos aditus omnemque circuitum; XI 766. [arcturum pluviasque hyadas geminosque triones]; I 744. III 516 arma viri exuviasque omnis lectumque iugalem; IV 496. arma remumque tubamque; VI 233 augurium citharamque celerisque sagittas; XII 394. tristia bella iraeque insidiaeque; VII 325. casus urbis Troianae nomenque tuum regesque Pelasgi; I 624 causam crimenque caputque malorum; XII 600. cineres animaeque umbraeque paternae; V 81. comites natumque virumque; II 744. Dindyma turrigeraeque urbis ‖ urbes ‖ biugique leones; X 253. exuvias ensemque relictum effigiemque; IV 507. fata Lyci fortemque Gyan fortemque Cloanthum; I 222. fauni nymphaeque gensque; VIII 314. fulgores terrificos sonitumque metumque; VIII 431. hominum pecudumque genus vitaeque volantum; VI 728. honos nomenque tuum laudesque; E V 78. A I 609. insidias Danaum casusque tuorum errores-que tuos; I 754. iura magistratusque sanctumque senatum; I 426. laetitia ludisque plausuque; VIII 717. leones montesque feri silvaeque; E V 28. manus Troiana Etruscique duces equitumque exercitus omnis; XI 598. mare terrasque caelumque; I 280. mater cultrix Cybeli ‖ Cybelae ‖ Corybantiaque aera Idaeumque nemus; III 111. per ducis Euandri nomen devictaque bella spemque meam; X 370. Olearum niveamque Parum sparsasque per aequor Cycladas; III 126. opera interrupta minaeque murorum ingentes aequataque machina caelo; IV 88. ostia Pantagiae Megarosque sinus Thapsumque iacentem; III 689. pinus ‖ pinos ‖ cedrumque expressosque; G II 443. — plausu fremituque virum studiisque faventum; V 148. pueri innuptaeque puellae impositique rogis iuvenes; VI 307. scillam elleborosque gravis nigrumque bitumen; G III 451. genus omne silvarum fruticumque nemorumque sacrorum; G II 21. silva lappaeque tribolique; G III 385. in Syrtibus Ioniaque mari Maleaeque sequacibus undis; V 193. voltus velatasque comas praesentiaque ora; III 174. — humilis supplex [supplexque] oculos, dextramque protendens; XII 930. — adfertad gnoscitque suos laetusque ad limina ducit; III 347. seu tendere ad Indos (parant) Auroramque sequi Parthosque reposcere signa; VII 606. arma velit poscatque rapiatque inventus; VII 340. — X 165.

3. **dreimal:** nos . . coniunxque Creusa Ascaniusque omnisque domus; II 651. te populumque patresque Sidonios urbemque tuam; IV 682. Nisaee Spioque Thaliaque Cymodoceque; V 826. Pometios Castrumque Bolamque Coramque; VI 775. betae fecundusque rumex malvaeque imulaeque; Mo 73. galeas ensesque decoros frenaque ferventisque rotas; XI 194. gaza mensaeque deorum crateresque auro solidi captivaque vestis; II 763. Priami gestamen sceptramque sacerque tiaras Iliadumque labor vestes; VII 247. rura Panaque pastoresque drydasque puellas; E V 59. — haec Rhadamanthus habet regna castigatque auditque dolos subigitque fateri, quae . .; VI 567.

4. **fünfmal:** omnem suorum numerum carosque nepotes fataque fortunasque virum moresque manusque; VI 681.

b. **mit anderen Copulativpartikeln:** 1. affirmativ: ac, atque: scopuli rupesque eavae atque obiecta flumina: G III 253. maria ac terras caelumque; I 58. frondem ac virgulta facesque; V 661. matres atque viri defunctaque corpora; VI 305. caelum ac terram ‖ terras ‖ camposque liquentis; VI 724. Rufras Batulumque atque arva Celemnae; VII 739. equos atque arma virum pugnasque; IX 777. — iamque humiles sublime videntur aëra per vaeuum ferri atque adsurgere in auras; G III 108. atque haec iam primo depulsus ab ubere matris audeat, inque vicem det mollibus ora capistris; G III 188.

aut: piceae taxique nocentes . . aut ederae nigrae; G II 257.

et: ǰ. **et,** B, b, 1—7, (390 St.) S. 218, b, ff.

vel: quis voltus vocisque sonus vel gressus eunti; V 649.

2. negativ: aut: quis nesciat urbem virtutesque virosque aut tanti incendia belli? I 566. nec: ǰ. **nec,** I, 2, que (21 St.) S. 443, b, ff.

neu: Latinos neu Troas fieri iubeas Teucrosque vocari; XII 824.

II. **correspondierend:** 1. mit que: Oceanumque patrem rerum nymphasque sorores; G IV 382. Tyriisque Troiaque profectis; I 732. Hypanisque Dymasque; II 340. 428. teque tuosque; II 661. tuque puerque tuus; IV 94. meque . . teque; IV 360. ipsique nepotesque; IV 629. Teucrisque Latinisque; VII 470. Catillusque acerque Coras; VII 672. Hylaeumque Pholumque; VIII 294. ipsumque domumque; VIII 490. Serranoque Numaque; IX 454. Croniumque Lucaoniumque Erichaeten; X 749. Troesque Latinique; X 895. Rutulique viri Teucrique; XII 117. Antheusque Muestheusque; XII 443. meque deosque; Ci 338. — [adventusque virum fremitusque equorum]; XI 607. animaeque manusque; X 376. animumque curamque virilem; IX 311. arboribusque satisque; III 139. armaque corporaque; XI 634. perque arma perque ossa; XI 696. artemque arcumque sonantem; V 521. auroque ostroque; XI 72. aurique eborisque talenta; XI 333. aurumque animusque; XII 23. — caelumque diemque; I 88. caelique marisque; V 802. caeloque Ereboque; VI 247. VII 140. caelique marisque; VII 301.

X 695. cantuque manuque; VII 754. casiamque crocumque rubentem; G IV 182. cervixque comaeque; I 477. chlamydemque sinusque; XI 776. clamorque virum stridorque rudentum; I 87. clamorque virum clangorque tubarum; II 313. XI 192. comitique onerique; II 729. corticibusque vitiosaeque ilicis alvo; G II 453. craterasque focosque; XII 285 culmumque levem stipulasque volantis; G I 321. patrios cultusque habitusque locorum; G I 52. curaeque iraeque; VII 345. currumque rotasque; VIII 433. — decorisque sui sociumque salutis; V 174. dique deaeque; G I 21. victosque deos parvomque nepotem; II 320. dique deaeque; VI 64. messisque diem tempusque serendi; G I 253. divique hominesque; XII 28. — Europamque Asiamque; X 91. eurique zephyrique; G I 371. — faciemque deae vestemque; V 619. faunosque ferasque; E VI 27. faunique dryadesque puellae; G I 11. immundoque fimo sacroque cruore; V 333. fluctuque aestuque secundo; X 687. fontemque ignemque; XII 119. fontisque fluviosque; XII 181. frigusque caloremque; G II 344. facilemque fugam ventosque ferentis; IV 430. — galeamque ensemque; V 471. geniumque loci primamque deorum Tellurem; VII 136. gnataeque tuique; VII 360. gnatique patrisque; VI 116. gnatoque patrique; X 525. XI 178. — hominumque boumque labores; G I 118. hominumque ferarumque genus; G III 242. res hominumque deumque; I 229. hominumque locorumque; I 332. hominumque urbisque labores; II 284. hominumque deorumque; II 745. culmina perque hominum perque deorum; IV 671. — angustique imbrice tecti parietibusque artis; G IV 297. manus invenumque senumque; IX 309. — laetitiaque metuque; I 514. lappaeque tribolique; G I 153. Letumque Labosque; VI 277. liminaque laurusque dei; III 91. lucumque diemque; VIII 601. — famulumque manus Troianaque turba; XI 34. matres virosque; II 797. matrique tuae generique; IX 302. morboque fameque; G IV 318. — natumque patremque; IV 635. natumque unaque Sibyllam; VI 752. iuter navemque Gyae scopulosque sonantis; V 169. navemque virosque; VI 336. argutumque nemus pinosque loquentis; E VIII 22. perque nives perque horrida castra; E X 23. nomenque decusque; II 89. noctemque diemque; V 766. noctesque diesque; VI 556. noctemque diemque; VIII 94. pugnae nodumque moramque; X 428. nomenque genusque; X 149. numerumque modumque; XI 328. — odiisque telisque frequentibus; X 692. — parmamque hastamque trementem; II 175. pacisque bonas bellique ministras; XI 658. pelagique minas caelique; VI 113. plausuque fremituque secundo; V 338. plebisque patrumque; G II 509. populusque patresque; IX 192. pumicibusque cavis exesaeque arboris antro; G IV 44. puppes tuae pubesque tuorum; I 399. — remosque rudentisque; V 753. rerumque patrisque; VIII 550. — spemque metumque inter dubii; I 218. — terraeque marisque; I 598. terraeque urbesque; III 72. terraque marique; IX 492. X 162. Troiam Oechaliamque; VIII 291. — vallesque cavae saltusque profundi; G II 391. vatemque virumque; VI 415. ventusque gubernatorque; III 269. viciamque vilemque phaselum; G I 227. undamque auramque; VII 230. vocemque coloremque; IV 558. IX 650. perque uterum perque ilia; VII 499.

fortunatusque laborum egregiusque animi; XI 416. iustumque memorque; IV 521.

iterumque iterumque; III 476. terque quaterque; G II 399. A I 94. IV 589.

auditque videtque; IV 83. exquiritque auditque; VIII 312. fertque refertque; IV 438. XII 866. franguntque feruntque; G II 441. fugiasque ferasque laborem; III 459. fugiatque feratque laborem; VI 892. lacrimansque gemensque; XI 150. itque reditque; VI 122. manditque trahitque; IX 340. misceretque puletque; IX 787. rapiuntque ruuntque; IV 581. tenditque fovetque; I 18. vertique regique videbunt; VII 101. victusque volensque; XII 833. volvontque ruuntque; IX 516.

referetque diem condetque relatum; G I 458. disiecitque rates evertitque aequora ventis; I 43. ille libavitque dapes rursusque innoxius imo successit tumulo; V 92. ipse hortaturque viros clavomque ad litora torquet; V 177. ni Cloanthus fudissetque preces divosque in vota vocasset; V 234. ille concilinmque vocat vitasque et crimina discit; VI 433. cum populus umbra velavitque comas foliisque innexa pependit; VIII 277. ubi culta exercentque viri Pactolusque inrigat auro; X 142. Aeneas clavomque regit velisque ministrat; X 218. equi effunduntque ducem rapiuntque ad litora currus; X 574. Mezentius adversoque occurrit seque viro vir contulit; X 734. aliud (telum) figitque, volatque ingenti gyro; X 883. (Opis) ingemuitque deditque has voces; XI 840. cum Aeneas exsuperatque iugum silvaque evadit opaca; XI 905. quique alta tenebant moenia quique imos pulsabant ariete muros; XII 705. (Sabinus) sedetque sede seque dedicat tibi; Cat V 24.

2. mit que-que: Coeumque Iapetumque saevomque Typhoea; G I 279. Panaque Silvanumque senem nymphasque sorores; G II 494. Hypanisque Dymasque iuvenisque Coroebus Mygdonides; II 341. Cretesque Dryopesque pictique Agathyrsi; IV 146. Glaucumque Medontaque Thersilochumque; VI 483. Sthenelumque Thamyrumque Pholiumque; XII 341. Salique Tarquitique Varroque; Cat V 3. — arboribusque satisque pecorique; G I 444. armaque craterasque pulchrosque tapetas; IX 358. [coniugiumque domumque natosque]; II 579. Erebumque Chaosque tergeminamque Hecaten; IV 510. Eurusque Notusque creberque procellis Africus; I 85. in igneinque horribilemque feram fluviumque liquentem; G IV 442. manisque regemque tremendum nesciaque corda; G IV 469. spemque gregemque cunctamque gentem; G III 473. spiculaque clipeique ereptaque rostra; VII 186. terrasque tractusque maris caelumque profundum; E VI 51. G IV 222. terramque polumque Myrmidonumque dolos; II 251. — circumque supraque aethera lucoque; VII 32. — lustramurque Iovi votisque incendimus aras Actiaque celebramus litora; III 279.

3. piermal: Fadumque Herbesumque Rhoetumque Abarimque; IX 344. Alcandrumque Haliumque Noemonaque Prytanimque; IX 767.

4. fünfmal: tectumque laremque armaque Amyclaeumque canem Cressamque pharetram; G III 344.

5. mit atque: asperque siti atque exterritus aestu; G III 434. — mus . . . posuitque domos atque horrea fecit; G I 182. (Mezentius) componens manibusque manus atque oribus ora; VIII 486.

6. mit et: ſ. **et.** C, II, I—8 (64 St.) S. 220, a, b.

7. mit nec: ſ. **nec.** II, 2 (5 St.); III. 2; IV, 2. S. 445 a, b.

queo, können, vermögen: nec credere quivi hunc tantum tibi me discessu ferre dolorem; VI 463. namque aliud quid sit, quod iam implorare queamus? X 19.

Quercens, Rutuler: inrumpunt continuo Quercens et pulcher Aquiculus armis; IX 684.

quercus, Sommereiche: I. quales quercus intonsa caelo attollunt capita et sublimi vertice nutant; IX 681. quam comitabantur fatalia carmina quercus; Cul 134. quales cum vertice celso aëriae quercus aut coniferae cyparissi constituerunt; III 680. quales aëriae liquentia flumina circum consurgunt geminae quercus; IX 681. aurea durae mala ferant quercus; E VIII 53. haec arma exuviasque viri tua quercus habebit; X 423. ipsa (quercus) haeret scopulis; IV 445. tum rigidas motare cacumina quer-

cus (videres); E VI 28. iam imam viridi radicem moverat alte quercus humo; Cul 281. nutat: ſ. attollit. saepe malum hoc nobis de caelo tactas memini praedicere quercus; E I 17. durae quercus sudabunt roscida mella; E IV 30. sicubi magna Iovis antiquo robore quercus ingentis tendat ramos; G III 332 quantum (quercus) vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit; IV 445. — II. 1. (Orpheae) agentem carmine quercus; G IV 510. concussa famem in silvis solabere quercu; G I 159. quercum constituit (Aeneas), tibi, magne, tropaeum, bellipotens; XI 6. quercus ante datae Cereris quam semina vitae; Cul 135. cum quercum Alpini boreae nunc hinc nunc flatibus illinc eruere inter se certant; IV 441. ut habitae Graiis oracula quercus; G II 16. illas (quercus) Triptolemi mutavit sulcus aristis; Cul 136. Tyrrhus quadrifidam quercum cuneis ut forte coactis scindebat; VII 509. tango: ſ. I. praedicunt torta redimitus tempora quercu; G I 349. — 2. Cytherea arma sub adversa posuit radiantia quercu; VIII 616. e sacra resonant examina quercu; E VII 13. — III. molliter hic viridi patulae sub tegmine quercus pastores erant; Cat IX 17. — IV. (iuvenes) umbrata gerunt civili tempora quercu; VI 772.

querella, Klage, Beſchwerde: I. veterem in limo ranae cecinere querellam; G I 378. (virgo) saepe etiam tristes volvens in nocte querellas; Ci 174. — II. nunc sera querellis haut instis adsurgis; X 94. omne querellis impleri nemus; VIII 215. desine meque tuis incendere teque querellis; IV 360.

querimonia, Klage: languida fessae virginis in cursu moritur querimonia longo; Ci 462.

quernus, eichen: set tamen quernas glandes tum stringere tempus; G I 305. alii feretrum arbuteis texunt virgis et vimine querno; XI 65.

queror, klagen, ſich beklagen: I. dum queror et divos extrema moriens tamen adloquor hora; E VIII 19. dum queror et divos extrema moriens tamen alloquor hora; Ci 405. sola culminibus ferali carmine bubo saepe queri; IV 463. — II. caeli te regia, Caesar, hominum queritur curare triumphos; G I 504. — III. (Orpheus) raptam Eurydicen atque inrita Ditis dona querens; G IV 520. Aristaeus multa querens atque hac adfatus voce parentem; G IV 320. nec plura querentem passa Venus; I 385. quid primum deserta querar? IV 677. magna ‖ vana ‖ queror; Ci 441. dona: ſ. alqm. qualis philomela amissos queritur fetus; G VI 512.

querulus, klagend, zirpend: ubi cantu querulae rumpent arbusta cicadae; G III 328 hac querulae ‖ querulas ‖ referunt voces quis nantia limo corpora lympha fovet; Cul 151.

questus, Klagen: I. Venus talis effundit pectore questus; V 780. tantos illa (Dido) suo rumpebat pectore questus; IV 553. — II. cum graviter questu Carme comprobat anili: „o mihi“ . . .; Ci 285. illa (philomela) maestis late loca questibus implet; G IV 515. (mater) caelum dehinc questibus implet: „hunc ego“ . .? IX 480. quadrupes questu cruentus atque imploranti similis tectum omne replebat; VII 501. (virgo) has voces atque haec lamenta fluctibus in mediis questu volvebat inani; Ci 401.

qui, welcher, der, was für ein: A. bei Subſtantiven: I. attributiv: 1. alcin: crescit quae ‖ crescitque ‖ in acumina radix; Mo 77. quae rigat aequora Sarnus; VII 738. gemens tum quos amisit inultus amores; G III 227. iam quae seminibus iactis se sustulit arbos; G II 57. altera (erit) quae vehat Argo delectos heroas; E IV 34. vidisti quo Turnus equo, quibus ibat in armis aureus; IX 269. quis Iuppiter Anxurus arvis praesidet et viridi gaudens Feronia luco; VII 799. Pallas quas condidit arces ipsa colat; E II 61. quem mea carminibus meruisset fistula caprum; E III 22. in viridi nuper quae cortice fagi carmina descripsi; E V 13. quae sublegi tacitus tibi carmina nuper; E IX 21. Chalcidico quae sunt mihi condita versu carmina; E X 50. carmine quo captae dum fusis mollia pensa devolvont; G IV 348. nos ea quae tecum finxerunt carmina divi si adire possumus; Cat. IX 59. quam cladem miserae postquam accepere Latinae; XII 604. quae cuique est copia; V 100. quae cura (fuit vivis) nitentis pascere equos, eadem . .; VI 654. quam pro me curam geris, hanc deponas; XII 48. vixi et quem dederat cursum Fortuna peregi; IV 653. nec vos arguerim, Teucri, nec foedera nec quas iunximus hospitio dextras; XI 164. advenit qui vestra dies muliebribus armis verba redarguerit; XI 687. hinc nescio qua dulcedine laetae (apes) progeniem nidosque fovent; G IV 55. quos tot populi misere duces; XI 430. vidisti quo Turnus equo, quibus ibat in armis aureus; IX 269. si modo quod memoras factum fortuna sequatur; IV 109. quibus actus uterque Europae atque Asiae fatis concurrerit orbis; VII 224. nec (me invant tam) quae saxosas inter decurrunt flumina valles; E V 83 quae sese ad foedera flectat; XII 658. quae cuique est fortuna hodie; X 107. quos rami fructus tulere, carpsit; G II 500. quo gemitu conversi animi; II 73. hinc genus Ausonio mixtum quod sanguine surget; XII 838. quae gratia currum armorumque fuit vivis, eadem sequitur . .; VI 653. tangere quas terras quosque videre homines (ferunt nos tempora); Cat IV 2. quo sonipes ictu furit arduus; XI 638. quos ipse (Priamus) sacraverat ignis; II 502. impulsu quo maximus intonat aether; VIII 239. cui iuveni ante alios divi divumque sorores cuncta dedere bona; Cat IV 5. sunt quae Achelois lilia vimineis attulit in calathis; Copa 15. quo litore pulcher insidiis cursuque feras agitabat Iulus; VII 477. quo primum Poeni effodere loco signum, quod . .; I 442. quid (referam) quos Oceano propior gerit India lucos, extremi sinus orbis? G II 122. pro qua mercede (apes) Dictaeo caeli regem pavere sub antro; G IV 150. ut quo quaeque (arbos) modo steterit, restituant; G II 270. certamina docuit celebrare, quo puer ipse modo, secum quo Troïa pubes; V 599. quam molem subito excierit (Iuno); V 790. quae trahunt aeri vultus nasturcia morsu; Mo 85. accipe et haec, manuum tibi quae monimenta mearum sint, puer; III 486. inde quae marmoreo fert monstra sub aequore pontus; VI 729. quo furibunda domum monstro permiscat omnem; VII 348. ferire venam Bisaltae quo more solent acerque Gelonus; G III 461. quo maxuma motu terra tremit; G I 329. spretae Ciconum quo munere matres discerptum latos invenem sparsere per agros; G IV 520. dives quae munera Dido fecerat; IV 263. nunc age, naturas apibus quas Iuppiter ipse addidit, expediam; G IV 149. Mnestheus agit Pristim, (mox Italus Mnestheus, genus a quo nomine Memmi); V 117. quae caeruleo sunt numina ponto; XII 182. omine quo firmans animum sic incipit ipsa (mater?); G IV 386. quod di prius omen in ipsum (Calchantem?) convertant! II 190. (Simylus) reserat clausam qua ‖ clausae quae ‖ pervidet ostia clavi ‖ cellae ‖; Mo 15. sibi quae Vari praescripsit pagina nomen; E VI 12. per te, per qui te talem genuere parentes, miserere . .; X 597. quae quis apud superos distulit in seram commissa piacula mortem; VI 568. quae cantus meditanti mittere coeptos ‖ certos ‖ mihi tribuistis praemia; Ci 92. genus a quo (Dardano) principe nostrum; III 168 quae aetheris alti religio; XII 181. qui sacerdotes casti, dum vita manebat; VI 661. quam fors inopina salutem ostentat; VIII 476. quam sedem Somnia volgo vana tenere ferunt; VI 283. quem simul ac Iuturna soror crebrescere vidit sermonem; XII 222. quae sopitos deludunt somnia sensus; X 642. quam quisque secat spem; X 107. quo nunc Turnus ovat spolio gaudetque potitus; X

500. grandia saepe quibus mandavimus hordea sulcis; E V 36. [tidus quae tela gerebat Achates]; I 188. quae Dardanium tellus mihi servat Aeestem; V 30. Phlegra, Giganteo sparsa est quae ‖ quo ‖ sanguine tellus; Cul 28. quo tempore primum Deucalion vacuom lapides iactavit in orbem; G I 61. quo tempore Glauci Potniades malis membra absumpsere quadrigae; G III 267. illo quo primum domnatus Roma superbos mutavit placidis tempore consulibus; Cat IX 37. qui, proscisso quae suscitat aequore terga, perrumpit aratro; G I 97. lungere quas terras quosque videre homines (ferunt nos tempora); Cat IV 2. sunt aliae ‖ alii (modi) ‖, quas ipse vias sibi repperit usus; G II 22. quem si fata virum servant, non metus; I 546. cui se pulchra viro dignetur iungere Dido; IV 192. qui altum Praeneste viri colunt; VII 682. mitto, quos Simois premat ille viros; XI 257. volgi quae vox ut venit ad auris; II 119. urbem quam statuo vestra est, subducite navis; I 573. quam dicitur urbem Acrisioneis Danaë fundasse colonis; VII 409.

2. mit Zusatz: hic mihi nescio quod trepido male numen amicum confusam eripuit mentem; II 735. Phlegra, Giganteo sparsa est quae ‖ quo ‖ sanguine tellus; Cul 28. telum immane manu valida quod forte gerebat ‖ ferebat ‖ bellator; XI 552. per si qua est quae restet adhuc mortalibus usquam intemerata fides, oro . .; II 142. nemorum Iovi quae maxima froudet aesculus; G II 15. argenti atque auri memoras quae multa talenta, gnatis parce tuis; X 531. (capella) rapit cacumina vel salicis lentae vel quae nova nascitur alnus; Cul 55. qui pii vates et Phoebo digna locuti; VI 662. quae plurima terrae monstra ferunt; G I 184. potuit quae plurima virtus esse, fuit; XI 312. quae prima solo ruptis radicibus arbos vellitur; III 27. Dardanidae duri, quae vos a stirpe parentum prima tulit tellus, eadem . .; III 94. qui per saxa volutus purior electro campum petit amnis; G III 521. quae ne monstra pii paterentur talia Troes neu . .; VII 21. quae vos rara viridis tegit arbutus umbra; E VII 46. nua superstitio superis quae reddita divis; XII 817.

II. prädikativ: qui frequens herbis et fertilis ubere campus; G II 185. quae prima laborum eausa fuit; VII 481. socii, Troiae quos sorte suprema delegi comites; V 190. qui solus honos Acheronte sub imost; XI 23. at quae pinguis humus dulcique uligine laeta; G II 184. circumspicit saxum antiquum ingens, campo qui forte iacebat limes positus; XII 897. defessi Aeneadae quae proxima litora cursu contendunt petere; I 157. salsa tellus et quae perhibetur amara, frugibus infelix; G II 238. quae maxima turba est; VI 611.

III. zurückbezogen: a. Völker- und Klassennamen: qui (Arcades); VIII 52. quis (Arcadibus); X 366. quos (Danaos); IX 155. quibus (Heliadibus); Cul 127. quas (Italides); XI 657. quarum (Musarum); G II 476. quos (Nomades); IV 536. qui (Pelasgi); VIII 602, quarum (Pieridum); Ci 94; 95. qui (Rutuli); IX 161. quos (Teucros); I 511. 512. quibus (Troibus); I 232. quos (Troiugenas); VIII 118.

b. Ländernamen u. a.: quam (Hesperiam); XII 359. quam (Italiam); III 381. quae (Samus); VII 208. quam (Troiam); III 498. — qui (Alpheus); III 695. quo (Eridano); G IV 372. quo (Phlegethonte); Cul 374. cuius (Stygis); VI 324. quem (Thybrim); VIII 62. — quam (Chimaeram); V 119. quam (Discordiam); VIII 703. quas (Diras); XII 846. quae (Sapientia); Ci 15.

c. Gattungsnamen: quam (aciem); V 563. quae (aesculus); G II 291. quae (agmina); XI 146. quibus (agricolis); G II 459. quae (ales); XII 863. cui (umoris alumno); Cul 188. qui (amnis); VI 705. qui (amores); X 327. qui (anguis); G III 428. cui (angui); V 87. quorum (anguium); II 206. quae (animae); VI 411. XI 24. quas (animas); VI 826. quibus (animis); VI 713. qui (animus); IX 206. quem (aprum); X 708. quibus (apibus); G IV 165. quae (ara); VII 271. quae (arbos); G II 53. cui (argiti); G II 99. quae (arma); IV 495. VII 554. quibus (armis); X 827. quis sine (armis); G I 161. quae (arva); VI 478. quibus (arcibus); VI 9. quo (asilo); G III 149. quo (astro); E IX 48. quae (avis); IV 254. quod (bellum); I 24. quae (bella); VI 890. quibus (bonis); Cat IV 7. quae (bos); G III 58. 59. cui (bovi); G III 52. quarum (boum); G III 69. quibus (caestibus); V 402. quos (calamos); E VI 70. quibus (calamis); E VI 70. qui (campus); G II 188. quem (capillum); Ci 127. quos (capreolos); E II 42. per quod (caput); IX 300. cui (capiti); Cul 171. quae (carmina); E VI 25. X 2. Cat IX. quos (caseolos); Copa 17. quae (causa); Cat IX 11. cui (Cerbero); VI 419. Cul 221. quam (cervam); IV 70. quem (cervom); VII 484. quam (chlamydem); V 250. quae (cingula); IX 361. quo (clamore); III 672. quae (classis); IX 69. quem (clupeum); X 242. qui (collis); I 419. quem (columbrum); II 472. cui (columbae); V 214. quod (coniugium); IV 431. quae (consilia); V 728. quae (corpora); XI 102. quem (craterа); V 536. IX 266. cuius (crinis); Ci 123. cui (cultori); G I 14. quae (curae); Cul 61. quibus (curru, rotis); VIII 434. quos (cycnos); I 394. quibus (dapibus); Cat XIII 29. quae (dea); XII 139. qui (delphines); V 594. cui (deo); V 847. Ci 158. qui (di); G I 22. 23. quorum (deorum); IX 247. V 235. quibus (dis); G I 21. A II 352. V 235. VI 64. 264. quam (dextram); VIII 169. IX 179. quae (dicta); III 251. quem (diem); V 49. quo (die); VII 145. qui (dies); G I 435. quae (divortia belli); Cul 305. quae (dona); XI 352. quem (draconem); Cul 201. qui (ductor); G IV 89. quo (ductore); VIII 470. qui (ductores); I 236. quos (ductores); IV 37. quos (dumos); Cul 155. qui (dux); IV 224. qui (duces); VII 430. quos (duces); XII 501. quorum (ducum); Cul 370. quem (ecum); XI 770. quae (effigies); II 184. quod (elogium); Cul 412. quem (ensem); IX 304. XII 90. quos (enses); II 156. quem (equom); G III 124. A V 571. VIII 552. qui (equi); XII 84. quos (equos); VII 283. XII 83 quorum (equorum); G III 90. quas (escas); Mo 55. quam (falaricam); IX 706. quae (Fama); XI 141. cui (Famae); IV 182. qua (fama) IV 174 322. quibus (famulis); I 703. quibus (faucibus); VII 570. quae (femina); IV 211. cui (feminae); IV 212. VIII 409. quae (fera); IX 551. quod (ferrum); X 421. quos (fetus); G IV 512. quam (filiam); Ci 412. qui (filius); IX 93. quem (filium); IX 583. quae (fistula); Copa 9. quam (fistulam); E II 37. quae (flamma); IX 536. cui (flori); G IV 271. A XI 70. quem (focum); Mo 7. quae (folia); G IV 274. quae (fortuna); V 356. XII 594. quos (fratres); XII 271. quae (frena); VIII 168. cui (frondi); G II 373. quos (fructus); G II 500. quae (fulmina); VIII 427. quarum (furcarum); G II 360. qui (furor); Ci 238. qua (galea); V 674. quae (gemma); X 134. qui (generi); VII 98. 271. quorum (generorum); VII 99. quam (genetricem); IX 285. qui (genitor); XII 200. quem (genitorem); II 635. quae (gens); I 602. VIII 146. cui (gubernaclo); VI 350. quarum (hamadryadum); Cul 95. quae (hasta); XII 92. quam (hastam); X 402. XI 556. quis (hederis); Cul 145. quos (heroas); Cul 360. quem (honorem); G IV 327. quos (honores); XII 779. quem (hortum); Mo 61. quam (hostiam); G I 346. qui (ignis); G II 204. quem (ignem); Ci 351. cui (imagini); X 645. quos (infantes); VI 428. quam supter (insulam); VIII 418. quas (insulas); III 211. qui (iudex); Cul 276. quae (iussa); VI 461. qui (iuvencus); V 478. IX 629. qui (iu-

venis); II 59. III 329. VI 760. VII 532. quem (iuvenem); G III 260. cui (iuveni); E I 43. G III 259. qui (iuvenes); X 167. quos (iuvenes); X 518. 519 quis (iuvenibus); X 168. quae (inventas); V 397. qua (inventate); V 397. cui (labori); G II 398. quibus (lateribus); I 160. quam (laurum); VII 61. quo (lecto); IV 497. quos (leones); VII 19. quae (libertas); E I 27. 29. qua (liugua); Cat XIII 6. qui (locus); IX 238. 387. quam (loricam); V 260. quae (lotos); Cul 125. quem (lucum); VIII 342. quo (luco); E VI 73. quod (lumen); III 636. quae (lumina); G I 6. quos (lupos); II 356. VII 19. quo (malo); G II 127. qua (manu); XI 245. quod (mare); G II 158. A VIII 149. quae (mater); IX 217. XII 52. quam (matrem); VII 361. quas (mentes); IV 488. quas (mensas); X 460. 516. quae (mensura); Mo 18. qui (ministri); I 706. quae (moenia); II 295. V 3. VI 550. quae (moles); IX 517 qui (mons); VI 234. quam (mortem); Ci 277. quem (morem); VII 601. in quo (munere); Ci 10. quae (munera); XI 281. cui (narcisso); Cul 408. quam (natam); VII 268. quos (natos); II 139. quae (navis); I 113. qua (nave); I 121. quae (navis); I 362. quod (numen); II 179. quem (numerum); G II 105. quas (nuces); E II 52. quae (nymphae); G IV 383. quas (nymphas); X 220 quarum (nymphārum); I 72. X 225. quibus (nymphis); G IV 533. quo (odore); G IV 416. quod (omen); II 191. quae (ora); III 397. qui (oratores); XI 330. quos (oratores); XI 106. quos (ornatus); I 650. quam (ovem); G III 464. quae (pagina); E VI 12. quem (panem); Mo 120. qui (parens); Ci 361. quos (natos, parentem); II 139. quem (parentem); XII 44. quem (parentem); Ci 361. cui (parenti); X 252. quae (pars); IX 540. 790. quam (partem); III 479. qua (parte); X 362. cuius (pastoris); Cul 206. quos (pastores); E VIII 2. quorum (pastorum); E VIII 3. quam (pateram); I 729. quae (pecudes); IV 526. quod (pedum); E V 88. quos (penates); III 149. V 63. quam (pharetram); V 312. quae (pietas); II 536. quae (pignora); E VIII 92. quam (pilam); IX 711. inter quas (platanos); Cul 124. quae (pocula); IX 264. quibus (poculis); E III 38. quos (populos); VII 740. quibus (populis); III 503. quae (porta); IX 238. 675. quam (portam); VIII 339. qua (porta); VI 894. quarum (portarum); VI 893. quos (portus); V 813. quae (praecepta); III 546. quae (proelia); G I 318. quae (progenies); I 20. VII 258. quae (puella); Ci 252. quam (puellam); Cat XII 2. 3. quae (puellae); Ci 65. quarum (puellarum); Cul 252. quis (puellis); Cul 122. quibus (puellis); Cul 246. quem (puerum); V 254. Ci 133 cui (puero); X 137. quo (puero); E IV 8. quos (pueros); V 554 cui (pyrae); VI 215. qui (ramus); VI 406. qua (rate); X 655. quam (reginam); XI 500. cui (reginae); I 522. IV 138. quam (regionem); X 44. qui (regnator); IV 269 quae (regna); VII 217. quae (responsa); X 34. qui (rex); I 62. VI 810. Ci 521. quibus (rotis); VIII 434 quae (rupes); VII 588. X 693. quae (sacerdos); IV 485. quae (sacra); VIII 173. quae (saecula); VIII 324. quae (saepes); E I 53. quam (sagittam); XII 857. quod (saxum); V 125. VIII 226. quae (saxa); I 109. quod (sceptrum); I 653 quorum (scopulorum); I 163. quem (scorpionem); Ci 534. quae (seges); G I 48. cui (seni); G IV 127. quem (serpentem); V 274. cui (serpenti) | quo (serpente) ‖; Cul 182. quod (signum); I 443 quo (signo); XII 245. quae (signa); G I 440. quam (silvam); IX 382. quas (silvas); G II 441. qui (socii); VIII 547. quorum (sociorum); VIII 547. qui (Sol); IV 607. quo (solo); X 69. quam (spelunean); VI 279. VIII 194. quae (spes); X 371 quae (stiva); G I 174. quorum (superum); XII 231. quam (suem); VIII 81. quam (tabellam); Mo 20. quae (talaria); IV 240. qui (taurus); E III 85. qui (tauri); G IV 539. quae (tecta); VIII 99. quae (tellus); G II 254. 255. quam (tellurem); III 75. quod (telum); II 545. IX 747. X 773. quae (tela); X 334. quibus (telis); XI 80. quod (templum); IV 458. cui (templo); I 448. quo (tempore); II 268. IX 80. Ci 232. 233. quae (tentoria); I 470. quae (terra); G II 217. 219. A VII 369. quam propter (Terram); XII 177. qui (tumulus); XII 134. quem (tumulum); III 304. Cul 397. quo (tumulo); III 22. V 371. quam (tunicam); X 818. quam (turbam); VI 325. quem (turbinem); VII 379. quam (turrim); IX 531. XII 674. quae (vada); Cul 106. quam (vallem); XI 523. quae (vates); III 443 VIII 340. quam (veniam); IV 436. quos (ventos); I 135. quae (verba); XI 381. quae (vestigia); E IV 32. 33. quam (vestem); IX 488. quas (vestes); XI 73. quae (via); IV 479. VI 295. 541. XII 388. qua (via); G III 9. A X 879. quae (villula); Cat VIII 1. quis (vinculis); V 511 quam (vindemiam); G II 89. quae (vina); I 195. qui (vir); I 1. qui (viri); VII 682. IX 193. X 672. XI 61. quos (viros); VII 684. 695. VIII 500. X 306. XI 306. quis (viris); VII 444. VIII 316. quae (virgo); III 323. Ci 163. quae (vis); X 613. quis (viribus); Cul 389. quod (viscum); VI 206. quibus (vitibus); G II 98. quas (vittas); II 156. quos (vitulos); G III 159. qui (ultor); IV 626. quae (unda); Cul 149. quae (volnera); II 278 quo (voltu); I 255. quae (volucres); G I 383. A IV 526 Ci 196. qua (voce); VII 514 quam (urbem); E I 19 A I 15. quarum (urbium); Ci 104. quos (ursos); VII 19. quam circum (zonam); G I 235. quarum (zonarum); G I 233.

B. **mit Pronomina, Zahlangaben und Genetiven verbunden:** I. **Pronomina, Zahlangaben:** quae Laomedontius heros cuncta videns; VIII 18. quo (Helymo) deinde sub ipso ecce volat Diores; V 323. quos mille die victor sub Tartara misi; XI 397. quae multa vides discrimine tali; IX 210. omnia quae multo ante memor provisa repones; G I 167. quos omnes undique Graiae circum errant acies; II 598 quos omnes iam flammae tulerint inimicus et hauserit ensis; II 600. quae plurima fando enumerare vales; IV 333. ille meos, primus qui me sibi iunxit, amores abstulit; IV 28. ecquis erit, mecum, iuvenes, qui primus in hostem? IX 51. Tolumnius augur, primus in adversos telum qui torserat hostis; XII 461. quae postquam Anchises natum per singula duxit; VI 888. Dares, solus qui Paridem solitus contendere contra; V 370. quae talia postquam effatus Tarchon; X 298. Nautes, unum Tritonia Pallas quem docuit; V 705. unus qui (Maximus) uobis cunctando restitues ‖ restituis ‖ rem; VI 846. unum quod restat rebus egenis; X 367.

II. **Genetive:** genitor dabit insuper ‖ quin super ‖ his campi quod rex habet ipse Latinus; IX 274. (Scylla) aperit ferri quod veste latebat; Ci 280.

C. **allein: a. masc.: I. Singular: 1. qui:** acceperit; XI 471. XII 612. adgnovit ‖ adposcit ‖; Cul 80. adsciverit; XII 612. adsidet; Ci 268. adveneris; I 388. amat; E III 88. asciverit; XI 472. audierit; II 345. avertis; G II 171. cecini; G IV 565. cauebat; VI 345. (potuit) cognoscere; G II 490. comitatur; VI 863. condet; VI 793. consederat; X 780. contorsit; V 520. credidit; Cul 270. curat; Copa 37. decerpserit VI 141. decoret; IX 215. deducit; G I 113. depascit; G I 114. depulit; V 726. descripsit; E III 41. derexti; VI 57. dixit; III 334. dedit; X 200. Cul. 368. ducis; VI 834. duplicarat ‖ duplicabat ‖; Ci 33. edoceat; VIII 10. elicit; G I 108. fuit; II 427. VII 537. esset; VII 653. fuit; X 564. XI 31. exciderat; VI 338. exercet; G I

99. fecisti; II 538. feci; IX 427. ferebat; V 372. terat; IX 215. fixit; V 544. flectit; VI 804. florebat; Ci 110. foedasti; II 539. frangit; G I 94. fulcit; IV 247. haeserat; X 779. incedit; V 67. incluserit; IX 728. inducit; G I 106. insedit; V 68. insequitur; G I 104. laeserit; II 230. lusi; G IV 565. luserat; IX 225. mandet; IX 213. merui; V 255. metitur; G IV 388. miseratus est; V 727. mitteret; IV 231. memordit; XI 418. movebit; VI 813. novit; G II 493. obiecit; X 89. obtruncat; II 663. odit; E III 90. offert; Cul 80. oppugnat; V 439. passus; E VIII 24. perrumpit; G I 97. petat; VIII 10. petit; X 312. poscat; XI 219. (ausus) poscere; XII 349. praesidet; III 35. pressit; II 379. procubuit; XI 418. proderet; IV 230. prodidit; Cul 241. profluabat; IX 325. putat; VI 453. reddet; VI 768. redit; II 275. referret; IV 329. reflectere (potes); X 632. regnavit; X 564. regis; I 229. regeret; IV 229. revehis; VIII 37. revolvit; Cul 243. rupit; V 543. rumpet; VI 813. ruit; G I 105. scire (velit); G II 105. secat; X 440. sedet; V 440. sentis; III 359. 360. servas; VIII 37. simularet; VI 590. sistat; G II 488. spargere (solebat); VII 754. subigit; G I 201. subiit; V 346. sustinet; VIII 137. tendis; VI 388. temnis; I 665. tenuit; V 258. terminet; I 287. timet; Cul 81. tollit; VIII 141. torsisti; V 496. torques; XII 180. valet; V 67. veho; I 378. venit; E III 50. A V 346. videt; VI 453. viderit; IX 728. videbit; XI 393. vocat; XI 375.

2. **quem**: a. Subject im acc. c. inf.: I. Aktiv; portare; IV 598. subiisse; IV 599. — 2. Passiv: adiungi; VII 56. inventum (esse); VII 680. promitti; VI 791. — b. Objekt: adfatur; X 591. agitabat; XI 336. agit; X 540. abstulit; XI 27. colimus; XI 786. compellat; III 474. consequitur; V 152. 493. consumpsit; Cul 363. crearat; X 551. deicit; X 752. demisere; II 83. dixere; G III 125. diligit; VIII 590. in lucem dedit; X 703. docuit; I 741. donavit; Ci 269. ducunt; X 117. edidit; VII 659. educet; VI 764. 778. extulerat; Cat III I. fecit avem; VII 189. fingis; XI 364. fudit; VIII 138. fraudo; IV 355. generasse (fertur); VII 734. gemit; I 617. V 39. X 848 sint habitura; G I 24. insequitur; IX 275. mersit; XI 28. misit; VII 762. miserat; IX 177. movebant; II 726. occupat; X 384. perhibes; G IV 323. petit; V 226. X 420. portat; V 565. IX 49. poscunt; VIII 512. prendere (poterat); XII 775. quaeritis; I 595. proturbant; IX 440. quaeret; V 814. rapit; IX 396. insignem reddidit; V 705. sequitur; VI 815. sternere (fas est); VII 692. sternere (potuere); XII 544. straverat; XII 943. tegit; IX 50. sustulerat; IX 546. tollit; X 143. vidimus; E X 26. A I 584. videtis; Cat X I. vincit; Cul 244. urget; V 226. c. Lücken: quem (Ascanium) tibi iam Troia*; III 340.

d. mit Präpositionen: ad; his vocibus usa est; I 64. locuta est; IX 5. — circa; densentur; Cul 233. — contra; fatur; IX 280. — super; adsistens; X 490.

3. **cuius**: amor; E X 73. annis; VIII 411. armenta; G IV 394. auspicium; XI 347. facultas; G IV 437. generi; VIII 411. mores; XI 347. pectus; XI 666. phocas; G IV 394. vertice; X 187.

4. **cui**: a. nach Verben: ademptum (est); III 658. aperitur; VIII 681. abstulit; VIII 566. cessit; Cul 366. cingunt; XII 162. condidit; IX 347. credita (est); VII 486. debentur; IV 275. dederat; I 345. VIII 564. dedisset; XI 118. sese tulit obvia; I 314. fulgent; VIII 683. fudit; G I 12. iugarat; I 345. libat; IV 206. occurrit; XI 498. operit; XI 679. oritur; Cul 24. parent; VII 485. X 176. porrigitur; VI 596. praefert; X 210. praetendere; VIII 128. precari; VIII 127. reddit; X 530. redimibat; X 538. risere; E IV 62. lactis amor (est); G III 394 locus (est); II 71. pater esset; VII 654. gens (est); VII 746. salus (est); IX 257. cognomen erat; IX 593. carmina cordi (erant); IX 775. mater (est); X 76. avos (est); X 76. potestas (est); X 100. fulva caesaries (erat); XI 642. ars fuerat pauperque domus; XII 518. erit una sedes; Ci 191. sunt prisca supercilia; Copa 34. summissa; X 611. sustinet; VII 785. tribuere; Ci 270. vomunt; VIII 680. — b. elliptisch: cui Pyrrhus „referes ergo haec“; II 547. cui (Aeneae) Liger „non Diomedis equos cernis“: X 580. — c. nach Adjektiven: tidus; VI 158. nota; XII 518. — d. beim Passiv: movenda (erant); VIII 565. caput vento pulsatur; IV 248.

5. **quo**: a. satum quo te mentiris; II 540. — b. orbus; Cul 252. — c. quo regente; Cul 235. — d. carior; XII 639; felicior; IX 772. iustior, maior; I 544. praestantior; VI 163. pulchrior; VII 649. IX 179. — e. a; domus tenet nomen; V 121. diffunditur; VII 708. diximus fluvium Thybrim; VIII 331. cum; sternit; X 697. pro; spargite; III 604. sub; (erat); X 167. super; imminet; VI 602.

6. **quicum**: partiri curas; XI 822.

II. **Plural**: 1. **qui**: a. Aktiv: adgressi (sunt); VI 583. amant; E VIII 108. arant; VII 797. bibunt; VII 715. certare (velint); V 486. colunt; VII 712. 713. 714. consedimus; XII 237. contendere (velint); V 291. cupiant; E VI 6. defendere (possint); XII 627. excoluere; VI 643. exercent; VII 798. fecere; VI 664. ferunt; VIII 287. ferant; X 840. fugiatis; XI 109. incubuere; VI 610. inrupere; XI 879. legitis; E III 92. linerunt; VII 728. nascentur; III 98. peperere; VI 434. posuere; VI 610. poscunt; IX 600. proiecere; VI 434. pulsabant; XII 705. revocent; X 840. secuti (sunt); VI 612. sperabant; XII 241. suaderent; Ci 367. sunt; X 183. superant; V 713. temptare (ausi); XII 360. tenent; VII 739. tenebant; XII 705. vertunt; VII 726. videre; Ci 28. urgerent; G II 351. — b. Passiv: caesi (sunt); VI 612.

2. **quos**: a. Subject im Acc. c. inf.: advertere; VI 386. audere; II 347. ire; VI 386. rumpere; VIII 110. vincere; X 43. — b. Objekt: est adfata; VI 666. alligat; G IV 478. amavit; VI 129. amavi; Cat VIII 3. cernens; VI 482. coerret; G IV 478. commendat; V 771. dedit; IX 172. dat; XI 172. domuere; II 197. ducebat; X 206. ducere (possit); X 285. eduxit; IX 673. evexit; VI 130. formabis; G III 163. interluit; VII 717. misit; VII 715. misere; VII 726. mittit; X 351. mitteret; XI 81. nutrierat; XII 343. obruit; VI 335. ornaverat; XII 343. peredit; VI 442. pertaesum est; V 714. prosequitur; IX 308. recondit; V 302. revelli; IV 545. sequitur; V 74. secutus; V 296. solatur; V 770. summittere (statues); G III 73. territat; XII 261. vehit; VI 326. — c. mit Präpositionen: contra; procurrunt; XII 279. inter; venit; I 348. super; imminet; VI 602.

3. **quorum**: a. nach Verben: erat; II 435. IX 545. — b. nach Pronomina: alter . . . alter; V 298. XI 670. — c. nach Substantiven: conubis; Cul 239. matres; VII 580. moenia; I 437. Ci 423. sententia; II 35.

4. **quibus**: a. nach Verben: adnuis; I 250. concredere; X 286. contigit; I 95. dedisti; V 195. dant; IX 142. negarat; X 435. odium erat; I 361. ille dies esset; II 248. integer aevi sanguis (est); II 638. cortex (est); VII 742. instae est irae; X 714. — b. nach Adjektiven: invisi; VI 608. — c. beim Passiv: est peracta; III 493. temptantur; G I 207. visa (est); V 767.

5. **quibus** (abl.): in; locutus; V 303.

b. femin.: 1. **Singular**: 1. **quae**: a. Aktiv: accepit; III 544. colis; Cat XIV 2. clauderet; E VII 15. donat; Ci 246. pulcherrima (est); I 72. ma-

xima natu (est); V 644. fandi doctissima (est): X 225. sola (est); XI 821. extulit; Ci 574. fatigat; I 280. fatur; VI 36. metitur; Ci 394. requievit; Cul 43. resolveret; IV 695. servas; G I 499. socias; I 598. sonat; VII 83. tenes; G IV 321. verti; VII 309. vicerat; Cat IX 26. — b. Paſſiv: committitur; XI 560.

2. **quam**: a. Subjekt im acc. c. inf.: *α.* Aktiv: esse; Ci 58. fuisse; Ci 85. surgere; Ci 220. vexasse; E VI 74. — *β.* Paſſiv: teneri; IV 90. — b. Objekt: acuit; VII 330. adgnovit; VI 451. comitabantur; Cul 134. coquebant; VII 344. ludit; VII 452. mitigat; V 783. optabant; Cat IX 30. secutae; I 499. — c. nach Präpoſitionen: ad: recurrit; Cul 20. circa: densentur; Cul 233. iuxta: stetit; VI 451.

3. **cuius**: periuria; Ci 139. raptum; Cat IX 35.

4. **cui**: aperit; VI 12. fatur; X 621. inspirat; VI 11. mansere; XI 46. reliquit; Cul 131. vincla ingalia (sunt); IV 59. genus natique fuissent; V 621. cordi (sunt); VII 325.

5. **qua**: pro: hausit; Cat IX 31.

II. **Plural**: 1. **quas**: a. Objekt: traxerit; V 623. — b. nach Präpoſitionen: inter: errabat; VI 450. narrabat; G IV 345.

2. **quis**: fovet; Cul 151.

c. neutr.: 1. **Singular**: 1. **quod (nom.)**: a. Subjekt: *α.* Aktiv: est; VII 311. instat; E IX 66. A IV 115. VIII 49. licuit; X 316. licere; XII 786. superest; G II 346. IV 51. A V 691. 796. IX 157. XI 15. vertat; E IX 6. — *β.* Paſſiv: amari (oportet); Ci 262. fieri (potest); VIII 402. Ci 328. tenetur; XII 819. texitur; Ci 33. tuendum est; IX 175. — b. Prädikat: tu nunc eris illi Mantua quod fuerat quodque Cremona prius; Cat VIII 6.

2. **quod (acc.)**: adloquor; VI 466. cognoscere; G IV 253. dicunt; G III 280. dicturus est; III 154. dicere; Ci 410. exigit; Mo 64. fatebere; E III 35. implorare; X 19. tegere; G III 282. metuo; Ci 324. mulsere; G III 400. 401. optas; VII 260. optastis; X 279. petivi; XII 259. petenti; Ci 234. poscit; IX 84. potui; E VIII 70. promittere; IX 6. reris; VI 97. sinit; Ci 239. veriti sumus; E IX 3. vis; XII 833.

3. **quo**: ex: ſ. **ex**. IV, 1. quo (4 St.) Z. 224, b. in: lateat; Ci 263.

II. **Plural**: 1. **quae (nom.)**: a. Aktiv: erant; G I 419. fuerint; III 499. morari (possent); Ci 152. retinere (possent); Ci 152. temnissent; G III 3. testeutur; III 486. tollunt; G II 47. — b. Paſſiv: exbausta: XI 256.

2. **quae (acc.)**: a. Subjekt im acc. c. inf.: moneri liceat; III 461. — b. Objekt: audiit; E VI 82. caelaverat; X 499. canebat; E IX 26. canentem; E IX 44. (cantare) solitus; E II 23. (dare) gravaris; X 628. edisscre; E VI 82. effatus est; III 463. ferimus; IX 236. ludere; E I 10. pepigere; XII 12. pollicear; IX 301. posco; IX 194. potui; VII 309. possumus; Ci 44 referant; XI 240 responderit; E VIII 62. timebat; II 130. vidisti; E III 13. vidi; II 5. ‖ [quae tibi iam Troia] ‖; III 340. — c. nach Präpoſitionen: ad: Priamides; VI 509. subridens Mezentius; X 742. contra: fata est; VI 298.

3. **quorum**: a. nach Verben: indiget; E II 71. b. nach Subſtantiven: pars; II 6.

4. **quibus**: in: exegimus; Ci 44.

D. **alte Formen**: **quoi**: (regi); VI 812. (terrae); G II 204. (volitanti); G III 147. — additur; I 267. cucurrit; XII 65. dilue; G I 344. dabat; XII 392. pascitur; XI 786. premimus; XI 787. rediit; Cat I 6. subiecit; XII 65. est; G III 211. curae (sunt); G IV 113. (fuisse) dicunt; X 565. erat; XII 225.

quia, weil: pontem auderet quia vellere Cocles VIII 650 sed quia non aliter vires dabit omnibus aequas terra; G II 286. quiane auxilio iuvat ante levatos (Teucros)? IV 538. quia (Dido) nec fato merita nec morte peribat, sed . .; IV 696. quia nec ‖ neque ‖ in vacuum poterunt extendere rami; G II 287. subdita flamma (vere magis, quia vere calor redit ossibus); G III 272. color est nec totus viridis, quia lactea frusta repugnant, nec . .; Mo 105 quiane bene apud memores veteris stat gratia facti? IV 539. haud equidem credo, quia sit divinitus illis (corvis) ingenium; G I 415. ista quidem quia nota mihi tua, magne, voluntas. Iuppiter; XII 808. color est nec de lacte nitens, quia tot variatur ab berbis; Mo 106. quia (Palamedes) bella vetabat; II 84. hos successus alit: possunt, quia posse videntur; V 231.

quianam, warum?: heu! quianam tanti cinxerunt aethera nimbi? V 13. quianam sententia vobis versa retro? X 6.

quicumque, wer auch nur, jeder möglicbe: A. bei Subſtantiven: quicumque sacrum violarit volnere corpus, Tros Italusque ‖ Italusve ‖; XI 591. quaecumque Latinae magnanimi Iovis ingratum ascendere cubile; XII 143. haec quoque cultu frequenti in quascumque voles artes haut tarda sequentur; G II 52. quaecumque (carina) evaserit undis; IX 99. quaecumque in foliis descripsit carmina virgo; III 445. casus factum quicumque sequentur; IX 299. qui te cumque manent isto certamine casus; XII 61. hunc (classi)me, quaecumque fuisset, addixi; III 652. quaecumque erit illa (coniunx); Ci 445. quaecumque mihi fortuna fidesque est, in vestris pono gremiis; IX 260. quoscumque novant vernantia tempora flores; Cul 410. quo te cumque lacus miserantem incommoda nostra fonte tenet; VIII 74. fortuna: ſ. fides. quaecumque est Fortuna, mea est; XII 694. certe sive mihi Phyllis sive esset Amyntas seu quicumque furor; E X 38. vos animam hanc potius quocumque absumite leto; III 654. nos tamen haec quocumque modo tibi nostra vicissim dicemus; E V 50. hanc (genetricem) ego nunc ignaram huius quodcumque pericli est linquo; IX 287. tu mihi quodcumque hoc regni concilias; I 78. quocumque solo pulcherrimus exis; VIII 75. quocumque dabunt se tempore vires; IV 627. quae me cumque vocant terrae; I 610. in quascumque velim pelago deducere terras; II 800. (me) quascumque abducite terras: hoc sat erit; III 601. nec (licuit) tecum Ausonium, quicumque est, quaerere Thybrim; V 83. Aeneas quacumque ‖ quamcumque ‖ viam dederit Fortuna sequatur; X 49. quaecumque premes virgulta per agros; G II 346.

B. allein: a. masc.: Iuppiter aut quicumque oculis haec aspicit aequis; IX 209. „egredere o quicumque es“ ait (Pallas); VIII 122. non me, quicumque es, inulto, victor, nec longum laetabere; X 739. quicumque Iliacos ferro violavimus agros; XI 255. quicumque tuum violavit volnere corpus; XI 848. — b. fem.: sis felix, nostrumque leves quaecumque laborem; I 330. — c. neutr.: „cuncta equidem tibi, rex, fuerit quodcumque, fatebor vera“ inquit; II 77.

quidam, ein gewiſſer, mancher: 1. masc. bis quidam signis esse apibus haustus aetherios dixere; G IV 219. quidam ferro faces inspicat acuto; G I 292. quidam seros hiberni ad luminis ignis pervigilat; G I 291. — 2. neutr. quippe etiam festis quaedam exercere diebus fas et iura sinunt; G I 268.

quidem, wenigſtens, gerade, jedoch. A. nach Subſtantiven: scripta quidem tua nos multum mirabimur; Cat XI 5.

B. nach Adjektiven: nam ieiuna quidem clivosi glarea ruris vix apibus casias ministrat; G II 212. infecunda quidem, sed laeta et fortia surgunt; G II 48. larga quidem, Drance, semper tibi copia fandi tum, cum . .; XI 378 ne nocturna

quidem carpentes pensa puellae nescivere hiemem; G I 390.

C. nach Pronomina: et gens illa quidem sumptis non tarda pharetris; G II 125. nec memorum patitur meminisse neque herbae dulcibus illa quidem (femina) inlecebris; G III 217. incertus ibidem sudor et ille quidem morituris frigidus; G III 501. illa quidem immanem ante pedes hydrum moritura puella non vidit; G IV 457. [illa (Eurydice) quidem Stygia nabat iam frigida cumba]; G IV 506. nec tendere contra ille(leo)quidem hoc cupiens potis est; IX 796. ille (Hisbo) quidem hoc sperans; X 385. et nunc ille (Enandrus) quidem spe multum captus inani fors vota facit; XI 49. ille (Turnus) quidem ad superos succedet fama; XII 234. audax ille quidem, qui mitem Cerberon umquam credidit; Cul 270. illa (Eurydice) quidem praeceptum signabat iter; Cul 289. ne tu ‖ me ne ‖ illa quidem communis alumnam omnibus iniecta tellus tumulabis ‖ tumulabit ‖ arena; Ci 441. id quidem ago, si valeam meminisse; E IX 37. ista quidem quia nota mihi tua, magne, voluntas, Iuppiter; XII 808.

C. nach Verben: dementia cepit amantem ignoscenda quidem, scirent si ignoscere manes; G IV 489. ne tondere quidem morbo inluvieque peresa vellera possunt; G III 561.

D. nach Adverbien: haut inpune quidem; III 628.

quies, Ruhe, Friede, Schlaf: 1. at secura quies et nescia fallere vita, dives opum variarum non absunt; G II 467. omnibus (apibus) una quies operum, labor omnibus unus; G IV 184. postquam prima quies epulis mensaeque remotae; I 723. inde ubi prima quies medio iam noctis abactae curriculo expulerat somnum; VIII 407. tempus erat, quo prima quies mortalibus aegris incipit; II 268. *si non tanta quies iret frigusque caloremque inter; G II 344. vix primos inopina quies laxaverat artus, et proiecit . .; V 857. me pressit iacentem dulcis et alta quies placidaeque similima morti; VI 522. oculos ubi languida pressit nocte quies; XII 909. quo (tempore) prima quies dono divom gratissima serpit; II 269. olli (Orodi) dura quies oculos et ferreus urget somnus; X 745. olli (Podalirio) dura quies oculos et ferreus urget somnus; XII 309. — II, 1. (pastor) stratus humi dulcem capiebat corde quietem, ni . .; Cul 161. (Carme) placidam tenebris captare quietem incipit; Ci 343. tectis hic Turnus in altis carpebat quietem; VII 413 do: ſ. do. III. quietem (3 St.) S. 187, b. at Venus Ascanio placidam per membra quietem inrigat; I 691. vobis parta quies, nullum maris aequor arandum; III 495. nam mihi parta quies; VII 598. — 2. datur hora quieti; V 844. — III. nec (mens mihi) placida contenta quietest; IX 187. — IV. placida laxabant membra quiete nantae; V 836. tu lentus refoves iucunda membra quiete; Cul 213.

quiesco, zur Ruhe gehen, ruhen: (Antenor) nunc placida compostus pace quiescit; I 249. (pater Aeneas) facto hic fine quievit; III 718. nec (Iuno) lovis imperio fatisque infracta quiescit; V 784. sedibus ut saltem placidis in morte quiescam; VI 371. credo, odiis exsaturata quievi; VII 298. (Nisus) placida ibi demum morte quievit; IX 445. silvae et saeva quierant aequora; IV 523. postquam alta quierunt aequora; VII 6. prato gravia arma quiescunt; X 836. Teucrum arma quiescant et Rutuli; XII 78. hi motus animorum atque haec certamina tanta pulveris iactu quiescent ‖ quiescunt ‖; G IV 86. postquam conlapsi cineres et flamma quievit; VI 226. motus: ſ. certamina. ut primum cessit furor et rabida ora quierunt; VI 102. ut primum placati animi et trepida ora quierunt; XI 300. o mihi tum quam molliter ossa quiescant, si . .! E X 33. prius, quam sedibus ossa quierunt; VI 328. silvae: ſ. aequora.

quietus, ruhig: quae vos fortuna quietos sollicitat suadetque ignota lacessere bella? XI 253. mox aëre lapsa (columba) quieto radit iter liquidum; V 216. in primis regina quietum accipit in Teucros animum; I 303. num hortati sumus Tyrrhenam fidem aut gentis agitare quietas? X 71. mene salis placidi vultum fluctusque quietos ignorare iubes; V 848. sedes ubi fata quietas ostendunt; I 205. ea cura quietos (superos) sollicitat; IV 379. (Aeneas) aspicit urbem immunem tanti belli atque impune quietam; XII 559.

quin, daß nicht, ohne zu, warum nicht, vielmehr: 1. adhuc: 1. Nebenſätze: hic tibi ne qua morae fuerint dispendia tanti, quin adeas vatem; III 453. — nec requies, quin aut pomis exuberet annus aut . .; G II 516. nec te ullius violentia vincat, quin des . .; XI 354. — nos si pellant, nihil afore credunt, quin mittant . .; VIII 147. — non hoc mihi namque negares, omnipotens, quin possem . .; X 615.

2. Hauptſätze: a. Ausſage: quin age, si quid ‖ siquid ‖ habes; E III 52 quin age et ipsa manu felicis erue silvas; G IV 329. quin ipsae stupuere domus atque intima Leti Tartara; G IV 481. quin aspera Iuno consilia in melius referet; I 279. quin purpureo velare comas adopertus amictu; III 405. quin morere, ut merita es; IV 547. quin agite et mecum infaustas exurite puppis; V 635. quin protinus omnia perlegerent oculis, ni . .; VI 33. quin, ut te supplex peterem, idem (genitor) orans mandata dabat; VI 115. quin Decios Drusosque procul saevomque securi aspice Torquatum; VI 824. quin idem Veneri partus suus et Paris alter; VII 321. genitor dabit insuper ‖ quin super ‖ his campi quod rex habet ipse Latinus; IX 274. quin ipsa arrectis (visu miserabile) in hastis praefigunt capita Euryali et Nisi; IX 465. quin intra portas atque ipsis proelia miscent aggeribus moerorum; X 23. quin occidit una Sarpedon, mea progenies; X 470. quin ecce Niphaei quadriiugis in equos adversaque pectora(Aencas)tendit; X 570 quin ego non alio digner te funere, Palla, quam pius Aeneas; XI 169.

b. Frage: quin tu aliquid saltem potius viminibus paras detexere? E II 71. quin potius pacem aeternam pactosque hymenaeos exercemus? IV 99.

II. Verbindungen: et: ſ. et. A, 2. quin (4 St.) S. 214, b. etiam: ſ. etiam. IV, quin (11 St.) S. 221, a.

Quinctio, Name: ubi iste post Sabinus ante Quinctio hidente dicit attondisse forcipe ‖ forfice ‖ comata colla; Cat X 8.

quingenti, fünfhundert: hinc quoque quingentos in se Mezentius armat; X 204.

quini, je fünf: quinque greges illi (Galaeso) balantum, quina redibant armenta; VII 538. bis quinos silet ille (Calchas) dies; II 126.

quinquaginta, fünfzig: quinquaginta intus famulae; I 703. quinquaginta atris immanis hiatibus hydra saevior intus habet sedem; VI 576. quinquaginta oribus ignem pectoribusque arsisse; X 566. quinquaginta illi thalami, spes ampla nepotum procubuere; II 503.

quinque, fünf: quinque greges illi (Galaeso) balantum, quina redibant armenta; VII 538. iam nox hibernas bis quinque peregerat horas, cum . .; Mo 1. quinque orbis explent cursu totidemque retexunt huc illuc; XII 763. quinque adeo magnae positis incudibus urbes tela novant; VII 629. quinque tenent caelum zonae; G I 233.

quinquennium, Zeitraum von fünf Jahren: cum tarda confecto redeunt quinquennia lustro; Ci 24.

quintus, fünfte: quintam (diem) fuge; pallidus Horcus ‖ Orcus ‖ Eumenidesque satae; G I 277.

quippe, nämlich, allerdings, freilich: 1. adhuc: quippe etiam festis quaedam exercere diebus fas et iura sinunt; G I 268. quippe solo natura subest; G II 9. quippe ita Neptuno visum est; G IV 394.

quippe vetor fatis; I 39. ni (Aeolus) faciat, maria ac terras caelumque profundum quippe ferant rapidi (venti) secum; I 59. quippe domum timet (Cytherea) ambiguam Tyriosque bilinguis; I 661. nos munera templis quippe tuis ferimus famamque fovemus inanem; IV 218. subito omnis de corpore fugit quippe dolor; XII 422. quippe aquilis semper gaudet deus ille coruscis; Ci 529. — II. quippe ubi: quippe ubi fas versum atque nefas; G I 505.

Quirinalis, quirinalifch): ipse Quirinali lituo parvaque sedebat succinctus trabea Picus; VII 187. Quirinali trabea cinctuque Gabino insignis consul; VII 612.

Quirinus, Stammgott von Rures, der Quiriten: I. cana Fides et Vesta, Remo cum fratre Quirinus iura dabunt; I 292. — II. (Marcellus) tertia arma patri suspendet capta Quirino; VI 859. — III. in foribus faciam victoris arma Quirini; G III 27.

Quirites, Einwohner von Rures, Stadt im Sabinergebirge: I. nua ingens Amiterna cohors priscique Quirites; VII 710. — II. ipsae (apes) regem parvosque Quirites sufficiunt; G IV 201. —

quis, qui, wer, welcher: A. **direfte Frage:** I. bei Subftantiven: 1. allein: quae me aequora possunt accipere? II 69. quo nunc reginam ambire audeat affatu? IV 283. quibus audeat armis eripere invenem? IX 399. qua tibi lucem arte morer? XII 873. quam prendimus arcem? II 322. quis auctor? II 150. quae bella canebat? IV 14. quo te carmine dicam? G II 95. quis te casus insequitur? I 615. quis te casus excipit? III 317. quae causa serenos foedavit voltus? II 185. quae causa rates vexit? VII 197. quae causa subegit temptare? VIII 112. quae causa viae? IX 376. quae causa fuit? X 90. qua causa dicam te contingere pocula Bacchi? Ci 229. qua causa (te dicam) vigilare? Ci 231. quod consilium dabatur? II 656. quae lucis miseris tam dira cupido? VI 721. quae vos dementia adegit? IX 601. quis deus hanc extudit artem? G IV 315. quis (deus) depulit ignes? IX 78. quis deus incendia evertit? IX 77. cui deo permissa potestas? IX 97. quis deus Italiam vos adegit? IX 601. quis deus in fraudem egit? X 72. quis mihi deus tot acerba expediat? XII 500. quis deus te nobis abstulit? Cat XI 1. quae discordia? X 9. quo discrimine ripas hae lincunt, illae vada verrunt? VI 319. quae tibi reddam dona? E V 81. cui te exitio fortuna reservat? V 625. quae scelerum facies? VI 560. quae fata dedere? III 337. quibus ille iactatus fatis? IV 13. quae me fata reservant? Ci 318. quem das finem? I 241. quae finis standi? V 384. quae iam finis erit? XII 793. quo fletu manis moveret? G IV 505. quae iam fortuna dabatur? II 656. quae digna satis fortuna revisit? III 318. quae te Fortuna fatigat? VI 533. quae vos tanto fortuna implicuit bello? XI 108. quae vos fortuna quietos sollicitat? XI 253. quae iam spondet Fortuna salutem? XII 637. quae me fuga reducit? X 670 quos dabas gemitus? IV 409. quod genus hominum? I 539. quis globus caligine volvitur atra? IX 36. quas dicere grates parem? XI 508. quae mentem insania mutat? IV 595. XII 37. quae tandem Ausonia Teucros considere terra invidia est? IV 349. quae fuit invidia? Cat XI 8. quibus caelo te laudibus aequem? XI 125. quis iam locus? I 459. quo res loco? II 322. quis habet locus? VI 670. quis est ludus in undis? E IX 39. quae machina belli? II 151. quae mens tam dira impulit his cingi telis? II 519. quis metus suasit? X 10. quis metus animis venit? XI 732. quis miles temperet a lacrimis? II 6. quis modus adsit amori? E II 68. quis erit modus? IV 98. quae iam ultra moenia habetis? IX 782. quae morast? XII 889. quae munera digna dabis? V 354. quae nemora vos habuere? E X 9. quae numina (Orpheus) moveret? G IV 505. quibus venistis ab oris? I 369. quibus ab oris venis? II 282. quo ausa exordiar ore? Ci 265. quae hunc morem permittit patria? I 539. quibus urgentur poenis? VI 561. quas poenas dabis? VIII 538. quae dura potentia egit Aenean (in fraudem)? X 72. quae vobis praemia posse reor solvi? IX 252. quae dant proelia cervi? G III 265. qua temptet ratione aditus? IX 67. quae regio non plena laboris? I 460. quae regio Anchisen habet? VI 670. qua te regione reliqui, quave sequar? IX 390. quae surgere regna (cernes)? IV 47. quae religio? II 151. quae tam laeta tulerunt saecula? I 605. qui vos saltus habuere? E X 9. quae tam sera moratur segnities? II 373. quis tibi sensus? IV 408. quae te sententia vertit? I 237. quae animo sententia surgit? I 582. qua spe moratur? IV 235. qua spe teris otia? IV 271. qua spe in nubibus haeres? XII 796. quae tellus me potest accipere? II 69. quae nunc artus tellus habet? IX 490. quas ego te (per) terras vectum accipio? VI 692. quae iam satis ima dehiscat terra mihi? X 675. qui cursum venti dedere? III 337. quae vis te applicat oris? I 616. qua vi excutiat Teucros? IX 67. qua vi iuvenem audeat eripere? IX 399.

2. mit Zufatz anderer Pronomina und Zahlangaben: quos alios muros, quae iam ultra moenia habetis? IX 782. quo ruitis? quaeve ista repens discordia surgit? XII 313. quis furor iste novos? V 670. tum mea quae ratio ‖ ut mens cureт eo ‖ dignum sibi quaerere carmen? Ci 5 num ‖ quos ‖ tamen omnis ferre iuvat supter densa testudine casus? IX 513. quae prima exordia sumat (Aeneas)? IV 284. Troiugena, interpres divom, fare age, quae prima pericula vito? III 367. et quae tanta fuit Romam tibi causa videndi? E I 26. quo nunc certamine tanto? IV 98. quis ruit tantus diversa clamor ab urbe? XII 621. quis tantus clangor ‖ plangor ‖ ad auris? VI 561. infelix, quae tanta animum dementia cepit? V 465. nate, quis, indomitas tantus dolor excitat iras? II 594. illa (Eurydice) „quis et me“ inquit“ „miseram et te perdidit, Orpheu, quis tantus furor?“ G IV 495. quis metus, quae tanta animis ignavia venit? XI 733. Laocoon procul: „o miseri, quae tanta insania, cives?“ II 42. quae tantae tenuere morae? II 282. qui tanti talem genuere parentes? I 606. quod scelus aut Lapithis tantum aut Calydone merente ‖ Lapithas . . . Calydonem merentem (concessit) ‖? VII 307.

II. mit Genetiv: quis talia fando Myrmidonum Dolopumve temperet a lacrimis? II 6. quem non incusavi amens hominumque deorumque? II 745.

III. mit Adjectiven, Pronomina: namque aliud quid sit, quod iam implorare queamus? X 19. alter enim qui ‖ quis ‖ te dulcior esse potest? Cat IV 4. quis non bonus omnia malit credere quam tanti scelcris damnare puellam? Ci 188. quid in eversa vidi crudelius urbe? II 746. quid pius Aeneas tanta dabit indole dignum? X 826. quid tam egregium, si femina forti fidis equo? XI 705. quae me ad maiora reservo? IV 368. quid memorandum aeque Baccheia dona tulerunt? G II 454. quid primum deserta querar? IV 677. quid meus Aeneas in te committere tantum, quid Troes potuere? I 231. o — quam te memorem, virgo? I 327.

IV. allein: a. **masc.:** 1. **Singular:** a. **quis:** *a.* Subject: abnuat? IV 107. accipiet? IV 540. apparat? IX 146. arcet? V 742. caneret? E IX 19. crederet? III 186. detulit? IX 18. dicere (andeat)? G I 263. dubitet? G IV 242. eripuit? VI 341. esse beatior? Cul 79. contractior? Mo 79. expediat? XII 500. explicet? II 361. extudit? G IV 315. induceret? E IX 20. invadit? IX 147. iussit? G IV 445. loquitur? Cat IV 9. malit? IV 108. mersit? VI 341. neget? E X 3. nescit? G III 4. nesciat? I 565. optavit? VI 501.

possit aequare? II 362. possit fallere? IV 296. fuisse potest? Cat IV 8. prohibet? V 631. referat? Cul 304. relinquat? VI 841. 842. requirat? II 390. sinet? IV 540. spargeret? E IX 19. voluit? XII 634. — *β.* Prädicat: quis fuit alter? E III 40. quis ille ferens? VI 808. quis ille? VI 863.

b. **qui:** qui ‖ quis ‖ apparat? IX 146. qui ‖ quis ‖ invadit? IX 147.

c. **quem:** deicis? XI 664. fugis? E II 60. A V 742. VI 466. metui? IV 604. moveret? III 187. reducit? X 670. sequimur? III 88.

d. **cui:** deseris? IV 323. licuit? VI 502. relinquor? II 677. 678

2. **Plural: qui:** genus (estis)? VIII 114. estis? IX 376. venistis? I 369.

b. **neutr.:** 1. **pronominal: a. Singular** *a.* quid (nom.): (est) vim ferre Latinis? X 77. cum sedibus illi? Ci 513. restat? II 70. XII 793. superat? XII 873. valeret? XII 798. — *β.* quid (acc.): agat? IV 283. ago? IV 543. X 675. agat? XII 486. ago? XII 637. commiserat? Ci 71. dicam? G I 104. dicet? XII 40. dicam? Ci 265. dabo? X 825. facerem? E I 40. faciebat? E II 35 faciant? E III 16. faceret? G IV 504. faciat? IX 399. loquar? E VI 74. loquor? IV 595. ‖ meritus ‖? Cul 210. paras? V 14. petunt? II 151. VI 319. petitis? VII 197. petis? IX 94. possis? Ci 334. scribere? Cat IX 10. sequens? III 368. speremus? E VIII 26. struit? IV 235. struis? IV 275. XII 796. vinceret? Ci 437. volui? E II 58. volt? VI 318. — *γ.* cuius: egentis? VII 197.

b. **Plural:** *a.* quae: anteferam? IV 371. dicunt? Cat XI 2. locuta est? E III 72. — ad quae: delatus? Cul 210. — *β.* quibus: auteferam? IV 371.

2. **adverbiell:** a. **mit vollständigem Satz:** quid (Troianos) soceros legere et gremiis abducere pactas? X 79. imus in adversos (hostis?): quid cessas? XI 389. quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames? III 56. improbe Amor, quid non mortalia pectora cogis? IV 412. quid me alta silentia cogis rumpere? X 63 quid fando surgentis demoror austros? III 481. sed infelix Teucros quid demoror armis? XI 175. quid tempestates autumni et sidera dicam? G I 311. quid bella Tyro surgentia dicam germanique minas? IV 43. heu, quid ab officio digressa est gratia? Cul 223. quid dissimulo? IV 368. quid dubitas? nunc tempus . . ; IX 12. quid furis aut quonam nostri tibi cura recessit? II 595. quid me praeclara stirpe deorum invisum fatis genuisti? G IV 322. quo ferrum quidve haec gerimus tela inrita dextris? XI 735. quid inmeriti crimen habent cyathi? Cat XI 4. o quid me incitas? Cat XIII 8 hostis amare, quid increpitas mortemque minaris? X 900. venit Apollo: „Galle, quid ‖ quid, Galle, ‖ insanis?“ inquit; E X 22. quid me caelum sperare iubebas? G IV 325. quid labor aut benefacta iuvant? quid vomere terras inverti gravis? G III 525. quid tantum insano iuvat indulgere dolori? II 776. quid vota furentem, quid delubra iuvant? IV 65. quid pestem evadere belli iuvit? X 55. quid nunc te tua, Turne, potest germana iuvare? XII 872. quid iuvat aestivo defessum pulvere abisse, quam . . ? Copa 5. quid miserum, Aenea, laceras? III 41. quid natum totiens falsis ludis imaginibus? I 407. quid Thesea magnum, quid memorem Alciden? VI 122. [quid memorem Lapithas, Ixiona Pirithoumque?] VI 601. quid memorem infandas caedes, quid facta tyranni effera? VIII 483. nam quid ego immensi memorem studia ista laboris? horrida quid durae tempora militiae? Cat IX 42. quidve moror? II 102. quid moror? an mea Pygmalion dum moenia frater destruat? IV 325. quid moror? inrumpunt thalamo; VI 528. quid palluisti, femina? Cat XIII 17. „quid hinc petis?“ inquit (Proteus); G IV 446. quid causas petis ex alto? VIII 395. quid prodest, quod me ipse animo non spernis, Amynta? E III 74. quid Syrtes aut Scylla mihi, quid vasta Charybdis profuit? VII 302. heu tamen infelix (Scylla): quid enim imprudentia prodest? Ci 190. sed iam mihi nuntius iste quid prodest? Cat I 6. ut ‖ a! ‖ quid ego amens diem potui producere vitae? Ci 294. quid miseros totiens in aperta pericula cives proicis? XI 360. quid tantum Oceano properent se tinguere soles hiberni; I 745. quid tantum properas nostros novisse furores? Ci 258. quid tibi pastores Libyae, quid pascua versu prosequar? G III 339. quid ultra provehor? III 480. quid misera Eurydice tanto maerore recessit ‖ recesti ‖? Cul 268. quid tibi odorato referam sudantia ligno balsama? quid nemora Aethiopum molli canentia lana? G II 120. quid repetam exustas Erycino in litore classes? quid tempestatum regem ventosque furentis Aeolia excitos aut actam nubibus Irim? X 38. quid iam, Turne, retractas? XII 889. sed quid ego haec autem nequiquam ingrata revolvo? II 101. quid maiora sequar? G II 434. quid cineri ingrato servas bene olentia serta? Copa 35. cui (Iovi) Iuno summissa „quid, o pulcherrime coninux, sollicitas aegram?“ X 611. „arma citi properate viro! quid statis?“ Iapyx conclamat; XII 425. Daphni, quid antiquos signorum suspicis ortus? E IX 46. quid gravidam bellis urbem et corda aspera temptas? X 87. ille (Mezentius) autem „quid me erepto, saevissime, nato terres?“ X 878. illa (Scylla) autem „quid nunc [quid ‖ me“ inquit „ ‖ io ‖ nutricula, torques?“ Ci 257. ei mihi! quid tanto turbantur moenia luctu? XII 620.

b. **elliptisch:** *a.* allein: quid iuvenis, magnum cui versat in ossibus ignem durus amor? G III 258. quid lynces Bacchi variae et genus acre luporum atque canum? G III 264. quid puer Ascanius? superatne, et vescitur aura? III 339. quid tua sancta fides? quid cura antiqua tuorum, et consanguineo totiens data dextera Turno? VII 365. quid manus illa virum, qui me meaque arma secuti? X 672.

β. mit andern Partikeln und Relativ: Aenean credam ⟨quid enim⟩ fallacibus auris et caelo ‖ caeli (fraude) ‖! V 850. — quid, quae te pura solum sub nocte canentem audieram? E IX 44. quid qui luxuriem segetum tenera depascit in herba? G I 111. quid quae inbelles dant proelia cervi? G III 265. quid, saxum procul adverso qui monte revolvit? Cul 243. — quid, si idem (Amyntas) certet Phoebum superare canendo? E V 9. quid si non arva aliena domosque ignotas peteres, sed ‖ et ‖ . .? IV 311. quid, si quis caestus ipsius et Herculis arma vidisset? V 410. quid si, quae voce gravaris, mente dares? X 628. — quid tum, si fuscus Amyntas? E X 38. quid tum? sola fuga nautas comitabor ovantis? IV 543.

B. **indirekte Frage: I. bei Substantiven:** 1. allein: quae quemque (regem) secutae complerint campos acies; VII 642. quibus alte ‖ ante ‖ infelix (Philomela) sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; E VI 80. dicendum et, quae sint duris agrestibus arma; G I 160. (Dido) rogitans nunc, quibus aurorae venisset filius armis; I 751. quibus (Itala terra) arserit armis; VII 644. Mezentius arma quae sibi conciliet; X 151. ex illo qui me casus, quae, Turne, sequantur bella, vides; XII 32. quo sub caelo tandem, quibus orbis in oris iactemur, doceas; I 331. sed te qui vivom casus, age fare vicissim, attulerint; VI 531. ne quaere profecto, ‖ quaere, profecto ‖ quem casum portenta ferant; VIII 533. qui casus agat res; IX 723. ex illo qui me casus, quae, Turne, sequantur bella, vides; XII 32. nec quae sonitum det causa videmus; III 584. quae rebus sit causa novandis, dissimulent; IV 290. quae tantum accenderit ignem causa latet;

V 4. docemus, qui bellum intulerint, quae causa attraxerit Arpos; XI 250. quae robora cuique (arvo), quis color sit; G II 78. promptum est oculis praediscere nigram (tellurem), et quiquis ‖ quis cui ‖ color; G II 256. quem (Caesarem) mox quae sint habitura deorum concilia incertum est; G I 24. respicio et, quae sit me circum copia, lustro; II 564. quod corpus humandum (vates) diceret; VI 161. qui cultus habendo sit pecori; G I 3. pinguis hortos quae cura colendi ornaret biferique rosaria Paesti; G IV 118. quas illi (Tereo) Philomela dapes, quae dona pararit, quo cursu deserta petiverit; E VI 80 hoc nemus ⟨quis deus incertum est⟩ habitat deus; VIII 352. (notabis), quis cuique (equo) dolor victo, quae gloria palmae; G III 102. dona: ſ. cursus. (corvi) nescio qua praeter solitum dulcedine laeti; G I 412. quem eventum pugnae (Aeneas) cupiat; VIII 16. cernis, facies quae limina servet? VI 575. forsitan et scrobibus quae sint fastigia quaeras; G II 288. forsitan et Priami fuerint quae fata requiras; II 506. memores ‖ memoret ‖ quae sit fiducia capto; II 75. cernis, quae Rutulos habeat fiducia rerum; IX 188. ut (Aeneas) humanis quae sit fiducia rebus admonet; X 152. hortatur pater veniam precari, quam fessis finem rebus (Phoebus) ferat; III 145. his adiungit (Silenus), Hylan nautae quo fonte relictum clamassent; G VI 43. ne quaere doceri, quae forma viros fortunave mersit; VI 615. dum, quae fortuna sit urbi (Aeneas) miratur; I 454. dissimulant et nube cava speculantur amicti, quae fortuna viris; I 517. quae sit rebus fortuna videtis; II 350. hortamur, quae deinde agitet fortuna fateri; III 609. Arruns, quae sit fortuna facillima, temptat; XI 761. quas ibi tum ferro strages, quae funera Turnus ediderit; IX 526. mussat rex ipse Latinus, quos generos vocet; XII 658. gloria: ſ. dolor. Dardaniam prolem quae deinde sequatur gloria; VI 756. quae loca, quive habeant homines, ubi moenia gentis, vestigemus; VII 131. an nescis, qua lege candentes praetexat purpura cauos? Ci 319. quae fortuna viris, classem quo litore linquant, quid veniant; I 517. loca: ſ. homines. quo sit fortuna loco; IX 723. quae manus interea Tuscis comitetur ab oris Aenean; X 164. adlapsa sagitta est incertum qua pulsa manu, quo turbine adacta; XII 320. nunc quo quamque (terram) modo possis cognoscere dicam; G II 226. quo modo potis gauderent intiba rivis; G IV 120. pandere, quo modo caesis iam saepe iuvencis insincerus apes tulerit cruor; G IV 284. sed modus orandi qui sit, prius ordine dicam; G IV 537. illa (vates) quo quemque modo fugiasque ferasque laborem expediet; III 459. sese temptaturum, quis rebus dexter modus; IV 294. (Anchises) docet quo quemque modo (Aeneas) fugiatque feratque laborem; VI 892. tum genus omne tuum et quae dentur moenia disces; V 737. quae moenia clausis ferrum acuant portis in me excidiumque meorum; VIII 385. monstrent, quae tardis mora noctibus obstet; G II 482. quae tardis mora noctibus obstet; I 746. qua servetis revocatum a morte Dareta; V 476. quae sit rebus natura ferendis; G II 178. qui maneant Itala de gente nepotes; VI 757. sed neque quam multae species, nec nomina quae sint, est numerus; G II 103. quo numine laeso ‖ laesa ‖ quidve dolens regina deum impulerit . .; I 8. nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos; E III 103. quam casus sociarit opem numenne ‖ numenve ‖ deorum prodere sit dubium; Cul 193. explorare, quas vento accesserit oras, constituit; I 307. ora: ſ. caelum. serva quos ignis caelo Cyllenius erret in orbis; G I 337. qua parte calores austrinos (arbos) tulerit, quae ‖ qua (parte arbos) ‖ terga obverterit axi; G II 271. potes ducere somnos, nec quae te circum stent deiude pericula cernis, demens, nec . .? IV 561. tu dic, mecum quo pignore certes; E III 31. poenam expectant ne quaere doceri quam poenam; VI 615. quem damnet labor et quo vergat pondere letum; XII 727. aspice qui coeant populi; VIII 385. an nescis, quae tenuis patrio praes ‖ spes ‖ sit suspensa capillo? Ci 321. nunc qua ratione confieri possit, paucis, adverte, docebo; IV 115. qua ratione quod instat expedias victor; VIII 49. et responsa simul quae sint, rex optime, regis audisti et . .; XI 294. qui reges, quae tempora rerum, quis Latio antiquo fuerit status, expediam; VII 37. qui bello exciti ‖ acciti ‖ reges; VII 642. robora: ſ. color. cetera qua rerum iaceant perculsa ruina, ante oculos sunt omnia; XI 310. novimus et qui te transversa tuentibus hirquis et quo sacello; E III 9. hortamur fari, quo sanguine cretus quive fuat ‖ quidve ferat ‖; II 74. qui sit fari, quo sanguine cretus hortamur; III 608. quae sit sententia posco; III 59. (Aeneas) edocet quae nunc animo sententia constet; V 748. percipe, quae nunc animo sententia surgat; IX 191. quae sit magno sententia (regis?) bello; XI 295. nunc adeo quae sit dubiae sententia menti expediam; XI 314. quo sidere terram vertere, Maecenas, conveniat; G I 1. pater statuit, quo signo caderent austri; G I 354. sic effatus (Aeneas) vestigia pressit observans, quae signa (columbae) ferant; VI 198. quem socium examinem vates diceret; VI 161. notate, qui spiritus illi; V 648. status: ſ. reges. vos, o Calliope, precor, adspirate canenti, quas strages Turnus ediderit; IX 525. pinguis item quae sit tellus, hoc denique pacto discimus; G II 248. descripsit, tempora quae messor, quae curvos arator haberet; E III 42. sese interea temptaturum aditus et quae mollissima fandi tempora; IV 293. ſ. reges. terga: ſ. pars. dic, quibus in terris — et eris mihi magnus Apollo — pateat . .; E III 104. dic, quibus in terris inscripti nomina regum nascantur flores; E III 106. quo turbine (Aeneas) torqueat hastam; XI 284. adlapsa sagitta est incertum qua pulsa manu, quo turbine adacta; XII 320. requirit, qui viri tanto complerint agmine ripas; VI 712. quibus Itala iam tum floruerit terra alma viris; VII 643. quae sit poteris cognoscere virtus; E IV 27. monstrent, qua vi maria alta tumescant obicibus ruptis; G II 479. cognoscite, mihi quae fuerint iuvenali in corpore vires; V 475. nec quo se eripiat, nec qua vi tendat in hostem, (Turnus) videt; XII 917. quis ‖ qui ‖ voltus vocisque sonus vel gressus eunti; V 649.

2. mit Infinitiv anderer Pronomina: requirit, quae sint ea flumina porro; VI 711. cuncti quae sint ea moenia quaerunt; III 100. quae sint ea numina divom, (Ithacus) flagitat; II 123. sed tamen iste deus qui sit da, Tityre, nobis; E I 18.

II. mit Genetiv: quem quisque virum demiserit Orco; IX 527.

III. adeiv: a. **masc.**: 1. **Singular:** a. quis: attulerit; XII 321. esset; IX 228. imperitet; XII 719. — b. qui: sim; E II 19. fuat; II 75. sit; III 608. elliptiſch: qui te transversa tuentibus hirquis . . E III 8. — c. quem: damnet; XII 727. poscat; II 121. sequantur; XII 719. — d. cui: ferat; XI 708. parent; II 121. pendere patereris; E I 37.

2. **Plural:** qui: intulerint; XI 250. teneant; I 308. — quorum: arvis; IV 39.

b. **neutr.** 1. **pronominal:** a. **Singular:** *α.* quid (nom.): sit Amor; E VIII 43. faciat; G I 1. — *β.* quid (acc.): cogitet; G I 462. dolens; I 9. moneret; G I 353. facerent; IV 228. ferat; G I 53. A II 75. X 150. XI 345. optes; I 76. petat; X 150. possit; E III 28. A V 5. XI 386. recuset; G I 53. speraret; E II 2. struat; VIII 15. vchat; G I 461. videntes; G I 354.

b. **Plural:** quae (nom.): activ: sint, . . fuerint;

G IV 393. — **paſſiv:** peragenda: VI 136. properanda; G I 260. vigilanda; G I 313. — quae (acc.): dicam; II 712. passus; X 162. portenderet: V 706. posceret; V 707.

2. **adverbiell:** quid dubitem; IX 191. properent; G II 481. deos vocares; E I 36. veniant; I 518. venias; VI 389.

C. **Ausruf:** I. **bei Subſtantiven:** quae te dementia cepit! E II 69. quae videbis funera! VI 873. quas gentis Italum non oraveris! VI 92. quis novos nostris successit sedibus hospes! IV 10. quae me insomnia terrent! IV 9. qui iuvenes! VI 771. quis meritis acerbas cogor adire vices! Cul 210. qui strepitus circa comitum! VI 865. quae satis ima dehiscat terra mihi! XII 883. quosne (viros) reliqui! X 673 quam urbem cernis! IV 47. quas non oraveris urbes! VI 92.

II. **alleiu:** hospes quem sese ore ferens! IV 11.

D. **alte Formen:** quoi non dictus Hylas puer et Latonia Delos Hippodameque? G III 6.

quis, qui, irgend ein, irgend einer: A. **ne:** 1. **bei Subſtantiven:** ne qua hostilis facies occurrat et omina turbet; III 407. tu ne qua parentis iussa time neu . .; II 606 ne quis sit lucus, quo se plus iactet Apollo; E VI 73. tu, ne qua manus se attollere nobis a tergo possit, custodi; IX 321. fieret vento mora ne qua ferenti; III 473. ne qua mora ignaros impediat; XI 19. ne qua meis esto dictis mora neu . .; XII 565. ne quo (regina) se numine mutet, sed teneatur amore; I 674. ne qua ignaros segnis metu sententia tardet; XI 19. ne qua forent pedibus vestigia rectis; VIII 209. ne cui me vinclo vellem sociare ingali; IV 16. ne quod horridum iugo premente dura vulnus ederet iuba; Cat X 10.

2. **mit Genetiv:** ne quid inausum aut intractatum scelerisve dolive fuisset; VIII 205.

3. **mit Adjektiv:** ne quid tale videret; XI 417.

4. **alleiu:** cernere ne quis eos neu quis contingere posset; I 413. quam metui, ne quid Libyae tibi regna nocerent! VI 694. ne quid inexpertum frustra moritura (Dido) relinquat; IV 415.

B. **neu:** cernere ne quis eos neu quis contingere posset; I 413. neu quis ob inceptum subitum mihi segnior ito; XII 566.

C. **seu:** Aeneae dextram sive fide seu quis bello est expertus et armis; VII 235. seu quis Olympiacae miratus praemia palmae pascet ‖ pascit ‖ equos seu quis fortis ad aratra iuvencos; G III 50.

D. **si:** 1. **bei Subſtantiven:** Anthea si quem iactatum vento videat Phrygiasque biremis; I 181. si quis mihi parvolus aula luderet Aeneas; IV 328. sed si quis, si quis in adversum rapiat casusve deusve; IX 210. Galathea, si qua tui Corydonis habet te cura, venito; E VII 40. te parentum manibus et cineri, si qua est ea cura, remitto; X 828. miseri te si qua parentis tangere cura potest; XII 932. hic tibi ne qua morae fuerint dispendia tanti, quin adeas vatem; III 453. si qua tuis umquam pro me pater Hyrtacus aris dona tulit, si qua ipse meis venatibus auxi; IX 407. heu miserande puer, si qua fata aspera rumpas, tu Marcellus eris; VI 882. per si qua est quae restet adhuc mortalibus usquam intemerata fides, oro . .; II 142. vati si qua fides (est); III 434. per superos (iuro) et si qua fides tellure sub ima est; VI 459. sui merito si qua est fiducia forti; XI 502. si qua forte ferant oculis sese obvia nostris errabunda bovis vestigia; E VI 57. fors si qua tulisset; II 94. si qua fors adiuvet ausum viribus imparibus; X 458. ego, si qua super fortuna laborum est, ipsa regam; VII 559. si qua interea fortuna fuisset; IX 41. solita aut si qua id fortuna vetabit; IX 214. si qua est ea gloria; VII 4. si qua piis animis manet infelicis Amatae gratia: VII 401. extremus si quis super halitus errat, ore legam; IV 684. per si quis Amatae tangit honos animum oro . .; XII 56. si quam (hostiam) ferro mactaverat ante sacerdos; G III 489. si quos aut Phyllidis ignes aut Alconis habes laudes aut iurgia Codri; E V 10. si quis adhuc precibus locus; IV 319. adcelera et fratrem, si quis modus, eripe morti; XII 157. si qua pios respectant numina; I 603. tum (regina), si quod amantis curae numen habet, precatur; IV 520. si qua est caelo pietas, quae talia curet; II 536. figite me, si qua est pietas; IX 493. si qua est Heleno prudentia; III 433. ite domum pasti, si quis pudor, ite iuvenci; E VII 44. diu, res si qua diu mortalibus ulla est, viximus; X 861. si qua (responsa deorum) Phryges prae se iactant; IX 134. si quibus eiectus (Aeneas) silvis aut urbibus errat; I 578. spem si quam ascitis Aetolum habuistis in armis, ponite; XI 308. saltem si qua mihi de te suscepta fuisset ante fugam suboles; IV 327. unum hoc per si qua est victis venia hostibus oro: patiare . .; X 903. vos Pandionia si qui (venti?) de gente venitis, cernitis: illa ego sum . .; Ci 408 si qua manent sceleris vestigia nostri; E IV 13. si qua fidem tantost operi latura vetustas; X 792. este duces o, si qua via est; VI 194. si qua via est, si quam tibi diva creatrix ostendit; VI 367. ac si quos haut ulla viros vigilantia fugit; G II 265. pietate gravem ac meritis si forte virum quem conspexere; I 151. incipe, si qua animo virtus, et consere dextram; IX 741. patuere cavernae: non secus ac si qua penitus vi terra debiscens reseret . .; VIII 243. si qua tibi vis, si patrii quid Martis habes; XI 373.

2. **mit Genetiv:** mearum vidistis si quam hic errantem forte sororum succinctam pharetra; I 322. si qua tibi vis, si patrii quid Martis habes; XI 374. si quid veri mens augurat; VII 273.

3. **mit Adjektiven:** tu pro germano si quid praesentius audes, perge: decet; XII 152. si quid de patria tristius audiero; Cat VIII 4.

4. **alleiu: a. masc.** set ‖ et ‖ si quis nocuisse tibi periuria credat, causa pia est; Ci 156. si quis non pauperis usum mente minus ‖ prius ‖ docta fastidiat; Cul 58. si quis inserat aut scrobibus mandet mutata subactis; G II 50. si quis tamen haec quoque, si quis captus amore leget; E VI 9. si quis probet illis somnia luxuria spretis; Cul 58. si quis ferro potuit rescindere summum ulceris os; G III 453. verum etiam invisos si quis temptaret ‖ temptarat ‖ amictus, sudor sequebatur; G III 563. tum sciat, aërias Alpis et Norica si quis castella in tumulis videat; G III 474. quid, si quis caestus ipsius et Herculis arma vidisset? V 410. Indum sanguineo veluti violaverit ostro si quis ebur; XII 68. — si quem numina laeva sinunt auditque vocatus Apollo; G IV 7. sed si quem proles subito defecerit omnis; G IV 281. si quem extenta plagarum quattuor in medio dirimit plaga Solis iniqui; VII 226. quanta tempestas ierit, audiit et si quem tellus extrema refuso summovet oceano et . .; VII 225. — si cui virtus animusque in pectore praesens; V 363. — illi etiam, si quos fudimus insidiis, apparent; II 420.

b. **neutr.** si quid usquam iustitia est et mens sibi conscia recti; I 604. — quin age, si quid ‖ si quid ‖ habes; E III 52. incipe, si quid habes; E IX 32. si bene quid de te merui; IV 317. si quid pia numina possunt; IV 382. si quid mea carmina possunt; IX 446. — si quid cessare potes; E VII 10. si quid pietas antiqua labores respicit humanos; V 688. — fas (mihi) odisse viros atque omnia ferre sub auras, si qua tegunt; II 159.

quisnam, welcher denn: quisnam ignarum (te) nostris deus appulit oris? III 338.

quisquam, irgend einer, jemand: A. **bei Subſtantiven:** nec tibi tam prudens quisquam persua-

deat auctor tellurem moveri; G II 315. deum nec curare deum credis mortalia quemquam; E VII 35. nec puer Iliaca quisquam de gente Latinos in tantum spe tollet avos, nec . .; VI 875.

B. mit Genetiv: Aenean hominum quisquam divomque subegit bella sequi? X 65. — * quicquam mihi dulce meorum te sine, frater, erit? XII 882. quamquam o, si solitae quicquam virtutis adesset! XI 415.

C. mit Adjektiven: si fuit tibi quicquam dulce meum; IV 317. quisquam supplex aris imponet bonorem? I 49.

D. allein; I. masc. Aeneas mortem contra praesensque minatur exitium, si quisquam adeat; XII 761. et quisquam numen Iunonis adorat praeterea? I 48. pulsus ego? aut quisquam merito, foedissime, pulsum arguet? XI 392. non illis (regibus) quisquam cunctantibus altum ire iter andebit; G IV 107. nec quisquam ex agmine tanto audet adire virum; V 378. non illi se quisquam impune tulisset obvius armato; VI 879. heu nihil invitis fas quemquam fidere divis! II 402. nec sese Aeneae iactavit volnere quisquam; XII 323. ne quisquam propriae fortunae munere dives iret inevectus caelum super; Cul 340. non illa quisquam me nocte per altum ire moveat; G I 456. non illas (matres) gravibus quisquam iuga ducere plaustris sit passus; G III 140. nec viscera quisquam aut undis abolere potest aut vincere flamma; G III 559. cur nunc tua quisquam vertere iussa potest? X 34. nec quisquam aeratas acies ex agmine tanto misceri putet, sed . .; VII 703. neque ante falcem maturis quisquam supponat aristis, quam . .; G I 348. nec quisquam instantis Teucros letumque ferentis sustentare valet telis; XI 872. quod sua quisquam ad vada venisset; Cul 177. — in me mora non erit ulla, nec quemquam fugio; E III 53. nec quemquam incuso; XI 312. efficiam, posthac ne quemquam voce lacessas; E III 51. tectus (Calchas) recusat prodere voce sua quemquam aut opponere morti; II 127. — heu, cadit in quemquam tantum scelus? E IX 17. — quem (Messapum) neque fas igni cuiquam nec sternere ferro; VII 692. nec cuiquam irasci propinsque accedere virtus, sed . .; X 712.

2. neutr. an quicquam nobis tali sit munere mains? E V 53. — at Maiam, auditis si quicquam credimus, Atlans generat; VIII 140. de grege non ausim quicquam deponere tecum; E III 32. ut tanta quicquam pro spe temptare recusem; XI 437. nunc laede, nunc lacesse, si quidquam vales! Cat XIII 33. — neque est te fallere quicquam; G IV 447.

quisque, jeder: A. bei Substantiven: ut quo quaeque (arbos) modo steterit, restituant; G II 270. quae robora cuique (arvo), quis color; G II 177. (notabis), quis cuique (equo) dolor victo, quae gloria palmae; G III 102. illa (vates) quo quemque modo fugiasque ferasque laborem expediet; III 459. (Anchises) docet quo quemque modo (Aeneas) fugiatque feratque laborem; VI 892. io matres, audite, ubi quaeque, Latinae; VII 400. praediscere et quid quaeque ferat regio et quid quaeque recuset; G I 53. quae quemque (regem) secutae complerint campos acies; VII 642. nunc quo quamque (terram) modo possis cognoscere dicam; G II 226.

B. mit Adjektiven, Pronomina und ut: se, sibi: hinc pecudes armenta viros, genus omne ferarum, quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; G IV 224. quae sibi quisque timebat; II 130. spoliis se quisque recentibus armat; II 395. tum validis flexos incurvant viribus arcus pro se quisque viri; V 501. spes sibi quisque. sed haec quam angusta videtis; XI 309. densi cuneis se quisque coactis adglomerant; XII 457. pro se quisque viri summa nituntur opum vi; XII 552. aemulus Aeraeo pastor sibi quisque poetae traducit vitam; Cul 96. optabant gravidae quom ‖ Graiae quam ‖ sibi quaeque manus; Cat IX 30.

suus: trahit sua quemque voluptas; E II 65. strata iacent passim sua quaeque sub arbore poma; E VII 54. non aliter Cecropias innatus apes amor urguet habendi munere quamque suo; G IV 178. quisque suos patimur manis; VI 743. sua quaeque continuo puppes abrumpunt vincula ripis; IX 117. an sua cuique deus fit dira cupido? IX 185. aeratas acies in proelia cogit quisque suas; IX 464. sua cuique exorsa laborem fortunamque ferent; X 111. nunc coniugis esto quisque suae tectique memor, nunc referte . .; X 281. stat sua cuique dies; X 467. huc corpora quisque suorum more tulere patrum; XI 185. ut dato signo spatia in sua quisque recessit; XII 129. ubi amnes in aequora currunt quisque suum populatus iter; XII 525. ornabant heroida certatim divae munere quoque suo; Cat IX 22. sua quemque secuntur fata; Cat XI 3.

ut: quidquid et ut quisque est tali de clade locutus, somnia sunt; Ci 89.

Superlative: ni vis humana quotannis maxima quaeque manu legeret; G I 199. optima quaeque dies miseris mortalibus aevi prima fugit; G III 66. (Aeneas) proxima quaeque metit gladio; X 513. densa (terra favet) magis Cereri, rarissima quaeque Lyaeo; G II 229.

C. allein: duo quisque Alpina coruscant gaesa manu; VIII 661. quem quisque virum demiserit Orco; IX 527. quam quisque secat spem; X 107. — pueri bis seni quemque secuti agmine partito fulgent paribusque magistris; V 561. ast illos (Rutulos) centeni quemque secuntur iuvenes; IX 162. Tarchon variis instigat vocibus alas nomine quemque vocans; XI 731. ille (Turnus) simul fugiens Rutulos simul increpat omnis, nomine quemque vocans; XII 759. — quo super ‖ quos super, cuique usque ‖ atra silex iam iam lapsura imminet; VI 602. quae cuique est copia; V 100. quae cuique est fortuna hodie; X 107. quod cuique repertum rimanti, telum ira facit; VII 507. legio exercet vices, quod cuique tuendum est; IX 175.

quisquis, wer auch nur, jeder, der: I. bei Substantiven: promptum est oculis praediscere nigram (tellurem), et quisquis ‖ quis cui ‖ color; G II 256. quisquis honos tumuli, quidquid solamen humandi est, largior; X 493.

II. mit Genetiv: stat quidquid acerbist morte pati; XII 678. quidquid in arte mea possum promittere curae; VIII 401. nec quidquid ubique est gentis Dardaniae; I 601.

III. allein: masc. quisquis es, haut, credo, invisus caelestibus auras vitalis carpis; I 387. quisquis es, amissos hinc iam obliviscere Graios; noster eris; II 148. sequimur te, sancte deorum, quisquis es; IV 576. quisquis es, armatus qui nostra ad flumina tendis; VI 388. quisquis amores hau temnet ‖ haud metuet ‖ dulcis, haut experietur amaros; E III 110. sequor omina tanta, quisquis in arma vocas; IX 22. — quisquis erit culpare iocos musamque paratus; Cul 6.

neutr. quidquid eris, da facilem cursum; G I 36. quidquid id est, timeo Danaos et dona ferentis; II 49. quidquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est; V 710. quidquid tecum invalidum metuensque pericli est delige; V 716. — quidquid apud durae cessatum est moenia Troiae; XI 288. quidquid et ut quisque est tali de clade locutus, somnia sunt; Ci 89. contrahe quidquid sive animis sive arte vales; XII 891.

quivis, wer es nur sei; patior quemvis durare laborem; VIII 577.

quo. A. wohin, wozu: I. fragend: 1. direkt: quo tantum mihi dexter abis? V 162. „quo diversus abis?“ iterum Gyas revocabat; V 166. quo

(Iuppiter) vitam dedit aeternam? XII 879. fiducia eessit quo tibi, diva, mei? VIII 396. quo via ducit? E IX 1. casus evadere ferri quo licuit parvo? ‖ quod . . parvo; ‖ X 317. quo se rapta bis coniuge ferret (Orpheus)? G IV 504. quo feror? unde abii? X 670. quo fugitis, socii? X 369. quo fugis, Aenea? X 649. quo ferrum quidve haec gerimus tela inrita dextris? XI 735. quo ire iubes, ubi ponere sedes? III 88. ille (Silenus) dolum ridens „quo vincula nectitis?“ inquit; E VI 23. quo tibi nostri pulsus amor? G IV 324. en quo discordia civis produxit miseros! E I 71. cum clamarem „quo nunc se proripit ille?“ E III 19. Aeneas „quo deinde ruis? quo proripis?“ inquit; V 741. quo fessum rapitis, Fabii? VI 845. quid furis aut quonam nostri tibi cura recessit? II 595. quo referor totiens? XII 37. quo nunc me, infelix, aut quae me fata reservant? Ci 318. „quo ruis?“ inquit (Hecuba); II 520. quo ruit? IV 429. Aeneas „quo deinde ruis? quo proripis?“ inquit; V 741. quo moriture ruis maioraque viribus audes? X 811. quo ruitis? quaeve ista repens discordia surgit? XII 313. quo sequar? IX 490. quo molem hanc immanis equi statuere? quis auctor? II 150. „quo nunc, quo tenditis“ inquit (Ascanius), „heu miserae cives?“ V 670. Pallas procul e tumulo „iuvenes, quo tenditis?“ inquit; VIII 113. Mnestheus „quo deinde fugam, quo tenditis?“ inquit; IX 781. quo tenetis iter? I 370. XI 377. o genetrix, quo fata vocas? IX 94. quo te, Moeri, pedes? an in urbem? E IX 1.

2. indirekt: nec quo se eripiat, nec qua vi tendat in hostem, (Turnus) videt; XII 917. classem molimur incerti quo fata ferant, ubi sistere detur: III 7. serva, frigida Saturni sese quo stella recepit; G I 336. quo Phoebus vocet errantis iubeatque reverti; III 101. quo vertere cursus (Phoebus iubeat); III 146. nec (Volcens conspicit) quo se ardens immittere possit; IX 421. quo (columbae) tendere pergant; VI 198. vereor, quo se Iunonia certant hospitia; I 671.

II. relativ: quo plurima vento cogitur unda; G IV 419. notavi ipse locum, aëriae quo congessere palumbes; E III 69. quo cetera Teucrum concurrit legio; XII 562. quo saepe solemus pastores ovium teneros depellere fetus; E I 20. quo lati ducunt aditus centum, ostia centum; VI 43. tenuis quo semita ducit; XI 524. quo mox digesta (seges) feratur; G II 267. quo se multis cum milibus heros consessu medium tulit; V 289. lucus in arce fuit summa, quo sacra ferebant; IX 86. quo angustae ferunt fauces aditusque maligni; XI 525. quo vocat ire dolor, (Scylla) fertur; Ci 183. cum (pila) relapsa ‖ quo ea lapsa ‖ est, procurrit virgo; Ci 149. quo (senex) fessus ab undis se recipit; G IV 403. quo in sinus scindit sese unda reductos; G IV 420. quo neque me Rutuli nec conscia fama sequatur; X 679. quo tendant ferrum; V 489. est animus istum qui vita bene credat emi, quo tendis, honorem; IX 206. subigunt quo tendere fata; Ci 183. nate dea, quo fata trahunt retrahuntque sequamur; V 709. qui te, Polio, amat, veniat quo te quoque gaudet; E III 33. quo quondam victa furore venit Nyctelium fugiens Cadmeis Agaue; Cul 110. quo tristis Erinys, quo fremitus vocat; II 337. quo (Fortuna) vocat, vertamus iter; V 23. quo deus et quo dura vocat Fortuna, sequamur; XII 677. — quo neque sit ventis aditus neque . .; G IV 9.

B. damit, damit dorthin: 1. bei Verben: quo (Saturnia) regnum Italiae Libycas averteret oras; IV 106. quo (Amata) thalamum eripiat Teucris taedasque moretur; VII 388.

2. bei Komparativen: quo magis exhaustae (apes) fuerint, hoc acrius . .; G IV 248. quo magis inceptum (Dido) peragat lucemque relinquat: IV 452. quo magis fessas optem demittere navis, quam . .; V 29. quo magis Italia mecum laetere reperta; VI 718. quo minor est illis (capris) curae mortalis egestas; G III 319. alii, quo notior esses, Dictynnam dixere tuo de nomine lunam; Ci 304. quo tutior hospita lustres aequora; III 377.

quocirca, deswegen: quocirca capere ante dolis et cingere flamma reginam meditor; I 673.

quocumque, wohin nur: praecipites metus acer agit quocumque rudentis excutere; III 682. quocumque deus circum caput egit honestum; G II 392. quo res cumque cadent, unum et commune periclum erit; II 709. quocumque ire ferunt variae nos tempora vitae; Cat IV 1. veniam quocumque vocaris; E III 49.

quod, daß, daher, was das betrifft, daß: A. Adverb: quod ut o potius formidine falsa ludar! X 631. quod uti ne (virgo) prodita ludo auratam gracili solvisset corpore pallam! Ci X 150. haut fallor (quod ut o potius, Rhamnusia, fallar); Ci 228. quod per te divum crebros obtestor ‖ testamur ‖ amores, ut ne . .; Ci 273.

B. Konjunktion: 1. nach Verben: non equidem extimui, Danaum quod ductor et Arcas fores; VIII 129. rursus acerba fremunt, Paris hunc (Aeaciden) quod letat; Cul 325. Beroën reliqui indignantem, tali quod sola careret munere; V 651. alter (erat Aeacides laetatus) quod Hectoreo victor lustravit corpore Troiam; Cul 323. ne temne, quod ultro praeferimus manibus vittas ac verba precantia; VII 236.

II. nach Adverb: si (Delia?) occulitur, longe est tangere quod nequeas; Cat I 4.

III. nach Subjektivem: quod vitam moror invisam Pallante perempto, dextera causa tuast; XI 177.

IV. nach Pronomina: hoc erat, alma parens, quod me per tela, per ignis eripis, ut . .? II 664. illum adeo placuisse apibus mirabere morem, quod . .; G IV 197. si ad vitulum spectas, nihil est quod pocula laudes; E III 48. nihil est quod dicta retractent ignavi Aeneadae, nec quae pepigere recusent; XII 11. quid prodest, quod me ipse animo non spernis, Amynta? E III 74.

V. zum Satz: 1. Beziehung: nunc quod patrias vento petiere Mycenas; II 180. sat fatis Venerique datum, quod . .; IX 135. nox et tua testis dextera, quod nequeam lacrumas perferre parentis; IX 289. quod (Scylla) vixerat ‖ vixit erat ‖ animo meretrix lactata ferarum; Ci 86. — 2. Grund: quod te per superos et conscia numina veri oro, miserere . .; II 141. quod te per caeli iucundum lumen et auras oro; VI 363. quod (equi) litore currum et iuvenem monstris pavidi effudere marinis; VII 779. quod sua quisquam ad vada venisset; Cul 177. quod (pastor) erat tardus ‖ tardo ‖ somni languore remoto ‖ renatus ‖; Cul 198. impia germani manat quod sanguine dextra; Cul 257. quod (Alcestis) saeva mariti in Chalcodoniis Admeti tura ‖ fata ‖ morata est; Cul 263, huius (Aeacidae) firma ‖ alma ‖ dolis Ithaci virtus quod concidit icta; Cul 326. ausa quod est mulier numen fraudare deorum; Ci 83. hospitio quod se Nisi Polyidos avito texerat; Ci 112. tam longo quod iam captat (nutrix) succurrere amori; Ci 383. non minus illa (nutrix parat) tamen, revehi quod moenia Cressa gaudeat; Ci 384. quod sic patriam carosque penates hostibus inmitique addixi ignava ‖ ignara ‖ tyranno; Ci 419. quod alta non possim ut ante vectari freta; Cat XIII 1.

quod-nisi, wenn daher nicht: quod nisi me quacumque novas incidere lites monuisset cornix; E IX 14. quod sisi adsiduis herbam insectabere rastris; G I 155.

quodsi, wenn also: quod si tantus amor menti innare lacus; VI 153. quod si mea numina non sunt magna satis; VII 310. quod si immatura manebat mors gnatum; XI 166. quod si tantus habet mentes et

pectora terror; XI 357. quod si me solum Teucri in certamina poscunt; XI 434. quod si mirificum †genus omnes; Ci 12. quod si alio quovis animi iactaris amore; Ci 241. quod si non alia poteris ratione parentem flectere (sed poteris); Ci 333.

quolibet, überallhin: quolibet ut requie victu contentus abundet; Cul 92.

quondam, einſt, zuweilen: I. bei Verben: qui (Dolon) quondam ausus Pelidae pretium sibi poscere currus; XII 349. talis in Euboico Baiarum litore quondam saxea pila cadit; IX 710. canebant, ceu quondam nivei liquida inter flumina ‖ nubila ‖ cycni; VII 699. quae (ales) quondam in bustis sedens serum canit importuna per umbras; XII 863. Arabae Myrrhae quondam qui (furor) cepit ocellos; Ci 238. ut quondam cava concidit radicibus eruta pinus; V 448. Danai invadunt, adversi rupto ceu quondam turbine venti confligunt; II 416. conati quondam cum sint inscendere ‖ rescindere ‖ mundum; Cul 236. Curtius et (hic est) mediis quem quondam sedibus urbis consumpsit gurges; Cul 363. hic quondam morbo caeli miseranda coortast tempestas; G III 478. locus Ardea quondam dictus avis; VII 411. cui parvos Iulus, cui pater et coniunx quondam tua dicta relinquor? II 678. haec loca vi quondam et vasta convolsa ruina dissiluisse ferunt; III 414. nec te noster amor nec te data dextera quondam tenet? IV 307. acri quondam quoi (Iapygi) captus amore ipse suas artes Apollo dabat; XII 392. hoc quondam monstro horribilis exercuit iras Iuno; G III 152. quas (vestes) ipsa suis quondam manibus Sidonia Dido fecerat; XI 74. esto, aegram nulli quondam flexere mariti, non Libyae, non ante Tyro; IV 35. senior (equos) ut quondam in stipulis magnus sine viribus ignis incassum furit; G III 99. haec germanus Eryx quondam tuus arma gerebat; V 412. ut quondam Creta fertur labyrinthus in alta mille viis habuisse dolum: haut alio . .; V 588. nec Romula quondam ullo se tantum tellus iactabit alumno; VI 876. frigidus ut quondam silvis immurmurat auster; G IV 261. ubi Lydia quondam gens iugis insedit Etruscis; VIII 479. hunc Polydorum quondam infelix Priamus furtim mandarat alendum Threïcio regi; III 49. quae Phoebo quondam meditante beatus audiit Eurotas; E VI 82. [quondam patriis ad Troiam missus in armis]; III 595. Megara, Alcathoi quondam munita labore, Alcathoi Phoebique; Ci 105 (Aeneas) parceret hospitibus quondam socerisque vocatis; XI 105. pars vertere terga, ceu quondam petiere rates, pars . .; V 492. illa ego sum Nisi pollentis filia quondam; Ci 411. Hector raptatus bigis ut quondam; II 272. quondam etiam victis redit in praecordia virtus; II 367. terra colitur acri quondam regnata Lycurgo; III 14. regnata per arva Saturno quondam; VI 794. si mihi, quae quondam fuerat, si nunc foret illa iuventas; V 397. Beroë, cui genus et quondam nomen natique fuissent; V 621. si mihi, quae quondam fuerat quamque esse decebat, vis in amore foret; X 613. illa vices hominum testata est copia quondam; Cul 339. Pandare, qui quondam in medios telum torsisti primus Achivos; V 496. quo quondam victa furore venit Nyctelium fugiens Cadmeis Agaue; Cul 110. quibus aspera quondam visa maris facies et non tolerabile nomen ‖ numen ‖; V 767. impia prodigiis ut quondam exterrita amoris Scylla viserit ‖ viderit ‖ . .; Ci 48. ceu quondam torto volitans sub verbere turbo (fertur): non segnior . .; VII 378.

II. bei Adjektiv: nate, mihi vita quondam care magis; V 724. scopulos Sirenum difficilis quondam multorumque ossibus albos; V 865. ite meae quondam felix pecus, ite capellae; E I 74. Entelle, heroum quondam fortissime frustra; V 389 adferimur pulsi regnis, quae maxima quondam Sol aspiciebat; VII 217. vos, o pulcherrima quondam corpora, praevertite . .; Ci 202. purpureus quondam color ora reliquit; XI 819.

III. bei Substantiv: Acragas ostentat moenia, magnanimum quondam generator equorum; III 704. his Laodamia it comes et iuvenis quondam, nunc femina Caeneus; VI 448. miratur molem Aeneas, magalia quondam; I 421. hic exitus illum (Priamum) tulit, tot quondam populis terrisque superbum regnatorem Asiae; II 556.

quoniam, weil denn: melior quoniam pars acta diei, quod super est, corpora procurate; IX 156. quoniam superis aversa ‖ adversa ‖ voluntas; XII 647. boni quoniam convenimus ambo, tu calamos inflare levis, ego dicere versus; E V 1. quoniam (Scylla) damnata deorum iudicio patriaeque ‖ natique ‖ et coningis ante fuisset; Ci 530. undique conveniunt, quoniam data copia pugnae; IX 720. altera (terra) frumentis quoniam favet, altera baccho; G II 228. quoniam casus apibus quoque nostros vita tulit; G IV 251. quoniam nunc primum teneros firmamus robore nervos; Ci 43. (Saturnus) Latium vocari maluit, his quoniam latuisset tutus in oris; VIII 323. insanire libet quoniam tibi; E III 36. sic positae (laurus, myrte) quoniam suavis miscetis odores; E II 55. quoniam ad tantas nunc primum nascimur artes; Ci 42. cuius (Protei) Aristaeo quoniam est oblata facultas; G IV 437. responsum quoniam satis est meminisse deorum; Ci 119. hospes; hoc solum nomen quoniam de coniuge restat; IV 324. dicam equidem, quoniam tibi ‖ tu ‖ me non dicere, nutrix, non sinis; Ci 266. quoniam sordent tibi munera nostra; E II 44. cedit (Chimaera), quoniam spoliata magistro est; V 224. superat quoniam Fortuna, sequamur; V 22. quoniam Fors omnia versat; E IX 5.

quoque, ebenſo, auch: 1. nach Subſtantiven: eruit interea Scybale quoque sedula panem; Mo 119. omnia fers, aetas, animum quoque; E IX 51. quoniam casus apibus quoque nostros vita tulit; G IV 251. habitarunt di quoque silvas Dardaniusque Paris; E II 60. morborum quoque te causas et signa docebo; G III 440. poma quoque ad sidera raptim vi propria nituntur; G II 426. saxa quoque infesto (Teucri) volvebant pondere; IX 512. sol quoque et exoriens et cum se condet in undas, signa dabit; G I 438. tempore quamquam illo tellus quoque et aequora ponti signa dabant; G I 469. vox quoque Moerim iam fugit ipsa; E IX 53. vox quoque per lucos volgo exandita silentis ingens; G I 476.

2. nach Adjektiven: multa quoque et bello passus (vir); I 5. robustus quoque iam tauris iuga solvet arator; E IV 41. tres ‖ tris ‖ quoque Threïcios Boreae de gente suprema (Clausus) sternit; X 350.

3. nach Pronomina: a. perſönliche: me quoque dicunt vatem pastores; E IX 33. temptanda viast, qua me quoque possim tollere humo; G III 8. me quoque per multos similis fortuna labores iactatam; I 628. amavit nos quoque Daphnis; E V 52. damnabis tu quoque votis; E V 80. tu quoque, mater, crudelis mater, magis at ‖ an ‖ puer improbus ille; E VIII 48. (?) improbus ille puer, crudelis tu quoque, mater; E VIII 50. crudelis tu quoque; I 407. tu quoque magnam partem opere in tanto, sineret dolor, Icare, haberes; VI 30. tu quoque litoribus nostris, Aeneïa nutrix, aeternam moriens famam, Caieta, dedisti; VII 1. tu quoque, Cydon, Dardania stratus dextra miserande iaceres, ni . .; X 324. tu quoque nunc stares immanis truncus in armis, Turne; XI 173. verum illi domino tu quoque divitiae; Cat VIII 2. qui te, Polio, amat, veniat quo te quoque gaudet; E III 88. tum te quoque, medica ‖ Medica ‖, putres accipiunt sulci; G I 215. te quoque, magna Pales, canemus; G III 1. te quoque magna manent regnis penetralia nostris; VI 71. te quoque dignum finge deo; VIII 364. te

quoque magnanimae viderunt, lsmare, gentes volnera dirigere ‖ dirigere ‖; X 139. te quoque fata prospectant paria; X 740. te quoque Laurentes viderunt, Aeole, campi oppetere; XII 542. vos quoque Pergameae iam fas est parcere genti diique deaeque omnes; VI 63. ite hinc, camenae; vos quoque ite iam sane dulces camenae; Cat V 11. se quoque principibus permixtum (Aeneas) adgnovit Achivis; I 488.

b. Demonſtrativ: addam cerea pruna (honos erit huic quoque pomo); E II 53. si quis tamen haec quoque, si quis captus amore leget; E VI 9. tamen haec quoque exuerint silvestrem animum; G II 49. hunc quoque (equum) abde domo; G III 95. hunc quoque (oestrum) arcebis gravido pecori; G III 154. dabit deus his quoque finem; I 199. vocabitur hic (Iulius) quoque votis; I 290. hanc quoque deserimus sedem; III 190.

4. nach Verben: merui quoque; saepe furores compressi; V 801.

5. nach Partikeln: hinc quoque quingentos in se Mezentius armat; X 204. si quis Iapydis arva Timavi nunc quoque post tanto videat; G III 476. nunc quoque mens eadem perstat mihi; V 812. Ancus nunc quoque iam nimium gaudens popularibus auris; VI 816. sic quoque mutatis requiescunt fetibus arva; G I 82. (Simylus) tunc ‖ tum ‖ quoque tale aliquid meditans intraverat hortum; Mo 87. tum quoque caput gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus volveret; G IV 523. tum quoque Eurydicen vox ipsa et frigida lingua vocabat; G IV 525. tum quoque fas nobis Teucros armare fuisset; VIII 397. tum quoque communi portam statione tenebant; IX 183. tum ‖ tu ‖ quoque avis metuere; Ci 194.

quot, wie viele: 1. relativ: Tithoni prima quot (annos) abest ab origine Caesar; G III 48. milia quot magnis umquam venere Mycenis; II 331. cui (Famae) quot sunt corpore plumae, tot vigiles oculi ‖ oculi; ‖ subter (mirabile dictu); IV 182. quot in flore novo pomis se fertilis arbos induerat, totidem ..; G IV 142. (?) quot prius aeratae steterant ad litora prorae; IX 124. X 223. quot emissa manu contorsit spicula virgo, tot Phrygii cecidere viri; XI 676.

2. Frage: a. direkt: quot humi morientia corpora fundis? XI 665.

b. indirekt: velit idem nosse quot Ionii veniant ad litora fluctus; G II 108.

quotannis: jährlich): sinum lactis et haec te liba, Priape, quotannis exspectare sat est; E VII 33. ut Baccho Cererique, tibi sic vota quotannis agricolae facient; E V 79. haec me sacra quotannis velit (Anchises?) sibi ferre; V 59. quotannis bis senos cui (iuveni) nostra dies altaria fumant; E I 43. ni vis humana quotannis maxima quaeque manu legeret; G I 198. tum pendere poenas Cecropidae iussi (miserum!) septena quotannis corpora natorum; VI 21. namque omne quotannis terque quaterque solum scindendum; G II 398. subolem armento sortire quotannis; G III 71. pocula bina novo spumantia lacte quotannis statuam tibi; E V 67.

quotiens, wie oft: 1. relativ: quotiens oculos (Aeneas) coniecit in hostem, totiens ..; XII 483. fessum quotiens (Enceladus) mutet latus, intremere omnem murmure Trinacriam; III 581. quotiens umentibus umbris nox operit terras; IV 351. quotiens astra ignea surgunt; IV 352. quotiens (Aeneas) alipedum fugam cursu temptavit equorum, totiens ..; XII 484.

2. Ausruf: heu quotiens (Scylla) mirata novos expalluit artus! Ci 81. ipsa (Scylla) suos quotiens heu pertimuit latratus! Ci 82. quotiens vidimus Aetnam flammarum globos liquefactaque volvere saxa! G I 471.

quo usque, wie lange? quo me decet usque teneri? V 384.

---

rabidus, wütend, raſend: hunc (cervom) procul errantem rabidae venantis Iuli commovere canes; VII 493. ille (Cerberus) fame rabida tria guttura pandens corripit obiectam (offam); VI 421. tanto magis ille (deus) fatigat os rabidum fingitque premendo; VI 80. ut primum cessit furor et rabida ora quierunt; VI 102. (erinys) rabido haec addidit ore: „en ego“ ..; VII 451. at rabidae tigres absunt; G II 151. ille (puer) validas docuit ‖ rabidae novit ‖ vires mansuescere tigris; Ci 136.

rabies, Wut, Wildheit: I. quos (lupos) improba ventris exegit caecos rabies; II 357. collecta fatigat edendi ex longo rabies; IX 64. donec belli rabies et amor successit habendi; VIII 327. hinc canibus blandis rabies venit; G III 496. — II. vos et Scyllaeam rabiem penitusque sonantis accestis scopulos; I 200. colligo: ſ. I. fatigat. saepe furores compressi et rabiem tantam caelique marisque; V 802. hic subitam canibus rabiem Cocytia virgo obicit; VII 479. — III. pectus anhelum, et rabie fera corda tument; VI 49.

racemus, der Kamm der Trauben, Beere, Traube: I. proderit admiscere psithia passos de vite racemos; G IV 269. turpis avibus praedam fert uva racemos; G II 60. pando: ſ. admisceo. — II. non ego te transierim tumidis, bumaste, racemis; G II 102. sunt et mora, et lentis uva racemis; Copa 21. — III. aspice, ut antrum silvestris raris sparsit labrusca racemis; E V 7.

radio, ſtrahlen, ſchimmern: Cytherea arma sub adversa posuit radiantia quercu; VIII 616. sole repercusso aut radiantis imagine lunae; VIII 23.

radius, Stab, Speiche, Strahl: I. cui (Latino) tempora circum aurati bis sex radii fulgentia cingunt, Solis avi specimen; XII 163. cava flumina siccis faucibus ad limum radii tepefacta coquebant; G IV 428. nec unam in faciem nascuntur orchades et radii et amara pausia baca pomaque et Alcinoi silvae; G II 85. ubi sub lucem densa inter nubila sese divorsi rumpent radii; G I 446. — II. tris imbris torti radios, tris nubis aquosae addiderant (Cyclopes); VIII 429. excussi manibus radii revolutaque pensa; IX 476. tendit inevectus radios Hyperionis ardor; Cul 101. hinc radios trivere rotis, hinc tympana plaustris agricolae; G II 444. — 2. radiis rotarum districti pendent; VI 616. — III. tenebat (speluncam) solis inaccessam radiis; VIII 195. nec fratris radiis obnoxia surgere Luna (videtur); G I 396. — IV. pater omnipotens radiis ardentem lucis et auro ostendit ab aethere nubem; VII 142. descripsit radio totum qui gentibus orbem; E III 41. alii caeli meatus describent radio et surgentia sidera dicent; VI 850 qualis cum caerula nubes solis inardescit radiis longeque refulget; VIII 623. galea radiis adversa refulsit; IX 374. ubi Titan radiis retexerit orbem; IV 119. si Aurora radiis retexerit orbem; V 65. iam rubescebat radiis mare; VII 25.

radix, Wurzel: I. . . crescit quae ‖ crescitque ‖ in acumina radix; Mo 77. huius (floris) odorato radices incoque baccho; G IV 279. — II, 1

nec (hiems) semine iacto concretum patitur radicem adfigere terrae; G II 318. iam imam viridi radicem moverat alte quercus humo; Cul 280. quae prima solo ruptis radicibus arbos vellitur; III 27. quin et caudicibus sectis truditur e sicco radix oleagina ligno; G II 31. volsis pascunt radicibus herbae; III 650. — 2. nil radicis egent aliae (silvarum); G II 28. — 3. (silicem Tirynthius) imis avolsam solvit radicibus; inde repente impulit; VIII 238. ut quondam cava concidit radicibus eruta pinus; V 449. — 4. quae (ventorum proelia) gravidam late segetem ab radicibus imis sublimem expulsam everterent; G I 319. pullulat ab radice aliis (arboribus) densissima silva, ut cerasis ulmisque; G II 17. Venus telum alta ab radice revellit; XII 787. — III. adsis favens teneram ab radice ferens, Silvane, cupressum; G I 20. — IV. quae (aesculus) quantum vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit; G II 292. quantum (quercus) . . . . . tendit; IV 446. huc impetus illam (hastam) detulerat fixam et lenta radice tenebat; XII 773.

rado, abſchälen, beſtreichen: hinc altas cautes proiectaque saxa Pachyni radimus; III 699. ille (Cloanthus) radit iter laevom interior subitoque priorem (Gyan) praeterit; V 170. mox aere lapsa (columba) quieto radit iter liquidum; V 217. proxima Circaeae raduntur litora terrae; VII 10. saxa; ſ. cautes. tum (superest) levis calamos et rasae hastilia virgae aptare; G II 358.

ramosus, vielaſtig: tibi, Delia, ramosa Micon vivacis cornua cervi; E VII 30.

ramus, Aſt, Zweig: I. rami matris crescenti (arbori) adimunt fetus uruntque ferentem; G II 55. rami atque asper victu venatus alebat; VIII 318. corripit Aeneas extemplo avidusque refringit cunctantem (ramum); VI 210. victum infelicem, bacas lapidosaque corna dant rami; III 550. primo avolso non deficit alter aureus (ramus); VI 143. quia nec ‖ neque ‖ in vacuum poterunt extendere rami; G II 287. quos rami fructus tulere. carpsit; G II 500. tum ramos compesce fluentis; G II 370. frondet: ſ. **frondeo,** ramus (3 Et.) S. 263, b. latet aureus ramus Iunoni infernae dictus sacer; VI 138. (vates) aperit ramum, qui veste latebat; VI 406. cum nux ramos curvabit olentis; G I 188. ecce deus ramum Lethaeo rore madentem quassat . .; V 854. nunc altae frondes et rami matris opacant (arborem?); G II 55. ubi pinguem dives opacat ramus humum; VI 196. si nunc se nobis ille aureus arbore ramus ostendat; VI 187. saepe alterius (arboris) ramos impune videmus vertere in alterius; G II 32 urit: ſ. adimit. — II, 1. at ramum hunc agnoscas; VI 406. aperio: ſ. I. latet avello: ſ. I. deficit. rite repertum (ramum) carpe manu; VI 145. hunc (ramum) obscuris clandunt convallibus umbrae; VI 139. cui me Fortuna vitta comptos voluit praetendere ramos; VIII 128. compesco: ſ. I. fluit. iam fragilis poteram ab terra contingere ramos; E VIII 40. nec (ramum) duro poteris convellere ferro; VI 148. corripio: ſ. I. cunctatur. curvo: ſ. I. olet. (Aeneas) ingentem quercum decisis undique ramis constituit tumulo; XI 5. dico: ſ. I. latet. Aeneas ramum adverso in limine figit; VI 636. (Allecto) tum ramum innectit olivae; VII 418. tum fortis (aesculus) late ramos et bracchia pandens ‖ tendens ‖ huc illuc; G II 296. in medio ramos annosaque bracchia pandit ulmus opaca ingens; VI 282. (Aeneas ramum) vatis portat sub tecta Sibyllae; VI 211. praetendo: ſ. **praetendo.** ramum (3 Et.) S. 537, b. pendula proiectis carpuntur et arbuta ramis; Cul 52. quasso: ſ. I. madet. deus ramum vi soporatum Stygia super utraque quassat tempora; V 855. refringo: ſ. I. cunctatur. reperio: ſ. carpo. quae (sacerdos) sacros servabat in arbore ramos; IV 485. soporo: ſ. quasso. hunc (ramum) tegit omnis lucus; VI 138. tendo: ſ. pando. sicubi magna Iovis antiquo robore quercus ingentis tendat ramos; G III 333. Heliades candida fundebant tentis velamina ramis; Cul 130. video: ſ. I. vertit. aliter non viribus ullis (ramum) vincere poteris; VI 147. — 2. nubes lentis uvam demittere ramis; G IV 558. procul aerea ramis dependet galea; X 835. examen subitum ramo frondente dependit; VII 67; — 3. corpora sub ramis deponunt arboris altae; VII 108. discolor unde auri per ramos aura refulsit; VI 204. inde secutus (ignis) per ramos victor perque alta cacumina regnat; G II 307. — III. quis procul ille autem ramis insignis olivae sacra ferens? VI 808. — IV. Euryalum tenebrae ramorum onerosaque praeda impediunt; IX 384. o qui me ingenti ramorum protegat umbra! G II 489. — V, 1. ore favete omnes et cingite tempora ramis; V 71. nec longum tempus, et ingens exilit ‖ exit, exiit ‖ ad caelum ramis felicibus arbos; G II 81. salii ‖ Sal. ‖ populeis adsunt evincti tempora ramis; VIII 286. sic deinde effatus (Aeneas) frondenti tempora ramo implicat; VII 135. Alcides ramis vastisque molaribus instat; VIII 250. (Corynaeus) spargens rore levi et ramo felicis olivae; VI 230. ramis tegerem ut frondentibus aras; III 25. oratores ramis velatos Palladis omnis; VII 154. oratores aderant velati ramis oleae veniamque rogantes; XI 101. — 2. volucres patulis residentes ramis carmina edunt; Cul 146. illa (philomela) ramo sedens miserabile carmen integrat; G IV 514.

rana, Froſch: I. veterem in limo ranae cecinere querellam; G I 378. — II. anguis, qui ripis habitans his piscibus atram improbus ingluviem ranisque loquacibus explet; G III 431.

rapax, reißend, räuberiſch: qua ‖ dum ‖ (Hyperionius ardor) iacit Oceanum flammas in utrumque rapaces; Cul 103. (matres) fluvios innare rapacis; G III 142. illum Scylla rapax canibus succincta Molossis Aetneusque Cyclops terrent; Cul 331.

rapidus, reißend, heftig: *primus Erichthonius ausus rapidus rotis insistere victor; G III 114. Aeneas rapidum ad navis praemittit Achaten; I 644. tum rapidus fratrem Eurytion in vota vocavit; V 513. (Mezentius) sic cursum in medios rapidus dedit; X 870. sic ambo ad muros rapidi totoque feruntur agmine; XI 906. (Turnus) ubi rapidus in tecta recessit; XII 81. Testylis rapido fessis messoribus aestu alia contundit; E II 10. quae (moenia) rapidus flammis ambit torrentibus amnis, Tartareus Phlegethon; VI 550. ceu saxa morantur cum rapidos amnis; XI 298. *rapidum super amnem infelix fugit in iaculo stridente Camilla; XI 562. iam rapidi steterant amnes; Cul 278. Iuturna rapido volans obit omnia curru; XII 478. qui forte velint rapido contendere cursu; V 291. centauri Homolen Othrymque nivalem linquentes cursu rapido; VII 676. (Turnus) rapido cursu media agmina rumpit; XII 683. quo (tempore) rapidos etiam requiescunt flumina cursus; G I 233. ubi decursu rapido de montibus altis dant sonitum spumosi amnes; XII 523. quae (talaria Mercurium) sublimem rapido pariter cum flamine portant; IV 241. tunsa ceres silicum rapido decurrit ab ictu; Mo 27. aestuat ut clausis rapidus fornacibus ignis; G IV 263. ipsa (Pallas) Iovis rapidum iaculata e nubibus ignem disiecit rates; I 42. nunc viribus usus, nunc manibus rapidis; VIII 442. hic dea se primum rapido pulcherruma nisu sistit; XI 852. pars rapidum cretae ‖ certe ‖ veniemus Oaxen ‖ ad Oxum ‖; E I 65. haut mora, festinant iussi rapidisque feruntur passibus VII 156. nunc (pontus) rapidus retro atque aestu revoluta resorbens saxa fugit; XI 627. illi procursu rapido invadunt Martem clipeis atque aere sonoro; XII 711. aput rapidum Simoenta sub Ilio alto;

V 261. iam rapidus torrens sitientis Sirius Indos ardebat caelo; G IV 425. ne tenues pluviae rapidive potentia solis acrior adurat; G I 92. si vero solem ad rapidum lunasque sequentes ordine respicies; G I 424. cum rapidus Sol nondum hiemem contingit equis, iam praeterit aestas; G II 321. aurea nunc rapidi flumina adire Tagi? Cat IX 52. cum rapidus montano flumine torrens sternit agros; II 305. ni (Aeolus) faciat, maria ac terras caelumque profundum quippe ferant rapidi (venti) secum; I 59. ne (carmina) turbata volent rapidis ludibria ventis; VI 75. Tiberinus vertice rapidis et multa flavos harena in mare prorumpit; VII 31. spargit rapida ungula rores sanguineos; XII 339. (navem) rapidus vorat aequore vortex; I 117.

rapina, Räuberei, Raub: I. abstractae boves abiuratae que rapinae caelo ostenduntur; VIII 263. — II. (hic sunt) Scipiadae duces, quorum devota triumphis moenia rapinis ‖ vepretis ‖ Libycae Karthaginis horrent; Cul 371.

rapio, ergreifen, erraffen, rauben: I. **absolut**: idem omnis simul ardor habet, rapiuntque ruuntque; IV 581. sed si quis, si quis in adversum rapiat casusve deusve; IX 211. durae rapit inclementia mortis; G III 68.

II. **mit Objekt**: (ut) rapiat sitiens Venerem interiusque recondat; G III 137. (Orpheus) raptam Eurydicen atque inrita Ditis dona querens; G IV 519. et nos rape in omnia tecum; II 675. Pelidae congressum Aenean nec dis nec viribus aequis rapui; V 809. quo fessum rapitis, Fabii? VI 845. sit qui me raptum pugna pretiove redemptum mandet humo; IX 213. quem (Euryalum) iam manus omnis fraude loci et noctis oppressum rapit; IX 398. tertius ille hominum divomque interpres Asilas mille rapit; X 175. rapior per inania ventis ‖ Averni ‖; Cul 212. hunc (Telamonem) rapuit +ferit ast ‖ Periboea ‖ illum (Pelea) Nereis amavit; Cul 300. te raptum et Romanam flebimus historiam; Cat XI 6. (Turnus) rapit acer totam aciem in Teucros; X 308. ille (Aeneas) volat campoque atrum rapit agmen aperto; XII 450. ubi quaesitum matri multis balatibus agnum Martius a stabulis rapuit lupus; IX 566. heros animum in partis rapit varias perque omnia versat; VIII 21. (Clausus) pariter loquentis vocem animamque rapit traiecto gutture; X 348. [in partis rapit (Aeneas animum) varias perque omnia versat]; IV 286. arma: ſ. **arma**, II, 1. rapio (3 Št.) S. 65, b. vidit populata tempora raptis auribus; VI 496. (Camilla) nunc validam dextra rapit indefessa bipennem; XI 651. haec (capella) suspensa rapit carpente cacumina morsu salicis; Cul 54. silvae sonorae ‖ sonoros ‖ sponte sua cantus rapiebant cortice avara; Cul 282. quem (cervom) matris ab ubere raptum nutribant . .; VII 484. Euryalus phaleras Rhamnetis et aurea bullis cingula rapit; IX 364. Orpheus rapta graviter pro coniuge saevit; G IV 456. quo se rapta bis coniuge ferret (Orpheus)? G IV 504. tegmina quis capitum raptus de subere cortex; VII 742. (equi) effunduntque ducem rapiuntque ad litora currus; X 574. subito cum (Iovis ales) lapsus ad undas cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis; XII 250. set mea diffusas rapiuntur ‖ et . . . rapientur ‖ dicta per auras; Cul 383. ut volans alte raptum cum fulva draconem fert aquila, haut aliter . .; XI 751. Arcades de more vetusto funereas rapuere faces; XI 143. fama est praecipitem (Turnum), dum trepidat, ferrum aurigae rapuisse Metisci; XII 737. Achates rapuit in fomite flammam; I 176. hic galeam tectis trepidus rapit, ille . .; VII 638. (Turnus) hinc raptas fugientibus ingerit hastas in tergus; IX 763. (Turnus) raptas fugientibus ingerit hastas; XII 330. manet mente repostum genus invisum et rapti Ganymedis honores; I 28. tum Numitor iaculo fratris de corpore rapto Aenean petiit; X 343. (matres) rapiunt focis penetralibus ignem; V 660. quos (infantes) ab ubere raptos abstulit atra dies; VI 428. (Aeneas) Sulmone creatos quattuor hic iuvenes viventis rapit; X 518. atque illum (lembum?) ‖ in ‖ praeceps prono rapit alveus amni; G I 203. Saturnia avolsam rapit revoluta per aequora navem; X 660. (Turnus) rapiens immania pondera baltei inpressumque nefas; X 496. hic (Iarbas) Hammone satus rapta Garamantide nympha; IV 198. nec rapit immensos orbis per humum anguis; G II 153. raptas ex omnibus agris in flammam iugulant pecudes; XI 198. raptos qui ex hoste penates classe veho mecum; I 378. o patria et rapti nequiquam ex hoste penates! V 632. alii rapiunt incensa feruntque Pergama; II 374. phaleras: ſ. cingula. pondera: ſ. nefas. Halaesus Turno ferocis mille rapit populos; VII 725. non nos venimus raptas ad litora vertere praedas; I 528. quem (puerum) praepes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis; V 255. tum certare odiis, tum res rapuisse licebit; X 14. regem vobis pugna defendite raptum; XII 265. robur: ſ. arma. nec procul hinc Romam et raptas Sabinas (Iquipotens) addiderat; VIII 635. ille manu raptum (saxum) trepida torquebat in hostem heros; XII 901. Tyrrhus rapta spirans immane securi; VII 510. pars densa ferarum tecta rapit silvas; VI 8. heu, tua nobis paene simul tecum solacia rapta, Menalca? E IX 18. (virginem) miratur cupidas secum rapiens Galatea sorores; Ci 393. aut spoliis ego iam raptis laudabor opimis aut leto insigni; X 449. voveo praedonis corpore raptis indutum spoliis ipsum te, Lause, tropaeum Aeneae; X 774. ne luxu obtunsior usus sulcos oblimet inertis, sed rapiat . .; G III 137. hos (tauros) raptor ‖ raptos ‖ saxo occultabat opaco; VIII 211. raptis concurrunt undique telis indomiti agricolae; VII 520. Pallas rapto volat telo obvius ipse; VIII 111. ille (Pallas) rapit calidum frustra de corpore ‖ volnere ‖ telum; X 486. addam duo rapta manu diverso ex hoste tropaea; G III 32. vocem: ſ. animam.

Rapo, Etrusker: Parthenium Rapo (obtruncat) et praedurum viribus Orsen; X 748.

raptim, an ſich reißend, haſtig: poma quoque ad sidera raptim vi propria nituntur; G II 427. illa (Scylla) levem fugiens raptim secat aethera pinnis; G I 409. illa (ciris) . . ‖ aëra ‖ pinnis; Ci 541.

rapto, fortſchleppen, ſchleifen: sed me Parnasi deserta per ardua dulcis raptat amor; G III 292. ter circum Iliacos raptaverat Hectora muros Achilles; I 483. Hector raptatus bigis ut quondam; II 272. raptabat viri mendacis viscera Tullus per silvam; VIII 644.

raptor, räuberiſch, Räuber: A. inde lupi ceu raptores atra in nebula per hostis vadimus; II 356. — B. hos (tauros) raptor ‖ raptos ‖ saxo occultabat opaco; VIII 211.

raptum, Raub: I. nunc ille Paris cum semiviro comitatu rapto potitur; IV 217. — II, 1. semper recentis convectare iuvat praedas et vivere rapto; VII 749. semper recentis comportare iuvat praedas et vivere rapto; IX 613. — 2. non cuius ob raptum pulsi liquere penates Tarquinii patrios; Cat IX 35.

raresco, dünn, locker werden: ubi angusti rarescent claustra Pelori; III 411.

raro, ſelten: et tamen meas chartas revisitote, sed pudenter et raro; Cat V 14.

rarus, locker, dünn, einzeln: apparent rari nantes in gurgite vasto; I 118. ubi Iuppiter uvidus austris denset erant quae rara modo, et quae densa relaxat; G I 419. qua rara est acies; IX 508. cum rara per ignaros errent animalia montis; E VI 40. rara muros cinxere corona Asius Imbrasides Hice-

taoniusque Thymoetes; X 122. raras superinice frondes; G IV 46. rarum in dumis holus albaque circum lilia premens; G IV 130. lumina rara micant; IX 189. aspice, ut antrum silvestris raris sparsit labrusca racemis; E V 7. retia rara, plagae, lato venabula ferro Massylique ruunt equites; IV 131. rara per occultos ducebat semite calles; IX 383. quid versu prosequar raris habitata mapalia tectis? G III 340. cum muros arcemque procul ac ‖ per ‖ rara domorum tecta vident; VIII 98. rara (terra) sit an supra morem si densa requires; G II 227. si derunt, rarum uber erit; G II 233. quae vos rara viridis tegit arbutus umbra; E VII 46. raris turbatus vocibus hisco: „vivo equidem“; III 314.

rasilis, glatt: nec tiliae leves aut torno rasile buxum non formam accipiunt; G II 449.

rastri, Hacke, Harſt: I. tribula traheaeque et iniquo pondere rastri; G I 164. — II. neque illae (oleae) procurvam expectant falcem rastrosque tenacis; G II 421. non rastros patietur humus; E IV 40. — III. iuvat arva videre non rastris, hominum non ulli obnoxia curae; G II 439. — IV. iuventus aut rastris terram domat aut quatit oppida bello; IX 608. multum adeo, rastris glaebas qui frangit inertis, iuvat arva; G I 94. quod nisi adsiduis herbam insectabere rastris; G I 155. cum agricola gravibus rastris galeas pulsabit inanis; G I 496. ergo aegre rastris terram rimantur; G III 534. vertunt felicia Baccho Massica qui rastris; VII 726.

ratio, Vernunft, Art und Weiſe: I. tum mea quae ratio ‖ ut mens curet eo ‖ dignum sibi quaerere carmen? longe aliud studium atque alios accincta labores altius ad magni subtendit ‖ suspexit ‖ sidera mundi et placitum paucis ausa est ascendere collem; Ci 5. — II. I. accingo: ſ. I. — 2. non te rationis egentem Lernaeus turba capitum circumstetit anguis; VIII 299. — III. nec sat rationis in armis, sed ardent animi . .; II 314. — IV. qua ratione quod instat confieri possit; IV 115. qua ratione quod instat expedias victor; VIII 49. quod si non alia poteris ratione parentem flectere (sed poteris); Ci 333. qua temptet ratione aditus? IX 67.

ratis, Floß, Kahn: I. ut celsas videre rates atque inter opacum adlabi nemus; VIII 107. quae causa rates aut cuius egentis litus ad Ausonium vexit? VII 197. cum pater amisso fluitantem errare magistro sensit ratem; V 868. ut videre rates tacitis ‖ tacitos ‖ incumbere remis; VIII 108. rates caeno retentae sordido macraque luctantes aqua; Cat XIII 24. socii spumantis rates arvis inferre Latinis; X 300. forte ratis celsi coniuncta crepidine saxi stabat; X 653. ubi appulsae rates stant in vadis; Cat XIII 24. postquam altum tenuere rates; III 192. ut pelagus tenuere rates; V 8. — II, 1. cum inrisam sine honore ratem Sergestus agebat; V 272. appello: ſ. I. stat. quae manus comitetur Aenean armetque rates pelagoque vehatur; X 165. non deripient ‖ diripient ‖ rates alii navalibus? IV 593. videt (Iuno) iam fidere terrae, deseruisse rates; VII 291. (Pallas) disiecitque rates evertitque aequora ventis; I 43. tollite (remos), ferte rates; X 295. in rupes, in saxa ferte ratem; X 678. ratem saevis vadis inmittite syrtis; X 678. infero: ſ. I. spumat. inrideo: ſ. ago. ipse (Charon) ratem conto subigit velisque ministrat; VI 302. miratus adventum sociasque rates occurrit Acestes; V 36. pars vertere terga, ceu quondam petiere rates, pars . .; V 492. dum quassatae rates ſ. dum non tractabile caelum); IV 53. ipse (pater) ratem nocturnis rexit in undis; V 868. retineo: ſ. I. luctatur. matres primo ancipites oculisque malignis ambiguae spectare rates; V 655 subigo: ſ. ministro. veho: ſ. I. eget. quid loquar, Scyllam Nisi, quam fama secutast Dulichias vexasse rates? E VI 76. (Scyllam) candida succinctam latrantibus inguina monstris Dulichias vexasse rates; Ci 60. video: ſ. I. adlabitur. — 2. agricolae pandas ratibus posuere carinas; G II 445. — 3. tantos ratibus quis (deus?) depulit ignes? dicite (o Musae); IX 78. cum Turni iniuria Matrem admonuit ratibus sacris depellere taedas; IX 109. — III. quis me ratibus superbis invisam accipiet? IV 540. qua (rate) rex Clusinis advectus Osimins oris; X 655 vestigia fraudis, quae temptare Thetim ratibus inbeant; E IV 32.

ratus, beſtätigt: dixerat (Iuppiter) idque ratum Stygii per flumina fratris adnuit; IX 104. si haec Turno rata vita maneret; X 629.

raucus, rauh, heiſer, dumpf: A. aerea adsensu conspirant cornua rauco; VII 615. namque morantis (apes) Martius ille aeris rauci canor increpat; G IV 71. rauco quod (telum) protinus aere repulsum pependit; II 545. bello dat signum rauca cruentum bucina; XI 474. copa ad cubitum raucos excutiens calamos; Copa 4. ut rauco strepuerunt cornua cantu; VIII 2. at me cum raucis sole sub ardenti resonant arbusta cicadis; E II 12. cum (in?) piscoso amne Padusae dant sonitum rauci per stagna loquacia cygni; XI 458. nec ripas datur horrendas et rauca fluenta transportare prius, quam . .: VI 327. illa (unda) cadens raucum per levia murmur saxa ciet; G I 109. est crepitans rauco murmure rivus aquae; Copa 12. nec tamen interea raucae tua cura palumbes gemere (cessabunt); E I 57. tum rauca adsiduo longe sale saxa sonabant; V 866. urgueri volucrum raucarum ad litora nubem; VII 705. — B. cunctatur et amnis rauca sonans; IX 125.

rebellis, aufrühreriſch, widerſpenſtig: (Marcellus) eques sternet Poenos Gallumque rebellem; VI 858. nec post arma ulla rebelles Aeneadae referent; XII 105.

reboo, zurückſchallen: reboant silvaeque et longus Olympus; G III 223.

recaleo, warm ſein: recalent nostro Thybrina ‖ Tiberina ‖ fluenta sanguine adhuc; XII 35.

recedo, zurückweichen, entſchwinden: (Creusa) tenuis recessit in auras; II 791. illa (Camilla) etiam in tergum, si quando ‖ si quando in tergum ‖ pulsa recessit, derigit ‖ dirigit ‖; XI 653. (Turnus) ubi rapidus in tecta recessit; XII 81. ut dato signo spatia in sua quisque recessit; XII 129. ruit ille (Aulestes) recedens; XII 291. nec numero inferior pugnae nec honore recedes; XII 630. quid misera Eurydice tanto maerore recessit ‖ recesti ‖? Cul 268. nec vero a stabulis pluvia impendente (apes) recedunt longius; G IV 191. dixit (culex) et extrema tristis cum voce recessit; Cul 384. quid furis aut quonam nostri tibi cura recessit? II 595. quamquam secreta parentis Anchisae domus arboribusque obtecta recessit; II 300 et rure recessit Iustitia et prior illa Fides; Cul 226. dant tela locum flammaeque recedunt; II 633. cui (flori) neque fulgor adhuc nec dum sua forma recessit; XI 70. ut opes fractae Teucrum et Fortuna recessit; III 53. fulgor: ſ. forma. harundo tenuis recessit consumpta in ventos, ceu . .; V 526. Iustitia: ſ. Fides. vivisne? aut, si lux alma recessit, Hector ubi est? III 311. tandem concepto tenebrae ‖ se lux ‖ fulgore recedunt ‖ recepit ‖; Mo 13. provehimur portu, terraeque urbesque recedunt; III 72. in ventos vita recessit; IV 705. urbes: ſ. terrae.

recens, friſch, neu: armenta pasces sole recens orto aut noctem ducentibus astris; G III 156. inter quas Phoenissa recens a volnere Dido errabat silva in magna; VI 450. Aeneas corpus recenti spargit aqua; VI 635. me, bello e tanto digressum et caede recenti; II 718. semper recenti caede tepebat humus; VIII 195. costis subiciunt thymum casiasque recentis; G IV 304. hinc (apes) arte recentis excudunt ceras; G IV 56. inbeo capris fluvios praebere recentis; G III 301. concursus ad tepida re-

centem caede locum; IX 455 semper recentis convectare iuvat praedas et vivere rapto; VII 748. semper recentis comportare iuvat praedas et vivere rapto; IX 612. riparum toros et prata recentia rivis incolimus; VI 674. Romuleo recens horrebat regia culmo; VIII 654 ubi arae sertis recentibus halant; I 417. spoliis se quisque recentibus armat; II 395. quae, Tiberine, videbis funera, cum tumulum praeterlabere recentem! VI 874. fatalem Aenean ferri (admonent) tumuli ante ora recentes; XI 233.

recenseo, durchmuſtern, überzählen: Auchises omnem suorum forte recensebat numerum carosque nepotes fataque fortunasque virum moresque manusque; VI 683. ipse (Proteus) numerum recenset; G IV 436.

recepto, zurückziehen: (Pallas) hastam receptat ossibus haerentem; X 383. serva, frigida Saturni sese quo stella receptet; G I 336.

receptus, Rückzug, Verſteck: hanc super (vallem) planities ignota iacet tutique receptus ‖ recessus ‖; XI 527.

recessus, Kluft, Rückzug: I. hanc super (vallem) planities ignota iacet tutique receptus ‖ recessus ‖; XI 527. — II. hic spelunca fuit, vasto summota recessu; VIII 193.

recidivus, wieder erſtehend, erſtanden: funestae iterum recidiva in Pergama taedae; VII 322. dum Latium Teucri recidivaque Pergama quaerunt; X 58.

recido, wegſchneiden: at suffire thymo cerasque recidere inanis quis dubitet? G IV 241. cum semel (sceptrum) in silvis imo de stirpe recisum matre caret; XII 208.

recingo, losgürten: (regina) unum exuta pedem vinclis, in veste recincta; IV 518.

recino, wiedertönen: illum calamo laetum recinente palustri Tmolia coma velat; Cul 72. Phoebus erit carminis auctor et recinente lyra fautor; Cul 13.

recipio, wiedernehmen, zurückнehmen, aufnehmen: sic ore effata (Hecuba) recepit ad sese longaevom (Priamum); II 525. femina dominum Aenean in regna recepit; IV 214. ast alios secum (Pandarus) includit recipitque ruentis; IX 727. iterum salvete, recepti nequiquam cineres! IV 80. ensem (Euryalus) multa morte recepit; IX 348. vis fasces videre receptos? VI 818. fruges receptas et torrere parant flammis et frangere saxo; I 178. (genitorem) medio ex hoste recepi; VI 111. (Aeneas) recipit ad limina gressum; XI 29. palantis vident socios hostemque receptum; IX 780. tandem concepto tenebrae ‖ se lux ‖ fulgore recedunt ‖ recepit ‖; Mo 13. contrā Tyrrhenus, ut auras suspiciens hausit caelum mentemque recepit: „hostis“ . .; X 899. ne (moles) recipi portis ant duci in moenia posset; II 187. quem (panem Simylus) lautis ‖ laetus ‖ recipit manibus; Mo 120. nihil illo (parente) triste recepto; IX 262. adgnoscunt multo phaleras sudore receptas; IX 458. ulta virum poenas inimico a fratre recepi; IV 656. (Aeneas) dat tibi munera, reliquias Troia ex ardeute receptas; VII 244. si datur Italiam sociis et rege recepto tendere; I 553. quo (senex) fessus ab undis se recipit; G IV 404. omnia tuta vides, classem sociosque receptos; I 583. recepto supplice sic merito; III 667. infelix virgo nequiquam a morte recepta; Ci 517.

reclamo, wiederhallen: scopulis inlisa reclamant aequora; G III 261.

reclino, anlehnen: defigunt tellure ‖ telluri ‖ hastas et scuta reclinant; XII 130.

recludo, aufſchließen, öffnen: mugire adytis (visa) cortina reclusis; III 92. auxilium viae veteris tellure recludit thensauros; I 358. ubi Sol caelum aestiva luce reclusit; G IV 52. Dido ensem recludit Dardanium; IV 646. simul ense recluso (Volcens) ibat in Euryalum; IX 423. sanctos ausus recludere fontis; G II 175. (Aeneas) tum latebras animae pectus mucrone recludit; X 601. hasta oras recludit loricae; XII 924. hasta recludit clipei extremos septemplicis orbes; XII 924 pecudum reclusis pectoribus (Dido) inhians spirantia consulit exta; IV 63. ſ. latebras. recludit thensauros, ignotum argenti pondus et auri; I 359. Latinus iubebatur tristis recludere portas; VII 617. Pandarus et Bitias, Idaeo Alcanore creti, portam recludunt, freti animis; IX 675. si terra dehiscens infernas reseret sedes et regna recludat pallida; VIII 244. ipsa satis tellus, eum dente recluditur unco, sufficit umorem; G II 423. thensauros: ſ. auxilium.

recognosco, muſtern, prüfen: ipse (Caesar) dona recognoscit populorum aptatque superbis postibus; VIII 721.

recolo, betrachten, muſtern: Anchises animas superum ad lumen ituras lustrabat studio recolens; VI 681.

recondo, verbergen: (ut) rapiat sitiens Venerem interiusque recondat; G III 137. Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque penatis curva valle recondo; II 748. multi praeterea, quos fama obscura recondit; V 302. Trivia Hippolytum secretis alma recondit sedibus; VII 774. Pallas ensem tumido in pulmone recondit; X 387. Aeneas totum (ensem) recondit; X 816. hunc (puerum) ego sopitum somno super alta Cythera recondam; I 680.

recoquo, ſchmelzen: (Aeneas miratur, versat) tum levis ocreas electro auroque recocto; VIII 624. recoquunt patrios fornacibus enses; VII 636.

recordor, ſich erinnern an: si rite audita recordor; III 107. ut verba parentis et vocem Anchisae magni voltumque recordor! VIII 156.

recrepo, wiederhallen laſſen: unde etiam saepe lapis recrepat Cyllenia munera ‖ murmura ‖ pulsus; Ci 108.

rector, Lenker, Leiter: I, 1. quos pater Aeneas rectores iuvenum et rerum dedit esse magistros; IX 173. ipse (Gyas) gubernaclo rector subit; V 176. — 2. vos, o superi, et divom tu maxume rector Iuppiter; VIII 572. — II. cum Gyas rectorem navis compellat voce Menoeten: „quo“ . .? V 161.

rectus, gerade, recht, billig: A. ipse ego te ripis et recto ‖ adstricto ‖ flumine ducam; VIII 57. tum (Aeneas) se ad Caietae recto fert litore portum; VI 900. ne qua forent pedibus vestigia rectis; VIII 209. — B. si quid usquam iustitia est et mens sibi conscia recti; I 604.

recubo, ruhen: tu patulae recubans sub tegmine fagi; E 1 1. si sapis, aestivo recubans nunc ‖ te ‖ prolne vitro; Copa 29. Cerberus adverso recubans immanis in antro; VI 418. eum videt ingens (serpens) adversum recubare ducem gregis; Cul 175. ianitor Orci ossa super recubans antro semesa cruento; VIII 297. sus alba solo recubans, albi circum ubera nati; III 392. VIII 45.

recula, die kleine Hode: nec sumptus erat illud opus, sed recula curae; Mo 66.

recumbo, zurücklehnen: iam caput inflexa lentum cervice recumbit; Ci 449. in umeros cervix collapsa recumbit; IX 434. in te omnis domus inclinata recumbit; XII 59. densa iuba, et dextro iactata recumbit in armo; G III 86. at nebulae magis ima petunt campoque recumbunt; G I 401. sic illa (pila) penitus vadis inlisa recumbit; IX 713.

recurro, zurücklaufen: qua Sol utrumque recurrens aspicit Oceanum; VII 100. tu sancta Pales, ad quam † ventura ‖ bona turba ‖ recurrit † agrestum bona ‖ voti ‖ secura; Cul 20.

recurso, wiederkehren: sub noctem cura recursat; I 662. ni ‖ nec ‖ mihi curae saepe tuo

dulci tristes ex ore recursent; XII 802. multa viri virtus animo multusque recursat gentis honos; IV 3.

recursus, Rückkauf: inde alios ineunt cursus aliosque recursus adversi spatiis; V 583. multi (socii) servare recursus languentis pelagi; X 288.

recurvus, gewunden: dea cornu recurvo Tartaream intendit vocem; VII 513.

recuso, ausschlagen, verweigern, sich weigern: I. ante omnis stupet ipse Dares longeque recusat; V 406. — II. frangere nec tali puppim statione recuso arrepta tellure semel; X 297. cedo equidem nec, nate, tibi comes ire recuso; II 704. tectus (Calchas) recusat prodere voce sua quemquam aut opponere morti; II 126. neu praeceptis parere recusa; II 607. ut tanta quicquam pro spe temptare recusem; XI 437. — III. praedicere et quid quaeque ferat regio et quid quaeque recuset; G I 53. nihil est quod dicta retractent ignavi Aeneadae, nec quae pepigere recusent; XII 12. si nostra Dares haec Troius arma recusat; V 417. quamquam tardata ‖ tardante ‖ sagitta interdum gemma impediunt currumque recusant; XII 747. haut mora consiliis, nec iussa recusat Acestes; V 749. irae leonum vincla recusantum et sera sub nocte rudentum; VII 16. ne forte recuses (vitulam?); E III 29.

recutio, erschüttern: utero recusso insonuere cavae; II 52.

redarguo, widerlegen: advenit qui vestra dies muliebribus armis verba redarguerit; XI 688.

reddo, wiedergeben, zurückgeben, erstatten, machen zu: I. reddita Eurydice superas veniebat ad auras pone sequens; G IV 486. illos (Danaos) patefactus ad auras reddit ecus; II 260. redditе me Danais; II 669. nec post oculis (Creusa) est reddita nostris; II 740. inveni, germana, viam, quae mihi reddat eum; IV 479. gravis ut fundo vix tandem redditus imo est Menoetes; V 178. (Daedalus) redditus his primum terris; VI 18. discedam, explebo numerum reddarque tenebris; VI 545. qui te nomine reddet Silvius Aeneas; VI 768. Xanthum et Simoënta redde, oro, miseris; X 61. an Teucrum iterum se reddat in arma; X 684. invidisse deos, patriis ut redditus aris Calydona viderem? XI 269. me seu corpus spoliatum lumine mavis redde meis; XII 936. (lyra) potuit Eurydicen viro ducendam reddere; non fas; Cul 287. o mihi nunc iterum crudelis reddite Minos! Ci 286. scilicet huc reddi deinde ac resoluta referri omnia; G IV 225. vix ea fatus eram, gemitu cum talia (Panthus) reddit; „venit“. .; II 323. dixerat (Magus) Aeneas contra cui talia reddit: „argenti“. .; X 530. anditis ille (Diomedes) haec placido sic reddidit ore: „o fortunatae“. .; XI 251. vituli dulcis animas plena ad praesepia reddunt; G III 495. veluti alii (Cyclopes) taurinis follibus auras accipiunt redduntque, alii . .; G IV 172. alii (Cyclopes) ventosis follibus auras accipiunt redduntque; VIII 450. an mihi cantando victus non redderet ille (Damon) caprum? E III 24. sed reddere posse (caprum Damon) negabat; E III 24. revocate parentem, reddite conspectum; IX 262. corpus; ſ. corpus, II, 1. reddo (3 St.) S. 143, b. quae tibi, quae tali reddam pro carmine dona? E V 81. fratri ensem dea Daunia reddit; XII 785. decuit ensem ereptum reddi Turno? XII 799. cum laucibus paudis fumantia reddimus exta; G II 194. hinc virgineae (mirabile monstrum) reddunt se totidem facies pontoque feruntur; IX 122. (Salins) ereptum dolo reddi sibi poscit honorem; V 342. si primi Salio reddentur ‖ reddantur ‖ honores; V 347. lux cum primum terris se crastina reddet; VIII 170. ut primum discussae umbrae et lux reddita menti; XII 669. parve culex, pecudum custos tibi tale merenti funeris officium vitae pro munere reddit; Cul 414. morte Neoptolemi regnorum reddita cessit pars Heleno; III 333. reddidit heu Graius poenas tibi, Troia, ruenti; Cul 337. tibi pro scelere, pro talibus ausis di persolvant grates dignas et praemia reddant debita; II 537. tum cetera (praemia?) reddet actutum pius Aeneas; IX 254. Dardanidae reddi viro promissa iubebant; V 386. nec responsa potest consultus reddere vates; G III 491. hic responsum paucis ita reddidit heros: „nulli“. .; VI 672. una superstitio superis quae reddita divis; XII 817. deum rex illi (patri) pro pietate sua reddidit vitam; Ci 527. reddit specus atri volneris undam spumantem; IX 700. cum sollemnia vota reddemus nymphis; E V 75. cur non datur veras audire et reddere voces? I 409. vox reddita fertur ad auris „quid . .?“ III 40. datur notas audire et reddere voces? VI 609. subito ex alto vox reddita loco est: „ne pete“. .; VII 95. reddidit una boum vocem; VIII 217. nec tamen (Carme) ante ullas patitur sibi reddere voces, quam . .; Ci 255. — II. Nautes, Pallas quem multa insignem reddidit arte; V 705.

redeo, zurückkommen, wiederkehren: I. extremos pudeat rediisse; V 196. — 2. Tityre, dum redeo, pasce capellas; E IX 23. primus ego in patriam mecum Aonio rediens deducam vertice Musas; G III 11. victus (Proteus) in sese redit; G IV 444. qui (Hector) redit exuvias indutus Achilli; II 275. si Pollux itque reditque viam totiens; VI 122. talibus Aeneadae dictisque Latini sublimes in equis redeunt; VII 285. o dolor atque decus magnum rediture parenti! X 507. digredior numquam rediturus; Cul 381. nec te redeuntem amplexa tenebo; Ci 609. (Simylus) inde domum cervice levis, gravis aere redibat; Mo 82. illi dicite, quoi (Delia) rediit! Cat I 6. quibus (dapibus) repletus ut salivosis labris obesam ad uxorem redis; Cat XIII 30. [ex quo ter denis redeuntibus annis]; VIII 47. quinque greges illi (Galaeso) balantum, quina redibant armenta; VII 538. aut redit a nobis Aurora diemque reducit; G I 249. subdita flamma (vere magis, quia vere calor redit ossibus); G III 272. ipsae (caprae) memores redeunt in tecta suosque ducunt; G III 316. hnic (Aeneae) se forma dei voltu redeuntis eodem obtulit in somnis; IV 556. non umquam gravis aere domum mihi dextra redibat; E I 35. heros acrior ad pugnam redit ac vim suscitat ira; V 454. redit agricolis labor actus in orbem; G II 401. territus ille (leo), asper, acerba tuens, retro redit; IX 794. cum tarda confecto redeunt quinquennia lustro; Ci 24. redeunt Saturnia regna; E IV 6. qua redit medium Rhodope porrecta sub axem; G III 351. glande sues laeti redeunt; G II 520. iam redit et virgo; E IV 6. qua victrix redit illa (virgo), hac . .; XI 764. (virgo) saepe redit patrios ascendere perdita muros; Ci 172. quondam etiam victis redit in praecordia virtus; II 367. novae rediere in pristina vires; XII 424.

redimiculum, Band: vobis et tunicae manicas et habeut redimicula mitrae; IX 616.

redimio, umbinden, umwinden: torta redimitus tempora quercu; G I 349. rex Anius, vittis et sacra redimitus tempora lauro, occurrit; III 81. copa Surisca, caput Graia redimita mitella, saltat . .; Copa 1. infula cui (Haemonidae) sacra redimibat tempora vitta; X 538.

redimo, zurückkaufen, erlösen: sit qui me raptum pugna pretiove redemptum mandet humo; IX 213. si fratrem Pollux alterna morte redemit; VI 121.

reditus, Rückkehr: I. hi nostri reditus expectatique triumphi; XI 54. — II. eriperet reditus; Cul 320. (Pallas, Lausus) egregii forma, sed quis Fortuna negarat in patriam reditus; X 436 sanguine quaerendi reditus, animaque litandum Argo-

lica; II 118. — III. votum pro reditu simulant (ductores Danaum), ea fama vagatur; II 17.

redivivus, wieder lebendig: quem (hortum) vimina pauca et calamo rediviva levi munibat harundo; Mo 62. rediviva manu posuissem Pergama victis; IV 344.

redoleo, riechen, duften: redolent thymo fragrantia mella; G IV 169. A I 436.

reduco, zurückbringen, zurückziehen: quae me fuga quemve reducit? X 670. dum mox frondosa reducitur aestas; G III 296. famissam classem, socios a morte reduxi]; IV 375. (Entellus) duros reducta libravit dextra media inter cornua caestus, arduus; V 478. hastas reductis protendunt longe dextris; XI 605. aut redit a nobis Aurora diemque reducit; G I 249. cui sola salus genitore reducto; IX 257. ille (Aeneas) reducta loricam clipeique ingens onus impedit hasta; X 552. ni Phebus noctem die labente reducat; XI 314. omina ni repetant Argis numenque reducant; II 178. totum spumare reductis convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; VIII 689. ille (Alsus) securi adversi frontem mediam mentumque reducta dissicit; XII 307. quo in sinus scindit sese unda reductos; G IV 420. socios; ſ. classem. servatam ob navem laetus (Aeneas) sociosque reductos; V 283. (Neptunus) collectas fugat nubes solemque reducit; I 143. ut possint sole reducto exercere diem; X 807. interea videt Aeneas in valle reducta seclusum nemus; VI 703 (Venus) natum in valle reducta ut vidit; VIII 609. vesper ‖ Vesper ‖ ubi e pastu vitulos ad tecta reducit; G IV 434.

redux, zurückkehrend, zurückgebracht: eadem (tellus) vos ubere laeto accipiet reduces; III 96. veterum non immemor ille (Acestes) parentum gratatur reduces et gaza laetus (Acestes) agresti excipit; V 40. quae tibi polliceor reduci rebusque secundis, haec . .; IX 301. (Arruntem) reducem ut patria alta videret, (Phoebus) non dedit; XI 797. ut reduces illi (cycni) luduut stridentibus alis, haut aliter . .; I 397. tibi reduces socios classemque relatam nuntio; I 390.

refello, widerlegen: solus ferro crimen commune refellam; XII 16. neque te teneo neque dicta refello; IV 380. dextra nec Drancis dicta refellam? XII 644.

refero, zurückbringen, wiederholen, darstellen, berichten: I. **absolut:** horresco referens; II 204. pulsae referunt ad sidera valles; E VI 84.

II. **mit Ergänzung:** 1. Anna refert „o luce magis dilecta sorori . .“; IV 31. — 2. quid (referam) vellera ut foliis depectant tenuia Seres? G II 121.

III. **mit einfachem Objekt:** Eurydicen toto referebant flumine ripae; G IV 527. inde domum si forte (Creusa) pedem, si forte tulisset, me refero; II 757. qui (parvolus Aeneas) te tamen ore referret; IV 329. is (Picus) parentem te, Saturne, refert; VII 49. exim ‖ exin ‖ se cuncti ad urbem referunt; VIII 306. ita me referat tibi magnus ovantem Iuppiter; IX 208. socii multo gemitu lacrimisque impositum scuto referunt Pallanta frequentes; X 506. haec pompa domum me, non Pallanta referret! XI 163. Libycone habitantis litore Locros (referam)? XI 265. hi (Troes) fugiunt penitusque datis referuntur habenis; XI 623. cum se Martia curru Penthesilea refert; XI 662. quo referor totiens? XII 37. sed tamen ista satis referet tibi saepe Menalcas; E IX 55. sic omnia fatis in peius ruere ac retro sublapsa referri; G I 200. scilicet huc reddi deinde ac resoluta referri omnia; G IV 225. talia voce refert (Aeneas); I 208. qui (oras) teneant, (Aeneas) quaerere constituit sociisque exacta referre; I 309. cui (Priamo) Pyrrhus „referes ergo haec et nuntius ibis Pelidae genitori“; II 547. nos vero haec patriam grati referemus ad urbem; XI 127. (Latinus) legatos, quae referant, fari iubet; XI 240. multa dies variusque ‖ varius ‖ labor mutabilis aevi rettulit in melius; XI 426. sedibus hunc (amicum) refer ante suis et conde sepulchro; VI 152. o mihi praeteritos referat si Iuppiter annos! VIII 560. fessae multa referunt se nocte minores (apes), crura thymo plenae; G IV 180. aspice, aratra iugo referunt suspensa iuvenci; E II 66. laxos referunt umeris languentibus arcus; XI 874. arma Serestus lecta refert umeris, tibi, rex Gradive, tropaeum; X 542. nec post arma ulla rebelles Aeneadae referent; XII 186. (Eumedes) nomine avom referens, animo manibusque parentem; XII 348. quid tibi odorato referam sudantia ligno balsamaque et bacas semper frondentis acanthi? G II 119. summum putator haut dubitat terrae referens mandare cacumen; G II 29. aut hodie victor spolia illa cruenti ‖ cruenta ‖ et caput Aeneae referes aut . .; X 863. hunc morem cursus atque haec certamina primus Ascanius rettulit; V 598. tibi reduces socios classemque relatam nuntio; I 390 tum potius conata tua atque incepta referto; G 337. ecce autem Inachiis sese referebat ab Argis saeva Iovis coniunx; VII 286. quin aspera Iuno consilia in melius referet; I 281. (Aeneas) diversos ubi sensit ‖ sentit ‖ equos, currumque referri; XII 495. cum (cycni) sese e pastu referunt; VII 700. dicta; ſ. **dictum,** II, 1. refero (3 St.) S. 177, b. cum (sol) referetque diem condetque relatum; G I 458. o quis non referat talis divortia belli? Cul 304. fugit ipse Latinus pulsatos referens infecto foedere divos; XII 286. quamvis ille (equos) patriam Epirum referat fortisque Mycenas; G III 121. nunc magna referte facta, patrum laudes; X 281. talis miserrima flectus fertque refertque soror; IV 438. Caucaseas (Silenus) refert volucres furtumque Promethei; E VI 42. validi incudibus ictus auditi referunt gemitus; VIII 420. o decus Italiae virgo, quas dicere grates quasve referre parem? XI 509. ne invalidi patrum referant ieiunia nati; G III 128. iuvenis acer in excessum ‖ inexcussus ‖, referens a navibus ignis repulsos; Cul 302. labores; ſ. conata. Aurora referens opera atque incepta; XI 183. hinc lapides Pyrrhae iactos, Saturnia regna (Silenus) refert; E VI 42. egregiam vero laudem et spolia ampla refertis tuque puerque tuus; IV 93. ſ. facta. quid (referam) quos Oceano propior gerit India lucos, extremi sinus orbis? G II 118. nec (Eurydice) rettulit iutus lumina nec . .; Cul 290. vos contra regi mea nunc mandata referte; VII 267. vadite et haec memores regi mandata referte; XI 176. famulae conlapsa membra marmoreo referunt thalamo stratisque repounnt; IV 392. dilectos populi ad proceres primumque parentem monstra deum refero; III 59. morem; ſ. certamina. Mycenas; ſ. Epirum. quid (referam) nemora Aethiopum molli canentia lana? G II 120. parvos nomen avi referens Priamus; V 564. cogere donec oves stabulis numerumque referri iussit Vesper; E VI 85. in te ora Latini, in te oculos referunt; XII 657. opera; ſ. labores. (Orion) summis referens annosam montibus ornum; X 776, ora; ſ. oculos. primus Idumaeas referam tibi, Mantua, palmas; G III 12. parentem; ſ. avom. partem aliquam, venti, divom referatis ad auris! E III 73. regna Neoptolemi referam versosque penates Idomenei? XI 264. pedem; ſ. **pes,** II, 1. refero (3 St.) S. 516, b Turni se pestis ob ora fertque refertque sonans; XII 866. possum multa tibi veterum praecepta referre; G I 176. regna; ſ. lapides, penates. (Aeneas) regi iubet responsa Latino certa referre viros; XII 112. annua magnae sacra refer Cereri laetis operatus in herbis; G I 339. fixam refert (columba) delapsa sagittam; V 518. (oves) salis occultum referunt in lacte saporem; G III 397. aspice referentem signa Camillum; VI 825. dum variis tumulo referunt sollemnia ludis; V 605. ex illo fluere ac retro sublapsa referri spes Danaum;

II 169. spolia: ſ. laudem, caput. si nec pocula gratum ‖ Graium ‖ Alconis referent Boethique ‖ referunt Rhoecique ‖ toreuma; Cul 67. tropaeum: ſ. arma. vallos primus sub tecta referto; G II 409. ipsae lacte domum referent distenta capellae ubera; E IV 21. hos (versus) Corydon, illos referebat in ordine Thyrsis; E VII 20. haut aliter retro dubius vestigia Turnus inproperata refert; XI 798. victoria Graium in decimum vestigia rettulit annum; XI 290. (Rhoetus) cum sanguine mixta vina refert moriens; IX 350. volucres: ſ. furtum. hac querulae ‖ querulas ‖ referunt voces quis nantia limo corpora lympha fovet; Cul 151.

IV. **mit Objekt und Ergänzung**: 1. hoc mihi de te, nate, refers? IX 492. — 2. ingemit (Aeneas), et talia voce refert: „o beati“ . .; I 94. tandem (Aeneas) pauca refert: „ego“ . .; IV 333. tum senior talis referebat pectore voces: „quid“ . .? V 409. hic iuvenis vatem inridens sic orsa vicissim ore refert: „classis“ . .; VII 436. (Euandrus) tum sic pauca refert: „ut te“ . .! VIII 154. at non Venus aurea contra pauca refert: „o pater“ . .! X 17. tum senior Drances sic ore vicissim orsa refert: „o fama ingens“ . .; XI 124. — 3. nomen tamen haut leve patrum manibus hoc referes, telo cecidisse Camillae; XI 689.

V. **mit doppeltem Akkuſativ**: quem (lucum) Romulus acer Asylum rettulit; VIII 342.

refert, es iſt daran gelegen, es dient: 1. neque enim numero comprendere (vites?) refert; G II 104. — 2. praeterea nec mutari iam ‖ iam nec mutari ‖ pabula refert; G III 548.

reficio, wieder herſtellen, erquicken: I. semper enim refice ac, ne post amissa requiras, ante veni ‖ anteveni ‖; G III 70. — II furiis refecti ardebant; G III 511. Tarchon reficit in proelia pulsos; XI 731. olli sublimes, armis animisque refecti, adsistunt; XII 788. hanc genetrix faciem miserata refecit; X 234. cum saltus reficit iam roscida luna; G III 337. post ubi collectum robor ‖ robur ‖ viresque refectae; G III 235.

refigo, losheften, abreißen: (apes) aulas et cerea regna refigunt ‖ refingunt ‖; G IV 202. clipeum efferri iussit, Neptuni sacro Danais de poste refixum; V 360. hic fixit leges pretio atque refixit; VI 622, regna: ſ. aulas. caelo ego saepe refixa transcurrunt crinemque volantia sidera ducunt; V 527.

refingo, wieder bilden: (apes) aulas et cerea regna refigunt ‖ refingunt ‖; G IV 202.

reflecto, zurückbeugen, zurückwenden: anguibus hinc atque hinc horrent cui (Cerbero) colla reflexis; Cul 221. nec prius amissam (Creusam) respexi animumve reflexi, quam venimus; II 741. illam (lupam) tereti cervice reflexa ‖ reflexam ‖ mulcere alternos (pueros); VIII 633. reflexa cervice oranti ‖ orantis ‖ (Aeneas) capulo tenus applicat ensem; X 536. Latini mollia colla reflectunt; XI 622. at in melius tua, qui potes, orsa reflectas! X 632.

refluo, zurückfließen: dissultant ripae refluitque exterritus amnis; VIII 240. ceu per tacitum Ganges aut pingui flumine Nilus cum refluit campis; IX 32. Thybris tacita refluens ita substitit unda, ut sterneret . .; VIII 87. ut mare sollicitum stridit refluentibus undis; G IV 262.

refodio, wieder aufgraben: leviter digitis tellure refossa; Mo 88.

reformido, zurückbeben: ante (vites?) reformidant ferrum; G II 369.

refoveo, wieder erwärmen, neu beleben: tu lentus refoves iucunda membra quiete; Cul 213. loci natura dulci fessas (puellas?) refovebat in umbra; Cul 122.

refringo, losbrechen: corripit Aeneas extemplo avidusque refringit cunctantem (ramum); VI 210.

refugio, entfliehen, vermeiden: I. ni refugis tenuisque piget cognoscere curas; G I 177. dixit (Celaeno), et in silvam pinnis ablata refugit; III 258. tandem (Dido) corripuit sese atque inimica refugit in nemus umbriferum; VI 472. luturna tremefacta refugit; XII 449. quamquam animus meminisse horret luctuque refugit, incipiam; II 12. ille (cervos) autem mille fugit refugitque vias; XII 753. inde (pastor) impiger, exanimus ‖ exanimis ‖, vix compos mente refugit, nescius ‖ nec prius ‖ aspiciens; Cul 191. saucius at quadrupes nota intra tecta refugit; VII 500. ubi (sol) medio refugerit orbe; G I 442. refugit ab litore templum; III 536. — II. qui anguem pressit trepidusque repente refugit attollentem iras; II 380. pater aversus refugit foeda ministeria; VII 618.

refulgeo, erglänzen, hervorſchimmern: dixit (Venus) et avertens rosea cervice refulsit; I 402. discolor unde auri per ramos aura refulsit; VI 204. galea radiis adversa refulsit; IX 374. qualis cum caerula nubes solis inardescit radiis longeque refulget; VIII 623. cum pura per noctem in luce refulsit alma parens; II 590.

refundo, zurückgießen, zurückſchleudern: quando hic dicitur tenebrosa palus Acheronte refuso; VI 107. lateri iulisa refunditur alga; VII 590. quanta tempestas ierit, audiit et si quem tellus extrema refuso summovet oceano et . .; VII 225. an memorem Iulia qua ponto longe sonat unda refuso? G II 163. sensit Neptunus imis stagna refusa vadis; I 126.

refuto, zurückweiſen, abwenden: ad mortem si te (Fors dicta refutet!) prodiderim; XII 41.

regalis, königlich, fürſtlich: *regalis accensa (virgo) comas, accensa coronam insignem gemmis; VII 75. at domus interior regali splendida luxu instruitur; I 637. regalis inter mensas laticemque Lyaeum; I 686.

regemo, aufſeufzen: hunc ubi sollicitum dimisit inertia vitae, interius graviter regementem; Cul 386.

regia, Königsburg, Schloß: I. hinc illum (Dardanum) aurea nunc solio stellantis regia caeli accipit; VII 210. at specus et Caci detecta apparuit ingens regia; VIII 241. haec illum (Alciden) regia cepit; VIII 363. non haec dotalis regia Amatae cohibet Turnum; IX 737. me non deliciis commovit regia dives; Ci 433. tectum urbe fuit summa, Laurentis regia Pici, horrendum silvis et religione parentum; VII 171. si adeo dotalis regia cordist; XI 369. Romuleo recens horrebat regia culmo; VIII 654. maesto inmugit regia luctu; XI 38. iam pridem nobis caeli te regia, Caesar, invidet, atque hominum queritur curare triumphos; G I 503. — II. detego: ſ. I. apparet.

regificus, königlich, fürſtlich: epulae ante ora paratae regifico luxu; VI 605.

regina, Königin, Königstochter, Fürſtin: I. abſolut: 1. in primis regina quietum accipit in Teucros animum; I 303. cum sic unanimam adloquitur male sana (regina?) sororem: „Anna soror“ . .; IV 8. regina flaventis abscissa comas „pro Iuppiter! ibit hic?“ ait; IV 590. at regina volnus alit venis; IV 1. totam incensa (regina) per urbem bacchatur; IV 300. (regina) se causam clamat crimenque caputque malorum; XII 600. tandem his Aenean compellat (regina) vocibus ultro; „dissimulare“ . .; IV 304. aulaeis iam se regina superbis aurea composuit sponda; I 697. regina intenditque locum sertis et fronde coronat funerea; IV 506. (regina) infelix pugnae iuvenem in certamine credit extinctum; XII 598. reginam thalamo cunctantem ad limina primi Poenorum expectant; IV 133. donec regina sacerdos Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem; I 273. ipsa videbatur ventis regina vocatis vela dare; VIII 407. in lucem dedit face

praegnas Cisseis regina Parin; X 705. regina deum caelo delapsa; VII 620. portis ab equo regina sub ipsis desiluit; XI 499. dixerat (regina); IV 331. (regina) purpureos moritura manu discindit amictus; XII 602. quid dolens regina deum tot volvere casus insignem pietate virum impulerit? I 9. (regina) multa per maestum demens effata furorem; XII 601. regina motus excepit prima futuros; IV 217. ad Palladis arces subvehitur magna matrum regina caterva dona ferens; XI 478. at regina, nova pugnae conterrita sorte, flebat; XII 54 regina lucem exterrita fugit; XII 660. ut Cupido donis furentem incendat reginam; I 660. quo nunc reginam ambire furentem (Aeneas) audeat affatu? IV 283. eadem impia Fama furenti (reginae) detulit armari classem; IV 298. haec (regina) oculis, haec pectore toto haeret; I 717. impellit: ſ. dolet. tum regina deum moantis impulit ipsa manu portas; VII 620. regina implevit mero pateram, quam Belus et omnes a Belo soliti; I 728. nec minus interea extremam Saturnia bello imponit regina manum; II 573. ego, quae divom incedo regina; I 46. regina ad templum, forma pulcherrima Dido, incessit; I 496. videbatur regina laxos iam iamque immittere funis; VIII 708. neque (se posse) instantem reginam avertere; XI 703. intendit: ſ. coronat [haec parto ibit regina triumpho?] II 578. infandum, regina, iubes renovare dolorem; II 3 iam se regina mediam locavit; I 697. super exuvias ensemque relictum effigiemque toro (regina) locat; IV 504. regina ardentem generum monitura ‖ moritura ‖ tenebat: „Turne“ . .; XII 55. moritur: ſ. discindit. ne quo (regina) se numine mutet, sed teneatur amore; I 674. (regina) nodum informis leti trabe nectit ab alta; XII 603. praeterea regina, tui fidissima, dextra occidit ipsa sua; XII 659. tuus, o regina, quid optes, explorare labor; I 76. illam (reginam) inter caedes pallentem morte futura fecerat Ignipotens ferri; VIII 709. hic regina gravem gemmis auroque poposcit pateram; I 728. regina dolos praesensit; IV 296. tandem (regina) progreditur magna stipante caterva; IV 136. ego te plurima numquam, regina, negabo promeritam; IV 334. regina ut tectis venientem prospicit hostem; XII 595. non tamen indecorem tua te regina reliquit extrema iam in morte; XI 845. regina necdum etiam geminos a tergo respicit anguis; VIII 697. (regina) saevit inops animi; IV 300. regina ut litora et vacuos sensit sine remige portus; IV 588 (regina) spargens umida mella soporiferumque papaver; IV 486. subvehitur: ſ. fert. tenet: ſ. monet. regina omnia tuta timens; IV 298. regina e speculis ut primam ‖ primum ‖ albescere lucem vidit; IV 586. regina in mediis patrio vocat agmina sistro; VIII 696. regina gravi iamdudum saucia cura; IV 1. (regina) haut ignara futuri; IV 508. nihil ipsa (regina) nec aurae nec sonitus memor aut venientis ab aethere teli; XI 801. — 2. ſ. I. optat. o regina, novam cui condere Juppiter urbem dedit; I 522. ſ. I. iubet. invitus, regina, tuo de litore cessi; VI 460.

II. nach Verben: 1. abscindo: ſ. I, 1. ait. tum (Aeneas) sic reginam adloquitur: „coram adsum“; I 594. talem reginam Allecto stimulis agit undique Bacchi; VII 405. ambeo: ſ. I, 1. furit. averto: ſ. I, 1. instat. quocirca capere ante dolis et cingere flamma reginam meditor; I 674. regina caeco carpitur igni; IV 2. cingo: ſ. capio. (regina) Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo; IV 137. conterreo: ſ. I, 1. flet. expecto: ſ. I, 1. cunctatur. exterreo: ſ. I. I. fugit. fero: ſ. I, 1. pallet. quam (reginam) tota cohors imitata relictis ad terram defluxit equis; XI 500. incendo: ſ. I, 1. furit, bacchatur. (Aeneas) sub ingenti lustrat dum singula templo reginam opperiens; I 454. regina terque quaterque manu pectus percussa decorum; IV 589. (puer) reginam petit; I 717. teneo: ſ. I, 1. mutat. (regina) subito mentem turbata dolore; XII 599. video: ſ. I. 1. dat. — 2. defero: ſ. I. 1. furit. do: ſ. I, 2. I 522. cui (reginae) pharetra ex auro; IV 138. — 3. convertere animos acris oculosque tulere cuncti ad reginam Volsci; XI 800.

III. nach Substantiven: magnum reginae sed enim miseratus amorem Daedalus; VI 28. [perge modo, atque hinc te reginae ad limina perfer]; I 389. magnum reginae nomen obumbrat; XI 223.

regio, Richtung, Gegend: 1. haec omnis regio et celsi plaga pinea montis cedat amicitiae Teucrorum; XI 320. hinc deserta siti regio lateque furentes Barcaei (cingunt); IV 42. si nulla est regio, Teucris quam det tua coniunx dura; X 44. praedicere et quid quaeque ferat regio et quid quaeque recuset; G I 53. quae regio Anchisen, quis habet locus? VI 670. omnis in hac certam regio iacit arte salutem; G IV 294. recusat: ſ. fert. quis locus, quae regio in terris nostri non plena laboris? I 460. — II, 1. desero: ſ. I. cingit. do: ſ. I. est. turba ferarum blanda voce sequax regionem insederat Orphei; Cul 279. quin etiam caeli regionem in cortice signant; G II 269. — 2. tempore non alio dicunt regionibus illis quaesitas ad sacra boves Iunonis; G III 531. — 3. dum nota excedo regione viarum; II 737. — III, 1. nec sidus regione viae litusve fefellit; VII 215. Euryalum fallit timor regione viarum; IX 385. — 2. sunt et Siculis regionibus urbes armaque ‖ arvaque ‖; I 549. sic tota passim regione vagantur aëris in campis latis; VI 886. arma inter nubem caeli ‖ in ‖ regione serena rutilare vident; VIII 528. Euryale infelix, qua te regione reliqui? IX 390. — 3. in regione: ſ. 2. (VIII 528).

regius, königlich, fürſtlich: signum, quod regia Iuno monstrarat, caput acris equi; I 443. tum sic excepit regia Iuno: „mecum“ . .; IV 114. quos deinde secutus regius egregia Priami de stirpe Diores; V 297. nec regia Iuno immemor est nostri; VII 438. tum regia Iuno acta furore gravi „quid me cogis“ . .? X 62. regia non Semele, non Inachis Acrisione (dixerit?) Cat IX 33. cui (Tyrrho) regia parent armenta; VII 485. illic res laetae regnumque et regia coniunx parta tibi; II 783. quem (Turnum) regia coniunx adiungi generum miro properabat amore; VII 56. scilicet ut Turno contingat regia coniunx, nos sternamur; XI 371. dona Cupido regia portabat Tyriis duce laetus Achate; I 696. ut regius ostro velet honos levis umeros; VII 814. omnipotens oculos ad moenia torsit regia; IV 220. Pyrgo, tot Priami natorum regia nutrix; V 645 regius accitu cari genitoris ad urbem puer ire parat; I 677. intextus puer frondosa regius Ida cervos fatigat; V 252. flammas cum regia puppis extulerat; II 256. simul (Dido) Aenean in regia ducit tecta. simul . .; I 631. sic (Aventinus) regia tecta subibat; VII 668. olli (primi) convenere fluuntque ‖ ruuntque ‖ ad regia plenis tecta viis; XI 236. nuntius ingenti per regia tecta tumultu ecce ruit; XI 447.

regnator, Herrſcher, Beherrſcher: 1. I. ipse deum tibi me claro demittit Olympo regnator; IV 268. ipse (deum regnator) haec ferre iubet celeris mandata per auras: quid struis? IV 270. ipsos concurrere passus haut tamen inter se magni regnator Olympi; X 437. nec te asportare Creusam fas aut ille sinit superi regnator Olympi; II 779. deum regnator, caelum ac ‖ et ‖ terras qui numine torquet; IV 269. te errare haut pater ille velit, summi regnator Olympi; VII 558. — 2. ſ. II. celebro. — II semper celebrabere, corniger hesperidum fluvius regnator aquarum; VIII 77. hic exitus illum (Priamum) tulit, tot quondam populis terrisque superbum regnatorem Asiae; II 557.

regno, herrſche, beherrſche: I. 1, a. nec tibi regnandi veniat tam dira cupido; G I 37. — b. hic iam ter centum totos regnabitur annos gente sub Hectorea; I 272. — 2. tuus iam regnat Apollo; E IV 10. Aeolus clauso ventorum carcere regnet; I 141. tertia dum Latio regnantem viderit aestas; I 265. Priamiden Helenum Graias regnare per urbes; III 295. qui (Volcens?) tacitis regnavit Amyclis; X 564. melior (ductor) vacua sine regnet in aula; G IV 90. inde secutus (ignis) per ramos victor perque alta cacumina regnat; G II 307. — II. si (Silvius Aeneas) umquam regnandam acceperit Albam; VI 770. regnata per arva Saturno quondam; VI 793. terra colitur acri quondam regnata Lycurgo; III 14.

regnum, Königtum, Herrſchergewalt, Reich: I. **abſolut:** 1 nec (Cnosia regna) longo distant cursu; III 116. hoc regnum dea gentibus esse iam tum tenditque fovetque; I 17. sunt tibi regna patris Dauni; XII 22. quam din, tam patriam incolumem Nisi regnumque futurum; Ci 124. illum non (flexerunt) res Romanae perituraque regna; G II 498. (virgo) deserit Cypselidae magni florentia regna Corinthi; Ci 464. huius (Augusti) in adventum iam nunc et Caspia regna responsis horrent divom et Maeotia tellus; VI 798. Priami dum regna manebant; II 22. quam metui, ne quid Libyae tibi regna nocerent! VI 694. perit: ſ. flectit. redeunt Saturnia regna; E IV 6. illic fas regna resurgere Troiae; I 206. quae surgere regna (cernes) coniugio tali! IV 47. nec (pater) torpere gravi passus sua regna veterno; G I 124. matres ambiguae miserum inter amorem praesentis terrae fatisque vocantia regna; V 656. — 2. o fortunatae gentes, Saturnia regna, antiqui Ausonii! XI 252.

II. **nach Verben:** 1. venit Saturnus arma Iovis fugiens et regnis exul ademptis; VIII 320. sic demum lucos Stygis et regna invia vivis aspicies; VI 154. quo (Saturnia) regnum Italiae Libycas averteret oras; IV 136. mandat insignia Tarchon, succedam castris Tyrrhenaque regna capessam; VIII 507. cui (Inlo) regnum Italiae Romanaque tellus debentur; IV 275. si quis videat deserta regna pastorum et longe saltus lateque vacantis; G III 476 ſ. 1, 1. floret. effugimus scopulos Ithacae, Laertia regna; III 272. Troianas ut opes et lamentabile regnum eruerint Danai; II 4. urbem hodie, causam belli, regna ipsa Latini eruam; XII 567. Daedalus, ut fama est, fugiens Minoïa regna; VI 14. regna Tyri germanus habebat Pygmalion; I 346. Cnosius ‖ Gnosius ‖ haec Rhadamanthus habet durissima regna; VI 566. centum urbes habitant magnas, uberrima regna; III 106. nec arma Aeneadae referent ferrove haec regna lacessent; XII 186. iam domum mirans genetricis et umida regna; G IV 363. nec (timuit) maesta obtenta Ditis ferrugine regna; Cul 273. illic res laetae regnumque et regia coniunx parta tibi; II 783. Cerberus haec ingens latratu regna trifauci personat; VI 417. peto: ſ. **peto,** III. regna (4 St.) S. 518, a. non indebita posco regna meis fatis; VI 67. qui regnum Italiae et primos sibi poscat honores; XI 219 et nos fas extera quaerere regna; IV 350. si terra debiscens infernas reseret sedes et regna recludat pallida; VIII 244. hinc lapides Pyrrhae iactos, Saturnia regna (Silenus) refert; E VI 41. regna Neoptolemi referam versosque penates Idomenei? XI 264. (apes) aulas et cerea regna refugunt ‖ refingunt ‖; G IV 202. nec (oro) pulchro ut Latio careat regnumque relinquat; IV 432. Antenor potuit intuma tutus regna Liburnorum et fontem superare Timavi; I 244 (Oebalus) Teleboum Capreas cum regna teneret, iam senior; VII 735. timeo: ſ. obtineo. (Ascanius) regnum ab sede Lavini transferet; I 270. en umquam post aliquot mea regna videns mirabor aristas? E I 69. ſ. desero. Punica regna vides, Tyrios et Agenoris urbem; I 338. ne regna videres nostra neque . .; XI 43. quo (ductore) sospite numquam res equidem Troiae victas aut regna fatebor; VIII 471. Hesionae visentem regna sororis Laomedontiaden Priamum; VIII 157. repeto (Cassandram) saepe Hesperiam, saepe Itala regna vocare; III 185. — 2. tu heu regni rerumque oblite tuarum? IV 267. — 3. cum Iuppiter Libyae defixit lumina regnis; I 226. patris incolumi potius denubere regno velis; Ci 330. fas omne est, Cytherea, meis te fidere regnis; V 800. ibit hic et nostris inluserit advena regnis? IV 591. Dido instans operi regnisque futuris; I 504. Teucrus optavit locum regno; III 109. non erimus regno indecores nec . .; VII 231. — 4. fama volat pulsum regnis cessisse paternis Idomenea ducem; III 121. qui (Aloidae) adgressi superis Iovem detrudere regnis; VI 584. (taurus?) stabula aspectans regnis excessit avitis; G III 228. quem (Ascanium) regno Hesperiae fraudo et fatalibus arvis; IV 355. nec regno aut optata luce fruatur, sed . .; IV 619. gaudet regno Troianus Acestes; V 757. paratis patrio harpyias insontis pellere regno? III 249. adferimur pulsi regnis, quae maxima quondam Sol aspiciebat; VII 217. pulsus ob invidiam regno viresque superbas Metabus; XI 539 non dabitur regnis (esto) prohibere Latinis; VII 313. — 5. ibant per domos Ditis vacuas et inania regna; VI 269. externus in regnum quaeritur heres; VII 424. femina dominum Aenean in regna recepit; IV 214. (Achilles) me in mea regna remisit; II 543. illi armis in regna ruunt; XI 461. in regna Lavini Dardanidae venient; VI 84. sed non et venisse (in regna Lavini Dardanidae) volent; VI 86. voco in: ſ. **in,** A, I. voco in regna (3 St.) S. 325, b.

III. **nach Adjektiven:** 1. nunc hiemem inter se luxu, quam longa, fovere regnorum immemores; IV 194. — 2. sed tibi ego ingentis populos opulentaque regnis iungere castra paro; VIII 475. donec miseros mutavit virginis artus caeruleo pollens coniunx Neptunia regno; Ci 483. aspice quem valido subnixum gloria regno altius et caeli sedibus extulerat; Cat III 1. is (Numanus) tumidus novo praecordia regno ibat; IX 596. — 3. ambiguus inter: ſ. I, 1. vocat.

IV. **nach Subſtantiven:** 1. tu mihi quodcumque hoc regni concilias; I 78. ipse oratores ad me regnique coronam misit Tarchon; VIII 505. toto certatum est corpore regni; XI 313. quem nec Priami regnorum eversor Achilles (potuit sternere); XII 545. oratores portantis sellam regni trabeamque insignia nostri; XI 334. res dura et regni novitas me talia cogunt moliri; I 563. morte Neoptolemi regnorum reddita cessit pars Heleno; III 333. eiectum, egentem regni demens in parte locavi; IV 374. ductores consilium summis regni de rebus habebant; IX 227. — 2. certatim ex omni petiit quam (Nisi filiam) Graecia regno; Ci 412.

V. **Umſtand:** 1. ten ego plus patrio dilexi perdita regno! ten ego! Ci 428. — 2. voltis et bis mecum pariter considere regnis; I 572. te quoque magna manent regnis penetralia nostris; VI 71. (Iarbas) templa Iovi centum latis immania regnis, centum aras posuit; IV 199. Ilus erat, dum res stetit Ilia regno; I 268. dum (Palamedes) regno incolumis regumque vigebat conciliis; II 88. — 3. (Iuno) in regnis hoc ausa tuis; V 792.

rego, richten, lenken, beherrſchen: I. ego, si qua super fortuna laborum est, ipsa regam; VII 560. quo (Atrida) flamma regente Doris Erichthonias prostravit funditus arces; Cul 335. — II. quorum (generorum) a ‖ ab ‖ stirpe nepotes omnia sub pedibus vertique regique videbunt; VII 101. ille (vir) regit dictis animos et pectora mulcet; I 153.

dum memor ipse mei, dum spiritus hos regit artus; IV 336 rex arva Latinus et urbes iam senior longa placidas in pace regebat; VII 46. Aeneas ipse sedens clavomque regit velisque ministrat; X 218. soror ut currumque et equos et lora regebat; XII 624. cui (gubernaclo) datus haerebam custos cursusque regebam; VI 350. equos: ſ. currum. imperium Dido Tyria regit urbe profecta, germanum fugiens; I 340. fore qui gravidam imperiis belloque frementem Italiam regeret; IV 230. lora: ſ. currum. ille pacatum reget patriis virtutibus orbem; E IV 17. certis dimensum partibus orbem regit sol; G I 231. populum: ſ. populus, II, 1. rego (3 Ct.) S., 529, a. ipse (pater) ratem nocturnis rexit in undis; V 868. o qui res hominumque deumque aeternis regis imperiis et fulmine terres; I 230. rege tela per auras; IX 409 trunca manu pinus regit et vestigia firmat; III 659. Daedalus ambages resolvit caeca regens filo vestigia; VI 30. nulla viam Fortuna regit; XII 405. urbes: ſ. arma.

regressus, Rückkehr: si neque habet Fortuna regressum; XI 413.

reicio, zurückwerfen, wegwenden: bis reiecti (Tusci) armis respectant terga tegentes; XI 630. haec fatus (Entellus) duplicem ex umeris reiecit amictum; V 421. illum antem (arietem) reice; G III 387. Tityre, pascentes a flumine reice capellas; E III 95. at reiecto ‖ traiecto ‖ missa lacerto protinus hasta fugit; X 339. sic ait (Iupiter) atque oculos Rutulorum reicit arvis; X 473. versi Latini reiciunt parmas; XI 619. neque rex veretur infesto ad muros volitantes agmine turmas reicere; Ci 117.

relabor, zurückgleiten: cum (pila) relapsa ‖ quo ea lapsa ‖ est, procurrit virgo; Ci 149. retrahit pedem simul unda relabens; X 307.

relatus, Anführung: is (Numanus) primam ante aciem digna atque indigna relatu vociferans ibat; IX 595.

relaxo, locker machen, lösen: ubi Iuppiter uvidus austris denset erant quae rara modo, et quae densa relaxat; G I 419. (Scylla) tumidos agitante sinus aquilone relaxans; Ci 145. seu plures calor ille vias et caeca relaxat spiramenta; G I 89.

relego, verweisen, wegſchicken: Trivia Hippolytum nymphae Egeriae nemorique relegat; VII 775. tauros relegant post montem oppositum et trans flumina lata; G III 213.

relego, wieder zurücklegen, ſtreifen: ſrelegens errata retrorsus litora Achaemenides]; III 690.

relevo, erleichtern: his ubi (Carme) sollicitos animi relevaverat aestus vocibus; Ci 340.

religio, Berückſichtigung, Verehrung: I. omnis ‖ omnem ‖ cursum mihi prospera dixit religio; III 362. iam tum religio pavidos terrebat agrestis dira loci; VIII 349. rivos deducere nulla religio vetuit: G I 270. quid petunt? quae religio ‖ rell. ‖ aut quae machina belli? II 151. quae aetheris alti religio; XII 181. — II. hac casti maneant in religione nepotes; III 409. — III. tectum urbe fuit summa, Laurentis regia Pici horrendum silvis et religione parentum; VII 172. portae religione sacrae et saevi formidine Martis; VII 608. est lucus, religione patrum late sacer; VIII 598. — IV, 1. cupressus religione patrum multos servata per annos; II 715. — 2. neu (effigies posset) populum antiqua sub religione tueri; II 188.

religiosus, heilig: plurima sternuntur corpora per domos et religiosa deorum limina; II 365.

religo, anbinden: cum Laomedontia pubes gramineo ripae religavit ab aggere classem; VII 106. ibi (Euryalus) religatos rite videbat carpere gramen equos; IX 352.

relinquo, zurücklaſſen, überlaſſen, verlaſſen: I. abſolut: curae non ipsa in morte relinquont; VI 444. quin et supremo cum lumine vita reliquit; VI 735.

II. mit einfachem Objekt: postquam nos Amaryllis habet, Galatea reliquit; E I 30. his adiungit (Silenus), Hylan nautae quo fonte relictum clamassent; E VI 43. men efferre pedem, genitor, te posse relicto sperasti? II 657. cui parvos Iulus, cui pater et coniunx quondam tua dicta relinquor? II 678. paucis relictis vela damus; III 190. interea fessos ventus cum sole reliquit; III 568. semper (Dido) relinqui sola sibi videtur; IV 466. quis tacitum relinquat parvo potentem Fabricium vel te sulco, Serrane, serentem? VI 841. nox Aenean somnusque reliquit. surgit; VIII 67. Euryale infelix, qua te regione reliqui? IX 390. et Turnum et terras invita reliqui; XII 869. Scorpius caeli iusta plus parte relinquit; G I 35. si nihil ex tanta superis placet urbe relinqui; II 659. quando aliud mihi iam miserae nihil ipsa reliqui; IV 315. (Diores) transcat elapsus prior ambiguumve relinquat; V 326. ad quae Priamides: „nihil o tibi amice relictum“; VI 509. multa relinquunt armaque craterasque simul pulchrosque tapetas; IX 357. excessere omnes adytis arisque relictis di; II 351. ipsa Pales agros atque ipse reliquit Apollo; E V 35. aras: ſ. adyta. arator opere in medio defixa reliquit aratra; III 519. genitor mihi talia namque (nunc repeto) Anchises fatorum arcana reliquit: VII 123. arma: ſ. arma, II, 1. relinquo (3 Ct.) S. 65, b. sic orsus Apollo mortalis medio aspectus sermone reliquit; IX 657. luturna virago aurigam Turni longe lapsum temone reliquit ‖ reliquit ‖; XII 470. cum relinquo campos, ubi Troia fuit; III 11. (carmina virgo) digerit in numerum atque antro seclusa relinquit; III 446. tandem erumpunt et castra relinquunt Ascanius et iuventus; X 604. omnis relictis turba fluit castris; XII 443. cum (anguis) catulos tectis aut ova reliquens micat . .; G III 438. quos (lupos) catuli relicti faucibus expectant siccis; II 357. (Iris) desertos videt portus classemque relictam; V 612. urbe et sociis et classe relicta; IX 8. colles clamore relinqui; VIII 216. coniugem: ſ. alqm. (II 678) tum vita per auras concessit maesta ad manis corpusque reliquit; X 820. crateras: ſ. alqd. (IX 357). super exuvias ensemque relictum effigiemque toro (regina) locat; IV 507. quam (reginam) tota cohors imitata relictis ad terram defluxit equis; XI 500. has olim exuvias mihi perfidus ille (Daphnis) reliquit, pignora cara sui; E VIII 91. sine respectu mea fata relinquens; Cul 228. hastam intorsit equo ferrumque sub aure reliquit; XI 637. progressi subeunt luco fluviumque relinquunt; VIII 125. (capella) gemellos, spem gregis, a, silice in nuda conixa reliquit; E I 15. at tu, oro, solare inopem (genetricem) et succurre relictae; IX 290. (Latinus) rerum reliquit habenas; VII 600. nunc vivo neque adhuc homines lucemque relinquo. sed linquam; X 855. en etiam hunc ipsum vitae mortalis honorem te matre relinquo; G IV 328. rex nostra reliquit hospitia; XI 113. donec longa dies reliquit aurai simplicis ignem; VI 747. limen relinquit, effusi nimbo similes; V 316. litus: ſ. litus, II, 1. relinquo (3 Ct.) S. 384, a. simul haec invisa relinquam lumina; XII 62. quo magis inceptum (Dido) peragat lucemque relinquat; IV 452. ſ. homines. posterius cui Demophoon aeterna reliquit perfidiam lamentandi mala ‖ perfidia lamenta, doli male provida ‖; Cul 131. quam (matrem) primo aquilone relinquet perfidus praedo; VII 361. cuncti relictis consurgunt mensis; VIII 109. (Cloanthus) metis tenet aequora tuta relictis; V 171. illa (Lacaena) haec monimenta reliquit; VI 512. agmina cervi pulverulenta fuga glomerant montesque relinquont; IV 155. patrio mucrone relicto; XII 736. illae (aves) altum nidis petiere relictis; G II 210.

tu currentis (equos), menstrua virgo, auditura lyram tenuisti Nocte relicta; Cul 285. (Iuno) interea excedit caelo nubemque reliquit; XII 842. Oceanum interea surgens Aurora reliquit; IV 129. XI 1. purpureus quondam color ora reliquit; XI 819. ossa: ſ. **os**, II, 1. relinquo (3 St.) Ē. 486, b. ova: ſ. catulos. palmam Entello taurumque relinquit; V 472. patrem: ſ. alqm. (II 678). pignora: ſ. exuvias. portus: ſ. litora. pius Aeneas tendit iter velis portumque relinquit; VII 7. (erant) postes relicti a tergo; II 454. (harpyiae) semesam praedam et vestigia foeda relinquont; III 244. pugnas exosa relinquo; XII 818. nec (oro) pulchro ut Latio careat regnumque relinquat; IV 432. cui (seni) pauca relicti iugera ruris erant; G IV 127. donec longa dies purum reliquit aetherium sensum; VI 746. sedes astare relictas; III 123. spatio post deinde relicto tertius Euryalus; V 321. spem: ſ. gemellos. *spicula caeca relinquont (apes) adfixae venis; G IV 237. statione relicta ipse (Euryalus) comes Niso graditur; IX 222. stratis relictis (Dido) incubat; IV 82. taurum: ſ. palmam. quom examina frigida tecta relinquont; G IV 104. (Aeneas) ardet abire fuga dulcisque relinquere terras; IX 281. ſ. alqm (XII 809). sic denique victor Trinacria finis Italos mittere relicta; III 440. saepe fugam Danai Troia cupiere relicta moliri; II 108. truncum relinquit (Nisus) sanguine singultantem; IX 332. (Turnus) truncum reliquit harenae; XII 382. vestigia: ſ. praedam. quosne (viros) ⟨nefas⟩ omnis infanda in morte reliqui! X 673. Cyllenius mortalis visus medio sermone reliquit; IV 277. illae (aves) praecipites alta vitam sub nube relinquont; G III 547. (columba) decidit exanimis vitamque reliquit in astris aetheriis; V 517. rusticus curvo Saturni dente relictam persequitur vitem attondens; G II 406.

III. **mit doppeltem Akkusativ**: ipsa egomet dudum Beroën digressa reliqui aegram; V 650. quis te, magne Cato, tacitum aut te, Cosse, relinquat? quis Gracchi genus aut geminos, duo fulmina belli, Scipiadas, cladem Libyae? VI 841. non tamen indecorem tua te regina reliquit extrema iam in morte; XI 845. sic exhortata reliquit (Iuno Iuturnam) incertam et tristi turbatam volnere mentis; XII 160. haec aliis post me memoranda relinquo; G IV 148. ne quid inexpertum frustra moritura (Dido) relinquat; IV 415.

reliquiae, Überreſte, Reſt: (Saturnia) Troas, reliquias Danaum atque immitis Achilli, arcebat; I 30. urbem Troianam primum dulcisque meorum reliquias colerem; IV 342. ex quo reliquias ‖ rell. ‖ divinique ossa parentis condidimus terra; V 47. (Aeneas) dat tibi munera, reliquias Troia ex ardente receptas; VII 244. reliquias Troiae, cineres atque ossa peremptae (Iuno) insequitur; V 887. reliquias vino et bibulam lavere favillam; VI 227. recipio: ſ. do. serva reliquias ‖ rell. ‖ Danaum atque immitis Achilli; III 87. quae nos, reliquias ‖ rell. ‖ Danaum, urbe domo socias; I 598. haec duo oppida reliquias veterumque vides monimenta virorum; VIII 356.

relligio, ſ. religio.

relliquiae, ſ. reliquiae.

relnceo, zurückleuchten: olli (Ebuso) ingens barba reluxit; XII 300. ter flamma ad summum tecti subiecta reluxit; G IV 385. Sigea igni freta lata relucent; II 312.

reluctor, ſich ſträuben: (pastor draconis) reluctantis crebris foedeque petentis ictibus ossa ferit; Cul 196. huic (vitulo) geminae nares et spiritus oris multa reluctanti obstruitur; G IV 301.

remaneo, zurückbleiben: parvulus exusto remanebat stipite fomes; Mo 8. remanent summo purgamina dorso; Mo 41.

remeo, zurückkehren: patrias remeabo inglorius urbes; XI 793. si patrios umquam remeassem victor ad Argos; II 95.

remetior, ſich vergegenwärtigen, zurücklegen: si modo rite memor servata remetior astra; V 25. rursus ad oraclum Ortygiae Phoebumque remenso hortatur pater ire mari; III 143. pelago remenso inprovisi aderunt; II 181.

remex, Ruderer: I. regina ut litora et vacuos sensit sine remige portus; IV 588. — II. velocem Mnestheus agit acri remige Pristim; V 116. *hanc urbem fecerat infestam populator remige Minos; Ci 111.

remigium, Ruderwerk, Ruder, Ruderer: I. (Daedalus) tibi, Phoebe, sacravit remigium alarum; VI 19. (vates) remigium supplet; III 471. — II. (Aeneas) geminas legit de classe biremis remigioque aptat; VIII 80. olli remigio noctemque diemque fatigant; VIII 94. tali remigio navis se tarda movebat; V 280. non aliter quam qui adverso vix flumine lembum remigiis subigit; G I 202. volat ille (Mercurius) per aëra magnum remigio alarum; I 301.

reminiscor, ſich erinnern an: (Antores) dulcis moriens reminiscitur Argos; X 782.

remitto, zurückſchicken, zurückgeben: (Achilles) me in mea regna remisit; II 543. (fluvius Turnum) laetum sociis abluta caede remisit; IX 818. qualem (Euander) meruit, Pallanta remitto; X 492. te parentum manibus et cineri, si qua est ea cura, remitto; X 828. (Mezentius) multum remittit qui revocent (Lausum); X 839. sese in bella remittant; XII 390. me victusque volensque remitto; XII 833. si bracchia forte remisit; G I 202. corpora avecta partim finitimos tollunt in agros urbique remittunt; XI 206. det libertatem fandi flatusque remittat cuius . .; XI 346. (napaeae) iras remittent; G IV 536. cedat (Aeneas?), ius proprium regi patriaeque remittat; XI 259. hic (Latinus) legatos Aetola ex urbe remissos fari iubet; XI 239. (Aeneas) animam vocabat Anchisae magni manisque Acheronte remissos; V 99. eadem (mella) calor liquefacta remittit; G IV 36. his capti Phryges haec Rutulis responsa remittunt; IX 635. Erycis tibi terga remitto; V 419. quam (veniam) mihi cum dederit ‖ dederis ‖, cumulatam monte ‖ morte ‖ remittam; IV 436. quae (terra) et bibit umorem et, cum volt, ex se ipsa remittit; G II 218. vocem late nemora alta remittunt; XII 929.

remordeo, wieder beißen, nagen: I. si iuris materni cura remordet; VII 402. — II. quando haec te cura remordet; I 261.

remoror, ſich aufhalten, zurückhalten: I. (Scylla) vestibulo in thalami paulum remoratur; Ci 217. cur maesta parentis formosos circum virgo remorere capillos; Ci 236. — II. quantum te, pernix, remorantur, diva, chorea; Cul 119.

removeo, entfernen: illum otia invidia degentem et ‖ ac ‖ fraude remota; Cul 73. ille (pater) ignem removit; G I 131. quod (pastor) erat tardus ‖ tardo ‖ somni languore remoto ‖ renatus ‖; Cul 198 postquam exempta fames epulis mensaeque remotae; I 216. postquam prima quies epulis mensaeque remotae; I 723.

remugio, zurückbrüllen, wiederhallen: sequitur clamor caelumque remugit; IX 504. totus remugit mons circum; XII 928. gemitu nemus omne remugit; XII 722. Sibylla canit ambages antroque remugit obscuris vera involvens; VI 99. vox adsensu nemorum ingeminata remugit; G III 45.

remulceo, zurückſchmiegen, zurückbeugen: velut lupus caudam remulcens subiecit pavitantem utero silvasque petivit; XI 812.

Remulus, A. Held aus Tibur: cingula, Tiburti Remulo ditissimus olim quae mittit dona hospitio Caedicus; IX 360. — B. Rutuler: Orsilochus Remuli hastam intorsit equo; XI 636. —

C. Beiname des Numanus: I. cui (Numano) Remulo cognomen erat; IX 593. — II. sagitta per caput Remuli venit; IX 633.

remurmuro, zurückrauſchen: qua nec fracta remurmurat unda, sed mare adlabitur; X 291.

remus, Ruder: I. verrimus proni certantibus aequora remis; III 668. [terno consurgunt ordine remi]; V 120. acuto in murice remi obnixi crepuere; V 205. frondentis ferunt remos; IV 399. obnititur: ſ. crepat. — II, 1. (Sergestus) amissis remis atque ordine debilis uno; V 271. aptant remosque rudentisque; V 753. fero: ſ. I. frondent. flectitur in viridi remus sale; Ci 461. frango: ſ. frango remos (3 St.) S. 260, b. date tela, impellite remos! IV 594. Aeneas imponit sua arma viro remumque tubamque monte sub aërio; IV 233 lego: ſ. frango. ante Trinacria lentandus remus in unda, quam . .; III 384. totum spumare reductis convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; VIII 690. sternimur optatae gremio telluris ad undam sortiti remos; III 510. liceat silvis aptare trabes et stringere remos; I 552. tollite (remos), ferte rates; X 295. — 2. remo ut luctamen abesset; VIII 89. (Palinurus) iubet validis incumbere remis; V 15. ut videre rates tacitis ‖ tacitos ‖ incumbere remis; VIII 108. nunc, o lecta manus, validis incumbite remis; X 294. intenta bracchia remis; V 136. — 3. sub remis fusi per dura sedilia nautae; V 837. furit immissis Volcanus habenis transtra per et remos; V 663. — III. quem (Gyan) deinde Cloanthus consequitur, melior remis, sed . .: V 153. prima pares ineunt gravibus certamina remis quattuor delectae carinae; V 114. — IV. Mnestheus agmine remorum celeri ventisque vocatis prona petit maria: V 211. fragmina remorum quos (viros) et fluitantia transtra impediunt; X 306. — V, 1. totum debiscit convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; V 143. ſ. II, 1. reduco. praediscere, quando infidum remis impellere marmor conveniat; G I 254. vella cadunt, remis insurgimus; III 207. eripite, o socii, pariterque insurgite remis; III 560. nunc, nunc insurgite remis, Hectorei socii; V 189. laevam cuncta cohors remis ventisque petivit; III 563. filius ingentem remis Centaurum promovet; X 195. sollicitant alii remis freta caeca ruuntque in ferrum; G II 503. adversum remis superes subvectus ut amnem; VIII 58. verro: ſ. I certat quo discrimine ripas hae (animae) linquant, illae remis vada livida verrunt? VI 320. — 2. per remos alii; X 290.

Remus, I. Bruder des Romulus; I. hanc (vitam colnere) Remus et frater; G II 533. — II. cana Fides et Vesta, Remo cum fratre Quirinus iura dabunt; I 292. — 2. Rutuler; armigerum Remi (Nisus) premit aurigamque sub ipsis nanctus equis; IX 330.

renarro, wiedererzählen: sic pater Aeneas intentis omnibus unus fata renarrabat divom; III 717.

renascor, wieder entſtehen: nec fibris requies datur ulla renatis; VI 600. quod (pastor) erat tardus ‖ tardo ‖ somni languore remoto ‖ renatus ‖; Cul 198.

renideo, erglänzen: cum late fluctuat omnis aere renidenti tellus; G II 282.

renovo, wieder erneuern: stat casus renovare omnis; II 750. infandum, regina, iubes renovare dolorem; II, 3.

reor, glauben, wähnen: I. nunc (haut equidem sine mente reor, sine numine divom) adsumus; V 56. non, ut rere, meas effugit nuntius auris; VII 437. ut rebare, Venus Troianas sustentat opes; X 608. ut potius reor et potius di numine firment; XII 188. — II, 1. nos abiisse rati et vento petiisse Mycenas; II 25. at invenis, vicisse dolo ratus, avolat ipse (haut mora); XI 712. — 2. dis equidem auspicibus reor hunc cursum tenuisse carinas; IV 45. sic equidem ducebam animo rebarque futurum tempora dinumerans; VI 690. hunc illum poscere fata et reor et opto; VII 273. reor sic dicere divos; VII 370. quae vobis, quae digna, viri, pro laudibus istis praemia posse reor solvi? IX 253. — III. quod minime reris; VI 97. nec litora longe fida reor fraterna Erycis; V 24. — IV. quam (Italiam) tu iam rere propiu quam; III 381. omnem equidem terram externam reor; VII 370.

repello, zurücktreiben, verſchmähen: Taugete simul Oceani spretos pede reppulit amnis; G IV 233. femina conubia nostra reppulit; IV 214. fracti bello fatisque repulsi ductores Danaum; II 13. invenis aeer in excessum ‖ inexcussus ‖, referens a navibus ignis repulsos; Cul 302. (erinys iuvenem) quaerentem dicere plura reppulit; VII 449. ranco quod (telum) protinus aere repulsum pependit; II 545.

rependo, vergelten, belohnen: si vera feram, si magna rependam; II 161. fatis contraria fata rependens; I 239.

repens, plötzlich: quo ruitis? quaeve ista repens discordia surgit? XII 313.

repente, plötzlich: ille (Volcanus) repente accepit solitam flammam; VIII 388. cunctis repente (Aeneas) improvisus ait: „coram adsum“; I 594. torvom repente (Amata) clamat: „io matres“. .; VII 399. (dicatur) inscio repente clamatum insuper thalassio, thalassio; Cat XIII 15. tum ecce repente puniceam concussit apex in vertice cristam; Ci 500. nec singula morbi corpora corripiunt, sed tota aestiva repente; G III 472. signo repente corripiunt spatia audito; V 315. (turris) elapsa ‖ ea lapsa ‖ repente ruinam cum sonitu trahit; II 465. superis immissa repente Allecto; X 40. (silicem Tirynthius) imis avolsam solvit radicibus; inde repente impulit; VIII 238. ergo insperata deprensum ‖ in ‖ luce repente (Cacum) desuper Alcides telis premit; VIII 247. qui anguem pressit trepidusque repente refugit attollentem iras; II 380. cum venti posuere omnisque repente resedit flatus; VII 27. ruere omnia visa repente; VIII 525. eum circumfusa repente scindit se nubes; I 586. tremere omnia visa repente, liminaque laurusque dei; III 90. seu (Scylla) piscibus canibusque malis vallata repentest; Ci 79. unde haec tam clara repente tempestas? IX 19.

repentinus, plötzlich: magna repentino sinuantur lintea coro; Ci 460.

repercutio, zurückſchlagen, pass. wiederſpiegeln: sole repercusso aut radiantis imagine lunae; VIII 23. sicut aquae tremulum labris ubi lumen aënis sole repercusso omnia pervolitat late loca; VIII 23.

reperio, finden, erwerben, erkennen: iam reperti, qui saxo super atque ingentis pondere testae urgerent; G II 350. fallax haut ante repertus (Apollo); VI 343. nec minor in castris luctus Rhamnete reperto exsanguni; IX 452. quod cuique repertum rimanti, telum ira facit; VII 507. penitus repertae (apes) pumicibusque cavis exaesaeque arboris antro; G IV 43. praeterea duo nec tuta mihi valle reperti capreoli; E II 40 qui divitiis soli incubuere repertis nec partem posuere suis; VI 610. dolis risit Cytherea repertis; IV 128. verum ubi nulla fugam reperit fallacia; G IV 443. quo magis Italia mecum laetere reperta; VI 718. (Dido) quaesivit caelo lucem ingemuitque reperta; IV 692. rite repertum (ramum) carpe manu; VI 145. ubi (Scylla) nulla malis reperit solacia tantis; Ci 181. sunt aliae ‖ alii (modi) ‖, quas ipse vias sibi repperit usus; G II 22. cum nec reperire viam atque evolvere posset in mare se Xanthus; V 807. tumulo videor reperire sub illo posse viam; IX 195.

repertor, Erfinder, Schöpfer: I. olli (Junoni) subridens hominum rerumque repertor „es ger-

mana“ . .; XII 829. — II. tum pater omnipotens ipse repertorem medicinae talis et artis detrusit . .; VII 772.

repeto, zurückkehren, zurückholen, wiederholen, herleiten, im Geiste zurückrufen: I. o dea, si prima repetens ab origine pergam; I 372. genitor mihi talia namque ⟨nunc repeto⟩ Anchises fatorum arcana reliquit; VII 123. huc repetit iussisque ingentibus urguet ‖ urget ‖ Apollo; VII 241. capellae ima susurrantis repetebant ad vada lymphae; Cul 105. — II. nunc repeto (Cassandram) haec generi portendere debita nostro; III 184. — III. quamvis nec repetita sequi curet Proserpina matrem; G I 39. Venerem certis repetunt armenta diebus; G II 329. quid repetam actam nubibus Irim? X 38. hunc (Polyidum) bello repetens Gortynius heros sternebat . .; Ci 114. unum illud repetens iterumque iterumque monebo; III 436. ferri capulum repetivit in usum; Cul 392. quid repetam exustas Erycino in litore classes? X 36. te animo repetentem exempla tuorum pater Aeneas excitet; XII 439. altius omnem expediam prima repetens ab origine famam; G IV 286. omnia ni repetant Argis numenque reducant; II 178. si prima domus repetatur origo; VII 371. cum primum pasti repetent praesaepia tauri; E VII 39. quid (repetam) tempestatum regem ventosque furentis Aeolia excitos? X 37. [ipse urbem repeto et cingor fulgentibus armis]; II 749.

repleo, vollfüllen, erfüllen: iam Fama Euandrum Euandrique domos et moenia replet; XI 140. quibus (dapibus) repletus ut salivosis labris obesam ad uxorem redis; Cat XIII 29. cum gemerent repleti amnes; V 806. sed non replenda est curia verbis; XI 380. domos, moenia: ſ. alqm (XI 140.). haec (Fama) tum multiplici populos sermone replebat gaudens; IV 189. sin scrobibus superabit terra repletis, spissus ager; G II 235. (cuniunx) talia vociferans gemitu tectum omne replebat; II 679. quadrupes questu cruentus atque imploranti similis tectum omne replebat; VII 502.

repono, zurücklegen, hinlegen, begraben, ersetzen, vergelten: sic nos in sceptra reponis? I 253. quae gratia fuit vivis, quae cura, eadem sequitur tellure repostos; VI 655. tantum, vicine Palaemon, sensibus haec imis reponas; E III 54. omnia quae multo ante memor provisa repones; G I 167. exigua tantum gelidus ros nocte reponet; G II 202. (id) parco sale contingunt hiemique reponunt; G III 403. (apes) in medium quaesita reponunt; G IV 157. (Iuppiter) haec pro virginitate reponit? XII 878. formicae farris acervom cum tecto reponunt; IV 403. miserandae (Camillae) corpus et arma inspoliata feram tumulo patriaeque reponam; XI 594. hic victor caestus artemque repono; V 484. corpus: ſ. arma. pecoris generosi pullus mollia crura reponit; G III 76. haec ubi dicta, dapes iubet (Euandrus) et sublata reponi pocula; VIII 175. non illis (tauris) epulae nocuere repostae; G III 527. (Iris) faciemque deae vestemque reponit; V 619. iam falcem arbusta reponunt; G II 416. feretro Pallanta reposto (Euandrus) procubuit super; XI 149. manet mente repostum genus invisum et rapti Ganymedis honores; I 26. iutravi penitus repostas Massylum gentis praetentaque Syrtibus arva; VI 59. honores: ſ. genus. omnem repones rusus ‖ rursus ‖ humum; G II 231. aris reponimus ignem; III 231. manet alta mente repostum iudicium Paridis spretaeque iniuria formae; I 26. illam (matrem) Idaeus et Actor inter manus sub tecta reponunt; IX 502. famulae conlapsa membra marmoreo referunt thalamo stratisque reponunt; IV 392. tum membra toro defleta reponunt; VI 220. pars epulis onerant mensas et plena reponunt pocula; G IV 378. ſ. dapes. flammis ambesa reponunt robora navigiis; V 752. suaserunt divi terras temptare repostas; III 364. vestem: ſ. faciem. [vina reponite mensis]; VII 134.

reporto, zurückbringen, berichten: I. cum praevectus equo longaevi regis ad auris nuntius reportat advenisse viros; VII 167. caesos reportant Almonem puerum foedatique ora Galaesi; VII 574. — II. exposcunt mitti viros, qui certa reportent; IX 193. (cervos) magno laeti clamore reportant; G III 375. is (Eurypylus) adytis haec tristia dicta reportat; II 115. ut fama fidem missique reportant exploratores; XI 511. agitator aselli lapidem revertens incusum urbe reportat; G I 275. Aeneadae redeunt pacemque reportant; VII 285. qua (virgo) pedem ex hoste reportat, hac . .; XI 764.

reposco, zurück, dagegen, ab-fordern, nachdrücklich mahnen; I. hac vos et Pallanta ducem patria alta reposcit; X 374. ferte faces propere foedusque reposcite flammis; XII 573. quos (natos, parentem) illi fors et poenas ob nostra reposcent effugia, et . .; II 139. pio si poenas ore reposco; VI 530. Turnus ut videt sua nunc promissa reposci, se signari oculis; XII 2. (Latinus) responsa reposcit ordine cuncta suo; XI 240. regem ad supplicium praesenti Marte reposcunt; VIII 495. — II. seu tendere ad Indos (parant) Auroramque sequi Parthosque reposcere signa; VII 606.

reprimo, zurückhalten: Aeneas dextram repressit; XII 939. ter maxima Iuno continuit iuvenemque animi miserata repressit; X 686. obstipuit (Androgeos) retroque pedem cum voce repressit; II 378. ille (pater) passim rivis currentia vina repressit; G I 132.

repugno, Widerstand leisten: contra ille (Venulus) repugnans sustinet a iugulo dextram; XI 749. color est nec totus viridis, quia lactea frusta repugnant, nec . .; Mo 105.

requies, Ruhe, Erholung: I. 1. illi dulcis adest requies et pura voluptas, libera, simplicibus curis; Cul 89. is locus urbis erit, requies ea certa laborum; III 393. (?) hic locus . . laborum; VIII 46. hic grata nobilium requies lactuca ciborum (virebat); Mo 76. nec requies, quin aut pomis exuberet annus aut . .; G II 516. nec mora nec requies; G III 110. A V 458. XII 553. — 2. spes tu nunc una, senectae tu requies miserae; XII 58. — 3 tune ille senectae sera meae requies, potuisti linquere solam, crudelis? IX 482. — II, 1. nec fibris requies datur ulla renatis; VI 600. cum pastor in fessos requiem dare comparat artus; Cul 205. peto requiem spatiumque furori; IV 433. qui sibi iam requiem pugnae rebusque salutem sperabant; XII 241. — 2 haec cura est subdita cordi, ut requie abundet; Cul 91.

requiesco, ruhen, ſich beruhigen: I. hic tamen hanc mecum poteras requiescere noctem; E I 79. requiesce sub umbra; E VII 10. nec (Ulixes) requievit enim, donec Calchante ministro —; II 100. quae (Agaue) gelidis bacchata iugis requievit in antro; Cul 113. hic ‖ eia ‖ age pampinea fessus requiesce sub umbra; Copa 31. sic quoque mutatis requiescunt fetibus arva; G I 82. ut languida effuso requierunt membra sopore; Cul 207. in quo (munere) iure meas utinam requiescere musas liceat; Ci 10. ut (pastor) ad fontem densa requievit in umbra; Cul 157. — II. tempore quo fessas mortalia pectora curas requiescunt; Ci 232. mutata suos requierunt flumina cursus; E VIII 4. quo (tempore) rapidos etiam requiescunt flumina cursus; Ci 233.

requiro, wieder auffuchen, fragen nach: I. 1. rara (terra) sit an supra morem si densa requires; G II 227. dolus an virtus, quis in hoste requirat? II 390. — 2. forsitan et Priami fuerint quae fata requiras; II 506. requirit, qui viri tanto

complerint agmine ripas; VI 712. – II. semper enim refice ac, ne post amissa requiras, ante veni ‖ anteveni ‖; G III 70. arma toro tectisque (iuvenis?) requirit; VII 460. *[omnes arma requirunt]; VII 625. Corythum terrasque requirat (parens) Ausonias; III 170. portus require Velinos; VI 366. regem requirunt; IX 223. amissos longo socios sermone requirunt; I 217. terras: ſ. Corythum. — III. causas requirit inscius Aeneas, quae sint . .; VI 710.

res, Sache, Weſen, Vorfall, Zuſtand, Loos, Geſchäft, Handlung, Beſitz, Macht: I. **abſolut:** [quo res cumque cadent]; XII 203. qua visa est Fortuna pati Parcaeque siuebant cedere res Latio; XII 148. res dura et regni novitas me talia cogunt moliri; I 563. rem nulli obscuram nostrae nec vocis egentem consulis, o bone rex; XI 343. res est non parva; E III 54. haut sibi cum Danais rem faxo et pube Pelasga esse ferant ‖ putent ‖; IX 154. rem magnam, pretiumque morae fore; IX 232. diu, res si qua diu mortalibus ulla est, viximus; X 861. illum non (flexerunt) res Romanae perituraque regna; G II 498. ubi saevae nutu Iunonis eunt res; VII 592. venimus hinc lassis ‖ lapsis ‖ quaesitum oracula rebus; G IV 449. hoc primum in luco nova res oblata timorem leuiit; I 450. *nec res hunc tenerae possent perferre laborem, si non . .; G II 343. (Ascanius) Ilus erat, dum res stetit Ilia regno; I 268. sed res animos incognita turbat; I 515. nunc ipsa vocat res; IX 320. quo res summa loco, Panthu? II 322.

II. **nach Verben:** 1. Aeneas ausus adflictis melius confidere rebus; I 452. iam tempus agi res; V 638. qui casus agat res; IX 723. propius res aspice nostras; I 526. consulo: ſ. I. eget. talibus insidiis perinrique arte Sinonis credita res; II 196. maxima res effecta, viri; XI 14. tennis Teucrum res eripe leto; V 690. postquam res Asiae Priamique evertere gentem inmeritam visum superis; III 1. illic res Italas Romanorumque triumphos fecerat Ignipotens; VIII 626. quae sit rebus natura ferendis; G II 178. sin contusos animos et res miserabere fractas; G IV 240. nunc adeo laeti bene gestis corpora rebus procurate, viri; IX 157. tum res inopes Euandrus habebat; VIII 100. tibi res antiquae laudis et artem ‖ artis ‖ ingredior; G II 174. sit fas pandere res alta terra et caligine mersas; VI 267. miseror: ſ. frango. quae rebus sit causa novandis, dissimulent; IV 290. offero: ſ. I. lenit rem ordine pando; III 179. ſ. mergo. illic res laetae regnumque et regia coniunx parta tibi; II 783. rebus iam rite paratis; IV 555. divinis rebus perfectis; VIII 306. tum certare odiis, tum res rapuisse licebit; X 14. o qui res hominumque deumque aeternis regis imperiis et fulmine terres; I 229 respice res bello varias; XII 43. uuus qui (Maximus) nobis cunctando restitues ‖ restituis ‖ rem; VI 846. iam rebus luce retectis; IX 461. ille (rex) res Agamemnonias victriciaque arma secutus; III 54. clipeum postibus adversis figo et rem carmine signo: „AENEAS“ . .; III 287. hic (Marcellus) rem Romanam magno turbante tumultu sistet; VI 857. nosne tibi fluxas Phrygiae res vertere fundo conamur? X 88. quo (ductore) sospite numquam res equidem Troiae victas aut regna fatebor; VIII 471. — 2. tu heu regni rerumque oblite tuarum? IV 267. quos pertaesum magni incepti rerumque tuarum est; V 714. — 3. magnum quam sit angustis hunc addere rebus honorem; G III 290. at trahere atque moras tantis licet addere rebus; VII 315. mene igitur socium summis adiungere rebus, Nise fugis? IX 199. ubi rebus nox abstulit atra colorem; VI 272. „nulla salus bello.“ capiti cane talia, demens, Dardanio rebusque tuis; XI 400. confido: ſ. I. adfigo. excindine domos (id rebus defuit unum) perpetiar? XII 643. hortatur pater veniam precari, quam fessis finem rebus (Phoebus) ferat; III 145. quae tibi polliceor reduci rebusque secundis, haec . .; IX 301. nulla meis sine te quaeretur gloria rebus; IX 278. unum quod restat rebus egenis; X 367. durate et vosmet rebus servate secundis; I 207. qui sibi iam requiem pugnae rebusque salutem sperabant; XII 241. consulite in medium et rebus succurrite fessis; XI 335. sum: ſ. I. fero. quae sit rebus fortuna videtis; II 350. ſ. I. novo. sese temptaturum, quis rebus dexter modus; IV 294. ut (Aeneas) humanis quae sit fiducia rebus admonet; X 152. -- 4. illi haec inter se dubiis de rebus agebant certantes; XI 445. ante equidem summa de re statuisse, Latini, et vellem et fuerat melius; XI 302.

III. **nach Adjectiven:** 1. cerealia arma expediunt fessi rerum; I 178. (Aeneas) rerum ignarus imagine gaudet; VIII 730. (Turnus) respicit ignarus rerum ingratusque salutis; X 666. quem (morem) nunc maxima rerum Roma colit; VII 602. (Iuturna) in medias acies, in medias dat sese acies [haut nescia rerum]; XII 227. sic rerum facta est pulcherrima Roma; G II 534. illae (apes) intus trepidae rerum per cerea castra discurrunt; XII 589. — 2. rebus veni non asper egenis; VIII 365.

IV. **nach Subſtantiven:** 1. haut (Iuno) tanto cessabit cardine rerum; I 672. felix, qui potuit rerum cognoscere causas; G II 490. cum subito in medio rerum certamine praeceps corruit; Cat III 7. per varios casus, per tot discrimina rerum tendimus in Latium; I 204. Iuno fovebit Romanos, rerum dominos, gentemque togatam; I 282. hic incredibilis rerum fama occupat auris, Helenum regnare; III 294. summa sequar fastigia rerum; I 342. tibi maxima rerum verborumque fides; IX 279. cernis, quae Rutulos habeat fiducia rerum; IX 188. ut durare solum coeperit et rerum paulatim sumere formas; E VI 36. si nulla accendit tantarum gloria rerum; IV 232. si te nulla movet tantarum gloria rerum; IV 272. (Latinus) rerum reliquit habenas; VII 600. opstipuit varia confusus imagine rerum Turnus; XII 665. sunt lacrimae rerum; I 462. quos pater Aeneas rectores iuvenum et rerum dedit esse magistros; IX 173. his (Romanis) ego nec metas rerum nec tempora pono; I 278. ille (Proteus) omnia transformat sese in miracula rerum; G IV 441. ipsa haec (facta) ipsa ferent rerum monumenta per orbem; Cat IX 57. tali te vellem, iuvenum doctissime, ritu naturae rerum magnis intexere chartis; Ci 39. pars cetera nuntia ventura Ascanio rerumque patrisque; VIII 550. maior rerum mihi nascitur ordo; VII 44. rerum pars altera adempta est; IX 131. simul ipsa (mater) precatur Oceanumque patrem rerum nymphasque sorores; G IV 382. o pater, o hominum rerumque aeterna potestas; X 18. rerum cui (patri) prima potestas; X 100. quia sit illis (corvis) rerum fato prudentia maior; G I 416. olli (Iunoni) subridens hominum rerumque repertor „es germana“ . .; XII 829. cetera qua rerum iaceant pereulsa ruina, ante oculos sunt omnia; XI 310. series longissima rerum per tot ducta viros; I 641. haec intemptata manebat sors rerum; X 40. admiranda tibi levium spectacula rerum dicam; G IV 3. tempora: ſ. metas. qui reges, quae tempora rerum, quis Latio antiquo fuerit status, expediam; VII 37. — 2. ductores consilium summis regni de rebus habebant; IX 227.

V. **Umſtand:** 1. Punica se quantis attollet gloria rebus! IV 49. tu o dubiis ne defice rebus, diva parens; VI 196. per tuum expertum multis miserae mihi rebus amorem precor, ne . .; Ci 325. sunt (nobis) animi et rebus spectata iuventus; VIII 151. nescia mens hominum servare modum, rebus sublata secundis! X 502. — 2. omnia vicit duris

urgens in rebus egestas; G I 146. cum tu supplex in rebus egenis quas gentis Italum non oraveris! VI 91. pro re pauca loquar; IV 337.

rescindo, zerreißen, einreißen, aufreißen: tum Terra creat coniuratos caelum rescindere fratres; G I 280. qui (Aloidae) manibus magnum rescindere caelum adgressi; VI 583. teli latebram ‖ latebras ‖ rescindant penitus; XII 390. conati quondam cum sint inscendere ‖ rescindere ‖ mundum; Cul 236. si quis ferro potuit rescindere summum ulceris os; G III 453. Messapus eenm domitor, Neptunia proles, rescindit vallum; IX 524.

reseco, abſchneiden: aut rursum enodes trunci resecantur; G II 78.

resero, öffnen: has (portas) ipse reserat stridentia limina consul; VII 613. (Simylus) reserat clausam qua ‖ clausae quae ‖ pervidet ostia clavi ‖ cellae ‖; Mo 15. portas: ſ. limina. si terra dehiscens infernas reseret sedes et regna recludat pallida; VIII 244. urbem alii reserare iubent et pandere portas Dardanidis, alii . .; XII 584.

reservo, aufbewahren, aufſparen: quae me ad maiora reservo? IV 368. o gens infelix, cui te exitio Fortuna reservat? V 645. si numina vestra incolumem Pallanta mihi, si fata reservant; VIII 575. quo nunc me, infelix, aut quae me fata reservant? Ci 318. di capiti ipsius (Mezentii) generique (caedes, facta effera) reservent! VIII 484.

reses, untätig, träge: temptat praevertere iam pridem resides animos desuetaque corda; I 722. Messapus iam pridem resides populos in arma vocat; VII 693. qui resides movebit Tullus in arma viros et iam desueta triumphis agmina; VI 813.

resideo, ſitzen bleiben: ergo omnis caro residebat cura capillo; Ci 126. (pastor pecudes) procul aspexit luco residere virenti. Delia diva, tuo; Cul 109. quae (vada) subter viridem residebant caerula muscum; Cul 106. volucres patulis residentes ramis carmina edunt; Cul 146.

resido, ſich niederſetzen, niederlaſſen: tum foribus divae, media e ‖ media ‖ testudine templi (Dido) resedit; I 505. Crensa substitit erravitne via seu lassa resedit, ‖ ? ‖ incertum; II 739. sicca in rupe resedit (Menoetes); V 180. Aeneas curas mutabat versans, Siculisne resideret arvis oblitus fatorum, Italasne capesseret oras; V 702. (Tiryntlius) ter fessus valle resedit; VIII 232. mediis residunt aedibus; VIII 468. dum se glomerant retroque residunt in partem, quae peste caret, tum . .; IX 539. tum Etrusca resedit hoc acies campo; VIII 503. iure omnia bella gente sub Assaraci fato ventura resident; IX 643. tumida ex ira tum corda residunt, nec plura his; VI 407. heros extructo resedit; X 290. cum venti posuere omnisque repente resedit flatus; VII 27. qua vi maria rursus in se ipsa residant; G II 480.

resigno, entſiegeln, öffnen: hac (virga Mercurius) dat somnos adimitque et lumina morte resignat; IV 244.

resisto, ſtehen bleiben, innehalten, ſich widerſetzen: restitit (Orpheus) Eurydicenque suam iam luce sub ipsa respexit; G IV 490. restitit Aeneas claraque in luce refulsit; I 588. (Dido) incipit effari mediaque in voce resistit; IV 76. ille (Latinus) velut pelagi rupes immota resistit; VII 586. illa (Camilla) paribus resistit in armis; XI 710. ni mea cura resistat; II 599. ni fata resistant; G IV 455. ipsa (nympha) procul nebulis obscura resistit; G IV 424. aret pellis et ad tactum tractanti dura resistit; G III 502. rupes: ſ. alqs (VII 586). vix portarum vigiles caeco Marte resistunt; II 335.

resolvo, auflöſen, öffnen: scilicet huc reddi deinde ac resoluta referri omnia; G IV 225. Daedalus ipse dolos tecti ambagesque resolvit; VI 29. quae (Iris) luctantem animam nexosque resolveret artus; IV 695. labitur interea resoluta ab litore classis; Ci 459. invitat genialis hiems ‖ hiemps ‖ curasque resolvit; G I 302. dolos: ſ. ambages. cum zephyro putris se glaeba resolvit, tum . .; G I 44. fas mihi Graiorum sacrata resolvere iura; II 157. prius ante, pudor, quam te violo aut tua iura resolvo; IV 27. vates graviter frendens sic fatis ora resolvit; G IV 452. ipsa (vates) canat vocemque voleus atque ora resolvat; III 457. quae (moles) armorum resolvit tegmina; IX 517. ubi Lucifer tenebras resolvit; VIII 591. (Cerberus) immania terga resolvit fusus humi; VI 422. Helenus vittas resolvit sacrati capitis; III 370.

resono, wiederhallen, wiederhallen laſſen: I. resonant late plangoribus aedes; XII 607. resonat magnis plangoribus aether; IV 668. resonat fragoribus aether; V 228. at me cum raucis sole sub ardenti resonant arbusta cicadis; E II 13. volucres dulcia carmina per varios edunt resonantia cantus; Cul 147. e sacra resonant examina quercu; E VII 13. vidisse caeruleis canibus resonantia saxa; III 432. ipsa loci natura domum resonante susurro quis (puellis?) dabat; Cul 121. avia tum resonant avibus virgulta canoris; G II 328. nec altae per noctem resonare lupis ululantibus urbes (cessaverunt); G I 486. — II. tu formonsam resonare doces Amaryllida silvas; E I 5. cum litora alcyonem resonant, acalanthida dumi; G III 338. dives inaccessos ubi Solis filia lucos adsiduo resonat cantu; VII 12.

resorbeo, wieder einſchlürfen, verſchlingen: nunc (pontus) rapidus retro atque aestu revoluta resorbens saxa fugit; XI 627.

respecto, ſich umſehen, ſich kümmern um: I. bis reiecti (Tusci) armis respectant terga tegentes; XI 630. — II. (virgo) notas eheu frustra respectat Athenas; Ci 469. si qua pios respectant numina; I 603. (cyeni) terras captas iam respectare ‖ despectare ‖ videntur; I 396.

respectus, das Zurückblicken, Rückſicht: I. poenaque ‖ poenane ‖ respectus et nunc manet Orpheos in te? Cul 269. — II. sine respectu mea fata relinqueus; Cul 228.

respergo, beſprengen, beſprißen: quando quidem Ausonio respersi sanguine Teucros; VII 547. (pater) saepe nitentum sanguine taurorum supplex resperserat aras; Ci 525.

respicio, zurückſehen, hinſehen, achten auf: I. iace (cineres), nec respexeris; E VIII 102. si vero solem ad rapidum lunasque sequentes ordine respicies; G I 425. respicio et, quae sit me circum copia, lustro: II 564. iam summas arces Tritonia (respice) Pallas insedit; II 615. respicimus: dira inluvies inmissaque barba; III 593. respicit Aeneas: subito et sub rupe sinistra moenia lata videt; VI 548. respice ad haec; VII 454. (Turnus) respicit ignarus rerum ingratusque salutis: X 666. (Turnus) e rotis magnam respexit ad urbem; XII 671. quae (libertas) respexit tamen; E I 29. — II. ipsi respiciunt atram ‖ atro ‖ in nimbo volitare favillam; V 666. donec respiciunt totum adlabi classibus aequor; X 269. — III. libertas (causa fuit), quae sera tamen respexit inertem; E I 27. restitit (Orpheus) Eurydicenque suam iam luce sub ipsa respexit; G IV 490. nec prius amissam (Creusam) respexi animumve reflexi, quam venimus; II 741. Ascanium surgentem et spes heredis Iuli respice; IV 274. Cloanthum respicit (Gyas) instantem tergo et propiora tenentem; V 168. ut (Nisus) stetit et frustra absentem respexit amicum; IX 389. regina necdum etiam geminos a tergo respicit anguis; VIII 697. qua spe [nec prolem Ausoniam et Lauinia respicit arva]? IV 246. (virgo) carum non respicit aurum; Ci 177. iam tandem casus hominum, iam respice, Minos; Ci 454. si quid pietas antiqua labores

respicit humanos; V 689. Aeneas fluctus atros aquilone secabat, moenia respiciens; V 3. prolem: ſ. arva. donec versas ad litora puppes respiciunt; X 268. respice res bello varias; XII 43. (pastor) tum torva tenentem lumina respexit serpentem comminus; Cul 190. spes: ſ. Ascanium. qui (dux) fatis datas non respicit urbes; IV 225.

respiro, Atem holen: nec respirare potestas; IX 813.

resplendeo, erglänzen: fulva resplendent fragmina harena; XII 741.

respondeo, antworten, entſprechen: I. ambo et cantare pares et respondere parati; E VII 5. dictis respondent cetera matris; I 585. coniunx ubi pristinus illi respondet curis; VI 474. sed truncis oleae melius, propagine vites respondent; G II 63. illa seges demum votis respondet avari agricolae, quae . .; G I 47. contra elata mari respondet Cnosia tellus; VI 23. vites: ſ. oleae. — II. olli (Turno) sedato respondit corde Latinus: „o praestans animi iuvenis“. .; XII 18. — III. vos, quae respondent Alphesiboeus, dicite, Pierides; E VIII 62. non canimus surdis, respondent omnia silvae; E X 8.

responso, antworten, wiederhallen: ripaeque lacusque responsant circa; XII 757.

responsum, Antwort: I. et responsa simul quae sint, rex optime, regis audisti et . .: XI 294. unde ruunt totidem voces, responsa Sibyllae; VI 44. nil me fatalia terrent responsa deorum; IX 134 — II. do: ſ. do, III. responsum (4 St.) Σ. 187, b. fero: ſ. fero, III. responsa (4 St.) Σ. 243, b. si qua (responsa deorum) Phryges prae se iactant; IX 134. responsum quoniam satis est meminisse deorum; Ci 119. hinc Italae gentes omnisque Oenotria tellus in dubiis responsa petunt; VII 86. hic et tum pater ipse petens responsa Latinus; VII 92. haec responsa patris Fauni non ipse suo premit ore Latinus, sed . .: VII 102. tum divom responsa prohantur; Ci 388. nec responsa potest consultus reddere vates; G III 491. hic responsum paucis ita reddidit heros: „nulli“. .; VI 672. (Aeneas) regi iubet responsa Latino certa referre viros; XII 111. bis capti Phryges haec Rutulis responsa remittunt; IX 635. (Latinus) responsa reposcit ordine cuncta suo; XI 240. sin (Troes) tot responsa secuti (Italiam petiere); X 33. — III. mihi hoc uno responso animum delusit Apollo; VI 344. huius (Augusti) in adventum iam nunc et Caspia regna responsis horrent divom et Maeotia tellus; VI 799.

restinguo, auslöſchen: nos sanctos restinguere fontibus ignes; II 686. (Carme) inverso bibulum restinguens lumen olivo; Ci 344. quale per aestum dulcis aquae saliente sitim restinguere rivo; E V 47. restinctus donec vapor omnis; V 698.

restituo, wieder herſtellen: cum te restitui superis leti iam limine ab ipso; Cul 224. ut quo quaeque (arbos) modo steterit, restituant; G II 270. unus qui (Maximus) nobis cunctando restitues ‖ restituis ‖ rem; VI 846.

resto, zurück, übrig bleiben: superstes restarem ut genitor; XI 161. quid iam misero mihi denique restat? II 70. hoc Latio restare canunt; VII 271. unum quod restat rebus egenis; X 367. quid denique restat? XII 793. puer dona ferens pelago et flammis restantia Troiae; I 679. per si qua est quae restet adhuc mortalibus usquam intemerata fides, oro . .; II 142. tantum non Orpheus Hebrum restantem tenuit ripis silvasque canendo, quantum . .: Cul 118. hospes; hoc solum nomen quoniam de coniuge restat; IV 324. sin nec spes iam restat Iuli; I 556. equidem credo, mea volnera restant; X 29.

resulto, zurückprallen: pulsati colles clamore resultant; V 150. consonat omne nemus strepitu collesque resultant; VIII 305. ubi vocis offensa resultat imago; G IV 50. (tela) partim galea clipeoque resultant inrita; X 330.

resupinus, zurück gebeugt: (Troilus) fertur equos curruque haeret resupinus inani; I 476. duo cum corpora prensa manu magna medio (Cyclops) resupinus in antro frangeret; III 624.

resurgo, wieder aufſtehen, ſich wieder erheben: rursus resurgens saevit amor; IV 531. illic fas regna resurgere Troiae; I 206.

retardo, zurückhalten, hemmen: ac neque eos (equis) iam frena virum neque verbera saeva retardant; G III 252.

rete, Netz: I. nec retia cervis ulla dolum meditantur; E V 60. retia rara, plagae, lato venabula ferro Massylique ruunt equites; IV 131. — II, 1. tum (tempus) gruibus pedicas et retia ponere cervis; G I 307. si, dum tu sectaris apros, ego retia servo; E III 75. — 2. montis per altos ingentem clamore premes ad retia cervom; G III 413. postquam inter retia ventumst; X 710.

retego, aufdecken, erhellen, enthüllen: hunc (Phegea) lata retectum lancea consequitur; XII 374. ubi Titan radiis retexerit orbem; IV 119. si Aurora radiis retexerit orbem; V 65. iam rebus luce retectis; IX 461. (imago) caecum domus secius omne retexit; I 356.

retento, zurückhalten: pars volnere clauda retentat (serpentem) nixantem nodis; V 278.

retexo, wiederholen: quinque orbis explent cursu totidemque retexunt hinc illuc; XII 763.

retinaculum, das Halttau: stricto ferit (Aeneas) retinacula ferro; IV 580. alii Amerina parant lentae retinacula viti; G I 265. frustra retinacula tendens fertur equis auriga; G I 513.

retineo, zurückhalten, feſthalten: I. retinet longaevos haruspex fata canens: „o Maeoniae“ . .; VIII 498. — II. nec exanimes possunt (Ascanium?) retinere magistri; V 669. nec Turnum segnis retinet mora, sed rapit . .; X 308. me non metus incensam potuit retinere deorum; Ci 436. quae retinere gradum cursusque morari possent; Ci 152. (virgo) non niveo retinens bacata monilia collo; Ci 170. rates caeno retentae sordido macraque luctantes aqua: Cat XIII 25. numquam illam (Scyllam) post haec oculi videre suorum retinentem vittas; Ci 510.

retorqueo, zurückdrehen, umwenden: ille (Iapyx) retorto Paeonium ‖ Paeonum ‖ in morem senior succinctus amictu; XII 400 aversos totiens currus luturna retorsit: XII 485. adnuit his Iuno et mentem laetata retorsit; XII 841. (Euandrus) subligat ensem demissa ab laeva pantherae terga retorquens; VIII 460.

retracto, wieder faſſen, zurücknehmen, ſich weigern: quid iam, Turne, retractas? XII 889. nihil est quod dicta retractent ignavi Aeneadae, nec quae pepigere recusent; XII 11. Messapus ferrum retractat; VII 694. semianimes micant digiti ferrumque retractant; X 396. (Simylus) iterum commiscet opus mixtumque retractat; Mo 115.

retraho, zurückziehen, zurückführen: I. nate dea, quo fata trahunt retrahuntque sequamur; V 709. II. retrahit pedem simul unda relabens; X 307.

retro, rückwärts, zurück: abduxere retro longe capita ardua ab ictu; V 428. vobis arva neque Ausoniae semper cedentia retro quaerenda; III 496. certum est dare lintea retro; III 686. amnis et Hadriacas retro fugit Aufidus undas; XI 405. nunc (pontus) rapidus retro atque aestu revoluta resorbens saxa fugit; XI 627. (Nisus) simul et vestigia retro observata legit; IX 392. territus ille (leo), asper, acerba tuens, retro redit; IX 794. sic omnia fatis in peius ruere ac retro sublapsa referri; G I 200. ex illo fluere ac retro sublapsa referri spes

Danaum; II 169. haut aliter retro dubius vestigia Turnus inproperata refert; IV 797. obstipuit (Androgeos) retroque pedem cum voce repressit; II 378. dum se glomerant retroque residunt in partem, quae peste caret, tum . .; IX 539. (equi) metu versi retroque ruentes effundunt ducem; X 573. vestigia retro observata sequor per noctem et lumine lustro; II 753. (sacerdos) se promittit sistere aquam fluviis et vertere sidera retro; IV 489. quianam sententia vobis versa retro? X 7. en iterum crudelia retro fata vocant; G IV 495.

retrorsus, rückwärts: [relegens errata retrorsus litora Achaemenides]; III 690.

retundo, zurückſtoßen, ſtumpf machen: neque rex veretur indomita ‖ indomitas ‖ virtute retundere Martem ‖ mentes ‖; Ci 118. neu ferro laede retunso semina; G II 301. mentes: ſ. Martem.

reveho, zurückfahren, zurückbringen: non minus illa (nutrix parat) tamen, revehi quod moenia Cressa gaudeat; Ci 384. Troianam ex hostibus urbem qui revehis nobis; VIII 37.

revello, herausreißen, wegreißen: quos Sidonia vix urbe revelli rursus agam pelago? IV 545. saevo e scopulo multa vix arte revolsus (Sergestus); V 270. (Turnus Lycum) magna muri cum parte revellit; IX 562. quaeritur nascentis equi de fronte revolsus et matri praereptus amor; IV 515. tum marmorea caput a cervice revolsum cum Hebrus volveret; G IV 523. nec patris Anchisae cineres ‖ cinerem ‖ manesve revelli; IV 427. pelago credas innare revolsas Cycladas; VIII 691. panditur extemplo foribus domus atra revolsis; VIII 262. gubernaclum multa vi forte revolsum praecipitans traxi mecum; VI 349. da loricam manu valida lacerare revolsam semiviri Phrygis; XII 98. manes: ſ. cineres. (deus) cum puppis parte revolsa cumque gubernaclo proiecit (Palinurum); V 858. Venus telum alta ab radice revellit; XII 787

revertor, zurückkehren, heimkehren: I. stat omnem reverti per Troiam; II 750. — II. sera revertens nocte domum dapibus mensas onerabat inemptis; G IV 132. quo Phoebus vocet errantis iubeatque reverti; III 101. nunc ad te et tua magna, pater, consulta revertor; XI 410. agitator aselli lapidem revertens incusum urbe reportat; G I 274. anne putandumst animas iterum ad tarda reverti corpora? VI 720. ut (animae) incipiant in corpora velle reverti; VI 751. luna revertentes quom primum colligit ignis; G I 427. unde (nantae) reverti scirent et longos ubi circumflectere cursus; V 130. non (vites?) caesae reverti possunt atque ima similes revirescere terra; G II 312.

revincio, zurückbinden, befeſtigen, umwinden: quas (Diras Nox) paribus revinxit serpentum spiris ventosasque addidit alas; XII 847. ecce manus iuvenem interea post terga revinctum pastores trahebant; II 57. quam (tellurem) pius arquitenens Mycono e ‖ Mycono ‖ celsa Gyaroque revinxit; III 76. fuit templum velleribus niveis et festa fronde revinctum; IV 459.

reviresco, wieder grünen: non (vites?) caesae reverti possunt atque ima similes revirescere terra; G II 313.

reviso, wieder ſehen, beſuchen: saepius at si me, Lycida formonse, revisas; E VII 67. quae digna satis fortuna ‖ te ‖ revisit, Hectoris Andromache? III 318. multos alterna revisens lusit et in solido rursus Fortuna locavit; XI 427. procedo et Priami sedes arcemque reviso; II 760. et tamen meas chartas revisitote, sed pudenter et raro; Cat V 14. Aeneas classem revisit; IV 396. scilicet immemores (animae) super ‖ supera ‖ ut convexa revisant rursus; VI 750. lucum revises ‖ revisens ‖; G IV 546. (Aristaens) lucum revisit; G IV 553. iuvat dulcis revisere nidos; G I 414. hic (Proteus) nunc Emathiae portus patriamque revisit Pallenen; G IV 390. sinite instaurata revisam proelia; II 669. iuvat imbribus actis progeniem parvam revisere; G I 414. (Venus) sedes revisit laeta suas; I 415. ſ. arcem. sic demum socios consumpta nocte reviso; II 795. ille (Aeneas) viam secat ad navis sociosque revisit; VI 899. (Aeneas) socios revisit; VIII 546. tum demum admissi stagna exoptata revisunt; VI 330.

revoco, zurückrufen, zurückbringen: 1. „quo diversus abis?“ iterum Gyas revocabat; V 166. — II. qua servetis revocatum a morte Dareta; V 476. (Hippolytum) Paeoniis revocatum herbis et amore Dianae; VII 769. (Mezentius) multum remittit qui revocent (Lausum); X 840. ad Stygias revocatus aquas vix ultimus amni extat qui . .; Cul 240. revocate animos maestumque timorem mittite; I 202. verum ubi ductores acie revocaveris ambo; G IV 88. primiae revocabo exordia pugnae; VII 40. (si quis) nec, genus unde novae stirpis revocetur, habebit; G IV 282. revocare gradum superasque evadere ad auras; VI 128 nec miseri possunt revocare (iuvenem) parentes [nec . .]; G III 262. revocate parentem, reddite conspectum; IX 261. revocat pedem Tiberinus ab alto; IX 125. hinc fore ductores revocato a sanguine Teucri; I 235. famem domat intiba et venerem revocans eruca morantem; Mo 86. tum victu revocant vires; I 214.

revolo, zurückfliegen: quom medio celeres revolant ex aequore mergi; G I 361.

revolubilis, zurückwälzbar: (serpens) iam magis atque magis corpus revolubile volvens; Cul 169.

revolvo, zurückwälzen, pass. zurückſinken, wieder aufrollen, wiederholen: fer (Dido) revoluta torost; IV 691. ille (Salius) spissa iacuit revolutus harena; V 336. nunc femina Caeneus rursus et in veterem fato revoluta figuram; VI 449. quorum alter habenas suffuso ‖ suffosso ‖ revolutus equo dum colligit, alter . .; XI 671. sed quid ego haec autem nequiquam ingrata revolvo? II 101. iterum revolvere casus da, pater, Iliacos Teucris; X 61. interea revoluta rubebat ‖ ruebat ‖ matura iam luce dies; X 256 excussi manibus radii revolutaque pensa; IX 476. nunc (pontus) rapidus retro atque aestu revoluta resorbens saxa fugit; XI 627. quid, saxum procul adverso qui monte revolvit? Cul 243. gutturis arenti revoluto in inania ‖ omnia ‖ sensu; Cul 242.

revomo, wieder ausſpeien: illum (Menoeten) Teucri salsos rident revomentem pectore fluctus; V 182.

reus, ſchuldig: vobis taurum constituam ante aras voti reus; V 237.

rex, König, Herrſcher: I. **abſolut:** 1. rex tibi coniugium et quaesitas sanguine dotes abnegat; VII 423. illos (Teucros) porticibus rex accipiebat in amplis; III 353. utinam rex ipse noto compulsus eodem adforet Aeneas! I 575. ex quo me divom pater atque hominum rex fulminis adflavit ventis; II 648. rex sollicitus monstris oracula Fauni, fatidici genitoris, adit; VII 81. Iunonem interea rex omnipotentis Olympi adloquitur; XII 791. Tmolius adsurgit quibus (vitibus) et rex ipse Phanaeus; G II 98. tandem (rex) laetus ait: „di secundent“. .! VII 259. rex Enandrus ait: „non haec“. .; VIII 185. huic vero miserae (deum rex) infesti apposuit odium crudele parentis; Ci 532. astabant alii ab origine reges Martiaque volnera passi; VII 781. et responsa simul quae sint, rex optime, regis audisti et . .; XI 294. talia coniugia et talis celebrent hymenaeos egregium Veneris genus et rex ipse Latinus; VII 556. (rex) solio medius consedit avito; VII 169. rex lucos sub alta consulit Albunea; VII 81. rem nulli obscuram nostrae nec vocis egentem consulis, o bone rex; XI 344. proluit insano contorquens vertice silvas fluviorum rex Eridanus; G I 482. rex Turni

potius se credidit armis; XI 114. non illis (regibus) quisquam cunctantibus altum ire iter audebit; G IV 107. Aeole, namque tibi divom pater atque hominum rex dedit . .; I 65. quem das finem, rex magne, laborum? I 241. deficit ingenti luctu rex ipse Latinus; XI 231. cum prima novi ‖ sui ‖ ducent examina reges vere suo ‖ novo ‖; G IV 21. qui reges, quae tempora rerum, quis Latio antiquo fuerit status, expediam; VII 37. sit Latium, sint Albani per saecula reges; XII 826. ut regem aequaevom crudeli volnere vidi vitam exhalantem; II 561. rex ipse Latinus sentiat et Turnum experiatur; VII 432. deum rex fecit in terris haliaeetos ales ut (pater) esset; Ci 528. ni (rex Latinus) dare coniugium et dicto parere fatetur; VII 433. cui (Iunoni) rex aetherii breviter sic fatur ‖ fatus ‖ Olympi: „si mora“. .; X 621. forte die sollemnem illo rex Arcas honorem Amphitryoniadae magno ferebat; VIII 102. primam qui (rex) legibus urbem fundabit; VI 810. fundit preces rex pectore ab imo; VI 55. genitor dabit insuper ‖ quin super ‖ his campi quod rex habet ipse Latinus; IX 274. tum rex stabula alta Latinus habebat; IX 388. ille (rex viros) intra tecta vocari imperat; VII 168. praefatus divos solio rex infit ab alto: „ante“. .; XI 301. qui (Pandarus) Rutulum in medio non agmine regem viderit inrumpentem; IX 728. ibat rex obsitus aevo; VIII 307. reges caesa immgebant foedera porca; VIII 641. rex vario viam sermone levabat; VIII 309. si quando letum horrificum morbosque deum rex molitur; XII 851. quantum (rex) in connubio natae thalamoque moratur; VII 253. hunc atavi reges, hunc claris dextera factis (movet); VII 474. mussat rex ipse Latinus, quos generos vocet; XII 657. rex Anius, rex idem hominum Phoebique sacerdos, occurrit; III 80. patitur: ſ. astat. praefatur: ſ. infit. hic vasto rex Aeolus antro ventos imperio premit; I 52. (Rhamnes) profiabat somnum, rex idem et regi Turno gratissimus augur; IX 327. interea reges procedunt castris; XII 161. prohuit: ſ. contorquet. deum rex illi (patri) pro pietate sua reddidit vitam; Ci 520. rex arva Latinus et urbes iam senior longa placidas in pace regebat; VII 45. rex nostra reliquit hospitia; XI 113. hunc illi (Turni sorori) rex aetheris altus honorem Iuppiter sacravit; XII 140. pater omnipotens regem dedit, qui foedere certo premere sciret; I 62. ille (rex) res Agamemnonias victriciaque arma secutus; III 54. sentit: ſ. experitur. sic fata deum rex sortitur volvitque vices; III 375. reges armati Iovis ante aram paterasque tenentes stabant; VIII 640. hanc (gentem) multos florentem annos rex deinde superbo imperio tenuit Mezentius; VIII 481. ſ. stat. si quando deum rex meritas bello territat urbes; XII 851. alter (rex) latam trahens inglorius alvom; G IV 94. dum bello Argolici vastabant Pergama reges debita; VIII 374. hinc populum late regem belloque superbum venturum excidio Libyae; I 21. neque tum cives neque tum rex ipse veretur turmas reicere; Ci 116. deum rex, omnia qui imperio, terrarum milia versat; Ci 520. ast de me divom pater atque hominum rex viderit; X 743. concilium vocat divom pater atque hominum rex sidereum in sedem; X 2. volvit: ſ. sortitur. (rex) veteris Fauni volvit sub pectore sortem; VII 254. te voluit rex magnus Olympi talibus auspiciis exsortem ducere honores ‖ honorem ‖; V 633. ille horridus alter (rex) desidia; G IV 93. rege incolumi mens omnibus (apibus) una est; G IV 212. ille (rex) operum custos; G IV 215. rex ipse Iovis de gente suprema; VII 220. non vobis rege Latino divitis uber agri derit; VII 261. tum rex Euandrus, Romanae conditor arcis: „haec nemora“. .; VIII 313. rex prior haec: „maxume Teucrorum ductor“. .; VIII 469. rex Iuppiter omnibus idem; X 112. — 2. rex erat Aeneas nobis; I 544. — 3. ſ. 1. dat. „cuncta equidem tibi, rex, fuerit quodcumque, fatebor vera“ inquit; II 77. rex, genus egregium Fauni; VII 213. arma Serestus lecta refert umeris, tibi, rex Gradive, tropaeum; X 542. ſ. 1. audit, consulit.

II. mit Verben: 1. qui bello exciti ‖ acciti ‖ reges; VII 642. (Orpheus) manisque adit regemque tremendum nesciaque corda . .; G IV 469. ut ab Euandro (Aeneas) castris ingressus Etruscis regem adit; X 149. tum regem Aeneas dictis adfatur amicis: „optume“. .; VIII 126. (Turnus) tum sic adfatur regem atque ita turbidus infit: „nulla mora“. .; XII 10. (nymphae) adgnoscunt longe regem lustrantque choreis; X 224. illum (regem apes) admirantur et omnes circumstant fremitu denso; G IV 212. qua (rate) rex Clusinis advectus Osinius oris; X 655. dicam acies actosque animis in funera reges; VII 42. amisso (rege apes) rupere fidem; G IV 213. armo: ſ. I, 1. stat. (regem apes) saepe attollunt umeris; G IV 217. nec (me) posse Italia Teucrorum avertere regem? I 38. venit cognatos augens reges numerumque suorum ciris et ipse pater; Ci 201. cum canerem reges et proelia; E VI 3. ibant aequati numero regemque canebant; VII 698. casus mihi cognitus urbis Troianae nomenque tuum regesque Pelasgi; I 624. deum rex commotus talem ad superos volitare puellam; Ci 522. compello: ſ. I, 1. adest. Volcano genitum pecora inter agrestia regem quem credidit aetas, Caeculus; VII 679. regem vobis pugna defendite raptum; XII 265. dico: ſ. ago. do: ſ. I, 1. seit. quem (Silvium) Lavinia educet silvis regem regumque parentem; VI 765. ityn, quo Bistonius rex orbus epops maeret volucris evectus in auras; Cul 252. excieo: ſ. accieo. hic reges Asiae fregerat, hic populos; Cat III 4. gigno: ſ. credo. (Pandarus) demens, qui Rutulum regem ultro incluserit urbi; IX 728. iubeo: ſ. I, 1. scit. (rex) Curibus parvis et paupere terra missus in imperium magnum; VI 811. cum regem hac Erulum dextra sub Tartara misi; VIII 563. nec purpura regem picta movet nec sceptra movent Priameia tantum, quantum . .; VII 251. obsero: ſ. I, 1. it. praeterea regem non sic Aegyptos et ingens Lydia observant; G IV 210. sive Erycis finis regemque optatis Acesten; I 570. pro qua mercede (apes) Dictaeo caeli regem pavere sub antro; G IV 152. regem petamus Acesten; I 558. Aenean fatis regem se dicere posci; VIII 12. Messapus regem regisque insigne gerentem, Tyrrhenum Aulesten proterret; XII 289. rapio: ſ. defendo. si datur Italiam sociis et rege recepto tendere; I 553. rex Anius, vittis et sacra redimitus tempora lauro, occurrit; III 81. quid (repetam) tempestatum regem ventosque furentis Aeolia excitos? X 37. regem ad supplicium praesenti Marte reposcunt; VIII 495. regem requirunt; IX 223. quae quemque (regem) secutae complerint campos acies; VII 642. Arcades, qui regem Euandrum comites, qui signa secuti; VIII 52. nam te nec sperant Tartara regem nec . .; G I 36. (rex Erulus) ter Leto sternendus erat; VIII 566. (regem apes) stipant frequentes; G IV 216. ipsae (apes) regem parvosque Quirites sufficiunt; G IV 20. alii ipsum trahunt in moenia regem; XII 585. video: ſ. I, 1. exhalat. vis et Tarquinios reges animamque superbam ultoris Bruti videre? VI 817. ſ. I, 1. inrumpit. — 2. at vos, o superi, Arcadii, quaeso, miserete regis; VIII 573. — 3. quid (Aeneas) struat manifestius ipsi (Diomedi) quam Turno regi aut regi apparere Latino; VIII 17. regi haec dicite vestro: non illi imperium datum; I 137. (Aeneas) regi iubet Latino viros pacis dicere leges; XII 112. tu regibus alas eripe; G IV 106. fateor: ſ. I, 3. (II 77). fatur quae (Deiphobe) talia regi: „non hoc“ . .; VI 36. equites Turno regi responsa ferebant; IX 369. saepe duobus regibus incessit ma-

gno discordia motu; G IV 68. (Aeneas) tum Stygio regi nocturnas incohat aras; VI 252. Aeneau quisquam subegit hostem regi se inferre Latino? X 66. te Latino iungemus regi; XI 129. supero nitentem caelicolum regi mactabam in litore taurum; III 21. hunc Polydorum quondam infelix Priamus furtim mandarat alendum Threïcio regi; III 51. at (Aeneas) regi memorat nomenque genusque, quidve petat; X 149. vos contra regi mea nunc mandata referte; VII 267. ſ. I, 3. (X 542.) vadite et haec memores regi mandata referte; XI 176. (Aeneas) regi iubet responsa Latino certa referre viros; XII 111. cedat (Aeneas?), ius proprium regi patriaeque remittat; XI 359. quoi (regi?) deinde subibit otia qui rumpet patriae Tullus; VI 812. hic sceptra accipere et primos attollere fasces regibus omen erat; VII 174. Helenor, Maeonio regi quem serva Licymnia furtim sustulerat; IX 546. Rutulo regi ducibusque ea mira videri Ausoniis; X 267. hoc illis (regibus) curia templum; VII 174. — 4. Murranum sonantem per reges actum genus omne Latinos excutit; XII 530. protinus (Fama) ad regem cursus detorquet Iarban; IV 196. pacem Troiano ab rege petendum; XI 230. iuvenum pastores magno ad regem clamore trahebant Dardanidae; II 58.

III. **nach Adjektiven:** hic (est) bocchus Libyae regis memor; Cul 406. unum etiam donis istis, unum, optime regum, adicias; XI 353. — 2. (Rhamnes) proflabat somnum, rex idem et regi Turno gratissimus augur; IX 327. — 3. circa regem atque ‖ reges ‖ ipsa ad praetoria densae (apes) miscentur; G IV 75.

IV. **nach Substantiven:** 1. (virgo) nunc regis amicis iamque ipsi veritast; Ci 359. hic rarum tamen holus premens regum aequabat opes animis; G IV 132. (nutrix) sacra pergit regis Iolciacis animum defigere votis; Ci 377. quam veri effeta senectus arma inter regum falsa formidine ludit; VII 453 alii penetrant aulas et limina regum; G II 504. cum praevectus equo longaevi regis ad auris nuntius reportat advenisse viros; VII 166. fuit ingens monte sub alto regis Dercenni bustum antiqui Laurentis; XI 850. capite a summo regis (mirabile dictu) candida caesarie ‖ caesaries ‖ frondebant ‖ florebant ‖ tempora lauro; Ci 120. dum (Palamedes) regno incolumis regumque vigebat conciliis; II 88. ut binae regum facies, ita corpora plebis; G IV 95. nosco crinis incanaque menta regis Romani; VI 810. quando hic inferni ianua regis dicitur; VI 106. Messapus regem regisque insigne gerentem, Tyrrhenum Aulesten proterret; XII 289. limina: ſ. aulas. hae (Dirae) lovis ad solium saevique in limine regis apparent; XII 849. ocius ire equites Tyrrheni ad litora regis; VIII 555. menta: ſ. crinis. venit sacerdos, Archippi regis missu, fortissimus Umbro; VII 752. centum oratores augusta ad moenia regis ire iubet; VII 153. quam genetricem tenuerunt non moenia regis Acestae; IX 286. die, quibus in terris inscripti nomina regum nascantur flores; E III 106. quem (Silvium) Lavinia educet silvis regem regumque parentem; VI 765 apparent Priami et veterum penetralia regum; II 484. at licet amborum populos excindere regum; VII 316 cui (Mucio) cessit Lydi timefacta ‖ limitibus cessit cui fracta ‖ potentia regis; Cul 366. illum non populi fasces, non purpura regum flexit; G II 495. et responsa simul quae sint, rex optime, regis audisti et . .; XI 294. ante etiam sceptrum Dictaei regis et ante quam . .; G II 536. quae sit magno sententia (regis?) bello; XI 295. Tartareum ille (Alcides) manu custodem in vincla petivit ipsius a solio regis; VI 396. instaurati animi regis succurrere tectis; II 451. certatim regis circumstant tecta Latini; VII 585. — 2. ergo (Turnus) iter ad regem Latinum indicit primis iuvenum; VII 467. nunc iter ad regem nobis murosque Latinos; XI 17. haec sunt spolia et de rege superbo primitiae; XI 15.

V. **Umstand:** ut (Hercules) duros mille labores rege sub Eurystheo pertulerit; VIII 292. aurea quae perhibent illo sub rege fuere saecula; VIII 324.

Rhadamanthus. Sohn des Jupiter und der Europa, einer der drei Totenrichter in der Unterwelt: Cnosius ‖ Gnosius ‖ haec Rhadamanthus habet durissima regna; VI 566.

Rhaebus. Streitroß des Mezentius: (Mezentius) adloquitur maerentem (ecum) et talibus infit: „Rhaebe, diu viximus;“ X 860.

Rhaeticus, rhätiſch: quo te carmine dicam, Rhaetica (vitis)? G II 95.

Rhamnes. Rutuler: I (Rhamnes) proflabat somnum, rex idem et regi Turno gratissimus augur; IX 327. — II. (Hyrtacides) simul ense superbum Rhamnetem adgreditur; IX 325. nec minor in castris luctus Rhamnete reperto exsangui; IX 452. — III. Euryalus phaleras Rhamnetis et aurea bullis cingula rapit; IX 359.

Rhamnusia. Beinamen der Nemeſis: haut fallor (quod ut o potius, Rhamnusia, fallar); Ci 228.

Rhea. Prieſterin, Mutter des Aventinus: collis Aventini silva quem (Aventinum) Rhea sacerdos partu edidit; VII 659.

Rhenus. Rhein: I. (ibant) extremi hominum Morini Rhenusque bicornis; VIII 727. — II. Alpinas a! dura nives et frigora Rheni vides; E X 47.

Rhesus, König in Thrakien: flerunt alta Pangaea et Rhesi Mavortia tellus; G IV 462. nec procul hinc Rhesi niveis tentoria velis (Aeneas) adgnoscit lacrimans; I 469.

rhetor. Lehrer der Beredſamkeit, Redner: I. Corinthiorum amator iste verborum, iste iste rhetor; Cat II 2. — II. ite hinc, inanes, ite, rhetorum ampullae; Cat V 1.

Rhipaeus, ſ. **Riphaeus.**

Rhipeus, ſ. **Ripheus.**

Rhodius, rhodiſch: non ego te, dis et mensis accepta secundis, transierim Rhodia (vitis); G II 102.

rhododaphne. Oleander: hic (est) rhododaphne liliaque et roris non avia cura marini; Cul 402.

Rhodope, hohes Gebirge in Thrakien: I. duris in cotibus illum (Amorem) aut Tmaros aut Rhodope aut extremi Garamantes edunt; E VIII 44. nec tantum Rhodope miratur et Ismarus Orphea; E VI 30. qua redit medium Rhodope porrecta sub axem; G III 351. — II. 1. ille (pater) flagranti aut Athon aut Rhodopen aut alta Ceraunia telo deicit; G I 332. porrigo: ſ. I. edit. — 2. cum (Bisaltae, Gelonus) fugit in Rhodopen atque in deserta Getarum; G III 462.

Rhodopeius, rhodopeiſch, thraciſch: flerunt Rhodopeiae arces; G IV 461.

Rhoecus, Gigant, Kentaur: I. ille (Bacchus) furentis Centauros leto domuit, Rhoecumque Pholumque et Hylaeum; G II 456. — II. si nec pocula gratum ‖ Grainm ‖ Alconis referent Boethique ‖ referunt Rhoecique ‖ torenma; Cul 67.

Rhoeteïus, rhöteiſch, trojaniſch: A. qualis ubi ad terras nimbus it, talis in adversos ductor Rhoeteïus hostis agmen agit; XII 456. — B. non Beroë vobis, non haec Rhoetëia, matres, est Doryli coniunx; V 646.

Rhoeteus, rhötiſch, trojaniſch: tunc egomet tumulum Rhoeteo litore inanem constitui; VI 505. omnis ut in cineres Rhoetei litoris ora daretur; Cul 313. maximus unde pater Teucrus Rhoeteas primum est advectus in ‖ ad ‖ oras; III 108

Rhoetus, Troer: I. tum Pallas biiugis fugientem Rhoetea praeter traicit; X 399 quam (hastam) medius Rhoetens intercipit; X 402. — II. traicio praeter: ſ. I fugit.

Rhoetus, A. Rutuler: (Euryalus) Fadumque Herbesumque subit Rhoetumque Abarimque, ignaros, Rhoetum vigilantem et cuncta videntem; IX 345. — II. subeo: ſ. I. — B. Fürſt der Marſer: (Pallas) hinc Sthenium petit et Rhoeti de gente vetusta Auchemolum; X 388. — C Gigant; tibi namque canit non pagina bellum triste Iovis ponitque* ‖ Rhoetique ‖; Cul 27.

rhosus, Empfindung: ite inflata rhoso non Achaico verba; Cat V 2.

rictus, der aufgeſperrte Mund, gähnende Rachen: pone Cerberus: en diris flagrant latratibus ‖ et diris latrantia rictibus ‖ ora; Cul 220.

rideo, lachen, zulächeln, belachen: I. tibi prima munuscula tellus mixta ridenti colocasia fundet acantho; E IV 20. dolis risit Cytherea repertis; IV 128. omnia nunc rident: at si . .; E VII 55. inter Thesei purpureis late ridentia litora conchis; Ci 103. set faciles nymphae risere; E III 9. cui non risere parentes, nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubilist ‖ cubili est ‖; E IV 62. risit pater optimus olli (Niso) et clipeum efferri iussit, Didymaonis artes ‖ artis ‖; V 358. — II. illum (Menoeten) et labentem Teucri et risere natantem; V 181. ille (Silenus) dolum ridens „quo vincula nectitis?“ inquit; E VI 23.

rigeo, ſtarren: glacie riget horrida barba; IV 251. [continuis rimis calcanea scissa rigebant]; Mo 36. (Simylus) inde comas apii gracilis rutamque rigentem vellit; Mo 90 terga boum plumbo insuto ferroque rigebant; V 405. tum geminas vestes auroque ostroque rigentis extulit Aeneas; XI 72.

rigesco, erſtarren: vestes rigescunt indutae ‖ inductae ‖; G III 363.

rigidus, ſtarr, unbarmherzig: curvae rigidum falces conflantur in ensem; G I 508. (Corynaeus) sic rigido latus ense ferit; XII 304. Clausus rigida Dryopem ferit eminus hasta sub mentum graviter pressa; X 346. (Aeneas) miratur interque manus versat loricam ex aere rigentem sanguineam ingentem; VIII 619. quibus (calamis) ille (Ascraeus senex) solebat cantando rigidas deducere montibus ornos; E VI 71. ferre iubet (Aeneas) pallam signis auroque rigentem; I 648. tum rigidas motare cacumina quercus (videres); E VI 28. nec tibi persuadeat auctor tellurem borea rigidam spirante moveri ‖ movere ‖; G II 316.

rigo, bewäſſern, benetzen: quae rigat aequora Sarnus; VII 738. (Alsus) sparso late rigat arma cruore; XII 308. sic memoraus (Aeneas) largo fletu simul ora rigabat; VI 699. (Aletes) voltum lacrimis atque ora rigabat; IX 251. volnus calido rigat ora cerebro; XI 698. voltum: ſ. ora.

rigor, Härte: tum ferri rigor atque argutae lammina ‖ lamina? ‖ serrae venere; G I 143.

riguus, bewäſſernd: rura mihi et rigui placeant in vallibus amnes; G II 485.

rima, Spalte, Ritze: I. tonitru cum rupta corusco ignea rima micans percurrit lumine nimbos; VIII 392. — II. omnes (naves) accipiunt inimicum imbrem rimisque fatiscunt; I 123. [continuis rimis calcanea scissa rigebant]; Mo 36.

rimor, aufreißen, durchſuchen: I. quod cuique repertum rimanti, telum ira facit; VII 508. quae (volucres) Asia circum dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri; G I 384. — II. haec (capella) teneras fruticum sentes rimatur, at illa . .; Cul 56. ergo aegre rastris terram rimantur; G III 534. voltur fecunda poenis viscera rimatur epulis; VI 599. — III. (Tarchon) partis rimatur apertas, qua volnus letale ferat; XI 748.

rimosus, riſſig: tu tamen levi rimosa cubilia limo ungue fovens circum; G IV 45. cumba multam accepit rimosa paludem; VI 414.

ripa, Ufer: I. dissultant ripae refluitque exterritus amnis; VIII 240. vicinae fremunt ripae crepitantibus undis; XI 299. furit mugitibus aether concussus silvaeque et sicci ripa Tanagri; G III 151. quo modo ganderent virides apio ripae; G IV 121. ut vicina invitet decedere ripa calori; G IV 23. Eurydicen toto referebant flumine ripae; G IV 527. ripaeque lacusque responsant circa; XII 756. balatu pecorum arentes sonant ripae collesque supini; G III 555. viridat: ſ. V, 2. (VII 495.) muscus ubi et viridissima gramine ripa; G III 144. II, 1. tu ripam iniussus adibis? VI 375. requirit, qui viri tanto complerint agmine ripas; VI 712. quantum aut numerum lupus aut torrentia flumina ripas (curant); E VII 52. Aeneas evadit celer ripam inremeabilis undae; VI 425. sive errore viae fluminis intrastis ripas portuque sedetis; VII 201. quo discrimine ripas hae (animae) lincant, illae remis vada livida verrunt? VI 319. hic viridis tenera praetexit harundine ripas Mincius; E VII 12. ubi Mincius tenera praetexit harundine ripas; G III 15. hydrum puella servantem ripas alta non vidit in herba; G IV 459. pleno quem (Thybrim) flumine cernis stringentem ripas et pinguia culta secantem; VIII 63. nec ripas datur horrendas et rauca fluenta transportare prius, quam . .; VI 327. — 2. sua quaeque continuo puppes abrumpunt vincula ripis; IX 118. quos ut prospexit per tacitum nemus ire pedemque advertere ripae; VI 386. non bene ripae creditur; E III 94. qua (parte?) saxa rotantia late impulerat torrens arbustaque diruta ripis; X 363. ille (Charon) caeruleam advertit puppim ripaeque propinquat; VI 410. — 3. (Iuppiter) ratum per pice torrentis atraque voragine ripas adnuit; IX 105. X 114. cum pater in ripa gelidique sub aetheris axe Aeneas procubuit; VIII 28. huc omnis turba ad ripas effusa ruebat; VI 305. — III. adsuetae ripis volucres et fluminis alveo; VII 33. — IV. cum Laomedontia pubes gramineo ripae religavit ab aggere classem; VII 106. tendebant manus ripae ulterioris amore; VI 314. riparum toros et prata recentia rivis incolimus; VI 674. — V, 1. *ecce fugae medio summis Amasenus abundans spumabat ripis; XI 548. velut latet arce viator aut amnis ripis aut alti fornice saxi; X 806. tantum non Orpheiis Hebrum restantem tenuit ripis silvasque canendo, quantum . .; Cul 118. (cervos) insidiis et ripa territus alta; XII 752. — 2. ripis fluvialis harundo caeditur; G II 414. anguis, qui ripis habitans hic piscibus atram improbus ingluviem ranisque loquacibus explet; G III 430. cum (cervos) ripa aestus viridante levaret; VII 495. ipse ego te ripis et recto ‖ adstricto ‖ flumine ducam; VIII 57. quales, sive Padi ripis Athesim seu propter amoenum, consurgunt quercus; IX 680. — 3. qualis in Eurotae ripis aut per iuga Cynthi exercet Diana choros, talis . .; I 498.

Riphaeus, Gegend im äußerſten Sarmatien oder Scythien: mundus ut ad Scythiam Riphaeasque ‖ Rhipaeasque ‖ arduus arces consurgit; G I 240. talis gens effrena virum Riphaeo ‖ Rhipaeo ‖ tunditur euro; G III 382. (Orpheus) arva Riphaeis ‖ Rhipaeis ‖ numquam viduata pruinis lustrabat; G IV 518.

Ripheus, Troer: addunt se socios Ripheus et maximus armis Epytus; II 339. cadit Ripheus iustissimus unus, qui fuit in Teucris; II 426. hoc Ripheus ‖ Rhipeus ‖, hoc ipse Dymas omnisque iuventus laeta facit; II 394.

risus, Lachen, Gelächter: I. Ausonii coloni versibus incomptis ludunt risuque soluto; G II 386. — II. incipe, parve puer, risu cognoscere matrem; E IV 60.

rite, gehörig, richtig, auf herkömmliche Weise: I. praeceptis Heleni rite Iunoni Argivae iussos adolemus honores; III 546. rite repertum (ramum) carpe manu; VI 145. primis cadentibus astris Iunoni fer rite preces; VIII 60. quae (sacra) rite incepta paravi; IV 638. rite (nymphae, Gradivos) secundarent visus omenque levarent; III 36. hic duo rite mero libans carchesia Baccho (Aeneas) fundit humi; V 77. hic Latinus centum lanigeras mactabat rite bidentis; VII 93. rebus iam rite paratis; IV 555. tu rite propinques augurium; X 254. si rite audita recordor; III 107. ibi (Eurvalus) religatos rite videbat carpere gramen equos; IX 352. tum rite sacratas in flammam iugulant pecudes; XII 213. secundo; ſ. levo. exequiis rite solutis; VII 5. (Aeneas) rite cavis undam de flumine palmis sustinet; VIII 69. — II. si modo rite memor servata remetior astra; V 25.

ritus, Sitte, Gebrauch: I. morem ritusque sacrorum adiciam; XII 836. — II. fundunt simul undique tela crebra nivis ritu; XI 611. tali te vellem, iuvenum doctissime, ritu naturae rerum magnis intexere chartis; Ci 36. aurea sollemni comptum quem (capillum) fibula ritu (nectebat); Ci 127. Teutonico ritu soliti torquere cateias; VII 741. tum suspensa novo ritu de navibus altis trahitur virgo; Ci 389.

rivus, Bach, Strom: I. tenuis fugiens per gramina rivos (adsit); G IV 19. est crepitans rauco murmure rivus aquae; Copa 12. rivo fluenti transque caput iace (cineres); E VIII 101. fugit; ſ. adest. quale per aestum dulcis aquae saliente sitim restinguere rivo; E V 47. qui deinde satis fluvium inducit rivosque sequentis; G I 106. — II, 1. arentem Xanthi cognomine rivom adgnosco; III 350. quo modo potis gauderent intiba rivis; G IV 120. claudite iam rivos, pueri: sat prata biberunt; E III 111. (Simylus) norat vicinos apte curvans ‖ apta cura ‖ summittere rivos; Mo 71. rivos deducere nulla religio vetuit; G I 269. induco: ſ. I. sequitur. haec eadem (Italia) argenti rivos aerisque metalla ostendit venis; G II 165. summitto: ſ. curvo. sanguinis ille (Euneus) vomens rivos cadit; XI 668. — 2. iacio: ſ. I. fluit. — 3. rivum propter aquae conformare locum capit impiger; Cul 390. cum bocula propter aquae rivom viridi procumbit in ulva; E VIII 87. — III. qui (viri) roscida rivis Hernica saxa colunt; VII 683. — IV, 1. illa (capella) imminet in rivi, praestantis imaginis, undam ‖ irrigni praestanti marginis ulvae ‖; Cul 57. — 2. concursus ad plenos spumanti sanguine rivos; IX 456. — V, 1. quae (unda) levibus placidum rivis sonat acta liquorum; Cul 149. ille (pater) passim rivis currentia vina repressit; G I 132. sudor fluit undique rivis; V 200. fluit aes rivis aurique metallum; VIII 445. nec lacrimis crudelis Amor nec gramina rivis saturantur; E X 29. — 2. riparum toros et prata recentia rivis incolimus; VI 674.

robigo, Rost, Mustau: I. ut mala culmos esset robigo; G I 151. — II. cum finibus illis agricola exesa inveniet scabra robigine pila; G I 495. quae (terra) nec scabie et salsa laedit robigine ferrum; G II 220.

robur, Kernholz, Eiche, Balken, Stärke: I. (portas) centum aerei claudunt vectes aeternaque ferri robora; VII 609. vomis et inflexi primum grave robur aratri (est?); G I 162. quae robora cuique (arvo), quis color sit; G II 177. esset par aetas et idem si robur ab annis; XI 174. semusta madescunt robora; V 697. — II, 1. hic stirpes obruit arvo quadrifidasque sudes et acuto robore vallos; G II 25. congesta robora totasque advolvere focis ulmos ignique dedere; G III 377. flammis ambesa reponunt robora navigiis; V 753. cape saxa manu, cape robora, pastor; G III 420. iam excisa trabe (Pyrrhus) firma cavavit robora; II 481. post ubi collectum robor ‖ robur ‖ viresque refectae; G III 235. qui (ignis) furtim pingui primum sub cortice tectus robora comprendit; G II 305. si tantum pectore robur concipis; XI 368. congero: ſ. advolvo. *telum solidum nodis et robore cocto; XI 553. Arradas huic (Pallanti) equites bis centum, robora pubis lecta dabo; VIII 518. suspensa focis explorat robora fumus; G I 175 ferunt robora silvis infabricata fugae studio; IV 399 (Alcides) rapit arma manu nodisque gravatum robur; VIII 221. hic Turnus ferro praefixum robur acuto in Pallanta diu librans iacit; X 479. sacrum qui (Laocoon) cuspide robur laeserit; II 230. lego: ſ. do. praefigo: ſ. iacio. rapio: ſ. gravo. repono: ſ. ambedo. fraxineae trabes cuneis et fissile robur scinditur; VI 181. robora nec cuneis et olentem scindere cedrum cessant; XI 137. principio pinguem taedis et robore secto ingentem struxere pyram; VI 214. suspendo: ſ. exploro. Calchas attollere molem roboribus textis caeloque educere iussit; II 186. — 2. haec nemora (tenebat) gens virum truncis et duro robore nata; VIII 315. laeti cavo se robore promunt Thessandrus Sthenelusque et Ulixes; II 260. — 3. udo sub robore vivit stuppa vomens tardum fumum; V 681. — III. vos, quibus solidae suo stant robore vires; II 639. velut annoso validam cum robore quercum boreae eruere certant; IV 441. — IV, 1. viribus haud ullis valuit discindere morsus roboris Aeneas; XII 783. — 2. sicubi magna Iovis antiquo robore quercus ingentis tendat ramos; G III 332. matres robore duro stipitibus ferrum sudibusque imitantur obustis praecipites; XI 893. — 3. (melius respondet?) solido Paphiae de robore myrtus; G II 64. — V. quoniam nunc primum teneros firmamus robore nervos; Ci 43. bis denas Italo texamus robore navis; XI 326.

robustus, kräftig, stark: robustus quoque iam tauris iuga solvet arator; E IV 41. at si triticeam in messem robustaque farra exercebis humum; G I 219. id (curat) labefacta movens robustus iungera fossor; G II 264.

rogito, (wiederholt) fragen: I. (Dido) rogitans nunc, quibus aurorae venisset filius armis, nunc, quales Diomedis equi, nunc, quantus Achilles; I 752. — II. (Dido) multa super Priamo rogitans, super Hectore multa; I 750. (Mezentius) multa super Lauso rogitat; X 839.

rogo, fragen, bitten: I, 1. omnes „unde amor iste“ rogant „tibi?“ E X 21. — 2. mihi haec ediscere vera roganti; II 149. — II. me cum (Antigenes) saepe rogaret; E V 88. arma: ſ. arma, II, 1. rogo (3 St.) S. 65, b. rogamus cunctis undamque auramque patentem; VII 230. non ullum auxilium miseris rogavi; VIII 376. dis sedem exiguam patriis litusque rogamus innocuum; VII 229. oratores aderant velati ramis oleae veniamque rogantes; XI 101. undam: ſ. auram.

rogus, Scheiterhaufen: I. hoc rogus iste mihi, hoc ignes araeque parabant? IV 676. — II, 1. ter circum accensos cincti fulgentibus armis decurrere rogos; XI 189. Dido altos conscendit furibunda rogos; IV 646. est animus Dardanii rogum capitis permittere flammae; IV 640. — 2. de sedibus imis ibant impositi rogis iuvenes ante ora parentum; G IV 477. turba ruebat, pueri innuptaeque puellae impositique rogis iuvenes ante ora parentum; VI 308. — III. quos (Aeneas) immolet captivoque rogi perfundat sanguine flammas; X 520. — IV. decurrere circum: ſ. II, 1. accendo.

Roma, Hauptstadt Latiums und des römischen Reichs: I, 1. hinc maxima porro accepit Roma et patrium servavit honorem; V 601. en huius (Romuli), nate, auspiciis illa incluta Roma imperium

terris aequabit septemque una sibi muro circumdabit arces. felix prole virum: VI 781. quem (morem) nunc maxima rerum Roma colit; VII 603. illo quo primum dominatus Roma superbos mutavit placidis tempore consulibus; Cat IX 37. servat: ſ. accipit. heroes, omnis Roma decus magni quos suspicit orbis; Cul 360. — 2. hic grave servitium tibi iam, tibi, Roma ‖ Romane ‖ ferebat; Cat III 5. — II, 1. nec procul hinc Romam et raptas Sabinas (Ignipotens) addiderat: VIII 635. urbem quam dicunt Romam, Meliboee, putavi stultus ego huic nostrae similem: E I 19. postquam in partem data Roma Sabinis: VII 709. sic rerum facta est pulcherrima Roma: G II 534. ille (Sol) etiam extincto miseratus Caesare Romam: G I 466. et quae tanta fuit Romam tibi causa videndi? E I 26. — 2. fero: ſ. I, 2. — III. unde Albani patres atque altae moenia Romae; I 7. iuxta Ascanius, magnae spes altera Romae (procedit?); XII 168.

Romanus, römiſch, Römer: A. ergo inter sese paribus concurrere telis Romanas acies iterum videre Philippi; G I 490. Caesar, qui inbellem avertis Romanis arcibus Indum; G II 172. Ascanione pater Romanas invidet arces? IV 231. tum rex Euandrus, Romanae conditor arcis, „haec nemora“ . .: VIII 313. cum fera Karthago Romanis arcibus olim exitium immittet: X 12. passim armenta videbant Romanoque foro et lautis mugire Carinis; VIII 361. tantae molis erat Romanam condere gentem; I 33. te raptum et Romanam flebimus historiam; Cat XI 6. Caesar triplici invectus Romana triumpho moenia: VIII 714 est volitans, quoi nomen asila Romanumst, oestrum Grai vertere vocantes; G III 148. Ascraeum cano Romana per oppida carmen; G II 176. Troius Aeneas Romana per oppida digno ut carmine vectus eat; Cat XIIV 3. Vesta, quae Tuscum Tiberim et Romana Palatia servas; G I 499. dum imperium pater Romanus habebit; IX 449. quae (tecta) nunc Romana potentia caelo aequavit: VIII 99. nimium vobis Romana propago visa potens, superi, si . .: VI 870. sit Romana potens Itala virtute propago; XII 827. illum non (flexerunt) res Romanae perituraque regna; G II 498. hic (Marcellus) rem Romanam magno turbante tumultu sistet; VI 857. nosco crinis incanaque mentа regis Romani; VI 810. hinc pater Aeneas, Romanae stirpis origo (procedit); XII 166. cui (Iulo) regnum Italiae Romanaque tellus debentur; IV 275. hinc albi, Clitumne, greges Romanos ad templa deum duxere triumphos; G II 148. — B. 1, 1. non secus ac patriis acer Romanus in armis viam quom carpit; G III 346. certe hinc Romanos olim volventibus annis fore pollicitus ‖ pollicitus ‖; I 234. tu regere imperio populos, Romane, memento; VI 851. (Euandrus) monstrat et aram et Carmentalem Romani nomine portam quam memorant; VIII 338. — 2. Cloanthus, genus unde tibi, Romane Cluenti; V 123. ſ. 1. regit. hic grave servitium tibi iam, tibi, Roma ‖ Romane ‖ ferebat; Cat III 5. — II, 1. hanc aspice gentem Romanosque tuos; VI 789. Romulus Romanos suo de nomine dicet; I 277. Iuno mecum fovebit Romanos; I 281. — 2. fero: ſ. I, 2. (Cat III 5. A V 123). — III. illic res Italas Romanorumque triumphos fecerat Ignipotens: VIII 626.

Romuleus, deſ Romulus: Romuleo recens horrebat regia culmo; VIII 654.

Romulidae, Nachkommen deſ Romulus: subito novom consurgere bellum Romulidis Tatioque seni Curibusque severis; VIII 638.

Romulus, Sohn deſ Mars und der Rhea Silvia: 1. quin et avo comitem sese Mavortius addet Romulus; VI 777. inde lupae fulvo nutricis tegmine laetus Romulus excipiet gentem et Mavortia condet moenia Romanosque suo de nomine dicet; di patrii indigetes et Romule Vestaque mater, ne prohibete . .; G I 498. quem (lucum) Romulus acer Asylum rettulit; VIII 342. — 2. ſ. I. prohibet.

Romulus, deſ Romulus, römiſch; nec Romula quondam ullo se tantum tellus iactabit alumno; VI 876.

roridus, betaut: lucida ‖ rorida ‖ qua patulos velabant gramina colles; Cul 47.

roro, träufeln, triefen: ter spumam elisam et rorantia vidimus astra; III 567. illi sunt gratae rorantes lacte capellae et nemus et fecunda Pales et . .: Cul 76. Turnus capita rorantia sanguine portat; XII 512. (Aeneas) aptat rorantis sanguine cristas telaque trunca viri; XI 8. (Carme) dulcia deinde genis rorantibus oscula figens persequitur . .: Ci 253. sparsi rorabant sanguine vepres; VIII 645.

ros, Tau, Naß, Waſſer: I. exigua tantum gelidus ros nocte reponet; G II 202. cum ros in tenera pecori gratissimus herba: E VIII 15. dum ros . . herba: G III 326. — II. (ubi) errans bucula campo decutiat rorem; G IV 12. genus umida ponti exultans rorem late dispersit ‖ dispergit ‖; G IV 431. (Scylla) simul ut multum late dispersit in aequora rorem; Ci 516. iam variae pelagi volucres certatim largos umeris infundere rores; G I 385. glarea ruris vix humilis apibus casias roremque ministrat; G II 213. spargit rapida ungula rores sanguineos; XII 339. — III. hic (est) rhododaphne liliaque et roris non avia cura marini; Cul 403. — IV. ecce deus ramum Lethaeo rore madentem quassat . .: V 854. dum rore cicadae (pascentur); E V 77. (Corynaeus) spargens rore levi et ramo felicis olivae; VI 230.

rosa, Roſe: I. aret: ſ. II. admisceo. hic et acanthos et rosa purpureum crescens pudibunda ruborem ‖ purpureo crescit . . rubore ‖; Cul 399. sunt topia et kalybae ‖ obbae calices ‖, cyathi, rosa, tibia, chordae; Copa 7. sparsa liminibus floret rosa; Ci 98. — II. proderit admiscere arentis rosas; G IV 268. primus vere rosam atque autumno carpere poma; G IV 134. spargo: ſ. I. floret. III. mixta rubent ubi lilia multa alba rosa; XII 69. sunt serta purpurea lutea mixta rosa; Copa 14.

rosarium, Roſengarten: pinguis hortos quae cura colendi ornaret biferique rosaria Paesti; G IV 119.

roscidus, tauig, bewäſſert: ergo Iris croceis per caelum roscida pinnis devolat; IV 700. cum saltus reficit iam roscida luna; G III 337. saepibus in nostris parvam te roscida mala vidi cum matre legentem; E VIII 37. dnrae quercus sudabunt roscida mella; E IV 30. qui (viri) roscida rivis Hernica saxa colunt; VII 683.

rosetum, Roſenheđe, Roſengarten: puniceis humilis quantum saliunca (cedit) rosetis, tantum . .: E V 17.

roseus, roſig, roſenfarben: ni roseus fessos iam gurgite Phoebus Hibero tinguat equos; XI 913. aethere ab alto Aurora in roseis fulgebat lutea bigis; VII 26. dixit (Venus) et avertens rosea cervice refulsit; I 402. at roseus medio surgebat vertice crinis; Ci 122. crinibus roseis tenebras Aurora fugarat; Cul 44. filia prima manu floros Lavinia crinis et roseas laniata genas, tum . .: XII 606. (parens) roseo haec insuper addidit ore: „nate“ . .: II 593. ad quem (Turnum) sic roseo Thaumantias ore locuta est: „Turne“. .: IX 5. hac vice sermonum roseis Aurora quadrigis iam medium traiecerat axem; VI 535. gravidum roseo necte caput strophio; Copa 32.

Roseus, zu Roſea gehörig, im Sabinergebiete: qui Rosea rura Velini colunt; VII 712.

rostratus, mit einem Schnabel verſehen: cui (Agrippae) (belli insigne superbum) tempora navali fulgent rostrata corona; VIII 684.

rostrum, Schnabel, Schiffsschnabel: I. in postibus pendent spiculaque clipeique ereptaque rostra carinis; VII 186. donec rostra tenent siccum: X 301. — II. 1. fors aequatis cepissent praemia rostris, ni . .: V 232. puppes delphinum modo demersis aequora rostris ima petunt; IX 119. eripio; ſ. 1 pendet. — 2. Aeneïa puppis rostro Phrygios subiuncta leones; X 157. — III. hic stupet attonitus rostris; G II 508. totum dehiscit convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; V 143. totum spumare reductis convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; VIII 690. (apes) spicula exacuunt rostris; G IV 74. inimicam findite rostris hanc terram; X 295. parte prior (Sergestus), partim ‖ partem ‖ rostro premit aemula Pristis; V 187. oris honos et labella coepere gracili mentum producere rostro; Ci 498. rostro immanis voltur obunco immortale iecur tondens; VI 597. illa (aquila serpentem) haut minus urget obunco luctantem rostro; XI 756.

rota, Rad: I. Ixionii vento rota constitit orbis; G IV 484. coniciunt igni galeas ensesque decoros frenaque ferventisque rotas; XI 195. cum rota praecipitem (Phegea) et procursu concitus axis impulit effunditque solo; XII 379. hunc (Murranum) lora et iuga subter provolvere rotae; XII 533. aerea quem (serpentem) oblicum rota transit; V 274. — II, 1. conicio; ſ. I. fervet. illis (iuvencis) iam saepe rotae ducantur inanes per terram; G III 170. parte alia (Cyclopes) Marti currumque rotasque volucris instabant; VIII 433. *Invidia metuens ‖ metuet ‖ tortos Ixionis angius immanemque rotam; G III 39. (Turnus) subdiderat rotas pontisque instraverat altos; XII 675. ubi (animae) mille rotam volvere per annos; VI 748. — 2. * primus Erichthonius ausus rapidus rotis insistere victor; G III 114. hinc radios trivere rotis, hinc tympana plaustris agricolae; G II 444. — 3. ipse rotis saliens iuga deseris; X 594. — 4. vident inter lora rotasque viros, simul arma iacere; IX 318. (Turnus) e rotis magnam respexit ad urbem; XII 671. — III. pedibus rotarum subeiunt lapsus; II 235. radiis rotarum districti pendent; VI 616. — IV. quibus (curru, rotis) ille (Mars) viros, quibus excitat urbes; VIII 434. cum primum crastina caelo puniceis invecta rotis Aurora rubebit; XII 77. (Neptunus) rotis summas levibus perlabitur undas; I 147. sin magis studium Alphea rotis praelâbi fluminа Pisae; G III 180.

roto, im Kreise schwingen, sich umdrehen: I. qua (parte?) saxa rotantia late impulerat torrens arbustaque dirata ripis; X 362. — II. (Nisus) instat non setius ac rotat ensem fulmineum; IX 441. strictum rotat acer Lucagus ensem; X 577. haec (dextra) rotat adsiduum gyris et concitat orbem; Mo 26.

rubeo, rot sein, rötlich erglänzen: quem (Pana) vidimus ipsi sanguineis ebuli bacis minioque rubentem; E X 27. vento semper rubet aurea Phoebe; G I 431. sanguineis inculta rubent aviaria bacis; G II 430. cum primum crastina caelo puniceis invecta rotis Aurora rubebit; XII 77. caepa rubens sectique famem domat area porri; Mo 84. neve rubentis ure foco cancros; G IV 47. *non secus ac liquida si quando nocte cometae sanguinei lugubre rubent*; X 273. ipsum illum (equum), clipeum cristasque rubentis excipiam sorti; IX 270. pascuntur (apes) easiamque crocumque rubentem; G IV 182. interea revoluta rubebat ‖ rubet ‖ matura iam luce dies; X 256. Phoebo sua semper apud (t) me munera sunt, lauri et suave rubens hyacinthus; E III 63. mixta rubent uli lilia multa alba rosa; XII 68. sunt castaneae nuces et suave rubentia mala; Copa 19. minio infecta rubenti crura macies obduxit pelle; Ci 505. ipse in pratis aries iam suave rubenti murice mutabit vellera; E IV 43. quarum (Pieridum) foribus hyacinthi deponunt flores aut suave rubens narcissus; Ci 96. ante novis rubeant quam prata coloribus; G IV 306. optuma vinetis satio, cum vere rubenti candida venit avis; G II 319. illis ‖ illic ‖ sera rubens accendit lumina Vesper; G I 251. incultis rubens pendebit sentibus uva; E IV 29. quarum (zonarum) una corusco semper sole rubens; G I 236.

ruber, rot: cum (sol) praecipitem Oceani rubro lavit aequore currum; G III 359. volans rubra fulvos Iovis ales in aethra; XII 247. quem (Turnum) crista tegit galea aurea rubra; IX 50. (Turnus) simul aptat habendo ensemque clipeumque et rubrae cornua cristae; XII 89. Antonius victor ab Aurorae populis et litore rubro; VIII 686. saepe rubro similis sanguine fluxit humus; Cat IX 32.

rubesco, sich röten, rot werden: arva nova Neptunia caede rubescunt; VIII 695. iam rubescebat stellis Aurora fugatis, cum videmus . .; III 521. videmus prunis lapidosa rubescere corna; G II 34. iam rubescebat radiis mare; VII 25.

rubeus, von Brombeersträuchern: nunc facilis Rubea ‖ rubea ‖ texatur fiscina virga; G I 266.

Rubeus, zu Rubi gehörig, Stadt in Apulien: nunc facilis Rubea ‖ rubea ‖ texatur fiscina virga; G I 266.

rubicundus, hochrot: nec ‖ at ‖ rubicunda ceres medio succiditur aestu; G I 297.

rubor, Schamröte: I. quoi (Laviniae) plurimus ignem subiecit rubor et calefacta per ora cucurrit; XII 66. nullus in ore rubor; ubi enim rubor, obstat amori; Ci 180. subicit; ſ. cucurrit. — II. at si (luna) virgineum suffudit ore ruborem, ventus erit; G I 430. — III. hic et acanthos et rosa purpureum crescens pudibunda ruborem ‖ purpureo crescit . . rubore ‖; Cul 399. — IV. 1. quamvis Milesia magno vellera mutentur Tyrios incocta rubores; G III 307. — 2. crescere; ſ. III.

rubus, Brombeerstaude, Brombeere: I. mella fluant illi (Polioni?), ferat et rubus asper amomum; E III 89. pascuntur (caprae) horrentis rubos et amantis ardua dumos; G III 315. — II. pascor; ſ. I. horret.

rudens, Seil, Tau: I. aptant remosque rudentisque; V 753. excussos (Anchises) iubet laxare rudentes; III 267. praecipites metus acer agit quocumque rudentis excutere; III 682. vigila et velis immitte rudentis; X 229. laxo; ſ. excutio. — II. insequitur clamorque virum stridorque rudentum; I 87.

rudimentum, erster Versuch: I. belli propinqui dura rudimenta! XI 157. — II. in quibus aevi prima rudimenta et invenes exegimus annos; Ci 45.

rudis, roh, unbearbeitet: te iactari (amore), non est Amathusia nostri tam rudis, ut nullo possim cognoscere signo; Ci 24. at rudis enituit impulso vomere campus; G II 211. ille (Pandarus) rudem nodis et cortice crudo intorquet hastam; IX 743.

rudo, brüllen, knarren: (Cacum) inclusum cavo saxo atque insueta rudentem Alcides premit; VIII 248. graviter rudentis (cervos) caedunt; G III 374. irae leonum vincla recusantum et sera sub nocte rudentum; VII 16. primus rudentem contorsit laevas proram Palinurus ad undas; III 562.

Rufrae, Stadt in Kampanien: qui Rufras Batulumque tenent atque arva Celemnae; VII 739.

ruga, Falte, Runzel: (Allecto) frontem obscenam rugis arat; VII 417.

ruina, Erschütterung, Sturz, Untergang, plur. Trümmer: I. pars in praecipitis fossas urgente ruina volvitur, pars . .: XI 888. — II, 1. do; ſ. do. III. ruinam (3 St.) Σ. 187, b. *hoc acrius omnes (apes) incumbent geueris lapsi sarcire ruinas;

G IV 249. hoc equidem occasum Troiae tristisque ruinas solabar; I 238. (turris) elapsa ‖ ea lapsa ‖ repente ruinam cum sonitu trahit; II 465. donec traxit iugis avolsa (ornus) ruinam; II 631. aspice, ut scopuli ingentem traxere ruinam; VIII 192. sic illa (pila) ruinam prona trahit; IV 712. — 2. munera praeterea Iliacis eripta ruinis ferre iubet (Aeneas); I 647. Anchisa, cura deum, bis Pergameis erepte ruinis; III 476. — III. Latinus conjugis attonitus fatis urbisque ruina; XII 610. haec loca vi quondam et vasta convolsa ruina dissiluisse ferunt; III 414. Tyrrhenus et Aconteus primi ruina dant sonitum ‖ ruinam dant sonitu ‖ ingenti; XI 613. (Neptunus) videt fluctibus oppressos Troas caelique ruina; I 129. cetera qua rerum iaceant perculsa ruina, ante oculos sunt omnia; XI 310. horrificis iuxta tonat Aetna ruinis; III 571.

rumex. Sauerampfer: hic betae fecundusque rumex malvaeque inulaeque virebant; Mo 73.

rumino. wiederkäuen: ille (iuvencus) ilice sub nigra pallentis ruminat herbas; E VI 54.

rumor. Gerede, Sage, Gerücht: I. diditur hic subito Troiana per agmina rumor advenisse diem . .; VII 144. (Iuturna) rumores serit varios ac talia fatur: „non pudet“. .? XII 228. — II. is (larbas) amens animi et rumore accensus amaro dicitur orasse . .; IX 203. variis acuunt rumoribus iras; IX 464. ergo iter inceptum celerant rumore secundo; VIII 90. finitimas in bella feram rumoribus urbes; VII 549 quam (Scyllam) infamem tali merito rumore fuisse testatur Pachynus; Ci 87.

rumpo. zerbrechen, zerreißen, brechen, abbrechen, durchbrechen, hervorbrechen lassen: rupto ingens Acheronte vorago pestiferas aperit fauces; VII 569. rumpunt aditus primosque trucidant immissi Danai; II 494. aggeribus ruptis cum spumeus amnis exit; II 496. (Turnus) rapido cursu media agmina rumpit; XII 683. dum amnes ulli rumpuntur fontibus; G III 428. quando Dido tantos rumpi non speret amores; IV 292. frigidus in pratis cantando rumpitur anguis; E VIII 71. ubi cantu querulae rumpent arbusta cicadae; G III 328. nunc cantu crebro rumpunt arbusta cicadae; Copa 27. ingentem insuper Aetnam impositam ruptis flammam expirare caminis; III 580. ut (Cacus) ruptis immane catenis deiecit saxum; VIII 225. si continuo victorem ea cura subisset, rumpere claustra; IX 757. apes ruptis effervere costis; G IV 556. heu miserande puer, si qua fata aspera rumpas, tu Marcellus eris; VI 882. (serpens) spiritibus rumpit fauces; Cul 182. amisso (rege apes) rupere fidem; G IV 213. foedera: ſ. **foedus.** II, 1. rumpo (4 St.) S. 255, b. quotiens Cyclopum effervere in agros vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam! G I 472. ab litore funem rumpite; III 639. (Turnus) vix proram attigerat: rumpit Saturnia funem; X 659. illius (segetis) immensae ruperunt horrea messes; G I 49. invidia rumpantur ut ilia Codro; E VII 26. *tantus se nubibus imber ruperat; XI 548. sed tu crudelis, crudelis tu magis, Orpheu, rupisti iussa deorum; Cul 293. vicinae ruptis inter se legibus urbes arma ferunt; G I 510. lancea rumpit infixa bilicem loricam; XII 375. moras: ſ. **mora.** II. rumpo (3 St.) S. 426, b. nodos et vincula linea (Mnestheus) rupit; V 510. cum Iuppiter caelo cava nubila rumpit; IX 671. monstrent, qua vi maria alta tumescant obicibus ruptis; G II 480. Aeneas opera omnia rumpit laetitia exultans; XII 699. quoi (regi?) deinde subibit otia qui rumpet patriae Tullus; VI 813. pectus: ſ. **pectus.** II, 1. rumpo (3 St.) S. 505, a. cardine verso belli ‖ Belli ‖ ferratos rupit Saturnia postes; VII 622. ubi sub lucem densa inter nubila sese divorsi rumpent radii; G I 446. tantos illa (Dido) suo rumpebat pectore questus; IV 553. quae prima solo ruptis radicibus arbos vellitur; III 27. tonitru cum rupta corusco ignea rima micans percurrit lumine nimbos; VIII 391. audax quos rumpere Pallas sacra vetat; VIII 110. cum tristis hiems etiamnum frigore saxa rumperet; G IV 135. quid me alta silentia cogis rumpere? X 63. olli (iuveni) somnum ingens rumpit pavor; VII 458. sagitta abdita intus spiramenta animae letali volnere rupit; XI 580. (hasta) thoraca simul cum pectore rumpit; X 337. qua gemmae tenuis rumpunt tunicas; G II 75. Danai invadunt, adversi rupto ceu quondam turbine venti confligunt; II 416. ferro rumpenda per hostis est via; X 372. cripui, fateor, leto me et vincula rupi; II 134. ſ. nodos. proximus ingreditur donis qui vincula rupit; V 543. quia fluvium vinclis innaret Cloelia ruptis; VIII 651. rupimus invitae tua vincula; X 233. victus amore tui vincla omnia rupi; XII 30. vix tandem (Calchas) composito rumpit vocem; II 129. Celaeno rumpit hanc pectore vocem: „bellum“. .; III 246. (Turnus) dat gemitum rumpitque has imo pectore voces: „larga“. .; XI 377.

ruo, herabſtürzen, aufwühlen, hervorbrechen, anſtürmen, enteilen: I. **abſolut:** sollicitant alii remis freta caeca ruuntque in ferrum; G II 503. (Aristaeus) cum clamore ruit magno; G IV 439. moriamur et in media arma ruamus; II 353. Danaos ad tecta ruentis cernimus; II 440. „quo ruis?“ inquit (Hecuba); II 520. quaerenti et tectis urbis sine fine ruenti ‖ furenti ‖ umbra Creusae visa mihi; II 771. migrantis cernas totaque ex urbe ruentis; IV 401. quo ruit? IV 429. idem omnis simul ardor habet, rapiuntque ruuntque; IV 581. Aeneas „quo deinde ruis? quo proripis?“ inquit; V 741. Aeneadae in ferrum pro libertate ruebant; VIII 648. una omnes ruere; VIII 689. pariter in bella ruebant; IX 182. at Nisus ruit in medios; IX 438 (Turnus) immani concitus ira ruit . .; IX 694. (Turnus) Dardaniam ruit ad portam fratresque superbos; IX 695. ast alios secum (Pandarus) includit recipitque ruentis; IX 727. cernis ut Turnus tumidus secundo Marte ruat? X 22. Pallas ante ruentem (Hisbonem), dum furit, excipit; X 385. sic ruit in densos alacer Mezentius hostis; X 729. quo moriture ruis maiorque viribus audes? X 811. Arcades ad portas ruere; XI 142. olli (primi) convenere fluuntque ‖ ruuntque ‖ ad regia plenis tecta viis; XI 236. illi armis in regna ruunt; XI 461. praecipites pariterque ruunt; XI 673. oritur miserrima caedes defendentum armis aditus inque arma ruentum; XI 886. hinc Troius omnis Tyrrhenusque ruit variis exercitus armis; XII 123. ruit ille (Aulestes) recedens; XII 291. Podalirius Alsum, pastorem primaque acie per tela ruentem superimminet; XII 365. quo ruitis? quaeve ista repens discordia surgit? XII 313. simul agmine denso Antheusque Mnestheusque ruunt; XII 443. ea prima ruentis pugna loco statuit Teucros; XII 505. non segnius ambo Aeneas Turnusque ruont per proelia; XII 526. ille (Turnus) ruenti Hyllo animisque immane frementi occurrit; XII 535. Saces ruit implorans nomine Turnum; „Turne“. . .; XII 652. (Turnus) per hostis, per tela ruit; XII 682. disiecta per agmina Turnus sic urbis ruit ad muros; XII 690. sic omnia fatis in peius ruere ac retro sublapsa referri; G I 200. ruere omnia visa repente; VIII 525. conversae ruunt acies; XII 369. ruit arduus aether; G I 324. qua **diversa ruens septem discurrit in ora amnis; G IV 292. ruunt de montibus amnes; IV 164. mane (apes) ruunt portis; nusquam mora; G IV 185. quis ruit tantus diversa clamor ab urbe? XII 621. turba ruebat, matres atque viri defunctaque corpora vita magnanimum heroum; VI 305. cum ruunt effusi carcere currus; G III 104. non tam praecipites ruunt effusi carcere currus; V 145. nec vero haec urbis custodia vana

fuisset, nec ruerat ‖ fuerat ‖, ni . . ; Ci 129. interea revoluta rubebat ‖ ruebat ‖ matura iam luce dies; X 256. concurrunt trepidae comites dominamque ruentem suscipiunt ‖ susc. ‖; XI 805. retia rara, plagae, lato venabula ferro Massylique ruunt equites et odora canum vis; IV 132. (equi) metu versi retroque ruentes effundunt ducem; X 573. interea pavidam volitans pinnata per urbem nuntia Fama ruit; IX 474. filius curru in bella ruebat; VII 782. Alcanor fratrem ruentem sustentat dextra; X 338. fratres, animosa phalanx accensaque luctu, caeci ruunt; XII 279. genus aequoreum, pecudes pictaeque volucres, in furias ignemque ruunt; G III 244. genus Cyclopum ruit ad portus et litora complent; III 676. ruit aethere toto turbidus imber aqua densisque nigerrimus austris; V 695. turba ruebat pueri innuptaeque puellae impositique rogis iuvenes ante ora parentum; VI 305. undique visendi studio Troiana inventus circumfusa ruit; H 64. non aliter quam si immissis ruat hostibus omnis Karthago aut antiqua Tyros; IV 669. matres: f. corpora conlapsa ruunt immania membra; IX 708. nox: 1. **nox.** 1. ruit (3 St.) S. 460, a. ruit omnis in urbem pastorum ex acie numerus; VII 573. nuntius ingenti per regia tecta tumultu ecce ruit; XI 448. pecudes; f. genus. phalanx: f. fratres. plagae: f. equites. qualis ubi pontus nunc ruit ad terram; XI 625. puellae, pueri: f. iuvenes. unde ruunt totidem voces, responsa Sibyllae; VI 44. retia: f. equites. ac veluti saxum cum ruit: Turnus sic urbis ruit ad muros; XII 685. sol ruit interea et montes umbrantur opaci; III 508. trepido exterrita cursu soror per medios ruit; IV 674 ipse ruit dentesque Sabellicus exacuit sus; G III 255. ruit alto ‖ alta ‖ a culmine Troia; II 290. reddidit heu Grains poenas tibi, Troia, ruenti; Cul 337. huc omnis turba ad ripas effusa ruebat; VI 305. non tam creber agens hiemem ruit aequore turbo, quam multae pecudum pestes; G III 470 Tyros: f. Karthago. venabula: f. equites. venti velut agmine facto, qua data porta, ruunt; I 83. cum ruit imbriferum ver; G I 313. caedebant pariter pariterque ruebant victores victique: X 756. viri: f. corpora. vis: f. equites. voces: f. responsa. volucres: f. genus. urbs antiqua ruit multos dominata per annos; II 363.

II. **mit einfachem Objekt**: ille (nimbus) ruet omnia late; XII 454. maerentes altum cinerem et confusa ruebant ossa foci; XI 211. qui cumulos ruit male pinguis harenae; G I 105. totum (mare) a sedibus imis una Eurusque Notusque ruunt; I 85 immanem Teucri molem volventque ruuntque; IX 516 (ignis) ruit atram ad caelum picea crassus caligine nubem; G II 308. ossa: f. cinerem. soles et sidera minatur ruere in terras caeli fragor; Cul 352. vix (Troes) spumas salis aere ruebant, cum . . ; I 35.

rupes. Felš: I. nec tantum Phoebo gaudet Parnasia rupes, nec . . ; E VI 29. qui Tetricae horrentis rupes montemque Severum colunt; VII 713. (rupes) ipsa immota manens; X 696. hinc atque hinc vastae rupes geminique minantur in caelum scopuli; I 162. ille (vir) velut rupes vim cunctam atque minas perfert caelique marisque; X 693. qua Parnasia rupes hinc atque hinc patula praepandit cornua fronte; Cul 15. vastum quae (rupes) prodit in aequor; X 693. ille (Latinus) velut pelagi rupes immota resistit; VII 586. non (equos) scopuli rupesque cavae atque obiecta retardant flumina; G III 253. ipsae iam carmina rupes, ipsa sonant arbusta; E V 63. quae (rupes) sese multis circum latrantibus undis mole tenet; VII 588. — II. 1. iam primum saxis suspensam hanc aspice rupem; VIII 190. classem in convexo nemorum sub rupe cavata (Aeneas) occulit; I 310. rursum in secessu longo sub rupe cavata in struimus mensas; III 229. colo: f. I. horret. (rupes) obvia ventorum furiis expostaque ponto; X 694. suspendo: f. aspicio. — 2. immanis columnas rupibus excidunt, scaenis decora alta futuris; I 429. — 3. hoc ‖ huc ‖ summis liquuntur rupibus amnes; G II 187. — 4. una in praecelsa consedit rupe Celaeno, infelix vates; III 245. iam mihi per rupes videor lucosque sonantis ire; E X 58. in rupes, in saxa ferte ratem; X 677. (capellae?) scrupea desertas haerebant ‖ desertae perrepunt ‖ ad cava rupes ‖ rupis ‖; Cul 51. pinifer illum (Gallum) etiam sola sub rupe iacentem Maenalus flevit; E X 14. occulo sub: f. I cavo. non ego vos posthac dumosa pendere procul de rupe videbo; E I 76. cum vastos ab rupe Cyclopas prospicio; III 647. sicca in rupe resedit (Menoetes); V 180. respicit Aeneas; subito et sub rupe sinistra moenia lata videt; VI 548. — III. cavum: f. II. 4. haereo ad. excisum Euboicae latus ingens rupis in antrum; VI 42. — IV. 1. illae (equae) ore omnes versae in zephyrum stant rupibus altis; G III 273. — 2. infelix virgo incultum solis in rupibus exigit aevum; Ci 518. hinc alta sub rupe canet frondator ad auras; E I 56. illum (Orphea) rupe sub aëria deserti ad Strymonis undam flesse sibi ‖ flevissse ‖; G IV 508. f. II. 1. cavo. quae (vates) rupe sub ima fata canit; III 443. tu mactas vastum Nemeae sub rupe leonem; VIII 295. hinc lucum ingentem et gelida (Euandrus) monstrat sub rupe Lupercal; VIII 343.

rursum, wiederum, nochmals: rursum ex diverso caeli caecisque latebris turba praedam circumvolat; III 232. rursum in secessu longo sub rupe cavata instruimus mensas; III 229. aut rursum enodes trunci resecantur; G II 78.

rursus, zurück, wieder, noch einmal: rursus abundabat fluvidus liquor; G III 484. hinc ferro accingor rursus; II 671. rursus easdem (apes) vesper ubi e pastu tandem decedere campis admonuit; G IV 185. quos Sidonia vix urbe revelli rursus agam pelago? IV 546. illa (Dido) gravis oculos conata attollere rursus deficit; IV 688. rursus cura patrum capere et succedere matrum incipit; G III 138. ipsae rursus concedite silvae; E X 63. dum (Turnus) rursus velit concurrere victus; XII 571. Augustus Caesar, aurea condet saecula qui rursus Latio; VI 793. rursus alterius (arboris) lentum convellere vimen insequor; III 31. rursus vocati convertere vias; V 581. tum tenuis dare rursus aquas (iubebo ‖ iubeto ‖); G III 335. rursus ad oracluin Ortygiae Phoebumque remensus hortatur pater ire mari; III 143. Charybdis fluctus rursus sub auras erigit alternos; III 422. rursusne procos inrisa priores experiar? IV 534. ille (cervos) errabat silvis rursusque ad limina nota se ferebat; VII 491. rursus in arma feror; II 655. rursus acerba fremunt, Paris hunc (Acacidem) quod letat; Cul 325. hinc densi rursus inundant Troes Agyllinique et pictis Arcades armis; XII 280. (nutrix) rursus ad inceptum sociam se iungit alumnae; Ci 381. multos alterna revisens lusit et in solido rursus Fortuna locavit; XI 427. forma dei rursus ita visa monerest; IV 557. rursus in aurigae faciem mutata ‖ conversa ‖ Metisci procurrit dea; XII 784. stat rursus caput obiectare periclis; II 751. pascere rursus solis ad occasum (iubebo ‖ iubeto ‖); G III 335. qui terga rursus in obliquum verso perrumpit aratro; G I 98. iam neque hamadryades rusum neque ‖ rursus nec ‖ carmina nobis ipsa placent; E X 62. omnem repones rusus ‖ rursus ‖ humum; G II 232. qua vi maria rursus in se ipsa residant; G II 480. rursus resurgens saevit amor; IV 531. scilicet immemores (animae) super ‖ supera ‖ ut convexa revisant rursus; VI 750 nunc femina Caenens rursus et in veterem fato revoluta figuram; VI 449. rursus perplexum iter omne revolvens fallacis silvae; IX 391 pars ingentem formidine turpi scandunt

rursus ecum; II 401. ille (anguis) libavitque dapes rursusque innoxius imo successit tumulo; V 92. ipsi (proceres) in certamina rursus succedunt; IX 662. rursus Latini clamorem tollunt; XI 621. (nutrix) purpureum parat rursus tondere capillum; Ci 382. proles Laertia Pallade iam laetatur ovans, rursusque tremescit; Cul 329. ferunt fama Hippolytum ad sidera rursus aetheria venisse; VII 767. creber adspirans rursus vocat auster in altum; V 764.

rus. Land, Feld, plur. Fluren: 1. quos (fructus) ipsa volentia rura sponte tulere sua; II 500. ergo tua rura manebunt; E I 46. omnia plenis rura natant fossis; G I 372. rura mihi et rigui placeant in vallibus amnes; G II 485. vult: ſ. fert. et (rura) tibi magna satis; E I 47. — II, 1. luciferi primo cum sidere frigida rura carpamus; G III 324. rura gelu tum claudit hiems; G II 317. colo: ſ. laudo. qui Rosea rura Velini colunt; VII 712. o tantum libeat mecum tibi sordida rura habitare! E II 28. laudato ingentia rura, exiguum colito; G II 412. quamvis lapis omnia (rura?) nudus obducat; E I 47. cui (seni) pauca relicti iugera ruris erant; G IV 128. Gortynius heros Attica Cretaea sternebat rura sagitta; Ci 115. ergo alacris silvas et cetera rura voluptas tenet; E V 58. quae (pecudes, volucres) aspera dumis rura tenent; IV 527. — 2. et rure recessit Iustitia et prior illa Fides; Cul 226. — 3. qua gens Canopi circum pictis vehitur sua rura phaselis; G IV 289. — III. nam ieiuna quidem clivosi glarea ruris vix apibus casias ministrat; G II 212. si te digna manet divini gloria ruris; G I 168. iugera: ſ. II, 1. relinquo. nisi ruris opaci falce premes umbras; G I 156. — IV, 1. tuone nunc puella talis et tuo stupore pressa rus abibit? Cat VI 4. — 2. qualis apes aestate nova per florea rura exercet sub sole labor; I 430.

ruscum. Mäuſedorn: I. nec non etiam aspera rusci vimina per silvam (caeduntur); G II 413. — II. ego videar tibi horridior rusco, proiecta vilior alga, si . .; E VII 42.

rusticus, ländlich, einfach, unbeholfen, Landmann: A. rusticus es, Corydon; E II 56. (Simylus) modo rustica carmina cantat; Mo 29. Simylus exigui cultor cum rusticus agri membra levat; Mo 3. rustica pastoris fistula more sonat ‖ sonans ‖; Copa 10. Polio amat nostram, quamvis est rustica, musam; E III 84. — B. ac iam olim, iam tum acer curas venientem extendit in annum rusticus et curvo Saturni dente relictam persequitur vitem attondens fingitque putando; G II 407.

rusum, rusus, ardauftiſch = **rursum. rursus.** w. ſ.

ruta, Raute: (Simylus) inde comas apii gracilis rutamque rigentem vellit; Mo 90.

rutilo, rötlich ſchimmern, erglänzen: arma per suidum ‖ sudum ‖ rutilare vident et pulsa tonare; VIII 529.

rutilus, feuerrot, funkelnd: sin maculae incipient rutilo fumiscerier igni, tum . .; G I 454. (Cyclopes radios) addiderant rutili tris ignis et alitis austri; VIII 430. hic (rex) melior insignis et ore et rutilis clarus squamis; G IV 93. (Turnus) iam adeo rutilum thoraca indutus aënis horrebat squamis; XI 487.

Rutuli. Völkerſchaft im alten Latium: I. **abſolut:** 1. in me omnia tela conicite, o Rutuli; IX 494. consurgunt gemitu Rutuli; XII 928. Rutuli somno vinoque soluti conticuere; IX 236. me me, in me convertite ferrum, o Rutuli! IX 428. iam vero et Rutuli certatim et Troes et omnes convertere oculos Itali; XII 704. nec curant caeco contendere Marte amplius audaces Rutuli; IX 519. versi vicissim pulverulenta fuga Rutuli dant terga per agros; XII 463. quid consanguinei Rutuli, quid cetera dicet Italia, si . .? XII 40. Aurunci Rutuliquе serunt et vomere duros exercent colles; XI 318. certatim sese Rutuli exhortantur in arma; VII 472. tum vero augurium Rutuli clamore salutant expediuntque manus; XII 257. Rutuli Volcentem examinum flentes in castra ferebant; IX 451. turbati fugiunt Rutuli; XI 869. parcite iam, Rutuli; et vos tela inhibete, Latini; XII 693. inrumpunt aditus Rutuli ut videre patentis; IX 683. (insequuntur) Rutuli veteresque Sicani; VII 795 interea Rutuli portis circum omnibus instant sternere caede viros; X 118. cernis ut insultent Rutuli? X 20 Troum socia arma secutum obruerent Rutuli telis! XI 162 obstipuere animis Rutuli ‖ animi Rutuli, animi Rutulis ‖; IX 123. parcunt: ſ. inhibent. [post mortem bello Rutuli pugnaque (cingulis) potiti]; IX 363. victores praeda Rutuli spoliisque potiti; IX 450. salutant: ſ. expediunt. quo neque me Rutuli nec conscia fama sequatur; X 679. serunt: ſ. exercent. bis septem Rutuli, muros qui milite servent, delecti; IX 161. vident: ſ. inrumpunt. — 2. ſ. I. convertunt, coniciunt. non pudet, o Rutuli, pro cunctis talibus unam obiectare animam? XII 229 ſ. I. inhibent.

II. **nach Verben:** 1. bis Tusci Rutulos egere ad moenia versos; XI 629. (Turnus) Rutulos aspectat et urbem; XII 915. deligo: ſ. I, 1. servant. „duc“, ait (Turnus) „et Rutulos“; XI 464. cernis, quae Rutulos habeat fiducia rerum; IX 188. dum Turnus Rutulos animis audacibus implet; VII 475. ille (Turnus) simul fugiens Rutulos simul increpat omnis, nomine quemque vocans; XII 758. nos aliquid Rutulos contra invisse nefandum est? X 84. solvo: ſ. I, 1. conticescunt. nec populos ‖ Rutulos ‖ solvo; X 111. quae (moles) stravit Rutulos late; IX 517. dum terna transierint Rutulis hiberna subactis; I 266. turbo: ſ. I, 1 fugiunt. verto: ſ. ago. I, 1. dant. — 2. incertum quis tantam Rutulis laudem, casusne deusne, attulerit; XII 321. obstipesco: ſ. I, 1. obstipescunt. bis capti Phryges haec Rutulis responsa remittunt; IX 635. at vero Rutulis inpar ea pugna videri iandudum; XII 216. — 3. (Aeneas) non Teucros agat in Rutulos; XII 78. non ullum (telum) dextera frustra torserit in Rutulos; X 334.

III. **nach Subſtantiven:** Rutulum abscessu iuvenis tum iussa superba miratus stupet in Turno; X 445. cum tamen ingentis Rutulorum linquis acervos; X 509. vox Troum Rutulorumque agmina complet; „ne trepidate“ . .; IX 113. curru volutus (Rhoeteus) caedit semianimis Rutulorum calcibus arva; X 404. sic ait (Iuppiter) atque oculos Rutulorum reicit arvis; X 473. ille (Mezentius) inter caedem Rutulorum elapsus in agros confugere; VIII 492. nunc (Aeneas) Iovis imperiis Rutulorum constitit oris; VIII 381.

Rutulus, ein Rutuler, (d. i. Turnus): I. donec Rutuli clamantis in ore (Nisus ensem) condidit, advorso; IX 442. Tros Rutulusne fuat nullo discrimine habebo; X 108 Aeneas Rutulum Sucronem haut multa morantem excipit in latus; XII 505 hinc Tusco claudimur amni, hinc Rutulus premit; VIII 474. perfidus ut nos praecipitis ferro Rutulus flammaque premebat; X 232. haut aliter Rutulo muros et castra tuenti ignescunt irae; IX 65. — II, 1. excipio: ſ. I. moratur. — 2. igneseo: ſ. I. tnetur. — III. Teucrum arma quiescant et Rutuli; XII 79. protinus hinc fuscis tristis dea tollitur alis audacis Rutuli ad muros; VII 409. os: ſ. I. clamat.

Rutulus, zu den Rutulern gehörig: regina ut prospicit nusquam acies contra Rutulas, nulla agmina Turni; XII 597. vos etiam, gemini, Rutulis cecidistis in agris ‖ arvis ‖, Daucia proles; X 390. animus: ſ. **Rutuli.** I, 1. obstipescunt. crastina lux ingentis Rutulae spectabit caedis acervos; X 245.

qui Rutulos exercent vomere colles Circaeumque iugum; VII 798. Iuppiter non tela neque ignes expectans ‖ expectant ‖ Rutulos; IX 130. qui (Pandarus) Rutulum in medio non agmine regem viderit inrumpentem; IX 728. Rutulo regi ducibusque ea mira videri Ausoniis; X 267. sanguine Troiano et Rutulo dotabere, virgo; VII 313. ducunt et Rutulo perfusos sanguine currus; XI 88. campum dimensi Rutulique viri Teucrique parabant; XII 117.

Sabaei, Handelsvolk Arabiens: I. ut molles sua tura Sabaei (mittant); G I 57. omnis Arabs, omnes vertebant terga Sabaei; VIII 706. — II. solis est turea virga Sabaeis; G II 117.

Sabaeus, sabäisch: ubi centum Sabaeo ture calent arae; I 416.

Sabellicus, sabellisch, sabinisch: ispe ruit dentesque Sabellicus exacuit sus; G III 255

Sabellus, sabellisch, sabinisch: ni (gnatus) mixtus matre Sabella hinc partem patriae traheret; VIII 510. haec (Italia) genus acre virum Marsos pubemque Sabellam extulit; G II 167. tereti pugnant mucrone verutque Sabello; VII 665.

Sabina, Sabinerin: nec procul hinc Romam et raptas Sabinas (Ignipotens) addiderat, VIII 635.

Sabini, Völkerschaft Italiens: I. postquam in partem data Roma Sabinis; VII 709. hic (est) herba turis opes priscis imitata Sabina ‖ Sabinis ‖; Cul 404. — II. ecce Sabinorum prisco de sanguine magnum agmen agens Clausus; VII 706.

Sabinus, sabinisch: hic (est) herba turis opes priscis imitata Sabina ‖ Sabinis ‖; Cul 404.

Sabinus, A. italischer Heros: Sabinus vitisator, curvam servans sub imagine falcem (astabat); VII 179. — B. ein Maultiertreiber: I. Sabinus ille, quem videtis, hospites, ait fuisse mulio celerrimus; Cat X 1. tibi haec fuisse et esse cognitissima ait Sabinus; Cat X 14. ubi iste post Sabinus ante Quinctio bidente dicit attondisse forcipe ‖ forfice ‖ comata colla; Cat X 8. — II. video; ſ. I. ait. — C. Name: tu, o mearum cura, Sexte, curarum, vale, Sabine; Cat V 7.

saburra, Sand: saepe (apes) lapillos, ut cumbae saburram, tollunt; G IV 195.

sacellum, Heiligtum: novimus et qui te transversa tuentibus hirquis et quo sacello; E III 9.

sacer, geheiligt, verwünscht, neutr. heilige Handlung, heilige Gefänge: A. bei Substantiven: (Aeneas) cernens tris Antenoridas, Cererique sacrum Polyboten Idaeumque; VI 484. (Aeneas) inde Lichan ferit, exsectum iam matre perempta et tibi, Phoebe, sacrum; X 316. forte sacer Cybelo ‖ Cybelae ‖ Chloreus olimque sacerdos fulgebat in armis; XI 768. quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto consequitur columbam; XI 721. nec non et sacri (Euandrus) monstrat nemus Argileti; VIII 345. Aristaeus tristis ad extremi sacrum caput adstitit amnis; G IV 319. (Carme) simul „o nobis sacrum caput“ inquit „alumna“; Ci 224. Opim, unam ex virginibus sociis sacraque caterva compellabat Latonia; XI 533. quicumque sacrum violarit volnere corpus, Tros Italusque ‖ Italusve ‖; XI 591. hunc (crinem?) ego Ditis sacrum iussa fero; IV 703. sacrum tibi pascere crinem; VII 391. sacrum iugulis demitte cruorem; G IV 542. invenis pronus in ipso concidit immundoque fimo sacroque cruore; V 333. ex quo Tydides, Ulixes corripuere sacram effigiem, ex illo . .; II 167. effigies sacrae divom Phrygiique penates visi astare; III 148. hae sacris sedes epulis; VII 175. quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames? III 57. si qua (dona) suspendi tholo aut sacra ad fastigia fixi; IX 408 greges saepe tuo perfusi flumine sacro; G II 147. hic inter flumina nota et fontis sacros; E I 52. nemorum quae (Albunea) maxima sacro fonte sonat; VII 83. ductus cornu stabit sacer hircus ad aram; G II 395. nec longo deinde moranti tempore contactos artus sacer ignis edebat; G III 566. sacerdos saetas ignibus imponit sacris, libamina prima; VI 246. nec sacra morantur iussa viri; VI 40. vidit (Dido) ‹horrendum dictu› latices nigrescere sacros; IV 454. rex Anius, vittis et sacra redimitus tempora lauro, occurrit; III 81. laurus erat, sacra comam multosque metu servata per annos; VII 60. qui saltus, Tiberine, tuos sacrumque Numici litus arant; VII 797. tumulo sacerdos ac lucus late sacer additur Anchiseo; V 761. est lucus, religione patrum late sacer; VIII 598. quem (morem) protinus urbes Albanae coluere sacrum; VII 602. his (modis) genus omne silvarum fruticumque viret nemorumque sacrorum; G II 21. (nutrix) sacra nec Idaeis annibus ‖ Aeaeis anibus ‖ nec cognita Grais pergit; Ci 375. forte sacer Fauno foliis oleaster amaris hic steterat; XII 766. qualis ubi Oceani perfusus Lucifer unda extulit os sacrum caelo; VIII 591. doceas iter et sacra ostia pandas; VI 109. hic arguta sacra pendebit fistula pinu; E VII 24. maria ante exurere Turno quam sacras dabitur pinus; IX 116. tum demum horrisono stridentes cardine sacrae panduntur portae; VI 573. portae religione sacrae et saevi formidine Martis; VII 608. clipeum efferri iussit, Neptuni sacro Danais de poste refixum; V 360. multa praeterea sacris in postibus arma pendent; VII 183. e sacra resonant examina quercu; E VII 13. quae (sacerdos) sacros servabat in arbore ramos; IV 485. latet aureus ramus Iunoni infernae dictus sacer; VI 138. cum Turni iniuria Matrem admonuit ratibus sacris depellere taedas; IX 109. sacrum qui (Laocoon) cuspide robur laeserit; II 230. inferimus sanguinis sacri pateras; III 67. duo (carchesia Aeneas fundit) lacte novo, duo sanguine sacro; V 78. sacer implevit dextram scyphus; VIII 278. sacra longaevom (Priamum Hecuba) in sede locavit; II 525. cum iam glandes atque arbuta sacrae deficerent silvae; G I 148. stirpem Teucri nullo discrimine sacrum sustulerant; XII 770. sacra mari colitur medio gratissima tellus Nereidum matri; III 73. hoc Priami gestamen erat sceptrumque sacerque tiaras Iliadumque labor vestes; VII 247. munera locantur, sacri tripodes viridesque coronae; V 110. urguet Apollo Tyrrhenum ad Thybrim et fontis vada sacra Numici; VII 242. nos sumus, Idaeae sacro de vertice pinus; X 230. infula cui (Haemonidae) sacra redimibat tempora vitta; X 538. quos (vitulos) malint aris servare sacros; G III 160. siculi nigrum ilicibus crebris sacra nemus accubet umbra; G III 334.

B. alleiu: I. Turnum debent haec iam mihi sacra; XII 317. illic sacra deum sanctique patres; G II 473. II, 1. et nos et tua dexter adi pede sacra secundo; VIII 302. pueri circum innuptaeque puellae sacra canunt; II 239. tu, genitor, cape sacra manu patriosque penatis; II 717. interea sacra haec annua celebrate faventes nobiscum; VIII 172. sacra suosque tibi commendat Troia penatis;

II 293. (regina) bacchatur, qualis commotis excita sacris thyias; IV 301. quae (sacra) differre nefas; VIII 173. sacra deosque dabo; XII 192. castae ducebant sacra per urbem pilentis matres in mollibus; VIII 665. fero: ſ. fero, III. sacra (7 ☿t) ☉. 243, b. quae (sacra) rite incepta paravi; IV 638. sacris litatis indulge hospitio; IV 50. dum sacra secundus haruspex nuntiet; XI 739. mihi sacra parari et salsae fruges et circum tempora vittae; II 132. ſ. incipio. sacra Iovi Stygio perficerest animus; IV 638. (nutrix) inde mago geminata Iovi ‖ magi venerata Iovis ‖ Stygialia sacra pergit; Ci 374. annua magnae sacra refer Cereri laetis operatus in herbis; G I 339. audax quos rumpere Pallas sacra vetat; VIII 111. Panthus sacra manu victosque deos parvomque nepotem ipse trahit; II 320. — 2. indulgeo: ſ. I. lito. dum (Scylla) sacris operata deae lascivit; Ci 142. — 3. coniugis ut magicis sanos avertere sacris experiar sensus; E VIII 66. — 4. perdere saeva ‖ per te sacra ‖ precor per lumina te ‖ luminaque ‖ Ilithyiae, ne . .; Ci 326. tempore non alio dicunt regionibus illis quaesitas ad sacra boves Iunonis; G III 532. — III. hinc fida silentia sacris; III 112. — IV. domus Herculei custos Pinaria sacri; VIII 270. hunc socii morem sacrorum, hunc ipse teneto; III 408. morem ritusque sacrorum, adiciam; XII 836. — V, 1. non tamen Anna novis praetexere sacris germanam credit; IV 500. — 2. inter sacra deum nocturnique orgia Bacchi; G IV 521.

sacerdos, Prieſter, Prieſterin: I, 1. ni adforet una Phoebi Triviaeque sacerdos, Deiphobe Glauci; VI 35. talibus adfata Aenean Teucros vocat alta in templa sacerdos; VI 41. sacerdos inmis Acheronta adfatur Avernis; VII 91. sacerdos intonsam bidentem attulit admovitque pecus flagrantibus aris; XII 171. „adceleremus“ ait (sacerdos); VI 630. sacerdos varias audit voces; VII 90. haec deinde canit divino ex ore sacerdos: „nate dea“ . .; III 373. quattuor hic primum nigrantis terga iuvencos constituit frontique invergit vina sacerdos et summas carpens media inter cornua saetas ignibus imponit sacris; VI 245. donec regina sacerdos Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem; I 273. illa (vates) cursus dabit venerata secundos ‖ sacerdos ‖; III 460. sacerdos, epulas draconi quae dabat; IV 483. haec ubi dicta dedit Phoebi longaeva sacerdos; VI 628. collis Aventini silva quem (Aventinum) Rhea sacerdos partu edidit; VII 659. qui sacerdotes casti, dum vita manebat; VI 661. nec procul Haemonides, Phoebi Triviaeque sacerdos; X 537. necdum sollemni lympha perfusa sacerdos caput exornarat; Ci 147. olli (Aeneae) sic breviter fata est longaeva sacerdos: „Anchisa generate“ . .; VI 321. huc dona sacerdos cum tulit; VII 86. tum lecti iuvenes certatim araeque sacerdos viscera tosta ferunt taurorum; VIII 179. sacerdotes, Potitius ibant pellibus in morem cincti, flammasque ferebant; VIII 282. sacerdos fruitur deorum conloquio; VII 86. forte sacer Cybelo ‖ Cybelae ‖ Chloreus olimque sacerdos fulgebat in armis; XI 768. immittit: ſ. promittit. imponit: ſ. carpit. sacerdos cum caesarum ovium sub nocte silenti pellibus incubuit stratis; XII 86. invergit: ſ. carpit. eunt: ſ. ferunt. abolere nefandi cuncta viri monimenta iuvat, monstratque sacerdos; IV 498. si quam (hostiam) ferro mactaverat ante sacerdos; G III 489. (iuvenes, sacerdos) onerant canistris dona laboratae Cereris Bacchumque ministrant; VIII 180. monstrat: ſ. iuvat. nocturnos movet (sacerdos) manis; IV 490. nec non Thraecius longa cum veste sacerdos obloquitur . .; VI 645. rex Anius, rex idem hominum Phoebique sacerdos, occurrit; III 80. onerant: ſ. ministrant. sacerdos cum somnos petivit; VII 88. haec (sacerdos) se carminibus promittit solvere mentes quas velit, ast aliis duras immittere curas, sistere aquam fluviis et vertere sidera retro; IV 489. Thraecius sacerdos iam eadem (discrimina vocum) digitis, iam pectine pulsat eburno; VI 647. Deiphobus contra: „ne saevi, magna sacerdos“; VI 544. quae (sacerdos) sacros servabat in arbore ramos; IV 485. sistit, solvit: ſ. promittit. (sacerdos) sparserat latices simulatos fontis Averni; IV 512. crinis effusa sacerdos ter centum tonat ore deos; IV 509. Panthus Othryades, arcis Phoebique sacerdos, nepotem trahit; II 319. quin et Marruvia venit de gente sacerdos; VII 750. vertit: ſ. promittit. sacerdos multa modis simulacra videt volitantia miris; VII 89. vocat: ſ. adfatur. sacerdos voce vocans Hecaten caeloque Ereboque potentem; VI 247. vult: ſ. promittit. — 2. ſ. I. saevit. — II. tumulo sacerdos ac lucus late sacer additur Anchiseo; V 760. cingo; ſ. I. I. ferunt. sacerdos fronde super galeam et felici comptus oliva; VII 751. Laocoon, ductus Neptuno sorte sacerdos; II 201. effundo: ſ. I, 1. tonat. (Allecto) fit Calybe Iunonis anus templique sacerdos; VII 419. hinc mihi Massylae gentis monstrata sacerdos; IV 483. perfundo: ſ. I. I. exornat. veneror: ſ. I. I. dat.

Saces. Rutuler: volat per hostis vectus equo spumante Saces, adversa sagitta saucius ora; XII 651.

Sacranus, ſakraniſch: (insequuntur) Sacranae acies et picti scuta Labici: VII 796.

sacrarium, Heiligtum: I. non umquam violata manu sacraria divae iurando, infelix, nequinquam iura ‖ iure ‖ piasses! Ci 154. — II. haec iuro vim deum infernam et duri sacraria Ditis; XII 199.

Sacrator, Stifter: Caedicus Alcathoum obtruncat, Sacrator Hydaspen; X 747.

sacrilegus, gottlos: ipsi has sacrilego pendetis sanguine poenas, o miseri; VII 595.

sacro, weihen, widmen: iniecere manum Parcae telisque (Halaesum) sacrarunt Euandri; X 419. (Andromache) geminas, causam lacrimis, sacraverat aras; III 305. ex quo maestas sacravimus aras; V 48. monstrum infelix sacrata sistimus arce; II 245. Helenus vittas resolvit sacrati capitis; III 371. causam: ſ. aras. Caesar dis Italis sacrabat maxuma tercentum totam delubra per urbem; VIII 716. Silvano fama est veteres sacrasse Pelasgos lucumque diemque; VIII 600. (Iarbas) vigilem sacraverat ignem, excubias divom aeternas; IV 200. focos: ſ. honorem. illa ego sum, Minos, sacrato foedere coniunx dicta tibi; Ci 414. hunc illi (Turni sorori) rex aetheris altus honorem Iuppiter sacravit; XII 141. maxima taurus victima sacrato ‖ sacratos ‖ sparget honore focos; Cat XIV 8. quos ipse (Priamus) sacraverat ignis; II 502. ignem: ſ. excubias. fas mihi Graiorum sacrata resolvere iura; II 157. quam (laurum) pater inventam ipse ferebatur Phoebo sacrasse Latinus; VII 62. unde etiam templo Triviae lucisque sacratis corripedes arcentur equi; VII 778. ſ. diem. tum rite sacratas in flammam iugulant pecudes; XII 213. (Daedalus) tibi, Phoebe, sacravit remigium alarum; VI 18. hunc (puerum) ego super Idalium sacrata sede recondam; I 681. prius, quam tumulum antiquae Cereris sedemque sacratam venimus; II 742. Thydides, Ulixes fatale adgressi sacrato avellere templo Palladium; II 165. viridi quem (tumulum) caespite inanem (Andromache) sacraverat; III 304. luco tum forte parentis Pilumni Turnus sacrata valle sedebat; IX 4. hic lectos sacrabo, alma, viros; VI 73. at Caesar dis Italis votum immortale sacrabat; VIII 715.

saeculum, saeclum, Menſchenalter, Geſchlecht, Zeitalter: I. aurea quae perhibent illo sub rege fuere saecula; VIII 324. quae te tam laeta tulerunt saecula? I 605. aspera tum positis mitescent

saecula bellis; I 291. cum impia aeternam timuerunt saecula noctem; G I 468. aspice, venturo laetentur ‖ laetantur‖ ut omnia saeclo! E IV 52. — II, 1. Augustus Caesar, aurea condet saecula qui rursus Latio; VI 793. quo (Phlegethonte), maxime Minos, conscelerata pia discernis vincula ‖ saecula‖ sede; Cul 375. di patrii, hunc saltem everso iuvenem succurrere saeclo ne prohibete! G I 500. perhibeo: ſ. I. sunt. (aesculus) multa virum volvens durando saecula vincit; G II 295. — 2. carmina, quae Pylium, saeclis accepta futuris carmina, quae Pylium vincere digna senem; Cat IX 15. aeternum sophiae coniunctum carmine nomen nostra tuum senibus loqueretur pagina saeclis; Ci 41. succurro: ſ. I. everto. mirificum saeclis ‖ saecli ‖ ☥ modo sit tibi velle libido; Ci 13. — 3. laetor: ſ. I. venit. — III. sed mihi tarda gelu saeclisque effeta senectus invidet imperium: VIII 508. — IV. magnus ab integro saeclorum nascitur ordo; E IV 5. — V, 1. „talia saecla“ suis dixerunt „currite“ fusis Parcae; E IV 46. — 2. haliaeetos iras et ciris memori servant ad saecula fato; Ci 537. per: ſ. **per**, III, 2. saecula (3 Ⓩt.) Ⓩ. 512, b.

saepe, oft, häufig: saepe favos ignotus adedit stelio; G IV 242. saepe etiam cursu timidos agitabis onagros; G III 409. quamvis saepe fuga versos ille (equos) egerit hostis; G III 120. *saepe etiam duris errando in cotibus alas (apes) attrivere; G IV 203. (regem apes) saepe attollunt umeris; G IV 217. hic est, tibi quem promitti saepius audis; VI 791. saepe in honore deum medio staus hostia ad aram cecidit; G III 486. pandere, quo modo caesis iam saepe iuvencis insincerus apes tulerit cruor; G IV 284. cum (Iuppiter) saepe nigrantem aegida concuteret dextra nimbosque cieret: VIII 353. merui quoque: saepe furores compressi: V 801. saepe ego omnia ventorum concurrere proelia vidi; G I 316. saepe ego longos cantando puerum memini me condere soles; E IX 51. veluti magno in populo cum saepe coorta est seditio, sic . .; I 148. saepe fugam Danai Troia cupiere relicta moliri; II 108. (pater) saepe deum largo decorarat munere sedes: Ci 526. saepe sub immotis praesepibus mala tactu vipera delituit; G III 416. quo saepe solemus pastores ovium teneros depellere fetus; E I 20. qualis saepe viae deprensus in aggere serpens, tali remigio . .: V 273. saepe (vir) immerito turens dicit convicia fumo; Mo 110. seminibus positis superest diducere terram saepius ad capita; G II 355. (equae) saepe sine ullis coniugiis vento gravidae mirabile dictu diffugiunt; G III 274. qualem (campum) saepe cava montis convalle solemus dispicere ‖ desp.? ‖; G II 186. *saepe (apes) ultro animam sub fasce dedere; G IV 204. nostro doluisti saepe dolore; I 669. illis (iuvencis) iam saepe rotae ducantur inanes per terram; G III 170. caelo ceu saepe refixa transcurrunt crinemque volantia sidera ducunt; V 527. saepius tectis penetralibus extulit ova formica; G I 379. saepe videmus ipsius (solis) in voltu varios errare colores; G I 451. nam saepe incautis pastoribus excidit ignis; G II 303. hic (venenis) Moerim saepe animas imis exeire sepulchris vidi; E VIII 98. nec setius, ut saepe ingenti bello cum longa cohortis explicuit legio; G II 279. his (veneuis) ego saepe lupum fieri Moerim vidi; E VIII 97. saepe exiguus mus sub terris posuitque domos atque horrea fecit; G I 181. saepe etiam cursu quatiunt et sole fatigant (armenta); G III 132. infelix qua se saepius Andromache ferre incomitata solebat ad soceros; II 456. quamvis durum Aeneae flevissem saepe laborem; VIII 380. saepe rubro similis sanguine fluxit humus; Cat IX 32. saepe etiam effossis latebris (apes) sub terra fovere larem; G IV 42 saepe foedam glomerant tempestatem imbribus atris collectae ex alto nubes; G I 322. saepe animam generi pro qua pater impius hausit; Cat IX 31. saepe viri nares acer iaculatur apertas spiritus; Mo 107. illius aram saepe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus; E I 8. saepe duobus regibus incessit magno discordia motu; G IV 67. quarum (Pieridum) castos alvaria ‖ alabastria ‖ postes munere saepe meo inficiunt; Ci 95. saepe etiam deusos immittere corpus in hostes? Cat IX 49. saepe illos (Danaos) aspera ponti interclusit hiems; II 110. saepe etiam stellas vento impendente videbis praecipites caelo labi; G I 365. nunc varia in gelida sede ‖ viridis gelida saepe ‖ lacerta latet: Copa 28. hippomanes, quod saepe malae legere novercae; G III 282. (Scyllam) illam esse aerumnis quam saepe legamus Ulixi; Ci 58. namque saepe senex spe carminis ambo luserat; E VI 18. grandia saepe quibus mandavimus hordea sulcis; E V 36. ille (Sol) etiam caecos instare tumultus saepe monet fraudemque; G I 465. saepe, cum premeret natura, mori me velle negavi; Ci 316. tua me, genitor, tua tristis imago saepius occurrens adegit . .; VI 696. saepe oleo tardi costas agitator aselli vilibus aut onerat pomis; G I 273. (Turnus) tua larga saepe manu multisque oneravit limina donis; X 620. [saepe deum nexis ornatae torquibus araeˌ; G IV 276. saepe diem noctemque et totum ex ordine mensem pascitur pecus; G III 341. inpastus stabula alta leo ceu saepe peragrans gaudet, sic ruit Mezentius; X 723. greges saepe tuo perfusi flumine sacro; G II 147. saepe trucem adverso perlabi sidere pontum? Cat IX 47. primus Tolumnius augur „hoc erat, hoc, votis“ inquit „quod saepe petivi; XII 259. quod saepe petenti iurabas nihil esse mihi, cur . .: Ci 234. saepius nomen posuit Saturnia tellus; VIII 329. saepe malum hoc nobis de caelo tactas memini praedicere quercus; E I 16. saepe etiam steriles incendere profuit agros; G I 84. at pectore puro saepe super tenero prosternit gramine corpus; Cul 69. quamvis saepe in levi quaesissent ‖ quaesisset ‖ cornua fronte; E VI 51. sola culminibus ferali carmine bubo saepe queri; IV 463. unde etiam saepe lapis recrepat Cyllenia munera ‖ murmura ‖ pulsus; Ci 108. ni ‖ nec ‖ mihi curae saepe tuo dulci tristis ex ore recursent; XII 802. (virgo) saepe redit patrios ascendere perdita muros; Ci 172. sed tamen ista satis referet tibi saepe Menalcas; E IX 55. (pater) saepe nitentum sanguine taurorum supplex resperserat aras; Ci 524. saepius at si me, Lycida formonse, revisas; E VII 67. me cum (Antigenes) saepe rogaret: E V 88. (virgo) saepe sedibus ex altis caeli ‖ aulae celsis ‖ speculatur in orbem ‖ amorem ‖; Ci 175. saepe cubilibus altis (corvi) inter se in foliis strepitant; G I 411. saepes saepe levi somnum suadebit inire susurro; E I 55. quam (ovem) procul molli succedere saepius umbrae videris; G III 464. (femina) saepe superbos cornibus inter se subigit decerneré amantis; G III 217. statuit, quid saepe videntes agricolae propius stabulis armenta tenerent: G I 354. saepe (vir) manu summa lacrimantia lumina tergit: Mo 109. saepe (apes) lapillos, ut cumbae saburram, tollant; G IV 194. saepe volutabris pulsos silvestribus apros latratu turbabis agens; G III 411. saepe etiam immensum caelo venit agmen aquarum; G I 322. Delia saepe tibi venit: Cat I 1. saepe alterius (arboris) ramos impune videmus vertere in alterius; G II 32. saepe mare audendo vincere, saepe hiemem? Cat IX 48. repeto (Cassandram) saepe Hesperium, saepe Itala regna vocare: III 185. (te) nomine Dido saepe vocaturum; IV 384. (deus) proiecit in undas (Palinurum) socios nequiquam saepe vocantem; V 860. videbis saepe levem paleam et frondes volitare caducas; G I 368. (virgo) saepe etiam tristes volvens in nocte querellas; Ci 174.

saepes, Zaun, Gehege: I. hinc tibi, quae semper, vicino ab limite saepes Hyblaeis apibus florem depasta salicti saepe levi somnum suadebit inire susurro; E I 55. — II. depasco: ſ. l. nulla religio vetuit segeti praetendere saepem; G I 270. salices humilesque genistae sufficiunt saepem satis et pabula melli; G II 436. texendae saepes etiam; G II 371. — III. saepibus in nostris parvam te roscida mala vidi cum matre legentem; E VIII 37.

saepio, einſchließen, umgeben: Venus obscuro gradientis aëre saepsit; I 411. (Aeneas) infert se saeptus nebula (mirabile dictu) per medios (viros?); I 439. (Dido) saepta armis solioque alte subnixa; I 506. nec plura locutus (Latinus) saepsit se tectis; VII 600. inclusus muris hostilique aggere saeptus; XI 398. mala (Scylla) multiplici iuvenum quod saepta caterva vixerat ‖ vixit erat ‖; Ci 85. nanctus cervom puniceae saeptum formidine pinnae venator; XII 750. classem aggeribus saeptam circum et fluvialibus undis invadit; IX 70. quae (fera) densa venantum saepta corona contra tela furit; IX 551. unus homo et vestris, o cives, undique saeptus aggeribus; IX 783.

saeptum, Gehege: I. quamvis multa meis exiret victima saeptis; E I 33. — 2. pars intra saepta domorum Narcissi lacrimam et gluten ponunt fundamina; G IV 159.

saeta, borſtiges Haar: I. 1. sacerdos summas carpens media inter cornua saetas ignibus imponit sacris, libamina prima; VI 245. Cinyphii tondent hirqui saetas comantis usum in castrorum et miseris velamina nautis; G III 312. — 2. Io insignibat, iam saetis obsita, iam bos (argumentum ingens); VII 790. talis gens pecudum fulvis velatur corpora saetis; G III 383. — II. (Aventinus) terribili inpexum ore saeta cum dentibus albis indutus capiti; VII 667. tuendo voltum villosaque saetis pectora semiferi; VIII 266.

saetiger, borſtig: saetigeri sues atque in praesepibus ursi saevire; VII 17. saetigeros sues in flammam iugulant; XI 198. pura in veste sacerdos saetigeri ‖ saetigerae ‖ fetum suis attulit; XII 170.

saetosus, borſtig: saetosi caput hoc apri tibi, Delia, parvos Micon; E VII 29. (Simylus) laeva vestem saetosa sub inguina fulcit; Mo 100.

saevio, wüten, rajen: saevit toto Mars impius orbe; G I 511. saevit et emissa pallida Tisiphone Morbos agit ante Metumque; G III 551. Orpheus rapta graviter pro coniuge saevit; G IV 456. saevit tridenti spumeus Nereus; II 418. Aeneas saevire animis Entellum hau ‖ haud ‖ passus acerbis, sed finem imposuit pugnae; V 462. Deiphobus contra „ne saevi, magna sacerdos“; VI 544. saevit medio in certamine Mavors caelatus ferro tristesque ex aethere Dirae; saevit atrox Volcens; IX 420. pallida Tisiphone media inter milia saevit; X 761. (Aeneas) saevit et infracta luctatur harundine telum eripere; XII 387. rursus resurgens saevit amor; IV 531. saevit amor ferri; VII 461. (anguis) saevit agris asperque siti atque exterritus aestu; G III 433. saevit scelerata insania belli, ira super; VII 461. saevit iuventus effera; VIII 5. saevit canum latratus in auras; V 257. ille (lupus) asper et improbus ira saevit in absentis (agnos); IX 63. (regina) saevit inops animi; IV 300. saetigeri sues atque in praesepibus ursi saevire; VII 17. cum saevit animis ignobile volgus; I 149. ursi; ſ. sues.

saevus, raſend, grimmig: (serpens) acrior instat obvia torvos saevius ‖ spiris ‖ arripiens intringere; Cul 177.

saevus, wütend, raſend, grimmig: saevos Amor docuit natorum sanguine matrem commaculare manus, crudelis! E VIII 47. tum partu Terra nefando Coeumque Iapetumque creat saevomque Typhoea; G I 279. iactatus saevae memorem Iunonis ob iram; I 4. saevos ubi Aeacidae telo iacet Hector, ubi ingens Sarpedon; I 99. videt Atridas Priamumque et saevom ambobus Achillem; I 458. hic Dolopum manus, hic saevos tendebat Achilles; II 29. gemini draconos saevae petunt Tritonidis arcem; II 226. hic Iuno Scaeas saevissima portas prima tenet; II 612. Pallas, limbo ‖ nimbo ‖ effulgens et Gorgone saeva; II 616. terram altricem saevi execramur Ulixi; III 273. me saevos equis Oriens adflavit anhelis; V 739. quin Decios Drusosque procul saevomque securi aspice Torquatum; VI 824. hic specus horrendum et saevi spiraculа Ditis monstrantur; VII 568. ubi saevae nutu Iunonis eunt res; VII 592. portae religione sacrae et saevi formidine Martis; VII 608. saevos ubi Orion hiberuis conditur undis; VII 719. ille (Mezentius) autem „quid me erepto, saevissime, nato terres? X 878. cautius ut saevo velles te credere Marti; XI 153. ingravat haec saevos Drances; XI 220. saevom Aeneau adgnovit Turnus in armis; XI 910. nec minus interea maternis saevos in armis Aeneas acuit Martem; XII 107. causam mortis dicere verberibus saevae cogunt sub iudice Poenae; Cul 377. silvae et saeva quierant aequora; IV 523. Tisiphone vocat agmina saeva sororum; VI 572. tum saevos aper; G III 248. ipse pater timidam saeva complexus arena; Ci 72. Furor impius intus saeva sedens super arma fremet; I 295. hanc (gentem) saevis tenuit Mezentius armis; VIII 482. Apollo longaevo similis et crinis albos et saeva sonoribus arma; IX 651. non cursu, saevis certandum est comminus armis; XII 890. (Aeneas) Marte secundo terribilis saevam nullo discrimine caedem suscitat; XII 498. ecce autem Inachiis sese referebat ab Argis saeva Iovis coniunx; VII 287. quos (ursos, lupos) hominum ex facie dea saeva potentibus herbis indnerat in voltus ferarum; VII 19. saeva e speculis tempus dea nacta nocendi; VII 511. pila manu saevosque gerunt in bella dolones; VII 664. necdum etiam causae irarum saevique dolores exciderant animo; I 25. oculis postquam (Aeneas) saevi monumenta doloris exuviasque hausit; XII 945. Sigea praeter ‖ propter ‖ litora cum Troas saevi ducis Hectoris ira funderet; Cul 308. tam saevae facies; VII 329. quod (Alcestis) saeva mariti in Chalcodoniis Admeti tura ‖ fata ‖ morata est; Cul 263. saevas videbis conlucere faces; IV 566. neque finitimos ‖ finitimo ‖ Mezentius umquam huic capiti insultans tot ferro saeva dedisset funera; VIII 570. et nos saeva manu mittamus funera Teucris; XII 629. natos saevo gelu duramus et undis; IX 604. at me tum primum saevos circumstetit horror; II 559. saevos campis magis ac magis horror crebrescit; XII 406. qui non ‖ nec ‖ advorsum saevis ultro caput hostibus offert; Cul 85. quinquaginta atris immanis hiatibus hydra saevior intus habet sedem; VI 577. quis deus, o Musae, tam saeva incendia Teucris avertit? IX 77. saevae iam altius irae Dardanio surgunt ductori; X 813. tempore non alio catulorum oblita leaena saevior erravit campis; G III 246. ceu saevom turba leonem cum telis premit infensis; haut aliter . .; IX 792. perdere saeva ‖ per te sacra ‖ precor per lumina te ‖ luminaque ‖ Ilithyiae, ne . .; Ci 326. saevam exhalat opaca (Albunea) mephitim; VII 84. saevis effusa Mycenis tempestas; VII 222. pocula si quando saevae infecere novercae; G II 128. et saeva Iovis sic numina pellunt ‖ poscunt ‖; XI 901. interea Turnum in silvis saevissimus implet nuntius; XI 896. Aeneas saevo sic pectore fatur: „quae“ . .? XII 888. saevis periclis servati facimus meritosque novamus honores; VIII 188. nec saevior ulla pestis et ira deum Stygiis sese extulit

undis; III 214. Tyrrhenum genitor Tarchonem in proelia saeva suscitat; XI 727. hae (Dirae) Iovis ad solium saevique in limine regis apparent; XII 849. saevo e scopulo multa vix arte revolsus (Sergestus); V 270. consulis imperium hic (Brutus) primus saevasque secures accipiet; VI 819. absunt saeva leonum semina; G II 151. *tela undique saeva premebant; XI 545. non illi imperium pelagi saevomque tridentem, sed mihi sorte datum; I 138. tura; ſ. fata. ratem saevis vadis immittite syrtis; X 678. (sagittam) armatam saevi Parthus quam telle veneni torsit: XII 857. ac neque eos (equos) iam frena virum neque verbera saeva retardant; G III 252. hinc saeva sonare verbera; VI 557. Tisiphone flammas et saeva quatit mihi verbera; Cul 219. saeva velut gelidis Edonum Bistonis oris virgo bacchatur; Ci 165.

Sagaris, Troer: I. vix illam (loricam) famuli Phegeus Sagarisque ferebant multiplicem conixi umeris; V 263. — II. Turnus (sternit) Sagarim et summis stantem pro turribus Idan; IX 575.

sagitta, Pfeil: I. alis adlapsa sagitta et laevo adfixa est lateri manus; IX 578. ecce viro stridens alis adlapsa sagitta est; XII 319. adlapsa sagitta est incertum qua pulsa manu, quo turbine adacta; XII 320. fugit illa (puppis) per undas ocior et iaculo et ventos aequante sagitta; X 248. prima sagitta Hyrtacidae iuvenis volucris diverberat auras; V 502. effugit horrendum stridens adducta sagitta; IX 632. donec (animalia) erupere ut nervo pulsante sagittae; G IV 313. quis (iuvenibus) tela sagittae gorytique leves umeris et letifer arcus; X 168. iam secuta manum nullo cogente sagitta excidit; XII 423. hic iaculo bonus, hic longe fallente sagitta; IX 572. Thronium Salius Salinumque Nealces insidiis ‖ insignis ‖ (deicit), iaculo et longe fallente sagitta; X 754. cum tergo volucres haesere sagittae; XII 415. sagitta abdita intus spiramenta animae letali volnere rupit; IX 578. sequitur: ſ. excidit. hic invenis primam ante aciem stridente sagitta, Almo, sternitur; VII 531. ſ. effugit, adlabitur. (sagitta) stridens et celeris incognita transilit umbras; XII 859. quamquam tardata ‖ tardante ‖ sagitta interdum genua impediunt cursumque recusant; XII 746. sagitta cava tempora ferro transigit ‖ traicit ‖; IX 632. transilit: ſ. stridet. (sagitta) venit adversique infigitur arbore mali; V 504. sagitta per caput Remuli venit; IX 633. ubi aëra vincere summum arboris haut ullae iactu potuere sagittae; G II 124. — II, 1. abdo: ſ. I. rumpit. adduco: ſ. I. effugit. adfigo: ſ. I. adlabitur. adigo: ſ. I. adlabitur. illi certant moliri ignem nervoque aptare sagittas; X 131. armo: ſ. torqueo. Dido vagatur qualis coniecta cerva sagitta; IV 69. (Aeneas) arcum manu celerisque sagittas corripuit; I 187. haec cape et ultricem pharetra deprome sagittam; XI 590. aurata volucrem Thraeissa sagittam deprompsit pharetra; XI 858. ille (Anchises) mihi insignem pharetram Lyciasque sagittas discedens dedit; VIII 166. quoi (Iapygi) Apollo augurium citharamque dabat celerisque sagittas; XII 394. fixam refert (columba) delapsa sagittam; V 518. nec tibi profuit nostras numero gessisse sagittas; XI 844. infigo: ſ. I. venit. non secus ac nervo impulsa sagitta: talis se sata Nocte tulit; XII 856. tum primum bello celerem intendisse sagittam dicitur Ascanius; IX 590. pello: ſ. I. adlabitur vellera nymphae carpebant, Deiopea et tandem positis velox Arethusa sagittis; G IV 344. refero: ſ. figo. (sagittam) armatam saevi Parthus quam telle veneni torsit; XII 857. addam fidentem iuga Parthum versisque sagittis; G III 31. — 2. fido: ſ. I. verto. — III. quem (Nisum) miserat Ida iaculo celerem levibusque sagittis; IX 178. alter Amazoniam pharetram (victor habeto) plenamque sagittis Thraeiciis; V 311. volat per hostis vectus equo spumante Saces, adversa sagitta sancius ora; XII 651. — IV, 1. protinus Aeneas celeri certare sagitta invitat qui forte velint; V 485. hac (sagitta) mihi pariter det sanguine poenas; XI 592. qui iaculo incedit melior levibusque sagittis; V 68. Gortynius heros Attica Cretaea sternebat rura sagitta; Ci 115 — 2. illa (Scylla) noto citius volucri que sagitta ad terram fugit; V 242. ſ. I. aequat.

sagittifer, pfeilbewaffnet: hic (Mulciber) Lelegas Carasque sagittiferosque Gelonos finxerat; VIII 725.

sagulum, Mantel: (Galli) virgatis lucent sagulis; VIII 660.

sal, Salz, Meer: I. sale durus adeso caseus adicitur; Mo 98. si patrio Graios carmine adire sales possumus; Cat IX 62. — II, 1. salis Ausonii lustrandum navibus aequor; III 385. tot lecti proceres campos salis aere secabant; X 214. (Simylus) his salis inspergit micas; Mo 98. (oves) salis occultum referunt in lacte saporem; G III 397. vix (Troes) spumas salis aere ruebant, cum . .; I 35. mene salis placidi voltum fluctusque quietos ignorare iubes? V 848. — 2. panca tua carmina cum lingua, tum sale Cecropio; Cat IX 14. — III, 1. (id) parco sale contingunt hiemique reponunt; G III 403. non illi (Simylo) durati sale terga suis trunciue vacabant; Mo 57. tum rauca adsiduo longe sale saxa sonabant; V 866. liquido coacto (Simylus) interdum grumos spargit sale; Mo 47. stant sale Tyrrheno classes; VI 697. Troes sale tabentis artus in litore ponunt; I 173. — 2. flectitur in viridi remus sale; Ci 461.

Salaminius, ſalaminiſch: (virgo) iam procul e fluctu Salaminia suspicit arva; Ci 470.

Salamis, Inſel Salamis: memini Priamum, Salamina petentem, protinus Arcadiae gelidos iuvisere fines; VIII 158.

salebrosus, uneben: non iam salebrosus, ut ante, sed gravior ibat pistillus; Mo 111.

salictum, Weidengebüſch: I. aliae (arbores) sponte sua veniunt, ut populus et glauca canentia fronde salicta; G II 13. — II. inculti exercet cura salicti; G II 415. saepes Hyblaeis apibus florem depasta salicti; E I 54.

salignus, aus Weidenholz; flectunt salignas umbonum cratis; VII 632. custos furum atque avium cum falce saliqua Hellespontiaci servet tutela Priapi; G IV 110. est tuguri custos, armatus falce saliqna; Copa 23.

Salii, (salii), Prieſter: I. tum salii ‖ Sal. ‖ ad cantus incensa altaria circum populeis adsunt evincti tempora ramis; VIII 286. hic exultantis Salios nudosque Lupercos (Ignipotens) extuderat; VIII 663. — II. evincio: ſ. I. adsunt. extundo: ſ. I. exultant.

salio, ſpringen: Thesidae inter pocula laeti mollibus in pratis unctos saluere per utres; G II 384. ipse rotis saliens iuga deseris; X 594. tam multa in tectis crepitans salit horrida grando; G I 449. quale per aestum dulcis aquae saliente sitim restinguere rivo; E V 47. profuit inter ima ferire pedis salientem sanguine venam; G III 460.

saliunca, Narde: puniceis humilis quantum saliunca (cedit) rosetis, tantum . .; E V 17.

salivosus, voll Speichel: quibus (dapibus) repletus ut salivosis labris obesam ad uxorem redis; Cat XIII 29.

Salius: A. Genoſſe des Aeneas: I. ora prima patrum magnis Salius clamoribus implet; V 341. proximus huic (Niso), longe sed proximus intervallo, insequitur Salius; V 321. hunc (Dioren secutus) Salius simul et Patron; V 298. — II, 1. ni me, quae Salium, Fortuna inimica tulisset; V 356. — 2. sic fatus (Aeneas) tergum Gaetuli immane leonis dat

Salio; V 352. (Nisus) sese opposuit Salio per lubrica surgens; V 335. si primi Salio reddentur ‖ reddantur ‖ honores; V 347. — B. Rutuler: Throniam Salius Saliumque Nealces insidiis ‖ insignis ‖ (deicit), iaculo et longe fallente sagitta; X 753.

salix, Weide: I. lenta salix quantum pallenti cedit olivae, tantum . .; E V 16. dulce lenta salix feto pecori, mihi solus Amyntas; E III 83. viminibus salices, fecundae frondibus ulmi; G II 446. fluminibus salices nascuntur; G II 110. salices humilesque genistae aut illae pecori frondem aut pastoribus umbram sufficiunt; G II 434. — II, 1. non me pascente, capellae, florentem cytisum et salices carpetis amaras; E I 78. in medium (umorem) transversas salices et grandia conice saxa; G IV 26. pascuntur (apes) et arbuta passim et glaucas salices; G IV 182. transverto: ſ. conicio. — 2. praeterea genus haut unum nec fortibus ulmis nec salici lotoque neque Idaeis cyparissis; G II 84. — 3. Galatea et fugit ad salices et se cupit ante videri; E III 65. certe (Phyllis, Amyntas) mecum inter salices lenta sub vite iaceret; E X 38. — III. (capella) rapit cacumina vel salicis lentae vel quae nova nascitur alnus; Cul 55. pubi nec vescas salicum frondes ulvamque palustrem, sed frumenta carpes; G III 175.

Sallentinus, ſallentiniſch: Sallentinos obsedit milite campos Lyctius Idomeneus; III 400.

Salmoneus, Königin Theſſalien: vidi et crudelis dantem Salmonea poenas; VI 585.

salsus, ſalzig, ſcharf: obiectae salsa spumant aspargine cautes; III 534. illum (Menoeten) Teucri salsos rident revomentem pectore fluctus; V 182. exta salsos proiciam ‖ porriciam ‖ in fluctus; V 237. (Aeneas) exta salsos proicit ‖ porricit ‖ in fluctus; V 775. mihi sacra parari et salsae fruges et circum tempora vittae; II 133. illi dant fruges manibus salsas; XII 173. ipse manu salsas ferat praesepibus herbas; G III 395. quae (terra) nec scabie et salsa laedit robigine ferrum; G II 220. salsus per artus sudor iit; II 173. salsa tellus et quae perhibetur amara, frugibus infelix; G II 238. (Pristis, Centaurus) longa sulcant vada salsa carina; V 158.

saltem, wenigſtens: I. dic age nunc miserae saltem, quod . .; Ci 234. at belli saltem captivam lege necasses! Ci 447. — II. di patrii, hunc saltem everso iuvenem succurrere saeclo ne prohibete! G I 500 animam nepotis his saltem adcumulem donis; VI 885. sedibus ut saltem placidis in morte quiescam; VI 371. — III. quin tu aliquid saltem potius viminibus paras detexere? E II 71. at freta Sicaniae saltem sedesque paratas petamus; I 557. saltem si qua mihi de te suscepta fuisset ante fugam suboles; IV 327.

salto, ſpringen: copa Surisca, caput Graia redimita mitella, saltat . .; Copa 1. copa ebria fumosa saltat lasciva taberna; Copa 3. saltantis saturos ‖ Satyros ‖ imitabitur Alphesiboeus; E V 73.

saltus, Sprung: I. dixit (Turnus) et e curru saltum dedit ocius arvis; XII 681. — II. multi (socii) brevibus se credere saltu; X 289. (Turnus) tum demum praeceps saltu sese omnibus armis in fluvium dedit; IX 815. (Turnus) saltu superbus emicat in currum; XII 326. quae (fera) saltu supra venabula fertur; IX 553. Alcides se ipse per ignem praecipiti iecit saltu; VIII 257. omnes corpora saltu ad terram misere aut ignibus aegra dedere; II 565. alii corpora saltu subiciunt in equos; XII 287. non (matres) saltu superare viam sit passus; G III 141. cum fatalis ecus saltu super ardua venit Pergama; VI 515.

saltus, Waldſchlucht: I. illic saltus ac lustra ferarum; G II 471. quae nemora aut qui vos saltus habuere, puellae naïdes? E X 9. si quis videat deserta regna pastorum et longe saltus lateque vacantis; G III 477. — II, 1. qui saltus, Tiberine, tuos sacrumque Numici litus arant; VII 797. dum trepidant alae saltusque indagine cingunt; IV 121. non me ulla vetabunt frigora Parthenios canibus circumdare saltus; E V 67. tum inventum magnos canibus circumdare saltus; G I 140. claudite, nymphae, Dictaeae nymphae, nemorum iam claudite saltus; E VI 56. complentur vallesque cavae saltusque profundi; G II 391. cum pater Aeneas saltus ingressus apertos exsuperat iugum; XI 904. ipse nemus linquens patrium saltusque Lycaei, Pan; G I 16. illae (apes) continuo saltus silvasque peragrant; G IV 53. illa (cerva) fuga silvas saltusque peragrat Dictaeos; IV 72. saltus et saturi petito longinqua Tarenti; G II 197. cum saltus reficit iam roscida luna; G III 337. interea dryadum silvas saltusque sequamur intactos; G III 40. video: ſ. I. vacant. — 2. te cultrice ‖ tutrice ‖ vagus saltus feror inter et antra; Cul 23. in saltus utrumque gregem atque in pascua mittes ‖ (cum aestas) mittet ‖; G III 323. saltibus in vacuis pascunt et plena secundum flumina; G III 143. est etiam ille malus Calabris in saltibus anguis; G III 425.

salubris, heilſräftig: nulla religio vetuit balantum gregem fluvio mersare salubri; G I 272. nec somnos abrumpit cura salubris; G III 530. (Venus) spargit salubris ambrosiae sucos et oderiferam panaceam; XII 418

salveo, geſund ſein: salve aeternum mihi, maxime Palla, aeternumque vale; XI 97. salvete, cineres animaeque umbraeque paternae! V 81. salve magna parens frugum, Saturnia tellus, magna virum; G II 173. salve, sancte parens; V 80. vos, o fidi Troiae, salvete, penates; VII 121. salve, vera Iovis proles, decus addite divis; VIII 301. tellus: ſ. parens. continuo „salve fatis mihi debita tellus“ ait (Aeneas); VII 120. umbrae: ſ. animae.

salum, Meer: fit sonitus spumante salo; II 209. cum Orion per undas superante salo dispulit; I 537.

salus, Heil, Rettung, Leben: I. una salus victis nullam sperare salutem; II 354. unum et commune periclum, una salus ambobus erit; II 710. cui sola salus genitore reducto; IX 257. nulla salus bello; XI 362. 399. Turne, in te suprema salus; miserere tuorum; XII 653. — II, 1. sin absumpta salus; I 555. feret haec aliquam tibi fama salutem; I 463. omnis in hac certam regio iacit arte salutem; G IV 294. sin autem optatae spes est incisa salutis; Ci 276. quam fors inopina salutem ostentat; VIII 476. hic primum Aeneas sperare salutem ausus; I 451. una salus victis nullam sperare salutem; II 354. qui sibi iam requiem pugnae rebusque salutem sperabant; XII 241. si nescis, aliquam possum sperare salutem; Ci 322. quae iam spondet Fortuna salutem? XII 637. ea visa salus morientibus una; G III 510. — 2. (Gyas) oblitus decorisque sui sociumque salutis; V 174. — III (Turnus) respicit ignarus rerum ingratusque salutis; X 666. — IV. „o socii, qua prima“ inquit (Coroebus) „fortuna salutis monstrat iter, sequamur; II 387. spes: ſ. II, 1. opto. via prima salutis Graia pandetur ab urbe; VI 96.

saluto, grüßen, beſuchen: I. si non ingentem foribus domus alta superbis salutantum vomit undam; G II 461. — II. tum vero augurium Rutuli clamore salutant expediuntque manus; XII 257. Italiam laeto socii clamore salutant; III 524.

salvus, heil, geſund: quod o salva liceat te dicere, Procne; Ci 410. caper tibi salvos et haedi; E VII 9.

Same, Inſel Same: iam apparet Zacynthus Dulichiumque Sameque et Neritos ardua saxis; III 271.

Samothracia, Inſel Samothrake: ad Thraeiciam Samum, quae nunc Samothracia fertur; VII 208.

Samus, A. Inſel Samos: posthabita Samo; I 16. — B. = Samothrake: ut Dardanus Idaeas Phrygiae penetravit ‖ penetrarit ‖ ad urbes Thraeiciamque Samum, quae nunc Samothracia fertur; VII 208.

sancio, weihen: audiat haec genitor, qui foedera fulmine sancit; XII 200.

sanctus, heilig, göttlich, ehrwürdig: sequimur te, sancte deorum, quisquis es; IV 576. tu sancta Pales, ad quam † ventura ‖ bona turba ‖ recurrit † agrestum bona ‖ voti ‖ secura; Cul 20. sancta ad vos anima atque istius nescia culpae descendam; XII 648. victor nec minus maximus sanctos dignus inire choros; Cat IX 8. tu, o sanctissima coniunx, felix morte tua! XI 158. quid tua sancta fides? VII 365. nymphae tuque, o Thybri tuo genitor cum flumine sancto, accipite Aenean; VIII 72. sanctos ausus recludere fontis; G II 175. nos sanctos restinguere fontibus ignes; II 686. ne qua inter sanctos ignis in honore deorum hostilis facies occurrat: III 406. (sanctum mihi nomen ‖ numen ‖) arma rogo; VIII 383. tum numina sancta precamur Palladis armisonae; III 543. sed mea me virtus et sancta oracula divom conmunxere tibi; VIII 131. salve, sancte parens! V 80. illic sacra deum sanctique patres; G II 473. hae celebrata tenus sancto certamina patri: V 603. te obtestor ‖ testamur ‖ per tuum memori sanctum mihi pectus alumnae, ut ne . .; Ci 274. et tu, Octavi venerande, meis adlabere coeptis, sancte puer; Cul 26. hoc tibi ‖ tu ‖, sancte puer; memorabibis ‖ memoraberis ‖ . .; Cul 37. [iura magistratusque legunt sanctumque senatum]; I 426. genitor adfatur deos et sanctum sidus adorat; II 700. summe deum, sancti custos Soractis Apollo; XI 785. spoliis dum sancta deum fulgentibus ornet templa; Cul 83. tu, o sanctissima vates, praescia venturi, da Latio considere Teucros; VI 65.

sandyx, Mennige: sponte sua sandyx pascentis vestiet agnos; E IV 45.

sane, in der That, immerhin: I. ite hinc, camenae; vos quoque ite iam sane dulces camenae; Cat V 11. Aeneas sane ignotis iactetur in undis; X 48. — I. sin autem praecepta vetant me dicere, sane non dicam; Cat VII 3.

sanguineus, blutrot: aput gelidi cum flumina concitus Hebri sanguineus Mavors clupeo increpat ‖ intonat ‖; XII 332. horrida sanguinea ‖ sanguineo ‖ pinguntur proelia Gorgo ‖ cocco ‖; Ci 31. Dido sanguineam volvens aciem; IV 643. (Amata) sanguineam torquens aciem; VII 399. ardor; ſ. lumen, sanguineis inculta rubent aviaria bacis; G II 430 quem (Pana) vidimus ipsi sanguineis ebuli bacis minioque rubentem; E X 27. coccum: ſ. alqs; Ci 31. * non secus ac liquida si quando nocte cometae sanguinei lugubre rubent*; X 273. tremunt in vertice cristae sanguineae; IX 732. quam (Discordiam) cum sanguineo sequitur Bellona flagello; VIII 703. manant sanguineae per tractus undique guttae; Cul 181. quorum (anguium) iubae sanguineae superant undas; II 207. (Aeneas) miratur interque manus versat loricam ex aere rigentem sanguineam ingentem; VIII 622. cui (Cerbero) sanguinei ‖ sanguineum ‖ micant ardorem luminis orbes; Cul 222. Aegle iam videnti sanguineis frontem moris et tempora pingit; E VI 22. Indum sanguineo veluti violaverit ostro si quis ebur; XII 67. spargit rapida ungula rores sanguineos; XII 339.

sanguis, Blut, Lebenskraft, Geſchlecht, Sproß: I. **abſolut:** mihi gelidus coit formidine sanguis; III 30. frigidus Arcadibus coit in praecordia sanguis; X 452. gelidus concrevit frigore sanguis; XII 905. dum melior viris sanguis dabat; V 415. sociis subita gelidus formidine sanguis deriguit; III 259. „vos o, quibus integer aevi sanguis“ ait (genitor), „vos agitate fugam; II 639. sed enim gelidus tardante senecta sanguis hebet; V 396. quae fors prima dedit sanguis novos imbuit arma; VII 554. implevit sinum sanguis; X 819. it naribus ater sanguis; G III 507. lavit ater corpora sanguis; G III 221. caesis ut forte iuvencis fusus (sanguis) humum madefecerat; V 328. sin has ne possim naturae accedere partis frigidus obstiterit circum praecordia sanguis; G II 483. ater et alterius (arboris) sequitur de cortice sanguis; III 33. una eademque via sanguis animusque secuntur; X 487. et nostro sequitur de volnere sanguis; XII 51. concursus ad plenos spumanti sanguine rivos; IX 456. omnis stetit imo volnere sangnis; XII 422. — 2. proice tela manu, sanguis meus! VI 835.

II. **nach Verben:** 1. (Aeneas) caeso sparsurus sanguine flammas; XI 82. quam magis effuso crudescunt sanguine pugnae; VII 788. fundo: ſ. **fundo.** I. sanguinem (3 St.) S. 268, b. hinc fore ductores revocato a sanguine Teucri; I 235. Aeneas viso Tyrrheni sanguine laetus; X 787. — 2. iam aderit multo Priami de sanguine Pyrrhus; II 662. ut alterum in alterius mactatos sanguine cernam? II 667. Turni de vita et sanguine certant; XII 765. progeniem sed enim Troiano a sanguine duci (Iuno) audierat; I 19. (Pyrrhus) traxit in multo lapsantem sanguine nati; II 551. (Rhoetus) cum sanguine mixta vina refert moriens; IX 349. (Dareta) crassum cruorem ore eiectantem mixtosque in sanguine dentes ducunt . .; V 470. qui genus alto a sanguine Teucri proderet; V 230. sic genus amborum scindit se sanguine ab uno; VIII 142. virgo poenas inimico ex sanguine sumit; XI 720. Pallas poenam scelerato ex sanguine sumit; XII 949. alter ab Arcadio Tegeaeae sanguine gentis; V 299.

III. **nach Adjektiven:** 1. an nympharum sanguinis una? I 329. — 2. laetus: ſ. II, 1. video. (Alcides) angit inhaerens elisos oculos et siccum sanguine guttur; VIII 261. (fatigant) siccae sanguine fauces; IX 64.

IV. **nach Subſtantiven:** 1. Assaraci quem (Romulum) sanguinis Ilia mater educet; VI 778. tu (Saturne) sanguinis ultimus auctor; VII 49. inferimus sanguinis sacri pateras; III 67. illum (Amorem) Garamantes nec generis nostri puerum nec sanguinis edunt; E VIII 45. sanguinis ille (Eunens) vomens rivos cadit; XI 668. — 2. illa ego sum conguato sanguine vobis Scylla; Ci 409. huic (arbori) atro liquntur sanguine guttae; III 28. rivus: ſ. I, 1. spumat. — 3. Troiano a sanguine clarus Acestes; I 550. ecce Sabinorum prisco de sanguine magnum agmen agens Clausus; VII 706. ductores a: ſ. II, 1. revoco. Dardanidae magni, genus alto a sanguine divom; V 45. Deiphobe armipotens, genus alto a sanguine Teucri; VI 500. cum (Bisaltae, Gelonus) lac concretum cum sanguine potat equino; G III 463. et super ipsi Dardanidae infensi poenas cum sanguine poscunt; II 72.

V. **Umſtand:** 1. saevos Amor docuit natorum sanguine matrem commaculare manus, crudelis! E VIII 47. invenis Italo commixtus sanguine; VI 762. (Hector) squalentem barbam et concretos sanguine crinis gerens; II 277. hortamur fari, quo sanguine cretus quive fuat ‖ quidve ferat ‖; II 74. qui sit fari, quo sanguine cretus hortamur; III 608. venisse Aenean Troiano sanguine cretum; IV 191. Iliaco tumidum qui crescere Thybrim sanguine videbit; XI 393. crudescere: ſ. II, 1. effundo. nostro dirimamus sanguine bellum; XII 79. nec soli poenas dant sanguine Teucri; II 366. nunc (Turnus) pereat Teucrisque pio det sanguine poenas; X 617. hac (sagitta) mihi pariter det sanguine poenas; XI 592. sanguine Troiano et Rutulo dotabere, virgo; VII 318. huc casta Sibylla nigrarum multo pecudum te sanguine ducet; V 736. postquam (Hippolytus)

patrias explerit sanguine poenas; VII 766. qui (generi) sanguine nostrum nomen in astra ferant; VII 98. 271. saepe rubro similis sanguine fluxit humus; Cat IX 32. vidi Priamum per aras sanguine foedantem ignis; II 502. duo (carchesia Aeneas fundit) lacte novo, duo sanguine sacro; V 78. ubi (dea) sanguine bellum imbuit; VII 541. volnus udae vocis iter tenuemque inclusit sanguine vitam; VII 534. sanguine cernis adhuc sparsoque (arma) infecta cerebro; V 413. inundant sanguine fossas ‖ fossae ‖; X 24. dum nec inundant sanguine fossae; XI 382. levi cum sanguine Nisus labitur infelix; V 328. (tauri) sanguine largo colla armosque lavant; XII 721. satis iam pridem sanguine nostro Laomedonteae luimus perfuria Troiae; G I 501. madere: ſ. II. 1. fundo. impia germani manat quod sanguine dextra; Cul 257. Teucria cum magno manaret sanguine tellus; Cul 306. hinc genus Ausonio mixtum quod sanguine surget; XII 838. ut ipsa (Amphitrite) trucem multo misceret sanguine pontum; Ci 76. quae (animae) sanguine nobis hanc patriam peperere suo; XI 24. ipsi has sacrilego pendetis sanguine poenas, o miseri; VII 595. gaudent perfusi sanguine fratrum; G II 520. quos (Aeneas) immolet captivoque rogi perfundat sanguine flammas; X 520. ducunt et Rutulo perfusos sanguine currus; XI 88. „tu tamen interea calido mihi sanguine poenas persolves amborum“ inquit (Volcens); IX 422. nec fuit indignum superis, bis sanguine nostro Emathiam pinguescere; G I 491. sanguine placastis ventos et virgine caesa; II 116. sanguine quaerendi reditus, animaque litandum Argolica; II 118. rex tibi coniugium et quaesitas sanguine dotes abnegat; VII 423. recalent nostro Thybrina ‖ Tiberina ‖ fluenta sanguine adhuc; XII 36. quando quidem Ausonio respersi sanguine Teucros; VII 547. (pater) saepe nitentum sanguine taurorum supplex resperserat aras; Ci 525. sparsi rorabant sanguine vepres; VIII 645. (Aeneas) aptat rorantis sanguine cristas telaque trunca viri; XI 8. Turnus capita rorantia sanguine portat; XII 512. profuit inter ima ferire pedis salientem sanguine venam; G III 460. cum sic orsa loqui vates: „sate sanguine divom“. .; VI 125. truncum relinquit (Nisus) sanguine singultantem; IX 333. spargere: ſ. II, 1. caedo. Phlegra, Giganteo sparsa est quae ‖ quo ‖ sanguine tellus; Cul 28. bella, horrida bella et Thybrim multo spumantem sanguine cerno; VI 87. [Dardanium totiens sudarit sanguine litus?] II 582. ardentis oculos suffecti (angues) sanguine et igni; II 210. non tibi nequiquam pallor aegrotas tenui suffundit ‖ suffudit ‖ sanguine venas; Ci 226. vix suppositi tinguntur sanguine cultri; G III 492. (Lausum) sublevat sanguine turpantem comptos de more capillos; X 832. (Cyclops) visceribus miserorum et sanguine vescitur atro; III 622. cognato sanguine victus coniugis et maestae lacrimis; XII 29. — 2. cum sanguine: ſ. cum, IV. sanguine (3 Cl.) S. 153, a. ipsa (Mantua?) caput populis, Tusco de sanguine vires; X 203. tum sanguine in alto armaque corporaque; XI 633

sanies, Eiter, Geifer: I. (Cyclops) saniem eructans et frusta cruento per somnum commixta mero; III 632. — II. domus sanie dapibusque cruentis; III 618. — III. cum sanie expersa ‖ adsperſa ‖ natarent limina; III 625. sanie taboque fluentis complexu in misero longa sic morte necabat (Mezentius); VIII 487. summa ieiuna sanie infuscatur harena; G III 493. (Laocoon) perfusus sanie vittas atroque veneno; II 221.

sanus, geſund, vernünftig: cum sic unanimam adloquitur male sana (regina?) sororem: „Anna soror“. .; IV 8. coniugis ut magicis sanos avertere sacris experiar sensus; E VIII 66.

sapientia, Weisheit: si me iam summa Sapientia pangeret arce, quattuor antiquis ‖ quae ‖ heredibus edita ‖ est data ‖ consors; Ci 15.

sapio, Verſtand haben: si sapis, aestivo recubans nunc ‖ te ‖ prolue vitro; Copa 29.

sapor, Geſchmack, Saft: I. asper in ore sapor; G IV 277. at sapor indicium faciet manifestus; G II 246. — II. proderit et tunsum gallae admiscere saporem; G IV 267. huc tu tusos ‖ iussos ‖ asperge sapores; G IV 62. mella premes durum bacchi domitura saporem; G IV 102. Media fert tristis sucos tardumque saporem felicis mali; G II 126. iubeo: ſ. aspergo. (oves) salis occultum referunt in lacte saporem; G III 397. tundo: ſ. admisceo.

sarcina, Bürde, Laſt: tua in palude deposisse sarcinas; Cat X 16.

sarcio, ausbeſſern: *hoc aerius omnes (apes) incumbent generis lapsi sarcire ruinas; G IV 249.

Sardonius, ſardoniſch: immo ego Sardoniis videar tibi amarior herbis, si . .; E VII 41.

sarmentum, Reiſig: primus devecta cremato sarmenta; G II 408.

Sarnus, Fluß in Kampanien: quae rigat aequora Sarnus; VII 738.

Sarpedon, Fürſt der Lykier: I. saevos ubi Aeacidae telo iacet Hector, ubi ingens Sarpedon; I 99. quin occidit una Sarpedon, mea progenies; X 471. — II. hos germani Sarpedonis ambo et Clarus et Thaemon Lycia comitantur ab alta; X 125. Antiphaten, Thebana de matre nothum Sarpedonis alti, sternit; IX 697.

Sarranus, ſarraniſch, tyriſch: ut gemma bibat et Sarrano dormiat ostro; G II 506.

Sarrastes, Völkerſchaft in Kampanien: filius late iam tum dicione premebat ‖ tenebat ‖ Sarrastis populos; VII 738.

sat, ſ. **satis.**

sata, Saat: I. cum primum sulcos aequant sata; G I 113. animos tollent sata; G II 350. — II, 1. aether pluvia ingenti sata laeta boumque labores diluit; G I 325. cum torrens sternit sata laeta bovomque labores; II 306. ure sata; G IV 331. — 2. qui (di) satis largum caelo demittitis imbrem; G I 23. dabit ille (nimbus) ruinas arboribus stragemque satis; XII 454. qui deinde satis fluvium inducit rivosque sequentis; G I 106. salices humilesque genistae sufficiunt saepem satis et pabula melli; G II 436. cum miseranda venit arboribusque satisque lues et letifer annus; III 139. — III. dulce satis umor, depulsis arbutus haedis; E III 82. urget arboribusque satisque notus pecorique sinister; G I 444.

Saticulus, Einwohner von Saticula, Stadt Kampaniens: pariter Saticulus asper Oscorumque manus; VII 729.

satio, Säen: vere fabis satio; G I 215. optuma vinetis satio, cum vere rubenti candida venit avis; G II 319.

satio, ſättigen, ſühnen: [invabit cineres satiasse meorum]; II 587.

satis, sat, genug, hinreichend: I. postquam visa (dea) satis primos acuisse furores; VII 406. claudite iam rivos, pueri: sat prata biberunt; E III 111. sat patriae Priamoque datum; II 291. sat fatis Venerique datum, quod . .; IX 135. satis iam pridem sanguine nostro Laomedonteae luimus perfuria Troiae; G I 501. sed tamen ista satis referet tibi saepe Menalcas; E IX 55. ipsa satis tellus, cum dente recluditur unco, sufficit umorem; G II 423. nonne fuit satius, tristis Amaryllidis iras pati? nonne Menalcan? E II 14. mihi maneat pars vitae, spiritus et quantum sat erit tua dicere facta; E IV 54. satis est potuisse videri; E VI 24. sinum lactis et haec te liba, Priape, quotannis expectare sat est; E VII 34. haec sat erit, divae, vestrum cecinisse poetam, Pierides; E X 70. sub ipsum arcturum tenui

sat erit (tellurem) suspendere sulco; G I 68. hoc satis armentis; G III 286. si id audire sat est; II 103. (me) quascumque abducite terras: hoc sat erit; III 602. satis est gentem effugisse nefandam; III 653. non media de gente Phrygiae exedisse nefandis urbem odiis satis est nec . .; V 786. nec vidisse semel satis est; VI 487. nec satis: extremas Corythi penetravit (Aeneas) ad urbes; IX 10. sed perisse semel satis est; IX 140. peccare fuisset autem satis penitus modo non ‖ nunc ‖ genus omne perosos femineum; IX 141. mihi facti fama sat est; IX 195. sit satis, Aenide, telis impune Numanum oppetisse tuis; IX 653. non satius cineres patriae insedisse supremos atque solum, quo . .? X 59. (Mezentius) oculis spatium emensus, quantum satis hastae, „dextra“ . .; X 772. responsum quoniam satis est meminisse deorum; Ci 119. sit satis hoc, tantum Scyllam vidisse malorum; Ci 455. quare illud satis est, si te permittis amari; Cat IV 11. hoc satis est; pingui nil mihi cum populo; Cat IX 64. se satis ambobus Teucrisque venire Latinisque; VII 470 satis una superque vidimus excidia et captae superavimus urbi; II 642. sat funera fusi vidimus; XI 366. — II. quae digna satis fortuna ‖ te ‖ revisit, Hectoris Andromache? III 318. neque enim responsa dabantur fida satis; II 377. quae iam satis ima dehiscat terra mihi? X 675. XII 883 et (rura) tibi magna satis; E I 47. quod si mea numina non sunt magna satis; VII 311. — III. cui (labori) numquam exhausti satis est; G II 398. poenarum exhaustum satis est; IX 356. nec sat rationis in armis, sed ardent animi . .; II 314.

sator. Schöpfer: olli (Veneri) subridens hominum sator atque deorum voltu, quo caelum tempestatesque serenat osculа libavit natae, dehinc talia fatur: „parce metu, Cytherea“; I 254. at non haec nullis hominum sator atque deorum observans oculis sedet . .; XI 725. serenat, subridet: ſ. fatur.

satur. ſatt, reichlich gefüllt: ite domum saturae, venit Hesperus, ite capellae; E X 77. vellera nymphae carpebant hyali saturo fucata colore; G IV 335. tauros intus clausos satura ad praesaepia servant; G III 214. saltus et saturi petito longinqua Tarenti; G II 197.

Saturae palus, See in Latium: quae Saturae iacet atra palus; VII 801.

Saturi. ſ. **Satyri.**

Saturnia. A. Juno: talibus adgreditur Venerem Saturnia dictis: „egregiam“ . .; IV 92 id metuens veterisque memor Saturnia belli arcebat . .; I 23 talis dederat Saturnia voces; VII 560. haec adeo tibi me fari Saturnia iussit; VII 428. cardine verso belli ‖ Belli ‖ ferratos rupit Saturnia postes; VII 622. — B. Stadt: Ianiculum huic (arci), illi fuerat Saturnia nomen; VIII 358.

Saturnius. ſaturniſch: cetera Helenum fari vetat Saturnia Iuno; III 380. Irim de caelo misit Saturnia Iuno Iliacam ad classem; V 606. Irim de caelo misit Saturnia Iuno andacem ad Turnum; IX 2. volnus Saturnia Iuno detorsit venienѕ; IX 745. nec contra vires audet Saturnia Iuno sufficere; IX 802. hinc Venus, hinc contra spectat Saturnia Iuno; X 760. „non lacrumis hoc tempus“ ait Saturnia Iuno; XII 156. seu vos Hesperiam magnam Saturniaque arva optatis; I 569. esto testis pater omnipotens et tu, Saturnia coniunx, tuque inclute Mavors; XII 178. sic dea summisso contra Saturnia voltu: „ista“ . .; XII 207. tum Saturnius haec domitor maris edidit alti: „fas est“ . .; V 799. iam iam nec maxima Iuno nec Saturnius haec oculis pater aspicit aequis; IV 372. nec minus interea extremam Saturnia bello imponit regina manum; VII 572. redeunt Saturnia regna; E IV 6. hinc lapides Pyrrhae iactos, Saturnia regna (Silenus) refert; E VI 41. o fortunatae gentes, Saturnia regna, antiqui Ausonii; XI 252. salve magna parens frugum, Saturnia tellus, magna virum; G II 173 saepius nomen posuit Saturnia tellus; VIII 329.

Saturnus. Saturn: I. 1. aureus hanc vitam in terris Saturnus agebat; G II 538. Italusque paterque Sabinus Saturnusque senex Ianique bifrontis imago vestibulo astabant; VII 180. hanc Ianus pater, hanc Saturnus condidit arcem; VIII 357. talis et ipse iubam cervice effundit ‖ effudit ‖ equina coniugis adventu pernix Saturnius; G III 93. talis primus ab aetherio venit Saturnius Olympo; VIII 319. — 2. is (Picus) parentem te, Saturne, refert; VII 49. — II. 1. ſ. I, 2. — 2, regnata per arva Saturno quondam; VI 794. — III. rusticuscurvo Saturni dente relictam persequitur vitem attondens; G II 406. ne fugite hospitium neve ignorate Latinos, Saturni gentem; VII 203. es germana Iovis Saturnique altera proles; XII 830. serva, frigida Saturni sese quo stella receptet; G I 336.

saturo. ſättigen, ſtärken, füllen: nec lacrimis crudelis Amor nec gramina rivis saturantur; E X 29. Iuno multa movens necdum anticum saturata dolorem; V 608. nec cytiso saturantur apes nec fronde capellae; E X 30. cum iam stabulis saturata moveret Amphitryoniades armenta; VIII 213. capellas: ſ. apes. gramina: ſ. alqm; E X 29. arida tantum ne saturare fimo pingui pudeat sola neve . .; G I 80.

Satyri, Saturi. Satyrn: I. hic panes et satyri dryadesque choros egere puellae naiadum coetu; Cul 116. saltantis saturos ‖ Satyros ‖ imitabitur Alphesiboeus; E V 73. — II. ſ. I. saltant

saucius, verwundet: Polites vacua atria lustrat saucius; II 528. volat per hostis vectus equo spumante Saces, adversa sagitta saucius ora; XII 652. Aeneas saucius instat; XII 762. saucius ille gravi venantum volnere pectus leo; XII 5. saucius at quadrupes nota intra tecta refugit; VII 500. regina gravi iamdudum saucia cura; IV 1. saucius at serpens sinuosa volumina versat; XI 753. qualis mugitus, fugit cum saucius aram taurus; II 223.

savium, Kuß: os usque ‖ osusque ‖ lambis saviis; Cat XIII 32.

saxeus, felſig, ſteinern: (Tiryntbius) ter saxea temptat limina nequiquam; VIII 231. talis in Euboico Baiarum litore quondam saxea pila cadit; IX 711. ubi speluncae tegant et saxea procubet umbra; G III 145.

saxosus. felſig, ſteinig: unde se erumpit saxosus sonans Hypanis Mysusque Caicus; G IV 370. nascuntur steriles saxosis montibus orni; G II 111. nec (me iuvant tam) quae saxosas inter decurrunt flumina valles; E V 84.

saxum. Felſ, Klippe, Stein: I. **absolut:** nec saxa nec ullum telorum interea cessat genus; II 467. ſaxa vocant Itali mediis quae in fluctibus aras ‖ Aras ‖]; I 109. est procul in pelago saxum spumantia contra litora; V 124. illum (Gallum) gelidi fleverunt saxa Lycaei; E X 15. scopuli nequiquam et spumea circum saxa fremunt; VII 590. murali concita numquam tormento sic saxa fremunt; XII 922. insula erigitur fumantibus ardua saxis; VIII 417. latent: ſ. II, 2 torqueo. ceu saxa morantur cum rapidos amnis; XI 297. ferro quod (saxum) et arte paterna pendebat; VIII 226. infelix (Sergestus) saxis in procurrentibus haesit; V 204. vidisse caeruleis canibus resonantia saxa; III 432. qua (parte?) saxa rotantia late impulerat torrens arbustaque diruta ripis; X 362. montis saxum de vertice praeceps cum ruit avolsum vento; XII 684. ubi concava pulsu saxa sonant; G IV 50. tum rauca adsiduo longe sale saxa sonabant; V 866. Phlegethon torquet sonantia saxa; VI 551. tum

murmure caeco intus saxa sonant; XII 592. iam faces et saxa volant, furor arma ministrat; I 150.

II. **nach Verben:** I. dum domus Aeneae Capitoli immobile saxum accolet; IX 448. audio: ſ. pulso. hic, ubi disiectas moles avolsaque saxis saxa vides; II 609. hos Helenus scopulos, haec saxa horrenda canebat; III 559. cape saxa manu, cape robora, pastor; G III 4. nec plura effatus (Turnus) saxum circumspicit ingens; XII 896. qui (viri) roscida rivis Hernica saxa colunt; VII 684. concieo: ſ. I. fremunt. in medium (umorem) transversas salices et grandia conice saxa; G IV 26. ut (Caeus) ruptis immane catenis deiecit saxum; VIII 226. cum tot inhospita saxa sideraque emensae ferimur; V 627. vos et Cyclopea saxa experti; I 201. fert ingens toto conixus corpore saxum Lyrnesius Acmon; X 127. Aetna liquefacta saxa sub auras cum gemitu glomerat; III 576. impello: ſ. I. rotant. poetae perbibent (Scyllam) Scyllaeum monstro saxum intestare voraci; Ci 57. quotiens vidimus Aetnam flammarum globos liquefactaque volvere saxa! G I 473. ſ. glomero. *Invidia metuens ‖ metuet ‖ non exsuperabile saxum; G III 39. (Centaurus) saxum undis immane minatur arduus; X 196. (Turnus) se nec cognoscit euntem tollentemve manu saxumve ‖ saxumque ‖ immane moventem; XII 904 „pete saxa, Menoete!“ cum clamore Gyas revocabat; V 166. silvas et sicubi concava furtim (matres?) saxa petunt; V 678. silex praecisis undique saxis speluncae dorso insurgens; VIII 233. adde tot congesta manu praeruptis oppida saxis; G II 156. hinc altas cautes proiectaque saxa Pachyni radimus; III 699. seu turbidus imber (saxum) proluit; XII 685. gemitum ingentem pelagi pulsataque saxa audimus longe; III 555. rado: ſ. proicio. ille manu raptum (saxum) trepida torquebat in hostem heros; XII 901 nunc (pontus) rapidus retro atque aestu revoluta resorbens saxa fugit; XI 628. quid, saxum procul adverso qui monte revolvit? Cul 243. cum tristis hiems etiamnum frigore saxa rumperet; G IV 135. seu (saxum) annis solvit sublapsa vetustas; XII 686. vix illud (saxum) lecti bis sex cervice subirent; XII 899. quod (saxum) tumidis submersum tunditur olim fluctibus; V 125. saxa subvectare umeris Troiana iuvabit; XI 131. praefodiunt alii portas aut saxa sudesque subvectant; XI 473. pars moliri arcem et manibus subvolvere saxa; I 424. seu magni superas iam saxa Timavi, sive . .; E VIII 6. tenet ille immania saxa, vestras, Eure, domos; I 139. caeca Menoetes saxa timens; V 165. torqueo: ſ. I. sonant. (saxum) torquebat altior insurgens et cursu concitus heros; XII 902. iam tum (agrestes) silvam saxumque tremebant; VIII 350. tundo: ſ. submergo. (Lagus) magno vellit dum pondere saxum; X 381. video: ſ. avello, I. resonant. voco: ſ. I. sunt. volvo: ſ. liquefacio. saxum ingens volvont alii; VI 616. saxa quoque infesto (Teneri) volvebant pondere; IX 512. sive (velis) instare iugis et grandia volvere saxa; XI 529. — 2. illa (unda) cadens raucum per levia murmur saxa ciet; G I 110. quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto consequitur columbam; XI 721. saxa per et scopulos et depressas convallis (equae) diffugiunt; G III 276. cum Orion per invia saxa dispulit; I 537. in rupes, in saxa ferte ratem; X 677. vidi egomet duo de numero cum corpora nostro (Cyclops) frangeret ad saxum; III 625. haereo in: ſ. I. procurrunt. (taurus?) inter dura iacet pernix instrato saxa cubili; G III 230. Triton inter saxa virum spumosa immerserat unda; VI 174. ut (fluctus) volutus ad terras immane sonat per saxa; G III 239. furens animi dum proram ad saxa suburget interior Sergestus; V 202. tris (naves) Notus abreptas in saxa latentia torquet, dorsum immane mari summo; I 108. Scyllam cohibet spelunca navis in saxa trahentem; III 425. qui per saxa volutus purior electro campum petit amnis; G III 521.

III. **nach Adjectiven:** iam apparet Zacynthus Dulichiumque Sameque et Neritos ardua saxis; III 271. vada dura lego saxis Lilybeïa caecis; III 706.

IV. **nach Substantiven:** 1. forte ratis celsi coniuncta crepidine saxi stabat; X 653. velut latet arce viator aut amnis ripis aut alti fornice saxi; X 806. intus se vasti Proteus tegit obice saxi; G IV 422. (Aeneas) Murranum praecipitem scopulo atque ingentis turbine saxi excutit effunditque solo; XII 531. stupet inscius alto accipiens sonitum saxi de vertice pastor; II 308. ecce ferae saxi deiectae vertice caprae decurrere iugis; IV 152. — 2. intus aquae dulces vivoque sedilia saxo; I 167.

V. **Umstand:** 1. hic, ubi disiectas moles avolsaque saxis saxa vides; II 608. (Typhon) Ossaeis consterneus aethera saxis; Ci 33. medio fragosus dat sonitum saxis et torto vertice torrens; VII 567. Troes contra defendere saxis; IX 533. hi iaculis, illi certant defendere saxis; X 130. erigere: ſ. I. fumant. saxis solida aera fatiscunt; IX 809. (Halaesus) saxo ferit ora Thoantis; X 415. nunc torrete igni fruges, nunc frangite saxo; G I 267. fruges receptas et torrere parant flammis et frangere saxo; I 179. haut procul hinc saxo incolitur fundata vetusto urbis Agyllinae sedes; VIII 478. (Cacum) inclusum cavo saxo atque insueta rudentem Alcides premit; VIII 248. hos (tauros) raptor ‖ raptos ‖ saxo occultabat opaco; VIII 211. sed Latagum saxo atque iugenti fragmine montis (Mezentius) occupat; X 698. Ilioneus saxa atque ingenti fragmine montis Lucetium sternit; IX 569. templa dei saxo veuerabar structa vetusto: „da“ . .; III 84. iam primum saxis suspensam hanc aspice rupem; VIII 190. iam reperti, qui saxo super atque ingentis pondere testae urgerent; G II 351. — 2. numquam deinde cavo volitantia prendere saxo carmina (virgo) curat; III 450. vivo praetervehor ostia saxo Pantagiae; III 688. quem (serpentem) gravis ictu seminecem liquit saxo lacerumque viator; V 275. — 3. alte mitis in apricis coquitur vindemia saxis; G II 522. ter scopuli clamorem inter cava saxa dedere; III 566. copia immoritur super fluctus et saxa Capherei; Cul 354.

scaber, rauh: cum finibus illis agricola exesa inveniet scabra robigine pila; G I 495. tofus ‖ tophus ‖ scaber et nigris exesa chelydris creta negant alios aeque serpentibus agros ferre cibum; G II 214.

scabies, Rauhigkeit, Räude: I turpis ovis temptat scabies; G III 441. — II. glacies ne scabiem ferat turpisque podagras; G III 299. — III. quae (terra) nec scabie et salsa laedit robigine ferrum; G II 220.

scaena, Bühne, Schauplatz: I. iuvat videre scaena ut versis discedat frontibus; G III 24. tum silvis scaena coruscis desuper imminet; I 164. — II. immanis columnas rupibus excidunt, scaenis decora alta futuris; I 429. — III. Agamemnonius scaenis agitatus Orestes matrem cum fugit; IV 471.

Scaeus, link, westlich: hic Iuno Scaeas saevissima portas prima tenet; II 612. Scaeae amplector limina portae; III 351.

scalae, Leiter, Treppe: I. scalae improviso subitusque apparuit ignis; XII 576. haerent parietibus scalae; II 442. — II. ratis expositis stabat scalis et ponte parato; X 654. Messapus ecum domitor, Neptunia proles, scalas in moenia poscit; IX 524. — III. quaerunt pars aditum et scalis ascendere muros; IX 507.

scando, besteigen: pars ingentem formidine turpi scandunt rursus ecum; II 401. scandit fatalis machina muros feta armis; II 237.

scatebra, ſprudelndes Waſſer: illa (unda) scatebris arentia temperat arva; G I 110.

sceleratus, entweiht, frevelhaft, unheilvoll: Agaue infandas scelerata manus ec ‖ e ‖ caede cruenta; Cul 112. (Scylla) banc pro purpureo poenam scelerata capillo, pro patrio solvens; Ci 52. verum istaec, Minos, illos sceleratа putavi facturos, quorum . .; Ci 421. at sceleratum exquirere frigus difficilest; G II 256. ferro sceleratam excindere gentem, coniuge praerepta; IX 137. qui (Laocoon) tergo sceleratam intorserit hastam; II 231. saevit scelerata insania belli, ira super; VII 461. nulli fas casto sceleratum insistere limen; VI 563. [subit ira sceleratas sumere poenas]; II 576. Pallas poenam scelerato ex sanguine sumit; XII 949. omnibus idem animus, scelerata excedere terra; III 60.

scelero, entweihen: parce pias scelerare manus; III 42.

scelus, Frevel, Verbrechen: I. vel cum se pavidum contra mea iurgia fingit, artificis scelus et formidine crimen acerbat; XI 407. heu, cadit in quemquam tantum scelus? E IX 17. me fata mea et scelus exitiale Lacaenae his mersere malis; VI 511. iam iam scelus omnia vincit; Ci 427. — II, 1. mihi iam multi crudele canebant artificis scelus; II 125. inscia quandoquidem scelus es conata nefandum; Ci 323. aliis (animis) sub gurgite vasto infectum eluitur scelus aut exuritur igni; VI 742. scelus expendisse merentem Laocoonta ferunt; II 229. exuro: ſ. eluo. quod scelus aut Lapithis tantum aut Calydone merente ‖ Lapithas . . . Calydonem merentem (concessit) ‖ ? VII 307. (imago) caecum domus scelus omne retexit; I 356. — 2. quis non bonus omnia malit credere quam tanti sceleris damnare puellam? Ci 189. — 3. per scelus ecce etiam Troianis matribus actis exussit (Iuno) foede puppis; V 793. — III. ignari scelerum tantorum artisque Pelasgae; II 106. Pygmalion, scelere ante alios immanior omnis; I 347. — IV. ne quid inausum aut intractatum scelerisve dolive fuisset; VIII 206. tam multae scelerum facies; G I 506. quae scelerum facies? o virgo, effare; VI 560. non omnis scelerum comprendere formas possim; VI 626. scelerum furiis agitatus Orestes; III 331. comes additus ‖ additur ‖ una hortator scelerum Aeolides; VI 529. si sceleris tanta est iniuria nostri; III 604. impius ex quo Tydides sed enim scelerumque iuventor Ulixes corripuere effigiem; II 164. (Ignipotens) addit scelerum poenas et te, Catilina, minaci pendentem scopulo; VIII 668. infanda per orbem supplicia et scelerum poenas expendimus omnes; XI 258. si qua manent sceleris vestigia nostri; E IV 13 — V, 1. ut scelere infando laedere utrumque uno studeas errore parentem; Ci 239. — 2. „at tibi pro scelere“ exclamat (Priamus), pro talibus ausis di persolvant grates dignas; II 535.

sceptrum, Stab, Zepter, Herrſchaft: I. cum semel (sceptrum) in silvis imo de stirpe recisum matre caret; XII 208. ante etiam sceptrum Dictaei regis et ante quam . .; G II 536. hoc Priami gestamen erat sceptrumque sacerque tiaras Iliadumque labor vestes; VII 247. ut sceptrum hoc numquam fronde levi fundet virgulta nec umbras; XII 206. nec purpura regem picta movet nec sceptra movent Priameïa tantum, quantum . .; VII 252. cum semel (sceptrum) posuit comas et bracchia ferro; XII 209. — II, 1. hic sceptra accipere et primos attollere fasces regibus omen erat; VII 173. tu sceptra Iovemque concilias; I 78. tum decuit, cum sceptra dabas; IV 597. (sceptrum) artificis manus patribus dedit gestare Latinis; XII 211. ferre iubet praeterea sceptrum, Ilione quod gesserat olim, maxima natarum Priami; I 653. dextra sceptrum nam forte (Latinus) gerebat; XII 206. gesto: ſ. do. (sceptrum) olim arbos, nunc artificis manus aere decoro inclusit; XII 210. Aeneas sceptra Palatini sedemque petit Euandri; IX 9. recido: ſ. I. caret. celsa sedet Aeolus arce sceptra tenens; I 57. patiere tua Dardaniis transcribi sceptra colonis? VII 422. — 2. sceptris quae (terra) libera nostris dissidet; VII 369. — 3. ego pulsus ob invidiam solio sceptrisque paternis; X 852. Helenum regnare coniugio Aeacidae Pyrrhi sceptrisque potitum; III 296. si vero capere Italiam sceptrisque potiri contigerit victori; IX 267. — 4. sic nos in sceptra reponis? I 253. — III. sedet et maximus aevo et primus sceptris Latinus; XI 238. — IV. quem pater ipse deum sceptri donavit honore; Ci 269. — V. coronam cum sceptro misit mandatque insignia Tarchon; VIII 506.

scholasticus, Gelehrter: ite vos, Selique Tarquitique Varroque, scholasticorum natio madens pingui; Cat V 4.

scilicet, ſelbſtverſtändlich, etwa: I. [scilicet haec Spartam incolumis aspiciet?] II 577. sic fortis Etruria crevit scilicet; G II 533. aqua eluctabitur omnis scilicet; G II 244. scilicet expectem, libeat dum proelia Turno nostra pati? XII 570. ter sunt conati (fratres) imponere Pelio Ossam scilicet; G I 281. scilicet huc reddi deinde ac resoluta referri omnia; G IV 225. scilicet id magnum sperans (coniunx) fore munus amanti; VI 526. scilicet ut Turno contingat regia coniunx, nos sternamur; XI 371. scilicet et tempus veniet, cum agricola inveniet . ; G I 493. — II. scilicet immemores (animae) super ‖ supera ‖ ut convexa revisant rursus; VI 750. scilicet is superis labor est; IV 379. scilicet omnibus (arboribus?) est labor impendendus; G II 61 — III. nec longe scilicet hostes quaerendi nobis; XI 387. — IV scilicet ante omnis furor est insignis equarum; G III 266. scilicet hoc sine fraude, Vari dulcissime, dicam: dispeream . .; Cat VII 1.

scilla, Meerzwiebel: miscent scillam elleborosque gravis nigrumque bitumen; G III 451.

scindo, zerſchneiden, trennen: at prius ignotum ferro quam scindimus aequor, cura sit . .; G I 50. (continuis rimis calcanea scissa rigebant]; Mo 36. robora nec cuneis et olentem scindere cedrum cessant; XI 137. infelix crinis scindit luturna solutos; XII 870. sic genus amborum scindit se sanguine ab uno; VIII 142. nam primi cuneis scindebant fissile lignum; G I 144. evolat infelix (mater) et femineo ululatu, scissa comam, muros prima petit; IX 478. cum circumfusa repente scindit se nubes; I 587. scissa gaudens vadit Discordia palla; VIII 702. Tyrrhus quadrifidam quercum cuneis ut forte coactis scindebat; VII 509. fraxineae trabes cuneis et fissile robur scinditur; VI 181 namque omne quotannis terque quaterque solum scindendum; G II 399. quos (vitulos) malint scindere terram; G III 160. trabes: ſ. robur. sic ‖ sed ‖ vos, o lecti, ferro qui ‖ quis ‖ scindere vallum apparat; IX 146. videbo habentem nihil praeter scissum ventrem et herniosi ‖ hirneosi ‖ patrui pedes inedia turgidos; Cat XIII 39. it scissa veste Latinus; XII 609. cum (Orion) pedes incedit medii per maxima Nerei stagna viam scindens; X 765. sciditur incertum studia in contraria volgus; II 39. quo in sinus scindit sese unda reductos; G IV 420. A I 161.

scintilla, Funke: I. toto ardentis (Turni) ab ore scintillae absistunt; XII 102. — II. primum silici scintillam excudit Achates; I 174

scintillo, flackern: testa cum ardeute videreut (puellae) scintillare oleum; G I 392.

scio, wiſſen, kennen lernen, verſtehen: I. tum sciat, aërias Alpis et Norica si quis castella in tu-

mulis videat; G III 474. at ille (Aristaeus) „scis, Proteu, scis ipse“; G IV 447. scit triste Minervae sidus et Euboicae cautes ultorque Caphereus; XI 259. — II, 1. nunc scio, quid sit Amor; E VIII 43. cuncti se scire fatentur, quid fortuna ferat populi, sed dicere mussant; XI 344. scis ut te cunctis unam praetulerim; XII 143. — 2. unde (nautae) reverti scirent et longos ubi circumflectere cursus; V 131. qui (rex) et premere et laxas sciret dare iussus habenas; I 63. dementia cepit amanteu ignoscenda quidem, scirent si ignoscere manes; G IV 489. — 3. scio acerba meorum circumstare odia; X 904. Indigetem Aenean scis ipsa et scire fateris deberi caelo fatisque ad sidera tolli; XII 795. — III. haec eadem ut sciret, quid non faciebat Amyntas? E II 35. prohibent nam cetera parcae scire Helenum; III 380. causas tanti sciat illa (Iuno) furoris; V 788. ne qua (puer) scire dolos mediusve occurrere possit; I 682. quem (numerum) qui scire velit, idem . .; G II 105. ille (Iapyx) scire potestates herbarum usumque medendi maluit; XII 396. — IV. scio me Danais e classibus unum; III 602.

Scipiades, Scipiade: I. (hic sunt) Scipiadae duces, quorum devota triumphis moenia rapinis ‖ vepretis ‖ Libycae Karthaginis horrent; Cul 370. — II. extulit haec (Italia) Scipiadas duros bello et te, maxime Caesar; G II 170. quis Gracchi genus aut geminos Scipiadas (tacitos relinquat)? VI 842. III. triumphus: ſ. I.

Sciron, Seeräuber: (virgo) praeterit abruptas Scironis protinus arces; Ci 465.

scitor, erforſchen: tum vero ardemus scitari et quaerere casus ‖ caussas ‖; II 105. suspensi Eurypylum scitantem oracula Phoebi mittimus; II 114.

scopulus, Fels, Klippe: I. nec tantum gravis incumbens scopulis arentibus aestas, quantum illi nocuere greges; G II 377. ter scopuli clamorem inter cava saxa dedere; III 566. gemino dimittunt ‖ demittunt ‖ bracchia muro turriti scopuli; III 536. scopuli nequiquam et spumea circum saxa fremunt; VII 589. hinc atque hinc vastae rupes geminique minantur in caelum scopuli; I 163. fronte sub adversa scopulis pendentibus antrum; I 166 non (equos) scopuli rupesque cavae atque obiecta retardant flumina; G III 253. vos et Scyllaeam rabiem penitusque sonantis accestis scopulos; I 201. ille (Cloanthus) iuter navemque Gyae scopulosque sonantis radit iter; V 169. aspice, ut scopuli ingentem traxere ruinam; VIII 192. — II, 1. accedo: ſ. I. sonant. illum (Aiacem Pallas) scopulo infixit acuto; I 54. Cymothoe simul et Triton adnixus acuto detrudunt navis scopulo; I 145. iam adeo scopulos Sirenum advecta (classis) subibat, cum sensit . .; V 864. hos Helenus scopulos, haec saxa horrenda canebat; III 559. Aeneas scopulum interea conscendit; I 180. effugimus scopulos Ithacae, Laertia regna; III 272. Aetna interdum scopulos avolsaque viscera montis erigit eructans; III 575. socii vagantur aves et scopulos lacrimosis vocibus implent; XI 274. subeo: ſ. advehor. ubi pontus scopulos superiacit unda spumeus; XI 625. — 2. incumbo: ſ. I. arent. iufigo: ſ. I. acuo. scopulis inlisa reclamant aequora; G III 261. iam propinquabant scopulo metamque tenebant, cum . .; V 159. Sergestus capit ante locum scopuloque propinquat; V 185. — 3. ipse (Proteus) velut stabuli custos in montibus olim considit scopulo medius; G IV 436. detrudo: ſ. I. acuo. ipsa (quercus) haeret scopulis; IV 445. (Ignipotens) addit te, Catilina, minaci pendentem scopulo furiarumque ora trementem; VIII 669. — 4. (Muestheus) primum in scopulo luctantem deserit alto Sergestum brevibusque vadis; V 220. saevo e scopulo multa vix arte revolsus (Sergestus); V 270. quae (avis) circum piscosos scopulos humilis volat aequora iuxta; IV 255. — III. (Menoetes) summa petit scopuli; V 180. quorum (scopulorum) sub vertice late aequora tuta silent; I 163. — 2. iter inter: ſ. I. sonant. — IV, 1. spero equidem mediis supplicia hausurum (te) scopulis; IV 383. — 2. (Aeneas) Murranum praecipitem scopulo atque ingentis turbine saxi excutit effunditque solo; XII 531 — 3. virgo in rupibus exigit aevum, rupibus et scopulis et litoribus desertis; Ci 519.

Scorpius, Storpion: ipse tibi iam bracchia contrahit ardens Scorpius; G I 34. ut in aetherio signorum munere praestans scorpios fugat Orionа; Ci 533. Scorpius caeli iusta plus parte relinquit; G I 35.

scribo, ſchreiben: quid de te possim scribere quidve tibi; Cat IX 10.

scriptor, Schreiber: felicem ante alias o te scriptore puellam; Cat IX 23.

scriptum, Schrift: scripta quidem tua nos multum mirabimur; Cat XI 5.

scrobis, Grube: I. 1. sin scrobibus superabit terra repletis, spissus ager; G II 235. si quis inserat aut scrobibus mandet mutata subactis; G II 50. — 2. mando: ſ. I. subigo. forsitan et scrobibus quae sint fastigia quaeras; G II 288. — II. ante memento magnos scrobibus concidere montis, quam . .; G II 260.

scrupeus, ſchroff, ſteil: (capellae?) scrupea desertas haerebant ‖ desertae perrepunt ‖ ad cava rupes ‖ rupis ‖; Cul 51. spelunca alta fuit vastoque immanis hiatu, scrupea; VI 237.

scutatus, beſchildet: equites ibant tercentum ‖ ter centum ‖, scutati omnes, Volcente magistro; IX 370.

scutum, Schild: I. tum scuta cavaeque dant sonitum flictu galeae; IX 666. (socii) scuta latentia condunt; III 237. scuta sonant pulsuque pedum conterrita tellus; VII 722. — II, 1. condo: ſ. I. latent. correpta sub undis scuta virum galeaspue et fortia corpora; I 100. nec scuta aut spicula densi deponunt; XII 563 mirantur undae, miratur nemus insuetum scuta virum; VIII 93. defigunt tellure ‖ telluri ‖ hastas et scuta reclinant; VII 130. stant longis adnixi hastis, in scuta tuentes ‖ et scuta tenentes ‖; IX 229. ubi tot Simois scuta virum galeasque et fortia corpora volvit; I 100. quam multa scuta virum galeasque et fortia corpora volves, Thybri pater! VIII 539. — 2. socii multo gemitu lacrimisque impositum scuto referunt Pallanta frequentes; X 506. — 3. tueor in: ſ. I. teneo. — III. cum scutorum incendi victor acervos; VIII 562. — IV, 1. (insequuntur) Sacranae acies et picti scuta Labici; VII 796. — 2. (Galli) scutis protecti corpora longis; VIII 662.

Scybale, Name: I. eruit interea Scybale quoque sedula panem; Mo 119. Scybale mundaverat aptum ante locum; Mo 50. — II. (Simylus) interdum clamat Scybalen; Mo 31

Scylaceum, Stadt an der Küſte Bruttiums: attollit se Lacinia Cauloniique arces et navifragum Scylaceum; III 553.

Scylla, Scylla: I, 1. cum Scylla pressis tenuem singultibus aëra captat; Ci 209. illa (Scylla) portu se condidit alto; V 243. Scylla tenui conscendens sidera ‖ aethera ‖ pinna; Ci 50. pro purpureo poenas dat Scylla capillo; G I 405. furtim tacito descendens Scylla cubili; Ci 209. unam ex multis Scyllam non esse puellis; Ci 91. ergo iterum capiti Scylla est inimica paterno; Ci 386. Scyllam caecis cohibet spelunca latebris ora exertantem; III 424. illa (Scylla) noto citius volucrique sagitta ad terram fugit; V 242. ni Scylla novo correpta furore Minoa inhiasset; Ci 130. contra iussa monent Heleni, Scylla atque Charybdis ‖ Scyllam atque Charybdim inter ‖; III 684. dextrum Scylla latus, laevum iuplacata Charybdis obsidet; III 420. quid Syrtes aut Scylla mihi, quid vasta Charybdis profuit? VII

302. Centauri in foribus stabulant Scyllaeque biformes; VI 286. cum Scylla auribus arrectis nocturna silentia temptat; Ci 209. illum Scylla rapax canibus succincta Molossis Aetnaeusque Cyclops terrent; Cul 331. Scyllam cohibet spelunca navis in saxa trahentem; III 425. quid loquar, Scyllam Nisi, quam fama secutast Dulichias vexasse rates? E VI 74. impia prodigiis ut quondam exterrita amoris Scylla viserit ‖ viderit ‖ . . .; Ci 48. sit satis hoc, tantum Scyllam vidisse malorum; Ci 455. ut Scylla caeruleis sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; Ci 51. — 2. illa ego sum cognato sanguine vobis Scylla; Ci 409. — II. cohibeo: ſ. I, 1. exertat, trahit. corripio: ſ. I, 1. inhiat quae (puellae) Colophoniaco Scyllae dicantur Homero; Ci 65. exterreo: ſ. I, 1 videt. implico: ſ. I, 1. obsidet. Scylla, patris miseri patriaeque inventa sepulchrum; Ci 131. quid loquar, Scyllam Nisi (ut mutatam narraverit); E VI 74. sequor: ſ. I, 1. vexat succingo: ſ. I, 1. terret. semel informem vasto vidisse sub antro Scyllam; III 431. — III. sic liquido Scyllae circumfusum aequore corpus artus mutabant; Ci 493. — IV. invehitur Scylla Cloanthus caerulea; V 122.

Scyllaeus, ſcyllãiſch; vos et Scyllaeam rabiem penitusque sonantis accestis scopulos; I 200. poetae perhibent (Scyllam) Scyllaeum monstro saxum infestare voraci; Ci 57.

scyphus, Becher: sacer implevit dextram scyphus; VIII 278.

Scyrius, aus Scyros; Periphas, Automedon, una omnis Scyria pubes succedunt tecto; II 477.

Scythia, Scythien: I. mundus ut ad Scythiam Riphaeasque ‖ Rhipaeasque ‖ arctus arces consurgit; G I 240. — II. at non qua Scythiae gentes Maeotiaque unda; G III 349. aquilo cum Scythiae hiemes atque arida differt nubila; G III 197. — III. at nos hinc alii sitientis ibimus Afros, pars Scythiam veniemus; E I 65.

Sebethis, des Flußgottes Sebethus: quem (Ochalum) generasse Telon Sebethide nympha fertur; VII 734.

secessus, Verſteck: est in secessu longo locus; I 159. rursum in secessu longo sub rupe cavata instruimus mensas; III 229.

secludo, verſchließen, abſondern; (carmina virgo) digerit in numerum atque antro seclusa reliquit; III 446. secludite curas; I 562. interea videt Aeneas in valle reducta seclusum nemus; VI 704.

seco, ſchneiden, verletzen, trennen, durchlaufen: I. pars in frusta secant veribusque trementia figunt; I 212. — II. quos secans infaustum interluit Alia ‖ Allia ‖ nomen; VII 717. (iuvenis) labitur alta secans fluctuque aestuque secundo; X 687. secta intexunt (ductores Danaum) abiete costas; II 16. sic Mnestheus, sic ipsa fuga secat ultima Pristis aequora; V 218. Massicus aerata princeps secat aequora tigri; X 166. quacumque illa (ciris) levem fugiens secat aethera ‖ aëra ‖ pinnis; Ci 538 541. delphines aestum secabant; VIII 674. quacumque illa (Scylla) levem fugiens secat aethera pinnis; G I 406. 409. ſ. aëra. qui (Turnus) volneri curru medium secat agmen; X 440. cum dea fugentem fuga secuit sub nubibus arcum; V 658. Iris ingentem . . arcum; IX 15. sonitum dat stridula cornus et auras certa secat; XII 268. tot lecti proceres campos salis aere secabant; X 214. quin et candicibus sectis truditur e sicco radix oleagina ligno; G II 30. (Nisus) ferro secat pendentia colla; IX 331. cum hirsuti secuerunt corpora vepres; G III 444. sic ait (Iris) et dextra crinem secat; IV 704. ut patris, a demens (Scylla), crinem de vertice sectum mitteret hosti; Ci 185. pleno quem (Thybrim) flumine cernis stringentem ripas et pinguia culta secantem; VIII 63. (vates) dona dehinc auro gravia sectoque ‖ ac secto ‖ elephanto imperat ferri; III 464. Aeneas fluctus atros aquilone secabat, moenia respiciens; V 2. nymphae innabant pariter fluctusque secabant; X 222. media Aeneas freta nocte secabat; X 147. florentis secant herbas fluvioque ministrant farraque; G III 126 nec setius omnis in unguem arboribus positis secto via limite quadret, ut cum . .; G II 278. qui (delphines) per maria umida nando Carpathium Libycumque secant; V 595. a, tibi ne teneras glacies secet aspera plantas! E X 49. qualis Nereïa Doto et Galathea secant spumantem pectore pontum; IX 103. caepa rubens sectique famem domat area porri; Mo 84. pyra erecta ingenti taedis atque ilice secta; IV 505. principio pinguem taedis et robore secto ingentem struxere pyram; VI 214. olli viridis secant placido aequore silvas; VIII 96. quam quisque secat spem; X 107. [haut aliter volabat litus harenosum ad Libyae ventosque secabat Cyllenia proles]; IV 257. via secta per ambas (zonas); G I 238. ille (Aeneas) viam secat ad navis sociosque revisit; VI 899. sic Turno, quacumque viam secat, agmina cedunt; XII 368. ense secent lato volnus; XII 389.

secretus, abgeſondert, entlegen, n. Einſamkeit: A. tu secreta pyram tecto interiore sub auras erige; IV 494. procul in sola secretae Troades acta amissum Anchisen flebant; V 613. quae (arva) bello clari secreta frequentant; VI 478. hic quos amor peredit, secreti celant calles; VI 443. quamquam secreta parentis Anchisae domus arboribusque obtecta recessit; II 299. cum tibi sollicito secreti ad fluminis undam sus iacebit; III 389. (Venus) natum ut procul egelido secretum flumine vidit; VIII 610. (Ignipotens) addit secretos pios, his dantem iura Catonem; VIII 670. [cum tacitam secreta in sede latentem Tyndarida aspicio]; II 568. Trivia Hippolytum secretis alma recondit sedibus; VII 774. — B. I. pius Aeneas arces horrendaque procul secreta Sibyllae, antrum immane petit; VI 10. hospitis Aeneae sedem et secreta petebat heros (Euandrus); VIII 463. — 2. ipsa ego te in secreta senis ducam; G IV 403.

sector, verfolgen: si, dum tu sectaris apros, ego retia servo; E III 75. neu ‖ nec ‖ venatus esses virgo sectata virorum! Ci 298.

secundo, beginſtigen: di nostra incepta secundent augurium quae sunt! VII 259. ut (Proteus) omnem expediat morbi causam eventusque secundet; G IV 397. incepta: ſ. augurium. rite (nymphae, Gradivos) secundarent visus omenque levarent; III 36.

secundum, längs; saltibus in vacuis pascunt et plena secundum flumina; G III 143.

secundus, folgend, nächſt, günſtig, beifällig: Damoetas dixit moriens: „te nunc habet ista (fistula) secundum; E II 38. Iunone secunda hunc cursum Iliacas vento tenuisse carinas; IV 45. cernis ut Turnus tumidus secundo Marte rnat? X 21. Turnus ego, haut ulli veterum virtute secundus; XI 441. hostis Marte secundo omnia corripuisse; VI 899. (Aeneas) Marte secundo terribilis saevam nullo discrimine caedem suscitat; XII 497. (iuvenis) labitur alta secans fluctuque aestuque secundo; X 687. aries missus secundo defluit amni; G III 447. pars cetera segnis secundo defluit amni; VIII 549. comes huic erat aura secunda per placidum cursus pelagus; Cul 344. primus clamore secundo Hyrtacidae ante omnis exit locus Hippocoontis; V 491. quales grues fugiunt notos clamore secundo; X 266. postquam genitor curru volans dat lora secundo; I 156. illa (vates) cursus dabit venerata secundos ‖ sacerdos ‖; III 460. non ego te, dis et mensis accepta secundis, transierim, Rhodia (vitis); G II 101. di, ferte viam vento facilem et spirate secundi; III 529. ventis et dis secundis; VIII 682. (cervos) fluvio cum forte secundo defluret: VII 494. tantum: ‖ tantum ‖ fortuna secunda aut ‖ haud ‖ adversa cadat; IX

282. Eurvalus plausuque volat fremituque secundo; V 338. dum sacra secundus haruspex nuntiet; XI 739. qui deinde locum tenuit virtute secundum; V 258. mensae: f. di. [instaurant epulas et mensae grata secundae dona ferunt]; VIII 283. et nos et tua dexter adi pede sacra secundo; VIII 302. Phrygibus adsis pede, diva, secundo; X 255. durate et vosmet rebus servate secundis; I 207. quae tibi polliceor reduci rebusque secundis, haec . .; IX 301. nescia mens hominum servare modum, rebus sublata secundis! X 502. ergo iter inceptum celerant rumore secundo; VIII 90 quamvis possis sinus implere secundos; III 455. praecipites metus agit ventis intendere vela secundis; III 683. Neptunus ventis implevit vela secundis; VII 23. f. di. ipse pater Danais animos viresque secundas sufficit; II 617. nec zephyros audis spirare secundos? IV 562. vela secundi intendunt zephyri; V 32.

securis, Beil, Axt: I. in postibus captivi pendent currus curvaeque secures; VII 184. — II. consulis imperium hic (Brutus) primus saevasque secures accipiet; VI 819. (Camilla) viro securim altior exurgens oranti et multa precanti congeminat; XI 696. cum saucius taurus incertam excussit cervice securim; II 224. aeratam quatiens Tarpeia securem ‖ securim ‖; XI 656. Tyrrhus rapta spiras immane securi; VII 510. ille (Alsus) securi adversi frontem mediam mentumque reducta dissicit; XII 306. *[pars subigunt in cote secures]; VII 627. — III. quin Decios Drusosque procul saevomque securi aspice Torquatum; VI 824. — IV. caedunt securibus umida vina; G III 364. dissicio: f. II. reduco. sonat icta securibus ilex; VI 180.

securus, [orgenlos, beiter: hunc (Iulium) tu olim caelo accipies secura; I 289. (Pygmalion) securus amorum germanae; I 350. (Teucri) securi pelagi atque mei; VII 304. tu securus amorum, qui iuvenum tibi semper erant, iaceres; X 326. in diem securus Simylus illam; Mo 121. dabunt cum securos ‖ maturos ‖ mihi tempora fructus; Cul 9. animae Lethaei ad fluminis undam securos latices et longa oblivia potant; VI 715. Peleus et Telamonia virtus per secura patris factantur numina; Cul 298. ipsi in defossis specubus secura sub alta otia agunt terra; G III 376. ad secura quies et nescia fallere vita, dives opum variarum non absunt; G II 468. pastor lentus in herbis securo pressus ‖ pressos ‖ somno mandaverat artus; Cul 160. tu sancta Pales, ad quam † ventura ‖ bona turba ‖ recurrit † agrestum bona ‖ voti ‖ secura; Cul 21. pastor securam placido traducit pectore vitam; Cul 97.

secus, anders: I. haut secus: f. **haud.** III. secus (4 Et.) S. 288, b. — II. secus ac, atque: f. **atque,** I. (7 Et.) S. 76, a. haut secus instructi ferro, quam si aspera Martis pugna vocet; XII 124.

sed, aber, doch, sondern: A. ohne formellen Gegensatz: I. allein: 1. sed pater omnipotens (ventos) speluncis abdidit atris hoc metuens; I 60. navita sed tristis nunc hos nunc accipit illos; VI 315. sed Troius heros adgnovit sonitum; VIII 530. sed me iussa deum imperiis egere suis; VI 461. sed circum tutae (apes) sub moenibus urbis aquantur; G IV 193. sed tolerabilibus curis haec immemor audis; Cul 379. sed uncis carpendae manibus interque legendae; G II 366. sed nox atra caput tristi circumvolat umbra; VI 866. sed manus e castris propere coit omnis in unum (Turnum); IX 801. sed nos immensum spatiis confecimus aequor; G II 541. sed mea me virtus et sancta oracula divom coniunxere tibi; VIII 131 solacia luctus exigua ingentis, misero sed debita patri; XI 63 sed me magna deum genetrix his detinet oris; II 788. sed caeca Menoetes saxa timens proram pelagi detorquet ad undas; V 164. sed aurae omnia (mandata) discerpunt et nubibus inrita donant; IX 313. duri magno sed amore dolores polluto notumque ducunt . .; V 5. sed illos expectata seges vanis elusit avenis ‖ aristis ‖; G I 226. sed te victa situ verique effeta senectus curis exercet; VII 440. sed Fortuna valens audacem fecerat ante; Cul 277 sed fugit interea, fugit inreparabile tempus; G III 284. mollia sed tenui pede currere carmina, versu ‖ currens . . versus (pagina) ludere gaudet; Cul 35. sed (imago) sublime volans nubi se immiscuit atrae; X 664. sed magno intexens, si fas est dicere, peplo; Ci 21. sed mihi tarda gelu saeclisque effeta senectus invidet imperium; VIII 508. sed picis in morem ad digitos (pinguis tellus) lentiscit habendo; G II 250. sed terrae (pericla) graviora manent; VI 84. moriemur inultae, sed moriamur; IV 660. cuncti se scire fatentur, quid fortuna ferat populi. sed di cere mussant; XI 345. sed reddere posse (caprum Damon) negabat; E III 24. sed variis portenta deum terroribus obstant; VII 58. sed Latagum saxo atque ingenti fragmine montis (Mezentius) occupat; X 698. sed te super omnia dona unum oro: genetrix . .; IX 283. sed tibi ego ingentis populos opulentaque regnis iungere castra paro; VIII 475. traiectus medium sparto sed casens orbem pendebat; Mo 58. sed populo magnum portendere bellum (virginem canebant); VII 80. sed motos praestat componere fluctus; I 135. set mea diffusas rapiuntur ‖ et rapientur ‖ dicta per auras; Cul 383. sed me Parnasi deserta per ardua dulcis raptat amor; G III 291. sed truncis oleae melius, propagine vites respondent; G II 63. sed revocare gradum, hoc opus, hic labor est; VI 129. set faciles nymphae risere; E III 9. sed tu crudelis, crudelis tu magis, Orpheu, rapisti iussa deorum; Cul 291. ossa sed inter ferreus ad costas alto stat volnere mucro; XI 816. sed (videor) argutos inter strepere anser olores; E IX 36. aureus ipse (flos), sed in foliis violae sublucet purpura nigrae; G IV 274. et nunc magnum manet ‖ tenet ‖ Ardea nomen, sed fortuna fuit; VII 413. sed haec (tela) lento mos est aptare flagello; VII 731. sed periisse semel satis est; IX 440. ille (puer) etiam divos homines — sed dicere magnum est; Ci 137. sed haec prius fuere: nunc (Sabinus) eburnea sedet sede; Cat X 23. aliud (telum) figitque, volatque ingenti gyro, sed sustinet aureus umbo; X 884. sed pondere pinus tarda tenet; V 153. sed (pampinus) trudit gemmas et frondes explicat omnis; G II 335. sed res animos incognita turbat; I 515. sed carmina tantum nostra valent, Lycida, tela inter Martia, quantum . .; E IX 11. valuit sed vincere talis (pastor) horrida squamosi volventia membra draconis; Cul 194. ipsa sed in somnis inhumati venit imago coniugis; I 353. (Charon) iam senior, sed cruda deo viridisque senectus; VI 304. hortus erat exiguus spatio, variis sed fertilis herbis; Mo 63. Drances largus opum et linguae melior, sed frigida bello dextera; XI 338. et tamen meas chartas revisitote, sed pudenter et raro; Cat V 14. sic ‖ sed ‖ vos, o lecti, ferro qui ‖ quis ‖ scindere vallum apparat; IX 146. marmoreus tibi, set ‖ aut ‖ mille coloribus ales in morem picta stabit Amor pharetra; Cat XIV 9. prisca fides facto, sed fama perennis; IX 79 set fines Libyci, genus intractabile bello; I 339. proximus huic (Niso), longo sed proximus intervallo, insequitur Salius; V 320. exigui numerus, sed bello vivida virtus; V 754. — 2. sed cape dicta memor, duri solacia casus; VI 377. sed tu desine plura, puer; E V 19. sed tu desine velle (fallere); G IV 418. sed te qui vivom casus, age fare vicissim, attulerint; VI 531. sed fugite, o miseri, fugite; III 639. sed nunc meeum partire laborem; XI 509. sed vos hoc superate iugum; VI 675. — 3. sed nos ad coepta feramur; Cul 41. sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat, vel . .; IV 24 sed superent quibus hoc, Neptune, dedisti; V 195 — 4. sed

vos qui tandem quibus aut venistis ab oris? I 369. sed quid ego haec autem nequiquam ingrata revolvo? II 101. sed tibi qui cursum venti dedere? III 337. sed quis erit modus? IV 98. sed infelix Tencros quid demoror armis? XI 175 sed quis Olympo demissam tantos voluit te ferre labores? XII 634.

II. Verbindungen: sed me cum lucis Hecate praefecit Avernis; VI 564. progeniem sed enim Troiano a sanguine duci (Iuno) audierat; I 19. impius ex quo Tydides sed enim scelerumque inventor Ulixes corripuere effigiem; II 164. sed enim gelidus tardante senecta sanguis hebet; V 395. magnum reginae sed enim miseratus amorem Daedalus; VI 28. illa (hasta) ima sedit inguine, sed viris haud pertulit; X 786. sed iam age, carpe viam et susceptum perfice munus; VI 629. sed iam mihi nuntius iste quid prodest? Cat 1 5. sed neque quam multae species, nec nomina quae sint, est numerus; G II 103. sed neque Medorum silvae ditissima terra laudibus Italiae (certet); G II 136. sed neque Maeoniae patiuntur credere chartae nec . .; Ci 62. sed non ego credulus illis (pastoribus); E IX 34. sed non ulla magis viris industria firmat, quam Venerem avertere; G III 209. sed non idcirco flamma ‖ flammae ‖ atque incendia vires indomitas posuere; V 680. sed non et venisse (in regna Lavini Dardanidae) volent; VI 86. sed non ante datur telluris operta subire, quam qui . .; VI 140. patriis sed non et filius arvis contentus premebat . .; VII 736. sed non Dardaniae medicari cuspidis ictum (Umbro) evaluit; VII 756. sed non augurio (Rhamnes) potuit depellere pestem; IX 328. Mantua, dives avis; sed non genus omnibus unum; X 201. donec sedere carinae omnes innocuae, sed non puppis tua, Tarchon; X 302. sed non et figere (Aeneam?) contra est licitum; X 343. sed non Troius heros dicta parat contra; X 584. sed non replenda est curia verbis; XI 380. mihi ‖ sed ‖, Tucca, videre (Deliam) non licet; Cat I 1. pauca mihi, niveo sed non incognita Phoebo, dicite Pegasides; Cat IX 1. sed, o superbe Noctuine, non vides duas habere filias Atilium; Cat XII 4. sed tu nullus eris; Cat XI 7. tertia sed postquam maiore hastilia nisu adgredior; III 37. tertia sed postquam congressi in proelia totas implicuere acies; XI 631. spes sibi quisque, sed haec quam augusta videtis; XI 309. sed quia non aliter vires dabit omnibus aequas terra; G II 286. (Pallas, Lausus) egregii forma, sed quis Fortuna negarat in patriam reditus; X 435. sed modus orandi qui sit, prius ordine dicam; G IV 537. sed si quem proles subito defecerit omnis; G IV 281 sed si tantus amor casus cognoscere nostros; II 10 sed si quis, si quis in adversum rapiat casusve deusve; IX 210. set ‖ et ‖ si quis nocuisse tibi periuria credat, causa pia est; Ci 156. sed tamen iste deus qui sit da, Tityre, nobis; E I 18. sed tamen ista satis referet tibi saepe Menalcas; E IX 55. set tamen alterni facilis labor; G I 79. set tamen quernas glandes tum stringere tempus; G I 205. sed tamen idem olim curru succedere sueti quadrupedes; III 541. sed tamen aeternam squamis vestire puellam non statuit (coniunx Neptunia); Ci 484. sed (Acoetes) non felicibus aeque tum comes auspiciis caro datus ibat alumno; XI 32.

B. nach Negationen und Concessivpartikeln: fors omne datum traherent per talia tempus sed comes admonuit; VI 538. iuvenis vestigia presso haut tenuit tituhata solo, sed concidit; V 332. Aeneas saevire animis Entellum haud ‖ haud ‖ passus acerbis, sed finem imposuit pugnae; V 463. (Mezentius) haut furto melior, sed fortibus armis; X 735. corniger haud aries humilis, sed maxima taurus victima sparget focos; Cat XIV 7. ne luxu obtunsior usus sublevet inertis, sed rapiat . .; G III 137. ne quo (regina) se numine mutet, sed tencatur amore; I 675. tu ne cede malis, sed contra audentior ito; VI 95. nec calamis solum aequiperas, sed voce magistrum; E V 48. nec metuit surgentis pampinus austros, sed . .; G II 333. pubi nec vescas salicum frondes ulvamque palustrem, sed frumenta carpes; G III 175. nec, sed (vaccae) tota in dulcis consument ubera natos; G III 178. nec mos bellantis (tauros?) una stabulare, sed alter victus abit; G III 224. nec tibi cura canum fuerit postrema, sed pasce . .; G III 404 nec singula morbi corpora corripiunt, sed tota aestiva repente; G III 472. nec via mortis erat simplex, sed . .; G III 482. nec morti esse locum, sed viva (omnia) volare sideris in numerum; G IV 226. nec me quaerentem vana (Hector) moratur, sed . .; II 287. ille (Hector) nihil, nec me moratur, sed ait . .; II 288. nec sat rationis in armis, sed ardent animi . .; II 314. nec sopor illud erat, sed videbar . .; III 173. nec iam amplius armis, sed votis precibusque (socii) iubent exposcere pacem; III 281. nec tibi diva parens generis nec Dardanus auctor, perfide, sed . .; IV 366. nec regno aut optata luce fruatur, sed . .; IV 619. quia (Dido) nec fato merita nec morte peribat, sed . .; IV 696. nec maximus omen abnuit Aeneas, sed . .; V 531 nec quisquam aeratas acies ex agmine tanto misceri putet, sed . .; VII 704 qua nec fracta remurmurat unda, sed mare adlabitur; X 291. nec Turnum segnis retinet mora, sed rapit . .; X 308. nec iam fama mali tanti, sed certior auctor advolat Aeneae, esse suos . .; X 510. nec cuiquam irasci propinsque accedere virtus, sed . .; X 712. nec quisquam valet sistere contra, sed laxos referunt arcus; XI 874. nec miseram effinguunt mortem, sed limine in ipso confixi expirant animas; XI 881. nec tu me aëria solam nunc sede videres digna indigna pati, sed . .; XII 811. nec sumptus erat illud opus, sed recula curae; Mo 66. necdum illis (poculis) labra admovi, sed condita servo; E III 43. 47. cum necdum horrida miscent proelia, sed . .; G II 283 illic neque ullae aut herbae campo apparent aut arbore frondes, sed iacet . .; G III 353. neque erant astrorum ignes, obscuro sed nubila caelo; III 586 nunc vivo neque adhuc homines lucemque relinquo, sed linquam; X 856. neque enim levia aut ludicra petuntur praemia, sed . .; XII 765. nihil illi tendere contra, sed . .; IX 377. nil amat animus, sed media ex acie mediisque ex hostibus; Ci 264. non: ſ. **non**, B, II. sed (vide Zt.) Z. 456, b. (prima aetas) ipsa acie nondum falcis temptanda, sed . .; G II 365. pastor auxius insidiis nullis, sed lentus somno mandaverat artus; Cul 159. infecunda quidem, sed laeta et fortia surgunt; G II 48.

sedeo. figen, ruhen, verweilen, feſt bleiben: celsa sedet Aeolus arce sceptra tenens; I 56. Furor impius intus saeva sedens super arma fremet; I 295. hic Hecuba et natae nequiquam altaria circum sedebant; II 515. [(Tyndaris) aris invisa sedebat; II 574. (Fama) luce sedet custos aut summi culmine tecti turribus aut altis; IV 186. cum ultrices sedent in limine Dirae; IV 473 qui montana sedet circum castella sub armis; V 440. Tisiphone sedens vestibulum exsomnis servat noctesque diesque; VI 555. sedet aeternumque sedebit infelix Theseus; VI 617. ipse Quirinali lituo parvaque sedebat succinctus trabea Picus; VII 187. tali intus templo divom patriaque Latinus sede sedens; VII 193. sive errore viae fluminis intrastis ripas portuque sedetis; VII 201. (Caesar) sedens niveo candentis limine Phoebi; VIII 720 luco tum forte parentis Pilumni Turnus sacrata valle sedebat; IX 4 Apollo desuper Ausonias acies urbemque videbat nube sedens; IX 640. hic magnus sedet Aeneas; X 159. Aeneas ipse sedens clavomque re it vehsque ministrat; X 218. sedet in mediis haut laeta fronte Latinus; XI 237. cogite concilium et pacem laudate sedentes; XI 460. qua

colla sedentis (Butae) lucent; XI 692. at Triviae custos iandudum in montibus Opis alta sedet summis; XI 837. sedeant spectentque Latini; XII 15. si sedet hoc animo; II 660. si mihi non animo fixum immotumque sederet, ne vellem . .; IV 15. si id pio sedet Aeneae, probat auctor Acestes; V 418. si id sedet Faunique premunt te iussa parentis; VII 368. quae (ales) quondam in hustis aut culminibus desertis nocte sedens canit . .; XII 864. quae (animae) per iuga longa sedebant; VI 414. cernis, custodia qualis vestibulo sedeat? VI 575. immunis sedens aliena ad pabula fucus; G IV 244. illa (hasta) ima sedit inguine, sed viris haut pertulit; X 785. dum pastor meliora deos sedet omnia poscens; G III 156. ille (pastor) sedens victor flammas despectat ovantis; X 409. illa (philomela) ramo sedens miserabile carmen integrat; G IV 514. dum (poeta) sedet et gracili fiscellam texit hibisco; E X 71. hominum sator atque deorum summo sedet altus Olympo; XI 726. ubi certa sedet patribus sententia pugnae; VII 611. omnia secum versanti (Metabo) subito vix haec sententia sedit; XI 551.

sedes. Wohnſitz, Aufenthalt, Stätte, Boden; I. **abſolut:** non thalamus Tyrio fragrans accepit amomo, nullae illam (Scyllam) sedes; Ci 513. hae nobis propriae sedes; III 167. hae sacris sedes epulis; VII 175. iure igitur tales sedes pietatis honores; Cul 369. Nise pater, cui vix erit una super sedes in turribus altis; Ci 192.

II. **nach Verben:** 1. hinc procul addit (Ignipotens) Tartareas etiam sedes, alta ostia Ditis; VIII 667. non ego Myrmidonum sedes Dolopumve superbas aspiciam; II 785. sedes astare relictas; III 123. (Aeneas) molitur locum primasque in litore sedes cingit; VII 158. o Paphon, o sedes quae colis Idalias; Cat XIV 2. (pater) saepe denm largo decorarat munere sedes; Ci 526. hanc quoque deserimus sedem; III 190. nec vero hae sine sorte datae, sine iudice sedes; VI 431. nec veni, nisi fata locum sedemque dedissent, nec . .; XI 112. tum vicina astris Erycino in vertice sedes fundatur Veneri Idaliae; V 759. haut procul hinc saxo incolitur fundata vetusto urbis Agyllinae sedes; VIII 479. quinquaginta atris immanis hiatibus hydra saevior intus habet sedem; VI 577. hic tamen ille (Antenor) urbem Patavi sedesque locavit Teucrorum; I 247. ipsae (apes) consident medicatis sedibus; G IV 65. mutandae sedes; III 161. inconsulti abeunt sedemque odere Sibyllae; III 452. (columbae) sedibus optatis gemina sub arbore sidunt; VI 203. sedes ubi fata quietas ostendunt; I 205. at freta Sicaniae saltem sedesque paratas petamus; I 557. peto: ſ. **peto**, III. sedem (5 St.) S. 518, b. quo ire iubes, ubi ponere sedes? III 88. si quando sedem augustam servataque mella thensauri ‖ thesauris ‖ relines; G IV 228. relinquo: ſ. asto. si terra dehiscens infernas reseret sedes et regna recludat pallida; VIII 244. (Venus) sedes revisit laeta suas; I 415. procedo et Priami sedes arcemque reviso; II 760. dis sedem exiguam patriis litusque rogamus innocuum; VII 229. sacro: ſ. V, 2 recondo. prius, quam tumulum antiquae Cereris sedemque sacratam venimus; II 742. (caelicolae) has mihi servassent sedes; II 642. nunc servat honos sedem tuus; VII 3. sola domum et tantas servabat filia sedes; VII 52. quam sedem Somnia volgo vana tenere ferunt; VI 283. nec (timuit) faciles Ditis sine ‖ Dictaeo ‖ iudice sedes, iudice, qui . .; Cul 275. (Scylla) Iunonis magnae violaverat inscia sedem; Ci 141. — 2. sedibus hunc (amicum) refer ante suis et conde sepulchro; VI 152. quis novos hic nostris successit sedibus hospes! IV 10. — 3. quo (Phlegethonte), maxime Minos, conscelerata pia discernis vincula ‖ saecula ‖ sede; Cul 375. — 4. adsum dirarum ab sede sororum; VII 454. qua novus ad superum sedes haliaeetus ascendet; Ci 204. Iuno) luctificam Allecto dirarum ab sede dearum ciet; VII 324. ducendum ad sedes simulacrum conclamant; II 232. hinc (Euandrus) ad Tarpeiam sedem et Capitolia ducit; VIII 347. at cantu commotae Erebi de sedibus imis umbrae ibant tenues; G IV 471. Neptunus totam a sedibus urbem erult; II 611. (pater) abnegat, inceptoque et sedibus haeret in isdem; II 654. [cum tacitam secreta in sede latentem Tyndarida aspicio]; II 568. nunc varia in gelida sede ‖ viri lis gelida saepe ‖ lacerta latet; Copa 28. saera longaevom (Priamum Hecuba) in sede locavit; II 525. ecce autem Boreas angusta ab sede Pelori missus adest; III 687. illum (Dardanum) Corythi Tyrrhena ab sede profectum; VII 210. hunc illum fatis externa ab sede profectum portendi generum; VII 225. totum (mare) a sedibus imis una Eurusque Notusque ruunt; I 84. (virgo) saepe sedibus ex altis caeli ‖ aulae celsis ‖ speculatur in orbem ‖ amorem ‖; Ci 175. (Ascanius) regnum ab sede Lavini transferet; I 270. neque ad sedes victor veherere paternas; XI 44. hanc ex diverso sedem veniemus in unam; II 716. ut ventum ad sedes; VIII 362. protinus ad sedes Priami clamore vocati; II 437. concilium vocat divom pater atque hominum rex sideream in sedem; X 3.

III. **nach Adjectiven:** sunt Pandioniis vicinae sedibus urbes Actaeos inter colles; Ci 101.

IV. **nach Subſtantiven:** 1. ubi iam patriae perventum ad limina sedis; II 634. — 2. quid enim cum sedibus illi (Scyllae)? Ci 513.

V. **Umſtand:** 1. devenere amoena virecta fortunatorum nemorum sedesque beatas; VI 639. venio: ſ. II. 1. sacro. — 2. consido: ſ. II. 1. medico. turrim adgressi ferro circum convellimus altis sedibus impulimusque; II 465. et tibi sede pia maneat locus, et . .; Cul 39. prius, quam sedibus ossa quierunt; VI 328. sedibus ut saltem placidis in morte quiescam; VI 371. hunc (puerum) ego super Idalium sacrata sede recondam; I 681. Trivia Hippolytum secretis alma recondit sedibus; VII 774. tali intus templo divom patriaque Latinus sede sedens; VII 193. sed haec prius fuere: nunc (Sabinus) eburnea sedet sede; Cat X 24. sido: ſ. II. 1. opto. — 3. nec tu me aëria solam nunc sede videres digna indigna pati, sed . .; XII 810. peccatum meminisse tuom grave sede piorum; Cul 245. Curtius et (hic est) mediis quem quondam sedibus urbis consumpsit gurges; Cul 363. heroes mediis siti sunt sedibus omnes; Cul 359. — 4. aspice quem valido subnixum gloria regno altius et caeli sedibus extulerat; Cat III 2. — 5. pyra penetrali in sede sub auras erecta; IV 504. velocem interea superis in sedibus Opim compellabat Latonia; XI 532.

sedile. Sitz, Sitzplatz; I. intus aquae dulces vivoque sedilia saxo; I 167. — II. sub remis fusi per dura sedilia nautae; V 837. — III. vitreis sedilibus omnes obstipuere; G IV 350. (Euandrus) gramineo viros locat ipse sedili; VIII 176.

seditio. Aufruhr: I. veluti magno in populo cum saepe coorta est seditio, sic . .; I 148. — II. Drances consiliis habitus non futilis auctor, seditione potens; XI 340.

sedo. zur Ruhe bringen, beſchwichtigen: septem surgens sedatis amnibus altus Ganges cum refluit; IX 30. olli (Turno) sedato respondit corde Latinus: „o praestans animi invenis“ . .; XII 18. olli (Pandaro) subridens sedato pectore Turnus „incipe“ . .; IX 740.

seduco. trennen: cum frigida mors anima seduxerit artus; IV 385.

sedulus. geſchäftig: eruit interea Scybale quoque sedula panem; Mo 119. virgo omnes undique conquirit rubendi sedula causas; Ci 354.

seges. Saat: I. sed illos expectata seges vanis elusit avenis ‖ aristis ‖; G I 226. segetes

ut pinguibus arvis (decori sunt); E V 33. nec fertilis illa iuvencis nec Cereri ‖ pecori ‖ opportuna seges nec commoda Baccho; G IV 129. processit astrum, quo segetes gauderent frugibus; E IX 48. nec galeis densisque virum seges horruit hastis; G II 142. strictis seges mucronibus horret ferrea; XII 663 tum segetes altae campique natantes lenibus horrescunt flabris; G III 198. atra late horrescit strictis seges ensibus; VII 526. telorum seges iaculis increvit acutis; III 46. intereunt segetes, subit aspera silva, lappaeque tribolique; G I 152. arebant herbae et victum seges aegra negabat; III 142. illa seges demum votis respondet avari agricolae, bis quae solem, bis frigora sensit; G I 48 nam Polydorus ego. hic confixum ferrea texit telorum seges; III 46. hic segetes, illic veniunt felicius uvae; G I 54 urit enim lini campum seges, urit avenae; G I 77. — II, 1. quo mox digesta (seges) feratur; G II 267. quae (ventorum proelia) gravidam late segetem ab radicibus imis sublimem expulsam ernerent; G I 319. expecto: ſ. I. eludit. expello: ſ. eruo. quid faciat laetas segetes; G I 1. fero: ſ. digero. barbarus has segetes (habebit); E I 71. his segetem densis obducunt sentibus herbae; G II 411. ante locum similem exquirunt, ubi prima paretur arboribus seges; G II 267. nec non et lini segetem et Cereale papaver tempus humo tegere; G I 212. — 2. nulla religio vetuit segeti praetendere saepem; G I 270. — 3. (Simylus) invencos agit in segetes; Mo 124. in segetem veluti cum flamma furentibus austris incidit; II 304. — III. illa (Camilla) vel intactae segetis per summa volaret gramina; VII 808. quid qui luxuriem segetum tenera depascit in herba? G I 112. illius (segetis) immensae ruperunt horrea messes; G I 49.

segnis, untätig, träge: haut segnis strato surgit Palinurus; III 513. haut illo (Apolline) segnior ibat Aeneas; IV 149. segnem Menoeten in mare praecipitem puppi deturbat (Gyas) ab alta; V 173. (Amata) non cursu segnior illo (turbine) agitur; VII 383. haut secus Ignipotens nec tempore segnior illo surgit; VIII 414. non magni Aeneae, segnes, miseretque pudetque? IX 787. (Mezentius) poplite Palmum succiso volvi segnem sinit; X 700. haut segnes alii crates et molle feretrum texunt; XI 64. at non in Venerem segnes nocturnaque bella exspectate . .: XI 736. neu quis ob inceptum subitum mihi segnior ito; XII 566. Turnus palantis sequitur paucos iam segnior; XII 615. quod nec corpora segnes (apes) in Venerem solvunt; G IV 198. in denso non segnior ubere bacchus; G II 275. alternis idem tonsas cessare novalis, et segnem patiere situ durescere campum; G I 172. ut segnis horreret in arvis carduos; G I 151. ubi aut morbo gravis aut iam segnior annis deficit (equus); G III 95. Lucage, nulla tuos currus fuga segnis equorum prodidit; X 592. en age segnis rumpe moras; G III 42. nec Turnum segnis retinet mora, sed rapit . .; X 308. pars cetera segnis secundo defluit amni; VIII 549. ne qua ignaros segnis metu sententia tardet; XI 21. neu segnes iaceant terrae; G II 37.

segnities, Trägheit: quae tam sera moratur segnities? II 373.

segnius, träger: ac velut immissi ignes arentem in silvam: non segnius ambo ruunt; XII 525.

Selinus, Stadt Siciliens: te datis linquo velis ventis ‖ , palmosa Selinus; III 705.

Selius, Name: ite vos, Seliique Tarquitique Varroque, scholasticorum natio madens pingui; Cat V 3.

sella, Sessel: oratores portantis sellam regni trabeamque insignia nostri; XI 334

semel, einmal, ein für alle mal: frangere nec tali puppim statione recuso arrepta tellure semel; X 298. cum semel (sceptrum) in silvis imo de stirpe recisum matre caret; XII 208. cum (oleae) semel haeserunt arvis aurasque tulerunt; G II 422. ut semel intepuit mucro; X 570. qui procubuit moriens et humum semel ore memordit; XI 418. si semel agmine verso funditus occidimus; XI 412. sed periisse semel satis est; IX 140 praestat longos circumflectere cursus quam semel vidisse Scyllam; III 431. nec vidisse semel satis est; VI 487.

Semele, Tochter des Cadmus: regia non Semele, non Inachis Acrisione (dixerit?) Cat IX 33.

semen, Same, Pflänzling: I. absunt saeva leonum semina; G II 151. qui (di) novas alitis non ullo semine fruges; G I 22. mutatam ignorent subito ne semina matrem; G II 268. — II, 1 quaerit pars semina flammae abstrusa in venis silicis, pars . .; VI 6. namque canebat (Silenus), uti magnum per inane coacta semina fuissent; E VI 32. ante, debita quam sulcis committas semina; G I 223 (Simylus) norat occultae committere semina terrae; Mo 70. debeo: ſ. committo. quercus ante datae Cereris quam semina vitae; Cul 135. iacio: ſ. iacio semen (3 St.) S. 305, b. neu ferro laede retunso semina; G II 301. semina vidi equidem multos medicare serentis et nitro prius et nigra perfundere amurca; G I 193 seminibus positis superest diducere terram saepius ad capita; G II 354. vere tument terrae et genitalia semina possunt; G II 324. quaero: ſ. abstrudo. — 2. igneus est ollis vigor et caelestis origo seminibus; VI 730. — III, 1. discordantes Cadmeo semine fratres iam truculenta ferunt lumina; Cul 254. — 2. geminos ingalis (equos) semine ab aetherio, spirantis naribus ignem; VII 281.

sementifer, fruchtbar: (virgo) prospicit Aeginam simul sementiferamque Seriphum; Ci 477.

sementis, Aussaat: incipe et ad medias sementem extende pruinas; G I 230.

semesus, halbverzehrt: ianitor Orci ossa super recubans antro semesa cruento; VIII 297. (harpyiae) semesam praedam et vestigia foeda relinquont; III 244.

semianimis, halbtot: semianimes micant digiti ferrumque retractant; X 396 curru volutus (Rhoeteus) caedit semianimis Rutulorum calcibus arva; X 404. (Turnus Eumedi) semianimi elapsoque supervenit; XII 356. tum permixti caede virorum semianimes volvuntur equi; XI 635. (Anna) semianimem sinu germanam amplexa fovebat cum gemitu; IV 686.

semifer, halbwild: A. Scyllae corpus semiferi incertis etiam nunc partibus artus mutabant; Ci 494. spumea semifero sub pectore murmurat unda; X 212. — B. tuendo voltum villosaque saetis pectora semiferi; VIII 267.

semihomo, Halbmensch: semihominis Caci facies quam (spelunca) dira tenebat; VIII 194.

semineeis, halbtot: semineces ad terram veniunt; IX 542. (Turnus) cernat semineci sibi me rapere arma cruenta; X 462. (Turnus) semineces volvit multos; XII 329. quem (serpentem) gravis ictu semineeem liquit saxo lacerumque viator; V 275 ingens concursus ad ipsa corpora semineeisque viros; IX 455.

semino, treiben, hervorbringen: quod (viscum) non sua seminat arbos; VI 206.

semiputatus, halbbeschnitten: semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est; E II 70.

semita, Fußweg, Pfad: rara per occultos ducebat semita calles; IX 383. tenuis quo semita ducit. XI 521. opere omnis semita fervet; IV 407. corripuere viam interea, qua semita monstrat; I 418 qua se ad patrium tendebat semita limen; Ci 216.

semitalis, an den Fußsteigen verehrt: neque ulla vota semitalibus deis sibi esse facta; Cat X 20.

semivir, unmännlich: da loricam manu valida lacerare revolsam semiviri Phrygis; XII 99 nunc ille Paris cum semiviro comitatu rapto potitur; IV 215.

semper, immer, jedesmal: I. me tibi et hos una mecum, quos semper amavi, commendo; Cat VIII 3. semper pastorum ille (Maenalus) audit amores Panaque; E VIII 23. [(Crethens) semper equos atque arma virum pugnasque canebat; IX 777. vobis arva neque Ausoniae semper cedentia retro quaerenda; III 496. semper honore meo, semper celebrabere donis; VIII 76. colui vestros si semper honores; XII 778. quae (ara) maxuma semper dicetur nobis et erit quae maxuma semper; VIII 271. quid tibi referam bacas semper frondentis acanthi? G II 119. quippe aquilis semper, gaudet deus ille coruscis; Ci 529. Maenalus argutumque nemus pinosque loquentis semper habet; E VIII 22. quem (diem) semper acerbum, semper honoratum habebo; V 49. omnia, quae retinere gradum possent, o tecum vellem tu semper haberes! Ci 153. semper odiis et crimine Drances infensus iuveni Turno; XI 122. Silenum videre iacentem inflatum hesterno venas, ut semper, Iaccho; E VI 15. semper recentis convectare iuvat praedas et vivere rapto; VII 748. semper recentis comportare iuvat praedas et vivere rapto; IX 612. semper honos nomenque tuum laudesque manebunt; E V 78. A I 609. ecce, Ithaci coniunx semper decus Icariotis, femineum concepta incorrupta ‖ decus, manet; Cul 265. illi sunt (grata) vallibus intus semper opaca novis manantia fontibus antra; Cul 78. Phoebe, gravis Troiae semper miserate labores; VI 56. aquas dulcis et frondea semper tecta petunt (apes); G IV 61. semper ut aut olim natae te propter eundem aut amor insanae luctum portavit ‖ portaret ‖ alumnae! Ci 288. cui (deo) semper ad ulciscendum quaeritur ex omni ventosa iniuria dicto ‖ verbo atque iniuria facto ‖; Ci 158. semper enim refice ac, ne post amissa requiras, ante veni ‖ anteveni ‖; G III 70. semper (Dido) relinqui sola sibi videtur; IV 466. quarum (zonarum) una corusco semper sole rubens; G I 234. vento semper rubet aurea Phoebe; G I 431. illic, ut perhibent, aut intempesta silet nox semper, aut . .; G I 247. coepti fiducia belli Palladis auxiliis semper stetit; II 163. hinc tibi, quae semper, vicino ab limite saepes somnum suadebit inire; E I 53. namque erit ille mihi semper deus; E I 7. Phoebo sua semper apud me munera sunt; E III 62. haec tibi semper erunt; E V 74. hic plurimus ignis semper; E VII 49. semper erunt, quarum (boum) mutari corpora malis; G III 69. semper hiems, semper spirantes frigora cauri; G III 356. di patrii, quorum semper sub numine Troia est; IX 247. occupat Crethea Musarum comitem, cui carmina semper et ordi; IX 775. tu securus amorum, qui iuvenum tibi semper erant, iacere; X 327. an tibi Mavors ventosa in lingua pedibusque fugacibus istis semper erit? XI 391. semper recenti caede tepebat humus; VIII 195. hinc semper Ulixes criminibus terrere novis; II 97. semper (Dido) longam incomitata videtur ire viam; IV 467. — II. hic (est) amarantus bumastusque virens et semper florida tinus; Cul 407. o numquam dolituri, o semper inertes Tyrrheni; XI 732. infelix o semper ovis pecus! E III 3. larga quidem, Drance, semper tibi copia fandi tum, cum . .; XI 378. varium et mutabile semper femina; IV 569. pallida semper ora fame; III 217. hic vertex nobis semper sublimis; G I 242. quarum (zonarum) una torrida semper ab igni; G I 234. quae (terra) suo semper viridi ‖ viridis ‖ se gramine vestit; G II 219.

semustus, halb verbrannt, verkohlt: semusta servant busta neque avelli possunt; XI 200. fama est Enceladi semustum fulmine corpus urgeri mole hac; III 578. semusta madescunt robora; V 697.

senatus, Senat: I. una omnes iuvenum primi pauperque senatus tura dabant; VIII 105. II. [iura magistratusque legunt sanctumque senatum]; I 426.

senecta, Greisenalter: I ferunt luctu Cycnum Phaëthontis amati canentem molli pluma duxisse senectam; X 192. sed enim gelidus tardante senecta sanguis hebet; V 395. — II, 1. duco: s. I. canet. — 2. oro, Dauni miserere senectae; XII 934. — 3. sors ista senectae debita erat nostrae; XI 165. nec turpi ignosce senectae; G III 96. populat farris acervom inopi metuens formica senectae; G I 186. — III. o nimium ‖ iterum ‖ nostrae Minos inimice senectae! Ci 287. — IV. tene (Fortuna ademit), o sola meae vivendi causa senectae? Ci 314. tune ille senectae sera meae requies, potuisti linquere solam, crudelis? IX 481. spes tu nunc una, senectae tu requies miserae; XII 57. ille (genitor) maria omnia ferebat, invalidus, viris ultra sortemque senectae; VI 114.

senectus, Greisenalter: I aemula necdum temporibus geminis canebat sparsa senectus; V 416. nec tarda senectus debilitat vires animi mutatque vigorem; IX 610. (Charon) iam senior, sed cruda deo viridisque senectus; VI 304. te senectus, o mater, curis nequiquam exercet; VII 440. primis in faucibus Orci pallentes habitant Morbi tristisque Senectus; VI 275. sed mihi tarda gelu saeclisque effeta senectus invidet imperium; VIII 508. senectus arma regum inter falsa vatem formidine ludit; VII 440. quam veri effeta senectus arma inter regum falsa formidine ludit; VII 452 mutat: s. debilitat. subeunt morbi tristisque senectus et labor; G III 67. II. spargo: s. I. canet.

senex, alt, Greis: A qui novit Panaque Silvanumque senem nymphasque sorores; G II 494. sub Oebaliae memini me turribus arcis Corycium vidisse senem; G IV 127. arma diu senior desueta trementibus aevo (Priamus) circumdat nequiquam umeris; II 509. ut redditus est iam senior madidaque fluens in veste Menoetes; V 179. Helymus Panopesque, adsueti silvis, comites senioris Acestae; V 301. cetera Trinacrii pubes senioris Acestae fertur equis; V 573. tum senior Nautes, is his Aenean solatus vocibus infit: „nate dea“ . .; V 704. consiliis pare, quae nunc pulcherrima Nautes dat senior; V 729. (Charon) iam senior, sed cruda deo viridisque senectus; VI 304. rex arva Latinus et urbes iam senior longa placidas in pace regebat; VII 46. Italusque paterque Sabinus Saturnusque senex lanique bifrontis imago vestibulo astabant; VII 180. corpora multa virum circa seniorque Galaesus; VII 535. (Oebalus) Teleboum Capreas cum regna teneret, iam senior; VII 736. deus Tiberinus populeas inter senior se attollere frondes visus; VIII 32. consurgit senior (Euandrus); VIII 457. subito novom consurgere bellum Romulidis Tatioque seni Curibusque severis; VIII 638. muros cinxere Assaraci duo et senior cum Castore Thymbris, prima acies; X 124. corpus ubi exanimi positum Pallantis Acoetes servabat senior; XI 31. tum senior Drances sic ore vicissim orsa refert: „o fama ingens“ . .; XI 122. iam iam nec nobis aequo senioribus ullum vivere uti cupiam vivit genus; Ci 293. carmina, quae Pylium, saeclis accepta futuris carmina, quae Pylium vincere digna senem; Cat IX 16. (Aeneas) talibus incensus dictis senioris amici; V 719. senior Glauci chorus Inousque Palaemon; V 823. frigidus in Venerem senior (equos); G III 97. hac senioris erat naturae pupula telo tacta ‖ icta ‖ levi; Cul 186. aeternum sophiae coniunctum

carmine nomen nostra tuum senibus loqueretur pagina saeclis; Ci 41. B, I, 1. fortunate senex! hic frigus captabis opacum; E I 51. vix defessa senem passus (Aristaeus) componere membra; G IV 438. senior telum imbelle sine ictu coniecit; II 544 sic fatus senior; II 544. vix ea fatus erat senior, subitoque intonuit . .; II 692. atque equidem memini Auruncos ita ferre senes, ut Dardanus penetravit ‖ penetrarit ‖; VII 206. facile ut somno adgrediare iacentem (senem); G IV 404. (Aristaeus) manicis iacentem (senem) occupat; G IV 439 namque saepe senex spe carminis ambo luserat; E VI 18. matres et volgus inualidique senes turris ac ‖ et ‖ tecta domorum obsedere; XII 132. senior nequiquam prensat tenaci forcipe ferrum; XII 401. quo (senex) tessus ab undis se recipit; G IV 403. tum senior talis referebat pectore voces: „quid“ . .? V 409. quibus (calamis) ille (Ascraeus senex) solebat cantando rigidas deducere montibus ornos; E VI 70 senior nequiquam spicula dextra sollicitat; XII 401. ut senior leto canentia lumina solvit; X 418. senior multa manu medica Phoebique potentibus herbis nequiquam trepidat; XII 401. — 2. fortunate senex! E I 46. ſ. 1. captat. — II, 1. adgredior: ſ. I, 1. iacet. longaevos senes ac fessas aequore matres delige; V 715. occupo: ſ. I, 1. iacet. ille (Iapyx) retorto Paeonium ‖ Paeonum ‖ in morem senior succinctus amictu; XII 401. — 2. Ascraeo quos (calamos) ante seni (Musae dederunt); E VI 70. Medi illo (flore) senibus medicantur anhelis; G II 135. cui (seni) pauca relicti iugera ruris erant; G IV 127. — III. hic iuvenum chorus, ille senum; VIII 287. quos primorum manus iuvenumque senumque prosequitur votis; IX 309. flumina mento praecipitant senis; IV 251. ipsa ego te in secreta senis ducam; G IV 403.

seni, je ſechs: aspice bis senos laetantis agmine cycnos; I 393. quotannis bis senos cui (iuveni) nostra dies altaria fumant; E I 43. bis senos pepigere dies; XI 133. pueri bis seni quemque secuti agmine partito fulgent paribusque magistris; V 561.

senilis, greiſenhaft: quantumcumque sibi vires tribuere seniles; Cul 388.

senium, Alterſchwäche: te senio tabescere tali; Ci 249.

sensim, allmählich: Simylus cum membra levat vili sensim demissa grabato; Mo 5.

sensus, Empfindung, Gefühl: I. aret: ſ. II, 1. revolvo. quis tibi tum, Dido, cruenti talia sensus! IV 408. — II, 1. coningis ut magicis sanos avertere sacris experiar sensus; E VIII 67. perfidus ille arcanos etiam tibi credere sensus; IV 422. quae sopitos deludunt somnia sensus; X 642. hunc imminet, omnis derigit ‖ dirigit ‖ huc sensus; Cul 91. cui (umoris alumno) dissitus omnis spiritus excessit sensus; Cul 189. Anna, fatebor enim, solus hic inflexit sensus; IV 22. dum prima lues udo sublapsa veneno pertemptat sensus; VII 355. probo: ſ. IV, 2. donec longa dies purum reliquit aetherium sensum; VI 747 gutturis arenti revoluto in inania ‖ omnia ‖ sensu; Cul 242. tum pectore sensus vertuntur varii; XII 914. 2. nec tulit ultra sensibus infusum culicis de morte dolorem; Cul 387. tantum, vicine Palaemon, sensibus haec imis reponas; E III 54. — III. ut tibi digna tuo poliantur carmina sensu; Cul 10. — IV, 1. ora tristia temptantum sensu torquebit amaror; G II 247. — 2. qui mente procul pura sensuque probando | lucro pura censuque probato ‖ non avidas adgnovit ‖ adposcit ‖ opes; Cul 80.

sententia, Gedanke, Meinung: 1. nec mea iam mutata loco sententia cedit; IX 220. (Aeneas) edoret quae nunc animo sententia constet; V 748. Iapyx et quorum melior sententia menti inbent . .; II 35. quae sit sententia posco; III 59. medias illis opponere turmas certast sententia Turno; X 240. multa simul contra variis sententia dictis pro Turno; XI 222. quae sit magno sententia (regis?) bello; XI 295. nunc adeo quae sit dubiae sententia menti expediam; XI 314. nec te sententia fallit; X 608. ubi certa sedet patribus sententia pugnae; VII 611. *omnia secum versanti (Metabo) subito vix haec sententia sedit; XI 551. nate dea, quae nunc animo sententia surgit? I 582. percipe, quae nunc animo sententia surgat; IX 191. ne qua ignaros segnis metu sententia tardet; XI 21. quae te, genitor, sententia vertit? I 237. neque me sententia vertit; I 260. — II. talibus incensa est iuvenum sententia dictis iam magis atque magis; XII 238. muto: ſ. I. cedit. haec alternanti (Aeneae) potior sententia visa est; IV 287 quianam sententia vobis versa retro? X 6.

sentio, empfinden, fühlen, merken: I. dixit (Androgeos), et extemplo sensit medios delapsus in hostis; II 377. sensit (Polyphemus) et ad sonitum vocis vestigia torsit; III 669. rex ipse Latinus sentiat et Turnum experiatur; VII 434. sensit laeta dolis et formae conscia coniunx; VIII 393 — II. sensit (Venus) simulata mente locutam (Saturniam); IV 105. cum pater amisso fluitantem errare magistro sensit ratem; V 867. sensit (Nisus) nimia caede atque cupidine ferri; IX 354. si me hoc ita ponere sentis; X 623. (Aeneas) diversos ubi sensit ‖ sentit ‖ equos currumque referri; XII 495. quam (Scyllam) simul Ogygii Phoenicis filia Carme surgere sensit anus; Ci 221. — III. hoc patris Anchisae manes, hoc sentit Iulus; X 534 tunc alnos primum fluvii sensere cavatas; G I 136. Simylus cum vestigat focum, laesus quem denique sentit; Mo 7. bis quae (seges) solem, bis frigora sensit; G I 48. interea emissam hiemem sensit Neptunus, graviter commotus; I 125. qui sentis volucrum linguas et praepetis omina pinnae; III 361. regina ut litora et vacuos sensit sine remige portus; IV 588. non vires alias conversaque numina sentis? V 466. nescis heu, perdita, necdum Laomedonteae sentis periuria gentis? IV 542. proceres divina tela Dardanidae pharetramque fuga sensere sonantem; IX 660. omina: ſ. linguas. portus: ſ. litora. solem: ſ. frigora. mater sonitum thalamo sub fluminis alti sensit; G IV 333. sensit Neptunus imis stagna refusa vadis; I 125. tela: ſ. pharetram. ut primum (poma) truncos sensere valentis; G II 426. vires: ſ. numina.

sentis, Dorn, Dornhecke: I. quam (silvam) densi complerant undique sentes; IX 382. — II. haec (capella) teneras fruticum sentes rimatur, at illa . .; Cul 56. — III bis segetem densis obducunt sentibus herbae; G II 411. incultis rubens pendebit sentibus uva; E IV 29. improvisum aspris veluti qui sentibus anguem pressit humi nitens; II 379.

sentus, dornig, rauh: iussa deum, quae ire per loca senta situ cogunt noctemque profundam; VI 462.

sepelio, begraben, verſenken: iam parce sepulto; III 41. (Cyclops) expletus dapibus vinoque sepultus; III 630. hi, quos vehit unda, sepulti: VI 326. et cineri patria est iucunda sepulto; Ci 385. occupat Aeneas aditum custode sepulto; VI 424 id cinerem aut manis credis curare sepultos? IV 34 invadunt urbem somno vinoque sepultam; II 265.

septem, ſieben: A. bis septem Rutuli, muros qui milite servent, delecti; IX 161. cen septem surgens sedatis amnibus altus per tacitum Ganges; IX 30. (Roma) septem una sibi muro circumdedit arces; G II 535. Roma septem una sibi muro circumdabit arces, felix prole virum; VI 783. tantorum ingentia septem terga boum gyrabant; V 404. est mihi disparibus septem compacta cicutis fistula; E II 36.

nec (Aeneas) prius absistit, quam septem corpora fundat humi; I 192. Thraeicius sacerdos obloquitur numeris septem discrimina vocum; VI 646. cum anguis septem ingens gyros, septena volumina traxit; V 85. nunc grege de intacto septem mactare iuvencos praestiterit; VI 38. septem illum (Orphea) totos perhibent ex ordine menses flesse sibi ‖ flevisse ‖; G IV 507. huc septem Aeneas collectis navibus omni ex numero subit; I 170. vix septem (naves) convolsae undis euroque supersunt; I 383. sunt mihi bis septem praestanti corpore nymphae; I 71. qua * * diversa ruens septem discurrit in ora amnis; G IV 292. talis hyperboreo septem subiecta trioni gens tunditur euro; G III 381. aggeribus niveis terra septem adsurgit in ulnas; G III 355. — B Phorci progenies, septem numero: septenaque tela coniciunt; X 329.

septemgeminus, ſiebenfach: septemgemini turbant trepida ostia Nili; VI 800.

septemplex, ſiebenfach: hasta recludit clipei extremos septemplicis orbes; XII 925.

septeni, je ſieben: tum pendere poenas Cecropidae iussi ⟨miserum!⟩ septena quotannis corpora natorum; VI 21. septenos orbibus orbes impediunt; VIII 448. Phorci progenies, septem numero; septenaque tela coniciunt; X 329. cum anguis septem ingens gyros, septena volumina traxit; V 85.

septimus, ſiebente: neque enim plus septima ducitur aestas; G IV 207. ⌈te iam septima portat errantem aestas⌋; I 755. septima post Troiae excidium iam vertitur aestas, cum ferimur . .; V 626. septuma ⟨dies⟩ post decumam felix ponere vitem; G I 284.

sepulchrum, Grab, Grabmal: I. namque sepulchrum incipit apparere Bianoris; E IX 59. domus alta sub Ida, Lyrnesi domus alta, solo Laurente sepulchrum; XII 547. — II. 1 cum agricola grandia effossis mirabitur ossa sepulchris; G I 497. pius Aeneas ingenti mole sepulchrum imponit; VI 232. Scylla, patris miseri patriaeque inventa sepulchrum; Ci 131. — 2. me consortem nati concede sepulchro; X 906. aram sepulchro ‖ sepulchri ‖ congerere arboribus caeloque educere certant; VI 177. (Achilles) corpus exangue sepulchro reddidit Hectoreum; II 542. — 3. his (venenis) Moerim saepe animas imis excire sepulchris vidi; E VIII 98. — III. ara: ſ. II, 2. congero. facilis iactura sepulchri; II 646. te erepta, o Britomarti, mei spes una sepulchri, te, Britomarti; Ci 295. — IV. animam sepulchro condimus; III 67. sedibus hunc (amicum) refer ante suis et conde sepulchro; VI 152. qui absenti ferat inferias decoretque sepulchro; IX 215. non mater patrio onerabit membra sepulchro; X 558. meos amores ille habeat secum servetque sepulchro; IV 20.

sequax, leicht folgend: *⟨ui (frondi) silvestres uri adsidue capreaeque sequaces inludunt⟩; G II 374. (Cyclopes) miscebant flammis sequacibus iras; VIII 432. fumos manu praetende sequacis; G IV 230. Arcadas insuetos acies inferre pedestris ut vidit Pallas Latio dare terga sequaci; X 365. turba ferarum blanda voce sequax regionem insederat Orphei; Cul 279. in Gaetulis Syrtibus Ionioque mari Maleaeque sequacibus undis; V 193.

sequester, vermittelnd: pace sequestra per silvas Teucri mixtique Latini erravere; XI 133.

sequor, folgen, begleiten, verfolgen, befolgen, erwidern: I. **abſolut:** 1, a. mens omnibus una sequendi; X 182. qua signa sequendi frangeret indeprensus et inremeabilis error; V 590. — b. ubi nec potis Ionios fluctus aequare sequendo; III 671. — 2. incipe, Damoeta; tu deinde sequere. Menalca; E III 58. ⟨iuvenes⟩ umescunt spumis flatuque sequentum; G III 111. reddita Eurydice superas veniebat ad auras pone sequens; G IV 487. ingeminant plausu Tyrii, Troesque secuntur; I 747. „o socii, qua prima" inquit (Coroebus) „fortuna salutis monstrat iter, sequamur; II 388. sequor et qua ducitis adsum; II 701. ergo agite, et divom ducunt qua iussa sequamur; III 114. perge: sequar; IV 114. sequar atris ignibus absens; IV 384. non arma expedient totaque ex urbe sequentur? IV 592. superat quoniam Fortuna, sequamur; V 22. cuncti sequentem instigant studiis; V 227. nate dea, quo fata trahunt retrahuntque sequamur; V 709. quantum acie possent oculi servare sequentum; VI 200. Lausus ducit Agyllina nequiquam ex urbe secutos mille viros; VII 652. qua te regione reliqui? quave sequar? IX 391. (Nisus) audit equos, audit strepitus et signa sequentum; IX 394. multo clamore secuntur; IX 466. quo sequar? IX 490. Teucri clamore secuntur laetitiaque fremunt; IX 636. sequitur pulcherrimus Astur, Astur equo fidens et versicoloribus armis; X 180. Cymodocea pone sequens dextra puppim tenet; X 226. (Turnus) talia vociferans sequitur; X 651. tum maesta phalanx Teucrique secuntur Tyrrhenique omnes et versis Arcades armis; XI 93. ⟨Camilla⟩ sequitur sequentem ⟨Orsilochum⟩; XI 695. sic prior Aeneas; sequitur sic deinde Latinus suspiciens caelum: „haec" . .; XII 195. super ipse ⟨Corynaeus⟩ secutus caesariem laeva turbati corripit hostis; XII 301. ⟨Turnus⟩ ante levi iaculo longum per inane secutus; XII 354. Turnus secutus abstulit ense caput; XII 380. quo deus et quo dura vocat Fortuna, sequamur; XII 677. voluit Dardanides telo sequi quem prendere cursu non poterat; XII 775. haec quoque cultu frequenti in quascumque voles artes haut tarda sequentur; G II 52. aevo sequenti cum canibus timidi venient ad pocula dammae; E VIII 28. una eademque via sanguis animusque secuntur; X 487. qua locus Erigonen inter chelasque sequentis panditur; G I 33. sequitur clamor caelumque remugit; IX 504. sequitur ⟨nefas⟩ Aegyptia coniunx; VIII 688. cum sequitur ad litora fluctus, qua venti incubuere; XII 366 fortuna: ſ. fortuna, I, 1. sequitur (3 Et.) ☉. 259, b. cum superant fetus (nucis), pariter frumenta sequentur; G I 189. inde secutus (ignis) per ramos victor perque alta cacumina regnat; G II 306. si vero solem ad rapidum lunasque sequentes ordine respicies; G I 424. quam (ovem) videris extremam sequi aut medio procumbere campo pascentem; G III 466. immani mole secuta; IX 542. nunc etiam horribili visu portenta secuntur; XI 271. sequitur tum cetera pubes; VII 614. ipse (ramus) volens facilisque sequetur, si . .; VI 146. qui deinde satis fluvium induxit rivosque sequentis; G I 106. ater et alterius (arboris) sequitur de cortice sanguis; III 33. ſ. animus. et nostro sequitur de volnere sanguis; XII 51. Orphea in medio posuit silvasque sequentis; E III 46. quorum (sociorum) de numero qui sequantur praestantis virtute legit; VIII 547. socii fremitu secuntur horrisono; IX 54. socii magno clamore secuntur; X 799. (genitorem) ego per flammas et mille sequentia tela eripui; VI 110. prius quam tela inimica sequantur; XI 809. nec vox aut verba secuntur; XII 912. —

II. **mit einfachem Objekt:** te Corydon ⟨sequitur⟩, o Alexi; E II 65. ille ⟨iuvencus⟩ aliquam in magno sequitur grege; E VI 55. quid loquar, Scyllam Nisi, quam fama secutast Dulichias vexasse rates? E VI 74. tua cura Lycoris perque nives alium perque horrida castra secutast; E X 23 quam ⟨Dianam⟩ mille secutae hinc atque hinc glomerantur oreades; I 499. si vobis audentem extrema cupido certa sequi; II 350. quem sequimur? III 88. nos te Dardania incensa tuaque arma secuti; III 156. ⟨iuvenis⟩ secutus Ledaeam Hermionen Lacedae-

moniosque hymenaeos; III 328. sequimur te, sancte deorum, quisquis es; IV 576. sequitur quos cetera pubes; V 74. quos deinde secutus regius egregia Priami de stirpe Diores; V 296. hunc (Dioren secutus) Falius simul et Patron; V 298. Euryalum Helymus sequitur; V 323. pueri bis seni quemque secuti agmine partito fulgent paribusque magistris; V 561. quae gratia fuit vivis, quae cura, eadem sequitur tellure repostos; VI 655. quem (Tullum) iuxta sequitur iactantior Ancus; VI 815. quin etiam patria excussos infesta per undas ausa sequi; VII 300. seu tendere ad Indos (parant) Arroramque sequi Parthosque reposcere signa; VII 606. Arcades, qui regem Enandrum comites, qui signa secuti; VIII 52. qui (socii) sese in bella sequantur; VIII 547. quam (Discordiam) cum sanguineo sequitur Bellona flagello; VIII 703. invenis tali fugientem (Irim) est voce secutus: „Iri“ . .; IX 17. ast illos (Rutulos) centeni quemque secuntur invenes; IX 162. magnanimum Aenean et fata extrema secutus; IX 204. quem (Lycum) Turnus, pariter cursu teloque secutus increpat . .; IX 559. flaventem prima lanugine malas dum sequeris Clytium infelix, nova gaudia; X 325. quid manus illa virum, qui me meaque arma secuti? X 672. quo neque me Rutuli nec conscia fama sequatur; X 679. nec parva sequetur gloria delectos Latio et Laurentibus agris; XI 430. (Camilla) sequitur incumbens eminus hasta Tereaque Harpalycumque et Demophoonta Chromimque; XI 674. (Camilla) sequitur sequentem (Orsilochum); XI 695. hunc (Chlorea) virgo unum ex omni certamine pugnae caeca sequebatur; XI 781. ex illo qui me casus, quae, Turne, sequantur bella, vides; XII 32. forsan miseros meliora sequentur; XII 153. Podalirius Alsum ense sequens nudo superimminet; XII 306. interea extremo bellator in aequore Turnus palantis sequitur paucos; XII 614. hac, Turne, sequamur Troiugenas, qua prima viam victoria pandit; XII 625. quem tota armenta sequantur; XII 719. sua quemque secuntur fata; Cat XI 3. quid maiora sequar? G II 434. avia cursu dum sequor; II 737. cedamus Phoebo et moniti meliora sequamur; III 188. quid sequens tantos possim superare labores? III 368. heros non inferiora secutus; VI 170. ferro extrema secutam; VI 457. me pulsum patria pelagique extrema sequentem posuere . .; VIII 333. hoc sum terraque marique secuta? IX 492. — canoros Curetum sonitus crepitantiaque aera secutae (apes); G IV 151. cum Troia Achilles exanimata sequens impingeret agmina muris; V 805. arma: ſ. **arma.** II, 1. sequor (7 Et.) E. 65, b. illum (bovem) aut herba captum viridi aut armenta secutum; E VI 59. opta ardua pinnis astra sequi; XII 893. Aenean hominum quisquam divomque subegit bella sequi? X 66. lupus ipse capellam (sequitur); E II 63. matres oculis secuntur pulverem nubem et fulgentis aere catervas; VIII 592. hos (cervos) tota armenta secuntur a tergo; I 185. Iliacas igitur classes atque ultima Teucrum iussa sequar? IV 538. cymba magnas sequitur cum parvula classes; Ci 479. qui (ultor) face Dardanios ferroque sequare colonos, nunc, olim, quocumque . .; IV 626. at non tam turpis pecudum tamen ulla (Proetidum?) secuta ‖ est ‖ concubitus; E VI 49. florentem cytisum sequitur lasciva capella; E II 64. dixerat (Latinus), et dicta Ilioneus sic voce secutus: „rex“ . .; VII 212. quadrupes effusum equitem super ipse secutus implicat; X 893. ducis exemplum eventumque secuti Maeonidae incurrunt; XI 758. quidam haec exempla secuti esse apibus partem divinae mentis dixere; G IV 219. ſ. eventum. precor te, ne tantum ‖ iu ‖ facinus tam nulla mente sequaris ‖ feraris ‖; Ci 327. si modo quod memoras factum fortuna sequatur; IV 109. casus factum quicumque sequentur; IX 299. summa sequar fastigia rerum; I 342. matre dea monstrante viam data fata secutus; I 382. ſ. alqm; IX 204. gaudia: ſ. alqm; X 325. hymenaeos: ſ. alqm; III 328. Italiam: ſ. **Italia,** II, 1. sequor (3 Et.) E. 356, a. sequemur tua, Maecenas, haut mollia iussa; G III 41. ſ. classes. tum (tempus) auritos sequi lepores; G I 308. torva leaena lupum sequitur; E II 63. iam secuta manum nullo cogente sagitta excidit; XII 423. quamvis nec repetita sequi curet Proserpina matrem; G I 39. (Aeneas) tali fugientem (matrem) est voce secutus; I 406. ardentes papulae atque immundus olentia sudor membra sequebatur; G III 565. nubem: ſ. catervas. sequor omina tanta, quisquis in arma vocas; IX 21. conclamant socii laetum paeana secuti; X 738. Iulus sequitur patrem non passibus aequis; II 724. deum praecepta secuti venimus; G IV 448. Dardaniam prolem quae deinde sequatur gloria; VI 756. res: ſ. arma. sin (Troes) tot responsa secuti (Italiam petiere); X 33. quae quemque (regem) secutae complerint campos acies; VII 642. interea dryadum silvas saltusque sequamur intactos; G III 40. (Cycnum) linquentem terras et sidera voce sequentem; X 193. signa: ſ. alqm; VIII 52. (Aeneas) principio sociis edicit, signa sequantur; X 258. silvas: ſ. saltus. solem certissima signa secuntur; G I 439. sonitus: ſ. aera. viribus quarum (furcarum vites?) adsuescant summas sequi tabulata per ulmos; G II 361. vestigia retro observata sequor per noctem et limine lustro; II 754. Aeneas quacumque ‖ quamcumque ‖ viam dederit Fortuna sequatur; X 49.

sereno, erheitern: subridens sator deorum voltu, quo caelum tempestatesque serenat; I 255. (Dido) spem fronte serenat; IV 477. tempestates: ſ. caelum.

serenus, heiter, klar, freundlich, u. heiterer Himmel: A. ubi apes aestate serena floribus insidunt variis; VI 707. forent quae mox caelo properanda sereno; G I 260. non alias caelo cecidere plura sereno fulgura; G I 487. postquam (Palinurus) cuncta videt caelo constare sereno; III 518. ‖ caeli ‖ totiens deceptus fraude sereni; V 851. *[umida solstitia atque hiemes orate serenas, agricolae]; G I 100. nonam serena Auroram Phaëthontis equi iam luce vehebant; V 104. neque insidiis noctis capiere serenae; G I 426. unde serenus ventus agat nubes, sol tibi signa dabit; G I 461. audiit et caeli genitor de parte serena intonuit laevom; IX 630. o nimium caelo et pelago confise sereno, Palinure; V 870. arma inter nubem caeli ‖ in ‖ regione serena rutilare vident; VIII 528. sacra refer Cereri extremae sub casum hiemis, iam vere sereno; G I 340. quae causa indigna serenos foedavit voltus? II 285. — B. I. soles et aperta serena certis poteris cognoscere signis; G I 393. — II. ſ. A. caelum.

Seres, Volf im weſtlichen Aſien: quid (referam) vellera ut foliis depectant tenuia Seres? G II 121.

Serestus, Troer: I conveniunt Mnestheus acerque Serestus; IX 779. instat Mnestheus acerque Serestus; IX 171. Mnestheus acerque Serestus et Messapus ecum domitor et fortis Asilas nituntur; XII 549. arma Serestus lecta refert umeris, tibi, rex Gradive, tropaeum; X 541. — II. sic fatus (Aeneas) amicum Ilionea petit dextra, laevaque Serestum; I 611. Mnesthea Sergestumque vocat (Aeneas) fortemque Serestum ‖ Cloanthum ‖; IV 288. (Aeneas) Mnesthea Sergestumque vocat fortemque Serestum ductores; XII 561. — III. Aeneas ingenti manu malum de nave Seresti erigit; V 487.

Sergestus, Steuermann des Aineas: I. cum subito Aeneas accedere Anthea Sergestumque videt fortemque Cloanthum; I 510. cum inrisam sine honore ratem Sergestus agebat; V 272. Sergestus capit ante locum scopulosque propinquat; V 185. furens animi dum proram ad saxa suburget in-

terior Sergestus; V 203. Sergestus Centauro invehitur magna; V 122. (Mnestheus) primum in seopulo luctantem deserit alto Sergestum brevibusque vadis; V 221. propinquat: f. capit dum spatio subit Sergestus iniquo; V 203. suburget: f. furit. Sergestum frustra vocantem auxilia; V 221 – II, 1. d e s e r o: f. l. luctatur. Sergestum Aeneas promisso munere donat; V 282. video: f. I accedit. Mnesthea Sergestumque vocat (Aeneas) fortemque Serestum ‖ Cloanthum ‖; IV 288. (Aeneas) Mnesthea Sergestumque vocat fortemque Serestum ductores; XII 561. — 2. spes est a c c e n s a Sergesto Mnesthique Gyan superare morantem; V 184.

Sergius, Namen eines römischen Geschlechts; Sergestus, domus tenet a quo Sergia nomen; V 121.

series, Reihe; series longissima rerum per tot ducta viros; I 641.

Seriphus, Insel im ägäischen Meer: (virgo) prospicit Aeginam simul sementiferamque Seriphum; Ci 477.

serius, ernsthaft: posthabui tamen illorum mea seria ludo; E VII 17.

sermo, Rede, Gerücht, Sprache: I. iam iamque magis cunctantem (Aenean) flectere sermo c o e p e r a t; XII 940. quem simul ac Iuturna soror crebrescere vidit sermonem; XII 222. multus ineptae virginis insolito sermo novus errat in ore; Ci 357. flectit: f. coepit. — II, 1. his medium dictis sermonem a b r u m p i t (Dido); IV 388. nec (Dido) magis incepto voltum sermone movetur, quam si . .; VI 470. sermonem Ausonii patrium moresque tenebunt; XII 834. — 2. licito tandem sermone f r u u n t u r; VIII 468. — III. sermonum m e m o r et promissi muneris heros; VIII 464. — IV. hac v i c e sermonum roseis Aurora quadrigis iam medium traiecerat axem; VI 535. — V, 1. Cyllenius mortalis visus medio sermone reliquit; IV 277. sic orsus Apollo mortalis medio aspectus sermone reliquit; IX 657. — 2. rex vario viam sermone l e v a b a t; VIII 309. moveo: f. I. incipit. haec (Fama) tum multiplici populos sermone replebat gaudens; IV 189. amissos longe socios sermone requirunt; I 217. multa inter sese vario sermone serebant, quem diceret . .; VI 160. nec non et vario noctem sermone trahebat infelix Dido; I 748.

sero, säen, pflanzen, verursachen, erzeugen: I, 1. hinc (praediscere possumus) messisque diem t e m p u s q u e serendi; G I 253. — 2. semina vidi equidem multos medicare serentis; G I 193. nudus ara, sere nudus; G I 299. quis tacitum reliquat parvo potentem Fabricium vel te sulco, Serrane, serentem? VI 844. Aurunci Rutulique serunt et vomere duros exercent colles; XI 318. (?) et dubitant homines serere atque impendere curam? G II 433. conducta pater tellure serebat; XII 520. — II. quintam (diem) fuge: pallidus Horcus ‖ Orcus ‖ E u m e n i d e s q u e satae; G I 278. ille, satum quo te mentiris, Achilles; II 540. hic (Iarbas) Hammone satus rapta Garamantide nympha; IV 198. tum satus Anchisa victorem magna praeconis voce Cloanthum declarat; V 244. cum sic orsa loqui vates: „sate sanguine divom“ . .; VI 125. constitit Anchisa satus et vestigia pressit; VI 331. tum satus Anchisa delectos ordine ab omni oratores ire iubet; VII 152. post hos currum ostentat satus Hercule pulchro pulcher Aventinus; VII 656. o sate gente deum; VIII 36. (Aeneas) persequitur fortem Numam fulvoque Camertem, magnanimo Volcente satum; X 563. talis se sata Nocte tulit terrasque petivit; XII 860. si pinguis agros metabere campi, densa sere; G II 275. multa inter sese vario sermone serebant, quem diceret . .; VI 160. neve inter vitis corylum sere; G II 299. sere crimina belli; VII 339. satis immanis dentibus hydri; G II 141. ibi flava seres mutato sidere farra, aut . .; G I 73. pubi indomitae non gramina tantum, sed frumenta manu carpes sata, G III 176. serite hordea campis usque sub extremum brumae intractabilis imbrem; G I 210. his (venenis) Moerim satas alio vidi traducere messis; E VIII 99. quis sine (armis) nec potuere seri nec surgere messes; G I 161. tum satus Anchisa caesus pater extulit aequos; V 424. ipse thymum pinosque tecta serat late circum; G IV 113. si vero viciamque seres vilemque phaselum; G I 227. (Inturna) rumores serit varios ac talia fatur: „non pudet“ . .? XII 228. thymum: f. pinos. viciam: f. phaselum. virgo sata Nocte; VII 331.

serpens, Schlange: I. primum parva duorum corpora natorum serpens a m p l e x u s uterque implicat; I 214. iam his medium (Laocoonta serpentes) amplexi; II 218. (serpens) parte ferox ardensque oculis; V 277. (serpens) ardet mente, furit strictoribus, intonat ore; Cul 179. (serpens) acrior instat obvia torvos saevius ‖ spiris ‖ arripiens infringere; Cul 175. (serpens) sibila colla arduus attollens; V 277. (serpens) attollit nitidis pectus fulgoribus; Cul 170. (serpens) obvia vibranti carpens, gravis aere, lingua ‖ ore trilingui ‖; Cul 166. (serpens) naturae comparat arma; Cul 178. post ipsum (Laocoonta) auxilio subeuntem ac tela ferentem (serpentes) corripiunt; II 216. nequiquam longos fugiens (serpens) dat corpore tortus; X 276. serpens uterque miseros morsu depascitur artus; II 215. (serpens) acrior instat lumina diffundens intendere; Cul 175. ecce ‖ (serpens) effert ‖ sublimi cervice caput purpureo lucens maculatur amictu; Cul 176. fugit: f. dat. furit: f. ardet. serpens arrectis horret squamis et sibilat ore, arduus insurgens: XI 753 implicat: f. ampleetitur. infringit, instat: f. arripit. insurgit: f. borret. intendit: f. diffundit intonat: f. ardet. ipsum (Laocoonta serpentes) spiris ligant ingentibus; II 217. lucet: f. effert. illa (aquila serpentem) haut minus urget obunco luctantem rostro; XI 755. (serpens) metabat sese ‖ metatur late ‖ circum loca; Cul 174. pars volnere clauda retentat (serpentem) nixantem nodis; V 278. occidet et serpens, et fallax herba veneni occidet; E IV 24. cui (serpenti) cuncta paranti ‖ quo . . parante ‖ parvulus hunc (pastorem?) prior umoris conterret alumnus; Cul 182, pars retentat (serpentem) se in sua membra plicantem; V 279 (serpens) spiritibus rumpit fauces; Cul 182. sibilat: f. horret. (serpens) mersus ut in limo magno subsideret aestu; Cul 165. (serpentes) superant capite et cervicibus altis; II 219. (pastor) tum torva tenentem lumina respexit serpentem comminus; Cul 190. solitum volvens ad tempus tractibus isdem serpens torquebat orbes; Cul 163. serpens squamosos late torquebat motibus orbes; Cul 167. mollibant aurae ‖ tendebant acres ‖ venientis (serpentis) ad omnia nisus ‖ visus ‖; Cul 168. saucius at serpens sinuosa volumina versat; XI 753. cum videt ingens (serpens) adversum recubare ducem gregis; Cul 174. volvit: f. torquet. (serpens) iam magis atque magis corpus revolubile volvens; Cul 169. II, 1. qualis saepe viae d e p r e n s u s in aggere serpens, tali remigio . .; V 273. his collo squamea circum terga dati (serpentes); II 219 quem (serpentem) gravis ictu semineeem liquit saxo lacerumque viator; V 274. immanis vario maculatus corpore serpens; Cul 164. f. I. effert. mergo: f. I. subsidit. respicio: f. I. tenet. retento: f. I. nixat. aerea quem (serpentem) obliquo rota transit; V 274. urgeo: f. I. luctatur — 2. ille (pater) malum virus serpentibus a d d i d i t atris; G I 129. tofus et creta negant alios aeque serpentibus agros dulcem ferre cibum; G II 214. — II. ubi penitus in viscera lapsum serpentis furiale m a l u m totamque pererrat (Amatam); VII 375. nisus: f. I. venit. quas (Diras Nox) paribus revinxit

serpentum spiris ventosasque addidit alas: XII 848. aegida certatim squamis serpentum auroque (Cyclopes) polibant; VIII 436. — IV. Orestes armata m facibus matrem et serpentibus atris cum fugit; VI 472. Aventinus clipeo insigne paternum centum angues cinctamque gerit serpentibus hydram; VII 658. obvia Tisiphone, serpentibus undique compta; Cul 218. vinctus sedet immanis serpentibus Otos; Cul 23.

serpo, kriechen, schleichen: ille (anguis) agmine longo tandem inter pateras et levia pocula serpens; V 91. prius quam dira per incantum serpant contagia volgus; G III 469. hanc sine tempora circum inter victrices hederam tibi serpere lauro; E VIII 13. serpit per agmina murmur; XII 239. quo (tempore) prima quies domo divom gratissima serpit; II 269.

serpullum, Quendel, Thymian: I. haec circum casiae virides et olentia late serpulla (floreant); G IV 30. — II. Testylis et alia serpullumque herbas contundit olentis; E II 11.

serra, Säge: tum ferri rigor atque argutae lammina ‖ lamina? ‖ serrae venere; G I 143.

Serranus, A. Rutuler: primis una tot caede peremptis, Serranoque Numaque; IX 454. nec non Lamyrumque Lamumque et iuvenem Serranum (Nisus premit); IX 335. — B. Reinaue des C. Atilius Regulus: quis talia fando reliquat parvo potentem Fabricium vel te sulco, Serrane, serentem? VI 843.

sertum, Gewinde, Kränze: I. serta procul, tantum capiti delapsa, iacebant; E VI 16. quid cineri ingrato servas bene olentia serta? Copa 35. — II. non ego modo puris serta feram manibus; Cat XIV 6. serta mihi Phyllis legeret, cantaret Amyntas; E X 41. sunt serta purpurea lutea mixta rosa; Copa 14. servo: ſ. I. olent. anne coronato vis lapide ista (serta?) ‖ ossa ‖ tegi? Copa 36. — III. adgressi (pueri) iniciunt ipsis ex vincula sertis; E V 19. — IV. regina interditque locum sertis et fronde coronat funerea; IV 506. variis florentia limina sertis; IV 202. ubi arae sertis recentibus halant; I 417. (cervom) Silvia mollibus intexens ornabat cornua sertis; VII 188.

serva, Sklavin: I. Helenor, Maeonio regi quem serva Licymnia furtim sustulerat; IX 546. — II. olli (Sergesto) serva datur, operum haut ignara Minervae; V 284.

servans, beobachtend: cadit Riphens, servantissimus aequi (dis aliter visum); II 427.

servio, untertan sein: 1. non ego Grais servitum matribus ibo Dardanis et divae Veneris nurus; II 786. — 2. liceat Phrygio servire marito; IV 103. — 3. an tibi serviat ultima Thyle ‖ Thule ‖; G I 30.

servitium, Knechtschaft: I. 1. hic grave servitium tibi iam, tibi, Roma ‖ Romane ‖ ferebat; Cat III 5. tam grave servitium, tam duros passa labores; Ci 291. — 2. ubi libera colla servitio adsnerint; G III 168. — 3. neque servitio me exire licebat nec .: E I 40. — II. nos stirpis Achilleae fastus invenemque superbum servitio enixae tulimus; III 327. veniet aetas, cum domus Assaraci Phthiam clarasque Mycenas servitio premet; I 285.

serum, Molken: una velocis Spartae catulos acremque Molossum pasce sero pingui; G III 406.

servo, erhalten, erretten, bewahren, behüten, beobachten: I. **abfolut:** quantum acie possent oculi servare sequentum; VI 200. custos furum atque avium cum falce saliqua Hellespontiaci servet tutela Priapi; G IV 111.

II **mit Organzung:** serva, frigida Saturni sese quo stella receptet; G I 336.

III **mit einfachem Objekt:** durate et vosmet rebus servate secundis; I 207. servatum ex undis Strophadum me litora primum excepiunt; III 209. di placidi servate pios! III 266. quae Dardanium tellus mihi servat Acesten; V 30. qua servetis revocatum a morte Dareta; V 476. saevis periclis servati facimus meritosque novamus honores; VIII 189. quin Turnum Dauno possem incolumem servare parenti; X 616. tuane haec genitor per volnera servor? X 848. neque te, Aenea, mea dextera servat; XII 428. te obtestor ‖ testamur ‖, ut me si servare potes ne perdere malis; Ci 275. certe equidem audieram omnia carminibus vestrum servasse Menalcan; E IX 10. iam vale et nati serva communis amorem; II 789. meos amores ille habeat secum servetque sepulchro; IV 29. te precor, hanc animam serves gnatoque patrique; X 525. portitor has horrendus aquas et flumina servat terribili squalore Charon; VI 298. si modo rite memor servata remetior astra; V 25. (Simylus) servatum in germine bulbum tingnit aqua; Mo 96. semusta servant busta neque avelli possunt; XI 200. quos (capreolos) tibi servo; E II 42. castra modo et tutos servarent aggere muros; IX 43. donec omnes quattuor amnissis servatae a peste carinae; V 699. tu, coniunx, felix morte tua neque in hunc servata dolorem! XI 159. Pyrrhin connubia servas? III 319. corpus ubi exanimi positum Pallantis Acoetes servabat senior; XI 31. castum ut servare cubile coningis possit (femina); VIII 412. cupressus religione patrum multos servata per annos; II 715. tam sunt nobis haedorum dies servandi et lucidus anguis quam . .: G I 205. laeti minores servavere diem; VIII 269. sola domum et tantas servabat filia sedes; VII 52. Sabinus vitisator, curvam servans sub imagine falcem (astabat); VII 179. servata serves Troia fidem; II 160. non servata fides cineri promissa Sychaeo; IV 552. centum quae (nymphae) silvas, centum quae flumina servant; G IV 383. ſ. aquas has (fores) servant agmine denso; II 450. ea (tellus) nec baccho genus aut pomis sua nomina servat; G II 240. (apes) collectum haec ipsa ad munera gluten servant; G IV 40. incipe; pascentis servabit Tityrus haedos; E V 12. hinc maxima porro accepit Roma et patrium servavit honorem; V 601. inter sese tristis haliaeetos iras et ciris servant; Ci 537. laurus erat, sacra comam multosque metu servata per annos; VII 60. limen; ſ. **limen.** II, 1. servo (3 Ɛt.) Ɛ. 382, a. nomen et arma locum servant; VI 507. si quando sedem augustam servataque mella thensauri ‖ thesauris ‖ relines; G IV 228. hoc metuens caeli menses et sidera serva; G I 335. nescia mens hominum servare modum, rebus sublata secundis! X 502. tu pedes ad muros subsiste et moenia serva; XI 506. muros: ſ. castra. bis septem Rutuli, muros qui milite servent, delecti; IX 161. cuius (crinis) quam servata din natura fuisset, tam . .: Ci 123. servatam ob navem lactus (Aeneas) sociosque reductos; V 283. vota servati solvent in litore nautae Glauco; G I 436. (nautae?) servati ex undis ubi figere dona solebant Laurenti divo; XII 768. nomina: ſ. genus. solis occasum servans de culmine summo noctua; G I 402. Vesta, quae Tuscum Tiberim et Romana Palatia servas; G I 499. serva altera Troiae Pergama; III 86. qui aeterna Pergama servas; VIII 37. casta pudicitiam servat domus; G II 524. quae (sacerdos) sacros servabat in arbore ramos; IV 485. multi (socii) servare recursus languentis pelagi; X 288. serva reliquias ‖ rell. ‖ Danaum atque immitis Achilli; III 87. si, dum tu sectaris apros, ego retia servo; E III 75. hydrum puella servantem ripas alta non vidit in herba; G IV 459. sedem: ſ. sedes, II, 1. servo (3 Ɛt.) Ɛ. 625, a. quid cineri ingrato servas bene olentia serta? Copa 35. (virgo) cognita non teneris pedibus Sicyonia servans; Ci 169. praeterea tam sunt arcturi sidera nobis (servanda), quam . .: G I 204. i, menses, dum (Palinurus) sidera servat; VI 338. silvas: ſ. flumina. quam (tabellam) fixam paries illos servabat in usus; Mo 20. tauros intus

elausos satura ad praesaepia servant; G III 214 hasta servat cruenta tenorem; X 340. Tiberim; j. Palatia. Tisiphone sedens vestibulum exsomnis servat noctesque diesque; VI 556. longe servet vestigia coniunx; II 711. illi (vigiles) succedunt servantque vices; IX 222. quem si fata virum servant, non metus; I 546. quos (vitulos) malint aris servare sacros; G III 160. cum luno aeternum servans sub pectore volnus haec secum: „mene . .?“ I 36.

serus, ſpät, zu ſpät; A quem (Silvium) tibi longaevo serum Lavinia coniunx educet silvis; VI 764. nunc sera querellis haut instis adsurgis; X 94. ille aestatem increpitans seram zephyrosque morantis; G IV 138. nequiquam seros exercet noctua cantus; G I 403. olim, seras posuit cum vinea frondes; G II 403. quidam seros hiberni ad luminis ignes pervigilat; G I 291. nempe abruptis turbata procellis nocte natat (iuvenis) caeca serus freta; G III 260. libertas (causa fuit), quae sera tamen respexit inertem; E I 27. illis ‖ illic ‖ sera rubens accendit lumina Vesper; G I 251. quae quis apud superos distulit in seram commissa piacula mortem; VI 569. arbos tarda venit seris factura nepotibus umbram; G II 58. cum bocula perdita nec serae meminit decedere nocti; E VIII 88. quam (ovem) videris serae solam decedere nocti; G III 467. sera reverteris nocte domum dapibus mensas onerabat inemptis; G IV 132. irae leonum vincla recusantum et sera sub nocte rudentum; VII 16. ipse (cervos) domum sera quamvis se nocte ferebat; VII 492. sera territi cecinerunt omina vates; V 524. (dicatur) heluato ‖ hell. ‖ sera patrimonio in fratre parsimonia; Cat XIII 11. cum pater Aeneas seram dedit per membra quietem; VIII 30. tunc ille senectae sera meae requies, potuisti linquere solam, crudelis? IX 482. quae tam sera moratur segnities? II 373. denique quid vesper serus vehat, sol tibi signa dabit; G I 461. non Athos nec vincula meo quaerent iam sera volumine famam; Cul 32. mihi (invident) imperium serae ad fortia vires; VIII 509. ille etiam seras in versum distulit ulmos; G IV 144. care puer, mea sola et sera voluptas; VIII 581. votis deos venerabere seris; VII 597. — B, 1. quae (ales) quondam in lustris sedens serum canit importuna per umbras; XII 864. — 2. nec sera comantem narcissum tacuissem; G IV 122.

sescenti, ſechshundert: sescentos illi (Abanti) dederat Populonia mater expertos belli iuvenes; X 172.

setius, weniger, minder: currit iter tutum non setius aequore classis; V 862. filius ardentis haut setius aequore campi exercebat equos; VII 781. (Nisus) instat non setius ac rotat ensem fulmineum; IX 441. interea toto non setius aere ninguit; G III 367. nec setius omnis in unguem arboribus positis secto via limite quadret, ut cum . .; G II 277.

seu, oder wenn: I. seu furta dicantur tua; Cat XIII 10. seu crudo fidit pugnam committere caestu; V 69. me seu corpus spoliatum lumine mavis redde meis; XII 935. seu turbidus imber (saxum) proluit; XII 685. Creusa substitit erravitne via seu lassa resedit, ‖ ? ‖ incertum; II 739. seu (saxum) annis solvit sublapsa vetustas; XII 686. seu pluris (navis Teucri) complere valent; XI 327. seu (Scylla) piscibus canibusque malis vallata repentest: Ci 79. seu vis crystallo ferre novos calices; Copa 30. — II. seu vero, ut perhibent, (Scylla) horribilis circum vidit se sistere formas; Ci 77. — III, 1. seu plures calor ille vias et caeca relaxat spiramenta seu durat magis et venas adstringit hiantis; G I 91. seu quis Olympiacae miratus praemia palmae pascet ‖ pascit ‖ equos seu quis fortis ad aratra invencos; G III 50. seu stabit iners seu profluet umor; G IV 25. seu corticibus tibi suta cavatis, seu lento fuerint alvaria vimine texta; G IV 34. (iuvenis) paratus seu versare dolos seu certae occumbere morti; II 62. seu cum pedes iret in hostem seu spumantis equi foderet calcaribus armos; VI 881. Thraeiciae cum pictis bellantur Amazones armis seu circum Hippolyten, seu cum . .; XI 661. — 2. seu pacem seu bella geram; IX 279. iuvenem ponunt, qualem florem seu mollis violae seu languentis hyacinthi; XI 69. cum seu caelesti fato seu sideris ortu undique mutatur caeli nitor; Cul 347. — IV. seu magni superas iam saxa Timavi, sive oram Illyrici legis aequoris; E VIII 7. spemque metumque inter dubii, seu vivere credant (socios) sive extrema pati nec iam exaudire vocatos; I 219. seu vos Hesperiam magnam Saturniaque arva sive Erycis finis regemque optatis Acesten; I 570. sive Getis inferre manu lacrimabile bellum Hyrcanisve Arabisve parant seu tendere ad Indos Auroramque sequi Parthosque reposcere signa; VII 605. [seu fatis Italum castra obsidione tenentur sive errore malo Troiae monitisque sinistris]; X 110. seu dextra laevaque velis occurrere pugnae, sive instare iugis et grandia volvere saxa; XI 529. — V, 1. sive dolo (hortatur) seu iam Troiae sic fata ferebant; II 34. — 2. [sive deae (harpyiae) seu sint dirae obscenaeque volucres]; III 262. quae (talaria Mercurium) sublimem alis sive aequora supra seu terram portant; IV 240. sive errore viae seu tempestatibus acti fluminis intrastis ripas; VII 199. Aeneae dextram sive fide seu quis bello est expertus et armis; VII 235. quales, sive Padi ripis Athesim seu propter amoenum, consurgunt quercus; IX 680. — VI, 1. sive educat illum (Phoebum) Arna Chimaereo Xanthi perfusa liquore seu decus Asteriae seu qua . .; Cul 14. — 2. certe sive mihi Phyllis sive esset Amyntas seu quicumque furor; E X 37.

severus, ernſthaft, ſtreng, rauh: * Invidia infelix furias amnemque severum Cocyti metuens ‖ metuet ‖; G III 37. tu Stygias inhumatus aquas amnemque severum Eumenidum aspicies? VI 374. subito novom consurgere bellum Romulidis Tatioque seni Curibusque severis; VIII 638. (Eurydice) minium manes experta severos; Cul 289.

Severus. Berg im Lande der Sabiner: qui Tetricae horrentis rupes montemque Severum colunt; VII 713.

sex, ſechs: A. praeterea bis sex genitor lectissima matrum corpora dabit; IX 272. (Aeneas) aptat bis sex thoraca petitum perfossumque locis; XI 9. cui (Latino) tempora circum aurati bis sex radii fulgentia cingunt, Solis avi specimen; XII 163. B. vix illud (saxum) lecti bis sex cervice subirent; XII 899.

Sextus, Sextus: tu, o mearum cura, Sexte, curarum, vale, Sabine; Cat V 6.

si, wenn, im Fall daß, wenn doch, ob etwa: A. **Bedingung:** 1. **allein:** I. Indikativ: si periturus abis; II 675. si laudem adspirare humiles, si adire Cyrenas, si patrio Graios carmine adire sales possumus; Cat IX 62. si bellum finire manu si pellere Teucros (Turnus) apparat; XI 116. si tantum pectore robur concipis; XI 368. at Maiam, auditis si quicquam credimus, Atlans generat; VIII 140. si te Karthaginis arces Phoenissam Libycaeque aspectus detinet urbis; IV 347. si datur Italiam sociis et rege recepto tendere; I 553. si dant ea moenia parcae; V 798. si quibus eiectus (Aeneas) silvis aut urbibus errat; I 578. invenies alium, si te hic fastidit, Alexim; E II 73. si fert ita corde voluntas; VI 675. quid tam egregium, si femina forti fidis equo? XI 705. si glomerat ferens incendia ventus; G II 311. si omnis uno ordine habetis Aenivos; II 102. si (Ascanius) iam puerile paratum agmen habet secum; V 548. animum si veris implet Apollo; III 434. si concessus amor noto te macerat igne; Ci 244. si te digna

manet divini gloria ruris; G I 168. si pietate meremur: II 690. vel tu quod superest infesto fulmine Morti ‖ morti ‖, si mereor, demitte; V 692. si te lapsorum miseret: V 354 si fama movet; XI 368. si tantum bonis communibus obsto; XI 435. si (Delia?) occulitur, longe est tangere quod nequeas; Cat I 4. si mora praesentis leti tempusque caduco oratur iuveni; X 622. si bellare paras atque haec tibi mens est; VIII 400. si pereo, hominum manibus periisse iuvabit; III 606. si fortuna permittitis uti quaesitum Aenean et moenia Pallantea; IX 240. si concessa peto; V 798. si gener externa petitur de gente Latinis; VII 367. si id placet; XI 435. si sic fata Iovis poscunt; IV 614. te obtestor ‖ testamur ‖, ut me si servare potes ne perdere malis; Ci 275. quare illud satis est, si te permittis amari; Cat IV 11. si tibi quae posco promittunt; IX 194. si (Aeneas) iungi hospitio properat sociusque vocari; VII 264. si rite audita recordor; III 107. si nostra Dares haec Troius arma recusat; V 417. si iuris materni cura remordet; VII 402. pio si poenas ore reposco; VI 530. si numina vestra incolumem Pallanta mihi, si fata reservant; VIII 574 si sapis, aestivo recubans nunc ‖ te ‖ prolue vitro; Copa 29. si id sedet Faunique premunt te iussa parentis; VII 368. si me hoc ita ponere sentis; X 623. si, dum tu sectaris apros, ego retia servo; E III 75. quem si fata virum servant, non metus; I 546. si ad vitulam spectas, nihil est quod pocula laudes; E III 48. ite domum pasti, si quis pudor, ite invenci; E VII 44. quid tum, si fuscus Amyntas? E X 38. tua si tibi Maenala curae; G I 17. si tibi lanitium curae; G III 384. si credere dignum est; G III 391. si vera est fama; G IV 42. si vobis audentem extrema cupido certa sequi; II 349. hinc sinus Herculei, si vera est fama, Tarenti cernitur; III 551. si sceleris tanta est iniuria nostri; III 604. tua si mihi certa voluntas; IV 125. si tangere portus infandum caput necessest; IV 612. hic Nisus „si tanta“ inquit „sunt praemia victis“; V 353. si tanta cupido his Stygios innare lacus; VI 133. aemulus exceptum Triton, si credere dignum est, virum immerserat; VI 173. nostri si tanta cupidost; VII 263. tua si mihi certa voluntas; VII 548. (Teucri) considant, si tantus amor, et moenia condant; XI 323. si adeo dotalis regia cordist; XI 369. sed magno intexens, si fas est dicere, peplo; Ci 21. vobiscum, si est culpa, bibi; Cat XI 3. si genus humanum et mortalia temnitis arma; I 542. si amnis obducto late tenet omnia limo; G I 116. nunc laede, nunc lacesse, si quidquam vales; Cat XIII 33. si, nox pluviam ne colligat ante, veremur; E IX 63 si (vir) vescitur aura aetheria; I 546 si visurus eum (Pallanta) vivo et venturus in unum; VIII 576. si te fata vocant; VI 147. — si tantum notas odor attulit auras; G III 251 tanta meae si te ceperunt taedia laudis; G IV 332. colui vestros si semper honores; XII 778. si tam deserti sumus; XI 412. si miserum fortuna Sinonem finxit; II 79. si (Ascanius) cursus instruxit equorum; V 549 vestro si munere tellus Chaoniam pingui glandem mutavit arista; G I 7. si Turno extincto socios sum adscire paratus; XII 38. si sine pace tua atque invito numine Troes Italiam petiere; X 31 hunc ego si potui tantum sperare dolorem; IV 419. si potuit manis arcessere coniugis Orpheus; VI 119. si fratrem Pollux alterna morte redemit; VI 121 si fuit tibi quicquam dulce meum; IV 317. una dolo divom si femina victa duorum est; IV 95 — si derunt, rarum uber erit; G II 233. precibus si flecteris ullis; II 689. si solis instabis aristis; G I 220. si pinguis agros metabere campi, densa sere; G II 274. si primi Salio reddentur reddantur ‖ honores; V 347. rara (terra) sit an supra morem si densa requires; G II 227. hilarans convivia ante focum, si frigus erit, si messis, in umbra; E V 70. si (Silvius Aeneas) umquam regnandam acceperit Albam; VI 770. si te his attigerit terris Aurora morantem; IV 568. si (animae) lumina vitae attigerint; VI 828. luna si nigrum obscuro comprenderit aëra cornu; G I 428. si nona diem mortalibus almum Aurora extulerit; V 64. si ultra placitum laudarit, baccare frontem cingite; E VII 27. o fortunatos nimium, sua si bona norint, agricolas! G II 458. si lae praeceperit aestus, ut nuper; E III 98. ad mortem si te (Fors dicta refutet!) prodiderim; XII 41. si Aurora radiis retexerit orbem; V 65. si proprium hoc fuerit; E VII 31. dispeream, si te fuerit mihi carior alter; Cat IV 3. si fetura gregem suppleverit; E VII 36.

2. Conjunctiv: si formonsus Alexis montibus his abeat, videas et flumina sicca; E VII 55. Aeneas mortem contra praesensque minatur exitium, si quisquam adeat; XII 761. Pan etiam, Arcadia mecum si iudice certet, dicat . .; E IV 58. vix hostem, alterni si congrediamur, habemus; XII 233. vestra meos olim si fistula dicat amores; E X 34. si vera feram, si magna rependam; II 161. vacuos si sit digesta (arbos) per agros; G II 54. — si meus ipse nunc adforet Hector; II 522. hunc (diem) ego Gaetulis agerem si Syrtibus exul; V 51. si bellum ingrueret; VIII 535. si haec Turno rata vita maneret; X 629. si me iam summa Sapientia pangeret arce; Ci 14. me si fata meis paterentur ducere vitam auspiciis; IV 340. si Pergama dextra defendi possent, etiam hac defensa fuissent; II 291. dementia cepit amantem ignoscenda quidem, scirent si ignoscere manes; G IV 489. si mihi, quae quondam fuerat, si nunc foret illa iuventas; IV 397. si mihi, quae quondam fuerat quamque esse decebat, vis in amore foret; X 613. esset par aetas et idem si robur ab annis; XI 174. — felix (Serranus), si protinus illum aequasset nocti ludum; IX 337. si Argolico mari deprensus et urbe Mycenae; V 52. si duo praeterea talis Idaea tulisset terra viros; XI 285. dignus amor venia, gratum ‖ veniam ‖ si Tartara nossent; Cul 294. si nostra ante aliquis nudasset foedera casus; Ci 422. si patrios umquam remeassem victor ad Argos; II 95. si continuo victorem ea cura subisset, rumpere claustra; IX 757. Danaum, si fata fuissent, ut caderem meruisse manu; II 433. propria haec si dona fuissent; VI 871. similis si cura fuisset, tum fas fuisset . .; VIII 396. si vestra manus violasset dona Minervae; II 189. me si caelicolae voluissent ducere vitam; II 641. — si mihi susceptum fuerit decurrere munus; Cat XIV 1

II. Verbindungen: 1. affirmative: omnia nunc rident: at si . .; E VII 55. saepius at si me, Lycida formonse, revisas; E VII 67. at si non fuerit tellus fecunda; G I 67. at si luxuria foliorum exuberat umbra; G I 191. at si triticeam in messem robustaque farra exercebis humum; G I 219. at si (luna) virgineum suffuderit ore ruborem, ventus erit; G I 430. at si lucidus orbis erit; G I 458. vivisne? ant, si lux alma recessit. Hector ubi est? III 311. cesserit Ausonio si fors victoria Turno; XII 183. si brachia forte remisit; G I 202. si forte morantis (apes) sparserit aut praeceps neptuno immerserit eurus; G IV 28. pietate gravem ac meritis si forte virum quem conspexere; I 151. si vestras forte per auris Troiae nomen iit; I 375. fando aliquod si forte tuas pervenit ad auris Belidae nomen Palamedis; II 81. dum vela darent, si forte dedissent; II 136. si (leo) forte fugacem conspexit capream aut surgentem in cornua cervom; X 724. si forte labor cessabat aratri; Mo 68. modo: s. modo, 1, 3 si (3 St.) Σ. 422, a. praesertim incertis si mensibus amnis abundans exit; G I 115. praesertim si tempestas a vertice silvis incubuit; G II 310. fas (mihi) odisse viros atque omnia ferre sub

auras si qua teguut; II 159. si qua possent tectam aciem perrumpere; IX 512. si quando (Amphion) armenta vocabat; E II 23. frigidus agricolam si quando continet imber; G I 259. si quando novercae miscuernnt herbas et non innoxia verba; G II 128. III 283. si quando ad proelia ventumst; G III 98. si quando sedem augustam servataque mella thensauri ‖ thesauris ‖ relines; G IV 228. prima leves ineunt si quando proelia Parthi; G IV 314. si quando Thybrim vicinaque Thybridis arva intraro; III 500. si quando adversa vocarent; IX 172. *non secus ac liquida si quando nocte cometae sanguinei lugubre rubent*; X 272. ac velut effusa si quando grandine nimbi praecipitant; sic obrutus Aeneas . .; X 803. illa (Camilla) etiam in tergum, si quando ‖ si quando in tergum ‖ pulsa recessit, derigit ‖ dirigit ‖; XI 653. Aeneas urget: inclusum veluti si quando nanctus cervom venator instat; XII 749. si quando letum horrificum morbosque deum rex molitur; XII 851. si quando vacuum (Simylum) casula pluviaeve tenebant festave lux; Mo 67. quid, si idem (Amyntas) certet Phoebum superare canendo? E V 9. ſ. quis; V 410. quid si, quae voce gravaris, mente dares? X 628. si quis tamen haec quoque, si quis captus amore leget; E VI 9. si quis inserat aut scrobibus mandet mutata subactis; G II 50. si qui ferro potuit rescindere summum ulceris os; G III 453. tum sciat, aërias Alpis et Norica si quis castella in tumulis videat; G III 474. verum etiam invisos si quis temptaret ‖ temptarat ‖ amictus, sudor sequebatur; G III 563. si quem numina laeva sinunt auditque vocatus Apollo; G IV 7. mearum vidistis si quam hic errantem forte sororum succinctam pharetra; I 322. illi etiam, si quos fudimus insidiis, apparent; II 420. si cui virtus animusque in pectore praesens; V 363. quid, si quis caestus ipsius et Herculis arma vidisset? V 410. quanta tempestas ierit, audiit et si quem tellus extrema refuso summovet oceano et . .; VII 225. si quem extenta plagarum quattuor in medio dirimit plaga Solis iniqui; VII 226. per si quis Amatae tangit honos animum oro . .; XII 56. Indum sanguineo veluti violaverit ostro si quis ebur; XII 68. si quos aut Phyllidis ignes aut Alconis habes laudes aut iurgia Codri; E V 10. ac si quos haut ulla viros vigilantia fugit; G II 265. si quis adhuc precibus locus; IV 319. si quis mihi parvolus aula luderet Aeneas; IV 328. extremus si quis super halitus errat, ore legam: IV 684. adcelera et fratrem, si quis modus, eripe morti; XII 157. vos, Pandionia si qui (venti?) de gente venitis, cernitis: illa ego sum . .; Ci 408. Galatea, si qua tui Corydonis habet te cura, venito; E VII 40. si quam (hostiam) ferro mactaverat ante sacerdos; G III 489. fors si qua tulisset; II 94. per si qua est quae restet adhuc mortalibus usquam intemerata fides, oro . .; II 142. si qua est caelo pietas, quae talia curet; II 536. si qua est Heleno prudentia; III 433. vati si qua fides (est); III 434. saltem si qua mihi de te suscepta fuisset ante fugam suboles; IV 327. este duces o, si qua via est; VI 194. si qua via est, si quam tibi diva creatrix ostendit; VI 367. per superos (iuro) et si qua fides tellure sub ima est; VI 459. si qua est ea gloria; VIII 4 si qua piis animis manet infelicis Amatae gratia; VII 401. ego, si qua super fortuna laborum est, ipsa regam; VII 559. patuere cavernae: non secus ac si qua penitus vi terra dehiscens reseret . .; VIII 243. si qua interea fortuna fuisset; IX 41. solita aut si qua id fortuna vetabit; IX 214. figite me, si qua est pietas; IX 493. incipe, si qua animo virtus, et consere dextram; IX 741. si qua fors adiuvet ausum viribus imparibus; X 458. si qua fidem tantost operi latura vetustas; X 792. te parentum manibus et cineri, si qua est ea cura, remitto; X 828. diu, res si qua diu mortalibus ulla est, viximus; X 861. unum hoc per si qua est victis venia hostibus oro: patiare . .; X 903. si qua viam dederit fortuna; XI 128. spem si quam ascitis Aetolum habuistis in armis, ponite; XI 308 si qua tibi vis, si patrii quid Martis habes; XI 373. sui merito si qua est fiducia forti; XI 502. miseri te si qua parentis tangere cura potest; XII 932. quin age, si quid ‖ siquid ‖ habes; E III 52. si quid cessare potes; E VII 10. incipe, si quid habes; E IX 32. si quid usquam iustitia est et mens sibi conscia recti; I 604. si bene quid de te merui; IV 317. si quid pia numina possunt; IV 382. si quid pietas antiqua labores respicit humanos; V 688. si quid veri mens augurat; VII 273 si quid mea carmina possunt; IX 446. tu pro germano si quid praesentius audes, perge: decet; XII 152. si quid de patria tristius audiero; Cat VIII 4. si qua manent sceleris vestigia nostri; E IV 13. si qua forte ferant oculis sese obvia nostris errabunda bovis vestigia; E VI 57. si qua sonum procul arma dedere; G III 83. si qua pios respectant numina; I 603. tum (regina), si quod amantis curae numen habet, precatur; IV 520. heu miserande puer, si qua fata aspera rumpas, tu Marcellus eris; VI 882. si qua (responsa deorum) Phryges prae se iactant; IX 134. si qua tuis umquam pro me pater Hyrtacus aris dona tulit; IX 406. si qua (dona) ipse meis venatibus auxi; IX 407. quod: ſ. **quodsi.** sed si quem proles subito defecerit omnis; G IV 281. sed si tantos amor casus cognoscere nostros; II 10. sed si quis, si quis in adversum rapiat casusve deusve; IX 210. set ‖ et ‖ si quis nocuisse tibi periuria credat, causa pia est; Ci 156. si vero viciamque seres vilemque phaselum; G I 227. si vero solem ad rapidum lunasque sequentes ordine respicies; G I 424. si vero tristi languebant corpora morbo; G IV 251. si vero capere Italiam sceptrisque potiri contigerit victori; IX 264.

2. negativ: nec, si muneribus certes, concedat Iollas; E II 57. nec si frigoribus mediis Hebrumque bibamus, nec si . .; E X 65. nec si Aethiopum versemus ovis sub sidere cancri; E X 68. si nec Pelusiacae curam aspernabere lentis; G I 228. si nec varios inhiant pulchra testudine postes; G II 463. si nec super ipse sua molitur laude laborem; IV 233. si (?) nec super ipse tua moliris laude laborem: IV 273 si lapidum nec fulgor in ulla cognitus utilitate movet, nec pocula gratum ‖ Graium ‖ Alconis referens Boethique ‖ referunt Rhoecique ‖ toreuma, nec Indi conchea baca maris pretio est; Cul 63. si nemo audet se credere pugnae; V 383. flectere si nequeo superos, Acheronta movebo; VII 312. si nescis, meus ille caper fuit; E III 23. si nescis, aliquam possum sperare salutem; Ci 322. si nihil ex tanta superis placet urbe relinqui; II 659. si mens non laeva fuisset; E I 16. si non aliqua nocuisses, mortuus esses; E III 15. si non possumus omnes; E VII 23. si mihi non haec lux toto iam longior annost; E VII 43. et, si (arbos) non alium late iactaret odorem, laurus erat; G II 132. *si non tanta quies iret frigusque caloremque inter; G II 344. si non ingentem foribus domus alta superbis salutantum vomit undam; G II 461 si fata deum, si mens non laeva fuisset; II 54. si mihi non animo fixum immotumque sederet, ne vellem . .; IV 15. si non pertaesum thalami taedaeque fuisset; IV 18. quid si non arva aliena domosque ignotas peteres, sed ‖ et ‖ . .? IV 311. mea si non inrita dicta putaris; X 244. [nec me vis ulla volentem avertet, non, si effundat . .;] XII 204. si quis non pauperis usum mente minus ‖ prius ‖ docta tastidiat; Cul 58. si non Assyrio fuerint ‖ fulgent ‖ bis lauta colore Attalicis opibus data vellera; Cul 62. si nitor auri sub laqueare

domus animum non angit avarum picturaeque decus; Cul 63. si nondum exosus ad unum Troianos; V 687. si nulla accendit tantarum gloria rerum; IV 232. si te nulla movet tantarum gloria rerum; IV 272. si te nulla movet tantae pietatis imago, at . .; VI 405. si nulla est regio, Teucris quam det tua coniunx dura; X 44. aperit si nulla viam vis; X 864. si nullam nostris ultra spem ponis in armis; XI 411. si numquam fallit imago; E II 27. fortunatam, si numquam armenta fuissent, Pasiphaën solatur (Silenus); E VI 45. si litora tantum numquam Dardaniae tetigissent nostra carinae; IV 657.

B. **Frage:** Anthea si quem iactatum vento videat Phrygiasque biremis, scopulum petit; I 181. inde domum si forte (Creusa) pedem, si forte tulisset, me refero; II 756.

C. **Ausruf:** numeros memini, si verba tenerem; E IX 45. si nunc se nobis ille aureus arbore ramus ostendat! VI 187. o mihi praeteritos referat si Iuppiter annos! VIII 560. quamquam o, si solitae quicquam virtutis adesset! XI 415.

sibilo, pfeifen, zischen: tot erinys sibilat hydris; VII 447. serpens arrectis horret squamis et sibilat ore, arduus insurgens; XI 754.

sibilus, Gepfeife: nam neque me tantum venientis sibilus austri (iuvat) nec . .; E V 82.

sibilus, pfeifend, zischend: (colubrum) tollentem minas et sibila colla tumentem deice; G III 421. (serpens) sibila colla arduus attollens; V 277. (angues) sibila lambebant linguis vibrantibus ora; II 211.

Sibylla, Weissagerin, Sibylle: I. breviter adfata Sibylla est: „nox ruit, Aenea“; VI 538. quos circumfusos sic est adfata Sibylla, Musaeum ante omnis: „dicite“ . .; VI 666. talibus ex adyto dictis Cymaea Sibylla horrendas cauit ambages; VI 98. huc casta Sibylla nigrarum multo pecudum te sanguine ducet; V 735. — II, 1. his ibi ‖ ubi ‖ tum natum Anchises unaque Sibyllam prosequitur dictis; VI 897. dixerat Anchises, natumque unaque Sibyllam conventus trahit in medios; VI 752. — 2. cui (Sibyllae) Delius vates aperit futura; VI 12. — III. tum iussa Sibyllae, haut mora, festinant flentes; VI 176. his actis (Aeneas) propere exequitur praecepta Sibyllae; VI 236. unde ruunt totidem voces, responsa Sibyllae; VI 44. pius Aeneas arces horrendaeque procul secreta Sibyllae, antrum immane petit; VI 10. inconsulti abeunt sedemque odere Sibyllae; III 452 (Aeneas ramum) vatis portat sub tecta Sibyllae; VI 211.

sic, so, auf diese Weise: I. ohne Vergleich: 1. quod sic patriam carosque penates hostibus immitique addixi ignava ‖ ignara ‖ tyranno; Ci 419. sic animis iuvenum furor additus; II 355. (?) tum sic adfari (imago) et curas his demere dictis: „quid . .?“ II 775 tum sic adfari (penates visi) et curas his demere dictis: „quod“ . .; III 153. quos circumfusos sic est adfata Sibylla, Musaeum ante omnis: „dicite“ . .; VI 666. tum (deus visus) sic adfari et curas his demere dictis: „o sate“ . .; VIII 35. (Turnus) tum sic adfatur regem atque ita turbidus infit: „nulla mora“ . .; XII 10. extemplo Turni sic est adfata sororem diva deam: „nympha“ . .; XII 138. navita sic prior adgreditur dictis atque increpat ultro: „quisquis es“ . .; VI 387. tum (Aeneas) sic reginam adloquitur: „coram adsum“; I 594. cum sic unanimam adloquitur male sana (regina) sororem: „Anna soror“ . .; IV 8. tum (omnipotens) sic Mercurium adloquitur ac talia mandat: „vade“ . .: IV 222. sic (Aeneas Palinurum) prior adloquitur: „quis te“ . .? VI 341. tum (Cymodocea) sic ignarum (Aenean) adloquitur: „vigilasne“ . . ? X 228. (Camilla) tum sic expirans Aecam ex aequalibus unam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias; XI 820. alio; I. alio, I. (13 St.) E. 54. a. sic demum lucos Stygis et regna invia vivis aspicies; VI 154. incumbens tereti Damon sic coepit olivae; E VIII 16. maximus Ilioneus placido sic pectore coepit: „o regina“ . .; I 521. virum qui sic comitatur euntem; VI 863. sic parvis componere magna solebam; E I 23. nec sic immissis aurigae undantia lora concussere iugis; V 146. sic moenia condunt; XII 361. cum Iuppiter sic vertice caeli constitit; I 225. sic leni crepitabat brattea vento; VI 209. sic fortis Etruria crevit scilicet; G II 533 lugentes campi; sic illos nomine dicunt; VI 441. reor sic dicere divos; VII 370. sunt geminae belli portae (sic nomine dicunt); VII 607. sic cytiso pastae distendant ubera vaccae; E IX 31. (Mezentius) sic cursum in medios rapidus dedit; X 870. sic equidem ducebam animo rebarque futurum tempora dinumerans; VI 690. sic ore effata (Hecuba) recepit ad sese longaevom (Priamum); II 524. quae postquam vates sic ore effatus amico est; III 463. sic effata (regina) sinum lacrimis implevit obortis; IV 30. sic effatus (Aeneas) vestigia pressit observans, quae signa (columbae) ferant; VI 197. sic deinde effatus (Aeneas) frondenti tempora ramo implicat; VII 135. sic effata (erinys) facem inveni coniecit; VII 456. sic effatus (Turnus) ad undam processit; IX 22. (Iulus) tum sic effatur: „sponde“ . .; IX 295. sic itur ad astra, dis genite et geniture deos; IX 641. tum sic excepit regia Iuno: „mecum“. .; IV 114. sic exhortata reliquit (Iuno Iuturnam) incertam et tristi turbatam volnere mentis; XII 160. sperans famam extingui veterum sic posse malorum; VI 527. sic rerum facta est pulcherrima Roma; G II 534. sic pater ille deum faciat, sic altus Apollo! X 875. munere sic niveo lanae Pan captam te, Luna, fefellit; G III 391. (Corynaeus) sic rigido latus ense ferit; XII 304. sive dolo (hortatur) seu iam Troiae sic fata ferebant; II 34. non sic amnis fertur in arva furens cumulo; II 496. sic oculos, sic ille (Astyanax) manus, sic ora ferebat; III 490. sic ambo ad muros rapidi totoque feruntur agmine; XI 906. for: ſ. for. ſ, b. II, 1. (viele St.) E. 256, a, b. murali concita numquam tormento sic saxa fremunt; XII 922. sic tua Cyrneas fugiant examina taxos; E IX 30. sic omnis amor unus habet decernere ferro; XII 282. omine quo firmans animum sic incipit ipsa (mater?); G IV 386. (Aeneas) tum socios sic incipiens hortatur ovantis: „maxima res“ . .; XI 13. sic (Iris) Dardanidum mediam se matribus infert; V 622. olli (Saturniae) sic contra est ingressa Venus: „quis . .?“ IV 107. iniectis sic undique telis (iuvenis) obruitur; IX 807. sic adeo insistit (Phoenissa); IV 533. (Turnus) ut primum fari potuit, sic institit ore: „quam“ . .; XII 47. Venus medio sic interfata dolore est; I 386. sic tibi Doris amara suam non intermisceat undam; E X 5. sic sic iuvat ire sub umbras; IV 660. (Dido) sic ore locuta est: „quis te . .?“ I 614. sic deinde locutus (Palinurus) colligere arma iubet; V 14. Aeneas quibus in mediis sic deinde locutus: „accipite“ . .; V 303. sic deinde locutus (Entellus) caestus proiecit; V 400. ad quem (Turnum) sic roseo Thaumantias ore locuta est: „Turne“ . .: IX 5. prior Hyrtacides sic ore locutus: „Euryale“ . .; IX 319. sic (Dido) memorat; I 631. sic memorans (Aeneas) largo fletu simul ora rigabat; VI 699. (Aeneas) sic memorat; VIII 79. sic memorans (Aletes) umeros dextrasque tenebat amborum; IX 250. (Hyrtacides) sic memorat vocemque premit; IX 324. sic denique victor Trinacria finis Italos mittere relicta; III 439. sic Iuppiter ipse monebat; VII 110. sanie taboque fluentis complexu in misero longa sic morte necabat (Mezentius); VIII 488. praeterea regem non sic Aegyptos et ingens Lydia observant; G IV 210. sic Venus, et Veneris contra sic filius orsus: „nulla“ . .; I 325. inde toro pater Aeneas sic orsus ab alto: „infandum“ . .; II 2. cum sic orsa loqui vates: „sate sanguine divom“ . .; VI

125. tum vates sic orsa loqui: „dux inclute Teucrum“ . .; VI 562. sic orsus Apollo mortalis medio aspectus sermone reliquit; IX 656. sic Iuppiter orsus; XII 806. et saeva Iovis sic numina pellunt ‖ poscunt ‖; XI 901. nec sic aurigae proni in verbera pendent; V 146. an ‖ at ‖ non sic Phrygius penetrat Lacedaemona pastor? VII 363. sic placitum; I 283. sic positae (laurus, myrte) quoniam suavis miscetis odores; E II 55. sic positum (vitulum) in clauso lincunt; G IV 303. sic o sic positum adfati discedite corpus; II 644. sic te ut posita crudelis abessem; IV 681. si sic fata Iovis poscunt; IV 614. tum pius Aeneas „equidem sic poscere ventos iamdudum cerno; V 26. (Aeneas) sic forte precatur: „si nunc“ . .; VI 186. (Nisus) suspiciens altam Lunam sic voce precatur: „tu dea“ . .: IX 403. quem (Halaesum) sic Pallas petit ante precatus: „da nunc“ . .; X 420. cum superos Arruns sic voce precatur: „summe deum“ . .; XI 784. tum pius Aeneas stricto sic ense precatur: „esto“ . .; XII 175 sic accensa (Dido) profatur: „nec tibi“ . .; IV 364. recepto supplice sic merito; III 667. auditis ille (Diomedes) haec placido sic reddidit ore: „o fortunatae“ . .; XI 251. sic omnia fatis in peius ruere ac retro sublapsa referri; G I 199. hic iuvenis vatem inridens sic orsa vicissim ore refert: „classis“ . .; VII 435. (Euandrus) tum sic pauca refert: „ut te“ . .! VIII 154. tum senior Drances sic ore vicissim orsa refert: „o fama ingens“ . .; XI 123. sic pater Aeneas intentis omnibus unus fata renarrabat divom; III 716. sic nos in sceptra reponis? I 253. sic quoque mutatis requiescunt fetibus arva; G I 82. vates graviter irrudens sic fatis ora resolvit; G IV 452. sic demum socios consumpta nocte reviso; II 795. sic genus amborum scindit se sanguine ab uno; VIII 142. dixerat (Latinus), et dicta Ilioneus sic voce secutus: „rex“ . .; VII 212. sic prior Aeneas; sequitur sic deinde Latinus suspiciens caelum: „haec“ . .; XII 195. sic fata deum rex sortitur volvitque vices; III 375. sic (Aventinus) regia tecta subibat; VII 668. sic nam fore bello egregiam et facilem victu per saecula gentem; I 444. non sic amnis campos per omnis cum stabulis armenta trahit; II 496. sic illa (pila) ruinam prona trahit; IX 712. sic tota passim regione vagantur aëris in campis latis; VI 886. an ‖ at ‖ non sic Phrygius pastor Ledaeam Helenam Troianas vexit ad urbes? VII 364. sic (Anna) veniat; IV 637. nec sic ad proelia veni, nec . .; X 901. sic di voluistis; V 50. sic volvere parcas ‖ Parcas ‖; I 22. sic pater Anchises, atque haec mirantibus addit: „aspice“ ; VI 854. sic ‖ sed ‖ vos, o lecti, ferro qui ‖ quis ‖ scindere vallum apparat; IX 146. tum sic Hyrtacides: „audite o mentibus aequis, Aeneadae; IX 234. sic dea summisso contra Saturnia voltu: „ista“ . .; XII 807. — 2. verum haec tum nobis ‖ non sic ‖ gravia atque indigna fuere, tum, cum . .; Ci 310. (Carme) noctem illam sic maesta super morientis alumnae pependit ocellos; Ci 347. sic notus Ulixes? II 44. (Saturnus) sic placida populos in pace regebat; VIII 325. sic canibus catulos similes, sic matribus haedos noram; E I 22.

II. **Vergleich**: ceu cetera nusquam bella forent, sic Martem indomitum cernimus; II 440. inpastus stabula alta leo ceu saepe peragrans gaudet, sic ruit Mezentius; X 729. qualis spelunca subito commota columba fertur, sic Mnestheus. sic ipsa fuga secat ultima Pristis aequora, sic illam (Pristim) fert impetus ipse volantem; V 219.

Sicani, iberiſcher Volksſtamm: I. undique conveniunt Teucri mixtique Sicani; V 293. (insequuntur) Rutuli veteresque Sicani; VII 795 — II. misceo: i. I. conveniunt.

Sicania, Sicilien: ac freta Sicaniae saltem sedesque paratas petamus; I 557.

Sicanius, ſiciliſch: insula Sicanium iuxta latus Aeoliamque erigitur Liparen; VIII 416. Sicanio praetenta sinu iacet insula contra Plemurium undosum; III 692.

Sicanus, ſikaniſch: est ager mihi longus in occasum finis super usque Sicanos; XI 317. cum fluctus supterlabere Sicanos; E X 4. tum manus Ausonia et gentes venere Sicanae; VIII 328. nec longe reor portus Sicanos; V 24.

sicco, trocknen, ausſaugen: sunt et caseoli, quos iuncea ‖ sirpea ‖ fiscina siccat; Copa 17. (Anna) atros siccabat veste cruores; IV 687. bina die (capreoli) siccant ovis ubera; E II 42. ipse aries etiam nunc vellera siccat; E III 95. interea genitor Tiberini ad fluminis undam volnera siccabat lymphis; X 834.

siccus, trocken, ausgetrocknet: A. cava flumina siccis fancibus ad limum radii tepefacta coquebant; G IV 427. quos (lupos) catuli relicti fauicibus expectant siccis; II 358. (fatigant) siccae sanguine fauces; IX 64. si formonsus Alexis montibus his abeat, videas et flumina sicca; E VII 56. (Alcides) angit inhaereus elisos oculos et siccum sanguine guttur; VIII 261. cornix sola in sicca secum spatiatur harena; G I 389. quin et caudicibus sectis truditur e sicco radix oleagina ligno; G II 31. iam fere [sicco subductae litore puppes]; III 135. passim in litore sicco corpora curamus; III 510. illi Misenum in litore sicco vident peremptum; VI 162. quom sicco terram spuit ore viator aridus; G IV 97. sicca in rupe resedit (Menoetes); V 180. furit mugitibus aether concussus silvaeque et sicci ripa Tanagri; G III 151. tempus iamdudum incumbere aratris, dum sicca tellure licet; G I 244. — B. I, 1. donec rostra tenent siccum; X 301. — 2. (anguis) exsultit in siccum et flammantia lumina torquens saevit agris; G III 433. — II. cum marinae in sicco ludunt fulicae; G I 363.

Sicelis, ſiciliſch: Sicelides Musae, paulo maiora canamus! E IV 1.

sicubi, wenn irgendwo: sicubi magna Iovis antiquo robore quercus ingentis tendat ramos, aut sicubi nigrum ilicibus crebris sacra nemus accubet umbra; G III 333. silvas et sicubi concava furtim [matres?] saxa petunt; V 677.

Siculus, ſiciliſch: Aeneas curas mutabat versans, Siculisne resideret arvis oblitus fatorum, Italasne capesseret oras; V 702. pontus undis Hesperium Siculo latus abscidit; III 418 mille meae Siculis errant in montibus agnae; C II 21. ast ubi digressum Siculae te admoverit orae ventus; III 410. Iovis coniunx Aenean classemque Siculo prospexit ab usque Pachyno; VII 289. ibo et carmina pastoris Siculi modulabor avena; E X 51. sunt et Siculis regionibus urbes armaque ‖ arvaque ‖; I 549. vix e conspectu Siculae telluris in altum vela dabant laeti (Troes), cum . .: I 34. qui (Alpheus) nunc ore, Arethusa, tuo Siculis confunditur undis; III 696.

sicut, gleichwie: quibus (puellis) Erinys sicut Hymen praefata ‖ (pro fata) ‖: dedit conubia mortis; Cul 247. sicut aquae tremulum labris ubi lumen aënis sole repercusso omnia pervolitat late loca; VIII 22.

Sicyonius, ſikyoniſch: venit hiems: teritur Sicyonia baca trapetis; G II 519. (virgo) cognita non teneris pedibus Sicyonia servans; Ci 169.

siderens, geſtirnt, ſtrahlend: neque erant astrorum ignes nec lucidus aethra siderea polus; III 586. Aeneas sidereo flagrans clipeo et caelestibus armis; XII 167. concilium vocat divom pater atque hominum rex sidereum in sedem; X 3.

Sidicinus, ſidiciniſch: Sidicina iuxta aequora; VII 727.

sido, ſich niederlaſſen, feſtſitzen: donec sedere carinae omnes innocuae, sed non puppis tua, Tarchon; X 301. cum columbae viridi sedere solo; VI 192. (columbae) sedibus optatis gemina sub arbore sidunt; V 203 hic alii sidunt pariles virtutis honore heroes: Cui 358. pappis: ſ. carinae.

Sidon, Stadt in Phönicien: equidem Teucrum memini Sidona venire finibus expulsum patriis; I 619.

Sidonius, ſidoniſch: hic templum Iunoni ingens Sidonia Dido condebat; I 446. obstipuit primo aspectu Sidonia Dido, casu deinde viri tanto; I 613. dabo cratera anticum, quem dat Sidonia Dido; IX 266. quas (vestes) ipsa suis quondam manibus Sidonia Dido fecerat; XI 74. (regina) Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo; IV 137. extremus Iulus Sidoniost invectus equo; V 571. (Dido) Sidonias ostentat opes urbemque paratam; IV 75. tum coma Sidonio floreus deciditur ostro; Ci 387. extinxti te populumque patresque Sidonios urbemque tuam; IV 683. ad urbem Sidoniam puer ire parat, mea maxima cura; I 678. quos Sidonia vix urbe revelli rursus agam pelago? IV 545.

sidus, Sternbild, Geſtirn, Himmel: I. **abſolut:** suadent cadentia sidera somnos; II 9. IV 81. caelo cen saepe refixa transcurrunt crinemque volantia sidera ducunt; V 528 nec sidus regione viae litusve fefellit; VII 215. Palinurus sidera cuncta notat tacito labentia caelo; III 515. te vero victore prius vel sidera cursus mutatura suos quam te facturum metui; Ci 425. (Scylla) alte suspicit ad celsi nictantia sidera mundi; Ci 218. Asilas, cui pecudum libraе, caeli cui sidera parent; X 176. suadent: ſ. cadunt. alii caeli meatus describent radio et surgentia sidera dicent: VI 850. transcurrunt, volant: ſ. ducunt.

II **nach Verben:** 1. ubi ad terras abrupto sidere nimbus it mare per medium; XII 451. anne novom tardis sidus te mensibus addas; G I 32. qua (fama) sola sidera adibam; IV 322. genitor adfatur deos et sanctum sidus adorat; II 700. cui (Augusto) patrium aperitur vertice sidus; VIII 681. bactenus arvorum cultus et sidera caeli (cecini?); G II 1. hiberni condunt ubi sidera cori; V 126. Scylla tenui conscendens sidera ‖ aethera ‖ pinna; Ci 50. iam superne corripere et soles et sidera cuncta minatur caeli fragor; Cul 351. quid tempestates autumni et sidera dicam? G I 311. ſ. I. surgunt. cum tot inhospita saxa sideraque emensae ferimur; V 628. forma vel sidera fallas; Ci 432. ferit aurea sidera clamor; II 488. tum vero immensus surgens ferit aurea clamor sidera; XI 832. sidera caelo dextra feras; IV 578. eadem (Taugete) sidus fugiens piscis aquosi; G IV 234. cum immissae ferae silvis et sidera caelo; G II 342. haec eadem, Aenea, terram mare sidera iuro; XII 197. Aetna attollit globos flammarum et sidera lambit; III 574. Musae caeli vias et sidera monstrent; G II 477. ibi flava seres mutato sidere farra, aut . .; G I 73. solem suum, sua sidera norunt; VI 641. noto: ſ. I. labuntur. convexa polus dum sidera pascet; I 608. ipse (Cyclops) arduus altaque pulsat sidera; III 619. Pallas sinistro adfixus lateri iam quaerit sidera; X 161. refugo: ſ. I. ducunt. soles et sidera minatur ruere in terras caeli fragor; Cul 351. scit triste Minervae sidus et Euboicae cautes ultorque Capherеus; XI 260. qui numina Phoebi, qui tripodas, Clarii laurus, qui sidera sentis; III 360. (Cycnum) linquentem terras et sidera voce sequentem; X 193. servo: ſ. **servo.** III sidera (3 Zt) Z. 632, b. (regina) testatur moritura deos et conscia fati sidera; IV 519. caelum hoc et conscia sidera testor; IX 429. Maiam idem Atlans generat, caeli qui sidera tollit; VIII 141. filius huic (Berecyntiae) contra, torquet qui sidera mundi: „o genetrix“ . .; IX 93. Charybdis sidera verberat unda; III 423. (sacerdos) se promittit sistere aquam fluviis et vertere sidera retro; IV 489. sub pedibus videt nubes et sidera Daphnis; E V 57. cum medio volvuntur sidera lapsu; IV 524. — 2. iam maris unda sideribus certat consurgere; Cul 350. — 3. evertunt actas ad sidera pinus ‖ pinos ‖; XI 136. pater Anchises oculos ad sidera laetus extulit; II. 687. ater ad sidera fumus erigitur; IX 239. Vare, tuum nomen cantantes sublime ferent ad sidera cycni; E IX 29 sublimem feres ad sidera caeli magnanimum Aenean; I 259. iacet extra sidera tellus, extra anni solisque vias; VI 795. ipsi laetitia voces ad sidera iactant intonsi montes; E V 62. te vellem purpureos inter soles et candida lunae sidera intexere; Ci 38. per sidera iuro, invitus cessi; VI 458 celeri fuga sub sidera lapsae (harpyiae); III 243. labentis biiuges etiam per sidera Lunae (Orpheus) pressit equos; Cul 283. poma quoque ad sidera raptim vi propria nituntur; G II 427. hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 58. pulsae referunt ad sidera valles; E VI 84. (ratio?) altius ad magni subtendit ‖ suspexit ‖ sidera mundi; Ci 7. suspicio ad: ſ. I. nictantur tendo ad: ſ. **ad,** I. tendo (4 Zt) Z 12, b. per sidera testor, tollite me, Teucri; III 599. tollo ad: ſ **ad.** I. tollo (9 Zt.) Z. 12, b. fernut fama Hippolytum ad sidera rursus aetheria venisse: VII 767. nec si Aethiopum versemus ovis sub sidere cancri; E X 68.

III. **nach Adjektiven:** Daphnis ego in silvis, hinc usque ad sidera notus; E V 43.

IV. **nach Subſtantiven:** 1. nec morti esse locum, sed viva (omnia) volare sideris in numerum; G IV 227. cum seu caelesti fato seu sideris ortu undique mutatur caeli nitor; Cul 347. — 2. totidem sine sidere noctes (erramus pelago); III 204.

V. **Umſtand:** quo sidere terram vertere, Maecenas, ulmisque adiungere vites conveniat; G I 1. luciferi primo cum sidere frigida rura carpamus; G III 324. quin etiam hiberno moliris sidere classem? IV 309. saepe trucem adverso perlabi sidere pontum? Cat IX 47. unum quem duplici stellatum sidere vidi, scorpios; Ci 534.

Sigeus, ſigäiſch: num (Phryges) Sigeis occumbere campis, num capti potuere capi? VII 294. Sigea igni freta lata relucent; II 312. Sigea praeter ‖ propter ‖ litora cum Troas saevi ducis Hectoris ira funderet; Cui 307.

significo, ein Zeichen geben, winken: (Turnus) significat manu et magno simul incipit ore: „parcite“ . .; XII 692.

signo, bezeichnen, kenntlich machen, ſchmücken, beobachten: I. video ut pater ipse suo superum iam signat honore? VI 780. — II. (absit) manibus Procnе pectus signata cruentis; G IV 15. Turnus ut videt sua nunc promissa reposci, se signari oculis; XII 3. simul ultima signant; V 317. ne signare quidem aut partiri limite campum fas erat; G I 126. quantum (nocuit) ad morsum ‖ admorso ‖ signata in stirpe cicatrix: G II 379. illa (Eurydice) quidem praeceptum signabat iter; Cul 290. ossa nomen Hesperia in magna signat ‖ signant ‖; VII 4. ora sono discordia signant; II 423. Euryalus, ora puer prima signans intonsa inventa; IX 181 ossa: ſ. nomen. quin etiam caeli regionem in cortice signant; G II 269. clipeum postibus adversis figo et rem carmine signo: „AENEAS“ . .; III 287. summo vestigia pulvere signent (iuvenci); G III 171. illam (stellam) cerulinus Idaea claram se condere silva signantemque vias: II 697. harundo signavit viam flammis: V 526.

signum, Zeichen, Merkmal, Signal, Feldzeichen, Bildwerk, Sternbild: I. signa canunt; X 310. in medio duo signa, Conon et — quis fuit alter? E III 40. quaerenti nulla ad speluncam signa fere-

bant; VIII 242. it bello tessera signum; VII 637. oriuntur: ſ. II. invocat. solem certissima signa secuntur; G I 439. stabunt et Parii lapides, spirantia signa; G III 34. — II signo repente corripiunt spatia audito; V 315. (Nisus) audit equos, audit strepitus et signa sequentum; IX 394. dea de culmine summo pastorale canit signum; VII 513. tu Tyrrhenum equitem conlatis excipe signis; XI 517. signa tibi dicam, tu condita mente teneto; III 388. Aeneas metam constituit signum nautis pater; V 130. do: ſ. **do.** III. signum (16 St.) S. 187, b. morborum quoque te causas et signa docebo; G III 440. ut belli signum Laurenti Turnus ab arce extulit; VIII 1. quo primum Poeni effodere loco signum, quod . .; I 443. intenti expectant signum; V 137. sic effatus (Aeneas) vestigia pressit observans, quae signa (columbae) ferant; VI 198. signaque ferre iuvat sonitusque audire tubarum; VII 628. signa ferre iubent; VIII 498. qua signa sequendi frangeret indeprensus et inremeabilis error; V 590. arator pecori signum aut numeros impressit acervis; G I 263. (Aeneas) tum Noctem Noctisque orientia signa invocat; VII 138. haud obscura cadens mittet tibi signa bootes ‖ Bootes ‖; G I 229. hoc signum cecinit missuram diva creatrix; VIII 534. signum, quod regia Iuno monstrarat, caput acris equi; I 443. (taurus) signa movet; G III 236. divini signa decoris ardentisque notate oculos; V 647. et quae (signa sol) mane refert et quae surgentibus astris; G I 440. aspice referentem signa Camillum; VI 825. seu tendere ad Indos (parant) Auroramque sequi Parthosque reposcere signa; VII 606. Arcades, qui regem Euandrum comites, qui signa secuti; VIII 52. (Aeneas) principio sociis edicit, signa sequantur; X 258. non quisquam castris audebit vellere signa; G IV 108. ubi primum vellere signa adnuerint superi; XI 19. — III tertia dona (Aeneas) facit cymbia argento perfecta atque aspera signis; V 267. bina dabo argento perfecta atque aspera signis pocula; IX 263. — IV. ut in aetherio signorum munere praestans scorpios fugat Oriona; Ci 533. nec frustra signorum obitus speculamur et ortus; G I 257. oblicus ‖ obliquus ‖ qua (via) se signorum verteret ordo; G I 239. Daphni, quid antiquos signorum suspicis ortus? E IX 46. ſ. obitus. — IV, 1. pater statuit, quo signo caderent austri; G I 354. soles et aperta serena certis poteris cognoscere signis; G I 394. quod iam non dubiis poteris cognoscere signis; G IV 253. te iactari (amore), non est Amathusia nostri tam rudis, ut nullo possim cognoscere signo; Ci 243. his quidam signis esse apibus haustus aetherios dixere; G IV 219. ipsius Anchisae longaevi hoc munus habebis, cratera impressum signis; V 536. ferre iubet pallam signis auroque rigentem; I 648. — 2. quo (signo) non praesentius ullum turbavit mentes Italas monstroque fefellit; XII 245.

Sila, Bergwald des Apennin: I. pascitur in magna Sila formonsa iuvenca; G III 219. — II. ingenti Sila summove Taburno cum duo tauri frontibus incurrunt; XII 715.

Silarus, Grenzfluß zwiſchen Lukanien und dem Gebiet der Picentiner: est lucos Silari circa ilicibusque virentem plurimus Alburnum volitans; G III 146.

silentium, Schweigen, Stille: I. hinc fida silentia sacris; III 112. simul ipsa silentia terrent; II 755. — II, 1. tum facta silentia tectis; I 730. tum facta silentia linguis; XI 241. quid me alta silentia cogis rumpere? X 63. cum Scylla auribus arrectis nocturna silentia temptat; Ci 210. — 2. Argiva phalanx tacitae per amica silentia lunae litora nota petens; II 255.

Silenus, Silen: Chromis et Mnasyllos ‖ Mnasylos ‖ in antro Silenum pueri somno videre iacentem, inflatum hesterno venas, ut semper, Iaccho; E VI 14.

sileo, ſchweigen, verſtummen, unerwähnt laſſen: I, 1 post ubi iam thalamis se composuere (apes), siletur in noctem; G IV 189. — 2. tum silent arrectisque auribus adstant; I 152. bis quinos silet ille (Calchas) dies; II 126. eloquar an sileam? III 39. haec effata silet (Dido); IV 499. ille (Minos) silentum conciliumque vocat vitasque et crimina discit; VI 432. nunc omne tibi silet aequor; E IX 57. quorum (scopulorum) sub vertice late aequora tuta silent; I 164. silet arduos aether; X 102. tranquillo silet immotaque attollitur unda campus; V 127. (Nisus) dumis silentibus errat; IX 393. silent late loca; IX 190. vox quoque per lucos volgo exaudita silentis ingens; G I 476. illic, ut perhibent, aut intempesta silet nox semper, aut . .; G I 247. (pecudes, volucres) somno positae sub nocte silenti; IV 527. sacerdos cum caesarum ovium sub nocte silenti pellibus incubuit stratis; VII 87. Fauni monitus silenti nocte datos non ipse suo premit ore Latinus; VII 102. illi (oratores?) obstipuere silentes; XI 120. quae (virgo) simul ac venis hausit silentibus ignem; Ci 163. di, quibus imperium est animarum, umbraeque silentes; VI 264. — II. hic mortis durae casum tuaque optima facta non equidem nec te, iuvenis memorande, silebo; X 793.

siler, Bachweide: aliae (arbores) sponte sua veniunt, ut molle siler lentaeque genistae; G II 12.

silesco, ſchweigen: eo (patre) dicente deum domus alta silescit et tremefacta solo tellus; X 102.

silex, Geſtein, Granit, Fels: I. quo super ‖ quos super, cuique usque ‖ atra silex iam iam lapsura imminet; VI 602 ut (silex) prona iugo laevom incumbebat in amnem; VIII 236. silex praecisis undique saxis speluncae dorso insurgens; VIII 233. labitur: ſ. imminet. nec magis (Dido) movetur, quam si dura silex aut stet Marpesia cautes; VI 471. stabat acuta silex, altissima visu; VIII 233. — II, 1. acuo: ſ. I. stat. banc (silicem Tirynthius) dexter in adversum nitens concussit imis avolsam solvit radicibus; inde repente impulit; VIII 237. (Simylus) praeverrit cauda silices gremiumque molarum; Mo 23. solvo: ſ. avello. — 2. primum silici scintillam excudit Achates; I 174. 3. (capella) gemellos, spem gregis, a, silice in nuda conixa reliquit; E I 15. sternere vel dura posse super silice? Cat IX 46. — III. tunsa ceres silicum rapido decurrit ab ictu; Mo 27. [ut (usus) silicis venis abstrusum excuderet ignem]; G I 135. quaerit pars semina flammae abstrusa in venis silicis. pars . .; VI 7.

siliqua, Schote: I. unde prius siliqua quassante legumen sustuleris; G I 74 — II. grandior ut fetus siliquis fallacibus esset; G I 195.

silva, Wald, Buſch, große Menge: I. abſolut: 1. primum aspera silva lappaeque tribolique absint; G III 384. inmissi diversis partibus ignes arentem in silvam et virgulta sonantia lauro; XII 522. quem (campum) collibus undique curvis cingebant silvae; V 288. ipsae rursus concedite silvae; E X 63. quales quercus, cyparissi constiterunt, silva alta Iovis lucusve Dianae; III 681. ipsae Caucaseo steriles in vertice silvae dant alios aliae fetus; G II 440. dant arbuta silvae; G II 520. summae sonorem dant silvae; G III 200. dat euntibus (centauris) ingens silva locum; VII 677. si canimus silvas, silvae sint consule dignae; E IV 3 *[pinea silva mihi, multos dilecta per annos] fuit; IX 85. silva fuit late dumis atque ilice nigra horrida; IX 381 nunc frondent silvae, nunc formonssimus annus; E III 57. furit inmgitibus aether concussus silvaeque et sicci ripa Tanagri; G III 151. incipiant silvae cum primum surgere; E VI 39. qua (voce) silvae insonuere profundae; VII 515. Daphni, tuum

Poenos etiam ingemuisse leones interitum silvae locuntur; E V 28. taedas silva alta ministrat; G II 431. nec unam in faciem nascuntur orchades et radii et amara pausia baca pomaque et Alcinoi silvae; E II 87. nobis placeant ante omnia silvae; E II 62. pullulat ab radice aliis (arboribus) densissima silva, ut cerasis ulmisque; G II 17. silvae et saeva quierant aequora; IV 523. silvae sonorae || sonoros || sponte sua cantus rapiebant cortice avara; Cul 281. reboant silvaeque et longus Olympus; G III 223. tu formonsam resonare doces Amaryllida silvas; E I 5. non canimus surdis, respondent omnia silvae; E X 8. Orphea in medio posuit silvasque sequentis; E III 46. unde tristis lupini sustuleris fragilis calamos silvamque sonantem; G I 76. stridunt silvae; II 418. interunt segetes, subit aspera silva, lappaeque tribolique; G I 152. surgunt: s. incipiunt. hic quos amor peredit murtea circum silva tegit; VI 444. tenent media omnia silvae; VI 131. sit cura tenentis || tuere canentem || aërios nemorum cultus || tractus || silvasque virentis; Cul 22. vivite, silvae; E VIII 58. — 2. s. l. vivunt, concedunt. vos, silvae amnesque Lycaei (canemus); G III 2.

II. **nach Verben**: 1. flumina amem silvasque inglorius; G II 486 (Aeneas) aspectans silvam immensam; VI 186. si canimus silvas, silvae sint consule dignae; E IV 3. s. l. 2. G III 2. ter secum Troius heros immanem aerato circumfert tegmine silvam; X 887. tu cole fontis et viridis nemorum silvas et pascua laetus; Cul 382. quam (silvam) densi complerant undique sentes; IX 382. prohuit insano contorquens vertice silvas fluviorum rex Eridanus; G I 481. accessi viridemque ab humo convellere silvam conatus video . .; III 24 correptis subito mediis (silvis?) extenditur una acies Volcania; X 407. hic pinus proceros decorat silvas hirsuta per artus; Cul 138. unde iratus silvam devexit arator; G II 207. diligo: s. l. l. est. doceo: s. l. l. resonant. quin age et ipsa manu felicis eruc silvas; G IV 329. venatu invigilant pueri silvasque fatigant; IX 605. quas (silvas) animosi eurl adsidue franguntque ferumtque; G II 441. habitarunt di quoque silvas Dardaniusque Paris; E II 60. nostra neque erubuit silvas habitare Thalea || Thalia ||; E VI 2. quae (volucres) mare, quae virides silvas lucosque sonantes incolitis; Ci 196. mons exultat solo silvas armenta virosque involvens secum; XII 688. claro silvas cernes aquilone moveri; G I 460. pascuntur vero (caprae) silvas et summa Lycaei; G III 314. illae (apes) continuo saltus silvasque peragrant; G IV 53. illa (cerva) fuga silvas saltusque peragrat Dictaeos; IV 72. silvas et sicubi concava furtim (matres?) saxa petunt; V 677. velut lupus caudam remulcens subiecit pavitantem utero silvasque petivit; XI 813. pono: s. l. l. sequuntur. prolno: s. contorqueo. pars densa ferarum tecta rapit silvas; VI 8. olli viridis secant placido aequore silvas; VIII 96. interea dryadum silvas saltusque sequamur intactos; G III 40. centum quae (nymphae) silvas, centum quae flumina servant; G IV 383. ergo alacris silvas et cetera rura voluptas tenet; E V 58. s. l. l. virent. tantum non Orpheiis Hebrum restantem tenuit ripis silvasque canendo, quantum . .; Cul 118. tollo: s. l. l. sonant. uno ingentem (herba) tollit de caespite silvam; G IV 273. cum torrens praecipites trahit silvas; II 307. iam tum (agrestes) silvam saxumque tremebant; VIII 350. — 2. Helymus Panopesque, adsueti silvis, comites senioris Acestae; V 301. cum frigidus silvis aquilo decussit honore . tum . .; G II 404. haec (Corydon) montibus et silvis studio iactabat inani; E II 5. cum immissae ferae silvis et silvera caelo; G II 342. velut dispersa immittit silvis incendia pastor: non aliter . ; X 106. praesertim si tempestas a vertice silvis incubuit; G II 310. frigidus ut quondam silvis immurmurat auster; G IV 261. iuvenis arripuit locum et silvis insedit iniquis; XI 531. — 4. quem (Silvium) Lavinia educet silvis regem regumque parentem; VI 765. si quibus electus (Aeneas) silvis aut urbibus errat; I 578. cum pater Aeneas exsuperatque iugum silvaque evadit opaca; XI 905. fernnt robora silvis infabricata fugae studio; IV 399. difficiles primum terrae collesque maligni Palladia gaudent silva vivacis olivae; G II 181. — 4. talem inter silvas, inter deserta ferarum reginam Allecto agit; VII 404. nec funera volgo tam multa informes ursi stragemque dedere per silvas; G III 248. itur in antiquam silvam, stabula alta ferarum; VI 179. inter quas Phoenissa recens a volnere Dido errabat silva in magna; VI 451. pace sequestra per silvas Teucri mixtique Latini errayere; XI 134. quin etiam in silvas, simulato numine Bacchi, (Amata) evolat; VII 385. genus e silvis Cyclopum et montibus altis excitum ruit ad portus; III 675. inmitto in: s. l. l. aret. cum subito e silvis macie confecta suprema forma viri procedit; III 590. candida per silvam cum fetu concolor alho procubuit sus; VIII 82 raptabat viri mendacis viscera Tullus per silvam; VIII 645. dixit (Celaeno), et in silvam pinnis ablata refugit; III 258. sit Tityrus Orpheus, Orphëus || Orpheus || in silvis, inter delphinas Arion; E VIII 56. unde superne plurimus Eridani per silvam volvitur amnis; VI 659.

III. **nach Adjectiven**: 1. silvarum aliae pressos propagibis arcus expectant; G II 26. nil radicis egent aliae (silvarum); G II 28. sed neque Medorum silvae ditissima terra laudibus Italiae (certet); G II 136. — 2. ver adeo frondi nemorum, ver utile silvis; G II 323. — 3. tectum urbe fuit summa, Laurentis regia Pici, horrendum silvis et religione parentum; VII 172. — 4. Daphnis ego in silvis, hinc usque ad sidera notus; E V 43.

IV. **nach Substantiven**: 1. cum iam glandes atque arbuta sacrae deficerent silvae; G I 149. his (modis) genus omne silvarum fruticumque viret nemorumque sacrorum; G II 21. rursus perplexum iter omne revolvens fallacis silvae; IX 392. iuga coepta moveri silvarum; VI 256. fruta paro belli convexo in tramite silvae; XI 515. videt Aeneas sechsum nemus et virgulta sonantia silvae; VI 704. — 2. illi celerare fugam in silvas et fidere nocti; IX 378.

V. **Umstand**: 1. iam silvis dumisque vagae (capellae), iam vallibus abdunt corpora; Cul 48. liceat silvis aptare trabes et stringere remos; I 552. fata cavens silvis genitor celarat Halaesum; X 417. se condere silvis Moerim vidi; E VIII 97. quam (stellam) cernimus Idaea claram se condere silva signantemque vias; II 696. ceu flamina prima cum deprensa fremunt silvis; X 98. tum silvis scaena coruscis desuper imminet; I 164. pestis taciti is latet aspera silvis; VII 505. aper silva pastus harundine; X 709. ubi accesseris divinos lacus et Averna sonantia silvis; III 442. noctem illam tecti silvis immania monstra perferimus; III 583. — 2. contemplator item, cum nux se plurima silvis induet in florem; G I 187. quando (conveniat) tempestivam silvis evertere pinum; G I 256. est volitans, quo tota exterrita silvis diffugiunt armenta; G III 149. cui (Aeneae) mater media sese tulit obvia silva; I 314. quale solet silvis brumali frigore viscum fronde virere nova, talis erat . .; VI 205. ille (cervos) errabat silvis rursusque ad limina nota se ferebat; VII 491. collis Aventini silva quem (Aventinum) Rhea sacerdos partu edidit; VII 659. silvis te, Tyrrhene, feras agitare putasti? XI 686. — 3. in: s. in. B, IV, 2. silvis (12 St) S. 329, b. nec non

etiam aspera rusci vimina per silvam (caeduntur); G II 414.

Silvanus, uralter Gott des Anbaues: I, 1. adsis favens teneram ab radice ferens, Silvane, cupressum; G I 20. venit et agresti capitis Silvanus honore florentis forulas et grandia lilia quassans; E X 25. — 2. ſ. 1. adest. — II, 1. qui novit Panaque Silvanumque senem nymphasque sorores; G II 491. — 2. Silvano fama est veteres sacrasse Pelasgos lucumque diemque; VIII 600.

silvestris, im Walde befindlich, wild: quos Iovis eduxit luco silvestris Iaera iuvenes; IX 673. tamen haec quoque exuerint silvestrem animum; G II 51. puero silvestri ex arbore lecta aurea mala decem misi; E III 70. (indicio sunt) strati bacis silvestribus agri; G II 183. ad Capitolia ducit, aurea nunc, olim silvestribus horrida dumis; VIII 348. aspice, ut antrum silvestris raris sparsit labrusca racemis; E V 7. *huic (telo Metabus) natam, libro et silvestri subere clausam implicat; XI 554. neve olea silvestris insere truncos; G II 302. nec non silvestria tecum (Bacche) virgulta (canam); G II 2. saepe volutabris pulsos silvestribus apros latratu turbabis agens; G III 411. *[cui (frondi) silvestres uri adsidue capreaeque sequaces inludunt]; G II 374.

Silvia, Tochter des Tyrrhus: I. (cervom) Silvia mollibus intexens ornabat cornua sertis; VII 488. Silvia prima soror, palmis percussa lacertos, auxilium vocat; VII 503. — II. percutio: ſ. I. vocat.

silvicola, Waldbewohner: silvicolae Fauno Dryope quem (Tarquitum) nympha crearat; X 551.

Silvius, I. Sohn des Aeneas: ille iuvenis primus ad auras aetherias surget, Silvius, Albanum nomen; VI 763. — II. **Aeneas,** Nachfolger des Silvius in Albalonga: qui te nomine reddet Silvius Aeneas; VI 769.

similis, ähnlich, gleich: Aeneas refulsit os umerosque deo similis; I 589. (Cyllenius) avi similis, quae circum litora volat; IV 254. limen relinquit, effusi nimbo similes; V 317. illum (Porsennam) indignanti similem similemque minanti aspiceres; VIII 649. ibat Apollo omnia longaevo similis, vocemque coloremque; IX 650. nigra velut eum aedes pervolat hirundo: similis luturna fertur equis; XII 477. ipsa ingens arbos faciemque simillima lauro; G II 131. sic canibus catulos similes, sic matribus haedos noram; E I 22. similis si cura fuisset, tum fas fuisset . .; VIII 396. puppi dens consedit in alta, Phorbanti similis; V 842. (equus) sit laboranti similis; G III 193. forma dei Mercurio similis et crinis flavos et membra decora inventae ‖ inventa ‖; IV 558. me quoque per multos similis fortuna labores iactatam; I 628. haedi; ſ. catuli. saepe rubro similis sanguine fluxit humus; Cat IX 32. effugit imago, par levibus ventis volucrique similima somno; II 794. [VI 702.] ante locum similem exquirunt, ubi prima paretur arboribus seges; G II 266. simili frondescit virga metallo; VI 144. Tencrum nati texunt fugas et proelia ludo, delphinum similes; V 594. post mihi non simili poena commissa luetis; I 136. vos, gemini cecidistis, Daucia, Laride Thymberque, simillima proles; X 391. puer regius velocis iaculo cervos cursuque fatigat, acer, anhelanti similis; V 254. quadrupes questu cruentus atque imploranti similis tectum omne replebat; VII 502. me pressit iacentem dulcis et alta quies placidaeque simillima morti; VI 522. non (vites?) caesae reverti possunt atque ima similes revirescere terra; G II 313. Umber iam iamque tenet similisque tenenti increpuit malis; XII 754. urbem quam dicunt Romam, Meliboce, putavi stultus go huic nostrae similem; E I 20.

Simois, A. Nebenfluß des Skamander: I. non Simois tibi nec Xanthus nec Dorica castra defuerint; VI 88. mitto, quos Simois premat ille viros; XI 257. ubi tot Simois scuta virum galeasque et fortia corpora volvit; I 99. — II. Xanthum et Simoënta redde, oro, miseris; X 60. Xanthum Simoëntaque testor; V 803. nusquam Hectoreos amnis Xanthum et Simoënta videbo? V 634. — III. cum manaret sanguine tellus et Simois Xanthique liquor; Cul 307. Aeneas, quem alma Venus Phrygii genuit Simoentis ad undam; I 618. — IV. aput rapidum Simoenta sub Ilio alto; V 261. — B. Fluß in Epirus: cum dona ante urbem in luco falsi Simoentis ad undam libabat Andromache; III 302.

simplex, einfach: donec longa dies reliquit aurai simplicis ignem; VI 747. illi dulcis adest requies et pura voluptas, libera, simplicibus curis; Cul 90. frondibus et victu (tauri?) pascuntur simplicis herbae; G III 528. nec modus inserere atque oculos imponere simplex; G II 73. nec via mortis erat simplex, sed . .; G III 482.

simul, zugleich, zusammen, sobald als: I, 1. simul (Charon) accipit alveo ingentem Aenean; VI 412. (Euryalus) simul his ardentem adfatur amicum; „mene“ . .? IX 198. (Hyrtacides) simul ense superbum Rhamnetem adgreditur; IX 324. matres idem omnis simul ardor agit nova quaerere tecta; VII 393. (Turnus) simul arripit ipsum (Lycum) pendentem; IX 561. simul omne tumultu coniurat trepido Latium; VIII 4. simul hoc dicens (Mezentius) attollit in aegrum se femur; X 856. (Apollo) simul haec effatus ab alto aethere se misit ‖ mittit ‖; IX 644 simul ense recluso (Volcens) ibat in Euryalum; IX 423. (Euryalus) vigiles simul excitat; IX 221. (Iulus) umero simul exuit ensem auratum; IX 303. cuncti simul ore fremebant Dardanidae; I 559. V 385. fundunt simul undique tela crebra nivis ritu; XI 610. simul hoc animo hauri; XII 26. simul incipit ipse (Silenus); E IV 26. (Carme) simul „o nobis sacrum caput“ inquit „alumna“; Ci 224. (vates) socios simul instruit armis; III 471. (Aeneas) . .; VIII 80 simul alta inbet discedere late flumina; G IV 359. (Camilla) simul his dictis linquebat habenas ad terram non sponte fluens; XI 827. haec ara tuebitur omnis, aut moriere simul; II 524. simul ora virum praefixa movebant; IX 471. quos (Leucaspim, Oronten) simul ab ‖ a ‖ Troia ventosa per aequora vectos obruit auster; VI 335. pallor simul occupat ora; IV 499. Taugete simul os terris ostendit bonestum Pleas; G IV 232. simul his dictis faciem (Nisus) ostentabat et udo turpia membra fimo; V 357. te poscimus simul pacis solum inviolabile pignus; XI 363. simul haec invisa relinquam lumina; XII 62. retrahit pedem simul unda relabens; X 307. Taugete simul Oceani spretos pede reppulit amnis; G IV 233. sic memorans (Aeneas) largo fletu simul ora rigabat; VI 699. quam (Scyllam) simul Ogygii Phoenicis filia Carme surgere sensit anus; Ci 220. simul ultima signant; V 317. ille (Laocoon) simul manibus tendit divellere nodos; II 220. simul ipsa silentia terrent; II 755. (Laocoon) clamores simul horrendos ad sidera tollit; II 222. (aquila) simul aethera verberat alis; XI 756. multa simul contra variis sententia dictis pro Turno; XI 222. — 2. at simul heroum laudes et facta parentis iam legere poteris, molli paulatim flavescet campus arista; E IV 26. simul (Cyclops) cervicem inflexam posuit iacuitque per antrum immensus, nos undique circum fundimur; III 630. — II. quam (Dido) simul ac tali persensit peste teneri cara Iovis coniunx; IV 90. quem simul ac Iuturna soror crebrescere vidit sermonem; XII 222. (virgo) simul ac validum penitus concepit in ossa furorem; Ci 163. (Turnus) poscit equos atque arma

simul; XII 326. heu, tua nobis paene simul tecum solacia rapta, Menalca? E IX 18. (hasta) thoraca simul cum pectore rumpit; X 337. canebat (Silenus) uti coacta semina terrarumque animaeque marisque fuissent et liquidi simul ignis; E VI 33. Cymothoe simul et Triton adnixus acuto detrudunt navis scopulo: I 144. nec non et Teucri socia simul urbe fruuntur; III 352. hunc (Dioren secutus) Salius simul et Patron; V 298. vescitur Aeneas simul et Troiana iuventus tergo bovis; VIII 182. (Nisus) simul et vestigia retro observata legit; IX 392. et responsa simul quae sint, rex optime, regis audisti et . .; XI 294. ac simul Aeneas fumantis pulvere campos prospexit longe, et Turnus . .; XI 908. (Turnus) significat manu et magno simul incipit ore: „parcite“ . .; XII 692. ferte simul faunique pedem dryadesque puellae; G I 11. morbi corripiunt spemque gregemque simul cunctamque ab origine gentem; G III 473. simul ipsa (mater) precatur Oceanumque patrem rerum nymphasque sorores; G IV 381. idem omnis simul ardor habet, rapiuntque ruuntque; IV 581. arma velit poscatque simul rapiatque iuventus; VII 340. multa relinquunt armaque craterasque simul pulchrosque tapetas; IX 358. incurrunt densi simul omnis copia Teucrum Tyrrhenique ‖ Tyrrhenumque ‖ duces; XI 834. (Turnus) simul aptat habendo ensemque clipeumque et rubrae cornua cristae; XII 88. simul agmine denso Antheusque Mnestheusque ruunt; XII 442. (virgo) prospicit Aeginam simul sementi feramque Seriphum; Ci 477. ille (aquilo) volat simul arva fuga simul aequora verrens; G III 201. obstipuit simul ipse (Aeneas), simul percussus Achates laetitiaque metuque; I 513. simul (Dido) Aenean in regia ducit tecta, simul . .; I 631. accelerat simul Aeneas, simul agmina Teucrum; V 675. vident simul arma iacere, vina simul; IX 317. simul hoc, simul ingens clamor; XII 268. ille (Turnus) simul fugiens Rutulos simul increpat omnis, nomine quemque vocans; XII 758. quae (Scylla) simul ut sese cano de gurgite velox extulit; Ci 514.

simulacrum, Bildnis, Bild, Schattenbild: I. de sedibus imis ihant simulacra luce carentum; G IV 472. simulacra modis pallentia miris visa sub obscurum noctis; G 477. sacerdos multa modis simulacra videt volitantia miris; VII 89. — II. hic Hecuba et natae condensae et divom amplexae simulacra sedebant; II 517. pugnae cient simulacra sub armis; V 585. qua (galea Ascanius) ludo indutus belli simulacra ciebat; V 674. ducendum ad sedes simulacrum conclamant; II 232. vix positum castris simulacrum, arsere flammae; II 172. video: ſ. I. pallent. infelix simulacrum atque ipsius umbra Creusae visa mihi ante oculos; II 772. ſ. I. volitant.

simulo, nachahmen, darſtellen, vorgeben: aegram multa malus (Pygmalion) simulans vana spe lusit amantem; I 352. illa (Lacaena) chorum simulans euhantis ‖ euantis ‖ orgia circum ducebat Phrygias; VI 517. (Salmoneus) demens, qui nimbos et non imitabile fulmen simularet; VI 590. (sacerdos) sparserat latices simulatos fontis Averni; IV 512. sensit (Venus) simulata mente loquitam (Saturniam); IV 105. nimbos: ſ. fulmen. quin etiam in silvas, simulato numine Bacchi, (Amata) evolat; VII 385. procedo, et parvam Troiam simulataque magnis Pergama adgnosco; III 349. curis ingentibus aeger (Aeneas) spem voltu simulat; I 209. mirantur lulum flagrantisque dei voltus simulataque verba; I 710. votum pro reditu simulant (ductores Danaum), ea fama vagatur; II 17.

simus, ſtumpfnaſig; dum tenera attondent simae virgulta capellae; E X 7. (vir) simo da mnat sua prandia vultu; Mo 108.

Simylus, Name; Simylus ambit crura ocreis paribus; Mo 122. Simylus interea vacua non cessat in hora, verum . .; Mo 53. Simylus exigui cultor cum rusticus agri membra levat; Mo 3.

sin, wenn aber, wenn jedoch: I, 1. sin te, pater optume Teucrum, pontus habet Libyae; I 555. sin altior istis sub precibus venia ulla latet; X 625. sin aliquem infandum casum, Fortuna, minaris; VIII 578. sin aliquam expertus sumptis spem ponis in armis; II 676. sin (Teucri) possunt solo decedere nostro; XI 325. sin totum moveri mutarive putas bellum; X 625. sin armenta magis studium vitulosque tueri; G II 195. sin ad bella magis studium turmasque ferocis; G III 179. sin alios fines aliamque capessere gentem est animus; XI 324. sin est quod metuo; Ci 824. sin et opes nobis et adhuc intacta iuventus supersunt; XI 419. sin absumpta salus; I 555. sin (Troes) tot responsa secuti (Italiam petiere); X 33. sin (luna) ortu quarto pura neque obtunsis per caelum cornibus ibit; G I 432. sin maculae incipient rutilo inmiscerier igni, tum . .; G I 454. sin tumulis addive solum collisque supinos (metabere); G II 276. sin duram metues hiemem parcesque futuro; G IV 239. sin contusos animos et res miserabere fractas; G IV 240. sin in sua posse negabunt ire loca; G II 234. sin scrobibus superabit terra repletis, spissus ager; G II 234. sin nostrum adnuerit nobis Victoria Martem; XII 187. sin has ne possim naturae accedere partis frigidus obstiterit circum praecordia sanguis; G II 483. — 2. sin manibus vestris vestram ascendisset effigies in urbem; II 192. — II. sin autem ad pugnam exierint (apes); G IV 67. sin autem optatae spes est incisa salutis; Ci 276. sin autem praecepta vetant me dicere, sane non dicam; Cat VII 3. sin et Troianis cum multo gloria venit sanguine; XI 424.

sincerus, natürlich, rein: subsidit sincera foraminibusque liquatur emundata ceres; Mo 42.

sine, ohne: I. haec tum nomina erunt, nunc sunt sine nomine terrae; VI 776. neque hoc sine nomine letum per gentis erit; XI 846. — II. (equae) saepe sine ullis coniugiis vento gravidae (mirabile dictu) diffugiunt; G III 274. — III. iacet avolsum umeris caput et sine nomine corpus; II 558. it pecus longa in deserta sine ullis hospitiis; G III 342. ut tristis sine sole domos, loca turbida, adires; VI 534. imperium sine fine dedi; I 279. totidem sine sidere noctes (errarnus pelago); III 204. (Eurvalus) multam in medio sine nomine plebem subit; IX 343. regina ut litora et vacuos sensit sine remige portus; IV 588. nec (timuit) faciles Ditis sine ‖ Dictaeo ‖ iudice sedes, iudice, qui . .; Cul 275. tennis sine corpore vitas volitare cava sub imagine formae; VI 292. tum dea nube cava tenuem sine viribus umbram ornat; X 636. — IV, 1. frigora Rheni me sine sola vides; E X 48. te sine nil altum mens incohat; G III 42. nulla mei sine te quaeretur gloria rebus; IX 278. hunc sine me turbare globum; IX 400. quid enim sine te luturna valeret? XII 798. quicquam mihi dulce meorum te sine, frater, erit? XII 883. — 2. quis sine (armis) nec potuere seri nec surgere messes; G I 161. non licuit thalami expertem sine crimine vitam degere more ferae; IV 550. quaerenti et tectis urbis sine fine ruenti ‖ furenti ‖ umbra Creusae visa mihi; II 771. scilicet hoc sine fraude, Vari dulcissime, dicam: dispeream . .; Cat VII 1. cum inrisam sine honore ratem Sergestus agebat; V 272. senior telum imbelle sine ictu conicit; II 544. nec vero hae sine sorte datae, sine iudice sedes; VI 431. nunc (hant equidem sine mente reor, sine numine divom) adsumus; V 56. dea dat sine mente sonum; X 640. sine more: ſ. mos. III, 2. (3 Et.) S. 429, b. sine numine: ſ. numen. IV, 2. sine (4 Et.) S. 463, a. si sine pace tua atque invito numine Troes Italiam petiere;

X 31. nec tamen hoc ipsum poena sine; Ci 520. sine respectu mea fata relinquens; Cul 228. senior (equos) ut quondam in stipulis magnus sine viribus ignis incassum furit; G III 99. sine vi (Proteus) non ulla dabit praecepta; G IV 398.

singuli, einzeln, jeder: A. ille (Aeneas) expleri nequit atque oculos per singula (arma) volvit; VIII 618. nec singula morbi corpora corripiunt, sed tota aestiva repente; G III 471. Aeneas singula laetus exquiritque auditque virum monimenta priorum; VIII 311. *[haec ‖ et ‖ multum lacrimans (Andromache) verba inter singula fundit]; III 348. — B, I. paulatim singula vires deperdunt proprias; Mo 103. — II, 1. singula dum capti circumvectamur amore; G III 285. Aeneas capitur locis et singula laetus exquirit; VIII 311. (Aeneas) sub ingenti lustrat dum singula templo reginam opperiens; I 453. (Simylus) singula tum capitum nodoso cortice nudat; Mo 94. Anchises ordine singula pandit; VI 723. — 2. quae postquam Anchises natum per singula duxit; VI 888.

singulto, ſchluchzen: truncum relinquit (Nisus) sanguine singultantem; IX 333.

singultus, Schluchzen, Röcheln: I. cum Scylla pressis tennem singultibus aëra captat; Ci 211. — II. capto: ſ. I, 1. (Sulmo) longis singultibus ilia pulsat; IX 415. ima longo ilia singultu tendunt; G III 507.

siniſter, linf, unheilvoll, linkiſch, Linke: A. quod nisi me ante siniſtra cava monuisset ab ilice cornix; E IX 15. Pallas siniſtro adfixus lateri iam quaerit sidera; X 160. [sive (castra obsidione tenentur) errore malo Troiae monitisque siniſtris]; X 110. cuius ob auspicium infaustum moresque siniſtros lumina tot cecidisse ducum videmus; XI 347. namque urget ab alto arboribus notus siniſter; G I 444. Aeneadae duri murorum in parte siniſtra opposuere aciem; IX 468. vestigia nuda siniſtri instituere pedis, crudus tegit altera pero; VII 689. respicit Aeneas: subito et sub rupe siniſtra moenia lata videt; VI 548. pariter siniſtros, nunc dextros solvere sinus; V 830. — B, 1, 1. Auxuris ense siniſtram et totum clipei ferro (Dardanides) deiecerat orbem; X 545. clipeo siniſtram insertabam aptans; II 671. — 2. clipeum ex aere siniſtrae (Aeneas) subligat; XI 10. — II. (Aeneas) clipeum cum deinde siniſtra extulit ardentem; X 261. nunc dextra ingeminans ictus, nunc ille (Entellus) siniſtra; V 457. Tisiphone torvos siniſtra intentans anguis; VI 571. clipeos ad tela siniſtris protecti obiciunt; II 443.

sino, freilaſſen, zulaſſen, einwilligen: I. nunc sinite et placitum laeti componite foedus; X 15. dulces exuviae, dum fata deusque sinebant ‖ sinebat ‖; IV 651. tu quoque magnam partem opere in tanto, sineret dolor, Icare, haberes; VI 31. si qua fata sinant; I 18. ſ. dens. — II, 1. insani feriant sine litora fluctus; E IX 43. melior (ductor) vacua sine regnet in aula; G IV 90. sinite instaurata revisam proelia; II 669. laeva ‖ laevas ‖ stringat sine palmula cautes; V 163. his habeant terris sine moenia fessi; V 717. occidit occideritque sinas cum nomine Troia; XII 828. — 2. quippe etiam festis quaedam exercere diebus fas et iura sinunt; G I 269. viro gentis quam (natam) iungere nostrae non sortes sinunt; VII 270. filius Auni, haut Ligurum extremus, dum fallere fata sinebant; XI 701. letum sinas pro laude paeisci; XII 49. — 3. hanc sine tempora circum inter victrices hederam tibi serpere lauros; E VIII 12. tum demum crassa magnum farragine corpus crescere iam domitis (equis) sinito; G III 206. nec te asportare Creusam fas aut ille sinit superi regnator Olympi; II 779. Entelle, tantane tam patiens nullo certamine tolli dona sines? V 391. ostendent terris hunc tantum fata neque ultra esse sinent; VI 870. hoc precibus sine posse parentem; IX 90. hanc sine me spem ferre tui; IX 291. numquamne levari obsidione sines? X 26. extremi addensent acies nec turba moveri tela manusque sinit; X 433. (Mezentius) poplite Palmum succiso volvi segnem sinit; X 700. (Aeneas) corpora redderet ac tumulo sineret succedere terrae; XI 103. me sine prima manu temptare pericula belli; XI 505. sine me haec aperire; XII 25. qua visa est Fortuna pati Parcaeque sinebant cedere res Latio; XII 147. hunc, oro, sine me furere ante furorem; XII 680. dicam equidem, quoniam tibi ‖ tu ‖ me non dicere, nutrix, non sinis; Ci 267. — III. si quem numina laeva sinunt auditque vocatus Apollo; G IV 7. quis me autem, fac velle, sinet? IV 540. contra audentior ito, qua ‖ quam ‖ tua te Fortuna sinet; VI 66. me sinite atque auferte metus; XII 316. quod nec sinit ‖ ne sinat ‖ Adrastea; Ci 239. vir Troiane, sine hanc animam et miserere precantis; X 598. sinite arma viris et cedite ferro; IX 620. — IV. neu propius tectis taxum sine neve . .; G IV 47. at non caede viri tanta perterrita Lausus, pars ingens belli, sinit agmina; X 427.

Sinon, Griechc: I. victor Sinon incendia miscet insultans; II 329. inclusos utero Danaos et pinea furtim laxat claustra Sinon; II 259. miscet: ſ. insultat. — II. fatis deum defensus iniquis Sinon; II 257. si miserum fortuna Sinonem finxit, vanum etiam mendacemque improba finget; II 79. — III. talibus insidiis periurique arte Sinonis credita res; II 195.

sinum, (sinus), Schale, Napf: sinum lactis et haec te liba, Priape, quotannis expectare sat est; E VII 33.

sinuo, krümmen, beugen: magna repentino sinuantur lintea coro; Ci 460. pars cetera sinuat immensa volumine terga; II 208. (equus) sinuet alterna volumina crurum; G III 192.

sinuosus, verſchlungen: maxumus hic flexu sinuoso elabitur anguis circum; G I 244. saucius at serpens sinuosa volumina versat; XI 753.

sinus, bauchige Rundung, Buſen, Bucht: I. (Chloreus) tum croceam chlamydemque sinusque crepantis carbaseos collegerat auro; XI 775. nunc (Tenedos) tantum sinus et statio male fida carinis; II 23. venatrix nuda genu nodoque sinus collecta fluentis; I 320. quid (referam) quos Oceano propior gerit India lucos, extremi sinus orbis? G II 123. hinc sinus illi (virgini) Sunias patet; Ci 471. cum tardos trahit sinus ultimus orbis; G III 424. — II, 1. hinc sinus Herculei, si vera est fama, Tarenti cernitur; III 551. colligo: ſ. I. crepant, nam angustus in ipso fit nodo sinus; G II 76. impleo: ſ. impleo sinum (3 St.) Z. 320, b. Zephyri tepentibus auris laxant arva sinus; G II 331. (Palinurus) obliquat sinus in ventum; V 16. fecerat Nilum pandentem sinus et tota veste vocantem victos; VIII 712. Antenor potuit mediis elapsus Achivis Illyricos penetrare sinus; I 243. praetervehor ostia Pantagiae Megarosque sinus Thapsumque iacentem; III 689. quo in sinus scindit sese unda reductos; G IV 420. in . . . reductos; I 161. (Scylla) tumidos agitante sinus aquilone relaxans; Ci 145. pariter siniſtros, nunc dextros solvere sinus; V 831. fluctus uti longius ex altoque sinum trahit; G III 238. — 2. Sicanio praetenta sinu iacet insula contra Plemyrium undosum; III 692. — 3. seindo in: ſ. I. reduco. huic (Amatae) dea anguem comicit inque sinum praecordia ad intima subdit; VII 347. — IV, 1. colligo: ſ. I. fluunt. — 2. illum (iuvenem?) unda accepit sinu vasto misitque sub amnem; G IV 362. (Anna) semianimem sinu germanam amplexa fovebat cum gemitu; IV 686. tenent media omnia silvae, Cocytusque sinu labens circumvenit atro; VI 132. ubi pontus extremam sinu perfundit harenam; XI 626. *ipse (Metabus infantem) sinu prae se portans; XI 544.

Sirenes, Sirenen: iam adeo scopulos Sirenum advecta (classis) subibat, sum sensit . .; V 864.

Sirius, Hundsſtern: iam rapidus torrens sitientis Sirius Indos ardebat caelo; G IV 425. *si Sirius ardor, ille sitim morbosque ferens mortalibus aegris, nascitur et laevo contristat lumine caelum*; X 275. tum steriles exurere Sirius agros; III 141.

Siron, Name: I. villula, quae Sironis eras, et pauper agelle; Cat VIII 1. — II. nos magni petentes docta dicta Sironis; Cat V 9.

sirpeus, aus Binſen: sunt et caseoli, quos iuncea ‖ sirpea ‖ fiscina siccat; Copa 17.

siser, Möhre: hic siser et nomen capiti debentia porra (virebant); Mo 74.

sisto, anhalten, hemmen, ſtellen, ſtill ſtehen: I, 1. classem molimur incerti quo fata ferant, ubi sistere detur; III 7. — 2. (Turnus) contra in litore sistit; X 309. nec quisquam valet sistere contra, sed laxos referunt arcus; XI 873. sistunt amnes terraeque debiscunt; G I 479. seu vero, ut perhibent, (Scylla) horribilis circum vidit se sistere formas; Ci 80. — II. o qui me gelidis convallibus Haemi sistat! G II 488. nusquam abero et tutum patrio te limine sistam; II 620. Annam, cara mibi nutrix, hue siste sororem; IV 631. vos facili iam tramite sistam; VI 676. hic dea se primum rapido pulcherruma nisu sistit; XI 852. (sacerdos) se promittit sistere aquam fluviis et vertere sidera retro; IV 489. modo Iuppiter adsit, tertia lux classem Cretaeis sistet in oris; III 117. (Turnus) sistit equos biiugis et curru desilit; XII 355. tene nequivi effugere, o! ‖ ut ‖ sistam exitium ut ‖ exitium ‖ crudele meorum? Ci 292. siste gradum; VI 465. ecce Pharo (Aeneas) intorquens iaculum clamanti sistit in ore; X 323. monstrum infelix sacrata sistimus arce; II 245. hic (Marcellus) rem Romanam magno turbante tumultu sistet; VI 857. quam (suem) Aeneas cum grege sistit ad aram; VIII 85.

sistrum, Klapper: regina in mediis patrio vocat agmina sistro; VIII 696.

Sithonius, ſithoniſch: si Sithonias nives hiemis subeamus aquosae; E X 66.

sitio, dürſten, ſchmachten: at nos hinc alii sitientis ibimus Afros, pars Scythiam veniemus; E I 64. (ut) rapiat sitiens Venerem interiusque recondat; G III 137. iam rapidus torrens sitientis Sirius Indos ardebat caelo; G IV 425. vitio moriens sitit aëris herba; E VII 57. cum sitiunt herbae; G IV 402.

sitis, Durſt, Trockenheit, Dürre: I. ubi ignea venis omnibus acta sitis miseros adduxerat artus; G III 483. — II. ago: ſ. I. inde ubi quarta sitim caeli collegerit hora; G III 327. *si Sirius ardor, ille sitim morbosque ferens mortalibus aegris, nascitur*; X 274. quale per aestum dulcis aquae saliente sitim restinguere rivo; E V 47. — III. (anguis) saevit agris asperque siti atque exterritus aestu; G III 434. ubi hiulca ‖ victa ‖ siti findit canis aestifer arva; G II 353. — IV. hinc deserta siti regio lateque furentes Barcaei (cingunt); IV 42. vincere: ſ. III. hiulcus.

situla, Gefäß: otia quaerentem frustra sibi ‖ quaerentes . . situlae ‖; Cul 245.

situs, befindlich, wohnend: heroes mediis siti sunt sedibus omnes; Cul 359.

situs, Lage, Ausruhen, Schmutz, Verfall: I. iussa deum, quae ire per loca senta situ cogunt noctemque profundam; VI 462. — II. alternis idem tonsas cessare novalis, et segnem patiere situ durescere campum; G I 72. sed te victa situ verique effeta senectus cura exercet; VII 440. en ego victa situ; VII 452.

sive, oder wenn, entweder — oder: I, 1 sive illa (Scylla) ignorans; Ci 188. — 2. quam (sagittam) Parthus sive Cydon, telum immedicabile, torsit; XII 858. — II. sive etiam iactis speciem mutata venenis infelix virgo; Ci 70. — III. 1. sive inde occultas vires et pabula terrae pinguia concipiunt, sive illis (terris) omne per iguem excoquitur vitium; G I 87. nec Drances potius, sive est haec ira deorum, morte luat, sive est virtus et gloria, tollat; XI 444. sive ut (virgo) templis praefigeret arma Troïa, captivo sive ut se ferret in auro venatrix; XI 779. laeva sive dextera strigare mula sive utrumque coeperat; Cat X 19. — 2. sive sub incertas zephyris motantibus umbras sive antro potius succedimus; E V 6. sive bovom ‖ bonm ‖ sive est quoi gratior usus equorum; G III 211. contrahe quidquid sive animis sive arte vales; XII 892. — 2. sive Crataeis sive illam (Scyllam) monstrum genuit grave Echidna biformis, sive est neutra parens; Ci 68. — IV. sive — seu, ſ. **seu.** IV, V, VI. (II St.) Σ. 633, b.

socer, Schwiegervater: I, 1. hac gener atque socer coeant mercede suorum; VII 317. aggeribus socer Alpinis atque arce Monoeci descendens; VI 830. socer arma Latinus habeto, imperium sollemne socer; XII 192. „gener socerque, perdidistis omnia“; Cat VI 6. — 2. socer, beate nec tibi nec alteri; Cat VI 1. ſ. 1. perdit. — II, 1. quid (Troianos) soceros legere et gremiis abducere pactas? X 79. (Aeneas) parceret hospitibus quondam socerisque vocatis; XI 105. — 2. vobis animam hanc soceroque Latino Turnus ego devovi; XII 440. parce: ſ. 1. voco. — 3. infelix qua se saepius Andromache ferre incomitata solebat ad soceros; II 457.

socio, vereinigen, verbinden: quae nos omnium egenos urbe domo socias; I 600. ne cui me vinclo vellem sociare iugali; IV 16. (Numanus) Turni minorem germanam nuper thalamo sociatus habebat; IX 594. me natam nulli veterum sociare procorum fas erat; XII 27. quam casus sociarit opem numenne ‖ numenve ‖ deorum prodere sit dubium; Cul 193. ne pete conubiis natam sociare Latinis, o mea progenies, neu . .; VII 96. adsidet hac invenis, sociatae gloria sortis; Cul 301.

socius, verbunden, gemeinſam, Gefährte, Bundesgenoſſe: A. bei Subſtantiven: addit se sociam timidisque superveuit Aegle; E VI 20. (nutrix) rursus ad inceptum sociam se iungit alumnae; Ci 381. se Androgeos offert nobis, socia agmina credens, inscius; II 371. Iuno socium furens a navibus agmen ferro accincta vocat; II 613. lectos Dardaniae venisse duces socia arma rogantis; VIII 120. Troum socia arma secutum obruerent Rutuli telis! XI 161. (Turnus) paribus Messapum in proelia dictis hortatur sociosque duces; XI 521. hospitium anticum Troiae sociique penates, dum fortuna fuit; III 15. miratus adventum sociasque rates occurrit Acestes; V 36. Opim, unam ex virginibus sociis sacraque caterva compellabat Latonia; XI 533. nec non et Teueri socia simul urbe fruuntur; III 352.

B. allein: 1. absolut: 1. (socii) animos aptent armis pugnaeque parent se; X 259. tum litore toto ardentis spectant socios; XI 200. sive (credant socios) extrema pati nec iam exaudire vocatos; I 219. sociis tunc arma capessant edico; III 231. socii cesserunt aequore inisso; X 444. omnis quam (hostiam) chorus et socii comitentur ovantes; G I 346. inde deducunt socii navis et litora complent; III 71. conclamant socii laetum paeana secuti; X 738. (socii) scuta latentia condunt; III 237. socii tela coniciunt proturbantque eminus hostem missilibus; X 799. socii consurgere tonsis; X 299. ubi socii cratera coronant; G II 528. multi (socii) brevibus se credere saltu; X 289. (Aeneas) increpat ultro cunctantis socios; X 331. deducunt; ſ. complent. hic me immemores socii vasto Cyclopis in antro deseruere; III 617. (socii) tectos per herbam disponunt enses;

III 234. eripite, o socii, pariterque insurgite remis; III 560. clamorem ‖ clamore ‖ excipiunt socii; IX 54. haut secus ac iussi (socii) faciunt; III 236. certatim socii feriunt mare et aequora verrunt; III 290. V 778. nec non et socii laeti dona ferunt; V 100. at Lausum socii exanimem super arma ferebant flentes; X 841. quo fugitis, socii? X 369. hortantur socii Cretam proavosque petamus; III 129. socii vagantur aves et scopulos lacrimosis vocibus implent; XI 274 quamvis increpitent socii; III 454. socii spumantis rates arvis inferre Latinis; X 300. insurgunt: ſ. eripiunt. nunc, nunc insurgite remis, Hectorei socii; V 190. invadunt socii et nova proelia temptant; III 240. nec iam amplius armis (socii) iubent exposcere pacem; III 260. vela egunt socii; III 532. dum (socii) trepidi crudelia limina linquunt; III 616. illum (Arruntem) expirantem socii atque extrema gementem obliti linquunt; XI 865. socii onerant aras mactantque iuvencos; V 101. obliviscuntur; ſ. linquunt. onerant: ſ. mactant. ovant: ſ. comitantur. (Aeneas) tum socios sic incipiens hortatur ovantis: „maxima res . .; XI 12. classem invadit (Turnus) sociosque incendia poscit ovantis; IX 69. palantis vident socios hostemque receptum; IX 780. parant: ſ. optant. o socii, o passi graviora, dabit deus finem; I 198. ſ. audiunt. socii amissi petierunt aethera pinnis; XI 272. proturbant: ſ. coniciunt. socii multo gemitu lacrimisque impositum scuto referunt Pallanta frequentes; X 505. Italiam laeto socii clamore salutant; III 524. qui (socii) sese in bella sequantur; VIII 437. socii fremitu secuntur horrisono; IX 54. (Aeneas) principio sociis edicit, signa sequantur; X 258. ſ. conclamant. socii magno clamore secuntur; X 799. multi (socii) servare recursus languentis pelagi; X 288. temptant: ſ. invadunt. hunc socii morem sacrorum, hunc ipse teneto; III 408. socii proras ad litora torquent; III 532. vagantur: ſ. implent. verrunt; ſ. feriunt. spemque metumque inter dubii, seu vivere credant (socios) sive . .; I 218. — 2. hic (est) Curius clarae socius virtutis; Cul 367. — 3. o socii: ſ. o. I. socii (3 St.) S. 467, b.

II. **nach Verben:** (lotos) impia, quae socios Ithaci maerentis abegit; Cul 125. non (potui) socios, non ipsum absumere ferro Ascanium? IV 601. portis patentibus omnis accipiunt socios; II 267. addunt se socios Ripheus et maximus armis Epytus; II 339. Dardanio Aeneae sese fortissimus heros addiderat socium; VI 170. addant se protinus omnes Etrusci socios; IX 150. hos (Arcades) castris adhibe socios et foedera iunge; VIII 56 mene igitur socium summis adiungere rebus, Nise, fugis? IX 199. si Turno extincto socios sum adscire paratus; XII 38. socios in coetum litore ab omni advocat Aeneas; V 43. amissos longo socios sermone requirunt; I 217. ſ. petunt. exemplo (Aeneas) socios primumque arcessit Acesten; V 746. hunc (Acesten) cape consiliis socium et coniunge volentem; V 712. hospita dum nimia tenuit dulcedine captos (socios Ithaci); Cul 126. idem (Corynaeus) ter socios pura circumtulit unda spargens . .; VI 229. socios ad litora cogant; IV 289. socii, Troiae quos sorte suprema delegi comites; V 190. quem socium exanimem vates diceret; VI 161. interea Aeneas socios de puppibus altis pontibus exponit; X 287. Aeneas socios fatigat; IV 572. nec non Aeneas opera inter talia primus hortatur socios; VI 183 ſ. I, 1. ovant. quamquam sociis dare tempus humandis praecipitant curae; XI 2. cura rumpere claustra manu sociosque immittere portis; IX 758. increpo: ſ. I, 1. cunctantur. infert se socium Aeneas atque agmina iungit; IV 142. (vates) socios simul instruit armis; III 471. (Aeneas) . . armis; VIII 80. iubeo: ſ. I, 1. faciunt. interea socios inhumataque corpora terrae mandemus; XI 22. carminibus Circe socios mutavit Ulixi; E VIII 70. tibi reduces socios classemque relatam nuntio; I 390. cives obtruncant socios; VIII 491. his commota fugam Dido sociosque parabat; I 360. posco: ſ. I, 1. ovant. (Tarchon) advertit subito proram sociosque precatur: „nunc“ . .; X 293. si datur Italiam sociis et rege recepto tendere; I 553. omnia tuta vides, classem sociosque receptos; I 583. servatam ob navem laetus (Aeneas) sociosque reductos; V 283. [amissam classem, socios a morte reduxi]; IV 375. urbe et sociis et classe relicta; IX 8. requiro: ſ. amitto. reviso: ſ. reviso socios (3 St.) S. 600, b. (Aeneas) tum socios maestique metum solatur Iuli, fata docens; XII 110. specto: ſ. I, 1. ardent. (Iuno) classe subegit amissa socios ignotae linquere terrae; V 795. teneo: ſ. capio. video: ſ. recipio, I, 1. palantur. ut (Turnus) vidit socios, „tempus desistere pugnae; X 441. (deus) proiecit in undas (Palinurum) socios nequi quam saepe vocantem; V 860. si (Aeneas) inngi hospitio properat sociusque vocari; VII 264. Lyncea tendentem contra sociosque vocantem (Turnus) occupat; IX 768. Aurora socios veniente vocari primus in arma iube; X 241. socios (Teucros) in regna vocemus; XI 322. — 2. nec sociis aperire viam nec moenibus audent accipere orantis; XI 884. Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque penatis commendo sociis; II 748. sociis subita gelidus formidine sanguis deriguit; III 259. do: ſ. I, humo. sociis edico dira bellum cum gente gerendum; III 235. ſ. I, 1. sequuntur. (Aeneas) flectere iter sociis terraeque advertere proras imperat; VII 35. nec minus interea sociis ad litora (Dido) mittit viginti tauros; I 633. qui (oras) teneant, (Aeneas) quaerere constituit sociisque exacta referre; I 309. (fluvius Turnum) laetum sociis abluta caede remisit; IX 818. — 3. media socios incedens nave per ipsos hortatur Mnestheus: „nunc“ . .; V 188. hinc (Aeneas) portum petit et socios partitur in omnis; I 194. iam (Euryalus) ad Messapi socios tendebat; IX 351.

III. **nach Substantiven:** Lycus certat socium attingere dextras; IX 558. iam nunc sociorum adsuescite meusis; VIII 174. quorum (sociorum) de numero qui sequantur praestantis virtute legit; VIII 547 (Gyas) oblitus decorisque sui sociumque salutis; V 174. non aliter socium virtus coit omnis in unum; X 410. tandem laeti sociorum ulciscimur umbras; III 638.

IV. **Umſtand:** perennt Hypanisque Dymasque confixi a sociis; II 429. concurrere in arcem cum sociis ardent animi; II 816. feror exul in altum cum sociis; III 12.

sodalis, Genoſſe, Freund: Pallas (Hisbonem) incautum crudeli morte sodalis excipit; X 386

sol (Sol), Sonne, Sonnenſchein, ſonnige Tage. Sonnengott: I. **abſolut:** medios cum sol accendit aestus; G IV 401. ubi pulsam hiemem Sol aureus egit sub terras; G IV 51. at me cum raucis sole sub ardenti resonant arbusta cicadis; E II 13. qua Sol utrumque recurrens aspicit Oceanum; VII 100. quae (regna) maxima extremo veniens Sol aspiciebat Olympo; VII 248. cadit: ſ. cado, I. sol (3 St.) S. 94, b. sol quoque et exoriens et cum se condet in undas signa dabit; G I 438. cum (sol) referetque diem condetque relatum; G I 458. sol medium caeli conscenderat ignem orbem, cum vident . .; VIII 97. cum rapidus Sol nondum hiemem contingit equis, iam praeterit aestas; G II 321. dat: ſ. condit. unde serenus ventus agat nubes, sol tibi signa dabit; G I 463. sol crescentis decedens duplicat umbras; E II 67. (sol) emenso cum iam decedit Olympo; G I 450. caeruleus (sol) pluviam denuntiat, igneus eurus; G I 453. tum sol pallentis haut umquam discutit umbras, nec cum . ., nec

cum . .; G III 357. duplicat: ſ. decedit. esto nunc Sol testis et haec mihi Terra vocanti ‖ precanti ‖; XII 176. iam medias operum partes evectus erat sol; Cul 107. exoritur: ſ. condit. medium sol igneus orbem hauserat: G IV 426. eum (sol) invectus equis altum petit aethera; G III 358. nec tam aversus equos Tyria sol iungit ab urbe; I 568. eum (sol) praecipitem Oceani rubro lavit aequore currum; G III 359. ut iam novom terrae stupeant lucescere solem; E VI 37. Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras; IV 607. (Sol) monet operta tumescere bella; G I 465. armenta pasces sole recens orto aut noctem ducentibus astris; G III 156. veluti demens videt Pentheus solem geminum et duplicis se ostendere Thebas; IV 470. igneus aetherias iam sol penetrabat ‖ penetrarat ‖ in arces; Cul 42. petit: ſ. invehitur. monstrent, quid tantum Oceano properent se tinguere soles hiberni; G II 481. A I 745. sol candida aurato quatiebat lumina curru; Cul 43. ubi Sol caelum aestiva luce reclusit; G IV 52. recurrit: ſ. aspicit. et quae (signa sol) mane refert et quae surgentibus astris; G I 440. ſ. condit. ubi (sol) medio refugerit orbe; G I 442. certis dimensum partibus orbem regit sol; G I 231. sol ruit interea et montes umbrantur opaci; III 508. illi ad surgentem conversi lumina solem dant fruges; XII 172. tinguunt: ſ. properant. ille (sol) ubi nascentem maculis variaverit ortum; G I 441. venit: ſ. aspicit. Iris mille trahens varios adverso sole colores; IV 701. cen umbibus arcus mille iacit varios adverso sole colores; V 89.

II. **nach Verben:** 1. averto: ſ. I. iungit. interea magnum sol circumvolvitur annum; III 284. soles et aperta serena certis poteris cognoscere signis; G I 393. saepe ego longos cantando puerum memini me condere soles; E IX 52. (sol) conditus in nubem; G I 442. iam superne corripere et soles et sidera cuncta minatur caeli fragor; Cul 351. Solem ‖ solem ‖ quis dicere falsum audeat? G I 263. iam sole intuso; IX 461. solem suum, sua sidera norunt; VI 641. nec minus ex imbri soles et aperta serena prospicere poteris; G I 393. (Neptunus) collectas fugat nubes solemque reducit; I 143. ut possint sole reducto exercere diem; X 807. sole repercusso aut radiantis imagine lunae; VIII 23. soles et sidera minatur ruere in terras caeli fragor; Cul 351. bis quae (seges) solem, bis frigora sensit; G I 48. solem certissima signa secuntur; G I 439. — 2. mihi ius concurrere soli; XII 315. iubeo stabula a ventis hiberno opponere soli ad medium conversa diem; G III 302. — 3. converto ad: ſ. I. surgit. in novos soles audent se germina tuto credere; G II 332. alio patriam quaerunt sub sole iacentem; G II 512. te vellem purpureos inter soles et candida lunae sidera intexere; Ci 37. non tepidum ad solem pinnas in litore pandunt dilectae Thetidi alcyones; G I 398. ut (apes) possint alas pandere ad aestivom solem; G IV 28. si vero solem ad rapidum lunasque sequentes ordine respicies; G I 424. sum iuxta: ſ. I. cadit. vergo ad: ſ. I. cadit.

III. **nach Adjectiven:** cum (anguis) arduus ad solem et linguis micat ore trisulcis; G III 439. qualis coluber lubrica convolvit sublato pectore terga, arduos ad solem; II 475.

IV. **nach Substantiven:** 1. Musae monstrent defectus solis varios lunaeque labores; G II 478. cum primum alto se gurgite tollunt solis equi; XII 115. dives inaccessos ubi Solis filia lucos adsiduo resonat cantu; VII 11. hic (lopas) canit errantem lunam solisque labores; I 742. primi sub lumina solis et ortus; VI 255. quare agite et primo laeti cum lumine solis vestigemus . .; VII 130. (Aeneas) aetherii spectans orientia solis lumina; VIII 68. solis occasum servans de culmine summo noctua; G I 402. pascere rursus solis ad occasum (iubebo ‖ iubeto ‖); G III 336. (equae) diffugiunt, non, eure, tuos neque solis ad ortus; G III 277. ſ. lumina. si quem extenta plagarum quattuor in medio dirimit plaga Solis iniqui; VII 227. ne tenues pluviae rapidive potentia solis aerior adurat; G I 92. tenebat (speluncam) solis inaccessam radiis; VIII 195. qualis cum caerula nubes solis inardescit radiis longeque refulget; VIII 623. cui (Latino) tempora circum aurati bis sex radii fulgentia cingunt, Solis avi specimen; XII 164. iacet extra sidera tellus, extra anni solisque vias; VI 796. saepe videmus ipsius (solis) in voltu varios errare colores; G I 452. — 2. ut tristis sine sole domos, loca turbida, adires; VI 534.

V. **Umſtand:** 1. tris adeo incertos caeca caligine soles erramus pelago; III 303. — 2. glaebas iacentis pulverulenta coquat maturis solibus aestas; G I 66. saepe etiam cursu quatiunt et sole fatigant (armenta); G III 132. aera fulgent sole lacessita; VII 527. cum sole novo terras inrorat Eous; G I 288. quarum (zonarum) una corusco semper sole rubens; G I 234. cum sole novo densae torrentur aristae; VII 720. — 3. interea fessos ventus cum sole reliquit; III 568. sub: ſ. I. ardet. qualis apes aestate nova per florea rura exercet sub sole labor; I 431. *[cui (frondi) super indignas hiemes solemque potentem uri inludunt]; G II 373.

solacium, Troſt: hunc tibi praeterea, spes et solacia nostri, Pallanta adiungam; VIII 514. sed cape dicta memor, duri solacia casus; VI 377. solacia luctus exigua ingentis, misero sed debita patri; XI 62. (Aeneas) proponit ensem atque insignem galeam solacia victo; V 367. heu, tua nobis paene simul tecum solacia rapta, Menalca? E IX 18. ubi (Scylla) nulla malis reperit solacia tantis; Ci 181.

solamen, Troſt, Linderung: ea sola voluptas solamenque mali; III 661. quisquis honos tumuli, quidquid solamen humandi est, largior; X 493. hoc decus illi (Mezentio), hoc solamen erat; X 859.

soleo, pflegen, gewohnt ſein: I. per caput hoc iuro, per quod pater ante solebat: quae . .; IX 300. — II. classibus hic locus, hic acie certare solebant; II 30. sic parvis componere magna solebam; E I 23. hic ariete caeso perpetuis soliti patres considere mensis; VII 176. Dares, solus qui Paridem solitus contendere contra; V 370. quibus (calamis) ille (Ascraeus senex) solebat cantando rigidas deducere montibus ornos; E VI 70. quo saepe solemus pastores ovium teneros depellere fetus; E I 20. non tu in triviis, indocte, solebas disperdere carmen? E III 26. qualem (campum) saepe cava montis convalle solemus dispicere ‖ desp.? ‖; G II 186. quantum lenta solent (caput efferre) inter viburna cupressi; E I 25. surgamus. solet esse gravis cantantibus umbra; E X 75. ferire venam Bisaltae quo more solent acerque Gelonus; G III 461. infelix qua se saepius Andromache ferre incomitata solebat ad soceros; II 456. (nautae?) servati ex undis ubi figere dona solebant Laurenti divo; XII 768. vipereo generi et graviter spirantibus hydris spargere qui (Umbro) somnos solebat; VII 754. ubi solebant votas suspendere vestes; XII 768. ante feras solitus terrere fugaces Ascanius; IX 591. Teutonico ritu soliti torquere cateias; VII 741. unde videri Danaum solitae naves et Achaica castra; II 462. qualis (parens) videri caelicolis et quanta solet; II 592. quale solet silvis brumali frigore viscum fronde virere nova, talis erat . .; VI 205. — III, 1. (corvi) nescio qua praeter solitum dulcedine laeti; G I 412. — 2, a. proinde tona eloquio solito tibi; XI 383. — b. canto, quae solitus Amphion Dircaeus in Actaeo Aracintho; E II 23. his (Troianis) Juppiter ipse auxilium solitum eripuit;

IX 129. dum (pastor) non arte canora compacta solitum modulatur harundine carmen; Cul 100. ille (Volcanus) repente accepit solitam flammam; VIII 389. solita aut si qua id fortuna vetabit; IX 244. castra foro solito, huic ‖ te castra ‖ urbi praeponere castra? Cat IX 43. (Amata) mollius et solito matrum de more locuta est: „exulibusne“ . .? VII 357. regina implevit mero pateram, quam Belus et omnes a Belo soliti; I 730. solitum volvens ad tempus tractibus isdem serpens torquebat orbes; Cul 163. quamquam o, si solitae quicquam virtutis adesset! XI 415.

solido, feſt machen: area creta solidanda tenaci; G I 179.

solidus, dicht, feſt, vollſtändig, n. feſter Boden: solido adamante columnae; VI 552. saxis solida aera fatiscunt; IX 809. multa virum solido argento perfecta relinquit arma; IX 357. cavat tellurem et solido graviter sonat ungula cornu; G III 88. huc gaza mensaeque deorum crateresque auro solidi captivaque vestis congeritur; II 765. in foribus pugnam ex auro solidoque elephanto Gargaridum faciam; G III 26. totae solidam in glaciem vertere lacunae; G III 365. tum Phoebo et Triviae solido de marmore templum instituam; VI 69. (melius respondent?) solido Paphiae de robore myrtus; G II 64. *telum solidum nodis et robore corto; XI 553. vos, quibus solidae suo stant robore vires; II 639. (Aeneas) solida imponit taurorum viscera flammis; VI 253. — B. alte iubebis in solido puteum demitti; G II 231. alte finditur in solidum cuneis via; G II 79. multos alterna revisens lusit et in solido rursus Fortuna locavit; XI 427.

solium, Sitz, Thron: I, 1. (Euandrus) Aenean solio invitat acerno; VIII 178. — 2. ego pulsus ob invidiam solio sceptrisque paternis; X 852. — 3. hae (Dirae) Iovis ad solium saevique in limine regis apparent; XII 849. praefatus divos solio rex infit ab alto: „ante“ . .; XI 301. Tartareum ille (Alcides) manu custodem in vincla petivit ipsius a solio regis; VI 396. (Aeneas) solio se tollit ab alto; VIII 541. — II. hinc illum (Dardanum) aurea nunc solio stellantis regia caeli accipit; VII 210. (rex) solio medius consedit avito; VII 169. (Dido) saepta armis solioque alte subnixa; I 506. solio tum Iuppiter aureo surgit; X 116.

sollemnis, herkömmlich, feierlich, n. Feierlichkeiten: A. Laocoon sollemnis taurum ingentem mactabat ad aras; II 202. sollemnis cum forte dapes et tristia dona libabat cineri Andromache; III 301. ipse tibi ad tua templa feram sollemnia dona; IX 626. forte die sollemnem illo rex Arcas honorem Amphitryoniadae magno ferebat; VIII 102. socer arma Latinus habeto, imperium sollemne socer; XII 193. necdum sollemni lympha perfusa sacerdos caput exornarat; Ci 147. iam nunc sollemnis ducere pompas ad delubra iuvat; G III 22. annua vota tamen sollemnisque ordine pompas exequerer; V 53. aurea sollemni comptum quem (capillum) fibula ritu (nectebat); Ci 127. tale deae velum sollemni tempore portant; Ci 35. cum sollemnia vota reddemus nymphis; E V 74. — B. non haec sollemnia nobis vana superstitio imposuit; VIII 185. finitimi statuent tumulum et tumulo sollemnia mittent; VI 380. dum variis tumulo referunt sollemnia ludis; V 605.

sollers, geſchickt: quem (honorem) mihi vix frugum et pecudum custodia sollers omnia temptanti extuderat; G IV 327.

sollicito, aufregen, beunruhigen, erwecken: I. cui (Iovi) Iuno summissa „quid, o pulcherrime coniunx sollicitas aegram? X 612. ubi concubitus primos iam nota voluptas sollicitat; G III 130. sollicitant alii remis freta caeca ruuntque in ferrum; G II 503. senior nequiquam spicula dextra sollicitat; XII 404. ea cura quietos (superos) sollicitat; IV 379. sollicitanda tamen tellus pulvisque movendus; G II 218. — II. quae vos fortuna quietos sollicitat suadetque ignota lacessere bella? XI 254.

sollicitus, aufgeregt, beſorgt: cum tibi sollicito secreti ad fluminis undam sus lacebit; III 389. nunc sollicitam timor anxius angit; IX 89. hunc ubi sollicitum dimisit inertia vitae, interius graviter regementem; Cul 385. his ubi (Carme) sollicitos animi relevaverat aestus vocibus; Ci 340. incipe; sollicitos Galli dicamus amores; E X 6. Simylus cum sollicita manu tenebras explorat inertis; Mo 6. ut mare sollicitum stridit refluentibus undis; G IV 262. Colchida matrem anxia sollicitis meditantem volnera natis; Cul 250. rex sollicitus monstris oracula Fauni, fatidici genitoris, adit; VII 81.

solor, tröſten, beruhigen, lindern, ſich tröſten: I. quamquam (Aeneas) lenire dolentem solando cupit; IV 394. — II. fortunatam, si numquam armenta fuissent, Pasiphaen solatur (Silenus); E VI 46. (Acestes) fessos opibus solatur amicis; V 41. tum senior Nautes, is his Aenean solatus vocibus infit: „nate dea“ . .; V 708. quos bonus Aeneas dictis solatur amicis; V 770. ipse (Orpheus) cava solans aegrum testudine amorem; G IV 464. dum (Cycnus) maestum musa solatur amorem; X 191. tela curas solabar anilis; IX 489. concussa famem in silvis solabere quercu; G I 159. at tu, oro, solare inopem (genetricem) et succurre relictae; IX 290. longum cantu solata laborem coniunx; G I 293. (Simylus) agresti suum solatur voce laborem; Mo 30. (Aeneas) tum socios maestique metum solatur Iuli, fata docens; XII 110. hoc tamen infelix miseram solabere mortem: cadis . .; X 829. hoc equidem occasum Troiae tristisque ruinas solabar; I 238. socios: ſ. metum.

solstitium, Sonnenwende, Sommerhitze: muscosi fontes et somno mollior herba, solstitium pecori defendite; E VII 47. *lumida solstitia atque hiemes orate serenas, agricolae!; G I 100.

solum, Grund, Boden, Erdreich, Ort: I. canebat, ut tum durare solum et discludere Nerea ponto coeperit; E VI 35. quoi (terrae) putre solum (namque hoc imitamur arando); G II 204. pecudum cruore pingue solum; IV 202. ecce autem sub pedibus mugire solum; VI 256. — II, 1. Cereale solum pomis agrestibus augent; VII 111. superest presso exercere solum sub vomere; G II 356. inde exsupero praepingue solum stagnantis Helori; III 698. imitor: ſ. I. est. insedisse solum, quo Troia fuit; X 60. terrae pingue solum primis extemplo a mensibus anni fortes invortant tauri; G I 64. [mercati solum, facti de nomine Byrsam]; I 367. sin tumulis addive solum collisque supinos (metabere); G II 276. iuvenis vestigia presso haut tenuit titubata solo, sed concidit; V 332. arida tantum ne saturare fimo pingui pudeat sola neve . .; G I 80. namque omne quotannis terque quaterque solum scindendum; G II 399. sternitur omne solum telis; IX 666. subtrahitur solum; V 199. — 2. te comminus aequo mecum crede solo; XI 707. cum rota praecipitem (Phegea) et procursu concitus axis impulit effunditque solo; XII 380. (Aeneas) Murranum praecipitem scopulo atque ingentis turbine saxi excutit effunditque solo; XII 532. expectate solo Laurenti arvisque Latinis; VIII 38. quippe solo natura subest; G II 49. teneo: ſ. 1. premo. — 3. sin (Teucri) possunt solo decedere nostro; XI 325. ter ipsa (Tritonia) solo (mirabile dictu) emicuit; II 174. (Silenus) solo proceras erigit alnos; E VI 63. quocumque solo pulcherrimus exis; VIII 75. mons exultat solo, silvas armenta virosque involvens secum; XII 688. quae prima solo ruptis radicibus arbos vellitur; III 27. cum columbae viridi sedere

solo; VI 192. — III, 1. aequa solo fumantia culmina ponam; XII 569. — 2. hos parere iubent Alpheae origine Pisae, urbs Etrusca solo; X 180. — IV. diva solo fixos oculos aversa tenebat; I 482. illa (Dido) . . . tenebat; VI 469 defixa Latinus obtutu tenet ora soloque immobilis haeret; VII 250. (Fama) ingreditur solo et caput inter nubila condit; IV 177. (Orion) ingreditur . . condit; X 767. *Lapithae equitem docuere sub armis insultare solo; G III 117. sus alba solo recubans, albi circum ubera nati; III 392 VIII 45. optima patri arva solo; G II 263. domus alta sub Ida, Lyrnesi domus alta, solo Laurente sepulchrum; XII 547. ipsum (Phrygium praedonem) pronum sterne solo; XI 485. silescit tremefacta solo tellus; X 102.

solum, nur: nec calamis solum aequiperas, sed voce magistrum; E V 48.

solvo, löſen, befreien, abzahlen, trennen, auflöſen; solvite me, pueri; E VI 24. stant circum Iliades crinem de more solutae; III 65. quae (via) eo me solvat amantem; IV 479. neque umquam (Phoenissa) solvitur in somnos; IV 539. te isto corpore solvo; IV 702. somno vinoque soluti (Rutuli) procubuere; IX 189. Rutuli somno vinoque soluti conticuere; IX 236. nec populos ‖ Rutulos ‖ solvo; X 111. circum maestum Iliades crinem de more solutae; XI 35. omnia Deiphobo solvisti et funeris umbris; VI 510. cum medii nexus extremaeque agmina caudae solvuntur; G III 423. agmina terni diductis solvere choris; V 581. [si (vis) caelum in Tartara solvat]; XII 205 iam tempus equom fumantia solvere colla; G II 542. quod nec corpora segnes (apes) in Venerem solvunt; G IV 199. (apes) crates solvere favorum; G IV 214. infelix crinis scindit Iturna solutos; XII 870. vos ite solutae, ite deae pelagi; genetrix iubet; IX 116. passim soluti per campum pascuntur equi; VI 652. exequiis rite solutis; VII 5 quae causa fuit foedera solvere furto? X 91. iubet (Aeneas) solvi ex ordine funem; V 773. robustus quoque iam tauris inga solvet arator; E IV 41. at ima solvontur latera; G III 523. deus cunctanti (Palinuro) natantia lumina solvit; V 856. ut senior leto canentia lumina solvit; X 418. non ore solutos immundi meminere sues iactare manipulos; G I 399. interea solve mares; G III 62. membra: ſ. **membrum,** II, 1. solvo (3 St.) S. 410, a. haec (sacerdos) se carminibus promittit solvere mentes quas velit; IV 487. metum: ſ. **metus.** solvo (4 St.) S. 415, a. nexus: ſ. agmina. quod uti ne (virgo) prodita ludo auratam gracili solvisset corpore pallam! Ci 151. aestuantes nocte ‖ dote ‖ solvis pantices; Cat XIII 31. (Scylla) hanc poenam capillo pro patrio solvens excisa et funditus urbe; Ci 53. quae vobis, quae digna, viri, pro laudibus istis praemia posse rear solvi? IX 253. populos: ſ. alqm. X 111. (Anna) spem dedit dubiae menti solvitque pudorem; IV 55. (puppis) solvitur atque viros mediis exponit in undis; X 305. Ausonii coloni versibus incomptis ludunt risuque soluto; E II 386. seu (saxum) annis solvit sublapsa vetustas; XII 686. (silicem Tiryntius) imis avolsam solvit radicibus; inde repente impulit; VIII 238. pariter sinistros, nunc dextros solvere sinus; V 831. te duce (sceleris vestigia) inrita perpetua solvent formidine terras; E IV 14. ergo omnis longo solvit se Teucria luctu; II 26. solvite vela citi; IV 574. phagis peremptо (vitulo) tunsa per integram solvontur viscera pellem; G IV 302. solvite crinalis vittas, capite orgia mecum; VII 403. vota solvent nautae Glauco et Panopeae et Inoo Melicertae; G I 436. ubi positis aris iam vota in litore solves; III 404. Aeneas vota deum primo victor solvebat Eoo; XI 4. debita cum castae solvuntur vota Minervae; Ci 23.

solus, allein, bloß, verlaſſen, einſam; ibi haec incondita solus (Corydon) montibus iactabat; E II 4. dulce lenta salix feto pecori, mihi solus Amyntas; E III 83. dic . .: et Phyllida solus habeto; E III 107. montibus in nostris solus tibi certat Amyntas; E V 8. quid, quae te pura solum sub nocte canentem audieram? E IX 44. cantabitis haec, soli cantare periti, Arcades; E X 32. tu procul a patria Alpinas nives sola vides; E X 48. solis est turea virga Sabaeis; G II 117. solus (Orpheus) hyperboreas glacies Tanaimque nivalem lustrabat; G IV 517. o sola infandos Troiae miserata labores; I 597. nec soli poenas dant sanguine Teucri; II 366. sola mihi talis casus Cassandra canebat; III 183 sola novom dictuque nefas harpyia Celaeno prodigium canit; III 365. solus hic animum labantem impulit; IV 22. solane perpetua maerens carpere iuventa? IV 32. sola (Dido) domo maeret vacua; IV 82. solam nam perfidus ille te colere; IV 421. sola viri mollis aditus et tempora noras; IV 423. semper (Dido) relinqui sola sibi videtur; IV 467. quid tum? sola fuga nautas comitabor ovantis? IV 543. solus iam ipso superest in fine Cloanthus; V 225. Dares, solus qui Paridem solitus contendere contra; V 370. amissa solus palma superabat Acestes; V 519. quamvis solus (Eurytion) avem caelo deiecit ab alto; V 542. Beroën reliqui indignantem, tali quod sola careret munere; V 651. qui divitiis soli incubuere repertis nec partem posuere suis; VI 610. (Amata) „euhoe ‖ euoe ‖ Bacche“ fremens, solum te virgine dignum vociferans; VII 389. solus (Hippolytus) ubi in silvis Italis ignobilis aevom exigeret; VII 776. nec solos tangit Atridas iste dolor; IX 138. solam te in tanta pericula mittam? IX 200. Nisus solum per omnis Volcentem petit; IX 438. Nisus in solo Volcente moratur; IX 439. tunc ille senectae sera meae requies, potuisti linquere solam, crudelis? IX 482. solus ego in Pallanta feror, soli mihi Pallas debetur; X 442. Drances solum vocari testatur, solum posci in certamina Turnum; XI 221. quod si me solum Teucri in certamina poscunt; XI 434. „solum (Turnum) Aeneas vocat“: et vocet oro; XI 442. audeo et promitto sola Tyrrhenos equites ire obvia contra; XI 504. *(Camilla) sola contenta Diana; XI 582. Accam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias, quae sola Camillae, quicum partiri curas; XI 821. solus ferro crimen commune refellam; XII 16. (Aeneas) solum densa in caligine Turnum vestigat lustrans, solum in certamina poscit; XII 467. soli pro portis Messapus et acer Atinas sustentant aciem ‖ acies ‖; XII 661. nec tu me aëria solam nunc sede videres digna indigna pati, sed . .; XII 810. qua causa (te dicam) ad patrium solam vigilare cubile? Ci 231. — procul in sola secretae Troades acta amissum Anchisen flebant; V 613. heu male tum Libyae solis erratur in agris; G III 249. solae (apes) communis natos, consortia tecta urbis habent; G IV 153. patriam solae (apes) et certos novere penatis; G IV 155. si solis instabis aristis; G I 220. sola culminibus ferali carmine bubo saepe queri; IV 462. ferre per orbem sola Sophocleo tua carmina digna cothurno; E VIII 10. tene (Fortuna ademit), o sola meae vivendi causa senectae? Ci 314. neu sola palato sit non grata ceres; Mo 54. cornix sola in sicca secum spatiatur harena; G I 389. qua (fama) sola sidera adibam; IV 322. sola domum et tantas servabat filia sedes; VII 52. qui solus honos Acheronte sub imost; XI 23. o mihi sola mei super Astyanactis imago; III 489. sola India nigrum fert hebenum; G II 116. ipse (Orpheus) te, dulcis coniunx, te solo in litore secum canebat; G IV 465. [meritis vacat hic tibi solus fortunaeque locus]; XI 179. quod (lumen) torva solum sub fronte latebat; III 636. quae (mater) te sola, puer, multis e matribus ausa persequitur; IX 217. *(Metabus) pastorum et solis exegit monti-

bus aevom; XI 569. nec solis licet capere arma Mycenis; IX 139. nate, meae vires, mea magna potentia solus; I 664. *(Metabus) iuga longa petebat solorum nemorum; XI 545. hospes; hoc solum nomen quoniam de coniuge restat; IV 324. erit ista mihi genetrix nomenque Creusae solum defuerit; IX 298. ibant obscuri sola sub nocte per umbram; VI 268. an tua nantae numina sola colant; G I 30. quam (ovem) videris serae solam decedere noeti; G III 467. ideo tauros procul atque in sola relegant pascua; G III 212. te poscimus simul pacis solum inviolabile pignus; XI 363. pinifer illum (Gallum) etiam sola sub rupe iacentem Maenalus (levit); E X 14. infelix virgo incultum solis in rupibus exigit aevum; Ci 518. cui sola salus genitore reducto; IX 257. haec via sola fuit, qua perdere posses; X 879. ea sola voluptas solamenque mali; III 660. care puer, mea sola et sera voluptas; VIII 581.

somnifer. einſchläfernd: neque eum (Umbronem) iuvere in volnera ‖ volnere ‖ cantus somniferi; VII 757.

somnium (Somnium). Traum: I, 1. quae sopitos deludunt somnia sensus; X 642. quam sedem Somnia volgo vana tenere ferunt foliis sub omnibus haerent; VI 284. — 2. quidquid et ut quisque est tali de clade locutus, somnia sunt; Ci 90. — II. mane ut vades ‖ lamenta vagis ‖ dimittes somnia ‖ omnia ‖ ventis; Cul 380. credimus? an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt? E VIII 108. Somnus te, Palinure, petens, tibi somnia tristia portans insonti; V 840. si quis probet illis somnia luxuriae spretis; Cul 60.

somnus (Somnus), Schlaf, Traum, Schlafgott: I. mugitus boum mollesque sub arbore somni non absunt; G II 470. condit natantia lumina somnus; G IV 496. levis aetheriis delapsus Somnus ab astris; V 838. cum Somnus aëra dimovit tenebrosum et dispulit umbras; V 838. [ne vana putes haec fingere somnum]; VIII 42. terris animalia somnus habebat; III 147. Somnus te, Palinure, petens, tibi somnia tristia portans insonti; V 840. nox Aenean somnusque reliquit, surgit; VIII 67. olli (Orodi) dura quies oculos et ferreus urget somnus; X 745. olli (Podalirio) . somnus; XII 309. ellipt. tum somni dulces; G I 342. — II, 1. nec somnos abrumpit cura salubris; G III 530. hac (virga Mercurius) dat somnos adimitque et lumina morte resignat; IV 244. ne ‖ nec ‖ mihi tum mollis sub divo carpere somnos libeat; G III 435. Aeneas celsa in puppi carpebat somnos; IV 555. do: ſ. adimo. nate dea, potes hoc sub casu ducere somnos? IV 560. inde ubi prima quies medio iam noctis abactae curriculo expulerat somnum; VIII 408. qualem (Protea) videris, incepto tegeret cum lumina somno; G IV 414. hinc tibi, quae semper, vicino ab limite saepes somnum suadebit inire; E I 55. sacerdos cum somnos petivit; VII 88. qui (Rhamnes) forte tapetibus altis extructus toto proflabat pectore somnum; IX 326. olli (iuveni) somnum ingens rumpit pavor; VII 458. vipereo generi et graviter spirantibus hydris spargere qui (Umbro) somnos solebat; VII 754. suadent cadentia sidera somnos; II 9. ubi suadent . .; IV 81. — 2. nec (Fama) dulci declinat lumina somno; IV 185. pastor lentus in herbis securo pressus ‖ pressos ‖ somno mandaverat artus; Cul 160. — 3. excutior somno; II 302. — 4. tum vero Aeneas corripit e somno corpus; IV 572. neque umquam (Phoenissa) solvitur in somnos; IV 530. mihi Cassandrae per somnum vatis imago ardentis dare visa faces; V 636. — III, 1. effigit imago, par levibus ventis volucrique simillima somno; II 794. [VI 702] — 2. hunc (puerum) ego sopitum somno super alta Cythera recondam; I 680. — IV. libra die somnique pares ubi fecerit horas; G I 208. quod (pastor) erat tardus ‖ tardo ‖ somni languore remoto ‖ renatus ‖; Cul 198. umbrarum hic locus est, somni noctisque soporae; VI 390. [sunt geminae Somni portae]; VI 893. — V, 1. iam adeo dulci devinctus lumina somno Nisus erat; Ci 206. passim somno vinoque per herbam corpora fusa vident; IX 316. tunc ‖ tum ‖ me confectum choreis somnoque gravatum infelix habuit thalamus; VI 520. Chromis et Mnasyllos ‖ Mnasylos ‖ in antro Silenum pueri somno videre iacentem; E VI 14. facile ut somno adgrediare iacentem (senem); G IV 404. ut incundo levet languentia corpora somno; Cul 93. cetera per terras omnis animalia somno laxabant curas; IX 224. urunt (campum) Lethaeo perfusa papavera somno; G I 78. (pecudes, volucres) somno positae sub nocte silenti; IV 527. primo quae (tentoria) prodita somno Tydides multa vastabat caede cruentus; I 470. invadunt urbem somno vinoque sepultam; II 265. somno vinoque soluti (Rutuli) procubuere; IX 189. Rutuli somno vinoque soluti conticuere; IX 236. sternunt se somno diversae in litore phocae; G IV 432. — 2. muscosi fontes et somno mollior herba, solstitium pecori defendite; E VII 45. — 3. in: ſ. **in**, B, IV, 2. somnis (7 St.) S. 330, a. (Cyclops) saniem eructans et frusta cruento per somnum commixta mero; III 633. (dicantur) vel acta puero cum viris convivia udaeque per somnum nates; Cat XIII 14.

sonipes. Roß: fremit aequore toto insultans sonipes; XI 600. quo sonipes ictu furit arduus altaque iactat volneris impatiens arrecto pectore crura; XI 638. insultat: ſ. fremit. sonipes frena ferox spumantia mandit; IV 135. sonipes pressis pugnat habenis huc conversus et huc; XI 600. ostro insignis et auro stat sonipes; IV 135.

sonitus. Schall, Klang, Geräuſch: I. subito cum creber ad auris visus adesse pedum sonitus; II 732. magis atque magis clarescunt sonitus; II 301. — II, 1. stupet inscius alto accipiens sonitum saxi de vertice pastor; II 308. Troius heros adgnovit sonitum et divae promissa parentis; VIII 531. sonitus alit aëris echo; Cul 152. (equi labor est) plausae sonitum cervicis amare; G III 186. armorum sonitum toto Germania caelo audiit; G I 474. signaque ferre iuvat sonitusque audire tubarum; VII 628. do: ſ. **do.** III. sonitum (15 St.) S. 187, b. facio: ſ. **facio.** III. sonitum (4 St.) S. 234, a. ante volant sonitumque ferunt ad litora venti; XII 455. vox auditur fractos sonitus imitata tubarum; G IV 72. *[dum (Salmoneus) flammam lovis et sonitus imitatur Olympi]; VI 586. tuba terribilem sonitum procul aere canoro increpuit; IX 503. (Cyclopes) fulgores nunc terriferos sonitumque metumque miscebant operi; VIII 431. mater sonitum thalamo sub fluminis alti sensit; G IV 333. canoros Curetum sonitus crepitantiaque aera secutae (apes); G IV 151. cum sonitum pedum vocemque (Cyclopum) tremesco; III 648. video: ſ. I, adest. — 2. sensit (Polyphemus) et ad sonitum vocis vestigia torsit; III 669. — III. nihil ipsa (regina) nec aurae nec sonitus memor aut venientis ab aethere teli; XI 802. — IV, 1. agmine facto quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum; VIII 596. nisi sonitu terrebis aves; G I 156. lapis veterem sonitu Phoebi testatur amorem; Ci 109. tum sonitu Prochyta alta tremit durumque cubile Inarime; IX 715. acta multo perque uterum sonitu perque ilia venit harundo; VII 499. — 2. cum: ſ. **cum.** IV. sonitu (5 St.) S. 153, a.

sono, ertönen, ſchallen, klirren, rauſchen, ertönen laſſen: I, 1. nunc, veneranda Pales, magno nunc ore sonandum; G III 294. — 2. ingenti sonuerunt omnia plausu; V 506. nemorum quae (Albunea) maxima sacro fonte sonat; VII 84. balatu pecorum et crebris mugitibus amnes sonant; G III 554. so-

nat amnis et Asia longe pulsa palus; VII 701. arcus; ſ. **arcus.** I. sonat (4 St.) Σ. 62, a. non illis omnibus arma nec clipei currusve sonant; VII 686. *ſillas (equas) ducit amor trans Gargara transque sonantem Ascanium]; G III 269. ubi accesseris divinos lacus et Averna sonantia silvis; III 442. extemplo teli stridorem aurasque sonantis audiit una Arruns; XI 863. unde se erumpit saxosus sonans Hypanis Mysusque Caicus; G IV 370. cassida: ſ. arcus. tum stridor ferri tractaeque catenae (sonare?); IV 558. classica iamque sonant; VII 637. clipei: ſ. arma. balatu pecorum arentes sonant ripae collesque supini; G III 555. currus: ſ. arma. (equus) incipiat gradibus sonare compositis; G III 191. rustica pastoris fistula more sonat ‖ sonans ‖; Copa 10. ferro sonat alta bipenni fraxinus; XI 135. primus equi labor est stabulo frenos audire sonantis; G III 184. cum hirundo nunc porticibus vacuis, nunc umida circum stagna sonat; XII 477. Hypanis: ſ. Caicus. sonat icta securibus ilex; VI 180. tot linguae, totidem ora sonant, tot (Fama) subrigit auris; IV 183. lucus: ſ. **lucus.** I. sonat (3 St.) Σ. 389, a. praecipue cum iam staret ecus, toto sonuerunt aethere nimbi; II 113. ora: ſ. linguae. palus; ſ. amnis. (Timavus) pelago premit arva sonanti; I 246. Turni se pestis ob ora fertque refertque sonans; XII 866. proceres divina tela Dardanidae pharetramque fuga sensere sonantem; IX 660. non arguta sonant tenui psalteria chorda; Ci 178. ripae: ſ. colles. saxa: ſ **saxum.** I. sonant (4 St.) Σ. 618, b. vos et Scyllaeam rabiem penitusque sonantis accestis scopulos; I 200. ille (Cloanthus) inter navemque Gyae scopulosque sonantis radit iter; V 169 scuta sonant pulsuque pedum conterrita tellus; VII 722. unde tristis lupini sustuleris fragilis calamos silvamque sonantem; G I 76. tela sonant umeris; IV 149. turba sonans praedam pedibus circumvolat uncis; III 233 Anchises natum unaque Sibyllam conventus trahit in medios turbamque sonantem; VI 753. Iovis ales litoreas agitabat avis turbamque sonantem agminis aligeri; XII 248. hinc saeva sonare verbera; VI 557. videt Aeneas seclusum nemus et virgulta sonantia silvae; VI 704. immissi diversis partibus ignes arentem in silvam et virgulta sonantia lauro; XII 522. an memorem Iulia qua ponto longe sonat unda refuso? G II 163. *sonuere undae; XI 562. qua Castaliae sonans liquido pede labitur unda; Cul 17. carat tellurem et solido graviter sonat ungula cornu; G III 88. — II. adiungit (Silenus), ut litus „Hyla Hyla“ omne sonaret; E VI 44. — III. est volitans, quoi nomen asilo Romanumst, asper, acerba sonans; G III 149. ut (fluctus) volutus ad terras immane sonat per saxa; G I 239. (Sibylla) maior videri nec mortale sonans; VI 49. cunctatur et amnis ranca sonans; IX 125. arma horrendum sonuere; IX 732. quae (unda) levibus placidum rivis sonat acta liquorum; Cul 149. Murranum hic (Aeneas), atavos et avorum antiqua sonantem nomina excutit; XII 529. ipsae iam carmina rupes, ipsa sonant arbusta; E V 64. hau tibi voltus mortalis, nec vox hominem sonat; I 328. nomina: ſ. atavos.

sonor, Geräuſch, Getöſe: I summae sonorem dant silvae; G III 199. — II. Apollo laugaeo similis et crinis albos et saeva sonoribus arma; IX 651. — III. magno veluti cum flamma sonore virgea suggeritur costis undantis aëni; VII 462.

sonorus, tönend, ſchallend: illi procursu rapido invadunt Martem clipeis atque aere sonoro; XII 712. stagnis quae (dea) fluminibusque sonoris praesidet; XII 139. silvae sonorae ‖ sonoros ‖ sponte sua cantus rapiebant cortice avara; Cul 281. hic Aeolus luctantes ventos tempestatesque sonoras imperio premit; I 53.

sons, ſchuldig, ſtrafbar: A. omnis per mortis animam sontem ipse dedissem! X 854. — B. continuo sontis ultrix accincta flagello Tisiphone quatit insultans; VI 570.

sonus, Ton, Schall: I. quis ‖ qui ‖ voltus vocisque sonus vel gressus eunti; V 649. me sonus excitat omnis suspensum et comiti timentem; II 728. arrectas impulit auris confusae sonus urbis et inlaetabile murmur; XII 619. — II. prima ante omnis futurna Latinos audiit adgnovitque sonum; XII 449. tum sonus auditur gravior; G IV 260. si qua sonum procul arma dedere: G III 83. dea dat sine mente sonum; X 640. fit sonus; IX 752. alarum verbera nosco letalemque sonum; XII 877. — III. posterius graviore sono tibi musa loquetur nostra; Cul 8. ora sono discordia signant; II 423.

sophia, Weisheit: I. etsi me Cecropius hortulus florentis viridi sophiae complectitur umbra; Ci 4. — II. aeternum sophiae coniunctum carmine nomen nostra tuum senibus loqueretur pagina saeclis; Ci 40.

Sophocleus, ſophokleiſch: ferre per orbem sola Sophocleo tua carmina digna cothurno; E VIII 10.

sopio, betäuben, einſchläfern: (Aeneas) primum Herculeis sopitas ignibus aras excitat; VIII 542. haec memoranus (Aeneas) cinerem et sopitos suscitat ignis; V 743. cum femina primum cinerem et sopitos suscitat ignes; VIII 410. hunc (puerum) ego sopitum somno super alta Cythera recondam; I 680. quae sopitos deludunt somnia sensus; X 642.

sopor (Sopor), Schlaf, Schlummer: I, 1. sopor fessos complectitur artus; II 253. alituum pecudumque genus sopor altus habebat: VIII 27. fessos sopor irrigat artus; III 511. fessos sopor suus occupat artus; G IV 190. ellipt. quale sopor fessis in gramine; E V 46. tum consanguineus Leti Sopor et mala mentis Gaudia; VI 278. — 2. nec sopor illud erat, sed videbar . .; III 173. — II. placidum carpebant fessa soporem corpora per terras; IV 522. pastor mitem concepit proiectus membra soporem; Cul 158. ut languida effuso requierunt membra sopore; Cul 207. (Volcanus) placidum petivit coniugis infusus gremio per membra soporem; VIII 406. — III tuo dulci nequiquam capta sopore; Ci 315.

soporifer, ſchlafbringend, einſchläfernd: (regina) spargens umida mella soporiferumque papaver; IV 486.

soporo, einſchläfern, betäuben: cui (Cerbero) vates melle soporatam et medicatis frugibus offam obicit; VI 420. deus ramum vi soporatum Stygia super utraque quassat tempora: V 855.

soporus, betäubend: umbrarum hic locus est, somni noctisque soporae; VI 390.

Soracte, Berg in Etrurien: hi Soractis habent arces Flaviniaque arva; VII 696. summe deum, sancti custos Soractis Apollo; XI 785.

sorbeo, einſchlürfen, verſchlucken: Charybdis imo barathri ter gurgite vastos sorbet in abruptum fluctus; III 422.

sorbum, Spierling: pocula laeti fermento atque acidis imitantur vitea sorbis; G III 380.

sordeo, anekeln: quoniam sordent tibi munera nostra; E II 44.

sordes, Schmutz: potius, quam te tam tristibus istis sordibus patiar tabescere; Ci 249.

sordidus, ſchmutzig, ärmlich: sordidus ex umeris nodo dependet amictus; VI 301. rates caeno retentae sordido macraque luctantes aqua; Cat XIII 25. neque in culinam et uncta compitalia dapesque duces sordidas; Cat XIII 28. o tantum libeat mecum tibi sordida rura habitare! E II 28.

soror, Schweſter, Geliebte: I, 1. iam iam fata, soror, superant; absiste morari; XII 676. i soror, atque hostem supplex adfare superbum; IV 424. audiit exanimis soror; IV 672. vellera nymphae

carpebant, Clioque et Beroe soror, Oceanitides ambae; G IV 341. sorores naides, celebrate deum ludente chorea; Cul 18. quam tu urbem, soror, hanc cernes! IV 47. soror morientem nomine clamat: „hoc“ . .? IV 674. soror conclamat; VII 501. cui iuveni ante alios divi divumque sorores cuncta dedere bona; Cat IV 5. talis miserrima fletus fertque refertque soror; IV 438. unguibus ora soror foedans et pectora pugnis; IV 673. XII 871. it: ſ. adfatur. quare, Pierii laticis decus, ite, sorores naides; Cul 18. maerent; ſ. IV. pectora. interea soror alma monet succedere Lauso Turnum; X 439. huic (Turno) soror talibus occurrit dictis: „hac“ . .; XII 623. odere sorores Tartareae monstrum; VII 327. (cervom) adsuetum imperiis soror omni Silvia cura ornabat: VII 487. (sororem) maculosae tegmina ‖ tegmine (succinctam) ‖ lyncis aut spumantis apri cursum clamore prementem; I 323 illam (Famam) Terra parens extremam Coeo Enceladoque sororem progenuit; IV 179. refert; ſ. fert. soror ut currumque et equos et lora regebat; XII 624. trepido exterrita cursu soror per medios ruit; IV 673. o soror, et dudum adgnovi, cum foedera turbasti, et nunc . .; XII 632. quem simul ac Inturna soror crebrescere vidit sermonem; XII 222. Silvia prima soror, palmis percussa lacertos, auxilium vocat; VII 503 - 2. ego, Iovis et soror et coniunx; I 47. o dea certe, an Phoebi soror? I 329. — 3. o gemitu non frustra exterrita tanto, Cyrene soror; G IV 354. Anna soror, quae me suspensam insomnia terrent! IV 9. hunc dolorem et perferre, soror, potero; IV 420. ſ. 1 adfatur, cernit. extinxti te meque, soror; IV 682. haec (Camilla) ita fatur: „hactenus, Acca soror, potui“; XI 823. ſ. 1. turbat, absistit, celebrant. — II, 1. extemplo Turni sic est adfata sororem diva deam: „nympha“ . .; XII 138. (Dido) maestam dictis adgressa sororem; IV 476. cum sic unanimam adloquitur male sana (regina?) sororem: „Anna soror“ . .; IV 8. in faciem soror conversa Metisci aurigae: XII 623. (Turnus) maestam sororem deserit; XII 682. exterreo: ſ. I, 1. ruit. 3. G IV 354. extinguo: ſ. I, 3. IV 682. qui novit Panaque Silvanumque senem nymphasque sorores; G II 494. percutio: ſ. I, 1. vocat. simul ipsa (mater) precatur Oceanumque patrem rerum nymphasque sorores; G IV 382. per ‖ et ‖ prostitutae turpe contuberninm sororis —; Cat XIII 7. (virginem) miratur cupidas secum rapiens Galatea sorores; Ci 393. Annam, cara mihi nutrix, huc siste sororem; IV 634. comitemne sororem sprevisti moriens? IV 677. succingo: ſ. I, 1. premit. nec (Turnus) currus umquam videt aurigamve ‖ aurigamque ‖ sororem; XII 918. — 2. miserere sororis; IV 435 — 3. Anna refert „o luce magis dilecta sorori“: IV 31. hoc visum nulli, non ipsi effata (Dido) sorori; IV 456. ipse ari velleris agnam Aeneas matri Eumenidum magnaeque sorori ense ferit; VI 250. gratare sorori; IV 478. hunc illi (Turni sorori) rex aetheris altus honorem Juppiter sacravit; XII 140. interdum fessae succedit laeva sorori alternatque vices; Mo 28. — III. nulla tuarum audita mihi neque visa sororum; I 326. mearum vidistis si quam hic errantem forte sororum succinctam pharetra; I 321. tum (Silenus) canit, Gallum Aonas in montis ut duxerit una sororum; E VI 65. — IV. Tisiphone vocat agmina saeva sororum; VI 572. contubernium: ſ. II, 1. prostituo. hic cara sororum pectora maerentum execrantur bellum; XI 215. Hesionae visentem regna sororis Laomedontiaden Priamum: VIII 157. adsum dirarum ab sede sororum; VII 454. (Cycnus) populeas inter frondes umbramque sororum dum canit; X 190. — V. ante alias Arethusa sorores prospiciens; G IV 356.

sors, Los, Verlojung, Weisſagung, Schickſal: I. nunc Italiam magnam Grynens Apollo, Italiam Lyciae iussere capessere sortes; IV 346. haec intemptata manebat sors rerum; X 40. viro gentis quam (natam) iungere nostrae non sortes sinunt; VII 269. nunc augur Apollo, nunc Lyciae sortes; IV 377. — II. 1. deiectam aerea sortem accepit galea; V 490. sors ista senectae debita erat nostrae; XI 165. deicio: ſ. accipio. si contigerit victori praedae dicere sortem; IX 268. stat ductis sortibus urna: VI 22. (Anchisa satus) multa putans sortemque animo ‖ animi ‖ miseratus iniquam; VI 332. Turni sortem miserantur iniquam; XII 243. hic ego namque tuas sortes arcanaque fata ponam; VI 72. adsidet hac iuvenis, sociatae gloria sortis; Cul 301. (rex) veteris Fauni volvit sub pectore sortem; VII 254. — 2. ipsum illum (equum), clipeum cristasque rubentis excipiam sorti; IX 271. — 3. utere sorte tua: XII 932. — III, 1. nescia mens hominum fati sortisque futurae; X 501. — 2. sorti pater aecus utrique est; X 450. — IV. gloria: ſ. II, 1. socio. — V, 1. sunt quibus ad portas ceeidit custodia sorti; G IV 165. at regina, nova pugnae conterrita sorte, flebat; XII 54. non illi imperium pelagi saevomque tridentem, sed mihi sorte datum; I 139. socii, Troiae quos sorte suprema delegi comites; V 190. Laocoon, ductus Neptuno sorte sacerdos; II 201. fatorum hic exitus illum (Priamum) sorte tulit; II 555. tum loca sorte legunt; V 132. pacem me exanimis et Martis sorte peremptis oratis? XI 110. ille iuvenis proxima sorte tenet lucis loca; VI 761. (Dido) operum laborem partibus aequabat iustis aut sorte trahebat; I 508. 2. nec vero hae sine sorte datae, sine iudice sedes; VI 431. ille (genitor) maria omnia ferebat, invalidus, viris ultra sortemque senectae; VI 114.

sortior, loſen, verteilen, auswählen: hinc delecta virum sortiti corpora furtim includuut (ductores Danaum) caeco lateri; II 18. Aeneas sortitur domos; V 756. sic fata deum rex sortitur volvitque vices; III 376. cunctanti (Turno) telum Aeneas fatale coruscat, sortitus fortunam oculis; XII 920. illi (Cyclopes) ocius incubuere omnes pariterque laborem sortiti; VIII 445. illam (virginem mirantur) alternas sortiti vivere luces, Tyndaridae; Ci 397. omnis per muros legio, sortita periclum, excubat; IX 174. sternimur optatae gremio telluris ad undam sortiti remos; III 510. subolem armento sortire quotannis; G III 71. nos magna precati numina sortitique vices; III 634

sortitus, Wurf des Loſes: quae (virgo) sortitus non pertulit ullos nec . .; III 323.

sospes. geſund: quo (ductore) sospite nunquam res equidem Troiae victas aut regna fatebor; VIII 470. nec sospite dirum optabis nato funus pater; XI 56. et tibi sospes debita felicis memoretur ‖ numeretur ‖ vita per annos; Cul 39.

spadix, braun: honesti spadices glaucique; G III 82.

spargo, verſtreuen, werfen, verſtreuen, bedecken, ſprengen, ſprenkeln: prius haustu sparsus aquarum ore fove ‖ fave ‖; G IV 229. pro quo spargite me in fluctus; III 605. totis (virgo visa) Volcanum spargere tectis; VII 77. Circe sparsit coloribus alas; VII 191. (nutrix) Amyclaeo spargens altaria thallo; Ci 376. aspice, ut antrum silvestris raris sparsit labrusca racemis; E V 7. si forte morantis (apes) sparserit aut praeceps neptuno immerserit eurus; G IV 29. spargam arma per agros: VII 551. spargitur et tellus lacrimis, sparguntur et arma; XI 191. sanguine cernis adhuc sparsoque (arma) infecta cerebro; V 413 (Simylus) contempta (coria?) passim spargit humi atque abicit; Mo 96. corpus: ſ. **corpus.** II, 1. spargo (3 zt.) 3 143, b. (Alsus) sparso late rigat arma cruore; XII 308. Olearum niveamque Parum sparsasque per aequor Cycladas legimus; III 126. stuppea flamma manu telisque volatile ferrum spar-

gitur; VIII 694. et nos tela, pater, ferrumque haut debile dextra spargimus; XII 50. flammam; ſ. ferrum. (Aeneas) caeso sparsurus sanguine flammas; XI 82. purpureos spargam flores: VI 884. corniger — haud aries humilis, sed maxima taurus victima sparget focos; Cat XIV 8. magnum quae (gens Dardaniae) sparsa per orbem: I 602. pars maxima glandes liventis plumbi spargit, pars . .; VII 687. liquido coacto (Simylus) interdum grumos spargit sale; Mo 47. harenam: ſ. **harena**. II. 1. spargo (4 St.) Σ. 286, a. (Camilla) nunc lenta manu spargens hastilia denset, nunc . .; XI 650. spargite humum foliis, pastores; E V 40. quis humum florentibus herbis spargeret? E IX 19. spretae Iovium quo munere matres discerptum latos invenem sparsere per agros; G IV 522. (sacerdos) sparserat latices simulatos fontis Averni; IV 512. aspiciunt comites ensem cruore spumantem sparsasque manus; IV 665. (regina) spargens umida mella soporiferumque papaver; IV 486. sparge molam; E VIII 82. ipsa (regina) molam ‖ mola ‖ manibusque piis altaria iuxta spargens; IV 486. postera vix summos spargebat lumine montis orta dies; XII 113. sparge, marite, nuces: tibi deserit Hesperus Oetam; E VIII 30. (Venus) spargit salubris ambrosiae sucos et odoriferam panaceam; XII 418. papaver: ſ. mella, capreoli, sparsis etiam nunc pellibus albo; E II 41. post sparsos fraterna caede penates; IV 21. spargit rapida ungula rores sanguineos; XII 339. sparsa liminibus floret rosa; Ci 98. aemula necdum temporibus geminis canebat sparsa senectus; V 416. idem (Corynaeus) ter socios pura circumtulit unda spargens . .; VI 229. viperео generi et graviter spirantibus hydris spargere qui (Umbro) somnos solebat; VII 754. sucos: ſ. panaceam. Phlegra, Gigantео sparsa est quae ‖ quo ‖ sanguine tellus; Cul 28. tela: ſ. ferrum. iam prima novo spargebat lumine terras Aurora; IV 584. IX 459. sparsi rorabant sanguine vepres; VIII 645. quod superest, sparge (virgulta) fimo pingui; G II 317. hinc (Ulixes) spargere voces in volgum ambiguas; II 98.

Sparta. Hauptſtadt Lakoniens: I. [scilicet haec Spartam incolumis aspiciet?] II 577. me duce Dardanius Spartam expugnavit adulter? X 92 — II. una velocis Spartae catulos acremque Molossum pasce sero pingui; G III 405.

Spartanus. ſpartaniſch: (mater) gerens virginis arma, Spartanae vel qualis . .; I 316.

Spartiens. ſpartaniſch: hic est et Spartica ‖ Parthica ‖ myrtus atque hyacinthos; Cul 400.

spartum, Scil: traiectus medium sparto sed caseus orbem pendebat; Mo 58.

sparus, Speer: agrestis manus armat sparus; XI 682.

spatior. einherſchreiten: (Dido) ante ora deum pinguis spatiatur ad aras; IV 62. cornix sola in sicca seenm spatiatur harena; G I 389.

spatiosus, groß: (Scylla) cruribus exilis, spatiosa prodiga planta; Mo 35.

spatium, Raum, Strecke, Laufbahn, Fahrt, Zeitraum: I. hoc spatium tantumque morae tuit Ilo; X 400. quibus in terris tris pateat Caeli ‖ caeli ‖ spatium non amplius ulnas; E III 105. spatia si plura supersint; V 325. — II. 1. signo repente corripiunt spatia audito; V 316. pariter grossi per opaca viarum corripiunt spatium medium; VI 631. ille (turbo) actus habena curvatis fertur spatiis; VII 381. discessere omnes medii spatiumque dedere; XII 696. (Mezentius) oculis spatium emensus, quantum satis hastae, „dextra“ . .; X 772. tum lapis ipse viri nec spatium evasit totum neque pertulit ictum; XII 907. peto requiem spatiumque furori; IV 433. spatio post deinde relicto tertius Euryalus; V 321. — 2. dum spatio subit Sergestus iniquo; V 203. — 3. ut cum carceribus sese effudere quadrigae, addunt in spatia; G I 513. ut dato signo spatia in sua quisque recessit; XII 129. hinc (equus) vel ad Elei metas et maxima campi sudabit spatia; G III 203. — III. inde alios inenut cursus aliosque recursus adversi spatiis; V 584. hortus erat exiguus spatio, variis sed fertilis herbis; Mo 63. — IV. 1. iam fere spatio extremo adventabant, cum . .; V 327. sed nos immensum spatiis confecimus aequor; G II 541. verum haec ipse equidem spatiis exclusus iniquis praetereo; G IV 147. mea quem spatiis propioribus aetas insequitur; IX 275. — 2. illi (Aeneae) medio in spatio chorus ecce suarum occurrit comitum; X 219.

species. Anblick, Anſehen, Gattung, Art: I. oris honos primum et labella et patulae frontis species concrescere in unum coepere; Ci 497. constet ut effecti species nomenque moreti; Mo 118. tum variae eludent species atque ora ferarum; G IV 406. sed neque quam multae species, nec nomina quae sint, est numerus; G II 103. talis erat species auri frondentis opaca ilice; VI 208. ilicis et nigrae species nec laeta cupressus manent ‖ monent ‖: Cul 140 — II. non tulit hanc speciem furiata mente Coroebus; II 407 verum vertuntur species animorum; G I 420. — III. 1. sive etiam iactis speciem mutata venenis infelix virgo; Ci 70. — 2. neque enim specie famave movetur Dido; IV 170.

specimen. Kennzeichen: I. cui (Latino) tempora circum aurati bis sex radii fulgentia cingunt, Solis avi specimen; XII 164. — II salsa tellus tale dabit specimen; G II 241.

spectaculum. Betrachtung: admiranda tibi levium spectacula rerum dicam; G IV 3. non hoc ista sibi tempus spectacula poscit; VI 37.

spectator. Zuſchauer: cuperem ipse parens spectator adesset; X 443

specto. ſchauen, anſehen, hinſehen, prüfen: I. si ad vitulam spectas, nihil est quod pocula laudes; E III 48. hinc Venus, hinc contra spectat Saturnia Iuno; X 760. sedeant spectentque Latini; XII 15. — II. neque illum flava Ceres alto ne quiquam spectat Olympo; G I 96. vidi lecta diu et multo spectata labore degenerare tamen; G I 197. neve haec nostris spectentur ab annis, quae ferimus: IX 235. heu magnum alterius frustra spectabis acervum; G I 158. crastina lux ingentis Rutulae spectabit caedis acervos; X 245. spectabat Phasimque Lycumque et caput, unde . .; G IV 367. et iuvat undantem buxo spectare Cytorum; G II 437. omnia sub magna labentia flumina terra spectabat diversa locis; G IV 367. sunt (nobis) animi et rebus spectata iuventus; VIII 151. iuvat spectare Naryciae picis lucos; G II 438. (Aeneas) aetherii spectans orientia solis lumina; VIII 68. Lycum, Phasim: ſ. caput. Triviae custos Opis spectat interrita pugnas; XI 837 matres primo ancipites oculisque malignis ambiguae spectare rates; V 657 tum litore toto ardentis spectant socios; XI 200.

specula. Wartturm: I. praeceps aërii specula de montis in undas deferar; E VIII 59 nunquam praeceps aërii specula de montis iisses; Ci 302. in speculis summoque in vertice montis planities ignota iacet; XI 526. saeva e speculis tempus dea nacta nocendi; VII 541. e speculis percussae pectora matres clamorem tollunt; XI 877. regina e speculis ut primum ‖ primum ‖ albescere lucem vidit; IV 586. leo specula cum vidit ab alta stare taurum; X 451 — II. dat signum specula Misenus ab alta aere cavo; III 239.

speculator. Kundſchafter: (Dolon) castra ut Danaum speculator adiret; XII 349.

speculor. ausſpähen, erſpähen: I. hinc (Mezentio) contra Aeneas speculatus in agmine longe obvius ire parat; X 769. (virgo) saepe sedibus ex

altis caeli ‖ aulae celsis ‖ speculatur in orbem ‖ amorem ‖: Ci 175. — II. dissimulant et unbe cava speculantur amicti, quae fortuna viris; I 516. — III. dea Arruntem tumulo speculatur ab alto; XI 853. amorem: ſ. I virgo. nec frustra speculamur temporibus parem diversis quattuor annum: G I 258. in vicem (apes) speculantur aquas et nubila caeli; G IV 166. iam vacuo laetam (columbam Eurytion) caelo speculatus; V 515 speculatus litora Tarchon, qua vada non sperat ‖ spirant ‖ nec . .; X 290. Allecto arte nova speculata locum; VII 477. nubila; ſ. aquas. nec frustra signorum obitus speculamur et ortus; G I 257.

specus, Höhle, Grotte, Vertiefung: I. qua nebula ingens specus aestuat atra; VIII 258. at specus et Caci detecta apparuit ingens regia; VIII 241. est specus ingens exesi latere in montis; G IV 418. reddit specus atri volueris nudam spumantem; IX 700. quam supter (insulam) specus et Cyclopum exesa caminis antra Aetnae tonant; VIII 418. — II. ipsi in defossis specubus secura sub alta otia agunt terra; G III 376. hic specus horrendum et saevi spiracula Ditis monstrantur; VII 568. — III. in: ſ. II. defodio.

spelaeum, Höhle, Grotte: I. (virgo) infestum suis dirae testudinis exit spelaeum; Ci 466. — II. certum est in silvis inter spelaea ferarum malle pati; E X 52.

spelunca, Geklüft, Höhle, Grotte: I. speluncae vivique lacus et frigida tempe non absunt; G II 469. Scyllam caecis cohibet spelunca latebris ora exertantem; III 424. spelunca alta fuit, tuta lacu nigro nemorumque tenebris; VI 238. hic spelunca fuit, vasto summota recessu; VIII 193. ubi speluncae tegant et saxea procubet umbra; G III 145. — II. 1. super omnia Caci speluncam adiciunt spirantemque ignibus ipsum; VIII 304. (Cacus) speluncam petit; VIII 224. summoveo: ſ. I. est. semihominis Caci facies quam (speluncam) dira tenebat; VIII 194. — 2. qualis spelunca subito commota columba fertur, sic . .; V 213. — 3. quaerenti nulla ad speluncam signa ferebant; VIII 212. quam (speluncam) super haut ullae poterant impune volantes tendere iter pinnis; VI 239. (tauros) canda in speluncam tractos occultabat; VIII 210. — III. silex praecisis undique saxis speluncae dorso insurgens; VIII 234. — IV. 1. speluncam Dido dux et Troianus eandem devenient; IV 124. 165. — 2. sed pater omnipotens (ventos) speluncis abdidit atris hoc metuens; I 60. miranis speluncis lacus clausos lucosque sonantis ibat; G IV 364.

Sperchios, Fluß in Thessalien: o ubi campi Sperchiosque et virginibus bacchata Lacaenis Taygeta! G II 487.

sperno, verschmähen, verachten: quid prodest, quod me ipse animo non spernis, Amynta? E III 71. si quis probet illis somnia luxuriae spretis: Cul 60. Tangete simul Oceani spretos pede reppulit amnis; G IV 233. manet alta mente repostum iudicium Paridis spretaeque iniuria formae; I 27. spretae Ciconum quo minnere matres discerptum latos iuvenem sparsere per agros; G IV 520. munera nec sperno; VII 261. comitemne sororem sprevisti moriens? IV 678.

spero, hoffen, befürchten: I. neque ego hanc abscondere furto speravi ne finge, fugam nec . .; IV 338. non hoc sperem Italiam contingere caelo; V 18. dissimulare etiam sperasti, perfide, tantum posse nefas tacitusque mea decedere terra? IV 306. — II. men efferre pedem, genitor, te posse relicto sperasti? II 657. quando Dido tantos rumpi non speret amores; IV 292. spero equidem mediis supplicia hausurum (te) scopulis; IV 382. desine fata deum flecti sperare precando; VI 376. pugnam sperate parari; IX 158. scilicet id magnum sperans (coniunx) fore munus amanti; VI 526. speraus famam extingui veterum sic posse malorum; VI 527. nostrasne evadere, demens, sperasti te posse manus? IX 561. non equidem ex isto speravi corpore posse tale malum nasci; Ci 431. — III. nec quid speraret habebat (Corydon); E II 2. Mopso Nysa datur; quid non speremus amantes? E VIII 26. ille (Hisbo) quidem hoc sperans; X 385. speravimus ista, dum fortuna fuit; X 42. haec adeo ex illo mihi iam speranda fuerunt tempore, cum . .; XI 275. quid me caelum sperare iubebas? G IV 325. at sperate deos memores fandi atque netandi; I 543. hunc ego si potui tantum sperare dolorem; IV 419. tum sperare domos defessus memento; VII 126. [hic labor, hinc laudem fortes sperate coloni]; G III 288. qui sibi iam requiem pugnae rebusque salutem sperabant; XII 241. salutem: ſ. **salus,** II, 1. spero (4 Zt.) Z. 615, b. speculatus litora Tarchon, qua vada non sperat ‖ spirant ‖ nec . .; X 291. — IV. nam te nec sperant Tartara regem nec . .; G I 36.

spes, Ahnung, Hoffnung: I, 1. namque, fatebor enim, nec spes libertatis erat nec cura peculi; E I 32. dum curae ambiguae, dum spes incerta futuri; VIII 580 nec mihi iam patriam antiquam spes ulla videndi nec . .; II 137. nec (Teucris) spes ulla fugae; IX 131. nec spes ulla fugae; IX 121. spes sibi quisque, sed haec quam angusta videtis; XI 309. ex illo fluere ac retro sublapsa referri spes Danaum; II 170. tum, mea alumna, tui cum spes integra maneret; Ci 311. quinquaginta illi thalami, spes ampla nepotum procubuere; II 503. sin nec spes iam restat Iuli; I 556. omnis spes Danaum Palladis auxiliis semper stetit; II 162. sublabitur; ſ. fluit. spes addita suscitat iras; X 263. ellipt. „spes et pacis“ ait (pater Anchises); III 543. iuxta Ascanius, magnae spes altera Romae; (procedit?); XII 168. — 2. ſ. I. est. XI 309. spes tu nunc una, senectae tu requies miserae; XII 57. — 3. o lux Dardaniae, spes o fidissima Teucrum! II 281. te erepta, o Britomarti, mei spes una sepulchri, te, Britomarti; Ci 295. — II, 1. spes est accensa Sergesto Musthique Gyan superare morantem; V 184. addo: ſ. I, 1. suscitat. hunc tibi praeterea, spes et solacia nostri, Pallanta adiungam; VIII 514. cum spes arrectae iuvenum; G III 105. morbi corripiunt spemque gregemque simul cunctamque ab origine gentem; G III 473. ante, quam invitae properes anni spem credere terrae; G I 224. spes discite vestras; III 103. nec spes opis ulla dabatur; II 803. (Anna) spem dedit dubiae menti solvitque pudorem; IV 55. aliae (apes) spem gentis adultos educunt fetus; aliae . .; G IV 162. eripio: ſ. I, 3. Ci 295. una boum Caci spem custodita fefellit; VIII 218. hanc sine me spem ferre tui; IX 291. spem si quam ascitis Aetolum habuistis in armis, ponite; XI 308. ut Turnus animo spem turbidus hausit inanem; X 648. sin autem optatae spes est incisa salutis; Ci 276. spes pascis inanis; X 627. pono: ſ. pono. II. spem (3 Zt.) Z. 528, a. refero; ſ. I, 1. fluit. (capella) gemellos, spem gregis, a, silice in nuda conixa reliquit; E I 15. •Ascanium surgentem et spes heredis Iuli respice; IV 274. quam quisque secat spem; X 107. (Dido) spem fronte serenat; IV 477. curis ingentibus aeger (Aeneas) spem voltu simulat; I 209. an nescis, quae tenuis patrio praes ‖ spes ‖ sit suspensa capillo? Ci 321. his magna victi pugna vix urbe tuemur spes Italas; XII 35. non hostem inimicaque castra Argivom, vestras spes uritis; V 672. — 2. quod te per genitorem oro, per spes surgentis Iuli; VI 364. per patrios manis et spes surgentis Iuli te precor, serves . .; X 524.

quos in spem statues summittere gentis . G III 73. elli; t. per ducis Euandri nomen devictaque bella spemque meam; X 371. — III. spemque metumque inter dubii, seu vivere credant (socios) sive . .; I 218. — IV, I. (Turnus) subita spe fervidus ardet; XII 325. et nunc ille (Euandrus) quidem spe multum captus inani fors vota facit; XI 49. qua spe gelidis in nubibus haeres? XII 793. namque saepe senex spe carminis ambo luserat: E VI 18. aegram multa malus (Pygmalion) simulans vana spe lusit amantem; I 352. ubi (Carme) blanda pectus spe luserat ‖ vicerat ‖ aegrum; Ci 341. quid struit? aut qua spe inimica in gente moratur? IV 235. (Turnus) exultat animis et spe iam praecipit hostem: XI 491. arma parate animis et spe praesumite bellum; XI 18. qua spe Libycis teris otia terris? IV 271. nec puer Iliaca quisquam de gente Latinos in tantum spe tollet avos, nec . .: VI 876. — 2. ut tanta quicquam pro spe temptare recusem; XI 437.

sphin, abgekürztes Wort: tau Gallicum, min et sphin ut ‖ et ‖ male illi sit! Cat II 4.

spicens, aus Aehren bestehend: spicea iam campis cum messis inhorruit: G I 314.

spiculum, Stachel, Pfeil: I. spicula castris densa cadunt mediis; XII 408 (Camilla) spicula converso fugientia derigit ‖ dirigit ‖ arcu; XI 654. in postibus pendent spiculaque clipeique ereptaque rostra carinis; VII 186 — II. Gnosia Partho contendens spicula cornu; Ci 299. lenta lacertis spicula contorquent: VII 665. quot emissa manu contorsit spicula virgo, tot Phrygii cecidere viri; XI 676. nec scuta aut spicula densi deponunt; XII 563. ipse etiam Ascanius curvo derexit ‖ direxit ‖ spicula cornu; VII 497. ſ. I. fugiunt. emitto; ſ. contorqueo. (apes) spicula exacuunt rostris; G IV 74. Cnosia bina dabo levato lucida ferro spicula ferre; V 307. pars spicula gestat bina manu; VII 687. *spicula caeca relinquunt (apes) adfixae venis; G IV 237. senior nequiquam spicula dextra sollicitat; XII 403. *(Metabus) spicula ex umero parvae suspendit et arcum; XI 575 flectere ludus equos et spicula tendere cornu; IX 606 *[pars levis clipeos et spicula lucida tergent arvina pingui]: VII 626. libet Partho torquere Cydonia cornu spicula; E X 59. ipse (Chloreus) spicula torquebat Lycio Gortynia cornu; XI 773. inde ubi tot traxisse moras, tot spicula taedet vellere; X 888. nunc spicula vertunt infensi; V 586. spicula vibrant; XI 606.

spina, Dorn, Rückgrat: I. discrimina costis per medium qua spina dabat; X 383. — II. pro molli viola carduos et spinis surgit paliurus acutis; E V 39. at duplex agitur per lumbos spina; G III 87. — III. consertum tegumen spinis, at cetera Graius; III 594.

spinetum, Dornhecke: nunc virides etiam occultant spineta lacertos: E II 9

spinus, Schwarzdorn: distulit spinos iam pruna ferentis; G IV 145.

Spio, eine Nereide: (?) vellera nymphae carpebant, Nesaee Spioque Thaliaque Cymodoceque; G IV 338. laeva tenent | tenet ‖ Nisaee Spioque Thaliaque Cymodoceque; V 826.

spira, Windung, Krümmung: I. neque tanto squameus in spiram tractu se colligit anguis; G II 154. II. (serpens) aerior instat obvia torvos saevius ‖ spiris ‖ arripiens infringere; Cul 177. ipsum (Laocoonta serpentes) spiris ligant ingentibus; II 217. quas (Diras Nox) paribus revinxit serpentum spiris ventosasque addidit alas: XII 848.

spirabilis, zum Einatmen dienlich: per superos atque hoc caeli spirabile numen ‖ lumen ‖ (testor): III 600.

spiraculum, Luftloch: hic specus horrendum et saevi spiracula Ditis monstrantur; VII 568.

spiramentum, Luftloch, Spalte: neque illae (apes) nequiquam in tectis certatim tenvia cera spiramenta linunt; G IV 39. seu plures calor ille vias et caeca relaxat spiramenta; G I 89. sagitta abdita intus spiramenta animae letali volnere rupit; IX 580.

spiritus, Hauch, Atem, Geist: I. lucentem globum, lunam Titaniaque astra spiritus intus alit; VI 726. notate, qui spiritus illi; V 648. cui (umoris alumno) dissitus omnis spiritus excessit sensus; Cul 189. saepe viri nares acer iaculatur apertas spiritus; Mo 107. Edoni Boreae cum spiritus alto insonat Aegaeo; XII 365. mihi maneat pars vitae, spiritus et quantum sat erit tua dicere facta; E IV 54. dum memor ipse mei, dum spiritus hos regit artus; IV 336. spiritus interdum gemitu gravis; G III 506. — II. tum vero ardentes oculi atque attractus ab alto spiritus; G III 505. dissero; ſ. I. excedit. huic (vitulo) geminae nares et spiritus oris multa reluctanti obstruitur; G IV 300. — III. (serpens) spiritibus rumpit fauces; Cul 182.

spiro, hauchen, wehen, atmen, aushauchen: I. super omnia Caci spelunca adiciunt spirantemque ignibus ipsum; VIII 304. exendent alii spirantia mollius aera (credo ‖ credo ‖ equidem); VI 847. aura: ſ. **aura.** I. I. spirat (3 St.) E. 82, b. nec tibi persuadeat auctor tellurem borea rigidam spirante moveri ‖ movere ‖; G II 316. di, ferte viam vento facilem et spirate secundi; III 529. pecudum reclusis pectoribus (Dido) inbians spirantia consulit exta; IV 61. fervet fretis spirantibus aequor; G I 327. vipereo generi et graviter spirantibus hydris spargere qui (Umbro) somnos solebat; VII 753. stabunt et Parii lapides, spirantia signa; G III 34. haec circum graviter spirantis copia thymbrae floreat; G IV 31. speculatus litora Tarchon, qua vada non sperat ‖ spirant ‖ nec . .; X 291. nec zephyros audis spirare secundos? IV 562. — II. Tyrrhus rapta spirans immane securi; VII 510. (anguis) vipeream spirans ‖ inspirans ‖ animam; VII 351. semper hiems, semper spirantes frigora cauri; G III 356. haec loca non tauri spirantes naribus ignem invertere; G II 140. geminos iugalis (equos) semine ab aetherio, spirantis naribus ignem: VII 281. ambrosiae comae divinum vertice odorem spiravere; I 403.

spissus, dicht, gedrängt: sin scrobibus superabit terra repletis, spissus ager; G II 236. qua interlucet corona non tam spissa viris; IX 509. ac primum (Simylus) quattuor educit cum spissis alia ‖ allia ‖ fibris; Mo 89. ille (Salius) spissa iacuit revolutus harena; V 336 tu spisso vimine quallos deripe tectis; G II 241. dixerat (parens), et spissis noctis se condidit umbris: II 621.

splendeo, glänzen: (Venus) hoc fusum labris splendentibus amnem inficit occulte medicans; XII 417. splendet tremulo sub lumine pontus; VII 9.

splendesco, erglänzen: incipiat sulco attritus splendescere vomer; G I 46.

splendidus, glänzend, prunkend: at domus interior regali splendida luxu instruitur; I 637.

spolio, berauben, nehmen: cedit (Chimaera) quoniam spoliata magistro est; V 224. postquam illum (Hectora) vita victor spoliavit Achilles; VI 138. omnis in limine portus funere felici spolior; VII 599. (Simylus) singula capitum summis spoliat coriis; Mo 95. pars spoliant aras, frondem ac virgulta facesque coniciunt: V 661. me seu corpus spoliatum lumine mavis redde meis; XII 935. (Aeneas) addit equos et tela, quibus spoliaverat hostem]: XI 80. concurrunt Itali spoliantque calentia membra; XII 297. tua ni ‖ ne ‖ spoliata armis, excussa magistro, deficeret navis; VI 353.

spolium, Rüstung, Beute: I. I. spoliis dum sancta deum fulgentibus ornet templa; Cul 83 ubi spolia illa tuis pendentia tectis? V 393. — 2.

haec sunt spolia et de rege superbo primitiae; XI 15. — II, 1. adgnoscunt spolia inter se; IX 457. hic alii spolia occisis derepta Latinis coniciunt igni; XI 193. ut (Aeneas) spolia, ut currus, ut ipsum corpus amici conspexit; I 486. (Turnus) exim validam vi corripit hastam, Actoris Aurunci spolium; XII 94. deripio: ſ. conicio. Turno tempus erit, cum spolia ista diemque oderit; X 504. non exuvias pulsaeve tropaeum virginis aut spolia ulla peto; XI 791. aut spoliis ego iam raptis laudabor opimis aut leto insigni; X 449. voveo praedonis corpore raptis indutum spoliis ipsum te, Lause, tropaeum Aeneae; X 775. egregiam vero laudem et spolia ampla refertis tuque puerque tuus; IV 93. aut hodie victor spolia illa ferenti ‖ cruenta ‖ et caput Aeneae referes aut . .; X 862. — 2. victores praeda Rutuli spoliisque potiti; IX 450. quo nunc Turnus ovat spolio gaudetque potitus; X 500. — III. aspice, ut insignis spoliis Marcellus opimis ingreditur; VI 855. hunc (Iulum) spoliis Orientis onustum accipies; I 289. barbarico postes auro spoliisque superbi procubuere; II 504. tergemini nece Geryonae spoliisque superbus Alcides aderat; VIII 202. — IV. (virgo) totum incauta per agmen femineo praedae et spoliorum ardebat amore; XI 782. — V, 1. spoliis se quisque recentibus armat; II 395. induere: ſ. II, 1. rapio. tunc hinc spoliis indute meorum eripiare mihi; XII 947. laudare: ſ. II, 1. rapio. ornare: ſ. I, 1. fulgent. — 2. (Aenean) mox hic cum spoliis adfore cernetis; IX 242.

sponda, Geſtell eines Ruhelagers; aulaeis iam se regina superbis aurea composuit sponda; I 698.

spondeo, verſprechen, geloben: 1. si mihi luppiter auctor spondeat; V 17. — II. sponde digna tuis ingentibus omnia coeptis; IX 296. quae iam spondet Fortuna salutem? XII 637.

sponsa, Verlobte: (Coroebus) infelix qui non sponsae praecepta furentis audierit; II 345.

sponte, von ſelbſt, aus freiem Willen: me sponte mea componere curas; IV 341. corripuit tremulis altaria flammis sponte sua cinis ipse; E VIII 106. quos (fructus) ipsa volentia rura sponte tulere sua; G II 501. (Camilla) simul his dictis linquebat habenas ad terram non sponte fluens; XI 828. ostia iam domus patuere ingentia centum sponte sua; VI 82. silvae sonorae ‖ sonoros ‖ sponte sua cantus rapiebant eortice avara; Cul 282. Italiam non sponte sequor; IV 361. Saturni gentem sponte sua veterisque dei se more tenentem; VII 203. sponte sua quae se tollunt in luminis oras; G II 47. namque aliae (arbores) nullis hominum cogentibus ipsae sponte sua veniunt; G II 11. sponte sua sandyx pascentis vestiet agnos; E IV 45.

spuma, Schaum, Silberglätte: 1. (equus) spumas aget ore cruentas; G III 203. ter spumam elisam et rorantia vidimus astra; III 567. spumas miscent argenti et sulpura viva; G III 449. vix (Troes) spumas salis aere ruebant, cum . .; I 35. haut mora nantae adnixi torquent spumas; III 208. adnixi torquent spumas et caerula verrunt; IV 583. video: ſ. elido. — II. aquai alte spumis exuberat annis; VII 465. taurus mixtum spumis vomit ore cruorem; G III 516. (iuvenes) umescunt spumis flatuque sequentum; G III 111.

spumeus, ſchäumend: saevit tridenti spumeus Nereus; II 419. aggeribus ruptis cum spumeus amnis exit; II 496. ubi pontus scopulos superiacit unda spumeus; XI 626. scopuli nequiquam et spumea circum saxa fremunt; VII 589. spumea semifero sub pectore murmurat unda; X 112.

spumo, ſchäumen: totum spumare reductis convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; VIII 689. *ecce fugae medio summis Amasenus abundans spumabat ripis; XI 548. (sororem) maculosae tegmina ‖ tegmine (succinctam) ‖ lyncis aut spumantis apri cursum clamore prementem; I 324. Ascanius spumantem dari pecora inter inertia votis optat aprum; IV 158. fluctu spumabant caerula cano; VIII 672. obiectae salsa spumant aspargine cautes; III 534. inferimus tepido spumantia cymbia lacte; III 66. aspicimnt comites ensem cruore spumantem sparsasque manus; IV 665. equus: ſ. **equus,** I. spumat (3 St.) S. 209, b. sonipes frena ferox spumantia mandit; IV 135. genitor spumantia addit frena feris (equis); V 817. adductis spumant freta versa lacertis; V 141. est procul in pelago saxum spumantia contra litora; V 124. (virgo) prospicit incinctam spumanti litore Cythnon; G 475. idem primus spumantia cogere pressis mella favis; G IV 140. quam magis exhausto spumaverit ubere mulctra, magis . .; G III 309. (Phegeus) spumantia frenis ora citatorum dextra detorsit equorum; XII 372. ille (Bitias) impiger hausit spumantem pateram; I 739. pocula bina novo spumantia lacte quotannis statuam tibi; E V 67. qualis Nereïa Doto et Galatea secant spumantem pectore pontum; IX 103. socii spumantis rates arvis inferre Latinis; X 360. fit sonitus spumante salo; II 209. concursus ad plenos spumanti sanguine rivos; IX 456. bella, horrida bella et Thybrim multo spumantem sanguine cerno; VI 87. spumant vada marmore verso; X 208. tibi spumat plenis vindemia labris; G II 6. (Proteus) spumantem undam sub vertice torsit; G IV 529. fuginus spumantibus undis; III 268. reddit specus atri volneris undam spumantem; IX 700.

spumosus, ſchäumend: ubi decursu rapido de montibus altis dant sonitum spumosi amnes; XII 524. Triton inter saxa virum spumosa immerserat unda; VI 174.

spuo, ausſpucken: quom sicco terram spuit ore viator aridus; G IV 97.

squaleo, ſtarren, rauh ſein, öde liegen: squalent abductis arva colonis; G I 507. (Hector) squalentem barbam et concretos sanguine crinis gereus; II 277. lapidem bibulum aut squalentis infode conchas; G II 348. ipse (Turnus) dehinc auro squalentem alboque orichalco circumdat loricam umeris; XII 87. [alter (ductor) erit maculis auro squalentibus ardens]; G IV 91. absint et picti squalentia terga lacerti pinguibus a stabulis; G IV 13. per tunicam squalentem auro; X 314.

squalidus, ſtarrend, ſchmutzig: inde alias partes nova macies obduxit squalida pelle; Ci 506. illum Zanclaea Charybdis pallentesque lacus et squalida Tartara terrent; Cul 333.

squalor, Schmutz: portitor has horrendus aquas et flumina servat terribili squalore Charon; VI 299.

squama, Schuppe: 1. interit et vipera et attoniti squamis adstantibus hydri; G III 545. — II. serpens arreetis horret squamis et sibilat ore, arduus insurgens; XI 754. caeruleae cui (angui) terga notae maculosus et auro squamam incendebat fulgor; V 88. — III. hic (rex) melior insignis et ore et rutilis clarus squamis; G IV 93. — IV. quam (falaricam) nec duplici squama lorica fidelis et auro sustinuit; IX 707. — V. (Turnus) iam adeo rutilum thoraca indutus aënis horrebat squamis; XI 488. ſ. II. arrigo. aegida certatim squamis serpentum auroque (Cyclopes) polibant; VIII 436. quem (ecum) pellis aënis in plumam squamis auro conserta tegebat; XI 771. sed tamen aeternam squamis vestire puellam non statuit (coniunx Neptunia); Ci 484.

squameus, ſchuppig; neque tanto squameus in spiram tractu se colligit anguis; G II 154. est anguis squamea convolvens sublato pectore terga; G III 426. bis collo squamea circum terga dati (serpentes); II 218.

squamosus, ſchuppig: fiet (Proteus) squamosus draco et fulva cervice leaena; G IV 408. valuit

sed vincere talis (pastor) horrida squamosi volventia membra draconis; Cul 195. serpens squamosos late torquebat motibus orbes; Cul 167.

stabilis, feſt, unwandelbar: ubi nulla movet stabilem fallacia Nisum; Ci 378. adero et [conubio iungam stabili]; IV 126. dixerunt concordes stabili fatorum numine Parcae; E IV 47. patriam incolumem (futuram) concordes stabili firmarant numine Parcae; Ci 125.

stabulo, im Stalle bleiben, ſaugern: Centauri in foribus stabulant Scyllaeque biformes; VI 286. nec mos bellantis (tauros?) una stabulare, sed alter victus abit; G III 224

stabulum, Standort, Stall, Wohnung: I, 1. (taurus?) stabula aspectans regnis excessit avitis, G III 228. iubeo stabula a ventis hiberno opponere soli ad medium conversa diem; G III 302. tum rex stabula alta Latinus habebat; IX 388. oppono: 1. converto. inpastus stabula alta leo ceu saepe peragrans gaudet, sic rnit Mezentius; X 723. — 2. disce et odoratam stabulis accendere cedrum; G III 414 fer stabulis inimicum ignem; G IV 330. quadrupes successit gemens stabulis; VII 501. — 3. numquam custodibus illis (canibus) nocturnum stabulis furem horrebis; G III 407. cum iam stabulis saturata moveret Amphitryoniades armenta; VIII 213 — 4. absint et picti squalentia terga lacerti pinguibus a stabulis; G IV 14. Caci mens quattuor a stabulis praestanti corpore tauros avertit; VIII 207 itur in antiquam silvam, stabula alta ferarum; VI 179. forsitan illum (bovem) perducant aliquae stabula ad Gortynia vaccae; E VI 60. populit e stabulis ad pabula nota capellas pastor; Cul 45. ubi quaesitum matri multis balatibus agnum Martius a stabulis rapuit lupus; IX 566. nec vero a stabulis pluvia impendente (apes) recedunt longius; G IV 191. — II. statuit, quid saepe videntes agricolae propius stabulis armenta tenerent; G I 355. triste lupus stabulis, maturis frugibus imbres; E III 80. — III. ipse (Proteus) velut stabuli custos in montibus olim considit scopulo medius; G IV 433. dea ardua tecta petit stabuli; VII 512. — IV, 1. primus equi labor est stabulo frenos audire sonantis; G III 184. illic clausa tenent stabulis armenta; G III 352. cogere donec oves stabulis numerumque referri iussit Vesper; E VI 85. — 2. Eridanus campos per omnes cum stabulis armenta tulit; G I 483. non sic amnis campos per omnis cum stabulis armenta trahit; II 499. incipiens stabulis edico in mollibus herbam carpere ovis; G III 295. (Tisiphone) exaggerat ipsis in stabulis turpi dilapsa cadavera tabe ‖ tabo ‖; G III 557.

stagno, einen Sumpf bilden: inde exsupero praepingue solum stagnantis Helori; III 698. qua gens Canopi accolit effuso stagnantem flumine Nilum; G IV 288.

stagnum, Teich, Sumpf, See: I, 1. stagna virentia musco adsint; G IV 18. — 2. haec fontis stagna Numici; VII 150. — II, 1. est anguis, qui stagna colit; G III 430. tum demum admissi stagna exoptata revisunt; VI 330. sensit Neptunus inis stagna refusa vadis; I 126. reviso: ſ. exopto. sentio; ſ. refundo. Cocyti stagna alta vides Stygiamque paludem; VI 324. — 2. stagnis quae (dea) fluminibusque sonoris praesidet; XII 139. — 3. cum (in?) piscoso amne Padusae dant sonitum rauci per stagna loquacia cygni; XI 458. cum (Orion) pedes incedit medii per maxima Nerei stagna viam scindens; X 765. — III. ter fragor stagnist anditus Averni ‖ stagnis anditus Avernis ‖; G IV 493 mitis (Thybris) ut in morem stagni placidaeque paludis sterneret aequor aquis; VIII 88. — IV. cum hirundo nunc porticibus vacuis, nunc umida circum stagna sonat; XII 477. quae (volucres) Asia circum dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri; G I 384.

statio, Standort, Poſten, Anterplatz: I, 1. deprensis olim statio tutissima nantis; G IV 424. hinc statio contra patet Hermionea; Ci 472. — 2. nunc (Tenedos) tantum sinus et statio male fida carinis; II 23. campus apricis statio gratissima mergis; V 128. — II. principio sedes apibus statioque petenda; G IV 8. statione relicta ipse (Euryalus) comes Niso graditur; XI 222. — III. frangere nec tali puppim statione recuso arrepta tellure semel; X 297. tum quoque communi portam statione tenebant; IX 183.

statuo, aufſtellen, zum Stehen bringen, errichten, beſchließen: I. 1. ante equidem summa de re statuisse, Latini, et vellem et fuerat melius; XI 302. — 2. ipse pater statuit, quid menstrua luna moneret; G I 353. — 3. sed tamen aeternam squamis vestire puellam infidosque inter teneram committere pisces non statuit (coniunx Neptunia); Ci 486. quos in spem statues summittere gentis; G III 73. vestire: ſ. committere. — II. interea Aenean Musestheus et fidus Achates Ascaniusque comes castris statuere cruentum; XII 385. ea prima ruentis pugna loco statuit Teucros; XII 506. (Hercules) hanc aram luco statuit; VIII 271. crateras: ſ. crater, I, 1. statuo (3 St.) S. 146, a. hanc pro Palladio moniti, pro numine laeso effigiem statuere; II 184. ipse statuam ante aras aurata fronte iuvenem candentem; IX 627. moenia, magna pererrato statues quae denique ponto; II 295. quo molem hanc immanis equi statuere? quis auctor? II 150. pocula bina novo spumantia lacte quotannis statuam tibi; E V 67. finitimi statuent tumulum et tumulo sollemnia mittent; VI 380. urbem quam statuo vestra est, subducite navis; I 573. urbem praeclaram statui, mea moenia vidi; IV 655.

status, Zuſtand: qui reges, quae tempora rerum, quis Latio antiquo fuerit status, expediam; VII 38.

stelio, Eidechſe: saepe favos ignotus adedit stelio; G IV 242.

stella, Stern: I. ubi maximus Atlans axem umero torquet stellis ardentibus aptum; IV 482. ubi caelifer Atlans . . aptum; VI 797. nox umida donec invertit caelum stellis ardentibus aptum; XI 202. de caelo lapsa per umbras stella facem ducens multa cum luce cucurrit. illam summa super labentem culmina tecti, cernimus Idaea claram se condere silva signantemque vias; II 695. ante tibi Cnosia ‖ Gnosia ‖ ardentis decedat stella coronae, quam . .; G I 222. ducit: ſ. condit. saepe etiam stellas vento impendente videbis praecipites caelo labi; G I 365. ſ. condit. video palantis polo stellas; IX 24. serva frigida Saturni sese quo stella receptet; G I 336. — II, 1. cerno: ſ. I. condit. iam rubescebat stellis Aurora fugatis, cum videmus . .; III 521 postera cum primo stellas Oriente fugarat clara dies; V 42. video: ſ. I. palantur. — 2. navita tum stellis numeros et nomina fecit pleiadas . .; G I 137. nam neque tum stellis acies obtunsa videtur nec, nec . .: G I 395. — III. aptus: ſ. I. ardent.

sternans, mit Sternen beſäet: hinc illum (Dardanum) aurea nunc solio stellantis regia caeli accipit; VII 210.

stellatus, funkelnd: illi (Aeneae) stellatus iaspide fulva ensis erat; IV 261. unum quem duplici stellatum sidere vidi, scorpios; Ci 534.

sterilis, unfruchtbar: saepe etiam steriles incendere profuit agros; G I 84. tum steriles exurere Sirius agros; III 141. nec non et sterilis (arbos) hoc faciat; G II 53. infelix lolium et steriles nascuntur avenae; E V 37. inter nitentia culta infelix lolium et steriles dominantur avenae; G I 154. hic, sterilem exiguus ne deserat umor harenam; G I 70. nascuntur steriles saxosis montibus orni; G II 111. steriles platani malos gessere va-

lentes, castaneae fagos ‖ fagus ‖; G II 40. ipsae Caucaseo steriles in vertice silvae dant alios aliae fetus; G II 440. Aeneas ense ferit sterilem tibi, Proserpina, vaccam; VI 251.

sternax, ſtörrig: (Turnus) comitem mittit sternacis equi lapsum cervice Thymoeten; XII 364.

sterno, ausbreiten, hinſtrecken, niederwerfen, glätten, beruhigen, beſäen: I. sternere v. dura posse super silice? Cat IX 46. — II. ignaros loci passim et formidine captos sternimus; II 384. sternimur optatae gremio telluris ad undam sortiti remos; III 510. (Marcellus) eques sternet Poenos Gallumque rebellem; VI 858. quem (Messapum) neque fas igni cuiquam nec sternere ferro; VII 692. (rex Erulus) ter Leto sternendus erat; VIII 566. quae (moles) stravit Rutulos late; IX 517. Ilionens saxo atque ingenti fragmine montis Lucetium sternit; IX 569. Emathiona Liger, Corynaeum sternit Asilas; IX 571. Ortygium Caeneus, victorem Caenea Turnus, Turnus Ityn Cloniumque, Dioxippum Promolumque et Sagarim et summis stantem pro turribus Idan, Privernum Capys (sternit); IX 576. (Turnus) primum Antiphaten coniecto sternit iaculo; IX 698. (Turnus) tum Meropem atque Erymanta manu, tum sternit Aphidnum, tum Bitian; IX 702. Aeneas stravit Latinos occiso Therone; X 311. tu quoque, Cydon, Dardania stratus dextra miserande iaceres, ni . .; X 326. tres ‖ tris ‖ quoque Threïcios Boreae de gente suprema (Clausus) sternit; X 350. tris, quos Idas mittit, (Clausus) per varios sternit casus; X 352. sternuntur Etrusci et vos, o Grais inperdita corpora, Teucri; X 429. (Mezentius) prolem Dolichaonis Hebrum sternit humi, cum quo Latagum Palmumque fugacem; X 697. sternitur infelix Acron; X 730. idem (Mezentius) fugientem haut est dignatus Oroden sternere nec . .; X 733. sternitur infelix (Antores) alieno volnere caelumque aspicit; X 781. (Acoetes) sternitur et toto proiectus corpore terrae*; XI 87. scilicet ut Turno contingat regia coniunx, nos animae viles, inhumata infletaque turba, sternamur campis; XI 373. sterneret ut subita turbatam morte Camillam, (Phoebus) adnuit oranti; XI 796. ipse (Aeneas) neque aversos dignatur sternere Morti nec . .; XII 464. occidis, Argivae quem non potuere phalanges sternere nec Priami regnorum eversor Achilles; XII 545. victum quem (Pallanta) volnere Turnus straverat; XII 943. hunc (Polyidum) bello repetens Gortynius heros sternebat . .; G I 114. miratur (Aeneas) portas strepitumque et strata viarum; I 422. Tyrrhenas, i, sterne acies; VII 426. qualis eram, cum primam aciem Praeneste sub ipsa stravi; VIII 561 aequor: ſ. **aequor.** II, 1. sterno (3 Zt.) S. 25, a (indicio sunt) strati bacis silvestribus agri; G II 183. cum rapidus montano flumine torrens sternit agros; II 306. (Cissea, Gyan) sternentis agmina clava; X 318. animas: ſ. alqm; XI 873. conlapsos artus atque arma cruenta cerebro (Pandarus) sternit humi moriens; IX 754. sternitur exanimisque tre ncus procumbit humi bos; V 481. mortalia corda per gentes humilis stravit pavor; G I 331. corpus: ſ. **corpus.** II, 1. sterno (3 Zt.) S. 143, b. ductores ipsos primum (Aeneas) sternit, tum volgus; I 190. (Euandrus) Aenean stratis locavit effultum foliis et pelle Libystidis ursae; VIII 367. edico multa duram stipula felicumque maniplis sternere supter humum; G III 298. bellum etiam pro caede boum stratisque iuvencis inferre paratis? III 247. hic iuvenis primam ante aciem stridente sagitta, Almo, sternitur; VII 531 cum torrens sternit sata laeta bovomque labores; II 306. nec Libys Assyrio sternetur lectulus ostro; G 440. strato super discumbitur ostro; I 700. (pastor) stratus humi dulcem capiebat corde quietem, ni . .; Cul 161. sacerdos cum caesarum ovium sub nocte silenti pellibus incubuit stratis; VII 88. ſ. folia. sternunt se somno diversae in litore phocae; G IV 432. strata iacent passim sua quaeque sub arbore poma; E VII 54. ipsum (Phrygium praedonem) pronum sterne solo; XI 485. sternitur Arcadiae proles; X 429. Gortynius heros Attica Cretaea sternebat rura sagitta; G 115. sata: ſ. labores. sternitur omne solum telis; IX 666 ante aras terram caesi stravere iuvenci; VIII 719. divom inclementia sternit a culmine Troiam; II 603. turbam: ſ. alqm; XI 367. harum (bidentium Latinus) effultus tergo stratisque iacebat velleribus; VII 94. interea Rutuli portis circum omnibus instant sternere caede viros; X 149. volgus: ſ. ductores.

Steropes, Sterope: ferrum exercebant Cyclopes Brontesque Steropesque et nudus membra Pyracmon; VIII 425.

Sthenelus, Heerführer der Argiver: I. lacti cavo se robore promunt Thessandrus Sthenelusque et Ulixes; II 261. — II. (Turnus) iam Neci Sthenelumque dedit Thamyrumque Pholumque; XII 341.

Sthenius, Rutuler: (Pallas) hinc Sthenium petit et Rhoeti de gente vetusta Anchemolum; X 388.

Stimichon, Name eines Hirten: ista iam pridem Stimichon laudavit carmina nobis; E V 55.

stimulo, anſpornen: I. ubi audito stimulant trieterica Baccho orgia; IV 302. — II. deus festinare fugam ecce iterum stimulat; IV 576.

stimulus, Stachel: I. Venerem et caeci stimulos avertere amoris; G III 210. ea frena furenti concutit et stimulos sub pectore vertit Apollo; VI 101. Mars Latinis stimulos acris sub pectore vertit; IX 718. — II. Drances, quem gloria Turni obliqua invidia stimulisque agitabat amaris; XI 337. talem reginam Allecto stimulis agit undique Bacchi; VII 405. arrectae stimulis haut mollibus irae; XI 452. genitor stimulis haut mollibus incutit ‖ inicit ‖ iras; XI 728.

stipes, Stamm, Rutte: I, 1. altae consternunt terram concusso stipite frondes; IV 444. parvulus exusto remanebat stipite fomes; Mo 8. — 2. non cruor hic de stipite manat; III 43. — II. (agrestes) adsunt, hic torre armatus obusto, stipitis hic gravidi nodis; VII 507. — III. non iam stipitibus duris agitur subibusve praeustis; VII 524. matres robore duro stipitibus ferrum subibusque imitantur obustis praecipites; XI 894.

stipo, ſammeln, umgeben, begleiten: I. regina incessit magna iuvenum stipante caterva; I 497. tandem (regina) progreditur magna stipante caterva; IV 136. — II. an Tyriis omnique manu stipata meorum inferar? IV 544. (vates) stipat carinis ingens argentum Dodonaeosque lebetas, loricam consertam hamis auroque trilicem et conum insignis galeae cristasque comantis, arma Neoptolemi; III 465. ni fratrum stipata cohors foret obvia, Phorci progenies; X 328. conum, al.: ſ. argentum. aliae (apes) purissima mella stipant; G IV 163. cum (apes) liquentia mella stipant; I 432 progeniem: ſ. cohortem. (regem apes) stipant frequentes; G IV 216. namque omnis eum (Aenean) stipata tegebat turba ducum; XI 12.

stipula, Halm, Stoppel, Rohr: I. non tu solebas stridenti miserum stipula disperdere carmen? E III 27. ita turbine nigro ferret hiems culmumque levem stipulasque volantis; G I 321. — II. fero: ſ. I. volant. nocte leves melius stipulae, nocte arida prata tondentur; G I 289. saepe profuit levem stipulam crepitantibus urere flammis; G I 85. III, 1. disperdere: ſ. I. stridet. edico multa duram stipula felicumque maniplis sternere supter humum; G III 297. — 2. cum frumenta in viridi stipula lactentia turgent; G I 315. senior (equos) ut quondam in stipulis magnus sine viribus ignis incassum furit; G III 99.

stiria. Eisʒapfen: stiria inpexis indruit horrida barbis; G III 366.

stirps, Stamm, Zweig, Geſchlecht, Sproß: I. heu stirpem invisam et fatis contraria nostris fata Phrygum! VII 293. — II, 1. stirpem admisceri Phrygiam; VII 579. tum vos, o Tyrii, stirpem et genus omne futurum exercete odiis; IV 622. hic stirpes obruit arvo quadrifidasque sudes et acuto robore vallos; G II 24. stirpem Teucri nullo discrimine sacrum sustulerant; XII 770 — 2. instaurant acies Volcani stirpe creatus Caeculus et Umbro; X 543. quid me praeclara stirpe deorum invisum fatis genuisti? G IV 322. — 3. quae (arbos) stirpibus exit ab imis; G II 53. diu luctans lentoque in stirpe moratus haud valuit Aeneas . .; XII 781. ipse hostis se orum antiqua Teucrorum a ‖ ab ‖ stirpe volebat; I 626. huic (ulmo) a stirpe pedes temo protentus in octo (aptatur); G I 171. cum semel (sceptrum) in silvis imo de stirpe recisum matre caret; XII 208. quantum (nocuit) ad morsum ‖ admorso ‖ signata in stirpe cicatrix; G II 379. — III, 1. est tibi Dardanius divinae stirpis Acestes; V 711. nos stirpis Achilleae fastus iuvenemque superbum servitio enixae tulimus; III 326. (si quis) nec, genus unde novae stirpis revocetur, habebit; G IV 282. fecerat Ignipotens illic genus omne futurae stirpis ab Ascanio; VIII 629. hinc pater Aeneas, Romanae stirpis origo (procedit); XII 166. — 2. quos deinde secutus regis egregia Priami de stirpe Diores; V 297. quis ille? filius anne aliquis magna de stirpe nepotum? VI 864. quorum (generorum) a ‖ ab ‖ stirpe nepotes omnia sub pedibus vertique regique videbunt; VII 99. — IV. a stirpe: ſ. a, IV, 1, 2. stirpe (4 St.) S. 3, a. unde arator antiquas domos avium cum stirpibus imis eruit; G II 209. qui Enandri totam cum stirpe videbit procubuisse domum; XI 394.

stiva, Sterze: caeditur et tilia ante iugo levis altaque fagus stivaque ‖ stivae ‖ (aptatur), quae currus a tergo torqueat imos; G I 174.

sto, ſtehen, ſeſtſtehen, dauern, ſtillſtehen, ſtandhalten, zu ſtehen kommen, emporragen, ſtarren: I. **absistunt:** I. nate dea, quae finis standi? V 384. — 2. (Delia,) levi de marmore tota puniceo stabis; E VII 32. stabunt Troſque parens et Troiae Cynthius auctor; G III 36. Romanus quom hosti ante expectatum positis stat in agmina ‖ agmine ‖ castris; G III 348. tristis Aristaeus Penei genitoris ad undam stat lacrimans; G IV 356. armatos vident stantis in limine primo; II 485. stant circum Iliades crinem de more solutae; III 65. pater Anchises divos vocavit stans prima ‖ celsa ‖ in puppi: „di“ . .; III 527. ergo (Dares) alacris Aeneae stetit ante pedes; V 381. his (armis Eryx) magnum Alciden contra stetit; V 414. stat gravis Entellus nisuque immotus eodem; V 437 dixit (Entellus), et adversi contra stetit ora juvenci; V 477. (Aeneas) stans procul in prora pateram tenet; V 775. stabant orantes primi transmittere cursum; VI 313. (Juno) stetit acri fixa dolore; VII 291. ubi (Amata) Latinum contra stare videt; VII 371. in summo custos Tarpeiae Manlius arcis stabat pro templo; VIII 653. Augustus Caesar stans celsa in puppi; VIII 680. stant longis adnixi hastis, in scuta tuentes ‖ et scuta tenentes ‖; IX 229. stant castrorum et campi medio; IX 230. ut (Nisus) stetit et frustra absentem respexit amicum; IX 389. Aeneadae turribus altis stant maesti; IX 471. Turnus (sterni) Sagarim et summis stantem pro turribus Idan; IX 575. (Aeneadae) miseri stant turribus altis nequiquam; X 121. (Aeneas) stans celsa in puppi; X 261. (Mezentius) mole sua stat; X 771. tu quoque nunc stares immanis truncus in armis, Turne; XI 173. stetimus tela aspera contra contulimusque manus; XI 282. stabat acerba fremens, ingentem mixus in hastam Aeneas; XII 398. „arma citi properate viro! quid statis?“ Iapyx conclamat; XII 425. (Aeneas) celso medius stans aggere fatur: „ne qua“ . .; XII 564. Iuppiter hic stat; XII 565. Turnus obtutu tacito stetit; XII 666. flammis cincta sub ipsa starem acie; XII 812. stetit acer in armis Aeneas volvens oculos; XII 938. ultima ex origine tua stetisse (Sabinus) dicit in voragine; Cat X 15. marmoreus tibi, set ‖ aut ‖ mille coloribus ales in morem picta stabit Amor pharetra; Cat XIV 10. — anceps pugna din, stant obnixa omnia contra; X 359. — stat ferri acies mucrone corusco stricta, parata neci; II 333. cum campo stetit agmen aperto, derectaeque acies; G II 280. ales: ſ. alqs; Cat XIV 10. iam rapidi steterant amnes; Cul 278. stant manibus arae caeruleis maestae vittis atraque cupresso; III 63. stant arae circum; IV 509. ut quo quaeque (arbos) modo steterit, restituant; G II 270. nondum Ilium et arces Pergameae steterant; III 110. auctor: ſ. alqs; G III 36. iam pulvere caelum stare videt; XII 408. stant et iuniperi et castaneae hirsutae; E VII 53. stant belli causae; VII 553. nec magis (Dido) movetur, quam si dura silex aut stet Marpesia cautes; VI 471. ubi transmissae steterint trans aequora classes; III 403. stant sale Tyrrheno classes; VI 697. obstipui, steterunt comae et vox faucibus haesit; II 774. III 48. stant circumfusa pruinis corpora magna boum; G III 368. viden ut geminae stant vertice cristae? VI 779. [omnis in Ascanio cari stat cura parentis]; I 646 stat sua cuique dies; X 467. aspice, ut deserta montis stat domus; VIII 192. illae (equae) ore omnes versae in zephyrum stant rupibus altis; G III 273. praecipue cum iam staret ecus, toto sonuerunt aethere nimbi; II 113. stabant ter centum (equi) nitidi in praesepibus altis; VII 275. coepti fiducia belli Palladis auxiliis semper stetit; II 163. stabat in egregiis Arcentis filius armis; IX 581. multos per annos stat fortuna domus; G IV 209. quiane bene apud memores veteris stat gratia facti? IV 539. hasta: ſ. hasta, I. stat (4 St.) S. 287, a. quam (Dido) Troius heros ut primum iuxta stetit adgnovitque per umbras obscuram; VI 452. ductus cornu stabit sacer hircus ad aram; G II 395. haut illi (Enandro?) stabunt Aeneia parvo hospitia; X 494. saepe in honore deum medio stans hostia ad aram cecidit; G III 486. Ilium: ſ. arces. quibus (dis) imperium hoc steterat; II 352. Strophades Graio stant nomine dictae insulae Ionio in magno; III 210. inniperi: ſ. castaneae. stant lecti circum iuvenes; X 837. stabunt et Parii lapides, spirantia signa; G III 34. oleaster hic steterat, nautis olim venerabile lignum; XII 767. Charon, cui plurima mento canities inculta iacet, stant lumina flamma; VI 300. nuper, cum placidum ventis staret mare; E II 26. pueri et pavidae longo ordine matres stant circum; II 767. stant pavidae in muris matres; VIII 592. quarum (urbium) non ulli fama concedere digna stat Megara; Ci 105. ossa sed inter ferreus ad costas alto stat volnere mucro; XI 817. stabunt demissae ab Iove gentis nomina; G III 35. oleaster: ſ. lignum. stant oves circum nostri nec paenitet illas; E X 16. stat pecus omne metu mutum; XII 718. potes ducere somnos, nec quae te circum stent deinde pericula cernis, demens, nec . .? IV 561. circum hos utrimque phalanges stant densae; XII 663. (stabit) Assaraci proles; G III 35. (?) quot prius aeratae steterant ad litora prorae; IX 121. X 223. quae (puella) prius in tenui steterat succincta crocota; Ci 252. pueri: ſ. matres. tum stare loco nescit (pullus), micat auribus et tremit artus; G III 81. anchora ‖ anc. ‖ de prora iacitur, stant litore puppes; III 277. [VI 901.] forte ratis celsi coniuncta crepidine saxi stabat; X 653. ubi appulsae rates stant in vadis; Cat XIII 25. (Ascanius) Ilus erat, dum res stetit Ilia regno; I 268. post idem inter se posito certamine reges stabant;

VIII 639. omnis stetit imo volnere sanguis; XII 422. signa; ſ. lapides. silex: ſ. cautes. stabat acuta silex, altissima visu: VIII 133. ostro insignis et auro stat sonipes; IV 135. omnis spes Danaum Palladis auxiliis semper stetit; II 163. leo specula cum vidit ab alta stare taurum; X 454. steterunt quae (tela) in corpore Grainm Iliacis campis; X 334. Troia nunc staret; II 56. nec pater omnipotens Troiam nec fata vetabant stare; VIII 398. turrim in praecipiti stantem convellimus; II 460. stat ferrea turris ad auras: VI 554. conclamat ab agmine Volscens: „state, viri“: IX 376. vos, quibus solidae suo stant robore vires; II 639. seu stabit iners seu profluet umor; G IV 25. stat ductis sortibus urna; VI 22.

II. **mit Ergänzung:** stat conferre manum Aeneae, stat quidquid acerbist morte pati; XII 678. stat casus renovare omnis; II 750. pati: ſ. conferre.

stola, Stola: deiu te movere lumbulos in caltula ‖ nec deinde te movere lumbos in stola ‖ prensis videbo altaribus? Cat XIII 21.

stomachus, Schlund: Itala cornus stomacho infixa sub altum pectus abit; IX 699.

storax, Strauch: (virgo) non storace Idaeo fragrantis tincta capillos: Ci 168.

strages, Niederwerfen, Niederlage, Gemetzel: I. illae animae quantas acies stragemque ciebunt! VI 829. te procubuisse super confusae stragis acervum; VI 504. do: ſ. **do.** III. stragem (3 St.) E 188, a. quas ibi tum ferro strages, quae funera Turnus ediderit; IX 526. unus homo tantas strages impune per urbem ediderit? IX 784. — II. acervus: ſ. I. confundo. quando tot stragis acervos Teucrorum tua dextra dedit: XI 384.

stramen, Streu: hic invenem agresti sublimem stramine ponunt; XI 67.

stratum, Streu, Lager: I. stratis relictis (Dido) incubat; IV 82. — 2. incubo: ſ. I. famulae conlapsa membra marmoreo referunt thalamo stratisque reponunt; IV 392. — 3. hant segnis strato surgit Palinurus: III 513. — 4. corripio e stratis corpus; III 176. Iguipotens mollibus e stratis opera ad fabrilia surgit; VIII 415.

strepito, ſtark rauſchen: saepe cubilibus altis (corvi) inter se in foliis strepitant; G I 413.

strepitus, Geräuſch, Lärm: I. it ‖ fit ‖ strepitus tectis; I 725. qui ‖ quis ‖ strepitus circa comitum! VI 865. — II. (Nisus) audit equos, audit strepitus et signa sequentum; IX 394. facio: ſ. I. it. constitit Aeneas strepitumque exterritus hausit ‖ strepitu . . . haesit ‖; VI 559. nec (pullus) vanos horret strepitus; G III 79. miratur (Aeneas) portas strepitumque et strata viarum; I 422. felix, qui metus omnis et inexorabile fatum subiecit pedibus strepitumque Acherontis avari; G II 492. — III. consonat omne nemus strepitu collesque resultant; VIII 305. haereo: ſ. II. hauriо.

strepo, rauſchen, erklingen: (Aegaeon) Iovis cum fulmina contra tot paribus streperet clupeis; X 568. sed (videor) argutos inter strepere anser olores; E IX 36. strepit omnis murmure campus; VI 709. ut rauco strepuerunt cornua cantu; VIII 2. strepit adsiduo cava tempora circum tinnitu galea; IX 808.

strictura, Eiſenmaſſe: stridunt cavernis strictae Chalybum; VIII 421.

strido, ziſchen, ſprühen: nocte (Fama) volat caeli medio terraeque per umbram stridens; IV 184. veluti alii (Cyclopes) stridentia tingunt aera lacu; G IV 172. alii . . lacu; VIII 450. alae: ſ. **ala.** I. strident (3 St.) E. 34. a. visenda animalia mox stridentia pinnis: G IV 310. liquefacta boum per viscera toto stridere apes utero; G IV 556. ubi stridunt hastilibus aurae; XII 691. centumgeminus Briareus ac belua Lernae horrendum stridens; VI 288. foribus cardo stridebat aënis; I 449. sonitum fecerat illi (Scyllae) marmoreo aeratus stridens in limine cardo; Ci 222. magnum stridens contorta falarica ‖ phal. ‖ venit, fulminis acta modo; IX 705. stridentem fundam positis Mezentius hastis egit; IX 586. hasta: ſ. **hasta,** I, 1. stridet (4 St.) E. 287, a. *rapidum super amnem infelix fugit in iaculo stridente Camilla; XI 563. has (portas) ipse reserat stridentia limina consul; VII 613. ut mare sollicitum stridit refluentibus undis; G IV 262. per caelum nervo stridente sagitta diverberat auras; V 502. montis per altos contenta cervice trahunt stridentia planstra; G III 536. tum demum horrisono stridentes cardine sacrae panduntur portae; VI 573. talia iactanti (Aeneae) stridens aquilone ‖ Aqu. ‖ procella velum adversa ferit; I 102. sagitta: ſ. **sagitta,** I. stridet (4 St.) E. 614, a. stridunt silvae; II 418. non tu solebas stridenti miserum stipula disperdere carmen? E III 27. stridunt cavernis stricturae Chalybum; VIII 420. infixum stridit sub pectore volnus; IV 689.

stridor, Schwirren, Sauſen: I. insequitur clamorque virum stridorque rudentum; I 87. it stridor: IV 443. tum stridor ferri tractaeque catenae (sonare?); VI 558. — II. at procul ut Dirae stridorem (futurna) adgnovit et alas; XII 869. extemplo teli stridorem aurasque sonantis audiit una Arruns; XI 863. — III. illae (apes) magnis acuunt stridoribus iras; XII 590. (serpens) ardet mente, furit stridoribus, intonat ore: Cul 179. an memorem indignatum magnis stridoribus aequor? G II 162. ecce inimicus atrox magno stridore per auras insequitur Nisus; G I 407. Ci 539. apes stridore ingenti liquidum trans aethera vectae: VII 65.

stridulus, ſchwirrend: sonitum dat stridula cornus et auras certa secat; XII 267.

strigo, beim Pflügen raſten: laeva sive dextera strigare mula sive utrumque coeperat; Cat X 19.

stringo, ritzen, ſtreifen, ergreifen, abpflücken, zücken: I. (hasta) tandem etiam magno strinxit de corpore Turni; X 478. — II. hunc (Privernum) primo levis hasta Themillae strinxerat; IX 576. stat ferri acies mucrone coruscо stricta, parata neci: II 334. Aeneas strictam aciem venientibus offert; VI 291. animum patriae strinxit pietatis imago; IX 294. tum stringere tempus lauri bacas oleamque cruentaque myrta; G I 306. laeva ‖ laevas ‖ stringat sine palmula cantes; V 163. tum stringe comas, tum bracchia tonde; G II 368. deflexit partim (tela) stringentia corpus alma Venus; X 331. ensem: ſ. **ensis,** II, 1. stringo (5 St.) E. 206, a. strictо ferit (Aeneas) retinacula ferro; IV 580. non ulli est animus stricto concurrere ferro: X 715. hic, ubi densas agricolae stringunt frondes; E IX 61. fratres pars gladios stringunt manibus, pars missile ferrum corripiunt; XII 278. set tamen quernas glandes tum stringere tempus; G I 305. cum agricola fragili iam stringeret hordea culmo; G I 317. mentem patriae subiit ‖ strinxit ‖ pietatis imago; X 824. mucronem: ſ. **mucro,** II. stringo (3 St.) E. 430, b. myrta, oleam: ſ. bacas. liceat silvis aptare trabes et stringere remos; I 552. pleno quem (Thybrim) flumine cernis stringentem ripas et pinguia culta secantem: VIII 63.

Strophades, Inſel im ioniſchen Meer: I. Strophades Graio stant nomine dictae insulae Ionio in magno; III 210. — II. dico: ſ. I. — III. servatum ex undis Strophadum me litora primum excipiunt; III 209.

strophium, Kranz: gravidum roseo necte caput strophio; Copa 32.

struo, errichten, aufführen, im Sinne haben: I. his etiam struxi manibus; IV 680. — II. hoc ipsum ut strueret (iuvenis) Troiamque aperiret

Achivis; II 60. quid struit? aut qua spe inimica in gente moratur? IV 235. quid struis? IV 271. XII 756. quid (Aeneas) struat his coeptis; VIII 15. neu struere auderent aciem neu credere campo; IX 42. struerem suis altaria donis; V 54. structa meis manibus moenia Troiae; V 811. famulae, quibus ordine longam cura penum struere; I 703. principio pinguem taedis et robore secto ingentem struxere pyram; VI 215. nec minus miseri diversa in parte Latini innumeras struxere pyras; XI 204. templa dei saxo venerabar structa vetusto: „da“ . .; III 84.

Strymon, Fluß zwiſchen Thrakien und Makedonien: illum (Orphea) rupe sub aëria deserti ad Strymonis undam flesse sibi ‖ flevisse ‖; G IV 508.

Strymonius, am Strymon heimiſch: proles Laertia iam Strymonii Rhesi victorque Dolonis laetatur . .; Cul 328. nec tamen nihil improbus auser Strymoniaeque grues officiunt; G I 120. quales sub nubibus atris Strymoniae dant signa grues; X 265. *(Camilla) Strymoniam gruem aut album deiecit olorem; XI 580.

Strymonius, Troer: (Halaesus) Strymonio dextram fulgenti deripit ense elatam in iugulum; X 414.

studeo, ſtreben: ut scelere infando laedere utrumque uno studeas errore parentem; Ci 240.

studium, Eifer, Bemühung, Begierde, Gunſt, Geſchäft, Kunſt: I, 1. studium quibus (dis) arva tueri; G I 21. sin armenta magis studium vitulosque tueri; G II 195. sin ad bella magis studium turmasque ferocis, aut Alphea rotis praelabi flumina Pisae et Iovis in luco currus agitare volantis; G III 181. — 2. hic amor, hoc studium; XI 739. — II, 1. totius ordine gentis mores et studia et populos et proelia dicam; G IV 5. nam quid ego immensi memorem studia ista laboris? Cat IX 41. — 2. tu quos ad studium atque usum formabis agrestem; G III 163. scinditur incertum studia in contraria volgus; II 39. — III, 1. labitur infelix studiorum atque immemor herbae victor equos; G III 498. — 2. urbs fuit dives opum studiisque asperrima belli; I 14. — IV. 1. (ratio?) longe aliud studium atque alios accincta labores; Ci 6. — 2 ergo omni studio glaciem ventosque nivalis avertes; G III 318. illa (Barce) gradum studio celebrabat ‖ celerabat ‖ anili; IV 641. tum plausu fremituque virum studiisque faventum consona omne nemus; V 148. consurgunt studiis Teucri et Trinacria pubes; V 450. ferunt robora silvis infabricata fugae studio; IV 400. me alebat Parthenope studiis florentem ignobilis oti; G IV 564. (volucres) studio incassum videas gestire lavandi; G I 387. haec (Corydon) montibus et silvis studio iactabat inani; E II 5. vigilum procul custodia primis excubias foribus studio iactabat inani; Ci 208. cuncti sequentem instigant studiis; V 228. tum studio effusae matres et volgus inermum invalidique senes turris obsedere; XII 134. Anchises animas superum ad lumen ituras lustrabat studio recolens; VI 681. undique visendi studio Troiana iuventus circumfusa ruit; II 63. — 3. talibus in studiis haculo dum nixus apricas pastor agit curas; Cul 98.

stultus, töricht: urbem quam dicunt Romam, Melibocee, putavi stultus ego huic nostrae similem; E I 20. (?) dixit Damoetas, invidit stultus Amyntas; E II 39.

stupefacio, betäuben: ingenti motu stupefactus aquarum; G IV 365. arrectae mentes stupefactaque corda Iliadum; V 643. quorum (pastorum) stupefactae carmine lynces; E VIII 3. (vocem) pater stupefactus numine pressit; VII 119.

stupeo, ſtaunen: 1. hic stupet attonitus rostris; G II 508. stupuere caeruleos implexae crinibus angues Eumenides; G IV 482. dum (Aeneas) stupet obtutuque haeret defixus in uno; I 495. ante omnis stupet ipse Dares longeque recusat; V 406. stupet inscius ipse Tros Anchisiades; X 249. quin ipsae stupere domus atque intima Leti Tartara; G IV 481. Rutulum abscessu iuvenis tum iussa superba miratus stupet in Turno; X 446. stupet inscia supra impubesque manus; VII 381. stupet inscius alto accipiens sonitum saxi de vertice pastor; II 307. Tartara: ſ. domus. — II. ut iam novom terrae stupeant lucescere solem; E VI 37. stupet ipse Latinus ingentis inter se coiisse viros; XII 707. — III. pars stupet innuptae donum exitiale Minervae; II 31.

stupor, Erſtarrung: 1. oculos stupor urget inertis; G III 523. — II. tuone nunc puella talis et tuo stupore pressa rus abibit? Cat VI 4.

stuppa, Werg: I. (Simylus) producit acu stuppas umore carentis; Mo 11. udo sub robore vivit stuppa vomens tardum fumum; V 682. — II. prodeo: ſ. I. caret.

stuppeus, hanfen: stuppea flamma manu telisque volatile ferrum spargitur; VIII 694. tum (tempus) figere damnas stuppea torquentem Balearis verbera fundae, cum . .; G I 309. stuppea vincula collo intendunt; II 236.

Stygialis, ſtygiſch: (nutrix) inde mago geminata Iovi ‖ magi venerata Iovis ‖ Stygialia sacra pergit; Ci 374.

Stygius, ſtygiſch, Verderben hauchend: sacra Iovi Stygio perficerest animus; IV 638. nondum Proserpina Stygio caput damnaverat Orco; IV 699. Allecto in Teucros Stygiis se concitat alis; VII 476. tu Stygias inhumatus aquas amnemque severum Eumenidum aspicies? VI 374. ad Stygias revocatus aquas vix ultimus annі extat qui . .; Cul 240. corpora viva nefas Stygia vectare carina; VI 391. [illa (Eurydice) quidem Stygia nabat iam frigida cumba]; G IV 506. adiuro Stygii caput implacabile fontis; XII 816. dixerat (Iuppiter) idque ratum Stygii per flumina fratris adnuit; IX 104. Stygii per flumina fratris (Iuppiter) adnuit; X 113. si tanta cupido bis Stygios innare lacus; VI 134. te Stygii tremuere lacus, te ianitor Orci; VIII 296. Cocyti stagna alta vides Stygiamque paludem; VI 323. neque sine numine divom paras Stygiam innare paludem; VI 369. (Aeneas) tum Stygio regi nocturnas incohat aras; VI 252. in lucem Stygiis emissa tenebris pallida Tisiphone; G III 551. deus ramum vi soporatum Stygia super utraque quassat tempora; V 855. nec saevior ulla pestis et ira deum Stygiis sese extulit undis; III 215. navita quos iam inde ut Stygia prospexit ab unda ire; VI 385. pater fulmine Phoebigenam Stygias detrusit ad undas; VII 773. quem (ensem) ignipotens deus Stygia candentem tinxerat unda; XII 91.

Styx, Strom in der Unterwelt: I. quos circum novicus Styx interfusa coercet; G IV 480. novicus . . . coerceat; VI 439. at illum (verticem) sub pedibus Styx atra videt manesque profundi; G I 243. — II. interfundo: ſ. I. — III. sic demum lucos Stygis et regna invia vivis aspicies; VI 154.

suadeo, raten, zureden, einladen: I. hinc calybita veni; lassus iam suadet asellus; Copa 25. suadet enim vaesana fames; IX 349. X 724. — II. 1. tum celerare fugam patriaque excedere suadet; I 357. aspera quis (Arcadibus) natura loci dimittere quando suasit equos; X 367. excedere: ſ. celerare. hic iam galbaneos suadebo incendere odores; G IV 264. hinc tibi, quae semper, vicino ab limite saepes somnum suadebit inire; E I 55. ut essent qui generum Mineа auctoribus extis iungere suadercnt; Ci 368. quis metus aut hos aut hos arma sequi ferrumque lacessere suasit? X 10. quae vos fortuna quietos sollicitat suadetque ignota lacessere bella? XI 254. cuncti suaserunt numine divi Italiam petere; III 363. sequi: ſ. lacessere. qui aucipites

suaderent tollere pugnas; Ci 368. — 2. Inturnam misero (fateor) succurrere fratri suasi; XII 813. — 3. non (suasi) ut tela tamen, non ut contenderet arcum; XII 815. — III. non haec tibi litora suasit Delius; III 161. suadent cadentia sidera somnos; II 9. ubi suadent . .; IV 81.

suavis, lieblich, duftend: A. Cereopius suaves expirans hortulus auras; Ci 3. tum (nais) casia atque aliis intexens suavibus herbis mollia luteola pingit vaccinia calta ‖ caltha ‖; E II 49. ipsae (apes) natos e ‖ et ‖ suavibus herbis ore legunt; G IV 200. sic positae (laurus, myrte) quoniam suavis miscetis odores; E II 55. — B. Phoebo sua semper apud (t) me munera sunt, lauri et suave rubens hyacinthus; E III 63. ipse in pratis aries iam suave rubenti murice mutabit vellera; E IX 43. quarum (Pieridum) foribus hyacinthi deponunt flores aut suave rubens narcissus; Ci 96. sunt castaneae nuces et suave rubentia mala; Copa 19.

sub, unter, gegen, nahe an, sogleich nach, während, bei: A. **mit Akkusativ:** 1. **nach Verben:** iam fessi sub ipsam finem adventabant, cum . .; V 327. ubi pulsam hiemem Sol aureus egit sub terras; G IV 52. dicam Tyrrhenam manum totamque sub arma coactam Hesperiam; VII 43. (Simylus) tectus galero sub iuga parentes cogit ferre iuvencos; Mo 123. tuo invisum hoc detrude caput sub Tartara telo; IX 496. accessi et cupidus Phenei sub moenia duxi (Anchisen); VIII 165. quem (Aventinum) Rhea furtivom partu sub luminis edidit oras; VII 660. turrim summis sub astra eductam tectis convellimus; II 460. nunc magna mei sub terras ibit imago; IV 654. sic sic iuvat ire sub umbras; IV 660. erigo sub auras; ∫. aura, II, 4. erigo sub (4 Gt.) Z. 83, a. fas (mihi) odisse viros atque omnia ferre sub auras, si qua tegunt; II 158. vita cum gemitu fugit indignata sub umbras; XI 831. XII 952. (Simylus) laeva vestem saetosa sub inguina fulcit; Mo 100. Aetna liquefacta saxa sub auras cum gemitu glomerat; III 576. aera lucem sub nubila iactant; VII 527. Itala cornus stomacho infixa sub altum pectus abit; IX 699. celeri fuga sub sidera lapsae (harpyiae); III 213. illum (invenem) nuda accepit sinu vasto misitque sub amnem; G IV 362. quin omnem Hesperiam penitus sua sub iuga mittant; VIII 148. qui totum sub leges mitteret orbem; IV 231. te sub tanta pericula missum ad fari; IX 483. hac (virga) animas ille (Mercurius) evocat Orco pallentis, alias sub Tartara tristia mittit; IV 243. cum regem hac Erulum dextra sub Tartara misi; VIII 563. quos mille die victor sub Tartara misi; XI 397. aut hac Dardanium dextra sub Tartara mittam, desertorem Asiae, aut . .; XII 14. postis sub ipsos nituntur gradibus; II 442. [quaero quato manus perferre sub imos]; XI 181. hasta sub exertam donec perlata papillam haesit; XI 803. qua redit medium Rhodope porrecta sub axem; G III 351 (Aeneas ramum) vatis portat sub tecta Sibyllae; VI 211. Clausus rigida Dryopem ferit eminus hasta sub mentum graviter pressa; X 347. vallos primus sub tecta referto; G II 409. illum (matrem) Idaeus et Actor inter manus sub tecta reponunt; IX 502. sive sub incertas zephyris motantibus umbras (succedimus), sive . .; E V 5. dextera quae (via) Ditis magni sub moenia tendit, hac . .; VI 541. ipse inter primos dextram sub moenia tendit Aeneas; XII 579. Tartarus tantum tendit sub umbras, quantus . .; VI 578. (Palinurus) oculos sub astra tenebat; V 853. cum se sub leges pacis iniquae tradiderit; IV 618. Hippolytum superas caeli venisse sub auras; VII 768. Iuli progenies magnum caeli ventura sub axem; VI 790. *audiam, et haec manis veniet mihi fama sub imos; IV 387. geminae cum forte columbae ipsa sub ora viri caelo venere volantes; VI 191 quam multa sub undas scuta virum volves, Thybri pater! VIII 538.

II. **Umstand:** sub ipsum arcturum tenui sat erit (tellurem) suspendere sulco; G I 68. sacra refer Cereri extremae sub casum hiemis, iam vere sereno; G I 340. prima vel autumni sub frigora; G II 321. serite hordea campis usque sub extremum brumae intractabilis imbrem; G I 241. primi sub lumina solis et ortus; VI 255. ubi sub lucem densa inter nubila sese diversi rumpent radii; G I 445. (id) sub lucem exportans calathis adit oppida pastor; G III 402. sub noctem cura recursat; I 662. simulacra modis pallentia miris visa sub obscurum noctis; G I 478. his animum adversis instant sub tempus; G III 123. — elliptisch: ille (Entellus) sub haec: „non laudis amor“ . .; V 394.

B. **mit Ablativ:** 1. **nach Verben:** (Aeneas) hoc dicens ferrum adverso sub pectore condit fervidus; XII 950. forte sub arguta consederat ilice Daphnis; E VII 1. saepe sub immotis praesepibus mala tactu vipera delituit; G III 416. corpora sub ramis deponunt arboris altae; VII 108. (erinys) atro lumine fumantis fixit sub pectore taedas; VII 457. sub remis fusi per dura sedilia nautae; V 837. gemuit sub pondere cumba sutilis; VI 413. voltur habitat sub alto pectore; VI 599. (Somnia) foliis sub omnibus haerent; VI 284. strata iacent passim sua quaeque sub arbore poma; E VII 54. [iam tibi litoreis ingens inventa sub ilicibus sus iacebit]; VIII 43. pinifer illum (Gallum) etiam sola sub rupe iacentem Maenalus (flevit); E X 14. alio patriam quaerunt sub sole iacentem; G II 512. quo sub caelo tandem, quibus orbis in oris iacternur, doceas; I 331. litoreis ingens inventa sub ilicibus sus; III 390. omnia sub magna labentia flumina terra spectabat diversa locis; G IV 366. latet sub classibus aequor; IV 582. quod (lumen) torva solum sub fronte latebat; III 636. viridi sub fronde latentem conformare locum capit; Cul 390. cum ‖ dum ‖ pater extinctus caeca sub nocte lateret; Ci 523. sin altior istis sub precibus venia ulla latet; X 626. quis te deorum medio sub aequore mersit? VI 342. mugire videbis sub pedibus terram; IV 461. ecce autem sub pedibus mugire solum; VI 256. post valido niteus sub pondere fagina axis instrepat; G III 172. classem in convexo nemorum sub rupe cavata (Aeneas) occultt; I 310. Cytherea arma sub adversa posuit radiantia quercu; VIII 616. (Aeneas) obnixus curam sub corde premebat; IV 332. Alcides magnum sub imo corde premit gemitum; X 464. tu patulae recubans sub tegmine fagi. E I 1. quorum (generorum) a ‖ ab ‖ stirpe nepotes omnia sub pedibus vertique regique videbunt; VII 100. hastam intorsit equo ferrumque sub aure reliquit; XI 637. tumulo videor reperire sub illo posse viam; IX 495 requiesce sub umbra; E VII 10 hic ‖ eia ‖ age pampinea fessus requiesce sub umbra; Copa 31. cum Iuno aeternum servans sub pectore volnus haec secum: „mene . .?“ I 36. (columbae) sedibus optatis gemina sub arbore sidunt; VI 203. flammis cincta sub ipsa stirem acie; XII 811 etiam Parnasia laurus parva sub ingenti matris se subicit umbra; G II 19. di patrii, quorum semper sub numine Troia est; IX 247. qui solus bonos Acheronte sub imost; XI 23. nudo sub aetheris axe ara fuit; II 512. est locus Italiae medio sub montibus altis, amsancti ‖ Amsancti ‖ valles; VII 563. fuit ingens monte sub alto regis Dercenni bustum antiqui Laurentis; XI 849. molliter hic viridi patulae sub tegmine quercus pastores erant; Cat IX 17. qui (ignis) furtim pingui primum sub cortice tectus robora comprendit; G II 304. gemini dracones sub pedibus deae clipeique sub orbe teguntur; II 227. coluber, frigida sub terra tumidum quem bruma tegebat; II 472. (Proteus)

spumantem undam sub vertice torsit; G IV 529. neu (effigies posset) populum antiqua sub religione tueri; II 188. ea frena furenti concutit et stimulos sub pectore vertit Apollo; VI 101. Mars Latinis stimulos aeris sub pectore vertit; IX 718. verto sub pedibus; ſ. rego semel informem vasto vidisse sub antro Scyllam; III 431 sub pedibus videt nubes et sidera Daphnis; E V 57. at illum (vertiem) sub pedibus nox atra videt manesque profundi; G I 243. respicit Aeneas; subito et sub rupe sinistra moenia lata videt; VI 548. vidimus obscuris primam sub vallibus urbem venatu adsiduo; IX 244. udo sub robore vivit stuppa vomens tardum fumum; V 681 quo (Helymo) deinde sub ipso ecce volat Diores; V 323. (equus) collectum premens ‖ fremens ‖ volvit sub naribus ignem; G III 85. (rex) veteris Fauni volvit sub pectore sortem; VII 254. irarum tantos volvis sub pectore fluctus; XII 831.

II. **nach Adjektiven:** nigra fere et presso pinguis sub vomere terra optima frumentis; G II 203.

III. **nach Substantiven:** serva datur, Cressa genus, Pholoë, geminique sub ubere nati; V 285. pugnae cient simulaera sub armis; V 585. mugitus boum mollesque sub arbore somni non absunt; G II 470.

IV. **Umstand:** nos tumidum sub te permensi classibus aequor; III 157. (Pallas) sub te tolerare magistro militiam et grave Martis opus adsuescat; VIII 515. sub quo (Massico) mille manus iuvenum; X 167. inde quae marmoreo fert monstra sub aequore pontus; VI 729. rex lucos sub alta consulit Albunea; VII 82. classem sub ipsa Antaudro et Phrygiae molimur montibus Idae; III 5. sub antro; ſ. **antrum**, III, 2. sub (4 St.) S. 55, b. *Lapithae equitem docuere sub armis insultare solo; G III 116. qui montana sedet circum castella sub armis; V 440. illum (Orphea) gelidis haec evolvisse sub astris; G IV 509. tumidum sub axe tonanti sternitur aequor aquis; V 820. cum pater in ripa gelidique sub aetheris axe Aeneas procubuit; VIII 28. nate dea, potes hoc sub casu ducere somnos? IV 560. camuris hirtae sub coribus aures; G III 55. copa crispum sub crotalo docta movere latus saltat; Copa 2. Euandrum (suscitant) matutini volucrum sub culmine cantus; VIII 456. cum tepidi ‖ trepidi ‖ tremerent sub dentibus artus; III 627. tecti (equi) auro fulvom mandunt sub dentibus aurum; VII 279. ne ‖ nec ‖ mihi tum mollis sub divo carpere somnos libeat; G III 435. armigerum Remi (Nisus) premit aurigamque sub ipsis nanctus equis; IX 330. Romanus iniusto sub fasce viam quom carpit; G III 347. *saepe (apes) ultro animam sub fasce dedere; G IV 204. extremo ni iam sub fine laborum vela traham; G IV 116. cum (Cloanthum) imis sub fluctibus audiit omnis Nereidum chorus; V 239. fronte sub adversa scopulis pendentibus antrum; I 166. sub gente; ſ. **gens**, IV. sub (3 St.) S. 276, a. immania cuius (Neptuni Proteus) armenta et turpis pascit sub gurgite phocas; G IV 395. aliis (animis) sub gurgite vasto infectum eluitur scelus; VI 741. nox illos sua fata manent maiore sub hoste; X 438. domus alta sub Ida, Lyrnesi domus alta, solo Laurente sepulchrum; XII 546. ille (iuvencus) ilice sub nigra pallentis ruminat herbas; E VI 54 aput rapidum Simoenta sub Ilio alto; V 261. tennis sine corpore vitas volitare cava sub imagine formae; VI 293. Sabinus vitisator, curvam servans sub imagine falcem (astabat); VII 179. causam mortis dicere verberibus saevae cogunt sub iudice Poenae; Cul 377. si nitor auri sub laqueare domus animum non angit avarum picturaeque deus; Cul 61. solae (apes) magnis agitant sub legibus aevum; G IV 154. splendet tremulo sub lumine pontus; VII 9. restitit (Orpheus) Eurydicenque suam iam luce sub ipsa respexit; G IV 490. quale per incertam lunam sub luce maligna est iter in silvis; VI 270. it ad aethera clamor iuvenum duro sub Marte cadentum; XII 410. tuti sub matribus agni balatum exercent; IX 61. sub moenibus; ſ. **moenia**, IV, 3. sub (6 St.) S. 423, a. Aeneas imponit sua arma viro remumque tubamque monte sub aërio; VI 234. ipsi suos iam morte sub aegra laniabant dentibus artus; G III 512. mitto ea, quae muris bellando exhausta sub altis; XI 296. sub nocte; ſ. **nox**, IV, 3. sub (6 St.) S. 461, a. sub nube; ſ. **nubes**, V, 2. sub (5 St.) S. 461, b. cuncta tuo qui bella, pater, sub numine torques; XII 180. infixum stridit sub pectore volnus; IV 689. spumea semifero sub pectore murmurat unda; X 212. ipsum (Phrygium praedonem) portis effunde sub altis; XI 485. portis ab equo regina sub ipsis desiluit; XI 499. qualis eram, cum primam aciem Praeneste sub ipsa stravi; VIII 561. quem (Palamedem) falsa sub proditione Pelasgi demisere Neci ‖ neci ‖; II 83. ut (Hercules) duros mille labores rege sub Eurystheo pertulerit; VIII 292. aurea quae perhibent illo sub rege fuere saecula; VIII 324. sub rupe; ſ. **rupes**, IV, 2. sub (6 St.) S. 608, b. nec si Aethiopum versemus ovis sub sidere cancri; E X 68. at me cum raucis sole sub ardenti resonant arbusta cicadis; E II 13. qualis apes aestate nova per florea rura exercet sub sole labor; I 431. qui audax iuventa, Tityre, te patulae cecini sub tegmine fagi; G IV 566. per superos (iuro) et si qua fides tellure sub ima est; VI 459. (Aeneas) sub ingenti lustrat dum singula templo reginam opperiens; I 453. saepe exiguus mus sub terris posuitque domos atque horrea fecit; G I 182. ipsi in defossis specubus seenia sub alta otia agunt terra; G III 376. saepe etiam effossis latebris (apes) sub terra fovere larem; G IV 43 mater sonitum thalamo sub fluminis alti sensit; G IV 333. sub Oebaliae memini me turribus arcis Coryciium vidisse senem; G IV 125. ceu quondam torto volitans sub verbere turbo (fertur): non segnior . .; VII 378. quorum (seopulorum) sub vertice late aequora tuta silent; I 163. glandem sues fregere sub ulmis; G II 72. qualis populea maerens philomela sub umbra queritur fetus; G IV 511 correpta sub undis scuta virum galeasque et fortia corpora; I 100. genetrix dedit aevom agitare sub undis; X 235. duro crepitant sub volnere malae; V 436. superest presso exercere solum sub vomere; G II 356. ecce autem duro fumans sub vomere taurus concidit; G III 515.

subdo, unterlegen, unterſchieben: huic (Amatae) dea anguem coniecit inque sinum praecordia ad iutuma subdit; VII 347. haec cura est subdita cordi, ut requie abundet; Cul 91. continuo avidis ubi subdita flamma medullis; G III 271. (Turnus) subdiderat rotas pontisque instraverat altos; XII 675.

subduco, aus Land ziehen, darunter wegziehen, entziehen: hunc (Ascanium) tegere et dirae valeam subducere pugnae; X 50. tu potes Aenean manibus subducere Graium; X 81. quin pugnae subducere Turnum possem; X 615. quassatam ventis liceat subducere classem; I 551. qua se subducere colles incipiunt; E IX 7. (coniunx) et fidum capiti subduxerat ensem; VI 524. et sucus pecori et lac subducitur agnis; E III 6. urbem quam statuo vestra est, subducite navis; I 573. iam fere [sicco subductae litore puppes]; III 135. sucus; ſ. lac. idem subducta ad manis imos desedimus unda; III 565.

subedo, unterfreſſen: nec levis hanc faciem (neque enim potes) cura subegit ‖ subedit ‖; G I 227.

subeo, gehen unter, ſich nahen, befallen, in den Sinn kommen, nachfolgen, angreifen, ertragen: I hunc septem Aeneas collectis navibus omni ex numero subit; I 171. post ipsum (Laocoonta) auxilio

subeuntem ac tela ferentem (serpentes) corripiunt; II 216. ast alii subeunt; II 467. subiit deserta Creusa et direpta domus et parvi casus Iuli; II 56. 2. ipse subibo umeris; II 708. portu subimus Chaonio; III 292. ipse (Gyas) gubernaclo rector subit; V 176. dum spatio subit Sergestus iniquo; V 203. post Helymus subit; V 339. qui (Dioles) subiit palmae frustraque ad praemia venit ultima; V 346. quoi (regi?) deinde subibit otia qui rumpet patriae Tullus; VI 812. progressi subeunt luco fluviumque relinquunt; VIII 125. talibus inter se dictis ad tecta subibant pauperis Euandri; VIII 359. Ilioneus Lucetium portae subeuntem ignisque ferentem sternit; IX 570. huic (Maeoni) frater subit Alcanor; X 338. tantum effatus (Aeneas) et infesta subit obvius hasta; X 877. alter dum subit ac dextram labenti tendit inertem; XI 672. hac Arruns subit et tacitus vestigia lustrat; XI 763. ipsa (Iuturna) subit manibusque undantis flectit habenas; XII 471. casus; ſ. alqs; II 562. pone subit coniunx; II 725. domus; ſ. alqs; II 562. subeunt equites; XII 408. ni fuga subsidio subeat; XII 733. tenuis subibit halitus; G II 349. subit oras hasta per imas fulgentis clipei; X 588. ne subeant herbae neu . .; G I 180. obstipui; subiit cari genitoris imago; II 560. [subit ira cadentem ulcisci patriam]; II 575. iuvenes muro subibant; VII 161. subeunt morbi tristisque senectus et labor; G III 67. illa (machina) subit mediaeque minans inlabitur urbi; II 240. morbi: ſ. labor. pars ingenti subiere feretro (triste ministerium); VI 222. subit et Neptunia proles, insignis Messapus equis; X 353. senectus: ſ. labor. intereunt segetes, subit aspera silva, lappaeque tribolique; G I 152. per spem meam, patriae quae nunc subit aemula laudi; X 371. — II. (Euryalus) Fadumque Herbesumque subit Rhoetumque Abarimque, ignaros, Rhoetum vigilantem et cuncta videntem; IX 345. sed non ante datur telluris operta subire, quam qui . .; VI 140. ille (Magus) astu subit ac ‖ at ‖ tremibunda supervolat hasta; X 522. hinc iuncti currum dominae subiere leones; III 113. „haec“ inquit (Euandrus) limina victor Alcides subiit; VIII 363. Troes delati in portus neu litora dira subirent; VII 22. iam subeunt Triviae lucos atque aurea tecta; VI 13. mentem patriae subiit ‖ strinxit ‖ pietatis imago; X 824. iuvenis Aeneae subiit mucronem ipsumque morando sustinuit; X 798. (equites) iam propinquabant castris murosque ‖ muroque ‖ subibant, cum . .; IX 371. si Sithonias nives hiemis subeamus aquosae; E X 66. necdum orbem medium Nox Horis acta subibat; III 512. puppesque pubesque pleno subit ostia velo; I 400. (navis) vela facit tamen et plenis subit ostia velis ‖ velis . . plenis ‖; V 281. quem subiisse umeris (aiunt) confectum aetate parentem; IV 599. (Euryalus) multam in medio sine nomine plebem subit; IX 343. vix illud (saxum) lecti bis sex cervice subirent; XII 899. iam adeo scopulos Sirenum advecta (classis) subibat, cum sensit . .; V 864. iungimus hospitio dextras et tecta subimus; III 83. ſ. lucos. sic (Aventinus) regia tecta subibat; VII 668. si continuo victorem ea cura subisset, rumpere claustra; IX 757.

suber. Korfeiche, Rinde des Korfbaumes: I. tegmina quis capitum raptus de subere cortex; VII 742. — II. *huic (telo Metabus) natam, libro et silvestri subere clausam implicat; XI 554.

subicio. ſtellen unter, unterwerfen, anfügen, in die Höhe werfen, antworten: memento parcere subiectis et debellare superbos; VI 853. vix pauca furenti (Andromachae) subicio; III 313. quantum vere novo viridis se subicit alnus; E X 74. costis subiciunt thymum casiasque recentis; G IV 304. velut lupus caudam remulcens subiecit pavitantem utero silvasque petivit; XI 813. haec fatus latos umeros subiectaque colla veste super instrnor; II 721. alii corpora saltu subiciunt in equos; XII 288. felix, qui metus omnis et inexorabile fatum subiecit pedibus strepitumque Acherontis avari; G II 492. subiectam more parentum aversi tennere facem; VI 223. ter flamma ad summum tecti subiecta reluxit; G IV 385. Danaum insidias suspectaque dona iubent subiectis urere flammis; I 37. ramea costis subiciunt fragmenta; G IV 304. talis hyperboreo septem subiecta trioni gens tunditur euro; G III 381. subiectis ignibus atris conditur in tenebras altum caligine caelum; XI 186. quoi (Laviniae) plurimus ignem subiecit rubor et calefacta per ora cucurrit; XII 66. pedibus rotarum subiciunt lapsus; II 236. etiam Parnasia laurus parva sub ingenti matris se subicit umbra; G II 19. adorea liba per herbam subiciunt epulis; VII 110. metus: ſ. fatum. subiciunt veribus prunas et viscera torrent; V 103 strepitum: ſ. fatum. thymum: ſ. casias.

subiecto. von unten emporſchleudern: unda nigram alte subiectat harenam; G III 241.

subigo. treiben, nötigen, durcharbeiten: I. haec Rhadamanthus habet regna castigatque auditque dolos subigitque fateri, quae . .; VI 567. quae causa subegit ignotas temptare vias? VIII 112. subigunt quo tendere fata; G I 183. — II. dum terna transierint Rutulis hiberna subactis; I 266. (Aeneas) insidiis subactus iam tandem invadit medios; XII 494. ante Iovem nulli subigebant arva coloni; G I 125. nec levis hanc faciem (neque enim pote) cura subegit ‖ subedit ‖; G I 227. non aliter quam qui adverso vix flumine lembum remigiis subigit; G I 202. (Simylus) iam subactum levat opus palmisque suum dilatat in orbem; Mo 47. ipse (Charon) ratem conto subigit velisque ministrat; VI 302. si quis inserat aut scrobibus mandet mutata subactis; G II 50. *[pars subigunt in cote secures]; VII 627. — III. (femina) saepe superbos cornibus inter se subigit decernere amantis; G III 218. dum gravis aut hos aut hos versa fuga victor dare terga subegit; G IV 85. ante, quam vos dira fames ambesas subigat malis absumere mensas; III 257. (Iuno) classe subegit amissa socios ignotae linquere terrae; V 794. nec fluctibus actos atra subegit hiems vestris succedere terris nec . .; VII 214. Aeneae hominum quisquam divomque subegit bella sequi? X 65.

subito. plötzlich, ſchnell: adgnoscunt faciem invisam atque immania membra turbati subito Aeneadae; IX 735. cum subito adsurgens fluctu nimbosus Orion in vada caeca tulit; I 535. (Tarchon) advertit subito proram sociosque precatur: „nunc“ . .; X 295. qualis spelunca subito commota columba fertur, sic . .; V 213. subito novum consurgere bellum Romulidis Tatioque seni Curibusque severis; VIII 637. correptis subito mediis (silvis?) extenditur una acies Volcania; X 407. cum subito in medio rerum certamine praeceps cornit; Cat III 7. sed si quem proles subito defecerit omnis; G IV 281. diditur hic subito Troiana per agmina rumor advenisse diem . .; VII 144. eripiunt subito nubes caelumque diemque Teucrorum ex oculis; I 88. quam molem subito excierit (Iuno); V 790. fiet (Proteus) subito sus horridus atraque tigris; G IV 407. dixit (Eurydice), et ex oculis subito fugit diversa; G IV 499. subito omnis de corpore fugit quippe dolor; XII 421. mutatam ignorent subito ne semina matrem; G II 268 subito tragore intonuit laevom; II 692. cui (Sibyllae) subito non voltus, non color unus, non comptae mansere comae; VI 47. ille (Cloanthus) radit iter laevom interior subitoque priorem (Gyan) praeterit; V 170. cum subito e silvis macie confecta suprema forma viri procedit; III 590. subito cum (Iovis ales) lapsus ad undas cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis; XII 249. subito ex alto vox reddita luco est: „ne

pete" . .; VII 95. *omnia secum versanti (Metabo) subito vix haec sententia sedit; XI 551. iura domosque dabam: subito cum venit lues; III 137. cum subito Aeneas accedere Anthea Sergestumque videt fortemque Cloanthum; I 509. subito cum creber ad auris visus adesse pedum sonitus; II 731. visa dehinc facies Anchisae subito talis effundere voces: „nate" . .; V 723. respicit Aeneas: subito et sub rupe sinistra moenia lata videt; VI 548. Messapus desueta bello agmina in arma vocat subito; VII 694. fama volat parvam subito volgata per urbem, ire equites; VIII 551.

subitus, unvermutet, plötzlich: subito aspectu territus haesit filius Auni; XI 699. subitus miserae (matri) calor ossa reliquit; IX 475. ut (Aeneas) subita turbaret clade Latinos; XII 556. subito erumpunt clamore; XI 609. concrescunt subitae currenti in flumine crustae; G III 360. cum subita incautum dementia cepit amantem; G IV 488. (regina) subito mentem turbata dolore; XII 599. *neque iste Dianae amor subita animum dulcedine movit; XI 538. examen subitum ramo frondente pependit; VII 67. (Dira) alitis in parvae subitam conlecta figuram; XII 862 sociis subita gelidus formidine sanguis deriguit; III 259. corripit hic subita trepidus formidine ferrum Aeneas; VI 290. demptae subita in formidine vires; Ci 214. quia (Dido) peribat misera ante diem subitoque accensa furore; IV 697. subitae horrifico lapsu de montibus adsunt harpyiae; III 225. scalae improviso subitusque apparuit ignis; XII 576. neu quis ob inceptum subitum mihi segnior ito; XII 566. hic vero subitum ac dictu mirabile monstrum aspiciunt; G IV 554. cum subitum dictuque oritur mirabile monstrum; II 680. hic oculis subitum obicitur magnoque futurum augurio monstrum; V 522. ecce autem subitum atque oculis mirabile monstrum; VIII 81. sterneret ut subita turbatam morte Camillam, (Phoebus) adnuit oranti; XI 796. hic subitam nigro glomerari pulvere nubem prospiciunt Teucri; IX 33. tum pondere turris procubuit subito; IX 541. hic subitam canibus rabiem Cocytia virgo obicit; VII 479. (Turnus) subita spe fervidus ardet; XII 325. at iuveni oranti subitus tremor occupat artus; VII 446. subito turbante tumultu; IX 397. horrescit visu subito Aeneas; VI 710. terrentur visu subito; VIII 109. Aeneas subitis exterritus umbris; IV 571.

subiungo, anspannen, unterwerfen, anfügen: nulli fas Italo tantam subiungere gentem; VIII 502. Aeneia puppis rostro Phrygios subiuncta leones; X 157. Daphnis et Armenias curru subiungere tigris instituit et . .; E V 29.

sublabor, herunterfallen, verfinken, herabgleichen: sic omnia fatis in peius ruere ac retro sublapsa referri; G I 200. dum prima lues udo sublapsa veneno pertemptat sensus; VII 354. ex illo fluere ac retro sublapsa referri spes Danaum; II 169. seu (saxum) annis solvit sublapsa vetustas; XII 686.

sublego, heimlich wegnehmen: quae sublegi tacitus tibi carmina nuper; E IX 21.

sublevo, aufheben: (Aeneas) terra sublevat ipsum (Lausum); X 834.

subligo, anbinden, befestigen: clipeum ex aere sinistrae (Aeneas) subligat; XI 10. tum (Euandrus) lateri atque umeris Tegeaeum subligat ensem; VIII 459.

sublimis, hochragend, erhaben, in der Luft, kühnen Sprunges: A. apparet liquido sublimis in aëre Nisus; G I 404. sublimem feres ad sidera caeli magnanimum Aenean; I 259. ipsa (Venus) Paphum sublimis abit; I 415. quae (talaria Mercurium) sublimem alis sive aequora supra seu terram rapido pariter cum flamine portant; IV 241. vix lumine quarto prospexi Italiam summa sublimis ab unda; VI 357. talibus Aeneadae donis dictisque Latini sublimes in equis redeunt; VII 285. quem (Mnesthea) pulsi pristina Turni aggere moerorum sublimem gloria tollit; X 144. olli sublimes, armis animisque refecti, adsistunt; XII 788. ut Scylla novos avium sublimis in aëre coetus viserit ‖ viderit ‖; Ci 49. anne aliquas ad caelum hinc ire putandumst sublimis animas? VI 720. campi armis sublimibus ardent; XI 602. ecce ‖ (serpens) effert ‖ sublimi cervice caput purpureo lucens maculatur amictu; Cul 171. quam facile accipiter consequitur pinnis sublimem in nube columbam; XI 722. hic iuvenem agresti sublimem stramine ponunt; XI 67. Vare, tuum nomen cantantes sublime ferent ad sidera cycni; E IX 29. alii portis sublimibus adstant; XII 133. (coniunx Neptunia puellam) aëriis potius sublimem sustulit alis; Ci 487. quem (puerum) praepes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis; V 255. quae (ventorum proelia) gravidam late segetem ab radicibus imis sublimem expulsam eruerent; G I 320. tectum augustum ingens, centum sublime columnis, urbe fuit summa; VII 170. hic vertex nobis semper sublimis; G I 242. quales quercus intonsa caelo attollunt capita et sublimi vertice nutant; IX 682. — B. iamque humiles, iamque elati (iuvenes) sublime videntur aëra per vacuum ferri; G III 108. sed (imago) sublime volans nubi se immiscuit atrae; XI 664.

subluceo, hervorleuchten: aureus ipse (flos), sed in foliis violae sublucet purpura nigrae; G IV 275.

sublustris, dämmernd: galea Euryalum sublustri noctis in umbra prodidit immemorem; IX 373.

submergo, untertauchen, versenken: Pallasne ipsos (Argivos) potuit submergere ponto ob noxam Aiacis? I 40. unus abest, medio in fluctu quem vidimus ipsi submersum; I 584. incute vim ventis submersasque obrue puppes; I 69. quod (saxum) tumidis submersum tunditur olim fluctibus; V 125.

submitto: ſ. **summitto.**

submoveo: ſ. **summoveo.**

subnecto, unten anknüpfen, gürten: ille Paris, Maeonia mentum mitra crinemque madentem subnexus; IV 217. Pentesilea aurea subnectens exertae cingula mammae, bellatrix; I 49. ac primum laxos tenui de vimine circlos cervici subnecte; G III 167. crinis molli subnectens ‖ subnectit ‖ circulus auro; X 138. quam (pharetram) tereti subnectit fibula gemma; V 313. aurea purpuream subnectit fibula vestem; IV 139.

subnixus (subnisus), gestützt von unten: (Dido) saepta armis solioque alte subnixa; I 506. (Carme) super alumnae frigidulos cubito subnixa pependit ocellos; Ci 348. aspice quem valido subnixum gloria regno altius et caeli sedibus extulerat; Cat III 1. hic illa ducis Meliboei parva Philoctetae subnixa Petelia muro; III 402. gaudete, o celeres, subnisae ‖ subnixae ‖ nubibus altis volucres; Ci 195.

suboles, Sproß: I. 1. adgredere o magnos honores, cara deum suboles! E IV 49. densior hinc suboles; G III 308 — 2. haec potior suboles; G IV 100. — 3. ſ. 1. adgreditur. cara Iovis suboles, magnum Iovis incrementum, Tyndaridae (mirantur); Ci 398. — II. subolem armento sortire quotannis; G III 71. saltem si qua mihi de te suscepta fuisset ante fugam suboles; IV 328.

subremigo, unterhalb rudern: Cymodocea laeva tacitis subremigat undis; X 227.

subrideo, lächeln: olli (Pandaro) subridens sedato pectore Turnus „incipe" . .: IX 740. ad quae subridens mixta Mezentius ira „nunc morere";

X 742. olli (Iunoni) subridens hominum rerumque repertor „es germana“ . .; XII 829. olli (Veneri) subridens hominum sator atque deorum oscula libavit natae: I 254.

subrigo, in die Höhe richten: tot linguae, totidem ora sonant, tot (Fama) subrigit auris: IV 183.

subsidium, Hilfe: tot lecti proceres ter denis navibus ibant subsidio Troiae; X 214. ni fuga subsidio subeat; XII 733.

subsido, ſich niederſetzen, ſich anſiedeln, erlauern: I. extremus galeaque ima subsidit Acestes; V 498. substitit Aeneas et se collegit in arma, poplite subsidens; XII 492. commixti corpore tanto ‖ tantum ‖ subsident Teucri: XII 836. subsidit sincera foraminibusque liquatur emundata ceres; Mo 42. (serpens) mersus ut in limo magno subsideret aestu; Cul 165. subsidunt undae; V 820. — II. devictam Asiam subsedit adulter; XI 268.

subsisto, ſtill ſtehen, Halt machen, widerſtehen: Creusa substitit erravitne via seu lassa resedit, ‖ ? ‖ incertum; II 730. substitit Aeneas gemituque haec addidit alto: „nos“ . .; XI 95 tu pedes ad muros subsiste et moenia serva; XI 506. substitit Aeneas et se collegit in arma, poplite subsidens; XII 491. sic ait (Turnus) adductisque amens subsistit habenis; XII 622. velut aper substitit infremuitque ferox et inhorruit armos; X 711. iam intra iactum teli progressus uterque (exercitus) substiterat; XI 608. nec clipeo iuvenis subsistere tantum nec dextra valet; IX 806. quater ipso in limine portae (machina) substitit; II 242. Thybris tacita refluens ita substitit unda, ut sterneret . .; VIII 87.

subsum, unter etw. ſein, noch übrig ſein: nigra subest udo tantum cui (arieti) lingua palato; G III 388. quippe solo natura subest; G II 49. pauca tamen suberunt priscae vestigia fraudis; E IV 31. his suberat gelidis manans e fontibus unda; Cul 148.

subtegmen, Einſchlag beim Weben: nec minus Andromache fert picturatas auri subtegmine vestes; III 483.

subtendo, unten ſpannen: (ratio?) altius ad magni subtendit ‖ suspexit ‖ sidera mundi; Ci 7

subter: ſ. **supter.**

subterlabor: ſ. **supterlabor.**

subtexo, umhüllen: intremere Trinacriam et caelum subtexere fumo; III 582.

subtraho, unten wegziehen, entziehen: te aspectu ne subtrahe nostro; VI 465. te amplexu ne subtrahe nostro; VI 698. subtrahitur solum; V 199.

subvecto, von unten herbeiſchleppen: (Charon) ferruginea subvectat corpora cumba; VI 303. saxa subvectare umeris Troiana iuvabit; XI 131. praefodiunt alii portas aut saxa sudesque subvectant; XI 473.

subveho, hinauffahren: Nox atra polum bigis subvecta tenebat; V 721. adversum remis superes subvectus ut amnem; VIII 58. nec non ad templum summasque ad Palladis arces subvehitur regina; XI 478.

subvenio, beiſtehen: nihil auctor Apollo subvenit; XII 405.

subvolvo, hinaufwälzen: pars moliri arcem et manibus subvolvere saxa; I 424.

suburgeo, nahe an etwas drängen: furens animi dum proram ad saxa suburget interior Sergestus; V 202.

succedo, gehen unter, eintreten, ſich nähern, nachfolgen: sive sub incertas zephyris motantibus umbras, sive antro potius succedimus; E V 6. successimus antro; E V 19. una ingens Periphas et equorum agitator Achillis, armiger Automedon, una omnis Scyria pubes succedunt tecto; II 478. succedo oneri; II 723. parvae succedimus urbi; III 276. (Aeneas) laetus fluvio succedit opaco; VII 36. nec fluctibus actos atra subegit hiems vestris succedere terris nec . .; VII 214. nostris succede penatibus hospes; VIII 123. mandat insignia Tarchon, succedam castris Tyrrhenaque regna capessam; VIII 507. huc pater Aeneas et bello lecta iuventus succedunt; VIII 606 interea soror alma monet succedere Lauso Turnum; X 439 Iovis interea monitis Mezentius ardens succedit pugnae; X 690. ut pro me hostili paterer succedere dextrae quem genui? X 847. (Turnus) succedat pugnae Troianosque arceat urbe; XI 826. ille (Turnus) quidem ad superos succedet fama; XII 235. omnia alto succedere caelo; G IV 227. deterior donec paulatim ac decolor aetas successit; VIII 326. quae (agmina?) postquam matres succedere tectis viderunt; XI 146. donec belli rabies et amor successit habendi; VIII 327. ille (anguis) libavitque dapes rursusque innoxius imo successit tumulo; V 93. tecto adsuetus coluber succedere et umbrae fovit humum; G III 418. (Aeneas) corpora redderet ac tumulo sineret succedere terrae; XI 103. rursus cura patrum cadere et succedere matrum incipit; G III 138. quis novos hic nostris successit sedibus hospes! IV 10. quare agite o tectis iuvenes succedite nostris; I 627. iuventus: ſ. alqs; VIII 606. interdum fessae succedit laeva sorori alternatque vices; Mo 28. succedunt matres et templum ture vaporant; XI 481. quam (ovem) procul molli succedere saepius umbrae videris; G III 464 audiit et voti Phoebus succedere partem mente dedit, ‖partem . .; XI 794. ipsi (proceres) in certamina rursus succedunt; IX 662. pubes: ſ. alqs; II 478. sed tamen idem olim curru succedere sueti quadrupedes; III 541 quadrupes successit gemens stabulis; VII 501. illi (vigiles) succedunt servantque vices; IX 222.

succendo, entflammen: eximiae laudis succensus amore Ascanius; VII 496.

successus, Fortgang, Erfolg: I. hos successus alit: possunt, quia posse videntur; V 231. — II. sic Turno successum dea dira negat; XII 914. — III. laetus Mnestheus successuque acrior ipso petit . .; V 210. Turnus sequitur iam minus atque minus successu laetus equorum; XII 616. — II. hic successu exultans animisque Coroebus inquit . .; II 386.

succido, niederſinken: velut in mediis conatibus aegri succidimus; VII 910.

succido, unten abſchneiden, durchhauen: nec ‖ at ‖ rubicunda ceres medio succiditur aestu; G I 297. purpureus veluti cum flos succisus aratro languescit moriens; IX 435. (Turnus) principio Phalerim et succiso poplite Gygen excipit; IX 762. (Mezentius) poplite Palmum succiso volvi segnem sinit; X 700.

succingo, gürten, ſchürzen: (Scyllam) candida succinctam latrantibus inguina monstris; E VI 75. mearum vidistis si quam hic errantem forte sororum succinctam pharetra; I 323. Tisiphone palla succincta cruenta; VI 555. ipse Quirinali lituo parvaque sedebat succinctus trabea Picus; VII 188. (Iuno) agens hiemem nimbo succincta per auras; X 634. ille (Iapyx) retorto Paeonium ‖ Paeonum ‖ in morem senior succinctus amictu; XII 401. illum Scylla rapax canibus succincta Molossis Aetnaeusque Cyclops terrent; Cul 331. (Scyllam) candida succinctam latrantibus inguina monstris Dulichias vexasse rates; Ci 59. quae (puella) prius in tenui steterat succincta crocota; Ci 252.

succumbo, unterliegen: huic uni forsan potui succumbere culpae; IV 19.

succurro, herbeieilen, helfen: I, 1. versis tempus ‖ tempus versis ‖ succurrere Teucris; X 512. et tamen hoc demum miserae succurrere pacto

vix fuerat dignum; Ci 508. — 2. non ignara mali miseris succurrere disco; I 630. succurritis urbi incensae; II 352. at tu, oro, solare inopem (genetricem) et succurre relictae; IX 290. consulite in medium et rebus succurrite fessis; XI 335. Iuturnam misero ⟨fateor⟩ succurrere fratri suasi; XII 813. instanrati animi regis succurrere tectis; II 451. tu, dea, tu praesens nostro succurre labori; IX 404. di patrii, hunc saltem everso iuvenem succurrere saeclo ne prohibete! G I 500. tam longo quod iam captat (nutrix) succurrere amori; Ci 383. — II. pulchrum mori succurrit in armis; II 317.

Sucro, Rutuler: Aeneas Rutulum Sucronem haut multa morantem excipit in latus; XII 505.

sucus, Saft, Milch: I. novas veniat qua sucus in herbas; G I 90. — II Media fert tristis sucos tardumque saporem felicis mali; G II 126. dextera tum pariter mixto terit omnia suco; Mo 102. poma degenerant sucos oblita priores; G II 59. (Venus) spargit salubris ambrosiae sucos et odoriferam panaceam; XII 419. et sucus pecori et lac subducitur agnis; E III 6.

sudis, Pfahl, Stange, Aft: I. (superest) fraxineas aptare sudes furcasque valentis; G II 359. hic stirpes obruit arvo quadrifidasque sudes et acuto robore vallos; G II 25. matres robore duro stipitibus ferrum sudibusque imitantur obustis praecipites; XI 894. non iam stipitibus duris agitur sudibusve praeustis; VII 524. praefodiunt alii portas aut saxa sudesque subvectant; XI 473. — II. agere: ſ. I. praeuro. imitari: ſ. I. oburo.

sudo, ſchwitzen, dünſten: I. maestum inlacrimat templis ebur aeraque sudant; G I 480 quid tibi odorato referam sudantia ligno balsama? G II 118 hinc (equus) vel ad Elei metas et maxima campi sudabit spatia; G III 203 unde cavae tepido sudant umore lacunae; G I 117. [Dardanium totiens sudarit sanguine litus?] II 582. non mihi iam pingui sudabunt tempora myrrha; Ci 438. — II. pinguia corticibus sudent electra myricae; E VIII 54. durae quercus sudabunt roscida mella; E IV 30

sudor, Schweiß: I cum tonsis (ovibus) inlautus adhaesit sudor; G III 443. sudor liquitur et piceum flumen agit; IX 812. incertus ibidem sudor et ille quidem morituris frigidus; G III 601. sudor fluit undique rivis; V 200. salsus per artus sudor iit; II 174. liquitur: ſ. agit. tum gelidus toto manabat corpore sudor; III 175. ossa et artus perfundit ‖ perfudit ‖ sudor; VII 459. ardentes papulae atque immundus olentia sudor membra sequebatur; G III 564. — II. toto proruptus corpore sudor; VII 459. — III. talis equos alacer media inter proelia Turnus fumantis sudore quatit; XII 338. adgnoscunt multo phaleras sudore receptas; IX 458.

sudus, suidus, heiter, entwölkt, u. heiterer Himmel: A ergo ubi ver nanctae (apes) sudum camposque patentis erumpunt portis; G IV 77. — B arma per suidum ‖ sudum ‖ rutilare vident et pulsa tonare; VIII 529.

suetus, gewöhnt: quibus (caestibus) acer Eryx in proelia suetus ferre manum; V 402. his (armis) ego suetus; V 414. sed tamen idem olim curru succedere sueti quadrupedes; III 541.

suffero, aushalten, hemmen: nec claustra nec ipsi custodes sufferre valent; II 492.

sufficio, färben, nachmachſen laſſen, ſpenden, verleihen, eſſen, genügen, vermögen: I. nec iam sufficiunt; IX 515 id (ferrum) diu, dum terga dabant palantia Teuri, suffecit; XII 738. non corpore notae sufficiunt vires; XII 912. nec sufficit umbo ictibus; IX 810 — II. nec nos obniti contra nec tendere tantum sufficimus; V 21 — III ardentis oculos suffecti (angues) sanguine et igni; II 210. ipse pater Danais animos viresque secundas sufficit; II 617 post hinc digressus iubeo frondentia capris arbuta sufficere; G III 301. salices humilesque genistae aut illae pecori frondem aut pastoribus umbram sufficiunt; G II 436. tellus sufficit gravidas, cum vomere (recluditur) fruges; G II 424. salices humilesque genistae sufficiunt saepem satis et pabula melli; G II 436. aliam ex alia generando suffice prolem; G III 65. ipsae (apes) regem parvosque Quirites sufficiunt; G IV 201. saepem: ſ. pabula. vires: ſ. animos nec contra vires audet Saturnia Iuno sufficere; IX 802. hic (campus) tibi praevalidas olim multoque fluentis sufficiet baccho vitis; G II 91. umbram: ſ. frondes. ipsa satis tellus, cum dente recluditur unco, sufficit umorem; G II 424.

suffio, räuchern: at suffire thymo cerasque recidere inanis quis dubitet? G IV 241.

suffodio, durchbohren, verwunden: quorum alter habenas suffuso ‖ suffosso ‖ revolutus equo dum colligit, alter . . ; XI 671.

suffundo, unter etw. gießen: illum (Iovem) tristior et lacrimis oculos suffusa nitentis adloquitur Venus: „o qui . .;“ I 228. quorum alter habenas suffuso ‖ suffosso ‖ revolutus equo dum colligit, alter . . ; XI 671. at si (luna) virgineum suffuderit ore ruborem, ventus erit; G I 430. non tibi nequiquam pallor aegrotas tenui suffundit ‖ suffudit ‖ sanguine venas; Ci 226.

suggero, unterlegen, darreichen: magno veluti cum flamma sonore virgea suggeritur costis undantis aëni; VII 463. fidum Aeneas adfatur Achaten: „suggere tela mihi“; X 333.

sui, ſeiner, gegen ſich: A. einfach: I. alleiu: 1. se (acc.): a. Subjekt im acc. c. inf.: evadere posse; XI 702. ortum (esse): I 626. scire; XI 344. solvere; IV 487. venire; VII 470. vidisse; VIII 353. visere; Ci 173. — b. Objekt: accingunt; I 210. addit; E VI 20. addunt; II 339. addant; IX 149. adiungere; VIII 13. agit; G II 363. agebat; VIII 465. IX 696. Ci 499. aperit; VII 448. aptat; X 588. arrectum; X 892. attollere; III 205. attollit; III 552 attollet; IV 49. attollere; VIII 32. IX 321. attollit; X 857. attollens; XII 703. avertit et aufert; IV 289. abstulit; IX 814. capit; VII 466. celare; IX 425. clamat; XII 600. cognoscit; XII 903. cogi; XII 581. colligit; G II 154. collegit; XII 491. complent; III 645. composuere; G IV 189. composuit; I 697. concitat; VII 476. condere; E VIII 97. condet; G I 438. condunt; G IV 473. A II 24. condidit; II 621. condere; II 696. condidit; V 243. VII 619. VIII 66. IX 32. condunt; IX 39. condidit; XII 886. contulit; X 734. credere; G II 332. A V 383. VI 15. X 289. credidit; XI 114. deceptum; III 181. dedicat; Cat X 24. defendere; II 446. devovet; XII 234. dicat; E IV 59. dicere; VIII 12. dedere; G I 287. dedit; G IV 528. dabunt; IV 627. dare; IX 56. eripiat; XII 917. erumpit; G IV 368. evolvere; V 808. evolvit; XI 829. fert; G I 408. ferret; G IV 504. ferebat; I 503. ferre; II 455. tulit; V 289. ferebat; V 373. tulisset; VI 879. fert; VI 900. ferebat; VII 199. 492. tulit; XI 762. ferret; XI 779. tulit; XII 860. fert; XII 865. Ci 540. findit; VI 540. fingit; XI 406. fundebat; III 151. fundunt; XII 122. glomerant; IX 539. iecit; VIII 256. iactet; E VI 73. [iactat]; G I 102 iactabit; VI 877. immiscuit; G IV 245. A IV 570. X 664. immisit; VI 262. immittere; IX 421. implicuit; II 723. inclusit; VIII 225. *incusat; XI 471. ? XII 612. induit; G I 187. induerat; G IV 142. infert; I 139. IV 142. V 622. inferre; X 66. infert; X 575. 768. XI 742. iumiscuit; XI 815. iungere; IV 192. iungit; Ci 381. locavit; I 697. meminere; Ci 140. miscet; I 440. VI 727. miscent; IX 714. misit; IV 253. misit ‖ mittit ‖; IX 645. misit; X 633. mittant; XII 190. moventem; III 656 movebat; V 280. mutet; I 674. obtulerat;

II 59. offert; II 370. obtulit; II 589. IV 556. offert; VII 420. 536. obtulit; VIII 611. ‖ offert ‖; XI 742. opponere; XI 115. ostendat; G II 253. ostendit; II 388. ostendere; IV 470. ostendat; VI 187. parent; X 259. pelli; VII 579. permixtum; I 488. prodit; G II 354. prolnit; I 739. promunt; II 260. proripit; E III 19. purgat; I 587. recipit; G IV 404. ‖ recepit ‖; Mo 13. reddet; VIII 170. reddunt; IX 122. reddat; X 684 referunt; G IV 180. A VII 306. refert; XI 661. XII 865. resolvit; G I 44. ruperat; XI 548. saepsit; VII 600. scindit; I 587. VIII 142. signari; XII 3. sistit; XI 852. solvit; II 26. sternunt; G IV 432. subducere; E IX 7. subicit; E X 74. IX 7. G II 19. suscitat; XII 108. tegit; G IV 422. tegebat; IX 346. texerat; Ci 112. tendebat; Ci 216. tenentem; VII 204. tenet; X 802. tinguere; G II 481. A I 745. tollunt; G II 47. sustulit; G II 57. tollere; II 699. tollit; V 369. sustulit; V 657. 861. tollunt; VI 202. tollit; VIII 541. sustulit; IX 14. tollit; X 892. XI 455. tollunt; XII 114. tradiderit; IV 618. trudunt; G II 74. velavit; Ci 250. verteret; G I 239. vertet; G IV 411. vertant; I 671. vertere; IV 455. videri; E III 65. vidit; IX 549. — c. mit Präpositionen: ad: vocat; I 131. circum: sistere; Ci 80. in: armat; X 204. conlapsa; G III 484. inter: absunt; XI 907. adgnoscunt; IX 457 certant; IV 443. certantes; XI 445. coeunt; G IV 73. coirent; XI 861. coiisse; XII 709. complexi; X 766. concurrere; X 437. conversi; XI 121. decernere; G III 218. fovere; IV 193. iactant; V 433. implicuere; XI 632. luctantur; G II 526. posito; VIII 639. erat; II 454. — laeti; G I 301. — bellum; VI 828. dictis; VIII 359. foedera; XII 212. — saepe cubilibus altis (corvi) inter se in foliis strepitant; G I 413 vicinae ruptis inter se legibus urbes arma ferunt; G I 510. dum (Aeneas) artificum manus intrans ‖ intra se, inter se ‖ operumque laborem miratur; I 455.

2. sui: oblitus est; III 629. — memores; VI 664. — fiducia; XI 502. monimentum et pignus; V 538. 572. pignora; E VIII 92.

3. sibi: adiungere; VII 238. circumdedit; G II 535. circumdabit; VI 783. conciliet; X 151. cumulavit; Cul 394. delegit; XI 657. depromit; Mo 17. emat; G I 31. fieri; E V 41. ferre; V 60. ferri; VI 142. flesse; G IV 507. inuxit; IV 18. [molitur]; Mo 60. peperere; VI 434. poscit; VI 37. poscebat; VI 589. poscunt; IX 600. poscat; XI 219. poscere; XII 250. praeferat; E III 4. praescripsit; E VI 12. premat; X 296. promiserat; X 549. quaerat; XI 129 quaerentem; Cul 245. quaerere; Ci 5. quaerit; Mo 54. rapere; X 462. reddi; V 342. reddere; Ci 255. sperabant; XII 241. esse; IX 154. temperat; G I 360. tribuere; Cul 388. velat; Cul 74. videtur; IV 467. — facta esse; Cat X 21. — conscia; I 604. infestos; II 571.

4. se (abl.): cum: agit; G III 343. avexere; II 179. canebat; G IV 465. circumfert; X 886. ducit; IV 74. ducat; IV 636. exigit; IV 475. ferant; I 59. ferat; IV 662. gemit; I 221. habebat; IV 29. habet; V 549. involvens; XII 689. portare; IV 598. rapiens; Ci 393. spatiatur; G I 389. vehit; VIII 687. versat; X 285. versanti; XI 550. vertere; II 652. volutans; I 50. volutat; IV 533. VI 158. X 159. XII 843. ellipt.: haec secum; I 37. certamina docuit celebrare, quo puer ipse modo, secum quo Troïa pubes; V 599. ast alios secum (Pandarus) includit recipitque ruentis; IX 727. prae: iactant; IX 134. portans; XI 544.

II. Verbindungen: credimus? an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt? E VIII 108. sunt aliae ‖ alii (modi) ‖, quas ipse vias sibi repperit usus; G II 22. quae (terra) et bibit umorem et, cum volt, ex se ipsa remittit; G II 218. qua vi maria rursus in se ipsa residant; G II 480. Alcides se ipse per ignem praecipiti iecit saltu; VIII 256. non (venti) ipsi inter se, non nubila, non mare cedit; X 358. ipsa sibi egregium facta decus parient; Cat IX 58. hinc pecudes armenta viros, genus omne ferarum, quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; G IV 224. quae sibi quisque timebat; II 130 spoliis se quisque recentibus armat; II 395. tum validis flexos incurvant viribus arcus pro se quisque viri; V 501. spes sibi quisque. sed haec quam angusta videtis; XI 309 densi cuneis se quisque coactis adglomerant; XII 457 pro se quisque viri summa nituntur opum vi; XII 552. aemulus Ascraeo pastor sibi quisque poetae traducit vitam; Cul 96. optabant gravidae quom ‖ Graiae quam ‖ sibi quaeque manus; Cat IX 30. — quae (terra) suo semper viridi ‖ viridis ‖ se gramine vestit; G II 219. in se sua per vestigia volvitur annus; G II 402. pars retentat (serpentem) se in sua membra plicantem; V 279. Halaesus se in sua colligit arma; X 412. (Euneus) moriens suo se in voluere versat; XI 669.

B. sese: I, 1. temptaturum (esse); IV 291. — 2. abdiderat; II 574. abdidit; XI 810. addiderat; VI 169. addet; VI 777. adfert; III 345. agebat; VI 337. attollit; IV 176. attollens; IV 690. committere; G III 78. conicit; V 618. X 656. corripuit; VI 472. XI 462. degit; IX 815. dat; XI 565. XII 227. extulit; III 215. XII 441. Ci 514 effundere; G I 512. effundens; VI 240. exhortantur; VII 472. ferant; E VI 47. tulit; I 314. III 598. ferens; IV 11. ferebat; VI 240. IX 597. flectat; XII 658. iaciat; X 683. iactavit; XII 323. induat; X 681. infert; G II 145. A IX 53. inferat; IX 400. intulit; XI 36. iniecit; II 408. inicit; IX 552. inmisceit; X 796. librant; G IV 196 metabat; Cul 174. obiciunt; IX 379. obiecit; XII 372. occulat; XII 53. offert; E III 66. optulit; X 552. opposuit; V 335. ostendat; V 550. proiecit; IX 444. receptet; G I 336. referebat; VII 286. referunt; VII 700. remittant; XII 390. rumpent; G I 445. scindit; G IV 420. A I 161. sequantur; VII 547. tenet; VII 588. tollit; VII 529. transformat; G IV 440. A VII 416. vertit; VII 328. — 3. ad: recepit; II 525. vocat; V 546. vocavit; VII 193 in: redit; G IV 444. inter: concurrere; G I 489. contulerant; X 146. miscent; XII 720. serebant; VI 160. servant; Ci 536. — illi (Cyclopes) inter sese magna vi bracchia tollunt in numerum; G IV 174. multa vi; VIII 452. — II. ipsae (apes) intuma more suo sese in cunabula condent; G IV 66.

suidus: ſ. **sudus.**

sulco, durchfurchen, durchfahren: (Centaurus) longa sulcat maria alta carina; X 197. (Pristis, Centaurus) longa sulcant vada salsa carina; V 158.

sulcus, Furche, Graben, Bahn: I. tum te quoque, medica, ‖ Medica ‖, putres accipiunt sulci; G I 216. tum longo limite sulcus dat lucem; II 697. illas (quercus; Triptolemi mutavit sulcus aristis; Cul 136. — II, 1. cum primum sulcos aequant sata; G I 113. vestigia fraudis, quae iubeant telluri infindere sulcos; E IV 33. infindunt pariter sulcos; V 142. ne luxu obtunsior usus sulcos oblimet inertis, sed rapiat . .; G III 136. quin annus proventu oneret sulcos atque horrea vincat; G II 518. sulcum sibi premat ipsa carina; X 296. — 2. ante, debita quam sulcis committas semina; G I 223. ausim vel tenui vitem committere sulco; G II 289. grandia saepe quibus mandavimus hordea sulcis; E V 36. — 3. omnes (arbores?) cogendae in sulcum ac multa mercede domandae; G II 62. — III. incipiat sulco attritus splendescere vomer; G I 46. pars optare locum tecto et concludere sulco; I 425. hic plantas tenero abscindens de corpore matrum deposuit sulcis, hic . .; G II 24. ut usus sulcis frumenti quaereret herbam; G I 134. quis tacitum relinquat

parvo potentem Fabricium vel te sulco, Serrane, serentem? VI 844. sub ipsum arcturum tenui sat erit (tellurem) suspendere sulco; G I 68.

sulfur, sulfureus: ſ. **sulpur, sulpureus.**

Sulmo, A. Stadt der Volsker: (Aeneas) Sulmone creatos quattuor hic iuvenes viventis rapit; X 517. — B. Mututer: hasta venit adversi ‖ aversi ‖ in tergum Sulmonis; IX 412.

sulpur (sulphur, sulfur), Schwefel: 1. nutrix patula componens sulphura testa; Ci 369. spumas miscent argenti et sulpura viva; G III 449. — II. late circum loca sulpure ‖ sulfure ‖ fumant; II 698.

sulpureus (sulfureus), ſchwefelig: audiit amnis sulpurea ‖ sulfurea ‖ Nar albus aqua fontesque Velini; VII 517.

sum, ſein, vorhanden ſein, leben, ſtattfinden, der Fall ſein, gehören, zukommen, haben, gereichen, beruhen: 1. **abſolut, mit Ortsnamen, Conſecutivſätzen und Relativſätzen:** 1. en erit ut liceat totum mihi ferre per orbem tua carmina? E VIII 9. neque est te fallere quicquam; G IV 447. esto, aegram nulli quondam flexere mariti, non Libyae, non ante Tyro; IV 35. nec non et Tityon, Terrae omniparentis alumnum cernere erat; VI 596. sic equidem ducebam animo rebarque futurum tempora dinumerans; VI 690. non dabitur regnis ⟨esto⟩ prohibere Latinis; VII 313. in medio classis aeratas, Actia bella, cernere erat; VIII 676. (Aeneas) Italiam petiit fatis auctoribus ⟨esto⟩ Cassandrae impulsus furiis; X 67. cum iam conubiis pacem felicibus ⟨esto⟩ component; XII 821. — 2. alter erit tum Tiphys; E IV 34. sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti; G IV 165. fore qui gravidam imperiis belloque frementem Italiam regeret; IV 229. unus erit tantum, amissum quem gurgite quaeret (Aeneas) ‖ quaeres ‖; V 814. cecinit quae (vates) prima futuros Aeneadas magnos et nobile Pallanteum; VIII 340. ecquis erit, mecum, iuvenes, qui primus in hostem? IX 51. sit qui me raptum pugna pretiove redemptum mandet humo; IX 213. nos sumus, Idaeae sacro de vertice pinus; X 230. est et Volscorum egregia de gente Camilla; XI 432. sunt aliae innuptae Latio et Laurentibus arvis, nec genus indecores; XII 24. sunt alii, qui tecta manu defendere possint; XII 627. ut essent qui generum Minoa auctoribus extis iungere suaderent; Ci 367. si ad vitulam spectas, nihil est quod pocula laudes; E III 48. novit omnia vates, quae sint, quae fuerint, quae mox ventura trahantur; G IV 393. „cuncta equidem tibi, rex, fuerit quodcumque, fatebor vera“ inquit; II 77. hoc erat, alma parens, quod me per tela, per ignis eripis, ut . .? II 664. haec sunt, quae nostra liceat te voce moneri; III 461. quidquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est; V 710. extremum fato quod te adloquor, hoc est; VI 466. namque aliud quid sit, quod iam implorare queamus? X 19. nihil est quod dicta retractent ignavi Aeneadae, nec quae pepigere recusent; XII 14. primus Tolumnius augur „hoc erat, hoc votis“ inquit „quod saepe petivi; XII 259 stat quidquid acerbist morte pati; XII 678. sin est quod metuo; Ci 324. — sacra Iovi Stygio perficerest animus; IV 639. sin alios finis aliamque capessere gentem est animus; XI 325. est argitis minor; G II 99. sunt et Siculis regionibus urbes armaque ‖ arvaque ‖; I 549. fortunatam, si nummam armenta fuissent, Pasiphaen solatur (Silenus); E VI 45. erunt etiam altera bella; E IV 35. semper erunt, quarum (bonum) mutari corpora malis; G III 69. sunt et caseoli, quos iuncea ‖ sirpea ‖ fiscina siccat; Copa 17. sunt topia et kalybae ‖ obbae calices ‖, cyathi, rosa, tibia, chordae; Copa 7. certamen erat Corydon cum Thyrside magnum E VII 16. chordae: ſ. calices. pendet ‖ (est) pendens ‖ iunco caeruleus cucumis; Copa 22. vobiscum, si est culpa, bibi; Cat XI 3. namque, fatebor enim, nec spes libertatis erat nec cura peculi; E I 32 ventos et varium caeli praedicere morem cura sit; G I 51. sit cura tenentis ‖ tuere canentem ‖ aërios nemorum cultus ‖ tractus ‖ silvasque virentis; Cul 21. est tuguri custos, armatus falce saligna; Copa 23. cyathi: ſ. calices. en erit umquam ille dies, mihi cum liceat tua dicere facta? E VIII 7. est domus alta; X 526. fama: ſ. **fama,** I, 1. est. (6 St.) S. 235, b si fata deum non (fuissent); II 54. Danaum, si fata fuissent, ut caderem meruisse manu; II 433. per si qua est quae restet adhuc mortalibus usquam intemerata fides, oro . .; II 142. et iam finis erat, cum Iuppiter constitit . .; I 223. quae iam finis erit, coniunx? XII 793. en ‖ est ‖ et Maenalio quae garrit dulce sub antro fistula sonat ‖ sonans ‖; Copa 9. limen erat caecaeque fores; II 453. fortuna: ſ. **fortuna,** I, 1. est. (5 St.) S. 259, a. hilarans convivia ante focum, si frigus erit, si messis, in umbra; E V 70. nam duo sunt genera; G IV 92. fuit Ilium et ingens gloria Teucrorum; II 325. neque erant astrorum ignes nec lucidus aethra siderea polus, obscuro sed nubila caelo; III 586. Ilium: ſ. gloria. quae tandem Ausonia Teucros considere terra invidia est? IV 350. perversi dicite manes, hunc (Octavium) superesse patri quae fuit invidia; Cat XI 8. kalybae: ſ. calices primus equi labor est animos atque arma videre bellantum; G II 182. sit Latium, sint Albani per saecula reges; XII 826. limen: ſ. fores. est locus, Hesperiam Grai cognomine dicunt; I 530. III 163. ne quis sit lucus, quo se plus iactet Apollo; E VI 73. mala: ſ. nuces. messis: ſ. frigus. „ecquis erit modus?“ inquit (Pan); E X 28. iam iam nulla morast; II 701. quae nunc deinde morast? XII 889. sunt et mora, et lentis uva racemis; Copa 21. sed haec (tela) lento mos est aptare flagello; VII 731. Phyllida mitte mihi: meus est natalis, Iolla; E III 76. ut est nomen erit: XII 835. nox: ſ. **nox,** I, 1. est (3 St.) S. 460, a. nubila: ſ. ignes. sed neque quam multae species, nec nomina quae sint, est numerus; G II 104. sunt castaneae nuces et suave rubentia mala; Copa 19. Pallanteum: ſ. alqs; VIII 340. si qua est caelo pietas, quae talia curet; II 536. figite me, si qua est pietas; IX 493. polus: ſ. ignes. [sunt geminae Somni portae]; VI 893. sunt geminae belli portae (sic nomine dicunt); VII 607. sunt purpureae vites preciaeque; G II 95. sunt autumnali ‖ autumnalis ‖ cerea pruna die ‖ deae ‖; Copa 18. si nulla est regio, Teucris quam det tua coniunx dura; X 44. reges: ſ. Latium. est crepitans rauco murmure rivus aquae; Copa 12. rosa: ſ. calices. sunt serta purpurea lutea mixta rosa; Copa 14. spelunca alta fuit vastoque immanis hiatu, scrupea; VI 237. spes: ſ. cura. tectum urbe fuit summa, Laurentis regia Pici, horrendum silvis et religione parentum; VII 171. ipse, ubi tempus erit, omnis (capellas) in fonte lavabo; E III 97. tempus erat, quo prima quies mortalibus aegris incipit; II 268. est terra antiqua, potens armis atque ubere glaebae; I 531. III 164. tibia, topia: ſ. calices. sunt triclia ‖ trichila ‖ umbrosis frigida harundinibus; Copa 8. insedisse solum, quo Troia fuit; X 60. est curvo anfractu valles, adcommoda fraudi armorumque dolis; XI 522. at si (luna) virgineum suffuderit ore ruborem, ventus erit; G I 431. sunt aliae ‖ alii (modi) ‖, quas ipse vias sibi repperit usus; G II 22. este duces o, si qua via est; VI 194. si qua via est, si quam tibi diva creatrix ostendit; VI 367. sunt et Cecropio violae de flore corollae; Copa 13. cum (Euandrus) metuens moneret acris esse viros; XI 48. potuit quae plurima virtus esse, fuit; XI 313. sunt Thasiae vites, sunt et

Mareotides albae; G II 91. ſ. preciae. sunt et Aminneae vites, firmissima vina; G II 97. est volitans, quoi nomen asilo Romanumst, asper, acerba sonans; G III 146. urbs antiqua fuit (Tyrii tenuere coloni) Karthago; I 12. ſ. arma. sunt Pandioniis vicinae sedibus urbes Actaeos inter colles; Ci 101. erat pervius usus tectorum inter se Priami; II 453. uva: ſ. mora.

II. **nach Adverbien:** tum contra Iuno „terrorum et fraudis abundest"; VII 552. diu, res si qua diu mortalibus ulla est, viximus; X 861. quam din, tam patriam incolumem Nisi regnumque futurum; Ci 124. hac iter est; IX 321. hic illius (Iunonis) arma, hic currus fuit; I 16. „hic domus est" inquit (Cassandra) vobis; V 638. hic domus, haec patria est; VII 122. (?) hic locus urbis erit, requies ea certa laborum; VIII 46. hic spelunca fuit, vasto summota recessu; VIII 193. est hic, est animus lucis contemptor; IX 205. manibus meis Mezentius hic est; XI 16. hic est et Horatia virtus; Cul 361. hic est et Spartica ‖ Parthica ‖ myrtus atque hyacinthos; Cul 400. est hic munda Ceres, est Amor, est Bromius; Copa 20. certe hinc Romanos olim volventibus annis fore pollicitu's ‖ pollicitus ‖; I 235. illinc Hector erat, Troiae summum decus; Cul 317. ara fuit iuxtaque veterrima laurus; II 513. est iuxta antiqua cupressus; II 714. forte fuit iuxta tumulus; III 22. longe illi (Aeneae) dea mater erit; XII 52. si (Delia?) occulitur, longe est tangere quod nequeas; Cat I 4. tau Gallicum, min et sphin ut ‖ et ‖ male illi sit! Cat II 4. molliter hic viridi patulae sub tegmine quercus pastores erant; Cat IX 18. nunc: ſ. quondam. ceu cetera nusquam bella forent, sic . .; II 439. sed haec prius fuere: nunc (Sabinus) eburnea sedet sede; Cat X 23. „procul o procul este, profani" conclamat vates; VI 258. si mihi, quae quondam fuerat, si nunc foret illa iuventas; V 397. si mihi, quae quondam fuerat quamque esse decebat, vis in amore foret; X 613. satis est potuisse videri; E VI 24. si id audire sat est; II 103. (me) quascumque abducite terras: hoc sat erit; III 602. nec vidisse semel satis est; VI 487. peccare fuisset ante satis penitus modo non ‖ nunc ‖ genus omne perosos femineum; IX 140. sed periisse semel satis est; IX 140. mihi facti fama sat est; IX 195. sit satis, Aenide, telis impune Numanum oppetisse tuis; IX 653. responsum quoniam satis est meminisse deorum; Ci 119. hoc satis est; pingui nil mihi cum populo; Cat IX 64. namque super tibi erunt qui dicere laudes, Vare, tuas cupiant; E VI 6. [iam adeo super unus eram, cum Tyndarida aspicio]; II 567. ego, si qua super fortuna laborum est, ipsa regam; VII 559. Nise pater, cui vix erit una super sedes in turribus altis; Ci 192. Turnus toto vertice supra est; VII 784. (?) IX 29. cum relinquo campos ubi Troia fuit; III 11. vivisne, aut, si lux alma recessit, Hector ubi est? III 312. quid loquor, aut ubi sum? IV 595. praemia sunt pietatis ubi, pietatis honores? Cul 225. nec quidquid ubique est gentis Dardaniae; I 601. ostendent terris hunc tantum fata neque ultra esse sinent; VI 870. non contra ‖ nam causa ‖ ut sit amor mutuus unde mihi; ‖ ? ‖ Cat IV 12. dubitem haut equidem implorare quod usquam est; VII 311. Daedalus, ut fama est, fugiens Minoïa regna; VI 14. ut est nomen erit; XII 835.

III. **mit Präpositionen:** cetera qua rerum iaceant perculsa ruina, ante oculos sunt omnia; XI 310. ante oculos interque manus sunt omnia vestras; XI 311. est lucos Silari circa ilicibusque virentem plurimus Alburnum volitans; G III 146. respicio et, quae sit me circum copia, lustro; II 564. urbs antiqua fuit Italiam contra Tiberinaque longe ostia; I 12. cum: ſ. **cum**, I. sum (5 Zt.) Z. 152, a. sum patria ex Ithaca; III 613. in: ſ. **in**, B, 1. sum (viele Zt.) Z. 327, b. inter: ſ. ante. Oceani finem iuxta solemque cadentem ultimus Aethiopum locus est; IV 481. neque hoc sine nomine letum per gentis erit; XI 847. est ingens gelidum lucus prope Caeritis amnem; VIII 597. haec tum nomina erunt, nunc sunt sine nomine terrae; VI 776. sub: ſ. **sub**, B, I. sum (6 Zt.) Z. 661, b. est omnia quando iste animus supera; XI 509.

IV. **mit Prädikativ:** 1. **in gleichem Casus:** a. Ilus erat, dum res stetit Ilia regno; I 268. sum pius Aeneas, fama super aethera notus; I 378. fuimus Troes; II 325 (Hippolytus) verso ubi nomine Virbius esset; VII 777. illa ego sum cognato sanguine vobis Scylla; Ci 409. hic (Butes) Dardanio Anchisae armiger ante fuit fidusque ad limina custos; IX 648. qui (Acoetes) Parrhasio Euandro armiger ante fuit; XI 32. ille dies primus leti primusque malorum causa fuit; IV 170. funeris heu tibi causa fui? VI 458. neu matri miserae tanti sim causa doloris; IX 216. cum mihi tu sis causa mali nec conscius adsis; Cul 378. (puella) esset ut in terris facti de nomine ciris; Ci 488. mihi parvos Iulus sit comes; II 711. Hectoris hic (Misenus) magni fuerat comes; VI 166. comes huic erat aura secunda per placidum cursu pelagus; Cul 341. meque deosque tibi comites, mea alumna, futuros polliceor; Ci 338. huic coniunx Sychaeus erat, ditissimus auri ‖ agri ‖ Phoenicum; I 343. non Beroë vobis, non haec Rhoeteïa, matres, est Doryli coniunx; V 647. tua est Lavinia coniunx; XII 937. illa ego sum, Minos, sacrato foedere coniunx dicta tibi; Ci 414. hic cursus fuit; I 534. Nisus erat portae custos, acerrimus armis, Hyrtacides; IX 176. ſ. armiger. (Scybale) erat unica custos, Afra genus; Mo 31. [sive deae (harpyiae) seu sint dirae obscenaeque volucres]; III 262. (carinas) magni iubebo aequoris esse deas; IX 102. genetrix dedit esse deas; X 235. hoc decus illi (Mezentio), hoc solamen erat; X 859. dux ego vester eram; E VIII 38. este duces o, si qua via est; VI 194. fas omne est, Cytherea, meis te fidere regnis; V 800. sit numine vestro (fas?) pandere res caligine mersas; VI 266. similis si cura fuisset, tum quoque fas nobis Teucros armare fuisset; VIII 396. me natam nulli veterum sociare procorum fas erat; XII 28. sed magno intexens, si fas est dicere, peplo; Ci 21. erit ista mihi genetrix nomenque Creusae solum defuerit; IX 297. credo equidem, nec vana fides, (hospitem) genus esse deorum; IV 12. nec Drances potius, sive est haec ira deorum, morte luat, sive est virtus et gloria, tollat; XI 443. sed revocare gradum, hoc opus, hic labor est; VI 129. quod (Scylla) vixerat ‖ vixit erat ‖ animo meretrix iactata ferarum; Ci 86. accipe et haec, manuum tibi quae monimenta mearum sint, puer; III 487. Sabinus ille, quem videtis, hospites, ait fuisse nullo celerrimus; Cat X 2. naviget: haec summa est, hic nostri nuntius esto; IV 237. quis Aeneae iam nuntius esset; IX 228. nymphae, quas Cybebe nymphas e navibus esse iusserat; X 221. opus: ſ. **opus**, I, 2. (3 Zt.) Z. 481, a. sive est neutra parens; Ci 68. quorum pars magna fui; II 6. Lausus dignus, cui pater haut Mezentius esset; VII 654. vobis Mercurius pater est; VIII 138. huic monstro Volcanus erat pater; VIII 198. pocula sunt fontes liquidi atque exercita cursu flumina; G III 529. poena sit exitium, modo sit dum ‖ tum ‖ grata voluntas; Cul 230. rem magnam, pretiumque morae fore; IX 232. haec sunt spolia et de rege superbo primitiae; XI 15. rex erat Aeneas nobis; I 544. Tros Rutulusne fuat nullo discrimine habebo; X 108. solamen: ſ. decus. quidquid et ut quisque est tali de clade locutus, somnia sunt; Ci 90. nec sopor illud erat, sed videbar . .; III 173. spolia: ſ.

primitiae. summa: ſ. nuntius. teretes sunt aclydes illis tela; VII 730. esto nunc Sol testis et haec mihi Terra vocanti ‖ precanti ‖; XII 176. Tros: ſ. Rutulus. ver illud erat; G II 338. virtus: ſ. gloria. Lausi dolorum ultor eris mecum; X 864. volucres: ſ. deae. — b. ipsis est aër avibus non aequos; G III 543. sorti pater aecus utrique est; X 450. aequius huic Turnum fuerat se opponere morti; XI 115. verum anceps pugnae fuerat fortuna. fuisset; IV 603. urbs fuit dives opum studiisque asperrima belli; I 12. at tu (‚Priape,) aureus esto; E VII 36. bonum sit! nescio quid certest; E VIII 106. ante equidem summa de re statuisse, Latine, et vellem et fuerat melius; XI 303. vos o mihi manes este boni! XII 646. breve et inreparabile tempus omnibus est vitae; X 468. tua dum mihi carior ipsa vita fuit vita; Cul 212. dispeream, si te fuerit mihi carior alter; Cat IV 3. certum est dare lintea retro; III 686. tibi haec fuisse et esse cognitissima ait Sabinus; Cat X 13. hunc (Turnum) ubi contiguum missae fore credidit hastae, ire prior Pallas; X 457. si credere dignum est; G III 391. hoc succurrere pacto vix fuerat placida Neptuni coniuge dignum; Ci 509. dives: ſ. asperrima. ditissimus agri qui (Volcens?) fuit Ausonidum; X 564. doctior o quis te, Musa, fuisse potest? Cat IV 8. nec sum animi dubius, verbis ea vincere magnum quam sit; G III 289. si fuit tibi quicquam dulce meum; IV 317. quicquam mihi dulce meorum te sine, frater, erit? X 883. alter enim qui ‖ quis ‖ te dulcior esse potest? Cat IV 4. dulces camenae (nam fatebimur verum, dulces fuistis); Cat V 13. sic nam fore bello egregiam et facilem victu per saecula gentem; I 444. hortus erat exiguus spatio, variis sed fertilis herbis; Mo 63. non erat in vitam dirae exorabile Mortis ‖ invictae divae exorabile numen ‖; Cul 288. facilis: ſ. egregius. sis felix, nostrumque leves quaecumque laborem; I 330. fertilis: ſ. exiguus. dis quamquam geniti atque invicti viribus essent; VI 394. grandior ut fetus siliquis fallacibus esset; G I 195. poena sit exitium, modo sit dum ‖ tum ‖ grata voluntas; Cul 230. verum haec tum nobis ‖ non sic ‖ gravia atque indigna fuere, tum, cum . .; Ci 310. postquam habilis lateri clipeus loricaque tergo est; XII 432. hic vir ‖ hic ‖, hic est, Augustus Caesar, divi genus; VI 791. hoc illud, germana, fuit? IV 675. hic amor, haec patria est; IV 347. haec erat illa fames; VII 128. en haec promissa fides est? VI 346. hoc Priami gestamen erat, cum iura vocatis more daret populis; VII 246. hic hymenaeus erit; IV 127. umbrarum hic locus est, somni noctisque soporae; VI 300. hic locus est, partis ubi se via findit in ambas; VI 540. haec tum nomina erunt, nunc sunt sine nomine terrae; VI 776. haec via sola fuit, qua perdere posses; X 879. silva fuit late dumis atque ilice nigra horrida; IX 381. esset par aetas et idem si robur ab annis; XI 174. ne quid inausum aut intractatum scelerisve dolive fuisset; VIII 206. qui (Apollo) fore te ponto incolumem finisque canebat venturum Ausonios; VI 345. indigna: ſ. gravia. quam (Scyllam) infamem tali merito rumore fuisse testatur Pachynus; Ci 87. cervos erat forma praestanti et cornibus ingens; VII 483. ergo iterum capiti Scylla est inimica paterno; Ci 386. (virginem) fore illustrem fama fatisque canebant ipsam, sed . .; VII 79. inreparabile: ſ. breve. scilicet ante omnis furor est insignis equarum; G III 266. intractatum: ſ. inausum. invicti: ſ. geniti. ego, invisum quem tu tibi fingis (et esse nil moror); XI 364. is locus urbis erit, requies ea certa laborum; III 393. duc nigras pecudes; ea prima piacula sunto; VI 153. et cineri patria est iucunda sepulto; Ci 385. quo (Aenea) iustior alter nec pietate fuit nec bello maior et armis; I 545. iustissimus unus qui (Galaesus) fuit; VII 537. Lausus dignus, patriis qui laetior esset imperiis; VII 653. si mens non laeva fuisset; II 54. longa est iniuria, longae ambages; I 341. Thybris ea fluvium, quam longa est, nocte tumentem leniit; VIII 86. nihil est, quod texitur ‖ texas ‖ ordine, longum; Ci 339. at si lucidus orbis erit; G I 459. an quicquam nobis tali sit munere maius? E V 53. ſ. iustior, a. pretium. hinc adeo media est nobis via; E IX 59. nunc coniugis esto quisque suae tectique memor, nunc referte . .; X 280. tu facito sis memor; XII 439. si nescis, meus ille caper fuit; E III 23. quaecumque est Fortuna, mea est; XII 694. adeo in teneris consuescere multumst; G II 272. quisquis es, amissos hinc iam obliviscere Graios: noster eris; II 148. neque est cum dis contendere nostrum; Ci 329. non nostrum est tantas, non, inquam, attingere, laudes; Cat IX 55. sed tu nullus eris; Cat XI 7. quae fuerint ‖ fuerit (Troia) ‖ minus obvia Graïs; III 499. ni fratrum stipata cohors foret obvia, Phorci progenies; X 328. par: ſ. idem. quo minor est illis (capris) curae mortalis egestas; G III 319. nec minor usus erit; G III 306. set ‖ et ‖ si quis nocuisse tibi periuria credat, causa pia est; Ci 157. nec tibi cura canum fuerit postrema, sed pasce . .; G III 404. sit Romana potens Itala virtute propago; XII 827. altera (puella?) non fama dixerit esse prior; Cat IX 24. propius malum est; XII 407. si proprium hoc fuerit; E VII 31. propria haec si dona fuissent; VI 871. quo (Lauso) pulchrior alter non fuit; VII 650. ei mihi qualis erat (Hector), quantum mutatus ab illo Hectore, qui . .! II 274. quale per incertam lunam sub luce maligna est iter in silvis; VI 271. quae prima laborum causa fuit; VII 482. qui solus honos Acheronte sub imost; XI 23. „egredere o quicumque es“ ait (Pallas); VIII 122. huic (classi) me, quaecumque fuisset, addixi; III 652. quaecumque erit illa (coniunx); Ci 445. ſ. meus. hanc (genetricem) ego nunc ignaram huius quodcumque pericli est linquo; IX 287. qui estis in armis? IX 376. quae causa fuit, consurgere in arma Europamque Asiamque? X 90. sed quis erit modus? IV 98. hortamur fari, quo sanguine cretus quive fuat ‖ quidve ferat ‖; II 75. qui sit fari, quo sanguine cretus hortamur; III 608. nunc scio, quid sit Amor; E VIII 43. bonum sit! nescio quid certest; E VIII 107. forsitan et Priami fuerint quae fata requiras; II 506. requirit, quae sint ea flumina porro; VI 711. Arruns, quae sit fortuna facillima, temptat; XI 761. sed modus orandi qui sit, prius ordine dicam; G IV 537. cuncti quae sint ea moenia quaerunt; III 100. sed neque quam multae species, nec nomina quae sint, est numerus; G II 103. quae sint ea numina divom, (Ithacus) flagitat; II 123. quae sit sententia posco; III 59. quae sit magno sententia (regis?) bello; XI 295. si quid usquam iustitia est et mens sibi conscia recti; I 604. te parentum manibus et cineri, si qua est ea cura, remitto; X 828. si qua est ea gloria; VII 4. quisquis honos tumuli, quidquid solamen humandi est, largior; X 493. similis si cura fuisset, tum fas fuisset . .; VIII 396. nec via mortis erat simplex, sed . .; G III 482. talis erat Dido, talem se laeta ferebat per medios; I 503. fuit et tibi talis Anchises genitor; XII 933. nostri si tanta cupidost; VII 263. si sceleris tanta est iniuria nostri; III 604. velut in niveo tenera est cum primitus ovo effigies animantis; Ci 490. custos non et vasto est ‖ vasto non est ‖ inguine terribilis; Copa 24. nec vero haec urbis custodia vana fuisset, nec ruerat ‖ fuerat ‖, ni . .; Ci 129. urbem quam statuo vestra est, subducite navis; I 573. quibus ultimus esset ille dies; II 248. atque utinam ex vobis unus fuissem! E X 35. cum protinus utraque tellus una foret; III 417. unam ex multis Scyllam non esse

puellis; Ci 91. color est e pluribus unus; Mo 104. — c. unquam tibi fistula cera iuncta fuit? E III 26. *quo magis exhaustae (apes) fuerint, hoc acrius . .; G IV 248. vel fato fuerit nobis haec debita pestis vel . .; Ci 456. si non Assyrio fuerint ‖ fulgent ‖ bis lauta colore Attalicis opibus data vellera; Cul 62. hac Troiana tenus fuerit Fortuna secuta; VI 62. seu corticibus tibi suta cavatis fuerint alvaria; G IV 33. si mihi susceptum fuerit decurrere munus; Cat XIV 1. seu lento fuerint alvaria vimine texta; G IV 34. Hesperidum ni munere capta fuisset; Cat IX 25. canebat (Silenus) uti coacta semina terrarumque animaeque marisque fuissent et liquidi simul ignis; E VI 32. vellem haut correpta fuisset (Camilla) militia tali; XI 584. quoniam (Scylla) damnata deorum iudicio patriaeque ‖ natique ‖ et coniugis ante fuisset; Ci 531. si Pergama dextra defendi possent, etiam hac defensa fuissent; II 292. si non pertaesum thalami taedaeque fuisset; IV 18. cuius (crinis) quam servata diu natura fuisset, tam . .; Ci 123. saltem si qua mihi de te suscepta fuisset ante fugam suboles; IV 327. non extimui, quod a ‖ ab ‖ stirpe fores gemiuis coniunctus Atridis; VIII 130. haec adeo ex illo mihi iam sperauda fuerunt tempore, cum . .; XI 275. forent quae mox caelo properanda sereno; G I 260.

2. Genetiv: villula, quae Sironis eras, et pauper agelle; Cat VIII 1. hic tibi ne qua morae fuerint dispendia tanti, quin adeas vatem; III 453. quin ausim hoc etiam dicere, vix hominum est; Cat IX 56. tantae molis erat Romanam condere gentem; I 33. grates persolvere dignas non opis est nostrae, Dido; I 601. — 3. Ablativ: tenui discrimine leti esse suos; X 512. turris erat vasto suspectu et pontibus altis, opportuna loco; IX 530.

V mit einfachem Dativ: et quae tanta fuit Romam tibi causa videndi? E I 26. sunt nobis mitia poma; E I 80. est mihi disparibus septem compacta cicutis fistula; E II 36. est mihi namque domi pater, est iniusta noverca; E III 33. Phoebo sua semper apud me munera sunt; E III 63. haec tibi semper erunt; E V 74. carmina vobis, huic (Aeglae?) aliud mercedis erit; E VI 26. nec sit mihi cura mederi; E VIII 89. sunt et mihi carmina; E IX 33. certe sive mihi Phyllis sive esset Amyntas seu quicumque furor; E X 37. nec sit mihi credere tantum; E X 46. non (opto), mihi si linguae centum sint oraque centum, ferrea vox; G II 43. solis est turea virga Sabaeis; G II 117. sunt mihi bis septem praestanti corpore nymphae; I 71. mihi iussa capessere fas est; I 77. conveniunt quibus aut odium crudele tyranni aut metus acer erat; I 361. memores ‖ memoret ‖ quae sit fiducia capto; II 75. tum magnum exitium Priami imperio Phrygibusque futurum; II 191. unum et commune periclum, una salus ambobus erit; II 710. est urbe egressis tumulus templumque vetustum desertae Cereris; II 713. si qua est Heleno prudentia; III 433. unam esse Tyriis urbem Troiaque profectis; IV 111. cui (Famae) quot sunt corpore plumae, tot vigiles oculi ‖ oculi; ‖ subter (mirabile dictu); IV 181. illi (Aeneae) stellatus iaspide fulva ensis erat; IV 262. quae cuique est copia; V 100. hic Nisus „si tanta“ inquit „sunt praemia victis“; V 353. cognoscite, mihi quae fuerint iuvenali in corpore vires; V 475. Beroë, cui genus et quondam nomen natique fuisseut; V 621. est tibi Dardanius divinae stirpis Acestes; V 711. sit mihi fas audita loqui; VI 266. scilicet id magnum sperans (coniunx) fore munus amanti; VI 526. mihi si linguae centum sint oraque centum, ferrea vox; VI 625. quae gratia curram armorumque fuit vivis, eadem sequitur . .; VI 654. haec ‖ hae ‖ tibi erunt artes; VI 852. filius huic (Latino) fato divom prolesque virilis nulla fuit; VII 51. huic progeniem virtute futuram egregiam et quae . .; VII 257. pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni; VII 266. est mihi nata; VII 268. sunt nobis fortia pectora, sunt animi et rebus spectata iuventus; VIII 151. tum quoque fas nobis Teucros armare fuisset; VIII 397. si bellare paras atque haec tibi mens est; VIII 400. *[pinea silva mihi, multos dilecta per annos] fuit; IX 85. sunt et mea contra fata mihi, excindere gentem; IX 136. his (Niso, Euryalo) amor unus erat; IX 182. quaecumque mihi fortuna fidesque est, in vestris pono gremiis; IX 260. genetrix Priami de gente vetusta est mihi; IX 285. est Amathus, est celsa mihi ‖ celsa ‖ Paphus atque ‖ atque alta ‖ Cythera; X 51. est Paphus Idaliumque tibi, sunt alta Cythera; X 86. quae cuique est fortuna hodie; X 107. medias illis opponere turmas certast sententia Turno; X 240. tu securus amorum, qui iuvenum tibi semper erant, iaceres; X 327. hoc spatium tantumque morae fuit Ilo; X 400. Turno tempus erit, magno cum optaverit emptum intactum Pallanta; X 503. sunt auri pondera facti infectique mihi; X 527. si mihi, quae quondam fuerat quamque esse decebat, vis in amore foret; X 614. non ulli est animus stricto concurrere ferro; X 715. est anticus ager Tusco mihi proximus amni; XI 316. sunt illis (Troianis) sua funera parque per omnis tempestas; XI 422. sui merito si qua est fiducia forti; XI 502. (Camilla) cara mihi comitumque foret nunc una mearum; XI 586. sunt tibi regna patris Danni, sunt oppida capta multa manu; XII 22. nec non aurumque animusque Latinost; XII 23. quoi (Camerti) genus a proavis ingens clarumque paternae nomen erat virtutis; XII 226. piscosae cui (Menoetae) circum flumina Lernae ars fuerat pauperque domus; XII 519. hic tibi mortis erant metae; XII 546. illi sunt gratae rorantes lacte capellae et nemus et fecunda Pales et vallibus intus semper opaca novis manantia fontibus antra; Cul 76. mirificum saeclis ‖ saecli ‖ † modo sit tibi velle libido; Ci 13. quod saepe petenti iurabas nihil esse mihi, cur . .; Ci 235. aliquos tamen esse velis tibi, alumna, penates; Ci 331. a pereat cui sunt prisca supercilia! Copa 34. omnibus hic erit unus honos; V 308. dicendum et, quae sint duris agrestibus arma; G I 160. nymphae, Laurentes nymphae, genus amnibus undest, accipite Aenean; VIII 71. apibus quanta experientia parcis (sit), hinc canere incipiam; G I 4. rege incolumi mens omnibus (apibus) una est; G IV 212. quidem haec exempla secuti esse apibus partem divinae mentis et haustus aetherios dixere; G IV 220. *illis (apibus) ira modum supra est; G IV 236. continuo est aegris (apibus) alius color; G IV 254. principio arboribus varia est natura creandis; G II 9. hoc faciunt, nimio ne luxu obtunsior usus sit genitali arvo; G III 146. lanlculum haic (arci), illi fuerat Saturnia nomen; VIII 358. hic oculis subitum obicitur magnoque futurum augurio monstrum; V 522. ultimus ille dies bello gentique fuisset; IX 759. si adeo dotalis regia cordist; XI 369. nec genitor cordi est; Ci 261. nam neque erat coriis usus, nec . .; G III 559. haud equidem credo, quia sit divinitus illis (corvis) ingenium aut rerum fato prudentia maior; G I 415. tantus amor laudum, tantaest victoria curae; G III 112. nec sumptus erat illud opus, sed recula curae; Mo 66. di, quibus imperium est pelagi; V 235. di, quibus imperium est animarum, umbraeque silentes; VI 264. ne qua meis esto dictis mora neu . .; XII 565. mox erat hoc ipsum exitio; G III 511. † fulminibus veluti fragor est a turbine nise; Cul 318. hoc regnum dea gentibus esse iam tum tenditque fovetque; I 17. ſ. bello unum hoc per si qua est victis venia hostibus oro; patiare . .; X 903. imperio: ſ. alicui; II 191. indiciost tractu surgens oleaster eodem plurimus; G II 182. cui (labori) numquam

exhausti satis est; G II 398. qui reges, quae tempora rerum, quis Latio antiquo fuerit status, expediam; VII 38. sunt hic etiam sua praemia laudi; I 461. nunc adeo quae sit dubiae sententia menti expediam; XI 314. tum neque nomen erat nec honos aut gloria monti; XII 135. nec morti esse locum, sed viva (omnia) volare sideris in numerum; G IV 226. di miserantur tantos mortalibus esse labores; X 759. contra non ullast oleis cultura; G II 420. sunt et sua dona parenti; III 469. tu nunc eris illi (patri) Mantua quod fuerat quodque Cremona prius; Cat VIII 5. qui cultus habendo sit pecori; G I 4. nec non et pecori est idem delectus equino; G III 72. ne qua forent pedibus vestigia rectis; VIII 209. addam cerea pruna (honos erit huic quoque pomo); E II 53. quae caeruleo sunt numina ponto; XII 182. nullus amor populis nec foedera sunto; IV 624. si nec Indi conchea baca maris pretio est; Cul 68. ecqua tamen puerost amissae cura parentis? III 341. quae sit rebus natura ferendis; G II 178. quae sit rebus fortuna videtis; II 350. quae rebus sit causa novandis, dissimulent; IV 290. ut (Aeneas) humanis quae sit fiducia rebus admonet; X 152. hic sceptra accipere et primos attollere fasces regibus omen erat; VII 174. forsitan et scrobibus quae sint fastigia quaeras; G II 288. igneus est ollis vigor et caelestis origo seminibus; VI 730. cui (seni) pauca relicti iugera ruris erant; G IV 128. scilicet is superis labor est; IV 379. nec nulla interea est inaratae gratia terrae; G I 83. vati si qua fides (est); III 434. aureus ex umeris erat ‖ sonat ‖ arcus et aurea vati cassida; XI 774. quo neque sit ventis aditus neque . .; G IV 9. quis (viris) neque mos neque cultus erat; VIII 316. virginibus Tyriis mos est gestare pharetram; I 336. est etiam ille labor curandis vitibus alter; G II 397. dum, quae fortuna sit urbi (Aeneas) miratur; I 454.

VI. mit doppeltem Dativ: cui (Numano) Remulo cognomen erat; IX 593. (Scyllam) illam esse aerumnis quam saepe legamus Ulixi; Ci 58. ast volitans, quoi nomen asilo Romanumst, oestrum Grai vertere vocantes; G III 148. non erit auxilio nobis Aetolus et Arpi: at Messapus erit felixque Tolumnius et quos duces . .; XI 429. vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvae; E V 32. multis tamen ante futuri exitio; IX 315. iustae quibus est Mezentius irae; X 714. dum tibi est odio mea fistula dumque capellae hirsutumque supercilium promissaque barba; E VIII 33.

summa, Geſamtheit, Weſentlichſte, Hauptinhalt: I. naviget: haec summa est, hic nostri nuntius esto; IV 237. hoc caput, o cives, haec belli summa nefandi; XII 572. — II. num (hortati sumus) puero summam belli, num credere muros? X 70.

summitto (submitto), herunterſenken, zähmen, unterwerfen, aufziehen: quos in spem statues summittere gentis; G III 73. summissi petimus terram; III 93. cui (Iovi) Iuno summissa „quid, o pulcherrime coniunx, sollicitas aegram? X 611. (Dido) cogitur supplex animos summittere amori; IV 414. (Simylus) admovet his (luminibus) pronam submissa fronte lucernam; Mo 10. verum age et inceptum frustra summitte furorem; XII 832. (Simylus) norat vicinos apte curvans ‖ apta cura ‖ summittere rivos; Mo 71. summittite tauros; E I 45. quos (vitulos) pecori malint summittere habendo; G III 159. sic dea summisso contra Saturnia voltu: „ista“ . .; XII 807. temptantur patriae submissis vocibus aures; Ci 355.

summoveo (submoveo), wegſchaffen, entfernen: ast alios longe summotos (Charon) arcet harena; VI 316. quanta tempestas ierit, audiit et si quem tellus extrema refuso summovet oceano et . .; VII 226. altius utque ‖ atque ‖ cadant summotis nubibus imbres; E VI 38. hic spelunca fuit, vasto summota recessu; VIII 193.

sumo, empfangen, annehmen, wählen: I. Aeneas talia fatur: „sume, pater“; V 532. — II. arma: ſ. arma, II, I. sumo (3 St.) S. 65, b. quae prima exordia sumat (Aeneas)? IV 284. ut durare solum coeperit et rerum paulatim sumere formas; E VI 36. Ausonii coloni ora corticibus sumunt horrenda cavatis; G II 387. at tu sume pedum, quod non tulit Antigenes, Menalca; E V 88. et gens illa quidem sumptis non tarda pharetris; G II 125. poenam: ſ. poena, II, 1. sumo (6 St.) S 526, a. vociferans, etenim mollis tibi sumere thyrsos; VII 390.

sumptus, Aufwand: nec sumptus erat illud opus, sed recula curae; Mo 66.

Sunius, am Vorgebirge Sunion: hinc sinus illi (virgini) Sunius patet; Ci 472.

suo, zuſammenfügen: huic (Theroni Aeneas) gladio perque aerea suta, per tunicam latus haurit apertum; X 313. seu corticibus tibi suta cavatis fuerint alvaria; G IV 33.

supellex, Hausgerät: virgea praeterea Celei vilisque supellex; G I 165.

super, auf der Oberfläche, oberhalb, nach oben, von oben, außerdem, vor allem, über, auf, über hinaus, außer, in Rückſicht auf, wegen: A. Adverb: I. lenta quibus (poculis) torno facili super addita ‖ superaddita ‖ vitis vestit . .; E III 38. tumulo super addite carmen; E V 42. (Simylus opus) infert inde foco testisque tegit, super aggerat ignes; Mo 51. pars inflexis super acta carinis; Cul 346. tum (Aeneas) breviter super ‖ supera ‖ aspectans convexa precatur: „alma“ . .; X 251. si super immane barathrum cernatur; VIII 245. purpureas super vestes, velamina nota, coniciunt; VI 221. iam superne corripere et soles et sidera cuncta minatur caeli fragor; Cul 350. decorant (pyram) super fulgentibus armis; VI 217. tum Lirim Pagasumque super (Camilla deicit); XI 670. strato super discumbitur ostro; I 700. memet super ipsa dedissem; IV 606. (Pallas) corruit in volnus (sonitum super arma dedere); X 488. ille (Entellus) super talis effundit pectore voces: „hanc animam“ . .; V 482. extremus si quis super halitus errat, ore legam; IV 684. talis sese halitus atris faucibus effundens super ‖ supera ‖ ad convexa ferebat; VI 241. (Camilla) super haec inimico pectore fatur: „silvis te“ . .? XI 685. truncum tepentem (Aeneas) pervolvens super haec inimico pectore fatur: „isti“ . .; X 556. (Aeneas) pingue superque oleum fundens ‖ infundens, superfundens oleum, al. ‖ ardentibus extis; VI 254. imminet Ida super, profugis gratissima Teucris; X 158. implentur super puppes; V 697. arma viri exuviasque omnis lectumque iugalem super imponas ‖ superimponas ‖; IV 497. incipio super his: „iuvenes“ . .; II 348. super incumbens (deus) liquidas proiecit in undas praecipitem (Paliurum); V 858. leo comas arrexit et haeret visceribus super incumbens; X 727. (Simylus) exigui super vires infundit aceti; Mo 114. (Simylus) tepidas super ingerit undas; Mo 44. (Simylus) dictas super ingerit herbas; Mo 99. his (floribus) tumulus super inseritur; Cul 411. umeros veste super fulvique insternor pelle leonis; II 722. clipeum super intonat ingens; IX 709. (Allecto) Cocyti petit sedem, super ‖ supera ‖ ardua linquens; VII 562. super exuvias ensemque relictum effigiemque toro (regina) locat; IV 507. ut (sanguis) humum viridisque super madefecerat herbas; V 330. quem (Pallanta) non super occupat Hisbo; X 384. et super ipsi Dardanidae infensi poenas cum sanguine poscunt; II 71. hos inimica super mixto premit agmine turba; XI 880. hunc (Murranum) crebro super ungula pulsu incita nec domini memorum proculcat equorum; XII 533. scilicet immemores (animae) super ‖ supera ‖ ut convexa revisant rursus; VI 750. saevit scelerata

insania belli, ira super: VII 462. quadrupes effusum equitem super ipse secutus implicat; X 892. super ipse (Corynaeus) secutus eaesariem laeva turbati corripit hostis; XII 301. namque super tibi erunt qui dicere laudes, Vare, tuas cupiant; E VI 6. [iam adeo super unus eram, cum Tyndarida aspicio]; II 567. ego, si qua super fortuna laborum est, ipsa regam; VII 559. Nise pater, cui vix erit una super sedes in turribus altis; Ci 192. Berecynthia mater centum complexa nepotes, omnis caelicolas, omnis super ‖ supera ‖ alta tenentis; VI 787. satis una superque vidimus excidia et captae superavimus urbi; II 642. iam reperti, qui saxo super atque ingentis pondere testae urgerent; G II 351. — elliptisch: neque enim fuga iam super ulla perici; VIII 251. advolat Aeneas vaginaque eripit ensem et super haec: „ubi“ . .? X 897. — II. ecce super maesti magna Diomedis ab urbe legati responsa ferunt; XI 226. — III. o mihi sola mei super Astyanactis imago; III 489.

B. **Präpositiv**: a. mit Akkusativ: I. quem (Pallanta) Turnus super adsistens „Arcades“ inquit . .; X 490. aspice, ut Marcellus victor viros super eminet ‖ supereminet ‖ omnis; VI 856. te super aetherias errare licentius auras haut pater velit; VII 557. at Lausum socii exanimem super arma ferebant flentes; X 841. *rapidum super amnem infelix fugit in iaculo stridente Camilla; XI 562. hanc super (vallem) planities ignota iacet tutique receptus ‖ recessus ‖; XI 526. quo super ‖ quos super, cuique usque ‖ atra silex iam iam lapsura imminet; VI 602. quadrupes equitem super electo incumbit cernuus armo; X 893. (turris) Danaum super agmina late incidit; II 466. ne quisquam propriae fortunae munere dives iret inevectus caelum super; Cul 341. illam (stellam) summa super labeutem culmina tecti, cernimus se condere; II 695. (Carme) noctem illam sic maesta super morientis alumnae pependit ocellos; Ci 347. (Mezentius) tum super abiectum (Orodeu) posito pede nixus et hasta „pars“ . .; X 736. te procubuisse super confusae stragis acervum; VI 504 feretro Pallanta reposto (Euandrus) procubuit super; XI 150. super et Garamantas et Indos (Augustus) proferet imperium; VI 794. (Nisus) tum super exanimum sese proiecit amicum confossus; IX 444. haec super e vallo prospectant Troes; IX 168. deus ramum vi soporatum Stygia super utraque quassat tempora; V 855. hunc (puerum) ego sopitum somno super alta Cythera aut super Idalium sacrata sede recondam; I 681. Furor impius intus saeva sedens super arma fremet; I 295. quem (iuvenem) super ingens porta tonat caeli; G III 260. cum fatalis ecus saltu super ardua venit Pergama; VI 515. quibus alte ‖ ante ‖ infelix (Philomela) sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; E VI 81. ut Scylla caeruleis sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; Ci 51. quam (speluncam) super haut ullae poterant impune volantes tendere iter pinnis; VI 239. — II est ager mihi longus in occasum, finis super usque Sicanos; XI 317. sum pius Aeneas, fama super aethera notus; I 379. — III. hos super advenit Volsca de gente Camilla, bellatrix; VII 803 super omnia Caci speluncam adiciunt spirantemque ignibus ipsum; VIII 303. sed te super omnia dona unum oro: genetrix . .; IX 283. copia immoritur super fluctus et saxa Capherei; Cul 354. sacerdos fronde super galeam et felici comptus oliva; VII 751. *[cui (frondi) super indignas hiemes solemque potentem uri inludunt]; G II 373. saxa: ſ. fluctus. solem: ſ. hiemes.

b. mit Ablativ: I. Daedalus Calchidica levis tandem super astitit arce; VI 17. haec super arvorum cultu pecorumque canebam et super arboribus; G IV 560. his accensa (Saturnia) super iactatos aequore toto Troas arcebat longe Latio; I 29. quo super ‖ quos super, cuique usque ‖ atra silex iam iam lapsura imminet; VI 602. (Amata) multa super natae lacrimans Phrygiisque hymenaeis; VII 358. nil super imperio movcor; X 42. at pectore puro saepe super tenero prosternit gramine corpus; Cul 69. ianitor Orci ossa super recubans antro semesa cruento; VIII 297. poteras requiescere fronde super viridi; E I 80. sternere vel dura posse super silice? Cat IX 46. (Dido) multa super Priamo rogitans, super Hectore multa; I 750. (Mezentius) multa super Lauso rogitat; X 839. II. genitor dabit insuper ‖ quin super ‖ his campi quod rex habet ipse Latinus; IX 274. quam (Amatam) super adventu Teucrum Turnique hymenaeis femineae ardentem curae coquebant; VII 344. atque alias alio densas super agmine turmas! Cul 248. [nec (revocare potest) moritura super crudeli funere virgo]; G III 263. si nec super ipse sua molitur laude laborem; IV 233. si (?) nec super ipse tua moliris laude laborem; IV 273. pleno lupus insidiatus ovili quom fremit nocte super media; IX 61. † tegminibus telisque super ‖ ignibus hic telisque asper ‖; Cul 319.

supera, über: est omnia quando iste animus supera; XI 510 cum notas paludis deserit atque altam supera ‖ supra ‖ volat ardea nubem; G I 364.

superaddo, oben darauf legen: lenta quibus (poculis) torno facili super addita ‖ superaddita ‖ vitis vestit . .; I 529.

superbia, Stolz: non ea vis animo nec tanta superbia victis; E III 38.

superbus, stolz, hart, mutig, prunkend, glänzend: A. iam adeo donati omnes opibusque superbi puniceis ibant; V 268. hic (Entellus) victor, superans animis tauroque superbus inquit . .; V 473. tergemini nece Geryonae spoliisque superbus Alcides aderat; VIII 202. ne mox aut Laurentis, nate, superbos aut acrem dubites poscere Turnum; VIII 613 Hyrtacides) simul ense superbum Rhamnetem adgreditur; IX 324. (Aeneas) te, Turne, superbum caede nova quaerens; X 514. (Turnus) saltu superbus emicat in currum; XII 326. victor portans insignia, magnus ut Oenides utque superbus Eryx; Cat IX 6. superbe Noctuine, putidum caput; Cat XII 1. datur (puella), superbe Noctuine, quam petis; Cat XII 3. sed, o superbe Noctuine, non vides duas habere filias Atilium; Cat XII 4. ducit (ut decet!) superbus Noctuinus herniam ‖ hirneam ‖; Cat XII 8. vis et Tarquinios reges animamque superbam ultoris Bruti videre? VI 817. vane Ligus frustraque animis elate superbis; XI 715 aulaeis iam se regina superbis aurea composuit sponda; I 697. quos (Troiugenas) illi (Latini) bello profugos egere superbo; VIII 118. coniugio, Anchisa, Veneris dignate superbo; III 475. illo quo primum dominatus Roma superbos mutavit placidis tempore consulibus; Cat IX 37. nos patria amissa dominis parere superbis cogemur; XII 236. ductores auro volitant ostroque superbi; XII 126. tristis Amaryllidis iras atque superba pati fastidia; E II 15. si non ingentem foribus domus alta superbis salutantum vomit undam; G II 461. foribus adfixa superbis ora virum tristi pendebant pallida tabo; VIII 196. (Turnus) Dardaniam ruit ad portam fratresque superbos; IX 695. o regina, cui Iuppiter iustitia dedit gentis frenare superbas; I 523. genus huic materna superbum nobilitas dabat, incertum de patre ferebat (Drances); XI 340. *Lapithae equitem docuere gressus glomerare superbos; G III 117. i soror, atque hostem supplex adfare superbum; IV 424. postquam cecidit superbum Ilium; III 2. hanc (gentem) multos florentem annos rex deinde superbo imperio tenuit Mezentius; VIII 481. cui (Agrippae) (bello insigne superbum) tempora navali fulgent rostrata corona; VIII 683. Rutulum abscessu iuvenis tum iussa superba miratus stupet in Turno; X 445 nec fallunt iussa superba

magnanimi Iovis; XII 877. nos stirpis Achilleae fastus iuvenemque superbum servitio enixae tulimus; III 326. arte laboratae vestes ostroque superbo; I 639. hinc populum late regem belloque superbum venturum excidio Libyae; I 21. barbarico postes auro spoliisque superbi procubuere; II 504. ipse (Caesar) dona recognoscit populorum aptatque superbis postibus; VIII 721. quis me ratibus superbis invisam accipiet? IV 540. hic exitus illum (Priamum) tulit, tot quondam populis terrisque superbum regnatorem Asiae; II 556. haec sunt spolia et de rege superbo primitiae; XI 15. non ego Myrmidonum sedes Dolopumve superbas aspiciam; II 785. ubi Solis filia tectis superbis urit odoratam nocturna in lumina caedrum ‖ cedrum ‖; VII 12. tela novant Atina potens Tiburque superbum; VII 630. i, verbis virtutem include superbis! IX 634. (taurus?) multa gemens ignominiam plagasque superbi victoris; G III 226. pulsus ob invidiam regno viresque superbas Metabus; XI 539. (dea) Iunonem victrix adfatur voce superba: „en“ . .; VII 544. — B. memento parcere subiectis et debellare superbos; VI 853. (femina) saepe superbos cornibus inter se subigit decernere amantis; G III 217.

supercilium, Augenbraue, Anhöhe: I. dum tibi est odio hirsutum supercilium promissaque barba; E VIII 34. a pereat cui sunt prisca supercilia! Copa 34. — II. qui ecce supercilio clivosi tramitis undam elicit; G I 108.

supereminео, überragen: (Diana) gradiens deas supereminet omnis; I 501. aspice, ut Marcellus victor viros super eminet ‖ supereminet ‖ omnis: VI 856. (Orion) umero supereminet undas; X 765.

superiacio, überwerfen, übergießen: ubi pontus scopulos superiacit unda spumeus; XI 625.

superfundo, darüber gießen: (Aeneas) pingue superque oleum fundens ‖ infundens, superfundens oleum, al. ‖ ardentibus extis; VI 254.

superimmineo, von oben her ragen: Podalirius Alsum, pastorem primaque acie per tela ruentem superimminet; XII 306.

superimpono, oben darauf legen: arma viri exuviasque omnis lectumque ingalem super impouas ‖ superimponas ‖; IV 497.

superinicio, darüber streuen: raras superinice frondes; G IV 46.

superne, von oben her, oben: cui (capiti) crista superne edita; Cul 171. unde superne plurimus Eridani per silvam volvitur amnis; VI 658.

supero, übersteigen, überschreiten, überragen, überwinden, siegen, im Überfluß vorhanden sein, übrig sein, noch am Leben sein: I. iam Deiphobi dedit ampla ruinam Volcano ecsuperante | superante ‖ domus; II 311. non prius aspicies, superet coniunxne Crensa Ascaniusque puer? II 597. satis una superque vidimus excidia et captae superavimus urbi; II 643. quid puer Ascanius? superatne, et vescitur aura? III 339. superat quoniam Fortuna, sequamur; V 22. sed superent quibus hoc, Neptune, dedisti; V 195. hic (Entellus) victor, superans animis tauroque superbus inquit . .; V 473. amissa solus palma superabat Acestes; V 519. huic (Acestae) trade amissis superant qui navibus; V 713. quo (Murrano) non superat mihi carior alter; XII 639. quid iam durae superat mihi? XII 873. iam iam fata, soror, superant; absiste morari; XII 676. cum superant fetus (nucis), pariter frumenta sequentur; G I 189. Caci mens avertit totidem forma superante iuvencas; VIII 208. superat gregibus dum laeta iuventas; G III 63. superet modo Mantua nobis; E IX 27. infelix superat foliis oleaster amaris; G II 314. superat pars altera curae; G III 286. cum Orion per undas superante salo dispulit; I 537. (serpentes) superant capite et cervicibus altis; II 219. sin scrobibus superabit terra repletis, spissus ager; G II 235. superat tener omnibus umor; G II 331. — II. quid, si idem (Amyntas) certet Phoebum superare canendo? E V 9. ille (Pygmalion) Sychaeum impius ante aras clam ferro incautum superat; I 350. spes est accensa Sergesto Mnesthique Gyan superare morantem; V 184. adversum remis superes subvectus ut amnem; VIII 58. ipse (Aeneas) ardua montis per deserta iugo superans adventat ad urbem; XI 514. iter emensi casus superavimus omnis; XI 244. dominam potentem supplicibus supera donis; III 439. summi fastigia tecti ascensu supero; II 303. olli longos superant flexus; VIII 95. Antenor potuit intuma tutus regna Liburnorum et fontem superare Timavi; I 244. quidquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est; V 710. egressi superant fossas; IX 314. Iunoni fer preces iramque minasque supplicibus supera votis; VIII 61. sed vos hoc superate iugum; VI 676. quid sequens tantos possim superare labores? III 368. (caprae) gravido superant vix ubere limen; G III 31. post hos aequo discrimine Pristis Centaurusque locum tendunt superare priorem; V 155. minas: ſ. iram. *[(equae) superant montis et flumina tranant]; G III 270. regna: ſ. fontem. seu magni superas iam saxa Timavi, sive . .; E VIII 6. non (matres) saltu superare viam sit passus; G III 141. pectora quorum (anguium) inter fluctus arrecta superant undas; II 207.

superstes, überlebend: superstes restarem ut genitor; XI 161.

superstitio, Aberglaube, Eid: I. non haec sollemnia nobis vana superstitio imposuit; VIII 187. — II. nua superstitio superis quae reddita divis; XII 817.

superstо, darüber stehen; lapsum (Haemoniden Aeneas) superstans immolat; X 540.

supersum, übrig bleiben, überleben, im Überfluß vorhanden sein: I. solus iam ipso superest in fine Cloanthus; V 225. decem alios Priamum superesse per annos; VIII 399. te superesse velim; IX 212. perversi dicite manes, hunc (Octavium) superesse patri quae fuit invidia? Cat XI 8. quod superest, sparge (virgulta) fimo pingui; G II 346. quod superest; G IV 51. tantum superesse maris, vox omnibus una; V 616. vel tu quod superest infesto fulmine Morti ‖ morti ‖, si mereor, demitte; V 691. quod superest oro liceat dare tuta per undas vela tibi; V 796. melior quoniam pars acta diei, quod superest, corpora procurate; IX 157. timor omnis abesto, quod superest; XI 15. sin et opes nobis et adhuc intacta iuventus supersunt; XI 419. ne blando nequeat (maritus?) superesse labori; G III 127. vix septem (naves) convolsae undis euroque supersunt; I 383. liceat superesse nepotem; X 47. opes: ſ. iuventus. sin nobis anxilio urbes Italae populique supersunt; XI 420. spatia si plura supersint; V 325. heu tot vada fessis superesse; V 615. modo vita supersit; G III 10. urbes: ſ. populi. — II (superest) fraxineas aptare sudes furcasque valentis; G II 359. seminibus positis superest diducere terram saepius ad capita; G II 354.

supervenio, dazu kommen: addit se sociam timidisque supervenit Aegle; E VI 20. (Turnus Eumedi) semianimi elapsoque supervenit; XII 356.

supervolito, über etw. hinfliegen: quibus alte ‖ ante ‖ infelix (Philomela) sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; E VI 81. Ci 51.

supervolo, über etw. hinfliegen: ille (Magus) astu subit ac ‖ at ‖ tremibunda supervolat hasta; X 522.

superus, oben befindlich, auf der Erde, zur Oberwelt gehörig, höchſte, äußerſte, letzte: A superus: a. Pereeynthia mater centum complexa nepotes, omnis caelicolas, omnis super ‖ supera ‖ alta

tenentis; VI 787. (Allecto) Cocyti petit sedem, super ‖ supera ‖ ardua linquens; VII 562. reddita Eurydice superas veniebat ad auras pone sequens; G IV 486. uterque bracchia ad superas interritus extulit auras; V 427. revocare gradum superasque evadere ad auras; VI 128. Hippolytum superas caeli venisse sub auras; VII 768. talis sese halitus atris faucibus effundens super ‖ supera ‖ ad convexa ferebat; VI 241. scilicet immemores (animae) super ‖ supera ‖ ut convexa revisant rursus; VI 750. tum (Aeneas) breviter super ‖ supera ‖ aspectans convexa precatur: „alma“ . .; X 251. una superstitio superis quae reddita divis; XII 817. Anchises animas superum ad lumen ituras lustrabat studio recolens; VI 680. nec te asportare Creusam fas aut ille sinit superi regnator Olympi; II 779. invidia postquam pellacis Ulixi (Palamedes) superis concessit ab oris; II 91. non supero fulgens Cassiopea polo; Cat IX 22. qui (Aloidae) adgressi superis Iovem detrudere regnis; VI 584. supero nitentem caelicolum regi mactabam in litore taurum; III 20. velocem interea superis in sedibus Opim compellabat Latonia; XI 532. — b, I, 1. ubi primum vellere signa adnuerint superi; XI 20. quae (responsa) superi manesque dabant; X 34. at vos, o superi, Arcadii, quaeso, miserete regis; VIII 572. — 2. nimium vobis Romana propago visa potens, superi, si . .; VI 871. ſ. 1. — II, 1. flectere si nequeo superos, Acheronta movebo; VII 312. attonitis haesere animis superosque precati Trinacrii Teucrique viri; V 529. cum superos Arruns sic voce precatur: „summe deum“. .; XI 784. ea cura quietos (superos) sollicitat; IV 379. — 2. quoniam superis aversa ‖ adversa ‖ voluntas; XII 647. nec fuit indignum superis, bis sanguine nostro Emathiam pinguescere; G I 491. scilicet is superis labor est; IV 379. superis immissa repente Allecto; X 40. si nihil ex tanta superis placet urbe relinqui; II 659. cum te restitui superis leti iam limine ab ipso; Cul 224. postquam res Asiae Priamique evertere gentem immeritam visum superis; III 2. ſ. I, 2. — 3. per superos (iuro) et si qua fides tellure sub ima est; VI 459. quod te per superos et conscia numina veri oro, miserere . .; II 141. ille (Turnus) quidem ad superos succedet fama; XII 234 per superos atque hoc caeli spirabile numen ‖ lumen ‖ (testor); III 600. deum rex commotus talem ad superos volitare puellam; Ci 522. — III. quorum (superum Turnus) se devovet aris; XII 234. viden ut pater ipse suo superum iam signat honore? VI 780. qua novus ad superum sedes haliaeetus ascendet; Ci 204. multum ille (vir) et terris iactatus et alto vi superum; I 4. — IV. hic (occurrunt) multum fleti ad superos belloque caduci Dardanidae; VI 481. quae quis apud superos distulit in seram commissa piacula mortem; VI 568.

B. **supremus**: a. non satius cineres patriae insedisse supremos atque solum, quo . .? X 59. Andromache digressu maesta supremo; III 482. haec genitor digressu dicta supremo fundebat; VIII 583. haec (fames) nos suprema manebat exiliis ‖ exitiis ‖ positura modum; VII 128. rex ipse Iovis de gente suprema; VII 220. tres ‖ tris ‖ quoque Threïcios Boreae de gente suprema (Clausus) sternit; X 350. qui (viri) supremum comitentur honorem intersintque patris lacrumis; XI 61. harum (vestium) unam iuveni supremum (Aeneas) maestus honorem induit; XI 76. si tantus amor breviter Troiae supremum audire laborem; II 11. quin et supremo cum lumine vita reliquit; VI 735. cum subito e silvis macie confecta suprema forma viri procedit; III 590. at chorus aequalis dryadum clamore supremos implerunt montis; G IV 460. „ite“ ait (Aeneas), „egregias animas decorate supremis muneribus; XI 25. mihi fama suprema nocte tulit fessum vasta te caede Pelasgum procubuisse . .; VI 502. ut supremam falsa inter gaudia noctem egerimus, nosti; VI 513. Turne, in te suprema salus: miserere tuorum; XII 653. socii, Troiae quos sorte suprema delegi comites; V 190. — b, I, 1. magna suprema voce ciemus; III 68. volneribus donec paulatim evicta (ornus) supremum congemuit; II 630. — 2. ventum ad supremum est; XII 803. — II. Teucri cineri ingrato suprema ferebant; VI 213

C. **summus**: a. Italiam quaero patriam et genus ab Iove summo; I 380. et mi genus ab Iove summo; VI 123. summe deum, sancti custos Soractis Apollo; XI 785. (genitor) caeruleo per summa levis volat aequora curru; V 819. ubi aëra vincere summum arboris haut ullae iactu potuere sagittae; G II 123. Iuppiter aethere summo dispiciens ‖ despiciens ‖ mare velivolum terrasque iacentis; I 223. harum (Dirarum) unam celerem demisit ab aethere summo Iuppiter; XII 853. huius (lauri) apes summum densae (mirabile dictu) obsedere apicem; VII 64. apicem tamen incita summum hasta tulit; XII 492. videbis summa nantis in aqua colludere plumas; G I 369. neve summa defringe ex arbore plantas, (tantus amor terrae); G II 300. nubes iam arbore summa confluere; G IV 557. (Lacaena) summa Danaos ex arce vocabat; I 519. Laocoon ardens summa decurrit ab arce; II 41. caesis summae custodibus arcis; II 166. iam summas arces Tritonia (respice) Pallas insedit; II 615 cum litora fervere late prospiceres arce ex ‖ ex ‖ summa; IV 410. externum virum summa dominarier arce; VII 70. lucus in arce fuit summa, quo sacra ferebant; IX 86. furta [Palladii caesis summae custodibus arcis] ne timeant; IX 151 nec non ad templum summasque ad Palladis arces subvehitur regina; XI 477. Aeneas summas minatur deiecturum arces Italum excidioque daturum; XII 654. Aeneas summas deserit arces; XII 698 si me iam summa Sapientia pangeret arce; Ci 14 hoc acrior idem (Nisus) ecce aliud summa telum librabat ab aure; IX 417. summum putator haut dubitat terrae referens maadare cacumen; G II 28. dehinc summa cacumina linquont; VI 678. ipsae (hederae) excedunt ad summa cacumina lentae; Cul 143. capite a summo regis (mirabile dictu) candida caesarie ‖ caesaries ‖ frondebant ‖ florebant ‖ tempora lauro; Ci 120. olli certamine summo procumbunt; V 197. ipsae de muris summo certamine matres tela iaciunt; XI 891. (Simylus) singula capitum summis spoliat coriis; Mo 95. cervi summis vix cornibus extant; G III 370. lancea summum degustat volnere corpus; XII 376. hasta summas excussit vertice cristas; XII 493. iam summa procul villarum culmina fumant; E I 82. solis occasum servans de culmine summo noctua; G I 402 evado ad summi fastigia culminis; II 458. illam (stellam) summa super labentem culmina tecti, cernimus se condere; II 695. dea de culmine summo pastorale canit signum; VII 511. illinc Hector erat, Troiae summum decus; Cul 317. gemini lapsu delubra ad summa dracones effugiunt ‖ diffugiunt ‖; II 225. venit summa dies et ineluctabile tempus Dardaniae; II 324. remanent summo purgamina dorso; Mo 41. summa sequar fastigia rerum; I 342. ilicet ignis edax summa ad fastigia vento volvitur; II 758. neve flagella summa pete; G II 300. hi summo in fluctu pendent; I 106. (apes) flumina libant summa leves; G IV 55 illa (Camilla) vel intactae segetis per summa volaret gramina; VII 808. (Turnus) summo hausit de gurgite lymphas; IX 23. pedibus summas aequabis harenas; G II 232. (equus) vix summa vestigia ponat harena; G III 195. summa iciuna sanie infuscatur harena; G III 494. (Tarchon) tum summa ipsius ab hasta defringit ferrum; XI 747. quam (ovem) videris summas carpentem ignavius herbas; G III 465. iam iugis summae surgebat Lucifer Idae ducebatque diem;

II 801; pastor excelsi montis iuga summa petivit; Cul 46. saepe (vir) manu summa lacrimantia lumina tergit; Mo 109. tris (navis) Notus abreptas in saxa latentia torquet, dorsum immane mari summo; I 110. veluti summis antiquam in montibus ornum cum instant eruere agricolae; II 626. vix ea fatus erat (Achaemenides), summo cum monte videmus ipsum Polyphemum; III 655. (Orion) summis referens annosam montibus ornum; X 766. at Triviae custos iaculum in montibus Opis alta sedet summis; XI 837. postera vix summos spargebat lumine montis orta dies; XII 113. te errare haut pater ille velit, summi regnator Olympi; VII 558. hominum sator atque deorum summo sedet altus Olympo; XI 726. si quis ferro potuit rescindere summum ulceris os; G III 453. prima (Dido) libato summo tenus attigit ore; I 737. (Aeneas) summa per galeam delibans oscula fatur: „disce“ . .; XII 434. tibi candida nais pallentis violas et summa papavera carpens; E II 47. nate, patris summi qui tela Typhoëa temnis; I 665. it pectore summo flexilis obtorti per collum circulus auri; V 558. summo vestigia pulvere signent (iuvenci); G III 171. quo res summa loco, Panthu? II 322. mene igitur socium summis adiungere rebus, Nise, fugis? IX 199. ductores consilium summis regni de rebus habebant; IX 227. ante equidem summa de re statuisse, Latini, et vellem et fuerat melius; XI 302. recce fugae medio summis Amasenus abundans spumabat ripis; XI 547. hoc ‖ huc ‖ summis liquuntur rupibus amnes; G II 18. sacerdos summas carpens media inter cornua saetas; VI 245. summae sonorem dant silvae; G III 199. qua summa labantis iuncturas tabulata dabant; II 463. ingenti Sila summove Taburno cum duo tauri frontibus incurrunt; XII 715. summi fastigia tecti ascensu supero; II 302 turrim summis sub astra eductam tectis convellimus; II 460. (Fama) luce sedet custos aut summi culmine tecti turribus aut altis; IV 186. sicut aquae lumen summi ferit lacuaria ‖ laquearia ‖ tecti; VIII 20. illa (hasta) volans umeri surgunt qua tegmina summa incidit; X 476. illi tempora ferro summa notant pecudum; XII 174. imam inter galeam summi thoracis et oras abstulit ense caput; XII 381. quo (tumulo) cornea summo virgulta et densis hastilibus horrida myrtus; III 22. at Iuno e summo prospiciens tumulo campum aspectabat; XII 134. Turnus (sternit) Sagarim et summis stantem pro turribus Idan; IX 575. ecce levis summo de vertice visus Iuli fundere lumen apex; II 682 summo ulularunt vertice nymphae; IV 168. in speculis summoque in vertice montis planities ignota iacet; XI 526. numquam ego te summo volitantem in vertice montis conspiciam; Ci 307. patris de vertice summo edita purpura; Ci 319. quem (Cloanthum Mnestheus) petit et summis adnixus viribus urget; V 226. summis quam (turrim) viribus omnes expugnare Itali summaque evertere opum vi certabant; IX 532. ille (Pandarus) intorquet summis adnixus viribus hastam; IX 744 pro se quisque viri summa nituntur opum vi; XII 552 viribus quarum (furcarum vites?) adsuescant summas sequi tabulata per ulmos; G II 361. quod (telum) ee ‖ ex ‖ summo clipei nequiquam umbone pependit; II 546. Arethusa summa flavom caput extulit unda, et procul: „o gemitu“ . .; G IV 352. (Neptunus) alto prospicieus summa placidum caput extulit unda; I 127. (Neptunus rotis summas levibus perlabitur undas; I 147. vix lumine quarto prospexi Italiam summa sublimis ab unda; VI 357. tectum augustum ingens, centum sublime columnis, urbe fuit summa; VII 171. — b, I. in summo custos Tarpeiae Manlius arcis stabat pro templo; VIII 652. ter flamma ad summum tecti subiecta reluxit; G IV 385. — II. qui (tauri) tibi nunc viridis depascunt summa Lycaei; G IV 539. pascuntur vero (capraе) silvas et summa Lycaei; G III 314. (Menoetes) summa petit scopuli; V 180.

supino, umwenden: memento ante supinatas aquilonі ostendere glaebas, quam . .; G II 261.

supinus, rücwärts gebogen, ſchräg aufſteigend: sin tumulis adclive solum collisque supinos (metabere); G II 276. balatu pecorum arentes sonant ripae collesque supini; G III 555. tendo supinas ad caelum cum voce manus; III 176. is (Iarbas) dicitur multa Iovem manibus supplex orasse supinis: „Iuppiter“ . .; IV 205.

suppleo, ergänzen: si fetura gregem supplerit; E VII 36. (vates) remigium supplet; III 471.

supplex, flehentlich, bittend, demütig: A. tu munera supplex tende petens pacem; G IV 534. quisquam supplex aris imponet honorem? I 49. ad quem (Aeolum) tum Iuno supplex his vocibus usa est; I 64. nate, ad te confugio et supplex tua numina posco; I 666. is (Iarbas) dicitur multa Iovem manibus supplex orasse supinis: „Iuppiter“ . .; IV 205. (Dido) cogitat supplex animos summittere amori; IV 414. i soror, atque hostem supplex adfare superbum; IV 424. Nomadum petam conubia supplex? IV 535. (larem, penetralia Aeneas) farre pio et plena supplex veneratur acerra; V 745. cum tu supplex in rebus egenis quas gentis Italum non oraveris! VI 91. ut te supplex peterem et tua limina adirem; VI 115. supplex ad limina veni; VIII 145. ergo eadem supplex venio; VIII 382 Ascanius ante Iovem supplex per vota precatus: „Iuppiter“ . .; IX 624. genua amplectens (Magus) effatur talia supplex: „per“ . .; X 523. primus ego en supplex venio; XI 365. *tua prima per auras tela tenens supplex hostem fugit; XI 559. ille (Turnus) humilis supplex ‖ supplexque ‖ oculos, dextramque precantem protendens inquit . .; XII 930. dominam potentem supplicibus supera donis; III 439. cum forma viri supplex manus ad litora tendit; III 592. (pater) saepe nitentum sanguine taurorum supplex resperserat aras; Ci 525. Iunoni fer preces iramque minasque supplicibus supera votis; VIII 61. — B. I. recepto supplice sic merito; III 667. — II. (Achilles) iura fidemque supplicis erubuit; II 542.

suppliciter, flehentlich, demütig: I. aram suppliciter veneranus demisso lumine Turnus; XII 220. — II. Iliades peplum ferebant suppliciter tristes et tunsae pectora palmis; I 481.

supplicium, Strafe, Qual: I, 1 te, Turne, nefas, te triste manebit supplicium; VII 596. 2. socii fluminibus vagantur aves (heu mira meorum supplicia!) XI 274. II. 1. veterum malorum supplicia expendunt (animae); VI 740. infanda per orbem supplicia et scelerum poenas expendimus omnes; XI 258. spero equidem mediis supplicia hausurum (te) scopulis; IV 383. heu nimium, virgo, nimium crudele luisti supplicium! XI 841. vix adeo adgnovit (Aeneas Deiphobum) pavitantem ac dira tegentem supplicia; VI 498. — 2. regem ad supplicium praesenti Marte reposcunt; VIII 495. — III. non equidem me alio possum contendere dignam supplicio; Ci 418.

suppono, unterſetzen, unterlegen, an die Stelle ſetzen: hic crudelis amor tauri suppostaque furto Pasiphaë inest; VI 24. vix supposito tinguntur sanguine cultri; G III 492 supponunt alii cultros tepidumque cruorem succipiunt ‖ suscipiunt ‖ pateris; VI 248. neque ante falcem maturis quisquam supponat aristis, quam . .; G I 348 nunc ite et miseris supponite civibus ignem; XI 119. quos (equos) Circe supposita de matre nothos furata creavit; VII 283.

supprimo, unterdrücken: supprimite o paulum turbati flamina venti; Ci 404.

supra, oben darauf, oberhalb, uber hinaus: A. Adverb: I. an mare quod supra memorem, quodque adluit infra? G II 158. Turnus toto vertice supra est; VII 784. (?) IX 29. (Ornytus) toto . . . est; XI 683. quin sua sub inga mittant [mare quod supra tenuant quodque adluit infra; VIII 149. — II. stupet inscia supra inpubesque manus; VII 381. variae circumque supraque volucres aethera mulcebant cantu lucoque volabant; VII 32.

B. Präpositiou: I. tum mihi caeruleus supra caput astitit imber; III 194. olli (Aeneae) caeruleus . . . . imber; V 10. Iris supra caput astitit; IV 702. (genus) supra homines, supra ire deos pietate videbis; XII 839. quae (fera) saltu supra venabula fertur; IX 553. quae (talaria Mercurium) sublimem alis sive aequora supra seu terram portant; IV 240. cum notas paludis deserit atque altam supera ‖ supra ‖ volat ardea nubem; G I 364. — II. *illis (apibus) ira modum supra est; G IV 236. — III. rara (terra) sit an supra morem si densa requires; G II 227.

supter (subter), unterhalb, unter: A. Adverb: edico multa duram stipula felicumque maniplis sternere supter humum; G III 298. cui (Famae) quot sunt corpore plumae, tot vigiles oculi ‖ oculi; ‖ subter (mirabile dictu); IV 182. — B. Präpositiou: a mit Akkusativ: Alpheum fama est huc Elidis amnem occultas egisse vias supter mare; III 695. dixit (Euandrus) et angusti supter fastigia tecti ingentem Aenean duxit; VIII 366. adde flumina antiquos supter labentia ‖ subterlabentia ‖ muros; G II 157. hunc (Murranum) lora et iuga subter provolvere rotae; XII 532. quae (vada) subter viridem residebant caerula muscum; Cul 106. quam supter (insulam) specus et Cyclopum exesa caminis antra Aetnae tonant; VIII 418. — b. mit Ablativ: I. circa passim fusae ‖ fessae ‖ cubuere capellae excelsis supter dumis; Cul 155. illum viridi cum ‖ iam ‖ palmite lucens Tmolia pampineo subter coma velat amictu; Cul 75. — II. num ‖ quos ‖ tameu omuis ferre iuvat supter densa testudine casus? IX 514.

supterlabor (subterlabor), unter etw. hinfließen: cum fluctus supterlabere Sicanos; E X 4. adde flumina antiquos supter labentia ‖ subterlabentia ‖ muros; G II 157.

sura, Wade: I. (Turnus) suras incluserat auro, tempora nudus adhuc; XI 488. ille (Aeneas) avidus pugnae suras inclnserat auro hinc atque hinc; XII 430. virginibus Tyriis mos est purpureo alte suras vincire cothurno; I 337. — II. (Delia) suras evincta cothurno; E VII 32.

surculus, junger Zweig, Schößling: nec surculus idem Crustumiis Syriisque piris gravibusque volaemis; G II 87.

surdus, taub: non canimus surdis, respondent omnia silvae; E X 8.

surgo, sich aufrichten, aufstehen, aufsteigen, wachsen: surgamus. solet esse gravis cantantibus umbra; E X 75. ubi pallida surget Tithoni croceum linquens Aurora cubile; G I 446. Tisiphone in dies avidum surgens caput altius effert; G III 553. iam ingis summae surgebat Lucifer Idae ducebatque diem; II 801. surge age et haec longaevo dicta parenti haud dubitanda refer; III 169. haut seguis strato surgit Palinurus; III 513. Oceanum interea surgens Aurora reliquit; IV 129. Ascanium surgentem et spes heredis Iuli respice; IV 274. (Nisus) sese opposuit Salio per lubrica surgens; V 335. quod te per genitorem oro, per spes surgentis Iuli; VI 364. surget Silvius, tua postuma proles; VI 763. pater aliquem indignatus ab umbris mortalem infernis surgere; VII 771. surge age, nate dea; VIII 59. nox Aenean somnusque reliquit. surgit; VIII 67. Ignipotens mollibus e stratis opera ad fabrilia surgit; VIII 415. iterum in Teucros Aetolis surgit ‖ surget ‖ ab Arpis Tydides; X 28. solio tum Iuppiter aureo surgit; X 116. surge age; X 211. per patrios manis et spes surgentis Iuli te precor, serves . .; X 524. Oceanum interca surgens Aurora reliquit; XI 1. tum Drances idem infensus surgit; XI 336 quam (Scyllam) simul Ogygii Phoenicis filia Carme surgere sensit anus; Ci 221. infecunda quidem, sed laeta et fortia surgunt; G II 48. magna surgunt aequora; III 196. ubi cernes ‖ cernis ‖ surgentem novae Karthaginis arcem; I 366. et quae (signa sol) mane refert et quae surgentibus astris; G I 440. quotiens astra ignea surgunt; IV 352. nec metuit surgentis pampinus austros, sed . .; G II 333. quid fando surgentis demoror austros? III 481. quid bella Tyro surgentia dicam germanique minas? IV 43. pro molli viola, pro purpurea narcisso carduos surgit; E V 39. pars autem posito surgunt de semine, ut altae castaneae; G II 14. si (leo) forte fugacem conspexit capream aut surgentem in cornua cervom; X 725. tum vero immensus surgens ferit aurea clamor sidera; XI 832. navali surgentis aere columnas (faciam); G III 29. at roseus medio surgebat vertice crinis; Ci 122. quod surgente die mulsere horisque diurnis, nocte premunt; G III 400. postera iam dies primo surgebat Eoo, cum subito . .; III 588. quo ruitis? quaeve ista repens discordia surgit? XII 313. ergo omnis furiis surrexit Etruria iustis; VIII 494. non ulla laborum, o virgo, nova mi facies inopinave surgit; VI 104. septem surgens sedatis amnibus altus Ganges cum refluit; IX 30. quo (puero) toto surget gens aurea mundo; E IV 9 hinc genus Ausonio mixtum quod sanguine surget; XII 838. (ubi) bocula surgentis atterat herbas; G IV 12. illum (imbrem) surgentem vallibus imis aëriae fugere grues; G I 374. saevae iam altius irae Dardanio surgunt ductori; X 814. ille iuvenis primus ad auras aetherias surget, Silvius, Albanum nomen; VI 762. hic (est) laurus item Phoebi surgens decus; Cul 402. aerea cui (templo) gradibus surgebant limina nexaeque ‖ nixaeque ‖ aere trabes; I 448. nec fratris radiis obnoxia surgere Luna (videtur); G I 396. qualem primo cui surgere mense aut videt aut vidisse putat per nubila lunam; VI 453. quis sine (armis) nec potuere seri nec surgere messes; G I 161. „o fortunati, quorum iam moenia surgunt!“ Aeneas ait; I 437. indiciost tractu surgens oleaster eodem plurimus; G II 182. pro molli viola carduos et spinis surgit paliurus acutis; E V 39. pars: ſ. castaneae. Cupavo, cuius olorinae surgunt de vertice pinnae; X 187. primum prona surgebant valle patentes aëriae platanus ‖ platani ‖; Cul 123. pugna aspera surgit; IX 667. tum pugna . .; XI 635. quae surgere regna (cernes) coniugio tali; IV 47. uate dea, quae nunc animo sententia surgit? I 582. percipe, quae nunc animo sententia surgat; IX 191. alii caeli meatus describent radio et surgentia sidera dicent; VI 850. incipiant silvae cum primum surgere; E VI 39. illi ad surgentem conversi lumina solem dant fruges; XII 172. illa (hasta) volans umeri surgunt qua tegmina summa incidit; X 476. trabes: ſ. limina. continuo ventis surgentibus freta ponti incipiunt agitata tumescere; G I 356. prosequitur surgens a puppi ventus euntis; III 130. V 777. tantis surgentibus undis; VI 354. cum surgentem ad zephyrum paleae iactantur inanes; G III 134.

Surisca, Name einer Schenkwirtin: copa Surisca, caput Graia redimita mitella, saltat . .; Copa 1.

Surrentinus, surrentinisch: tuus te Caesar Olympo et Surrentini litoris ara vocat; Cat XIV 12.

sus, Schwein, Wildschwein, Eber: I. sus hinc atque illinc umeros ad volnera durat; G III

257. cum tibi litoreis ingens inventa sub ilicibus sus, triginta capitum fetus enixa, iacebit alba, solo recubans, albi circum ubera nati; III 390. [iam tibi . . . . nati]; VIII 45. ipse ruit dentesque Sabellicus exacuit sus; G III 255. glandem sues fregere sub ulmis; G II 72. sus fricat arbore costas; G III 256. iacet: ſ. enititur. non ore solutos immundi meminere sues iactare maniplos; G I 400. candida per silvam cum fetu concolor albo procubuit sus; VIII 83. sus pede prosubigit terram; G III 256. recubat: ſ. enititur. glande sues laeti redeunt; G II 520. saetigeri sues atque in praesepibus ursi saevire; VII 17. — II. quatit tussis sues ac faucibus angit; G III 497. (Aeneas) caedit binas de more bidentis totque sues; V 97. viridi in litore conspicitur sus; VIII 83. non illi (Simylo) durati sale terga suis truncique vacabant; Mo 57. fiet (Proteus) subito sus horridus atraque tigris; G IV 407. invenio: ſ. I. enititur. saetigeros sues in flammam iugulant; XI 198. quam (suem) pius Aeneas tibi enim, tibi, maxuma Iuno, mactat sacra ferens et cum grege sistit ad aram; VIII 85. quatio: ſ. ango. — III. pura in veste sacerdos saetigeri ‖ saetigerae ‖ fetum suis attulit; XII 170. (Dido) mittit magnorum horrentia centum terga suum; I 635. ſ. II. duco.

suscipio, aufnehmen, auffangen, übernehmen, erwidern: I. succipiunt ‖ suscipiunt ‖ famulae; IV 391. — II. „dicam equidem“ suscipit Anchises; VI 723. — III. supponunt alii cultros tepidumque cruorem succipiunt ‖ suscipiunt ‖ pateris; VI 249. concurrunt trepidae comites dominamque ruentem succipiunt ‖ susc. ‖; XI 805. Achates succepit ‖ suscepit ‖ ignem foliis; I 175. sed iam age, carpe viam et susceptum perfice munus; VI 629. si mihi susceptum fuerit decurrere munus; Cat XIV I. saltem si qua mihi de te suscepta fuisset ante fugam suboles; IV 327.

suscito, von unten aufrichten, erwecken, erregen: Euandrum ex humili tecto lux suscitat alma; VIII 455. Tyrrhenum genitor Tarchonem in proelia saeva suscitat; XI 727. nec minus Aeneas se suscitat ira; XII 108. (Aeneas) Marte secundo terribilis saevam nullo discrimine caedem suscitat; XII 499. haec memorans (Aeneas) cinerem et sopitos suscitat ignis; V 743. cum femina primum cinerem et sopitos suscitat ignes; VIII 410. ipse (pater) deos in Dardana suscitat arma; II 618. ignes: ſ. cinerem. spes addita suscitat iras; X 263. tibi has miserabilis Orpheus hautquaquam ad ‖ ob ‖ meritum poenas suscitat; G IV 456. qui, proscisso quae suscitat aequore terga, perrumpit aratro; G I 97. Turnus in arma viros suscitat; IX 462. heros acrior ad pugnam redit ac vim suscitat ira; V 454.

suspectus, verdächtig: Graiugenum domos suspectaque limquimus arva; III 550. nec me adeo fallit te suspectas habuisse domos Carthaginis altae; IV 97. pelago Danaum insidias suspectaque dona praecipitare iubent; II 36. suspecti tibi sint imbres; G I 443.

suspectus, Aufblick: I. quantus ad aetherium caeli suspectus Olympum; VI 579. — II. turris erat vasto suspectu et pontibus altis, opportuna loco; IX 530.

suspendo, aufhängen, ſchwellen laſſen, aufheben, pass. ſchwankend ſein: suspensi Eurypylum scitantem oracula Phoebi mittimus; II 114. me sonus excitat omnis suspensum et comiti timentem; II 729. me ipse (Helenus) manu multo suspensum numine ducit; III 372. Anna soror, quae me suspensam insomnia terrent! IV 9. nec te suspensum, nate, tenebo; VI 722. vel (Camilla) mare per medium fluctu suspensa tumenti ferret iter celeris; VII 810. tum (Scylla) suspensa levans digitis vestigia primis egreditur; Ci 212. aliae (animae) panduntur inanes suspensae ad ventos; VI 741. umeris de more habilem suspenderat arcum venatrix; I 318. *(Metabus) spicula ex umero parvae suspendit et arcum; XI 575. (Marcellus) tertia arma patri suspendet capta Quirino; VI 859. aspice, aratra ingo referunt suspensa iuvenci; E II 66. haec (capella) suspensa rapit carpente cacumina morsu salicis; Cul 54. Turnus curru abscisa duorum suspendit capita; XII 512. non illi (Simylo) suspensa focum carnaria iuxta vacabant; Mo 56. invisa Minervae laxos in foribus suspendit aranea cassis; G IV 247. deinde (apes) tenacis suspendunt ceras; G IV 162. Aeneas volucrem traiecto in fune columbam malo suspendit ab alto; V 489. si qua (dona) suspendi tholo aut sacra ad fastigia fixi; IX 408. (Aeneas) ensem collo suspendit eburnum; XI 11. hic patris Aeneae suspensam blanda vicissim gaudia pertemptant mentem; V 827. ante garrula quam tignis nidum suspendat hirundo; G IV 307. Ausonii coloni, Bacche, tibi oscilla ex alta suspendunt mollia pinu; G II 389. an nescis, quae tenuis patrio praes ‖ spes ‖ sit suspensa capillo? Ci 321. suspensa focis explorat robora fumus; G I 175. iam primum saxis suspensam hanc aspice rupem; VIII 190. spem: ſ. praedam. spicula: ſ. arcum sub ipsum arcturum tenui sat erit (tellurem) suspendere sulco; G I 68. ubi solebant votas suspendere vestes; XII 769. (Scylla) suspensam gaudens in corpore ludere vestem; Ci 144. tum suspensa novo ritu de navibus altis trahitur virgo; Ci 389.

suspicio, in die Höhe ſehen: I. suspiciunt, iterum atque iterum fragor increpat ingens; VIII 527. (Scylla) alte suspicit ad celsi nictantia sidera mundi; Ci 218. (ratio?) altius ad magni subtendit ‖ suspexit ‖ sidera mundi; Ci 7. — II. hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 59. — III. turba (Musaeum) umeris extantem suspicit altis; VI 668. (virgo) iam procul e fluctu Salaminia suspicit arva; Ci 470. bucula caelum suspiciens patulis captavit naribus auras; G I 376. contra Tyrrhenus, ut auras suspiciens hausit caelum mentemque recepit: „hostis“ . .; X 899. sic prior Aeneas; sequitur sic deinde Latinus suspiciens caelum: „haec“ . .; XII 196. Aeneas fastigia suspicit urbis; I 438. heroes, omnis Roma decus magni quos suspicit orbis; Cul 360. (Nisus) suspiciens altam Lunam sic voce precatur: „tu, dea“ . .; IX 403. Daphni, quid antiquos signorum suspicis ortus? E IX 46.

suspiro, ſeufzen: quaerenti talibus ille suspirans; I 370.

sustento, emporhalten, ſtützen, ertragen: nec quisquam instantis Teucros letumque ferentis sustentare valet telis; XI 873. soli pro portis Messapus et acer Atinas sustentant aciem ‖ acies ‖; XII 662. Alcanor fratrem ruentem sustentat dextra; X 339. ut rebare, Venus Troianas sustentat opes; X 609. (puppis) anceps sustentata diu; X 304. multa virum meritis sustentat fama tropaeis; XI 224.

sustineo, aufrecht halten, tragen, zurückhalten, unterhalten, aushalten: cui (Turno) triplici crinita iuba galea alta Chimaeram sustinet; VII 785. iuvenis Aeneae subiit mucronem ipsumque morando sustinuit; X 798. hinc (sustinet) armenta boum meritosque iuvencos; G II 515. contra ille (Venulus) repugnans sustinet a iugulo dextram; XI 750. quam (falaricam) nec duplici squama lorica fidelis et auro sustinuit; IX 707. Iuppiter ipse duas aequato examine lances sustinet; XII 725. iuvencos: ſ. armenta. sic obruta undique telis Aeneas nubem belli sustinet; X 810. unda iam tergo ferratos sustinet orbis; G III 361. Atlans, aetherios umero qui sustinet orbes; VIII 137. hinc patriam parvosque penates sustinet;

G II 514. ipsa (Amata) inter medias (matres) flagrantem fervida pinum sustinet; VII 397. aliud (telum) figitque, volatque ingenti gyro, sed sustinet aureus umbo; X 884. tum (aesculus) media ipsa ingentem sustinet umbram; G II 297. (Aeneas) rite cavis undam de flumine palmis sustinet; VIII 69.

susurro, summen: tractim susurrant (apes); G IV 260. capellae ima susurrantis repetebant ad vada lymphae; Cul 105. quos (dumos) leniter adflans aura susurrantis posuit confundere venti; Cul 156.

susurrus, Summen: I. ipsa loci natura domum resonante susurro quis (puellis?) dabat; Cul 121. — II. saepes saepe levi somnum suadebit iuire susurro; E I 55.

sutilis, zuſammengenäht: teritur qua sutilis alvo ‖ auro ‖ balteus; XII 273. gemuit sub pondere cumba sutilis; VI 413.

suus, ſein, ihr, eigen: A. einfach: I bei Subſtantiven: 1. restitit (Orpheus) Eurydicenque suam iam luce sub ipsa respexit; G IV 490. mirabar, cui pendere sua patereris in arbore poma; E I 37. quod (viscum) non sua seminat arbos; VI 206. Aeneas imponit sua arma viro remumque tubamque monte sub aërio; VI 233. genitor captivos dabit suaque omnibus arma; IX 273. Halaesus se in sua colligit arma; X 412. ille (Proteus) suae contra non immemor artis transformat sese . .; G IV 440. quoi (Iapygi) ipse suas artes, sua munera laetus Apollo dabat; XII 393. ipsi suos iam morte sub aegra laniabant dentibus artus; G III 512. di nostra incepta secundent auguriumque suum! VII 260. o fortunatos nimium, sua si bona norint, agricolas! G II 458. (Aeneas) iam in conspectu Teucros habet et sua castra; X 260. illi (Aeneae) medio in spatio chorus ecce suarum occurrit comitum; X 219. cum cura sui veheretur coniugis alto; Ci 75. haec ipse (Aeneas) suo tristi cum corde volutat; VI 185. multa dura suo tristi cum corde putabant, ni . .; VIII 522. mutata suos requierunt flumina cursus; E VIII 4. te vero victore prius vel sidera cursus mutatura suos quam te facturum metui; Ci 426. (Gyas) oblitus decorisque sui sociumque salutis; V 174. nec di texere Cupencum Aenea veniente sui; XII 540. vixet, cui vitam deus aut sua dextra dedisset; XI 118. praeterea regina, tui fidissima, dextra occidit ipsa sua; XII 660. sunt et sua dona parenti; III 469. struerem suis altaria donis; V 54. mox illos sua fata manent maiore sub hoste; X 438. etiam sua Turnum fata vocant; X 471. ferunt sua flamina classem; V 832. cui (flori) neque fulgor adhuc nec dum sua forma recessit; XI 70. nos forte sua Libycis tempestas appulit oris; I 377. vivite felices, quibus est fortuna peracta iam sua; III 494. finibus ‖ finibus ‖ omnes, haut mora, prosiluere suis; V 140. sunt illis (Troianis) sua funera parque per omnis tempestas; XI 422. (Scylla) caeruleas sua furta prius testatur ad umbras; Ci 215. „talia saecla“ suis dixerunt „currite“ fusis Parcae; E IV 46. nec (Turnus) ferre videt sua gaudia ventos; X 652. (Tarchon) hostem gremium ante suum multa vi concitus aufert; XI 744. ille (fluvius) suo cum gurgite flavo accepit venientem (Turnum); IX 816. ergo rite suum Baccho dicemus honorem carminibus patriis; G II 393. viden ut pater ipse suo superum iam signat honore? VI 780. sed me iussa deum imperiis egere suis; VI 463. nos fata deum vestras exquirere terras imperiis egere suis; VII 240. quin omnem Hesperiam penitus sua sub iuga mittant; VIII 148. (Simylus) agresti suum solatur voce laborem; Mo 30. ipsa (Scylla) suos quotiens heu pertimuit latratus! Ci 82. formonsae myrtus Veneri (gratissima), sua laurea Phoebo; E VII 62. si nec super ipse sua molitur laude laborem; IV 233. illi laude sua vigeant: ego . .; Cul 372. sin in sua posse negabunt ire loca; G II 234. quas (vestes) ipsa suis quondam manibus Sidonia Dido fecerat; XI 74. quem (puerum) nec sua flectere mater iratum potuit; Ci 133. "ipsa suas mirentur ‖ mirantur ‖ Gargara messes]; G I 103. (Mezentius) mole sua stat; X 771. Phoebo sua semper apud me munera sunt; E III 62. hoc sibi pulchra suum ferri Proserpina munus instituit; VI 142. totidem (equites dabit) suo tibi munere ‖ nomine ‖ Pallas; VIII 519. quoi (Iapygi) ipse suas artes, sua munera laetus Apollo dabat; XII 393. complexa (mater) sui corpus miserabile nati; E V 22. ille (Remulus cingula) suo morieus dat habere nepoti; IX 362. ea (tellus) nec baccho genus aut pomis sua nomina servat; G II 240. Romulus Romanos suo de nomine dicet; I 277. suam (nutricem) patria antiqua cinis ater habebat; IV 633. (Simylus) iam subactum levat opus palmisque suum dilatat in orbem; Mo 48. (Latinus) responsa reposcit ordine cuncta suo; XI 241. post ubi nona suos Aurora ostenderit ortus; G IV 544. post ubi nona suos Aurora induxerat ortus; G IV 552. haec responsa patris Fauni nou ipse suo premit ore Latinus, sed . .; VII 103. dum suas peragit Vulcanus Vestaque partes; Mo 52. quin idem Veneri partus suus et Paris alter; VII 321. tantos illa (Dido) suo rumpebat pectore questus; IV 553. sacra suosque tibi commendat Troia penatis; II 293. deum rex illi (patri) pro pietate sua reddidit vitam; Ci 524. arbos miratur ‖ mirata ‖ non sua poma; G II 82. sunt hic etiam sua praemia laudi; I 461. (vir) simo damnat sua prandia vultu; Mo 108. Turnus ut videt sua nunc promissa reposci, se signari oculis; XII 2. nec (pater) torpere gravi passus sua regna veterno; G I 124. vos, quibus solidae suo stant robore vires; II 639. qua gens Canopi circum pictis vehitur sua rura phaselis; G IV 289. quae (animae) sanguine nobis hanc patriam peperere suo; XI 25. (Venus) sedes revisit laeta suas; I 416. sedibus hunc (amicum) refer ante suis et conde sepulchro; VI 152. solem suum, sua sidera norunt; VI 641. fessos sopor suus occupat artus; G IV 190. sponte sua sandyx pascentis vestiet agnos; E IV 45. corripuit tremulis altaria flammis sponte sua cinis ipse; E VIII 106. namque aliae (arbores) nullis hominum cogentibus ipsae sponte sua veniunt; G II 11. sponte sua quae se tollunt in luminis oras; G II 47. quos (fructus) ipsa volentia rura sponte tulere sua; G II 501. ostia iam domus patuere ingentia centum sponte sua; VI 82. Saturni gentem sponte sua veterisque dei se more tenentem; VII 204. silvae sonorae ‖ sonoros ‖ sponte sua cantus rapiebant cortice avara; Cul 282. quibus alte ‖ ante ‖ infelix (Philomela) sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; E VI 81. ut Scylla caeruleis sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; Ci 51. confixi suis telis; IX 543. silvarum aliae expectant viva sua plantaria terra; G II 27. ut molles sua tura Sabaei (mittant); G I 57. quod sua quisquam ad vada venisset; Cul 177. cum prima novi ‖ sui ‖ ducent examina reges vere suo ‖ novo ‖; G IV 22. in se sua per vestigia volvitur annus; G II 402. ut primum (poma) viris habuere suas; G II 427. (pagina) versu viribus apta suis Phoebo duce ludere gaudet; Cul 36. sic tibi Doris amara suam non intermisceat undam; E X 5. tectus (Calchas) recusat prodere voce sua quemquam aut oppouere morti; II 127. — 2. quae (terra) suo semper viridi ‖ viridis ‖ se gramine vestit; G II 219. ipsae (apes) intuma more suo sese in cunabula condent; G IV 66. pars retentat (serpentem) se in sua membra plicantem; V 279. (Euneus) moriens suo se in volnere versat; XI 669.

II. allein: a. tenui discrimine leti esse suos; X 512. — b. I cum sese Helenus adfert

adgnoscitque suos laetusque ad limina ducit; III 347. suos mutatae (matres?) adgnoscunt; V 679. Albani docuere suos (certamina celebrare); V 600. ipsae (caprae) memores redeunt in tecta suosque ducunt; G III 316. te decisa suum, Laride, dextera quaerit; X 395. Aeneas suos clamore vocabat: „quo ruitis?“ XII 312. — 2. qui divitiis soli incubuere repertis nec partem posuere suis; VI 611. — **c. I.** (Pandarus) multos suorum moenibus exclusos duro in certamine linquit; IX 725. ergo (Latinus) concilium magnum primosque suorum cogit; XI 234. — 2. Daucia proles, indiscreta suis gratusque parentibus error; X 392. (virgo) infestum suis dirae testudinis exit spelaeum; Ci 466. — **d.** tandem ductores audita caede suorum conveniunt Teucri; IX 778. videat indigna suorum funera; IV 617. hac gener atque socer coeant mercede suorum; VII 317. Anchises omnem suorum forte recensebat numerum carosque nepotes; VI 681. venit cognatos augens reges numerumque suorum ciris et ipse pater; Ci 201. postquam omnem laeti consessum oculosque suorum lustravere in equis; V 577. numquam illam (Scyllam) post haec oculi videre suorum retinentem vittas; Ci 510.

B. **mit quisque:** 1. aeratas acies in proelia cogit quisque suas; IX 464. nunc coningis esto quisque suae tectique memor, nunc referte . .; X 281. an sua cuique deus fit dira cupido? IX 185. stat sua cuique dies; X 467. sua cuique exorsa laborem fortunamque ferent; X 111. sua quemque secuntur fata; Cat XI 3. ubi amnes in aequora currunt quisque suum populatus iter; XII 525. quisque suos patimur manis; VI 743. non aliter Cecropias innatus apes amor urguet habendi munere quamque suo; G IV 178. ornabant heroida certatim divae munere quoque suo; Cat IX 22. strata iacent passim sua quaeque sub arbore poma; E VII 54. ut dato signo spatia in sua quisque recessit; XII 129. sua quaeque continuo puppes abrumpunt vincula ripis; IX 117. trahit sua quemque voluptas; E II 65. — 2. huc corpora quisque suorum more tulere patrum; XI 185.

Sybaris, Troer: (Turnus) comitem Asbyten mittit Chloreaque Sybarimque Daretaque Thersilochumque et Thymoeten; XII 363.

Sychaeus, Phönifier, Gatte der Dido: I. coniunx ubi aequat Sychaeus amorem; VI 474. huic coniunx Sychaeus erat, ditissimus auri ‖ agri ‖ Phoenicum; I 343. — II. at memor ille (deus) matris Acidaliae paulatim abolere Sychaeum incipit; I 720. Sychaeus magno miserae dilectus amore; I 344. ille (Pygmalion) Sychaeum impius ante aras clam ferro incautum superat; I 348. — III. miseri post fata Sychaei coningis; IV 20. nec (Anna) graviora timet quam morte Sychaei; IV 502. tum breviter Barcen nutricem adfata (Dido) Sychaei; IV 632.

Sychaeus, des Sychäus: non servata fides cineri promissa Sychaeo; IV 552.

Symaethius, zum Fluß Symäthus gehörig: (filium) eductum Martis ‖ Matris ‖ luco Symaethia circum flumina; IX 584.

Syracosius, ſyrakuſiſch: prima Syracosio dignata est ludere versu nostra Thalea ‖ Thalia ‖; E VI 1.

Syrius, ſyriſch: nec surculus idem Crustumiis Syriisque piris gravibusque volaemis; G II 88.

Syrtis (syrtis), Syrte: I. hinc Numidae infreni cingunt et inhospita Syrtis; IV 41. quid Syrtes aut Scylla mihi, quid vasta Charybdis profuit? VII 302. — II, 1. levat ipse (Neptunus) tridenti et vastas aperit syrtis et temperat aequor; I 146. — 2. intravi penitus repostas Massylum gentis praetentaque Syrtibus arva; VI 60. — 3. tris (naves) Eurus ab alto in brevia et syrtis urguet ⟨miserabile visu⟩; I 111. — III. hunc (diem) ego Gaetulis agerem si Syrtibus exul; V 51. — IV. ratem saevis vadis immittite syrtis; X 678. — V. quibus (viribus, animis) in Gaetulis Syrtibus usi; V 192.

---

tabella, Tafel: I. quam (tabellam) fixam paries illos servabat in usus; Mo 20. non ego ture modo aut picta tua templa tabella ornabo; Cat XIV 5. servo: ſ. figo. — II. (Simylus) parva tabella lumina fida locat; Mo 19. ornare: ſ. I. pingo.

tabeo, ſchmelzen: Troes sale tabentis artus in litore ponunt; I 173. (adiuvant) tabentes genae et iuvenali in corpore pallor; XII 221.

taberna, Laden: copa ebria fumosa saltat lasciva taberna; Copa 3

tabes, Abzehrung, Seuche: I. (Carme) persequitur miserae causas exquirere tabis; Ci 254. — II. (Tisiphone) aggerat ipsis in stabulis turpi dilapsa cadavera tabe ‖ tabo ‖; G III 557. tempestas corrupit lacus, infecit pabula tabe ‖ tabo ‖; G III 481. quos durus amor crudeli tabe peredit; VI 442.

tabesco, ſich abzehren: potius, quam te tam tristibus istis sordibus patiar tabescere; Ci 249. marmorea adductis tabescunt bracchia nodis; Ci 150.

tabidulus, abzehrend: ubi (Scylla) tabidulam videt labi per viscera mortem; Ci 182.

tabidus, auszehrend: subito cum tabida membris corrupto cacli tractu venit lues; III 137.

tabula, Brett: I. apparent arma virum tabulaeque et Troïa gaza per undas; I 119. — II. quae (flamma) plurima vento corripuit tabulas; IX 537. — III. levi tum protinus illam (cererem Simylus) componit tabula; Mo 44.

tabularium, Reichsarchiv: nec ferrea iura insanumque forum aut populi tabularia vidit; G II 502.

tabulatum, Stockwerk, Absatz: I. qua summa labantis iunctura tabulata dabant; II 464. — II, 1. viribus quarum (furcarum vites?) adsuescant summas sequi tabulata per ulmos; G II 361. — 2. flammis inter tabulata volutus vortex turrim tenebat; XII 672.

tabum, Eiter, Jauche, Seuche: I. foribus adfixa superbis ora virum tristi pendebant pallida tabo; VIII 197. — II. (Tisiphone) aggerat ipsis in stabulis turpi dilapsa cadavera tabe ‖ tabo ‖; G III 557. vidi atro cum membra fluentia tabo (Cyclops) manderet; III 626. sanie taboque fluentis complexu in misero longa sic morte necabat (Mezentius); VIII 487. ora movebant atro fluentia tabo; IX 472. tempestas corrupit lacus, infecit pabula tabe ‖ tabo ‖; G III 481. guttae terram tabo macnlant; III 29.

Taburnus, Bergkette Kampaniens: I. iuvat olea magnum vestire Taburnum; G II 38. — II. ingenti Sila summove Taburno cum duo tauri frontibus incurrunt; XII 715.

taceo, ſchweigen, verſchweigen: I. nec tacui demens et me promisi ultorem et . .; II 94. cum

tacet omnis ager, pecudes pictaeque volucres; IV 525. Chaos et Phlegethon, loca nocte tacentia late; VI 265. pecudes, volucres: ſ. ager. — II. nec sera comantem narcissum flexi tacuissem vimen acanthi pallentisque hederas et amantis litora myrtos; G IV 124.

tacitus, wer verſchwiegen wird, ſchweigend, ſtill: A. quae sublegi tacitus tibi carmina nuper; E IX 21. id tacitus, Lycida, mecum ipse voluto, si valeam meminisse; E IX 37. multi taciti ventura videbant; II 125. [cum tacitam secreta in sede latentem Tyndarida aspicio]; II 568. nos taciti incidere funem; III 667. classem aptent taciti; IV 289. sperasti tacitus mea decedere terra; IV 306. quis te, magne Cato, tacitum aut te, Cosse, relinquat? quis Gracchi genus aut geminos, duo fulmina belli, Scipiadas, cladem Libyae parvoque potentem Fabricium vel te sulco, Serrane, serentem? VI 841. hae Arruns subit et tacitus vestigia lustrat; XI 763. ni ‖ nec ‖ te tantus edit ‖ edat ‖ tacitam dolor; XII 801. qui (Volcens?) tacitis regnavit Amyclis; X 564. Palinurus sidera cuncta notat tacito labentia caelo; III 515. furtim tacito descendens Scylla eubili; Ci 209 adiuvat incessu tacito progressus Turnus; XII 219. Allecto tacitum obsedit limen Amatae; VII 343. totum (Aenean Dido) pererrant luminibus tacitis; IV 364 Argiva phalanx tacitae per amica silentia lunae litora nota petens; II 255. quos ut prospexit per tacitum nemus ire pedemque advertere ripae; VI 386. Turnus obtutu tacito stetit; XII 666. Latonae tacitum pertemptant gaudia pectus; I 502. ut videre rates tacitis ‖ tacitos ‖ incumbere remis; VIII 108. pestis tacitis latet aspera silvis; VII 505. quae (tellus) gravis est ipso tacitam se pondere prodit, quaeque levis; G II 254. Thybris tacita refluens ita substitit unda, ut sterneret . .; VIII 87. Cymodocea laeva tacitis subremigat undis; X 227. tacitum vivit sub pectore volnus; IV 67. tacita format quod (elogium) littera voce: „parve enlex“ . .: Cul 412. — B. ceu septem surgens sedatis amnibus altus per tacitum Ganges cum refluit; IX 31.

tactus, Berührung: I. abstinuit tactu pater; VII 618. — II. aret pellis et ad tactum tractanti dura resistit; G III 502.

taeda, Kienholz, Fackel, Hochzeit: I. ardentis taedas alii ad fastigia iactant; IX 568. hic focus et taedae pingues; E VII 49. funestae iterum recidiva in Pergama taedae; VII 322. piceum fert fumida lumen taeda; IX 75. (erinys) atro lumine fumantis fixit sub pectore taedas; VII 457. — II. i. ite, puellae, ite, quibus taedas accendit ‖ accendens ‖ tristis Erinys; Cul 24. cum Turni iniuria Matrem admonuit ratibus sacris depellere taedas; IX 109. figo: ſ. I. fumant. iacto: ſ. I. ardent. taedas silva alta ministrat; G II 431. quo (Amata) thalamum eripiat Teucris taedasque moretur; VII 388. nec coniugis umquam praetendi taedas aut haec in foedera veni; IV 339. — 2. si non pertaesum thalami taedaeque fuisset; IV 18. — III. non ille (pater contorsit) faces nec fumea taedis lumina; VI 593. principio pinguem taedis et robore secto ingentem struxere pyram; VI 214. — IV. (Latinus) castis adolet dum altaria taedis; VII 71. pyra erecta ingenti taedis atque ilice secta; IV 505. video ‖ viden ‖ ut flagrantia taedis limina conlucent infestis ‖ infernis ‖ omnia templis; Cul 216.

taedet, Ekel empfinden, verdrießen: urbem orant, taedet pelagi perferre laborem; V 617. inde ubi tot traxisse moras, tot spicula taedet vellere; X 888. taedet caeli convexa tueri; IV 451.

taedium, Ekel, Ueberdruß: tanta meae si te ceperunt taedia laudis; G IV 332.

Taenarius, tänariſch: Taenarias etiam fauces, alta ostia Ditis ingressus (Orpheus); G IV 467.

taenia, Binde, Kopfbinde: I. coluber fit longae taenia vittae innectitque comas; VII 352. — II. omnes ibant evincti tempora taenis; V 269.

taeter, abſcheulich: tu ereptus taetris e cladibus; Cul 214. ceu lavit improba taeter ora cruor; X 727. tum vox taetrum inter odorem; III 228. deus heu nimium certo ‖ taetro ‖ nimium torrentia nisu ‖ viro ‖ (tela) defixerat ‖ defixit ‖; Ci 161.

Tagus, A. Nutufer: it hasta Tago per tempus utrumque; IX 418. — B. Fluß in Lufitanien: aurea nunc rapidi flumina adire Tagi? Cat IX 52.

talaria, Flügelſchuhe: (Mercurius) primum pedibus talaria nectit aurea, quae sublimem alis sive aequora supra seu terram portant; IV 240.

talentum, Talent: I. iacent penitus defossa talenta caelati argenti; X 526. — II. defodio: ſ. I. dabo auri duo magna talenta; IX 265. satus Anchisa vina et argenti magnum dat ferre talentum; V 248. munera locantur, argenti aurique talenta; V 112. argenti atque auri memoras quae multa talenta, gnatis parce tuis; X 531. oratores ire munera portantis aurique eborisque talenta; XI 333.

talis, ſolcher, von der Art, ſo groß: A. bei Subſtantiven: I. talis Amyclaei domitus Pollucis habenis Cyllarus; G III 89. talis et ipse iubam cervice effundit ‖ effudit ‖ equina coniugis adventu pernix Saturnus; G III 92. qui tanti talem genuere parentes? I 606. at non ille Achilles talis in hoste fuit Priamo; sed erubuit . .; II 541. non illum genetrix nobis ‖ nobis genetrix ‖ pulcherrima talem promisit; IV 227. talis prima Dares caput altum in proelia tollit; V 375. per te, per qui te talem genuere parentes, miserere . .; X 597. talis se vastis infert Mezentius armis; X 768. fuit et tibi talis Anchises genitor; XII 933. non ego te talem venerarer munere tali, non equidem; Ci 18. equidem de te nil tale verebar nec fas, non; IX 207. quae talia postquam effatus Tarchon; X 298. ne quid tale videret; XI 417. (Simylus) tunc ‖ tum ‖ quoque tale aliquid meditans intraverat hortum; Mo 87. numquam animam talem dextra hac ⟨absiste moveri⟩ amittes; XI 408. non pudet, o Rutuli, pro cunctis talibus unam obiectare animam? XII 229. cum talis animos iuvenum et tam certa tulistis pectora; IX 249. felices (dicuntur) qui talem annum videre diemque; Ci 28. genitor mihi talia namque ⟨nunc repeto⟩ Anchises fatorum arcana reliquit: „cum“ . .; VII 122. te voluit rex magnus Olympi talibus auspiciis exsortem ducere honores ‖ honorem ‖; V 534. tibi pro scelere, pro talibus ausis di persolvant grates dignas et praemia reddant debita; II 535. illum (Dolonem) Tydides alio pro talibus ausis adfecit pretio; XII 351. non tali auxilio nec defensoribus istis tempus eget, non, si . .; II 521. o quis non referat talis divortia belli? Cul 304. quae tibi, quae tali reddam pro carmine dona? E V 81. sola mihi talis casus Cassandra canebat; III 183. di talem avertite casum! III 265. quidquid et ut quisque est tali de clade locutus, somnia sunt; Ci 89. quae surgere regna (cernes) coniugio tali! IV 48. talia coniugia et talis celebrent hymenaeos egregium Veneris genus et rex ipse Latinus; VII 555. illum (Iovem) talis iactantem pectore curas adloquitur Venus; I 227. non licuit vitam degere more ferae talis nec tangere curas; IV 551. talis magni currus Achillei; G III 91. donec tale deeus formae vexarier undis ‖ ultra ‖ non tulit coniunx Neptunia; Ci 481. talibus Othryadae dictis in arma feror; II 336. talibus adgreditur Venerem Saturnia dictis: „egregiam“ . .; IV 92. talibus orantem (Iarban) dictis arasque tenentem audiit omnipotens; IV 219. (Aeneas) talibus incensus dictis senioris amici; V 719. talia dicta dabat (Palinurus); V 852. talibus ex adyto dictis Cymaea Sibylla horrendas canit am-

bages; VI 98. (Aeneas) talibus orabat dictis arasque tenebat, cum . .; VI 124. talibus Aeneas ardentem et torva tuentem lenibat dictis animum; VI 467. talibus Ilionei dictis defixa Latinus obtutu tenet ora; VII 249. talibus Allecto dictis exarsit in iras; VII 445. talibus inter se dictis ad tecta subibant pauperis Euandri; VIII 359. talia dicta dabat (Nisus); IX 431. iuvenis talibus dictis it contra dicta tyranni: „aut“ . .; X 448. vaesano talia late dicta volant Ligeri; X 583. pluribus oranti (Ligeri) Aeneas „haut talia dudum dicta dabas“; X 599. talibus exarsit dictis violentia Turni; XI 376. talibus inter se firmabant foedera dictis conspectu in medio procerum; XII 212. talibus incensa est iuvenum sententia dictis iam magis atque magis; XII 238. huic (Turno) soror talibus occurrit dictis: „hac“ . .; XII 625. quae multa vides discrimine tali; IX 210. talibus Aeneadae donis dictisque Latini sublimes in equis redeunt; VII 284. (tales) Martis equi biiuges; G III 91. talis miserrima fletus fertque refertque soror; IV 437. talia per campos edebat funera ductor Dardanius; X 602. talis hyperboreo septem subiecta trioni gens tunditur euro; G III 381. talis sese halitus atris faucibus effundens super ‖ supera ‖ ad convexa ferebat; VI 240. tum Venus: „haut equidem tali me dignor honore“; I 335. talia coniugia et talis celebrent hymenaeos egregium Veneris genus et rex ipse Latinus; VII 555. talibus insidiis periurique arte Sinonis credita res; II 195. nullae hic insidiae tales (absiste moveri), nec . .; VI 399. [talia monstrabat litora Achaemenides, comes infelicis Ulixi]; III 690. non equidem ex isto speravi corpore posse tale malum nasci; Ci 432. tum pater omnipotens ipse repertorem medicinae talis et artis detrusit . .; VII 772. omnis ut tecum meritis pro talibus annos (Deiopea) exigat; I 74. vellem haut correpta fuisset (Camilla) militia tali; XI 585. quae ne monstra pii paterentur talia Troes neu . .; VII 21. talin possum me opponere monstro? XII 874 an quicquam nobis tali sit mumere maius? E V 53 Beroën reliqui indignantem, tali quod sola careret munere; V 651. non ego te talem venerarer munere tali, non equidem; Ci 18. tale deae numen; Cat III 9. parve culex, pecudum custos tibi tale merenti funeris officium vitae pro munere reddit; Cul 413. nec non Aeneas opera inter talia primus hortatur socios; VI 183. tali Cyllenius ore locutus; IV 276. nec partum gratia talem parva manet; IX 298. valuit sed vincere talis (pastor) horrida squamosi volventia membra draconis; Cul 194. di talem terris avertite pestem! III 620. quam (Dido) simul ac tali persensit peste teneri cara Iovis coniunx; IV 90. talis in Enboico Baiarum litore quondam saxea pila cadit; IX 710. me talis voluisti expendere poenas? X 669. deum rex commotus talem ad superos volitare puellam; Ci 522. tuone nunc puella talis et tuo stupore pressa rus abibit? Cat VI 3. ne vero, ne me ad talis impellite pugnas; XI 278. Venus talis effundit pectore questus: V 780. talem reginam Allecto stimulis agit undique Bacchi; VII 405. tali te vellem, iuvenum doctissime, ritu naturae rerum magnis intexere chartis; Ci 36. quam (Scyllam) infamem tali merito rumore fuisse testatur Pachynus; Ci 87. „talia saecla“ suis dixerunt „currite“ fusis Parcae; E IV 46. iure igitur tales sedes pietatis honores; Cul 369. te senio tabescere tali; Ci 249. talis erat species auri frondentis opaca ilice; VI 208. salsa tellus tale dabit specimen; G II 241. frangere nec tali puppim statione recuso arrepta tellure semel; X 297. talibus in studiis baculo dum nixus apricas pastor agit curas; Cul 98. tali intus templo divom patriaque Latinus sede sedens; VII 192. talem (terram) dives arat Capua; G II 221. tale deae velum sollemni tempore portant; Ci 35. has inter voces, media inter talia verba adlapsa sagitta est; XII 318. si duo praeterea talis Idaea tulisset terra viros; XI 285. talibus attonitus visis et voce deorum; III 172. (Aeneas) tali fugientem (matrem) est voce secutus; I 406. tum senior talis referebat pectore voces: „quid“ . .? V 409. ille (Entellus) super talis effundit pectore voces: „hanc animam“ . .; V 482. visa dehine facies Anchisae subito talis effundere voces: „nate“ . .: V 723. talis dederat Saturnia voces; VII 560. (Aeneas) talis effundit ad aethera voces: „nymphae“ . .; VIII 70. iuvenis tali fugientem (Irim) est voce secutus: „Iri“ . .; IX 17. — II. non tempore tali cogere concilium, cum muros adsidet hostis; XI 303. donec (Proteus) talis erit mutato corpore, qualem videris; G IV 413. qualis in Eurotae ripis aut per iuga Cynthi exercet Diana choros, talis erat Dido, talem se laeta ferebat per medios; I 503. qualis Mavors furentis immittit equos, talis equos alacer media inter proelia Turnus fumantis sudore quatit; XII 337. tale tuum nobis carmen ‖ carmen nobis ‖, divine poeta, quale sopor fessis; E VI 45. talis amor Daphnim, qualis (boculam), talis amor teneat; E VIII 85. qualis ubi ad terras nimbus it, talis ductor Rhoeteïus agmen agit; XII 456. qualis saepe viae deprensus in aggere serpens, tali remigio navis se tarda movebat; V 280. quale solet silvis brumali frigore viscum fronde virere nova, talis erat species auri; VI 208. non secus ac nervo impulsa sagitta: talis se sata Nocte tulit; XII 860. Indum sanguineo veluti violaverit ostro siquis ebur, talis virgo dabat ore colores; XII 69.

B. **alicin**: I. quoi talia curae; G IV 113. talia per Latium; VIII 18. — II. quis talia demens abnuat? IV 107. breviter cum talia Nisus „absistamus“ ait; IX 353. quid domini faciant, audent cum talia fures? E III 16. „nulla salus bello“ capiti cane talia, demens, Dardanio rebusque tuis; XI 399. talia carminibus celebrant; VIII 303. quis tibi tum, Dido, cernenti talia sensus! IV 408. Amor non talia curat; E X 28. si qua est caelo pietas, quae talia curet; II 536. talia dicentem (Aenean) iandudum aversa (Dido) tuetur; IV 362. genua amplectens (Magus) effatur talia supplex: „per“ . .; X 523. mandat fieri sibi talia Daphnis; E V 41. prius quam te mihi talia captae facturum metui; Ci 426. for: ſ. **for.** III. talia (17 Ɛt.) Ɛ. 256. b. talia (Andromache) fundebat lacrimans longosque ciebat incassum fletus; III 344. nec tecum talia gessi; IX 203. iacto: ſ. **iacto.** II. talia (3 Ɛt.) Ɛ. 305, b. talia (Palinurus) fatus erat, coepit cum talia vates: „unde“ . .? VI 372. di talia Grais instanrate; VI 529. tum (omnipotens) sic Mercurium adloquitur ac talia mandat: „vade“ . .; IV 222. talia (genitor) perstabat memorans fixusque manebat; II 650. talia per clipeum Volcani, dona parentis, (Aeneas) miratur; VIII 729. res dura et regni novitas me talia cogunt moliri; I 563. nec talia passus Ulixes; III 628. his vatem aggredior dictis ac talia quaeso: „Troiugena“ . .; III 358. vix ea fatus eram, gemitu cum talia (Panthus) reddit: „venit“ . .; II 323. dixerat (Magus). Aeneas contra cui talia reddit: „argenti“ . .; X 530. ingemit (Aeneas), et talia voce refert: „o beati“ . .; I 94. talia voce refert (Aeneas); I 208. (coniunx) talia vociferans gemitu tectum omne replebat; II 679. (Turnus) talia vociferans sequitur; X 651. talia flammato secum dea corde volutans venit . .; I 50. — III, 1. talibus accensi firmantur et agmine denso consistunt; IX 788. talibus adfata Aenean Teucros vocat alta in templa sacerdos; VI 40. (Aeneas) talibus incusat (matrem?); I 410. (Mezentius) adloquitur maerentem (eum) et talibus infit: „Rhaebe, diu viximus“; X 860. talibus orabat (Dido); IV 437. talibus orabat Iuno; X 96. quaerenti talibus ille suspirans; I

370. talibus Ilioneus; I 559. — 2. illam (Dido) media inter talia ferro conlapsam aspiciunt comites; IV 663. fors omne datum traherent per talia tempus, sed comes admonuit; VI 537.

Talos, Rutuler: ille (Aeneas) Talon Tanaimque Neri fortemque Cethegum mittit; XII 513.

talpa, Maulwurf: oculis capti fodere cubilia talpae; G I 183.

talus, Knöchel, Würfel: pone merum et talos; Copa 37.

tam, ſo ſehr, ebenſo ſehr — als: I, 1. nec tam aversus equos Tyria Sol iungit ab urbe; I 568. impius haec tam culta novalia miles habebit; E I 70. si tam deserti sumus; XI 412. nec (me) percussa iuvant fluctu tam litora, nec . .; E V 83. — 2. quae hunc tam barbara morem permittit patria? I 539. cum talis animos iuvenum et tam certa tulistis pectora; IX 249. non ante oculis tam clara parens; II 589. unde haec tam clara repente tempestas? IX 19. quis tam crudelis optavit sumere poenas? VI 501. nec tibi regnandi veniat tam dira cupido; G I 37. quae mens tam dira, miserrime coniunx, impulit his cingi telis? II 519. unde haec, o Palinure, tibi tam dira cupido? VI 373. quae lucis miseris tam dira cupido? VI 72. tam grave servitium, tam duros passa labores; Ci 291. quid tam egregium, si femina forti fidis equo? XI 705. me nulla dies tam fortibus ausis dissimilem arguerit; IX 281. tam grave servitium, tam duros passa labores; Ci 291. quae te tam laeta tulerunt saecula? I 605. o mihi tum ‖ tam ‖ longae maneat pars ultima vitae; E IV 53. tam longo quod iam captat (nutrix) succurrere amori; Ci 383. vinctane tam magni tranabo gurgitis undas? Ci 416. tam multa in tectis crepitans salit horrida grando; G I 449. tam multae scelerum facies; G I 506. nec funera volgo tam multa informes ursi stragemque dedere per silvas; G III 247. neque Mezentius tam multis viduasset civibus urbem; VIII 571. precor te, ne tantum ‖ in ‖ facinus tam nulla mente sequaris ‖ feraris ‖; Ci 327. Eutelle, tantane tam patiens nullo certamine tolli dona sines? V 390. non tam praecipites biiugo certamine campum corripuere currus; V 144. nec tam praesentis alibi cognoscere divos (licebat); E I 41. nec tibi tam prudens quisquam persuadeat auctor tellurem moveri; G II 315. tam saevae facies; VII 329. quis deus, o Musae, tam saeva incendia Teucris avertit? IX 77. quae tam sera moratur segnities? II 373. qua interlucet corona non tam spissa viris; IX 509. potius, quam te tam tristibus istis sordibus patiar tabescere; Ci 248. at non tam turpis pecudum tamen ulla (Proetidum?) secuta ‖ est ‖ concubitus; E VI 49. — 3. Clio nam ‖ tam ‖ certe candida nunc ‖ non ‖ loquitur; Cat IV 10. tene ego tam longe capta atque avecta nequivi effugere? Ci 290. tam obnixe fugiens Minois amores; Ci 301. tam procul hoc gnato, tam procul hac patria; Cat IX 44 — II. praeterea tam sunt arcturi sidera nobis haedorumque dies servandi et lucidus anguis quam, quibus pontus et ostriferi fauces temptantur Abydi; G I 204. non tam creber agens hiemem ruit aequore turbo, quam multae pecudum pestes; G III 470. (Fama) magnas territat urbes, tam ficti pravique tenax quam nuntia veri; IV 188. tam magis illa (Chimaera) fremens et tristibus effera flammis, quam magis effuso crudescunt sanguine pugnae; VII 787. quam diu, tam patriam incolumem Nisi regnumque futurum; Ci 124. quanto ille (Proteus) magis formas se vertet in omnis, tam tu, nate, magis contende tenacia vincla; G IV 412. te iactari (amore), non est Amathusia nostri tam rudis, ut nullo possim cognoscere signo; Ci 243.

tamen, dennoch, jedoch: I. adeiu: 1. libertas (causa fuit), quae sera tamen respexit inertem; E I 27. hic tamen hanc mecum poteras requiescere noctem; E I 79. me tamen urit amor; E II 68. parcius ista viris tamen obicienda memento; E III 7. pauca tamen suberunt priscae vestigia fraudis; E IV 31. nos tamen haec quocumque modo tibi nostra vicissim dicemus; E V 50. posthabui tamen illorum mea seria ludo; E VII 17. tristis at ille (Gallus) „tamen cantabitis, Arcades“ inquit „montibus haec vestris ‖ vestris ‖; E X 31. vidi lecta diu et multo spectata labore degenerare tamen; G I 198. tamen haec quoque exuerint silvestrem animum; G II 49. sollicitanda tamen tellus pulvisque movendus; G II 218. mox tamen ardentis accingar dicere pugnas Caesaris; G III 46. tu tamen levi rimosa cubilia limo ungue fovens circum; G IV 45. hic rarum tamen holus premens regum aequabat opes animis; G IV 130. hic tamen ille (Antenor) urbem Patavi sedesque locavit Teucrorum; I 247. (Troilus) fertur lora tenens tamen; I 477. hanc tamen immensam Calchas attollere molem iussit; II 185. instamus tamen immemores caecique furore; II 244. ecqua tamen puerost amissae cura parentis? III 341. tamen hanc (tellurem) pelago praeterlabare necessest; III 478. qui (parvolus Aeneas) te tamen ore referret; IV 329. annua vota tamen sollemnisque ordine pompas exequerer; V 53. (navis) vela facit tamen et plenis subit ostia velis ‖ velis . . plenis ‖; V 281. qui (Acestes) tamen aërias telum contorsit in auras; V 520. cui (Erulo) tum tamen omnis abstulit haec animas dextra; VIII 566. multis tamen ante futuri exitio; IX 315. tu tamen interea calido mihi sanguine poenas persolves amborum“ inquit (Volcens); IX 422. (Anchisiades) animos tamen omine tollit; X 250. ille (Turnus) tamen nostra deducit origine nomen; X 618. hoc tamen infelix miseram solabere mortem: cadis . .; X 829. nomen tamen haut leve patrum manibus hoc referes, telo cecidisse Camillae; XI 688. ille (Phegeus) tamen clipeo obiecto conversus in hostem ibat; XII 377. apicem tamen incita summum hasta tulit; XII 492. quis (viribus) tamen infestum pugnans devicerat hostem; Cul 389. heu tamen infelix (Scylla): quid enim imprudentia prodest? Ci 190. nil, ‖ in ‖ quo falsa tamen lateat pietatis imago; Ci 263. aliquos tamen esse velis tibi, alumna, penates; Ci 331. dum queror et divos extrema moriens tamen alloquor hora; Ci 406. — miserae hoc tamen unum exsequere, Anna, mihi; IV 420. Ditis tamen ante infernas accede domos; V 731. haec tamen interea, quae possumus, accipe dona; Ci 44. tum potius tamen ista, pio cum iure licebit, conata referto; Ci 335. — 2. etsi — tamen: ſ. etsi (4 Bd.) S. 221, a. dum queror et divos, quamquam nil testibus illis (divis) profeci, extrema moriens tamen adloquor hora; E VIII 20. hic Priamus, quamquam in media iam morte tenetur, non tamen abstinuit; II 534. at non tam turpis pecudum tamen ulla (Proetidum?) secuta ‖ est ‖ concubitus, quamvis timuisset aratrum; E VI 49.

II. Verbindungen: at pius Aeneas iussa tamen divom exsequitur; IV 396. cum tamen ingentis Rutulorum linquis acervos; X 509. et tamen hoc demum miserae succurrere pacto vix fuerat dignum; Ci 508 et tamen meas chartas revisitote, sed prudenter et raro; Cat V 13. haut tamen audaci Turno fiducia cessit litora praecipere; X 276. ipsos concurrere passus haut tamen inter se magni regnator Olympi; X 437. nec: ſ. nec, I, 2. tamen (3 Bd.) S. 444, a. non: ſ. non, A, II. tamen (10 Bd.) S. 456, a. non minus illa (nutrix parat) tamen, revehi quod moenia Cressa gaudeat; Ci 384. num ‖ quos ‖ tamen omnis ferre iuvat supter densa testudine casus? IX 513. quem (Agin) tamen haut expers Valerus virtutis avitae deicit; X 752. sed: ſ. sed, A, II. tamen (6 Bd.) S. 624, a. si quis

tamen haec quoque, si quis captus amore leget; E VI 9.

tamquam, gleich) als wenn: tamquam haec sit nostri medicina furoris; E X 60.

Tanager, Fluß in Lukanien: furit mugitibus aether concussus silvaeque et sicci ripa Tanagri; G III 151.

Tanais, A. Fluß in Sarmatien: solus (Orpheus) hyperboreas glacies Tanaimque nivalem lustrabat; G IV 517. — B. Mutter: ille (Aeneas) Talon Tanaimque Neci fortemque Cethegum mittit; XII 513

tandem, endlich), zuletzt, denn doch: I, 1. tandem antiquis Curetum adlabimur oris; III 131. tandem (Aeneas) Euboicis Cumarum adlabitur oris; VI 2. tandem laeti notae adverturntur harenae; V 34. tandem (rex) laetus ait: „di secundent“ . .; VII 259. Daedalus Calchidica levis tandem super astitit arce; VI 17. quarto terra die primum se attollere tandem visa; III 205. at fessi tandem cives infanda furentem (Mezentium) armati circumsistunt; VIII 489. tandem his Aenean compellat (regina) vocibus ultro: „dissimulare“ . .; IV 304. (pater Aeneas) conticuit tandem; III 718. tandem ductores audita caede suorum conveniunt Teucri; IX 778. tandem (Dido) corripuit sese atque inimica refugit in nemus umbriferum; VI 472. o tandem magnis pelagi defuncte periclis! VI 83. (?) ille haec deposita tandem formidine fatur; II 76. ille (iuvenis) . . fatur; II 612. tandem erumpunt et castra relinquit Ascanius et inventus; X 604. tandem (Charon) trans fluvium incolumis vatemque virumque exponit; VI 415. licito tandem sermone fruuntur; VIII 468. at, credo, mea numina tandem lessa iacent; VII 297. hominis tandem ore locutus (Proteus) inquit . .; G IV 444. qui (Iuppiter) caelo tandem miseratus ab alto est; V 727 vellera nymphae carpebant, Deiopea et tandem positis velox Arethusa sagittis; G IV 344. ergo insperata tandem tellure potiti lustramur . .; III 278. tandem (regina) progreditur magna stipante caterva; IV 136. tandem concepto tenebrae ‖ se lux ‖ fulgore recedunt ‖ recepit ‖; Mo 13. tandem (Aeneas) pauca refert: „ego“ . .; IV 333. ille (anguis) agmine longo tandem inter pateras et levia pocula serpens; V 91. (hasta) tandem etiam magno strinxit de corpore Turni; X 478. tandem laeti sociorum ulciscimur umbras; III 638. — 2, a. sed vos qui tandem quibus aut venistis ab oris? I 369. quae tandem Ausonia Teucros considere terra invidia est? IV 349. vox excidit ore: „venisti tandem?“ VI 687. — b. quo sub caelo tandem, quibus orbis in oris iactemur, doceas; I 331. — 3. huc tandem concede; II 523. Latinus sentiat et tandem Turnum experiatur in armis; VII 434. accipite Aenean et tandem arcete periclis; VIII 73. — II. telum ex insidiis cum tandem tempore capto concitat Arruns; XI 783. iam: s. iam. I. 5 tandem (S. St.) 3. 309, a rursus easdem (apes) vesper ubi e pastu tandem decedere campis admonuit; G IV 185. ubi abreptis fugit praesepia vinclis tandem liber equs; XI 493. vix tandem (Calchas) composito rumpit vocem; II 128. (Andromache labitur, et longo vix tandem tempore fatur; III 309 gravis ut fundo vix tandem redditus imo est Menoetes; V 178. via vix tandem voci laxata dolorest; XI 151. ut tandem ante oculos evasit (Polites) et ora parentum; II 531.

tango, anrühren, berühren, erreichen, bewegen: I. tactu innoxia mollis lambere flamma comas (visa); II 683. saepe sub immotis praesepibus mala tactu vipera delituit; G III 416. — II. nunc te facta impia tangunt? IV 596. nec solos tangit Atridas iste dolor; IX 138. miseri te si qua parentis tangere cura potest; XII 933 si (Delia?) contingitur, longe est tangere quod nequeas; Cat I 4. donec (Thraeissa) manibus iam tangeret aequis, laeva aciem ferri, dextra nervoque papillam; XI 861. per si quis Amatae tangit honos animum oro . .; XII 57. tango aras, medios ignis et numina testor: nulla . .; XII 201. tetigere quod arva fertilis Ausoniae Troes; IX 135. quae (virgo) nec victoris eri tetigit captiva cubile; III 324. non licuit vitam degere more ferae talis nec tangere curas; IV 551. pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni; VII 266. postquam (Polyphemus) altos tetigit fluctus; III 662. fas illi limina divom tangere; G IV 358. si litora tantum numquam Dardaniae tetigissent nostra carinae; IV 658. ut primum (Cyllenius) alatis tetigit magalia plantis; IV 259. mentem mortalia tangunt; I 462. papillam: s. aciem. ceu pressae cum iam portum tetigere carinae; G I 303. si tangere portus infandum caput necessest; IV 612. hac senioris erat naturae pupula telo tacta ‖ icta ‖ levi; Cul 187. saepe malum hoc nobis de caelo tactas memini praedicere quercus; E I 17. tangere quas terras quosque videre homines (ferunt nos tempora); Cat IV 2.

Tantaleus, des Tantalus: hic et Tantaleae generamen prolis Atrides adsidet, Argivum lumen; Cul 334.

tantum, nur: I, 1. adsis o tantum; VIII 78. tantum: ‖ tantum ‖ fortuna secunda aut ‖ haud ‖ adversa cadat; IX 282. commixti corpore tanto ‖ tantum ‖ subsident Teucri; XII 835. serta procul, tantum capiti delapsa, iacebant; E VI 16. o tantum libeat mecum tibi sordida rura habitare! E II 28. ostendent terris hunc tantum fata neque ultra esse sinent; VI 869. tantum, vicine Palaemon, sensibus haec imis reponas; E III 53. — 2. (Euryalus) tantum infelicem nimium dilexit amicum; IX 430. — 3. unus erit tantum, amissum quem gurgite quaeret (Aeneas) ‖ quaeres ‖; V 814. audiat haec tantum — vel qui venit ecce Palaemon; E III 50. Iuppiter omnipotens, aspice nos, hoc tantum; II 690. hoc tantum Ascanius; IX 636. — 4. tantum inter densas umbrosa cacumina fagos adsidue veniebat (Corydon); E II 3. piceae tantum taxique nocentes interdum aut ederae pandunt vestigia nigrae; G II 257. nigra subest udo tantum cui (arieti) lingua palato; G III 388. nunc (Tenedos) tantum sinus et statio male fida carinis; II 23. — II. arida tantum ne saturare fimo pingui pudeat sola neve . .; G I 79. foliis tantum ne carmina manda; VI 74. utinam celeri ne tantum grata Dianae venatus esses sectata! Ci 297. nec face tantum Cisseis praegnas ‖ praegnans ‖ ignis enixa iugalis; VII 319. interea pubi indomitae non gramina tantum, sed frumenta carpes; G III 174. si tantum notas odor attulit auras; G III 251. si litora tantum numquam Dardaniae tetigissent nostra carinae; IV 657.

tantus, ſo groß, ſo viel, ſo gering, ſo wenig: A. bei Subſtantiven: tantus (Herminius) in arma patet; XI 644. quid meus Aeneas in te committere tantum, quid Troes potuere? I 231. nec quisquam ex agmine tanto audet adire virum; V 378. requirit, qui viri tanto complerint agmine ripas; VI 712. nec quisquam aeratas acies ex agmine tanto misceri putet, sed . .; VII 703. neve summa defringe ex arbore plantas (tantus amor terrae); G II 301. tantus amor laudum, tantaest victoria curae; G III 112. *tantus amor florum et generandi gloria mellis; G IV 205. sed si tantus amor casus cognoscere nostros; II 10. quando Dido tantos rumpi non speret amores; IV 292. quod si tantus amor menti innare lacus; VI 133. (Teucri) considant, si tantus amor, et moenia condant; XI 323. quoniam ad tantas nunc primum nascimur artes; Ci 42. quis nesciat urbem virtutesque virosque aut tanti incendia belli? I 566. me, bello e tanto digressum et caede recenti; II 718. ne, pueri,

ne tanta animis adsuescite bella neu . .; VI 832. quacnam vos tanto fortuna indigna, Latini, implicuit bello? XI 108. (Aeneas) aspicit urbem immunem tanti belli atque impune quietam; XII 559. tantorum ingentia septem terga boum rigebant; V 404. at non caede viri tanta perterrita Lausus, pars ingens belli, sinit agmina; X 426. haut (Iuno) tanto cessabit cardine rerum; I 672. obstipuit primo aspectu Sidonia Dido, casu deinde viri tanto; I 614. incensum pectus amore casus cognoscere tantos; III 299. et quae tanta fuit Romam tibi causa videndi? E I 26. hi motus animorum atque haec certamina tanta pulveris iactu quiescent ‖ quiescunt ‖; G IV 86 quo nunc certamine tanto? IV 98. cum totum videres misceri ante oculos tantis clamoribus aequor; IV 411. quis ruit tantus diversa clamor ab urbe? XII 621. quis tantus clangor ‖ plangor ‖ ad auris? VI 561. heu! quis te casus deiectam coniuge tanto excipit? III 317. commixti corpore tanto ‖ tantum ‖ subsident Teucri; XII 835. nec fulmine tanti dissultant crepitus; XII 922. omnipotens genitor, tanton me crimine dignum duxisti? X 668. si tanta cupido bis Stygios innare lacus; VI 133. nostri si tanta cupidost; VII 263. tantus amor laudum, tantaest victoria curae; G III 112. tantum egregio decus enitet ore; IV 150. (Turnus) fluctuat, an sese mucrone ob tantum dedecus amens induat; X 680. infelix, quae tanta animum dementia cepit? V 465. nec oblitus suist Ithacus discrimine tanto; III 629. non anima una dabit discrimina tanta; X 529. nate, quis indomitas tantus dolor excitat iras? II 594. hunc ego si potui tantum sperare dolorem; IV 419. nec credere quivi hunc tantum tibi me discessu ferre dolorem; VI 464. neu matri miserae tanti sim causa doloris; IX 216. nec (Nisus) se celare tenebris amplius aut tantum potuit perferre dolorem: IX 426. ni ‖ nec ‖ te tantus edit ‖ edat ‖ tacitam dolor; XII 801. possem tantos finire dolores nunc certe! XII 880. Entelle, tantane tam patiens nullo certamine tolli dona sines? V 390. tanta se facies aperit; VII 448. precor te, ne tantum ‖ in ‖ facinus tam nulla mente sequaris ‖ feraris ‖; Ci 327. nec tanti abolescet gratia facti; VII 232. haut tulit Aeneas tanto fervore furentis; X 578. tantane vos generis tenuit fiducia vestri? I 132. tanta est in parvo fiducia crine cavendi; Ci 380. irarum tantos volvis sub pectore fluctus; XII 831. neque enim, credo, sine numine divom flumina tanta paras innare; VI 369. illa (Eurydice) „quis et me“ inquit „miseram et te perdidit, Orpheu, quis tantus furor?“ G IV 495. nec (Anna) tantos mente furores concipit; IV 501. o genitu non frustra exterrita tanto, Cyrene soror; G IV 353. nulli fas Italo tantam subiungere gentem; VIII 502. gloria; f. amor. (Aeneas) deae donis et tanto lactus honore; VIII 617. quis metus, quae tanta animis ignavia venit? XI 733. quae tantum accenderit ignem causa, latet; V 4. tantos ratibus quis (deus?) depulit ignes? dicite (o Musae); IX 78. *tantus se nubibus imber ruperat; XI 548. quid pius Aeneas tanta dabis indole dignum? X 826. si sceleris tanta est iniuria nostri; III 604. Laocoon procul: „o miseri, quae tanta insania, cives?“ II 42. tantaene animis caelestibus irae? I 11. miserere laborum tantorum; II 143. quid sequens tantos possim superare labores? III 368. di miserantur tantos mortalibus esse labores; X 759. quam propter (Terram) tantos potui perferre labores; XII 177. sed quis Olympo demissam tantos voluit te ferre labores? XII 635. anne lacus tantos (memorem) ? te, Lari maxime? G II 159. tantarum in munere laudum cingite fronde comas; VIII 273. incertum quis tantam Rutulis laudem, casusne deusne, attulerit; XII 321. non nostrum est tantas, non, inquam, attingere laudes; Cat IX 55. nou nostrum inter vos tantas componere lites; E III 108. et iam Fama volans, tanti praenuntia luctus, Euandri domos replet; XI 139. ei mihi! quid tanto turbantur moenia luctu? XII 620. quid misera Eurydice tanto maerore recessit ‖ recesti ‖? Cal 268. causa mali tanti coniunx iterum hospita Teucris; VI 93. nec iam fama mali tanti, sed certior auctor advolat Aeneae, esse suos . .; X 510. iuxta comes Lavinia virgo, causa mali tanti; XI 480. ubi (Scylla) nulla malis reperit solacia tantis; Ci 181. cetera (praemia) reddet integer aevi Ascanius, meriti tanti non immemor umquam; IX 256. ne tantos mihi finge metus; VII 438. tantae molis erat Romanam condere gentem; I 33. venti, tantas audetis tollere moles? quos ego —! I 134. tanta mole viri turritis puppibus instant; VIII 693. (Aeneas) attonitus tanto monitu imperioque deorum; IV 282. quae tantae tenuere morae? II 282. tanton placuit concurrere motu, Iuppiter, gentis? XII 503. tantum nefas patrio excidit ore? II 658. dissimulare etiam sperasti, perfide, tantum posse nefas? IV 305. si nunc se ramus ostendat nemore in tanto! V 188. heu! quianam tanti cinxerunt aethera nimbi? V 13. obstipuit tanto percussus nomine Pallas; VIII 121. nobis ad belli auxilium pro nomine tanto exiguae vires; VIII 472. non nobis hanc tanti numinis aram superstitio imposuit; VIII 186. sequor omina tanta, quisquis in arma vocas; IX 21. ne, quaeso, ne me lacrimis neve omine tanto prosequere; XII 72. tu quoque magnam partem opere in tanto, sineret dolor, Icare, haberes; VI 31. si qua fidem tantost operi latura vetustas; X 792. nihil omnibus actum tantorum impensis operum; XI 228. qui tanti talem genuere parentes? I 606. quis te, nate dea, per tanta pericula casus insequitur? I 615 pater heu tantis nequiquam erepte periclis! III 711. solum te in tanta pericula mittam? IX 200. te sub tanta pericula missum adfari; IX 483. si te nulla movet tantae pietatis imago, at . .; VI 405. plangor: f. clangor. cui tanta deo permissa potestas? IX 97. hic Nisus „si tanta“ inquit „sunt praemia victis“; V 353. nec tantis mora prodigiis; V 639. tantos illa (Dido) suo rumpebat pectore questus; IV 553. *si non tanta quies iret frigusque caloremque inter; G II 344. saepe furores compressi et rabiem tantam caelique marisque; V 802. si nulla accendit tantarum gloria rerum; IV 232. si te nulla movet tantarum gloria rerum; IV 272. at trahere atque moras tantis licet addere rebus; VII 315. si tantum pectore robur concipis; XI 368. heu, cadit in quemquam tantum scelus? E IX 17. ignari scelerum tantorum artisque Pelasgae; II 106. quod scelus aut Lapithis tantum aut Calydone merente ‖ Lapithas . . Calydonem merentem (concessit) ‖? VII 307. quis non bonus omnia malit credere quam tanti sceleris damnare puellam? Ci 189. sola domum et tantas servabat filia sedes; VII 52. ut tanta quicquam pro spe temptare recusem; XI 437. unus homo tantas strages impune per urbem ediderit? IX 784. non ea vis animo nec tanta superbia victis; I 529. tanta meae si te ceperunt taedia laudis; G IV 332. quod si tantus habet mentes et pectora terror; XI 357. maria aspera iuro non ullum pro me tantum cepisse timorem, quam ni ‖ ne ‖ . .; VI 352. neque tanto squameus in spiram tractu se colligit anguis; G II 153. terreor, a, tantis insistere terreor umbris! Cul 239. tantis surgentibus undis; VI 354. tantane me tenuit vivendi, nate, voluptas, ut paterer . .? X 846. si nihil ex tanta superis placet urbe relinqui; II 659.

B. mit Genetiv: tantum campi iacet; G III 343. nec de concussa tantum pluit ilice glandis; G IV 81. sit satis hoc, tantum Scyllam vidisse malorum; Ci 455. tantum superesse maris, vox omnibus una; V 616. hoc spatium tantumque morae fuit

Ilo; X 400. nec vero Alcides tantum telluris obivit nec Liber; VI 801.

C. allein: I. tantum: 1, a. cui tantum de te licuit? VI 502. — b. quo tantum mihi dexter abis? V 162. quianam tantum animis certatis iniquis? X 7. nec sit mihi credere tantum; E X 46. tantum effatus (Aristaeus); G IV 450. tantum effata (vates) furens antro se immisit aperto; VI 262. tantum effatus (Deiphobus), et in verbo vestigia torsit; VI 547. tantum effatus (Aeneas); X 256. tantum effatus (Aeneas) et infesta subit obvius hasta; X 877. tantum effata (Iuturna) caput glauco contexit amictu multa gemens; XII 885. argitis minor, cui non certaverit ulla (vitis) aut tantum fluere aut totidem durare per annos; G II 100. nec tantum Phoebo gaudet Parnasia rupes, nec . .; E VI 29. *[nullo tantum se Mysia cultu iactat]; G I 102. nec Romula quondam ullo se tantum tellus iactabit alumno; VI 877. nam neque me tantum venientis sibilus austri (iuvat) nec . .; E V 82. quid tantum insano iuvat indulgere dolori? II 776. nec tantum Rhodope miratur et Ismarus Orphea; E VI 30. tantum aevi longinqua valet mutare vetustas; III 415. si tantum bonis communibus obsto; XI 435. monstrent, quid tantum Oceano properent se tingnere soles hiberni; G II 481. A I 745. quid tantum properas nostros novisse furores? Ci 258. nec clipeo iuvenis subsistere tantum nec dextra valet; IX 806. nec nos obniti contra nec tendere tantum sufficimus; V 21. — c. nec puer Iliaca quisquam de gente Latinos in tantum spe tollet avos, nec . .; VI 876. — II. lenta salix quantum pallenti cedit olivae, puniceis humilis quantum salinunca rosetis, iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas; E V 13. Gallo, cuius amor tantum mihi crescit in horas, quantum vere novo se subicit alnus; E X 73. hic tantum Boreae curamus frigora, quantum aut numerum lupus aut torrentia flumina ripas; E VII 51. haec (Roma?) tantum alias inter caput extulit urbes, quantum lenta solent inter viburna cupressi; E I 24. nec purpura regem picta movet nec sceptra movent Priameïa tantum, quantum in conubio natae moratur; VII 252. frigora nec tantum cana concreta pruina, quantum illi nocuere greges; G II 376. tum Tartarus ipse bis patet in praeceps tantum, quantus ad aetherium caeli suspectus Olympi; VI 578. dulcia mella premes, nec tantum dulcia quantum liquida; G IV 101. pascentes illae (columbae) tantum prodire volando, quantum acie possent oculi servare; VI 199. quantum longis carpent armenta diebus, exigua tantum gelidus ros nocte reponet; G II 202. quae (aesculus) quantum vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit; G II 292. quantum (quercus) . . tendit; IV 446. Tartarus tantum tendit sub umbras, quantus ad aetherium caeli suspectus Olympi; VI 578. tantum non Orphëus Hebrum restantem tenuit ripis silvasque canendo, quantum te, pernix, remorantur, diva, chorea; Cul 117. sed carmina tantum nostra valent, Lycida, tela inter Martia, quantum Chaonias dicunt aquila veniente columbas; E IX 11 — II. tanti: hic tibi ne qua morae fuerint dispendia tanti, quin adeas vatem; III 453. — III. tanto: 1. tanto magis ille (deus) fatigat os rabidum fingitque premendo; VI 79. si quis Iapydis arva Timavi nunc quoque post tanto videat; G III 476. — 2. quantum ipse feroci virtute exsuperas, tanto me impensius aecum est consulere; XII 20.

tapes, Teppich, Decke: I. iubet duci instratos ostro alipedes pictisque tapetis; VII 277. multa relinquunt armaque craterasque simul pulchrosque tapetas; IX 358. — II. qui (Rhamnes) forte tapetibus altis extructus toto proflabat pectore somnum; IX 325. insterno: ſ. I. pingo.

Tarcho, Tarchon, Etrusker: I. 1. iam pater Aeneas, iam curvo in litore Tarchon constituere pyras; XI 184. quae talia postquam effatus Tarchon; X 299. haut fit mora, Tarchon iungit opes foedusque ferit; X 153. volat ingens aequore Tarchon arma virumque ferens; XI 746. iungit; ſ. ferit. coronam cum sceptro misit mandatque insignia Tarchon; VIII 506. haut aliter praedam Tiburtum ex agmine Tarchon portat ovans; XI 757. speculatus litora Tarchon, qua vada non sperat ‖ spirant ‖ nec . .; X 290. haut procul hinc Tarcho et Tyrrheni tuta tenebant castra locis; VIII 603. volat; ſ. fert. — 2. donec sedere carinae omnes innocuae, sed non puppis tua, Tarchon; X 302. — II. ergo inter caedes cedentiaque agmina Tarchon fertur equo; XI 729. Tyrrhenum genitor Tarchonem in proelia saeva suscitat; XI 727.

tarde, langſam: prolem tarde crescentis olivae (canam); G II 3.

tardo, aufhalten, hemmen, entkräften: I. quamvis *dolor* alto volnere tardet ‖ quamquam vis a. v. tarda est ‖; X 857. sed enim gelidus tardante senecta sanguis hebet; V 395. — II. ne qua ignaros segnis metu sententia tardet; XI 21. *ille (Metabus) innare parans, infantis amore tardatur; XI 549. quantum non corpora noxia ‖ noxia corpora ‖ tardant; VI 731. quamquam tardata ‖ tardante ‖ sagitta interdum genua impediunt cursumque recusant; XII 746. at non tardatus casu neque territus heros redit . .; V 453.

tardus, langſam, ſäumig, lang anhaltend: Pelias volnere tardus Ulixi; II 436. haec quoque cultu frequenti in quascumque voles artes haut tarda sequentur; G II 52. Turnus ut ante volans tardum praecesserat agmen; IX 47. arbos tarda venit seris factura nepotibus umbram; G II 58. saepe oleo tardi costas agitator aselli vilibus aut onerat pomis; G I 273. bubulci: ſ. subulci. anne putandumst animas iterum ad tarda reverti corpora? VI 720. tardis ingens ubi flexibus errat Mincius; G III 14. udo sub robore vivit stuppa vomens tardum fumum; V 682. et gens illa quidem sumptis non tarda pharetris; G II 125. tarda trementi (Entello) genua labant; V 431. non ullo ex aequore cernes plura domum tardis decedere plaustra iuvencis; G II 206. langnor; ſ. pastor. anne novom tardis sidus te mensibus addas; G I 32. tali remigio navis se tarda movebat; V 280. monstrent, quae tardis mora noctibus obstet; G II 482. A I 746. cum tardos trahit sinus ultimus orbis; G III 424. quod (pastor) erat tardus ‖ tardo ‖ somni languore remoto ‖ renatus ‖; Cul 198. pondere pinus tarda tenet; V 154. tarda Eleusinae matris volventia plaustra; G I 163. cum tarda confecto redeunt quinquennia lustro; Ci 24. Media fert tristis sucos tardumque saporem felicis mali; G II 126. sed mihi tarda gelu saeclisque effeta senectus invidet imperium; VIII 508 nec tarda senectus debilitat vires animi mutatque vigorem; IX 610. tardi venere subulci ‖ bubulci ‖; E X 19. quamvis *dolor* alto volnere tardet ‖ quamquam vis a. v. tarda est ‖; X 857. quos circum tarda palus inamabilis unda alligat; G IV 479.

Tarentum, Stadt Unteritaliens: saltus et saturi petito longinqua Tarenti; G II 197. hinc sinus Herculei, si vera est fama, Tarenti cernitur; III 551.

Tarpeia, Gefährtin der Camilla: aeratam quatiens Tarpeia securem ‖ securim ‖; XI 656.

Tarpeius, röm. Geſchlechtsname: in summo custos Tarpeiae Manlius arcis stabat pro templo; VIII 652. hinc (Euandrus) ad Tarpeiam sedem et Capitolia ducit; VIII 347.

Tarquinius, Name zweier Könige Roms: I pulsi linquere penates Tarquinii patrios, filius atque pater; Cat IX 36. — II. nec non Tarquinium eiectum Porsenna iubebat accipere; VIII 646. pello;

ſ. I. vis et Tarquinios reges animamque superbam ultoris Bruti videre? VI 817.

Tarquitus, A. Rutuler: Tarquitus exultans contra fulgentibus armis obvius ardenti (Aeneae) sese optulit; X 550. — B. Geſchlechtsname: ite vos, Selique Tarquitique Varroque, scholasticorum natio madens pingui; Cat V 3.

Tartara, Tartarus, der Tartarus: I. non me impia namque Tartara habent tristes ‖ tristesve ‖ umbrae, sed . .; V 734. dignus amor venia, gratum ‖ veniam ‖ si Tartara nossent; Cul 294. tum Tartarus ipse bis patet in praeceps tantum, quantus . .; VI 577. nam te nec sperant Tartara regem nec . .; G I 36. quin ipsae stupuere domus atque intima Leti Tartara; G IV 481. Tartarus tantum tendit sub umbras, quantus . .; VI 577. illum Zanclaea Charybdis pallentesque lacus et squalida Tartara terrent; Cul 333. — II, 1. nec (timuit) defossas domos ac Tartara nocte cruenta obsita; Cul 274. si tanta cupido bis nigra videre Tartara; VI 134. — 2. tuo invisum hoc detrude caput sub Tartara telo; IX 496. at laeva (via) malorum exercet poenas et ad impia Tartara mittit; VI 543. mitto sub: ſ. **sub,** I. mitto sub Tartara (4 Et.) S. 661, a. quae (aesculus) quantum vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit; G II 292. quantum (quercus) . . tendit; IV 446.

Tartareus, unterirdiſch: quas (Diras) et Tartaream Nox intempesta Megaeram uno eodemque tulit partu; XII 846. hinc via Tartarei quae fert Acherontis ad undas; VI 295. Tartareum ille (Alcides) manu custodem in vincla petivit ipsius a solio regis; VI 395. quae (moenia) rapidus flammis ambit torrentibus amnis, Tartareus Phlegetbon; VI 551. hinc procul addit (Ignipotens) Tartareas etiam sedes, alta ostia Ditis; VIII 667. odere sorores Tartareae monstrum; VII 328. dea cornu recurvo Tartaream intendit vocem; VII 514.

Tatius, König der Sabiner: subito novom consurgere bellum Romulidis Tatioque seni Curibusque severis; VIII 638.

Taugete, Stern im Plejadengeſtirn: Taugete simul os terris ostendit honestum Pleas et Oceani spretos pede reppulit amnis; G IV 233.

taureus, vom Stier; quam (falaricam) nec duo taurea terga nec lorica sustinuit; IX 706.

taurinus, zu den Stieren gehörig: veluti alii (Cyclopes) taurinis follibus auras accipiunt redduntque, alii . .; G IV 171. [taurino quantum possent circumdare tergo]; I 368. unde (se erumpit) gemina auratus taurino cornua voltu Eridanus; G IV 371.

taurus, Stier, Zuchtſtier: I. **abſolut:** nec mos bellantis (tauros?) una stabulare, sed alter victus abit; G III 224. candidus auratis aperit cum cornibus annum taurus; G I 217. (taurus?) stabula aspectans regnis excessit avitis; G III 228. bellant: ſ. abit. di, vobis laetus ego hoc candentem in litore taurum constituam; V 236. taurus extremos ciet gemitus; G III 517. mugitus veluti cum prima in proelia taurus terrificos ciet; XII 103. ecce autem duro fumans sub vomere taurus concidit; G III 515. qui (tauri) tibi nunc viridis depascunt summa Lycaei; G IV 539. hinc albi greges et maxima taurus victima duxere triumphos; G II 146. heu heu, quam pingui macer est mihi taurus in ervo! E III 100. ut gregibus tauri (decori sunt); E V 33. excedit: ſ. aspectat. cum saucius taurus incertam excussit cervice securim; II 224. (taurus?) ergo omni cura viris exercet; G III 229. qualis mugitus, fugit cum saucius aram taurus; II 223. tumat: ſ. concidit. ingenti Sila summove Taburno cum duo tauri frontibus incurrunt; XII 716. illi (tauri) cornua obnixi infigunt; XII 721. depresso incipiat iam tum mihi taurus aratro ingemere; G I 45. haec loca non tauri spirantes naribus ignem invertere; G II 140. ergo age, terrae pingue solum invortant tauri; G I 65. cum taurus irasci in cornua temptat; XII 103. (taurus) ventos lacessit ictibus; G III 233. cum taurus ventos lacessit ictibus; XII 103. (tauri) sanguine largo colla armosque lavant; XII 721. leo cum vidit stare procul campis meditantem in proelia taurum; X 455. illi (tauri) inter sese multa vi voluera miscent; XII 720. (taurus) signa movet; G III 236. supero nitentem caelicolum regi mactabam in litore taurum; III 21. (pater) saepe nitentum sanguine taurorum supplex resperserat aras; G 525. (taurus) arboris obnixus trunco; XII 105. ſ. infigunt. pascite taurum, iam cornu petat et pedibus qui spargat harenam; E III 86. (taurus) sparsa ad pugnam proludit harena; G III 234. cum taurus . . harena; XII 106. cum primum pasti repetent praesaepia tauri; E VII 39. spargit: ſ. petit. corniger — haud aries humilis, sed maxima taurus victima sparget focos; Cat XIV 7. spirant: ſ. invertunt. stat: ſ. meditatur. (taurus) temptat sese; G III 232. ſ. irascitur. taurus mixtum spumis vomit ore cruorem; G III 516

II. **nach Verben:** 1. Alcides tauros hac victor agebat ingentis; VIII 203. Caci mens quattuor a stabulis praestanti corpore tauros avertit; VIII 207. tauros intus clausos satura ad praesaepia servant; G III 214. constituo: ſ. I. candet. quattuor eximios praestanti corpore tauros delige; G IV 538. (Aristaeus) quattuor eximios praestanti corpore tauros ducit; G IV 550. exercete, viri, tauros; G I 210. (taurus) praeceps oblitum fertur in hostem; G III 236. nec iungere tauros aut componere opes norant aut parcere parto; VIII 316. macto: ſ. **macto** taurum (3 Et.) S. 394, a. nec minus interea sociis ad litora (Dido) mittit viginti tauros; I 634. (tauros) cauda in speluncam tractos (Cacus) raptor ‖ raptos ‖ saxo occultabat opaco; VIII 211. pasco: ſ. **pasco,** II. taurum (4 Et.) S. 497, b. rapio: ſ. occulto. ideo tauros procul atque in sola relegant pascua; G III 212. palmam Entello taurumque relinquit; V 472. servo: ſ. claudo. stabulo: ſ. I. abit. summittite tauros; E I 45. nec plura (Dares) moratus tum laeva taurum cornu tenet; V 382. trabo: ſ. occulto. vinco: ſ. I. abit. — 2. quattuor his (tauris, iuvencis) aras constitue; G IV 541. non illis (tauris) epulae nocuere repostae; G III 527. robustus quoque iam tauris iuga solvet arator; E IV 41.

III. **nach Adjektiven:** I. nec mihi displiceat (bos) faciem tauro propior, quaeque ardua tota; G III 58. — 2. hic (Entellus) victor, superans animis tauroque superbus inquit . .; V 473.

IV. **nach Subſtantiven:** hic crudelis amor tauri suppostaque furto Pasiphaë inest; VI 24. [quom pellis totiens obeat circumdata tauri]; X 483. sanguis: ſ. I. nitent. (Aeneas) solida imponit taurorum viscera flammis; VI 253. tum lecti iuvenes certatim araeque sacerdos viscera tosta ferunt taurorum; VIII 180.

V. **Umſtand:** illa (hasta) per linea terga tribusque transit intextum tauris opus; X 785.

taxus, Eibenbaum: I. aquilonem et frigora taxi (amant); G II 113. piceae tantum taxique nocentes interdum aut ederae pandunt vestigia nigrae; G II 257. — II. sic tua Cyrneas fugiant examina taxos; E IX 30. neu propius tectis taxum sine neve . . neu; G IV 47. Ituraeos taxi torquentur in arcus; G II 448.

Taygetus, Taygeta, Grenzgebirge zwiſchen Lakonien und Meſſenien: I. o ubi campi Sperchiosque et virginibus bacchata Lacaenis Taygeta! G II 488. — II. (vocant) Taygeti canes; G III 44.

tectum, Dach, Wohnung, Haus: I. **absolut:** tectum augustum ingens, centum sublime columnis, urbe fuit summa, Laurentis regia Pici horrendum silvis et religione parentum; VII 170. lameutis gemituque et femineo ululatu tecta fremunt; IV 668. [Priami tecta alta manerent]; IV 343. postquam est in thalami pendentia pumice tecta perventum; G IV 374.

II. **nach Verben:** 1. quae (tecta) nunc Romana potentia caelo aequavit; VIII 99. secum armentarius Afer agit tectumque laremque armaque Amyclaemque canem Cressamque pharetram; G III 344. iam turris ac tecta Latinorum ardua cernebant iuvenes; VII 160. certatim regis circumstant tecta Latini; VII 585. Dardanidae tota ‖ tecta ‖ domorum culmina convellunt; II 445. sunt alii, qui tecta manu defendere possint; XII 627. grandaevis (apibus) oppida curae et munire favos et daedala fingere tecta; G IV 179. solae (apes) communis natos, consortia tecta urbis habent; G IV 153. ibi memento prima locare manu molirique aggere tecta; VII 127. moliri iam tecta videt (Iuno); VII 290. Aenean fundantem arces ac tecta novantem (Cyllenius) conspicit; IV 260. matres et volgus invalidique senes turris ac ‖ et ‖ tecta domorum obsedere; XII 132. peto: ſ. **peto,** III. tectum (5 St.) S. 518, b. Lycus alta certat prendere tecta manu; IX 558. matres idem omnis simul ardor agit nova quaerere tecta; VII 393. pars densa ferarum tecta rapit silvas; VI 8. quom examina frigida tecta relinquont; G IV 104 (coniunx) talia vociferans gemitu tectum omne replebat; II 679. quadrupes questu cruentus atque imploranti similis tectum omne replebat; VII 502. subeo: ſ. **subeo,** II. tectum (3 St.) S. 663, a. inruerant Danai et tectum omne tenebant; II 757. cum muros arcemque procul ac ‖ per ‖ rara domorum tecta vident; VIII 99. — 2. tum facta silentia tectis; I 730. tu (potes) verbera tectis funereasque inferre faces; VII 336. pars optare locum tecto et concludere sulco; I 425. tecto adsuetus coluber succedere et umbrae fovit humum; G III 418. quare agite o tectis iuvenes succedite nostris; I 627. Periphas, Automedon, una omnis Scyria pubes succedunt tecto; II 478. quae (agmina?) postquam matres succedere tectis viderunt; XI 146. instaurati animi regis succurrere tectis; II 451. — 3. egregia interea coniunx arma omnia tectis amovet; VI 523. tu spisso vimine quallos colaque prelorum fumosis deripe tectis; G II 242. saepius tectis penetralibus extulit ova formica; G I 379. (Turnus) corripuit sese et tectis citus extulit altis; XI 462. illam (Camillam) omnis tectis agrisque effusa inventus miratur; VII 812. tum corpora luce carentum (apes) exportant tectis; G IV 256. regina ut tectis venientem prospicit hostem; XII 595. hic galeam tectis trepidus rapit, ille . .; VII 638. — 4. simul (Dido) Aenean in regia ducit tecta, simul . .; I 631. me extra tecta ferebam; II 672. famuli conlapsum (genitorem) in tecta ferebant; VIII 584. olli (primi) convenere fluuntque ‖ ruuntque ‖ ad regia pleuis tecta viis; XI 237. pervenio in: ſ. I. pendent. (Aeneas ramum) vatis portat sub tecta Sibyllae; VI 211. (Turnus) ubi rapidus in tecta recessit; XII 81. ipsae (caprae) memores redeunt in tecta suosque ducunt; G III 316. vesper ‖ Vesper ‖ ubi e pastu vitulos ad tecta reduxit; G IV 434. vallos primus sub tecta referto; G II 409. saucius at quadrupes nota intra tecta refugit; VII 500. illam (matrem) Idaeus et Actor inter manus sub tecta reponunt; IX 502. Danaos ad tecta ruentis cernimus; II 440. ſ. fluo ad. nuntius ingenti per regia tecta tumultu ecce ruit; XI 447. tam multa in tectis crepitans salit horrida grando; G I 449. ipse thymum pinosque tecta serat late circum; G IV 113. talibus inter se dictis ad tecta subibant pauperis Euandri; VIII 359. praeterea fuit in tectis de marmore templum coniugis antiqui; IV 457. iam vero in tectis, praedivitis urbe Latini, praecipuus fragor; XI 213. Euandrum ex humili tecto lux suscitat alma; VIII 455. timidi dammae cervique fugaces nunc interque canes et circum tecta vagantur; G III 540. Cererem clamore vocent in tecta; G I 347. (coniunx) intra tecta vocat Menelaum et limina pandit; VI 525. ille (rex viros) intra tecta vocari imperat; VII 168. Latinus Teucros ad sese in tecta vocavit; VII 193. quibus alte ‖ ante ‖ infelix (Philomela) sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; E VI 81. ut Scylla caeruleis sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; G I 51. ignis ad tecta volare; XII 596. iam faces ad tecta volant; XII 656.

III. **nach Adjektiven:** 1. nunc coningis esto quisque suae tectique memor, nunc referte . .; X 281. — 2. neu propius tectis taxum sine neve . .; G IV 47.

IV. **nach Substantiven:** Daedalus ipse dolos tecti ambagesque resolvit; VI 29. illam (stellam) summa super labentem culmina tecti, cernimus se condere; II 695. (Fama) luce sedet custos aut summi culmine tecti turribus aut altis; IV 186. doli: ſ. ambages. summi fastigia tecti ascensu supero; II 302. dixit (Euandrus) et angusti supter fastigia tecti ingentem Aenean duxit; VIII 366. hunc (locum) angustique imbrice tecti parietibusque premunt artis; G IV 296. sicut aquae lumen summi ferit lacunaria ‖ laquearia ‖ tecti; VIII 25. uti convolsa (Priamus) vidit limina tectorum; II 508. laurus erat tecti medio in penetralibus altis; VII 59. ter flamma ad summum tecti subiecta reluxit; G IV 385. erat pervius usus tectorum inter se Priami; II 454.

V. **Umstand:** 1. *non illum (Metabum) tectis ullae, non moenibus urbes accepere; XI 567. gentem hortor arcem attollere tectis; III 134. consident tectis bipatentibus; X 5. qualis columba plausum exterrita pinuis dat tecto ingentem; V 216. turrim summis sub astra eductam tectis convellimus; II 461. tu secreta pyram tecto interiore sub auras erige; IV 494. tum pavidae tectis matres ingentibus errant; II 489. quid versu prosequar raris habitata mapalia tectis? G III 340. it ‖ fit ‖ strepitus tectis; I 725. mediis parant convivia tectis; I 638. ubi spolia illa tuis pendentia tectis? V 393 cum (anguis) catulos tectis aut ova relinquens micat . .; G III 438. formicae farris acervum cum tecto reponunt; IV 403. arma toro tectisque (iuvenis?) requirit; VII 460. quaerenti et tectis urbis sine fine ruenti ‖ furenti ‖ umbra Creusae visa mihi; II 771. nec plura locutus (Latinus) saepsit se tectis; VII 600. *totis (virgo visa) Volcanum spargere tectis; VII 77. volvitur ater odor tectis; XII 591. ubi Solis filia tectis superbis urit odoratam nocturna in lumina caedrum ‖ cedrum ‖; VII 12. — 2. in: ſ. **in,** B, IV. tectis (3 St.) S. 330, a.

Tegeaeus, zu Tegea gehörig: A. tum (Euandrus) lateri atque umeris Tegeaeum subligat ensem; VIII 459. alter ab Arcadio Tegeaeae sanguine gentis; V 299. — B. Pan, ovium custos, adsis, o Tegeaee, favens; G I 18.

tegmen (tegimen, tegumen), Bekleidung, Decke, Hülle: I, 1. illa (hasta) volans umeri surgunt qua tegmina summa incidit; X 476. — 2. tegmina quis capitum raptus de subere cortex; VII 742. — II, 1. tegmina tuta cavant capitum; VII 632. consertum tegumen spinis, at cetera Graius; III 594. fulvos lupi de pelle galeros tegmen habent capiti; VII 689. (sororem) maculosae tegmina ‖ tegmine (succinctam) ‖ lyncis aut spumantis apri cursum

clamore prementem; I 323. ille (Privernus) manum proiecto tegmine demens ad volnus tulit; IX 577. quae (moles) armorum resolvit tegmina; IX 517. ipse (Aventinus) pedes, tegimen torquens ‖ tergusque (indutus) ‖ immane leonis; VII 666 — 2. *pro crinali auro, pro longae tegmine pallae tigridis exuviae pendent; XI 576. tu patulae recubans sub tegmine fagi; E I 1. molliter hic viridi patulae sub tegmine quercus pastores erant; Cat IX 17. — III. inde lupae fulvo nutricis tegmine laetus Romulus excipiet gentem; I 275. IV, 1. (Chloreus) pictus acu tunicas et barbara tegmina crurum; XI 777. — 2. (Simylus) cinctus villosae tegmine caprae; Mo 22. ter secum Troius heros immanem aerato circumfert tegmine silvam; X 887. succingere: ſ. II, 1. premo. pluma marmoreum volueri vestivit tegmine corpus; Ci 503. — 3. qui audax inventa, Tityre, te patulae cecini sub tegmine fagi; G IV 566. † tegminibus telisque super ‖ ignibus hic telisque asper ‖; Cul 319.

tego, bedecken, zudecken, begraben, ſchirmen, bergen, verbergen: I, 1. alitur vitium vivitque tegendo; G III 454. — 2. nec pressi oculos ant volnera lavi, veste tegens; IX 488. ubi speluncae tegant et saxea procubet umbra; G III 145. — II. quae vos rara viridis tegit arbutus umbra; E VII 46. intus se vasti Proteus tegit obice saxi; G IV 422. tectus (Calchas) recusat prodere voce sua quemquam aut opponere morti; II 126. nec te tua plurima, Panthu, labentem pietas nec Apollinis infula texit; II 430. nam Polydorus ego, hic confixum ferrea texit telorum seges; III 45. noctem illam tecti silvis immania monstra perferimus; III 583. hic quos amor peredit, murtea circum silva tegit; VI 444. tege pace Latinos; VII 426. olli variis teguntur arboribus; VIII 95 quem (Turnum) crista tegit galea aurea rubra; IX 50. (Rhoetus) magnum metuens se post cratera tegebat; IX 346. non clausa tegunt iam moenia Teucros; X 22. hunc (Ascanium) tegere et dirae valeam subducere pugnae; X 50. dum texit Imaona Halaesus; X 424. (Haemoniden Aeneas) ingenti umbra tegit; X 541. furit Aeneas tectusque tenet se; X 802. namque omnis eum (Aenean) stipata tegebat turba ducum; XI 12. quae (mater) nube fugacem (Aenean) feminea tegat; XII 53. Turnum et tua moenia texi; XII 148. nec di texere Cupencum Aenea veniente sui; XII 539. hospitio quod se Nisi Polyidos avito texerat; Ci 112. (Simylus) tectus galero sub iuga parentes cogit lorata iuvencos; Mo 122. fas (mihi) odisse viros atque omnia ferre sub auras, si qua tegunt; II 159. anne coronato vis lapide ista (serta?) ‖ ossa ‖ tegi? Copa 36. si qua possent tectam aciem perrumpere; IX 513. ramis tegerem ut frondentibus aras; III 25. fuit regis Dercenni terreno ax aggere bustum opacaque ilice tectum; XI 851. donec humo tegere (cadavera?) ac foveis abscondere discunt; G III 558. cum (Sol) caput obscura nitidum ferrugine texit; G I 467. caput ingens oris hiatus et malae texere lupi cum dentibus albis; XI 681. coluber, frigida sub terra tumidum quem bruma tegebat; II 472. diffugient comites et nocte tegentur opaca; IV 123. (Dido) consilium voltu tegit; IV 477. corpus humo patiare tegi; X 904. crinis umbrosa tegebat harundo; VIII 34. gemini dracones sub pedibus deae clipeique sub orbe teguntur; II 227. (socii) tectos per herbam disponunt enses; III 236. tecti (equi) auro fulvom mandunt sub dentibus aurum; VII 279. quem (ecum) pellis aëuis in plumam squamis auro conserta tegebat; XI 771 dum (poeta) sedet et gracili fiscellam texit hibisco; E X 71. qui (ignis) furtim pingui primum sub cortice tectus robora comprendit; G II 304. laevas caetra ‖ cetra ‖ tegit, falcati comminus enses; VII 732. qualem (Protea) videris, incepto tegeret cum lumina somno; G IV 414. moenia: ſ. alqm; XII 148. (Simylus opus) infert inde foco testisque tegit, super aggerat ignes; Mo 51. ossa lecta cado texit Corynaeus aëno; VI 228. ſ. alqd; Copa 36. nec non et lini segetem et Cereale papaver tempus humo tegere; G I 213. hunc (ramum) tegit omnis lucus; VI 138. segetem: ſ. papaver. serta: ſ. alqd; Copa 36. vix adeo adgnovit (Aeneas Deiphobum) pavitantem ac dira tegentem supplicia; VI 498. tu ipsa pia tege tempora vitta; IV 637. bis reiecti (Tusci) armis respectant terga tegentes; XI 630. vestigia nuda sinistri instituere pedis, crudus tegit altera pero; VII 690. nix umeros infusa tegit; IV 250.

tela, Weben, Gewebe, Kette: I, 1. nec telas possunt attingere putris; G III 562. Dido tenui telas discreverat auro; IV 264. XI 75. interea arguto coniunx percurrit pectine telas; G I 294. Solis filia arguto tenuis percurrens pectine telas; VII 14. non Libyco molles plauduntur pectine telae; Ci 179. — 2. (dies) felix licia telae addere; G I 284. — II. tela curas solabar anilis; IX 489.

Telamonius, Sohn des Telamon, telamoniſch: hinc erat oppositus contra ‖ conto ‖ Telamonius heros; Cul 315. Peleus et Telamonia virtus per secura patris laetantur numina; Cul 297.

Teleboae, Völkerſchaft auf der Inſel Kapreä: (Oebalus) Teleboum Capreas cum regna teneret, iam senior; VII 735.

tellus, Erde, Erdreich, Landſchaft: I. **absolut:** 1. „heu quae nunc nunc tellus“ inquit, „quae me aequora possunt accipere?“ II 69. haec (tellus) fessos tuto placidissima portu accipit; III 78. eadem (tellus) vos ubere laeto accipiet reduces; III 96. umida (tellus) maioris herbas alit; G II 251 (florem?) non iam mater alit tellus viresque ministrat; XI 71. quae tellus patris Anchisae gremio complectitur ossa; V 31. contigimus manum, qua concidit Ilia tellus; XI 245. quem (Curtium) devotum bellis ‖ tellus ‖ eousumpsit gurges in ‖ gurgitis ‖ unda; Cul 364. quo (clamore contremuit) penitus exterrita tellus Italiae; III 673. tempore quamquam illo tellus quoque et aequora ponti signa dabant; G I 469. salsa tellus tale dabit specimen; G II 238. prima et Tellus et pronuba Iuno dant signum; IV 166. dat tellus gemitum; IX 709. dat gemitum tellus; XII 713. sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat, vel . .; IV 24. quam (tellurem) arquitenens oras et litora circum errantem revinxit; III 75. at si non fuerit tellus fecunda; G I 67. tempus iamdudum incumbere aratris, dum sicca tellure licet; G I 214. pinguis item quae sit tellus, hoc denique pacto discimus; G II 248. ipsa (tellus umida) iusto laetior. o nimium ne sit mihi fertilis illa! G II 252. quae (tellus) gravis est ipso tacitam se pondere prodit, quaeque levis; G II 254. cum protinus utraque tellus una foret; III 416. Volcani domus et Volcania nomine tellus; VIII 422. haut umquam manibus iactata (pinguis tellus) fatiscit; G II 249. omnis fert omnia tellus; E IV 39. ipsa tellus omnia liberius nullo poscente ferebat; G I 127. Dardanidae duri, quae vos a stirpe parentum prima tulit tellus, eadem . .; III 95. flerunt alta Pangaea et Rhesi Mavortia tellus; G IV 462. cum late fluctuat omnis aere renidenti tellus; G II 282. at tibi prima, puer, nullo munuscula cultu tellus fundet; E IV 19. tu o, cui prima frementem fudit equom tellus, Neptune; G I 13 quibus (agricolis) ipsa procul discordibus armis fundit humo facilem victum iustissima tellus; G II 460. quae nunc artus avolsaque membra tellus habet? IX 491. huius (Augusti) in adventum iam nunc et Caspia regna responsis horrent divom et Maeotia tellus; VI 799 iacet extra sidera tellus, extra anni solisque vias; VI 795. nec Romula quondam ullo se tantum tellus iactabit alumno; VI 877. sed picis in morem ad digitos (pinguis tellus)

lentiscit habendo; G II 250. Teucria cum magno manaret sanguine tellus; Cul 306. ministrat: ſ. alit. vestro si munere tellus Chaoniam pingui glandem mutavit arista; G I 7. florida cum tellus vere notat dulci distincta coloribus arva; Cul 70. ut nec iam amplius ulla occurrit tellus; V 9. nec ‖ neu ‖ (illa tellus) se praevalidam primis ostendat aristis! G II 253. hinc Italae gentes omnisque Oenotria tellus in dubiis responsa petunt; VII 85. saepius nomen posuit Saturnia tellus; VIII 329. prodit: ſ. est; G II 254. qualia nunc hominum producit corpora tellus; XII 900. contra elata mari respondet Cnosia tellus; VI 23. salve magna parens frugum, Saturnia tellus, magna virum; G II 173. continuo „salve fatis mihi debita tellus“ ait (Aeneas); VII 120. ea (tellus) nec baccho genus aut pomis sua nomina servat; G II 240. an sit mihi gratior ulla, quam quae tellus servat Acesten? V 30. silescit tremefacta solo tellus; X 102. scuta sonant pulsuque pedum conterrita tellus; VII 722. ipsa satis tellus, cum dente recluditur unco, sufficit umorem; G II 423. quanta tempestas ierit, audiit et si quem tellus extrema refuso summovet oceano et . .; VII 225 quam (genetricem) miseram tenuit non Ilia tellus mecum excedentem; IX 285. pulsu pedum tremit excita tellus; XII 445. ne tu ‖ me ne ‖ illa quidem communis alumnam omnibus iniecta tellus tumulabis ‖ tumulabit ‖ arena; Ci 442. — 2. ſ. 1. salvet. ecce tibi Ausoniae tellus: hanc arripe velis; III 477.

II. **nach Verben:** 1. ingens aggeritur tumulo tellus; III 63. nox ruit et fuscis tellurem amplectitur alis; VIII 369. arripio: ſ. I, 2. frangere nec tali puppim statione recuso arrepta tellure semel; X 298. cavat tellurem et solido graviter sonat ungula cornu; G III 88. sacra mari coiitur medio gratissima tellus Nereidum matri; III 73. quam (tellurem) arquitenens immotam coli dedit et contemnere ventos; III 77. ingenti concussa est pondere tellus; IX 752. conducta pater tellure serebat; XII 520. conterreo: ſ. I, 1. sonat. cui (Iulo) regnum Italiae Romanaque tellus debentur; IV 275. ſ. I, 1. salvet. hac dabitur dextra tellus quaesita per undas; X 650. effero: ſ. I, 1. respondet. [si (vis) tellurem effundat in undas diluvio miscens]; XII 204. excieo: ſ. I, 1. tremit. qui exercet frequens tellurem atque imperat arvis; G I 99. exterreo: ſ. I, 1. contremescit. iacto: ſ. I, 1. fatiscit. misceo: ſ. effundo. nec tibi persuadeat auctor tellurem borea rigidam spirante moveri ‖ movere ‖; G II 316. sternimur optatae gremio telluris ad undam sortiti remos; III 509 magno tellus percussa tridenti; G I 13. salsa tellus et quae perhibetur amara, frugibus infelix; G II 238. laeva tibi tellus (petatur); III 412. tellus gemmantis picta per herbas; Cul 70. promptum est oculis praediscere nigram (tellurem), et quisquis ‖ quis cui ‖ color; G II 255. tamen hanc (tellurem) pelago praeterlabare necessest; III 478. (Aeneas) geniumque loci primamque deorum Tellurem precatur; VII 137. quaero: ſ. do. recludo: ſ. I, 1. sufficit leviter digitis tellure refossa; Mo 88 revincio: ſ. I, 1. errat. sollicitanda tamen tellus pulvisque movendus; G II 218 spargitur et tellus lacrimis, sparguntur et arma; XI 191 Phlegra, Giganteo sparsa est quae ‖ quo ‖ sanguine tellus; Cul 28 sub ipsum arcturum tenui sat erit (tellurem) suspendere sulco; G I 68. tremefacio: ſ. I, 1. silescit. — 2. vestigia frandis, quae iubeant telluri infundere sulcos; E IV 33. sum: ſ. 1. praedisco. — 3. ergo insperata tandem tellure potiti lustramur . .; III 278. — 4. per superos (iuro) et si qua fides tellure sub ima est; VI 459.

III. **nach Adjektiven:** nec vero Alcides tantum telluris obivit nec Liber; VI 801.

IV. **nach Substantiven:** aggere multo telluris tumulus formatum crevit in orbem; Cul 396. magno telluris amore egressi optata potiuntur Troes harena; I 171. vix e conspectu Siculae telluris in altum vela dabant laeti (Troes), cum . .; I 34. gremium: ſ. II, 1. opto. sed non aute datur telluris operta subire, quam qui . .; VI 140.

V. **Umſtand:** defigunt tellure ‖ telluri ‖ hastas et scuta reclinant; XII 130. Messapus (obtruncat) illum infrenis equi lapsu tellure iacentem, hunc peditem; X 750. auxilium viae veteris tellure recludit thensauros; I 358. quae gratia fuit vivis, quae cura, eadem sequ.tur tellure repostos; VI 655.

Telon, Rönig der Telebver: quem (Oebalum) generasse Telon Sebethide nympha fertur; VII 734.

telum, Geſchoß, Wurfſpieß: I. **abſolut:** 1. dextra mihi deus et telum, quod missile libro, nunc adsint! X 773. dant tela locum flammaeque recedunt; II 633. aspice, num mage sit nostrum penetrabile telum; X 481. nec vim tela ferunt; VI 400. ille (pater) flagranti aut Athon aut Rhodopen aut alta Ceraunia telo deicit; G I 332. (Turnus) letum ‖ telum ‖ instare tremescit; XII 916. me, quem dudum non ulla iniecta movebant tela; II 726. ranco quod (telum) protinus aere repulsum ec ‖ ex ‖ summo clipei nequiquam umbone pependit; II 546. *tela undique saeva premebant; XI 545. (tela) partim galea clipeoque resultant inrita; X 330. (genitorem) ego per flammas et mille sequentia tela eripui; VI 110. prius quam tela inimica sequantur; XI 809. tela sonant umeris; IV 149. steterunt quae (tela) in corpore Graium Iliacis campis; X 334. deflexit partim (tela) stringentia corpus alma Venus; X 331. deus heu nimium certo ‖ taetro ‖ nimium torrentia nisu ‖ viro ‖ (tela) defixerat ‖ defixit ‖; Ci 161. nihil ipsa (regina) nec auae nec sonitus memor aut venientis ab aethere teli; XI 802. — 2. teretes sunt aclydes illis tela; VII 730. quis (iuvenibus) tela sagittae gorytique leves umeris et letifer arcus; X 168.

II. **nach Verben:** nos telo lumen terebramus acuto ingens; III 635. [(Aeneas) addit equos et tela, quibus spoliaverat hostem]; XI 80. Priami ‖ primi ‖ clipeos mentitaque tela adgnoscunt; II 421. adgnovere deum proceres divinaque tela Dardanidae; IX 659. sed haec (tela) lento mos est aptare flagello; VII 731. (Aeneas) aptat rorantis sanguine cristas telaque trunca viri; XI 9. telum ex insidiis cum tandem tempore capto concitat Arruns; XI 783 conicio: ſ. **conicio** telum (5 Et) Σ. 134, b. iandudum arcu contenta parato tela tenens Eurytion; V 514. non (suasi) ut tela tamen, non ut contenderet arcum; XII 815. contorqueo: ſ. **contorqueo** telum (3 Et.) Σ 139, a. Aeneas instat contra telumque cornscat ingens arboreum; XII 887. cunctanti (Turno) telum Aeneas fatale coruscat, sortitus fortunam oculis; XII 919. Acron infracta tela cruentat; X 731. deus virginis in tenera defixerat omnia (tela) ‖ defixit acumina ‖ mente; Ci 162. deflecto: ſ. I, 1. stringunt. levis ille deus aurea fulgenti depromens tela pharetra; Ci 160 Phoebe, Dardana qui Paridis derexti tela manusque corpus in Aeacidae; VI 57. do: ſ. **do.** III. telum (3 Et.) Σ. 188, a. (Mezentius) hoc dicens eduxit corpore telum; X 744. at non hoc telum effugies; IX 747. (Aeneas) saevit et infracta luctatur harundine telum eripere; XII 387. Entellus corpore tela modo atque oculis vigilantibus exit; V 438. Iuppiter non tela neque ignes expectans ‖ expectant ‖ Rutulos; IX 129. quod cuique repertum rimanti, telum ira facit; VII 508. fero: ſ. **fero.** III. telum (3 Et.) Σ. 243, b. (Mezentius) inde aliud (telum) atque aliud figit; X 883. qualis leo fixum latronis inpavidus frangit telum; XII 8. Tritonia virgo, frange manu telum Phrygii praedonis; XI 484. ſ. figo. fundunt simul undique tela crebra nivis ritu; XI

610 gero: ſ. **gero**, I. telum (4 St.) S. 277, b. iacio: ſ. **iacio** telum (3 St.) S. 305, b. unde tela manu miseri iactabant inrita Teucri; II 459. cum Troas Hectoris ira funderet vulnera tela neces ignis inferre paratos; Cul 310. infringo: ſ. cruento. parcite iam, Rutuli, et vos tela inhibete, Latini; XII 693. inicio: ſ. I, 1. movet. iniectis sic undique telis (iuvenis) obruitur; IX 807. Ascanius nervo obversus equino intendit telum; IX 623 intorqueo: ſ. **intorqueo** telum (4 St.) S. 350, b. hoc acrior idem (Nisus) ecce aliud summa telum librabat ab aure; IX 417. ſ. I, 1. adest. **mentior**: ſ. adgnosco. extremi addensent acies nec turba moveri tela manusque sinit; X 433. quinque adeo magnae positis incudibus urbes tela novant; VII 630. obsedere alii telis angusta viarum oppositis oppositi ‖; II 332. proice tela manu, sanguis meus; VI 835. (Aeneas) telum immane manu quatiens; XII 442. rapio: ſ. **rapio**. II. telum (3 St.) S. 585, b rege tela per auras; IX 409. repello: ſ. I, 1. pendet. Venus telum alta ab radice revellit; XII 787. et nos tela, pater, ferrumque haut debile dextra spargimus; XII 50. fidum Aeneas adfatur Achaten: „suggere tela mihi“; X 333. nate, patris summi qui tela Typhoëa temnis; I 665. Mnestheus pariter oculos telumque tetendit; V 508. teneo: ſ. contendo. deum monstra et Anubis contra Neptunum et Venerem contraque Minervam tela tenent; VIII 700. *tua prima per auras tela teneus hostem fugit; XI 559. Pandare, qui quondam in medios telum torsisti primus Achivos; V 497. non ullum (telum) dextera frustra torserit in Rutulos; X 333. *(Camilla) tela manu iam tum tenera puerilia torsit; XI 578. Tolumnius augur, primus in adversos telum qui torserat hostis; XII 461. (Turnus) telum aurata ad tempora torquet; XII 536. quam (sagittam) Parthus sive Cydon, telum immedicabile, torsit; XII 858. illa (Camilla) manu moriens telum trahit; XI 816. mea quod (telum) vi dextera versat; IX 747. Troiugenas ac tela vides inimica Latinis; VIII 117. iuvenis, qua tela videt densissima, tendit; IX 555. in occasu vestro nec tela nec ullas vitavisse vices; II 432. quo (Amyco) non felicior alter ungere tela manu ferrumque armare veneno; IX 773. — 2. Arcadio (Halaesus) infelix telo dat pectus inermum; X 425. ecce autem telis Panthus elapsus Achivom; II 318. *hnic (telo Metabus) natum, libro et silvestri subere clausam implicat; XI 554. nec (Arruns) telis occurrere virginis audet; XI 808. iniecere manum Parcae telisque (Halaesum) sacrarunt Euandri; X 419. — 3. spolio: ſ. I. addo. — 4. Amor me tela inter media atque adversos detinet hostes; E X 45. hoc erat, alma parens, quod me per tela, per ignis eripis, ut . .? II 664. ſ. I, 1. sequuntur. (Catillus, Coras) primam ante aciem densa inter tela feruntur; VII 673. Polites per tela, per hostis fugit; II 527. quae (fera) densa venantum saepta corona contra tela furit; IX 552. tris iuxta famulos temere inter tela iacentis (Nisus) premit; IX 329. clipeos ad tela sinistris protecti obiciunt; II 443. Podalirius Alsum, pastorem primaque acie per tela ruentem superimminet; XII 305. (Turnus) per hostis, per tela ruit; XII 682. stetimus tela aspera contra contulimusque manus; XI 282. nec tendere contra (leo) potis est per tela virosque; IX 796. puer Ascanius muro fossisque tenetur tela inter media; X 236. per tela, per hostis vadimus haud dubiam in mortem; II 358.

III. **nach Adjektiven**: I non illa (mater) virum, non illa pericli telorumque memor; IX 480. ſ. I, 1. venit. — 2. Pyrrhus exultat, telis et luce coruscus aëna; II 470.

IV. **nach Subſtantiven**: *(Camilla) aeternum telorum et virginitatis amorem intemerata colit; XI 583. saevit Volcens nec teli conspicit usquam auctorem nec . .; IX 420. neque enim is teli nec volneris auctor; IX 748. nec saxa nec ullum telorum interea cessat genus; II 468. telorum effundere contra omne genus Teucri; IX 509. iam intra iactum teli progressus uterque (exercitus) substiterat; XI 608. teli latebram ‖ latebras ‖ rescindant penitus; XII 389. nam Polydorus ego. hic confixum ferrea texit telorum seges; III 46. extemplo teli stridorem aurasque sonantis audiit una Arruns; XI 863. it toto turbida caelo tempestas telorum ac ferreus ingruit imber; XII 284.

V. **Umſtand**: 1. Lucagus ut pronus pendens in verbera telo admonuit biiugos; X 586. (Aeneas) omnem miscet agens telis nemora inter frondea turbam; I 191 nomen tamen haut leve patrum manibus hoc referes, telo cecidisse Camillae; XI 689. quae mens tam dira, miserrime coniunx, impulit his cingi telis? II 520. ergo inter sese paribus concurrere telis Romanus acies iterum videre Philippi; G I 489. his mecum decuit concurrere telis; XI 117. confixi suis telis; IX 543. manet procul illa (Ithaci coniuge) turba ferox iuvenum telis confixa procorum; Cul 267. his se extrema iam in morte parant defendere telis; II 447. deicere: ſ. I, 1. flagrat. quem telo primum, quem postremum, aspera virgo, deicis? XI 664. tuo invisum hoc detrude caput sub Tartara telo; IX 496. nec posse Argolicis excindi Pergama telis, ni . .; II 177. Messapus telo (Aulesten) orantem multa trabali desuper altus equo graviter ferit; XII 294. hac senioris erat naturae pupula telo tacta ‖ icta ‖ levi; Cul 186. quam (cervam) nemora inter Cresia fixit pastor telis; IV 71. omne propinquo frangitur invidiae telo decus; Cul 342. saevos ubi Aeacidae telo iacet Hector, ubi ingens Sarpedon; I 99. imago inritat virum telis et voce lacessit; X 644. acies omnibus una, una odiisque viro telisque frequentibus instant; X 692. tune etiam telis moriere Dianae! ‖ ? ‖; XI 857. hic primum ex alto delubri culmine telis nostrorum obrumpitur; II 410. ſ. II, 1. inicio. sic obrutus undique telis Aeneas nubem belli sustinet; X 808. Troum socia arma secutum obruerent Rutuli telis; XI 162. ferrum alii torquent et obumbrant aethera telis; XII 578. sit satis, Aenide, telis impune Numanum oppetisse tuis; IX 653. dea umbram in faciem Aeneae (visu mirabile monstrum) Dardaniis ornat telis; X 638. ergo insperata deprensum ‖ in ‖ luce repeute (Cacum) desuper Alcides telis premit; VIII 249. ceu saevom turba leonem cum telis premit infensis; haut aliter . .; IX 793. quem (Lycum) Turnus, pariter cursu teloque secutus increpat . .; IX 559. voluit Dardanides telo sequi quem prendere cursu non poterat; XII 775. stuppea flamma manu telisque volatile ferrum spargitur; VIII 694. sternitur omne solum telis; IX 666. nec quisquam instantis Teucros letumque ferentis susteutare valet telis; XI 873. tangere: ſ. ferire. terebrare: ſ. II, 1. acuo. — 2. ingentem clipeum informant, unum omnia contra tela Latinorum; VIII 448. sed carmina tantum nostra valent, Lycida, tela inter Martia, quantum . .; E IX 12. † tegminibus telisque super ‖ ignibus hic telisque asper ‖; Cul 319.

temere, aufs Geratewohl, ohne Grund: tris iuxta famulos temere inter tela iacentis (Nisus) premit; IX 329. haut temere est visum; IX 375.

temero, entweihen: ille ultus avos Troiae templa et temerata Minervae; VI 840.

temno, verachten, verſchmähen: I. ne temne, quod ultro praeferimus manibus vittas ac verba precantia; VII 236. — II. quisquis amores hau temnet ‖ haud metuet ‖ dulcis, haut experietur amaros; E III 110. si genus humanum et mortalia temnitis arma; I 542. discite iustitiam moniti et non temnere divos; VI 620. genus: ſ. arma. iustitiam: ſ. divos. pars belli hau temnenda, viri, iace

altus Orodes; X 737 nate, patris summi qui tela Typhoëa temnis; I 665.

temo, Deichsel: I. iunctos temo trahat aereus orbes; G III 173. — II. huic (aratro) a stirpe pedes temo protentus in octo (aptatur); G I 171. — III. Iuturna virago aurigam Turni longe lapsum temone reliquit ‖ relinquit ‖; XII 470.

Tempe (tempe), Flußbett des Peneus, Talgegend: I, 1. speluncae vivique lacus et frigida tempe non absunt; G II 469. — 2. o pecudes, o panes et o gratissima tempe fontis ‖ frondis ‖ hamadryadum! Cul 94 — II. pastor Aristaeus fugiens Peneia Tempe; G IV 317.

tempero, mäßigen, sich enthalten: I. quis talia fando Myrmidonum Dolopumve aut duri miles Ulixi temperet a lacrimis? II 8. iam sibi tum ‖ a ‖ curvis male temperat unda carinis; G I 360. — II. levat ipse (Neptunus) tridenti et vastas aperit syrtis et temperat aequor; I 146. cum frigidus aëra vesper temperat; G III 336. illa (unda) scatebris arentia temperat arva; G I 110. Aeolus mollit animos et temperat iras; I 57. lageos temperatura pedes olim vincturaque linguam; G II 94.

tempestas, Wetter, Ungewitter: I. nos Troia antiqua diversa per aequora vectos tempestas appulit; I 376. hic quondam morbo caeli miseranda coortast tempestas totoque autumni incanduit aestu, et genus omne neci pecudum dedit, omne ferarum, corrupitque lacus, infecit pabula tabe ‖ tabo ‖; G III 481. sunt illis (Troianis) sua funera parque per omnis tempestas; XI 422. cum effusis imbribus atra tempestas sine more furit; V 694. incandescit: ſ. cooritur praesertim si tempestas a vertice silvis incubuit; G II 310. inficit: ſ. cooritur. quanta per Idaeos tempestas ierit campos; VII 223. it toto turbida caelo tempestas telorum ac ferreus ingruit imber; XII 284. ubi tempestas et caeli mobilis umor mutavere vices ‖ vias ‖; G I 417. unde haec tam clara repente tempestas? IX 19. — II, 1. pelagi tot tempestatibus actis ‖ actus ‖; III 708. quid tempestates autumni et sidera dicam? G I 311. saevis effusa Mycenis tempestas; VII 222. hic Aeolus ventos tempestatesque vinclis et carcere frenat; I 53. saepe foedam glomerant tempestatem imbribus atris collectae ex alto nubes; G I 323. hinc tempestates dubio praedixere caelo possumus; G I 252. hic Aeolus luctantes ventos tempestatesque sonoras imperio premit; I 53. subrideus sator deorum voltu, quo caelum tempestatesque serenat; I 255. — 2. tris Eryci vitulos et Tempestatibus agnam caedere deinde (Aeneas) iubet; V 772. — III. teme) maxumus orbis auctorem frugum tempestatumque potentem accipiat; G I 27. tu (me) nimborum facis tempestatumque potentem; I 80. — IV. quid (repetam) tempestatemque regem ventosque furentis Aeolia excitos? X 37 — V. agere: ſ. II, 1. ago. sive errore viae seu tempestatibus acti fluminis intrastis ripas; VII 199. Hecuba et natae, praecipites atra ceu tempestate columbae sedebant; II 516.

tempestivus, zeitig: quando (conveniat) tempestivum silvis evertere pinum; G I 256.

templum, Tempel, Heiligtum: I. templum apparet in arce Minervae; III 531 ubi templum illi (Veneri); I 416. est urbe egressis tumulus templumque vetustum desertae Cereris; II 713 praeterea fuit in tectis de marmore templum coniugis antiqui; IV 457. hoc illis (regibus) curia templum; VII 174. refugit ab litore templum; III 536. — II. miro quod (templum Didō) honore colebat; IV 458. hic templum Iunoni ingens Sidonia Dido condebat donis opulentum et numine divae; I 447. haec me sacra quotannis urbe velit (Anchises?) posita templis sibi ferre dicatis; V 60. tum Phoebo et Triviae solido de marmore templum instituam; VI 69. spoliis dum sancta deum fulgentibus ornet templa; Cul 83. non ego ture modo aut picta tua templa tabella ornabo; Cat XIV 5. templum clamore petebant; I 519. pono: ſ. pono, II. templum (3 St.) S. 528 a. fuit templum velleribus niveis et festa fronde revinctum; IV 459. Tydides, Ulixes fatale adgressi sacrato avellere templo Palladium; II 165. templa dei saxo venerabar structa vetusto; „da“. ; III 84 ille ultus avos Troiae templa et temerata Minervae; VI 840. in medio mihi Caesar erit templumque tenebit; G III 16. cura tibi divom effigies et templa tueri; VII 443. succedunt matres et templum ture vaporant; XI 481 veneror: ſ. struo. ulciscor: ſ. temero. — 2 nos munera templis quippe tuis ferimus famamque fovemus inanem; IV 217. simul (Dido) divom templis indicit honorem; I 632. sive ut (virgo) templis praefigeret arma Troïa, sive ..; XI 778. aerea cui (templo) gradibus surgebant limina nexaeque ‖ nixaeque ‖ aere trabes; I 448. — 3. unde etiam templo Triviae lucisque sacratis cornipedes arcentur equi; VII 778. avello: ſ. I sacro. — 4. hinc albi, Clitumne, greges Romanos ad templa deum duxere triumphos; G II 148. interea ad templum non aequae Palladis ibant Iliades: I 479. ipse tibi ad tua templa feram soll-muia dona; IX 626. regina ad templum, forma pulcherrima Dido, incessit; I 496. in summo custos Tarpeiae Manlius arcis stabat pro templo; VIII 653. nec non ad templum summasque ad Palladis arces subvehitur regina; XI 477. trahebatur a templo Cassandra adytisque Minervae; II 404. talibus adfata Aenean Teucros vocat alta in templa sacerdos; VI 41. — III. monstrata sacerdos, Hesperidum templi custos; IV 484. (Allecto) fit Calybe Iunonis anus templique sacerdos; VII 419. tum foribus divae, media e ‖ media ‖ testudine templi (Dido) resedit; I 505 — IV, 1. video ‖ viden ‖ ut flagrantia taedis limina conlucent infestis ‖ infernis ‖ omnia templis; Cul 217. maestum inlacrimat templis ebur aeraque sudant; G I 480 tali intus templo divom patriaque Latinus sede sedens; VII 192. — 2. omnibus in templis matrum chorus, omnibus aras; VIII 718. (Aeneas) sub ingenti lustrat dum singula templo reginam opperiens; I 453.

temptamentum, Versuch: his fretus non legatos neque prima per artem temptamenta tui pepigi; VIII 144.

tempto, berühren, spüren, untersuchen, unternehmen, angreifen, befallen: I, 1. ulterius temptare veto; XII 806. — 2. ora tristia temptantum sensu torquebit amaror; G II 247. ire iterum in lacrimas. iterum temptare precando (Dido) cogitur; IV 413. — II, 1. cum taurus irasci in cornua temptat; XII 104. (deus) vivo temptat praevertere amore resides animos; I 731. — 2. sese interea temptaturum aditus et quae mollissima fandi tempora; IV 293 sese temptaturum, quis rebus dexter modus; IV 291. Arruns, quae sit fortuna facillima, temptat; XI 761. — III. vestigia fraudis, quae temptare Thetim ratibus iubeant; E IV 32. quem (honorem) mihi vix frugum et pecudum custodia sollers omnia temptanti extuderat; G IV 328. ut tanta quicquam pro spe temptare recusem; XI 437. aditus: ſ. II, 2. IV 293. qua temptet ratione aditus? IX 67. extemplo temptanda fuga canit aequora Calchas; II 176. (prima aetas) ipsa acie nondum falcis temptanda, sed..; G II 365 verum etiam invisos si quis temptaret ‖ temptarat ‖ amictus, sudor sequebatur; G III 563. tu coniunx, tibi fas animum temptare precando; IV 113 nequiquam patrias temptasti lubricus artis; XI 716. temptantur patriae submissis vocibus aures; Ci 355. unde laborum temptare auxilium Phoebus) iubeat; III 116. dum Troïa temptat castra fugae fidens; XI 350. insequor

causas penitus temptare latentis; III 32. quid gravidam bellis urbem et corda aspera temptas? X 87. (apes) excursus brevis temptant; G IV 194. quibus pontus et ostriferi fauces temptantur Abydi; G I 207. non insucta gravis temptabunt pabula fetas, nec..: E I 49. primus (pullus) et ire viam et fluvios temptare minantis audet; G III 77. quotiens (Aeneas) alipedum fugam cursu temptavit equorum, totiens..; XII 484. ausus (Acestes) et ipse manu iuvenum temptare laborem; V 499. iubent terebrare cavas uteri et temptare latebras; II 38. (Tirynthius) ter saxea temptat limina nequiquam; VIII 231. turpis ovis temptat scabies; G III 441. me sine prima manu temptare pericula belli; XI 505. pontus: ſ. fauces. haec praemia qui me ferro ausi temptare ferunt; XII 361. proelia: ſ. **proelium**, II, 1. tempto (3 Ct.) Σ. 547, a. cum Scylla auribus arrectis nocturna silentia temptat; Ci 210 (taurus) temptat sese; G III 232. suaserunt divi terras temptare repostas; III 364. temptanda viast, qua me quoque possim tollere humo; G III 8. nos temptamus viam et velorum pandimus alas; III 520. quae causa subegit ignotas temptare vias? VIII 113 urbem: ſ. corda.

tempus, Zeitteil, Zeitpunkt, Verhältniſſe, Lage, Schlaf, Schläfe: I. **abſolut**: aderit iam tempus; E IV 48. nunc, o numquam frustrata vocatus hasta meos, nunc tempus adest; XII 96. adveniet iustum pugnae (ne arcessite) tempus, cum..; X 11. dabunt cum securos ‖ maturos ‖ mihi tempora fructus; Cul 9. non tali auxilio nec defensoribus istis tempus eget, non, si..; II 522. ipse, ubi tempus erit, omnis (capellas) in fonte lavabo; E III 97. nec non et lini segetem et Cereale papaver tempus humo tegere et iamdudum incumbere aratris, dum sicca tellure licet; G I 213. set tamen quernas glandes tum stringere tempus; G I 305. iam tempus equom fumantia solvere colla; G II 542 tempus Arcadii memoranda inventa magistri pandere; G IV 283. tempus erat, quo prima quies mortalibus aegris incipit; II 268. sese interea temptaturum aditus et quae mollissima fandi tempora; IV 294. iam tempus agi res; V 638. cum virgo „poscere fata tempus“ ait; VI 46. qui reges, quae tempora rerum, quis Latio antiquo fuerit status, expediam; VII 37. nunc tempus equos, nunc poscere currus; IX 12. ut (Turnus) vidit socios, „tempus desistere pugnae; X 441 breve et inreparabile tempus omnibus est vitae; X 467. Turno tempus erit, magno cum optaverit emptum intactum Pallanta; X 503. versis tempus ‖ tempus versis ‖ succurrere Teucris; X 512. „non lacrumis hoc tempus“ ait Saturnia Iuno; XII 156. quocumque ire ferunt variae nos tempora vitae; Cat IV 1. capite a summo regis (mirabile dictu) candida caesarie ‖ caesaries ‖ frondebant ‖ florebant ‖ tempora lauro; Ci 121. sed fugit interea, fugit inreparabile tempus; G III 284. cui (Agrippae) (belli insigne superbum) tempora navali fulgent rostrata corona; VIII 684. cui (Latino) tempora circum aurati bis sex radii fulgentia cingunt, Solis avi specimen; XII 162. quoscumque novant vernantia tempora flores; Cul 410. non hoc tempus spectacula poscit; VI 37. non mihi iam pingui sudabunt tempora myrrha; Ci 438. scilicet et tempus veniet, cum agricola inveniet..; G I 493. venit summa dies et ineluctabile tempus Dardaniae; II 324. geminas cui (Augusto) tempora flammas laeta vomunt; VIII 680 nec longum tempus, et ingens exilit ‖ exit, exiit ‖ ad caelum ramis felicibus arbos; G II 80 nec longum in medio tempus, cum clamor pervenit; IX 395.

II. **nach Verben**: satus Anchisa viridi advelat tempora lauro; V 246 „immo“ ait, „o cives“ arrepto tempore Turnus, „cogite concilium; XI 459. (Turnus) telum aurata ad tempora torquet; XII 536. telum ex insidiis cum tandem tempore capto concitat Arruns; XI 783. cingo: ſ. **cingo**, II. tempora (6 Ct.) Σ. 118, b. (apes) bis gravidos cogunt fetus, duo tempora messis; G IV 231. tempora Parcae debita complerant; IX 107. (Mezentius) media adversi liquefacto tempora plumbo diffidit; IX 588. sic equidem ducebam animo rebarque futurum tempora dinumerans; VI 691. fors omne datum traherent per talia tempus, sed comes admonuit; VI 537. quamquam sociis dare tempus humandis praecipitant curae; XI 2. ubi (Dido) decrevit mori, tempus secum ipsa modumque exigit; IV 475. (iuvenes) umbrata gerunt civili tempora quercu; VI 772. descripsit, tempora quae messor, quae curvos arator haberet; E III 42. cum facti causam tempusque doloris habebis, tum..; Ci 336. sic deinde effatus (Aeneas) frondenti tempora ramo implicat; VII 135. horrida quid (memorem) durae tempora militiae? Cat IX 42. saeva e speculis tempus dea nacta nocendi; VII 511. sola viri mollis aditus et tempora noras; IV 423. illi tempora ferro summa notant pecudum; XII 173. si mora praesentis leti tempusque caduco oratur iuveni; X 622. tempus inane peto; IV 433 Aegle iam videnti sanguineis frontem moris et tempora pingit; E VI 22. his (Romanis) ego nec metas rerum nec tempora pono; I 278. vidit populata tempora raptis auribus; VI 497. hinc (praediscere possumus) messisque diem tempusque serendi; G I 253. infula cui (Haemonidae) sacra redimibat tempora vitta; X 538. tu ipsa pia tege tempora vitta; IV 637. sagitta cava tempora ferro transigit ‖ traicit ‖; IX 632. sic fatus (Aeneas) velat materna tempora myrto; V 72. video: ſ. populo. umbro: ſ. gero. — 2. (Aeneas) inter bellatoris equi cava tempora conicit hastam; X 891. (Turnus) mediam ferro gemina inter tempora frontem dividit; IX 750. errat auris et tempora circum crebra manus; V 435. it hasta Tago per tempus utrumque stridens; IX 418. deus ramum vi soporatum Stygia super utraque quassat tempora; V 855. hanc sine tempora circum inter victrices hederam tibi serpere laurus; E VIII 12. torqueo ad: ſ. 1. auro.

III. **nach Adjektiven und Adverbien**: nec frustra speculamur temporibus parem diversis quattuor annum; G I 258. quae (libertas) longo post tempore venit; E I 29. en umquam patrios longo post tempore fines videns mirabor? E I 67. donum longo post tempore visum; VI 409. attamen (Amphitrite) exegit longo post tempore poenas; Ci 74.

IV. **nach Subſtantiven**: 1. tali mortalia nutu fallax momento temporis hora dedit; Cat III 10. perfecto temporis orbe; VI 745. — 2. mihi sacra parari et salsae fruges et circum tempora vittae; II 133.

V. **Umſtand**: 1. torta redimitus tempora quercu; G I 349. rex Anius, vittis et sacra redimitus tempora lauro, occurrit; III 81. omnes ibant evincti tempora taenis; V 269. salii ‖ Sal. ‖ populeis adsunt evincti tempora ramis; VIII 286. (Turnus) suras incluserat auro, tempora nudus adhuc; XI 489. alii fontemque ignemque ferebant velati limo et verbena tempora vincti; XII 120. — 2. aemula necdum temporibus geminis canebat sparsa senectus; V 416. *concilium et magna incepta Latinus tristi turbatus tempore differt; XI 470. — 3. quo tempore primum Deucalion vacuom lapides iactavit in orbem; G I 61. tempore quamquam illo tellus quoque et aequora ponti signa dabant; G I 469. nec tempore eodem tristibus extis fibrae apparere minaces (cessaverunt); G I 483. tempore non alio catulorum oblita leaena saevior erravit campis; G III 245. quo tempore Glauci Potniades malis membra absumpsere quadrigae; G III 267. tempore non alio dicunt regionibus illis quaesitas ad sacra boves Iunonis; G

III 531. nec longo deinde morantı tempore contactos artus sacer ignis edebat; G III 566. hinc caeli tempore certo dulcia mella premes; G IV 100. illo Vergilium me tempore dulcis alebat Parthenope; G IV 563. (Andromache) labitur, et longo vix tandem tempore fatur; III 309. quocumque dabunt se tempore vires; IV 627. haut secus Ignipotens nec tempore segnior illo surgit; VIII 414. tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Aeneas classem; IX 80. non tempore tali cogere concilium, cum muros adsidet hostis; XI 303. tale deae velum sollemni tempore portant; Ci 35. tempore quo fessas mortalia pectora curas requiescunt; Ci 232. illo quo primum dominatus Roma superbos mutavit placidis tempore consulibus; Cat IX 38. — 4. solitum volvens ad tempus tractibus isdem serpens torquebat orbes; Cul 163. flamma (visa) circum tempora pasci; II 684. strepit adsiduo cava tempora circum tinnitu galea; IX 808. ex: ſ. **ex.** IV, 2. tempore (3 St.) S. 224. b. (Priape,) nunc te marmoreum pro tempore fecimus; E VII 35. his animum adversis instant sub tempus; G III 123

tenax, paſend, feſthaltend, zäh: (Fama) magnas territat urbes, tam ficti pravique tenax quam nuntia veri; IV 188. deinde (apes) tenacis suspendunt ceras; G IV 161. tum dente tenaci ancora fundabat navis; VI 3. flos ad prima tenax; G II 134. illi (Cyclopes) versant tenaci forcipe ferrum; G IV 175. versant (Cyclopes) tenaci forcipe massam; VIII 453. senior nequiquam prensat tenaci forcipe ferrum; XII 404. (apes) mella tenacia fingunt; G IV 57. neque illae (oleae) procurvam expectant falcem rastrosque tenacis; G II 421. tam tu, nate, magis contende tenacia vincla; G IV 412.

tendo, ſpannen, ausdehnen, hinreichen, erheben, richten, ſich begeben, losgehen, ſich bemühen, ſich erſtrecken: I, 1. subigunt quo tendere fata; Ci 183. — 2. per varios casus, per tot discrimina rerum tendimus in Latium; I 205. hic Dolopum manus, hic saevos tendebat Achilles; II 29. Panthus cursu amens ad limina tendit; II 321. nec nos obniti contra nec tendere tantum sufficimus; V 21. iandudum frustra cerno te tendere contra; V 27. pius Aeneas tendit gramineum in campum; V 286. „quo nunc, quo tenditis“ inquit (Ascanius), „heu miserae cives?“ V 670. quisquis es, armatus qui nostra ad flumina tendis; VI 388. is (Anchises) ubi tendentem adversum per gramina vidit Aenean; VI 684. seu tendere ad Indos (parant) Auroramque sequi Parthosque reposcere signa; VII 605. Pallas procul e tumulo „iuvenes, quo tenditis?“ inquit; VIII 113. olli per dumos armati tendunt; VIII 595. est animus istum qui vita bene credat emi, quo tendis, honorem; IX 206. iam (Euryalus) ad Messapi socios tendebat; IX 351. nihil illi tendere contra, sed . .; IX 377. Lyncea tendentem contra sociosque vocantem (Turnus) occupat; IX 768. bellis acer Halaesus tendit in adversos; X 412. quin ecce Niphaei quadriiugis in equos adversaque pectora (Aeneas) tendit; X 571. nec plura effatus (Aeneas) ad altos tendebat muros; XI 99. nec mora nec requies, vasto certamine tendunt; XII 553. nec quo se eripiat, nec qua vi tendat in hostem, (Turnus) videt; XII 917. ulterius ne tende odiis; XII 938. quae (aesculus) quantum vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit; G II 292. gemini angues pariter ad litora tendunt; II 235. quo (columbae) tendere pergant; VI 198. duces, manipli equis aversi ad moenia tendunt; XI 871. qualis aut ille (equs) in pastus armentaque tendit equarum aut . .; XI 194. iuvenis, qua tela videt densissima, tendit; IX 555. legio latis tendebat in arvis; VIII 605. nec tendere contra ille (leo) quidem hoc cupiens potis est; IX 795. manipli: ſ. duces manus: ſ. alqs; II 29. quantum (quercus) vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit; IV 446. Tartarus tantum tendit sub umbras, quantus . .; VI 578. dextera quae (via) Ditis magni sub moenia tendit, hac . .; VI 541. mollibant aurae ‖ tendebant acres ‖ venientis (serpentis) ad omnia nisus ‖ visus ‖; Cul 168. — II, 1. ille (Laocoon) simul manibus tendit divellere nodos; II 220. expellere tendunt nunc hi, nunc illi; X 354. post hos aequo discrimine Pristis Centaurusque locum tendunt superare priorem; V 155. — 2. hoc regnum dea gentibus esse iam tum tenditque fovetque; I 18. — III. coniunx parvom patri tendebat Iulum; II 674. acris tendunt arcus; VII 164. tum fortis (aesculus) late ramos et bracchia pandens ‖ tendens ‖ huc illuc; G II 296. Thraeissa cornu infensa tetendit et duxit longe; XI 859. dextram: ſ. **dexter.** B, II, 1. tendo (5 St.) S. 175, a. quo tendant ferrum; V 489. Mnestheus „quo deinde fugam, quo tenditis?“ inquit; IX 781. (Aeneas) gressum ad moenia tendit; I 410. ima longo ilia singultu tendunt; G III 507. si datur Italiam sociis et rege recepto tendere; I 553. iter: ſ. **iter.** II, 1. tendo (3 St.) S. 357, a. tua me imago haec limina tendere adegit; VI 696. Cassandra ad caelum tendens ardentia lumina frustra; II 405. (virgo) ad caelum infelix ardentia lumina tendens; Ci 402. manum: ſ. **manus.** II, 1. tendo (5 St.) S. 402, b. tu munera supplex tende petens pacem; G IV 535. Mnestheus pariter oculos telumque tetendit; V 508. palmam: ſ. **palma.** II, 1. tendo (10 St.) S. 490, b. tendit invectus radios Hyperionis ardor; Cul 101. ramum: ſ. **ramus.** II, 1. tendo (3 St.) S. 584, b. frustra retinacula tendens fertur equis auriga; G I 513. qua se ad patrium tendebat semita limen; Ci 216. flectere ludus equos et spicula tendere cornu; IX 606. telum: ſ. oculos. hinc magis ubera tendunt (oves); G III 396 tendunt vela noti; III 268. vim duram et vincula capto tende; G IV 399.

tenebrae, Dunkelheit, Finſternis, Unterwelt: I. Eurydum tenebrae ramorum onerosaque praeda impediunt; IX 384. prospiciunt Teucri tenebras insurgere campis; IX 34. tandem concepto tenebrae ‖ se lux ‖ fulgore recedunt ‖ recepit ‖; Mo 13. — II, 1. (Cacus) glomerat sub antro fumiferam noctem commixtis igne tenebris; VIII 255. illic obtenta densentur ‖ densantur ‖ nocte tenebrae; G I 248. Simylus cum sollicita manu tenebras explorat inertis; Mo 6. crinibus roseis tenebras Aurora fugarat; Cul 44. ubi Lucifer tenebras resolvit; VIII 591. tenebras et inertia furta ne timeant; IX 150. — 2. discedam, explebo numerum reddarque tenebris; VI 545. — 3. in lucem Stygiis emissa tenebris pallida Tisiphone; G III 551. — 4. Allecto ab infernis ciet (Iuno) tenebris; VII 325. subiectis ignibus atris conditur in tenebras altum caligine caelum; XI 187. — III. speluuca alta fuit, tuta lacu nigro nemorumque tenebris; VI 238. — IV, 1. (Carme) placidam tenebris captare quietem incipit; Ci 343. nec (Nisus) se celare tenebris amplius aut tantum potuit perferre dolorem; IX 425. neque auras dispicinnt (animae) clausae tenebris et carcere caeco; VI 734. Galli defensi tenebris et dono noctis opacae; VIII 658. inhorruit unda tenebris; III 195. V 11. quod iam tenebris et sole cadente (mulsere); G III 401. tenebris nigrescunt omnia circum; XI 824. — 2. adflictus vitam in tenebris luctuque trahebam; II 92. hic Cacum in tenebris incendia vana vomentem (Alcides) corripit; VIII 259.

tenebrosus, dunkel, finſter: cum Somnus aëra dimovit tenebrosum et dispulit umbras; V 838 839. quando hic dicitur tenebrosa palus Acheronte refuso; VI 107.

Tenedos, Inſel Tenedos: I. est in conspectu Tenedos, notissima fama insula, dives opum; II 21. — II. iam Argiva phalanx instructis navibus ibat

a Tenedo; II 255. — III. ecce autem gemini a Tenedo angues incumbunt pelago; II 203.

teneo, festhalten, erfassen, einnehmen, besitzen, beherrschen, richten, erreichen, aufhalten, verpflichten: I **absolut:** nunc ‖ hunc (Aenean) ‖ Phoenissa tenet Dido blandisque moratur vocibus; I 670. tenent Danai, qua deficit ignis; II 505. rex comitem Aenean iuxta natumque tenebat ingrediens; VIII 308. ut obvia hospitiis teneat frondentibus arbos; G IV 24. quae tantae tenuere morae? II 282. pondere pinus tarda tenet; V 154. Umber iam iamque tenet similisque tenenti increpuit malis; XII 754.

II. **mit einfachem Object:** dum me Galatea tenebat; E I 31. ergo alacris silvas et cetera rura voluptas Panaque pastoresque tenet dryadasque puellas; E V 59. talis amor Daphnim, qualis (boculam), talis amor teneat; E VIII 89. non hic te carmine ficto tenebo; G II 45. verum ubi correptum manibus vinclisque tenebis; G IV 405. tantane vos generis tenuit fiducia vestri? I 132. ſ. I. alqs; I 670. teneor patriae nec legibus ullis; II 159. illum (Politen) Pyrrhus iam iamque manu tenet et premit hasta; II 530. hic Priamus, quamquam in media iam morte tenetur, non tamen abstinuit; II 533. quam (Dido) simul ac tali persensit peste teneri cara Iovis coniunx; IV 90. nec te noster amor nec te data dextera quondam tenet? IV 307. neque te teneo neque dicta refello; IV 380. quo me decet usque teneri? V 384. nec te suspensum, nate, tenebo; VI 722. quo te cumque lacus miserantem incommoda nostra fonte tenet; VIII 75. dum te, care puer, mea voluptas, complexu ‖ complexus ‖ teneo; VIII 582. non pudet obsidione iterum valloque teneri, bis capti Phryges? IX 598. puer Ascanius muro fossisque tenetur tela inter media; X 236. furit Aeneas tectusque tenet se; X 802. tantane me tenuit vivendi, nate, voluptas, ut paterer . .? X 846. at non Euandrum potis est vis ulla tenere, sed . .; XI 148. nec te redeuntem amplexa tenebo; Ci 309. si quando vacuum (Simylum) casula pluviaeve tenebant festave lux; Mo 67. si annis obducto late tenet omnia limo; G I 116. tenent media omnia silvae; VI 131. nulla fati quod lege tenetur; XII 819. (Cloanthus) metis tenet aequora tuta relictis; V 171. altum: ſ. **altus,** B, I, 1. teneo (4 Ɛt.) Ɛ. 42, a. vallem boves amnemque tenebant; VIII 204. talibus orantem (Iarban) dictis arasque tenentem audiit omnipotens; IV 219. (Aeneas) talibus orabat dictis arasque tenebat, cum . .; VI 124. arma: ſ. **arma,** II, 1. teneo (4 Ɛt.) Ɛ. 65, b. statuit, quid saepe videntes agricolae propius stabulis armenta tenerent; G I 355. illic clausa tenent stabulis armenta; G III 352. arva: ſ. **arvum,** II, 1. teneo (5 Ɛt.) Ɛ. 69, b. Galli per dumos aderant arcemque tenebant; VIII 657. Iovis coniunx auras invecta tenebat; VII 287. qui Rufras Batulumque tenent atque arva Celemnae; VII 739. boculam: ſ. alqm; E VIII 89. quinque tenent caelum zonae; G I 233. aliae (arbores) campos et flumina late curva tenent; G II 12. vix (Turnus) e conspectu exierat campumque tenebat, cum . .; XI 903. (Oebalus) Teleboum Capreas cum regna teneret, iam senior; VII 735. haut procul hinc Tarcho et Tyrrheni tuta tenebant castra locis; VIII 603. [seu fatis Italum castra obsidione tenentur sive . .;] X 109. quam facile accipiter columbam comprensam tenet pedibusque eviscerat uncis; XI 723. sit cura tenentis ‖ tuere canentem ‖ aërios nemorum cultus ‖ tractus ‖ silvasque virentis; Cul 21. cursus: ſ. arma. ni teneam cursus; III 686. dis equidem auspicibus reor hunc cursum tenuisse carinas; IV 46. Belus Cyprum victor dicione tenebat; I 622. hi proprium decus et partum indignantur honorem ni teneant; V 230. sic memorans (Aletes) umeros dextrasque tenebat amborum; IX 250. tenet ille immania saxa, vestras, Eure, domos; I 139. tu currentis (equos), menstrua virgo, auditura lyram tenuisti Nocte relicta; Cul 285. subiectam more parentum aversi tenuere facem; VI 224. tu optima ferrum Terra tene; XII 778. flammam media ipsa (Lacaena) tenebat ingentem; VI 518. flumina: ſ. campos. Aeneadae ingentis tenent fossas; IX 470. iuvat medios fugam tenuisse per hostis; III 283. sic fatus (Aeneas) galeam laeva tenet; X 535. regina ardentem generum monitura ‖ moritura ‖ tenebat: „Turne“ . .; XII 55. quam (genetricem) miseram tenuit non Ilia tellus meeum excedentem; IX 285. Saturni gentem sponte sua veterisque dei se more tenentem; VII 204. hanc (gentem) saevis tenuit Mezentius armis; VIII 482. huc impetus illam (hastam) detulerat fixam et lenta radice tenebat; XII 773. tantum non Orphëus Hebrum restantem tenuit ripis silvasque canendo, quantum . .; Cul 118. honorem: ſ. decus. mater, Cyrene mater, quae gurgitis huius ima tenes; G IV 321. iter: ſ. **iter,** II, 1. teneo (4 Ɛt.) Ɛ. 357, a. quae (pecudes, volucres) lacus late liquidos tenent; IV 526. laeva tenent ‖ tenet ‖ Thetis et Melite Panopeaque virgo; V 825. at legio Aeneadum vallis obsessa tenetur; X 120. Danai obsessa tenebant limina portarum; II 802. locum: ſ. **locus,** II, 1. teneo (5 Ɛt.) Ɛ. 385, b. (Troilus) fertur lora tenens tamen; I 477. ille (Aeneas) Iovis monitis immota tenebat lumina; IV 331. (pastor) tum torva tenentem lumina respexit serpentem comminus; Cul 189. lunam in nimbo nox intempesta tenebat; III 587. qui (ductores) mare, qui terras omni dicione tenerent; I 236. quin sua sub iuga mittant [mare quod supra teneant quodque adluit infra; VIII 149. quae vacuas tenuissent carmine mentes; G III 3. iam propinquabant scopulo metamque tenebant, cum . .; V 159. quique alta tenebant moenia quique imos pulsabant ariete muros; XII 705. hunc socii morem sacrorum, hunc ipse teneto; III 408. sermonem Ausonii patrium moresque tenebunt; XII 834. pedibus longe melior Lycus inter et hostis inter et arma fuga muros tenet; IX 557. natum: ſ. alqm; VI 722. hic fessas non vincula navis ulla tenent; I 169. haec nemora indigenae fauni nymphaeque tenebant gensque . .; VIII 314. Sergestus, domus tenet a quo Sergia nomen; V 121. qui (mons) aeternum tenet per saecula nomen; VI 235. et nunc magnum manet ‖ tenet ‖ Ardea nomen, sed fortuna fuit; VII 412. diva solo fixos oculos aversa tenebat; I 482. (Palinurus) oculos sub astra tenebat; V 853. illa (Dido) solo fixos oculos aversa tenebat; VI 469. illi conversi oculos inter se atque ora tenebant; XI 121. qui (oras) tenent (nam inculta videt), hominesne feraene; I 308. ora: ſ. **os,** II, 1. teneo (5 Ɛt.) Ɛ 485, b. pastores: ſ. alqm; E V 59. pateram: ſ. **patera,** II, 1. teneo (4 Ɛt.) Ɛ. 501, b. pecus omne tenendum, praecipue dum . .; G II 371. ut pelagus tenuere rates; V 8. Nox atra polum bigis subvecta tenebat; V 721. totidem (poma arbos) autumno matura tenebat; G IV 143. tilius late iam tum dicione premebat ‖ tenebat ‖ Sarrastis populos; VII 736. hic Inno Scaeas saevissima portas prima tenet; II 613. tum quoque communi portam statione tenebant; IX 183. haut aliter puppesque tuae pubesque tuorum portum tenet; I 400. immo ubi defunctae (carinae) finem portusque tenebunt Ausonios olim; IX 98. matres amplexae tenent postes atque oscula figunt; II 490. Euryalus munere victor amici prima tenet; V 338. Aenëia puppis prima tenet; X 157. Cloanthum respicit (Gyas) instantem tergo et propiora tenentem; V 168. puellas: ſ. alqm; E V 59. puerum: ſ. alqm; VIII 582. X 236. Cymodocea pone sequens

dextra puppim tenet; X 226. (ut regina) magno Aeneae mecum teneatur amore; I 675. regna: ſ. Capreas Rufras: ſ. Batulum. quae (rupes) sese multis circum latrantibus undis mole tenet; VII 589. rura: ſ. alqm; E V 59. quae (pecudes, volucres) aspera dumis rura tenent; IV 527. saxa: ſ. domos. celsa sedet Aeolus arce sceptra tenens; I 57. stant longis adnixi hastis, in scuta tuentes ‖ et scuta tenentes ‖; IX 229. quam sedem Somnia volgo vana tenere ferunt; VI 284. sermonem: ſ. mores. donec rostra tenent siccum; X 301. signa tibi dicam, tu condita mente teneto; III 388. silvas: ſ. alqm; E V 59. cultus. Hebrum. hospita dum nimia tenuit dulcedine captos (socios Ithaci); Cul 126. semihominis Caci facies quam (speluncam) dira tenebat; VIII 194. nec plura (Dares) moratus tum laeva taurum cornu tenet; V 382. inruerant Danai et tectum omne tenebant; II 757. telum: ſ. **telum, II, 1.** teneo (3 St.) S. 691, a. in medio mihi Caesar erit templumque tenebit; G III 16. terras: ſ. mare. nox cum terras obscura teneret; IV 461. ecce autem ad caelum undabat vortex turrimque tenebat, turrim, quam . .; XII 673. paulatim adnabam terrae; iam tuta tenebam, ni . .; VI 358. vallem: ſ. amnem. numeros memini, si verba tenerem; E IX 45. iuvenis vestigia presso baut tenuit titubata solo, sed concidit; V 332. umeros: ſ. dextras. urbs antiqua fuit (Tyrii tenuere coloni) Karthago; I 12.

tener, zart, weich, jung, dünn: A. volat Itala cornus aëra per tenerum; IX 699. illius aram saepe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus; E I 8. nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos; E III 103. certum est teneris meos incidere amores arboribus; E X 53. adeo in teneris (arboribus?) consuescere multumst; G II 272. nec (Camilla) teneras cursu laesisset aristas; VII 809. hic plantas tenero abscindens de corpore matrum doposuit sulcis, hic . .; G II 23. adsis favens teneram ab radice ferens, Silvane cupressum; G I 20. velut in niveo tenera est cum primitus ovo effigies animantis; Ci 490. quo saepe solemus pastores ovium teneros depellere fetus; E I 21. dum prima novis adolescit frondibus aetas, parcendum teneris; G II 363. cum teneras turbavit ianua frondes; III 449. dum frons tenera inprudensque laborum; G II 372. at pectore puro saepe super tenero prosternit gramine corpus; Cul 69. hic viridis tenera praetexit harundine ripas Mincius; E VII 12. ubi Mincius tenera praetexit harundine ripas; G III 15. cum ros in tenera pecori gratissimus herba; E VIII 15. quid qui luxuriem segetum tenera depascit in herba? G I 112. dum ros in tenera pecori gratissimus herba; G III 326. *(Metabus) teneris immulgens ubera labris; XI 572. ipse ego cana legam tenera lanugine mala; E II 51. *(Camilla) tela manu iam tum tenera puerilia torsit; XI 578. deus virginis in tenera defixerat omnia (tela) ‖ defixit acumina ‖ mente; Ci 162. (capellae) tondebant ‖ tondentur ‖ tenero viridantia gramina morsu; Cul 50. dum teneras defendo a frigore myrtos; E VII 6. quoniam nunc primum teneros firmamus robore nervos; Ci 43. canebat, ut ipse tener mundi concreverit orbis; E VI 34. interea teneris tepefactus in ossibus umor aestuat; G IV 308. Cassandra tendens lumina, nam teneras arcebant vincula palmas; II 406. (virgo) tendens . palmas; Ci 403. (virgo) cognita non teneris pedibus Sicyonia servans; Ci 169. macies pedibus teneris ungues adfixit acutos; Ci 507. a, tibi ne teneras glacies secet aspera plantas! E X 49. puellam infidos inter teneram committere pisces non statuit (commune Neptunia); Ci 485. formosum ‖ formosus ‖ teneras decerpens ora puellae; Copa 33. *nec res hunc tenerae possent perferre laborem, si non . .; G II 343 haec (capella) teneras fruticum sentes rimatur, at illa . .; Cul 56. Heliades teneris inplexae bracchia truncis; Cul 129. dum tenera attondent simae virgulta capellae; E X 7. superat tener omnibus umor; G II 331. — B. tu modo praecipuum iam inde a teneris impende laborem; G III 74.

tenor, ununterbrochener Lauf, Folge: non alios influxisse dies aliumve habuisse tenorem crediderim; G II 337. hasta servat cruenta tenorem; X 340.

tentorium. Zelt: nec procul hinc Rhesi niveis tentoria velis (Aeneas) adgnoscit lacrimans, primo quae prodita somno Tydides multa vastabat caede cruentus; I 470.

tenuis, dünn, fein, ſchmal, zart, dürftig: A. cui (feminae) tolerare colo vitam tenuique Minerva impositum; VIII 409. (auimalia) miscentur tenuemque magis magis aëra carpunt; G IV 311. cum Scylla pressis tenuem singultibus aëra captat; Ci 211. tum tenuis dare rursus aquas (iubebo ‖ iubeto ‖); G III 335. (Proteus) in aquas tenuis dilapsus abibit; G IV 410. tenvis ubi argilla et dumosis calculus arvis; G II 180. Tityre, tu silvestrem tenui musam meditaris avena; E I 2. (Creusa) tenuis recessit in auras; II 791. Cyllenius procul in tenuem ex oculis evanuit auram; IV 278. ipse (deus) volans tenuis se sustulit ales ad auras; V 861. ad nos vix tenuis famae perlabitur aura; VII 646. Apollo procul in tenuem ex oculis evanuit auram; IX 658. Dido tenui telas discreverat auro; XI 75. eum (deum Tiberinum) tenuis glauco velabat amictu carbasus; VIII 33. non arguta sonant tenui psalteria chorda; Ci 178. quae (puella) prius in tenui steterat succincta crocota; Ci 252. ni refugis tenuisque piget cognoscere curas; G I 177. tenui discrimine leti esse suos; X 511. ceu fumus in auras commixtus tenuis fugit (Eurydice); G IV 500. dixerat (Anchises), et tenuis fugit ceu fumus in auras; V 740. in tenui labor; at tenuis non gloria; G IV 6. tenuis subibit halitus; G II 349. nunc ego agrestem tenui meditabor harundine musam; E VI 8. (est) passo psithia (vitis?) utilior tenuisque lageos; G II 93. quae (terra) tenuem exhalat nebulam fumosque volueris; G II 217. ut araneoli tenuem formavimus orsum; Cul 2. mollia sed tenui pede currere carmina, versu ‖ currens . . versus ‖ (pagina) ludere gaudet; Cul 35. Scylla tenui conscendens sidera ‖ aethera ‖ pinua; Ci 50. ne tenues pluviae rapidive potentia solis acrior adurat; G I 92. an nescis, quae tenuis patrio praes ‖ spes ‖ sit suspensa capillo? Ci 321. tenuis Teucrum res eripe leto; V 690. tenuis fugiens per gramina rivos (adsit); G IV 19. non tibi nequiquam pallor aegrotas tenui suffundit ‖ suffudit ‖ sanguine venas; Ci 226. tenuis quo semita ducit; XI 524. spes: ſ. praes. neque illae (apes) nequiquam in tectis certatim tenvia cera spiramenta linunt; G IV 38. sub ipsum arcturum tenui sat erit (tellurem) suspendere sulco; G I 68. ausim vel tenui vitem committere sulco; G II 289. Solis filia arguto tenuis percurreus pectine telas; VII 14. qua gemmae tenuis rumpunt tunicas; G II 75. tenuia nec lanae per caelum vellera ferri (videntur); G I 397. quid (referam) vellera ut foliis depectant tenuia Seres? G II 121. eadem (carmina) verso tenuis cum cardine ventus impulit; III 448. harundo tenuis recessit consumpta in ventos, ceu . .; V 526. unde tenuis fetus viciae sustuleris; G I 75. ac primum laxos tenui de vimine circlos cervici subnecte; G III 166. hinc pecudes armenta viros, genus omne ferarum, quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; G IV 224. tenuis sine corpore vitas volitare cava sub imagine formae; VI 292. volnus udae vocis iter tenuemque inclusit sanguine vitam; VII 534. at cantu commotae Erebi de sedibus imis um-

brae ibant tenues; G IV 472. tum dea nube cava tenuem sine viribus umbram ornat; X 636. — B. in tenui labor; at tenuis non gloria; G IV 6.

tenuo, dünn machen: ipsa autem macie tenuant armenta volentes; G III 129.

tenus, bis an, bis nach: (Pyrrhus) lateri capulo tenus abdidit ensem; II 553. reflexa cervice oranti ‖ orantis ‖ (Aeneas) capulo tenus applicat ensem; X 536. prima (Dido) libato summo tenus attigit ore; I 737. hac celebrata tenus sancto certamina patri; V 603. hac Troiana tenus fuerit Fortuna secuta; VI 62 prima hominis facies et pulchro pectore virgo pube tenus; III 427. cui (bovi) crurum tenus a mento palearia pendent; G III 53. cui (Tritoni) laterum tenus hispida nanti frons hominem praefert; X 210.

tepefacio, lau, warm machen: cava flumina siccis faucibus ad limum radii tepefacta coquebant; G IV 428. hasta traiecto haesit tepefacta cerebro; IX 419. atro tepefacta cruore terra torique madent; IX 333. interea teneris tepefactus in ossibus umor aestuat; G IV 308.

tepeo, lau, warm ſein: zephyri tepentibus auris laxant arva sinus; G II 330. semper recenti caede tepebat humus; VIII 196. truncum tepentem (Aeneas) pervolvens super haec inimico pectore fatur: „isti“ . .; X 555.

tepesco, lau, warm werden: fixo ferrum in pulmone tepescit; IX 701.

tepidus, lau, warm: cinerem et ossa tepido onerabant aggere terrae; XI 212. cum tepidi ‖ trepidi ‖ tremerent sub dentibus artus; III 627. concursus ad tepida recentem caede locum; IX 455. supponunt alii cultros tepidumque cruorem succipiunt ‖ suscipiunt ‖ pateris; VI 248. tepidus cruor fumabat ad aras; VIII 106. inferimus tepido spumantia cymbia lacte; III 66. non tepidum ad solem pinnas in litore pandunt dilectae Thetidi alcyones; G I 398. unde cavae tepido sudant umore lacunae; G I 117. (Simylus) tepidas super ingerit undas; Mo 44.

ter, dreimal: I. ast aliam ‖ illam ‖ (navem) ter fluctus ibidem torquet agens circum; I 116. fundam Mezentius ipse ter adducta circum caput egit habena; IX 587. ter (Dido) sese attollens cubitoque adnixa levavit; IV 690. ter fragor stagnist auditus Averni ‖ stagnis auditus Avernis ‖; G IV 493. idem (Corynaeus) ter socios pura circumtulit unda spargens .; VI 229. ter secum Troïus heros immanem aerato circumfert tegmine silvam; X 886. ter frustra comprensa manus effugit imago; II 793. VI 701. ter sunt conati (fratres) imponere Pelio Ossam scilicet; G I 281. ter conatus ibi collo dare brachia circum; II 792. VI 700. (Turnus) ter conatus utramque viam; X 685. ter maxima Iuno continuit iuvenemque animi miserata repressit; X 685. ter circum accensos cincti fulgentibus armis decurrere rogos; XI 188. despue ter, virgo: numero deus impare gaudet; Ci 373. ter pater extructos disiecit fulmine montis; G I 283. ter scopuli clamorem inter cava saxa dedere; III 566. ter haec altaria circum effigiem duco; E VIII 74. ter ipsa (Tritonia) solo (mirabile dictu) emicuit; II 174. ter novas circum felix eat hostia fruges; G I 345. (Mezentius) ter circum astantem (Aenean) laevos equitavit in orbes tela manu iaciens; X 885. hic pater omnipotens ter caelo clarus ab alto intonuit; VII 141. ter (Tirynthius) totum fervidus ira lustrat Aventini montem; VIII 230. ter maestum funeris ignem lustravere in equis; XI 189. regina teque quaterque manu pectus percussa decorum; IV 589. cum ter quaterque manu pectus (Inturna) percussit honestum; XII 155 ter liquido ardentem perfundit ‖ perfudit ‖ (mater?) nectare Vestam; G IV 384 tum liquidas corvi presso ter gutture voces aut quater ingeminant; G I 410. ter circum Iliacos raptaverat Hectora muros Achilles; I 483. ter flamma ad summum tecti subiecta reluxit; G IV 385. (Tirynthius) ter fessus valle resedit; VIII 232. ter (Dido) revoluta torost; IV 691. namque omne quotannis terque quaterque solum scindendum; G II 399. Charybdis imo barathri ter gurgite vastos sorbet in abruptum fluctus; III 421. (rex Erulus) ter Leto sternendus erat; VIII 566. (Tirynthius) ter saxea temptat limina nequiquam; VIII 231. ter spumam elisam et rorantia vidimus astra; III 567. magna manis ter voce vocavi; VI 506. hic (Mezentius) Aenean magna ter voce vocavit; X 873. — II. o terque quaterque beati, quis ante ora patrum contigit oppetere! I 94. cultor nemorum, cui pinguia Ceae ter centum nivei tondent dumeta iuvenci; G I 15. hic iam ter centum totos regnabitur annos gente sub Hectorea; I 272. crinis effusa sacerdos ter centum tonat ore deos; IV 510. stabant ter centum (equi) nitidi in praesepibus altis; VII 275. equites ibant tercentum ‖ ter centum ‖, scutati omnes, Volcente magistro; IX 370. tercentum ‖ ter centum ‖ adiciunt qui Caerete domo, qui sunt Minionis in arvis, et . .; X 182. [ex quo ter denis redeuntibus annis]; VIII 47. tot lecti proceres ter denis navibus ibant subsidio Troiae; X 213. nutrix ter novena ligans triplici diversa colore fila; Ci 371.

tercentum, dreihundert: Caesar dis Italis sacrabat maxuma terceutum totam delubra per urbem; VIII 716. equites ibant tercentum ‖ ter centum ‖, scutati omnes, Volcente magistro; IX 370. tercentum ‖ ter centum ‖ adiciunt qui Caerete domo, qui sunt Minionis in arvis, et . .; X 182.

terebinthus, Terebinthe: quale per artem inclusum buxo aut Oricia terebintho lucet ebur; X 136.

terebro, durchbohren: iubent terebrare cavas uteri et temptare latebras; II 38. nos telo lumen terebramus acuto ingens; III 635.

teres, rundlich, glatt: teretes sunt aclydes illis tela; VII 730. illam (lupam?) tereti cervice reflexa ‖ reflexam ‖ mulcere alternos (pueros); VIII 633. quem (capillum) fibula Cecropiae et ‖ Cecropiae ‖ tereti nectebant ‖ nectebat ‖ dente cicadae; Ci 128. quam (pharetram) tereti subnectit fibula gemma; V 313. *(Camilla) fundam tereti circum caput egit habena; XI 579. tereti pugnant mucrone verruque Sabello; VII 665. incumbens tereti Damon sic coepit olivae; E VIII 16. quale solet viscum croceo fetu teretis circumdare truncos; VI 207.

Tereus, A. König in Thrakien: ut mutatos Terei (Silenus) narraverit artus; E VI 78. — B. Troer: (Camilla) sequitur incumbens eminus hasta Tereaque Harpalycumque et Demophoonta Chromimque; XI 775.

tergeminus, dreifaltig, dreigeſtaltig: sacerdos tonat ore Erebumque Chaosque tergeminamque Hecaten, tria virginis ora Dianae; IV 511. tergemini nece Geryonae spoliisque superbus Alcides aderat; VIII 202.

tergeo, blank machen, putzen: [pars levis clipeos et spicula lucida tergent arvina pingui]; VII 626. saepe (vir) manu summa lacrimantia lumina tergit; Mo 109 spicula; ſ. clipeos.

tergum, Rücken, Fell, Leder: I. absint et picti squalentia terga lacerti pinguibus a stabulis; G IV 13. illi (pullo) brevis alvus obesaque terga; G III 80. horrent: ſ. II. I. mitto id (ferrum) din, dum terga dabant palantia Teucri, suffecit; XII 738. terga boum plumbo insuto ferroque rigebant; V 405. squalent: ſ. absunt. quam (falaricam) nec duo taurea terga nec lorica sustinuit; IX 706. non

illi (Simylo) durati sale terga suis truncique vacabant; Mo 57. — II, 1. est anguis squamea convolvens sublato pectore terga; G III 426. qualis coluber nunc positis novos exuviis nitidusque inventa convolvit terga; II 474. do: ſ. **do**, III. tergum (9 St.) S. 188, a. glaebas cunctantis crassaque terga expecta; G II 236. versa iuvencum terga fatigamus hasta; IX 610. caeruleae cui (angui) terga notae maculosus et auro squamam incendebat fulgor; V 87. (Dido) mittit magnorum horrentia centum terga suum; I 635. nunc terga fuga nudant, nunc . .; V 586. obedo: ſ. 1. sunt. quae (arbos) ‖ qua (parte arbos) ‖ terga obverterit axi; G II 271. qui, proscisso quae suscitat aequore terga, rursus in obliquom verso perrumpit aratro; G I 97. Erycis tibi terga remitto; V 419. (Cerberus) immania terga resolvit fusus humi; VI 422. (Euandrus) subligat ensem demissa ab laeva pantherae terga retorquens; VIII 460 pars cetera sinuat immensa volumine terga; II 208. bis reiecti (Fusci) armis respectant terga tegentes; XI 630. clipeum, tot ferri terga, tot aeris, cuspis transverberat; X 482. pars vertere terga, ceu quondam petiere rates, pars . .; V 491. omnis eo terrore Aegyptus et Indi, omnis Arabs, omnes vertebant terga Sabaei; VIII 706. — 2. Cloanthum respicit (Gyas) instantem tergo et propiora tenentem; V 168. qui (Laocoon) tergo sceleratam intorserit hastam; II 231. — 3. (aper) tergo decutit hastas; X 718. vescitur Aeneas simul et Troiana inventus tergo bovis; VIII 182 — 4. illa (Camilla) etiam in tergum, si quando ‖ si quando in tergum ‖ pulsa recessit, derigit ‖ dirigit ‖; XI 653. bis collo squamea circum terga dati (serpentes); II 219. quos (leones, ursos, lupos) hominum ex facie induerat Circe in voltus ac terga ferarum; VII 30. ecce manus iuvenem interea post terga revinctum pastores trahebant; II 57. illa (hasta) per linea terga tribusque transit intextum tauris opus; X 784 hasta venit adversi ‖ aversi ‖ in tergum Sulmonis; IX 412. Furor centum vinctus aënis pos ‖ post ‖ tergum nodis fremet; I 295 (Aeneas) vinxerat et post terga manus, quos mitteret umbris inferias; XI 81. — III. postquam habilis lateri clipeus loricaque tergo est; XII 432. — IV, 1. (Aeneas) caedit totidem nigrantis terga iuvencos; V 97. quattuor hic primum nigrantis terga iuvencos constituit sacerdos; VI 243. — 2. neque vim plumis ullam nec volnera tergo accipiunt (harpyiae); III 242. [taurino quantum possent circumdare tergo]; I 368. te, Aeole, late terram consternere tergo; XII 543. dixit (Mezentius) et exceptus tergo consueta locavit membra; X 867. cum tergo volucres haesere sagittae; XII 415. harum (bidentium Latinus) effultus tergo stratisque iacebat velleribus; VII 94 quibus (caestibus) Eryx suetus duro intendere bracchia tergo; V 403. unda iam tergo ferratos sustinet orbis; G III 361. — 3. a tergo: ſ. a, IV, 1. tergo (8 St.) S. 3, a.

tergus, Rücken: I, 1. tergora deripiunt costis et viscera nudant; I 211. — 2. (Turnus) hinc raptas fugientibus ingerit hastas in tergus; IX 764. — II. ipse (Aventinus) pedes, tegimen torquens ‖ tergusque (indutus ‖ immane leonis; VII 666.

termino, abgrenzen: imperium Oceano, famam qui (Caesar) terminet astris; I 287.

terminus, Grenze, Ziel, Ende: ergo ipsas (apes) quamvis angusti terminus aevi excipiat; G IV 206. hic terminus haeret; IV 614.

ternus, je drei: agmina terni diductis solvere choris; V 580. cui (Erulo) terna arma movenda; VIII 565 necte tribus nodis ternos, Amarylli, colores; E VIII 77. tres equitum numero turmae ternique vagantur ductores; V 560. dum terna transierint Rutulis hiberna subactis; I 266. satus Anchisa munera in navis ternos optare iuvencos dat; V 247. terna tibi haec primum triplici diversa colore licia circumdo; E VIII 73. [terno consurgunt ordine remi]; V 120.

tero, reiben, dreſchen, glätten, hinbringen: dextera tum pariter mixto terit omnia suco; Mo 102. omne aevom ferro teritur; IX 609. venit hiems: teritur Sicyonia baca trapetis; G I 519. teritur qua sutilis alvo ‖ auro ‖ balteus; XII 273. calcem terit iam calce Diores incumbens umero; V 324. nequiquam pinguis palea teret area culmos; G I 192. at ‖ et ‖ medio tostas aestu terit area fruges; G I 298. angustum formica terens iter; G I 380. nec te paeniteat calamo trivisse labellum; E II 34. ipse labore manum duro terat; G IV 114. asperge trita melisphylla et cerinthae ignobile gramen; G IV 63. qua spe Libycis teris otia terris? IV 271. hinc radios trivere rotis, hinc tympana plaustris agricolae; G II 444.

terra, Erde, Erdboden, Land: I. **absolut**: 1. aggeribus niveis terra septem adsurgit in ulnas; G III 355. quos (ductores) Africa terra triumphis dives alit; IV 37. terra visa aperire procul montis; III 206. postquam nec iam amplius ullae apparent terrae; III 193. quibus (Itala terra) arserit armis; VII 644. quarto terra die primum se attollere tandem visa; III 205. quae (terra) et bibit umorem et, cum volt, ex se ipsa remittit; G II 218. sed neque Medorum silvae ditissima terra laudibus Italiae (certet); G II 136. sive inde occultas vires et pabula terrae pinguia concipiunt, sive . .; G I 86. tum partu Terra nefando Coeumque Iapetumque creat saevomque Typhoea; G I 278. sed quia non aliter vires dabit omnibus aequas terra; G II 286. dest iam terra fugae; X 378 debiscit: ſ. **debisco**. terra (5 St.) S. 166, b. *o quae satis ima terra manis deam demittat ad imos! XII 884. sceptris quae (terra) libera nostris dissidet; VII 369. in manibus terrae; G II 45. nigra fere et presso pinguis sub vomere terra optima frumentis; G II 203. illa (terra) ferax oleost; G II 222. rara (terra) sit an supra morem si densa requires; G II 227. est terra antiqua, potens armis atque ubere glaebae; I 531. III 164 haec tum nomina erunt, nunc sunt sine nomine terrae; VI 776. terra autem in nostris manibus; IX 132. esto nunc Sol testis et haec mihi Terra vocanti ‖ precanti ‖; XII 176. quae (terra) tenuem exhalat nebulam fumosque volucris; G II 217. altera (terra) frumentis quoniam favet, altera baccho, densa magis Cereri, rarissima quaeque Lyaeo; G II 229. quae plurima terrae monstra ferunt; G I 184. nec vero terrae ferre omnes omnia possunt; G II 109. si duo praeterea talis Idaea tulisset terra viros; XI 286. quibus Itala iam tum florurit terra alma viris; VII 644. difficiles primum terrae collesque maligni Palladia gaudent silva vivacis olivae; G II 179. neu segnes iaceant terrae; G II 37. iacet aggeribus niveis informis et alto terra gelu late; G III 355. Iuppiter aethere summo dispiciens ‖ despiciens ‖ mare velivolum terrasque iacentis; I 224 quae (terra) nec scabie et salsa laedit robigine ferrum; illa tibi laetis intexet vitibus ulmos; G II 221 madet: ſ. **madeo**. terra (3 St.) S. 394, a. mugire videbis sub pedibus terram; IV 491. ut terrae utque novae pateant Karthaginis arces hospitio Teucris; I 398. adest victor qua terra ‖ terrae ‖ quaque patent maria: Cat IX 4. pater Anchises „bellum, o terra hospita, portas“; III 539. vere tument terrae et genitalia semina poscunt; G II 324. Melampus, Alcidae comes usque gravis dum terra labores praebuit; X 321. illam (Famam) Terra parens extremam Coeo Enceladoque sorore progenuit; IV 178. provehimur portu, terraeque urbesque recedunt; III 72. si terra dehiscens infernas reseret sedes et regna recludat pallida; VIII 244. remittit ſ. bibit reserat: ſ. recludit. ut iam no-

vom terrae stupeant lucescere solem; E VI 37. sin scrobibus superabit terra repletis, spissus ager; G II 235. tu optima ferrum Terra tene; XII 778. quo maxuma motu terra tremit; G I 330. tument: ſ. poscunt. quae (terra) suo semper viridi ‖ viridis ‖ se gramine vestit; G II 219. terga dabo et Turnum fugientem haec terra videbit? XII 645. quae me cumque vocant terrae; I 610. terra visa volvere fumum; III 206. vult: ſ. bibit. — 2 quae (pignora) nunc ego limine in ipso, terra, tibi mando; E VIII 93. ſ. 1. portat, tenet.

II. **nach Verben:** 1. principio caelum ac terram ‖ terras ‖ camposque liquentis spiritus intus alit; VI 724. qua curvus terras amplectitur Hellespontus; Ci 413. his unda debiscens terram inter fluctus aperit; I 107. talem (terram) dives arat Capua et vicina Vesaevo ora iugo et vacuis Clanius non aequos Acerris; G II 225. terras unde (divom pater) arduus omnis aspectat; X 3. aspice mundum, terrasque tractusque maris caelumque profundum; E IV 51. nunc (cycni) terras ordine longo aut capere aut captas iam respectare ‖ despectare ‖ videntur; I 396. nunc quo quamque (terram) modo possis cognoscere dicam; G II 226. colo: ſ. **colo,** II. terram (4 St.) S. 127, b. altae consternunt terram concusso stipite frondes; IV 444. te, Aeole, late terram consternere tergo; XII 543. diversa exilia et desertas quaerere terras augurliis agimur divom; III 4. semper (Dido) videtur Tyrios deserta quaerere terra; IV 468. despecto: ſ. capio. seminibus positis superest diducere terram saepius ad capita; G II 354. agricola incurvo terram dimovit aratro; G II 513. patiens operum parvoque adsueta iuventus aut rastris terram domat aut quatit oppida bello; IX 608. has autem terras Italique hanc litoris oram effuge; III 396. cum freta, cum terras omnis emensae ferimur; V 627. *si non exciperet caeli indulgentia terras; G II 345. terram multo ante memento excoquere, quam . .; G II 259. armati terram exercent; VII 748. terram altricem saevi execramur Ulixi; III 273. illam (terram) experiere colendo et facilem pecori et patientem vomeris unci; G II 222. nos fata deum vestras exquirere terras imperiis egere suis; VII 239. quae (Iuno) mare nunc terrasque metu caelumque fatigat; I 280. equos fontis avertitur et pede terram crebra ferit; G III 499. ille (Dryops) fronte ferit terram; X 349. ni (Aeolus) faciat, maria ac terras caelumque profundum quippe ferant rapidi (venti) secum; I 58. inimicam findite rostris hanc terram; X 296. gramineam *ut* viridi foderet de caespite terram; Cul 393. heu fuge crudelis terras, fuge litus avarum; III 44. aut tu mihi terram inice (namque potes) aut tu da dextram misero; VI 365. Terra ira inritata deorum; IV 178. cum sole novo terras inrorat Eous; G I 288. quid (iuvat) vomere terras invertisse gravis? G III 525. nox involvens umbra magna terramque polumque Myrmidonumque dolos; II 251. haec eadem, Aenea, terram mare sidera iuro; XII 197. quis (faucibus) condita erinys, invisum numeu, terras caelumque levabat; VII 571. (Cycnum) linquentem terras et sidera voce sequentem; X 193. postera Phoebea lustrabat lampade terras Aurora; IV 6. postera cum prima lustrabat lampade terras orta dies; VII 148. guttae terram tabo maculant; III 29. iam caelum terramque meo sine numine, venti, miscere audetis? I 133. agricola incurvo terram molitus aratro; G I 494. magnas obeuntia terras tot maria intravi duce te; VI 58. (Simylus) norat occultae committere semina terrae; Mo 70. quotiens umentibus umbris nox operit terras; IV 352. venti terras turbine perflant; I 83. peto: ſ. **peto,** III, terram (4 St.) S. 518, b. validis terram proscinde iuvencis; G II 237. sus pede prosubigit terram; G III 256. quaero: ſ. desero. (Aeneas) ardet abire fuga dulcisque relinquere terras; IV 281. et Turnum et terras invita reliqui; XII 809. omnem equidem terram externam reor; VII 369. suaserunt divi terras temptare repostas; III 364. Corythum terrasque requirat (parens) Ausonias; III 170. respecto: ſ. capio. ergo aegre rastris terram rimantur; G III 534. quos (vitulos) malint scindere terram; G III 160. te duce (sceleris vestigia) inrita perpetua solvent formidine terras; E IV 14. iam prima novo spargebat lumine terras Aurora; IV 581. IX 459. quom sicco terram spuit ore viator aridus; G IV 97. ante aras terram caesi stravere iuvenci; VIII 719. tangere quas terras quosque videre homines (ferunt nos tempora); Cat IV 2 tempto: ſ. repono. qui (ductores) mare, qui terras omni dicione tenerent; I 236 nox cum terras obscura teneret; IV 461. tepefacio: ſ. I, 1. madent deum regnator, caelum ac ‖ et ‖ terras qui numine torquet; IV 269. maria ac terras caelumque (venti) verrant per auras; I 58. haec cum sint hominumque boumque labores versando terram experti; G I 119. quo sidere terram vertere, Maecenas, conveniat; G I 1. prima Ceres ferro mortalis vertere terram instituit; G I 147. (Galaesus) terram centum vertebat aratris; VII 539. video: ſ. I, 1 aperit, attollit, volvit, mugit. — 2. nec (hiems) semine iacto concretum patitur radicem adfigere terrae; G II 318. si infundum caput terris aduare necessest; IV 613. paulatim aduabam terrae: iam tuta tenebam, ni . .; VI 358. ni iam terris festinem advertere proram; G IV 117. (Aeneas) flectere iter sociis terraeque advertere proras imperat; VII 35. Roma imperium terris, animos aequabit Olympo; VI 782. (Corynaeus) impresso genu nitens terrae applicat ipsum (Ebusum); XII 303. committo: ſ. 1. occulo. (Simylus) terrae condit aratrum; Mo 124. ante, quam invitae properes anni spem credere terrae; G I 224. altior ac penitus terrae defigitur arbos, aesculus in primis; G II 290. (Aeneas) tum caput orantis (Tarquiti) nequiquam deturbat terrae; X 555. sive illis (terris) omne per ignem excoquitur vitium; G I 87. videt (Iuno) iam fidere terrae, deseruisse rates; VII 290. ubi frigidus annus trans pontum fugat (avis?) et terris immittit apricis; VI 312. Latini corpora partim multa virum terrae infodiunt; XI 205. (Iuno) classe subegit amissa socios ignotae linquere terrae; V 795. mando: ſ. I, 2; E VIII 93. summum putator haut dubitat terrae referens mandare cacumen; G II 29. interea socios inhumataque corpora terrae mandemus; XI 22. Taugete simul os terris ostendit honestum Pleas; G IV 232. ostendent terris hunc tantum fata neque ultra esse sinent; VI 869. (Acoetes) sternitur et toto proiectus corpore terrae*; XI 87. (Daedalus) redditus his primum terris; VI 18. lux cum primum terris se crastina reddet; VIII 170. nec fluctibus actos atra subegit hiems vestris succedere terris nec . .; VII 214. quoi (terrae) putre solum (namque hoc imitamur arando); G II 204. monstrent, unde tremor terris; G II 479. — 3. di talem terris avertite pestem! III 620 sperasti tacitus mea decedere terra? IV 306. extrema per illos Iustitia excedens terris vestigia fecit; G II 474. omnibus idem animus, scelerata excedere terra; III 60. (rex) Curibus parvis et paupere terra missus in imperium magnum; VI 811. haut Turno fiducia cessit venientis pellere terra; X 277. (Aeneas) terra sublevat ipsum (Lausum); X 831. — 4. ubi pulsam hiemem Sol aureus egit sub terras; G IV 52. (Entellus) ultro ipse gravis graviterque ad terram pondere vasto concidit; V 447. neque a ‖ ab ‖ terra (me) moveat convellere funem; G I 457. in quascumque velim pelago deducere terras; II 800. Iri, decus caeli, quis te mihi nubibus actam detulit in terras? IX 19. quam (reginam) tota cohors imitata relictis

ad terram defluxit equis; XI 501. toto genitor quae (fulmina) plurima caelo deicit in terras; VIII 428. illis (iuvencis) iam saepe rotae ducuntur inanes per terram; G III 171. deum ire per omnia ‖ omnis ‖ terrasque tractusque maris caelumque profundum; G IV 222. nunc magna mei sub terras ibit imago; IV 654. ubi ad terras abrupto sidere nimbus it mare per medium; XII 451. illa (Dira) volat celeri-que ad terram turbine fertur; XII 855. ad terram fluit devexo pondere cervix; G III 524 (Camilla) simul his dictis linquebat habenas ad terram non sponte fluens; XI 828. illa (Scylla) noto citius volucrique sagitta ad terram fugit; V 242. ad terram gurgite ab alto quam multae glomerantur aves; VI 310. incidit ictus ingens ad terram duplicato poplite Turnus; XII 924. omnia sub magna labentia flumina terra spectabat diversa locis; G IV 366 omnes corpora saltu ad terram misere aut ignibus aegra dedere; II 566. dic, quibus in terris inscripti nomina regum nascantur flores; E III 106. quae (talaria Mercurium) sublimem alis sive aequora supra seu terram portant; IV 241. soles et sidera minatur ruere in terras caeli fragor; Cul 352. qualis ubi pontus nunc ruit ad terram; XI 625 (puella) esset ut in terris facti de nomine ciris; Ci 488. deum rex fecit in terris haliaeetos ales ut (pater) esset; Ci 528. coluber, frigida sub terra tumidum quem bruma tegebat; II 472. huic (Troilo) cervixque comaeque trahuntur per terram; I 478. quas ego te terras et quanta per aequora vectum accipio! VI 692. semineces ad terram veniunt; IX 542. [haut aliter terras inter caelumque volabat Cyllenia proles]; IV 256. ut (fluctus) volutus ad terras immane sonat per saxa; G III 239.

III. **nach Adjektiven:** 1. di maris et terrae tempestatumque potentes, ferte viam . .; III 528. — 2 pinguibus hae (vites) terris habiles, levioribus illae; G II 92. — 3. hic exitus illum (Priamum) tulit, tot quondam populis terrisque superbum regnatorem Asiae; II 556. silvarum aliae expectant viva sua plantaria terra; G II 27.

IV **nach Substantiven:** 1. cinerem et ossa tepido onerabant aggere terrae; XI 212. nec non et Tityon, Terrae omniparentis alumnum cernere erat; VI 595. neve summa defringe ex arbore plantas ⟨tantus amor terrae⟩; G II 301. matres ambiguae miserum inter amorem praesentis terrae fatisque vocantia regna; V 656. tonitru tremescunt ardua terrarum et campi; V 695. terraeque marisque omnibus exhaustis ‖ exhaustos (nos) ‖ iam casibus; I 698. (Palinurus) gaudet cognomine terrae ‖ terra ‖; VI 383. urbisne invisere terrarumque velis curam; G I 26. hic genus antiquom Terrae, Titania pubes, fulmine deiecti fundo volvontur in imo; VI 580. nec nulla interea est inaratae gratia terrae; G I 83. proxima Circaeae raduntur litora terrae; VII 10. nocte (Fama) volat caeli medio terraeque per umbram stridens; IV 184. deum rex, omnia qui imperio, terrarum milia versat; Ci 521. Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras; IV 607. Troes, quibus tot funera passis cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis; I 233. terrarum hic bello magnum concusserat orbem; Cat III 3. sed terrae (pericla) graviora manent; VI 84. quid iuvit (iuverunt?) fugisse tot maris vastaeque exhausta pericula terrae? X 57. canebat (Silenus) uti coacta semina terrarumque animaeque marisque fuissent et liquidi simul ignis; E VI 32. terrae pingue solum primis extemplo a mensibus anni fortes invortant tauri; G I 63. (Aeneas) corpora redderet ac tumulo sineret succedere terrae; XI 103. — 2. omne adeo genus in terris hominumque ferarumque in furias (ruit); G III 242.

V. **Umstand:** 1. (me) quascumque abducite terras; hoc sat erit; III 691. terram Hesperiam venies; II 781. — 2 terris agitare vel undis Troianos potuisti; XII 803. ante, quam tuta possis urbem componere terra; III 387. Cycladas et crebris legimus freta coucita ‖ consita ‖ terris; III 127. ex quo reliquias ‖ rell. ‖ divinique ossa parentis condidimus terra; V 48. opta clausum cava te condere terra; XII 893. quae tandem Ausonia Teucros considere terra invidia est? IV 349. bella cient primaque vetant consistere terra; I 541. me fortuna hac demum voluit consistere terra; I 629. metus Ausonia prohibet consistere terra? VI 807. indignum est patria Turnum consistere terra; X 75. nunc belli finis et aevi his dabitur terris; X 583. stant terra defixae hastae; VI 652. me cognati patres, tua terris didita fama coniunxere tibi; VIII 132. principio Italiam longa procul longis via dividit invia terris; III 383. [te omnibus errantem terris et fluctibus]; I 756. fusus erat terra frumenti pauper acervus; Mo 16. terris animalia somnus habebat; III 147. his habeant terris sine moenia fessi; V 717. heu, terra ignota canibus data praeda Latinis alitibusque iaces; IX 485. multum ille (vir) et terris iactatus et alto vi superum; I 3. sit fas pandere res alta terra et caligine mersas; VI 267. si te his attigerit terris Aurora morantem; IV 568 (virgulta) multa memor occule terra; G II 347. Pallas quaerit iam quae passus terraque marique; X 162. te, amice, nequivi patria decedens ponere terra; VI 508. non (rites?) caesae reverti possunt atque ima similes revirescere terra; G II 313. hoc sum terraque marique secuta? IX 492. qua spe Libycis teris otia terris? IV 271. — 3. quam (orbem) Iuno fertur terris magis omnibus unam coluisse; I 15. — 4. iam fragilis poteram a b terra contingere ramos; E VIII 40. in: f. **in.** B, IV 2. terris (4 St.). V. terris (2 St.) S. 330. a. b. per: f. **per.** III, 1. terras (3 St.) S. 512. b. quam propter (Terram) tantos potui perferre labores; XII 177. sub: f. **sub.** B, IV. terra (3 St.) S. 662. b

terrenus, aus Erde beſtehend, irdiſch: fuit regis Dercenni terreno ex aggere bustum opacaque ilice tectum; XI 850. quantum non terreni hebetant artus moribundaque membra; VI 732.

terreo, ſchrecken, aufſcheuchen: I. hinc semper Ulixes criminibus terrere novis; II 98 simul ipsa silentia terrent; II 755 nudo cui (Herminio) vertice fulva caesaries nudique umeri, nec volnera terrent; XI 643. — II. frustra terrebere nimbis; G I 459. saepe illos (Danaos) terruit auster euntis; II 111. me nunc omnes terrent aurae; II 728. Anna soror, quae me suspensam insomnia terrent; IV 9. me patris Anchisae admonet in somnis et turbida terret imago; IV 353. neu belli terrere minis; VIII 40. terruntur visu subito; VIII 109. nec te ulla facies, non terruit ipse Typhoeus; VIII 298. nil me fatalia terrent responsa deorum; IX 133. ille (Mezentius) autem „quid me erepto, saevissime, nato terres? X 878. Aeneas terret trementis excisurum urbem minitans; XII 761 ne me terrete timentem, obscenae volucres; XII 875. di me terrent et Iuppiter bostis; XII 895. terreor, a, tantis insistere terreor umbris! Cul 239. illum Scylla rapax canibus succincta Molossis Aetnaeusque Cyclops, illum Zanclaea Charybdis pallentesque lacus et squalida Tartara terrent; Cul 333. iam tum religio pavidos terrebat agrestis dira loci; VIII 349. nisi sonitu terrebis aves; G I 156. (cervos) insidiis et ripa territus alta; XII 752. (virgo) divum terret formidine cives; Ci 363. ante feras solitus terrere fugaces Ascanius; IX 591. subito aspectu territus haesit filius Auni; XI 699. at non tardatus casu neque territus heros redit . .; V 453. territus ille (leo), asper, acerba tuens, retro redit; IX 793. o qui res hominumque deumque aeternis regis imperiis et ful-

mine terres; I 230. licet ingens ianitor antro aeternum latrans exsanguis terreat umbras; VI 401.

terreus, aus Erde: cum virum terrea progenies duris caput extulit arvis; G II 341.

terribilis, ſchrecklich, entſetzlich: (Aeneas) Marte secundo terribilis saevam nullo discrimine caedem suscitat; XII 498. ille (Aeneas) furiis accensus et ira terribilis „tune“ . .? XII 947. (Aventinus) terribili implexum *os* saeta cum dentibus albis indutus capiti; VII 667. custos non et vasto est ‖ vasto non est ‖ inguine terribilis; Copa 24. primis in faucibus Orci habitant Metus et malesnada Fames ac turpis Egestas, terribiles visu formae; VI 277. (Aeneas) miratur terribilem cristis galeam flammasque minantem ‖ vomentem ‖; VIII 620. multa praeterea vatum praedicta piorum ‖ priorum ‖ terribili monitu horrificant; IV 465. nequeunt expleri corda tuendo terribilis oculos; VIII 266. tuba terribilem sonitum procul aere canoro increpuit; IX 503 portitor has horrendus aquas et flumina servat terribili squalore Charon; VI 299.

terrifico, ſchrecken, erſchrecken: caeci in nubibus ignes terrificant animos? IV 210.

terrificus, Schrecken erregend: (Cyclopes) fulgores nunc terrificos sonitumque metumque miscebant operi; VIII 431. mugitus veluti cum prima in proelia taurus terrificos ciet; XII 4. sera terrifici cecinerunt omina vates; V 524.

territo, aufſchrecken: quos improbus advena bello territat invalidas ut aves; XII 262. dum caelum territat armis; XI 351. (Fama) magnas territat urbes, tam ficti pravique tenax quam nuntia veri; IV 187 si quando deum rex meritas bello territat urbes; XII 852.

terror, Schrecken: I. quod si tantus habet mentes et pectora terror; XI 357. — II. Turnus medio in crimine caedis et igni terrorem ingeminat: Teucros vocari; VII 578. — III. tum contra luno „terrorum et fraudis abundest“; VII 552. — IV, 1. attulit hunc illi (Turno) caecis terroribus aura commixtum clamorem; XII 617. nuntius magnis urbem terroribus implet; XI 448. sed variis portenta deum terroribus obstaut; VII 58. omnis eo terrore Aegyptus et Indi vertebant terga; VIII 705. — 2. me Argolicum terrorem inter Troiaeque labores sublatum; IX 202.

tertius, dritte: tertius Argolica hac galea contentus abito; V 314. spatio post deinde relicto tertius Euryalus; V 322. tertius Eurytion, tuus o clarissime frater Pandare; V 495 tertia dum Latio regnantem viderit aestas; I 265. (Marcellus) tertia arma patri suspendet capta Quirino; VI 859. tertia iam lunae se cornua lumine complent, cum . .; III 645. tertia dona (Aeneas) facit geminos ex aere lebetas cymbiaque; V 266. tertia sed postquam maiore hastilia nisu adgredior; III 37. tertius ille hominum divomque interpres Asilas mille rapit; X 175. modo Iuppiter adsit, tertia lux classem Cretaeis sistet in oris; III 117. tertia lux gelidam caelo dimoverat umbram; XI 210. nunc tertia palma Diores; V 339. tertia sed postquam congressi in proelia totas implicuere acies; XI 631.

tessera, Loſung, Feldgeſchrei: it bello tessera signum; VII 637.

testa, Lampe, Scherbe: I testa cum ardente viderent (puellae) scintillare oleum; G I 391. — II. iam reperti, qui saxo super atque ingentis pondere testae urgerent; G II 351 — III. nutrix patula componens sulphura testa; Ci 369. (Simylus) opus) infert inde foco testisque tegit, super aggerat ignes; Mo 51.

testis, Zeuge: vos coryli testes et flumina nymphis; E V 21. quamquam nil testibus illis (divis) profeci, tamen . .; E VIII 19. ipse mihi nuper Libycis tu testis in undis, quam molem excierit (Iuno); V 789. nox et tua testis dextera, quod nequeam lacrumas perferre parentis; IX 288. esto nunc Sol testis et haec mihi Terra vocanti ‖ precanti ‖; XII 176. quamquam nil testibus illis (divis) profeci; Ci 405.

testor, bezeugen, beſchwören: I. per sidera testor, per superos atque hoc caeli spirabile numen ‖ lumen ‖; III 600. *accipe, testor, diva tuam; XI 559. — II, 1. Phlegyas omnis magna testatur voce per umbras: „discite“ . .; VI 619. — 2 Iliaci cineres et flamma extrema meorum, testor, nec ullas vitavisse vices; II 431. — 3. Drances solum vocari testatur Turnum; XI 221. quam (Scyllam) infamem tali merito rumore fuisse testatur Pachynus; Ci 87. — 4 te obtestor ‖ testamur ‖ per tuum memori sanctum mihi pectus alumnae, ut me si servare potes ne perdere malis; Ci 273. — III. (Aeneas) multa Iovem et laesi testatus foederis aras; XII 496. quae longum Andromachae testentur amorem coniugis Hectoreae; III 487. lapis veterem sonitu Phoebi testatur amorem; Ci 109. „vos, aeterni ignes, et non violabile vestrum testor numen“ ait (Sinon) „vos arae ensesque nefandi, quos fugi; II 155. ſ. alqm; XII 496. multa deos aurasque pater testatus inanis inquit . .; VII 593. vos ego, vos adeo, venti, testabor, et aurae; Ci 407. caelum hoc et conscia sidera testor; IX 429. testor utrumque caput; IV 357. (regina) testatur moritura deos et conscia fati sidera; IV 519. ſ. auras. enses: ſ. aras. (Scylla) caeruleas sua furta prius testatur ad umbras; Ci 215. ignes: ſ. aras. (Euandrus) testatur locum et letum docet hospitis Argi; VIII 346. numen: ſ. aras. (Scybale) tota patriam testante figura; Mo 32. sidera: ſ. deos, caelum. Xanthum Simoëntaque testor: V 803 ventos: ſ. auras. illa vices hominum testata est copia quondam; Cul 339. vos vittae deum (testor), quas hostia gessi; II 156. Xanthum: ſ. Simoënta. — IV, 1. tango aras, medios ignis et numina testor: nulla . .; XII 201. — 2. testor, cara, deos et te, germana, tuumque dulce caput, magicas invitam accingier artis; IV 493. Aeneas testatur deos, iterum se ad proelia cogi; XII 581.

testudo, Schildpatt, Laute, Schutzdach: I. cernimus obsessum acta testudine limen; II 441. adcelerant acta pariter testudine Volsci; IX 505. — II, 1. (virgo) infestum suis dirae testudinis exit spelaeum; Ci 466. — 2. si nec varios inhiant pulchra testudine postes; G II 463. — III, 1. ipse (Orpheus) cava solans aegrum testudine amorem; G IV 464. — 2. tum foribus divae, media e ‖ media ‖ testudine templi (Dido) resedit; I 505. num ‖ quos ‖ tamen omnis ferre iuvat supter densa testudine casus? IX 514.

Tethys, Gattin des Oceanus: (virginem) miratur pater Oceanus et caudida Tethys; Ci 392.

Tetrica, Berg im Sabinergebiete: qui Tetricae horrentis rupes montemque Severum colunt; VII 713.

Teucria, Land des Teucrus: ergo omnis longo solvit se Teucria luctu; II 26. Teucria cum magno manaret sanguine tellus; Cul 306.

Teucrus, A. Sohn des Skamander, König von Troja: I. maximus unde pater Teucrus Rhoeteas primum est advectus in ‖ ad ‖ oras optavitque locum regno; III 109. — II. hic genus anticum Teucri, pulcherrima proles; VI 648. hinc fore ductores revocato a sanguine Teucri; I 235. qui genus alto a sanguine Teucri proderet; IV 230. Deiphobe armipotens, genus alto a sanguine Teucri; VI 500. — B. Sohn des Königs Telamon von Salamis: equidem Teucrum memini Sidona venire finibus expulsum patriis; I 619.

Teucrus, troiſch, Troer: A. adjektivisch: neque enim, fortissime, credo, iussa aliena pati et

dominos dignabere Teucros; X 866. tandem ductores audita caede suorum conveniunt Teucri; IX 779 mirabar duces Teucros, mirabar et ipsum Laomedontiaden; VIII 161. exulibusne datur ducenda Lavinia Teucris, o genitor? VII 359. Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque penatis commendo sociis; II 747. attonitis haesere animis superosque precati Trinacrii Teucrique viri; V 530. campum dimensi Rutulique viri Teucrique parabant; XII 117.

B. **substantivisch**: I. **absolut**: 1. (Entellus) „nate dea vosque haec“ inquit „cognoscite, Teucri, quae fuerint vires“; V 474. ingenti clamore per omnis condunt se Teucri portas; IX 39. quae tandem Ausonia Teucros considere terra invidia est? IV 349. tu, o sanctissima vates, praescia venturi, da Latio considere Teucros; VI 67. qui (Venulus) petat auxilium et Latio consistere Teucros edoceat; VIII 10. mihi moenia Teucri constituent; XII 193. consurgunt studiis Teucri et Trinacria pubes; V 450. fusi per moenia Teucri conticuere; II 252 undique convenimt Teucri mixtique Sicani; V 293. equo ne credite, Teucri; II 48. nec soli poenas dant sanguine Teucri; II 366. id (ferrum) diu, dum terga dabant palantia Teucri, suffecit; XII 738. Teucri litore celsas deducunt toto navis; IV 397. ne trepidate meas, Teucri, defendere navis neve . .; IX 114. instructos acie Tiberino a flumine Teucros descendere; XI 449. telorum effundere contra omne genus Teucri; IX 510. pace sequestra per silvas Teucri mixtique Latini errarere; XI 134. [illa (Tyndaris) sibi infestos eversa ob Pergama Teucros praemetuens]; II 574. Teucri cineri ingrato suprema ferebant; VI 213. nec quisquam instantis Teucros letumque ferentis sustentare valet telis; XI 872. nec minus interea Misenum in litore Teucri flebant; VI 212. Teucri clamore secuntur laetitiaque fremunt; IX 636. nec non et Teucri socia simul urbe fruuntur; III 352. acrius hoc Teucri clamore incumbere magno et glomerare manum; IX 791. unde tela manu miseri iactabant inrita Teucri; II 459. undique enim densa Teucri ‖ Teucri densa ‖ inclusere corona; XII 744. tum vero Teucri incumbunt; IV 397. ſ. glomerant. instant: ſ. ferunt. Mezentius Teucros invadit ovantis; X 690. dantur equi Teucris Tyrrhena petentibus arva; VIII 551. quod si me solum Teucri in certamina poscunt; XI 434. Teucri potiuntur corpore et armis; XII 642. hic subitam nigro glomerari pulvere nubem prospiciunt Teucri; IX 34. dum Latium Teucri recidivaque Pergama quaerunt; X 58. illum (Menoeten) et labentem Teucri et risere natantem; V 181. immanem Teucri molem volvontque ruuntque; IX 516. ea prima ruentis pugna loco statuit Teucros; XII 506. secuntur: ſ. fremunt. tum maesta phalanx Teucrique secuntur; XI 92. solvite corde metum, Teucri; I 562. commixti corpore tanto ‖ tantum ‖ subsident Teucri; XII 836. per sidera testor, tollite me, Teucri; III 601. stirpem Teucri nullo discrimine sacrum sustulerant; XII 770. trepidant: ſ. defendunt. quis ad Hesperiae venturos litora Teucros crederet? III 186. volvont: ſ. ruunt. — 2. ſ. I. solvunt, credunt, tollunt, cognoscunt sternuntur Etrusci et vos, o Grais inperdita corpora, Teucri; X 430. nec vos arguerim, Teucri, nec foedera nec quas iunximus hospitio dextras; XI 164.

II. **nach Verben**: 1. Dardanus, Iliacae primus pater urbis et auctor, advehitur Teucros; VIII 136. (Aeneas) non Teucros agat in Rutulos; XII 78. arguo; ſ. I, 2; XI 164. tum quoque fas nobis Teucros armare fuisset; VIII 397. qua vi ‖ quae via ‖ clausos excutiat Teucros vallo? IX 68. commisceo: ſ. I, 1. subsident. di patrii, non tamen omnino Teucros delere paratis; IX 248. sed infelix Teucros quid demoror armis? XI 175. gnatum ducentem in Latium Teucros cecidisse iuvabit; XI 168. qua vi ‖ quae via ‖ Teucros effundat in aequor ‖ aequum ‖? IX 68. excutio: ſ. claudo. ipse hostis Teucros insigni laude ferebat; I 625. fundo: ſ. I, 1. conticescunt. (Aeneas) iam iu conspectu Teucros habet et sua castra; X 260. instruo: ſ. I, I. descendunt. invado: ſ. I, 1. ovant. (Camilla) conata lacessere Teucros; XI 585. virgo Teucros conata lacessere bello; XI 842. si bellum finire manu, si pellere Teucros (Turnus) apparat; XI 116. quando quidem Ausonio respersi sanguine Teucros; VII 547. statuo: ſ. I, 1. ruunt. sterno: ſ. I, 2; X 430. sustento: ſ. I, 1. ferunt. non clausa tegunt iam moenia Teucros; X 22. traherem inimica in proelia Teucros; XII 812. versis tempus ‖ tempus versis ‖ succurrere Teucris; X 512. talibus adfata Aenean Teucros vocat alta in templa sacerdos; VI 41. Latiuus Teucros ad sese in tecta vocavit; VII 193. Teucros in regna vocari; VII 578. Latinos neu Troas fieri iubeas Teucrosque vocari; XII 824 — 2. nec Teucris addita Iuno usquam aberit; VI 90 quis deus, o Musae, tam saeva incendia Teucris avertit? IX 77. desiste manum committere Teucris; XII 60. abnueram bello Italiam concurrere Teucris; X 8. quandoquidem Ausonios coniungi foedere Teucris hau ‖ haud ‖ licitum nec . .; X 105. aperit Cassandra ora dei iussu non umquam credita Teucris; II 247. gelidus Teucris per dura cucurrit ossa tremor; VI 54. do: ſ. I, 1. petunt. si nulla est regio, Teucris quam det tua coniunx dura; X 44. iterum revolvere casus da, pater, Iliacos Teucris; X 62. nunc (Turnus) pereat Teucrisque pio det sanguine poenas; X 617. omnibus exemplo Teucris iubet (pater) ordine duci alipedes; VII 276. quo (Amata) thalamum eripiat Teucris taedasque moretur; VII 388. oratores dona ferre viro pacemque exposcere Teucris (iubet); VII 155. Mars immisit Fugam Teucris atrumque Timorem; IX 719. et nos saeva manu mittamus funera Teucris; XII 629. non ego nec Teucris Italos parere iubebo nec mihi regna peto; XII 189. ut terrae utque novae pateant Karthaginis arces hospitio Teucris; I 299. praeterea prima citae Teucris ponam certamina classis; V 66. succurro: ſ. I. verto. se satis ambobus Teucrisque venire Latinisque; VII 470. — 3. absumptae in Teucros vires caelique marisque; VII 301. Allecto in Teucros Stygiis se concitat alis; VII 476. non armis mihi Volcani, non mille carinis est opus in Teucros; IX 149. (Turnus) rapit acer totam aciem in Teucros; X 309. cadit Ripheus; iustissimus unus, qui fuit in Teucris; II 427. iterum in Teucros Aetolis surgit ‖ surget ‖ ab Arpis Tydides; X 28.

III. **nach Adjektiven**: 1. concursu accedere magno videt fortem Cloanthum Teucrorumque alios; I 511. ut te, fortissime Teucrum, accipio adgnoscoque libens! VIII 154. — 2. imminet Ida super, profugis gratissima Teucris; X 158 causa mali tanti coniunx iterum hospita Teucris; VI 94. ergo maria invia Teucris; IX 130.

IV. **nach Substantiven**: 1. quando tot stragis acervos Teucrorum tua dextra dedit; XI 385. quam (Amatam) super adventu Teucrum Turnique hymenaeis femineae ardentem curae coquebant; VII 344. accelerat simul Aeneas, simul agmina Teucrum; V 675. haec omnis regio et celsi plaga pinea montis cedat amicitiae Teucrorum; XI 321 Teucrum comitantibus armis; IV 48. an Teucrum iterum se reddat in arma; X 684. Teucrum arma quiescant et Rutuli; XII 78. incurrunt densi simul omnis copia Teucrum Tyrrhenique ‖ Tyrrhenumque ‖ duces; XI 834. protinus Orsilochum et Buten, duo maxima Teucrum corpora, (Camilla) fixit; XI 690. rex prior haec: „maxume Teucrorum ductor“ . .; VIII 470. tu ingredere, o Teucrum atque Italum

fortissime ductor; VIII 513. ductores Teucrum primi et ‖ primi ‖ delecta iuventus consilium habebant; IX 226. tum vates sic orsa loqui; „dux inclute Teucrum“ . .; VI 562. fuit Ilium et ingens gloria Teucrorum; II 326. Iliacas igitur classes atque ultima Teucrum iussa sequar? IV 537. quo cetera Teucrum concurrit legio; XII 562. ni Turnus cedat Teucrorum moenibus altis; IX 805. haut alio Teucrum nati vestigia cursu impediunt; V 592. eripiunt subito nubes caelumque diemque Teucrorum ex oculis; I 89. ut opes fractae Teucrum et Fortuna recessit; III 53. sin te, pater optume Teucrum, pontus habet Libyae; I 555. dolores notumque triste per augurium Teucrorum pectora ducunt; V 7. tenuis Teucrum res cripe leto; V 690. nec (me) posse Italia Teucrorum avertere regem? I 38. hic tamen ille (Antenor) urbem Patavi sedesque locavit Teucrorum; I 247. o lux Dardaniae, spes o fidissima Teucrum! II 281. ipse hostis se ortum antiqua Teucrorum a ab ‖ stirpe volebat; I 626. non hic victoria Teucrum vertitur; X 528. — 2. in primis regina quietum accipit in Teucros animum mentemque benignam; I 304. nec mihi cum Teucris ullum post eruta bellum Pergama, nec . .; XI 279. mens in: ſ. animus.

Teuthras, Troer: Rhoeteus, optime Teuthra, te fugiens fratremque Tyren; X 402.

Teutonicus, teutoniſch: Teutonico ritu soliti torquere cateias; VII 741.

texo, weben, flechten, zuſammenfügen: nihil est, quod texitur ‖ texas ‖ ordiue, longum; Ci 339. seu lento fuerint alvaria vimine texta; G IV 34. haut segnes alii crates et molle feretrum arbuteis texunt virgis et vimine querno; XI 65. nunc facilis Rubea ‖ rubea ‖ texatur fiscina virga; G I 266. Teucrum nati texunt fugas et proelia ludo, delphinum similes; V 593. *(apes) complebunt foros et floribus horrea texent; G IV 250. ut fertur labyrinthus parietibus textum caecis iter ancipitemque mille viis habuisse dolum; V 589. bis denas Italo texamus robore navis; XI 326. proelia; ſ. fugas. ergo Palladiae texuntur in ordine pugnae; Ci 29. Calchas attollere molem roboribus textis caeloque educere iussit; II 186. texendae saepes etiam; G II 371. en ‖ et ‖ lentae texunt umbracula vites; E IX 42.

textilis, gewebt: Andromache textilibus onerat donis; III 485.

textum, Gewebe: (Aeneas miratur, versat) hastam et clipei non enarrabile textum; VIII 625.

Thaemon, Lyrier: hos germani Sarpedonis ambo et Clarus et Thaemon Lycia comitantur ab alta; X 126.

thalamus, Schlafgemach, Wohnung: 1. non thalamus Tyrio fragrans accepit amomo, nullae illam (Scyllam) sedes; Ci 512. causa mali externi iterum thalami; VI 94. fragrat: ſ. accipit. tunc ‖ tum ‖ me confectum choreis somnoque gravatum infelix habuit thalamus; VI 521. quinquaginta illi thalami, spes ampla nepotum procubuere; II 503. tum ferrei Eumenidum thalami et Discordia demens; VI 280. una sub nocte iugali caesa manus iuvenum foede thalamique cruenti; X 498. — II, 1. thalamos ne desere pactos; X 649. quo (Amata) thalamum eripiat Teucris taedasque moretur; VII 388. petit Auchemolum, thalamos ausum incestare novercae; X 389. hic thalamum invasit natae vetitosque hymenaeos; VI 623. paciscor: ſ desero. natam thalamis neu crede paratis; VII 97. — 2. si non pertaesum thalami taedaeque fuisset; IV 18. — 3 credo: ſ. 1. paro. quid moror? inrumpunt thalamo; VI 528. — 4. hi (Theseus, Pirithous) dominam Ditis thalamo deducere adorti; VI 397. — 5. quantum (rex) in conubio natae thalamoque moratur; VII 253. — III. non licuit thalami experten sine crimine vitam degere more ferae; IV 550. — IV. postquam est in thalami pendentia pumice tecta perventum; G IV 374 (Scylla) vestibulo in thalami paulum remoratur; Ci 217. — V, 1. post ubi iam thalamis se composuere (apes), siletur in noctem; G IV 189. reginam thalamo cunctantem ad limina primi Poenorum expectant; IV 133. thalamo quae (arma) fixa reliquit impius; IV 495. famulae conlapsa membra marmoreo referunt thalamo stratisque reponunt; IV 392. (Numanus) Turni minorem germanam nuper thalamo sociatus habebat; IX 594. — 2. Venus thalamo haec coniugis aureo incipit; „dum bello“ . .; VIII 372. — 3. mater sonitum thalamo sub fluminis alti sensit; G IV 333.

thalassio, ein Hochzeitsruf: thalassio! thalassio! thalassio! Cat XII 9. (dicatur) inscio repente clamatum insuper thalassio, thalassio; Cat XIII 16.

Thalea, Thalia, A. eine der Muſen: prima Syracosio dignata est ludere versu nostra neque erubuit silvas habitare Thalea ‖ Thalia ‖; E VI 2. lusimus, Octavi, gracili modulante Thalia; Cul I. — B. eine Meernymphe: (?) vellera nymphae carpebant, Nesaee Spioque Thaliaque Cymodoceque; G IV 338. laeva tenent ‖ tenet ‖ Nisaee Spioque Thaliaque Cymodoceque; V 826.

thallus, grüner Zweig: (nutrix) Amyclaeo spargens altaria thallo; Ci 376.

Thamyrus, Rutuler: (Turnus) iam Neci Sthenelumque dedit Thamyrumque Pholumque; XII 341.

Thapsus, Landzunge an der Oſtküſte Sizilieus: praetervehor ostia Pantagiae Megarosque sinus Thapsumque iacentem; III 689.

Thasius, thaſiſch: sunt Thasiae vites, sunt et Mareotides albae; G II 91.

Thaumantias, Tochter des Thaumas: ad quem (Turnum) sic roseo Thaumantias ore locuta est: „Turne“ . .; IX 5.

Theano, Tochter des Niſſeus: una quem (Mimanta) nocte Theano in lucem genitori Amyco dedit et regina . .; X 703.

theatrum, Theater, Schauplatz: I. hinc lata theatris fundamenta petunt ‖ hic alta theatri fundamenta locant ‖, alii; I 427. — II media in valle theatri circus erat; V 288. nuntius Anchisae ad tumulum cuneosque theatri incensas navis perfert Eumelus; V 664. fundamentum: ſ. I.

Thebae, Theben: veluti demens videt Pentheus solem geminum et duplicis se ostendere Thebas; IV 470.

Thebanus, thebaniſch: Antiphaten, Thebana de matre nothum Sarpedonis alti, sternit; IX 697.

Themillas, Rutuler: hunc (Privernum) primo levis hasta Themillae strinxerat; IX 576.

thensaurus, Schatz, Schatzkammer: I. auxilium viae veteris tellure reclusit thensauros, ignotum argenti pondus et auri; I 359. — II. si quando sedem augustam servataque mella thensauri ‖ thesauris ‖ relines; G IV 229.

Thermodon, Fluß in Kappadokien: quales Thraeiciae cum flumina Thermodontis pulsant Amazones; XI 659.

Theron, Rutuler: Aeneas stravit Latinos occiso Therone; X 312.

Thersilochus, Troer: (Aeneas) cernens Glaucumque Medontaque Thersilochumque; VI 483. (Turnus) comitem Asbyten mittit Chloreaque Sybarimque Daretaque Thersilochumque et Thymoeten; XII 363.

Theseus, Theſeus: I. sedet aeternumque sedebit infelix Theseus; VI 118. — II. nec vero Alciden me sum laetatus euntem accepisse lacu nec Thesea Pirithoumque; VI 393 quid Thesea magnum, quid memorem Alciden? VI 122. — III. sunt urbes

Actaeos inter colles et candida Thesei litora; Ci 102.

Thesides, Nachkommen des Theseus: praemia ingeniis pagos et compita circum Thesidae posuere atque inter pocula laeti mollibus in pratis unctos saluere per utres; G II 383.

Thessandrus, Grieche: laeti cavo se robore promunt Thessandrus Sthenelusque et Ulixes; II 261.

Thestylis, Name einer Sklavin: iam pridem a me illos (capreolos) abducere Thestylis orat; et faciet; E II 43. Thestylis et alia serpullumque herbas contundit olentis; E II 10. facit, orat: ſ. abducit.

Thetis, A Meernymphe: I. laeva tenent ‖ tenet ‖ Thetis et Melite Panopeaque virgo; V 825. — II. non tepidum ad solem pinnas in litore pandunt dilectae Thetidi alcyones; G I 399. — B. übtr. Meer: vestigia fraudis, quae temptare Thetim ratibus inbeant; E IV 32.

thiasus, Schwarm der Bacchanten: I. Daphnis thiasos inducere Bacchi (instituit); E V 30. — II. quorum attouitae Baccho nemora avia matres insultant thiasis; VII 581.

Thoas, A. König von Aetolien: se promunt Ulixes Acamasque Thoasque Pelidesque Neoptolemus primusque Machaon; II 262. — B. Trojer: (Halaesus) saxo ferit ora Thoantis; X 415.

tholus, Kuppel: si qua (dona) suspendi tholo aut sacra ad fastigia fixi; IX 408.

thorax, Bruſtharniſch: I. (Aeneas) aptat bis sex thoraca petitum perfossumque locis; XI 9. alii thoracas aënos ducunt; VII 633. perfodio, peto: ſ. apto. (hasta) thoraca simul cum pectore rumpit; X 337. — II. imam inter galeam summi thoracis et oras abstulit ense caput; XII 381. — III. (Turnus) iam adeo rutilum thoraca indutus aënis horrebat squamis; XI 487.

Thraces, Bewohner von Thrakien: terra procul vastis colitur Mavortia campis (Thraces arant); III 14.

Thracius, thrakiſch: non me carminibus vincat ‖ vincet ‖ nec Thracius Orpheus, nec Linus; E IV 55. quem (cratera) Thracius olim Anchisae genitori in magno munere Cisseus dederat; V 536. quem (parvom Priamum) Thracius albis portat ecus bicolor maculis; V 565. maculis quem (Turnum) Thracius albis portat equos; IX 49.

Thraeca, Thrakien: gemit ultima pulsu Thraeca pedum; XII 335

Thraecius (Threïcius), thrakiſch, Thrakier: A. quales Thraeiciae cum flumina Thermodontis pulsant Amazones; XI 659. Orpheus Thraeicia fretus cithara fidibusque canoris; VI 120. Polydorum auri cum pondere magno Priamus mandarat Threïcio regi; III 49. Thraeicius sacerdos obloquitur numeris septem discrimina vocum; VI 645. alter Amazoniam pharetram (victor habeto) plenamque sagittis Thraeiciis; V 311. ut Dardanus Idaeas Phrygiae penetravit ‖ penetrarit ‖ ad urbes Thraeiciamque Samum, quae nunc Samothracia fertur; VII 208. — B. tres ‖ tris? ‖ quoque Threïcios Boreae de gente suprema (Clausus) sternit; X 350.

Thraeissa, Thrakierin: aurata volucrem Thraeissa sagittam deprompsit pharetra cornuque infensa tetendit et duxit longe; XI 859. qualis equos Thraeissa fatigat Harpalyce; I 316. tendit: ſ. depromit.

Thronius, Trojer: Thronium Salius Saliumque Nealces insidiis ‖ insignis ‖ (deicit), iaculo et longe fallente sagitta; X 753.

Thucydides, attiſcher Feldherr: iste iam quatenus totus Thucydides, tyrannus Atticae febris; Cat II 3.

Thybris, A. Hauptfluß des mittleren Italiens: I, 1. nymphae tuque, o Thybri tuo genitor cum flumine sancto, accipite Aenean; VIII 72. Iliaco tumidum qui crescere Thybrim sanguine videbit; XI 393. da nunc, Thybri pater, ferro fortunam atque viam duri per pectus Halaesi; X 421. ubi arva inter opima virum fluit Thybris; II 782. Thybris ea fluvinm, quam longa est, nocte tumentem leniit; VIII 86. bella, horrida bella et Thybrim multo spumantem sanguine cerno; VI 87. quam multa scuta virum galeasque et fortia corpora volves, Thybri pater! VIII 539. — 2. hunc Thybrim fluvium; VIII 151. ego sum caeruleus Thybris, caelo gratissimus amnis; VIII 64. — 3. ſ. 1. accipit, volvit, dat. — II, 1. liceat Laurentem attingere Thybrim; V 797. cerno: ſ. 1, 1. spumat. a quo (Thybri) post Itali fluvium cognomine Thybrim diximus; VIII 331. si quando Thybrim vicinaque Thybridis arva intraro; III 500. nec (licuit) tecum Ausonium, quicumque est, quaerere Thybrim; V 83. — 2. urguet Apollo Tyrrhenum ad Thybrim et fontis vada sacra Numici; VII 242. — III. (Teucri) optato conduntur Thybridis alveo; VII 303. si quando Thybrim vicinaque Thybridis arva intraro; III 500. classis invectas Thybridis undam non effugit nuntius; VII 436. — IV. te videbo flavum propter Thybrim olentes nauticum vocare? Cat XIII 23. — B. alter König Italiens: tum reges asperque immani corpore Thybris; VIII 330.

Thybrinus, tiberiniſch: recalent nostro Thybrina ‖ Tiberina ‖ fluenta sangnine adhuc; XII 35.

thyias, Bacchantin: (regina) bacchatur, qualis commotis excita sacris thyias; IV 301.

Thyle, Inſel im Norden Europas: an tibi serviat ultima Thyle ‖ Thule ‖; G I 30.

Thymber, Mututer: vos, gemini cecidistis, Daucia, Laride Thymberque, simillima proles; X 391. tibi, Thymbre, caput Euandrius abstulit ensis; X 394.

thymbra, Saturei: haec circum graviter spirantis copia thymbrae floreat; G IV 31.

Thymbraeus, A. zur Gbene Thymbra in Troas gehörig, Beiwort des Apollo: I. si modo, quem perhibes, pater est Thymbraeus Apollo; G IV 323. — II. da propriam, Thymbraee, domum; III 85. — B. Trojer: ferit ense gravem Thymbraeus Osirim, Arcetium Mnestheus; XII 458.

Thymbris, Trojer: muros cinxere Assaraci duo et senior cum Castore Thymbris, prima acies; X 124.

Thymoetes, A. einer der Aelteſten Trojas: primus Thymoetes (equom) duci intra muros hortatur et arce locari; II 32. — B. Trojer: I. rara muros cinxere corona Asius Imbrasides Hicetaoniusque Thymoetes; X 123. — II. (Turnus) comitem mittit sternacis equi lapsum cervice Thymoeten; XII 364.

thymum, Thymian: I. proderit admiscere Cecropium thymum; G IV 270. ipse thymum pinosque ferens de montibus altis tecta serat late circum; G IV 112. costis subiciunt thymum casiasque recentis; G IV 304. — II. fessae multa referunt se nocte minores (apes), crura thymo plenae; G IV 181. — III, 1. dum thymo pascentur apes; E V 77. redolent thymo fragrantia mella; G IV 169. A I 436. at suffire thymo cerasque recidere inanis quis dubitet? G IV 241. — 2. Nerine Galatea, thymo mihi dulcior Hyblae, venito; E VII 37.

Thyrsis, Name eines Hirten: I. compulerant greges Corydon et Thyrsis in unum, Thyrsis oves, Corydon distentas lacte capellas; E VII 3. haec memini, et victum frustra contendere Thyrsim; E VII 69. hos (versus) Corydon, illos referebat in ordine Thyrsis; E VII 20. — II. vinco: ſ. I. contendit. — III. certamen erat Corydon cum Thyrside magnum; E VII 16.

thyrsus, Thyrſusſtab: vociferans, etenim mollis tibi sumere thyrsos; VII 390.

tiaras, Tiara: hoc Priami gestamen erat sceptrumque sacerque tiaras Iliadumque labor vestes; VII 247.

Tiberinus, tiberiniſch, Tiber: A. huic (Aeneae) deus ipse loci fluvio Tiberinus amoeno se attollere visus; VIII 31. interea genitor Tiberini ad fluminis undam volnera siccabat lymphis; X 833. instructos acie Tiberino a flumine Teucros descendere; XI 449. urbs antiqua fuit Italiam contra Tiberinaque longe ostia; I 13. unde (se erumpit) pater Tiberinus; G IV 369. — B. I. quae, Tiberine, videbis funera, cum tumulum praeterlabere recentem! VI 873. hunc (lucum) inter fluvio Tiberinus amoeno verticibus rapidis et multa flavos harena in mare prorumpit; VII 31. revocat pedem Tiberinus ab alto; IX 125. videt: ſ. praeterlabitur. — 2. ſ. I. praeterlabitur. qui saltus, Tiberine, tuos sacrumque Numici litus arant; VII 797.

Tiberis, Hauptfluß des mittleren Italiens: qui Tiberim Fabarimque bibunt; VII 715. Vesta, quae Tuscum Tiberim et Romana Palatia servas; G I 499.

tibia, Flöte, Schalmei: I. ubi adsuetis biforem dat tibia cantum; IX 618. desine Maenalios, iam desine, tibia, versus; E VII 61. sunt topia et kalybae ‖ obbae calices ‖, cyathi, rosa, tibia, chordae; Copa 7. incipe Maenalios mecum, mea tibia versus; E VIII 21. 25. 28. 31. 36. 42. 46. 51. 57. ubi curva choros indixit tibia Bacchi; XI 737. — 2. ſ. I. deserit, incipit.

Tibur, alte Stadt in Latium: tela novant Atina potens Tiburque superbum; VII 630.

Tiburs, tiburtiſch, Tiburter: A. tum geminі fratres Tiburtia moenia linunt; VII 670. — B, I. cingula, Tiburti Remulo ditissimus olim quae mittit dona hospitio Caedicus; IX 360. — II. haut aliter praedam Tiburtum ex agmine Tarchon portat ovans; XI 757.

Tiburtus, Gründer von Tibur: linunt fratris Tiburti dictam cognomine gentem; VII 671. tecum acer Messapus erit turmaeque Latinae Tiburtique manus; XI 519.

tignum, Balken: ante garrula quam tignis nidum suspendat hirundo; G IV 307.

tigris, A. Tiger: I. at rabidae tigres absunt; G II 151. Hyrcanae admorunt ubera tigres; IV 367. tum pessima tigris; G III 248. — II. Liber agens celso Nysae de vertice tigris; VI 805. fiet (Proteus) subito sus horridus atraque tigris; G IV 407. qui Rutulum regem incluserit urbi, immanem veluti pecora inter inertia tigrim; IX 730. (Orphea) mulcentem tigris; G IV 510. Daphnis et Armenias curru subiungere tigris instituit et..; E V 29. — III. *tigridis exuviae per dorsum a vertice pendent; XI 577. ille (puer) validas docuit ‖ rabidae novit ‖ vires mansuescere tigris; Ci 136. — B. Name eines Schiffes: Massicus aerata princeps secat aequora tigri; X 166.

Tigris, Fluß Armeniens: ante exul aut Arasim Parthus bibet aut Germania Tigrim, quam..; E I 62.

tilia, Linde: I. nec tiliae leves aut toruo rasile buxum non formam accipiunt; G II 449. illi tiliae atque uberrima pinus; G IV 141. — II. caeditur et tilia ante iugo levis altaque fagus ‖ stivae? ‖; G I 173. tiliae, buxum ferro cavantur acuto; G II 449. pascuntur (apes) et pinguem tiliam et ferrugineos hyacinthos; G IV 183.

Timavus, Fluß in Istrien: si quis Iapydis arva Timavi nunc quoque post tanto videat; G III 475. Antenor potuit iuxtuma tutus regna Liburnorum et fontem superare Timavi; I 244. seu magni superas iam saxa Timavi, sive..; E VIII 6.

timefactus, erſchreckt: cui (Mucio) cessit Lydi timefacta ‖ limitibus cessit cui fracta ‖ potentia regis; Cul 366.

timeo, fürchten, beſorgt ſein, ſich fürchten: I. at non Cyrene; namque ultro adfata timentem: „nate“..; G IV 530. me sonus excitat omnis suspensum et comiti timentem; II 729. tum primum nostri Cacum videre timentem turbatumque oculis ‖ oculi ‖; VIII 222. *(Metabus) caro oneri timet; XI 550. ne me terrete timentem, obscenae volucres; XII 875. timuit exterrita pinnis ales; V 505. — II. di cuius (Stygis) iurare timent et fallere numen; VI 324. timuit fratri te ostendere Iuno; Ci 157. — III. quippe domum timet (Cytherea) ambiguam Tyrios que bilinguis; I 661. quidquid id est, timeo Danaos et dona ferentis; II 49. Graecia cum timuit venientis undique Persas; Cul 34. quae sibi quisque timebat; II 130. nec (Anna) graviora timet quam morte Sychaei; IV 502. regina omnia tuta timens; IV 298. quamvis collo timuisset aratrum; E VI 50. qui nec tristia bella nec funesta timet validae certamina classis; Cul 82. (virgo) dicit communem timere deum; Ci 359. communem belli non meminisse ‖ nec timuisse ‖ deum? Cat IX 50. domum: ſ. alqm; I 664. nec timuit Phlegethonta furens ‖ furentem ‖ ardentibus undis nec maesta obtenta Ditis ferrugine regna defossasque domos ac Tartara nocte cruenta obsita nec faciles Ditis sine ‖ Dictaeo ‖ iudice sedes, iudice, qui..; Cul 275. tenebras et inertia furta ne timeant; IX 152. ta ne qua parentis iussa time neu..; II 607. quid sollicitas tua tristia iussa timentem? X 612. cum impia acternam timuerunt saecula noctem; G I 468. Phlegethonta, regna: ſ. domos. caeca Menoetes saxa timens; V 165. sedes, Tartara: ſ. domos. tenebras: ſ. furta.

timidus, furchtſam, ſcheu: A. (coluber) iam fuga timidum caput abdidit alte; G III 422. aevo sequenti cum canibus timidi venient ad pocula dammae; E VIII 28. timidi dammae cervique fugaces nunc interque canes te circum tecta vagantur; G III 539. (Scyllam) gurgite in alto a! timidos nautas canibus lacerasse marinis; E VI 77. saepe etiam cursu timidos agitabis onagros; G III 409. ille (Aeneas) ducem haut timidis vadentem passibus aequat; VI 263. — B, I. addit se sociam timidisque supervenit Aegle; E VI 20. — 2. ipse pater timidam saeva complexus arena; Ci 72.

timor, Furcht, Beſorgnis, Entſetzen: I. timor omnis abesto, quod superest; XI 14. pedibus timor addidit alas; VIII 224 nunc sollicitam timor anxius angit; IX 89. degeneres animos timor arguit; IV 13. Euryalum fallit timor regione viarum; IX 385. propius periclo it timor; VIII 557. timor occaecaverat artus; Cul 199. — II, I. maria aspera iuro non ullum pro me tantum cepisse timorem, quam ni ‖ ne ‖..; VI 352. Mars immisit Fugam Teucris atrumque Timorem; IX 719. hoc primum in luco nova res oblata timorem leniit; I 450. revocate animos maestumque timorem mittite; I 202. pelle timores; V 812. pulso timore iam famis; Mo 120. — 2. me timoris argue tu, Drance; XI 383.

tinguo (tingo), benetzen, tränken, eintauchen: veluti alii (Cyclopes) stridentia tingunt aera lacu; G IV 172. alii.. lacu; VIII 450. per arctos Oceani metuentes aequore tingui; G I 246. (Simylus) servatum in germine bulbum tinguit aqua; Mo 97. nudata musto tingue novo mecum dereptis crura coturnis ‖ coth. ‖; G II 8. vix suppositi tinguntur sanguine cultri; G III 492. quem (ensem) ignipotens deus Stygia candentem tinxerat unda; XII 91. ni roseus fessos iam gurgite Phoebus Hibero tinguat equos; XI 914. necdum fluctus latera ardua tinxit; III 665. (Turnus) mucronem alto fulgentem tinguit iugulo; XII 358. nec (Camilla) tingueret aequore plantas; VII 811. monstrent, quid tantum Oceano

properent se tinguere soles hiberni; G II 481. quid.. hiberni; I 745. (virgo) non storace Idaeo fragrantis tincta capillos; Ci 168.

tinia, Motte: se immiscuit dirum tiniae genus; G IV 246.

tinnitus, Klingen, Geklirr: l. tinnitus cie et Matris quate cymbala circum; G IV 64. — II. strepit adsiduo cava tempora circum tinnitu galea; IX 809.

tinus, Lorbeerartiger Schneeball: hic (est) amarantus humastusque virens et semper florida tinus; Cul 407.

Tiphys, Böotier: alter erit tum Tiphys; E IV 34.

Tirynthius, aus Tiryns, Tirynthier: ecce furens animis aderat Tirynthius; VIII 228. postquam Laurentia victor Geryone extincto Tirynthius attigit arva; VII 662. furit: ſ. adest.

Tisiphone, eine der Furien: I. saevit et emissa pallida Tisiphone Morbos agit ante Metumque inque dies avidum surgens caput altius effert; G III 553. obvia Tisiphone, serpentibus undique compta; Cul 218. continuo sontis ultrix accincta flagello Tisiphone quatit insultans; VI 571. saevit: ſ. agit. pallida Tisiphone media inter milia saevit; X 761. Tisiphone sedens vestibulum exsomnis servat noctesque diesque; VI 555. surgit: ſ. effert. — II. accingo: ſ. I quatit. como: ſ. I. est. in lucem Stygiis emissa tenebris pallida Tisiphone; G III 552. Tisiphone palla succincta cruenta; VI 555

Titan, Sonnengott: ubi primos crastinus ortus extulerit Titan radiisque retexerit orbem; IV 119.

Titanius, titaniſch: lucentem globum, lunam Titaniaque astra spiritus intus alit; VI 725. hic genus antiquom Terrae, Titania pubes, fulmine deiecti fundo volventur in imo; VI 580.

Tithonius, tithoniſch: te potuit lacrimis Tithonia flectere coniunx; VIII 384.

Tithonus, Sohn des Königs Laomedon: ubi pallida surget Tithoni croceum linquens Aurora cubile; G I 447 Tithoni.. cubile; IV 585 IX 460. Tithoni prima quot (annos) abest ab origine Caesar; G III 48.

titubo, wanken: iuvenis vestigia presso haut tennit titubata solo, sed concidit; V 332.

Tityos, Sohn des Jupiter und der Gäa: I. Tityos, Latona, tuas memor anxius iras ‖ tuae.. irae ‖ (implacabilis ira nimis!) iacet alitis esca; Cul 238. — II. nec non et Tityon, Terrae omniparentis alumnum cernere erat; VI 595.

Tityrus, Name eines Hirten, Hirt: I, 1. Tityrus hinc aberat; E I 38 potum pastas (capellas) age, Tityre; E IX 24. Tityre, coge pecus! E III 20. sed tamen iste deus qui sit da, Tityre, nobis; E I 18. tu, Tityre, lentus in umbra doces..; E I 4. sit Tityrus Orpheus, Orphëus ‖ Orpheus ‖ in silvis, inter delphinas Arion; E VIII 55. Tityre, tu silvestrem tenui musam meditaris avena; E I 1. Tityre, dum redeo, pasce capellas; E IX 23 Tityre, pascentes a flumine reice capellas; E III 96. incipe; pascentis servabit Tityrus haedos; E V 12. — 2. ſ. I. meditatur, docet. hanc etiam (capellam) vix, Tityre, duco; E I 13. ſ. I. dat ipsae te, Tityre, pinus vocabant; E I 38. ſ. I. cogit, reicit. pastorem, Tityre, pinguis pascere oportet ovis; E VI 4. ſ. I. pascit, agit. qui audax iuventa, Tityre, te patulae cecini sub tegmine fagi; G IV 566. — II. cano: ſ. I, 2; G IV 566. voco: ſ. I, 2; E I 38.

Tmarius, vom Gebirge Tmaros: (Iris) fit Beroë, Tmarii coniunx longaeva Doryeli; V 620.

Tmaros, Gebirge in Epirus: duris in cotibus illum (Amorem) aut Tmaros aut Rhodope aut extremi Garamantes edunt; E VIII 44.

Tmarus, Rutuler: inrumpunt praeceps animi Tmarus ‖ Marus ‖ et Mavortius Haemon agminibus totis; IX 685

Tmolius, zum Berge Tmolus gehörig, Tmolierwein: A. illum viridi cum ‖ iam ‖ palmite lucens Tmolia pampineo subter coma velat amictu; Cul 75. — B. Tmolius adsurgit quibus (vitibus) et rex ipse Phanaeus; G II 98.

Tmolus, Gebirge Lydiens: nonne vides croceos ut Tmolus odores, India mittit ebur? G I 56.

tofus, Tuffſtein: tofus ‖ tophus ‖ scaber et nigris exesa chelydris creta negant alios aeque serpentibus agros dulcem ferre cibum et curvas praebere latebras; G II 214.

togatus, mit der Toga bekleidet: Iuno fovebit Romanos, rerum dominos, gentemque togatam; I 282.

tolerabilis, erträglich: sed tolerabilibus curis haec immemor audis; Cul 379. quibus aspera quondam visa maris facies et non tolerabile nomen ‖ numen ‖; V 768.

tolero, ertragen, beſtehen: (Pallas) sub te tolerare magistro militiam et grave Martis opus adsuescat; VIII 515. cui (feminae) tolerare colo vitam tenuique Minerva impositum; VIII 409.

tollo, aufheben, erheben, großziehen, erhöhen, wegſchaffen, fortziehen, ausrotten: Daphnim tuum tollemus ad astra; E V 51. temptanda viast, qua me quoque possim tollere humo; G III 9. fotum (Ascanium) gremio dea tollit in altos Idaliae lucos; I 692. tollimur in caelum curvato gurgite; III 564. per sidera testor, tollite me, Teucri; III 601. Dares magno virum se murmure tollit; V 369. tecum me tolle per undas; VI 370. (Aeneas) solio se tollit ab alto; VIII 541. dixit (Iris) et in caelum paribus se sustulit alis; IX 14. non ita me genitor, bellis adsuetus Opheltes, Argolicum terrorem inter Troiaeque labores sublatum eruditt; IX 203. Helenor, Maeonio regi quem serva Licymnia furtim sustulerat; IX 546. quem (Mnesthea) pulsi pristina Turni aggere moerorum sublimem gloria tollit; X 144. tolle fuga Turnum atque instantibus eripe fatis; X 624. Aenean scis fatis ad sidera tolli; XII 795. sponte sua quae se tollunt in luminis oras; G II 47. „tollite cuncta“ inquit (Ignipotens); VIII 439. animos: ſ. animus, II, 1. tollo (6 St.) S. 51, b. iamquae seminibus iactis se sustulit arbos; G II 57. videre ut purpurea intexti tollant aulaea Britanni; G III 25. nec puer Iliaca quisquam de gente Latinos in tantum spe tollet avos, nec..; VI 876. illi (Cyclopes) inter sese magna vi bracchia tollunt in numerum; G IV 174. unde tristis lupini sustuleris fragilis calamos silvamque sonantem; G I 75. talis prima Dares caput altum in proelia tollit; V 375. cur non (Turno) incolumi potius certamina tollo? XII 39. clamorem: ſ. clamor, II. tollo (9 St.) S. 122, a. (columbae) tollunt se celeres; VI 202. *(Metabus) infantem fugiens media inter proelia belli sustulit exilio comitem; XI 542. belli commercia Turnus sustulit ista prior iam tum Pallante perempto; X 533. levem clipeum sublatis cornibus Io auro insignibat; VII 789. (Aeneas) tolli miserabile corpus imperat; XI 59. corpora avecta partim finitimos tollunt in agros urbique remittunt; XI 206. qualis ubi aut leporem aut cycnum sustulit alta petens pedibus Iovis armiger uncis; IX 564. cum dea se paribus per caelum sustulit alis; V 657. protinus hinc fuscis tristis dea tollitur alis audacis Rutuli ad muros; VII 408. ipse (deus) volans tenuis se sustulit ales ad auras; V 861. ignem sublata procul dextra conixa (Iris) coruscat et iacit; V 641. sine me haec haut mollia fatu sublatis aperire dolis; X 26. Entelle, tantane tam patiens nullo certamine tolli dona sines? V 390. (Turnus) sublatum alte consurgit in ensem; X 749. corpore toto alte sublatum consurgit Turnus in ensem et ferit; XII 729. cum primum alto se

gurgite tollunt solis equi; XII 114. unde tenuis fetus viciae sustuleris; G I 75. tibi divom pater et mulcere dedit fluctus et tollere vento; I 66. procella fluctus ad sidera tollit; I 103 ingentem gemitum (Iliades?) tunsis ad sidera tollunt pectoribus; XI 37. quem (genitorem) tollere in altos optabam primum montis; II 635. hic vero victus genitor se tollere ad auras; II 699. cessi et sublato montes genitore petivi; II 804. nec Drances potius, sive est virtus et gloria, tollat; XI 444. saepe (apes) lapillos, ut cumbae instabiles fluctu iactante saburram, tollunt; G IV 195. unde prius siliqua quassante legumen sustuleris; G I 74. leporem: ſ. cyenum. uti pantatim sese tollit mare et altius undas erigit; VII 529. nescia mens hominum servare modum, rebus sublata secundis! X 502. (columbum) tollentem minas et sibila colla tumentem deice; G III 421 tolle minas; X 451. venti, tantas audetis tollere moles? quos ego —! I 134. nos idem venturos tollemus in astra nepotes; III 158. at fulvae nimbus harenae tollitur; G III 110. ille (Simon) sustulit exutas vinclis ad sidera palmas; II 153. iuvenis duplicis ad sidera palmas sustulit; IX 16. est anguis squamea convolvens sublato pectore terga; G III 426. qualis coluber lubrica convolvit sublato pectore terga, arduos ad solem; II 474. haec ubi dicta, dapes iubet (Euandrus) et sublata reponi pocula; VIII 175. magno discordes aethere venti proelia ceu tollunt animis et viribus aequis; X 357. (coniunx Neptunia puellam) aëriis potius sublimem sustulit alis; Ci 487. qui ancipites suaderent tollere pugnas; Ci 368. tollit se arrectum quadrupes et calcibus auras verberat; X 892. tollite (remos), ferte rates; X 295. saburram: ſ. lapillos. (Turnus) se nec cognoscit euntem tollentemve manu saxumve ‖ saxumque ‖ immane moventem; XII 904. Maiam idem Atlans generat, caeli qui sidera tollit; VIII 141. silvam: ſ. calamos. uno ingentem (herba) tollit de caespite silvam; G IV 273. stirpem Teucri nullo discrimine sacrum sustulerant; XII 770. virtutem: ſ. gloriam. pars tollere vocem exiguam; VI 492.

Tolumnius, Seher der Latiner: cadit ipse Tolumnius augur; XII 460. at (auxilio nobis) Messapus erit felixque Tolumnius et quos duces . .; XI 429. primus Tolumnius augur „hoc erat, hoc, votis“ inquit „quod saepe petivi“; XII 258

tondeo, ſcheren, mähen, beſchneiden, abpflücken: I. candidior postquam tondenti barba cadebat; E I 28. — II. nec minus interea barbas incanaque menta Cinyphii tondent hirqui; G III 312. tum stringe comas, tum bracchia tonde; G II 368. quattuor equos vidi tondentes late campum, candore nivali; III 538. (nutrix) purpureum parat rursus tondere capillum; Ci 382. ille comam mollis iam tondebat hyacinthi; G IV 137. omnibus (pueris) in morem tonsa coma pressa corona; V 556. tonsum tristi contingunt corpus amurca; G III 448. tondentur cytisi; G II 431. cultor nemorum, cui pinguia Ceae ter centum nivei tondent dummeta iuvenci; G I 15. iam (capellae) omni celeres e parte vagantes tondebant tenero viridantia gramina morsu; Cul 50. rostro immanis voltur obunco immortale iecur tondens; VI 598. menta: ſ. barbas. alternis (annis?) idem tonsas cessare novalis, et segnem patiere situ durescere campum; G I 71. ipse caput tonsae foliis ornatus olivae dona feram; G III 21. ipse (Aeneas) caput tonsae foliis evinctus olivae; V 774. cum tonsis (ovibus) inlautus adhaesit sudor; G III 443. nocte leves melius stipulae, nocte arida prata tondentur; G I 289. Cinyphii tondent hirqui saetas comantis usum in castrorum et miseris velamina nautis; G III 312. stipulas: ſ. prata. tonsis in vallibus illum (florem) pastores legunt; G IV 277. ne tondere quidem morbo inluvieque peresa vellera possunt; G III 561. germanae tonsis ferunt mantelia villis; G IV 377. famuli tonsis . . villis; I 702.

tonitrus, Donner: tonitru caelum omne cieho; IV 122. tonitru cum rupta corusco ignea rima micans percurrit lumine nimbos; VIII 391. tonitru tremescunt ardua terrarum et campi; V 694.

tono, donnern, dröhnen, rufen: I. proinde tona eloquio (solitum tibi); XI 383. horrificis iuxta tonat Aetna ruinis; III 571. quam supter (insulam) specus et Cyclopum exesa caminis antra Aetnae tonant; VIII 419. arma per suidum ‖ sudum ‖ rutilare vident et pulsa tonare; VIII 529. tumidum sub axe tonanti sternitur aequor aquis; V 820. caelum tonat omne fragore; IX 541. caelum tonat omne tumultu; XII 757. cum eurique zephyrique tonat domus; G I 371. quem (iuvenem) super ingens porta tonat caeli; G III 261. specus: ſ. antra. — II. crinis effusa sacerdos ter centum tonat ore deos Erebumque Chaosque tergeminamque Hecaten, tria virginis ora Dianae; IV 510.

tonsa, Ruder: I. cum in lento luctantur marmore tonsae; VII 28. — II. socii consurgere tonsis; X 299.

topia, maleriſche Gartenverzierung: sunt topia et kalybae ‖ obbae calices ‖, cyathi, rosa, tibia, chordae; Copa 7.

toreuma, getriebenes Kunſtwerk: si nec pocula gratum ‖ Graium ‖ Alconis referent Boethique ‖ referunt Rhoecique ‖ toreuma; Cul 67.

tormentum, Marter, Schleudermaſchine: I. (Mezentius) componens manibusque manus atque oribus ora, tormenti genus; VIII 487. — II. excussus Aconteus fulminis in morem aut tormento ponderis acti praecipitat; XI 616. murali concita numquam tormento sic saxa fremunt; XII 922.

tornus, Meißel: nec tiliae leves aut torno rasile buxum non formam accipiunt; G II 449. lenta quibus (poculis) torno facili super addita ‖ superaddita ‖ vitis vestit . .; E III 38.

torpeo, erſtarren: conferto agmine cervi torpent mole nova; G III 370. nec (pater) torpere gravi passus sua regna veterno; G I 124. torpent infractae ad proelia vires; IX 499.

torpor, Entſetzen: olli (Turno) membra novos solvit formidine torpor; XII 867.

Torquatus, Beinamen des T. Manlius: quin Decios Drusosque procul saevomque securi aspice Torquatum; VI 825.

torqueo, drehen, wenden, lenken, ſchwingen: illa (Scylla) autem „quid nunc ‖ quid ‖ me“ inquit „ ‖ io ‖ nutricula, torques?“ Ci 257. (Scybale) torta comam labroque tumens et fusca colore; Mo 33. (Amata) sanguineam torquens aciem; VII 399. intendunt acris arcus ammentaque torquent; IX 665. *Invidia metuens ‖ metuet ‖ tortos Ixionis anguis immanemque rotam; G III 38. ubi maximus Atlans axem umero torquet stellis ardentibus aptum; IV 482. ubi caelifer Atlans . . aptum; VI 797. cuncta tuo qui bella, pater, sub numine torques; XII 180. denm regnator, caelum ac ‖ et ‖ terras qui numine torquet; IV 269. Teutonico ritu soliti torquere cateias; VII 741. ipse (Gyas) magister hortaturque viros clavomque ad litora torquet; V 177. una ardua torquent cornua detorquentque; V 331. quo modo tortus per herbam cresceret in ventrem cucumis; G IV 121. stivaque ‖ stivae ‖ (aptatur), quae currus a tergo torqueat imos; G I 174. torquet medios Nox umida cursus; V 738 ferrum alii torquent et obumbrant aethera telis; XII 578. ante, genitor, cum fulmina torques, nequiquam horremus? IV 208. deus tortos incidere finis stimulat; IV 575. qua turbidus et torquens flaventis Hister harenas; G III 350. quo turbine (Aeneas) torqueat hastam; XI 284. (Nisus) ocius adducto torquens

hastile lacerto; IX 402. eum Iuppiter horridus austris torquet aquosam hiemem; IX 671. (Troius heros) iaculum nam torquet in hostem; X 585. tris imbris torti radios, tris nubis aquosae addiderant (Cyclopes); VIII 429. (anguis) exsulit in siccum et flammantia lumina torquens saevit agris; G III 433. tum flammea torquens lumina cunctantem (invenem erinys) reppulit; VII 448. non eos (equos) obiecta retardant flumina correptosque unda torquentia montis; G III 254. tris (naves) Notus abreptas in saxa latentia torquet, dorsum immane mari summo; I 109. ast aliam ‖ illam ‖ (navem) ter fluctus ibidem torquet agens circum; I 117. omnipotens oculos ad moenia torsit regia; IV 220. orbes: ſ. orbis, II, 1. torqueo (4 St.) S. 482, b. ora tristia temptantum sensu torquebit amaror; G II 247. (Pandarus) portam vi magna converso cardine torquet, obnixus latis umeris; IX 724. socii proras ad litora torquent; III 532. torta redimitus tempora queren; G I 349. (sagittam) armatam saevi quam felle veneni Parthus sive Cydon, telum immedicabile, torsit; XII 858. Phlegethon torquet sonantia saxa; VI 551. ille manu rapium (saxum) trepida torquebat in hostem altior insurgens et cursu concitus heros; XII 902. filius huic (Berecyntiae) contra, torquet qui sidera mundi: „o genetrix“ . .; IX 93. libet Partho torquere Cydonia cornu spicula; E X 59. ipse (Chloreus) spicula torquebat Lycio Gortynia cornu; XI 773. haut mora nantae admixi torquent spumas; III 308. admixi torquent spumas et caerula verrunt; IV 583. Ituraeos taxi torquentur in arcus; G II 448. ipse (Aventinus) pedes, tegimen torquens ‖ tergusque (indutus) ‖ immane leonis; VII 666. telum: ſ. telum, II, 1. (6 St.) S. 691, a. terras: ſ. caelum. tum (tempus) figere dammas stuppea torquentem Balearis verbera fundae, eum . .; G I 309. illi (iuvenes) instant verbere torto; G III 106. ren quondam torto volitans sub verbere turbo (fertur): non segnior . .; VII 378. medio fragosus dat sonitum saxis et torto vertice torrens; VII 567. sensit (Polyphemus) et ad sonitum vocis vestigia torsit; III 669. tantum effatus (Deiphobus) et in verbo vestigia torsit; VI 547. (Protens) spumantem undam sub vertice torsit; G IV 529.

torques, Reifen, Blumengewinde: I. [saepe deum nexis ornatae torquibus anae]; G IV 276. — II. dehinc ipsis e torquibus aptos iunge pares (invencos?); G III 168.

torrens, wallend, brausend, Gießbach: A. ductor Dardanius torrentis aquae vel turbinis atri more furens; X 603. quae (moenia) rapidus flammis ambit torrentibus amnis, Tartareus Phlegethon; VI 550. quantum aut nimbrum lupus aut torrentia flumina ripas (curant); E VII 52. iam rapidus torrens sitientis Sirius Indos ardebat caelo; G IV 425. (Iuppiter) ratum per pice torrentis atraque voragine ripas adnuit; IX 105. (Iuppiter) per . . adnuit; X 114. deus heu nimium certo ‖ taetro ‖ nimium torrentia nisu ‖ viro ‖ (tela) defixerat ‖ defixit ‖; G I 161. nec non et torrentem undam levis innatat alnus missa Pado; G II 451. — B. medio fragosus dat sonitum saxis et torto vertice torrens; VII 567. qua (parte?) saxa rotantia late impulerat torrens arbustaque diruta ripis; X 363. cum rapidus montano flumine torrens sternit agros, strernit sata laeta bovomque labores, praecipitesque trahit silvas; II 307.

torreo, dörren, rösten: cum sole novo densae torrentur aristae; VII 720. pinguia in veribus torrebimus exta colurnis; G II 396. nunc torrete igni fruges, nunc frangite saxo; G I 267. at ‖ et ‖ medio tostas aestu terit area fruges; G I 298. fruges receptas et torrere parant flammis et frangere saxo; I 179. subiciunt veribus prunas et viscera torrent; V 103. tum lecti iuvenes certatim araeque sacerdos viscera tosta ferunt taurorum; XIII 180.

torridus, dürr, heiß: iam venit aestas torrida; E VII 48. quarum (zonarum) una torrida semper ab igni; G I 234.

torris, Feuerbrand: obvius ambustum torrem Corynaeus ab ara corripit; XII 298. (agrestes) adsunt, hic torre armatus obusto, stipitis hic gravidi nodis; VII 506.

tortilis, gedreht: fit tortile collo aurum ingens coluber; VII 351.

tortus, Windung: nequiquam longos fugiens (serpens) dat corpore tortus; V 276.

torus, Muskel, Lagerstätte, Polster, Bahre: I. atro tepefacta cruore terra torique madent; IX 334. — II, 1. qualis leo gaudet comantis exeutiens cervice toros; XII 6. tum litore curvo extrimus toros; III 224. alii extructos toros obtentu frondis inumbrant; XI 66. riparum toros et prata recentia rivis incolimus; VI 674. inumbro: ſ. extruo. Tyrii convenere, toris inssi discumbere pictis; I 708. eni (Iovi) nunc Maurusia pictis gens epulata toris Lenaeum libat honorem; IV 207. — 2. quid iuvat abisse quam potius bibulo decubuisse toro? Copa 6. discumbo: ſ. 1. pingo. dixit (Dido) et os impressa toro „moriamur“ ait; IV 659. (Dido) incubuit toro dixitque novissima verba: „dulces“ . .; IV 650. — 3. inde toro pater Aeneas sic orsus ab alto: „infandum“ . .; II 2. — III. praecipuum toro et villosi pelle leonis (Euandrus) accipit Aenean; VIII 177. proximus (Acestes) ut viridante toro consederat herbae; V 388. epulari: ſ. II, 1. pingo. super exuvias ensemque relictum effigiemque toro (regina) locat; IV 508. lucent genialibus altis aurea fulcra toris; VI 604. luxuriat toris animosum pectus; G III 81. tum membra toro defleta reponunt; VI 220. arma toro tectisque (iuvenis?) requirit; VII 460. ter (Dido) revoluta torost; IV 691.

torvus, finſter, wild, grimmig: A. una torvos Abas; X 170. Tisiphone torvos sinistra intentans anguis; VI 571. aspectu micant flammarum lumina torvo; Cul 173. optuma torvae forma bovis; G III 51. Allecto torvam faciem et furialia membra exuit; VII 415. invenis referens a navibus ignis Argolicis Phrygios torva feritate repulsos; Cul 303. quod (lumen) torva solum sub fronte latebat; III 636. torva leaena lupum sequitur; E II 63. cernimus adstantis nequiquam lumine torvo Aetnaeos fratres; III 677. (pastor) tum torva tenentem lumina respexit serpentem comminus; Cul 189. (serpens) acrior instat obvia torvos saevius ‖ spiris ‖ arripiens infringere; Cul 176. — B, 1. torvom repente (Amata) clamat: „io matres“ . .; VII 399. — II. talibus Aeneas ardentem et torva tuentem lenibat dictis animum; VI 467.

tot, ſo viel, ſo viele: I. quis mihi nunc tot acerba deus expediat? XII 500. quando tot stragis acervos Teucrorum tua dextra dedit; XI 384. diluvio ex illo tot vasta per aequora vecti rogamus . .; VII 228. accingar Caesaris nomen fama tot ferre per annos, quot . .; G III 47. ast ego una cum gente tot annos bella gero; I 47. tot iam labentibus annis: II 14. tot milia gentes arma ferunt Italae: IX 132. tot bella per orbem; G I 505. nunc oblita mihi tot carmina; E IX 53. quid dolens regina deum tot volvere casus insignem pietate virum impulerit; I 9. nunc eadem fortuna viros tot casibus actos insequitur; I 240. (Aegaeon) Iovis cum fulmina contra tot paribus streperet clupeis; X 568. (Allecto) tot pullulat atra colubris; VII 329. ubi tot Simois scuta virum galeasque et fortia corpora volvit; I 99. per varios casus, per tot discrimina rerum tendimus in Latium; I 204. (Aegaeon) cum tot stringeret enses; X 568. quos (fratres) fida crearat una tot Arcadio coniunx Tyrrhena Gylippo;

XII 272. Troes, quibus tot funera passis cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis; I 232. neque finitimos ‖ finitimo ‖ Mezentius umquam huic capiti insultans tot ferro saeva dedisset funera; VIII 570. galeas: ſ. corpora. Troiae sub moenibus altis tot gnati cecidere deum; X 470. color est nec de lacte nitens, quia tot variatur ab herbis; Mo 206. tot erinys sibilat hydris; VII 447. quid dolens regina deum virum tot adire labores impulerit; I 10. Turne, tot incassum fusos patiere labores? VII 421 cuius ob auspicium infaustum lumina tot cecidisse ducum totamque videmus consedisse urbem luctu; XI 349. vincta tot adsiduas pendebo ex ordine luces? Ci 417. magnas obeuntia terras tot maria intravi duce te; VI 59. inde ubi tot traxisse moras, tot spicula taedet vellere; X 888. Pyrgo, tot Priami natorum regia nutrix; V 645. adde tot congesta manu praeruptis oppida saxis; G II 156. inde tot per orbitosa milia iugum tulisse; Cat X 17. (Allecto) tot sese vertit in ora; VII 328. quid iuvit (iuverunt?) fugisse tot maris vastaeque exhausta pericula terrae? X 57. hic exitus illum (Priamum) tulit, tot quondam populis terrisque superbum regnatorem Asiae; II 556. quos tot populi misere duces; XI 430. primis una tot caede peremptis, Serranoque Numaque; IX 453. unus homo impune iuvenum primos tot miserit Orco? IX 785. tot lecti proceres ter denis navibus ibant subsidio Troiae; X 213. sin (Troes) tot responsa secuti (Italiam petiere); X 33. cum tot inhospita saxa sideraque emensae ferimur; V 627. scuta: ſ. corpora. inde ubi tot traxisse moras, tot spicula taedet vellere; X 888. (Aeneas) caedit binas de more bidentis totque sues; V 97. pelagi tot tempestatibus actis ‖ actus ‖; III 703. clipeum, tot ferri terga, tot aeris, cuspis transverberat; X 482. terrae: ſ. populi. ben tot vada fessis superesse; V 615. quae causa rates litus ad Ausonium tot per vada caerula vexit? VII 198. series longissima rerum per tot ducta viros; I 642. adde tot egregias urbes operumque laborem; G II 155. iuvat evasisse tot urbes Argolicas; III 282. — II. cui (Famae) quot sunt corpore plumae, tot vigiles oculi ‖ oculi: ‖ subter ⟨mirabile dictu⟩, tot linguae, totidem ora sonant, tot subrigit auris; IV 183. quot emissa manu contorsit spicula virgo, tot Phrygii cecidere viri; XI 677.

totidem, eben ſo viele: I. totidem nobis animaeque manusque; X 376. argitis minor, cui non certaverit ulla (vitis) ant tantum fluere aut totidem durare per annos; G II 100. (Erulum) haec dextra totidem exuit armis; VIII 567. mactare praestiterit totidem lectas de more bidentis; VI 39. totidem (equites dabit) suo tibi munere ‖ nomine ‖ Pallas; VIII 519. hinc virgineae ⟨mirabile monstrum⟩ reddunt se totidem facies pontoque feruntur; IX 122. delige intacta totidem cervice iuvencas; G IV 540. (Aristaeus) ducit intacta totidem cervice iuvencas; G IV 551. Caci mens avertit totidem forma superante iuvencas; VIII 208. (Aeneas) caedit totidem nigrantis terga iuvencos; V 97. totidem (iuvenes), quos educat Ufens, viventis (Aeneas) rapit; X 518. manus: ſ. animae. centum aliae ⟨famulae⟩ totidemque pares aetate ministri, qui . .; I 705. totidem sine sidere noctes ⟨erramus pelago⟩; III 204. tu ‖ et ‖ potes in totidem classem convertere nymphas; X 83. quinque orbis explent cursu totidemque retexunt huc illuc; XII 763 unde ruunt totidem voces, responsa Sibyllae; VI 44. — II. cui (Famae) quot sunt corpore plumae, tot linguae, totidem ora sonant, tot (Fama) subrigit auris; IV 183. quot in flore novo pomis se fertilis arbos induerat, totidem autumno matura tenebat; G IV 143.

totiens, ſo oft, ſo häufig: I. nec diri totiens arsere cometae; G I 488. ‖ caeli ‖ totiens deceptus fraude sereni; V 851 quos (Nomades) ego sim totiens iam dedignata maritos; IV 536. quid consanguineo totiens data dextera Turno? VII 366. quid natum totiens falsis ludis imaginibus? I 407. ⟨quom pellis totiens obeat circumdata tauri⟩; X 483. quid miseros totiens in aperta pericula cives proicis? XI 360. quo referor totiens? XII 37. ⟨Dardanium totiens sudarit sanguine litus?⟩ II 582. — II. quotiens oculos (Aeneas) coniecit in hostem alipedumque fugam cursu temptavit equorum, aversos totiens currus Iuturna retorsit; XII 485.

totus, ganz, völlig, ſämtlich: (Delia,) levi de marmore tota puniceo stabis; E VII 31. totum (Aenean Dido) pererrat luminibus tacitis; IV 363. ubi penitus in viscera lapsum serpentis furiale malum totamque pererrat (Amatam); VII 375. totum instructo Marte videres fervere Lucaten; VIII 676. iste iam quatenus totus Thucydides, tyrannus Atticae febris; Cat II 2. (Turnus) rapit acer totam aciem in Teucros; X 309. postquam totas implicuere inter se acies legitque virum vir; XI 631. totae adeo conversae acies; XII 548. si non domus mane salutantum totis vomit aedibus undam; G II 462. disiectam Aeneae toto videt (Neptunus) aequore classem; I 128. his accensa (Saturnia) super iactatos aequore toto Troas arcebat longe Latio; I 29. cum totum videres misceri ante oculos tantis clamoribus aequor; IV 410. totum dehiscit convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; V 142. (Entellus) praecipitem Daren ardens agit aequore toto; V 456. totum spumare reductis convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; VIII 689. donec respiciunt totum adlabi classibus aequor; X 269. Aegaeon qualis, sic toto Aeneas desaevit in aequore victor; X 569. fremit aequore toto insultans sonipes; XI 599. quos (duces) aequore toto inque vicem nunc Turnus agit, nunc Troïus heros; XII 501. interea toto non setius aëre ninguit; G III 367. nec singula morbi corpora corripiunt, sed tota aestiva repente; G III 472. tempestas toto autumni incanduit aestu; G III 479. praecipue cum iam staret ecus, toto sonuerunt aethere nimbi; II 113. ruit aethere toto turbidus imber aqua densisque nigerrimus austris; V 695. inrumpunt Tmarus ‖ Marus ‖ et Haemon agminibus totis; IX 686. huic (Abanti) totum insignibus armis agmen fulgebat; X 170. (Aeneas) toto lectos ex agmine mittit mille viros, qui comitentur . .; XI 60. (virgo) totum incanta per agmen femineo praedae et spoliorum ardebat amore; XI 781. sic ambo ad muros rapidi totoque feruntur agmine; XI 906. undique totis usque adeo turbatur agris; E I 16. totum cognovimus amnem; IX 245. si mihi non haec lux toto iam longior annost; E VII 43. hic iam ter centum totos regnabitur annos gente sub Hectorea; I 272. (Cerberus) toto ingens extenditur antro; VI 423. est volitans, quo tota exterrita silvis diffugiunt armenta; G III 149. hos (cervos) tota armenta secuntur a tergo; I 185. quem tota armenta sequantur; XII 719. multi illam (filiam) magno e Latio totaque petebant Ausonia; VII 54 sin totum moveri mutavire putas bellum; X 626. nec mihi displiceat (bos) faciem tauro propior, quaeque ardua tota; G III 58. nec tota claudes faenilia bruma; G III 321. armorum somitum toto Germania caelo audiit; G I 474. toto genitor quae (fulmina) plurima caelo deicit in terras; VIII 427. it toto turbida caelo tempestas telorum ac ferreus ingruit imber; XII 283 clipeata totis agmina densentur campis; VII 793. Tyrrhenam manum totis descendere campis; XI 450. nec tota tamen ille (Sergestus) prior praeeunte carina; V 186. sive hoc in carmine toto inguinis est vitium et Veneris descripta libido; Ci 68. corpus amici totam incestat funere classem; VI 150 quam (reginam) tota cohors imitata relictis ad terram defluxit equis; XI 609. color est nec totus viridis, quia lactea frusta repugnant, nec . .; Mo 105. hic totum caveae

consessum ingentis Salius clamoribus implet; V 340. nonne vides, ut tota tremor pertemptet equorum corpora? G III 250. quo (odore Cyrene) totum nati corpus perduxit; G IV 416 tum gelidus toto manabat corpore sudor; III 175. hinc (Cyllenius) toto praeceps se corpore ad undas misit; IV 253. (Aeneas) hic Priamiden laniatum corpore toto Deiphobum vidit, ‖ videt et ‖ lacerum . .; VI 494. toto proruptas corpore sudor; VII 459. ille (Euandrus) loquentis totum lustrabat lumine corpus; VIII 153. (Nisus) toto conixus corpore ferrum conicit; IX 410. tum toto corpore sudor liquitur; IX 812. fert ingens toto conixus corpore saxum Lyrnesius Acmon; X 127. (Aeoetes) sternitur et toto proiectus corpore terrae; XI 87. toto certatum est corpore regni; XI 313. (Camilla) tum frigida toto paulatim exsolvit se corpore; XI 828 corpore toto alte sublatum consurgit Turnus in ensem et ferit; XII 728. telum Aeneas corpore toto eminus intorquet; XII 920. Dardanidae tota ‖ tecta ‖ domorum culmina convellunt; II 445. totus et ille dies et qui nascentur ab illo pluvia ventisque carebunt; G I 434. qui Euandri totam cum stirpe videbit procubuisse domum; XI 394. pectore in adverso totum cui (Rhoeto Euryalus) comminus ensem condidit adsurgenti; IX 347. Aeneas totum (ensem) recondit; X 816. quem (equum) fulva leonis pellis obit totum; VIII 553. (Scybale) tota patriam testante figura; Mo 32. Eurydicen toto referebant flumine ripae; G IV 527. magnanimos duces totiusque ordine gentis mores dicam; G IV 4. dicam Tyrrhenam manum totamque sub arma coactam Hesperiam; VII 43. per tota novem cui (Tityo) iugera corpus porrigitur; VI 596. totae solidam in glaciem vertere lacunae; G III 365. Teucri litore celsas deducunt toto navis; IV 398. Anna, vides toto properari litore; IV 416. toto namque fremunt condensae litore puppes; VIII 497. tum litore toto ardentis spectant socios; XI 199. profani, toto absistite luco; VI 259. totum (mare) a sedibus imis una Eurusque Notusque ruunt; I 84. habes tota quod mente petisti; IV 100. saepe diem noctemque et totum ex ordine mensem pascitur pecus; G III 341. septem illum (Orphea) totos perhibent ex ordine menses flesse sibi ‖ flevisse ‖; G IV 507. totam infusa per artus mens agitat molem; VI 726. totus moveri (visus) mons circum; III 91. ter (Tirynthius) totum fervidus ira lustrat Aventini montem; VIII 230 totus remugit mons circum; XII 928. (Simylus) tum demum digitis mortaria tota duobus circuit; Mo 116. quo (puero) toto surget gens aurea mundo; E IV 9. it clamor totis per propugnacula muris; IX 664. (ignis) totum involvit flammis nemus; G II 308. (Iuppiter) adnuit et totum nutu tremefecit Olympum; IX 106. X 115. pars penitus toto divisos orbe Britannos (veniemus); E I 66. descripsit radio totum qui gentibus orbem; E III 41. eu erit ut liceat totum mihi ferre per orbem tua carmina? E VIII 9. saevit toto Mars impius orbe; G I 511. videt bella iam fama totum volgata per orbem; I 457. qui totum sub leges mitteret orbem; IV 231. totum quae (progenies) viribus occupet orbem; VII 258. Anxuris ense sinistram et totum clipei ferro (Dardanides) deiecerat orbem; X 546. toto ardentis (Turni) ab ore scintillae absistunt; XII 101. non tota turiferis Panchaia pinguis harenis (laudibus Italiae certet); G II 139. haec (regina) oculis, haec pectore toto haeret; I 717. dum necdum animus toto percepit pectore flammam; VII 356. te vero, venerande puer, iam pectore toto accipio; IX 276. qui (Rhamnes) forte tapetibus altis extructus toto proflabat pectore somnum; IX 326. ausa profugis toto me opponere ponto; VII 300. sic tota passim regione vagantur aëris in campis latis; VI 886. tum lapis ipse viri nec spatium evasit totum neque pertulit ictum; XII 907. totis (virgo visa) Volcanum spargere tectis; VII 77. nec, sed (vaccae) tota in dulcis consument ubera natos; G III 178. Turnus toto vertice supra est; VII 784. (?) IX 29. (Ornytus) toto vertice suprast; XI 683. fecerat Nilum pandentem sinus et tota veste vocantem victos; VIII 713. nunc totis in volnera viribus itur; XII 528. congesta robora totasque advolvere focis ulmos ignique dedere; G III 377. si quos tota agitavimus urbe; II 424. ceu nulli tota morerentur in urbe; II 439. Neptunus totam a sedibus urbem eruit; II 611. uritur infelix Dido totaque vagatur urbe furens; IV 68. totam incensa (regina) per urbem bacchatur; IV 300. migrantis cernas totaque ex urbe ruentis; IV 401. non arma expedient totaque ex urbe sequentur? IV 592. Caesar dis Italis sacrabat maxuma tercentum totam delubra per urbem; VIII 716. cuius ob auspicium infanstum lumina tot cecidisse ducum totamque videmus consedisse urbem luctu; XI 349. ilicet in muros tota discurritur urbe; XI 468. quae (fortuna) totam luctu concussit funditus urbem; XII 594. hinc totam infelix volgatur fama per urbem; XII 608. infelix virgo tota bacchatur in urbe; Cii 167. liquefacta boum per viscera toto stridere apes utero; G IV 555.

trabalis, balkenähnlich: Messapus telo (Aulesten) orantem multa trabali desuper altus equo graviter ferit; XII 204.

trabea, Mantel: I. oratores portantis sellam regni trabeamque insignia nostri; XI 344. — II. Quirinali trabea cinctuque Gabino insignis consul; VII 612. — III. ipse Quirinali lituo parvaque sedebat succinctus trabea Picus; VII 188.

trabs, Balken, Baumstamm, Schiff: I. prosit nostris in montibus ortas (trabes); IX 92. — II, 1. liceat silvis aptare trabes et stringere remos; I 552. compactis trabibus quam (turrim) eduxerat ipse (Turnus); XII 674 auratas trabes, veterum decora illa ‖ alta ‖ parentum, devolvont; II 448. has (piceam, trabes) ego Dardanio iuveni laeta dedi; IX 88. iam excisa trabe (Pyrrhus) firma cavavit robora; II 481. aerea cui (templo) gradibus surgebant limina nexaeque ‖ nixaeque ‖ aere trabes; I 449. ne ‖ neu ‖ cursu quassatae (trabes) ullo neu turbine venti vincantur; IX 91. fraxineae trabes cuneis et fissile robur scinditur; VI 181. vinco: ſ. quasso. — 2. quid petis istis (trabibus?); IV 94. — 3. (regina) nodum informis leti trabe nectit ab alta; XII 603. — III. lucus fuit nigranti picea trabibusque obscurus acernis; IX. 87. — IV. cum iam hic trabibus contextus acernis staret ecus; II 112. vastum cava trabe currimus aequor; III 191. educere: ſ. compingo. iam mare turbari trabibus videbis; IV 566.

tractabilis, zu behandeln, nachgiebig: haut ‖ aut ‖ voces ullas tractabilis audit (Aeneas); IV 439. dum quassatae rates [,dum non tractabile caelum]; IV 53.

tractim, zugweise: tractim susurrant (apes); G IV 260.

tracto, berühren: aret pellis et ad tactum tractanti dura resistit; G III 502.

tractus, Zug, Landstrich: I. videbis noctis per umbram flammarum longos a tergo albescere tractus; G I 367. — II, 1 aspice nunc, quod caelum hoc, quae tractusque maris caelumque profundum; E IV 51. sit cura tenentis ‖ tuere canentem ‖ aërios nemorum cultus ‖ tractus ‖ silvasque virentis; Cul 22. subito cum tabida membris corrupto caeli tractu venit lues; III 138. — 2. indiciost tractu surgens oleaster eodem plurimus; G II 182. — 3. deum ire per omnia ‖ omnis ‖ terrasque tractusque maris caelumque profundum; G IV 222. manant sanguineae per tractus undique guttae; Cul 181. — III. neque tanto squameus in spiram tractu se colligit anguis; G II 154. primus equi labor est tractu gemuntem

ferre rotam; G III 183. solitum volvens ad tempus tractibus isdem serpens torquebat orbes; Cul 163.

trado, übergeben, hingeben: cum se sub leges pacis iniquae tradiderit; IV 618. huic (Acestae) trade amissis superant qui navibus; V 713. illa (Camilla) furens acrique accensa dolore tradit ecum comiti; XI 710. nuper mihi (pecus) tradidit Aegon; E III 2.

traduco, hinüberführen, verwenden: post partum cura in vitulos traducitur omnis; G III 157. his (venenis) Moerim satas alio vidi traducere messis; E VIII 99. quarum (hamadryadum) non divite cultu aemulus Ascraeo pastor sibi quisque poetae securam placido traducit pectore vitam; Cul 97.

trahea, Schleife: tribula trabeaeque et iniquo pondere rastri; G I 164.

traho, ziehen, ſchleifen, nachſchleppen, zuſammenziehen, hinziehen: I. nate dea, quo fata trahunt retrahuntque sequamur; V 709. — II. trahit sua quemque voluptas; E II 65. ecce trahebatur passis Priameia virgo crinibus a templo Cassandra adytisque Minervae; II 404. qua Andromache avo puerum Astyanacta trahebat; II 457. hoc dicens (Pyrrhus) altaria ad ipsa trementem traxit et in multo lapsantem sanguine nati; II 551. ſ. natum. dum (Phegeus) trahitur pendetque iugis; XII 374. novit omnia vates, quae sint, quae fuerint, quae mox ventura trahantur; G IV 393. alter (rex) latam trahens inglorius alvom; G IV 94. non sic amnis campos per omnis cum stabulis armenta trahit; II 499. tum stridor ferri tractaeque catenae (sonare?); VI 558. huic (Troilo) cervixque comaeque trahuntur per terram; I 477. Iris mille trahens varios adverso sole colores; IV 701. comae: ſ. cervix. aegra trahebant corpora; III 140. multum, qui vimineas trahit crates, iuvat arva; G I 95. (Alcides) custodem traxit trementem; VI 396. Panthus Othryades, arcis Phoebique sacerdos, sacra manu victosque deos parvomque nepotem ipse trahit; II 321. Dido traxit per ossa furorem; IV 101. (Dareta) genua aegra trahentem iactantemque utroque caput ducunt . . ; V 468. gubernaclum multa vi forte revolsum praecipitans traxi mecum; VI 351. adytis cum lubricus anguis ab imis septem ingens gyros, septena volumina traxit; V 85. (Mezentius) clipeo inimicum hastile trahebat; X 795. ecce manus iuvenem interea post terga revinctum pastores magno ad regem clamore trahebant Dardanidae; II 58. senior (equos) frustra laborem ingratum trahit; G III 98. (Dido) operum laborem partibus aequabat iustis aut sorte trahebat; I 508. amnes felicem trahunt limum; G II 188. pelago alius trahit umida lina; G I 142. quas non manus Achaica bello traxerit ad letum patriae sub moenibus; V 624. at trahere atque moras tantis licet addere rebus; VII 315. inde ubi tot traxisse moras, tot spicula taedet vellere; X 888. Anchises natum unaque Sibyllam conventus trahit in medios turbamque sonantem; VI 753. Scyllam cohibet spelunca navis in saxa trahentem; III 425. nepotem: ſ. deos. nec non et vario noctem sermone trahebat infelix Dido; I 748. ubi obscuram trahi vento mirabere nubem; G IV 60. immensas trahi nubes; G IV 557. iunctos temo trabat aereus orbes; G III 173. cum tardos trahit sinus ultimus orbis; G III 424. liquor omnia in se ossa minutatim morbo conlapsa trahebat; G III 485. ni (gnatus) mixtus matre Sabella hinc partem patriae traheret; VIII 511. ceu leo manditque trahitque molle pecus mutumque metu; IX 340. montis per altos contenta cervice trahunt stridentia plaustra; G III 536. puerum: ſ. alqm; II 457. alii ipsum trahunt in moenia regem; XII 585. ruinam: ſ. **ruina.** II, 1. traho (4 St.) Ɛ. 607, a. cum torrens praecipites trahit silvas; II 307. fluctus uti longius ex altoque sinum trahit; G III 238. (tauros) cauda in speluncam tractos occultabat; VIII 210. illa (Camilla) manu moriens telum trahit; XI 816. fors omne datum traherent per talia tempus, sed comes admonuit; VI 537. traherem inimica in proelia Teucros; VII 812. turbam: ſ. natum. extremo ni iam sub fine laborum vela traham; G IV 117. virginem: ſ. alqm; II 404 tum suspensa novo ritu de navibus altis per mare caeruleum trahitur Niseïa virgo; G 390. adflictus vitam in tenebris luctuque trahebam; II 92. cum vitam inter deserta ferarum lustra domosque traho; III 647. volumina: ſ. gyros. imo trahens a pectore vocem; I 371. nec (satis est urbem) poenam traxe per omnem; V 786. quae trahunt acri vultus nasturcia morsu; Mo 85.

traicio, werfen über, hinüberbringen, überſchreiten, durchbohren: Hector per pedes traiectus lora tumentis; II 273. tum Pallas biiugis fugientem Rhoetea praeter traicit; X 399. hunc (Ornytum) illa (Camilla) exceptum traicit; XI 684. hac vice sermonum roseis Aurora quadrigis iam medium aetherio cursu traiecerat axem; VI 536. traiectus medium sparto sed caseus orbem pendebat; Mo 58. hasta traiecto haesit tepefacta cerebro; IX 419. Aeneas volucrem traiecto in fune columbam malo suspendit ab alto; V 488. (Clausus) pariter loquentis vocem animamque rapit traiecto gutture; X 348. at reiecto ‖ traiecto ‖ missa lacerto protinus hasta fugit; X 339. (imago) traiecta pectora ferro nudavit; I 355. sagitta cava tempora ferro transigit traicit ‖ ; IV 634.

trames, Seitenweg, Pfad: qui ecce supercilio clivosi tramitis undam elicit; G I 108. nulli visa cito decurrit tramite virgo; V 610. facili iam tramite sistam; VI 676. furta paro belli convexo in tramite silvae; XI 515.

trano, durchſchwimmen, durchziehen: quales grues aethera tranant cum sonitu; X 265. Elysiam ‖ Eridanus ‖ tranandus agor delatus ad undam; Cul 260. *[(equae) superant montis et flumina tranant]; G III 270. illa (virga Mercurius) fretus agit ventos et turbida tranat nubila; IV 245. vinctane tam magni tranabo gurgitis undas? Ci 416.

tranquillus, ruhig, ſtill: A. tranquilla per alta immensis orbibus angues incumbunt pelago; II 203. — B. tranquillo silet immotaque attollitur unda campus; V 127.

trans, jenſeit, über—hin: I. *[illas (equas) ducit amor trans Gargara transque sonantem Ascanium]: G III 269. ubi frigidus annus trans pontum fugat (avis?) et terris immittit apricis; VI 312. rivo fluenti transque caput iace (cineres); E VIII 102. tauros relegant post montem oppositum et trans flumina lata; G III 213. ubi transmissae steterint trans aequora classes; III 403. apes stridore ingenti liquidum trans aethera vectae; VII 65. — II. tandem (Charon) trans fluvium incolumis vatemque virumque exponit; VI 415.

transabeo, durchbohren: viribus ensis adactus transabiit costas; IX 432.

transadigo, durchſtechen: Aeneas crudum transadigit costas et cratis pectoris ensem; XII 508. hasta volans horum (fratrum) unum ad medium egregium forma iuvenem et fulgentibus armis transadigit costas; XII 276.

transcendo, überſchreiten: dum vel evectus finem transcendat habendi; Cul 84.

transcribo, überſchreiben: transcribunt urbi matres; V 750. patiere tua Dardaniis transcribi sceptra colonis? VII 422.

transcurro, durchlaufen: I. caelo ceu saepe refixa transcurrunt crinemque volantia sidera ducunt; V 528. — II. ingens visus ab Aurora caelum transcurrere nimbus Idaeique chori; IX 111.

transeo, vorüberſehen, durchdringen, überfahren, überholen: I. (Diores) transcat elapsus

prior ambigunmve relinquat; V 326. illa (hasta) per orbem aere cavom triplici, per linea terga tribusque transit intextum tauris opus; X 785. (hasta) per medium stridens transit femur; XII 926. dum terna transierint Rutulis biberna subactis; I 265. — II. non ego te, Ligurum ductor fortissime bello, transierim. Cunare ‖ Cinyre et, al. ignarus ‖ paucis comitate Cupavo; X 186. transilit ‖ transit. transiit ‖ et parmam mucro, levia arma minacis (Lausi), et tunicam; X 817. non ego te transierim tumidis, bumaste, racemis; G II 102. virgo pernicibus ignea plantis transit ecum cursu; XI 719. nec portitor Orci amplius obiectam passus transire paludem; G IV 503. parmam; ſ. arma. hasta ibi frangitur ac fisso transit praecordia ligno; IX 413. aerea quem (serpentem) oblicum rota transit; V 274. tunicam: ſ. arma. non ego te, dis et mensis accepta secundis, transierim. Rhodia (vitis); G II 102.

transfero, verlegen: ferus omnia Iuppiter Argos transtulit; II 326. (Simylus) transfert inde manu fusas ‖ tusas ‖ in cribra farinas et quatit; Mo 40. (Ascanius) regnum ab sede Lavini transferet; I 270.

transfigo, durchbohren: hasta duplicat virum transfixa dolore; XI 645. illum (Aiacem Pallas) expirantem transtixo pectore flammas turbine corripuit; I 44.

transfodio, durchbohren: pectora duro transfossi ligno; IX 544.

transformo, umbilden: ille (Proteus) suae contra non immemor artis omnia transformat sese in miracula rerum, ignemque horribilemque feram fluviumque liquentem; G IV 442. Allecto in voltus sese transformat anilis; VII 416.

transigo, durchbohren: sagitta cava tempora ferro transigit ‖ traicit ‖ ; IX 632.

transilio, überſpringen: Turnus exsuperat moras et pontis transilit altos; X 658. (sagitta) stridens et celeris incognita transilit umbras; XII 859.

transmitto, übertaſſen, überſetzen: qui (iuvenis) deinde me famulo famulamque Heleno transmisit habendam; III 329. alia de parte patentis transmittunt cursu campos cervi; IV 154. ubi transmissae steterint trans aequora classes; III 403. stabant orantes primi transmittere cursum; VI 313. famulam: ſ. alqm.

transno, durchſchwimmen: I. at mea manes viscera Lethaeas cognt transnare per undas; Cul 215. — II. illius (Anchisae) ergo venimus et magnos erebi transnavimus amnis; VI 671.

transporto, hinüberſchaffen: nec ripas datur horrendas et rauca fluenta transportare prius, quam ..; VI 328.

transtrum, Ruderbank: I. fragmina remorum quos (viros) et fluitantia transtra impediunt; X 306. — II, 1. ipsi transtra novant; V 752. — 2. furit immissis Volcanus habenis transtra per et remos; V 663. — III. linquere tum portus iubeo et considere transtris; III. 289. considite transtris; IV 573. considunt transtris; V 136.

transverbero, durchſtechen: illa (hasta) volans clipei transverberat aera Maconis; X 336. clipeum, tot ferri terga, tot aeris, vibranti cuspis medium transverberat ictu; X 484. cuius (Eunei) apertum adversi (virgo) longa transverberat abiete pectus; XI 667. terga; ſ. clipeum.

transverso, umwenden: (Simylus) transversat durata manu; Mo 46.

transversus, ſchräg, von der Seite: A. in medium (umorem) transversas salices et grandia conice saxa; G IV 26. — B. mutati transversa fremunt venti; V 19. novimus et qui te transversa tuentibus hirquis et quo sacello; E. III 8.

trapetum, Kelter; venit hiems: teritur Sicyonia baca trapetis; G II 519.

trecenti, dreihundert: ast Ilva trecentos insula (dederat iuvenes); X 173.

tremebundus: ſ. **tremibundus.**

tremefacio, zittern machen, erſchüttern; haut secus Androgeos visu treme factus abibat; II 382. Iuturna tremefacta refugit; XII 449. licet (Alcides) Lernam tremefecerit arcu; VI 803. (Iuppiter) adnuit et totum nutu tremefecit Olympum; IX 106. X 115. illa (orbis) treme facta comam concusso vertice nutat; II 629. tum vero tremefacta novos per pectora cunctis insinuat pavor; II 228. silescit tremefacta solo tellus; X 102.

tremendus, ſchrecklich: hic aliud maius miseris multoque tremendum obicitur magis; II 199. me matris egere tremenda Carmentis nymphae monita; VIII 335. (Orpheus) manisque adiit regemque tremendum nesciaque corda . .; G. IV 469.

tremesco, erzittern, beben vor: I. tonitru tremescunt ardua terrarum et campi; V 694. proles Laertia Pallade iam laetatur ovans, rursusque tremescit; Cul 329. — II. (Turnus) letum ‖ telum ‖ instare tremescit; XII 916. — III. nunc et Myrmidonum proceres Phrygia arma tremescunt [nunc et Tydides et Larisaeus Achilles]; XI 404. cum sonitum pedum vocemque (Cyclopum) tremesco; III 648.

tremibundus (tremebundus), zitternd: ante, marmoreum tremebunda (Scylla) pedem quam rettulit intro; Ci 256. paulatim tremebunda (Carme) genis obducere vestem virginis incipit; Ci 342. ille (Magus) astu subit ac ‖ at ‖ tremibunda supervolat hasta; X 522.

tremo, erzittern, beben vor: I. hoc dicens (Pyrrhus) altaria ad ipsa trementem traxit; II 550. tarda trementi (Entello) genua labant; V 431. Aeneas terret trementis excisurum urbem minitans; XII 761. tremere omnia visa repente, liminaque laurusque dei; III 90. insolitis tremuerunt motibus Alpes; G I 475. cum tepidi ‖ trepidi ‖ tremerent sub dentibus artus; III 627. sternitur exanimisque tremens procumbit humi bos; V 481. (Simylus) vellit exiguo coriandra trementia filo; Mo 91. tremunt in vertice cristae sanguineae; IX 732. tum sonitu Prochyta alta tremit durumque cubile Inarime; IX 715. (Alcides) custodem traxit trementem; VI 396. tum (equus) stare loco nescit, micat auribus et tremit artus; G III 84. (equus) det ora capistris invalidus etiamque tremens, etiam inscius aevi; G III 189. pars in frusta secant veribusque trementia figunt; I 212. stetit illa (hasta) tremens; II 52. (Tritonia) emicuit parmamque ferens hastamque trementem; II 175. latos huic (Herminio) hasta per armos acta tremit; XI 645. (Turnus) quassat trementem (hastam) vociferans: „nunc“. .; XII 94. laurus, limina: ſ. alqd. Prochyta: ſ. cubile. vastis tremit ictibus aerea puppis; V 198. pulsu pedum tremit excita tellus; XII 445. quo maxuma motu terra tremit; G. I 330. arma diu senior desueta trementibus aevo (Priamus) circumdat nequiquam umeris; II 509. — II. te Stygii tremuere lacus, te ianitor Orci; VIII 296. (virgo) nunc tremere instantis belli certamina dicit; Ci 358. (Ignipotens) te, Catilina, minaci pendentem scopulo furiarumque ora trementem; VIII 669. iam tum (agrestes) silvam saxumque tremebant; VIII 350.

tremor, Zittern, Beben, Schreck: currit: ſ. curro. I. tremor (3 St.) Σ. 156, a. monstrent, unde tremor terris; G II 479. at iuveni oranti subitus tremor occupat artus; VII 446. cur ante tubam tremor occupat artus? XI 424. nonne vides, ut tota tremor pertemptet equorum corpora? G III 250.

tremulus, zitternd: corripuit tremulis altaria flammis sponte sua cinis ipse; E VIII 105. splendet tremulo sub lumine pontus; VII 9. sicut aquae tremulum labris ubi lumen aënis sole repercusso

omnia pervolitat late loca; VIII 22. ast aliae (matres) tremulis ululatibus aethera complent; VII 395.

trepido, in Unruhe ſein, zagen, haſtig eilen: l nos pavidi trepidare metu; II 685. dum trepidant; IX 418. turbati trepidare intus frustraque malorum velle fugam; IX 538. Aeneas trepidanti (Mezentio) fervidus instat; X 788. fama est praecipitem (Turnum), dum trepidat, ferrum aurigae rapuisse Metisci; XII 737. dum trepidant alae saltusque indagine cingunt; IV 121. qui ‖ quis ‖ mecum invadit trepidantia castra; IX 147. continuo animos volgi et trepidantia bello corda licet longe praescisceré; G IV 69. si trepident immisso lumine manes; VIII 246. Danaum proceres Agamemnoniaeque phalanges ingenti trepidare metu; VI 491. multum illi (virgini) incerto trepidant vestigia cursu; Ci 171. — II. ne trepidate meas, Teucri, defendere navis neve . .; IX 114. — III. senior multa manu medica Phoebique potentibus herbis nequiquam trepidat; XII 403.

trepidus, unruhig, ängſtlich, zitternd, haſtig: qui anguem pressit trepidusque repente refugit attollentem iras; II 380. hic mihi nescio quod trepido male numen amicum confusam eripuit mentem; II 735. trepida et coeptis immanibus effera Dido; IV 642. corripit hic subita trepidus formidine ferrum Aeneas; VI 290. hic galeam tectis trepidus rapit, ille . .; VII 638. nec non (Troes) trepidi formidine portas explorant; IX 169. primus Iulus accepit trepidos; IX 233. dum trepidi egressisque labant vestigia prima; X 283. arma manu trepidi poscunt; XI 453. exclamant Troes trepidique Latini; XII 730. Aeneas trepidi (Turni) pedem pede fervidus urget; XII 748. coniunx foliis undam trepidi despumat aheni; G I 296. tum trepidae (apes) inter se coeunt; G IV 73. illae (apes) intus trepidae rerum per cerea castra discurrunt; XII 589. cum tepidi ‖ trepidi ‖ tremerent sub dentibus artus; III 627. exoritur trepidos inter discordia civis; XII 583. concurrunt trepidae comites dominamque ruentem succipiunt ‖ susc. ‖; XI 805. trepido exterrita cursu soror per medios ruit; IV 672. diffugiunt versi trepida formidine Troes; IX 756. huc sese trepida Aeneae fugientis imago conicit in latebras; X 656. ille manu raptum (saxum) trepida torquebat in hostem heros; XII 901. trepidae matres pressere ad pectora natos; VII 518. matres tela manu trepidae iaciunt; XI 893. ut primum placati animi et trepida ora quierunt; XI 300. septemgemini turbant trepida ostia Nili; VI 800. dum (socii) trepidi crudelia limina lincunt; III 616. simul omne tumultu coniurat trepido Latium; VIII 5.

tres, drei: (Aeneas) cernens tris Antenoridas, Cererique sacrum Polyboten Idaeumque; VI 484. tres ‖ tris ‖ quoque Threicios Boreae de gente suprema et tris, quos Idas mittit, (Clausus) per varios sternit casus; X 351. (Aeneas) Neci tris uno congressu, et maestum mittit Oniten; XII 514. at tribus exactis ubi quarta acceperit ‖ accesserit ‖ aestas; G III 190. nascenti cui (Erulo) tris animas Feronia mater ⟨horrendum dictu⟩ dederat; VIII 564. tris litore cervos (Aeneas) prospicit errantis; I 184. tris iuxta famulos temere inter tela iacentis (Nisus) premit; IX 329. ille (Cerberus) fame rabida tria guttura pandens corripit obiectam (offam); VI 421. tris (naves) Notus abreptas in saxa latentia torquet, dorsum immane mari summo, tris Eurus ab alto in brevia et syrtis urguet ⟨miserabile visu⟩ inlidit que vadis atque aggere cingit harenae; I 112. necte tribus nodis ternos, Amarylli, colores; E VIII 77. tris notus hibernas immensa per aequora noctes vexit me violentus aqua; VI 355. tenuit inhians tria Cerberus ora; G IV 483. sacerdos tonat ore Erebumque Chaosque tergeminamque Hecaten, tria virginis ora Dianae; IV 511. tres praemia primi accipient; V 308. tris imbris torti radios, tris nubis aquosae addiderant (Cyclopes), rutili tris ignis et alitis austri; VIII 430. tris adeo incertos caeca caligine soles erramus pelago; III 303. illa (hasta) per linea terga tribusque transit intextum tauris opus; X 784. tres equitum numero turmae ternique vagantur ductores; V 560. tris Eryci vitulos et Tempestatibus agnam caedere deinde (Aeneas) iubet; V 772. quibus in terris tris pateat Cacli ‖ caeli ‖ spatium non amplius ulnas; E III 105.

tribolus, ſtachelige Pflanze: primum aspera silva lappaeque tribolique absint; G III 385. intereunt segetes, subit aspera silva, lappaeque tribolique; G I 153.

tribulum, Wagen zum Dreſchen: tribula traheaeque et iniquo pondere rastri; G I 164.

tribuo, zuteilen: I. cui Parcae tribuere nec ullo vulnere laedi; Ci 270. — II. quantum cumque sibi vires tribuere seniles; Cul 388. quae cantus meditanti mittere coeptos ‖ certos ‖ magna mihi cupido tribuistis praemia, divae Pierides; G 93.

tribus, Stamm: Claudia nunc a quo (Clauso) diffunditur et tribus et gens per Latium; VII 708.

trichila, triclia, Sommerlaube: sunt triclia ‖ tricbila ‖ umbrosis frigida harundinibus; Copa 8.

tricorpor, dreileibig: Gorgones Harpyiaeque et forma tricorporis umbrae; VI 289

trideus, dreizackig, Dreizack: A. totum debiscit convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; V 143. totum spumare reductis convolsum remis rostrisque tridentibus aequor; VIII 690. — B, 1. non illi imperium pelagi saevomque tridentem, sed mihi sorte datum; I 138. — II. hic Neptunus muros magnoque emota tridenti fundamenta quatit; II 610. levat ipse (Neptunus) tridenti et vastas aperit syrtis et temperat aequor; I 145. magno tellus percussa tridenti; G I 13. saevit tridenti spumeus Nereus; II 418.

trietericus, dreijährig: ubi audito stimulant trieterica Baccho orgia; IV 302.

trifaux, dreiſchlündig: Cerberus haec ingens latratu regna trifauci personat; VI 417.

triginta, dreißig: cum sus triginta capitum fetus enixa iacebit alba; III 391. VIII 44. at puer Ascanius triginta magnos volvendis mensibus orbis imperio explebit; I 269.

trilex, dreifädig: (vates) stipat carinis loricam consertam hamis auroque trilicem; III 467. levibus huic hamis consertam auroque trilicem loricam donat (Aeneas); V 259. ille clipeum auroque trilicem loricam induitur; VII 639.

trilinguis, dreizüngig: (serpens) obvia vibranti carpens, gravis aëre, lingua ‖ ore trilingui ‖; Cul 166.

Trinacria, Sizilien: I fessum quotiens (Enceladus) mutet latus, intremere omnem murmure Trinacriam; III 582. — II. sic denique victor Trinacria finis Italos mittere relicta; III 440. — III, 1. qualia (carmina) Trinacriae doctus amat iuvenis; Cat IX 20. quos (pueros) omnis euntis Trinacriae mirata fremit Troiaeque iuventus; V 555. — 2. ubi fama per omnem Trinacriam? V 392.

Trinacrius, trinakriſch: cetera Trinacrii pubes senioris Acestae fertur equis; V 573. tum procul e fluctu Trinacria cernitur Aetna; III 554. tum duo Trinacrii iuvenes Helymus Panopesque; V 300. vina bonus quae cadis onerarat Acestes litore Trinacrio; I 196. praestat Trinacrii metas lustrare Pachyni cessantem quam vidisse . .; III 429. consurgunt studiis Teucri et Trinacria pubes; V 450. attonitis haesere animis superosque precati Trinacrii Teucrique viri; V 530. ante Trinacria lentandus remus in unda, quam . .; III 384.

trio, Geſpann des großen Bären: I. (Iopas) canit [Arcturum pluviasque Hyadas geminosque

triones]; I 744. Palinurus notat arcturum pluviasque hyadas geminosque triones; III 516. — 2. talis hyperboreo septem subiecta trioni gens tunditur euro; G III 381.

triplex, dreifach: illa (hasta) per orbem aere cavom triplici transit; X 784. terna tibi haec primum triplici diversa colore licia circumdo; E VIII 73. nutrix ter novena ligans triplici diversa colore fila; Ci 371. gens illi (Mantuae) triplex, populi sub gente quaterni; X 202. cui (Turno) triplici crinita iuba galea alta Chimaeram sustinet; VII 785. moenia videt triplici circumdata muro; VI 549. Caesar triplici invectus Romana triumpho moenia; VIII 714. triplici pubes quam (Chimaeram) Dardana versu impellunt; V 119.

Triptolemus, Erfinder des Ackerbaues: illas (quercus) Triptolemi mutavit sulcus aristis; Cul 136.

tripus, Dreifuß: dabo tripodas geminos; IX 265. munera locantur, sacri tripodes viridesque coronae; V 110. qui numina Phoebi, qui tripodas, Clarii lauros, qui sidera sentis; III 360.

tristis, traurig, finſter, ernſt, unglücklich; A. bei Subſtantiven: nunc victi tristes hos illi mittimus haedos; E IX 5. tristis at ille (Gallus) „tamen cantabitis, Arcades“ inquit „montibus haec vestris ‖ vestris ‖; E X 31. eadem (Taugete) ubi tristior hibernas caelo descendit in undas; G IV 235. Aristaeus tristis ad extremi sacrum caput adstitit amnis; G IV 319. ipse tibi, tua maxima cura, tristis Aristaeus Penei genitoris ad undam stat lacrimans; G IV 355. illum (lovem) tristior et lacrimis oculos suffusa nitentis adloquitur Venus: „o qui“ . .; I 228. Iliades peplum ferebant suppliciter tristes et tunsae pectora palmis; I 481. (saeviunt) in certamine tristes ex aethere Dirae; VIII 701. has tristis Latonia voces ore dabat: „graditur“ . .; XI 534. ite, puellae, ite, quibus taedas accendit ‖ accendens ‖ tristis Erinys; Cul 246. nihil illo (parente) triste recepto; IX 262. si quid de patria tristius audiero; Cat. VIII 4. tonsum tristi contingunt corpus amurca; G III 448. it tristis arator; G III 517. dolores notumque triste per augurium Teucrorum pectora ducunt; V 7. qui cupiant tristia condere bella; E VI 7. Allecto, cui tristia bella iraeque insidiaeque cordi; VII 325 en, perfecta tibi bello discordia tristi; VII 545. pater Aeneas tristi turbatus pectora bello; VIII 29. tibi namque canit non pagina bellum triste Iovis ponitque* ‖ Rhoetique ‖; Cul 27. qui nec tristia bella nec funesta timet validae certamina classis; Cul 80. cum clade exterrita tristi intonsos ‖ incanos ‖ multo deturpat pulvere crines Carme; Ci 283. it tristis ad aethera clamor bellantum iuvenum; XII 409. haec ipse (Aeneas) suo tristi cum corde volutat; VI 185. pulsus parumper corde dolor tristi; VI 383. multa dura suo tristi cum corde putabant, ni . .; VIII 522. dixit (culex) et extrema tristis cum voce recessit; Cul 384. nate, licet tristis animo deponere curas; G IV 531. ni ‖ nec ‖ mihi curae saepe tuo dulci tristes ex ore recursent; XII 802. protinus hinc fuscis tristis dea tollitur alis audacis Rutuli ad muros; VII 408. is (Eurypylus) adytis haec tristia dicta reportat; II 115. ut tristis sine sole domos, loca turbida, adires; VI 534. sollemnis cum forte dapes et tristia dona libabat cineri Andromachae; III 301. quo tristis Erinys, quo fremitus vocat; II 337. nec tempore eodem tristibus extis fibrae apparere minaces (cessaverunt); G I 484. illi (genitori) mea tristia facta degeneremque Neoptolemum narrare memento; II 548. tam magis illa (Chimaera) fremens et tristibus effera flammis, quam . .; VII 787. (apes) tristia funera ducunt; G IV 256. cum tristis hiems etiammum frigore saxa rumperet; G IV 135. (Simylus) tristia venturae metuens ieiunia luci; Mo 4. tua me, genitor, tua tristis imago saepius occurrens adegit . .; VI 695. nonne fuit satius tristis Amaryllidis iras pati? nonne Menalcan? E II 14. Celaeno tristis denuntiat iras obscenamque famem; III 366. malus ille puer idem tum tristis acuebat parvulus iras; Ci 138. inter sese tristis haliaeetos iras et ciris servant; Ci 536. quid sollicitas tua tristia iussa timentem? X 612. unde tristis lupini sustuleris fragilis calamos silvamque sonantem; G I 75. pars ingenti subiere feretro ⟨triste ministerium⟩; VI 223. tristius haut illis (harpyiis) monstrum; III 214. si vero tristi languebant corpora morbo; G IV 252. ut (Opis) prospexit tristi mulcatam ‖ multatam ‖ morte Camillam; XI 839. effigies culicis illi (pastori) tristis ab eventu cecinit convicia mortis; Cul 209. navita sed tristis nunc hos nunc accipit illos; VI 315. effigiem statuere, nefas quae triste piaret; II 184. ora tristia temptantum sensu torquebit amaror; G II 247. quem ‖ quam ‖ circa tristes densentur in omnia ‖ agmina ‖ poenae; Cul 233. Latinus iubebatur tristis recludere portas; VII 617. si quis vidisset tristem hoc ipso in litore pugnam; V 411. tristis ubi infausto committitur omine pugna; XI 589. (virgo) saepe etiam tristes volvens in nocte querellas; Ci 174. hoc equidem occasum Troiae tristisque ruinas solabar; I 238. subeunt morbi tristisque senectus et labor; G III 67. primis in faucibus Orci pallentes habitant Morbi tristisque Senectus; VI 275. scit triste Minervae sidus et Euboicae cautes ultorque Caphereus; XI 259. Somnus te, Palinure, petens, tibi somnia tristia portans insonti; V 840. potius, quam te tam tristibus istis sordibus patiar tabescere; Ci 248. Media fert tristis sucos tardumque saporem felicis mali; G II 127. te, Turne, nefas, te triste manebit supplicium; VII 596. foribus adfixa superbis ora virum tristi pendebant pallida tabo; VIII 197. hac (virga) animas ille (Mercurius) evocat Orco pallentis, alias sub Tartara tristia mittit; IV 243. *concilium et magna incepta Latinus deserit ac tristi turbatus tempore differt*; XI 470. non me impia namque Tartara habent tristes ‖ tristesve ‖ umbrae, sed . .; V 734. sed nox atra caput tristi circumvolat umbra; VI 866. tristis palus inamabilis undae ‖ tristi . . unda ‖ alligat; VI 438. sic exhortata reliquit ⟨luno luturnam⟩ incertam et tristi turbatam volnere mentis; XII 160.

B. adein: triste lupus stabulis, maturis frugibus imbres, arboribus venti, nobis Amaryllidis irae; E III 81.

trisulcus, dreifpaltig: cum (anguis) arduus ad solem et linguis micat ore trisulcis; G III 439. qualis coluber linguis micat ore trisulcis; II 475.

triticeus, zum Weizen gehörig: at si triticeam in messem robustaque farra exercebis humum; G I 219.

Triton, A. Sohn des Neptun: Cymothoe simul et Triton adnixus acuto detrudunt navis scopulo; I 144. aemulus exceptum Triton, si credere dignum est, virum immerserat; VI 173. Tritones citi Phorcique exercitus omnis; V 824. — B. Name eines Schiffes: hunc (Aulesten) vehit immanis Triton et caerula concha exterrens freta; X 209.

Tritonis, Beiname der Pallas: gemini dracones saevae petunt Tritonidis arcem; II 226.

Tritonius, tritonisch, fem. Pallas: A. iam summas arces Tritonia ⟨respice⟩ Pallas insedit; II 615. Nautes, unum Tritonia Pallas quem docuit; V 704. armipotens, praeses belli, Tritonia virgo; XI 483. — B. nec dubiis ea signa dedit Tritonia monstris; II 171.

tritura, Dreſchen: magna eum magno veniet tritura calore; G I 190.

Trivia, A. Beiwort der Hekate: I. Trivia Hippolytum secretis alma recondit sedibus; VII 774. — II. tum Phoebo et Triviae solido de marmore templum instituam; VI 69. — III. *Metabus hasta cum virgine gramineo donum Triviae de

caespite vellit; XI 566. at Triviae custos iandudum in montibus Opis alta sedet summis; XI 836. iam subeunt Triviae lucos atque aurea tecta; VI 13. ni adforet una Phoebi Triviaeque sacerdos, Deiphobe Glauci; VI 35. nec procul Haemonides, Phoebi Triviaeque sacerdos; X 537. unde etiam templo Triviae lucisque sacratis cornipedes arcentur equi; VII 778. — B. See in Latium: audiit et Triviae longe lacus; VII 516.

trivium. Scheideweg: I. noeturnis Hecate triviis ululata per urbes; IV 609. — 2. non tu in triviis, indocte, solebas disperdere carmen? E III 26.

triumpho, besiegen: ille triumphata Capitolia ad alta Corintho victor aget currum; VI 836. addam bis trinmphatas utroque ab litore gentes; G III 33.

triumphus, Siegeszug: I. hi nostri reditus expectatique triumphi; XI 54. — II, 1. caeli te regia, Caesar, hominum queritur curare triumphos; G I 504. hinc albi, Clitumne, greges et maxima taurus victima Romanos ad templa deum duxere triumphos; G II 148. expecto: ſ. I. illic res Italas Romanorumque triumphos fecerat Ignipotens; VIII 626. [haec parto ibit regina triumpho?] II 578. — 2. (hic sunt) Scipiadae duces, quorum devota triumphis moenia rapinis ‖ vepretis ‖ Libycae Karthaginis horrent; Cul 370. — III, 1. qui resides movebit Tullus in arma viros et iam desueta triumphis agmina; VI 814. — 2. quos (ductores) Africa terra triumphis dives alit; IV 37. — IV. victor adest, magni magnum decus ecce triumphi; Cat IX 3. — V. Caesar triplici invectus Romana triumpho moenia; VIII 714.

Troas, Troerin: procul in sola secretae Troades acta amissum Anchisen flebant; V 613.

Troia, A. Τροία: I. **absolut:** 1. [Troia arserit igni?] II 581. (Aeneas) dat tibi munera, reliquias Troia ex ardente receptas; VII 244. nec te Troia capit; IX 644. sacra suosque tibi commendat Troia penatis; II 293. num incensa cremavit Troia viros? VII 296. vestro in numine Troiast; II 703. cum relinquo campos ubi Troia fuit; III 11. di patrii, quorum semper sub numine Troia est; IX 247. insedisse solum, quo Troia fuit; X 60. non me tibi Troia externum tulit; III 42. postquam omnis humo fumat Neptunia Troia; III 3. tu modo promissis maneas servataque serves Troia fidem; II 161. si non domos ignotas peteres, sed ‖ et ‖ Troia antiqua maneret; IV 312. muris iterum imminet hostis nascentis Troiae; X 27. indignum est Italos Troiam circumdare flammis nascentem; X 74. occidit occideritque sinas cum nomine Troia; XII 828. si perituraе addere Troiae teque tuosque iuvat; II 660. ruit alto ‖ alta ‖ a culmine Troia; II 290. reddidit heu Graius poenas tibi, Troia, ruenti; Cul 337. servat: ſ. manet. Troia nunc staret; II 56. nec pater omnipotens Troiam nec fata vetabant stare; VIII 398. quem (Ascanium) tibi iam Troia* ‖ [quae tibi iam Troia] ‖; III 340. — 2. Aeneas hoc Ilium et haec loca Troiam esse iubet; V 756. — 3. ſ. I. manet, ruit.

II. **nach Verben:** 1. procedo, et parvam Troiam simulataque magnis Pergama adgnosco; III 349. hoc ipsum ut struerei (iuvenis) Troiamque aperiret Achivis; II 60. circumdo: ſ. I, 1. nascitur. ut bello egregias idem (Hercules) disiecerit urbes, Troiamque Oechaliamque; VIII 291. genitor abnegat excisa vitam producere Troia; II 637. nec Troiam Ausonios gremio excepisse pigebit; VII 233. cognatas urbes unam faciemus utramque Troiam animis; III 505. vade age et ingentem factis fer ad aethera Troiam; III 462. hic exitus illum (Priamum) tulit, Troiam incensam et prolapsa videntem Pergama; II 555 ſ. I, 1. cremat alter (erat Aeacides laetatus) quod Hectoreo victor lustravit corpore Troiam; Cul 324. perimo: ſ. IV. reliquiae. Troia per undosum peteretur classibus aequor? IV 313. pelagus Troiamne petemus? X 378. hic quaerite Troiam; V 637. saepe fugam Danai Troia cupiere relicta moliri; II 108. divom inclementia sternit a culmine Troiam; II 603. mihi (visa) ex imo verti Neptunia Troia; II 625. unde omnis Troia videri (solita); II 461. ſ. incendo, verto. effigiem Xanthi Troiamque videtis; III 497. — 2. addo: ſ. I, 1. perit. reddo: ſ. I, 1. ruit. — 3. bina boum Troia generatus Acestes dat capita; V 61. nec non Ausonii Troia gens missa coloni versibus ludunt; G II 385. Iuppiter, hunc laetum Tyriisque diem Troiaque profectis esse velis; I 732. unam esse Tyriis urbem Troiaque profectis; IV 111. nos Troia antiqua diversa per aequora vectos tempestas appulit; I 375. — 4. penates, quos mecum ab Troia mediisque ex ignibus urbis extuleram; III 149. mitto ad: ſ. **ad,** I. mitto (3 St) S. 11, b. recipio ex: ſ. I, 1. ardet. stat omnem reverti per Troiam; II 751. quos (Leucaspim, Oronten) simul ab ‖ a ‖ Troia ventosa per aequora vectos obruit auster; VI 335. (Coroebus) illis ad Troiam forte diebus venerat; II 342.

III. **nach Adjektiven:** apparent dirae facies inimicaque Troiae numina magna deum; II 622.

IV. **nach Substantiven:** stabunt Trosque parens et Troiae Cynthius auctor; G III 36. hic Ilusque Assaracusque et Troiae Dardanus auctor; VI 650. ille ultus avos Troiae templa et temerata Minervae; VI 840 cineres: ſ. reliquiae. illinc Hector erat, Troiae summum decus; Cul 317. [sive (castra obsidione tenentur) errore malo Troiae monitisque sinistris]; X 110. (Tyndaris), Troiae et patriae communis erinys abduceret sese]; II 573. septima post Troiae excidium iam vertitur aestas, cum ferimur . .; V 626. per eversae, genitor, fumantia Troiae excidia obtestor, liceat . .; X 45. sive dolo (hortatur) seu iam Troiae sic fata ferebant; II 34. puer dona ferens pelago et flammis restantia Troiae; I 679. hospitium antiquum Troiae sociique penates, dum fortuna fuit; III 15. quos (pueros) omnis euntis Trinacriae mirata fremit Troiaeque iuventus; V 555. o sola infandos Troiae miserata labores; I 597. si tantus amor breviter Troiae supremum audire laborem; II 11. Phoebe, gravis Troiae semper miserate labores; VI 56. me Argolicum terrorem inter Troiaeque labores sublatum; IX 202. quis Troiae sub moenibus altis contigit oppetere; I 95. virgo hostilem ad tumulum Troiae sub moenibus altis iussa mori; III 322. nullane iam Troiae dicentur moenia? V 633. cuperem cum vertere ab imo periurae moenia Troiae; V 811. at non viderunt moenia Troiae considere in ignis? IX 144. Troiae sub moenibus altis tot gnati cecidere deum; X 469. quidquid apud durae cessatum est moenia Troiae; XI 288. murus: ſ. I, 1. nascitur. si vestras forte per auris Troiae nomen iit; I 376. da Latio considere Teucros errantisque deos agitatuque numina Troiae; VI 68. hoc equidem occasum Troiae tristisque ruinas solabar; I 238. non vobis Troiae opulentia derit; VII 262. Troiae qui (vir) primus ab oris Italiam venit; I 1. ossa: ſ. reliquias. prius quam (equi) pabula gustassent Troiae Xanthumque bibissent; I 473. vos, o fidi Troiae, salvete, penates; VII 121. serva altera Troiae Pergama; III 86. satis iam pridem sanguine nostro Laomedonteae luimus periuria Troiae; G I 502. inde alii Troiae proceres (exierant?); VIII 587. illic fas regna resurgere Troiae; I 206. quo (ductore) sospite numquam res equidem Troiae victas aut regna fatebor; VIII 471. reliquias ‖ rell. ‖ Troiae, cineres atque ossa peremptae (Iuno) insequitur; V 787. ruinae: ſ. occasus. socii Troiae quos sorte suprema delegi comites; V

190. tot lecti proceres ter denis navibus ibant subsidio Troiae; X 214. quae (divortia belli) Troiae videre viri videreque Grai; Cul 305. quis genus Aeneadum, quis Troiae nesciat urbem? I 565

V. **Umſtand**: I. sum Troiam genitore Adamasto paupere profectus; III 614. — 2. prima (Saturnia) quod (bellum) ad Troiam pro caris gesserat Argis; I 24.

B. **Trojaſpiel**: Troia nunc (certamina?), pueri Troianum dicitur agmen; V 602.

Troianus, trojaniſch, Trojaner: A. nascetur pulchra Troianus origine Caesar, Iulius; I 286. qui (Helenus) Chaoniam omnem Troiano a Chaone dixit; III 335. gaudet regno Troianus Acestes; V 757. haut aliter Troianae acies aciesque Latinae concurrunt; X 360. Troia nunc (certamina?), pueri Troianum dicitur agmen; V 602. diditur hic subito Troiana per agmina rumor advenisse diem . .; VII 144. quo (Euryalo) pulchrior alter non fuit Aeneadum Troiana neque induit arma; IX 180. tu Troianos exue caestus; V 420. speluncam Dido dux et Troianus eandem devenient; IV 124. speluncam . . deveniunt; IV 165. hac Troiana tenus fuerit Fortuna secuta; VI 62. non ego cum Danais Troianam excindere gentem Aulide iuravi; IV 425. proximus ille Procas, Troianae gloria gentis, et Capys et Numitor; VI 767. saevis, hospes Troiane, periclis servati facimus honorea; VIII 188. videbat, uti bellantes Pergama circum hac fugerent Grai, premeret Troiana iuventus; I 467. iam pater Aeneas et iam Troiana iuventus conveniunt; I 699. undique visendi studio Troiana iuventus circumfusa ruit; II 63. et Tyrii comites passim et Troiana iuventus Dardaniusque nepos Veneris tecta petiere; IV 162. vescitur Aeneas simul et Troiana iuventus tergo bovis; VIII 182. mactant lectas de more bidentis Euandrus pariter, pariter Troiana iuventus; VIII 545. at manus interea muris Troiana propinquat; XI 597. per scelus ecce etiam Troianis matribus actis exussit (Iuno) foede puppis; V 793. hinc Agamemnonius, Troiani nominis hostis, curru iungit Halaesus equos; VII 723 Troianas ut opes et lamentabile regnum eruerint Danai; II 4. ut rebare, Venus Troianas sustentat opes; X 609. pacem Troiano ab rege petendum; XI 230. progeniem sed enim Troiano a sanguine duci (Iuno) audierat; I 19. Troiano a sanguine clarus Acestes; I 550. venisse Aeneam Troiano sanguine cretum; IV 191. sanguine Troiano et Rutulo dotabere, virgo; VII 318. saxa subvertare umeris Troiana invabit; XI 131. circum omnis famulumque manus Troianaque turba; XI 34. vir Troiane, sine hanc animam et miserere precantis; X 598. o fama ingens, ingentior armis vir Troiane; XI 125. tempore iam ex illo casus mihi cognitus urbis Troianae; I 623. urbem Troianam primum dulcisque meorum reliquias colerem; IV 342. an ‖ at ‖ non sic Phrygius pastor Ledaeam Helenam Troianas vexit ad urbes? VII 364. Troianam ex hostibus urbem qui revehis nobis; VIII 36. — B, 1. 1. quid face Troianos atra vim ferre Latinis? X 77. en agros et quam bello, Troiane, petisti, Hesperiam metire iacens; XII 359. dabitur, Troiane, quod optas; VII 260. — 2. ſ. 1. — II, 1. terris agitare vel undis Troianos potuisti; XII 804. (Turnus) succedat pugnae Troianosque arceat urbe; XI 826. si nondum exosus ad unum Troianos; V 687. Troianos haec monstra petunt; IX 128. — 2. sin et Troianis cum multo gloria venit sanguine; XI 421.

Troilus, Sohn des Priamus: parte alia fugiens amissis Troilus armis; I 474

Troiugena, Trojaner: I. Troiugena, interpres divom, fare age, quae prima pericula vito? III 359. — II hac Turne, sequamur Troiugenas, qua prima viam victoria pandit; XII 626. Troiugenas ac tela vides inimica Latinis; VIII 117.

Troïus, troiſch: coram, quem quaeritis, adsum Troïus Aeneas; I 596. si nostra Dares hacc Troius arma recusat; V 417. Troïus Aeneas, pietate insignis et armis, descendit . .; VI 403. Troïus Aeneas tua nos ad limina misit; VII 221. Troïus Aeneas Romana per oppida digno ut carmine vectus eat; Cat XIV 3. cum Troïa Achilles exanimata sequens impingeret agmina muris; V 804. (Antenor) genti nomen dedit armaque fixit Troïa; I 248. ut (Andromache) Troïa circum arma amens vidit; III 306. is ubi Dardanios habitus et Troïa vidit arma procul; III 596. sive ut (virgo) templis praefigeret arma Troïa, sive . .; XI 778. dum Troïa temptat castra fugae fidens; XI 350. hinc Troïus omnis Tyrrhenusque ruit variis exercitus armis; XII 122. huc undique Troïa gaza incensis erepta adytis congeritur; II 763. quam (Dido) Troïus heros ut primum iuxta stetit adgnovitque per umbras obscuram; VI 451. Troïus heros adgnovit sonitum et divae promissa parentis; VIII 530. sed non Troïus heros dicta parat contra; X 584. ter secum Troïus heros immanem aerato circumfert tegmine silvam; X 886. quos (duces) aequore toto inque vicem nunc Turnus agit, nunc Troïus heros; XII 502. Acestes, Troïa Criniso conceptum flumine mater quem genuit; V 38. certamina docuit celebrare, quo puer ipse modo, secum quo Troïa pubes; V 599. nec non et Troïa pubes Ascanio auxilium castris effundit apertis; VII 521.

tropaeum, Siegeszeichen: I. addam duo rapta manu diverso ex hoste tropaea; G III 32. quercum constituit (Aeneas), tibi, magne, tropaeum, bellipotens; XI 7. magna tropaea ferunt quos dat tua dextera Leto; XI 172. non exuvias pulsaeve tropaeum virginis aut spolia ulla peto; XI 790. arma Serestus lecta refert umeris, tibi, rex Gradive, tropaeum; X 542. — II. quando passim tropaeis insignis agros; XI 385. magna Giganteis ornantur pepla tropaeis; G 30. multa virum meritis sustentat fama tropaeis; XI 224.

Tros, A. König von Phrygien: stabunt Trosque parens et Troiae Cynthius auctor; G III 36.

B. Troer: I, 1. Troes agunt, princeps turmas inducit Asilas; XI 620. „cessas in vota precesque, Tros“ ait (Sibylla) „Aenea? cessas? VI 52. quid mens Aeneas in te committere tantum, quid Troes potuere? I 232. non aliter Tros Aeneas et Daunius heros concurrunt clipeis; XII 723. iam vero et Rutuli certatim et Troes et omnes convertere oculos Itali; XII 704. Troes contra defendere saxis; IX 533. diffugiunt versi trepida formidine Troes; IX 756. magno telluris amore egressi optata potiuntur Troes harena; I 172. Tros Rutulusne fuat nullo discrimine habebo; X 108. en omnes et Troes et Arcades hi sunt; XII 231. exclamant Troes trepidique Latini; XII 730. clamore incendunt caelum Troesque Latinique; X 895. cum Troas flectoris ira funderet vulnera tela neces ignis inferre paratos; Cul 310. ingeminant hastis et Troes et ipse fulminens Mnestheus; IX 811. hinc densi rursus inundant Troes Agyllinique et pictis Arcades armis; XII 281. Troes te miseri, ventis maria omnia vecti, oramus: prohibe . .; I 524. indutus at olim (loricam?) Demoleos cursu palantis Troas agebat; V 265. quae ne monstra pii paterentur talia Troes neu . .; VII 21. si sine pace tua atque invito numine Troes Italiam petiere; X 31. Troes sale tabentis artus in litore ponunt; I 173. possunt: ſ. comittunt. potiuntur: ſ. egrediuntur. hacc super e vallo prospectant Troes; IX 168. ingeminant plausu Tyrii, Troesque secuntur; I 747. stupet inscius ipse Tros Anchisiades; X 250. Troes delati in portus neu litora dira subirent; VII 22. tetigere

quod arva fertilis Ausoniae Troes; IX 136. Troes armis alta tenent; IX 169. vehuntur: ſ. orant. quicumque sacrum violarit volnere corpus, Tros Italusque ‖ Italusve ‖; XI 592. — 2. fuimus Troes; II 325. — 3. ſ. 1. cessat. Tros Anchisiade, facilis descensus Averno; VI 126. — II. Tros Tyriusque mihi nullo discrimine agetur; I 574. ſ. I, 1. palantur. his accensa (Satutnia) super iactatos aequore toto Troas, reliquias Danaum atque immitis Achilli, arcebat; I 30. iam collecti Troes glomerantur eodem; IX 689. defero: ſ. I, 1. subeunt. ne vetus indigenas nomen mutare Latinos neu Troas fieri iubeas; XII 824. Sigea praeter ‖ propter ‖ litora cum Troas saevi ducis Hectoris ira funderet; Cul 308. glomero: ſ. colligo. iacto: ſ. arceo. nos (conamur), an miseros qui Troas Achivis obiecit? X 89. (Neptunus) videt fluctibus oppressos Troas caelique ruina; I 129. paro: ſ. I, 1. inferunt. verto: ſ. I, 1. diffugiunt. video: ſ. opprimo. — III. Iuno aspectabat ambas Laurentum Troumque acies urbemque Latini; XII 137. vox Troum Rutulorumque agmina complet: „ne trepidate“ . .; IX 113. Troum socia arma secutum obruerent Rutuli telis! XI 161.

trucido, niederhauen: rumpunt aditus primosque trucidant immissi Danai; II 494. discurrunt alii ad portas primosque trucidant, alii . .; XII 577.

truculentus, wild: discordantes Cadmeo semine fratres iam truculenta ferunt infestaque lumina corpus alter in alterius; Cul 255.

trudis, Stange: ferratas trudes et acuta cuspide contos (nautae) expediunt; V 208.

trudo, drängen, hervortreiben: pars grandia trudunt obnixae (formicae) frumenta umeris, pars . .; IV 405. qua se medio trudunt de cortice gemmae; G II 74. sed (pampinus) trudit gemmas et frondes explicat omnis; G II 335. cum nix alta iacet, glaciem quom ‖ cum ‖ flumina trudunt; G I 310. frustra oppositum trudentis (cervos) pectore montem comminus obtruncant ferro; G II 373. quin et caudicibus sectis truditur e sicco radix oleagina ligno; G II 31.

truncus, verſtümmelt: visenda animalia trunca pedum primo; G IV 310. vidit truncas inhonesto volnere naris; VI 497. trunca manu pinus regit et vestigia firmat; III 659. (Aeneas) aptat rorantis sanguine cristas telaque trunca viri; XI 9.

truncus, Stamm, Leichnam: I. iacet ingens litore truncus; II 557. singultat: ſ. II, 1. relinquo. tu quoque nunc stares immanis truncus in armis, Turne; XI 173. non illi (Simylo) durati sale terga suis truncique vacabant; Mo 57. ut primum (poma) truncos sensere valentis; G II 426. — II, 1. quale solet viscum croceo fetu teretis circumdare truncos; VI 207. (pastor) validum dextra detraxit ab arbore truncum ‖ truncum detraxit ab orno ‖; Cul 192 indutos iubet (Aeneas) truncos hostilibus armis ipsos ferre duces; XI 83. neve olea silvestris insere truncos; G II 302. truncum tepentem (Aeneas) pervolvens super haec inimico pectore fatur: „isti“ . .; X 555. truncum relinquit (Nisus) sanguine singultantem; IX 332. (Turnus) truncum reliquit harenae; XII 382. aut rursum enodes trunci resecantur; G II 78. sentio: ſ. I, valent. — 2. Heliades teneris inplexae bracchia truncis; Cul 129. (taurus) irasci in cornua discit arboris obnixus trunco; G III 233. (taurus) arboris obnixus trunco; XII 105. — 3. haec nemora (tenebat) gens virum truncis et duro robore nata; VIII 315. sed truncis oleae melius, propagine vites respondent; G II 63. — III. genitor corpus levabat arboris adclinis trunco; X 835.

trux, wild, trotzig: at Boreae de parte trucis cum fulminat; G I 370. ut ipsa (Amphitrite) trucem multo misceret sanguine pontum; Ci 76. saepe trucem adverso perlabi sidere pontum? Cat IX 47. invenis obit truci procul omnia visu; X 447.

Tryphon, Fuhrhalter: (Sabinus) hoc negat Tryphonis aemuli domum negare nobilem insulamve Caeruli; Cat X 6.

tu, du: A. allein: I. Singular: 1. tu (nom.): a. Activ: accipe; E VIII 6. ades; G II 39. adlabere; Cul 24. argue; XI 384. armare potes; VII 335. asperge; G IV 62. aspernata (es); G III 393. aspice; XI 373. audes; XII 152. cape; II 717. cede; VI 95. cernes; IV 47. cie; XII 158. concilias; I 78. concipe; XI 519. consule; IX 322. contende; G IV 412. convertere potes; X 83. custodi; IX 321. damnabis; E V 80. das; I 79. da; VI 65. 865. defice; VI 196. demitte; V 691. deripe; G II 241. desine; E V 19. G IV 448. paras detexere; E II 71. dic; E III 31. dilue; G I 344. solebas disperdere; E III 26. doces; E I 5. dolebas; E III 13. edice; XI 463. eripe; G IV 106. A VI 260. erras; E VI 52. esses; E II 16. eris; E V 49. esto; E VII 35. es; VI 845. eris; VI 883. esto; XII 178. sis; Cul 378. eris; Cat VIII 5. XI 7. excipe; XI 517. excute; XII 158. exue; V 420. facito; XII 438. falle; I 683. fingis; XI 364. formabis; G III 163. haberes; VI 30. Ci 153. horresce; III 394. impende; G III 73. potes inferre; VII 336. ingredere; VIII 513. inice; VI 365. invade; VI 260. iubeto; E V 15. latebas; E III 20. potuisti linquere; IX 481. locas; IV 265. mactas; VIII 294. maneas; II 160. maneres; VIII 643. meditaris; E I 1. regere memento; VI 851. memorabibis ‖ memoraberis ‖; Cul 37. miserere; IX 495. mone; VII 41. moriere; XI 857. para; III 159. perdis; XI 588. perge; XII 152. persolves; IX 422. posce; IV 50. propinques; X 254. rere; III 381. sectaris; E III 75. sequere; E III 58. sinis; Ci 266. solare; IX 290. potes subducere; X 81. succurre; IX 290. sume; E V 88. teneto; III 388. tene; XII 777. time; II 606. tumulabis; Ci 441. vale; Cat V 6. venerare; G IV 535. versas; XII 664. videres; XII 810. — b. Passiv: eripiare; XII 947. — c. Elipſen: cantando tu illum? E III 25. et vitula tu dignus et hic; E III 109. tu maior. tibi me est aecum ‖ aequum ‖ parere, Menalca; E V 4. tu decus omne tuis; E V 34. tu quoque, mater, crudelis mater, magis at ‖ an ‖ puer improbus ille; E VIII 48. (?) improbus ille puer, crudelis tu quoque, mater; E VIII 50. crudelis tu quoque; I 407. tune ille Aeneas, quem Dardanio Anchisae Venus genuit? I 617. tu harum interpres curarum et conscia Iuno; IV 608. tu (Saturne) sanguinis ultimus auctor; VII 49. tu mihi nunc pugnae princeps; X 251. spes tu nunc una, senectae tu requies miserae; XII 58. verum illi domino tu quoque divitiae; Cat VIII 2. — d. mit anderer Perſon: nymphae tuque, o Thybri tuo genitor cum flumine sancto, accipite Aenean; VIII 72. boni quoniam convenimus ambo, tu calamos inflare levis, ego dicere versus, E V 2. dicite, felices animae tuque, optime vates, quae regio Anchisen habet? VI 669. egregiam vero laudem et spolia ampla refertis tuque puerque tuus; IV 94.

2. tu (voc.): tu coniunx, tibi fas animum temptare precando: IV 113. vos, o superi, et divom tu maxume rector Iuppiter; VIII 572. tu sancta Pales, ad quam † ventura ‖ bona turba ‖ recurrit † agrestum bona ‖ voti ‖ secura; Cul 20.

3. te (acc.): a. Subject im acc. c. inf.: adire; G IV 445. agitare; XI 686. consternere; XII 543. contingere; Ci 229. curare; G I 503. dare; I 731. derigere ‖ dirigere ‖; X 139. efferre; II 657. errare; VII 557. fore; VI 345. evadere posse; IX 561. excipere; E III 17. exercere; VIII 777. exspectare; E VII 33. facturum; Ci 426 fecisse; Ci

458. fidere; V 800. habuisse; IV 96. ire; III 374. movere; Cat XIII 21. oppetere; XII 542. praeponere; Cat IX 43. procubuisse; VI 504. promeritam (esse); IV 333. superesse; IX 212. tabescere; Ci 248. (venisse); E III 88. venturum; Cat XIII 21. vocare; Cat XIII 21. — amari; Cat IV 11. iactari; Ci 242. moneri; III 461. satum (esse); II 540. — b. Objekt: accinge; XI 707. accipiunt; G I 215. accipiet; I 685. accipio; VIII 154. IX 275. addere; II 661. adfers; III 310. VIII 477. adgnosco; VIII 154. ademit; Ci 314. adloquor; VI 466. aequem; XI 125. amat; E III 88. applicat; I 616. arcet; V 742. aspicimus; II 283. aufert; X 508. abstulit; Cat XI 1. canet; E VI 10. canam; G II 2. canemus; G III 1. canebat; G IV 465. cecini; G IV 566. cepit; E II 69. VI 47. ceperunt; G IV 332. capit; IX 644. carpam; E II 54. cerno; V 27. coget; VII 124. condet; X 557. nequivi conspicere; VI 507. credere; XI 150. crede; XI 706. detinet; IV 348. dicam; G II 95. digner; XI 169. dilexi; Ci 428. dedit; X 508. dedisti; XII 633. docebo; G III 440. A VI 759. donabimus; E V 85. ducam; G IV 401. ducit; I 401. ducet; V 736. ducam; VIII 57. IX 323. ducet; XII 436. extulit; G II 170. nequivi effugere; Ci 290. eripe; II 289. eripuit; VI 341. XII 538 excitet; XII 440. exercent; G IV 453. exercet; VII 440. extinxti; IV 682. fecimus; E VII 35. faciat; I 78. fallet; G I 425. fallere; G IV 447. fefellit; VI 347. fallit; X 608. fastidit; E II 73. fatigat; VI 533. tulerunt; E V 34. feres; E IX 22. tulerunt; I 605. tulisset; Ci 278. potuit flectere; VIII 383. conor flectere; Ci 328. flevere; VII 760. fugeret; G IV 457. fugiens; X 403. genuit; IV 466. gerit; XII 96. habet; E VII 40. A I 555. horremus; IV 208. immolat; XII 948. incendere; IV 360. insequitur; I 615. VIII 146. vellem intexere; Ci 36. invidet; G I 503. invidit; XI 42. iungemus; XI 128. iuvat; X 411. potest iuvare; XII 872. laedant; E X 48. levabo; E IX 65. libans; G II 529. linquo; III 705. locarim; XII 145. lustrare; VII 391. macerat; Ci 244. manet; G I 168. manent; VI 71. manet; VII 319. manebit; VII 596. manent; XII 61. memorem; G II 159. mersit; VI 341. miretur; VIII 517. miseret; V 354. VII 360. misere; VII 744 movet; IV 272. VI 405. obtestor; XII 819. offer; VII 425. oramus; I 524. oro; II 141. IV 314. VI 363. IX 283. XII 56. ostendere; Ci 157. paeniteat; E II 34. X 17. perdidit; G IV 494. perfer; I 388. persequitur; IX 217. petens; V 840. peterem; VI 115. nequivi ponere; VI 508. posvit; IX 84. poscimus; XI 362. praefecit; VI 117. precor; X 461. 525. ‖ Ci 326. ‖ premunt; VII 368. prodiderim; XII 41. produxi; IX 486. ‖ prolue ‖; Copa 29. prospectant; X 740. quaerimus; X 233. reddet; VI 768 referret; IV 329. reliqui; IX 390. remitto; X 827. remordet; I 261. remorantur; Cul 119. reservat; V 625. restitui; Cul 223. ‖ revisit ‖; III 318. sequitur; E II 65. secuti; III 156. sequimur; IV 576. servat; XII 428. silebo; X 793. sinet; VI 96. solvo; IV 703. subtrahe; VI 465. 698. tangunt; IV 596. tangere potest; XII 932. tenebo; G II 45. tenet; IV 307. teneo; IV 380. VIII 581. terrnit; VIII 298. testor; IV 492. transierim; G II 101 A X 185. tremmere; VIII 296. vertit; I 237. vincat; XI 254. potuit vincere; Cul 286. violo; IV 27. vocabant; E I 39. vocant; G II 388. A VI 147. vocat; Cat XIV 11. — c. nach Präpositionen: ad: confugio; I 666. revertor; XI 410. circum: stent; IV 561. in: committere; I 231. recumbit; XII 59. referunt; XII 656. penes; XII 59. per: obtestor; Ci 273. precor; Ci 324. per te, miserere; X 297. propter; IV 320. — d. Ellipsen: novimus et qui te transversa tuentibus hirquis et quo sacello; E III 8. quo te, Moeri, pedes? an in urbem? E IX 1.

4. tui: miseret; VII 360. — fidissima; XII 659. — amore; XII 29. cura; V 804. spem; IX 291. spes; Ci 311. temptamenta; VIII 144.

5. tibi: a. nach Verben: abnegat; VII 423. abscondantur; G I 221. adiungam; VIII 514. adoret; G I 343. adsultem ‖ adsignem ‖; Cat XIII 6. abstulit; X 394. cadet; I 334. caligat; II 605. canit; Cul 26. carpens; E II 46. certet; Cul 37. cedit; E V 18. cedat; E VII 68. cessit; VIII 396. certat; E V 8. circumdo; E VIII 73. commendat; II 293. commendo; Cat VIII 3. concedit; IX 654. coniunxere; VIII 133. constituit; XI 7. contrahit; G I 34. credere; IV 422. decedat; G I 222. demittit; IV 268. depascunt; G IV 539. deserit; E VIII 30. desinam; E VIII 11. defuerint; VI 88. dicemus; E V 50. dicam; G IV 3. A III 388. dicere; Ci 266. dicta; Ci 415. dant; E VI 69. dabit; G I 463. dedit; I 65. dedere; III 337. dare; V 797. dat; VII 243. dabit; VIII 519. dedit; X 200. dabo; X 825. dari; Cat XII 6. dabit; Ci 194. datur; Cat XII 2. evertit; II 601. expediam; III 377. expediet; III 458. facient; E V 79. fatebor; II 77. ferit; VI 251. fernnt; E II 45. feret; I 463. ferant; I 603. tulit; III 42. ferre; VI 464. feram; IX 626. ferebat; Cat III 5. fingis; XI 364. floret; G II 5. fari; VII 427. fundet; E IV 18. fundent; E IV 23. geret; I 261. glomerarem; Ci 317 iacet; VI 149. iacebit: VIII 42. implebunt; G III 176. imponent; VI 773. ingredior; G II 174. intermisceat; E X 5. intexet; G II 221. iungit; E II 46. iungere paro; VIII 475. libeat; E II 28. libet; E III 36. loquetur; Cul 8. mactavit; III 119. mactat; VIII 84. mando; E VIII 93. manent; I 258. maneat; Cul 39. [memorare]; VI 716. memoretur; Cul 39. mittit; G I 229. morer; XII 873. negat; III 171. nocerent; VI 694. nocuisse; Ci 156. ‖ numeretur ‖; Cul 39. nuntio; I 390. ostendit; VI 367. [ostendere]; XI 716. parere; E V 4. pascere; VII 391. persolvant; II 535. persolvo; V 483. persuadeat; G II 315. posuit; VI 18. porto; X 881. praedicam; II 435. promitti; VI 791. promittunt; IX 194. prosequar; G III 339. recessit; II 595. reddam; E V 81. referet; E IX 55. referre; G I 176. referam; G II 118. III 12. referat; IX 208. refert; X 542. remitto; V 419. sacravit; VI 18. scribere; Cat IX 10. secet; E X 49. serpere; E VIII 13. serviat; G I 30. servo; E II 42. silet; E IX 57. sonat; I 327. sordent; E II 44. spumant; G II 6. statuam; E V 67. stat; G IV 354. stabit; Cat XIV 9. suadebit; E I 53. suasit; III 161. sublegi; E IX 21. sufficiet; G II 190. suffundit ‖ suffudit ‖; Ci 225. fuit; E I 26. erunt; E V 74. VI 6. est; E VIII 33. fuerit; G III 404. fuerint; G IV 33. A III 453. sint; III 486. fuit; IV 317. est; V 711. fui; VI 458. erunt; VI 852. est; VIII 400. X 86. erant; X 327. erit; XI 389. sunt; XII 22. erant; XII 546. fuit; XII 933. sit; Ci 13. esse; Ci 331. futuros; Ci 338. sumere; VII 390. suscitat; G IV 454. suspendunt; G II 389. tendens; G IV 498. vacat; XI 179. veniat; G I 37. venit; Cat I 1. 3. vergant; G II 298. vertere; X 88. videar; E VII 41. voveo; XI 557. urgebam; IX 488. — b. nach Adjektiven: beate; Cat VI 1. cognato (sanguine); Ci 409. cognitissima; Cat X 13. praesentia; Ci 245. sacrum; X 316. — c. nach Substantiven: comes; II 704. — d. logisches Subjekt beim Passiv: arandum; II 780. capiundus; G IV 396. debellanda; V 731. despectus sum; E II 19. dicatur; E VI 72. ducitur; E VIII 29. iuncta fuit; E III 25. parta; II 784. pulsus; G IV 324. perfecta; VII 545. petatur; III 412. poliantur; Cul 10. semiputata est; E II 70. solitum;

XI 383 suspecti sint; G I 443. — e. Ellipſen: et (rura) tibi magna satis; E I 47. eece duas (aras) tibi, Daphni, duas altaria Phoebo; E V 66. caper tibi salvos et haedi; E VII 9. sactosi caput hoc apri tibi, Delia, parvos Micon; E VII 29. omnes „unde amor iste“ rogant „tibi?“ E X 21. tua si tibi Maenala curae; G I 17. si tibi lanitium curae; G III 384. frater ut Aeneas iactetur odiis Iunonis acerbae ‖ iniquae ‖, nota tibi; I 669. quem (Asc anium) tibi iam Troia * ‖ [quae tibi iam Troia] ‖; III 340. ecce tibi Ausoniae tellus: hanc arripe velis; III 477. tu coniunx, tibi fas animum temptare precando; IV 113. nec tibi diva parens generis nec Dardanus auctor, perfide, sed . .; IV 365. Clo anthus, genus unde tibi, Romane Cluenti; V 123. unde haec, o Palinure, tibi tam dira cupido? VI 373. ad quae Priamides; „nihil o tibi amice relictum“; VI 509. tibi nomina mille, mille nocendi artes; VII 337. cura tibi divom effigies et templa tueri; VII 443. hic tibi certa domus, certi ⟨ne absiste⟩ penates; VIII 39. tibi maxima rerum verborumque fides; IX 279. si qua tibi vis, si patrii quid Martis habes; XI 373. larga quidem, Drance, semper tibi copia fandi tum, cum . .; XI 378. hoc tibi ‖ tu ‖, sancte puer; memorabibis ‖ memoraberis ‖ . .; Cul 37.

6. te (abl.): a. Subjekt im abl. abs.: consule; E IV 11. cultrice ‖ tutrice ‖; Cul 23. duce; E IV 13. A VI 59. iudice; E II 27. matre; G IV 328. salva; Ci 410. victore; Ci 425, erepta; Ci 296. posita; IV 681. — b. abl. comp.: carior; Cat IV 3. doctior; Cat IV 8. dulcior; Cat IV 4. — c. nach Präpoſitionen: a; E VIII 11. cum: contendere; IV 108. deponere; E III 32. gessi; IX 203. haberes; Ci 153. habitet; XI 409 rape; II 675. est; V 716. erit: XI 518. tolle; VI 370. aequali; III 491. simul; E IX 18. foedera; X 902. ſ. cum, IV. tecum (6 Et) E. 152, b. de: licuit; VI 502. locuta est; VI 189. merui; IV 517. scribere; Cat IX 10. suscepta fuisset; IV 327. refers; IX 491. verebar; IX 207. promissa; XI 45. in: manet; Cul 269. in te suprema salus; XII 653. pro; V 846. sine: te sine nil altum mens incohat; G III 42. tum vos, o Tyrii, stirpem et genus omne futurum exercete odiis; IV 622. nulla meis sine te quaeretur gloria rebus; IX 278. quid enim sine te Iuturna valeret? XII 798. *quicquam mihi dulce meorum te sine, frater, erit? XII 883. sub; III 157.

II. Plural: 1. vos (nom.): a. Aktiv: absumite; III 654. accestis; I 200. advertite; II 712. agitate; II 638. cecidistis; X 390. cernitis; Ci 408. cognoscite; V 474. dicite; E VIII 62. este; XII 646. exercete; IV 622. experti; I 201. facietis; E X 72. ferte; G I 510. gaudete; Ci 198. inbibete; XII 693. itis; II 375. ite; Cat V 3. 11. miserescite; X 676. miserete; VIII 572. optatis; I 569. parcite; XII 693. praevertite; Ci 202. referte; VII 267. salvete; VII 121. superate; VI 675. venistis; I 369. — b. Ellipſen: vos coryli testes et flumina nymphis; E V 21. sic ‖ sed ‖ vos, o lecti, ferro qui ‖ quis ‖ scindere vallum apparat; IX 146. — c. mit anderer Perſon: sternuntur Etrusci et vos, o Grais inperdita corpora, Teucri; X 430.

2. vos (voc.): vos, o superi, et divom tu maxume rector Iuppiter; VIII 572.

3. vos (acc.): a. Subjekt im acc. c. inf.: parcere; VI 63. pendere; E I 75. — b. Objekt: adegit; IX 601. adoro; X 677. arguerim; XI 164. canemus; G III 2. carpam; E II 54. eximet; IX 447. tulit; III 94. habuere; E X 9. implicuit; XI 108. obtestor; IX 257. precor; IX 525. reposcit; X 374. subigat: III 256. tegit; E VII 46. tenuit; I 132. testor; II 156. testabor; Ci 407. vocat; IX 619. — c. mit Präpoſitionen: ad: descendam; XII 648. inter: lites; E III 108. per; X 369.

4. vobis (dat.): a. nach Verben: constituam; V 236. derit; VII 261. dat; V 61. dedit; X 393. devovit; XI 440. fecere; E X 11. habent; IX 616. manent; V 348. pando; III 252. raptum; XII 265. solvi; IX 252. erit; E VI 25. est; V 638. 646. VIII 138. visa; VI 870. venit; Ci 200. — b. Ungefähres Subjekt beim Paſſiv: arandum, parta; III 495. quaerenda; III 496. versa; X 6. — c. Ellipſen: si vobis audentem extrema cupido certa sequi; II 349. vobis desidiae cordi; IX 615. vobis picta croco et fulgenti murice vestis; IX 614.

5. vobis (abl.): vobiscum bibi; Cat XI 3. unus ex vobis fuissem; E X 35. me unum pro vobis foedus luere; XII 695.

B. Verbindungen: I. mit Subſtantiven: prima decus quae (Dictynna) dulce mihi te donat alumnam; Ci 246. te(ne) maxumus orbis auctorem frugum tempestatumque potentem accipiat; G I 26. nec te hinc comitem asportare ‖ te comitem hinc portare ‖ Creusam fas sinit; II 778. te, venerande puer, comitem casus complector in omnis; IX 275. his ego te, Aenea, ductorem milibus addam; VIII 496. an te sibi generum Tethys emat omnibus undis; G I 31. (Pallas) sub te tolerare magistro militiam et grave Martis opus adsuescat; VIII 515. is (Picus) parentem te, Saturne, refert; VII 49. felicem ante alias o te scriptore puellam! Cat IX 23. nam te nec sperant Tartara regem nec . .; G I 36. anne novom tardis sidus te mensibus addas; G I 32. tu quoque nunc stares immanis truncus in armis, Turne; XI 173.

II. mit Pronomina, Adjektiven, Participien, Zahlwort: Iri, decus caeli, quis te mihi nubibus actam detulit in terras? IX 18. tu currentis ⟨equos⟩, menstrua virgo, auditura lyram tenuisti Nocte relicta; Cul 284. quid, quae te pura solum sub nocte canentem audieram? E IX 44. munere sic niveo lanae Pan captam te, Luna, fefellit; G III 392. quis tibi tum, Dido, cernenti talia sensus; IV 408. opta clausum cava te condere terra; XII 893. Aristaeus te crudelem nomine dicit; G IV 356. sed tu crudelis, crudelis tu magis, Orpheu, rupisti iussa deorum; Cul 291. nunc te mea dextera bello defensum dabit; XII 436. heu! quis te casus deiectam coniuge tanto excipit? III 317. quod tibi delato Ortygiam dicturus Apollo est, hic canit; III 154. sed quis Olympo demissam tantos voluit te ferre labores? XII 635. nec tibi desertae in dumis coluisse Dianam profuit; XI 343. te quoque dignum finge deo; VIII 364. ast ubi digressum Siculae te admoverit orae ventus; III 410. non te rationis egentem Lernaeus turba capitum circumstetit anguis; VIII 299. tu ereptus taetris e cladibus; Cul 214. [te iam septima portat errantem aestas]; I 755. tu lacrimis evicta meis furentem obicis hosti; IV 548. te voluit rex magnus Olympi talibus auspiciis exsortem ducere honores ‖ honorem ‖; V 533. nec te adfari extremum miserae data copia matri? IX 483. tu adeo (adsis favens), Caesar; G I 24. et vos o coetum, Tyrii, celebrate faventes; I 735. tu, o sanctissima coniunx, felix morte tua! XI 158. mihi fama suprema nocte tulit fessum vasta te caede Pelasgum procubuisse . .; VI 503. tu tamen levi rimosa cubilia limo ungue fovens circum; G IV 45. hunc ego te, Euryale, aspicio? IX 481. te quantis iactatum, nate, periclis (accipio)! VI 693. semper ut aut olim natae te propter eundem aut amor insanae luctum portavit ‖ portaret ‖ alumnae; Ci 288. fallit te incautum pietas tua; X 812. nec fraus te incolumem fallaci perferet Anno; XI 717. non tamen indecorem tua te regina reliquit extrema iam in morte; XI 845.

nec tu carminibus nostris indictus abibis, Oebale; VII 733. tu Stygias inhumatus aquas amnemque severum Eumenidum aspicies? VI 374. tu ripam iniussus adibis? VI 375. Somnus te, Palinure, petens, tibi somnia tristia portans insonti; V 840. tu ipsa pia tege tempora vitta; IV 637. ipse mihi nuper Libycis tu testis in undis, quam molem excierit (Iuno); V 789. voveo praedonis corpore raptis indutum spoliis ipsum te, Lause, tropaeum Aeneae; X 775. nec te tua plurima, Panthu, labentem pietas nec Apollinis infula texit; II 429. tu cole fontis et viridis nemorum silvas et pascua laetus; Cul 381. saepibus in nostris parvam te roscida mala vidi cum matre legentem; E VIII 37. tu, Tityre, lentus in umbra doces . .; E I 4. tu lentus refoves iucunda membra quiete; Cul 213. quem (Silvium) tibi longaevo serum Lavinia coniunx educet silvis; VI 764. parve culex, pecudum custos tibi tale merenti funeris officium vitae pro munere reddit; Cul 413. quo te cumque lacus miserantem incommoda nostra fonte tenet; VIII 74. te sub tanta pericula missum adfari; IX 483. si te his attigerit terris Aurora morantem; IV 568. tu quoque litoribus nostris, Aeneïa nutrix, aeternam moriens famam, Caieta, dedisti; VII 1. tu pedes ad muros subsiste et moenia serva; XI 506. (Ignipotens) addit scelerum poenas et te, Catilina, minaci pendentem scopulo; VIII 668. tu munera supplex tende petens pacem; G IV 534. te natam et conubia nostra petentem; XII 42. tu, dea, tu praesens nostro succurre labori; IX 404. officio nec ‖ ne ‖ te certasse priorem paeniteat; I 548. tu prima furentem his, germana, malis oneras; IV 548. tu prior, tu parce, genus qui ducis Olympo; VI 834. quae vos fortuna quietos sollicitat suadetque ignota lacessere bella? XI 253. te raptum et Romanam flebimus historiam; Cat XI 6. tu patulae recubans sub tegmine fagi; E I 1. nec te redeuntem amplexa tenebo; Ci 309. eadem (tellus) vos ubere laeto accipiet reduces; III 95. quae tibi polliceor reduci rebusque secundis, haec . .; IX 301. te animo repetentem exempla tuorum pater Aeneas excitet; XII 439. reddidit heu Graius poenas tibi, Troia, ruenti; Cul 337. tu secreta pyram tecto interiore sub auras erige; IV 494. Damoetas dixit moriens: „te nunc habet ista (fistula) secundum“; E II 38. hunc (Iulium) tu olim caelo accipies secura; I 289. quis tacitum relinquat parvo potentem Fabricium vel te sulco, Serrane, serentem? VI 844. cum tibi sollicito secreti ad fluminis undam sus iacebit; III 389. tu procul a patria Alpinas nives sola vides; E X 46. solam nam perfidus ille te colere; IV 422. (Amata) „euhoe ‖ euoe ‖ Bacche“ fremens, solum te virgine dignum vociferans; VII 389. solum te in tanta pericula mittam? IX 200. qua causa (te dicam) ad patrium solam vigilare cubile? Ci 231. vos ite solutae, ite deae pelagi: genetrix iubet; IX 116. tu quoque, Cydon, Dardania stratus dextra miserande iaceres, ni . .; X 324. (Aeneas) te, Turne, superbum caede nova quaerens; X 514. cum tu supplex in rebus egenis quas gentis Italum non oraveris! VI 91. nec te suspensum, nate, tenebo; VI 722. te decisa suum, Laride, dextera quaerit; X 395. quis te, magne Cato, tacitum aut te, Cosse, relinquat? VI 841. ni ‖ nec ‖ te tantus edit ‖ edat ‖ tacitam dolor; XII 801. per te, per qui te talem genuere parentes, miserere . .; X 597. non ego te talem venerarer munere tali, non equidem; Ci 18. quae (nubes) nunc obducta tuenti mortalis hebetat visus tibi; II 605. nusquam abero et tutum patrio te limine sistam; II 620. quae (verba) tuto tibi magna volant; XI 381. quas ego te terras et quanta per aequora vectum accipio! VI 692. te ignota ad litora vectum; VII 124. veritam te moenia nostra; IV 96. sed te qui vivom casus, age fare vicissim, attulerint; VI 531. vos unanimi densete ‖ densate ‖ catervas; XII 264. scis ut te cunctis unam praetulerim; XII 143. o quis te in terris loquitur incundior uno? Cat IV 9. numquam ego te summo volitantem in vertice montis conspiciam; Ci 307. tu pulchram uxorius urbem extruis? IV 265.

III. mit Affix: durate et vos met rebus servate secundis; I 207. id quod multo tute ipse fatebere mains; E III 35. verte omnis tete in facies; XII 891.

tuba, Tuba: I. tuba commissos medio canit aggere ludos; V 113. inde ubi clara dedit sonitum tuba; V 139. tuba terribilem sonitum procul aere canoro increpuit; IX 503. — II. Aeneas imponit sua arma viro remumque tubamque monte sub aërio; VI 233. — III. exoritur clamorque virum clangorque tubarum; II 313. Tyrrhenus tubae mugire (visus) per aethera clangor; VIII 526. it caelo clamorque virum clangorque tubarum; XI 192. vox auditur fractos sonitus imitata tubarum; G IV 72. signaque ferre iuvat sonitusque audire tubarum; VII 628. — IV. cur ante tubam tremor occupat artus? XI 424.

Tucca, Name: mihi ‖ sed ‖, Tucca, videre (Deliam) non licet; Cat I 1.

tueor, anſehen, beſchützen, beobachten: I. 1. *ardescit tuendo Phoenissa; I 713. — 2. quae (nubes) nunc obducta tuenti mortalis hebetat visus tibi; II 604. excipiunt plausu pavidos gaudentque tuentes Dardanidae; V 575. stant longis adnixi hastis, in scuta tuentes ‖ et scuta tenentes ‖; IX 229. talibus Aeneas ardentem et torva tuentem lenibat dictis animum; VI 467. novimus et qui te transversa tuentibus hirquis et quo sacello; E III 8. territus ille (leo), asper, acerba tuens, retro redit; IX 794. — II. haec ara tuebitur omnis, aut moriere simul; II 523. talia dicentem (Aenean) iamdudum aversa (Dido) tuetur; IV 362. legio exercet vices, quod cuique tuendum est; IX 175. sin armenta magis studium vitulosque tueri aut ovium fetum aut urentis culta capellas; G II 195. studium quibus (dis) arva tueri; G I 21. capellas: ſ. armenta. haec ‖ hae ‖ (caprae) non cura nobis leviore tuendae; G III 305. haud aliter Rutulo muros et castra tuenti ignescunt irae; IX 65. taedet caeli convexa tueri; IV 451. cura tibi divom effigies et templa tueri; VII 443. (Turnus) poscit equos gaudetque tuens ante ora frementis; XII 82. Arcadas accensos monitu et praeclara tuentis facta viri dolor armat; X 397. fetum: ſ. armenta. regni novitas me (cogit) late finis custode tueri; I 564. tuendo extinctos faucibus ignis; XIII 267. muros: ſ. castra. nequeunt expleri corda tuendo terribilis oculos; VIII 265. datur ora tueri, nate, tua? VI 688. tuendo voltum villosaque saetis pectora semiferi; VIII 265. neu (effigies posset) populum antiqua sub religione tueri; II 188. Iunonem adloquitur fulva pugnas de nube tuentem; XII 792. sit cura tenentis ‖ tuere canentem ‖ aërios nemorum cultus ‖ tractus ‖ silvasque virentis; Cul 21. bis magna victi pugna vix urbe tuemur spes Italas; XII 34. templa: ſ. effigies. tractus: ſ. silvas. vitulos: ſ. armenta. voltum: ſ. pectora.

tugurium, Hütte: en umquam pauperis tuguri congestum caespite culmen videns mirabor . .? E I 68. est tuguri custos, armatus falce saligna; Copa 23.

Tulla, Geſäßrtin der Kamilla: at circum lectae comites, Larinaque virgo Tullaque et Tarpeia, Italides; XI 656.

Tullus, dritter König Roms: qui resides movebit Tullus in arma viros et iam desueta triumphis agmina; VI 814. raptabat viri mendacis viscera Tullus per silvam; VIII 644. quoi (regi?) deinde subibit otia qui rumpet patriae Tullus; VI 814.

tum, dann, alsdann, darauf, ferner: A. temporal: I. allein: 1. tum pius Aeneas umeris abscindere vestem; V 685. tum te quoque, medica ‖ Medica ‖, putres accipiunt sulci; G I 215. malus ille puer idem tum tristis acuebat parvulus iras; Ci 138. (Buten) tum comitem Ascanio pater addidit; IX 649. (?) tum sic adfari (imago) et curas his demere dictis: „quid?“ II 775. tum breviter Barcen nutricem adfata (Dido) Sychaei; IV 632. tum (deus visus) sic adfari et curas his demere dictis: „o sate“ . .; VIII 35. tum regem Aeneas dictis adfatur amicis: „optume“ . .; VIII 126. tum genitor natum dictis adfatur amicis: „stat“ . .; X 466. (Turnus) tum sic adfatur regem atque ita turbidus infit: „nulla mora“ . .; XII 10. tum maximus heros maternas adgnoscit aves; VI 192. tum (Aeneas) sic reginam adloquitur: „coram adsum“; I 594. tum (omnipotens) sic Mercurium adloquitur ac talia mandat: „vade“ . .; IV 222. tum (Cymodocea) sic ignarum (Aenean) adloquitur: „vigilasne“ . .? X 228. (Camilla) tum sic expirans Accam ex aequalibus unam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias; XI 820. tum salii ‖ Sal. ‖ ad cantus incensa altaria circum adsunt; VIII 285. tum genitor „audite, o proceres“, ait; III 102. gemens tum quos amisit inultus amores; G III 227. tum sonus auditur gravior; G IV 260. tum (superest) levis calamos et rasae bastilia virgae aptare; G II 358. tum prora ‖ proram ‖ avertit et undis dat latus; I 104 cui (Erulo) tum tamen omnis abstulit haec animas dextra; VIII 566 tum (Nisus) caput ipsi aufert domino; IX 332. tum (Mercurius) virgam capit; IV 242. tum procul e fluctu Trinacria cernitur Aetna; III 554. tum muros varia cinxere corona matronae puerique; XI 475. tum fatis debitus Arruns velocem Camillam circuit; XI 759. rura gelu tum claudit hiems; G II 317. tum trepidae (apes) inter se coeunt; G IV 73. (Chloreus) tum croceam chlamydemque sinusque crepantis carbaseos collegerat auro; XI 775. tum vita per auras concessit maesta ad manis corpusque reliquit; X 819. tum (Camilla) validam perque arma viro perque ossa securim congeminat; XI 696. tum crebros ensibus ictus congeminant; XII 713. tum libera fati classem conscendit iussis gens Lydia divom; X 154. linquere tum portus iubeo et considere transtris; III 289. tum plausu fremituque virum studiisque faventum consonat omne nemus; V 148. (Simylus) contrahit admixta nuce ‖ admixtos tum ‖ fontes atque farinas; Mo 45. (Aeneas) tum magnam corripit hastam et iacit; X 335. tum partu Terra nefando Coeumque Iapetumque creat saevomque Typhoea; G I 278. tum satus Anchisa victorem magna praeconis voce Cloanthum declarat; V 244. heu male tum mitis defendet pampinus uvas; G I 448 (Tarchon) tum summa ipsius ab hasta defringit ferrum; XI 747. tum Iuno Irim demisit Olympo; IV 694. tum pater omnipotens fecundis imbribus aether descendit; G II 325. tum pater omnipotens ipse repertorem medicinae talis et artis detrusit . .; VII 770. (Aeneas) tum caput orantis (Tarquiti) nequiquam deturbat terrae; X 554. tum genus omne tuum et quae dentur moenia disces; V 737. (Dido pateram) tum Bitiae dedit increpitans; I 738. tum longo limite sulcus dat lucem; II 697. tum scuta cavaeque dant sonitum flictu galeae; IX 666 tum Saturnius haec domitor maris edidit alti: „fas est“ . .; V 799. quas ibi tum ferro strages, quae funera Turnus ediderit; IX 526. tum satus Anchisa caestus pater extulit aequos; V 424. tum geminas vestes auroque ostroque rigentis extulit Aeneas; XI 72. (Iulus) tum sic effatur: „sponde“ . .; IX 295. tum (Iuno) quassans caput haec effundit pectore dicta: „heu“ . .; VII 292. tum (Scylla) suspensa levans digitis vestigia primis egreditur; Ci 212. tum variae eludent species atque ora ferarum; G IV 406. tum Pandarus ingens emicat; IX 735. sed (Acoetes) non felicibus aeque tum comes auspiciis earo datus ibat alumno; XI 33. tum pavidae tectis matres ingentibus errant; II 489. tum lapis ipse viri nec spatium evasit totum neque pertulit ictum; XII 906. tum sic excepit regia Iuno: „meeum“ . .; IV 114. tum vos, o Tyrii, stirpem et genus omne futurum exercete odiis; IV 622. tum cererem ‖ Cer. ‖ corruptam undis expediunt; I 177. altera tum primos Lucinae experta labores; G IV 340. tum corpora luce carentum (apes) exportant tectis; G IV 255. (Camilla) tum frigida toto paulatim exsolvit se corpore; XI 828. tum litore curvo extruimus toros; III 223. tum steriles exurere Sirius agros; III 141. navita tum stellis numeros et nomina fecit pleiadas . .; G I 137. tum facta silentia tectis; I 730. tum facta silentia linguis; XI 241. tum (Aeneas) se ad Caietae recto fert litore portum; VI 900. tum lecti iuvenes certatim araeque sacerdos viscera tosta ferunt taurorum; VIII 179. tum iussa Sibyllae, haut mora, festinant flentes; VI 176. ante alios qui tum florebat in armis Minos; Ci 110. tum pater Aeneas puppi sic fatur ab alta: „Troiugenas“ . .; VIII 115. tum pater aeterno fatur devinctus amore: „quid petis“ . .? VIII 394. tum (Camilla) talia fatur: „Turne“ . .; XI 501. tum cetera circum turba furit; XII 606. tum dente tenaci ancora fundabat navis; VI 3. tum vicina astris Erycino in vertice sedes fundatur Veneri Idaliae; V 759. tum (equi labor est) magis atque magis blandis gaudere magistri laudibus; G III 185. tunc ‖ tum ‖ me confestum choreis somnoque gravatum infelix habuit thalamus; VI 520. tum res inopes Euandrus habebat; VIII 100. tum rex stabula alta Latinus habebat; IX 388. tum pater Euandrus dextram complexus euntis (Pallantis) haeret; VIII 558. tum late ferreus hastis horret ager; XI 601. tum segetes altae campique natantes lenibus horrescunt flabris; G III 198. (Aeneas) tum socios sic incipiens hortatur ovantis: „maxima res“ . .; XI 12. tum pius Aeneas hastam iacit; X 783. tum silvis scaena coruscis desuper imminet; I 164. tum regina deum morantis impulit ipsa manu portas; VII 620. tum pudor incendit vires et conscia virtus; V 455. cauebat, ut tum durare solum et discludere Nerea ponto coeperit; E VI 35. (Aeneas) tum Stygio regi nocturnas incohat aras; VI 252. tum magis increscunt animis discordibus irae; IX 688. tum validis flexos incurvant viribus arcus pro se quisque viri; V 500. tum pater Anchises magnum cratera corona induit; III 525. (Euryalus) tum galeam Messapi habilem cristisque decoram induit; IX 365 tum senior Nautes, is bis Aenean solatus vocibus infit: „nate dea“ . .; V 704. tum pater omnipotens infit: „accipite“ . .; X 100. tum liquidas corvi presso ter gutture voces aut quater ingeminant; G I 410. tum pater Anchises lacrimis ingressus obortis „o gnate“ . .; VI 867. neu tum variae inludant pestes; G I 181. (Allecto) tum ramum innectit olivae; VII 418. tum pater Aeneas „vestra“ inquit „munera vobis certa manent, pueri“; V 348. tum Phoebo et Triviae solido de marmore templum instituam; VI 69 tum Danai gemitu atque ereptae virginis ira undique collecti invadunt; II 413 quin etiam bis tum medios (Turnus) invaserat hostis; IX 799. tum laqueis captare feras et fallere visco inventum et magnos canibus circumdare saltus; G I 140. (Aeneas) tum Noctem Noctisque orientia signa invocat; VII 138. tum tenuis dare rursus aquas (iubebo ‖ iubeto ‖); G III 335. tum litore funem deripere ‖ diripere ‖ (Anchises) iubet; III 266. tum pendere poenas Cecropidae iussi (miserum!) septena quotannis corpora

natorum; VI 20. tum satus Anchisa delectos ordine ab omni oratores ire iubet; VII 152. tum rite sacratas in flammam iugulant pecudes; XII 213. tum cruor et volsae labuntur ab aethere plumae; XI 724. tum loca sorte legunt; V 132 (Simylus) geminos tum veste lacertos liberat; Mo 21. ne ‖ nec ‖ mihi tum mollis sub divo carpere somnos libeat; G III 435. tum gemini fratres Tiburtia moenia lincunt: VII 670. tum toto corpore sudor liquitur; IX 812 tum fronte locatur elogium; Cul 411. o mihi tum ‖ tam ‖ longae maneat pars ultima vitae; E IV 53. tum gelidus toto manabat corpore sudor; III 175. tum (Anchises) memorat: „nate, Iliacis exercite fatis“ . .; III 182. tum (Troïus heros) memorat: „ne vero, hospes, ne quaere“ . .; VIII 532. tum caeco pulvere campus miscetur; XII 444. aspera tum positis mitescent saecula bellis; I 291. quem tum vates Cassandra moveret? III 187. tum stare loco nescit, micat auribus et tremit artus; G III 84. (Simylus) singula tum capitum nodoso cortice nudat; Mo 94. tum studio effusae matres et volgus inermum invalidique senes turris obsedere; XII 131. tum vates sic orsa loqui: „dux inclute Teucrum“ . .; VI 562. tum dea nube cava tenuem sine viribus umbram ornat; X 636. tum Nisus et una Euryalus confestim alacres admittier orant; IX 230. tum fortis (aesculus) late ramos et bracchia pandens ‖ tendens ‖ huc illuc; G II 296. tum Tartarus ipse bis patet in praeceps tantum, quantus . .; VI 577. tum pater Aeneas procedere longius iras hau ‖ haud ‖ passus; V 461. hasta tum laevom perforat inguen; X 589. tum Numitor iaculo fratris de corpore rapto Aenean petiit; X 342. tum (nais) casia atque aliis intexens suavibus herbis mollia luteola pingit vaccinia calta ‖ caltha ‖; E II 49. tum zephyri posuere; X 103. tum numina sancta precamur Palladis armisonae; III 543. tum (regina), si quod amantis curae numen habet, precatur; IV 520. tum (Aeneas) breviter super ‖ supera ‖ aspectans convexa precatur: „alma“ . .; X 251. tum pius Aeneas stricto sic ense precatur: „esto“ . .; XII 175. tum breviter Dido voltum demissa profatur: „solvite“ . .; I 561. (Nisus) tum super exanimum sese proiecit amicum confossus; IX 444. tum (equus) cursibus auras provocet ‖ tum vocet ‖; G III 193. tum creber anhelitus artus aridaque ora quatit; V 199. (Aeneas) tum latebras animae pectus mucrone recludit; X 601. tum senior talis referebat pectore voces: „quid“ . .? V 049. (Euandrus) tum sic pauca refert: „ut te“ . .! VIII 154. tum senior Drances sic ore vicissim orsa refert: „o fama ingens“ . .; XI 122. haec (Fama) tum multiplici populos sermone replebat gaudens; IV 189. tum membra toro defleta reponunt; VI 220 tum flammea torquens lumina cunctantem (iuvenem erinys) reppulit; VII 448. tum foribus divae, media e ‖ media ‖ testudine templi (Dido) resedit; I 505. tumida ex ira tum corda residunt nec plura his; VI 407. tum Etrusca resedit hoc acie campo; VIII 503. avia tum resonant avibus virgulta canoris; G II 328. (pastor) tum torva tenentem lumina respexit serpentem comminus; Cul 189. tum victu revocant vires; I 214. luco tum forte parentis Pilumni Turnus sacrata valle sedebat; IX 3. sequitur tum cetera pubes; VII 614. tum maesta phalanx Teucrique secuntur; XI 92. (Aeneas) tum socios maestique metum solatur Iuli, fata docens; XII 110. tum ranca adsiduo longe sale saxa sonabant; V 866. tum stridor ferri tractaeque catenae (sonare?); VI 558. tum murmure caeco intus saxa sonant; XII 591. tum litore toto ardentis spectant socios; XI 199. Rutulum abscessu iuvenis tum iussa superba miratus stupet in Turno; X 445. tum celerare fugam patriaque excedere suadet; I 357. tum (Euandrus) lateri atque umeris Tegeaeum subligat ensem; VIII 459. tum magnum exitium Priami imperio Phrygibusque futurum; II 190. tum neque nomen erat nec honos aut gloria monti; XII 135. solio tum Iuppiter aureo surgit; X 116. tum Drances idem infensus surgit; XI 336. tum (aesculus) media ipsa ingentem sustinet umbram; G II 297. nec plura (Dares) moratus tum laeva taurum cornu tenet; V 382. tum Pallas hiiugis fugientem Rhoetea praeter traicit; X 399. tum sonitu Prochyta alta tremit durumque cubile Inarime; IX 715. genitor tum Belus opimam vastabat Cyprum; I 621. tum ferri rigor atque argutae lammina ‖ lamina? ‖ serrae venere; G I 143. tum variae venere artes; G I 145. tum manus Ausonia et gentes venere Sicanae; VIII 328. (Apollo) forma ‖ formam ‖ tum vertitur oris antiquom in Butеu; IX 646. tum pectore sensus vertuntur varii; XII 914. tum mihi prima genas vestibat flore iuventas; VIII 160. nam neque tum stellis acies obtunsa videtur nec, nec . .; G I 395. tum sic adfari (penates visi) et curas his demere dictis: „quod“ . .; III 153. *tum (virgo visa) fumida lumine fulvo involvi; VII 76. aetheria tum forte plaga crinitus Apollo acies videbat; IX 638. tum magis (Rutulis videri), ut propius cernunt non viribus aequis*; XII 218. tum cornix plena pluviam vocat improba voce; G I 388. tum (equus) cursibus auras provocet ‖ tum vocet ‖; G III 193. tum rapidus fratrem Eurytion in vota vocavit; V 513. ad quem (Aeolum) tum Iuno supplex his vocibus usa est; I 64. — alter erit tum Tiphys; E IV 34. tum Venus: „haut equidem tali me dignor honore“; I 335. tum pius Aeneas: „equidem sic poscere ventos iaududum cerno“; V 26. tum duo Trinacrii iuvenes Helymus Panopesque; V 300. tum consanguineus Leti Sopor et mala mentis Gandia; VI 278. tum pater Anchises: „animae longa oblivia potant“; VI 713. tum contra Iuno „terrorum et fraudis abundest“; VII 552. tum rex Euandrus, Romanae conditor arcis, „haec nemora“ . .; VIII 313. tum sic Hyrtacides: „audite o mentibus aequis, Aeneadae; IX 234. tum regia Iuno acta furore gravi „quid me cogis“ . .? X 62. (Mezentius) tum super abiectum (Oroden) posito pede nixus et hasta „pars“ . .; X 736 tum Lirim Pagasumque super (Camilla deicit); XI 670. quid tum? sola fuga nautas comitabor ovantis? IV 543. tum variae comitum facies, immania cete; V 822. tum longo nullus lateri modus; G III 54. (Aeneas miratur, versat) tum levis ocreas electro auroque recocto; VIII 624. tum mea quae ratio ‖ ut mens curet eo ‖ dignum sibi quaerere carmen? Ci 5. tum reges asperque immani corpore Thybris; VIII 330. quis tibi tum, Dido, cernenti talia sensus! IV 408. tum vox taetrum inter odorem; III 228.

2. tum cetera (praemia?) reddet actutum pius Aeneas; IX 254 demum: ſ. **demum**, II. tum (6 Ⅎt.) Ⅎ. 168, b. (Misenus) tum forte cava dum personat aequora concha, demens; VI 171. et erat (Antigenes) tum dignus amari; E V 89. hic et tum pater ipse petens responsa Latinus; VII 92. hoc et tum Aeneadis indicere bella Latinus more iubebatur; VII 616. alter ab undecimo tum me iam acceperat annus; E VIII 39. tum vitulus bima curvans iam cornua fronte quaeritur; G IV 299. tum levis haut ultra latebras iam quaerit imago; X 663. ſ. **iam**, I, 5. tum (9 Ⅎt.) Ⅎ. 309, a. poena sit exitium, modo sit dum ‖ tum ‖ grata voluntas; Cul 230. primum: ſ. **prior**, C, III, 3. tum (3 Ⅎt.) Ⅎ. 544, a. levi tum protinus illam (cererem Simylus) componit tabula; Mo 43. quoque: ſ. **quoque**, 5. tum (6 Ⅎt.) Ⅎ. 583, a. tum ecce repente puniceam concussit apex in vertice cristam; Ci 499. his ibi ‖ ubi ‖ tum natum Anchises unaque Sibyllam prosequitur dictis; VI 897. tum vero adsurgunt

irae; XII 494. tum vero ardemus scitari et quaerere casus ‖ causas ‖; II 105. tum vero (matres) attonitae monstris actaeque furore conclamant; V 659. tum vero exterritus, amens conclamat Nisus: IX 424. tum vero ad vocem celeres concurrunt agricolae; VII 519. tum vero Aeneas corripit e somno corpus; IV 571. tum vero in curas animo (Aeneas) diducitur omnis; V 720. tum vero (Aeneas) ingentem gemitum dat pectore ab imo; I 485. tum vero exarsit iuveni dolor ossibus ingens; V 172. tum vero exoritur clamor; XII 756. tum vero augurium Rutuli clamore salutant expediuntque manus; XII 257. tum vero immensus surgens ferit aurea clamor sidera; XI 832. tum vero infelix (Amata) immensum ‖ immensam ‖ sine more furit lymphata per urbem; VII 776. tum vero Teucri incumbunt; IV 397. tum vero incumbunt; IX 73. tum vero ingeminat clamor; V 227. tum vero amens formidine Turnus „precor" inquit . .; XII 776 tum vero tremefacta novos per pectora cunctis insinuat pavor; II 228. tum vero anciputi mentem formidine pressus obstipui; III 47. tum vero infelix fatis exterrita Dido mortem ‖ Mortem ‖ orat; IV 450. tum vero omne mihi visum considere in ignis Ilium; II 624. tum vero ardentes oculi atque attractus ab alto spiritus; G III 505. tum vero manifesta fides; II 309. tum vero gemitus morientum; XI 633.

II. mit Gegenſatz: tum decuit metuisse tuis: nunc sera querellis adsurgis; X 94. haec tum nomina erunt, nunc sunt sine nomine terrae; VI 776.

III. mit Correlativ: veluti cum saepe coortast seditio, tum silent arrectisque auribus adstant; I 152. carmina tum melius, cum venerit ipse, canemus; E IX 67. tuñ decuit, cum sceptra dabas; IV 597. tum sol pallentis haut umquam discutit umbras, nec cum . . ., nec cum . .; G III 357. cum te, nate, fames accisis coget dapibus consumere mensas, tum sperare domos defessus memento; VII 126. larga quidem, Drance, semper tibi copia fandi tum, cum bella manus poscunt; XI 379. verum haec tum nobis ‖ non sic ‖ gravia atque indigna fuere, tum, mea alumna, tui cum spes integra maneret et vox ista meas nondum violaverat aures; Ci 311. tum, credo, cum me arbustum videre Miconis incidere falce; E III 10. set tamen quernas glandes tum stringere tempus, tum gruibus pedicas et retia ponere cervis auritosque sequi lepores, tum figere dammas stuppea torquentem Balearis verbera fundae, cum nix alta iacet; G I 308. vere novo gelidus canis cum montibus umor liquitur, et zephyro putris se glaeba resolvit, depresso incipiat iam tum mihi taurus aratro ingemere; G I 45. cum frigidus silvis aquilo decussit honorem, iam tum acer curas venientem extendit in annum rusticus; G II 405. tum potius tamen ista, pio cum iure licebit, cum facti causam tempusque doloris habebis, tum potius conata tua atque incepta referto; Ci 337. tum quoque marmorea caput a cervice revolsum gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus volveret, Eurydicen vox ipsa et frigida lingua vocabat; G IV 525. dum se glomerant retroque residunt in partem, quae peste caret, tum pondere turris procubuit subito; IX 540. postquam altum tenuere rates, tum mihi caeruleus supra caput astitit imber; III 194. o mihi tum quam molliter ossa quiescant, si . .! E X 33. tum sciat, aërias Alpis et Norica si quis castella in tumulis videat; G III 474. similis si cura fuisset, tum fas fuisset . .; VIII 396. quid tum, si fuscus Amyntas? E X 38. sin maculae incipient rutilo inmiscerier igni, omnia tum pariter vento nimbisque videbis fervere; G I 455. vesper ubi admonuit, tum (apes) tecta petunt, tum corpora curant; G IV 187. inde ubi iam validis amplexae (vites) ulmos exierint, tum stringe comas, tum bracchia tonde, tum denique dura exerce imperia; G II 369 tum vero Aeneas aversum ut cedere Turnus credidit; X 647.

B. copulativ: I. anreihend: hic primum nova lux oculis offulsit, tum vox horrenda per auras excidit; IX 112. dextera pistillo primum fragrantia mollit alia ‖ alii ‖, tum pariter mixto terit omnia suco; Mo 102. ductores ipsos primum (Aeneas) sternit, tum volgus; I 190. — II. correſpondierend: pauca tua carmina cum lingua, tum sale Cecropio; Cat IX 14. tum vero in numerum faunosque ferasque videres ludere, tum rigidas motare cacumina quercus; E VI 28. tum certare odiis, tum res rapuisse licebit; X 14. neque tum cives neque tum rex ipse veretur turmas reicere; Ci 116. tum (Silenus) canit Hesperidum miratam mala puellam; tum Phaethontiadas musco circumdat amarae corticis. tum canit, Gallum Aonas in montis ut duxerit una sororum; E VI 64. tum pingues agni et tum mollissima vina, tum somni dulces; G I 342. tum saevos aper, tum pessima tigris; heu male tum Libyae solis erratur in agris; G III 249. (Turnus) tum Meropem atque Erymanta manu, tum sternit Aphidnum, tum Bitian; IX 702. tum coma Sidonio florens deciditur ostro; tum capitur Megara; tum suspensa novo ritu de navibus altis trahitur virgo; Ci 309.

tumeo, anſchwellen, wallen; ut vidit (Opis Arruntem) laetantem animis ‖ fulgentem armis ‖ ac vana tumentem; XI 854. (Scybale) torta comam labroque tumens et fusca colore; Mo 33. qui anguem refugit caerula colla tumentem; II 381. (colubrum) tollentem minas et sibila colla tumentem deice; G III 421. pectus anhelum, et rabie fera corda tument; VI 49. vel (Camilla) mare per medium fluctu suspensa tumenti ferret iter celeris; VII 810. Thybris ea fluvium, quam longa est, nocte tumentem leniit; VIII 86. Hector per pedes traiectus lora tumentis; II 273. vere tument terrae et genitalia semina poscunt; G II 324.

tumesco, anſchwellen, ſich erheben: (Sol) monet operta tumescere bella; G I 465. continuo ventis surgentibus freta ponti incipiunt agitata tumescere; G I 357. monstrent, qua vi maria alta tumescant obicibus ruptis; G II 479.

tumidus, ſchwellend, aufwallend: is (Numanus) tumidus novo praecordia regno ibat; IX 596. cernis ut Turnus tumidus secundo Marte ruat? X 21 sic ait (Neptunus), et dicto citius tumida aequora placat; I 142. nos tumidum sub te permensi classibus aequor; III 157. tumidum sub axe tonanti sternitur aequor aquis; V 829. tumido inflatur carbasus austro; III 357. coluber, frigida sub terra tumidum quem bruma tegebat; II 472. tumida ex ira tum corda residunt, nec plura his; VI 407. quod (saxum) tumidis submersum tunditur olim fluctibus; V 125. haec inter tumidi late maris ibat imago aurea; VIII 671. Pallas ensem tumido in pulmone recondit; X 387. non ego te transierim tumidis, bumaste, racemis; G II 102. (Scylla) tumidos agitante sinus aquilone relaxans; Ci 145. lliaco tumidum qui crescere Thybrim sanguine videbit; XI 393.

tumor, Aufbrauſen, Unwille: tumor omnis et irae concessere deum; VIII 40.

tumulo, begraben: ne tu ‖ me ne ‖ illa quidem communis alumnam omnibus iniecta tellus tumulabis ‖ tumulabit ‖ arena; Ci 442.

tumultus, Unruhe, Getümmel, Schrecken: I. hos inter motus, medio in flagrante tumultu legati responsa ferunt; XI 225. ille (Sol) etiam caecos instare tumultus saepe monet fraudemque; G I 464. hic (Marcellus) rem Romanam magno tur-

bante tumultu sistet; VI 857. subito turbante tumultu; IX 397. — II. inveni ingentem fert Acca tumultum; XI 897. mixto ingens exorta tumultu laetitia; III 99. — III, 1. omnes turbati cunei calefactaque corda tumultu; XII 269. simul omne tumultu coniurat trepido Latium; VIII 4. domus interior gemitu miseroque tumultu miscetur; II 486. Aeneas miratus enim motusque tumultu „dic“ ait . .; VI 317. Venus haut nequiquam mater duro mota tumultu Volcanum adloquitur; VIII 371. hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu protrahit in medios; II 122. nuntius ingenti per regia tecta tumultu ecce ruit; XI 447. caelum tonat omne tumultu; XII 757. trahere: ſ. calefacere. — 2. in: ſ. I. flagrat.

tumulus, Erdhügel, Grabhügel: I. fatalem Aenean ferri (admonent) tumuli ante ora recentes; XI 233. aggere multo telluris tumulus formatum crevit in orbem; Cul 396. est urbe egressis tumulus templumque vetustum desertae Cereris; II 713. forte fuit iuxta tumulus; III 22. — II, 1. anguis amplexus placide tumulum lapsusque per aras; V 86. Anchises tumulum capit, unde omnis longo ordine posset adversos legere; VI 754 (Aeneas) tumulum capit; XII 562. tunc egomet tumulum Rhoeteo litore inanem constitui; VI 505. tumulum facite; E V 42. qui (tumulus) nunc Albanus habetur; XII 134. his (floribus) tumulus super inseritur; Cul 411. quae, Tiberine, videbis funera, cum tumulum praeterlabere recentem! VI 874. viridi quem (tumulum) caespite inanem (Andromache) sacraverat; III 304. finitimi statuent tumulum et tumulo sollemnia mittent; VI 380. — 2. tumulo super addite carmen; E V 42. tumulo sacerdos ac lucus late sacer additur Anchiseo; V 760. ingens aggeritur tumulo tellus; III 63. post ego nube cava miserandae (Camillae) corpus feram tumulo; XI 594. finitimi statuent tumulum et tumulo sollemnia mittent; VI 380. dum variis tumulo referunt sollemnia ludis; V 605. ille (anguis) libavitque dapes rursusque innoxius imo successit tumulo; V 93. (Aeneas) corpora redderet ac tumulo sineret succedere terrae; XI 103 — 3. gemitus lacrimabilis imo auditur tumulo; III 40. — 4. ille (Aeneas) e concilio multis cum milibus ibat ad tumulum; V 76. quem (tumulum) circum lapidem levi de marmore formans conserit; Cul 397. Pallas procul e tumulo „iuvenes, quo tenditis?“ inquit; VIII 112. nuntius Anchisae ad tumulum cuneosque theatri incensas navis perfert Eumelus; V 664. at Iuno e summo prospiciens tumulo campum aspectabat; XII 136. dea Arruntem tumulo speculatur ab alto; XI 853. tum sciat, aërias Alpis et Norica si quis castella in tumulis videat; G III 475 cum Andromache manis vocabat Hectoreum ad tumulum; III 304. — III. sin tumulis adclive solum collisque supinos (metabere); G II 276. — IV. Aeneas tumuli ex aggere fatur: „Dardanidae“ . .; V 44 aggere composito tumuli; VII 6. quisquis honos tumuli, quidquid solamen humandi est, largior; X 493. — V, 1. prius, quam tumulum antiquae Cereris sedemque sacratam venimus; II 742. — 2. (Aeneas) ingentem quercum decisis undique ramis constituit tumulo; XI 6 quo (tumulo) cornea summo virgulta et densis hastilibus horrida myrtus; III 22. — 3 virgo hostilem ad tumulum Troiae sub moenibus altis iussa mori; III 322. (Dares) ad tumulum, quo maximus occubat Hector, Buten perculit; V 371. tumulo videor reperire sub illo posse viam; IX 195.

tunc, damals, alsdann: 1. quas (mensas) advena primas tunc adiit; X 517. sociis tunc arma capessant edico; III 234. tunc undique vasti certatim crebris coniucent ignibus agri; XI 208. tunc egomet tumulum Rhoeteo litore inanem constitui; VI 505. hoc tunc Iquipotens caelo descendit ab alto; VIII 423. tunc ‖ tum ‖ me confectum choreis somnoque gravatum infelix habuit thalamus; VI 520. Pelidae tunc ego forti congressum Aeneian nube cava rapui; V 808. — 2. tunc etiam fatis aperit Cassandra futuris ora; II 246. tunc alnos primum fluvii sensere cavatas; G I 136. (Simylus) tunc ‖ tum ‖ quoque tale aliquid meditans intraverat hortum; Mo 87.

tundo, ſtoßen, zerſtampfen, beſtürmen: Iliades peplum ferebant suppliciter tristes et tunsae pectora palmis; I 481. tunsa ceres silicum rapido decurrit ab ictu; Mo 27. (Simylus) transfert inde manu fusas ‖ tusas ‖ in cribra farinas et quatit; Mo 40. cum graviter tunsis gemit area frugibus; G III 133. talis gens effrena virum Riphaeo ‖ Rhipaeo ‖ tunditur euro; G III 382. haut secus adsiduis hinc atque hinc vocibus heros tunditur; IV 447. Acron calcibus atram tundit humum expirans; X 731. ingentem gemitum (Iliades?) tunsis ad sidera tollunt pectoribus; XI 37. huc tu tusos ‖ inssos ‖ aspērge sapores; G IV 62. proderit et tunsum gallae admiscere saporem; G IV 267. quod (saxum) tumidis submersum tunditur olim fluctibus; V 125. plagis perempto (vitulo) tunsa per integram solvontur viscera pellem; G IV 302.

tunica, Unterkleid, Gewebe: I. vobis et tunicae manicas et habent redimicula mitrae; IX 616. squalet: ſ. II, 2. — II, 1. molli mater quam (tunicam) neverat auro; X 818. qua gemmae tenuis rumpunt tunicas; G II 75. transilit ‖ transit, transiit ‖ et parmam mucro, levia arma minacis (Lausi), et tunicam; X 818. — 2. huic (Theroni Aeneas) gladio perque aerea suta, per tunicam squalentem auro latus haurit apertum; X 314. — III, 1. (Chlores) pictus acu tunicas et barbara tegmina crurum; XI 777. — 2. (Euandrus) tunica inducitur artus; VIII 457.

turba, Gewühl, Schar: I, 1. turba sonans praedam pedibus circumvolat uncis; III 233. circum omnis famulumque manus Troianaque turba; XI 34. omnis relictis turba fluit castris; XII 444. tum cetera circum turba furit; XII 607. medium nam plurima turba hunc (Musaeum) habet; VI 667. (iuventus, turba matrum) attonitis inhians animis, ut velet . .; VII 814. turba ferarum blanda voce sequax regionem inseserat Orphei; Cul 278. contra turba Phrygum veniens plangentia iungit agmina; XI 145. manet procul illa (Ithaci coniuge) turba ferox iuvenum telis confixa procorum; Cul 267. illam (Camillam) turba miratur matrum et prospectat euntem; VII 813. turba polluit ore dapes; III 234 ceu saevom turba leonem cum telis premit infensis; haut aliter . .; IX 792. hos inimica super mixto premit agmine turba; XI 880. prospectat: ſ. miratur. tu sancta Pales, ad quam † ventura ‖ bona turba ‖ recurrit † agrestum bona ‖ voti ‖ secura; Cul 20. huc omnis turba ad ripas effusa ruebat; VI 305. extremi addensent acies nec turba moveri tela manusque sinit; X 432. sonat: ſ. sono, ſ, 2. turba (3 St.) Σ. 650, a. turba (Musaeum) umeris extantem suspicit altis; VI 668. namque omnis eum (Aenean) stipata tegebat turba ducum; XI 13. venit: ſ. iungit. — 2. haec omnis, quam cernis, inops inhumataque turbast; VI 325. quae maxima turba est; VI 611. — II, 1. Iovis ales litoreas agitabat avis turbamque sonantem agminis aligeri; XII 248. (Aeneas) omnem miscet agens telis nemora inter frondea turbam; I 191. cerno: ſ. I, 2. VI 325. configo: ſ I, 1. manet. effundo: ſ I, 1. ruit misceo: ſ. ago. nos animae viles, inhumata infletaque turba, sternamur campis; XI 372. stipo: ſ. I, 1. tegit. — 2. Anchises natum unaque Sibyllam conventus trahit in medios tur-

bamque sonantem; VI 753. — III, 1. non te rationis egentem Lernaeus turba capitum circumstetit anguis; VIII 300 [haec Iliadum turba et Phrygiis comitata ministris]; II 580. — 2. effugit turbam inter fremitumque Gyas; V 152.

turbidus, unruhig, trübe, heftig, beſtürzt, zornig: (Turnus) huc turbidus atque huc lustrat equo muros; IX 57. ut Turnus animo spem turbidus hausit inanem; X 648. at vero ingentem quatiens Mezentius hastam turbidus ingreditur campo; X 763. (Tarchon) Venulo adversum se turbidus infert ‖ offert ‖; XI 742. haut secus ex oculis se turbidus abstulit Arruns; XI 814. (Turnus) tum sic adfatur regem atque ita turbidus infit: „nulla mora“ . .; XII 10. (Turnus) ardentis oculorum orbes ad moenia torsit turbidus; XII 670. turbidus hic caeno vastaque voragine gurges aestuat; VI 296. nec pulcher Ganges atque auro turbidus Hermus laudibus Italiae certent; G II 137. qua turbidus et torquens flaventis Hister harenas; G III 350. me patris Anchisae admonet in somnis et turbida terret imago; IV 353. ruit aethere toto turbidus imber aqua densisque nigerrimus austris; V 696. seu turbidus imber (saxum) proluit; XII 685. ut tristis sine sole domos, loca turbida, adires; VI 534. illa (virga Mercurius) fretus agit ventos et turbida tranat nubila; IV 245. volvitur ad muros caligine turbidus atra pulvis; XI 876 it toto turbida caelo tempestas telorum ac ferreus ingruit imber; XII 283.

turbo, in Verwirrung bringen, zerſtreuen, erregen: I, 1. undique totis usque adeo turbatur agris; E I 12. — 2. inpastus ceu plena leo per ovilia turbans mandit pecus; IX 339. septemgemini turbant trepida ostia Nili; VI 800. hic (Marcellus) rem Romanam magno turbante tumultu sistet; VI 857. subito turbante tumultu; IX 397. — II. pater Aeneas tristi turbatus pectora bello; VIII 29. tum primum nostri Caeum videre timentem turbatumque oculis ‖ oculi ‖; VIII 223. aegida horriferam, turbatae Palladis arma, (Cyclopes) polibant; VIII 435. turbati trepidare intus frustraque malorum velle fugam; IX 538. adgnoscunt faciem invisam atque immania membra turbati subito Aeneadae; IX 735. *concilium et magna incepta Latinus deserit ac tristi turbatus tempore differt; XI 470. sterneret ut subita turbatam morte Camillam, (Phoebus) adnuit oranti; XI 796 turbati fugiunt Rutuli; XI 869. illum (Turnum) turbat amor; XII 70. sic exhortata reliquit (Iuno Iuturnam) incertam et tristi turbatam volnere mentis; XII 160. ut (Aeneas) subita turbaret clade Latinos; XII 556. proinde omnia magno ne cessa turbare metu; XI 401. extemplo turbatae acies; XI 618. animos: ſ. animus, II, 1. turbo (3 St.) S. 51, b. saepe voluptabris pulsos silvestribus apros latratu turbabis agens; G III 412. ne (carmina) turbata volent rapidis ludibria ventis; VI 75. Ascanius acer equo turbata petivit castra; V 668. turbata arripe castra; IX 13. omnes turbati cunei calefactaque corda tumultu; XII 269. aetheria quos (cycnos) lapsa plaga Iovis ales aperto turbabat caelo; I 395. Turnus ut Aenean cedentem ex agmine vidit turbatosque duces; XII 325. (Hippolytus) turbatis distractus equis; VII 767. conterritus ipse turbatis Messapus equis; IX 124. o soror, et dudum adgnovi, cum prima per artem foedera turbasti; XII 633. nempe abruptis turbata procellis nocte natat (iuvenis) caeca serus freta; G III 259. cum teneras turbavit ianua frondes; III 449. hunc sine me turbare globum; IX 409. Libyci velit aequoris idem discere quam multae zephyro turbentur harenae; G II 106 raris turbatus vocibus hisco: „vivo equidem“; III 314. super ipse (Corynaeus) secutus caesariem laeva turbati corripit hostis; XII 302. ut conspectu in medio turbatus (iuvenis) inermis constitit; II 67. iam mare turbari trabibus videbis; IV 566. quamquam turbata funere mens est; XI 3. quo (signo) non praesentius ullum turbavit mentes Italas monstroque fefellit; XII 246. ei mihi! quid tanto turbantur moenia luctu? XII 620. ne qua hostilis facies occurrat et omina turbet; III 407. varius per ora cucurrit Ausonidum turbata fremor; XI 297. aliud maius inprovida pectora turbat; II 200. (regina) subito mentem turbata dolore; XII 599. supprimite o paulum turbati flamina venti; Ci 404.

turbo, Wirbelwind, Orkan, Wirbel, Kreiſel: I. non tam creber agens hiemem ruit aequore turbo, quam multae pecudum pestes; G III 470. quos (Teucros) turbo penitus alias avexerat oras; I 512. cum Afer hiberno bacchatur in aequore turbo; Ci 480. ater quos (Teucros) aequore turbo dispulerat; I 511. cum Turnum medio interea fert aequore turbo; X 665. ruit: ſ. agit volitat: ſ. II. fero. — II. ille (turbo) actus habena curvatis fertur spatiis; VII 380. ceu quondam torto volitans sub verbere turbo (fertur), quem pueri magno in gyro vacua atria circum intenti ludo exercent, non segnior . .; VII 378. Danai invadunt, adversi rupto ceu quondam turbine venti confligunt; II 416. — III. omnia ventis, omnia turbinibus sunt anxia; Cul 349. — IV. volat atri turbinis instar exitium dira hasta ferens; XII 923. ductor Dardanius torrentis aquae vel turbinis atri more furens; X 603. — V, 1. pater omnipotens (Salmonea) praecipitem immani turbine adegit; VI 594. adlapsa sagitta est incertum qua pulsa manu, quo turbine adacta; XII 320. (Opis) nigro circumdata turbine corpus; XI 596. confligere: ſ. II. rumpo. illum (Aiacem Pallas) expirantem transfixo pectore flammas turbine corripuit; I 45. (Aeneas) Murranum praecipitem scopulo atque ingentis turbine saxi excutit effunditque solo; XII 531. ita turbine nigro ferret hiems culmumque levem stipulasque volantis; G I 320. illa (Dira) volat celerique ad terram turbine fertur; XII 855. Aetna prorumpit nubem turbine fumantem piceo et candente favilla; III 573. iactati undis et turbine Poeni; I 442. venti terras turbine perflant; I 83. quo turbine (Aeneas) torqueat hastam; XI 284. ne ‖ neu ‖ cursu quassatae (trabes) ullo neu turbine venti vincantur; IX 91. — 2. (Amata) non cursu segnior illo (turbine) agitur; VII 383. — 3. + fulminibus veluti fragor est a turbine nisi; Cul 318.

tureus, von Weihrauch: congesta cremantur turea dona, dapes, fuso crateres olivo; VI 225. solis est turea virga Sabaeis; G II 117.

turgeo, ſchwellen, ſtrotzen: cum frumenta in viridi stipula lactentia turgent; G I 315. iam lento turgent in palmite gemmae; E VII 48.

turgidus, geſchwollen: videbo habentem nihil praeter scissum ventrem et herniosi ‖ hirneosi ‖ patrui pedes inedia turgidos; Cat XIII 40.

turicremus, von Weihrauch brennend: turicremis cum dona (Dido) imponeret aris; IV 453.

turifer, Weihrauch tragend: non tota turiferis Panchaia pinguis harenis (laudibus Italiae certet); G II 139.

turma, Schwadron, Geſchwader, Schar: I. tecum acer Messapus erit turmaeque Latinae Tiburtique manus; XI 518. tres equitum numero turmae ternique vagantur ductores; V 560. neque rex veretur infesto ad muros volitantes agmine turmas reicere; Ci 117. — II, 1. „vade age et Ascanio, duc at avo turmas, dic“ ait (Aeneas); V 550. Troes agunt, princeps turmas inducit Asilas; XI 620. primus turmas invasit agrestis Aeneas, omen pugnae; X 310. medias illis opponere turmas certast sententia Turno; X 239. reicio: ſ. I. volitant. atque alias alio densas super agmine turmas! Cul 248

— 2. audeo et Aeneadum promitto occurrere turmae; XI 503. — 3. (equites) compositi numero in turmas; XI 599. — III. sin ad bella magis studium turmasque ferocis; G III 179.

Turnus, König der Rutuler: I. **absolut:** 1. Turnus adest; VII 577. saevom Aenean adgnovit Turnus in armis; XI 910. adiuvat incessu tacito progressus Turnus; XII 219. volens vos Turnus adoro; X 677. quem (Pallanta) Turnus super adsistens „Arcades" inquit . .; X 490. quos (duces) aequore toto inque vicem nunc Turnus agit, nunc Troïus heros; XII 502. „immo" ait, „o cives" arrepto tempore Turnus, cogite concilium; XI 459. desiluit Turnus biiugis, pedes apparat ire comminus; X 453. Turnus secatus abstulit ense caput; XII 380. tectis hic Turnus in altis iam mediam nigra carpebat nocte quietem; VII 414. ni Turnus cedat Teucrorum moenibus altis; IX 805. Turnus equo deiectum Amycum fratremque Dioren, congressus pedes, ferit; XII 509. princeps ardentem coniecit lampada Turnus; IX 535. Turnus stridentem eminus hastam conicit; X 645. indignum est patria Turnum consistere terra; X 75. corpore toto alte sublatum consurgit Turnus in ensem et ferit; XII 729. tum vero Aenean aversum ut cedere Turnus credidit; X 647. quas poenas mihi, Turne, dabis! VIII 538. ea dum campis victor dat funera Turnus; XII 383. desilit: ſ. apparat. Turne, per has ego te lacrimas unum oro: desiste . .; XII 56. vobis animam hanc soceroque Latino Turnus ego devovi; XI 441. quas ibi tum ferro strages, quae funera Turnus ediderit; IX 526. emicat hic, impune putans, Turnus; XII 728. medio dux agmine Turnus; IX 28. Turnus paulatim excedere pugna; IX 789. Turnus ita fatur: „aspice" . .; X 480. ferit: ſ. congreditur, consurgit. terga dabo et Turnum fugientem haec terra videbit? XII 645. ductori Turno diversa in parte furenti perfertur nuntius .; IX 691. cingitur ipse furens certatim in proelia Turnus; XI 486. quo nunc Turnus ovat spolio gaudetque potitus; X 500. Turnus umeris inimicum insigne gerebat; XII 944. cetera Turnus victor habet; XI 91. hic Turnus ferro praefixum robur acuto in Pallanta diu librans iacit; X 479. dum Turnus Rutulos animis audacibus implet; VII 475. Turnus nunc huc, inde huc incertos implicat orbes; XII 743. incidit ictus ingens ad terram duplicato poplite Turnus; XII 927. quem (Lycum) Turnus, pariter cursu teloque secutus increpat . .; IX 559. inquit: ſ. adsistit. tum vero amens formidine Turnus „precor" inquit . .; XII 776. instat cui (imagini) Turnus; X 645. nec Turnus segnior instat; X 657. vidisti quo Turnus equo, quibus ibat in armis aureus; IX 269. ſ apparat. bigis it Turnus in albis; XII 164. librat: ſ. iacit. Turne, in te suprema salus; miserere tuorum; XII 653. aequius huic Turnum fuerat se opponere morti; XI 115. opstipuit varia confusus imagine rerum Turnus; XII 665. ovat: ſ. gaudet. Turne, tot incassum fusos patiere labores? VII 421. petit (filiam) ante alios pulcherrimus omnis Turnus, avis atavisque potens; VII 56. ergo amens diversa fuga petit aequora Turnus; XII 742. Turnus capita rorantia sanguine portat; XII 512. potitur: ſ gaudet. Turnus ut ante volans tardum praecesserat agmen; IX 47. progreditur: ſ. adiuvat. hunc (Eumeden) procul ut campo Turnus prospexit aperto; XII 353. putat: ſ. emicat. quaerat sibi foedera Turnus; XI 129. qualis Mavors furentis immittit equos, talis equos alacer media inter proelia Turnus fumantis sudore quatit; XII 337. haut aliter retro dubius vestigia Turnus inproperata refert; IX 797. quid iam, Turne, retractas? XII 889. non segnius ambo Aeneas Turnusque ruunt per proelia; XII 526. ac veluti saxum cum ruit: disiecta per agmina Turnus sic urbis ruit ad muros; XII 689. sic Turno, quacumque viam secat, agmina cedunt; XII 368. luco tum forte parentis Pilumni Turnus sacrata valle sedebat; IX 4. sequitur: ſ. increpat, aufert. interea extremo bellator in aequore Turnus palantis sequitur paucos; XII 614. tu quoque nunc stares immanis truncus in armis, Turne; XI 173. Ortygium Caeneus, victorem Caenea Turnus, Turnus Ityn Clonimque, Dioxippum Promolumque (sternit) et Sagarim et summis stautem pro turribus Idan; IX 575. victum quem (Pallanta) voluere Turnus straverat; XII 943. olli (Pandaro) subrideus sedato pectore Turnus „incipe" . .; IX 740. interea soror alma monet succedere Lauso Turnum; X 439. Turnus in arma viros suscitat; IX 462. Turnus curru abscisa duorum suspendit capita; XII 511. ipse inter primos praestanti corpore Turnus vertitur arma tenens; VII 783. belli commercia Turnus sustulit ista prior iam tum Pallante perempto; X 532. aram suppliciter venerans demisso lumine Turnus; XII 220. ut leo advolat: haut alia est Turni venientis imago; X 456. Turnus ut infractos adverso Marte Latinos defecisse videt; XII 1. ex illo qui me casus, quae, Turne, sequantur bella, vides; XII 32. Turnus ut Aeneau cedentem ex agmine vidit turbatosque duces; XII 324. videt ab adverso venientis aggere Turnus, videre Ausonii; XII 446. volat: ſ. praecedit. vult: ſ. adorat. Turnus ego, haut ulli veterum virtute secundus; XI 441. Turnus ad haec, oculos horrenda in virgine fixus: „o decus" . .; XI 507. Turnus ad haec „o soror" . .; XII 631. — 2. ſ. 1. patitur. te, Turne, nefas, te triste manebit supplicium; VII 596. ſ. 1. dat. ad quem (Turnum) sic roseo Thaumantias ore locuta est: „Turne" . .; IX 5. (Aeneas) te, Turne, superbum caede nova quaereus; X 514. ſ. 1. stat. pacem te poscimus omnes, Turne; XI 362. ſ. I. videt, desistit. qui te cumque manent casus, et me, Turne, manent; XII 62. hac, Turne, sequamur Troiugenas, qua prima viam victoria pandit; XII 625. ſ. 1. miseretur. quid nunc te tua, Turne, potest germana iuvare? XII 872. ſ. 1. retractat.

II. **nach Verben:** 1. haut secus accenso gliscit violentia Turno; XII 9. cingo: ſ. I, 1. furit. Turnus armis circumdatus ipse; IX 462. non haec dotalis regia Amatae nec muris cohibet patriis media Ardea Turnum; IX 738. confundo: ſ. I, 1. obstipet. Turnum gnatoque patrique quam (dextram) debere vides; XI 178. Turnum debent haec iam mihi sacra; XII 317. tolle fuga Turnum atque instantibus eripe fatis; X 624. Latinus sentiat et tandem Turnum experiatur in armis; VII 434. si Turno extincto socios sum adscire paratus; XII 38. ferio: ſ. I, 1. incidit. cernis ut Turnus [feratur per medios insignis equis]? X 20. cum Turnum medio interea fert aequore turbo; X 665. figo: ſ. I, 1. cflipt. XI 507. interea Turnum in silvis saevissimus implet nuntius; XI 896. Saces ruit implorans nomine Turnum: „Turne" . .; XII 652. iuvo: ſ. I, 2. XII 872. maneo: ſ. I, 2. VII 596. XII 62. oro: ſ. I, 1. desistit. ne mox aut Laurentis, nate, superbos aut acrem dubites poscere Turnum; VIII 614. solum posci in certamina Turnum; XI 221. ſ. 1, 2. XI 362. quaero: ſ. I, 2. X 514. et Turnum et terras invita reliqui; XII 809. nec Turnum segnis retinet mora, sed rapit . .; X 308. quin Turnum Dauno possem incolumem servare parenti; X 616. quin pugnae subducere Turnum possem; X 615. Turnum et tua moenia texi; XII 148. tollo: ſ. eripio. verto: ſ. I, 1. tenet. (Aeneas) solum densa in caligine Turnum vestigat lustrans; XII 466. (Aeneas) vestigans diversa per agmina Turnum; XII 557. video: ſ. I, 1. fugit. etiam sua Turnum fata vocant; X 471. Drances solum vocari testatur Turnum; XI 221. — 2. quid (Aeneas)

struat, manifestius ipsi (Diomedi) quam Turno regi aut regi apparere Latino; VIII 17. at non audaci Turno fiducia cessit; IX 126. haut tamen audaci Turno fiducia cessit litora praecipere; X 276. cesserit Ausonio si fors victoria Turno; XII 183. ac velut fugam dant nubila caelo: sic Turno agmina cedunt; XII 368. scilicet ut Turno contingat regia coniunx, nos sternamur; XI 371. quid consanguineo totiens data dextera Turno? VII 366. maria ante exurere Turno quam sacras dabitur pinus; IX 115. dextera nec tua te, Graium fortissime Cretheu, eripuit Turno; XII 539. equites Turno regi responsa ferebant; IX 369. scilicet expectem, libeat dum proelia Turno nostra pati? XII 570. si haec Turno rata vita maneret; X 629. sic Turno successum dea dira negat; XII 913. perfero: ſ. I, I. furit. effuge et haec Turno mandata novissuma perfer: succedat . .; XI 825. Halaesus Turno ferocis mille rapit populos; VII 724. decuit ensem ereptum reddi Turno? XII 799. medias illis opponere turmas certast sententia Turno; X 240. Turno tempus erit, magno cum optaverit emptum intactum Pallanta; X 503. neque enim Turno mora libera mortis; XII 74. et Turno Inachus Acrisiusque patres mediaeque Mycenae; VII 371. — 3. Irim de caelo misit Saturnia Iuno audacem ad Turnum; IX 3. Rutulum abscessu iuvenis tum iussa superba miratus stupet in Turno; X 446. nulla mora in Turno; XII 11. ſ. I, I. miseretur.

III. nach Adjektiven: (Rhamnes) proflabat somnum, rex idem et regi Turno gratissimus augur; IX 327. semper odiis et crimine Drances infensus iuveni Turno; XI 123.

IV. nach Substantiven: protinus Antaeum et Lucam, prima agmina Turni (Aeneas) persequitur; X 561. regina ut prospicit nusquam acies contra Rutulas, nulla agmina Turni; XII 597. postquam (Dira) acies videt Iliacas atque agmina Turni; XII 861. ille (Mezentius) Turni defendier hospitis armis; VIII 493. rex Turni potius se credidit armis; XI 114. Iuturna virago aurigam Turni media inter lora Metiscum excutit; XII 469. excepto Laurentis corpore Turni; VII 650. (hasta) tandem etiam magno strinxit de corpore Turni; X 478. te maximus Actor, te Turni nunc dextra gerit; XII 97. (Numanus) Turni minorem germanam nuper thalamo sociatus habebat; IX 593. quem (Mnesthea) pulsi pristina Turni aggere moerorum sublimem gloria tollit; X 143. Drances, quem gloria Turni obliqua invidia stimulisque agitabat amaris; XI 336. quam (Amatam) super adventu Teucrum Turnique hymenaeis femineae ardentem curae coquebant; VII 344. (Amata) natae Turnique canit hymenaeos; VII 398. hic matres miseraeque nurus dirum execrantur bellum Turnique hymenaeos; XI 217. imago: ſ. I, 1. venit. cum Turni iniuria Matrem admonuit ratibus sacris depellere taedas; IX 108. me victorem ferant morientia lumina Turni; X 463. pater Aeneas audito nomine Turni deserit muros; XII 697. Turni se pestis ob ora fertque refertque sonans; XII 865. ut (Aeneas) violenta pectora Turni edocet; X 151. urget praesentia Turni; IX 73. Turni de vita et sanguine certant; XII 765. extemplo Turni sic est adfata sororem diva deam: „nympha“ . .; XII 138. Turni sortem miserantur iniquam; XII 243. talibus exarsit dictis violentia Turni; XI 376. hautquaquam dictis violentia Turni flectitur; XII 45. vita: ſ. sanguis. — 2. multa simul contra variis sententia dictis pro Turno; XI 223.

turpis, häßlich, ſchimpflich: namque aliae (apes) turpes horrent, ceu pulvere ab alto quom venit viator; G IV 96. cui (bovi) turpe caput; G III 52. at non tam turpis pecudum tamen ulla (Proctidum?) secuta ‖ est ‖ concubitus; E VI 49. per ‖ et ‖ prostitutae turpe contubernium sororis —; Cat XIII 7. inter se luxu fovere turpi cupidine captos; IV 194. (virgo) nunc etiam confecta dolo mendacia turpi invenit; Ci 362. primis in faucibus Orci habitant Metus et malesuada Fames ac turpis Egestas, terribiles visu formae, VI 276. pars ingentem formidine turpi scandunt rursus ecum; II 400. simul his dictis faciem (Nisus) ostentabat et udo turpia membra fimo; V 308. immania cuius (Neptuni Proteus) armenta et turpis pascit sub gurgite phocas; G IV 395. glacies ne scabiem ferat turpisque podagras; G III 299. turpis avibus praedam fert uva racemos; G II 60. turpis ovis temptat scabies; G III 441. nec turpi ignosce senectae; G III 96. (Tisiphone) aggerat ipsis in stabulis turpi dilapsa cadavera tabe ‖ tabo ‖; G III 557.

turpo, entſtellen: Latinus canitiem immundo perfusam pulvere turpans; XII 611. (Lausum) sublevat sanguine turpantem comptos de more capillos; X 832.

turriger, mit Türmen umkränzt: tela novant Ardea Crustumerique et turrigerae Antemnae; VII 631. cui Dindyma cordi turrigeraeque urbis ‖ urbes ‖ biiugique ad frena leones; X 253.

turris, Turm: I. non coeptae adsurgunt turres; IV 86. (turris) elapsa ‖ ea lapsa ‖ repente ruinam cum sonitu trahit; II 465. turris erat vasto suspectu et pontibus altis, opportuna loco; IX 530. tum pondere turris procubuit subito; IX 540. turrim in praecipiti stantem summisque sub astra eductam tectis adgressi ferro circum convellimus altis sedibus impulimusque; II 460. stat ferrea turris ad auras; VI 554. trahit: ſ. elabitur. — II, 1. adgredior: ſ. I. stat. pars aditus urbis firmet turrisque capessat; XI 466. iam turris ac tecta Latinorum arduа cernebant iuvenes; VII 160. Dardanidae contra turris convellunt; II 445. ſ. I. stat. educo: ſ. I. stat. compactis trabibus quam (turrim) eduxerat ipse (Turnus); XII 674. summis quam (turrim) viribus omnes expugnare Itali summaque evertere opum vi certabant; IX 532. impello: ſ. I. stat. incipio: ſ. I. adsurgit. tum studio effusae matres et volgus inermum invalidique senes turris obsedere; XII 132. ecce autem ad caelum undabat vortex turrimque tenebat, turrim, quam . .; XII 673. (virgo) aëras facit causam se ‖ sibi ‖ visere turris; Ci 173. — 2. ipsi (Pandarus, Bitias) intus dextra ac laeva pro turribus adstant; IX 677. Turnus (sternit) Sagarim et summis stantem pro turribus Idan; IX 575. Nise pater, cui vix erit una super sedes in turribus altis; Ci 192. — III, 1. armati cavis expectant turribus hostem; IX 46. (Fama) luce sedet custos aut summi culmine tecti turribus aut altis; IV 187. Aeneadae turribus altis stant maesti; IX 470. (Aeneadae) miseri stant turribus altis nequiquam; X 121. — 2. sub Oebaliae memini me turribus arcis Corycium vidisse senem; G IV 125.

turritus, mit Türmen verſehen, turmhoch: qualis Berecyntia mater invehitur curru Phrygias turrita per urbes; VI 785. tanta mole viri turritis puppibus instant; VIII 693. gemino dimittunt ‖ demittunt ‖ bracchia muro turriti scopuli; III 536.

turtur, Turteltaube: nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo; E I 58.

tus, Weihrauch: I. illi Panchaïa tura floribus agrestes herbae variantibus adsunt ‖ adflant ‖; Cul 87. — II. 1. verbenas adole pinguis et mascula tura; E VIII 65. Pallas huic (Amphitryoniadae) filius una, una omnes iuvenum primi pauperque senatus tura dabant; VIII 106. ut molles sua tura Sabaei (mittunt); G I 57. — 2. quod (Alcestis) saeva mariti in Chalcodoniis Admeti tura ‖ fata ‖ morata est; Cul 264. — III bic (est) herba turis opes priscis imitata Sabina ‖ Sabinis ‖; Cul 404

— IV. ubi centum Sabaeo ture calent arae; I 417. non ego ture modo aut picta tua templa tabella ornabo; Cat XIV 5. succedunt matres et templum ture vaporant; XI 481.

Tusci, Tuſker: l. bis Tusci Rutulos egere ad moenia versos; XI 629. — II. Tuscorum phalanx Euandrique Arcades alae nituntur; XII 551.

Tuscus, tuſciſch: hinc Tusco claudimur amni, hinc Rutulus premit; VIIII 473. agmen ciet Ocnus, fatidicae Mantus et Tusci filius amnis; X 199. est anticus ager Tusco mihi proximus amni; XI 316. quae manus interea Tuscis comitetur ab oris Aeneae; X 164. ipsa (Mantua?) caput populis, Tusco de sanguine vires; X 203. Vesta, quae Tuscum Tiberim et Romana Palatia servas; G I 499

tussis, Huſten: quatit aegros tussis anhela sues ac faucibus angit obesis; G III 497.

tutamen, Schutzmittel: loricam (Aeneas) donat habere viro decus et tutamen in armis; V 262.

tutela, Schutz: custos furum atque avium cum falce saliqua Hellespontiaci servet tutela Priapi; G IV 111.

tuto, ſicher: in novos soles audent se germina tuto credere; G II 332,

tutor, beſchützen: tutatur favor Euryalum lacrimaeque decorae; V 343. hanc primum tutare domum; II 677. (Turnus) iubet tutari Italiam, detrudere finibus hostem; VII 469.

tutrix, Vormünderin: te cultrice ‖ tutrice ‖ vagus saltus feror inter et antra; Cul 23.

tutus, geſchützt, ſicher, n. Sicherheit: A Antenor potuit intuma tutus regna Liburnorum et fontem superare Timavi; I 243. (vos) auxilio tutos dimittam opibusque iuvabo; I 571. nusquam abero et tutum patrio te limine sistam; II 620. (Aeneas) tutus quos optas portus accedet Averni; V 813. (Saturnus) Latium vocari maluit, his quoniam latuisset tutus in oris; VIII 323. quae (verba) tuto tibi magna volant; XI 381. regina omnia tuta timens; IV 298. quorum (scopulorum) sub vertice late aequora tuta silent; I 164. (Cloanthus) metis tenet aequora tuta relictis; V 171. tuti sub matribus agni balatum exercent; IX 61. sed circum tutae (apes) sub moenibus urbis aquantur; G IV 193 velut [omnis et agricola et] tuta latet arce viator; X 805. haut procul hinc Tarcho et Tyrrheni tuta tenebant castra locis; VIII 603. iaculis tutisque procul clamoribus instant; X 713. nusquam tuta fides; IV 373. quo tutior hospita lustres aequora; III 377. currit iter tutum non setius aequore classis; V 862. castra modo et tutos servarent aggere muros; IX 43. (virgo) iam aleo tutum longe Piraeea cernit; Ci 468. haec (tellus) fessos tuto placidissima portu accipit; III 78. non portus aut propugnacula bello tuta parant; IV 88. hanc super (vallem) planities ignota iacet tutique receptus ‖ recessus ‖; XI 527. spelunca alta fuit, tuta lacu nigro nemorumque tenebris; VI 238. deprensis olim statuo tutissima uantis; G IV 421. tegmina tuta cavant capitum; VII 632 ante, quam tuta possis urbem componere terra; III 387. praeterea duo nec tuta mihi valle reperti capreoli; E II 49. quod superest oro liceat dare tuta per undas vela tibi; V 796. — B, I, 1. excedunt castris et tuta capessunt; IX 366. disiectique duces desolatique manipli tuta petunt; XI 871. paulatim adnabam terrae: iam tuta tenebam, ni . .; VI 358. — 2. classem nuntio in tutum versis aquilonibus actam; I 391. — II. moenibus in patriis atque intra tuta domorum confixi expirant animas; XI 882.

tuus, dein: A. bei Subſtantiven: tuus iam regnat Apollo; E IV 10. Daphnim tuum tollemus ad astra; E V 51. Galathea, si qua tui Corydonis habet te cura, venito; E VII 40. nec tuus hic Moeris nec viveret ipse Menalcas; E IX 16. hanc aspice gentem Romanosque tuos; VI 789. *accipe, testor, diva tuam; XI 560. tuus te Caesar Olympo et Surrentini litoris ara vocat; Cat XIV 11. tua vita dignior aetas; IX 212. per te, mea alumna, tuumque amorem precor, ne . .; Ci 324. non ego nunc dulci amplexu divellerer usquam, nate, tuo; VIII 569. si qua tuis umquam pro me pater Hyrtacus aris dona tulit; IX 406. nos te Dardania incensa tuaque arma secuti; III 156. arma, quibus laetatus, habe tua; X 827. ei mihi, ne furor ille tuos invaserit artus, ille, qui . . ! Ci 237. faudo aliquod si forte tuas pervenit ad auris Belidae nomen Palamedis; II 81. testor, cara, deos et te, germana, tuumque dulce caput; IV 492. qui Bavium non odit, amet tua carmina, Maevi; E III 90. tale tuum nobis carmen ‖ carmen nobis ‖, divine poeta, quale . .; E V 45. ferre per orbem sola Sophocleo tua carmina digna cothurno; E VIII 10. pauca tua in nostras venerunt carmina chartas; Cat IX 13. nos sumus, pinus, nunc pelagi nymphae, classis tua; X 231. sponde digna tuis ingentibus omnia coeptis; IX 296. tum potius conata tua atque incepta referto; Ci 337. cui parvos Iulus, cui pater et coniunx quondam tua dicta relinquor? II 678. si nulla est regio, Teucris quam det tua coniunx dura; X 44. tua est Lavinia coniunx; XII 937. men coningis tuae beatae non licuit gravidos penso devolvere fusos? Ci 445. nunc ad te et tua magna, pater, consulta revertor; XI 410. quicumque tuum violavit volnere corpus; XI 848. nec tamen interea raucae tua cura palumbes gemere (cessabunt); E I 57. tua cura Lycoris perque nives alium perque horrida castra secutast; E X 22. ipse tibi, tua maxima cura, tristis Aristaeus stat; G IV 354. Lucage, nulla tuos currus fuga segnis equorum prodidit; X 592. meue non potuisse tua animam hanc effundere dextra! I 98. liceat dotalis tuae Tyrios permittere dextrae; IV 104. per ego has lacrimas dextramque tuam te oro; IV 314 quod superest tua hic obrue dextra; V 692. nox et tua testis dextera, quod nequeam lacrumas perferre parentis; IX 288. magna tropaea ferunt quos dat tua dextera Leto; XI 172. quod vitam moror invisam Pallante perempto, dextera causa tuast; XI 178. quando tot stragis acervos Teucrorum tua dextra dedit; XI 385. dextera nec tua te, Graium fortissime Crethen, eripuit Turno; XII 538. non me tua fervida terrent dicta, ferox; XII 894. disce tuum, ne me incuses, Iuturna, dolorem; XII 146. dic insidias Danaum casusque tuorum erroresque tuos; I 755. sic tua Cyrneas fugiant examina taxos; E IX 30. mihi maneat pars vitae, spiritus et quantum sat erit tua dicere facta; E IV 54. eu erit umquam ille dies, mihi cum liceat tua dicere facta? E VIII 8. (Pallas) tua cernere facta adsuescat; VIII 516. hic mortis durae casum tuaque optima facta non silebo; X 791. an facta cognoscis tua? Cat VIII 18. me cognati patres, tua terris didita fama coniunxere tibi; VIII 132. te tua fata docebo; VI 759. quid tua sancta fides? VII 365. greges saepe tuo perfusi flumine sacro; G II 147. nymphae tuque, o Thybri tuo genitor cum flumine sancto, accipite Aenean; VIII 72. contra audentior ito, qua ‖ quam ‖ tua te Fortuna sinet; VI 96. frater ut Aeneas pelago tuus omnia circum litora iactetur; I 667. tertius Eurytion, tuus o clarissime frater Pandare; V 495. nec te tua funera ‖ funere ‖ mater produxi; IX 486. seu furta dicantur tua; Cat XIII 10. tum genus omne tuum et quae dentur moenia disces; V 737. quid nunc te tua, Turne, potest germana iuvare? XII 872. haec germanus Eryx quondam tuus arma gerebat; V 412. argenti atque auri memoras

quae multa taleuta, gnatis parce tuis; X 532. nunc servat honos sedem tuus; VII 3. nec geus ulla tuos aeque celebrabit honores; XII 840. tua me, genitor, tua tristis imago saepius occurrens adegit . .; VI 695. Daphni, tuum Poenos etiam ingemuisse leones interitum silvae locuntur; E V 27. Tityos, Latona, tuas memor anxius iras ‖ tuae . . . irae ‖ ⟨implacabilis ira nimis!⟩ Cul 237. prius ante, pudor, quam te violo aut tua iura resolvo; IV 27 tu mihi accipe iussis carmina coepta tuis; E VIII 12 sequamur tua, Maecenas, haut mollia iussa; G III 41. cur nunc tua quisquam vertere iussa potest? X 34. quid sollicitas tua tristia iussa timentem? X 612. tuus, o regina, quid optes, explorare labor; I 76. nec te, carissime coniunx, incassumve tuos volui exercere labores; VIII 778. namque super tibi erunt qui dicere laudes, Vare, tuas cupiant; E VI 7. si (?) nec super ipse tua moliris laude laborem; IV 273. (Apollo) tua nos en ultro ad limina mittit; III 155. Helenus me ad tua limina, Phoebe, ducit; III 371. ut te supplex peterem et tua limina adirem; VI 115. Troius Aeneas tua nos ad limina misit; VII 221. (Turnus) tua larga saepe manu multisque oneravit limina donis; X 619. invitus, regina, tuo de litore cessi; VI 460. (pastor pecudes) procul aspexit luco residere virenti, Delia diva, tuo; Cul 110. tua si tibi Maenala curae; G I 17. haec eadem matrique tuae generique manebunt; IX 302. ſ. funus. Turnum et tua moenia texi; XII 148. morte tua vivens; X 849. tu, o sanctissima coniunx, felix morte tua! XI 159. tuis hic omnia plena muneribus; G II 4. ipse ego paulisper pro te tua munera inibo; V 846. tua ni ‖ ne ‖ spoliata armis, excussa magistro, defieeret navis; VI 353. semper honos nomenque tuum laudesque manebunt; E V 78. A I 609. Vare, tuum nomeu cantantes sublime ferent ad sidera cycni; E IX 27. easus mihi cognitus urbis Troianae nomenque tuum regesque Pelasgi; I 624 idem ego, nate, tuum maculavi crimine nomen; X 851. aeternum sophiae coniunctum carmine nomen nostra tuum senibus loqueretur pagina saeclis; Ci 41. alii, quo notior esses, Dictynnam dixere tuo de nomine lunam; Ci 305. et nomen adscribo tuum; Cat XIII 34. at tua nautae numina sola colant; G I 29. nate, ad te confugio et supplex tua numina posco; I 666. propius tua numina firmes; VIII 78. cuncta tuo qui bella, pater, sub numine torques; XII 180. non arma rogavi artis opisque tuae nec volui . .; VIII 777. ultima ex origine tua stetisse (Sabinus) dicit in voragine; Cat X 15. ut in melius tua, qui potes, orsa reflectas! X 632. (equae) diffugiunt, non, eure, tuos neque solis ad ortus; G II 277. quis (Alpheus) nunc ore, Arethusa, tuo Siculis confunditur undis; III 696. datur ora tueri, nate, tua? VI 689. ni ‖ nec ‖ mihi curae saepe tuo dulci tristes ex ore recursent; XII 802. tua finitimi ossa piabunt; VI 378. invalidas tibi tendens, heu non tua, palmas . .; G IV 498. tua in palude deposisse sarcinas; Cat X 16. quod tua cara parens domito te poscit Olympo; IX 84. si sine pace tua atque invito numine Troes Italiam petiere; X 31. peccatum meminisse tuom grave sede piorum; Cul 295. te obtestor ‖ testamur ‖ per tuum memori sanctum mihi pectus alumnae, ut ne . .; Ci 274. nec te tua plurima, Panthu, labentem pietas nec Apollinis infula texit; II 429. tua expectata parenti vicit iter durum pietas? VI 687. fallit te incautum pietas tua; X 812. carpent tua poma nepotes; E IX 50. clipeum cristasque excipiam sorti, iam nunc tua praemia, Nise; IX 271. uos, tua progenies navibus ⟨infandum!⟩ amissis prodimur; I 250. parvos Priamus, tua eara ‖ clara ‖, Polite, progenies, auctura Italos; V 564. tua progenies mortalia demoror arma; X 30. surget Silvius, tua postuma proles; VI 763. egregiam vero laudem et spolla ampla refertis tuque puerque tuus; IV 94. haut aliter puppesque tuae pubesque tuorum portum tenet; I 399. donec sedere carinae omnes innocuae, sed non puppis tua, Tarchon; X 302. haec arma exuviasque viri tua quercus habebit; X 423. desine meque tuis incendere teque querellis; IV 360. non tamen indecorem tua te regina reliquit extrema iam in morte; XI 845. ⟨Iuno⟩ in regnis hoc ausa tuis; V 792. tu heu regni rerumque oblite tuarum? IV 267. quos pertaesum magni incepti rerumque tuarum est; V 714. „nulla salus bello“. capiti cane talia, demens Dardanio rebusque tuis; XI 400. ergo tua rura manebunt; E I 46. et nos et tua dexter adi pede sacra secundo; VIII 302. qui saltus, Tiberine, tuos sacrumque Numici litus arant; VII 797. patiere tua Dardaniis transcribi sceptra colonis? VII 422. scripta quidem tua nos multum mirabimur; Cat XI 5. ut tibi digna tuo poliantur carmina sensu; Cul 10. heu, tua nobis paene simul tecum solacia rapta, Menalca? E IX 17. tuo dulci nequiquam capta sopore; Ci 315. nulla tuarum audita mihi neque visa sororum; I 326. hic ego namque tuas sortes arcanaque fata ponam; VI 72. utere sorte tua; XII 932. tuone nunc puella talis et tuo stupore pressa rus abibit? Cat VI 3. nbi spolia illa tuis pendentia tectis? V 393. tuo invisum hoc detrude caput sub Tartara telo; IX 496. sit satis, Aenide, telis impune Numanum oppetisse tuis; IX 654. *tua prima per auras tela tenens supplex hostem fugit; XI 558. nos munera templis quippe tuis ferimus famamque fovemus inanem; IV 218. ipse tibi ad tua templa feram sollemnia dona; IX 626. non ego ture modo aut picta tua templa tabella ornabo; Cat XIV 5. tua dum vestigia lustro; E II 12. rupimus invitae tua vincula; X 233. et nunc absiste precando viribus indubitare tuis; VIII 404. tua dum mihi earior ipsa vita fuit vita; Cul 211. tuane haec genitor per volnera servor? X 848. multa tuo laetae (puellae) fundentes gaudia voltu; Cul 120. tua si mihi certa voluntas; IV 125. VII 548. ista quidem quia nota mihi tua, magne, voluntas, Iuppiter; XII 808. extinxti te populumque patresque Sidonios urbemque tuam; IV 683.

B. **alicin**: I, 1. si perituraе addere Troiae teque tuosque iuvat; II 661. — 2. miserere tuorum; XI 365. Turne, in te suprema salus: miserere tuorum; XII 653. — 3. tum decuit metuisse tuis; X 94. tu decus omne tuis; E V 34. — II. dic insidias Danaum easusque tuorum erroresque tuos; I 754. quid cura antiqua tuorum? VII 365 cape dona extrema tuorum; III 488. te animo repetentem exempla tuorum pater Aeneas excitet; XII 439. manent immota tuorum fata tibi; I 257. ut te post multa tuorum funera defessi aspicimus? II 283. o gnate, ingentem luctum ne quaere tuorum; VI 868. illud te pro Latio obtestor, pro maiestate tuorum; XII 820. haut aliter puppesque tuae pubesque tuorum portum tenet; I 399.

Tydeus, Sohn des Oeneus: hic illi ⟨Aeneae⟩ occurrit Tydeus; VI 479.

Tydides, Diomedes: 1. illum ⟨Dolonem⟩ Tydides alio pro talibus ausis adfecit pretio; XII 351. impius ex quo Tydides sed enim scelerumque inventor Ulixes fatale adgressi sacrato avellere templo Palladium corripuere sacram effigiem, manibusque cruentis virgineas ausi divae contingere vittas; II 164. Tydides ardentis avertit equos in castra; I 472. contingit, eorripit; ſ. adgreditur. quos neque Tydides nec Larisaeus Achilles domuere; II 197. iterum in Teucros Aetolis surgit ‖ surget ‖ ab Arpis Tydides; X 28. Phrygia arma tremescunt [nunc et Tydides et Larisaeus Achilles]; XI 404. primo quae ⟨tentoria⟩ prodita somno Tydides multa vastabat caede cruentus; I 471. — 2. o Danaum fortissime gentis Tydide! I 96.

tympanum, Handpaufe, Tellerrad: I. tympana vos buxusque vocat Berecyntia Matris Idaeae; IX 619. — II. hinc radios trivere rotis, hinc tympana plaustris agricolae; G II 444.

Tyndarides, Nachkomme des Tyndareus: illam alternas sortiti vivere luces, cara Iovis suboles, magnum Iovis incrementum, Tyndaridae niveos mirantur virginis artus; Ci 399.

Tyndaris, Tochter des Tyndareus, Helena: I. candida cyceno non edita Tyndaris ovo (dixerit?) Cat IX 27. [cum limina Vestae servantem et tacitam secreta in sede latentem Tyndarida aspicio]; II 568. — II. aspicio: ſ. I. latet. edo: ſ. I. dicit. — III. non tibi Tyndaridis facies invisa Lacaenae culpatusve Paris has evertit opes; II 601.

Typhoeus, Sohn der Gäa: I. nec te ulla facies, non terruit ipse Typhoeus arduus arma tenens; VIII 299. — II, I. tum partu Terra nefando Coeumque Iapetumque creat saevomque Typhoea; G I 279. — 2. tremit Inarime Iovis imperiis imposta Typhoeo; IX 716.

Typhoĕus, typhöiſch: nate, patris summi qui tela Typhoëa temnis; I 665.

Typhon, Gigant: additur aurata deiectus cuspide Typhon; Ci 32.

tyrannus, Herr, Fürſt, Gewaltherrſcher: I. te propter Libycae gentes Nomadumque tyranni odere, infensi Tyrii; IV 320. iste iam quatenus totus Thucydides tyrannus Atticae febris; Cat II 3. — II. quod sic patriam carosque penates hostibus inmitique addixi ignava ‖ ignara ‖ tyranno; Ci 420. nuntius haec Idmon Phrygio mea dicta tyranno hau placitura refer: cum ..; XII 75. — III. pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni; VII 266. iuvenis talibus dictis it contra dicta tyranni: „aut“ ..; X 448. quid memorem infandas caedes, quid facta tyranni effera? VIII 483. immitis rupta tyranni foedera; G IV 492. conveniunt quibus aut odium crudele tyranni aut metus acer erat; I 361. Allecto Laurentis tecta tyranni celsa petit; VII 342.

Tyres, Troer: Rhoeteus, optime Teuthra, te fugiens fratremque Tyren; X 402.

Tyrius, tyriſch, Karthager: A. non thalamus Tyrio fragrans accepit amomo, nullae illam (Scyllam) sedes; Ci 512. Tyrias olim quae (progenies) verteret arces; I 20. urbs antiqua fuit (Tyrii tenuere coloni) Karthago; I 12. et Tyrii comites passim et Troiana iuventus Dardaniusque nepos Veneris tecta petiere; IV 162. Dardanium ducem, Tyria Karthagine qui nunc expectat, adloquere; IV 224. Tyrio ardebat murice laena demissa ex umeris; IV 262 ego Tyrio conspectus in ostro; G III 17. quamvis Milesia magno vellera mutentur Tyrios incocta rubores; G III 307. virginibus Tyriis mos est gestare pharetram; I 336. imperium Dido Tyria regit urbe profecta, germanum fugiens; I 340. Tyriam qui adveneris urbem; I 388. nec tam aversus equos Tyria Sol iungit ab urbe; I 568. nihil urbibus inde obstabit Tyriis; X 55. — B, I, 1. instant ardentes Tyrii: pars ducere muros, pars ..; I 423. et vos o coetum, Tyrii, celebrate faventes; I 735. nec non et Tyrii per limina laeta frequentes convenere, toris iussi discumbere pictis; I 708. tum vos, o Tyrii, stirpem et genus omne futurum exercete odiis; IV 622. favent: ſ. celebrant ingeminant plausu Tyrii, Troesque secuntur; I 747. instant: ſ. ardent. te propter Libycae gentes Nomadumque tyranni odere, infensi Tyrii; IV 321. — 2. ſ. 1. celebrant, exercent. — II, 1. Tros Tyriusque mihi nullo discrimine agetur; I 574. iubeo: ſ. I, 1. conveniunt. liceat dotalis tuae Tyrios permittere dextrae; IV 104. semper (Dido) videtur Tyrios deserta quaerere terra; IV 468. quippe domum timet (Cytherea) ambiguam Tyriosque bilingnis; I 661. Punica regna vides, Tyrios et Agenoris urbem; I 338 — 2. dona Cupido regia portabat Tyriis duce laetus Achate; I 696. Iuppiter, hunc laetum Tyriisque diem Troiaque profectis esse velis; I 732. unam esse Tyriis urbem Troiaque profectis; IV 111. — III. an Tyriis omnique manu stipata meorum inferar? IV 544.

Tyros, Stadt in Phönikien: I. non aliter quam si immissis ruat hostibus omnis Karthago aut antiqua Tyros; IV 670. — II. quid bella Tyro surgentia dicam germanique minas? IV 43. — III, 1. regna Tyri germanus habebat Pygmalion; I 346. — 2. esto, aegram nulli quondam flexere mariti, non Libyae, non ante Tyro; IV 36.

Tyrrheni, Stammvolk der Etruſker: I, 1. o numquam dolituri, o semper inertes Tyrrheni; XI 732. secuntur Tyrrheni omnes et versis Arcades armis; XI 93. haut procul hinc Tarcho et Tyrrheni tuta tenebant castra locis; VIII 603. — 2. ſ. I. dolent. — II. incurrunt densi simul omnis copia Teucrum Tyrrhenique ‖ Tyrrhenumque ‖ duces; XI 835. ego non alio digner te funere quam pius Aeneas [et quam magni Phryges et quam Tyrrhenique duces, Tyrrhenum exercitus omnis]; XI 171.

Tyrrhenus, tyrrheniſch, Tyrrhener: A. Tyrrhenum genitor Tarchonem in proelia saeva suscitat; XI 727. Messapus regem regisque insigne gerentem, Tyrrhenum Aulesten proterret; XII 289. Tyrrhenas, i, sterne acies; VII 426. concurrunt Tyrrhenae acies; X 691. gens inimica mihi Tyrrhenum navigat aequor; I 67. an memorem qua Tyrrhenus fretis immittitur aestus Avernis? G II 164. dantur equi Teucris Tyrrhena petentibus arva; VIII 551. Tyrrhenus tubae mugire (visus) per aethera clangor; VIII 526. quos (fratres) fida crearat una tot Arcadio coniunx Tyrrhena Gylippo; XII 272. ego non alio digner te funere quam pius Aeneas [et quam magni Phryges et quam Tyrrhenique duces, Tyrrhenum exercitus omnis]; XI 171. incurrunt Tyrrheni ‖ Tyrrhenum ‖ duces Euandrique Arcades alae; XI 835. audeo et promitto sola Tyrrhenos equites ire obvia contra; XI 504. tu Tyrrhenum equitem conlatis excipe signis; XI 517. hinc Troïus omnis Tyrrhenusque ruit variis exercitus armis; XII 123. num hortati sumus Tyrrhenam fidem aut gentis agitare quietas? X 71. postquam victor Tiryntius Tyrrheno boves in flumine lavit Hiberas; VII 663. dicam Tyrrhenam manum totamque sub arma coactam Hesperiam; VII 43. Tyrrhenam manum totis descendere campis; XI 450. *multae illam (Camillam) frustra Tyrrhena per oppida matres optavere nurum; XI 581. primus init bellum Tyrrhenis asper ab oris Mezentius; VII 647. mandat insignia Tarchon, succedam castris Tyrrhenaque regna capessam; VIII 507. ocius ire equites Tyrrheni ad litora regis; VIII 555. stant sale Tyrrheno classes; VI 697. illum (Dardanum) Corythi Tyrrhena ab sede profectum; VII 210. urguet Apollo Tyrrhenum ad Thybrim et fontis vada sacra Numici; VII 242. (Euandrus) Tyrrhena pedum circumdat vincula plantis; VIII 458. — B, I, 1. silvis te, Tyrrhene, feras agitare putasti? XI 686. contra Tyrrhenus, ut auras suspiciens hausit caelum mentemque recepit: „hostis“ ..; X 898. inflavit cum pinguis ebur Tyrrhenus ad aras; G II 193. recipit, suspicit: ſ. haurit. — 2. ſ. 1. agitat. — II. Aeneas viso Tyrrheni sanguine laetus; X 787.

Tyrrhenus, Etruſker: continuo adversis Tyrrhenus et acer Aconteus conixi incurrunt hastis; XI 612.

Tyrrhidae, Söhne des Tyrrhus: postrema coercent Tyrrhidae iuvenes; IX 28. Tyrrhidae pueri quem (cervum) nutribant Tyrrhusque pater; VII 484.

Tyrrhus, Aufſeher der Herden des Königs Latinus: I. Tyrrhidae pueri quem (cervom) nutribant Tyrrhusque pater; VII 485. Tyrrhus rapta spirans immane securi; VII 510. vocat agmina Tyrrhus; VII 508. — II. invenis, natorum Tyrrhi fuerat qui maximus, Almo; VII 532.

vacca, Kuh: I. Dido caudentis vaccae media inter cornua fundit; IV 61. nec, sed (vaccae) tota in dulcis consument ubera natos; G III 178. ubera vaccae lactea demittunt; G II 524. sic cytiso pastae distendant ubera vaccae; E IX 31. nec tibi fetae more patrum nivea implebunt mulctraria vaccae; G III 177. forsitan illum (bovem) perducant aliquae stabula ad Gortynia vaccae; E VI 60. — II. Aeneas ense ferit sterilem tibi, Proserpina, vaccam; VI 251. pasco: ſ. I. distendunt. III. cornu: ſ. I. candet.

vaccinium, Baccinie: I. et nigrae violae sunt et vaccinia nigra; E X 39. — II. alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur; E II 18. tum (nais) casia atque aliis intexens suavibus herbis mollia luteola pingit vaccinia calta ‖ caltha ‖; E II 50.

vaco, leer ſein, frei ſein: I. si vacet annalis nostrorum audire laborum; I 373. hactenus indulsisse vacat; X 625. — II. Alcestis ab omni inviolata vacat cura; Cul 263. non illi (Simylo) suspensa focum carnaria iuxta vacabant; Mo 56. hoste vacare domum; III 123. meritis vacat hic tibi solus fortunaeque locus; XI 179. si quis videat deserta regna pastorum et longe saltus lateque vacantis; G III 477. non illi (Simylo) durati sale terga suis truncique vacabant; Mo 57.

vacuus, leer, frei, geräumig, offen: A. si quando vacuum (Simylum) casula pluviaeve tenebant festave lux; Mo 67. talem (terram) arat vacuis Clanius non aequos Acerris; G II 225. ut vacuo patuerunt aequore campi; XII 710. iamque humiles, iamque elati (iuvenes) sublime videntur aëra per vacuum ferri; G III 109. vacuos si sit digesta (arbos) per agros; G II 54 Polites vacua atria lustrat saucius; II 528. quem (turbinem) pueri magno in gyro vacua atria circum exercent; VII 379. melior (ductor) vacua sine regnet in aula; G IV 90. vacuas it fumus ad auras; XII 592. iam vacuo laetam (columbam Eurytion) caelo speculatus; V 515. sola (Dido) domo maeret vacua; IV 82. ibant per domos Ditis vacuas et inania regna; VI 269. Simylus interea vacua non cessat in hora, verum . .; Mo 53. (lapis) vacuum per inane volutus; XII 906. quae vacuas tenuissent carmine mentes: G III 3. quo tempore primum Deucalion vacuum lapides iactavit in orbem; G I 62. iam porticibus vacuis Iunonis asylo custodes lecti praedam adservabant; II 761. cum hirnndo nunc porticibus vacuis, nunc umida circum stagna sonat; XII 476. regina ut litora et vacuos sensit sine remige portus; IV 588. saltibus in vacuis pascunt et plena secundum flumina; G III 143. — B. quia nec ‖ neque ‖ in vacuum poterunt extendere rami; G II 287.

vado, gehen, ſchreiten: inde lupi ceu raptores atra in nebula per tela, per hostis vadimus haud dubiam in mortem; II 359. vadimus immixti Danais haud numine nostro; II 396. vade age et ingentem factis fer ad aethera Troiam; III 462. „vade“ ait (Helenus), „o felix nati pietate; III 480. vade age, nate, voca zephyros et labere pinnis; IV 283. „vade age et Ascanio, ducat avo turmas, die“ ait (Aenes); V 548. vadite et haec memores regi mandata referte; XI 176. scissa gaudens vadit Discordia palla; VIII 702. ille (Aeneas) ducem haut timidis vadentem passibus aequat; VI 263. cum grege compulso pastor duplicantibus umbris vadit; Cul 204.

vadosus, ſeicht: amnis vadosi accola Volturni; VII 728.

vadum, Untiefe, Furt, Gewäſſer: I. exultant vada atque aestu miscentur harenae; III 557. (pontus) litus vado labente relinquit; XI 628. quae (vada) subter viridem resident aequore caerula muscum; Cul 106. speculatus litora Tarchon, qua vada non sperat ‖ spirant ‖ nec . .; X 291. spumant vada marmore verso; X 208. heu tot vada fessis superesse; V 615. — II, 1. vada dura lego saxis Lilybeia caecis; III 706. spero: ſ. I. spirant. (Pristis, Centaurus) longa sulcant vada salsa carina; V 158. quo discrimine ripas hae (animae) lincunt, illae remis vada livida verrunt? VI 320. — 2. ratem saevis vadis immittite syrtis; X 678. tris (navis) Eurus inlidit vadis atque aggere cingit harenae; I 112. sic illa (pila) penitus vadis inlisa recumbit; IX 713. — 3. sensit Neptunus imis stagna refusa vadis; I 126. — 4. (Mnestheus) primum in scopulo luctantem deserit alto Sergestum brevibusque vadis; V 221. cum subito adsurgens fluctu nimbosus Orion in vada caeca tulit; I 536. quam multa grandine nimbi in vada praecipitant; IX 670. iam compellente vagae pastore capellae repetebant ad vada; Cul 105. ubi appulsae rates stant in vadis; Cat XIII 25. quae causa rates litus ad Ausonium tot per vada caerula vexit? VII 198. Neptunus fugam dedit et praeter vada fervida vexit (Troes?); VII 24. quod sua quisquam ad vada venisset; Cul 178. urguet Apollo Tyrrhenum ad Thybrim et fontis vada sacra Numici; VII 242. — III. (puppis) inflicta vadi dorso dum pendet iniquo fluctusque fatigat; X 303. — IV. labitur uncta vadis abies; VIII 91.

vae, wehe, ach!: superet Mantua vae miserae nimium vicina Cremonae; E IX 28.

vaesanus, unvernünftig: vaesano talia late dicta volant Ligeri; X 583. suadet enim vaesana fames; IX 340. X 724.

vagina, Scheide: I. Pallas [vagina cava fulgentem deripit ensem]; X 475. dixit (Aeneas) vaginaque eripit ensem fulmineum; IV 579. tu invade viam vaginaque eripe ferrum; VI 260 advolat Aeneas vaginaque eripit ensem et super haec: „ubi“ . .? X 896. — II quem (ensem) Lycaon habilem vagina aptarat eburna; IX 305.

vagitus, Gewimmer: continno auditae voces vagitus et ingens; VI 426.

vagor, umherſchweifen, ſich verbreiten: uritur infelix Dido totaque vagatur urbe furens, qualis coniecta cerva sagitta; IV 69. sic tota passim regione vagantur aëris in campis latis; VI 886. socii fluminibus vagantur aves (heu mira meorum supplicia!); XI 273. iam (capellae) omni celeres e parte vagantes tondebant . .; Cul 49. timidi dammae cervique fugaces nunc interque canes et circum tecta vagantur; G III 540. tres equitum numero turmae ternique vagantur ductores; V 560. votum pro reditu simulant (ductores Danaum). ea fama vagatur; II 17. socii: ſ. aves. turmae: ſ. ductores.

vagus, umherſchweifend: te cultrice ‖ tutrice ‖ vagus saltus feror inter et antra; Cul 23. iam silvis dumisque vagae (capellae), iam vallibus abdunt corpora; Cul 48. iam compellente vagae pastore ca-

pellae repetebant ad vada; Cul 104. cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae omnis in aequoreo fluitat iam naufraga fluctu; Cul 356. gaudete, vagae, laudate. ‖ blandaeque ‖ volucres; Ci 197. mane ut vades ‖ lamenta vagis ‖ dimittes somnia ‖ omnia ‖ ventis; Cul 380.

valens, fräftig: hic (Entellus) membris et mole valens; V 431. sed Fortuna valens audacem fecerat ante; Cul 277. (superest) fraxineas aptare sudes furcasque valentis; G II 359. steriles platani malos gessere valentes, castaneae fagos ‖ fagus ‖; G II 70. ut primum (poma) truncos sensere valentis; G II 426.

valeo, fräftig ſein, vermögen, ausrichten: I. (Phyllis) longum „formonse, vale vale“, inquit, „Iolla“; E III 79. iam vale; G IV 497. iam vale et nati serva communis amorem; II 789. qui pedum cursu valet; V 67. iam vale; V 738. salve aeternum mihi, maxime Palla, aeternumque vale; XI 98. iam vale; XI 827. tu, o mearum cura, Sexte, curarum, vale, Sabine; Cat V 7. iam valete, formosi; Cat V 7. valent, valent mihi ira et anticus furor et lingua; Cat XIII 5. non lingua valet; XII 911. hoc ubi, (vites?) non a stirpe valent; G II 312. — II. seu pluris (navis Teucri) complere valent; XI 327. ast ipsam miserandus (Mnestheus) avem contingere ferro non valuit; V 510. viribus haud ullis valuit discludere morsus roboris Aeneas; XII 782. quae plurima fando enumerare vales; IV 334. vis ut nulla virum, non ipsi excindere bello caelicolae valeant; VI 554. id tacitus, Lycida, mecum ipse voluto, si valeam meminisse; E IX 38. tantum aevi longinqua valet mutare vetustas; III 415. Mars perdere gentem immanem Lapithum valuit; VII 305. nec quisquam valet sistere contra, sed laxos referunt arcus; XI 873. hunc (Ascanium) tegere et dirae valeam subducere pugnae; X 50. nec clipeo iuvenis subsistere tantum nec dextra valet; IX 807. nec claustra nec ipsi custodes sufferre valent; II 492. nec quisquam instantis Teucros letumque ferentis sustentare valet telis; XI 873. valuit sed vincere talis (pastor) horrida squamosi volventia membra draconis; Cul 194. — III. nil dona neque aurum nec magnas valuisse preces; XI 229. sed carmina tantum nostra valent, Lycida, tela inter Martia, quantum Chaonias dicunt aquila veniente columbas; E IX 13. quantum ignes animaeque valent; VIII 403. quid enim sine te, Iuturna, valeret? XII 798. nunc laede, nunc lacesse, si quidquam vales! Cat XIII 33. contrahe quidquid sive animis sive arte vales; XII 892.

Valerus, Struſer: quem (Agin) tamen haut expers Valerus virtutis avitae deicit; X 752.

validus, ſtarf: (Camilla) nunc validam dextra rapit indefessa bipennem; XI 651. qui nec tristia bella nec funesta timet validae certamina classis; Cul 82. validum namque exigit ensem per medium Aeneas iuvenem; X 815. (virgo) simul ac validum penitus concepit in ossa furorem; Ci 164. Ilo namque (Pallas) procul validam derexerat ‖ direxerat ‖ hastam; X 401. (Turnus) exim validam vi corripit hastam, Actoris Aurunci spolium; XII 93. at myrtus validis hastilibus (fecunda) et bona bello cornus; G II 447. validi incudibus ictus auditi referunt gemitus; VIII 419. validis terram proscinde iuvencis; G I 237. nihil illos Herculis arma nec validae iuvere manus genitorque Melampus; X 320. *telum immane manu valida quod forte gerebat ‖ ferebat ‖ bellator; XI 552. da loricam manu valida lacerare revolsam semiviri Phrygis; XII 98. iam validam Ilionei navem, iam fortis Achati vicit hiems; I 120. post valido nitens sub pondere faginus axis instrepat; G III 172. velut annoso validam cum robore quercum boreae eruere certant; IV 441. aspice quem valido subnixum gloria regno altius et caeli sedibus extulerat; Cat III 1. (Palinurus) iubet validis incumbere remis; V 15. nunc, o lecta manus, validis incumbite remis; X 294. tum (Camilla) validam perque arma viro perque ossa securim congeminat; XI 696. inde ubi iam validis amplexae (vites) stirpibus ulmos exierint, tum . .; G II 367. (pastor) validum dextra detraxit ab arbore truncum ‖ truncum detraxit ab orno ‖; Cul 192. sic fatus (Laocoon) validis ingentem viribus hastam contorsit; II 50. tum validis flexos incurvant viribus arcus pro se quisque viri; V 500. neu patriae validas in viscera vertite vires; VI 833. ille (puer) validas docuit ‖ rabidae novit ‖ vires mansuescere tigris; Ci 136.

vallis, Tal, Niederung: I. est locus Italiae medio sub montibus altis, arnsancti ‖ Amsancti ‖ valles; VII 565. est curvo anfractu valles, adcommoda fraudi armorumque dolis; XI 522. pulsae referunt ad sidera valles; E VI 84. — II, 1. complentur vallesque cavae saltusque profundi; G II 391. aestibus at mediis umbrosam exquirere vallem (iubebo ‖ iubeto ‖); G III 331. pello: ſ. 1. referunt. interea videt Aeneas in valle reducta seclusum nemus; VI 703. (Venus) natum in valle reducta ut vidit; VIII 609. luco tum forte parentis Pilumni Turnus sacrata valle sedebat; IX 4 vallem boves amnemque tenebant; VIII 204. tonsis in vallibus illum (florem) pastores legunt; G IV 277. quam (vallem) densis frondibus atrum urget utrimque latus; XI 523. — 2. primum prona surgebant valle patentes aëriae platanus ‖ platani ‖; Cul 123. — 3. nec (me iuvant tam) quae saxosas inter decurrunt flumina valles; E V 84. hanc super (vallem) planities ignota iacet tutique receptus ‖ recessus ‖; XI 526. longum per vallis pascitur agmen; I 186. media in valle theatri circus erat; V 288. video in: ſ. 1. reduco. vidimus obscuris primam sub vallibus urbem venatu adsiduo; IX 244. — III. qua gelidus per imas quaerit iter vallis Ufens; VII 802. — IV, 1. iam silvis dumisque vagae (capellae), iam vallibus abdunt corpora; Cul 48. illi sunt (grata) vallibus intus semper opaca novis manantia fontibus antra; Cul 77. habitabant vallibus imis; III 110. Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque penatis curva valle recondo; II 748. praeterea duo nec tuta mihi valle reperti capreoli; E II 40. (Tirynthius) ter fessus valle resedit; VIII 232. illum (imbrem) surgentem vallibus imis aëriae fugere grues; G I 374. — 2. in: ſ. in, B, IV, 2. vallibus (3 St.) S. 330, a.

vallo, verſchanzen: seu (Scylla) piscibus canibusque malis vallata repentest; Ci 79. consiluit castris ante urbem et moenia vallant; XI 915.

vallum, Wall: I, 1. Messapus ecum domitor, Neptunia proles, rescindit vallum; IX 524. sic ‖ sed ‖ vos, o lecti, ferro qui ‖ quis ‖ scindere vallum apparat; IX 146. Volsci fossas implere parant ac vellere vallum; IX 506. — 2. (Rutuli) pellere vallo missilibus certant; IX 519. — II. quibus haec medii fiducia valli fossarumque morae dant animos; IX 142. — III. qua vi ‖ quae via ‖ clausos excutiat Teucros vallo? IX 68. non pudet obsidione iterum valloque teneri, bis capti Phryges? IX 598. at legio Aeneadum vallis obsessa tenetur; X 120. — 2. haec super e vallo prospectant Troes; IX 168.

vallus, Pfahl: exacuunt alii vallos furcasque bicornis; G I 264. hic stirpes obruit arvo quadrifidasque sudes et acuto robore vallos; G II 25. vallos primus sub tecta referto; G II 409.

vannus, Getreideſchwinge: arbuteae crates et mystica vannus Iacchi; G I 166.

vanus, leer, gehaltlos, eitel, nichtig: A. nec Sinonem vanum etiam mendacemque improba (fortuna) finget; II 80. quam sedem Somnia volgo vana tenere ferunt; VI 284. ego veri vana feror; X

631. vanc Ligus frustraque animis elate superbis; XI 715. [ne vana putes haec fingere sommum]; VIII 42. sed illos expectata seges vanis elusit avenis ‖ aristis ‖; G I 226. nec vero haec urbis custodia vana fuisset, nec ruerat ‖ fuerat ‖, ni . .; Ci 129. credo equidem, nec vana fides, (hospitem) genus esse deorum; IV 12. nos iuvenem exanimum vano maesti comitamur honore; XI 52. hic lacum in tenebris incendia vana vomentem (Alcides) corripit; VIII 259. ni frustra augurium vani docuere parentes; I 392. aegram multa malus (Pygmalion) simulans vana spe lusit amantem; I 352. nec (pullus) vanos horret strepitus; G III 79. non haec sollemnia nobis vana superstitio imposuit; VIII 187. (pietatis honores) in vanas abiere vices; Cul 226. (nullae) tuos currus vanae vertere ex hostibus umbrae; X 593. quae (mater) vanis sese occultat umbris; XII 53. — B. nec me quaerentem vana (Hector) moratur, sed . .; II 287. magna ‖ vana ‖ queror; Ci 441. ut vidit (Opis Arruntem) laetantem animis ‖ fulgentem armis ‖ ac vana tumentem; XI 854.

vapor, Dunſt, Rauch: I. lentus carinas est vapor; V 683. volat vapor ater ad auras; VII 466. — II. restinctus donec vapor omuis; V 698.

vaporo, mit Dampf erfüllen, räuchern: succedunt matres et templum ture vaporant; XI 481.

vappa, fahmiger Wein: est et vappa cado nuper defusa picato; Copa 11.

vario, bunt machen, abwechſeln, ſchwanken: I. simul ac Iuturna vidit volgi variare labantia corda; XII 223. illi Panchaïa tura floribus agrestes herbae variantibus adsunt ‖ adflant ‖; Cul 88. — II. color est nec de lacte uitens, quia tot variatur ab herbis; Mo 106. ille (sol) ubi nascentem maculis variaverit ortum; G I 441. discurrunt variantque vices; IX 164.

varius, mannigfaltig, bunt, wechſelnd, unbeſtändig: A. cuncti fremebant caelicolae adsensu vario; X 97. locum variis adsultibus inritus urget; V 442. illa (Dido) varios irarum concitat aestus ‖ vario irarum fluctuat aestu ‖; IV 564. (Aeneas) vario nequiquam fluctuat aestu; XII 486. me vario iactatum laudis amore; Ci 1. olli variis tegnntur arboribus; VIII 95. hinc ope barbarica variisque Antonius armis Aegyptum vehit; VIII 685. hinc Troïus omuis Tyrrhenusque ruit variis exercitus armis; XII 123. ut varias usus meditando extunderet artes paulatim; G I 133. tum variae venere artes; G I 145. volucres dulcia earmina per varios edunt resonantia cantus; Cul 147. per varios casus, per tot discrimina rerum tendimus in Latium; I 204. tris, quos Idas mittit, (Clausus) per varios steruit casus; X 352. nauticus exoritur vario certamine clamor; III 128. nec varios discet mentiri lana colores, sed . .; E IV 42. saepe videmus ipsius (solis) in voltu varios errare colores; G I 452. Iris mille trahens varios adverso sole colores; IV 701. ceu nubibus arcus mille iacit varios adverso sole colores; V 89. mollis varios intexens pluma colores; Ci 502. tum muros varia cinxere corona matronae puerique; XI 475. immanis vario maculatus corpore serpens; Cul 164. Musae monstrent defectus solis varios lunaeque labores; G II 478. multa simul contra variis sententia dictis pro Turno; XI 222. hic undique clamor dissensu vario magnus se tollit in ‖ ad ‖ auras; XI 455. Aeneas secum volutat eventus belli varios; X 160. tum variae comitum facies, immania cete; V 822. multa praeterea variarum monstra ferarum; VI 285. varios ponit fetus autumnus; G II 521. varios hic flumina circum fundit humus flores; E IX 40. vix ea legati, variusque per ora cucurrit Ausonidum turbata fremor; XI 296. incedunt gentes, quam variae linguis, habitu tam vestis et armis; VIII 723. hortus erat exiguus spatio, variis sed fertilis herbis; Mo 63. opstipuit varia confusus imagine rerum Turnus; XII 665. post varios hominumque urbisque labores; II 284. multa dies variusque ‖ variique ‖ labor mutabilis aevi rettulit in melius; XI 425. nunc varia in gelida sede ‖ viridis gelida saepe ‖ lacerta latet; Copa 28. dum variis tumulo referunt sollemnia ludis; V 605. quid lynces Bacchi variae et genus acre luporum atque canum? G III 264. ventos et varium caeli praedicere morem cura sit; G I 51. Rutulis vario misceri pectora motu; XII 217. principio arboribus varia est natura creandis; G II 9. at secura quies et nescia fallere vita, dives opum variarum non absunt; G II 468. [in partis rapit (Aeneas animum) varias perque omnia versat]; IV 286. heros animum in partis rapit varias perque omnia versat; VIII 21. neu tum variae inludant pestes; G I 181. (Simylus) varias disponere plantas norat; Mo 69. si nec varios inhiant pulchra testudine postes; G II 463. respice res bello varias; XII 43. variis acuunt rumoribus iras; IX 464. (Iuturna) rnmores serit varios ac talia fatur: „non pudet“ . .? XII 228. tum pectore sensus vertuntur varii; XII 915. nec non et vario noctem sermone trahebat infelix Dido; I 748. multa inter sese vario sermone serebant, quem diceret . .; VI 160. rex vario viam sermone levabat; VIII 309. variis floreutia limina sertis; IV 202. tum variae eludent species atque ora ferarum; G IV 406. sed variis portenta deum terroribus obstant; VII 58. quocum que ire ferunt variae nos tempora vitae; Cat IV 1. iam variae pelagi volucres certatim largos umeris infundere rores; G I 383. variae circumque supraque volucres aethera mulcebant cantu lucoque volabant; VII 32. sacerdos varias audit voces; VII 90. Tarchon variis instigat vocibus alas nomine quemque vocans; XI 730. — B. varium et mutabile semper femina; IV 569.

Varias, röm. Geſchlechtsname: A. nam neque adhue Vario videor nec dicere Cinna digna, sed . .; E IX 35. — B. scilicet hoc sine fraude, Vari dulcissime, dicam: dispeream . .; Cat VII 1.

Varro, röm. Geſchlechtsname: ite vos, Selique Tarquitique Varroque, scholasticorum natio madens pingui; Cat V 3.

Varus. Zeitgenoſſe des Vergil: I. namque super tibi erunt qui dicere laudes, Vare, tuas cupiant; E VI 7. te nostrae, Vare, myricae, te nemus omne canet; E VI 10. Vare, tuum nomen cantantes sublime ferent ad sidera cycni; E IX 27. — II, 1. eauo: ſ. I. E VI 10. — 2. immo haec, quae Varo necdum perfecta (Menalcas?) canebat; E IX 26. sum: ſ. I. E VI 7. — III. sibi quae Vari praescripsit pagina nomen; E VI 12.

vas, Bürge: mane ut vades ‖ lamenta vagis ‖ dimittis somnia ‖ omnia ‖ ventis; Cul 380.

vastator. Verheerer: inde (Turnus occupat) ferarum vastatorem Amycum; IX 772.

vasto, verwüſten: omnia nam late vastant (volucres); G IV 16. ductores primi latos vastant cultoribus agros; VIII 8. dum Argolici vastabant reges casuras inimicis ignibus arces; VIII 375. genitor tum Belus opimam vastabat Cyprum; I 622. dum bello Argolici vastabant Pergama reges debita; VIII 374. primo quae (tentoria) prodita somno Tydides multa vastabat caede cruentus; I 471.

vastus, öde, verwüſtet, unermeßlich, entſetzlich: cum vastos ab rupe Cyclopas prospicio; III 647. quid Syrtes aut Scylla mihi, quid vasta Charybdis profuit? VII 302. haec ego vasta dabo; IX 323. longa tibi exilia, et vastum maris aequor arandum; II 780. vastum cava trabe currimus aequor; III 191. diluvio ex illo tot vasta per aequora vecti rogamus . .; VII 228. vastum quae (rupes) prodit in aequor; X 693. fuginnt vasto aethere nimbi; V 821.

tunc undique vasti certatim crebris conlucent ignibus agri; XI 208. hic vasto rex Aeolus antro ventos imperio premit; I 52. semel informem vasto vidisse sub antro Scyllam; III 431. hic me immemores socii vasto Cyclopis in antro deseruere; III 617. una boum vasto sub antro mugiit; VIII 217. ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro; VIII 424. talis se vastis infert Mezentius armis; X 768. vastos quatit aeger anhelitus artus; V 432. mihi fama suprema nocte tulit fessum vasta te caede Pelasgum procubuisse . .; VI 503. terra procul vastis colitur Mavortia campis (Thraces arant); III 13. nec mora nec requies, vasto certamine tendunt; XII 553. missilibus longe et vasto clamore lacessunt; X 716. (venti) vastos volvont ad litora fluctus; I 86. vento huc vastis et fluctibus acti; I 333. Charybdis imo barathri ter gurgite vastos sorbet in abruptum fluctus; III 421. volnificus chalyps vasta fornace liquescit; VIII 446. versa in obuixos (tauros?) urgentur cornua vasto cum gemitu; G III 222. apparent rari nantes in gurgite vasto; I 118. dispersi iactamur gurgite vasto; III 197. aliis (animis) sub gurgite vasto infectum eluitur scelus; VI 741. spelunca alta fuit vastoque immanis hiatu, scrupea; VI 237. vastis tremit ictibus aerea puppis; V 198. *vastos umbo vomit aureus ignis*; X 271. custos non et vasto est ‖ vasto non est ‖ inguine terribilis; Copa 24. tu mactas vastum Nemeae sub rupe leonem; VIII 295. Alcides ramis vastisque molaribus instat; VIII 250. cum videmus ipsum inter pecudes vasta se mole moventem pastorem Polyphemum; III 656. unde (Timavus) vasto cum murmure montis it mare proruptum; I 245. hinc vasta palus, hinc ardua moenia cingunt; XII 745. ego cogor vastum Phlegethonta pati; Cul 374. (Entellus) ultro ipse gravis graviterque ad terram pondere vasto concidit; V 447. eum (Protea) vasti circum gens umida ponti rorem dispersit ‖ dispergit ‖; G IV 430. me vasto immergite ponto; III 605. hic spelunca fuit, vasto summota recessu; VIII 193. haec loca vi quondam et vasta convolsa ruina dissiluisse ferunt; III 414. hinc atque hinc vastae rupes geminique minantur in caelum scopuli; I 162. intus se vasti Proteus tegit obice saxi; G IV 422. illum (invenem?) unda accepit sinu vasto misitque sub amnem; G IV 362. (viri) pectore vastos dant sonitus; V 434. turris erat vasto suspectu et pontibus altis, opportuna loco; IX 530. levat ipse (Neptunus) tridenti et vastas aperit syrtis et temperat aequor; I 146. quid iuvit (iuverunt?) fugisse tot maris vastaeque exhausta pericula terrae? X 57. nec mora: continuo vastis cum viribus effert ora Dares; V 368. turbidus hic caeno vastaque voragine gurges aestuat; VI 296.

vates, Weisſager, Seherin, Dichter: I, 1. cui (Sibyllae) Delius vates aperit futura; VI 12. (vates) aperit rumum qui veste latebat; VI 406. Phoebi nondum patiens immanis in antro bacchatur vates; VI 78. quae (vates) rupe sub ima fata canit; III 443. ipsa (vates) canat vocemque volens atque ora resolvat; III 457. sera terrifici cecinerunt omina vates; V 524. cecinit quae (vates) prima futuros Aeneadas magnos et nobile Pallanteum; VIII 340. „procul o procul este, profani“ conclamat vates; VI 259. una in praecelsa consedit rupe Celaeno, infelix vates; III 246. illa (vates) cursus dabit venerata secundos ‖ sacerdos ‖; III 460. tu, o sanctissima vates, praescia venturi, da Latio considere Teucros; VI 65. quem socium exanimem vates diceret; VI 161. dicite, felices animae tuque, optime vates, quae regio Anchisen habet? VI 669. quae postquam vates sic ore effatus amico est; III 463. tantum effata (vates) furens antro se immisit aperto; VI 262. est in Carpathio Neptuni gurgite vates caeruleus Proteus; G IV 387. magnum si pectore possit (vates) excussisse deum; VI 78. illa (vates) tibi Italiae populos venturaque bella et quo quemque modo fugiasque ferasque laborem expediet; III 459. quae contra breviter fata est Amphrysia vates: „nullae“ . .; VI 398. ¾ vates graviter frendens sic fatis ora resolvit; G IV 452. furit, immittit: ſ. effatur. (vates) dona debinc auro gravia sectoque ‖ ac secto ‖ elephanto imperat ferri; III 464. talia (Palinurus) fatus erat, coepit cum talia vates: „unde“ . .? VI 372. continuo vates „externum cernimus“ inquit „adventare virum“; VII 68. magnam cui (Sibyllae) mentem animumque Delius inspirat vates; VI 12. ad haec vates vi denique multa ardentis oculos intorsit lumine glauco; G IV 451. quando omnia vere heu nimium de te vates, Misene, locuta est; VI 189. quae (vates) foliis notas et nomina mandat; III 444. quem tum vates Cassandra moveret? III 187. novit omnia vates, quae sint, quae fuerint, quae mox ventura trahantur; G IV 392. cui (Cerbero) vates melle soporatam et medicatis frugibus offam obicit; VI 419. cum sic orsa loqui vates: „sate sanguine divom“ . .; VI 125. tum vates sic orsa loqui: „dux inclute Teucrum“ . .; VI 562. nec vates Helenus hos mihi praedixit luctus, non dira Celaeno; III 712. nec responsa potest consultus reddere vates; G III 491. resolvit: ſ. frendet, canit. (vates) stipat carinis ingens argentum Dodonaeosque lebetas; III 463. (vates) horrere videns iam colla colubris; VI 419. vult: ſ. canit. — 2. qui pii vates et Phoebo digna locuti; VI 662. — 3. ſ. 1. dat, dicit. — II, 1. quin adeas vatem precibusque oracula poscas; III 456. his vatem aggredior dictis ac talia quaeso: „Troiugena“ . .; III 358. insanam vatem aspicies; III 443. consulo; ſ. I, 1. reddit. quin etiam castos (virgo) ausa est corrumpere vates, ut . .; Ci 365. me quoque dicunt vatem pastores; E IX 34. tandem (Charon) trans fluvium incolumis vatemque virumque exponit; VI 415. hic iuvenis vatem inridens sic orsa vicissim ore refert: „classis“ . .; VII 435. senectus arma regum inter falsa vatem formidine ludit; VII 442. tu vatem, tu, diva, mone; VII 41. hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu protrahit in medios; II 122. veneror: ſ. I, 1. dat. — 2. baccare frontem cingite, ne vati noceat mala lingua futuro; E VII 28. vati si qua fides (est); III 434. aureus ex umeris erat ‖ sonat ‖ arcus et aurea vati cassida; XI 774. — III. res Italas haut vatum ignarus venturique inscius aevi fecerat Ignipotens; VIII 627. — IV. monstrat Carmentalem portam, nymphae priscam Carmentis honorem, vatis fatidicae; VIII 340. mihi Cassandrae per somnum vatis imago ardentis dare visa faces; V 636. heu vatum ignarae mentes! IV 65. multa praeterea vatum praedicta piorum ‖ priorum ‖ terribili monitu horrificant; IV 464. ostia vatis ferunt responsa per auras; VI 82. (Aeneas rumum) vatis portat sub tecta Sibyllae; VI 211.

uber, Euter, Bruſt, Fruchtbarkeit, Fülle: I. non vobis rege Latino divitis uber agri derit; VII 262. si derunt, rarum pecorique et vitibus almis aptius uber erit; G II 234. — II, 1. Hyrcanae admorunt ubera tigres; IV 367. nec, sed (vaccae) tota in dulcis consument ubera natos; G III 178. ubera vaccae lactea demittunt; G II 524. ipsae lacte domum referent distenta capellae ubera; E IV 22. sic cytiso pastae distendant ubera vaccae; E IX 31. quam magis exhausto spumaverit ubere mulctra, magis . .; G III 309. *(Metabus) teneris immulgens ubera labris; XI 572. frustra pressabimus ubera palmis; E III 99. qualis Polyphemus lanigeras claudit pecudes atque ubera pressat; III 642. refero: ſ. distendo. bina die (capreoli) siccant ovis ubera; E II 42. hinc magis ubera tendunt (oves); G III 396. — 2. (equus) haec iam primo depulsus ab ubere matris audeat ‖ gaudeat ‖; G

III 187. quos (infantes) ab ubere raptos abstulit atra dies; VI 428. quem (cervom) matres ab ubere raptum nutribant . .; VII 484. — III. qui frequens herbis et fertilis ubere campus; G II 185. est terra antiqua, potens armis atque ubere glaebae; I 531. III 164. — IV. serva datur. Cressa genus, Pholoë, geminique sub ubere nati; V 285. — V, 1. eadem (tellus) vos ubere laeto accipiet reduces; III 95. (vitula) binos alit ubere fetus; E III 30. spumare: f. II, 1. exhanrio. (caprae) gravido superant vix ubere limen; G III 31. — 2. sus alba solo recubans, albi circum ubera nati; III 392. [VIII 45.] geminos huic (lupae) ubera circum ludere pendentis pueros; VIII 631. in denso non segnior ubere bacchus; G II 275.

uber, fruchtbar, in Fülle: illi tiliae atque uberrima pinus; G IV 141. centum urbes habitant magnas, uberrima regna; III 106.

ubi, wo, wann, nachdem: A. Raum: I. relativ: ubi iste post Sabinus ante Quinctio bidente dicit attondisse forcipe ‖ forfice ‖ comata colla; Cat X 8. devenere locos, ubi nunc ingentia cernes ‖ cernis ‖ moenia; I 365. tristis ubi infausto committitur omine pugna; XI 589. ubi mollis amaracus illum (Ascanium) complectitur umbra; I 693. saevos ubi Orion hibernis conditur undis; VII 719. ubi socii cratera coronant; G II 528. fessus ubi extructo possis cousidere nido; Ci 193. ubi amnes in aequora currunt quisque suum populatus iter; XII 524. haec ubi nos praecepta inbent deponere dona; VI 632. ubi biforem dat tibia cantum; IX 618. ubi decursu rapido de montibus altis dant sonitum spumosi amnes; XII 523. tardis ingens ubi flexibus errat Mincius; G III 17. tenvis ubi argilla et dumosis calculus arvis; G II 180. ignis ubi in medio; G II 528. museus ubi et viridissima gramine ripa; G III 144. ubi odor caeni gravis; G IV 49. ubi templum illi (Veneri); I 416. cum relinquo campos, ubi Troia fuit; III 11. mons Idaeus ubi et gentis cunabula nostrae; III 105. io matres, audite, ubi quaeque, Latinae; VII 400. pinguis ubi et placabilis ara Dianae; VII 764. (Hippolytus) verso ubi nomine Virbius esset; VII 777. pinguis ubi et placabilis ara Palici; IX 585. ubi pinguia culta exercentque viri Pactolusque inrigat auro; X 141. solus (Hippolytus) ubi in silvis Italis ignobilis aevom exigeret; VII 776. (nautae?) servati ex undis ubi figere dona solebant Laurenti divo; XII 768. hic locus est, partis ubi se via findit in ambas; VI 540. ubi Lydius leni fluit agmine Thybris; II 781. saevos ubi Aeacidae telo iacet Hector, ubi ingens Sarpedon; I 99. ubi Lydia quondam gens iugis insedit Etruscis; VIII 479. ubi plurima fuso sanguine terra madet; XII 690. ubi pinguem dives opacat ramus humum; VI 195. sedes ubi fata quietas ostendunt; I 205. ubi aëra vincere summum arboris haut ullae iactu potuere sagittae; G II 123. dives inaccessos ubi Solis filia lucos adsiduo resonat cantu; VII 11. coniunx ubi pristinus illi respondet curis; VI 473. ubi vocis offensa resultat imago; G IV 50. corpus ubi examini positum Pallantis Acoetes servabat senior; XI 30. ubi concava pulsu saxa sonant; G IV 49. ubi stridunt hastilibus aurae; XII 691. hic, ubi densas agricolae stringunt frondes; E IX 60. ubi solebant votas suspendere vestes; XII 768. ubi speluncae tegant et saxea procubet umbra; G III 145. ubi maximus Atlans axem umero torquet stellis ardentibus aptum; IV 481. ubi caelifer Atlans . . aptum; VI 796. quippe ubi fas versum atque nefas; G I 505. hic, ubi disiectas moles avolsaque saxis saxa vides; II 608. ubi tot Simois scuta virum galeasque et fortia corpora volvit; I 99.

II. Frage: 1. direft: o ubi campi Sperchiosque et virginibus bacchata Lacaenis Taygeta! G II 486. vivisne? aut, si lux alma recessit, Hector ubi est? III 312. quid loquor, aut ubi sum? IV 595. ubi nunc nobis deus ille magister, nequiquam memoratus Eryx? V 391. ubi fama per omnem Trinacriam et spolia illa tuis pendentia tectis? V 393. ubi hic Iuno demissave nubibus Iris? X 73. ubi nunc Mezentius acer et illa effera vis animi? X 897. praemia sunt pietatis ubi, pietatis honores? Cul 225. quo ire iubes, ubi ponere sedes? III 88. — 2. indirekt: unde (nautae) reverti scirent et longos ubi circumflectere cursus; V 131. quae loca, quive habeant homines, ubi moenia gentis, vestigemus; VII 131. non prius aspicies, ubi fessum aetate parentem liqueris Anchisen? II 596. ante locum similem exquirunt, ubi prima paretur arboribus seges; G II 266. classem molimur incerti quo fata ferant, ubi sistere detur; III 7.

B. Zeit: ubi auditis lupos acuunt balatibus agni; G IV 435. vesper ubi aut hibernus agit (avis) de montibus imber; G IV 474. is ubi se nullo iam cursu evadere pugnae posse cernit; XI 702. ubi flavo argentum Pariusve lapis circumdatur auro; I 592. hiberni condunt ubi sidera cori; V 126. qualis ubi in lucem coluber mala gramina pastus convolvit terga; II 471. ubi placata venti dant maria; III 69. ubi nulla datur dextra adiectare potestas nec . .; III 670. verum ubi nulla datur caecum exsuperare potestas consilium; VII 591. ubi Iuppiter uvidus austris denset erant quae rara modo, et quae densa relaxat; G I 417. qualis ubi hibernam Lyciam Xanthique fluenta deserit Apollo; IV 143. libra ubi medium luci atque umbris iam dividit orbem; G I 209. ergo ubi ver nanctae (apes) sudum camposque patentis erumpunt portis; G IV 77. ubi aut morbo gravis aut iam segnior annis deficit (equus); G III 95. ubi iam breviorque dies et mollior aestas; G I 312. hoc ubi, (vites?) non a stirpe valent; G II 312. ubi prima fides pelago; III 69. ubi nec potis Ionios fluctus aequare sequendo; III 671. nullus in ore rubor: ubi enim rubor, obstat amori; Ci 180. ubi hiulca ‖ victa ‖ siti findit canis aestifer arva; G II 353. ubi frigidus annus trans pontum fugat (avis?) et terris immittit apricis; VI 311. ubi navigiis violentior incidit eurus; G II 107. ubi apes aestate serena floribus insidunt variis; VI 707. ubi Delum maternam invisit Apollo; IV 144. ubi ad terras abrupto sidere nimbus it mare per medium; XII 451. ubi nulla movet stabilem fallacia Nisum; Ci 378. ubi pontus extremam sinu perfundit harenam; XI 624. sicut aquae tremulum labris ubi lumen aënis sole repercusso omnia pervolitat late loca; VIII 22. ubi Nisum nec possunt homines nec possunt flectere divi; Ci 378. ubi lumen obscura vicissim luna premit; IV 80. his ibi ‖ ubi ‖ tum natum Anchises unaque Sibyllam prosequitur dictis; VI 897. vesper ‖ Vesper ‖ ubi e pastu vitulos ad tecta reducit; G IV 434. verum ubi nulla fugam reperit fallacia; G IV 443. ubi (Scylla) nulla malis reperit solacia tantis; Ci 181. mixta rubent ubi lilia multa alba rosa; XII 68. qualis ubi pontus nunc ruit ad terram; XI 624. ubi certa sedet patribus sententia pugnae; VII 611. ubi concubitus primos iam nota voluptas sollicitat; G III 130. ubi appulsae rates stant in vadis; Cat XIII 24. ubi andito stimulant trieterica Baccho orgia; IV 302. ubi suadent cadentia sidera somnos; IV 81. ubi pontus scopulos superiacit unda spumeus; XI 624. inde ubi tot traxisse moras, tot spicula taedet vellere; X 888. ille (Daphnis) ubi me contra videt; E VII 8. ubi (Amata) Latinum contra stare videt; VII 373. ubi (Scylla) tabidulam videt labi per viscera mortem; Ci 182. ubi lenis crepitans vocat auster in altum; III 70. ubi nocturnus vocat clamore Cithaeron; IV 303. ubi (Aeneas) urgetur pugna congressus iniqua;

X 809. postera lux ubi gelida venientem ignem quatiebat ab Oeta; Ci 349. ipse, ubi tempus erit, omnis (capellas) in fonte lavabo; E III 97. ubi obscuram trahi vento mirabere nubem; G IV 60. ubi angusti rarescent claustra Pelori; III 411. ubi sub lucem densa inter nubila sese diversi rumpent radii; G I 445. ubi cantu querulae rumpent arbusta cicadae; G III 328. ubi positis aris iam vota in litore solves; III 404. ubi pallida surget Tithoni crocum linquens Aurora cubile; G I 446. verum ubi correptum manibus viuclisque tenebis; G IV 405. immo ubi defunctae (carinae) finem portusque tenebunt Ausonios olim; IX 98. nos ubi primus equis Oriens adflavit anhelis; G I 250. ille (Aeneas) ubi matrem adgnovit; I 405. rursus easdem (apes) vesper ubi e pastu tandem decedere campis admonuit; G IV 185. ubi pulsam hiemem Sol aureus egit sub terras; G IV 51. ubi rebus nox abstulit atra colorem; VI 272. hunc (Palinurum Aeneas) ubi vix multa maestum cognovit in umbra; VI 340. post ubi collectum robor ‖ robur ‖ viresque refectae; G III 235. haec ubi (Simylus) collegit; Mo 92. ubi (dea) primae commisit funera pugnae; VII 542. post ubi iam thalamis se composuere (apes), siletur in noctem; G IV 189 ergo ubi (Dido) concepit furias evicta dolore; IV 474 ubi caelum condidit umbra Iuppiter; VI 271. ubi confecti cursus; V 362. hunc (Turnum) ubi contiguum missae fore credidit hastae, ire prior Pallas; X 457. haec ubi dicta dedit (Creusa); II 790. ergo ubi delapsae (harpyiae) sonitum per curva dedere litora, dat signum Misenus; III 238. inde ubi clara dedit sonitum tuba; V 139. haec ubi dicta dedit Phoebi longaeva sacerdos; VI 628. haec ubi dicta (Iuno) dedit; VII 323. haec ubi dicta dedit; VII 471. haec ubi dicta dedit (Aeneas); VIII 541. (Iuno) haec ubi dicta dedit; X 633. ergo ut ‖ ubi ‖ missa manu sonitum dedit hasta per auras; XI 799. (Turnus) haec ubi dicta dedit; XII 81. (Aeneas) haec ubi dicta dedit; XII 441. ubi (Dido) decrevit mori, tempus secum ipsa modumque exigit; IV 475. haec ubi deflevit (Aeneas); XI 59. eadem (Taugete) ubi tristior hibernas caelo descendit in undas; G IV 235. haec ubi dicta; I 81. haec ubi dicta, petunt portus; V 32. haec ubi dicta, locum capiunt; V 315. haec ubi dicta, dapes iubet (Euandrus) et sublata reponi pocula; VIII 175. post ubi digressi; IV 80. hunc ubi sollicitum dimisit inertia vitae, interius graviter regementem; Cul 385. qualis ubi Oceani perfusus Lucifer unda extulit os sacrum caelo; VIII 589. ubi abreptis fugit praesepia vinclis tandem liber equs; XI 492. ubi (dea) sanguine bellum imbuit; VII 541. ille (Iulus) ubi magnum falsi implevit genitoris amorem; I 716. ubi curva choros indixit tibia Bacchi; XI 737. huc ubi delati portus intravimus, ecce . .; III 219. ubi tempestas et caeli mobilis umor mutavere vices ‖ vias ‖; G I 417. ille (puer) ubi complexu Aeneae colloque pependit; I 715. post ubi (Aeneas) dona peregit: „nunc adsit“ . .; V 362. his ubi (genitor) laeta deae permulsit pectora dictis; V 816. ubi frigidus imber altius ad vivom persedit; G III 441. ubi iam patriae perventum ad limina sedis; II 634. oculos ubi languida pressit nocte quies; XII 908. (Turnus) ubi rapidus in tecta recessit; XII 81, (Aeneas) diversos ubi sensit ‖ sentit ‖ equos curramque referri; XII 495. continuo avidis ubi subdita flamma medullis; G III 271. qualis ubi aut leporem aut candenti corpore cycnum sustulit lovis armiger; IX 563. inde ubi (columbae) venere ad fauces grave olentis Averni; VI 201. quos ubi confertos audere in proelia vidi; II 347. is ubi Dardanios habitus et Troïa vidit arma procul; III 596. is (Anchises) ubi tendentem adversum per gramina vidit Aenean; VI 684. is (Helenor) ubi se Turni media inter milia vidit; IX 549. hunc (Acronem) ubi miscentem longe media agmina (Mezentius) vidit; X 721. ubi divos in vota vocavit; VII 471. ubi (animae) mille rotam volvere per annos; VI 748. ubi ignea venis omnibus acta sitis miseros adduxerat artus; G III 482. inde ubi prima quies medio iam noctis abactae curriculo expulerat somnum; VIII 407. post ubi nona suos Aurora induxerat ortus; G IV 552. ubi (Carme) blanda pectus spe luserat ‖ vicerat ‖ aegrum; Ci 341. his ubi (Carme) sollicitos animi relevaverat aestus vocibus; Ci 340. huc ubi delatus Cymaeam accesseris urbem; III 441. at tribus exactis ubi quarta acceperit ‖ accesserit ‖ aestas; G III 190. ast ubi digressum Siculae te admoverit orae ventus; III 410. ubi primum vellere signa adnuerint superi; XI 19. ubi libera colla servitio adsuerint; G III 167. inde ubi quarta sitim caeli collegerit hora; G III 327. ubi primos crastinus ortus extulerit Titan; IV 118. inde ubi iam validis amplexae (vites) stirpibus ulmos exierint, tum . ; G II 367. ubi iam firmata virum te fecerit aetas; E IV 37. libra die somnique pares ubi fecerit horas; G I 208. post ubi nona suos Aurora ostenderit ortus; G IV 544. ubi (sol) medio refugerit orbe; G I 442. ubi Titan radiis retexerit orbem; IV 119. verum ubi ductores acie revocaveris ambo; G IV 88. ubi transmissae steterint trans aequora classes; III 403. hic ‖ hinc ‖ ubi iam emissum caveis ad sidera caeli nare per aestatem liquidam suspexeris agmen; G IV 58. ille (sol) ubi nascentem maculis variaverit ortum; G I 441.

ubique, wo nur, überall, überallhin: nec quidquid ubique est gentis Dardaniae; I 601. crudelis ubique luctus, ubique pavor et plurima mortis imago; II 369. horror ubique animo; II 755. funditur ater ubique cruor; XI 646.

Ucalegon, einer der Greouten Trojas: iam proximus ardet Ucalegon; II 311.

udus, feucht, naß: simul his dictis faciem (Nisus) ostentabat et udo turpia membra limo; V 357. germen udo docent inolescere libro; G II 77. (dicantur) vel acta puero cum viris convivia udaeque per somnum nates; Cat XIII 14. nigra subest udo tantum cui (arieti) lingua palato; G III 388. udo sub robore vivit stuppa vomens tardum fumum; V 681. dum prima lues udo sublapsa veneno pertemptat sensus; VII 354. dum vere madent udo terrae ac pluvialibus austris; G III 429. udis aries in gurgite villis mersatur; G III 446. volnus udae vocis iter tenuemque inclusit sanguine vitam; VII 533.

ve, oder, oder auch: I, 1. quis talia fando Myrmidonum Dolopumve temperet a lacrimis? II 7. non ego Myrmidonum sedes Dolopumve superbas aspiciam; II 785. nec te, carissime coniunx, incassumve tuos volui exercere labores; VIII 378. ubi hic Iuno demissave nubibus Iris? X 73. quicumque sacrum violarit volnere corpus, Tros Italusque ‖ Italusve ‖; XI 592. ubi flavo argentum Pariusve lapis circumdatur auro; I 593. quam casus sociarit opem numenne ‖ numenve ‖ deorum, prodere sit dubium; Cul 193. nec patris Anchisae cineres ‖ cinerem ‖ manesve revelli; IV 427. non illis omnibus arma nec clipei currusve sonant; VII 686. non illa (Camilla) colo calathisve Minervae femineas adsueta manus, sed . .; VII 805. nec (Turnus) currus umquam videt aurigamve ‖ aurigamque ‖ sororem; XII 918. (Sabinus) hoc negat Tryphonis aemuli domum negare nobilem insulamve Caeruli; Cat X 7. non tibi Tyndaridis facies invisa Lacaenae culpatusve Paris has evertit opes; II 602. quod fieri ferro liquidove potest electro; VIII 402. ne quaere doceri, quae forma viros fortunave mersit; VI 615. ne noster honos infractave cedat fama loco neu . .; VII 332. velut sese abdidit occiso pastore lupus

magnove iuvenco; XI 811. ne tenues pluviae rapidive potentia solis acrior aduret; G I 92. nec sidus regione viae litusve fefellit; VII 215. ingenti Sila summove Taburno cum duo tauri frontibus incurrunt; XII 715. quales quercus, cyparissi constiterunt, silva alta Iovis lucusve Dianae; III 681. neque enim specie famave movetur Dido; IV 170. non iam stipitibus duris agitur sudibusve praeustis; VII 524. — 2. non ulla laborum, o virgo, nova mi facies inopinave surgit; VI 104. — 3. nec veterum memini laetorve malorum; XI 280. sin totum moveri mutarive putas bellum; X 627. — 4. multos Vesulus quem (aprum) pinifer annos defendit multosve ‖ multosque ‖ palus Laurentia; X 709. — 5. non alios inluxisse dies aliumve habuisse tenorem crediderim; G II 337. quo numine laeso ‖ laesa ‖ quidve dolens regina deum impulerit . .; I 9. ne qua (puer) scire dolos mediusve occurrere possit; I 682. hortamur fari, quo sanguine cretus quive fuat ‖ quidve ferat ‖; II 75. quidve moror? II 102. nec prius amissam (Creusam) respexi animumve reflexi, quam venimus; II 741. (Diores) transeat elapsus prior ambiguumve relinquat; V 326. quae loca, quive habeant homines, ubi moenia gentis, vestigemus; VII 131. sit qui me raptum pugna pretiove redemptum mandet humo; IX 213. qua te regione reliqui? quave sequar? IX 391. ego tela dedi fovive Cupidine bella? X 93. quae me fuga quemve reduceit? X 670. o decus Italiae virgo, quas dicere grates quasve referre parem? XI 509. quo ferrum quidve haec gerimus tela inrita dextris? XI 735. nec arma Aeneadae referent ferrove haec regna lacessent; XII 186. quo ruitis? quaeve ista repens discordia surgit? XII 313. heu heu, quid dicam quove ausa malum hoc exordiar ore? dicam equidem; Ci 265. quid de te possim scribere quidve tibi; Cat IX 10. — II, 1. non exuvias pulsaeve tropaeum virginis aut spolia ulla peto; XI 790. — 2. sive Getis inferre manu lacrimabile bellum Hyrcanisve Arabisve parant seu . .; VII 605. sed si quis, si quis in adversum rapiat casusve deusve; IX 211. nisi te nobis malus, o malus, optima Carme, ante in conspectum casusve deusve tulisset; Ci 279. si quando vacuum (Simylum) casula pluviaeve tenebant festave lux; Mo 67. ne quid inausum aut intractatum scelerisve dolive fuisset; VIII 206. quidve petat quidve ipse ferat; X 150. (Turnus) se nec cognoscit euntem tollentemve manu saxumve ‖ saxumque ‖ immane moventem; XII 904.

vecors, unſinnig: impietate fera vecordem Colchida matrem meditantem volnera; Cul 249.

vectis, Riegel: (portas) centum aerei claudunt vectes aeternaque ferri robora; VII 609.

vecto, fahren, bringen: quod alta non possim ut ante vectari freta; Cat XIII 2. corpora viva nefas Stygia vectare carina; VI 391. nec plaustris cessant vectare gementibus ornos; XI 138.

vector, Schiffer: hinc cedet et ipse mari vector; E IV 38.

veho, führen, bringen, pass. fahren: quibus in patriam ventosa per aequora vectis; G I 206. quae (navis) Lycios fidumque vehebat Oronten; I 113. qua (nave) vectus Abas, et qua grandaevos Aletes; I 121. nos Troia antiqua diversa per aequora vectos tempestas appulit; I 376. Troes te miseri, ventis maria omnia vecti, oramus: prohibe . .; I 524. nos patria incensa diversa per aequora vectae tulimus . .; III 325 hi, quos vehit unda, sepulti; VI 326. quos (Leucaspim, Oronten) simul ab ‖ a ‖ Troia ventosa per aequora vectos obruit auster; VI 335. tris notus hibernas immensa per aequora noctes vexit me violentus aqua; VI 356. quas ego te terras et quanta per aequora vectum accipio! VI 692. Neptunus fugam dedit et praeter vada fervida vexit (Troes?); VII 24. te ignota ad litora vectum; VII 124. diluvio ex illo tot vasta per aequora vecti rogamus . .; VII 228 an ‖ at ‖ non sic Phrygius pastor Ledaeam Helenam Troianas vexit ad urbes? VII 364. hunc (Aulesten) vehit immanis Triton; X 209. neque ad sedes victor veherere paternas; XI 44. ingenti mole Latinus quadriiugo vehitur curru; XII 162. volat per hostis vectus equo spumante Saces, adversa sagitta saucius ora; XII 651. Aeneas Romana per oppida digno iam tandem ut tecum carmine vectus eat; Cat XIV 4. denique quid vesper serus vehat, sol tibi signa dabit; G I 461. Antonius Aegyptum virosque Orientis et ultima secum Bactra vehit; VIII 688. apes stridore ingenti liquidum trans aethera vectae; VII 65. nonam serena Auroram Phaëthontis equi iam luce vehebant; V 105. Bactra: ſ. Aegyptum. eum eura sui veheretur coniugis alto; Ci 75. quaecumque (earina) Dardanium ducem Laurentia vexerit arva; IX 100. qua gens Canopi circum pictis vehitur sua rura phaselis; G IV 289. altera (erit) quae vehat Argo delectos heroas; E IV 34. quae manus comitetur Aenean armetque rates pelagoque vehatur; X 165. raptos qui ex hoste penates classe veho mecum; I 379. quae causa rates litus ad Ausonium tot per vada caerula vexit? VII 198. vires; ſ. Aegyptum.

vel, oder, ſogar: A, I, 1. quis tacitum relinquat parvo potentem Fabricium vel te sulco, Serrane, serentem? VI 844. ductor Dardanius torrentis aquae vel turbinis atri more furens; X 603. (dicantur) sera in fratre parsimonia vel aeta puero cum viris convivia udaeque per somnum nates; Cat XIII 13. Silvius Aeneas, pariter pietate vel armis egregius; VI 769. quis ‖ qui ‖ voltus vocisque sonus vel gressus eunti; V 649. terris agitare vel undis Troianos potuisti; XII 803. vere rubenti prima vel autumni sub frigora; G II 321. — 2. audiat haec tautum — vel qui venit ecce Palaemon; E III 50. (mater) gerens virginis arma, Spartanae vel qualis . .; I 316. vel tu quod superest infesto fulmine Morti ‖ morti ‖, si mereor, demitte; V 691. dum vel evectus finem transcendat habendi; Cul 84. — II, 1. (capella) rapit cacumina vel salicis lentae vel quae nova nascitur alnus; Cul 55. hinc (equus) vel ad Elei metas et maxima campi sudabit spatia, Belgica vel molli melius feret esseda collo; G III 204. sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat, vel pater omnipotens abigat ‖ adigat ‖ me fulmine ad umbras, ante quam . .; IV 25. (Nautes) responsa dabat vel quae portenderet ira magna deum vel quae fatorum poseeret ordo; V 706. illa (Camilla) vel intactae segetis per summa volaret gramina, vel mare per medium fluctu suspensa tumenti ferret iter celeris; VII 810. quos Imbrasus ornaverat armis vel conferre manum vel equo praevertere ventos; XII 345. — 2. vel fato fuerit nobis haec debita pestis vel casu incerto merita vel denique culpa; Ci 457. — B, I. poenas expendimus omnes, vel Priamo miseranda manus; XI 259. pondere vel eulicis levior famaque feretur ‖ feratur ‖; Cul 7. omnia vel medium fiat ‖ fiant ‖ mare; E VIII 58. forma vel sidera fallas; Ci 432. — II. sternere vel dura posse super silice? Cat IX 46. ausim vel tenui vitem committere sulco; G II 289. — III. carmina vel caelo possunt deducere Lunam; E VIII 69. ibo animis contra, vel magnum praestet Achillem ille licet; XI 438. te vero victore prius vel sidera cursus mutatura suos quam te faeturum metui; Ci 425. — IV. vel eum se pavidum contra mea iurgia fingit, artificis scelus; XI 406.

velamen, Schleier, Hülle: (Aeneas) ferre iubet circumtextum croceo velamen acantho, ornatus Argivae Helenae; I 649. purpureas super vestes, velamina nota, coniciunt; VI 221. fero: ſ. circumtexo. Heliades candida fundebant tentis velamina ramis; Cul 130. mirantur [pallam et pictum croceo velamen acantho]; I 711. Cinyphii tondent hirqui saetas

comantis usum in castrorum et miseris velamina nantis; G III 313.

Velinus, A. See im Sabinergebirge: audiit amnis sulpurea ‖ sulfurea ‖ Nar albus aqua fontesque Velini; VII 517. qui Rosea rura Velini colunt; VII 712. — B. zu Velia, Küstenstadt Lukaniens, gehörig: portus require Velinos; VI 366.

velivolus, mit Segeln beflügelt: Iuppiter aethere summo dispiciens ‖ despiciens ‖ mare velivolum terrasque iacentis; I 224.

vello, abreißen, ausreißen: quae prima solo ruptis radicibus arbos vellitur; III 27. Cynthius aurem vellit et admonuit: „oportet“ ..; E VI 4. mors aurem vellens „vivite“, ait „venio“; Copa 38. (Simylus) inde comas apii gracilis rutamque rigentem vellit et exiguo coriandra trementia filo; Mo 91. Metabus hastam cum virgine gramineo donum Triviae de caespite vellit; XI 566. tum cruor et volsae labuntur ab aethere plumae; XI 724. pontem auderet quia vellere Cocles; VIII 650. (Pyrrhus) postis a cardine vellit aeratos; II 480. volsis pascunt radicibus herbae; III 650. rutam: s. comas. (Lagus) magno vellit dum pondere saxum; X 381. non quisquam castris audebit vellere signa; G IV 108. ubi primum vellere signa adnuerint superi; XI 19. inde ubi tot traxisse moras, tot spicula taedet vellere; X 888. Volsci fossas implere parant ac vellere vallum; IX 506.

vellus, Schaffell, Vließ: I. si non Assyrio fuerint ‖ fulgent ‖ bis lanta colore Attalicis opibus data vellera; Cul 63. — II. vellera nymphae carpebant lyali saturo fucata colore; G IV 335. quid (referam) vellera ut foliis depectant tenuia Seres? G II 121. do: s. I. tenuia nec lanae per caelum vellera ferri (videntur); G I 397. fuco: s. carpo. ne (aries) maculis infuscet vellera pullis nascentum; G III 389. aries iam croceo mutabit vellera luto; E IV 44. quamvis Milesia magno vellera mutentur Tyrios incocta rubores; G III 307. ne tondere quidem morbo inluvieque peresa vellera possunt; G III 562. ipse aries etiam nunc vellera siccat; E III 95. harum (bidentium Latinus) effultus tergo stratisque iacebat velleribus; VII 94. tondo: s. peredo. — III. ipse atri velleris agnam Aeneas matri Eumenidum magnaeque sorori ense ferit; VI 249. — IV. iacere: s. II. sterno. fuit templum velleribus niveis et festa fronde revinctum; IV 459.

velo, verhüllen, bedecken, schmücken: quin purpureo velare comas adopertus amictu; III 405. capita ante aras Phrygio velamur amictu; III 545. cum (deum Tiberinum) tenuis glauco velabat amictu carbasus; VIII 33. patre Benaco velatus harundine glauca Mincius; X 205. alii fontemque ignemque ferebant velati limo et verbena tempora vincti; XII 120. illum calamo laetum recinente palustri pollentemque sibi viridi cum ‖ iam ‖ palmite lucens Tmolia pampineo subter coma velat amictu; Cul 75. (Carme) molli ut se velavit amictu; Ci 250. haut mora, continuo cornua velatarum obvertimus antemnarum; III 549. lucida ‖ rorida ‖ qua patulos velabant gramina colles; Cul 47. coram adgnoscere voltus velatasque comas praesentiaque ora videbar; III 174. dixerat (Euandrus), Herculea bicolor cum populus umbra velavit comas; VIII 276. nos delubra deum miseri festa velamus fronde per urbem; II 249. talis gens pecudum fulvis velatur corpora saetis; G III 383. (Aeneas) proponit victori velatum auro vittisque iuvencum; V 366. cetera populea velatur fronde iuventus; V 134. oratores ramis velatos Palladis omnis; VII 154. oratores aderant velati ramis oleae veniamque rogantes; XI 101. sic fatus (Aeneas) velat materna tempora myrto; V 72. ut regius ostro velet honos levis umeros; VII 815.

velox, schnell, geschwind: vellera nymphae carpebant, Deiopea et tandem positis velox Arethusa sagittis; G IV 344. velocem Mnestheus agit acri remige Pristim; V 116. ille (Dares) ictum venientem a vertice velox praevidit; V 444. velocem interea superis in sedibus Opim compellabat Latonia; XI 532. tum fatis debitus Arruns velocem Camillam circuit; XI 760. quae (Scylla) simul ut sese cano de gurgite velox extulit; Ci 514. una velocis Spartae catulos acremque Molossum pasce sero pingui; G III 405. puer regius velocis iaculo cervos cursuque fatigat, acer, anhelanti similis; V 253. pecoris magistris velocis iaculi certamina ponit in ulmo; G II 530. Fama (it), malum qua non aliud velocius ullum; IV 174.

velum, Segel: I. vela cadunt, remis insurgimus; III 207. — II. 1. regina ut vidit aequatis classem procedere velis; IV 587. do: s. do, III. vela (10 St.) S. 188, a. (navis) vela facit tamen et plenis subit ostia velis ‖ velis .. plenis ‖; V 281. talia iactanti (Aeneae) stridens aquilone ‖ Aqu. ‖ procella velum adversa ferit; I 103. Neptunus ventis implevit vela secundis; VII 23. praecipites metus agit ventis intendere vela secundis; III 683. vela secundi intendunt zephyri; V 32. omnis navita ponto umida vela legit; G I 373. vela legunt socii; III 532. nos ad beatos vela mittimus portus; Cat V 8. solvite vela citi; IV 574. tendunt vela noti; III 268. extremo ni iam sub fine laborum vela traham; G IV 117. aurae vela vocant; III 357. quamvis vi cursus in altum vela vocet; III 455. — 2. flecte viam velis; V 28. vigila et velis immitte rudentis; X 229. (Aeneas) iubet intendi bracchia velis; V 829. — III. nos temptamus viam et velorum pandimus alas; III 520. — IV. interea classem velis aptare iubebat Anchises; III 472. ecce tibi Ausoniae tellus: hanc arripe velis; III 477. ipse (Charon) ratem conto subigit velisque ministrat; VI 302. Aeneas ipse sedens clavomque regit velisque ministrat; X 218. puppesque pubesque pleno subit ostia velo; I 400. (navis) vela facit tamen et plenis subit ostia velis ‖ velis .. plenis ‖; I 281. pius Aeneas tendit iter velis portumque relinquit; VII 7.

velum, Decke, Hülle: I. tale deae velum sollemni tempore portant; Ci 35. — II. nec procul hinc Rhesi niveis tentoria velis (Aeneas) adgnoscit lacrimans; I 469.

velut, veluti, gleichwie, sowie: I. 1. venti velut agmine facto, qua data porta, ruunt; I 82. ipse (Protens) velut stabuli custos in montibus olim considit scopulo medius; G IV 433. (virgo) fertur et incertis iactatur ad omnia ventis, cymba velut; Ci 479. ac velut immissi ignes arentem in silvam; non segnius ambo ruont; XII 521. ille (Latinus) velut pelagi rupes immota resistit; VII 586. ille (vir) velut rupes vim cunctam atque minas perfert caelique marisque; X 693. qui Rutulum regem incluserit urbi, immanem veluti pecora inter inertia tigrim; IX 730. saeva velut gelidis Edonum Bistonis oris ictave barbarico Cybeles antistita buxo virgo bacchatur; Ci 166. velut patrios imitatus honores apex; Ci 500. Eumenidum veluti demens videt agmina Pentheus; IV 469. velut sese abdidit occiso pastore lupus magnove invenco; XI 811. † fulminibus veluti fragor est a turbine nisi; Cul 318. — 2. ac velut aper substitit nec cuiquam propius accedere virtus, haut aliter non ulli est animus ..; X 707. velut dispersa immittit silvis incendia pastor: non aliter ..; X 405. velut annoso validam cum robore quercum boreae eruere certant, haut secus ..; IV 441. ac velut ille continuo in montis sese avius abdidit altos lupus, haut secus ..; XI 809. ac velut fugam dant nubila caelo: sic Turno agmina cedunt; XII 365. ac velut in somnis nequiquam extendere cursus velle videmur: sic Turno successum dea dira negat; XII 908. hic velut in niveo ovo

internodia fluitant: sic Scyllae corpus artus mutabant; Ci 490. — IL in segetem veluti cum flamma furentibus austris incidit; II 304 veluti summis antiquam in montibus ornum cum instant eruere agricolae; H 626. velut ingentem formicae farris acervom cum populant hiemis memores; IV 402. magno veluti cum flamma sonore virgea suggeritur costis undantis aëni; VII 462. purpureus veluti cum flos succisus aratro languescit moriens; IX 435. mugitus veluti cum prima in proelia taurus terrificos ciet; XII 103. veluti lentis Cyclopes fulmina massis cum properant, non aliter..; G IV 170. ac velut cum duo tauri frontibus incurrunt: non aliter concurrunt clipeis; XII 715. veluti magno in populo cum saepe coorta est seditio, sic..; I 148. ac veluti saxum cum ruit: Turnus sic urbis ruit ad muros; XII 684 nigra velut cum aedes pervolat hirundo: similis luturna fertur equis: XII 473. velut celsam oppugnat qui molibus urbem; V 439. inprovisum veluti qui anguem pressit trepidusque refugit: haut secus..; II 379. veluti lupus quom fremit ad caulas, haud aliter; IX 59. Aeneas urget: inclusum veluti si quando nanctus cervom venator instat; XII 749 ac velut effusa si quando grandine nimbi praecipitant: sic obrutus Aeneas..; X 803. Indum sanguineo veluti violaverit ostro si quis ebur, talis..; XII 67. ac velut in pratis ubi apes floribus insidunt; VI 707.

vena, Ader, Blut: I. profuit inter ima ferire pedis salientem sanguine venam; G III 460. quae (virgo) simul ac venis hausit silentibus ignem; Ci 163. — II, 1. seu (calor) durat magis et venas adstringit hiantis; G I 91. ferio: ſ. I. saliunt. non tibi nequiquam pallor aegrotas tenui suffundit ‖ suffudit ‖ sanguine venas; Ci 226. — 2. *spicula caeca relinquont (apes) adfixae venis; G IV 238. — 3. [ut (usus) silicis venis abstrusum excuderet ignem]; G I 135. haurio: ſ. I. silent. — 4. quaerit pars semina flammae abstrusa in venis silicis, pars..; VI 7. — III, 1. Silenum videre iacentem inflatum besterno venas, ut semper, Iaccho; E VI 15. — 2. ubi ignea venis omnibus acta sitis miseros adduxerat artus; G III 482. at regina vulnus alit venis; IV 2. haec eadem (Italia) argenti rivos aerisque metalla ostendit venis; G II 166.

venabulum, Jagdſpieß: I. retia rara, plagae, lato venabula ferro Massylique ruunt equites; IV 131. — II. quae (fera) saltu supra venabula fertur; IX 553.

venalis, käuflich: (Simylus) nonis diebus venales umero fasces portabat in urbem; Mo 81.

venator, Jäger: I. Aeneas urget: inclusum veluti si quando nanctus cervom puniceae saeptum formidine pinnae venator cursu canis et latratibus instat; XII 751. — II. procul Ornytus armis ignotis et equo venator Iapyge fertur; XI 678.

venatrix, Jägerin: I. umeris de more habilem suspenderat arcum venatrix dederatque comam diffundere ventis, nuda genu nodoque sinus collecta fluentis; I 320. captivo sive ut (virgo) se ferret in auro venatrix; XI 779. comitem Aenean quem (Nisum) miserat Ida venatrix; IX 177. suspendit: ſ. dat. — II. colligo: ſ. I. dat.

venatus, Jagd: I. rami atque asper victu venatus alebat; VIII 318. — II, 1. neu ‖ nec ‖ venatus esses virgo sectata virorum! Ci 298. — 2. venatu invigilant pueri silvasque fatigant; IX 605. — III. cui gens adsueta multo venatu nemorum, duris Aequicula glaebis; VII 747. si qua (dona) ipse meis venatibus auxi; IX 407. vidimus obscuris primam sub vallibus urbem venatu adsiduo; IX 245.

vendo, verkaufen, verraten: exanimum auro corpus vendebat Achilles; I 484. vendidit hic auro patriam dominumque potentem imposuit; VI 621.

venenum, Farbe, Gift: I. nascuntur plurima (venena) Ponto; E VIII 96. quantum (nocuit) duri venenum dentis; G II 379. — II. (malum) membris agit atra venena; G II 130. haec Ponto mihi lecta venena ipse dedit Moeris; E VIII 95. sive etiam iactis speciem mutata venenis infelix virgo; Ci 70. *laesae (apes) venenum morsibus inspirant; G IV 236 lego: ſ. do. — III. (sagittam) armatam saevi Parthus quam felle veneni torsit; XII 857. occidet et serpens, et fallax herba veneni occidet; E IV 24. quaeruntur pubentes herbae nigri cum lacte veneni; IV 514. — IV. quo (Amyco) non felicior alter ungere tela manu ferrumque armare veneno; IX 773. te viderunt, Ismare, gentes calamos armare veneno, Maeonia generose domo; X 140. his (venenis) ego saepe lupum fieri Moerim vidi; E VIII 97. ut occultum inspires ignem fallasque veneno; I 688. si alba neque Assyrio fucatur lana veneno; G II 465. Gorgoneis Allecto infecta venenis; VII 341. (Laocoon) perfusus sanie vittas atroque veneno; II 221. dum prima lues udo sublapsa veneno pertemptat sensus; VII 354 (Picum) aurea percussum virga versumque venenis; VII 190.

venerabilis, ehrwürdig: ille (Charon) admirans venerabile donum fatalis virgae; VI 408. oleaster hic steterat, nantis olim venerabile lignum; XII 767.

veneror, verehren, anbeten: nunc, veneranda Pales, magno nunc ore sonandum; G III 294. hunc (Protea) et nymphae veneramur et ipse grandaevos Nereus; G IV 391. tu facilis venerare napaeas ‖ Napaeas ‖; G IV 535 placatam Eurydicen vitula venerabere caesa; G IV 547. venerabar Gradivom patrem, Geticis qui praesidet arvis; III 35. et tu, Octavi venerande, meis adlabere coeptis, sancte puer; Cul 25. non ego te talem venerarer munere tali, non equidem; Ci 18. aram suppliciter venerans demisso lumine Turnus; XII 220. in primis venerare deos; G I 338. votis deos venerabere seris; VII 597. Pergameum larem et canae penetralia Vestae (Aeneas) farre pio et plena supplex veneratur acerra; V 745. iussi numina magna loci veneramur; III 697. multa movens animo nymphas venerabar agrestis; III 34. penetralia: ſ. larem. te vero, venerande puer, iam pectore toto accipio; IX 276. (nutrix) inde mago geminata Iovi ‖ magi venerata Iovis ‖ Stygialia sacra pergit; Ci 374. templa dei saxo venerabar structa vetusto: „da“..; III 84. illa (vates) cursus dabit venerata secundos ‖ sacerdos ‖; III 460. egressi veneramur Apollinis urbem; III 79.

venia, Gefälligkeit, Gnade, Verzeihung: 1. unum hoc per si qua est victis venia hostibus oro: patiare..; X 903. sin altior istis sub precibus venia nulla latet; X 626 — II namque (napaeae) dabunt veniam votis; G IV 536. quam (veniam) mihi cum dederit ‖ dederis ‖, cumulatam monte ‖ morte ‖ remittam; IV 436. nosco: ſ. III. cunctis ‖ cuncti ‖ nam lecti navibus ibant orantes veniam; I 519. extremam hanc oro veniam; IV 435. ipsum (Aenean?) obtestemur veniamque oremus ab ipso; XI 358. tu modo posce deos veniam; IV 50. hortatur pater veniam precari, quam fessis finem rebus (Phoebus) ferat; III 144. remitto: ſ. do. oratores aderant velati ramis oleae veniamque rogantes; XI 101. — III. dignus amor venia, gratum ‖ veniam ‖ si Tartara nossent; Cul 294. — IV. quos (oratores) bonus Aeneas haut aspernanda precantis prosequitur venia; XI 107.

Venilia, Nymphe: cui (Turno) Pilumnus avos, cui diva Venilia mater; X 76.

venio, kommen, gelangen, erſcheinen: I. abſolut: I. ſubſtantiviſch: a. ne quis posset moliri moram aut veniendi poscere causas; I 414. invat

veniendi discere causas; VI 188. — b. multi taciti ventura videbant; II 125. tu, o sanctissima vates, praescia venturi, da Latio considere Teucros; VI 66. — 2. verbal: a. si quando ad proelia ventumst; G III 98. postquam altos ventum in montis atque invia lustra; IV 151. ventum erat ad limen, cum virgo ait . .; VI 45. ut ventum ad sedes; VIII 362. postquam inter retia ventumst; X 710. postquam arma dei ad Volcania ventumst; XII 739. ventum ad supremum est; XII 803. — b. et nos hinc alii sitientis ibimus Afros, pars Scythiam rapidum cretae ‖ certe ‖ veniemus Oaxen ‖ ad Oxum ‖, pars penitus toto divisos orbe Britannos; E I 66. tantum inter densas umbrosa cacumina fagos adsidue veniebat (Corydon); E II 4. veniam quocumque vocaris; E III 49. audiat haec tantum — vel qui venit ecce Palaemon; E III 50. cum faciam vitula pro frugibus, ipse venito; E III 77. qui te, Pollio, amat, veniat quo te quoque gaudet; E III 88. Nerine Galathea, thymo mihi dulcior Hyblae, si qua tui Corydonis habet te cura, venito; E VII 40. nascere, praeque diem veniens age, Lucifer, almum; E VIII 17. parcite, ab urbe venit, iam parcite, carmina, Daphnis; E VIII 109. tamen veniemus in urbem; E IX 62. carmina tum melius, cum venerit ipse, canemus; E IX 67. uvidus hiberna venit de glande Menalcas; E X 20. venit Apollo: „Galle, quid ‖ quid, Galle, ‖ insanis?“ inquit; E X 21. venit et agresti capitis Silvanus honore; E X 24. Pan deus Arcadiae venit; E X 26. ite domum saturae, venit Hesperus, ite capellae; E X 77. an deus immensi venias maris; G I 29. semper enim refice ac, ne post amissa requiras, ante veni ‖ anteveni ‖; G III 70. deum praecepta secuti venimus; G IV 448. venimus hinc lassis ‖ lapsis ‖ quaesitum oracula rebus; G IV 449. reddita Eurydice superas veniebat ad auras pone sequens; G IV 486. (Aristaeus) ad delubra venit; G IV 549. sed vos qui tandem quibus aut venistis ab oris? I 369. equidem Teucrum memini Sidona venire finibus expulsum patriis; I 619. ut faciem mutatus et ora Cupido pro dulci Ascanio veniat; I 659 cum venit (Cupido); I 697. qui (iuvenis) se ignotum venientibus ultro obtulerat; II 59. cum primum Iliacas, Danai, venistis ad oras; II 117. quibus Hector ab oris exspectate venis? II 283. (Coroebus) illis ad Troiam forte diebus venerat insano Cassandrae incensus amore; II 343. hanc ex diverso sedem veniemus in unam; II 716. prius, quam tumulum antiquae Cereris sedemque sacratam venimus; II 742. terram Hesperiam venies; II 781. ut (Andromache) me conspexit venientem; III 306. quis ad Hesperiae venturos litora Teucros crederet? III 186. postquam (Polyphemus) ad aequora venit; III 662. venisse Aenean Troiano sanguine cretum; IV 191. nec coniugis umquam praetendi taedas aut haec in foedera veni; IV 339. sic (Anna) veniat; IV 637. qui (Diores) subiit palmae frustraque ad praemia venit ultima; V 346. qui (Butes) se Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat; V 373. haut equidem pretio inductus pulchroque iuvenco venissem; V 399. imperio Iovis huc venio; V 726. in regna Lavini Dardanidae venient; VI 85. ille, ut venere, vident indigna morte peremptum Misenum Aeoliden; VI 163. Aeneas strictam aciem venientibus offert; VI 291. qui (Apollo) fore te ponto incolumem finisque canebat venturum Ausonios; VI 346. fare age, quid venias, iam istinc; VI 389. pelagine venis erroribus actus an monitu divom? VI 532. illius (Anchisae) ergo venimus et magnos erebi transnavimus amnis; VI 671 vox excidit ore: „venisti tandem?“ VI 687. unde posset venientum discere voltus; VI 755. se satis ambobus Teucrisque venire Latinisque; VII 470. undique ut auxilio veniant; VII 551. ferunt fama Hippolytum ad sidera rursus aetheria venisse; VII 768. supplex ad limina veni; VIII 145. quando huc venistis amici; VIII 172. primus ab aetherio venit Saturnus Olympo; VIII 319. rebus veni non asper egenis; VIII 365. ergo eadem supplex venio; VIII 382. si visurus eum (Pallanta) vivo et venturus in unum; VIII 576. semineces ad terram veniunt; IX 542. volnus Saturnia Iuno detorsit veniens; IX 746. ille (fluvius) suo cum gurgite flavo accepit venientem (Turnum); IX 817. Aurora socios veniente vocari primus in arma iube; X 241. haut Turno fiducia cessit venientis pellere terra; X 277. ut leo advolat: haut alia est Turni venientis imago; X 456 venerat antiquis Corythi de finibus Acron, Graius homo; X 719. desine: nam venio moriturus; X 881. nec sic ad proelia veni, nec . .; X 901. nec veni, nisi fata locum sedemque dedissent, nec . .; XI 112. (Euandrus) venit in medios; XI 149. ultro Inachias venisset ad urbes Dardanus; XI 286. huc peritura veni; XI 856. Corynaeus venienti Ebuso plagamque ferenti occupat os flammis; XII 299. vidit ab adverso venientis aggere Turnus, videre Ausonii; XII 446. Turnus hunc venientem cuspide longa, hunc mucrone ferit; XII 510. nec di texere Cupencum Aenea veniente sui; XII 540. Graecia cum timuit venientis undique Persas; Cul 34. quo quondam victa furore venit Nyctelium fugiens Cadmeis Agaue; Cul 111. quod sua quisquam ad vada venisset; Cul 178. mors aurem vellens „vivite“ ait „venio“; Copa 38. Delia saepe tibi venit; Cat I 1. Delia saepe tibi, non venit adhuc mihi; Cat I 3. (Delia) venerit: audivi; Cat I 5. novit omnia vates, quae sint, quae fuerint, quae mox ventura trabantur; G IV 393. iam venit aestas torrida; E VII 47. ultima Cumaei venit iam carminis aetas; E IV 4. veniet lustris labentibus aetas, cum premet . .; I 283. res Italas haut vatum ignarus venturique inscius aevi fecerat Ignipotens; VIII 627. saepe etiam immensum caelo venit agmen aquarum; G I 322. *neque enim novos iste Dianae venit amor; XI 538. ac iam olim, iam tum acer curas venientem extendit in annum rusticus; G II 405. cum miseranda venit arboribusque satisque lues et letifer annus; III 138. (apes) onera accipiunt venientum; G IV 167. A I 434 quantum (valere) Chaonias dicunt aquila veniente columbas; E IX 13. namque aliae (arbores) nullis hominum cogentibus ipsae sponte sua veniunt; G II 11. arbos tarda venit seris factura nepotibus umbram; G II 58. tum variae venere artes; G I 145. ultro Asiam magno Pelopea ad moenia bello venturam; II 193. optuma vinetis satio, cum vere rubenti candida venit avis; G II 320. nam neque me tantum venientis sibilus austri (iuvat) nec . .; E V 82. quo (malo) non praesentius ullum auxilium venit; G II 130. illa (vates) tibi Italiae populos venturaque bella expediet; III 458. iure omnia bella gente sub Assaraci fato ventura resident; IX 643. huc calybita veni; lassus iam suadet asellus; Copa 25 pauca tua iu nostras venerunt carmina chartas; Cat IX 13. venit carissima vobis ciris et ipse pater; Ci 200. omnia conlustrans hanc primum ad litora classem conspexi ‖ prospexi ‖ venientem; III 652. vix (Aeneas) ea fatus erat, geminae cum forte columbae venere; VI 190. inde ubi (columbae) venere ad fauces grave olentis Averni; VI 201. nec tibi regnandi veniat tam dira cupido; G I 37. milio venit annua cura, cum . .; G I 216. aevo sequenti cum canibus timidi venient ad pocula dammae; E VIII 28. talia flammato secum dea corde volutans nimborum in patriam, loca feta furentibus austris Aeoliam venit; I 52. ipse (Orpheus) te veniente die, te decedente canebat; G IV 466. venit summa dies et ineluctabile tempus Dardaniae; II 324. lectos Dardaniae venisse duces socia arma rogantis; VIII

120. cum fatalis ecus saltu super ardua venit Pergama; VI 515 magnum stridens contorta falarica ‖ phal. ‖ venit, fulminis acta modo; IX 705. *audiam, et haec manis veniet mihi fama sub imos; IV 387. postquam Anchises incendit animum famae venientis amore; VI 889. arborei fetus alibi (felicius veniunt); G I 55. (Dido) rogitans nunc, quibus aurorae venisset filius armis; I 751. velit idem nosse quot fonii veniant ad litora fluctus; G II 108. cum (Fortuna) laeta veniret; XI 42. (Latinus) resistit ut pelagi rupes magno veniente fragore; VII 587. improviso vibratus ab aethere fulgor cum sonitu venit; VIII 525. quos inter medius venit furor; I 348. externi venient generi; VII 98. tum manus Ausonia et gentes venere Sicanae; VIII 328. sin et Troianis cum multo gloria venit sanguine; XI 421. acta multo perque uterum sonitu perque ilia venit harundo; VII 499. hasta venit adversi ‖ aversi ‖ in tergum Sulmonis; IX 412. venit hiems: teritur Sicyonia baca trapetis; G II 519. venturae hiemis memores (apes) aestate laborem experiuntur; G IV 156. regina ut tectis venientem prospicit hostem; XII 595. ille (Dares) ictum venientem a vertice velox praevidit; V 444. quis metus, quae tanta animis ignavia venit? XI 733. postera lux ubi gelida venientem ignem quatiebat ab Oeta; Ci 350. ipsa sed in somnis inbumati venit imago coningis; I 353. quantus ab occasu veniens pluvialibus haedis verberat imber humum; IX 668. huc ipsi potum venient per prata iuvenci; E VII 11. quae (libertas) longo post tempore venit; E I 29. subito cum tabida membris corrupto caeli tractu venit lues; III 138. (Simylus) tristia venturae metuens ieiunia lucis; Mo 4. **fabricata est machina inspectura domos venturaque desuper urbi; II 47. manus: ſ. gentes. milia quot magnis umquam venere Mycenis; II 331. nos idem venturos tollemus in astra nepotes; III 158. infelix Dido, verus mihi nuntius ergo venerat extinctam? VI 457. pars: ſ. alqs; E I 66. pars cetera nuntia ventura Ascanio rerumque patrisque; VIII 550. huc, pater o Lenaee, huc, pater o Lenaee, veni; G II 4. 7. ſ. ciris. venit medio vi pontus; III 417. hinc populum late regem belloque superbum venturum excidio Libyae; I 22. [materno veniens ab avo Cyllenia proles]; IV 258. Iuli progenies magnum caeli ventura sub axem; VI 790. hinc canibus blandis rabies venit; G III 496. quin et Marruvia venit de gente sacerdos; VII 750. aspice, venturo laetentur ‖ laetantur ‖ ut omnia saeclo! E IV 52. (sagitta) venit adversique infigitur arbore trali: V 504. sagitta per caput Remuli venit; IX 633. mollibant aurae ‖ tendebant acres ‖ venientis (serpentis) ad omnia nisus ‖ visus ‖; Cul 168. quae (regna) maxima extremo veniens Sol aspiciebat Olympo; VII 218. tardi venere subulci ‖ bubulci ‖; E X 19. novas veniat qua sucus in herbas; G I 90. nihil ipsa (regina) nec aurae nec sonitus memor aut venientis ab aethere teli; XI 802. scilicet et tempus veniet, cum agricola inveniet . .; G I 493. ſ. dies. magna cum magno veniet tritura calore; G I 190. contra turba Phrygum veniens plangentia iungit agmina; XI 145. murmura venturos nautis prodentia ventos; X 99. vos, Pandionia si qui (venti?) de gente venitis, cernitis: illa ego sum . .; Ci 408. namque aliae (apes) turpes horrent, ceu pulvere ab alto quom venit viator; G IV 97. babilis membris venit vigor; G IV 418. Troiae qui (vir) primus ab oris Italiam venit; I 2. quae fortuna viris, classem quo litore linquant, quid veniant; I 518. tutatur Eurvalum gratior pulcbro veniens in corpore virtus; V 344. (vitula) bis venit ad mulctram; E III 36. veniens Marsorum montibus Umbro; X 544. volgi quae vox ut venit ad auris; II 119. venit et upilio; E X 19. hic segetes, illic veniunt felicius uvae: G I 54. tu sancta Pales, ad quam † ventura ‖ bona turba ‖ recurrit † agrestum bona ‖ voti ‖ secura; Cul 20.

II. mit Ergänzung: 1. non nos aut ferro Libycos populare penatis venimus aut raptas ad litora vertere praedas; I 528. — 2. nec venit in mentem, quorum consederis arvis? IV 39.

venor. jagen, verfolgen: I, 1 venatum Aeneas unaque miserrima Dido in nemus ire parant; IV 117. — 2. hunc (cervum) procul errantem rabidae venantis Iuli commovere canes; VII 493. quae (fera) densa venantum saepta corona contra tela furit; IX 551. saucius ille gravi venantum volnere pectus leo; XII 5. — II. acris venabor apros; E X 56. canibus leporem, canibus venabere dammas; G III 410.

venter. Bauch, Unterleib: I, 1. videbo habentem nihil praeter scissum ventrem et herniosi ‖ hirneosi ‖ patrui pedes inedia turgidos; Cat XIII 39. — 2. quo modo tortus per herbam cresceret in ventrem cucumis; G IV 122. hic gravis in latum dimissa cucurbita ventrem (virebat); Mo 78. — II. foedissima ventris proluvies; III 216. quos (lupos) improba ventris exegit caecos rabies; II 356. — III. praeter: ſ. I, 1.

ventosus. winbig, vergänglich: quibus in patriam ventosa per aequora vectis; G I 206. quos (Leucaspim, Oronten) simul ab ‖ a ‖ Troia ventosa per aequora vectos obruit auster; VI 335. quas (Diras Nox) paribus revinxit serpentum spiris ventosasque addidit alas; XII 848. alii (Cyclopes) ventosis follibus auras accipiunt redduntque; VIII 449. iam nosces, ventosa ferat cui gloria fraudem; XI 708. cui (deo) semper ad ulciscendum quaeritur ex omni ventosa iniuria dicto ‖ verbo atque iniuria facto ‖; Ci 159. an tibi Mavors ventosa in lingua pedibusque fugacibus istis semper erit? XI 390. omnes, aspice, ventosi ceciderunt murmuris aurae; E IX 58.

ventus. Wind, Sturm, Luft: I. **absolut**: 1. ast ubi digressum Siculae te admoverit orae ventus; III 410. discere aestusque pluviasque et agentis frigora ventos; G I 352. pectora motus nunc alios, alios dum nubila ventus agebat, concipiunt; G I 421. unde serenas ventus agat nubes, sol tibi signa dabit; G I 462. iam caelum terramque meo sine numine, venti, miscere et tantas audetis tollere moles? quos ego —! I 133. non (venti) ipsi inter se, non nubila, non mare cedit; X 358. vos, Pandionia si qui (venti?) de gente venitis, cernitis: illa ego sum . .; Ci 408. Danai invadunt, adversi rupto ceu quondam turbine venti confligunt; II 416. vespere ab atro consurgunt venti; V 20. optato ventis aestate coortis; X 405. id venti curant gelidaeque pruinae; G II 263. ubi placata venti dant maria; III 69. sed tibi qui cursum venti, quae fata dedere? III 337. triste arboribus venti, nobis Amaryllidis irae; E III 81. at si (luna) virgineum suffuderit ore ruborem, ventus erit; G I 431. si glomerat ferens incendia ventus; G II 311. ni (Aeolus) faciat, maria ac terras caelumque profundum quippe ferant rapidi (venti) secum; I 59. fieret vento mora ne qua ferenti; III 473. expectet facilemque fugam ventosque ferentis; IV 430. nec (Turnus) ferre videt sua gaudia ventos; X 652. ante volant sonitumque ferunt ad litora venti; XII 455. illi (venti) magno cum murmure montis circum claustra fremunt; I 55. mutati transversa fremunt venti; V 19. quid (repetam) tempestatum regem ventosque furentis Aeolia excitos? X 37. glomerat: ſ. fert. eadem (carmina) verso tenuis cum cardine ventus impulit; III 448. (venti) incubuere mari; I 84. cum sequitur ad litora fluctus, qua venti incubuere; XII 367. saepe etiam stellas vento impendente videbis praecipites caelo labi; G I 365. hic

Aeolus luctantes ventos tempestatesque sonoras imperio premit; I 53. miscent: ſ. audent. vos o potius miserescite, venti; X 676. venti terras turbine perflant; I 83. cum venti posuere omnisque repente resedit flatus; VII 27. tum pius Aeneas „equidem sic poscere ventos iandudum cerno“; V 26. nam pabula venti ferre domum prohibent; G IV 509. prosequitur surgens a puppi ventus euntis; III 130. V 777. partem aliquam, venti, divom referatis ad auris! E III 73. interea fessos ventus cum sole reliquit; III 568. venti velut agmine facto, qua data porta, ruunt; I 82. placidi straverunt aequora venti; V 763. continuo ventis surgentibus freta ponti incipiunt agitata tumescere; G I 356. ſ. prosequitur. quos (dumos) leniter adflans aura susurrantis poscit confundere venti; Cul 156. tollunt: ſ. audent. magno discordes aethere venti proelia ceu tollunt animis et viribus aequis; X 356. murmura venturos nautis prodentia ventos: X 99. ſ. cernunt. maria ac terras caelumque (venti) verrant per auras; I 58. nunc me fluctus habet versantque in litore venti; VI 362. qua cursum ventusque gubernatorque vocabat; III 269. volant: ſ. ferunt. continuo venti volvont mare; III 196. ventis et dis secundis; VIII 682. — 2. ſ. I. referunt, audent, miserescunt. vos ego, vos adeo, venti, testabor, et auras; Ci 407.

II nach Verben: 1. sed pater omnipotens (ventos) speluncis abdidit atris hoc metuens; I 60. Irim misit Iuno ventosque adspirat eunti; V 607. fugit illa (puppis) per undas ocior et iaculo et ventos aequante sagitta; X 248. illa (virga Mercurius) fretus agit ventos et turbida tranat nubila; IV 245. ergo omni studio glaciem ventosque nivalis avertes; G III 318. viribus eniti quarum (furcarum) et contemnere ventos (vites?) adsuescant; G I 360. quam (tellurem) arquitenens immotam coli dedit et contemnere ventos; III 77. disco: ſ. I, I. agunt. te datis linquo velis ‖ ventis ‖, palmosa Selinus; III 705. excieo: ſ. I, 1. furunt. expecto: ſ. I, 1. fert Palinurus omnis explorat ventos atque auribus aëra captat; III 514. hic Aeolus ventos tempestatesque vinclis et carcere frenat; I 53. (taurus) ventos lacessit ictibus; G III 233. cum taurus ventos lacessit ictibus; XII 105. muto: ſ. I, 1. fremunt. tu potes pro viro nebulam et ventos obtendere inanis; X 82. lupus ventos perpessus et imbris; IX 60. sanguine placastis ventos et virgine caesa; II 116. placemus ventos et Cnosia regna petamus; III 115. poscamus ventos; V 59. ventos et varium caeli praediscere morem cura sit; G I 51. adsueta virgo cursu pedum praevertere ventos; VII 807. quos Imbrasus ornaverat armis vel conferre manum vel equo praevertere ventos; XII 345. hic vasto rex Aeolus antro ventos imperio premit; I 53. prodo: ſ. I, 1. veniunt. repeto: ſ. I, 1. furunt. [haut aliter volabat litus harenosum ad Libyae ventosque scabat Cyllenia proles]; IV 257. testor: ſ. I, 2; Ci 407. supprimite o paulum turbati flamina venti; Ci 404. ventis vocatis ibitis Italiam; III 253. Mnesthens agmine remorum celeri ventisque vocatis prona petit maria; V 211. ipsa videbatur ventis regina vocatis vela dare; VIII 707. — 2. num linquere castra hortati sumus aut vitam committere ventis? X 69. ventis dare vela iubebo? IV 546. (matres) ventis dant colla comasque; VII 394 facio: ſ. I, 1. fert. incute vim ventis submersasque obrue puppes; I 69. praecipites metus agit ventis intendere vela secundis; III 683. quo neque sit ventis aditus neque . .; G IV 9. — 3. totus et ille dies et qui nascentur ab illo pluvia ventisque carebunt; G I 435. — 4. Entellus vires in ventum effudit: V 446. (Palinurus) obliquat sinus in ventum; V 16. in ventos vita recessit; IV 705. harundo tenuis recessit consumpta in ventos, ceu . .; V 527. aliae (animae) panduntur inanes suspensae ad ventos; VI 741.

III. nach Adjectiven: 1. effugit imago, par levibus ventis volucrique simillima somno; II 794. [VI 702.] — 2. omnia ventis, omnia turbinibus sunt anxia; Cul 348. (equae) saepe sine ullis coniugiis vento gravidae (mirabile dictu) diffugiunt; G III 275. quae (flamma) plurima vento corripuit tabulas; IX 536.

IV. nach Substantiven: portus ab accessu ventorum immotus et ingens ipse; III 570. aura: ſ. I, 1. susurrat. Aeolus clauso ventorum carcere regnet; I 141. (rupes) obvia ventorum furiis expostaque ponto; X 694. saepe ego omnia ventorum concurrere proelia vidi; G I 318. ne ‖ neu ‖ cursu quassatae (trabes) ullo neu turbine venti vincantur; IX 91.

V. Umstand: 1. explorare, quas vento accesserit oras, constituit; I 307. ex quo me divom pater fulminis adflavit ventis et contigit igni; II 649. vento huc vastis et fluctibus acti; I 333. fluctus uti primo coepit cum albescere vento; VII 528. montis saxum de vertice praeceps cum ruit avolsum vento; XII 685. quo plurima vento cogitur unda; G IV 419. Ixionii vento rota constitit orbis; G IV 484. sic leni crepitabat brattea vento; VI 209 venatrix dederat comam diffundere ventis; I 319. mane ut vades ‖ lamenta vagis ‖ dimittes somnia ‖ omnia ‖ ventis; Cul 380. (Pallas) disiecitque rates evertitque aequora ventis; I 43. di, ferte viam vento facilem et spirate secundi; III 529. (virgo) fertur et incertis iactatur ad omnia ventis, cymba velut; Ci 478. omnia tum pariter vento nimbisque videbis fervere; G I 455. Anthea si quem iactatum vento videat Phrygiasque biremis; I 182. ſ. ferre. Neptunus ventis implevit vela secundis; VII 23. folia haut ullis labentia ventis; G II 333. nos abiisse rati et vento petiisse Mycenas; II 25. nunc quod patrias vento petiere Mycenas; II 180. laevam cuncta cohors remis ventisque petivit; III 563. nunc nemora ingenti vento, nunc litora plangunt; G I 334. adsidue cui (Atlanti) piniferum caput et vento pulsatur et imbri; IV 249. quassatam ventis liceat subducere classem; I 551. rapior per inania ventis ‖ Averni ‖; Cul 212. vento semper rubet aurea Phoebe; G I 431. i, sequere Italiam ventis; IV 381. nuper, cum placidum ventis staret mare; E II 26. Iunone secunda hunc cursum Iliacas vento tenuisse carinas; IV 46. tibi divom pater et rex munere dedit fluctus et tollere vento; I 66. ubi obscuram trahi vento mirabere nubem; G IV 60. ne (carmina) turbata volent rapidis ludibria ventis; VI 75. Troes te miseri, ventis maria omnia vecti, oramus: prohibe . .; I 524. ilicet ignis edax summa ad fastigia vento volvitur; II 758. — 2. Nisus emicat, et ventis et fulminis ocior alis; V 319. — 3. iubeo stabula a ventis hiberno opponere soli ad medium diem; G III 302. quattuor addunt, quattuor a ventis obliqua luce fenestras; G IV 298

Venulus, Latiner: I. Venulus dicto parens ita farier infit: „vidimus“ . .; XI 242. — II, 1. mittitur et magni Venulus Diomedis ad urbem; VIII 9. — 2. (Tarchon) Venulo adversum se turbidus infert ‖ offert ‖; XI 742.

Venus, Göttin der Liebe, übertr. Liebe, Geliebte: I. quod Venus audaci nymphae indignata licere accessit; XII 786. Venus aetherios inter dea candida nimbos dona ferens aderat; VIII 608. illum (Iovem) tristior et lacrimis oculos suffusa nitentis adloquitur Venus: „o qui“ . .; I 229. Venus interea Neptunum exercita curis adloquitur; V 779. Venus haut nequiquam mater duro mota tumultu Volcanum adloquitur; VIII 370. hic Venus dictamnum genetrix Cretaea carpit ab Ida; XII 411. mentem Venus ipsa dedit, quo tempore . .; G III

267. hoc (gramen?) Venus, obscuro faciem circumdata nimbo detulit; XII 416. quem (Luciferum) Venus ante alios astrorum diligit ignis; VIII 590. fert; ſ. adest. nulla Venus, non ulli animum flexere hymenaei; G IV 516. Aeneas, quem alma Venus Phrygii genuit Simoentis ad undam; I 618. indignatur; ſ. accessit. olli (Saturniae) sic contra est ingressa Venus: „quis . .?“ IV 107. quorum conubis Venus et Virtus iniunxit honorem; Cul 299. at Venus Ascanio placidam per membra quietem inrigat; I 691. Venus medio sic interfata dolore est; I 386. famem domat intiba et venerem revocans eruca morantem; Mo 86. nec plura querentem passa Venus; I 386. at non Venus aurea contra pauca refert: „o pater“ . .! X 16. reflexit partim (tela) stringentia corpus alma Venus; X 332. Venus telum alta ab radice revellit; XII 787. Venus obscuro gradientis aëre saepsit; I 411. hinc Venus, hinc contra spectat Saturnia Iuno; X 760. ut rebare, Venus Troianas sustentat opes; X 608. sic Venus, et Veneris contra sic filius orsus: „nulla“ . .; I 325. tum Venus: „haut equidem tali me dignor honore“; I 335. — II, 1. talibus adgreditur Venerem Saturnia dictis: „egregiam“ . .; IV 92. Venerem et caeci stimulos avertere amoris; G III 210. circumdo: ſ. I. defert. exerceo: ſ. I. adloquitur. Venus haut animo nequiquam exterrita mater Laurentum minis; VIII 370. moveo: ſ. I. adloquitur. (ut) rapiat sitiens Venerem interiusque recondat; G III 137. Venerem certis repetunt armenta diebus; G II 329. revoco: ſ. I moratur. suffundo: ſ. I. adloquitur. — 2. ausa quod est mulier dictam Veneri votorum ‖ lucrorum ‖ avertere poenam ‖ partem ‖; Ci 84. sat fatis Venerique datum, quod . .; IX 135. tum vicina astris Erycino in vertice sedes fundatur Veneri Idaliae; V 760. parta meae Veneri sunt munera; E III 68. quin idem Veneri partus suus et Paris alter; VII 321. — 3. mitte in Venerem pecuaria primus; G III 64. quod nec corpora segnes (apes) in Venerem solvunt; G IV 199. deum monstra et Anubis contra Neptunum et Venerem contraque Minervam tela tenent; VIII 699. — III, 1. formonsae myrtus Veneri (gratissima), sua laurea Phoebo; E VII 62. — 2. frigidus in Venerem senior (equos); G III 97. at non in Venerem segnes nocturnaque bella exspectate . .; XI 736. — IV. coniugio, Anchisa, Veneris dignate superbo; III 475. ipse inter medios, Veneris iustissima cura, Dardanius puer qualis gemma micat; X 132. cum Veneris violavi volnere dextram; XI 277. talia coniugia et talis celebrent hymenaeos egregium Veneris genus et rex ipse Latinus; VII 556 sive hoc in carmine toto inguinis est vitium et Veneris descripta libido; Ci 69. hic mixtum genus prolesque biformis Minotaurus inest, Veneris monimenta nefandae; VI 26. et Tyrii comitem passim et Troiana iuventus Dardaniusque nepos Veneris tecta petiere; IV 163. non ego Grais servitum matribus ibo Dardanis et divae Veneris nurus; II 787. nec dulcis natos Veneris nec praemia noris? IV 33. necte (colores), Amarylli, modo et „Veneris“ dic „vincula necto“; E VIII 78.

vepres, Dornſtrauch: I. sparsi rorabant sanguine vepres; VIII 645. cum birsuti secnerunt corpora vepres; G III 444. — II. nulla religio vetuit insidias avibus moliri, incendere vepres; G I 271. spargo: ſ. I. rorant

vepretum, Dornhecke: (hic sunt) Scipiadae duces, quorum devota triumphis moenia rapinis ‖ vepretis ‖ Libycae Karthaginis horrent; Cul 371.

ver, Frühling: I, 1. hic ver purpureum; E IX 40. hic ver adsiduum; G II 149 ver adeo frondi nemorum, ver utile silvis; G II 323. optuma vinetis satio, cum vere rubenti candida venit avis; G II 319. cum ruit imbriferum ver; G I 313. — 2. ver illud erat; G II 338. — II. ver magnus agebat orbis; G II 338. ergo ubi ver nanctae (apes) sudum camposque patentis erumpunt portis; G IV 77. — III. primus vere rosam atque autumno carpere poma; G IV 134. cum prima novi ‖ sui ‖ ducent examina reges vere suo ‖ novo ‖; G IV 22. vere fabis satio; G I 215. vere novo gelidus canis cum montibus umor liquitur, tum . .; G I 43. dum vere madent udo terrae ac pluvialibus austris; G III 429. florida cum tellus vere notat dulci distincta coloribus arva; Cul 71. subdita flamma (vere magis, quia vere calor redit ossibus); G III 272. sacra refer Cereri extremae sub casum hiemis, iam vere sereno; G I 340 quantum vere novo viridis se subicit alnus; E X 74. vere tument terrae et genitalia semina poscunt; G II 324.

verbena, Laub, Kraut: I. verbenas adole pinguis et mascula tura; E VIII 65. verbenas premens vescumque papaver; G IV 131. — II. alii fontemque ignemque ferebant velati limo et verbena tempora vincti; XII 120.

verber. Schlag, Peitſche: I. ac neque eos (equos) iam frena virum neque verbera saeva retardant; G III 252. hinc saeva sonare verbera; VI 557. — II, 1. tu (potes) verbera tectis funereasque inferre faces; VII 336. (erinys) verbera insonuit; VII 451. alarum verbera nosco letalemque sonum; XII 876. (equi) prensi negabunt verbera lenta pati; G III 208. Tisiphone flammas et saeva quatit mihi verbera; Cul 219. torqueo: ſ. **torqueo** verbera (3 St.) S. 708, a. — 2. nec sic aurigae proni in verbera pendent; V 147. Lucagus ut pronus pendens in verbera telo admonuit biugos; X 586. — III, 1. causam mortis dicere verberibus saevae cogunt sub iudice Poenae; Cul 377. illi (iuvenes) instant verbere torto; G III 106. pristes verbere caudarum atque oris minitantur hiatu; Ci 453. — 2. ceu quondam torto velitans sub verbere turbo (fertur): non segnior . .; VII 378.

verbero, peitſchen, ſchlagen: (aquila) simul aethera verberat alis; XI 756. alius latum funda iam verberat amnem, alta petens, alius . .; G I 141. Dares verberat ictibus auras; V 377. tollit se arrectum quadrupes et calcibus auras verberat; X 892 it gravis Aulestes centenaque arbore fluctum verberat adsurgens; X 208. quantus ab occasu veniens pluvialibus haedis verberat imber humum; IX 669. Charybdis sidera verberat unda; III 423.

verbum, Wort, Ausdruck, Gerede, Zauberformel: I, 1. haerent infixi pectore voltus verbaque; IV 5. ite inflata rhoso non Achaico verba; Cat V 2. ne temne, quod ultro praeferimus manibus vittas ac verba precantia; VII 237. nec vox aut verba secuntur; XII 912. quae (verba) tuto tibi magna volant; XI 381. — 2. ſ. I. eunt. — II, 1. (Dido) incubuit toro dixitque novissima verba: „dulces“ . .; IV 650. (Corynaeus) lustravit viros dixitque novissima verba; VI 231. dea dat inania verba; X 639. hinc exaudiri voces et verba vocantis visa viri; IV 460. inflo: ſ. I, 1. eunt. ea verba locutus (Volcanus) optatos dedit amplexus; VIII 404. mirantur Iulum flagrantisque dei voltus simulataque verba; I 710. si quando novercae miscuerunt herbas et non innoxia verba; G II 129. III 283. ita omnia ista verba miscuit fratri; Cat II 5. praefero: ſ. I, 1. precantur. ut verba parentis et vocem Anchisae magni voltumque recordor! VIII 156. advenit qui vestra dies muliebribus armis verba redarguerit; XI 688. simulo: ſ. miror. numeros memini, si verba tenerem; E IX 45. — 2. vim adfore verbo (Anxur) crediderat; X 547. — 3. cui (deo) semper ad ulciscendum quaeritur ex omni ventosa iniuria dicto ‖ verbo atque iniuria facto ‖; Ci 159. — III. Corinthiorum amator iste verborum, iste iste rhetor; Cat II 1. tibi maximā rerum verborumque fides;

IX 280. — IV, 1. quam (Allecto) Iuno his acuit verbis ac talia fatur: „hunc“ . .; VII 330. (Aeneas) verbis haec insuper addit: „quaenam“ . .? XI 107. dicendum est, frustra circumvehor omnia verbis; Ci 271. Androgeos ultro verbis compellat amicis: „festinate, viri“; II 372. i, verbis virtutem inlude superbis! IX 634. verbis odia aspera movi; II 96. sed non replenda est curia verbis; XI 380. nec sum animi dubius, verbis ea vincere magnum quam sit; G III 289. quid me cogis obductum verbis volgare dolorem? X 64. — 2. tantum effatus (Deiphobus), et in verbo vestigia torsit; VI 547. *[haec ‖ et ‖ multum lacrimans (Andromache) verba inter singula fundit]; III 348. has inter voces, media inter talia verba adlapsa sagitta est; XII 318.

vere, wahrhaft: I. quando omnia vere heu nimium de te vates, Misene, locuta est; VI 188. — II. o vere Phrygiae (neque enim Phryges), ite per alta Didyma! IX 617.

vereor, ſcheuen, befürchten: I. (virgo) nunc regis amicis iamque ipsi veritast; Ci 360. — II, 1. vereor, quo se Iunonia vertant hospitia; I 671. — 2. ipse (Aegon) dum ne me sibi praeferat illa (Neaera) veretur; E III 4. si, nox pluviam ne colligat ante, veremur; E IX 63. — 3. qui nec veriti dominorum fallere dextras; VI 613. neque tum cives neque tum rex ipse veretur turmas reicere; Ci 116. — III. quod numquam veriti sumus; E IX 3. veritam te moenia nostra; IV 96. equidem de te nil tale verebar nec fas, non; IX 207.

Vergilius, der Dichter Vergil: illo Vergilium me tempore dulcis alebat Parthenope; G IV 563.

vergo, ſich neigen, liegen: quem damnet labor et quo vergat pondere letum; XII 727. neve tibi ad solem vergant vineta cadentem, neve . .; G II 298.

verno, ſich verjüngen: quoscumque novant vernantia tempora flores; Cul 410.

vero, in Wahrheit, wirklich, allerdings: I. hippomanes vero quod nomine dicunt pastores; G III 280. — II. me vero primum dulces ante omnia Musae accipiant; G II 475. te vero, venerande puer, iam pectore toto accipio; IX 275. nos vero haec patriam grati referemus ad urbem; XI 127. te vero victore prius vel sidera cursus mutatura suos quam te facturum metui; Ci 425. huic vero miserae (deum rex) infesti apposuit odium crudele parentis; Ci 530. id vero horrendum ac visu mirabile ferri; VII 78. — III. egregiam vero laudem et spolia ampla refertis tuque puerque tuus; IV 93. — IV. inseritur vero nucis arbutus horrida fetu; G II 69. pascuntur vero (caprae) silvas et summa Lycaei; G III 314. — V. at: ſ. at, II. vero (5 St.) S. 75, a. hic vero subitum ac dictu memorabile monstrum aspicimus; G IV 554. hic vero ingentem pugnam cernimus; II 438. hic vero victus genitor se tollere ad auras; II 699. hic vero Alcidae furiis exarserat atro felle dolor; VIII 219. iam vero in tectis, praedivitis urbe Latini, praecipuus fragor; XI 213. iam vero et Rutuli certatim et Troes et omnes convertere oculos Itali; XII 704. tum (Troïus heros) memorat „ne vero, hospes, ne quaere“ . .; VIII 532. ne vero, ne me ad talis impellite pugnas; XI 278. nec vero terrae ferre omnes omnia possunt; G II 109. nec vero a stabulis pluvia impendente (apes) recedunt longius; G IV 191. nec vero Alciden me sum laetatus euntem accepisse lacu nec Thesea Pirithoumque; VI 392. nec vero hae sine sorte datae, sine iudice sedes; VI 431. nec vero Alcides tantum telluris obivit nec Liber; VI 801. nec vero haec urbis custodia vana fuisset, nec ruerat ‖ fuerat ‖, ni . .; Ci 129. seu vero, ut perhibent, (Scylla) horribilis circum vidit se sistere formas; Ci 77. si: ſ. si, A, II, 1. vero (4 St.) S. 635, b. tum: ſ. tum, A, I, 2. vero (viele St.) S. 723, b. ut vero Aeneas foribus sese intulit altis; XI 36.

verro, ſchleifen, ſtreichen, durchſtreichen: aequora: ſ. aequor, II, 1. verro (4 St.) S. 25, a. maria ac terras caelumque (venti) verrant per auras; I 59. nautae caerula verrunt; III 208. adnixi torquent spumas et caerula verrunt; IV 583. maria, terras: ſ. caelum. quo discrimine ripas hae (animae) linquant, illae remis vada livida verrunt? VI 320. (bos) quae gradiens ima verrit vestigia cauda; G III 59.

versatilis, beweglich: postquam implerit opus iustum versatile finem; Mo 39.

versicolor, ſchillernd: sequitur pulcherrimus Astur, Astur equo fidens et versicoloribus armis; X 181.

verso, drehen, wenden, zerſtören, überlegen: I. Aeneas curas mutabat versans, Siculisne resideret arvis oblitus fatorum. Italasne capesseret oras; V 702. haec ait (Turnus) et secum versat, quos ducere contra possit; X 285. — II. sic densis ictibus heros creber utraque manu pulsat versatque Dareta; V 460. nunc me fluctus habet versantque in litore venti; VI 362. (Euneus) moriens suo se in volnere versat; XI 669. omnia secum versanti (Metabo) subito vix haec sententia sedit; XI 551. deum rex, omnia qui imperio, terrarum milia versat; Ci 521. ipsi (reges) per medias acies insignibus alis ingentis animos angusto in pectore versant; G IV 83. [in partis rapit (Aeneas animum) varias perque omnia versat; IV 286. (Dido) partis animum versabat in omnis; IV 630. heros animum in partis rapit varias perque omnia versat; VIII 21. Cytherea novas artes, nova pectore versat consilia, ut . .; I 657. tu currum deserto in gramine versas; XII 664. dolos: ſ. dolus, II, 1. verso (3 St.) S. 189, b. tu potes odiis versare domos; VII 336. (Aeneas) miratur interque manus versat fatiferum ensem; VIII 619. illi (Cyclopes) versant tenaci forcipe ferrum; G IV 175. (Aeneas) miratur interque manus et bracchia versat galeam; VIII 619. (Aeneas miratur, versat) hastam et clipei non enarrabile textum; VIII 625. quid iuvenis, magnum cui versat in ossibus ignem durus amor? G III 258. (Aeneas) miratur interque manus versat loricam ex aere rigentem sanguineam ingentem; VIII 619. versant (Cyclopes) tenaci forcipe massam; VIII 453. illa (Dido) dolos dirumque nefas in pectore versat, certa mori; IV 563. (Aeneas miratur, versat) tum levis ocreas electro auroque recocto; VIII 624. nec si Aethiopum versemus ovis sub sidere cancri; E X 68. magnanimus Anchisiades et pondus et ipsa volumina versat; V 408. mea quod (telum) vi dextera versat; IX 747. haec cum sint hominumque boumque labores versando terram experti; G I 119. textum: ſ. hastam. volumina: ſ. pondus. sanctus at serpens sinuosa volumina versat; XI 753.

versus, Reihe, Zeile, Vers: I. ei mihi, ut ille versus usquequaque pertinet „gener“ . .; Cat VI 5. — II, 1. quamvis nobis gracilem molli liceat ‖ libeat ‖ pede claudere versum; Ci 20. desine Maenalios, iam desine, tibia, versus; E VIII 61. boni quoniam convenimus ambo, tu calamos inflare levis, ego dicere versus; E V 2. incipe Maenalios mecum, mea tibia, versus; E VIII 21. 25. 28, b. 31. 36. 42. 46. 51. 57. alternos (versus) Musae meminisse volebant; E VII 19. hos (versus) Corydon, illos referebat in ordine Thyrsis; E VII 20. — 2. ille etiam seras in versum distulit ulmos; G IV 144. — III. proxima (carmina) Phoebi versibus ille (Codrus) facit; E VII 23. — IV. non ego cuncta meis amplecti versibus opto, Maecenas; G II 42. Chalcidico quae sunt mihi condita versu carmina; E X 50. alternis igitur contendere versibus ambo coepere; E VII 18. pastores dulcia iactantes alterno

armina versu; Cat IX 19. triplici pubes quam (Chimaeram) Dardana versu impellunt; V 119. prima Syracosio dignata est ludere versu nostra Thalea ‖ Thalia ‖; E VI 1. Ausonii coloni versibus incomptis ludunt risuque soluto; G II 386. mollia sed tenni pede currere carmina, versu ‖ currens . . versus ‖ (pagina) ludere gaudet; Cul 35. quid tibi pastores Libyae, quid pascua versu prosequar? G III 339.

vertex, Pol, Scheitel, Gipfel, Feuerſäule, Waſſerwirbel: I. hic vertex nobis semper sublimis; G I 242. — II, 1. illa (ornus) tremefacta comam concusso vertice nutat; II 629. medio fragosus dat sonitum saxis et torto vertice torrens; VII 567. at illum (verticem) sub pedibus nox atra videt manesque profundi; G I 243. — 2. nondum illi (Didoni) flavom Proserpina vertice crinem abstulerat; IV 698. primus ego in patriam mecum Aonio rediens deducam vertice Musas; G III 11. ecce ferae saxi deiectae vertice caprae decurrere iugis; IV 152. aut ferro hoc purpureum patris dempsissem vertice crinem aut . .; Ci 281. basta summas excussit vertice cristas; XII 493. — 3. stupet inscius alto accipiens sonitum saxi de vertice pastor; II 308. Liber agens celso Nysae de vertice tigris; VI 805. patris de vertice summo edita purpura; Ci 319. unam (navem) ipsius (Aeneae) ante oculos ingens a vertice pontus in puppim ferit; I 114. *eristis a vertice flamma funditur*; X 270. ecce levis summo de vertice visus Iuli fundere lumen apex; II 682. tum vicina astris Erycino in vertice sedes fundatur Veneri Idaliae; V 759. in speculis summoque in vertice montis planities ignota iacet; XI 526. praesertim si tempestas a vertice silvis incubuit: G II 310. procul ex celso miratus vertice montis adventum Acestes; V 35. *tigridis exuviae per dorsum a vertice pendent; XI 577. montis saxum de vertice praeceps cum ruit avolsum vento; XII 684. ut patris, a demens (Scylla), crinem de vertice sectum mitteret hosti; Ci 185. Cupavo, cuius olorinae surgunt de vertice pinnae; X 187. (Proteus) spumantem undam sub vertice torsit; G IV 529. ille (Dares) ictum venientem a vertice velox praevidit; V 444. numquam ego te summo volitantem in vertice montis conspiciam; Ci 307. — III, 1. „hoc nemus, hunc“ inquit (Euandrus) „frondoso vertice collem habitat deus; VIII 351. — 2. nos sumus, Idaeae sacro de vertice pinus; X 230. ipsae Caucaseo steriles in vertice silvae dant alios aliae fetus; G II 440. — IV, 1. cui (Augusto) patrium aperitur vertice sidus; VIII 681. cum gaudet nivali vertice se attollens pater Appenninus ad auras; XII 703. quem (Mercurium) candida Maia Cyllenae gelido conceptum vertice fudit; VIII 139. cum Iuppiter sic vertice caeli constitit; I 225. quales cum vertice celso aëriae quercus aut coniferae cyparissi constiterunt; III 679. proluit insano contorquens vertice silvas fluviorum rex Eridanus; G I 481. qui (Typhon) prius Ematbio celsum duplicarat ‖ duplicabat ‖ vertice Olympum; Ci 34. Turnus toto vertice supra est; VII 784. ? IX 29. nudo cui (Herminio) vertice fulva caesaries nudique umeri, nec volnera terrent; XI 642. (Ornytus) toto vertice suprast; XI 683. arma Lauso (Mezentius) donat habere umeris et vertice figere cristas; X 701. caelum qui (Atlas) vertice fulcit; IV 247. quales quercus intonsa caelo attollunt capita et sublimi vertice nutant; IX 682. Tiberinus verticibus rapidis et multa flavos harena in mare prorumpit; VII 31. numquam illam (Scyllam) videre purpureas flavo retinentem vertice vittas; Ci 511. ambrosiae comae divinum vertice odorem spiravere; I 403. viden ut geminae stant vertice cristae? VI 779. at roseus medio surgebat vertice crinis; Ci 122. quae (aesculus) quantum vertice ad auras aetherias, tantum radice in Tartara tendit; G II 291. quantum (quercus) . . tendit; IV 445. summo ululārunt vertice nymphae; IV 168. — 2. tremunt in vertice cristae sanguineae; IX 732. tum ecce repente puniceam concussit apex in vertice cristam; Ci 501. quorum (scopulorum) sub vertice late aequora tuta silent; I 163.

verto, wenden, drehen, umkehren, pflügen, zerſtören, verändern, ſich verwandeln, ablaufen: I. quod nec vertat bene; E IX 6. totae solidam in glaciem vertere lacunae; G III 365. saepe alterius (arboris) ramos impune videmus vertere in alterius; G II 33. — II. Aeneadae Libyae vertuntur ad oras; I 158. quae te, genitor, sententia vertit? I 237. neque me sententia vertit; I 260. (Picum) aurea percussum virga versumque venenis; VII 190. quae memet in omnia verti; VII 309. (Allecto) tot sese vertit in ora; VII 328. ipse inter primos praestanti corpore Turnus vertitur arma tenens; VII 784. (?) (Turnus) vertitur arma tenens; IX 29. (Apollo) forma ‖ formam ‖ tum vertitur oris antiquom in Buten; IX 646. at ‖ aut ‖ versi terga dedere aut ipso portae posnere in limine vitam; IX 686. diffugiunt versi trepida formidine Troes; IX 756. versis tempus ‖ tempus versis ‖ succurrere Teucris; X 512. versi Latini reiciunt parmas; XI 618. bis Tusci Rutulos egere ad moenia versos; XI 629. ipse (Ornytus) catervis vertitur in mediis; XI 683. versi vicissim pulverulenta fuga Rutuli dant terga per agros; XII 462. verte omnis tete in facies; XII 891. ne vertere secum cuncta pater vellet; II 652. quorum (generorum) a ‖ ab ‖ stirpe nepotes omnia sub pedibus vertique regique videbunt; VII 101. septima post Troiae excidium iam vertitur aestas, cum ferimur . .; V 626. (Turnus) bis confusa fuga per muros agmina vertit; IX 800. si semel agmine verso funditus occidimus; XI 412. neque enim labor agmine verso; XI 684. femina palantis agit atque haec agmina vertit! XI 734. classem nuntio in tutum versis aquilonibus actam; I 391. qui terga rursus in obliquom verso perrumpit aratro; G I 98. area vertenda manu; G I 179. secuntur Tyrrheni omnes et versis Arcades armis; XI 93. Tyrias olim quae (progenies) verteret arces; I 20. glaeba versis aeternum frangenda bidentibus; G II 399. vertitur interea caelum et ruit Oceano nox; II 250. eadem (carmina) verso tenuis cum cardine ventus impulit; III 448. cardine verso belli ‖ Belli ‖ ferratos rupit Saturnia postes; VII 621. postquam visa (dea) consilium omnemque domum vertisse Latini; VII 407. versa in obnixos (tauros?) urgentur cornua vasto cum gemitu; G III 222. vertunt crateras aënos; IX 165. (nullae) tuos currus vanae vertere ex hostibus umbrae; X 593. quo vertere cursus (Phoebus iubeat); III 146. domum: ſ. consilium. illae (equae) ore omnes versae in zephyrum stant rupibus altis; G III 273. quamvis saepe fuga versos ille (equos) egerit hostis; G III 120. (equi) metu versi retroque ruentes effundunt ducem; X 573. Latini equos ad moenia vertunt; XI 619. quippe ubi fas versum atque nefas; G I 505. versis lugeret Graecia fatis; XI 287. adductis spumant freta versa lacertis; V 141. iuvat videre scaena ut versis discedat frontibus; G III 24. versa pulvis inscribitur hasta; I 478. versa iuvencum terga fatigamus hasta; IX 609. vereor, quo se Iunonia vertant hospitia; I 671. versis viarum indiciis; VIII 210. quo (Fortuna) vocat, vertamus iter; V 23. cur nunc tua quisquam vertere iussa potest? X 35. (Cyclopes) polibant Gorgona desecto vertentem lumina collo; VIII 438. spumant vada marmore verso; X 208. vertunt felicia Baccho Massica qui rastris; VII 725. cuperem cum vertere ab imo periurae moenia Troiae; V 810. ut vertere morsus exiguam in Cererem penuria adegit edendi; VII 112. munera, quae patriis ad me portatis ab oris, vertite ad Aenean; XI 282. nefas: ſ. fas. (Hippolytus) verso ubi no-

mine Virbius esset: VII 777. oblicus ‖ obliquus ‖ qua (via) se signorum verteret ordo; G I 239. is vertitur ordo; III 376. regna Neoptolemi referam versosque penates Idomenei? XI 264. hanc versa in faciem pestis se fert . .; XII 865. non nos venimus raptas ad litora vertere praedas; I 528. donec versas ad litora puppes respiciunt: X 268. nosne tibi fluxas Phrygiae res vertere fundo conamur? X 88. addam fidentem fuga Parthum versisque sagittis; G III 31. tum pectore sensus vertuntur varii; XII 915. quianam sententia vobis versa retro? X 7. (sacerdos) se promittit sistere aquam fluviis et vertere sidera retro; IV 489. verum vertuntur species animorum; G I 420. nunc spicula vertunt infensi: V 586. ea frena furenti concutit et stimulos sub pectore vertit Apollo; VI 101. Mars Latinis stimulos acris sub pectore vertit; IX 718. dum gravis aut hos aut hos versa fuga victor dare terga subegit; G IV 85. pars vertere terga, ceu quondam petiere rates, pars . .; V 491. omnis Arabs, omnes vertebant terga Sabaei; VIII 706. terram: ſ. **terra.** II, 1. verto (3 Št.) Ⓔ. 699, b. mihi (visa) ex imo verti Neptunia Troia; II 625. illa (imago) dato vertit vestigia tergo; X 646. ne iubeas vocem mutare viros aut vertere vestem; XII 825. non hic victoria Teucrum vertitur; X 528. vidit (Dido) fusa in obscenum se vertere vina cruorem; IV 455. neu patriae validas in viscera vertite vires; VI 833. est volitans, quoi nomen asilo Romanumst, oestrum Grai vertere vocantes: G III 148. in notos vocem vertere procellae; XI 798.

verū, Spieß, Wurfſpieß: I. subiciunt veribus pruuas et viscera torrent; V 103. — II, 1. pars in frusta secant veribusque trementia figunt; I 212. tereti pugnant mucrone veruque Sabello; VII 665. — 2. pinguia in veribus torrebimus exta colurnis; G II 396.

verum, in Wahrheit aber, jedoch aber, ſondern: I, 1. verum haec ipse equidem spatiis exclusus iniquis praetereo; G IV 147. verum haec tum nobis ‖ non sic ‖ gravia atque indigna fuere, tum, cum . .; Ci 310. verum istaec, Minos, illos scelerata putavi facturos, quorum . .; Ci 421. verum ipsae (apes) e foliis natos ore legunt; G IV 200. verum illi domino tu quoque divitiae; Cat VIII 2. verum pocula ponam fagina: E III 35. verum hic non domini, sed populi proventus erat; Mo 79. verum anceps pugnae fuerat fortuna, fuisset; IV 603. verum age, labere, nympha, polo; XI 587. verum age et inceptum frustra summitte furorem; XII 832. verum vertuntur species animorum; G I 420. — 2. verum etiam invisos si quis temptaret ‖ temptarat ‖ amictus, sudor sequebatur; G III 563. verum ubi ductores acie revocaveris ambo; G IV 88. verum ubi correptum manibus vinclisque tenebis; G IV 405. verum ubi nulla fugam reperit fallacia; G IV 443. verum ubi nulla datur caecum exsuperare potestas consilium; VII 591. — II. non (Meliboei pecus), verum Aegonis; E III 2. Simylus interea vacua non cessat in hora, verum . .; Mo 53.

verus, wahr, wirklich, recht, n. Wahrheit: A. „cuncta equidem tibi, rex, fuerit quodcumque, fatebor vera“ inquit; II 78. mihi haec ediscere vera roganti; II 149. me verius unum pro vobis foedus luere et decernere ferro; XII 694. sint haec vera velim; Ci 306. monstrat amor verus patriae, ut videre Camillam; XI 892. vera incessu patuit dea; I 405. verane te facies, verus mihi nuntius adfers, nate dea? III 310. si vera est fama; G IV 42. hinc sinus Herculei, si vera est fama, Tarenti cernitur; III 551. disce, puer, virtutem ex me verumque laborem, fortunam ex aliis; XII 435. amisit verum vetus Albula nomen; VIII 332. verane te facies, verus mihi nuntius adfers, nate dea? III 310. infelix Dido, verus mihi nuntius ergo venerat extinctam? VI 456. salve, vera Iovis proles, decus addite divis; VIII 301. [qua (porta) veris facilis datur exitus umbris]; VI 894. cur non datur veras audire et reddere voces? I 409. — B, a, I. nam verum fateamur: amat Polyhymnia verum; Ci 55. dulces camenae (nam fatebimur verum, dulces fuistis); Cat V 12. — II. quod te per superos et conscia numina veri oro, miserere . .; II 141. sed te victa situ verique effeta senectus curis exercet; VII 440. quam veri effeta senectus arma inter regum falsa formidine ludit; VII 452. ego veri vana feror; X 630. — III. si quid veri mens augurat; VII 273. (Fama) magnas territat urbes, tam ficti pravique tenax quam nuntia veri; IV 188. — b, I. si vera feram, si magna rependam; II 161. Sibylla canit ambages antroque remugit obscuris vera involvens; VI 100 ne dubita, nam vera vides; III 316. — II. animum si veris implet Apollo; III 434.

verutus, ſpeerführend: haec (Italia) adsuetum malo Ligurem Volscosque verutos extulit; G II 168.

Vesaevus. Veſuv: talem (terram) arat vicina Vesaevo ora iugo; G II 244.

vescor, genießen: I. (Aeneas) conspicit ecce alios dextra laevaque per herbam vescentis; VI 656. — II. si (vir) vescitur aura aetheria; I 546. quid puer Ascanius? superatne, et vescitur aura? III 339. vescitur Aeneas et iuventus perpetui tergo bovis et lustralibus extis; VIII 183. (Cyclops) visceribus miserorum et sanguine vescitur atro; III 622.

vescus, ausgezehrend: pubi nec vescas salicum frondes ulvamque palustrem, sed frumenta carpes; G III 175. verbenas premens vescumque papaver; G IV 131.

vesper (Vesper), Abendſtern, Abend, Weſten: I. illis ‖ illic ‖ sera rubens accendit lumina Vesper; G I 251. rursus easdem (apes) vesper ubi e pastu tandem decedere campis admonuit; G IV 185. vesper ubi aut hibernus agit (avis) de montibus imber; G IV 474. ante diem clauso componet Vesper Olympo; I 374. cogere donec oves stabulis numerumque referri iussit Vesper; E VI 86. donec invito processit Vesper Olympo; E VI 86. iam piger aurata procedit Vesper ab Oeta; Cul 203. vesper ‖ Vesper ‖ ubi e pastu vitulos ad tecta reducit; G V 434. cum frigidus aëra vesper temperat; G III 336. denique quid vesper serus vehat, sol tibi signa dabit; G I 461. — II, 1. devexo interea propior fit Vesper Olympo; VIII 280. — 2. vespere ab atro consurgunt venti; V 19.

Vesta. Veſta, übtr. Herd: I, 1. cana Fides et Vesta, Remo cum fratre Quirinus iura dabunt; I 292. dum suas peragit Vulcanus Vestaque partes; Mo 52. di patrii indigetes et Romule Vestaque mater, ne prohibete . .! G I 498. Vesta, quae Tuscum Tiberim et Romana Palatia servas; G I 499. — 2. ſ. 1. prohibet. — II. (Hector) manibus vittas Vestamque potentem adytis effert; II 196. ter liquido ardentem perfundit ‖ perfudit ‖ (mater?) nectare Vestam; G IV 384. — III. parce illi (asello), Vestae delicium est asinus; Copa 26. [cum limina Vestae servantem Tyndarida aspicio]; II 567. Pergameum larem et canae penetralia Vestae (Aeneas) veneratur; V 744. ego vos per Assaraci larem et canae penetralia Vestae obtestor; IX 259.

vester, euer: certe equidem audieram omnia carminibus vestrum servasse Menalcan; E IX 10. en, ego vester Ascanius; V 672. unus homo et vestris, o cives, undique saeptus aggeribus; IX 783. vos, famuli, quae dicam animis advertite vestris; II 712. vestrum hoc augurium; II 703. si vestras forte per auris Troiae nomen iit; I 375. victor nec minus idcirco vestros expromere cantus dignus; Cat IX 7. olorinae surgunt pinnae, crimen, Amor, vestrum

formaeque insigne paternae; X 188. quandoquidem nec vestra capit discordia finem: X 106. tenet ille immania saxa, vestras, Eure, domos; I 140. dux ego vester eram; E VIII 38. nec vestra feretur fama levis; VII 231. vestra meos olim si fistula dicat amores; E X 34. tantane vos generis tenuit fiducia vestri? I 132. quaecumque mihi fortuna fidesque est, in vestris pono gremiis; IX 261. utinam vestri fuissem aut custos gregis aut maturae vinitor uvae! E X 35. colui vestros si semper honores; XII 778. Pierides, vitulam lectori pascite vestro; E III 85. improbus advena litora vestra vi populat; XII 262. si vestra manus violasset dona Minervae; II 189. sin manibus vestris vestram ascendisset (effigies) in urbem; II 192. quam (Troiam) vestrae fecere manus melioribus, opto, auspiciis; III 498. ante oculos interque manus sunt omnia vestras; XI 311. tristis at ille (Gallus) „tamen cantabitis, Arcades“ inquit „montibus haec vestris ‖ vestris ‖“; E X 32. pulcherrima (praemia) primum di moresque dabunt vestri; IX 254. vestro si munere tellus Chaoniam pingui glandem mutavit arista; G I 7. munera vestra cano; G I 12. tum pater Aeneas „vestra“ inquit „munera vobis certa manent, pueri“; V 348. „vos, aeterni ignes, et non violabile vestrum testor numen“ ait (Sinon); II 154. vestro in numine Troiast; II 703. sit numine vestro (fas?) pandere res caligine mersas; VI 266. si numina vestra incolumem Pallanta mihi, si tata reservant; VIII 574. in occasu vestro nec tela nec ullas vitavisse vices; II 432. huc pauci vestris adnavimus oris; I 538. hinc me digressum vestris deus appulit oris; III 715. haec sat erit, divae, vestrum cecinisse poetam, Pierides; E X 70. regi haec dicite vestro: non illi imperium datum; I 137. spes discite vestras; III 103. non hostem inimicaque castra Argivom, vestras spes uritis; V 672. nec fluctibus actos atra subegit hiems vestris succedere terris, nec . .; VII 214. nos fata deum vestras exquirere terras imperiis egere suis; VII 239. advenit qui vestra dies mulicbribus armis verba redarguerit; XI 687. urbem quam statuo vestra est, subducite navis; I 573. sin manibus vestris vestram ascendisset (effigies) in urbem; II 192.

vestibulum, Vorhof, Eingang: I. 1. palma vestibulum aut ingens oleaster inumbret; G IV 20. Tisiphone sedens vestibulum exsomnis servat noctesque diesque; VI 556. — 2. quin etiam veterum effigies ex ordine avorum vestibulo astabant; VII 181. — 3. vestibulum ante ipsum primis ‖ primisque ‖ in faucibus Orci posuere cubilia Curae; VI 273. (Scylla) vestibulo in thalami paulum remoratur; Ci 17. — II, 1. cernis, custodia qualis vestibulo sedeat? VI 575. — 2. vestibulum ante ipsum primoque in limine Pyrrhus exultat; II 469.

vestigium, Fußtritt, Fußſtapfe, Merkmal, Fuß: 1. ne qua forent pedibus vestigia rectis; VIII 209. si qua forte ferant oculis sese obvia nostris errabunda bovis vestigia; E VI 58. haut alio Teucrum nati vestigia cursu impediunt; V 592. pauca tamen suberunt priscae vestigia fraudis, quae temptare Thetim ratibus, quae cingere muris oppida, quae iubeant telluri infindere sulcos; E IV 31. dum trepidi egressisque labant vestigia prima; X 283. te duce si qua manent sceleris vestigia nostri, inrita perpetua solvent formidine terras; E IV 13. subsunt: ſ. iubent. multum illi (virgini) incerto trepidant vestigia cursu; Ci 171. — II, 1. adgnosco veteris vestigia flammae; IV 23. extrema per illos Iustitia excedens terris vestigia fecit; G II 474. Achates paribus curis vestigia figit; VI 159. trunca manu pinus regit et vestigia firmat; III 659. *ut pedum primis infans vestigia plantis institerat; XI 573. vestigia nuda sinistri instituere pedis, crudus tegit altera pero; VII 689. (Nisus) simul et vestigia retro observata legit; IX 392. tum (Scylla) suspensa levans digitis vestigia primis egreditur; Ci 212. lustro: ſ. **lustro,** III. vestigia (3 St.) S. 392, a. vestigia retro observata sequor per noctem et lumine lustro; II 753. ſ. lego. ecus vestigia primi alba pedis frontemque ostentans arduus albam; V 566. piccae tantum taxique nocentes interdum aut ederae pandunt vestigia nigrae; G II 258. (equus) vix summa vestigia ponat harena; G III 195. premo: ſ. **premo,** II. vestigia (3 St.) S. 539, b. haut aliter retro dubius vestigia Turnus inproperata refert; IX 797. victoria Graium in decimum vestigia rettulit annum; XI 290. Daedalus ambages resolvit caeca regens filo vestigia; VI 30. (harpyiae) semesam praedam et vestigia foeda relinquont; III 244. sequor: ſ. observo. longe servet vestigia coniunx; II 711. summo vestigia pulvere signent (iuvenci); G III 171. suspendo: ſ. levo. tego: ſ. instituo. hic iuvenis iam victor ovans vestigia haut tenuit; V 331. sensit (Polyphemus) et ad sonitum vocis vestigia torsit; III 669. tantum effatus (Deiphobus), et in verbo vestigia torsit; VI 547. (bos) quae gradiens ima verrit vestigia cauda; G III 59. illa (imago) dato vertit vestigia tergo; X 646. — 2. in se sua per vestigia volvitur annus; G II 402.

vestigo, nachforſchen, erfunden: I. ergo alte vestiga oculis; VI 145. — II. quae loca, quive habeant homines, ubi moenia gentis, vestigemus; VII 131. — III. (Aeneas) solum densa in caligine Turnum vestigat lustrans; XII 467. ille (Aeneas) ut vestigans Turnum huc atque huc acies circumtulit; XII 557. inclusas ut cum latebroso in pumice pastor vestigavit apes; XII 588. Simylus cum vestigat focum, laesus quem denique sentit; Mo 7. Aeneas vestigat virum et disiecta per agmina magna voce vocat; XII 482.

vestio, kleiden, bekleiden, zieren: sponte sua sandyx pascentis vestiet agnos; E IV 45. largior hic campos aether et lumine vestit purpureo; VI 640. pluma marmoreum volucri vestivit tegmine corpus; Ci 503. lenta quibus (poculis) vitis diffusos edera vestit pallente corymbos; E III 39. tum mihi prima genas vestibat flore iuventas; VIII 160. sed tamen aeternam squamis vestire puellam non statuit (coniunx Neptunia); Ci 484. iuvat olea magnum vestire Taburnum; G II 38. quae (terra) suo semper viridi ‖ viridis ‖ se gramine vestit; G II 219.

vestis, Kleid, Decke: 1. pedes vestis defluxit ad imos; I 404. hoc Priami gestamen erat sceptrumque sacerque tiaras Iliadumque labor vestes; VII 248. aurea caesaries ollis (Gallis) atque aurea vestis; VIII 659. (Scylla) suspensam gaudens in corpore ludere vestem; Ci 144. vestes rigescunt indutae ‖ inductae ‖; G III 363. tum geminas vestes auroque ostroque rigentis extulit Aeneas; XI 72. — II, 1. tum pius Aeneas umeris abscindere vestem; V 685. huc gaza mensaeque deorum crateresque auro solidi captivaque vestis congeritur; II 765. purpureas super vestes, velamina nota, coniciunt; VI 221. postquam (Dido) Iliacas vestes notumque cubile conspexit; IV 648. effero: ſ. I. riget. quas (vestes) illi (Aeneae) laeta laborum ipsa Dido fecerat; XI 73. nec minus Andromache fert picturatas auri subtegmine vestes; III 483. (Simylus) laeva vestem saetosa sub inguina fulcit; Mo 100. induo ‖ induco ‖: ſ. I. rigescunt. si nec inlusas ‖ inclusas ‖ auro vestes (inhiant) Ephyreiaque aera; G II 464. (Carme) frigidulam iniecta circumdat veste puellam; Ci 251. arte laboratae vestes ostroque superbo; I 639. munera locantur, arma et ostro perfusae vestes; V 112. paulatim tremebunda (Carme) genis obducere vestem virginis incipit; Ci 342. perfundo: ſ. loco. exercitus dives ecum, dives

pictai vestis et auri; IX 26. vobis picta croco et fulgenti murice vestis; IX 614. (regina) unum exuta pedem vinclis, in veste recincta; IV 518. (Iris) faciemque deae vestemque reponit; V 619. it scissa veste Latinus; XII 609. aurea purpuream subnectit fibula vestem; IV 139. ubi solebant votas suspendere vestes: XII 769. ſ. I. ludit. ne iubeas vocem mutare viros aut vertere vestem; XII 825. voveo: ſ. suspendo. tibi quam (vestem) noctes festina diesque urgebam; IX 488. — 2. (Simylus) geminos tum veste lacertos liberat; Mo 21. — 3. ut redditus est iam senior madidaque fluens in veste Menoetes: V 179. ille (anguis) inter vestes et levia pectora lapsus; VII 349. — III. dives: ſ. II, 1 pingo. barum (vestium) unam iuveni supremum (Aeneas) maestus honorem induit; XI 76. — IV, 1. incedunt gentes, quam variae linguis, habitu tam vestis et armis; VIII 723. — 2. regina in: ſ. II, 1. recingo. nec non Thraeicius longa cum veste sacerdos obloquitur . .; VI 645. pura in veste sacerdos saetigeri ‖ saetigerae ‖ fetum suis attulit; XII 169. ingentis ignota in veste advenisse viros; VII 167. — V, 1. (Haemonides) totus conluceus veste atque insignibus albis ‖ armis ‖; X 539. haec fatus latos umeros subiectaque colla veste super insternor; II 722. (vates) aperit ramum, qui veste latebat; VI 406. (Scylla) aperit terri quod veste latebat; Ci 280. (Anna) atros siccabat veste cruores; IV 687. nec pressi oculos aut volnera lavi, veste tegens; IX 488. fecerat Nilum pandentem sinus et tota veste vocantem victos; VIII 712. — 2. ni gens crudelis madida cum veste gravatum ferro invasisset; VI 359.

Vesulus, Berg in den Alpen: multos Vesulus quem (aprum) pinifer annos defendit multosve ‖ multosque ‖ palus Laurentia; X 708.

veternus, Erſchlaffung: nec (pater) torpere gravi passus sua regna veterno; G I 124.

veto, verbieten, widerraten, verhindern: I. quae contra vetitum discordia? X 9. — II. 1. bella cient primaque vetant consistere terra; I 541. rivos deducere nulla religio vetuit; G I 270. ulterius temptare veto; XII 806. — 2. non me ulla vetabunt frigora Parthenios canibus circumdare saltus; E X 57. cetera Helenum fari vetat Saturnia Iuno; III 380. audax quos rumpere Pallas sacra vetat; VIII 111. nec pater omnipotens Troiam nec fata vetabant stare; VIII 398. sin autem praecepta vetant me dicere, sane non dicam; Cat VII 3. — III. quippe vetor fatis; I 39. solita aut si qua id fortuna vetabit; IX 214. Helenor, quem Licymnia vetitis ad Troiam miserat armis; IX 547. quia (Palamedes) bella vetabat; II 84. hic thalamum invasit natae vetitosque hymenaeos; VI 623.

vetus, alt, früher: A. hanc olim veteres vitam coluere Sabini; G II 532. (rex) veteris Fauni volvit sub pectore sortem; VII 254. (iusequuntur) Rutuli veteresque Sicani; VII 795. Silvano fama est veteres sacrasse Pelasgos lucumque diemque; VIII 600. amisit verum vetus Albula nomen; VIII 332. rex Anius veterem Anchisen adgnovit ‖ adgnoscit ‖ amicum; III 82. lapis veterem sonitu Phoebi testatur amorem; Ci 109. quin etiam veterum effigies ex ordine avorum vestibulo astabant; VII 177. fusi per herbam implentur veteris bacchi; I 215. id metuens veterisque memor Saturnia belli arcebat . .; I 23. veteres migrate coloni; E IX 4. Saturni gentem sponte sua veterisque dei se more tenentem; VII 203. non haec sollemnia nobis vana superstitio veterumque ignara deorum imposuit; VIII 187. non infelicis patriae veterumque deorum miseretque pudetque? IX 786. quidne bene apud memores veteris stat gratia facti? IV 539. hic ad veteres fagos cum Daphnidis arcum fregisti: E III 12. usque ad veteres iam fracta cacumina fagos; E IX 9. hic (est) et fama vetus numquam moritura Camilli; Cul 362. vetus adstricti fascis pendebat anethi; Mo 59. quis (hederis?) aderat veteris myrtus non nescia fati; Cul 145. nunc femina Caeneus rursus et in veterem fato revoluta figuram; VI 449. adgnosco veteris vestigia flammae; IV 23. ara fuit iuxtaque veterrima laurus; II 513. adgnovit (Anchises) se novo veterum deceptum errore locorum; III 181. veteres ineunt proscaenia ludi; G II 381. sperans famam extingui veterum sic posse malorum; VI 527. veterum malorum supplicia expendunt (animae); VI 739. nec veterum memini laetorve malorum; XI 280. ne vetus indigenas nomen mutare Latinos neu Troas fieri iubeas; XII 823. auratas trabes, veterum decora illa ‖ alta ‖ parentum, devolvont; II 448. veterum non immemor ille (Acestes) parentum gratatur reduces; V 39. me natam nulli veterum sociare procorum fas erat; XII 27. tercentum adiciunt Pyrgi veteres intempestaeque Graviscae; X 184. veterem in limo ranae cecinere querellam; G I 378. apparent Priami et veterum penetralia regum; II 484. auxilium viae veteris tellure recludit thensauros; I 358. genitor veterum volvens monimenta virorum; III 102. haec duo oppida reliquias veterumque vides monimenta virorum; VIII 356. flos veterum virtusque virum! VIII 500. — B, 1. Turnus ego, haut ulli veterum virtute secundus; XI 441. — 2. possum multa tibi veterum praecepta referre; G I 176.

vetustas, lange Dauer, Alter: si qua fidem tantost operi latura vetustas; X 792. seu (saxum) annis solvit sublapsa vetustas; XII 686. tantum aevi longinqua valet mutare vetustas; III 415.

vetustus, alt: genetrix Priami de gente vetusta est mihi; IX 284. (Pallas) hinc Sthenium petit et Rhoeti de gente vetusta Anchemolum; X 388. Arcades de more vetusto funereas rapuere faces; XI 142. templa dei saxo venerabar structa vetusto: „da“ . .; III 84. haut procul hinc saxo incolitur fundata vetusto urbis Agyllinae sedes; VIII 478. est urbe egressis tumulus templumque vetustum desertae Cereris; II 713.

vexo, ſchütteln, beunruhigen: bello audacis populi vexatus et armis; IV 615. donec tale decus formae vexarier undis ‖ ultra ‖ non tulit coniunx Neptunia; Ci 481. quid loquar, Scyllam Nisi, quam fama secutast Dulichias vexasse rates? E VI 76. (Scyllam) candida succinctam latrantibus inguina monstris Dulichias vexasse rates; Ci 60.

Ufens, A. Fluß in Latium: qua quaerit iter atque in mare conditur Ufens; VII 802. — B. Latiner: I. occidit infelix nostrum ne ‖ ne nostrum ‖ dedecus Ufens aspiceret; XII 641. Messapus et Ufens contemptorque deum Mezentius undique cogunt auxilia; VIII 6. totidem (iuvenes), quos educat Ufens, viventis (Aeneas) rapit; X 518. et te montosae misere in proelia Nersae, Ufens; VII 744. occidit: ſ. aspicit. — II. Epulonem obtruncat Achates Ufentemque Gyas; XII 460.

via, Weg, Straße, Gang, Reiſe, Art und Weiſe: I. absolut: lucet via longo ordine flammarum et late discriminat agros; XI 143. principio Italiam longa procul longis via dividit invia terris; III 383. quo via ducit; E IX 1. perge modo et, qua te ducit via, derige gressum; I 401. qua vi ‖ quae via ‖ Teucros effundat in aequor ‖ aequum ‖? IX 67. brevis est via; E IX 23. hinc adeo media est nobis via; E IX 59. pater ipse colendi haud facilem esse viam voluit; G I 122. nec via mortis erat simplex sed . .; G III 482. este duces o, si qua via est; VI 194. hinc via Tartarei quae fert Acherontis ad undas; VI 295. si qua via est, si quam tibi diva creatrix ostendit; VI 367. haec via sola fuit, qua perdere posses; X 879. (Aeneas) auxilio viam, quae proxima, poscit; XII 388. qua vi ‖ quae via ‖ clausos excu-

tiat Teucros vallo? IX 67. at laeva (via) malorum exercet poenas et ad impia Tartara mittit; VI 542. nec nos via fallit ‖ fallet ‖ euntis; IX 243. fert: ſ. est; VI 295. hic locus est, partis ubi se via findit in ambas; VI 540. laetitia indisque viae plausuque fremebant; VIII 717. minus via laedit; E IX 64. lucet: ſ. discriminat. mittit: ſ. exercet. nec setius omnis in unguem arboribus positis secto via limite quadret, ut cum . .; G II 278. inveni, germana, viam, quae mihi reddat eum; IV 478. quae (via) eo me solvat amantem; IV 479. dextera quae (via) Ditis magni sub moenia tendit, hac . .; VI 541.

II. nach Verben: 1. Caesar dum viam affectat Olympo; G IV 562. Alpheum fama est huc Elidis amnem occultas egisse vias supter mare; III 695. aperit si nulla viam vis; X 964. nec sociis aperire viam nec moenibus audent accipere orantis; XI 884. Romanus iniusto sub fasce viam quom carpit; G III 317. sed iam age, carpe viam et susceptum perfice munus; VI 629. illa (Iris), viam celerans per mille coloribus arcum; V 609. (Turnus) ter conatus utramque viam; X 685. rursus vocati convertere vias; V 582. corripuere viam interea, qua semita monstrat; I 418. do: ſ. do, III. viam (3 St.) S. 188, a. eo: ſ. eo, III. viam (3 St.) S. 208, a. omnem videbar evasisse viam subito cum visus . .; II 731. fit via vi; II 494. via facta per hostis; IX 356. di, ferte viam vento facilem et spirate secundi; III 529. alte finditur in solidum cuneis via; G II 79. flecte viam velis; V 28 ille (cervos) autem mille fugit refugitque vias; XII 753. implevi clamore vias; II 769. (eos) iam vitulos hortare viamque insiste domandi . .; G III 164. tu invade viam vaginaque eripe ferrum; VI 260. invenio: ſ. invenio. II. viam (4 St.) S. 351, b. via vix tandem voci laxata dolorest; XI 151. rex vario viam sermone levabat; VIII 309. (hasta) viam clipei molita per oras; X 477. Musae caeli vias et sidera monstrent; G II 477. matre dea monstrante viam data fata secutus; I 382. ubi tempestas et caeli mobilis umor mutavere vices ‖ vias ‖; G I 418. occulo: ſ. ago. ostendo: ſ. I. est; VI 367. via prima salutis Graia pandetur ab urbe; VI 96. hac, Turne, sequamur Troiugenas, qua prima viam victoria pandit; XII 626. quacumque (Turnus) viam virtute petivit; XII 913. posco: ſ. I. est; XII 388. redeo: ſ. eo. refugio: ſ. fugio. nulla viam Fortuna regit; XII 405. seu plures calor ille vias et caeca relaxat spiramenta; G I 89. reperio: ſ. **reperio** viam (3 St.) S. 595, b. ferro rumpenda per hostis est via; X 372. cum (Orion) pedes incedit medii per maxima Nerei stagna viam scindens; X 765. via secta per ambas (Zonas); G I 238. ille (Aeneas) viam secat ad navis sociosque revisit; VI 899. sic Turno, quacumque viam secat, agmina cedunt; XII 368. illam (stellam) cernimus Idaea claram se condere silva signantemque vias; II 697. harundo signavit viam flammis; V 526. non (matres) saltu superare viam sit passus; G III 141. tempto: ſ. **tempto.** III. viam (3 St.) S. 693, a. — 2. negat discernere nec meminisse viae media Palinurus in unda; III 202. — 3. iacet extra sidera tellus, extra anni solisque vias; VI 796. plurima per vias sternuntur inertia passim corpora; II 364.

III. nach Adjektiven: ignaros viae mecum miseratus agrestis ingredere; G I 41. ignari viae Cyclopum adlabimur oris; III 569.

IV. nach Substantiven: 1. qualis saepe viae deprensus in aggere serpens, tali remigio . .; V 273. obsedere alii telis angusta viarum oppositis ‖ oppositi ‖; III 332. auxilium viae veteris tellure recludit thesauros; I 358. quae causa viae? IX 376. sive errore viae seu tempestatibus acti fluminis intrastis ripas; VII 199. versis viarum indiciis; VIII 210. longarum haec meta viarum; III 714. qua proxuma meta viarum; VIII 594. omnia sint paribus numeris dimensa viarum; G II 284. pariter gressi per opaca viarum corripiunt spatium medium; VI 633. dum nota excedo regione viarum; II 737. nec sidus regione viae litusve fefellit; VII 215. Euryalum fallit timor regione viarum; IX 385. huc invenis nota fertur regione viarum; XI 530. miratur (Aeneas) portas strepitumque et strata viarum; I 422. — 2. inter utramque viam leti discrimine parvo; III 685.

V. Umſtand: Creusa substitit erravitne via seu lassa resedit, ‖ ? ‖ incertum; II 739. olli (primi) convenere fluuntque ‖ ruuntque ‖ ad regia plenis tecta viis; XI 237. ut fertur labyrinthus parietibus textum caecis iter ancipitemque mille viis habuisse dolum; V 590. perdere: ſ. I. est; X 879. una eademque via sanguis animusque secuntur; X 487. temptanda viast, qua me quoque possim tollere humo; G III 8. oblicus ‖ obliquus ‖ qua (via) se signorum verteret ordo; G I 239.

viator, Wanderer: velut [omnis et agricola et] tuta latet arce viator; X 805. quem (serpentem) gravis ictu seminecem liquit saxo lacerumque viator; V 275. quom sicco terram spuit ore viator aridus; G IV 97. namque aliae (apes) turpes horrent, ceu pulvere ab alto quom venit viator; G IV 97.

vibro, ſchwingen, zittern, funkeln: I. Lyncea vibranti gladio conixus ab aggere dexter (Turnus) occupat; IX 769. clipeum vibranti cuspis medium transverberat ictu; X 484. (angues) sibila lambebant linguis vibrantibus ora; II 211. (serpens) obvia vibranti carpens, gravis aëre, lingua ‖ ore trilingui ‖; Cul 166. — II. da foedare crinis vibratos calido ferro murraque madentis; XII 100. spicula vibrant; XI 606.

viburnum, Schneeball: quantum lenta solent (caput efferre) inter viburna cupressi; E I 25.

vicia, Wicke: I. si vero viciamque seres vilemque phaselum; G I 227. — II. unde tenuis fetus viciae sustuleris; G I 75.

vicinia, Nachbarſchaft: qua pharetratae vicinia Persidis urguet; G IV 290.

vicinus, benachbart; tantum, vicine Palaemon, sensibus haec imis reponas; E III 53. si quando Thybrim vicinaque Thybridis arva intraro; III 500. provehimur pelago vicina Ceraunia iuxta; III 506. hinc tibi, quae semper, vicino ab limite saepes somnum suadebit inire; E I 52. superet Mantua vae miserae nimium vicina Cremonae; E IX 28. talem (terram) arat vicina Vesaevo ora iugo; G II 224. nec mala vicini pecoris contagia laedent (fetas?); E I 50. vicinos, ignare, paras invadere portus; III 382. vicinae fremunt ripae crepitantibus undis; XI 299. (Simylus) norat vicinos apte curvans ‖ apta cura ‖ summittere rivos; Mo 71. tum vicina astris Erycino in vertice sedes fundatur Veneri Idaliae; V 759. vicinae ruptis inter se legibus urbes arma ferunt; G I 510 sunt Pandionis vicinae sedibus urbes Actaeos inter colles; Ci 101.

vicis, Wechſel, Abwechſlung, Platz, Geſchick: I, 1. „quis“ inquit (culex) „meritis“ ‖ „en quid“ ait „meritus“ ‖ ad quae delatus acerbas cogor adire vices!“; Cul 211. interdum fessae succedit laeva sorori alternatque vices; Mo 29. legio exercet vices, quod cuique tuendum est; IX 175. ubi tempestas et caeli mobilis umor mutavere vices ‖ vias ‖; G I 418. illi (vigiles) succedunt servantque vices; IX 222. nos magna precati numina sortitique vices; III 634. illa vices hominum testata est copia quondam; Cul 339. discurrunt variantque vices; IX 164. in occasu vestro nec tela nec ullas vitavisse vices; II 433. sic fata deum rex sortitur volvitque vices; III 376. — 2. (pietatis honores) in vanas abiere vices; Cul 226. — II, 1. hac vice sermonum roseis Aurora quadrigis iam medium traiecerat axem; VI 535. — 2. in: ſ. in. A, IV. 3. vicem (3 St.) S. 326, a.

vicissim, dagegen, wiederum: nos tamen haec quocumque modo tibi nostra vicissim dicemus; E V 50. versi vicissim pulverulenta fuga Rutuli dant terga per agros; XII 462. vis ergo inter nos quid possit uterque vicissim experiamur? E III 28. sed te qui vivom casus, age fare vicissim, attulerint; VI 531 hic patris Aeneae suspensam blanda vicissim gaudia pertemptant meutem; V 827. ubi lumen obscura vicissim luna premit; IV 80. hic iuvenis vatem inridens sic orsa vicissim ore refert: „classis“ . .; VII 435. tum senior Drances sic ore vicissim orsa refert: „o fama ingens“ . .; XI 123.

victima, Opfertier: I. cum caesa pio cecidisset victima ferro; Ci 366. hinc albi greges et maxima taurus victima duxere triumphos; G II 147. quamvis multa meis exiret victima saeptis; E I 33 maxima taurus victima sacrato ‖ sacratos ‖ sparget honore focos; Cat XIV 8. — II. caedo: ſ. I. cadit. Messapus ita fatur: „hoc habet, haec melior magnis data victima divis“; XII 296.

victor, ſiegend, ſiegreich, Sieger: A. labitur infelix studiorum atque immemor herbae victor equos; G III 499. victores ostentat equos Aventinus; VII 656. quae (virgo) nec victoris eri tetigit captiva cubile; III 324. inde secutus (ignis) per ramos victor perque alta cacumina regnat; G II 307. hic iuvenis iam victor ovans vestigia haut tenuit; V 331. proles Laertia iam Strymonii Rhesi victorque Dolonis laetatur . .; Cul 328. — B, I. tertius (victor?) Argolica hac galea contentus abito; V 314. bellis hoc (eco Mezentius) victor abibat omnibus; X 859. victor adest, magni magnum decus ecce triumphi, victor qua terra ‖ terrae ‖ quaque patent maria, horrida barbaricae portans insignia pugnae; Cat IX 5. ille triumphata Capitolia ad alta Corintho victor aget currum; VI 837. Alcides tauros hac victor agebat ingentis; VIII 203. illi (Caesari) victor ego centum quadriiugos agitabo ad flumina currus; G III 17. postquam Laurentia victor Geryone extincto Tirynthius attigit arva; VII 661. *primus Erichthonius ausus rapidus rotis insistere victor; G III 114. Caesar, qui nunc extremis Asiae iam victor in oris avertis Indum; G II 171. victores cadunt Danai; II 368. caedebant pariter pariterque ruebant victores victique; X 757. cum princeps medioque Gyas in gurgite victor compellat Menoeten; V 160. (Diomedes) Argyripam victor Gargani condebat Iapygis agris ‖ arvis ‖; XI 247. quem (Hippocoontem) modo navali Mnestheus certamine victor consequitur; V 493. Caesar dum victor volentis per populos dat iura; G IV 561. ea dum campis victor dat funera Turnus; XII 383. Aegaeon qualis, sic toto Aeneas desaevit in aequore victor; X 569. ille (pastor) sedens victor flammas despectat ovantis; X 409. quam (loricam) Demoleo detraxerat ipse (Aeneas) victor; V 260. aspice, ut Marcellus victor viros super eminet ‖ supereminet ‖ omnis; VI 856. te vero victore prius vel sidera cursus mutatura suos quam te facturum metui; Ci 425. qua ratione quod instat expedias victor; VIII 50. qui pampineis victor iuga flectit habenis Liber; VI 804. prius quam (Aeneas) septem ingentia victor corpora fundat humi; I 192. primus ecum phaleris insiguem victor habeto; V 310. cetera Turnus victor habet; XI 92. cum scutorum incendi victor acervos; VIII 562. quem (Lycum) Turnus increpat his victor: „nostrasne“ . .? IX 560. hic (Entellus) victor, superans animis tauroque superbus inquit . .; V 473. insistit: ſ. audet. victor Sinon incendia miscet insultans; II 329. non me, quicumque es, inulto, victor, nec longum laetabere; X 740. postquam victor Tirynthius Tyrrheno boves in flumine lavit Iliberas; VII 663. alter (erat Aeacides laetatus) quod Hectoreo victor lustravit corpore Troiam; Cul 324. miscet: ſ. insultat. quos mille die victor sub Tartara misi; XI 397. mihi victor honorem persolves; VIII 61. portat: ſ. adest. victores praeda Rutuli spoliisque potiti; IX 450. aut hodie victor spolia illa cruenti ‖ cruenta ‖ et caput Aeneae referes aut . .; X 862. si patrios umquam remeassem victor ad Argos; II 95. hic victor caestus artemque repono; V 484. ruunt: ſ. caedunt. sedet: ſ. despectat. Aeneas vota deum primo victor solvebat Eoo; XI 4. postquam illum (Hectora) vita victor spoliavit Achilles; VI 168. dum gravis aut hos aut hos versa fuga victor dare terga subegit; G IV 85. „haec“ inquit (Euandrus), limina victor Alcides subiit; VIII 362. superant: ſ. inquit. Belus Cyprum victor dicione tenebat; I 622. Euryalus munere victor amici prima teneat; V 337. neque ad sedes victor veherere paternas; XI 44. Metabus hastam cum virgine victor de caespite vellit; XI 565. qua (via possim) victor virum volitare per ora; G III 9. Antonius victor ab Aurorae populis et litore rubro; VIII 686. — II, 1. Apollo his victorem adfatur Iulum: „macte“ . .; IX 640. (Aeneas) primum ante omnis victorem appellat Acesten; V 540. tum satus Anchisa victorem magna praeconis voce Cloanthum declarat; V 245. me victorem ferant morientia lumina Turni; X 463. quae (Fama) modo victorem Latio Pallanta ferebat; XI 141. sic denique victor Trinacria finis Italos mittere relicta; III 439. idem (Dares) victorem Buten immani corpore perculit; V 372. Ortygium Caeneus, victorem Caenea Turnus (sternit); IX 573. si continuo victorem ea cura subisset, rumpere claustra; IX 757. — 2. addit victori chlamydem auratam; V 250. si vero capere Italiam sceptrisque potiri contigerit victori; IX 268. munera locantur, palmae pretium victoribus; V III. (Aeneas) proponit victori velatum auro vittisque iuvencum; V 366. neque his (victis) fuga nota neque illis (victoribus); X 757. — III, 1. in foribus faciam victoris arma Quirini; G III 27. quod neque (possim) arma victoris sequi; Cat XIII 4. (taurus?) multa gemens ignominiam plagasque superbi victoris; G III 226. — 2. AENEAS HAC DE DANAIS VICTORIBUS ARMA; III 288.

victoria (Victoria), Sieg, Siegesgöttin: I. sin nostrum adnuerit nobis Victoria Martem; XII 187. cesserit Ausonio si fors victoria Turno; XII 183. tantus amor laudum, tantaest victoria curae; G III 112. non adeo has exosa manus Victoria fugit, ut recusem . .; XI 436. [etsi nec habet victoria laudem, tamen laudabor]; II 584. Hectoris Aeneaeque manu victoria Graium haesit; XI 289. hac, Turne, sequamur Troiugenas, qua prima viam victoria pandit; XII 626. victoria Graium in decimum vestigia rettulit annum; XI 290. — II. non hic victoria Teucrum vertitur; X 528.

victrix, ſiegreich, Siegerin: ille (rex) res Agamemnonias victriciaque arma secutus; III 54. (dea) Iunonem victrix adfatur voce superba: „en“ . .; VII 544. hanc sine tempora circum inter victrices hederam tibi serpere laurus; E VIII 13. qua victrix redit illa (virgo), hac . .; XI 764.

victus, Unterhalt, Nahrung, Koſt: I, 1. victum infelicem, bacas lapidosaque corna, dant rami; III 549. victum feres et virgea laetus pabula; G III 320. quibus (agricolis) ipsa procul discordibus armis fundit humo facilem victum iustissima tellus; G II 460. arebant herbae et victum seges aegra negabat; III 142. — 2. aliae (apes) victu invigilant; G IV 158. — II. rami atque asper victu venatus alebat; VIII 318. sic nam fore bello egregiam et facilem victu per saecula gentem; I 475. — III. quolibet ut requie victu contentus abundet; Cul 92. frondibus et victu (tauri?) pascuntur simplicis herbae; G III 528. tum victu revocant vires; I 214.

video, ſehen, erblicken, erſehen, bemerken, ſorgen: I. absolut: a. carpit enim viris paulatim

uritque videndo femina: G III 215. — b. stabat acuta silex. altissima visu; VIII 234. ipse (Cyclops) nec visu facilis nec dictu affabilis ulli; III 621. parte alia horrendus visu quassabat Etruscam pinum Mezentius; IX 521. id vero horrendum ac visu mirabile ferri; VII 78. dea umbram in faciem Aeneae (visu mirabile monstrum) Dardaniis ornat telis; X 637. cunctae volucres convertunt clamore fugam (mirabile visu); XII 252. tris (navis) Eurus ab alto in brevia et syrtis urguet (miserabile visu); I 111. quin ipsa arrectis (visu miserabile) in hastis praefigunt capita Euryali et Nisi; IX 465. primis in faucibus Orci habitant Metus et malesuada Fames ac turpis Egestas, terribiles visu formae: VI 277. — c. nec vidisse semel satis est; VI 487. — 2. Aegle iam videnti sanguineis frontem moris et tempora pingit: E VI 21. ut vidi ut perii, ut me malus abstulit error! E VIII 41. nonne vides, cum praecipiti certamine campum corripuere currus? G III 103. vidi egomet duo de numero cum corpora nostro (Cyclops) frangeret ad saxum; III 623. vidi atro cum membra fluentia tabo (Cyclops) manderet; III 626. ille, vides, pura iuvenis qui nititur hasta; VI 760. viden ut geminae stant vertice cristae? VI 779. vidisti quo Turnus equo, quibus ibat in armis aureus; IX 269. ingemuit cari graviter genitoris amore, ut vidit, Lausus; X 790. video ‖ viden ‖ ut flagrantia taedis limina conluceut infestis ‖ infernis ‖ omnia templis; Cul 216. ille (vides), ille mea, ille idem oppugnat praecordia Minos; Ci 268. nec mirum, vultu decepta puella ut vidi ut perii; Ci 430.

II. mit Ergänzung: 1. ast de me divom pater atque hominum rex viderit; X 743. — 2. spes sibi quisque. sed haec quam angusta videtis; XI 309. quae sit rebus fortuna videtis; II 350. nec quae sonitum det causa videmus; III 584. ex illo qui me casus, quae, Turne, sequantur bella, vides; XII 33. nec quo se eripiat, nec qua vi tendat in hostem, (Turnus) videt; XII 917. nonne vides, ut tota tremor pertemptet equorum corpora? G III 250. (Aeneas) videbat, uti hac fugerent Grai, hac Phryges; I 466. — 3, a. non ego vos posthac dumosa pendere procul de rupe videbo; E I 76. tum, credo, cum me arbustum videre Miconis incidere falce; E III 10. non ego te vidi Damonis, pessime, caprum excipere insidiis? E III 17. tum vero in numerum faunosque ferasque videres ludere, tum rigidas motare cacumina quercus; E VI 28. his (venenis) ego saepe lupum fieri et se condere silvis Moerim, saepe animas imis excire sepulchris atque satas alio vidi traducere messis; E VIII 99. semina vidi equidem multos medicare serentis et nitro prius et nigra perfundere amurca: G I 193. vidi lecta diu et multo spectata labore degenerare tamen; G I 197. saepe ego omnia ventorum concurrere proelia vidi; G I 318. saepe etiam stellas vento impendente videbis praecipites caelo labi; G I 365. nunc (volucres) caput obiectare fretis, nunc currere in undas et studio incassum videas gestire lavandi; G I 387. testa cum ardente viderent (puellae) scintillare oleum; G I 391. saepe videmus ipsius (solis) in voltu varios errare colores; G I 451. omnia tum pariter vento nimbisque videbis fervere; G I 455. quotiens Cyclopum effervere in agros vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam flammarumque globos liquefactaque volvere saxa! G I 472. ergo inter sese paribus concurrere telis Romanas acies iterum videre Philippi; G I 490. saepe alterius (arboris) ramos impune videmus vertere in alterius; G II 32. quam (ovem) procul molli succedere saepius umbrae videris; G III 464. cum subito Aeneas concursu accedere magno Anthea Sergestumque videt fortemque Cloanthum Teucrorumque alios: I 510. quos ubi confertos audere in proelia vidi: II 347. cum (Priamus) cingi urbem obsidione videret; III 52. postquam (Palinurus) cuncta videt caelo constare sereno; III 518. cum totum videres misceri ante oculos tantis clamoribus aequor; IV 410. Anna, vides toto properari litore; IV 416. vidit (Dido) (horrendum dictu) latices nigrescere sacros; IV 454. veluti demens videt Pentheus solem geminum et duplicis se ostendere Thebas; IV 469. mugire videbis sub pedibus terram; IV 490. iam mare turbari trabibus saevasque videbis conlucere faces; IV 566. regina e speculis ut primam ‖ primum ‖ albescere lucem vidit; IV 586. (vates) horrere videns iam colla colubris; VI 419. qualem primo qui surgere mense aut videt aut vidisse putat per nubila lunam; VI 454. una namque (Aeneas) ire videbat egregium forma iuvenem et fulgentibus armis; VI 860. quorum (generorum) a ‖ ab ‖ stirpe nepotes omnia sub pedibus vertique regique videbunt; VII 101. moliri iam tecta videt (Iuno), iam fidere terrae, deseruisse rates; VII 290. ubi (Amata) Latinum contra stare videt; VII 374. ut celsas videre rates atque inter opacum adlabi nemus; VIII 107. passim armenta videbant Romanoque foro et lautis mugire Carinis; VIII 360. arma per suidum ‖ sudum ‖ rutilare vident et pulsa tonare; VIII 529. totum instructo Marte videres fervere Leucaten auroque effulgere fluctus; VIII 677. medium video discedere caelum; IX 20. at non viderunt moenia Troiae considere in ignis? IX 144. vident inter lora rotasque viros, simul arma iacere; IX 318. ibi (Euryalus) ignem deficere extremum et reliquatos rite videbat carpere gramen equos; IX 352. ubi vidit hinc acies atque hinc acies adstare Latinas; IX 550. te quoque magnanimae viderunt, Ismare, gentes volnera derigere ‖ dirigere ‖; X 139. Arcadas insuetos acies inferre pedestris ut vidit Pallas Latio dare terga sequaci; X 365. leo specula cum vidit ab alta stare taurum; X 454. nec (Turnus) ferre videt sua gaudia ventos; X 652. quae (agmina?) postquam matres succedere tectis viderunt; XI 146. Turnum gnatoque patrique quam (dexteram) debere vides; XI 179. cuius ob auspicium infaustum lumina tot cecidisse ducum totamque videmus consedisse urbem luctu; XI 349. qui Euandri totam cum stirpe videbit procubuisse domum; XI 394. Turnus ut infractos adverso Marte Latinos defecisse videt; XII 2. nunc iuvenem inparibus video concurrere fatis; XII 149. quem simul ac Iuturna soror crebrescere vidit sermonem; XII 222. iam pulvere caelum stare vident; XII 408. te quoque Laurentes viderunt, Aeole, campi oppetere; XII 542. vidi oculos ante ipse meos me voce vocantem Murranum oppetere; XII 638. nec tu me aëria solam nunc sede videres digna indigna pati, sed . .; XII 810. (genus) supra homines, supra ire deos pietate videbis; XII 839. vicisti, et victum tendere palmas Ausonii videre; XII 937. cum videt ingens (serpens) adversum recubare ducem gregis; Cul 174. quem (draconem pastor) postquam vidit caesum languescere, sedit; Cul 201. seu vero, ut perbibent, (Scylla) horribilis circum vidit se sistere formas; Ci 80. ubi (Scylla) tabidulam videt labi per viscera mortem; Ci 182. sed, o superbe Noctuine, non vides duas habere filias Atilium; Cat XII 4. dein te movere lumbulos in caltula ‖ nec deinde te movere lumbos in stola ‖ prensis videbo altaribus; Cat XIII 22. — b. en umquam pauperis tuguri congestum caespite culmen videns mirabor? E I 69. quae tu, perverse Menalca, cum vidisti puero donata, dolebas; E III 14. ille divis videbit permixtos heroas, et ipse videbitur illis; E IV 15. iam nunc iuvat caesos videre iuvencos; G III 23. si quis videat deserta regna pastorum et longe saltus lateque vacantis; G III 476. disiectam Aeneae toto videt (Neptunus) aequore classem; I 128. ſ. III.

alqm; I 183. videt bella iam fama totum volgata per orbem; I 457. unus abest, medio in fluctu quem vidimus ipsi submersum; I 584. iuvat desertos videre locos litusque relictum; II 28. uti convolsa (Priamus) vidit limina tectorum; II 507. hic exitus illum (Priamum) tulit, Troiam incensam et prolapsa videntem Pergama; II 555. hic, ubi disiectas moles avolsaque saxis saxa vides; II 609. ter spumam elisam et rorantia vidimus astra; III 567. (Iris) desertos videt portus classemque relictam; V 612. illi, ut venere, vident indigna morte peremptum Misenum Aeoliden; VI 163. (Aeneas) hic Priamiden laniatum corpore toto Deiphobum vidit, ‖ videt et ‖ lacerum crudeliter ora, ora manusque ambas, populataque tempora raptis auribus; VI 495. vis fasces videre receptos? VI 818. (Venus) natum ut procul egelido secretum flumine vidit; VIII 610. passim somno vinoque per herbam corpora fusa vident, arrectos litore currus; IX 317. palantis vident socios hostemque receptum; IX 780. qui videbit exutos Arcadas armis; XI 395. Turnus ut Aenean cedentem ex agmine vidit turbatosque duces; XII 324.

III. **mit einfachem Object:** nuper me in litore vidi; E II 25. Galatea et fugit ad salices et se cupit ante videri; E III 65. ille (Daphnis) ubi me contra videt; E VII 8. lupi Moerim videre priores; E IX 54. sub Oebaliae memini me turribus arcis Coryciam vidisse senem; G IV 127. qualem (Protea) videris, incepto tegeret cum lumina somno; G IV 414. Anthea si quem iactatum vento videat Phrygiasque biremis aut Capyn aut celsis in puppibus arma Caici; I 183. Punica regna vides, Tyrios et Agenoris urbem; I 338. videt Atridas Priamumque et saevom ambobus Achillem; I 458. vidi ipse furentem caede Neoptolemum geminosque in limine Atridas; II 499. vidi Hecubam centumque nurus Priamumque; II 501. ipsum sumptis Priamum iuvenalibus armis ut vidit (Hecuba); II 519. praestat longos circumflectere cursus quam semel informem vasto vidisse sub antro Scyllam; III 431. vix ea fatus erat (Achaemenides), summo cum monte videmus ipsum Polyphemum; III 655. laeto complerant ‖ complebant ‖ litora coetu visuri Aeneadas; V 107. Troiugenas ac tela vides inimica Latinis; VIII 117. Arcades ipsum credunt se vidisse Iovem; VIII 353. si visurus eum (Pallanta) vivo et venturus in unum; VIII 576. cum clamor ad auris pervenit ac (Nisus) videt Euryalum; IX 396. is (Helenor) ubi se Turni media inter milia vidit; IX 549. vidimus, o cives, Diomede ‖ Diomedem ‖ Argivaque castra; XI 243. Aetnaeos vidit Cyclopas Ulixes; XI 263. ut coniugium optatum et pulchram Calydona viderem; XI 270. monstrat amor verus patriae, ut videre Camillam; XI 892. cum Troas Hectoris ira funderet ‖ videre ‖ in classes inimica mente Pelasgas; Cul 309. mihi ‖ sed ‖, Tucca, videre (Deliam) non licet; Cat I 1. Sabinus ille, quem videtis, hospites, ait fuisse mulio celerrimus; Cat X 1. statuit, quid saepe videntes agricolae propius stabulis armenta tenerent; G I 354. multi taciti ventura videbant; II 125. ne dubita, nam vera vides; III 316. quae Laomedontius heros cuncta videns; VIII 19. (Euryalus) subit Rhoetum vigilantem et cuncta videntem; IX 345. ne quid tale videret; XI 417. sit satis hoc, tantum Scyllam vidisse malorum; Ci 455. Apollo desuper Ausonias acies urbemque videbat, nube sedens; IX 639. postquam (Dira) acies videt Iliacas atque agmina Turni; XII 861. Eumenidum veluti demens videt agmina Pentheus; IV 469. Aeneas Laurentia agmina vidit; XI 909. tam sciat, aërias Alpis et Norica si quis castella in tumulis videat; G III 475. nusquam Hectoreos amnis Xanthum et Simoënta videbo? V 634. videt Aeneas Lethaeum domos placidas qui praenatat amnem; VI 705. vis et Tarquinios reges animamque superbam ultoris Bruti videre? VI 818. felices (dicantur) qui talem annum videre diemque; Ci 28. primus equi labor est animos atque arma videre bellantum; G II 182. arma: ſ. **arma**, II, 1. video (6 St.) S. 66, a. ecce laeta boum passim campis armenta videmus; III 220. si quis Iapydis arva Timavi nunc quoque post tanto videat; G III 476. cum muros arcemque procul ac ‖ per ‖ rara domorum tecta vident; VIII 99. quid, si quis caestus ipsius et Herculis arma vidisset? V 410. ipse (Aeneas) caput nivei fultum Pallantis et ora ut vidit; XI 40. castella: ſ. Alpes. castra: ſ. **castrum**, B, II, 1. video (5 St.) S. 109, a. plantis nascitur casus abies visura marinos; G II 68. urbis uti captae casum (Priamus) vidit; II 507. ut Scylla novos avium sublimis in aëre coetus viserit ‖ viderit ‖; Ci 49. cum procul obscuros collis humilemque videmus Italiam; III 522. [haec coniugiumque domumque patres uatosque videbit?] II 579. ſ. alqm; XI 270. nec (Turnus) currus umquam videt aurigamve ‖ aurigamque ‖ sororem; XII 918 diem: ſ. annum. quae (divortia belli) Troiae videre viri videreque Grai; Cul 305. domum: ſ. coniugium. donum longo post tempore visum; VI 409. effigiem Xanthi Troiamque videtis; III 497. quattuor hic, primum omen, equos in gramine vidi; III 537. satis una superque vidimus excidia et captae superavimus urbi; II 643. en umquam patrios longo post tempore finis videns mirabor? E I 69. nec ferrea iura insanumque forum aut populi tabularia vidit; G II 502. Alpinas a! dura nives et frigora Rheni vides; E X 47. funus: ſ. **funus**, II, 1. video (4 St.) S. 269, a. is ubi Dardanios habitus et Troia vidit arma procul; III 596. tangere quas terras quosque videre homines (ferunt nos tempora); Cat IV 2. qui (oras) teneant (nam inculta videt), hominesne feraene; I 308. Italiam: ſ. collis. ius: ſ. forum. hic illum vidi iuvenem, Meliboee; E I 42. celso omnis de colle videri iam poterat legio; VIII 604. an fratris miseri letum ut crudele videres? XII 636. iuro omnia me potius digna atque indigna laborum milia visuram, quam patiar . .; Ci 248. urbem praeclaram statui, mea moenia vidi; IV 655. respicit Aeneas: subito et sub rupe sinistra moenia lata videt; VI 549. haec duo oppida reliquias veterumque vides monimenta virorum; VIII 356. horrendum et dictu video mirabile monstrum; III 26. muros: ſ. arcem. Laurentisne iterum muros aut castra videbo? X 671. nec (mihi spes videndi) duplicis ‖ dulcis ‖ natos exoptatumque parentem; II 138. ſ. coniugium. (Venus) natum in valle reducta ut vidit; VIII 610. videt Aeneas seclusum nemus et virgulta sonantia silvae; VI 704. tu procul a patria Alpinas nives sola vides; E X 48. sub pedibus videt nubes et sidera Daphnis; E V 57. omen: ſ. equos. haec duo praeterea disiectis oppida muris vides; VIII 355. ora: ſ. caput. Cocyti stagna alta vides Stygiamque paludem; VI 323. parentem: ſ. natos. [talia iactabam], cum mihi se videndam obtulit alma parens; II 589. patres: ſ. coniugium. nec mihi iam patriam antiquam spes ulla videndi nec . .; II 137. vidimus caprigenum pecus nullo custode per herbas; III 221. (Aeneas) videt Iliacas ex ordine pugnas; I 456. si quis vidisset tristem hoc ipso in litore pugnam; V 411. regna: ſ. **regnum**, II, 1. video (4 St.) S. 592, b. reges: ſ. animam. reliquias: ſ. monimenta. et quae tanta fuit Romam tibi causa videndi? E I 26. Aeneas viso Tyrrheni sanguine laetus; X 787. sidera: ſ. nubes. infelix simulacrum atque ipsius umbra Creusae visa mihi ante oculos; II 773. ut (Turnus) vidit socios, „tempus desistere pugnae; X 441. nulla tuarum audita mihi neque visa sororum; I 326. ſ. currus. stagna: ſ. paludem. tabularia: ſ. forum.

si tanta cupido bis nigra videre Tartara: VI 134. tecta: ſ. arcem tela: ſ. alqua; VIII 117. unde omnis Troia videri (solita); II 461. at illum (verticem) sub pedibus nox atra videt manesque profundi; G I 243. ut (proceres, phalanges) videre virum fulgentiaque arma per umbras; VI 490. nulli visa cito decurrit tramite virgo; V 610. virgulta: ſ. nemus. quaerenti et tectis urbis sine fine ruenti ‖ furenti ‖ umbra Creusae visa mihi; II 773. at vero ut voltum vidit morientis et ora Anchisiades; X 821. urbem: ſ. alqm; I 338. acies.

IV. **mit Objekt und prädikativem Zuſatz:** 1. Silenum videre iacentem inflatum hesterno venas, ut semper, lacchо; E VI 14. saepibus in nostris parvam te roscida mala vidi cum matre legentem; E VIII 38. quem (Pana) vidimus ipsi sanguineis ebuli bacis minioque rubentem; E X 26. neque illum (Orphea) prensantem nequiquam umbras et multa volentem dicere praeterea vidit (Eurydice); G IV 502. tertia dum Latio regnantem viderit aestas; I 265. armatos vident stantis in limine primo; II 48. vidi Priamum per aras sanguine foedantem ignis; II 501. cum videmus ipsum inter pecudes vasta se mole moventem pastorem Polyphemum; III 655. illum (Aeneam Didо) absens absentem auditque videtque; IV 83. vidi et crudelis dantem Salmonea poenas; VI 585. is (Auchises) ubi tendentem adversum per gramina vidit Aeneam; VI 684. tum primum nostri Cacum videre timentem turbatumque oculis ‖ oculi ‖; VIII 222. qui (Pandarus) Rutulum in medio non agmine regem viderit inrumpentem; IX 729. illi (equi Aeneae) longe gradientem ut videre; X 573. hunc (Acronem) ubi miscentem longe media agmina (Mezentius) vidit; X 721. ut vidit (Opis Arruntem) laetantem animis ‖ fulgentem armis ‖ ac vana tumentem; XI 854. ſ. II, 3, b; XII 324. vidit ab adverso venientis aggere Turnus, videre Ausonii; XII 446. terga dabo et Turnum fugientem haec terra videbit? XII 645. numquam illam (Scyllam) videre purpureas flavo retinentem vertice vittas; Ci 510. videbo habentem praeter ignavos nihil fratres et iratum Iovem; Cat XIII 37. inrumpunt aditus Rutuli ut videre patentis; IX 683. ſ. III. virum. ſ. II, 3, b; III 567. (virgo) florentes videt iam Cycladas; Ci 471. ipse deum manifesto in lumine vidi intrantem muros; IV 358. quattuor equos vidi tondentes late campum, candore nivali; III 537. instantia vidi ‖ vici ‖ alterius fata; Cul 227. ubi vides mixto undantem pulvere fumum; II 609. hydrum puella servantem ripas alta non vidit in herba; G IV 459. ut vidit ora modis Anchisiades pallentia miris; X 822. ut regem aequaevom crudeli volnere vidi vitam exhalantem; II 561. vidisse caeruleis canibus resonantia saxa; III 432. sacerdos multa modis simulacra videt volitantia miris; VII 89. ſ. II, 3, b; IX 780. mearum vidistis si quam hic errantem forte sororum succinctam pharetra; I 322. video pallantis polo stellas; IX 21. quosne (viros) nunc palantis video! X 674. ut vidit levi patens in pectore volnus cuspidis Ausoniae; XI 40. — 2. ſ. II, 3, b; VI 495. (Arruntem) reducem ut patria alta videret, (Phoebus) non dedit; XI 797. neque me indecorem, germana, videbis amplius; XII 679. unum quem duplici stellatum sidere vidi, scorpios; Ci 534. omnia tuta vides, classem sociosque receptos; I 583. quae ipse miserrima vidi; II 5. quid in eversa vidi crudelius urbe? II 746. quae multa vides discrimine tali; IX 210. iuvat arva videre non rastris, hominum non ulli obnoxia curae; G II 438. si formonsus Alexis montibus his abeat, videas et flumina sicca; P VII 56. uti (Priamus) vidit medium in penetralibus hostem; II 508. vidit truncas inhonesto volnere naris; VI 497. iuvenis, qua tela videt densissima, tendit; IX 555. vidimus obscuris primam sub vallibus urbem venatu adsiduo; IX 244. — 3. hic et Aloidas geminos immania vidi corpora; VI 582. nec generum Aenean captiva videbo; XII 63.

videor, ſcheinen, dünken, gefallen: I. quippe ita Neptuno visum est; G IV 394. cadit Ripheus, servantissimus aequi ⟨dis aliter visum⟩; II 428. haut temere est visum; IX 375. — II. postquam visa (dea) satis primos acuisse furores; VII 406. in somnis ecce ante oculos maestissimus Hector visus adesse mihi; II 271. subito cum crebor ad auris visus adesse pedum sonitus; II 732. coram adgnoscere voltus velatasque comas praesentiaque ora videbar; III 174. iam (iuvenes) videntur adsurgere in auras; G III 109. effigies sacrae divom Phrygiique penates visi ante oculos astare iacentis in somnis; III 150. quarto terra die primum se attollere tandem visa; III 205. deus Tiberinus populeas inter senior se attollere frondes visus; VIII 33 nunc (cycni) terras ordine longo capere videntur; I 396. ultro flens ipse videbar compellare virum; II 279. praeterea virgo visa ⟨nefas⟩ longis comprendere crinibus ignem; VII 73. tum vero omne mihi visum considere in ignis Ilium; II 624. mihi Cassandrae per somnum vatis imago ardentis dare visa faces; V 637. ipsa videbatur ventis regina vocatis vela dare; VIII 707. (cycni) terras captas iam respectare ‖ despectare ‖ videntur; I 396. nam neque adhuc Vario videor nec dicere Cinna digna, sed; E IX 35 visa dehinc facies Anchisae subito talis effundere voces: „nate“ . .; V 722. omnem videbar evasisse viam subito cum visus . .; II 730. postquam res Asiae Priamique evertere gentem inmeritam visum superis; III 2. hinc exaudiri voces et verba vocantis visa viri; IV 461. tenuia nec lanae per caelum vellera ferri (videntur); G I 397. iamque humiles, iamque elati (iuvenes) sublime videntur aëra per vacuum ferri; G III 108. ecce levis summo de vertice visus Iuli fundere lumen apex; II 682. iam mihi per rupes videor lucosque sonantis ire; E X 58. semper (Dido) longam incomitata videtur ire viam; IV 467. forma dei rursus ita visa monerest; IV 557. Tyrrhenus tubae mugire (visus) per aethera clangor; VIII 526. qua visa est Fortuna pati Parcaeque sinebant cedere res Latio; XII 147. satis est potuisse videri; E VI 24. hos successus alit; possunt, quia posse videntur; V 231. tumulo videor reperire sub illo posse viam; IX 195. semper (Dido) relinqui sola sibi videtur; IV 467. ruere omnia visa repente; VIII 525. nec fratris radiis obnoxia surgere Luna (videtur); G I 396. ingens visus ab Aurora caelum transcurrere nimbus Idaeique chori; IX 111. tremere omnia visa repente, liminaque laurusque dei; III 90. ac velut in somnis nequiquam extendere cursus velle videmur: sic Turno successum dea dira negat; XII 910. visae canes ululare per umbram adventante dea; VI 257. — III, 1, a. simulacra modis pallentia miris visa sub obscurum noctis; G I 478. — b. non equidem omnino capta ac deserta viderer; IV 330. nam neque tum stellis acies obtunsa videtur nec, nec . .; G I 395. ille divis videbit permixtos heroas, et ipse videbitur illis; E IV 16. — c. haec dum Dardanio Aeneae miranda videntur; I 494. — 2. immo ego Sardoniis videar tibi amarior herbis, si . .; E VII 41. quibus aspera quondam visa maris facies et non tolerabile nomen ‖ numen ‖; V 768. deterior qui (ductor) visus, eum dede neci; G IV 89. at vero Rutulis inpar ea pugna videri iamdudum; XII 216. visa mihi nota maior imago (Creusae); II 773. (Sibylla) maior videri nec mortale sonans; VI 49. Rutulo regi ducibusque ea mira videri Ausoniis; X 267. nimium vobis Romana propago visa potens, superi, si . .; VI 871. qualis (parens) videri caelicolis et quanta solet; II 591. — 3. ea visa

salus morientibus una; G III 510 haec alternanti (Aeneae) potior sententia visa est; IV 287.

viduo, berauben, öde machen: (Orpheus) arva Riphaeis ‖ Rhipaeis ‖ numquam viduata pruinis lustrabat; G IV 518. neque Mezentius tam multis viduasset civibus urbem: VIII 571.

viduus, öde: ego Ditis opacos cogor adire lacus, viduos, a, lumine Phoebi; Cul 373.

vigeo, kräftig ſein, ſich regen: dum (Palamedes) regno incolumis regumque vigebat conciliis: II 88. mobilitate viget (Fama) viresque adquirit eundo: IV 175. illi laude sua vigeant: ego . .: Cul 372.

vigil, wachend, wachſam, Wächter: A. (Iarbas) vigilem sacraverat ignem, excubias divom aeternas: IV 200. cui (Famae) quot sunt corpore plumae, tot vigiles oculi ‖ oculi; ‖ subter ⟨mirabile dictu⟩; IV 183. — B, I. vix portarum vigiles caeco Marte resistunt; II 335. illi (vigiles) succedunt servantque vices; IX 222. vix primi proelia temptant portarum vigiles; II 335. — II. caeduntur vigiles: II 266. (Euryalus) vigiles simul excitat; IX 221. — III. vigilum procul custodia primis excubiis foribus studio iactabat inani; Ci 207. interea vigilum excubiis obsidere portas cura datur Messapo; IX 159.

vigilantia, Wachſamkeit: ac si quos haut ulla viros vigilantia fugit; G II 265.

vigilo, wachen, beſorgen: I. praecipites vigilate, viri; IV 573. (Euryalus) subit Rhoetum vigilantem et cuncta videntem: IX 345. vigilasne, deum gens, Aenea? X 228. vigila et velis immitte rudentis; X 229. qua causa (te dicam) ad patrium solam vigilare cubile? Ci 231. Entellus corpore tela modo atque oculis vigilantibus exit; V 438. — II. quid dicam, quae vigilanda viris? G I 313. haec accipe dona meo multum vigilata labore; Ci 46.

viginti, zwanzig: A. nec minus interea sociis ad litora (Dido) mittit viginti tauros; I 634. — B. Turnus viginti lectis equitum comitatus; IX 48.

vigor, Lebenskraft: I. igneus est ollis vigor et caelestis origo seminibus; VI 730. habilis membris venit vigor; G IV 418. — II. nec tarda senectus debilitat vires animi mutatque vigorem; IX 611.

vilis, wohlfeil, gering: ego videar tibi horridior rusco, proiecta vilior alga, si . .; E VII 42. nos animae viles, inhumata infletaque turba, sternamur campis; XI 372. Simylus cum membra levat vili sensim demissa grabato; Mo 5. si vero viciamque seres vilemque phaselum; G I 227. saepe oleo tardi costas agitator aselli vilibus aut onerat pomis; G I 274. virgea praeterea Celei vilisque supellex; G I 165.

villa, Gehöft: iam summa procul villarum culmina fumant; E I 82.

villosus, zottig: (Simylus) cinctus villosae tegmine caprae; Mo 22. praecipuum toro et villosi pelle leonis (Euandrus) accipit Aenean; VIII 177. tuendo voltum villosaque saetis pectora semiferi; VIII 266.

villula, kleines Gehöft: villula, quae Sirouis eras, et pauper agelle; Cat VIII 1.

villus, Zotte: I. germanae tonsis ferunt mantelia villis; G IV 377. famuli tonsis ferunt mantelia villis; I 702. — II. tergum leonis dat, villis onerosum atque unguibus aureis; V 352. — III. udis aries in gurgite villis mersatur; G III 446. continuo greges villis lege mollibus albos; G III 386. mantelia: ſ. I. tondeo.

vimen, Schaft, Gerte: I. 1. nec non etiam aspera rusci vimina per silvam (caeduntur); G II 414. rursus alterius lentum convellere vimen insequor; III 31. quem (hortum) vimina pauca et calamo rediviva levi munibat harundo; Mo 61. tu spisso vimine quallos deripe tectis; G II 241. nec flexi tacuissem vimen acanthi; G IV 123. — 2. grandes ibunt per vimina guttae; G II 245. II. latet arbore opaca aureus et foliis et lento vimine ramus; VI 137. vimiubus salices, fecundae frondibus ulmi; G II 446. — III. ac primum laxos tenui de vimine circlos cervici subnecte; G III 166. — IV. quin tu aliquid saltem potius vimiuibus paras detexere? E II 72. seu lento fuerint alvaria vimine texta; G IV 34. alii feretrum arbuteis texunt virgis et vimine querno; XI 65.

vimineus, aus Flechtwerk: sunt quae Achelois lilia vimineis attulit in calathis; Copa 16. multum, qui vimineas trahit crates, iuvat arva; G I 95.

vincio, binden, feſſeln: Furor centum vinctus aënis pos ‖ post ‖ tergum nodis fremet; I 295. alii fontemque ignemque ferebant velati limo et verbena tempora vincti; XII 120. vinctus sedet immanis serpentibus Otos; Cul 23. vincta tot adsiduas pendebo ex ordine luces? Ci 417. lageos temperatura pedes olim vincturaque linguam; G II 94. (Aeneas) vinxerat et post terga manus, quos mitteret umbris inferias; XI 81. virginibus Tyriis mos est purpureo alte suras vincire cothurno; I 337. iam vinctae vites; G II 416

vinco, ſiegen, beſiegen, überwinden, übertreffen: I, 1. vincere Oceani finibus ulterius? Cat IX 54. — 2. non iam prima peto Mnestheus neque vincere certo ⟨quamquam o! —⟩; V 194. vincant quos vincere mavis; X 43 vicisti, et victum tendere palmas Ausonii videre; XII 936. vincet amor patriae laudumque immensa cupido; VI 823. at iuvenis, vicisse dolo ratus, avolat ipse ⟨haut mora⟩; XI 712. — II. au mihi cantando victus non redderet ille (Damon) caprum? E III 21. non me carminibus vincat ‖ vincet ‖ nec Thracius Orpheus, nec Linus; E IV 55. Pan etiam Arcadia dicat se iudice victum; E IV 59. haec memini, et victum frustra contendere Thyrsim; E VII 69. nunc victi tristes hos illi mittimus haedos; E IX 5. victus (Proteus) in sese redit; G IV 444. (Orpheus) Eurydicen immemor heu victusque animi respexit; G IV 491. mene incepto desistere victam? I 37. non ea vis animo nec tanta superbia victis; I 529. una salus victis nullam sperare salutem; II 354. quondam etiam victis redit in praecordia virtus; II 367. instaurati animi vim addere victis; II 452. vocat lux ultima victos; II 668. rediviva manu posuissem Pergama victis; IV 344. num lacrimas victus dedit aut miseratus amantemst? IV 370. dum mea me victam doceat fortuna dolere; IV 434. nunc Pristis habet (locum priorem), nunc victam praeterit ingens Centaurus; V 156. hic Nisus „si tanta“ inquit „sunt praemia victis“; V 353. (Aeneas) proponit ensem atque insignem galeam solacia victo; V 367. ast ego magna Iovis coniunx vincor ab Aenea; VII 310. en ego victa situ; VII 452. fecerat Nilum vocantem caeruleum in gremium latebrosaque flumina victos; VIII 713. (Serranus) multo iacebat membra deo victus; IX 337. caedebant pariter pariterque ruebant victores victique, neque his fuga nota neque illis; X 757. Lausum socii ferebant ingentem atque ingenti volnere victum; X 842. nullum cum victis certamen et aethere cassis; XI 104. nec te ullius violentia vincat, quin des . .; XI 354. aut (Dardanius) habeat victos; XII 17. victus amore tui, cognato sanguine victus coniugis et maestae lacrumis; XII 29. bis magna victi pugna vix urbe tuemur spes Italas; XII 34. convenit Euandri victos discedere ad urbem; XII 184. ni frenum accipere et victi parere fatentur; XII 568. dum (Turnus) rursus velit concurrere victus;

XII 571. vidi Murranum oppetere ingentem atque ingenti volnere victum; XII 640. decuit vim crescere victis? XII 799. me victusque volensque remitto; XII 833. vicisti, et victum tendere palmas Ausonii videre; XII 936. victum quem (Pallanta) volnere Turnus straverat; XII 943. quo quondam victa furore venit Nyctelium fugiens Cadmeis Agaue; Cul 110. contempsisse dolor quem numina vincit acerbans ‖ acerbus ‖; Cul 244. hacc eadem (lyra) potuit Ditis te vincere coniunx; Cul 286. (Scylla) forma cum vinceret omnis; Ci 77. non illa (dixerit?), quae volucrem cursu vicerat Hippomenen; Cat IX 26. omnia vincit Amor: et nos cedamus Amori; E X 69. labor omnia vicit improbus et duris urgens in rebus egestas; G I 145. nec sum animi dubius, verbis ea vincere magnum quam sit; G III 289. iam iam scelus omnia vincit; Ci 427. omnia vincit amor; quid enim non vinceret ille? Ci 437. ubi aëra vincere summum arboris haut ullae iactu potuere sagittae; G II 123. neu pulvere victa (area) fatiscat; G I 180. cum domus Assaraci victis dominabitur Argis; I 285. ubi hiulca ‖ victa ‖ siti findit canis aestifer arva; G II 353. nec myrtus vincet corylos nec laurea Phoebi; E VII 64. Panthus sacra manu victosque deos parvomque nepotem ipse trahit; II 320. cum victum Dodona negaret; G I 149. (notabis,) quis cuique (equo) dolor victo, quae gloria palmae; G III 102. contra ego vivendo vici mea fata; XI 160. instantia vidi ‖ vici ‖ alterius fata; Cul 227. una dolo divom si femina victa duorum est; IV 95. aliter non viribus ullis (fetum) vincere poteris; VI 147. hic vero victus genitor se tollere ad auras; II 699. incedunt victae longo ordine gentes; VIII 722. ne cessa extollere vires gentis bis victae; XI 402. saepe mare audendo vincere, saepe hiemem? Cat IX 48. quin annus proventu oneret sulcos atque horrea vincat; G II 518. unum hoc per si qua est victis venia hostibus oro: patiare . .; X 903. donec (hostis) vi victus et ipso pondere defecit; XII 254. tua expectata parenti vicit iter durum pietas? VI 688. mare: ſ. hiemem. valuit sed vincere talis (pastor) horrida squamosi volventia membra draconis; Cul 194. iam validam Ilionei navem, iam fortis Achati vicit hiems; I 122. hoc vincite, cives. et prohibete nefas; V 196. (aesculus) immota manet, multosque nepotes vincit; G II 294. noctem flammis funalia vincunt; I 727. rumpuntur nescia vinci pectora; XII 527. ubi (Carme) blanda pectus spe luserat ‖ vicerat ‖ aegrum; Ci 341. gens Ilium in Italiam portans victosque penates; I 68. advectum Aenean classi victosque penatis inferre; VIII 11. quo (ductore) sospite numquam res equidem Troiae victas aut regna fatebor; VIII 471. (aesculus) multa virum volvens durando saecula vincit; G II 295. sed te victa situ verique effeta senectus curis exercet; VII 440. carmina, quae Pylium, saeclis accepta futuris carmina, quae Pylium vincere digna senem; Cat IX 16. alter (taurus?) victus abit longeque ignotis exulat oris; G III 225. ne ‖ neu ‖ cursu quassatae (trabes) ullo neu turbine venti vincantur; IX 91. nec (viri) victi possunt absistere ferro; XI 307. nec viscera quisquam aut undis abolere potest aut vincere flamma; G III 560.

vinculum, vinclum, Band, Feſſel: I. Cassandra tendens lumina, nam teneras arcebant vincula palmas; II 406. (virgo) . . palmas; Ci 403. mactant bidentis Iunoni ante omnis, cui vincla iugalia curae; IV 59. non ‖ nec ‖ perfossus Athos nec magno vincula Ponto iacta quaerent famam; Cul 31. hic fessas non vincula navis ulla tenent; I 168. — II, 1. ubi abreptis fugit praesepia vinclis tandem liber equs; XI 492. sua quaeque continuo puppes abrumpunt vincula ripis; IX 118. (Euandrus) Tyrrhena pedum circumdat vincula plantis; VIII 458. tam tu, nate, magis contende tenacia vincla; G V 412. quo (Phlegethonte), maxime Minos, consceleratа pia discernis vincula ‖ saecula ‖ sede; Cul 375. iacio: ſ. I. quaerunt. adgressi (pueri) iniciunt ipsis ex vincula sertis; E VI 19. stuppea vincula collo intendunt; II 236. ipse viro primus manicas atque arta levari vincla iubet Priamus; II 147. ille (Silenus) dolum ridens „quo vincula nectitis?“ inquit; E VI 23. necte (colores), Amarylli, modo et „Veneris“ dic „vincula necto“; E VIII 78. irae leonum vincla recusantum et scra sub nocte rudentum; VII 16. rumpo: ſ. **rumpo** vincula (6 Śt.) Ś. 607, b. vim duram et vincula capto tende; G IV 399. — 2. ne cui me vinclo vellem sociare iugali; IV 16. — 3. (Proteus) acrem flammae sonitum dabit atque ita vinclis excidet; G IV 409. ille (Sinon) sustulit exutas vinclis ad sidera palmas; II 153. (regina) unum exuta pedem vinclis, in veste recincta; IV 518. — 4. Tartareum ille (Alcides) manu custodem in vincla petivit ipsius a solio regis; VI 395. — III. neve ignorate Latinos Saturni gentem, haut vinclo nec legibus aequam; VII 203. — IV. Anchisiades hue illuc vinclorum immensa volumina versat; V 408. — V, 1. hic (Proteus) tibi, nate, prius vinclis capiundus; G IV 396. verum ubi correptum manibus vinclisque tenebis; G IV 405. hic Aeolus ventos tempestatesque vinclis et carcere frenat; I 54. quis (vinculis avis) innexa pedem malo pendebat ab alto; V 511. — 2. doli circum haec (vincula) demum franguntur ‖ frangentur ‖ inanes; G IV 400.

vindemia, Traube: I. non eadem arboribus pendet vindemia nostris, quam . .; G II 89. tibi spumat plenis vindemia labris; G II 6. — II. quam (vindemiam) Methymnaeo carpit de palmite Lesbos; G II 90. alte mitis in apricis coquitur vindemia saxis; G II 522.

vindico. befreien: non illum genetrix Graium ideo bis vindicat armis; IV 228. qui (iudex) vitae post mortem vindicat acta; Cul 276. vitam ab omni vindicabimus cura; Cat V 10.

vinea. Weinberg: non vinea falcem (patietur); E IV 40. olim, seras posuit cum vinea frondes; G II 403. hinc omnis largo pubescit vinea fetu; G II 390.

vinetum, Weinberg: I. neve tibi ad solem vergant vineta cadentem, neve . .; G II 298. — II. optuma vinetis satio, cum vere rubenti candida venit avis; G II 319. — III. superest ipsa flectere luctantis inter vineta iuvencos; G II 357.

vinitor. Winzer: I. iam canit effectos extremus vinitor antes; G II 417. — 2. utinam vestri fuissem aut custos gregis aut maturae vinitor uvae; E X 36.

vinum. Wein: I. ille (pater) passim rivis currentia vina repressit; G I 132. tum mollissima vina; G I 341. sunt et Aminneae vites, firmissima vina; G II 97. vident simul arma iacere, vina simul; IX 319. vina liquentia fundam; V 238. (Aeneas) vina liquentia fundit; V 776. vidit (Dido) fusa in obscenum se vertere vina cruorem; IV 455. — II, 1. caedunt securibus umida vina; G III 364. crateras magnos statuunt et vina coronant; I 724. [vina coronant]; VII 147. vina (Aeneas) deinde dividit; I 195. vina quae Acestes dederat abeuntibus heros; I 195. date vina volentes; VIII 275. satus Anchisa vina et argenti magnum dat ferre talentum; V 248. fundo: ſ. **fundo,** 1. vina (4 Śt.) Ś. 268, b. fronti invergit vina sacerdos; VI 244. (Rhoetus) cum sanguine mixta vina refert moriens; IX 350. vina bonus quae cadis onerarat Acestes litore Trinacrio; I 195. refero: ſ. misceo. [vina reponite mensis]; VII 134. reprimo: ſ. I. currunt. — 2. fusi per herbam indulgent vino; IX 165. — III. passim

somno vinoque per herbam corpora fusa vident; IX 316. reliquias vino et bibulam lavere favillam; VI 227. invadunt urbem somno vinoque sepultam; II 265. (Cyclops) expletus dapibus vinoque sepultus; III 630. somno vinoque soluti (Rutuli) procubuere; IX 189. Rutuli somno vinoque soluti contienere; IX 236.

viola, Veilchen, Λευκοΐον: I. et nigrae violae sunt et vaccinia nigra; E X 39. sunt et Ceeropio violae de flore corollae; Copa 13. — II. tibi candida nais pallentis violas et summa papavera carpens; E II 47. — III. iuvenem ponunt, qualem florem seu mollis violae seu languentis hyacinthi; XI 69. hic (est) violae genus omne; Cul 400. aureus ipse (flos), sed in foliis violae sublucet purpura nigrae; G IV 275. — IV. pro molli viola, pro purpureo narcisso carduos et spinis surgit paliurus aeutis; E V 38.

violabilis, verletzbar: „vos, aeterni ignes, et non violabile vestrum testor numen“ ait (Sinon); II 154.

violarium, Violenbeet: haec circum iniguum bibant violaria fontem; G IV 32.

violentia, Gewalt, Ungeſtüm; I. hautquaquam dictis violentia Turni fleetitur: exuperat magis aegreseitque medendo; XII 46. talibus exarsit dictis violentia Turni; XI 376. haut seeus accenso gliscit violentia Turno; XII 9. nec te ullius violentia vincat, quin des . .; XI 354. — II. fleeto: ſ. I. aegrescit.

violentus, gewaltſam, ungeſtüm: quo (Eridano) non alius per pinguia culta in mare purpureum violentior effluit amnis; G IV 373. ubi navigiis violentior incidit eurus; G II 107. tris notus hibernas immensa per aequora noctes vexit me violentus aqua; VI 356. ut (Aeneas) violenta pectora Turni edocet; X 151.

violo, verletzen, beflecken: quicumque Iliaeos ferro violavimus agros; XI 255. tum, cum vox ista meas nondum violaverat aures; Ci 312. pater coniugium castae violaverat Amphitrites; Ci 73. quicumque sacrum violarit volnere corpus, Tros Italusque ‖ Italusve ‖; XI 591. quicumque tunm violavit volnere corpus; XI 848. cum Veneris violavi volnere dextram; XI 277. mortalin decuit violari volnere divom? XII 797. si vestra manus violasset dona Minervae; II 189. Indum sanguineo veluti violaverit ostro si quis ebur; XII 67. ut penuria adegit violare manu malisque audaeibus orbem fatalis erusti; VII 114. prius ante, pudor, quam te violo aut tua iura resolvo; IV 27. non unquam violata manu saeraria divae iurando, infelix, nequiquam iura ‖ iure ‖ piasses! Ci 154. ut iam periura puellae † non ulli liceat ‖ ehen peritura puella non ulli licitam ‖ violaverat sedem; Ci 141.

vipera, Viper, Schlange: I. saepe sub immotis praesepibus mala taetu vipera delituit caelumque exterrita fugit; G III 417. interit eurvis frustra defensa latebris vipera; G III 544. — II. defendo: ſ. I. interit.

vipereus, von Schlangen: (anguis) vipeream spirans animam; VII 351. Discordia vipereum crinem vittis innexa eruentis; VI 281.

vir, Mann, Gatte: I. abſolut: 1. nec (viri) victi possunt absistere ferro; XI 307. comitum adlluxisse numerum, matresque virosque, colleetam exilio pubem, miserabile volgus; II 797. quid dolens regina deum virum tot adire labores impulerit; I 10. ingentis ignota in veste advenisse viros; VII 168. continuo vates „externum cernimus“ inquit „adventare virum“; VII 69. hinc pecudes armenta viros, genus omne ferarum, quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; G IV 223. gemitum cadentum (virorum) accipio; X 674. quot emissa manu contorsit spicula virgo, tot Phrygii eecidere viri; XI 677. viros eernere ferro; XII 709. stupet ipse Latinus ingentis, genitos diversis partibus orbis inter se eoiisse viros; XII 708. (terram) Oenotri coluere viri; I 532. III 165. qui altum Praeneste viri quique arva Gabinae Innonis gelidumque Anienem et roseida rivis Herniea saxa eolnnt; VII 682. (Aeneas) toto leetos ex agmine mittit mille viros. qui supremum comitentur honorem intersintque patris lacrumis; XI 61. requirit, qui viri tanto complerint agmine ripas; VI 712. dum (vir) conderet urbem; I 5. (Mezentius) obvius adversosque (Orodi?) oceurrit seque viro vir contulit; X 734. eonvenere viri; V. 490. (vir) simo damnat sua prandia vultu; Mo 108. (vir) pectore vastos dant sonitus; V 434. non aequo dare se campo viros; IX 56. viri depromunt tela pharetris; V 501. huc mihi vir gregis ipse caper derraverat; E VII 7. (Aeneas) regi iubet Latino viros pacis dicere leges; XII 112. saepe (vir) immerito furens dicit conviein fumo; Mo 110. campum ad certamen magnae sub moenibus urbis dimensi viri parabant; XII 117. externum virum summa dominarier arce; VII 70. hie vir ‖ hie ‖, hic est, Augustus Caesar, divi genus; VI 791. cum (Euandrus) metuens moneret aeris esse viros; XI 48. exereete, viri, tauros; G I 210. ubi pingnia eulta exereentque viri Paetolusque inrigat auro; X 142. Androgeos ultro verbis compellat amicis: „festinate, viri“; II 373. arma, viri, ferte arma; II 668. non obvia ferre arma viros, sed castra fovere; IX 57. furit: ſ. dieit. bella viri pacemque gerent, quis bella gerenda; VII 444. attonitis haesere animis superosque precati Trinacrii Teucrique viri; V 530. haeret pede pes densusque viro vir; X 361. vident inter lora rotasque viros, simul arma iacere; IX 318. multa viri nequiqam inter se volnera iactant; V 433. tum validis flexos ineurvant viribus areus pro se quisque viri; V 501. dum (vir) inferret deos Latio; I 6. multa volnera (viri) eavo lateri ingeminant; V 434. tanta mole viri turritis puppibus instant; VIII 693. intersunt: ſ. comitantur. medias acies mediosque per ignis (viri) invenere viam; VII 296. de sedibus imis ibant matres atque viri; G IV 475. virum qui sie comitatur euntem; VI 863. postquam totas implieuere inter se acies legitque virum vir; XI 632. vir Troiane, sine hane animam et miserere precantis; X 598. ille (vir) regit dictis animos et pectora mulcet; I 153. ne iubeas voeem mutare viros aut vertere vestem; XII 825. pro se quisque viri summa nituntur opum vi; XII 552. (Camilla) viro securim altior exurgens oranti et multa precanti congeminat; XI 696. quosne (viros) nunc palantis video! X 674. parant: ſ. dimetiuntur. multa quoque et bello passus (vir); I 5. ille (vir) velut rupes vim cunctam atque minas perfert caelique marisque; X 693. possunt: ſ. absistunt. precatur: ſ. haerent, orat. nunc adeo laeti bene gestis corpora rebus procurate, viri; IX 158. (Aeneas) regi iubet responsa Latino certa referre viros; XII 112. regit: ſ. mulcet. exposcunt mitti viros, qui certa reportent; IX 193. turba ruebat, matres atque viri defunetaque corpora vita magnanimum heroum; VI 306. Lausus dueit Agyllina nequiquam ex urbe secutos mille viros; VII 653. sinit: ſ. miseretur. conclamat ab agmine Volscens: „state, viri“: IX 376. saepe (vir) manu summa lacrimantia lumina tergit; Mo 109. Troiae qui (vir) primus ab oris Italiam fato profugus Laviniaque ‖ Lavinaque ‖ venit litora; I 2. vertunt: ſ. mutant. si (vir) vescitur aura aetheria; I 546. quae (divortia belli) Troiae videre viri videreque Grai; Cul 305. praecipites vigilate, viri; IV 573. hinc exaudiri voces et verba vocantis visa viri; IV 461. quid dolens regina deum tot volvere casus insignem pietate virum impulerit; I 10. — 2. ſ. 1. exercent, fatigant, fernt, vigilant, procurant. quae vobis. quae digna, viri, pro laudibus istis praemia

posse rear solvi? IX 252. ſ. 1. stant. in manibus Mars ipse viris ‖ ‚viri ‖ ; X 280. ſ. 1. miseretur. pars belli hau temnenda, viri, iacet altus Orodes; X 737. maxima res effecta, viri; XI 14. o fama ingens, ingentior armis vir Troiane; XI 125.

II **nach Verben**: 1. quos (viros) merita accendit Mezentius ira; VIII 501. nec quisquam ex agmine tanto audet adire virum; V 379. nunc eadem fortuna viros tot casibus actos insequitur; I 240. arma virumque cano, qui . .; I 1. quo (Miseno) non praestantior alter aere ciere viros; VI 165. comitor: ſ. I, 1. it. compello: ſ. **compello**, II. virum (3 St.) S. 130, a. pietate gravem ac meritis si forte virum quem conspexere; I 151. contrahimus viros; III 8. num incensa cremavit Troia viros? VII 296. duco: ſ. I, 1. sequuntur. hasta duplicat virum transfixa dolore; XI 645. quibus (curru, rotis) ille (Mars) viros, quibus excitat urbes; VIII 434. aemulus exceptum Triton, si credere dignum est, inter saxa virum spumosa immerserat unda; VI 174. tandem (Charon) trans fluvium incolumis vatemque virumque exponit; VI 415. (puppis) solvitur atque viros mediis exponit in undis; X 305. ubi iam firmata virum te fecerit aetas; E IV 37. (Creusa) defuit et comites natumque virumque fefellit; II 744. quos (viros) nulla fatigant proelia; XI 306. fero: ſ. **fero**, III. virum (3 St.) S. 243, b. ac si quos haut ulla viros vigilantia fugit; G II 265. gigno: ſ. I, 1. coeunt. ipse (Gyas) magister hortaturque viros clavomque ad litora torquet; V 177. multum ille (vir) et terris iactatus et alto vi superum; I 3. immergo: ſ excipio. fragmina remorum quos (viros) et fluitantia transtra impediunt; X 306. impello: ſ. I, 1. addit, volvit. imago inritat virum telis et voce lacessit; X 644. insequor: ſ. ago. auster aqua involvens navemque virosque; VI 336. mons exultat solo silvas armenta virosque involvens secum; XII 688. lacesso: ſ. inrito. lego: ſ. lego, III. virum (3 St.) S. 377, a. instaurati animi auxilio levare viros; II 452. (Euandrus) gramineo viros locat ipse sedili; VIII 176. (Corynaeus) lustravit viros dixitque novissima verba; VI 231. ne quaere doceri, quae forma viros fortunave mersit; VI 615. mitto: ſ. I, 1. reportant, comitantur. qui resides movebit Tullus in arma viros et iam desueta triumphis agmina; VI 814. quis nesciat urbem virtutesque virosque aut tanti incendia belli? I 566. fas (mihi) odisse viros atque omnia ferre sub auras, si qua tegunt; II 158. quos (viros) dives Anagnia pascit, quos, Amasene pater; VII 684. mitto, quos Simois premat ille viros; XI 257. quosne (viros) [nefas] omnis infanda in morte reliqui! X 673. sacro: ſ. lego. quem si fata virum servant, non metus; I 546. interea Rutuli portis circum omnibus instant sternere caede viros; X 119. aspice, ut Marcellus victor viros super eminet ‖ supereminet ‖ omnis; VI 856. Turnus in arma viros suscitat; IX 462. multa virum meritis sustentat fama tropaeis; XI 224. Aeneas vestigat virum et disiecta per agmina magna voce vocat; XII 482. ut (proceres, phalanges) videre virum fulgentiaque arma per umbras; VI 490. ſ. I, 1. iacent, palantur. vinco: ſ. I, 1. absistunt. ulta virum poenas inimico a fratre recepi; IV 656. ille (rex viros) intra tecta vocari imperat; VII 168. ſ. vestigo. qua globus ille virum densissimus urget, hac . .; X 373. — 2. attulit ipse viris optatum casus honorem; V 201. [multas viro se adiungere gentis Dardanio]; VIII 13. ecce viro stridens alis adlapsa sagitta est; XII 319. canit, ut viro Phoebi chorus adsurrexerit omnis; E VI 66. audet viris concurrere virgo; I 493. (Mezentius) obvius adversoque (Orodi?) occurrit seque viro vir contulit; X 734 tum (Camilla) validam perque arma viro perque ossa securim congeminat; XI 696. o digno coniuncta viro, dum despicis omnes; E VIII 32. deus heu nimium certo ‖ taetro ‖ nimium torrentia nisu ‖ viro ‖ (tela) defixerat ‖ defixit ‖ ; Ci 161. (Dido) iura dabat legesque viris; I 507. loricam (Aeneas) donat habere viro decus et tutamen in armis; V 262. oratores dona ferre viro pacemque exposcere Teucris (iubet); VII 155. Aeneas imponit sua arma viro remumque tubamque monte sub aërio; VI 233. acies omnibus uni, uni odiisque viro telisque frequentibus instant; X 692. praesentem viris intentant omnia mortem; I 91. cui se pulchra viro dignetur iungere Dido; IV 192. viro gentis quam (natam) iungere nostrae non sortes sinunt; VII 268. ipse viro primus manicas atque arta levari vincla iubet Priamus; II 146. exim ‖ exin ‖ Anchises bella viro memorat quae deinde gerenda; VI 890. parcius ista viris tamen obicienda memento; E III 7. hic (Aeneas) mores viris et moenia ponet; I 264. „arma citi properate viro! quid statis?“ Iapyx conclamat; XII 425. (Aeneas) se miscet viris, neque cernitur ulli; I 440. Dardanidae reddi viro promissa iubebant; V 386. (lyra) potuit Eurydicen viro ducendam reddere: non fas; Cul 287. sinite arma viris et cedite ferro; IX 620. solvo: ſ. I, 2; IX 252. quid dicam, quae vigilanda viris? G I 313. quae fortuna viris, classem quo litore linquant, quid veniant; I 517. ſ. I, 1. gerunt. quis (viris) neque mos neque cultus erat; VIII 316. arma acri facienda viro; VIII 441. non vivida bello dextra viris animusque ferox patiensque pericli; X 610. — 3. series longissima rerum per tot ducta viros; I 642. (Aeneas) infert se saeptus nebula ⟨mirabile dictu⟩ per medios (viros?); I 440. tu potes pro viro nebulam et ventos obtendere inanis; X 82. nec tendere contra (leo) potis est per tela virosque; IX 796.

III. **nach Adjektiven**: 1. virum qui (Theron) maximus ultro Aeneau petit; X 312. non illa (mater) virum, non illa pericli telorumque memor; IX 479. — 2. domum servabat filia iam matura viro, iam plenis nubilis annis; VII 53. — 3. qua interlucet corona non tam spissa viris; IX 509.

IV. **nach Substantiven**: 1. quem quisque virum demiserit Orco; IX 527. multa virum solido argento perfecta relinquit arma; IX 357. sola viri mollis aditus et tempora noras; IV 423. [adventusque virum fremitusque ardescit equorum]; XI 607. apparent arma virum tabulaeque et Troïa gaza per undas; I 119. arma viri exuviasque omnis lectumque iugalem super imponas ‖ superimponas ‖ ; IV 495. (Aeneas) arma procul currusque virum miratur inanis; VI 651. [(Cretheus) semper equos atque arma virum pugnasque canebat]; IX 777. haec arma exuviasque viri tua quercus habebit; X 423. ubi arva inter opima virum fluit Thybris; II 782. placidas viri deus obstruit auris; IV 440. at non caede viri tanta perterrita Lausus, pars ingens belli, sinit agmina; X 426. tum permixti caede virorum semianimes volvontur equi; XI 634. obstipuit primo aspectu Sidonia Dido, casu deinde viri tanto; I 614. insequitur clamorque virum stridorque rudentum; I 87. exoritur clamorque virum clangorque tubarum; II 313. it caelo clamorque virum clangorque tubarum; XI 192. ubi tot Simois scuta virum galeasque et fortia corpora volvit; I 100. quam multa scuta . . volves, Thybri! VIII 539. huc delecta virum sortiti corpora furtim includunt (ductores Danaum) caeco lateri; II 18. corpora multa virum circa seniorque Galaesus; VII 535. (Aeneas) obvia multa virum demittit corpora Morti; X 662. Latini corpora partim multa virum terrae infodiunt; XI 205. (Turnus) multa virum volitans dat fortia corpora Leto; XII 328. cristae: ſ. tela. currus: ſ. arma; VI 651. cetera namque viri cuspide conciderant; Cat III 6. equos: ſ. arma; IX 777. exuvias: ſ. arma; IV 495. X 423. Arcadas accensos monitu et

praeclara tuentis facta viri dolor armat; X 398. Anchises recensebat fataque fortunasque virum moresque manusque; VI 683. flos veterum virtusque virum! VIII 500. cum subito ignoti nova forma viri miserandaque cultu procedit; III 591. fortuna: ſ. fata. tum plausu fremituque virum studiisque faventum consonat omne nemus; V 148. ac neque eos (equos) iam frena virum neque verbera saeva retardant; G III 252. nec galeis densisque virum seges horruit hastis; G II 142. ſ. corpora. quantos ille virum magnam Mavortis ad urbem campus aget gemitus! VI 872. ſ. I, 1. cadunt. talis gens effrena virum Riphaeo ‖ Rhipaeo ‖ tunditur euro; G III 382. haec nemora (tenebat) gens virum truncis et duro robore nata; VIII 315. haec (Italia) genus acre virum Marsos pubemque Sabellam extulit; G II 167. nec sacra morantur iussa viri; VI 41. tum lapis ipse viri nec spatium evasit totum neque pertulit ictum; XII 906. lectum: ſ. arma; IV 495. (Delia) occulitur limine clausa viri; Cat I 2. manus: ſ. fata. quid manus illa virum, qui me meaque arma secuti? X 672. genitor veterum volvens monimenta virorum; III 102. abolere nefandi cunicta viri monimenta iuvat, monstratque sacerdos; IV 498. Aeneas singula laetus exquiritque auditque virum monimenta priorum; VIII 312. haec duo oppida reliquias veterumque vides monimenta virorum; VIII 356. mores: ſ. fata. Dares magno virum se murmure tollit; V 369. saepe viri nares acer iaculatur apertas spiritus; Mo 107. qua (via possim) victor virum volitare per ora; G III 9. haec passim dea foeda virum diffundit in ora; IV 195. geminae cum forte columbae ipsa sub ora viri caelo venere volantes; VI 191. foribus adfixa superbis ora virum tristi pendebant pallida tabo; VIII 197. simul ora virum praefixa movebant; IX 471. salve magna parens frugum, Saturnia tellus, magna virum; G II 174 plausus: ſ. fremitus. cum virum terrea progenies duris caput extulit arvis; G II 341. Roma septem una sibi muro circumdabit arces, felix prole virum; VI 784. pugna: ſ. arma; IX 777. reliquiae: ſ. monimenta. scuta: ſ. corpora. mirantur undae, miratur nemus insuetum scuta virum; VIII 93. (aesculus) multa virum volvens durando saecula vincit; G II 295. (Aeneas) aptat rorantis sanguine cristas telaque trunca virum; XI 9. tempora: ſ. aditus. neu ‖ nec ‖ venatus esses virgo sectata virorum! Ci 298. verbera: ſ. frena. verba: ſ. I, 1. vocat. multa viri virtus animo recursat; IV 3. ſ. flos. vis ut nulla virum, non ipsi excindere bello caelicolae valeant; VI 553. raptabat viri mendacis viscera Tullus per silvam; VIII 644. — 2. bellum importunum, cives, cum gente deorum invictisque viris gerimus; XI 306. ingens concursus ad ipsa corpora seminecisque viros; IX 455. (dicantur) vel acta puero cum viris convivia udaeque per somnum nates; Cat XIII 13.

V. **Umſtand**: quibus Itala iam tum floruerit terra alma viris; VII 644. haeret pede pes densus que viro vir; X 361.

virago, Jungfrau: hoc concussa metu mentem Inturna virago aurigam Turni media inter lora Metiscum excutit et longe lapsum temone reliquit ‖ relinquit ‖; XII 468.

Virbius, A. Name des Hippolytus: (Hippolytus) verso ubi nomine Virbius esset; VII 777. — B. Sohn desſelben: ibat et Hippolyti proles pulcherrima bello, Virbius; VII 761.

virectum, grüner Platz: devenere amoena virecta fortunatorum nemorum sedesque beatas; VI 638.

vireo, grünen: est lucos Silari circa ilicibusque virentem plurimus Alburnum volitans; G III 146. hic olus, hic late fundentes bracchia betae fecundusque rumex malvaeque inulaeque virebant, hic siser et nomen capiti debentia porra, [hic etiam nocuum capiti gelidumque papaver], hic grata nobilium requies lactuca ciborum, hic gravis in latum dimissa cucurbita ventrem; Mo 78. hic (est) amarantus humastusque virens et semper florida tinus; Cul 407. pater Anchises penitus convalle virenti inclusas animas lustrabat; VI 679. cucurbita: ſ. betae. his (modis) genus omne silvarum fruticumque viret nemorumque sacrorum; G II 21. inulae, al.: ſ. betae. (pastor pecudes) procul aspexit luco residere virenti, Delia diva, tuo; Cul 109. malvae: ſ. betae. Phyllidis adventu nostrae nemus omne virebit; E VII 59. olus, al.: ſ. betae. sit cura tenentis ‖ tuere canentem ‖ aërios nemorum cultus ‖ tractus ‖ silvasque virentis; Cul 22. siser: ſ. betae. stagna virentia musco adsint; G IV 18. quale solet silvis brumali frigore viscum fronde virere nova, talis erat . .; VI 206.

viresco, grün werden: iuiussa virescunt gramina; G I 55.

virga, Zweig, Rute: I. solis est turea virga Sabaeis; G II 117. simili frondescit virga metallo; VI 144. — II. tum (Mercurius) virgam capit; IV 242. tum (superest) levis calamos et rasae hastilia virgae aptare; G II 358. — III. ille (Charon) admirans venerabile donum fatalis virgae; VI 409. hastile: ſ. II. rado. — IV. hac (virga) animas ille (Mercurius) evocat Orco pallentis, alias sub Tartara tristia mittit, dat somnos adimitque et lumina morte resignat, illa fretus agit ventos et turbida tranat nubila; IV 245. (Picum) aurea percussum virga versumque venenis; VII 190. nunc facilis Rubea ‖ rubea ‖ texatur fiscina virga; G I 266. alii feretrum arbuteis texunt virgis et vimine querno; XI 65.

virgatus, geſtreift: (Galli) virgatis lucent sagulis; VIII 660.

virgeus, aus Zweigen: magno veluti cum flamma sonore virgea suggeritur costis undantis aëni; VII 463. victum feres et virgea laetus pabula; G III 320. virgea praeterea Celei vilisque supellex; G I 165.

virgineus, jungfräulich: virgineo libata ab amne lilia; Copa 15. hasta donec virgineum alte bibit acta cruorem; XI 804. hinc virgineae mirabile monstrum) reddunt se totidem facies pontoque feruntur; IX 120. iuvenem ponunt, qualem virgineo demessum pollice florem violae; XI 68. at si (luna) virgineum suffuderit ore ruborem, ventus erit; G I 430. Tydides, Ulixes manibus cruentis virgineas ausi divae contingere vittas; II 168. virginei volucrum voltus; III 216.

virginitas, Jungfrauſchaft: I. 1. hunc illi honorem Iuppiter erepta pro virginitate sacravit; XII 141. — 2. (Iuppiter) haec pro virginitate reponit? XII 878. sacro pro: ſ. I. — II. *(Camilla) aeternum telorum et virginitatis amorem intemerata colit; XI 583.

virgo, Jungfrau, Mädchen, junge Frau: I. abſolut: 1. et (dum) ‖ ut ‖ iuxta genitorem adstat Lavinia virgo; VII 72. cum virgo „poscere fata tempus“ ait; VI 45. (virgo) totum incauta per agmen femineo praedae et spoliorum ardebat amore; XI 778. (virgo) saepe redit patrios ascendere perdita muros; Ci 172. audet viris concurrere virgo; I 493. quin etiam castos (virgo) ausa est corrumpere vates, ut . .; Ci 365. eum (Cloanthum) audiit omnis Nereidum Phorcique chorus Panopeaque virgo; V 240. tu currentis (equos), menstrua virgo, auditura lyram tenuisti Nocte relicta; Cul 284. saeva velut gelidis Edonum Bistonis oris virgo bacchatur; Ci 165. vellera nymphae carpebant, Cydippeque et flava Lycoris, altera virgo, altera . .; G IV 339. (virgo) iam adeo tutum longe Piraeea cernit; Ci 468. quid enim commiserat illa (virgo)? Ci 71. praeterea

virgo visa ‚neias‘ longis comprendere crinibus ignem; VII 73. virgo Teucros conata lacessere bello; XI 842. (virgo) simulac validum penitus concepit in ossa furorem: Ci 163. concurrit: ſ. audet. virgo frenis adversa prehensis congreditur; XI 718. virgo omnes undique conquirit nubendi sedula causas; Ci 353. canibus Cocytia virgo noto naris contingit odore; VII 480. quot emissa manu contorsit spicula virgo, tot Phrygii cecidere viri; XI 676. corrumpit: ſ. audet. numquam deinde cavo volitantia prendere saxo carmina (virgo) nec revocare situs aut iungere carmina curat; III 451. talis virgo dabat ore colores; XII 69. nulli visa cito decurrit tramite virgo; V 610. quem telo primum, quem postremum, aspera virgo, deicis? XI 664. quaecumque in foliis descripsit carmina virgo; III 445. (virgo) deserit angustis inclusum faucibus Isthmon, Cypselidae magni florentia regna Corinthi; Ci 464. „ter in gremium mecum“ inquit (nutrix) „despue, virgo“; Ci 372 despue ter, virgo: numero deus impare gaudet; Ci 373. die, o virgo, quid volt concursus ad amnem? VI 318. (virgo) nunc tremere instantis belli certamina dicit; Ci 358. (carmina virgo) digerit in numerum atque antro seclusa relinquit; III 446. quae scelerum facies? o virgo, effare; VI 560. a virgo infelix, tu nunc in montibus erras; E VI 52. (virginem) fore illustrem fama fatisque canebant ipsam, sed . .; VII 79. iuxta comes Lavinia virgo, causa mali tanti; XI 479. infelix virgo incultum solis in rupibus exigit aevum; Ci 518. (virgo) infestum suis dirae testudinis exit spelaeum multoque cruentas hospite cautes; Ci 467. (virgo) aërias facit causam se ‖ sibi ‖ visere turris; Ci 173. haec fatur virgo; XI 718. qua se cumque fureus medio tulit agmine virgo, hac . .; XI 762. captivo sive ut (virgo) se ferret in auro venatrix; XI 779. (virgo) orbum flet maesta parentem; Ci 360. Tritonia virgo, frange manu telum Phrygii praedonis; XI 484. furit: ſ. fert. quae (virgo) simul ac venis hausit silentibus ignem; Ci 163. (virgo) nunc etiam confecta dolo mendacia turpi invenit; Ci 362. iungit: ſ. curat. lacessit: ſ. conatur. heu nimium, virgo, nimium crudele luisti supplicium! XI 841. [nec (revocare potest) moritura super crudeli funere virgo]; G III 263. virgo hostilem ad tumulum Troiae sub moenibus altis iussa mori; III 321. nulla (virgo) colum novit; Ci 177. hic subitam canibus rabiem Cocytia virgo obicit; VII 479. praeceptis paret virgo nutricis; Ci 353. adsueta proelia virgo dura pati; VII 806. quae (virgo) sortitus non pertulit ullos nec . .; III 323. (virginem) populo magnum portendere bellum; VII 80. sive ut (virgo) templis praefigeret arma Troïa, sive . .; XI 778. (virgo) praeterit abruptas Scironis protinus arces; Ci 465. adsueta virgo cursu pedum praevertere ventos; VII 807. prendit: ſ. curat. cum (pila) relapsa ‖ quo ea lapsa ‖ est, procurrit virgo; Ci 150. (virgo) castra prospectat crebris lucentia flammis; Ci 176. (virgo) prospicit incinctam spumanti litore Cythnon, Aeginamque simul sementiferamque Seriphum; Ci 477. (virgo) nunc alia ex aliis ⟨nec desunt⟩ omina quaerit; Ci 364. redit: ſ. **redeo**, 2. virgo (3 St.) S. 588, b. relinquit: ſ. digerit. cur maesta parentis formosos circum virgo remorere capillos; Ci 236. qua (virgo) pedem ex hoste reportat, hac . .; XI 764. (virgo) notas eheu frustra respectat Athenas; Ci 469. (virgo) carum non respicit aurum; Ci 177. (virgo) non niveo retinens bacata monilia collo; Ci 170. revocat: ſ. moritur. neu ‖ nec ‖ venatus esses virgo sectata virorum! Ci 298. hunc (Chlorea) virgo unum ex omni certamine pugnae caeca sequebatur; XI 778. (virgo) cognita non teneris pedibus Sicyonia servans; Ci 169. quod uti ne (virgo) prodita ludo auratam gracili solvisset corpore pallam! Ci 150. *totis (virgo visa) Volcanum spargere tectis; VII 77. (virgo) saepe sedibus ex altis caeli ‖ aulae celsis ‖ speculatur in orbem ‖ amorem ‖; Ci 175. virgo poenas inimico ex sanguine sumit; XI 720. (virgo) iam procul e fluctu Salaminia suspicit arva; Ci 470. quae (virgo) nec victoris eri tetigit captiva cubile; III 324. (virgo) ad caelum infelix ardentia lumina tendens; Ci 402. laeva tenent ‖ tenet ‖ Thetis et Melite Panopeaque virgo; V 825. ſ. audit. (virgo) divum terret formidine cives; Ci 363. virgo pernicibus ignea plantis transit ecum cursu; XI 718. cuius (Eunei) apertum adversi (virgo) longa transverberat abiete pectus; XI 667. (virgo) nunc regis amicis iamque ipsi veritast; Ci 359. (virgo) florentes videt iam Cycladas; Ci 471. visit: ſ. facit. (virgo) saepe etiam tristes volvens in nocte querellas; Ci 174. has adeo voces atque haec lamenta per auras (virgo) volvebat; Ci 400. — 2. prima hominis facies et pulchro pectore virgo pube tenus; III 426. — 3. a virgo infelix, quae te dementia cepit! E VI 47. ſ. 1. errat, II, 1. doto. 1. frangit. o decus Italiae virgo, quas dicere grates quasve referre parem? XI 508. ſ. II, 2. voveo. ſ. 1. deicit, luit, audit, despuit. ſ. **o**, I. virgo (5 St.) S. 468, a.

II. **nach Verben:** 1. perfidus alta petens abducta virgine praedo; VII 362. *regalis accensa (virgo) comas, accensa coronam insiguem gemmis; VII 75. sanguine placastis ventos et virgine caesa; II 116. capio: ſ. I, 2; E VI 47. virgo visa omnem ornatum flamma crepitante cremari; VII 74. Lavinia virgo oculos dejecta decoros; XI 480. sanguine Troiano et Rutulo dotabere, virgo; VII 318. tum Danai gemitu atque ereptae virginis ira undique collecti invadunt; II 413. (virgo) fertur et incertis iactatur ad omnia ventis, cymba velut; Ci 478. *tum (virgo visa) fumida lumine fulvo involvi; VII 76. iubeo: ſ. I, 1. moritur. at circum lectae comites, Larinaque virgo Tullaque et Tarpeia, Italides; XI 655. complures illam (virginem) nymphae mirantur in undis, miratur pater Oceanus et candida Tethys, et cupidas secum rapiens Galatea sorores; illam, etiam Leucothea parvusque dea cum matre Palaemon; illam etiam, alternas sortiti vivere luces, Tyndaridae; Ci 397. sive etiam iactis speciem mutata venenis infelix virgo; C. 71. non exuvias pulsaeve tropaeum virginis aut spolia ulla peto; XI 791 perdo: ſ. I, 1. ascendit. prodo: ſ. I, 1. solvit. infelix virgo nequiquam a morte recepta; Ci 517. virgo sata Nocte; VII 331. tum suspensa novo ritu de navibus altis trahitur virgo; Ci 390. (virgo) non storace Idaeo fragrantis tincta capillos; Ci 168. ecce trahebatur passis Priameia virgo crinibus Cassandra; II 403. ſ. suspendo. video: ſ. I, 1. decurrit, comprendit, spargit. — 2. o ubi campi Sperchiosque et virginibus bacchata Lacaenis Taygeta! G II 487. hinc sinus illi (virgini) Sunius patet; Ci 471. virginibus Tyriis mos est gestare pharetram; I 336. multum illi (virgini) incerto trepidant vestigia cursu; Ci 171. *alma, tibi hanc, nemorum cultrix, Latonia virgo, ipse pater famulam voveo; XI 557. — 3. Turnus ad haec, oculos horrenda in virgine fixus: „o decus“ . .; XI 507. (Turnus) figit in virgine voltus; XII 70.

III. **nach Adjektiven:** 1. (Amata) „euhoe ‖ euoe ‖ Bacche“ fremens, solum te virgine dignum vociferans; VII 389. — 2. Opim, unam ex virginibus sociis sacraque caterva compellabat Latonia: XI 533.

IV. **nach Substantiven:** Messapus et cum fratre Coras et virginis ala Camillae adversi campo apparent; XI 604. (mater) gerens virginis arma, Spartanae vel qualis . .; I 315. Tyndaridae niveos mirantur virginis artus; Ci 399. donec miseros mutavit virginis artus caeruleo pollens coniunx Neptunia regno; Ci 482. clipeum insignibat custos

virginis Argus; VII 791. paulatim tremebunda (Carme) genis obducere vestem virginis incipit; Ci 343. (mater) virginis os habitumque gerens; I 315. ira: ſ. II, 1. eripio. deus virginis in tenera defixerat omnia (tela) ‖ defixit acumina ‖ mente; Ci 162. alii numen Aphaeae virginis adsignant; Ci 304. os: ſ. habitus. sacerdos tonat ore Erebumque Chaosque tergeminamque Hecaten, tria virginis ora Dianae; IV 511. multus ineptae virginis insolito sermo novus errat in ore; Ci 357. languida fessae virginis in cursu moritur querimonia longo; Ci 462. nec (Arruns) telis occurrere virginis audet; XI 808. tropaeum: ſ. II, 1. pello. — 2. *Metabus hastam cum virgine victor de caespite vellit; XI 565.

virgultum, Gebüſch, Setzling: I. magno cedunt virgulta fragore; VII 677. quo (tumulo) cornea summo virgulta et densis hastilibus horrida myrtus; III 23. avia tum resonant avibus virgulta canoris; G II 328. videt Aeneas seclusum nemus et virgulta sonantia silvae; VI 704. inmissi diversis partibus ignes arentem in silvam et virgulta sonantia lauro; XII 522. — II, 1. dum tenera attondent simae virgulta capellae; E X 7. nec non silvestria tecum (Bacche) virgulta (canam); G II 3 pars spoliant aras, frondem ac virgulta facesque conciunt; V 661. ut sceptrum hoc numquam fronde levi fundet virgulta nec umbras; XII 207. quod superest, quaecumque premes virgulta per agros, sparge fimo pingui, et multa memor occule terra; G II 347. video: ſ. I. sonant. — 2. inmitto in: ſ. I. sonant. — III. densa virgultis avide labrusca petuntur; Cul 53.

viridans, grünend: (capellae) tondebant ‖ toudentur ‖ tenero viridantia gramina morsu; Cul 50. sic fatus (Aeneas Acestae) cingit viridanti tempora lauro; V 539 cum (cervos) ripa aestus viridante levaret; VII 495. proximus (Acestes) ut viridante toro consederat herbae; V 388.

viridis, grasgrün, hellgrün, jung, friſch: qua * * viridem Aegyptum nigra fecundat harena amnis; G IV 291. quantum vere novo viridis se subicit alnus; E X 74. ego viridi proiectus in antro; E I 75. fecerat (Ignipotens) et viridi fetam Mavortis in antro procubuisse lupam; VIII 630. quae vos rara viridis tegit arbutus umbra; E VII 46. viridi quem (tumulum) caespite inanem (Andromache) sacraverat; III 304. gramineam *ut* viridi foderet de caespite terram; Cul 393 viridi in campo templum de marmore ponam propter aquam; G III 13. haec circum casiae virides et olentia late serpulla (floreant); G IV 30. color est nec totus viridis, quia lactea frusta repugnant, nec . .; Mo 105. munera locantur, sacri tripodes viridesque coronae; V 110. in viridi nuper quae cortice fagi carmina descripsi; E V 13. bacchatam iugis Naxum viridemque Donusam legimus; III 125. (virgo) prospicit marmoream Paron viridemque adlapsa Donysam; Ci 476. poteras requiescere fronde super viridi; E I 80. viridi sub fronde latentem conformare locum capit; Cul 390. quae (terra) suo semper viridi ‖ viridis ‖ se gramine vestit; G II 219. illum (bovem) aut herba captum viridi aut armenta secutum; E VI 59. [cetera pascuntur viridis armenta per herbas]; G III 162. ut (sanguis) humum viridisque super madefecerat herbas; V 330. hic etiam viridi ludentes panes in herba choros egere; Cul 115. libeat mecum tibi haedorum gregem viridi compellere hibisco! E II 30. iam imam viridi radicem moverat alte quercus humo*; Cul 280. Euryalus forma insignis viridique iuventa; V 295. nunc varia in gelida sede ‖ viridis gelida saepe ‖ lacerta latet; Copa 28. nunc virides etiam occultant spineta lacertos; E II 9. satus Anchisa viridi advelat tempora lauro; V 246. viridi in litore conspicitur sus; VIII 83. quis Iuppiter Anxurus arvis praesidet et viridi gaudens Feronia luco; VII 809. qui (tauri) tibi nunc viridis depascunt summa Lycaei; G IV 539. hic viridem Aeneas frondenti ex ilice metam constituit; V 129, quae (vada) subter viridem residebant caerula muscum; Cul 106. viridi Mnestheus evinctus oliva; V 494. (hederae) pingunt aureolos viridi pallore corymbos; Cul 144. non tibi nequiquam viridis per viscera pallor suffundit ‖ suffudit ‖ venas; Ci 225. illum viridi cum ‖ iam ‖ palmite lucens Tmolia pampineo subter coma velat amictu; Cul 74. hic viridis tenera praetexit harundine ripas Mincius; E VII 12. muscus ubi et viridissima gramine ripa; G III 144. quo modo ganderent virides apio ripae; G IV 121. flectitur in viridi remus sale; Ci 461. (Charon) iam senior, sed cruda deo viridisque senectus; VI 304. accessi viridemque ab humo convellere silvam conatus video . .; III 24. olli viridis secant placido aequore silvas; VIII 96. tu cole fontis et viridis nemorum silvas et pascua laetus; Cul 382. quae (volucres) mare, quae virides silvas lucosque sonantes incolitis; Ci 196. cum columbae viridi sedere solo; VI 192. cum frumenta in viridi stipula lactentia turgent; G I 315. molliter hic viridi patulae sub tegmine quercus pastores erant; Cat IX 17. cum bocula propter aquae rivom viridi procumbit in ulva; E VIII 87. quis viridi fontes induceret umbra? E IX 20. etsi me Cecropius hortulus florentis viridi sophiae complectitur umbra; Ci 4.

virilis, männlich, mannhaft: ecquid in antiquam virtutem animosque virilis pater Aeneas excitat? III 342. Iulus, ante annos animumque gerens curamque virilem; IX 311. filius huic (Latino) fato divom prolesque virilis nulla fuit; VII 50.

virosus, ſtinkend: ut virosa Pontus castorea, Eliadum palmas Epiros equarum (mittit); G I 59.

virtus, Tüchtigkeit, Vorzüglichkeit, Edelmut, Tatkraft, Tapferkeit: I, 1. et furiis agitatus amor et conscia virtus (aestuat?); X 872. aestuat in corde furiis agitatus amor et conscia virtus; XII 668. quos ardens evexit ad aethera virtus; VI 130. non aliter socium virtus coit omnis in unum; X 410. huius (Aeacidae) firma ‖ alma ‖ dolis Itbaci virtus quod concidit icta; Cul 326. sed mea me virtus et sancta oracula divom coniunxere tibi; VIII 131. quae sit poteris cognoscere virtus; E IV 27. si cui virtus animusque in pectore praesens; V 363. incipe, si qua animo virtus, et consere dextram; IX 741. nec cuiquam irasci propiusque accedere virtus, sed . .; X 712. ac velut aper substitit nec cuiquam propius accedere virtus, haut aliter non ulli est animus . .; X 712. potuit quae plurima virtus esse, fuit; XI 312. hic est et Horatia virtus; Cul 361. evehit: ſ. ardet. tum pudor incendit vires et conscia virtus; V 455. quorum conubis Venus et Virtus iniunxit honorem; Cul 299. socium virtus te iuvat, Palla; X 411. Peleus et Telamonia virtus per secura patris laetantur lumina; Cul 297. neque terga ira dare aut virtus patitur, nec . .; IX 795. possit quid vivida virtus, experiare licet; XI 386. multa viri virtus animo recursat; IV 3. quondam etiam victis redit in praecordia virtus; II 367. tutatur Euryalum gratior pulchro veniens in corpore virtus; V 344. cflipt. dolus an virtus, quis in hoste requirat? II 390. exigui numero, sed bello vivida virtus; V 754. — 2. nec Drances potius, sive est virtus et gloria, tollat; XI 444. — 3. flos veterum virtusque virum! VIII 500. — II, 1. (Pallas) nunc prece, nunc dictis virtutem accendit amaris: „quo“ . .? X 368. disce, puer, virtutem ex me verumque laborem, fortunam ex aliis; XII 435. ferio: ſ. I, 1. concidit. i, verbis virtutem inlude superbis! IX 634. fors et virtus miscentur in unum; XII 714. quis nesciat urbem virtutesque

virosque aut tanti incendia belli? I 566. — 2. quem (Pallanta) non virtutis egentem abstulit atra dies; XI 27. — 3. ecquid in antiquam virtutem animosque virilis pater Aeneas excitat? III 342. — III, 1. quem (Agin) tamen haut expers Valerus virtutis avitae deicit; X 752. — 2. huic progeniem virtute futuram egregiam et quae . .; VII 257, sit Romana potens Itala virtute propago; XII 827. quorum (sociorum) de numero qui sequantur praestantis virtute legit; VIII 548. Turnus ego, haut ulli veterum virtute secundus; XI 441. — IV. quamquam o, si solitae quicquam virtutis adesset! XI 415. hic alii sidunt pariles virtutis honore heroes; Cul 358. quoi (Camerti) genus a proavis ingens clarumque paternae nomen erat virtutis; XII 226. famam extendere factis, hoc virtutis opus; X 469. hic (est) Curius clarae socius virtutis; Cul 367. — V. quantum ipse feroci virtute exsuperas, tanto me impensius aecum est consulere; XII 20. et dubitamus adhuc virtute extendere vires ‖ virtutem extendere factis ‖ ? VI 806. macte nova virtute, puer; IX 641. quacumque (Turnus) viam virtute petivit; XII 913. ille pacatum reget patriis virtutibus orbem; E IV 17. neque rex veretur indomita ‖ indomitas ‖ virtute retundere Martem ‖ mentes ‖ ; Ci 118. qui deinde locum tenuit virtute secundum; V 258.

virus, Schleim, Gift: ille (pater) malum virus serpentibus addidit atris; G I 129. adsuetus coluber (pestis acerba boum) pecori aspergere virus fovit humum; G III 419. hic demum lentum destillat ab inguine virus, hippomanes; G III 281.

vis, Kraft, Stärke, Gewalt, Mut: I. **absolut:** 1. vim adfore verbo (Anxur) crediderat; X 547. aperit si nulla viam vis; X 864. quae vis (te) immanibus applicat oris? I 616. [nec me vis ulla volentem avertet, non, si effundat . .;] XII 203. decuit vim crescere victis? XII 799. quocumque dabunt se tempore vires; IV 627. [si (vis) tellurem effundat in undas diluvio miscens]; XII 204. non ea vis animo nec tanta superbia victis; I 529. cognoscite, mihi quae fuerint invenali in corpore vires; V 475. Pelidae congressum Aenean nec dis nec viribus aequis rapui; V 809. nobis ad belli auxilium pro nomine tanto exiguae vires; VIII 473. ipsa (Mantua?) caput populis, Tusco de sanguine vires; X 203. agmina concurrunt ducibusque et viribus aequis; X 431. si mihi, quae quondam fuerat quamque esse decebat, vis in amore foret; X 614. quamvis *dolor* alto volvere tardet ‖ quamquam vis a. v. tarda est ‖ ; X 857. ubi nunc Mezentius acer et illa effera vis animi? X 898. at non Euandrum potis est vis ulla tenere, sed . .; XI 148 tum magis (Rutulis videri), ut propius cernunt non viribus aequis*; XII 218. vis ut nulla virum, non ipsi excindere bello caelicolae valeant; VI 553. frigent effetae in corpore vires; V 396. iam fessae ‖ fesso ‖ tandem fugiunt de corpore vires; Ci 448. mihi (invident) imperium serae ad fortia vires; VIII 509. ibat in altum vis Argea petens patriam; Cul 343. caelestum vis magna iubet; VII 432. ni vis humana quotannis maxima quaeque manu legeret; G I 198. miscet: ſ. effundit. petit: ſ. it. Parcarum dies et vis inimica propinquat; XII 150. nec vires heroum infusaque flumina prosunt; V 684. novae rediere in pristina vires; XII 424. Massyli ruunt equites et odora canum vis; IV 132. [si (vis) caelum in Tartara solvat]; XII 205. vos, quibus solidae suo stant robore vires; II 639. non corpore notae sufficiunt vires; XII 912. torpent infractae ad proelia vires; IX 499. quantumcumque sibi vires tribuere seniles; Cul 388. valet: ſ. excindit. — 2. nate, meae vires, mea magna potentia solus; I 664.

II. **nach Verben:** 1. absumptae in Teucros vires caelique marisque; VII 301. neque vim plumis ullam nec volnera tergo accipiunt (barpyiae); III 242. instaurati animi vim addere victis; II 452. hic Mars armipotens animum viresque Latinis addidit; IX 717. mobilitate viget (Fama) viresque adquirit eundo; IV 175. carpit enim viris paulatim uritque videndo femina; G III 215. sive inde occultas vires et pabula terrae pinguia concipiunt, sive . .; G I 86. nec tarda senectus debilitat vires animi mutatque vigorem; IX 611. demptae subita in formidine vires; Ci 214. paulatim singula vires deperdunt proprias; Mo 103. vis Argea ditata praeda arcis Erichthoniae; Cul 343. do: ſ. **do,** III. vires (3 Pt.) Pf. 188, a. Entellus vires in ventum effudit; V 446. (taurus?) ergo omni cura viris exercet; G III 229. (Venulus) vim viribus exit; XI 750. et dubitamus adhuc virtute extendere vires ‖ virtutem extendere factis ‖ ? VI 806. ne cessa extollere vires gentis bis victae; XI 401. nec vim tela ferunt; VI 400. quid face Troianos atra vim ferre Latinis? X 77. sed non ulla magis viris industria firmat, quam Venerem avertere; G III 209. fractae vires, aversa deae mens; II 170. ut primum (poma) vires habuere suas; G II 427. tum pudor incendit vires et conscia virtus; V 455. incute vim ventis submersasque obrue puppes; I 69. infringo: ſ. I, 1. torpent. (Simylus) exigui super vires infundit aceti; Mo 114. haec iuro vim deum infernam et duri sacraria Ditis; XII 199. ille (puer) validas docuit ‖ rabidae novit ‖ vires mansuescere tigris; Ci 136. utraque vis apibus pariter metuenda; G IV 37. Iuno vires animumque ministrat; IX 764. (florem?) non iam mater alit tellus viresque ministrat; XI 71. qui iuvenes! quantas ostentant, aspice, vires! VI 771. ille (vir) velut rupes vim cunctam atque minas perfert caelique marisque; X 695. illa (hasta) ima sedit inguine, sed viris haut pertulit; X 786. sed non idcirco flamma ‖ flammae ‖ atque incendia vires indomitas posuere; V 680. nunc illas promite vires, nunc animos; V 191. post ubi collectum robor ‖ robur ‖ viresque refectae; G III 235. tum victu revocant vires; I 214. non vires alias conversaque numina sentis? V 466. ipse pater Danais animos viresque secundas sufficit; II 617. nec contra vires audet Saturnia Iuno sufficere; IX 802. heros acrior ad pugnam redit ac vim suscitat ira; V 454. vim duram et vincula capto tende; G IV 399. Antonius Aegyptum viresque Orientis et ultima secum Bactra vehit; VIII 687. neu patriae validas in viscera vertite vires; VI 833. — 2. et nunc absiste precando viribus indubitare tuis; VIII 404. — 3. quibus (viribus, animis) in Gaetulis Syrtibus usi; V 192. nunc viribus usus, nunc manibus rapidis; VIII 441. — 4. ille (genitor) maria omnia ferebat, invalidus, viris ultra sortemque senectae; VI 114.

III. **nach Adjectiven:** 1. (pagina) versu viribus apta suis Phoebo duce ludere gaudet; Cul 36. — 2. numerone an viribus aequi non sumus? XII 230. qui viribus audax incedit; V 67. dis quamquam geniti atque invicti viribus essent; VI 394. Parthenium Rapo (obtruncat) et praedurum viribus Orsen; X 748.

IV. **nach Substantiven:** tum dea nube cava tenuem sine viribus umbram ornat; X 636.

V. **Umstand:** 1. viribus ensis adactus transabiit costas; IX 431. si qua fors adiuvet ausum viribus imparibus; X 459. quem (Cloanthum Mnestheus) petit et summis adnixus viribus urget; V 226. ille (Pandarus) intorquet summis adnixus viribus hastam; IX 744. (Tarchon) hostem gremium ante suum multa vi concitus aufert; XI 744. sic fatus (Laocoon) validis ingentem viribus hastam contorsit; II 50. haec loca vi quondam et vasta convolsa ruina dissiluisse ferunt; III 414. haec memorans

(Iris) prima infensum vi corripit ignem; V 641. (Turnus) exim validam vi corripit hastam, Actoris Aurunci spolium; XII 93. patuere cavernae: non secus ac si qua penitus vi terra dehiscens reseret . .; VIII 243. quis (viribus) tamen infestum pugnans devicerat hostem; Cul 389. viribus haud ullis valuit discludere morsus roboris Aeneas; XII 782. qua vi ‖ quae via ‖ Teucros effundat in aequor ‖ aequum ‖ ? IX 67. Pallas magnis emittit viribus hastam; X 474. viribus eniti quarum (furcarum) et contemnere ventos (vites?) adsuescant; G II 360. qua vi iuvenem, quibus audeat (Nisus) armis eripere? IX 399. quam (turrim) Itali summa evertere opum vi certabant; IX 532. qua vi ‖ quae via ‖ clausos excutiat Teucros vallo? IX 67. (Venulus) vim viribus exit; XI 750. summis quam (turrim) viribus omnes expugnare Itali certabant; IX 531. fit via vi; XII 494. continuo in silvis magna vi flexa domatur in burim ulmus; G I 169. tum validis flexos incurvant viribus arcus pro se quisque viri; V 500. multum ille (vir) et terris iactatus et alto vi superum; I 4. iustat vi patria Pyrrhus; II 491. ad haec vates vi denique multa oculos intorsit; G IV 450. nunc totis in volnera viribus itur; XII 528. illi (amantes) alternantes vi proelia miscent volneribus crebris; G III 220. illi (tauri) inter sese multa vi volnera miscent; XII 720. (Ascanius) longam multa vi muniet Albam; I 271. poma quoque ad sidera raptim vi propria nituntur; G II 428. pro se quisque viri summa nituntur opum vi; XII 552. totum quae (progenies) viribus occupet orbem; VII 258. improbus advena litora vestra vi populat; XII 263. ille (Threïcius rex) fas omne abrumpit: Polydorum obtruncat et auro vi potitur; III 56. qua vi maria rursus in se ipsa residant; G II 479. gubernaclum multa vi forte revolsum praecipitans traxi mecum; VI 349. deus ramum vi soporatum Stygia super utraque quassat tempora; V 855. nec quo se eripiat, nec qua vi tendat in hostem, (Turnus) videt; XII 917. illi (Cyclopes) inter sese magna vi bracchia tollunt in numerum; G IV 174 A VIII 452. magno discordes aethere venti proelia ceu tollunt animis et viribus aequis; X 357. (Pandarus) portam vi magna converso cardine torquet, obnixus latis umeris; IX 724. moustrent, qua vi maria alta tumescant obicibus ruptis; G II 479. venit medio vi pontus; III 417. mea quod (telum) vi dextera versat; IX 747. aliter non viribus ullis (fetum) vincere poteris; VI 147. donec (hostis) vi victus et ipso pondere defecit; XII 254. quamvis vi cursus in altum vela vocet; III 454. volat vi fervidus axis; G III 107. — 2. quo moriture ruis maioraque viribus audes? X 811. — 3. nec mora: continuo vastis cum viribus effert ora Dares; V 368. *pulsus ob invidiam regno viresque superbas Metabus; XI 539. senior (equos) ut quondam in stipulis magnus sine viribus ignis incassum furit; G III 99. sine vi (Proteus) non ulla dabit praecepta; G IV 398.

viscum, Miſtel, Vogelleim: I. quale solet silvis brumali frigore viscum fronde virere nova, quod non sua seminat arbos, et croceo fetu teretis circumdare truncos; VI 207. — II. semino: ſ. I. — III, 1. tum laqueis captare feras et fallere visco inventum; G I 139. — 2. (apes) glaten et visco et Phrygiae servant pice lentius Idae; G IV 41.

viscus, Eingeweide: I. at mea manes viscera Lethaeas cognut transnare per undas; Cul 215. — II, 1. nec viscera quisquam aut undis abolere potest aut vincere flamma; G III 559. Aetna interdum scopulos avolsaque viscera montis erigit eructans; III 575. cogo: ſ. I. erigo: ſ. avello. iugulant pecudes et viscera vivis eripiunt; XII 214. eructo: ſ. avello. tum lecti iuvenes certatim araeque sacerdos viscera tosta ferunt taurorum; VIII 180. (Aeneas) solida imponit taurorum viscera flammis; VI 253 liquefacta boum per viscera toto stridere apes utero; G IV 555 tergora deripiunt costi et viscera nudant; I 211. raptabat viri mendacis viscera Tullus per silvam; VIII 644. voltur fecunda poenis viscera rimatur epulis; VI 599. plagis perempto (vitulo) tunsa per integram solvontur viscera pellem; G IV 299. subiciunt veribus prunas et viscera torrent; V 103. ſ. fero tundo; ſ. solvo. vinco: ſ. aboleo. — 2. (Cyclops) visceribus miserorum et sanguine vescitur atro; III 622. — 3. leo comas arrexit et haeret visceribus super incumbens; X 727. ubi penitus in viscera lapsum serpentis furiale malum totamque pererrat (Amatam); VII 374. ubi (Scylla) tabidulam videt labi per viscera mortem; Ci 182. strido per: ſ. liquefacio. non tibi nequiquam viridis per viscera pallor suffundit ‖ suffudit ‖ venas; Ci 225. neu patriae validas in viscera vertite vires; VI 833.

viso, beſehen, beſuchen: I. undique visendi studio Troiana iuventus circumfusa ruit; II 63. — II. visenda modis animalia miris; G IV 309. ut Scylla novos avium sublimis in aëre coetus viserit ‖ viderit ‖; Ci 49. Hesionae visentem regna sororis Laomedontiaden Priamum; VIII 157. (virgo) aërias facit causam se ‖ sibi ‖ visere turris; Ci 173.

visum, Traumbild: I. hoc visum nulli, non ipsi effata (Dido) sorori; IV 456. — II. talibus attonitus visis et voce deorum; III 172.

visus, Anblick, Erſcheinung: I. mollibant aurae ‖ tendebant acres ‖ venientis (serpentis) ad omnia nisus ‖ visus ‖; Cul 168. — II. quae (nubes) nunc obducta tuenti mortalis hebetat visus tibi et umida circum caligat; II 605. Cyllenius mortalis visus medio sermone reliquit; IV 277. rite (nymphae, Gradivos) secundarent visus omenque levarent; III 36. — III. diffugimus visu exangues; II 212. — IV. nunc etiam horribili visu portenta secuntur; XI 271. — V, 1. horrescit visu subito Aeneas; VI 710. iuvenis obit truci procul omnia visu; X 447. obstipuit visu Aeneas; V 90. terrentur visu subito; VIII 109. haut secus Androgeos visu tremefactus abibat; II 382. 2. (Andromache) magnis exterrita monstris deriguit visu in medio; III 308.

vita, Leben, Daſein, Lebenshauch, Geſchick, Schattenbild: I. at secura quies et nescia fallere vita, dives opum variarum non absunt; G II 467. tum vita per auras concessit maesta ad manis corpusque reliquit; X 819. inde hominum pecudumque genus vitaeque volantum; VI 728. tua dum mihi carior ipsa vita fuit vita; Cul 212. fallit: ſ. abest. quoniam casus apibus quoque nostros vita tulit; G IV 252. vita cum gemitu fugit indignata sub umbras; XI 831. XII 952. vita grata bonis lucens; Cul 41. nate, mihi vita quondam, dum vita manebat, care magis; V 724. hic quibus invisi fratres, dum vita manebat, inclusi poenam expectant; VI 608. qui sacerdotes casti, dum vita manebat; VI 661. si haec Turno rata vita maneret; X 629. in ventos vita recessit; IV 705. quin et supremo cum lumine vita reliquit; VI 735. ſ. concedit. modo vita supersit; G III 10. tenuis sine corpore vitas volitare cava sub imagine formae; VI 292. — II, 1. nunc, o nunc ‖ nunc o ‖ liceat crudelem abrumpere vitam; VIII 579. quando aliter nequeo crudelem abrumpere vitam; IX 497. ille deum vitam accipiet; E IV 15. aureus hanc vitam in terris Saturnus agebat; G II 538. hinc pecudes armenta viros, genus omne ferarum, quemque sibi tenuis nascentem arcessere vitas; G IV 224. hanc olim veteres vitam coluere Sabini; G II 532. num linquere castra hortati sumus aut vitam committere ventis? X 69. et tibi sospes debita felicis memoretur ‖ numeretur ‖ vita per annos; Cul 40. non licuit thalami expertem sine crimine vitam degere more ferae; IV 550. ille (Minos) silentum conciliumque vocat vitasque

et crimina discit; VI 433. Aconteus praecipitat longe et vitam dispergit in auras; XI 617. do: ſ. **do.** III. vitam (4 Zt.) Z. 188, a. duco: ſ. **duco**, III. vitam (3 Zt.) Z. 194, a inventas qui vitam excolnere per artis; VI 663. ut regem aequaevom crudeli volnere vidi vitam exhalantem; II 562. (Polites) concidit et multo vitam cum sanguine fudit; II 532. volnus udae vocis iter tenuemque inclusit sanguine vitam; VII 534. memoro ‖ numero ‖: ſ. debeo. quod vitam moror invisam Pallante perempto, dextera causa tuast; XI 177. deum rex illi (patri) reddidit optatam mutato corpore vitam; Ci 527. vitam oro; VIII 577. hi vitam volnut pro laude pacisci; V 230. at ‖ aut ‖ versi terga dedere aut ipso portae posuere in limine vitam; IX 687. genitor abnegat excisa vitam producere Troia; II 637. reddo: ſ. opto. illae (aves) praecipites alta vitam sub nube relinquont; G III 547. (columba) decidit exanimis vitamque reliquit in astris aetheriis; V 517. cui (feminae) tolerare colo vitam tenuique Minerva impositum; VIII 409. pastor securam placido traducit pectore vitam; Cul 97. adflictus vitam in tenebris luctuque trahebam; II 92. cum vitam in silvis traho; III 646 vitam ab omni vindicabimus cura; Cat V 10. — 2. quercus ante datae Cereris quam semina vitae; Cul 135. — 3. de sedibus imis ibant defuncta corpora vita magnanimum heroum; G IV 475. turba ruebat, matres atque viri defunctaque corpora vita magnanimum heroum; VI 306. postquam illum (Hectora) vita victor spoliavit Achilles; VI 168. — 4. Turni de vita et sanguine certant; XII 765. — III, 1. in limine primo quos (inlantes) dulcis vitae exsortis abstulit atra dies; VI 428. — 2. non erat in vitam dirae exorabile Mortis ‖ invictae divae exorabile numen ‖; Cul 288. — IV. qui (iudex) vitae post mortem vindicat acta; Cul 276. ergo iam causam mortis, iam dicere vitae cogunt Poenae; Cul 376. ut ‖ a! ‖ quid ego amens diem potui producere vitae? Ci 296. [non vitae gaudia quaero (nec fas), sed gnato perferre]; XI 180. en etiam huuc ipsum vitae mortalis honorem te matre relinquo; G IV 326. hunc ubi sollicitum dimisit inertia vitae, interius graviter regementem; Cul 385. si (animae) lumina vitae attigerint; VI 828. ab umbris mortalem infernis ad lumina surgere vitae; VII 771. parve culex, pecudum custos tibi tale merenti funeris officium vitae pro munere reddit; Cul 414. mihi maneat pars vitae, spiritus et quantum sat erit tua dicere facta; E IV 53. breve et inreparabile tempus omnibus est vitae; X 468. quocumque ire ferunt variae nos tempora vitae; Cat IV 1. — V, 1. est animus istum qui vita bene credat emi, quo tendis, honorem; IX 206. — 2. nate, mihi vita quondam, dum vita manebat, care magis; V 724. tua dum mihi carior ipsa vita fuit vita; Cul 212. tua vita dignior aetas; IX 212. — 3. Inturnam pro vita maiora audere probavi; XII 814.

vitalis, zum Leben gehörig: quisquis es, baut, credo, invisus caelestibus auras vitalis carpis; I 388.

viteus, zum Weinſtock gehörig: pocula laeti fermento atque acidis imitantur vitea sorbis; G III 380.

vitiosus, ſchadhaft: nec non et apes examina condunt corticibusque cavis vitiosaeque ilicis alvo; G II 453.

vitis, Rebſtock, Rebe: I, 1. inde ubi iam validis amplexae (vites) stirpibus ulmos exierint, tum . .; G II 367. argitis minor, cui non certaverit ulla (vitis) aut tantum fluere aut totidem durare per annos; G II 90. vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvae; E V 32. populus Alcidae gratissima, vitis Iaccho; E VII 61. sunt Thasiae vites, sunt et Mareotides albae, pinguibus hae terris habiles, levioribus illae, passo psithia utilior tenuisque lageos; G II 93. sunt purpureae vites preciaeque; G II 95. sunt et Aminneae vites, firmissima vina; G II 97. exeunt: ſ. amplectuntur. hic (campus) tibi praevalidas olim multoque fluentis sufficiet baccho vitis; G II 191. ſ. certat. sed truncis oleae melius, propagiue vites respondent; G II 63. en ‖ et ‖ lentae texunt umbracula vites; E IX 42. lenta quibus (poculis) torno facili super addita ‖ superaddita ‖ vitis diffusos edera vestit pallente corymbos; E III 38. — 2. quo te carmine dicam, Rhaetica (vitis)? G II 95. non ego te, dis et mensis accepta secundis, transierim, Rhodia (vitis); G II 102. — II, 1. accipio: ſ. I, 2; G II 102. addo: ſ. I, 1. vestit. quo sidere ulmis adiungere vites conveniat; G I 2. rusticus curvo Saturni dente relictam persequitur vitem attondens; G II 407. ausim vel tenui vitem committere sulco; G II 289. neque enim numero comprendere (vites?) refert; G II 104. est etiam ille labor curandis vitibus alter; G II 397. dico: ſ. I, 2; G II 95. rusticus vitem fingit putando; G II 407. me arbustum Miconis atque mala vitis incidere falce novellas; E III 11. pone ordine vites; E I 73. septuma (dies) post decumam felix ponere vitem; G I 284. collibus an plano melius sit ponere vitem, quaere prius; G II 273. relinquo: ſ. attondeo. semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est; E II 70. suffico: ſ. I, 1. fluunt transeo: ſ. I, 2. G II 102. iam vinctae vites; G II 416. — 2. Tmolius adsurgit quibus (vitibus) et rex ipse Phanaeus; G II 98. bis vitibus ingruit umbra; G II 410. alii Amerina parant lentae retinacula viti; G I 265. vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvae; E V 32. ſ. 1. curo. — certe (Phyllis, Amyntas) mecum inter salices lenta sub vite iaceret; E X 38. duram in vitis molire bipennem; G IV 331. neve inter vitis corylum sere; G II 299. — III. rarum pecorique et vitibus almis aptius uber erit; G II 233. — IV, 1. ante, quam laetum infodias vitis genus; G II 262. — 2. proderit admiscere psithia passos de vite racemos; G IV 269. — V. illa (terra) tibi laetis intexet vitibus ulmos; G II 221.

vitisator, Pflanzer der Reben: Sabinus vitisator, curvam servans sub imagine falcem (astabat); VII 179.

vitium, Schaden, Fehler, Krankheit: I. sive hoc in carmine toto inguinis est vitium et Veneris descripta libido; Ci 69. alitur vitium vivitque tegendo; G III 454. — II. alo: ſ. I. vivit. sive illis (terris) omne per ignem excoquitur vitium; G I 88. — III. vitio moriens sitit aëris herba; E VII 57.

vito, meiden: (puellae ignem) Hesperium vitant, optant ardescere Eoum; Ci 352. umoris alumnus mortem vitare monet per acumina; Cul 184. Troingena, interpres divom, fare age, quae prima pericula vito? III 367. in occasu vestro nec tela nec ullas vitavisse vices; II 433.

vitreus, gläſern, fryſtallen: vitreis sedilibus omnes obstipuere; G IV 350. te nemus Angitiae, vitrea te Fucinus unda (flevit); VII 759.

vitrum, Waidpflanze: si sapis, aestivo recubans nunc ‖ te ‖ prolue vitro; Copa 29.

vitta, Kopfbinde, Opferbinde: I. vos, vittae deum (testor), quas hostia gessi; II 156. — II. Tydides, Ulixes manibus cruentis virgineas ausi divae contingere vittas; II 168. (Hector) manibus vittas Vestamque potentem adytis effert; II 296. gero: ſ. I. mihi sacra parari et salsae fruges et circum tempora vittae; II 133. ne temne, quod ultro praeferimus manibus vittas ac verba precantia; VII 237. Helenus vittas resolvit sacrati capitis; III 370. numquam illam (Scyllam) videre purpureas flavo retinentem vertice vittas; Ci 511. solvite crinalis vittas, capite orgia mecum; VII 403. testor: ſ. I. — III. stant manibus arae caeruleis maestae vitist atraque cupresso; III 64. — IV. coluber fit longae

taenia vittae innectitque comas; VII 352. — V, 1. (Laocoon) perfusus sanie vittas atroque veneno; II 221. — 2. molli cinge haec altaria vitta; E VIII 64. omnibus his nivea cinguntur tempora vitta; VI 665. lanea dum nivea circumdatur infula vitta; G III 487. cui me Fortuna vitta comptos voluit praetendere ramos; VIII 128. Discordia vipereum crinem vittis innexa cruentis; VI 281. rex Anius, vittis et sacra redimitus tempora lauro, occurrit; III 81. infula cui (Haemonidae) sacra redimibat tempora vitta; X 538. tu ipsa pia tege tempora vitta; IV 637. (Aeneas) proponit victori velatum auro vittisque iuvencum; V 366. — 3. (Allecto) induit albos cum vitta crinis; VII 418.

vitula, Kalb: I. (vitula) bis venit ad mulctram, binos alit ubere fetus; E III 30. — II, 1. placatam Eurydicen vitula venerabere caesa; G IV 547. ego hanc vitulam depono; E III 29. Pierides, vitulam lectori pascite vestro; E III 85. ne forte recuses (vitulam?); E III 29. — 2. si ad vitulam spectas, nihil est quod pocula laudes; E III 48. — III. et vitula tu dignus et hic; E III 109. — IV. cum faciam vitula pro frugibus, ipse venito; E III 77.

vitulus, Kalb: I. tum vitulus bima curvans iam cornua fronte quaeritur; G IV 299. quos (vitulos) malint campum horrentem fractis invertere glaebis; G III 161. hinc laetis vituli volgo moriuntur in herbis; G III 494. vituli dulcis animas plena ad praesepia reddunt; G III 495. huic (vitulo) geminae nares et spiritus oris multa reluctanti obstruitur; G IV 300. quos (vitulos) malint scindere terram; G III 160. — II, 1 tris Eryci vitulos et Tempestatibus agnam caedere deinde (Aeneas) iubet; V 772. (eos) iam vitulos hortare viamque insiste domandi; G III 164. sic positum (vitulum) in clauso lincunt; G IV 303. plagis perempto (vitulo) tunsa per integram solvontur viscera pellem; G IV 299. pono: ſ. lineo. quaero: ſ. 1. curvat. vesper ‖ Vesper ‖ ubi e pastu vitulos ad tecta reducit; G IV 434. quos (vitulos) pecori malint summittere habendo, aut aris servare sacros; G III 160. sin armenta magis studium vitulosque tueri: G II 195. — 2. obstruo: ſ. 1. reluctatur. — 3. post partum cura in vitulos traducitur omnis; G III 157. — III. dum faciles animi iuvenum (vitulorum), dum mobilis aetas; G III 165.

vivax, lang lebend, zäh: tibi, Delia, ramosa Micon vivacis cornua cervi; E VII 30. difficiles primum terrae collesque maligni Palladia gaudent silva vivacis olivae; G II 181.

vividus, lebhaft, kräftig: non vivida bello dextra viris animusque ferox patiensque periclı; X 609. exigui numero, sed bello vivida virtus; V 754. possit quid vivida virtus, experiare licet; XI 386. at vividus Umber haeret hians; XII 753.

vivo, leben, fortdauern: I, 1. tene (Fortuna ademit), o sola mcae vivendi causa senectae? Ci 314. tantane me tenuit vivendi, nate, voluptas, ut paterer . .? X 846. — 2. contra ego vivendo vici mea fata; XI 160. — II, 1. semper recentis convectare iuvat praedas et vivere rapto; VII 749. semper recentis comportare iuvat praedas et vivere rapto; IX 613. — 2. nec tuus hic Moeris nec viverat ipse Menalcas; E IX 16. vivisne aut, si lux alma recessit, Hector ubi est? III 311. raris turbatus vocibus hisco: „vivo equid-m“; III 315. hos ego digrediens lacrimis adfabar obortis: vivite felices, quibus est fortuna peracta iam sua; III 493. vixi et quem dederat cursum Fortuna peregi; IV 653. si visurus eum (Pallanta) vivo et venturus in unum; VIII 576 morte tua vivens; X 849. nunc vivo neque adhuc homines lucemque relinquo, sed linquam; X 855 diu, res si qua diu mortalibus ulla est, viximus; X 861. vixet, cui vitam deus aut sua dextra dedisset; XI 118. mala (Scylla) multiplici iuvenum quod saepta caterva vixerat ‖ vixit erat ‖; Ci 85. mors aurem vellens „vivite“ ait „venio“; Copa 38. iam iam nec nobis aequo senioribus ullum vivere uti cupiam vivit genus; Ci 294. totidem (iuvenes), quos educat Ufens, viventis (Aeneas) rapit; X 519. vivite silvae; E VIII 58. spemque metumque inter dubii, seu vivere credant (socios) sive . .; I 218. udo sub robore vivit stuppa vomens tardum fumum; V 681. alitur vitium vivitque tegendo; G III 454. tacitum vivit sub pectore volnus; IV 67. — III. illam (virginem mirantur) alternas sortiti vivere luces, Tyndaridae; Ci 397.

vivus, lebendig, lebend: A. o Lycida, vivi pervenimus, advena ut diceret . .; E IX 2. sed te qui vivom casus, age fare vicissim, attulerint; VI 531. pacem me exanimis oratis? equidem et vivis concedere vellem; XI 111. (Turnus) vivos per ora feretur; XII 235. nec morti esse locum, sed viva (omnia) volare sideris in numerum; G IV 226. (deus) vivo temptant praevertere amore resides animos; I 721. corpora viva nefas Stygia vectare carina; VI 391. mortua quin etiam iungebat (Mezentius) corpora vivis componens; VIII 485. me (penatis) attrectare nefas, donec me flumine vivo abluero; II 719. spelunceae vivique lacus et frigida tempe non absunt; G II 469 iugulant pecudes et viscera vivis eripiunt; XII 214. silvarum aliae expectant viva sua plantaria terra; G II 27. intus aquae dulces vivoque sedilia saxo; I 167. vivo praetervehor ostia saxo Pantagiae; III 688. spumas miscent argenti et sulpura viva; G III 449. alii vivos ducent de marmore voltus; VI 848. — B, I, 1. quae gratia currum armorumque fuit vivis, quae cura nitentis pascere equos, eadem . .; VI 654. — 2. sic demum lucos Stygis et regna invia vivis aspicies; VI 154. — II. ubi frigidus imber altius ad vivom persedit; G III 442.

vix, mit Mühe, kaum, eben: I. (Turnus) vix proram attigerat: rumpit Saturnia funem; X 659. cui (deo) vix attollens Palinurus lumina fatur „mene“ . .? V 847. hunc (Palinurum Aeneas) ubi vix multa maestum cognovit in umbra; VI 340. vix defessa senem passus (Aristaeus) componere membra; G IV 438. frigida vix caelo noctis decesserat umbra; E VIII 14. vix ea dicta: dehinc progressus (Euandrus) monstrat aram; VIII 337. vix e conspectu Siculae telluris in altum vela dabant laeti (Troes), cum . .; I 34. hanc etiam (capellam) vix, Tityre, duco; E I 13. vix haec ediderat (Aeneas), cum tempestas furit; V 693 (Scylla) vix haec ediderat, cum deturpat pulvere crines Carme; Ci 283. vix (Turnus) e conspectu exierat campumque tenebat, cum . .; XI 903. vix illam (loricam) famuli Phegeus Sagarisque ferebant multiplicem conixi umeris; V 263. vix ea fatus: ſ. for, III. (S St.) S. 256, b. vix hostem, alterni si congrediamur, habemus; XII 233. his (ovibus) certe neque amor causa est: vix ossibus haerent; E III 102. vix prima inceperat aestas; III 8. vix positum castris simulacrum, arsere flammae; II 172. vix primi proelia temptant portarum vigiles et caeco Marte resistunt; II 335. quos Sidonia vix urbe revelli, rursus agam pelago? IV 545. saevo e scopulo multa vix arte revolsus (Sergestus); V 270. vix (Troes) spumas salis aere ruebant, cum . .; I 35. postera vix summos spargebat lumine montis orta dies; XII 113. non aliter quam qui adverso vix flumine lembum remigiis subigit; G I 201. (caprae) gravido superant vix ubere limen; G III 317. vix suppositi tinguntur sanguine cultri; G III 492. effipt. vix ea legati variusque cucurrit fremor; XI 296. vix ea, cum lacrimas oculis luturna profudit; XII 154. — II. inde (pastor) impiger, exanimus ‖ exanimis ‖, vix compos mente refugit, nescius ‖ nec prius ‖ aspiciens; Cul 291. et tamen hoc demum miserae succurrere pacto vix fuerat dignum; Ci 509.

vix pauca furenti (Andromachae) subicio; III 313. vix primos inopina quies laxaverat artus, et proiecit..; V 857. vix lumine quarto prospexi Italiam summa sublimis ab unda; VI 356. vix septem (naves) convolsae undis enroque supersunt; I 383. vix illud (saxum) lecti bis sex cervice subirent; XII 899. (equus) vix summa vestigia ponat harena; G III 195. cervi summis vix cornibus extant; G III 370. ad nos vix tenuis famae perlabitur aura; VII 646 ad Stygias revocatus aquas vix ultimus amni extat qui . .; Cul 240. vix unus Helenor et Lycus elapsi; IX 544 Nise pater, cui vix erit una super sedes in turribus altis; Ci 192. — III. vix adeo adgnovit (Aeneas Deiphobum) pavitantem ac dira tegentem supplicia; VI 498. (Simylus) vix umquam urbani comitatus mercee macelli; Mo 83. omnia secum versanti (Metabo) subito vix haec sententia sedit; XI 551. tandem: ſ. **tandem**, II. vix (4 St.) S. 684, a. — IV. nam ieiuna quidem clivosi glarea ruris vix apibus casias ministrat; G II 213. quem (honorem) mihi vix frugum et pecudum custodia sollers omnia temptanti extuderat; G IV 327. quin ausim hoc etiam dicere, vix hominum est; Cat IX 56. bis magna victi pugna vix urbe tuemur spes Italas; XII 34.

ulciscor, rächen: I. cui (deo) semper ad ulciscendum quaeritur ex omni ventosa iniuria dicto ‖ verbo atque iniuria facto ‖; Ci 158. — II. ille ultus avos Troiae templa et temerata Minervae; VI 840. [subit ira cadentem ulcisci patriam]; II 576. templa: ſ. avos. ulta virum poenas inimico a fratre recepi; IV 656. tandem laeti sociorum ulciscimur umbras; III 638.

ulcus, Geſchwür: si quis ferro potuit rescindere summum ulceris os; G III 454.

uligo, Feuchtigkeit: at quae pinguis humus dulcique uligine laeta; G II 184.

Ulixes, Odyſſeus: I. Tydides Ulixes fatale adgressi sacrato avellere templo Palladium corripuere sacram effigiem manibusque cruentis virgineas ausi divae contingere vittas; II 164. sic notus Ulixes? II 44. non hic Atridae nec fandi fictor Ulixes; IX 602. Thessandrus Sthenelusque duces et dirus Ulixes demissum lapsi per funem; II 261. nec talia passus Ulixes; III 628. laeti cavo se robore promunt Thessandrus Sthenelusque et Ulixes; II 261. hinc semper Ulixes criminibus terrere novis; II 97. Aetnaeos vidit Cyclopas Ulixes; XI 263. — II, 1. custodes lecti Phoenix et dirus Ulixes; II 762. — 2. (Scyllam) illam esse aerumnis quam saepe legamus Ulixi; Ci 58. — III. sum comes infelicis Ulixi, nomine ‖ nomen ‖ Achaemenides; III 613. [talia monstrabat litora Achaemenides, comes infelicis Ulixi]; III 691. invidia postquam pellacis Ulixi (Palamedes) superis concessit ab oris; II 90. quis talia fando duri miles Ulixi temperet a lacrimis? II 7. carminibus Circe socios mutavit Ulixi; E VIII 70. terram altricem saevi execramur Ulixi; III 273. Pelias volnere tardus Ulixi; II 436.

ullus, irgend ein: A. I. non ullo ex aequore cernes plura domum tardis decedere plaustra iuvencis; G II 205. nec Romula quondam ullo se tantum tellus iactabit alumno; VI 877. dum amnes ulli rumpuntur fontibus; G III 428. nec post arma ulla rebelles Aeneadae referent; XII 185. non ullum auxilium miseris rogavi; VIII 376. nec mihi cum Teucris ullum post eruta bellum Pergama, nec..; XI 279. iuvenem exanimum et nil iam caelestibus ullis debentem comitamur; XI 51. hos (cervos) non immissis canibus, non cassibus ullis agitant, sed comminus obtruncant ferro; G III 371. (equae) saepe sine ullis coniugiis vento gravidae (mirabile dictu) diffugiunt; G III 274. contra non ullast oleis cultura; G II 420. iuvat arva videre non rastris, hominum non ulli obnoxia curae; G II 439. ne ‖ neu ‖ cursu quassatae (trabes) ullo neu turbine venti vincantur; IX 91. ulla putatis dona carere dolis Danaum? II 43. nec te ulla facies, non terruit ipse Typhoeus; VIII 298. non tamen ulla magis praesens fortuna laborumst, quam si quis..; G III 452. non me ulla vetabunt frigora Parthenios canibus circumdare saltus; E X 57. illic neque ullae aut herbae campo apparent aut arbore frondes, sed iacet . .; G III 352. neque enim fuga iam super ulla pericli; VIII 251. nec gens ulla tuos aeque celebrabit honores; XII 840. nec saxa nec ullum telorum interea cessat genus; II 467. iam iam nec nobis aeque senioribus ullum vivere uti cupiam vivit genus; Ci 293. it pecus longa in deserta sine ullis hospitiis; G III 342. nulla Venus, non ulli animum flexere hymenaei; G IV 516. sed non ulla magis viris industria firmat, quam Venerem avertere; G III 209. nam neque Pindi (iuga) ulla moram fecere, neque Aoniae ‖ Aonie ‖ Aganippe; E X 12. teneor patriae nec legibus ullis; II 159. in me mora non erit ulla, nec quemquam fugio; E III 52. nec Phoebo gratior ullast ‖ est ‖ (pagina), quam quae praescripsit . .; E VI 11. quam (Iunonem) nec longa dies pietas nec mitigat ulla; V 783. sine vi (Proteus) non ulla dabit praecepta; G IV 398. precibus si flecteris ullis; II 689. nec fibris requies datur ulla renatis; VI 600. nec retia cervis ulla dolum meditantur; E V 61. ubi aëra vincere summum arboris haut ullae iactu potuere sagittae; G II 124. qui (di) novas alitis non ullo semine fruges; G I 22. quae (virgo) sortitus non pertulit ullos nec . .; III 323. nec mihi iam patriam antiquam spes ulla videndi nec . .; II 137. nec spes opis ulla dabatur; II 803. nec spes ulla fugae; IX 131. X 121. non exuvias pulsaeve tropaeum virginis aut spolia ulla peto; XI 791. ut nec iam amplius ulla occurrit tellus; V 28 an sit mihi gratior ulla, quam quae tellus servat Acesten? V 28 me, quem dudum non ulla iniecta movebant tela; II 726. non ullum (telum) dextera frustra torserit in Rutulos; X 333. postquam nec iam amplius ullae apparent terrae; III 192. folia haut ullis labentia ventis; G II 133. in occasu vestro nec tela nec ullas vitavisse vices; II 432. ac si quos haut ulla viros vigilantia fugit; G II 265. hic fessas non vincula navis ulla tenent; I 169. neque vim plumis ullam nec volnera tergo accipiunt (harpyiae); III 242. aliter non viribus ullis (fetum) vincere poteris; VI 147. at non Euandrum potis est vis ulla tenere, sed . .; XI 148. [nec me vis ulla volentem avertet, non, si effundat . .;] XII 203. viribus haud ullis valuit discludere morsus roboris Aeneas; XII 782. argitis minor, cui non certaverit ulla (vitis) aut tantum fluere aut totidem durare per annos; G II 99. quam (speluucam) super haut ullae poterant impune volantes tendere iter pinnis; VI 239. Sabinus ait neque ullius volantis impetum cisi nequisse praeterire; Cat X 3. neque ulla vota semitalibus deis sibi esse facta; Cat X 20. haut ‖ aut ‖ voces ullas tractabilis audit (Aeneas); IV 439. nec tamen (Carme) ante ullas patitur sibi reddere voces quam . .; Ci 255. *non illum (Metabum) tectis ullae, non moenibus urbes accepere; XI 567. quarum (urbium) non ulli fama concedere digna stat Megara; Ci 104. si lapidum nec fulgor in ulla cognitus utilitate movet; Cul 65. cui Parcae tribuere nec ullo vulnere laedi; Ci 270. — II. Fama (it), malum qua non aliud velocius ullum; IV 174. sin altior istis sub precibus venia ulla latet; X 626. non ullus aratro dignus honos; G I 506. non ulla laborum, o virgo, nova mi facies inopinave surgit; VI 103. quo (malo) non praesentius ullum auxilium venit; G II 127. quo (signo) non praesentius ullum turbavit mentes Italas monstroque fefellit: XII 245. diu, res si qua diu mortalibus ulla est, viximus; X 861. nec saevior

ulla pestis et ira deum Stygiis sese extulit undis; III 214. maria aspera iuro non ullum pro me tantum cepisse timorem, quam ni ‖ ne ‖ . .; VI 352. — B, I, 1. non ulli pastos illis egere diebus frigida, Daphni, boves ad flumina; E V 24. (Aeneas) se miscet viris, neque cernitur ulli; I 440. ut iam periura puellae non ulli liceat ‖ eheu peritura puella non ulli licitam ‖ violaverat sedem; Ci 141. nec mortem horremus nec divom parcimus ulli; X 880. non ulli est animus stricto concurrere ferro; X 715. — 2. ipse (Cyclops) nec visu facilis nec dictu affabilis ulli; III 621. qui credidit ulli Ditis placabile numen; Cul 271. Turnus ego, haut ulli veterum virtute secundus; XI 441. — 3 nec te ullius violentia vincat, quin des . .; XI 354. — II. at non tam turpis pecudum tamen ulla (Proetidum?) secuta ‖ est ‖ concubitus; E VI 49.

ulmus, Ulme, Rüſter: I. curvi formam accipit ulmus aratri; G I 170. viminibus salices, fecundae frondibus ulmi; G II 446. in medio ramos annosaque bracchia pandit ulmus opaca ingens; VI 283. — II, 1 congesta robora totasque advolvere focis ulmos ignique dedere; G III 378. inde ubi iam validis amplexae (vites) stirpibus ulmos exierint, tum . .; G II 367. ille etiam seras in versum distulit ulmos; G IV 144. do: ſ. advolvo. continuo in silvis magna vi flexa domatur in burim ulmus; G I 170. illa (terra) tibi laetis intexet vitibus ulmos; G II 221. cur non, Mopse, hic corylis mixtas inter consedimus ‖ considimus ‖ ulmos? E V 3. — 2. quo sidere ulmis adiungere vites conveniat; G I 2. praeterea genus haut unum nec fortibus ulmis nec salici lotoque neque Idaeis cyparissis; G II 83. — 3. consido inter: ſ. 1. misceo. nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo; E I 58. pecoris magistris velocis iaculi certamina ponit in ulmo; G II 530. viribus quarum (furcarum vites?) adsuescant summas sequi tabulata per ulmos; G II 361. semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est; E II 70. — III, 1. pullulat ab radice aliis (arboribus) densissima silva, ut cerasis ulmisque; G II 18. — 2. cum moriens alta liber aret in ulmo; E X 67. glandem sues fregere sub ulmis; G II 72

ulna, Elle: 1. quibus in terris tris pateat Caeli ‖ caeli ‖ spatium non amplius ulnas; E III 105. — 2. aggeribus niveis terra septem adsurgit in ulnas; G III 355.

ulterior, ultimus, jenſeits befindlich, äußerſte, letzte, ſchlimmſte: A. ad Stygias revocatus aquas vix ultimus amni extat qui . .; Cul 240. sic Mnestheus, sic ipsa fuga secat ultima Pristis aequora; V 218 ultima Cumaei venit iam carminis aetas; E IV 7. iam arva tenebant ultima; VI 477. tu (Saturne) sanguinis ultimus auctor; VII 49. Antonius Aegyptum viresque Orientis et ultima secum Bactra vehit; VIII 687. quibus ultimus esset ille dies; II 248. ultimus ille dies bello gentique fuisset; IX 759. Iliacas igitur classes atque ultima Teucrum iussa sequar? IV 537. vocat labor ultimus omnis; XI 476. Oceani finem iuxta solemque cadentem ultimus Aethiopum locus est; IV 480. vocat lux ultima victos; II 668. ultima ex origine tua stetisse (Sabinus) dicit in voragine; Cat X 14. o mihi tum ‖ tam ‖ longae maneat pars ultima vitae; E IV 53. qui (Diores) subiit palmae frustraque ad praemia venit ultima; V 346. tendebant manus ripae ulterioris amore; VI 314. cum tardos trahit sinus ultimus orbis; G III 424. gemit ultima pulsu Thraeca pedum; XII 334. an tibi serviat ultima Thyle ‖ Thule ‖; G I 30. — B. quando ultima cernunt; II 446. simul ultima signant; V 317.

ultor, Rächer: I. 1. maximus ultor Alcides aderat; VIII 201. exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor, qui face Dardanios ferroque sequare colonos, nunc, olim, quocumque . .; IV 626. scit triste Minervae sidus et Euboicae cautes ultorque Caphereus; XI 260. — 2. Lausi dolorum ultor eris mecum; X 864. — II. nec tacui demens et me promisi ultorem et . .; II 96. — III. vis et Tarquinios reges animamque superbam ultoris Bruti videre? VI 818.

ultra, weiter, außerdem, weiterhin, länger, über hinaus: A. Adverb: auferor ultra in diversa; Cul 258. nec tulit ultra sensibus insusum culicis de morte dolorem; Cul 386. quos alios muros, quae iam ultra moenia habetis? IX 782. si nullam nostris ultra spem ponis in armis; XI 411. quid ultra provehor? III 480. tum levis haut ultra latebras iam quaerit imago; X 663. ostendent terris hunc tantum fata neque ultra esse sinent; VI 869. ulterius temptare veto; XII 806. ulterius ne tende odiis; XII 938. donec tale decus formae vexarier undis ‖ ultra ‖ non tulit coniunx Neptunia; Ci 481. vincere Oceani finibus ulterius? Cat IX 54.

B. Präpoſition: si ultra placitum laudarit, baccare frontem cingite; E VII 27. ille (genitor) maria omnia ferebat, invalidus viris ultra sortemque senectae; VI 114.

ultrix, rächend: cum ultrices sedent in limine Dirae; IV 473. dirae ‖ Dirae ‖ ultrices et di morientis Elissae; IV 610. primis ‖ primisque ‖ in faucibus Orci Luctus et ultrices posuere cubilia Curae; VI 274. continuo sontis ultrix accincta flagello Tisiphone quatit insultans; VI 570. [animum explesse iuvabit ultricis flammae]; II 587. haec cape et ultricem pharetra deprome sagittam; XI 590.

ultro, jenſeits hin, überdies, von ſelbſt, unwillfürlich: *Latinus multa se incusat, qui non acceperit ultro Dardanium Aenean; XI 471. at non Cyrene; namque ultro adfata timentem: „nate“ . .; G IV 530. (?) qui non Aenean generum adsciverit ultro; XII 613. nunc ultro ad cineres ipsius et ossa parentis adsumus; V 55. (id) volvenda dies en attulit ultro; IX 7. Turnus ultro inplacabilis ardet attollitque animos; XII 3. ultro flens ipse videbar compellare virum; II 279. Androgeos ultro verbis compellat amicis: „festinate, viri“; II 372. tandem his Aenean compellat (regina) vocibus ultro: „dissimulare“ . .; IV 304. (Aeneas) notis compellat (Deiphobum?) vocibus ultro: „Deiphobe“ . .; VI 499. Iunonem interea compellat Iuppiter ultro: „o germana“ . .; X 606. (Eutellus) ultro ipse gravis graviterque ad terram pondere vasto concidit; V 447. aera dissiliunt volgo ‖ ultro ‖; G III 363. *saepe (apes) ultro animam sub fasce dedere; G IV 204. nunc et ovis ultro fugiat lupus; E VIII 52. mella inferre ultro hortantem et fessas (apes) ad pabula nota vocantem; G IV 266. (Pandarus) demens, qui Rutulum regem ultro inclusserit urbi; IX 729. navita sic prior adgreditur dictis atque increpat ultro: quisquis es . .; VI 387. (Turnus) ultro animos tollit dictis atque increpat ultro: „Troianos“ . .; IX 127. (?) (Turnus) . . ultro: „quod“ . .; X 278. (Aeneas) increpat ultro cunctantis socios; X 830. Pandarus et Bitias ultro invitant moenibus hostem; IX 676. miserescimus ultro; II 145. (Apollo) tua nos en ultro ad limina mittit; III 155. ultro occurramus ad undam; X 282. ultro namque odimus omnes; Ci 261. mihi sese offert ultro meus ignis Amyntas; E III 66. qui (iuvenis) se ignotum venientibus ultro obtulerat; II 59. (Venus) se obtulit ultro; VIII 611. qui non ‖ nec ‖ advorsum saevis ultro caput hostibus offert; Cul 85. virum qui (Theron) maximus ultro Aenean petit; X 312. ne temne, quod ultro praeferimus manibus vittas ac verba precantia; VII 236. ſ. increpare. ultro Asiam magno Pelopea ad moenia bello venturam; II 193. ultro Inachias venisset ad urbes Dardanus; XI 286.

ulula, Kauz: certent et cycnis ululae; E VIII 55.

ululatus, Geheul. Geſchrei: I. ululatus ore dedere; XI 190. — II. ast aliae (matres) tremulis ululatibus aethera complent; VII 395. lamentis gemituque et femineo ululatu tecta fremunt; IV 667. evolat infelix (mater) et femineo ululatu, scissa comam, muros prima petit; IX 477.

ululo, heulen, anrufen: I. penitus cavae plangoribus aedes femineis ululant; II 488. visae canes ululare per umbram adventante dea; VI 257. formae magnorum ululare luporum; VII 18. nec altae per noctem resonare lupis ululantibus urbes (cessaverunt); G I 486. summo ululârunt vertice nymphae; IV 168. cum magno ululante tumultu feminea exultant lunatis agmina peltis; XI 662. — II. nocturnis Hecate triviis ululata per urbes; IV 609.

ulva, Schilf: 1. pubi nec vescas salicum frondes ulvamque palustrem, sed frumenta carpes; G III 175. — 2. illa (capella) imminet in rivi, praestantis imaginis, undam ‖ irrigni praestanti marginis ulvae ‖; Cul 57. — 3. limoso lacu per noctem obscurus in ulva delitui; II 135. (Charon) vatemque virumque informi limo glaucaque exponit in ulva; VI 416. cum bucula propter aquae rivom viridi procumbit in ulva; E VIII 87.

Umber, umbriſcher Hund: at vividus Umber haeret hians, iam iamque tenet similisque tenenti increpuit malis, morsu elusus inani est; XII 755.

umbo, Schildbuckel, Schild: I. nec sufficit umbo inctibus; IX 810. aliud (telum) figitque, volatque ingenti gyro, sed sustinet aureus umbo; X 884. *vastos umbo vomit aureus ignis*; X 271. — II. quod (telum) ec ‖ ex ‖ summo clipei nequiquam umbone pependit; II 546. — III. flectunt salignas umbonum cratis; VII 633.

umbra, Schatten, Dunkel, Schemen, Unterwelt: I. **abſolut:** 1. maiores cadunt altis de montibus umbrae; E I 83. hunc (ramum) obscuris clauduut convallibus umbrae; VI 139. sol crescentis decedens duplicat umbras; E II 67. frigida vix caelo noctis decesserat umbra; E VIII 14. cum grege compulso pastor duplicantibus umbris vadit; Cul 204. surgamus. solet esse gravis cantantibus umbra, iuniperi gravis umbra, nocent et frugibus umbrae; E X 76. tum densae in montibus umbrae; G I 342. cum pecori iam gratior umbrast; G IV 402. at si luxuria foliorum exuberat umbra; G I 191. non me impia namque Tartara habent tristes ‖ tristesve ‖ umbrae, sed . .; V 734. horret: ſ. **horreo.** I. umbra (3 St.) S. 300, b. bis vitibus ingruit umbra; G II 410. at cantu commotae Erebi de sedibus imis umbrae ibant tenues; G IV 472. dum montibus umbrae lustrabunt; I 607. non umbrae altorum nemorum, non mollia possunt prata movere animum, non amnis; G III 520. nocent et frugibus umbrae; E X 76. nec nihil amaris intiba fibris officiunt aut umbra nocet; G I 121. tum sol pallentis haut umquam discutit umbras, nec cum . . ., nec cum . .; G III 357. pater abigat ‖ adigat ‖ me ad pallentis umbras Erebo ‖ Erebi ‖ noctemque profundam; IV 26. ubi speluncae tegaut et saxea procubet umbra; G III 145. salvete, cineres animaeque umbraeque paternae! V 81. di, quibus imperium est animarum, umbraeque silentes; VI 264. (nullae) tuos currus vanae vertere ex hostibus umbrae; X 593. umentem Aurora polo dimoverat umbram; III 589. umentem Aurora polo dimoverat umbram, cum adloqnitur . .; IV 7. quotiens umentibus umbris nox operit terras; IV 351. — 2. *omnibus umbra locis adero; IV 386. — 3. ſ. 1. salvent.

II. **nach Verben:** 1. nunc etiam pecudes umbras et frigora captant; E II 8. commoveo: ſ. I, 1. eunt. dimoveo: ſ. **dimoveo** umbram (3 St.) S. 181, a. discutio: ſ. I, 1. pallent. ut primum discussae umbrae et lux reddita menti; XII 669. cum Somnus aëra dimovit tenebrosum et dispulit umbras; V 839. (Aeneas) iuruat et frustra terro diverberet umbras; VI 294. hasta volans noctis diverberat umbras; IX 411. duplico: ſ. I, 1. crescunt. arbos tarda venit seris factura nepotibus umbram; G II 58. ut sceptrum hoc numquam fronde levi fundet virgulta nec umbras; XII 207. inducite fontibus umbras, pastores; E V 40. Liber pampineas invidit collibus umbras; E VII 58. distulit iam ministrantem platanum potantibus umbras; G IV 146. tum dea nube cava tenuem sine viribus umbram ornat; X 636. nisi ruris opaci falce premes umbras; G I 157. neque illum (Orphea) prensantem nequiquam umbras praeterea vidit (Eurydice); G IV 501. salices humilesque genistae aut illae pecori frondem aut pastoribus umbram sufficiunt; G II 435. tum (aesculus) media ipsa ingentem sustinet umbram; G II 297. licet ingens ianitor antro aeternum latrans exsanguis terreat umbras; VI 401. (sagitta) stridens et celeris incognita transilit umbras; XII 859. infelix simulacrum atque ipsius umbra Creusae visa mihi ante oculos; II 772. tandem laeti sociorum ulciscimur umbras; III 638. nisi votis vocaveris imbrem ‖ umbram ‖; G I 157. — 2. [qua (porta) veris facilis datur exitus umbris]; VI 894 inferias quos (iuvenes Aeneas) immolet umbris; X 519. terreor, a, tantis insistere terreor umbris; Cul 239. (Aeneas) vinxerat et post terga manus, quos mitteret umbris inferias; XI 81. si (vir) neque adhuc crudelibus occubat umbris; I 547. omnia Deiphobo solvisti et funeris umbris; VI 510. tecto adsuetus coluber succedere et umbrae fovit humum; G III 418. quam (ovem) procul molli succedere saepius umbrae videris; G III 464. — 3. vel pater omnipotens abigat ‖ adigat ‖ me fulmine ad umbras, ante quam . .; IV 25. quam (Dido) Troïus heros ut primum iuxta stetit adgnovitque per umbras obscuram; VI 452. quae (ales) quondam in bustis sedens serum canit importuna per umbras; XII 864. cum densas pastor peeudes cogebat in umbras; Cul 108. de caelo lapsa per umbras stella cucurrit; II 693. Aeneas ad genitorem imas erebi descendit ad umbras; VI 404. eo per: ſ. **per.** I, eo per umbram (3 St.) S. 510, a. sic sic iuvat ire sub umbras; IV 660. vita cum gemitu fugit indignata sub umbras; XI 831. XII 952. ut (proceres, phalanges) videre virum fulgentiaque arma per umbras; VI 490. si quos obscura nocte per umbram fudimus insidiis; II 420. ausus quin etiam voces iactare per umbram implevi . .; II 768. noctis per umbram castra inimica petunt; IX 314. genitor per umbram prospiciens; II 732. ut (pastor) ad fontem densa requievit in umbra; Cul 157. requiesce sub umbra; E VII 10. hic ‖ eia ‖ age pampinea fessus requiesce sub umbra; Copa 31. etiam Parnasia laurus parva sub ingenti matris se subicit umbra; II 19. sive sub incertas zephyris motantibus umbras (succedimus), sive . .; E V 5. ab umbris mortalem infernis ad lumina surgere vitae; VII 770. Tartarus tantum tendit sub umbras, quantus . .; VI 578. (Scylla) caeruleas sua furta prius testatur ad umbras; G I 215. Phlegyas omnis magna testatur voce per umbras: „discite“ . .; VI 619. videbis noctis per umbram flammarum longos a tergo albescere tractus; G I 366. visae canes ululare per umbram adventante dea; VI 257. nocte (Fama) volat caeli medio terraeque per umbram stridens; IV 184.

III. **nach Adjektiven:** 1. lucus in urbe fuit media, laetissimus umbrae; I 441. — 2. tu, Tityre, lentus in umbra doces . .; E I 4.

IV. **nach Subſtantiven:** Gorgones Harpyiaeque et forma tricorporis umbrae; VI 289. umbrarum hic locus est, somni noctisque soporae; VI 390.

V. **Umſtand:** 1. sicubi nigrum ilicibus creбris sacra nemus accubet umbra; G III 334. nox atra cava circumvolat umbra; II 360. sed nox atra caput tristi circumvolat umbra; VI 866. classem arboribus clausam circum atque horrentibus umbris occulit; I 311. sub rupe (?) arboribus clausam ‖ clausi, clausa ‖ circum atque horrentibus umbris; III 230. ubi mollis amaracus illum (Ascanium) complectitur umbra; I 694. fuit laurus incumbens arae atque umbra complexa penates; II 514. etsi me Cecropius hortulus florentis viridi sophiae complectitur umbra; Ci 4. dixerat (parens), et spissis noctis se condidit umbris; II 621. ubi caelum condidit umbra Juppiter; VI 271. pater caecis se condidit umbris; VII 619. libra ubi medium luci atque umbris iam dividit orbem; G I 209. Aeneas subitis exterritus umbris; IV 571. desuper horrenti atrum nemus imminet umbra; I 165. quis viridi fontes induceret umbra? E IX 20. nox involvens umbra magna terramque polumque Myrmidonumque dolos; II 251. caelum obtexitur umbra; XI 611. quae (mater) vanis sese occulat umbris; XII 53. o qui me ingenti ramorum protegat umbra; G II 489. (Haemoniden Aeneas) ingenti umbra tegit; X 541. cum populus umbra velavitque comas foliisque innexa pependit; VIII 276. — 2. in: ſ. in, B, IV, 2. umbra (4 St.) S. 330, a. (Cycnus) populeas inter frondes umbramque sororum dum canit; X 190. qualis populea maerens philomela sub umbra queritur fetus; G IV 511.

umbraculum, Laube: en ‖ et ‖ lentae texunt umbracula vites; E IX 42.

umbrifer, ſchattig: tandem (Dido) corripuit sese atque inimica refugit in nemus umbriferum; VI 473.

umbro, beſchatten: sol ruit interea et montes umbrantur opaci; III 508. (iuvenes) umbrata gerunt civili tempora quercu; VI 772.

Umbro, Prieſter und Führer der Marſer: instaurant acies Volcani stirpe creatus Caeculus et Umbro; X 544. venit sacerdos, Archippi regis missu, fortissimus Umbro; VII 752. veniens Marsorum montibus Umbro; X 544.

umbrosus, ſchattig, beſchattend: plantis (nascitur) Herculeae arbos umbrosa coronae; G II 66. tantum inter densas umbrosa cacumina fagos adsidue veniebat (Corydon); E II 3. umbrosae penitus patuere cavernae; VIII 242. umbrosae manent ‖ monent ‖ fagus hederaeque ligantes brachia; Cul 141. crinis umbrosa tegebat harundo; VIII 34. sunt triclia ‖ trichila ‖ umbrosis frigida harundinibus; Copa 8. aestibus at mediis umbrosam exquirere vallem (iubebo ‖ iubeto ‖); G III 331.

umecto, berfäſſern, benetzen: qua niger umectat flaventia culta Galaesus; G IV 126. ecus Aethon it lacrimans guttisque umectat grandibus ora; XI 90. (Aeneas) largo umectat flumine voltum; I 465.

umeo, feucht ſein: (Virbium) eductum Egeriae lucis umentia circum litora; VII 763. umbra: ſ. **umbra,** I, 1. umet (3 St.) S. 767, a.

umerus, Schulter: 1. nudo cui (Herminio) vertice fulva caesaries nudique umeri, nec volnera terrent; XI 643. laxos referunt umeris languentibus arcus; XI 874. illa (hasta) volans umeri surgunt qua tegmina summa incidit; X 476. arma diu senior desueta trementibus aevo (Priamus) circumdat nequiquam umeris; II 510. — II, 1. sus hinc atque illinc umeros ad volnera durat; G III 257. iuventus nudatos umeros oleo perfusa nitescit; V 135. cui (Ornyto) pellis latos umeros erepta iuvenco pugnatori operit; XI 679. Dares ostendit umeros latos; V 376. nix umeros infusa tegit; IV 250. sic memorans (Aletes) umeros dextrasque tenebat amborum; IX 250. ut regius ostro velet honos levis umeros; VII 815. — 2. haec (cingula Euryalus) rapit atque umeris nequiquam fortibus aptat; IX 364. circumdo: ſ. I. tremunt. ipse (Turnus) dehinc auro squalentem alboque orichalco circumdat loricam umeris; XII 88. calcem terit iam calce Diores incumbens umero; V 325. iam variae pelagi volucres certatim largos umeris infundere rores; G I 285. tum (Euandrus) lateri atque umeris Tegeaeum subligat ensem; VIII 459. — 3. tum pius Aeneas umeris abscindere vestem; V 685. iacet avolsum umeris caput et sine nomine corpus; II 558. arma deposuere umeris; XII 707. (Iulus) umero simul exuit ensem auratum; IX 303. umeris de more habilem suspenderat arcum venatrix; I 318. — 4. Tyrio ardebat murice laena demissa ex umeris; IV 263. sordidus ex umeris nodo dependet amictus; VI 301. (Aulestes) miser oppositis a tergo involvitur aris in caput inque umeros; XII 293. illi (Pandaro) partibus aequis huc caput atque illuc umero ex utroque pependit; IX 755. dextera ex umero nervis moribunda pependit; X 341. in umeros cervix collapsa recumbit; IX 434. haec fatus (Entellus) duplicem ex umeris reiecit amictum; V 421. aureus ex umero sonat arcus et arma Dianae; XI 652. aureus ex umeris erat ‖ sonat ‖ arcus et aurea vati cassida; XI 774. *(Metabus) spicula ex umero parvae suspendit et arcum; XI 575. — III quoi non dictus umero Pelops insignis eburno, acer equis? G III 7. — IV, 1. (Aventinus) horridus Herculeoque umeros innexus amictu; VII 669. haec fatus latos umeros subiectaque colla veste super fulvique insternor pelle leonis; II 722. perfundere: ſ. II, 1. nudo. Aeneas refulsit os umerosque deo similis; I 589. — 2. infelix umero cum apparuit alto balteus; XII 941. (regem apes) saepe attollunt umeris; G IV 217. (Aeneas) attollens umero famamque et fata nepotum; VIII 731. vix illam (loricam) famuli Phegeus Sagarisque ferebant multiplicem conixi umeris; V 264. illum (genitorem) ego per flammas eripui his umeris; VI 111. turba (Musaeum) umeris extantem suspicit altis; VI 668. illa (Diana) pharetram fert umero; I 501. pars levis umero pharetras (fert); V 558. nec tibi profuit nostras umero gessisse sagittas; XI 844. Turnus umeris inimicum insigne gerebat; XII 944. arma Lauso (Mezentius) donat habere umeris et vertice figere cristas; X 701. pars grandia trudunt obnixae (formicae) frumenta umeris, pars . .; IV 406. (Pandarus) portam vi magna converso cardine torquet, obnixus latis umeris; IX 725. (Simylus) nonis diebus venales umero fasces portabat in urbem; Mo 81. arma Serestus lecta refert umeris, tibi, rex Gradive, tropaeum; X 542. tela sonant umeris; IV 149. ipse subibo umeris; II 708. quem subiisse umeris (aiunt) confectum aetate parentem; IV 599. saxa subvectare umeris Troiana iuvabit; XI 131. quis (iuvenibus) tela sagittae gorytique leves umeris et letifer arcus; X 169. (Orion) umero supereminet undas; X 765. Atlans, aetherios umero qui sustinet orbes; VIII 137. ubi maximus Atlans axem umero torquet stellis ardentibus aptum; IV 482. ubi caelifer Atlans . . aptum; VI 797.

umesco, feucht werden: (iuvenes) umescunt spumis flatuque sequentum; G III 111.

umidus, feucht, Regen bringend, flüſſig: quid cogitet umidus auster, sol tibi signa dabit; G I 462. eum (Protea) vasti circum gens umida ponti rorem dispersit ‖ dispergit ‖; G IV 430. pelago alius trahit umida lina; G I 142. qui (delphines) per maria umida nando Carpathium Libycumque secant; V 594. (regina) spargens umida mella soporiferumque papaver; IV 486. iam nox umida caelo praecipitat; II 8. nox umida caelum abstulit; III 198. torquet medios Nox umida cursus; V 738. iam fere mediam caeli Nox umida metam contigerat: cum . .; V 835. nox umida donec invertit caelum stellis ardentibus aptum; XI

201. quae (nubes) visus tibi umida circum caligat; II 605. iam domum mirans genetricis et umida regna; G IV 363. [umida solstitia atque hiemes orate serenas, agricolae]; G I 100. cum hirundo nunc porticibus vacuis, nunc umida circum stagna sonat; XII 476. umida (tellus) maioris herbas alit; G II 251. omnis navita ponto umida vela legit; G I 373. caedunt securibus umida vina; G III 364.

umor, Flüſſigkeit, Feuchtigkeit: I. interea teneris tepefactus in ossibus umor aestuat; G IV 308. noctis lentus non deficit umor; G I 290. hic, sterilem exiguus ne deserat umor harenam; G I 70. dulce satis umor, depulsis arbutus haedis; E III 82. sive illis (terris) exsudat inutilis umor; G I 88. sed (haec loca) gravidae fruges et Bacchi Massicus umor implevere; G II 143. vere novo gelidus canis cum montibus umor liquitur, tum . .; G I 43. ubi tempestas et caeli mobilis umor mutavere vices ‖ vias ‖; G I 417. seu stabit iners seu profluet umor; G IV 25. superat tener omnibus umor; G II 331. — II, 1. quae (terra) et bibit umorem et, cum volt, ex se ipsa remittit; G II 218. quid qui paludis conlectum umorem bibula deducit harena? G I 114. coniunx dulcis musti Volcano decoquit umorem; G I 295. deduco: ſ. colligo. remitto: ſ. bibo. ipsa satis tellus, cum dente recluditur unco, sufficit umorem; G II 424. tepefacio: ſ. 1. aestuat. — 2. (Simylus) producit acu stuppas umore carentis; Mo 11. — 3. in medium (umorem) transversas salices et grandia conice saxa; G IV 25. — III. cui (serpenti) cuncta paranti ‖ quo . . parante ‖ parvulus hunc (pastorem?) prior umoris conterret alumnus; Cul 183. — IV. unde cavae tepido sudant umore lacunae; G I 117.

umquam, jemals: I. si (Silvius Aeneas) umquam regnandam acceperit Albam; VI 770. (Simylus) vix umquam urbani comitatus merce macelli; Mo 83. aperit Cassandra ora dei iussu non umquam credita Teucris; II 247. audax ille quidem, qui mitem Cerberon umquam credidit; Cul 270. tum sol pallentis haut umquam discutit umbras, nec cum . . ., nec cum . .; G III 357. neque finitimos ‖ finitimo ‖ Mezentius umquam huic capiti insultans tot ferro saeva dedisset funera; VIII 569. nulla dies umquam memori vos eximet aevo; IX 447. haut umquam manibus iactata (piuguis tellus) fatiscit; G II 249. si qua tuis umquam pro me pater Hyrtacus aris dona tulit; IX 406. umquam tibi fistula cera iuncta fuit? E III 25. en umquam patrios longo post tempore fluis videns mirabor? E I 67. nec coniugis umquam praetendi taedas aut haec in foedera veni; IV 338 si patrios umquam remeassem victor ad Argos; II 95. neque umquam (Phoenissa) solvitur in somnos; IV 529. en erit umquam ille dies, mihi cum liceat tua dicere facta? E VIII 7. milia quot magnis umquam venere Mycenis; II 331. nec (Turnus) currus umquam videt aurigamve ‖ aurigamque ‖ sororem; XII 918. non umquam violata manu sacraria divae iurando, infelix, nequiquam iura ‖ iure ‖ piasses; Ci 154. — II. cetera (praemia) reddet integer aevi Ascanius, meriti tanti non immemor umquam; IX 256. descendam magnorum haut umquam indignus avorum; XII 649.

una, zugleich, zuſammen: I. comes additus ‖ additur ‖ una hortator scelerum Aeolides; VI 528. tum Nisus et una Euryalus confestim alacres admittier orant; IX 230. ni adforet una Phoebi Triviaeque sacerdos, Deiphobe Glauci; VI 35. extemplo teli stridorem aurasque sonantis audiit una Arruns; XI 864. inceptum una decurre laborem; G II 39. una ardua torquent cornua detorquentque; V 831. omnis et una dilapsus calor, atque . .; IV 704. Pallas huic (Amphitryoniadae) filius una, una omnes iuvenum primi pauperque senatus tura dabant; VIII 105. venatum Aeneas unaque miserrima Dido in nemus ire parant; IV 117. una uamque (Aeneas) ire videbat egregium forma iuvenem et fulgentibus armis; VI 860. una omnes fecere pedem; V 830. nunc una aubae (Pristis, Centaurus) iunctisque feruntur frontibus; V 157. nos una undique circum fundimur; III 633. quin occidit una Sarpedon, mea progenies; X 470. una velocis Spartae catulos acremque Molossum pasce sero pingui; G III 404. his ibi ‖ ubi ‖ tum natum Anchises unaque Sibyllam prosequitur dictis; VI 897. totum (mare) a sedibus imis una Eurusque Notusque ruunt; I 95. una omnes ruere; VIII 689. sonat una fatifer arcus; IX 631. nec mos bellantis (tauros?) una stabulare, sed alter victus abit; G III 224. una ingens Periphas et equorum agitator Achillis, armiger Automedon, una omnis Scyria pubes succedunt tecto; II 477. dixerat Anchises, natumque unaque Sibyllam conventus trahit in medios; VI 752. elliptt. una ingens Amiterna cohors priscique Quirites Ereti manus omnis oliviferaeque Mutuscae; VI 711. una torvos Abas; X 170. — II. mecum una in silvis imitabere Pana canendo; E II 31. me tibi et hos una mecum, quos semper amavi, commendo; Cat VIII 3.

unanimus, einmütig: vos unanimi densete ‖ densate ‖ catervas; XII 264. tu potes unanimos armare in proelia fratres; VII 335. cum sic unanimam adloquitur male sana (regina?) sororem: „Anna soror“ . .; IV 8.

uncus, gekrümmt, hakig: adsis favens unci puer monstrator aratri; G I 19. ipsa satis tellus, cum dente recluditur unco, sufficit umorem; G II 423 sed uncis carpendae manibus interque legendae; G II 365. uncae manus; III 217. ni gens prensantem uncis manibus capita aspera montis invasisset; VI 360. navis unco non alligat anchora morsu; I 169. turba sonans praedam pedibus circumvolat uncis; III 233. quem (puerum) praepes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis; V 255. qualis ubi aut leporem aut cygnum sustulit alta petens pedibus Iovis armiger uncis; IX 564. quam facile accipiter columbam comprensam tenet pedibusque eviscerat uncis; XI 723. subito cum (Iovis ales) lapsus ad undas cygnum excellentem pedibus rapit improbus uncis; XII 250. illam (terram) experiere colendo et facilem pecori et patientem vomeris unci; G II 223.

unda, Welle, Woge: I. **absolut:** 1. illum (iuvenem?) curvata in montis faciem circumstetit unda accepitque sinu vasto misitque sub amnem; G IV 362. his unda dehiscens terram inter fluctus aperit; I 106. nec timuit Phlegethonta furens ‖ furentem ‖ ardentibus undis nec . .; Cul 272. illa (unda) cadens raucum per levia murmur saxa ciet; G I 109. nec iam se capit unda; VII 466. iam maris unda sideribus certat consurgere; Cul 349. ciet: ſ. certat. circumstat: ſ. accipit. quem (Curtium) devotum bellis ‖ tellus ‖ consumpsit gurges in ‖ gurgitis ‖ unda; Cul 364. consurgit: ſ. certat. quo (clamore) pontus et omnes contremuere undae; III 673. vicinae fremunt ripae crepitantibus undis; XI 299. greges iubebo ‖ iubeto ‖ currentem ilignis potare canalibus undam; G III 330. dehiscit: ſ. aperit. at ima exaestuat unda vorticibus; G III 240. gurgite mersum unda feret; X 560. inhorruit unda tenebris; III 195. V 11. qua Castaliae sonans liquido pede labitur unda; Cul 17. quae (rupes) sese multis circum latrantibus undis mole tenet; VII 588. his suberat gelidis manans e fontibus unda; Cul 148. mirantur undae, miratur nemus insuetum scuta virum; VIII 91. mittit: ſ. accipit. spumea semifero sub pectore murmurat unda; X 212. rogamus cunctis undamque auramque patentem; VII

230. ut mare sollicitum stridit refluentibus undis: G IV 262. retrahit pedem simul unda relabens; X 307. qua nec fracta remurmurat unda, sed mare adlabitur; X 291. retrahit: ſ. relabitur. in sinus scindit sese unda reductos; G IV 420. A I 161. sonat: ſ. **sono**, I, 2. unda (3 St.) S. 650, a. spumat: ſ. **spumo**, unda (3 St.) S. 655, b. subest: ſ. manat. unda nigram alte subiectat harenam; G III 241. subsidunt undae; V 820. tantis surgentibus undis; VI 354. unda iam tergo ferratos sustinet orbis; G III 361. illa (unda) scatebris arentia temperat arva; G I 110. iam sibi tum ‖ a ‖ curvis male temperat unda carinis; G I 360. nec non et torrentem undam levis innatat alnus missa Pado; G II 451. hi, quos vehit unda, sepulti: VI 326.

II. **nach Verben**: 1. qua plurimus undam fumus agit; VIII 257. glacialis hiems aquilonibus asperat undas; III 285. huc ager ille malus dulcesque a fontibus undae ad plenum calcentur; G II 243. quo plurima vento cogitur unda; G IV 420. curvo: ſ. I. accipit. coniunx foliis undam trepidi despumat aheni; G I 296. qui ecce supercilio clivosi tramitis undam elicit; G I 108. uti paulatim sese tollit mare et altius undas erigit; VII 529. quibus (lateribus) omnis ab alto frangitur unda; I 161. dextrum fuge litus et undas; III 413. amnis et Hadriacas retro fugit Aufidus undas; XI 405. hoc geritur zephyris primum impellentibus undas; G IV 305. litora litoribus contraria, fluctibus undas imprecor, arma armis; IV 628. (Simylus) tepidas super ingerit undas; Mo 44. innato: ſ. I. torrent. sic tibi Doris amara suam non intermisceat undam; E X 5. classis invectas Thybridis undam non effugit nuntius; VII 436. (Neptunus) rotis summas levibus perlabitur undas; I 147. poto: ſ. I. currit. reddit specus atri volneris undam spumantem; IX 700. rogo: ſ. I patet. idem subducta ad manis imos desedimus unda; III 565. (Orion) umero supereminet undas; X 765. quorum (anguium) iubae sanguineae superant undas; II 207. (Aeneas) rite cavis undam de flumine palmis sustinet; VIII 69. (Proteus) spumantem undam sub vertice torsit; G IV 529. vinctane tam magni tranabo gurgitis undas? Ci 416. si non domus mane salutantum totis vomit aedibus undam; G II 462. — 2. tum prora ‖ proram ‖ avertit et undis dat latus; I 104. effugit ante alios primisque elabitur undis Gyas; V 151. quaecumque (carina) evaserit undis; IX 99. (Centaurus) saxum undis immane minatur arduus; X 196. Graius poenas Hellespontiacis obiturus reddidit undis; Cul 338. — 3. tranquillo silet immotaque attollitur unda campus; V 127. Arethusa summa flavom caput extulit unda, et procul: „gemitu“ . .; G IV 352. (Neptunus) alto prospiciens summa placidum caput extulit unda; I 127. nec saevior ulla pestis et ira deum Stygiis sese extulit undis; III 215. qualis ubi Oceani perfusus Lucifer unda extulit os sacrum caelo; VII 589. (fluvius Turnum) mollibus extulit undis; IX 817. — 4. apparent arma virum tabulaeque et Troïa gaza per undas; I 119. sol quoque et exoriens et cum se condet in undas, signa dabit; G I 438. primus rudentem contorsit laevas proram Palinurus ad undas; III 562. nunc (volucres) caput obiectare fretis, nunc currere in undas videas; G I 386. praeceps aërii specula de montis in undas deferar; E VIII 59. Elysiam ‖ Eridanus ‖ tranandus agor delatus ad undam; Cul 260. eadem (Taugete) ubi tristior hibernas caelo descendit in undas; G IV 235. Menoetes proram pelagi detorquet ad undas; V 165. pater fulmine Phoebigenam Stygias detrusit ad undas; VII 773. cum Orion per undas superante salo dispulit; I 537. quod superest oro liceat dare tuta per undas vela tibi; V 796. [si (vis) tellurem effundat in undas diluvio miscens]; XII 204. adsum Aeneas, Libycis ereptus ab undis; I 596. caecis erramus in undis; III 200. servatum ex undis Strophadum me litora primum excipiunt; III 209. (puppis) solvitur atque viros mediis exponit in undis; X 305. hinc via Tartarei quae fert Acherontis ad undas; VI 295. fugit illa (puppis) per undas ocior et iaculo et ventos aequante sagitta; X 247. cum tibi sollicito secreti ad fluminis undam sus iacebit; III 389. iacet omnis ad undam materies; XI 327. illa (capella) imminet in rivi, praestantis imaginis, undam ‖ irrigui praestanti marginis ulvae ‖; Cul 57. subito cum (Iovis ales) lapsus ad undas cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis; XII 249. (?) luduntque (delphines) per undas; V 595. ultro occuramus ad undam; X 282 pete regna per undas; IV 381. sic effatus (Turnus) ad undam processit; IX 22. super incumbens (deus) liquidas proiecit in undas praecipitem (Palinurum); V 859. vix lumine quarto prospexi Italiam summia sublimis ab unda; VI 357. navita quos iam inde ut Stygia prospexit ab unda ire; VI 385. hac dabitur dextra tellus quaesita per undas; X 650. quo (senex) fessus ab undis se recipit; G IV 403. quin etiam patria excussos infesta per undas ausa sequi; VII 299. (nautae?) servati ex undis ubi figere dona solebant Laurenti divo; XII 768. sternimur optatae gremio telluris ad undam sortiti remos; III 509. tristis Aristaeus Penei genitoris ad undam stat lacrimans; G IV 355. quis est nam ludus in undis? E IX 39. tecum me tolle per undas; VI 370. at mea manes viscera Lethaeas cogunt transnare per undas; Cul 215. quam multa sub undas scuta virum volves, Thybri pater! VIII 538.

III. **nach Adjektiven**: Euphrates ibat iam mollior undis; VIII 726.

IV. **nach Substantiven**: 1. tristis palus inamabilis undae ‖ tristi . . . unda ‖ alligat; VI 438. Aeneas evadit celer ripam inremeabilis undae; VI 425. — 2. unde iter Italiam cursusque brevissimus undis; III 507.

V. **Umstand**: 1. nec viscera quisquam aut undis abolere potest aut vincere flamma; G III 560. pontus undis Hesperium Siculo latus abscidit; III 417. terris agitare vel undis Troianos potuisti; XII 803. quos circum tarda palus inamabilis unda alligat; G IV 479. Turnus fluvium petere ac partem, quae cingitur unda; IX 790. idem (Corynaeus) ter socios pura circumtulit unda spargens . .; VI 229. saevos ubi Orion hibernis conditur undis; VII 710. qui (Alpheus) nunc ore, Arethusa, tuo Siculis confunditur undis; III 696. vix septem (naves) convolsae undis euroque supersunt; I 383. tum cererem ‖ Cer. ‖ corruptam undis expediunt; I 177. natos saevo gelu duramus et undis; IX 604. an te sibi generum Tethys emat omnibus undis; G I 31. illam (reginam) fecerat Ignipotens undis et iapyge ferri; VIII 710. te nemus Angitiae, vitrea te Fucinus unda (flevit); VII 759. fremere: ſ. I. crepitant. furere: ſ. I. ardent. iactati undis et turbine Poeni; I 442. Triton inter saxa virum spumosa immerserat unda; VI 174. Thybris tacita refluens ita substitit unda, ut sterneret . .; VIII 87. classem aggeribus saeptam circum et fluvialibus undis invadit; IX 70. non potui abreptum divellere corpus et undis spargere? IV 600. Cymodocea laeva tacitis subremigat undis; X 227. ubi pontus scopulos superiacit unda spumeus; XI 625. quem (ensem) ignipotens deus Stygia candentem tinxerat unda; XII 91. non eos (equos) obiecta retardant flumina correptosque unda torquentia montis; G III 254. Charybdis sidera verberat unda; III 423. donec tale decus formae vexarier undis ‖ ultra ‖ non tulit coniunx Neptunia; Ci 481. dum volvimur undis; V 629. — 2. Nereïs ab unda signa dabat; Cul 345. ad: ſ. **ad**, IV, 1. undam (4 St) S. 13. b. in: ſ. **in**, B, IV, 2. unda

(8 St.) S. 330, a. correpta sub undis scuta virum galeasque et fortia corpora; I 100. genetrix dedit aevom agitare sub undis; X 235.

unde, woher, weshalb: I. unde huc advecti; I 558. maximus unde pater Teucrus Rhoeteas primum est advectus in ‖ ad ‖ oras; III 107 unde etiam templo Triviae lucisque sacratis cornipedes arcentur equi; VII 778. terras unde (divom pater) arduus omnis aspectat; X 3. unde iratus silvam devexit arator; G II 207. (?) unde locum Grai dixerunt nomine Aornon; VI 242. Silvius, unde genus Longa nostrum dominabitur Alba; VI 766. alter Atys, genus unde Atii duxere Latini; V 568. unde genus ducis; V 801. unde (Timavus) per ora novem it mare proruptum; I 245. unde altus primum se erumpit Enipeus; G IV 368. unde arator nemora evertit multos ignava per annos, antiquasque domos avium cum stirpibus imis eruit; G II 207. unde alii fugisse ferunt, alii dixere . .; Ci 303. unde tela manu miseri iactabant inrita Teucri; II 459. lapides, unde homines nati, durum genus; G I 63. unde nigerrimus auster nascitur et pluvio contristat frigore caelum; G III 278. unde etiam saepe lapis recrepat Cyllenia munera ‖ murmura ‖ pulsus; Ci 107. discolor unde auri per ramos aura refulsit; VI 204. unde ruunt totidem voces, responsa Sibyllae; VI 44. unde cavae tepido sudant umore lacunae; G I 117. nymphae, Laurentes nymphae, genus amnibus undest, accipite Aenean; VIII 71. non contra ‖ nam causa ‖ ut sit amor mutuus unde mihi; ‖ ? ‖ Cat IV 12. unde prius siliqua quassante legumen tristisque lupini sustuleris fragilis calamos silvamque sonantem; G I 74. unde omnis Troia videri (solita); II 461. unde superne plurimus Eridani per silvam volvitur amnis; VI 658. elliptt. genus unde Latinum; I 6. unde Albani patres atque altae moenia Romae; I 7. unde iter Italiam cursusque brevissimus undis; III 507. Cloauthus, genus unde tibi, Romane Cluenti; V 123. — II, 1. quo feror? unde abii? X 670. unde nova ingressus hominum experientia cepit? G IV 316. omnes „unde amor iste“ rogant „tibi?“ E X 21. unde haec, o Palinure, tibi tam dira cupido? VI 373. qui genus? unde domo? VIII 114. unde haec tam clara repente tempestas? IX 19. — 2. unde serenas ventus agat nubes, sol tibi signa dabit; G I 461. unde hominum errores longe lateque per orbem dispicere atque humilis possem contemnere curas; Ci 17. Anchises tumulum capit, unde omnis longo ordine posset adversos legere; VI 754. unde (nautae) reverti scirent et longos ubi circumflectere cursus; V 130. (si quis) nec, genus unde novae stirpis revocetur, habebit; G IV 282. unde laborum temptare auxilium (Phoebus) iubeat; III 145. (Iopas) canit, unde hominum genus et pecudes, unde imber et ignes; I 743. monstrent, unde tremor terris; G II 479.

undecimus, elfte: alter ab undecimo tum me iam acceperat annus; E VIII 39.

undique, von allen Seiten, ringsher: talem reginam Allecto stimulis agit undique Bacchi; VII 405. quem (campum) collibus undique curvis cingebant silvae; V 287. (hostes) circumstant undique muros; XI 388. ductores primi Messapus et Ufens undique cogunt auxilia; VIII 7. tum Danai gemitu atque ereptae virginis ira undique collecti invadunt; II 414. undique collecti coeunt Martemque fatigant; VII 582. obvia Tisiphone, serpentibus undique compta; Cul 218. quam (silvam) densi complerant undique sentes; IX 382. raptis concurrunt undique telis indomiti agricolae; VII 520. huc undique Troïa gaza incensis erepta adytis congeritur; II 763. tunc undique vasti certatim crebris conlucent ignibus agri; XI 208. virgo omnes undique conquirit nubendi sedula causas; Ci 354. undique convenere, animis opibusque parati; II 799. circum undique convenere; IV 417. undique conveniunt Teucri mixtique Sicani; V 293. undique conveniunt, quoniam data copia pugnae; IX 720. aequoreae pristes, immania corpora ponti, undique conveniunt; Ci 452. (Aeneas) ingentem quercum decisis undique ramis constituit tumulo; XI 5. quos omnes undique Graiae circum errant acies; II 598. sudor fluit undique rivis; V 200. nos una undique circum fundimur; III 633. fundunt simul undique tela crebra nivis ritu; XI 610. undique colles inclusere cavi nemus; VIII 598. undique enim densa Teucri ‖ Teucri densa ‖ inclusere corona; XII 744. iniectis sic undique telis (iuvenis) obruitur; IX 807. manant sanguineae per tractus undique guttae; Cul 181. cum seu caelesti fato seu sideris ortu undique mutatur caeli nitor; Cul 348. Scyllae corpus artus undique mutabant atque undique mutabantur; Ci 495. sic obrutus undique telis Aeneas nubem belli sustinet; X 808. (Arruns) hos aditus iamque hos aditus omnemque pererrat undique circuitum; XI 767. silex praecisis undique saxis speluncae dorso insurgens; VIII 233. *tela undique saeva premebant; XI 545. undique visendi studio Troiana iuventus circumfusa ruit; II 63. unus homo et vestris, o cives, undique saeptus aggeribus; IX 783. postquam caelum undique et undique pontus; III 193. ut maria undique et undique caelum; V 9. undique clamor tollitur; IX 566. hic undique clamor dissensu vario magnus se tollit in ‖ ad ‖ auras; XI 454. undique totis usque adeo turbatur agris; E I 11. undique ut auxilio veniant; VII 551. Graecia cum tumult venientis undique Persas; Cul 34.

undo, wogen, fieden, wallen: pars calidos latices et aëna undantia flammis expediunt; VI 218. magno veluti cum flamma sonore virgea suggeritur costis undantis aëni; VII 463. quotiens Cyclopum effervere in agros vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam; G I 472. (Mezentius) undanti animam diffundit in arva cruore; X 908. et iuvat undantem buxo spectare Cytorum; G II 437. ubi vides mixto undantem pulvere fumum; II 609. ipsa (Iuturna) subit manibusque undantis flectit habenas; XII 471. nec sic immissis aurigae undantia lora concussere iugis; V 146. hic undantem bello magnumque fluentem Nilum (faciam); G III 28. ecce autem ad caelum undabat vortex turrimque tenebat, turrim, quam . .; XII 673.

undosus, wellenreich, ftürmifch: Troia per undosum peteretur classibus aequor? IV 313. Sicanio praeteuta sinu iacet insula contra Plemurium undosum; III 693.

unguen, Fett: miscent Idaeas pices et pinguis unguine ceras; G III 450.

unguis, Nagel, Klaue: I, 1. macies pedibus teneris ungues adfixit acutos; Ci 507. — 2. nec setius omnis in unguem arboribus positis secto via limite quadret, ut cum . .; G II 277. donec praedam ex unguibus ales proiecit fluvio; XII 255. — II. tergum leonis dat villis onerosum atque unguibus aureis; V 352. — III. unguibus ora soror foedans et pectora pugnis; IV 673. XII 871 (Acoetes) pectora nunc foedans pugnis, nunc unguibus ora sternitur; XI 86. ut aquila implicuit pedes atque unguibus haesit; XI 752. ipsis unguibus infodiunt fruges; G III 535. pellis praefulgens unguibus aureis; VIII 553.

ungula, Huf: I. cavat tellurem et solido graviter sonat ungula cornu; G III 88. hunc (Murranum) crebro super ungula pulsu incita nec domini memorum proculcat equorum; XII 533. agmine facto quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum; VIII 596. quadrupedum putrem cursu quatit ungula campum; XI 875. sonat: f.

cavat. spargit rapida ungula rores sanguineos; XII 339. — II. incieo: s. I. proculcat.

unguo (ungo), ſalben, beſtreichen, benetzen: labitur uncta vadis abies; VIII 91. natat uncta carina; IV 398. neque in culinam et uncta compitalia dapesque duces sordidas; Cat XIII 27. corpus lavant frigentis et ungunt; VI 219. tu tamen levi rimosa cubilia limo ungue fovens circum; G IV 46. quo (Amyco) non felicior alter ungere tela manu ferrumque armare veneno; IX 773. Thesidae inter pocula laeti mollibus in pratis unctos saluere per utres; G II 384.

unicus, einzig, allein: quid enim non unica possis? Ci 334. (Scybale) erat unica custos, Afra genus; Mo 30.

unus, einer, etwzig, der nämliche: A. bei Subſtantiven: I. unius ob noxam et furias Aiacis Oili; I 41. ipse (Aeneas) uno graditur comitatus Achate; I 312. una in praecelsa consedit rupe Celaeno, infelix vates; III 245. sic pater Aeneas intentis omnibus unus fata renarrabat divom; III 716. vix unus Helenor et Lycus elapsi; IX 544. una acies inuenum, ducit quam parvos ovantem Priamus; V 563. extenditur una horrida per latos acies Volcania campos; X 407. (Camilla) tum sic expirans Accam ex aequalibus unam adloquitur fidam ‖ fida ‖ ante alias; XI 820. his (Niso, Euryalo) amor unus erat; IX 182. sic omnis amor unus habet decernere ferro; XII 282. huic (Amatae) dea caeruleis unum de crinibus anguem conicit inque sinum subdit; VII 346. non anima una dabit discrimina tanta; X 529. non pudet, o Rutuli, pro cunctis talibus unam obiectare animam? XII 229. reddidit una boum vocem; VIII 217. primis una tot caede peremptis, Serranoque Numaque; IX 453. uno ingentem (herba) tollit de caespite silvam; G IV 273. unum pro multis dabitur caput; V 815. iugentem clipeum informant, unum omnia contra tela Latinorum; VIII 447. cui (Sibyllae) subito non voltus, non color unus, non comptae mansere comae; VI 47. color est e pluribus unus; Mo 104. (Camilla) cara mihi comitumque foret nunc una mearum; XI 586. (Aeneas) Neci tris uno congressu, et maestum mittit Oniten; XII 514. quos (fratres) fida crearat una tot Arcadio coniunx Tyrrhena Gylippo; XII 272. aestuat ingens uno in corde pudor mixtoque insania luctu; X 871. XII 667. crimine ab uno disce omnis (Danaos); II 65. unum etiam donis istis, unum, optime regum, adicias; XI 352. ut scelere infando laedere utrumque uno studeas errore parentem; Ci 240. satis una superque vidimus excidia et captae superavimus urbi; II 642. nec pingues unam in faciem nascuntur olivae: G II 85. una dolo divom si femina victa duorum est; IV 95. me verius unum pro vobis foedus luere et decernere ferro; XII 694. hasta volans horum (fratrum) unum ad medium transadigit costas; XII 273. ast ego una cum gente tot annos bella gero; I 47. praeterea genus haut unum nec fortibus ulmis nec salici lotoque neque Idaeis cyparissis; G II 83. Mantua, dives avis; sed non genus omnibus unum; X 201. (Simylus) in globum distantia contrahit unum; Mo 117. huic (Aeneae) Messapus horum (hastilium) unum certo contorquens derigit ‖ dirigit ‖ ictu; XII 490. unus homo tantas strages impune per urbem ediderit? IX 783. huic (Lyncео?) uno desectum ‖ deiectum ‖ comminus ictu cum galea longe iacuit caput; IX 770. limus ut hic durescit et haec ut cera liquescit uno eodemque igni: sic nostro Daphnis amore; E VIII 81. omnibus (apibus) una quies operum, labor omnibus unus; G IV 184. Amazon unum exerta latus pugnae, Camilla; XI 640. rege incolumi mens omnibus (apibus) una est; G IV 212. mens omnibus una sequendi; X 182. Polites, unus natorum Priami, porticibus longis fugit; II 527. unam (navem) ipsius (Aeneae) ante oculos ingens a vertice pontus in puppim ferit; I 113 tu faciem illius (pueri) noctem non amplius unam falle dolo; I 683. una sub nocte iugali caesa manus iuvenum foede thalamique cruenti; X 497. una quem (Mimanta) nocte Theano in lucem genitori Amyco dedit et regina . .: X 703. an nympharum sanguinis una? I 329. dum (Aeneas) stupet obtutuque haeret defixus in uno; I 495. si omnis uno ordine habetis Achivos; II 102. (Sergestus) amissis remis atque ordine debilis uno; V 271. uno omnes eadem ore fremebant; XI 132. faciam omnis uno ore Latinos; XII 831. quas (Diras) et Tartaream Nox intempesta Megaeram uno eodemque tulit partu; XII 847. (regina) unum exuta pedem vinclis, in veste recincta; IV 518. unum et commune periclum, una salus ambobus erit; II 709. unam ex multis Scyllam non esse puellis; Ci 91. omnibus (apibus) una quies operum, labor omnibus unus; G IV 184. (Roma) septem una sibi muro circumdabit arces; G II 535. Roma septem una sibi muro circumdedit arces, felix prole virum; VI 783. una salus victis nullam sperare salutem; II 354. unum et commune periclum, una salus ambobus erit; II 709. sic genus amborum scindit se sanguine ab uno; VIII 142. Nise pater, cui vix erit una super sedes in turribus altis; Ci 192. tum (Silenus) canit, Gallum Aonas in montis ut duxerit una sororum; E VI 65. spes tu nunc una, senectae tu requies miserae; XII 57. te erepta, o Britomarti, mei spes una sepulchri, te, Britomarti; Ci 295. cum protinus utraque tellus una foret; III 416. cognatas urbes unam faciemus utramque Troiam animis; III 504. harum (vestium) unam inveni supremum (Aeneas) maestus honorem induit; XI 76. una eademque via sanguis animusque secuntur; X 487. acies omnibus una, uni odiisque viro telisque frequentibus instant; X 691. o felix una ante alias Priameïa virgo iussa mori; III 321. Opim, unam ex virginibus sociis sacraque caterva, compellabat Latonia; XI 533. tantum superesse maris, vox omnibus una; V 616. unam esse Tyriis urbem Troiaque profectis; IV 111. quarum (zonarum) una corusco semper sole rubens; G I 233. — II. namque haec condicio miserae (Scyllae) proponitur una; Ci 187. huic uni forsan potui succumbere culpae; IV 19. omnibus hic erit unus honos; V 308. mihi hoc uno responso animum delusit Apollo; VI 344. hanc ex diverso sedem veniemus in unam; II 716. ea visa salus morientibus una; G III 510. unum quem duplici stellatum sidere vidi, scorpios; Ci 534. una superstitio superis quae reddita divis; XII 817. quam (urbem) Iuno fertur terris magis omnibus unam coluisse; I 15.

B. bei Pronomina: hunc (Chlorea) virgo unum ex omni certamine pugnae caeca sequebatur; XI 780. miserae hoc tamen unum exsequere, Anna, mihi; IV 420. unum hoc per si qua est victis venia hostibus oro: patiare . .: X 903. hoc unum exitio docta atque experta monebo; Ci 332. praeterea unum illud tibi, nate dea, proque omnibus unum praedicam; III 435. excindine domos (id rebus defuit unum) perpetiar? XII 643. scio me Danais e classibus unum; III 602. cadit Ripheus, iustissimus unus, qui fuit in Teucris; II 426. Nautes, unum Tritonia Pallas quem docuit; V 704. unus qui (Maximus) nobis cunctando restitues ‖ restituis ‖ rem; VI 846. iustissimus unus qui (Galaesus) fuit; VII 536. unum quod restat rebus egenis; X 367. scis ut te cunctis unam praetulerim; XII 143. o quis te in terris loquitur iucundior uno? Cat IV 9.

C. allein: a. I. unus abest, medio in ductu quem vidimus ipsi submersum; I 584. [iam adeo super unus eram, cum Tyndarida aspicio]; II 567. unus erit tantum, amissum quem gurgite quaeret (Aeneas)

‖ quaeres ‖; V 814. atque utinam ex vobis unus fuissem! E X 35 — II. sed manus e castris propere coit omnis in unum (Turnum); IX 801. — III. quae sibi quisque timebat unius in miseri exitium conversa tulere; II 131. nos unius ob iram prodimur; I 251. — IV. si nondum exosus ad unum Troianos; V 687. — b, 1. hic demum collectis omnibus una (Creusa) defuit; II 743. harum [Dirarum] unam Iuppiter in omen Iuturnae occurrere iussit; XII 854. hic una e multis, quae maxima natu, Pyrgo „non Beroë est"; V 644. — II. harum (Dirarum) unam celerem demisit ab aethere summo Iuppiter; XII 853. — c, 1. unum oro: ire contingat . .; VI 106. sed te super omnia dona unum oro: genetrix . .; IX 284. Turne, per has ego te lacrimas unum oro: desiste . .; XII 60 — 2. non aliter socium virtus coit omnis in unum; X 410. compulerant greges Corydon et Thyrsis in unum; E VII 2. oris honos primum et labella et patulae frontis species concrescere in unum coepere; Ci 497. fors et virtus miscentur in unum; XII 714. si visurus eum (Pallanta) vivo et venturus in unum; VIII 576.

vocatus, Rufen, Flehen: nunc, o nunquam frustrata vocatus hasta meos, nunc tempus adest; XII 95.

vociferor, laut rufen, ſchreien: I, 1. (Amata) „euhoe ‖ euoe ‖ Bacche" fremens, solum te virgine dignum vociferans, etenim mollis tibi sumere thyrsos; VII 390. — 2. (Turnus) quassat trementem (hastam) vociferans: „nunc" . .; XII 94. — II. (coniunx) talia vociferans gemitu tectum omne replebat; II 679. is (Numanus) primam ante aciem digna atque indigna relatu vociferans ibat; IX 596. (Turnus) talia vociferans sequitur; X 651.

voco, rufen, berufen, anflehen, auffordern, nennen: I **absolut:** veniam quocumque vocaris; E III 49. vocat ingenti clamore Cithaeron, domitrixque Epidaurus equorum; G III 44. nec tu aspernata volantem (Pana); G III 393. quo tristis Erinys, quo fremitus vocat; II 338. sequor omnia tanta, quisquis in arma vocas; IX 22. etiam tu illum aspice contra, qui vocat; XI 375. esto nunc Sol testis et haec mihi Terra vocanti ‖ precanti ‖; XII 176. si quando adversa vocarent; IX 172. ubi lenis crepitans vocat auster in altum; III 70 creber adspirans rursus vocat auster in altum; V 764. (vocant) Taygeti canes; G III 44. ubi nocturnus vocat clamore Cithaeron; IV 303. quo vocat sublatus ad aethera clamor; II 338. quo deus et quo dura vocat Fortuna, sequamur; XII 677. en iterum crudelia retro fata vocant; G IV 496. quo (Fortuna) vocat, vertamus iter; V 23. ſ. deus. dum lucos vocat hostia pinguis in altos; XI 740. haut secus instructi ferro quam si aspera Martis pugna vocet; XII 125. matres ambiguae miserum inter amorem praesentis terrae fatisque vocantia regna; V 656. nunc ipsa vocat res; IX 320. at vero zephyris cum laeta vocantibus aestas; G III 322.

II. **mit Ergänzung:** quo vocat ire dolor, (Scylla) fertur; Ci 183.

III. **mit einfachem Objekt:** ipsae te, Tityre, pinus vocabant; E I 38. votis iam nunc adsuesce vocari; G I 42. Cererem clamore vocent in tecta; G I 347. Ausonii colonique, Bacche, vocant per carmina laeta; G II 388. ipse (agricola?) fusus per herbam te libans, Lenaee, vocat; G II 529. munere lanae Pan deus Arcadiae captam te, Luna, fefellit in nemora alta vocans; G III 393. si quem numina laeva sinunt auditque vocatus Apollo; G IV 7. tum quoque Eurydicen vox ipsa et frigida lingua a! miseram Eurydicen anima fugiente vocabat; G IV 526. vocabitur his (Iulius) quoque votis; I 290. (Lacaena) summa Danaos ex arce vocabat; I 519. quae me cumque vocant terrae; I 610. protinus ad sedes Priami clamore vocati; II 437. vocat lux ultima victos; II 668. maestus Creusam nequiquam ingeminans iterumque iterumque vocavi; II 770. quo Phoebus vocet errantis iubeatque reverti; III 101. divos ipsumque vocamus in partem praedamque Iovem; III 222. aderit vocatus Apollo; III 395. nos alia ex aliis in fata vocamur; III 404. Mnesthea Sergestumque vocat, (Aeneas) fortemque Serestum ‖ Cloanthum ‖; IV 288. (te) nomine Dido saepe vocaturum; IV 384. eadem me ad fata vocasses; IV 678. cunctis ex more vocatis; V 244. pater Aeneas custodem ad sese comitemque inpubis Iuli Epytiden vocat; V 547. rursus vocati convertere vias; V 581. talibus adfata Aenean Teucros vocat alta in templa sacerdos; VI 41. si te fata vocant; VI 147. sacerdos voce vocans Hecaten caeloque ereboque potentem; VI 247. (coniunx) intra tecta vocat Menelaum et lumina pandit; VI 525. precibus vocate Auchisen genitorem; VII 133. Latinus Teucros ad sese in tecta vocavit; VII 193. hunc paribus in regna vocari auspiciis; VII 256. Teucros in regna vocari; VII 578. fecerat Nilum vocantem caeruleum in gremium latebrosaque flumina victos; VIII 712. tympana vos buxusque vocat Berecyntia Matris Idaeae; IX 619. etiam sua Turnum fata vocant; X 472. hic (Mezentius) Aenean magna ter voce vocavit; X 873. nos alias hinc ad lacrimas eadem horrida belli fata vocant; XI 97. Drances solum vocari testatur Turnum; XI 220. „solum (Turnum) Aeneas vocat": et vocet oro; XI 442. vocat labor ultimus omnis; XI 476. Tarchon variis instigat vocibus alas nomine quemque vocans; XI 731. (Aeneas) Mnesthea Sergestumque vocat fortemque Serestum ductores; XII 561. vidi oculos ante ipse meos me voce vocantem Murranum oppetere; XII 638. ille (Turnus) simul fugiens Rutulos simul increpat omnis, nomine quemque vocans; XII 759. hanc (Scybalen Simylus) vocat; Mo 37. non me vocabis pulchra per Cotyttia ad feriatos fascinos? Cat XIII 19. te videbo flavum propter Thybrim olentes nauticum vocare? Cat XIII 24. tuus te Caesar Olympo et Surrentini litoris ara vocat; Cat XIV 12. galeamque ensemque vocati (aequales) accipiunt; V 471. agmina: ſ. agmen. II, 1. voco (5 St.) S. 31, b. (Aeneas) animam vocabat Anchisae magni manisque Acheronte remissos; V 98. diversae vocant animum in contraria curae; XII 487. mella inferre utro hortantem et fessas (apes) ad pabula nota vocantem; G IV 266. si quando (Amphion) armenta vocabat; E II 23. cum atque deos atque astra vocat crudelia mater; E V 23. tum (equus) cursibus auras provocet ‖ tum vocet ‖; G III 193. vocat iam carbasus auras; IV 417. Sergestum frustra vocantem auxilia; V 221. Silvia prima soror, palmis percussa lacertos, auxilium vocat; VII 504. ille (Minos) silentum conciliumque vocat vitasque et crimina discit; VI 433. concilium vocat divom pater atque hominum rex sideream in sedem; X 2. qua cursum ventusque gubernatorque vocabat; III 269. deum: ſ. deus. II, 1. voco (5 St.) S. 173, b. divos: ſ. divus, B, a, II, 1. voco (5 St.) S. 185, a. Eurum ad se Zephyrumque vocat (Neptunus); I 131. o genetrix, quo fata vocas? IX 94. fontisque fluviosque voco; XII 181. tum rapidus fratrem Eurytion in vota vocavit; V 514. repeto (Cassandram) saepe Hesperiam, saepe Italia regna vocare; III 185. (Aeneas) parceret hospitibus quondam socerisque vocatis; XI 105. (apes) vocant clamoribus hostem; G IV 76. nisi votis vocaveris imbrem ‖ umbram ‖; G I 157. (Saturnus) Latium vocari maluit, his quoniam latuisset tutus in oris; VIII 322. cum Andromache manis vocabat Hectoreum ad tumulum; III 303. ſ. animam. magna manis ter voce vocavi; VI 506. natos pater nova bella moventis ad poenam pulchra pro libertate vocabit; VI 824. pater Anchises passis de litore palmis

numina magna vocat; III 264. dixit (Turnus) opemque dei non casse in vota vocavit; XII 780. Acestes indicit forum et patribus dat iura vocatis; V 758. patribus vocatis primus ades; XI 379. tum cornix plena pluviam vocat improba voce; G I 388. hoc Priami gestamen erat, cum iura vocatis more daret populis; VII 246. ipse (consul) vocat pugnas; VII 614. regna: ſ. Hesperiam. sive (credatur socios) extrema pati nec iam exaudire vocatos; I 219. (deus) proiecit in undas (Palinurum) socios nequiquam saepe vocantem; V 860. Lyncea tendentem contra sociosque vocantem (Turnus) occupat; IX 768. Aurora socios veniente vocari primus in arma iube; X 241. ſ. hospites. aurae vela vocant; III 357. quamvis vi cursus in altum vela vocet; III 455. ventos: ſ. ventus, II, 1. voco (3 Zt.) ©. 742, a. ille (rex viros) intra tecta vocari imperat; VII 168. Aeneas vestigat virum et disiecta per agmina magna voce vocat; XII 483. umbram: ſ. inubrem. Zephyrum: ſ. Eurum. vade age, nate, voca zephyros et labere pinnis; IV 223.

IV. **mit doppeltem Objekt**: si (Aeneas) iungi hospitio properat sociusque vocari; VII 264. socios (Teucros) in regna vocemus; XI 322. mussat rex ipse Latinus, quos generos vocet; XII 658. Latinos neu Troas fieri iubeas Teucrosque vocari; XII 824. coniugium vocat (Dido amorem), hoc praetexit nomine culpam; IV 172. infantem (Metabus) matris vocavit nomine Casmillae mutata parte Camillam; XI 542. [saxa vocant Itali mediis quae in fluctibus aras ‖ Aras ‖]; I 109. est volitans, quoi nomen asilo Romanumst, oestrum Grai vertere vocantes; G III 148. ergo avidus muros optatae molior urbis Pergameamque voco; III 133.

V. **mit Objekt und Ergänzung**: Aeneas suos clamore vocabat: „quo ruitis?“ XII 312. Aeneas auxilio vocare deos et tendere palmas: „Iuppiter“ . .; V 686. pater Anchises divos vocavit stans prima ‖ celsa ‖ in puppi: „di“ . .; III 526.

volaemus, Pfundbirne: nec surculus idem Crustumiis Syriisque piris gravibusque volaemis; G II 88.

volans, Vogel: I. quam (speluncam) super haut ullae poterant impune volantes tendere iter pinnis; VI 239. — II. inde hominum pecudumque genus vitaeque volantum; VI 728.

volatilis, befiedert: pastor liquit volatile ferrum nescius; IV 71. stuppea flamma manu telisque volatile ferrum spargitur; VIII 694.

Volcanius (Vulcanius), zum Vulkan gehörig: extenditur una horrida per latos acies Volcania campos; X 408. Volcania arma per auras laturam auxilio: VIII 535. postquam arma dei ad Volcania ventumst; XII 739. Volcani domus et Volcania nomine tellus; VIII 422. alter Vulcania ferro vulnera protectus depellere navibus instat; Cul 321.

Volcanus (Vulcanus), Hephäſt: I. iam Deiphobi dedit ampla ruinam Volcano ecsuperante ‖ superante ‖ domus; II 311. huic monstro Volcanus erat pater; VIII 198. fert commixtam Volcanus ad astra favillam; IX 76. furit immissis Volcanus habenis transtra per et remos; V 662. dum suas peragit Vulcanus Vestaque partes; Mo 52. — II, 1. Venus haut nequiquam mater duro mota tumultu Volcanum adloquitur; VIII 372. *totis (virgo visa) Volcanum spargere tectis; VII 77. — 2. coniunx dulcis musti Volcano decoquit umorem; G I 295. — 3. Volcano genitum pecora inter agrestia regem quem credidit aetas, Caeculus; VII 679. — III. non armis mihi Volcani est opus in Teucros; IX 148. talia per clipeum Volcani, dona parentis, (Aeneas) miratur; VIII 729. inter quas curam Clymene narrabat inanem Volcani; G IV 345. Volcani domus et Volcania nomine tellus; VIII 422. facta Volcani manibus paria induat arma ille licet; XI 439. instaurant acies Volcani stirpe creatus Caeculus et Umbro; X 543.

Volcens, Latiner: I. conclamat ab agmine Volcens: „state, viri“; IX 375. equites ibant tercentum ‖ ter centum ‖, scutati omnes, Volcente magistro; IX 370. saevit atrox Volcens; IX 420. — II, 1. Rutuli Volcentem exanimum flentes in castra ferebant; IX 451. Nisus solum per omnis Volcentem petit; IX 439. — 2. (Aeneas) persequitur fortem Numam fulvomque Camertem, magnanimo Volcente satum; X 563. — 3. Nisus in solo Volcente moratur; IX 439.

volgo, verbreiten, verkünden: cetera omnia iam volgata; G III 4. videt bella iam fama totum volgata per orbem; I 457. quid me cogis obductum verbis volgare dolorem? X 64. fama volat parvam subito volgata per urbem, ire equites; VIII 554. hinc totam infelix volgatur fama per urbem; XII 608.

volgo, allenthalben, rings umher: aera dissiliunt volgo ‖ ultro ‖; G III 363. nec funera volgo tam multa informes ursi stragemque dedere per silvas; G III 246. vox quoque per lucos volgo exaudita silentis ingens; G I 476. namque alias alii volgo finxere puellas, quae . .; Ci 64. centum alii curva haec habitant ad litora volgo infandi Cyclopes; III 643. hinc laetis vituli volgo moriuntur in herbis; G III 494. Assyrium volgo nascetur amomum; E IV 25. quam sedem Somnia volgo vana tenere ferunt; VI 283.

volgus, Menge, Volk, Pöbel: I. comitum adfluxisse numerum, matresque virosque, collectam exilio pubem, miserabile volgus; II 798. matres et volgus invalidique senes turris ac ‖ et ‖ tecta domorum obsedere; XII 131. cum saevit animis ignobile volgus; I 140. — II, 1. scinditur incertum studia in contraria volgus; II 39. ductores ipsos primum (Aeneas) sternit, tum volgus; I 190. — 2. prius quam dira per incautum serpant contagia volgus; G III 469. hinc (Ulixes) spargere voces in volgum ambiguas; II 99. — III. continuo animos volgum et trepidantia bello corda licet longe praesciscere; G IV 69. extemplo turbati animi concussaque volgi pectora; XI 451. volgi quae vox ut venit ad auris; II 119. simul ac luturna vidit volgi variare labantia corda; XII 223. pectora: ſ. animi. me inrita expertum fallacis praemia volgi; Ci 2.

volitans, fliegendes Inſekt: est lucos Silari circa ilicibusque virentem plurimus Alburnum volitans, quoi nomen asilo Romanumst, oestrum Grai vertere vocantes, asper, acerba sonans, quo tota exterrita silvis diffugiunt armenta; G III 147.

volito, hin und her fliegen, ſchwärmen, flattern: quibus alte ‖ ante ‖ infelix (Philomela) sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; E VI 81. qua (via possim) victor virum volitare per ora; G III 9. ceutum errant annos volitantque haec litora circum; VI 329. (responsa, monitus) circum late volitans iam Fama per urbes Ausonias tulerat; VII 104. interea pavidam volitans pinnata per urbem nuntia Fama ruit; IX 473. circumfuso volitabant milite Volsci; XI 546. nec non mediis in milibus ipsi ductores auro volitant ostroque superbi, et genus Assaraci Muestheus et fortis Asilas et Messapus, equom domitor, Neptunia proles; XII 128. (Turnus) multa virum volitans dat fortia corpora Leto; XII 328. ut Scylla caeruleis sua tecta super volitaverit ‖ supervolitaverit ‖ alis; Ci 51. numquam ego te volitantem Hyrcanos inter comites agmenque ferarum conspiciam; Ci 307. hic auratis volitans argenteus anser porticibus canebat . .; VIII 655. numquam deinde cavo volitantia prendere saxo carmina (virgo) curat; III 450. ductores: ſ. alqs; XII 128. ipsi respiciunt atram ‖ atro ‖ in nimbo volitare favillam;

V 666. morte obita qualis fama est volitare figuras; X 641. videbis saepe levem paleam et frondes volitare caducas; G I 368. deum rex commotus talem ad superos volitare puellam; Ci 522. sacerdos multa modis simulacra videt volitantia miris; VII 89. ceu quondam torto volitans sub verbere turbo (fertur): non segnior . .; VII 378. neque rex veretur infesto ad muros volitantes agmine turmas reicere: Ci 117. tenuis sine corpore vitas volitare cava sub imagine formae; VI 293.

volnero, verwunden: gravior neu nuntius auris volneret; VIII 583.

volnificus, verwundend: volnificus chalyps vasta fornace liquescit; VIII 446.

volnus, Wunde, Kummer, Stich, Stoß: I. **abſolut:** nunc volnus acerbum conficit; XI 823. haesit enim sub gutture volnus; VII 533. ut vidit levi patens in pectore volnus cuspidis Ausoniae; XI 40. equidem credo, mea volnera restant; X 29. volnus calido rigat ora cerebro; XI 698. infixum stridit sub pectore volnus; IV 689 nudo cui (Herminio) vertice fulva caesaries nudique umeri, nec volnera terrent; XI 643. tacitum vivit sub pectore volnus; IV 67.

II. **nach Verben:** 1. date, volnera lymphis abluam; IV 683. (Hector) volnera illa gerens, quae circum plurima muros accepit patrios; II 278. neque vim plumis ullam nec volnera tergo accipiunt (harpyiae); III 242. nunc alte volnus adactum! X 850. at regina volnus alit venis; IV 2. cur haec volnera cerno? II 286. alter Vulcania ferro vulnera protectus depellere navibus instat; Cul 321. te quoque magnanimae viderunt, Ismare, gentes volnera derigere ‖ dirigere ‖; X 140. volnus Saturnia Iuno detorsit veniens; IX 745. nec (est dignatus) iacta caecum dare cuspide volnus; X 733. ne quod horridum iugo premente dura vulnus ederet iuba; Cat X 11. (Tarchon) partis rimatur apertas, qua volnus letale ferat; XI 749. fovit ea volnus lympha longaevos Iapyx ignorans; XII 420. gero: ſ. accipio. multa viri nequiquam inter se volnera iactant; V 433. cum Troas Hectoris ira funderet vulnera tela neces ignis inferre paratos; Cul 310. infigo: ſ. I. stridit. multa (volnera viri) cavo lateri ingeminant; V 434. pisces inpasti volnera lambent; X 560. nec pressi oculos aut volnera lavi, veste tegens; IX 487. impietate fera vecordem Colchida matrem auxia sollicitis meditantem volnera natis; Cul 260. illi (tauri) inter sese multa vi volnera miscent; XII 720. Eriphylen, crudelis nati monstrantem volnera, (Aeneas) cernit; VI 446. patior: ſ. patior, III. volnera (3 St.) S. 502, a. ense secent lato volnus; XII 389. cum Iuno aeternum servans sub pectore volnus haec secum: „mene . .?“ I 37. interea genitor Tiberini ad fluminis undam volnera siccabat lymphis; X 834. video: ſ. I. patet. — 2. dum medicas adhibere manus ad volnera pastor abnegat; G III 455. (Pallas) corruit in volnus (sonitum super arma dedere); X 488. duro crepitant sub volnere malae; V 436. sus hinc atque illinc umeros ad voluera durat; G III 257. nunc totis in volnera viribus itur; XII 528. ille (Privernus) manum proiecto tegmine demens ad volnus tulit; IX 578. neque eum (Umbronem) iuvere in volnera ‖ volnere ‖ cantus somniferi; VII 757. (apes) pulchram petunt per volnera mortem; G IV 218. pulchram petunt per volnera mortem; XI 647. (apes) animas in volnere ponunt; G IV 238. an (Nisus) pulchram properet per volnera mortem? IX 401. ille (Pallas) rapit calidum frustra de corpore ‖ volnere ‖ telum; X 486. et nostro sequitur de volnere sanguis; XII 51. tuane haec genitor per volnera servor? X 848. (Ennens) moriens suo se in volnere versat; XI 669.

III. **nach Adjektiven:** 1. sonipes alta iactat volneris inpatiens arrecto pectore crura; XI 639. — 2. pars volnere clauda retentat (serpentem) nixantem nodis; V 278. saucius ille gravi venantum volnere pectus leo; XII 5. Pelias volnere tardus Ulixi II 436. vidit truncas inhonesto volnere naris; VI 497. — 3. inter quas Phoenissa recens a volnere Dido errabat silva in magna; VI 450.

IV. **nach Subſtantiven:** neque enim is teli nec volneris auctor; IX 748. reddit specus atri volneris undam spumantem; IX 706.

V. **Umſtand:** haec dira meo dum volnere pestis pulsa cadat; XI 792. lancea summum degustat volnere corpus; XII 376. (Turnus) dividit inpubes immani volnere malas; IX 751. volneribus donec paulatim evicta (ornus) supremum congemuit; II 630. ut regem aequaevom crudeli volnere vidi vitam exhalantem; II 561. nec sese Aeneae iactavit volnere quisquam; XII 323. Pallas te hoc volnere, Pallas immolat; XII 948. illum (Politen) ardens infesto volnere Pyrrhus insequitur; II 529. cui Parcae tribuere nec ullo vulnere laedi; Ci 270. illi (amantes) alternantes vi proelia miscent volneribus crebris; G III 221. aut (ferro hoc) mihi praesenti peperissem vulnere letum; Ci 282. at non, Euandre, pudendis volneribus pulsum aspicies nec . .; XI 56. sagitta abdita intus spiramenta animae letali volnere rupit; IX 580. sternitur infelix (Antores) alieno volnere caelumque aspicit; X 781. ossa sed inter ferreus ad costas alto stat volnere mucro; XI 817. omnis stetit imo volnere sanguis; XII 422. quamvis *dolor* alto volnere tardet ‖ quamquam vis a. v. tarda est ‖; X 857. sic exhortata reliquit (Iuno Iuturnam) incertam et tristi turbatam volnere mentis; XII 160. Lausum socii ferebant ingentem atque ingenti volnere victum; X 842. vidi Murranum oppetere ingentem atque ingenti volnere victum; XII 640. victum quem (Pallanta) volnere Turnus straverat; XII 943. cum Veneris violavi volnere dextram; XI 277. quicumque sacrum violarit volnere corpus, Tros Italusque ‖ Italusve ‖; XI 591. quicumque tuum violavit volnere corpus; XI 848. mortalin decuit violari volnere divom? XII 797.

volo, fliegen, eilen: I. pascentes illae (columbae) tantum prodire volando, quantum . .; VI 199. — II, 1. sive Mantuam opus foret volare sive Brixiam; Cat X 5. — 2. non opto pelago volans dare ‖ da ‖ vela patenti; G II 41. volat ille (Mercurius) per aëra magnum remigio alarum; I 300. linquimus Ortygiae portus pelagoque volamus; III 124. nocte (Fama) volat caeli medio terraeque per umbram stridens; IV 184. iam volans (Mercurius) apicem et latera ardua cernit Atlantis duri, Atlantis; IV 246. sic illam (Pristim) fert impetus ipse volantem; V 219. quo (Helymo) deinde sub ipso ecce volat Diores; V 324. Euryalus plausuque volat fremituque secundo; V 338. illa (Camilla) vel intactae segetis per summa volaret gramina; VII 808. Pallas rapto volat telo obvius ipse; VIII 111. Turnus ut ante volans tardum praecesserat agmen; IX 47. et iam Fama volans, tanti praenuntia luctus, Euandri domos replet; XI 139. volat ingens aequore Tarchon arma virumque ferens; XI 746. ille (Aeneas) volat campoque atrum rapit agmen aperto; XII 450. Iuturna rapido volans obit omnia curru; XII 478. nec (Iuturna) conferre manum patitur, volat avia longe; XII 480. (Turnus) vix ea fatus erat: medios volat ecce per hostis Saces; XII 650. illa (Dira) volat celerique ad terram turbine fertur; XII 855. nec morti esse locum, sed viva (omnia) volare sideris in numerum; G IV 226. ipse (deus) volans tenuis se sustulit ales ad auras; V 861. volans rubra fulvos Iovis ales in aethra; XII 247. ipsas (apes) volantis ore ferunt (volucres) dulcem nidis inmitibus escam; G IV 16. ut volans

alte raptum cum fulva draconem fert aquila, haut aliter . .; XI 751. ille (aquilo) volat simul arva fuga, simul aequora verrens; G III 201. cum notas paludis deserit atque altam supera ‖ supra ‖ volat ardea nubem; G I 364. (Cyllenius) avi similis, quae circum litora volat; IV 254. illa avis notos atque alta volans in nubila fugit; V 512. volat vi fervidus axis; G III 107. ne (carmina) turbata volent rapidis ludibria ventis; VI 75. Sabinus ait neque ullius volantis impetum cisi nequisse praeterire; Cat X 3. qualis columba fertur in arva volans; V 215. geminae cum forte columbae ipsa sub ora viri caelo venere volantes; VI 191. volat Itala cornus aëra per tenerum; IX 698. cristam adverso curru quatit aura volantem; XII 370. sin magis studium Iovis in luco currus agitare volantis; G III 181. vaesano talia late dicta volant Ligeri; X 584. (equus) per aperta volans ceu liber habenis aequora; G III 194. illi (equi) aequore aperto ante notos zephyrumque volant; XII 334. quom incerta volant examina; G IV 103. fama: ſ. fama, I, 1. volat (3 St.) 236, a. iam faces et saxa volant, furor arma ministrat; I 150. iam faces et tecta volant; XII 656. postquam genitor curru volans dat lora secundo; I 156. (genitor) caeruleo per summa levis volat aequora curru; V 819. hunc (amnem) circum innumerae gentes populique volabant; VI 706. volans liquidis in nubibus arsit harundo; V 525. hasta volans noctis diverberat umbras; IX 411. illa (hasta) volans clipei transverberat aera Maeonis; X 336. illa (hasta) volans umeri surgunt qua tegmina summa incidit; X 476. at illa (hasta) volans clipeost excussa; X 777. hasta volans horum (fratrum) unum ad medium transadigit costas; XII 270 volat atri turbinis instar exitium dira hasta ferens; XII 923. ignis ad tecta volare; XII 596. sed (imago) sublime volans nubi se immiscuit atrae; X 664. populi: ſ. gentes. [haut aliter volabat litus harenosum ad Libyae ventosque secabat Cyllenia proles]; IV 256. saxa: ſ. faces, caelo ceu saepe refixa transcurrunt crinemque volantia sidera ducunt; V 528. ita turbine nigro ferret hiems culmumque levem stipulasque volantis; G I 321. alind (telum) figitque, volatque ingenti gyro, sed sustinet aureus umbo; X 883. volat vapor ater ad auras; VII 466. ante volaut sonitumque ferunt ad litora venti; XII 455. quae (verba) tuto tibi magna volant; XI 381. variae circumque supraque volucres aethera mulcebant cantu lucoque volabant; VII 34.

volo, wollen, bereit ſein, begehren, ſuchen, beſchließen, vorgeben: I. abſolut: 1. mirificum saeclis ‖ saecli ‖ ✝modo sit tibi velle libido; Ci 13. quis me autem fac velle, sinet? IV 540. — 2. ipsa autem macie tenuant armenta volentes; G III 129. sic di voluistis; V 50. hunc (Acesten) cape consiliis socium et coniunge volentem; V 712. me (oracula, patres) fatis egere volentem; VIII 133. date vina volentes; VIII 275. volens vos Turnus adoro; X 677. [nec me vis ulla volentem avertet, non, si effundat . .;] XII 203. me victusque volensque remitto; XII 833. consilio hanc omnes animisque volentibus urbem adferimur; VII 216. ponunt ferocia Poeni corda volente deo; I 303. ipse (fetus) volens facilisque sequetur, si . .; VI 146. Caesar dum victor volentis per populos dat iura; G IV 561. populum volentem deponunt, animos nil magnae laudis egentes; V 750. quos (fructus) ipsa volentia rura sponte tulere sua; G II 500. quae (terra) et bibit umorem et, cum volt, ex se ipsa remittit; G II 218. ipsa (vates) canat vocemque volans atque ora resolvat; III 457.

II. mit Ergänzung: 1. vis ergo inter nos quid possit uterque vicissim experiamur? E III 28. sint haec vera velim; Ci 306. omnia, quae retinere gradum possent, o tecum vellem tu semper haberes! Ci 153. vellem haut correpta fuisset (Camilla) militia tali; XI 584. — 2. multi nos populi, multae et petiere sibi et voluere adiungere gentes; VII 238. protinus Aeneas celeri certare sagitta invitat qui forte velint; V 486. carmina quae voltis cognoscite; E VI 25. pacem me exanimis oratis? equidem et vivis concedere vellem; XI 111. dum (Turnus) rursus velit concurrere victus; XII 571. voltis et his mecum pariter considere regnis; I 572. qui forte velint rapido contendere cursu; V 291. incubuit voluitque manu convellere ferrum Dardanides; XII 774. cautius ut saevo velles te credere Marti; XI 153. in quascumque velim pelago deducere terras; II 800. patris incolumi potius denubere regno velis; Ci 330. neque illum (Orphea) multa volentem dicere praeterea vidit (Eurydice); G IV 501. lacrimantem et multa volentem dicere (Creusa) deseruit; II 790. linquens (Dido Aenean) multa parantem ‖ volentem ‖ dicere; IV 390. Libyci velit aequoris idem discere quam multae zephyro turbentur harenae; G II 105. velut in somnis nequiquam avidos extendere cursus velle videmur; XII 910. sed tu desine velle (fallere); G IV 448. seu vis crystallo ferre novos calices; Copa 30. ne pater fato urgenti incumbere vellet; II 653. sive (velis) instare iugis et grandia volvere saxa; XI 529. te vellem purpureos inter soles et candida lunae sidera intexere; Ci 36. incertum est, urbisne invisere, Caesar, velis, an, anne; G I 26. ipsae iam matres, ipsi ire volunt; V 769. ille ipsum ludere quae vellem calamo permisit agresti; E I 10. saepe, cum premeret natura, mori me velle negavi; Ci 316. velit idem nosse quot Ionii veniant ad litora fluctus; G II 108. seu dextra laevaque velis occurrere pugnae, sive . .; XI 528. hi vitam volunt pro laude pacisci; V 230. volunt omnem fugae perferre laborem; V 769. quam vellent (maesti) aethere in alto duros perferre labores! VI 436. ut (animae) incipiant in corpora velle reverti; VI 751. non arma rogavi artis opisque tuae nec volui . .; VIII 777. quem (numerum) qui scire velit, idem . .; G II 105. voluit Dardanides telo sequi quem prendere cursu non poterat; XII 774. ne cui me vinclo vellem sociare iugali; IV 16. haec (sacerdos) se carminibus promittit solvere mentes quas velit; IV 488. ante equidem summa de re statuisse, Latine, et vellem et fuerat melius; XI 303. sed non et venisse (in regna Lavini Dardanidae) volent; VI 86. ne vertere secum cuncta pater vellet; II 653. vis et Tarquinios reges animamque superbam ultoris Bruti videre? VI 817. volvere: ſ. instare. — 3. alternos (versus) Musae (eos) meminisse volebant; E VII 19. pater ipse colendi haud facilem esse viam voluit; G 122. haec quoque cultu frequenti in quascumque voles artes haut tarda sequentur; G II 52. ipse hostis se ortum antiqua Teucrorum a ‖ ab ‖ stirpe volebat; I 626. me fortuna hac demum voluit consistere terra; I 629. Iuppiter, hunc laetum Tyriisque diem Troiaque profectis esse velis; I 733. me si caelicolae voluissent ducere vitam; II 641. fatis incerta feror si Iuppiter mam esse velit urbem; IV 110. haec me sacra quotannis velit (Anchises?) sibi ferre; V 60. te voluit rex magnus Olympi talibus auspiciis exsortem ducere honores ‖ honorem ‖; V 533. te errare haut pater ille velit, summi regnator Olympi; VII 558. optume Graiugenum, cui me Fortuna precari et vitta comptos voluit praetendere ramos; VIII 128. nec te, carissime coniunx, incassumve tuos volui exercere labores; VIII 778. me talis voluisti expendere poenas? X 669. te superesse velim; IX 212. sed quis Olympo demissam tantos voluit te ferre labores? XII 635. aliquos tamen esse velis tibi, alumna, penates; Ci 331. anne coronato vis lapide ista (serta?) ‖ ossa ‖ tegi? Copa 36.

III. mit einfachem Objekt: heu heu! quid volui

misero mihi? E II 58. hoc Ithacus velit et magno mercentur Atridae; II 104. dic, o virgo, quid volt concursus ad amnem? VI 318. do quod vis; XII 833. arma velit poscatque simul rapiatque inventus; VII 340. nunc arma volunt foedusque precantur infectum; XII 242. turbati trepidare intus frustraque malorum velle fugam; IX 539.

volpes, Fuchs: idem iungat volpes et mulgeat hircos; E III 91.

Volsci, Volsker: I. adcelerant acta pariter testudine Volsci; IX 505. convertere animos acris oculosque tulere cuncti ad reginam Volsci; XI 801. circumfuso volitabant milite Volsci; XI 546. — II. haec (Italia) adsuetum malo Ligurem Volscosque verutos extulit; G II 168. — III. obvia cui (Turno) Volscorum acie comitante Camilla occurrit; XI 498. deletas Volscorum acies; XI 898. est et Volscorum egregia de gente Camilla; XI 432. tu, Voluse, armari Volscorum edice maniplos ‖ maniplis ‖; XI 463. gnatum caesis Volscorum milibus ante cecidisse iuvabit; XI 167.

Volscus, volskisch: hos super advenit Volsca de gente Camilla, bellatrix; VII 803.

voltur, Geier: rostro immanis voltur obunco immortale iecur tondens, fecundaque poenis viscera rimatur epulis, habitatque sub alto pectore; VI 597.

Volturnus, Fluß in Kampanien: amnis vadosi accola Volturni; VII 729.

voltus (vultus), Gesicht, Mienen, Blick, Aussehen: I. nec mihi notorum deflectunt lumina voltus nec . .; Ci 250. hau tibi voltus mortalis, nec vox hominem sonat; I 327. virginei volucrum voltus; III 216. quis ‖ qui ‖ voltus vocisque sonus vel gressus eunti; V 649. haerent infixi pectore voltus verbaque; IV 4. ante, quam nostro illius labatur pectore voltus; E I 63. cui (Sibyllae) subito non voltus, non color unus, non comptae mansere comae; VI 47. — II, 1. coram agnoscere voltus velatasque comas praesentiaque ora videbar; III 173. huic (Aeacidae) geriti aversos proles Laertia voltus; Cul 327. horrida voltum deformat macies; G IV 254. (Andromache) deiecit voltum et demissa voce locuta est: „o felix . .!“ III 320. frons laeta parum et deiecto lumina voltu; VI 862. unde posset venientum discere voltus; VI 755. alii vivos ducent de marmore voltus; VI 848. Aeneas adveniat voltus neve exhorrescat amicos; VII 265. (Turnus) figit in virgine voltus; XII 70. quae causa indigna serenos foedavit voltus? II 286. qui patrios foedasti funere voltus; II 539. gero: ſ. averto. mene salis placidi voltum fluctusque quietos ignorare iubes? V 848. infigo: ſ. I. haeret. notos pueri puer indue voltus; I 684. mirantur Iulum flagrantisque dei voltus simulataque verba; I 710. ut verba parentis et vocem Anchisae magni voltumque recordor! VIII 156. (Aletes) voltum lacrimis atque ora rigabat; IX 251. sic dea summisso contra Saturnia voltu: „ista“ . .; XII 207. quae trahunt acri voltus nasturcia morsu; Mo 85. tuendo voltum villosaque saetis pectora semiferi; VIII 266. at vero ut voltum vidit morientis et ora Anchisiades; X 821. (Aeneas) largo nunctat flumine voltum; I 465. — 2. saepe videmus ipsius (solis) in voltu varios errare colores; G I 452. quos (leones, ursos, lupos) hominum ex facie induerat Circe in voltus ac terga ferarum; VII 20. Allecto in voltus sese transformat anilis; VII 416. — III. unde (se erumpit) gemina auratus taurino cornua voltu Eridanus; G IV 371. — IV, 1. tum breviter Dido voltum demissa profatur: „solvite“ . .; I 561. nec (Dido) magis incepto voltum sermone movetur, quam si . .; VI 470. — 2. (vir) simo damnat sua prandia vultu; Mo 108. nec mirum, vultu decepta puella ut vidi ut perii; Ci 429. Aeneas maesto defixus lumina voltu ingreditur, linquens antrum; VI 156. multa tuo laetae (puellae) fundentes gaudia voltu; Cul 120. hos erat Aeacides vultu laetatus honores; Cul 322. huic (Aeneae) se forma dei voltu redeuntis eodem obtulit in somnis; IV 556. curis ingentibus aeger (Aeneas) spem voltu simulat; I 209. subridens sator deorum voltu, quo caelum tempestatesque serenat; I 255. (Dido) consilium voltu tegit; IV 477.

volubilis, freifend, rollend: inpubes manus mirata volubile buxum; VII 382.

volucer, beflügelt, fliegend, ſchnell, Vogel: A. non illa (dixerit?), quae volucrem cursu vicerat Hippomenen; Cat IX 26. prima sagitta Hyrtacidae iuvenis volucris diverberat auras; V 503. partem (voti Phoebus) volucris dispersit in auras; XI 795. Ityn, quo Bistonius rex orbus epops maeret volucris evectus in auras; Cul 253. Aeneas volucrem traiecto in fune columbam malo suspendit ab alto; V 489. qui (Turnus) volucri curru medium secat agmen; X 440. non defensa diu volucrum certamine equorum; Cat IX 29. qualis Harpalyce volucrem fuga praevertitur Eurum ‖ Hebrum ‖; I 317. quae (terra) tenuem exhalat nebulam fumosque volucris; G II 217. extremus (ingreditur donis) volucri qui fixit harundine malum; V 544. parte alia (Cyclopes) Marti currumque rotasque volucris instabant; VIII 433. illa (Scylla) noto citius volucrique sagitta ad terram fugit; V 242 aurata volucrem Thraeissa sagittam deprompsit pharetra; XI 858. cum tergo volucres haesere sagittae; XII 415. effugit imago, par levibus ventis volucrique simillima somno; II 794. pluma marmoreum volucri vestivit tegmine corpus; Ci 503. — B, I, 1. absint et lacerti meropesque aliaeque volucres et Procne; G IV 14. cunctae volucres convertunt clamore fugam (mirabile visu); XII 251. nunc (volucres) caput obiectare fretis, nunc currere in undas videas; G I 386. quamquam obscenae canes importunaeque volucres signa dabant; G I 470. volucres patulis residentes ramis dulcia carmina per varios edunt resonantia cantus; Cul 146. ipsas (apes) volantis ore ferunt (volucres) dulcem nidis inmitibus escam; G IV 14. gaudete, o celeres, subnisae ‖ subnixae ‖ nubibus altis volucres; Ci 195. gaudete, vagae, laudate ‖ blandaeque ‖ volucres; Ci 197. (volucres) studio incassum videas gestire lavandi; G I 387. quae (volucres) mare, quae virides silvas lucosque sonantes incolitis; Ci 196. iam variae pelagi volucres certatim largos umeris infundere rores; G I 383. variae circumque supraque volucres aethera mulcebant cantu lucoque volabant; VII 33. obiectant: ſ. currunt. volucres aethera obscurant pinuis, hostemque per auras facta nube premunt; XII 251. residunt: ſ. edunt. quae (volucres) Asia circum dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri; G I 383. genus aequoreum, pecudes pictaeque volucres, in furias ignemque ruunt; G III 243. subnituntur: ſ. gaudent. cum tacet omnis ager, pecudes pictaeque volucres, quae lacus late liquidos tenent; IV 526. ne me terrete timentem, obscenae volucres; XII 876. omnia uam late vastant (volucres); G IV 16. volant: ſ. mulcent. — 2. [sive deae (harpyiae) seu sint dirae obscenaeque volucres]; III 262. — 3. ſ. 1. terrent, gaudent. — II. adsuetae ripis volucres et fluminis alveo; VII 33. nova proelia temptant, obscenas pelagi ferro foedare volucres; III 241. pingo: ſ. I, 1. ruunt, tacent. (pecudes, volucres) somno positae sub nocte silenti; IV 527. Caucasea (Silenus) refert volucres furtumque Promethei; E VI 42. video: ſ. I, 1. currunt. — III. Euandrum (suscitant) matutini volucrum sub culmine cantus; VIII 456. qui sentis volucrum linguas et praepetis omina pinnae; III 361. Asilas, cui parent linguae volucrum et praesagi fulminis ignes; X 177. silex, dirarum nidis domus opportuna volucrum; VIII 235.

putet aëriam sed gurgite ab alto urgueri volucrum raucarum ad litora nubem; VII 705. virginei volucrum voltus; III 216.

volumen, Krümmung, Kreis, Buch: I. novum aeterno praetexite honore volumen; Ci 100. (equus) sinuet alterna volumina crurum; G III 192. cum anguis septem ingens gyros, septena volumina traxit; V 85. magnanimus Anchisiades et pondus et ipsa volumina versat; V 408. saucius at serpens sinuosa volumina versat; XI 753. — II. non Athos nec vincula meo quaerent iam sera volumine famam; Cul 32. pars cetera sinuat immensa volumine terga; II 208.

voluntas, Wille, Neigung: I. tua si mihi certa voluntas; IV 125. VII 548. ista quidem quia nota mihi tua, magne, voluntas, Iuppiter; XII 808. poena sit exitium, modo sit dum ‖ tum ‖ grata voluntas; Cul 230. si fert ita corde voluntas; VI 675. — II. quoniam superis aversa ‖ adversa ‖ voluntas; XII 647.

volvo, wälzen, rollen, ſtürzen, durchleben, beſtimmen: I. sic volvere parcas ‖ Parcas ‖; I 22. certe hinc Romanos olim volventibus annis fore pollicitu's ‖ pollicitus ‖; I 234. valuit sed vincere talis (pastor) horrida squamosi volventia membra draconis; Cul 195. tarda Eleusinae matris volventia plaustra; G I 163. solitum volvens ad tempus tractibus isdem serpens torquebat orbes; Cul 163. — II. dum volvimur undis; V 629. volvitur ille (Sulmo) vomens calidum de pectore flumen frigidus; IX 414. volvitur Euryalus leto; IX 433. curru volutus (Rhoeteus) caedit semianimis Rutulorum calcibus arva; X 403. (Lucagus) excussus curru moribundus volvitur arvis; X 590. (Mezentius) poplite Palmum succiso volvi segnem sinit; X 700. volvitur ille (Remulus) excussus humi; XI 640. (Turnus) semineces volvit multos; XII 329. pius Aeneas, per noctem plurima volvens, constituit . .; I 305. Dido sanguineam volvens aciem; IV 643. propius aestus incendia volvont; II 706. qui per saxa volutus purior electro campum petit amnis; G III 521. unde superne plurimus Eridani per silvam volvitur amnis; VI 659. cum (anguis) positis novus exuviis nitidusque iuventa volvitur; G III 437. ille (anguis) volvitur attactu nullo fallitque fureutem (Amatam); VII 350. in se sua per vestigia volvitur annus; G II 402. volvens fatorum arcaua movebo; I 262. tum quoque caput gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus volveret; G IV 525. quid dolens regina deum tot volvere casus insignem pietate virum impulerit; I 9. ubi tot Simois scuta virum galeasque et fortia corpora volvit; I 100. (serpens) iam magis atque magis corpus revolubile volvens; Cul 169. (id) volvenda dies en attulit ultro; IX 7. tum permixti caede virorum semianimes volvontur equi; XI 635 non aliter quam si flammae furentes culmina perque hominum volvantur perque deorum; IV 671. fluctus: ſ. fluctus, II, 1. volvo (4 St.) S. 253, a. galeas: ſ. corpora. hic genus antiquom Terrae, Titania pubes, fulmine deiecti fundo volvontur in imo; VI 581. quotiens vidimus Aetnam flammarum globos liquefactaque volvere saxa! G I 473. quis globus, o cives, caligine volvitur atra? IX 36. (equus) collectum premens ‖ fremens ‖ volvit sub naribus ignem; G III 85. illicet ignis edax summa ad fastigia vento volvitur; II 758. mens immota manet, lacrimae volvontur inanes; IV 449. lacrimae per ora volutae; X 790. has adeo voces atque haec lamenta per auras (virgo) volvebat; Ci 400. (lapis) vacuum per inane volutus; XII 906. iuvenis corpus per ingens lumina volvit; X 447. excutitur pronusque magister volvitur in caput; I 116. continuo venti volvont mare; III 196. at puer Ascanius triginta magnos volvendis mensibus orbis imperio explebit; I 269. immanem Teucri molem volvontque ruuntque; IX 516. genitor veterum volvens monimenta virorum; III 102. oculos: ſ. oculus, II, 1. volvo (4 St.) S. 472, b. volvitur ater odor tectis; XII 591. pars in praecipitis fossas urgente ruina volvitur, pars . .; XI 888. pubes: ſ. genus. volvitur ad muros caligine turbidus atra pulvis; XI 876. (virgo) saepe etiam tristes volvens in nocte querellas; Ci 174 ubi (animae) mille rotam volvere per annos; VI 748. (aesculus) multa virum volvens durando saecula vincit; G II 295. saxa: ſ. saxum, II, 1. volvo (4 St.) S. 619, a. scuta: ſ. corpora. quam multa sub undas scuta virum volves, Thybri pater! VIII 539. cum medio volvontur sidera lapsu; IV 524 (rex) veteris Fauni volvit sub pectore sortem; VII 254. sic fata deum rex sortitur volvitque vices; III 376. flammis inter tabulata volutus vortex turrim tenebat; XII 672. voces: ſ. lamenta.

voluptas, Vergnügen, Luſt, Wonne: 1. illi dulcis adest requies et pura voluptas, libera, simplicibus curis; Cul 89. ubi concubitus primos iam nota voluptas sollicitat; G III 130. ergo alacris silvas et cetera rura voluptas tenet; E V 58. tantane me tenuit vivendi, nate, voluptas, ut paterer . .? X 846. trabit sua quemque voluptas; E II 65. — 2. ea sola voluptas solamenque mali; III 660. — 3. dum te, care puer, mea voluptas, complexu ‖ complexus ‖ teneo; VIII 581.

Volusus, Volſker: tu, Voluse, armari Volscorum edice maniplos ‖ maniplis ‖; XI 463.

volutabrum, Suhle der Schweine: saepe volutabris pulsos silvestribus apros latratu turbabis agens; G III 411.

voluto, wälzen, rollen, überlegen: I. dixerat, et genua amplexus genibusque volutans haerebat; III 607. — II. secum ita corde volutat (Phoenissa): „en“ . .; IV 533. — III. id tacitus, Lycida, mecum ipse voluto, si valeam meminisse; E IX 37. talia flammato secum dea corde volutans venit . .; I 50. haec ipse (Aeneas) suo tristi cum corde volutat; VI 185. his actis aliud genitor secum ipse volutat; XII 843. Aeneas caecos volutat eventus animo secum; VI 159. Aeneas secum volutat eventus belli varios; X 159. flamina prima cum caeca volutant murmura; X 98. vocem per ampla volutant atria; I 725. vocem inclusa volutant litora; V 149.

vomer, vomis, Pflugſchar: I. vomis et inflexi primum grave robur aratri (est?); G I 162. incipiat sulco attritus splendescere vomer; G I 46. — II. attero: ſ. I. splendescit. at rudis enituit impulso vomere campus; G II 211. durum procudit arator vomeris obtunsi dentem; G I 262. nigra fere et presso pinguis sub vomere terra optima frumentis; G II 203. superest presso exercere solum sub vomere; G II 356. — III, 1. illam (terram) experiere colendo et facilem pecori et patientem vomeris unci; G II 223. — 2. pinguis sub: ſ. II. premo. — IV. deus: ſ. II. obtundo. vomeris huc et falcis honos cessit; VII 635. — V, 1. qui Rutulos exercent vomere colles Circaeumque iugum; VII 797. Aurunci Rutulique serunt et vomere duros exercent colles; XI 318. quid (iuvat) vomere terras invertisse gravis? G III 525. tellus sufficit gravidas, cum vomere (recluditur) fruges; G II 424. — 2. sub: ſ. II. premo. ecce autem duro fumans sub vomere taurus concidit; G III 515.

vomo, ausſpeien: purpuream vomit ille (Rhoetus) animam; IX 349. taurus mixtum spumis vomit ore cruorem; G III 516. (Dryops) crassum vomit ore cruorem; X 349. (Aeneas) miratur terribilem cristis galeam flammasque minantem ‖ vomentem ‖; VIII 620. geminas cui (Augusto) tempora flammas laeta vomunt; VIII 681 volvitur ille (Sulmo) vomens calidum de pectore flumen frigidus; IX 414. udo sub robore vivit stuppa vomens tardum

fumum; V 682. illius (Volcani) atros ore vomens (Cacus) ignis magna se mole ferebat; VIII 199. *vastos umbo vomit aureus ignis; X 271. hic Cacum in tenebris incendia vana vomentem (Alcides) corripit; VIII 259. sanguinis ille (Euneus) vomens rivos cadit; XI 668. si non domus mane salutantum totis vomit aedibus undam; G II 462.

vorago, Schlund, Abgrund: I. rupto ingens Acheronte vorago pestiferas aperit fauces; VII 569. — II. ultima ex origine tua stetisse (Sabinus) dicit in voragine; Cat X 15. — III. (Iuppiter) ratum per pice torrentis atraque voragine ripas adnuit; IX 105. per pice torrentis atraque voragine ripas (Iuppiter) adnuit; X 114. — IV. turbidus hic caeno vastaque voragine gurges aestuat; VI 296.

vorax, verſchlingend: poetae perhibent (Scyllam) Scyllaeum monstro saxum infestare voraci; Ci 57.

voro, verſchlingen: (navem) rapidus vorat aequore vortex; I 117.

vortex, Wirbel, Strudel: I. ecce autem flammis inter tabulata volutus ad caelum undabat vortex turrimque tenebat, turrim, quam . .; XII 673. (navem) rapidus vorat aequore vortex; I 117. — II. volvo: ſ. I. tenet. — III. at ima exaestuat unda vorticibus; G III 240.

votum, Gelübde, Wunſch: I, 1. quid vota furentem, quid delubra iuvant? IV 65. — 2. nulli exaudita deorum vota precesque meae! XI 158. — II, 1. Iunoni cane vota libens; III 438. debita cum castae solvuntur vota Minervae; Ci 23. vota metu duplicant matres; VIII 556. exaudio: ſ. I, 2. annua vota tamen sollemisque ordine pompas exequerer; V 53. facio: ſ. facio, III. vota (3 St.) S. 234, a. perfectis ordine votis; III 548. cum sollemnia vota reddemus nymphis; E V 74. at Caesar dis Italis votum immortale sacrabat; VIII 715. solvo: ſ. solvo vota (4 St.) S. 648, a. — 2. Iustramurque Iovi votisque incendimus aras Actiaque celebramus litora; III 279. illa seges demum votis respondet avari agricolae, quae . .; G I 47. — 3. „cessas in vota precesque, Tros“ ait (Sibylla) „Aenea? cessas? VI 51. voco in: ſ. in, A, 1. voco in vota (4 St.) S. 325, b. — III. vobis taurum constituam ante aras voti reus; V 237. tu sancta Pales, ad quam † ventura ‖ bona turba ‖ recurrit agrestum bona ‖ voti ‖ secura: Cul 21. — IV. audiit et voti Phoebus succedere partem mente dedit, partem . .; XI 794 ausa quod est mulier dictam Veneri votorum ‖ lucrorum ‖ avertere poenam ‖ partem ‖; Ci 84. — V. 1. damnabis tu quoque votis; E V 80. (nutrix) sacra pergit regis Iolciacis animum defigere votis; Ci 377. namque (napaeae) dabunt veniam votis; G IV 536. nec iam amplius armis, sed votis precibusque (socii) iubent exposcere pacem; III 261. (Turnus) oneravit aethera votis; IX 24. Ascanius spumantem dari pecora inter inertia votis optat aprum; IV 158. quod votis optastis, adest, perfringere dextra; X 279. primus Tolumnius augur „hoc erat, hoc, votis“ iuquit „quod saepe petivi; XII 259. quos primorum manus iuvenumque senumque prosequitur votis; IX 309. Iunoni fer preces iramque minasque supplicibus supera votis; VIII 61. votis deos venerabere seris; VII 597. votis iam nunc adsuesce vocari; G I 42. nisi votis vocaveris imbrem ‖ umbram ‖; G I 157. vocabitur his (Iulius) quoque votis; I 290. — 2. Ascanius ante Iovem supplex per vota precatus: „Iuppiter“ . .; IX 624.

voveo, geloben, weihen: I. voveo praedonis corpore raptis indutum spoliis ipsum te, Lause, tropaeum Aeneae; X 774. votum (equum esse) pro reditu simulant (ductores Danaum), ea fama vagatur; II 17. tropaeum: ſ. alqm. ubi solebant votas suspendere vestes; XII 769. — II. *alma, tibi hanc, nemorum cultrix, Latonia virgo, ipse pater famulam voveo; XI 558.

vox, Stimme, Laut, Geräuſch, Wort, Rede, Sprache: I. abiolut: I. vox Troum Rutulorumque agmina complet: „ne trepidate“ . .; IX 113. omnis historiae per hudum consonet ordo notitiaeque ducum ‖ notitiae; ducam ‖ voces; Cul 5. quarum (puellarum) vox ltyn edit ltyn: Cul 252. non (opto), mihi si linguae centum sint oraque centum, ferrea vox; G II 44. A VI 626. tantum superesse maris, vox omnibus una; V 616. vox excidit ore: „venisti tandem?“ VI 686. tum vox horrenda per auras excidit; IX 112. ea vox audita laborum prima tulit finem; VII 117. vox quoque Moerim iam fugit ipsa; E IX 53. obstipui, steteruntque comae et vox faucibus haesit; II 774. III 48. [arrectae horrore comae, et vox faucibus haesit]; IV 280. XII 868. vox auditur fractos sonitus imitata tubarum; G IV 72. quaqua geminas avium vox obstrepit aures, hac . .: Cul 150. vox adsensu nemorum ingeminata remugit; G III 45. unde ruunt totidem voces, responsa Sibyllae; VI 44. nec vox aut verba secuntur; XII 912. hau tibi voltus mortalis, nec vox hominem sonat; I 328. volgi quae vox ut venit ad auris; II 119. tum, cum vox ista meas nondum violaverat aures; Ci 312. tum quoque Eurydicen vox ipsa et frigida lingua vocabat; G IV 525. tum vox taetrum inter odorem; III 228.

II. nach Verben: 1. accepit vocem lacrimis Lavinia matris flagrantis pertusa genas; XII 64. audio: ſ. audio, III. vocem (8 St.) S. 80, b. (Andromache) dejecit voltum et demissa voce locuta est: „o felix . .!“ III 320. do: ſ. do, III. voces (3 St.) S. 188, a. bubo longas in fletum ducere voces; IV 463. effundo: ſ. effundo voces (3 St.) S. 200, b. primam (vocem) loquentis ab ore eripuit pater; VII 118. vox quoque per lucos volgo exaudita silentis ingens; G I 476. hinc exaudiri voces et verba vocantis visa viri; IV 460. videbar maestas expromere voces: „o lux“ . .; II 280. vox reddita fertur ad auris: „quid . .?“ III 40. vox fertur ad auris: „Dardanidae“ . .; III 93. audimus fractas ad litora voces; III 556 hanc vocem extremam cum sanguine fundo; IV 621. matres maestas alto fundunt de limine voces: „armipotens“ . .; XI 482. (Iuturna) cuncta gerens, vocemque et corpus et arma Metisci; XII 472. vocem his auribus hausi; IV 359. iacto: ſ. iacto, II. vocem (3 St.) S. 306, a. citharae voces imitatus acutas lapis; Ci 107. tum liquidas corvi presso ter gutture voces aut quater ingeminant; G I 410. ſ. I. remugit. dea cornu recurvo Tartaream intendit vocem; VII 514. ne iubeas vocem mutare viros aut vertere vestem; XII 825. (vocem) pater stupefactus numine pressit; VII 118. (Hyrtacides) sic memorat vocemque premit; IX. 324 (Clausus) pariter loquentis vocem animamque rapit traiecto gutture; X 348. ut verba parentis et vocem Anchisae magni voltumque recordor! VIII 156. reddo: ſ. reddo, I. voces (5 St.) S. 588, b. tum senior talis referebat pectore voces: „quid“ . .? V 409. hac querulae ‖ querulas ‖ referunt voces quis nantia limo corpora lympha fovet; Cul 151. vocem late nemora alta remittunt; XII 929. ipsa (vates) canat vocemque volens atque ora resolvat; III 457. rumpo: ſ. rumpo vocem (3 St.) S. 607, b. hinc (Ulixes) spargere voces in volgum ambiguas; II 98. temptantur patriae submissis vocibus aures; Ci 355. pars tollere vocem exiguam; VI 492. imo trahens a pectore vocem; I 371. cum sonitum pedum vocemque (Cyclopum) tremesco; III 648. in notos vocem vertere procellae; XI 798. has adeo voces atque haec lamenta per auras (virgo) volvebat; Ci 400. vocem per ampla voltantat atria; I 725. vocem inclusa volutant litora; V 149. — 2. rem nulli obscuram nostrae nec vocis egentem consulis, o bone rex; XI 343. — 3. via vix tandem voci laxata dolorest; XI 151. Priamus non abstinuit, nec voci

iraeque pepercit; II 534. — 4 ad quem (Aeolum) tum Iuno supplex his vocibus usa est; I 64. — 5. tum vero ad vocem celeres concurrunt agricolae; VII 519. (Dido) incipit effari mediaque in voce resistit; IV 76.

III. **nach Adjektiven**: turba ferarum blanda voce sequax regionem insederat Orphei; Cul 279.

IV. **nach Substantiven**: Thraeicius sacerdos obloquitur numeris septem discrimina vocum; VI 646. ubi vocis offensa resultat imago; G IV 50. volnus udae vocis iter tenuemque inclusit sanguine vitam; VII 534. sensit (Polyphemus) et ad sonitum vocis vestigia torsit; III 669. quis ‖ qui ‖ voltus vocisque sonus vel gressus eunti; V 649.

V. **Umstand**: 1. forma dei omnia Mercurio similis, vocemque coloremque; IV 558. ibat Apollo omnia longaevo similis, vocemque coloremque; IX 650. — 2. Aristaeus multa querens atque hac adfatus voce parentem; G IV 320. (dea) Iunonem victrix adfatur voce superba: „en“ . .; VII 544. ipsa deum fertur genetrix Berecyntia magnum vocibus his adfata Iovem: „da“ . .: IX 83. nec calamis solum aequiperas, sed voce magistrum; E V 48. talibus attonitus visis et voce deorum; III 172. magna supremum voce ciemus; III 68. tandem his Aenean compellat (regina) vocibus ultro: „dissimulare“ . .; IV 304. cum Gyas rectorem navis compellat voce Menoeten: „quo“ . .? V 161. (Aeneas) notis compellat (Deiphobum?) vocibus ultro: „Deiphobe“ . .; VI 499. qua (voce) protinus omne contremuit nemus; VI. 514. quid si, quae voce gravaris, mente dares? X 628. tum satus Anchisa victorem magna praeconis voce Cloanthum declarat; V 245. dixit (Aeneas) et proelia voce diremit; V 467. tacita format quod (elogium) littera voce: „parve culex“ . .; Cul 412. raris turbatus vocibus hisco: „vivo equidem“; III 314. socii vagantur aves et scopulos lacrimosis vocibus implent; XI 274. Aeneas magna incusat voce Latinum; XII 580. tum senior Nautes, is his Aenean solatus vocibus infit: „nate dea“ . .; V 708. qua (voce) silvae insonuere profundae; VII 515. Tarchon variis iustigat vocibus alas nomine quemque vocans; XI 730. efficiam, posthac ne quemquam voce lacessas; E III 51. imago iuritat virum telis et voce lacessit; X 644. haec sunt, quae nostra liceat te voce moneri; III 461. nunc ‖ hunc (Aenean) ‖ Phoenissa tenet Dido blandisque moratur vocibus; I 670. quae numina voce (Orpheus) moveret? G IV 505. (Simylus) clara famulam poscit mortaria voce; Mo 93. (Nisus) suspiciens altam Lunam sic voce precatur: „tu, dea“ . .; IX 403. cum superos Arruns sic voce precatur: „summe deum“ . .; XI 784. adiuvat et magna proclamat voce Diores; V 345. tectus (Calchas) recusat prodere voce sua quemquam aut opponere morti; II 127. ingemit (Aeneas), et talia voce refert: „o beati“ . .: I 94. talia voce refert (Aeneas); I 208. his ubi (Carme) sollicitos animi relevaverat aestus vocibus; Ci 340. (Aeneas) tali fugientem (matrem) est voce secutus; I 406. dixerat (Latinus), et dicta Ilioneus sic voce secutus: „rex“ . .; VII 212. iuvenis tali fugientem (Irim) est voce secutus: „Iri“ . .; IX 17. (Cycnum) linquentem terras et sidera voce sequentem; X 193. (Simylus) agresti suum solatur voce laborem; Mo 30. Phlegyas omnis magna testatur voce per umbras: „discite“ . .; VI 619. (Scyllam) infamem fuisse docta Palaepaphiae testatur voce Pachynus ‖ Palaephatia . . . papyrus ‖; Ci 88. haut secus adsiduis hinc atque hinc vocibus heros tunditur; IV 447. tum cornix plena pluviam vocat improba voce; G I 388. patrios vocavi voce deos; IV 681. sacerdos voce vocans Hecaten caeloque ereboque potentem; VI 247. magna manus ter voce vocavi; VI 506. hic (Mezentius) Aenean magna ter voce vocavit; X 873. Aeneas vestigat virum et disiecta per agmina magna voce vocat; XII 483. vidi oculos ante ipse meos me voce vocantem Murranum oppetere; XII 638. — 3. cum: ſ. **enm**, IV. voce (6 St.) S. 153, a. has inter voces, media inter talia verba adlapsa sagitta est; XII 318.

upilio: ſ. **opilio.**

urbanus, ſtädtiſch: (Simylus) vix umquam urbani comitatus merce macelli; Mo 83.

urbs, Stadt: I. **abſolut**: non illum (Metabum) tectis ullae, non moenibus urbes accepere; XI 567. nec altae per noctem resonare lupis ululantibus urbes (cessaverunt); G I 486. hinc Gaetulae urbes, genus insuperabile bello, cingunt, hinc . .; IV 40. quem (morem) protinus urbes Albanae coluere sacrum; VII 601. cuius ob auspicium infaustum lumina tot cecidisse ducum totamque videmus consedisse urbem luctu; XI 350. urbs antiqua ruit multos dominata per annos; II 363. urbs antiqua fuit Italiam contra Tiberinaque longe ostia; I 12. urbem quam statuo vestra est, subducite navis; I 573. sunt et Siculis regionibus urbes armaque ‖ arvaque ‖; I 549. unam esse Tyriis urbem Troiaque profectis; IV 111. cui Dindyma cordi turrigeraeque urbis ‖ urbes ‖ biiugique ad frena leones; X 253. sunt Pandioniis vicinae sedibus urbes Actaeos inter colles; Ci 101. vicinae ruptis inter se legibus urbes arma ferunt; G I 510. hos parere iubent Alpheae origine Pisae, urbs Etrusca solo; X 180. da moenia fessis et genus et mansuram urbem; III 86. si quando deum rex meritas bello territat urbes; XII 852. quinque adeo magnae positis incudibus urbes tela novant; VII 629. provehimur portu, terraeque urbesque recedunt; III 72. resonant: ſ. cessant. ruit: ſ. dominatur. sin nobis auxilio urbes Italae populique supersunt; XI 420.

II. **nach Verben**: 1. celsam Buthroti accedimus urbem; III 293. huc ubi delatus Cymaeam accesseris urbem; III 441. adde tot egregias urbes operumque laborem; G II 155. addam urbes Asiae domitas; G III 30. urbem appellabunt permisso nomine Acestam; V 718. Iuno aspectabat ambas Laurentum Troumque acies urbemque Latini; XII 137. (Turnus) Rutulos aspectat et urbem; XII 915. (Aeneas) aspicit urbem immunem tanti belli atque impune quietam; XII 558. urbis uti captae casum (Priamus) vidit; II 507. satis una superque vidimus excidia et captae superavimus urbi; II 643. cernes urbem et promissa Lavini moenia; I 258. quam tu urbem, soror, hanc cernes! IV 47. cum (Priamus) cingi urbem obsidione videret; III 52. non ante datam cingetis moenibus urbem, quam subigat . .; III 255. quam (urbem) Iuno fertur terris magis omnibus unam coluisse; I 15. urbem Troianam primum dulcisque meorum reliquias colerem; IV 342. qui Nomentum urbem colunt; VII 712. ante, quam tuta possis urbem componere terra; III 387. concussam bacchatur Fama ‖ fama ‖ per urbem; V 666. quae (fortuna) totam luctu concussit funditus urbem; XII 594. condo: ſ. **condo** urbem (4 St.) S. 133, a. arrectas impulit auris confusae sonus urbis et inlaetabile murmur; XII 619. interea Aeneas urbem designat aratro; V 755. urbem quam dicunt Romam, Meliboee, putavi stultus ego huic nostrae similem; E I 19. pontus arva et urbes litore diductas angusto interluit aestu; III 418. direpta crudeliter urbe; Ci 191. ut bello egregias idem (Hercules) disiecerit urbes, Troiamque Oechaliamque; VIII 290. do: ſ. **do**, III. urbem (3 St.) S. 188, b. (Anchises) Laurentis docet populos urbemque Latini; VI 891 domo: ſ. addo Neptunus totam a sedibus urbem eruit; II 611. urbem hodie, causam belli, regna ipsa Latini ernam; XII 567. iuvat evasisse tot urbes Argolicas; III 282. quid in eversa vidi crudelius urbe? II 746. Aeneas terret trementis excisurum urbem minitans; XII 762. (Scylla)

hanc poenam capillo pro patrio solvens excisa et funditus urbe; Ci 53. quibus (curru, rotis) ille (Mars) viros, quibus excitat urbes; VIII 434. non media de gente Phrygum exedisse nefandis urbem odiis satis est nec . .; V 786. urbem et finis et litora gentis diversi explorant; VII 149. extinxti te populumque patresque Sidonios urbemque tuam; IV 683. tu pulchram uxorius urbem extruis? IV 266. cognatas urbes unam faciemus utramque Troiam animis: III 502 hanc urbem fecerat infestam populator remige Minos; Ci 110. finitimas in bella feram rumoribus urbes; VII 549. primam qui (rex) legibus urbem fundabit; VI 810. quam dicitur urbem Acrisioneis Danaë fundasse colonis; VII 409. centum urbes habitant magnas, uberrima regna; III 106. nuntius magnis urbem terroribus implet; XI 448. hi tibi Nomentum et Gabios urbemque Fidenam imponent; VI 773. incendo: ſ. incendo urbem (3 St.) S. 331, b. interluo; ſ. diduco. invadunt urbem somno vinoque sepultam; II 265. incertum est, urbisne invisere, Caesar, velis, an, anne; G I 25. qui (iuvenes) moenia Clusi quique urbem liquere Cosas; X 168. hic tamen ille (Antenor) urbem Patavi sedesque locavit Teucrorum; I 247. quis genus Aeneadum, quis Troiae nesciat urbem? I 565. neque enim nescimus et urbem et genus; VII 195. velut celsam oppugnat qui molibus urbem: V 439. ergo avidus muros optatae molior urbis Pergameamque voco; III 132. urbem orant, taedet pelagi perferre laborem; V 717. cum tu supplex quas gentis Italum aut quas non oraveris urbes! VI 92. (Dido) Sidonias ostentat opes urbemque paratam; IV 75. hic petit excidiis urbem miserosque penatis; G II 505. femina, quae nostris errans in finibus urbem exiguam pretio posuit; IV 211. Arcades posuere in montibus urbem Pallantis proavi de nomine Pallanteum; VIII 54. Porsenna ingenti urbem obsidione premebat; VIII 647. puto: ſ. dico. rex arva Latinus et urbes iam senior longa placidas in pace regebat; VII 45. urbe et sociis et classe relicta; IX 8. [ipse urbem repeto et cingor fulgentibus armis]; II 749. urbem alii reserare iubent et pandere portas Dardanidis, alii . .; XII 584. qui (dux) fatis datas non respicit urbes; IV 225 Troianam ex hostibus urbem qui revehis nobis; VIII 36. sepelio: ſ. invado. urbem praeclaram statui, mea moenia vidi; IV 655. quid gravidam bellis urbem et corda aspera temptas? X 87. (Fama) magnas territat urbes, tam ficti pravique tenax quam nuntia veri; IV 187. ſ. I. merentur. nec (satis est urbem) poenam traxe per omnem; V 786. egressi veneramur Apollinis urbem; III 79. Punica regna vides, Tyrios et Agenoris urbem; I 338. vidimus obscuris primam sub vallibus urbem venatu adsiduo; IX 244. Apollo desuper Ausonias acies urbemque videbat, nube sedens; IX 639. neque Mezentius tam multis viduasset civibus urbem; VIII 571. — 2. Turnus urbi improvisus adest; IX 49. (Aeneas) iret ut ad muros urbique adverteret agmen ocius; XII 555. qui non Dardanium Aenean generum asciverit urbi; XI 472. nos imperium urbi dabimus; III 159. Capys: hinc nomen Campanae ducitur urbi; X 145. hic mihi magna domus, celsis caput urbibus, exit ‖ urbibus exit ‖; VIII 65. iam ascendebant collem, qui plurimus urbi imminet; I 419. (Pandarus) demens, qui Rutulum regem ultro incluserit urbi; IX 729. illa (machina) subit mediaeque minans inlabitur urbi; II 240. nihil urbibus inde obstabit Tyriis; X 54. castra foro solito, huic ‖ te castra ‖ urbi praeponere castra? Cat IX 43. quamvis pinguis ingratae premeretur caseus urbi; E I 34. ocius advertant proras urbique propinquant; VIII 101. corpora avecta partim finitimos tollunt in agros urbique remittunt; XI 206. parvae succedimus urbi; III 276. succurritis urbi incensae; II 352. dum, quae fortuna sit urbi (Aeneas) miratur; I 454 supero: ſ. 1. capio. transcribunt urbi matres; V 750. fabricata est machina inspectura domos venturaque desuper urbi; II 47. — 3. (Turnus) succedat pugnae Troianosque arceat urbe; XI 826. est urbe egressis tumulus templumque vetustum desertae Cereris; II 713. si quibus eiectus (Aeneas) silvis aut urbibus errat; I 578. *Priverno antiqua Metabus cum excederet urbe; XI 540. nec non et Teucri socia simul urbe fruuntur; III 352. imperium Dido Tyria regit urbe profecta, germanum fugiens; I 340. agitator aselli lapidem revertens incusum urbe reportat; G I 275. quos Sidonia vix urbe revelli rursus agam pelago? IV 545. — 4. sin manibus vestris vestram ascendisset (effigies) in urbem; II 192. iam oratores aderant ex urbe Latina; XI 100. ipse (Aeneas) ardua montis per deserta iugo superans adventat ad urbem; XI 514. finitimi longe lateque per urbes prodigiis acti caelestibus; VI 378. quantos ille virum magnam Mavortis ad urbem campus aget gemitus! VI 872. (Amata) per medias urbes agitur populosque feroces; VII 384. nec tam aversus equos Tyria Sol iungit ab urbe; I 568. bacchor per: ſ. per, 1. bacchor (3 St.) S. 509, b. infelix virgo tota bacchatur in urbe; Ci 167. considunt castris ante urbem et moenia vallant; XI 915. (iuvenis) patris antiquam Dauni defertur ad urbem; X 688. convenit Euandri victos discedere ad urbem; XII 184. incensa Danai dominantur in urbe; II 327. ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnim; E VIII 68. 72. 76. 79. 84. 90. 94. 100. 104. castae ducebant sacra per urbem pilentis matres in mollibus; VIII 665. regius accitu cari genitoris ad urbem puer ire parat; I 677. extemplo Libyae magnas it Fama per urbes; IV 173. (Salmoneus) per Graium populos mediaeque per Elidis urbem ibat ovans; VI 588. (responsa, monitus) circum late volitans iam Fama per urbes Ausonias tulerat; VII 104. ecce super maesti magna Diomedis ab urbe legati responsa ferunt; XI 226. tum vero infelix (Amata) immensum ‖ immensam ‖ sine more furit lymphata per urbem; VII 777. qualis Berecyntia mater invehitur curru Phrygias turrita per urbes; VI 785. mittitur et magni Venulus Diomedis ad urbem; VIII 9. maestam Euandri primus ad urbem mittatur Pallas; XI 26. via prima salutis Graia pandetur ab urbe; VI 97. ut Dardanus Idaeas Phrygiae penetravit ‖ penetrarit ‖ ad urbes Thraeiciamque Samum; VII 207. nec satis; extremas Corythi penetravit (Aeneas) ad urbes; IX 10. (Simylus) nonis diebus venales umero fasces portabat in urbem; Mo 81. interea praemissi equites ex urbe Latina ibant; IX 367. exim ‖ exin ‖ se cuncti ad urbem referunt; VIII 306. nos vero haec patriam grati referemus ad urbem; XI 127. si nihil ex tanta superis placet urbe relinqui; II 659. hic (Latinus) legatos Aetola ex urbe remissos fari iubet; XI 239. (Turnus) e rotis magnam respexit ad urbem; XII 671. migrantis cernas totaque ex urbe ruentis; IV 401. ruit omnis in urbem pastorum ex acie numerus; VII 573. interea pavidam volitans pinnata per urbem nuntia Fama ruit; IX 473. quis ruit tantus diversa clamor ab urbe? XII 621. non arma expedient totaque ex urbe sequentur? IV 592. Lausus ducit Agyllina nequiquam ex urbe secutos mille viros; VII 652. solvo pro: ſ. 1. excido. lucus in urbe fuit media, laetissimus umbrae; I 441. an ‖ at ‖ non sic Phrygius pastor Ledaeam Helenam Troianas vexit ad urbes? VII 364. parcite, ab urbe venit, iam parcite, carmina, Daphnis; E VIII 109. tamen veniemus in urbem; E IX 62. ultro Inachias venisset ad urbes Dardanus; XI 286. video in: ſ. 1. everto. nocturnis Hecate triviis ululata per urbes; IV 609. fama volat parvam subito volgata per urbem, ire equites; VIII 554. hinc totam infelix volgatur fama

per urbem; XII 608. quo te, Moeri, pedes? an in urbem? E IX I.

III. nach Adjectiven: quarum (urbium) non ulli fama concedere digna stat Megara; Ci 104.

IV. nach Substantiven: pars aditus urbis firmet turrisque capessat; XI 466. si te Karthaginis arces Phoenissam Libycaeque aspectus detinet urbis; IV 348. Dardanus, Iliacae primus pater urbis et auctor, advehitur Teucros; VIII 134. tempore iam ex illo casus mihi cognitus urbis Troianae; I 623. ſ. II, 1. capio. nec vero haec urbis custodia vana fuisset, nec ruerat ‖ fuerat ‖, ni . .; Ci 129. Aeneas fastigia suspicit urbis; I 438. nec Praenestinae fundator defuit urbis Caeculus; VII 678. penates, quos mecum ab Troia mediisque ex ignibus urbis extuleram; III 149. mediae tenemus urbis iter; II 360. post varios hominumque urbisque labores; II 284. is locus urbis erit, requies ea certa laborum; III 393. (?) hic locus urbis erit, requies ea certa laborum; VIII 46. sed circum tutae (apes) sub moenibus urbis aquantur; G IV 193. dividimus muros et moenia pandimus urbis; II 234. campum ad certamen magnae sub moenibus urbis dimensi viri parabant; XII 116. quorum direptis moenibus urbis o ego crudelis flamma delubra petivi; Ci 423. murus: ſ. II, 1. opto. disiecta per agminа Turnus sic urbis ruit ad muros; XII 690. ingentem Gyas ingenti mole Chimaeram (agit), urbis opus; V 119. Latinus coniugis attonitus fatis urbisque ruina; XII 610. haut procul hinc saxo incolitur fundata vetusto urbis Agyllinae sedes; VIII 479. Curtis et (hic est) mediis quem quondam sedibus urbis consumpsit gurges; Cul 363. sonus: ſ. II, 1. confundo. solae (apes) communis natos, consortia tecta urbis habent; G IV 154. quaerenti et tectis urbis sine fine ruenti ‖ furenti ‖ umbra Creusae visa mihi; II 771.

V. Umſtand: 1. consilio hanc omnes animisque volentibus urbem adferimur; VII 216. Tyriam qui adveneris urbem; I 388. patrias remeabo inglorius urbes; XI 793. — 2. si quos tota agitavimus urbe; II 421. qui (Antores) Itala consederat urbe; X 780. si Argolico mari deprensus et urbe Mycenae; V 52. ilicet in muros tota discurritur urbe; XI 468. Paris urbe paterna occubat; X 705. quae nos omnium egenos urbe domo socias; I 600. tectum augustum ingens, centum sublime columnis, urbe fuit summa; VII 171. bis magna victi pugna vix urbe tuemur spes Italas; XII 34. uritur infelix Dido totaque vagatur urbe furens; IV 69. — 3. cum dona ante urbem in luco falsi Simoentis ad undam libabat Andromache; III 302. ante urbem pueri et primaevo flore inventus exercentur equis; VII 162. rex Arcas honorem divis ferebat ante urbem in luco; VIII 104. ceu nulli tota morerentur in urbe; II 439. iam vero in tectis, praedivitis urbe Latini, praecipuus fragor; XI 213. haec (Roma?) tantum alias inter caput extulit urbes, quantum . .; E I 24. per: ſ. per, III, 1. urbem (4 St.) S. 512, b.

urgeo, urgueo, drängen, treiben, bedrängen, andrängen: I. iam reperti, qui saxo super atque ingentis pondere testae urgerent; G II 352. huc repetit iussisque ingentibus urguet ‖ urget ‖ Apollo; VII 241. hinc Pallas instat et urget, hinc contra Lausus; X 433. Aeneas urget: inclusum veluti si quando nanctus cervom venator instat; XII 748. *magna propius iam urgente caterva; XI 564. omnia vicit duris urgens in rebus egestas; G I 146. ne pater fato urgenti incumbere vellet; II 653. longi urgent ad litora fluctus; G III 200. qua globus ille virum densissimus urget, hac . .; X 373. namque urget ab alto arboribus notus sinister; G I 443. urget praesentia Turni; IX 73. pars in praecipitis fossas urgente ruina volvitur, pars . .; XI 888. qua pharetratae vicinia Persidis urguet; G IV 290. — II. quem (Cloanthum Mnestheus) petit et summis adnixus viribus urget; V 226. quibus urgentur poenis? VI 561. numina nulla premunt, mortali urgemur ab hoste mortales; X 375. ubi (Aeneas) urgetur pugna congressus iniqua; X 889. quandoquidem (Camilla) fatis urgetur acerbis; XI 587. non aliter Cecropias innatus apes amor urguet habendi munere quamque suo; G IV 177. obvia Persephone comites heroidas urguet adversas praeferre ‖ perferre ‖ faces; Cul 261. versa in obnixos (tauros?) urgentur cornua vasto cum gemitu; G III 222. fama est Enceladi semustum fulmine corpus ugeri mole hac; III 579. locum variis adsultibus inritus urget; V 442. densis hunc (locum) frondibus atrum urguet utrimque latus nemoris; VII 566. tris (naves) Eurus ab alto in brevia et syrtis urguet (miserabile visu); I 111. putet aëriam sed gurgite ab alto urgueri volucrum raucarum ad litora nubem; VII 705. oculos stupor urget inertis; G III 523. olli (Orodi) dura quies oculos et ferreus urget somnus; X 745. olli (Podalirio) . . somnus; XII 309. Aeneas trepidi (Turni) pedem pede fervidus urget; XII 748. illa (aquila serpentem) haut minus urget obunco luctantem rostro; XI 755. quam (vallem) densis froudibus atrum urget utrimque latus; XI 524. tibi quam (vestem) noctes festina diesque urgebam; IX 488.

urna, Krug, Urne: I. stat ductis sortibus urna; VI 22. — II, 1. caelo: ſ. 2. quaesitor Minos urnam movet; VI 432. — 2. clipeum insignibat caelata amnem fundens pater Inachus urna; VII 792.

uro, brennen, beunruhigen, verbrennen: I. urit atrox Iuno; I 662. carpit enim viris paulatim uritque videndo femina; G III 215. — II. me tamen urit amor; E II 68. Daphnis me malus urit; E VIII 83. uritur infelix Dido totaque vagatur urbe furens; IV 68. non ego consueto mortalibus uror amore, nec . .; Ci 259. rami matris crescenti (arbori) adimunt fetus uruntque ferentem; G II 56. urit Erichthonias Oriens non ignibus arces; Cul 30. ubi Solis filia tectis superbis urit odoratam nocturna in lumina caedrum ‖ cedrum ‖; VII 13. urit enim lini campum seges, urit avenae, urunt Lethaeo perfusa papavera somno; G I 78. neve rubentis ure foco cancros; G IV 48. non hostem inimicaque castra Argivom, vestras spes uritis; V 672. sin studium vitulos tueri aut ovium fetum aut urentis culta capellas; G II 196. Danaum insidias suspectaque dona iubent subiectis urere flammis; II 37. hostem: ſ. castra. ego hanc in Daphnide laurum (uro); E VIII 83. ure sata; G IV 331. spem: ſ. castra. saepe profuit levem stipulam crepitantibus urere flammis; G I 85.

ursa, Bärin: occurrit Acestes horridus in iaculis et pelle Libystidis ursae; V 37. (Euandrus) Aenean stratis locavit effultum foliis et pelle Libystidis ursae; VIII 368.

ursus, Bär: I. nec funera volgo tam multa informes ursi stragemque dedere per silvas; G III 247. sactigeri sues atque in praesepibus ursi saevire; VII 17. — II. quos (ursos, lupos) hominum ex facie dea saeva potentibus herbis in duerat in voltus ferarum; VII 19.

urus, Auerochs: I. *[cui (frondi) silvestres uri adsidue capreaeque sequaces iuludunt]; G II 374. — II. tempore non alio uris inparibus ductos alta ad donaria currus; G III, 533.

usquam, irgend wo, wohin: nec Teucris addita Iuno usquam aberit; VI 91. saevit Volcens nec teli conspicit usquam auctorem nec . .; IX 420. non ego nunc dulci amplexu divellerer usquam, nate, tuo; VIII 568. per si qua est quae restet adhuc mortalibus usquam intemerata fides, oro . .; II 142. si quid usquam iustitia est et mens sibi conscia recti; I 604. cui neque apud Danaos usquam locus,

et . .; II 71. dubitem haut equidem implorare quod usquam est; VII 311.

usque. in einem fort, unaufgefetzt: I. cantantes licet usque eamus; E IX 64. quo super ‖ quos super, cuique usque ‖ atra silex iam iam lapsura imminet; VI 602. os usque ‖ osusque ‖ lambis saviis; Cat XIII 32. illa (ornus) usque minatur; II 628. arbos miraturque ‖ mirata usque ‖ novas frondes et non sua poma; G II 82. iuvat usque morari et conferre gradum; VI 487. — II. *usque coloratis amnis devexus ab Indis; G IV 293. Iovis coniunx Aenean classemque Siculo prospexit ab usque Pachyno; VII 289. Atrides Protei Menelaus ad usque columnas exulat; XI 262. Daphnis ego in silvis, hinc usque ad sidera notus; E V 43. usque ad aquam et veteres iam fracta cacumina fagos; E IX 9. usque adeo obnixi (reges) non cedere, dum . .; G IV 84. undique totis usque adeo turbatur agris; E I 12. usque adeone mori miserum est? XII 646. Melampus, Alcidae comes usque gravis dum terra labores praebuit; X 321. quo me decet usque teneri? V 384. serite hordea campis usque sub extremum brumae intractabilis imbrem; G I 211. est ager mihi longus in occasum, finis super usque Sicanos; XI 317.

usquequaque, in einem fort: ei mihi, ut ille versus usquequaque pertinet „gener“ . .; Cat VI 5.

usus, Gebrauch, Nutzen, Bedürfnis: I. hoc faciunt, nimio ne luxu obtunsior usus sit genitali arvo et sulcos oblimet inertis, sed rapiat . .; G III 135. sive bovom ‖ boum ‖ sive est quoi gratior usus equorum; G III 214. nec minor usus erit; G III 306. nam neque erat coriis usus, nec . .; G III 559. erat pervius usus tectorum inter se Priami; II 453. nunc viribus usus, nunc manibus rapidis, omni nunc arte magistra; VIII 442. [ut (usus) silicis venis abstrusum excuderet ignem]; G I 135. nil illi (horto) derat, quod pauperis exigit usus; Mo 64. ut varias usus meditando extunderet artes paulatim; G I 133. aliquid, quorum indiget usus, detexere; E II 71. oblimat: ſ. est. ut usus sulcis frumenti quaereret herbam; G I 134. rapit: ſ. est. sunt aliae ‖ alii (modi) ‖, quas ipse vias sibi repperit usus; G II 22. — II, 1. si nec casia liquidi corrumpitur usus olivi; G II 466. si quis non pauperis usum mente minus ‖ prius ‖ docta fastidiat; Cul 58. ille (Iapyx) scire potestates herbarum usumque medendi maluit; XII 396. — 2. exiguus primum atque ipsos contractus iu usus eligitur locus; G IV 295. tu quos ad studium atque usum formabis agrestem; G III 163. non hos quaesitum munus in usus; IV 647. ferri capulum repetivit in usum; Cul 392. quam (tabellam) fixam paries illos servabat in usus; Mo 20. Cinyphii tondent hirqui saetas comantis usum in castrorum et miseris velamina nautis; G III 313.

ut, uti, wie, als, ſeit, je nachdem, zum Beiſpiel, daß, damit, wenn: A. **allein:** I. Abſicht, Folge: 1. nach Verben: accendam animos, undique ut auxilio veniant; VII 551. Hylan nautae quo fonte relictum clamassent, ut litus „Hyla, Hyla“ omne sonaret; E VI 44. in medium grandia conice saxa, pontibus ut crebris possint consistere; G IV 27. noto naris contingit odore, ut cervom ardentes agerent; VII 481. in globum distantia contrahit unum, constet ut effecti species nomenque moreti; Mo 118. viridem convellere silvam conatus, ramis tegerem ut frondentibus aras; III 25. quin etiam castos ausa est corrumpere vates, ut essent qui generum Minoa iungere et suaderent tollere pugnas; Ci 366. Maia genitum demittit ab alto, ut terrae utque novae pateant Karthaginis arces Teucris; I 298. coniugis ut magicis sanos avertere sacris experiar sensus: nihil hic nisi carmina desunt; E VIII 66. (Deiopeam) propriam dicabo, omnis ut tecum annos exigat; I 74. omnia sunt demensa viarum, non animum modo uti pascat prospectus inanem; G II 285. si datur Italiam tendere, ut Italiam laeti petamus; I 554. non haec dederas promissa parenti, cautius ut saevo velles te crederc Marti; XI 153. sterneret ut subita turbatam morte Camillam, adnuit oranti; reducem ut patria videret, non dedit; XI 796. dabunt securos ‖ maturos ‖ mihi tempora fructus, ut tibi digna tuo poliantur carmina sensu; Cul 10. ego te ducam, adversum remis superes subvectus ut amnem; VIII 58. tene ego nequivi effugere, o! ‖ ut ‖ sistam exitium ut ‖ exitium ‖ crudele meorum? Ci 292. has omnis Lethaeum ad fluvium deus evocat, scilicet immemores super ‖ supera ‖ ut convexa revisant; VI 750. famulas ad lumina longo exercet penso, castum ut servare cubile possit; VIII 412. attamen exegit poenas, ut ipsa trucem multo misceret sanguine pontum; Ci 75. haec eadem ut sciret, quid non faciebat Amyntas? E II 35. fecit in terris hallacetos ales ut esset; Ci 528. quae te Fortuna fatigat, ut tristis sine sole domos adires? VI 534. qui forte iacebat limes agro positus, litem ut discerneret arvis; XII 898. praeceps impellitur, ut patris crinem mitteret hosti; Ci 185. notos pueri puer induc voltus, ut occultum inspires ignem; I 685. invidisse deos, patriis ut redditus aris coniugium optatum viderem? XI 269. ingens oleaster inumbret, ut vicina invitet decedere ripa calori; G IV 23. tu deinde iubeto, ut certet Amyntas; E V 15. velut tuta latet arce viator, dum pluvit in terris, ut (possit) sole reducto exercere diem; X 807. cantantes ut eamus, ego hoc te fasce levabo; E IX 65. mori me velle negavi, ut tibi Corycio glomerarem flammea luto; Ci 316. at mihi sese offert Amyntas, notior ut iam sit canibus non Delia nostris; E III 67. se ignotum venientibus ultro, hoc ipsum ut strueret, obtulerat; II 60. ornate poetam, invidia rumpantur ut ilia Codro; E VII 26. nec (oro), pulchro ut Latio careat; IV 432. quin, ut te supplex peterem, idem oraus mandata dabat; VI 115. ſ. do. semina vidi multos nigra perfundere amurca, grandior ut fetus esset; G I 196. hic petit excidiis urbem, ut gemma bibat; G II 506. qui quondam, castra ut Danaum adiret, ausus Pelidae pretium sibi poscere currus; XII 349. Ida faces altrix praebebat alumnis, omnis ut in cineres Rhoetei litoris ora classibus ambustis daretur; Cul 313. Iuturnam pro vita maiora audere probavi, non ut tela tamen, non ut contenderet arcum; XII 814. quo fessus se recipit, facile ut adgrediare iacentem; G IV 404. ferri capulum repetivit in usum, gramineam ⟨ut⟩ viridi foderet de caespite terram; Cul 393. passim rivis currentia vina repressit, ut varias usus extunderet artes . ., [ut silicis venis excuderet ignem]; G I 133. ille ut proferret fata parentis, scire potestates herbarum usumque medendi maluit; XII 395. hanc virgo, sive ut templis praefigeret arma, captivo sive ut se ferret in auro venatrix, unum caeca sequebatur; XI 778. quin etiam caeli regionem in cortice siguant, ut quo quaeque modo steterit, restituant; G II 270. atque haec ut certis possemus discere signis, pater statuit; G I 351. scilicet ut Turno contingat regia coniunx, sternamur campis; XI 371. en erit ut liceat . .? E VIII 9. stirpem Teucri sacrum sustulerant, puro ut possent concurrere campo; XII 771. sublimem sustulit alis, esset ut in terris facti de nomine ciris; Ci 487. huc periture veni, capias ut digna praemia; XI 856. ego vivendo vici mea fata, superstes restarem ut genitor; XI 161. vivere uti cupiam vivit genus; Ci 293. patrios vocavi voce deos, sic te ut posita crudelis abessem; IV 681. (quis voluit) fratris miseri letum ut crudele videres? XII 636. nam solitum volvens ad tempus tractibus isdem serpens, mersus ut in limo subsideret aestu; Cul 165.

2. nach Adjektiven und Pronomina: hoc erat, quod me per tela eripis, ut mediis hostem in penetralibus utque Ascanium patremque meum mactatos cernam? II 665. tantane me tenuit vivendi voluptas, ut pro me hostili paterer succedere dextrae, quem genui? X 847.

3. nach Adverbien: non adeo has manus Victoria fugit, ut tanta quicquam pro spe temptare recusem; X 437. memini Auruncos ita ferre senes, his ortus ut agris Dardanus Idaeas penetravit ‖ penetrarit ‖ ad urbes; VII 206. tacita refluens ita substitit unda, mitis ut in morem stagni sterneret aequor aquis, remo ut luctamen abesset; VIII 88. tam rudis, ut nullo possim cognoscere signo; Ci 243.

4. nach Substantiven: non contra ‖ nam causa ‖ ut sit amor mutuus unde mihi ‖ ? ‖; Cat IV 12. Cytherea nova versat consilia, ut Cupido pro dulci Ascanio veniat; I 658. haec cura est subdita cordi, quolibet ut requie victu contentus abundet; Cul 92. Danaum, si fata fuissent, ut caderem meruisse manu (testor); II 434. ne furor ille tuos invaserit artus, ut laedere studeas parentem; Ci 239. furta paro belli, ut bivias obsidam milite fauces; XI 516. hic mentem Aeneae genetrix misit, iret ut ad muros; XII 555. si mihi susceptum fuerit decurrere munus, Troius Aeneas Romana per oppida digno iam tandem ut tecum carmine vectus eat; Cat XIV 4.

II. Frage: 1. ut te post multa tuorum funera defessi aspicimus? II 284. ut ‖ a! ‖ quid ego amens te erepta diem potui producere vitae? Ci 294. — 2. aspice, venturo laetentur ut omnia saeclo! E IV 52. iam primum saxis suspensam hanc aspice rupem, disiectae procul ut moles; VIII 191. namque canebat, uti magnum per inane coacta semina fuissent; ut his exordia primis omnia; E VI 31. tum canit, Aonas in montis ut duxerit una sororum, utque viro Phoebi chorus adsurrexerit omnis; E VI 65. cernis, ut insultent Rutuli? X 20. qui carmine facta ferunt: ut prima novercae monstra manu geminosque prremens eliserit angues, ut egregias disiecerit urbes, ut duros mille labores pertulerit; VIII 289. Troianas ut opes eruerint Danai, quis talia fando temperet a lacrimis? II 4. turba miratur matrum, attonitis inhians animis, ut regius ostro velet honos levis umeros, ut fibula crinem auro internectat, Lyciam ut gerat ipsa pharetram; VII 814. quid loquar, ut mutatos Terei narraverit artus; E VI 78. quid (referam) vellera ut foliis depectant tenuia Seres; G II 121. scis, ut te cunctis unam praetulerim; XII 142. iuvat videre, scaena ut versis discedat frontibus utque tollant aulaea Britanni; G III 24. nonne vides, ut tota tremor pertemptet corpora; G III 250. namque videbat, uti fugerent Grai, premeret Troiana iuventus; I 466.

III. Ausruf: ut te accipio adgnoscoque libens! ut verba parentis et vocem recordor! VIII 155. ut vidi, ut perii, ut me malus abstulit error! E VIII 41. Ci 430. video, ut flagrantia taedis limina conlucent; Cul 216. aspice, ut insignis spoliis Marcellus ingreditur; VI 855. nonne vides croceos ut Tmolus odores mittit? G I 56. ei mihi ut ille versus usquequaque pertinet! Cat VI 5. semper ut aut olim natae te propter eundem aut amor insanae luctum portavit ‖ portaret ‖ alumnae! Ci 288. aspice, ut antrum raris sparsit labrusca racemis; E V 7. viden, ut geminae stant vertice cristae? VI 779.

IV. Vergleich, Beispiel: 1. ohne Demonstrativ: a. tractimque susurrant (apes), frigidus ut quondam silvis immurmurat auster, ut mare sollicitum stridit, aestuat ut rapidus ignis; G IV 261. ille meas errare boves, ut cernis, permisit; E I 9. concidit, ut quondam cava concidit pinus; V 448. mundus, ut ad Scythiam arduus consurgit, premitur Libyae devexus in austros; G I 240. vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvae, ut gregibus tauri, segetes ut pinguibus arvis: tu deeus omne tuis; E V 32. Daedalus, ut fama est, fugiens Minoïa regna; VI 14. ut sceptrum hoc numquam fronde levi fundet virgulta; XII 206. ut quondam in stipulis magnus sine viribus ignis furit; G III 99. quin morere, ut merita es; IV 547. illic, ut perhibent, intempesta silet nox; G I 247. illam (Famam) extremam, ut perhibent, Coeo Enceladoque sororem (Terra) progenuit; IV 179. Dardanus Electra, ut Grai perhibent, cretus; VIII 135. seu vero, ut perhibent . .; Ci 77. non ut rere, meas effugit nuntius auris; VII 437. ut rebare, Venus Troianas sustentat opes; X 605. Aeneas, ut fama fidem missique reportant exploratores, equitum levia arma praemisit; XI 511. fertur in hostem, fluctus uti sinum trahit, utque volutus ad terras immane sonat; G III 237. — b. pascite ut ante boves; E I 45. non iam salebrosus, ut ante; Mo 111. quod alta non possim ut ante vectari freta; Cat XIII 2. si lac praeceperit aestus, ut nuper . .; E III 99. raptatus bigis (Hector) ut quondam; II 272. impia prodigiis ut quondam exterrita amoris Scylla; Ci 48. Silenum videre inflatum hesterno, ut semper, Jaccho; E VI 15. — c. portans insignia pugnae magnus ut Oenides utque superbus Eryx; Cat IX 6. ut araneoli tenuem formavimus orsum; Cul 2. quos improbus advena bello territat invalidas ut aves; XII 262. aliae (arbores) sponte sua veniunt, ut molle siler . .; pars posito surgunt de semine ut altae castaneae; G II 12. pullulat ab radice aliis (arboribus) densissima silva, ut cerasis; G II 18. amissis, ut fama, apibus; G IV 318. ut aestivis effusus nubibus imber erupere (apes) aut ut nervo pulsante sagittae; G IV 212. ille resistit, ut pelagi rupes; VII 587. et mane ut nades ‖ lamenta vagis ‖ dimittes somnia ‖ omnia ‖ ventis; Cul 380.

2. mit Demonstrativ: ut reduces illi (cycni) ludunt, haut aliter pubes tuorum portum tenet; I 397. ut fera quae contra tela furit, haut aliter iuvenis medios in hostis inruit; IX 551. utque leo advolat; haut alia est Turni venientis imago; X 454. ut volans raptum cum fulva draconem fert aquila, . . haut aliter praedam Tarchon portat ovans; XI 751. ut binae regum facies, ita corpora plebis; G IV 95. ut Cereri, tibi sic vota agricolae facient; E V 79. limus ut hic durescit, et haec ut cera liquescit . ., sic nostro Daphnis amore; E VIII 80. Ascanius, cursus ut laetus equestris ducebat, sic acer turbata petivit castra; V 667. ut scorpios clarum fugat Oriona: sic inter sese tristis haliaeetos vias et ciris servant; Ci 533.

V. Zeit: 1. namque ut regem adit et regi memorat nomenque genusque, haut fit mora, Tarchon iungit opes; X 148. Pandarus ut fuso germanum corpore cernit, portam vi magna torquet; IX 722. tum magis, ut propius cernunt non viribus aequis; XII 218. regina ut prospicit hostem, infelix iuvenem credit extinctum; XII 595. quibus (dapibus) repletus ut salivosis labris obesam ad uxorem redis; Cat XIII 29. Turnus ut Latinos defecisse videt, ultro inplacabilis ardet; XII 1. — 2. hanc (silicem), ut prona laevom incumbebat in aumem, concussit; VIII 236. perfidus ut nos ferro Rutulus premebat, rupimus tua vincula; X 231. atque huic, in faciem soror ut conversa Metisci currum regebat, talibus occurrit dictis; XII 623. — 3. at procul ut Dirae stridorem adgnovit, crinis scindit Iuturna solutos; XII 869. Lucagus ut pronus admonuit biiugos, subit oras hasta per imas; X 586. fugit ocior euro, ut capulum ignotum aspexit; XII 734. ille ut vestigans acies circumtulit, aspicit urbem immunem tanti belli; XII 557. tum vero ingentem gemitum dat pectore ab imo, ut spolia, ut currus, utque ipsum corpus amici conspexit; I 486. ut me conspexit

venientem, deriguit visu in medio; III 306. namque ut conspectu in medio constitit, . . inquit; II 69. tum vero Aeneas ut cedere Turnus credidit, talia vociferans sequitur; X 648. ergo ut sonitum dedit hasta per auras, convertere animos Volsci; XI 799. ut belli signum Turnus ab arce extulit, fatque acris concussit equos utque impulit arma,] extemplo turbati animi; VIII 1. ille, ut opes fractae Teucrum et Fortuna recessit, fas omne abrumpit; III 53. ut sese inclusit, ecce furens aderat Tirynthius; VIII 225. cuius ut intravit levior per corpora somnus, effigies ad eum culicis devenit; Cul 206. atque illi, ut vacuo patuerunt aequore campi, invadunt Martem; XII 710. navita quos iam inde ut prospexit per nemus ire, sic adgreditur; VI 385. ut procul prospexit Camillam, ingemuit; XI 838. hunc procul ut Turnus prospexit, ante levi iaculo secutus sistit equos; XII 352. pastor, ut densa requievit in umbra, mitem concepit soporem; Cul 157. ut stetit et frustra respexit amicum, vestigia retro observata legit; IX 389. ut senior leto lumina solvit, iniecere manum Parcae; X 418. ut pelagus tenuere rates, caeruleus supra caput astitit imber; V 8. molli ut se velavit amictu, circumdat veste puellam; Ci 250. volgi quae vox ut venit ad auris, obstipuere animi; II 119. atque illi Misenum, ut venere, vident peremptum; VI 162. ut ventum ad sedes, inquit; VIII 362. urbis uti casum vidit, arma diu senior desueta circumdat; II 507. Priamum ut vidit, . . inquit; II 519. subiit cari genitoris imago, ut regem vidi vitam exhalantem; II 561. regina e speculis ut primam albescere lucem vidit, . . ait; IV 586. Danaum proceres ut videre virum, ingenti trepidare metu; VI 490. ut celsas videre rates, terrentur visu subito; VIII 109. natum ut procul egelido secretum flumine vidit, adfata est; VIII 610. inrumpunt aditus Rutuli ut videre patentis; IX 683. Arcadas ut vidit Pallas Latio dare terga, nunc prece, nunc dictis virtutem accendit amaris; X 365. ut vidit socios, haec ait; X 441. illi (equi) longe gradientem ut videre, effundunt ducem; X 573. ingemuit, ut vidit, Lausus; X 790. at vero ut voltum vidit morientis, ingemuit; X 821. ipse caput nivei fultum Pallantis ut vidit, lacrimis ita fatur obortis; XI 40. ut vidit laetantem animis, inquit; XI 854. (monstrat amor verus patriae, ut videre Camillam); XI 892. — 4. hic gravis Eutellum dictis castigat Acestes, proximus ut toro consederat; V 388. ut pedum primis infans vestigia plantis institerat, iaculo palmas armavit; XI 573. Turnus ut ante volans tardum praecesserat agmen, et urbi improvisus adest; IX 47.

B **Verbindungen**: saevis toto Mars impius orbe: ut cum carceribus sese effundere quadrigae, addunt in spatia; G I 512. nec setius omnis in unguem arboribus positis secto via limite quadret, ut cum longa cohortis explicuit legio; G II 279. fluctus uti primo coepit cum albescere vento, sese tollit mare; VII 528. inclusas ut cum in pumice pastor vestigavit apes; illae intus trepidae rerum discurrunt; XII 587. Nisus labitur infelix, caesis ut forte iuvencis fusus humum viridisque super madefecerat herbas; V 329. vocat agmina Tyrrhus, quercum cuneis ut forte coactis scindebat; VII 509. hasta volans, ut forte novem fratrum corpora constiterant contra, horum unum transadigit costas; XII 270. huic Messapus, uti laeva duo forte gerebat hastilia, horum unum certo derigit ‖ dirigit ‖ ictu; XII 488. quod uti ne prodita ludo solvisset corpore pallam! Ci 150. obtestor ‖ testamur ‖, ut me si servare potes ne perdere malis; Ci 275. (ut potius reor); XII 188. quod ut o potius formidine falsa ludar! X 631. quod ut o potius fallar! Ci 229. poma ut primum truncos sensere valentis, ad sidera nituntur; G II 426. ut primum lux alma data est, exire constituit; I 806. ut primum tetigit magalia, Aeneas conspicit; IV 259. ut primum cessit furor, incipit Aeneas; VI 102. quam Troïus heros ut primum iuxta stetit, demisit lacrimas; VI 453. ut primum placati animi, rex infit; XI 300. ut primum discussae umbrae, oculorum orbes ad moenia torsit; XII 669. ut quisque est tali de clade locutus, somnia sunt; Ci 89. tecum me tolle per undas, sedibus ut saltem placidis quiescam; VI 371. sic toto Aeneas desaevit in aequore victor, ut semel intepuit mucro; X 570. quae simul ut sese cano de gurgite velox ad caelum extulit alis, infelix virgo incultum exigit aevum; Ci 514. ut tandem ante oculos evasit, concidit; II 531. at gravis ut fundo vix tandem redditus imo est Menoetes, summa petit scopuli; V 178. ut vero Aeneas foribus sese intulit, ingentem gemitum tollunt; XI 36.

uter, Schlauch: Thesidae inter pocula laeti mollibus in pratis unctos saluere per utres; G II 384.

uterque, jeder von beiden, beide: A. qua Sol utrumque recurrens aspicit Oceanum; VII 100. qua ‖ dum ‖ (Hyperionis ardor) iacit Oceanum flammas in utrumque rapaces; Cul 103. hic et uterque Aeacides; Cul 296. testor utrumque caput; IV 357. iam intra iactum teli progressus uterque (exercitus) substiterat; XI 608. iam aversatus ‖ aversatur ‖ uterque (frater?); Cul 256. in saltus utrumque gregem atque in pascua mittes ‖ (cum aestas) mittet ‖; G III 323. durus uterque labor; G II 412. * aequos uterque labor; G III 118. addam bis triumphatas utroque ab litore gentes; G II 33. sic densis ictibus heros creber utraque manu pulsat versatque Dareta; V 469. quibus actus uterque Europae atque Asiae fatis concurrerit orbis; VII 224. palmas ponto tendens utrasque Cloanthus; V 23. (Anchises) alacris palmas utrasque tetendit; VI 685. ut scelere infando laedere utrumque uno studeas errore parentem; Ci 240. primum parva duorum cornora natorum serpens amplexus uterque implicat; II 214. sorti pater aecus utrique est; X 450. cum protinus utraque tellus una foret; III 416. deus ramum vi soporatum Stygia super utraque quassat tempora; V 855. it hasta Tago per tempus utrumque stridens; IX 418. cognatas urbes unam faciemus utramque Troiam animis; III 504. inter utramque viam leti discrimine parvo: III 685. (Turnus) ter conatus utramque viam; X 685. utraque vis apibus pariter metuenda; G IV 37. illi (Pandaro) partibus aequis huc caput atque illuc umero ex utroque pependit; IX 755. — B, I. constitit in digitos extemplo arrectus uterque, bracchiaque ad superas interritus extulit auras; V 427. vis ergo inter nos quid possit uterque vicissim experiamur? E III 28. (Telamonius heros, Hector) acer uterque; Cul 317. — II, 1. laeva sive dextera strigare mula sive utrumque coeperat; Cut X 19. — 2. (iuvenis) fidens animi atque in utrumque paratus; II 61.

uterus, Unterleib, Bauch: I. 1. penitus cavernas ingentis uterumque (ductores Danaum) armato milite complent; I 20. utero recusso insonuere cavae; II 52. — 2. pistrix delphinum caudas utero commissa luporum; III 428. velut lupus caudam remulcens subiecit pavitantem utero silvasque petivit; XI 813. — 3. acta multo perque uterum sonitu perque ilia venit harundo; VII 499. — II. iubent terebrare cavas uteri et temptare latebras; II 38. — III. utero sonitum quater arma dedere; II 243. inclusos utero Danaos et pinea furtim laxat claustra Sinon; II 258. liquefacta boum per viscera toto stridere apes utero; G IV 556.

utilis, nützlich, tauglich: bis pomis utilis arbos; G II 150. silvae dant utile lignum navigiis piuus ‖ pinos ‖, domibus cedrumque cupressosque; G II 442. ver adeo frondi nemorum, ver utile silvis;

G II 323. (est) passo psithia (vitis?) utilior tenuisque lageos; G II 93.

utilitas, Nutzen: si lapidum nec fulgor in ulla cognitus utilitate movet; Cul 66.

utinam, wenn doch: I. in quo (munere) iure meas utinam requiescere musas liceat: Ci 10. — II. utinam rex ipse noto compulsus eodem adforet Aeneas! I 575. — III utinam vestri fuissem aut custos gregis aut maturae vinitor uvae! E X 35. saepe Danai cupiere longo fessi discedere bello; fecissentque utinam! II 110. mansisset utinam fortuna! III 615. utinam celeri ne tantum grata Dianae venatus esses sectata; Ci 297.

utor, gebrauchen, ſich bedienen: quibus (viribus, animis) in Gaetulis Syrtibus usi; V 192. i decus, i, nostrum; melioribus utere fatis; VI 546. si fortuna permittitis uti quaesitum Aenean et moenia Pallantea; IX 240. utere sorte tua; 932. viribus: ſ. animis. ad quem (Aeolum) tum Iuno supplex his vocibus usa est; I 64.

utrimque, von beiden Seiten: (Simylus) advocat inde manus operi, partitus utrimque; Mo 24. circum hos utrimque phalanges stant densae; XII 662. densis hunc (locum) frondibus atrum urguet utrimque latus nemoris; VII 566.

utroque, nach beiden Seiten: (Dareta) genua aegra trahentem iactantemque utroque caput ducunt ..; V 469.

uva, Traube, Weinſtock, Wein: I. astrum, quo duceret apricis in collibus uva colorem; E IX 49. vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvae; E V 32. sunt et mora, et lentis uva racemis; Copa 21. turpis avibus praedam fert uva racemos; G II 60. incultis rubens pendebit sentibus uva; E IV 29. hic segetes, illic veniunt felicius uvae; G I 54. — II, 1. heu male tum mitis defendet pampinus uvas; G I 448. nubes lentis uvam demittere ramis; G IV 558. vestro si munere pocula inventis Acheloia miscuit uvis; G I 9. — 2. et iam maturis metuendus Iuppiter uvis; G II 419. — III. hic (campus) fertilis uvae, hic laticis; G II 191. — IV. utinam vestri fuissem aut custos gregis aut maturae vinitor uvae! E X 36.

uvidus, feucht, naß: uvidus hiberna venit de glande Menalcas; E X 20. ubi Iuppiter uvidus austris denset erant quae rara modo, et quae densa relaxat; G I 418.

uxor, Gattin: I Mopse, novas incide faces: tibi ducitur uxor; E VIII 29 — 2. quibus (dapibus) repletus ut salivosis labris obesam ad uxorem redis; Cat XIII 30.

uxorius, einer Frau ergeben: tu pulchram uxorius urbem extruis? IV 266.

Xantho, Nymphe: vellera nymphae carpebant, Drymoque Xanthoque Ligeaque Phyllodoceque; G IV 336.

Xanthus, 1. Fluß in Troas: I. non Simois tibi nec Xanthus nec Dorica castra defuerint; VI 88. cum nec reperire viam atque evolvere posset in mare se Xanthus; V 808. — II. prius quam (equi) pabula gustassent Troiae Xanthumque bibissent; I 473. Xanthum et Simoënta redde, oro, miseris; X 60. Xanthum Simoëntaque testor; V 803. nusquam Hectoreos amnis Xanthum et Simoënta videbo? V 634. — III. arentem Xanthi cognomine rivom adgnosco; III 350. effigiem Xanthi Troiamque videtis; III 497. sive educat illum (Phoebum) Arna Chimaereo Xanthi perfusa liquore seu qua ..; Cul 14 cum manaret sanguine tellus et Simois Xanthique liquor; Cul 307. — 2. Fluß in Lykien: qualis ubi hibernam Lyciam Xanthique fluenta deserit Apollo; IV 143.

Zacynthos, Inſel im joniſchen Meer: iam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos; III 270.

Zanclaeus, ſiciliſch: illum Zanclaea Charybdis pallentesque lacus et squalida Tartara terrent; Cul 332.

Zephyrus, Weſtwind, Wind: I. cum levis alterno zephyrus concrebruit euro; Ci 25. ceu venti confligunt, Zephyrusque Notusque et laetus Eois Eurus equis; II 417. hoc geritur zephyris primum impellentibus undas; G IV 305. vela secundi intendunt zephyri; V 33. ille aestatem increpitans seram zephyrosque morantis; G IV 138. sive sub incertas zephyris motantibus umbras (succedimus), sive ..; E V 5. tum zephyri posuere; X 103. cum zephyrus prono gravidum provexit pondere currum; Ci 25. nec zephyros audis spirare secundos? IV 562. cum surgentem ad zephyrum paleae iactantur inanes; G III 134. at vero zephyris cum laeta vocantibus aestas; G III 322. — II, 1. increpito: ſ. I. morantur. Eurum ad se Zephyrumque vocat, (Neptunus); I 131. vade age, nate, voca zephyros et labere pinnis; IV 223. — 2. mactavit nigram Hiemi pecudem, Zephyris felicibus album; III 120. — 3. iacto ad: ſ. I. surgit. illae (equae) ore omnes versae in zephyrum stant rupibus altis; G III 273. illi (equi) aequore aperto ante notos zephyrumque volant; XII 334. — III. zephyri tepentibus auris laxant arva sinus; G II 330. cum eurique zephyrique tonat domus; G I 371. — IV. cum zephyro putris se glaeba resolvit, tum ..; G I 44. Libyci velit aequoris idem discere quam multae zephyro turbentur harenae; G II 106.

zona, Gürtel: quinque tenent caelum zonae, quarum una corusco semper sole rubens, et torrida semper ab igni, quam circum extremae dextra laevaque caeruleae ‖ caerulea ‖, glacie concretae atque imbribus atris; has inter mediamque duae mortalibus aegris munere concessae divom; et via secta per ambas; G I 238.

Richard Schmidt, Leipzig-R

Nachwort.

Mitten aus seinem rastlosen Schaffen wurde am 1. Juli 1911 Herr Professor Dr. **Hugo Merguet** durch den Tod abberufen.

Sein sehnlicher Wunsch, das vorliegende Vergil-Lexikon vollendet zu sehen, das letzte seiner Werke, die seiner vorbildlichen Liebe zur Wissenschaft wie seinem selbstlosen Triebe, mit seiner Arbeit Vielen auf gleichem Wege Mühe und Arbeit zu mindern, den Ursprung verdanken, — wurde ihm nicht erfüllt.

Schon während der letzten Monate seines Lebens habe ich mich unter seiner Anleitung in seine Arbeits- und Denkweise in der Durchführung dieses Lexikons eingelebt, so dass ich dem Wunsche der Geschwister des Heimgegangenen Folge geben und das Werk an Hand des vom Autor vollständig geschafften Wortmaterials vom 7. Band an zu Ende zu führen versuchen konnte.

Ich hoffe, es im Sinne des Toten getan zu haben.

Pötschau-Wehlen, September 1912

Hans Frisch.

PA
6952
M47

Merguet, Hugo
Lexicon zu Vergilius mit
Angabe sämtlicher Stellen

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY